Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

ΜΕΓΑ ΛΕΞΙΚΟΝ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ
ΚΑΘΑΡΕΥΟΥΣΑ
ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ
ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ
ΑΡΧΑΙΑ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Ι

«Τὸ πρῶτον βιβλίον παντὸς Ἕλληνος εἶναι τὸ Λεξικὸν τῆς γλώσσης του».
Κοραῆς

ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΔΟΜΗ - Α.Ε.
Ναυαρίνου 20 τηλ. 637 389 - 612 056
ΑΘΗΝΑΙ

ΠΙΝΑΞ ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕΝΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Συντομογραφία	Λέξη
α.	= ἄλλως
αἰολ.	= αἰολικός,-όν
αἰτ.	= αἰτιατική
ἄκλ.	= ἄκλιτος,-ον
ἀλβ.	= ἀλβανική,-ικός
ἀλληλοπθ.	= ἀλληλοπαθής
ἀλχημ.	= ἀλχημιστής,-ικός
ἀμτβ.	= ἀμετάβατος,-ον,-ως
ἀμφ.	= ἀμφίβολον
ἀναγν.	= ἀναγνωστέον
ἀ ατ.	= ἀνατομική,-ός
ἀνέκδ.	= ἀνέκδοτος,-ον
ἀντικ.	= ἀντικείμενον
ἀντικειμ.	= ἀντικειμενικός,-ή,όν,-ῶς
ἀντιδ.	= ἀντιδιαστολή
ἀντιθ.	= ἀντίθετον,-ος,-ως
ἀντίστ.	= ἀντίστοιχος-ον
ἀντων.	= ἀντωνυμία
ἀνών.	= ἀνώνυμος-οι
ἀόρ.	= ἀόριστος
ἀπ.	= ἀπόσπασμα,-ματα
ἀπαρφ.	= ἀπαρέμφατον
ἀποθ.	= ἀποθετικὸν ρῆμα
ἀπόκρ.	= ἀπόκρισις
ἀπολ.	= ἀπολύτως
ἀπρόσ.	= ἀπρόσωπον
ἀραβ.	= ἀραβική,-ικός
ἀρ·μ.	= ἀραμαϊκή,-ός
ἀρκ.	= ἀρκαδικός,-ή,-όν
ἀρσ.	= ἀρσενικόν
ἀρχ.	= ἀρχαῖος,-α,-ον
ἀρχ. λεξ.	= ἀρχαῖα λεξικά
ἀρχιτ κτ.	= ἀρχιτεκτονική,-ός
ἀσσίζ.	= ἀσσίζαι
ἀστρολ.	= ἀστρολογία,-ικός
ἀστρον.	= ἀστρονομία,-ικός
ἀσυν.	= ἀσυναίρετος,-ον
αὐξ.	= αὔξησις
αὐτοπθ.	= αὐτοπαθής
ἄχρ.	= ἄχρηστος
β.	= βίος
βιολ.	= βιολογία,-ικός,-ῶς
βλ.	= βλέπε
βλ. λ.	= βλέπε λέξιν
βλ. λς.	= βλέπε λέξεις
βοιωτ.	= βοιωτικός,-ή,-όν
βυζ.	= βυζαντινός,-ή,-όν
βοταν.	= βοτανική,-ικός
γαλλ.	= γαλλική,-ικός
γεν.	= γενικός,-ή,-όν,-ῶς
γενικ.	= πτῶσις γενική
γερμ.	= γερμανική, ός
γεωδ.	= γεωδαισια,-ικός
γεωλ.	= γεωλογία,-ικός,-ῶς
γεωμ.	= γεωμετρία,-ικός
γλωσσ	= γλωσσάριον,-α
γνωμ.	= γνωμικόν
γρ.	= γραφή
γραμμ.	= γραμματική,-ός,-ῶς
γρπ.	= γραπτέον
δ. ἀνάγν.	= διάφορος ἀνάγνωσις
δ. γρ.	= διάφορος γραφή
δεικτ.	= δεικτικός,-όν
δηλ.	= δηλαδή
δημ.	= δημοτική,-ός,-όν
διάθ.	= διάθεσις
δ. δίστ.	= δημοτικὸν δίστιχον
δ. ἑρμ.	= διάφορος ἑρμηνεία
δ. μυρ.	= δημοτικὸν μυρολόγι
δίγ.	= δίγαμμα
διορ.	= διορισμός
διόρθ.	= διόρθωσις
δ. προφ.	= διάφορος προφορά
δ. τραγ.	= δημοτικὸ τραγούδι
δοτ.	= δοτική
δυϊκ.	= δυϊκός
δυν.	= δυνητικός
δωρ.	= δωρικός,-όν
ἑβρ.	= ἑβραϊκή,-ικός
ἐγκλ.	= ἐγκλιτικόν,-ός
εἰδ.	= εἰδικός,-ῶς
εἰκ.	= εἰκασία
εἰρων.	= εἰρωνικός,-ῶς
ἐκδ.	= ἔκδοσις
ἐκκλ.	= ἐκκλησιαστικός,-ῶς
ἐκφ.	= ἐκφορά
Ἐκφρ.	= Ἔκφρασις,-εις
ἐλεγ.	= ἐλεγεῖον,-εία,-ειακός
ἐμπρόθ.	= ἐμπρόθετος,-έτως
ἐν.	= ἑνικός
ἐνάρθρ.	= ἐνάρθρως
ἐνεργ.	= ἐνεργητικός,-ή,-όν,-ῶς
ἐνεστ.	= ἐνεστώς
ἐνν.	= ἐννοεῖται
ἔνν.	= ἔννοια
ἐντ.	= ἐντεῦθεν
ἐξορκ.	= ἐξορκισμός,-οί
ἐπ.	= ἐπικός,-όν
ἐπέκτ.	= ἐπέκτασις
Ἐπιγρ.	= Ἐπιγραφή
ἐπίγρ.	= ἐπίγραμμα
ἐπίθ.	= ἐπίθετον
ἐπιθετ.	= ἐπιθετικός,-ή,-όν,-ῶς
ἐπίρρ.	= ἐπίρρημα
ἐπιφ.	= ἐπιφώνημα
ἑρμ.	= ἑρμηνεία
ἐρώτ.	= ἐρώτησις
ἐσφ. γρ.	= ἐσφαλμένη γραφή
ἑτερόκλ.	= ἑτερόκλιτον
εὐκτ.	= εὐκτική
εὐφημ.	= εὐφημισμός
εὔχρ.	= εὔχρηστος,-ον
ἐφετ.	= ἐφετικόν
ζωολ.	= ζωολογία,-ικός
θ.	= θέμα
θεοδ.	= θεοδοσιανός
θηλ.	= θηλυκόν
θρησκειολ.	= θρησκειολογία,-ικός
ἰατρ.	= ἰατρική,-ικός,-ῶς
ἰδ.	= ἰδίως
ἰσπ.	= ἰσπανικός,-ή,-όν
ἱστ.	= ἱστορία,-ικός,-ῶς
ἰταλ.	= ἰταλική,-ικός
ἰων.	= ἰωνικός,-όν
κ.	= καί
κ. ἄ.	= καὶ ἄλλα
κ. ἀλλαχ.	= καὶ ἀλλαχοῦ
κατ.	= κατηγορούμενον
κατηγ.	= κατηγορηματικός,-ή,-όν
κρητ.	= κρητικός,-όν
κτ.	= κατά
κτλ.	= καὶ τὰ λοιπά
κττ.	= καὶ τὰ τοιαῦτα
κύρ.	= κύριος,-ον
κυρ.	= κυρίως
κῶδ.	= κῶδιξ, -ικες
κωμ.	= κωμικός-ῶς,
λ.	= λέξις
λ. τραγ.	= λαϊκὸν τραγούδι
λακων.	= λακωνικός,-ικῶς
λατ.	= λατινική,-ικός
λεγόμ.	= λεγόμενος,-ον
Λειτουργ.	= Λειτουργικὰ βιβλία
λόγ.	= λόγος, λόγιον
λυρ.	= λυρικός,-ή,-όν,-ῶς
μ.	= μόνον
μαγ.	= μαγικός
μαθημ.	= μαθηματικός,-ά
μγθ.	= μεγεθυντικόν
ΜΜ	= Μανιάτικα Μυρολόγια
μεθομ.	= μεθομηρικός,-ή,-όν,-ῶς
μέλλ.	= μέλλων
μέσ.	= μέσος,-ον
μετεωρ.	= μετεωρολογικός-ῶς
μετοχ.	= μετοχικός,-κῶς
μετων.	= μετωνυμία,-ός,-ῶς
μουσ.	= μουσική,-ικός,-ικῶς
μσν.	= μεσαιωνικόν,-ικός
μτ.	= μετά
μτβ.	= μεταβατικός,-ή,όν,-ῶς
μτγν.	= μεταγενέστερον,-ος
μτφ.	= μεταφορικῶς
μτφρ.	= μετάφρασις
μτχ.	= μετοχή
ναυτ.	= ναυτικός,-ή,-όν,-ῶς

νεώτ. =νεώτερ -ος
νομ. =νομική,-ικῶς
νομοκ. =νομοκάνων
ὅθ. =ὅθεν
οἰκογ. =οἰκογένεια
ὅμ. =ὅμοιος,-ὁμοίως
ὁμοιογ. =ὁμοιογένεια
ὄν. =ὄνομα
ὀνομαστ. =ὀνομαστική
ὅρ. =ὅρος
ὀρθότ. =ὀρθότερον,-ος
ὁριστ. =ὁριστική
ὀρυκτολ. =ὀρυκτολογία,-ικός
οὐδ. =οὐδέτερον
οὐσ =οὐσιαστικὸ
π. =παρά
παθ. =παθητικός,-ικῶς
Πάπ. =Πάπυροι
παράγ. =παράγωγον, -α
παραθ. =παράθεσις,-ετικός
παρακ. =παρακείμενος
παράλλ. =παράλληλος,-ον
παρατ. =παρατατικός
παρερμ. =παρερμηνεία
παρισ. =παρισινός
παροιμ. =παροιμία
περίφρ. =περίφρασις,-ικῶς
περσ. =περσική,-ός
πιθ. =πιθανός,-ῶς
πλάγ. =πλάγιος
πληθ. =πληθυντικός
ποι. =ποιητικός,-ικῶς
πραγμ. =πρᾶγμα,-ατα
πρβλ. =παράβαλε
πρόσ. =πρόσωπον,-α
προσηγ. =προσηγορικός,-ῶς
προστ. =προστακτική
πρότασ. =πρότασις
ρ. =ρῆμα
ρηματ. =ρηματικός,-ή,-όν
ρηματ. π. =ρηματικὰ παράγωγ*
ρητορ. =ρητορικός,-ικῶς
ρίζ. =ρίζα
σ. =σελίς
σανσκρ. =σανσκριτικός
σατυρ. =σατυρικός,-ικῶς
σημ. =σημασία
σημιτ. =σημιτικός
σκώλ. =σκώλιον
σλαβ. =σλαβική,-ικός
σπαν. =σπάνιος,-ως
στερ. =στερητικόν
στρ. =στροφή
στρατ. =στρατιωτικός,-ῶς
συγγ. =συγγενικός,-ῶς
συγκ. =συγκοπή
συγκεκ. =συγκεκομμένος,-ως
συγκρ. =συγκριτικός,-ικῶς
συλλ. =συλλαβή
Συναξ. =Συναξάριον,-ιστής
σύνδ. =σύνδεσμος
συνεκδ. =συνεκδοχική,-ικῶς
συνεκφ. =συνεκφορὰ
συνήθ. =συνήθης,-ως
συνηρ. =συνηρημένος
συνθ. =σύνθεσις, συνθετικός
σύντ. =σύνταξις
συχν. =συχνάκις
σχόλ. =σχόλιον,-α
Σχολ. =Σχολιαστής
τ. =τύπος
τμ. =τμῆσις
τελικ. =τελικός
τοπογρ. =τοπογραφία,-ικὸς
τουρκ. =τουρκική,-ικός
τροπ. =τρ κός,-ῶς
Τυπικ. =ΤυπικὸνΜοναστηρίων
ὑπερθ. =ὑπερθετικόν,-ῶς
ὑπερσ. =ὑπερσυντέλικος
ὑποθετ. =ὑποθετικός
ὑποκ. =ὑποκείμενον
ὑποκειμ. =ὑποκειμενικός,-ῶς
ὑποκορ. =ὑποκοριστικόν,-ῶς
ὑποτ. =ὑποτακτική
φαρμακ. =φαρμακολογία,-ικός
φαρμακευτ. =φαρμακευτικός,-όν
φιλοσ. =φιλοσοφία,-ικός
φρ. =φράσις
φυσ. =φυσικός,-ῶς
χειρόγρ. =χειρόγραφον,-α
χημ. =χημεία,-ικός
χρ. =χρῆσις
χρν. =χρόνος
χρησμ. =χρησμός
χρον. =χρονικός,-ῶς
Χρονογρ. =Χρονογραφία,-φος,-οι
Ψ =Ψευδο-
ψήφ. =ψήφισμα
ὡσ. =ὡσαύτως

* Τὰ ρηματ. π. τίθενται ἐν τέλει τοῦ ἑρμηνεύματος ὑπὸ ἴδιον ἀριθμὸν πρὸς εὐχέρειαν τῆς ἀναζητήσεως.
Αἱ λοιπαὶ ἐν τῷ κειμένῳ συντετμημέναι λέξεις εἶναι εὐδιάγνωστοι.

ἐκ τῶν ἀνθέων σακχαροῦχος χυμός· **5**) ἐπὶ τοῦ κεκρυφάλου, ἀρωματικόν, εὐῶδές τι μύρον: Νοσσ. ΑΠ 6,275 **δαιδάλεός τε γάρ ἐστι καὶ ἀδύ τι νέκταρος ὄσδει·** **6**) μτφ. ἐπὶ ᾠδῆς : Πίνδ.Ο 7,7 **καὶ ἐγὼ νέκταρ χυτόν, Μοισᾶν δόσιν,** Ἀντίπ.Σιδ. ΑΠ 7,29 **ὦ σὺ μελίσδων ἀνεκρούου νέκταρ ἐναρμόνιον,** Μελέαγρ.ΑΠ 4,1,36 **τὸ μὲν γλυκὺ κεῖνο μέλισμα νέκταρος·** **7**) ἐπὶ καλῆς σημ. τὸ ἀνώτατον ὅριον, τὸ ζενίθ : Ἀνών.π.Θησ.Στεφ. **ἐν λ. τῆς ἡδονῆς τὸ νέκταρ ὀφὲ γοῦν φύγε.**

νεκτάρας Ἡσ. «μάστιγξ».

νεκτάρεος-έα-εον (νέκταρ), ἰων. θηλ. **-έη,** π. Ὁμ. ἐπὶ ἐνδυμάτων, ὁ εὐωδιάζων ὡς νέκταρ, ὁ εὐώδης, ὁ θεῖος, ὁ λαμπρός, ὁ ἔξοχος· Ἡσ. «ἡδύς, εὐώδης, θεῖος» : Ἰλ.Γ 385 **χειρὶ δὲ νεκταρέου ἑανοῦ ἐτίναξε λαβοῦσα,** αὐτ.Σ 25 **νεκταρέῳ δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη,** Διοσκ.Ἐπιγρ.ΑΠ5,56,2· **2**) ὁ ἐκ νέκταρος, οἴνου : Πίνδ.Ι 6(5),37 **νεκταρέαις σπονδαῖσιν,** Ἀπολλ.Ρ 3,832 **ἀλοιφῇ νεκταρέῃ φαιδρύνετ' ἐπὶ χρόα,** Μᾶρκ.Ἀργ.ΑΠ 6,248 **κασιγνήτη νεκταρέης κύλικος,** Ἐπιγρ. **Βρομίου νεκτάρεαι προπάσεις,** Λουκ.Ἑρμότ.60· ‖ τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Ἀπολλ.Ρ 3,1009 **νεκτάρεον μείδησε.**

νεκτάρθη Ἡσ. «ἐθυμώθη».

νεκταρίνη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων ἐκ τῶν **σφιγγιδῶν.**

νεκτάριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ἑλένιον : Διοσκ.1,28· **2**) φάρμακόν τι : Γαλ.13,282· ‖ ὄνομα διαφόρων κολλυρίων : Γαλ.12,750· **3**) νεώτ. βοταν. ἀδενῶδες σωμάτιον ἰδ. ἐπὶ τῶν ἀνθέων, ἐξ ὧν ἐκκρίνεται σακχαροῦχος ὀπός, τὸ νέκταρ.

νεκτάριος-ον Σουΐδ.«νεκτάριον· ἡδὺ καὶ εὐῶδες».

νεκτᾰρίτης (ὁ) μτγν. ἐπὶ οἴνου, ὁ παρεσκευασμένος μετὰ νεκταρίου, ἑλενίου· Διοσκ.5,66 «νεκταρίτην οἶνον, τὸν ἐκ τοῦ ἑλενίου σκευαζόμενον» : Πλίν.Φ114,108.

νεκταριώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς νέκταρ, ὁ νεκταρώδης : Γρηγ.Νύσσ.3,1105D.

νεκταρόβλυστος-ον μσν. ὁ βλύζων, ὁ ἀναβλύων, ποὺ ἀναβράει νέκταρ : Φιλῆς 1,216 **νεκταρόβλυστος δρόσος.**

νεκταρόβλυτος-ον μσν. ὁ ἀναβλύζων νέκταρ, ὁ νεκταρόβλυστος : Ἰω.Διακ. ἐν Κώδ.Παρ.2075.

νεκταρόβρυτος-ον μσν. ὁ βρύων νέκταρ : Ἰω.Διακ. ἐν Κώδ.Παρ.2075.

νεκτᾰροειδής-οῦς-ές Ἐπιγρ. ὁ ὅμαιος πρὸς νέκταρ, ὁ νεκταρώδης.

νεκτᾰροστᾰγής-οῦς-ές (στάζω) ὁ στάζων, σταλάζων νέκταρ : Αἰσχ.ἀπ.579, Εὔβουλ.124 **Θάσιον ἢ Χῖον λαβὼν ἢ Λέσβιον γέροντα νεκταροσταγῆ,** Ἀθήν.1,30C **ἥδεσθαι.. ἀνθοσμίᾳ καὶ πέπονι νεκταροσταγεῖ.**

νεκταροῦσιν Ἡσ. «ἐλαφρίζουσιν».

νεκταροφόρος (ἡ) νεώτ. βαταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **δαφνιδῶν.**

νεκταρόχῡμος-ον μσν. ὁ ἔχων χυμὸν νέκταρος : ΚΜανασσ.Χρον.190 **νεκταρόχυμος ὀπώρα.**

νεκτᾰρώδης-ους-ες μσν. ὁ ὅμοιος πρὸς νέκταρ, ὁ ἔχων τὸ εἶδος τοῦ νέκταρος : Γεωπ.5,2,10, Νικήτ.Εὐγ.4,123 **γλεῦκος ἡδὺ νεκταρῶδες.**

νεκύα (ἡ) κ. **νεκυία** βλ.λ. : Εὐστ.Ὀδ.1670,23 **πραγματεία λέγουσα τὰ κατὰ νεκύας.**

νεκυαγωγή (ἡ) πάπ. ἡ νεκρομαντεία βλ.λ.

νεκυᾰγωγός-όν Ἐπιγρ. ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ, ὁ νεκραγωγός, ψυχοπομπός : **θεὸν τὸν νεκυαγωγόν.**

νεκυάμβᾰτος-ον (νέκυς, ἀναβαίνω) ἐπ. ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Χάρωνος, ὁ ἐφ' οὗ ἐπέβησαν, ἐπάτησαν οἱ νεκροί : Ἐπ.π.Παυσ.10,28,2 **ἔνθ' ἤτοι νέα μὲν νεκυάμβατον, ἣν ὁ .. πορθμεὺς ἦγε Χάρων.**

νεκυάς-άδος (ἡ) Ἡσ. ἡ νεκὰς βλ.λ.

νεκυδαίμων-ονος (ὁ) Ἐπιγρ., πάπ. τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχὴ τοῦ νεκροῦ.

νεκύδᾰλος (ὁ) (νέκυς) κ. **νεκύδαλλας** ἡ τελευταία μεταμόρφωσις τοῦ μεταξοσκώληκος, καθ' ἣν ὁμοιάζει πρὸς νεκρόν, ἡ χρυσαλλίς : Ἀριστλ.ΖΙ 551b,12 **γίγνεται τὸ πρῶτον μὲν μεταβαλόντος τοῦ σκώληκος κάμπη, ἔπειτα βομβύλιος, ἐκ δὲ τούτου νεκύδαλος,** Ἀθήν.8,352F, Κλήμ.Ἀλ.Παιδ. 2,234 **βομβύλιον, οἱ δὲ νεκύδαλον αὐτὸν καλοῦσιν.**

νεκῡηγός-όν (ἄγω) μτγν. ὁ ἄγων **τὰς ψυχὰς** τῶν νεκρῶν, ὁ νεκραγωγός : Ἀρχί.ΑΠ 7,68.

νεκῡηδόν ἐπίρρ. ἐν εἴδει νεκροῦ, ὡς νεκρὸν σῶμα, λείψανον· Σχόλ.Διον.Θρ. ἐν ΑΒ 941,21 «ὅμως ἔστι καὶ τὸ νεκυηδὸν ἀπὸ τῆς νέκυος» : Εὐφορ.88 **πάντα δέ οἱ νεκυηδὸν ἐλευκαίνοντο πρόσωπα.**

νεκυηπόλος-ον μτγν. ὁ περὶ τοὺς νεκροὺς πολέων, περιφερόμενος, ὁ μετὰ τῶν νεκρῶν ἀναστρεφόμενος : Μαν.1,330

νέκυια (ἡ) (νέκυς) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **νεκύα** (Εὐστ.) ἡ εἰς τοὺς νεκροὺς προσφερομένη θυσία, δι' ἧς ἐξωρκίζοντο αἱ ψυχαί, ἵνα τὸ μέλλον εἴπωσιν, ἡ νεκυομαντεία : Πλούτ.Ἠθ.17Β **αἱ περὶ τὰς νεκυίας τερατουργίαι,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.4,12,4 **μάγων τοὺς ἀρίστους ζητήσαντι νεκυίᾳ τε χρησαμένῳ μαθεῖν περὶ τοῦ τέλους τοῦ βίου αὐτοῦ·** **2**) εἰδ. ἡ ἑνδεκάτη ῥαψῳδία τῆς Ὀδυσσείας, ἐν ᾗ περιγράφεται ἡ μετὰ νεκρῶν συνομιλία τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ἄδου : Διόδ.Σ 4,39 **περὶ ἧς καὶ τὸν ποιητὴν τεθεικέναι κατὰ τὴν νεκυίαν,** Πλούτ.Ἠθ.740Ε **ὅσας ἐν νεκυίᾳ κατωνόμακεν·** ‖ περίφημος εἰκὼν τοῦ ζωγράφου Νικίου παριστῶσα τὴν κατάβασιν τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ἅδου καὶ τὴν μετὰ τῶν νεκρῶν συνομιλίαν αὐτοῦ· **3**) ἡ ἐπικήδειος, ἐπιτάφιος τελετή, ἐθιμοτυπία : Λουκ.Νιγρ. 30 **ἑτέρου δράματος ἥπτετο τῶν ἀμφὶ τὴν νέκυιάν τε καὶ τὰς διαθήκας καλινδουμένων·** **4**) μτφ. πληθὺς ἀσημάντων ἀνθρώπων, ὄχλος : Κικ.Ἀττ.9,18,2· **5**) φλόμος : Κυραν.30.

νεκυϊκός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νέκυν, τὸν νεκρόν : Κυραν.30 **νεκυϊκαὶ μαντεῖαι.**

νεκυϊσμός (ὁ) μτγν. ἡ νεκυομαντεία : Μαν.4,213.

νεκυο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεών τινων, ταυτόσημον πρὸς τὸ νεκρο-, οἷον νεκυομαντεία, νεκυολόγος, νεκυοδαίμων κτλ.

νεκυοδαίμων-ονος Ἐπιγρ. ὁ θεὸς τῶν νεκρῶν.

νεκυολόγος-ον μσν. ὁ τὰ πτώματα ἢ τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν συλλέγων, συναθροίζων : Πρόδρ. ἐν Notices 7,257,5 **νεκυολόγος Αἰακός.**

νεκυομαντεία μτγν. κ. μσν. ἡ διὰ τῶν νεκρῶν μαντεία, ἡ νεκρομαντεία : Ἰουστ.1,18, Κλήμ.Ἀλ. 1,69Β, Ἡσ.· **2**) ἡ ἑνδεκάτη ῥαψῳδία τῆς Ὀδυσσείας, ἄ. νέκυια : Ἑρμογ.Προγυμν.2, Εὐστ.1670,23· **3**) διάλογός τις τοῦ Λουκιανοῦ, ἄ. Μένιππος.

νεκυομαντεῖον (τὸ), ἰων. **νεκυομαντήιον** τὸ μαντεῖον τῶν νεκρῶν, τὸ νεκρομαντεῖον : Ἡρ.5,92,7 **πέμψαντι γὰρ οἱ ἐς Θεσπρωτοὺς ἐπ' Ἀχέροντα ποταμὸν ἀγγέλους ἐπὶ τὸ νεκυομαντήιον παρακαταθήκης πέρι ξεινικῆς,** Διόδ.Σ 4,22 **μυθολογοῦσι δὲ τὸ μὲν παλαιὸν γεγενῆσθαι νεκυομαντεῖον πρὸς αὐτῇ,** Πλούτ.Κίμ.6 **κατέφυγε πρὸς τὸ νεκυομαντεῖον εἰς Ἡράκλειαν,** Παυσ.9,30,6.

νεκυομαντικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν νεκυόμαντιν ἢ τὴν νεκυομαντείαν βλ.λς : Εὐστ.Ὀδ. 1615,4 **αἱ νεκυομαντικαὶ ψυχαγωγίαι.**

νεκυόμαντις-εως (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ νεκρόμαντις βλ.λ.· Σουΐδ. «ὁ ἐρωτῶν τὸν νεκρόν» : Στράβ. 16,2,39 **παρὰ δὲ τοῖς Πέρσαις οἱ μάγοι καὶ νεκυομάντεις,** Πτολ.Τετράβ.181, Ἀρτεμίδ.Δαλδ.2,69.

νεκῠοπομπός-όν σχόλ., μσν. ὁ πέμπων τοὺς νεκρούς, ὁ νεκροπομπός : Μαλάλ.1 121,8· ‖ ὄνομα μυθικῆς λίμνης : Σχόλ.Ὀδ.5.

νεκῠοσ(σ)όος-ον (σῴζω) μτγν. ὁ σῴζων, ἐγείρων τοὺς νεκρούς, ὁ ἀνακαλῶν τοὺς ἀπο.. όν-

τος εἰς τὴν ζωήν: Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.12,79 **νεκυοσσόος Χριστός,** αὐτ.5,95 **νεκυοσσόος ὥρη.**

νεκῦοστόλος-ον μτγν. ἐπὶ τοῦ Χάρωνος, **ὁ** διαπορθμεύων τοὺς νεκροὺς διὰ τῆς Στυγός, ὁ νεκροστόλος : Ἀντίπ.Θεσσ.ΑΠ 7,63, αὐτ.7,530· ‖ κ. γεν. ὡς ἐπίθ. : Μαν.4,405 **εἰς Ἀΐδην πέμφει νεκυοστόλος Αἶσα·** **2)** ἐπὶ φερέτρου, ὁ φέρων τὸν νεκρόν : Ἀντίφιλ.ΑΠ 7,634,5.

νεκυοφάγος-ον μτγν. ὁ τρώγων σώματα νεκρῶν, ὁ νεκροφάγος, ὁ πτωματοφάγος : Ἐπιφάν.Ι,1091C.

νέκυρ Ἡσ. «νεκρός. Λάκωνες».

νέκυς-ῠος (ὁ) (ῡ ὀνομαστ. κ. αἰτ. π. Ὁμ., ῠ π. Σιμον.Ἀμ., Εὐρ. κ. μτγν.), λακ. **νέκυρ,** δοτ. **νέκυῖ,** αἰτ. **νέκυν,** πληθ. ὀνομαστ. **νέκυες,** γενικ. **νεκύων,** δοτ. **νεκύεσσι** κ. **νέκυσσι,** αἰτ. **νέκυας** (Ἰλ. Η 418, Μηναΐ.Ι,16 Ὠδ.7) κ. συνηρ. **νέκῡς,** συνήθ. ἐπὶ προσ., τὸ ἄψυχον σῶμα, ὁ νεκρός, ὁ πεθαμένος, τὸ πτῶμα, τὸ λείψανο: Ἰλ.Ν 509 **Ἰδομενεὺς δ' ἐκ μὲν νέκυος δολιχόσκιον ἔγχος ἐσπάσατ',** αὐτ.Χ 386 **κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος ἄθαπτος Πάτροκλος,** αὐτ.Ψ 160 **οἷσι μάλιστα κήδεός ἐστι νέκυς,** Ἡρ.Ι,140 **ὡς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω ὁ νέκυς πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος ἢ κυνὸς ἑλκυσθῆναι,** Σοφ.Ἀντ.26 **τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν,** Εὐρ.Ὀρ. 1585, Ἀλκ Μεσσ.ΑΠ 7,1,4 **καὶ νέκυν ἀκταίῃ θῆκαν ὑπὸ σπιλάδι,** Μηναΐ.Ι,16 Ὠδ.7 **νέκυας ἐγείρων·** **2)** κτ. πληθ. οἱ ἐν τῷ Ἅδῃ κατοικοῦντες, τὰ πνεύματα, αἱ ψυχαί, οἱ νεκροί : Ἰλ.Ο 251 **ἐγὼ γ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' Ἀΐδαο ἤματι τῷδ' ἵξεσθαι,** Ὀδ.Κ 530, αὐτ.Λ 29 **πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,** αὐτ.94, Σαπφ.68 **πεδ' ἀμαύρων νεκύων·** **3)** ὡς ἐπίθ. μτ. τὸν Ὁμ. ὁ στερηθεὶς τῆς ζωῆς, ὁ τεθνεώς : Σοφ.Αἴ.1356 **ἐχθρὸν ὧδ' αἰδεῖ νέκυν,** Νίκαρχ.ΑΠ 11,96 **κίχλαι αἱ νέκυες·** πρβλ.Ἰλ.Ω 35.

νεκύσια (τὰ) μτγν. κ. μσν. τελετὴ πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν, ἐκτελουμένη καθ' ὡρισμένας ἡμέρας καὶ καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπὶ τῶν τάφων καὶ καθ' ἣν προσεφέροντο ἐναγίσματα, χοαὶ κττ. : Ἀρτεμίδ. Δαλδ.4,81 **τὰ ἐν νεκυσίοις καὶ περιδείπνοις** (ἱεροῖς)· πρβλ.Εὐστ.Ὀδ.1615,2 «εὐωχούμενοι τρὶς ἐκάλουν τὰς τῶν ἐπὶ ξένης ἀποθανόντων ψυχάς».

νεκύσιος (ὁ) Ἐπιγρ. κρητ. ὁ ἐνδέκατος μὴν τῶν Κρητῶν, π. Ἀττ. Πυανοψιών.

νεκυσσόος-ον μτγν. κ. **νεκυοσσόος** βλ.λ. : Νόνν. Δ 44,204.

νεκῡώριον (τὸ) (ὥρα) κ. **νεκύωρον** Ἡσ. «νεκυομαντεῖον».

νεκυώτατον Ἡσ. «νεώτατον, προσφατώτατον».

νέμα (τὸ) δημ. κ. γνέμα βλ.λ. τὸ νῆμα.

νέμεα (τὰ) κ. ποι. **νέμεια** οἱ ἐν Νεμέᾳ ἀγῶνες, συστηθέντες ὑπὸ τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ἐκείνων πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀρχεμόρου ἢ Ὀφέλτα καὶ τελούμενοι κατὰ πᾶν δεύτερον καὶ τέταρτον ἔτος ἑκάστης Ὀλυμπιάδος : Πίνδ. Ο 13,34 **Νεμέα τ' οὐκ ἀντιξοεῖ,** Στράβ.8,6,19 **ἐν ᾧ καὶ τὰ Νέμεα συντελεῖν ἔθος τοῖς Ἀργείοις,** Διόδ.Σ 19,64 **θεὶς τὸν τῶν Νεμέων ἀγῶνα.**

Νεμέα (ἡ) (νέμος) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. **Νεμέη** κ. ἐπ. **Νεμείη** χώρα δασώδης μεταξὺ Ἄργους καὶ Κορίνθου· Ἡσ. «σύνδενδροι τόποι» : Ἡσίοδ.Θ 329 **γουνοῖσιν κατένασσε Νεμείης,** Πίνδ.Ο 9,87 **ταὶ δὲ καὶ Νεμέας ἐφαρμόστῳ κατὰ κόλπον,** αὐτ. 7,82, Θουκ.3,96, Στράβ.8,6,19, Παυσ.2,15,2· **2)** **Νεμείης ἄνθος** τὸ σέλινον : Χρησμ.Σιβ.5,45.

Νεμέᾱθεν, ποι. Νεμέηθε ἐκ Νεμέας: Καλλ.ἀπ.103.

νεμεαῖος-α-ον. ὁ Νέμειος βλ.λ. : Πίνδ.Ν 2,4 **Νεμεαίου ἐν πολυυμνήτῳ Διὸς ἄλσει,** Στράβ.8,6,19 **τὰ περὶ τὸν Νεμεαῖον λέοντα μυθευόμενα.**

νεμεᾰκός-ή-όν σχόλ. ὁ νέμειος βλ.λ. : Σχόλ. Πίνδ Ν 1,17.

νεμεάς-άδος (ἡ) ποι. θηλ. τοῦ Νέμειος βλ.λ. : Πίνδ.Ν 3,2 **ἐν ἱερομηνίᾳ Νεμεάδι ἵκεο Δωρίδα νᾶσον Αἴγιναν.**

νεμέᾱσι ἐπίρρ. μτγν. ἐν Νεμέᾳ : Κλήμ.Ἀλ.29.

νεμεάτης (ὁ) μτγν. ὁ Νεμεονίκης βλ.λ. : Παυσ. 6,13,8 **οὐδὲ Ἀργείοις ἐς ἅπαντας ὑπομνήματα τοὺς Νεμεάτας.**

Νεμεήτης (ὁ) κ. **Νεμει-** (Μάξ.102,346) ἐπίθετον τοῦ Διός, ὁ Νέμειος βλ.λ. : Μάξ.102,346,Στέφ.Βυζ.

νεμέθω ἐπ. ἀντὶ νέμω βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.430 ***τοῖό μιν ἰὸς ὀξὺς ἀεὶ νεμέθων ἐπιβόσκεται·*** ‖ π. Ὁμ. μ. ἅπαξ ἐν τῷ μέσ. : Ἰλ.Λ 635 **δοιαὶ δὲ πελειάδες χρύσειαι νεμέθοντο** (Ἡσ. «*ἐνέμοντο* ἀπὸ τῆς νεμήσεως»).

Νέμεια (τὰ) ποι. τὰ Νέμεα βλ.λ.

Νεμειαῖος-α-ον ποι. ὁ Νέμειος **βλ.λ.** : Ἡσίοδ. Θ 327 **Νεμειαῖόν τε λέοντα.**

νεμειήτης (ὁ) ἄ. Νεμεήτης βλ.λ.

νέμειον (τὸ) μτγν. Νέμειος βλ.λ.2).

νέμειος-α-ον, ποι. **νεμειαῖος** κ. **νεμεαῖος** κ. **νέμεος,** σχόλ. **νεμεακός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Νεμέαν, ὁ τῆς Νεμέας : Εὐρ.Ἡρ.153 **τὸν Νέμειον θῆρ'·** ‖ ἐπίθ. τοῦ Διός : Θουκ.3,96 **ἐν τοῦ Διὸς τοῦ Νεμείου τῷ ἱερῷ,** Παυσ.2,15,2 **Νεμείου Διὸς ἱερέα αἱροῦνται·** **2)** **τὸ Νέμειον** ὡς οὐσ. ὁ ναὸς τοῦ Νεμείου Διὸς ἐν Λοκρίδι : Πλούτ.Ἠθ.162D **ἀπέκτειναν γὰρ αὐτὸν . περὶ τὸ Λοκρικὸν Νέμειον ἐνεδρεύσαντες.**

νεμενίαν Ἡσ. «νουμηνίαν»· πρβλ. νεμονῆΐα.

νεμεόβιος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων ἐκ τῶν **φαλαινιδῶν.**

Νεμεονίκης (ὁ) Ἐπιγρ., σχόλ. κ. **Νεμεάτης** (Παυσ. 6,13,8) ὁ νικῶν εἰς τὰ νέμεα, εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς τελουμένους ἐν Νεμέᾳ καὶ λαμβάνων ὡς βραβεῖον στέφανον ἐκ δρυός : Σχόλ.Πίνδ.Ν 7,118.

Νέμεος-α-ον ἄ. Νέμειος βλ.λ. : Θεόκρ.25,169 **κοίλην αὔλιν ἔχοντα Διὸς Νεμέοιο παρ' ἄλσος.**

νεμεόφιλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων **ἐκ τῶν φαλαινιδῶν.**

νεμέσεια (τὰ) ἑορτὴ τῆς Νεμέσεως, τελουμένη πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν : Δημ.1031 **εἰσενεγκούσης τῆς γυναικὸς εἰς τὰ νεμέσεια τῷ πατρὶ μνᾶν ἀργυρίου** (δ.γρ. νεμέσια).

νεμεσεῖον (τὸ) μτγν. κ. μσν. κ. **νεμεσῆον** τὸ ἱερόν, ὁ ναὸς τῆς Νεμέσεως : Θεάγνωστ.Καν.129,20.

νεμεσήμων-ονος-ον (νεμεσσῶ) **ὁ** ὀργίλος, **ὁ** ἀγανακτῶν : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.4,48· **2)** ἐνεργ. ὁ διεγείρων ἀγανάκτησιν : αὐτ.18,110 **νεμεσήμων φωνή,** αὐτ.15,93 **ἀλιτροσύνη νεμεσήμων.**

νεμεσήτης (ὁ) (νεμεσῶ) μσν. **ὁ δικαίαν ἀγανάκτησιν** αἰσθανόμενος : Εὐστ.Ἰλ.Λ.648.

νεμεσητικός-ή-όν **ὁ** ἀγανακτῶν ἐπὶ τῇ *παρ'* ἀξίαν εὐτυχίᾳ τινός, ἀντιθ. φθονερός, ἐπιχαιρέκακος : Ἀριστλ.ΗΝικ.1108b,3 **ὁ μὲν γὰρ νεμεσητικὸς λυπεῖται ἐπὶ τοῖς ἀναξίως εὖ πράττουσιν, ὁ δὲ φθονερὸς ὑπερβάλλων τοῦτον ἐπὶ πᾶσι λυπεῖται,** αὐτ.Ρητ.1387b,4 **ὅλως οἱ ἀξιοῦντες αὐτοὶ αὐτοὺς ὧν ἑτέρους μὴ ἀξιοῦσι, νεμεσητικοὶ τούτοις καὶ τούτων·** **2)** Σουΐδ. «νεμεσητικόν· μεμπτόν».

νεμεσητικῶς ἐπίρρ. μσν. **κατὰ** τρόπον νεμεσητικὸν βλ.λ. : Εὐστ.Πον.114,40.

νεμεσητός-ή-όν (νεμεσῶ), ἐπ. **νεμεσσητός** (Ἰλ.Γ 410), δωρ. **νεμεσσατός** (Θεόκρ.1,101) ὁ προκαλῶν ἀγανάκτησιν, ὀργὴν καὶ ὁ ἄξιος τούτου, ἀξιοκατάκριτος : Ἰλ.Γ 410 **νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη** (Γαζ.Θ «μεμπτὸν δ' ἂν εἴη τοῦτό γε»), Πλάτ.Νόμ.943Ε **φεῦδος δὲ αἰδοῖ καὶ δίκῃ νεμεσητὸν κατὰ φύσιν,** Ἀριστλ.Ρητ.1387a,32 ἐὰν οὖν ἀγαθὸς ὢν μὴ **τοῦ ἁρμόττοντος τυγχάνῃ,** νεμεσητόν· ‖ κ. μτφ. μτ. ἀπαρφ. : Ἰλ.Ι 523 **πρὶν δ' οὔ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι,** Ὀδ.Χ 59, Σοφ.Φιλ.1193 **οὔτοι νεμεση-**

τὸν ἀλύοντα χειμερίῳ λύπᾳ καὶ παράνουν θροεῖν· 2) ὁ ἀνταποδοτικός : Πλούτ.᾿Αγ.22 **ἔπαθε δὲ πρᾶγμα νεμεσητόν,** αὐτ.Πομπ.38 **πάθος νεμεσητὸν ὑπὸ φιλοτιμίας ἔπαθε,** αὐτ.42· 3) ὁ ἄξιος ἀνταποδόσεως, ἀνταμοιβῆς : Νικόλ.Δαμ.68,9J· 4) ἐνεργ. ὁ οὗ τὴν ἀγανάκτησιν πρέπει νὰ φοβῆταί τις, ὁ φοβερός : ᾿Ιλ.Λ 649 **αἰδοῖος νεμεσητός, ὅ με προέηκε πυθέσθαι,** Θεόκρ.Ι,101 **Κύπρι νεμεσσατά** (σχόλ. «ἀξία μέμφεως, ἀπεχθής»).

νεμεσητῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον νεμεσητόν, ἀξιοκατάκριτον : Μετοχ.Θ 123.

νεμέσια (τὰ), δ.γρ. νεμέσεια βλ.λ.

νεμεσίζομαι (νέμεσις) ἐπ. κ. μσν. ἀποθ. ἐν χρ. μ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ. μτ. δοτ. προσ. ὀργίζομαι κατά τινος, ἀγανακτῶ : ᾿Ιλ.Θ 407 **῞Ηρῃ δ᾿ οὔ τι τόσον νεμεσίζομαι,** ᾿Οδ.Β 239· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. προσ. κ. αἰτ. πράγμ. : ᾿Ιλ.Ε 757 **οὐ νεμεσίζῃ ῎Αρῃ τάδε καρτερὰ ἔργα;** ‖ μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. : ᾿Ιλ. Β 296 **οὐ νεμεσίζομ᾿ ᾿Αχαιοὺς ἀσχαλάαν·** ‖ κ. ἐνεργ. μ. π. Σουΐδ. «νεμεσίζει· μέμφεται»· 2) μτ. αἰτ. αἰδοῦμαι, εὐλαβοῦμαι, φοβοῦμαι : ᾿Οδ.Α 263 **ἐπεί ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας,** Τζέτζ.᾿Ιλ.8,2 **τοὺς δὲ Αἰγύπτιον αὐτὸν εἰρηκότας οὐ νεμεσίζομαι·** ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. : ᾿Ιλ.Ρ 254 **νεμεσιζέσθω δ᾿ ἐνὶ θυμῷ Πάτροκλον . . μέλπηθρα γενέσθαι.**

νεμέσιον (τὸ) μτγν. τὸ ὠκιμοειδές : ΨΔιοσκ.4,28.

νέμεσις-εως (ἡ) (νέμω) κ. νεώτ., ἐπ. δοτ. **νεμέσσι**, ἀπονομὴ τοῦ πρέποντος ἐναντίον κακοῦ, ἀγανάκτησις δι᾿ ἄδικον, διὰ κακὴν πρᾶξιν, κατάκρισις, μέμψις εὔλογος· κτ. ᾿Αριστλ. (ΗΝικ.1108a,35) «ἀγανάκτησις ἐπὶ τοῖς ἀναξίως εὖ πράττουσιν, ἀρετὴ οὖσα ἐν μεσότητι μεταξὺ τοῦ φθόνου καὶ τῆς ἐπιχαιρεκακίας», αὐτ. (Ρητ.) «νέμεσιν, λύπην ἐπὶ τῷ φαινομένῳ ἀναξίως εὐπραγεῖν» : ᾿Ιλ.Ζ 235 **οὔ τοι ἐγὼ Τρώων τόσσον χόλῳ οὐδὲ νεμέσσι ἥμην ἐν θαλάμῳ,** ᾿Οδ.Β 136 **νέμεσις δέ μοι ἐξ ἀνθρώπων ἔσσεται** (τοῦ κόσμου τὴν κατηγόρια θά ᾿χω)· ‖ δυσμένεια, ἔχθρα : Αἰσχ.᾿Επτ.235 **τίς τάδε νέμεσις στυγεῖ·** 2) ὁθ. ἀπὸ θεοῦ ἢ θεῶν, ὀργὴ ἅμα καὶ καταδρομὴ κατά τινος διὰ κακίαν αὐτοῦ ἢ ἀναξιότητα ἢ ἀπρέπειαν, οἷον δι᾿ ἀσέβειαν, ἀδικίαν, ὑπερφροσύνην, ἀλαζονείαν κττ. : ῾Ηρ.Ι,34 **μετὰ δὲ Σόλωνα οἰχόμενον ἔλαβεν ἐκ θεοῦ νέμεσις μεγάλη Κροῖσον,** Σοφ.Φιλ.518 **τὰν θεῶν νέμεσιν ἐκφυγών·** ‖ γενικώτ. θεόθεν τιμωρία, ποινή : αὐτ.᾿Ηλ.1467 **εἰ δ᾿ ἔπεστι νέμεσις, οὐ λέγω,** αὐτ.ΟΚ 1753· ‖ νεώτ. ἡ ἄνωθεν τιμωρὸς δύναμις ἡ πλήττουσα τὸν ἀδικοῦντα, ἡ θεία δίκη· 3) ἡ ἐκ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένη τινὶ ποινὴ διὰ κακουργίαν αὐτοῦ, ἡ ποινικὴ δίωξις καὶ καταδίκη : Αἰλ.ΠΙ 6,10 **μετῆλθεν αὐτὸν ἡ ἐκ τοῦ νόμου νέμεσις·** 4) ἐπὶ ἀνθρ. ὁ ἐκ τοῦ νόμου ἢ τοῦ ἠθικοῦ κανόνος φόβος, ἀποστροφὴ τῆς κακουργίας, ἤτοι παρανόμου ἢ ἀνηθίκου ἐνεργείας : ᾿Ιλ.Ν 182 **ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος αἰδῶ καὶ νέμεσιν·** 5) μτ. ἀπαρφ. ἐν φρ. ἀρνητικῶς **οὐ νέμεσις πράττειν - φιλεῖν - ἀείδειν** κ.ἄ. δὲν εἶναι ἀξιοκατάκριτον τὸ νὰ . . : ᾿Ιλ.Ξ 80 **οὐ γάρ τι νέμεσις φυγέειν κακόν,** ᾿Οδ.Α 350 **τούτῳ δ᾿ οὐ νέμεσις Δαναῶν κακὸν οἶτον ἀείδειν·** ὁμ. κ. μτ. δοτ. κ. ἀπαρφ. : ᾿Ιλ.Γ 156 **οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας ᾿Αχαιοὺς τοιῇδε ἀμφὶ γυναικὶ . . πάσχειν·** 6) κ. ἐν προσωποποιήσει κτ. ῾Ησίοδ. θυγάτηρ τῆς Νυκτὸς (Θ 223), συνήθως συναπτ. μετὰ τῆς Αἰδοῦς, ἡ θεία δίκη, ἡ θεϊκὴ ὀργή : ῾Ησίοδ. ῎Εργ.198 **ἴτον προλιπόντ᾿ ἀνθρώπους Αἰδὼς καὶ Νέμεσις·** 7) ὁμ. θεὰ ἰσοσταθμίζουσα τὸ δίκαιον, αἴρουσα τὴν ὑπερβολήν, κολάζουσα τὴν ἐκ μεγάλης εὐτυχίας ἀλαζονείαν : Πίνδ.Π 10,44 **φυγόντες ὑπέρδικον Νέμεσιν,** Σοφ.᾿Ηλ.792· 8) ἀστρολ. ὄν. τοῦ ἑβδόμου κλήρου (τοῦ Κρόνου) : Παῦλ.᾿Αλ.3, Ρήτ. ἐν Κατ.᾿Αστρλ.Κ Ι,160· 9) π. πυθαγ. ὄν. τοῦ ἀριθ. 5 : Θεολ.᾿Αριθμ.31.

νεμεσίτης (ὁ) μτγν. λίθος τις ἔχων μαγικὰς ἰδιότητας : Κυραν.30.

νέμεσσις-εως (ἡ) ἐπ. ἀντὶ νέμεσις βλ.λ.

νεμεσσητός-ή-όν ἐπ. ἀντὶ νεμεσητὸς βλ.λ.

νεμεσῶ-άω, ἐπ. γ´ ἐν. **νεμεσσᾷ** (῾Ησίοδ.῎Εργ.756) κ. β´ ἐν. προστ. **νεμέσσα** (᾿Οδ.Ψ 213), παρατ. **ἐνεμέσων** (Πλούτ.Σύλ.6) κ. ἐπ. **ἐνεμέσσα** (᾿Ιλ.Ν 16) κ. θαμιστ. γ´ ἐν. **νεμέσασκε** (᾿Ιλ.Λ 543), μέλλ. νεμεσήσω (᾿Αριστλ.Ρητ.1387a,12) κ. μέσ. **νεμεσήσομαι** (᾿Ιλ.Κ 129), ἀόρ. **ἐνεμέσησα** (Δημ.1123) κ. ποι. **νεμέσησα** (᾿Οδ.Φ 285) κ. δωρ. **νεμεσᾶσα** (Πίνδ.Ι 1,3) κ μέσ ἐπ. ἐν εὐκτ. γ´ ἐν. **νεμεσσήσαιτο** (᾿Οδ.Α 228) κ.παθ. **ἐνεμεσήθην** (Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.38), ἐπ. γ´ ἐν. **νεμεσήθη** (᾿Οδ.Α 119) κ. γ´ πληθ. **νεμέσηθεν** (᾿Ιλ.Β 223), π. ῞Ομ. συνήθ. ἐπὶ τῶν θεῶν, ἀγανακτῶ δικαίως κατά τινος, ὀργίζομαι ἐπὶ τῇ παρ᾿ ἀξίαν εὐτυχίᾳ ἢ δυστυχίᾳ, κτ. ἐπέκτ. φθονῶ, ζηλεύω : ᾿Ιλ. Θ 198 **νεμέσησε δὲ πότνια ῞Ηρη,** ῾Ησίοδ.῎Εργ.741 **τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω·** ‖ κ. ἀπολ. ἐπὶ ἀνθρώπων : ᾿Ιλ.Κ 145 **μὴ νεμέσα·** ‖ μτ. δοτ. προσ. ἢ πράγμ. ὀρκίζομαι κατά τινος ἢ πρός τι : ᾿Ιλ.Ω 53 **μὴ ἀγαθῷ περ ἐόντι νεμεσσηθείομεν ἡμεῖς,** Πλάτ.Νόμ.927Β **νεμεσῶσί τε μάλιστα αὖ τοῖς εἰς ὀρφανὰ καὶ ἔρημα ὑβρίζουσι·** ‖ κ. μτ. μτχ. ἢ μτ. χρον. προτ. : ᾿Ιλ.Δ 413 **οὐ νεμεσῶ ᾿Αγαμέμνονι . ὀτρύνοντι,** Πλάτ.Μίν.319Α **νεμεσᾷ ὁ θεός, ὅταν . .** ‖ μτ. δοτ. προσ. κ. αἰτ. πράγμ. : ᾿Οδ.Φ 213 **μὴ νῦν μοι τόδε χώεο μηδὲ νεμέσσα·** πρβλ. ῾Ησίοδ.῎Εργ.756 **θεός τοι καὶ τὰ νεμεσσᾷ,** ᾿Αριστλ.Ρητ.1384b,4· ‖ μτ. δοτ. προσ. κ. γενικ. πράγμ. : Λουκ.Σκύθ.9 **καὶ πρὸς Χαρίτων μὴ νεμεσήσητέ μοι τῆς εἰκόνος, εἰ βασιλικῷ ἀνδρὶ ἐμαυτὸν εἴκασα·** κ. παθ. : Πλούτ. Κάτ.Νεώτ.38 **παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἀκριβείας ἐξενεγκεῖν φιλοτιμούμενος ἐνεμεσήθη·** ‖ κ. μέσ. ὡς ἐνεργ. μτ. δοτ. προσ. ἢ μτ. μτχ. ἢ μτ. ἀπαρφ. ἢ μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἀγανακτήσεως, ἀγανακτῶ : ᾿Ιλ.Κ 115 **εἴπερ μοι νεμεσήσεαι, οὐδ᾿ ἐπικεύσω,** ᾿Οδ.Α 228 **νεμεσσήσαιτό κεν . . ὁρόων,** αὐτ.Δ 195 **νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν κλαίειν,** αὐτ.Σ 227 **οὔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·** ‖ κ. μτ. αἰτ. πράγμ. : ᾿Οδ.Ξ 284 **νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα** (ἀγανακτεῖ ἐπὶ τοῖς κακοῖς ἔργοις, κτ. ἄ. τιμωρεῖ τὰ κακὰ ἔργα)· 2) ἐπὶ τῆς τύχης, φθονῶ, ζηλεύω : ᾿Ιώσ.ΠΙ 1,22,1 **τὰς εὐπραγίας ἡ τύχη τισὶ ἐνεμέσησε·** κ. παθ. : αὐτ.6,1,6 **εἰ νεμεσηθείην τῆς ἐπιβολῆς·** 3) μέσ. θεωρῶ τι κακόν, ἀπρεπές, ἀποστρέφομαι, αἰδοῦμαι : ᾿Οδ. Δ 158 **νεμεσσᾶται δ᾿ ἐνὶ θυμῷ . . ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν·** ‖ αἰσχύνομαι, εὐλαβοῦμαι, ἐντρέπομαι : ᾿Ιλ.Ο 103 **πᾶσιν δὲ νεμεσσηθεῖσα μετηύδα,** ᾿Οδ.Β 64· 4) ρηματ. π. νεμεσητέον, **νεμεσητός**, νεμεσητής, νεμεσήμων, νεμεσητικός.

νεμέτωρ-ορος (ὁ) ὁ ἀπονέμων τὰ δίκαια, ὁ κριτής, τιμωρός, ἐκδικητής : Αἰσχ.᾿Επτ.485 **τώς νιν Ζεὺς νεμέτωρ ἐπίδοι κοταίνων.**

νεμήϊος (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Διός : ᾿Αρχύτ.π.Στοβ.4,1,138.

νέμησις-εως (ἡ) (νέμω), ἰων.γενικ. κ. **-ιος**, ἡ διαμοίρασις, ἡ διανομή· Πολυδ.8,135 «νέμησις οὐσίας, διαίρεσις, διακλήρωσις» : ᾿Ισαῖ.9,17 **διαφορᾶς τινος αὐτοῖς γενησομένης ἐν τῇ νεμήσει τοῦ χωρίου,** ᾿Ιώσ.ΑΙ 17,11,1 **ν- βασιλείας,** ῾Ηλιόδ.Αἰθ.1,19 **χρημάτων νέμησις·** 2) ᾿Επιγρ. ἡ περιοχή, τὸ ἔδαφος : **ἡ νέμησις τῆς Μουνιχίας·** 3) ἡ διάδοσις, ἐξάπλωσις, ἐπέκτασις : ᾿Αρετ.᾿Οξ.Νούσ. Ι,9 **ἐς τὴν ἐπίσχεσιν τῆς νεμήσιος.**

νεμητής (ὁ) (νέμω) μτγν., θηλ. **νεμήτρια** ὁ νεμέτωρ βλ.λ., ὁ ἐκδικητής· Πολυδ.8,136 «οἱ μερισταί»· 2) Σουΐδ. «Αἰσυμνῆται . . οἱ νεμηταί, ὅ ἐστι, βραβευταί».

νεμητός-ή-όν (νέμω) Ἐπιγρ. πιθ. ὁ διαιρεθείς, διανεμηθείς, διαμοιρασθείς : **οἵδε ἐνίκων τὸν νεμητὸν ἀγῶνα** Ὁμολωΐων.

νεμήτρια (ἡ) Ἐπιγρ. θηλ. τοῦ νεμητὴς βλ.λ. ἡ ἀπονέμουσα τὸ δίκαιον, ἡ ἐκδικήτρια.

νεμονηΐα (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ νουμηνία.

νεμόρεδος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν ἐκ τῶν κοιλοκέρων.

νέμος-εος (τὸ) τόπος ἐπιτήδειος εἰς νομήν, βοσκήν, δάσος, ἄλσος· Ἡσ. «σύνδενδρος τόπος καὶ νομὴν ἔχων, νάπος» : Ἰλ.Λ 480 **ὠμοφάγοι μιν θῶες, ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσιν ἐν νέμεϊ,** Σοφ.Αἶ.413 **νέμος ἐπάκτιον** (σχόλ. «ἐπάκτιον ἄλσος»), Ἀλκ. Μεσσ.ΑΠ 7,55· **2**) Ἡσ. «τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον»· **3**) Ἡσ. «τὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ κοῖλον».

νέμω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. **νεμῶ** (Σοφ.Αἶ.513) κ. **νεμήσω** (Λόγγ.2,23) κ. μέσ. **νεμοῦμαι** (Θουκ.4,64) κ. Ἰων. **νεμέσμαι** (ἐν συνθ. : Ἡρ.1,173) κ. **νεμήσομαι** (Διον.Ἀλ.8,71, Πλούτ.Κράσσ.14) κ. παθ. **νεμηθήσομαι** (Πλούτ.Ἀγ.14), ἀόρ. **ἔνειμα** κ. ἐπ. **νεῖμα** (Ἰλ.Γ 274) κ. μέσ. **ἐνειμάμην** (Θουκ.8,21) κ. **ἐνεμησάμην** (Κλέαρχ.10, δ.γρ.), παθ. **ἐνεμήθην** (Πλάτ.Νόμ.849C, Δημ.956), παρακ. **νενέμηκα** (ἐν συνθ. δια-, Ξεν.Κ Π 4,5,45), μέσ. **νενέμημαι** (Πλάτ.Παρμ.144D, Δημ. 1149), π. Ὀμ. συνήθ. ἐπὶ φαγητοῦ καὶ ποτοῦ, διαμένω, μοιράζω : Ἰλ.Ι 217 **ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς,** Ὀδ.Η 179 **κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, οἱ δ᾽ ἤδη μοίρας τε νέμον κερόωντό τε οἶνον,** Ἐπιγρ. **οἱ γεωνόμοι νειμάντων τὴν γῆν**· ‖ κ. γεν. ἐπὶ πάσης διανομῆς, ἰδ. τῆς παρὰ τῶν θεῶν : Ὀδ.Ζ 188 **Ζεὺς . . νέμει ὄλβον . . ἀνθρώποισιν,** Πίνδ.Ι 5(4),52 **Ζεὺς τά τε καὶ τὰ νέμει,** Ἡρ.6,11 **θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων,** Αἰσχ.Ἱκ.403 **Ζεὺς νέμων εἰκότως ἄδικα μὲν κακοῖς, ὅσια δ᾽ ἐννόμοις,** Σοφ.Ἠλ.176 **ᾧ τὸν ὑπεραλγῆ χόλον νέμουσα,** Μηναῖ.11,3 Θεοτ. **νέμοις πᾶσι τοῖς ὑμνηταῖς**· κ. παθ. : Ξεν.Ἀν.7,3,21 **κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων,** Πλάτ.Παρμ.144D **πλεῖστα μέρη ἡ οὐσία νενεμημένη**· **2**) μτ. αἰτ. κ. δοτ. ἐπὶ προσ., ἀπονέμω τι εἴς τινα, δίδω, προσφέρω : Ἡρ.1,32 **Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι,** Αἰσχ.Εὐμ.624 **τὸν πατρὸς φόνον πράξαντα μητρὸς μηδαμοῦ τιμὰς νέμειν,** αὐτ. Πρ.291, αὐτ.Φιλ.1062 **τὸ σὸν γέρας τιμὴν ἐμοὶ νέμει,** Εὐρ.Ἑκ.868, Ἀριστφ.Ὄρν.384 **κἀμοὶ δεῖ νέμειν ὑμᾶς χάριν,** Θουκ.3,48 **μήτε οἴκτῳ πλέον νέμει, μήτε ἐπιεικείᾳ,** Πλάτ.Νόμ.696A· ‖ εἰδ. ἐπὶ δικαστῶν προσδιοριζόντων ποινήν : αὐτ.863A **τῶν τοιούτων πέρι νομοθέτῃ κολαστὴν τῶν ἁμαρτημάτων θάνατον . . νέμειν,** Γσλ.6,753· ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. : Σοφ.Αἶ.1201 **νεῖμεν ἐμοὶ τέρψιν ὁμιλεῖν**· ‖ κ. παθ. ἀπονέμομαι : Ἡρ.9,7,α´ **καὶ τὸ μὲν ἀπ᾽ ἡμέων οὕτω ἀκίβδηλον ἐὸν νέμεται ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας**· **3**) κατανέμω : Ἐπιγρ. **νεῖμαί τινας ἐς τὰς φυλὰς δέκαχα**· κ. παθ. : Ἀριστλ.Ἀθ.8,3 **ἐκ τῆς φυλῆς ἑκάστης νενεμημέναι τριττύες τρεῖς** **4**) κ. νεώτ. μέσ. συνήθ. ἐπὶ κτηματικῆς περιουσίας, ἔχω καὶ κατέχω τι ὡς μερίδιόν μου, κατέχω καὶ καρποῦμαι, ἀπολαμβάνω τὰ ὠφελήματα ἔκ τινος : Ἰλ.Μ 313 **τέμενος νεμόμεσθα μέγα,** Ὀδ.Υ 336 **πατρώϊα πάντα νέμεσθαι,** Ἡσίοδ.Ἔργ. 119 **οἱ δ᾽ ἐθελημοὶ ἥσυχοι ἔργ᾽ ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν,** Ἡρ.4,165 **καὶ τἄλλα νεμομένη καὶ ἐν βουλῇ παρίζουσα,** αὐτ.7,112, Θουκ. 1,100 **περὶ τῶν ἐν τῇ ἀντιπέρας Θρᾴκῃ ἐμπορίων καὶ τοῦ μετάλλου, ἃ ἐνέμοντο,** Λυσ.16,10, Δημ.37 **καὶ ταῦθ᾽, ἃ νέμεσθε νῦν ὑμεῖς**· ‖ κ. ἀπολ. : Δημ.579 **ἔμ᾽ οἴεσθ᾽ ὑμῖν εἰσοίσειν, ὑμᾶς δὲ νεμεῖσθαι,** - **νέμομαι διανοίᾳ κυρίου** (φρ. νομ.)· ‖ ἀπολαύω, καρποῦμαι : Ἰλ.Ζ 195 **οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων.., ὄφρα νέμοιτο,** Πάπ. **μέχρι τοῦ νῦν νέμομαι προσόδους,** αὐτ. **καθὼς καὶ οἱ γονεῖς ἐνέμοντο**· **5**) συνήθ. μτ. αἰτιατ. τόπων, κατοικῶ, ἐνοικῶ : Ἰλ.Β 496 **οἵ θ᾽ Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν,** Ὀδ.Β 167 **οἳ νεμόμεσθ᾽ Ἰθάκην,** Πίνδ.Π 4,150 **τοὺς ἀπούραις ἁμετέρων τοκέων νέμεαι**· κ. ἀπολ. : Ἡρ.4,19 **οἱ δὲ νομάδες οὗτοι τὸ πρὸς ἠῶ ἡμερέων τεσσέρων καὶ δέκα ὁδὸν νέμονται χώρην**· **6**) τὸ ἐνεργ. ἐπὶ τῆς μέσ. σημ. ἔχω, κατέχω : Πίνδ.Ο 2,12 **ἕδος Ὀλύμπου νέμων,** αὐτ.Ι 1,67, Ἡρ.4,191 **τὴν οἱ νομάδες νέμουσι,** Σοφ.ΟΚ 879 **τάνδ᾽ ἄρ᾽ οὐκέτι νεμῶ πόλιν,** Θουκ.5,42 **ὅρκοι παλαιοὶ μηδετέρους οἰκεῖν τὸ χωρίον ἀλλὰ κοινῇ νέμειν,** Στράβ.11,13,11· ‖ κ. ἀπολ. κατέχω γῆν, κατοικῶ : Ἡρ.4,188 **ἀτὰρ οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην νέμοντες τῇ Ἀθηναίῃ μάλιστα**· ‖ κ. παθ. ἐπὶ τόπων, κατοικοῦμαι : Ἡρ.7,158 **τό τε κατ᾽ ὑμέας τάδε ἅπαντα ὑπὸ βαρβάροισι νέμεται**· ‖ κ. ἀπολ. ἐπὶ χώρας, οἰκοῦμαι, συντηροῦμαι : Θουκ.1,5 **μέχρι τοῦδε πολλὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ νέμεται**· **7**) μέσ. ἐπὶ πόλεων, κεῖμαι ἐπί τινος : Ἡρ.7,23 **πόλεις μὲν αὗται, αἳ τὸν Ἄθων νέμονται**· πρβλ. αὐτ.7,123· **8**) μέσ. μτφ. ἐπὶ χρόνου, διέρχομαι, περνῶ : Πίνδ.Ο 2,73 **ἄδακρυν νέμονται αἰῶνα,** αὐτ.Ν 10,56 **ἁμέραν τὰν μὲν παρὰ πατρὶ φίλῳ Δὶ νέμονται**· ‖ μτ. ἐπιρρ. ζῶ, διάγω τὸν βίον κατά τινα τρόπον : Πίνδ.Π 11,55 **ἡσυχᾷ νεμάμενος**· **9**) διοικῶ, διευθύνω, κυβερνῶ : Πίνδ.Ο 13,27 **καὶ τόνδε λαὸν ἀβλαβῆ νέμων,** Ἡρ.1,59 **ἐπί τε τοῖσι κατεστεῶσι ἔνεμε τὴν πόλιν κοσμέων καλῶς τε καὶ εὖ,** Αἰσχ.Πρ.526 **ὁ πάντα νέμων . . Ζεύς,** Σοφ. ΟΤ 201 **ὦ τᾶν πυρφόρων ἀστραπᾶν κράτη νέμων**· κ. ἀπολ. : Πίνδ.Π 3,70 **ὃς Συρακόσσαισι νέμει βασιλεὺς πραῢς ἀστοῖς**· **10**) φρ. **νέμω ἰσχύν τινι** στηρίζομαι, πέποιθα εἴς τι : Αἰσχ. Ἑπτ.76 **ἰσχὺν σκήπτροις ἰσόπαιδα νέμοντες**· **11**) θεωρῶ τινα, νομίζω, ἐκλαμβάνω τινὰ ὡς . . : Σοφ.Ἠλ.150 **σὲ δ᾽ ἔγωγε νέμω θεόν,** αὐτ.Αἶ.1331 **φίλον σ᾽ ἐγὼ μέγιστον Ἀργείων νέμω**· κ. παθ. : Σιμων.5,9 **οὐδέ μοι ἐμμελέως τὸ Πιττάκειον νέμεται** (δὲν μοὶ φαίνεται καλῶς εἰρημένον)· **12**) ἐκλέγω, ἔχω : Ἰσοκρ.8,53 **οἵους περ ἂν τοὺς προστάτας νέμωσιν,** Ἀριστλ.Πολιτ.1275a,12 **ἀλλὰ νέμειν ἀνάγκη προστάτην**· κ.παθ.: Πολύβ.6,47,8 **τῶν ἀθλητῶν τούς γε μὴ νενεμημένους . . εἰς τοὺς ἀθλητικοὺς ἀγῶνας** (τοὺς μὴ προσληφθέντας)· **13**) μτφ. ἀπαγγέλλω ἀπὸ χειρογράφου· Ἡσ.«ἀναγινώσκω» : Σοφ.ἀπ.144· **14**) ἐπὶ ποιμένων, ἄγω ἐπὶ νομήν, τρέφω, συντηρῶ, περιποιοῦμαι ζῷα, βόσκω : Ὀδ.Ι 233 **ἐπῆλθε βόσκων,** Πλάτ.Πολ.373D **χώραν . . ἱκανὴν νέμειν τε καὶ ἀροῦν**· ‖ κ. μτ. αἰτ. : Ἡρ.8,137 **ὁ μὲν ἵππους νέμων, ὁ δὲ βοῦς,** Εὐρ.Ρῆσ.551 **ἤδη δὲ νέμουσι κατ᾽ Ἴδαν ποίμνια,** Πλάτ.Κριτ.109C **καθάπερ ποιμένες κτήνη πληγῇ νέμοντες**· ‖ κ. μέσ. ἐπὶ τῶν κτηνῶν, ἐξέρχομαι εἰς νομήν, τρέφομαι ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους φυομένου χόρτου, βόσκω : Ἰλ.Ε 777, Ὀδ.Ν 407 **αἱ δὲ νέμονται πὰρ Κόρακος πέτρῃ . . ἔσθουσαι βάλανον,** Ἡρ.8,115 **ἔφασαν νεμομένας ἁρπασθῆναι ὑπὸ τῶν ἄνω Θρηΐκων** (τὰς ἵππους)· ‖ μτ. αἰτ. τόπου : Πίνδ.Ν 3,82 **κραγέται κολοιοὶ ταπεινὰ νέμονται** (χωρία), Εὐρ.Ἠλ.1163 **ὀρεία τις ὡς λέαιν᾽ ὀργάδων δρύοχα νεμομένα**· ‖ κ. μτ. συστ. αἰτ. τρέφομαι ἔκ τινος, ἀποτρώγω : Ὀδ.Ι 449 **πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν᾽ ἄνθεα ποίης μακρὰ βιβάς,** Ἡρ.1,78 **φανέντων δὲ αὐτῶν οἱ ἵπποι μετιέντες τὰς νομὰς νέμεσθαι,** Εὐρ.Βάκχ.735, Ἀριστφ.Ὄρν. 159 **νεμόμεσθα δ᾽ ἐν κήποις τὰ λευκὰ σήσαμα**· **15**) μτ. αἰτ. τόπου χρῶμαι πρὸς νομήν, βοσκήν : Ξεν.ΚΠ 3,2,20 **ἐθέλοιτ᾽ ἂν ἐᾶν νέμειν ταῦτα τοὺς Ἀρμενίους** (τὰ ὄρη)· κ. παθ. : Ξεν.Ἀν.4,6,17 **τὸ ὄρος . . νέμεται αἰξὶ καὶ βουσίν**· **16**) μέσ. ἐπὶ προσ., ἐσθίω, τρώγω : Σοφ.Φιλ.709 **οὐκ ἄλλων αἴ-**

ρων **τῶν νεμόμεσθ' ἀνέρες ἀλφησταί·** **17**) μέσ. μτφ. ἐπὶ τοῦ πυρός, κατακαίω, καταβιβρώσκω : Ἰλ.Ψ 177 **ἐν δὲ πυρὸς μένος ἧκε σιδήρεον, ὄφρα νέμοιτο,** Ἡρ.5,101 **ἀπολαμφθέντες πάντοθεν ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρὸς·** ‖ ὁμ. γεν. κατατρώγω : Πλούτ.Ἠθ.165Α **τὸ ψεῦδος . . νέμεται τὴν ψυχήν·** **18**) διὰ τοῦ πυρὸς καταστρέφω, δῃῶ, παραδίδω πόλιν εἰς τὸ πῦρ, ἐρημώνω : Ἡρ.6,33 **πυρὶ δὲ καὶ ταύτας νείμαντες ἔπλωον αὖτις ἐς τὴν Χερσόνησον·** ‖ κ. παθ. καταβιβρώσκομαι, ἐρημοῦμαι ὑπὸ τοῦ πυρός : Ἰλ Β 780 **ὡς εἴ τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο,** Πλούτ. Ἀλέξ.18 **πυρὶ νέμεται . . ἡ φάλαγξ·** **19**) ἀπολ. ἐπὶ κακοήθους ἕλκους, ἐξαπλοῦμαι, ἐκτείνομαι : Ἡρ.3,133 **Δαρείου δὲ γυναικὶ ἐπὶ τοῦ μαστοῦ ἔφυ φῦμα, μετὰ δὲ ἐκραγὲν ἐνέμετο πρόσω·** πρβλ. Θεόφρ.Φ1 9,9,5· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς γαγγραίνης : Διόδ Σ 17,103 (πιθ.)· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς ἄφθης : Ἀσκληπιάδ.Πρ.π.Γαλ.12,995· ‖ ὁμ. ἐπὶ οἰδήματος : Φιλούμ.17,1 **ὄγκος νεμόμενος·** **20**) ρηματ. π. νομή, νόμος, νομός, νέμος, νέμησις, νέμεσις.

νένα (ἡ) μσν. ἡ τροφός : Ἐρωτόκρ.1,495 **ἡ νένα δὲν ἐλόγιαζε, πῶς νὰ 'μπῃ σ' πόθου ὀδύνη.**

νεναμένην Ἡσ. «ἠροτριαμένην».

νενανώ βυζ. μουσ. εἷς τῶν τριῶν πολυσυλλάβων μουσικῶν φθόγγων.

νένασμαι ποι. παθ. παρακ. τοῦ **ναίω** βλ.λ. **2**) παθ. παρακ. τοῦ **νάσσω** βλ.λ.

νενασμένας Ἡσ. «πεπλησμένας».

νενασμένως Ἡσ. «ἐπιεικῶς».

νενέ (ἡ) (τουρκ.) δημ. ἡ μάμμη, ἡ γιαγιά.

νενέαται Ἰων. γ' πληθ. παθ. παρακ. τοῦ **νέω**, ἐπισωρεύω.

νένηκα παρακ. τοῦ νέω, κλώθω, νήθω.

νενηφότως ἐπίρρ. μσν. νηφαλίως : Θωμ.Μ 625 **νενηφότως καὶ ἐγρηγορότως.**

νενίηλος-ον μτγν. ὁ ἐστερημένος τοῦ νοῦ, μωρός, ἀνόητος, ἀναίσθητος, βραδύνους· Ἡσ. «νενίηλος· τυφλός. ἀπόπληκτος. ἀνόητος» : Καλλ.Δία 63 **ὃς μάλα μὴ νενίηλος** (σχόλ. «ματαιόφρων καὶ ἐστερημένος τοῦ αἰόλλειν καὶ κινεῖν τὸν νοῦν».

νένιπται παθ. παρακ. τοῦ νίζω βλ.λ.

νεννάζει Ἡσ. «κακολογεῖ» (δ.ἀνάγν. δεννάζει).

νέννος (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ θεῖος, ὁ μπάρμπας· Εὐστ.971,26 «νέννον· θεῖον, πατρὸς ἢ μητρὸς ἀδελφόν» : Πολυδ.3,16 **καλεῖται δὲ καὶ νέννος παρὰ τοῖς ποιηταῖς·** **2**) ὁ πάππος, ὁ πατὴρ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρός : Πολυδ.3,22· πρβλ. ἐπίγρ. π. Πλούτ.Ἠθ.1033F **τὸν νέννον Χρύσιππον Ἀριστοκρέων ἀνέθηκε** (διόρθ. τόνδε νέον).

νενοθευμένως (ἐκ τῆς μτχ. τοῦ παθ. παρακ. τοῦ νοθεύω) ἐπίρρ. μσν. διὰ νόθου τρόπου, οὐχὶ γνησίως : Μαν.Παλ. ἐν Notit.Mss.8,359 **πάντων τούτων τὴν ἱστορίαν καί τινας ἄλλας τῶν ἐν θείᾳ γραφῇ ἴσασι μέν, νενοθευμένως δ' οὖν ὅμως.**

νενομισμένως (ἐκ τῆς μτχ. τοῦ παθ. παρακ. τοῦ νομίζω) ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν νενομισμένον τρόπον, δθ. κ. κατὰ τὸ εἰωθός : Καλλίστρ.Ἔκφρ.897 **ἐπεφύκει οὐ νενομισμένως ἡ θρίξ.**

νενός (ὁ) Ἡσ. «εὐήθης»· πρβλ. νενίηλος.

νένοφα παρακ. τοῦ νέφω, βλ. ἐν λ. συννέφω· Φώτ. «νένοφεν· νενέφωται».

νένωμαι παθ. παρακ. τοῦ νοῶ βλ.λ.

νενώμεθα Ἡσ. «διανενοήμεθα».

νένωται Ἡσ. «ἐν νῷ ἔχει».

νέξας Ἡσ. «τὰ στρώματα».

νεο- κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **νιο-** πρῶτον συνθετικὸν λέξεων δηλουσῶν ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον συνετελέσθη νεωστί, πρὸ ὀλίγου, οἷον νεοβάπτιστος, νεόβλαστος, νεόπηκτος, νεοσφαγής, νιόβγαλτος, νιόπαντρος, νιόφερτος κτλ.· **2**) προσδίδον εἰς αὐτὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ μεταγενεστέρου ἢ τοῦ νεωτέρου, οἷον νεοβουδδισμός, νεοδαρβινισμός, νεοδημοκρατικός, νεολογισμός· ‖ δημ. προσδίδον εἰς αὐτὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ νέου τὴν ἡλικίαν, οἷον νιοφέρνω (φαίνομαι νέος, νεάζω).

νεοαλδής-οῦς-ές ὁ νεαλδής· πρβλ. Ἡσ. ἐν λ. νεοαλδέα : Ἰλ.Φ 346 (δ.γρ. νεοαρδής).

νεοαλής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ ἁλατισθείς : Διοσκ.2,71 **νεοαλὴς τυρός·** πρβλ. νεαλής I).

νεοάλωτος-ον (ἁλίσκομαι) ὁ νεωστὶ ἁλούς, συλληφθείς : Ἡρ.9,120 **οἱ τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντό τε καὶ ἤσπαιρον ὅκως περ ἰχθύες νεοάλωτοι** (δ.γρ. νεάλωτοι).

νεοαρδής-οῦς-ές (ἄρδω) ἐπ. ὁ νεωστὶ ἀρδευθείς, ὁ νεοκαταβρεγμένος, ὁ φρεσκοποτισμένος : Ἰλ.Φ 346 **ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης νεοαρδέ' ἀλωὴν αἶψ' ἀγξηράνῃ** (δ.γρ. νεοαλδής).

νεοαρκτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος ἢ ὁ ἰδιάζων εἰς τὴν νέαν ἀρκτικὴν χώραν, τὴν Βορείαν Ἀμερικήν : **νεοαρκτικὴ πανίς** (τὸ σύνολον τῶν ἰθαγενῶν ζῴων τῆς Β. Ἀμερικῆς), - **νεοαρκτικὴ περιοχὴ** (μία τῶν ζῳογεωγραφικῶν περιοχῶν, περιλαμβάνουσα τὴν Βόρειον Ἀμερικήν).

νεοαττικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ καλλιτεχνῶν καὶ καλλιτεχνημάτων γλυπτικῆς, ὁ μιμούμενος τὴν ἀττικὴν τέχνην τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς : **νεοαττικὴ τέχνη** (ἡ τέχνη τῶν Ἑλλήνων, τῶν κατὰ τὸν 1ον π.Χ. αἰῶνα ἐργασθέντων εἰς τὴν Ρώμην καὶ μιμουμένων ἢ ἀντιγραφόντων κλασσικὰ ἔργα τῆς ἀττικῆς τέχνης).

νεοαυξής-οῦς-ές ὁ νεοαύξητος βλ.λ.· Ἡσ. ἐν λ. νεοθρότοις.

νεοαύξητος-ον λεξ. ὁ νεωστὶ ηὐξημένος, ὁ νεαύξητος : Ἀπολλ.Σοφ.Λεξ.Ὁμ. ἐν λ. νεοσρδέα.

νεοβάπτιστος-ον (βαπτίζω) μσν. ὁ νεωστὶ βαπτισθείς : Θεοφύλ.Βουλγ.ΚΔΤιμ.1,3,6.

νεόβγαλτος-η-ο δημ. κ. **νιόβγαλτος** ὁ διὰ πρώτην φορὰν ἀπεκδυόμενος εἴς τι, ὁ ἄπειρος, ὁ πρωτόβγαλτος : **νεόβγαλτος εἰς τὴν πολιτικήν.**

νεόβδαλτος-ον (βδάλλω) μτγν. κ. μσν. ὁ νεωστὶ ἀμελχθείς : Νίκ.Θηρ.606 **νεόβδαλτον γάλα,** αὐτ.Ἀλεξ.484, Παῦλ.Αἰγ.1,72.

νεοβιταλισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. θεωρία καθ' ἣν ἡ ζωὴ ὀφείλεται εἰς δυναμικὴν ἀρχήν, ἥτις εἶναι ἴδιον εἶδος ἐνεργείας καὶ δὲν παράγει ἔργον, ἀλλ' ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν ἐνεργητικῶν δυνάμεων τῶν κυρίως ζωϊκῶν· πρβλ. βιταλισμός.

νεοβλαστής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ νεόβλαστος βλ.λ. : Πολυδ.1,231 **νεοβλαστὲς δένδρον·** **2**) μτφ. ἐπὶ τέκνων, ὁ νεογενής, νεογέννητος : Ὀππ.Ἀλ.1,735 **τέκνα νεοβλαστῆ.**

νεόβλαστος-ον κ. μσν. ἐπὶ κλάδων δένδρων, ὁ νεωστὶ βλαστάνων, ὁ νέους καὶ τρυφεροὺς βλαστοὺς φύων : Θεόφρ.Φ1 1,8,5 **καθάπερ καὶ τῆς συκῆς νεόβλαστοι** (κλάδοι), Νίκ.Ἀλεξ.484, Θεοφύλ.Σ Ἐπιστ.61.

νεόβλυτος (βλύω) μσν. ὁ νεωστὶ ἀναβλύσας : Φιλῆς Χρον.51,230 **καθάπερ . . νεόβλυτον γάλα.**

νεοβόρειος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰς Ἡνωμένας πολιτείας καὶ τὸ Β. Μεξικόν· ‖ **νεοβόρειος περιοχὴ** νεωτέρα ζῳογεωγραφικὴ περιοχή, περιλαμβάνουσα τὴν νεοαρκτικήν, ἐξαιρέσει τοῦ Καναδᾶ.

νεοβόρος-ον Ἡσ. «νεωστὶ βεβρωμένος».

νεόβουλος-ον μτγν. ὁ νέος σύμβουλος, βουλευτής : Συνέσ.Ἐπιστ.38,180Α **τὴν πατρῴαν βῶλον ὑποτελῆ τῇ συγκλήτῳ ..., ἐπειδὴ γέγονεν ἡγεμών, ἀξιοῦται συντελεῖν, ὥσπερ οἱ νεόβουλοι.**

νεόβροχος-ον ὁ νεωστὶ βραχείς· ‖ μτφ. ὁ νεωστὶ ἐγγαστρωθείς· Ἡσ. «νεόβροχοι· ἔγκυοι».

νεοβρώς-ῶτος (ὁ,ἡ) ὁ πρὸ ὀλίγου φαγών : Ἱππ. Διαίτ.19 **ἢν δὲ μὴ ὑπεληλύθῃ ὁ παλαιότερος σῖτος νεοβρῶτι ἐόντι.**

νεόγαια (ἡ) νεώτ. ζῳογεωγραφικὴ περιοχὴ περιλαμβάνουσα ὁλόκληρον τὴν Ἀμερικήν, ἐξαιρέσει τοῦ Καναδᾶ.

νεογάλαξ-ακτος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ πρὸ ὀλίγου, ὁ μόλις ἀρξάμενος νὰ θηλάζῃ· Χοιροβ.1,367,19 «ὁ ἀρτιγάλαξ, ὁ νεογάλαξ» : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.1,352.

νεόγαμβρος (ὁ) μσν. κ. νεώτ., δημ. **νιόγαμπρος** ὁ νεωστὶ γενόμενος γαμβρός, νεόνυμφος : Νικ. Χων.330D **οἱ δύο νεόγαμβροι τοῦ βασιλέως** (κῶδ. ἀντὶ οἱ νεόνυμφοι γάμβροι).

νεογᾰμής-οῦς-ές λεξ. ὁ νεόγαμος· Φώτ. «νεογαμής· ὁ νεωστὶ γήμας».

νεογαμητή (ἡ) γλωσσ. ἡ νεόγαμος, νεόνυμφος, ἡ νιόπαντρη.

νεόγᾰμος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός· ὁ νεωστὶ ἐλθὼν εἰς γάμον, ὁ νιόπαντρος : Ἡρ.1,37 **κοῖος δέ τις τῇ νεογάμῳ γυναικί**, Αἰσχ. Ἀγ.1179 **νεογάμου νύμφης**, Εὐρ.Μήδ.324 **μή, πρός σε γονάτων τῆς τε νεογάμου κόρης**, Ξεν.ΚΠ 3,1,36 **ὁ δὲ ἐτύγχανε νεόγαμός τε ὢν καὶ ὑπερφιλῶν τὴν γυναῖκα**· **2)** ὁ ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ, πρωΐμως νυμφευθείς : Πτολ.Τετράβ.183.

νεογενής-οῦς-ές κ. νεώτ., ποι. **νεηγενής** (Ὀδ.Δ 336), δωρ. **νεαγενής** (Εὐρ.ΙΑ 1623) ὁ νεωστὶ γεννηθείς, ὁ πρὸ ὀλίγου λαβὼν ὑπόστασιν, ὁ νεογέννητος : Αἰσχ.Χο.530 **νεογενὲς δάκος**, Πλάτ.Θεαίτ. 160Β **νεογενοῦς παιδίου**, Ἀντιφάν.52,4 **νεογενοῦς ποίμνης**· **2)** ὁ νεωστὶ κατασκευασθείς, ὁ καινούργιος : Ἀλκίφρ.3,23 **νεογενῆ κηρία**· **3)** νεώτ. γεωλ. ὁ μεταγενεστέρως διαπλασθείς : **νεογενὴς ὑποδιάπλασις** ἡ νεωτέρα ἐκ τῶν δύο ὑποδιαπλάσεων στρωμάτων, εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ τριτογενὴς διάπλασις τοῦ καινοζωϊκοῦ ἀθροίσμ. στρωμάτων τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, ἀ. νεοτριτογενής· ‖ **νεογενὴς ὑποπερίοδος** ἡ νεωτέρα ἐκ τῶν δύο ὑποπεριόδων, εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ τριτογενὴς περίοδος τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος· ‖ **νεογενῆ στρώματα** τὰ στρώματα τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς τὰ σχηματισθέντα κατὰ τὴν νεογενῆ περίοδον.

νεογενία (ἡ) μτγν. ἐκκλ. ἡ νέα γέννησις : Ἀμφιλ.340.

νεογέννητος-ον σχόλ. κ. νεώτ., δημ. κ. **νιογέννητος-η-ο** ὁ νεωστὶ γεννηθείς, ὁ νεογενής, ὁ ἀρτιγέννητος : Σχόλ.Λουκ.Ἀλκ.3, Φώτ. ἐν λ. νεογιλός· ‖ **τὸ νεογέννητον** ὡς οὐσ. τὸ νεογνόν· **2)** δημ. μτφ. ὁ νεωστὶ φανείς, προκύψας : Σολωμ. Λὸρδ Μπάϋρ.9,2 **τὸ νεογέννητο τὸ φῶς**.

νεογηλής-οῦς-ές, κτ. αἰτ. **νεογηλέα** ὁ νεογιλὸς βλ.λ. : Ἀνακρ.51 π. Σχόλ.Πίνδ.Ο 3,52 **νεογηλέα νεβρόν** (δ.γρ. νεοθηλέα).

νεογιλής-οῦς-ές πιθ. ἀντὶ νεογηλής, νεογιλὸς βλ.λ.

νεογῑλός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ γεννηθείς, νεογέννητος : Ὀδ.Μ 86 **τῆς ἤ τοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακος νεογιλῆς γίγνεται**, Ἰσαϊ.ἀπ.12 **νεογιλὸν βρέφος**, Θεόκρ.17,58 **καί σε Κόως ἀτίταλλε βρέφος νεογιλὸν ἐόντα** (δ.γρ. νεογιλλόν), Ἀλκίφρ. 1,27 **ν- ἐριφοἱ**· **2)** κ. νεώτ. ὀδοντιατρ. ἐπὶ τῶν ὀδόντων, ὁ πρῶτος φυόμενος, ὁ πρωτοφυής, ὁ γαλοξίας : Ὀππ.Κυν.1,199 **εἰσόκε μὲν νεογιλὸν ὑπὸ στομάτεσσιν ὀδόντα καὶ γλαγερὸν φορέουσι δέμας**· **3)** ἐπὶ τοῦ βίου, ὁ βραχύς : Λουκ. Ἀλκ.3 **ἐπεί τοι μικρὸς πάνυ καὶ νεογιλὸς ὁ τοῦ βίου χρόνος πρὸς τὸν πάντα αἰῶνα**.

νεογλᾰγής-οῦς-ές μτγν. ὁ πρὸ ὀλίγου ἀρξάμενος νὰ θηλάζῃ, ὁ νεογέννητος, ὁ νεογάλαξ : Μάξιμ.517 **νεογλαγέας περὶ πώλους**· **2)** παθ. ὁ ἀρτίως ἀρξάμενος νὰ παρέχῃ γάλα, ὁ νεωστὶ θηλαζόμενος: Νόνν.Δ 48,764 **νεογλαγέες σέο μαζοί**.

νεόγληνος-ον λεξ. ὁ ἄρτι ἀνακτησάμενος τὰς γλήνας, τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν.

νεογλῠφής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ γλυφείς : Τρυφιόδ.332 **νεογλυφέων ἐπὶ μηρῶν**.

νεογνός-όν (κτ. συγκοπ. ἐκ τοῦ νεόγονος) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ γεννηθείς, ὁ νεογέννητος : Ὑμν.Δήμ.141 **παῖδα νεογνόν**, Ἡρ.2,2 **παιδία δύο νεογνὰ ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυχόντων διδοῖ ποιμένι τρέφειν**, Αἰσχ.Ἀγ.1163 **καὶ νεογνὸς ἂν βροτῶν μάθοι** (κῶδ.), Εὐρ.Ἴων 31 **λαβὼν βρέφος νεογνόν**, Ξεν.Οἰκ.7,21 **ἡ τῶν νεογνῶν τέκνων παιδοτροφία**, Πλούτ.Ἠθ.149D **τῇ δὲ φωνῇ καθάπερ τὰ νεογνὰ παιδάρια κλαυθμυριζόμενον**· ‖ κ. ἐπὶ ζῴων : Εὐρ.Ἠλ.495 **ἥκω φέρων σοι τῶν ἐμῶν βοσκημάτων ποίμνης νεογνὸν θρέμμα**, Λυκόφρ. 503 **νεογνὸν σκύμνον**· ‖ κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ νεογνὸν ὡς οὐσ. τὸ ἄρτι γεννηθέν, τὸ ἀρτιγέννητον βρέφος ἢ ζῷον : Ξεν.Κυν.5,14 **τὰ λίαν νεογνά**, Ἀριστλ.ΖΜ 665b,7 **δῆλον δ' ἐν τοῖς νεογνοῖς τούτων**· ‖ μσν. ἐπὶ ἵππου, ὁ νεαρός : Βί.Ἀλεξ. 2065 **ἵππον γὰρ ἔχων νεογνόν**.

νεογόμφωτος-ον μσν. ὁ νεωστὶ ναυπηγηθείς : Νικ.Χων.Χρον.253Β **νῆα νεογόμφωτον**.

νεόγονος-ον κ. μσν. κ. κτ. συγκοπ. **νεογνὸς** ὁ νεογενής, νεογέννητος : Εὐρ.Ἴων 1001 **τούτῳ δίδωσι Παλλὰς ὄντι νεογόνῳ**, αὐτ.Κύκλ.206 **νεόγονα βλαστήματα**, Λυρ.Ἀλ.Ἀδέσπ.36,8, Θεοφύλ.Σ Ἐπιστ.32 **τὰ νεόγονα τῶν ἀμπέλων**.

νεόγραπτος-ον (γράφω) μτγν. ὁ νεωστὶ ἐζωγραφημένος : Θεόκρ.18,3 **πρόσθε νεογράπτῳ θαλάμῳ χορὸν ἐστάσαντο**.

νεόγρᾰφος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ γραφεὶς ἢ ζωγραφηθείς : Μελέαγρ.ΑΠ 4,1,55 **ἄλλων τ' ἔρνεα πολλὰ νεόγραφα**.

νεόγυιος-ον ποι. ὁ ἔχων νέα μέλη, νεαρά : Πίνδ.Ν 9,24 **ἑπτὰ γὰρ δαίσαντο πυραὶ νεογυίους φῶτας**, αὐτ.ἀπ.123,9.

νεογῡ́νης (ὁ) ὁ νεωστὶ λαβὼν γυναῖκα, ὁ νεόγαμος, νιόπαντρος : Ἀμειφ.34.

νεοδάκρῡτος-ον ὁ πρὸ μικροῦ, προσφάτως δακρύσας· Ἡσ. ἐν λ. **νεοστάλυγες**.

νεοδᾰ́μαστος-ον σχόλ. λεξ. ὁ νεωστὶ δαμασθείς : Σχόλ.Λυκόφρ.65, Φώτ. ἐν λ. νεόδμητον.

νεοδᾱμώδης-ους-ες (δᾶμος) λακ. ὁ νεωστὶ γενόμενος εἷς ἐκ τοῦ δήμου, ὁ νέος πολίτης τῆς Σπάρτης· Ἡσ. «ὁ νεωστὶ δημοποίητὸς γεγενημένος» : Θουκ.7,58 **δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες ἐλεύθερον ἤδη εἶναι**· ‖ συνήθ. κτ. πληθ. ἐν Λακεδ. ὁ δι' ἀνδραγαθίαν κατὰ τὴν μάχην ἢ δι' ἄλλας σπουδαίας ὑπηρεσίας πρὸς τὴν πολιτείαν τῶν Λακεδαιμονίων ἐλευθερωθεὶς καὶ μετά τινων δικαιωμάτων ἐγγραφεὶς εἰς τοὺς δήμους τῶν ἐλευθέρων πολιτῶν δοῦλος· Πολυδ.3,83 «τοὺς εἰς ἐλευθερίαν τῶν εἱλώτων ἀφιεμένους οἱ Λακεδαιμόνιοι νεοδαμώδεις καλοῦσιν», Ἡσ. «οἱ κατὰ δόσιν ἐλεύθεροι ἀπὸ τῆς εἱλωτίας» : Θουκ.5,34 **μετὰ τῶν νεοδαμώδων ἐς Λέπρεον κατέστησαν**, αὐτ. 7,58, Ξεν.Ἑλλ.3,1,4 **δόντες στρατιώτας τῶν μὲν νεοδαμώδων εἰς χιλίους**, αὐτ.3,3,6.

νεοδαρβινισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. θεωρία δεχομένη τὴν φυσικὴν ἐπιλογὴν ὡς τὸν κυριώτερον παράγοντα τῆς ἐξελίξεως τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζῴων καὶ ἀρνουμένη τὴν κληρονομικότητα τῶν ἐπικτήτων χαρακτήρων· πρβλ. δαρβινισμός.

νεοδάρτης Ἡσ. «ἔδεσμά τι ἀβυρτακῶδες».

νεόδαρτος-ον (δέρω) ἐπὶ δέρματος, ὁ νεωστὶ ἐκδαρείς, ὁ φρεσκογδαρμένος : Ὀδ.Δ 437 **τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικεν· πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα** (σχόλ. «νεωστὶ ἐκδαρθέντα»), αὐτ.Χ 363 **ἀμφὶ δὲ δέρμα ἕστο βοὸς νεόδαρτον**, Ξεν.Ἀν.4,5,14 **καρβάτιναι πεποιημέναι ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν**, Αἰν.Τακτ.32,3 **νεόδαρτος ἀσκός**, Δίων Κ 50,12 **νεοδάρτοις βύρσαις**.

νεοδίδακτος-ον (διδάσκω) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ δραμάτων, τὸ νεωστὶ διδαχθέν, παρασταθὲν ἐν θεάτρῳ : Λουκ.Τίμ.46 **νεοδιδάκτων διθυράμβων**.

νεοδμής-ῆτος (ὁ,ἡ) [δαμάζω] ἐπὶ ἵππων, ὁ νεόδμητος, ὁ νεωστὶ ἡμερωθείς : Ὕμν.Ἀπόλλ.231 **νεοδμὴς πῶλος**· **2)** ἐπὶ γάμου, ὁ νεωστὶ συναφθείς : Εὐρ.Μήδ.1366 **ἀλλ' ὕβρις οἵ τε σοὶ νεοδμῆτες γάμοι** (σχόλ. «παρὰ τὸ νεωστὶ ἐν αὐτοῖς δεδμῆσθαι τὴν νύμφην»).

νεόδμητος-ον (1) [δέμω] κ. νεώτ., δωρ. **νεόδματος** ὁ νεωστὶ οἰκοδομηθείς, ὁ νεόκτιστος, ὁ καινουργοχτισμένος : Πίνδ.Ι 4(3),62 **νεόδματα στεφανώματα βωμῶν,** ΑΠ Παράρτ.120,1, - **νεόδμητον μέγαρον - σχολεῖον.**

νεόδμητος-ον (2) [δαμάζω] ἐπὶ ἵππων, ὁ νεωστὶ δαμασθείς, ἡμερωθείς, ὁ νεοδμής· **2)** μτφ. ἐπὶ νέων γυναικῶν, ἡ νεωστὶ νυμφευθεῖσα, ὑπανδρευθεῖσα· Σουΐδ. «νεόδμητος κόρη, ἡ νεοδάμαστος» : Εὐρ.Μήδ.623 **τῆς νεοδμήτου κόρης,** Κόϊντ.3,405 **νεοδμήτων τε γυναικῶν**· **3)** ὁ πρὸ μικροῦ φονευθείς : Λυκόφρ.65 **πρὸς νεόδμητον νέκυν** (δ.γρ. νεόκμητον)· **4)** ὁ ἐκ προσφάτου ἥττης : Κόϊντ. 5,161 **νεόδμητος ἀνάγκη.**

νεοδόμητος-ον μτγν. ὁ νεόδμητος, νεόκτιστος : Ἀππ.Μιθριδ.40 **ὑγροτέρου καὶ ἀσθενεστέρου ἔτι ὄντος ἅτε νεοδομήτου.**

νεόδοξος-ον μσν. ὁ νεωστὶ γενόμενος ἔνδοξος, περίφημος : Τζέτζ. ἐν Ἀν.Κρ.4,20,2).

νεόδαρος-ον [δέρω] ὁ νεωστὶ ἐκδαρείς, νεόδαρτος, νεόγδαρτος : Θεόφρ.Φ) 9,5,3, Ἰώσ.Π) 3,7,10.

νεοδουπής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ πεσών, καταβληθείς, ὁ ἄρτι φονευθείς : Νίκ.ἀπ.74,63 **παρθενικαῖς νεοδουπέσιν.**

νεοδρεπής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεόδρεπτος βλ.λ. : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.1,1 **νεοδρεπεῖς κλάδοι,** Αἰλ.Ζ) 4,10.

νεόδρεπτος-ον [δρέπω] ὁ νεωστί, προσφάτως δρεφθείς, ἀποκοπείς : Αἰσχ.Ἱκ.333 **λευκοστεφεῖς ἔχουσα νεοδρέπτους κλάδους,** Νίκ.Θηρ 863 **νεοδρέπτους ὀροδάμνους**· **2)** ἐπὶ βωμῶν, ὁ ἐστεμμένος, στεφανωμένος διὰ προσφάτως κεκομμένων ἀνθέων : Θεόκρ.26,8 **ποπανεύματα . . κατέθεντο νεοδρέπτων ἐπὶ βωμῶν.**

νεόδρομος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ δραμών : Βαβρ. 106,15 **νεοδρόμῳ λαβὼν θήρῃ, ὃ ἐστι νεοθήρευτον λαβών.**

νεόδροπος-ον ὁ νεόδρεπτος βλ.λ., ὁ φρεσκοκομμένος : Αἰσχ.354 **κλάδοισι νεοδρόποις.**

νεοδύμιον νεώτ. χημ. ὀρυκτὸν ἐκ τῆς ὁμάδος τῶν σπανίων γαιῶν.

νεοεία (ἡ) σχόλ. ἡ νεοίη βλ.λ.· Σχόλ.Ἰλ.Ψ 604 «νεοίη, ὡς ὁμοίη· οἱ μέντοι **μετ'** αὐτὸν ὡς ἐπὶ πλεῖστον νεοείαν λέγουσι».

νεοειδής-οῦς-ές μτγν. **ὁ** νέος **τὸ** εἶδος, **τὴν** μορφήν, ὁ φαινόμενος νέος : Πολυδ.2,10.

νεοελληνικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων **ἢ** ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νέους Ἕλληνας ἢ τὴν νέαν Ἑλλάδα ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας **ἢ** τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα : **νεοελλ- φιλολογία - τέχνη** - **πολιτισμός, - νεοελληνικὰ γράμματα**· ‖ **ἡ νεοελληνική** ὡς οὐσ. ἐνν. γλῶσσα· ‖ **τὰ νεοελληνικὰ** ὡς οὐσ. τὸ μάθημα **τῆς** νεοελληνικῆς γλώσσης καὶ λογοτεχνίας.

νεοελληνιστί ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον νεοελληνικόν· **2)** εἰς νεοελληνικὴν γλῶσσαν.

νεοεμποροκρατισμός (ὁ) νεώτ. οἰκονομικὴ πολιτική, τείνουσα πρὸς αὔξησιν τῶν ἐξαγωγῶν καὶ μείωσιν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐξασφάλισιν **ἐθνικῆς** οἰκονομικῆς αὐταρκείας.

νεοεργής-οῦς-ές Ἡσ. «νεωστὶ εἰργασμένος».

νεόζευκτος-ον [ζεύγνυμι] μτγν. ὁ νεωστὶ ζευχθείς, ὑπανδρευθείς, ὁ νεόζυγος : ΑΠ 9,514,1 **ἐς γάμον ἔζευξέν με νεοζεύκτου Προκίλλης.**

νεοζυγής-οῦς-ές κ. **νεόζυγος-ον** (Εὐρ.Μήδ.804) ὁ νεωστὶ ὑπὸ ζυγὸν τεθείς, ὁ πρὸ μικροῦ ζευχθείς : Αἰσχ.Πρ.1009 **δάκνων δὲ στόμιον ὡς νεοζυγὴς πῶλος,** Τρυφιόδ.155 **πῶλος νεοζυγέεσσιν ἀγαλλόμενος φαλάροισιν**· **2)** μτγν. κ. μτφ. ὁ ἄρτι ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ γάμου τεθείς, ὁ νεωστὶ νυμφευθεὶς **ἢ** ὑπανδρευθείς : Νόνν.Δ 48,237 **τερπόμενος φιλότητι νεοζυγέων ὑμεναίων.**

νεόζυγος-ον ποι. ὁ νεοζυγὴς βλ.λ.2) : Εὐρ.Μήδ. 804 **οὔτε τῆς νεοζύγου νύμφης τεκνώσει παῖδ'.**

νεόζυμος-ον [ζύμη] μσν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως ζυμωθείς : Τζέτζ.Λυκόφρ.997.

νεόζυξ-ῦγος (ὁ,ἡ) ὁ νεόζυγος, ὁ νεοζυγὴς βλ.λ : Εὐρ.ἀπ.821· **2)** μτγν. κ. μτφ. ὁ νεωστὶ **ὑπὸ τὸν** ζυγὸν τοῦ γάμου γενόμενος : Ἀπολλ.Ρ 4,1191.

νεοζωισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. ἀ. **νεοβιταλισμός** νεωτέρα μορφὴ τοῦ βιταλισμοῦ **βλ.λ.**

νεοηλής-οῦς-ές (ἀλῶ-έω) μτγν. **ὁ νεωστί, ὁ** μόλις πρὸ ὀλίγου ἀλεσθείς : Νίκ.Ἀλεξ.412 **ἦια κριθάων νεοηλέα** [δ.ἀνάγν. νεοθηλέα].

νεῆλιξ-ῖκος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων νέαν ἡλικίαν, **νεαρός,** νεανικός : Ὀρφ.Ὕμν.87,7 **νεοήλικας ἀκμάς.**

νεοήνια (τὰ) Ἡσ. «ἑορτὴ τοῦ Διονύσου» [ἀνάγν. νεοίνια].

νεοθάλαμος Ἡσ. «καπνός».

νεοθαλής-οῦς-ές δωρ. τ. τοῦ νεοθηλὴς **βλ.λ.**

νεοθανής-οῦς-ές [θνήσκω, ἔθανον] μτγν. κ. μσν ὁ προσφάτως ἀποθανών : Ἀγαθ.2,31, Σουΐδ.

νεόθαπτος-ον [θάπτω] σχόλ. ὁ νεωστὶ ταφείς : Σχόλ.Λυκόφρ.1097.

νεόθεν (νέος) ἐπίρρ. νεωστί, ἐσχάτως, πρὸ μικροῦ, πρὸ ὀλίγου : Σοφ.ΟΚ 1447 **νέα τάδε νεόθεν ἦλθέ μοι . . κακά**· **2)** μτγν. νειόθεν βλ.λ., ἀπὸ τὸ βάθος, ἐκ βάθους, ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ ἄνω : Νίκ.Ἀλεξ.211,411 **νεόθεν δ' ἐκρήγνυται οὖλα.**

νεοθέριστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ νεωστὶ θερισθείς : Σολωμ.Θάνατος ὀρφανῆς 2 **ὅπου 'χε στὰ ξανθὰ μαλλιὰ νεοθέριστη μυρτούλα**

νεοθηγής-οῦς-ές (θήγω) μτγν. ὁ νεόθηκτος **βλ.λ.** : Ἀπολλ.Ρ 3,1388 **ἅρπην νεοθηγέα,** ΑΠλ.4,124.

νεόθηκτος-ον [θήγω] λεξ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως ἠκονημένος· Σουΐδ. ἐν λ. νεόσμηκτος.

νεοθηλής-οῦς-ές (θάλλω, θηλῶ-έω), δωρ. **νεοθαλής** ὁ νεωστὶ ἀρξάμενος **νὰ** θάλλῃ, ὁ προσφάτως βλαστήσας, ὁ χλωρός, ὁ ἀνθηρὸς (ἡ λ. μνημονεύεται κ. ἐν Θεογνώστ.Καν.136· πρβλ. νεηθαλής) : Ἰλ.Ξ 347 **τοῖσι δ' ὑπὸ χθὼν δῖα φύεν νεοθηλέα ποίην,** Ἡσίοδ.Θ 576, Ὕμν.Ἑρμ.82 **νεοθηλέος ὕλης**· **2)** ἐπὶ ζώων, ὁ νεωστὶ γεννηθείς, ὁ ἀρτιγέννητος : Ἀνακρ.51 **νεοθηλὴς νεβρός,** Φίλιππ. Θεσσ.ΑΠ 9,274, Γαλ.4,718· **3)** μτφ. ὁ πρόσφατος : Ὀμ.Ὕμν.30,13 **νεοθηλὴς εὐφροσύνη,** Πίνδ.Ν 9,48 **νεοθαλὴς δ' αὔξεται μαλθακᾷ νικαφορία σὺν ἀοιδᾷ** (ἡ πρόσφατος νίκη ἐξυμνεῖται δι' ἡδέος ᾄσματος), Εὐρ.ΙΑ 188 **φοινίσσουσα παρῇδ' ἐμὰν αἰσχύνᾳ νεοθαλεῖ**· **4)** μτγν. (θηλή) ὁ προσφάτως γαλακτιῶν βλ.λ., ὁ μόλις ἀρξάμενος **νὰ** θηλάζηται : Ὀππ.Κυν.1,437 **νεοθηλὴς μαζός.**

νεόθηλος-ον ποι. ὁ νεοθηλὴς βλ.λ.4) : **Αἰσχ.** Εὐμ.450 **σφαγαὶ . . νεοθήλου βοτοῦ.**

νεοθήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) ποι. αἰολ. τ. **νεόθαξ-ᾶγος ὁ** νεοθηγής, ὁ νεόθηκτος βλ.λς : Σαπφ.119 **νεόθαξ σίδαρος,** Ἀρχέστρ.π.Ἀθήν 7,306Β **κεντήσαντα δέμας νεοθῆγι μαχαίρᾳ,** Ἀνδρόν.ΑΠ 7,181.

νεοθήρατος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ ἐν θήρᾳ συλληφθείς, ὁ ἄρτι θηρευθείς, ἀγρευθείς : Γαλ.14,307.

νεοθήρευτος-ον μτγν. ὁ νεοθήρατος **βλ.λ.** : Ζηνόβ.2,14 **νεοθήρευτος ἰχθύς,** Ἀέτ.12,67.

νεόθηρος-ον Ἐπιγρ. ὁ νεοθήρευτος, ὁ νεοθήρατος βλ.λς : Ἐπιγρ.Ἀπαμείας **χαίρετέ μοι φι(λ)όθεοι καὶ καλοὶ νεόθηροι.**

νεοθλιβής-οῦς-ές μτγν. ἐπὶ σταφυλῶν, ὁ νεόθλιπτος βλ.λ. : Ἡράκλειτ.Ἀλληγ.35 **τοῦ νεοθλιβοῦς γλεύκους,** Ἀρίστων ΑΠ 7,456 **Βάκχοιο νεοθλιβὲς ἦλθ' ἀπὸ ληνοῦ πῶμα.**

νεόθλιπτος-ον |θλίβω) μτγν. κ. μσν. ἐπὶ τῶν σταφυλῶν, ὁ νεωστὶ θλιβείς, ὁ ἄρτι πιεσθείς, ὁ νεοστυμμένος : Νίκ.'Αλεξ.299, Διόσκ.5,32 νεόθλιπτα στέμφυλα· || μσν. τὸ οὐδ. νεόθλιπτον ὡς οὐσ. γλεῦκος, νέος οἶνος : Εὐστ.Πον.304,96 ῥοφοῦσι χανδὸν τὸ νεόθλιπτον.

νεοθνής-ῆτος |ὁ,ἡ) ὁ νεοθανὴς βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ. 865Ε θυμοῦται τε τῷ δράσαντι νεοθνὴς ὤν.

νεόθρεπτος-ον |τρέφω| μτγν. ὁ νεωστὶ τεθραμμένος, ὁ προσφάτως αὐξήσας, ὁ ἄρτι τραφείς : 'Απολλ.Ρ 3,1400 ἔρνεα νεόθρεπτα, πιθ. Διοτογ.π. Στοβ.4,1,96· **2)** 'Ησ. «ὁ νεωστὶ πηχθείς».

νεόθριξ-τριχος |ὁ,ἡ| μτγν. ὁ ἔχων νέας τρίχας, ἤτοι ἄρτι φυείσας : Νόνν.Δ 3,414.

νεοθρότοις 'Ησ. «νεοαυξέσιν, νεωστὶ ὁρμῶσιν».

νεοθωμισμός |ὁ) νεώτ. φιλοσ. νεωτέρα μορφὴ τοῦ θωμισμοῦ βλ.λ.

νεοίη |ἡ| ἐπικ. τ. τοῦ νεότης, νεανικὸν πάθος, νεανικὴ ζωηρότης, δθ. νεάζουσα φρήν, ἀφροσύνη· πρβλ. 'Ησ. «νεοῖαι, ἀφροσύναι» : 'Ιλ.Ψ 604 νῦν οὔτε νόον νίκησε νεοίη.

νεοικοδόμητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ ᾠκοδομημένος, ὁ νεόκτιστος : 'Αππ.Μιθριδ.40 |δ.γρ νεοδόμητος|.

νέοικος-ον ὁ νεωστὶ κτησάμενος οἶκον, δθ. ὁ νεωστὶ κατοικήσας, ὁ νέος κάτοικος ἢ πολίτης : 'Επίχ.12· **2)** ὁ νεωστὶ οἰκοδομηθείς, ὁ νεόκτιστος : Πινδ.Ο 5,8 καὶ ὃν πατέρ' Ἄκρων' ἐκάρυξε καὶ τὰν νέοικον ἕδραν.

νέοικτος-ον |οἶκτος| ὁ νέος, ὁ πρόσφατος θρῆνος |ἀνάγν.'Ερμάνν. ἐν Αἰσχ.'Ικ.60).

νεοϊμπρεσσιονισμός |ὁ| νεώτ. αἰσθητικὴ σχολὴ ἀνανεώσασα τὸν ἰμπρεσσιονισμὸν βλ.λ. ἐξ ἀντιδράσεως κατὰ τῆς πρὸς τὸν ρεαλισμὸν παρεκκλίσεως τούτου.

νεοϊμπρεσσιονιστής |ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀκολουθῶν τὴν σχολὴν τοῦ νεοϊμπρεσσιονισμοῦ βλ.λ.

νεοίνια |τὰ| 'Ησ. «ἑορτὴ τοῦ νέου οἴνου».

νεοκάθαρτος-ον λεξ. ὁ νεωστὶ κάθαρσιν ὑποστάς· Σουΐδ. ἐν λ. νεόσμηκτος.

νεοκαθίδρυτος-ον (καθιδρύω) λεξ. ὁ νεωστί, ἄρτι, προσφάτως καθιδρυθείς, ὁ νεόκτιστος· 'Ησ. «νεόκτιστον, νεοκαθίδρυτον».

νεοκαθολικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ σχετιζόμενος πρὸς τὸν νεοκαθολικισμὸν βλ.λ.· || ὡς οὐσ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ νεοκαθολικισμοῦ.

νεοκαθολικισμός (ὁ) νεώτ. κίνησις καθολικῶν θεολόγων τείνουσα νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸν καθολικισμὸν ὡρισμένας ἐκ τῶν ἐπιστημῶν ἀπορρεούσας ἀντιλήψεις καὶ αἰτιολογίας φαινομενικῶς ἀντικειμένας εἰς τὰς παραδόσεις αὐτοῦ.

νεοκαισαρεών-ῶνος (ὁ| 'Επιγρ ὄνομ μηνὸς ἐν Τείρᾳ τῆς Λυδίας.

νεοκαντιανισμός |ὁ| νεώτ. φιλοσ. δοξασία μορφωθεῖσα κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθ. αἰῶνος, τείνουσα εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς γενικῆς περὶ γνώσεως θεωρίας τοῦ Καντίου ὡς βάσεως τῆς φιλοσοφίας.

νεοκαντιανός (ὁ| νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ νεοκαντιανισμοῦ βλ.λ. : νεοκαντιανοὶ φιλόσοφοι.

νεόκαστρον (τὸ| μσν. κ. νεώτ., δημ. **νιόκαστρο** |νεώτ. κ. δημ. μ. ὡς τοπωνύμιον| νέον κάστρον, προσφάτως οἰκοδομηθὲν φρούριον, νέον τεῖχος : ΚΠορφ.πρὸς τὸν υἱὸν Ρωμαν.120,9· πρβλ.Μαλάλ.1 30).

νεοκατάγραφος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ καταγραφεὶς ὡς στρατιώτης : 'Αππ.'Ιβηρ.78 νεοκατάγραφοί τε καὶ ἔτι ἀγύμναστοι.

νεοκατασκεύαστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως κατασκευασθείς : 'Ιω.Χρυσ.4, 50,34 τὰ δὲ νεοκατασκεύαστα |τῶν ἱματίων| κἂν ἀράχνης ἦ λεπτότερα, Σχόλ.'Αριστφ.Σφ.646 νεοκατασκεύαστον μύλην, Σχόλ.'Απολλ.Ρ 1,775.

νεοκατάστατος-ον ὁ νεωστὶ κατασταθείς, ὁ προσφάτως ἐγκατασταθείς : Θουκ.3,93 διὰ παντὸς ἐπολέμουν ἀνθρώποις νεοκαταστάτοις· **2)** μτγν. ὁ ἄρτι κατασταθείς, ὁ πρόσφατος, ὁ νέος : Δίων Χρ.30,27 νεοκατάστατος βίος.

νεοκατάχριστος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ χρισθεὶς τελείως, ὁ ἄρτι, προσφάτως ἀλειφθεὶς : Διοσκ. 4,43 νεοκαταχρίστων στεγῶν.

νεοκατήχητος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ κατηχηθείς, ὁ ἄρτι διδαχθεὶς : Κλήμ.'Αλ.1,293Α.

νεοκάτοικος-ον ὁ νέοικος βλ.λ.1| : Εὔπ.300.

νεοκάττυτος-ον ὁ νεωστὶ ἐπισκευασθεὶς μὲ νέον κάττυμα, μὲ καινούργιες σόλες, ἐπὶ ὑποδημάτων : Στράττ.π.'Αθήν.14,622Α νεασπάτωτον δ' ἦν τι νεοκάττυτον ἦ.

νεόκαυστος-ον ὁ νεωστί, προσφάτως καυθείς : 'Αριστλ.Πρ.906b,22 ὃ συμβαίνειν καὶ περὶ τὴν νεόκαυστον ὕλην.

νεόκαυτος-ον δ.τ. τοῦ νεόκαυστος βλ.λ. : Θεόφρ. ΦΑἴτ.6,17,7 ἐὰν ὕλη τις ᾖ νεόκαυτος, 'Επιγρ. νεόκαυτα ἱερά.

νεοκέντητος-ον μτγν. ἐπὶ ἀμπέλου, ὁ νεωστὶ κεντηθείς, ὁ ἄρτι δι' ἐγκεντρισμοῦ ἐμβολιασθεὶς |δ.ἑρμ. φυτευθεὶς| : 'Ηρων Γεωμ.23,68.

νεοκηδής-οῦς-ές ποι. ὁ νεωστὶ ὑπὸ φροντίδων, ὑπὸ πένθους πεπληγμένος, ὁ ἔχων πρόσφατον θλῖψιν : 'Ησίοδ.Θ 98 εἰ γάρ τις νεοκηδεῖ θυμῷ ἄζηται κραδίην ἀκαχήμενος.

νεοκίνησις-εως |ἡ| λεξ. ἡ νέα κίνησις, τὸ καινόσπουδον, ὁ νεωτερισμός· π. 'Ησ. γλῶσσ. τοῦ νεόχμωσις : ΕΜ 600,48.

νεοκλαδής-αῦς-ές |κλάδος) μτγν. κ. **νεόκλαδος** -ον ὁ ἔχων προσφάτους, νέους κλάδους : 'Ηρωδιαν.2,683.

νεοκλασσικισμός (ὁ| νεώτ. ἡ τεχνοτροπία, ἡ ἐπιζητοῦσα νὰ μιμηθῇ ἐν τῇ τέχνῃ τὸ ὕφος ἢ τὸν ρυθμὸν τῶν ἀρχαίων κλασσικῶν : ὁ ἀρχιτεκτονικὸς νεοκλασσικισμὸς κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα.

νεοκλασσικιστής (ὁ) νεώτ. καλλιτέχνης ἢ ποιητὴς ἐπιδιώκων εἰς τὸ ὕφος ἢ τὸν ρυθμὸν νὰ μιμηθῇ τὰ κλασσικὰ πρότυπα : ὁ Κάλβος ὑπῆρξε νεοκλασσικιστής.

νεοκλασσικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νεοκλασσικισμὸν βλ.λ.

νεοκληρονόμος-ον μτγν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως κληρονομήσας : ΑΠ 8,188.

νεόκλητος-ον μτγν. ὁ νεωστί, προσφάτως προσκληθείς : Λεόντ.Βυζ.1,1720Β.

νεόκλωστος-ον μτγν. ποι. ὁ νεωστὶ κεκλωσμένος, ὁ προσφάτως κλωσθείς : Θεόκρ.24,44 ἤτοι ὅ γ' ὠριγνᾶτο νεοκλώστου τελαμῶνος.

νεοκμής-ῆτος |ὁ,ἡ| μτγν. ὁ νεόκμητος βλ.λ., ὁ νεωστὶ κατασκευασθείς, ποιηθείς : Νίκ.Θηρ.707 ἐν κεράμῳ νεοκμῆτι καμινόθεν· **2)** ὁ πρὸ μικροῦ φθαρείς, ὁ προσφάτως πληγωθείς : αὐτ.498 φόνῳ περιαλγεῖ ποίας δρέψασθαι νεοκμῆτα.

νεόκμητος-ον |κάμνω) ὁ νεωστὶ εἰργασμένος, ὁ ἄρτι κατασκευασθείς : Νίκ.Θηρ.498· **2)** ὁ πρὸ μικροῦ φονευθείς, ὁ προσφάτως σφαγείς : Εὐρ.Ῥῆσ.887 τίς . . τὸν νεόκμητον νεκρὸν ἐν χεροῖν φοράδην πέμπει; |δ.ἀνάγν. νεόδμητον|.

νεοκομοῦμαι-έομαι μσν. τυγχάνω περιποιήσεως, φροντίδος κατὰ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν, ἀντίθ. γηροκομοῦμαι βλ.λ. : Παχυμ.Γ 1,47,11 |ἔκδ. Β.|.

νεοκόνητος-ον δ.τ. τοῦ νεακόνητος βλ.λ.

νεοκονίατος-ον μτγν. ὁ ἐσχάτως κονιασθείς, ὁ νεοασπρισμένος : Γαλ.17(1),528 νεοκον- τεῖχος.

νεόκοπος-ον ποι. ὁ νεωστί, ὁ πρὸ ὀλίγου κοπείς, ὁ φρεσκοκομμένος, δθ. ὁ νέος, ὁ πρόσφατος : Εὔπ.20 νεόκοπον κάρδοπον.

νεόκοπτος-ον (κόπτω) ὁ νεόκοπος βλ.λ. : 'Αριστφ.Σφ.648 μύλην ἀγαθὴν . . καὶ νεόκοπτον.

νεοκόρος (ό,ή) 'Επιγρ. δ γρ. τοῦ νεωκόρος βλ.λ.

νεόκοσμος-ον μτγν. ό ἀνήκων εἰς τὸν νέον κόσμον, ὁ νεωστὶ κοσμηθείς, ὁ νεοστόλιστος : Χρησμ.Σιβ.11,241 **ἡ νεόκοσμος χθών.**

νεόκοτος-ον ποι. ὁ καινοφανής, ὁ παράδοξος, ὁ πρωτάκουστος : Αἰσχ.Πέρσ.257 **κακὰ νεόκοτα,** αὐτ.'Επτ.803 **τί δ' ἐστὶ πρᾶγος νεόκοτον πόλει.**

νεοκουρίτης (ό) μσν. ὁ προσφάτως καρεὶς μοναχός : Εὐχολ. **ὁ ἱερεὺς σφραγίσας τὴν κεφαλὴν τοῦ νεοκουρίτου ἀδελφοῦ τρίς.**

νεόκουρος-ον (κουρά) πάπ. ὁ νεωστί, ἄρτι καρείς, κουρευθείς : **νεόκουρα πρόβατα.**

νεόκουφον (τὸ) πάπ. νέον σκαφίδιον, νέος κάδος· πρβλ. κύφος 2).

νεοκράς-ᾶτος (ό,ή) (κεράννυμι) ὁ νεωστὶ κεκερασμένος, ὁ πρὸ μικροῦ μεμιγμένος, νεόκρατος : Αἰσχ.ἀπ.323 **νεοκρᾶτες σπονδαί·** ‖ τὸ ἀρσ. **νεοκράς** ὡς οὐσ. εἶδός τι οἴνου, ποτόν τι κατ' ἰδιάζοντα τρόπον συγκεκερασμένον, ὅπερ ἐπίνετο μετὰ τὴν συνομολόγησιν συνθηκῶν ἢ καὶ κατὰ τὰς ἐπικηδείους εὐωχίας : 'Ερατοσθ.π.'Αθήν.11,482B **ᾠνοχόουν ἐφεξῆς τὸν νεοκρᾶτα βάπτοντες τῷ κυμβίῳ,** Πλάτ.Κωμ.69,8 **νεοκρᾶτά τις ποιείτω·** **2)** μτφ. ὁ νεωστὶ συντελεσθείς, ὁ νεωστὶ γενόμενος, προσφάτως ἀποκτηθείς : Αἰσχ.Χο.344 **νεοκρᾶτα φίλον κομίσειεν.**

νεόκρατος-ον μτγν. ὁ νεοκρὰς βλ.λ.1) : Πολυδ. 6,24· **2)** 'Ησ. «νεόκρατοι· τινὲς κρατῆρες ἐλέγοντο, ὧν ἡ χρῆσις διττὴ καθειστήκει· ἔν τε γὰρ τοῖς περιδείπνοις καὶ ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν, ἤγουν σπονδαῖς».

νεόκρητες (οἱ) μτγν. οἱ νεοσύλλεκτοι Κρῆτες : Πολύβ.5,3,1 **ἐξαπέστειλε τοῖς 'Ηλείοις μετὰ Νεοκρήτων πεντακοσίων.**

νεοκρητιδικός-ή-όν νεώτ. γεωλ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀνωτέραν κρητιδικὴν διάπλασιν.

νεόκριτος-ον ὁ ἄρτι διακριθείς : Βακχ.7 ἀπ.(475J).

νεόκροτος-ον ποι. ὁ νεωστὶ κροτηθείς, ὁ πρὸ ὀλίγου, προσφάτως συμβάς : Βακχ.5,48 **νεόκροτον νίκαν 'Ιέρωνι φιλοξείνῳ τιτύσκων.**

νεόκτητος-ον (κτῶμαι) μτγν. ὁ νεωστὶ κτηθείς, ὁ προσφάτως ἀποκτηθείς : 'Αππ.Μιθριδ.16 **'Αρμενίας τῆς νεοκτήτου,** Δίων Κ 49,44.

νεόκτιστος-ον κ. νεώτ., θηλ. κ. **-η** (Πίνδ.Ν 9,2), δημ. νεόχτιστος-η-ο ὁ νεωστὶ κτισθείς, ὁ νεοκτισμένος, δθ. ὁ προσφάτως ἱδρυθείς, ὁ ἄρτι ποιηθείς : Πίνδ.Ν 9,2, αὐτ.Π 4,206 **ὑπάρχεν καὶ νεόκτιστον λίθων βωμοῖο θέναρ,** 'Ηρ.5,24 **Μίλητον μὲν ἕα καὶ τὴν νεόκτιστον ἐν Θρηΐκῃ πόλιν,** Θουκ.3,100 **ἐξ 'Ηρακλείας τῆς ἐν Τραχῖνι πόλεως τότε νεοκτίστου οὔσης,** Κικ.'Αττ.6,2,3· ‖ μτγν. ὁ ἐσχάτως, ὁ νεωστὶ δημιουργηθείς : ΠΔΣοφ.Σαλ. 11,19 **ἐπιπέμψαι αὐτοῖς . . (ἡ χεὶρ) νεοκτίστους . . θῆρας ἀγνώστους.**

νεόκτιτος-ον ποι. τ. τοῦ νεόκτιστος βλ.λ. : Βακχ. 16,126, Νόνν.Δ 18,294 **νεόκτιτον ἄστυ.**

νεόκτονος-ον (κτείνω) ποι. **ὁ πρὸ μικροῦ, ὁ ἄρτι φονευθείς, ὁ νεοσκοτωμένος** : Πίνδ.Ν 8,30 **τὰ μὲν ἀμφ' 'Αχιλεῖ νεοκτόνῳ.**

νεόκτυπος-ον (κτυπῶ) μτγν. ὁ νέον κτύπον, ἦχον ἔχων, ὁ νεωστὶ κροτῶν, περὶ ῥήτορος νέου, βροντοφωνοῦντος ἀπὸ τοῦ βήματος : Γρηγ.Ναζ. 4,13Α **νεόκτυπος βροντή.**

νεοκύτταρον (τὸ) νεώτ. βιολ. ἐμβρυϊκὸν κύτταρον, ἐκ τοῦ ὁποίου διαμορφοῦται τὸ νεόπλασμα.

νεολαία (ἡ) (νέος, λαός - λεώς) κ. νεώτ. κ. δημ., ποι. τ. **νεηλαίη** ('Ησ.) ὁ νέος λαός, ὁ ὅμιλος, τὸ πλῆθος τῶν νέων, οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι συλλήβδην, τὸ σύνολον τῶν νέων καὶ νεανίδων ἔθνους τινός, ἡ νεότης (ἡ λ. δωρ., δθ. κεῖται μ. ἐν λυρ. χωρίοις τῶν τραγ. κ. ἅπαξ εἰς κωμ. τρίμετρον ('Αριστοφ. ἀπ.67), ἐν δὲ τῇ μτγν. πεζογρ. συνήθ. ἡ χρ.) : Αἰσχ. Πέρσ.669, αὐτ.'Ικ.687 **εὐμενὴς δ' ὁ Λύκειος ἔ τω πάσᾳ νεολαίᾳ,** Θεόκρ.18,24 **τετράκις ἑξήκοντα κόραι, θῆλυς νεολαία,** Λουκ.Φάλ.1,3 **καὶ τῆς νεολαίας ἐπεμελούμην,** 'Ηρωδιαν.'Ιστ.4,9,4, 'Ηλιόδ. Αἰθ.8,16 **πλήθη νεολαίας εὐοπλούσης,** 'Αλκίφρ.1,6, 'Ερμεί.Φαῖδρ.101Α, **- ἡ σημερινὴ νεολαία δὲν τὰ παραδέχεται αὐτά, - ἡ νεολαία τῆς Κρήτης - ἡ φοιτητικὴ - ἡ ἐθνικιστική·** ‖ κ. ὡς ἐπίθ. ἐκ τοῦ ἀχρ. ἀρσ. νεολαῖος, ἡ νεανική : Εὐρ.'Αλκ.103 **οὐ νεολαία δουπεῖ χεὶρ γυναικῶν.**

νεολαμπής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ ἢ ἀσυνήθως λάμπων, ὁ νέαν λάμψιν ἐκπέμπων : Μαν.4,510 **νεολαμπέα μήνην.**

νεολατινικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἔθνη, τῶν ὁποίων ἡ γλῶσσα εἶναι θυγάτηρ τῆς ἀρχ. λατινικῆς, **ἃ.** ρωμανικὸς βλ.λ. : **νεολατινικαὶ γλῶσσαι.**

νεόλεκτος-ον (λέγω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ συνειλεγμένος, ὁ νεομαζεμένος, δθ. **ὁ νεωστὶ καταλεχθεὶς εἰς τὸ στράτευμα,** ὁ νεοσύλλεκτος στρατιώτης· 'Ησ. «νεοστράτευτος» : Νικόλ.Δαμ.130,31J, 'Ιουλ.Λόγ.1,18Β· ‖ νεώτ. **νεόλεκτοι ἵπποι** (οἱ νεωστὶ ἀγοραζόμενοι δι' ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ).

νεολεξία (ἡ) γλωσσ. ἡ κατάστασις τοῦ νεολέκτου βλ.λ., τοῦ νεοσυλλέκτου στρατιώτου.

νεόλη (ἡ) νεώτ. χημ. σύνθεσις καλιονιτρικὴ ὑπερδιθειοῦχος, ἐν χρ. ὡς ἀντισηπτικὸν καὶ ἐπουλωτικὸν διὰ τραύματα καὶ ἐγκαύματα.

νεόληπτος-ον (λαμβάνω) μτγν. ὁ νεωστὶ ληφθείς, ὁ ἄρτι συλληφθεὶς ἢ ὑποταχθείς, ὁ νεοπιασμένος : 'Αππ.'Εμφ.Πολ.2,48.

νεολιθικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν προϊστορικὴν περίοδον τοῦ πολιτισμοῦ, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος ἐγνώρισε νὰ λειαίνῃ τοὺς λίθους πρὸς κατασκευὴν ἐργαλείων : **νεολιθικὰ εὑρήματα·** ‖ **νεολιθικὴ ἐποχὴ** ἡ τρίτη τῶν μεγάλων ἐποχῶν τῆς λιθικῆς περιόδου, λογιζομένη ἀπὸ τῆς ἑβδόμης μέχρι τοῦ τέλους τῆς τετάρτης π. Χ. χιλιετηρίδος.

νεολογισμός (ὁ) νεώτ. χρῆσις λέξεως ὑπὸ σημασίαν ἢ τύπον διάφορον τοῦ συνήθους· **2)** λέξις νεωστὶ πλασθεῖσα.

νεολουθηρανισμός (ὁ) νεώτ. ὄνομ. αἱρέσεως τοῦ λουθηρανισμοῦ· ‖ **ὁ ὀπαδὸς ταύτης νεολουθηρανός,** θηλ. **-ή.**

νεόλουτος-ον, ἐπικ. τ. **νεόλλουτος** ('Υμν.'Ερμ.241) **ὁ** προσφάτως λουσθείς, πλυθείς : 'Ιππ.'Επικ.29.

νεόλοχος (ἡ) μτγν. ἡ νεωστὶ τεκοῦσα, ἡ λεχὼ βλ.λ. : Καισάρ.1044.

νεόλυτος-ον (λύω) **ὁ κατὰ νέον** τρόπον λυθείς : Λυρ.'Αδέσπ.112 **νεόλυτα μέλεα** (πιθ. ἀναφέρεται εἰς τὸ πυρριχικὸν μέτρον τοῦ στίχου, ἀλλ' ἴσως καὶ κατὰ λογοπαίγνιον μὲ τὴν λ. μέλος τοῦ σώματος ἐν ἀναφ. πρὸς τὸν Πενθέα).

νεολώφητος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ νεωστὶ παυσάμενός τινος· πρβλ. 'Ησ. «νεολώφητοι· νεωστὶ λελωφηκυῖαι τῆς μανίας»· Φώτ. «νεωστὶ λελωφηκυῖα».

νέομαι, συνηρ. τ. **νεῦμαι** ('Ιλ.Σ 136), δ. τ. **νείομαι** (αὐτ.Ψ 76), β' ἑν. συνηρ. **νεῖαι** ('Οδ.Λ 114), γ' ἑνικ. συνηρ. **νεῖται** (αὐτ.Ξ 152), α' πληθ. **νεύμεθα** (Θεόκρ. 18,56, 'Απολλ.Ρ 2,1153), β' πληθ. **νέεσθε** (αὐτ.3,306) κ. συνηρ. **νεῖσθε** (Εὐρ.'Αλκ.737), β' ἑνικ. ὑποτ.**νέηαι** ('Ιλ.Α 32), α' πληθ. **νεώμεθα** (αὐτ.Β 236), εὐκτ. **νεοίμην** (αὐτ.Ξ 335), β' ἑν. προστ. **νεῖο** (Λεωνίδ.'Αλ. ΑΠ 7,472Β), ἀπαρφ. **νέεσθαι** ('Ιλ.Β 84) κ. συνηρ. **νεῖσθαι** ('Οδ.Ο 88, Πίνδ.Π 4,247, Σοφ.'Αντ.33), μτχ. **νεόμενος** (Εὐρ.'Ηλ.722) κ. συνηρ. **νεύμενος** (Καλλ. 'Εκ.1,1,6, 'Αντίπ.Θεσσ.ΑΠ 9,96), ποι. παρατ. **νεόμην** (Θεόκρ.25,207), γ' πληθ. **νέοντο** ('Ιλ.Ε 907) ἐπικ ρ. σπάν. π. τραγ., ἄγνωστον ἐν τῇ δοκίμῳ πεζογρ. (ἀμφ. ἀνάγν. ἐν Ξεν.ΚΠ 4,1,11) ἁπαντῶν κτ. ἐνεστ.

καὶ παρατ. ἐνεργ. τ. (ἐν Ὑμν.Δήμ.395) νέουσα κ. δωρ. γ' πληθ. νησοῦντι (Σώφρ.101)).Ὁ ἐνεστὼς ὡς κ. ἐν τοῖς ρ. δήω κ. εἶμι ἔχει σημ. μέλλοντος, διότι ἡ ἔννοια τοῦ θέματος εἶναι ἡ τοῦ στιγμιαίου, ὅθ. θὰ ὑπάγω, πορεύομαι, ἔρχομαι, τὸ μὲν ἀπέρχομαι, πηγαίνω, φεύγω, τὸ δὲ ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω, ξαναγυρίζω : Ἰλ.Α 32 ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι (, αὐτ.Γ 74, αὐτ.Ε 907, αὐτ.Ξ 221, αὐτ.Ρ 497, Ὀδ.Α 17 τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἰκόνδε νέεσθαι, αὐτ.Γ 336, αὐτ.Δ 8, αὐτ.Ε 31, αὐτ.Ζ 110, αὐτ.Ψ 23, Πίνδ.Ν 4,77 οἴκαδε . . οὐ νέοντ' ἄνευ στεφάνων, Σοφ.Ἀντ.33 καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσι σαφῆ προκηρύξοντα, Εὐρ.Ἠλ.722, Θεόκρ.25,207 αὐτὰρ ἐγὼ κέρας ὑγρὸν ἑλὼν . . νεόμην, Καλλ.Ἑκ.1,1,6' || ἐπὶ ποταμοῦ, ρέω πρὸς τὰ ὀπίσω (μ. ἅπαξ) : Ἰλ.Μ 32 ποταμοὺς δ' ἔτρεψε νέεσθαι κὰρ ῥόον' || κ. ἐπὶ ἀνέμων, λαμβανομένων ὡς θεῶν : αὐτ.Ψ 229 οἱ δὲ Ἄνεμοι πάλιν αὖτις ἔβαν οἰκόνδε νέεσθαι' || κ. μτφ. ἐπὶ τῆς πορείας, ἣν λαμβάνουν τὰ ὄνειρα : Πίνδ.Π 4,247 μακρά μοι νεῖσθαι κατ' ἀμαξιτόν' || συντάσσεται συνήθ. μτ. τῶν προθ. εἰς, πρός, ἐπί κ. αἰτ. : Ἰλ.Σ 101, αὐτ.Ξ 335, Ὀδ.Ο 88' || ὁμ. κ. μτ. τῆς προθ. ὑπό κ. αἰτ. : Ἰλ.Ψ 51 νέεσθαι ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα' || ὁμ. κ. μτ. τῆς ἐπί κ. δοτ. : αὐτ.Χ 392' || κ. μεθ' ἁπλῆς αἰτ. : αὐτ.Η 335 ὅτ' ἂν αὖτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν.

νεομάλακτος-ον (μαλάσσω) σχόλ. ὁ νεωστὶ μαλαχθείς, ὁ πρὸ μικροῦ ζυμωθείς, νεοζύμωτος, φρεσκοζυμωμένος : Σχόλ.Θεόκρ.4,34 νεομάλακτον καὶ νεοφύρατον φωμίον.

νεομαλθουσιανισμός (ὁ) νεώτ. νέα μορφὴ τῆς θεωρίας τοῦ μαλθουσιανισμοῦ, καθ' ἣν εἶναι ἀδύνατος ἡ βελτίωσις τῆς γενικῆς καταστάσεως τῆς ζωῆς ἄνευ περιορισμοῦ τῆς αὐξήσεως τῶν πληθυσμῶν, ἐπιτυγχανομένου δι' ἑκουσίου περιορισμοῦ τῶν γεννήσεων.

νεομαρξισμός (ὁ) νεώτ. νεωτέρα μορφὴ τῆς διδασκαλίας ἣν ἔδωσάν τινες εἰς τὰς οἰκονομολογικὰς δοξασίας τοῦ Μάρξ.

νεομαρξιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ νεομαρξισμοῦ βλ.λ.

νεομάρτυς-υρος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ὑπὲρ τῆς χριστιαν. ὀρθοδόξου πίστεως θανὼν κατόπιν ἐκβιασμοῦ ὅπως ἀσπασθῇ τὸν Ἰσλαμισμόν : ὁ Ἅγιος Γεώργιος ὁ νεομάρτυς.

νεομηνία (ἡ) ἀσυναίρ. τ. τοῦ νουμηνία βλ.λ.2) : Πίνδ.Ν 4,35 ἴυγγι δ' ἕλκομαι ἦτορ νεομηνίᾳ θιγέμεν, Ἡρ.6,57, Πάπ., Γαλ.14,298.

νεόμηνος σελήνη (ἡ) (μήν) μτγν. ἡ νέα σελήνη τὸ πρῶτον φαινομένη, τὸ νέο φεγγάρι : Ἄρατ.471.

νεόμορφος (ὁ) νεώτ. γένος κοκκυγιδῶν φυτῶν.

νεομορφοτύπωτος-ον (μορφή, τυπῶ) μτγν. ὁ κατὰ νέον τύπον, νέον σχῆμα μεμορφωμένος, ὁ σύμφωνα μὲ τὸν συρμὸν συγυρισμένος : Μαν.4,305 μοιχευταὶ μυρόεντες ἀεὶ νεομορφοτύπωτοι.

νεομόσχευτος-ον μον. ὁ νεωστὶ μοσχευθείς, ὁ πρὸ μικροῦ διὰ παραφυάδων φυτευθείς : ΚΜανασσ.Χρον.5430 νεομόσχευτον .. δενδρίον.

νεόμυστος-ον (μύστης) ὁ νεωστὶ μυηθείς : Ὀρφ.Ὑμν.43,10 νεόμυσται τελεταὶ (ὡς τελοῦσιν οἱ νεωστὶ μυηθέντες, οἱ νεοκατήχητοι).

νεομφός-ή-όν μτγν. ὁ πρόσφατος : Φαβρίκ.13, 548 ἐν τῷ νοΐ νεομφῇ ἔμφασις.

νέον (τό) νεώτ. χημ. χημικὸν στοιχεῖον ἀνῆκον εἰς τὴν ὁμάδα τῶν εὐγενῶν ἀερίων βλ.λ.ΙΙ, περιεχόμενον ἐν τῷ ἀτμοσφαιρικῷ ἀέρι καὶ ἀποχωριζόμενον τούτου δι' ὑγροποιήσεως.

νεόνεκρος-ον μσν. ὁ ἄρτι ἀποθανών, ὁ πρόσφατος νεκρός : Τιμαρ. ἐν Notitt.Mss.9,205 οἱ κατιόντες εἰς ᾅδου νεόνεκροι ἀποσῴζουσί τι μικρὸν ἐρυθήματος.

νεόνυμφος-ον (νύμφη) κ. νεώτ., δημ. τὸ θηλ. νιόνυφη, ὁ νεωστὶ νυμφευθείς, ὁ ἄρτι, ὁ μόλις εἰς γάμον ἐλθών : Σώστρ.π.Στοβ.4,20,70, Ἐπιγρ., Πλούτ.Ἠθ.310Ε, Σουητ.39 (ἐσφ.ἀν. τοῦ νεόφηφος).

νεόξαντος-ον (ξαίνω), δημ. νιόξαντος ὁ νεωστὶ ξανθείς, ὁ πρὸ ὀλίγου λαναρισμένος : Ἱππ.Ἐπικ.8.

νεόξεστος-ον (ξέω) μτγν., δημ. νιόξεστος ὁ νεωστὶ ξεσθείς, φρεσκοξυσμένος ἢ ὁ νεωστὶ στιλβωθείς, φρεσκολουστραρισμένος : Τρύφ.255.

νεοπαγής-οῦς-ές (πήγνυμι) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀρτιπαγής βλ.λ., ὁ νεωστὶ παγείς, ὁ προσφάτως γενόμενος στερεός, ὁ πρὸ μικροῦ στερεοποιηθείς : Πλούτ.Ἠθ.602D νεοπαγὴς ἅλς, Γαλ.18(1),363 νεοπαγὴς σάρξ, αὐτ.6,768 νεοπαγὴς τυρός, Ἀέτ.9,36, Σωρ.1,46 νεοπαγὴς σύστασις' || νεώτ. ὁ ἐσχάτως συγκροτηθείς, ὁ πρὸ μικροῦ ἱδρυθείς : νεοπαγὲς ἵδρυμα - κόμμα' **2)** κ. νεώτ. ὁ προσφάτως ἑδραιωθείς, συντεθείς, κτισθείς: Ἰώσ.ΠΙ 3,7,20, - νεοπαγὲς παράπηγμα, - νεοπαγὴς γέφυρα.

νεοπαθής-οῦς-ές (πάθος) ὁ προσφάτως εἰς λύπην, εἰς ὀδύνην πεσών, νεοπενθής βλ.λ.ΙΙ : Αἰσχ. Εὐμ.514 ἡ τεκοῦσα νεοπαθὴς οἶκτον οἰκτίσαιτ'.

νεοπάτητος-ον μσν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως πατηθείς : ΚΜανασσ.Χρον.6163 οἶνος νεοπάτητος.

νεοπειθής-οῦς-ές (πείθω) μτγν. ὁ νεωστὶ πεισθείς, εἰς πειθαρχίαν ἐλθών, ὁ ἄρτι εἰς ὑπακοὴν ἀχθείς : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.6,37.

νεοπένης-ητος (ὁ,ἡ) ὁ ἐσχάτως καταστὰς πένης, ὁ πρὸ μικροῦ πτωχεύσας : Κωμ.Ἀδέσπ.1087, Φρύν. ἐν ΑΒ 52,18 νεόπλουτος, τὸ δὲ νεοπένης σπάνιον (δ.ἀνάγν. νεοπεινής, ἑρμην. ὁ νεωστὶ πεινῶν).

νεοπενθής-οῦς-ές (πένθος) ὁ ἐν νέῳ πένθει διατελῶν, ὁ προσφάτως πενθήσας, ὁ εἰς πρόσφατον λύπην πεσών, πρβλ. νεοπαθής, νεοκηδής : Ὀδ.Λ 39 νύμφαι . . παρθενικαί τ' ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι' **2)** παθ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως θρηνηθείς : Ἐπιγρ. νεοπενθὴς ᾤχετ' ἐς Ἀΐδα.

νεοπέπειρος Φώτ. «ὁ ἄρτι πεπανθείς».

νεόπεπτος-ον (πέσσω) μτγν. ὁ νεωστὶ ὀπτηθείς, ὁ νεοφημένος : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.2,3 ν- ἄρτων.

νεοπερσικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νέον περσικὸν κράτος τὸ ὑπὸ τῶν Σασανιδῶν ἱδρυθὲν μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Περσίας ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

νεοπευθής-οῦς-ές (πεύθομαι) λεξ. ὁ νεωστὶ ἐξετασθείς, ὁ πρὸ μικροῦ ἐρευνηθείς' πρβλ. Ἡσ. «νεοπευθῆ, τὰ οὐ πρότερον ἱστορημένα, ἀλλ' ἀρτιμαθῆ», Φώτ. «νεοπευθῆ, ἀρτιμαθῆ».

νεοπηγής-οῦς-ές (πήγνυμι) μτγν. ὁ ἀρτιπαγής, ὁ πρὸ ὀλίγου συντεθείς, κτισθεὶς ἢ κατασκευασθείς : Κῦρ.Φλ.ΑΠ 9,808 νεοπηγέος ἔνδοθι Ῥώμης' || ὁ προσφάτως στερεὸς καταστάς : Χρησμ.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.4,9 ἀρνῶν νεοπηγέα γυῖα.

νεοπηθής Ἡσ. «αἰχμάλωτος» (κῶδ. νεοπηθείς).

νεόπηκτος-ον (πήγνυμι) κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ παγείς, ὁ προσφάτως στερεοποιηθείς, πήξας : Βατραχομ.38 οὐ τυρὸς νεόπηκτος' **2)** ὁ νεωστὶ ἐξ ὀπτήσεως στερεὸς καταστάς : Ἱππ.Γυν.2,206 νεοπήκτου κεραμίδος' **3)** μτγν. ὁ νεοπαγὴς βλ.λ. : Ἡλιόδ.Αἰθ.6,11 νεοπήκτους ἔτι θαλάμους ἔχων.

νεόπηξ-ηγος (ὁ) μτγν. ὁ νεοπαγής, ὁ νεόπηκτος βλ.λ. : Γρηγ.Ναζ.3,400Α.

νεόπιστος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ γενόμενος πιστός, ὁ πρὸ μικροῦ καταλεχθεὶς εἰς τὴν τάξιν τῶν πιστῶν, περὶ τῶν Χριστιανῶν : Εὐσ.Ἐκκλ.Ἱστ.5,16.

νεοπλασία (ἡ) νεώτ. νέα πλάσις, δημιουργία ἱστοῦ, ἄ. νεοπλαστία βλ.λ. : νεοπλασίαι δερματικαί (δερματικοὶ ὄγκοι).

νεόπλασμα-ατος (τό) νεώτ. βλάστωμα, καλοήθης ἢ κακοήθης ὄγκος προερχόμενος ἐξ ἀχρήστου διὰ τὸν ὀργανισμὸν καινοπλαστίας τῶν ἱστῶν.

νεοπλασματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νεόπλασμα βλ.λ., ἄ. νεοπλαστικός : **νεοπλασματικὸς ὄγκος.**

νεοπλαστής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ πλασθείς, ὁ ἄρτι μορφωθείς, ὁ προσφάτως διαμορφωθείς : Φιλούμ.π.'Ορειβ.45,29,20 **νεοπλαστεῖ σορκί.**

νεοπλασ(τ)ία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀνώμαλος δημιουργία ἱστικῶν στοιχείων (κυττάρων καὶ μεσοκυτταρίων οὐσιῶν) κατὰ τὰς διαφόρους μορφὰς τῆς φυσιολογικῆς καὶ παθολογικῆς αὐξήσεως τῶν ἱστῶν.

νεόπλαστος-ον μτγν. ὁ ἄρτι πλασθείς : Λεόντ. Βυζ.1,1720B π. Mi.86,1.

νεοπλατωνικός-ή-όν νεώτ. φιλοσ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νεοπλατωνισμὸν βλ.λ. : **νεοπλατωνικαὶ θεωρίαι - ἐπιδράσεις - ἀντιλήψεις**· ‖ ἐπὶ προσ., ὁ διδάσκαλος, ὁ εἰσηγητὴς ἢ ὁ ὀπαδὸς τοῦ νεοπλατωνισμοῦ : **κορυφαῖος νεοπλατωνικὸς ὁ Πλωτῖνος, - ὁ Πρόκλος εἶναι ἱδρυτὴς τῆς ἐν 'Αθήναις κατὰ τὸν 5ον πρὸς τὸν 6ον μ.Χ. αἰῶνα σχολῆς τῶν νεοπλατωνικῶν**· ‖ **νεοπλατωνικαὶ σχολαὶ** αἱ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς φιλοσοφίας διακρινόμεναι τρεῖς διάφοροι ἀπ'ἀλλήλων φιλοσοφικαὶ σχολαί, αἱ ἀφορμώμεναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπὸ τῶν μεταφυσικῶν θεωριῶν τοῦ Πλάτωνος, ἤτοι ἡ 'Αλεξανδρινή, ἧς κύριοι ἐκπρόσωποι ὁ Πλωτῖνος καὶ ὁ Πορφύριος, ἡ Συριακή, ἧς ἱδρυτὴς ὁ 'Ιάμβλιχος, καὶ ἡ 'Αθηναϊκή, ἧς θεωρητικὸς ὁ Πρόκλος καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 'Ισίδωρος, Δαμασκηνὸς καὶ Σιμπλίκιος· πρβλ. νεοπλατωνισμός.

νεοπλατωνισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. ἐν χρ. ὡς διεθν. ὅρος, περιληπτικὴ ὀνομ. τριῶν φιλοσ. συστημάτων, ὧν κοινὸν χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ ἀφετηρία ἀπὸ τῶν θεωριῶν τοῦ Πλάτωνος περὶ θεότητος, περὶ ψυχῆς καὶ περὶ ἰδεῶν. Τὸ πρῶτον τῶν συστημάτων τούτων, ἐν ἀρχαῖς τοῦ 2ου αἰ. μ.Χ. συντεθὲν ὑπὸ 'Αμμωνίου Σακκᾶ καὶ συμπληρωθὲν ὑπὸ Πλωτίνου, δεχόμενον τὴν περὶ ἰδεῶν - μορφῶν πλατωνικὴν ἀντίληψιν, ἐπιδεκτικῶν ὁρισμοῦ ὡς τὰ πράγματα, χωρεῖ πέρα τούτων εἰς δοξασίαν 'Ενὸς ἀμεταβλήτου, ἀποίου, ἀχώρου καὶ ἀχρόνου "Οντος, ὅπερ εἶναι ἡ μόνη καὶ κατ' ἀνάγκην αἰτία καὶ ὅπερ μόνον θεληματικῶς ἀπομακρυνόμενοι τῶν κατ' αἴσθησιν, συλλογισμόν, διαλεκτικὴν καὶ κρίσιν δυνάμεθα νὰ διορῶμεν, ἤτοι ἐν καταστάσει ἐκστάσεως, οὕτω μετέχοντες τῆς θειότητος αὐτοῦ· ἡ θεωρία αὕτη προκύψασα καὶ εὐδοκιμήσασα ὡς ἀντίθεσις πρὸς τὴν πρακτικὴν καὶ εὐδαιμονικὴν τελολογίαν τῶν Στωϊκῶν καὶ πρὸς τὸν σκεπτικισμὸν τῆς Μέσης 'Ακαδημίας, ἔχουσα δέ τινα σχέσιν, ἀλλὰ καὶ ἀντίθεσιν πρὸς τὰς δοξασίας τῶν Γνωστικῶν ὡς καί τινα στοιχεῖα τῶν Ἰνδικῶν κ.ἄ. ἀνατολικῶν θεολογικῶν φιλοσοφημάτων, διετυπώθη ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Πλωτίνου Πορφυρίου, διεσκευάσθη δὲ ἐπὶ τὸ θεολογικώτερον ὑπὸ τῶν διαδόχων αὐτῶν, διδαξάντων τριαδικὴν ὑπόστασιν τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς· ‖ ὁμ. **ἐν τῷ ὅρῳ νεοπλατωνισμὸς** περιλαμβάνονται καὶ αἱ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Πλωτίνου 'Ιαμβλίχου δοξασίαι, ἀφορμώμεναι μὲν ἐκ τῆς περὶ 'Ενὸς ὡς ἀνωτάτου "Οντος θεωρίας, ἀλλ' ὑπερβάλλουσαι εἰς μυστικισμὸν καὶ παραπροσθέτουσαι πίστεις εἰς τὴν θεουργίαν καὶ τὴν μαγείαν, ἀποτελοῦσαι ἐν συνόλῳ σύστημα πολυθεΐας ἀντιτιθέμενον πρὸς τὸν χριστιανισμόν· ‖ ὁμ. ἐν τῷ ὅρῳ **νεοπλατωνισμὸς** περιλαμβάνεται ἡ τελευταία ἐν 'Αθήναις φιλοσ. σχολὴ ἀπὸ τοῦ Πρόκλου (5ος αἰ. μ.Χ.) καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, δεχομένων τὸ τοῦ Πλωτίνου πρῶτον "Ον «τὸ ἐπέκεινα τοῦ 'Ενός, τὸ ἀναιτίως αἴτιον», ἀλλ' αὖ ἀπόρροια οὐχὶ ὁ τοῦ Πλωτίνου «νοερὸς κόσμος», ἀλλ' αἱ «αὐτοτελεῖς 'Ενάδες» (ὑπέρτατοι θεοί) καὶ ἐκ τούτων ἡ Τριὰς τοῦ νοητοῦ, τοῦ νοητοῦ καὶ νοεροῦ καὶ τοῦ μόνον νοεροῦ κόσμου, ἐξ ἧς ἡ ψυχή· πρβλ. νεοπλατωνικός.

νεοπλεκής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ πλεχθείς : Νίκ.'Αλεξ.96 **νεοπλεκὴς κάλαθος.**

νεόπλεκτος-ον μτγν. ὁ νεοπλεκὴς βλ.λ. : Νίκ. π. 'Αθήν.15,683C **σπεῖραν ὑπὸ σπυρίδεσσι νεοπλέκτοισι καθάπτων.**

νεοπλουτοπόνηρος-ον κωμ. λ. ὁ πονηρός, ὁ διεστραμμένος ἐκ πλούτου νεωστὶ κτηθέντος, πονηρὸς νεόπλουτος : Κρατῖν.208.

νεόπλουτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀρτίπλουτος, ὁ νεωστὶ πλουτήσας, ἀντίθ. ἀρχαιόπλουτος, ἰδ. ὁ ἐπιδεικνυόμενος καὶ ἐπαιρόμενός ἐπὶ πλούτῳ νεωστὶ κτηθέντι : Δημ.218 **οὗτοι δὲ οἱ νεόπλουτοι μόνοι καταφρονεῖν ὑμᾶς ὑμῶν αὐτῶν ἀναγκάζουσι**, 'Αριστλ.Ρητ.1387a,23, Πλούτ.'Ηθ 634C **ἀπελεύθερος νεόπλουτος**, αὐτ.Λούκ.40, Λουκ.'Ιστ. Συγγρ.20 **ἐοίκασιν οἰκέτῃ νεοπλούτῳ**, - **συμπεριφορὰ νεοπλούτων**· ‖ ὅθ. κ. π. κωμ. μτφ. ἐπὶ χυδαίων ἀνθρώπων πλουτησάντων : 'Αριστφ.Σφ. 1309 **ἔοικας νεοπλούτῳ τρυγὶ κλητῆρί τ' εἰς ἀχυρῶνας ἀποδεδρακότι.**

νεοπλυνής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεόπλυτος βλ.λ. : Πολυδ.1,25, αὐτ.7,45 **πέπλους τε νῆσαι νεοπλυνεῖς τ' ἐπενδύτας.**

νεόπλυτος-ον ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως πλυθείς, ὁ φρεσκοπλυμένος : 'Οδ.Ζ 64 **ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντες ἐς χορὸν ἔρχεσθαι**, 'Ηρ.2,37 **εἵματα δὲ λίνεα φορέουσι αἰεὶ νεόπλυτα**, 'Ανακρ. π.'Αθήν.12,533F **νεόπλυτον εἴλυμα κακῆς ἀσπίδος**, 'Ορφ.Λιθ.720.

νεόπνευστος-ον (πνέω) μτγν. ὁ ἐκ νέου ἀναπνέων, ὁ νεωστὶ ἀναζωογονηθείς : Νόνν.Δ 25,550 **νεοπνεύστοιο νεκροῦ.**

νεόποδες (οἱ) μσν. τὰ νέα παραβλαστήματα τῶν ἀμπέλων : Γεωπ.4,3,6.

νεοποίης (ὁ) 'Επιγρ. δ.γρ. τοῦ νεωποίης βλ.λ.

νεοποίησις-εως (ἡ) (νεοποιῶ) μσν. ἀναγέννησις ἡ διὰ τοῦ βαπτίσματος : Γερμ.Α' 756 (ἔκδ. Mi.).

νεοποίητος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ ποιηθείς, ἀνανεωθείς, ἀνακαινισθείς : Πολυδ.9,18.

νεοποίκιλος-ον γλώσσ. τοῦ νεοσίγαλος, ὁ νεωστὶ πεποικιλμένος, ὁ προσφάτως κοσμηθείς, ἄ. νεοποίκιλτος : Σχόλ.Πινδ.Ο 3,8.

νεοποίκιλτος-ον σχόλ. ὁ νεοποίκιλος : Σχόλ. Πινδ.Ο 3,8.

νεοποιός (ὁ) μτγν. ὁ ἀροτριῶν νειόν : Πολυδ.1,121

νεοποιῶ-έω μτγν. κ. μσν. νέον ποιῶ, κάμνω τινὰ ἤ τι νέον, ἀνανεώνω, ἀνακαινίζω : 'Ερμεῖ.'Αλ. π.Στοβ.1,41,8, 'Υποθ.Εὐρ.Μήδ. **τὰς Διονύσου τροφοὺς μετὰ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν ἀνεψήσασα ἐνεοποίησε**, Μηναῖ.3,5 'Ωδ.5 **νεοποιεῖς τοὺς γηγενεῖς, νέος 'Αδὰμ χρηματίσας ὁ Πλάστης**· ‖ νεῶ βλ.λ., νεάζω : Πολυδ.1,221 **φυτουργοὶ νεοῦντες ἢ νεάζοντες ἢ νεοποιοῦντες**· **2)** (νεώς) νεωποιῶ βλ.λ. : 'Επιγρ.

νεόποκος-ον (πέκω, πόκος) ποι. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως καρείς, ὁ νεοκούρευτος, ὁ φρεσκοκουρεμένος : Σοφ.ΟΚ 475 **οἰὸς νεαλοῦς νεοπόκῳ μαλλῷ βαλών.**

νεόπολις-εως (ἡ) ποι. νέα πόλις, νεωστὶ ἱδρυθεῖσα, προσφάτως κτισθεῖσα πόλις, ἐπὶ τῶν 'Αβδήρων : Πινδ.Παιᾶν.2,28.

νεοπολίτης (ὁ), θηλ. **νεοπολῖτις-ιδος, ὁ νέος** πολίτης, ὁ νεωστὶ ἐκ δούλου ἐλεύθερος καὶ πολίτης γενόμενος, ὁ δοῦλος ὁ ἄρτι τυχὼν ἐλευθερίας καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων : 'Αριστλ.'Αθ.21,4 **ἵνα μὴ πατρόθεν προσαγορεύοντες ἐξελέγχωσι τοὺς νεοπολίτας**, Διόδ.Σ 14,7, 'Αθήν.4,138A **Πλάτων δ' ἐν δευτέρῳ Πολιτείας οὕτως ἐστιᾷ τοὺς αὐτοῦ νεοπολίτας**, 'Αππ.'Εμφ.Πολ.1,49· **2)** τὸ θηλ. νεο-

πολῖτις-ιδος (ἡ) ὡς ἐπίθ. ἐπὶ πόλεως, ἡ ἄρτι ἢ ἡ μεταγενεστέρως ἱδρυθεῖσα : αὐτ.76 **νεοπολίτιδες πόλεις**· **3**) Ἐπιγρ.**Νεοπολίτης** (ὁ) ὁ κάτοικος τῆς Νεοπόλεως τῆς Κάτω Ἰταλίας, ἄ. Νεαπολίτης.

νεοπότιστος (-η)-ο(ν) ἀρχ. λεξ., νεώτ. κ. δημ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως ποτισθείς· Ἡσ. ἐν λ. νεοαρδέα, - **νεοπότιστο χωράφι**.

νεόποτος-ον (πίνω) ὁ νεωστί, ὁ ἄρτι, ὁ ἐσχάτως πιών : Ἱππ.Διαιτ.65 **μήτε νεόποτον λούεσθαι**.

νεοποῦλι (τὸ) μσν. νεοσσὸς βλ.λ. : Ἀραβ.Μῦθ. Χαλ.I,219 **ὁποὺ ἤρχοντο διὰ νὰ θρέφουν ἢ νὰ ἀποκλωσσήσουν τὸ νεοποῦλι τους**.

νεόπους-οδος (ὁ) μσν. νέος βλαστὸς κλήματος, παραβλάστημα, φαλίδο, βλαστάρι : Γεωπ.5,8,2.

νεοπραγῶ-έω μτγν. καινοτομῶ βλ.λ., νεωτερίζω : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.63.

νεοπρεπής-οῦς-ές (πρέπει) ὁ πρέπων, ὁ ἁρμόζων εἰς νέους, ὁ νεανικός : Πλάτ.Νόμ.892D **μή πῃ πρεσβύτας ὑμᾶς ὄντας νεοπρεπὴς ὢν ὁ λόγος παραπείσῃ**· **2**) ὁ ἔχων φρόνημα νεανικόν, ὁ ἐλευθέριος : Πλούτ.ΤΓρακχ.2 **τῇ δὲ πρὸς τὸν ἀδελφὸν διαφορᾷ νεοπρεπὴς καὶ περίεργος**, αὐτ.Ἠθ.334C· || μτγν. ὁ νεωτεριστικός : αὐτ.785F **κατασκευὰς οἰκοδομημάτων νεοπρεπεῖς**.

νεόπριστος-ον (πρίω) ἐπ. ὁ νεωστί, ὁ ἐσχάτως πριονισθείς, ὁ φρεσκοπριονισμένος : Ὀδ.Θ 404 **κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος ἀμφιδεδίνηται**.

νεοπροσήλυτος-ον μτγν. ὁ νεωστί, ὁ ἐσχάτως προσηλυτισθείς, ὁ προσφάτως γενόμενος προσήλυτος : Ἀστέρ.Ἀμασ.272 (ἔκδ. Mi.).

νεοπτολέμειος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Νεοπτόλεμον, ὁ τοῦ Νεοπτολέμου : Παυσ.4,17,4 **ἡ Νεοπτολέμειος καλουμένη τίσις**.

νεόπτολις-εως (ἡ) ποι. τ. τοῦ νεόπολις βλ.λ. : **πόλις νεόπτολις** νεωστὶ ἱδρυθεῖσα πόλις : Αἰσχ. Εὐμ.687 **πόλιν νεόπτολιν τήνδ' ὑψίπυργον**.

νεοπτορθής-οῦς-ές (πτόρθος) μτγν. κ. **νεόπτορθος-ον** ὁ ἔχων νέους πτόρθους, νέους κλάδους : Ἡρωδιαν.I,79.

νεόπτορθος-ον μσν. ὁ νεοπτορθὴς βλ.λ. : Χοιροβ.I,51,19.

νεόπτραι Ἡσ. «υἱῶν θυγατέρες» (πιθ. ἀντὶ νεπότραι ἐκ τοῦ λατ. **nepos-otis**=ἔγγονος).

νεοπυθαγόρειος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεωτέραν σχολὴν τῆς πυθαγορείου φιλοσοφίας (1ος π.Χ.—2ος μ.Χ. αἰ.)· || κτ. πληθ. **νεοπυθαγόρειοι** ὡς οὐσ. Ἀλεξανδρινοὶ φιλόσοφοι πρεσβεύοντες ἐπὶ τῇ βάσει παλαιῶν πυθαγορείων διδαγμάτων δοξασίας θεοσοφικὰς καὶ ἀκολουθοῦντες ἠθικὴν ἀσκητικήν· οὗτοι ὄντες ἐκλεκτικοὶ συνεμείγνυον θεωρίας καὶ διδασκαλίας πλατωνικάς, ἀριστοτελικὰς καὶ στωϊκάς, δίδοντες ἐν πολλοῖς εἰς τὴν οὑτωσεὶ σύνθεσιν θρησκευτικὴν ἢ μυστικιστικὴν διατύπωσιν.

νεοπυρίητος-ον (πυριῶ-άω) ὁ νεωστὶ θερμανθείς, ὁ πρὸ μικροῦ **ἐξελθὼν** ἐξ ἀτμῶν τοῦ λουτροῦ : Ἱππ.Ἐπικ.29, αὐτ.Φυσ.Γυν.6.

νέοργος-ον (ὀργῶ-άω) ὁ ὀργῶν ἐκ νέας ὁρμῆς, ὁ σφριγῶν ἐκ νεότητος : Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,13,3.

νεορραγής-οῦς-ές (ῥήγνυμι) μτγν. ὁ νεωστὶ ραγείς, ὁ προσφάτως διαρραγείς : Ἀρετ.Χρον.Παθ. 2,9 **κἢν μὲν ἡ φλὲψ νεορραγὴς ἔῃ**.

νεόρραντος-ον (ῥαίνω) ὁ νεωστὶ ραντισθείς, νεοβρεγμένος : Σοφ.Αἰ.30 **μόνον πηδῶντα πεδία σὺν νεορράντῳ ξίφει**, αὐτ.828· || μτγν. ὁ νεωστὶ ρεύσας, ὁ προσφάτως χυθείς : Ἀριστείδ.Λόγ. 24(44),44 **δάκρυα νεόρραντα**.

νεόρραπτος-ον σχόλ. ὁ νεορραφὴς βλ.λ. : Σχόλ.Θεόφρ.18,3.

νεορραφής-οῦς-ές (ῥάπτω) μτγν. ὁ νεωστὶ ραφείς, ὁ προσφάτως ἐρραμμένος, ὁ ἄρτι κατεσκευασμένος : Λόγγ.4,14 **πήραν νεορραφῆ**.

νεορρόφητος-ον δ.γρ. ἀντὶ νεορρύφητος βλ.λ.

νεόρρυτος-ον (1) (ῥέω) ὁ νεωστὶ ρυείς, ὁ νεωστὶ χυθείς, ὁ φρεσκοχυμένος : Σοφ.Ἠλ 894 **ὁρῶ .. νεορρύτους πηγὰς γάλακτος**, Τιμόθ.Μιλ.ἀπ.7 **νεόρρυτα δάκρυα Νυμφᾶν**, Μελέσ 19,363,15 **νεόρρυτα κάλλεα κηροῦ**.

νεόρρυτος-ον (2) (ῥύω) ποι. ὁ νεωστὶ ἑλκυσθείς : Αἰσχ.Ἀγ.1351 **σὺν νεορρύτῳ ξίφει**.

νεορρύφητος-ον ὁ λαβὼν ἐσχάτως ὑγρὰν τροφήν, ὁ πρὸ ὀλίγου φαγών : Ἱππ.Διαιτ.65 **μήτε νεορρύφητον μήτε νεόποτον λούεσθαι**.

νέορτος-ον (ὄρνυμι) ὁ νεωστὶ ἀρθείς, ὁ προσφάτως παραχθείς, ὁ πρόσφατος, ὁ νέος, ἐπὶ προσ.: Σοφ Τρ.894 **ἔτεκεν μεγάλαν ἁ νέορτος ἅδε νύμφα δόμοισι τοῖσδ' ἐρινύν**· **2**) τὸ ἀρσ. κ. ὡς οὐσ. νεανίσ, νέος, ἔφηβος : αὐτ.ἀπ.872 **τὰν νέορτον Ἑρμιόναν**· **3**) ὁμ. κ. τὸ οὐδ. **νέορτον** ὡς οὐσ. πρόσφατον συμβάν, νέον : αὐτ.ΟΚ 1507 **τί δ' ἐστίν, ὦ παῖ Λαΐου, νέορτον αὖ**;.

νεόρυκτος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ ὀρυχθείς, ἄρτι ἀνασκαφείς : Λυκόφρ.1097.

νέος-α-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. θηλ. **νέη** κ. συνῃρ. **νῆ** (Ξενοφ.42, Εὐγσί.1) (ἐν Αἰσχ.Ἑπτ.327 ἡ γεν. τοῦ θηλ. **νέας** ὡς μονοσύλλαβον), ἀττ. κ. **νέος-ον**, Ἰων. κ. **νεῖος-η-ον**, δημ. **νιός-ιά-ιό**, συγκρ. **νεώτερος-α-ον**, ὑπερθ. **νεώτατος-η-ον**, ὁ ἐν νεότητι ὤν, ὁ μικρᾶς ἡλικίας, ὁ νεαρός, ἀντίθ. γέρων, ἐπὶ παίδων, νεανιῶν καὶ ἀνδρῶν μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 30 ἐτῶν (Ξεν.Ἀπ.1,2,35) : Ἰλ.Ν 95, αὐτ. Ψ 589 **οἶσθ' οἷαι νέου ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσιν**, Ὀδ.Δ 665, Πίνδ.Ο 4,24 **φύονται δὲ καὶ νέοις ἐν ἀνδράσιν πολιαὶ θαμά**, Αἰσχ.Ἀγ.277 **παιδὸς νέας ὣς κάρτ' ἐμωμήσω φρένας**, Πλάτ. Νόμ.890, αὐτ.Πρωτ.315D **καὶ μετὰ Παυσανίου νέον τι μειράκιον**, ΚΔ Λουκ.15,13 **συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν**, Γρυπ.Σκ. Τερρ.22,4 **κοιμᾶται ὁ νέος ὡραῖος βοσκός**· || ἐν τῇ αὐτῇ σημ. **νέος** (ὁ), **νέα** (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **νιός, νιά** ὡς οὐσ. ὁ νεανίας, ἡ νεᾶνις, ἀντίθ. γέρων ἢ γεραιός, γηραλέος : Ἰλ.Β 789 **ἀγόρευον .. ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες**, Ξεν.Λακ.1,7 **εἴ γε μέντοι συμβαίη γεραιῷ νέαν ἔχειν** (νέαν γυναῖκα, νεαράν), Λιβάν.Ἐπιστ.910,3 (παροιμ.) **ὁ νέος ἔσται νέος** (τὰ παιδιὰ εἶναι παιδιά), Λίβ. Ροδ.27 **νέος .. μέσ' εἰς στενὸν ἐδιάβαινεν θλιμμένος μονοπάτιν**, Παπαδ.Πρωτ.Διηγ.27 (ἔκδ. Δικαίου) ὅταν ὁ **νέος** ἀνήγγειλεν ὅτι θὰ εἶχε ναῦλον· || κτ. πληθ. τὸ ἀρσ. **νέοι** (οἱ) οἱ νεανίσι, ἡ νεολαία : Ἰλ.Α 463 **νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν**· || ὁμ. π. Ἀττ. κ.μτ. τοῦ ἄρθρ. : Ἀριστφ.Νεφ.1059 **γλῶτταν, ἣν ὁδὶ μὲν οὔ φησι χρῆναι τοὺς νέους ἀσκεῖν**· || ὁμ. κ. τὸ οὐδ. **τὸ νέον** ἡ νεότης : Σοφ.ΟΚ 1229 **ὡς εὖτ' ἂν τὸ νέον παρῇ κούφας ἀφροσύνας φέρον**, Πλάτ. Νόμ.653D **τὸ νέον ἅπαν** (ἅπασα ἡ νεολαία), Ἀριστλ.Πολιτ.1340b,29 **οὐ δύναται τὸ νέον ἡσυχάζειν**, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.20 **σκιρτητικὸν τὸ νέαν**· || **οἱ νέοι** ὀργάνωσις, σωματεῖον νέων, νεολαίας : Ἐπιγρ.· || κ. ὡς ἐμπρόθ. προσδιορισμὸς ἐν ἐπιρρ. σημ. **ἐκ νέου** (ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, ἐκ νεότητος) : Πλάτ.Γοργ.510D **εὐθὺς ἐκ νέου ἐθίζειν αὐτὸν τοῖς αὐτοῖς χαίρειν καὶ ἄχθεσθαι**· || ὁμ. κ. **ἐκ νέων** : Ἀριστλ.ΗΝικ.1103b,24· || ὡς ἐπίθ. κ. ἐπὶ μὴ ἐνηλικιωθέντος ἔτι, ὁ ἀνήλικος : Θουκ.1,107 **ὑπὲρ Πλειστοάνακτος τοῦ Παυσανίου βασιλέως, νέου ἔτι ὄντος**· **2**) σπαν. ἐπὶ ζῴων, ὁ πρὸ μικροῦ λαβὼν ὕπαρξιν : Ξεν.Κυν.9,8 **καὶ οἱ μὲν νέοι τῶν νεβρῶν οὕτως ἁλίσκονται**· **3**) ὁμ. σπαν. κ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἀρτιφυής, ὁ νεόβλαστος : Ἰλ.Φ 38 **ὁ δ' ἐρινεὸν ὀξέϊ χαλκῷ τάμνε νέους ὅρπηκας**· **4**) ὁ εἰς νέον, νεανίαν ἁρμόζων, ἰδιάζων, ὁ νεανικός, ἐπὶ πραγμ. : Πίνδ.Ο 2,47 **λείφθη δὲ**

Θέρσανδρος . . **νέοις ἐν ἀέθλοις,** Αἰσχ.Πέρσ.744 **παῖς δ' ἐμὸς τάδ' οὐ κατειδὼς ἤνυσεν νέῳ θράσει,** Εὐρ.Μήδ.48 **νέα γάρ φροντὶς οὐκ ἀλγεῖν φιλεῖ,** Λυσ.24,16 **νέαις ταῖς διανοίαις χρωμένους·** **5)** ἐπὶ προσ. ἐν συνδ. μτ. τοῦ ὀξύς, ὁ ὁρμητικός, ὁ σφοδρός : Πλάτ.Γοργ.463Ε **πῶλος νέος τε καὶ ὀξύς·** ‖ συχν. κ. ἐν συνεκφ. μτ. ἐπιθ. δηλοῦντος ἀφροσύνην, ἀπερισκεψίαν : Εὐρ.ΙΑ 489 **ἄφρων νέος τ' ἦ,** αὐτ.Φοίν.533, Πλάτ.Πολ.378Α 'Αριστλ.ΗΝικ. 1095a,6 **διαφέρει οὐδὲν νέος τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ ἦθος νεαρός·** **6)** ἐπὶ πραγμ. ἢ καταστάσεων, ὁ πρόσφατος, ὁ καινούργιος, ἐν τῇ σημ. τοῦ τε οὔπω ὄντος καὶ τοῦ οὐ πρὸ πολλοῦ : 'Ιλ.Ρ 36 **χήρωσας δὲ γυναῖκα μυχῷ θαλάμοιο νέοιο,** αὐτ. Ζ 462 **νέον ἄλγος,** 'Οδ.Φ 407, 'Αλκ.15 **νέον λίνον,** Αἰσχ.'Επτ.740 **πόνοι . . νέοι παλαιοῖσι συμμιγεῖς κακοῖς,** 'Αριστφ.Εἰρ.916, Ξεν.ΚΠ 1,6,38 **ἐν τοῖς μουσικοῖς τὰ νέα (μέλη) εὐδοκιμεῖ,** 'Απόλλ.Ρ Α,1479 **νέον ἦμαρ,** Πάπ. **τὸ ἐκφόριον ἀποδώσω νέον καθαρὸν ἄδολον ἄκριθον,** αὐτ. **οἶνος νέος,** αὐτ. **νέον πλοῖον,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.104,3 **σὲ νέα ταξίδια μᾶς καλοῦν τὰ πλοῖα στὰ γαλανὰ τὰ κύματα, - νέο λάδι - κρασί - στάρι** (νέας ἐσοδείας)· ‖ πάπ. κ. νεώτ. **νέον ἔτος** (τὸ μόλις ἐμφανιζόμενον, τὸ μόλις ἀρχόμενον)· ‖ πάπ. **νέα Ἰνδικτίων·** ‖ νεώτ. **νέα ἑβδομάς,** δημ. **νέα βδομάδα** ἡ διακαινήσιμος ἑβδομάς· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. **νέα Δευτέρα - Τρίτη** κτλ. ἡ Δευτέρα, ἡ Τρίτη τῆς διακαινησίμου ἑβδομάδος· ‖ νεώτ. **νέα ἑλληνικὴ (γλῶσσα)** ἡ μεταβυζαντινή, ἡ γλῶσσα τῶν συγχρόνων 'Ελλήνων, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν μεσαιωνικήν, τὴν μεταγενεστέραν καὶ τὴν ἀρχαίαν· ‖ ὁμ. νεώτ. **νεωτέρα ἑλληνικὴ (γλῶσσα)** ὁ γραπτὸς καθαρεύων λόγος, ἡ καθαρεύουσα· ‖ ὁμ. νεώτ. **νέα ἑλληνικὰ ἢ νεοελληνικὰ** τὸ μάθημα καθ' ὃ ἐξετάζεται ἡ νέα ἑλληνικὴ λογοτεχνία ὡς καὶ τὸ δι' οὗ ἐπιζητεῖται ἡ κατάρτισις εἰς τὸ ὀρθῶς καὶ καλῶς γράφειν διὰ συνθέσεων· ‖ τὸ θηλ. **νέα** (ἡ) (σελήνη) ὡς οὐσ. ἡ νεωστὶ ἐμφανισθεῖσα σελήνη, ἡ οὖσα ἐν τῷ α' τετάρτῳ, τὸ νιό φεγγάρι, ἰδ. ἐν τῇ φρ. **ἕνη καὶ νέα** (βλ. ἕνος 3)· ‖ ὁμ ἐν τῇ φρ. **μηνὸς τῇ νέᾳ** (ἡμέρᾳ) κατὰ τὴν πρώτην τοῦ μηνός, τὴν πρωτομηνιάν : Πλάτ.Νόμ.849Β **μηνὸς τῇ νέᾳ ὧν δεῖ πραθῆναι τὸ μέρος τοῖς ξένοις·** ‖ ἐν ταύτῃ τῇ σημ. μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. ὡς προσηγ. χώρας ἢ πόλεως : **Νέα Ρώμη** τὸ Βυζάντιον, ἡ Κωνσταντινούπολις : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.193,21, Πασχ.Χρον.529, - **Νέος Κόσμος** (τὸ τμῆμα τῆς γηΐνης σφαίρας τὸ κατὰ καὶ μετὰ τὴν 'Αναγέννησιν ἀνακαλυφθὲν ἤτοι ἡ 'Αμερικὴ καὶ ἡ Αὐστραλία), - **Νέα 'Υόρκη, - Νέα 'Ορλεάνη** (ἐν ἀντιθ. πρὸς προϋπαρχούσας ὁμωνύμους πόλεις)· ‖ **Νέα 'Ελλὰς** ἡ σύγχρονος, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν βυζαντινήν, τὴν μεταγενεστέραν καὶ τὴν ἀρχαίαν· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ., σπαν. ἐπὶ προσ. ἡ σημ. αὕτη, ὁ νεωστί, ὁ μετά τινα ἄλλον ἢ ἀντ' ἄλλου λαμβάνων ἢ λαβὼν ὕπαρξιν, ὁ ἀπὸ μικροῦ κατέχων θέσιν τινά : Αἰσχ. Πρ.96 **τοιόνδ' ὁ νέος ταγὸς μακάρων ἐξηῦρ' ἐπ' ἐμοὶ δεσμὸν ἀεικῆ,** αὐτ.Εὐμ.721 **οἱ νέοι θεοί,** 'Αριστφ.Πλ.960 **ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἀφίγμεθ' ὄντως τοῦ νέου τούτου θεοῦ, - νέος βασιλεύς - βουλευτής - δήμαρχος, - νέα βουλή, - νέος ὑπάλληλος·** ‖ Πάπ. **νέοι "Ελληνες** οἱ τότε σύγχρονοι, οἱ τῶν ἀλεξανδρινῶν χρόνων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς τῶν ἀρχαίων χρόνων, ὡς πρὸς ἡμᾶς δὲ οἱ μεταγενέστεροι· ‖ νεώτ. **νέοι "Ελληνες** οἱ ἀπὸ τῶν μεταβυζαντινῶν χρόνων καὶ ἐντεῦθεν, οἱ σύγχρονοι ἡμῶν· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ νεωστὶ συμβάσης συζυγίας : Παπαδ.Πρωτ.Διηγ.31 (ἔκδ. Δικαίου) **ἦτο ναυλωμένος νὰ μεταφέρῃ τὸ νέον ἀνδρόγυνον·** ‖ κ. ἐπὶ προσ. ἔχοντός τινα σχέσιν ἢ ὁμοιότητα πρός τι προϋπάρξαν : **ὁ Νέος Ναπολέων, - ὁ Νέος 'Ηρακλῆς·** ‖ ἐπὶ παντός, ὅπερ προστίθεται εἰς παλαιὰ ὅμοια : **νέος μουσαφίρης, - νέον δάνειον·** **7)** ἐπὶ γεγονότων, ὁ καινός, ὁ ἀδόκητος, ὁ παράδοξος, ὁ ἀλλόκοτος (ἡ ἔνν. αὕτη λίαν συνήθης ἐν τῷ συγκρ. βαθμῷ) : Αἰσχ.'Αγ.85, αὐτ. 'Ικ.712 **ἀπροσδοκήτους καὶ νέους λόγους,** αὐτ. Πέρσ.665 **καινὰ νέα τ' ἄχη,** Σοφ.Φιλ.1229 **μῶν τι βουλεύῃ νέον;,** Εὐρ.'Ικ.99, αὐτ.'Ιππ.794, αὐτ.Βάκχ. 362, Θουκ.5,50 **ἐπεφόβηντο καὶ ἐδόκει τι νέον ἔσεσθαι, - νέοι ἄνθρωποι, νέα ἤθη, - νέαι ἰδέαι·** **8)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. **νέο(ν)** κ. κυρ. κτ. πληθ. **νέα** ὡς οὐσ. εἴδησις, εἰδήσεις πολιτικαί, κοινωνικαὶ καὶ παντὸς εἴδους πρόσφατοι, μήπω γνωσθεῖσαι : **ἔχουμε τίποτα νέο; - τί νέα; - τὰ νέα τῶν ἐφημερίδων, - τὰ νέα σου** (τί γνωρίζεις διὰ τὰ διάφορα ζητήματα, ποίας πληροφορίας ἔχεις περὶ αὐτῶν)· **9)** νεώτ. χημ. τὸ οὐδ. **νέον** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **10)** ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. **νέον** ὡς ἐπίρρ. χρονικόν, νεωστί, ἐσχάτως, πρὸ μικροῦ, μόλις πρὸ ὀλίγου, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ πρὸ πολλοῦ παρελθὸν καὶ πρὸς τὸ παρόν : 'Ιλ.Γ 394 **ἠὲ χοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν,** 'Οδ.Τ 400, Αἰσχ.Πρ.35 αὐτ.955 **νέον νέοι κρατεῖτε καὶ δοκεῖτε δὴ ναίειν ἀπενθῆ πέργαμ'·** ‖ ὁμ. κ. μτ. τοῦ ἄρθρ. **τὸ νέον** : 'Ηρ.9,26 **ὅσαι ἤδη ἔξοδοι κοιναὶ ἐγένοντο Πελοποννησίοισι καὶ τὸ παλαιὸν καὶ τὸ νέον·** ‖ ὁμ. **ἐκ νέας,** ἰων. **αὖτις ἐκ νέης** πάλιν, ἀπὸ τὴν ἀρχήν, διὰ δευτέραν ἢ πολλαστὴν φοράν : 'Ηρ.1,60 **αὖτις ἐκ νέης ἐπ' ἀλλήλοισι ἐστασίασαν·** ‖ ὁμ. σημ. νεώτ. **ἐκ νέου** : **ἀνέλαβεν ἐκ νέου τὰ καθήκοντά του.**

νεός (ἡ) (γῆ) δ.τ. τοῦ νειὸς βλ.λ. : Ξεν.Οἰκ.16,10 **τῷ σπόρῳ νεὸν δεῖ ὑπεργάζεσθαι.**

νεός (τῆς) (2) ἰων. γενικ. τοῦ ναῦς βλ.λ.

νεοσίγᾰλος-ον (σιγαλόεις) ποι. ὁ νέος καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποστίλβων, ὁ ἀκτινοβολῶν· μ. μτφ. : Πίνδ.Ο 3,4 **Μοῖσα δ' οὕτω μοι παρεστάκοι νεοσίγαλον εὑρόντι τρόπον.**

νεοσκαφής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως σκαφείς, ὁ φρεσκοσκαμμένος : Λυκόφρ.1097 **ὃν νεοσκαφὲς κρύφει ποτ' ἐν κλήροισι Μηθύμνης στέγος,** Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.1664, - **νεοσκαφὴς τάφος - τάφρος.**

νεοσκύλευτος-ον (σκυλεύω) μτγν. ποι. ὁ νεωστὶ σκυλευθείς, ὁ προσφάτως ἁρπαγείς : Διοσκ. ΑΠ 7,430 **νεοσκύλευτα . . ἔντεα.**

νεοσλαυϊσμός (ὁ) νεώτ. κ. **νεοσλαβισμός** κίνησις πανσλαυϊστικὴ ἀναφανεῖσα περὶ τὸ 1908 καὶ κρατήσασα μέχρι τοῦ Παγκοσμίου πολέμου τοῦ 1914.

νεόσμηκτος-ον (σμήχω) κ. μσν. ὁ νεωστὶ ἐσμηγμένος, ὁ προσφάτως καθαρισθείς, ὁ νεοτριμμένος, ὁ φρεσκογυαλισμένος : 'Ιλ.Ν 342 **θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν,** Εὐφορ.132 **νεόσμηκτος μάχαιρα,** Κριναγ.ΑΠ 6,227 **νεόσμηκτον δουρατίην κάλαμον,** Πλούτ.Αἰμ.32 **νεόσμηκτος χαλκός,** Μηναῖ.11,15 'Ωδ.7 **ὡς νεόσμηκτον καὶ φωταυγίας πέμπον ἔσοπτρον.**

νεοσμίλευτος-ον μτγν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως σμιλευθείς, ὁ ἄρτι χαραχθείς : ΑΠ 7,411 **νεοσμίλευτα γράμματα.**

νεοσπᾰδής-οῦς-ές (σπῶ-άω) ποι. ὁ νεοσπὰς βλ.λ., ὁ νεόσπαστος : Αἰσχ.Εὐμ.42 **αἵματι στάζοντα χεῖρας καὶ νεοσπαδὲς ξίφος** (τὸ νεωστὶ ἑλκυσθὲν ἐκ τραύματος σώματος, τὸ αἱματόεν ξίφος).

νεοσπαραγμένος-η-ο(ν) νεώτ. κ. δημ., μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ἀχρ. ρ. νεοσπαράσσω ἢ νεοσπαράζω, ὁ νεοσπάρακτος βλ.λ. : Κάλβ.'Ωδ.17,6,3 **μεγάλον κορμὶ νεοσπαραγμένον περνάει.**

νεοσπάρακτος-ον σχόλ. ὁ ἄρτι σπαραχθείς, νεοσπαραγμένος : Σχόλ.'Αριστφ.'Ιππ.344.

νεοσπαρμένος-η-ο δημ. κ. **νιοσπαρμένος,** μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ἀχρ. ρ. νεοσπείρω, ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως σπαρείς : **νεοσπαρμένο χωράφι.**

νεοσπάς-άδος (ὁ,ἡ) (σπῶ-άω) ποι. ὁ νεωστὶ ἀποσπασθείς, ὁ προσφάτως ἀποκοπείς, ὁ φρεσκοκομμένος : Σοφ.'Αντ.1201 **λούσαντες ἁγνὸν λουτρόν, ἐν νεοσπάσιν θαλλοῖς,** αὐτ.ἀπ.502.

νεοσπάτωτος-ον βοιωτ. ὁ νεοκάττυτος βλ.λ. : Στράττ.47,8 (δ.γρ. νεασπάτωτος).

νεόσπειστος-ον (σπένδω) μτγν. ὁ νεωστὶ εἰς σπονδὰς προσφερθείς, ὡς σπονδὴ χυθείς : Νόνν. Δ 19,177 **νεοσπείστου νέον οἶνον ὀπώρης.**

νεόσπορος-ον ποι. ὁ πρὸ μικροῦ σπαρείς, ὁ νεοσπαρμένος, ὁ νεόσπορτος· μ. μτφ. ὁ νεωστὶ παραχθείς, ὁ προσφάτως γεννηθείς : Αἰσχ.Εὐμ.659 **τροφὸς δὲ κύματος νεοσπόρου.**

νεοσσεία (ἡ) (νεοσσεύω), ἀττ. τ. **νεοττεία** φωλεά, κοίτη πτηνῶν: 'Αριστλ.ΖΙ 560b,23 **τίκτουσιν δὲ τὰ μὲν ἄλλα ἐν νεοττείαις,** Λουκ.'Αλκ.2 **ἐπὶ γὰρ τῇ τούτων νεοττείᾳ καὶ ἀλκυονίδας προσαγορευομένας ἡμέρας·** **2**) Σουΐδ. «ἐκλέπισις».

νεόσσευσις-σεως (ἡ) (νεοσσεύω), ἀττ. τ. **νεόττευσις** νεοσσεία βλ.λ.ΙΙ : 'Αριστλ.ΖΙ 559a,3 **ταῦτα μὲν οὖν ὑπηνέμους ποιεῖται τὰς νεοττεύσεις.**

νεοσσεύω, ἀττ. τ. **νεοττεύω,** ἰων. κ. μτγν. **νοσσεύω** ἐπωάζω, κλωσσῶ, ὀθ. ἐκκολάπτω νεοσσαύς, παράγω δι' ἐπωάσεως : 'Αριστφ."Ορν.699 **κατὰ Τάρταρον εὐρὺν ἐνεόττευσεν γένος ἡμέτερον·** || κ. μτφ. : ΠΔΣοφ.Σειρ.1,15 (σοφία) **καὶ μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσε·** **2**) κατασκευάζω νεοσσιάν, κτίζω, φτιάχνω φωλιά : 'Αριστλ.ΖΙ 559a,4· **3**) παθ. **νοσσεύομαι** φωλιάζω : 'Ηρ.1,159 **ὅσα ἦν νενοσσευμένα ὀρνίθων γένεα ἐν τῷ νηῷ** (ὅσα εἶχον τὰς φωλεάς των).

νεοσσιά (ἡ), ἰων. **ν(ε)οσσιή,** ἀττ. **νεοττιά,** μτγν. **νοσσιά** ἡ φωλεὰ μετὰ τῶν νεοσσῶν : 'Ηρ.3,111 **φορέειν δὲ τὰς ὄρνιθας ἐς νεοσσιὰς προσπεπλασμένας ἐκ πηλοῦ,** 'Αριστφ."Ορν.642 **εἰσέλθετ' εἰς νεοττιάν γε τὴν ἐμήν,** Πλάτ.Πολ.548Α, 'Αριστλ.ΖΙ 613b,6, αὐτ.618a,8, Θεόφρ.ΦΑἰτ.4,5,7· || Σουΐδ.«καλιὰ μικρῶν στρουθίων»· || κ.μτφ.: Κωμ.'Αδέσπ.873 **νοσσιὰ τέκνων·** **2**) μτγν. κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἐνδιαιτημάτων ζῴων, κοίτη, φωλεά : 'Ηρώνδ.7,72 **ἐφ' ἧς ἀλώπηξ νοσσιὴν πεποίηται·** **3**) ὁμ. μτγν. κυφέλη μελισσῶν : ΠΔΜακκ.4,14,19 **τῷ κέντρῳ πλήσσουσι** (αἱ μέλισσαι) **τοὺς προσιόντας τῇ νεοσσιᾷ αὐτῶν·** **4**) συνεκδ. τὸ νεογνὸν τῶν πτηνῶν, νεοσσός βλ.λ. : Λυκοῦργ.132, Μέν.Περικ.278, Διοσκ.Εὐπ.1,21· || ὁ ἑν. ἐν περιληπτικῇ ἐνν. οἱ νεοσσοί : ΚΔΛουκ.13,34 **ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας.**

ν(ε)οσσίον (τὸ) κ. **νεόσσιον,** ἀττ. **νεοττίον** κ. **νεόττιον** ὑποκορ. τοῦ νεοσσός βλ.λ. : 'Αριστλ. ΖΙ 536a,30 **πλὴν ἡ θήλεια παύεται ὅταν ἐπῳάζῃ τὰ νεόττια αὐτῆς·** || κ.μτφ. ἐν τῇ φρ. **πατρὸς νεοττίον** τέκνον ὅμοιον κατὰ πάντα πρὸς τὸν πατέρα του, παιδὶ τοῦ πατέρα του : 'Αριστφ."Ορν.767 **πέρδιξ γενέσθω, τοῦ πατρὸς νεοττίον,** Θεόφρ.Χαρ.2,6· **2**) λέκιθος, κρόκος τοῦ ᾠοῦ· 'Ησ. «'Αττικοὶ τοῦ ᾠοῦ τὴν λέκιθον» : Μέν.42.

ν(ε)οσσίς-ίδος (ἡ), ἀττ. -ττίς ὑποκορ. θηλ. τοῦ νεοσσός βλ.λ.,μικρὸν θῆλυ πτηνόν, ἡ μικρὰ ὄρνις, πουλακίδα : 'Αριστλ.ΖΙ 559b,23 **ἀνόχευτοι νεοττίδες ἀλεκτορίδων καὶ χηνῶν τεκοῦσαι ὑπηνέμια·** || **μτφ.καὶ ἐπὶ κορασίδος:ΑΠ9,567 Παφίης νοσσίς·** συχν. ὡς κύριον ὄν. π. κωμικοῖς· **2**) κτ. πληθ. **νοσσίδες** (αἱ) εἶδός τι ὑποδημάτων : 'Ηρώνδ. 7,57.

νεοσσοκόμος-ον μτγν., ἀττ. **νεοττοκόμος** ὁ τρέφων νεοσσούς, μικρὰ ὀρνίθια, κοτόπουλα· κ. ἐπὶ τόπου, ἔνθα ἀναπτύσσονται νεοσσοί : ΑΠ 7,210 **νεοσσοκόμος καλιῆς.**

νεοσσοκομῶ-έω μτγν., ἀττ. **νεοττοκομῶ** τρέφω νεοσσούς, μεγαλώνω ὀρνίθια, νεοσσοτροφῶ : Κύριλλ.ΠΔ'Ησ.31,439 **νεοττοκομοῦσιν ἐν τοῖς ὄρεσι πτηνά.**

νεοσσοποιία (ἡ) μτγν., ἀττ. **νεοττοποιία** τὸ νεοσσοποιεῖν, τὸ νεοσσεύειν, τὸ κλώσσημα: Διοσκ.2,56.

ν(ε)οσσοποιῶ-έω νεοσσεύω βλ.λ. : ΠΔ'Ησ.13,22 **νοσσοποιήσουσιν ἐχῖνοι· ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν·** || κ. μέσ. **νεοσσοποιοῦμαι,** ἀττ. **νεοττ-** : Αἰσωπ.5 **ὁ μὲν ἀναβὰς ἐπί τι περίμηκες δένδρον ἐνεοττοποιήσατο·** **2**) ὁμ. τὸ μέσ. κ. μτφ. : Λογγῖν."Υφ. 44,7 **χρονίσαντα δὲ ταῦτα ἐν τοῖς βίοις νεοττοποιεῖται κατὰ τοὺς σοφούς.**

νεοσσοπῶλις-ιδος (ἡ) (πωλῶ) μτγν. ἡ πωλοῦσα μικρὰ ὀρνίθια, ὀρνιθοπῶλις : 'Ηρώνδ.6,99.

νεοσσός (ὁ) (νέος) κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **νεοττός** (ὁ δισύλλ. τ. **νοσσός** μνημονεύεται ἐν ΑΒ 109 ἐκ τοῦ Αἰσχ.ἀπ.113) νεογέννητον, μικρὸν πτηνόν, ὀρνίθιον ἄρτι ἐκκολαφθέν : 'Ιλ.Β 311 **ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα,** αὐτ.Ι 323, Σοφ. 'Αντ.425 **ὡς ὅταν κενῆς εὐνῆς νεοσσῶν ὀρφανὸν βλέψῃ λέχος** (ὄρνις), 'Αριστφ."Ορν.835, ΠΔ Λευΐτ.5,11 **ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ . . δύο νεοσσοὺς περιστερῶν,** Πλούτ.'Ηθ.48Α **ἀπτῆνες νεοσσοί·** || κ. ἐπὶ ἀρρένων πτηνῶν μ. : 'Αριστφ. "Ορν.835 **ὥσπερ λέγεται δεινότατος εἶναι "Αρεως νεοττός·** || ὁμ. κ. εἰρωνικῶς, ἐπὶ προσ. : Πλάτ.Κωμ.104· **2**) γεν. τὸ νεογνὸν ζῴου, ἰδ. ᾠοτόκου οἷος ὁ κροκόδειλος: 'Ηρ.2,68 **καὶ ὁ νεοσσὸς κατὰ λόγον τοῦ ᾠοῦ γίγνεται·** || κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῶν μελισσῶν, τὸ νεογνὸν τῆς μελίσσης, τὸ μελισσόπουλο, ἰδ.κτ.πληθ. : Ξεν.Οἰκ.7,34 **ἐπειδὰν δὲ . . ἀξιοεργοὶ οἱ νεοττοὶ γένωνται·** **3**) μτφ. κτ. ἑν. ὡς περιληπτ. ἐν φρ. **ἵππου νεοττός** ὁ γόνος τοῦ ἵππου, τὸ ἄριστον καὶ ἀκμαῖον ἱππικόν : Αἰσχ.'Αγ.825 **'Αργεῖον δάκος, ἵππου νεοσσός, ἀσπιδοφόρος λεώς·** **4**) μτφ. καὶ ἐπὶ ἀνθρ. θωπευτικῶς, μικρὸν τέκνον, πουλάκι : αὐτ. Χο.256,αὐτ.501 **ἰδὼν νεοσσοὺς τούσδ' ἐφημένους τάφῳ,** Εὐρ."Αλκ.403 **καλοῦμαι ὁ σὸς . . νεοσσός,** Πλάτ.Νόμ.776Α· || ὁμ. κ. θηλ. **νεοττός** (ἡ) περὶ τῆς ἑταίρας Λαΐδος : 'Επικρ.3,15 **ἦν νεοττὸς καὶ νέα·** **5**) λέκιθος, κρόκος ᾠοῦ : 'Αριστλ.ΖΙ 565a,3 **καθάπερ ἐν τοῖς ὄρνισιν ὁ νεοττὸς καλούμενος,** Χρησμ.ἐν Χρυσ.Στωϊκ.2,344· πρβλ. νεοσσαῖον.

νεοσσοτροφεῖον (τὸ) μτγν., ἀττ. **νεοττοτροφεῖον** τόπος ἐν ᾧ τρέφονται νεοσσοί : Κολουμ.8,15.

νεοσσοτροφία (ἡ) μτγν. κ. μσν., ἀττ. **νεοττοτροφία** τὸ τρέφειν, τὸ περιποιεῖσθαι νεοσσούς : Μᾶρκ.Αὐρ.9,9, "Αλλοι ΠΔ'Ιὼβ 39,16, Γεωπ.14,7,14.

νεοσσοτρόφος (ὁ) μσν. ὁ περιποιούμενος νεοσσούς : ΚΜανασσ.Χρον.4973 **νεοσσότροφος ὄρνις.**

ν(ε)οσσοτροφῶ-έω ποι. τρέφω, περιποιοῦμαι νεοσσούς : Λεωνίδ.'Αλ.ΑΠ 9,346· || τὸ παθ. **νεοσσοτροφοῦμαι,** ἀττ. **νεοττ-** μτφ. ἀνατρέφομαι μετ' ἐξαιρετικῶν περιποιήσεων ὡς ἐν φωλεᾷ, ἐπὶ παιδίου : 'Αριστφ.Νεφ.999 **μνησικακῆσαι τὴν ἡλικίαν, ἐξ ἧς ἐνεοττοτροφήθης,** Πλούτ.'Ηθ.200Α.

νεόσσυτος-ον (σεύω) μτγν. ὁ νέορτος βλ.λ., ὁ νεωστὶ ὁρμῶν, ὁ νέος : Νόνν.Δ 29,268 **νεόσσυτος ἰχώρ,** αὐτ.4,10 **νεόσσυτος ὄγκος ἀνίης.**

νεοστἄθής-οῦς-ές (ἵστημι) μτγν. ὁ νεωστὶ κατασταθείς : Πλούτ.'Ηθ.321D **νεοσταθεὶς δῆμος.**

νεοστάλυξ-ὕγος (ὁ, ἡ) 'Ησ. «νεοδάκρυτος».

νεοστασίη (ἡ) 'Ησ. «ἑτεροίωσις, νεωτερισμός, ἔκπληξις»· || ἀμφ.ἀνάγν. ἐν 'Απολλ.Ρ 3,76.

νεόστατος-ον 'Επιγρ. κ.μσν., κυπρ. **νεϜό-** ὁ νεωστὶ σταθείς, στερεωθείς, ὁ νεοπαγής : 'Επιγρ.Κυπρ. 134Η **τᾶν ἐπαγομενᾶν νεϜοστάταν,** ΚΠορφ.91.

νεόστεπτος-ον (στέφω) μτγν. ὁ νεωστὶ στεφθείς, ὁ νεοστεφανωμένος : 'Οππ.'Αλ.1,198 **θαλλοῖσι νεοστέπτοισι.**

νεοστεφής-οῦς-ές ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. ὁ ἄρτι στεφθείς, ὁ νεόστεπτος· ‖ Ἡσ. «νεόκρατος, ἐπὶ κρατῆρος», ὁ εἰς ὃν ἐγένετο νεωστὶ κρᾶσις οἴνου.
νεοστράτευτος-ον (στρατεύω) μτγν. ὁ νεωστὶ ἢ διὰ πρώτην φορὰν στρατεύων, ὁ νεοσύλλεκτος στρατιώτης : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.2,74 **νεοστρατεύτων καὶ ἀπειροπολέμων.**
νεόστρατος-ον πάπ. ὁ νεοστράτευτος βλ.λ.
νεόστροφος-ον (στρέφω) ἐπ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως συστραφείς, ὁ νεοστριμμένος, δθ. ὁ καινουργής : Ἰλ.Ο 469 **νευρὴν δ' ἐξέρρηξε νεόστροφον, ἣν ἐνέδησα πρώϊον.**
νεοσύλλεκτος-ον μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως συλλεγείς, ὁ ἄρτι στρατολογηθείς : Διον.Ἀλ.Ρωμ.8,13, Ἰώσ.Πἰ 1,17,1, Πλούτ. Καῖσ.25 **ἐν δὲ νεοσύλλεκτον** (τάγμα) **ἐκ τῆς περὶ Πάδον Γαλατίας, - οἱ νεοσύλλεκτοι ὁπλῖται·** ‖ νεώτ. κ. ὡς οὐσ. **νεοσύλλεκτοι** (οἱ) οἱ νεοκαταταγέντες κληρωτοί : **τάγμα - λόχος νεοσυλλέκτων** (ἐν ἀντιθ.πρὸς τάγμα-λόχον παλαιῶν ὁπλιτῶν).
νεοσύλλογος-ον (συλλέγω)· ὁ νεωστὶ συλλεχθείς, ἐπὶ ἐράνου : Ὑπερεῖδ.Ἀθ.11· ‖ ὁ νεοσύλλεκτος, ὁ νεοκαταταγείς, ἐπὶ στρατιωτῶν : Πολύβ. 3,70,10 **ἀνασκήτοις καὶ νεοσυλλόγοις συμβαλεῖν τοῖς στρατοπέδοις,** Πολύαιν.3,11,8.
νεοσύστατος-ον (συνίστημι) μτγν. ὁ προσφάτως συσταθείς, ὁ ἀρτισύστατος, ὁ νεωστὶ γενόμενος, ὁ πρόσφατος, ἐπὶ νοσήματος : Κρίτ.Ἰατρ.π. Γαλ.12,830· ‖ ὁ αἰφνίδιος, ὁ ξαφνικός : Ἡρόδ. Ἰατρ.π.Ὀρειβ.10,17,2 **νεοσύστατος κατάρρους·**
2) ὁ πρὸ μικροῦ προσχωρήσας εἴς τινα αἵρεσιν, ὁ νεωστὶ προσηλυτισθείς : Ἰώσ.Πἰ 2,8,9.
νεοσφαγής-οῦς-ές (σφάζω) ποι. ὁ νεωστὶ σφαγείς, ὁ νεοσφαγμένος : Σοφ.Τρ.1130 **τέθνηκεν ἀρτίως νεοσφαγής,** αὐτ.Αἶ.898, Εὐρ.Ἑκ.894 **τὸν δὲ τῆς νεοσφαγοῦς Πολυξένης ἐπίσχες . . τάφον·** ‖ συνεκδ. ὁ πρόσφατος, ὁ πρὸ μικροῦ συμβάς : Σοφ.Αἶ.546 **νεοσφαγῆ τοῦτόν γε . . φόνον.**
νεοσφάδαστος-ον ποι. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως ἀγωνισθείς : Σοφ.ἀπ.349.
νεόσφακτος-ον ὁ νεωστὶ σφαγείς, ἄθ. ὁ ἐκ σφαγῆς νεωστὶ χυθείς, ὁ προσφάτως ρεύσας : Ἀριστλ.Ζ1 581b,2 **τοῦτο δὲ ἐστιν αἷμα οἷον νεόσφ-.**
νεοσφάξ-άγος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ νεοσφαγής βλ.λ. : Νίκ.π.Ἀθήν.3,126B **ἐρίφοιο νεοσφάγος.**
νεοσχιδής-οῦς-ές μτγν. ὁ πρὸ μικροῦ σχισθείς, ὁ νεοσχισμένος : Νόνν.Δ 45,307 **δρος νεοσχιδές.**
νεότας (ἁ) Ἐπιγρ. γενικ. **νεότας,** αἰτ. **νεότα,** κρητ. τ. τοῦ νεότης βλ.λ.4ι.
νεοτἄφής-οῦς-ές σχόλ. ὁ νεωστὶ ταφείς, ὁ προσφάτως ἐνταφιασθείς : Σχόλ.Λυκόφρ.1097.
νεοτελής-οῦς-ές Τιμ. Λεξ. «ὁ νεωστὶ τετελεσμένος»· ‖ Σουῖδ. «ὁ νεωστὶ τετελειωμένος»· **2**) ὁ νεωστὶ μυηθείς, ὁ προσφάτως κατηχηθείς, ὁ νεοδίδακτος εἰς τὰ μυστήρια : Πλάτ.Φαῖδρ.250E **ὁ μὲν οὖν νεοτελὴς . . οὐκ ὀξέως ἐνθένδε ἐκεῖσε φέρεται,** Λουκ.Ἑταιρ.Δ 11,2 **πολὺς δὲ χρόνος ἐστὶ σοὶ ἐρῶντι ἢ νεοτελής τις εἶ;,** Ἱμέρ.Λόγ.14,12.
νεοτερπής-οῦς-ές (τέρπω) μτγν. ὁ ἔχων, ὁ παρέχων, ὁ προξενῶν νέας τέρψεις : Ὀππ.Ἁλ.3,352· ‖ τὸ οὐδ. **νεοτερπές** ὡς ἐπίρρ. κατὰ νέον, ἀήθη τρόπον **τέρφεως :** αὐτ.Κυν.2,584.
νεότευκτος-ον (τεύχω) κ. νεώτ. ὁ πρόσφατον κατεργασίαν ὑποστάς, ὁ πρὸ μικροῦ συναρμολογηθείς, ὁ ἄρτι κατασκευασθείς : Ἰλ.Φ 592 **κνημὶς νεοτεύκτου κασσιτέροιο σμερδαλέον κονάβησε,** Ἑλλ.Ἐπιγρ.311 **νεότευκτος εἰκών, - νεότευκτον πλοῖον - σχολεῖον - νεότευκτος οἰκία.**
νεοτευχής-οῦς-ές ποι. ὁ νεότευκτος βλ.λ. : Ἰλ.Ε 194 **ἕνδεκα δίφροι καλοί, πρωτοπαγεῖς, νεοτευχέες,** Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.216, Θεόκρ.1,28 **καὶ βαθὺ κισσύβιον . . ἀμφῶες, νεοτευχές.**

νεότης-ητος (ἡ) (νέος) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **νεότας,** δημ. **νιότη** ἡ ἰδιότης τοῦ νέου, τὸ εἶναί τινα νέον, ἡ νεανικὴ ἡλικία, τὰ νιάτα : Ἰλ.Ξ 86 **Ζεὺς ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ ἐς γῆρας τολυπεύειν . . πολέμους,** αὐτ.Ψ 445, Σαπφ.Συμπλ.12,3 **ἐν νεότατι** (κατὰ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν), Σιμων.89 **ἐρατὴν γὰρ ἀπωλέσαμεν νεότητα** (δηλ. ἀπεθάνομεν εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας μας), Εὐρ.Ἡρ.637 **ἁ νεότας μοι φίλον, ἄχθος δὲ τὸ γῆρας αἰεί,** αὐτ.ἀπ.149, Ἀριστφ.Σφ.1199, Πλάτ.Πολ.329A **τὰς ἐν τῇ νεότητι ἡδονὰς ποθοῦντες,** ΚΔΠράξ.26,4 **τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος . . ἴσασι πάντες,** Παρακλ.Κανον. **ἐκ νεότητός μου πολλὰ πολεμεῖ με πάθη,** Ἀραβ.Μῦθ.Χολ.1,192 **ἡ νεότης τῆς ἡλικίας καὶ ἡ ὑγιὴς κρᾶσις μοῦ ἐκίνησαν τὴν ὄρεξιν νὰ ταξιδεύσω,** Σολωμ.Ἀνάμνησις 1 **στὴν καρδιά μου τὴ θλιμμένη τὴν νεότητα ἐνθυμεῖ·**
2) ὁρμὴ προσιδιάζουσα εἰς νέους, νεανικὴ ὁρμητικότης, θάρρος, τόλμη : Ἡρ.7,13 **παραυτίκα μὲν ἡ νεότης ἐπέζεσε·** ‖ κ. ἐπὶ κακῆς σημ. παραφορά, ἔξαψις, νεανικὴ ἐπιπολαιότης, ἀνοησία : Πλάτ.Νόμ.716E, Ἀνδοκ.2,7 **νεότης καὶ ἄνοια·** ‖ νεανικὴ κουφότης, ὑπεροφία : Πλάτ.Ἀπολ.26E, Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.7 **ὀργῇ καὶ νεότητι τρέψας ἑαυτὸν εἰς ἰάμβους, πολλὰ τὸν Σκιπίωνα καθύβρισε·**
3) κ. νεώτ. ὡς περιληπτ. ὅμιλος νέων, ἡ νεολαία, οἱ νέοι, ἰδ. οἱ ἔχοντες στρατεύσιμον ἡλικίαν, τὰ νιάτα : Πίνδ.Ι 7(8),68 **ἐν Ἐπιδαύρῳ τε νεότας δέκετο πρίν,** Ἡρ.9,12 **ἐκ Λακεδαίμονος ἐξελήλυθεν ἡ νεότης,** Θουκ.2,8 **τόδε καὶ νεότης πολλὴ μὲν οὖσα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, - ἡ σημερινὴ νεότης δὲν σκέπτεται ὅπως οἱ παλαιότεροι·** **4**) ἐν Κρήτῃ **νεότας** (ἁ), γενικ. **νεότας,** αἰτ. **νεότα,** συμβούλιον ἀρχόντων ἐκπροσωπούντων τοὺς νέους : Ἐπιγρ. Γόρτυνος· **5**) μτγν. ὡς κύρ. ὄν. ἡ θεὰ τῆς νεαρᾶς, τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας : Διον.Ἀλ.Ρωμ. 1,586,5, Δίων Κ 54,19,7.
νεοτήσιος-ον (νεότης) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεότητα ἢ τὸν νέον, ὁ νέος, ὁ νεανικός : Ἀντιφ.Σοφ.49 **νεοτήσιον σκίρτημα,** ΨΦωκυλ. 213 **νεοτήσιος ὥρη** (ἡ ἡλικία τῆς νεότητος,ἡ νεότης).
νεότικτος-ον ποι. ὁ νεωστὶ τεχθείς : Αἰσχ.ἀπ.451H.
νεοτιναία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν ὀρχεοειδῶν.
νεότμητος-ον (τέμνω), δωρ. **νεότμᾱτος** ὁ νεωστὶ τμηθείς, ὁ προσφάτως κατακοπείς, ὁ ἄρτι διαιρεθείς, ὁ φρεσκοσχισμένος : Πλάτ.Τιμ.80D **νεότμητα δὲ καὶ ἀπὸ ξυγγενῶν ὄντα,** Θεόκρ. 7,134 **ἔν τε νεοτμάτοισι γεγαθότες οἰναρέοισι,** Ἀπολλ.Ρ 3,857, Διοσκ.2,70.
νεότοκος-ον (τίκτω) μτγν. ὁ νεωστὶ τεχθείς, ὁ νεογέννητος : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.1,5.
νεοτόκος-ον ὁ πρὸ μικροῦ τεκών : Εὐρ.Βάκχ.701 **ὅσαις νεοτόκοις μαστὸς ἦν σπαργῶν,** Ἀρετ.Ὀξ. Νούσ.2,3, Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,79 **λύκαινα νεοτόκος σπαργῶσα τοὺς μαστούς,** Πλούτ.Ἠθ.320D.
νεότομος-ον (τέμνω) ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως τμηθείς, ἀνοιχθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀρότρου : Αἰσχ.Χο.25 **ἄλοκι νεοτόμῳ·** **2**) ἐπὶ πλήγματος, ὁ νεωστὶ κατενεχθείς : Σοφ.Ἀντ.1283 **γυνὴ τέθνηκε . . ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν·** **3**) ὁ πρὸ μικροῦ ἀποκοπείς, φρεσκοκομμένος : Εὐρ.Βάκχ.1170 **φέρομεν ἐξ ὄρεος ἕλικα νεότομον.**
νεοτονία (ἡ) νεώτ. τὸ βιολογικὸν φαινόμενον καθ' ὃ παρατηρεῖται ἀνάπτυξις γενετησίων ὀργάνων εἴς τινα ζῷα πρὶν ἢ διαπλασθῇ τελείως ὁ ὀργανισμός, ἄ. παιδισμὸς βλ.λ.
νεοτουρκικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Νεοτούρκους.
νεότουρκοι (οἱ) νεώτ. οἱ ὀπαδοὶ τῆς μεταρρυθμιστικῆς κινήσεως καὶ τῆς παλινορθώσεως τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος ἐν Τουρκίᾳ.

νεοτρεφής-οῦς-ές |τρέφω| ὁ νεωστὶ λαβὼν τροφήν, δθ. ὁ νεογέννητος : Εὐρ.Ἡρακλ.92 **κομίζεις κόρους νεοτρεφεῖς ;**, Νόνν.Δ 10;178· **2)** μτγν. ὁ ἀρτιφυής, ὁ νεοφυτρώσας : Χριστόδ.Ἔκφρ.276 **νεοτρεφεῖς ἴουλοι.**

νεότρητος-ον μτγν. ὁ νεότρωτος βλ.λ. : Διοσκ. 4,106 **νεότρητα τραύματα.**

νεοτριβής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως τριβείς, ὁ νεοτριμμένος : ΨΦωκυλ.167 **πυροῖο νεοτριβὲς ἄχθος ἔχουσι·** || ὁ νεωστὶ διὰ συνθλίψεως ἐξαχθείς : Σωρ.1,46 **νεοτριβὲς ἔλαιον.**

νεότριπτος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ ἐκθλιβεὶς : Νίκ. Ἀλεξ.299 **νεοτρίπτῳ ὑπὸ γλεύκει.**

νεοτροπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰς τροπικὰς χώρας ἢ τὸ τροπικὸν κλῖμα τοῦ Νέου Κόσμου : **νεατροπικὴ πανίς.**

νεότροφος-ον ποι. ὁ νεοτρεφὴς βλ.λ. : Αἰσχ. Ἀγ.724 **πολέα δ' ἔσχ' ἐν ἀγκάλαις νεοτρόφου τέκνου δίκαν,** Κρατῖν.326.

νεότρωτος-ον |τιτρώσκω| ὁ νεωστὶ τρωθείς, ὁ πρὸ μικροῦ τραυματισθείς, ὁ νεοπληγωμένος : Ἱππ.Ἀγμ.28· || **νεότρωτα ἕλκη ἢ τὰ νεότρωτα τῶν ἑλκῶν** αἱ νέαι πληγαί, τὰ πρόσφατα τραύματα : αὐτ.Ὑγρ.4, Διοσκ.4,114, Γαλ.10,257.

νεοττεία (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσεία βλ.λ.

νεόττευσις-εως (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ νεόσσευσις βλ.λ.

νεοττιά (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσιά βλ.λ.

νεοττίον (τὸ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσίον βλ.λ.

νεοττίς-ίδος (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσὶς βλ.λ.

νεοττοκόμος (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσοκόμος βλ.λ.

νεοττοποιία (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσοποιία βλ.λ.

νεοττός (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσὸς βλ.λ.

νεοττοτροφεῖον (τὸ) |νεοττός, τρέφω| ἀττ. τ. τοῦ νεοσσοτροφεῖον βλ.λ.

νεοττοτροφία (ἡ) ἀττ.τ. τοῦ νεοσσοτροφία βλ.λ.

νεοττοτροφῶ-έω ἀττ. τ. τοῦ νεοσσοτροφῶ βλ.λ.

νεοτύπωτος-ον |τυπῶ| μσν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως τυπωθείς, ὁ φρεσκοτυπωμένος : Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,114 **ἀντεγκολάπτεις ἐντάλματα κατά τινα νεοτύπωτα . . μορφώματα.**

νεότυρος (ὁ) μτγν. νέος, πρόσφατος, νωπὸς τυρός, φρέσκο τυρί : Ἀλέξ.Τραλλ.Πυρ.4.

νεοοργής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ εἰργασμένος, ὁ καινουργής, ἅ. νεουργός : Πλούτ.Αἰμ.5 **οὐκ εὐπρεπὴς οὗτος ; οὐ νεουργής ;**, Ἀλκίφρ.3,57, Ἰουλ. Λόγ.2,71C **ἔρυμά τι νεουργές.**

νεουργία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ νεωστὶ γενομένη, ἡ πρόσφατος ἐπεξεργασία : Φώτ.Βιβλ.33,42 **εἰς νεουργίαν τοῦ τῶν ὑδάτων ὁλκοῦ·** **2)** τὸ καινόν, τὸ νέον, τὸ νεουργές, τὸ καινούργιο : Εὐσ.2,1468A.

νεουργός-όν |νέος, ἔρδω| ὁ νεωστὶ εἰργασμένος, ὁ καινουργής, ὁ καινουργοφτειογμένος : Πλάτ. Πολ.495E **νεουργὸν ἱμάτιον ἔχοντος, ὡς νυμφίου παρεσκευασμένου,** Πλούτ.Αἰμ.18, Λιβάν.1,307,14 **τὰ παλαιὰ ὡς νεουργὰ φερόμενοι,** Θεμίστ.Λόγ.4,60A **μετοικίζειν ἐκ παλαιοῦ σκήνους ἐκτετηκότος εἰς ἀρτιπαγές τε καὶ νεουργόν·** **2)** εἰδ. ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς, ὁ νεωστὶ ἀροθείς, ὁ προσφάτως ἠροτριωμένος : Θεόφρ.ΦΑἴτ.3,15,3 **διὰ τὸ νεουργόν τε εἶναι τὴν γῆν καὶ ἀκάρπωτον.**

νεουργός (ὁ) |ναῦς, ἔρδω| μτγν. ὁ κατασκευαστὴς νεῶν, πλοίων, ὁ ναυπηγός : Πολυδ.1,84· **2)** |νεώς, ἔρδω| ὁ κατασκευαστής, ὁ ἐπισκευαστὴς ναοῦ : Ἐπιγρ.

νεουργῶ-έω μτγν. κ. μσν. ἐκ νέου ἐπεξεργάζομαι, ἐπισκευάζω, ἀνακαινίζω, ξανακαινουργώνω : Ἀλκίφρ.3,51 |ἐσφ.ἀνάγν.|· κ. παθ. : ASS Μαΐου 2,703C **τὸ νεουργηθὲν οὐρανομίμητον μοναστήριον·** || κ. ἐν μτφ. ἐνν. : ΑΠΣυμπλ.357,4 **ὁ Ῥωμανοῦ παῖς .. κρεῖττον νεουργεῖ τῆς πάλαι θεωρίας.**

νεούτατος-ον |νέος, οὐτῶ-άω| ὁ νεωστὶ πληγείς, ὁ προσφάτως πληγωθείς, ὁ νεοτραυματισθείς: Ἰλ.Σ 536 **ἄλλον .. νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,** αὐτ.Ν 539, Ἡσίοδ.Α 253 **πίπτοντα νεούτατον.**

νεούτσικος (ὁ) μσν. ὑποκορ. τοῦ νέος μτ. θωπευτ. σημ. : Χρον.Μορ.142 **ἐκεῖνος ἦτον νεούτσικος, χρονῶν εἰκοσιπέντε,** Λίβ.Ροδ.3839.

νεοΰφαντος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ ὑφανθείς, ὁ νεοϋφασμένος : Εὐστ.1572,4, Παπαδ.Χρ. Μηλ.35 **δὲν ἔμελλε νὰ παραλίπῃ ποτὲ τὴν νεοΰφαντον ταύτην ὀθόνην.**

νεοφανής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ὁ πρὸ μικροῦ, ὁ προσφάτως φανείς, ὁ ἐκ νέου ἢ διὰ πρώτην φορὰν ἄρτι ἐμφανισθείς, δθ. ὁ παράδοξος, ὁ περίεργος, ὁ ἀλλόκοτος : Στουδ.Θεόδ.547C **οἱ νεοφανεῖς δράκοντες.**

νεοφάντης (ὁ) ποι. ὁ νεωστὶ μυηθείς, ὁ ἄρτι μεμυημένος : Ὀρφ.Ἀργ.4,9 **νεοφάντης μύστης·** πρβλ. ἱεροφάντης.

νεοφανῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον νεοφανῆ βλ.λ., διὰ πρώτην φοράν· δθ. παραδόξως, ἀλλόκοτα : Ἰω.Κλίμ.896C.

νεόφατος-ον Ἡσ. «νεωστὶ τεθνηκώς».

νεοφεγγής-οῦς-ές μτγν. ὁ μόλις, ὁ νεωστὶ ἀρξάμενος νὰ ρίπτῃ φῶς, νὰ φέγγῃ, ὁ διὰ νέου φωτός, διὰ νέας λάμψεως φέγγων : Μαν.2,489 **νεοφεγγὴς μήνη,** Νόνν.Δ 22,350 **νεοφεγγὴς αἴγλη.**

νεόφερτος-η-ο δημ. κ. νιό- κ. **νεοφερμένος** κ. νιο- ^ νεωστὶ ἐλθών, ὁ ἄρτι κομισθείς.

νεόφθαρτος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ νεωστὶ φθαρείς, ὁ ἄρτι φονευθείς· Ἡσ. ἐν λ. νεόφθιτος.

νεοφθίμενος-η-ον μτγν. ὁ νεωστί, ὁ ἄρτι φονευθείς : Νόνν.Δ 25,274 **νεοφθιμένων δ' ἐπὶ πότμῳ πᾶσα πόλις δεδόνητο,** αὐτ.26,46.

νεόφθιτος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ νεωστὶ ἀποθανών· πρβλ. Ἡσ.«νεόφθιτος κόρη· ἡ νεωστὶ τελευτήσασα».

νεόφθογγος-ον μσν. ὁ νέους φθόγγους μέλπων, ὁ τραγουδῶν εἰς νέον, καινούργιο σκοπό : Φυλῆς 2,56 **νεόφθογγον μέλος.**

νεοφοβία (ἡ) νεώτ. ἔντονος ἀποστροφὴ πρὸς ὅ,τι νέον, νεοφανές.

νεόφοιτος-ον |νέος, φοιτῶ-άω| μτγν. ὁ νεωστὶ ἀρξάμενος νὰ φοιτᾷ, νὰ συχνάζῃ, νὰ περιφέρεταί που : Κόλουθ.390 **χρυσέην δ' ἔρρηξε καλύπτρην Κασσάνδρη, νεόφοιτον ἐπ' Ἀκροπόληος ἰδοῦσα·** || παθ. ὁ νεωστὶ πατηθείς, ὁ νεοβάδιστος, ὁ διὰ πρώτην φορὰν πατηθείς : ΑΠ 7,699,1 **Ἰκάρου ὦ νεόφοιτον ἐς ἠέρα πωτηθέντος . . τύμβε.**

νεόφονος-ον ποι. ὁ νεωστί, ὁ πρὸ μικροῦ φονευθείς, δθ. κ. ὁ εἰς νέον, νεωστὶ γενόμενον φόνον ἀνήκων : Εὐρ.Ἑλ.1172 **μητρὸς νεοφόνοις ἐν αἵμασι.**

νεόφρων-ονος-ον |νέος, φρήν| κ. νεώτ. ὁ παιδαριώδη φρονῶν, ὁ ἔχων νοῦν παιδικόν : Παν.12,1 |δ.γρ. τοῦ ἐνεόφρων|· || συχν. ὡς κύρ. ὄν.· **2)** νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. **νεόφρων** ὡς οὐσ. ἁρπακτικὸν πτηνὸν **ἐκ τῶν γυπιδῶν,** δημ. ἀστραπάρι, καλιντζάρης, κουκάλογο.

νεοφυής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ φυείς, ὁ ἄρτι, ὁ προσφάτως βλαστήσας, ὁ νιοφυτρωμένος, ἅ. ἀρτιφυής : Πολυδ.1,231.

νεοφυΐα (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ νεοφυοῦς βλ.λ., τοῦ μόλις ἀρξαμένου φύεσθαι, ἀναφαίνεσθαι : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.189 **ἡ τῶν πτερῶν νεοφυΐα νεαρᾶς ἐσθῆτος δίκην ἐξανθεῖ βαφήν τινα πτερῶν.**

νεοφύρατος-ον σχόλ. κ.μσν. ὁ προσφάτως ζυμωθείς : Σχόλ.Θεόκρ.4,34 **μᾶζα, τὸ νεομάλακτον καὶ νεοφύρατον φωμίον,** Τζέτζ. ἐν ΑΚρ.3,366,25.

νεοφυτεία (ἡ) γλωσσ. ἡ νέα φύτευσις.

νεοφυτεῖον (τὸ) γλωσσ. τὸ νέον φυτώριον.

νεοφυτικός-ή-όν νεώτ. γεωλ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεωτέραν τῶν τριῶν περιόδων τῆς προϊστορίας τῆς γῆς, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ἐμφάνισις τῆς νέας χλωρίδος, ἅ. καινοζωϊκός : **νεοφυτικὸς αἰών, - νεοφυτικὴ βλάστησις - χλωρίς.**

νεόφυτος-ον ὁ νεωστὶ φυτευθείς, ὁ νεοφυτευμένος : Ἀριστφ.ἀπ.828, Πάπ. **νεόφυτος ἀμπελὼν** - **νεόφυτον κτῆμα**· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νεόφυτα** ὡς οὐσ. τὰ νέα φυτά : ΠΔΨαλμ.143(144),12 ὧν **οἱ υἱοὶ ὡς νεόφυτα ἱδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν**, Πάπ.· **2)** μτφ. ὁ ἐν ἀκμῇ εὑρισκόμενος, ὁ ἀκμάζων, ὁ ἀναθάλλων : Ἰω.Χρυσ.Ὁμιλ.12,5,172 (ἔκδ. Παρισ.) **ὅτε νεόφυτος ἦν ἡ πίστις, ὅτε ἁπαλὴ ὑπῆρχεν**· **3)** ἐν μτγν. ἐκκλ. ἐνν. ἐπὶ προσ., ὁ νεωστὶ γενόμενος χριστιανός : ΚΔΤιμ.Ι,3,6 **μὴ νεόφυτον ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρῖμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου**· **4)** π. Βαλσ.866 «νεόφυτος λέγεται ὁ ἀπὸ πλουσίου ἢ σχολάζοντος εἰς ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα προβιβαζόμενος».

νεοφώτιστος-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ., δημ. θηλ. **νεοφώτιστη**, ὁ νεωστὶ τυχὼν τοῦ θείου φωτισμοῦ διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος, ὁ ἄρτι βαπτισθείς : Μεθόδ.148C, Γρηγ.Ναζ.3,429B, Ἰω.Χρυσ. 7,763D, Κονδυλ.Πατούχ.61 **νὰ σᾶς ζήσῃ ἡ νεοφώτιστη**· ‖ νεώτ. ὁ ἄρτι γενόμενος χριστιανός, ὁ μόλις ἀσπασθεὶς τὸν χριστιανισμόν : Παπαδ.Χριστ. Διηγ.21 **ὑπῆρχον . . πέντε ἢ ἕξ καλύβαι γύφτων νεοφωτίστων**· **2)** γεν. ὁ προσφάτως ἀσπασθεὶς ἰδεολογίαν τινά : **νεοφώτιστος σοσιαλιστής**.

νεοχάλκευτος-ον μσν. ὁ νεωστὶ χαλκευθείς : Νικ.Χων.Χρον.259Α **νεοχάλκευτα βέλη**.

νεοχάρακτος-ον ποι. ὁ νεωστὶ χαραχθείς, ὅστις μόλις ἐχαράχθη, μόλις ἐπατήθηκε : Σοφ.Αἴ.6 **μετρούμενον ἴχνη τὰ κείνου νεοχάραχθ'**.

νεοχειροτόνητος-ον μσν. ὁ νεωστί, ὁ ἄρτι χειροτονηθείς, ἐπὶ ἱερέως : Παλλάδ.Βί.Χρυσ.30Ε· ‖ ὁμ. ἐπὶ βασιλέως, ὁ νεωστὶ ἀνελθὼν εἰς τὸν θρόνον : ΚΠορφ.Ἔκθ.194,10.

νεόχερσος γῆ (ἡ) ἀρχ. λεξ. χέρσος γῆ νεωστὶ ἠροτριωμένη· Ἡσ. «γῆ νεωστὶ εἰργασμένη».

νεοχμία (ἡ), Ιων. -ίη Ἡσ. «νεόχμωσις».

νεοχμίζω Ἡσ. δ. τ. τοῦ νεοχμῶ-έω βλ.λ.

νεοχμός-όν ὁ νέος, ὁ νεοφανής, ὁ καινούργιος, ἀείποτε ἐπὶ πραγμ. : Ἀλκμ.1 **μέλος νεοχμὸν ἄρχε**, Αἰσχ.Πρ.150 **νεοχμοῖς δὲ δὴ νόμοις Ζεύς.. κρατύνει**, αὐτ.Πέρσ.693, Εὐρ.Ἱππ.866 **τόδ' αὖ νεοχμὸν ἐκδοχαῖς ἐπιφέρει θεὸς κακόν**, αὐτ.ΙΤ 1162, αὐτ Τρῳ.260, Κρατῖν.145 **νεοχμὸν ἄθυρμα**, Ἀριστφ Βάτρ.1372 **τέρας νεοχμόν**, αὐτ.Θεσμ.701· ‖ εἰδ ὁ νωπός, ὁ δροσερός, ὁ πρόσφατος, ἐπὶ φαρμάκου : Ἱππ.Γυν.2,133 **νεοχμὸν ποιέειν τὸ φάρμακον**· **2)** τὸ οὐδ. **νεοχμόν** ὡς οὐσ. ὁ νεωτερισμός, ἡ μεταρρύθμισις, ἐπὶ πολιτικῶν πραγμ. : Ἡρ.9,99 **τοῖσι καὶ κατεδόκεον νεοχμὸν ἄν τι ποιέειν**, αὐτ.104 **ἵνα μὴ . . ἐν τῷ στρατοπέδῳ τι νεοχμὸν ποιέοιεν**, Δίων Κ 38,3 **οὐδενὶ νεοχμῷ ἀρεσκόμενος**.

νεοχμῶ-έω (1) μτγν. κ. μσν. δ. τ. τοῦ νεοχμῶ-όω βλ.λ. : Προκόπ.Μυστ.30, Σουΐδ. ἐν λ. νεοχμός.

νεοχμῶ-όω (2) κ. μσν. νεωτερίζω, εἰσάγω νεωτερισμούς, ἐπιφέρω μεταρρυθμίσεις, ἰδ. πολιτικάς, συνήθ. μτ. οὐδ. ἐπιθ. : Ἡρ.4,201 **μηδὲν ἄλλο νεοχμοῦν κατά τινα**, αὐτ.5,19, Θουκ.1,12 **πολλὰ ἐνεόχμωσε** (πολλοὺς νεωτερισμούς, πολλὰς μεταρρυθμίσεις εἰσήγαγε), Θεοδώρητ.Ἱστ.2 **πολλὰ δὲ τοιαῦτα πολλαχοῦ γῆς ἐνεόχμωσαν**· **2)** γεν. ἀλλάσσω, μεταβάλλω : Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,74 **αἱ καιροὶ πολλὰ νεοχμοῦντες**· κ. παθ. : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.2,234 **εἰς τρίτην μεταμόρφωσιν νεοχμοῦται βομβύλιον**· **3)** ἀνακαινίζω, ἀνανεῶ : Ἀριστλ.Κόσ.401a,13 **εἷς δὲ ὢν ὁ θεός, πολυώνυμός ἐστι κατονομαζόμενος τοῖς πάθεσι πᾶσιν, ἅπερ αὐτὸς νεοχμοῖ**.

νεοχμῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον νεωτερίζοντα, νεωτεριστικῶς, μεταρρυθμιστικῶς : Φρύν.Ἐπιστ.π. Κοριολ. (ἔκδ.Lobeck 2) **ποτέρως ἂν ἐθέλειεν διαλέγεσθαι ἀρχαίως καὶ ἀκριβῶς ἢ νεοχμῶς καὶ ἀμελῶς**· **2)** ἐν εἰδ. ἐνν., ἐπὶ νωποῦ φαρμάκου, πρβλ. νεοχμὸς (1) : Ἱππ.Γυν.1,16.

νεόχμωσις-εως (ἡ) (νεοχμῶ-όω) ἡ πρᾶξις, ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα, ἡ κατάστασις τοῦ νεοχμῶ, νεωτερισμός, νεωτεριστική, μεταρρυθμιστικὴ τάσις, ἐνέργεια· Ἡσ.· **2)** τὸ νεωστὶ ἐμφανιζόμενον, ὅθ. ἡ ἀλλαγή, ἡ μεταμόρφωσις : Ἀριστλ.Κόσ.397a,20 **αἱ παράδοξοι νεοχμώσεις**· **3)** μτγν. ἡ ἀνανέωσις : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,3 **νεόχμωσις δυνάμιος**.

νεόχνους-οος-ουν-οον μτγν. ὁ τὸν πρῶτον χνοῦν τοῦ γενείου ἐμφανίζων : Γρηγ.Ναζ.3,1394Α.

νεόχρηστος-ον ὁ νεωστὶ ἐν χρήσει ἢ ὁ ὑπὸ νέων ἐν χρήσει ὤν, ἐν Διοτογ.π.Στοβ.43),96· πρβλ. κοινόχρηστος.

νεόχριστος-ον μτγν. ὁ νεωστί, ὁ πρὸ μικροῦ χρισθείς, ποὺ μόλις σοβατίστηκε : Διόδ.Σ 38,4 **οἶκον νεόχριστον**, Ἀπп.Ἐμφ.Πολ.1,74 ν- **οἴκημα**.

νεοχρύσεος-ον ποι. ὁ νεωστὶ χρυσωθείς : Φιλόδαμ.123.

νεόχυτος-ον (χέω) ὁ πρὸ μικροῦ, ὁ νεωστὶ χυθείς, ἢ ὁ κατὰ νέον τρόπον χυνόμενος, ὅθ. νεοφανής : Λυρ.Ἀδέσπ.112 **νεόχυτα μέλεα**.

νεόψηφος-ον μτγν. ὁ κατὰ νέον τρόπον ὑπολογισθείς, πιθ. ἀντὶ νεόνυμφος ἐν Σουητ.Νέρ.39.

νέπας (ὁ) (λατ.) μτγν. ὁ σκορπιὸς βλ.λ. : Ἰω. Λυδ.Ἀρχ.154,19.

νεπέρειος (ὁ) νεώτ. ὁ κατὰ τὸ σύστημα ἢ ὁ ὑπὸ τοῦ μαθηματικοῦ Νέπερ : **νεπέρειοι λογαριθμικοὶ πίνακες**.

νέπετα (ἡ) (λατ.) μτγν. κ. **νέπιτα** (Ἡσ.) κ. **νέπετος** (Γαλ.14,43) ἡ καλαμίνθη βλ.λ. : Ἰω.Λυδ.Ἀρχ.154,19.

νέπους-οδος (ὁ) τέκνον, νεογνόν : Ὀδ.Δ 404 **νέποδες καλῆς Ἁλοσύδνης** (ἐπὶ νεογνῶν φώκης)· πρβλ. Εὐστ.1502,26· ‖ κτ. δ. ἑρμ. **νέποδες** ἐκ τοῦ νέω = νήχω, οἱ νηξίποδες, οἱ νηκτικοὺς πόδας ἔχοντες, οἱ διὰ τῶν ποδῶν κολυμβῶντες : Ἀπολλ.Λεξ.Ὁμ.472, Ἐτουδ.405,49· ‖ οὕτω κ. μτγν. ἐν χρ. ἐπὶ ὑδροβίων ζῴων : Καλλ.ἀπ.160 **θαλασσαίων μυνδότεροι νεπόδων**, Νίκ.Ἀλεξ.468, Παῦλ. Σιλ. ἐν ΑΠ (1,60· ‖ κτ. δ. τ. ἐν τῇ γενικ. πληθ. π. Ὕμν.Ἀπολλ.78 **ἕκαστά τε φῦλα νεπόδων**· **2)** μτγν. ποι. ὁ ἀπόγονος· πρβλ. νέπως (λατ.nepos): Θεόκρ.17,25 **ἀθάνατοι δὲ καλεῦνται ἑοὶ νέποδες**, Καλλ.ἀπ.77 **ὁ Κεῖος Ὑλλίχου νέπους**, Ἀπολλ.Ρ 4,1745.

νέπως-ωτος (ὁ) (λατ.) μτγν. ὁ ἔγγονος, ὁ ἀπόγονος : Ἰω.Λυδ.Ἀρχ.154,2.

νεπωτισμός (ὁ) (νέπως) νεώτ. ἡ τάσις τῆς ἐν τῇ καταλήψει ἀνωτέρων θέσεων καὶ ἀξιωμάτων προτιμήσεως τῶν συγγενῶν καὶ τῶν εὐνοουμένων ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν προσώπων, ἀντὶ τῶν ἱκανῶν καὶ καταλλήλων· ἐν χρ. ὡς διεθν. ὅρος.

νεράγκαθο (τό) δημ. τὸ φυτὸν δίψακος βλ.λ. ὁ γναφευτικός.

νεραγκούλα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βατράχιον βλ.λ.

νεράϊδα (ἡ) δημ. κ.**νεράδα** κ. **ἀνεράϊ(ϊ)δα** κ. **ἀνεραγίδα** (λαογρ.) δαιμόνιον ὑπὸ μορφὴν γυναικὸς ἐκπάγλου ὡραιότητος, οὗ ἡ ἐμφάνισις γίνεται ἰδίως τὴν νύκτα εἰς τὰ δάση, τὰς κοιλάδας, κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς τὰς πηγάς, τὰς λίμνας καὶ τὰς θαλάσσας, ἐξ ὧν ἀναδύεται (πρβλ. ναϊάδες, νηρηΐδες, ἁμαδρυάδες ἐν τῇ ἀρχ. μυθολογίᾳ), ἀ. ξωτικιά, ξωθιά, καλοκυρά : Ἐρωτόκρ. 2,192 **μαραίνεται γιὰ μιᾶς νεράϊδας κάλλη**, Κρυστ.Τὸ Νεραϊδόπαιδο 16 **ξανθὲς νεράϊδες καὶ ξωθιὲς αὐτὴ τὴν ὥρα βγαίνουν, λούζουνε τ' ἄσπρα τους κορμιὰ ἀπὸ ρέμα τὸ καθάριο**, Μωραϊτίδ.Διηγ.1,154,Παλαμ.Παθ.Κρυφ.38,13, αὐτ.Ἀσάλ. Ζ 96,4 **μιὰ νεράϊδα ἀνεμοπόδα**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 12,8 **καὶ στὶς θαμπάδες τ' ἀποταχιὰ οδηοῦν οἱ νεράϊδες καὶ τὰ στοιχειά**, Πορφύρ.Σκ.32,6, Γρυπ. Σκ.Τερρ.86,4 **νεράϊδες περδικόστηθες στητές**· ‖ ὅθ.κ. ἡ ἐκτάκτου ὡραιότητος, ἡ ἐκπάγλου καλλονῆς γυνή, ἰδ. νεᾶνις : **παντρεύτηκε μιὰ κοπέλ-**

λα ἀνεράϊδα· || κ. κτ. ποιητ. μτφ. ἐπὶ τῆς δημοτικῆς γλώσσης : Παλαμ.'Ασάλ.Ζ 112,9 **τοῦ Λόγου ἐσὺ νεράϊδα, τῆς μητέρας μου καὶ τῆς ψυχῆς μου γλώσσα.**

νεραϊδάρης (ὁ) (λαογρ.) δημ. ὁ ἔχων τὴν δύναμιν νὰ θεραπεύῃ τὰ νοσήματα, τὰ ἔχοντα τὴν προέλευσιν εἰς τὴν δαιμονικὴν ἐπήρειαν τῶν νεράϊδων.

νεραϊδοβούνι (τὸ) δημ. ποι. βουνόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐμφανίζονται νεράϊδες : Παλαμ.Βωμ Λυράσης **στὸ νεραϊδοβούνι .. πλένουν οἱ νεράϊδες.**

νεραϊδογεννημένος-η-ο δημ. κ. **νεραϊδογέννητος** (λαογρ.) ὁ γεννηθεὶς ἀπὸ νεράϊδα.

νεραϊδογέννητος-η-ο δημ. ὁ νεραϊδογεννημένος.

νεραϊδόγνεμα (τὸ) δημ. δ. τ. τοῦ νεραϊδόνημα βλ.λ. : Γρυπ.Σκ.Τερρ.86,9 **στὶς κομπωτὲς πλεξοῦδες των φοροῦν** (οἱ νεράϊδες) **νεραϊδογνέματα καὶ πολυτρίχια.**

νεραϊδόνημα (τὸ) δημ. κ. **νεραϊδόγνεμα** τὸ φυτὸν κουσκούτη βλ.λ. ἡ ἐπίθυμος.

νεραϊδόξυλο (τὸ) (λαογρ.) δημ. ξύλον οὗ τὸ ἀφέψημα μυθεύεται ὅτι δύναται νὰ θεραπεύσῃ τοὺς νεραϊδοπαρμένους βλ.λ.

νεραϊδόπαιδο (τὸ) δημ. τέκνον, παιδὶ νεράϊδας : Κρυστ.'Αγροτ. Τὸ νεραϊδόπαιδο 99 **γιατ' εἶναι νεραϊδόπαιδο κι ἔχει νεράϊδας αἷμα·** **2)** συνεκδ. παιδίον ὡραιότατον, εὔμορφον.

νεραϊδοπαίρνω δημ., ἀόρ. **νεραϊδοπῆρα**, παθ. παρακ. μτχ. **νεραϊδοπαρμένος**, παίρνω τὸν νοῦν τινος, τὰ συλλογικά του, ὡς **νὰ** εἶμαι νεράϊδα, τῇ ἐπιδράσει τῆς μαγικῆς δυνάμεως ἣν διαθέτω ἢ τῶν θελγήτρων μου, ὅθ. γεν. ἐπὶ παντὸς σαγηνευτικοῦ, συναρπάζω : Παλαμ.Περ.Χαιρ. 161,9 **καὶ μὲ νεραϊδοπῆρε ἡ χάρη ἡ θρυλικὴ τῆς γῆς·** || ἡ μτχ. παθ. παρακ. **νεραϊδοπαρμένος-η-ο.**

νεραϊδόπαρμα (τὸ) (λαογρ.) δημ φρενοπάθεια ὀφειλομένη εἰς τὴν δαιμονικὴν ἐπίδρασιν νεράϊδας, πρβλ. νεραϊδοπαρμένος.

νεραϊδοπαρμένος-η-ο (λαογρ.)δημ. παθ.παρακ. μτχ. τοῦ ρ. νεραϊδοπαίρνω βλ.λ., πᾶς, οὕτινος οἱ νεράϊδες ἐπῆραν τὸν νοῦν, ὁ ἐν νοσηρᾷ ὀνειροφαντασίᾳ εὑρισκόμενος καὶ περιφερόμενος ἀνὰ τοὺς ἐρήμους τόπους : Γρυπ.Σκ.Τερρ.15,1 **ψυχὴ ἀλαφροΐσκιωτη καὶ νεραϊδοπαρμένη.**

νεραϊδόπουλο (τὸ) δημ. ποι. τὸ τέκνον, τὸ παιδὶ τῆς νεράϊδας, τὸ νεραϊδόπαιδο : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 53,4 **κι ἂν λάχῃ νεραϊδόπουλο καὶ σὲ καλημερίσῃ, νὰ μὴν γυρίσῃς νὰ τὸ δῇς.**

νεράϊδος (ὁ) (λαογρ.) δημ. ἄρρεν δαιμόνιον μετὰ τοῦ ὁποίου οἱ νεράϊδες ἔρχονται εἰς ἐρωτικὴν μεῖξιν, συνουσιάζονται· || κ. κτ. ποι. μτφ. ἐπὶ τοῦ ρυθμοῦ τῆς ποιήσεως : Παλαμ.'Ασάλ.Ζ 120,17 **ἐγὼ ὁ Ρυθμὸς ὁ νεράϊδος ὁ βασιλιὰς τὴν ἄφησα στὸν κρυσταλλένιο πύργο της τὴν πολυαγαπημένη μου τὴ Ρίμα.**

νεραϊδοσυντροφιὰ (ἡ) δημ. ποι. ὅμιλος, συντροφιὰ ἀπὸ νεράϊδες : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 36,11,3 **νεραϊδοσυντροφιὲς προσπέρασαν τὸ δρόμο της** (τῆς ἀγάπης) **καὶ στρῶσαν ὁμορφιές.**

νεραϊδόχορτο (τὸ) δημ. γεν. ὀν. εἰδῶν τινων λειχήνων, τοῦ γένους **οὔσνεια**, ἀναπτυσσομένων ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων τῶν ἑλληνικῶν δασῶν.

νεραϊδωμένος-η-ο δημ. ποι. ὁ νεραϊδοπαρμένος : Κρυστ.'Αγροτ.'Ο ἥλιος καὶ ἡ νύκτα 134 **ἡ Νύκτα μένει στὰ νερά, νεραϊδωμένη κόρη.**

νεράκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νερὸ μτ. θωπευτ. σημ. : Παλαμ.Παθ.Κρυφ.39,6 **σὰν τ' ἀγαθὰ τ' ἀρνάκια σὲ λογιάζω, σὰν τὰ νεράκια τ' ἀποκοιμισμένα, - δὲν πίνει παρὰ καθαρὸ νεράκι.**

νεραντζάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νεράτζι βλ.λ., μικρὸς καρπὸς τῆς νεραντζέας, χρησιμοποιούμενος κυρίως διὰ τὴν παρασκευὴν ὁμωνύμου σακχαροπήκτου : **νερατζάκι γλυκό.**

νεραντζέα (ἡ) νεώτ. βοταν., δημ. **νεραντζιὰ** τὸ φυτὸν χρυσομηλέα ἢ κιτρέα βλ.λς ἡ βιγαριδέα, τῆς οἰκογ. τῶν **ἑσπεριδοειδῶν**, καλλιεργούμενον εὐρέως ὡς καλλωπιστικόν, ὡς καὶ διὰ τὰ λευκὰ εὔοσμα ἄνθη του, ἐξ ὧν ἐξάγεται πολύτιμον ἄρωμα (τὸ ἔλαιον νέρολι), πρὸς δὲ καὶ διὰ τοὺς καρποὺς του χρησιμοποιουμένους διὰ τὴν κατασκευὴν σακχαροπήκτων· ταύτης διάφορα εἴδη εἶναι **νεραντζέα ἡ κοινὴ** · **ἡ ἡδύκαρπος** (δημ. γλυκονεραντζιὰ κ.ἄ.).

νεράντζι (τὸ) δημ. ὁ καρπὸς τῆς νεραντζέας βλ.λ., ὅστις χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν παρασκευὴν σακχαροπήκτου : **νεράντζι γλυκό.**

νεραντζιὰ (ἡ) δημ. τ. τοῦ νεραντζέα βλ.λ.

νεραντζοπούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νεραντζιὰ βλ.λ., μικρά, νέα νεραντζέα μήπω καρποφορήσασα.

νεραντζούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νεραντζιὰ βλ.λ., μτ. θωπευτ. σημ. ἡ μικρὰ καὶ λεπτὴ τὴν φυὴν νεραντζέα, ἡ μικροκάμωτη, ἡ μικροκαμωμένη, ὅθ. κ. μτφ. ἐπὶ τοιούτων νεανίδων : λ.τραγ. **κάτω στὸ γιαλό, κοντὴ νεραντζούλα φουντωτή.**

νεραντζούρα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν λωτὸς βλ.λ. ὁ ἐδώδιμος.

νερα(ν)τζάτος-η-ο μσν. δημ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα νεραντζιοῦ, πορτοκαλλόχρους : 'Ερωτόκρ 2,167 **μὲ νερατζάτα κι ἀργυρὰ ρουχὰ ἤτονε ντυμένος.**

νέρθε δ.τ. τοῦ ἔνερθε βλ.λ.

νεριτικός-ή-όν νεώτ. γεωλ. ὅρος χαρακτηρίζων τὸ μὲν παράκτιον περιοχὴν ἧς τὸ βάθος ἐξικνεῖται τὸ πολὺ μέχρι 200 μ., τὸ δὲ ἰζηματογενῆ στρώματα συνήθως κροκαλοπαγῆ καὶ ψαμμιτικά, ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ σχηματισθέντα.

νερο- δημ. θέμ. τῆς λ. νερό ὡς α' συνθ. πλείστων λ. δηλουσῶν τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ διὰ τοῦ β' συνθ. ἀμέσως ἢ ἐμμέσως δηλουμένη ἐνέργεια : **νεροπλύνω, νερόβραστος, νερόμυλος, νεροτριβή·** **2)** τὸ περιβάλλον εἰς ὃ ἀπαντᾷ τὸ ὑπὸ τοῦ β' συνθ. δηλούμενον ζῷον ἢ φυτόν : **νεροχελίδονο, νεροχελώνα, νεροσέλινο·** **3)** εἰδ. χρ. τοῦ ὑπὸ τοῦ β' συνθ. δηλουμένου δοχείου : **νεροβάρελο, νεροκανάτα·** **4)** κρᾶμά τι ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ β' συνθ. δηλουμένης ὕλης καὶ ὕδατος : **νερομπογιά, νερόχιονο, νερόκρασο·** **5)** τὸ ἀντικείμενον πρὸς ὃ σχετίζεται ἡ ἐνέργεια ἢ ὁ προορισμὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ β' συνθ. δηλουμένου προσώπου ἢ πράγματος : **νεροκουβαλητής, νεροκράτης.**

νεροβάρελλο (τὸ) δημ. βυτίον, βαρέλλι πρὸς ἐναποθήκευσιν ἢ μεταφορὰν ὕδατος.

νεροβράζω δημ. βράζω δι' ὕδατος μόνον, ἄνευ ἐλαίου ἢ λιπαρᾶς οὐσίας.

νερόβρασμα (τὸ) δημ. τὸ δι' ὕδατος μόνον, ἄνευ δηλ. ἐλαίου ἢ λιπαρᾶς οὐσίας βρασθέν· ὅθ. τὸ ἀνούσιον, τὸ ἄνοστον· || ὅθ. κ. ἐν μτφ σημ. τὸ ἀνόητον, τὸ σαχλό : **μᾶς εἶπε ἕνα σωρὸ νεροβράσματα.**

νερόβραστος-η-ο δημ. ὁ δι' ὕδατος μόνον, ὁ ἄνευ ἄλλης τινὸς οὐσίας βρασθείς : **μᾶς ἐσέρβιρε χόρτα νερόβραστα·** || ὅθ. ὁ ἀνούσιος, ὁ μὴ νόστιμος, ὁ ἄνοστος· || κ. μτφ. ὁ ἀνόητος, ὁ σαχλός : **νερόβραστα ἀστεῖα·** || ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ προσ., ὁ καθ' ὑπερβολὴν στερούμενος νεύρων, πάθους, ζωῆς, ὁ μὴ ἐνεργητικός, ὁ ἀπαθής, ὁ ψυχρός : **μ' αὐτοὺς τοὺς νερόβραστους δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε τίποτα.**

νερόγαυρος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν καρπῖνος βλ.λ. ὁ βετουλοειδής.

νερογυρισιὰ (ὁ) δημ. συστροφὴ ὑδάτων θαλάσσης ἢ ποταμοῦ ἐπικίνδυνος : Κορ.'Ατ.4,348.

νεροδεσιὰ (ἡ) δημ. φράγμα πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ροῆς ὕδατος ἢ πρὸς ἐκτροπὴν αὐτοῦ πρὸς ἄλλην κατεύθυνσιν, ὑδατοφράκτης.

νεροδυόσμος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν σισύμβριον, ἄ. καρδαμίνη : Κορ.῎Ατ.4,348.
νεροζύγι (τὸ) δημ. ἡ ὑδροστάθμη βλ.λ.
νεροκάλαμο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν φραγμίτης βλ.λ. ὁ κοινός· ‖ ὁμ. ὀνομ. εἰδῶν τινων ἀγγελικῆς βλ.λ., ὡς καὶ τοῦ καλάμου τοῦ δόνακος βλ.λ.
νεροκαμένος-η-ο δημ. ὁ ὑπὸ δίψης κεκαυμένος, ὁ λίαν διψαλέος : Γρυπ.Σκ.Τερρ.9,9 **νεροκαμένη ὀχιά**.
νεροκανάτα (ἡ) δημ. κ. **νερακάνατο** (τὸ) ὑδροδοχεῖον, ἰδ. ἐπιτραπέζιον.
νεροκάρδαμο(ν) (τὸ) γλωσσ. κ. δημ. τὸ ἐν τοῖς ρυακίοις φυόμενον κάρδαμον, νεώτ. ἐνυδροκάρδαμον, ναστούριον βλ.λς : Γλωσσ.᾿Ιατρικ. ἐν Cod. Reg.190, Δουκάγγ.
νεροκολοκυθιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν κολοκύνθη βλ.λ. ἡ λαγυνοφόρος, ἄ. φλασκιά· ‖ τὸ φυτὸν νυμφαία βλ.λ. ἡ λευκή· ‖ **νεροκολόκυθο** ὁ καρπὸς τῆς νεροκολοκυθιᾶς βλ.λ.
νεροκοπημένος-η-ον μσν. ὁ ὕδατι ἀναμεμειγμένος, ἐπὶ οἴνου, ὁ μὴ ἄκρατος : Πρόδρ.2,125 **τὸ κρασσοβόλιν μου πωλοῦν τὸ νεροκοπημένον.**
νεροκουβαλητής (ὁ) δημ., θηλ. -ήτρα ὁ ἔχων ὡς ἐπάγγελμα τὴν μεταφορὰν καὶ πώλησιν ὕδατος· **2)** τὸ θηλ. **νεροκουβαλήτρα** ναυτ. κ. πλοῖον ὑδροφόρον.
νερόκρασο (τὸ) δημ. τὸ κρᾶμα οἴνου καὶ ὕδατος· ‖ ὁ δευτερίας βλ.λ. οἶνος.
νεροκράτης (ὁ) δημ. ὁ ὑδρονομεὺς ἢ ὁ ὑδρονόμος **2)** λιθίνη σκάφη ὕδατος, γούρνα, ποτίστρα: Βαλαωρ.Μνημόσ.᾿Απ.Τυφλοῦ Χορμοβίτου 16 **καθένα τους θὰ τρέξῃ . . νὰ πιῇ στὸ νεροκράτη· 3)** τὸ φυτὸν δίψακος βλ.λ. ὁ γναφευτικός.
νερόκρινος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν ἶρις βλ.λ. ἡ ψευδόκορος καὶ τὸ ἄνθος αὐτῆς.
νερολάγυνο (τό, δημ. νεροκάνατο βλ.λ. : Κορ. ῎Ατ.4,348.
νερόλη (ἡ) νεώτ. χημ. οὐσία ἀπαντῶσα εἰς πλεῖστα αἰθέρια ἔλαια (ἐκ τῆς ροδῆς, τοῦ περγαμότου, τῆς μύρτου κ.ἄ.) ἐν χρ. εἰς τὴν ἀρωματοποιΐαν.
νέρολι (τὸ) δημ αἰθέριον ἔλαιον λαμβανόμενον ἐκ τῶν ἀνθέων τῆς πορτοκαλέας ἢ νεραντζέας δι᾿ ἀποστάξεως καὶ χρησιμοποιούμενον κυρίως εἰς τὴν παρασκευὴν ὕδατος Κολωνίας.
νερολόγιον (τὸ) μσν. κλεψύδρα βλ.λ. : Δουκάγγ.,Κορ.῎Ατ.4,348.
νερομάζωμα (τὸ) δημ. ἡ ἐκ στεγῶν ἢ πλακοστρώτων αὐλῶν δι᾿ ὑδροσυλλεκτικῶν ὀχετῶν συναγωγὴ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων εἰς στεγανὰς δεξαμενάς : **νερομάζωμα στὶς στέρνες δὲ γίνεται ἀπὸ τὰ πρωτοβρόχια· 2)** κτ. πληθ. νερομαζώματα, ἡ νερομαζωξιὰ βλ.λ.
νερομαζωξιά (ἡ) μσν. κ. δημ. περιστατικὴ καὶ οὐχὶ μόνιμος στάσις ὑδάτων εἰς κοίλωμα γῆς, εἰς ὑδροστάσιμον βλ.λ., οἷον ἕνεκα ἀποφράξεως ἐκ πτώσεως χωμάτων ἢ ἐξ ὄμβρου ἢ ἐκ πλημμύρας. ὑδροστάσιον, ἄ. νερομαζώματα βλ.λ. : Λεξ.Σομαβέρα, Κορ.῎Ατ.4,348· πρβλ. ῾Ησ. ὑδροδόκος.
νερομάλλα (ἡ) (λαογρ.) δημ. ἐπίθ. τῶν μυθολογ. λαμιῶν, κακοποιῶν νηρηΐδων, ἐχουσῶν κατὰ τὴν λαϊκὴν φαντασίαν κόμην οἱονεὶ ὑδατίνην, ἤτοι πάντοτε περίρρυτον, ἄ. νερομαλλούσα : Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 45,20 **μὰ τὸ στοιχειὸ τοῦ ποταμιοῦ, ἡ λάμια ἡ νερομάλλα.**
νερομάννα (ἡ) δημ. πηγή, ἐξ ἧς ἄφθονον ἐκρέει ὕδωρ, μεγάλη πηγή : Κρυστ.Τὸ τραγούδι τῆς βρύσης I **τῆς νερομάννας τὸ στοιχειὸ σὰν παλληκάρι βγαίνει,** Παλαμ.᾿Ασάλ.Ζ 184,29.
νερομολόχα (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ἀλθαία βλ.λ. ἡ φαρμακευτική.
νερομουρμούρισμα (τὸ) ποι. φλοῖσβος, ψίθυρος ρέοντος ὕδατος : Σολωμ.῾Ο Λάμπρος 19,49 **νερομουρμούρισμα ὁποῦ ἀναβρύζει . . μόλις ἀντίσκοβε τὴ σιγαλιά.**
νερομπογιά (ἡ) δημ. χρωστικὴ οὐσία διαλυτὴ ἐν ὕδατι (ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τὴν λαδομπογιά, ἐλαιόχρωμα)· **2)** εἰδ. τὸ διὰ τοιούτου εἴδους χρωμάτων ἐκτελεσθὲν ζωγράφημα, διεθν.ὅρος ἀκουαρέλλα.
νερομπούλι (τὸ) δημ. φαγητὸν ἀνούσιον, ὡς περιέχον πολλὴν ποσότητα ὕδατος.
νερόμυλος (ὁ) δημ. μύλος κινούμενος δι᾿ ὕδατος ρέοντος ἢ πίπτοντος, ὑδρόμυλος : Παπαδ. Ρόδ.᾿Ακρ.23 **μὲ τοὺς παλαιοὺς δύο νερομύλους.**
νερό(ν) (τὸ) γλωσσ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὕδωρ βλ.λ.· γλωσσ. «ὕδωρ ἀθροιστὸν καὶ συλλεκτόν· νερὸν σωρευμένον καὶ συναγόμενον» : ᾿Ορνεοσόφ 250 **λείωσον μετὰ τοῦ νεροῦ ἀγριοσταφίδα,** Πρόδρ. 2,285 **οἱ δ᾿ ἄλλοι καταπίνουσιν, ἀντὶς νερόν, φαρμάκιν,** Πολίτ.᾿Εκλ.Τραγ.175,1 **στάλα τὴ στάλα τὸ νερὸ τρυπάει τὸ λιθάρι, - νερὸ ζεστὸ - κρύο - ἀρμυρὸ - πηγαδήσιο - βρυσήσιο·** ‖ **ἀμίλητο νερό** ὕδωρ κατὰ τὴν ἄντλησιν καὶ μεταφορὰν τοῦ ὁποίου δὲν ὡμίλησεν ὁ ἀντλήσας, χρησιμοποιούμενον κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ κλήδωνα κ. **εἴς** τινας ἄ. μαγγανείας· ‖ κ. ἐν ποι. μτφ. : Παλαμ. ᾿Ασάλ.Ζ 176,27 **νὰ πιῶ νερὸ τῆς ἀρνησιᾶς στῆς ῎Αρνας τὸ λαγκάδι,** Ζερβ.Τραγ ΚΚ 21,16 **κεῖ ποὺ ἡ κλαψιάρικη τοῦ ὕπνου ἡ βρύση τῆς λησμονιᾶς σταλάζει τὸ νερό·** ‖ κτ. πληθ. **νερά** (τὰ) ἐν χρ. ἐπὶ τῆς ὑδατίνης ἐκτάσεως τῶν πηγῶν, τῶν ποταμῶν, τῶν λιμνῶν καὶ τῶν θαλασσῶν : Σολωμ.᾿Ωδὴ Πετράρχη I **νερὰ καθαροφλοίσβιστα, γλυκύτατα καὶ κρύα,** Κρυστ.Τ᾿ ἀγριολούλουδο 22, Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 61,8 **καὶ κεῖ ποὺ πάει ὁ θεὸς γιὰ νὰ λουστῇ στοῦ ὠκεανοῦ τὰ τρίσβαθα νερά· 2)** συνεκδ. ἡ βροχή, τὸ ὄμβριον ὕδωρ. : παροιμ **ἂν κάνῃ ὁ Μάρτης δυὸ νερὰ κι ὁ ᾿Απρίλης ἄλλο ἕνα, χαρὰ σ᾿ ἐκεῖνον τὸ ζευγὰ ποὺ ᾿χει στὴ γῆ σπαρμένα,** δ.δίστ. **θάλασσα π᾿ ὅλα τὰ νερὰ καὶ τὰ ποτάμια πίνεις· 3)** κατ᾿ εὐφημ. οὖρον, οὔρησις : **πάει νὰ κάνῃ τὸ νερό του·** ‖ κ. φρ. **πρὸς νεροῦ μου : πῆγε πρὸς νεροῦ του· 4)** κτ. πληθ. **νερά** (τὰ) κυματοειδεῖς ἢ ἄλλαι ἀποχρώσεις : **αὐτὸ τὸ ροῦχο κάνει ὡραῖα νερά· 5)** ἐν εἰδ. ναυτ. ἐνν. **νερά** (τὰ) ἡ ἴσαλος γραμμὴ τοῦ σκάφους : **τὰ νερὰ τοῦ καραβιοῦ·** ‖ ὁμ. ἡ αὔλαξ ἣν ἀφήνει ἐπὶ τῆς ὑδατίνης ἐπιφανείας τὸ πλέον σκάφος· ‖ φρ. **κάνω νερὰ** ἐπὶ πλοίων, λέμβων, ἔχω ρωγμὰς δι᾿ ὧν εἰσδύει ὕδωρ· **6)** ἐν ποικίλαις συνεκφ. κ. σημ. οἷον ἐν φρ. **σὰν τὸ κρύο** (τὸ) **νερὸ** ἐπὶ γυναικὸς ἐξόχου καλλονῆς : **πῆρε μιὰ κοπέλλα σὰν τὸ κρύο τὸ νερὸ** (πρβλ. φρ **νὰ τὴν πιῇς στὸ ποτήρι**)· ‖ ὁμ ἐν φρ. **τὸ ξέρω νερὸ ἢ νεράκι** κατέχω τελείως, δύναμαι ἀπροσκόπτως νὰ τὸ ἀπαγγείλω : **ξέρει τὸ μάθημά του νερό** ‖ ὁμ. ἐν φρ. **μέσ᾿ στὸ νερὸ** μετὰ ρεούσης εὐκολίας εὐχερέστατα : **μπορεῖ νὰ πωληθῇ χίλιες δραχμὲς μὲς στὸ νερό·** ‖ ὁμ. ἐν φρ. **σηκώνει νερὸ** ἐπιδέχεται αὐξομειώσεις ἢ εἶναι διφορούμενος : **αὐτὴ ἡ δουλειὰ σηκώνει νερὸ** (δύναται μετά τινος προσπαθείας ν᾿ ἀποβῇ πλέον κερδοφόρος), **- αὐτὴ ἡ κουβέντα σηκώνει νερὸ** (ἀμφισβητεῖται τὸ νόημά της· δίδει λαβὴν εἰς τὸν σχηματισμὸν ποικίλων ἀντιλήψεων)· οὕτω κ **δὲν παίρνει νερὸ** (δὲν εἶναι δεκτικὸν μεταβολῆς, μετατροπῆς ἐπὶ τὸ ἐπωφελέστερον)· ‖ ὁμ. ἐν φρ. **βάζω νερὸ στὸ κρασί μου** μετριάζω τὰς ἀπαιτήσεις μου, τοὺς ἐνθουσιασμούς μου· ‖ ὁμ ἐν φρ. **βάζω τὸ νερὸ στ᾿ αὐλάκι** (φέρω ὑπόθεσιν, ζήτημά τι εἰς καλήν, εἰς ἀσφαλῆ ὁδόν) ‖ ὁμ. ὡς ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν διαπορουμένου : **τί τρέχει; - νερὸ στ᾿ αὐλάκι** (τίποτε ἀπολύτως δὲν συμβαίνει)· ‖ ὁμ. **χάνω τὰ νερά μου** ὡς ἐκ

τῆς ἀλλαγῆς τοῦ περιβάλλοντος ἀποβάλλω τὰς ἅς ἔχω δεξιότητας, ἱκανότητας· || **φέρνω στὰ νερά μου ἢ μὲ τὰ νερά μου** κατορθῶ νὰ προσελκύσω, παρασύρω τινὰ ὥστε νὰ συμφωνήσῃ πρὸς τὰς ἀντιλήψεις μου, νὰ δεχθῇ τὰς προτάσεις μου· || **δὲν δίνει τοῦ ἀγγέλου του νερό** ἐπὶ λίαν φιλαργύρου καὶ ἀνελεήμονος· || **ναύτης - καπετάνιος τοῦ γλυκοῦ νεροῦ** ἀδέξιος, κωμικῶς ἀνεπιτήδειος εἰς τὰ ναυτικά· || δθ. κ. σκωπτικῶς **γιατρὸς - δικηγόρος τοῦ γλυκοῦ νεροῦ** ἄπειρος, ἀκατάρτιστος, οὐδεμιᾶς ἀξίας.

νεροπήδημα (τὸ) μσν. λεξ. ἀνάβρυσμα βλ.λ. : Λεξ Σομαβέρα Κορ.᾿Ατ.4,349.

νερόπιασμα (τὸ) δημ. ἡ νόσος ὕδρωψ βλ.λ.

νερόπλυμα (τὸ) δημ. τὸ ἐκ τῆς πλύσεως τῶν μαγειρικῶν σκευῶν ὕδωρ· **2)** μτφ. ἔδεσμα ἢ ῥόφημα ἀνούσιον, μὴ περιέχον γευστικὰς οὐσίας, ἀηδές, ἅ. νερομπούλι· || μτφ. κ. ἐπὶ νέων γυναικῶν.

νεροπλύνω δημ. πλύνω δι' ὕδατος, ἄνευ δηλ. χρήσεως σάπωνος.

νεροποντή (ἡ) δημ. ῥαγδαῖος, θυελλώδης ὄμβρος : Παπαντ.᾿Αγ.᾿Ορ.140 **ἡ βροχὴ μᾶς μαστιγώνει . . καὶ κάτω ἀπό νεροποντὴ φτάνομε στὴ Δάφνη·** || ὁρμητικὸς ῥοῦς ὀμβρίων ὑδάτων : **συνεπῆρε τὶς θημωνιὲς ἡ νεροποντή.**

νεροπότηρο (τὸ) δημ. ποτήριον χρησιμοποιούμενον πρὸς πόσιν ὕδατος, πρβλ. ρακοπότηρο.

νεροπούλα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν ὀρτυγόμήτρα βλ.λ. ἡ ὑδατικὴ ἢ φίλυδρος.

νεροσέλινο(ν) (τὸ) γλωσσ., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐν ὕδατι φυόμενον σέλινον : Γλώσσ.π.Θησ.Στεφ. ἐν λ. **σίον τὸ ἐν ὕδασι τὸ νεροσέλινον,** Δουκάγγ.᾿ || δημ. κοιν. ὀνομ. εἰδῶν τινων τοῦ φυτοῦ ἑλοσκιαδίου βλ.λ.

νεροσυρμή (ἡ) δημ. φυσικὴ κατωφερὴς αὔλαξ σχηματιζομένη ὑπὸ καταρρεόντων ἀπὸ κλιτύος ὄρους ἢ λόφου ὀμβρίων ὑδάτων : Σολωμ.᾿Εθν. ῞Υμν.111,2 **αὐξαίνοντας ἡ πρώτη τοῦ ᾿Αχελώου νεροσυρμή,** Παλαμ.᾿Ασάλ.Ζ 164,28 **λίμνες, βρυσοῦλες, ρεματιές, πηγές, νεροσυρμές,** Κρυστ.Τραγούδι θερισμοῦ 22, Γρυπ.Σκ.Τερρ.41,11 **ἡ ἀγνὴ νεροσυρμὴ ποὺ ρέει ἀγάλι σὲ δενδρόκηπους.**

νεροτριβή (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ διὰ τῆς ἐπενεργείας καταρρέοντος ὕδατος τριβή, καὶ ἡ ἐκ ταύτης κατεργασία χονδρῶν ὑφασμάτων, δι' ἧς σκοπεῖται ἡ εἰς αὐτὰ πρόσδοσις τοῦ χνοώδους καὶ τοῦ ἁπαλοῦ.

νερουλᾶς (ὁ) δημ. ὁ ἀσκῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πωλητοῦ ὕδατος, πρβλ. νεροκουβαλητής.

νερουλιάζω δημ, ἀόρ. **νερούλιασα,** μτχ. παθ. παρακ. **νερουλιασμένος,** γίνομαι, καθίσταμαι ὑδαρής, νερουλός· || κτ. ἐπέκτ. ἀποβάλλω τὴν συνεκτικότητα, τὴν εὐρωστίαν, καθίσταμαι πλαδαρός : **νερουλιασμένα μπράτσα· 2)** μτφ. καθίσταμαι ἄκριτος, ἀνόητος, μωρός : **νερούλιασε καὶ δὲ λέει κουβέντα σωστή·** || ἰδ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. περὶ τοῦ ἐγκεφάλου : **νερούλιασε τὸ μυαλό του ἀπὸ τὰ γεράματα.**

νερούλιασμα (τὸ) δημ. ἡ κατάστασις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νερουλιάζω βλ.λ.· κ. μτφ.

νερουλός-ή-ό δημ. ὁ ὑδαρὴς βλ.λ.· || δθ. κ. κτ. ἐπέκτ. ὁ στερούμενος συνεκτικότητος, ὑλικῆς ἢ πνευματικῆς εὐρωστίας, νερουλιασμένος.

νεροῦντζικον (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ νερὸν βλ.λ. νερόκι : Διήγ.᾿Αχιλλ 1053 **ἔτρεχε τὸ νεροῦντζικον εἰς τῶν δενδρῶν τὰς ρίζας.**

νεροφάγωμα (τὸ) δημ. κοιλότης ἐπὶ λίθου ἢ ἐδάφους σχηματισθεῖσα διὰ τῆς ὑπὸ ρεόντων ὑδάτων ἀποσαθρωτικῆς τριβῆς.

νεροφακή (ἡ) δημ. ὑδροχαρὲς ἄγριον φυτόν, φυόμενον παρὰ τὰ στάσιμα ὕδατα : Βαλαωρ.Φωτεινὸς 3,8 **νὰ 'ν' ἐντυμένο.. νεροφακὲς καὶ φάθη ;**

νεροφίδα (ἡ) δημ. ἅ. νερόφιδο (τὸ) τὸ ἑρπετὸν τορπιδόνωτος βλ.λ. ὁ φηφιδωτός, ὕδρος : Μωραΐτ.1,73.

νεροφίδιον (τὸ) νεώτ. ὑόρος, νερόφιδο, νεροφίδα βλ.λ. : Κορ.᾿Ατ.4,350.

νερόφιδο (τὸ) δημ. ἡ νεροφίδα βλ.λ.

νεροφόρημα-ατος (τὸ) μσν. τὸ φέρειν ὕδωρ : Καλλ.Χρυσ.1641 (ἐκδ. Λάμπρου).

νεροφόρος (ὁ,ἡ) μσν. κ. δημ., θηλ. δημ. **νεροφόρα** ἡ ἐν λουτρῶνι, βαλανείῳ λεκάνη ἡ δεχομένη τὸ πρὸς λοῦσιν ὕδωρ : Θεοφάν.220,4 **᾿Ολύμπιος δέ τις ᾿Αρειανός. . ἐλεεινῶς ἐν τῇ νεροφόρῳ τέθνηκεν· 2)** δημ. ὁ φέρων ὕδωρ, νεροκουβαλητής.

νεροφορῶ-έω μσν. φέρω ὕδωρ, νεροκουβαλῶ : Καλλ.Χρυσ.1664 (ἐκδ. Λάμπρου).

νεροφύλλι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ποταμογείτων βλ.λ. ὁ νηχόμενος.

νεροχελίδονο (τὸ) δημ. τὸ πτηνὸν γλαρεόλη.

νεροχελώνα (ἡ) δημ. τὸ ἐκ τοῦ γένους τῶν χελωνῶν ἑρπετῶν ἐμὺς βλ.λ. : Κρυστ.Τραγ.Τὸ ἡλιοβασίλεμα 43 **σὲ βαρκό, λαλεῖ ἡ νεροχελώνα.**

νερόχιονο (τὸ) δημ. κ. ἐν καθ. τ. -ον ἀραιὰ καὶ ψυχροτάτη βροχή : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.60 **ὁ οὐρανὸς ἔβρεχε διαρκῶς λεπτὸν νερόχιονον.**

νεροχύτης (ὁ) γλωσσ. κ. δημ. λεκάνη λιθίνη, συνήθ. μεθ' ὑδρορρόης ληγούσης εἰς βόθρον, ἐν χρ. διὰ τὴν κατὰ τὴν πλύσιν τῶν μαγειρικῶν σκευῶν ἀπόρριψιν τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων : Γλωσσ.

νέρτατος-ον (νέρθε) ῾Ησ. «ἐνέρτατος, ἔσχατος».

νερτέριος-ον ὁ ὑπὸ τὴν γῆν, ὁ ὑποχθόνιος : ᾿Ορφ.᾿Αργ.1372 **νερτέρια βέρεθρα,** ΑΠ 9,459 **νερτέριος κευθμών·** || τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. **νερτέριοι** ὡς οὐσ. οἱ ὑποχθόνιοι, οἱ νεκροί : αὐτ.7,601.

νερτεροδρόμος (ὁ) μτγν. ὁ ἄγγελος τοῦ ῞Αδου, ἀγγελιαφόρος τῶν νεκρῶν : Λουκ.Περεγρ.41 **νεκραγγέλους καὶ νερτεροδρόμους.**

νερτερόμαντις-εως (ὁ) μσν. ὁ μάντις τῶν ὑποχθονίων, τοῦ Κάτω κόσμου : Πρόδρ.᾿Επιστ.31.

νερτερόμορφος-ον μσν. ὁ ἔχων μορφὴν νεκροῦ : Μσν.4,555 **νεκροδερκῆ νερτερόμορφα.**

νέρτερος-α-ον κ. -ος-ον (Εὐρ.Φοίν.1020) ὁ ἐνέρτερος, ὁ κατώτερος (συγκρ. ἄνευ θετικοῦ εὐχρ., πρβλ. νέρθε, νέρτε) : Αἰσχ.᾿Αγ.1617 **νερτέρᾳ προσήμενος κώπῃ** (ὁ ἐπὶ τοῦ κατωτέρου ζυγοῦ καθήμενος), ᾿Αριστφ.Λυσ.772 **τὰ δ' ὑπέρτερα νέρτερα θήσει· 2)** ὡς θετικόν, ὁ ὑπὸ τὴν γῆν, ὁ ὑποχθόνιος : Αἰσχ.Πέρσ 622 **νέρτεροι θεοί,** Σοφ. ΟΚ 1548 **ἡ νερτέρα θεός·** || τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. **νέρτεροι** ὡς οὐσ. οἱ νεκροί : Αἰσχ.Πέρσ.619 **χοαῖσι ταῖσδε νερτέρων ὕμνους ἐπευφημεῖτε·** || **νερτέρα πλάξ** ἡ ἐπιτάφιος πλάξ, ὁ τάφος : Σοφ.ΟΚ 1577 **νερτέρας τῷ ξένῳ νεκρῶν πλάκας·** || **νερτέρα χθὼν ὁ ῞Αδης** : Εὐρ.᾿Αλκ.47 **κἀπάξομαί γε νερτέραν ὑπὸ χθόνα.**

νέρτος (ὁ) ποι. εἶδός τι ἁρπακτικοῦ πτηνοῦ : ᾿Αριστφ.᾿Ορν.303 **περιστερά, νέρτος, ἱέραξ, φάττα.**

νέρων-ωνος (ὁ) (λατ.) μτγν. ὁ ἀνδρεῖος : ᾿Ιω. Λυδ.Ρωμ.75,22.

νερώνεια (τὰ) μτγν. (κτ. παράλ. τοῦ **ἱερά**) ἑορτή τις τελουμένη πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος Νέρωνος : Δίων Κ 61,21.

νερωνιανός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὸν αὐτοκράτορα Νέρωνα ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : Πλούτ. Γάλβ.17 **τὸ περὶ τὰς κολάσεις τῶν Νερωνιανῶν.**

νερώνω δημ., ἀόρ. **(ἐ)νέρωσα,** παθ. **νερώνομαι,** μτχ. παθ. παρακ. **νερωμένος,** νοθεύω δι' ὕδατος, ἀναμειγνύω μεθ' ὕδατος, ἰδ. ἐπὶ οἴνου κ. γάλακτος: Πολέμ.Νερωμένο κρασί 2 **καταραμένε κάπελα. ., γιατὶ νερώνεις τὸ κρασί, - τὸ κρασὶ ποὺ νερωθῇ στὸ βαρέλι χαλάει, - νερωμένο γάλα· 2)** κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ προσ. **νερωμένος** ἐλαφρῶς οἰνοβαρής, μισομεθυσμένος, ἀντίθ. ξενέρωτος.

νέρωπα 'Ησ. «λαμπρόν».
νέσιμο (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ νήθω βλ.λ., ἄ. γνέσιμο.
νεστόρειος-α-ον ὁ τοῦ Νέστορος : Πίνδ.Π 6,32 Νεστόρειον ἅρμα, Εὐρ.ἀπ.899 **Νεστόρειον μέλος.**
νεστόρεος-η-ον ἐπ. ὁ εἰς τὸν Νέστορα ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ τοῦ Νέστορος : 'Ιλ.Β 54 **Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυλοιγενέος βασιλῆος.**
νεστοριάζω μτγν. κ. μσν., ἐκκλ. ἀκολουθῶ τὸν νεστοριανισμόν : Νικόλ.Μεθών.12,15.
νεστοριανισμός (ὁ) νεώτ. ἐκκλ. ἡ δογματικὴ θεωρία τοῦ αἱρεσιάρχου Νεστορίου, πατριάρχου Κων/πόλεως (427-431), ἡ δεχομένη τὴν ἐν τῷ Ἰησοῦ διάκρισιν τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἐν ἁπλῇ συναφείᾳ οὐσῶν πρὸς ἀλλήλας: ὁ νεστοριανισμὸς **κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς ἐν Ἐφέσῳ τρίτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου.**
νεστοριανός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ νεστοριανισμοῦ βλ.λ. : Στουδ.Θεόδ.258C, Χρον.Πασχ.599,-**νεστοριανὴδιδασκαλία-ἐκκλησία.**
νεστοριανῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὸ δόγμα τοῦ Νεστορίου : Νικόλ.Μεθών.47.
νεστορίς-ίδος (ἡ) μτγν. **εἶδός τι** ποτηρίου : 'Αθήν.11,487F.
νέστωρ-ορος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ψιττακῶν.
νετάρω (ἰταλ.) δημ., ἀόρ. **(ἐ)νέταρα** κ.**(ἐ)νετάρισα,** φέρω εἰς πέρας, περατῶ ἔργόν τι, τελειώνω· **2)** ἐξαντλῶ καθ' ὁλοκληρίαν : **τὰ νετάραμε τὰ λεφτά·** ‖ ἐξοφλῶ· ‖ κτ. πληθ. κανονίζομεν ἐκκρεμεῖς μεταξὺ ἡμῶν λογαριασμούς.
νέτος-η-ο (ἰταλ.) δημ. ἐπὶ ἐμπορευμάτων, ὁ ἄνευ ἀποβάρου, οὗτινος τὸ βάρος ὑπολογίζεται καθαρόν· **2)** ἐπὶ ἐργασιῶν, ὁ εἰς πέρας ἀχθείς, ὁ τελειωμένος : **σὲ δυὸ ὧρες ἡ δουλειὰ εἶναι νέτη** (θά 'χῃ τελειώσει)· **3)** ἐπὶ προσ., ὁ ἐλεύθερος, ὁ μὴ βεβαρημένος· **4)** ἐπιρρ. φρ. **νέτα-σκέτα** ἀπεριφράστως, σαφῶς, εἰλικρινῶς, καθαρά : **νὰ τοῦ τὰ πῇς νέτα σκέτα.**
νέτωπον (τὸ) κ. **νετώπιον** ('Ησ.) ἔλαιον πικραμυγδάλων: 'Ιππ.Γυν.1,37,αὐτ.'Επιδ.5,66· πρβλ. νίωπον.
νεῦμα-ατος (τὸ) (νεύω) κ. μσν. κ. νεώτ. σημεῖον διδόμενον διὰ κινήσεως ἰδ. τῆς κεφαλῆς ἢ τῶν ὀφθαλμῶν, γνέψιμο, νόημα : Θουκ.1,134 **ἄλλου δὲ νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου καὶ δηλώσαντος,** Ξεν.'Αν.5,8,20, Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.13,116 **καὶ ὁ Χριστὸς ἔλεξε δαήμονι νεύματα πέμπων·** ‖ κ. **νεῦμα χειρός** νεῦμα, νόημα διὰ τῆς χειρός, γνέψιμο μὲ τὸ χέρι : 'Ονόσ.26,1· ‖ εἰδ. πρὸς ἔκφρασιν ἐπιδοκιμασίας, τὸ πρὸς ἐπίνευσιν ἢ ἄρνησιν διδόμενον σημεῖον : Πολύβ.5,26,13 **τὸ τοῦ βασιλέως νεῦμα·** ‖ οὕτω κ. ἐν Φιλοστρ.'Ηρ.129,1 **ἀετὸς φέρων ἐκ Διὸς ταῖς εὐχαῖς νεῦμα·** **2)** ἡ διὰ σημείου, διὰ κινήσεως ἐκδήλωσις τῆς θελήσεως, προσταγή, διαταγή : Αἰσχ.'Ικ.373 **μονοψήφοισι νεύμασι,** Πολύβ.21,38,4 **ἀπὸ νεύματος προστάττειν τινί·** ‖ δθ. κ. μτφ. ἡ ἐξουσία : Χορίκ.28B **ὑποτάττειν Παλαιστίνην τῷ νεύματί τινος·** **3)** γεν. ἡ ἔκφρασις, ἡ ἐν τῇ μορφῇ ἀπεικόνισις, ἐκδήλωσις τοῦ κατέχοντός τινα συναισθήματος : Παυσ. 10,31,8 **τοῦ προσώπου δὲ ἔοικε τῷ νεύματι ὑπερορᾶν τε αὐτόν·** **4)** ἐν εἰδ. ἐνν. κλίσις τοῦ ἐδάφους, τῆς γῆς κατωφέρεια : Διον.Περ.517 **Εὐρώπης δ' αἱ μὲν λαιῆς ὑπὸ νεύματι χειρὸς ῥέονθ' ἑξείης·** **5)** νεώτ. ἐν τῇ μουσ. ὁρολογίᾳ **τὰ νεύματα** σημεῖα μουσικῆς γραφῆς ἀπὸ τοῦ 8ου μέχρι τοῦ 12ου αἰῶνος ἐν τῇ Δύσει, γραφόμενα ἄνωθεν τῶν λέξεων πρὸς δήλωσιν τῆς μελῳδίας : **τὰ νεύματα βάσιν εἶχον τὰ κόμματα, τὴν τελείαν, τὴν βαρεῖαν καὶ τὴν περισπωμένην·** ‖ ὁμ. **νεύματα** μελῳδισμοὶ ἐκτελούμενοι ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν Δυτικῶν μετὰ τὸ 'Αλληλούϊα ὡς καὶ μελῳδικαὶ κορωνίδες, δι' ὧν ἔληγον ἀντίφωνά τινα.

νεῦμαι ἐπ. κ. ἰων. συνῃρ. τ. τοῦ νέομαι βλ.λ.
νευμάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ νεῦμα βλ.λ.1) : 'Αρρ.'Επίκτ.4,13,22.
νευμεινεία (ἡ) 'Επιγρ. ἡ νουμηνία βλ.λ.
νεύμενος συνῃρ. τ. μτχ. τοῦ νέομαι βλ.λ.
νεύοισιν αἰολ. τ. ἀντὶ νέουσιν : 'Αλκ.ἀπ.15,3.
νευρά (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. **νευρή,** μτγν. ποι. **νευρειή** (Θεόκρ.25,213), ἐπ. γεν. κ. δοτ. ἐν. **νευρῆφι(ν)** ἡ ἐκ νεύρων ἢ ἐξ ἐντέρων χορδὴ τόξου : 'Ιλ.Δ 125 **νευρὴ δὲ μέγ' ἴαχεν, ἆλλο δ' ὀϊστός,** αὐτ.Ο 313, αὐτ.Φ 113, 'Οδ.Φ 96, Πίνδ.Ι 6(5),34, Σοφ.Φιλ.1005, Εὐρ.Βάκχ.784, Ξεν.'Αν.5,2,12 **τοὺς τοξότας ἐπιβεβλῆσθαι ἐπὶ ταῖς νευραῖς, ὡς ὁπόταν σημήνῃ τοξεύειν,** Λουκ.Νιγρ.36 **οἱ μὲν αὐτῶν σφόδρα τὰς νευρὰς ἐπιτείνοντες·** ‖ διακρίνεται ἀπὸ τῆς λ. **νεῦρον** π. 'Αριστλ.ΖΙ 540a,19, αὐτ.Ρητ.1401b,16· **2)** χορδὴ ὀργάνου μουσικοῦ : Πολυδ.4,62, 'Αλεξ. 'Αφρ.Πρβλ.2 **κιθάρας ἡ μὲν παχυτέρα νευρὰ ἄλλον φθόγγον ἀποτελεῖ·** **3)** μτγν. ἡ λύγος, ἡ λυγαριά : ΠΔΚριτ.16,7 **ἐὰν δήσωσί με ἐν ἑπτὰ νευραῖς ὑγραῖς μὴ διεφθαρμέναις.**
νευραγμία (ἡ) (νεῦρον, ἄγνυμι) νεώτ. ἰατρ. θραῦσις ἢ διατομὴ νευρικοῦ στελέχους χάριν πειραματικῆς ἐρεύνης γινομένη.
νευραγμικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευραγμίαν βλ.λ. : **νευραγμικὴ μέθοδος.**
νευράκανθα (ἡ) νεώτ. ἀπόφυσις σχηματιζομένη ἐκ τῆς συνενώσεως τῶν δύο νευρικῶν σπονδυλικῶν ἀποφύσεων κατὰ τὸ ραχιαῖον μέρος τοῦ σπονδύλου τῶν ζῴων.
νευραλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἄλγος ἐκ παθήσεως νεύρου : **χρονία - ἐπίμονος - ἐλαφρὰ νευραλγία.**
νευραλγικός-ή-όν νεώτ. ὁ τῆς ἢ ὁ ἐκ νευραλγίας : **νευραλγικοὶ πόνοι.**
νευράξων-ονος (ὁ) νεώτ. ἀνατ. νευρικὴ ἲς ἐκφυομένη ἐκ τοῦ νευρικοῦ κυττάρου καὶ διὰ τῶν κατὰ διαστήματα ἐκπορευομένων ἀπ' αὐτῆς παραπλεύρων κλωνίσκων ἐρχομένη εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὰ παρακείμενα νευρικὰ κύτταρα, ἄ. νευρίτης.
νευραπόφυσις-εως (ἡ) νεώτ. ἀνατ. ἕκαστον τῶν δύο ἀνωτέρων τόξων τοῦ σπονδύλου, τῶν περιβαλλόντων τὸν νωτιαῖον μυελόν.
νευράς-άδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδός τι θαμνώδους φυτοῦ, τὸ ποτήριον· Διοσκ.3,15 «ποτήριον, Ἴωνες δὲ νευράδα καλοῦσι, θάμνος ἐστὶ μέγας» : Πλίν.Φ 27,122· ‖ μτγν. τὸ φυτὸν δορύκνιον βλ.λ. : αὐτ.21,179· **2)** νεώτ. τὸ νευρικὸν κύτταρον μετὰ τῶν ἀποφυάδων αὐτοῦ, ἄ. νευρών.
νευρασθένεια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ὀργανικὴ καὶ ψυχικὴ νόσος χαρακτηριζομένη ὑπὸ ἐξασθενώσεως τῶν νευρικῶν δυνάμεων, συνεπαγομένης φαινόμενα κεφαλαλγίας, ἐπαχθοῦς κοπώσεως, διακεκομμένου ὕπνου, εὐσυγκινησίας κ.ἄ.
νευρασθενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ νευρασθενείας, ἄ. νευρασθενικὸς βλ.λ.2).
νευρασθενικός-ή-ό(ν) νεώτ., δημ. κ.θηλ. **-ιά** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευρασθένειαν βλ.λ. : **νευρασθ- ἐκδηλώσεις - συμπτώματα·** **2)** ἐπὶ προσ., ὁ πάσχων ἐκ νευρασθενείας, ὁ νευρασθενής· ‖ ἐπίρρ. **-ῶς.**
νευρασθενικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ κατάστασις τοῦ νευρασθενοῦς βλ.λ.
νευρειή (ἡ) μτγν. ποι. τ. τοῦ νευρὰ βλ.λ.1) : Θεόκρ. 25,213 **στρεπτῇ ἐπέλασσα κορώνῃ νευρειήν.**
νευρείλημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἀνατ. λεπτότατος σωλὴν περιβάλλων τὴν νευρικὴν ἶνα καὶ κατὰ διαστήματα δακτυλιοειδῶς ἐμπτυσσόμενος περὶ τὸν νευρίτην, διακόπτων οὕτω τὴν συνέχειαν τοῦ μυελώδους ἐλύτρου.
νευρειληματικός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. **ὁ ἀνήκων** ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νευρείλημα βλ.λ.

νευρειληματῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ νευρειλήματος βλ.λ.
νευρένδετος-ον μτγν. ὁ ἔχων ἐπ' αὐτοῦ τεταμένας νευράς, χορδάς : Μαν.5,163 **κιθάρη νευρέν-**.
νευρεξαγωγή (ἡ) νεώτ. ὀδοντιατρ. ἐξαίρεσις τοῦ πολφοῦ τῶν ὀδόντων.
νευρεξαγωγός (ἡ) νεώτ. ὀδοντιατρ. εἰδικὴ βελόνη ἐν χρ. πρὸς νευρεξαγωγὴν βλ.λ.
νευρεπέντατος-ον ὁ ἐντεταμένος διὰ νευρῶν : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.31 (πιθ.).
νευρή (ἡ) ἰων. τ. τοῦ νευρὰ βλ.λ.
νευρῆφι(ν) ἐπ. τ. γενικ. κ. δοτ. ἐν. τοῦ νευρὰ βλ.λ.
νευριάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)νευρίασα κ. (ἐ)νεύριασα, παθ. ἀόρ. (ἐ)νευριάστηκα, μτχ παθ. παρακ. νευριασμένος, προκαλῶ εἴς τινα νευρικὸν παροξυσμόν, ἐρεθίζω : **μὲ νεύριασαν οἱ ἀνοησίες του, - τὸν νευριάζουν τὰ παιδιὰ μὲ τὶς φωνές τους**· ὁμ κ. παθ.· **2)** ἀμτβ. ἐκνευρίζομαι, ἐρεθίζομαι, θυμώνω : νευριάζω **σὰν τὸν ἀκούω νὰ μιλῇ,- τὸν βρῆκα** νευριασμένο **καὶ δὲν τοῦ μίλησα.**
νεύριασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ἡ κατάστασις τοῦ νευριάζω βλ.λ., ἐκνευρισμός.
νευριαστικός-ή-ό δημ. ὁ προκαλῶν ἐκνευρισμόν, ἐκνευριστικός : **νευριαστικὸ παιγνίδι.**
νευρίζω μτγν. νευρῶ, ἐνισχύω. Διον.'Αλ.1593Α.
νευρικά ἐπίρρ δημ. κατὰ τρόπον νευρικόν, ὀξύθυμον, εὐερέθιστον, ἁρμόζοντα εἰς νευρικούς· **μιλάει - φέρνεται νευρικά.**
νευρικός ή-ό(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. δημ. κ. -ιά ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ νεῦρα : **νευρικὸν σύστημα** (τὸ σύνολον τῶν νεύρων τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ζώων), **- νευρικὰ κέντρα** (δέσμη κυττάρων τῶν νεύρων ἐχόντων τὴν αὐτὴν λειτουργίαν), **- νευρικὴ πάθησις - νόσος** (ἡ ὀφειλομένη εἰς ἐξάντλησιν τῶν νευρικῶν δυνάμεων), **- ν- ὑπερδιέγερσις - κρίσις**· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. νευρικά ὡς οὐσ. αἱ παθήσεις τῶν νεύρων : Διοσκ. 1,67, **- ἔχει νευρικά**· **2)** ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων πάθησιν τῶν νεύρων : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.9,11,2 **ἀγαθοὶ δὲ καὶ** (οἱ παραθαλάττιοι τόποι) **νευρικοῖς καὶ ἀρθριτικοῖς,** Γαλ.8,420· ‖ δημ. ὁ ὀξύθυμος, ὁ ἔχων εὐερέθιστα νεῦρα : **ἡ γυναίκα του εἶναι πολὺ νευρικιά**· **3)** μσν. τὸ οὐδ. νευρικόν ὡς οὐσ. π.Βυζ. ἔνδυμα στρατιωτικὸν ἐκ πιλήματος, φερόμενον περὶ τὸ στῆθος ἀντὶ θώρακος: Λεων Σοφ.Τακτ.19,13 **οἱ δὲ μὴ ἔχοντες λωρίκια ἢ κλιβάνια, φορείτωσαν τὰ λεγόμενα νευρικά.**
νευρικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ νευρικοῦ βλ.λ., τὸ εὐερέθιστον, τὸ ὀξύθυμον : **ὡμίλησε μετὰ τόσης νευρικότητος, ὥστε ἀνελύθη εἰς δάκρυα**· ‖ σπασμωδικότης, ἔλλειψις ψυχραιμίας καὶ συνοχῆς, ἀνησυχία ἔν τινι ἐνεργείᾳ ἀτομικῇ ἢ ὁμαδικῇ : **νευρικότης κινήσεων - κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν**· ‖ κ. μτφ. : **αἱ ἐκλογαὶ διεξήχθησαν ἐν ἀτμοσφαίρᾳ νευρικότητος.**
νευρικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ὡς **τὸ** νεῦρον βλ.λ., ὡς **ὁ** τένων : Ρούφ.Νεφρ.Κυστ.7· ‖ κατὰ τρόπον νευρικόν, νευριασμένα : **ὡμίλησε πολὺ ν-.**
νευρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἰσχυρὰ ὀργανικὴ βάσις, δηλητηριώδης, περιεχομένη εἰς τὸ αἷμα καὶ τὰ οὖρα, παραγομένη δὲ κατὰ τὴν σῆψιν τοῦ κρέατος, ὡς καὶ κατ' ἄλλας ζυμώσεις.
νευρινίδιον (τὸ) νεώτ. ἀνατ. ἑκάστη τῶν λεπτοτάτων ἰνῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν ὕφὴν τοῦ πρωτοπλάσματος τοῦ νευρικοῦ κυττάρου.
νεύρινος-η-ον ὁ ἐκ νεύρων πεποιημένος, κατεσκευασμένος : 'Αριστλ ΖΓ 787b,17 **νευρίνη χορδή,** Διόδ.Σ 1,16 **λύραν νευρίνην τρίχορδον**· **2)** ὁ ἐξ ἰνῶν φυτικῶν ἀποτελούμενος : Πλάτ.Πολιτ 279Ε **τὰ μὲν νεύρινα** (περικαλύμματα) **φυτῶν ἐκ γῆς**· ‖ ὁ ἀπὸ ἶνας κατεσκευασμένος : Στράβ.3,3,6 **χρῶνται . νευρίνοις κράνεσσιν.**

νευρίον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ νεῦρον βλ.λ.ΙΙ : 'Ιππ. Μοχλ.1, Γαλ.4,83 **εἶδον . . νευρίον ἐπικείμενον ἔν τινος ἀνατομῇ πιθήκου**· **2)** ὡς ὑποκορ. τοῦ νευρὰ βλ.λ. : 'Αγαθ.ΑΠ 11,352,11 **τὰ νευρία πάντα τέτυκται ἐξ ὄϊος χολάδων.**
νευρίς-ίδος (ἡ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ νευρὰ βλ.λ. : 'Αρκάδ.69,26· **2)** ὀνομασία δηλητηριώδους φυτοῦ : Πλίν.21,31.
νευρίτης (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. ὁ ἄξων τοῦ νευρικοῦ κυττάρου, ἄ. νευράξων.
νευρίτης λίθος (ὁ) εἶδος λίθου ἔχοντος ἰνώδεις διακλαδώσεις (νερά) ὁμοιαζούσας πρὸς νεῦρα : 'Ορφ.Λιθ.748 **Βακχικὰ νευρίτου δῶρα λίθου** (ἐν κώδ.· πιθ. ἀνάγν. νεβρίτης).
νευρῖτις-ιδος νεώτ. ἰατρ. παθολογικὴ ἀλλοίωσις τῆς ὑφῆς τῶν περιφερικῶν νεύρων ἐκδηλουμένη ὑπὸ μορφὴν καταργήσεως τῆς κινητικότητος καὶ τῆς αἰσθητικότητος, ἧς προηγοῦνται ἔντονα φαινόμενα ἄλγους : **τῆς νευρίτιδος αἴτια εἶναι ὁ ἀλκοολισμός, ἡ λέπρα, ὁ διαβήτης κ.ἄ.**
νευριώδης-ους-ες γλωσσ. ἀντὶ νευρώδης βλ.λ.
νευροαρθριτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νευροαρθριτισμὸν βλ.λ. : **νευροαρθριτικὰ φαινόμενα - ἐκδηλώσεις.**
νευροαρθριτισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἀρθριτισμὸς ἐν συνδυασμῷ μετὰ νευροπαθείας, ἰδ. μετὰ νευρασθενείας ἢ ἄ. προκαλῶν νευρασθένειαν.
νευροβάτης (ὁ) μτγν. ὁ ἐπὶ τοῦ νεύρου, ἐπὶ τοῦ σχοινίου βαίνων, ὁ σχοινοβάτης : Ρητόρ. ἐν Κατ.'Αστρλ.Κ 8(4),213, ΕΓουδ.345,52.
νευροβατικός-ή-όν μσν. ὁ εἰς τὸν νευροβάτην βλ.λ. ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος· μ. τὸ θηλ. **νευροβατική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ νευροβάτου, τοῦ σχοινοβάτου : Βλεμμ.Λόγ 20.
νευροβλάστη (ἡ) νεώτ. κύτταρον τοῦ ἀρχεγόνου ἐμβρύου, ἐξ οὗ ὁ νευρὼν σχηματίζεται προϊούσης τῆς διαπλάσεως τοῦ κυήματος.
νευρογλοία (ἡ) νεώτ. ἀνατ. οὐσία τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ ἀποτελοῦσα τὴν βασικὴν ὕλην τῶν ὀργάνων τούτων καὶ χρησιμεύουσα πρὸς στήριξιν τῶν νευρικῶν κυττάρων καὶ ἰνῶν, ὡς καὶ τῶν αἱμοφόρων ἀγγείων.
νευρογλοιακός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευρογλοίαν : **ν- ἱστός.**
νευρογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστημονικὴ περιγραφὴ τῶν νεύρων, τοῦ νευρικοῦ συστήματος.
νευρογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευρογραφίαν βλ.λ.· ἐπίρρ.**-ῶς.**
νευρογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰς τὴν νευρογραφίαν βλ.λ. ἀσχολούμενος ἐπιστήμων.
νευροδερμῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κνησμὸς ἄνευ ἐμφανοῦς ἐσωτερικῆς ἢ ἐξωτερικῆς αἰτίας ἐπερχόμενος, ἐξελισσόμενος δὲ εἰς λειχηνοποίησιν διάχυτον ἢ περίγραπτον, χρονίας πορείας.
νευροειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐν εἴδει νεύρου ‖ τὸ οὐδ. **νευροειδές** ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν λειμώνιον βλ.λ. : Διοσκ.4,16, Πλίν.Φἱ 20,72.
νευροθερμόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς ἐξακρίβωσιν καὶ καταμέτρησιν τῆς θερμότητος τῆς προερχομένης ἐκ τῆς πιέσεως τῶν νεύρων κατὰ τὸ σημεῖον τῆς ἐξόδου αὐτῶν ἐκ τοῦ νωτιαίου σωλῆνος.
νευρόθλαστος-ον (θλῶ) μτγν. ὁ τεθλασμένα τὰ νεῦρα ἔχων : Γαλ.13,576 **τοὺς τεθλασμένους τὰ νεῦρα . . νευροτρώτους ἐφθάκασι καλεῖν, οὐ** νευροθλάστους, 'Ορειβ.ἀπ.88.
νευροκαβαλλίκεμα (τὸ) δημ. ἡ μεταιόπισις ἢ ἀναδίπλωσις τῶν μυῶν ἢ τῶν τενόντων, διάστρεμμα τῶν ἀρθρώσεων· **2)** φλεγμονὴ ἢ ῥῆξις τοῦ τένοντος.
νευρόκαυλος (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων νευρώδη, ἰνώδη καυλόν : Θεόφρ.Φἱ 7,2,8.

νευροκερατίνη (ἡ) νεώτ. ἀνατομ. οὐσία τοῦ μυελώδους ἐλύτρου τοῦ περιβάλλοντος τὴν νευρικὴν ἶνα.
νευροκοίλιος-ον ἐσφ. ἀνάγν. π. Ἱππ.Τοπ.Ἀνθρ.5 (πιθ. εὐρυκοίλιος).
νευροκοπῶ-έω μτγν. κόπτω τὰ νεῦρα, τοὺς τένοντας : ΠΔ Γέν.49,6 **καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦρον,** Πάπ., Πολύβ.31,2,11 **τοὺς ἐλέφαντας ἐνευροκόπησαν,** Διόδ.Σ 3,25 **νευροκοπεῖ τὴν δεξιὰν ἰγνύν,** Γαλ.4,83 **ἐνευροκόπησάς με τὸν ταλαίπωρον'** κ. παθ. : Διόδ.Σ 3,26.
νευροκράνιον (τὸ) νεώτ. ἀνατομ. τὸ κυρίως κρανίον, ὡς περιέχον τὸ σπουδαιότερον ὄργανον τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος,τὸνἐγκέφαλον.
νευρολάλος-ον μτγν. ποι. ὁ διὰ νευρᾶς, ὁ ὡς νευρὰ λαλῶν, ἠχῶν : ΑΠ 9,410 **νευρολάλος χορδή.**
νευρολογία (ἡ) νεώτ. ὁ κλάδος τῆς ἰατρικῆς ὁ ἐρευνῶν τὰς παθήσεις τοῦ νευρικοῦ συστήματος.
νευρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευρολογίαν : **νευρολογικαὶ μελέται - παρατηρήσεις - στατιστικαί, - νευρολογικὴ κλινική** (ἐν ᾗ νοσηλεύονται νευροπαθεῖς).
νευρολόγος (ὁ) νεώτ. ἰατρὸς εἰδικῶς περὶ τὴν θεραπείαν τῶν νεύρων ἀσχολούμενος.
νευρομῆτραι (αἱ) αἱ φόαι βλ.λ. : Κλέαρχ.72 **σάρκες μυῶται .. ἃς οἱ μὲν φόας, οἱ δὲ ἀλώπεκας, οἱ δὲ νευρομήτρας καλοῦσι,** Ῥοῦφ.Ὀνομ.189.
νευρομυελῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ μυελώδους περιβλήματος τῶν νευρικῶν ἰνῶν, προκαλοῦσα ἰδιάζουσαν μορφὴν νευρίτιδος.
νεῦρο(ν) (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἄκρα τοῦ μυός, δι' ἧς οὗτος προσκολλᾶται εἰς τὸ ὀστοῦν, ὁ τένων' π. Ὅμ. ἅπαξ κτ. πληθ. ἐπὶ τῶν τενόντων τῶν ποδῶν : Ἰλ.Π 316 **περὶ δ' ἔγχος αἰχμῇ νεῦρα διεσχίσθη,** Ἱππ.Ἄρθρ.11, Πλάτ.Φαίδ.98C **τὰ νεῦρα οἷα ἐπιτείνεσθαι καὶ ἀνίεσθαι,** αὐτ.Τίμ. 82C, Ἀριστλ.ΖΙ 515a,27, Πλούτ.Ἠθ.652D **ἔντασις τῶν περὶ τοῖς ἄκροις νεύρων καὶ ἀπονάρκωσις'** **2**) νεῦρον ἔναιμον ἡ φλέψ : Ἱππ.Ὑγρ.2, Ῥοῦφ. Ὀνομ.208· **3**) μτγν. κ. νεώτ. ἑκάστη τῶν ἐκ τοῦ ἐγκεφαλονωτιαίου ἄξονος ἐκπορευομένων χορδῶν τοῦ νευρικοῦ συστήματος, τῶν χρησιμευουσῶν ὡς ἀγωγῶν τῶν αἰσθημάτων ἢ τῆς κινήσεως, συνήθ. κτ. πληθ. : Ἐρασίστρ.π.Γαλ.5,602, Ῥοῦφ.Ὀνομ.211 **νεῦρα πρακτικά, αἰσθητικά,** Ἀλέξ.Ἀφρ.1,71 **νεῦρον ἀκουστικόν'** || δημ. φρ. **ἔχω (-εις, -ει) τὰ νεῦρά μου (σου, του)** ἢ **εἶμαι στὰ νεῦρά μου** διατελῶ ἐν νευρικῇ ταραχῇ' || ὁμ. **μοῦ δίνει στὰ νεῦρα** μὲ ἐκνευρίζει καθ' ὑπερβολήν' **4**) ἐν μτφ. ἐνν. οὐσιῶδες στοιχεῖον πράγματός τινος ἢ καταστάσεως : Αἰσχίν.3,166 ὑποτέτμηται **τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων,** Πλάτ.Πολ.411B **ἕως ἂν ἐκτέμῃ** (τὸν θυμὸν) **ὥσπερ νεῦρα ἐκ τῆς ψυχῆς'** || ὁμ. μτφ. κράτος, ἐπιβολή : Δημ.432 **οὐδὲν ἔστ' ὄφελος πόλεως, ἥτις μὴ νεῦρα ἐπὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἔχει** (ἥτις δὲν λαμβάνει δραστικὰ μέτρα)' || κ. δημ. ἐν φρ. **εἶναι ὅλος νεῦρα** (πλήρης ζωτικότητος καὶ δυνάμεως)' **5**) ὁμ. μτφ. μέσον, δι' οὗ κινεῖταί τι, δι' οὗ ἐκτελεῖ τὴν δι' ἣν προώρισται λειτουργίαν, στοιχεῖον ἀπαραίτητον : Ἀριστφ.Βάτρ. 862 **τἄπη, τὰ μέλη, τὰ νεῦρα τῆς τραγῳδίας'** οὕτω κ. νεώτ. κ. δημ.: **τὰ χρήματα εἶναι τὰ νεῦρα τοῦ ἐμπορίου - τῆς κατασκοπείας'** **6**) ἡ ἴς τῶν φυτῶν : Πλάτ.Πολιτ.280C **ὁπόσα φυτῶν νεῦρα κατὰ λόγον εἴπωμεν'** **7**) συνεκδ. χορδή, νευρά, κόρντα : Ἰλ.Δ 122 **ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια** (ἐπὶ τῆς νευρᾶς τοῦ τόξου), αὐτ.Δ 151, Ἡσίοδ.Ἔργ.542 **δέρματα συρράπτειν νεύρῳ βοός,** Ἀχιλλ.Τάτ.3,8 **νεῦρον τόξου'** || εἰδ. ἡ χορδὴ τῆς σφενδόνης : Ξεν.Ἀν.3,4,17 **εὑρίσκετο καὶ νεῦρα πολλὰ ἐν ταῖς κώμαις,** Κόϊντ.11,112· || κ. ἡ χορδὴ τῆς λύρας : ΑΠ 9,584,9,Λουκ.Ἐνάλ.Δ 1,4 **ζυγώσας δὲ αὐτὰ καὶ ἐνάψας τὰ νεῦρα'** **8**) τὸ πέος βλ.λ. : Πλάτ.Κωμ.173,19 **οὐκ ἐθέλει νεύρων περιήρανος εἶναι,** Γαλ.8,422· || δημ. κτ. ἑν.' **9**) νεώτ. ναυτ. **νεῦρον τῆς κεραίας** σιδηρᾶ ῥάβδος τεταμένη κατὰ μῆκος τῆς ἐπιφανείας τῶν μειζόνων κεραιῶν ἱστιοφόρου, χρησιμεύουσα δὲ πρὸς σειροδέτησιν τοῦ ἱστίου· || ὁμ. **νεῦρον συσπάστου** ὁ εἷς τῶν τροχίλων τοῦ συσπάστου.
νευρόνοσος-ον μτγν. ὁ νοσῶν, ὁ πάσχων τὰ νεῦρα : Μον.4,501 **νευρονόσους ποδαργούς.**
νευροπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. γενικὴ ὀνομασία διαφόρων νευροψυχικῶν διαταραχῶν, ἐκδηλουμένων ἰδίως ὑπὸ μορφὴν ἐμμόνων ἰδεῶν καὶ φόβων.
νευροπαθής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ νευροψυχικῶν διαταραχῶν : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.47 **καὶ τὴν κατέλαβε κάτι σπασμῶδες καὶ νευροπαθές.**
νευροπαθητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νευροπαθεῖς ἢ τὴν νευροπάθειαν : νευροπαθῆ **φαινόμενα - ἐκδηλώσεις.**
νευροπαθολογία (ἡ) νεώτ. ἡ σπουδή, ἡ μελέτη τῶν παθήσεων τοῦ νευρικοῦ συστήματος.
νευροπαθολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευροπαθολογίαν βλ.λ. : νευροπαθολογικαὶ **ἔρευναι - μελέται.**
νευρόπαχυς-υ ὁ ἔχων παχὺ καὶ νευρῶδες περίβλημα, ἐπὶ τῶν φλεβῶν : Ἱππ.Ὀστ.15.
νευροπίλημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἀνατομ. πυκνὸν δίκτυον νευρινιδίων ἁπαντῶν ἐντὸς τῆς φαιᾶς οὐσίας τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος.
νευροπλεκής-οῦς-ές μτγν. ὁ διὰ νεύρων, διὰ χορδῶν πεπλεγμένος : ΑΠ 6,107 **νευροπλεκεῖς τε κνωδάλων ἐπισφύρους ὠκεῖς ποδίστρας.**
νευροπληξία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀπότομος νευρικὴ ἐξάντλησις ἢ καταπληξία ἐκδηλουμένη διὰ τελείας μυϊκῆς ἐκλύσεως, ὠχρότητος, διανοητικοῦ συσκοτισμοῦ κλπ., ἐπισκήπτουσα εἴτε μετὰ σοβαρὰν κάκωσιν ἢ βλάβην τῶν ἱστῶν ἢ μετὰ διάσεισιν ἐγκεφαλικήν, εἴτε μετὰ σφοδρὰν συγκίνησιν.
νευροποιητικός-ή-όν μτγν. ὁ ποιῶν νεῦρα : Γαλ.Φυσ.Δυν.1,6.
νευρόπορος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. τὸ ἄνοιγμα τοῦ ἀρχεγόνου μυελικοῦ σωλῆνος τοῦ σχηματιζομένου παρὰ τῷ ἐμβρύῳ ἐκ τῆς συγκλείσεως τῶν χειλέων τῆς μυελικῆς πλακός.
νευρόπτερα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. τάξις ἐντόμων ἐκ τῶν πτερυγογενῶν.
νευρορραφή (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ῥαφὴ δύο τμημάτων νευρικοῦ τινος στελέχους, τμηθέντος ἐκ τραύματος ἢ ἄλλως.
νευρορραφία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ νεύρων ῥαφή, τὸ ἔργον τοῦ σκυτέως, ἐμβαλλωματῆ : Γαλ.Θρασ.5.
νευρορραφικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἁρμόζων εἰς τὸν **νευρορράφον,** τὸν σκυτοτόμον : Πολυδ.7,154.
νευρορράφος (ὁ) ὁ ῥάπτων διὰ κλωστῆς νευρίνης, ἤτοι τραχείας καὶ ἀνθεκτικῆς, δθ. εἰδ. ὁ ἐπιδιορθωτὴς ὑποδημάτων : Ἀριστφ.Ἱππ.739 **καὶ νευρορράφοις καὶ σκυτοτόμοις καὶ βυρσοπώλαισιν δίδως,** Πλάτ.Πολ.421Α· **2**) ὁ κατασκευαστὴς χορδῶν λύρας : Λυκοῦργ.ἀπ.100.
νευρορραφῶ-έω εἶμαι νευρορράφος βλ.λ., μπαλώνω παπούτσια : Ξεν.ΚΠ 8,2,5 **ἔστι δ' ἔνθα ὑπόδημα ὁ μὲν νευρορραφῶν μόνον τρέφεται,** Πλάτ.Εὐθ.294Β **ἢ καὶ νευρορραφεῖν δυνατόν ἐστι;**
νευροσιδηροῦς-ᾶ-οῦν μτγν. ὁ οἱονεὶ σιδηρᾶ, ὁ λίαν ἰσχυρὰ νεῦρα ἔχων : Ἰω.Χρυσ.1,1083,6 **ἔγνων ὅτι σκληρός, νευροσιδηροῦς ὁ τράχηλός σου.**
νευροσπαδής-οῦς-ές (νεῦρον, σπῶ) ὁ μὲ τὴν νευράν, τὴν χορδὴν τετσμένην : Σοφ.Φιλ.290 **νευροσπαδὴς ἄτρακτος** (Σουίδ. «ὃν ἀφίησί τις τῇ νευρᾷ ἐπισπώμενος αὐτόν») (τὸ ἕτοιμον πρὸς ῥῖφιν βέλος).

νευρόσπασμα-ατος (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ διὰ νεύρων, διὰ χορδῶν κινούμενον, νευρόσπαστον : ΕΜ 454,17, Φώτ. ἐν λ. θραύματα· **2)** νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ ἀνθρ., ὁ στερούμενος ἰδίας βουλήσεως, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἐνεργήσῃ εἰμὴ ὑπὸ τὴν ἐπιβολὴν ἢ τὴν ὑποκίνησιν ἄλλου.

νευροσπάστης (ὁ) ὁ διὰ χορδῶν, διὰ νεύρων κινῶν τὰς πλαγγόνας, τὰ ἀνδρείκελα, τὰ νευρόσπαστα : Ἀριστλ.Κόσ.398b,16 **οἱ νευροσπάσται μίαν μήρινθον ἐπισπασάμενοι ποιοῦσι καὶ αὐχένα κινεῖσθαι,** Ἀθήν.1,19E **Ἀθηναῖοι Ποθεινῷ τῷ νευροσπάστῃ τὴν σκηνὴν ἔδωκαν.**

νευροσπαστία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ νεύρων, διὰ χορδῶν κίνησις, ὅθ. ἡ σπασμωδικὴ κίνησις· κ.μτφ. : Μᾶρκ.Αὐρ.6,28 **θάνατος ἀνάπαυλα αἰσθητικῆς ἀντιτυπίας καὶ ὁρμητικῆς νευροσπαστίας,** αὐτ.7,29.

νευροσπαστική (ἡ) μσν. ἡ τέχνη τοῦ νευροσπάστου, τοῦ κινοῦντος τὰς πλαγγόνας : Εὐστ. Ἰλ.457,36 **τέχνη δὲ . . ἡ νευροσπαστική.**

νευρόσπαστος-ο(ν) (νεῦρον, σπῶ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ νεύρων, διὰ χορδῶν κινούμενος : Ἡρ.2,48 **ἄλλα σφι ἐστὶ ἐξευρημένα ὅσον τε πηχυαῖα ἀγάλματα νευρόσπαστα·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ., τὸ οὐδ. **νευρόσπαστο(ν)** ὡς οὐσ. πλαγγών, ἀνδρείκελον κινούμενον διὰ χορδῶν, διὰ νημάτων : Ξεν.Συμπ.4,55 **οὗτοι γὰρ τὰ ἐμὰ νευρόσπαστα θεώμενοι τρέφουσί με,** Λουκ.Συρ.16· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. νευρόσπασμα βλ.λ.2).

νευροσπαστῶ-έω μτγν. διὰ χορδῶν, διὰ νημάτων θέτω εἰς κίνησίν τι : Διόδ.Σ 34,34 **ἐπετήδευσε δὲ καὶ νευροσπαστεῖν καὶ δι' αὐτοῦ κινεῖν ζῷα πενταπήχη κατάργυρα·** κ. παθ. : Μᾶρκ.Αὐρ.7,3 **σιγιλλάρια νευροσπαστούμενα·** **2)** κ. μτφ. σπασμωδικῶς κινῶ, χρῶμαί τινι ὡς νευροσπάστῳ : Πορφ.π.Στοβ.2,8,40 **ἡ φαντασία σύρει ἡμᾶς καὶ νευροσπαστεῖ πρὸς αὐτήν·** κ. παθ. : Μᾶρκ.Αὐρ.6,16 **πρὸς ὁρμὴν νευροσπαστεῖσθαι,** Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.6,245A **δίκην ἀψύχων κινεῖσθαι ἡμᾶς . . ὑπό τινος ἔξωθεν δυνάμεως νευροσπαστουμένους·** **3)** τὸ παθ. ἐν εἰδ. ἐνν. συλλαμβάνομαι διὰ βρόχων, διὰ σχοινίων : Ἀθήν. 9,391A καὶ **τὰ ζῷα βλέποντα εἰς τὸν ὀρχούμενον, νευροσπαστεῖται.**

νευροστρόφος (ὁ) μτγν. ὁ συσφίγγων τὰς νευράς, τὰς χορδὰς μουσικοῦ ὀργάνου : Πορφ.Ἐμβρ.12,1.

νευροσύμφορος-ον μτγν. ὁ ἐπιφέρων πάθος, βλάβην εἰς τὰ νεῦρα : ΨΧρυσ.7,498,8 **ὀργὴν νευροσύμφορον τίκτει ἡ πορνεία καὶ μοιχεία.**

νευροσωμάτιον (τὸ) νεώτ. ἀνατομ. ἕκαστον τῶν τελικῶν νευρικῶν, ἰδίας φύσεως κυττάρων ἀφθόνων ἐν τῷ δέρματι τῶν ἔξω γεννητικῶν ὀργάνων.

νευροτενής-οῦς-ές μτγν. ὁ διὰ νεύρων, διὰ χορδῶν ἐντεταμένος, τεντωμένος : Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 6,109 **παγὶς νευροτενής** (ἐκ χορδῶν κατεσκευασμένη).

νευροτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ πρὸς θεραπευτικὸν σκοπὸν ἐνεργουμένη τομὴ νεύρου τινός.

νευροτόμος-ον μτγν. ὁ τὰ νεῦρα, τοὺς τένοντας ἀποκόπτων : Μαν.5,221 **μοῖραν νευροτόμῳ ἐσφιγμένου ἄκρᾳ σιδήρου.**

νευροτομῶ-έω μτγν. ἀποκόπτω τὰ νεῦρα, τέμνω τοὺς τένοντας, ἐν χρ. μ. τὸ παθ. : Ἀγαθιν.π. Ὀρειβ.10,7,9 **τοῖς τόνοις οἷον νευροτομεῖσθαι.**

νευρότονον (τὸ) μτγν. εἶδός τι δεσμοῦ διὰ νεύρων ἐν τῇ μηχανικῇ : Ἥρων Βελοπ.83,4 (ἐσφ.γρ.).

νευροτοξίνη (ἡ) νεώτ. ὀργανικὸν δηλητήριον τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἀποτελοῦν τὴν κυρίαν τοξικὴν οὐσίαν τοῦ ἰοῦ τῶν ἰοβόλων ὄφεων.

νευρότριχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν **μυωξιδῶν** ἐντομοφάγων.

νευροτροπισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. τὸ φαινόμενον, καθ' ὃ οὐσίαι τινὲς τοξικαὶ ἢ λοιμώδεις προσβάλλουσιν ἰδιαιτέρως τὸ νευρικὸν σύστημα.

νευρότροπος-ον νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα νὰ προσβάλλῃ τὸ νευρικὸν σύστημα, ἐπὶ ἰῶν.

νευρότρωτος-ον μτγν. ὁ τετρωμένος εἰς τὰ νεῦρα ἢ τοὺς τένοντας : Διοσκ.1,58, Γαλ.13,563, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,50.

νευροφωνία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νεύρωσις, καθ' ἣν ὁ πάσχων ἐκβάλλει ὀξεῖαν καὶ σπασμώδη φωνήν, προσομοίαν μὲ κρωγμὸν ἢ βέλασμα ἢ μιαούρισμα.

νευροχαρής-οῦς-ές μτγν. ὁ τερπόμενος εἰς τὴν νευρὰν τοῦ τόξου ἢ εἰς τὴν χορδὴν λύρας, ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : ΑΠ 9,525,14 (ἐπιθ. ἀντὶ νεβροχαρῆ).

νευροχονδρώδης-ους-ες μτγν. ὁ ἔχων νεῦρα καὶ χόνδρους : Γαλ.Χρ.Μορ.6,19 **νευροχονδρῶδες σῶμα,** πρβλ. αὐτ.2,619.

νευροψυχικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὰ νεῦρα καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : **νευροψυχικὸς τόνος** (ὁ ἐν ἑκάστῳ ἀτόμῳ ἰδιάζων τρόπος συναισθηματικῆς ἀντιδράσεως εἰς τὰς ἐντυπώσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου).

νευρῶ-όω, δημ. **νευρώνω** νεῦρα παρέχω τινί, ἐνισχύω, ἐνδυναμώνω τινά : Φίλ.2,48 **τοῦ πάθους ἰσχὺν ἐπιδιδόντος, ὃ καὶ τοὺς ἀσθενεστάτους εἴωθε νευροῦν·** κ. παθ. : Ἀλκίφρ.3,49 **σῶμα νεότητι καὶ ἀκμῇ νευρούμενον,** Μωραΐτ.1,162 **σὰν νὰ ἐνευρώθησαν αἱ χεῖρές του·** **2)** παθ. **νευροῦμαι** φέρω πολλὰ νεῦρα : Γαλ.8,236, αὐτ.Χρ. Μορ.9,15· **3) νενεύρωται** ἐπὶ αἰσχρ. σημ. ἔχει τὸ ἢ εἶναι τὸ νεῦρον βλ.λ.7) ἐντεταμένον· κ. μτφ. : Ἀριστφ.Λυσ.1078 **νενεύρωται ἥδε συμφορά** (ἔχει φθάσει εἰς κρισιμώτατον σημεῖον).

νευρώδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ νευροειδής, ὅμοιος νεύρῳ, πλήρης νεύρων, ἰσχυρός : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.22 (συγκρ.), αὐτ.Ἄρθρ.30 **νευρώδεις τένοντες,** Πλάτ.Τίμ.75B **νευρώδη κεφαλήν,** Ἀριστλ.Ζ1 497a,14 **φλὲψ κοίλη καὶ νευρώδης,** Θεόφρ.Κόπ.3 **νευρωδέστατα μέρη,** Διόδ.Σ 2,55 **παραπλησίως τοῖς νευρώδεσι τόποις,** Ἀρετ. Χρον.Παθ.2,3 **ὀχετοὶ νευρώδεις,** Πρόδρ.1,340 **λαπάραν τραγανόδεχτον τὴν ἄντικρυς νευρώδη·** ‖ μυώδης, ἰσχυρός, δυνατός : Δικαίαρχ.Ἱστ.ἀπ. 10M· ‖ νεώτ. μτφ. λίαν ἔντονος, ζωηρός : **νευρώδης ἀγόρευσις·** ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **νευρῶδες** μέρος ἔχον πολλὰ νεῦρα : Γαλ.1,320, Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.6,27,3, Ὀρειβ.5,29,7· **2)** ὁμ. τὸ οὐδ. **νευρῶδες** τὸ νευρικὸν σύστημα : Γαλ.19,533.

νευρώεις-εσσα-εν νευρώδης βλ.λ.· Ἡσ. «**νευρῶεν**, δυνάμενον, ἐνισχῦον».

νεύρωμα-ατος (τὸ) πάπ. κ. νεώτ. ὁ τένων, τὸ νεῦρον : Πάπ. **ὁ δεῖνα οὐλὴ νευρώ(ματι) ἀριστεροῦ ποδός·** **2)** νεώτ. ἰατρ. πρωτοπαθὲς νεόπλασμα τοῦ περιφερικοῦ νευρικοῦ συστήματος, ὄγκος ἀναπτυσσόμενος ἐπὶ τῶν νεύρων.

νευρών-ῶνος (ὁ) νεώτ. ἀνατ. νευρικὴ μονὰς μετὰ τῶν ἀποφυάδων αὐτῆς, ἄ. νευράς.

νευρώνω δημ. νευρῶ βλ.λ.2), νευριάζω βλ.λ.

νεύρωσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἐνίσχυσις : Πισίδ.Γ'Ἑξαήμ.1337· **2)** νεώτ. ἰατρ. διαταραχὴ τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἄνευ φανερᾶς ἀλλοιώσεως τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος· ‖ βοταν. διάταξις τῶν νευρικῶν ἰνῶν ἐν τῷ φύλλῳ.

νευρωτικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ φαρμάκων, ὁ ἔχων εἰδ. ἐνέργειαν ἐπὶ τῶν νεύρων, ὁ ἐπιδρῶν ἐπ' αὐτῶν· ‖ ὁ προκαλῶν νεύρωσιν· **2)** ὁ πάσχων ἐκ νευρώσεως, νευροπαθής.

νεῦσις-εως (ἡ) (1) (νεύω) κ. νεώτ. κλίσις, τάσις, ῥοπὴ πρὸς τὸ κέντρον ἢ ἐκ τοῦ κέντρου, ἐπὶ φυσικῶν δυνάμεων : Τίμ.Λοκρ.100D· **2)** ἡ ἐνέργεια τοῦ νεύω, ἡ πρὸς τὰ πρόσω κλίσις, ἰδ. τῆς κεφαλῆς, γνέψιμο : Μηναῖ.11,11 Ὄρθρ.Ὠδ.1 **ταῖς ἀνενδότοις νεύσεσι πρὸς τὸν θεὸν ἐκδημῶν·** **3)** ἡ πρὸς τὰ κάτω ῥοπή, τάσις, βαρύτης : Πλούτ.Ἠθ.1122C **ῥοπῆς ἐν τῷ ἡγεμονικῷ καὶ νεύ-**

σεως γενομένης, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,131 **πρὸς γῆν τὴν νεῦσιν ἔχειν·** **4**) γεν. κλίσις, ροπή : Πλωτῖν.1,1,12· **5**) ἐν τῇ νεοπλατωνικῇ φιλοσοφίᾳ, ἡ τάσις πρὸς τὴν ὕπαρξιν, ἰδ. ἐπὶ τῆς ψυχῆς : Πλωτῖν.1,107,13 **αἰσχρὰν ψυχὴν λέγοντες μείξει καὶ κράσει καὶ νεύσει τῇ πρὸς σῶμα καὶ ὕλην ὀρθῶς ἂν λέγοιμεν,** Ἰουλ.Λόγ.5,166D **ἡ πρὸς τὸ χεῖρον νεῦσις·** **6**) **νεύσεις** (αἱ) τίτλος ἔργου τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Περγαίου, προβλήματα εἰς ἃ δέον νὰ ἀχθῇ εὐθεῖα γραμμὴ μέσῳ σημείου οὕτως, ὥστε νὰ παρεμβληθῇ δοθὲν μῆκος μεταξὺ δύο γραμμῶν ἢ καμπύλων : Πάππ.670,4.

νεῦσις-εως (ἡ) (2) (νέω) τὸ κολύμβημα : Ἀριστλ. ΖΜ 639b,2 **διαφέρει γὰρ πτῆσις καὶ νεῦσις,** αὐτ. 694b,9 **πόδας χρησίμους . . πρὸς τὴν νεῦσιν.**

νεύσομαι κ. **νευσοῦμαι** μέλλ. τοῦ νέω βλ λ.

νευστάζω (νεύω) κλίνω τὴν κεφαλήν : Ἰλ.Υ 162 **νευστάζων κόρυθι βριαρῇ** (ἐπὶ πολεμιστοῦ ἀπειλοῦντος τὸν ἐχθρόν), Ὀδ.Μ 194 **ὀφρύσι νευστάζων** (ποιῶν σημεῖα διὰ τῶν ὀφρύων, κάμνων νεύματα), αὐτ.Σ 240 **ἧσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικώς** (ἐπὶ ἀνθρώπου λιποθυμοῦντος), Θεόκρ.25,260 **νευστάζων κεφαλῇ,** Βίων ἀπ.7,3 **ἐς χθόνα νευστάζοντα·** ‖ ἐπὶ ζώου, χαμηλώνω τὸ κέρατα : Ὀππ.Κυν.2,466 **αἶγα νευστάζων.**

νευστήρ-ῆρος (ὁ) (νέω 1)) Ἡσ. κολυμβητής (κῶδ. νευτήρ, πιθ. ⟨ἀρ⟩νευτήρ).

νευστικός-ή-όν (1) (νέω 1)) ὁ δυνάμενος κολυμβᾶν : Πλάτ.Σοφ.220A **τὸ δ᾿ ἕτερον νευστικοῦ ζῴου πᾶν ἐνυγροθηρικόν,** αὐτ.221E **νευστικοῦ μέρους,** Ἀριστλ.ΖΙ 487b,22 **νευστικὸν μόνον ἐστὶν ἰχθύς,** αὐτ.489b,23 **τῶν δὲ νευστικῶν ὅσα ἄποδα.**

νευστικός-ή-όν (2) (νεύω) μτγν. ὁ νεύων, κλίνων : Φίλ.2,513 **τὸ περὶ τὴν γῆν νευστικόν.**

νευστός-ή-όν (νέω) μτγν. κολυμβάς : Λουκ.Λεξιφ.13 **ἐλαίας νευστάς.**

νεύω (ρίζ. νευ- ἢ νυ-, πρβλ λατ. nu-o, nu-to) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **νεύσω,** μέσ. μέλλ. ὡς ἐνεργ. **νεύσομαι** (ἀλλὰ μ. σύνθ., ἀνα-, κατα-), ἀόρ. **ἔνευσα** (ἐπ. **νεῦσαι**), δημ. **ἔνεφα** (συνηθέστ. **ἔγνεφα**), παρακ. ποι. κ. μτγν. **νένευκα** (ἀττ. μ. σύνθ., προ-, δια-), ὑπερσυντλ. μτγν. **(ὀν-)ενεύκειν,** παθ. μ. μτχ. παρακ. μτγν. **νενευμένος,** ποιοῦμαι ἢ ἔχω κλίσιν πρός τι μέρος, εἰδ. κλίνω τὴν κεφαλὴν ἢ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τὰ χείλη ἢ τὴν χεῖρα, γνέφω, κάνω νόημα ὅτι συναινῶ εἴς τι, ἀποδέχομαι, ἐγκρίνω, ἐπιτρέπω τι, ἢ ἀντιθ. ὅτι ἀρνοῦμαι, ἀπαγορεύω, δὲν ἐπιτρέπω, δὲν στέργω τι, ἢ κ. ἁπλῶς πρὸς συνεννόησιν περί τινος πραγμ. : Ἰλ.Ι 223 **νεῦσε Αἴας Φοίνικι,** Ὁμ.Ὕμν.7,9 **νεῦσαν ἐς ἀλλήλους,** Ἀλεξ. 9) **ὅρκος βέβαιός ἐστιν ἂν νεύσω μόνον,** Πρόδρ. 1,31 **καὶ νεύσῃς μόνον κατ᾿ αὐτῶν μόνῳ τῷ νεύματί σου,** Παπαδ.Χρ.Μηλ.73 **νεύσας πρὸς τὴν σύζυγόν του, - τοῦ ἔνεφε νὰ κρυφτῇ - νὰ φύγῃ·** ὁμ. μτ. προσδ. κτ. δοτ. : Ὀδ.Π 283 **νεύσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ,** Ἐζεκ.Ἐξ.73 **δεξιᾷ δέ** μοι **ἔνευσε** (μοῦ ἔγνεφε μὲ τὸ δεξί του χέρι), **- μοὶ ἔνευσε διὰ τοῦ βλέμματος ν᾿ ἀπομακρυνθῶ - νὰ σιωπήσω·** ‖ συναινῶ, συγκατατίθεμαι : Πίνδ.Ι 8(7),100 **ἐπὶ γλεφάροις νεῦσαν ἀθανάτοισιν,** αὐτ.Π 1,186 **νεῦσον, Κρονίων,** Σοφ.Φιλ.484 **νεῦσον, τέκνον, πείσθητι·** **2**) μτ. ἀπαρφ. κ. δοτ. προσ. (ἐνίοτε παραλειπ. ὡς εὐνοήτου ἐκ τῶν συμφραζομένων) προστάσσω τινά, παραγγέλλω εἴς τινα διὰ νεύματος, διὸ χειρονομίας νὰ πράξῃ τι : Εὐρ.Ἑκ.545 **νεανίαις ἔνευσε παρθένον λαβεῖν,** ΚΔ Πραξ.24,10 **νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν·** ‖ διατάσσω, καθορίζω, κάμνω ὥστε νὰ . . : Κριναγ. ἐν ΑΠ 6,244 **ὠδῖνας νεύσαιτ᾿ Ἀντωνίῃ ἵλααι** (θεοὶ) **ἐλθεῖν πρηείας·** ‖ μτ. ἀπαρφ. κ. αἰτ. προσ. ὑπισχνοῦμαι, βεβαιῶ : Ἰλ.Θ 246 **νεῦσε δὲ οἱ λαὸν σάον ἔμμεναι οὐδ᾿ ἀπολέσθαι·** ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. πράγμ. : Σοφ.ΟΚ 248 **νεύσατε τὰν ἀδόκητον χάριν·** **3**) ἐν τῇ ἀρχικῇ γεν. σημ. κλίνω, κύπτω πρὸς τὰ ἐμπρός, προσκλίνω, σκύβω, γέρνω κατὰ μπρός, ἐπὶ πολεμιστῶν : Ἰλ.Ν 133 **νευόντων ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·** ‖ ὁμ. ἐπὶ περικεφαλαίας : Ἰλ.Γ 37 **δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·** ‖ ὁμ. ἐπὶ σταχύων σίτου : Ἡσίοδ. Ἔργ.473 **ὧδέ κεν ἁδροσύνῃ στάχυες νεύοιεν ἔραζε·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ἄ. πραγμ. : Ἡρ.2,48 **νεῦον τὸ αἰδοῖον,** Ἀριστφ.Σφ.1110 **νεύοντος εἰς τὴν γῆν,** πρβλ.Θεόκρ.22,90· ‖ γεν. ἐπὶ προσ. μτ. αἰτ. κύπτω, σκύβω : Ὀδ.Σ 237 **οὕτω νῦν μνηστῆρες . . νεύοιεν κεφαλὰς δεδμημένοι,** Σοφ.Ἀντ.270 **ἐς πέδον κάρα νεῦσαι φόβῳ προύτρεψεν·** **4**) κλίνω, σχηματίζω κλίσιν : Θουκ.4,100 **ἀπὸ τῆς κεραίας σιδηροῦν ἐς αὐτὸν νεῦον καθεῖτο·** ‖ κ. παθ. μ. ἐν τῇ μτχ. τοῦ παρακ. : Τεῦκρ.Βαβ εἰς Κατ. Ἀστρλ.Κ 7,202 **νενευμένος** (κεκλιμένος)· ‖ τείνω, ρέπω : Πλάτ.Νόμ.945D **εἰς ταὐτὸν νεύουσαι** (τείνουσαι πρὸς τὸ αὐτὸ σημεῖον)· ‖ ἐπὶ χωρῶν, κλίνω, βλέπω, εἶμαι ἐστραμμένος : Πολύβ.1,42,6 **νεύει δ᾿ εἰς χειμερινὸς δύσεις,** αὐτ.1,73,5 **τοῦ πρὸς τὸ πέλαγος νεύοντος μέρους·** κ. γεν. : Πολύβ 1,26 12 **ταῖς πρῴραις ἔξω νεύοντα τὰ σκάφη·** ‖ ὁμ. ἐπὶ κτιρίων, βλέπω : Πάπ. **οἰκία νεύουσα ἐπὶ νότον,** αὐτ. **οἶκον νεύοντα ἐπ᾿ ἀπηλιώτην·** ‖ **μηδαμοῦ νεύω** εἶμαι ἐν ἰσορροπίᾳ : Πολύβ.6,10,7 **μηδαμοῦ νεύῃ μηδ᾿ ἐπὶ πολὺ καταρρέπῃ μηδὲν αὐτῶν·** **5**) γεωμ. ἐπὶ εὐθειῶν γραμμῶν, κλίνω καὶ συναντῶμαι οὕτως, ὥστε σχηματίζω γωνίαν : Ἀριστλ.Α.Ὑστ.76b,9, Ἀπολλ.Περγ.1,2· **6**) μτφ. ἔχω κλίσιν : Φάλ.78 **νεύειν ἐπὶ χάριν,** Θεόκρ.7,109 **ἄλλως νεύσαις,** Ἀθήν.14,659A **τὸν ἀμαθῆ καὶ πρὸς γαστέρα νενευκότα,** Τραγ.Ἀδέσπ.355 **νεύειν πρὸς θῆλυ·** **7**) ὁμ. μτφ. ἐκπίπτω, παρακμάζω : Εὐρ. ἀπ.153 **ἐκ . . τῶν ποτε λαμπρῶν νεύει βίοτος, νεύει δὲ τύχα·** ‖ ἐν τῇ νεοπλατωνικῇ φιλοσοφίᾳ, ἐκπίπτω εἰς κατωτέραν βαθμίδα : Πλωτῖν. 2,9,4· **8**) Ἡσ. «νεύει· ἐπανέρχεται ἢ μᾶλλον φεύγει».

νέφαλο (τὸ) μσν. δημ. νεφέλη, νέφος, σύννεφον : Ἐρωτόκρ.1,2078 **καὶ νέφαλο στὸν οὐρανὸ θολὸ δὲν ἀπομένει,** Καζ.Ν ΘΚωμ.3,2,3) **σὰ νέφαλο, μοῦ ἐφάνη, κούκλωσέ μας.**

νεφάριος-ον (λατ.) μτγν. κ. νεώτ. ἀθέμιτος, παράνομος : Κῶδ.Ἰουστιν.1,3,45, Ἰουστιν.Νεαρ.89,15· ‖ νεώτ. νομ. μ. ἐπὶ γάμου, ὁ παράνομος.

νεφέλη (ἡ) (νέφος) κ. μσν. κ. νεώτ. νέφος, σύννεφον, ὄγκος νεφῶν (διακρίνεται τῆς λ. ὁμίχλη : Ἀριστλ.Μετ.346b,33), συνήθ. π ποιηταῖς. εἶτα δὲ κ. π. μτγν. πεζογράφοις : Ἰλ.Ο 20 **ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν ἐκρέμω,** αὐτ.Ρ 551, Ὀδ.Μ 74, Ἡσίοδ Θ 745 **ἕστηκεν νεφέλῃς κεκαλυμμένα κυανέῃσι,** Πίνδ.Π 6,11 **ἐριβρόμου νεφέλας στρατός,** Ξεν.Ἀν. 1,8,8 **κονιορτὸς ὥσπερ νεφέλη λευκή,** Πλούτ.Ἠθ. 777E **ὁ Ἰξίων διώκων τὴν Ἥραν ὤλισθεν εἰς τὴν νεφέλην,** ΚΔ Ματθ.17,5 **ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς** (ἀλλὰ συνηθέστ. τ. π. μτγν. πεζογράφοις ἐν χρ. ἡ λ. νέφος), Βί.Ἀλεξ.5744 **οἱ . . βουνοὶ τῶν νεφελῶν ἐπάνω τῶν οὐρανοῦ προσκρέμανται·** **2**) μτφ. : Ἰλ.Υ 417 **νεφέλη δέ μιν ἀμφεκάλυψεν κυανέη** (ἐπὶ τοῦ θανάτου), αὐτ.Ρ 591 **τὸν δ᾿ ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα** (νέφος λύπης, δυσθυμίας, θλίψεως), Σιμων.89 **πολέμου νεφέλη,** Πίνδ.Ν 9,38 **φόνου νεφέλαν,** Σοφ.Τρ.831 **Κενταύρου φονίᾳ νεφέλᾳ** (δηλ. διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Κενταύρου)· ὁμ. ἐπὶ τοῦ ὕπνου : Πίνδ.Π 1,7 **κελαινῶπιν νεφέλαν·** **3**) ἰατρ. τὸ καθίζημα ἐν τοῖς οὔροις : Ἱππ.Προγν.12, Γαλ.6,252· **4**) νεφέλιον βλ.λ.4) : αὐτ.Προρρ.2,20· **5**) νέφος, κηλὶς ἐπὶ κατόπτρου : Ἀριστλ.Ἐνυπν.459b,30· **6**) κτ.πληθ λεπτόν τι δίκτυον διὰ πτηνά : Ἀριστφ.Ὀρν.194 **μὰ νεφέλας, μὰ δίκτυα,** αὐτ.528, Καλλ.Αἴτ.3,1,37,

Γαλ.Χρ.Μορ.1,2, 'Αθήν.1,25D **παγίδας καὶ νεφέλας ἐπὶ ταῖς κίχλαις καὶ πελειάσιν ἱστάντες**, Σάτυρ. 'Επιγρ.ἐν ΑΠ 6,11 **λεπτόμιτον νεφέλην**, Ζώσιμ.αὐτ. 185 **πτηνολέτιν νεφέλην· 7**) ἄλχημ. χλωριοῦχος ὑδράργυρος : ΨΔημόκρ.'Αλχημ.50Β.

νεφεληγερέτᾰ (ὁ) (ἀγείρω) ἐπ. ἀντὶ νεφεληγερέτης ἐν χρ. π. 'Ομ. μ. κτ. ὀνομαστ. κ. ἐν τῇ γενικ. **νεφεληγερέταο**, ἐπὶ τοῦ Διός, ὁ ἀγείρων, συναθροίζων τὰς νεφέλας: 'Ιλ.Α 511 **τὴν δ' οὔ τι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς**· || ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ ἀέρος: 'Εμπ. π. Πλούτ.'Ηθ.683Ε **ἀέρα νεφεληγερέτην**.

νεφεληγερής-έος (ὁ) μτγν. νεφεληγερέτα βλ.λ. : Κόϊντ.4,80 **ῥιπὴ ὀπειρεσίη νεφεληγερέος Ζεφύροιο**.

νεφεληδόν ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν τρόπον τῶν νεφελῶν, ὡς αἱ νεφέλαι, ἤτοι εἰς μέγα πλῆθος : Νόνν.Δ 15,1 **νεφεληδὸν ἐπέρρεον αἴθοπες 'Ινδοί**, αὐτ.Εὐαγγ.'Ιω.3,135 **συμμιγέες νεφεληδὸν ὅλοι σπεύδουσι πολῖται**.

νεφελίζω σχόλ. περιβάλλω διὰ νεφελῶν, καλύπτω μὲ νεφέλας, ἐν τῷ παθ. : Σχόλ.'Ιλ.Ο 153 **φασὶ δὲ οἱ φυσικοὶ τὰ η' σταδίοις ὑπερέχοντα τὴν γῆν νεφελίζεσθαι**.

νεφελίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρθοπυριτικὸν ἅλας τοῦ ἀργιλίου καὶ τοῦ νατρίου, ἄ. ἐλαιόλιθος· || ἐπίθ. **νεφελινικός** ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ἢ ὁ περιέχων νεφελίνην : **νεφελινικὸς βασάλτης** (πέτρωμα οὗ τὰ ὀρυκτολ. συστατικὰ εἶναι νεφελίνης).

νεφέλιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νεφέλη βλ.λ. : 'Αριστλ.Μετ.2,8 **νεφέλιον λεπτὸν φαίνεται**, Θεόφρ. Σημ.11,20· **2**) ἀστρον. νεφελώδης κηλὶς : Πτολ. Μαθ.7,5, Βέττ.Βάλ.110,12· || κ. νεώτ. χημικόν τι στοιχεῖον ἐκ τῶν ἀγνώστων ἐπὶ τῆς γῆς· **3**) κ. νεώτ. τὰ ἐφιστάμενα τοῖς οὔροις, τὸ αἰωρούμενον ἴζημα αὐτῶν : 'Ιππ.Κωακ.571, 'Αλέξ.'Αφρ.Πρ.2,20 **ποιεῖ τὸ νεφέλιον κατὰ μέσον τῶν οὔρων· 4**) νεφελοειδὴς κηλὶς ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ : Διοσκ.2,151, Γαλ.19,534· || Παῦλ.Αἰγ.3,22 **«τὰς ἐπιπολῆς μὲν γινομένας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς οὐλὰς οἱ μὲν αὐτὸ δὴ μόνον οὐλάς, οἱ δὲ νεφέλιον καλοῦσι»**· || ὁμ. νεώτ. ἰατρ. λεπτοτάτη θολερότης τοῦ κερατοειδοῦς τοῦ ὀφθαλμοῦ· **5**) λευκὸν σημεῖον **ἐπὶ τῶν ὀνύχων** : Πολυδ.2,146· **6**) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. **τῶν σαπινδοειδῶν**.

νεφελοβατῶ-έω μσν. κ. νεώτ. βαίνω ἐπὶ τῶν νεφελῶν : 'Ισίδ.Θεσσ.ἐν Mi.Pa.gr.139,129· || νεώτ. μτφ. εἶμαι, εὑρίσκομαι μακρὰν τῆς πραγματικότητος, ἄ. ἀεροβατῶ.

νεφελοειδής-οῦς-ές μτγν.κ.νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς νεφέλην, νεφελώδης : 'Ιππαρχ.25,15 **νεφελοειδὴς ἀστήρ**, Πτολ.Τετράβ.149, Γέμιν.3,4 **νεφελοειδεῖς συστροφαὶ** (ἐπὶ ἀστρικῶν ὁμάδων), - **νεφελοειδεῖς ἀστέρες** (κατηγορία οὐρανίων σωμάτων μεγίστης σπουδαιότητος, ἄ. νεφελώματα ἢ νεφελότητες)· **2**) ὁμ. ἐπὶ οὔρου, σκοτεινόν, νεφελῶδες : 'Ιππ.Διαίτ.17.

νεφελόθεν ἐπίρρ. μσν. ἐκ τῶν νεφελῶν : 'Ιω. 'Αναγν.Θεσσ.368 **ὕδωρ νεφελόθεν ῥαγέν**.

νεφελοκένταυρος (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ νεφέλης κένταυρος (ὡς γεννηθεὶς ἐκ τοῦ 'Ιξίονος καὶ τῆς Νεφέλης, εἴτε ὡς φανταστικὸν σχῆμα ἐκ τῶν πολλῶν τὰ ὁποῖα λαμβάνουσιν αἱ νεφέλαι) : Λουκ.'Αλ.'Ιστ. 1,16 **οὓς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι**.

νεφελοκοκκῡγία (ἡ) (κόκκυξ) κ. νεώτ. φανταστικὴ πόλις κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν πτηνῶν ἐν ταῖς νεφέλαις· σκωπτικὴ παράστασις τῆς πόλεως τῶν 'Αθηνῶν καὶ τῆς κουφονοίας τῶν πολιτῶν αὐτῆς ὑπὸ 'Αριστοφάνους : 'Αριστφ.'Ορν.819· **2**) νεώτ. μτφ φαντασιοπληξία ἀπραγματοποίητος.

νεφελοκοκκῡγιεύς-έως (ὁ) ὁ κάτοικος τῆς νεφελοκοκκυγίας βλ.λ. : 'Αριστφ.'Ορν.878 **διδόναι νεφελοκοκκυγιεῦσιν ὑγίειαν καὶ σωτηρίαν**.

νεφελομαντεία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ τῶν νεφελῶν μαντεία, τὸ νὰ προλέγῃ τις **τὰ** μέλλοντα ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῶν νεφῶν.

νεφελομετρία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ τοῦ νεφελομέτρου ἐξέτασις τῶν θεραπευτικῶν ἐμβολίων.

νεφελόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ μετρεῖται ἡ εἰς μικρόβια περιεκτικότης τῶν θεραπευτικῶν ἐμβολίων κ. ἡ θολότης αὐτῶν.

νεφελομῑγής-οῦς-ές μτγν. ὁ μετὰ νεφέλης ἀναμεμιγμένος : Πλούτ.'Αρέσκ.Φιλ.3,3,4 **νεφελομ- πῦρ**.

νεφελοσκεπής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ ἢ τοῦ ὁρίζοντος, ὁ κεκαλυμμένος (σκεπασμένος) ὑπὸ νεφῶν, ἄ. νεφοσκεπής, δημ. συννεφιασμένος.

νεφελοστάσια (τὰ) (νεφέλη 6), ἵστημι) μσν. τόπος ἔνθα στήνονται νεφέλαι, δηλ. δίκτυα πρὸς σύλληψιν πτηνῶν· Εὐστ.1928,37 **«ἰστέον δὲ ὡς ἔγνωσται μέχρι καὶ νῦν ἡ τῶν θηρατικῶν νεφελῶν χρῆσις, παρ' οἷς καὶ νεφελοστάσια ὁ τόπος τῆς τοιαύτης διὰ δικτύων θήρας λέγεται»**.

νεφελοσύστᾰτος-ον μτγν. ὁ ἐκ νεφελῶν συνιστάμενος : 'Αθανάσ.2,388Ε **νεφελοσύστ- σχῆμα**.

νεφελοῦμαι-όομαι μσν. κ. νεώτ., παθ. καλύπτομαι ὑπὸ νεφῶν, νεφοῦμαι, συννεφιάζω : Εὐστ. 127,21 **ὁ γὰρ "Ολυμπος . . μηδὲ νεφελοῦται,-ἐνεφελώθη ὁ οὐρανός - ὁρίζων**.

νεφελοφόρος-ον μτγν. ὁ νεφέλας φέρων : 'Ιω. Λυδ.Ρωμ.3,32 **Δανούβιον δὲ τὸν νεφελοφόρον ἐκεῖνοι** (Θρᾷκες) **καλοῦσι πατρίως**.

νεφελώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ πλήρης νεφελῶν, νεφελοσκεπής, ὁ φέρων νεφέλας : 'Αριστλ. Πρ.942a,37 **ὁ νεφελώδης νότος**, Πολύαιν.4,6,13 **νεφελώδης κόνις**,- **νεφελώδης οὐρανός**· **2**) σκοτεινός, ἔχων θολερότητα, νεφελώδης, ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ : Γαλ.10,1019· **3**) νεώτ. κ. μτφ. σκοτεινός, ἀόριστος, ἀσαφής : **ἡ κατάστασις εἶναι νεφελώδης, - νεφελώδης λόγος**.

νεφέλωμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νεφελοῦμαι βλ.λ., ἡ ἐν τῷ οὐρανῷ παρατηρουμένη ὑπόλευκος κηλὶς ὁμοιάζουσα πρὸς νέφος· **2**) ἀστρον. νεφελοειδὴς βλ.λ.· **3**) μτφ. πᾶν **τὸ** συγκεχυμένον καὶ δυσδιάκριτον, **τὸ** μὴ σαφές.

νεφέλωσις-εως (ἡ) μσν. νέφωσις βλ.λ.· Βαλσ. ἐν Mi.Pa.gr.119,1189.

νεφελωτός-ή-όν μτγν. ὁ πλήρης νεφελῶν, ὁ ἐκ νεφελῶν κατεσκευασμένος : Λουκ.'Αλ.'Ιστ.1,19 **τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλοῦν, νεφελωτόν**.

νέφθυς-υος (ἡ) μτγν. αἰγυπτ. λ. ᾅδης : Πλούτ. 'Ηθ.366Β.

νεφίον (τὸ) γλωσσ. ὑποκορ. τοῦ νέφος βλ.λ.

νεφόβλητος-ον μτγν. ὁ ἐκ νεφῶν βληθείς : Νόνν.Δ 2,439 **νεφόβλητος χάλαζα**.

νεφοδιώκτης (ὁ) μτγν., μσν. ὁ τὰς νεφέλας διώκων, ὅθ. ὁ διὰ νεφῶν μάντις : Σύνοδ. ἐν Τρούλλῳ 61 **οἱ τύχην καὶ εἱμαρμένην καὶ γενεαλογίαν φωνοῦντες καὶ οἱ λεγόμενοι νεφοδιῶκται**.

νεφοδρομῶ-έω μσν. τρέχω διὰ τῶν νεφῶν : Θεοδόσ.Διάκ.'Ακρ.3,183 **νεφοδρομῶν ἔπληττε τοὺς Κρῆτας τότε**.

νεφοειδής-οῦς-ές νεφελοειδὴς βλ.λ. : 'Επίκ.'Επιστ. 2,510, Παῦλ.Σιλ. ἐν ΑΠ 9,396.

νεφόθεν ἐπίρρ. μσν. ἐκ τῶν νεφῶν, ἀπὸ τὰ σύννεφα : ΚΜανασσ Χρον.5,436 **χαλαζῶν πετρώματα νεφόθεν δισκευθέντα**.

νεφόκαμα (τὸ) δημ. καιρὸς νεφελώδης ἅμα καὶ θερμός, ἄ. κουφόβραση.

νεφολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς μετεωρολογίας ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν νεφῶν.

νεφομαντεία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ νεφῶν μαντική : Φώτ.1041.

νεφομετρία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς νεφολογίας ἀσχολούμενος εἰς τὴν μέτρησιν τῆς νεφώσεως καὶ τὴν κίνησιν τῶν νεφῶν.

νεφομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεφομετρίαν: **νεφομετρικὴ κλῖμαξ** (ἡ εἰς τοὺς μετεωρολογικοὺς σταθμοὺς χρησιμοποιουμένη κλῖμαξ ἐν ἐλλείψει νεφοσκοπίου διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ταχύτητος τῶν νεφῶν).

νεφομήκης-ους-ες μτγν. ὁ φθάνων μέχρι τῶν νεφῶν, οὗ τὸ ὕψος φθάνει εἰς τὰ νέφη : Καισάρ. 623 **νεφομήκεις πύργοι.**

νεφοποίητος-ον μτγν. **ὁ** ἐκ νεφῶν πεποιημένος : Δαμάσκ.Ἰσιδ.69.

νέφος-ους (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **νέφιο,** ἰδ. κτ. πληθ. **νέφια, κ. γνέφος** σύνολον συμπεπυκνωμένων ὑδρατμῶν αἰωρουμένων ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, ἄ. νεφέλη, σύννεφον ἢ σωρεία νεφῶν· Ἀριστλ.Κόσ.4 «νέφος δέ ἐστι πάχος ἀτμῶδες συνεστραμμένον, γόνιμον ὕδατος» : Ἰλ.Δ 275 **ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέφας.. ἐρχόμενον κατὰ πόντον,** Σοφ.Αἶ.1148 **σμικροῦ νέφους ἐκπνεύσας μέγας χειμών,** Ἀριστφ. Νέφ.288 **νέφος ὄμβριον,** Πλάτ.Τίμ.49C **νέφος καὶ ὁμίχλην,** Δημ.291 **τὸν κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν, ὥσπερ νέφος,** Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,84 **γλυκὺς καὶ ἥλιος μετὰ νέφος,** Ἐρωτόκρ.4,657 **κι ὥρες στὸ νέφος τ' οὐρανοῦ μὲ τὸ κατάρτι 'γγίξῃ,** Σολωμ.Ἑλ.Πολ.175,8 **καὶ ἡ μέρα προβαίνει, τὰ νέφια συντρίβει·** **2)** μτφ. ὡς τὸ νεφέλη βλ.λ.2) : Ἰλ.Π 350 **θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν,** Ὀδ. Δ 180, Πίνδ.Ο 7,45 **λάθας νέφος,** Σοφ.ΟΤ 1314 **σκότους νέφος** (ἐπὶ τυφλότητος), Εὐρ.Μήδ.107 **νέφος οἰμωγῆς,** αὐτ.Ἡρ.1140 **στεναγμῶν νέφος,** αὐτ.Ἱππ. 172 **ὀφρύων νέφος** (νέφος ἐπὶ τῶν ὀφρύων), Ἀναξανδρ.58 **διασκεδᾶτε τὸ προσὸν νῦν νέφος ἐπὶ τοῦ προσώπου,** Ἀριστλ.Φυσιογν.809b,22 **ὑπὸ τοῦ μετώπου οἷον νέφος ἐπανεστηκός·** || ὁμ. νεώτ. ἐν φρ. **νέφος θλίψεως - ἀνησυχίας - δυσαρεσκείας,-βίος ἄνευ νεφῶν** κτт.· **3)** ὁμ. μτφ. ἐπὶ μεγάλου πλήθους, νέφος ἀνθρώπων κλπ. : Ἰλ.Δ 274 **νέφος πεζῶν,** αὐτ.Ρ 755 **ψαρῶν νέφος ἔρχεται ἠὲ κολοιῶν,** αὐτ.243 **πολέμοιο νέφος** (τὸ νέφος τῆς μάχης, δηλ. τὸ μέγα πλῆθος τῶν μαχομένων· ἀλλὰ π. Πινδ.Ν 10,9 ἀναφέρεται εἰς ἕνα μόνον ἥρωα), Ἡρ.8,109 **νέφος τοσοῦτο ἀνθρώπων,** Τίμων Φλ.39 **πενεστάων νέφος,** ΚΔ Ἑβρ.12,1 **ἔχοντες.. νέφος μαρτύρων·** **4)** κ. νεώτ. μτφ. πλῆθος σιωπουμένων ἢ κινουμένων μικρῶν πραγμάτων ὁμοίων πρὸς νέφος : Παπαδ.Χρ.Μηλ.40 **ἐγείροντα τὴν κόνιν εἰς νέφη, - νέφος κωνώπων.**

νεφοσκόπιον (τὸ) νεώτ. μετεωρολογικὸν ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς μέτρησιν τῆς διευθύνσεως καὶ ταχύτητος τῆς κινήσεως τῶν νεφῶν.

νεφοῦμαι-όομαι μτγν. παθ. καλύπτομαι ὑπὸ νεφῶν : ΝικόΛ.Δαμ.68J, Φίλ.2,21, Κλήμ.Ἀλ.753 **ὁ πέριξ ἀὴρ ἐνεφοῦτο,** Πορφ.Νυμφ.27· || κ. μτφ. καθίσταμαι, εἶμαι σκοτεινός, ἀσαφής : Μαν.4,518 **νενεφωμένα βουλεύοντες.**

νεφραλγία (ἡ) νεώτ. ἄλγος τῶν νεφρῶν.

νεφραλγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐκ νεφραλγίας προερχόμενος ἢ ὁ ἐξ αὐτῆς πάσχων.

νεφρεκτομία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως ἀφαίρεσις τοῦ νεφροῦ.

νέφρησις-εως (ἡ) γλωσσ. πόνος τῶν νεφρῶν (ἀμφ.).

νεφρί (τὸ) δημ., πληθ. **νεφριά** ὁ νεφρὸς βλ.λ.

νεφριαῖος-α-ον κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν νεφρῶν, ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς νεφρούς, ὁ τῶν νεφρῶν : Διοσκ. 2,76 **νεφριαῖον στέαρ, - νεφριαῖον λίπος, - τὸ νεφριαῖον** (ἀναγνωστ. ἀντὶ νεφρίδιον ἐν Ἱππ.Γυν.2,164).

νεφριδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νεφρίδιον : **νεφριδικὰ ὄργανα.**

νεφρίδιον (τὸ) νεώτ. ἕκαστον τῶν μικρῶν ὀργάνων ἐκκρίσεως τῶν ἀσπονδύλων ζῴων, ἰδ. τῶν σκωλήκων· **2)** βοταν. γένος **πτεριδοειδῶν** φυτῶν, ὧν ἀξιολογώτερα εἴδη **νεφρίδιον ἡ ἀρρενόπτερις κ. ν. ἡ θηλύπτερις,** ἰθαγενῆ τῆς Ἑλλάδος.

νεφρικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νεφρούς : Διοσκ.1,6 (ἔσφ. γρ. ἀντὶ νεφριτικός), Δημήτρ.Πεπ.Ποδ.23 **νεφρικὴν τέμνε φλέβα, - νεφρικὴ λιθίασις - κάλυκες.**

νεφρίον (τὸ) μτγν. κ. πάπ. ὑποκορ. τοῦ νεφρὸς βλ.λ. : Πάπ.· **2)** τὸ φυτὸν ἐλαφόβοσκον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,69 (ἐκτὸς ἐὰν πρέπῃ ν' ἀναγν. νέβρειον).

νεφρίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ παρὰ τοὺς νεφροὺς σπόνδυλος, ὁ πρῶτος σπόνδυλος τοῦ κόκκυγος : Πολυδ.2,179· **2)** νεώτ. ὀρυκτολ. εἶδος σκληροῦ καὶ πρασίνου ὀρυκτοῦ, δι' οὗ οἱ προϊστορικοὶ ἄνθρωποι κατεσκεύαζον τὰ ὅπλα των, νῦν δὲ ἐν χρ. εἰς τὴν Ἀνατολὴν διὰ τὴν κατασκευὴν κοσμημάτων.

νεφριτικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νεφρούς, ὁ τῶν νεφρῶν : Ἱππ. Ἄρθρ.41 **νεφριτικὰ νοσήματα,** αὐτ.Ἀφορ.6,6 **τὰ νεφριτικά·** **2)** ὁ πάσχων ἐκ νεφρίτιδος : Διοσκ. 1,15, Ἀπολλ.Ἰατρ. π. Γαλ.13,326, Γαλ.Φυσ.Δυν.1,13· **3)** κ. νεώτ. ἐπὶ φαρμάκων, ὁ χορηγούμενος κατὰ τῶν νεφρικῶν παθήσεων : Ἀλέξ.Τραλλ.11,2.

νεφρῖτις-ιδος (ἡ) (ἐνν. νόσος) κ. νεώτ. ὡς οὐσ. ἡ ἀσθένεια τῶν νεφρῶν, ἄμμος ἐν τοῖς νεφροῖς : Ἱππ.Κωακ.502· κ. κτ. πληθ. : αὐτ.Ἀφορ.3,31, Διοσκ. 1,14· || ὁμ. κ. ὡς ἐπίθ. : αὐτ.Ἐντ.Παθ.15 **φθίσιν νεφρῖτιδα,** Θουκ.7,15 **ὡς ἀδύνατός εἰμι διὰ νόσον νεφρῖτιν παραμένειν·** || νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ νεφρικοῦ ἱστοῦ.

νεφροειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς νεφρόν, ὁ ἔχων τὸ σχῆμα τοῦ νεφροῦ : Ἀριστλ.ΖΙ 508a,30 **ἐπὶ δὲ τοῦ φάρυγγος ἡ καρδία μικρὰ καὶ νεφροειδής.**

νεφροκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κήλη τοῦ νεφροῦ, ἤτοι πρόπτωσις καὶ ἔξοδος αὐτοῦ διά τινος φυσικοῦ ἢ τυχαίου στομίου τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος.

νεφρολιθίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁ σχηματισμὸς λίθων βλ.λ.20) εἰς τοὺς νεφροὺς καὶ καθόλου εἰς τὰς οὐροφόρους ὁδούς.

νεφρολιθικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεφρολιθίασιν ἢ τοὺς νεφρολίθους : **νεφρολιθικὴ ἰσχουρία.**

νεφρόλιθος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ὁ ἐν τοῖς νεφροῖς σχηματιζόμενος λίθος ἐκ τῆς καθιζήσεως τῶν ἐν τοῖς οὔροις κρυστάλλων, τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος, φωσφορικοῦ ἀσβεστίου κλπ.

νεφρολιθοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. τομὴ τοῦ νεφροῦ πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ ἐν αὐτῷ λίθου.

νεφρολογία (ἡ) νεώτ. ἡ μελέτη τῶν νεφρικῶν νοσημάτων, ὡς καὶ ἡ περὶ αὐτῶν πραγματεία.

νεφρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεφρολογίαν : **νεφρολογ- ἔρευναι.**

νεφρολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ἰατρὸς καταγινόμενος εἰδ. εἰς τὰ νοσήματα τῶν νεφρῶν.

νεφρομήτρα (ἡ) συνήθ. κτ. πληθ. **νεφρομῆτραι** οἱ μυῶνες τῶν περὶ τὴν ὀσφὺν μερῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων κεῖνται οἱ νεφροί : Κλέαρχ.π.Ἀθήν.9,399B **σάρκες μυωταὶ καθ' ἑκάτερον μέρος, ἃς οἱ μὲν ψύας οἱ δὲ.. νεφρομήτρας καλοῦσι.**

νεφρονεύρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. οὐρικὴ διαταραχὴ νευρικῆς φύσεως, προκαλουμένη κυρ. ἐξ ὑστερισμοῦ καὶ χαρακτηριζομένη διὰ διαδοχικῆς ἀνουρίας καὶ πολυουρίας.

νεφροπάθεια (ἡ) νεώτ. περιληπτ. ὀνομασία τῶν νεφρικῶν παθήσεων.

νεφροπτωσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ.κ. **νεφρόπτωσις-εως** παθολογικὴ μετατόπισις τοῦ νεφροῦ συνεπείᾳ χαλαρώσεως τῶν στηριγμάτων αὐτοῦ.

νεφροπύησις-εως (ἡ) νεώτ. ἐμπύησις τῶν νεφρῶν.

νεφρορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. αἱματουρία νεφρικῆς προελεύσεως.

νεφρορραφία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ κατόπιν νεφροτομίας γινομένη ραφὴ τοῦ νεφρικοῦ ἱστοῦ.

πρὸς ἐπίαχεσιν τῆς αἱμορραγίας καὶ ἕνωσιν τοῦ τραύματος.

νεφρός (ὁ) κ. μσν.κ.νεώτ., δημ. κ. **νεφρό** κ. **νεφρί,** συνήθ. κτ. πληθ. **νεφροί** (οἱ), ἕκαστον τῶν δύο ἀδενωδῶν οὐροπαραγωγῶν ὀργάνων τῶν κειμένων ἑκατέρωθεν τῶν πρώτων ὀσφυϊκῶν σπονδύλων εἰς τὸ ὀπίσθιον καὶ ἄνω μέρος τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος ὄπισθεν στομάχου καὶ ἐντέρων, σπαν.κτ.ἑν.: Διογ.'Απ.6, Ἱππ.'Αφορ.4,78, Πλάτ.Τίμ.91A **ὑπὸ τοὺς νεφροὺς εἰς τὴν κύστιν ἐλθόν,** Πρόδρ.2,606 **ἐκ τὰς πολλὰς ἐβλάβησαν δουλείας τά νεφρά μου,** βαλαωρ.Φωτ.1,21 **πόχεις τετράδιπλα νεφρὰ καὶ ριζιμιὸ τὰ στήθια·** ὁμ. ἐν τῷ δυϊκῷ : Ἀριστφ. Βάτρ.475 **τὼ νεφρὼ δέ σου αὐτοῖσιν ἐντέροισιν ἡματωμένω διασπάσονται Γοργόνες Τιθράσιαι·** κτ. ἑν. : Ἀριστφ.Λυσ.962 **ποῖος γὰρ νέφρος ἂν ἀντίσχοι,** Εὔφρ.1,25· ‖ κ. νεώτ. φρ. **τοῦ κόπηκαν τά νεφρά του** (κατεκουράσθη), ὁμ. **ἀνοίξανε τὰ νεφρά μου·** ‖ ἐν τῇ μαγειρικῇ κατ' εὐφημισμὸν ἀντὶ τοῦ ὄρχεις : Φιλιππδ.π.'Αθήν.9,384F **καλοί γε . . οἱ νεφροὶ καὶ δύ' ἁρπάσασα κατέπιεν·** **2**) Σουΐδ. «νεφροί, οἱ λογισμοί, ἐπειδὴ τὰς ὑπογαστρίους ὀρέξεις οἱ νεφροὶ διεγείρουσιν, καὶ ἐντεῦθεν κινοῦνται τῆς ἐπιθυμίας οἱ λογισμοί»· ‖ κ. μτφ. : ΠΔΨαλμ.15(16),7 **ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου·** ὁμ. ὡς ἕδρα τῶν ἐπιθυμιῶν, διαθέσεων ἐν φρ. : ΚΔ'Απ.2,23 **ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας.**

νεφροσκλήρυνσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. σκλήρυνσις τοῦ διαμέσου ἰνώδους ἱστοῦ τῶν νεφρῶν.

νεφρόστομον (τὸ) νεώτ. ἀνατ. τὸ ἄνοιγμα, ἡ ὀπὴ δι' ἧς κοινωνοῦσι τὰ νεφρικὰ ὄργανα πρὸς τὴν κοιλότητα τοῦ σώματος.

νεφροτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διατομὴ τοῦ νεφροῦ πρὸς ἀφαίρεσιν λίθου ἀπ' αὐτοῦ.

νεφρώδης-ους-ες νεφροειδής βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΜ 670b,13 **μικρὸς καὶ στιφρὸς καὶ νεφρώδης ὁ σπλήν.**

νεφρωμένος-η-ο δημ. ἐπὶ ἀνθρ., ὁ ἀπολαύων πλήρους ὑγείας εὔρωστος, δυνατός, γερός : **νεφρωμένο παιδί** ‖ ἐπὶ σφαγίου, ὁ πιμελής, ὁ εὔσαρκος : **νεφρωμένο ἀρνί.**

νέφτι (τὸ) δημ. ἡ νάφθα βλ.λ.

νεφύδριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ νέφος βλ.λ. : Ὀλυμπ.Μετ.215,25.

νεφώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ νεφοειδής βλ.λ., ὁ ὅμοιος πρὸς νέφος : Στράβ.3,2,7 **φαίνεταί τις νεφώδους ὄψις κίονας τοῖς πόρρωθεν ἀφορῶσι·** **2**) ὁ συννεφώδης, ὁ ἐγείρων ἢ φέρων σύννεφα : Ἀριστλ.Πρ.26,20 **διὰ τί ὁ νότος ὅταν μὲν ἐλάττων ᾖ, αἴθριός ἐστιν, ὅταν δὲ μέγας, νεφώδης·** **3**) ἐπὶ τῆς φωνῆς, βαθεῖα, βραχνή : Ἀριστλ.'Ακουστ. 800a,14 **τῶν δὲ φωνῶν τυφλαὶ . . καὶ νεφώδεις ὅσαι τυγχάνουσιν αὐτοῦ καταπεπνιγμέναι.**

νέφωμα-ατος (τὸ) μσν. συννέφιασμα : Εὐστ. Θεσα.327 (ἔκδ. Mi.).

νέφωσις-εως (ἡ) (νεφοῦμαι) μτγν. κ. νεώτ. ἐπισκίασις διὰ νεφῶν : Φίλ.1,27, Ἡλιόδ.Αἰθ.9,9 **δίχα νεφώσεων καὶ ὑετῶν** (πληθ.)· ‖ νεώτ. μετεωρολ. τὸ κλάσμα τοῦ οὐρανοῦ τὸ καλυπτόμενον ὑπὸ νεφῶν ἀσχέτως τοῦ σχήματος καὶ τοῦ εἴδους αὐτῶν.

νεφώτης (ὁ) Ἐπιγρ. ἐπίθ τοῦ Διὸς ἐν Αἰγύπτῳ, πιθ. ὁ Νὲφρ-Χοτέπ.

νέχιδρα (τὰ) (νέα, χῖδρα) Νεοφ. Ἰατρ. Γλωσσ. «τὰ χλωρὰ ὄσπρια».

νέω (1), γ' ἑν. **νεῖ** (Πλάτ.Πολ.453D), α' πληθ. **νέομεν** (Πίνδ.ἀπ.218 ἐν κώδ.), ἀπαρέμφ. ἐνεστ. **νεῖν,** μτχ. ἐνεστ. **νέων,** παρατ. **ἔνεον,** ἐπ. παρατ. **ἔννεον** κ. ποι. **νέον** ('Αλκ.143), μέσ. μέλλ. **νεύσομαι** ('Ησ.) κ. **νευσοῦμαι** (δ.γρ. ἐν Ξεν.'Αν.4,3,12), ἀόρ. α' **ἔνευσα** (συνήθ. ἐν συνθ. μτ. τῶν προθ. διὰ κ. ἐξ : Πλάτ. Παρμ.137A, Εὐρ.'Ιππ.470), παρακ. **νένευκα** (δια- : Πλάτ.Πολ.441C), νήχομαι, πλέω, κολυμβῶ : Ὀδ.Ε 344 χείρεσσι **νέων,** αὐτ.442 ἶξε **νέων,** Ἐπίχ.53 **νεῖν οὐκ ἴσαντι,** Ἡρ.8,89 **ἅτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι,** Θουκ.7,30 **οὔτε ἐπισταμένους νεῖν·** **2**) μτφ.ἐπὶ ὑποδημάτων δυσαναλόγως μεγάλων : Ἀριστφ.'Ιππ. 321 **ἔνεον ἐν ταῖς ἐμβάσιν** (ἐκολύμβων εἰς τὰς ἐμβάδας μου).

νέω (2), μέλλ. **νήσω,** ἀόρ. α' **ἔνησα,** παθ. ἀόρ. **ἐνήθην,** παρακ. **νένησμαι** (ἐπι-, Λουκ.Φιλόπ.14), νήθω, κλώθω· π. Ὁμ. μ. μέσ. ἀόρ. : Ὀδ.Η 198 **ἅσσα οἱ αἶσα κατὰ κλῶθές τε γιγνομένῳ νήσαντο** (ὅσα ἔκλωσαν δι' αὐτόν, ὥρισαν δηλ. αἱ Μοῖραι), Ἡσίοδ. Ἔργ.777 **νῇ νήματα** (ἐπὶ ἀράχνης), Βατραχομ.183 **στήμονα μακρὸν ἔνησα,** Σοφ.ἀπ.439 **πέπλους τε νῆσαι,** Ἀριστφ.Λυσ.6,519 **στήμονα νήσω,** Εὐπ.319 **νῆσαι μαλθακωτάτην κρόκην,** Πλάτ.Πολιτ.282E **τὰ νηθέντα,** (π.Αἰλ.ΖΙ 7,12 ἀπαντᾷ τύπος τις γ' πληθ. **νῶσι** ὡς εἰ ἐκ ρ. νάω), πρβλ. Πολυδ.7,32, ΕΜ 344,1 κ. Ἡσ. «νῶντα· νήθοντα» (ἐν Εὐπ.319 ὁ Meineke διορθοῖ νῆσαι ἀντὶ νῶσαι).

νέω (3), μέλλ. **νήσω** κ. μέσ. μέλλ. **νήσομαι** ('Ησ. ἐν παθ. σημ.), μσν. ἀόρ. **ἐνησάμην** (Πολύαιν.8,65), παθ. ἀόρ. **ἐνήσθην** ('Αρρ.'Αν.7,3,2) κ. **ἐνήθην** (ἐπ-, πιθ. π. Ἡρωδιαν.4,2,10), παρακ. **νένημαι,** πιθ. κ. **νένησμαι,** Ἰων. γ' πληθ. **νενέαται** (συν- : Ἡρ.2,135), γ' ἑν. ὑπερσυντελ. **ἐνένηστο** (Αἰλ.ΠΙ 5,6)· ὁ ἐνεστ. μ. ἐν τοῖς συνθέτοις **ἐπι-, περι- νέω** βλ.λ. συσσωρεύω, ἐπισωρεύω : Ἡρ.1,50 **νήσας πυρὴν μεγάλην** (συσσωρεύσας μεγάλην νεκρικὴν πυράν), Εὐρ. Ἡρ.243 **νήσαντες ξύλα,** Ξεν.'Αν.5,4,27 **ἄρτων νενημένων,** Φώτ. «νῶντος· σωρεύοντος»· **2**) μτχ. παθ. παρακ. **νενημένος** κ. **νενησμένος** ὑπερπλήρης, παραγεμισμένος : Ἀριστφ.Νεφ.1203 **ἀμφορῆς νενησμένοι·** κ. μτ. γενικ. : Ἡρώνδ.4,15 **νενημένην χοῖρον πολλῆς φορίνης·** **3**) παθ. Ἡσ. «νησόμεθα· κορεσθησόμεθα» (συνηρ. τ. τοῦ νηέω βλ.λ.).

νεώ ἀττ. γενικ. κ. μτγν. αἰτ. τοῦ νεὼς (ναὸς) βλ.λ.

νεῶ-άω (νειός) ἀροτριῶ νέον ἀγρὸν ἢ πρὸς καιρὸν ἀφεθέντα ἀργόν : Ἀριστφ.Νεφ.1117 **ἢν νεᾶν βούλησθ' ἐν ὥρᾳ τοὺς ἀγρούς·** κ. ἀπολ. : Εὐπ.13, Θεόφρ.ΦΑἴτ.3,25 **ἡ δὲ κατεργασία ἐν τῷ νεᾶν κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὥρας καὶ θέρους καὶ χειμῶνος,** αὐτ.3,20,8 **νεάσωσι** (ὑποτ. ἀορ. α')· κ. παθ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.462 **νεωμένη** (ἐνν. γῆ) (ὁ πρὸς καιρὸν χέρσος ἀφεθεὶς καὶ ἤδη γεωργούμενος ἀγρός)· ‖ μτφ. ἐν τῇ μουσικῇ : Πρατ.'Απ.Λυρ.5 **τὰν μέσαν νεῶν ἄρουραν.**

νεῶ-όω ἀνανεώνω, ἀνακαινίζω, ποιῶ νέον, ἀλλάσσω : Αἰσχ.'Ικ.534 **νέωσον εὔφρον' αἶνον·** κ. μέσ. : Ἐπιγρ. **τάφους ἐνεώσατο·** κ. παθ. : Ἡσ.· **2**) νεῶ-άω βλ.λ. : Πολυδ.1,221· μτ. συστοίχ. αἰτ. : ΠΔ'Ιερ.4,3 **νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα καὶ μὴ σπείρητε ἐπ' ἀκάνθαις.**

νεωδόχος (ἡ) νεώτ. τεχνητὸς χῶρος λιμένος ἐν εἴδει δεξαμενῆς μετὰ προβλήτων καὶ ἄλλων εἰδικῶν μέσων, χρησιμεύων πρὸς εὐκολωτέραν φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν τῶν πλοίων, ὁ. νηοδόκη, δημ. ντόκος κ. σπαν. χαβούζα.

νεωκορία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., ἰων. **νεωκορίη,** κ. **νεωκορεία** (ἐν Ἐπιγρ. Ρωμ.) τὸ ὑπούργημα, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ νεωκόρου, τοῦ καθαριστοῦ καὶ ἐπιμελουμένου ἐν γένει τοῦ ναοῦ : Μαν.4,430 (πληθ.), Φίλ.1,695, Πλούτ.'Ηθ.351E, Ἐπιγρ.

νεωκόριον (τὸ) Ἐπιγρ., δωρ. **νᾱκορεῖον** · τὸ ἐν τοῖς ναοῖς σκευοφυλάκιον (δ. ἑρμ. τὸ μέρος ἢ τὸ παράρτημα τοῦ ναοῦ ἐν ᾧ κατοικεῖ ὁ νεωκόρος).

νεωκόρος (ὁ) κ. Ἐπιγρ., πάπ. κ. νεώτ., δωρ. **νᾱοκόρος,** συνηρ. **νᾱκόρος, ναυκόρος** (ἡ) (Ἐπιγρ.) κ ποι.**νηοκόρος** φύλαξ καὶ ἐπιστάτης τοῦ ναοῦ, θεωρούμενος παρὰ τοῖς ἀρχ. πρόσωπον ἱερὸν καὶ τιμῆς ἄξιον : Ξεν.'Αν.5,3,6 **παρὰ Μεγαβύζῳ τῷ τῆς Ἀρτέμιδος νεωκόρῳ,** Πλάτ.Νόμ.759A **τοῖς μὲν ἱεροῖς νεωκόρους τε καὶ ἱερέας καὶ ἱερείας δεῖν**

γίγνεσθαι, αὐτ.953Α· || νεώτ. ὁ ἐπιμελούμενος τοῦ ναοῦ, ὁ ἐπιστάτης, ὁ κανδηλανάπτης : Παπαντ.¨Αγ.¨Ορ.14 **εἶναι . . νεωκόροι, · ὁ νεωκόρος τοῦ Ἁγίου Διονυσίου·** 2) ἱεροφύλαξ : Ἡρώνδ. 4,41,45 Παυσ.10,12,5 **τὴν Ἡροφίλην νεωκόρον . . Ἀπόλλωνος γενέσθαι τοῦ Σμινθέως·** 3) τίτλος ἀσιατικῶν τινων πόλεων κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους ἀποδιδόμενος εἰς πόλιν ἐπὶ τῇ ἀνεγέρσει ναοῦ εἰς τὸν προστάτην αὐτῆς θεὸν ἢ εἰς τὸν αὐτοκράτορα, οἷον τῆς Ἐφέσου : ΚΔ Πράξ.19,35 **τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος·** || ὁμ. ὡς ἐπίθ. : Ἐπιγρ. **τῷ νεωκόρῳ Ἐφεσίων δήμῳ·** || ἐπὶ τῆς Ἐφέσου : Ἐπιγρ. **Ἐφεσίων πόλεως δὶς νεωκόρου τῶν Σεβαστῶν·** ὁμ. ἐπὶ τῆς Σμύρνης : Ἐπιγρ.

νεωκορῶ-έω, μέλλ. **νεωκορήσω,** εἶμαι νεωκόρος, ὑπηρετῶ : Συνέσ.178Α **Κοτυτοῖ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀττικοῖς κονισάλοις νεωκορεῖ,** Ἐπιγρ. **πάλιν τὸν αὐτῶν σύμμαχον ἐνεωκόρουν·** κ. παθ. : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.28 **Ἑστία . . ὑπὸ παρθένων νεωκορεῖται·** 2) εἰρων. καθαρίζω ἐντελῶς, διαρπάζω, συλῶ ἱερόν τι : Πλάτ.Πολ.574D **ἱερόν τι νεωκορήσει·** 3) τιμῶ διὰ ναοῦ : Ἰώσ.ΠΙ 5,9,4 **τὸν αὐτῶν σύμμαχον** (ἐνν. θεὸν) **νεωκορεῖν·** 4) μτφ. τηρῶ, διατηρῶ τι καθαρόν, ἁγνόν : Λουκ. Ἔρωτ.48 **νεωκορεῖν ἔρωτα** (τρέφειν ἔρωτα ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ, ὡς ἐντὸς ναοῦ).

νεωλκεῖον (τὸ) νεώτ. ἐπικλινὲς μέρος λιμένος ἢ ναυπηγείου, ὅπου ἀνέλκονται πλοῖα πρὸς ἐπισκευὴν ἢ καθαρισμὸν καὶ χρωματισμὸν τῶν ὑφάλων, ἀ. νεώλκιον βλ.λ.

νεώλκησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐργασία τῆς ἀνελκύσεως πλοίου εἰς τὴν ξηράν, ἰδ. ἐπὶ ἐσχάρας ναυπηγικῆς (ἀντίθ. τῆς καθελκύσεως).

νεωλκία (ἡ) κ. Ἐπιγρ. ρυμούλκημα πλοίου ἐντὸς νεωρίου, τὸ ἕλκειν πλοῖον εἰς τὴν ξηράν : Αἰν.Τακτ. 17,1, Ἀριστλ.Φυσ.253b,18 **ἀλλ' ὥσπερ ἡ νεωλκία,** Θεόφρ.ΦΙ 5,7,2 **τὴν δὲ τρόπιν ποιοῦσι, τριήρεσι μέν, δρυΐνην, ἵνα ἀντέχῃ εἰς τὰς νεωλκίας·** || κ. μτφ. : Πλούτ.Ἠθ.136Α **σῶμα . . ἐν νεωλκίᾳ τῇ σχολῇ τεθεραπευμένον.**

νεώλκιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. νεωλκεῖον βλ.λ.: Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.5,100 (πληθ.), Ἡσ. ἐν λ. νεῶνας.

νεωλκός (ὁ) (ναῦς, ἕλκω) κ. Ἐπιγρ. ὁ ναῦς ἕλκων εἰς τὴν ξηράν, ὁ φέρων ναῦν εἰς τὸ νεόλκιον : Ἀριστλ.Φυσ.250a,18 **ἥ τε τῶν νεωλκῶν τέμνεται ἰσχὺς εἰς τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ μῆκος,** Πολυδ.10,148 **νεωλκοῦ δὲ σκεύη, φάλαγγες, φαλάγγια, ὁλκοί.**

νεωλκῶ-έω κ. νεώτ. ἕλκω, σύρω πλοῖον εἰς τὴν ξηράν, εἰς τὸ νεώλκιον : Θεόφρ.ΦΙ 5,7,2 **ἐπὰν νεωλκῶσι,** Πολυδ.1,29,3 **ποιησάμενοι δὲ τὴν ἀπόβασιν ἐνταῦθα καὶ νεωλκήσαντες,** Διόδ.Σ 20,47 **τὰ σκάφη νεωλκήσαντες·** κ. ἀπολ. : Ἀριστόνυμ. π.Στοβ.4,33,29· κ. παθ. : Λουκ.Ἡρακλ 8 **νενεωλκημένον ἀκάτιον κατασπάσας,** Ἀθήν.8,350Β **τὰ νενεωλκημένα** (πλοῖα)· πρβλ. Ἀλκίφρ.1,1· || κ. μτφ. ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπ. σώματος : Φιλόδ.Θαυ.28 **τὸ νενεωλκημένον ἐν τῇ κλίνῃ.**

νέωμα-ατος (τὸ) (νεῶ-όω) μτχν. κ. νεώτ. χωράφιον, γῆ χέρσος νεωστὶ ἀροθεῖσα, νιάμα : ΠΔ Ἱερ. 4,3 **νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα.**

νεών-ῶνος (ὁ) (ναῦς) νεώριον βλ.λ.· Ἡσ. «νεῶνας· νεῶν οἴκους, νεόλκια», Φώτ. «νεῶνας τοὺς νεῶν οἴκους οἱ Ἴωνες».

νεώνητος-ον κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ ὠνηθεὶς ἤτοι ἀγορασθείς, νεοαγορασμένος : Ἀριστφ.Ἱππ.2 **Παφλαγόνα τὸν νεώνητον κακόν** (περὶ δούλων), Τιμοκλ.4,2, Ἀρίστων Χ 1,88 **νεώνητοι κύνες,** Ἀππ. Ἐμφ.Πολ.4,41 **νεώνητας ἀγρός.**

νεωνία (ἡ) Ἡσ. «οὕτω τις τῶν ἐλαιῶν ὠνομάζετο».

νεῶπας Ἡσ. «ἀντὶ τοῦ νεοβλέπτους ἢ νέας».

νεωποιεῖον (τὸ) Ἐπιγρ. τὸ ἀρχεῖον τοῦ νεωποιοῦ.

νεωποίης (τὸ) Ἐπιγρ. κ. **νεωπόης, νεοποίης,** δωρ. **νᾱποίας** κ. Ἐπιγρ. **νᾱπόας** ὑπάλληλός τις ἐν ἀσιατικαῖς πόλεσιν ἔχων τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἱερῶν οἰκοδομημάτων : Ἐπιγρ. **οἱ νεωποῖαι τῶν θεῶν.**

νεωποιία (ἡ) Ἐπιγρ., δωρ. **νᾱοποιία** τὸ ἔργον τοῦ νεωποίου βλ.λ. (Ἐπιγρ. **νεωποΐα**).

νεωποίιον (τὸ) Ἐπιγρ. κ. δωρ. τ. **ναοποίιον** ἡ νεωποιία βλ.λ.

νεωποιικός-ή-όν Ἐπιγρ. κ. δωρ. τ. **νᾱοποιικός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νεωποίας, ὁ τῶν νεωποιῶν : Ἐπιγρ. **νεωποιικὸς νόμος.**

νεωποιός (ὁ) κ. Ἐπιγρ., δωρ. **νᾱοποιός** ὁ νεωποίης βλ.λ.· 2) ὁ κατασκευαστὴς νεῶν, ναυπηγός : Πολυδ.1,84.

νεωποιῶ-έω μτγν. κ. Ἐπιγρ. κ. **νεοποιῶ,** δωρ. **ναοποιῶ** ὑπηρετῶ ὡς νεωποίης βλ.λ.

νεώρης-ους-ες (ὄρνυμι) νέος, πρόσφατος : Σοφ. Ἠλ.901 **νεώρη βόστρυχον τετμημένον** (πρὸ μικροῦ ἀποκοπέντα), αὐτ.ΟΚ 730 **εἰληφότα φόβον νεώρη,** Φιλήτ.1 **ἄλλο νεῶρες πῆμα.**

νεώριον (τὸ) (νεωρός) κ. Ἐπιγρ. κ. νεώτ. τόπος ἐν λιμένι ἔνθα ἐναυπηγοῦντο νέα πολεμικὰ πλοῖα, διωρθοῦντο τὰ παλαιὰ καὶ ἐφυλάσσοντο πάντα τὰ εἰς αὐτὰ ἀνήκοντα σκεύη ἐντὸς νεωσοίκων, ναύσταθμος μετὰ τῶν πρὸς καθέλκυσιν μηχανῶν καὶ ἀποθηκῶν : Ἀριστφ.Ἀχ.918 **αὕτη γὰρ ἐμπρήσειεν ἂν τὸ νεώριον,** Θουκ.2,93 **καθελκύσαντες ἐκ Νισαίας τοῦ νεωρίου αὐτῶν τεσσαράκοντα ναῦς,** αὐτ.3,74· ὁμ. κτ. πληθ. : Εὐρ Ἑλ.1530 **ὡς δ' ἤλθομεν σῶν περίβολον νεωρίων,** Ἀριστφ.Ὄρν. 1540, Λυσ.12,99 **ὑπέρ τε τῶν νεωρίων,** Πλάτ.Κριτί. 115C **τοὺς λιμένας καὶ τὰ νεώρια.**

νεωριοφύλαξ-ακος (ὁ) Ἡσ. γλώσσ. τοῦ νεωρός.

νεωρίς-ίδος (ἡ) μτγν. νεώριον βλ.λ. : Στράβ.1, 3,20 (ἀλλ' ἀναγνωστέον νεωρίων).

νέωρος-ον μτγν. λεξ. νεώρης βλ.λ. : Ἡρωδιαν.1,200, Ἡσ., Φώτ. «νέωρον· νέον».

νεωρός (ὁ) (ναῦς, οὖρος) λεξ. κ. Ἐπιγρ. ἐπιστάτης, φύλαξ τοῦ νεωρίου· Ἡσ.· κ. πληθ. : Ἐπιγρ.

νεώροφος-ον (ὀροφή) Ἐπιγρ. ὁ νεωστὶ ἀποκτήσας στέγην : **νεώροφος οἶκος.**

νεώρυκτος-ον σχόλ. νεωρυχής βλ.λ. : Σχόλ.Νίκ. Θηρ.940.

νεωρυχής-οῦς-ές (νέος, ὀρύσσω) μτγν. ὁ νεωστὶ ὀρυχθείς : Νίκ.Θηρ.940 **νεωρυχέος γλυκυσίδης.**

νεωρῶ-έω λεξ. μσν. εἶμαι νεωρός, ἐπιστάτης, ἐπόπτης, φύλαξ νεωρίου, ναυφυλακῶ : Ἡσ., Φώτ., Εὐστ.1562,37.

νεώς-ώ (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ ναὸς βλ.λ.

νέωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ νέωμα βλ.λ.

νεώσοικος (ὁ) (ναῦς, οἶκος) κ. νεώτ. νεώριον βλ.λ. (Ἀριστφ.Ἀχ.96), συνήθ. κτ. πληθ. **νεώσοικοι·** Σουΐδ. «νεώσοικοι, οἰκήματα παρὰ τῇ θαλάσσῃ οἰκοδομούμενα εἰς ὑποδοχὴν νεῶν, ὅτε μὴ θαλαττεύοιεν»· ἐντὸς τῶν νεωσοίκων ἔμενον νενεωλκημέναι αἱ νῆες ἐν καιρῷ χειμῶνος καὶ ἐν αὐτοῖς ἐπεσκευάζοντο, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐναυπηγοῦντο, διότι οὗτοι ἀπετέλουν μέρος τοῦ νεωρίου, ναυστάθμου : Ἡρ.3,45 **ἐς τοὺς νεωσοίκους συνειλήσας εἶχε ἑτοίμους,** Κρατῖν.197, Θουκ.7,25 **πρὸ τῶν παλαιῶν νεωσοίκων κατέπηξαν ἐν τῇ θαλάττῃ,** Λυσ.30,22 **τοὺς νεωσοίκους καὶ τὰ τείχη περικαταρρέοντα,** Ἀνδοκ.3,7· || ὁμ. κ. νεώτ. ὑπόστεγον παρὰ τὴν ἀκτὴν ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνελκόμενον στεγάζεται πλοῖον, ἰδ. λέμβος· κ. διῃρημένως : Παυσ.1,29,16 **ἐν Πειραιεῖ νεὼς εἰσιν οἶκοι.**

νεώσσω (νέος) μτγν., ἀττ. **νεώττω** νεῶ, νεωτερίζω : Ἡρωδιαν.1,444, Ἡσ. «νεώσσει· καινίζει».

νεωστὶ ἐπίρρ. τοῦ νέος ἀντὶ νέως, πρὸ μικροῦ, προσφάτως, ἀρτίως : Ἡρ.1,196 **ἄλλο δέ τι ἐξευρήκασι νεωστὶ γενέσθαι,** αὐτ.2,15, Σοφ.Ἠλ.1049 **πάλαι δέδοκται ταῦτα κοὐ νεωστί μοι.** Θουκ.

4,108, Πλάτ.Γοργ.503C **καὶ Περικλέα τουτονὶ τὸν νεωστὶ τετελευτηκότα,** 'Αντιφάν.58,4.

νέωτα ἐπίρρ. τὸ ἑπόμενον ἔτος : Σιμων.1,9· παντοῦ ἀλλαχοῦ, μτ. τῆς προθ. εἰς (ἐς) : Ξεν.ΚΠ 7,2,13 **εἰς νέωτα πολλῶν καὶ καλῶν πάλιν σοι πλήρης ἡ πόλις ἔσται,** Φιλήμ.82 **ἀεὶ γεωργὸς εἰς νέωτα πλούσιος,** Θεόφρ.Χαρ.3,4 **καὶ ὃν ἀγρὸν εἰς νέωτα γεωργήσει,** αὐτ.Φl 9,11,9 **τὰ μὲν νῦν, τὰ δ' εἰς νέωτα,** αὐτ.ΦΑἰτ.3,16,2 **ὁ εἰς νέωτα καρπός,** 'Επιγρ. **ταγοὺς τοὺς ἐν νέωτα** (πιθ.).

νεώτατος-η-ον ὑπερθ. τοῦ νέος βλ.λ.

νεωτερίζω (νεώτερος) κ. νεώτ., μέλλ. ἀττ. **νεωτεριῶ,** ἐπιχειρῶ τι νέον, νεωτερισμούς, ἀνακαινίσεις, καινοτομῶ : Πλάτ.Πολ.424B **τὸ μὴ νεωτερίζειν περὶ γυμναστικὴν καὶ μουσικήν,** αὐτ.Νόμ. 798C **τοὺς ἐν ταῖς παιδιαῖς νεωτερίζοντας·** || νεώτ. ἀσπάζομαι τὰς νεωτέρας ἀντιλήψεις ἐπί τινος ζητήματος, δέχομαι, ἀκολουθῶ νέα συστήματα : **οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ - ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει νεωτερίζοντες·** **2**) μτβ. ἐπὶ ἀποτόμου μεταβολῆς τῆς θερμοκρασίας, ἐπενεργῶ δυσμενῶς ἐπὶ τῆς ὑγιείας : Θουκ.7,87 **καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τοὐναντίον μετοπωριναὶ καὶ ψυχραὶ τῇ μεταβολῇ ἐς ἀσθένειαν ἐνεωτέριζον·** **3**) συχν., ὑπονοουμένης βίας, χρησιμοποιῶ βίαια μέτρα : Θουκ.1,58 **μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν μηδέν,** αὐτ.2,3 **ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον,** πρβλ.Ξεν. 'Ελλ.2,1,5, 'Ισοκρ.'Επιστ.7,9, Δημ.664· || ὁμ. ἐν τῷ μέσ. τ. ἐνεργῶ ἐξουσιαστικῶς διαρρύθμισιν, διακανόνισιν : Πάπ. **μηδενὸς νεωτεριζομένου μέχρι τῆς παρ' ἐμοὶ κρίσεως·** **4**) εἰδ. ἐπιχειρῶ πολιτικὰς μεταβολάς, κάμνω στασιαστικὰ κινήματα, στασιάζω : 'Αντιφ.2,4,9 **τοῖς ἀτυχοῦσι νεωτερίζειν συμφέρει,** Κριτί.37D **ἀπὸ μόνης νεωτερίζειν τῆς ἀσπίδος,** Θουκ.1,97, Λυσ.20,16 **νεωτερίζειν ἐβούλετο εἰς τὸ ὑμέτερον πλῆθος·** || **τὸ νεωτερίζον** τὸ ἐπαναστατικὸν κόμμα, ἡ στασιάζουσα μερὶς τῶν πολιτῶν : 'Ιώσ.Πl Προοίμ.2· || **νεωτερίζω τὴν πολιτείαν** ἐγείρω στάσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ : Θουκ.1,115 **νεωτερίσαι βουλόμενοι τὴν πολιτείαν·** κ. παθ. : Θουκ.8,73 **ἐνεωτερίζετο τὰ περὶ ὀλιγαρχίαν,** πρβλ.αὐτ.4,76.

νεωτερικός-ή-όν μτγν. πάπ. ὁ εἰς νέους ἁρμόζων, ὁ τῶν νέων : Πολύβ.10,21,7 **πρέπον ἂν εἴη τῆς μὲν νεωτερικῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν νεωτερικῶν ζήλων κατὰ μέρος ἀφελεῖν,** 'Ιώσ.Al 16 **νεωτερικὴ αὐθάδεια,** ΚΔ Τιμ.2,2,22 **τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε,** Βέττ.Βάλ.118,3 **νεωτερικὰ ἁμαρτήματα·** **2**) ἐπὶ πραγμ., ὁ ἔχων νέαν μορφὴν ἤτοι νεωτεριστικήν, διάφορον τῆς ἣν εἶχον τὰ ὅμοια χρ. πράγματα πρότερον, ὁ μοδέρνος : Πάπ. **κάτοπτρον νεωτερικόν.**

νεωτερικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ νεωτερικὸν βλ.λ.(1) τρόπον : Πλούτ.Δίων 4 **καὶ νεωτερικῶς προσδοκήσας ὑπὸ τῶν αὐτῶν λόγων ὅμοια πείθεσθαι.**

νεωτέρισις-εως (ἡ) μτγν. μσν. τὸ νεωτερίζειν, ὁ νεωτερισμός : 'Ηφαιστ.'Αστρ.1,21· || μσν. κ. ἡ νέα κατάστασις : Νικ.Χων.375A **Σόλων ὑποτυφομένην ὁρῶν τὴν Πεισιστράτειον νεωτέρισιν.**

νεωτέρισμα-ατος (τὸ) μτγν. μεταβολή : Φίλ. ε., Εὐστ.Εὐαγγ.Προπ.379D **οὐ κρυμόν, οὐ θάλπος, οὐχ ὅσα ἀέρος νεωτερίσματα προφασιζόμενοι.**

νεωτερισμός (ὁ) κ. 'Επιγρ., νεώτ. κ. δημ. ἐπιχείρησις, ἀπόπειρα πρὸς μεταβολήν, καινοτομία, ἰδ. ἐπὶ κακῆς σημ. κίνημα, κίνησις, στάσις : Πλάτ. Πολ.422A **ἀνελευθερίαν καὶ κακοεργίαν πρὸς τῷ νεωτερισμῷ,** αὐτ.555D, αὐτ.Νόμ.758 (πληθ.), Δημ. 215 **μηδὲ δούλων ἐλευθερώσεις ἐπὶ νεωτερισμῷ,** 'Επιγρ. **ἔφορος ἐπὶ τῶν νεωτερισμῶν** (τίτλος δικαστικοῦ ὑπαλλήλου ἐν Σπάρτῃ)· **2**) γεν. μεταβολή, ἐπὶ τῆς διαίτης : Σαβῖν.π.Ι'σλ.17(11,562· **3**) νεώτ. μεταβολὴ κατὰ νέας ἀντιλήψεις, ἰδ. ὡς πρὸς τὴν ἐνδυμασίαν, τοὺς τρόπους κλπ., γινομένη κατὰ τὰς τελευταίας ὑποδείξεις ἢ κατὰ μίμησιν ἄλλων, ἡ τελευταία μόδα, συρμός : **κατάστημα νεωτερισμῶν, - εἴδη νεωτερισμοῦ·** || γεν. πᾶς νεώτερος τρόπος ἐκδηλώσεως τῆς ζωῆς : Παπαντ. "Αγ."Ορ.69 **στὴν πολυτάραχη θάλασσα τῶν νεωτερισμῶν.**

νεωτεριστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ καινοτόμος, ὁ ἐπιθυμῶν νεωτερισμούς, στασιαστής, ὁ προξενῶν ἢ ἀγαπῶν νεωτερισμούς : Διον.'Αλ.Ρωμ.5,75, Πλούτ. Κίμ.17 **τὴν τόλμην καὶ τὴν λαμπρότητα δείσαντες ἀπεπέμψαντο μόνους τῶν συμμάχων ὡς νεωτεριστάς·** || νεώτ. ὁ ἀσπαζόμενος τὰς νέας ἰδέας καὶ συστήματα, ὁ ἀκολουθῶν τοὺς νεωτερισμοὺς εἰς τὸ ἐνδύεσθαι καὶ γεν. εἰς τοὺς τρόπους καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

νεωτεριστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων κλίσιν πρὸς τοὺς νεωτερισμούς, ἰδ. ἐν τῇ γλώσσῃ : Πολυδ.4,36 **νεωτεριστικὸς ῥήτωρ·** || νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νεωτεριστὰς ἢ τὸν νεωτερισμὸν βλ.λ. : Παπαντ."Αγ."Ορ.128 **ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐγενίου ἦταν νεωτεριστική, - νεωτεριστικὸς τρόπος οἰκοδομῆς - διδασκαλίας.**

νεωτεροποιία (ἡ) κ. μσν. τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα : Θουκ.1,102 **δείσαντες τῶν 'Αθηναίων τὸ τολμηρὸν καὶ τὴν νεωτεροποιίαν·** **2**) στάσις, ἐπανάστασις : 'Ιώσ.Al 14,15,6 Νικόλ.Δαμ.130,20J.

νεωτεροποιός-όν ὁ νεωτερίζων, στασιαστικός : Θουκ.1,70 **οἱ μέν γε νεωτεροποιοὶ καὶ ἐπινοῆσαι ὀξεῖς,** 'Αριστλ.Πολιτ.1266b,14 **ἔργον γὰρ μὴ νεωτεροποιοὺς εἶναι τοὺς τοιούτους,** 'Ιάμβλ. Μυστ.7,5 **φύσει Ἕλληνες νεωτεροποιοί·** **2**) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐν τῇ ῥητορικῇ, νεωτερισμὸς ἐν τῇ γλώσσῃ : Αἰλ.Πl 12,16 **τὸ νεωτεροποιόν τινος.**

νεωτεροποιῶ-έω ποιῶ, ἀποπειρῶμαί τι κατὰ νέον τρόπον : 'Ιππ.'Αφορ.1,20 **μὴ νεωτεροποιεῖν τὰ κεκριμένα·** κ. παθ. γίνομαι κατὰ νεώτερον, κατὰ νέον τρόπον, ἐπὶ ἐνεργείας ἢ ἐπὶ πράγμ., ἐν χρ. ἰδ. κτ. παρωχ. χρ. : αὐτ.'Επιδ.2,1,4 **ὅταν μή τι νεωτεροποιηθῇ ἐν τῷ ἄνω εἴδει·** || εἰσάγω καινοτομίας, ποιῶ νεωτερισμούς : Διον.'Αλ.Ρωμ. 6,75 **ἐπὶ τὸ τολμᾶν καὶ νεωτεροποιεῖν ὁρμήσαντες·** πρβλ. νεωτεροποιός· **2**) μτ. αἰτ. ἐνεργῶ, ἐπιχειρῶ νὰ ἐγκαταστήσω, νὰ καθιδρύσω τι νέον, ἀνατρέπων τὸ καθεστώς, ἐπὶ πολιτικῆς καταστάσεως, ὅθ. ἐπιχειρῶ ἀνατροπήν, ἐγείρω ἐπανάστασιν : 'Ιώσ.Al 14,11,3 **νεωτεροποιεῖν τὰ κατὰ τὴν 'Ιουδαίαν·** **3**) μτ. αἰτ. ἰατρ. νεαροποιῶ βλ.λ.2), ἐπὶ ἑλκῶν : Γαλ.10,257 **νεωτεροποιεῖν τοὺς ἡλκωμένους τόπους·** **4**) μτγν. ἐπὶ τῆς σελήνης, πιθ. ἀμτβ. λαμβάνω τὴν νέαν μορφήν, τὴν νέαν ἐμοῦ φάσιν, ἀνανεοῦμαι : Γαλ.8,501C **τῆς σελήνης νεωτεροποιούσης καὶ μεταβαλλούσης τὰ περὶ τὴν γῆν.**

νεώτερος-α-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., συγκρ. τοῦ νέος, ἐπὶ προσ., ὁ πλέον νέος ἐν ἀναφ., ἐν συγκρ. πρὸς ἄ. : 'Ιλ.Φ 439 **οὐ γὰρ γενεῆφι νεώτερος,** Σοφ.ΟΚ 1295 **ἀνθ' ὧν μ' 'Ετεοκλῆς, ὢν φύσει νεώτερος, γῆς ἐξέωσε,** Ξεν.'Αν.1,1,1 **πρεσβύτερος μὲν 'Αρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος,** Πάπ. **ἐγὼ νεώτερός εἰμι, - Διονύσιος ὁ νεώτερος·** || ἐν συγκρ. πρὸς ἐνέργειαν, ἱκανότητα, δικαίωμα κττ. (ὑπονοουμ.) ὁ λίαν, παραπολὺ νέος πρός τι : 'Οδ. Φ 132 **νεώτερός εἰμι καὶ οὔ πω χερσὶ πέποιθα·** || νεώτ. κ. δημ. ἐν ὑπονοουμ. ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ παλαιὸς ἢ ἀρχαῖος : **ὁ νεώτερος πολιτισμός, - οἱ νεώτεροι ποιηταί, - τὰ νεώτερα μέσα συγκοινωνίας, - οἱ νεώτερες ἰδέες·** **2**) ὁ ἀνήλικος : Θουκ. 3,26 **ὄντος καὶ νεωτέρου ἔτι·** **3**) οἱ νεώτεροι οἱ ἔχοντες στρατεύσιμον ἡλικίαν : Θουκ.5,50 **ξὺν ὅπλοις τῶν νεωτέρων φυλακὴν εἶχον,** αὐτ.64 **τὸ πρεσβύτερόν τε καὶ τὸ νεώτερον ἦν·** || μτ. γενικ. **οἱ νεώτεροι τῶν πεπραγμένων** οἱ νεώτατοι.

οἱ παρὰ πολὺ νέοι, ὥστε νὰ μὴ ἐνθυμοῦνται τὰ συμβάντα : Δημ.242 ἀναγκαῖον ἦν πρὸς τοὺς νεωτέρους **τῶν πεπραγμένων** ἀπολύσασθαι· || **οἱ νεώτεροι** ἡ νέα σχολή, ἐπὶ ποιητῶν : Κικ.'Αττ.7,2,1· || κ. ἐπὶ τῶν μετὰ τὸν Ὅμηρον ποιητῶν : Σχόλ. Ἰλ.Π 574, αὐτ.Ω 257· **4)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ενικ. κ. πληθ. ὡς οὐσ. αἱ νεώτεραι πολιτικαὶ καὶ κοινωνικαὶ εἰδήσεις : **ἔχομε τίποτε νεώτερα; - οὐδὲν νεώτερον ἀπὸ τὸ δυτικὸν μέτωπον,** φρ. **τί νεώτερα;** κ. ὑπερθ. : Ἰλ.Η 153 **γενεῇ δὲ νεώτατος ἔσκον ἁπάντων·** || **ἡ νεωτάτη δημοκρατία,** ἀντίθ. ἡ πατρία δημοκρατία : Ἀριστλ.Πολιτ. 1305a,29 **μεταβάλλουσι δὲ καὶ ἐκ τῆς πατρίας δημοκρατίας εἰς τὴν νεωτάτην·** **6)** ἐπὶ γεγονότων, ὁ πλέον νέος, ὁ περισσότερον πρόσφατος, προσφατώτερος : Πίνδ.Π 4,155 **νεώτερον.. κακόν·** || συχν. μετὰ τοῦ τι : Ἡρ.8,21 **ἦν τι καταλαμβάνῃ νεώτερον τὸν πεζόν,**'Αριστφ.'Εκκλ.338 **δέδοικα μή τι δρᾷ νεώτερον,** πρβλ.Πίνδ.άπ.107,6, Θεόκρ.24,40·||προσφάτου καταγωγῆς:Φιλόδ.Μουσ. 108Κ **Δημόκριτος μουσικὴν φησι νεωτέραν εἶναι·** || μτφ. βραδύτερος, χειρότερος : Σοφ.Φιλ.560 **νεώτερον βούλευμ' ἀπ' Ἀργείων ἔχεις·** || φρ. νεώτερον πρήσσω ὑφίσταμαι ζημίαν, βλάβην, δυστύχημα : Ἡρ 5,106 **νεώτερον πρήσσουσι περὶ πρήγματα τὰ σά·** || ὁμ. σημ. ἐν φρ. **νεώτερον ποιεῖν** μτ. ἐμπροθ. διορ. : Ἡρ.8,142 **νεώτερον ποιέειν κατὰ τὴν Ἑλλάδα,** αὐτ.5,93 **μὴ ποιέειν μηδὲν νεώτερον περὶ πόλιν Ἑλλάδα,** αὐτ.1,210 **νεώτερα βουλεύειν περὶ σέο,** Θουκ. **νεώτερον ποιεῖν περὶ τῶν ἀνδρῶν,** αὐτ.1,132 **νεώτερόν τι ποιεῖν ἐς αὐτόν·** **7)** συχν. ἐπὶ ἀνταρσίας ἢ ἐπαναστάσεως : Ἡρ.5,35 **νεώτερόν τι ποιεύσης τῆς Μιλήτου,** αὐτ.19 **νεώτερα πρήγματα πρήξειν,** Ξεν.'Ελλ.5,2,9 **νεωτέρων τινὲς ἐπιθυμοῦντες πραγμάτων·** πρβλ. νεωτεροποιῶ.

νεωτέρως ἐπίρρ. εἰς νεώτερον χρόνον : Πλάτ. Νόμ.907C **προθυμία μὲν δὴ διὰ ταῦτα νεωτέρως εἰπεῖν ἡμῖν γέγονεν·** ὑπερθ. νεώτατα ὅλως προσφάτως : Θουκ.1,7 **τῶν δὲ πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ᾠκίσθησαν.**

νεωτευκτικὰ (τὰ) τὰ ἀφορῶντα τὴν κατασκευήν, τὸ χτίσιμο ναοῦ, ὡς τίτλος βιβλίου : Σουΐδ. ἐν λ. Ὀρφεύς (κῶδ. νεο-).

νεωφυλακῶ-έω φυλάττω τὰς ναῦς· Ἡσ. **κ.** Φώτ. πρὸς ἑρμηνείαν τοῦ νεωρῶ βλ.λ.

νεωφύλαξ-ᾶκος (ὁ) γλωσσ. ἀττ. ἀντὶ ναοφύλαξ.

νεώχερμος Ἡσ. «γῆ νεωστὶ εἰργασμένη»· πρβλ. χερμάζω.

νη- ἀρνητικὸν πρόθημα ἐν χρ. εἰς ποιητικὰς λέξεις ἐν συγχωνεύσει μετὰ βραχέος α, ε ἢ ο ὡς **νηλεής, νήριθμος, νήκεστος, νήνεμος, νηπελῶ, νῆστις, νωδός, νώδυνος·** ἢ πρὸ συμφώνων, ὡς **νηκερδής, νήκερως, νηπαθής, νηπενθής, νήποινος.**

νὴ κ. πάπ. μόριον ἰσχυρᾶς βεβαιώσεως μτ. αἰτ. τῆς θεότητος εἰς ἣν ὀμνύει τις, ἁπαντῶν ἅπαξ π. τραγ., ναί, μά : Σοφ.άπ.957 **νὴ τοὺς ἐν Ἄργει καὶ κατὰ Σπάρτην θεούς·** συχν. π. κωμ. κ. πεζ., ἰδ. ἐν τῇ φρ. **νὴ Δία** : Ἀριστφ.'Ιππ.319 **νὴ Δία κἀμὲ τοῦτ' ἔδρασε ταυτόν,** αὐτ.Θεσμ.240· || κ. μετὰ τοῦ ἄρθρου : Ἀριστφ.Πλ.319 **νὴ τὸν Δία·** πρβλ.ΚΔ Κορινθ.1,15,31 **νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν·** || μετὰ -ῶν όν. ἀ.θεοτήτων, συνήθ. ἐνάρθρως : Φερεκρ.24 **νὴ τὴν Δήμητρα,** Ἀριστφ.Εἰρ.218 **νὴ τὴν Ἀθηνᾶν,** αὐτ.'Εκκλ.160 **νὴ τὸν Ἀπόλλω,** αὐτ.Λυσ.51 **νὴ τὼ θεώ** (τὴν Δήμητρα καὶ Κόρην), Πλούτ.'Ηθ.234F **νὴ τὼ σιώ** (ἐπὶ τῶν Διοσκούρων, ἐν χρ. ὑπὸ Σπαρτιάτου), Πάπ. **νὴ τοῦτον τὸν Ἡρακλῆ·** **2)** φρ. **νὴ (τὸν) Δία** συχν. ἐν χρ. ἐν ἀπαντήσει εἰς ἐρωτήσεις : Ξεν.ΚΠ 1,3,6 **νὴ Δία, φάναι, ὦ παῖ, ἔγωγέ σοι,** Πλάτ.Πρωτ.312A **νὴ τὸν Δία·** || ρητ. εἰς ὑποτιθεμένην ὑπὸ ἀνταγωνιστῶν ἀπάντησιν ἐπομένου τοῦ **γὰρ** : Δημ.93 **νὴ Δία, κακοδαιμονῶσι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ·** || ὁμ. πρὸς εἰσαγωγὴν ἀντιρρήσεων ἢ ἰσχυρισμῶν οἵτινες ὑποτίθεται ὅτι προέρχονται ἐξ ἀνταγωνιστῶν, ἑπομένου τοῦ **γὰρ** : αὐτ.432 **νὴ Δί', οἱ νέοι γὰρ ἡμῖν δι' ἐκεῖνον ἔσονται τὸν ἀγῶνα βελτίους·** || ὁμ. ἑπομένου τοῦ **ἀλλὰ** : αὐτ.266 **νὴ Δί', ἀλλ' ἀδίκως ἦρξα,** αὐτ.428· || ὁμ. προηγουμένου τοῦ **ἀλλὰ** : Ξεν.'Ελλ.7,3,10 **ἀλλὰ νὴ Δία, εἴποι ἄν τις, ἑκὼν ἦλθε,** αὐτ.'Απομν.1,2,9, Δημ.739· **3)** ὡς ἐπιτατικὸν εἰς κλιμακωτοὺς λόγους : Πλάτ.'Απολ. 35D **ἄλλως τε μέντοι νὴ Δία πάντως καί..·** πρβλ. Ξεν.'Ελλ.1,7,21· **4)** ἐπὶ ὅρκων : Ἀριστφ. Ὀρν.661 **ὦ τοῦτο μέντοι νὴ Δί' αὐτοῖσιν πιθοῦ,** αὐτ.Βάτρ.164· **5)** ἐνίοτε κ. εἰρων. : Δημ.259 **μνησικακεῖν νὴ Δία πρὸς τοὺς βουλομένους σῴζεσθαι καὶ προφάσεις ζητεῖν.**

νὴ νεώτ. μουσ. ὁ ἕβδομος φθόγγος τῆς κλίμακος ἐν τῇ βυζαντινῇ μουσικῇ.

νὴ συνηρ. ἀντὶ νέα, βλ. νέος.

νῆα-νῆας ναῦς βλ.λ.

νῆαδε ἐπίρρ. εἰς τὸ πλοῖον : Ὀδ Ν 19 **νῆαδ' ἐπεσσεύοντο,** Ἀπολλ.Ρ 4,1768 **μετὰ νῆαδε.**

νηάριον (τὸ) μσν. μικρὸν πλοῖον, πλοιάριον : Στουδ.Θεόδ.199Ε **ὑπερβάλλον τὸ πλοῖον τῆς σῆς τελειότητος πρὸς τὸ ἐμὸν νηάριον.**

νηάς-άδος (ἡ) μτγν. γιγάντιόν τι ζῷον, οὗ τὰ ἀπολελιθωμένα ὀστᾶ εὑρίσκοντο ἐν Σάμῳ : Εὐφορ. π.ΑΙλ.ΕΙ 17,28· κ. κτ. πληθ. **ἐν** παροιμ. : **αὐτ. μεῖζον βοᾷ τῶν νηάδων.**

νήατος νέατος βλ.λ.

νηγάτεος-η-ον ἐπ. ἐπίθ. ἀμφ. σημασίας καὶ παραγωγῆς, πιθ. ὁ νεωστὶ κατασκευασθείς : Ἰλ.Β 43 **χιτῶνα καλόν, νηγάτεον,** αὐτ.Ξ 185 **κρηδέμνῳ.. καλῷ, νηγατέῳ,** Ὕμν.'Απόλλ.122 **νηγάτεος φᾶρος,** Ἀπολλ.Ρ 1,775 **νηγάτεαι καλύβαι.**

νήγρετος-ον (νη, ἐγείρω) ὁ μὴ ἐγερθείς, μὴ δυνάμενος νὰ ἐγερθῇ, ἐπὶ ὕπνου, βαθύς, βαρύς : Ὀδ. Ν 80 **καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν, νήγρετος ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς,** Ὕμν.'Αφρ.177· || ἐπὶ θανάτου : Μόσχ.3,104 **εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον·** ὁμ. κ. π. μτγν. πεζ. : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,13· || τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. **νήγρετον** ἄνευ ἀφυπνίσεως, ἀξύπνητα : Ὀδ.Ν 74 **ἵνα νήγρετον εὕδοι,** Ἀδαῖ. ἐν ΑΠ 7,305 **νήγρετον ὑπνώσας** (κοιμηθεὶς τὸν ἀξύπνητον, ἤτοι ἀποθανών).

νήδυια-ων (τὰ) σπλάγχνα, ἐντόσθια, ἔντερα: Ἰλ.Ρ 524 **ἐν δὲ οἱ ἔγχος νηδυίοισι μάλ' ὀξὺ κραδαινόμενον λῦε γυῖα,** Ἀπολλ.Ρ 2,113, Νίκ.'Αλεξ.381.

νηδύμιος-η-ον νήδυμος βλ.λ. : Ὀππ.'Αλ.3,412 **οἱ δ' ἐφέπονται πνοιῇ νηδυμίῃ δεδονημένοι.**

νήδυμος-ον κ. νεώτ. ἥδυμος βλ.λ. (τ. προερχόμενος ἐκ τοῦ ἥδυμος κατὰ ἐσφαλμένον χωρισμὸν ἐν τῷ ὁμηρικῷ κειμένῳ· π.'Ομ.πάντοτε ὡς ἐπίθ. τοῦ ὕπνου· ὁμ. κ. νεώτ.)· || νεώτ. κ. ἀπολ. οἱονεὶ ὡς οὐσ. : **κοιμᾶται τὸν νήδυμον·** || π. μτγν. ποιηταῖς, γεν. γλυκύς, ἡδύς, θελκτικός : Ὕμν.Πᾶν.16 **δονάκων Μοῦσαν νήδυμον,** ΑΠλ.4,217 **νήδυμος Ὀρφεύς,** Νόνν.Δ 48,602 **νήδυμον ὕδωρ,** αὐκ.12,176.

νηδυπόρος-ον μσν. ὁ μὲ τὴν κοιλίαν πορευόμενος, βαδίζων : Εὐδοκ.π.Bandin.Bibl.Med.1,233,14 **εἰσέτι νηπίαχος δ' ἔτ' ἐὼν μάθου ὄργια θηρὸς νηδυπόροιο δράκοντος.**

νηδύπους-ουν Ἡσ. «ἀνυπόδητος».

νηδύς-ύος (ἡ) αἰτ. **νηδύα ἢ νηδὺν** (Κόϊντ.1,616), δοτ. πληθ. **νηδύσι** (Νίκ.Θηρ.467), ἐν χρ. ὡς τὸ κοιλία, ἐπὶ παντὸς μεγάλου κοιλώματος ἐν τῷ σώματι τοῦ ἀνθρώπου: Ἰππ.Τέχν.10· || ἰδ.ὁ στόμαχος: Ὀδ.Ι 296 **ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδύν,** Σοφ.ΟΚ 1263 **τὰ τῆς ταλαίνης νηδύος θρεπτήρια·** **2)** γαστήρ, κοιλία : Ἰλ.Ν 290 **ἢ στέρνων ἢ νη-**

δύος ἀντιάσειε, Ἡρ 2,47 τοῦ **κτήνεος τῇ πιμελῇ τῇ περὶ τὴν νηδὺν γινομένῃ·** **3)** τὰ σπλάγχνα, ἐντόσθια : Αἰσχ.Χο.757 **νέα δὲ νηδὺς αὐτάρκης τέκνων,** Ἡρ.2,87 **ἐξελόντες τὴν νηδύν·** ‖ ὡς ἕδρα τῆς δίψης : Εὐρ.Κύκλ.574 **τέγξας ἄδιψον νηδύν,** αὐτ.Ἰκ.207 **ἄρδῃ τε νηδύν·** **4)** ἡ μήτρα : Ἰλ.Ω 496 **ἐκ νηδύος ἦσαν,** Ἡσίοδ.Θ 460, Αἰσχ. Εὐμ.465 **οὐδ' ἐν σκότοισι νηδύος τεθραμμένη,** Μηναῖ.Ι,3 Θεοτ. **ὁ ἐκ τῆς σῆς νηδύος ὑπερουσίως, Παρθένε, σαρκούμενος·** ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ Διὸς ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς : Ἡσίοδ.Θ 890 **αἱμυλίοισι λόγοισιν ἑὴν ἐσκάτθετο νηδύν,** αὐτ.899· ὁμ. ἐπὶ τοῦ Διονύσου : Εὐρ. Βάκχ.527 **ἐμὰν ἄρσενα τάνδε βᾶθι νηδύν·** **5)** κ. μτφ. : Νίκ.Ἀλεξ.272 **νηδὺς νάρθηκος,** Ὀρφ.Λιθ. 276 **νηδὺς λέβητος** (ῡ ἐν ταῖς τρισυλλάβοις πτώσεσιν)· ὁμ. **νηδῦς** (Αἰσχ.Χο.757, Καλλ.Ἄρτ.160), αἰτ. **νηδῦν** (Εὐρ.Ἀνδρ.356, αὐτ.Κύκλ.574).

νήεξις Ἡσ. «ἐν Καππαδοκίᾳ γενόμενος μῦς, ὃν σκίουρόν τινες λέγουσιν».

νηέομαι μτγν. ἔρχομαι, φθάνω, νέομαι βλ.λ. : Ὀππ.Ἁλ.2,216 **στόματος νηήσεται ἄχρις ἐδωδή.**

νῆες (αἱ) ἰων. πληθ. ὀνομαστ. τοῦ ναῦς βλ.λ.

νήεσσι ἐπ. πληθ. δοτ. τοῦ ναῦς βλ.λ.

νηέω, δωρ. **νᾱέω,** ἐπ. ἐκτεταμ. τ. τοῦ νέω βλ.λ.3), παρατ. **νήεον,** μέσ. μέλλ. ἐν παθ. σημ. **νηήσεται** (Ὀππ.Ἁλ.2,216), γ' πληθ. ἀόρ. α' **νήησαν,** ἀπαρφ. **νηῆσαι** κ. μτχ. **νηήσας,** προστ. μέσ. ἀόρ. **νηησάσθω** κ. ἀπαρφ. **νηήσασθαι,** ἐπισωρεύω, στοιβάζω, σωριάζω : Ὀδ.Τ 64 **ἐπ' αὐτῶν νήησαν ξύλα πολλά·** ‖ ἐπὶ ξύλων νεκρικῆς πυρᾶς : Ἰλ.Ψ 139 **μενοεικέα νήεον ὕλην,** Ὀδ.Ο 322 **πῦρ τ' εὖ νηῆσαι·** ‖ γεν. συσσωρεύω : Ἰλ.Ω 276 **ἐπ' ἀπήνης νήεον .. ἀπερείσι' ἄποινα** (ἐπεσώρευον ἄπειρα λύτρα), Ἀπολλ.Ρ 1,403 **νήεον αὐτόθι βωμόν** (ἀνήγειρον)· ὁμ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Βακχ.3,33 **πυρὰν ναήσατ'·** **2)** ἐπισωρεύω ὡς φόρτον, φορτώνω, γεμίζω, πληρῶ : Ἰλ.Ι 358 **νηήσας εὖ νῆας·** ὁμ. κ. ἐν τῷ μέσ. : Ἰλ.Ι 137 **νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηησάσθω** (δαψιλῶς πληρωσάτω χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ τὴν ναῦν), αὐτ.279. (Ἐνίοτε ἐφθαρμένον ἀντὶ νηνέω).

νήησις-εως (ἡ) σχόλ. πλήρωσις, ἐπισώρευσις, σύνθεσις : Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 1,403 **νήεον, ᾠκοδόμουν ἀπὸ τῆς τῶν λίθων συνθέσεως, ἥ ἐστι νήησις.**

νήθεσκε ἰων. κ. ποι. ἀντὶ ἔνηθε τοῦ νήθω βλ.λ.

νηθίς-ίδος (ἡ) σχόλ. ἡ νήθουσα, ἡ γνέστρα : Σχόλ.Ἰλ.Ζ 491.

νήθουσα (ἡ) πάπ. πιθανῶς ὄνομα φυτοῦ.

νήθω κ. νεώτ., ἰων. παρατ. β' ἑν. πρόσ. **νήθεσκες** (ΑΠ 14,134), μεταβάλλω εἰς νῆμα, εἰς κλωστήν, κλώθω, γνέθω : Κρατῖν.96, Πλάτ.Πολιτ.289C **περὶ τὸ νήθειν τε καὶ ξαίνειν,** ΠΔ Ἔξ.35,25 **ταῖς χερσὶν νήθειν,** ΚΔ Ματθ.6,28 **οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.13, Γαλ.Χρ.Μορ.1,3 (λέγεται ὅτι δὲν εἶναι ἀττ.: Πολυδ.7,32), Παπαδ.Χρ.Μηλ.65 **νήθουσα μὲ τὴν ἠλακάτην της.**

Νηϊάς-άδος (ἡ) ἰων. ἀντὶ Ναϊὰς βλ.λ.

νήϊος-η-ον (ναῦς) κ. **νήϊος-ον,** δωρ. **νάϊος-α-ον** (ὡς ἀείποτε π. τρσγ., πρβλ. δάϊος, γάϊος) ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς πλοῖον, ὁ τοῦ πλοίου : Ἰλ.Γ 62 **νήιον (δόρυ)** (σχόλ. «ξύλον πρὸς κατασκευὴν νηῶν ἐπιτήδειον»), Ὀδ.Ι 384, Ἡσίοδ.Ἔργ.808 **νήια ξύλα,** Ἀπολλ.Ρ [illegible]79 **νήια δοῦρα,** Αἰσχ.Ἰκ.719 **ἄνδρες νάϊοι,** αὐτ.Πέρσ.279 **ναΐοισιν ἐμβολαῖς,** Σοφ.Αἴ. 356 **γένος ναΐας ἀρωγὸν τέχνας** (δηλ. ναῦται), Εὐρ.Μήδ.1122 **ναΐαν ἀπήνην,** αὐτ.ΙΤ 410 **νάϊον ὄχημα** (δηλ. πλοῖον)· ‖ μ. **νήϊα κῶπαι** : Νίκ.Θηρ.814.

νῆϊς-ιδος (ὁ,ἡ) (Ι) (νη, ἰδεῖν, εἰδέναι), αἰτ. **νήϊδα** ἀλλὰ κ. **νῆϊν** (Καλλ.Αἴτ.1,1,33, Ἀπολλ.Ρ 3,130), ἀδαής, ἀμαθής, ἄπειρος, μὴ εἰδώς : Ὀδ.Θ 179 **οὐ νῆϊς ἀέθλων·** ὁμ. κ. ἀπολ. : Ἰλ.Η 198 **οὐδ' ἐμὲ νήιδά γ' οὕτως ἔλπομαι,** Βακχ.5,174 **νῆϊς ἔτι χρυσέας Κύπριδος,** Καλλ.Αἴτ.1,1,33 **ναυτιλίης .. νῆϊν ἔχεις βίον,** Κόϊντ.5,506 **νῆϊς πατρός** (ἀπάτωρ, ὀρφανὸς πατρός)· κ. συγκρ. **νηϊδέστερος** : Ἡσ.· **2)** (νή, ἴς) Ἡσ. δειλός· Σουΐδ. ἀσθενής, ἀδύνατος.

νηΐς-ιδος (ἡ) (2) μτγν. νηὰς βλ.λ. : Ἡρακλ.Πολ.30.

Νηΐς-ίδος (ἡ) ἰων. ἀντὶ Ναΐς βλ.λ.

νήϊστος-η-ον κτ. τὸ φαινόμενον ὡς ὑπερθ. τοῦ νέος, νήατος βλ.λ. (νέατος Ι)· Ἡσ. «νήϊστα· ἔσχατα, κατώτατα»· ὅθ. πιθ. **πύλαι Νήϊσται** ἐν Θήβαις : Αἰσχ.Ἑπτ.460 **πύλαισι Νηΐσταισι** (δ.γρ. νηΐτησι-τισι-ταισι), Εὐρ.Φοίν.1104 **Νηΐταις πύλαις** (κῶδ.· πιθ. Νηΐτταις, -ττ- ἀντὶ -στ-).

νηΐτης (ὁ) ὁ εἰς πλοῖον ἀνήκων ἢ ὁ ἐκ πλοίων συγκείμενος ἢ ὁ ἐπὶ πλοίων συνεστώς : Θουκ.2,24 **ἢν μὴ οἱ πολέμιοι νηΐτῃ στρατῷ ἐπιπλέωσι τῇ πόλει,** Ἀπολλ.Ρ 4,239 **νηΐτης στόλος.**

νηκερδής-οῦς-ές (νη, κέρδος) ὁ ἄνευ κέρδους, χωρὶς ὄφελος, ἀσύμφορος : Ἰλ.Ρ 469 **νηκερδέα βουλήν,** Ὀδ.Ξ 509 **ἔπος νηκερδὲς ἔειπες.**

νήκερως-ων (νη, κέρας) ἐπ.ὀνομαστ.πληθ. **νήκεροι** ὁ ἄνευ κεράτων, ὁ μὴ ἔχων κέρατα : Ἡσίοδ.Ἔργ. 529 **καὶ τότε δὴ κεραοὶ καὶ νήκεροι ὑληκοῖται.**

νήκεστος-ον (νή, ἀκέομαι) ἀνίατος· τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. **ἀνήκεστον** ἀνιάτως : Ἡσίοδ.Ἔργ.283 **ὃς δέ κε .. νήκεστον ἀασθῇ.**

νηκηδής-οῦς-ές (νη, κῆδος) ἄφροντις, ἀμέριμνος: Ἀνώνυμ.π.Πλάτ.Συμπ.197C **οὗτός** (δηλ.ὁ ἔρως) **ἐστιν ὁ ποιῶν εἰρήνην μὲν ἐν ἀνθρώποις, πελάγει δὲ γαλήνην .., κοίτῃ δ' ὕπνον νηκηδῆ.**

νήκουστος-ον (νη, ἀκουστός) κωφός, μὴ ἀκούων : Ἐμπ.137,3· **2)** ἀνήκουστος, ἄγνωστος : Ἄρατ.173 **οὐδέ τοι αὔτως νήκουστοι ὑάδες.**

νηκουστῶ-έω (νη, ἀκούω) δὲν ἀκούω, δὲν προσέχω, ἀνηκουστῶ, εἶμαι ἀπειθής, μτ. γενικ. : Ἰλ.Υ 14 **οὐδ' ἐνοσίχθων νηκούστησε θεᾶς.**

νηκτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. νήκτης βλ.λ.

νήκτης (ὁ) (νήχω) μτγν. ὁ νηχόμενος ὁ κολυμβῶν, ὁ κολυμβητής : Πολυδ.1,97, πιθ. εἰς Φιλοστέφ. Ἱστ.17 **ἐχθρὸν ἀεὶ νήκτῃσι.**

νηκτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ νήχηται, ἱκανός, ἐπιδέξιος εἰς τὸ κολυμβᾶν ἢ ὁ εἰς αὐτὸ χρήσιμος : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,171, ὁμ. αὐτ. **νηκτικὴ τέχνη,** Βασ.1,63Β **πᾶν νηκτικὸν κἂν ἐπιφανείᾳ τοῦ ὕδατος ἐπινήχηται·** ‖ νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νήχεσθαι : **νηκτικὸς ὑμὴν - κύστις - πτηνόν·** ‖ νεώτ. ζωολ. **τὸ οὐδ.** ὡς οὐσ. ἐν τῷ πληθ. **νηκτικά** ἄθροισμα πτηνῶν δυναμένων νὰ ἐπιπλέουν καὶ νὰ βυθίζωνται ἐν τῷ ὕδατι, ἄ. στεγανόποδα.

νηκτογαλῆ (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν ἐντομοφάγων **μυγαλιδῶν.**

νηκτόμυς-υος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν τρωκτικῶν τῆς οἰκογ. τῶν **μυωξιδῶν.**

νηκτός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ νηχόμενος, ὁ κολυμβῶν ἐν τῷ ὕδατι, ἀντίθ. χερσαῖος : Ἀριστλ. Κόσ.398b,31, πρβλ. Πλούτ.Ἠθ.636Ε, Βέττ.Βάλ.344,15 **νηκτὸν πλῆθος ἰχθύων,** ΑΠ 6,4, Πρόδρ.Ροδ.90 **νηκτῶν πτερωτῶν, θηρίων, κτηνῶν γένη·** ‖ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως, τὴν ὁποίαν ἡ θάλασσα ἐπιπλέουσαν ἐκόμισε παρὰ τὸν τύμβον τοῦ Αἴαντος : ΑΠ 9,115 **παρὰ τύμβον Αἴαντος** (ἀσπίδα) **νηκτὴν ὥρμισεν·** κτ. ἐπέκτ. ὁ ἐν τῷ ἀέρι ἱπτάμενος : Φίλ.1,14, Γαλ.18(1),207 **τὸ πτηνὸν καὶ πεζὸν καὶ νηκτόν·** **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ νηκτόν** ἡ δύναμις, ἡ φυσικὴ ἐπιτηδειότης τοῦ νήχεσθαι, κολυμβᾶν : Ἀνακρεόντ.24,5· **3)** νεώτ. βιολ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **νηκτόν** μία τῶν τριῶν κατηγοριῶν εἰς ἃς ἔχουν διαιρεθῆ τὰ εἰς τὰς διαφόρους θαλάσσας ἀπαντώμενα ὀργανικὰ ὄντα, περιλαμβάνουσα ὀργανισμοὺς δυναμένους νὰ πλέωσι καὶ νὰ μετακινῶνται διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν δυνάμεως.

νηκτρίς-ίδος (ή) μτγν. θηλ. τοῦ νήκτης εἰδ. ἐπὶ ἐλαιῶν, ἡ κολυμβὰς βλ.λ.: Πολυδ.6,45 **νηκτρὶς ἐλαία.**
νήκτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ νήκτης βλ.λ. : Μαν.4,397 ἐν ὕδασι νήκτορας ἄνδρας.
νηλεγέως ἐπίρρ. Ἡσ. «ἀνοίκτως».
νηλεγής-οῦς-ές ἄφροντις, ἀνηλεγὴς βλ.λ. : Ἀλκμ. 26 νηλεγὲς ἦτορ (ἀμφ. λ.).
νηλεής-οῦς-ές νηλὴς βλ.λ., πρβλ. ἀνηλεής.
Νηλεΐδης (ὁ) πατρωνυμ. ὁ υἱὸς τοῦ Νηλέως : Ἰλ.Ψ 652 ἐπεὶ πάντ' **αἶνον ἐπέκλυε Νηλεΐδαο.**
νηλεῖτις-ιδος (ἡ) (νη, ἀλείτης, ἀλιταίνω) θηλ. ἐπίθ. ἀθῷα, ἀναιτία, ἀπείρακτος, ἄκακος, ἀβλαβής : Ὀδ.Π 317 **γυναῖκας . . ., αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλείτιδές εἰσιν,** αὐτ.Τ 498 (δ.γρ. **νηλιτέες** κ. **νηλητέες**· ὁ Ἀρίσταρχ. ἐξηγεῖ ἀμαρτωλοί, πολυαμάρτητοι, θεωρῶν τὸ νη ὡς ἐπιτατικόν).
νηλεόθυμος-ον Ἐπιγρ. κ. πάπ. ὁ ἔχων ἀνηλεῆ θυμὸν ἤτοι ψυχήν, ὁ ἄσπλαγχνος : **νηλεόθυμος μοῖρα,** αὐτ. **νηλεόθυμος Χάρων.**
νηλεόποινος-ον ὁ ἄνευ ἐλέους, ἀνηλεῶς, ἀσπλάγχνως τιμωρῶν, ἐπίθ. τῶν Κηρῶν: Ἡσιοδ.Θ 217 **καὶ Μοίρας καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοποίνους.**
νήλευστος-ον (νη, λεύσσω) μτγν. ἀόρατος : Θεόκρ.Σῦρ. ἐν ΑΠ 15,21,20 **Καλλιόπᾳ νηλεύστῳ.**
νηλεῶς ἐπίρρ., ἐπ. **νηλειῶς** κατὰ τρόπον νηλεῆ βλ.λ. : Αἰσχ.Πρ.240 **ἀλλὰ νηλεῶς ὧδ' ἐρρύθμισμαι,** Ἀπολλ.Ρ 2,626, Ἐπιγρ.
νηλήιος (ὁ) ἐπίθ. . ὁ τοῦ Νηλέως : Ἰλ.Β 20 **σῆς δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς Νηληΐῳ υἷι ἐοικώς.**
νηλής-οῦς-ές (νη, ἔλεος), ἐπ. οὐδ. νηλεές, ὁμ. ἐπ. κ. **νηλειής-ές,** ποι. ἐπίθ. (π. πεζογρ. ἐνίοτε **ἀνηλεής**), ἀνηλεής, ἄσπλαγχνος : Ἰλ.Ι 632 **νηλής,** αὐτ.Γ 292 **νηλέϊ χαλκῷ** (ἀνηλεεῖ σιδήρῳ, φασγάνῳ, ξίφει), αὐτ.Τ 229 **νηλέα θυμὸν ἔχοντας** (ἀνηλεῆ, σκληρὰν ψυχὴν ἔχοντας), Ὀδ.Μ 372 **νηλέϊ ὕπνῳ** (ἀπηνεῖ ὕπνῳ, καθ' ὃν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐκτεθειμένος εἰς πολλοὺς κινδύνους), αὐτ.Ι 17 **νηλεὲς ἦμαρ** (ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου), Πινδ.Π 1,95 **νηλέα νόον,** Αἰσχ.Πρ.42 **νηλὴς σὺ καὶ θράσους πλέως,** Εὐρ.Κύκλ.369 **νηλὴς . . ὅστις ἱκτῆρας ἐκθύει·** **2)** παθ. ὃν δὲν οἰκτίρει, δὲν λυπεῖταί τις: Σοφ.Ἀντ.1197 **ἔκειτο νηλεὲς . . σῶμα,** αὐτ.ΟΤ 180 **νηλέα δὲ γένεθλα . . κεῖται ἀνοίκτως.**
νηλίπεζος-ον Ἡσ. ἀνυπόδητος, γυμνόπους.
νηλιποκαιβλεπέλαιοι (οἱ) μτγν. ὡς σκωπτ. ἐπώνυμον τῶν φιλοσόφων, γυμνόποδες, ξυπόλυτοι καὶ βλέποντες (μόνον) τὸ ἔλαιον ἤτοι μὴ χρώμενοι ἐλαίῳ πρὸς καθαρισμόν, ἄπλυτοι (πιθ. διορθ. νηλιποκαιλιπέλαιοι) : ΑΠΠαράρτ.288.
νήλιπος-ον μτγν. νηλίπους βλ.λ. : Λυκόφρ.635 ἄχλαινον ἀμπρεύσουσι **νήλιποι,** Ἀπολλ.Ρ 3,646 νήλιπος, οἰέανος (πιθ. λ. ἀντὶ νήλυπος ἐν Ἰω.Λυδ. Ρωμ.1,42)· πρβλ. ἀνήλιπος.
νηλίπους-οδος (ὁ, ἡ) ἀνυπόδητος, γυμνόπους : Σοφ.ΟΚ 349 **ἄσιτος νηλίπους τ' ἀλωμένη·** πρβλ. Μάξ.Τύρ.30,6.
νηλῖτής-οῦς-ές δ.γρ. ἀντὶ νηλεῖτις βλ.λ.
νῆλος Ἡσ. «ἔριον· ἄμεινον λῆνος».
νήλωπος-ον (νη, λῶπος) λεξ. ὁ ἄνευ ἱματίου.
νῆμα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ κλωσθέν, τὸ γνεσμένο, ἡ κλωστή, τὸ ράμμα, τὸ γνέμα : Ὀδ.Δ 134 **τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα νήματος** ἀσκητοῖο **βεβυσμένον,** αὐτ.Β 98, Πλάτ.Πολιτ.282Ε **τὸ μὲν ἀτράκτῳ τε** στραφὲν **καὶ στερεὸν νῆμα γενόμενον, - νῆμα** μετάξης **- ἐρίου - βάμβακος·** ‖ νήματα σηρικὰ μετάξινα ράμματα : Γαλ.10,942· ‖ νεώτ. νῆμα **τῆς στάθμης** ὁ μίτος ἐξ οὗ κρέμαται μικρὸν βάρος πρὸς εὕρεσιν τῆς κατακορύφου, ἄ. ἀλφάδι· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ τῆς ἀράχνης: Ἡσιοδ.Ἔργ.777 **τῇ γάρ τοι νεῖ νήματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης·** **2)** μτφ. ἐπὶ τῶν Μοιρῶν : Φανοκλ.2 **Μοιράων νῆμ' ἄλλυτον,** Ἐπιγρ.· ‖ δθ. κ. ἀπολ. τὸ πεπρωμένον : Λουκ.Φιλοφ.25 **οὔπω πεπλήρωται τὸ νῆμα αὐτοῦ·** **3)** ὁμ. μτφ. νεώτ. ἐν διαφ. φρ. ἡ συνέχεια ἐνεργείας, ἡ ἄνευ διακοπῆς σειρά : **τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν - τῆς σκέψεως - τῶν συλλογισμῶν** κτλ., - σειρὰ τῶν ἰδεῶν - τῆς σκέψεως - τῶν συλλογισμῶν κτλ.· ‖ εἰδ. φρ. **ἐκόπη ἀποτόμως τὸ νῆμα τῆς ζωῆς του** (ἀπεβίωσεν αἴφνης, ἀπροσδοκήτως).
νηματίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις προκαλουμένη ἐκ **τῆς** εἰσδύσεως εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμὸν τοῦ λεπτοσκώληκος τοῦ νυκτερινοῦ.
νηματικός-ή-όν μτγν. ὁ ὑφασμένος, ὁ ὑφαντός· εἰδ. νημ· **ὅπλον** ταινία πλεκτοῦ σχοινίου ἢ ὑφαντῆς ζώνης ὡς μέρος τοῦ ὁπλισμοῦ: Ἀθήν.Μηχ.34,7.
νημάτινος-η-ον νεώτ. ὁ νηματοειδής, ὁ ἐν εἴδει νήματος : **ὁ νημάτινος ἱστὸς τῆς ἀράχνης·** ‖ ὁ νηματώδης, ὁ κεχωρισμένος ἢ ὁ χωριζόμενος εἰς νήματα : **αἱ νημάτιναι ἶνες τοῦ λίνου, - νημάτινοι κροσσοί·** ‖ ὁ ἐκ νημάτων, ἤτοι λεπτῶν ἐστριμμένων κλωστῶν ὤν : **νημάτινος θῶμιγξ - λινόδεσμος·** ‖ κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ μεταλλικοῦ σύρματος, ὁ ἐκ δέσμης λεπτῶν συνεστραμμένων συρμάτων ἀποτελούμενος : **νημάτινον καλώδιον.**
νημάτιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νῆμα, λεπτοτάτη κλωστή, κλωστίτσα· ‖ ἀνατομ. ἐν συνεκφ. μτ. διασαφητικοῦ ἐπιθ. **νημάτια** τινὲς τῶν νηματοειδῶν προσεκβολῶν (ἀπολήξεων) ὀργάνων τινῶν τοῦ σώματος ἢ κυτταρωδῶν στοιχείων αὐτοῦ : **τὰ ὀσφρητικὰ** νημάτια, - **τὸ τελικὸν** τοῦ **νωτιαίου μυελοῦ νημάτιον, - ἀμνιακὰ** νημάτια (αἱ νηματοειδεῖς ἑνώσεις μεταξὺ ἀμνίου καὶ ἐμβρύου), **- τὸ σπερματικὸν νημάτιον.**
νηματοειδής-οῦς-ές ὁ ὁμοιάζων πρὸς νῆμα : νηματοειδεῖς **βλαστοί - βλένναι.**
νηματόζῳα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογ. σκωλήκων νηματοειδῶν, ἄ. νηματίδαι.
νηματόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ μετροῦμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν νημάτων ὑφάσματος, ἄ. κλωστόμετρον.
νηματομύκητες (οἱ) νεώτ. μικροβιολ. τάξις μικροοργανισμῶν ἐκ νηματοειδῶν κυττάρων.
νηματοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐξ ἐρίου ἢ βάμβακος ἢ λίνου κατασκευὴ νήματος, κλῶσις.
νηματοποιητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νηματοποίησιν : **νηματοποιητικὴ τέχνη.**
νήματος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος **τενθρηδονιδῶν** ἐντόμων ὑμενοπτέρων.
νηματόσταυρος (ὁ) **νεώτ. εἰδ.** σταυρὸς ἐκ νημάτων ἐν τῷ ἑστιακῷ ἐπιπέδῳ τῆς διόπτρας πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ ὀπτικοῦ ἄξονος.
νηματουργεῖον (τὸ) νεώτ. ἐργοστάσιον κατασκευῆς νήματος, κλωστήριον βλ.λ.
νηματουργία (ἡ) ἡ κατεργασία τῶν κλωστικῶν πρώτων ὑλῶν πρὸς κατασκευὴν νήματος· **2)** περιληπτ. τὸ σύνολον τῆς διὰ κλωστικῶν μηχανῶν κατασκευῆς νημάτων ἔν τινι χώρᾳ ἢ κράτει ἢ παγκοσμίως : **ἡ νηματουργία ἐν** Θεσσαλονίκῃ **- ἐν Εὐρώπῃ ηὔξησεν ἀλματωδῶς - ἐτελειοποιήθη.**
νηματουργός (ὁ) νεώτ. τεχνίτης ἀσχολούμενος ἢ ἔμπειρος εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπεξεργασίαν νημάτων· **2)** ἰδιοκτήτης νηματουργείου.
νηματώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐκ νημάτων, ὁ χωριζόμενος εἰς νήματα . Πλούτ. Ἠθ.434Α, **- νηματώδεις ἱστοὶ φυτοῦ·** **2)** ὁ ὁμοιάζων πρὸς νῆμα : **νηματῶδες νεῦρον·** ‖ νεώτ. ζῳολ. εἰδ. τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **νηματώδεις** τάξις σκωλήκων νημαθελμίνθων.
νημάτωμα (τὸ) νεώτ. εἰδ. ἡ διὰ νήματος περιβολὴ ναοῦ ἢ ἄλλου κτιρίου ἢ χώρου πρὸς προφύλαξιν αὐτοῦ ἀπὸ πάσης κακῆς ἐπηρείας ἢ δαιμονικῆς προσβολῆς, ἄ. περισχοινισμός.

νημάχειλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων φυσοστόμων τῆς οἰκογ. τῶν **κυπρινιδῶν**· || **νημάχειλος ὁ μυστακίας** δημ. στροσίδι, μπριάνα.

νημέρτεια (ἡ), δωρ. **ναμέρτεια** ἀλήθεια, βεβαιότης, ἐπαλήθευσις : Σοφ.Τρ.173 **καὶ τῶνδε ναμέρτεια συμβαίνει.**

νημερτής-ές (νη, ἁμαρτάνω), δωρ. **ναμερτής** (ἐν χρ. π. τραγικοῖς) ὁ μὴ ἁμαρτάνων εἰς τοὺς λόγους του, ὁ ἀληθής, ἀψευδής, ποὺ τὰ λέγει σωστά : Ὀδ.Δ 349 **ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτής,** Ἡσίοδ.Θ 235 **νημερτής τε καὶ ἤπιος**· || ἐπὶ λόγων κ. γεν. ἐπὶ πραγμ., ὁ κατ' ἀλήθειαν, ὁ πράγματι, ὁ σωστός : Ἰλ.Ζ 376 **εἰ δ', ἄγε μοι, δμωαί, νημερτέα μυθήσασθε,** αὐτ.Γ 204, Ὀδ Γ 19 **λίσσεσθαι δέ μιν αὐτός, ὅπως νημερτέα εἴπῃ,** Αἰσχ.Πέρσ.246 **πάντα ναμερτῆ λόγον,** Ἀπολλ.Ρ 4,810· || **νημερτὴς βουλὴ** ἀπόφασις, ἥτις ἀφεύκτως, ἀληθῶς θὰ ἐκπληρωθῇ : Ὀδ.Α 86· || συχν. ἐπίρρ. : Ἰλ.Α 514 **νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον,** Ὀδ.Χ 166 **σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες**· ὁμ. κ. κτ. πληθ. : αὐτ.Φ 205 **αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω**· **2)** εἰδ. νεώτ. ζωολ. ὁ πληθ. **νημερτεῖς** ὡς οὐσ. οἰκογ. σκωλήκων πλατελμίνθων.

νημηθής-οῦς-ές Ἐπιγρ. ἀπερίσκεπτος, ἄμυαλος.

νηνεμία (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -η ἡ ἔλλειψις ἀνέμου, ἡ κόπασις παντὸς ἀνέμου, ἡσυχία, εὐδία, γαλήνη : Ἰλ.Ε 523 **νεφέλῃσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων νηνεμίης ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν,** Ὀδ.Ε 392, Ἡρ. 7,218 **ἦν μὲν δὴ νηνεμίη,** αὐτ.7,188 **ἅμα δὲ ὄρθρῳ ἐξ αἰθρίης τε καὶ νηνεμίης τῆς θαλάσσης ζεσάσης,** Πλάτ.Φαῖδ.77Ε **μὴ ἐν νηνεμίᾳ, ἀλλ' ἐν μεγάλῳ τινὶ πνεύματι,** Τίμ.64 **ἐν νηνεμίῃσι γαλήνης,** λ. **ἐπεκράτει ἀπόλυτος νηνεμία εἰς τὸ πέλαγος**· || ὁμ. μτ. γενικ. : Ἐπίκ.π.Πλάτ.Συμπ.197C **πελάγει δὲ γαλήνην, νηνεμίαν ἀνέμων.**

νηνεμοποιός-όν μσν. ὁ ποιῶν νηνεμίαν : Λάσκ. Θεόδ.767 **νηνεμοποιὸς θεός.**

νήνεμος-ον (νη, ἄνεμος) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ ἀνέμου, ὁ ἥσυχος, ἤρεμος : Ἰλ.Θ 556 **ὅτε τ' ἔπλετο νήνεμος αἰθήρ,** Αἰσχ.Ἀγ.740 **φρόνημα μὲν νηνέμου γαλάνας,** Εὐρ.Ἑλ.1456 **ὅταν . . πέλαγος νήνεμον ᾖ,** Ἀριστφ.Θεσμ.43 **ἐχέτω δὲ πνοὰς νήνεμος αἰθήρ,** Λιμεν.8 **νηνέμους ἔσχεν αἰθὴρ δρόμους**· || ὁμ. μτ. τοῦ **εἶναι** ἐν ἀπροσ. ἐκφρ. : Ἀριστλ.Μετ.373a,24 **διὰ τὸ νηνεμώτερον εἶναι**· || κ. τὸ ἀρσ. **νήνεμος** ὡς οὐσ. ὁ ἄνευ ἀνέμου τόπος, τὸ ἀπάνεμον : Θεόφρ.Φ1 1,8,1 **ἐν νηνέμοις** (εἰς τόπους ἀπανέμους)· **2)** ὁμ. μτφ. ἤρεμος, ἥσυχος : Εὐρ.Ἑκ 533 **νήνεμον δ' ἔστησ' ὄχλον,** Πλούτ Ἠθ.589D **νήνεμον ἔχειν τὴν ψυχήν.**

νηνεμῶ-έω εἶμὶ νήνεμος, δὲν διαπνέομαι ὑπὸ ἀνέμου : Στράβ.7,3,18 **λέγεται δὲ καὶ τὰ καύματα σφοδρὰ γίνεσθαι .. τῶν πεδίων νηνεμούντων τότε** (δ.γρ. ἀνηνεμούντων)· || ὁμ. τὸ παθ. καθίσταμαι νήνεμος· Ἡσ. «νηνεμούμενον· καθεστάμενον ἐκ τῆς ταραχῆς. εὔδιον. ἥσυχον»· **2)** μτφ. εἰδ. ἐπὶ τῶν ἐντέρων, ἠρεμῶ, ἡσυχάζω : Ἱππ.Γυν.2.113 (ἀμφ.ἀνάγν.).

νηνεμῶ-όω Ἡσ. νηνεμῶ-έω βλ.λ.

νηνέω σωρεύω (πιθ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ νηέω) : Ἰλ.Ψ 139 **αἶψα δέ οἱ μενοεικέα νήνεον ὕλην** (δ.γρ. νήεον).

νηνία (ἡ) δημόσιος ἔπαινος, ἐγκώμιον ἀνδρῶν συνοδευόμενον ἐνίοτε καὶ ὑπ' αὐλοῦ, ὅθ. κ. θρῆνος· ἡ λ. ἀπαντᾷ μ. ἐν τῷ λατ. τ. nenia, ἀλλὰ κτ.Κικ. εἶναι ἑλληνική : Κικ.Νόμ.2,24,62· πρβλ. κ. νηνίατον.

νηνίατον (τὸ) φρύγιον μέλος δι' αὐλόν· πρβλ. κ. νηνία : Ἱππῶν.129, Πολυδ.4,79 **τὸ δὲ νηνίατον ἔστι μὲν Φρύγιον, Ἱππῶναξ δ' αὐτοῦ μνημονεύει.**

νηνίδα (ἡ) δημ. αἱ ἐφελκίδες αἱ σχηματιζόμεναι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν βρεφῶν.

νῆνις συνηρ. τ. τοῦ νεᾶνις βλ.λ. : Ἀνακρ.14,3.

νηνῖται Ἡσ. «νέοι».

νηνυρίζοντα Ἡσ. «θρηνοῦντα, λαλοῦντα».

νηξίπους-οδος-ουν ὁ ἔχων τοὺς πόδας καταλλήλους πρὸς νῆξιν, ὁ διὰ τῶν ποδῶν νηχόμενος· Ἡσ. ἐν λ. νέποδες.

νῆξις-εως (ἡ) (νήχω) κ. νεώτ. τὸ νήχεσθαι, κολύμβημα : Βατραχομ.68, Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.6,27· κ.πληθ. : Πλουτ.Ἠθ.1091C **χαίρει δὲ καὶ νήξεσι παιδίων καὶ κολύμβοις,** Σωραν.1,56.

νηοβάτης (ὁ) ποι. τ. τοῦ ναυβάτης βλ.λ. : Λεων. ἐν ΑΠ 7,668.

νηογνώμων (ὁ) νεώτ. ὁ πίναξ πληροφοριῶν περὶ τοῦ ἐκτοπίσματος τῶν πλοίων, τῆς ἡλικίας, τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀξίας αὐτῶν κλπ.

νηοδόκη (ἡ) νεώτ. νεωδόχος, δεξαμενὴ βλ.λ.

νηοκόρος-ον ποι. τ. τοῦ νεωκόρος βλ.λ. : Φίλιππ. Θεσσ.ΑΠ 9,22.

νηολόγησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐγγραφὴ πλοίου εἰς τὸ νηολόγιον λιμένος τινός.

νηολόγιον (τὸ) νεώτ. ἐπίσημον βιβλίον, εἰς ὃ ἐγγράφονται τὰ εἰς ἕκαστον λιμένα ἀνήκοντα πλοῖα.

νηολογῶ-έω νεώτ. ἐγγράφω πλοῖόν τι εἰς τὸ νηολόγιον βλ.λ.

νηοπέδη (ἡ) μαν. ναυσιπέδη, ἄγκυρα : Γρηγ.Ναζ. 2,59 **ἴσχειν νηοπέδῃσι ταχὺν πλόον.**

νηοπόλος ναοπόλος βλ.λ.

νηοπομπή (ἡ) νεώτ. ἄθροισμα πλοίων συνήθως ἐμπορικῶν ὁμοπλοούντων πρὸς τὸ αὐτὸ τέρμα, συνήθ. ἐν συνοδείᾳ πολεμικῶν.

νηοπορέω ποι. τ. τοῦ ἀχρ. ναυπορέω, ταξιδεύω, πλέω, πορεύομαι διὰ πλοίου : Λεων.ΑΠ 7,675,2 **ἄτρομος ἐκ τύμβου λύε πείσματα ναυηγοῖο· χημῶν ὀλλυμένων ἄλλος ἐνηοπόρει.**

νηός (ὁ) ἰων. ναός· **2)** ἰων. γενικ. τοῦ ναῦς.

νηοσόος-ον, ποι. **νηοσσόος** ὁ σώζων τὸ πλοῖον : Ἀπολλ.Ρ 1,570, αὐτ.2,927.

νηοῦχος Ἡσ. «φύλαξ πλοίου».

νηοφθόρος-ον ὁ φθείρων τὴν ναῦν, ὁ καταστρέφων τὰ πλοῖα: Νόνν.Δ 39,122 **νηοφθόρα θύρσα.**

νηοφόρος-ον ὁ φέρων τὴν ναῦν : Θεαίτ.ΑΠ 10,16,8 **νηοφόρα νῶτα θαλάσσης.**

νήοχος-ον ἐπίγρ. ὁ ἔχων, ὁ φυλάττων, ὅθ. ὁ κυβερνῶν τὸ πλοῖον· πρβλ. νηοῦχος : Κριν.ΑΠ 7,636 **νήοχα πηδάλια.**

νηοψία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων ἐνεργουμένη ἔρευνα ὑπὸ ἐμπολέμων κρατῶν πρὸς παρεμπόδισιν διενεργείας λαθρεμπορίας πολέμου.

νηπαθής-οῦς-ές μτγν. νηπενθὴς βλ.λ.: Ὀππ.Κυν.2,417.

νήπαυστος-ον ἄπαυστος· τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Λυκόφρ.972 **νήπαυστον αἰάζουσα.**

νηπεδανός-ή-όν μτγν. τ. τοῦ ἠπεδανὸς βλ.λ. : Ὀππ.Κυν.3,409 **ἀλκῆς τε κρατερῆς ὑπὸ νηπεδανοῖς μελέεσσιν.**

νηπεκτέας Ἡσ. «ἀκτενίστους».

νήπεκτος-ον μτγν. ἀκτένιστος· πρβλ νηπεκτέας : Ἀλεξ.Ἀδέσπ.2,30 **κώεα νηπέκτων ὀΐων.**

νηπελέω εἰμὶ ἀδύνατος, ἀδυνατῶ : Ἱππ.π.Γαλ. 19,124, αὐτ.Γυν.2,113.

νηπενθής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἀποβάλλων τὸ πένθος, τὴν λύπην, ἀπενθής : Ὀδ.Δ 221 **εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον, νηπενθές,** Θεόφρ. Φ1 9,15,1 **ἐν οἷς δὴ καὶ τὸ νηπενθὲς ἐκεῖνό φησιν εἶναι καὶ ἄχολον, ὥστε λήθην ποιεῖν**· || ὁμ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : ΑΠ 9,525,14· **2)** ὁ ἀπηλλαγμένος θλίψεως, ἐλεύθερος πένθους· κ. ὡς ἐπίρρ. **νηπενθῶς** : Πρωταγ.π.Πλούτ.Ἠθ.118Ε **νηπενθέως ἀνέτλη**· **3)** νεώτ. βοταν. τὸ οὐδ. **νηπενθές** ὡς οὐσ. γένος φυτῶν **δικοτυληδόνων.**

νηπευθής-ές μτγν. κ. **νηπυθής** (Ἡσ.) ὁ περὶ οὗ δὲν ὑπάρχουν πληροφορίαι, δὲν ἔγινεν ἔρευνα, ἐξευρεύνησις, ἀνεξερεύνητος, ἄγνωστος : Χρησμ. π.Μακροβ.1,18,20 **ὄργια νηπευθέα.**

νηπιάας αἰτ. πληθ. ἀντὶ νηπιίας τοῦ ἀχρ. νηπιίη, οὗ ἐπ. τ. νηπιέη βλ.λ.

νηπιαγωγεῖο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. παιδαγωγικὸν σχολεῖον νηπίων, ἤτοι παιδίων τῆς προσχολικῆς περιόδου.

νηπιαγωγός (ὁ,ἡ) νεώτ. παιδαγωγὸς εἰδικὸς διὰ τὴν διδασκαλίαν νηπίων ἐν τῷ νηπιαγωγείῳ.

νηπιάζω κ. νεώτ. φέρομαι ὡς νήπιον, ὅθ. μωραίνομαι : Ἱππ.Ἐπιστ.17 **ἐγὼ ἕνα γελῶ τὸν ἄνθρωπον, ἀνοίης μὲν γέμοντα, . . πάσαισιν ἐπιβολαῖσι νηπιάζοντα, - ἐσχατόγηρος νηπιάζων·** **2)** μσν. ἔχω τὴν ἁπλότητα, τὴν ἀθωότητα νηπίου : ΚΔ Κορινθ.Ι,14,20 **μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε,** Ἐφραὶμ Σύρ.3,339C **ἀμύνεσθε τοὺς . . νηπιάζοντας ἀδελφούς.**

νηπιακός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ τοῦ νηπίου, ὁ ἰδιάζων εἰς νήπιον : **νηπιακὴ ἡλικία,-νηπιακαὶ νόσοι.**

νηπίασις-εως (ἡ) μσν. τὸ νηπιῶδες, ἡ παιδαριωδία : Ἀνδρ.Κρ.10.

νηπιαχεύω πράττω ὡς νήπιον, παιδισρίζω : Ἰλ.Χ 502 **αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος ἕλοι, παύσαιτό τε νηπιαχεύων·** || Ἐπιγρ. τὸ μέσ. **νηπιαχεύομαι** φέρομαι ὡς νήπιον.

νηπίαχος-ον ἐπ. ὑποκ. τοῦ νήπιος βλ.λ., νήπιος, νηπιώδης : Ἰλ.Β 338 **παισὶν ἐοικότες** ἀγοράασθε **νηπιάχοις,** αὐτ.Π 262, Λυρ.Ἀδέσπ.36,13, Βίων ἀπ. 7,2· || ὁμ. ἐπὶ ζῴων : Ὀππ.Kuv.I,444· || τὸ οὐδ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. : Ὀππ.Ἁλ.5,403 **νηπίαχα φρονέων·** || τὸ ἀρσ. **νηπίαχος** ὡς οὐσ. τὸ νήπιον : Ἐπιγρ., Ὀππ.Kuv.3,211.

νηπιάχω νηπιαχεύω βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 4,868 **χωσαμένη Ἀχιλῆος ἀγαυοῦ νηπιάχοντος,** Μόσχ.4,22 **ἔτι νηπιάχοντας νεοσσούς,** Ὀππ.Kuv.2,343.

νηπιαχώδης-ους-ες γλωσσ. νηπιώδης.

νηπιέη (ἡ) ἐπ. τ. τοῦ ἀχρ. **νηπιίη,** αἰτ. πληθ. νηπιάας, νηπιότης, ἡ ἡλικία τοῦ νηπίου, τοῦ βρέφους : Ἰλ.Ι 491 **οἴνου ἀποβλύζων ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ·** || κτ. πληθ. οἱ παιδαριώδεις τρόποι, αἱ ἀνοησίαι : Ὀδ.Α 297 **οὐδέ τί σε χρὴ νηπιάας ὀχέειν·** || ἡ δοτ. τοῦ πληθ. ὡς ἐπίρρ. κατὰ παιδικὸν τρόπον : Ἰλ.Ο 363 **ὅστ' ἐπεὶ οὖν ποιήσῃ ἀθύρματα νηπιέῃσιν,** Ὀδ.Ω 469 **τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσιν.**

νηπίεος-α-ον νήπιος βλ.λ. : Ὀππ.Ἁλ.3,585 **χεῖρα . . νηπιέων.**

νηπιεύομαι νηπιαχεύω βλ.λ. : Σχόλ.D Ἰλ.Χ 503.

νηπιοβαπτισμός (ὁ) νεώτ. ὁ βαπτισμὸς ἐν νηπιακῇ ἡλικίᾳ, ἀρχικῶς ἐπιτρεπόμενος εἴτε διὰ τὸν κίνδυνον θανάτου τοῦ νηπίου εἴτε ἐν ὁμαδικῇ βαπτίσει οἰκογενείας, εἶτα δὲ ἄνευ περιορισμοῦ.

νηπιόβουλος-ον μσν. ὁ ἔχων βουλήν, γνώμην νηπίου: ΚΜανασσ.Χρον.6176 **νηπιοβούλους παῖδας.**

νηπιοδύναμος-ον μσν. ὁ νηπίου ἔχων δύναμιν : ΚΜανάσσ.Χρον.6471 **παισὶ νηπιοδυνάμοις.**

νηπιόεις-εντος-εσσα-εν νήπιος βλ.λ., νηπιότροπος : Χρησμ.Σιβ.2,300.

νηπιόθεν ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας : Ἀνν.Κομν.193 333, Ἀν.Βοασσ.4,258,9, **- ἔλαβε νηπιόθεν καλὴν ἀνατροφήν·** || μσν. ὁμ. κ. μτ. τῆς προθ **ἐκ** : Μαλάλ.Ι Ι,149 **ἐκ νηπιόθεν.**

νηπιοκομία (ἡ) νεώτ. ἡ περιποίησις τῶν νηπίων· **2)** ἡ ἐπιστήμη ἢ τέχνη τῆς περιποιήσεως τῶν νηπίων, βρεφοκομία.

νηπιοκομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νηπιοκομίαν : **νηπιοκομικὸς σταθμός.**

νηπιοκόμος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικὸς διὰ τὴν περιποίησιν τῶν νηπίων, βρεφοκόμος βλ.λ.

νηπιοκτονία (ἡ) νεώτ. βρεφοκτονία βλ.λ.

νηπιοκτόνος-ον μτγν., μσν. κ νεώτ. ὁ φονεύων νήπια : ΠΔ Σοφ.11,7 **νηπιοκτόνου διατάγματος, - νηπιοκτόνος γυνή, - ὁ νηπιοκτόνος Ἡρώδης·** || ὁμ. κ. ὡς οὐσ. βρεφοκτόνος βλ.λ.

νηπιόλεκτα ῥήματα μσν. λόγοι νηπιώδεις, μωροί : Ἰγνάτ.Βί.Νικηφ.203.

νηπιοπρεπής-οῦς-ές μσν. ὁ ἐμπρέπων, ὁ ἁρμόζων μ. εἰς νήπια : Ἀμφιλοχ.12· ἐπίρρ. -ῶς.

νήπιος-α-ο(ν) (νη, ἔπος, εἰπεῖν) κ. νήπιος-ον, Ἰων. θηλ. -η τὸ οὐδ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν τῇ πρώτῃ βρεφικῇ ἡλικίᾳ ὤν, τὸ νεογνόν, τὸ βρέφος, τὸ μωρό, τὸ μωρουδάκι κ. κτ. ἐπέκτ. ὁ λίαν νεαρὸς παῖς, τὸ παιδάκι, ἐν χρ. ὡς ἐπίθ. ἢ κ. ἀπολ. ὡς οὐσ. : Ἰλ.Ζ 400 **ἅμα δ' ἀμφίπολος κίεν αὐτῇ παῖδ' ἐπὶ κόλπῳ ἔχουσα . . νήπιον αὔτως,** αὐτ. Π 8 **τίπτε δεδάκρυσαι . . ἠΰτε κούρη νηπίη, ἥ θ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει . .,** Εὐρ. Ἴων 1398 **βρέφος ἔτ' ὄντα νήπιον,** αὐτ.Ἀνδρ.755, Πλάτ.Ἀξ.366D **κατὰ μὲν τὴν πρώτην γένεσιν τὸ νήπιον κλαίει,** Ἀριστλ.Πολιτ.1340b,30 **αὕτη μὲν οὖν ἐστι τοῖς νηπίοις ἁρμόττουσα τῶν παιδίων,** ΠΔ Ψαλμ.8,2 **ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτήσω αἶνον, - κλαυθμηρίζον νήπιον, - ὅταν ὡρφάνεψε ἦταν ἀκόμη νήπια·** || **ἐκ νηπίου** ἀπὸ τῆς νηπιακῆς, ἀπὸ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας : Ἀριστλ.ΗΝικ.1105a,2 **τὸ ἡδὺ . . ἐκ νηπίου ἡμῖν συντέθραπται·** || γενικ. ὁ κάτω τῆς ἥβης παῖς, τὸ ἄμεστο παιδί, συνήθ. ἐν χρ. κτ. πληθ. : Ἰλ.Β 136 **αἱ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα εἵατ' ἐνὶ μεγάροις,** Ἱππ.Ἐπιδ.6,1,4 **αἱ τῶν νηπίων ἐκλάμψεις** (τῶν παίδων ἡ πρόωρος ἀνάπτυξις)· || **ἐκ νηπίων** ἀπὸ μικρᾶς παιδικῆς ἡλικίας : Πολύβ.4,20 **τὸ πρῶτον μὲν οἱ παῖδες ἐκ νηπίων ᾄδειν ἐθίζονται·** || ὁμ. γενικώτ. ὁ μικρᾶς ἡλικίας, ὁ νεαρός : Ἰλ.Ι 440 **σοὶ δέ μ' ἔπεμπε.. ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε νήπιον, οὔ πω εἰδόθ' ὁμοιίου πολέμοιο·** **2)** ὅθ. συνεκδ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄπειρος, ὁ ἄγνωρος, ἀμαθής : Αἰσχ.Πρ.443 **ὡς σφας νηπίους ὄντας τὸ πρὶν ἔννους ἔθηκα,-εἶναι νήπια ἔτι ἐν τῇ πολιτικῇ,** Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 19 **σώπασ', Ἔρωτα σπανέ, | ποῦ γελᾷς μόνο τὰ νήπια·** **3)** ἐκ τῆς ἀρχ. σημ. (νη, ἔπος) ὁ ἄνους, ὁ ἄφρων, ὁ μωρός, ὁ ἀπερίσκεπτος, ὁ παιδαριώδης, ὁ βλάκας : Ἰλ.Ε 406 **νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα,** Ὀδ.Ν 237 **νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,** Πίνδ.Π 3,82 **τὰ μὲν ὦν οὐ δύνανται νήπιοι κόσμῳ φέρειν,** Σοφ.Ἠλ.145 **νήπιος ὃς τῶν . . γονέων ἐπιλάθεται,** Δημόκρ.76· **4)** ὁμ. κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ λόγων, ἀνόητος : Πίνδ.ἀπ. 157 **νήπια βάζεις,** Εὐρ.Μήδ.891 **οὐδ' ἀντιτείνειν νήπι' ἀντὶ νηπίων,** Ἀριστφ.Νεφ.105 **μηδὲν εἴπῃς νήπιον·** **5)** ἐπὶ τῆς σωματικῆς δυνάμεως, ἀσθενικός, ἀνίσχυρος : Ἰλ.Λ 561 **βίη δέ τε νηπίη αὐτῶν·** **6)** σπαν. κ. μ. κτ. πληθ. ἐπὶ ζῴων **νήπια τέκνα** ἢ ἁπλῶς **νήπια** τὰ νεογνά : Ἰλ.Β 311 **ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα,** αὐτ.Λ 113, αὐτ.Ρ 134 **πλέων περὶ οἷσι τέκεσσιν, ᾧ ῥά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσωνται ἐν ὕλῃ ἄνδρες·** || ὁμ. κ. ἐπὶ φυτῶν, νέον βλάστημα, νέα φύτρα : Θεόφ.ΦΙ 8,1,7.

νηπιότης-ητος (ἡ) ἡ βρεφικὴ κ. κτ. ἐπέκτ. ἡ παιδικὴ περίοδος τῆς ζωῆς ἀνθρ. : Ἀριστλ.Πρ.896b,6· **2)** παιδαριωδία, ἀνοησία : Πλάτ.Νόμ.808Ε **παιδιᾶς καὶ νηπιότητος χάριν,** Ἰώσ.ΑΙ 1,19,3, αὐτ. 2,9,7, Λουκ.Ἀλκ.3 **συχνὰ μὲν τῶν ἐφικτῶν ἡμῖν ἀνέφικτα φαίνεται . . διὰ νηπιότητα φρενῶν,** Ἐφραὶμ Σύρ.3.339C **καταρτίζων τὴν τῶν ἀδελφῶν νηπιότητα πρὸς τὸ συμφέρον.**

νηπιοτροφικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν νηπίων, ὅθ. τίτλος ἰατρικοῦ συγγράμματος : Σχόλ.Ὀρειβ.682.

νηπιοτροφῶ-έω μτγν. τρέφω, ἀνατρέφω, μεγαλώνω νήπια : Σωρ.Ι,88.

νηπιοφανής-οῦς-ές μσν. ὁ φαινόμενος ὡς νήπιον, ὁ κατὰ τὸ φαινόμενον ὢν νήπιον : Τιμόθ. Ἱεροσ.Συμ.13 **πρὸς τὸν νηπιοφανῆ πάντων δε-**

σπότην κράζων, αὐτ. **ὁ Συμεὼν τὸν νηπιοφανῆ κύριον ἐν ταῖς αὐτοῦ ἀγκάλαις κατέχων.**

νηπιοφροσύνη (ἡ) (νήπιον, φρήν) μσν. τὸ τῶν νηπίων φρόνημα, ἀφροσύνη : Εὐστ.1418,60.

νηπιόφρων-ονος μτγν. ὁ ἔχων φρένας νηπίου, ὁ νήπια φρονῶν. : Στράβ.Ι,2,8 **ταῦτα δ' ἀπεδέξαντο οἱ τὰς πολιτείας καταστησάμενοι μορμολύκας τινὰς πρὸς τοὺς νηπιόφρονας.**

νηπιώδης-ους-ες μσν. κ. νεώτ. ὁ ἁρμόζων εἰς νήπιον, ὁ ἴδιος νηπίου : Ἐφραὶμ Σύρ.3,326D **τὸ βρέφος οὐκ εἰς τὴν νηπιώδη ἡλικίαν ἕστηκεν πάντοτε**,Βί.'Αλεξ.2420 **ἀθλὸν τε καταγέλαστον καὶ νηπιῶδες μᾶλλον,-νηπιώδης ἀντίληψις**· **2)** νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς νήπιον· **3)** μτφ. ὁ εἰς τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν εὑρισκόμενος, δθ. ὁ καθυστερημένος, ὁ μὴ προοδεύσας : **νηπιώδης βιομηχανία.**

νηπιωδῶς ἐπίρρ. λεξ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον νηπιώδη· ἐν χειρ.π.Στεφ. **νηπιωδῶς μὴ ἐπερειδώμεθα.**

νήπλεκτος-ον ὁ ἔχων ἄπλεκτον τὴν κόμην : Βίων Ι,21 **ἁ δ' Ἀφροδίτα λυσαμένα πλοκαμῖδας ἀνὰ δρυμὼς ἀλάληται πενθαλέα νήπλεκτος.**

νήπλυτος-ον ἄπλυτος : 'Ανακρ.21,6 **νήπλυτον εἶλυμα κακῆς ἀσπίδος.**

νήποδες 'Ησ. «ἰχθύες»· πρβλ. νέπους.

νηποινεί ἐπίρρ. ἀτιμωρητί : Ἐπιγρ. **νηποινεὶ τεθνάναι**, Νόμ.π.'Ανδοκ.Ι,95 **πολέμιος ἔστω Ἀθηναίων καὶ νηποινεὶ τεθνάτω**, Ξεν.'Ιέρ.3,3 **τοὺς μοιχοὺς νομίζουσι πολλαὶ τῶν πόλεων νηποινεὶ ἀποκτείνειν**, Πλάτ.Νόμ.874C **ἐὰν ἐλευθέραν γυναῖκα βιάζηταί τις .. νηποινεὶ τεθνάτω.**

νήποινος-ον (νη, ποινή) ἀτιμώρητος, ἀνεκδίκητος : 'Οδ.Α 380 **νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε**, αὐτ.Α 160 **ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν**· || τὸ οὐδ. **νήποινον** ὡς ἐπίρρ. : 'Οδ.Α 377 **ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι**, αὐτ.Β 142, αὐτ.Σ 280, Ξεν.'Ιερ.3,3 (δ.γρ. νηποινεὶ βλ.λ.)· **2)** ἐπὶ φυτῶν, ὁ μὴ παράγων καρπούς, ἄκαρπος : Πίνδ.Π 9,58 **χθονὸς αἶσαν .. δωρήσεται οὔτε παγκάρπων φυτῶν νήποινον.**

νήποτμος-ον ἄποτμος βλ.λ.

νήπους-οδος 'Ησ. «νήποδες· ἀνυποδέτους».

νήπτης (ὁ) (νήφω) νηφάλιος, ἀπέχων τοῦ οἴνου : Πολύβ.10,3,1 **διότι δ' ἀγχίνους καὶ νήπτης καὶ τῇ διανοίᾳ περὶ τὸ προτεθὲν ἐντεταμένος**, Διόδ.Σ 30,3 **ἦν δὲ καὶ νήπτης, καὶ σώφρων καθ' ὑπερβολήν**, Πτολ.Τετράβ.160.

νηπτικός-ή-όν ὁ νήφειν εἰωθώς, ὁ νηφάλιος, σώφρων : Κωμ.'Αδέσπ.1088, Πλούτ.'Ηθ.709Β **ἀσυναρμόστους ἐπάγων, οἷον νηπτικῷ πολυπότας, καὶ λιτῷ ὑπὲρ δίαιταν καὶ ἀκολάστους**, Βέττ. Βάλ.247,18· **2)** ὁ ποιῶν νήφειν· 'Ησ. «νηπτικωτάτην· νήφειν ποιοῦσαν».

νηπτικῶς κατὰ τρόπον νηφάλιον : Βέττ.Βάλ.179,6.

νηπυθής-οῦς-ές 'Ησ. νηπευθὴς βλ.λ.

νήπυστος-ον (νη, πυνθάνομαι) ἀνήκουστος, ἄγνωστος : Νόνν.Δ 11,199 **πότμον ἐμὸν νήπυστον.**

νηπύτα 'Ησ. «βοητά· κῆρυξ μικρόφωνος»· πρβλ. κ. ἠπύτα.

νηπυτία (ἡ) μτγν. νηπιότης : 'Απολλ.Ρ 4,791 **ἀλλά σε γὰρ δὴ ἐξέτι νηπυτίης αὐτὴ τρέφεν.**

νηπυτιεύομαι φέρομαι ὡς νήπιον : Λουκίλλ. ΑΠ 11,140 **ἀνάκεινται νηπυτιευόμενοι Νέστορι.**

νηπύτιος-α-ον ὑποκορ. τοῦ νήπιος βλ.λ., μικρὸν παιδίον : 'Ιλ.Ν 292 **ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα νηπύτιοι ὣς ἑσταότες**, αὐτ.Υ 200, 'Αριστφ. Νεφ.868 **νηπύτιος γάρ ἐστ' ἔτι**· **2)** παιδαριώδης : 'Ιλ.Υ 211 **οὐ γάρ φημ' ἐπέεσσί γε νηπυτίοισιν**· || δθ. ἀνόητος, παράφρων : 'Ορφ.Λιθ.6.

νήρα δημ. τὸν φυτὸν αἶρα ἡ μεθυστική, ἀ. ζιζάνιον.

νήρειος-α-ον ὁ τοῦ Νηρέως· πρβλ. νηρός : Εὐφρ.Β,2 **Νήρεια τέκνα** (οἱ ἰχθύες)· **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ **Νήρειον** τὸ δελφίνιον : ΨΔιοσκ.3,73.

νηρείτης (ὁ) κ. **νηρίτης** ὄνομα διαφόρων εἰδῶν θαλασσίων κοχλιῶν : 'Αριστλ.ΖΙ 530a,12, αὐτ.535a, 19, αὐτ.ΖΜ 679b,20 **οἷον αἵ τε πορφύραι καὶ κήρυκες καὶ οἱ νηρεῖται καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος.**

νηρεύς-έως (ὁ) γενικ. Ιων. -ῆος ἀρχαῖος θαλάσσιος θεός : 'Υμν.'Απόλλ.319, 'Ησίοδ.Θ 240· **2)** θάλασσα : Νόνν.Δ 25,1 **Λίβυς Νηρεύς**, αὐτ.32,19 **'Αραψ Νηρεύς.**

νηρηΐδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια πολυχαιτῶν δακτυλιοσκωλήκων.

Νηρηΐς-ΐδος (ἡ) κ. **νηρείς**, συνήθ. κτ. πληθ. **Νηρηΐδες** κ. **Νηρεΐδες** κ. ἀττ. **Νηρῇδες** αἱ κόραι τοῦ Νηρέως, θαλάσσιαι νύμφαι : 'Ιλ.Σ 38 **ὅσαι κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν**, Πίνδ.Π 11,2 **ποντιᾶν ὁμοθάλαμε Νηρηΐδων**, Αἰσχ.ἀπ.174, Σοφ. ΟΚ 719, Εὐρ.'Ανδρ.1267· || τίτλος ἔργου τοῦ 'Αναξανδρίδου : 'Αθήν.11,482C· || ὁμ. τίτλος ἔργου τοῦ Αἰσχύλου· || σπαν. καθ' ἑν. **Νηρηΐς-ΐδος** : Σοφ.ἀπ.546, 'Αλκ.Κωμ.4· **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος νηρηΐδων δακτυλιοσκωλήκων.

νήριθμος-ον ἀνάριθμος, ἀναρίθμητος : Θεόκρ. 25,57 **κτῆσιν ἐποφόμενος, ἥ οἱ νήριθμος ἐπ' ἀγρῶν**, Λυκόφρ.415 **νήριθμος ἑσμός.**

νήριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ροδοδάφνη βλ.λ. : Διοσκ.4,82· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀποκυνοειδῶν.**

νηρίππη 'Ησ. «σεμνή».

νῆρις-ιος (ἡ) νάρδος ἡ ὀρεινή, βράθυ : Νικ.Θηρ. 531· **2)** ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ πυρῖτις : Διοσκ.1,9· **3)** 'Ησ. κοῖλος βράχος, σπήλαιον.

νήριστος-ον σχόλ. ὁ περὶ οὗ δὲν γίνεται ἔρις, ἀδιαφιλονίκητος, ὁ πρὸς ὃν οὐδεὶς συγκρίνεται· Εὐστ.'Ιλ.725,18 **«ἀνέριστος καὶ ἀναντίρρητος».**

νηρῖται 'Ησ. «μεγάλαι».

νηρίτης (ὁ) δ. τ. τοῦ νηρείτης βλ.λ.

νηρῑτόμυθος-ον 'Ησ. «πολύμυθος».

νήριτος-ον νήριθμος βλ.λ., ἀναρίθμητος, ἀπειράριθμος : 'Ησίοδ.'Εργ.511 **καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριτος ὕλη**, 'Απολλ.Ρ 3,1288 **νήριτα ταύρων ἴχνια μαστεύων**, αὐτ.4,158· || κ. ὡς τοπων. ὄρος ἐν 'Ιθάκῃ : 'Ιλ.Β 632 **οἵ ῥ' 'Ιθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον**, 'Οδ.Ι 22· **2)** νηρίτης βλ.λ.· 'Ησ. «κογχύλιον κοχλιῶδες, ποικίλον».

νηριτοτρόφος-ον ὁ τρέφων κογχύλια λεγόμενα νηρίτας βλ.λ. : Αἰσχ.ἀπ.285 (ἐν 'Αθήν.3,86Β) **Αἰσχύλος δ' ἐν Πέρσαις τινὰς νήσους νηριτοτρόφους εἴρηκεν.**

νηριτόφυλλος-ον 'Ησ. «πολύφυλλος».

νηρόν (τὸ) τὸ ὕδωρ· πρβλ. νηρός.

νηρός-ά-όν μτγν.κ.μσν. νεαρός, πρόσφατος, φρέσκος, ἐπὶ ἰχθύων : Πάπ., Ξενοκρ.π.'Ορειβ.2,58,63· || ὁμ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **ὁ νηρὸς** τὸ πρόσφατον, τὸ φρέσκο **ὕδωρ**, δθ. γενικ. τὸ ὕδωρ : Πάπ.· || ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ νηρὸν** ἐξ οὗ κ. νερόν : Πάπ. **νηρὸν καὶ λάχανον**, ΚΠορφ.'Εκθ.466,17, ΕΜ 597,47· **2)** ἐσφ.γρ. τοῦ νειρός· 'Ησ. «νηρόν· τὸ ταπεινόν» : Λυκόφρ.896 (ἑρμ. κάθυγρος π. Σουΐδ. ἐν λ. νηρίτης, παρεμβολή).

νῆρος (ὁ) μσν. περίοδος ἑξακοσίων ἐτῶν : Γεώργ. Σύγκ.17Β **ὁ μὲν σάρος τρισχιλίων καὶ ἑξακοσίων ἐτῶν χρόνον σημαίνει,ὁ δὲ νῆρος ἐτῶν ἑξακοσίων.**

νήροφις (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος συγγναθιδῶν ἰχθύων.

νηρόψωμο (τὸ) δημ. ἄρτος περιέχων νήραν βλ.λ.

νῆς ἐπίρρ., δωρ. **νᾶς** (πιθ.) δ. τ. τοῦ ἕνης, γενικ. τοῦ ἕνος, τὴν τρίτην ἡμέραν.

νησαῖος-α-ον, Ιων. θηλ. **νησαίη** νησιωτικός : Εὐρ. Τρ.188, αὐτ.'Ιων 1583 **κυκλάδας ἐποικήσουσι νησαίας πόλεις**, 'Αρατ.982 **νησαῖαι ὄρνιθες**, 'Αντίφιλ. ἐν ΑΠ 9,242 **νησαῖος πορθμός.**

νησάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νησί(ον) βλ.λ. : Παλαμ.'Ασάλ.Ζ 'Εκατὸ φωνές **κάποιο νησάκι ἐγὼ ἀγαπῶ κι ὅλο τὸ βλέπω ἐμπρός μου.**

νησεύομαι σχηματίζω νήσους : ΕΜ 25,48 **τὸ Δέλτα τῆς νησευομένης Αἰγύπτου ἐστὶ κεφαλή.**
νησί (τὸ) δημ. νησίον βλ.λ.
νησιάζω μτγν. νησίζω βλ.λ. : Στράβ.Ι,3,18 **τόν τε Πειραιᾶ νησιάζοντα πρότερον,** Φίλ.Ι,622 **τὰ μὲν νησιάζειν τὰ δὲ ἠπειροῦσθαι·** || ὁμ. τὸ μέσ. : Σχόλ. εἰς Εὐρ.Φοίν.6 **τὴν Τύρον, νησιάζεται γάρ·** || ἄκρα **νησιάζουσα** χερσόνησος : Σταδ.202.
νησιάρχης (ὁ) ὁ κυβερνήτης, ὁ ἄρχων νήσου : Ἀντιφάν.190,14 **τί οὖν ὄφελος τῶν νησιαρχῶν ἐστι;,** Πλούτ.Ἠθ.823D.
νησίαρχος (ὁ) Ἐπιγρ. νησιάρχης βλ.λ.
νησιαρχῶ-έω Ἐπιγρ. εἰμὶ νησιάρχης : **Ἀπολλοδώρου νησιαρχοῦντος.**
νησιάς-άδος (ἡ) νησίς βλ.λ. : Διον.Περ.570 **ἄγχι δὲ νησιάδων ἕτερος πόρος.**
νησίγδα (ἡ) εἶδος φαγητοῦ· Ἡσ. «νησίγδα· ἐν νυκτὶ ἀποδιδόασι μάσημά τι ποιόν» : Φιλήμ.52.
νησίδιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νῆσος μικρὰ νῆσος : Θουκ.6,2 **ἀπολαβόντες καὶ τὰ ἐπικείμενα νησίδια ἐμπορίας ἕνεκα,** Στράβ.2,5,30 **αἵ τε Γυμνήσιαι καὶ ἄλλα νησίδια Φοινίκων, - εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῴου εὑρίσκονται πολλὰ νησίδια·** || νεώτ. εἰδ. μέγας βρόχος ἐξέχων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης· **2)** νεώτ. εἰδ. ἀνατ. σωμάτιον μονῆρες ἐν τῷ ὀργανισμῷ ζῴου : νησίδιο **πνευμονικά.**
νησίζω εἰμὶ ὡς νῆσος ἢ σχηματίζω νῆσον : Πολύβ.3,42,7 **ἐν ᾧ συνέβαινε περί τι χωρίον νησίζον περισχίζεσθαι τὸν ποταμόν,** αὐτ.5,46,9· **2)** εἰμὶ χερσόνησος : ΠερίπλΕὐξ.Πόντ.58.
νησί(ον) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ νῆσος βλ.λ., μικρὰ νῆσος : Στράβ.2,5,23 **ἐνταῦθα δὲ ἡ τῶν Κυζικηνῶν ἵδρυται νῆσος καὶ τὰ περὶ αὐτὴν νησία·** || μτγν. κ. δημ ἄνευ ὑποκορ. σημ. : ΚΔ Πράξ.27,16 **νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαύδην,** Ἐρωτόκρ.Ι,1376 **σ' ὅλες τσὶ χῶρες καὶ νησιὰ πέμπει νὰ διαλαλήσῃ,** Σολωμ. Ἐθν.Ὕμν.20,2 **ἐφωνάξανε ὡς τ' ἀστέρια | τοῦ Ἰονίου καὶ τὰ νησιά,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 51 **καὶ ξέρες εἶχε τὸ νησὶ μπρὸς σὲ πλατὺ λιμάνι.**
νῆσις-εως (ἡ) (νήθω) τὸ νήθειν, τὸ κλώσιμον : Πλάτ.Πολ.620Ε **αὖθις ἐπὶ τὴν Ἄτροπον ἄγειν νῆσιν·** **2)** ἐπισώρευσις : Ἱππ.Τοπ.Ἄνθρ.20 **ὁπόταν διὰ τοῦ οἰσοφάγου εἰς τὴν κοιλίην ῥεύσῃ,** νῆσις γίνεται κάτω.
νησίς-ῖδος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νῆσος βλ.λ., μικρὰ νῆσος : Ἡρ.8,76 **τοῦτο μὲν ἐς τὴν νησῖδα τὴν Ψυττάλειαν,** Θουκ.8,14 **εἴ τι δέοι σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς νησῖδος ἐν ᾗ οἰκοῦσι πρὸς ἀναχώρησιν,** Πολύβ.16,2,8 **αὐτὸς ὑπὸ τὰς νησῖδας ἀναχωρήσας μετά τινων λέμβων,** Στράβ.Ι, 3,8, Καλλ.ἀπ.524, Λυκόφρ.599, Μαΐκ. ἐν ΑΠ 6,89.
νησίτης (ὁ) δωρ., θηλ. **νασῖτις** ὁ ἀνήκων ἢ προερχόμενος ἐκ νήσου, ὁ ἐκ νήσου : Στέφ.Βυζ.**νῆσος, ἡ ἐν θαλάσσῃ πόλις· ὁ ταύτην οἰκῶν νησίτης.**
νησῖτις-ιτιδος (ἡ) θηλ. τοῦ νησίτης βλ.λ. : Πάπ. **προσούσης τῆς νησίτιδος τὸ ἥμισυ ἀρουρῶν τε,** Ἀντίπ.Σιδ. ἐν ΑΠ 7,2 **νασῖτις Ἴου σπιλάς.**
νησιώτης (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. **νασιώτας,** θηλ. **νησιῶτις-ιδος,** δημ. θηλ. **νησ(ι)ώτισσα,** ὁ κάτοικος νήσου ἢ κ. μ. ἐν νήσῳ γεννηθεὶς καὶ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος : Πίνδ.Π 10,47 **καὶ ποικίλον κάρα δρακόντων φόβαισιν ἤλυθε νασιώταις λίθινον θάνατον φέρων,** Ἡρ.Ι,27 **τὸ ἐνθεῦτεν ἐπενόεε νέας ποιησάμενος ἐπιχειρέειν τοῖσι νησιώτῃσι,** Ἀριστφ.Εἰρ.298 **καὶ δημιουργοὶ καὶ μέτοικοι καὶ ξένοι καὶ νησιῶται,** Θουκ. 5,97 **ἄλλως τε καὶ νησιῶται ναυκρατόρων καὶ ἀσθενέστεροι ἑτέρων ὄντες, - πῆρε γυναίκα νησιώτισσα·** **2)** μτφ. ἐπὶ κολυμβητοῦ : Τιμ.Πέρσ. 44· **3)** ὡς ἐπίθ. νησιωτικός βλ.λ. : Πίνδ.Π 9,55 **ἐπὶ λαὸν ἀγείραις νασιώταν ὄχθον ἐς ἀμφίπεδον,** Ἡρ.7,22 **τὰς** (ἐνν. πόλεις) **τότε Πέρσης νησιώτιδας ἀντὶ ἠπειρωτίδων ὥρμητο ποιέειν,** Αἰσχ.Πέρσ.390 **ὄρθιον δ' ἅμα ἀντήλλαξε νησιώτιδος πέτρας ἠχώ,** Σοφ.Τρ.658 **νασιῶτιν ἑστίαν ἀμείψας,** Εὐρ.Ἡρακλ.84 **οὐ νησιώτην, ὦ ξένοι, τρίβω βίον·** || ὁμ. μτ. οὐδ. οὐσ. : Λουκ. Οἰκ.3 **τῷ νησιώτῃ μειρακίῳ** Ἐπιγρ.· || ὡς ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς Λοκρίδα· κ. τοῦ Διονύσου· **4)** πάπ. ὁμ. ὡς ἐπίθ. ὁ ὅμοιος πρὸς νῆσον, ὁ περιβρεχόμενος ὑπὸ τῶν ὑδάτων : Πάπ. **γῆς νησ-.**
νησιωτικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νῆσον, ὁ ἐκ τῆς νήσου : Ἡρ.7,80 **τὰ δὲ νησιωτικὰ ἔθνεα τὰ ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης ἑπόμενα,** Εὐρ.Ἀνδρ.1261 **ὅφει δόμους ναίοντα νησιωτικούς,** αὐτ.Ἑλ.149 **ὄνομα νησιωτικὸν Σαλαμῖνα θέμενον τῆς ἐκεῖ χάριν πάτρας,** Μέν. 462,3 **τὰ νησιωτικὰ ταῦτα ξενύδρια, - νησιωτικὰ ἔθιμα, - νησιώτικο κρασί.**
νησοβασίλεια (ἡ) μτγν. ὡς ἐπίθ. τῆς Ἀφροδίτης, ἡ ἐν ταῖς νήσοις (Κύπρῳ καὶ Κυθήροις) βασιλεύουσα, ἤτοι τὴν προεξέχουσαν ἐκεῖ λατρείαν ἔχουσα : Κατ.Ἀστρλ.Κ Ι,173.
νησοειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος πρὸς νῆσον : Στράβ. 3,1,7 **τῷ δ' ὕφει μέγα καὶ ὄρθιον ὥστε πόρρωθεν νησοειδὲς φαίνεσθαι.**
νησομαχία (ἡ) μτγν. μάχη γενομένη διὰ νήσων (κατὰ μύθευμα τοῦ Λουκ. πλεουσῶν δῆθεν) : Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.1,42 **ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομαχίας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ κήτους.**
νησοποιῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. μεταβάλλω ἔκτασίν τινα εἰς νῆσον, οἷον ἀποκόπτων ἰσθμόν : Οἰνομ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.5,26 **τὴν πόλιν νησοποιεῖν,** Πτολ.Γεωγρ.4,8 **ἐντεῦθεν νησοποιεῖται ἡ Μερόη χώρα, - ἡ Πελοπόννησος ἐνησοποιήθη διὰ τῆς τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου.**
νησόπολις-εως (ἡ) ἡ ἐπὶ νήσου πόλις, ἢ πόλεως τμῆμα ἐπὶ νήσου ἐκτισμένον : Ἰσίδ.Χαρ.Ι.
νῆσορ Ἡσ. «νεοττός».
νῆσος (ἡ) (νέω) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **νᾶσος,** ἑτερόκλ. γενικ. πληθ. **νησάων,** γῆ νηχομένη, γῆ μικρᾶς ἢ μεγάλης, ἀλλ' οὐχὶ ἠπειρωτικῆς ἐκτάσεως, περιβρεχομένη πάντοθεν ὑπὸ τῆς θαλάσσης : Ἰλ Β 721 **ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων, Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ,** ΚΔ Πράξ.13,6 **διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, - ἡ Λευκὰς ἀποκοπεῖσα ἀπὸ τῆς Ἀκαρνανίας ἐγένετο νῆσος·** || κτ. ἐπέκτ. εἰδ. ἐπὶ χερσονήσου, **νῆσος Πέλοπος** ἡ Πελοπόννησος : Σοφ.ΟΚ 696 **οὐδ' ἐν τᾷ μεγάλᾳ Δωρίδι νάσῳ Πέλοπος πώποτε βλαστὸν φύτευμ' ἀγήρατον αὐτόποιον·** || **ἐν** χρ. κ. ἀντὶ οὐσ. **αἱ νῆσοι** αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου : Ἀριστφ. Ἱππ.13,9 **ὦ ταῖς ἱεραῖς φέγγος Ἀθήναις καὶ ταῖς νήσοις ἐπίκουρε,** Ξεν.Ἑλλ.4,8,1 **περιπλέοντες καὶ τὰς νήσους καὶ πρὸς τὰς ἐπιθαλαττιδίας πόλεις·** || **μακάρων νῆσοι** (ἅπαξ π. Πινδ. μ- **νῆσος**) **αἱ** ἐν αἷς κατὰ μῦθον διαμένουσιν οἱ νεκροὶ μάκαρες βλ.λ.3)· **2)** πάπ. εἰδ. ἀγρὸς περιβρεχόμενος ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου : Πάπ., - **ἐμίσθωσεν ὁ δεῖνα ἐκ τοῦ ἰδίου κλήρου τὴν νῆσον πᾶσαν πλὴν τῆς χέρσου·** ὁμ. **νῆσος ποταμοφόρητος** ἀγρός, γαῖαι κατάρρυτοι ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου : Πάπ. **τῶν νήσων ποταμοφορήτων ἄρουραι Χ·** || εἰδ. ἀντίθ. τῷ ἤπειρος : Πάπ. **ἐπί τε ἠπείρου ἢ νήσων·** || κ. ὡς τοπωνύμιον : Πάπ. **Σοκνοπαίου Νῆσος,** αὐτ. **Ἱερὰ Νῆσος·** **3)** εἶδος ἱματίου, ἄ. καλούμενον κυκλὰς κ. περίνησος βλ.λ. : Ἀναξίλ.35 **καὶ πῶς γυνὴ . . νῆσον ἀμφιέννυται ;.**
νησοῦμαι-όομαι γίνομαι νῆσος : Ἀππ.Κελτ 21.
νησοφύλαξ-ακος (ὁ) ὁ φύλαξ νήσου : Διόδ.Σ 3,39 **οἱ δὲ νησοφύλακες κλήρῳ διῃρημένοι τοὺς τόπους ἐφεδρεύουσι.**

νῆσσα (ἡ) δ. τ. τοῦ νῆττα· || νεώτ. γένος πτηνῶν νηκτικῶν τῆς οἰκογ. τῶν **νησσιδῶν**, ἡ πάπια.

νησσάριον (τό) μτγν. νηττάριον βλ.λ.

νησσίδαι (αἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. πτηνῶν νηκτικῶν.

νησσίον (τό) πάπ. ὑποκορ. τοῦ νῆσσα βλ.λ.

νησσοειδής-οῦς ές μσν. ὁ ὅμοιος πρὸς νῆσσαν : Εὐστ.'Οδ.1451,64 **νησσοειδὲς ἐκεῖνο** (τὸ λεγόμενον γλαυκίον) **νήσσης μικρότερον.**

νησσοκτόνος-ον κ. **νηττοκτόνος** μσν. ὁ φονεύων νήσσας. Φιλῆς Περὶ ζώων 14,6 **νηττοκτόνος κίρκος.**

νησσοτροφεῖον (τό) κ. νεώτ. τόπος ἐν ᾧ τρέφονται νῆσσαι : Βάρρ.3,11,1, Κολουμ 8,15,1.

νησσοτροφία (ἡ) νεώτ. τὸ τρέφειν νήσσας· πρβλ. ὀρνιθοτροφία.

νήστεια (ἡ) δημ. τὸ διαιτᾶσθαι, τὸ τρώγειν ἀνεπαρκῶς πρὸς συντήρησιν, τὸ λίαν πενιχρῶς, ἐλλιπῶς τρέφεσθαι : παροιμ. **ἡ ἀκαματιά, ἡ φτώχεια κι ἡ νήστεια πρωτοξάδερφα·** || ἡ πλέον τοῦ ἀνεκτοῦ καθυστέρησις τῆς λήψεως τροφῆς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, συγγεν. τοῦ πεῖνα : **βάσταξε ὁ λόγος του ὡς τὶς δύο καὶ ζαλιστήκαμε ἀπὸ τὴ νήστεια·** πρβλ. νηστεία.

νηστεία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δημ. κ. **νήστεια** ἀποχὴ ἀπὸ τροφῆς : 'Ιππ.'Αφορ.1,13 **νηστείην φέρειν,** Πλούτ.'Ηθ.686F **ῥᾷστα νηστείαν φέρουσι,** αὐτ.417C **ὠμοφαγίαι καὶ διασπασμοί, νηστεῖαί τε καὶ κοπετοί,** 'Αριστλ.Πρ.908b,12 **νηστείας ὄζειν,** Δίφιλ.π.'Αθήν.7,308A **οὗτοι δεδειπνήκασι· ὁ δὲ τάλας ἐγὼ κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστείας ἄκρας·** || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. κ. ἡ ἐπιβαλλομένη ὑπὸ διδασκάλου βραχείας διαρκείας ἀναβολὴ τοῦ γεύματος μαθητοῦ, ἐν χρ. ὡς ποινή : **τὸν ἄφησε μιὰ ὥρα νηστεία, - ἀπόψε θὰ σᾶς ἀφήσω νηστεία·** **2)** εἰδ. ἡ κατὰ θρησκευτικὰς διατάξεις ἀποχὴ ἀπὸ ὡρισμένων τροφῶν : 'Ηρ.4,186 **νηστηίας αὐτῇ** (τῇ Ἴσιδι) **καὶ ὁρτὰς ἐπιτελέουσι·** || ὁμ. ἐν Ἀθήναις ἡ τρίτη ἡμέρα τῶν θεσμοφορίων καθ' ἣν ἀπεῖχον τροφῆς : 'Αθήν.7,307F **μὴ καὶ ἡμεῖς νηστείαν ἄγομεν θεσμοφορίων,** 'Αλκίφρ.3,39,Πάπ.· || ὁμ. ἡ ὑπὸ τῆς ἰουδαϊκῆς θρησκείας ἐπιβαλλομένη ἀποχὴ ὡρισμένων τροφῶν : ΠΔ 'Ησ.1,13 **νηστείαν, καὶ ἀργίαν,** καὶ τὰς νουμηνίας **ὑμῶν, καὶ τὰς ἑορτὰς ὑμῶν, μισεῖ ἡ ψυχή μου,** Στράβ.16,2,40, ΚΔ Πράξ. 27,9 **καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη** παρεληλυθέναι· || ὁμ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ χριστιαν. θρησκείᾳ, ἡ κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας ἐπιβαλλομένη ἀποχὴ ἀπὸ ὡρισμένων τροφῶν (κρέατος, γάλακτος, ᾠῶν ἢ ἐλαίου, ἰχθύων κτλ.) εἰς ὡρισμένας ἡμέρας : Παλλάδ.Βί.Χρυσ.82 **οἱ τῷ 'Ιωάννῃ συνόντες ἐπίσκοποι ἰσάριθμοι τῆς ἁγίας νηστείας προσῆλθον τῷ βασιλεῖ, - νηστεία καὶ κατάλυσις οἴνου καὶ ἐλαίου, - σήμερα ἔχομε νηστεία·** || ὁμ. ὁ χρόνος καθ' ὃν τελεῖται ἡ νηστεία : Λέων Γραμμ. 496 ἦν **δὲ τῶν νηστειῶν ἑβδομὰς πέμπτη, - ἡ νηστεία τοῦ Πάσχα.**

νήστειρα (ἡ) τὸ θηλ. τοῦ νήστης βλ.λ.(!) ἐν ἐπιθ. χρ. : Νίκ.'Αλεξ.130 **νηστείρης Δηοῦς,** αὐτ.Θηρ. 862 **μούνη .. νήστειρα βροτῶν ἀπὸ κῆρας ἐρύκει.**

νήστευμα-ατος (τό) τὸ νηστεύειν, ἡ νηστεία : Εὐστ.Πον.129,22 **νήστευμα τρυφηλόν** (νηστεία πλήρης τρυφῶν).

νηστευτής (ὁ) μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. **νηστεύτρια,** ὁ νηστεύων, ὁ ἀσκῶν θρησκευτικὴν νηστείαν : 'Ιω.Χρυσ.'Ομ.126, **- ὁ ἅγιος 'Ιωάννης ὁ νηστευτής·** || δημ. κ. ὡς οὐσ. ἐπὶ τοῦ ἁγίου 'Ιωάννου τοῦ Προδρόμου.

νηστευτικός-ή-όν μσν. ὁ ἀρεσκόμενος εἰς τὴν νηστείαν : Εὐστ.Πον.129,32· **2)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νηστείαν : αὐτ.126,20 **τὰ νηστευτικὰ παραγγέλλοντες.**

νηστεύω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀπέχω τροφῆς : 'Αριστφ.'Ορν.1519 **ὡσπερεὶ θεσμοφορίοις νηστεύομεν,** αὐτ.Θεσμ.949 **Παύσων . . νηστεύε.,** 'Αριστλ.ΖΜ 676a,1, Πλούτ.'Ηθ.626F **νηστεύσαντας ἀργότερον ἐσθίειν ἢ προφαγόντας·** || εἰδ. ἀπέχω ὡρισμένων τροφῶν ἀπηγορευμένων ὑπὸ τῆς θρησκείας καθ' ὡρισμένας ἡμέρας : Κορνοῦτ. Φύσ.Θε.28,210 **νηστεύουσιν εἰς τιμὴν τῆς Δήμητρος,** ΚΔ Ματθ.6,16 **ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί,** Μωραΐτ. 1,49 **παρειὰς νηστεύοντος ἀγγέλου, - ἐνήστευσα καθ' ὅλην τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστήν,** παροιμ. **νηστεύει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, γιατὶ ψωμὶ δὲν ἔχει** (εἰρωνικῶς)· || μτφ. μτ. γενικ. ἀπέχω τινός : 'Εμπ. 144 **νηστεῦσαι κακότητος.**

νήστης (ὁ) ὁ νηστεύων· Φρύν.'Επιτ.326 «νήστης βάρβαρον, τὸ δ' ἀρχαῖον νῆστις διὰ τοῦ ι» : Σιμων.38, 'Αριστλ.ἀπ.232, Πάπ. **ταῦτα νήστῃ δίδου πιεῖν,** Μάτρ.Παρ.ἀπ.10 **νήστης, ἀλλοτρίων εὖ εἰδὼς δειπνοσυνάων·** **2)** γλωσσ. ὁ νήθων.

νηστήσιμος-η-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὁ κατὰ τὴν νηστείαν ἐσθιόμενος, ἀντίθ. ἀρτυμένος, πασκάτικος, πασχαλινός : Παπαντ.'Αγ. 'Ορ.37 **ἔτσι τὸ φαγητό, πάντοτε νηστήσιμο, εἶναι ἀγγαρεία, - ἔκαμε μακαρονάδα νηστήσιμη, - γλυκύσματα νηστήσιμα·** **2)** γεν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νηστείαν : **νηστήσιμος ἡμέρα.**

νηστικάδα (ἡ) δημ. ἡ ἰδιαιτέρα γεῦσις καὶ ὀσμὴ τοῦ στόματος τοῦ νηστικοῦ.

νηστικάτα ἐπίρρ. δημ. καθ' ὃν χρόνον **εἶναί** τις νηστικός : **πίνει ἕνα ποτήρι κρασί - καταπίνει ἕνα λουβὶ σκόρδο νηστικάτα.**

νηστικός-ή-όν (νέω) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νέειν, εἰς τὸ κλώσιμον· τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **νηστική** κτ. παράλειψιν τοῦ οὐσ. τέχνη : Πλάτ.Πολιτ. 282A **καὶ μὴν ξαντική γε καὶ νηστικὴ καὶ πάντα αὖ τὰ περὶ τὴν ποίησιν τῆς ἐσθῆτος, μία τίς ἐστι τέχνη τῶν ὑπὸ πάντων λεγομένων ἡ ταλασιουργική·** **2)** (νῆστις) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ μεταλαβὼν τροφῆς, ἄσιτος : 'Αέτ.16,131, Διοσκ. Εὐπορ.1,58, Βαλαωρ.Χορμοβ.1 **κι ἀπόψε πάλε νηστικὸς . . κι ἀπόψε χωρὶς δεῖπνο,** παροιμ. **νηστικὸ ἀρκούδι δὲ χορεύει.**

νήστιμος-ον μσν., πάπ. κ. -ειμος· ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νηστείαν : Πάπ. **τοὺς νηστείμους ἑβδομάδας,** Συνέσ.172C **ἐν ταῖς νηστίμοις τῶν ἡμερῶν.**

νῆστις (ὁ, ἡ) (νη, ἔδω), γενικ. -ιος κ. -ιδος, δοτ. νήστει, πληθ. **νήστεις** κ. **νήστιδες,** ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἐσθίων, ὁ νηστεύων, ὁ νηστικός : 'Ιλ.Τ 207 **ἀνώγοιμι πτολεμίζειν υἷας 'Αχαιῶν νήστιας, ἀκμήνους,** 'Οδ.Σ 370 **ἵνα πειρησαίμεθα ἔργου νήστιες ἄχρι μάλα κνέφαος,** Διοκλ.ἀπ.43, ΚΔ Ματθ.15,32 **καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω,** 'Ονοσ. 12,1 **νήστισιν ἐπιθέντες οἱ πολέμιοι·** || ὁμ. μτ. γενικ. : Εὐρ.ΙΤ 973 **καὶ πρόσθεν ἀδύτων ἐκταθείς, νῆστις βορᾶς·** || ὁμ. μτφ. : Αἰσχ.Πρ 575 **πλανᾷ τε νῆστιν ἀνὰ τὰν παραλίαν ψάμμαν·** || ὁμ. μτ. ἀφῃρ. οὐσ. : Αἰσχ.'Αγ.1016 **νῆστιν ἤλασεν νόσον** (λιμόν), αὐτ.Χο.250 **τοὺς δ' ἀπωρφανισμένους νῆστις πιέζει λιμός·** || **νήστεις αἰκίαι, δύαι** κτλ. οἱ πόνοι τῆς νηστείας : Αἰσχ.Πρ.599 **σκιρτημάτων δὲ νήστισιν αἰκίαις λαβρόσυνοι ἦλθον,** αὐτ.'Αγ.1621 **δεσμὸς δὲ καὶ τὸ γῆρας αἵ τε νήστιδες δύαι διδάσκειν ἐξοχώταται φρενῶν ἰατρομάντεις·** **2)** ἐνεργ. ὁ ἐπιφέρων νηστείαν : Αἰσχ.'Αγ.193 **πνοαὶ δ' ἀπὸ Στρυμόνος μολοῦσαι κακόσχολοι, νήστιδες, δύσορμοι·** **3)** τὸ θηλ. νῆστις ὡς οὐσ. τὸ μεταξὺ τῆς κοιλίας καὶ τοῦ στομάχου ἀείποτε κενὸν ἔντερον, τὸ ἐγεῖρον τὴν πεῖναν (intestinum jejunum) : 'Αριστφ.ἀπ. π. 'Αθήν. 3,96C **εἰ δὲ μή, πλευρὸν ἢ γλῶτταν ἢ σπλῆνά γ' ἢ νῆστιν ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς ἠτριαίαν,** Εὐ-

βουλ.110 (π.'Αθήν.3,100Ε) ἡπάτια νῆστις πλεύμονες, 'Αριστλ.ΖΜ 675b,33· 4) ὁμ. τὸ ἄρσ. ὡς οὐσ. ἰχθύς τις τοῦ γένους τῶν κεστρέων, ὀνομαζόμενος οὕτως ἐκ τοῦ πάντοτε κενοῦ αὐτοῦ στομάχου: 'Αριστφ.ἀπ. 156, 'Αθήν.7,308Α διὰ τί νῆστις μόνος τῶν ἰχθύων ὁ κεστρεὺς καλεῖται· || δθ. π. κωμ. σκωπτικῶς ἐπὶ ἀνθρ. λαιμάργων : 'Αριστφ.π.'Αθήν.7,307Ε ἀρ' ἔνδον ἀνδρῶν κεστρέων ἀποικία; ὡς μὲν γὰρ εἰσι νήστιδες γιγνώσκετε, 'Αλεξ.256 ἐγὼ δὲ κεστρεὺς νῆστις οἴκαδ' ἀποτρέχω· πρβλ. κ. 'Αθήν. 7,307D· 5) ὡς κύρ. ὀν. Νῆστις θεότης τις παρὰ Σικελοῖς, παριστάνουσα τὸ στοιχεῖον τοῦ ὕδατος· Εὐστ.'Ιλ.1180,14 «καὶ Σικελικὴ δέ τις, φασί, θεὸς Νῆστις ἐλέγετο» : 'Εμπεδ.6.3 τέσσαρα τῶν ταύτην ῥιζώματα πρῶτον ἄκουε, Ζεὺς ἀργὴς Ἥρη τε φερέσβιος ἠδ' 'Αϊδωνεὺς Νῆστις.

νηστοποσία μτγν. τὸ πίνειν τινὰ νῆστιν : 'Ηρόδ 'Ιατρ.π.'Ορειβ.5,27,12.

νηστοποτῶ-έω μτγν. πίνω νῆστις : 'Ηρόδ.'Ιατρ. π. 'Ορειβ.5,27,16.

νηστός-όν (νέω) μτγν. ὁ κεκλωσμένος : ΠΔ 'Εξ. 31,4 καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον τὸ νηστόν.

νησύδριον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νῆσος, νησάκι : Ξεν.'Ελλ.6,1,12 μὴ εἰς νησύδρια ἀποβλέποντας, ἀλλ' ἠπειρωτικὰ ἔθνη καρπουμένους, 'Ισοκρ. 5,145 ἐν μικροῖς πολιχνίοις καὶ νησυδρίοις τὰς ἀρχὰς κατασχόντας.

νήσυρις (ἡ) σφονδύλιον βλ. λ. : ΨΔιοσκ.3,76.

νησώδης-ους-ες νεώτ. ὁ πλήρης νήσων : νησῶδες πέλαγος.

νήταυρος (ὁ) δημ. δ. τ. τοῦ γήταυρος βλ.λ.

νήτεα 'Ησ. «ἀνήνυτα»

νήτη (ἡ) συνηρ. τ. τοῦ νεάτη βλ.λ.

νήτικο (τὸ) δ. νίτικο βλ.λ.

νητικός-ή-όν (νέω) μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νέειν, εἰς τὸ νήθειν· τὸ θηλ. ὡς οὐσ., κτ. παράλειψιν τοῦ τέχνη, νητική ἡ περὶ τὸ νήθειν τέχνη· Φωτ. «νητικὴν ἄνευ τοῦ σ τὴν περὶ τὸ νήθειν τέχνην»

νήτιτος-ον ἀτιμώρητος, ἀνεκδίκητος : 'Επιγρ. μή οἱ νήτιτα γένηται.

νητοειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος πρὸς νήτην βλ.λ. : Νικόμ.'Αρμ.10,9 τόνος νητοειδέστερος· || τὸ νητοειδὲς τῆς φωνῆς τὸ ὕφος τῆς ἀνιούσης φωνῆς ἐν τῷ ψάλλειν.

νῆτος (ὁ) μσν. νέατος, ἔσχατος· δθ. ἐπὶ μουσικοῦ τόνου, ὁ τῆς νεάτης, ἤτοι τῆς τελευταίας χορδῆς τόνος : Βί.'Αγ.Θεοφάν.12 οὐκ ἐκαυχήσατο νῆτος ἁπαλότητος εἰς περιβολὴν αὐτοῦ, οὐ κναφεὺς ἐπὶ ἐσθῆτι αὐτοῦ ἐμόχθησεν.

νητός-ή-όν (νέω=σωρεύω) ὁ ἐπισεσωρευμένος : 'Οδ Β 338 ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο· 2) (νέω=νήθω) ὁ κεκλωσμένος.

νητρεκής-οῦς-ές ἀτρεκὴς βλ.λ

νητρεκίη (ἡ) ἀλήθεια : Βοηθ. ἐν Πλαν.26

νητρεκῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον νητρεκῆ βλ.λ., ἀληθῶς : Λυκόφρ.1 λέξω τὰ πάντα νητρεκῶς.

νῆτρον (τὸ) (νέω) τὸ κλωστήριον· Σουΐδ. «νῆτρον· τὸ κλωστήριον».

νῆττα (ἡ) ἐπ. κ. ἰων. κ. νεώτ. νῆσσα, βοιωτ. νᾶσσα τὸ πτηνὸν νῆσσα, πάπια : 'Ηρ.2,77 ὀρνίθων δὲ τούς τε ὄρτυγας καὶ τὰς νήσσας καὶ τὰ σμικρὰ τῶν ὀρνιθίων, 'Αριστφ.'Ορν.566 νήττη πυροὺς καθαρίζειν, 'Επιγρ νῆττα ἀργυρᾶ· || νεώτ. εἰδ. ζωολ. γένος πτηνῶν νη-τικῶν τῆς οἰκογεν. τῶν νησσιδῶν.

νηττάριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ νῆττα βλ.λ· 'Αριστφ. Πλ.1011 νηττάριον ἂν καὶ βάτιον ὑπεκορίζετο.

νηττίον (τὸ) νηττάριον βλ.λ. : Νικόστρ.6.

νηττοκτόνος-ον μσν. ὁ φονεύων νήσσας· δθ. ὡς οὐσ εἶδος ἀετοῦ : Φιλῆς Περὶ ζῴων 14,5

νῆττον 'Ησ. «πλῆρες, μεστόν».

νηττοφόνος (ὁ) νηττοκτόνος βλ.λ. ὡς ὀν. εἴδους ἀετοῦ : 'Αριστλ.ΖΙ 618b,25.

νηττοφύλαξ-ακος (ὁ) γλωσσ. ὁ φυλάσσων νήσσας.

νηῦν αἰτ. τοῦ νηῦς βλ.λ.

νηῦς (ἡ) ναῦς βλ.λ.

νηυσιπέρητος-ον ναυσιπέρατος βλ.λ.

νήϋτμος-ον (νη, ἀϋτμή) ἄπνους, ἄνευ πνοῆς, δίχως ἀναπνοή : 'Ησίοδ.Θ 795 κεῖται νήϋτμος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτόν.

νηφαίνω μσν. νήφω : Εὐστ.'Ιλ.1306.

νηφαλέος-α-ον νηφάλιος βλ.λ. : 'Ηρωδιαν.'Ιστ. 2,908· || δθ. σώφρων, ἤρεμος : Μάξ.Τύρ.9,3, 'Αγαθ. 2,3, Σχόλ.'Ιλ.Ψ 398, 'Εφραὶμ Σύρ.1,221C.

νηφαλεότης-ητος (ἡ) γλωσσ. κ. μσν. νηφαλιότης βλ λ. : 'Εφραὶμ Σύρ.1,94F.

νηφαλεύω νηφαλιεύω βλ.λ.

νηφαλεῶ-όω μσν. καθιστῶ τινα νηφάλιον : Στουδ.Θεόδ.252Β.

νηφαλέως ἐπίρρ. κατὰ τρόπον νηφαλέον βλ.λ., νηφαλίως : 'Αρετ.Χρον.Παθ.1,6 ξυντελέσαι δόμον νηφαλέως, Νεῖλ.31 καθαρῷ τῷ νῷ τὸ θεῖον θρησκεύουσι νηφαλέως.

νηφαλέωσις-εως (ἡ) λεξ. νηφαλιότης : ΕΓουδ. 407,58 νήφειν εἴρηται κατὰ τὴν τοῦ ὕδατος προφορὰν καὶ νηφαλέωσιν.

νηφαλιεύς-έως (ὁ) νηφάλιος βλ.λ. : ΑΠ 9,525,14 νηπενθέα, νηφαλιῆα.

νηφαλιεύω μτγν. ποιῶ νηφάλιον, ἤτοι ἄοινον σπονδήν : Πολυβ.6,26 τὸ γὰρ νηφαλιεύειν, τὸ νηφάλια θύειν ἔλεγον.

νηφαλίζω ἀρχ. λεξ. ἁγνίζω δι' ὕδατος, δι' ἀοίνου σπονδῆς, νηφαλιεύω βλ.λ. : 'Ησ. νενηφαλισμένον ὕδατι, οὐκ οἴνῳ ἡγνισμέναν.

νηφάλιμος-ον μτγν. νηφάλιος βλ.λ. : Χρησμ. ἐν Φλεγ.Θαυμ.36,10 νηφαλίμων ἀρνῶν τε ταύρων χθονίους τάδε ῥέξον.

νηφάλιος-α-ον κ. -ος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐγκρατὴς οἴνου, ὁ μὴ μεθύων, οὐχὶ μέθυσος· 'Ησ. «νηφάλιοι· νήφοντες, μὴ πεπωκότες» ; ΚΔΤιτ.1,3.2 δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι .. νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον .. μὴ πάροινον .., - ὁ Σωκράτης εἰς τὰ συμπόσια μεταξὺ μεθυόντων ἔμενε νηφάλιος· || ὁμ. ἐπὶ ἀφηρ. : Φίλ.1,16 νηφάλιος μέθη, Πλούτ.'Ηθ.504Α βαθὺ ἡ σιγὴ καὶ νηφάλιον, ἡ δὲ μέθη λάλον, 'Ιώσ.ΑΙ 13,12,2· || μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἤρεμος, ὁ ἔχων πνευματικὴν διαύγειαν : 'Ιω Χρυσ.'Ιερ 1,465 νηφάλιον εἶναι δεῖ τὸν ἱερέα καὶ διορατικόν, - πάντοτε νηφάλιος εἰς τὴν συζήτησιν· 2) ἐπὶ ποτῶν, ὁ μὴ μεμειγμένος μετ' οἴνου : Αἰσχ Εὐμ.107 χοάς τ' ἀοίνους, νηφάλια μειλίγματα (θυσίαι ἀποτελούμεναι ἐκ μέλιτος, γάλακτος καὶ ὕδατος)· ὁμ. ἐπὶ πραγμ. σχετιζομένων πρὸς τὴν ἄοινον θυσίαν, οἷον νηφάλιος κρατήρ ὁ κρατὴρ ὁ περιέχων ὑγρόν τι ἄνευ οἴνου διὰ τὴν ἄοινον θυσίαν : Πλούτ.'Ηθ.156D αἱ Μοῦσαι καθάπερ κρατῆρα νηφάλιον, ἐν μέσῳ προθέμεναι τὸν λόγον· || ὁμ. νηφάλιαι εὐχωλαί, θυσίαι κτλ. αἱ ἄνευ οἴνου γινόμεναι σπονδαί : 'Απολλ.Ρ 4,712 ἡ δ' εἴσω πελάνους μειλικτρά τε νηφαλίῃσι καῖεν ἐπ' εὐχωλῇσι παρέστιος, Πολ.'Ιστ.42 'Αθηναῖοι .. νηφάλια μὲν ἱερὰ θύουσι Μνημοσύνῃ, Μούσαις ..· || ὁμ. νηφάλιοι βωμοί βωμοὶ ἐφ' ὧν ἐγίνοντο αἱ νηφάλιοι θυσίαι : 'Επιγρ.· || δθ. νηφάλια θύειν, σπένδειν κτλ. προσφέρειν νηφαλίους, ἤτοι ἀοίνους θυσίας : Πλούτ.'Ηθ.464C, αὐτ.132Ε αὐτῷ τῷ Διονύσῳ πολλάκις νηφάλια θύομεν ἐθιζόμενοι καλῶς μὴ ζητεῖν ἀεὶ τὸν ἄκρατον, Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,225 νηφάλια σπείσω Κύπριδι· || νηφάλια ξύλα ξύλα, ὧν ἐγίνετο χρῆσις εἰς τὰς νηφαλίους, ἤτοι ἀοίνους θυσίας ἢ σπονδάς, οἷον ὁ θύμος· Σουΐδ

«νηφάλια ξύλα· **τὰ** μήτ' ἀμπέλινα, μήτε σύκινα, μήτε μύρσινα· **ἐκεῖνα** γὰρ οἰνόσπονδα λέγεται ὡς καιόμενα **ὅτε** μὴ ὕδωρ, ἀλλὰ οἶνος σπένδεται» : Φιλόχ.31, Κρατ.5· || **νηφάλιον πόπανον** πόπονον βλ.λ. ζυμωθὲν ἄνευ οἴνου : 'Επιγρ.

νηφαλιότης-ητος (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀπὸ τοῦ οἴνου ἀποχή, ἡ ἐγκράτεια τοῦ οἴνου : 'Αθανάσ.1,720C, Παπαδ.Χρ.Μηλ.128 **τηροῦντες τὴν περὶ νηφαλιότητος . . ρήτραν·** || ἡ σωφροσύνη, ἡ ἠρεμία, ἡ διαύγεια : Γρηγ.Ναζ.Λογ.45 **θαυμάζω τῆς νηφαλιότητος, - ὡμίλησε μὲ νηφαλιότητα.**

νηφαλισμός (ὁ) Σουΐδ. ἡ νηφαλιότης· κ. μτφ. ἡ προσοχή.

νηφαλίως ἐπίρρ. οὐχὶ μεθύων, κατὰ τρόπον νηφάλιον· δθ.ἠρέμως, μετὰ πνευματικῆς διαυγείας : Πολ.6,26 **νηφαλίως ἔχειν** (νήφειν).

νήφαλος (ὁ) μτγν. νηφάλιος βλ.λ. : Χρησ.π.Φλεγ. ἀπ.36,10] **τρὶς τόσα νήφαλα πάντα.**

νηφαντικός-ή-όν ὁ ποιῶν τινα νηφάλιον : Πλάτ. Φίλ.61C **τὴν δὲ τῆς φρονήσεως** (ἐνν. κρήνην) **νηφαντικὴν καὶ ἄοινον αὐστηροῦ καὶ ὑγιεινοῦ τινος ὕδατος·** **2)** νηφάλιος βλ.λ. : Πορφ.Νυμφ.19 **τὸ ζῷον νηφαντικόν** (ἐπὶ τῆς μελίσσης).

νηφαντός-ή-όν μσν. νηφάλιος : Εὐστ.1306,52.

νηφόντως ἐπίρρ. μσν. ἀγρύπνως, μετὰ ἐντάσεως (πρβλ. νήφω ἐν ὀμ. σημ.) : 'Εφραὶμ Σύρ.3,255D **τὸ μὴ συνεχῶς προσεύχεσθαι καὶ νηφόντως.**

νήφρων-ονος (ὁ,ἡ) ἄφρων, μωρός : Κλαυδιαν.2,23.

νήφω κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. νάφω ἐν χρ. π. δοκίμοις μ. κτ. ἐνεστ. κ. κτ. τὸ πλεῖστον κτ. μτχ., παρατ. **ἔνηφον,** ἀόρ. **ἔνηφα,** ἀπέχω τοῦ οἴνου, εἶμαι νηφάλιος, ἐγκρατὴς τοῦ οἴνου : Θέογν.478 **οὔτε τι γὰρ νήφω οὔτε λίην μεθύω,** Πλάτ.Συμπ. 213E **εἶεν δή, ἄνδρες· δοκεῖτε γάρ μοι νήφειν· οὐκ ἐπιτρεπτέον ὑμῖν, ἀλλὰ ποτέον,** Λούκ. ἐν ΑΠ 11,429 **ἐν πᾶσι μεθύουσιν 'Ακίνδυνος ἤθελε νήφειν·** || ἡ μτχ. νήφων ὡς ἐπίθ. νηφάλιος, μὴ μεθύων : 'Ηρ.1,133 **τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ ἀτέγαρχος,** Σοφ.ΟΚ 100 **οὐ γὰρ ἄν ποτε πρώταισιν ὑμῖν ἀντέκυρσ' ὁδοιπορῶν, νήφων ἀοίνους,** 'Αριστφ.Λυσ.1228 **ὀρθῶς γ', ὅτιὴ νήφοντες οὐχ ὑγιαίνομεν,** Νόμ.Πιττακοῦ π. 'Αριστλ.Πολιτ.1274b,20 **τὸ τοὺς μεθύοντας . . πλείω ζημίαν ἀποτίνειν τῶν νηφόντων,** Πλάτ.Συμπ.214C **μεθύοντα . . παρὰ νηφόντων λόγους παραβάλλειν,** παροιμ.π.Πλούτ.'Ηθ.503F **τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νήφοντος ἐπὶ τῆς γλώττης τοῦ μεθύοντος** (πρβλ. δημ. ἀπὸ παιδὶ καὶ μεθυσμένο μαθαίνεις τὴν ἀλήθεια)· || **νήφων θεός** τὸ ὕδωρ : Πλάτ.Νόμ.773D **μαινόμενος μὲν οἶνος ἐγκεχυμένος ζεῖ, κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ καλὴν κοινωνίαν λαβὼν ἀγαθὸν πῶμα καὶ μέτριον ἀπεργάζεται** (Λογγῖν. «νήφοντα θεὸν τὸ ὕδωρ λέγει, κόλασιν δὲ τὴν κρᾶσιν»)· **2)** ὀμ. μτφ. εἶμαι νηφάλιος, οὐχὶ μεθύων ἔκ τινος πάθους : Ξεν.Συμπ. 8,21 **νήφων μεθύοντα ὑπὸ τῆς 'Αφροδίτης θεᾶται,** Δημ 538 **ἐγὼ δ' ὑπ' ἐχθροῦ, νήφοντος, ἕωθεν, ὕβρει καὶ οὐκ οἴνῳ τοῦτο ποιοῦντος, ὑβριζόμην** **3)** μτφ. εἶμαι ἤρεμος, ἔχω πνευματικὴν διαύγειαν, προσοχήν, ψυχραιμίαν : 'Αριστλ. Μεταφ.984b,17 ('Αναξαγόρας) **οἷον νήφων ἐφάνη παρ' εἰκῇ λέγοντας,** 'Αλκίφρ.1,13 **τὸ νῆφον ὑπὸ τοῦ πάθους βυθίζεται,** 'Επίκ.'Επ.3 **νήφων λογισμός·** **4)** μτφ. εἶμαι προσεκτικός, προνοητικός, σώφρων : 'Επίχ.250 **νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν,** ΚΔ Θεσσ.1,5,6 **γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν,** αὐτ. Πέτρ.1,4,7 **νήψατε εἰς προσευχάς,** Πλούτ.'Ηθ.800B **ἀγρυπνῶν καὶ νήφων καὶ πεφροντικώς,** Γαλ.17,991 **νήφων καὶ φροντιστής,** 'Ηρωδιαν.2,15,1 **ἀνὴρ προμηθής τε καὶ νήφων·** **5)** ὀμ. μτφ. ἔχω αὐτοέλεγχον : Πλάτ Νόμ.918D **νήφει καὶ πρότερον αἱρεῖται τοῦ πολλοῦ τὸ τοῦ μέτρου ἐχόμενον·** **6)** μτ. ἐμπροθ. διορ. ἀνανήφω, ἀναλαμβάνω : 'Αχιλλ. Τάτ.1,13, Πρόκλ.Παρμ.791 **ἐγερθέντων καὶ νηφάντων ἀπὸ τῆς πτώσεως·** **7)** ρηματ.π. νηφάλιος, νηφαίνω, νηφαντικός. 'Ετυμολ. ἀγν.· πιθ. ἐκ τοῦ νηκ. ἀφ- (ἅπτω-ομαι).

νήφων-ονος (ὁ,ἡ), πληθ. **νήφονες,** δοτ. **νήφοσι,** νηφάλιος : Θέογν.481 **μυθεῖται δ' ἀπάλαμνα, τὰ νήφοσι γίγνεται αἰσχρά,** αὐτ.627 **αἰσχρόν τοι μεθύοντα παρ' ἀνδράσι νήφοσιν εἶναι.**

νηχᾰλέος-α-ον μτγν. ὁ νηκτός, ὁ νηχόμενος βλ λς : Ξενοκρ.π.'Ορειβ.2,58,1 **ἡ νηχαλέα φύσις.**

νηχεῖον (τὸ) γλωσσ. τόπος ἐν ᾧ νήχονται, κολυμβῶσι.

νήχι (νή) ἐπίρρ. λεξ. κ. **νηχί** κ. ναίχι· 'Ησ. «ναὶ μήν».

νήχυτος-ον (νή, χέω) (κατὰ τοὺς γραμμ. σχηματίζεται ὡσεὶ εἶχε τὸ νή ὡς τὸ α ἐπιτατικὴν σημ.) ὁ πολύχυτος, ὁ ἀφθόνως ρέων, ὁ ἄφθονος, ὁ μακρὰν διακεχυμένος : Φιλέτ 21 **νήχυτον ὕδωρ,** 'Απολλ.Ρ 3,530 **φάρμαχ' ὅσ' ἤπειρός τε φύει καὶ νήχυτον ὕδωρ,** αὐτ.4,1367 **νήχυτος ἅλμη,** Κολλ. ἀπ.313 **ν- εὐρώς,** Νίκ.'Αλεξ.587 **νήχυτος ἱδρώς,** Κόϊντ.1,417· **2)** ἐπὶ νεαρῶν βλαστῶν, ὁ πλήρης χυμοῦ, ὁ δροσερός : Νίκ.Θηρ.33 **νήχυτος ὄρπηξ.**

νήχω, δωρ. **νάχω,** ἀπαρφ **νηχέμεναι** ('Οδ.Ε 375), γ' ἑν. παρατ. **νῆχε** (αὐτ.399), γ' πληθ. **νῆχον** (αὐτ. Η 280, 'Ησίοδ.Α 317), συχνότ. τὸ μέσ. **νήχομαι,** ἀπαρφ. **νήχεσθαι** (Δημόκρ.172), μτχ. **νηχόμενος** ('Οδ.Η 276, αὐτ.Ξ 352, 'Ησίοδ.Α 211), γ' πληθ. ποι. παρατ. **νήχοντο** (Τιτανομ.4), μέλλ. **νήξομαι** ('Οδ. Ε 364, Τίμων Φλ.32), μτγν. γ' ἑν. μέσ. ἀόρ. **ἐνήξατο** (Λυκόφρ.76), μτγν. μτχ. **νηξαμένη** (Σεκοῦνδ.ΑΠ 9,36), κολυμβῶ, πλέω, ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἢ διὰ τοῦ ὕδατος πορεύομαι : 'Οδ.Ε 364 **αὐτὰρ ἐπὴν δή μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ, νήξομ',** αὐτ.375, αὐτ.Η 280, αὐτ.Ξ 352, 'Ησίοδ.Α 211, αὐτ.317, Λυκόφρ. 76, Πολύβ.3,84,9, αὐτ.5,48,9 **ὡς ἂν ὁμοῦ τοῖς νηχομένοις φερομένων ἵππων,** Νίκ.'Αλεξ.590 **οἵ ῥά γε πολλοὶ νῆχον ἐπ' ἄκρον ὕδωρ,** Πλούτ.'Ηθ. 1063ι, Λουκ.'Αλ.'Ιστ.1, ΑΠ 9,36,2 **ὁλκὰς . . τοσάκις χαροποῖς κύμασι νηξαμένη,** Αἰλ.Ζ13,11, Χρησμ. Σιβ.2,209· **2)** ἡ μτχ. τοῦ οὐδ. κτ. πληθ. **νηχόμενα** ὡς οὐσ. οἱ ἰχθύες : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 11,199,4 **τῇ ῥινὶ δὲ προσθεὶς ἄγκιστρον σύρει πάντα τὰ νηχόμενα.**

νῆψις-εως (ἡ) (νήφω) μτγν. νηφαλιότης, σωφροσύνη : Πολύβ.16,21,4, Στράβ.7,3,11 **καὶ τοσοῦτον ἐπῆρεν ἀσκήσει καὶ νήψει καὶ τῷ προσέχειν τοῖς προστάγμασι,** Φίλ 1,377.

νηῶν ἰων. γενικ. πληθ. τοῦ ναῦς ἀντὶ νεῶν.

νηωποιεῖον (τὸ) δ. τ. τοῦ νεωποιεῖον βλ.λ.

νηώτης (ὁ) μσν. πιθ. ναύτης : Θεόγνωστ.Καν.44,26.

νιάκα (ἡ) δημ. ἀ. νάκα βλ λ. : ΜΜ ρίχνω τὴ **νιάκα στὰ πλευρά, βάνω τὸ δρόμο στὰ μπροστὰ νὰ πάω στῶν ἀνθρώπωνε.**

νιάκαρη (ἡ) μσν., δημ. -α (τὰ) κ.-άς (ὁ) κρουστὸν μουσικὸν ὄργανον, τύμπανον ἢ πνευστόν, σάλπιγξ, κέρας, τρουμπέτα, ἀ. νακαράς : 'Ερωτόκρ.2,230 **ἀπὸ μακρὰ γρικοῦσι σάλπιγγες μὲ τσὶ νιάκαρες.**

νιάλμα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν κύκνος βλ.λ.

νιάμερα (τὰ) δημ. κ. νιάμερα ἡ ἐνάτη ἡμέρα ἀπὸ τῆς κηδεύσεως νεκροῦ, καθ' ἣν συνήθως τελεῖται μνημόσυνον ἀνάλογον πρὸς τὰ ἀρχαῖα ἔνατα βλ.λ.· || συνεκδ. ἐπιμνημόσυνος δέησις τελουμένη τὴν ἐνάτην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ θανάτου τινός.

νιάου-νιάου (τὸ) δημ. ἀ. νιαούρισμα βλ.λ.

νιαουρίζω δημ. ἀμτβ. φωνάζω, κάμνω νιάου - νιάου, ἐπὶ τῶν γαλῶν· || κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁμιλῶ μετὰ φωνῆς λίαν μονοτόνου καὶ ἐνοχλητικῆς, ἢ κλαυθμυρίζω κατὰ τρόπον ἐνθυμίζοντα τὸ νιαούρισμα τῶν μικρῶν γαλῶν.

νιαούρισμα (τὸ) (νιαουρίζω) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νιαουρίζω βλ λ., τὸ νιάου-νιάου, ἡ φωνὴ τῆς γαλῆς, ἰδ. τῆς μικρᾶς· **2)** κτ.

ἐπέκτ. καὶ ἐπὶ ἀνθρωπίνης φωνῆς λίαν μονοτόνου καὶ ἐνοχλητικῆς.
νιάσιμο (τὸ) δημ. κ. **νιά(σ)μα** ἐπὶ ἀγρῶν, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νεάζω βλ.λ., νέασις, ἡ πρώτη ἄροσις χέρσου ἀγροῦ· ‖ γεν. ὄργωμα.
νιά(σ)μα (τὸ) δημ. νιάσιμο βλ.λ.
νιάτα (τὰ) μσν. κ. δημ. νεανικὴ ἡλικία, νεότης, νιότη, ἀντίθ. γέρα, γεράματα : Ἐρωτόκρ.4,230 **κι ἄλλος στὰ νιάτα τὴ ζητᾷ, στὰ γέρ' ἄλλος τὴν ἔχει**, λ.τραγ. **τὰ νιάτα δὲν πουλιῶνται πιὰ νὰ τὰ ξαναγοράσω**, Παλαμ.'Ασάλ.Ζ 139,15 **ἀπὸ τοῦ κόσμου τὰ νιάτα ξανάνθισα**, αὐτ.Περ.Χαιρ.19,15, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 19,16 **δὲν σᾶς κάκιωσα ποτές μου καὶ τὰ νιάτα δὲ φθονῶ**, Παπαντ."Αγ."Ορ.25 **τὰ νιάτα τους δὲν ξεχνοῦν τὸ λύγισμά τους μέσα στὸ ράσο**, - **ἔφαγε τὰ νιάτα του στὴν ξενιτειά**, εὐχὴ **νὰ χαρῇς τὰ νιάτα σου**, φρ. ἐπιτιμήσεως **κρῖμα στὰ νιάτα σου**, φρ.συμπαθείας **κρῖμα στὰ νιάτα του** (ἀναφερομένη εἰς παθόντα ἢ θανόντα), παροιμ. **ἡ ἀρμάτα βγάζει νιάτα** (ὁ καλλωπισμὸς ἀποκρύπτει τὴν ἡλικίαν), ὁμ. **τὰ νιάτα καὶ τὰ γράσια δὲν κρύβονται** (ἐπὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἀποκρύψεως πασιφανῶν πραγμάτων).
νιβάς-άδος (ἡ) Ἡσ. «αἶξ ἔχουσα λόφον».
νιβατισμός (ὁ) μτγν. εἶδός τι φρυγίου χοροῦ· Ἡσ. «εἶδος ὀρχήσεως βαρβαρικῆς» : Ἀθήν.14,629D **φρύγιος νιβατισμός, θράκιος καλαβρισμός.**
νίβομαι μσν. κ. δημ. δ.τ. τοῦ νίπτομαι βλ.λ.
νίβω δημ. τ. τοῦ νίπτω βλ.λ.
νιγέλλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **ἐκ τῶν βατραχιοειδῶν.**
νίγλα Ἡσ. «τρόπαια» (περσικ.λ.).
νίγλα (ἡ) (λατ.) δημ. λωρίον χρήσιμον πρὸς πρόσδεσιν τοῦ ἐφιππίου εἰς τὴν ράχιν τοῦ ἵππου ἢ ἄλλων ὑποζυγίων, ὑποζώνη, ὑπόζωμα, ἄ. ἴγγλα, γίγγλα, μεσιά· **2)** ὁμ. δημ. τὸ φυτὸν ἔποχον βλ.λ.
νιγλαρεύω ποι. τερετίζω βλ.λ. : Εὔπ.110.
νιγλάρισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κέλευσμα διὰ νιγλάρου ἐν χρ. παλαιότερον εἰς τὸ ἑλληνικὸν καὶ τὸ ξένον ναυτικόν.
νιγλαριστής (ὁ) νεώτ. ὁ παίζων νίγλαρον βλ.λ.
νίγλαρος (ὁ) κ. νεώτ. εἶδός τι μικροῦ αὐλοῦ αἰγυπτιακοῦ, δι' οὗ οἱ κελευσταὶ παρεκέλευον τοὺς κωπηλάτας ἐν τῷ κωπηλατεῖν ἢ καὶ ἐν ἄλλοις ὁμαδικοῖς χειρισμοῖς ρυθμίζοντες σύναμα οὕτω τὸν συγχρονισμὸν τῶν κινήσεων· ἡ χρ. τούτου ἐν τῷ ναυτικῷ μέχρι τοῦ 19 μ.Χ. αἰ., ἄ. γίγγλαρος : Ἀριστφ.'Αχ.554 **αὐλῶν κελευστῶν, νιγλάρων, συριγμάτων**· ‖ νεώτ. μικρὸς πλαγίαυλος, πίφφερο βλ.λ.· **2)** ἐν τῷ πληθ. μτφ. κραδασμὸς φωνῆς, λαρυγγισμός, τερέτισμα, τρίλλιες : Φερεκρ.145,27, πιθ. κ. ἐν Φρύν.Κωμ.69,'Ησ.,Φώτ. ἐν λ. νιγλαρεύων.
νιδάριον ἐσφ.γρ. τοῦ κιδάριον βλ.λ.· Σουΐδ. ἐν λ. ἐγκεκορδυλημένος.
νίδες κ. νιΐδες (Ἡσ.) Φώτ. «αἰδοῖα ἢ ὀρχίδια παιδίων», (κτ. Σουΐδ. ἡ λ. σικελική).
νίδιον (τὸ) γλωσσ. κ. **νίρις**· Γλωσσ. «νίδιόν ἐστι ροδοδάφνης ἄνθος».
νιζάμης (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁπλίτης τοῦ τουρκικοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν βασιβουζοῦκον καὶ τὸν γιανίτσαρον.
νιζάμι (τὸ) (τουρκ.) δημ. τάξις, ἐπιταγή, τὸ κρατοῦν νόμιμον, ἡ καθιερωμένη συνήθεια, ἔθος πάγιον.
νίζω, β' ἑν. προστ. **νίζε** (Ἰλ.Λ 830), ἀπαρφ. **νίζειν** (Ὀδ.Τ 374), μτχ. **νίζων** (Ἰλ.Η 425,Εὐρ.ΙΤ 1338), ἐπ. γ' πληθ. παρατ. **νίζον** (Ἰλ.Λ 846, Ὀδ.Α 112), μέσ. **νίζομαι**, γ' ἑν. παρατ. **νίζετο** (Ὀδ.Ζ 224) (πάντες οἱ λοιποὶ χρ. ἐνεργ., μέσ. κ. παθ. σχηματίζονται ἐκ τοῦ ρ. νίπτω βλ.λ.), ἐν τῷ δοκίμῳ πεζ. λόγῳ τὸ ρ. ἐν χρ. μ. ἐν τοῖς συνθ. **ἀπο-, ἐναπο-, ἐκνίζω**· ἡ λ. κοινῶς λέγεται ἐπὶ τῶν πλυνόντων μέρος μ. τοῦ σώματος, ἐν ᾧ τὸ **λούομαι** ἐπὶ γενικοῦ τοῦ σώματος λουτροῦ, τὸ δὲ **πλύνω** ἐπὶ πλύσεως ἐνδυμάτων· δθ. νίπτω, πλύνω τὰς χεῖρας ἢ τοὺς πόδας ἢ τὸ πρόσωπον : Ὀδ.Τ 392 **νίζε δ' ἄρ' ἄσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἑόν**, Ἐπίχ.273 παροιμ. **ἁ δὲ χεὶρ τὰν χεῖρα νίζει** (τό 'να χέρι νίβει τ' ἄλλο καὶ τὰ δυὸ τὸ πρόσωπο)· **2)** ἐκπλύνω, ἀποπλύνω : Ἰλ. Λ 830 **ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν νίζ' ὕδατι λιαρῷ**· ‖ ὁμ. κ. τὸ μέσ. : Ὀδ.Ζ 224 **αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο . . ἅλμην** (ἀπέβαλλε τὴν ἅλμην ἐκ τοῦ δέρματός του νιπτόμενος δι' ὕδατος ἐκ τοῦ ποταμοῦ)· **3)** σπαν. τὸ ἐνεργ. καθαίρω, καθαρίζω τι δι' ὕδατος : Ὀδ Α 112 **οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι . . τραπέζας** νίζον, Θεόκρ.16, 62 **ἢ ὕδατι νίζειν θολερὰν ἰοειδεῖ πλίνθον**· **4)** σπένδω βλ.λ. : Ἴων Χ Ἰστ.π.'Αθήν.11,463Α **ὁ δὲ χρυσοῦς οἶνον ἔχων χειρῶν νιζέτω εἰς ἔδαφος**· **5)** ρηματ. π. χέρνιψ, ἄνιγρον. Ἐκ ρίζ. νιβ- ἢ νιγ-.
νιΐδες ἀσυναίρ. τ. τοῦ νίδες βλ.λ.
νίκα (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἄκλ., β' ἑν. πρόσ. τῆς προστ. τοῦ ρ. νικῶ βλ.λ. λαμβανόμενον ὡς οὐσ., σύνθημα τῶν κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ στασιασάντων ἐν ἔτει 538 μ.Χ.· **2)** συνεκδ. αὐτὴ αὕτη ἡ στάσις : Προκ.1,121,13, αὐτ.3,97,2, Προκ.Γαζ.3,2828Α, - **ἡ στάσις** τοῦ **νίκα.**
νικαγωγεύς-έως (ὁ) μσν. ὁ ἄγων, ὁ ὁδηγῶν πρὸς νίκην, περὶ τοῦ Θεοῦ : Λάσκ.Θεόδ.769.
νικάδιον (τὸ) Ἐπιγρ. ὑποκορ. τοῦ νίκη βλ.λ., ἀγαλμάτιον τῆς θεᾶς Νίκης.
νίκᾰθρον (τὸ) Ἐπιγρ. κ. Ἡσ.«ἔπαθλον, ἐπινίκιον».
νικαῖος-α-ον (νίκη) μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νίκην, ὁ τῆς νίκης : Ἰώσ.ΑΙ 3,2,5 **θεὸς νικαῖος**, Δίων Κ 47,40 **Ζεὺς Νικαῖος**, Νόνν.Δ 18,169 **ἐλπὶς νικαία**· ‖ ὁ παρέχων, ὁ φέρων τὴν νίκην : αὐτ.37,623 **Παλλὰς νικαία** (ἡ αἰτ. **νικαίην** μνημονεύεται π. Ἡσ. κ. Φώτ. ὡς ἰων. τ. τοῦ νίκην)· **2)** τὸ οὐδ. **νικαῖον** ὡς οὐσ. μνημεῖον ἀνεγειρόμενον ἐπὶ νίκῃ τινί : Δίων Κ 45,17.
νίκαμα-στος (τὸ) Ἐπιγρ. νίκη βλ.λ.
νικᾶμες δωρ. α' πληθ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ρ. **νικῶ** βλ.λ. ἀντὶ νικῶμεν, κτ. διόρθωσιν τοῦ Ahrens ἐν Πλούτ.'Ηθ.225.
νικαξῶ μτγν. δωρ. μέλλ. τοῦ νικῶ βλ.λ.:Θεόκρ.21,32.
νικάριον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ νίκη βλ.λ., ἀπεικόνισις μικρᾶς νίκης : Ἐπιγρ. **τὴν θύραν σὺν νικαρίοις καὶ μεγάλῃ νίκῃ**· ‖ εἰδ. μικρὸν ἀπεικόνισμα τῆς Νίκης ἐπὶ τοῦ ἑτέρου μέρους ρωμαϊκοῦ νομίσματος· **2)** δθ.γεν. τὸ ἀντίθετον τοῦ φέροντος τὴν παράστασιν μέρος τοῦ νομίσματος : Κεδρ.Γεώργ.563,14 **ἐν τοῖς νικαρίοις τοῦ νομίσματος ὑποκείμενα Ῥωμαϊκὰ γράμματα**· **3)** εἶδός τι ἀλοιφῆς τῶν ὀφθαλμῶν : Ἀλέξ.Τραλλ.2.
νικάρχης (ὁ) μσν. ὁ ἡγέτης, ὁ ἀρχηγὸς τῆς νίκης, ὁ ὁδηγῶν πρὸς τὴν νίκην, ἐπὶ τοῦ θεοῦ : Λάσκ.Θεόδ.765 (ἐκδ.Mξ.).
νίκαστρον (τὸ) Φώτ. «νικητήριον».
νικατῆρες Ἡσ. «οἱ ἀκμαιότατοι ἐν ταῖς τάξεσιν».
νῑκᾰτόρειον (τὸ) μτγν. μνημεῖον καὶ ναὸς Σελεύκου τοῦ Α' : Ἀππ.Συρ.63.
νικάτωρ-ορος (ὁ) μτγν. δωρ. τ. τοῦ νικήτωρ βλ.λ., νικητής, ἐπώνυμον τοῦ Σελεύκου τοῦ Α' καὶ τοῦ Δημητρίου βασιλέων τῆς Συρίας : Ἐπιγρ., Πλούτ.'Αριστ.6 **ἀλλὰ Πολιορκηταὶ . . καὶ Νικάτορες . . ἔχαιρον προσαγορευόμενοι**, Ἐπιγρ. **Σέλευκος Ζεὺς Νικάτωρ**· **2)** κτ. πληθ. νικάτορες οἱ ἀήττητοι, οἱ ἀθάνατοι, ἐπιθ. τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν σωματοφυλακὴν τῆς μακεδονικῆς αὐλῆς : Λιβάν.43,19.
νικαφόρια (τὰ) Ἐπιγρ. δωρ. τ. τοῦ νικηφόρια.
νῑκᾰφορία (ἡ) δωρ. τ. τοῦ νικηφορία βλ.λ.
νῑκᾰφόρος-ον δωρ. τ. τοῦ νικηφόρος βλ.λ.
νίκελ (τὸ) δημ. ἄκλ. νικέλιον βλ.λ.· ‖ ὡς ἐπιθ. κοινοῦ γένους, ὁ νικέλινος : **ταμπακέρα νίκελ.**

νικελάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νίκελ βλ.λ., κέρμα νικέλινον.

νικελίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. κ. **κόκκινος νικελιοπυρίτης** ὀρυκτὸν ἀρσενικοῦχον νικέλιον.

νικέλινος-η-ο (νίκελ) δημ. ὁ πεποιημένος, ὁ κατεσκευασμένος ἐκ νικελίου : **νικέλινη σφαῖρα.**

νικέλιον (τὸ) νεώτ. χημ. στοιχεῖον ἐκ τῶν μετάλλων, ἰσχυρῶς στίλβον, χρώματος ἀργυρολεύκου καὶ ἀποχρώσεως πρὸς τὸ χαλυβδότεφρον, τηκόμενον εἰς 1435°, ἐπιδεκτικὸν στιλβώσεως, ἐλατόν, λίαν ὅλκιμον : **νικελίου ὦχρα** κ. **νικελιάνθη** (τὸ ὀρυκτὸν ἀνναβεργίτης), - **βρωμιοῦχον νικέλιον** (τὸ μεθ' ὑδροβρωμίου ἅλας τοῦ νικελίου χρησιμοποιούμενον ὡς φάρμακον πραϋντικόν).

νικελῶ-όω νεώτ., δημ. **νικελώνω**, μτβ. ἐπικαλύπτω τι δι' ἐπιστρώματος νικελίου, ἐπινικελώνω· **2)** ρηματ. π. νικέλωμα, νικέλωσις.

νικέλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νικελῶ βλ.λ., νικέλωσις, ἐπινικέλωσις.

νικελών[illegible] δημ. τ. τοῦ νικελῶ βλ.λ.

νικέλω[illegible]-**εως** (ἡ) νεώτ. νικέλωμα βλ.λ.

νικ[illegible] κρ[illegible]τ. ἀπαρφ. φέρειν : Νόμ.Γόρτ.

νικε[illegible]ς αἰτωλ. δοτ. πληθ. τῆς μτχ. ἀντὶ νικῶσιν βλ.λ. : Ἐπιγρ.

νικεπώνυμος-ον μσν. ὁ τὸ ἐπώνυμον τῆς νίκης ἔχων, περὶ τῆς πόλεως Νικαίας : Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,119 **τῆς νικεπωνύμου ταυτησὶ πόλεως.**

νίκη (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. **νίκᾱ** (Πίνδ. Ι 2,13), μτγν. κ. **νῖκος** (τὸ) (ΠΔ Ἔσδρ.1,3,9), κατίσχυσις ἐν μάχῃ, ἐν πολεμικῷ ἀγῶνι πρὸς ἐχθρὸν ἢ ἀντίπαλον, ἀντίθ. ἧττα, μτ. γενικ. ὑποκειμ. : Ἰλ.Γ 457 **νίκη μὲν δὴ .. ἀρηϊφίλου Μενελάου,** Ἀλκ.80,- **ἡ ἐν Μαραθῶνι νίκη τῶν Ἀθηναίων - τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων ἐν Μακεδονίᾳ·** ‖ **νίκη Πύρρου** (ἡ κατόπιν μεγάλων ζημιῶν νίκη)· ‖ συχν. μτ. γενικ. διασαφούσης τὴν ἐνν. : Ἰλ.Η 26, αὐτ.Θ 171 **σῆμα τιθεὶς Τρώεσσι, μάχης ἑτεραλκέα νίκην,** Πλάτ. Νόμ.641Α **νίκη πολέμου·** ‖ κ. ἐπὶ ὑπερτερήσεως, ἐπὶ κατισχύσεως ἐν ἀθλητικοῖς ἀγῶσιν : Πίνδ.Ι 2,13 **οὐκ ἄγνωτ' ἀείδω Ἰσθμίαν ἵπποισι νίκαν,** αὐτ. 6(7),22,αὐτ.5(6),60,- **ἡ νίκη τῶν ἀθλητῶν μας ἐν Βελιγραδίῳ·** ‖ κτ. ἐπέκτ. ὑπεροχή, κατίσχυσις ἐπὶ συναγωνιζομένων, μτ. γενικ. ἀντικειμ. : Ἀριστφ. Ἱππ.521 **ὃς πλεῖστα χορῶν τῶν ἀντιπάλων νίκης ἔστησε τρόπαια·** ‖ ὁμ. μτ. γενικ. ἀντικειμ. ἐν μτφ. ἐνν. : Πλάτ.Νόμ.840C **ἡ τῶν ἡδονῶν νίκη·** ‖ κ. μτ. γενικ. πράγμ. ὑπερτέρησις ἔν τινι πράγματι : Ξεν.Ἀπ.3,4,5 **καὶ δαπανᾶν .. εἰς τὴν ξὺν τῇ ὅλῃ τῇ πόλει τῶν πολεμικῶν νίκην·** ‖ μσν. κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Μηναῖ.9,14 Ἑσπερ.Ἀπολυτ. **νίκας τοῖς εὐσεβέσι κατ' ἐναντίων δωρούμενος,** αὐτ.11,12 Σύνξ.Ἁγ.Μαρτίνου, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 67,31 **σὰ νίκης γλυκοχάραμα σὲ ἀγῶνα·** ‖ κ. ἀπολ. : Πάπ. **ᾧ ὁ ἥλιος ἔδωκεν τὴν νίκην,** Σολωμ.Ἐθν. Ὕμν.15,4 **ἀκατάπαυστα γυρεύει ἢ τὴ νίκη, ἢ τὴ θανή,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 30,28 **τόσο εὔκολες σοῦ ἦταν οἱ νῖκες·** ‖ **Καδμεία νίκη** (καθ' ἣν αἱ ἀπώλειαι τοῦ νικητοῦ βαρεῖαι ὡς αἱ τοῦ ἡττηθέντος· ἡ φρ. ἐκ τοῦ τῶν ἀδελφῶν Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους πολέμου καθ' ὃν ἀμφότεροι ἐφονεύθησαν)· **2)** γεν. ὑπερίσχυσις, ἐπικράτησις, ἐπιβολὴ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἠθικήν, πνευματικὴν ἢ ὑλικήν : Ξεν.ΚΠ 4,1,15 **πολλοὺς δὲ νίκης τυχόντας ἑτέρας ἐφιεμένους καὶ τὴν πρόσθεν ἀποβαλεῖν,** ΚΔ Ἰω.1,5,4 **ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν,** ἀρχ. γνωμ. **τὸ νικᾶν ἑαυτὸν ἀρίστη καὶ καλλίστη νίκη,** - **ἡ νίκη τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης - τῆς ἀρετῆς ἐπὶ τῆς κακίας·** **3)** ἐπιτυχία, κέρδος ἐν δικαστικῷ ἀγῶνι : Ὀδ.Λ 544 **κεχολωμένη** (ψυχὴ Αἴαντος) **εἵνεκα νίκης·** **4)** ἀποζημίωσις διὰ γενομένην φθοράν : Νόμ.Γόρτυν.· **5)** τὸ κέρδος, ὁ μισθός, τὰ λαμβανόμενα χρήματα ἐπί τινι ἔργῳ : Νομοκάνων ἐν Κοτελ.85 **οἱ ἱερεῖς οἱ ζητοῦντες νίκην ἐνταφιασμοῦ, ὡς Ἰούδας κριθήσονται·** **6)** ὡς κύρ. ὄν. **Νίκη** θεὰ τῆς νίκης, θυγάτηρ τῆς Στυγὸς καὶ τοῦ Πάλλαντος : Ἡσίοδ.Θ 384, Πίνδ.Ι 2,26 **χρυσέας ἐν γούνασιν πιτνόντα Νίκας·** ‖ συχν. ταυτίζεται μτ. τῆς Ἀθηνᾶς : Σοφ.Φιλ.134 **Νίκη Ἀθάνα Πολιάς,** Εὐρ.Ἴων 1529· ‖ ὄν. μιᾶς τῶν Θεσπιάδων : Ἀπολλδ.2,7,8· **7)** ἀστρολ. ὄν. τοῦ ἕκτου κλήρου : Παῦλ.Ἀλ.3, Κατ.Ἀστρλ.Κ 1,160· **8)** νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων ποδοφθάλμων ἐκ τῶν **καριδιδῶν.**

νικήεις-εντος-εσσα-εν μτγν., δωρ. τ. **νικάεις** ὁ νικητικός, ὁ νικῶν, νικητής : Μελέαγρ.ΑΠ 7,423,5.

νίκημα-ατος (τὸ) (νικῶ) Ἐπιγρ. κ. μτγν., δωρ. τ. **νίκᾱμα** (Ἐπιγρ.), τὸ νενικημένον, τὸ βραβεῖον τῆς νίκης, ἡ νίκη : Ἐπιγρ.,Πολύβ.1,87,10, αὐτ.20,52 **ὑποστρέφων ἀπὸ τοῦ νικήματος,** Διόδ.Σ 4,33 **δικαστὴς .. περὶ τοῦ μισθοῦ τὸ νίκημα ἀπέδωκεν,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.3,27,Πλούτ.Λυκ.22 **ὅσον ἐκβεβαιώσασθαι τὸ νίκημα τῇ φυγῇ τῶν πολεμίων.**

νίκημι δωρ. ποι. τ. τοῦ νικῶ : Πίνδ.Ν 5,5, Θεόκρ. 7,40 **οὔτε τὸν ἐσθλὸν Σικελίδαν νίκημι τὸν ἐκ Σάμω,** αὐτ.6,46,ΑΠ 7,743.

νίκησις-εως (ἡ) (νικῶ) μσν. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νικῶ, νίκη : Λίβ.Ροδ.2070 **καὶ πάντες ἐθαυμάσασι τὴν νίκησιν πολέμου.**

νικητήρ-ῆρος (ὁ) (νικῶ) Ἐπιγρ., δωρ. τ. **νικᾱτήρ** ὁ νικῶν, ὁ νικητής : **νικατὴρ τᾶς ἀγέλας.**

νικητήριος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἀναγόμενος εἰς τὸν νικητὴν ἢ καὶ τὴν νίκην, ὁ τοῦ νικητοῦ, ὁ τῆς νίκης : Ἀντιφάν.263 **δόξα νικητήριος** (ἡ δόξα τῆς νίκης), Ξεν.Συμπ.6,1 **οἱ μὲν τὰ νικητήρια φιλήματα ἀπολαμβάνειν τὸν Κριτόβουλον ἐκέλευον** (φιλήματα πρὸς ἀμοιβὴν τῆς νίκης, ὡς ἀνταμοιβὴ τοῦ νικητοῦ), Πλάτ.Νόμ. 832Ε **τὰ νικητήρια ἆθλα,** Κάλβ.Ὠδ.4,4,2 **σᾶς ἅρπαξεν ἡ τύχη τὴν νικητήριον δάφνην,** - **νικητήριος παιάν - κραυγή·** **2)** τὸ οὐδ. **νικητήριον** (ἆθλον) ὡς οὐσ. ἀριστεῖον, ἔπαθλον, βραβεῖον νίκης : Ἀριστφ.Ἱππ.1253 **Ἑλλάνιε Ζεῦ, σὸν τὸ νικητήριον,** Ξεν.ΚΠ 8,3,33 **τὸν βοῦν ἔλαβε τὸν νικητήριον,** αὐτ.Ἑλλ.6,2,23, Ἐπιγρ.Δήλου **νικητήριον ἁμίλλης·** συνηθέστ. ἐν τῷ πληθ. : Σοφ.ἀπ.537 **τῷ καλλικοτταβοῦντι νικητήρια τίθημι,** Εὐρ.Ἀλκ. 1028· ‖ φρ. **τὰ νικητήρια φέρω - φέρομαι - κομίζομαι** λαμβάνω, κερδαίνω τὸ βραβεῖον τῆς νίκης : Πλάτ.Εὐθ.305D, αὐτ.Φαῖδρ.245Β,αὐτ.Πολ. 612D **ἵνα καὶ τὰ νικητήρια κομίσηται,** Ἐπιγρ. **τὰ νικητήρια τοῦ κιθαρῳδοῦ·** ‖ κ. μσν. ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νικητήρια** (ἱερά) ὡς οὐσ. θυσία ἐπινίκιος, ἑορτὴ μετὰ θυσιῶν ἐπί τινι νίκῃ : Ξεν.ΚΠ 8,4,1 **θύσας δὲ καὶ ὁ Κῦρος νικητήρια ἑστιῶν ἐκάλεσε** (τοὺς φίλους) (ἑορτάζειν τὴν νίκην δι' εὐωχίας), Πλούτ.Φωκ.20 **πολλῶν αἰτουμένων ἑστιᾶσαι τὰ νικητήρια,** Δίων Κ 67,9,Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,134 **καὶ μικροῦ τὰ νικητήρια ἔθυε·** ‖ μτγν. κ. μσν. ὁμ. **νικητήρια** (ᾄσματα) ὕμνος ἐπινίκιος, ὕμνος πρὸς τὸν νικητήν : Ἀκολ.Ἀκαθίστου Ὕμνου **τῇ ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια .. ἀναγράφω σοι,** Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,90 **παιανίζων τὰ νικητήρια·** **3)** ὁμ. κτ.πληθ. ἀδιαφιλονίκητος ἔνδειξις, ἀπόδειξις : Ἱππ.Ἐπτ.4.

νικητής (ὁ) Ἐπιγρ., Πάπ., μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. **-ήτρια,** δημ. κ. **-ήτρα,** δημ. πληθ. ἀρσ. **νικητές,** ὁ κερδίζων ἢ κερδίσας δι' ὑπεροχῆς ἀγῶνα, ὁ νικῶν, ὁ νικήσας : Ἐπιγρ.Νουβίας, Πάπ. **νικητὴς τῶν δεκαρουρῶν,** Ἐρωτόκρ.2,2278 **ἕνας θὲ νά 'ν ὁ νικητής,** Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ 194,30 **μέσ' στῆς φυλακῆς τὴ μαύρη τρῦπα τὸ τραγούδι μου, τραγούδι νικητή,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 9 **ἁρμονία βγαλμένη ἀπ' τοὺς .. ὕμνους τῶν νικητῶν·** ‖ δημ. θηλ. **νικήτρα** : αὐτ.Τραγ.ΚΚ 30,10 **καὶ νικήτρα ξαναβγῆ-**

κες στὴν ἐλεύθερη τὴ γῆ' ‖ Ἐπιγρ. κ. ὡς τίτλος τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ· ‖ δθ. μσν. ὁ κατακτητής : Εὐστ.157,1.

νικητικός-ή-όν ὁ δυνάμενος νὰ νικήσῃ, ὁ ἄγων εἰς νίκην, ὁ νικηφόρος : Ξεν.Ἀπ.3.4,11 **ἐνεργῶς δέ, ἂν τὴν παρασκευὴν ὁρᾷ νικητικὴν οὖσαν, μαχεῖται,** Πολύβ.24,9,4 **ὑπόθεσις νικητικωτέρα ἐν τοῖς πολλοῖς,** Ἐπιγρ. **ὅπλον νικητικόν'** ‖ τὸ ὑπερθ. οὐδ. **τὸ νικητικώτατον** ὡς οὐσ. ὁ πιθανώτερος τρόπος ὅπως νικήσῃ τις: Πλούτ.Σύγκρ.Φιλ.κ.Φλαμ.2.

νικητικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον νικητικόν, νικηφόρως : Εὐστ.1006,28, Μηναῖ.1,8 Ἑσπερ. **παρέστης τῷ Δεσπότῃ .. νικητικῶς στεφανούμενος.**

νικήτρια (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ., δημ. **νικήτρα** θηλ. τοῦ νικητὴρ ἢ τοῦ νικητής.

νικήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ νικητής, ὁ νικηφόρος : Δίων Κ 55,23 **τὸ τῶν Νικητόρων στρατόπεδον** (ἡ νικήτρια, ἡ νικηφόρος, ἡ νικήσασα φάλαγξ).

νικηφόρια (τὰ) Ἐπιγρ., δωρ. τ. **νικᾱφόρια** ἑορτὴ μετ' ἀγώνων πρὸς τιμὴν Ἀθηνᾶς τῆς Νικηφόρου, ὁρισθεῖσα ὑπὸ Εὐμένους τοῦ β' ἐν Περγάμῳ.

νικηφορία (ἡ) ποι., δωρ. τ. **νικᾱφορία** τὸ φέρειν νίκην, τὸ νικᾶν, ἡ νίκη (ἡ λ. συχν. π. Πινδάρῳ ἔν τε τῷ ἑν. κ. πληθ.) : Πίνδ.Ρ 1,59 **χάρμα δ' οὐκ ἀλλότριον νικαφορία πατέρος,** αὐτ.Ο 10(11),59.

νικηφόρος-ο(ν) (νίκη, φέρω) κ.μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. τ. **νικᾱφόρος,** δημ. θηλ. **νικηφόρα,** ὁ φέρων, ὁ ἐπιφέρων, ὁ ἐπιτυχὼν τὴν νίκην, ὁ νικήσας, ὁ νικητής : Αἰσχ.Χο.148 **σὺν θεοῖσι καὶ γῇ καὶ δίκῃ νικηφόρῳ,** Πάπ. **διὰ σὲ .. τὸν ἐπιφανῆ σωτῆρα θεῶν νικηφόρων,** Μηναῖ.1,9 Ὠδ.7 **καὶ νικηφόρος γενόμενος ἔφαλλεν,** Βί.Ἀλεξ.3111 **εἰς τὴν Ἑλλάδα μέγιστος γένωμαι νικηφόρος'** **2)** (νίκη, φέρομαι) ὁ λαμβάνων τὸ νικητήριον ἔπαθλον, τὸ βραβεῖον τῆς νίκης, δθ. ὁ νικητής : Πίνδ.Ο 1,119 **ἐμέ τε νικαφόροις ὁμιλεῖν,** αὐτ.13,14 **νικαφόρος ἀγλαΐα** (ἡ δόξα τῆς νίκης), Αἰσχ.Εὐμ.477,Σοφ.Τρ. 186,Εὐρ.Ρῆσ.781,αὐτ.Βάκχ.1200 **δεῖξόν νυν .. σὴν νικηφόρον ἀστοῖσιν ἄγραν'** ‖ σπάν. μτ. γενικ. : Ξεν.Ἀπ.3,4,5 **εἰκότως ἂν καὶ τούτου νικηφόρος εἴη'** **3)** ὡς προσωνύμιον διαφόρων θεοτήτων, οἷον τῆς Ἀθηνᾶς, τῆς Ἀφροδίτης, τοῦ Ἔρωτος κ. ἄ. : Ἐπιγρ.' ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ βασιλέων Ἐπιγρ., Πάπ. θεοὶ νικηφόροι (οἱ Πτολεμαῖοι).

νικηφορῶ-έω κ. μσν. νίκην φέρω, ἐπιτυγχάνω ὑπερίσχυσιν ἔν τινι ἀγῶνι, δθ. λαμβάνω, ἀποκομίζω βραβεῖον ἐπὶ νίκῃ . Εὐρ.Βάκχ.1147 **ᾗ δάκρυα νικηφορεῖ,** Βί.Ἀλεξ.1038 **Ἀλέξανδρος ἔρχεται κατὰ τύχην νικηφορῶν.**

νικίδιον (τὸ) Ἐπιγρ. ἀγαλμάτιον τῆς Νίκης βλ.λ.6), μικροτέχνημα, μινιατούρα τῆς θεᾶς Νίκης.

νικίειος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν στρατηγὸν Νικίαν : Πλούτ.Ἀλκ.14 **οἱ πλεῖστοι τὴν εἰρήνην νικίειον ὠνόμαζον.**

νικόβουλας-ον ὁ νικῶν, ὁ ὑπερισχύων ἐν τῇ βουλῇ, τῇ γνώμῃ, οὗτινος νικᾷ ἡ γνώμη : Ἀριστφ.Ἱππ. 615 **τί δ' ἄλλο γ' εἰ μὴ νικόβουλος ἐγενόμην ;**

νικοδέσποτος-ον μσν. ὁ τὴν νίκην ὡς δεσπότης ἀπονέμων : Λάσκ.Θεόδ.765 (ἐκδ. Mi.).

νικολάεια (τὰ) Ἐπιγρ. ἑορτὴ ἀγομένη ἐν Δήλῳ ἢ μνημόσυνον Νικολάου τινός : Ἐπιγρ.Δήλου.

νικόλᾱος (ὁ) μτγν. εἶδός τι φοίνικος ὀνομασθέντος ἀπό τινος Νικολάου : Πλούτ.Ἠθ.723D, Ἀθήν. 14,652Λ **περὶ τῶν Νικολάων φοινίκων τοσοῦτον ὑμῖν εἰπεῖν ἔχω,** Πάπ.

νικομάχᾱς (ὁ) ποι. ὁ νικῶν, ὁ νικητὴς ἐν μάχῃ : Σοφ.ἀπ.887 **Ζεὺς νόστον ἄγοι τὸν νικαμάχαν.**

νικοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν, ὁ φέρων νίκην, ὁ νικηφόρος : Ἀκύλ.ΠΔΨαλμ.4,1 **τῷ νικοποιῷ ἐν ψαλμοῖς.**

νικοποιῶ-έω μσν.. ποιῶ, φέρω ἐπάγω, προκαλῶ νίκην : Ἐφραὶμ 3,372D.

νῖκορ Ἡσ. «διαφορά· Λάκωνες».

νικόρτας ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ νικύρτας βλ λ.

νῖκος-ους-εος (τὸ) μτγν. κ. μσν., μτγν. κ. **νεῖκος** (Ἐπιγρ. Ἄνδρου), μτγν. τ. τοῦ νίκη βλ.λ. : ΠΔ Ἔσδρ.1,3,9 **αὐτῷ δοθήσεται τὸ νῖκος καθὼς γέγραπται,** ΚΔ Ματθ.12,20 **ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν,** Ὀρφ.Ἀργ.587,Βέττ.Βάλ.358,5,ΑΠλ.5,381, Χρον.Μορ.3652 **κι εἰ μὲν εὐδοκήσῃ ὁ θεὸς νὰ μᾶς δώσῃ τὸ νῖκος,** Ἐρωτόκρ.1,1079, αὐτ.2,17' ‖ μτγν. ἐν φρ. **εἰς νῖκος** ἐξ ὁλοκλήρου : ΠΔΒασ. 2,2,26 **μὴ εἰς νῖκος καταφάγεται ἡ ῥομφαία;**

νικοστράτειος (ὁ) (βότρυς) εἶδός τι ἀμπέλου, εἶδος σταφυλῶν : Ἀθήν.14,654Λ **τὸν κατὰ τὴν Ἀττικὴν γινόμενον νικοστράτειον βότρυν.**

νικοσύνθετος-ον μσν. ὁ ἐκ νικῶν συγκείμενος : Θεοδόσ.Διάκ.1,266 **μὴ φθόνει τὸν οἰκέτην κρατοῦντα τὰς σὰς νικοσυνθέτους μάχας.**

νικοτέλεια (ἡ) πάπ. πανηγυρισμὸς νίκης : **τὸν δεῖνα ἐπικεκρίσθαι τῷ πρώτῳ ἔτει Οὐεσπασιανοῦ νικοτελείαις.**

νικοτιανή (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν στρυχνωδῶν, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ ὁ καπνός.

νικοτίνη (ἡ) νεώτ. τὸ ἀλκαλοειδὲς τὸ ἐκ τῶν φύλλων τοῦ φυτοῦ καπνοῦ παραγόμενον.

νικοτινίζω νεώτ. μτθ. πληρῶ, ἐμποτίζω τι διὰ νικοτίνης, ἐπιφέρω δηλητηρίασιν διὰ νικοτίνης.

νικοτινικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νικοτίνην, ὁ τῆς νικοτίνης.

νικοτινισμός (ὁ) (νικοτινίζω) νεώτ. ἰατρ. τὸ σύνολον τῶν παθολογικῶν ἐκδηλώσεων τῶν προερχομένων ἐκ δηλητηριάσεως διὰ νικοτίνης.

νικουργός-όν μσν. ὁ τὴν νίκην ἐργαζόμενος, ὁ νικητής : Νικ.Χων.ἐν Σάθ.1,119 **καὶ χεῖρα προτεῖναι .. τῷ νικουργῷ σοι Δαυΐδ.**

νικύλεα (τὰ) (κρητ.) μτγν. εἶδός τι σύκων : Ἑρμῶναξ π.Ἀθήν.1,76Ε **σύκων γένη . . νικύλεα.**

νικύρτας Ἡσ. «δουλέκδουλος» ; Ἱππῶν.49,5.

νικῶ-άω (νίκη) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ ἀσυναιρ. -**άω,** ἰων. **νικέω** (Δημόκρ.249, Ἡρώνδ.1,51, Ἐπιγρ.), αἰολ. **νίκημι** (Θεόκρ.7,40, ΑΠ 7,743), δημ. κ. **ἀνικάω,** παρατ. **ἐνίκων,** δημ. **(ἐ)νικοῦσα** κ. **ἐνίκαγα,** ἐπ. α' πληθ. **νικάσκομεν** (Ὀδ.Λ 512), μέλλ. **νικήσω** (Θουκ. 7,66, Πλάτ.Θεαγ.128Ε), δωρ.β' ἑν. **νικαξῆ** (δ.ἀνάγν. ἐν Θεοκρ.21,32), ἀόρ. **(ἐ)νίκησα** (Ἰλ.Γ 439), παρακ. **νενίκηκα,** ὑπερσ. ἐνενικήκειν (Ξεν Ἑλλ.4,3,9, αὐτ. 7,1,35, αὐτ.Ἀγησ.2,5), εὐκτ.περιφρ. **νενικηκὼς εἴην** (Πλάτ.Νόμ.658), σπάν.τὸ παθ. **νικῶμαι** ἀντὶ ἡττῶμαι, μτγν. μέσ. μέλλ. μτ. ἐνεργ. σημ **νικήσομαι** (Ἱεροκλ.Ἀστ.205), παθ. μέλλ. **νικηθήσομαι,** ἀόρ. **ἐνικήθην** (Ἰλ.Ψ 656), παθ. παρακ. **νενίκημαι,** μτχ. **νενικημένος** (Πλάτ.Ἐπιστ.337C), κατάγω νίκην, ὑπερισχύω, ἐπικρατῶ ἐν μάχῃ ἢ ἀγῶνι ἢ καὶ ἐν οἱᾳδήποτε διαμάχῃ, ἀντίθ. ἡττῶμαι : Ἰλ.Γ 439 **Μενέλαος ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ,** Θουκ.6,16 **ἐνίκησα δὲ καὶ δεύτερος καὶ τρίτος ἐγενόμην,** Ἰσοκρ 16, 33, Πλούτ.Καῖσ.50 ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα, ΚΔ Ἀποκ.2,7, αὐτ.3,5 **ὁ νικῶν περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς,** Πάπ. **ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ'** ‖ συχν. ὁ ἐνεστ. μτ.σημ. παρακ. ἔχω νικήσει, ἀναδεικνύομαι, κηρύσσομαι νικητής : Πίνδ.Ο 9,112 **ὅς .. νικῶν ἐστεφάνωσε βωμόν,** αὐτ.13,30,Ξεν.Κύρ 8.2,27 **ὁ δὲ μὴ νικῶν τοῖς μὲν νικῶσιν ἐφθόνει'** ‖ **μετ'** αἰτ. προσ. καταβάλλω τινά : Ἰλ.Ψ 680 **πάντας ἐνίκα Καδμείωνας,** Ἐρωτόκρ 1,1381, αὐτ. 1650 **μὰ ὁ πόθος** τὴν ἐνίκα, - οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας ἐν Πλαταιαῖς' ‖ ὡσ κ. μετ' αἰτ. πράγμ. ἰδ. μτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου αἰτ., αἴρω νίκην τινά : Ἰλ.Δ 389 **πάντα δ' ἐνίκα ῥηϊδίως,** αὐτ.Ε 807, Πίνδ.Ο 4,24 **νικῶν δρόμον,** αὐτ.13,29, Εὐρ.Ἀλκ.1029, Θουκ.5,49 **παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα,** Ξεν.Ἀν.6,5,23, Πλάτ Φαῖδρ.256Β, αὐτ.Νόμ.692D, Παυσ.6.10,2, Μαλάλ.(436,17 **κατὰ**

κράτος νικήσας τὸν πόλεμον, Μηναῖ.ΙΙ,4 Ὠδ.6 ἐνίκησας φερωνύμως ἀνδρῶν πᾶσαν ἔντασιν· ‖ συχν. ἐν φρ. νικῶ Ὀλύμπια εἶμαι νικητής, αἴρω, κατάγω νίκην ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσιν· Θουκ.1,126 καὶ ἑαυτῷ τι προσήκειν Ὀλύμπια νενικηκότι, Τιμοκλ.8,17· ‖ ὁμ. φρ. νικῶ Παναθήναια : Πλάτ.Ἴων 530Β ἄγε δὴ ὅπως καὶ τὰ Παναθήναια νικήσωμεν· ‖ ὁμ. κ. νικῶ Ὀλυμπιάδα : Ἡρ.9,33· ‖ ὁμ. ἐν φρ. πολὺ νικῶ νικῶ ὁριστικὴν νίκην : Θουκ.7,34 Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσσᾶσθαι, ὅτι οὐ πολὺ ἐνίκων· ‖ ὁμ. τὰ πάντα νικῶ νικῶ, ὑπερισχύω τελειωτικῶς : Ξεν. Ἀν.2,1,11· ‖ κ. μετὰ δύο αἰτ., ὑπερισχύω τινὸς ἔν τινι : Δημ.1342 νικήσας παῖδας στάδιον ἐστεφάνωσε τὴν πόλιν (νικήσας ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τῶν παίδων), Δείν.99,54R Τιμοθέῳ τὴν ἐν Κερκύρᾳ ναυμαχίαν νικήσαντι τοὺς Λακεδαιμονίους, Διογ.π.Διογ.Λ 6,23 Πύθια νικῶ ἄνδρας· ‖ μετ' αἰτ. προσ. κ. δοτ. πράγμ. : Ἰλ.Π 79 μάχῃ νικῶντες Ἀχαιούς, αὐτ.Ψ 756, αὐτ.Υ 410, Αἰσχ.Ἀγ.1423, Εὐρ.Τρῳ.1209, Ξεν.Ἀγησ.9,7 ἅρματι νικήσας τοὺς ἰδιώτας· ‖ μετ' αἰτ. κ. δοτ. πράγμ. : Δημ.1356 ὅτε ἐνίκα . . τὰ Πύθια τῷ τεθρίππῳ, Πλούτ.Ἠθ. 811D πολλοὺς ἀγῶνας οὐ παγκρατίῳ μόνον νικήσαντι· ‖ μετ' αἰτ. προσ. κ. ἐμπροθ. διορ. : Πίνδ.Ν 2,9 ἐν Πυθίοισί τε νικᾶν Τιμονόου παῖδα, Πλάτ.Συμπ.213Ε, Διόδ.Σ 14,29 τοὺς μὲν ἐν τῇ μάχῃ νικήσαντες· ‖ κ. μετ' αἰτ. πράγμ. κ. ἐμπροθ. διορ. : ΚΔ Ρωμ.12,21 νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν· ‖ σπάν. μτ. γενικ. προσ. : Ἐπιγρ. Λεωντὶς ἀνδρῶν ἐνίκα· ‖ μτ. δοτ. προσ. ἐν φρ. νικῶ πᾶσι τοῖς κριταῖς ἢ ἑνὶ κριτῇ νικῶ κατὰ τὴν γνώμην παμψηφίας τῶν κριτῶν ἢ κατὰ πλειοψηφίαν ἑνός : Ἀριστφ.Ὀρν.445 ὄμνυμ' ἐπὶ τούτοις πᾶσι νικᾶν τοῖς κριταῖς, αὐτ.447· ‖ μτ. δοτ. τοῦ τρόπου : Ἰλ.Ψ 669 ἡμίονον δ' οὔ φημί τιν' ἀξέμεν ἄλλον Ἀχαιῶν πυγμῇ νικήσαντ' (νικήσαντα ἐν πυγμαχίᾳ), Ἡρ.7,10β' ἀλλ' ἢν νηυσὶ ἐμβάλωσι καὶ νικήσαντες ναυμαχίῃ πλώωσι, Εὐρ. Φοίν.1143, Πλάτ.Ἀπολ.36D νικῶ ἵππῳ ἢ ξυνωρίδι ἢ ζεύγει, Ἀνδοκ.4,42 νικῶ λαμπάδι· ‖ μτγν., νεώτ. κ. δημ. μεθ' ἁπλοῦ ἐμπροθ. διορ. : ΠΔ Ψαλμ. 50(51),4 καὶ νικήσεις ἐν τῷ κρίνεσθαί σε, - ἐνίκησεν ἐν πάλῃ, - κατὰ - εἰς τοὺς τελευταίους ἀγῶνας· ‖ κ. μετ' ἐπιρρ. διορ. : Αἰσχ.Χο.1052 μὴ φοβοῦ νικῶ πολύ, Ξεν.Ἱέρ.2,16 καλόν τι αὐτοῖς εἶναι τὸ πολὺ νικᾶν, - διηγωνίσθη, ἐνίκησε παντοῦ· ‖ ἀπρόσ. ἐν φρ. νικᾷ τὸν ἅπαντα λόγον ὑπερτερεῖ τὸν ἅπαντα λόγον, εἶναι ἄριστον : Σοφ.ΟΚ 1224· ‖ ἡ μτχ. τοῦ ἀορ. ἀνάρθρως ὁ νικήσας ὡς οὐσ. ὁ νικητής : Ἰλ.Γ 138 τῷ δέ κε νικήσαντι φίλη κεκλήσῃ ἄκοιτις, Ξεν.Συμπ. 5,9 καὶ τῷ νικήσαντι . . ἀναδήματα παρὰ τῶν κριτῶν γενέσθαι· ‖ τὸ παθ. νικῶμαι, δημ. νικιέμαι κ. ἀόρ. νικήθηκα, ἥττων γίγνομαι, ἡττῶμαι, καταβάλλομαι ὑπό τινος ἐν χρ. μικροτέρᾳ τῆς τοῦ ταυτοσήμου ἡττῶμαι, π. Ὁμ. δὲ μ. ἐν τῇ μτχ. τοῦ παθ.ἀορ. : Ἰλ.Ψ 656, αὐτ.663 αὐτὰρ ὁ νικηθεὶς δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον· ‖ μτ. ποιητ. αἰτίου κτ. δοτ. : Αἰσχ.Ἀγ.291 ὁ δ' . . οὐδ' ἀφρασμόνως ὕπνῳ νικώμενος, αὐτ.342, Σοφ.Ἠλ.1272, Εὐρ.Μήδ.1195· ‖ ὁμ. μτ. ποιητ. αἰτίου κτ. γενικ. ἐμπρόθετον : Σοφ.ἀπ.932,4, Θουκ.2,51 καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐξέκαμνον ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κακοῦ νικώμενοι· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. μτ. ἐμπροθ. δοτ. (ἐν) εἰδ. ἐν τῇ ἱστορικῇ φρ. ἐν τούτῳ νίκα (περὶ τοῦ σταυροῦ, ἤτοι ὡς ἔμβλημά σου τὸν σταυρὸν λαμβάνων)· ‖ σπαν. κ. μεθ' ἁπλῆς γενικ. : Αἰσχ.Ἱκ. 1005 ἱμέρου νικώμενος, Ἀντιφ.5,87 αὐτῆς (τε) τῆς δίκης . . αὐτοῦ τε τοῦ ἀληθοῦς νικᾶσθαι· **2)** ὑπερβάλλω, ὑπερτερῶ, ἐπιβάλλομαι : Ἰλ.Σ 252 ἀλλ' ὁ μὲν ἄρ μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ ἐνίκα, αὐτ.Ψ 742 κάλλει ἐνίκα, Ὀδ.Γ 121, Πλάτ.Νόμ.964C πᾶσαν ἀρετὴν νενικηκώς· ‖ κ. μτ. μτχ : Ξεν.Ἀγησ.9,7 νικῴη .. τὴν μὲν πατρίδα καὶ τοὺς ἑταίρους εὐεργετῶν, αὐτ.Ἀν.1,9,11 τοσοῦτον χρόνον ζῆν ἔστε νικῴη καὶ τοὺς εὖ καὶ τοὺς κακῶς ποιοῦντας ἀλεξόμενος (κατὰ ζεύγη βραχυλογίας ἀντὶ : ἔστε νικῴη καὶ τοὺς εὖ ποιοῦντας ἀντευποιῶν καὶ τοὺς κακῶς ποιοῦντας ἀλεξόμενος)· κ. τὸ παθ. : αὐτ. Ἑλλ.4,5,2 ἃ τῶν ἄθλων δὶς ἕκαστος ἐνικήθη· **3)** κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ γνώμης, ὑπερισχύω, ἐπικρατῶ, ἐπιβάλλομαι : Ἰλ.Α 546 τὰ χερείονα νικᾷ, Ὀδ.Κ 46 βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν, αὐτ.Σ 404, Ἡρ. 5,36 ἐνίκα ἡ γνώμη, Σοφ.ἀπ.π.Στοβ.Ἀνθ.43,7, Εὐρ. Μήδ.913, Πλάτ.Γοργ.487C ἐνίκα ἐν ἡμῖν τοιάδε τις δόξα· ‖ συχν. ἐπὶ ῥητόρων : Ἡρ.3,82 βουλόμενος κορυφαῖος εἶναι γνώμῃσί τε νικᾶν, Εὐρ. Ὀρ.944, Ἀριστφ.Στ.594· ‖ κ. μτ. δοτ., ἐπὶ νόμων : Πλάτ.Νόμ.801Α νικᾷ πάσαισι ταῖς ψήφοις ὁ νόμος (ἐπιβάλλεται δι' ὅλων τῶν ψήφων, ἐγκρίνεται παμψηφεί)· ‖ συχν. ἐν ἀπροσώπῳ ἐκφρ. νικᾷ (ἡ γνώμη) μτ. ἀπαρφ ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη, ὅθ. ἐγκρίνεται, ἀποφασίζεται : Ἡρ.6,101 ἐπεί τε ἐνίκα μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, Σοφ.Ἀντ.233 τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησε μολεῖν, Θουκ.2,54, Πλάτ. Πολιτ.303Β, Πλούτ.Πομπ.77 ὡς δ' οὖν ἐνίκα φεύγειν εἰς τὴν Αἴγυπτον· ‖ ὁμ. κ. ἐν φρ. ἐκ τῆς νικώσης (γνώμης) κατὰ τὴν ὑπερισχύουσαν γνώμην, ὡς δηλ. ἡ πλειοψηφία ἀπεφαίνετο : Ξεν.Ἀν. 6,1,18 τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἐκ τῆς νικώσης ὅ,τι δοκοίη τοῦ ποιεῖν, αὐτ.6,2,12· **4)** μτγν. μτ. ἀπαρφ. ἐπιτυγχάνω, κατορθώνω νὰ . . : Ψαλμ.Σαλομ.4,13 ἐνίκησε σκορπίσαι· **5)** γεν. μτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου αἰτ. ἐπιτυγχάνω, κερδίζω τι : Εὐρ. Ἰκ.1060 νικῶσα νίκην τίνα ;, Πλάτ.Πολ 465D νίκην τε γὰρ νικῶσι ξυμπάσης τῆς πόλεως σωτηρίαν· ‖ φρ. νικῶ τρίποδα ἐκ διὰ νίκης κερδίζω τρίποδα ὡς ἔπαθλον : Σιμων.147· ‖ κ. ὡς δικανικὸς ὅρος ἐν τῇ φρ. νικῶ τὴν δίκην : Εὐρ.Ἠλ 955 μή μοι, τὸ πρῶτον βῆμ' ἐὰν δράμῃ καλῶς, νικᾶν δοκείτω τὴν δίκην, Ἀριστφ.Σφ.581· ‖ ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κ. ἀπολ. : Ἐπιγρ.Γόρτυν., Ἀριστλ. Ἀθ.42,1 ἐὰν δὲ νικήσῃ, τοῖς δημόταις ἐπάναγκες ἐγγράφειν, αὐτ.Ρητ Ἀλ.1433a,6, Πάπ.· ‖ τὸ παθ. μτ. γενικ. : Ἐπιγρ. αἴ κα νικαθῇ τῶν ἐνεχύρων· ‖ κ. ἀπολ. : Πάπ. ἐὰν δίκη νικᾶται· ‖ κ. ἐπὶ διαφιλονικουμένων ἀντικειμένων, κατορθώνω ὥστε νὰ ἐπιδικασθῇ τι ἐμοί, ἀποζημιοῦμαι, κερδίζω : Ἐπιγρ. Γόρτυν.1,28· ‖ ὁμ. κ. τὸ παθ. ἐπιδικάζομαι, ἐκχωροῦμαι, ἀποδίδομαι : αὐτ. 1,55· **6)** μτφ. ἐπὶ παθῶν, ὑπερνικῶ, δαμάζω : Ἰλ.Ψ 604 νῦν αὖτε νόον νίκησε νεοίη, Αἰσχ.Εὐμ.88 μὴ φόβος σε νικάτω φρένας, αὐτ.133, Δημόκρ.176 (φύσις) νικᾷ τῷ ἥσσονι τὸ μεῖζον τῆς ἐλπίδος, Σοφ.ΟΚ 1204 βαρεῖαν ἡδονὴν νικᾶτέ με λέγοντες (μὲ ἀναγκάζετε νὰ σᾶς παράσχω, παρὰ τὴν θέλησίν μου, δυσάρεστον ἡδονήν), ΚΔ Ρωμ.12,21 νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν· ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. : Σοφ.Αἴ.1334 μηδ' ἡ βία σε μηδαμῶς νικησάτω τοσόνδε μισεῖν· ‖ μτ. γενικ. ὡς ἐκ τῆς συγκριτικῆς ἐννοίας, ἥτις ὑπάρχει ἐν τῷ ρ., ὅθ. ἀσκῶ, ἔχω ἐπίδρασιν, ἐπικράτησιν : αὐτ.1357 νικᾷ γὰρ ἀρετή με τῆς ἔχθρας πολύ (πολὺ περισσότερον μὲ κυριεύει ἡ φιλία, παρὰ ἡ ἔχθρα)· ‖ τὸ παθ. : ΚΔ Ρωμ.12,21 μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ· **7)** τὸ παθ. μτ. γενικ. ἐπὶ προσ., εἶμαι κατώτερος, ὑπείκω, ὑποχωρῶ, ἐπειδὴ ἐν τῷ ρ., ὡς κ. ἐν τῷ ἡττῶμαι, ὑπάρχει ἡ ἔνν. τῆς συγκρίσεως : Σοφ.Αἴ.1353 κρατεῖς τοι τῶν φίλων νικώμενος, Εὐρ.Μήδ.315, αὐτ.Κύκλ.454, Ἀριστφ.Νεφ.1087 ἢν τοῦτο νικηθῇς ἐμοῦ· ‖ κ. ἐπὶ πραγμ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Πίνδ.Ν 9,2 ἔνθ' ἀναπεπταμέναι ξείνων νενίκανται θύραι, Μηναῖ.Β,15 Ἑσπερ. νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ

δροι ἐν σοί, Παρθένε Ἄχραντε· 8) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ προστ. **νίκα** (τὸ) ὡς ούσ. ἄκλ. βλ.λ.· 9) ρηματ. π. νίκημα, νίκησις, νικητής, νικητήρ, νικήτρια, νικήτωρ. Ἐκ. ρίζ. νικ-.

νίλα (ἡ) δημ. μεγάλη φθορά, ζημία, καταστροφή, ὄλεθρος : **ἡ νίλα τοῦ Δράμαλη** (ἡ καταστροφή, ἣν ὑπέστησαν ἐν Πελοποννήσῳ τῷ 1822 τὰ ὑπὸ τὸν Δράμαλην τουρκικὰ στρατεύματα)· ‖ κ. φρ. **ἔπαθα νίλες** ὑπέστην μεγάλας ζημίας ἢ φθορὰς ἢ ἀποτυχίας ἢ ἄ. ἐξευτελισμούς : **στὶς ἐκλογὲς τὰ μικρὰ κόμματα ἔπαθαν νίλες, - ἔσταζαν τὰ κεραμίδια κι ἐπάθαμε νίλες·** ‖ εἰδ. π. τῷ στρατῷ **νίλα** κ. **νίλες** αἱ διάφοροι ἀστειότητες χάριν ἐνοχλήσεως τῶν νεοσυλλέκτων ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων ἐν τῇ στρατ. ὑπηρεσίᾳ.

νίμμα-ατος (τὸ) (νίπτω) κ. μσν. ὕδωρ πρὸς νίψιμον, πρὸς πλύσιν, ἰδ. τῶν χειρῶν : Δρόμ.2 **νίμματα ἐπέχειν,** Πρόδρ.2,111 **ἄπελθε, φτείασε τὸ θερμόν, δὸς νίμμαν τοῖς πατρᾶσι·** 2) μτγν. **νίμμα προσώπου** πλύσις, νίψις, νίψιμο τοῦ προσώπου : Ὀρειβ.άπ.82· 3) μτγν. κ. ὡς φόγος, ξέπλυμα, ἀπόπλυμα : Φρύν.170· 4) όμ. **νίμματα προσώπου** μυραλοιφαί, καλλυντικά : Κρίτ.π.Γαλ.12,448.

νιμμός (ὁ) Ζωναρ. «ἡ κάθαρσις».

νῖν δωρ. ἐγκλ. τ. τοῦ γ' προσ. τῆς προσ. ἀντων. κοινοῦ γέν., πτώσ. αἰτ.· ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν ἐπ. κ. Ἰων. τ. μιν ἀντὶ **αὐτόν, αὐτήν, αὐτό,** ὀλλ' οὐδέποτε κεῖται ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς : Ὑμν.Ἀφρ.280, Ἀλκμ.4(29),44 **ἐμὲ δ' οὔτ' ἐπαινῆν οὔτε μωμῆσθαί νιν ἁ κλεννὰ χοραγός,** Ἐπίχ.21, Σώφρ.35, Καλλ.Ἐπιγρ.5,6 **οὖλος ἐρέσσων ποσσί νιν,** Ἐπιγρ.· ‖ σπαν. συνεκφέρεται μτ. τοῦ **αὐτός** : Ἐπιγρ.Ἐπιδαύρου **αὐτόν νιν·** ‖ σπαν. π. Πινδ. κ. Ἀττικοῖς ἡ χρ. ἀντὶ τοῦ οὐδετέρου **αὐτό** : Πίνδ.Π 4,242 **ἔνθα νιν** (δέρμα) **ἐκτάνυσαν Φρίξου μάχαιραι,** Αἰσχ.Χο.542, Σοφ.Τρ.145 **καί νιν οὐ θάλπος θεοῦ·** ‖ όμ. σπάν. ἐν τῷ πληθ. ἀντὶ **αὐτούς, αὐτάς, αὐτά** : Βακχ.8,15, Πίνδ.άπ.7, Σοφ.ΟΤ 868 (νόμοι), **οὐδέ νιν θνατὰ φύσις ἀνέρων ἔτικτεν,** αὐτ.ΟΚ 43, αὐτ.1123, αὐτ.Ἀντ.577, αὐτ.Ἠλ.436, αὐτ.624, Εὐρ. Ἰκ.1140· ‖ κ. ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ **αὐτάς** : αὐτ. Βάκχ.32 **τοιγάρ νιν αὐτὰς ἐκ δόμων ᾤστρησ' ἐγὼ μανίαις·** 2) σπαν. ἐν χρ. ἀντὶ τῆς δοτ. **αὐτῷ** : Πίνδ.Π 4,36 **οὐδ' ἀπίθησέ νιν** (ἔνθα ὁ Ἑρμ. διώρθωσε **ἴν** ἤτοι **Fιν**), αὐτ.Ν 1,66.

νίνη (ἡ) Ἐπιγρ. δ.γρ. τοῦ **νίννη** βλ.λ.

νινί(ον) (τὸ) μσν. κ. δημ. δ.γρ. τοῦ **νιννίον** βλ.λ.

νίν(ν)η (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ μάμμη· 2) ἡ πενθερά : αὐτ.· πρβλ. νέννος.

νιν(ν)ί(ον) (τὸ) γλωσσ., μσν. κ. δημ. νήπιον, βρέφος βλ.λς : Θεοφάν. Κοντ.90,23, αὐτ.629,13, Γλωσσ.· 2) δημ. πλαγγών, κούκλα· 3) όμ. δημ. τὸ ἐν τῇ κόρῃ τοῦ ὀφθαλμοῦ σχηματιζόμενον εἴδωλον· ‖ **κτ. ἐπέκτ.** καὶ αὐτὴ ἡ κόρη βλ.λ.7) τοῦ ὀφθαλμοῦ· 4) ἰδιωμ. ὁ μεταξοσκώληξ.

νίννος (ὁ) Ἡσ. «καβαλλάρης ἵππος».

νίνον (τὸ) μτγν., μσν. ἐλένιον βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.6,88.

νιο- δημ. α' συνθ. **ἀντὶ** τοῦ **νεο-** βλ.λ.

νιοβαμμένος-η-ο δημ. ὁ νεοβαφής.

νιόβγαλτος-η-ο δημ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως ἐξελθὼν πρός τι, ὁ ἄρτι ριφθεὶς εἰς τὴν πάλην τῆς ζωῆς, ὁ ἄρτι ἐπιδοθεὶς εἴς τι : Μαλακ.Μπαταριᾶς 59 **καὶ σκύβοντας στοὺς τρεῖς νιόβγαλτους καλεστάδες του·** 2) δθ. ὁ μὴ ἔμπειρος, ὁ ἀδέξιος : **κορίτσι νιόβγαλτο·** 3) τὸ θηλ. κ. ἐν αἰσχρ. σημ. ἐπὶ γυναικῶν, ὁ πρὸ μικροῦ ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν πορνείαν.

νιόβιον (τὸ) νεώτ. χημ. στοιχεῖον ἐκ τῶν μετάλλων ἀπαντῶν μετὰ ταντάλιου εἰς σπάνια ὀρυκτά.

νιόβλαστος-η-ο δημ. ὁ νεωστὶ βλαστήσας, ἐπὶ κλάδων : Γρυπ.Σκ.Τερρ.33,6 **τὰ πουλιὰ κρυμμένα στὰ νιόβλαστα κλαδιά.**

νιόγαμπρος (ὁ) δημ., θηλ. **νιόνυφη** ὁ προσφάτως συνάψας γάμον, ὁ νεόνυμφος.

νιογέννητος-η-ο δημ. τ. τοῦ νεογέννητος βλ.λ. : Πορφύρ.Σκ.97,4.

νιόκοπος-η-ο δημ. ποι. ὁ νεοκοπείς, ὁ νέος, νεαρός, ὁ πλήρης λάμψεως καὶ ζωῆς, ὁ ἀκμάζων (ἡ μτφ. ἐκ τῶν νομισμάτων) : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 25,22 **κι ἡ ζωή των νιόκοπη λαμποκοποῦσε.**

νιόπαντρος-η-ο δημ. ὁ νεωστὶ ὑπανδρευθεὶς ἢ νυμφευθείς, ὁ πρὸ μικροῦ εἰς γάμον ἐλθών, ὁ νεοπαντρεμένος : Βιζυην.76,24 **καὶ τὴν ἐπῆγαν στὰ νησιά . . τὴν νιόπαντρη καὶ χήρα.**

νιός-ά-ό μσν. κ. δημ. δ. τ. τοῦ νέος βλ.λ.1) : Σολωμ.Πόρφυρας 7,3 **νιὸς κόσμος ὄμορφος παντοῦ χαρᾶς καὶ καλωσύνης, - νιὸ ἀμπέλι - δέντρο,** λ. τραγ. **προσκυνῶ σε, νιὸ φεγγάρι·** ‖ ἰδ. ἐπὶ προσ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 51,28 **καὶ κάθε νιὸς ταξιδευτὴς . . πάνω στὶς ξέρες ἔπεφτε,** Γρυπ.Σκ Τερρ. 86,18 **χτυπάει τὸ νιὸ πραματευτὴ καὶ παίρνει τὰ συλλοϊκά του·** ‖ τὸ ἀρσ. νιός κ. τὸ θηλ. **νιά** ὡς ούσ. : Ἐρωτόκρ.1,86 **νὰ μάθῃ κεῖνα πού 'δασι κι ἁ νιὸς δὲν τὰ κατέχει,** παροιμ. **καλὸς νιός, καλὸς γέρος** (ἐπὶ γέροντος, ὅστις ἀπὸ νεανικῆς ἡλικίας ἔζη ἐν σωφροσύνῃ).

νιόσκαφτος-η-ο δημ. τ. τοῦ νεόσκαπτός βλ.λ. : **νιόσκαφτο χωράφι - μνῆμα.**

νιότα (τὰ) μσν. κ. δημ. δ. τ. τοῦ νιάτα βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.1,737 **στὰ νιότα μου . . ἂν ἤθελε προβάλει,** Γύπ.1,726, Βαλαωρ.Μνημόσ.Ἡ σκλάβα 103 **τὰ νιότα τὰ μαραίνει σκλαβιὰ καὶ μοναξιά.**

νιότη (ἡ) δημ. τ. τοῦ νεότης βλ.λ., ἃ νιάτο : Σολωμ.Πόρφυρας 8,5 **ὄμορφε ξένε καὶ καλὲ καὶ στὸν ἀνθὸ τῆς νιότης,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.174,1 **δική σας εἶν' ἡ νιότη ποὺ δὲ σβήνει,** Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 9,8 **ποῦ 'σαι, νιότη μου καημένη.**

νιούτσικος-η-ο μσν. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ νιός βλ.λ. μτ. μειωτικῆς τινος σημ., ὁ κάπως νέος, ὁ ἔν τινι βαθμῷ νέος· 2) τὸ ἀρσ. ὡς ούσ. ὁ **νεανίας**, τὸ παλληκάρι : Ἐρωτόκρ.1,81 **καὶ τ' ὄνομα τοῦ νιούτσικου Ρωτόκριτο τὸ λέγα,** δ.τραγ. **σὰν κίνησεν ὁ νιούτσικος νὰ πάῃ ν' ἀρραβωνίσῃ.**

νιόφαντος-η-ο δημ. ὁ νεοφανὴς βλ.λ. : Ζερβ. Μῦθ.Ζ 24 **εἴτε χρήσιμο, εἴτε μονάχα νιόφαντο.**

νιοφερμένος-η-ο δημ. ὁ προσφάτως ἐλθών.

νιόφερτος-η-ο δημ. **ὁ** νιοφερμένος βλ.λ. : Καζ.Ν ΘΚωμ.22,52.

νιοφώτιστος-η-ο δημ. ὁ νεοφώτιστος βλ.λ. : Βαλαωρ.Φωτ.3,365 **καὶ τρέμει σὰ νιοφώτιστος εἰς τὴ μεταλαβή του.**

νιπτήρ-ῆρος (ὁ) (νίπτω) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **νιφτήρας** πᾶς ὅστις νίπτει· ‖ δθ. ἀγγεῖον, λεκάνη, καδίσκος ἐν ᾧ νιπτόμεθα : ΚΔ Ἰω.13,5 **εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα·** ‖ νεώτ., δημ. **νιφτήρας** ἔπιπλον ἐφωδιασμένον διὰ τῶν ἀναγκαιούντων εἰς τὴν πλύσιν τῶν χειρῶν καὶ τοῦ προσώπου, λαβομάς, λαβομάνο· 2) μτγν. κ. μσν., ἐκκλ., νεώτ. **Νιπτὴρ** τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Θείου Δράματος, καθ' ὃ ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου ἔπλυνε τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του : Ἀκολουθ.Μ.Πέμπτης Ὄρθρ. **ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ ἐν τῷ Νιπτῆρι τοῦ Δείπνου ἐφωτίζοντο·** ‖ **τελετὴ τοῦ νιπτῆρος** ἡ κατὰ τὴν Μ. Πέμπτην μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τελουμένη εἰς ἀνάμνησιν τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ πλύσεως τῶν ποδῶν τῶν Ἀποστόλων.

νίπτρον (τὸ) (νίπτω) ὕδωρ πρὸς νίψιμον· Πολυδ. 10,78, «ποδονιπτὴρ ὁ λέβης· τὸ δὲ ἀπ' αὐτοῦ ὕδωρ, νίπτρον» : Αἰσχ.άπ.225, Εὐρ.Ἴων 1174 **ἔκ τε γὰρ κρωσσῶν ὕδωρ χεροῖν ἔπεμπε νίπτρα,** αὐτ.Ἑλ. 1384, Μελέαγρ.ΑΠ 12,68, Φιλόξ.2,39 **παῖδες νίπτρα ἔδοσαν κατὰ χειρῶν·** 2) κτ. πληθ. **νίπτρα** τὸ μέρος τῆς Ὀδυσσείας, ἔνθα ἡ τροφὸς νίπτουσα τοὺς πόδας τοῦ Ὀδυσσέως ἀναγνωρίζει τοῦτον :

'Αριστλ.Ποιητ.1454β,29· || ὁμ. κ. τίτλος Σοφοκλείου τραγῳδίας περὶ 'Οδυσσέως.

νίπτω κ. μσν. κ. νεώτ.κ. **νίζω** ('Ιλ.Λ 830), δημ. **νίβω**, μέλλ. **νίψω** ('Οδ.Τ 376, Εὐρ.ΙΤ 255), ἀόρ. **ἔνιψα**, ἐπ. **νίψα** ('Οδ.Τ 505) (οἱ τ. **νίπτω, ἔνιπτον** ἰδ. π.μτγν. ἀπαντοῦν, ὡς ἐν Μέν.Μον.543, Λουκ.'Επιγρ.19, 'Αρρ.'Επικτ.1,19,5, ΚΔ'Ιω.13,5, Πλούτ.Θησ.10· πλὴν ἐνεστ.κ. παρατ. οἱ λ. χρ. κοινοὶ μτ. τοῦ νίζω), μέσ. κ. παθ. **νίπτομαι** μσν. κ. δημ. **νίβο(υ)μαι** (Νομοκάνων ἐν Κοτελ.1,51Β), παρατ. **ἐνιπτόμην**, δημ. **(ἐ)νιβόμουν(α)**, μέσ. μέλλ. **νίψομαι** (σπάν. : Δημ.140, μ. ἐν συνθ. ἐκ-), μέσ. ἀόρ. α' **ἐνιψάμην** (σπάν. : Πλάτ.Συμπ. 223D, μ.ἐν συνθ. ἀπ-), ἐπ. γ' ἐν. **νίψατο** ('Ιλ.Π 230), παθ. ἐν μέσ. σημ. **(ἐ)νίφθηκα**, μτγν. παθ. μέλλ. **νιφήσομαι** (ΠΔΛευϊτ.15,12), παθ. ἀόρ. **ἐνίφθην** ('Ιππ. Προρρ.2,23, μ. ἐν συνθ. κατ-), παρακ. **νένιμμαι** ('Ιλ.Ω 419), δημ. μτχ. **νιμμένος**, πλύνω τὰς χεῖρας, τὸ πρόσωπον ἢ τοὺς πόδας (νῦν ἡ σημ. ἔχει περιορισθῆ εἰς τὰς δύο πρώτας περιπτώσεις) : 'Οδ.Τ 376 **τῷ σε πόδας νίψω**, Χρησμ. ἐν 'Ηρ.6,19 **σαὶ δ' ἄλαχοι πολλοῖσι πόδας νίψουσι κομήταις**, ΚΔ'Ιω.13,5 **ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν**, Διήγ.'Αχιλλ.600 **νερούτζικον ἐφέρασιν τὰ χέρια τους νά νίψουν**· || φρ. **νίπτω τὰς χεῖράς μου** ἐπὶ ἀπεκδυομένων πάσης εὐθύνης, ὡς ἔπραξεν ὁ Πιλάτος· || δημ. παροιμ. **τὸ 'να χέρι νίβει τ' ἄλλο καὶ τὰ δυὸ τὸ πρόσωπο** (εὐδοκίμησις, ἐπιτυχία γίνεται δι' ἀλληλοβοηθείας)· || ὁμ. κ. τὸ μέσ. : 'Ιλ.Π 230 **νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας**, 'Οδ. Α 138, αὐτ.Β 261, 'Ησίοδ.ἀπ.122 **νίψασθαι λίμνης πόδα**, 'Ηρ.2,111 **γυναικὸς οὔρῳ νιψάμενος τοὺς ὀφθαλμούς**, 'Ιππ.Γυν.1,57, Εὐμάθ.16 **τὰς χεῖρας ἐνίπτετο**, Νομοκάνων ἐν Κοτελ.1,151Β **ὁ νηστεύων καὶ νιβόμενος (ἐὰν) εἰσέλθῃ ὕδωρ ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ**, Πρόδρ.1,133 **ἀφ' οὗ δὲ παραθέσουσιν καὶ νίφεται καὶ κάτζῃ**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 47,24 **κυλᾷ στὴ βρύση, ποὺ ἡ νιὰ νίβεται**· κ. παροιμ. δημ. **νίψου τι (ἢ κι) ἀποφάγαμε** (ἐπὶ λίαν ταχείας ἀποπερατώσεως)· **2)** ἐκπλύνω, ἀποπλύνω : 'Ιλ.Κ 575 ἐπεὶ . . **κῦμα θαλάσσης ἱδρῶ .. νίψεν ἀπὸ χρωτός**· κ. τὸ παθ. : αὐτ.Ω 419 **περὶ δ' αἷμα νένιπται**· **3)** μτφ. καθαίρω, ποιῶ καθαρμόν, ἐξιλασμόν, καθαρίζω, ἐξαγνίζω : Σοφ.ΟΤ 1228 **οὔτε .. 'Ιστρον, οὔτε Φᾶσιν** (οἶμαι) **ἂν νίψαι καθαρμῷ τήνδε τὴν στέγην**, Εὐρ.ΙΤ 1191, 'Επιγρ. ἐπὶ κρήνης ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ τῆς 'Αγ. Σοφίας **νίψον ἀνομήματα, μὴ μόναν ὄψιν**· **4)** ρηματ. π. νίπτρον, νιπτήρ, νίψιμο.

νιρβάνα νεώτ. κ. δημ. λ. σανσκριτικὴ σημαίνουσα ἀρχικῶς τὸ σβέννυσθαι ἐν χρ. περὶ λύχνου ἢ πυρᾶς, ὅταν καύσιμος ὕλη δὲν ὑπάρχῃ πλέον· μτφ. **νιρβάνα** ἡ κατάστασις καθ' ἣν οὐδεμία ἐπιθυμία ἢ πάθος καίει τὴν ἀνθρωπίνην ψυχήν, ἀλλὰ μακαρία ἡσυχία καὶ γαλήνη ἐπικρατεῖ, σβεννυμένης οὕτω παντελῶς τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὕτως ἀποκλειομένης τῆς μετενσαρκώσεως, διότι διὰ τῆς θανατώσεως τῶν παθῶν ἀφανίζεται ἡ συνέπεια τῶν πράξεων· || ἐν τῷ βραχμανισμῷ σημαίνει τὸ ὑπέρτατον ἀγαθὸν τῆς ἐκμηδενίσεως τοῦ προσωπικοῦ ἐγώ, ὅπως ἐπέλθῃ ἡ συγχώνευσις τούτου μετὰ τῆς παγκοσμίου ὑπάρξεως· ὅθ. ὁ ὅρος ἰσοδύναμος πρὸς τὴν τελείωσιν, τὴν ἀπελευθέρωσιν, τὴν ἀπολύτρωσιν.

νίρις-ιδος (ἡ) γλωσσ. 'Ιατρ.Χειρογρ.Νεοφύτου «ἀρεινὴ νάρδος ὑπό τινων λέγεται . . νίρις».

νίρμος δ. τ. τοῦ νίρνος βλ.λ.

νίρνος 'Ησ «φθείρ. 'Αχαιοί», ἄ. νίρμος.

νίρον 'Ησ. «μέγα».

νιρός δ. γρ. τοῦ νηρὸς βλ.λ.2).

νισαντῆρι (τὸ) δημ. τὸ χλωριοῦχον ἀμμώνιον βλ.λ.

νισάφι (τὸ) (τουρκ.) δημ.κ. **ἰνσάφι** διάκρισις, χάρις, εὐσπλαχνία, ἔλεος· || φρ. **κάνω νισάφι** φείδομαι, εὐσπλαγχνίζομαι : δ. τραγ. **κάνε νισάφι στὴν Τουρκιά, κόψε μόν' ἄψσε κιόλας**· || ὁμ. φρ. ἀρνητ. **δὲν κάνω νισάφι** εἶμαι ἄσπλαγχνος, ἀνοικτίρμων, ἀνένδοτος· || ὁμ. ἐν ἐπιφων. **νισάφι πιά!** ἢ ἁπλῶς **νισάφι** ἔλεος!, ἢ ἂς δοθῇ ἓν τέλος, διότι ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ ἀντοχὴ τοῦ ἀνσφωνοῦντος ἐξηντλήθησαν : Παπαδ.Χριστ.Διήγ.62 **ἔ! νισάφι, βρὲ παιδιά, ἐφώναξε.**

νισεστές (ὁ) (τουρκ.) δημ. τὸ ἐκ σίτου λαμβανόμενον ἄμυλον, τὸ ἀμυλόλευρον.

νίσος (ὁ) νεώτ. γένος **ἱερακιδῶν** πτηνῶν.

νῖσ(σ)ομαι (νεσ, νέομαι) κ. μσν., ποι. β' ἐν. **νίσει** (Εὐρ.Κύκλ.43), γ' ἐν. **νίσεται** (Πίνδ.Ο 3,34), α' πληθ. **νισσόμεθα** ('Οδ.Κ 42), β' πληθ. **νίσεσθε** (Εὐρ. Φοίν.1234), γ' πληθ. **νίσονται** ('Ησίοδ.'Εργ.237, μτχ. **νισόμενος**, μτγν. γ' ἐν. ἐνεστ. ὑποτ. **νίσηται** (Μαν. 3,42), γ' ἐν. τοῦ παρατ. **νίσσετο** ('Απολλ.Ρ 2,824), γ' πληθ. **νίσοντο** ('Ιλ.Μ 119), γ' ἐν. τοῦ μέσ. α' ἀόρ. **ἐνίσατο** ('Ερμησιάν.765, μ. ἐν συνθ. μετὰ τῆς κατὰ) (τὸν τ. **νείσσομαι**, μέλλ. **νείσομαι**, ὅστις συχνότατα ἀπαντᾷ ἐν τοῖς κώδ. κ. ἐν. Καλλ.ἀπ. 1,45P, ἐν Θεόκρ.7,25 κ. ἐν πάπ., ἀπέρριψαν οἱ νεώτ. ἐκδόται, ἑπόμενοι τῷ 'Ηρωδιαν.2,554· μτγν. γραμματικοὶ ὡς τὸ ΕΜ 606,12, Εὐστ.1288,56 γράφουσι τὸν ἐνεστ. **νίσσομαι** καὶ τὸν μέλλ. **νίσομαι**), νέομαι βλ.λ., πορεύομαι, ὑπάγω, ἔρχομαι, ἀναχωρῶ, ἀπέρχομαι : 'Ιλ.Ψ 76 **οὐ γὰρ ἔτ' αὖτις νίσομαι ἐξ 'Αΐδαο**, 'Οδ.Κ 42 **οἴκαδε νισσόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες**, 'Απολλ.Ρ 2,199 **τρέμε δ' ἄψεα νισσομένοιο**· || συχν. ἐπὶ κινήσεως μετ' ἐμπροθ. προσδιορισμοῦ : 'Ιλ.Μ 119 **τῇπερ 'Αχαιοὶ ἐκ πεδίου νίσσοντο σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν**, Πίνδ.Ο 3,10 **τὰς ἄπο θεόμοροι νίσσοντ' ἐπ' ἀνθρώπους ἀοιδαί**, αὐτ.34, αὐτ.Ν 5,37· || φρ. **ἐπὶ νηῶν νίσσομαι** πορεύομαι διὰ θαλάσσης, ταξιδεύω : 'Ησίοδ.'Εργ.237· || ὁμ. κ. μτ. ἐπιρρ. σημαίνοντος τὴν εἰς τόπον κίνησιν: 'Ιλ.Ο 577 **ἀλλ' 'Ικετάονος υἱὸν ὑπέρθυμον Μελάνιππον, νισσόμενον πολεμόνδε**, 'Οδ.Δ 701· || φρ. **οὐρανόθεν νίσομαι** κατέρχομαι ἐξ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν : Νόσσ. ΑΠ 6,265 **πολλάκις οὐρανόθεν νισομένα καθορᾷς**· || κ. μτ. αἰτ. τοῦ τόπου : Εὐρ.Φοίν.1234 **ὑμεῖς δ' ἀγῶν' ἀφέντες 'Αργεῖοι χθόνα νίσσεσθε**, αὐτ.Κύκλ.43· || κ. ἐπὶ πτηνῶν : αὐτ.'Ελ.1483 **δι' ἀέρος . . Λίβυες οἰωνοὶ στολάδες ὄμβρον λιποῦσαι χειμέριον νίσσονται**· || ὁ ἐνεργ. τ. μ. κτ. μτχ. **νισοῦντι** κ. ἅπαξ π.Σώφρ.101 (κώδ. νησοῦντι).

νίσυρις-εως (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν σπονδύλιον ἢ σφονδύλιον βλ.λ. : Διοσκ.3,80.

νιτερέσο (τὸ) (ἰταλ.) δημ. τὸ συμφέρον βλ.λ.

νίτικο (τὸ) (ἐκ τοῦ Αἶνος, αἰνίτικον), δημ., συνήθ. πληθ. **-α**, εἶδός τι παστοῦ ἰχθύος τοῦ γένους μούγιλος (κέφαλος).

νιτραναγωγή (ἡ) νεώτ. ἡ ἀπονίτρωσις ἢ ἐκνίτρωσις τοῦ ἐδάφους.

νίτρασμα-ατος (τὸ) μτγν. μῖγμά τι ἐκ νίτρου ἐν χρ. πρὸς καθαρισμὸν ὡς ὁ σάπων : Σωρ.1,82.

νιτρέλαιον (τὸ) μτγν. γαλάκτωμα νίτρου καὶ ἐλαίου, διάλυσις νίτρου ἐντὸς ἐλαίου : Ζώσ.'Αλχ. 147Β, 'Ολυμπ.'Αλχ.91Β.

νιτρία (ἡ) μτγν. τόπος, ἐξ οὗ ἐξορύττεται τὸ νίτρον βλ.λ. : Στράβ.17,1,23 **ὑπὲρ δὲ Μωμέμφεως εἰσι δύο νιτρίαι πλεῖστον νίτρον ἔχουσαι**, Πάπ.

νιτρικός-ή-όν πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νίτρον, ὁ τοῦ νίτρου, ὁ περιέχων νίτρον : **νιτρικὸν ὀξύ** (ἀκουαφόρτε)· || νεώτ. ὁ περιέχων νιτρικὸν ὀξύ· **2)** πάπ. τὸ θηλ. **νιτρική** κ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. νιτρικά ὡς οὐσ. πρόσοδος ἢ φόρος ἐκ νίτρου βλ.λ.

νιτρῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἐπὶ λίμνης, ἡ περιέχουσα νίτρον, ἡ περιεκτικὴ νίτρου : Στράβ.11,14,8 **ἔστι δὲ νιτρῖτις, τὰς δ' ἐσθῆτας ῥήττει καὶ διαξαίνει.**

νιτριώτης (ὁ) μτγν. ἐπίθ. τόπου, εἶδ. ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν ᾧ ὑπῆρχον νιτρίαι, ὀρυχεῖα νίτρου : Στράβ.17,1,23 **εἰσὶ δύο νιτρίαι πλεῖστον ἔχουσαι καὶ νομὸς νιτριώτης.**

νιτρο- νεώτ. α' συνθετικὸν διαφόρων χημικῶν ἑνώσεων, ἐν αἷς τὸ κύριον ἢ ἓν τῶν κυρίων συστατικῶν εἶναι τὸ νίτρον βλ.λ.

νιτροβάμβαξ-ακος (ὁ) νεώτ. κολλοδιοβάμβαξ, νιτροκυτταρίνη.

νιτρογλυκερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κρᾶμα νιτρικοῦ καὶ θειϊκοῦ ὀξέος μετὰ γλυκερίνης χρησιμοποιούμενον ὡς ἐκρηκτικὴ ὕλη.

νιτροκυτταρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. οὐσία ἐκρηκτικὴ ἥτις παρασκευάζεται διὰ νιτρώσεως τῆς κυτταρίνης καὶ ἰδ. τοῦ βάμβακος, ἅ. νιτροβάμβαξ κ. βαμβακοπυρῖτις.

νιτρόμετρον (τὸ) νεώτ. συσκευὴ χρησιμεύουσα πρὸς ποσοτικὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἐν ταῖς χημικαῖς ἑνώσεσι περιεχομένου ἀζώτου.

νίτρον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δ. τ. λίτρον (π. Ἡρ. κ. Ἀττ.) κοινὸν ὄν. πάντων τῶν ἁλάτων, ἅτινα ἐμφανίζονται ὡς ἐξανθήσεις εἰς ἀλκαλικὰ ἐδάφη, ἔνθα γίνεται ἀποσύνθεσις ἀζωτούχων ὀργανικῶν ὑλῶν, π. ἀρχ. κ. μτγν. μόνον ἡ ἀνθρακικὴ σόδα : Σαπφ.165, Ἱππ.Ἀέρ.7, Ἀριστλ.Μετ.393b,12, Γαλ. 13,265, Ἐπιγρ., Πάπ· || **νίτρον ἐρυθρόν** : Ἱππ.Γυν. Φυσ.32, αὐτ.Γυν.1,98· || **νίτρον θαλάσσιον** τὸ ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ νιτρούχων λιμνῶν : Ἱππιατρ.130· **2)** μτχ. μεῖγμα ἐκ νίτρου, ἐλαίου κ. ἄ. οὐσιῶν προσόμοιον πρὸς τὸν νεώτ. σάπωνα· Ἡσ. «νίτρον, σάπων» : Ἀλκίφρ.3,61, Λιβάν.Decl. 26,19· **3)** νεώτ. νιτρικὸν κάλιον ἢ νιτρικὸν νάτριον, νιτρικὴ πότασσα· **4)** εἶδός τι ἀρτύματος : Ἀντιφάν.142,2· **5)** Ἡσ. «εἶδος ἰατρικοῦ».

νιτροπηγικός-ή-όν μτγν. ὁ κατεσκευασμένος ἐκ πεπηγότος νίτρου βλ.λ.1) : Ἀλέξ.Τραλλ.12.

νιτροποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ μεταβολή, ἡ μετατροπὴ τῶν ἐν τῷ ἐδάφει ἀζωτούχων ὀργανικῶν ἑνώσεων εἰς νιτρικὰ ἅλατα.

νιτροποιός-όν σχόλ. ὁ νίτρον ποιῶν, ὁ κατασκευάζων νίτρον : Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.725.

νιτρόφιλος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ἰδιάζουσαν προτίμησιν εἰς τὰ νιτρικὰ ἅλατα : **νιτρόφιλα φυτὰ εἶναι τὰ κολοκυνθοειδῆ.**

νιτρῶ-όω (νίτρον) μτγν. ἐμβαπτίζω τι ἐντὸς νίτρου, ὅθ. καθαίρω, καθαρίζω τι διὰ νίτρου· ἐν χρ. μ. τὸ παθ. : Σωρ.1,83, Συνέσ.182D **τί ἂν οἴῃ πάσχειν αὐτὰ** (τὰ ἱμάτια) **λακτιζόμενα καὶ νιτρούμενα ;**

νιτρώδης-ους-ες κ. νεώτ., δ. τ. **λιτρώδης** (π. Ἀττ. : Πλάτ.Τίμ.65E) ὁ ὅμοιος πρὸς νίτρον : Ἀριστλ.Πρ.936a,2· **2)** ὁ διαπεποτισμένος, ὁ βεβρεγμένος διὰ νίτρου : Θεόφρ.ΦΑἶτ.3,5,1, αὐτ.Ὀσμ.65· **3)** μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀλκαλοῦχος, ὁ περιέχων ἐν ἀφθονίᾳ νίτρον ἢ νιτρικὸν ὀξύ : Γαλ.11,387· **4)** ἐπίθ. τῶν Νυμφῶν : Ἐπιγρ. **Νύμφαις νιτρώδεσι.**

νιτρωδία (ἡ) μτγν. ἀλκαλικότης βλ.λ. : Ῥοῦφ.π. Ἀέτ.3,165.

νίτρωμα-ατος (τὸ) (νιτρῶ) πάπ., λέξ. κ. γλωσσ. στακτὴ κονία, ἀλισίβα, ἀλουσιά : Πάπ· || Ἡσ. «χαλέρυπον, τὸ ῥύμμα τὸ ἀπὸ τοῦ νίτρου γινόμενον, ὅ τινες νίτρωμα λέγουσι»· **2)** γλωσσ. πιτυρίασις, φώρα, κασσίδα.

νίτρωσις-εως (ἡ) (νιτρῶ) νεώτ. χημ. κατεργασία οὐσίας τινὸς διὰ νιτρικοῦ ὀξέος.

νιτσεϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Γερμανὸν συγγραφέα τοῦ 19ου αἰ. μ.Χ. Νίτσε καὶ τὰς θεωρίας αὐτοῦ : **νιτσεϊκὴ φιλοσοφία.**

νιτσκράδα (ἡ) (Ἰταλ.) δημ., κ. **ἰντσεράδα** ἐπανωφόριον ἢ ἐπικάλυμμα πράγματος ἐκ κηρωτοῦ, ἀπὸ μουσαμά.

νίφα (τὴν) ποι. αἰτ. ἐκ τοῦ ἄχρ. νίφ, τὴν χιόνα : Ἡσίοδ.Ἔργ535 **ἀλευόμενοι νίφα λευκήν.**

νιφαργής-οῦς-ές (νίφ, ἀργός) ὁ λευκὸς ὡς ἡ χιών, ὁ λάμπων ἐκ πολλῆς λευκότητος : Ὀρφ.Ἀργ.669 **ἐν νιφαργέσιν ὕλαις** (δ. γρ. κώδ. νιφεταργέσιν).

νίφαργος λεξ. ὁ ἐκ νιφάδων χιόνος λευκός· Ἡσ. «νιφάδι λελευκασμένος».

νιφάς-άδος (ἡ) (νίφω) κ. μσν. κ. νεώτ. ἕκαστον τῶν κρυσταλλικῶν τμημάτων τῆς πιπτούσης χιόνος, τουλούπο, στούπα· π. Ὁμ. μ. ἐν Ἰλ., κ. κτ. τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. : Ἰλ.Μ156, αὐτ.278 **ὥς τε νιφάδες χιόνος πίπτουσι θαμειαὶ ἤματι χειμερίῳ,** Ἡρ.7,111 **οἰκέουσί τε γὰρ οὔρεα ὑψηλά, ἴδῃσί τε παντοίῃσι καὶ νιφάσι συνηρεφέα** (δ.γρ. χιόνι)· || ἡ λ. καθ' ἑν. ἐπὶ περιληπτικῆς σημ. χιών, χιόνι, νιφετός, χιονιά : Ἰλ.Ο170 **ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ νεφέων πτῆται νιφὰς ἠὲ χάλαζα ψυχρὴ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο,** Πίνδ.Ο10(11),51 **πρόσθε γὰρ νώνυμος, ἅς Οἰνόμαος ἆρχε, βρέχετο πολλᾷ νιφάδι** (ἀνώνυμος καὶ ἀκλεὴς ἐκαλύπτετο ὑπὸ πολλῶν χιόνων· περὶ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Κρονίου λόφου)· || κ. ἐν παρομοιώσει ἐπὶ καταπειστικῆς εὐγλωττίας : Ἰλ.Γ222 **καὶ ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσιν** (Εὐστ. «διὰ τὸ τάχος τῶν νοημάτων, διὰ τὸ πυκνόν, διὰ τὸ τῆς σαφηνείας διάλευκον καὶ μὴν διὰ τὸ φρίκης γέμον»), Λουκ.Δημ Ἐγκώμ.5· **2)** γεν. ἐπὶ παντὸς καταπίπτοντος, καταφερομένου δίκην νιφάδων, οἷον νιφάδες πετρῶν, λίθων, βελῶν, πειρασμῶν, κινδύνων, φροντίδων, κακῶν : Αἰσχ.άπ.199,7 **πετρῶν νιφάδες,** αὐτ.Ἑπτ.212, αὐτ.Πρ.993 **λευκοπτέρῳ δὲ νιφάδι καὶ βροντήμασιν χθονίοις κυκάτω πάντα καὶ ταρασσέτω** (περὶ βελῶν βαλλομένων δίκην νιφάδων), Εὐρ. Ἀνδρ.1129 **πυκνῇ . . νιφάδι** (πετρῶν) **πάντοθεν σποδούμενος·** **3)** μτφ. **νιφὰς πολέμοιο** ἡ ἔφοδος, ἡ αἰφνιδιαστικὴ καὶ ὁρμητικὴ ὡς ἡ καταιγὶς ἐπίθεσις : Πίνδ.Ι3(4),35 **ἀλλ' ἁμέρᾳ γὰρ ἐν μιᾷ τραχεῖα νιφὰς πολέμοιο τεσσάρων ἀνδρῶν ἐρήμωσεν μάκαιραν ἑστίαν·** **4)** **ὀμβρία νιφὰς** ραγδαία βροχή : Λυκόφρ.876· || μτφ. κ. περὶ τῆς ἐκ χρυσοῦ βροχῆς τοῦ Διός : Πίνδ.Ο7,34 **ἔνθα ποτὲ βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας χρυσέαις νιφάδεσσι πόλιν·** **5)** κ. ὡς θηλ. ἐπίθ. ἡ νιφόεσσα βλ.λ. : Σοφ.ΟΚ1060 **ἤ που τὸν ἐφέσπερον πέτρας νιφάδος πελῶσ' Οἰάτιδος ἐκ νομοῦ πώλοισιν·** **6)** σχόλ.Ἀριστφ.Εἰρ.121 «νιφὰς λέγεται καὶ τὸ μικρότατον, ὅπερ καὶ φσκάς»· **7)** Ἡσ. «νιφάδες εἰσὶν οὐ μόνον σταγόνες καὶ ψεκάδες, ἀλλὰ καὶ ἕλκη καὶ τραύματα», Σουΐδ. «σταγόνες».

νιφετός (ὁ) (νίφω) κ. νεώτ. πίπτουσα χιών, πτῶσις χιόνος, χιονοθύελλα, χιονιάς, χιονιά· Ἀριστλ. Κόσ.4 «ἡ σφοδρὰ δ' αὕτη (σύμπηξις τοῦ ἐνόντος τοῖς νέφεσιν ὑγροῦ) καὶ ἀθρόα καταφερομένη, νιφετὸς ὠνόμασται» : Ἰλ.Κ7 **τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον, ἠὲ χάλαζαν ἢ νιφετόν,** Ὀδ.Δ566 **οὐ νιφετός, οὔτ' ἂρ χειμὼν πολύς, οὔτε ποτ' ὄμβρος,** Πίνδ.άπ.107,11, Ἡρ.4,50 **ὕεται γὰρ ἡ γῆ αὕτη τοῦ χειμῶνος πάμπαν ὀλίγῳ, νιφετῷ δὲ πάντα χρᾶται,** αὐτ.8,98, Ἀριστλ.Μετ.349a,9, Ἐπιγρ.· || Ἡσ. «τῆς χιόνος καταφορά, χιὼν λεπτή», Σουΐδ. «ἡ κατάλεπτος καταφερομένη χιών»· **2)** μτγν. ὑετός : Νόνν.Δ6,267· **3)** ὀμ. μτγν. κ. μτφ. : Λιβάν.Λόγ.57,48 **νιφετὸς λημμάτων.**

νιφετώδης-ους-ες (νιφετός, εἶδος) ὁ ὅμοιος πρὸς νιφετόν, ὁ πλήρης νιφετοῦ, ὁ χιονώδης, ὁ χιονιάς : Ἀριστλ.Μετ.364b,21 **νιφετώδης ἄνεμος,** Πολύβ. 3,72,3, Πλούτ.Κράσσ.10, Στράβ.4,5,2 **ἔπομβροι δ' εἰσὶν οἱ ἀέρες μᾶλλον ἢ νιφετώδεις.**

νιφόβλημα-ατος (τὸ) νεώτ. χιονοστιβὰς βλ.λ.

νιφοβλής-ῆτος (ὁ,ἡ) μτγν. ποι. νιφόβολος βλ.λ.: Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ9,59) **νιφοβλῆτες Ἄλπεις.**

νιφόβλητος-ον μτγν. νιφόβολος, νιφοβλὴς βλ.λς : Ὀππ.Κυν.1,429 **νιφόβλητος ὥρη,** αὐτ.3,314 **ἄκρα νιφόβλητος.**

νιφοβολία (ἡ) μσν. νιφετός, χιονοθύελλα : Εὐστ. 905,3 τὴν . . **ἐν χειμῶνι . . κατασκήπτουσαν νιφ-.**

νιφόβολος-ον ὁ βεβλημένος νιφετῷ, ὁ χιονόβλητος, ὁ χιονοσκεπής : Εὐρ.Φοίν.206 **ἵν' ὑπὸ δειράσι** νιφοβόλοις Παρνασοῦ **κατενάσθην**, 'Αριστφ.'Ορν.952 **νιφόβολα πεδία πολύσπορά τ' ἤλυθον,** Λιμέν.3 **νιφόβολοι πέτραι 'Ελικωνίδες.** Σύμμ.26,19 **νιφόβολα ὄρεα,** Πλούτ.Σερτ.17· **2)** μτφ. ὡς σκῶμμα περὶ τοῦ ψυχροῦ κόμπου τῶν ποιητῶν διθυράμβων : 'Αριστφ.'Ορν.1385 **καινὰς λαβεῖν ἀεροδονήτους καὶ νιφοβόλους ἀναβολάς.**

νιφόεις-εντος-εσσα-εν ὁ πλησμονὴν χιόνων ἔχων, ὁ πλήρης χιόνων, χιονώδης, ὁ χιονιζόμενος, ὁ χιονοσκεπής : 'Ιλ.Ξ 754, αὐτ.Ξ 227 **σεύατ' ἐφ' Ἱπποπόλων Θρῃκῶν ὄρεα νιφόεντα,** αὐτ.Σ 616, αὐτ.Υ 385,'Οδ.Τ 338 **Κρήτης ὄρεα νιφόεντα νοσφισάμην,** 'Ησίοδ.Θ 118 **οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος 'Ολύμπου.** 'Αλκ.17 **ὤρανος νιφόεις,** Πίνδ.Π 1,20 **νιφόεσσ' Αἴτνα,** Σοφ.ΟΤ 473 **ἔλαμψε γὰρ τοῦ νιφόεντος ἀρτίως φανεῖσα φάμα Παρνασοῦ,** 'Αριστφ.Νεφ.273· **2)** ὁ λευκὸς ὡς χιών, χιονάτος : 'Ιων Χ Τραγ.46 **νιφόεσσα** 'Ελένη (δ.ἀνάγν σελήνη).

νιφόκτυπος-ον μτγν. ὁ νιφόβολος βλ.λ., ὁ βαλλόμενος ὑπὸ χιόνος χαλαζώδους καταφερομένης μετὰ κτύπου : Καστορ.π.'Αθήν.10,455Α **σὲ τὸν βολαῖς νιφοκτύποις δυσχείμερον ναίονθ' ἕδραν.**

νιφοστιβής-οῦς-ές (στείβω) ποι. τόπος ἔνθα, ἢ χρόνος καθ' ὃν τις βαδίζει ἐν χιόνι, ὁ χιονώδης, ὁ πλήρης χιόνων : Σοφ.Αἴ.670 **τοῦτο μὲν νιφοστιβεῖς χειμῶνες ἐκχωροῦσιν εὐκάρπῳ θέρει.**

νιφοψυχής-οῦς-ές (ψῦχος) γλωσσ. ψυχρὸς ὡς ἡ χιών.

νίφω δ.γρ. τοῦ νείφω βλ.λ.

νιχιλισμός (ὁ) νεώτ. μηδενισμὸς βλ.λ.

νιχιλιστής (ὁ) νεώτ., θηλ. **νιχιλίστρια,** μηδενιστής.

νίψιμο(ν) (τὸ) (νίπτω) μσν. κ. δημ. ὕδωρ πρὸς νίψιν : Catal.Offic.eccles.Cpol.Allatianus **καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὑψώσεως δίδοται νίψιμον τῷ ἀρχιερεῖ· 2)** δημ. νίψις βλ.λ., ἡ δι' ὕδατος πλύσις μόνον προσώπου καὶ χειρῶν.

νίψις-εως (ἡ) (νίπτω) μτγν. τὸ νίπτειν ἢ νίπτεσθαι, ἡ δι' ὕδατος πλύσις τοῦ προσώπου, ἢ τῶν χειρῶν ἢ τῶν ποδῶν : Πλούτ.Πομπ.73 **νίψις ποδῶν.**

νίωπον (τὸ) νέτωπον βλ.λ., ἔλαιον ἐξαγόμενον **ἐκ** τοῦ πικραμυγδάλου : 'Ιππ.π.'Ερωτιαν.

νο συγκεκομμ. τ. τοῦ νόμισμα ἢ νότος βλ.λ. : Πάπ.

νόα 'Ησ. «πηγή. Λάκωνες»· **2)** **νόα** (τὸν) ἀνώμαλος αἰτ. τοῦ νοῦς βλ.λ.

νόαρ (τὸ) (νοῶ) μσν. φάντασμα, φάσμα : Θεόγνωστ.Καν.80.

νοαρέως ἐπίρρ. λεξ. δωρ. τ. τοῦ ἀχρ. νοηρέως· 'Ησ. «νουνεχόντως»· || συγκρ. νοαρώτερον : Διοσκ.ἐν Πάπ. **νοαρώτερον ἔχραο** νύμφην (συνετώτερον, μετὰ μεγαλυτέρας περισκέψεως).

νοατός-ή-όν δωρ. τ. τοῦ νοητὸς βλ.λ. : Τίμ. Λοκρ.95Α.

νοβακκίζειν Φώτ. «τὸ ὀρχούμενον τοῖς δακτύλοις ἐπιφοφεῖν· σεισμὸς Νιόβη».

νοβελίσσιμος (ὁ) (λατ.) μσν. πολιτικὸς τιμητικὸς τίτλος π. Βυζ. ἀπονεμόμενος εἰς ἀνωτάτους ὑπαλλήλους, εὐγενέστατος, ἐπιφανέστατος.

νόβελλον (τὸ) νεώτ. κ. νούβελλον, δημ. νόβελλο ἐδαφονόμιον βλ.λ.

νοβῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. χημ. εἶδός τι ἰσχυροτάτης ἐκρηκτικῆς ὕλης ἐν χρ. πρὸς πλήρωσιν τῶν κώνων τῶν τορπιλλῶν.

νογῶ-άω δημ. κ. μσν. προφ. τοῦ **νοῶ,** β' ἑν. **νογᾷς,** γ' **νογᾷ** κ. **νογάει,** α' πληθ. **νογᾶμε,** β' πληθ. **νογᾶτε,** γ' πληθ. **νογᾶνε** κ. **νογοῦνε,** παρατ. (ἐ)**νογοῦσα** κ. (ἐ)νόγαγα, ἐννοῶ, ἀντιλαμβάνομαι, νιώθω, καταλαβαίνω : 'Ερωτόκρ.1,1224 **καὶ δὲ νογᾷς ποῦ βρίσκεσαι,** παροιμ. **νὰ νογᾷς καὶ νὰ βλογᾷς** (νὰ εὐεργετῇς, νὰ βοηθῇς συνετῶς)· || κτ. ἐπέκτ. κέκτημαι ὡρισμένας ἰδιότητας καὶ ἱκανότητα, εἶμαι ἐπιδέξιος, δύναμαι, ἰδ. ἐν τῇ ἀρνητ. μορφῇ : παροιμ. **δὲ νογάει νὰ ξεχωρίσῃ δυὸ γαϊδουριῶν ἄχυρα** (ἐπὶ ἀδαοῦς καὶ ἀκρίτου).

νοδάρος (ὁ) (ἑνετ.) μσν. κ..δημ., μσν. κ. νοτάριος συμβολαιογράφος βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.5,856 **στὸν 'Αδη στεφανώνουμαι . . σκουλῆκοι νά 'ναι τὰ προυκιά κι ὁ τάφος μου νοδάρος.**

νοεμβριανός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν μῆνα Νοέμβριον, ὁ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον γινόμενος ἢ συμβάς· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νοεμβριανά** ὡς οὐσ. αἱ κατὰ τὴν 17ην Νοεμβρίου 1916 συγκρούσεις ἀγημάτων γαλλικῶν καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐν 'Αθήναις, ὡς καὶ αἱ ἐπακολουθήσασαι ἀνωμαλίαι.

Νοέμβριος (ὁ) νεώτ., δημ. **Νοέ(μ)βρης ὁ** 11ος μὴν τοῦ ἔτους, ἄ. γεωργικῶς βροχάρης, σποριάς.

νοερά ἐπίρρ. δημ. νοερῶς βλ.λ.

νοερητόκος-ον (τίκτω) μτγν. ὁ ἐξ οὗ ἐκπορεύεται πᾶσα νόησις, περὶ τοῦ Θεοῦ : Συνέσ.32[illegible].

νοερηφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων, ὁδηγῶν πρὸς τὰ νοερά, πρὸς τὸν νοερὸν κόσμον : Συνέσ.'Υμν. 1,121(315D) **νοερηφόρος ὁρμή.**

νοερός-ά-όν κ.μσν. κ. νεώτ., δημ. **-ός-ή-ό,** μτγν. κ. **νοηρός** (Αἰν.Τακτ.28,86) ὁ εἰς τὸν νοῦν ἀναγόμενος, ὁ ἔχων νοητικὴν ἱκανότητα, ὁ πεπροικισμένος μὲ νοῦν, ὁ πνευματικός : Τίμ.Λοκρ.99Ε **τὸ μὲν λογικόν ἐστι καὶ νοερόν,** Ζήν.1,32 **ζῷον ἔμψυχον νοερόν τε καὶ λογικὸν** (περὶ τοῦ κόσμου), Πλάτ.'Αλκ. 1,133C, 'Ηράκλειτ.12 **ψυχαὶ ἀναθυμιώμεναι νοεραὶ ἀεὶ γίγνονται· 2)** ὁ νοητικὸς βλ.λ. : 'Αριστλ. ΖΜ 648a,3 **αἰσθητικώτερον καὶ νοερώτερον τὸ λεπτότερον** (αἷμα), Νίκ.'Αλεξ.543 **νοεραὶ γὰρ ἀπὸ φρένες ἀμβλύνονται· 3)** μτγν. ὁ νουνεχής, ὁ συνετός, ὁ μυαλωμένος, ἀντίθ. ἀσύνετος : Σέξτ. 'Εμπ.Μαθ.7,325· **4)** κ. μσν. κ. δημ. ὁ διὰ τοῦ νοῦ μόνον γιγνωσκόμενος, ὁ μὴ ὑποκείμενος ταῖς αἰσθήσεσι, ὁ ὑπεραισθητός, ὁ ἄυλος : 'Αριστλ.Πρ. 954a,35 **νοερὸς τόπος,** Μηναῖ.1,6 'Ακολ.'Αγιασμοῦ ὑδάτων Ποι. Σωφρονίου **ἀόρατε, ἀκατάληπτε Δημιουργὲ τῶν νοερῶν οὐσιῶν·** || ἐν τῇ ἐκκλ. γλώσσ. **νοεραὶ φύσεις - δυνάμεις** (οἱ ἄγγελοι) : 'Ακολ.'Αγιασμοῦ εὐχὴ 2 **σὲ τρέμουσι αἱ νοεραὶ πᾶσαι δυνάμεις· 5)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ τοῦ νοῦ καὶ οὐχὶ ταῖς αἰσθήσεσι γινόμενος, ἐπιτελούμενος : Πρόκλ.'Υμν.'Αφροδ.3,5 **νοερὸς γάμος,** Παπαδ.Πρωτ.Διηγ.40 (ἐκδ. Δικ.) **ἔξαφνα νοερὰν ὀπτασίαν, τὴν μορφὴν τῆς μητρός του· 6)** κ. ὡς ἐπίθ. τοῦ 'Απόλλωνος : ΑΠ 9,525,14.

νοερότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ νοεροῦ βλ.λ.1), τὸ εἶναί τι νοερόν, ἀντίθ. ἡ αἰσθητικὴ δύναμις : ΨΔιον.705Β.

νοερῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **νοερά,** κατὰ νοερὸν τρόπον, διὰ τοῦ νοῦ καὶ οὐχὶ διὰ τῶν αἰσθήσεων, μὲ τὸν νοῦν : Φίλ.1,629 **ἴθι εἰς Χάρραν νοερῶς,** 'Ιάμβλ.Μυστ.1,21, Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ. 139, Στουδ.Θεόδ.134D, Ψελλ.Χαλδ.'Εξ.106, Εὐστ. ἐν Mai.7,284A **τὴν μίαν σάρκα τὴν ἐμψυχωμένην νοερῶς,** Παπαντ.'Αγ.'Ορ.170 **κράζε νοερῶς. . τὸ** Κύριε 'Ιησοῦ, - **νοερὰ ἤμουν κοντά σας.**

νοερωτός-ή-όν μτγν. ὁ νοερὸς βλ.λ. : Τίμων Φλ. π.Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,224.

νόημα-ατος (τὸ) (νοῶ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἰων. συνηρ. **νῶμα** ('Εμπ.110,10, ἀλλὰ νόημα ἐν αὐτ. 105,3), τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νοῶ βλ.λ., πᾶν τὸ νοούμενον, ὅ,τι τις διανοεῖται, σκέψις, λογισμός : 'Ιλ.Η 456 **ἄλλος κέν τις τοῦτο θεῶν δείσειε νόημα,** 'Οδ.Η 36, αὐτ.Ξ 273 **αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὧδε νόημα ποίησ',** αὐτ.Ρ 403· || τὸ διὰ τοῦ νοῦ παρατηρούμενον, συλλαμβανόμενον, ἰδέα, στοχασμός : 'Οδ.Ζ 183 **ἦ ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοή-**

μασιν οἶκον ἔχητον ἀνὴρ ἠδὲ γυνή, αὐτ.Η 292, αὐτ.Υ 82 μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς εὐφραίνοιμι νόημα, 'Αριστφ.Νεφ 704 ἐπ' ἄλλο πήδα νόημα φρενός· || δθ. κ. ὡς ἔμβλημα ταχίστης φορᾶς, κινήσεως : 'Οδ.Η 36 τῶν νέες ὠκεῖαι, ὡς εἰ πτερὸν ἠὲ νόημα, 'Επίκτ.'Επιστ.i,11U ἅμα νοήματι (ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ), αὐτ.32U ἡ ἅμα νοήματι περίοδος, Φιλόδ Θάν.37, Πλούτ.'Αλέξ.35· || κ. ὡς μέτρον μεγάλης ταχύτητος : Λιβάν.Λόγ. 59,148 ὀξύτερον νοήματος· 2) διανόημα, σκοπός, σχέδιον, πρόθεσις, ἀπόφασις : 'Ιλ.Κ 104 οὐ θην Ἕκτορι πάντα νοήματα .. Ζεὺς ἐκτελέει, 'Αλκ.77,'Ηρ.3,80 καὶ γὰρ ἂν τὸν ἄριστον ἀνδρῶν .. ἐκτὸς τῶν ἐωθότων νοημάτων στήσειε, Σαπφ. 36,'Αριστφ.'Ιππ 1203 τὸ μὲν νόημα τῆς θεοῦ, τὸ δὲ κλέμμ' ἐμόν, Μηναῖ.ΙΙ,4 'Ορθο.'Ωδ.8 πάντων τὰ νοήματα πίστει κατεφώτιζες· || νεώτ κ. δημ. σκοπός, λόγος : ἐνεργεῖ χωρὶς νόημα· 3) νεώτ. κ. δημ. ἔννοια, σημασία . Ζερβ Τραγ.ΚΚ 44,5 καὶ θά 'χουν νόημα κρυφὸ τὰ παραμύθια, - λόγια χωρὶς νόημα, - τὸ νόημα τῆς φράσεως εἶναι διφορούμενον· 4) ἐν εἰδ ἐνν. ὡς φιλοσ. ὅρος, ἰδέα, ἔννοια, ἀντίθ. αἴσθησις, αἴσθημα : Παρμ.8, 34,'Αριστλ.ἀπ.87 φύσει διῄρηται τά τε νοήματα καὶ τὰ αἰσθήματα, αὐτ Ψυχ.430a,28· 5), γεν. νοητικὴ δύναμις, νόησις, διάνοια, νοῦς : 'Ιλ.Τ 218 ἐγὼ δέ κε σεῖο νοήματί γε προβαλοίμην πολλόν, 'Οδ.Υ 346 μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς 'Αθήνη .. παρέπλαγξεν .. νόημα, Θέογν.435, Ξενοφ.23,2 θεὸς .. οὔ τι δέμας θνητοῖσιν ὁμοίιος οὐδὲ νόημα, 'Εμπ.110,10· || δθ. ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῆς νοήσεως, τὸ διαλογίζεσθαι, τὸ συλλαμβάνειν ἰδέας, τὸ ποιεῖν ἐννοίας, τὸ διανοεῖσθαι : 'Ερμεί.π.Στοβ. 2,8,31· 6) μτγν. ἐν τῇ ρητ. ἡ ἰθύνουσα σκέψις, κεντρικὴ ἰδέα : Διον.'Αλ.'Αμμ.2,24,Λογγῖν.'Υφ.12,1 διὸ κεῖνο μὲν κἂν νοήματι ἑνὶ .. ἡ δὲ .. μετὰ ποσότητος καὶ περιουσίας τινὸς ὑφίσταται· 7) νεώτ. κ. δημ. νεῦμα, γνέφιμο : τοῦ ἔκανε νόημα νὰ σωπάσῃ - νὰ φύγῃ.

νοηματίζω μσν. σχηματίζω νοήματα, σκέπτομαι, διαλογίζομαι : Εὐστ.1545,7 φίλον ἂν φανείη τοῖς νοηματίζουσι.

νοηματικός-ή-όν μτγν. τ. τοῦ νοητικὸς βλ.λ., ὁ νοήμων, ὁ ἔλλογος, ὁ λογικός : 'Ερμεί.π.Στοβ.2,8,31 νοηματικὸς λόγος, αὐτ.1,41,11,'Ησ.

νοηματικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον νοηματικόν, νοητικῶς βλ.λ. : 'Επιφάν.Κἰπλ.2,24D οὐκ οἴδασιν ὅτι ὁ υἱὸς νοηματικῶς λέγει.

νοημάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. πενιχρὸν νόημα βλ.λ.6) : 'Αρρ.'Επίκτ.3,13,31.

νόημι αἰολ. τ. τοῦ νοῶ βλ.λ. : 'Ιω.Γραμμ.Συνθ.3.40.

νοημοσύνη (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ νοήματος βλ.λ., γενικὴ καὶ διαρκὴς ἱκανότης ἐν τῷ νοεῖν, τῷ ἀντιλαμβάνεσθαι, εὐφυΐα : ἐξαιρετικῆς νοημοσύνης ἄνθρωπος, - ἡ νοημοσύνη τῶν ζῴων - τῶν ἀνθέων· || νοημοσύνη ἐγγενὴς (ὅρος ἐν τῇ χειροπρακτικῇ πρὸς ἔκφρασιν τῆς ἐν τῷ σώματι ἐνυπαρχούσης δυνάμεως - ἐνεργείας τῆς διεπούσης τὸν ζῶντα ὀργανισμὸν τοῦ ἀτόμου).

νοήμων-ονος-ον (νοῶ-έω) κ. νεώτ. ὁ ἔχων νοῦν, ὁ σύννους, ὁ συνετός, ὁ μυαλωμένος : 'Οδ. Β 282 ἐπεὶ οὔ τι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι, αὐτ.Γ 133, αὐτ.Ν 209, Εὐσ.Μύνδ.20· || μτγν. κ. νεώτ. ὁ δεξιός, ὁ περὶ τὴν νόησιν ἱκανός, ὁ εὐφυής : Λουκ. Φιλοψ.34 ἐμὸν διδάσκαλον, ἱερὸν ἄνδρα .., διδάσκαλον (περὶ τῶν φιλοσόφων), - εἶναι νοήμων ἄνθρωπος, ἀλλ' ἄνευ θάρρους· || κ. εἰρων. ἐν φρ. τὸ νοῆμον καινὸν (ὁ πολὺς λαὸς ὅστις θεωρεῖ ἑαυτὸν εὐφυᾶ, ἐν ᾧ κατὰ βάθος ἐλάχιστα ἀντιλαμβάνεται τῶν ὅσων ἀκροᾶται)· 2) γεν. ὁ ἐπιτήδειος, ὁ ἐπιδέξιος, ὁ ἱκανὸς περί τι : 'Επιγρ. νοήμονα τέκτονα χαλκοῦ· 3) ὁ τὰς φρένας σώας ἔχων, ὁ τὸν νοῦν ὑγιής, ὁ ὀρθοφρονῶν : 'Ηρ.3,34 οἴνῳ προσκείμενον παραφρονέειν καὶ οὐκ εἶναι νοήμονα.

νοήρης-ους-ες μτγν. ὁ ἔχων νοῦν, ὁ ἔχων ἐπιτηδειότητα, εὐστροφίαν πνευματικήν, ὁ ἐπιδέξιος· πρβλ. φρενήρης : 'Ηρώνδ.7,3.

νοησιαρχία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. ἄ. νοησιοκρατία (διεθν. ὅρος intellectualismus) θεωρία, καθ' ἣν ἡ νόησις καὶ τὸ πραγματικὸν εἰς τὸ βάθος τῶν πραγμάτων εἶναι ἀχώριστα, ὥστε εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐνυπάρχουσι πάντοτε νοητικὰ στοιχεῖα ἐν ἑκάστῃ καταστάσει ἢ ἐνεργείᾳ τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, ὅθεν ὁ ὅρος ἐπεκράτησε νὰ ἐκφράζῃ τὴν φιλοσοφικὴν τάσιν ὑπερτιμήσεως τῆς νοήσεως καὶ τῶν προϊόντων αὐτῆς καὶ τὴν ἀντίληψιν ὅτι αὕτη, δηλ ἡ νόησις, ἀποτελεῖ τὴν ἀνωτάτην ψυχικὴν δύναμιν καὶ τὴν πρωταρχικὴν αἰτίαν πασῶν τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ψυχῆς, κατ' ἐπακολουθίαν δὲ καὶ ὅτι ἡ γνῶσις εἶναι τοῦ βίου τὸ ἄκρον ἀγαθόν.

νοησιαρχικός-ή-όν νεώτ. κ. νοησιοκρατικός ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νοησιαρχίαν βλ.λ.

νοησιοκρατία (ἡ) νεώτ. ἄ. νοησιαρχία βλ.λ.

νόησις-εως (ἡ) (νοῶ-έω) κ. νεώτ., ἰων. συνηρ. νῶσις (ΤίμωνΦλ 44,2) ἡ ἐνέργεια τοῦ νοῶ βλ.λ., ἡ ὑφίστη τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν καθ' ἣν ἐπιτελεῖται συσχέτισις τῶν παραστάσεων, εὑρισκομένων αὐτομάτως τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν, εἰδικώτερον δὲ ἡ ἱκανότης τοῦ ἐν ἐπιγνώσει συσχετίζειν τὰς παραστάσεις ὡς οὐσιώδη μέλη ἀνωτέρας ἰδέας, συνδεούσης αὐτὰ εἰς ἑνιαῖον ὅλον, ἡ διὰ τοῦ νοῦ σύλληψις, ἡ διανόησις, ἡ σκέψις, ἀντ. αἴσθησις : Διογ.'Απ.3, Πλάτ.Τίμ.28Α, αὐτ.Πολ. 529Β ἡγεῖσθαι ἂν αὐτὸν νοήσει, ἀλλ' οὐκ ὄμμασι θεωρεῖν, 'Αριστλ.Ψυχ.407a,7 ὁ νοῦς εἷς καὶ συνεχὴς ὥσπερ ἡ νόησις, αὐτ.Μετ.1074b,34· || νεώτ. νοήσεως νόμοι αἱ ἀρχαὶ ἢ οἱ ἀνώτατοι κανόνες εἰς οὓς ὑπάγονται πᾶσαι αἱ νοητικαὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐνέργειαι· εἶναι δὲ τέσσαρες, οἱ ἑξῆς : ὁ τῆς ταυτότητος, ὁ τῆς ἀντιφάσεως, ὁ τῆς τοῦ τρίτου ἢ μέσου ἀποκλείσεως καὶ ὁ τοῦ ἀποχρῶντος λόγου· || ὑπὸ τοῦ Πλάτ. θεωρεῖται ἡ βάσις, ἡ κρηπὶς τῆς ἐπιστήμης : αὐτ.'Ορ.414Α νόησις ἀρχὴ ἐπιστήμης· || ὑπὸ τοῦ ἰδίου δὲ χαρακτηρίζεται ὡς ἀνώτερόν τι τῆς διανοίας : αὐτ. Πολ.511D νόησιν μὲν ἐπὶ τῷ ἀνωτάτω, διάνοιαν δὲ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ· || ὁμ. κτ. Πλάτ. ἐν τῇ ἐνν. τῆς νοήσεως συμπεριλαμβάνονται ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ διάνοια : αὐτ.534Α ξυναμφότερα δ' ἐκεῖνα (ἐπιστήμην καὶ διάνοιαν) .. νόησιν (ἀρέσκει καλεῖν)· || π. Πλούτ. εὕρηται ἡ διάκρισις ἐναποκειμένων νοήσεων ἤτοι τῶν ἐννοιῶν καὶ κινουμένων νοήσεων, τῶν ὁρμῶν : αὐτ.'Ηθ.961Α καὶ τὰ περὶ τὰς νοήσεις, ἃς ἐναποκειμένας μὲν ἐννοίας καλοῦσι, κινουμένας δέ, ὁρμάς· 2) νοῦς, διάνοια : Πλάτ. 'Επιστ.Ι,310Α ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοφραδμων νόησις· 3) κτ. πληθ. αἱ νοητικαὶ λειτουργίαι ἐν τῷ συνόλῳ : 'Αριστλ.Ψυχ.407a,24, αὐτ.Πρ.917a,39, Τίμων Φλ.44,2· 4) μτγν. νόημα βλ.λ. : Λογγῖν.'Υφ. 8,1 πρῶτον μὲν καὶ κράτιστον τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἁδρεπήβολον· 5) μτγν. εἰδ. ἰδέα, ἔννοια : 'Επίκ.'Επιστ.3,59U ἡ κοινὴ τοῦ θεοῦ νόησις.

νοητάρχης (ὁ) μτγν. ὁ ἄρχων, ὁ κυβερνῶν τὸν κόσμον τῆς νοήσεως : 'Ιάμβλ.Μυστ.8,2.

νοητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἱκανός, ὁ ἐπιτήδειος περὶ τὸ νοεῖν, ὁ διὰ τοῦ νοῦ συλλαμβάνων τὰ νοήματα, ἀντίθ. αἰσθητικός : 'Αριστλ.Ψυχ.402b,16, αὐτ. ΗΝικ.1139b, 12 τὰ νοητικὰ μόρια, αὐτ.ΖΓ 736b,14 ἡ νοητικὴ ψυχή, αὐτ.Ψυχ.429a,28, - ὁ κύων εἶναι νοητικὸν ζῶον· 2) νεώτ. ὁ εἰς τὴν νόησιν ἀναφερόμενος, ὁ τῆς νοήσεως : νοητικὴ λειτουργία - δύναμις· 3) μτγν. τὸ οὐδ. νοητικὸν ὡς οὐσ. ἡ δύναμις τῆς διανοίας : Θεολ.'Αριθμ.4.

νοητικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον νοητικόν, μετὰ νοητικῆς ἱκανότητος : Πορφ.῞Εμβρ.17,6.

νοητός-ή-όν (νοῶ-έω) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. νοᾶτὸς (Τίμ.Λοκρ.95A) ὁ δυνάμενος νὰ νοηθῇ, ὁ ὑποπίπτων, ὁ ὑποκείμενος τῇ τοῦ νοῦ ἀντιλήψει, ὁ εἰς μόνην τὴν διάνοιαν προσιτός· Γρηγ.Νύσσ.Ι,555 «νοητὸν λέγομεν τὸ ὑπερπῖπτον τὴν αἰσθητικὴν κατανόησιν», ἀντίθ. φατός, ὁρατός : Παρμ.8,8, Πλάτ. Πολ.509D **καὶ βασιλεύειν τὸ μὲν νοητοῦ γένους τε καὶ τόπου, τὸ δ' αὖ ὁρατοῦ,** αὐτ.Σοφ.246Β **νοητὰ καὶ ἀσώματα εἴδη,** αὐτ.Τίμ.30C, 'Αριστλ. ΗΝικ.1174b,34, Φίλ.1,5 **νοητὸς κόσμος,** ἀντίθ. αἰσθητός, Φιλόδ.Εὐσ.81, Πλούτ.'Ηθ.1114D, Διογ.Λ 3,10, Μηναῖ.Ι,2 'Εσπερ. **φῶς νοητὸν εἰσδεχόμεναι, - νοητὴ γραμμὴ - ἐπιφάνεια·** **2**) νεώτ. ὁ προσιτὸς εἰς τὴν ἀντίληψιν, ὁ κατανοητός, ἀντίθ. ἀκατανόητος· **3**) ὁμ. νεώτ. ὁ ἐν νῷ μόνον ὑπάρχων, ἰδεατός, νοερὸς βλ.λ.4), ἀντ. πραγματικός : **νοητὸς ἄξων τῆς γῆς·** **4**) μτγν. ὁ νοητικὸς βλ.λ.1) : Χρησμ. ἐν 'Ιω.Λυδ.Μην.Ι,ΙΙ.

νοητῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον προσιτὸν εἰς μόνην τὴν διάνοιαν : Πτολ.4,8,6, Φίλ.Ι,467, 'Ιάμβλ.Μυστ.8,6, Μηναῖ.ΙΙ,4 ῎Ορθρ.'Ωδ.4 **νοητῶς καὶ αἰσθητῶς μακάριε·** **2**) μτγν. μετὰ περισκέψεως, μετὰ προσοχῆς, προσεκτικά : ΠΔΠαροιμ. 23,1 **ἐὰν καθίσῃς . . ἐπὶ τραπέζης δυνάστου, νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι.**

νοθαγενής-ές δωρ. τ. τοῦ νοθηγενής ὁ νοθογέννητος βλ.λ., ἀντίθ. ἰθαγενής : Εὐρ.῎Ιων 592 **πατρός τ' ἐπακτοῦ καὐτὸς ὢν νοθαγενής,** αὐτ. 'Ανδρ.912 **φόνον γ' ἐκείνῃ καὶ τέκνῳ νοθαγενεῖ.**

νοθεία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐκ μὴ νομίμου γάμου γέννησις : Πλούτ.Θεμ.1 **ἐπεὶ κἀκεῖνος οὐκ ὢν γνήσιος ἐν θεοῖς, ἀλλ' ἐνείχετο νοθείᾳ διὰ τὴν μητέρα θνητὴν οὖσαν,** αὐτ.Αἰμ.8 **μὴ γνήσιον ἔχων ὁ οἶκος διάδοχον ἀποκαλύφῃ τὴν ἐκείνου νοθείαν,** αὐτ.Συγκρ.'Αγησ.Πομπ.1· **2**) κ. νεώτ. νόθευσις, παραποίησις, κιβδηλία : 'Ολυμπ.Μετ.4,16 **τινὲς νοθείαν τοῦ πρώτου βιβλίου κατεψηφίσαντο, - νοθεία φαρμάκου - τροφίμων.**

νοθεῖος-α-ον ὁ ἀνήκων εἰς τὸν νόθον βλ.λ.· **τὸ** οὐδ. κτ. πληθ. **νοθεῖα,** κτ. παράλ. τοῦ χρήματα, τὰ **εἰς** τὸν νόθον ἀνήκοντα πράγματα, ἡ κληρονομία νόθου· 'Αρποκρ. «νοθεῖα, τὰ τοῖς νόθοις ἐκ τῶν πατρῴων διδόμενα οὕτω καλεῖται, ἦν δὲ μέχρι χιλίων δραχμῶν» : Λυσ.ἀπ.140.

νόθευσις-εως (ἡ) ἀρχ. λεξ., μσν. κ. νεώτ. τὸ νοθεύειν, ἡ νοθεία· Σουΐδ. «τὸ νοθεύειν» : Ψελλ.Σύν. Νόμ.466 **ἡ γὰρ μοιχεία νόθευσις καὶ παραχάραξίς τις, - νόθευσις φαρμάκων - τροφίμων - βουτύρου.**

νοθευτής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ νοθεύων : Πτολ. Τετραβ.159, **- οἱ νοθευταὶ τῆς κινίνης.**

νοθεύω (νόθος) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. δημ. **ἐνόθεψα,** παθ. **νοθεύομαι,** ἀόρ. **ἐνοθεύθην,** μτχ. παθ. παρακ. **νενοθευμένος,** δημ. **νοθεμένος,** ποιῶ, κάμνω τι νὰ εἶναι ἢ νὰ γίνῃ νόθον, καθιστῶ νόθον, κιβδηλεύω, παραποιῶ, διαφθείρω : 'Ιω.Χρυσ.6,486 **μὴ νοθεύσῃς τὴν ἀρετήν, μὴ περιφύγῃς τὸν κόπον,** Συνέσ.'Επιστ.143 **νοθεύοντας τῇ μεταποιήσει τὸ ὑπέρσεμνον αὐτῆς** (τῆς φιλοσοφίας), Θεοφύλ.Σ'Επιστ.34,52 **ὁ δὲ κολοιὸς . . τὴν τῆς φύσεως δημιουργίαν ἐνόθευσεν, - ἐνόθευσαν οἱ δημαγωγοὶ τὸ πολίτευμα·** || κ παθ. : Πλούτ.'Ηθ.373Β **νενοθευμένος τῇ ὕλῃ διὰ τὸ σωματικόν,** Λουκ.Θε.Ε 6,7 **τὴν αἰτίαν τοῦ νοθευθῆναι ἡμῶν τὸ συνέδριον σύ, ὦ Ζεῦ, παρέσχες θνηταῖς ἐπιμιγνύμενος,** Μάξ.Τύρ 37,4, **- ἐνοθεύθησαν τὰ ἤθη·** **2**) εἰδ. ἐν ἀναφ. πρὸς γυναῖκα, παρασύρω, παραπλανῶ εἰς ἀνηθικότητα, ὁθ. ἐν ἀναφ. πρὸς ἔγγαμον, μοιχεύω : Ζην.Κ Ι,58, ΠΔ Σοφ.Σαλ.14,24 **οὔτε γάμους καθαροὺς ἔτι φυλάσσουσιν, ἕτερος δ' ἕτερον . . νοθεύων ὀδυνᾷ,** 'Ιώσ Αἰ 4,2,23 **νοθεύειν γυναῖκα συνοικοῦσαν ἄλλῳ·** **3**) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ. ἰδ. ἐδωδίμων, ἀλλοιῶ τὴν σύστασιν ἐπὶ τὰ χείρω οἷον διὰ προσμείξεως μετ' εὐτελεστέρας ἢ ὅλως εὐτελοῦς ὕλης : **νοθεύειν τὰς τροφάς, - νοθεύουν τὸ βούτυρο(ν) - τὸ γάλα μὲ νερό·** κ. ἐπὶ φαρμάκων : **ἐπὶ δύο ἔτη ἐνόθευον τὴν κινίνην·** ὁμ. κ. παθ. : **νενοθευμένον βούτυρον, - νοθεμένο γάλα·** **4**) μτγν. ἐπὶ συγγραφῆς, φράσεως, στίχου, λέξεως, κρίνω, ἀποφαίνομαι ὅτι δὲν εἶναι γνήσιος, ἤτοι τοῦ **εἰς ὃν** ἀποδίδεται συγγραφέως ἢ ὡς ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐγράφη : Στέφ.Βυζ. ἐν λ. ῎Ιλιον : **τὸ «῎Ιλιαν αἰπὺ» νοθεύει 'Αρίσταρχος·** κ. παθ. δὲν **εἶμαι** γνήσιος, δὲν ἔχω γραφῆ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ὑφ' οὗ λέγεται ὅτι ἐγράφην : Διογ.Λ 2,124, Μαρκελλῖν.Βί.Θουκ.43 **λέγουσι δέ τινες τὴν ὀγδόην ἱστορίαν** νοθεύεσθαι **καὶ μὴ εἶναι Θουκυδίδου·** || κηρύττομαι, θεωροῦμαι ὡς μὴ γνήσιος, ὡς νόθος : 'Ανθ.9,358 **διάλογον Πλάτωνος νοθευόμενον ὑπὸ Παναιτίου·** || νεώτ. νοθεύω, ἀλλοιῶ τὸ κείμενον συγγραφῆς : **οἱ αἱρετικοὶ πολλάκις ἐνόθευσαν τὰ κείμενα τῶν 'Αγίων Γραφῶν** ὁμ. κ. παθ. : **ἐν τισι νενοθευμένη ἔκδοσις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης** **5**) εἰδ. ἰατρ. παρεκτρέπω, ἀπομακρύνω τι τοῦ κανονικοῦ, τοῦ φυσιολογικῶς συνήθους τύπου αὐτοῦ : Γαλ.7,339 (πυρετὸς) **ὅστις ἂν τὸ εἶδος νοθεύσῃ,** αὐτ.6,130 **νοθεύειν τὰ τοῦ μέτρου τῶν γυμνασίων γνωρίσματα·** πρβλ. νόθος· **6**) ῥηματ. π. νοθεία, νόθευσις, νοθευτής.

νοθογένεια (ἡ) νεώτ. ἡ γένεσις ἐκ μὴ νομίμου γάμου, ἡ κατάστασις τοῦ νοθογενοῦς· **2**) ἡ ἐξ ἀνομοίου εἴδους γονέων, ζῴων ἢ φυτῶν, γένεσις.

νοθογενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐκ μὴ νομίμου γάμου γεννηθείς, νόθος· **2**) ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς μείξεως ζῴων ἢ φυτῶν διαφόρου εἴδους.

νοθογέννης νοθογέννητος βλ.λ.

νοθογέννητος 'Ησ. κ. νεώτ., 'Ησ. «νοθογέννητα· πορν[ι]ογέννητα· οἱ μὴ γνήσιοι παῖδες, ἀλλ' ἀπὸ πόρνης ἢ φίλης ἢ δούλης ἢ παλλακῆς ἀλλότριοι ἢ δυσγενεῖς, ψευδεῖς».

νοθογονία (ἡ) νεώτ. γένεσις νόθου· **2**) εἰδ. διασταύρωσις ποικιλιῶν τοῦ αὐτοῦ εἴδους ζῴων ἢ φυτῶν ἢ διαφόρων εἰδῶν τοῦ αὐτοῦ γένους πρὸς παραγωγὴν νέων ποικιλιῶν.

νοθοκαλλοσύνη (ἡ) μτγν. ἡ πλαστή, ἡ νόθος καλλοσύνη : Μακεδ. ἐν ΑΠ 11,370 **τὴν νοθοκαλλοσύνην φύκει χριομένην.**

νόθος-η-ον κ. -ος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ γνήσιος, ὁ ἐκ μὴ νομίμου γάμου γεννηθείς, ἤτοι ὁ γεννηθεὶς ἐκ δούλης ἢ παλλακῆς, ἀντίθ. γνήσιος : 'Ιλ.Β 727 **ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν, 'Οιλῆος νόθος υἱός, τόν ῥ' ἔτεκεν 'Ρήνη ὑπ' 'Οιλῆι πτολιπόρθῳ,** αὐτ.Λ 102 **υἷε δύω Πριάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον, ἄμφω εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας,** αὐτ.Ν 173, 'Ηρ. 8,103 **νόθοι γάρ τινες παῖδές οἱ συνείποντο,** 'Αριστφ.῎Ορν.1650 **νόθος γὰρ εἶ κοὐ γνήσιος,** Πλάτ.'Απ.27D, Σοφ.ἀπ.87, ΚΔ 'Εβρ.12,8 **ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί,** Μετοχ.Θ ἐν Σάθ.1,152 **καὶ ὁ νόθος καὶ ὑβριστὴς ἡττήθη καὶ ὑπεχώρησε, - νόθον τέκνον·** || εἰδ. ἐν 'Αθήναις ὁ ἐκ ξένης γυναικὸς γεννηθεὶς ἢ ὁ μὴ ἐξ ἀμφοτέρων γονέων 'Αθηναίων πολιτῶν γεννηθείς : Δημ.691 **τὸν Χαρίδημον τοῦτον αὐτόν, ᾧ μήτηρ μὲν ὑπῆρχεν πολῖτις, πατὴρ δ' οὐκ ἐρῶ τίς ἢ πόθεν . . ἀλλ' εἰς τοὺς νόθους ἐκεῖ συντελεῖ,** Πλούτ.Θεμ 1 **νόθος δὲ πρὸς μητρός** (ἐνν. ὁ Θεμιστοκλῆς)· || πάπ. κ. νεώτ. νοθογενὴς βλ.λ.2) : Πάπ. **πρόβατα νόθα·** **2**) μτφ. ἐπὶ προσ. κ. πραγμ., ὁ μὴ γνήσιος, κίβδηλος, ὁ πλαστός, ὁ κάλπικος : Πλάτ.Τίμ.52Β **αὐτὸ δὲ μετ'** ἀναισθησίας ἁπτὸν **λογισμῷ τινι νόθῳ,** αὐτ.Νόμ.741Α **οὐ δεῖ πολίτας παρεμβάλλειν νόθῃ παιδείᾳ πεπαιδευμένους,** αὐτ.Πολ.587C **νόθαι**

ἡδοναί, 'Αριστλ.ΖΜ 669b,28 νόθον ἧπαρ ὁ σωλήν, Καλλ.ἀπ.279 νόθαι ἀοιδαί, Μηναῖ.Ι,10 Ἑσπερ. **μάχαιρα τέμνουσα τὰς νόθους σποράς, - νόθος χαρακτήρ, - νόθαι ἐκλογαί·** || νεώτ. ὁμ. μτφ. ἐπὶ καταστάσεων, ὁ μὴ φυσιολογικός, μὴ πραγματικός, μὴ ἀληθής, ὁ ἀνώμαλος, δθ. κ. ἀσταθής : **νόθος λύσις, - νόθος κατάστασις·** || ὁμ. μτφ. ἰατρ. νόθαι πλευραί αἱ ἐλάχισται, ἔσχατοι πλευραί : Παυσ.Ι,35,6 **τὰς πλευρὰς οὐκ ἔχοντα διεστώσας, ἀλλά οἱ συμφυὲς ἦν ὅσον ἀπ' ὤμων ἐς τὰς ἐλαχίστας πλευράς, καλουμένας δὲ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν νόθας,** Γαλ.Χρ.Μορ.4,9, 'Αρετ.'Οξ. Παθ.2,6 ὑπὸ τῆσι νόθησι (πλευρῇσι)· || **νόθος πυρετός** πλαστός, φαινομενικός : Γαλ.ΙΙ,30· || ὁμ. ποι. **νόθος σάλπιγξ** ἐπὶ τοῦ συρίγματος τοῦ ὄφεως : Νόνν.Δ 35,214· || ὁμ. **νόθον φέγγος** τὸ φῶς τῆς σελήνης, ἡ σελήνη, ἀντίθ. γνήσιον φέγγος ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Φίλ.Ι,628· || **νόθος ἱματισμός** ὁ ἑταιρικός, ὁ τῆς πόρνης, ἀπατηλός : Περίπλ.'Ερ. Θαλ.39,49· || νεώτ. εἰδ. μαθ. νόθαν **κλάσμα** τὸ κλάσμα, οὗ ὁ ἀριθμητὴς εἶναι μεγαλύτερος τοῦ παρονομαστοῦ· || νεώτ. εἰδ. γραμμ. νόθοι **δίφθογγοι** αἱ δίφθογγαι **αι ηι ωι,** ὧν τὸ ὑποστακτικὸν φωνῆεν κατέστη ἀπὸ τῶν δοκίμων ἤδη χρόνων ἀνεκφώνητον καὶ ὑπεγράφετο· || κ.νεώτ. εἰδ. ἐπὶ ἔργων φιλολογικῶν, ἐγγράφων κττ., ὁ μὴ γνήσιος, ὁ μὴ ἀνήκων εἰς τὸν συγγραφέα : Πορφ. Πλωτ.16, - **νόθον ἔργον τοῦ Δημοσθένους, - νόθον σύγγραμμα, - νόθον κείμενον·** **3)** πάπ. εἰδ. ἐν Αἰγύπτῳ νόθοι τάξις ὑπηρετῶν τοῦ ναοῦ.

νοθῶ-όω μτγν. παραποιῶ, νοθεύω, ὑποκρίνομαι : Φίλ.Ι,401 **τὸν κολακείᾳ νοθούμενον ἔπαινον.**

νόθως ἐπίρρ. ἀνειλικρινῶς, ψευδῶς· 'Ησ. «ψευδῶς» : ΠΔ Μακκ.3,3,17 **οἱ δὲ λόγῳ μὲν τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως.**

νοιάζει δημ. ἀπροσ. ὅ. γνοιάζει βλ.λ.

νοιάζομαι δημ. ἀπολ. ὅ. γνοιάζομαι βλ.λ.

νοΐδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ νοῦς βλ.λ. : 'Αριστλ.'Ιππ. 100 **πάντα ταυτὶ καταπάσω βουλευματίων καὶ γνωμιδίων καὶ νοιδίων·** **2)** νοημάτιον : Φιλόστρ. Σοφ.2,10,1 **ἐγὼ ὑπογράφω τοὺς χαρακτῆρας οὐ κομματίων ἀπομνημανεύων ἢ νοιδίων ἢ κώλων.**

νοικάρης (ὁ) δημ.,θηλ. **νοικάρισσα** ὁ ἐνοικιαστής.

νοικάτορας (ὁ) δημ. νοικάρης βλ.λ.

νοίκι (τὸ) δημ. ἐνοίκιον βλ.λ.

νοικιάζω δημ. ἐνοικιάζω βλ.λ.

νοίκιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νοικιάζω βλ.λ. : **σπίτι γιὰ νοίκιασμα.**

νοικοκυρά (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ νοικοκύρης βλ.λ.

νοικοκυρεύω δημ., μέσ. κ. παθ. **νοικοκυρεύομαι,** ἀόρ. **(ἐ)νοικοκυρεύτηκα,** μτχ. παθ. **νοικοκυρεμένος,** καθιστῶ τινα νοικοκύρην, τὸν ἀποκαθιστῶ οἰκονομικῶς, ἐξασφαλίζω εἴς τινα οἰκονομικὴν ἄνεσιν : **τὴν πάντρεψε τὴν κόρη της καὶ τὴ νοικοκύρεψε·** || τὸ μέσ. γίνομαι νοικοκύρης, ἐξασφαλίζω εἰς ἐμαυτὸν οἰκονομικὴν ἄνεσιν, ἀποκαθίσταμαι οἰκονομικῶς : **παντρεύτηκε καὶ νοικοκυρεύτηκε, - πότε θὰ βάλῃς μυαλὸ νὰ νοικοκυρευτῇς καὶ σύ·** **2)** τακτοποιῶ, εὐτρεπίζω, συγυρίζω· ὁμ. τὸ μέσ. συγυρίζομαι, εὐτρεπίζομαι : **σπίτι νοικοκυρεμένο·** || ὁμ. μτφ. : **ἔργο νοικοκυρεμένο, - βιβλίο νοικοκυρεμένο.**

νοικοκύρης (ὁ) κ. νοικοκύρις, μσν. κ. δημ., πληθ. νοικοκύρηδες κ. νοικοκυραῖοι, θηλ. **νοικοκυρά,** ὁ οἰκοδεσπότης : Λίβ.Ροδ.2755 **φώναξε ξενοδόχισσα, μὴ λέγης ξενοδόχον· | οὐκ ἔχει ἡ ξενοδόχισσα, ξένε μου, νοικοκύρην,** δ.τραγ. **κι ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χρόνια πολλὰ νὰ ζήσῃ, -ἡ καλὴ νοικοκυρὰ εἶναι δούλα καὶ κυρά·** || δθ. εἰδ. ὁ σύζυγος κ. θηλ. ἡ σύζυγος : **ἀπόψε θ' ἀργήσῃ νὰ 'ρθῃ ὁ νοικοκύρης μου, - ἡ νοικοκυρά σου γέρασε, καπετάνιε·** **2)** γεν. ὁ κύριός τινος, ὁ αὐθέντης : Βαλαωρ.Φωτ.Ι,16 **εἶν' ὁ καινούργιος κύρης | ποὺ πλάκωσε μὲ ξένο βιὸ νὰ γίνῃ νοικοκύρης, - τί κάνεις τὸ νοικοκύρη στὸ ξένο ἀμπέλι·** || εἰδ. ὁ ἰδιοκτήτης μισθίου : **ὁ νοικοκύρης μας δὲν ἦρθε νὰ ζητήσῃ τὰ νοίκια, - ἔχομε μιὰ πολὺ καλὴ νοικοκυρά, ποτέ της δὲν ζητάει νοίκια·** **3)** αὐτεξούσιος, κύριος : **νοικοκύρης (νοικοκυρὰ) εἶσαι καὶ κάμε ὅ,τι θέλεις·** **4)** μ. τὸ ἀρσ. ὁ ἔχων οἰκονομικὴν ἄνεσιν, εὐκατάστατος : **εἶναι καλὸς νοικοκύρης, - ὁ πρῶτος νοικοκύρης τοῦ χωριοῦ·** **5)** ὁ συνετός, ὁ καλὸς διαχειριστὴς τῶν τοῦ οἴκου, ὁ οἰκονόμος : **φαινότανε ἕνα τρελλόπαιδο κι ὅμως ἔγινε πρώτης τάξεως νοικοκύρης, - ὁ νοικοκύρης ξυπνάει πρῶτος, - πῆρε γυναῖκα καλὴ νοικοκυρά.**

νοικοκυριό (τὸ) δημ. κ. **νοικοκεριό** τὸ σύνολον τῶν ἐν τῷ οἴκῳ ἀπαραιτήτων πραγμάτων : **ἀγοράσανε τὸ νοικοκυριό τους·** **2)** ἡ ἐπιστασία τοῦ οἴκου : **δὲν εἶναι αὐτὴ γιὰ νοικοκυριό, ὅλο στὸ δρόμο βρίσκεται.**

νοικοκυρίστικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νοικοκύρην ἢ νοικοκυρὰν 5), ὁ ἰδιάζων εἰς τὸν νοικοκύρην, δθ. ὁ φρόνιμος, ὁ σοβαρός : **νοικοκυρίστικες κουβέντες.**

νοικοκυροσύνη (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ νοικοκύρη, ἤτοι τοῦ σώφρονος καὶ συνετοῦ διαχειριστοῦ τῶν τοῦ οἴκου, δθ. ἡ σύνεσις, ἡ σοβαρότης, ἡ εὐπρέπεια : **ὅλα τὰ κάνει μὲ νοικοκυροσύνη, - οἱ δουλειὲς θέλουν νοικοκυροσύνη.**

νοϊκός-ή-όν μσν. νοερός : 'Επιφάν.Αἱρέσ.31,6.

νοιώθω δημ.κ.-ώνω, κ.νιώ-, ἀόρ. **ἔνοιωσα,** ἐννοῶ, ἀντιλαμβάνομαι διὰ τοῦ νοῦ, καταλαβαίνω : **μὴ τοῦ μιλᾷς, γιατὶ δὲ νοιώθει τί τοῦ λές·** **2)** εἶμαι εἰδήμων τινός, καταλαβαίνω, ἠξεύρω τι, σκαμπάζω βλ.λ. : **δὲ νοιώθει ἀπὸ μουσική, - νοιώθει ἀπὸ τέχνη - ἀπὸ ζωγραφική·** || φρ. **δὲ νοιώθει ἀπὸ ποῦ πᾶν τὰ τέσσερα** εἶναι τελείως ἀνίδεος, ἀμόρφωτος, ἀδαής, βλάξ· **3)** συναισθάνομαι, αἰσθάνομαι : **ἔνοιωσε τὰ σφάλματά του καὶ πικράθηκε, - ἔνοιωσα μεγάλο πόνο γιὰ τὸ χαμό του, - νοιώθει βαθιὰ τὴ θλίψη·** **4)** ἀντιλαμβάνομαι διὰ τῶν αἰσθήσεων : **τὸν ἔνοιωσες τὸ σεισμὸ χθὲς βράδυ; - τίποτ' ἄλλο δὲν ἔνοιωθα παρὰ ἕνα ἐλαφρὸ κέντημα στὸ χέρι.**

νοκτοῦρνος (ὁ) (λατ.) νυκτερινός : Λυδ.131,10.

νομάδειος-α-ον μτγν. νομαδικός βλ.λ. : Πανδ. π.Στεφ. **νομάδεια δάση.**

νομάδην (νόμος) ἐπίρρ. κατὰ νόμον : Σχόλ.'Ιλ.Γ 212 **τὰ ἀπὸ ὀνομάτων εἰς -ος γινόμενα ἐπιρρήματα διὰ τοῦ α ἐκφέρεται, οἷον νόμος νομάδην, σπόρος σποράδην, τρόχος τροχάδην.**

νομαδία (ἡ) (νομάς) μτγν. νομαδική, ποιμενικὴ ὁμάς : Περίπλ.'Ερ.Θαλ.20 **τὰ δὲ ἐπάνω κατὰ κώμας καὶ νομαδίας οἰκεῖται πονηροῖς ἀνθρώποις.**

νομαδιαῖος-α-ον μτγν. κ. μσν. νομαδικός βλ.λ. : Περίπλ.'Ερ.Θαλ.20 **ἡμέρων . . καὶ νομαδιαίων ἀνθρώπων,** Εὐστ.'Ιλ.41,22 **νομαδιαίας** ἀγέλης.

νομαδικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς νομάδας, ὁ κατὰ τὸν τρόπον τῶν νομάδων γινόμενος : 'Αριστλ.Πολιτ.1256b,1 **οἱ μὲν οὖν βίοι τοσοῦτοι σχεδόν εἰσιν . . νομαδικὸς γεωργικὸς λῃστρικὸς ἁλιευτικὸς θηρευτικός,** Δικαίαρχ.π. Πορφ.'Αποχ.4,2, Πολύβ.8,29,7 **νομαδικὴν ἔχων διασκευήν,** Σκύμν.81 **νομαδικὰ γένη, - νομαδικὴ ζωή, - νομαδικὸς λαός·** || εἰδ. ἀναφορικῶς πρός τινα ἔντομα ἢ πτηνά, πλανητικός, περιπλανώμενος : 'Αριστλ.ΖΜ 682b,7 **τῶν πτηνῶν ὧν μὲν ἐστὶν ὁ βίος νομαδικὸς καὶ διὰ τὴν τροφὴν ἀναγκαῖον ἐκτοπίζειν.**

νομαδικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν νομάδων, πλανητικῶς : Στράβ.2,1,17 **τὰ δὲ**

Σκυθῶν ἔθνη πολὺ μείζω ταύτης ἐπέκεινα χώραν νέμεται, . . νομοδικῶς μὲν ζῶντα δ' ὅμως.
νομαδίτης (ὁ) μτγν., θηλ. -ῖτις νομαδικὸς βλ.λ. πρβλ. Σουΐδ. : Συνέσ.301Β νῦν ὑπὸ δυστήνου καὶ νομαδίτου γένους κινδυνεύουσι ταῖς Ἑλληνίσι Λίβυας προσαποβαλεῖν.
νομαδόστοιχος-ον λεξ. ὁ κατὰ στοίχους, κατὰ σειρὰς ἀπὸ τῆς νομῆς ἐπιστρέφων : Ἡσ.«νομαδόστοιχος· ἀπὸ τῶν νομῶν κατὰ στοῖχον ἐρχόμενος».
νομάζω μτγν. ἐπὶ ποιμένων, βόσκω τὰ ποίμνια : Νίκ.Θηρ.950 ὁ δ' ἐν ποταμοῖσι . . νομάζων || τὸ μέσ. ἐπὶ τῶν ποιμνίων, βόσκω, βόσκομαι : Νίκ.'Αλ 345 ὁππότε θῆρα νομαζόμενοι δατέονται.
νόμαιος-α-ον (νόμος) ἰων. τ. τοῦ νόμιμος, ὁ νόμιμος, ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζόμενος : Ἐπιγρ. νομαία ἐκκλησία, αὐτ. νομαῖαι ἐπαφαί· **2)** ὁ συνήθης, ὁ ἐθιζόμενος· κ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ ὡς οὐσ. νόμαια τὰ νόμιμα, τὰ συνήθη, τὰ ἔθιμα, αἱ συνήθειαι : Ἡρ.1,135 ξεινικὰ δὲ νόμαια Πέρσαι προσίενται ἀνδρῶν μάλιστα, αὐτ.2,91 νόμαια Ἑλληνικά, Μάξ.Τύρ.38,3, Ἐπιγρ. λίθων λευκῶν νομαίων· || ὁμ. κ. κτ. ἑν. τὸ ἔθιμον : Ἡρ.2,49 οὐ μὴν οὐδὲ φήσω, ὅκως Αἰγύπτιοι παρ' Ἑλλήνων ἔλαβον ἢ τοῦτο ἢ ἄλλο κού τι νόμαιον.
νομαῖος-α-ον (νομή) μτγν. νομαδικός, ποιμενικός : Θεοδωρίδ.ἐν ΑΠ 6,157 χίμαρος νομαία, Καλλ. ἀπ.310 θεῷ δ' ἀλλάλαγμα νομαῖον δοῦναι (φωνὴ ποιμενική, ποιμένος)· **2)** ὁ αὐξάνων εἰς τὰς νομάς, εἰς τὰς βοσκάς : Νίκ.Θηρ.67 Ἑρπύλλοιο νομαίου· **3)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. νομαῖα ἡ ἀμοιβή, ἡ πληρωμὴ διὰ τὴν βοσκήν: Γλωσσ.
νομαλέως Ἡσ. «ἀδιαλείπτως».
νομάριον (τὸ) Ἡσ. «σκεῦος τραγικόν».
νομαρχεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ οἴκημα ἐν ᾧ ἑδρεύει ὁ νομάρχης.
νομαρχεύω νεώτ. νομαρχῶ βλ.λ.
νομάρχης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., δημ. πληθ. νομάρχηδες, ὁ διοικητὴς νομοῦ ἢ νομαρχίας, ἤτοι διοικητικῆς μεγάλης περιφερείας· Ἡσ. «νομάρχης· ὁ νομῶν ἄρχων, νομοὺς δὲ λέγουσι τὰ μεγάλα χωρία» : Ἡρ.4,66 ἅπαξ δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου ὁ νομάρχης ἕκαστος ἐν τῷ ἑαυτοῦ νομῷ κιρνᾷ κρητῆρα οἴνου, Ἀρρ.'Αν.5,8,3 καὶ παρὰ Δοξάρεως νομάρχου ἄλλοι, δῶρα φέροντες, αὐτ.Ἰνδ. 12,7,-τελευταίως τὸ κράτος ἔδωσεν εἰς τοὺς νομάρχας μεγαλυτέραν ἐξουσίαν· **2)** εἰδ. ἐν Αἰγύπτῳ ὁ διοικητὴς αἰγυπτισκοῦ νομοῦ βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. : Ἡρ.2,177 ἀποδεικνύναι ἔτεος ἑκάστου τῷ νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἰγυπτίων ὅθεν βιοῦται, Ἀριστλ.Οἰκ.1352a,10 Αἰγύπτου σατραπεύων, ἀφίστασθαι μελλόντων τῶν νομαρχῶν αὐτοῦ αἰσθόμενος . . ἐκρέμα πάντας, Διόδ Σ 1,73,'Αρρ.'Αν. 3,5,4· || πάπ. εἰδ. ὁ οἰκονομικὸς προϊστάμενος περιοχῆς τινος : νομάρχης τοῦ Ἀρσινοΐτου· || πάπ.εἰδ. διοικητ. ὑπάλληλος τῆς Ἀντινοοπόλεως.
νομαρχία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. διοικητικὴ περιφέρεια διοικουμένη ὑπὸ νομάρχου : Διόδ.Σ 19,85 τοὺς ἁλόντας στρατιώτας ἀποστείλας εἰς Αἴγυπτον προσέταξεν εἰς τὰς νομαρχίας διελεῖν (κῶδ. ναυαρχίας), Πάπ. ἡ τῆς νομαρχίας τράπεζα· **2)** κ. νεώτ. τὸ ἀξίωμα τοῦ νομάρχου : Πάπ. ὁ τῆς νομαρχίας λόγος, - ἀνέθεσε τὰς νομαρχίας εἰς παλαιοὺς δικαστικούς· **3)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οἴκημα, ἐν ᾧ ἑδρεύει ὁ νομάρχης μετὰ τῆς σχετικῆς ὑπηρεσίας : μετέβην εἰς τὴν νομαρχίαν, - ἐνοίκιασε τὸ σπίτι του γιὰ νομαρχία.
νομαρχιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νομαρχίαν ἢ τὸν νομάρχην : νομαρχιακὴ περιφέρεια, - νομαρχιακαὶ ἐγκύκλιοι, - νομαρχιακὸν συμβούλιον.
νομαρχικός-ή-όν κ. νεώτ. νομαρχιακὸς βλ.λ.· || πάπ. εἰδ. ἐπὶ φόρων, ὁ εἰσπραχθεὶς διὰ τὴν νομαρχίαν, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νομαρχίαν : λογιστήριον τῶν νομαρχικῶν.
νόμαρχος (ὁ) νομάρχης βλ.λ.2): Ἀριστλ.Οἰκ.1353a,6.
νομαρχῶ-έω πάπ. κ. νεώτ. εἶμαι νομάρχης· **2)** νεώτ. ἐκτελῶ τὰ καθήκοντα νομάρχου, ἀναπληρῶ τὸν νομάρχην.
νομάς-άδος (ὁ,ἡ) (νομός) ὁ περιφερόμενος, περιπλανώμενος κυρίως χάριν βοσκῆς· ὅθ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. νομάδες αἱ χάριν βοσκῆς περιπλανώμεναι, περιφερόμεναι φυλαί : Χοιρίλ.3, Ἡρ.1,15 ὑπὸ Σκυθέων τῶν νομάδων ἐξαναστάντες, αὐτ.4,187 οὐκέτι νομάδες εἰσὶ Λίβυες, αὐτ.7,85, Πίνδ.ἀπ.105 νομάδες Σκύθαι, Αἰσχ.Πρ.709, αὐτ.'Ικ.284 Ἰνδάς τ' ἀκούω νομάδας ἱππαβάμοσιν ⟨τοίας⟩ καμήλοις ἀστραβιζούσας, Εὐρ.Κύκλ 12 νομάδες ἀκούει δ' οὐδὲν οὐδεὶς οὐδενός (ἐπὶ τῶν Κυκλώπων), Ἐπιγρ. στρατηγὸς νομάδων, Ἀριστλ.Πολιτ.1256a,31 οἱ μὲν οὖν ἀργότατοι νομάδες εἰσίν, - οἱ νομάδες Βεδουΐνοι· **2)** ὁ περιπλανώμενος· κ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ Οἰδίποδος, ὁ ἐκτεθειμένος εἰς νομήν, εἰς τὸ ὕπαιθρον, εἰς τὸν Κιθαιρῶνα : Σοφ.ΟΤ 1350 ὃς ἀγρίας πέδας νομάδ'.. ἔλαβέ μ' ἀπό τε φόνου ἔρυτο καὶ ἔσωσεν· **3)** τὸ θηλ. ὡς ἐπίθ. περιπλανωμένη καὶ βόσκουσα, βοσκομένη : Σοφ.Τρ.271 ἵππους νομάδας ἐξιχνοσκοπῶν, Εὐρ.ἀπ.637 ὁρῶ γ' ἐπ' ἀκταῖς νομάδα κυματοφθόρον ἁλιάετον· **4)** μτφ. ἡ πόρνη ὡς περιφερομένη ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀνδρὸς εἰς ἕτερον : Φίλ.2,327· **5)** τὸ ἀρσ. ὡς ἐπίθ. ποιμενικός : Σκύμν.832 νομὰς βίος· || νομὰς τράπεζα δίαιτα νομάδων : Ἱμέρ.Λόγ.25,3· **6)** δάμαλις νομάς μόσχος σιτευτή, παχεῖα : ΠΔ Βασ. Ι,28,24 καὶ τῇ γυναικὶ ἦν δάμαλις νομὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ· || νομάδες περιστεραὶ ἄγριαι περιστεραί : Γαλ.6,435· || νομάδες ὄρνεις Ἰνδικαὶ ὄρνεις : Πτολ.Εὐεργ.2, π.'Αθήν.14,654C ἀλλὰ καὶ νομάδας ὄρνιθας ὑποβαλών, ἐποίησε πλῆθος ὥστε καὶ σιτεῖσθαι· || κ. μ. νομὰς ἡ Ἰνδικὴ ὄρνις : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.π.'Αθήν.14,663Ε καὶ νομάδα παχεῖαν ἔφε καὶ νεοσσοὺς τῶν ἤδη κοκκυζόντων, ἐὰν θέλῃς παρὰ πότον χρῆσθαι· **7)** μτφ.ποι. ἐπὶ κρηνῶν, αἱ τρέφουσαι τὰ ῥεῖθρα:Σοφ.ΟΚ 687 οὐδ' ἄυπνοι κρῆναι μινύθουσιν Κηφισοῦ νομάδες ῥεέθρων (αἱ τρέφουσαι τὰ ῥεῖθρα τοῦ Κηφισοῦ πηγαί)· **8)** ὡς ὄν. ἐθν. ὁ κάτοικος τῆς Νουμιδίας, ὁ ἐκ Νουμιδίας : Πολύβ.1,19,3 πραξάντων δὲ τὸ συνταχθὲν τῶν Νομάδων . . εὐθὺς οἱ τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς ἐξεχέοντο· || ὅθ. ὡς ἐπίθ. ὁ νουμιδικός, ὁ ἐκ Νουμιδίας : Λουκ.'Ιππ.6 ἑξῆς δὲ ὁ θερμὸς ὑποδέχεται διάδρομος Νομάδι λίθῳ διακεκολλημένος.
νοματίζω δημ. ὀνοματίζω βλ.λ.
νομάτισμα (τὸ) δημ. τὸ ὀνομάτισμα βλ.λ.· **2)** εἰδ. ἐξορκισμὸς καθ' ὃν ἀναφέρεται μόνον τὸ ὄνομα τοῦ πάσχοντος ἢ μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς Παναγίας ἢ ἁγίων.
νομάτοι (οἱ) δημ.κ. νοματαῖοι ἄτομα, πρόσωπα : εἶχα δέκα νομάτους στὸ τραπέζι μου, - μᾶς ἦρθανε σήμερα κάμποσοι νοματαῖοι.
νομεισφορά (ἡ) μσν. ἡ εἰσφορά, εἰσήγησις νόμου : Τζέτζ.Χιλ.11,129.
νόμευμα-ατος (τὸ) τὸ βόσκημα, τὸ ποίμνιον: Αἰσχ. 'Αγ.1416 μήλων φλεόντων εὐπόκοις νομεύμασιν.
νομεύς-έως (ὁ) (νέμω), ἐπ. γενικ.-ῆος, ὁ ποιμήν, ὁ βοσκός : Ἰλ.Ρ 65 ἀμφὶ δὲ τόν γε κύνες τ' ἄνδρες τε νομῆες πολλὰ μάλ' ἰύζουσιν ἀπόπροθεν, 'Οδ. Ρ 214 δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες· || ὡς γενικὸς ὅρος περιλαμβάνων τοὺς εἰδ. αἰπόλος, βουκόλος, ποιμήν, συβώτης : Πλάτ.Θεαίτ.174D τύραννόν τε γὰρ ἢ βασιλέα ἐγκωμιαζόμενον ἕνα τῶν νομέων, οἷον συβώτην ἢ ποιμένα ἢ τινα βουκόλον, αὐτ.Πολ.370D, Ξεν.'Απομ.1,2,32 εἴ τις γενόμενος βοῶν ἀγέλης νομεύς, Ἀριστλ.ΗΝικ.1161a,14 νομεὺς

προβάτων· 2) νεώτ. είδ. νομ. ὁ ἔχων τὴν νομήν, τὴν χρῆσιν καὶ κάρπωσιν, ἰδ. ἀκινήτου, ὁ νεμόμενός τι· 3) (νέμω, διανέμω) ὁ διανέμων, ὁ διαμοιράζων : Πλάτ.Νόμ.931D ἀλλ' οὐκ ἄν ποτε δίκαιος νομεῖς εἶεν ἀγαθῶν; Πλάτ.Μίν.317D τίς δὲ κρουμάτων ἐπὶ τὰ μέλη ἀγαθὸς νομεύς,Συνέσ.'Επ.170Α μόνον ὁ θεὸς ἀγαθῶν εἴη νομεύς· 4) είδ. ναυτ. κ. νεώτ. ἕκαστον τῶν κυρτῶν τμημάτων τοῦ σκελετοῦ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου, τὰ ὁποῖα κατὰ ζεύγη καὶ συμμετρικῶς διήκουσι καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς τρόπιδος, ἃ ἐγκοίλια βλ.λ., δημ. πόστες : 'Ηρ 1,194 ἐπεὰν .. νομέας ἰτέης ταμόμενοι ποιήσωνται, αὐτ.2,96 νομεῦσι δὲ οὐδὲν χρέωνται· 5) 'Ησ. «σχοῖνοι ἁρμένων».

νομευτικός-ή-όν ὁ ποιμενικός, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομέα βλ.λ.1) : Πλάτ.Πολιτ.267Β γενέσεως ἀμίκτου νομευτικὴν ἐπιστήμην προσαγορεύων, αὐτ.267D οὐκοῦν τῶν νομευτικῶν ἡμῖν πολλῶν φανεισῶν ἄρτι τεχνῶν· || τὸ θηλ. ὡς ούσ., κτ. παράλ. τοῦ τέχνη ἢ ἐπιστήμη, νομευτικὴ ἡ τέχνη τοῦ νομεύειν : Αἰλ.ΖΙ 9,54 ποιμένα μοι νόει νομευτικὸν ἀγαθόν· 2) μτγν. ὁ ἔμπειρος εἰς τὸ νομεύειν, εἰς τὸ βόσκειν : Αἰλ.ΖΙ 14,16 ἐκ τῶν λόφων τῶν ὑπεράκρων, οὓς ἐπιπλὰς οἵ τε νομευτικοὶ φιλοῦσιν ὀνομάζειν καὶ ποιητῶν παῖδες· 3) νεώτ. ὁ πρὸς νομήν, πρὸς βοσκὴν κατάλληλος : νομευτικὰ φυτά.

νομεύω κ. μσν. ἐνεργ. ἐπὶ τοῦ νομέως, ὁδηγῶ, ἄγω εἰς νομήν, βόσκω : 'Οδ.Ι 217 ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα, Πλάτ.Πολιτ.265D καὶ μὴν ὅ γε βασιλεὺς ἡμῖν αὖ καταφανὴς ὅτι κολοβὸν ἀγέλην τινὰ κεράτων νομεύει· || τὸ παθ. μτφ.: Πλάτ.295Ε ἀγέλαι, ὁπόσαι κατὰ πόλιν ἐν ἑκάσταις νομεύονται· || νομοὺς νομεύω μτ. δοτ. παρασκευάζω ἢ εὑρίσκω νομάς, βοσκοτόπια : 'Υμν.'Ερμ.492 βουσὶ νομούς, 'Εκάεργε, νομεύσομεν· 2) ἀπολ. εἰμὶ ποιμήν, νέμω, βόσκω ποίμνια : Θεόκρ.20,35 οὐκ ἔγνω δ' ὅτι Κύπρις ἐπ' ἀνέρι μήνατο βούτᾳ καὶ Φρυγίοις ἐνόμευσεν ἐν ὤρεσι· 3) μτγν. κ. μσν. μτφ. νωμῶ βλ.λ., διοικῶ, διευθύνω, κυβερνῶ : Νόνν.Δ 7,110 Ἔρως αἰῶνα νομεύων, Χρον.Μορ.2858 ὅσα χωρία.. νὰ τὰ ἔχῃ καὶ νομεύεται τῆς Βενετίας ὁ δούκας· 4) ἀναφορ. πρὸς ὄχημα, διευθύνω, ὁδηγῶ : Νόνν.Δ 37,216 καὶ τεὸν ἔνθα καὶ ἔνθα ταχυδρόμον ἅρμα νομεύων ἔσο κυβερνήτῃ πανομοίιος· || ὁμ. μτφ. : Χριστόδ.'Εκφρ.352 σοφίης δὲ θεουδέα κέντρα νομεύων οὐρανὸν ἐσκοπίαζε.

νομή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ νέμειν, τὸ νέμεσθαι, τὸ βόσκειν : Σοφ ΟΤ 761 ἀγρούς σφε πέμψαι κἀπὶ ποιμνίων νομάς, 'Αριστλ.ΖΙ 596a,14 τὴν δὲ νομὴν ποιοῦνται τὰ μὲν πρόβατα προσεδρεύοντα καὶ μονίμως (=νέμονται)· || ὡς συγκεκρ. νομαὶ βοσκημάτων ἀγέλαι βοσκημάτων : Ξεν.'Αν.3,5,2 καὶ γὰρ νομαὶ πολλαὶ βοσκημάτων διαβιβαζόμεναι εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ κατελήφθησαν· 2) ὁμ. μτφ. ἐπὶ τοῦ πυρὸς (πρβλ. δημ. βόσκει ἡ φωτιά)· ἐξάπλωσις, διάβρωσις : Πολύβ.1,48,5 τῆς τοῦ πνεύματος βίας φυσώσης, τὴν νομὴν τοῦ πυρὸς ἐνεργὸν συνέβαινε γίνεσθαι καὶ πρακτικήν, Πλούτ.'Αλέξ.35 τῶν δὲ πρώτων εὐθὺς ἀφαμένων οὐκ ἔσχεν ἡ νομὴ χρόνον αἰσθητόν· || ὁμ. ἐπὶ τραυμάτων, ἑλκῶν κτλ. : ΚΔ Τιμ.2,2,17 καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει, 'Ασκληπ.π.Γαλ.12,995, αὐτ. 411 ἵσταται ἡ νομή· || δθ. κτ. πληθ. νομαὶ διαβρωτικὰ ἕλκη : 'Ιππ.Προρρ.2,13, Γαλ.13,860, Πλούτ. 'Ηθ.165Ε νομαὶ σαρκὸς θηριώδεις· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. τόπος πρὸς βοσκήν, νομὸς βλ.λ. ἐν ὁμ. σημ. : Βατραχομ.59 ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομὴν βατράχοισι Κρονίων,'Ηρ 1,110 τὸν ἠπίστατο νομὰς τε ἐπιτηδεοτάτας νέμονται καὶ ὄρεα θηριωδέστατα, αὐτ.78,Πλάτ.Νόμ.679Α ἔπειτα οὐ περιμάχητος ἦν αὐτοῖς ἡ τροφή· νομῆς γὰρ οὐκ ἦν σπάνις, 'Αριστλ.ΖΙ 575b,4 διά τε τὸ μὴ πονεῖν καὶ διὰ τὸ νέμεσθαι ἀκέραιον νομήν, ΚΔ 'Ιω.10,9 καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὑρήσει, Μηνοῖ.1,1 'Εσπερ. καὶ νῦν τοὺς θείους λειμῶνας τῆς ἀκηράτου διερχόμενος νομῆς, ΜΜ κι ἀνέβηκα καὶ στὴ νομὴ | νὰ φάω ἥμερη βοσκή· 4) κ. νεώτ. φορβή, τροφὴ βοσκομένων ζῴων : Πλάτ.Κριτί.111C πολλὰ δ' ἦν ἄλλ' ἥμερα ὑψηλὰ δένδρα, νομὴν δὲ βοσκήμασιν ἀμήχανον ἔφερε, 'Αριστλ.ΖΙ 626b,20 νομὴ δὲ τῶν μελιττῶν τὸ θύμον, - χλωρὰ νομὴ διὰ τὰ ζῷα τοῦ συντάγματος· || ὁμ. κ. μτφ. : Πλάτ.Τίμ.80Ε ὃ καλοῦμεν αἷμα, νομὴν σαρκὸς καὶ ξύμπαντος τοῦ σώματος, αὐτ.Φαῖδρ.248Β ἡ προσήκουσα ψυχῆς τῷ ἀρίστῳ νομὴ ἐκ τοῦ ἐκεῖ λειμῶνος τυγχάνει οὖσα· 5) διανομή, διαίρεσις, κατανομή : 'Ηρ.2,52 θεοὺς προσουνόμασαν .. ὅτι κόσμῳ θέντες τὰ πάντα πρήγματα καὶ πάσας νομὰς εἶχον, Πλάτ.Πρωτ.321C λοιπὸν δὴ ἀκόσμητον ἔτι αὐτῷ ἦν τὸ ἀνθρώπων γένος .. ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεὺς ἐπισκεψόμενος τὴν νομήν· || ὁμ. διανομή, μοίρασμα χρημάτων : Αἰσχίν.2,76 διεφθαρκὼς νομῇ χρημάτων τὸν δῆμον (διὰ διανομῆς χρημάτων), 'Ηρωδιαν.3,8,9 νομὰς χρημάτων μεγαλοφρόνως αὐτοῖς ἐπαγγείλας, Συνέσ.'Επ.18· || ἐπὶ κοινῆς περιουσίας οἷον ἐκ κληρονομίας ἢ κοινοκτημοσύνης, ἡ διαίρεσις περιουσίας εἰς μερίδια μεταξὺ τῶν ἐχόντων κυριότητα ἐπ' αὐτῆς, τὸ μοίρασμα, ἡ μοιρασιά : 'Αριστλ.Πολ.1303b,34 δύω ἀδελφῶν περὶ τῆς τῶν πατρῴων νομῆς διενεχθέντων· || δθ. ἐν ἀπολ. ἐκφ. νομὴ ἡ κληρονομία : Δημ.948 δεύτερον δὲ τὸ τοῦτον ἐν τῇ νομῇ μηδὲν ἐγκαλοῦντα φαίνεσθαι· 6) μτγν. ἰατρ. ἡ προσήκουσα διευθέτησις, κατανομὴ ἐπιδέσμου : 'Ηλιόδ.Χειρ.π.'Ορειβ.48,25,1 ἡ νομὴ τῆς ἐπιδέσεως γίνεται τῆς μὲν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, Γαλ.18(2),741· 7) μσν. ἐπὶ ποταμοῦ, μερὶς τοῦ ὕδατος, τὸ ρεῦμα· 'Ησ.«μερὶς ὕδατος» : Βι.'Αλεξ. 3089 ὅταν δὲ πάλιν ὁ ῥηθεὶς Νεῖλος ἐπαναστρέφῃ, | καὶ πρὸς ἰδίαν τὴν νομὴν καὶ τάφρον συνεισέλθῃ· 8) μτγν. κ. νεώτ. είδ. νομ. ἐξουσία, κατοχὴ καὶ χρῆσις, κάρπωσις ἐνσωμάτου πράγματος (possessio) : Πάπ. μακρᾶς νομῆς παραγραφή,αὐτ. νομὴ ἄδικος, αὐτ. κάμοῦ τὴν νομὴν καὶ δεσποτίαν ἔχοντος τῶν ἀρουρῶν, - ἡ νομὴ δὲν ἀποδεικνύει τὴν κυριότητα, - ἀπεβλήθη τῆς νομῆς δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως.

νομήματα 'Ησ. «νομήματα· δικαιώματα».

νόμια 'Επιγρ. νόμιμα· 'Ησ. «νόμιον· δίκαιον».

νομία (ἡ) πάπ. νομιμότης, ἀντίθ. ἀνομία.

νομίατρος (ὁ) νεώτ. ἰατρὸς ἀσκῶν ὡς ὑπάλληλος τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς ὑγιεινῆς νομοῦ τινος.

νομίζω (νόμος) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. νομιῶ, ἰων. α' πλ. πρόσ. νομιοῦμεν, μτγν., μσν. κ. νεώτ. νομίσω, ἀόρ. ἐνόμισα, ποι. νόμισα, παρακ. νενόμικα, παθ. μέλλ. νομισθήσομαι, μέσ. μέλλ. ἐν παθ. σημ. νομιοῦμαι, ἀόρ. ἐνομίσθην, παρακ. νενόμισμαι, γ' πληθ. πρόσ. νενομίδαται, ἀπαρφ. δωρ. νενομίχθαι, ὑπερσ. γ' πληθ. προσ. ἐνενόμιστο, παραδέχομαι, ἀναγνωρίζω τι ὡς νόμον, νόμιμον, ἔθιμον, ἀκολουθῶ, τηρῶ συνήθειάν τινα ἔχουσαν τὴν δύναμιν τοῦ νόμου, τοῦ ἔθους : 'Ηρ. 1,173 ἓν δὲ τόδε ἴδιον νενομίκασι καὶ οὐδαμοῖσι ἄλλοισι συμφέρονται ἀνθρώπων· || δθ. ποιοῦμαι χρῆσιν, ἔχω εἰς κοινὴν χρῆσιν, συνηθίζω, ἔχω ὡς ἔθιμον, ὡς συνήθειαν : 'Ηρ.5,97 ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι, εὐπετέες τε χειρωθῆναι εἴησαν, αὐτ.2,63 τὴν δὲ πανήγυριν ταύτην ἐκ τοῦδε νομίσαι φασὶ οἱ ἐπιχώριοι, Πίνδ.Ι 2,30 ἱπποτροφίας τε νομίζων ἐν Πανελλάνων

νόμῳ, Αἰσχ.Χο.1003 **ἀργυροστερῆ βίον νομίζων**, Γοργ.άπ.6D **νομίζων θειότατον νόμον**, Ἐπιγρ. **δραχμάς, ἃν Τροζάνιοι νομίζοντι**· || τὸ παθ. εἶμαι ἐν χρήσει, εἶμαι συνήθης: Ἀλκ.Συμπλ.24 **οὕτω τοῦτο νομίσδεται**, Αἰσχ.Εὐμ.423 **ὅπου τὸ χαίρειν μηδαμοῦ νομίζεται**, Ἀριστφ.Νεφ.962 **σωφροσύνη νενόμιστο** (ἦτο συνήθης, ἦτο τοῦ συρμοῦ)· || ὁμ. συχν. ἀπρόσ.: Ξενοφ.2,13 **εἰκῇ νομίζεται**, Αἰσχ.Εὐμ.32 **ὡς νομίζεται** (ὅπως συνηθίζεται, ὅπως εἶναι ἡ συνήθεια), αὐτ.Ἀγ.1046 **οἷά περ νομίζεται**, Σοφ.Ἠλ.327 **οἷα τοῖς κάτω νομίζεται**, αὐτ.ΟΚ 1603 **ᾗ νομίζεται**, Εὐρ.Ἀλκ.99· || συνήθ. ἡ μτχ. ὁ εἰωθώς, ὁ συνήθης, ὁ τῆς συνηθείας, ὁ ἐθιζόμενος: Ἡράκλειτ.14 **τὰ νομιζόμενα μυστήρια**, Θουκ.1,25 **οὔτε γὰρ ἐν πανηγύρεσι ταῖς κοιναῖς διδόντες γέρα τὰ νομιζόμενα**, αὐτ.6,32, Ἀντιφ.5,82 **τὰ ἱερὰ τὰ νομιζόμενα**, Ἐπιγρ **εἰς τὸν νομιζόμενον χρόνον**· || ἡ μτχ. κτ. πληθ. **τὰ νομιζόμενα** τὰ ἔθιμα, αἱ συνήθειαι: Ἡρ.1,35 **ἐπεὶ τε δὲ τὰ νομιζόμενα ἐποίησε ὁ Κροῖσος**, ἐπυνθάνετο, αὐτ. 5,42, Ἐπιγρ. **συντελέσαι τὰ νομιζόμενα τοῖς θεοῖς**, Ξεν.ΚΠ 4,5,14 **τὰ τοῖς θεοῖς νομιζόμενα**· || εἰδ.ἐπὶ τῶν ἐπικηδείων τελετῶν, τῶν νεκρικῶν ἐθίμων: Αἰσχίν.1,13 **καὶ τἆλλα ποιείτω τὰ νομιζόμενα**, Ἰσοκρ. 19,33 **οὔτ' ἀποθανὼν τῶν νομιζομένων ἠξιώθη**, Δημ.308 **ἐπειδὴ τὰ νομιζόμενα αὐτῷ φέροιτο**· || ὁμ. τὸ οὐδ. τῆς μτχ. τοῦ ἀορ. **τὸ νομισθὲν** τὸ ἔθιμον, τὸ σύνηθες: Σοφ.άπ.86 **τὸ τοι νομισθὲν τῆς ἀληθείας κρατεῖ**, Εὐρ.Βάκχ.71 **τὰ νομισθέντα γὰρ ἀεὶ Διόνυσον [ὑμνήσω]**· || πάπ. μσν. κ. νεώτ. ὁμ. ἡ μτχ. τοῦ παρακ. **νενομισμένος-η-ον** ὁ καθιερωμένος διὰ νόμου ἢ ἐθίμου, ὁ συνήθης, ὁ κατ' ἔθιμον ἢ νόμον γινόμενος: Πάπ. **τὰ νενομισμένα τοῖς κατοιχομένοις**, - **δοὺς τὰς νενομισμένας ἐξετάσεις ἔλαβε τὸ πτυχίον του**, - **μετὰ τὴν καταβολὴν τῶν νενομισμένων τελῶν τοῦ ἐπετράπη ἡ ἀναχώρησις**· || φρ.**νομίζειν γλῶσσαν** - **φωνὴν** ἔχειν ἐν κοινῇ χρήσει γλῶσσαν, χρῆσθαι γλώσσῃ: Ἡρ.1,142 **γλῶσσαν δὲ οὐ τὴν αὐτὴν οὗτοι νενομίκασι**, αὐτ.2,42 **ἐόντες Αἰγυπτίων τε καὶ Αἰθιόπων ἄποικοι καὶ φωνὴν μεταξὺ ἀμφοτέρων νομίζοντες**· || ὁμ. **νομίζω ἐκκλησίαν** ποιοῦμαι χρῆσιν ἐκκλησίας, κοινῆς τοῦ λαοῦ συνελεύσεως: Ἀριστλ.Πολιτ.1275b,7 **ἐν ἐνίαις γὰρ οὐκ ἔστι δῆμος, οὐδ' ἐκκλησίαν νομίζουσιν ἀλλὰ συγκλήτους**· || δθ. μτ. δοτ. ἔχω συνήθειάν τινα, συνηθίζω τι: Ἡρ.4,117 **φωνῇ δὲ οἱ Σαυρομάται νομίζουσι Σκυθικῇ**, αὐτ.63 **ὑσὶ δὲ οὗτοι οὐδὲν νομίζουσι οὐδὲ τρέφειν . . θέλουσι**, Θουκ.2,38 **ἀγῶσι μέν γε καὶ θυσίαις διετησίοις νομίζοντες**, αὐτ.1,77 **οὔτε τούτοις χρῆται, οὔθ' οἷς ἡ ἄλλη Ἑλλὰς νομίζει**· || εἰδ. ἐπὶ νομισμάτων, ἔχω ἐν χρήσει, μεταχειρίζομαι ὡς σύνηθες νόμισμα ἐν τῇ ἀγορᾷ: Πλάτ.Κωμ.96 **ἐν Βυζαντίοις, ὅπου σιδαρέοισι νομίσμασιν νομίζουσι**, Πλάτ.Ἐρυξ.400B **ἐν Λακεδαίμονι σιδηρῷ σταθμῷ νομίζουσι**· || δθ. κ. παθ. **ἀργύριον νενομισμένον ἐς Τιβέριον** (φέρον τὴν κεφαλὴν τοῦ Τιβερίου)· || γεν. μτ. απαρφ. ἔχω τὴν συνήθειαν τοῦ ποιεῖν τι, συνηθίζω νὰ κάμνω τι: Ἡρ.1,131 **οἱ δὲ νομίζουσι Διὶ μὲν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν ὀρέων ἀναβαίνοντες θυσίας ἔρδειν**, αὐτ.133 αὐτ.202, αὐτ.3,15 **ὅτι τοῦτο οὕτω νενομίκασι ποιέειν**· παθ. συνηθίζομαι: Ἡρ. 6,138 **νενόμισται ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα τὰ σχέτλια ἔργα πάντα Λήμνια καλέεσθαι**, Ἀριστφ.Νεφ.498 **γυμνοὺς εἰσιέναι νομίζεται** (εἶναι συνηθισμένο, συνηθίζεται νά), Θουκ.2,15 **καὶ εἰς ἄλλα τῶν ἱερῶν νομίζεται τῷ ὕδατι χρῆσθαι**· **2**) παραλαμβάνω παρ' ἄλλων, παραδέχομαι, υἱοθετῶ συνήθειαν: Ἡρ 2,51 **ταῦτα μὲν νυν καὶ ἄλλα πρὸς τούτοισι, τὰ ἐγὼ φράσω, Ἕλληνες ἀπ' Αἰγυπτίων νενομίκασι**, αὐτ.4,27 **παρὰ δὲ Σκυθέων ἡμεῖς οἱ ἄλλοι νενομίκαμεν**· **3**) εἰδ. ἐπὶ νομοθέτου, θεσπίζω: Ξεν.ΚΠ 8,5,3 **εὐθὺς δὲ τοῦτο ἐνόμιζε Κῦρος**· || ὁμ. μτ. αἰτ.: Ξεν.Λακ.1,7· κ. παθ.: Δίων Κ 37,20, αὐτ.78,22 **τὰ νομισθέντα ὑπὸ Μάρκου**, Πρόδρ.105 **οὕτω νομισθὲν καὶ θεοῖς καὶ τῷ πατρί**· **4**) κ. μσν. κ. νεώτ. θεωρῶ, ὑπολαμβάνω: Ἡρ.2,1 **Ἴωνας μὲν καὶ Αἰολέας ὡς δούλους πατρωίους ἐόντας ἐνόμιζε**, Πλάτ.Νόμ. 879C **τὸν προέχοντα ἔτεσι νόμιζε ὡς πατέρα**, Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.297 **τινὲς τὸ ἀνασχήσομαι ὡς ἔκφυλον νομίζουσιν**· || ὁμ. τὸ ὡς συχνάκις παραλείπεται: Αἰσχ.Πέρσ.169 **ὄμμα γὰρ δόμων νομίζω δεσπότου παρουσίαν**, Σοφ.ΟΤ 610 **οὔτε τοὺς κακοὺς μάτην χρηστοὺς νομίζειν οὔτε τοὺς χρηστοὺς κακούς**, αὐτ.Ἀντ.183, αὐτ.Ἠλ.1317, Ἐπιγρ. **τοὺς αὐτοὺς φίλους νομιῶ καὶ ἐχθρούς**, Ἀριστφ. Νεφ.143 **νομίσαι χρὴ ταῦτα μυστήρια**, - **τὸν ἐνόμιζε πλούσιον, ἀλλὰ γελάστηκε**, - **σὲ νόμιζα τίμιον**· || δημ. **νομίζω γιά**: **μὲ νόμισε γιὰ φίλο**, - **τὸ νόμιζα γιὰ καλό**· || τὸ παθ. θεωροῦμαι, ὑπολαμβάνομαι: Παρμ.6,8 **οἷς τὸ πέλειν τε καὶ οὐκ εἶναι ταὐτὸν νενόμισται**, Ἡρ.2,51 **ὅθεν περ καὶ Ἕλληνες ἤρξαντο νομισθῆναι**, Δημ. 40,47 **οἱ νομιζόμενοι μὲν υἱεῖς, μὴ ὄντες δέ**, Ἀριστλ.Πολιτ.1293b,22 **ἡ νομιζομένη πολιτεία**· || ὁμ. τὸ παθ. μτ. γενικ. κτητικῆς: Σοφ.ΟΚ 38 **τοῦ θεῶν νομίζεται;**, αὐτ.Ἀντ.738 **οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται**· || **νομίζειν τινὰ θεόν** θεωρῶ, πιστεύω τινὰ ὡς θεόν: Πλάτ.Συμπ.202D **ὁρᾷς οὖν, ἔφη, ὅτι καὶ σὺ Ἔρωτα οὐ θεὸν νομίζεις**, Ξεν. Συμπ.8,35 **θεὰν γὰρ οὐ τὴν Ἀναίδειαν ἀλλὰ τὴν Αἰδῶ νομίζουσιν**· || δθ. ἀναφ. πρὸς θεούς, πιστεύω τινὰ ὡς θεόν, εἴς τινα θεόν: Ἡρ.4,59 **Ἀφροδίτην καὶ Ἡρακλέα καὶ Ἄρεα. τούτους μὲν πάντες Σκύθαι νενομίκασι**, Ξεν.Ἀπομν.1,1,1 **ἀδικεῖ Σωκράτης οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσφέρων**, ὁμ. Πλάτ.Ἀπολ.24B, αὐτ.Εὐθύφρ.3B **ὡς καινοὺς ποιοῦντα θεούς, τοὺς δ' ἀρχαίους οὐ νομίζοντα**· || κ. γεν. **νομίζειν θεοὺς εἶναι** πιστεύειν εἰς τὴν ὕπαρξιν θεῶν: Πλάτ.Ἀπολ.26C **πότερον λέγεις διδάσκων με νομίζειν εἶναί τινας θεούς, καὶ αὐτὸς ἄρα νομίζω εἶναι θεούς**, αὐτ.Νόμ.886A· || ὁμ. κ. ἄνευ τοῦ εἶναι νομίζειν θεοὺς πιστεύειν εἰς τὴν ὕπαρξιν θεῶν: Πλάτ.Μενξ.237D **ἐξελέξατο δὲ . . καὶ ἐγέννησεν ἄνθρωπον, ὃ θεοὺς μόνον νομίζει**· || κ. ἐν ἀρνητ. ἐκφορᾷ: Αἰσχ.Πέρσ.497, Πλάτ.Νόμ.885C **τὸ παράπαν θεοὺς οὐδαμῶς νομίζω**, αὐτ.Ἀπολ.18C **οἱ γὰρ ἀκούοντες ἡγοῦνται τοὺς ταῦτα ζητοῦντας οὐδὲ θεοὺς νομίζειν**· || ἐκτιμῶ, ἔχω εἰς ἐκτίμησιν, ἔχω ἐν τιμῇ: Πίνδ.Ι 5(4),2, Λυσ.12,9 **ἠπιστάμην μὲν οὖν ὅτι οὔτε θεοὺς οὔτ' ἀνθρώπους νομίζει**· **5**) κ. νεώτ. μτ. αἰτ. πράγμ. θεωρῶ, πιστεύω, φρονῶ τι περί τινος: Πλάτ.Φαῖδρ.258C, αὐτ.Μίν.320Ρ **ἐποίει ἄλλα παρ' ἃ ἐνόμισεν**, - **τί νομίζεις περὶ τῆς καταστάσεως**, - **ταῦτα περὶ αὐτοῦ νομίζω**· || φρ. **ἀκοῇ νομίζειν** σχηματίζειν ἐξ ἀκοῆς ἀντίληψιν, ἀντίθ. πείρᾳ αἰσθάνεσθαι: Θουκ.4,81 **τῶν μὲν πείρᾳ αἰσθομένων, τῶν δὲ ἀκοῇ νομισάντων**· || ὁμ. μτ. αἰτ. πράγμ. κ. ἀπαρφ. φρονῶ, ἔχω τὴν ἀντίληψιν, τὴν ἰδέαν ὅτι: Ἡρ.3,16 **θεὸν νομίζουσιν εἶναι τὸ πῦρ**, Σοφ.ΟΚ 800 **πότερα νομίζεις δυστυχεῖν ἐμέ**, αὐτ. ΟΤ 549· || κ. νεώτ. κ. δημ. μτ. εἰδ. προτ. μτ. τοῦ ὡς, μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὅτι, δημ. κ. πώς: Θουκ. 3,88 **νομίζουσι δὲ οἱ ἐκείνῃ ἄνθρωποι ἐν τῇ Ἱερᾷ ὡς ὁ Ἥφαιστος χαλκεύει**, ΚΔ Ματθ.5,17 **μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας**, - **ἐνόμιζον ὅτι ὑπάρχει χρυσὸς πολὺς εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς**, - **νόμιζα πὼς ἔφυγε γιὰ τὸ ἐξωτερικό**· || μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ νομίζω ὡς παρεμβαλλόμενον: Μαλάλ.I 110,1 **ἀρκεῖ δέ**

μοι, **νομίζω, καὶ τοῦτο πρὸς δόξαν, - ἀρκοῦν, νομίζω, τὰ ὅσα ἐλέχθησαν, - δὲν εἶναι ἀνάγκη, νομίζω, περιστροφῶν**· **6)** μτ. ἀπαρφ. μέλλ. φρονῶ, θεωρῶ, ἐλπίζω, ἔχω τὴν ἀντίληψιν καὶ ἀναμένω, προσδοκῶ, δοκῶ βλ.λ. : Σοφ.ΟΤ 551 **αἴ τοι νομίζεις ἄνδρα συγγενῆ κακῶς δρῶν οὐχ ὑφέξειν τὴν δίκην, οὐκ εὖ φρονεῖς, - νομίζει πὼς θὰ παντρευτῇ**· || ὀμ. μτ. ἀπαρφ. ἀορ. : Σοφ.Αἶ. 1081 **ταύτην νόμιζε τὴν πόλιν χρόνῳ ποτὲ ἐξ οὐρίων δραμοῦσαν εἰς βυθὸν πεσεῖν**, Θουκ.2,3 **ἐνόμισαν ἐπιθέμενοι ῥᾳδίως κρατῆσαι** (δ.γρ. κρατήσειν), Λυσ.13,6 **νομίζοντες κάλλιστον καιρὸν εἰληφέναι καὶ μάλιστα ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὰ πράγματα, ὡς αὐτοὶ ἠβούλοντο, καταστήσασθαι**, Αἰν.Τακτ.2,3 **νομίζοντες ἥκιστα σφᾶς ταύτην αὐτοὺς ὑποτοπῆσαι τραπέσθαι**· **7)** μτ. κατηγορ. μτχ. θεωρῶ, ὑπολαμβάνω, ἔχω τὴν ἀντίληψιν ὅτι : Θουκ.7,68 **νομίσω ἅμα μὲν . . ἅμα δὲ ἐχθροὺς ἀμύνασθαι ἐκγενησόμενον ἡμῖν**, Ξεν.᾿Αν.6,6,24 **νόμιζε . . ἄνδρα ἀγαθὸν ἀποκτείνων**, Πλάτ.Πολ. 450Α **νόμιζε ταῦτα δεδογμένα**, Δημ.180· **8)** ἀπολ. συνήθ. κτ. μτχ. τροπικήν, μετὰ πλήρους πεποιθήσεως : Πλάτ.Φαῖδρ.257D **νομίζοντα λέγειν** (λέγειν μετὰ πλήρους πεποιθήσεως)· **9)** συχνάζω, φοιτῶ, θαμίζω : Αἰσχ.Χο.801 **οἳ τ᾿ ἔσω δωμάτων πλουτογαθῆ μυχὸν νομίζετε**.

νομικάριος (ὁ) πάπ. νομικὸς βλ.λ.5).

νομικεῖος (ὁ) πάπ. νομικάριος βλ.λ.

νομικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νόμον : Πλάτ.Νόμ.625Α **ἤθεσι τέθραφθε νομικοῖς σύ τε καὶ ὅδε, - νομικὸν σύγγραμμα, - νομικὴ συμβουλή, - νομικὸς σύμβουλος**· || **νομικὰ αἴτια** τίτλος ἔργου τοῦ Δημοκρίτου· **2)** ὁ κατὰ νόμον ὑπάρχων, ὁ συμβατικός, ἀντιθ. φυσικὸς ἢ ἠθικός : ᾿Αριστλ.ΗΝικ. 1134b,20 **νομικὸν δίκαιον** (ἀντιθ. φυσικὸν δίκαιον), αὐτ.1162b,23 **ἔοικε τῆς κατὰ τὸ χρήσιμον φιλίας ἡ μὲν ἠθική, ἡ δὲ νομικὴ εἶναι, - νομικαὶ σχέσεις**· || νεώτ. εἰδ. **νομικὸν πρόσωπον**· || ὀμ. ἐπὶ δικῶν, ἀγώνων κττ., δικανικός, ἀντιθ. ἠθικός, λογικὸς κττ. : ΚΔ Τίτ.3,9 **μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο**, Φιλόστρ.Σοφ.1,22,1 **ἀγῶνες νομικοί** (ἀντιθ. λογικοί, ἠθικοί)· **3)** ὁ ἀναφερόμενος εἰς ζητήματα νόμων : ῾Ερμογ.Στάσ.2 **νομικὴ στάσις**, αὐτ.3 **νομικὸν ζήτημα**, αὐτ.Μεθ.2 **νομικὰ ὀνόματα** (ὅροι νομικοί)· **4)** κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ νομικός ὁ νομομαθής, ὁ ἐπιστήμων τῶν νόμων· ῎Αλεξ.39 π. Φώτ. «νομικὸν τὸν ἐπιστήμονα νόμων· ῎Αλεξις Γαλατείᾳ» : Πλάτ.Μίν.317Ε· || νεώτ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἑρμηνείαν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, νομομαθής· || πάπ. ὀμ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. νομικὸς σύμβουλος ἄρχοντός τινος : **νομικὸς ἄριστος**· || μτγν. δικηγόρος, ἐξηγητὴς τῶν νόμων : Πλούτ.Κικ.26, Στράβ.12,539 **ἐξηγητὴς τῶν νόμων, καθάπερ οἱ παρὰ ῾Ρωμαίοις νομικοί**, ᾿Αρρ.᾿Επικτ.2,13 **οὐδὲ νομικόν τινα παρέλαβε πώποτε τὸν ἐροῦντα αὐτῷ καὶ ἐξηγησόμενον τὰ νόμιμα**· **5)** εἰδ. κ. μσν. νομομαθὴς ἀξιωματοῦχος ἐκτελῶν συμβολαιογραφικὰς πράξεις, συμβολαιογράφος, νοτάριος· Σουΐδ. «ταβελλίων, ὁ τὰ τῆς πόλεως συγγράφων συμβόλαια, ὁ παρὰ τοῖς πολλοῖς νομικὸς λεγόμενος» : ᾿Ιουστιν.Νεαρ.120 **νομικὸς ὑπουργῶν τοῖς . .**· **6)** μσν. εἰδ. ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα : Μοσχ.1, Λειμων.193 **ἤγαγε τὸν νομικὸν τῆς ἁγιωτάτης ἐκκλησίας**· **7)** ὀμ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ νομικὴ κτ. παράλ. τοῦ οὐσ. ἐπιστήμη, ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη μὲ τὴν μελέτην τῶν νόμων καὶ τοῦ δικαίου καθόλου : **φοιτητὴς τῆς νομικῆς, - ἀμφισβήτησις ὑπάρχει, ἂν ἡ νομικὴ εἶναι ἐπιστήμη ἢ ὄχι**· || ὀμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νομικά** ἡ νομικὴ ἐπιστήμη, καθόλου τὰ εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰς ἑρμηνείας αὐτῶν ἀναφερόμενα : Φιλόδ.Ρητ.1,37, Πλούτ.Κικ.26 **δοκεῖς περὶ τῶν νομικῶν ἐρωτᾶσθαι, - ἐσπούδασα νομικά, - φοιτητὴς τῆς νομικῆς**· **8)** μτγν. κ. μσν. εἰδ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ᾿Ιουδαϊκὸν Νόμον : Πρόδρ.π.Στεφ. **ὁ τῶν νομικῶν ἐντολῶν φύλαξ**· || ὀθ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **νομικός** ὁ ἐξηγητὴς τοῦ νόμου : ΚΔ Ματθ.22,35 **καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν, νομικός, πειράζων αὐτόν**.

νομικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. **-ά** κατὰ τοὺς νόμους, κατὰ τὸν τρόπον τῶν νόμων : ᾿Αριστλ.Πολιτ. 1341b,31 **νῦν δὲ νομικῶς διέλωμεν**· **2)** κατὰ τοὺς νόμους τοῦ κράτους, δικαστικῶς : Πλούτ. ᾿Ηθ.533D **ἵνα φιλικῶς ἀπολάβω καὶ μὴ νομικῶς ἀπαιτήσω**, Ψελλ.Σύν.Νόμ.386 **φυλλαττομένων νομικῶς νομίμοις διαδόχοις**· **3)** νεώτ. ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως, ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ γραπτοῦ νόμου : **νομικῶς ἔχει δίκαιον, ἠθικῶς ὅμως ὄχι, - ἂν ἐξετάσουμε νομικὰ τὸ ζήτημα, ἔχει ἄδικο**.

νομιμάριος (ὁ) μσν. δικαστής, νομικὸς βλ.λ.4) : Δούκ.13 **ἕνα τῶν αὐτοῦ κριτῶν καὶ νομιμαρίων, ὃν αὐτοὶ καλοῦσι καδῖν**.

νομιμοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ νομιμοποιεῖν βλ.λ., ἡ διὰ τῶν νομίμων τύπων κατοχύρωσις πράξεώς τινος, συνήθ. παρανόμου : **ἡ νομιμοποίησις τῶν σχέσεών των ἐγένετο διὰ τοῦ γάμου, - ἐνεργητικὴ - παθητικὴ νομιμοποίησις** (δρ. δικον. ἐπὶ ἐνάγοντος κ. ἐναγομένου).

νομιμοποίητος-ον νεώτ. εἰδ. ἐπὶ ἐξωγάμων τέκνων, ὁ ἐκ τῶν ὑστέρων νομιμοποιηθείς, ἀναγνωρισθεὶς ὑπὸ τῶν γεννητόρων αὐτοῦ ὡς γνήσιος.

νομιμοποιῶ-έω νεώτ. καθιστῶ τι νόμιμον, περιβάλλω ἐκ τῶν ὑστέρων διὰ τῶν νομίμων τύπων παράνομον ἢ ἀνώμαλόν τινα πρᾶξιν : **ἐνομιμοποίησε διὰ τοῦ γάμου τὰς μετὰ τῆς φίλης του σχέσεις, - νομιμοποίησις τέκνου** (δικαστ. ὑπό τινος ἀναγνώρισις νόθου τέκνου του), **- μετὰ τὴν ἐπανάστασιν ὡρισμέναι πράξεις ταύτης παρέστη ἀνάγκη νὰ νομιμοποιηθῶσιν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως**.

νόμιμος-η-ον κ. **-ος-ον** κ. μσν. κ. νεώτ. σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον, τὴν συνήθειαν ἢ τὸ ἔθιμον : Νόμ.π.᾿Ανδ.1,98 **νόμιμος ὅρκος**, Γοργ.ἀπ.6D **νόμιμοι ἔρωτες**, Δημόκρ.174 **ἔργα δίκαια καὶ νόμιμα, - νόμιμος συμβίωσις, - νόμιμος γάμος**· || **νόμιμοι παῖδες** τὰ ἐκ νομίμου γάμου γεννώμενα τέκνα : Εὐρ.Φοίν.815 **οὐ γὰρ ὃ μὴ καλὸν οὔποτ᾿ ἔφυ καλὸν οὐδ᾿ οἱ μὴ νόμιμοι ποτε παῖδες ματρὶ λόχευμα, - νόμιμα τέκνα**· || νεώτ. **νόμιμος κληρονόμος** ὁ ἐκ τοῦ νόμου ὁριζόμενος τὸ δικαίωμα τῆς κληρονομίας· || νεώτ. **νόμιμος ἡλικία** ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένη ἡλικία, καθ᾿ ἣν ὁ πολίτης ἀποκτᾷ ὡρισμένα δικαιώματα· **2)** ὀθ. συνήθης : ῾Ιππ.᾿Αρθρ.14 **ἡ ἐπίδεσις ἡ νόμιμος**, Εὐρ.Φοίν.345 **ἐγὼ δ᾿ οὔτε σοὶ πυρὸς ἀνῆψα φῶς νόμιμον ἐν γάμοις**, Πλάτ.Νόμ.954Α **οἱ νόμιμοι θεοί**, Ξεν.ΚΠ 8,8,8 αὐτ.᾿Απομν.1,2,49 **ὡς τὸν ἀμαθέστερον ὑπὸ τοῦ σοφωτέρου νόμιμον εἴη δεδέσθαι**· **3)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **νόμιμα** τὰ ἔθιμα, αἱ συνήθειαι : ῾Ηρ.2,79 **τοῖσι ἄλλα τε ἐπάξιά ἐστι νόμιμα καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἕν ἐστι**, Πινδ.ἀπ.215 **ἄλλα ἄλλοισιν νόμιμα, σφετέραν δ᾿ αἰνεῖ δίκαν ἕκαστος**, Αἰσχ.᾿Επτ.334 **ὠμοδρόπων νομίμων προπάροιθεν**, Θουκ.6,4 **νόμιμα δὲ Δωρικὰ ἐτέθη αὐτοῖς**, αὐτ.3,59 **τὰ κοινὰ τῶν ῾Ελλήνων νόμιμα**· || ὀμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. οἱ νόμοι : Σοφ. ᾿Αντ.455 **ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν νόμιμα δύνασθαι θνητὸν οὐδ᾿ ὑπερδραμεῖν**, Εὐρ.᾿Ικ.19 **νόμιμ᾿ ἀτίζοντες θεῶν**, Πλάτ.Φαῖδρ.265Α **τὰ εἰωθότα νόμιμα**, Ξεν.᾿Απομν.4,6,4 **ὁ ἄρα τὰ περὶ τοὺς θεοὺς νόμιμα εἰδὼς νομίμως ἂν τοὺς θεοὺς τιμῴη**· || εἰδ. φρ. **νόμιμα θεοῦ** ὁ δεκάλογος : ᾿Επιγρ.· || **νόμιμα βαρβαρικά** τίτλος ἔργου τοῦ

'Αριστλ.· || φρ. **ἄνευ νομίμων** ἀνόμως, ἀδίκως· || σπσν. ἐν τῷ ἐν. **τὸ νόμιμον** : 'Εμπ.135,1 **τὸ πάντων νόμιμον**· || εἰδ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ ὡς οὐσ. εἰδ. αἱ ἐπικήδειοι τελεταί, αἱ συνήθεις εἰς τὴν κηδείαν τελεταί : Δείν.2,8, Θουκ.3,58 **καὶ ταφέντας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐτιμῶμεν κατά ἔτος ἕκαστον δημοσίᾳ ἐσθήμασί τε καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις**· **4**) μτγν. κ. νεώτ. ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **νόμιμα** τὰ ὑπὸ τῶν νόμων ὁριζόμενα : Πάπ. **νόμιμα καὶ φιλάνθρωπα**· || εἰδ αἱ ὑπὸ τῶν νόμων ἐπιβαλλόμεναι διατάξεις : Πάπ. **τοῖς νομίμοις χρῆσθαι,** αὐτ. **ἄνευ νομίμων ἀπωθεῖσθαι, - μετὰ τὴν διενέργειαν τῶν νομίμων, - ἐντέλλομαι ὑμῖν τὰ νόμιμα**· || νεώτ. **τὰ διεθνῆ νόμιμα** αἱ ὑπὸ τοῦ διεθνοῦς δικαίου ἐπιβαλλόμεναι διατάξεις καὶ διατυπώσεις· **5**) ἐπὶ προσ., ὁ τηρῶν τὸν νόμον : Χοιρίλ.3, 'Αντιφ.2,2,12, 'Αρχύτ.π. Σταβ.'Ανθολ.4,5,61, Πλάτ.Γοργ.504D **νόμιμος καὶ κόσμιος,** 'Ισοκρ.2,22 ἀσφαλῆ **τὴν πόλιν πάρεχε καὶ πρὸς τὰ συμβόλαια νόμιμον.**

νομιμότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ τήρησις τοῦ νόμου, ἡ νομιμοφροσύνη : 'Ιάμβλ.Πυθ.16,69, αὐτ. 33,229· **2**) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ νομίμου, τὸ εἶναί τινα σύμφωνον πρὸς τοὺς νόμους : **ἠμφεσβήτησε τὴν νομιμότητα τοῦ συμβολαίου, - ἡ νομιμότης τῶν ἀποφάσεων τοῦ προέδρου.**

νομιμοφροσύνη (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς τοὺς νόμους ὑπακοή, τὸ συμφώνως τοῖς κειμένοις νόμοις φρονεῖν, ἡ νομιμότης βλ.λ.|| : **οὐδέποτε παρέβη τὸν νόμον διεπόμενος πάντοτε ὑπὸ πνεύματος νομιμοφροσύνης, - ἡ νομιμοφροσύνη τῶν πολιτῶν.**

νομιμόφρων-ονος-ον ὁ συμμορφούμενος πρὸς τοὺς νόμους, ὁ τηρῶν τοὺς νόμους καὶ ἀγαπῶν τὴν νομιμότητα : **ὑπῆρξε δίκαιος καὶ νομιμόφρων ἀπέχων ἀπὸ πάσης παραβάσεως τοῦ νόμου.**

νομίμως ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. -α συμφώνως πρὸς τὸν νόμον ἢ τὰ νόμιμα : Πλάτ.Συμπ.182Α **ἐπεὶ οὐ δήπου κοσμίως γε καὶ νομίμως ὁτιοῦν πραττόμενον φόγον ἂν δικαίως φέροι,** ΚΔΤίτ.1,1,5 **οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται,-ἐνήργησα ν-**· || ὁμ. τὸ συγκρ. **νομιμώτερον** : Ξεν.'Απομν.3,5,20 **οἶσθα οὖν τινας, ἔφη, κάλλιον ἢ νομιμώτερον ἢ σεμνότερον ἢ δικαιότερον τάς τε δίκας δικάζοντας καὶ τἆλλα πάντα πράττοντας;**· **2**) κατὰ τὴν συνήθειαν : 'Αθήν.20Ε **νομίμως ὀρχήσασθαι**· **3**) **νομίμως ἀποθανεῖν** ἀποθανεῖν φυσικῶς, κατὰ τοὺς φυσικοὺς νόμους, φυσικὸν θάνατον : Λυσ.ἀπ.53,4 **τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ καμεῖν νομίμως** κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν **ἐστί**· **4**) **οἱ νομίμως ἀθλοῦντες** οἱ κατ' ἐπάγγελμα ἀθληταί : Γαλ.6,488, αὐτ 17(1),26· || ὁμ. **οἱ νομίμως πεπαιδευμένοι** : Γαλ 8,171· || νεώτ. κ. δημ. κ. ὑπερθ. : **ἐνήργησε νομιμώτατα.**

νομιναλισμός (ὁ) νεώτ. εἰδ. φιλοσ. θεωρία καθ' ἣν αἱ ἔννοιαι δὲν ἔχουσιν ἰδίαν πραγματικὴν ὑπόστασιν, ἀλλ' εἶναι ἁπλᾶ ὀνόματα, ἀ. ὀνοματοκρατία (λατ. nominalismus)· **2**) ὁμ. εἰδ. οἰκονομολ. θεωρία καθ' ἣν τὸ χρῆμα δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ πραγματικὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν, ἀλλὰ μόνον τὴν συμβατικῶς διδομένην εἰς αὐτὸ ὀνομαστικήν.

νομιναλιστής (ὁ) νεώτ., θηλ. **νομιναλίστρια,** ὁ ὀπαδὸς τῆς θεωρίας τοῦ νομιναλισμοῦ βλ.λ.

νομιναλιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομιναλισμὸν ἢ τὸν νομιναλιστήν : **νομιναλιστικαὶ θεωρίαι - ἀντιλήψεις.**

νόμιος-α-ον κ. -ος-ον (νομεύς) ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς ποιμένας, ποιμενικός : 'Απολλ.Ρ 1,578 **ὁ δέ τ' εἶσι πάρος σύριγγι λιγείῃ καλὰ μελιζόμενος νόμιον μέλος,** Μαν.5,161 **νομίῃ σύριγγι,** Πάπ.**νομία φορβάς,** Γρηγ.Ναζ.703D **νόμιον ἐμπνέουσι μέλος**· || **τὸ** οὐδ. ὡς οὐσιαστικὸν κτ. παράλειψιν τοῦ μέλος **τὸ νόμιον** τὸ ποιμενικὸν ᾆσμα : Κλέαρχ.37, Λόγγ.4,11) **ἐνέπνευσε τὸ νόμιον** (Σουΐδ. «τὸ ἐν τῇ νομῇ ᾀδόμενον»)· || **νόμιος θεός** ποιμενικὸς θεός, ἤτοι ὁ Πᾶν : 'Υμν.Παν.5 **Πᾶν' ἀνακεκλόμεναι, νόμιον θεόν,** 'Ερυκ.ἐν ΑΠ 6,56· || ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ 'Απόλλωνος ὡς νομέως τοῦ 'Αδμήτου : Καλλ.'Απόλλ.47, Θεόκρ.25,21, 'Απολλ.Ρ 4,1218 **νομίοιο καθ' ἱερὸν 'Απόλλωνος**· || κ. ἐπὶ τοῦ 'Αρισταίου : Πίνδ.Π 9,65 **'Αγρέα καὶ Νόμιον, τοῖς δ' 'Αρισταῖον καλεῖν**· || κ. ἐπὶ τοῦ 'Ερμοῦ : 'Αριστφ.Θεσμ.977 **'Ερμῆν τε νόμιον ἄντομαι καὶ Πᾶνα καὶ Νύμφας φίλας ἐπιγελάσαι προθύμως,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.16· || κ. ἐπὶ τοῦ Διονύσου : ΑΠ 9,524,14· || ὁμ. ἐπὶ τοῦ Διός : 'Αρχύτ.π.Στοβ.4,1,138· || ὁμ. ἐπὶ τῶν Νυμφῶν : 'Υμν.'Ορφ.51,21· || **νόμια ὄρη τὰ ἐν 'Αρκαδίᾳ ὄρη** : Παυσ.8,3,11· **2**) ὁ ἁρμόζων εἰς ποιμένας, ὅθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ νόμιον** τὸ ἁρμόζον εἰς ποιμένας : Πάπ.· **3**) 'Επιγρ. νόμιμος : **ὅρκος ὁ νόμιος**· || συνήθ. κτ. πληθ. οὐδ. **νόμια** τὰ νόμιμα : 'Επιγρ.

νομίουρος (ὁ) ὁ φύλαξ τῆς νομῆς, βοσκῆς : 'Αρκάδ.73,1 «νομίουρος· ὁ τὴν νομὴν φυλάττων».

νόμισις-εως (ἡ) (νομίζω) τὸ ὅ,τι τις νομίζει, ἡ γνώμη, ἡ ἰδέα : Δίων Κ 37,17 **παρρησία τῆς νομίσεως**· **2**) τὸ ὅ,τι τις πιστεύει, ἡ πίστις : Θουκ.5,105 **οὐδὲν γὰρ ἔξω τῆς ἀνθρωπείας τῶν μὲν εἰς τὸ θεῖον νομίσεως τῶν δ' ἐς σφᾶς αὐτοὺς βουλήσεως δικαιοῦμεν ἢ πράσσομεν** (τῆς καθιερωμένης εἰς τὸ θεῖον πίστεως).

νόμισμα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐκ παλαιᾶς συνηθείας καθιερωμένον, τὸ νενομισμένον ἔθος, τὸ ἔθιμον : Αἰσχ.'Επτ.269 **'Ελληνικὸν νόμισμα θυστάδος βοῆς,** Εὐρ.ΙΤ 1471 **καὶ νόμισμ' ἐς ταυτό γε νικᾶν ἰσήρης ὅστις ἂν ψήφους λάβῃ**· || τὸ καθιερωμένον, ὁ θεσμός : Σοφ.'Αντ.296 **οὐδὲν ἀνθρώποισιν οἷον ἄργυρος κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε,** 'Αριστφ.Νεφ.248 **θεοὶ ἡμῖν νόμισμα οὐκ ἔστι** (δὲν πιστεύομεν τοὺς θεούς, οἱ θεοὶ σὲ μᾶς δὲν ἔχουν πέραση, μετὰ λογοπαιγνίου εἰς τὴν σημασίαν νόμισμα, χρῆμα)· **2**) εἰδ. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἰσχῦον, τὸ κυκλοφοροῦν χρῆμα ἔν τινι ἐπικρατείᾳ : 'Αριστλ.ΗΝικ.1133b,11 «οἷον δ' ὑπάλλαγμα τῆς χρείας τὸ νόμισμα γέγονε κατὰ συνθήκην, καὶ διὰ τοῦτο τοὔνομα ἔχει νόμισμα, ὅτι οὐ φύσει, ἀλλὰ νόμῳ ἐστί» : 'Ηρ.3,56 **λέγεσθαι, Πολυκράτεα ἐπιχώριον νόμισμα κόψαντα πολλὸν μολύβδου καταχρυσώσαντα δοῦναί σφι,** αὐτ.4,166, 'Αριστφ.Βάτρ.720 **ἐς τε τἀρχαῖον νόμισμα καὶ τὸ καινὸν χρυσίον,** Πλάτ.Πολ.371Β **νόμισμα ξύμβολον τῆς ἀλλαγῆς ἕνεκα γενήσεται ἐκ τούτου,** 'Ανδ.3,8 **τάλαντα νομίσματος,** 'Επιγρ. **νόμισμα ἡμεδαποῦ,** Διογ.Λ 6,20, Πάπ. **τὸ ἐπιχώριον νόμισμα, - τὸ γαλλικὸν νόμισμα ἔχει στερεὰν βάσιν**· || κτ. πληθ. **νομίσματα** νομισματικαὶ μονάδες : 'Ηρωδιαν.1,9,7 **καὶ νομίσματα ἐκόμισαν ἐκτετυπωμένα τὴν ἐκείνου εἰκόνα, - ἡ Τράπεζα τῆς 'Ελλάδος ἐξέδωκε νέα νομίσματα, - τὰ νέα ἑλληνικά νομίσματα**· || μτγν. κ. νεώτ. ὁμ. κ. κτ. ἐν. : ΚΔ Ματθ.22,19 **ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου, - ἀργυροῦν νόμισμα τῶν εἴκοσι δραχμῶν, - χάρτινον νόμισμα τῶν ἑκατὸ δραχμῶν**· || ὁμ. μτφ. : Λουκ.Λεξιφ.20 **τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς**· φρ. μτφ. **τὸν ἐπλήρωσα μὲ τὸ ἴδιο νόμισμα** (τοῦ ἀνταπέδωσα τὰ ἴσα)· **3**) τὸ πλῆρες νόμιμον μέτρον : 'Αριστφ.Θεσμ.348 **τῶν κοτυλῶν τὸ νόμισμα διαλυμαίνεται.**

νομισματικός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ νομισμάτων ἀποτελούμενος, ὁ χρηματικός : Εὐστ.Πον. 153,1 **νομισματικάς δόσεις**· **2**) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νόμισμα : **νομισματικὴ κρίσις - συλλογή, - νομισματικὸν μουσεῖον**· || τὸ θηλ. ὡς οὐσ. κλάδος τῆς ἀρχαιολογίας ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχ. νομισμάτων.

νομισμάτιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νόμισμα, μικρὸν νόμισμα : Πολυδ.9,72 **εἴη δ᾽ ἂν καὶ κόλλυβον λεπτόν τι νομισμάτιον,** Σχόλ.᾽Αριστφ. Σφῆκ.213· ‖ εἰδ. ὄνομα νομίσματός τινος : Πάπ.

νομισματογνώμων-ονος (ὁ) νεώτ. ὁ γιγνώσκων τὰ νομίσματα καὶ τὰ μετάλλια γενικῶς καὶ δυνάμενος νὰ ἔχῃ ἐπ᾽ αὐτῶν ἔγκυρον γνώμην· ‖ εἰδ. ὑπάλληλος τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου.

νομισματοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς νόμισμα : **νομισματοειδὲς κόσμημα.**

νομισματοθήκη (ἡ) (τίθημι, θέτω) νεώτ. θήκη πρὸς φύλαξιν ἢ ἔκθεσιν ἀρχαίων νομισμάτων.

νομισματοκοπεῖον (τὸ) (κόπτω) νεώτ. δημόσιον ἐργοστάσιον ἔνθα κόπτονται τὰ νομίσματα : **τὸ πρῶτον νομισματοκοπεῖον ἱδρύθη εἰς Αἴγιναν.**

νομισματοκοπία (ἡ) νεώτ. ἡ κοπὴ νομισμάτων.

νομισματοκόπος (ὁ) νεώτ. ὁ κόπτων, ἐκτυπῶν διὰ μηχανῆς νομίσματα, ἰδ. **ἐκ μετάλλου.**

νομισματοκοπῶ-έω νεώτ. κόπτω νομίσματα, εἶμαι νομισματοκόπος βλ.λ.

νομισματολιθικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς νομισματόλιθον βλ.λ.

νομισματόλιθος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐκλειφάντων **ριζοπόδων** πρωτοζῴων, ἁ. νουμμουλίτης.

νομισματολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη μὲ τὰ ἀρχαῖα νομίσματα, ἁ. νομισματική.

νομισματολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νομισματολογίαν : **νομισματολογικαὶ μελέται - ἔρευναι·** ἐπίρρ. νεώτ. -ῶς.

νομισματολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικὸς περὶ τὴν νομισματικὴν ἐπιστήμην.

νομισματοπώλης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀργυραμοιβός : Πολ.7,170· **2)** νεώτ. ὁ πωλῶν ἀρχαῖα νομίσματα.

νομισματοπωλικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομισματοπώλην βλ.λ.1) : Πολυδ.7, 170· ‖ ὅθ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **νομισματοπωλική** (κτ.παράλειψιν τοῦ **τέχνη**) ἡ τέχνη τοῦ νομισματοπώλου, ἤτοι τοῦ ἀργυραμοιβοῦ : Πλάτ.Σοφ.223Β **τέχνης νομισματοπωλικῆς.**

νομισματοστάθμη (ἡ) νεώτ. μικρὰ εὐαίσθητος πλάστιγξ πρὸς ζύγισιν τῶν νομισμάτων.

νομιστεύω μτγν. ἀναφορ. πρὸς νομίσματα, ἔχω εἰς κυκλοφορίαν· ΕΜ ἐν λ. ὀβελίσκος **πρὸ τούτου γὰρ ὀβελίσκοις τραχέσιν ἐνομίστευον·** ‖ κυρίως εἰς τὸ παθ. **νομιστεύομαι** εἶμαι ἐν χρήσει, ἰσχύω : Πολύβ.18,34,7 **τῆς δωροδοκίας ἐπιπολαζούσης . . καὶ τοῦ χαρακτῆρος τούτου νομιστευομένου παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς·** ‖ ὁμ. εἰδ. ἐπὶ νομισμάτων, εἶμαι ἐν χρήσει, εἰς κυκλοφορίαν: Σέξτ.᾽Εμπ.Μαθ.1,178 **ἄλλο τι καινὸν** (νόμισμα) **χαράσσων ἑαυτῷ καὶ τούτῳ νομιστεύεσθαι θέλων·** ‖ **νομιστευόμενος χαλκὸς** ὁ ὡς νόμισμα κυκλοφορῶν χαλκός : Σουΐδ.

νομιστὶ κ. **νομιστεὶ** ἐπίρρ. μτγν. κατὰ νόμον, κατὰ σύμβασιν, ἀντίθ. κατ᾽ ἀλήθειαν : Διογ.Οἰν.6, Γαλ.1,417 **νόμῳ πικρόν, νόμῳ γλυκύ . . τὸ γὰρ δὴ νόμῳ ταὐτὸ βούλεται τῷ οἷον νομιστὶ καὶ πρὸς ἡμᾶς,** Μᾶρκ.Αὐρ.7,31,235 **ἀρκεῖ δὲ μεμνῆσθαι ὅτι τὰ πάντα νομιστὶ ἔχει.**

νομιστός-ή-όν μτγν. ὁ νομιζόμενος, ὁ κατὰ νόμον, ὁ συνήθης : Χρησμ.π.Φλεγ.ἀπ.36,10· **2)** συμβατικός : Σέξτ.᾽Εμπ.Πυρρ.3,232 **οὐδὲ τῶν προειρημένων τι ἔστι φύσει τοῖον ἢ τοῖον, νομιστὰ δὲ πάντα καὶ** πρός τι.

νομιτεύομαι μέσ. κυρ. ἀναφορ. πρὸς νομίσματα ἢ σταθμά, ἔχω ἐν χρήσει, ἐν ἰσχύϊ, βλ.νομίζω ἐν ὁμ. σημ. : Πάπ. **μέτροις οἷς ἡ πόλις νομιτεύεται,** Φιλόδ.Στωϊκ. 339,14 **ἀστραγάλοις νομιτεύεσθαι·** **2)** ὡς παθ. νομιστεύομαι βλ.λ. : Πάπ.

νομοαίολος-ον (νόμος) ὁ ποικίλην ἔχων μελῳδίαν : Τελεστ.2 (ἀμφίβολον).

νομογράφημα (τὸ) νεώτ. μαθ. ὁ διὰ γραφικῆς παραστάσεως παρασταθεὶς μαθηματικὸς νόμος.

νομογραφία (ἡ) μτγν.κ.νεώτ. τὸ γράφειν νόμους : ᾽Επιγρ.· ‖ ὅθ. νομοθεσία : Κολλ.Αἰτ. ἐν Πάπ.᾽Οξ. 2080,93,Στράβ.6,1,8 **τῆς τῶν Λοκρῶν νομογραφίας.., ἣν Ζάλευκος συνέταξεν·** **2)** πάπ. τὸ ἔργον τοῦ νομογράφου, ἤτοι τοῦ συμβολαιογράφου· **3)** νεώτ. εἰδ. μαθ. ἡ τέχνη τῆς γραφικῆς παραστάσεως τῶν μαθηματικῶν νόμων.

νομογραφικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομογράφον βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. : **νομογραφικὴ ἐπιστολή.**

νομογράφος (ὁ) κ. μσν. ὁ γράφων νόμους, ὁ νομοθέτης : Πλάτ.Φαῖδρ.278Ε **ἐν δίκῃ πα . . τὴν ἢ λόγων συγγραφέα ἢ νομογράφον προσερεῖς,** ᾽Επιγρ., Βί.᾽Αλεξ.1656· **2)** πάπ. εἰδ. ὁ συμβολαιογράφος : **νομογράφος ἀγορᾶς.**

νομογραφῶ-έω μτγν. γράφω, σχεδιάζω νόμους : Διόδ.Σ.16,70 **εὐθὺς νομογραφεῖν ἤρξατο.**

νομοδείκτης (ὁ), δωρ. -τας ὁ ἑρμηνεύων τοὺς νόμους : ᾽Επιγρ., Πλούτ.ΤΓράκχ.9 **ὧν καὶ Κράσσος ἦν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ .. Σκαιβόλας ὁ νομοδείκτης.**

νομοδιδάκτης (ὁ) μτγν. ὁ νομοδιδάσκαλος βλ.λ. : Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.20 **αὐτὸς . . ἦν γραμματιστής, αὐτὸς δὲ νομοδιδάκτης,** ᾽Αρτεμ.2,29.

νομοδιδάσκαλος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ διδάσκαλος τοῦ νόμου : ΚΔ Λουκ.5,17 **καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι,** Παπαδ. Χρ.Μηλ.32 **καὶ τὸ δικαστήριον τῆς ῎Αρτης δὲν ἦτο βεβαίως ἀκαδημία νομοδιδασκάλων.**

νομοδίφης (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ., δωρ. **νομοδίφας** ὁ ἐρευνῶν, ὁ ἀναδιφῶν τοὺς νόμους.

νομοδοσία (ἡ) μσν. τὸ δίδειν νόμους, ἡ νομοθεσία : Εὐστ.Παν.27,87 **πεισθέντας τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις καὶ . . τῇ ἁγίᾳ παλαιᾷ νομοδοσίᾳ.**

νομοδότης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ δίδων νόμους, ὁ νομοθέτης : Σύμμ.ΠΔΨαλμ.75(76),12, Ματθ.μοναχ. περὶ τῶν ᾽Εκκλ.᾽Οφφικ.Κων/πόλεως π.Στεφάνῳ **ὅρα τὸν λαμπρὸν ῥήτορα . . τὸν νομοδότην τε ὁμοῦ.**

νομοδοτῶ-έω μσν. δίδωμι νόμους, νομοθετῶ : Εὐστ.Πον.68,20 **ὡς νῦν ἐγὼ αὐτὸν ἐνώπιον ὑμῶν κατάρχομαι νομοδοτῶν.**

νομοδόχος (ὁ) μσν. ὁ δεχόμενος τὸν νόμον : Μεθόδ.369G.

νομοθεσία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ τιθέναι νόμους, τὸ νομοθετεῖν, ἡ συγγραφὴ νόμων καὶ ἐπιβολὴ αὐτῶν : Πλάτ.Πολ.427Β **τί οὖν, ἔφη, ἔτι ἂν ἡμῖν λοιπὸν τῆς νομοθεσίας εἴη,** αὐτ.Νόμ. 684Ε **τῇ τῆς νομοθεσίας σκέψει,** ᾽Αριστλ.Ρητ. 1354b,2 **ἐπειθ᾽ αἱ μὲν νομοθεσίαι ἐκ πολλοῦ χρόνου σκεψαμένων γίνονται,** Πάπ., **- ἡ νομοθεσία τοῦ Δράκοντος·** **2)** τὸ ἔν τινι πολιτείᾳ ἰσχῦον σύστημα νόμων, τὸ σύνολον, ὁ κῶδιξ τῶν νόμων : Λυσ.30,35 **ἀλλ᾽ ἐν τῇ κρίσει τιμωρεῖσθαι τοὺς τὴν ὑμετέραν νομοθεσίαν ἀφανίζοντας,** Κωμ. ᾽Αδέσπ.110,2, ΠΔ Μακκ.2,6,23 **τᾶς ἁγίας καὶ θεοκτίστους νομοθεσίας,** Πλούτ.᾽Ηθ.240Β, ᾽Αθανάσ. Λόγ.ἐναντ.᾽Εθν.1,29 **ᾗ φησιν ἡ θεία νομοθεσία, - ἡ νομοθεσία τῶν ᾽Αθηναίων·** ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ δεκαλόγου : Δαμασκ.Ι᾽Ορθ.Πίστ.1,5,15 **φησὶ γὰρ ὁ κύριος ἐν τῇ τῆς νομοθεσίας ἀρχῇ** (ἐν τῷ δεκαλόγῳ)· ‖ νεώτ. εἰδ. τὸ σύνολον τῶν νόμων τῶν ρυθμιζόντων ὡρισμένας σχέσεις δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου : **στρατιωτικὴ νομοθεσία, - ἐκπαιδευτικὴ νομοθεσία** κττ.

νομοθέσμως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ θεσμὸν νόμου, νομικῶς : ΠΔ Παροιμ.31,27(26) **τὸ στόμα ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως.**

νομοθέτημα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ νομοθετηθὲν διάταγμα, ὁ νόμος : Πλάτ.Πολ.427Β **τὰ μέγιστα καὶ κάλλιστα καὶ πρῶτα τῶν νομοθετημάτων,** Χοῦμν.Ν᾽Επ.16, **- τὰ ἐργατικὰ νομοθε-**

τήματα πολλαπλῶς ὠφέλησαν τὴν χώραν· **2)** σύμβασις, κατὰ σύμβασιν ὕπαρξις : Ἱππ.Τέχν.2 **τὰ δὲ εἴδεα οὐ νομοθετήματα ἀλλὰ βλαστήματα.**

νομοθέτης (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τιθεὶς νόμους, ὁ συντάσσων καὶ ἐπιβάλλων νόμους : Ἀντιφ.5,15, Θουκ.8,97 **ἀφ' ὧν καὶ νομοθέτας καὶ τἆλλα ἐψηφίσαντο ἐς τὴν πολιτείαν,** Πλάτ.Πολ. 429C **ἅτε καὶ οἷα ὁ νομοθέτης παρήγγειλεν ἐν τῇ παιδείᾳ,** ΚΔ Ἰακ.4,12 **εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης καὶ κριτής, - τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου ἦτο ἀλλοῖον·** || κ. μτφ.: **νομοθέτης τῆς ποιήσεως - τῆς μόδας·** || κτ. πληθ. **οἱ νομοθέται** εἰδ. ἐν Ἀθήναις ἐπιτροπὴ ἐκ δικαστῶν ἐπιφορτισμένη μὲ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν νόμων : Ψήφισμα π. Ἀνδοκ.1,83, Ἐπιγρ., Δημ.31 **νομοθέται καθίσατε· ἐν δὲ τούτοις μὴ θῆσθε νόμον μηδένα . . ἀλλὰ τοὺς . . βλάπτοντας ὑμᾶς λύσατε,** Νόμ. π. Δημ.706,22.

νομοθέτησις-εως (ἡ) τὸ τιθέναι νόμους, τὸ νομοθετεῖν : Πλάτ.Νόμ.701B **καὶ ἑπομένη ταύτῃ φεύγειν πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ πρεσβυτέρων δουλείαν καὶ νομοθέτησιν** (ἐσφ.γρ. ἀντὶ νουθέτησις).

νομοθετητός Ἡσ. «νομοθετημένος».

νομοθετικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομοθέτην ἢ τὴν νομοθεσίαν : Πλάτ.Νόμ.657A **νομοθετικὸν μὲν οὖν καὶ πολιτικὸν ὑπερβαλόντως,** Μετοχ.ΘΣύμμ.707 **τῆς νομοθετικῆς ἐπιμελείας, - νομοθετικὴ ἐξουσία, - νομοθετικὸν διάταγμα·** || τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **νομοθετική** (κτ. παράλ. τοῦ οὐσ. **τέχνη**) ἡ νομοθεσία : Πλάτ.Γοργ.464C **ἐπικοινωνοῦσι μὲν δὴ ἀλλήλαις . . ἥ τε ἰατρικὴ τῇ γυμναστικῇ καὶ ἡ δικαιοσύνη τῇ νομοθετικῇ,** αὐτ.520B· **2)** ἐπὶ προσ., ὁ ἱκανός, ὁ ἔμπειρος εἰς τὸ νομοθετεῖν : Ἀριστλ. ΗΝικ.1180b,24 **μάλιστα δ' ἂν τοῦτο δύνασθαι δόξειεν ἐκ τῶν εἰρημένων νομοθετικὸς γενόμενος,** Ἰουλ.Καίσ.320B **ἄνδρες νομοθετικοί.**

νομοθέτις-ιδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ νομοθέτης βλλ. : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.28.

νομοθετῶ-έω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., παρακ. **νενομοθέτηκα,** δημ. παθ. ἀόρ. **(ἐ)νομοθετήθηκα,** μτχ. παρακ. **νομοθετημένος,** τίθημι νόμους, συντάσσω νόμους : Λυσ.15,9 **μεμνῆσθαι χρὴ ὅτι οὐ νομοθετήσοντες περὶ αὐτῶν ἥκετε,** Πλάτ.Πολ. 534D· || ὁμ. μτ. διαφόρων ἐμπροθ. προσδ. τίθημι νόμους ἀναφερομένους εἴς τι : Δημ.1197 **νομοθετεῖν ὑπὲρ ὅλου τοῦ ἐμπορίου,** Ἰσοκρ. 11,40 **οὐδὲ περὶ μὲν τῆς πρὸς ἀλλήλους κακηγορίας νομοθετήσομεν,** Ἀριστλ.Πολιτ.1294a,37· || μτ. δοτ. προσ. τίθημι νόμον παρά τινι : Ξεν.Ἀπολ.15, Ἰσοκρ.2,8 **νομοθετεῖν ταῖς νομαρχίαις·** || μσν. ὁμ. μτ. αἰτ. προσ. : Μαλάλ.176,6 **ἐνομοθέτει Ἀθηναίους πρῶτος ὀνόματι Δράκων,** αὐτ.194,7 **ἐνομοθέτησεν ὁ Ἀλέξανδρος τὴν χώραν αὐτῶν·** **2)** τὸ μέσ. τίθημι νόμους δι' ἐμαυτόν, συντάσσω νόμους : Πλάτ.Πολ.398B **ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις, οἷς κατ' ἀρχὰς ἐνομοθετησάμεθα,** αὐτ. Θεαίτ.177E· || ὁμ. τὸ μέσ. μτ. δοτ. προσ. τίθημι νόμους διά τινα : Πλάτ.Νόμ.853C **νομοθετούμενος τοῖς ἥρωσι·** || ὁμ. μτ. αἰτ. : Διον.Ἀρχ.Ρητ.10,56 **τούτους τοὺς ἄνδρας . . νομοθετήσεσθαι·** **3)** τὸ παθ. ἐπὶ πολιτείας ἢ ἐπικρατείας, ἔχω νόμους, ἔχω σύστημα νόμων : Πλάτ.Νόμ.701D **ὡς τὸν νομοθέτην δεῖ τριῶν στοχαζόμενον νομοθετεῖν,** Διόδ.Σ.16,82 **τοὺς περὶ τῶν δημοσίων νενομοθετημένους,** ΚΔ Ἑβρ.7,11 **ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο·** **4)** μτβ. μτ. αἰτ. πράγμ. ὁρίζω, καθορίζω τι διὰ νόμου : Ἀνδοκ.4,3 **ἐναντία τῷ ὅρκῳ τοῦ δήμου νομοθετεῖν,** Πλάτ.Νόμ.628D **εἰ μὴ χάριν εἰρήνης τὰ πολέμου νομοθετοῖ,** αὐτ.Πολ. 417B· || ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Ἰσοκρ.11,26 **ὅστις καὶ τῶν ζῴων τῶν παρ' ἡμῖν καταφρονουμένων ἔστιν ἃ σέβεσθαι καὶ τιμᾶν ἐνομοθέτησε,** Πάπ.· || ὁμ. τὸ μέσ. : Πλάτ.Νόμ.736C **ἣν νομοθετεῖσθαι ἀναγκασθείσῃ πόλει·** || τὸ παθ. κ. νεώτ. κ. δημ. καθορίζομαι, ἐπιβάλλομαι διὰ νόμου : ΚΔ Ἑβρ.8,6 **ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται,** Πάπ. **τὰ καλῶς νενομοθετημένα ἡμῖν ὑπὸ τῶν βασιλέων,** Λουκ.Εἰκ.18, **- ταῦτα προβλέπονται ὑπὸ τῶν ἐσχάτως νομοθετηθέντων διαταγμάτων, - ἐνομοθετήθηκε ἡ κυριακὴ ἀργία·** || ὁμ. τὸ παθ. ἀπροσ. εἶναί τι καθωρισμένον διὰ νόμου : Ἡρ.2,41 **καὶ γὰρ περὶ ταῦτα οὕτω σφι νενομοθέτηται** (οὕτως ἔχει ὁρισθῆ διὰ νόμου), Πλάτ.Συμπ.182B **ἁπλῶς νενομοθέτηται καλὸν τὸ χαρίζεσθαι ἐρασταῖς,** Ἀριστλ.Πολιτ.1319a,11 **ἦν νενομοθετημένον μηδὲ πωλεῖν ἐξεῖναι·** **5)** μτγν. διὰ νόμου περιορίζω, περιστέλλω : Μάξ.Τύρ.1,4 **νομοθετεῖν ἡδονάς.**

νομοθήκη (ἡ) ποι. ἡ νομοθεσία : Τίμων Φλ.9,4 **εἰκαίης νομοθήκης.**

νομοΐστωρ-ορος (ὁ) ὁ νομομαθής, ὁ νομοδιδάσκαλος· Ἡσ., Σουΐδ. «νομοΐστορες· νομομαθεῖς» : Κύριλλ. εἰς κεφ.43, Ἡσαΐου 577 **οἱ πρὸς ἱερουργίαν ἐξειλεγμένοι σοφοί τε καὶ νομοΐστορες.**

νομοκάνονον (τὸ) μσν. κῶδιξ περιέχων πάσας τὰς διατάξεις, τὰ πρακτικὰ τῶν ἁγίων Συνόδων καὶ τοὺς θείους κανόνας καὶ τοὺς πολιτικοὺς νόμους· πρβλ.Ἀναστ.Καισ.520B : Νίκων 525D.

νομοκάνων-ονος (ὁ) μσν. κ. νεώτ., δημ. **νομοκάνονας** νομοκάνονον βλ.λ. : Κομν.Ἀλέξ.961B.

νομοκράτης (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τῆς πολιτικοοικονομικῆς σχολῆς τοῦ Μέσου αἰῶνος, ἥτις ἐπεζήτει τὴν ἑνοποίησιν τοῦ δικαίου.

νομολατρεία (ἡ) μσν. ἡ λατρεία τοῦ νόμου : Μιχ.Σύγκ. εἰς Διον.Ἀρεοπ.368,7.

νομολογία (ἡ) νεώτ. δικαστικὴ ἑρμηνεία νόμου, ἤτοι ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ὑπὸ δικαστηρίου, ἥτις καὶ ἀποτελεῖ ὁδηγὸν δι' ἀναλόγους περιπτώσεις : **ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου.**

νομολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νομολογίαν· ἐπίρρ. **-ῶς.**

νομολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τοὺς νόμους ἀσχολούμενος, ὁ νομικός, ὁ ἑρμηνευτὴς τοῦ νόμου : Παπαδ.Χρ.Μηλ.31 **ἠδύνατο .. νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπογραμμὸς τῶν νομολόγων.**

νομομάθεια (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ γνῶσις τῶν νόμων : Κύριλλ. εἰς Ἰω.1,149 **νομομαθείας ὑπόληψιν ἠμφιεσμένοι γυμνήν,** αὐτ.3,251 **πολὺ λίαν τῆς ἀκριβοῦς νομομαθείας ἐξῳκισμένος, - ἐξεπλάγην διὰ τὴν νομομάθειαν τοῦ χωρικοῦ.**

νομομαθής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ μαθὼν καὶ γινώσκων καλῶς τοὺς νόμους· πρβλ. νομοδιδάσκαλος, νομικός : Ἰω.Χρυσ.3,791,16 **Παῦλος ὁ μέγας καὶ ὀνομαστός, ὁ νομομαθής,** Κύριλλ. εἰς κεφ.61 Ἡσαΐου 861 **γεγόνασι κατὰ καιροὺς παρ' Ἰουδαίοις ἄνδρες ἅγιοι καὶ νομομαθεῖς, - συνεβουλεύθην νομομαθῆ τινα φίλον μου·** || τὸ ἀρσ. κ. ὡς οὐσ.

νομομαθῶ-έω μσν. κτῶμαι ἢ ἔχω τοῦ νόμου μάθησιν : Χρον.Πασχ.1,350,3 **ὅθεν καὶ οἱ τοῦ Χριστοῦ μαθηταὶ νομομαθήσαντες ἔλεγον.**

νομομαχῶ-έω μσν. μάχομαι, ἀντιτίθεμαι πρὸς τὸν νόμον ἢ τοὺς νόμους : Φιλόστρ.Σοφ.1,23,2.

νομομηχανικός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἐπιστήμων μηχανικὸς ἐποπτεύων τὰ δημόσια ἔργα νομοῦ τινος ὡς δημόσιος ὑπάλληλος.

νομόνδε (νομός) ἐπίρρ. εἰς τὸν νομὸν βλ.λ.1), εἰς τὴν βοσκήν : Ἰλ.Σ 575 **μυκηθμῷ δ' ἀπὸ κόπρου ἐπεσσεύοντο νομόνδε,** Ὀδ.Ι 438.

νομοποιός-όν (νόμος) ὁ συντιθεὶς μουσικήν, ποίημα ᾀδόμενον : Διογ.Λ 2,104.

νομοποιῶ-έω λεξ. τίθημι, συντάσσω νόμους, νομοθετῶ· Ἡσ. ἐν λ. νομοθετεῖ.

νομορήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. λ. ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ τεθεῖσα ὡς ἑρμήνευμα τοῦ ψηφισματοπώλης ἐν Ἀριστφ.Ὄρν.1083 «ψηφισματοπώλης εἰμί, καὶ νόμους νέους ἥκω παρ' ὑμᾶς δεῦρο πωλήσων».

νόμος (ὁ) (νέμω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἑκάστῳ ἀπονεμόμενον, πᾶν ὅ,τι κατέχει τις καὶ ποιεῖται αὐτοῦ χρῆσιν· ‖ ὅθ. τὸ νενομισμένον, ἡ χρῆσις, ἡ συνήθεια, ἡ πατροπαράδοτος καθεστηκυῖα τάξις, ἡ ρυθμίζουσα ἀρχή : Ἡσίοδ.Θ 66 (Μοῦσαι) μέλπονται πάντων τε νόμους καὶ ἤθεα κεδνά, αὐτ.ἀπ.221 νόμος ἀρχαῖος ἄριστος, Ἀλκ. Συμπλ.25,5, Πίνδ.ἀπ.169 νόμος πάντων βασιλεὺς (τὸ ἔθιμον εἶναι τὸ ἀνώτατον πάντων), Ἡρ.7,104 ἔπεστι γάρ σφι δεσπότης νόμος, Πλάτ.Πρωτ.337D ὁ δὲ νόμος τύραννος ὢν τῶν ἀνθρώπων, πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν βιάζεται, - δὲν ἔχει οὔτε πίστιν οὔτε νόμο (στερεῖται ἠθικοῦ ἕρματος)· ‖ ὁμ. μτ. γενικ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.388 οὗτός τοι πεδίων πέλεται νόμος, Πίνδ.Π 1,62 Ὑλλίδος στάθμαι Ἱέρων ἐν νόμοις ἔτισσε, ΠΔ Λευΐτ.6,31 καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ τῆς πλημμελείας (αὕτη εἶναι ἡ συνήθεια, ἡ καθεστηκυῖα τάξις τῆς σφαγῆς τοῦ κριοῦ), Πάπ. ὁ νόμος τῶν ἐρανιστῶν· ‖ οἱ κατὰ νόμον θεοὶ οἱ πατροπαράδοτοι, οἱ καθιερωμένοι θεοί : Πλάτ.Νόμ.904A ἀλλ' οὐκ αἰώνιον ψυχὴν καὶ σῶμα καθάπερ οἱ κατὰ νόμον ὄντες θεοί· ‖ κτ. δοτ. νόμῳ ὡς ἐπίρρ. συμφώνως πρὸς τὸ ἔθιμον, πρὸς τὴν συνήθειαν, κατὰ σύμβασιν· ἀντίθ. φύσει : Ἡρ.4,39 λήγει δὲ αὕτη, οὐ λήγουσα εἰ μὴ νόμῳ ἐς τὸν κόλπον τὸν Ἀράβιον, Φιλόλ.9, Δημόκρ.9 νόμῳ γλυκὺ νόμῳ πικρόν, Πλωτ.4,4,29 νόμῳ ὁρᾶν καὶ τὰς λεγομένας ποιότητας μὴ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις εἶναι· ‖ φρ. νόμου χάριν χάριν τοῦ τύπου : Διφ.43,14 ὅσον νόμου χάριν, Ἀριστλ.Μεταφ.1076a,27 ἁπλῶς καὶ ὅσον νόμου χάριν· ‖ ὁμ. κτ. προσωποπ. : Εὐρ. Ἑκ.800 οἱ θεοὶ σθένουσι χὠ κείνων κρατῶν Νόμος, Ὀρφ.ἀπ.105,60· **2)** εἰδ. ἡ χρῆσις, ὁ τρόπος, ἡ συνήθεια : Πίνδ.Ν 5,53 Ἀσκληπιόν τὸν φαρμάκων δίδαξε μαλακόχειρα νόμον, Ἱππ.Τεχν. 18 ἴησις ὀθανίοισι κατὰ τὸν νόμον τὸν ἀρθριτικόν· **3)** ἡ ἐντολή, ἡ διάταξις, ἡ θεία, ἠθικὴ ἢ φυσικὴ ἐπιταγὴ ἔχουσα καθολικὸν κῦρος : Ἡσίοδ. Ἔργ.276 τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων . . θηρσὶ . . ἐσθέμεν ἀλλήλους, Ἡράκλειτ.114 τρέφονται πάντες οἱ ἀνθρώπειοι νόμοι ὑπὸ τοῦ θείου, Αἰσχ.Εὐμ.448 ἄφθογγον εἶναι τὸν παλαμναῖον νόμος (ἐνν. ἐστί), αὐτ.Πρ.150 νεοχμοῖς δὲ δὴ νόμοις Ζεὺς ἀθέτως κρατύνει, Σοφ.Τρ.1177 νόμον κάλλιστον ἐξευρόντα πειθαρχεῖν πατρί, αὐτ.ΟΤ 865· ‖ νόμος κοινὸς ὀρθὸς λόγος : Ζήν.ΚΣτωϊκ.1,43· ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ θεοῦ ἢ τοῦ Ἰ. Χριστοῦ, ἡ ὑπὸ τοῦ θείου τιθεμένη διάταξις, ἐντολή : ΠΔ Ψαλμ.1,2 ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, αὐτ.Ἠσ.2,3, ΚΔ Λουκ.2,22 αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως, αὐτ.Γαλ.6,2, αὐτ.Ρωμ.8,2 ὁ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, αὐτ.Ἰακ.1,25· **4)** ἐμπροθ. κατὰ νόμον συμφώνως πρὸς τὴν συνήθειαν, πρὸς τὰ νομιζόμενα, ἢ πρὸς τὰς ἠθικὰς ἐπιταγάς : Ἡσίοδ.Θ 417 ἔρδων ἱερὰ καλὰ κατὰ νόμον ἱλάσκηται, Ἡρ.1,61 οὐ βουλόμενός οἱ γενέσθαι ἐκ τῆς νεογάμου γυναικὸς τέκνα ἐμίσγετό οἱ οὐ κατὰ νόμον, Πίνδ.Ο 8,78 ἔστι δὲ καί τι θανόντεσσιν μέρος κὰν νόμον ἐρδομένων, Αἰσχ.Ἱκ.241 κλάδοι γε μὲν δὴ κατὰ νόμους ἀφικτόρων κεῖνται παρ' ὑμῖν πρὸς θεοῖς ἀγωνίοις· ‖ παρὰ νόμον ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἠθικὴν ἢ θείαν ἐπιταγήν : Αἰσχ.Εὐμ.171 παρὰ νόμον θεῶν βρότεα μὲν τίων· ‖ ἐν νόμῳ κατὰ τὸν νόμον : Πινδ.Ι 2,38 ἐν πανελλάνων νόμῳ· **5)** κ. νεώτ. ἀναφ. πρὸς τὴν φύσιν, αἱ σταθεραὶ μεταξὺ τῶν φαινομένων σχέσεις : Πλάτ.Τίμ.83E παρὰ τοὺς τῆς φύσεως νόμους,-ὁ ν- τῆς ἕλξεως· **6)** νεώτ. κ. δημ. ὁμ. ἐν ταῖς ἀνθρωπίναις ἐκδηλώσεσιν, οἷον τὴν τέχνην, τὴν ἐπιστήμην κττ., αἱ σταθεραὶ σχέσεις καὶ οἱ κανόνες οἱ διέποντες καὶ ρυθμίζοντες τὰς ἐκδηλώσεις ταύτας : νόμοι καὶ ρυθμοὶ στὴν τέχνη· **7)** ὁ τεθειμένος ὑπὸ τῆς πολιτείας κανὼν δικαίου : Νόμ.π.Ἀνδ.1,85 ἄγραφος νόμος, Ἐπιγρ. τοῦ Δράκοντος νόμον τὸν περὶ τοῦ φόνου, Ἀριστλ.Ἀθ.7,1 (Σόλων) νόμους ἔθηκεν ἄλλους, τοῖς δὲ Δράκοντος θεσμοῖς ἐπαύσαντο χρώμενοι πλὴν τῶν φονικῶν, ΚΔ Ἰακ.2,8 εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφήν, - ἡ βουλὴ ἐψήφισε νέους νόμους, - ἡ ἀσάφεια τοῦ νόμου, - τῶν νόμων· ‖ ὁμ. μτ. γενικ. : ΚΔ Ρωμ.7,2 ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός· ‖ εἰδ. ἡ γενικὴ διάταξις, ἀντίθ. ψήφισμα (εἰδικὴ κατὰ περίστασιν διάταξις) : Πλάτ.Θεαίτ.173D νόμους δὲ καὶ ψηφίσματα λεγόμενα ἢ γεγραμμένα οὔτε ὁρῶσιν οὔτε ἀκούουσι, Ἀριστλ.Πολιτ.1292a,7 ὅταν τὰ ψηφίσματα κύρια ᾖ ἀλλὰ μὴ ὁ νόμος· ‖ ὁμ. νεώτ. ἀντίθ. διάταξις : ἡ ἀστυνομικὴ διάταξις δὲν αἴρει τὸν νόμον· ‖ κ. νεώτ. εἰδ. ἡ εἰδικὴ περί τινος πράγματος διάταξις : Ἀριστλ.Ρητ.1376b,7 ἡ γὰρ συνθήκη νόμος ἐστὶν ἴδιος καὶ κατὰ μέρος, - ἐκπαιδευτικοὶ νόμοι· ‖ κ. νεώτ. γεν. ἡ νομοθεσία, τὸ σύνολον τῶν νόμων : Νόμ.π.Ἀνδ. 1,85 ἄγραφος νόμος, Ἀριστλ.Ρητ.1373b,6 νόμος γεγραμμένος, αὐτ.Πολιτ.1287a,32 ἄνευ ὀρέξεως νοῦς ὁ νόμος ἐστίν, - ὁ ἀγγλικὸς νόμος ἀφήνει μεγάλην πρωτοβουλίαν εἰς τὸν δικαστήν· ‖ ἐν Ἀδραστείῳ νόμῳ κατὰ τὴν τοῦ Ἀδράστου νομοθεσίαν, ἤτοι ἐν τοῖς Νεμείοις : Πίνδ.Ν 10,28 τρὶς μὲν ἐν πόντοιο πύλαισι λαχών, τρὶς δὲ καὶ σεμνοῖς δαπέδοις ἐν Ἀδραστείῳ νόμῳ· ‖ ὁμ. συχν. τίθεται ὡς ὑποκ. : Δημ.229 καὶ περὶ ὧν ἐνίων μεγάλας καὶ τὰς ἐσχάτας οἱ νόμοι διδόασι τιμωρίας, Ἐπιγρ. ὡν ὁ νόμος ἀγορεύει, ΚΔ Ἰω.7,51 μὴ ὁ νόμος κρίνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον, - τὸ ἀπαγορεύει ὁ νόμος· ‖ χειρῶν νόμος ἡ χειροδικία, ἡ βία (ἀντίθ. ἐν δίκης νόμῳ), ἐν ποικίλαις φρ., οἷον ἐς χειρῶν νόμον ἀπικέσθαι ἔρχομαι εἰς χεῖρας, συμπλέκομαι : Ἡρ.9,48 πρὶν γὰρ ἢ συμμῖξαι ἡμέας ἐς χειρῶν τε νόμον ἀπικέσθαι· ‖ ὁμ. ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπόλλυσθαι - περιπεσεῖν κττ. ἀποθνήσκειν ἐν συμπλοκῇ, ἐν τῇ μάχῃ: Ἡρ.8,89 οἱ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπολλύμενοι ἐς τὴν Σαλαμῖνα διένεον, Πολύβ.1,57,8 τοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ πεσόντας· ‖ ὁμ. μεταλλάξαι τὸν βίον ἐν χειρῶν νόμῳ (ἐν τῇ συμπλοκῇ, ἐν τῇ μάχῃ): Πολύβ.3,63,5 ὑπὲρ τῆς καλλίστης ἐλπίδος μεταλλάξας τὸν βίον ἐν χειρῶν νόμῳ, αὐτ.3,116,9, αὐτ. 11,2,1· ‖ ὁμ. ἐν χειρὸς νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύειν βιαίως, διὰ βιαίων πράξεων : Αἰσχίν.1,5 τοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύοντας· ‖ ὁμ. ἐν χειρὸς νόμῳ κατὰ τὸν νόμον τοῦ πολέμου : Ἀριστλ.Πολιτ.1285a,10 κτεῖναι ἐν ταῖς πολεμικαῖς ἐξόδοις ἐν χειρὸς νόμῳ· ‖ ὁμ. τῷ τοῦ πολέμου νόμῳ : Αἰσχίν.2,33 τῷ τοῦ πολέμου νόμῳ κτησάμενος· **8)** μουσικὸς ρυθμός, μελῳδία : Ἀλκμ.67 οἶδα δ' ὀρνίχων νόμως πάντων, Πίνδ.Ο 1,101, αὐτ.Ν 5,25 Ἀπόλλων ἁγεῖτο παντοίων νόμων, Αἰσχ.Ἑπτ.952 ἐπηλάλαξαν Ἀραὶ τὸν ὀξὺν νόμον, Σοφ.ἀπ.463 κρεκτοὶ νόμοι, Θουκ. 5,69 μετὰ τῶν πολεμικῶν νόμων ἐν σφίσιν αὐτοῖς ὧν ἠπίσταντο τὴν παρακέλευσιν τῆς μνήμης ἀγαθοῖς οὖσιν ἐποιοῦντο· ‖ ὁμ. μτφ. : Σοφ.ἀπ. 861 θροεῖς τοὺς Ἅιδου νόμους (τὰ μυρολόγια)· ‖ εἰδ. ὡρισμένον εἶδος μελῳδίας δημιουργηθὲν

ὑπὸ τοῦ Τερπάνδρου, ᾀδόμενον πρὸς λύραν ἢ πρὸς κιθάραν καὶ συνοδεῦον συνήθως τὰ ἔπη : Ἡρ.1,24 **στάντα ἐν τοῖσι ἑδωλίοισι διεξελθεῖν νόμον τὸν ὄρθιον,** Σοφ.ἀπ.966 **νόμος Βοιώτιος,** Ἀριστφ. Βάτρ.1282 **νόμος κιθαρῳδικός,** Πλάτ.Νόμ.700D, Ἀριστλ.Ποι.1447b,26· ‖ ὁμ. μελῳδία ὡρισμένη ᾀδομένη πρὸς αὐλόν : Πλούτ.Ἠθ.1133D **λέγεται ποιῆσαι νόμον αὐλητικὸν εἰς Ἀπόλλωνα τὸν καλούμενον πολυκέφαλον,** αὐτ.1132D **νόμος αὐλῳδικός,** Πολυδ.4,79· ‖ μτγν. μουσικὴ σύνθεσις περιλαμβάνουσα μελῳδίαν καὶ ποίησιν:Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.· **9)** νοῦμμος βλ.λ.· Σουΐδ.«**Δωριεῖς δὲ ἐπὶ νομίσματος χρῶνται τῇ λέξει καὶ** Ρωμαῖοι παραστρέφαντες νοῦμμον λέγουσι», Ἀντιαττ.109,14 «νόμους τὸ νόμισμα, οὓς οἱ ἰταλικοὶ νούμους καλοῦσι» : Ἐπιγρ., Ἡρακλεωτ.Πίν.1,75,216 **κατεδικάσθεν παρ μὲν τὰν ἐλαίαν δέκα νόμως ἀργυρίω.**

νομός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. τόπος ἔνθα βόσκονται κτήνη, βοσκή, λιβάδι, βοσκοτόπι : Ἰλ.Β 475 **τοὺς δ', ὥστ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες ῥεῖα διακρίνωσιν, ἐπεί κε νομῷ μιγέωσιν,** Ὀδ.Ι 217 **ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα·** ‖ **νομὸς ὕλης** βοσκὴ δασώδης : Ὀδ.Κ 159 **ὁ μὲν ποταμόνδε κατήιεν ἐκ νομοῦ ὕλης πιόμενος·** ‖ **νομὸς Περιδάῖος** βοσκὴ ἐν Ἴδῃ : Πίνδ.Παιάν. 4,51 **ἐὰν δὲ νομὸν Κρήτας Περιδάῖον·** ‖ ὁμ. μτφ. **ἐπέων νομοί** ἔκτασις, ἐκτεταμένος λειμὼν λόγων, ἐκτεταμένον πεδίον λόγων, δθ. πλῆθος λόγων : Ἰλ.Υ 249 **πολέες δ' ἔνι μῦθοι παντοῖοι, ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα,** Ἡσίοδ. Ἔργ.403 **ἐπέων νομός·** ‖ ὁμ. **νομοὶ ᾠδῆς** : Ὕμν. Ἀπόλλ.20 **πάντῃ γάρ τοι, Φοῖβε, νομοὶ βεβλήαται ᾠδῆς, ἠμὲν ἀν' ἤπειρον πορτιτρόφον ἠδ' ἀνὰ νήσους** (ἀφθανία, πλῆθος ᾠδῶν διαδεδομένων)· **2)** ἡ πρὸς βοσκὴν χλόη, χόρτα πρὸς τροφὴν ζώων, νομή : Ὕμν.Ἑρμ.198 **ἐκ μαλακοῦ λειμῶνος, ἀπὸ γλυκεροῖο νομοῖο·** ‖ γεν. τροφή : Ἡσίοδ. Ἔργ.526 **οὐδέ οἱ ἠέλιος δείκνυ νομὸν ὁρμηθῆναι,** Ἀριστφ.Ὄρν.1287 **ἐπέτονθ' ἕωθεν ὥσπερ ἡμεῖς ἐπὶ νομόν,** αὐτ.239· **3)** τόπος διανεμηθείς, κληρωθεὶς εἴς τινα, δθ. τόπος διαμονῆς, κατοικία : Πίνδ.Ο 7,33 **Λερναίας ἀπ' ἀκτᾶς εὐθὺν ἐς ἀμφιθάλασσον νομόν,** Σοφ.ΟΚ 1061 **Οἰάτιδος ἐκ νομοῦ πώλοισιν ἢ ῥιμφαρμάτοις φεύγοντες ἁμίλλαις,** Νίκ.Θηρ.827 **προλιποῦσαν ἁλὸς νομόν·** ‖ **νομὸν ἔχειν** κατοικεῖν, διαμένειν : Ἡρ. 5,92Α **καὶ ἄνθρωποι νομὸν ἐν θαλάσσῃ ἕξουσι καὶ ἰχθύες τὸν πρότερον ἄνθρωποι,** Ἀριστφ. Ὄρν.239 **ἐπὶ κισσοῦ κλάδεσι νομὸν ἔχει** (ἐνν. τὰ πτηνά)· ‖ ὁμ. ποι. **νομὸς δένδρων** : Πίνδ.ἀπ.153 **δενδρέων νομὸν Διόνυσος αὐξάνοι·** **4)** περιοχή, ἐπικράτεια, διοικητικὸν διαμέρισμα, ἐπαρχία : Ἡρ.5,102 **τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες·** ‖ εἰδ. ἐπὶ τῶν περσικῶν καὶ βαβυλωνιακῶν σατραπειῶν : Ἡρ.1,192 **ὅκου Τριτανταίχμῃ τῷ Ἀρταβάζου ἐκ βασιλέος ἔχοντι τὸν νομὸν τοῦτον,** αὐτ.3,90· ‖ ὁμ. διοικητικὴ περιοχὴ τῆς Σκυθίας : Ἡρ.4,62 **κατὰ νομοὺς ἑκάστοισι ἐν τῷ ἀρχηίῳ ἐσίδρυταί σφι** (ἐνν. Σκύθῃσι) **Ἄρεος ἱρόν·** ‖ εἰδ. ἐν Αἰγύπτῳ μεγάλη διοικητικὴ περιφέρεια : Ἡρ.2,4 **ἐπὶ τούτου, πλὴν τοῦ Θηβαϊκοῦ νομοῦ, πᾶσαν Αἴγυπτον εἶναι ἕλος,** Διόδ.Σ 1,54, Στράβ.17,1,22 **ἡ δὲ χώρα τὴν μὲν πρώτην διαίρεσιν εἰς νομοὺς ἔσχε·** ‖ νεώτ. ὁμ. εἰδ. διοικητικὸν διαμέρισμα τῆς Ἑλλάδος, οὗ προΐσταται νομάρχης : **νομὸς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας - Κερκύρας, - οἱ νομοὶ διαιροῦνται εἰς ἐπαρχίας.**

νομοσχέδιο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. σχέδιον νόμου ὑποβαλλόμενον εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα πρὸς ψήφισιν : **τὰ ἐκπαιδευτικὰ νομοσχέδια ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς βουλῆς.**

νομοταγής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὑποτασσόμενος εἰς τοὺς νόμους, ὁ νομιμόφρων : **νομοταγὴς πολίτης.**

νομοτελεστικός-ή όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἐκτέλεσιν νόμου : **νομοτελεστικὸν διάταγμα** (διάταγμα. δι' οὗ τίθεται εἰς ἐφαρμογὴν νόμος τις καὶ ὁρίζονται λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς του)· **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **νομοτελεστικὸν** ἡ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἐκτελεστικὴ ἐξουσία.

νομοτρίβεια (ἡ) μσν. ἡ ἰδιότης τοῦ νομοτριβοῦς, ἡ νομομάθεια, ἡ περὶ τοὺς νόμους πεῖρα, ἄσκησις : Μιχ.Ἀκομ.1,349,13 (ἐκδ. Λάμπρου).

νομοτριβής-οῦς-ές μσν. νομομαθής, ἔμπειρος νομικός, ὁ περὶ τοὺς νόμους ἐντριβής : Νικ.Χων. 8,2,133Β **κρίσεσιν ἐφίστα δικαστικαῖς, ὧν ὀφὲ καὶ νομοτριβεῖς ἄνδρες ἐφίκοιντο ἄν.**

νομοφυλακεῖον (τὸ) νομοφυλάκιον βλ.λ.

νομοφυλακία (ἡ) ἡ τῶν νόμων φυλακή, διαφύλαξις : Πλάτ.Νόμ.961Α **εἴ τι που πρὸς τὴν νομοφυλακίαν γίγνοιτο ἔγκαιρον ἀκοῦσαι·** **2)** τὸ ἀξίωμα τοῦ νομοφύλακος : Ἀριστλ.Πολιτ.1322b,39 **νομοφυλακία, παιδονομία, γυμνασιαρχία,** Πάπ.

νομοφυλακικός-ή-όν ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομοφύλακα : Ἱεροκλ.Πλ.Χρ.Ἐπ.11,440Μ **νομοφυλακικὴ ἐπιστήμη·** **2)** ὁ φυλάσσων τοὺς νόμους : αὐτ.11,440Μ **γένος νομοφυλακικόν.**

νομοφυλάκιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. κ. **νομοφυλακεῖον** τόπος ἔνθα συνήρχοντο οἱ νομοφύλακες, γραφεῖον τῶν νομοφυλάκων : Πολυδ.8,102, Ἡσ., Σουΐδ. **νομοφυλακείου θύρα, δι' ἧς οἱ κατάδικοι τὴν ἐπὶ θάνατον ἐξάγονται.**

νομοφυλακίς-ίδος μτγν. ἡ περιέχουσα τοὺς νόμους : Φίλ.1,584 **νομοφυλακίδα . . κιβωτόν·** **2)** Ἐπιγρ. ὡς ἐπίθ. τῆς Ἀφροδίτης ἐν Κυρήνῃ.

νομοφύλαξ-ακος (ὁ) κ. μσν. ὁ φύλαξ, ἐπιτηρητὴς τῶν νόμων, δθ. ἐν ταῖς ἀρχ. πολιτείαις ἄρχων τις ἐντεταλμένος τὴν ἐποπτείαν τῆς ἐκτελέσεως τῶν νόμων, ὡς ἐν Ἀθήναις, Σπάρτῃ, Θάσῳ, Ἀλεξανδρείᾳ, Πριήνῃ, Κυρήνῃ· Πολυδ.8,102 «**οἱ ἕνδεκα εἷς ἀφ' ἑκάστης φυλῆς ἐγίνετο, καὶ γραμματεὺς αὐτοῖς συνηριθμεῖτο· νομοφύλακες δὲ κατὰ τὸν Φαληρέα μετωνομάσθησαν**» : Πλάτ.Νόμ.755Α **μὴ πλέον δὲ εἴκοσιν ἐτῶν νομοφύλαξ ἀρχέτω,** Ἀριστλ.Πολιτ.1323a,8 **οἱ νομοφύλακες ἀριστοκρατικόν,** Ἐπιγρ.· ‖ δθ. μτφ. ἐπὶ γυναικός, **νομοφύλαξ τῆς οἰκίας** ἐπόπτης τῆς οἰκιακῆς τάξεως : Ξεν.Οἰκ.9,15 **νομίσαι οὖν ἐκέλευον τὴν γυναῖκα καὶ αὐτὴν νομοφύλακα τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ εἶναι·** **2)** ὁ τηρῶν τὸν νόμον : ΠΔ Μακκ.4,15,32· **3)** πάπ. κατώτερος ὑπάλληλος ἔχων οἰκονομικὰ καὶ ἀστυνομικὰ καθήκοντα, διατελῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν προϊσταμένων τῆς κοινότητος· **4)** μσν. εἰδ. τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα τοῦ χαρτοφύλακος : Βαλσ. Χαρτοφ.457 **ὁ χαρτοφύλαξ ἐπισκοπικῶν δικαίων . . καὶ νομοφύλαξ καλεῖται.**

νομώδης-ους-ες (νομή) κ. μσν. ὁ ὅμοιος πρὸς διαβρωτικὸν ἕλκος· βλ. νομὴ ἐν εἰδ. σημ. : Ἀλέξ. Ἀφρ.Πρ.1,92 **χειρώνειον ἕλκος καὶ νομῶδες,** Γαλ.13,860, αὐτ.10,702 **νομώδης σηπεδών,** Θεοφάν. Νόνν.195 **εἰ δὲ νομῶδές ἐστι τὸ ἕλκος·** ‖ ὁ πλήρης σχισμῶν, οἱονεὶ πληγῶν : Γαλ.11,759.

νομῳδός (ὁ) μτγν. ὁ ᾄδων, ὁ κηρύσσων τὸν νόμον· δθ. ὁ ἐξηγητὴς τοῦ νόμου : Στράβ.12,2,9 **νομῳδόν, ὅς ἐστιν αὐτοῖς ἐξηγητὴς τῶν νόμων.**

νομώνης-ου (ὁ) Ἐπιγρ., βοιωτ. -ώνας ὁ ὠνούμενος, ὁ μισθῶν νομάς : **τὸν ταμίαν καὶ τὸν νομώναν.**

νόναι (αἱ) κ. **νόνναι** (ὀρθότ. **νῶναι**) αἱ εὐθὺς μετὰ τὰς καλάνδας ἐννέα ἡμέραι τοῦ μηνὸς παρὰ Ρωμαίοις· Σουΐδ. «**νόνναι τοῦ μηνὸς αἱ εὐθὺς μετὰ τὰς καλάνδας**» : Διον.Ἀλ.Ρωμ.3,1639, Εὐσ.2,1484.

νόννα (ἡ) μσν. κ. δημ. δέσποινα, καλογραία, μοναχή : Ξιφιλῖν. εἰς Δομιτ.π.Στεφ. **πολλάκις δὲ**

καὶ τοὺς ἀγῶνας νύκτωρ ἐποίει καὶ ἔστιν ὅτε καὶ νόννας καὶ γυναῖκας συνέβαλε᾽ **2)** δημ. θηλ. τοῦ νόννος, ἡ μάμμη, ἡ γιαγιά.

νοννά (ἡ) ἄ. νονὰ βλ.λ.

νοννίς-ίδος (ἡ) μσν. νόννα βλ.λ.ΙΙ : Παλλάδ.Λαυσ.87.

νόννος (ὁ) Ἐπιγρ., μσν. κ. δημ. πατήρ· πρβλ. νέννος : **τοῦ νόννου** (sic) **ἀδελφοὶ ὁμοπάτριοι᾽** . || μσν. προσωνυμία ἀπονεμομένη εἰς μοναχούς· **2)** δημ. ὁ πάππος, παππούς.

νονά (ἡ) νεώτ., δημ.κ. **νουνά,** θηλ. τοῦ νονὸς βλ.λ.

νονός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. (δ.γρ. κ. **νοννός**) **κ. νουνός** ὁ ἀνάδοχος τέκνου : Παπαδ.Χρ.Μηλ.56 **ὁ κλέφτης αὐτὸς δὲν εἶναι νονός σου;**

νοοβλαβής-οῦς-ές μτγν. ὁ βεβλαμμένος τὸν νοῦν, ὁ φρενοβλαβής : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.12,160 **νοοβλαβέας ἄνδρας.**

νοογάστωρ-ορος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ διὰ τοῦ νοὸς αὐτοῦ τρεφόμενος, ζῶν, ἤτοι ὁ διὰ τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ δημιουργημάτων ἀποζῶν : Τζέτζ.Χιλ. 10,774 **νοογάστωρ ἐστίν, ὅς λογισμῷ συγγράμματα συντάττων, ἐξηγήσεις καὶ στίχους καὶ ποιήματα, τρέφει αὐτὸν ἐκ τούτων.**

νοοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων τὴν μορφὴν τοῦ νοός, τοῦ διανοητικοῦ, ὁ νοητός : Πλωτῖν.5,1,3 **ἡ νοῦ ὕλη νοοειδὴς οὖσα καὶ ἁπλῆ,** αὐτ.5,3,8 **θεοειδῆ καὶ νοοειδῆ γίγνεσθαι,** Πρόκλ.Τιμ.1,247.

νοολογία (ἡ) νεώτ. ἡ μελετῶσα τὴν ἀνθρωπίνην νόησιν ἐπιστήμη.

νοολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νοολογίαν : **νοολογικαὶ μελέται.**

νοομαντεία (ἡ) νεώτ. τὸ μαντεύειν τὴν σκέψιν τινὸς διὰ τοῦ νοῦ καὶ ἡ ἱκανότης ἀτόμου τινὸς πρὸς τοῦτο : **εὑρίσκει πολλὰ κεκρυμμένα ὑπό τινος ἀντικείμενα διὰ τῆς νοομαντείας.**

νοομάντις-εως (ὁ) νεώτ., θηλ. **νοομάντις-ιδας** ὁ ἔχων τὴν ἱκανότητα νὰ μαντεύῃ διὰ τῆς νοαμαντείας τὴν σκέψιν τινός.

νοόπλαγκτος-ον μτγν. νοοπλανὴς βλ.λ : Νόνν.Δ 9,255 **νοοπλάγκτοιο νύμφης.**

νοοπλανής-οῦς-ές μτγν. ὁ πλανώμενος τοῦ νοῦν, ὁ φρενοβλαβής : Νόνν.Δ 4,197 **νοοπλανέεσσι μεληδόσιν᾽** **2)** ἐνεργ. ὁ πλανῶν τὸν νοῦν, ὁ καθιστῶν τινα παράφρονα : αὐτ.29,69 **νοοπλανέων κτεάνων,** αὐτ.31,130 **νοοπλανὲς ἴχνος.**

νοόπληκτος-ον μτγν. ὁ πλήττων, ὁ παραλύων τὸν νοῦν : Παῦλ.Σιλ. ἐν ΑΠ 6,71 **σοὶ τὰ νοοπλήκτου κλαστὰ κύπελλα μέθης.**

νοοπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) νοόπληκτος βλ.λ. : Τρυφιόδ. 275 **νοοπλήγεσσιν ἀτασθαλίῃσι δαμέντες.**

νοοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν, ὁ δημιουργῶν νοῦν : Πλωτῖν.6,8,18 **τῆς τοιαύτης δυνάμεως τῆς νοοποιοῦ,** Πρόκλ.Τίμ.1,311D, Δαμάσκ.Ἀρχ.90.

νόος ἀσυναίρ. τ. τοῦ νοῦς βλ.λ.

νοοσύνθετος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἐκ τοῦ νοῦ σύνθετος.

νοοσφαλής-οῦς-ές μτγν. νοοπλανὴς βλ.λ.2) : Νόνν.Δ 17,277.

νοότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ νοητικότης, τὸ νοητικόν : Πρόκλ.Παρμ.863S **τῆς νοότητος . . οἷον ἕξεως τοῦ νοεῖν,** Δαμάσκ.Ἀρχ.90.

νοοτροπία (ἡ) νεώτ. ὁ τρόπος τῆς σκέψεώς τινος, ὁ ἰδιάζων ἑκάστῳ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι : Παπαντ.Ἅγ.Ὄρ.72 **οἱ Ἕλληνες δυσκόλως κατανοοῦν τὴν νοοτροπίαν τῶν βορείων λαῶν.**

νοούμενον (τὸ) νεώτ. τὸ οὐδ. τῆς μτχ. τοῦ νοῶ βλ.λ., ὡς οὐσ. εἰδ. φιλοσ. τὸ διὰ μόνου τοῦ νοῦ ἀντιληπτόν, τὸ ὑπεραισθητόν, ἀντίθ. φαινόμενον· || εἰδ. γραμμ. σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον συμφωνία τῶν ὅρων τῆς προτάσεως οὐχὶ κατὰ τὸν γραμματικὸν αὐτῶν τύπον ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν, ἄ. σχῆμα κατὰ σύνεσιν.

νορβά Ἡσ. «καλή».

νορβεῖ Ἡσ. «ἐνταμεῖται».

νορειά Ἡσ. δένδρον τι φυόμενον ἐν ταῖς παραλίαις· πρβλ. κ. νόρρος.

νορθακινοί Ἡσ. «ἀσθενεῖς».

νόρια (ἡ) νεώτ. ἀνυφωτικὸν μηχάνημα ἀποτελούμενον ἐκ σκαφιδίων ἀλυσοειδῶς συνηρθρωμένων.

νόρρος Ἡσ. «ἄνθος μήλινον λωτοῦ· γίνεται δέ τι καὶ δένδρον ἐν παραλίᾳ, ὅπερ ἔνιοι νορειὰν καλοῦσιν».

νορύειν Ἡσ. «γῆν ὀρύειν (sic)» (διορθ. ὀρύττειν).

νορύη (ἡ) τὸ φυτὸν **στρύχνον,** τιθύμαλλος βλ.λ.· Θεόφρ.π.Φώτ. «Θεόφραστος δὲ συνωνυμίᾳ φησὶ στρύχνον, νορύη, τιθύμαλλον» : Ἡρωδιαν.1,306.

νοσάζω (νόσος) ποιῶ τινα νοσεῖν : Γαλ.1,208 **τὰ νοσάζοντα αἴτια·** **2)** ἀμτβ. εἶμαι ἀσθενής : Γαλ.15,302· || δθ. συνήθ. εἰς τὸ μέσ. **νοσάζομαι** εἶμαι ἀσθενής, ἀντίθ. ὑγιάζομαι : Ἀριστλ.Φυσ. 229b,3 **τὸ νοσάζεσθαι ἐναντίον.**

νοσακερός-ά-όν νοσηρός, φιλάσθενος : Ἀριστλ. Πολιτ.1279a,15 **βούλεται συνεχῶς ἄρχειν οἷον εἰ συνέβαινεν ὑγιαίνειν ἀεὶ τοῖς ἄρχουσι νοσακεροῖς οὖσι,** Πάπ.· || εἰδ. ὡς κωμικὴ λέξις· Πολυδ. 3,105 «τὸ γὰρ νοσακερὸν ἐσχάτως κωμικόν».

νοσακερῶς ἐπίρρ. Φώτ. «μαλακῶς, νοσωδῶς».

νόσανσις-εως (ἡ) τὸ νοσῆσαι, τὸ νὰ ἀσθενήσῃ τις· ἀντίθ. ὑγίανσις : Ἀριστλ.Φυσ.230a,22, αὐτ.229a, 26 **ὑγίανσις ἡ εἰς ὑγίειαν, νόσανσις δ᾽ ἡ εἰς νόσον,** Πλωτῖν.6,3,22 **ὑγίανσις καὶ νόσανσις ταὐτόν.**

νοσερός-ά-όν ἐπίνοσος, νοσηματώδης, νοσηρὸς βλ.λ. : Ἱππ.Ἀφορ.7,67, Εὐρ.Ὀρ.1016 **ἐξιθύνων νοσερὸν κῶλον,** αὐτ.Ἱππ.131· || ὁμ. ἐπὶ τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους : Ἀριστλ.Πρ.861b,22 **διατί . . ὁ χειμὼν νοσερὸς γίνεται;** || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νοσερά,** ἀντίθ. ὑγιεινά : Παλύστρ.3, Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ. 71,2· || ἐπὶ προσ., ἐπίνοσος, νοσηρός : Φίλ.1,198.

νοσερότης-ητος (ἡ) γλωσσ. ἡ ἰδιότης τοῦ νοσεροῦ, τὸ ἐπίνοσον.

νοσερῶς ἐπίρρ. ἐπινόσως, νοσηρῶς : Ἀριστλ. Πολιτ.1320b,36 **νοσερῶς ἔχειν.**

νόσευμα-ατος (τὸ) νόσος, ἀσθένεια : Ἱππ.Ἀέρ.7 **νοσεύματα αὐτέοισιν ἐπιδημέει, πλευρίτιδές τε πολλαὶ αἵ τε ὀξεῖαι νομιζόμεναι νοῦσοι.**

νοσεύομαι παθ. εἰμὶ νοσηρός, ἀσθενής : Ἱππ. Ἑπτ.2 **ἐξήλλαξε** (τὰ ἔμβρυα) **τῆς μητρὸς πρόσθεν κυούσης, ἅτε ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ νενοσευμένα.**

νοσηλεία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ περιποίησις ἀσθενοῦς : Ἰώσ.ΑΙ 4,8,33, Πλούτ.Λυκ.10 **νοσηλείας καθημερινῆς δεόμενον,** Γαλ.5,48, Δίων Κ 76,7, - **εἰσήχθη εἰς τὸ νοσοκομεῖον πρὸς νοσηλείαν᾽** **2)** ἀσθένεια ἀπαιτοῦσα θεραπείαν, ἐπιμέλειαν, περιποίησιν : Λυσίμαχ. π. Ἰώσ.Ἀπ.1,34 **νοσηλείᾳ περιπίπτειν,** Πλούτ.Ἠθ.788F **ἐκ μακρᾶς οἰκουρίας, ὥσπερ νοσηλείας, ἐξανισταμένου καὶ κινουμένου γέροντος ἐπὶ στρατηγίαν ἢ πραγματείαν,** αὐτ. 110C, Σωρ.1,79· **3)** ὕλη ἐκρέουσα ἐξ ἕλκους : Σοφ.Φιλ.39 **θάλπεται ῥάκη, βαρείας του νοσηλείας πλέα** (σχόλ. «τῆς ἐκ νόσου ἀκαθαρσίας»).

νοσηλευτήριον (τὸ) νεώτ. ἵδρυμα πρὸς νοσηλείαν ἀσθενῶν, θεραπευτήριον.

νοσηλευτής (ὁ) νεώτ., θηλ. **-εύτρια** ὁ νοσηλεύων ἀσθενῆ.

νοσηλεύω κ. μσν. κ. νεώτ. περιποιοῦμαι νοσοῦντα, ἐπιμελοῦμαι ἀσθενοῦς τινος : Ἰσοκρ.19,25 **οὐκ ἀπεῖπον οὐδ᾽** ἀπέστην **ἀλλ᾽ ἐνοσήλευον αὐτὸν μετὰ παιδὸς ἑνός,** Βάβρ.13,8 **τὸν ἐμὸν τιθηνῶ πατέρα καὶ νοσηλεύω,** - **ἐνοσήλευσεν ἐπὶ ἔτη τὸν παραλυτικὸν πατέρα της᾽** || ἡ μτχ. κτ. πληθ. **οἱ νοσηλεύοντες** οἱ ἰατροί : Ἐπιγρ.· || ὁμ. τὸ μέσ. κ. παθ. : **νοσηλεύεται εἰς τὸ νοσοκομεῖον᾽** **2)** τὸ παθ. ὡς ἀσθενὴς δέχομαι περιποιήσεις, δθ. ἀσθενῶ : Ἰώσ.Πἱ 4,1,9, Ἀππ.Ἐμφ. Πολ.2,28 **νοσηλευόμενος περὶ τὴν Ἰταλίαν,** Γαλ. 8,291, Χρον.Πασχ.304A **ἐπὶ πολὺν χρόνον νοση-**

λευόμενος· 3) φέρομαι ὡς ἀσθενὴς ἔχων ἀνάγκην νοσηλείας, ἔθ. διάγω ἐν περιποιήσει καὶ τρυφαῖς : Ἰουλ.Λόγ.6,181D **νοσηλεύομαι τρυφηλῶς.**

νοσήλιος-ία-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς νόσον : Εὐστ.Πον.122,27 **νοσημάτων ψυχῆς τοιοῦτον φύεται νοσήλιον φάρμακον·** || **νοσήλιον φῆγμα** καταπότιον : Εὐστ.Πον.304,35· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **τὰ νοσήλια** τὰ φάρμακα· Σουΐδ. «νοσήλια· φάρμακα τὰ θεραπευτικά»· || ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. αἱ διὰ τὸν ἀσθενῆ τροφαὶ πρὸς θερσπείαν : Ὀππ.Ἁλ.I,301 **τυτθὰ βορῆς ὤρεξε νοσήλια** (σχόλ. «βρώματα, θεραπευτικὰ τῆς νόσου»)· 2) νεώτ. ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ἡ πρὸς νοσηλεῖον ἀσθενοῦς ἀπαιτουμένη δαπάνη : **ὡς δημόσιος ὑπάλληλος ἐζήτησε μετὰ τῆς ἀναρρωτικῆς ἀδείας καὶ νοσήλια.**

νοσηλός-ή-όν ὁ νοσώδης, ὁ ἐπιφέρων νόσον : Ἱππ.Τόπ.Ἀνθρ.10 **νοσηλὸν ὑγρόν·** 2) ἐπίνοσος, ἀσθενής, νοσηρὸς βλ.λ.: Ἱππ.817 **τὸ ὀστέον νοσηλότερον γίνεται** (δ.γρ. νοσηρότερον).

νοσηλῶς ἐπίρρ. μετὰ νοσηρότητος, νοσηρῷ τῷ τρόπῳ : Κλήμ.Ἀλ.I,604C.

νόσημα (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀσθένεια, νόσος : Ἱππ.Φυσ.I, Σοφ.Φιλ.755 **δεινόν γε τοὐπίσαγμα τοῦ νοσήματος,** Εὐρ.Ἠλ.656 **λόχι' ἐμοῦ νοσήματα,** Θουκ.2,49 **ἐπικατιόντος τοῦ νοσήματος ἐς τὴν κοιλίαν,** Ἰσοκρ.8,39 **τῶν περὶ τὸ σῶμα νοσημάτων πολλαὶ θεραπεῖαι,** ΚΔ Ἰω.5,4 **ὑγιὴς ἐγίνετο ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι,-αἱ μυῖαι** εἶναι φορεῖς **πολλῶν νοσημάτων·** || νοσήμασι περιπίπτειν καταλαμβάνεσθαι ὑπὸ ἀσθενειῶν : Ξεν.ΚΠ 6,2,27 **ὡς μὴ ἐξαπίνης ἄοινοι γενόμενοι νοσήμασι περιπίπτομεν·** || κ. ἐπὶ τῶν φυτῶν : Θεόφρ.ΦΙ 8,10,1 **νοσήματα τῶν σπερμάτων,** αὐτ. 4,141 **νοσήματα τῶν φυτῶν,** - **τὰ διάφορα νοσήματα τῆς ἀμπέλου καταπολεμοῦνται ἐπιτυχῶς·** 2) μτφ. ἐπὶ παθῶν, ἐλαττωμάτων κττ., ἠθικὴ νόσος, ἠθικὴ ἀρρώστια : Αἰσχ.Πρ.227 **ἔνεστι γάρ πως τοῦτο τῇ τυραννίδι νόσημα τοῖς φίλοισι μὴ πεποιθέναι,** αὐτ.685 **νόσημα γὰρ αἴσχιστον εἶναί φημι συνθέτους λόγους,** αὐτ.978 **νοσοῖμ' ἄν, εἰ νόσημα τοὺς ἐχθροὺς στυγεῖν,** Πλούτ.Περ. 32 **ἔοικε δ' ὥσπερ συγγενικὸν αὐτῷ προστρίψασθαι νόσημα τὴν φιλαργυρίαν,** αὐτ.Λυκ.8· || κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τοῦ ἔρωτος : Σοφ.ἀπ.149,1 **νόσημα ἔρωτος·** || ὁμ. ἐπὶ τῆς ἀδικίας : Πλάτ.Γοργ.480B **τὸ νόσημα τῆς ἀδικίας,** Χρύσ.Στωϊκ.3,103· || ὁμ. μτφ. ἐπὶ βαρείας θλίψεως, συμφορᾶς : Σοφ.ΟΤ 1293 **τὸ γὰρ νόσημα μεῖζον ἢ φέρειν·** || εἰδ. ἐπὶ στάσεων ἐν τῇ πολιτείᾳ, κ. γεν. ἐπὶ πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν : Πλάτ.Πολ.544C **τυραννίδα . . ἔσχατον πόλεως νόσημα,** Δημ.424,3 **νόσημα δεινὸν ἐμπέπτωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα,** Χρησμ.Πυθ.408B **στάσεις οὐκ εἰσίν, οὐδὲ τυραννίδες, οὐδὲ ἄλλα νοσήματα καὶ κακὰ τῆς Ἑλλάδος.**

νοσηματικός-ή-όν νοσηρός, φιλάσθενος : Ἀριστλ.ΖΓ 725a,11 **ἄχρηστον περίττωμα καὶ νοσηματικόν,** αὐτ.Πρ.881b,8 **νοσηματικὸς τὰ περὶ τὴν κεφαλήν,** Πλούτ.Ἠθ.245C **νοσηματικὸς τῷ σώματι·** || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νοσηματικὰ** νοσήματα : Ἀριστλ.ΙΖ 521a,28 **τῶν δ' ἄλλων τῶν νοσηματικῶν ἧττον μετέχουσιν αἱ γυναῖκες.**

νοσηματικῶς ἐπίρρ. ἐπινόσως, νοσηρῶς : Θεόφρ.ΦΑΙτ.1,10,5.

νοσημάτιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ νόσημα βλ.λ., ἐλαφρὰ ἀσθένεια : Ἀριστφ.ἀπ.90.

νοσηματώδης-ους-ες νοσώδης βλ.λ. : Ἀριστλ. ΖΓ 727b,28, αὐτ.ΗΝικ.1149a,6 **οἱ δὲ διὰ νόσους** (θηριώδεις γίγνονται) **οἷον τὰς ἐπιληπτικὰς ἢ μανίας νοσηματώδεις,** Πτολ.Τετράβ.188.

νοσηματωδῶς ἐπίρρ. νοσωδῶς : Ἀριστλ.ΗΝικ. 1148b,33 **νοσηματωδῶς ἔχειν.**

νοσημαχῶ-έω μσν. νοσομαχῶ βλ.λ. : Σκυλίτζ. Ἰω. ἐν Κεδρ.Γεώργ.647,18.

νοσήμη (ἡ) νόσημα βλ.λ. : Θεόγνωστ.Καν.112 **τὰ εἰς μὴ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς μονογενῆ τὸ η παραλήγεται, οἷον νοσήμη, θελήμη, φιλήμη** (κῶδ. -ίμη), Ἀν.Κρ.1,24,4 **καί φασιν ἐντεῦθεν αὐτοῖς ταχείας εἶναι τὰς κατὰ νοσήμων ἀντιλήψεις.**

νοσηρός-ά-όν κ. νεώτ. ὁ νοσώδης, ὁ ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν ὑγείαν, ὁ ἐπιφέρων νόσον : Ξεν.ΚΠ 1.6,16 **περί τε τῶν νοσηρῶν χωρίων καὶ τῶν ὑγιεινῶν,** Πλούτ.Ἠθ.974C **νοσηρὸν ὕδωρ,** Πολυδ.3,105 **ὅθεν καὶ νοσηρὸν χωρίον καὶ νοσῶδες,** - **νοσηρὰ περιοχή·** 2) ὁ νοσῶν, ὁ ἀσθενικός : Ἱππ.Τέχν.50 **ὀστέον νοσηρότερον,** - **νοσηρὰ κατάστασις τοῦ σώματος·** 3) νεώτ. μτφ. ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας : **νοσηρὰ φαντασία,** - **νοσηραὶ τάσεις** - **ἰδέαι** κττ.

νοσηρότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ νοσηροῦ : **ἡ νοσηρότης τοῦ τόπου·** || ἡ πρὸς τὸ νοσεῖν ῥοπή, τὸ φιλάσθενον : **ἡ νοσηρότης τοῦ παιδίου·** 2) κ. μτφ. ἰδ. ἐπὶ ὁμάδος προσώπ., ἡ μὴ ὑγιῶς ἔχουσα ψυχικὴ κατάστασις : **ἡ νοσηρότης τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος τὸν διέφθειρε.**

νοσηρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον νοσηρόν : Ἱππ.Ὀκτ.12 **νοσηρότερον·** || νεώτ. κ. μτφ. : **σκέπτεται νοσηρῶς.**

νοσητήριος-α-ον νοσώδης· Ἡσ. «κηρέσιον· ὀλέθριον, νοσητήριον».

νοσηφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων, ὁ προκαλῶν νόσον : Μάρκελλ.Σιδ.58.

νοσίζω ποιῶ τινα ἀσθενῆ· πρβλ. νοσάζω : Ἀριστλ.Πρ.859a,15 **αἱ ὧραι νοσίζουσι τοὺς ὑγιαίνοντας,** Μελετ. ἐν Ἀν.Κρ.3,46,19 **τοῖς νοσίζουσι τὸ σῶμα δυναμένοις.**

νόσιος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ θεραπεύων τὰς νόσους, ἐπωνυμία τοῦ Διός.

νοσογνωμονικός-ή-όν ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ διαγιγνώσκειν τὴν νόσον ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῆς συμπτωμάτων· ἔθ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ἡ νοσογνωμονικὴ** ἡ τέχνη τοῦ διαγιγνώσκειν τὰς νόσους ἐκ τῶν συμπτωμάτων αὐτῶν : Πλάτ.π.Διογ.Λ 3,85 **τῆς ἰατρικῆς εἴδη πέντε, ἡ μὲν φαρμακευτική, ἡ δὲ χειρουργική, ἡ δὲ διαιτητική, ἡ δὲ νοσογνωμονική, ἡ δὲ βοηθητική,** αὐτ.167,168.

νοσογόνος-ον νεώτ. ὁ γεννῶν, ἐπιφέρων νόσον : **νοσογόνος ἑστία,** - **νοσογόνα μικρόβια.**

νοσογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστημονικὴ περιγραφὴ καὶ ταξινόμησις τῶν νόσων.

νοσογραφικός-ή-όν (ἡ) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νοσογραφίαν βλ.λ. : **νοσογραφικαὶ μελέται·** ἐπίρρ. -**ῶς.**

νοσογράφος (ὁ) ἐπιστήμων εἰδ. ἀσχολούμενος μὲ τὴν νοσογραφίαν βλ.λ.

νοσοεργός-όν μτγν. ὁ ἐπιφέρων νόσον : Ποιητ. π. Βοταν.Δυν.39.

νοσόθυμος-ον μτγν. ὁ τὸν θυμόν, τὴν ψυχὴν νοσῶν : Μαν.4,540 **βροτῶν γένος νοσόθυμον ἀεὶ** θανάτοιο πάρεδρον.

νοσοκομειακός-ή-όν νε ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νοσοκομ . v: **νοσοκομειακὴ περίθαλψις** - **ὀργάνωσις·** 2) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νοσοκόμους : **νοσοκομειακὴ σχολή·** ἐπίρρ. -**ῶς.**

νοσοκομεῖο(ν) (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἵδρυμα ἐν ᾧ νοσηλεύονται ἀσθενεῖς : Κῶδ.Ἰουστιν. 1,2,15,1, - **ἵδρυσε πολλὰ νοσοκομεῖα καὶ ἄλλα φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα·** 2) Σουΐδ. «**ξενών**».

νοσοκόμησις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ νοσηλεία, ἡ περιποίησις ἀσθενοῦς : Νικ.Χων.364C **ὡς τὰ κεκρατημένα σώματα νοσοκόμησιν ἐτραχηλίων.**

νοσοκομία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ νοσηλεία, ἡ περιποίησις ἀσθενοῦς, νοσοκόμησις βλ.λ. : Ἀρρ.

Ἐπικτ.3,22,70,Ἰάμβλ.Προτρ.21 κβ', Σχόλ.Σοφ.Φιλ.39, Εὐστ.Πον.304,29 **οἱ πρὸς νοσοκομίαν ἀπονεύοντες.**

νοσοκόμος (ὁ,ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., δημ. θηλ. -όμα, ὁ νοσηλεύων ἀσθενεῖς, ὁ ἐπιμελούμενος ἀσθενῶν : Πολυβ.3,12, Γρηγ.Ναζ.Ἐπ.47 **ὅν .. καὶ νοσοκόμον γινώσκομεν**, Κῶδ.Ἰουστιν.1,3,41,13 **νοσοκόμος ἢ πτωχοτρόφος**, Ἰουστιν.Νεορ.7,1.

νοσοκομῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. περιποιοῦμαι ἀσθενῆ ὡς νοσοκόμος, νοσηλεύω τινά : Διόδ.Σ 14,71, Διογ.Λ 4,54 **ἀπορίᾳ δὲ καὶ τῶν νοσοκομούντων δεινῶς διετίθετο ἕως** Ἀντίγονος αὐτῷ δύο θεράποντας **ἀπέστειλε**, Ἰάμβλ.Πυθ.30,184 **νοσοκομήσων αὐτόν·** || ὁμ. τὸ παθ. θεραπεύομαι, διατελῶ ὑπὸ θεραπείαν : Διόδ.Σ 37,27, Συνέσ.Ἐπιστ. 67 **καὶ νοσοκομούμενον ἔτι τὸ σῶμα πρὸς τοὺς πόνους ἐκβιασάμενος.**

νοσοκονίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ.-ίωσις βλάβη τοῦ ὀργανισμοῦ προερχομένη ἐκ τῆς εἰσπνοῆς κόνεων σωρευομένων εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν.

νοσολογία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁ κλάδος τῆς ἰατρικῆς ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὰς νόσους, τὰ αἴτια, τὰ συμπτώματα, ὡς καὶ τὴν θεραπείαν αὐτῶν.

νοσολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νοσολογίαν.

νοσολόγος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ὁ ἐπιστήμων ἰατρός, ὁ περὶ τὴν νοσολογίαν ἀσχολούμενος.

νοσολογῶ-έω μτγν. ἐξηγῶ ἀσθένειάν τινα : Μένων 11,40 **τὸ αἴτιον οὕτως νοσολογεῖ.**

νοσολύτης (ὁ) ἀ. νουσολύτης βλ.λ.

νοσομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ νοσομανίας βλ.λ.

νοσομανία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. εἶδος ὑποχονδριακῆς παρακρούσεως, καθ' ἣν ὁ πάσχων ἀνησυχεῖ καὶ ἀπασχολεῖται διηνεκῶς περὶ τῆς ὑγείας του.

νοσομαχῶ-έω μσν. ἀ. νοσημαχῶ, παλαίω κατὰ νόσου κατατρυχούσης με : Μιχ.Ἀτταλ.69,5.

νοσοποιός-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ προκαλῶν νόσον, νοσογόνος : Δίφιλ.Σ.π.Ἀθήν.3,80Ε **νοσοποιά τε καὶ φρίκης παραίτια**, Γαλ.1,158 **τοῖς νοσοποιοῖς αἰτίοις**, Στουδ.Θεόδ.27ΒD **ἰατρὸν νοσοποιόν·** **2)** μτφ. ὁ προκαλῶν στάσιν, ταραχάς, ὁ ταραχοποιός:Διον.Ἀλ.Ρωμ.8,90 **τοὺς νοσοποιοὺς ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθεῖν**, Πολυβ.5,110 **νοσοποιὸν χωρίον·** πρβλ. Κόντ.Γλωσσ.Παρατ.150.

νοσοποιῶ-έω προκαλῶ νόσον : Ἱππ.Διαίτ.35 **αἱ μέγισται μεταβολαὶ τῶν περὶ τὰς φύσιας ἡμέων καὶ τὰς ἕξιας συμβαινόντων μάλιστα νοσοποιέουσιν**, Ἀριστλ.Πρ.865b,25, Πλούτ.Ἠθ.918D **αἱ τῶν σωμάτων κράσεις αἳ νοσοποιοῦσι·** || μολύνω τινὰ διὰ νόσου, μεταδίδω νόσον εἴς τινα, κ. μτφ. : Διόδ.Σ 12,12 **νοσοποιεῖν τὰς ψυχὰς τῶν ἀρίστων**, Κέβ.19,80 **ἐκβάλλειν πάντα τὰ νοσοποιοῦντα·** κ. παθ. : Ἡρόφ.π.Σωρ.2,3.

νόσος (ἡ) (νόσ-· πρβλ. λατ. noceo), κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. κ. ἰων. **νοῦσος**, λοιμός, ἀσθένεια, ἐπιδημία, ἀρρώστια, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν αἰφνίδιον ἢ βίαιον θάνατον : Ἰλ.Α 10 **ὁ γὰρ βασιλῆι χολωθεὶς νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακήν** (ὁ Ἀπόλλων), Ὀδ.Ε 395, αὐτ.Λ 200, Ἡσίοδ.Ἔργ.92 **νούσων τ' ἀργαλέων αἵ τ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν**, Ἡρ. 1,22 **ἐκ τῆς νούσου ἀνέστη**, Αἰσχ.Πρ.473, Σοφ. Τρ.445 **νόσῳ λῃφθέντι**, Ξεν.ΚΠ 8,3,41 **νόσον ἐμπεπτωκέναι τοῖς κτήνεσιν**, Ἰσοκρ.19,24 **ἠσθένησε ταύτην τὴν νόσον, ἐξ ἧς ἀπέθανε**, ΚΔ Ματθ.4,23 **καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον**, Πλούτ.Ἠθ.548F **ἀφαμένη νόσος καὶ κατανεμηθεῖσα τοῦ σώματος**, Συνέσ.Ἐπιστ.37 **νόσῳ χαλεπῇ προσεπάλαισεν**, Μηναῖ.11,1 Ἑσπερ. **τοῖς νοσοῦσι τὰ ἰάματα·** **2)** κ. νεώτ. **ἱερὰ ἢ μεγάλη νόσος** ἡ ἐπιληψία, σεληνιασμός· Ἡσ. «νόσος μεγάλη· ἐπιληψία» : Ἡρ.3,33 **ἐκ γενετῆς νοῦσον μεγάλην λέγεται ἔχειν ὁ Καμβύσης, τὴν ἱρὴν ὀνομάζουσι τινές,** Ἱππ.Ἐπιδ.6,6 **οἱ ὑπὸ τεταρταίου ἁλισκόμενοι ὑπὸ τῆς μεγάλης νόσου οὐχ ἁλίσκονται**, Καλλ. Δημ.67 **μεγάλᾳ δ' ἐστρεύγετο νούσῳ**, Γαλ.7,43, Πάπ. **δούλη ἀναπόριφος ἐκτὸς οὖσα ἱερᾶς νόσου καὶ ἐπαφῆς·** **3)** μανία, παραφροσύνη, τρέλλα : Αἰσχ.Πέρσ.750 **πῶς τάδ' οὐ νόσος φρενῶν εἶχε παῖδ' ἐμόν**, Σοφ.Αἴ.1186 **ἥκοι γὰρ ἂν θεία νόσος**, αὐτ.452· || κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἔρωτος : Σοφ.Τρ.445 **ὥστ' εἴ τι τὠμῷ τ' ἀνδρὶ τῇδε τῇ νόσῳ λῃφθέντι μεμπτός εἰμι**, Εὐρ.Ἱππ. 766, αὐτ.Ὀρ.10 **ἀκόλαστον ἔσχε γλῶσσαν, αἰσχίστην νόσον**, Πλάτ.Νόμ.691D **ὥστε μὴ τῆς μεγίστης νόσου ἀνοίας πληρωθεῖσα αὐτῆς τὴν διάνοιαν μῖσος ἔχειν πρὸς τῶν ἐγγύτατα φίλων·** **4)** πόνησις ψυχική, θλῖψις, ἀθλιότης, δυστυχία : Ἡσίοδ.Θ 527 **κακὴν δ' ἀπὸ νοῦσον ἄλαλκεν Ἰαπετιονίδη**, Σοφ.ΟΚ 544 **δευτέραν ἔπαισας ἐπὶ νόσῳ νόσον·** **5)** ἐπὶ πόλεων ἢ κρατῶν, ἀκαταστασία, στάσις· πρβλ. νοσῶ ἐν εἰδ. σημ. : Πλάτ. Σοφ.228Α **νόσον ἴσως καὶ στάσιν οὐ ταὐτὸν νενόμικας·** **6)** ὄλεθρος, καταστροφή, βλάβη, οἷον ὁ ἀνεμοστρόβιλος : Σοφ.Ἀντ.421 **μύσαντες δ' εἴχομεν θείαν νόσον·** **7)** ἐπὶ τῆς τριαίνης τοῦ Ποσειδῶνος, ἡ αἰτία μεγάλης ταραχῆς : Αἰσχ.Πρ. 924 **θαλασσίαν τε γῆς τινάκτειραν νόσον** (δ. γρ.)· **8)** **πεντεσύριγγος νόσος** ὁ κύφων βλ.λ. : Ἀριστλ.Ρητ.1411a,23.

νοσοτροφία (ἡ) ἡ δίαιτα ἐν νόσῳ : Πλάτ.Πολ. 407Β **νοσοτροφία τεκτονικῇ μὲν καὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις ἐμπόδιον τῇ προσέξει τοῦ νοῦ·** **2)** ἡ ἐπιμέλεια, ἡ περιποίησις ἀσθενοῦς τινος : Πλάτ.Πολ.496C **ἡ δὲ τοῦ σώματος νοσοτροφία ἀπείργουσα αὐτὸν τῶν πολιτικῶν κατέχει·** πρβλ. Αἰλ.ΠΙ 4,15.

νοσοτρόφος (ὁ) λεξ. ὁ περιποιούμενος ἀσθενῆ, νοσοκόμος : Λεξ. ἐν Cod. Paris.Peg.345.

νοσοτυφῶ-έω (τῦφος) μτγν. νοσηλεύομαι μετὰ τύφου, τρυφηλῶς, πλουσίως : Ἰουλ.Λόγ.6,181Β **τὸ νοσοτυφεῖν καὶ νοσηλεύεσθαι τρυφηλῶς οὕτωσί τινες ἐν καλῷ ποιοῦνται.**

νοσοφοβία (ἡ) νεώτ. ἰατρ., ἀ. παθοφοβία, ἰδεοληπτικὸς φόβος, ὑφ' οὗ καταλαμβάνονταί τινες μήπως πάθωσι νόσημά τι καθωρισμένον συνήθως.

νοσοχθονολογία (ἡ) νεώτ. ἡ κατὰ τόπους καὶ κλίματα κατανομὴ τῶν σπουδαιοτέρων νόσων.

νόσπρασσον (τὸ) μτγν. μέλαν, μαῦρον πράσιον, ἡ βαλλωτή : Διοσκ.3,107(117).

νοσσάκιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ νόσσαξ βλ.λ.

νόσσαξ-ακος (ὁ) (νοσσός) μτγν. νεοσσός, ὁ νέος ἀλέκτωρ, κοκκοράκι : Διοσκ.2,53.

νοσσάς-άδος (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **νοσσίδα**, μικρὰ τὴν ἡλικίαν ὄρνις μὴ συμπληρώσασα τὸ πρῶτον ἔτος, τὸ ὀρνίθιον, πουλάδα, ἀ. νοσσίς : Παν.26 **πολλὰς δὲ νοσσάδας ὄρνεις.**

νοσσεύω μτγν. ἰων. ἀντὶ νεοσσεύω βλ.λ. : ΠΔ Σοφ.Σειρ.1,15 **θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσε** (σοφία).

νοσσιά (ἡ) μτγν., ἰων. -ιή ἀντὶ νεοσσιὰ βλ.λ. : Κωμ.Ἀδέσπ.873.

νοσσίον (τὸ) μτγν. ἰων. ἀντὶ νεοσσίον βλ.λ.

νοσσίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **νοσσίδα**, ἀ. νεοσσὶς βλ.λ. : Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ,9,567· **2)** Ἡσ.«νοσσίδες· ὑπόδημα γυναικεῖον» : Πολυδ.7,94.

νοσσοποιῶ-έω μτγν. ἰων. ἀντὶ νεοσσοποιῶ βλ.λ.: ΠΔ Ἡσ.13,22 **νοσσοποιήσουσιν ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν.**

νοσσός (ὁ) ἀ. νεοσσὸς βλ.λ. : Φρύν.206 «νοσσός, νοσσίον, ἀμφοῖν λείπει τὸ ε».

νοσσοτροφῶ-έω μτγν. ἰων. ἀντὶ νεοσσοτροφῶ βλ.λ. : Λεωνίδ.Ἀλ.ΑΠ 9,346.

νοσταλγία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. βαρυθυμία προερχομένη ἐκ τοῦ σφοδροῦ πόθου νόστου ἤτοι ἐπιστροφῆς εἰς τὴν πατρίδα, παρουσιαζομένη ἐνίοτε

ὑπὸ μορφὴν ὀξείας μελαγχολίας· **2)** νεώτ. κ. μτφ. βαρύθυμος ἀνάμνησις ποθητῶν παρελθουσῶν εὐαρέστων καταστάσεων ἢ περιστάσεων.

νοσταλγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νοσταλγίαν, ὁ τῆς νοσταλγίας· || ἐπίρρ. -ῶς κ. δημ. -ά : Πορφύρ.Σκ.76,2.

νοσταλγός (ὁ) νεώτ. ὁ κατεχόμενος ὑπὸ νοσταλγίας βλ.λ.

νοσταλγῶ-έω μσν. κ. νεώτ. ἀμτβ. κατέχομαι ὑπὸ νοσταλγίας βλ.λ.· **2)** μτβ. αἰσθάνομαι νοσταλγίαν πρός τι, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ, ποθῶ : Πορφύρ.Σκ.59, Παπαντ.'Αγ.'Ορ.121 **φοβοῦμαι πὼς συχνὰ νοσταλγεῖ τὸ παλιό του στάδιο.**

νοστίζω παπ. προτείνω τὸν νόστον, τὴν ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπάνοδον, μ. ἐν ἀπαρφ. **νοστίττην.**

νοστιμάδα (ἡ) δημ., ὅ. νοστιμιά ἡ εὐάρεστος γεῦσις, ἡ ἡδύτης, τὸ εὔγευστον: **τὸ ἀλάτι δίνει τὴ νοστιμάδα στὸ φαΐ** || παροιμ. **ἀνάρια-ἀνάρια τὸ φιλὶ νά 'χῃ καὶ νοστιμάδα·** **2)** χάρις, κομψότης, εὐπρέπεια.

νοστιμεύω δημ., ἀόρ. (ἐ)**νοστίμεψα** κ. παθ. **(ἐ)νοστιμεύτηκα,** καθιστῶ ἔδεσμά τι νόστιμον, εὔγευστον : **ἡ ντομάτα νοστιμεύει τὸ φαΐ** || κ. ἀμτβ. γίνομαι νόστιμος, κτῶμαι εὐάρεστον γεῦσιν : **βάλε ἀλάτι νὰ νοστιμέψῃ τὸ φαΐ·** **2)** μτφ. καθιστῶ τι εὔχαρι, κομψόν : **ἡ κορδέλλα τὸ νοστίμεψε τὸ καπέλλο·** || κ. ἀμτβ. : **τὸ κορίτσι μεγαλώνοντας ἐνοστίμεψε·** **3)** μέσ. νοστιμεύομαι ὀρέγομαί τινος, ποθῶ τι διακαῶς : **νοστιμεύτηκα ἕνα τσαμπὶ σταφύλια,** φρ. **τὴν (ἢ τὸν) νοστιμεύεται** (τοῦ ἢ τῆς ἀρέσει).

νοστιμιά (ἡ) δημ. ὅ. νοστιμάδα βλ.λ.

νοστιμίζω δημ., ἀόρ. **ἐνοστίμισα,** καθιστῶ τι νόστιμον, νοστιμεύω : **τὸ ἀλάτι νοστιμίζει τὸ φαΐ** || κ. ἀμτβ. γίνομαι νόστιμος· **2)** μτφ. καθιστῶ τι εὔχαρι, κομψόν· || κ. ἀμτβ. καθίσταμαι εὔχαρις, κομψός, ὡραῖος : **ἡ κόρη σου νοστίμισε.**

νόστῐμος-ον (νόστος) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. -ος-η-ο(ν) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νόστον, τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν πατρίδα· π. 'Ομ. ἐν φρ. **νόστιμον ἦμαρ** ἡ ἡμέρα τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν πατρίδα, ἡ ἐπιστροφή· 'Ησ.«νόστιμον ἦμαρ· τὸ σωτήριον καὶ ἀνακομιστικόν· ἀνακομιστικὴ ἡμέρα» : 'Οδ.Α 9 **αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ,** αὐτ.Γ 233, Αἰσχ.Πέρσ.261, **καὐτὸς δ' ἀέλπτως νόστιμον βλέπω φάος,** αὐτ.797,Παῦλ. Σιλ.ΑΠ 5,231 **ἐς 'Ιππομένην νόστιμον ἦτορ ἄγω·** **2)** ἐπὶ προσ., ὁ ἱκανὸς πρὸς ἐπάνοδον, ὁ μέλλων νὰ ἐπανέλθῃ, ὁ ζῶν ἔτι, ὁ ὑγιαίνων : 'Οδ.Δ 806 **ἐπεὶ ῥ' ἔτι νόστιμός ἐστιν σὸς παῖς,** αὐτ.Τ 85 **ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστι·** πρβλ.Αἰσχ. 'Αγ.618 **εἰ νόστιμός τε καὶ σεσωσμένος πάλιν ἥκει σὺν ὑμῖν·** **3)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ παρέχων εὐχάριστον γεῦσιν, ὁ ἡδύς, ὁ γλυκύς, ἀντίθ. ἄνοστος· Εὐστ.1383,40 «'Ομηρος μὲν ἦμαρ νόστιμον τὸ τῆς οἴκαδε ὑποστροφῆς λέγει· οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον καὶ βρῶμά φασι νόστιμον.. καὶ νόστον δὲ τὴν ἡδύτητα διὰ τὸ ἡδὺ τοῦ 'Ομηρικοῦ νόστου» : Σέξτ. 'Εμπ.Μαθ.7,17 **τὸ νόστιμον τῶν καρπῶν,** Εὐστ.Πον.22,45 **τὸν ξένον ἄρτον ἀποφαινόμεθα νόστιμον καὶ τὸν ἁρπαγιμαῖον οἶνον γλυκύτατον,** αὐτ.86,26 **νόστιμον ἅλας, - νόστιμο κρέας, - νόστιμο φαγητό·** || κ. συγκρ. : Θεόφρ.ΦΑἴτ.4,13,2 **νοστιμώτερα καὶ ἀνοστότερα καὶ πρὸς τὴν σῖτησιν βελτίω,** αὐτ. **νοστιμώτερα δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς παρὰ τὴν τοῦ ἀέρος κρᾶσιν·** || νεώτ. κ. δημ. κ. ὑπερθ. **-ώτατος·** **4)** ὁ εὔχυμος, ὁ θρεπτικός : Πλούτ.'Ηθ.684D **τὸ λιπαρὸν καὶ νόστιμον·** κ. συγκρ. : Σωρ.1,54 **νοστιμωτέρα τροφή·** κ.ὑπερθ.:Λουκ.Πένθ.19 **ἐπὶ τῶν καθαγισμῶν τὸ μὲν νοστιμώτατον τῶν παρεσκευασμένων ὁ καπνὸς παραλαβὼν ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν οἴχεται,** Γεωπ. 2,16,1 **σῖτον.. νοστιμώτατον·** **5)** ὑγιεινός, ὠφέλιμος : Πάπ. **γένοιτο αὐτῷ.. τὰ νόστιμα ἄνοστα·** || συγκρ. : 'Ιώσ.Πἰ 4,8,3 **ὡς εἰ καὶ μόνον ἐφάψαιτο τῆς χώρας, νοστιμώτερον εἶναι τῶν μέχρι κόρου χρονιζόντων** (ὕδωρ)· **6)** ἐπὶ καρπῶν, ὁ φθάσας εἰς τὴν πλήρη ἀνάπτυξίν του καὶ κατάλληλος πρὸς θρέψιν, ὁ γινομένος : 'Ησ. «ὥριμος» : Καλλ.Δήμ.135 **χαῖρε, θεά, καὶ τάνδε σάω πόλιν.. φέρε δ' ἀγρόθι νόστιμα πάντα·** **7)** **τὸ νόστιμον** ὡς οὐσ. ἐπὶ τῆς ῥητίνης τῆς λαμβανομένης ἐκ τῆς χαλβάνης κττ., τὸ σπουδαιότερον μέρος, τὸ χρήσιμον, τὸ καλόν : Διοσκ.3,97 **οὕτω γὰρ τὸ νόστιμον ἀποτακήσεται ὡς δι' ἠθμοῦ, τὸ δὲ ξυλῶδες ἐν τῷ ὀθονίῳ μενεῖ,** αὐτ. 5,85· **8)** μτφ. **τὸ νόστιμον** ἡ οὐσία : Μᾶρκ.Αὐρ. 2,15 **ἐάν τις αὐτοῦ τὸ νόστιμον μέχρι τοῦ ἀληθοῦς δέχηται·** **9)** ἐπὶ συγγραφῶν, τὸ κυριώτερον στοιχεῖον, ἡ βαθυτέρα ἔννοια, ἡ κεφαλαιώδης οὐσία : Εὐστ.Διον.Περ.70,8, αὐτ.71,10 **ἐκμυζῶν τῆς ἐκείνου ἱστορίας ἅπαν εἴ τι νόστιμον·** **10)** νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ ἄξιος ἀποδοχῆς, ὁ εὐχάριστος : **νόστιμες κουβέντες·** || τὸ **νόστιμον** ὡς οὐσ. : Παπαδ.Χρ.Μηλ.85 **θὰ ἦτο νόστιμον, μία νέα χριστιανὴ νὰ τολμᾷ νὰ παραβαίνῃ καθεστηκότα νόμιμα·** **11)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ὡραῖος, κομψός : **νόστιμος νέος, - νόστιμο κορίτσι.**

νοστιμούλης-ούλα-ικο δημ. ὁ ἀρκετὰ νόστιμος βλ.λ.10) κ. 11) : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.20 **ἡ δεκαοκταέτις κόρη.. μελαγχροινή, νοστιμούλα, ἐκλείσθη εἰς τὴν οἰκίαν της ἐνωρίς.**

νόστος (ὁ) (νέομαι) συνήθ. μτ. γενικ. προσ. ἢ ἀντικ. ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τὴν πατρίδα, παλινόστησις, ἐπάνοδος : 'Οδ.Α 326 **ὁ δ' 'Αχαιῶν νόστον ἄειδεν λυγρόν,** αὐτ.Ψ 68 **'Οδυσσεὺς ὤλεσε τηλοῦ νόστον 'Αχαιΐδος,** Σοφ.ΟΚ 1409 **καί τις ὑμὶν ἐς δόμους νόστος γένηται·** || κ. γεν. ἐπάνοδος, ἐπιστροφή : 'Ιλ.Κ 509 **νόστου δὲ μνῆσαι,.. νῆας ἐπὶ γλαφυράς·** **2)** πλοῦς, ταξίδι : 'Οδ.Ε 344 **ἀτὰρ χείρεσσι νέων ἐπιμαίεο νόστου γαίης Φαιήκων,** Εὐρ.ΙΑ 966 **πρὸς 'Ιλιον ἐν τῷ δ' ἔκαμνε νόστος,** αὐτ.1261· **3)** **Νόστοι** ἐπιγραφὴ πολλῶν ἐπικῶν ποιημάτων περιγραφόντων τὸν πρὸς τὴν πατρίδα πλοῦν καὶ τὰς περιπετείας τῶν 'Ελλήνων μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας· 'Ησ.«Νόστοις· βίβλοις οὕτω καλουμέναις»: Παυσ.10,28,7 **ἡ δὲ 'Ομήρου ποίησις ἡ ἐς 'Οδυσσέα καὶ ἡ Μινυάς τε καλουμένη καὶ οἱ Νόστοι,** 'Αθήν.11,466C· **4)** ἐπὶ ἀλεσθέντος σίτου, τὸ ποσόν, ἡ παραγωγή : 'Αθήν. 14,618D **μάλις δ' ἐστὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁ νόστος καὶ τὰ ἐπίμετρα τῶν ἀλέτων·** **5)** Σουΐδ.«παρὰ τῇ συνηθείᾳ γλυκασμός, ἐπὶ τῶν ἐδεσμάτων, ὡς ἀπὸ τῆς οἴκαδε ἀναστροφῆς καὶ ἀνακομιδῆς, παρὰ τὸ τῆς πατρίδος ἡδύ», Εὐστ.1383 «οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον καὶ βρῶμά φασι νόστιμον καὶ νόστον δὲ τὴν ἡδύτητα, διὰ τὸ ἡδὺ τοῦ 'Ομηρικοῦ νόστου»· **6)** 'Ησ. «ἡ ἀνάδοσις τῆς γεύσεως».

νοστῶ-έω (νόστος) συνήθ. π. 'Ομ. ἐπιστρέφω εἰς τὸν οἶκόν μου, εἰς τὴν πατρίδα μου : 'Ιλ.Δ 103 **οἴκαδε νοστήσας,** αὐτ.Ε 687 **οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἐγώ γε νοστήσας οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλην,** 'Οδ.Α 83, Πλούτ. 'Ηθ.297Β **μήποτε νοστήσαιτε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·** || κ. μτ. αἰτ. : Σοφ.ΟΚ 1386 **μήτε νοστῆσαί ποτε τὸ κοῖλον 'Αργος,** Εὐρ.ΙΤ 534 **οὔπω νενόστηκ' οἶκον·** || κ. κτ. πλεον. : 'Ηρ.3,26 **οὔτε ὀπίσω ἐνόστησαν,** 'Αριστφ.'Ορν.1270 **μηδέποτε νοστήσει πάλιν·** || κ. μτ. δοτ. τοῦ τρόπου : 'Ηρ. 1,73 **νοστήσαντας δὲ αὐτοὺς κεινῇσι χερσὶ ὁ Κυαξάρης·** || κ. μέσ. : Κόϊντ.1,269 **οὐδ' αὖθις ἑὴν νοστήσατο πάτρην·** **2)** ἐπανέρχομαι εἰς τὰ μέρη εἰς ἃ πάλαι ἐφοίτων, πηγαίνω : 'Οδ.Δ 619 **ὅθ' ἑὸς δόμος κεῖσέ με νοστήσαντα,** Εὐρ.'Ελ.

474 **Λακεδαίμονος γῆς δεῦρο νοστήσασ' ἄπο,** 'Αριστφ.'Αχ.29 **ἐγὼ δ' ἀεὶ πρώτιστος εἰς ἐκκλησίαν νοστῶν κάθημαι·** || κ. μτ. συστ. αἰτ.: Πλάτ.'Επιστ.335C **ὑπὸ γῆς νοστήσαντι πορείαν·** **3**) ἀπολ. ἐπανέρχομαι ἀσφαλῶς, δθ. διαφεύγω ἀπό τινος: 'Ιλ.Κ 247 **ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο ἄμφω νοστήσαιμεν·** || κ. γεν. ἐπανέρχομαι: 'Ιλ.Β 253 **εὖ ἦε κακῶς νοστήσομεν, υἷες 'Αχαιῶν,** Πίνδ.Ν 11,26 **κάλλιον ἂν.. ἐνόστησ' ἀντιπάλων·** **4**) μτγν. ἀμτβ. ἐπὶ ὕδατος, γίνομαι νόστιμος, εὐάρεστος τὴν γεῦσιν, πόσιμος: Παυσ.7,2,11 **ὡς δὲ ἐνόστησε τὸ ὕδωρ καὶ οὐκέτι ἦν θάλασσα.**

νοστῶ-όω μτγν. ἐπὶ φαγητοῦ, καθιστῶ τι νόστιμον, ἀρτύω: ΨΧρυσ.Λόγ.8,383,12 **ἡ μήτηρ.. τά λαχανικὰ βρώματα ἀρτύμασι νοστώσασα.**

νόσφι ἐπίρρ. ποι., πρὸ φωνήεντ. ἢ χάριν τοῦ μέτρου **νόσφιν** ἀλλ' ἐνίοτε κ. κτ. ἔκθλιψ. **νόσφ'** ('Ιλ.Υ 7) ἐπὶ τόπου, μακράν, ἀποκεχωρισμένως, δθ., τοπικῶς ἅμα κ. τροπικῶς, χωρίς, ἀπάνευθε, κατ' ἰδίαν, παράμερα, χώρια, ἢ κ. μ. τροπικῶς, ἐν κρυπτῷ, μυστικῶς, λάθρα· 'Ησ. «νόσφι, χωρίς, ἄνευ, λάθρα, δίχα, ἐκτός, μακράν»: 'Ιλ.Ρ 408 ('Αχιλλεὺς) **πολλάκι γὰρ τό γε μητρὸς ἐπεύθετο νόσφιν ἀκούων** (κατ' ἰδίαν ἀκούων), αὐτ.Δ 9 **ἀλλ' ἤ τοι ταί, νόσφι καθήμεναι, εἰσορόωσαι τέρπεσθον** (μτφρ.Ζερβ. «ἀπὸ μακριὰ καθήμενες εὐχαριστοῦνται νὰ βλέπουν»), αὐτ.Χ 332 **ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα** (γιατὶ βρισκόμουν μακριά, παράμερα), 'Οδ.Κ 486 **ὅτε που σύ γε νόσφι γένηαι** (ὅταν θὰ εἶσαι μακριά), αὐτ.Ρ 304 **αὐτὰρ ὁ νόσφι ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ** (κρυφὰ ἐσφούγγισ' ἕνα δάκρυ)· **2**) συχν. μτ. προθ. (ἀπό, ἄτερ) συνταςσομένης γενικῇ, μακρὰν ἀπό, ἐν ἀναφ.πρὸς πρόσ. ἢ πράγμ. ἢ καταστάσεις ἢ ψυχ. διαθέσεις κττ.: 'Ιλ.Ε 322 **ἠρύκακε μώνυχας ἵππους νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου,** αὐτ.Ο 244 **νόσφιν ἀπ' ἄλλων ἧσ'** (κάθεσαι μακριὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους), 'Ησίοδ.Α 15 **ἔναιε σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι νόσφιν ἄτερ φιλότητος,** αὐτ.'Εργ.91 **ζώεσκον.. φῦλ' ἀνθρώπων νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο·** **3**) ὡς πρόθ. μτ. γενικ. ἀφαιρετικῆς, ἀπό τινος, ἔκ τινος, ἔξω τινός: 'Ιλ.Θ 490 **νόσφι νεῶν ἀγαγών,** αὐτ.Ψ 365, 'Οδ.Α 185 **νόσφι πόληος** (ἔξω, ἐκτός)· **4**) ὁμ. μτ. γενικ. πλήν, ἐκτός, ἐξόν, ἐξαιρέσει: 'Ιλ.Υ 7 **οὔτε τις ποταμῶν ἀπέην, νόσφ' 'Ωκεανοῖο** (δὲν ἔλειψε ποταμὸς κανένας ἐξὸν ὁ 'Ωκεανός), 'Οδ.Α 20 **θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες νόσφι Ποσειδάωνος,** 'Ησίοδ.Θ 870 **ἐκ δὲ Τυφωέος ἔσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων, νόσφι Νότου Βορέω τε·** || ὁμ. νόσφι ἢ ἐξαιρέσει, πλήν: Θεόκρ.25,197 **τὰ ἕκαστα λέγοιμί κε τοῦδε πελώρου ὅππως ἐκράανθεν νόσφιν ἢ ὅθεν ἦλθεν·** **5**) ἐπὶ προσ., κ. ἐν περιληπτικωτέρᾳ σημ. ἄνευ τῆς ἐπεμβάσεως, ἄνευ τῆς συνδρομῆς, ἄνευ τῆς βοηθείας, τῆς προστασίας, τῆς καθοδηγήσεως κττ.: Θέογν.166 **οὔτε κακὸς νόσφιν δαίμονος οὔτ' ἀγαθός,** Αἰσχ.'Ικ.239 **νόσφιν ἡγητῶν·** **6**) ὁμ. ἐπὶ προσ. μτ. γενικ. κ.ρ. ἐν ἐπιρρ. σημ. κεχωρισμένως, κατὰ μόνας, δθ. κ. διαφόρως: 'Ιλ.Β 347 **τοί κεν 'Αχαιῶν νόσφιν βουλεύωσ'** (χωριστὰ ἢ διαφορετικά).

νοσφίδιος-α-ον (νόσφι) ὁ μεμακρυσμένος, ὁ κρύφιος, μυστικός· 'Ησ. «νοσφίδιον· κλοπιμαῖον, λαθραῖον»: 'Ησίοδ.άπ.187 **νοσφιδίων ἔργων πέρι Κύπριδος.**

νοσφιδόν (νοσφίζομαι) ἐπίρρ. μσν. λάθρα, κρυφίως: Εὐστ.894,50.

νοσφίζω (νόσφι) κ. μσν. κ. νεώτ., π. 'Ομ. κ. νεώτ. μ. τὸ μέσ. **-ίζομαι,** μέλλ. **νοσφιῶ** (Σοφ.Φιλ.1427) κ. μέσ. μέλλ. **νοσφίσομαι** ('Επιγρ.), ἐπ. **νοσφίσσομαι** ('Απολλ.Ρ 4,1103), ἀόρ. **ἐνόσφισα** (Πίνδ.Ν 6,62), μέσ. **ἐνοσφισάμην,** ἐπ. **νοσφισ(σ)άμην,** ἀόρ. παθ. **ἐνοσφίσθην** ('Οδ.Λ 73), παθ. παρακ. **νενόσφισμαι** (Στράβ.2,3,4, Πλούτ.Λυκ.37), ἀπομακρύνω, χωρίζω, ἀποχωρίζω: Εὐρ.'Ελ.641 **ἐκ δόμων δὲ νοσφίσας.. ἐμοῦ ἐλαύνει θεός,** αὐτ.ΙΑ 1286, Λυκόφρ.1331 **Θεμισκύρας ἄπο τὴν τοξόδαμνον νοσφίσας 'Ορθωσίαν,** 'Απολλ.Ρ 2,793 **ἐνόσφισαν μ' 'Ηρακλῆος·** **2**) κ. μέσ. κλέπτω, ἁρπάζω: Εὐρ.'Ικ.153 **σφ' ἀδελφὸς χρημάτων νοσφίζεται·** πρβλ.'Απολλ.Ρ 4,1108 **λέκτρον δὲ σὺν ἀνέρι πορσαίνουσαν οὔ μιν ἑοῦ πόσιος νοσφίσσομαι·** **3**) μέσ.κ.μσν. κ.νεώτ. βάλλω κατὰ μέρος δι'ἐμαυτόν, ἰδιοποιοῦμαι, σφετερίζομαι, οἰκειοποιοῦμαι· Σουΐδ. «νοσφιζόμενον· ὑφαιρούμενον, ἰδιοποιούμενον»: Ξεν.ΚΠ 4,2,42 **νοσφίσασθαι ὁπόσα ἂν βουλώμεθα,** Πολύβ.10,16,6 **περὶ δὲ τοῦ μηδένα νοσφίζεσθαι μηδὲν τῶν ἐκ τῆς διαρπαγῆς,** Στράβ.2,3,4 **φωραθῆναι γὰρ νενοσφισμένον πολλά,** Πλούτ.Λούκ.37, ΚΔ Πράξ.5,2 **καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου,** 'Αθήν.6,234Α **καταγνωσθέντα ὑπὸ τῶν ἐφόρων νοσφισάμενον ἐκ τοῦ λυσανδρείου χρήματος,** Εὐστ.'Ιλ.1331,42 **ἐνοσφίζετό τι τῆς λείας ὁ πολέμαρχος, - ἐνοσφίσθη τὴν περιουσίαν τῶν ὀρφανῶν - τὰ χρήματα τοῦ Δημοσίου·** || κ. ἀπολ.: ΚΔ Τίτ.2,10 **μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν·** **4**) ἀποστερῶ: Πίνδ.Ν 6,62 **δύο μὲν καὶ ἐνόσφισε καὶ Πολυτιμίδαν κλᾶρος προπετὴς ἄνθε' 'Ολυμπιάδος,** Αἰσχ.Χο.620 **Νῖσον ἀθανάτας τριχὸς νοσφίσασ' ἀπροβούλως πνέονθ' ἁ κυνόφρων ὕπνῳ,** Εὐρ.'Ικ.539 **τοὺς θανόντας νοσφίσας ὧν χρὴ λαχεῖν,** αὐτ. 'Ανδρ.1206· **5**) μτφ. ἀποχωρίζω τινὰ ἀπὸ τῆς γῆς, φονεύω, σκοτώνω: Αἰσχ.Χο.436, Σοφ.Φιλ.1427 **Πάριν τόξαισι τοῖς ἐμοῖσι νοσφιεῖς βίου,** Παῦλ. Σιλ.ΑΠ 5,292 **οὐδέ τις ἄλλη ἀνέρα νοσφίζει πρῆξις ἐρωμανίης·** **6**) μέσ. μτ. αἰτ. ἀφήνω, ἐγκαταλείπω, παρατάω: 'Οδ.Δ 263 **παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένη, θάλαμόν τε πόσιν τε,** αὐτ.Τ 338 **Κρήτης ὄρεα νιφόεντα νοσφισάμην,** αὐτ.579, 'Υμν Δήμ.92 **νοσφισθεὶς ἀγορήν·** || ἀπαρνοῦμαι: 'Αρχίλ.96 **ὅρκον ἐνοσφίσθης μέγαν ἅλας τε καὶ τράπεζαν,** Σοφ.ΟΣ 693 **ἄπορον ἐπὶ φρόνιμα πεφάνθαι μ' ἄν, εἴ σ' ἐνοσφιζόμαν·** **7**) μέσ.π. 'Ομ. στρέφω τὰ νῶτά μου πρός τινα, ἀποστρέφομαι, ἀπομακρύνομαί τινος, ἐν χρ. κ. μτ. γενικ.: 'Οδ.Λ 73 **μή μ' ἄκλαυτον, ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν, νοσφισθείς** (σχόλ. «νόσφι γενόμενος, χωρισθείς, ὑποχωρήσας»), αὐτ.Ψ 98 **τίφθ' οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι,** Θέογν.94 **εἴ τις ἐπαινήσει σε τόσον χρόνον ὅσσον ὁρῴη, νοσφισθεὶς δ' ἄλλῃ γλῶσσαν ἵησι κακήν·** **8**) μτφ. ἀπορρίπτω, παραμελῶ: 'Ιλ.Β 81 **ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον,** αὐτ.Ω 222· **9**) ρημ. π. νοσφίδιος. 'Εκ. ῥίζ. νο-, νω- λατ. na-· συγγ. τοῖς: νῶτον, νῶτος, νωτιαῖος, νωτίζω, λατ. nates (γλουτοί). Κατ' ἄλλους ἐκ ῥ. σναπ- (σημαιν. τέμνειν, ἀποχωρίζειν), ἐξ ἧς τὸ νόσφιν (κατὰ μετάθεσιν ἀντὶ σνόφιν), νάπη (κοιλὰς δενδρώδης), νάπος.

νοσφίξαιντο 'Επιγρ. γ' πληθ. εὐκτ. ἀορ. ἀντὶ νοσφίσαιντο, κλέψειαν.

νοσφισμός (ὁ) (νοσφίζω) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀποχωρισμός, ἡ ἀπουσία· Μοσχόπ.π.Σχεδ.92 «χωρισμός»: 'Ιωσ.ΠΙ 5,10,4 **ἤλγει τὸν νοσφισμὸν τῆς ὠμότητος·** **2**) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιοποίησις βλ.λ., ἡ κλοπή: Πολύβ.32,21,8 **συνδεδραμηκότων πρὸς αὐτὸν τῶν χειρίστων.. ἀνθρώπων διὰ τὸν ἐκ τῶν ἀλλοτρίων νοσφισμόν·** || ἡ παράνομος οἰκειοποίησις πράγματός τινος, ὁ σφετερισμός: Φίλ.2,336, Πλούτ.'Ηθ.843Γ, Βέττ.Βάλ.40,29.

νοσφιστής (ὁ) (νοσφίζω) σχόλ. κ. νεώτ. ὁ νοσφιζόμενος ξένην κτῆσιν, ὁ σφετεριστής, καταχραστής: Σχόλ.Λουκ.Ζ Τραγ.48 **τῶν δημοσίων νοσφιστήν.**

νοσῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. νουσέω ('Ηρ.5,28) κατέχομαι ὑπὸ νόσου, εἶμαι ἀσθενής, ἄρρωστος, ἀσθενῶ : 'Ηρ.Ι,19 **μετὰ δὲ τῆς στρατιῆς ἀπικομένης ἐς Σάρδις ἐνόσησε ὁ 'Αλυάττης**, αὐτ.Ι,105, Αἰσχ.Πρ.384 **ἔα με τῇδε τῇ νόσῳ νοσεῖν**, Θουκ. 2,31 **ἀκμαζούσης ἔτι τῆς πόλεως καὶ οὔπω νενοσηκυίας** (παθούσης ὑπὸ νόσου), 'Αριστλ.Ζ1 52Ια,18 **νενοσηκότος δ' αἵματος αἱμορροΐς ἢ τ' ἐν ταῖς ῥισὶ καὶ ἡ περὶ τὴν ἕδραν** (νοσηροῦ, ἀσθενοῦς αἵματος)· ‖ κ. μτ. συστ. αἰτ. : 'Ηρ.3,33 **οὐ νύν τοι ἀεικὲς οὐδὲν ἦν τοῦ σώματος νοῦσον μεγάλην νοσέοντος**, Σοφ.Φιλ.1326, Εὐρ.'Ιππ.293 **καὶ μὲν νοσεῖς τι τῶν ἀπορρήτων κακῶν**, 'Αντιφ.Ι,30· ‖ κ. μτ. αἰτ. τοῦ μέρους : Σοφ.Φιλ.41 **νοσεῖν κῶλον**, Πλάτ.Γοργ.496Α **νοσεῖ που ἄνθρωπος ὀφθαλμούς**, 'Αριστλ.ΖΜ 671b,11 **νοσῶ τοὺς νεφρούς**, Πλούτ.'Ηθ.396F **νοσοῦμεν καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμματα**· ‖ **τὸ νοσοῦν** ἡ νόσος, ἡ ἀσθένεια : Σοφ.Φιλ.675, Πλάτ.Συμπ.186Β **τὸ ὑγιὲς καὶ τὸ νοσοῦν**· ‖ κ. ἐπὶ πραγμ. : Ξεν.'Αθ.2,6 **οὐ γὰρ ἅμα πᾶσα γῆ νοσεῖ**· ‖ κ. ἐπὶ φυτῶν : Θεόφρ.ΦΑἰτ. 5,9,9 **ἐνίοτε δὲ οὐκ ἀπόλλυται μέν, εἰς δὲ τὴν καρπογονίαν νοσοῦσιν**, Γεωπ.5,3,7 **νοσοῦσαν ἄμπελον**· κ. παθ. : 'Ιππ.'Επτ.7 **τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας τὰς νοσουμένας** (καθ' ἃς εἶναί τις ἀσθενής, ἄρρωστος)· **2**) ἐπὶ μανίας, ἔρωτος, λύπης, πάσχω ἐκ ψυχικῆς νόσου : Σοφ.Αἴ. 207 **θολερῷ κεῖται χειμῶνι νοσήσας**, αὐτ.635 **κρείσσων γὰρ Ἅιδᾳ κεύθων ὁ νοσῶν μάταν** (παραφρονῶν), αὐτ.Τρ.1235, Κρατῖν.329 **φρένες νοσοῦσι**, Μέν.Μον.550 **ψυχῆς νοσούσης ἐστὶ φάρμακον λόγος**, Πλούτ.'Ηθ.546F **τοῖς περὶ δόξαν νοσοῦσι**, ΚΔ Τιμ.Ι,6,4 **νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας**· **3**) μτφ. εὑρίσκομαι ἐν κακῇ καταστάσει, πάσχω, ὑποφέρω : Σοφ.ΟΚ 766, Εὐρ. Τρῳ.27 **νοσεῖ τὰ τῶν θεῶν**, αὐτ.'Ελ.581, Ξεν.'Απομν.3,5,18 **οὕτως ἡγοῦ ἀνηκέστῳ πονηρίᾳ νοσεῖν 'Αθηναίους**· ‖ κ. μτ. συστ. αἰτ. : Σοφ.Φιλ.1326 **ν- τόδ' ἄλγος** **4**) εἰδ. ἐπὶ πόλεων κ. κρατῶν, πάσχω ἐκ στάσεως· 'Ησ. «νοσοῦν· στασιάζον» : 'Ηρ.5,28 **Μίλητος.. κατύπερθε δὲ τούτων ἐπὶ δύο γενεὰς ἀνδρῶν νουσήσασα ἐς τὰ μάλιστα στάσι**, Σοφ.'Αντ.1015 **καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς νοσεῖ πόλις**, Ξεν.'Αν.7,2,32 **ἐπεὶ τὰ 'Οδρυσῶν πράγματα ἐνόσησεν**, Δημ.22 **Θετταλοῖς νοσοῦσι καὶ τεταραγμένοις**, αὐτ.121 **ἀπόλωλε καὶ νενόσηκεν ἡ 'Ελλάς**, αὐτ.250 **αἱ δὲ πόλεις ἐνόσουν**, 'Αριστλ.'Αθ.6,4 **τὰ πράγματα νοσοῦντα**· **5**) ρηματ. π. νόσος, νοσῶ, νοσηρός, νοσώδης. 'Εκ ῥίζ. νεκ—(νέκυς, νεκρός, λατ. neco), νοκ— (λατ. noceo, noxa, νόκ-jος - νόσσος - νόσος).

νοσώδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὑποκείμενος εἰς νόσους, ὁ φιλάσθενος, ὁ ἀσθενής, ἀντιθ. ὑγιεινός : Πλάτ.Πολ.406Α **'Ηρόδικος δὲ παιδοτρίβης ὢν καὶ νοσώδης γενόμενος**, αὐτ.556Ε, αὐτ.Νόμ.734D **περὶ νοσώδους τε καὶ ὑγιεινοῦ βίου**, Πλούτ.'Ηθ.180F **Μακεδόνων τοὺς νοσώδεις καὶ ἀναπήρους**· ‖ **τὸ νοσῶδες** ὡς οὐσ. ἡ νοσηρὰ κατάστασις · Πλούτ.'Ηθ 662F **κατηγορεῖ.. ἡ βραχύτης τοῦ βίου τὸ ἐπίκηρον καὶ νοσῶδες**· **2**) μτφ. ὁ φαῦλος, ὁ κακός, ὁ διεφθαρμένος : Πλάτ.Πολ.408Β **νοσώδη δὲ φύσει τε καὶ ἀκόλαστον**· **3**) κ. νεώτ. ἐνεργ. ὁ ἐπιφέρων νόσον, ὁ νοσηρός, ὁ ἐπιβλαβής, ἀντιθ. ὑγιεινός : 'Ιππ.'Αέρ.6 **νοσώδης ἠήρ**, 'Ισοκρ.19,22 **νοσῶδες χωρίον**, 'Αριστλ.Πρ.859b,22 **νοσῶδες θέρος**, αὐτ.115b,20 **νοσώδεις τόποι**, Θεόφρ.ΦΙ 7,9,4 **ἔνιαι ῥίζαι γλυκεῖαι μέν, θανάσιμοι δὲ καὶ νοσώδεις**, **- νοσώδης χώρα - κλῖμα - διαμονή**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. : Πλάτ.Κρίτ.47D **ὑπὸ τοῦ νοσώδους δὲ διαφθειρόμενον διολέσωμεν**· **4**) μτφ. ἐπιβλαβής, ὀλέθριος : Εὐρ.'Ορ.480 **δράκων στίλβει νοσώδεις ἀστραπάς**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. : Εὐρ. 'Ικ.423 **νοσῶδες τοῦτο τοῖς ἀμείνοσιν**.

νοσωδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον νοσώδη, νοσηρόν : Γαλ 9,393, αὐτ.9,408.

νόσωσις-εως (ἡ) δ.γρ. τοῦ νόσαναις βλ.λ. : 'Αριστλ.Φυσ.229α,26.

νότα (ἡ) (λατ.) μσν., νεώτ. κ. δημ. σημεῖον, σύμβολον : 'Αναστ.Σιν.85Α· **2**) δημ. τὸ φθογγόσημον βλ.λ. : **παίζει καλὰ πιάνο χωρὶς νὰ ξαίρῃ νότες**· **3**) νεώτ. κ. δημ. ἡ διπλωματικὴ ἀνακοίνωσις : **ἡ νότα τῶν Δυνάμεων**.

νοτἀπηλιώτης (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ μεσημβρίας καὶ ἀνατολῆς πνέων ἄνεμος, ὁ νοτιανατολικός, ὁ σιρόκος : Βέττ.Βάλ.145,15, Πρόκλ.Τετράβ.60.

νοταπηλιωτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν νοταπηλιώτην βλ.λ. : Βέττ.Βάλ.8,24, Πτολ.Τετράβ.40.

νοταρικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νοτάριον, ὁ τοῦ νοταρίου : Στουδ. Θεόδ.808Β **νοταρικὴ μέθοδος**.

νοτάριος (ὁ) (λατ.) μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ ὑπογραφεύς, σημειογράφος, ταχυγράφος, στενογράφος : 'Ιουλ.378Β, 'Αθανάσ.Ι,621D, Φιλοστόργ. 629D, 'Αναστ.Σιν.85Α, Διατ.'Ατταλ.ἐν Σάθ.Ι,11 **ὁ μυστογράφος κυρὸς Θεόδωρος καὶ βασιλικὸς νοτάριος**· **2**) μσν. ἐπὶ φραγκοκρατίας καὶ τουρκοκρατίας, κ. νεώτ. ἐν 'Επτανήσῳ ὁ συμβολαιογράφος, ὁ νοδάρος, ὁ π.Βυζαντ. ταβουλάριος : Προικοσύμφ.Ι,630 **εἰς τὸ κάγκελο ἐμοῦ νοταρίου**.

νοτερός-ά-όν (νότος) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **νοτερός-ή-ό** ὁ πλήρης ὑγρασίας, ὁ ὑγρός : Σιμων.183,9 **νοτερὰ δρόσος**, Εὐρ.'Αλκ.598 **καὶ νῦν.. δέξατο ξεῖνον νοτερῷ βλεφάρῳ**, αὐτ.'Ιων 149 **νοτερὸν ὕδωρ βάλλων**, Θουκ.3,21 **ὁπότε χειμὼν εἴη νοτερός** (θύελλα μετὰ βροχῆς), Ρουφῖν.'Επιγρ.ΑΠ 5,73 **νοτερὰ ἀνεμώνη**, Μακάρ.'Ομ.235,9 **τόπους διύγρους καὶ νοτερούς**, Γεωπ.2,38,1 **γῆ ἰλυώδει καὶ νοτερᾷ**, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 125 **σὰν φθινοπωρινὸς οὐρανός, ποὺ ἐρπύζουν ἐπάνω του νοτερὰ σύγνεφα**, **- ὁ καιρὸς εἶναι νοτερός - τὸ κλῖμα εἶναι νοτερό**· ‖ **τὸ νοτερόν** ὡς οὐσ. ἡ ὑγρότης, ἡ ὑγρασία : Τίμ.Λοκρ.99 **τὸ νοτερὸν καὶ ὁμιχλῶδες**, Πλάτ. Τίμ.60C **τὸ δὲ ὑπὸ πυρὸς τάχους τὸ νοτερὸν πᾶν ἐξαρπασθέν**, Πλούτ.'Ηθ.696Β **μόνον δὲ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τὸ νοτερὸν ἀναλαῦται** (τοῦ ξύλου τοῦ καιομένου)· **2**) νεώτ. ζῳολ. **ὁ νοτερὸς** γένος ἐντόμων κολεοπτέρων **ἐκ τῶν καραβιδῶν**.

νότζικα (ἡ) δημ. ναυτ. κ. **νότσικα** κ. **νόζικα** εἶδος μεγάλης μαχαίρας χρησιμοποιουμένης ὑπὸ τῶν ναυτῶν καὶ δυτῶν.

νοτία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **νοτιά**, ἐπ. νοτίη, π.'Ομ. κτ. πληθ. αἱ βροχαί : 'Ιλ.Θ 307 **καρπῷ βριθομένη νοτίῃσί τε εἰαρινῇσιν**· ‖ ἀπολ. ὁ ὑγρὸς καιρός : 'Αριστλ.Ζ1 551α,3 **ὅταν εὐδία καὶ νοτία γένηται πλείω χρόνον**, Θεόφρ.ΦΙ 7,14,1 **τὴν νοτίαν ἐπιμένειν**, **- τὰ σκέβρωσε ἡ νοτιὰ τὰ παράθυρα**· πρβλ.ΠαῦλΑἰγ.6,24 **νοτία φυσικὴ** (ἡ ὑγρασία τοῦ σώματος)· **2**) μτγν. λίθος τις τῶν τιμίων, ἄ. ὀμβρία : Πλίν.ΦΙ 37,176· **3**) δημ. ὁ νότιος ἄνεμος, ὁ νοτιάς, ἡ ὄστρια : **τὸ λιμάνι τὸ πειράζει ἡ νοτιά**, **- φυσάει νοτιά**, Βιζυην.ἡ Βαρκούλα95 **καὶ τὴν σαβούρ' ἀπὸ νοτιὲς καὶ μπόρες νὰ γλυτώνῃ**, Ζερβ.Λυρ.Σάτ.Ι,16 **ἡ τύχη ἀσκώνοντας νοτιὰ μὲ κύματ' ἄγριας μπόρας**· ‖ κ. ὁ νότος, ἡ μεσημβρία : **τὸ σπίτι βλέπει στὴ νοτιά**.

νοτιαῖος-α-ον μτγν. ὁ κείμενος πρὸς νότον, ὁ νότιος : 'Ερμεί.'Αλ.π.Στοβ.Ι,49,45 **οἱ νοτιαῖοι τῶν ἀνθρώπων**· ‖ τὸ νοτιαῖον ὡς οὐσ. : Φιλόπ.'Ιω. 'Υπόμν. εἰς Φυσ.894,19.

νοτιανατολικός-ή-ό(ν) ἄ. νοτιοανατολικὸς βλ.λ.

νοτιάς (ὁ) δημ. ἄ. νοτιά (ἡ), ὁ νότιος ἄνεμος.

νοτίζω (νότος) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. καθιστῶ τι νοτερόν, ὑγρόν, ὑγραίνω, βρέχω· Θωμ.Μ

629 «νοτίζειν τὸ ὕειν φαμέν» : Αἰσχ.ἀπ.44, Ἀριστφ. Θεσμ.857 ὃς ἀντὶ δίας φακάδος Αἰγύπτου πέδον λευκῆς νοτίζει μελανοσυρμαῖον λεών, Νίκ.π.Ἀθήν.2,61Α ὑδάτεσσιν ἀεινάεσσι νοτίζειν· || κ. παθ. ὑγραίνομαι, βρέχομαι : Ἱππ.Ἀγμ.770 νενοτισμένα οἴνῳ ἔρια, Πλάτ.Τίμ.74C νοτιζομένην ἔξωθεν ψῦχος κατὰ πᾶν τὸ σῶμα παρέξειν οἰκεῖον, Ἀπολλ.Ρ 1,1005 ὥς κε νοτισθέντα κρατεροὺς ἀνεχοίατο γόμφους, Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,26,4 οἴνῳ ὀστέα τάμὰ νοτιζόμενα, Στράβ.4,4,1 ὕλην μὴ νοτιζομένην, Διοσκ.2,87 κατάχεε εἰς θυΐαν νενοτισμένην σπόγγῳ, Γεωπ.7,15,11 ἐὰν δὲ νοτιζόμενον εὑρίσκηται (τὸ πῶμα τοῦ πίθου), Φώτ.Ἐπιστ.193,40 ἐνοτίζετο σῶμα· || κ. ἀμτβ. κ.δημ. καθίσταμαι ὑγρός, ὑγραίνομαι, ἀναδίνω ὑγρασία : Ἀριστλ.Μετ.361b,2 νοτιζούσης τῆς γῆς, αὐτ.Πρ.942a,14 νοτίζειν τὸ θέρος (ὁ νότος), - ὁ τοῖχος νοτίζει, - ἐνότισαν τὰ μάτια του· **2)** ἱδρῶ : Ἀγαθίν.π.Ὀρειβ.10,7,22· **3)** κ. δημ. οὐρῶ : Ἡλιόδ.Χειρ.π.Ὀρειβ.50,9,12· || δημ. εὐφημ. τὸ παιδὶ νότισε τὸ στρῶμα, - ἡ κακὴ συνήθεια νὰ νοτίζουν τοὺς μανδρότοιχους· **4)** ρηματ. π. νοτερός, νοτισμός.

νοτινός-ή-ό(ν) πάπ., μσν. κ. δημ. ὁ κείμενος, ὁ ἐστραμμένος πρὸς νότον, ὁ νότιος : Ἐπιφάν.Ἁγιοπ.264Α,- νοτινὸ παράθυρο· **2)** ὁ ἀπὸ νότου ἐρχόμενος : νοτινὸς ἀέρας· || κ. ἐπίρρ. -ά πρὸς νότον.

νοτι(ο)ανατολικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ κείμενος, ὁ ἐστραμμένος πρὸς τὸ μέρος τοῦ ὁρίζοντος τὸ μεταξὺ νότου καὶ ἀνατολῶν, ὁ μεσημβρινοανατολικός : νοτιοανατολικὴ γωνία τῆς Εὐρώπης· || ἐπὶ ἀνέμου, ὁ ἐκεῖθεν πνέων, ὁ σιρόκος : νοτιοανατολικὸς ἄνεμος· || κ. ἐπίρρ. -ῶς κ. δημ. -ά πρὸς τὸ μεταξὺ νότου καὶ ἀνατολῶν σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος.

νοτιοδυτικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ κείμενος, ὁ ἐστραμμένος πρὸς τὸ μεταξὺ νότου καὶ δυσμῶν σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος, ὁ δυτικομεσημβρινός : σπίτι νοτιοδυτικό· || ἐπὶ ἀνέμου, ὁ ἐκ τοῦ σημείου τούτου τοῦ ὁρίζοντος πνέων, ὁ λίψ, ὁ γαρμπής· || κ. ἐπίρρ. -ῶς κ δημ. -ά πρὸς τὸ μεταξὺ νότου καὶ δυσμῶν σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος.

νότιον (τὸ) μτγν. σίκυς ἄγριος : Διοσκ.4,152.

νότιος-α-ον (νότος) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. νότιος-ον (Αἰσχ.Πρ.402,Στράβ.2,1,22), παραθ. -ώτερος, -ώτατος, ὁ πλήρης ὑγρασίας, ὁ ὑγρός, ὁ βροχερός : Ἰλ.Λ 811 κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρὼς ὤμων καὶ κεφαλῆς, Πίνδ.ἀπ.107,13 νότιον θέρος, Ἱππ.Ἀφ.3,11 τὸ δὲ ἔαρ ἐπόμβριον καὶ νότιον, Αἰσχ.Πρ.402 παρείαν νοτίοις ἔτεγξα παγαῖς, Εὐρ.Ἱππ.150 δίναις ἐν νοτίαις ἅλμας, Ἀριστφ.Ὄρν.1398 νοτίαν πρὸς ὁδόν, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.6,17 ὑγροβόλους σταγόνας νοτίους· **2)** ὁ πρὸς νότον κείμενος, ἐστραμμένος, ὁ μεσημβρινός, ἀντίθ. βόρειος : Ἡρ. 3,17 οἰκημένους δὲ Λιβύης ἐπὶ τῇ νοτίῃ θαλάσσῃ, Ἀνδοκ.3,7 τὸ τεῖχος τὸ μακρὸν τὸ νότιον ἐτειχίσθη, - νότιον ἡμισφαίριον (τὸ πρὸς νότον τοῦ ἰσημερινοῦ ἡμισφαίριον τῆς γῆς ἢ τοῦ οὐρανοῦ), νότιον σέλας, - νότιος παγωμένος ὠκεανός· || ὁ κατοικῶν εἰς τὰ πρὸς νότον μέρη τῆς γῆς : οἱ νότιοι λαοὶ τῆς Ἀμερικῆς· **3)** ἐπὶ τοῦ ἀνέμου, ὁ ἐκ νότου προερχόμενος, ὁ νότος, ἡ ὄστρια : Ἀριστλ.Μετ.377b,27 ὁ νότιος ἀήρ, Ἀπολλ.Ρ 4,1538 πρήσσοντος ἀήτεω ἂμ πέλαγος νοτίοιο· || ὁμ. συνηθέστ. κτ. πληθ. τὰ νότια, οἱ νότιοι ἄνεμοι : Ἀριστλ.ΖΙ 574a,1 νοτίοις δὲ θηλυτοκεῖ (κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν νοτίων ἀνέμων), Θεόφρ.ΦΙ 4,14,9 ἐὰν ᾖ νότια καὶ εὐδιεινά· || ἐπὶ ὕδατος, ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς βροχῆς τοῦ νότου: Ἀριστλ.ΖΙ 596a,28 ὕδωρ δὲ προβάτοις τοῦ μετοπώρου τὸ βόρειον τοῦ νοτίου ἄμεινον· **4)** ἀστρ. κτ. πληθ. νότιοι Ἰχθύες ὄνομα τοῦ τελευταίου κατὰ σειρὰν ἀστερισμοῦ τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου : Εὔδοξ. π. Ἱππαρχ.2,1,21· || νεώτ. ἀστρ. νότιος σταυρός ἀστερισμὸς τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου.

νοτίς-ίδος (ἡ) (νότος) κ. μσν. ἡ ὑγρασία, ἡ ὑγρότης : Αἰσχ.ἀπ.481,Εὐρ.Ἑκ.1259 ἡνίκ' ἄν σε ποντία νοτὶς μῶν ναυστολήσῃ γῆς ὅρους Ἑλληνίδος, αὐτ.Φοίν.646,Πλάτ.Τίμ.60D ἔστι δὲ ὅτε νοτίδος ὑπολειφθείσης χυτὴ γῆ γενομένη διὰ πυρός, Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,6,1 τὴν ἐκ τῆς γῆς ἕλκει νοτίδα, Ἀνύτ.ΑΠ 7,215,5 πορφυρέα πόντου νοτίς, Γεωπ.2,22,1 προσηνεῖσθω δὲ ὁ τόπος ἀπὸ μηδεμιᾶς αὔρας ἐχούσης νοτίδα, Μηναῖ.1,25 Συνξ. καίπερ πολλὴν νοτίδα ἐκ τοῦ παρακειμένου ὄρους δεχόμενος· || κ. ἐπὶ ἱδρῶτος : Ἀριστλ.Πρ.866a,21, Γαλ.10,541 ἐφ' οἷς αὐτίκα νοτίδες ἀπὸ παντὸς τοῦ σώματος ἢ ἱδρῶτες.

νότισμα (τὸ) (νοτίζω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νοτίζω βλ.λ., ὕγρανσις : νότισμα τοῦ τοίχου - τῆς κουβέρτας - τοῦ ἀλατιοῦ.

νοτισμός (ὁ) (νοτίζω) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐν ὕδατι ἢ ἄλλῳ ὑγρῷ ἐμπότισις πραγμάτων, ἡ διαβροχή, τὸ βρέξιμο : Δαμάσκ.Ἰσιδ.52· **2)** ἡ ὕγρανσις, τὸ νότισμα : Σωρ.1,118, Φώτ.Βιβλ.342,11.

νοτιῶ-άω εἶμαι πλήρης ὑγρασίας, ὑγρός, στάζω, νοτῶ : Ἀριστλ.Πρ.928a,14 ξηραινόμενος γὰρ ὅλως κενοῦται, νοτιῶν δέ, ἐκφύεται.

νοτιώδης-ους-ες ὁ πλήρης ὑγρασίας, ὁ ὑγρός, ὁ νοτώδης : Ἱππ.π.Θεάφιλ.Πρωτ.7,21 οἱ δὲ πρὸς τὴν χεῖρα νοτιώδεες (πυρετοί), Γαλ.17,1,874 νοτιώδης φαντασία, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,13 χθαμαλὰ καὶ νοτιώδεα (χωρία).

νοτόθεν ἐπίρρ. ἐκ νότου· Σουΐδ. «ἀπὸ νότου» : Πλάτ.π.Διογ.Λ 3,41, Θεόφρ.Σημ.11,21 ἐὰν νοτόθεν ἀστράφῃ.

νοτολιβικός-ή-όν μτγν. ὁ νοτιοδυτικός : Στράβ. Χρηστ.11,14, Πτολ.Τετράβ.41.

νοτόνδε μτγν. πρὸς νότον : Ἀκύλ.π.ΠΔ Γέν.12,9.

νότος (ὁ) κ. νεώτ. ἓν τῶν τεσσάρων κυρίων σημείων τοῦ ὁρίζοντος, εὑρισκόμενον πρὸς τὰ δεξιὰ θεατοῦ ἐστραμμένου πρὸς τὸ σημεῖον, ἐξ οὗ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, μεσημβρία, νοτιά, ἀντίθ. βορέας : Ἡρ.2,8 φέρον ἀπ' ἄρκτου πρὸς μεσημβρίης τε καὶ νότου, αὐτ.6,18 πρὸς νότον κεῖται τῆς Λήμνου, Σοφ.ἀπ.24,6 τῆς δὲ γῆς τὸ πρὸς νότον, Θουκ.3,6 περιορισάμενοι τὸ πρὸς νότον τῆς πόλεως, Πλάτ.Κριτ.112C ὁ τόπος οὗτος πρὸς νότον ἐτέτραπτο, ΚΔ Ματθ.12,42 βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται· **2)** ὁ ἐκ μεσημβρίας πνέων ἄνεμος, ὁ νότιος ἄνεμος, ὁ νοτιάς, ὄστρια, ἀντίθ. βορέας βλ.λ.2) : Ἰλ.Γ 10, εὖτ' ὄρεος κορυφῇσι Νότος κατέχευεν ὀμίχλην, Ἡρ.2,25 ὅ τε νότος καὶ ὁ λίψ, ἀνέμων πολλὸν τῶν πάντων ὑετιώτατοι, Σοφ. Φιλ.1457 ἐτέγχθη κρᾶτ' .. πληγῇσι νότου, αὐτ. Ἀντ.335,Ἀριστλ.ΖΙ 597b,11 ἐὰν δὲ νότος, χαλεπῶς ἔχουσι, διὰ τὸ μὴ εἶναι πτητικοί, Ἀθήν.1,26D ὅταν ὑπὸ τὸν τρυγητὸν νότοι πνεύσωσι, Γρυπ.Σκ. Τερρ.12,6 κι ἀρμενίζουν πρίμα μὲ τὸ βοριὰ καὶ πάλι πρίμα μὲ τὸν νότον· **3)** κτ. προσωποπ. θεὸς τοῦ νοτίου ἀνέμου, υἱὸς τοῦ Ἀστραίου καὶ τῆς Ἠοῦς : Ἡσίοδ.Θ 380 Βορέην τ' αἰψηροκέλευθον καὶ Νότον, αὐτ.870.

νοττάριον (τὸ) συνηρ. ἀντὶ νεοττάριον βλ.λ.

νοττεύω συνηρ. ἀντὶ νεοττεύω βλ.λ.

νοττίον συνηρ. ἀντὶ νεοττίον βλ.λ.

νοττός συνηρ. ἀντὶ νεοττὸς βλ.λ.

νότυλος σφυγμός (ὁ) μτγν. ὅρος πλασθεὶς ὑπὸ Ἀρχιγένους, πιθ. μαλακός, ἁπαλός : Γαλ.8,662.

νοτῶ-έω μτγν. εἶμαι πλήρης ὑγρασίας, νοτερός, στάζω : Καλλ.Ἐπιγρ.5),κῆτι μύροισι νοτεῖ, Ἐρατοσθ.π16,10 ὕδατι νοτέουσαι (ζῶναι), Νίκ.Ἀλεξ.24 νοτέων ἱδρώς, αὐτ.494 νοτέουσαν ἐλαίην.

νοτώδης-ους-ες ἁ. νοτιώδης : Ἱππ.Ἱερ.Νούσ.13.

νουβέλλα (ἡ) (γαλλ.) δημ. λογοτεχνικόν εἶδος ἐνδιάμεσον μεταξὺ διηγήματος καὶ μυθιστορήματος.
νούβελλο (τὸ) δημ. ἄ. νόβελλο βλ.λ.
νουβιστικός-ή-όν (νοῦς, βύω) ὁ συνετός, φρόνιμος, μυαλωμένος· Σχόλ. «νουβιστικόν· νοῦν πεπληρωμένον» : 'Αριστφ.'Εκκλ.441 **γυναῖκα δ' εἶναι πρᾶγμ' ἔφη νουβιστικὸν καὶ χρηματοποιόν.**
νουβιστικῶς ἐπίρρ. συνετῶς, φρονίμως· Σχόλ. «νοῦ πεπληρωμένως, συνετῶς» : 'Αριστφ.Σφ.1294 **ὡς εὖ κατηρέφασθε καὶ νουβιστικῶς κεράμῳ τὸ νῶτον, ὥστε ταῖς πλευραῖς στέγειν,** Διογ.Λ 8,37 **τοῖς μεγέθεσι νουβιστικῶς.**
νουθεσία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. -ίη παραίνεσις ἐνέχουσα ἐλαφρόν τόνον μομφῆς, παραίνεσις, συμβολή, νουθέτησις : 'Ιππ.'Επιστ.17 **ὁ σὸς ἀδελφὸς νουθεσίη σοι γενέσθω,** 'Αριστφ.Βάτρ.1009 **δεξιότητος καὶ νουθεσίας** (οὕνεκα), 'Ονεστ.ΑΠ 11,32,1 **μούσης νουθεσίην φιλοπαίγμονος,** Πλούτ. Λύκ.25 **καὶ γέλωτος ἐλαφρῶς ὑποφέροντος εἰς νουθεσίαν καὶ διόρθωσιν,** ΚΔ.'Εφεσ.6,4, 'Αλκίφρ. 'Επιστ.1,19 **τηνάλλως ποιεῖς τὴν πρός με νουθεσίαν,** Μηναῖ.1,14 Συνξ. **οὓς παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ ἐξέθρεψε τοῦ Κυρίου,** Βιζυην. ὁ Πύργος τῆς Κόρης 239 **μ' ἀρκεῖ νουθεσία ἐνταῦθα χρυσῆ.**
νουθετεία (ἡ) μτγν. ἡ νουθεσία βλ.λ. : Φιλόδ. 'Ομ.12, Λιβάν.310.
νουθέτημα-ατος (τὸ) (νουθετῶ) .κ. μσ. κ. νεώτ. συμβολή, παραίνεσις : Αἰσχ.Πέρσ.830 **πινύσκετ' εὐλόγοισι νουθετήμασι,** Εὐρ.Φοίν.592 **τῶν μακρῶν ἀπαλλαγεῖσα νουθετημάτων μ' ἔα,** Πλούτ. 'Ηθ.69D **ἄγαν δὲ μωραίνοντι νουθετήματα,** Θεοφύλ.Σ 'Ιστ.254,16 **κἀγὼ τῶν νουθετημάτων ἀπάρξομαι,** Λίβ.Ροδ.229 **ὅμως τὰ νουθετήματα τοῦ ἑνός νὰ σοῦ συντύχω,** Κάλβ.8,20 **ἐάν τις τὸ νουθέτημα θεῖον ἀκολουθήσῃ.**
νουθετήριος-α-ον μσν. ὁ νουθετικός, ὁ παραινετικός : Φώτ.'Επιστ.382,36 **νουθετηρίους λόγους.**
νουθέτησις-εως (ἡ) (νουθετῶ) κ. νεώτ. ἡ συμβουλή, ἡ παραίνεσις· Θωμ.Μ 630 «νουθέτησις, οὐ νουθεσία» : Εὐρ.'Ηρ.1256 **ὡς ἁμιλληθῶ λόγοις πρὸς νουθετήσεις σάς,** Πλάτ.Πολ.399Β **εὐχῇ θεὸν ἢ διδαχῇ καὶ νουθετήσει ἄνθρωπον,** αὐτ.Νόμ. 700C, 'Επίκ.Φύσ.72C.
νουθετησμός (ὁ) ἄ. νουθετισμός βλ.λ.· Φώτ. «νουθετίαν καὶ νουθετησμὸν λέγουσι».
νουθετητής (ὁ) (νουθετῶ) μτγν. κ. μσν. ὁ νουθετῶν, ὁ συμβουλεύων : Φίλ.2,519,Θεοφύλ.Βουλγ. ΠΒ 2,17· **2)** ὡς ἐπίθ. ὁ παραινετικός, ὁ συμβουλευτικός : Φίλ.1,171 **νουθετητὴς λόγος.**
νουθετητικός-ή-όν ὁ παραινετικός, ὁ συμβουλευτικός, ἄ. νουθετικός : Πλάτ.Νόμ.740Ε **διὰ λόγον νουθετητικόν,** αὐτ.Σοφ.230Α **τὸ νουθετητικὸν εἶδος τῆς παιδείας,** Φιλόδ.Ποιημ.5.
νουθετία (ἡ) μτγν. νουθεσία: Φρύν.,Σοφ.Παρ.35Β.
νουθετίζω μσν. κ. νεώτ. συμβουλεύω· παθ. : 'Αναστ.Συν.12,30 **ὅταν γὰρ νουθετισθῇ·** **2)** ρηματ. π. νουθετισμός.
νουθετικός-ή-όν ὁ νουθετητικός βλ.λ., ὁ παραινετικός : Ξεν.'Απομν.1,2,21 **ὅταν δὲ τῶν νουθετικῶν λόγων ἐπιλάθηταί τις,** Δημήτρ.298.
νουθετικῶς ἐπίρρ. μσν. παραινετικῶς, συμβουλευτικῶς : Στουδ.Θεόδ.490D.
νουθετισμός (ὁ) (νουθετίζω) μτγν. ἡ νουθέτησις, ἡ παραίνεσις· Πολυβ.9,139 «φαῦλος γὰρ ὁ Μενάνδρου νουθετισμός, ἐπίπληξις δὲ καὶ σωφρονισμὸς καὶ ἐπιτίμησις» : Μέν.1042.
νουθετῶ-έω (νοῦς, τίθημι) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. μτ.αἰτ. προσ. παρέχω συμβουλὰς εἰς παρεκτραπέντα, συμβουλεύω, παραινῶ, δασκαλεύω τινά : 'Ηρ.2,173 **οἱ φίλοι αὐτοῦ ἐνουθέτεον αὐτόν,** Αἰσχ.Πρ.264 **παραινεῖν νουθετεῖν τε τοὺς κακῶς πράττοντας,** Σοφ.Φιλ.1283 **κἆτα νουθετεῖς ἐμέ;** ΚΔ Πράξ.20,31 **νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον·** πρβλ.Λίβ.Ροδ.231 **ἔρως νουθετεῖ καὶ πόθος παραγγέλλει·** || ὁμ. μτ. αἰτ. πράγμ. συμβουλεύω τι : Σοφ.'Ηλ.1025 **ὡς οὐχὶ συνδράσουσα νουθετεῖς τάδε,** 'Αριστφ.Σφ.732 **ὅστις τοιαῦτα ἐνουθέτει·** || ὁμ. μτ. διπλῆς αἰτ.: Σοφ.Αἴ.1156 **τοιαῦτ' ἄνολβον ἄνδρ' ἐνουθέτει,** Εὐρ.'Ικ.337 **δρῶ δὲ κἀγὼ ταῦθ' ἅπερ με νουθετεῖς·** || μτ. αἰτ. προσ. κ. ἐξηρτημ. προτ. : Ξεν.ΚΠ 8,2,15 **ὅτε ἐνουθέτει αὐτὸν ὡς διὰ τὸ πολλὰ διδόναι πένης ἔσοιτο·** κ. παθ. : Σοφ.ΟΚ 1193, Εὐρ.Μήδ.29, Πλάτ.'Ιππ. Μ 301C **πρὶν ὑπὸ σοῦ ταῦτα νουθετηθῆναι,** Διατ. 'Ατταλ. ἐν Σάθ.1,28 **καὶ τῶν προκρίτων μοναχῶν νουθετηθῆναι·** **2)** μτφ. τιμωρῶ : 'Αριστφ.Σφ 254 **εἰ νὴ Δί' αὖθις κονδύλοις νουθετήσεθ' ἡμᾶς,** Πλάτ.Νόμ.879D **μήτε ἀμυνόμενος τὸ παράπαν τολμάτω πληγαῖς τὸν τοιοῦτον νουθετεῖν·** κ. παθ. : Πλάτ.Γοργ.428Ε **ὥστε μήτε νουθετεῖσθαι μήτε κολάζεσθαι μήτε δίκην διδόναι·** **3)** ρηματ. π. νουθετητέος, νουθετητής, νουθέτησις, νουθετισμός, νουθετικός.
νοῦθος (ὁ) ἰσχυρὸν κτύπημα τοῦ ποδός· 'Ηρωδιαν.π.Μ.Λέξ.42,11 «νοῦθος κύριον· φόφος ἐν οὔδει» : 'Ησιοδ.ἀπ.48 **νοῦθος δὲ ποδῶν ὑπόδουπος ὀρώρει.**
νουκά Δουκάγγ. «ὁ ἀστράγαλος».
νούκειος πόρος (ὁ) νεώτ. ἀνατ. προσεκβολὴ ἡ ἐλυτροειδὴς ἀπόφυσις τοῦ περιτοναίου, περιβάλλουσα τὴν βουβωνικὴν μοῖραν τοῦ στρογγύλου συνδέσμου τῆς μήτρας.
νουκίνη (ἡ) νεώτ. χημ. σῶμα κινονοειδοῦς συντάξεως ἀνευρεθὲν εἰς τὰ φύλλα τῆς καρύας.
νουκλεοπρωτεΐδαι (αἱ) νεώτ. χημ. σπουδαιοτάτη τάξις τῶν πρωτεϊδῶν ἀποτελοῦσα συστατικὸν τῶν πυρήνων τῶν κυττάρων.
νούλ(λ)α (ἡ) (λατ.) δημ. μηδέν, μηδενικό : παροιμ. **νούλα ἡ νούλα τὰ 'φαγε οὔλα** (ἐπὶ κακοπίστων πρὸς ἰδιωφέλειαν λ/σμῶν)· || ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἔχων ἀξίαν : **ὡς ἐπιστήμων εἶναι μία νούλα.**
νουμεΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ὀρθοπυριτικὸν ἅλας τοῦ μαγνησίου καὶ νικελίου.
νουμέραρχος (ὁ) μσν. ὁ ἀρχηγὸς νουμέρων βλ.λ. : ASS Σεπτέμβριος 327,25.
νούμερο (τὸ) (λατ). δημ. ὁ ἀριθμός : **τὸ σπίτι μας ἔχει νούμερο εἴκοσι, - τί νούμερο κολλάρο φορεῖς ;·** **2)** κτ. πληθ. οἱ λογαριασμοί : **δὲν ξέρει ἀπὸ νούμερα·** **3)** εἰδ. ἐν τῷ θεάτρῳ, ἑκάστη τῶν ἐκτελουμένων αὐτοτελῶν σκηνῶν ἐν ἐπιθεωρήσει ἢ ἕκαστον τῶν αὐτοτελῶν θεαμάτων ἢ ἀκροαμάτων ἐν θεάτρῳ ποικιλιῶν, νυκτερινῷ χορευτικῷ ἢ ᾠδικῷ κέντρῳ κτπ.· || οἱ ἐκτελοῦντες τὰ τοιαῦτα ἠθοποιοί : **ἔχει καινούργια νούμερα ἀπόψε·** **4)** εἴρων. ἐπὶ προσ., ὁ προκαλῶν ἐντύπωσιν γελοίαν : **εἶσαι σπουδαῖο νούμερο.**
νούμερος (ὁ) (λατ.) μτγν. κ. μσν. τάγμα στρατιωτῶν : Νεῖλ.229D, Κύριλλ.Σκυθ. ἐν Βί.Σάβ.222Β, αὐτ. 230C· || κτ. πληθ. τὸ σύνολον τῶν στρατιωτῶν τοῦ νουμέρου : ΚΠορφ.'Εκθ.460,14.
νουμηνία (ἡ) κ. νεώτ. ἀττ. συνηρ. ἀντὶ νεομηνία, ἰων. νεομηνίη, πάπ. νεμονηΐα κ. νομενία ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου μηνός, ἡ πρωτομηνιά, ἀρχιμηνιά : Πίνδ. Ν 435 **ἴυγγι δ' ἕλκομαι ἦτορ νεομηνίᾳ θιγέμεν,** 'Αντιφ.ἀπ.58 **τὰς μὲν νουμηνίας ὁ βουλόμενος εἰσῄει,** 'Αριστφ.'Ιππ.43 **οὗτος τῇ προτέρᾳ νουμηνίᾳ ἐπρίατο δοῦλον,** αὐτ.'Αχ.999, Πλούτ.'Ηθ.270Α **Ἕλληνες ἐν τῇ νουμηνίᾳ τοὺς θεοὺς σεβόμενοι,** ΚΔΚολ.2,16 **μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω . . ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας·** **2)** κ. νεώτ. ἡ στιγμὴ καθ' ἣν ἡ σελήνη εἰσερχομένη εἰς νέαν φάσιν εἶναι ἀόρατος, ἡ νέα σελήνη : 'Ηρ.6,57 **νεομηνίας**

δὲ ἀνὰ πάσας, καὶ **ἑβδόμας** ἱσταμένου τοῦ μηνὸς **δίδοσθαι,** Θουκ.2,28 νουμηνία κατὰ **σελήνην.**
νουμηνιάζω μσν. ἑορτάζω τὴν νουμηνίαν· **2)** ρηματ. π. νουμηνιαστής.
νουμηνιαστής (ὁ) (νουμηνιάζω), ὁ ἑορτάζων τὴν νουμηνίαν, τὴν νέαν σελήνην : Λυσ.ἀπ.53 **συνειστιῶντο, μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀντὶ νουμηνιαστῶν κακοδαιμονιστάς.**
νουμήνιος-ον κ. νεώτ. ἀττ. συνηρ. ἀντὶ νεομήνιος,· ὁ ἀνήκων **εἰς** νουμηνίαν, ὁ ἐν χρήσει κατὰ τὴν νέαν σελήνην : Λουκ.Λεξιφ.6 **ἄρτοι μὲν τοι ἦσαν σιφαῖοι, . . ἄλλοι νουμήνιοι·.** **2)** τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. εἶδος πελαργοειδοῦς πτηνοῦ· Ἡσ.«νουμήνιος· ὄρνεον ὅμοιον ἀτταγᾷ ὄν. ὃ καὶ τροχίλος» : παροιμ. Διογ.Λ 9,14 **συνῆλθεν ἀτταγᾶς καὶ νουμήνιος** (ὁ ὅμοιος τὸν ὅμοιον)· || νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογ. **τῶν σκολοπακιδῶν.**
νουμιδή (ἡ) νεώτ. ζῳολ. τὸ πτηνὸν μελεαγρίς, ἡ φραγκόκοττα.
νουμμίον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ νοῦμμος βλ.λ. : Ἐπιφάν.3,289Α, Ἀποφθ.Πατέρ.253C ὅταν **οὖν ἐμμείνω δι' ὅλης τῆς** ἡμέρας **ἐργαζόμενος ..,** ποιῶ **πλέον ἢ δεκαὲξ** νουμμία, Μόσχ.Ι 2992Α.
νουμ(μ)οδότης (ὁ) μσν. ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα, οὗ ὁ κάτοχός καθῆκον εἶχε νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς κληρικοὺς καὶ τοὺς πτωχοὺς ἐλεή· πρβλ. ἐλεημοσυνάριος : Βασ.Κώδ.π.Δουκάγγ.
νοῦμμος (ὁ) δωρ. ἀ. **νόμος** νόμισμα ἐν χρ. παρὰ τοῖς Δωριεῦσι τῆς κάτω Ἰταλίας καὶ Σικελίας, ἔχον βάρος τὸ 1/10 τοῦ κορινθιακοῦ στατῆρος, ἰσοδύναμον πρὸς 1 1/2 ἀττικὸν ὀβολόν· Πολυδ.9,79 «ὁ δὲ νοῦμμος δοκεῖ μὲν εἶναι Ῥωμαίων τοὔνομα τοῦ νομίσματος· ἔστι δ' ἑλληνικόν, καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ Δωριέων» : Ἀριστλ. ἀπ.590· **2)** ἡ λίτρα, τὸ εἰς ἄργυρον ἰσοδύναμον τῆς ὀρειχαλκίνης λίτρας: Ἀριστλ.ἀπ.589· **3)** π. Ρωμ. ρωμαϊκὸν ἀργυροῦν νόμισμα, σηστέρτιον : Σουΐδ. ἐν λ. νόμος «Ῥωμαῖοι παρατρέψαντες νοῦμμον λέγουσιν» : Πλούτ.Σύλλ.1.
νοῦν Ὡραπ.Ἱερογλ.1,21 «Νείλου δὲ ἀνάβασιν σημαίνοντες, ὃν καλοῦσιν αἰγυπτιστὶ νοῦν, ἑρμηνευθὲν **δὲ** σημαίνει νέον».
νούνειος ἀδὴν (ὁ) νεώτ. ἀνατ. ὁμὰς μικρῶν ἀδένων κειμένων ὑποκάτω τῆς κορυφῆς τῆς γλώσσης καὶ συνισταμένων ἐξ ὀρογόνων καὶ βλεννογόνων κυττάρων.
νουνέχεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐχεφροσύνη, ἡ σύνεσις, ἡ φρόνησις : Πολύβ.4,82,3 **διὰ .. νουνέχειαν τἀνδρός,** Ἀνδρόν.Ρ.Παθ.578Μ,Μέν.Ἐφ.295,10 **τῇ τοῦ αὐτοκράτορος νουνεχείᾳ.**
νουνεχής-οῦς-ές (ἔχω) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων νοῦν, φρόνησιν, ὁ ἐχέφρων, ὁ συνετός, ὁ μυαλωμένος : Εὐρ.ἀπ.1117,48 **ὅστις ἂν γ' ᾖ νουνεχής,** Πολύβ.3,105,9 **λογισμὸς ἑστὼς καὶ νουνεχής,** Ἰουστ.60Α **ὅσα ἂν ὑπαγορεύσῃ ὁ λόγος μὴ δεῖν αἱρεῖσθαι, ὁ νουνεχὴς οὐχ αἱρήσεται,** Τατιαν. 172Β **χρὴ τὸν νουνεχῆ συνιέναι,** Μηναῖ.1,15 Θεοτ. **ὡς** νουνεχὴς **καὶ** φρόνιμος, Βί.Ἀλεξ.4632 **ὁρμὴν τὴν τῶν θηρίων κατέπαυσεν ὡς** νουνεχὴς **γνώσει μεγίστῃ τούτου·** κ. ὑπερθ. : Πολύβ.6,48,8 **ἀφιλοτιμοτάτους καὶ νουνεχεστάτους ποιήσας περί τε τοὺς ἰδίους βίους·** || **τὸ νουνεχές** ὡς οὐσ. ἡ νουνέχεια, ἡ φρόνησις : Μέν.π.Σουΐδ. ἐν λ. ἀνεῖτο **συναποδύσασθαι αὐτῷ καὶ τὸ νουνεχές.**
νουνεχόντως ἐπίρρ. νουνεχῶς, συνετῶς, φρονίμως, ἀντίθ. ἀφρόνως· ΑΒ 587,15 «παρὰ Μενάνδρῳ νουνεχόντως δοκεῖ ἀσύστατον εἶναι, καθότι τῶν τοιούτων προϋφέστηκε καὶ πτωτικόν, τὸ νουνεχῶς ἀναλογώτερον καθέστηκε, καθότι καὶ τὸ νουνεχὴς παράκειται» : Ἰσοκρ.5,7 **εἰ μὲν οὖν ἀφρόνως ἢ καὶ νουνεχόντως ταῦτ' ἐδόξαζον** (δ. γρ. νοῦν ἐχόντως), Μέν.1043.

νούνεχος-ον μσν. κ. **νουνεχός** ὁ νουνεχὴς βλ.λ., ὁ συνετός : Τζέτζ.Χιλ.3,264.
νουνεχῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. συνετῶς, φρονίμως : Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλ 1436b,23, Πολύβ.1,83,3 **πάνυ φρονίμως καὶ νουνεχῶς λογιζόμενος,** Ἀγαθρχ.63, ΚΔ Μάρκ.12,34 **καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη,** Γαλ.10,267, Ἐφραὶμ Σύρ.3,245Ε.
νο(υ)νός (ὁ) δημ., θηλ. -**ά** ὁ ἀναδεχόμενος ἐκ τῆς κολυμβήθρας τὸ βαπτιζόμενον, ὁ ἀνάδοχος.
νούντσιος (ὁ) νεώτ. διεθν. διπλωματικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ πάπα παρὰ τῇ κυβερνήσει **κράτους** τινός, πρεσβευτής.·
νουρά (ἡ) δημ. ἡ οὐρά.
νοῦς-όος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ὁ συνηρ. τ. μ. **ἅπαξ** κτ. ὀνομαστ. π. Ὁμ.(Ὀδ.Κ 240), οὐδαμοῦ δὲ π. Ἡρ. κ. σπαν. π. τραγ. (Αἰσχ.Χο.742, Σοφ. Φιλ.1209), αἰολ. γεν. **νῶ** (Ἀλκ.), αἰτ. **νῶν** (Σαπφ.), π. μτγν. εὕρηνται πτώσεις τινές κ. κτ. τὴν τρίτην κλίσιν, οἷον γεν. **νοός** (ΠΔΜακκ.4,1,35), δοτ. **νοΐ** (ΚΔ Κορινθ.1,1,10, Ἀριστείδ.Λόγ.35(9),26), πληθ. ὀνομαστ. **νόες** (Φιλ.1,86, Πλωτῖν.6,7,17), αἰτ. **νόας** (Πλούτ.ἀπ.7,27, Ἰάμβλ.Μυστ.1,15)· οἱ πληθ. τ. τῆς ὀνομαστ. **νοῖ,** γενικ. **νόων,** δοτ. **νοῖς** κ. αἰτ. **νοῦς** εἶναι σπάνιοι π. Ἀττ. (Ἀριστφ.ἀπ.471), **ἀλλὰ** συνήθεις π. τοῖς μτγν. φιλοσόφοις· ἡ ἀντίληψις, ὁ λογισμός, ἡ σκέψις, ἡ κρίσις, τὸ πνεῦμα : Ἰλ.Ο 461 **οὐ λῆθε Διὸς πυκινὸν νόον,** Ὀδ.Ν 25 **νόον πολυκερδέα,** Ἐπίχ.249 **νοῦς ὁρῇ καὶ νοῦς ἀκούει, τἆλλα κωφὰ καὶ τυφλά,** Σοφ.ΟΤ 371 **τυφλὸς τά τ' ὦτα τόν τε νοῦν τά τ' ὄμματ' εἶ,** Μηναῖ.11,4 Θεοτ. **·οὸς καθαρότητι,** Διατ.Ἀτταλ. ἐν 1,7 **ὅσον οὐδ' εἰς νοῦν λαβεῖν ἐφικτὸν ἀνθρωπίνῃ φύσει καὶ διανοίᾳ,** δ. τραγ. **ὁ νοῦς του σκοτεινιάστηκε, τὰ χείλη του παγώναυν,** αὐτ. **πίσκοπε τοῦ Δαμαλᾶ, δίχως νοῦ, δίχως μυαλά·** || ἡ φρόνησις, ἡ ὀξυδέρκεια, ἡ εὐφυΐα, κ. κτ. δοτ. ἢ ἔμπροθ. ἐν **ἐ**πιρρ. σημ. μετὰ κρίσεως, φρονίμως, πανούργως : Ἰλ.Υ 133 **μὴ χαλέπαινε παρὲκ νόον** (ἀκρίτως, ἀνοήτως), Ὀδ.Ζ 320 **νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην,** Ἡρ.8,86 **οὔτε σὺν νόῳ ποιεόντων οὐδέν,** Σοφ. ΟΤ 550 **εἴ τοι νομίζεις κτῆμα τὴν αὐθαδίαν εἶναί τι τοῦ νοῦ χωρίς,** Ἀριστφ.Νεφ.58 **μηδενὶ ξὺν νῷ,** Πλάτ.Πολ.619Β **ξὺν νῷ ἑλομένῳ·** || ὁμ. κ. ἐν φρ. **νόῳ λαμβάνω τι** ἀντιλαμβάνομαί τι, καταλαβαίνω: Ἡρ.3,51 **Περίανδρος δὲ νόῳ λαβὼν καὶ τοῦτο·** || ἐν φρ.**νοῦν ἔχω ἢ κέκτημαι** εἶμαι σώφρων,φρόνιμος : Σοφ.Τρ.553, Εὐρ.ΙΑ 1139 **ὁ νοῦς ὅδ' αὐτὸς νοῦν ἔχων οὐ τυγχάνει,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.747 **νοῦν ὀλίγον κεκτημένος,** Πλάτ.Νόμ 887Ε **σμικρὸν νοῦ κεκτῆσθαι·** || ὁμ. ἀπροσ. **ἔχει νοῦν** ἔχει λογικήν, ἔχει ἔννοιαν : Σοφ.Ἀντ.68 **τὸ γὰρ περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα·** πρβλ.Πλάτ.Τίμ. 68Β· || ὁμ. **νοῦν ἔχω** ἔχω ἐστραμμένην τὴν προσοχήν μου εἴς τι, προσέχω, δημ. **ἔχω τὸ νοῦ μου** : Σοφ.Τρ.272 **ἄλλοσ' ὄμμα, θητέρᾳ δὲ νοῦν ἔχειν,** Εὐρ.Φοίν.14,18 **τὸν νοῦν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἔχων, ἐκεῖσε δέ,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.156 **ποῖ τὸν νοῦν ἔχεις ;,** Θουκ.7,19 **ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ὁλκάδας μᾶλλον, ἢ πρὸς τὰς τριήρεις, νοῦν ἔχωσιν,** Πλάτ.Γοργ.504D **πρὸς τοῦτο ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχων,** Ἡλιόδ.Αἰθ.1,10 **πρὸς ἑταίραις τὸν νοῦν ἔχειν καὶ μέθαις,** Δαμόχ.ΑΠ 7,206,5 **καὶ σὺ μὲν ἐν πέρδιξιν ἔχεις νόον,- ἔχε τὸ νοῦ σου στὰ παιδιά - στὸ φαΐ·** || φροντίζω : ASS Maiou 5,342Ε **Ἰουλιανὸς νοῦν ἔσχεν ἀπὸ τοῦ χρυσίου λαβεῖν·** || νεώτ. κ. δημ. φρ. **ἔχω κατὰ νοῦν** σκοπεύω, προτίθεμαι· || δημ. **λέω (εἶπα) μὲ νοῦ μου** λέγω, σκέπτομαι (ἐσκέφθην) κατ' ἐμαυτόν, φαντάζομαι· ὁμ. **βάζω μὲ τὸ νοῦ μου** σκέπτομαι, ἀναλογίζομαι· ὁμ. **τὸ νοῦ σου !** πρόσεχε· ὁμ. **νὰ 'χουμε καὶ τὸ νοῦ μας** ἂς εἴμεθα προσεκτικοί· ὁμ. **χάνω τὸ νοῦ μου** ἐκπλήσσομαι σφόδρα, σαστίζω, τὰ χάνω· ὁμ. κον-

τά στό νοῦ εἶναι εὐνόητον· κ. ἐπιτατ. **κοντά στό νοῦ κι ἡ γνώση** εἶναι εὐνόητον καί συνετόν· όμ. **κάνω ὄξω νοῦ** ἀμεριμνῶ· όμ. **ὄξω νοῦ καί πέρα βρέχει** (ἐπί ἀδιαφορίας)· **2)** ἐπί τῆς ἕδρας τῆς αἰσθήσεως, ἡ καρδία : 'Ιλ.Α 363 κεῦθε νόῳ, αὐτ.Γ 63 **ἐν στήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἐστί**, 'Οδ.Θ 78 **χαῖρε νόῳ**, Πίνδ.Π 8,18 **εὐμενεῖ νόῳ**, 'Ηρ.8,97 **ἐκ παντός νόου**, Αἰσχ.Πρ.164 **ἄγναμπτον νόον**· || ψυχική διάθεσις, τάσις, τό ἐφετόν, ἐν φρ **κατά νοῦν** συμφώνως πρός τάς διαθέσεις τινός : 'Ηρ.1,117 **ὅκως σοί τε ποιήσω κατά νόον**, Σοφ.ΟΚ 1768 **εἰ τάδ' ἔχει κατά νοῦν κείνῳ**, 'Αριστφ.'Ιππ. 549 **κατά νοῦν πράξας**· πρβλ.Πλάτ.Εὐθφρ.3Ε· **3)** σκοπός, τέλος : 'Ηρ.1,60 **δέκεσθε ἀγαθῷ νόῳ Πεισίστρατον**, αὐτ.9,46 **ἡμῖν . . ἐν νόῳ ἐγένετο εἰπεῖν ταῦτα**· || ἐν. φρ. **ἐν νόῳ ἔχω ἢ νοῦν ἔχω** μτ ἀπαρφ. ἔχω σκοπόν, διανοοῦμαι νά . . : 'Ηρ 1,10 **ἐν νόῳ ἔχουσα τείσεσθαι τόν Κανδαύλεα**· **4)** διανόημα σκέψις : 'Ιλ.Ο 509 **ἡμῖν δ' οὔ τις τοῦδε νόος καί μῆτις ἀμείνων**, 'Οδ.Ε 23 **τοῦτον . . ἐβούλευσας νόον αὐτή**, παροιμ **ἄσκοπος ὁ νοῦς, διπλός ὁ κόπος** (ὁ ἄπερ σκέπτως ἐνεργῶν ματαίως κοπιάζει), **- ὁ νοῦς πάντα πάει στό κακό, - ποῦ τρέχει ὁ νοῦς σου ;**· **5)** τό σχέδιον : 'Ιλ.Β 192 **οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ', οἷος νόος 'Ατρεΐωνος**, αὐτ.Ψ 149 **σύ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας**· **6)** ἐπί λ. ἢ φρ.ἢ κ. ὅλου λόγου, ἡ σημασία, τό νόημα : 'Ηρ.7,162 **οὗτος ὁ νόος τοῦ ῥήματος**, 'Αριστφ.Βάτρ 1439 **γέλοιον ἄν φαίνοιτο· νοῦν δ' ἔχει τίνα ;** Πολύβ.5,83,4 **ἦν δέ παραπλήσιος ὁ νοῦς τῶν ὑπό ἑκατέρου παρακαλουμένων**, Φιλόδ.Ρητ. 1,106S, **- ποῖος ὁ νοῦς τοῦ κειμένου**· **7)** εἰδ. ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, ὁ λογισμός, τό λογικόν ὡς ἡ δρῶσα ἀρχή τοῦ σύμπαντος : Ξενοφ.25 **νόου φρενί**, Δημόκρ.112 **θεῖος νοῦς**· || π. 'Αναξ. ἡ δύναμις ἡ ἐνεργήσασα ἐπί τῶν πρώτων στοιχειωδῶν μορίων τῆς ὕλης : 'Αναξ.12,Πλάτ.Τίμ.48Α **ἡ τοῦ κόσμου γένεσις ἐξ ἀνάγκης καί νοῦ συστάσεως**, 'Αριστλ. Μεταφ.1072b,20, αὐτ.Ψυχ.430a,17, Πλούτ.'Αρέσκ. Φιλ.1,7,11 **Θαλῆς νοῦν τοῦ κόσμου τόν θεόν**, Πλωτῖν.5,1,4· **8)** π. Πυθ. ὀνομασία τῆς μονάδος βλ.λ. : Θεολ.'Αριθμ.6· **9)** νεώτ. μτ. τοῦ μέγας ἢ βαθύς κ. ἄ. ποσοτ. ἐπιθ. ἐπί προσ., ἄνθρωπος βαθύνους, διανοητικός : **ὁ 'Αριστοτέλης ἦτο μέγας νοῦς**· **10)** ἡ διανοητική ἐνέργεια, ὁ τρόπος καθ' ὅν ἀντιλαμβάνεται καί κρίνει σύνολον ἀτόμων ἐχόντων εἰδικήν μάθησιν ἢ ἀπασχόλησιν : **θεολογικός - πολιτικός - ἐπιστημονικός νοῦς**· || **κοινός νοῦς** ἡ ἱκανότης τοῦ ὀρθῶς, ὑγιῶς, κατά τήν κοινήν κρίσιν σκέπτεσθαι· **11)** παράγ. (σνόϝος) νοέω-ῶ, ἄνους, ἄνοια, διάνοια, ἔννοια, ἐπίνοια, μετάνοια, εὔνους, εὔνοια, ὁμόνοια, νουθετῶ.

νουσᾰλέος-α-ον (νοῦσος) μτγν. ὁ νοσηρός, νοσώδης : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.5,9.

νουσαχθής-οῦς-ές (νοῦσος, ἄχθος) μτγν. ποι. ὁ βεβαρημένος ὑπό νόσου, ὁ βαρέως ἀσθενής : 'Οππ.'Αλ.1,298 **νουσαχθέα φῶτα**.

νούσημα-ατος (τό) ἰων. ἀντί νόσημα βλ.λ.

νουσοβᾰρής-οῦς-ές 'Επιγρ. ὡς ἐπίθ. τοῦ θανάτου, ὁ προερχόμενος ἐκ βαρείας νόσου.

νουσολῡ́της (ὁ) ἐπιγρ. ὁ νοσολύτης, ὁ ἀπό νόσου ἀπαλλάττων, πού γιατρεύει ἀπό ἀρρώστια : 'Ελλ. 'Επιγράμμ.1026 **νουσολύτης παιάν**.

νουσομελής-οῦς-ές (μέλος) μτγν. κ. **νοσομελής** ὁ ἔχων νοσοῦντα, ἀσθενῆ μέλη : Μσν.4,476.

νοῦσος (ἡ) ἰων. ἀντί νόσος βλ.λ.

νουσοφόρος-ον ἰων. ἀντί νοσοφόρος, ὁ φέρων νόσον, ἀσθένειαν, ἀρρώστια : Θεαίτ.ΑΠ 6,27 **γήραϊ νουσοφόρῳ**.

νούτσα (ἡ) δημ. εἰδ. χωνίον ἐκ πορσελλάνης ἢ λιθοκεράμου πρός διήθησιν στερεῶν οὐσιῶν, αἰωρουμένων ἐν ὑγροῖς.

νοῦφαρ-ος (τό) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **νούφαρο** κ. **νύφαρο** ὄνομα φυτοῦ ἐκ τῶν νυμφοειδῶν ἐν φαρμακευτ. χρ. π. ἀρχ. ἰατροῖς, ἡ νυμφοία : 'Αριστλ.Φυτ.2,4,7, Νικόλ Δαμ.117, Πορφυρ.Σκ.7,12 **στῆς λίμνης τόν καθρέφτη τά νούφαρα νεκρά**.

νοχελής-οῦς-ές δ.γρ.τοῦ νωχελής βλ.λ.· 'Ησ. «νοχελές· τό χωρίον. τό δεύτερα» : 'Ιππ.Γυν.2 **τοῦτο δύναται διαφθείρειν καί ἐκβάλλειν τό νοχελές**.

νοῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **νογάω**, αἰολ. νόημι, ἀόρ. **ἐνόησα** κ. ἐπ. νόησα ('Ιλ.Θ 91) κ. ἰων. **ἔνωσα** ('Ηρ.1,86) κ. ἐπ. μέσ. ἀόρ. **νοήσατο** ('Ιλ.Κ 501), μτχ. **νοησάμενος** ('Αλκ.) κ. **νωσάμενος** (Θέογν.1298, Θεόκρ.25,263), παθ. ἀόρ. **ἐνοήθην** (Πλάτ.Νόμ. 692C), ἰων. **ἐνώθην** (ἐν συνθ. ἐπ-, 'Ηρ.3,122), παρακ. **νενόηκα** κ. ἰων. **νένωκα** (ἐν συνθ. ἐν-, 'Ηρ.3,6) κ. ἐν προστ. **νενόηθι** ('Ηρωδιαν.30), παθ. παρακ. **νενόημαι** κ. ἰων. **νένωμαι** ('Ανακρ.10, 'Ηρ.9,53, Σοφ. ἀπ.182), ὑπερσυντ. γ' πληθ. ἐν μέσ. σημ. **ἐνένωτο** ('Ηρ.1,77), παθ. μέλλ. **νοηθήσομαι** (Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ. 2,175)· εὕρηται κ. ἐν συνθ. μτ. τῶν προθ. ἀπό, διά, ἐν, ἐπί, μετά, ἴδ. ὡς ἀποθ. ἀντιλαμβάνομαι διά τῶν ὀφθαλμῶν, παρατηρῶ, βλέπω· 'Αριστλ. Ψυχ.427a,26 «**οἱ ἀρχαῖοι τό νοεῖν σωματικόν . . ὑπολαμβάνουσιν**» : 'Ιλ.Γ 374 **εἰ μή ἄρ' ὀξύ νόησε Διός θυγάτηρ 'Αφροδίτη** (σχόλ. «ὀξέως καί ταχέως ἐθεάσατο»), αὐτ.Κ 55, αὐτ.Ο 422 **ὀφθαλμοῖς καί ἐν ὀφθαλμοῖς νοεῖν**, 'Ησίοδ.Θ 838 **εἰ μή ἄρ' ὀξύ νόησε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε**· **2)** ὁ 'Ομ. διακρίνει τό ὁρῶ (ἁπλῶς βλέπω) ἀπό τοῦ νοῶ, ἀντιλαμβάνομαι διά τοῦ νοῦ· πρβλ. κατωτ. παθ. Πλάτ.Πολ.507Β : 'Ιλ.Λ 599 **τόν δέ ἰδών ἐνόησε**, αὐτ.Ι 537, 'Οδ.Γ 478 **ἡ δ' οὔτ' ἀθρῆσαι δύνατ' ἀντίη οὔτε νοῆσαι**· || ἐνίοτε μτ. τοῦ θυμῷ κ. τοῦ οἶδα : 'Οδ.Σ 228 **θυμῷ νοέω καί οἶδα ἕκαστα**· κ. ἀπολ. : Ξενοφ.24 **οὖλος ὁρᾷ, οὖλος δέ νοεῖ, οὖλος δέ τ' ἀκούει**, Παρμ.8,34 **ταὐτόν δ' ἐστί νοεῖν τε καί οὕνεκέν ἐστι νόημα**, Ξεν.Κυν.1, 18 **καλῶς νοεῖν καί λέγειν καί πράττειν**, 'Αριστλ. ΗΝικ.1170a,19 **ἔοικε δέ τό ζῆν εἶναι κυρίως τό αἰσθάνεσθαι ἢ νοεῖν**· || συνήθ. μτ. μτχ. κατηγορ., ἐνίοτε δέ κ. ἐπί μέλλοντος συμβεβηκότος : 'Οδ.Κ 375 **ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἥμενον**, αὐτ.Υ 367 **νοέω κακόν ὔμμιν ἐρχόμενον**· || κ. μτ. εἰδ. ἀπαρφ. ἢ μτ. εἰδ. προτ. ἑπομένου τοῦ ὡς : 'Οδ.Λ 62 **οὐκ ἐνόησα ἄψορρον καταβῆναι**, αὐτ.Χ 32 **τό δέ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν**, ΚΔ 'Εβρ.11,3 **πίστιν νοοῦμεν κατηρτίσθαι τούς αἰῶνας**· || κ. μέσ. : Θέογν.1298, Σοφ.ΟΤ 1487 **νοούμενος τά λοιπά τοῦ βίου**· κ. παθ. : Πλάτ.Πολ.507Β **τάς ἰδέας νοεῖσθαι μέν ὁρᾶσθαι δ' οὔ**· || κ. παθ. ἐν μτχ. **τά νοούμενα** τά νοητά, ἀντίθ. τά αἰσθητά : Πλάτ.Πολ. 506C, ΚΔ Ρωμ.1,20 **τά ἀόρατα τοῖς ποιήμασι νοούμενα**· **3)** κ. μσν. κ. νεώτ. π.'Ομ. συνήθ. μτ. τοῦ φρεσί διά τοῦ νοῦ συλλαμβάνω, ἐννοῶ, νιώθω, καταλαμβάνω : 'Ιλ.Ο 81 **φρεσί πευκαλίμῃσι νοήσῃ**, αὐτ.Υ 264 **οὐδ' ἐνόησε κατά φρένα καί κατά θυμόν**, 'Οδ.Φ 257 **νοέεις δέ καί αὐτός**, 'Ηρ. 8,22 ἐπ' ἀμφότερα **νοέων**, Σοφ.Τρ.349 **εἰπέ δ' ὅ νοεῖς**, Μηναῖ.11,12 Θεοτ. **νοήσαντες θεηγόροι προφῆται**· || κ. μτ. συστ. αἰτ. : 'Ιλ.Ψ 140 **ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος 'Αχιλλεύς**, 'Ηρ. 7,168 **ἄλλα νοεῦντες ἐπλήρωσαν νέας ἑξήκοντα**, Βί.'Αλεξ.465 **νοήσας οὖν 'Αλέξανδρος τούτων βουλήν κακίστην**· || φρ. κ. νεώτ. **ὁ νοῶν νοείτω**· || κ. ἐν μτχ. συνήθ. ἐνεστ., σπαν. δέ ἀόρ., ὁ γνωρίζων καλῶς : 'Ιλ.Α 577 **καί αὐτῇ περ νοεούσῃ**, 'Οδ.Ο 170, 'Ησίοδ.'Εργ.12 **τήν μέν κεν ἐπαινέσσειε νοήσας** (σχόλ. «δυνηθείς αὐτήν τῷ νῷ θεωρῆσαι»), 'Ηρ.8,102 **τά νοέων λέγει**· || κ. μέσ. : 'Ανακρ.10 **ὑψηλά νενωμένος**, Δημόκρ.129 **φρενί θεῖα νοῦνται**· **4)** θεωρῶ τι τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον, νομίζω : Σοφ.Φιλ.415, αὐτ.1176 **τόδε γάρ**

νοῶ κράτιστον,'Αριστλ.Μετ.373a,19 **δεῖ νοεῖν συνεχῆ τὰ ἔνοπτρα**· || κ. μτ. άπαρφ. : 'Αριστλ. Μετ.340b,24 **δεῖ νοῆσαι τὸ μὲν ὑγρὸν εἶναι**· **5)** σκέπτομαι, ἐπινοῶ, μηχανῶμαι: 'Ιλ.Ι 140 **οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τοῦδε νοήσει**, 'Οδ.Β 122 **τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησεν**, αὐτ.382 **ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά**, αὐτ.Γ 26, 'Ηρ.8,3 **ὀρθὰ νοεῦντες**, φρ. (κτ. μτφρ. συλλογισμ. τοῦ φιλοσ. Κἀντ) **νοῶ, ἄρα ὑπάρχω**· || κ. μτ. δοτ. σκέπτομαι περί τινος, διανοοῦμαι : 'Ησιοδ."Εργ.286 **σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω**, 'Ηρ.3,81 **οἳ Πέρσῃσι κακὸν νοέουσι**, Ξεν.'Ιέρ.Ι,15· || κ. μτ. ἀπαρμφ., σκέπτομαι νὰ πράξω τι : 'Ιλ.Ε 665 **οὐδ' ἐνόησε ἐξερύσαι δόρυ**, αὐτ.Χ 235, αὐτ.Ω 560, Σοφ. 'Αντ.44 **ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφε;**· || κ. μέσ. μ. ἅπαξ π.'Ομ. : 'Ιλ.Κ 501 **μάστιγα . . νοήσατο χερσὶν ἑλέσθαι** (ἐσκέφθη καθ' ἑαυτὸν νὰ λάβῃ τὴν μάστιγα), 'Ηρ.1,77 **ἐνένωτο στρατεύειν**· κ. παθ. : Διον.'Αλ.Θουκ.37 **ἐνθύμημα νενοημένον οὐκ ἀτόπως**· **6)** ἐπὶ λ. ἢ φρ., δηλῶ, σημαίνω : 'Αριστφ.Πλ.55 **πυθοίμεθ' ἂν τὸν χρησμὸν ὅ τι νοεῖ**, Πλάτ.Πολ.335Ε **εἰ . . τοῦτο δὲ δὴ νοεῖ αὐτῷ**, αὐτ.'Απ.40Α **ἐπιδεῖξαι ἐθέλω τὸ νυνί μοι συμβεβηκὸς τί ποτε νοεῖ**· || κ. μέσ. : Φιλόδ.ἐν'Ηρακλ.99Ι,4· πρβλ. τὸ νοούμενον· **7)** ρηματ.π.νοητέον, νοητός, νόησις, νοήμων, νόημα.

νοῶ-όῶ (νοῦς) μσν. ποιῶ ἔννουν : Εὐστ.'Ιλ.70,24.

νταβάνι (τὸ) (τουρκ.) κ. **ταβάνι** ἡ ὀροφή.

ντάβανος (ὁ) δημ. ἔντομον οἶστρος βλ.λ.

νταβανοσάνιδο (τὸ) δημ. κ. **ταβανοσάνιδο** σανὶς λεπτὴ κατάλληλος πρὸς ἐπένδυσιν ὀροφῆς.

νταβανόσκουπα (ἡ) δημ. κ. **ταβανόσκουπα** σάρωθρον προσδεδεμένον εἰς τὸ ἄκρον μακροῦ κοντοῦ διὰ τὸν καθαρισμὸν τῆς ὀροφῆς· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ καθ' ὑπερβολὴν λεπτὸς καὶ ὑψηλός.

νταβάνωμα (τὸ) (νταβανώνω) δημ. κ. **ταβάνωμα** ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νταβανώνω, ἐπένδυσις τῆς ὀροφῆς διὰ σανίδων ἢ διὰ παραλλήλων λεπτῶν ἐπιμήκων ξύλων πρὸς ἐπάλειψι. εἶτα διὰ κονιάματος : **τελείωσε τὸ νταβάνωμα στὸ ἐπάνω πάτωμα.**

νταβανώνω (νταβάνι) δημ. κ. **ταβανώνω** κατασκευάζω τὸ νταβάνωμα βλ.λ.

νταβάς (ὁ) (Ι) (ἀραβ.) δημ. ἡ δίκη.

νταβάς (ὁ) (2) (τουρκ.) δημ. κ. **ταβάς** εἶδος ἀβαθοῦς καὶ περιφεροῦς μαγειρικοῦ σκεύους ἐκ σφυρηλατημένου χαλκοῦ ἢ ἐκ πηλοῦ.

νταβατζῆς (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ ἐραστὴς ἢ ὑποστηρικτὴς ἱεροδούλων, ὁ παλληκαράς.

νταβατούρι (τὸ) (τουρκ.) δημ. κ. **ταβατούρι** θόρυβος, σύγχυσις, ἀταξία ἐν συρροῇ ἀνθρώπων.

νταβίδι (τὸ) δημ. τὸ ξυλουργικὸν ἐργαλεῖον δρύσχετρον.

νταβούλι (τὸ) (ἀραβ.) δημ. κ. **νταούλι** εἶδος μικροῦ τυμπάνου.

νταβραντίζω (τουρκ.) δη. κ. **νταβραντῶ**, ἀόρ. **(ἐ)νταβράντισα**, μτχ. παθ. παρακ. **νταβραντισμένος**, ἐπὶ ὀχουμένου ἐν ἁμάξῃ ἢ ἐπὶ ὑποζυγίου, τινάσσω, συγκλονῶ, τραντάζω· || ἐκτινάσσω, ἀπωθῶ : **τὸν ἐνταβράντισα κάτω**· **2)** μτφ. ἀμτβ. κτ. μτ. παθ. παρακ. **νταβραντισμένος** ἐπὶ προσ., ὁ σφριγηλός, εἰδ. ὁ ἐν ὀργασμῷ· **3)** ρηματ. π. νταβράντισμα.

νταβράντισμα (τὸ) (νταβραντίζω) δημ. ἐπὶ ὀχουμένου, κλονισμός, τίναγμα.

νταγιάκι δημ. εἰδ. ἐν τῷ ναυτικῷ, στυλίσκος ὑποστηρικτικός, ἀντηρίς, πουντέλι· || κ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ὑποστηρικτής.

νταγιαντίζω (τουρκ.) δημ. κ. **νταγιαντῶ** κ. **-άω**, ὑπομένω, ὑποφέρω, ἀνέχομαι, βαστῶ : δ.δίστ. **δὲν νταγιαντῶ, δὲν** νταγιαντῶ **τὸν ἐδικό σου τὸν καημό, - βάστα, καρδιά, νταγιάντα**· **2)** λαμβάνω ὑπ' ὄψιν : **δὲν νταγιαντίζω τὴ φτώχεια** (ἀφηφῶ), **- ἐσένα δὲ σὲ νταγιαντίζω.**

ντάγκα (ἡ) δημ. ὁ δάγκειος πυρετός.

νταγκάβα (ἡ) δημ. κ. **νταγκόπα** τὸ ἱερὸν τῶν βουδδικῶν ναῶν, τοποθετημένον **πρὸ τοῦ** κεντρικοῦ περιβόλου καὶ ἔχον μορφὴν ἡμισφαιρίου στηριζομένου ἐπὶ κυλινδρικῆς βάσεως.

νταγλαράς (ὁ) (τουρκ.) δημ. **εἴρων**. **ὁ καθ'** ὑπερβολὴν ὑψηλὸς καὶ ἄχαρις, ὁ **κρεμανταλάς.**

νταγλί (τὸ) δημ. εἶδος ἑλληνικοῦ καπνοῦ.

νταηλίκι (τὸ) (τουρκ.) δημ. συνήθ. εἴρων. ἡ ἐπίδειξις ἀνυπάρκτου γενναιότητος, ἡ κομπορρημοσύνη, παλληκαριά, φευτοπαλληκαριά : **δὲν περνοῦν τὰ νταηλίκια.**

νταής (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ γενναιόψυχος, ὁ παλληκαράς· || συνηθέστ. εἴρων. **ἁ.** φευτονταής, ὁ ἐπιδεικνύων ἀνύπαρκτον γενναιότητα, ὁ κομπαστής, ὁ φευτοπαλληκαράς.

νταϊρές (ὁ) (ἀραβ.) δημ. κύκλος, διοικητικὴ περιφέρεια· **2)** εἶδος μικροῦ κρουστοῦ **ὀργάνου**, μικρὸν τύμπανον· || σεῖστρον.

ντὰ κάπο (ἰταλ.) δημ. μουσικὸς ὅρος σημαίνων, ὅτι δέον νὰ ἐπαναληφθῇ ἐξ ἀρχῆς ἡ ἐκτέλεσις μέρους τινὸς μουσικῆς συνθέσεως· **2)** κτ. ἐπέκτ. ἐκ νέου, αὖθις, πάλιν.

ντάλα ἐπίρρ. δημ. μ. ἐν φρ. **ντάλα μεσημέρι** ἀκριβῶς τὴν μεσημβρίαν, τὸ καταμεσήμερο.

νταλάκι (τὸ) (τουρκ.) δημ. ὁ σπλήν.

νταλγκάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. **νταλκάς** τὸ κῦμα θαλάσσης· **2)** μτφ. σφοδρὰ ἐπιθυμία, πόθος, μεράκι.

νταλαβέρι (τὸ) δημ. ἁ. νταραβέρι βλ.λ.

νταλαϊλάμας (ὁ) νεώτ. κ. δημ., ἁ. δαλ- τίτλος τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λαμαϊσμοῦ, βουδδικῆς αἱρέσεως ἐν Θιβὲτ ἐχούσης καὶ πολιτικὴν ὀργάνωσιν, ἀνάλογον πρὸς τὴν παλαιότερον παπικήν· || ἐν χρ. κ. μτφ. ὁ κακῶς ἀξιῶν ἀπόλυτον κῦρος τῆς γνώμης του : **νταλαϊλάμας τῆς πολιτικῆς - τῆς ἐπιστήμης.**

ντάλι (τὸ) (τουρκ.) δημ. κλάδος δένδρου.

ντάλια (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν δάλεια βλ.λ.

νταλιαμάς (ὁ) δημ. ἁ. ταλαμάς βλ.λ.

νταλιάνι (τὸ) δημ. παλαιὸν βραχύκαν(ν)ον ἐμπροσθογεμὲς τυφέκιον, χρησιμοποιούμενον καὶ πρὸ τῆς 'Ελλην. 'Επαναστάσεως τοῦ 1821 καὶ κατ' αὐτήν : Παπαδ.Χρ.Μηλ.76 **διατί νὰ μὴ λάβωμεν εἰς χεῖρας ἐσὺ τὸ νταλιάνι** σου κι ἐγὼ **τὸ μηλιόνι** μου· **2)** ὁ ἐν μέρει κλειστὸς παραθαλάσσιος χῶρος, ὁ χρησιμοποιούμενος διὰ τὴν ἁλιείαν τῶν ἰχθύων, τὸ ἰχθυοτροφεῖον.

νταλκαβούκης (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ παράσιτος, ὁ κόλαξ, ὁ γελωτοποιός· **2)** μτφ. ὁ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ παρουσιαζόμενος ἐπισκέπτης ἐπίτηδες, ὅπως κληθῇ νὰ παρακαθίσῃ, ὁ δειπνοθήρας : **νταλκαβούκης δοῦλός σας** (ἀστεία αὐτοσύστασις γινομένη ὑπὸ φίλου ἢ οἰκείου φθάνοντος ἀπροόπτως καὶ παρακαθημένου εἰς τὴν τράπεζαν).

νταλοδέρνω δημ. ἀμτβ. παρακυλῶ, παραδέρνω, τρεκλίζω : Βλαστ.Συνμ.161.

νταλώνω δημ. ἐπιφέρω εἴς τινα σκοτοδίνην, ζαλίζω τινά : **τοῦ ἔδωσε μιὰ στὸ κεφάλι καὶ τόνε ντάλωσε**· || κ. μέσ. πάσχω ἐκ σκοτοδίνης ἢ ἰλίγγου, ζαλίζομαι.

ντάμα (ἡ) (γαλλ.) μσν. κ. δημ. ἡ κυρία : Χρον. Μορ.7538 **ἀφ' ὅτου ἐγροίκησεν καλὰ ἡ ντάμα** Μαργαρίτα· **2)** γυνὴ ἄγαμος ἢ ἔγγαμος συνοδευομένη ὑπ' ἀνδρὸς εἰς χορὸν ἢ εἰς περίπατον κ. ἁ.· **3)** τὸ γυναικεῖον πρόσωπον, ἡ φιγούρα τῶν παιγνιοχάρτων : **ἡ ντάμα νικᾷ τὸν φάντην καὶ** ὁ ρήγας **τὴ ντάμα**· **4)** εἶδος παιγνιδίου παιζομένου διὰ πεσσῶν ἐπὶ ἄβακος διῃρημένου εἰς τετραγωνίδια· **5)** ἡ δόμα βλ.λ.

νταμάδος-η-ο δημ. ἐπὶ ὑφάσματος, ὁ φέρων ἐπ' αὐτοῦ ἐξ ὑφάνσεως ἢ κατ' ἀποτύπωσιν συνεχόμενα τετραγωνίδια, ἄ. νταμωτός : Μαλακ.Συντρ. |0| ἀπὰ **στὰ χαμηλὰ διβάνια τὰ νταμάδα.**

νταμάρι (τὸ) (τουρκ.) δημ. τὸ λατομεῖον.

νταμγάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. **νταμγκάς** ἡ σφραγίς, τὸ χαρτόσημον.

νταμετζάνα (ἡ) (γαλλ.) δημ. κ. νταμιτζάνα ἢ δαμιτζάνα βλ.λ.

ντάμκα (ἡ) δημ. τμῆμα γῆς τσιφλικίου ὑπαγόμενον κατ' ἔτος εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος καλλιεργείας δι' ὅλους τοὺς εἰς τὰ τμήματα ταῦτα κλήρους.

νταμλάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. (ν)**ταμπλάς** ἡ ἀποπληξία : **τοῦ ἦρθε νταμλάς.**

νταμπής (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ ἐν καφενείῳ παρασκευάζων, ψήνων τοὺς καφέδες : Μωραΐτ.Διηγ. |,173 **ὁ νταμπής ἔψηνε τοὺς καφέδες, ὁ σερβιτόρος τοὺς ἐμοίραζε.**

ντάμπι(ν)γκ (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. ἄκλ. οἰκονομικὴ μέθοδος, συνισταμένη εἰς τὴν ἐπὶ ζημίᾳ πώλησιν ἑνὸς μέρους τοῦ συνόλου τῆς παραγωγῆς ὡρισμένου τινὸς ἐμπορεύματος εἰς ξένας χώρας.

νταμωτός-ή-ό δημ. ὁ οὗ ἡ ἐπιφάνεια ὁμοιάζει πρὸς τὴν τοῦ ἄβακος τῆς ντάμας, ὁ ἔχων ἐπιφάνειαν διῃρημένην εἰς τετραγωνίδια : **ὕφασμα νταμωτό, - χαλὶ νταμωτό.**

ντάνα (ἡ) δημ. κ. **δάνα** στήλη ἐμπορευμάτων ὁμοιομόρφως τοποθετημένων· **2)** εἰδ. ἐν τῷ ναυτικῷ, σύνολον πλοίων ὡρισμένων πλευρὰν πρὸς πλευράν.

ντάνσι(ν)γκ (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. ἄκλ. κοσμικὸν κέντρον, ὅπου οἱ θαμῶνες χορεύουσιν ἐν συνοδείᾳ ὀρχήστρας.

νταντά (ἡ) (τουρκ.) δημ. γυνὴ ἀσχολουμένη ἐπὶ μισθῷ εἰς τὴν περιποίησιν μικροῦ παιδός, ἡ τροφός.

ντανταϊσμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. κ. νταντά καλλιτεχνικὴ καὶ λογοτεχνικὴ σχολὴ τείνουσα νὰ καταστήσῃ εἰς τὸ ἔπακρον αὐθαίρετον, ἂν ὄχι νὰ καταργήσῃ ἐξ ὁλοκλήρου τὴν σχέσιν μεταξὺ σκέψεως καὶ ἐκφράσεως.

νταντέλλα (ἡ) (γαλλ.) δημ. ἄ. δαντέλλα βλ.λ.

νταντεύω (νταντά) δημ. περιποιοῦμαι παῖδα ὡς τροφός, ἐκτελῶ ἔργα νταντᾶς.

νταντής (ὁ) ἄ. δανδής βλ.λ.

νταούλι (τὸ) δημ. ἄ. νταβούλι βλ.λ.

ντάρα (ἡ) (ἰταλ.) δημ. κ. **τάρα** τὸ ἀπόβαρον συνήθ. ἐν φρ. : **παίρνω τὴ ντάρα** (ζυγίζω τὸ ἀπόβαρον), - **βγάνω τὴ ντάρα** (ἀφαιρῶ τὸ ἀπόβαρον)· || μτφ. ἐν φρ. **μᾶς βγάλανε ντάρα** δὲν μᾶς ὑπελόγισαν, δὲν μᾶς συμπεριέλαβον, οἷον εἰς γεῦμα.

νταραβέρι (τὸ) (τουρκ.), δημ. κ. **νταλαβέρι** δοσοληψία ἐμπορική, συναλλαγή, ἐμπορικὴ κίνησις : **στὸ παζάρι ἔγινε καλὸ** νταραβέρι· **2)** μτφ. κτ. πληθ. σχέσις μεταξὺ δύο ἢ περισσοτέρων ἀτόμων : **δὲν ἔχουνε μαζὶ** νταραβέρια, - **τὰ κόψαμε τὰ νταραβέρια**· **3)** διαπληκτισμός, φασαρία, καβγάς, τσακωμός : **ἂν δὲν μὲ πληρώσῃς, θὰ ἔχουμε νταραβέρια.**

νταραβερίζομαι (νταραβέρι) δημ. ἀποθ. κ. νταραβερίζουμαι διεξάγω δοσοληψίας ἐμπορικάς : **ἀπορῶ πῶς τὰ καταφέρνει καὶ νταραβερίζεται χωρὶς κεφάλαια**· **2)** εὑρίσκομαι εἰς ἐρωτικὰς σχέσεις πρός τινα, ἐρωτοτροπῶ : **μοῦ φαίνεται πῶς νταραβερίζεται μὲ πολλούς.**

νταραβερτζής (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ διεξάγων δοσοληψίας ἐμπορικάς, ὁ ἀναμειγνυόμενος εἰς διαφόρους ὑποθέσεις.

ντάραμ (ὁ) νεώτ. ζῳολ. εἶδος βοὸς ἀγγλικῆς καταγωγῆς.

νταρί (τὸ) (τουρκ.) δημ. τὸ φυτὸν σόργον, ἡ δούρρα, τὸ κεχρί.

νταρντάνα (ἡ) δημ. ἡ εὔσωμος καὶ εὔτραφὴς γυνή : **μιὰ παραμάνα νταρντάνα**· **2)** ναυτ. εἶδος ἱστιοφόρου φορτηγοῦ τοῦ Ἑλλησπόντου, εὐρέα ἔχοντος τὰ ἰσχία καὶ ὑψίπρυμνου.

νταχαμπία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. πλοῖον ἐπιβατηγὸν ἢ καὶ φορτηγὸν ἐπὶ τοῦ Νείλου.

ντέ ἐπίρρ. δημ. συνήθ. μτ. προστ. πρὸς ἐντονωτέραν δήλωσιν τῆς ἐννοίας, ἐμπρὸς λοιπόν : **μίλα - πήγαινε - ἔλα ντέ.**

ντεβές (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἡ καμήλα.

ντεβετζής (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ ὁδηγὸς καμήλων.

ντεκωβίλ (τὸ) (γαλλ.) δημ. εἰδικὴ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ μικροῦ διαμετρήματος ἐν χρ. διὰ μικρὰς φορτηγαμάξας.

ντελάλης (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. **τελάλης** δημόσιος ἢ ἰδιωτικὸς κῆρυξ, διαλαλητής : ΜΜ **ἐβγήκασι περίπατο . . κι ἕνα ντελάλη ἀκούσασι.**

ντελαλίζω δημ. ἄ. ντελαλῶ βλ.λ.

ντελαλῶ (τουρκ.) δημ. κ. **τελαλῶ** κ. **ντελαλίζω** διακηρύττω, διαλαλῶ.

ντελβές (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἴζημα, καθίζημα καφέ.

ντελής (ὁ) (τουρκ.) δημ. παράφρων, τρελλός· **2)** μτφ. ἐπὶ ἀνέμου, ὁ σφοδρός, ὁρμητικός : ΜΜ **ἐφύσηξε ὁ ντελὴ βοριάς**· **3)** π. Τούρκοις, ἱππεὺς τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ προπορευόμενος πάσης στρατιᾶς.

ντελικάτος-η-ο (ἰταλ.) δημ. ἐπὶ προσ., ὁ λεπτὸς τὴν κατασκευὴν ἢ τοὺς τρόπους.

ντελίνι (τὸ) (γαλλ.) δημ. ἄ. δελίνι βλ.λ.

ντελμπεντέρης (ὁ) δημ. ἄ. ντερμπεντέρης βλ.λ.

ντεμερτζής (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἄ. δεμερτζής βλ.λ.

ντεμοντέ (γαλλ.) δημ. ἄκλ. ἐπίθ. ὁ μὴ ὢν τοῦ συρμοῦ, τῆς μόδας : **φόρεμα - παπούτσια ντεμοντέ**· ἀντίθ. μοντέρνος· || κ. ἐπὶ προσ. : **κυρία ντεμοντέ**· || κ. ὡς ἐπίρρ. **ντύνεται ντεμοντέ.**

ντεμουαζέλλα (γαλλ.) δημ. ἡ δεσποινίς.

ντέντο (τὸ) μσν. κ. δημ. ἐν τῇ μετεωρολογίᾳ, μονὰς μετρήσεως μήκους εἰς τὰ μεσσιωνικὰ κράτη, ἰσοδυναμοῦσα πρὸς τὸ τέταρτον τῆς παλάμης.

ντεπόζιτο (τὸ) (ἰταλ.) δημ. κ. **τεπόζιτο** δοχεῖον πρὸς ἐναποθήκευσιν ὕδατος ἢ ἄλλου ὑγροῦ, ἡ ὑδραποθήκη· **2)** τὸ ἐκ ψευδαργύρου δοχεῖον πρὸς ἀποθήκευσιν ἐλαίου· **3)** συνεκδ. πᾶσα παρακαταθήκη, ὅπως χρησιμεύσῃ ἐν καιρῷ : **ἔχει ντεπόζιτο στάρι**· **4)** εἰδ. ὡς ὀνομ. ἱστιοφόρου πλοίου, συνήθ. βρατσέρας, παραλαμβάνοντος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πλείονα μηχανοκάϊκα καὶ μεταφέροντος ταῦτα εἰς τὰ σπογγοφόρα παράλια πρὸς ἁλιείαν σπόγγων, καὶ ἐν ᾧ ἀποθηκεύεται ἡ ἁλιευτικὴ ποσότης σπόγγων καὶ ἀναπαύονται οἱ δύται κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀργίας αὐτῶν.

ντεπόρ (τὸ) (γαλλ.) δημ. ἄκλ. εἰδ. ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ, ἡ διαφορὰ μεταξὺ τιμῆς τοῖς μετρητοῖς καὶ τιμῆς ἐπὶ προθεσμίᾳ, ὅταν ἡ δευτέρα εἶναι μικροτέρα τῆς πρώτης, ἀντίθ. ρεπόρ.

ντερβέναγας (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἄ. δερβέναγας.

ντερβένι (τὸ) (τουρκ.) δημ. ἄ. δερβένι βλ.λ.

ντερβίσης (ὁ) (περσ.) δημ. ἄ. δερβίσης βλ.λ.

ντερβίσικος-η-ο δημ. ἄ. δερβίσικος βλ.λ.

ντερέμπεης (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἄ. δερέμπεης βλ.λ.

ντερμπεντέρης-ισσα-ικο (περσ.) δημ.κ. ντελμπεντέρης ὁ γενναιόφρων, ἀνοιχτόκαρδος, λεβέντης : δ.τραγ. ντερμπεντέρισσα **Βασίλω.**

ντέρμπυ (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. ἄκλ. εἶδος ἐλαφρᾶς τετρατρόχου ἁμάξης.

ντέρτι (τὸ) (περσ.) δημ. ψυχικὸν ἄλγος, πόνος, λύπη, καημός, μεράκι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.41,2 **νὰ κλάψουμε τὰ ντέρτια μας καὶ τὰ παράπονά μας,** Κρυστ. ἡ Φλογέρα 86 **γιὰ νὰ τῆς πῶ τὸ ντέρτι μου, τὸν πόνο τῆς ἀγάπης.**

ντερτιλής (ὁ) (περσ.) δημ. ὁ ἔχων ψυχικὸν ἄλγος, βάσανα, ντέρτια, μεράκια : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ

4Ι,) καλῶς ἀνταυωθήκαμεν ἐμεῖς οἱ ντερτιλῆδες, ΜΜ κι ἐγὼ θὰ δώσου τὴν εὐκὴ τοῦ Νίκου μου τοῦ ντερτιλῆ νὰ πάη στὸν ᾅδη καὶ νὰ 'ρθῇ' || ἐπιθ. ντερτιλήδικος.

ντετερμινισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. διεθν. ὅρος, μτφρ. ἑλληνιστὶ αἰτιοκρατία βλ.λ.

ντεφαιτισμός (ὁ) (γαλλ.) νεώτ. διεθν. ὅρ. ἡττοπάθεια βλ.λ.

ντεφαιτιστής (ὁ) (γαλλ.) νεώτ. κ. δημ., διεθν. ὅρ., ὁ ἡττοπαθὴς βλ.λ.

ντὲ φάκτο (λατ.) ἐπίρρ. νεώτ. εἰδ. ὅρος ἐν τῇ διπλωματίᾳ, πρὸς δήλωσιν τῆς πραγματικῆς καταστάσεως ὡρισμένης σχέσεως, συμβάντος ἢ θέσεως, εἰς ἣν περιῆλθε χώρα τις ἢ ἐξειλίχθη γεγονός τι, ἀντίθ. ντὲ γιοῦρε.

ντέφι (τὸ) (τουρκ.) δημ. κρουστὸν μουσικὸν ὄργανον, ἀποτελούμενον ἐκ ξυλίνου κυκλικοῦ πλαισίου, φέροντος χάλκινα κύμβαλα ἢ κωδωνίσκους, ἅ. βασκικὸν τύμπανον : Γρυπ.Σκ.Τερρ.'Αντέρωτες 8 **τὰ τουμπελέκια οἱ ἀτσίγγανοι ἂς βροντοῦν, βροντοῦν τὸ ντέφι.**

ντεφτερντάρης (ὁ) (τουρκ.) μσν. κ. δημ. κ. **τεφτερντάρης** ἐπὶ τουρκοκρατίας κ. κτ. τὸν 'Αγῶνα δημόσιος ὑπάλληλος τηρῶν τὸ κατάστιχον ((ν)τεφτὲρ) τῆς καταγραφῆς τῶν ἀμέσων φόρων καὶ ἐνεργῶν τὴν εἴσπραξιν αὐτῶν' || γεν. καταστιχογράφος' **2)** εἰδ. ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Τουρκίας.

ντζούστρα (ἡ) (ἰταλ.) μσν. ἅ. γ(κ)ιόστρα βλ.λ. : Χρον.Μορ.3369 **ντζοῦστρες κοντάρια ἐτσάκισαν.**

ντιβάνι (τὸ) (τουρκ.) δημ. διβάνιον βλ.λ.

ντιβιζιονισμός (ὁ) (ἰταλ. divisionismo κ. κτ. λατ. τ. -us) νεώτ. κ. δημ. διεθν. εἰδ. ὅρος δι' οὗ δηλοῦται ἡ ἐν τῇ ζωγραφικῇ ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθ. αἰ. τεχνοτροπία ἡ ἐπιδιώκουσα νὰ ἐπιτυγχάνη τοὺς διαφόρους χρωματικοὺς τόνους ἐν προσωπογραφίᾳ, τοπίῳ ἢ συνθέσει οὐχὶ δι' ἀναμείξεως τῶν χρωμάτων, ἀλλὰ διὰ παραθέσεως τοῦ ἑνὸς παρὰ τὸ ἄλλο, ἐν μέρει δὲ καὶ δι' ἐπαλλήλου ἐπιθέσεως : **εἰσηγητὴς τοῦ ντιβιζιονισμοῦ λέγεται ὁ 'Ιταλὸς ζωγράφος Σεγκαντίνι.**

ντιβιζιονιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ζωγράφων ἢ τεχνοκριτικῶν, ὀπαδὸς τοῦ ντιβιζιονισμοῦ.

ντιέζ (ἡ) νεώτ. κ. δημ. μουσ. διεθν. ὅρος **ἐκ** τοῦ ἑλλ. δίεσις βλ.λ.5).

ντιλετ(τ)άντης (ὁ) (ἰταλ.) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. ἐν χρ. ἀνάρθ. κ. ἐπὶ θηλ., πληθ. δημ. **-άντες** κ. **-άντηδες,** ὁ ἐρασιτέχνης βλ.λ. (ἐν τῇ κτ. ἐπέκτ. σημ.)' συνήθ. ἐν χρ. ἐπικριτ. ἢ εἰρων. ἢ σκωπτ. : **ντιλετάντης ζωγράφος - ἔμπορος - κοινωνιολόγος'** κ. μτ. γενικ. : **ντιλετάντης τῆς πολιτικῆς.**

ντιλετ(τ)αντικός-ή-ό δημ. κ. **-άντικος-η-ο** ὁ ἐρασιτεχνικὸς βλ.λ.

ντιλετ(τ)αντισμός (ὁ) δημ. ἡ ἐρασιτεχνία βλ.λ.' || ἐν χρ. κ. μτφ.

ντιμινουέντο (τὸ) (ἰταλ.) δημ. εἰδ. ἐν τῇ μουσικῇ, ἡ βαθμιαία ἐλάττωσις τῆς ἐντάσεως τοῦ ἤχου, ἀντίθ. κρεσ(τ)σέντο.

ντίπ (τουρκ.) ἐπίρρ. δημ. ὅλως διόλου, καθ' ὁλοκληρίαν, παντελῶς, μπίτ : **ντὶπ ἄσχημος - κουτός - φτωχὸς - τρελλός'** || κ. κτ. ἔμφ. μτ. τὴν προθ. κατά : **κατὰ ντὶπ κουτός' 2)** ἐν ἀρνητ. προτ. οὐδόλως, ποσῶς : **δὲν σκαμπάζει ντὶπ ἀπὸ μαθηματικά.**

ντιστε(ν)γκέ(ς) (γαλλ.) δημ., πληθ. **-έδες** ἀλλὰ συχν. κ. ἄκλ. (ὁ, ἡ, τό, οἱ ντιστενγκέ) ὡς ἐπίθ. ὁ ἔχων εὐπρεπῆ ἐμφάνισιν, ὁ κομψός, ὁ ἔχων λεπτοὺς τρόπους, ὁ εὐγενής : λ.τραγ. **ἐγὼ εἶμαι νέος ντιστεγκές, - μία κυρία ντιστεγκέ'** || ἐν χρ. κ. εἰρων. ὁ ἐπιτηδευόμενος εὐγενεῖς τρόπους' || ὡς ἐπίρρ. μετὰ διακρίσεως, λεπτεπιλέπτως, κομψῶς : **ντύνεται πολὺ ντιστεγκέ.**

ντό (τὸ) (ἰταλ. do) νεώτ. κ. δημ. μουσ. διεθν. ὅρος δηλῶν τὸν πρῶτον φθόγγον ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ μουσικῇ κλίμακι, ἀντικαταστήσας τὸν παλαιοτ. ut.

ντοβλέτ(ι) (τὸ) (τουρκ.) τὸ κράτος, ἡ κυβέρνησις, εἰδ. περὶ τῆς Τουρκίας : δ.τραγ. **αὐτοὶ θὰ κάφουν τὴν Τουρκιὰ κι ὅλο σας τὸ ντοβλέτι.**

ντογρού (τουρκ.) δημ. κ. **ντουγρού** ἐπὶ τόπου, κατ' εὐθεῖαν' || κ. ἐπὶ χρόνου, ἰδ. διπλ. **ντογρού - ντογρού** εὐθέως, ἀμέσως, ἐν τάχει : **ἄι ντογροῦ - ντογροῦ καὶ φέρε τὸ παλτό'** || κ. ἐπὶ τρόπου, ἀπεριφράστως, ἄνευ περιστροφῶν : **μὴ τὸν ντρέπεσαι, πέ του ντογρού.**

ντόκ (τὸ) (ἀγγλ.) νεώτ. κ. δημ. διεθν. ὅρος τὸ μεταξὺ τοῦ βασικοῦ κρηπιδώματος καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ προβλήτων τμῆμα ἐμπορικοῦ λιμένος.

ντόκος (ὁ) δημ. εἶδος λευκ. ὑφάσματος.

ντοκουμάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. εἶδος ὑφάσματος.

ντοκουμέντο(ν) (τὸ) (ἰταλ.) δημ. τὸ χρησιμεῦον ὡς ἀπόδειξις, ὡς ἱστορικὴ πηγή, πᾶν ἀποδεικτικὸν μέσον : **ἱστορικὰ ντοκουμέντα.**

ντολαμάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. **ντου-** ἔνδυμα μακρόν, ἀνοικτὸν ἔμπροσθεν, δενόμενον διὰ ζώνης.

ντολμάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. εἶδος φαγητοῦ ἐκ κρέατος λειανιστοῦ (κιμᾶ), ὀρύζης κ. ἅ. ἀρτυμάτων εἰς σχῆμα βλωμοῦ περιτυλισσομένων διὰ φύλλων ἀμπέλου, λαχάνου κττ.

ντολμέν (τὸ) (κελτ.) δημ., διεθν. ὅρ. μεγαλιθικὸν μνημεῖον προϊστορικῆς ἐποχῆς, ἀποτελούμενον ἐξ ἑνὸς ἢ περισσοτέρων πελωρίων ὀγκολίθων, ἐν σχήματι λιθοτραπέζης.

ντόλτσα (τὸ) δημ., συνήθ. κτ. πληθ. **ντόλτσα** εἶδος γλυκέος πορτοκαλίου.

ντομάτα (ἡ) δημ. κ. **τομάτα** τὸ φυτὸν λυκοπερσικὸν τὸ ἐδώδιμον, ἡ ντοματιά' **2)** ὁ καρπὸς τοῦ φυτοῦ αὐτοῦ.

ντοματιά (ἡ) δημ. ἡ ντομάτα βλ.λ.1).

ντομίνιον (τὸ) (ἀγγλ.) νεώτ. κ. δημ. αὐτοκυβέρνητος κτῆσις τῆς Μεγάλης Βρεττανίας.

ντόμινο (τὸ) (λατ.) δημ. δόμινον βλ.λ.

ντόμπρος-α-ο (σλαυ.) δημ. εἰλικρινής, ἀπόνηρος, κατηγορηματικός : **ντόμπρος ἄνθρωπος'** || κ. ἐπίρρ. **-α** εἰλικρινῶς, μὲ θάρρος : **τοῦ μίλησε ντόμπρα.**

ντόν (ὁ) (λατ.) δημ. ἅ. δὸν βλ.λ.

ντόνα (ἡ) (λατ.) δημ. ἅ. δόνα βλ.λ.

ντονμές (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ ἐξωμότης χριστιανὸς ἢ ἰσραηλίτης, ἀσπασθεὶς τὴν μωαμεθανικὴν θρησκείαν.

ντοπιολαλιά (ἡ) δημ. τοπικὸν γλωσσικὸν ἰδίωμα, διάλεκτος.

ντόπιος-ια-ιο δημ. ἐπὶ προσ. κ. ἐπὶ πραγμ. ὁ ἐντόπιος βλ.λ., ἀντίθ. ξένος, ξενικός : **εἶναι ντόπιος, - ντόπιο πρᾶγμα.**

ντόππια (ἡ) (ἰταλ.) δημ. κ. **ντούμπλα** παλαιὸν ἰταλικὸν χρυσοῦν νόμισμα τοῦ βασιλείου τῶν δύο Σικελιῶν, ἴσον πρὸς 26 1/2 φράγκα' **2)** ἰταλικὸν χρυσοῦν νόμισμα τοῦ δουκάτου τῆς Τοσκάνης, ἴσον πρὸς 22 φράγκα.

ντορβάς (ὁ) (τουρκ.) μσν. κ. δημ. κ. **ντουρβάς** κ. **τορβάς** μικρὸς σάκκος, σακκίδιον, πήρα : δ. τραγ. **σένα σοῦ πρέπει, ἀφέντη μου, ντορβάς, - ὁ ντορβὰς** τοῦ **ἀλόγου** (ἡ πήρα ἐν ᾗ θέτουσι τὴν κριθὴν τοῦ ἵππου καὶ τῶν ἄλλων ὑποζυγίων).

ντορῆς (ὁ) δημ. κ. **ντου-** ὁ πυρρόθριξ ἵππος.

ντόρος (ὁ) δημ. μέγας θόρυβος, ἀναστάτωσις, ὀχλοβοή, διαλαλιά' || μτφ. ἐν φρ. **ἔκαμε ντόρο αὐτὸ τὸ βιβλίο** (διεφημίσθη, συνεζητήθη πολύ).

ντορός (ὁ) δημ. κ. **τορός** τὰ ἴχνη τῶν θηραμάτων, τὰ διὰ τῆς ὀσμῆς ἀνακαλυπτόμενα ὑπὸ τῶν κυνηγετικῶν κυνῶν' **2)** κτ. ἐπέκτ. τὰ ἴχνη πέλματος ἀνθρώπου, τὰ πατήματα' || ἐν φρ. **πάω μὲ τὸ ντορό** ἀκολουθῶ τὰ κρατοῦντα ἤθη κα'

ἔθιμα· ὁμ. **χάνω - ἔχασα τὸ ντορό** (τὴν κατεύθυνσιν ἢ τὰς συνηθείας μου).
ντόρτης (ὁ) δημ. ὁ ἀτσίγγανος, ὁ γύφτος τῆς Εὐρυτανίας.
ντόρτια (τὰ) (τουρκ.) δημ. ἐπὶ τοῦ παιγνιδίου τοῦ ταβλιοῦ, ἡ βολὴ τῶν κύβων, καθ' ἣν ἄνω ἕδραι εἶναι αἱ ἔχουσαι ἀνὰ τέσσαρας στιγμάς, τεσσάρες· **2)** μτφ. ἡ ἀποτυχία, ἡ ζημία : φρ. **τὰ 'φερε ντόρτια** (ἐζημιώθη).
ντόρτικα (τὰ) δημ. τὸ συνθηματικὸν γλωσσικὸν ἰδίωμα τῶν ἀτσιγγάνων Εὐρυτανίας, τῶν ντόρτηδων : Λαογρ.7,243.
ντοτόρος (ὁ) (ἰταλ.) δημ. ἀ. δοτόρος βλ.λ.
ντουβάρι (τὸ) (τουρκ.) δημ. κ. ντοβάρι ὁ τοῖχος· || παροιμ. φρ. **τὰ βρῆκε ντουβάρι** (εὑρέθη πρὸ ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν)· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀνεπίδεκτος μαθήσεως, ἀμβλύνους, βλάξ.
ντούγα (ἡ) (ἰταλ.) δημ. ἀ. δούγα βλ.λ.
ντουγρού (τουρκ.) δημ. ἀ. ντογρού βλ.λ.
ντουέτ(τ)ο (τὸ) (ἰταλ.) μουσ. διεθν. ὅρ. ἡ διῳδία βλ.λ.
ντούζικος-η-ο (ἀραβ.) δημ. ὁ εὐθύς, ἴσιος, ἁπλοῦς· **2)** ναυτ. ἐπὶ ἀνέμου, ὁ κανονικός, ὁ στρωτός· **3)** τὸ οὐδ. **ντούζικο** εἶδος ρακῆς βλ.λ.
ντουζίνα (ἡ) (ἰταλ.) δημ. ἡ δωδεκάς.
ντουλαμάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. **δουλαμάς** ὁ ἐπενδύτης, ὁ μανδύας τῶν φουστανελλοφόρων· **2)** ἐπιχιτώνιον τῶν εὐζώνων μετὰ χειρίδων ἐξ ἐριούχου ὑφάσματος.
ντουλάπα (ἡ) (τουρκ.) δημ. κ. **ντολάπα** μεγεθ. τοῦ ντουλάπι, μέγα ἑρμάριον, ἱματιοθήκη.
ντουλάπι (τὸ) (τουρκ.) δημ. κ. **ντολάπι, μεγεθ.** ντουλάπα, ὑποκορ. **ντουλαπάκι,** ἑρμάριον πρὸς ἐναπόθεσιν τῶν καθ' ἡμέραν τροφίμων καὶ φαγητῶν· || γεν. τὸ ἑρμάριον : Παπαντ.'Αγ.'Ορ. 169 **τὰ καλογερικὰ βιβλία, σβησμένη φωτιά, κοιμῶνται στὰ ντουλάπια τῶν καλογέρων.**
ντουλγέρικα (τὰ) (τουρκ.) δημ. ἡ συνθηματικὴ γλῶσσα τῶν κτιστῶν καὶ τῶν τεκτόνων ἐν Θράκῃ, ἐκ τοῦ **ντουλγέρης** ξυλουργός.
ντουμάνι (τὸ) (τουρκ.) δημ. πυρκαϊά, καπνός : ἐν φρ. **στὸ ντουμάνι τοῦ Θεοῦ** (εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν, ἧς κτ. τοὺς Μωαμεθανοὺς θὰ προηγηθῇ μεγάλη πυρκαϊά).
ντούμπλα (ἡ) δημ. ντόππια βλ.λ.
ντουμπλές (ὁ) (γαλλ.) δημ. μέταλλον ἐπενδεδυμένον διὰ λεπτοτάτης πλακὸς χρυσοῦ ἢ ἀργύρου· **2)** πρᾶγμα δὶς ἐπαναλαμβανόμενον ἢ ἐκ δύο ὁμοίων συναποτελούμενον.
ντουνιάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ κόσμος, ἡ γῆ ἡ ἐπίγειος ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν ἐπουράνιον κόσμον : ΜΜ **πού γύρισε τόσο ντουνιά . . καὶ τίποτα δὲν ἔπαθε, - φεύτικος ντουνιάς·** || πλῆθος πολύ, κοσμάκης : 'Αρτ.Βατοπ.Πρόλ.44 **γράφοντας ἀτός μου τὸ πού ξάνοιγα καμό, στὸ ντουνιὰ τοῦ κόσμου,** ΜΜ **πίκρανε κόσμο καὶ ντουνιά.**
ντοῦπλεξ (ἰταλ.) νεώτ. ἀκλ. τηλεγραφικὸν σύστημα, δι' οὗ καθίσταται δυνατὴ ἡ ταυτόχρονος καὶ δι' ἑνὸς μόνου σύρματος ἀποστολὴ τηλεγραφημάτων πρὸς δύο κατευθύνσεις.
ντουρής (ὁ) δημ. ἀ. ντορής βλ.λ.
ντουριά (ἡ) δημ. σημεῖον, ἴχνος.
ντοῦρος-α-ο (ἰταλ.) δημ. ἴσος, εὐθυτενής, ὁ μὴ λυγιζόμενος : **ντούρα κορμοστασιά·** || ἐπίρρ. **-α·** **2)** εἶδ. παλαιότ. ἀργυροῦν ἰσπανικὸν νόμισμα ἀξίας δύο σκούδων.
ντούς (τὸ) (γαλλ.) δημ. καταιόνησις ψυχροῦ ὕδατος, ἡ ψυχρολουσία.
ντουσουρμές (ὁ) (τουρκ.) δημ. παλαιότ. τὸ μάζωμα, τὸ παιδομάζωμα τῶν γενιτσάρων· **2)** στρατὸς ἐκ ποικίλων στοιχείων ἄνευ ἀξίας.
ντοῦτι (τὸ) (τουρκ.) δημ. συκάμινον, μοῦρο.
ντουτιά (ἡ) δημ. ἡ συκομορέα.
ντουφέκι (τὸ) δημ. τουφέκι βλ.λ : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 48,5 **ντουφέκιὸ νὰ μὴ ρίξετε.**
ντουφεκιά (ὁ) δημ ἀ. τουφεκιὰ βλ.λ. : ΜΜ **τὸ κατάλαβα τ' εἶναι δική μου ἡ ντουφεκιά.**
ντουφεκίζω δημ. τουφεκίζω βλ.λ.
ντουφέκισμα (τὸ) δημ. τουφέκισμα βλ.λ.
ντουφεκισμός (ὁ) δημ. τουφεκισμὸς βλ.λ.
ντουφεξῆς (ὁ) δημ. τουφεξῆς βλ.λ.
ντραλίζομαι δημ. ἀντραλίζομαι, σκοτοδινῶ, ζαλίζομαι : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.107,23 **νὰ μὴ σὲ φάῃ ἡ βουὴ καὶ ντραλιστῆς καὶ πέσῃς.**
ντρένιος-ια-ια δημ. δρένιος βλ.λ.
ντρέντνωτ (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. ἀκλ. κ. **δρέδνωτ** τύπος θωρηκτοῦ πλοίου μάχης, ἔχοντος ἰσχυρὰν θωράκισιν καὶ ὁπλισμὸν βαρέων πυροβόλων.
ντρέπομαι δημ. ἐντρέπομαι βλ.λ. : Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.89,5 **νὰ πάῃ πίσω ντρέπεται.**
ντρέ(τ)τος-α-ο (ἰταλ.) δημ. ἀ.ντρίττος, ἴσος, εὐθύς· || κ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων εὐθὺν χαρακτῆρα, ὁ εἰλικρινής : **ντρέτ(τ)ος ἄνθρωπος·** || κ. ἐπίρρ.-α εὐθέως, εἰλικρινῶς, ἀπονήρευτα.
ντρίλλι (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. τὸ δρίλλιο(ν) βλ.λ.
ντρίμες (οἱ) δημ. δρίμες βλ.λ.
ντρίτσα (ἡ) δημ. ναυτ. ἀ. δρίτσα βλ.λ., ἡ ὑπέρα.
ντρίτσα-κάτσα δημ. ἐπίρρ. ἔνθεν κἀκεῖθεν, οὕτω καὶ οὕτω, ἔτσι κι ἔτσι· || ὁμ. μτφ. ἐν φρ. **μᾶς τὰ λέει ντρίτσα - κάτσα** διφορουμένως.
ντριτσαρόλια (τὰ) δημ. ναυτ. τὰ σειράδια βλ.λ.
ντριτσάρω δημ. σύρω τὴν ὑπέραν ἱστίου, τὴν ντρίτσαν· **2)** στρέφω.
ντρίττος-α-ο δημ. ντρέττος βλ.λ.
ντροπαλά ἐπίρρ. δημ. ἐντροπαλὰ βλ.λ.
ντροπαλάδα (ἡ) δημ. ἡ ἐντροπαλότης, ἡ αἰδημοσύνη.
ντροπαλός-ή-ό δημ. ἐντροπαλὸς βλ.λ.
ντροπαλωσύνη (ἡ) δημ. ἡ ἐντροπαλότης, ἡ ντροπαλάδα.
ντροπερός-ή-ό δημ. ὁ αἰσχυντηλός, ὁ ἐντροπαλός· **2)** ὁ ἐπονείδιστος, ὁ ἀδιάντροπος : Καζ.Ν ΘΚωμ.1,7,33 **τὸν ντροπερὸ γαυγίζοντας χαβά τους.**
ντροπή (ἡ) δημ. ἐντροπὴ βλ.λ. : Βιζυην.Πρωτοχρονιὰ 3 **ζηλιάρα δὲν ἤθελεν ὕμνο νὰ πῇ κι ἐγὼ στὴν ντροπὴ βαστοῦσα κανδήλι,** ΜΜ **πού μᾶς ἐγέμισες ντροπή,** λ. τραγ. **ὦ πώ, πώ! ντροπή!**
ντροπιάζω δημ. ἐντροπιάζω βλ.λ.
ντροπιάρης-α-ικο ὁ ἐντροπιάρης βλ.λ., ὁ αἰσχυντηλός.
ντροπιάρικος-η-ο δημ. ὁ ῥέπων εἰς τὴν ἐντροπαλότητα, ὁ καθ' ὑπερβολὴν αἰδήμων.
ντρόπιασμα (τὸ) δημ. ἐντρόπιασμα βλ.λ.
ντροπιαστικός-ή-ό δημ. ὁ ἐπιφέρων ἐντροπήν, ὁ καταισχύνων, προσβάλλων τινά, ὁ ντροπερὸς βλ.λ.2) : **ντροπιαστικὸ φέρσιμο·** || κ. ἐπίρρ. **-ά.**
ντύμα (τὸ) δημ. ἡ ἐπένδυσις, οἷον ἐνδύματος, βιβλίου· **2) τὸ ντύμα τοῦ φιδιοῦ** τὸ ἀποπῖπτον ἀκέραιον δέρμα τοῦ ὄφεως, λεβηρίς, φιδοπουκάμισο, φιδόντυμα : 'Αρτ.Βατοπ.4,9 **κι ἀπὸ παλιὰ του ἀποξεσκλίδια ντύμα του εἶδες ἄλλο φτιάνει·** || κ. γεν. δέρμα : Παλαμ.Περ.Χαιρ.109,7 **στὸ πλασμένο σῶμα ντύμα μουσικό, τὸ μετάξι, σάρκα.**
ντύνω δημ. περιβάλλω τινὰ ἤ τι διὰ φορέματος, καλύμματος, ἐπικαλύμματος, ἐνδύω, περιβάλλω, περικαλύπτω : **νὰ ντύσῃς καλὰ τὸ παιδί, γιατὶ κάνει κρύο·** **2)** μέσ. κ. παθ. φέρω τι ὡς ἔνδυμα, περιβάλλομαι, φορῶ : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.92,1 **ἀντρίκια ντύθη κι ἄλλαξε καὶ** παίρνει τ' ἅρματά της· || κ. μτφ. : Σολωμ.197,7 **κι ὄμορφη βγαίνει κορασιὰ ντυμένη μὲ τὸ φῶς** του, Παλαμ.Περ Χαιρ.43,1 **εἶμαι ἡ ψυχὴ καὶ ντύθηκα τὸ σῶμα.**

ντύσιμο (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ντύνω βλ.λ. : **καλὸ - κακὸ ντύσιμο, - τὸ ντύσιμο τοῦ βιβλίου** (ἡ βιβλιοδέτησις).

νυ νῦν βλ.λ.

νῦ (τὸ) ἄκλ. κ. νεώτ. τὸ δέκατον τρίτον γράμμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου : Ἀχαι.33,3, Πλάτ.Κρατ. 414C **μεταξὺ τοῦ χῖ καὶ τοῦ νῦ καὶ τοῦ ἦτα**· || νεώτ. φρ. **μὲ τὸ νῦ καὶ μὲ τὸ σίγμα** μὲ πᾶσαν λεπτομέρειαν.

νύγδην ἐπίρρ. μὲ νύξιν, μὲ κέντημα : Ἀπολλ.Δύσκ. Ἐπιρρ.198,9 **νύξω, νύγδην.**

νύγει Ἡσ. «τῷ κέντρῳ πλήττει».

νυγείς μτχ. παθ. ἀόρ. β' τοῦ ρ. νύσσω βλ.λ.

νύγμα-ατος (τὸ) κ. **νύχμα** (Νίκ.Θηρ.271) κ. νεώτ. τὸ κέντημα, τὸ τσίμπημα καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ μικρὰ πληγή : Νίκ.Θηρ.446 **νύγμα εἴδεται αἱμαχθέντος ὑπὸ κρατῆρος ἀραιοῦ**, Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,7, Τρυφιόδ.365 **μαντιπόλοιο βολῆς ὑπὸ νύγματος, - τὸ νύγμα τῆς μελίσσης - τῆς βελόνης**· **2)** προσβολή. τῶν νεύρων, ἀντίθ. ἕλκος ἐπὶ σαρκὸς κ. κάταγμα ἐπὶ ὀστοῦ : Γαλ.13,651· πρβλ.Στέφ.Ἱππ.2, 439D· **3)** κτ. πλ. **νύγματα** ἐρεθισμοὶ τῶν αἰσθητηρίων : Ἐπικ.π.Ἀθήν.546e **τοὺς γαργαλισμοὺς καὶ τὰ νύγματα**, Εὐστ.Πον.178,14 **ἔχαιρε τῷ δεσποτικῷ μιμήματι τοῖς κατὰ πλευρᾶς νύγμασι.**

νυγματικός-ή-όν ὁ κατάλληλος πρὸς θεραπείαν τῶν νυγμάτων βλ.λ.2) : Ἀνδρόμ.π.Γαλ.13,65 **νυγματικὸς ἔμπλαστρος.**

νυγματώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς νύγμα : Ἀριστλ.Πρ.27,3 **ἡ τῆς καρδίας πήδησις πυκνὴ καὶ νυγματώδης**· **2)** ὁ νυγμὸν προκαλῶν, ὁ κεντῶν, ὁ διὰ νυγμοῦ ἐκδηλούμενος : Ἀρχιγ.π.Γαλ.8,92 **νυγματώδης πόνος**, Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.1,10, Γαλ.294,14 **νυγματώδης αἴσθησις.**

νυγματωδῶς ἐπὶ φρ. μτγν. κατὰ νυγματώδη τρόπον : Γαλ.19,7.

νυγμή (ἡ) μτγν. νυγμὸς βλ.λ.· Ἡσ.«κέντρον»: Πλούτ. Ἀντ.86 **τὸν βραχίονα τῆς Κλεοπάτρας . . δύο νυγμὰς ἔχοντα λεπτὰς καὶ ἀμυδράς**· **2)** στιγμὴ (ἐν τῇ στίξει) : Δοσίθ.380K.

νυγμός (ὁ) κ. νεώτ. κέντημα, ἐρεθισμός : Ρούφ.π. Ὀρειβ.8,24,62· ἐν πληθ. ἐπὶ ἀρθρίτιδος : Λουκ.Ὠκ. 30 **ὁ δεινὸς πόνος ἔχει λεπτὸν τόπον καὶ τὴν βάσιν τρυπᾷ τῶν κάτω**· || τὸ νύγμα βλ.λ.3) : Πλούτ. Φιλ.9 **ὑπὸ νυγμῶν καὶ γαργαλισμῶν τῆς αἰσθήσεως**· **2)** μτφ. ἐπὶ τῶν τύψεων τῆς συνειδήσεως : Διόδ.Σ 13,58 **τῶν παρανομημάτων νυγμοὺς εἰς τὴν ψυχὴν λαμβάνων**· || μτφ. νεώτ. κ.**νύξις** ὑπαινιγμός.

νύγω Ἡσ. «νύσσω»· πρβλ. νύγει.

νυθός-ή-όν Ἡσ. «νυθὸν· ἄφωνον, **σκοτεινόν**».

νυθῶδες Ἡσ. «σκοτεινῶδες».

νύκτα (ἡ) μσν. ἡ νύξ, νύχτα βλ.λς : Νικ.Χων.6,8.

νύκταγες (οἱ) Δουκάγγ. αἱρετικοὶ θεωροῦντες ὡς δεισιδαιμονίας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀγρυπνίας.

νυκταίετος (ὁ) Ἡσ. «ὄρνις ἱερὸς Ἥρας, ὁ καὶ ἐρῳδιός».

νυκταιροδύτειρα (ἡ) πάπ. ἐπὶ τῆς σελήνης, ἡ ἀνατέλλουσα καὶ δύουσα ἐν καιρῷ νυκτός.

νυκταλός-ή-όν ἐσφ. λ. ἐν Διογ.Λ 6,77 π.Σουΐδ. ἀντὶ νυσταλὸς νυσταλέος.

νυκταλωπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις τῶν ὀφθαλμῶν καθ' ἣν βλέπει τις κάλλιον ἐν τῷ ἀμυδρῷ ἢ τῷ ἀπλέτῳ φωτί.

νυκταλωπίασις-εως (ἡ) πάθησις καθ' ἣν ἐξασθενεῖ ἡ ὅρασις κατὰ τὴν νύκτα· Ὀρειβ.Εὐπόρ. 4,18,3 «**ὅταν τὴν ἡμέραν ἀμέμπτως βλέπωσιν· τῆς νυκτὸς δὲ προσαγούσης, χείρω**».

νυκταλωπικός-ή-όν κ. νεώτ., κτ. οὐδ. πληθ. **νυκταλωπικὰ** προσβολαί, κρούσματα νυκταλωπιάσεως βλ.λ. : Ἱππ.Ἐπιδ.6,7,1 **τὰ νυκταλωπικὰ ἱδρύετο**· || νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νυκταλωπίαν βλ.λ. ἢ ὁ πάσχων ἐξ αὐτῆς.

νυκταλωπῶ-άω Εὐστ.1392,35 «νυκταλωπῶν· **ὁ νυστάζων**».

νυκταλωπιῶ-ιάω ὑποφέρω, πάσχω ἐκ νυκταλωπιάσεως βλ.λ. : Γαλ.12,802· **2)** νεώτ. πάσχω ἐκ νυκταλωπίας βλ.λ.

νυκτάλωψ-ωπος (ὁ,ἡ) ὁ βλέπων κατὰ τὴν νύκτα, λόγῳ παθήσεως τῶν ὀφθαλμῶν κ. οὐχὶ κατὰ τὴν ἡμέραν : Ἱππ.Προρρ.2,33 **οἱ τῆς νυκτὸς ὁρῶντες, οὓς δὴ νυκτάλωπας καλέομεν**, αὐτ.Ἐπιδ.6,71, Γαλ.19,435· **2)** ὁ μὴ βλέπων κατὰ τὴν νύκτα, Γαλ.19,124 «ὁ τῆς νυκτὸς ὀλαός» : Πλίν.Φl 8,203, Ἀέτ.7,48, Παῦλ.Αἰγ.3,22 **νυκτάλωπα λέγουσιν, ὅταν συμβῇ τὴν μὲν ἡμέραν βλέπων, δυομένου δὲ ἡλίου ἀμαυρότερον ὁρᾶν, νυκτὸς δὲ γενομένης οὐδαμῶς ὁρᾶν**· || ὁ μὴ βλέπων οὔτε κατὰ τὰς πρωϊνὰς οὔτε κατὰ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας: Οὐλπ.20,1,10,4· **3)** ὡς οὐσ. ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀνικανότης τῆς ὁράσεως κατὰ τὴν νύκτα : Ἱππ.Ἐπιδ. 6,7,1, Ἀριστλ.ΖΓ 780a,16 **τὸ μὲν γλαύκωμα γίνεται μᾶλλον τοῖς γλαυκοῖς· οἱ δὲ νυκτάλωπες καλοῦμενοι τοῖς μονοφθάλμοις**, Γαλ.10,84, αὐτ.π. Ὀρειβ.Σύνοψ.8,48,1.

νυκτανθές-οῦς (τὸ) νεώτ. φυτολ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλαιοειδῶν.**

νυκταυγής-οῦς-ές μτγν. ὁ στιλπνὸς κατὰ τὴν νύκτα : Κατ.Ἀστρλ.Κ 1,173.

νυκταυγία (ἡ) μσν. τὸ φῶς τῆς νυκτός : Στουδ. Θεόδ.251B.

νυκτεγερσία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ νυκτερινὴ ἔγερσις, τὸ ἐγείρεσθαι κατὰ τὴν νύκτα, νυκτερινὸς συναγερμός : Φίλ.1,155 **νυκτεγερσίαι πρὸς ἀπλήστους ἐπιθυμίας**· || εἰδ. ὁ ἐπιγραφόμενος ἐν Ἰλ. Κ νυκτερινὸς συναγερμός : Στράβ.9,5,18 **τοῦ κράνους τοῦ Μέγητος, ᾧ ἐχρήσατο ὁ Ὀδυσσεὺς κατὰ τὴν νυκτεγερσίαν**, ΨΠλούτ.Βί.Ὁμ.209 **Διομήδους καὶ Ὀδυσσέως ἐκ τῆς νυκτεγερσίας ἀνακομισθέντων**, ἐν ὑποθ.Εὐρ.Ῥῆσ., πρβλ. νυκτηγρεσίο· || γεν. μτγν. ἀγρυπνία κατ' ἐπισήμους ἑορτάς, παννυχίς : Βασ. Σελ.2,10 **εἴ τις φυλάξῃ κατὰ τὴν νυκτεγερσίαν αὐτῆς τῆς ἑορτῆς.**

νυκτεγερτῶ-έω μτγν. ἀγρυπνῶ κατὰ τὴν νύκτα, φρουρῶ : Πλούτ.Καῖσ.40 **ἐν δὲ ταῖς πλάναις καὶ ταῖς στρατοπεδείαις καὶ τειχομαχοῦντες καὶ νυκτεγερτοῦντες ἐξέκαμνον ὑπὸ γήρως.**

νυκτελεῖν Ἡσ. «ἐν νυκτὶ τελεῖν».

νυκτέλιος-ον νυκτερινός, ἐπίθ. τοῦ Διονύσου ἐκ τῶν νυκτερινῶν ἑορτῶν αὐτοῦ : ΑΠ 9,524,14, Πλούτ.Ἠθ.389A **Διόνυσον καὶ Ζαγρέα καὶ Νυκτέλιον καὶ Ἰσοδαίτην αὐτὸν ὀνομάζουσι**, Παυσ. 1,40,6 **Διονύσου ναὸς Νυκτελίου**· || **νυκτέλια** (ἐν. ἱερὰ) ἡ ἑορτὴ τοῦ Διονύσου : Πλούτ.Ἠθ.219A· || **νυκτέλιον** (τὸ) γεν. νυκτερινὴ ἑορτή : Πάπ.Ὀξ. **νυκτέλιον Ἴσιδος.**

νυκτέπαρχος (ὁ) μσν. ὁ ἔπαρχος, ὁ ἀρχηγός, πραίτωρ τῆς νυκτερινῆς φυλακῆς π. Βυζαντινοῖς : Ἰουστιν.Νεαρ.13,1 **νυκτέπαρχος, ὁ πραίτωρ τοῦ δήμου**, ΛέωνΔ 1,6 **ἀποκαθίστησι καὶ ὃν καλοῦσι νυκτέπαρχον.**

νυκτεργασία (ἡ) μσν. νυκτερινὴ ἐργασία, νυχτέρι : Νικ.Χων.218B.

νυκτερεία (ἡ) θήρα, κυνήγι ἐν καιρῷ νυκτός, κατάληψις τοῦ θηράματος κοιμωμένου : Πλάτ. Νόμ.824 **θήρευσις . . τοῖς παρ' ἡμῖν ἀθληταῖς, ὧν ἡ μὲν τῶν εὑδόντων αὖ κατὰ μέρη νυκτερεία.**

νυκτέρεια (τὰ) μτγν. ἡ νυκτερεία βλ.λ. : Εὐνάπ.Β Σοφ.485B.

νυκτερείσιος-ον (νύξ, ἐρείδω) κωμ. ἐπίθ. αἰσχρᾶς σημ. σχηματιζόμενον ὡς τὸ **νυκτερήσιος** κ. πιθ. ἐσφ. γρ. τούτου βλ.λ. : Ἀριστφ.Θεσμ.204 **γυναικῶν ἔργα νυκτερείσια** (κτ. διόρθ.-ήσια).

νυκτερέτης-ου (ὁ) κωπηλατῶν ἢ ἁλιεύων κατὰ τὴν νύκτα : ΑΠ 6,11 **ὁ νυκτερέτης . . Κλείτωρ.**

νυκτέρευμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. μσν. νυκτερινὸν κατάλυμα, τόπος νυκτερινοῦ σταθλισμοῦ ζῴων : Πολύβ.12,4,9 **κατὰ γένη ποιοῦνται καὶ καθ' ἡλικίαν τὰς ἐκ τῶν νυκτερευμάτων ἐξαγωγὰς** (ἐνν. τῶν χοίρων)· **2**) μσν. ἡ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀγρυπνία, τὸ νυχτέρι.

νυκτερευτής-οῦ (ὁ) ὁ θηρεύων ἢ ἁλιεύων κατὰ τὴν νύκτα : Πλάτ.Νόμ.824 **νυκτερευτὴν δὲ .. μηδεὶς .. ἐάσῃ μηδαμοῦ θηρεῦσαι.**

νυκτερευτικός-ή-όν ὁ κατάλληλος διὰ τὴν νυκτερινὴν θήραν : Ξεν.'Απομν.3,11,8 **ν· κύνες.**

νυκτερεύω (νύκτερος), δημ. **νυχτερεύω** διέρχομαι τὴν νύκτα ἄγρυπνος· 'Ησ. «νυκτερεύειν, ἀγρυπνεῖν» : Ξεν.ΚΠ 4,2,22 **βουλόμεθα καὶ δειπνῆσαι καὶ νυκτερεῦσαι,** Τιμοκλ.16,1 **νυκτερεύσας δ' ἀθλίως**· || διέρχομαι τὴν νύκτα πράττων τι ἢ πράττω τι ἐν καιρῷ νυκτός· Πολυδ.1,71 «τὸ μὲν νυκτὸς πρᾶξαί τι νυκτερεῦσαι»· || ἐπὶ στρατιωτῶν, διέρχομαι τὴν νύκτα φυλάττων : Ξεν.'Αν.4,4,11 **νυκτερευόντων δ' αὐτῶν ἐνταῦθα ἐπιπίπτει χιών**· **2**) δημ. **νυχτερεύω** ἐργάζομαι κατὰ τὴν νύκτα, κάνω νυχτέρι : Παλαμ.Πεβ.Χαιρ.157 **στοῦ Παρνασσοῦ τὴ ρίζα πόσοι νυκτερεύουν**· || ἰδ. ἐπὶ ὁμίλων γυναικῶν, αἵτινες μέχρι προκεχωρηκυίας νυκτὸς ἐργάζονται ὡς κ. ἐπὶ ἐργατῶν ἢ ἐργατριῶν ἐργοστασίου ἐργαζομένων τὴν νύκτα· **3**) μέσ. διέρχομαι τελείως ἄγρυπνος τὴν νύκτα : Τιμαχίδ.π. 'Αθήν.15,699Ε **οἱ νυκτερευόμενοι τῶν νέων.**

νυκτερήσιος-ον νυκτερινός : Λουκ.'Αλέξ.53 νυκτερήσιος **χρησμός** (δ.γρ. -εἰσ-, -ισ-), Σέξτ.'Εμπ. Μαθ.10,188.

νυκτερικῶς ἐπίρρ. μσν. ἐν καιρῷ νυκτός, τὴν νύκτα : ΨΓρηγ.Ναζ.2,129Α.

νυκτερινεία (ἡ) (διόρθ. ἀντὶ -ήα) 'Επιγρ. 'Εφέσου ἡ ὑπηρεσία τοῦ διοικητοῦ τῆς νυκτοφυλακῆς.

νυκτερινός-ή-όν (νύξ) κ. νεώτ., δημ. προφ. κ. **νυχτερινός** ὁ τῆς νυκτός, ὁ ἐν νυκτὶ συμβαίνων, ὁ τῇ νυκτὶ ἀνήκων, ἁρμόζων κτλ. : 'Αριστφ.Σφ.2 **φυλακὴν καταλύειν νυκτερινήν,** αὐτ.'Ιππ.477 **ξυνόδους νυκτερινάς,** αὐτ.'Αχ.1162, Εὐπ.139 **νυκτερινὰ ἀείσματα,** 'Ιππ.'Επιδ.1,5 **νυκτερινὸς πυρετός,** Θουκ.4,128 **ἐν νυκτερινῇ καὶ φοβερᾷ ἀναχωρήσει,** Πλάτ.Νόμ.909Α **νυκτερινὸς σύλλογος,** Ξεν.'Ελλ.7,1,16 **ἡνίκα αἱ νυκτεριναὶ φυλακαὶ ἤδη ἔληγον,** αὐτ.ΚΠ 8,6,18 **νυκτερινὸν ὡρολόγιον,** 'Αριστλ.Ζ1 512b,8, Αἰν.Τακτ.10,25 **νυκτερινὸν φέγγος,** Πολύβ.4,13,8 **νυκτερινὴ φυλακή,** αὐτ.4,8,11 **νυκτερινὴ ἐπίθεσις,**'Ηρωδιαν.'Ιστ.3,11,12 **τὴν νυκτερινὴν φρουρὰν ἐκ περιόδου ἐγκεχειρισμένος,** 'Αθήν. 4,174C **νυκτερινὸν ποιήσαντα ὡρολόγιον ἐοικὸς τῷ ὑδραυλικῷ, οἷον κλεψύδραν μεγάλην,** Πλούτ. 'Ηθ.714 **νυκτερινὸς σύλλογος τῶν ἀρίστων καὶ πολιτικωτάτων ἀνδρῶν,** 'Οππ.Κυν.3,266 **τὸν μὲν** (ἐνν. λύκον) **νυκτερινὸν** (προβλ. Σουΐδ. 'Ησ. «νυκτερινοὶ κύνες, οἱ λύκοι», κτ. ἀ. «γυναικεῖον ὑπόδημα»), Στράβ.17,1,12 **νυκτερινὸς στρατηγός** (ὁ ἀ. νυκτοστράτηγος, ὁ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς νυκτὸς ἐπιφορτισμένος), Λουκ.'Ικαρ.21 **νυκτερινώτατόν τι τολμᾶν** (κατὰ τὸ σκοτεινότατον μέρος τῆς νυκτός), Φιλόδ.ΑΠ 123,1 **νυκτερινὴ σελήνη,** - **νυκτερινὸν** σκότος - **φῦχος** - **ἐργασία** - **φρουρά**- **εἴδησις**· **2**) ἀστρολ. ὁ ἰσχυρὸς κατὰ τὴν νύκτα : Πτολ.Τετράβ.20· **3**) νεώτ. ὁ ἐργαζόμενος κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἀναπαυόμενος κατὰ τὴν ἡμέραν : **νυκτερινὸς φύλαξ - ἐργάτης,-νυκτερινὸ νούμερο**· **4**) ὡς οὐσ. 'Επιγρ. **ὁ νυκτερινός** εἶδος μουσ. συνθέσεως δι' αὐλόν, ἐν χρήσει εἰς τὰς διονυσιακὰς ἑορτάς.

νυκτερινῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν νυκτί, κατὰ τὴν νύκτα : 'Επιφάν.2,279Α **νυκτερινῶς τὸ Πάσχα ἐποίησε.**

νυκτέριος-α-ον κ. -ος-ον μτγν. νυκτερινὸς βλ.λ. : Λουκ.Περεγρ.28 **τελετήν τινα ἐπ' αὐτῷ στήσασθαι νυκτέριον καὶ δᾳδουχίαν ἐπὶ τῇ πυρᾷ,** 'Ορφ 'Υμν.49,3, 'Αρατ.999 **νυκτερία γλαῦξ.**

νυκτερίρεμβος βλ. νυκτίρεμβος.

νυκτερίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ., μσν. **νυκτερίδα** (Δουκάγγ.), δημ. κ. **νυχτερίδα** ἡ τάξις τῶν χειροπτέρων, τῶν μόνων δυναμένων νὰ πετῶσιν ἐκ τῶν θηλαστικῶν ζῴων : 'Οδ.Μ 433 **τῷ προσφὺς ἐχόμην ὡς νυκτερίς,** αὐτ.Ω 6,'Ηρ.2,76 (ἡ ἶβις) **πτίλα δ' οὐ πτερωτὰ φορέει, ἀλλὰ τοῖσι τῆς νυκτερίδος πτεροῖσι μάλιστά κῃ ἐμφερέστατα,** Ξεν.'Ελλ.4,7,6 **ἠναγκάσθησαν οἱ ἱππεῖς ὥσπερ νυκτερίδες πρὸς τοῖς τείχεσιν ὑπὸ ταῖς ἐπάλξεσι προσαραρέναι**· || μτφ. ὡς παρωνύμιον ἐπὶ προσ. : 'Αριστφ.'Ορν. 1564 (λυρ.) **Χαιρεφῶν ἡ νυκτερίς,** 'Αριστλ.Μεταφ. 36,2 **τὰ τῶν νυκτερίδων ὄμματα**· **2**) εἶδος ἰχθύος, ὁ κ. ἡμεροκοίτης : 'Οππ.'Αλ.2,205· **3**) φυτόν τι, ὁ κ. μύρον 'Ελένης : 'Αέτ.12,1.

νυκτερῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ἀναγαλλὶς ἡ κυανῆ : ΨΔιοσκ.2,178.

νυκτερόβιος-ον ὁ ζητῶν τὴν τροφήν του κατὰ τὴν νύκτα : 'Αριστλ.Ζ1 488a,25· || εἰδ. νεώτ. ζῳολ. γένος διπτέρων **νυκτεροβιΐδῶν** ἐντόμων.

νυκτεροειδής-οῦς-ές μτγν. δ.τ. τοῦ νυκτοειδής : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.10,184 **ὁ χρόνος ἐστὶν ἡμεροειδὲς ἢ νυκτεροειδὲς φάντασμα.**

νύκτερος-ον νυκτερινός : Αἰσχ.Πρ.797 **κόραι .. ἃς οὔθ' ἥλιος προσδέρκεται ἀκτῖσιν οὔθ' ἡ νύκτερος μήνη ποτέ,** αὐτ.Πέρσ.176 **νυκτέροις ὀνείρασιν,** αὐτ.'Αγ.4, Σοφ.άπ.143 **νύκτερος ναυκληρία,** αὐτ.'Ηλ.410 **νύκτερον δεῖμα,** αὐτ.ΑΪ.217 **νύκτερος ἀπελωβήθη** (κατὰ τὴν νύκτα), Εὐρ Ρῆσ.87 **νύκτεροι φύλακες**· ὁμ. π. μτγν. **πεζοῖς** : Λουκ.'Ερωτ.39 **νύκτερος κοίτη**· τὸ οὐδ. ἐπιρρ. : 'Αρατ. 1023 **νύκτερον ἀείδουσα** (κατὰ τὴν νύκτα).

νυκτεροφεγγής-οῦς-ές μτγν. ὁ λάμπων κατὰ τὴν νύκτα : Μαν.3,393 **νυκτεροφεγγὴς μήνη.**

νυκτερόφοιτος-ον νυκτίφοιτος : 'Ορφ.'Υμν.36,6.

νυκτερωπός-όν (ὤψ) ὁ κατὰ τὴν νύκτα φαινόμενος, δ.ἑρμ. ὁ ἔχων νυκτὸς ὄψιν : Εὐρ.'Ηρ.112 **δόκημα νυκτερωπὸν .. ὀνείρων,** Πλούτ.'Ηθ.1066C.

νυκτηγορία (ἡ) νυκτερινὴ ἐν συναθροίσει ἀνακοίνωσις ἢ ὁμιλία : Εὐρ.Ρῆσ.19 **τί .. φυλακὰς προλιπὼν κινεῖς στρατιάν; τίν' ἔχων νυκτηγορίαν;,** 'Αριστλ.άπ.159, Λιβαν.Προγ.26,23.

νυκτηγορῶ-έω ἀνακοινῶ ἢ προτείνω τι ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐν συναθροίσει : Εὐρ.Ρῆσ.89 **τί χρῆμα νύκτεροι .. φύλακες ἐλθόντες φόβῳ νυκτηγοροῦσι καὶ κεκίνηται στρατός;**· κ. παθ. : Αἰσχ. 'Επτ.29 **λέγει μεγίστην προσβολὴν 'Αχαιΐδα νυκτηγορεῖσθαι κἀπιβουλεύειν τῇ πόλει.**

νυκτηγρεσία (ἡ) γλωσσ. δ.γρ. **νυκτεγρεσία** νυκτερινὴ φυλακὴ στρατιωτῶν ἔξωθι σκηνῆς, στρατοπέδου, οἰκοδομήματος.

νυκτήγρετον (τὸ) μτγν. μυθικόν τι φυτὸν τῆς ἀνατολῆς τὸ ὁποῖον ἐλέγετο ὅτι ἔλαμπε κατὰ τὴν νύκτα : Πλίν.Φ) 2,62.

νυκτηγρετῶ-έω μτγν. νυκτεγερτῶ βλ.λ. : Θεμίστ.Λόγ.21,260Β, 'Αρισταίν 2,13, Σχόλ.'Ιλ.Ξ 495.

νυκτῆμαρ πάπ. ἐπίρρ. ἡμέραν καὶ νύκτα· προβλ. νεώτ. νυχθημερὸν κ. δημ. μέρα - νύχτα.

νυκτήμερον (τὸ) γλωσσ. νυχθήμερον· προβλ.νεώτ. τὸ ἡμερονύκτιον κ. δημ. τὸ μερόνυχτο.

νυκτηρεφής-οῦς-ές ὁ ὑπὸ τῆς νυκτὸς καλυπτόμενος, δθ. σκοτεινός, λυπηρός : Αἰσχ.'Αγ.460 **μένει δ' ἀκοῦσαί τί μου μέριμνα νυκτηρεφές.**

νυκτία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἁρπακτικῶν γλαυκιδῶν πτηνῶν.

νυκτιαῖος δρόμος μτγν. ὁ ἐν καιρῷ νυκτὸς γινόμενος : Καισάρ.1005.

νυκτιβάτης-ου, δωρ.-ας, μτγν.,νεώτ. **νυκτοβάτης** ὁ κατὰ τὴν νύκτα ἐγειρόμενος καὶ ἐν ὕπνῳ βαδίζων : Λυρ.'Αλ.'Αδέσπ 19,7

νυκτιβαῦ ἄκλ. πάπ., γενικ. **νυκτιβαοῦτος** νυκτικόραξ.
νυκτίβιος-ον 'Ησ., Φώτ. νυκτερόβιος βλ.λ.
νυκτιβόας-ου (ὁ) 'Ησ. «στρίγλος· καλεῖται δὲ καὶ νυκτοβόα, οἱ δὲ νυκτοκόρακα».
νυκτιβόη (ἡ) πάπ. ἡ βοῶσα κατὰ τὴν νύκτα, ἐπίθ. τῆς σελήνης.
νυκτίβρομος-ον ὁ ἐν τῇ νυκτὶ βρέμων, θορυβῶν : Εὐρ.Ρῆσ.552 **νυκτιβρόμου σύριγγος ἰὰν κατακούω** (δ.γρ. νυκτιδρόμου).
νυκτίγαμος-ον μτγν. ὁ ἐν καιρῷ νυκτός, λαθραίως, κρυφίως εἰς γάμον ἐρχόμενος : Μουσαῖ.7 Ἡροῦς **νυκτιγάμοιο.**
νυκτιγενέτωρ-ορος (ὁ) πάπ. ὁ πατὴρ τῆς νυκτός, ὁ Ἔρως.
νυκτίδαι (οἱ) 'Ησ. «γένος τι τῶν τὰς λοιμικὰς νόσους ἐκδιωκόντων».
νυκτιδιέξοδος-ον μτγν. ἐπὶ ἄστρων, ὁ ἀνατέλλων μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ δύων πρὸ τῆς ἀνατολῆς (οὕτως ὥστε ἡ πλήρης ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα περιφορὰ νὰ εἶναι ὁρατή) : Πτολ.Φάσ.9,10Η (κακῶς ἑρμην. ὑπὸ τοῦ Γεμίνου, ὁ ἀνατέλλων πρὸ τῆς δύσεως καὶ δύων μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου)· πρβλ. κολοβοδιέξοδος.
νυκτιδρόμος-ον ὁ κατὰ τὴν νύκτα τρέχων : Ὀρφ.Ὕμν.9,2 **ταυρόκερως μήνη, νυκτιδρόμε, ἠεροφοῖτι,** Ἐννυχία.
νυκτικλέπτης-ου (ὁ) μτγν. ὁ κατὰ τὴν νύκτα κλέπτων, κλέπτης τῆς νυκτός, ἅ. νυκτοκλέπτης : Λουκίλλ.ΑΠ 11,176.
νυκτικόραξ-ακος (ὁ), νεώτ. **νυκτοκόραξ** δημ. **νυχτοκόρακας** ἅ. ὦτος, γένος ἐκ τῶν πελαργοειδῶν πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἐρωδιϊδῶν** : Ἀριστλ.Ζ1 592b,9 **τῶν νυκτερινῶν ἔνιοι γαμψώνυχές εἰσιν, οἷον νυκτικόραξ, γλαῦξ, βύας,** αὐτ. Ζ1 597b,23, 619b,18, ΠΔ Ψαλμ.101,7 **ἐγενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ,** Στράβ.17,2,4 **καὶ ὁ νυκτικόραξ ἰδιότροπος ἐνθάδε** (ἐν Αἰγύπτῳ), Ζώπυρ. π.'Ορειβ.14,45,4, Γαλ.12,81, Ἀντωνῖν.Λιβ.15,4, Νίκαρχ. ΑΠ 11,186 **νυκτικόραξ ᾄδει θανατηφόρον·** ‖ νεώτ. ζῳολ. **νυκτικόραξ ὁ τεφρόχρους** δημ. νυχτοκόρακας, ὁ ἐν Ἑλλάδι ζῶν, μέλανος χρώματος μετὰ πρασίνων ἀποχρώσεων κατὰ τὴν ράχιν κράζων ὡς ὁ κόραξ κατὰ τὴν νύκτα.
νυκτικός-ή-όν νεώτ., δημ. **νυχτικός,** θηλ. **-ή** κ. **-κιά** ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νύκτα, ὅ κατ' αὐτὴν χρήσιμος : **νυκτικὸς σκοῦφος·** ‖ τὸ θηλ. ἡ **νυχτικιά** κ. τὸ οὐδ. τὸ **νυχτικό** ὡς οὐσ. μακρὸς χιτών, ὃν φέρει τις κατὰ τὸν ὕπνον· ὁμ. **κτ.** πληθ. οὐδ. ἡ περιβολὴ τῆς νυκτός.
νυκτικρυφής-οῦς-ές ὁ κρυπτόμενος κατὰ τὴν νύκτα : Ἀριστλ.Μεταφ.1040a,31 **οὐ μόνον γὰρ διαμαρτάνουσι τῷ προστιθέναι τοιαῦτα ὧν ἀφαιρουμένων ἔτι ἔσται ἥλιος, ὥσπερ τὸ περὶ γῆν ἰὸν ἢ νυκτικρυφές.**
νυκτιλαθραιοφάγος-ον μτγν. ὁ κρυφίως ἐσθίων κατὰ τὴν νύκτα : Ἐπιγρ.π.'Ηγησ. κ. ἐν Ἀθήν. 4,162 **νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπαταιπλάγιοι.**
νυκτιλάλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ λαλῶν, ἠχῶν κατὰ τὴν νύκτα : Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,29 **νυκτιλάλος κιθάρη,** Ζαλοκ.39 **ὅπου μόνη βοᾷ ἡ ἀγρία τῶν γλαυκῶν νυκτιλάλος φωνή.**
νυκτιλαμπής-οῦς-ές ὁ κατὰ τὴν νύκτα λάμπων : Σιμων.37,8 **δούρατι νυκτιλαμπεῖ** (ἀμφ.γρ., κτ. ἅ. δώματι), συνήθ. ἐπίθ. τῆς λάρνακος τῆς Δανάης.
νυκτιλόχος-ον μτγν. ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐνεδρεύων, λῃστής· Σουΐδ. «ὁ νυκτὶ περιπλανής» : Θεόγνωστ.Καν.84,Εὐστ.Πον.302,10 **τὸ αἴτιον νυκτιλόχος μανία** (ἡ κατὰ τὴν νύκτα ἐκδηλουμένη).
νυκτιλοχῶ-έω 'Ησ. ἐλλοχεύω, ἐνεδρεύω, παραμονεύω κατὰ τὴν νύκτα.
νυκτίλωφ ἐσφ.γρ. ἀντὶ νυκτάλωφ.

νυκτιμανής-οῦς-ές ἐπιγρ. ὁ μαινόμενος κατὰ τὴν νύκτα : Ἐπιγρ.'Ερυθρῶν **ὁ νυκτιμανὴς** Ἀπαρκίας.
νυκτίμαντις-εως (ὁ,ἡ) 'Ησ. «μάντεως εἶδος», ὁ ἐν νυκτὶ μαντεύων.
νυκτιμέδουσα (ἡ) μτγν. ἡ ἡγεμών, ἡ κυρία τῆς νυκτός, ἐπίθ. τῆς σελήνης : Κατ.'Αστρλ.Κ 1,173.
νυκτίμορφος-ον Εὐστ.'Ιλ.622,35 ὁ ἔχων τὴν μορφὴν τῆς νυκτός, σκοτεινός.
νυκτινόμος-ον ὁ κατὰ τὴν νύκτα ζητῶν τὴν τροφήν του· πρβλ. νυκτερόβιος, νυκτίβιος : Ἀριστλ. Ζ1 616b,25 **αἰγωλιὸς δ' ἐστὶ νυκτινόμος καὶ ἡμέρας ὀλιγάκις φαίνεται,** Πλούτ.'Ηθ.286B **τὰ νυκτινόμα τῶν ζῴων,** Γρηγ.Νύσσ.2,299 **κατὰ τὰ νυκτινόμα τῶν ζῴων.**
νύκτιος-α-ον (νύξ) μτγν. ὁ τῆς νυκτός, νυκτερινός : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,221 **θὴρ νύκτιος.**
νυκτιπαταιπλάγιος-ον μτγν. ὁ ἐν νυκτὶ περιπλανώμενος τῇδε κἀκεῖσε : Ἐπιγρ.π.'Ηγησ.1 κ. ἐν Ἀθήν.4,162 **νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπαταιπλάγιοι.**
νυκτιπήδηκες (οἱ) (πηδάω) μτγν. εἶδος ἐμβάδων : Ἡρώνδ.7,59,Πολυδ.7,94.
νυκτίπλαγκτος-ον ὁ προξενῶν νυκτερινὰς περιπλανήσεις, ὁ ἐξεγείρων ἀπὸ τῆς κοίτης : Αἰσχ. Ἀγ.330 **τοὺς δ' αὖτε νυκτίπλαγκτος ἐκ μάχης πόνος νήστεις τε πρὸς ἀρίστοισιν . . τάσσει,** αὐτ. Χο.524 **νυκτιπλάγκτων δειμάτων,** αὐτ.Χο.751· **2)** ἀνήσυχος: αὐτ.'Αγ.12 **νυκτίπλαγκτον ἔνδροσόν τ' ἔχω εὐνὴν . . φόβος γὰρ . . παραστατεῖ.**
νυκτιπλανής-οῦς-ές μτγν ἅ. νυκτίπλανος βλ.λ. : Ὀππ.Κυν.3,268 **νυκτιπλανῆ τελέθουσαν** (δ.γρ. νυκτιπλανῆτιν τελέθουσαν κ. νυκτιπλάνητον ἐοῦσαν).
νυκτίπλανος-ον μτγν. ὁ πλανώμενος κατὰ τὴν νύκτα· πρβλ. νυκτιπλανής, νυκτιπόλος, νυκτοπλάνος : Χρησμ.π.Λουκ.'Αλέξ.54 **νυκτιπλάνοις ὀάροις.**
νυκτίπλοια (ἡ) μτγν. πλοῦς ἐν ὥρᾳ νυκτός : Στράβ.16,2,24 **φιλόσοφοι περί τε ἀστρονομίαν καὶ ἀριθμητικὴν ἀπὸ τῆς λογιστικῆς ἀρξάμενοι καὶ τῆς νυκτιπλοΐας.**
νυκτιπλοῶ-έω μτγν. πλέω κατὰ τὴν νύκτα, δθ. μτφ. εἶμαι ἀκριβής : Χρύσ.Στωϊκ.π.Ζηνόβ.5,32.
νυκτιπόλευτος-ον μτγν. νυκτιπόλος βλ.λ. : Ὀρφ.Ὕμν.79,7.
νυκτιπόλος-ον (πολέω) ὁ κατὰ τὴν νύκτα πλανώμενος· ἰδ. ἐπὶ τῶν βακχευόντων· 'Ησ. «νυκτιπόλοις· νυκτὸς ἀναστρεφομένοις καὶ περιιοῦσι» : Εὐρ.Ἴων 718 **πηδᾷ νυκτιπόλοις ἅμα σὺν Βάκχαις·** εἰδ. ἐπὶ τῆς Περσεφόνης : αὐτ.Ἴων 1049 **νυκτιπόλων ἐφόδων·** ἐπίθ. τοῦ Ζαγρέως (Διονύσου) : αὐτ.ἀπ.472,11· ὁμ. τῆς Ἀρτέμιδος κ. Ἑκάτης : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.34,'Απολλ.Ρ 3,862 **Βριμὼ νυκτιπόλον,** αὐτ.4,829 **νυκτιπόλος Ἑκάτη'** ‖ ὡς οὐσ. μτ. τῶν λ. **Μάγοι, Βάκχοι, Λῆναι** : Ἡράκλειτ.14.
νυκτιπόρος-ον μτγν. ὁ κατὰ τὴν νύκτα πορευόμενος : Ὀππ.Κυν.1,441 **νυκτιπόροιο λυκαίνης·** πρβλ. αὐτ.Κυν.3,268 ὡς κύρ. ὄν. ποταμοῦ : Λουκ. Ἀλ.'Ιστ.2,33.
νυκτιπραξία (ἡ) σχόλ. πρᾶξις νυκτερινή : Σχόλ. 'Ιλ.Κ 215 **σύμβολον τῆς νυκτιπραξίας.**
νυκτίρεμβος-ον μτγν. ὁ περιφερόμενος κατὰ τὴν νύκτα : Βέττ.Βάλ.16,11,Πτολ.Τετράβ.161 (διόρθ. ἀντὶ νυκτερίρεμβος).
νυκτίσεμνος-ον ὁ ἐν νυκτὶ σεμνῶς γιγνόμενος : Αἰσχ.Εὐμ.108 **τὰ νυκτίσεμνα δεῖπνα ἐπ' ἐσχάρᾳ πυρὸς ἔθυον.**
νυκτιτροπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων σχέσιν πρὸς τὸν νυκτιτροπισμὸν βλ.λ.
νυκτιτροπισμός (ὁ) νεώτ. βοταν. ἡ τάσις ὀργάνων τινῶν φυτῶν νὰ λαμβάνωσιν ἰδιάζουσαν θέσιν ὡς κλίσιν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ σκότους κτλ.
νυκτιφαής-οῦς-ές ὁ κατὰ τὴν νύκτα φέγγων : Γαρμ.14 **νυκτιφαὲς φῶς·** πρβλ. Ὀρφ.Ὕμν.54,10

ὄργια **νυκτιφαῆ τελεταῖς ἁγίαις ἀναφαίνων,** Νόνν.Δ 44,279 **νυκτιφαὴς Διόνυσος.**

νυκτιφανής-οῦς-ές μτγν. νυκτίφαντος βλ.λ.:'Ερμ. π.Στοβ.Ι,5,14 **νυκτιφανὴς Μήνη,** Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω 20,1 **νυκτιφανὴς ἀχάρακτος ἑώιος ἤιεν ἀστήρ.**

νυκτίφαντος-ον ὁ κατὰ τὴν νύκτα φαινόμενος Αἰσχ.Πρ.657 **νυκτίφαντα φάσματα** (δ.γρ. νυκτίφοιτα)· || γεν. νυκτερινός : Εὐρ.'Ελ.570 **νυκτίφαντον πρόπολον 'Ενοδίας.**

νυκτίφοιτος-ον ὁ κατὰ τὴν νύκτα περιφερόμενος : Αἰσχ.Πρ.657 (ἔν τισι χειρογρ. δ.γρ. νυκτίφαντος βλ.λ.), Λυκόφρ.225 **νυκτίφοιτα δείματα,** Συνέσ.'Υμν.2,3 **μετὰ νυκτίφοιτον ὄρφναν'** || **νυκτίφοιτος θεός** ἡ 'Αρτεμις : 'Αντωνῖν.Λιβ.15,2.

νυκτιφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων, ὁ προξενῶν νύκτα, σκότος : Φίλ.Ι,335 **νυκτιφόρον ἀφροσύνη, λαμπρότατον δὲ . . φρόνησις.**

νυκτιφρούρητος-ον ὁ φρουρῶν κατὰ τὴν νύκτα: Αἰσχ.Πρ.861 **δαμέντων νυκτιφρουρήτῳ θράσει.**

νυκτιχαρής-ές· πάπ. ὁ χαίρων κατὰ τὴν νύκτα.

νυκτιχόρευτος-ον ,μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς νυκτερινοὺς χορούς : Νόνν.Δ 12,391 **λαμπάδα νυκτιχόρευτον,** αὐτ.48,961 **νυκτιχόρευτον ἐκούφισαν 'Ατθίδα πεύκην.**

νυκτίχρους-οος-ουγ-οον μσν. ὁ ἔχων τῆς νυκτὸς τὸ χρῶμα, μέλας, σκοτεινός : Πρόδρ.Ροδ. 2,330 **εἴδωλα πολλὰ καὶ φάσεις νυκτιχρόους.**

νυκτοβαδία ἐσφ.γρ. π. 'Ιππ. ἀντὶ νυκτοβατία βλ.λ.

νυκτόβας 'Ησ. γλῶσσ. τοῦ γλαῦξ.

νυκτοβασία (ἡ) νεώτ. κ. **ὑπνοβασία** τὸ κατὰ τὴν νύκτα ἐν ὑπνώσει βαδίζειν, ἡ κατάστασις τοῦ ἐν ὑπνώσει βαδίζοντος, τοῦ ὑπνοβάτου.

νυκτοβάτης-ου (ὁ) κ. νεώτ. ὁ κατὰ τὴν νύκτα βαδίζων ἐν καταστάσει ὑπνώσεως.

νυκτοβατία (ἡ) ἡ νυκτοβασία βλ.λ. : 'Ιππ.Δι.3,68 **νυκτοβατίῃσι** (δ.γρ νυκνοβαδίῃσι κ. -δρομίῃσι).

νυκτόβιος-ον μτγν. κ. νεώτ. παράφρ. τοῦ **νυκτίρεμβος** βλ.λ. : Πρόκλ.Τετράβ.226· **2)** νεώτ. ἐπὶ ζώων, ὁ ποριζόμενος κατὰ τὴν νύκτα τὴν τροφὴν αὐτοῦ· || δθ. κ. ἐπὶ ἀνθρ., ὁ ἀγρυπνῶν κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἀναπαυόμενος κατὰ τὴν ἡμέραν.

νυκτοβόα γρ. κῶδ. τοῦ νυκτιβόας βλ.λ.

νυκτογραφία (ἡ) μτγν. τὸ κατὰ τὴν νύκτα γράφειν : Πλούτ.'Ηθ.634Α **ἂν σκώπτηται τοῦ φιλοσόφου παρόντος εἰς ἀνυποδησίαν ἢ νυκτογραφίαν.**

νυκτογραφῶ-έω γλῶσσ. γράφω κατὰ τὴν νύκτα.

νυκτοδεσπότις-ιδος (ἡ) μσν. ἡ τῆς νυκτὸς δέσποινα, ἡ κυρὰ τῆς νύχτας, ἐπὶ τῆς Σελήνης : Πρόδρ. εἰς 'Ανδρόν.Κομν.248 **νυκτοδεσπότις κόρη.**

νυκτοδρόμα (κλητ.) 'Επιγρ. τρέχουσα κατὰ τὴν νύκτα, ἐπίθ. δαίμονός τινος.

νυκτοδρομία (ἡ) τὸ τρέχειν κατὰ τὴν νύκτα : 'Ιππ.Δι.3,68· βλ. νυκτοβατία.

νυκτοδρόμος-ον γλωσσ. νυκτιδρόμος βλ.λ.

νυκτοειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος πρὸς νύκτα, σκοτεινός : 'Ιππ.'Αέρ.8,'Επίκ.άπ.294 **χρόνος ἐστὶν ἡμεροειδὲς καὶ νυκτοειδὲς φάντασμα,** 'Ιάμβλ.Προτρ.21,29.

νυκτοειδῶς ἐπίρρ. μσν. ὑπὸ μέλανα χρωματισμόν : Στουδ.Θεόδ.331C **ἵνα τὰ ζιζάνια φανερὰ γένηται νυκτοειδῶς.**

νυκτοθήρας-ου (ὁ) ὁ κατὰ τὴν νύκτα θηρεύων : Ξεν.'Απομν.4,7,4 **καὶ ταῦτα δὲ ῥᾴδια εἶναι μαθεῖν παρὰ τῶν νυκτοθηρῶν καὶ κυβερνητῶν.**

νυκτοκλέπτης-ου (ὁ) μσν. κ. νεώτ., νεώτ. θηλ. **-έπτρια,** ὁ κατὰ τὴν νύκτα κλέπτων : Πρόδρ. 2,556 **καὶ φαίνονται καὶ οἱ σάρκες μου καὶ ὁμοιάζω νυκτοκλέπτης.**

νυκτοκλοπή (ἡ) νεώτ. νυκτοκλοπία, κλοπὴ διαπραττομένη ἐν καιρῷ νυκτός.

νυκτοκλοπία (ἡ) κ. νεώτ. νυκτοκλοπή βλ.λ. : Χρησμ.Σιβ.3,364 **οὔτε κατ' ἀλλήλων νυκτοκλοπίας τελέθουσιν.**

νυκτοκόραξ-ακος (ὁ) λεξ. κ. νεώτ. δημ. **νυχτοκόρακας** τὸ πτηνὸν νυκτικόραξ βλ.λ.· 'Ησ. ἐν λ.στρίγλος:Ραγκ.'Αλ.Ι,2236 **νυκτοκόραξ τῶν κρημνῶν τὴν φωλεὰν ἀφήνει μὲ θλιβερὰ κροάσματα,** Μωραΐτ. Ι,149, Κρυστ.Τραγ. τῆς στάνης ὁ Σκάρος 7 **κάποτε ὁ νυχτοκόρακας, κάποτε ἀγρίμι σκούζει.**

νυκτολάλημα-ατος (τὸ) πάπ. μαγ. ἐπῳδός, ξόρκι ὅπως ἐξαναγκασθῇ τις νὰ ὁμιλῇ καθ' ὕπνους.

νυκτολαμπίς-ίδος (ἡ) γλῶσσ. λύχνος νυκτερινός ἢ πυγολαμπίς.

νυκτολεθρία (ἡ) μσν. ὄλεθρος λαμβάνων χώραν ἐν καιρῷ νυκτός : Στουδ.Θεόδ.740.

νυκτολοχῶ-έω μσν. ἐνεδρεύω ἐν καιρῷ νυκτός : Παχυμ.Γ Μιχ Παλαιολ.Ι,7Β **νυκτολοχοῦντες.**

νυκτόμαντις-εως (ὁ) μτγν. νυκτίμαντις βλ.λ. : Πολυδ.7,188.

νυκτομαχία (ἡ), ἰων.-ίη μάχη ἐν καιρῷ νυκτός : 'Ηρ.Ι,74 **νυκτομαχίην τινὰ ἐποιήσατο,** Θουκ.7,44 **ἐν δὲ νυκτομαχίᾳ, ἣ μόνη . . ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἐγίνετο,** Χορίκ.30Β, Παυσ.10,18 **νυκτομαχίᾳ Μολοσσοὺς νικήσαντες.**

νυκτομαχῶ-έω μτγν. μάχομαι ἐν καιρῷ νυκτός : Πλούτ.Κάμ.36 **ἐνυκτομάχησε τοὺς Κελτοὺς** (δ.γρ. **πρὸς τοὺς Κ.**), 'Αππ.'Εμφ.Πολ.5,35 **ἐνυκτομάχησεν αὖθις ἐκ τῆς πρώτης φυλακῆς,** Πρόδρ. Ροδ.126,1 **καὶ νυκτομαχήσαιμι τοῖς ἐνυπνίοις.**

νυκτόναρ (τὸ) μσν. ὄναρ, ὄνειρον τῆς νυκτός : Στουδ.Θεόδ.602C **αὖρα, ῥοῦς καὶ νυκτόναρ.**

νυκτονόμος (ὁ) σχόλ. νυκτινόμος βλ.λ. : Σχόλ. 'Οδ.Ε 65 **νυκτονόμα ὄρνεα, σκῶπες.**

νυκτοπεριπλάνητος-ον ὁ κατὰ τὴν νύκτα περιπλανώμενος : 'Αριστφ.'Αχ.264 **Φαλῆς . . ξύγκωμε νυκτοπεριπλάνητε.**

νυκτοπλανής-ές νυκτιπλανὴς βλ.λ. : Μαν.Ι,311.

νυκτοπλάνος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ κατὰ τὴν νύκτα περιπλανώμενος, νυκτόβιος, ξενύχτης.

νυκτοπλοῶ-έω μτγν. νυκτιπλοῶ βλ.λ. : 'Ιππαρχ.Ι,71 (πιθ. **πυκνο-**), 'Ανν.Κομν.37D **νυκτοπλοήσειε.**

νυκτοπόλεμος (ὁ) μτγν. ὁ ἐν ὥρᾳ νυκτὸς πόλεμος : 'Αφρικαν.Κεστ.310.

νυκτοπορία (ἡ) μτγν.κ.νεώτ. κ. **νυκτερινὴ πορεία** πορεία ἐν ὥρᾳ νυκτός, ἰδ. ἐπὶ στρατιωτ. μετακινήσεων : Πολύβ.5,7,3 **προσαναπαῦσαι τὴν δύναμιν ἐκ τῆς νυκτοπορίας,** Διόδ.Σ 18,40 **νυκτοπορίᾳ συντόνῳ χρησάμενος,** Πλούτ.'Αλέξ.22 **ἔφη κρείττονας αὐτὸν ἔχειν ὀψοποιούς, πρὸς μὲν ἄριστον, τὴν νυκτοπορίαν.**

νυκτοπόρος-ον μτγν. κ. νεώτ. νυκτιπόρος βλ.λ. : 'Οππ.Κυν.3,268· || νεώτ. κ. ὁ περιπλανώμενος κατὰ τὴν νύκτα, ὁ νυκτοπλάνος βλ.λ.

νυκτοπορῶ-έω κ. νεώτ. πορεύομαι ἐν καιρῷ νυκτός : Ξεν.ΚΠ 5,1,20 **καὶ νυκτοπορεῖν . . σὺν μοὶ ἐθελήσατε,** Στράβ.15,2,6, Παλλάδ.Λαυσ.972Β **ᾤχετο διὰ τῆς ἐρήμου νυκτοπορῶν.**

νυκτοπότιον (τὸ) μτγν. νυκτερινὸν ποτόν : Σύμμ. ἐν ΠΔ Βασ.Ι,26,11.

νυκτόσημον (τὸ) νεώτ. ναυτ. νυκτερινὸν ναυαρχικὸν ἢ ἄλλης ἀρχηγίας διακριτικὸν σῆμα μικροτέρων διαστάσεων ἢ τὸ τῆς ἡμέρας.

νυκτοσκοπός (ὁ) νεώτ. στρατ. φρουρὸς εἰς θέσιν φυλασσομένην μόνον κατὰ τὴν νύκτα.

νυκτοστολῶ-έω μσν. στέλλω, ἀποστέλλω κατὰ τὴν νύκτα : Πρόδρ.ἐν'Αν.Βοασσ.386.

νυκτοστράτηγος (ὁ) πάπ. ἀρχηγὸς νυκτερινῆς φυλακῆς, φρουρᾶς, πιθ. ὁ νυκτέπαρχος βλ.λ.

νυκτοτριήμερος ταφή μσν. ἡ τριῶν νυκτῶν καὶ τριῶν ἡμερῶν ταφή : 'Αθανάσ.2,456Α.

νυκτοτροπισμός (ὁ) νυκτιτροπισμὸς βλ.λ.

νυκτουργός-όν μτγν. ὁ κατὰ τὴν νύκτα ἐργαζόμενος : Πλούτ.'Ηθ.376Ε.

νυκτοῦρος (ὁ) μτγν. νυκτοφύλαξ, ὄν. τοῦ ἀστέρος Κρόνου : Πλούτ.'Ηθ.941C.

νυκτοφαής-οῦς-ές δ. τ. τοῦ νυκτιφαής βλ.λ. : ἀμφ.ἐν Νόνν.Δ 44,218.
νυκτοφαίνουσα (ἡ) γλώσσ. ἡ κατὰ τὴν νύκτα λάμπουσα : **Ἑκάτη νυκτοφαίνουσα.**
νυκτοφάναρο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. φανὸς χρησιμοποιούμενος κατὰ τὰς νυκτερινὰς πορείας.
νυκτοφάνεια (ἡ) πάπ. ἐπίθ. τῆς Σελήνης, ἡ τὴν νύκτα λάμπουσα.
νυκτοφυλακή (ἡ) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. νυκτερινὴ φραυρά : Ἐπιγρ.Ἐφέσ. **νυκτοφυλακεῖν νυκτοφυλακάς** ‖ νεώτ. στρατ. τὸ σύνολον τῶν ἀποτελούντων τὴν νυκτερινὴν φρουρὰν στρατιωτῶν.
νυκτοφυλακία (ἡ) γλωσσ. ἡ νυκτοφυλακὴ βλ.λ.
νυκτοφυλακῶ-έω φυλάσσω, φρουρῶ κατὰ τὴν νύκτα, ἰδ.ἐπὶ στρατιωτῶν : Ξεν.ΚΠ 4,5,3 **τὰ μὲν ἔξω ὑμῖν ἡμεῖς νυκτοφυλακήσομεν,** Ἐπιγρ. Ἐφέσ. **νυκτοφυλακεῖν νυκτοφυλακάς,** Ἀν.Κρ.2,73 **σταυρὸς νυκτοφυλακεῖ τοὺς καθεύδοντας** ‖ ἀπροσ. ἐν τῷ παθ. τ. : Αἰν.Τακτ.22,1 ‖ κτ. μετοχ. **ὁ -κῶν** νυκτέπαρχος, νυκτοστράτηγος βλ.λ.
νυκτοφύλαξ-ακος (ὁ) κ. νεώτ., δημ. **νυχτοφύλακας** φύλαξ ἐν ὥρᾳ νυκτός, νυκτερινὸς σκοπός, νυκτοσκοπός : Ξεν.Ἀν.7,2,18 **πρὸ τῶν νυκτοφυλάκων,** Ὀνήσανδρ.10,10 (τίτλος), Λουκ.Περεγρ. 27 **δαίμονα νυκτοφύλακα γενέσθαι,** Φιλ.2,236,35 **ἡμεροφύλακες καὶ νυκτοφύλακες,** Ἰώσ.ΠΙ 4 11,4, Δίων Κ 58,9, Βιζυην.132· ‖ νυκτέπαρχος βλ.λ. : Δίων Κ 52,24· ‖ νεώτ. στρατ. νοσοκόμος ἐπιβλέπων τοὺς ἀσθενεῖς κατὰ τὴν νύκτα.
νυκτοφυλάξια (τὰ) Ἐπιγρ. φυλακεῖον τῆς νυκτός.
νυκτόχρους-οος-ουν-οον μτγν. νυκτίχρους βλ.λ. : Ὠριγ.π.Μί.3167.
νυκτώδης-οῦς-ες μσν. δ. τ. τοῦ νυκτοειδής, ὁ σκοτεινὸς ὡς νύξ : Εὐστ.1951,57.
νυκτῳδία (ἡ) νεώτ. νυκτερινὸν ᾆσμα, πατινάδα· ‖ νεώτ. μουσ. μουσικὴ σύνθεσις συνήθ. βραδέος ρυθμοῦ, γλυκεῖα καὶ μελαγχολική.
νυκτῷον (τὸ) μτγν. ναὸς τῆς Νυκτός : Λουκ. Ἀλ.Ἱστ.2,33 **εἰσιόντι δὲ ἐς τὴν πόλιν ἐν δεξιᾷ μέν ἐστι τὸ Νυκτῷον.**
νυκτωπός-όν νυκτερωπὸς βλ.λ. : Εὐρ.ΙΤ 1279 **ἀπὸ δὲ λαθοσύναν νυκτωπὸν ἐξεῖλεν βροτῶν.**
νύκτωρ (νύξ) ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τὴν νύκτα : Ἡσίοδ.Ἔργ.177 **οὐδέ ποτ' ἦμαρ παύσονται καμάτου καὶ ὀϊζύος, οὐδέ τι νύκτωρ φθειρόμενοι,** Ἀρχίλ.46, Σοφ.Αἶ.47 **νύκτωρ ἐφ' ὑμᾶς . . ὁρμᾶται,** αὐτ.Αἶ.1056, Ἀριστφ.Νεφ.173 **ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν,** Ἀντιφ.5,26 **ἀπάγοντι νύκτωρ,**Λυσ.1,14 **αἱ θύραι νύκτωρ ψοφοῖεν,** Πλάτ. Γοργ.471Β **νύκτωρ ἐξαγαγών,** Πλούτ.Ἠθ.687C.
νυκχάζω Ἡσ. «νύσσω».
νύλακας (ὁ) δημ. ἐσφ. γρ. τοῦ νίλακας, σμῖλαξ, μῖλαξ : Βαλαωρ.Φωτ.2,6 **ὅπου ἐπρασίνιζε πυκνὸς ὁ νύλακας, τὸ μύρτο.**
νύμφα ποι. κλητ. τοῦ **νύμφη**· ‖ **νύμφᾱ** δωρ. τ. τοῦ νύμφη βλ.λ.
νυμφαγενής-οῦς-ὲς (ὁ) ὁ ἐκ νύμφης γεννηθεὶς : Τελέστ.1,5· **2)** ἐπὶ τοῦ Πανός, ὁ ἀνατραφεὶς ὑπὸ νύμφης : Εὐπ.109.
νυμφαγέτης-ου (ὁ) ὁ ἡγέτης, ἀρχηγὸς τῶν νυμφῶν, ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.22· ὁμ. τοῦ Πανός : Ἐπιγρ.Ἐπιδαύρ.· πρβλ.νυμφηγέτης.
νυμφαγωγία (ἡ) μτγν. τὸ τὴν νύμφην ἄγειν, ἡ νυμφικὴ πομπή : Πολύβ.25,4,8, Πλούτ.Ἠθ.329Ε.
νυμφαγωγικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νυμφαγωγίαν : Στουδ.Θεόδ.465Β **νυμφαγωγικοῖς διαδήμασιν.**
νυμφαγώγιον (τὸ) μσν. ἡ νυμφαγωγία βλ.λ. : Κ Πορφ.Ἔκθ.379.
νυμφαγωγός-όν ὁ τὴν νύμφην ἄγων : Εὐρ.ΙΑ **ἐπ' ἐσθλοῖσι γάμοις πάρειμι νυμφαγωγός** (ἡ Κλυταιμήστρα)· ‖ μτφ. ἐπὶ τῆς Ἀργοῦς : Λυκόφρ.1025 **τὴν νυμφαγωγὸν . . τρόπιν** (σχόλ. «τὴν Ἀργώ, τὴν ὡς νύμφην τὴν Μήδειαν ἄγουσαν»)· ‖ εἰδ. μτγν. ὁ φέρων τὴν νύμφην ἀπὸ τῆς πατρικῆς της οἰκίας εἰς τὴν τοῦ γαμβροῦ : Πολυδ.3,41, Εὐστ.652,45· **2)** ὁ διαπραγματευόμενος τὸν γάμον τινός, προξενητής, μεσίτης, συμπέθερος, συμπεθερολόγος : Πλούτ.Ἠθ.329F **μιᾶς νυμφίος, πασῶν δὲ νυμφαγωγὸς ἅμα καὶ πατήρ,** Λουκ.Θε.Δ 20,16 **ἐμὲ τὴν προμνήστριαν καὶ νυμφαγωγόν** (τὴν Ἀφροδίτην)· πρβλ. νυμφευτής· **3)** ὁ παράνυμφος, ὁ κουμπάρος· Φώτ. «νυμφαγωγόν, τὸν παράνυμφον» : πιθ.ΠΔ Γεν.21,22 **Ὀχοζὰθ τὸν νυμφαγωγὸν αὐτοῦ,** αὐτ.Κριτ.14,20 **συνῴκησεν ἡ γυνὴ Σαμψὼν τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ.**
νυμφαγωγῶ-έω μτγν. ἄγω τὴν νύμφην εἰς τὸν οἶκον τοῦ νυμφίου : Πολύβ.25,4,10 **τῶν νενυμφαγωγηκότων αὐτῷ τὴν Λαοδίκην,** Διον.Ἀλ.Ρωμ. 11,41 **τὰς τῶν πολιτῶν θυγατέρας οἱ τύραννοι μετὰ μαστίγων νυμφαγωγοῦσιν**· ‖ νυμφαγωγῶ γάμους προκαλῶ, ἐνεργῶ γάμους : Πλούτ Σόλ.20 **γάμους νυμφαγωγῶν παρ' ἡλικίαν** (παρὰ τὴν ἡλικίαν τῶν συζευγνυμένων)· ‖ ἄγω τὴν νύμφην ὡς νυμφίος εἰς τὸν οἶκον : Χαρίτ.1,1 **παρῆσαν .. αἱ γυναῖκες . . ἐπὶ τὴν οἰκίαν νυμφαγωγοῦσαι.**
νυμφαία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ φυτὸν νυμφαία ἡ μαδωνάϊς, νούφαρο : Θεόφρ.Φ1 9,13,1, Διοσκ.3,132 **δοκεῖ ὠνομάσθαι νυμφαία διὰ τὸ ἔνυδρον φιλεῖν τόπον**· ‖ νεώτ. φυτολ. γένος δικοτυληδόνων ἐνύδρων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν νυμφαιοειδῶν· πρβλ. νυμφαῖος 4)· **2)** ὡς κύρ. ὄν. ἡ Ἀριάδνη : Ἐπιγρ.
νυμφαιοειδῆ (τὰ) νεώτ. φυτολ. οἰκογένεια δικοτυληδόνων φυτῶν τῆς τάξεως τῶν **βατραχικῶν.**
νύμφαιον (τὸ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ νυμφαῖον, βλ. νυμφαῖος 2).
νυμφαῖος-α-ον, ὁ τῶν νυμφῶν, ὁ ἀνήκων εἰς τὰς νύμφας· Στέφ.Βυζ. «κτητικὸν ἀπὸ τῶν νυμφῶν» ἢ ὁ ἀφιερωμένος εἰς τὰς νύμφας : Εὐρ.Ἠλ.447 **Νυμφαίας σκοπιάς,** ΑΠ 14,71 **νυμφαίου νάματος ἀφάμενος,** Τρυφιόδ.324 **νυμφαίῃσιν ἅμα δρυσίν**· ‖ **νυμφαία λιβάς** πηγαῖον, καθαρὸν ὕδωρ : Ἀντιφάν.52,13 (πιθ.γρ.)· **2)** ὡς ούσ. **τὸ νυμφαῖον** ἱερὸν τῶν νυμφῶν : Πλούτ.Ἀλέξ.7 **σχολὴν . . τὸ περὶ Μίεζαν νυμφαῖον ἀπέδειξεν** (ἐσφ.γρ.νύμφαιον)· βοιωτ. **νυνφῆον** : Ἐπιγρ.Θεσπιῶν· ‖ πηγὴ μὲ ἀρχιτεκτονικὸν βάθος, φόντα, κρήνη, βρύση : Φιλόστρ.Ἀπολλ.8,12· **3)** **νυμφαῖοι** μύρμηκες· Εὐστ.1736,5 «οἱ πτερωτοί, καὶ οἱ ἐν κήποις, σκώληκες»· **4)** **νυμφαία πτέρις** τὸ φυτὸν θηλυπτερὶς βλ.λ. · Διοσκ.4,185· ‖ τὸ φυτὸν δρυοπτεοὶς βλ.λ. · ΨΔιοσκ.4,187.
νυμφὰς-άδος (ἡ) μτγν. ἀνώμ. θηλ. τοῦ νυμφαῖος βλ.λ.: Παυσ.1,44,3 **πυλῶν καλουμένων Νυμφάδων.**
νυμφάσματα (τὰ) μτγν. νυμφικὰ κοσμήματα : Χρησμ.π.Φλέγ.ἀπ.36,10 **ἱστῷ θεσπαγεῖ νυμφάσματα ποικίλα σεμνήν.**
νυμφεῖος-α-ον κ. -ος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νύμφην, νυμφικός, γαμήλιος : Σιμων. 124Β **νυμφεῖα λέχη,** Πίνδ.Ν 5,30 **νυμφείας . . εὐνᾶς,** Εὐρ.ΙΑ 131 **νυμφείους εἰς ἀγκώνων εὐνάς,** Θαλλ.ΑΠ 7,188 **νυμφεῖος παστάς**· **2)** δθ. ὡς ούσ. οὐδ. **νυμφεῖον** (ἐνν. δῶμα), ἐπ. **νυμφήϊον** (Καλλ.Δῆλ.118) νυμφικὸς θάλαμος : Σοφ.Ἀντ.891 **ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφὴς οἴκησις,** αὐτ. Ἀντ.1205 **κόρης νυμφεῖον Ἅδου**· κ. κτ.πληθ. : αὐτ. Τρ.920, Λυκόφρ.146 **νυμφεῖα πεντάγαμβρα δαίσασθαι γάμων**· **3)** **τὰ νυμφεῖα** (ἐνν. ἱερά), ἐπ. **νυμφήϊα** (Μόσχ.2,159) γαμήλιος τελετή, γάμος : Σοφ. Τρ.7 **νυμφείων ὄκνον ἄλγιστον ἔσχον**· ‖ πορνεία : Λυκόφρ.146 **νυμφεῖα πρὸς κηλωστὰ καρβάνων** (σχόλ. «πορνεία»)· ‖ ἡ νύμφη : Σοφ.Ἀντ. 568 **νυμφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου.**

νύμφευμα-ατος (τὸ) γάμος, ὑπανδρεία : Σοφ.ΟΤ 980 **τὰ μητρὸς νυμφεύματα,** Εὐρ.ΙΤ 365 **νυμφεύματ' αἰσχρά·** **2)** ἐν τῷ ἐν. νυμφευμένον πρόσωπον, σύζυγος : Εὐρ.Τρ.420 **καλὸν νύμφευμα τῷ στρατηλάτῃ** (ἡ Κασάνδρα), Λυκόφρ.935 **στεργοξυνεύνων οὕνεκεν νυμφευμάτων.**

νύμφευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. σύζευξις, γάμος, πάντρεμα : ΠΔ Ἀσμ.3,11 **εἰς ἡμέραν νυμφεύσεως αὐτοῦ,** Βασ.Ι,766C **ὁ νυμφίος τὴν παρθένον τῇ νυμφεύσει φθείρων·** || νεώτ. κ. ἡ πρᾶξις τοῦ νυμφεύειν καὶ νυμφεύεσθαι.

νυμφευτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ νυμφευτής 2) : Ὀππ.Κυν.1,265 **ἀρὰς τ' εὐχόμενοι πολυπήμονι νυμφευτῆρι**

νυμφευτήριος-α-ον ὁ ἔχων σχέσιν πρὸς τὸν γάμον· **τὰ νυμφευτήρια** τὸ νύμφευμα βλ.λ.2) : Εὐρ.Τρ. 252 **λέκτρων σκότια νυμφευτήρια** (ἡ Κασάνδρα).

νυμφευτής-οῦ (ὁ) ὁ φίλος τοῦ γαμβροῦ, ὁ μετ' αὐτοῦ ὁδηγῶν τὴν νύμφην εἰς τὴν οἰκίαν του, ὁ παράνυμφος, μπράτιμος, βλάμης : Πολυδ.3,40 **ὁ δὲ .. παρανύμφιος, νυμφευτὴς ὀνομάζεται·** || ὁ συζευγνύων, φέρων εἰς σύζευξιν ἄλλους, ἐπὶ βοσκοῦ : Πλάτ.Πολιτ.268Α **αὐτὸς** (ἐνν. ὁ βουκόλος) **οἷον νυμφευτὴς καὶ περὶ τοὺς .. τόκους καὶ λοχείας .. ἐπιστήμων·** **2)** ὁ γαμβρός, ὁ σύζυγος : Εὐρ.Ἴων 913 **τῷ.. ἐμῷ νυμφευτᾷ** (τῷ τῆς Κρεούσης).

νυμφεύτρια (ἡ) ἡ συνοδεύουσα τὴν νύμφην καὶ περιποιουμένη αὐτήν, ἡ παράνυμφος, μπρατίμισσα, βλάμισσα, ὁμ. κ. ἡ νυμφοστόλος βλ.λ. : Μοῖρ.269 «νυμφεύτριαν Ἀττικοί, παράνυμφον Ἕλληνες» : Ἀριστφ.Ἀχ.1056 **ἡ νυμφεύτρια δεῖται παρὰ τῆς νύμφης τι σοὶ λέξαι μόνῳ,** Πλούτ. Λυκ.15 **τὴν δὲ ἁρπασθεῖσαν ἡ νυμφεύτρια καλουμένη παραλαβοῦσα .. κατέκλινεν,** Ἰω.Χρυσ. 1,536F **ἰδοὺ νυμφευτρίας φθέγγομαι ῥήματα.**

νυμφεύω κ. μσν. κ. νεώτ. δίδω εἰς γάμον, νυμφεύω, ὑπανδρεύω ἢ μνηστεύω τινί τινα : Πίνδ.Ν 3,56 **νύμφευσε δ' αὖτις ἀγλαόκαρπον Νηρέος θύγατρα,** Εὐρ.ΙΑ 885 **Ἀχιλλεῖ παῖδα νυμφεύσουσα σήν,** αὐτ.Ἄλκ.317· κ. νεώτ. συνήθ. ἐπὶ ἀνδρῶν, κτ. ἀντιδ. πρὸς τὸ ὑπανδρεύω, λεγόμ. ἐπὶ γυναικῶν : **ἐνύμφευσε τὸν υἱόν του·** || κ. ἐν τῷ μέσ. τ. **νυμφευομένη** ἡ νυμφεύουσα, ἐπίθ. τῆς Ἥρας : Παυσ.9,2,7 **νυμφευομένην δὲ τὴν θεὸν ἐπὶ λόγῳ τοιῷδε ὀνομάζουσιν·** || ὑπανδρεύομαι, ἐπὶ γυναικῶν, μτ. δοτ. : Σοφ.Ἀντ.654 **μέθες τὴν παῖδ' ἐν Ἅιδου τήνδε νυμφεύειν τινί,** αὐτ.Ἀντ.816· || νυμφεύομαι, λαμβάνω σύζυγον, ἐπὶ ἀνδρός, μτ. αἰτ. : Εὐρ.Μήδ.625 **νυμφευε** (παντρέφου), αὐτ.Ἴων.819 **λαβὼν δὲ δοῦλα λέκτρα νυμφεύσας λάθρα τὸν παῖδ' ἔφυσεν·** ἀλλ' ἐν Ἰσοκρ.10,59 **Λήδαν ἐνύμφευσε** ἦλθεν εἰς συνουσίαν μετὰ τῆς Λήδας : Εὔβουλ.67,1· || ἀπολ. κ. ἐπὶ τῶν δύο μερῶν, ἔρχομαι εἰς γάμον, ὡς δημ. τὸ παντρεύομαι : Εὐρ.Μήδ. 313 **νυμφεύετ' εὖ πράσσοιτε·** **2)** παθ. νυμφεύομαι, μέσ. μέλλ. **νυμφεύσομαι,** μτ. παθ. σημ., ἀόρ. παθ. **ἐνυμφεύθην,** (ἀλλὰ μέσ. ἀόρ. **ἐνυμφευσάμην** μτ. ἐνεργ. σημ. ἐνύμφευσα ὑπάνδρευσα), ὑπανδρεύομαι, ἐπὶ γυναικός : Εὐρ.Τρ.1139 **νυμφεύσεται μήτηρ νεκροῦ τοῦδ' Ἀνδρομάχη·** κ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : αὐτ.ΙΤ 364 **νυμφεύομαι νυμφεύματ' αἰσχρά·** || **νυμφεύομαί τινι** γίνομαι σύζυγός τινος, ὑπανδρεύομαι, ἐπὶ γυναικός : Εὐρ.Ἀνδρ.403 **φονεῦσιν Ἕκτορος νυμφεύομαι,** Μηναῖ.1,3 Αἶνοι **χαῖρε τῶν Ἐθνῶν ἡ Ἐκκλησία, τῷ βασιλεῖ νυμφευομένη·** || ὁμ. **νυμφεύομαι παρά τινι** : Εὐρ.Μήδ.1336 **νυμφευθεῖσα δὲ παρ' ἀνδρὶ τῷδε·** || ὁμ. **νυμφεύομαι ἔκ τινος** : αὐτ.Βάκχ.28 **νυμφευθεῖσαν ἐκ θνητοῦ τινος·** || νεώτ. **νυμφεύομαί τινα** ἔρχομαι εἰς γάμον μετά τινος, ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός : Παπσδ.Χρ.Μηλ.104 **νυμφευομένη τὸν Τοῦρκον·** || κ. ἀπολ. ἔρχομαι εἰς γάμον, τελῶ τοὺς γάμους μου : **ἐνυμφεύθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος·** **3)** κ.μτφ. : Πορφ.Νυμφ.19 **ψυχῶν εἰς γένεσιν νυμφευομένων·** **4)** μέσ. ἐπὶ ἀνδρός, λαμβάνω σύζυγον : Εὐρ.Ἠλ.1340 **νυμφεύου δέμας Ἠλέκτρας.**

νύμφη (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. νύφη, δωρ. **νύμφᾱ,** ἐπ. κλητ. **νύμφᾰ** (κ. αἰολ. αἰτ. : Χοιροβ Θεο. 1,304 κ. μτγν. ὀνομαστ. : ΑΠ 14,43), ἡ τελοῦσα τοὺς γάμους της γυνή : Ἰλ.Σ 492 **νύμφας δ' ἐς θαλάμους δαΐδων ὕπο λαμπομενάων ἠγίνευ' ἀνὰ ἄστυ,** Ἡρ.4,172 **τὴν νύμφην νυκτὶ τῇ πρώτῃ διὰ πάντων διεξελθεῖν .. μισγομένην,** Ἀριστφ.Πλ. 529 **ὁπόταν νύμφην ἀγάγησθον·** || ἡ νεωστὶ συζευχθεῖσα, ἡ νεόγαμος, νιόπαντρη : Αἰσχ.Ἀγ. 1152 **νεογάμου νύμφης δίκην·** ἀντίθ. νυμφίος : Εὐρ.Ἑκ.324 **νύμφαι τ' ἀρίστων νυμφίων τητώμεναι,** Πλάτ.Νόμ.783D **νύμφην . . καὶ νυμφίον·** ἀντίθ. τοῦ παρθένος : Πράξιλλ.5, Εὐρ.Ἑκ. 612 **νύμφην τ' ἄνυμφον παρθένον τ' ἀπάρθενον,** Κωμ.Ἀδέσπ.1215· || γεν. ἡ σύνευνος : Πίνδ.Ο 7,14 **Ἀελίοιό τε νύμφαν Ῥόδον,** Εὐρ.Ἑκ.352 **ἐθρέφθην . . βασιλεῦσι νύμφη·** || δημ. ἡ μνηστή : **ὁ ἀρραβωνιαστικὸς ὅλο στὸ σπίτι τῆς νύφης βρίσκεται·** || κ. ἡ μέλλουσα νὰ μνηστευθῇ· παροιμ. **σὰ θέλῃ ἡ νύφη κι ὁ γαμπρός, τύφλα νά 'χῃ ὁ πεθερός·** **2)** μτγν. κ. μσν. δημ. κ. δημ. ἡ τοῦ υἱοῦ σύζυγος ἐν σχέσει πρὸς τὸν πενθερὸν ἢ τὴν πενθεράν : ΠΔ Βασ.Ι,4,13 **νύμφη αὐτοῦ γυνὴ Φινεές,** ΚΔ Ματθ.10,35 **διχάσαι νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς·** **3)** νεαρὰ ὕπανδρος γυνή, ὡς προσαγορεύεται ἡ Ἑλένη ὑπὸ τῆς Ἴριδος : Ἰλ.Γ 130 **νύμφα φίλη·** κ. ἡ Πηνελόπη ὑπὸ τῆς Εὐρυκλείας : Ὀδ.Δ 743· πρβλ. τὰ θωπευτ. **νύφη μου, νυφούλα μου** (ἐπὶ ὑπάνδρων ἢ μή, νεαρῶν γυναικῶν)· **4)** ἡ ἐφ' ὥρᾳ γάμου κόρη : Ἰλ.Ι 560 **καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης,** Ἡσίοδ.Θ 298 **νύμφην ἑλικώπιδα καλλιπάρῃον·** || μικρὰ κόρη, κοριτσάκι : Πάπ.· **5)** αἰνετ. προσηγ. τῆς Θεοτόκου (χαῖρε) **νύμφη ἀνύμφευτε** : Ἀκάθ.Ὕμν.· **6)** Νύμφη, πληθ. **αἱ Νύμφαι** θεότητες κατωτέρας τάξεως, προστάτιδες τῶν πηγῶν, λειμώνων, δασῶν, δένδρων, σπηλαίων κτλ. καὶ διακρινόμεναι εἰς **Ναϊάδας ἢ Κρηναίας** τῶν ὑδάτων, **Δρυάδας ἢ Ἀμαδρυάδας** τῶν δασῶν, **Ὀρειάδας ἢ Ὀρεστειάδας** τῶν ὀρέων, **Ἀγρονόμους** τῶν πεδιάδων κτλ. : Ἰλ.Ω 616 **θεάων .. εὐνὰς Νυμφάων,** αὐτ.Ζ 420 **νύμφαι ὀρεστιάδες κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,** Ὀδ.Ζ 105, Ἡσίοδ.Θ 187 **Νύμφας θ' ἃς Μελίας καλέουσι,** αὐτ. ἀπ.180 **νύμφαι Ὑάδες,** Σοφ.Φιλ.1470 **νύμφαις ἁλίαισιν ἐπευξάμενοι,** αὐτ.Φιλ.1454 **νύμφαι τ' ἔνυδροι λειμωνιάδες,** Εὐρ.Ἠλ.805 **Νύμφαι πετραῖαι,** Ἀριστφ.Ὄρν.1098 **Νύμφαις οὐρείαις ξυμπαίζων,** Βίων 1,19· **7)** εἰδ. αἱ πηγαί : Ἀθήν.11,465Α **ὀνομασθῆναι τὰς πηγὰς νύμφας καὶ τιθήνας τοῦ Διονύσου ὅτι τὸν οἶνον αὐξάνει τὸ ὕδωρ κιρνάμενον,** Λιβάν.Λόγ.11,28· || μτγν. ποι. τὸ ὕδωρ : Ἀντιφάν.ΑΠ 14,462Α, Πλούτ.Ἠθ.147C· **8)** ἐν τῇ μυστικῇ θεολογίᾳ : Ὀρφ.ἀπ.21 Α,4 **Ζεὺς ἄμβροτος ἔπλετο νυμφῶν·** || ἐπὶ τῶν ἐπιζητουσῶν γένεσιν ψυχῶν : Πορφ.Νυμφ.18· πρβλ. νυμφεύω 3)· **9)** πλαγγών, κούκλα : Πέρσ.ΑΠ 274, Ἰουλ Καίσ.332D· **10)** μικρὰ μέλισσα ἐν τῷ σταδίῳ τῆς μεταμορφώσεως ἐκ τοῦ σκώληκος : Ἀριστλ.ΖΙ 551b,2 **ὅταν δὲ ἐκ τῶν σκωλήκων εἰς τὴν διατύπωσιν ἔλθωσι, καλοῦνται μὲν νύμφαι τότε·** || Ἡσ. «νύμφαι, οἱ πτερωτοὶ μύρμηκες»· || νεώτ. γεν. ἡ κάμπη τῶν ἐντόμων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς καταβολῆς τῶν πτερύγων· **11)** εἶδός τι τῶν μαλακοστράκων : Σπεύσ.π.Ἀθήν.3,105Β **τῶν μαλακοστράκων κάρακον ἀστακὸν νύμφην·** **12)** μέρος τῆς ὕννιος τοῦ ἀρότρου : Πολυδ.1,252, Πρόκλ.Ἡσίοδ.Ἔργ.425· **13)** λακκίσκος μεταξὺ τοῦ κάτω χείλους καὶ τοῦ πώγωνος : Ῥοῦφ.Ὀνομ.42, Πολυδ.2,90 **ἡ ἐν τῷ ἀ-**

νω χείλει **κοιλότης, φίλτρον· ἡ δὲ ἐν τῷ κάτω τύπος ἡ νύμφη,** 'Ησ.· ‖ μσν. κοίλωμα, βαθούλωμα είς τούς ὤμους τῶν ἵππων : 'Ιππιατρ.26· **14**) κλειστός κάλυξ ρόδου· Φώτ. «τῶν ῥόδων αἱ μεμυκυῖαι κάλυκες»· ‖ Σουΐδ. «πάντων τῶν καρπῶν αἱ ἐκφύσεις»· **15**) ἡ κλειτορίς : Ροῦφ. 'Ονομ.112, Γαλ.Χρ.Μορ.15,3· ‖ νεώτ. **νύμφαι** τὰ μικρὰ χείλη τοῦ γυναικείου αἰδοίου· **16**) κόγχη, θύρωμα : Καλλίξ.2· **17**) νεώτ. ζωολ. ὀνομασία τοῦ πτηνοῦ καλλιψίττακος· **18**) παράγ. νυμφεύω, νυμφίδιος, νυμφικός, νυμφίος, νυμφεῖος, νυμφεῖον. 'Εκ ρίζ. νυφ-· πρβλ. λατ. nubo, nuptus, nuptiae, pronubus (προξενητής).

νυμφηγενέη (ἡ) 'Ησ. «νεωστὶ νενυμφευμένη».

νυμφηγέτης-εω (ὁ) 'Επιγρ. νυμφαγέτης βλ.λ. : **νυμφαγέτης 'Απόλλων.**

νυμφίδες (αἱ) 'Ησ. «ὑποδήματα γυναικεῖα, νυμφικά».

νυμφίδιος-α-ον ἢ -ος-ον νυμφικὸς βλ.λ. : Εὐρ. 'Αλκ.885 **νυμφιδίους εὐνάς,** αὐτ.'Ιππ.1140 **νυμφιδίων .. λέκτρων,** 'Αριστφ.'Ορν.1729 **ὑμεναίοις καὶ νυμφιδίοισι δέχεσθ' ᾠδαῖς αὐτόν,** 'Απολλ.Ρ 1,1031 **νυμφίδιοι θάλαμοι.**

νυμφικός-ή-όν κ. νεώτ., δημ. **νυφικός-ή-ό** κ. **νυφιάτικος** βλ.λ., ὁ ἔχων σχέσιν μὲ τὴν νύμφην, ὁ ἀνήκων εἰς αὐτήν : Αἰσχ.Χο.71 **νυμφικῶν ἑδωλίων,** Σοφ.ΟΤ 1242 **ἵετ' εὐθὺ πρὸς τὰ νυμφικὰ λέχη,** Εὐρ.Μήδ.378 **δῶμα νυμφικόν,** Πλούτ.'Ηθ.755Α **νυμφικὸν ἱμάτιον,** Λουκ.'Ηρ.5 **θάλαμός ἐστι περικαλλὴς καὶ κλίνη νυμφική,** Πολυδ.3,43 **νυμφικαὶ δᾷδες, - νυμφικὴ ἐσθής, - νυφικός πέπλος·** ‖ νεώτ. κ.δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς νυμφίους, γαμήλιος : **νυμφικὰ στέφανα, - νυμφικὴ παστάς,** Βιζυην.68 **ἔρχετ' ἡ νυφικὴ πομπή·** ‖ δημ. ὡς οὐσ. **τὸ νυφικό ἢ τὰ νυφικά** ἡ περιβολὴ τῆς νύμφης καὶ δὴ ὁ πέπλος : **τῆς ἑτοίμασαν τὸ νυφικό - τὰ νυφικά της·** **2**) ὡς οὐσ. κτ. πληθ. **τὰ νυμφικά** τὰ πρὸς τὴν νύμφην καὶ τὸν νυμφίον σχετικὰ πράγματα, τὰ συζυγικὰ ζητήματα, καθήκοντα κτλ. : Πλάτ.Νόμ.783D **ἔλθωμεν δ' ἐπὶ τὰ νυμφικά·** ἀμφ. σημ. ἐν Πάπ. 'Οξ. **τὰ νυμφικά·** **3**) ὁ τῶν Νυμφῶν, ὁ ἀνήκων εἰς τὰς Νύμφας : Σοφ.'Ιχν. 149, Μυρῖν.ΑΠ 7,703 **νυμφικὰ μῆλα.**

νυμφικῶς ἐπίρρ. μτγν. ὡς ἐν γαμηλίῳ τελετῇ ἢ ὡς τοῖς νυμφίοις ἁρμόζει : 'Αχιλλ.Τάτ.3,7 **νυμφικῶς ἐστολισμένη,** Πισίδ.Γ 127.

νύμφιος-α-ον κ. -ος -ον νυμφικός, νυμφίδιος βλ.λ. : Πίνδ.Π 3,16 **οὐκ ἔμειν' ἐλθεῖν τράπεζαν νυμφίαν·** ‖ **νυμφία παρθένος** ἡ νύμφη : Εὐρ.ΙΑ 741 **ἃ χρὴ παρεῖναι νυμφίοισι παρθένοις.**

νυμφίος (ὁ) κ. μσν. ὁ γαμβρός : 'Ιλ.Ψ 223 **παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων νυμφίου,** 'Οδ.Η 65 **τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ' .. νυμφίον ἐν μεγάρῳ μίαν οἴην παῖδα λιπόντα,** Πίνδ.Π 9,118 **ἁρμόζων κόρᾳ νυμφίον ἄνδρα,** 'Αριστφ.'Ορν.161 **ζῆτε νυμφίων βίον·** κτ. ἀντιδ. πρὸς τὸ νύμφη : Πλάτ.Νόμ.783Ε, Βαλαωρ.221 **ἄλλος νυμφίος σ' ἀγαπᾷ·** ‖ μτφ. **ὁ νυμφίος (τῆς 'Εκκλησίας)** ὁ Χριστός : ΚΔ Ματθ.9,15 **μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος,** 'Ακολ.Μεγ.Δευτ.Κάθ. **ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται,** Μηναῖ.11,12 'Ωδ.5 **ὁ νυμφίος σε, παρθενομῆτορ, ἠγάπησεν·** ‖ κτ. πληθ. **οἱ νυμφίοι** τὸ νυμφευόμενον ζεῦγος, οἱ νεόνυμφοι : Αἰσχ.'Επτ.757 **παράνοια συνᾶγε νυμφίους φρενώλεις,** Εὐρ.Μήδ.366 **τοῖς νεωστὶ νυμφίοις·** **2**) ὁ τῆς θυγατρός τινος σύζυγος, ὁ γαμβρός τινος : ΠΔ Κριτ.15,6 **Σαμψὼν ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνί.**

νυμφιοφόρος-ον (ὁ) μσν. ὁ φέρων τὸν νυμφίον : Στουδ.Θεόδ.488Ε **αὐτὴ ὡς νυμφιοφόρος.**

νυμφίς-ίδος (ἡ) πληθ. νυμφίδες βλ.λ.

νυμφῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῶν μικρῶν χειλέων τοῦ γυναικείου αἰδοίου

νυμφιῶ-άω ὀργῶ, γίνομαι ἐμμανὴς πρὸς ὀχείαν, ἀσθένεια τῶν φορβάδων : 'Αριστλ.Ζ] 604b,10 **τό τε νυμφιᾶν καλούμενον, ἐν ᾧ συμβαίνει κατέχεσθαι, ὅταν αὐλῇ τις, καὶ κατωπιᾶν.**

νυμφίωσις-εως (ἡ) μσν. ἡ ὑπανδρεία : Στουδ. Θεόδ.488C **ἐπεθύμησεν ὑμῶν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους τῆς ψυχῆς εἰς νυμφίωσιν.**

νυμφόβας (ὁ) ὁ τῶν νυμφῶν ἐπιβαίνων : 'Αχαι.52 **βαβαὶ βαβαί, νῦν νυμφόβας γενήσομαι.**

νυμφογενής-οῦς-ές δ. τ. τοῦ νυμφαγενὴς βλ.λ. : 'Επίγρ.π.'Αριστλ.Θαυμ.843b,31, 'Αλκ.ΑΠλ.1,8 **Νυμφογενὲς Σάτυρε.**

νυμφογέννητος-ον νυμφογενὴς βλ.λ.:Σοφ.'Ιχν.35.

νυμφογέρων-οντος (ὁ) μσν. ὁ γέρων νυμφίος, γαμβρὸς γέρων : Πρόδρ.438 **συνήθη μοι τὰ κατὰ τουτονὶ τὸν νυμφογέροντα.**

νυμφοδόχος (ὁ) μσν. ὁ τὸν νυμφίον, **τὸν** γαμβρὸν δεχόμενος : 'Ανδρ.Κρ.126.

νυμφόκλαυτος 'Ερινὺς (ἡ) δηλ. νύμφη ἐκβάλλουσα γόους πρὸς ἐκδίκησιν : Αἰσχ.'Αγ.749.

νυμφοκόμος-ον (κομέω) ὁ κοσμῶν, στολίζων τὴν νύμφην· **ἡ νυμφοκόμος** παράνυμφος βλ.λ.· 'Ησ. «ἡ κοσμοῦσα τὴν νύμφην νυμφεύτρια», ὅθ. γεν. νυμφικός : Εὐρ.ΙΑ 1087 **παρὰ δὲ ματέρι νυμφοκόμον .. γάμον,** Νόνν.Δ 48,183 **νυμφοκόμοιο πάλης,** 'Επιγρ. Θάσου **νυμφοκόμοις θαλάμοις εἰσεῖλκεν,** Πάπ. **νυμφοκόμοι στολίδες.**

νυμφοκομῶ-έω κοσμῶ, στολίζω τὴν νύμφην : 'Αντίφιλ.ΑΠλ.4,147 **ὁ μναστὴρ νυμφοκομεῖ τὸ γέρας·** ‖ ἀμτβ. στολίζομαι ὡς νύμφη : Εὐρ.Μήδ. 985 **νερτέροις δ' ἤδη πάρα νυμφοκομήσει·** **2**) καθιστῶ ὥριμον πρὸς γάμον : 'Επιγρ. **ἐπεὶ δέ μ' ἀκμῆς ἄνθος ἐνυμφοκόμει.**

νυμφοκοσμῶ-έω μσν. νυμφοκομῶ βλ.λ. : Κ Μανασσ.5667 **τότε καὶ πόλιν τὴν καλήν, τὴν πόλιν 'Αντιόχου .. τὴν νυμφοκοσμουμένην, 'Ισμαηλῖται φονικοὶ .. λαβόντες.**

νυμφόληπτος-ον ὁ ὑπὸ τῶν Νυμφῶν ('Αμαδρυάδων) κατεχόμενος, ἔνθους, μανιώδης (ἐπὶ ποιητῶν κ. μτγν. μανιακῶν) : Πλάτ.Φαῖδρ.238D **ἐὰν .. νυμφόληπτος προϊόντος τοῦ λόγου γένωμαι, μὴ θαυμάσῃς,** 'Αριστλ.ΗΕὐδ.1214a,23, Πλούτ.'Αριστ.11 **πολλοὶ κατείχοντο τῶν ἐπιχωρίων, οὓς νυμφολήπτους προσηγόρευον,** Συνέσ.93Α **ἐοικέναι τοῖς νυμφολήπτοις,** 'Επιγρ. **'Αρχέδημος .. ὁ νυμφόληπτος φραδαῖσι Νυμφῶν τἄντρον ἐξειργάσατο.**

νυμφομανής-οῦς-ές νεώτ. ἰατρ. **ὁ πάσχων ἐκ** νυμφομανίας βλ.λ.

νυμφομανία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παθολογικὸς ἀκόρεστος πόθος τοῦ θήλεος πρὸς συνουσίαν, ἀνδρομανία, μητρομανία.

νυμφοπόνος-ον μτγν. 'Ησ. «ἡ περὶ τὴν νύμφην πονουμένη» : 'Επιγρ. ποιήματος τοῦ Σώφρονος π. 'Αθήν.8,362C.

νυμφοπρεπεστάτως μσν. κατὰ τὸν πλέον ἁρμόζοντα τῇ νύμφῃ τρόπον: Ψελλ.Μιχ.ἐν 'Ασμ.6,4.

νύμφος (ὁ) 'Επιγρ. νεανίας παρὰ τῷ 'Ιέρωνι τυράννῳ τῆς Σικελίας : **ἐπὶ 'Αριστοδάμου τοῦ Σωσιβίου νύμφου** (διόρθ. ἀντὶ νύμφοι) **'Ιέρωνος μναμονεύσας ἁγναῖς θεαῖς·** πρβλ. 'Επιγρ. νεανίσκοι 'Ιερώνειοι.

νυμφοστολία (ἡ) μτγν. ὁ στολισμὸς τῆς νύμφης : Βασ.Σελ.1,10.

νυμφοστολίζω νεώτ., δημ. **νυφοστολίζω** ἐνδύω καὶ στολίζω τὴν νύμφην διὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου κ. κτ. ἐπέκτ. κ. τὸν γαμβρόν.

νυμφοστολικῶς ἐπίρρ. σχόλ. κατὰ τὸν τρόπον τοῦ συνοδεύοντος νύμφην, τοῦ νυμφοστόλου βλ.λ. : Σχόλ.Εὐρ.'Εκ.385 **εἰς Τροίαν ἐφονεύθη ὁ 'Αχιλλεὺς .. νυμφοστολικῶς πορευόμενος.**

νυμφοστόλος-ον μτγν. ὁ συνοδεύων τὴν νύμφην εἰς τὸν οἶκον τοῦ γαμβροῦ ἢ ὁ παράνυμφος,

ὁ παρασκευάζων τὰ τοῦ γάμου· Ἡσ. «νυμφαγωγός» : Ἰώσ.ΙΑ 5,8,6 συνὴν τῷ αὐτοῦ φίλῳ νυμφοστόλῳ γεγονότι, Νικηφ.Κάλλ.Ξανθόπ.1,18 σοὶ τῷ ἐκ θεοῦ.. κυβερνήτῃ, εἴπω δ' ὅτι καὶ ἱερῷ νυμφοστόλῳ, Γρηγ.Ναζ.127,9 ὁ τοῦ νοητοῦ νυμφίου νυμφοστόλος· || γεν. νυμφικός : Μουσαῖ. 10 νυμφοστόλον ἄστρον ἐρώτων.

νυμφοτερεῖς Ἡσ. «ἄρχοντές τινες» (διόρθ. Meineke νυμφοτήρεις).

νυμφότιμος-ον ὁ τὴν νύμφην τιμῶν, ὁ πρὸς τιμὴν τῆς νύμφης τελούμενος : Αἰσχ.Ἀγ.705 **τὸ νυμφότιμον μέλος ἐκφάτως τίοντας, ὑμέναιον.**

νυμφοτόκος (ἡ) ἡ τὸν νυμφίον τεκοῦσα : Ἀνδρ. Κρ.264· ἐπίθ. τῆς Θεοτόκου : Γρηγ.Θαυμ.29, ΨΧρυσ.2,956 **νυμφοτόκε ἀμίαντε.**

νυμφοτομία (ἡ) μτγν. ἡ μετατόπισις τῆς κλειτορίδος : Φιλούμ.π.Ἀέτ.16,115 (τίτλος),Παῦλ.Αἰγ.6,70.

νυμφοτροφῶ-έω μτγν. ἀνατρέφω δι' ὑπανδρείαν : Θεμίστ.Λόγ.34,467D **παιδοτροφοῦμεν.. τοὺς υἱοὺς καὶ νυμφοτροφοῦμεν τὰς θυγατέρας.**

νυμφουμενικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰς νύμφας τοῦ γυναικείου αἰδοίου, βλ. νύμφη 15)· || **νυμφουμενικὴ αὔλαξ** ἡ ἀπὸ τῶν νυμφῶν τοῦ αἰδοίου χωρίζουσα τὴν ἔξω ἐπιφάνειαν τοῦ παρθενικοῦ ὑμένος· || **νυμφουμενικὰ βαθρία** πτυχώσεις ἐπὶ τῆς νυμφουμεν. αὔλακος.

νυμφοφυλακτήριον (τὸ) μτγν. ὑποδεκτήριον, τόπος διαμονῆς τῶν νυμφῶν : Στουδ.Θεόδ.487 **γνῶθι ὅτι νυμφοφυλακτήριόν ἐστι τοῦ βασιλέως τῶν οὐρανῶν.**

νυμφώδης-ες πάπ. ὁ ἐν ὥρᾳ γάμου ὢν (ἀμφ.).

νυμφών-ῶνος (ὁ) μτγν. ὁ νυμφικὸς θάλαμος : ΠΔ Τωβ.6,14 **τὸ κοράσιον δεδόσθαι ἑπτὰ ἀνδράσι, καὶ πάντας ἐν τῷ νυμφῶνι ἀπολωλότας,** ΚΔ Ματθ.9,15 **μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον χρόνον μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος;,** Δίων.Χρ.7,145 **αἱ τοῦ νυμφῶνος ἐξεβλήθησαν,** Ἡλιόδ.Αἰθ.7,8 **τὸ παρθενεῦον τοῦ ἄστεως καὶ νυμφῶνας ἤδη φανταζόμενον,** Φώτ.543,29 **εἰς τὸν νυμφῶνα εἰσάγει,** Ἀκολ.Μεγ.Δευτ.Ἐξαποστ. **τὸν νυμφῶνά σου βλέπω, Σωτήρ μου, κεκοσμημένον,** Μηναῖ.1,5 Ὠδ.7 **ὑπῆλθον ὡς νυμφῶνα τῆς καμίνου·** **2)** ναὸς τοῦ Διονύσου, τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης : Παυσ.2,11,3· **3)** εἶδος νυμφαίας βλ. : ΨΔιοσκ.3,132.

νῦν ἐπίρρ. χρον., κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. **νυ(ν)** (Ἰλ.Κ 105, αὐτ.382), τώρα, κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἐν τῷ παρόντι χρόνῳ, κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, σήμερα : Ἰλ.Α 27 **ἢ νῦν δηθύνοντ' ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα,**αὐτ.Β 484,Ὀδ.Χ 437,Ἰσοκρ.4,27 **πάλαι καὶ νῦν πανταχοῦ.. μνημονευομένας,** Δημ.42, Πλούτ. Φάβ.20 **νῦν μὲν ἔφη τοὺς ἡγεμόνας αἰτιᾶσθαι,** Μηναῖ.1,5 Ἑσπερ., αὐτ.Ἀπόδειπν.Ὠδ.4 **ῥήματι θείῳ νῦν ὁ Πρόδρομος ἐξ ἐρήμου μολεῖ, - ἄλλοτε ἦτο ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, νῦν ἐκκλησία·** || ἀπὸ τοῦ Ὁμ. ἤδη συνεκφερόμενον μετ' οὐσιαστικοῦ ἐπέχει θέσιν ἐπιθ. διορ. : Ἰλ.Α 272 **οἳ νῦν βροτοί εἰσιν ἐπιχθόνιοι** (οἱ σημερινοί, οἱ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς), Ἡρ.1,68 **μέζονας ἀνθρώπους τῶν νῦν,** Πίνδ.Ο 1,108 **τῶν γε νυν.. δαιδαλωσέμεν ὕμνων πτυχαῖς,** Βακχ.5,4, Θουκ.1,12, - **ὁ νῦν πρωθυπουργὸς - ἀρχιεπίσκοπος, - ἡ νῦν κρατοῦσα κατάστασις·** || συχν. ἐν ἐπιθ. ἐνν. κ. ὡς διορ. λ. δηλουσῶν χρόνον ἢ ὑποδιαίρεσίν τινα χρόνου, ὁ παρὼν χρόνος, ἡ σήμερον ἡμέρα, ἡ τώρα (τωρινὴ) ἐποχὴ κττ. : Ἰλ.Η 29,αὐτ.Ν 828 **ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν,** Σοφ.Τρ.174 **καὶ τῶνδε ναμέρτεια συμβαίνει χρόνου τοῦ νῦν παρόντος,** αὐτ. ΟΤ 351, αὐτ.Ἀντ.16 **νὺξ ἡ νῦν,** Πλάτ.Παρμ.141Ε· || ὅθ. **τὰ νῦν** ὁ παρὼν χρόνος, τὸ παρὸν ἢ ἡ παροῦσα στιγμή : αὐτ.152C **ἐπειδὰν τῷ νῦν ἐντύχῃ,** Ἀριστλ.Φυσ.218a,6,ΠΔ Γεν.46,30 **ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν ἐπεὶ ἑώρακα τὸ πρόσωπόν σου,** αὐτ. 46,34, Διόδ.Σ 17,110 **μέχρι τοῦ νῦν,** Ρουφῖν.ΑΠ 5,40· || κ. **τὰ νῦν** ἀντὶ τοῦ **νῦν** κ. νεώτ. : Ἡρ.7,104 **τυγχάνω τὰ νῦν τάδε ἐστοργὼς ἐκείνους,** Σοφ.ΟΚ 133, Εὐρ.Ἡρακλ.641 **καὶ πρὸς γ' εὐτυχεῖς τὰ νῦν τάδε·** || **νῦν ἤδη** ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀπὸ τοῦδε : Σοφ.Ἀντ.801 **νῦν δ' ἤδη 'γὼ καὐτὸς θεσμῶν ἔξω φέρομαι·** || ἐν φρ. **τὸ (γε) νῦν ἔχον** ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὡς ἔχουν τώρα τὰ πράγματα, ὅπως ἐμφανίζεται αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ κατάστασις : ΚΔ Πράξ.24,25 **τὸ νῦν ἔχον πορεύου, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε·** **2)** φρ. ἐν συναφείᾳ κ. κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸν ὅλον χρόνον : **καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων·** || κ. ἀντιθ. : Ἰω.Χρυσ. πρὸς Εὐτρόπ.1 **ἀεὶ μέν, μάλιστα δὲ νῦν εὔκαιρον εἰπεῖν·** **3)** τὸ **νῦν** ἐν χρ. οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀμέσου παρόντος, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ ἀμέσου παρελθόντος, πρὸ ὀλίγου, μόλις πρὸ ὀλίγου, τώρα δά : Ἰλ.Γ 439 **νῦν μὲν γὰρ Μενέλαος ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ,** αὐτ.Ν 772,Ὀδ.Α 43,Σοφ.ΟΚ 84 **εὖτε νῦν ἕδρας πρώτων ἐφ' ὑμῶν τῆσδε γῆς ἔκαμψ' ἐγώ,** Ξεν.ΚΠ 4,5,48 **καὶ γὰρ νῦν ὅτε ἄνευ ἡμῶν προσελάσαντες ἐκινδυνεύετε,** Πλάτ.Πολ. 341C, Δημ.229 **ἡλίκα νῦν ἐτραγῴδει·** || **νῦν ἄρτι** μόλις πρὸ ὀλίγου : Πλάτ.Κρατ.396C· **4)** κ. ἐπὶ τοῦ μέλλοντος, τώρα ἀμέσως, ἐντὸς ὀλίγου : Ἰλ.Ε 279 **νῦν.. ἐγχείῃ πειρήσομαι,** αὐτ.Υ 307,Ὀδ.Α 200 **νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι,** Εὐρ.Ἠλ.975 **μητροκτόνος νῦν φεύξομαι, τόθ' ἁγνὸς ὤν·** **5)** σπαν. κατ' ἀντίθ. πρὸς ὅ,τι ἠδύνατο νὰ συμβῇ ὑπὸ ἀλλοίας περιστάσεις ἐν τῇ σημ. τοῦ τώρα ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα : Ὀδ.Α 166 **νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον,** Θουκ.4,126 **οὐκ ἂν ὁμοίως διδαχὴν ἅμα τῇ παρακελεύσει ἐποιούμην· νῦν δὲ..,** Πλάτ.Κρατ.384Β, Δημ.293 **νῦν μὲν.. πολλὰ μί' ἡμέρα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔδοσαν τῶν εἰς σωτηρίαν τῇ πόλει·** || **καὶ νῦν** ἀκόμη καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν : Ξεν.Ἀν.7,4,24, αὐτ.7,7,17· || αἱ αὐταὶ χρ. τοῦ **νῦν** εὕρηνται ἐν σχέσει κ. πρὸς ἄ. μόρια, οἷον **τὰ νῦν γε** : Σοφ.Φιλ.245 **ἐξ Ἰλίου τοι δὴ τὰ νῦν γε ναυστολῶ·** || **νῦν γε μάν** : Πίνδ.Π 1,50· || **νῦν δὴ** βλ.λ.· **6)** πλὴν τῆς καθαρῶς χρονικῆς σημ. τὸ **νῦν** ἐν τοῖς ἐπ. (κ. κυρίως οἱ ἐγκλινόμενοι τύποι **νυν, νυ**) δηλοῖ τὴν ἄμεσον ἀκολουθίαν πράγμ. κατόπιν ἄλλου, ἀποδίδεται δὲ διὰ τοῦ τότε, ἀκολούθως, μετὰ ταῦτα : Ἰλ.Α 382 **ἧκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος· οἱ δέ νυ λαοὶ θνῆσκον ἐπασσύτεροι·** || συχν. συνεκφερόμενον μτ. ἄ. μορίων ἢ συνδέσμων : αὐτ. Δ 93 **ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον,** αὐτ.Γ 373 **καί νύ κεν,** αὐτ.Κ 165 **οὐ νυ,** αὐτ. Α 28 **μή νύ τοι,** αὐτ.416 **ἐπεί νύ τοι,** αὐτ.Β 258 **ὥς νύ περ·** **7)** ὁμ. δηλοῖ τὴν ἄμεσον ἀκολουθίαν πράγμ. ἐξαγομένου ἢ εἰκαζομένου ἐξ ἄλλου, ἀποδίδεται δὲ διὰ τοῦ λοιπόν : αὐτ.Ο 115 **μὴ νύν μοι νεμεσήσετ'·** **8)** συχν. ἐν χρ. πρὸς ἐνίσχυσιν ἢ ἐπίσπευσιν προσταγῆς, παραγγελίας ἢ προσκλήσεως, π. Ὁμ. κ. Ἀττ. μτ. τινος ἐπιρρ., οἷον **δεῦρό νυν** ἐμπρὸς λοιπόν, γρήγορα ! : αὐτ.Ψ 485 **δεῦρό νυν, ἢ τρίποδος περιδώμεθον ἠὲ λέβητος·** || **ἐνταῦθά νυν** : Αἰσχ.Πρ.82 **ἐνταῦθα νυν ὕβριζε καὶ θεῶν γέρα συλῶν ἐφημέροισι προστίθει·** || ἐν φρ. **εἶά νυν** ἐπιτατ. : Ἀριστφ.Εἰρ.467,Σφ.430 **εἶά νυν.., σφῆκες ὀξυκάρδιοι,** αὐτ.Πλ.316· || συχν. π. Ἀττ. ποιηταῖς μτ. προστ. ῥήματός τινος, ὁπότε κτ. σημ. προσεγγίζει τὰ μόρια **δή, οὖν,** ἐν φρ. **φέρε δή, ἄγε δὴ** κ. δύναται νὰ ἀποδοθῇ διὰ τοῦ λοιπόν : αὐτ.789 **φέρε νυν, νόμος γάρ ἐστι,** αὐτ.Εἰρ.1056 **ἄγε νυν,** αὐτ.Σφ.381, αὐτ.Πλ.414 **σπεῦδέ νυν,** Σοφ.Αἴ.87 **σίγα νυν ἑστώς,** Κρατῖν. 144, Βακχ.18,8 **ὕφαινέ νυν·** || ἐν διαλέκτῳ κ. μτ. εὐκτ., ἐπὶ παρακλήσεως : Ἐπιγρ.Κυπρ.135,6 **δυFάνοι**

νυν, αὐτ.16Η **δώκοι νυν·** **9**) ὁμ. πρὸς ἐνίσχυσιν ἐρωτήσεως οἷον **τίς νυν;** ποῖος λοιπόν; : Ἰλ. Α 414 **ὤ μοι, τέκνον ἐμόν, τί νύ σ' ἔτρεφον, αἰνὰ τεκοῦσα!**, αὐτ.Δ 31, αὐτ.Ε 373· || ὁμ. κ. μτ. ἐρωτημ. μορίων : Ὀδ.Ζ 125 **ἤ νύ που ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδὸν αὐδηέντων;·** **10**) δημ. μτφ. ἐν φρ. **εἶναι - ἔφθασε στὸ νῦν καὶ ἀεὶ** εὑρίσκεται, ἔφθασε εἰς τὸ μὴ περαιτέρω : **ἔφθασε στὸ νῦν καὶ ἀεὶ νὰ πεθάνῃ - νὰ χρεοκοπήσῃ** (παρ' ἐλάχιστον ν' ἀποθάνῃ, νὰ χρεοκοπήσῃ).

νύναμαι κρητ. τ. τοῦ δύναμαι βλ.λ. : Νόμ. Γόρτυν.8,20, αὐτ.12,32.

νῠνᾰτός-ά-όν κρητ. τ. τοῦ δυνατὸς βλ.λ.

νυνγαρὶ ἐπίρρ. μσν. ἀντὶ νῦν γὰρ (διότι τώρα) : Εὐστ.45,3.

νῦν δή ἰσχυρότερος τ. τοῦ νῦν βλ.λ., μετ' ἐνεστ. εὕρηται ἐν τῇ σημ. τώρα, αὐτὴν τὴν στιγμήν, τώρα δά : Πλάτ.Γοργ.462Β **καὶ νῦν δὴ τούτων ὁπότερον βούλει, ποίει**, Κωμ.Ἀδέσπ 597· || μτ. χρόνων παρῳχημένων ἐν τῇ σημ. τοῦ πρό τινος, πρὸ ὀλίγου : Πλάτ.Πρωτ.329C **ἃ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον**, αὐτ.Φαίδ.61Ε, αὐτ.Γοργ.448Α· || μτ. μέλλ. ἀμέσως, ἐν τῷ ἅμα : Ξεν.ΚΠ 4,1,23 **νῦν δὴ σὺ δηλώσεις εἰ ἀληθῆ ἔλεγες, ὅτι ἔφης ἥδεσθαι θεώμενος ἐμέ·** || **νῦν δὴ μὲν .. νῦν δέ** - ὁτὲ μὲν.. ὁτὲ δέ : Εὐρ.Ἱππ.233 **νῦν δὴ μὲν ὄρος βᾶσ' ἐπὶ θήρας πόθον ἐστέλλου, νῦν δ' αὖ ψαμάθοις ἐπ' ἀκυμάντοις πώλων ἔρασαι**, Πλάτ.Νόμ.683Ε.

νυνδὶ ἐπίρρ. ἀντὶ νυνὶ δέ, τώρα δά : Ἀριστφ. Ἱππ.1357 **νυνδὶ φράσον**, Ἀντιφάν.190,16.

νυνὶ ἀττ. τ. τοῦ νῦν βλ.λ. ἐπιτεταμένου διὰ τοῦ δεικτικοῦ **ι**, τώρα δά, τώρα ἀκριβῶς, κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν, ἐν χρ. σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τοῦ παρόντος (τὸ ἐπίρρ. **νυνὶ** οὐδέποτε ἐν χρ. π. τοῖς τραγ.· τὸ ὑπάρχον ἐν Εὐρ.Ἱκ.306 εἶναι ἐφθαρμένον) : Ἐπιγρ., Ἀριστφ.Ἀχ.325, αὐτ.Βάτρ.290 **τότε μέν γε βοῦς, νυνὶ δ' ὀρεύς, τότε δ' αὖ γυνὴ ὡραιοτάτη τις**, Φερεκρ.41, Μέν.Ἥρ.27· || σπαν. π. πεζ. μτ. παρῳχημένου χρόνου : Ἰσαῖ.1,20 **νυνὶ ἐβουλήθη**, Ἰσοκρ.6,7 **νυνὶ συνεληλύθαμεν**, Δημ. 229 **ὧν νυνὶ διέβαλλε καὶ διεξῄει**, Ἐπιγρ.· || ὁμ. σπαν. μτ. μέλλογτος : Ἰσοκρ.18,35, Αἰσχίν.2,25 **νυνὶ δὲ πειράσομαι·** || ὁμ. σπαν. μτ. προστ. ἀορ. : Θουκ.4,92 **νυνὶ δ', εἴ τῳ καὶ ἀσφαλέστερον ἔδοξεν εἶναι, μεταγνώτω·** **2**) ὁμ. σπαν. ἐν τῇ σημ. ὡς τώρα ἔχουσι τὰ πράγματα : Δημ.556 **νυνὶ δὲ τοσαῦτ' ἐστὶ τἄλλα, ἃ πολλοὺς ὑμῶν ἠδίκηκε.**

νυνμενὶ ἐπίρρ. ἀντὶ νυνὶ μέν, τώρα δὰ μέν : Ἀριστφ.Ὄρν.448 **τοὺς ὁπλίτας νυνμενὶ ἀνελομένους θὤπλ' ἀπιέναι πάλιν οἴκαδε.**

νύννιον (τὸ) ἀρχ. λεξ. κ. **νύννιος** βαυκάλημα βλ.λ., νανούρισμα· Ἡσ. «ἐπὶ τοῖς παιδίοις τοῖς καταβαυκαλουμένοις».

νύξ-κτός (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. **νύκτα-ας** (Νικ.Χων. ἐν Μανουήλ.6,8), δημ. **νύχτα** τὸ ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ οὗτος εὑρίσκεται ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα, ἡ ὥρα τῆς νυκτός, ἀντίθ. ἡμέρα, ἢ καὶ μία νύξ, δημ. νυχτιά : Ἰλ.Ω 363 **ἵππους τε καὶ ἡμιόνους ἰθύνεις νύκτα δι' ἀμβροσίην**, αὐτ. Π 567, Ὀδ.Λ 330, ΠΔ Γεν.1,5 **καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν καὶ σκότος .. νύκτα**, - **νὺξ θερινή - χειμερινή**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.46,2 **νύχτες μὲ τὸ φεγγάρι**, Σολωμ.Λάμπρος 19,2 **ἡ ξάστερη νύχτα μονάχους μᾶς ηὗρε**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 74,3 **ἔρημ' ἡ νύχτα ὁλόγυρά μου**, δημ. παροιμ. **τῆς νύχτας τὰ καμώματα τὰ βλέπει ἡ μέρα καὶ γελᾷ·** || **μέσαι νύκτες** τὸ μεσονύκτιον : Σαπφ.52, Θουκ.Β,101 **πρωΐτερον μέσων νυκτῶν**, Ξεν.Ἀν.7,8,12, Πλάτ. Πολ.621Β· **2**) συχν. ἡ γεν. **νυκτός** ἐν ἐπιρρ. σημ. διὰ νυκτός, ἐν ὥρᾳ νυκτός, κατὰ τὴν νύκτα : Ὀδ.Ν 278 **κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἱκάνομεν ἐνθάδε νυκτός**, Σοφ.Ἠλ 780· || ὁμ. κ. μτ. ἐπιρρ. χρον. **νυκτὸς ἔτι** (ἐν ᾧ ἀκόμη εἶναι - ἦτο νύξ) : Ἡρ.9,10 **νυκτὸς ἔτι ἐκπέμπουσι πεντακισχιλίους·** || ὁμ. κ. ἐνάρθρ. **τῆς νυκτός** : Ἄλεξ.78.3, αὐτ. 148· || **νυκτὸς τῆσδε** κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα : Σοφ.Αἴ.21· || **ἄκρας νυκτός** κατὰ τὴν βαθυτάτην νύκτα, ὅτε νεκρικὴ σιγὴ ἐπικρατεῖ : αὐτ.285 **ἄκρας νυκτός, ἡνίχ' ἕσπεροι λαμπτῆρες οὐκέτ' ᾖθον·** || κ. κτ. πληθ. **τῶν νυκτῶν** κατὰ τὰς νύκτας, κατὰ τὴν νύκτα : Ἀριστφ.Ἐκκλ.668 **οὐδ' ἀποδύσουσ' ἄρα τῶν νυκτῶν;·** || σπαν. ἡ δοτ. **νυκτὶ** ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ τὴν νύκτα, ἐν νυκτί : Ἡρ. 7,12 **νυκτὶ δὲ βουλὴν διδούς**, Σοφ.Ἠλ.644 **ἃ γὰρ προσεῖδον νυκτὶ τῇδε φάσματα·** || συχν. ἡ αἰτ. **νύκτα**, δημ **νύχτα** κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτός, κατὰ τὴν νύκτα : Ἰλ.Κ 312 **οὐδ' ἐθέλουσιν νύκτα φυλασσέμεναι**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.60,2 **καὶ βγῆκα νύχτα στὰ βουνά, ψηλὰ στὰ κορφοβούνια**, - **ἦρθε - ἔφυγε νύχτα·** || δημ. κ. ἐν συνδ. μτ. τῆς λ. **μέρα νύχτα - μέρα** κ.συνηθέστ. **μέρα - νύχτα** καθ' ὅλον τὸ εἰκοσιτετράωρον, ὅθ. πάντοτε, ἀδιακόπως : **δουλεύει μέρα - νύχτα·** || φρ. **κάνει τὴ νύχτα μέρα** (ἐπὶ ἐργαζομένων ὑπὲρ τὸ σύνηθες, ὑπὲρ τὸ δέον)· || ὁμ. κ. ἐν φρ. **μέρα καὶ νύχτα** : δ.τραγ. **τί ἔχεις, καημένε πλάτανε, καὶ στέκεις μαραμένος μέρα καὶ νύχτα στὸ νερό·** || κ. κτ. πληθ. ἡ αἰτ. **νύκτας** : Ἰλ.Ι 325, Ὀδ.Ε 154· || κ. νεώτ. κ.δημ. **ὅλην τὴν νύκτα** καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς νυκτός, ὁλονυχτίς : Φερεκρ.177, Ἄμφις 20,4, Εὔπ.3 **τὴν νύχθ' ὅλην·** **3**) συχν. ἡ λ. ἐν χρ. κ. ἐμπροθ. **ἀνὰ νύκτα** κατὰ τὴν νύκτα : Ἰλ.Ξ 80 **οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακόν, οὐδ' ἀνὰ νύκτα·** || ὁμ. **διὰ νύκτα** δι' ὅλης τῆς νυκτός : Ὀδ.Τ 66 **ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα δινεύων κατὰ οἶκον·** || ὁμ. **εἰς (τὴν) νύκτα** πρὸς τὴν νύκτα, ἐν ᾧ πλησιάζει ἡ νύξ : Ξεν.Κυν.11,4 **ἐπὶ δὲ τοῦτον εἰς νύκτα ἐπέθεσαν δήσαντες αἶγα**, αὐτ. Ἑλλ.4,6,7· || ὁμ. **κατὰ νύκτα** ἐν καιρῷ νυκτός : Ἀριστφ.ἀπ.561· || ὁμ. **ὑπὸ νύκτα** μόλις πλησιάζῃ ἡ νύξ, ἐπερχομένης τῆς νυκτός : Θουκ.4,67, Ξεν.Ἀγησ.2,19 **αἰσθόμενος δὲ ὑπὸ νύκτα βεβοηθηκότας·** || **μετὰ νύκτας** διὰ νυκτός : Πίνδ.Ν 6,8· || κ. νεώτ. **διὰ νυκτός** διαρκούσης τῆς νυκτός, νύκτωρ : Πλάτ.Κριτί.117Ε, - **ἔφυγε διὰ νυκτός·** δημ. μ. ἡ αἰτ. : **θὰ τὸν κάνω νὰ φύγῃ νύχτα** (κρύφα, λάθρα)· || κ. **ἐκ νυκτός** μετὰ τὴν ἐπέλευσιν ἢ ἐκ τῶν πρώτων ὡρῶν τῆς νυκτός : Ξεν.ΚΠ 1,4,2 **καὶ γὰρ ἐκ νυκτὸς εἴ τινος δέοιτο Ἀστυάγης**, ΠΔ Ἡσ.26,9 **ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ, ὁ θεός**, Διον.Ἁλ.Ῥωμ.6,67· || ὁμ. κ. **ἐκ νυκτῶν** : Θέογν.460, Αἰσχ.Χο.288 **ματαίους ἐκ νυκτῶν φόβους·** || κρητ. **ἐν νυττὶ** ἐν νυκτί, ἀντίθ. **πεδ' ἀμέραν** : Νόμ.Γόρτυν. 2,14, Ἐπιγρ.Δρήρου· || **ἐν νυκτὶ** κατὰ τὴν νύκτα : Αἰσχ.Ἀγ.653, Σοφ.Ἀντ.16, Ξεν.Συμπ.1,9· || κ. κτ. πληθ. **ἐν νύκτεσσιν** : Πίνδ.Π 4,130· || **ἐπὶ νυκτὶ** διὰ νυκτός : Ἰλ.Θ 529 **ἀλλ' ἤ τοι ἐπὶ νυκτὶ φυλάξομεν ἡμέας αὐτούς**, Ἡσιοδ.Ἔργ.102· || φρ. **πόρρω τῶν νυκτῶν** προκεχωρημένης τῆς νυκτός, ἕως πολὺ ἀργὰ τὴν νύκτα : Πλάτ.Συμπ.217D **διελεγόμην ἀεὶ πόρρω τῶν νυκτῶν**, αὐτ.Πρωτ.310C· || ὁμ. **ἐν μέσῳ νυκτῶν** κατὰ τὸ μεσονύκτιον : Ξεν.ΚΠ 5,3,52 **ἡνίκα δ' ἦν ἐν μέσῳ νυκτῶν, ἐσήμηνε τῷ κέρατι·** **4**) κτ. πληθ. **νύκτες** αἱ ὧραι ἢ αἱ φυλακαὶ τῆς νυκτός : Πίνδ.Π 4,256 **ὑμετέρας ἀκτῖνος ὄλβου δέξατο μοιρίδιον ἆμαρ ἢ νύκτες·** **5**) συνεκδ. τὸ σκότος τῆς νυκτός, ζόφος, σκοτάδι : Ἰλ.Ε 23 **σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας**, Ὀδ. Υ 351, Σοφ.ΟΚ 1684 **νῷν δὲ ὀλεθρία νὺξ ἐπ' ὄμμασιν βέβακε·** || δημ. φρ. **ἔχει νύχτα ἢ μεσάνυχτα** ἐπὶ ἀδαοῦς ἢ ἀπληροφορήτου δι' ὡρισμένην ὑπόθεσιν· **6**) μτφ. ἐπὶ τοῦ σκότους τοῦ ἐπι-

γενομένου διὰ τοῦ θσνάτου, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θανάτου : 'Ιλ.Ε 310 **ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυφε'** || ἐν τῇ σημ. ταύτῃ ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ 'Αδης : Σοφ.Αἴ 660 **ἀλλ' αὐτὸ νὺξ "Αιδης τε σωζόντων κάτω'** **7**) κ. δημ. ἐν συγκρίσεσι, παρομοιώσεσι κττ. ἦτο ἐν χρ. ὡς κ. ἡ λ. σκότος πρὸς δήλωσιν παντὸς σκοτεινοῦ ἢ φοβεροῦ πράγματος, ὅθ. ὁ 'Απόλλων ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ περιγράφεται ἐν 'Ιλ.Α 47 **νυκτὶ ἐοικώς,** αὐτ.Μ 463, Λ 606, αὐτ.Υ 362 **τάδε νυκτὶ ἐΐσκει** [παρομοιάζει ταῦτα πρὸς τὴν νύκτα, ἤτοι τὰ θεωρεῖ ὡς σκοτεινὰ καὶ φοβερά], Παλσμ.'Ασάλ.Ζ 176,14 **νύχτα ἡ ὀμορφιά της καὶ χάρος κάθε της φιλί'** **8**) τὸ πρὸς ἑσπέραν μέρος τοῦ ὁρίζοντος, τὸ δυτικόν, αἱ δυσμαί, ἡ δύσις : 'Ησίοδ.Θ 275 **πρὸς νυκτός** [πρὸς δυσμάς]' **9**) Νύξ ὡς κύρ. ὄν. ἡ θεὰ τῆς νυκτός, θυγάτηρ τοῦ Χάους : 'Ιλ.Ξ 259 **εἰ μὴ Νὺξ δμήτειρα θεῶν ἐσάωσε καὶ ἀνδρῶν,** 'Ησίοδ. 'Εργ.17, αὐτ.Θ 123, αὐτ.211, αὐτ.224, Αἰσχ.'Αγ.355, 'Ασκληπιάδ.ΑΠ 5,164,1 **Νύξ, σὲ γὰρ οὐκ ἄλλην μαρτύρομαι'** **10**) ρηματ.π. νύκτωρ, νύκτερος, νυκτερίς, νυκτερεύω, νύχιος, πάννυχος, παννυχίς.

νύξις-εως (ἡ) [νύσσω] μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η, ἰων. γενικ. κ. -ιος νυγμός, ἐλαφρὰ κέντησις δι' αἰχμηροῦ ὀργάνου, τσίμπημα, κεντιά : 'Αρετ.'Οξ.Παθ. 2,9 **ἐξαπίνης ἐκθορνύμενοι ὡς ὑπὸ νύξιος,** Γαλ. 1,239, Εὐστ.Πον.171,26 **πλευρᾶς νύξις'** || νεώτ. ἐν τῇ ὁπλομαχητικῇ, τὸ διὰ τῆς αἰχμῆς τοῦ ξίφους ἢ τῆς σπάθης διδόμενον κτύπημα, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ διὰ τῆς κόψεως ἤτοι τὴν καταφοράν' **2**) μτγν. δῆξις μετὰ νυγμοῦ, δάγκωμα : Διόσκ.28 **νύξις σκορπίου θαλασσίου'** **3**) νεώτ. ἐπιπολαία λύσις τῆς συνεχείας τοῦ δέρματος, οἷα κατὰ τὸν δαμαλισμόν' **4**) ὁμ. νεώτ., δημ.-η μτφ. ὑπαινιγμός : **ἐπὶ τοῦ ζητήματος δὲν μοῦ ἐγένετο οὔτε νύξις,** - **δὲν τοῦ ἔκανα νύξη γιὰ τὸ ζήτημά σου'** **5**) μτγν. ψαῦσις, ἐπαφή : Πλούτ.'Ηθ.930F **τὸν ἀέρα .. κατὰ νύξιν .. ἀπὸ τοῦ φωτὸς ἐξηλιοῦσθαι** [λέγουσι].

νυός (ἡ) ποι. ἡ νύμφη, ἡ γυνή, ἡ σύζυγος τοῦ υἱοῦ : 'Ιλ.Χ 65 **ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν 'Αχαιῶν,** 'Οδ.Γ 451 **αἱ δ' ὀλόλυξαν θυγατέρες τε νυοί τε καὶ αἰδοίη παράκοιτις Νέστορος,** 'Υμν.'Αφρ 136' || ἀδελφὴ ἐκ γάμου, γυναικαδέλφη : 'Ιλ.Γ 49 **γυναῖκ' εὐειδέ' ἀνῆγες ἐξ ἀπίης γαίης, νυὸν ἀνδρῶν αἰχμητάων'** || 'Ησ. «νύμφη γεγαμημένη τοῖς τοῦ γήμαντος οἰκείοις»' **2**) μτγν. γεν. νύμφη, σύζυγος, ἔγγαμος γυνή : Θεόκρ.18,15 **κεἰς ἔτος ἐξ ἔτεος .. τεὰ νυὸς ἅδε'** || γεν. κόρη, νεᾶνις : Μελέαγρ.ΑΠ 12,53,5 **καλὴ νυέ, σός με κομίζει ἵμερος.**

νυρίζει 'Ησ. «νύσσει, ξύει».

νυρῶν 'Ησ. «νύσσων, ξύων».

νύσα (ἡ) δένδρον : Φερεκ.178J.

νυσαΐς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ περὶ τὴν Νῦσαν χώρα, ἡ περιοχὴ τῆς Νύσης : Στράβ.12,8,17.

Νυσήϊος (ὁ) ὁ ἐκ τῆς Νύσης καταγόμενος, ὁ ὢν ἐκ Νύσης, ἐπίθ. τοῦ Διονύσου ἀπὸ τοῦ ἐν Θράκῃ ὄρους Νύσης : 'Αριστφ.Βάτρ.215.

Νύσιος-α-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Νῦσαν, ὁ τῆς Νύσης : 'Υμν Δήμ.17, Σοφ.Αἴ.699 **Νύσια, Κνώσσι' ὀρχήματ' αὐτοδαῆ'** **2**) ὡς προσηγ. **νύσιος** τὸ φυτὸν κισσὸς βλ.λ. : ΨΔιόσκ.2,179.

νῦσος (ὁ) μτγν. λ. Συρακοσ., χωλός : Νόνν.Δ 9,22.

νύσσα (ἡ) (νύσσω) κ. μσν. καμπτὴρ βλ.λ., στήλη ἢ σημεῖον ἐν τῷ στίβῳ, ἔνθα οἱ διφρηλατοῦντες ἐτερμάτιζον τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ δρόμου τοῦ σταδίου καὶ στρέφοντες τὸ ἅρμα κατηυθύνοντο πρὸς τὴν ἀφετηρίαν ['Ιλ.Ψ 332 **ἢ τό γε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων,** αὐτ.344], ὁπότε ὁ μὲν πλησιέστατος ἵππος ἤτοι ὁ ἀριστερὸς ἔκαμπτεν ἐγγύτατα τῆς νύσσης, ὁ δὲ ἔξω ἵππος, ἤτοι ὁ δεξιός, ἔκαμνε μεγαλύτερον κύκλον : αὐτ. 338 **ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω,** Θεόκρ.24,118 **ἵππους δ' ἐξελάσασθαι ὑφ' ἅρματι, καὶ περὶ νύσσαν ἀσφαλέως κάμπτοντα'** || ἀφετηρία, τὸ διὰ στήλης συνήθ. σημειούμενον σημεῖον, ἀφ' οὗ ἐξώρμων οἱ διαγωνιζόμενοι εἰς τὴν ἁρματοδρομίαν καὶ ὅπερ ἦτο τὸ τέρμα τῆς ὑποστροφῆς : 'Ιλ.Ψ 758 **τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος,** 'Οδ.Θ 121' **2**) ὅθ. μτφ. τὸ τέλος, ὁ σκοπός : Μαν.6,738 **αὐτὰρ νειατίην ἐλάων περὶ νύσσαν ἀοιδήν,** 'Οππ.'Αλ.3,11 **νύσσαν ἀοιδῆς ἰθύνειν,** Μηναῖ.11,4 'Ορθρ.'Ωδ.4 **πρὸς οὐράνιον νύσσαν σαφῶς ἐπειγόμενοι'** **3**) ὁμ. μτφ. σημεῖον στροφῆς, ἐπὶ νεύρου : Γαλ.Χρ.Μορ.16,4' **4**) μτγν. μεσότοιχον, διάφραγμα : Βίων 15,31 **ἅδε πονηρὰ νύσσα .. με κακῶς ἀπὸ σεῖο μερίσδει.**

νυσσηΐτας (ὁ) μτγν. πυθαγόρειον ὄν. τῆς ἐννεάδος : Θεολ.'Αριθμ.58 **καὶ νυσσηΐταν** [αὐτὴν ἐπωνόμαζον] **ἀπὸ τοῦ ἐπὶ νύσσαν καὶ ὡσανεὶ τέρμα τι τῆς προσόδου τετάχθαι.**

νυσσοειδῆ (τά) νεώτ. οἰκογ. **μυριανθῶν** φυτῶν.

νύσσω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **νύττω,** ἀόρ. **ἔνυξα,** μέσ. κ. παθ. **νύσσομαι,** ἀόρ. α' **ἐνύχθην** (Διογ.Λ 2,109, Γαλ.10,390), ἀόρ. β' **ἐνύγην,** ἐξ οὗ γ' ἑν. εὐκτ. **νυγείη** [αὐτ.401], μτχ. **νυγείς** (Χρύσ.Στωϊκ. 2,233, Γαλ.13,565), παρακ. **νένυγμαι** [αὐτ.10,221], διαπείρω, τρυπῶ, κεντῶ δι' ὀξέος ὀργάνου, πλήττω, σουβλίζω, ἀγκυλώνω : 'Ιλ.Ε 579 **τὸν μὲν .. ἑσταότ' ἔγχεϊ νύξε,** ΚΔ 'Ιω.19,35 **ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε,** Λουκ.'Επ.Κρόν. 38, 'Αγαθ.69(11,382) **νυσσόμενος τὸ πλευρόν,** Μηναῖ.1,16 'Εσπερ. **τὴν πλευρὰν νυγείς'** **2**) τύπτω : 'Ιλ.Π 704 **χείρεσσ' ἀθανάτῃσι φαεινὴν ἀσπίδα νύσσων'** || γεν. πλήττω, κτυπῶ : 'Ησίοδ.Α 62 **χθόνα .. ἵπποι νύσσοντες χηλῇσι'** **3**) ὠθῶ ἐλαφρῶς, σκουντῶ : 'Οδ.Ξ 485 **καὶ τότ' ἐγὼν 'Οδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα ἀγκῶνι νύξας,** Θεόκρ.21,50 **εἶθ' ὑπομιμνάσκων τῶ τρώματος, ἆρ' ἐμὲ νύξεις;,** Πλούτ.'Ηθ.79Ε' **4**) γεν. ἐνοχλῶ : παροιμ. ἐν Διογεν.1,52 **λέοντα νύσσεις** [ἐπιχειρεῖς λίαν ἐπικίνδυνα]' **5**) μτφ. πειράζω, κεντῶ, πληγώνω : Φιλόδ.Λιβ.640, Λουκ.'Ερμότ.71 **νύξας ὁ λόγος ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐκθορεῖν ἐποίησεν,** Πορφ. 'Αποχ.1,49' **6**) εἰδ. προκαλῶ ἐρεθισμὸν τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ἁφῆς : Πλωτῖν.4,5,1, αὐτ.6,6,12' κ. παθ. : Χρύσ.Στωϊκ.2,233, 'Αλέξ.'Αφρ.Ψυχ.130,15' || τὸ παθ. ἐπὶ τῶν νεύρων, ὑφίσταμαι, παθαίνω χαλάρωσιν : Γαλ.13,565.

νύστα (ἡ) δημ. νυσταγμὸς βλ.λ.1].

νύσταγμα-ατος (τὸ) (νυστάζω) μτγν. τὸ νυστάζειν ἢ ὕπνος βραχύς, εἴτε ἐλαφρός, ὃν ἀπέλαυσέ τις, κοίμισμα : ΠΔ 'Ιὼβ 33,15 **ὅταν ἐπιπίπτῃ .. φόβος ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπὶ νυσταγμάτων, ἐπὶ κοίτης.**

νυσταγμός (ὁ) (νυστάζω) κ. νεώτ. ' ἡ ἐκ τοῦ ὕπνου ἐπιγιγνομένη καταφορά, τὸ νυστάζειν, ἡ νύστα : 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.10, ΠΔ Ψαλμ.131(132),4 **ε) δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμόν'** κ. κτ. πληθ. : Πορφ.'Αποχ. 1,28' **2**) νεώτ.ἰατρ.σπασμὸς τῶν μυῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ προκαλῶν ταλαντευτικὴν κίνησιν τῶν βολβῶν.

νυστάζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **νυστάξω** (ΠΔ 'Ησ.5,27), ἀόρ. (ἐ)**νύσταξα** [Θεόφρ.Χαρ.7,8, ΠΔ Βασ.2,4,6] κ. **ἐνύστασα** (Διον.Κωμ.2,43, ΑΠ 12,135), δημ. παθ. παρακ. **νυσταγμένος,** νευστάζω, νεύω, κλίνω πρὸς τὰ κάτω διὰ τὴν ἐκ τοῦ ὕπνου ἐπιγιγνομένην μοι καταφοράν, ὅθ. κυριεύομαι ὑπὸ ὕπνου, μὲ παίρνει ὁ ὕπνος : Ξεν.ΚΠ 8,3,43 **οὐδέ γε λαμβανόντων τι νυστάζοντα οὐδένα ἂν ἴδοις ὑφ' ἡδονῆς,** Πλάτ.'Απολ.31Α **ὥσπερ οἱ νυστάζοντες ἐγειρόμενοι'** || κ. νεώτ. κ. δημ. αἰσθάνομαι διάθεσιν νὰ κοιμηθῶ, ἔχω τάσιν πρὸς ὕπνον, κυριεύομαι ὑπὸ νυσταγμοῦ : 'Ιππ.'Επιδ.7,17 **ὀφθαλμοὶ πλέοντες ὥσπερ τῶν νυσταζόντων,** 'Αριστφ.

Ὀρν.639 **μὰ τὸν Δί' οὐχὶ** νυστάζειν γ' ἔτι ὥρα ἐστίν, Ξένσρχ.2,1, Κωμ.Ἀδέσπ.185, ΚΔ Ματθ.25,5 **χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν . . καὶ ἐκάθευδον,** Χρυστ.Τραγ. Ἡ ποθοπλανταγμένη 7 **τὰ νυσταγμένα μάτια μου τὸν ὕπνο δὲν τὸν θέλουν, - νύσταξα καὶ πάω νὰ πέσω' 2)** μτφ. δὲν δίδω τὴν προσήκουσαν προσοχήν, εἶμαι ἀμελὴς καὶ ἀδιάφορος, κοιμισμένος : Πλάτ.Πολ.405C **κάλλιον . . μηδὲν δεῖσθαι νυστάζοντος δικαστοῦ'** ‖ εἶμαι νωθρός : αὐτ.Νόμ.747 B **τὸν νυστάζοντα καὶ ἀμαθῆ φύσει'** ‖ μτγν. ἐλλείπει ἐξ ἐμοῦ ἡ ἐνεργητικότης, δὲν εἶμαι ἐνεργητικός, ποιῶ τι ἄνευ ὀρέξεως : Πλούτ.Ἠθ.675B **χρὴ πολυμαθοῦς καὶ οὐ νυστάζοντος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασιν ἀνδρός'** ‖ δημ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. **νυσταγμένος** ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων καταληφθῆ ὑπὸ ὕπνου, ὅθ. ὁ νωθρός, ὁ δυσκίνητος, ὁ ἀμελής, ὁ κοιμισμένος, ἐπὶ πραγμ. ὁ στερούμενος ζωηρότητος, ἐνδιαφέροντος, ὁ μὴ ζωηρός : **πάντα νυσταγμένος στὴ δουλειά του, - ἦταν νυσταγμένος λόγος' 3)** μσν. κ. δημ. βαρύνομαι: Νεκρ.Ἀκολ. **ἐνύσταξεν ἡ ψυχή μου ἀπὸ ἀκηδίας,** Βιζυην.140,3 (ἔκδ. Φέξη) **ἡ φροντὶς δὲν νυστάζει' 4)** μτγν. νεύω κάτω, κλίνω τὴν κεφαλήν, γέρνω, κατεβάζω τὸ κεφάλι, ἐν ἀναφ. πρὸς μεγάλην λύπην, πρὸς θλῖψιν : ΑΠ 12,135 **ἐδάκρυσε καὶ ἐνύστασε' 5)** ρηματ.π. νύσταγμα, νυσταγμός, νύσταξις, νυστακτής, νυσταλέος. Ἐκ ρίζ. νυ- νευ-' λατ. nuo, nuto, numen, nutus.

νυστακτής (ὁ) ἐπὶ τοῦ ὕπνου, ὁ ωσιῶν, ὁ ἀναγκάζων τινὰ νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλὴν κάτω : Ἀριστφ. Σφ.12, Ἀλκίφρ.3,46.

νυστακτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. **κατὰ** τρόπον νυσταλέον βλ.λ. : Γαλ.19,91.

νυστᾰλέος-α-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ νυσταγμοῦ κατεχόμενος, ὁ κυριευμένος ἀπὸ νύστα, ὁ ὑπναλέος, ὁ ὑπνηλός, ὁ ὑπνιάρης : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ. 2,6, Ἡσ.' ‖ νεώτ. μτφ. ὁ νωθρός, ὁ ἀδρανής, ὁ κοιμισμένος : **νυσταλέος ἄνθρωπος.**

νυσταλογερόντιον (τὸ) γέρων ὑπνηλός:ΕΜ609,38.

νυσταλόεις-εντος-εσσα-εν μσν. ὁ νυσταλέος βλ.λ. : Μιχ.Ἀκομ.2,375.

νύστᾰλος-ον ὁ ὑπνηλός, ὁ ὑπνιάρης : Κωμ. Ἀδέσπ.875 **νύσταλον γερόντιον,** Διογ.Λ 6,77.

νυσταλωπιᾶν Ἡσ. «νυστάζειν».

νύσταξις-εως (ἡ) (νυστάζω) λεξ. τὸ νυστάζειν, ὁ νυσταγμός, ἡ νύστα' Ἡσ. ἐν λ. νώκαρ.

νυστέρι (τὸ) δημ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον ἐν εἴδει μαχαιριδίου, χρησιμοποιούμενον εἰς μικρὰς χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις, οἷον ἐμβολιασμούς, ἀφαιμάξεις, παρακεντήσεις κττ.

νυστεριά (ἡ) δημ. σχάσις, τομὴ μὲ νυστέρι.

νύττω ἀττ. τ. τοῦ νύσσω βλ.λ.

νυφαδιακός-ή-ό δημ., θηλ. κ. -ιά ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἁρμόζων εἰς νυμφικὴν πομπήν,ὅθ. ἐπὶ ἐνεργείας, ὁ οὐχὶ ἔντονος, οὐχὶ σθεναρός: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ 92,11 **γυναίκειος εἶν' ὁ πόλεμος, νυφαδιακὸς ὁ κοῦρσος.**

νύφαρο (τὸ) δημ. δ. τ. τοῦ νούφαρο βλ.λ.

νύφη (ἡ) δημ., πληθ. **νύφες** κ. **νυφάδες,** ὑποκορ. **νυφούλα** ἡ νύμφη βλ.λ.1), ἤτοι ἡ εἰς γάμον συνερχομένη γυνή, οὕτω προσαγορευομένη κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γαμηλίου τελετῆς : **ἔκανε πολλὴ φιγούρα ἡ νύφη, - τὴν νύφη τὴν πῆρε ὁ πατέρας της στὴν ἐκκλησιά'** ‖ κ. ἡ πρὸ βραχέος χρόνου εἰς γάμον ἐλθοῦσα : **δυὸ μηνῶν - ἑνὸς χρόνου νύφη'** ‖ κ. ἡ μέλλουσα προσεχῶς νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον : **ἑτοιμάζει τὰ προικιά της ἡ νύφη'** ‖ παροιμ. φρ. **σὰν ξαναγίνω νύφη, ξαίρω νὰ** προσκυνήσω (ἐὰν τυχὸν εὑρεθῶ εἰς ἣν περίστασιν ἄπειρος εὑρέθην, θὰ γνωρίζω πῶς νὰ ἐνεργήσω ἢ πῶς νὰ φερθῶ)' ὁμ. **καμαρώνει σὰν τὴ νύφη'** ὁμ. **τὴν κέρασα τὴ νύφη γιὰ καλά** (ὑπέστην ἀπροόπτως μεγάλην δαπάνην ἢ ζημίαν)' **2)** προσωνυμία τῆς συζύγου τοῦ υἱοῦ : **ὁ γέρος γνοιάζεται τὴ νύφη του, - ἡ πεθερὰ γκρινιάζει μὲ τὴ νύφη, - ἔχουν νύφη νοικοκυρά' 3)** ἡ σύζυγος ἀδελφοῦ ἢ κτ. ἐπέκτ. ἐξαδέλφου : **πῆγα στὸ θέατρο μὲ τὴ νύφη μου.**

νυφιάτικος-η-ο δημ. ὁ νυμφικὸς βλ.λ. : Πορφύρ.Σκ.10,10 **μὲ τὴ λευκὴ νυφιάτικη στολή'** ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νυφιάτικα** ἡ στολὴ τῆς νύμφης ἐν τῷ συνόλῳ της, τὰ νυφικά, νυφοστόλι : Παλαμ. Περ.Χαιρ.211,4 **σέρν' ἡ Ἑλλάδα τὸ χορὸ μὲ τὰ νυφιάτικα της'** ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νυφιάτικα** ὡς ἐπίρρ. νυμφικῶς, ὡς ἁρμόζει εἰς νεόνυμφον.

νυφικός-ή-ό δημ. τ. τοῦ νυμφικὸς βλ.λ., ὁ νυφιάτικος : Βαλαωρ.Ὁ Καλόγιαννος 42 **ἐστήσαμε τὸ νυφικὸ κρεβάτι,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.95,16 **μέσα στὸ γάμο . . εἶναι σὰν πέπλοι νυφικοί'** ‖ τὸ οὐδ. **νυφικὸ** ὡς οὐσ. κτ. παράλειψιν τῆς λ. **φόρεμα** ἢ νυμφικὴ ἐσθής' ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νυφικὰ** ὡς οὐσ. ἡ στολὴ τῆς νύμφης ἐν τῷ συνόλῳ της, ἄ. νυφιάτικα, νυφοστόλι.

νυφίτσα (ἡ) δημ. τὸ ζῷον ἴκτις βλ.λ.' **2)** τὸ φυτὸν κυκλάμινον βλ.λ.

νυφοθυγατέρα (ἡ) δημ. ἡ νύμφη, ἡ σύζυγος τοῦ υἱοῦ : Χρυστ.Ὁ κοῦρος 18 **οἱ νυφοθυγατέρες του κερνοῦν τοὺς κουρευτάδες.**

νυφοστόλι (τὸ) δημ. στολισμός, στόλισμα τῆς νύμφης' κ. παροιμ. **ὅ,τι πάρῃ ἡ νύφη στὸ νυφοστόλι** (ἄ. στὸν παστό) (ὅτι καλυτέραν ἀμοιβὴν ἐξασφαλίζει ὁ διαπραγματευόμενος αὐτὴν κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ ὄχι κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας)' ‖ ἡ στολὴ τῆς νύμφης ἐν τῷ συνόλῳ της, τὰ νυφιάτικα, τὰ νυφικά' κ. φρ. **ντύθηκε τὸ νυφοστόλι** (ἐπὶ γυναικὸς παρήλικος ἐνδυομένης ἐπιδεικτικῶς)' ‖ ὁ διακεκοσμημένος, ὁ ἐστολισμένος τοῖχος τῆς αἰθούσης ἔνθα ἵστανται κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου ὁ νυμφίος καὶ ἡ νύμφη.

νυφοστολίζω δημ. τ. τοῦ νυμφοστολίζω βλ.λ.

νυφούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νύφη βλ.λ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. κ. ἐν θωπευτικῇ ἐνν. : Παλαμ.Περ. Χαιρ.130,9 **σὰν τὴ νυφούλα, ποὺ πρωτοφορεῖ τὸ ἄσπρο πέπλο,** αὐτ.Πεντασύλλ.13,14, Πορφύρ.14,5.

νύχα ἐπίρρ. Ἡσ. «νύκτωρ».

νῠχαῖος-α-ον μσν. ὁ νύχιος βλ.λ., ὁ σκότιος : Θεόγνωστ.Καν.52.

νυχάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νύχι βλ.λ., μικρὸς καὶ λεπτὸς ὄνυξ : δ.τραγ. **νυχάκια μου καὶ νυχοποδαράκια μου' 2)** τὰ φυτὰ ἀστερίσκος βλ.λ., μελίλωτος βλ.λ. ὁ φαρμακευτικὸς καὶ τριγωνίσκος βλ.λ. ὁ κερατιοφόρος' ‖ εἶδος σταφυλῆς, ἄ. νυχάτο.

νυχάτος-η-ο (νύχι) δημ. ὁ ἔχων μακροὺς γαμψοὺς ὄνυχας : Γρυπ.Σκ.Τερπ.28,3 **μ' ἀνοιχτὰ τὰ πόδια τὰ νυχάτα,** αἴνιγμ. **πετεινὸς νυχάτος, νυχοποδαράτος, περπατεῖ καὶ κρίνει τὴ δικαιοσύνη** (ὁ στατήρ, τὸ καντάρι)' **2)** τὸ οὐδ. **νυχάτο** ὡς οὐσ. εἶδός τι σταφυλῆς.

νυχαυγής-οῦς-ές (νύξ, αὐγή) ποι. ὁ διὰ νυκτός, ὁ κατὰ τὴν νύκτα λάμπων : Ὀρφ.Ὕμν.3,7, αὐτ.71,8.

νυχεγρεσία (ἡ) μτγν. ποι. νυκτηγρεσία βλ.λ. : Παῦλ. Σιλ.ΑΠ 5,263 **δολιχῆς ἔργα νυχεγρεσίης.**

νυχ(ε)ία (ἡ) Ἡσ. «νύχευμα».

νύχειος-α-ον ποι. δ.γρ. τοῦ νύχιος βλ.λ. : Ὀρφ. Ὕμν.9,6 (κῶδ. νυχίο).

νύχευμα-ατος (τὸ) ποι. διανυκτέρευσις, ἀγρυπνία : Εὐρ.Ἰκ.1136 **ποῦ δὲ πόνος ἐμῶν τέκνων, ποῦ νυχευμάτων χάρις, τροφαί τε ματρὸς ἄυπνά τ' ὀμμάτων τέλη;** (δ.γρ. λοχευμάτων).

νυχεύω ποι., μέλλ. **νυχεύσω** (Νίκ.ἀπ.74,8) διατελῶ ἄγρυπνος καθ' ὅλην τὴν νύκτα, διανυκτερεύω, ἀγρυπνῶ : Εὐρ.Ἠλ 181 **δάκρυσι νυχεύω,** αὐτ.Ῥῆσ. 520 **ἔνθα χρὴ στρατὸν τὸν σὸν νυχεῦσαι τοῦ τε-**

τογμένου **δίχα,** αὐτ.ἀπ.10, αὐτ.11,13, Νίκ.ἀπ.74,8 **ἑσπέριος νύμφαισιν Ἰαονίδεσσι νυχεύσων** (μετὰ τῶν νυμφῶν, μὲ τὴ συντροφιὰ τῶν νυμφῶν)· **2)** Ἡσ. «κρύπτω».

νῠχηβόρος-ον μτγν. ὁ ἐν νυκτὶ ἐσθίων, ὁ τρώγων τὴν νύκτα ὅ,τι ἂν εὕρῃ : Νίκ.Θηρ.446 (δ.ἀνάγν. μυληβόρος κ. μυχηβόρος).

νυχθημερήσιος-ον μσν, ὁ νυχθημερινός, ὁ νυχθήμερος βλ.λς : Τζέτζ.Ἡσίοδ.412.

νυχθημερινός-ή-όν μτγν. ὁ νυχθήμερος βλ.λ.: Κλεομήδ.1,6 **νυχθημερινὸν διάστημα.**

νυχθημερόν ἐπίρρ. νεώτ. ἐν νυκτὶ ἅμα καὶ ἡμέρᾳ, καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν, νύχτα - μέρα, συνεχῶς καὶ ἐπιμόνως : Παπαδ.Χρ.Μηλ. 45 **ὅπερ νυχθημερὸν ἐμελέτα.**

νυχθήμερος-α-ον μτγν. κ. μσν. ὁ διαρκῶν ἐν ὅλον ἡμερονύκτιον : Περίπλ.Ἐρ.Θαλ.15 **νυχθήμεροι δρόμοι,** Σκύμν.957· **2)** τὸ οὐδ. **νυχθήμερον** ὡς οὐσ. τὸ ἡμερονύκτιον, δηλ. χρονικὸν διάστημα 24 ὡρῶν : ΚΔ Κορίνθ.2,11,25 **τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα,** Γαλ.7,508, Κλεομήδ.1,6, Πτολ.Μαθ.3,9, Γεωπ.5,8,8.

νύχι (τὸ) δημ. ὄνυξ βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.38,6 **ἐμάργωσαν τὰ νύχια του καὶ πέσαν τὰ φτερά του,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.86,11, Παπαντ.Ἀγ.Ὀρ.54 **ἔβλεπε μουσοῦδες καὶ νύχια·** ‖ φρ. **(περ)πατάει στὰ νύχια** βαδίζει ἀκροποδητί· ὁμ. **στέκω στὰ νύχια** εἶμαι προθυμότατος ἢ καὶ πλέον ἢ ἕτοιμος· ὁμ. **νὰ μὴν πέσῃς στὰ νύχια του** (ἐπὶ τοκογλύφου, αἰσχροκερδοῦς κττ.)· ὁμ. **δὲν θὰ πέσῃς στὰ νύχια μου;** (ἐπὶ ἀπειλῆς ἐκδικήσεως)· ὁμ. **νύχι καὶ κρέας** (ἐπὶ στενοτάτης φιλίας καὶ σχέσεως)· ὁμ. **ἀπὸ μικρά μου νύχια** (ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων)· ὁμ.**ἀπ' τὴν κορφὴ ὣς στὰ νύχια** (ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἐξ ὁλοκλήρου, καθ' ὁλοκληρίαν)· ‖ παροιμ. **ἔπιασε τὴ γάτα ἀπὸ τὰ νύχια** (περιῆλθεν εἰς δυσχέρειαν, ὑπέστη συμφορὰς χωρὶς νὰ τὸ ἀναμένῃ)· ὁμ. **ἀλλ ποὺ δὲν ἔχει νύχια νὰ ξυστῇ** (ἀλίμονον εἰς ὃν τινα δὲν διαθέτει ἴδια μέσα, ἰδίους πόρους)· **2)** ἡ ὁπλὴ τῶν ὑποζυγίων καὶ βοσκημάτων : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.44,16 **σῦρε, σκάφε μὲ τὰ νύχια, μὲ τ' ἀργυροπέταλά σου.**

νυχιά (ἡ) δημ. ἀμυχὴ διὰ τοῦ ὄνυχος προξενουμένη, γρατσουνιά, γρατσούνισμα· **2)** ἐπὶ ποσότητος ἐλαχίστης, ὅσον δηλ. δύναται νὰ κόψῃ ἢ νὰ λάβῃ διὰ τοῦ ὄνυχος : **μιὰ νυχιὰ ζάχαρη.**

νυχιάζω δημ. προξενῶ διὰ τοῦ ὄνυχος ἀμυχήν, γρατσουνίζω· ‖ χαράσσω δι' ὄνυχος σημεῖον.

νύχιος-α-ον κ. -ος-ον (Εὐρ.ΙΤ 1273, Τίμ.ἀπ.11, Μάχ. π.Ἀθήν.8,341D) ἐπὶ προσ., ὁ νυκτερινός, ὁ συμβαίνων, ὁ γινόμενος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς ἢ ὁ πράττων τι, ὁ ἐνεργῶν πως τὴν νύκτα : Ἡσίοδ. Ἔργ.523, αὐτ.Θ 991, Αἰσχ.Ἀγ.588 **ὅτ' ἦλθ' ὁ πρῶτος νύχιος ἄγγελος πυρός,** Σοφ.Φίλ.857 **ἀνὴρ δ' ἀνόμματος, οὐδ' ἔχων ἀρωγάν, ἐκτέταται νύχιος** (ὡς ἐν νυκτερινῷ ὕπνῳ, νυκτερινῷ σκότει)· ‖ ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νύκτα, ὁ ἐπιγιγνόμενος κατὰ τὴν νύκτα, νυκτερινός : αὐτ.Ἀντ.1147 **ἰὼ πῦρ πνεόντων χοράγ' ἄστρων, νυχίων φθεγμάτων ἐπίσκοπε,** Εὐρ.ΙΤ 1277, αὐτ.Ἠλ.141 **ἵνα πατρὶ γόους νυχίους ἐπορθοβοάσω·** ‖ μτγν. κ. ἐπὶ προσ. : Δαμάσκ.Ἀρχ.273 **νύχιος θεός·** **2)** μτφ. ἐπὶ τόπων, ὁ μέλας, ὁ σκοτεινὸς ὡς ἡ νύξ : Αἰσχ. Πέρσ.952 **Ἄρης ἑτεραλκὴς νυχίαν πλάκα κερσάμενος δυσδαίμονά τ' ἀκτάν,** Εὐρ.Μήδ.211, αὐτ. Ἀνδρ.1224 **νύχια ἄντρα,** Ἀριστφ.Ὄρν.698· ‖ **νύχια μέλαθρα** τὰ σκοτεινὰ βασίλεια τοῦ Πλούτωνος, ὁ Ἅδης, ὁ Κάτω Κόσμος : αὐτ.Ἑλ.177 - **χάριτας ἵν' ἐπὶ δάκρυσι παρ' ἐμέθεν ὑπὸ μέλαθρα νύχια παιᾶνας νέκυσιν ὀλομένοις λάβῃ·** ‖ οὕτω κ. **μοῖρα νύχιος** ἡ μαύρη μοῖρα τοῦ θανάτου : Μάχ.π.Ἀθήν.8,341D· **3)** π. τοῖς μτγν. πεζ. τὸ οὐδ. νύχιον ὡς οὐσ. τὸ σκότος, τὸ σκοτάδι : Πορφ.Νυμφ.9 **τὸ τῶν ἄντρων νύχιον.**

νυχίς-ίδος (ἡ) ἀχρ. λ. μ. ἐν συνθ. ἐν τῷ παννυχίς βλ.λ. : ΕΜ 343,25, αὐτ.518,36.

νύχμα-ατος (τὸ) μτγν. δ.τ. τοῦ νύγμα βλ.λ. : Νίκ. Θηρ 271· **2)** Ἡσ. «ὄνειδος»· πρβλ. νῶχμα.

νυχοποδαράτος-η-ο δημ. ὁ ἔχων εἰς τοὺς πόδας γαμψοὺς ὄνυχας, συχν. ἐπὶ ἁρπακτ. πτηνῶν.

νυχοπόδαρα (τὰ) δημ. ποι. οἱ πόδες καὶ οἱ ὄνυχες ὁμοῦ, ἡ ἄκρα τῶν ποδῶν (μετὰ τῶν ὀνύχων : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.37,15 **νὰ ζεσταθοῦν τὰ νύχια μου, τὰ νυχοπόδαρά μου.**

νύχος-ους (τὸ) μτγν. νὺξ βλ.λ.) : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ. 1,243, Ἡσ., Φώτ.

νύχτα (ἡ) δημ. τ. τοῦ νὺξ βλ.λ.

νυχτερεύω δημ. προφ. τοῦ νυκτερεύω βλ.λ.

νυχτέρι (τὸ) δημ. ἡ κατὰ τὴν νύκτα ἀγρυπνία λόγῳ ἀπασχολήσεως, ὅθ. ἡ νυκτερινὴ ἐργασία ἢ ἄλλη τις ἀπασχόλησις : Βιζυην.79,31 **ἐγὼ ξυπνῶ καὶ κάθομαι νυχτέρι,** Κρυστ.Τραγ.Τραγούδι τοῦ ἀργαλειοῦ 3, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 59,21 **κι ὁ Χάροντας .. νυχτέρια κάνει στ' ἀργαστήρι του,** παροιμ. **ἐβγῆκε τὸ ροδάκινο; ἄρχισε τὸ νυχτέρι** (ἀπὸ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου οἱ διάφοροι τεχνῖται ἐργάζονται καὶ τὰς πρώτας ὥρας τῆς νυκτός).

νυχτερίδα (ἡ) δημ. νυκτερὶς βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 20,24 **σὰ νυχτερίδα ἡ κούραση πετᾷ,** Πορφύρ. Σκ.42,1 **οἱ νυχτερίδες μόνο .. κλώθουν τὸν πόνο.**

νυχτερινός-ή-ό δημ. ὁ νυκτερινός, ὁ νυχτιάτικος : Παπαντ.Ἀγ.Ὀρ.15 **ἀπὸ τρικυμισμένο νυχτερινὸ ταξίδι.**

νυχτιά (ἡ) δημ. ἡ διάρκεια, τὸ χρονικὸν διάστημα μιᾶς νυκτός· ‖ ποι. νύξ, νύχτα : Παλαμ. Ἀσάλ.Ζ 131,22 **μέσ' στὴ νυχτιὰ ποὺ πνίγει .. τίποτε ἀπὸ σᾶς, μακάρια, δὲ θὰ μείνῃ,** Πορφύρ.Σκ.39,9 **τὴν πᾶσα μέρα καὶ νυχτιὰ προσμένεις.**

νυχτιάτικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νύκτα, ὁ τῆς νυκτός, ὁ νυκτερινός : Πορφύρ.Σκ.63,6 **νυχτιάτικα φυλλώματα κι ὄνειρα ἐκλῶθαν μαῦρα·** **2)** ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. κτ πληθ. νυχτιάτικα ὡς ἐπίρρ. νύκτωρ, κατὰ τὴν νύκτα : **τί θέλεις καὶ μελετᾷς τέτοια πράματα νυχτιάτικα;**

νυχτικιά (ἡ) δημ. δ.τ. τοῦ νυχτικὸ βλ.λ.

νυχτικό (τὸ) δημ. προφ. οὐδ. τοῦ νυκτικὸς βλ.λ.

νύχτιος-ια-ιο δημ. ὁ νυκτερινός : Ζερβ.Μῦθ. Ζ 67 **ἀδυνάτιζε τοὺς χωριστοὺς νύχτιους ἤχους"** ‖ μτφ. ὁ ἀμαυρός, ὁ σκοτεινός.

νυχτοβίγλα (ἡ) μσν. κ. δημ. κ. **νυχτοβίγλι** (τὸ) νυκτερινὴ βίγλα, νυκτοφυλακή.

νυχτόημερα ἐπίρρ. δημ. κ. **νυχτοήμερα** νυχθημερόν, μέρα - νύχτα : Κρυστ.Ὁ καλόγηρος τῆς Κλεισούρας 1,32 **νυχτόημερα τὸ φώτιζαν,** Παλαμ. Περ.Χαιρ.103,9 **λαχανιασμένα πρόσωπα νυχτοήμερα στὴ στράτα.**

νυχτοκάματο (τὸ) δημ. νυκτερινὸς κάματος, ὅθ. νυκτερινὴ ἐργασία : Βαλαωρ.Ἀθ.Διάκ.4,71 **μὴν .. ἀφήσουν ἀτελείωτο τὸ νυχτοκάματό τους.**

νυχτοκάντηλο (τὸ) δημ. κανδήλα ἐν χρήσει μόνον κατὰ τὴν νύκτα.

νυχτοκόπημα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ νυχτοκοπῶ, ἡ κατὰ τὴν νύκτα περιπλάνησις.

νυχτοκόπος (ὁ) δημ. ὁ νυκτοπόρος, ὁ βαδίζων τὴν νύκτα, πρβλ. νυχτοπαρωρίτης· ‖ ὡς κύρ. ὄν. Νυχτοκόπος ὁ πλανήτης Ζεύς.

νυχτοκοπῶ-άω δημ. πορεύομαι, ὁδεύω, πλανῶμαι κατὰ τὴν νύκτα, νυχτοπερπατῶ.

νυχτοκόρακας (ὁ) δημ. τ. τοῦ νυκτοκόραξ βλ.λ.

νυχταλούλουδο (τὸ) δημ. πᾶν φυτόν, οὗ οἱ κάλυκες τῶν ἀνθέων ἀνοίγουν κατὰ τὴν νύκτα : Βαλαωρ.Μνημόσ.εἰς Ἀχιλλέα Παράσχον 16, Πορφύρ.63,8· ‖ τὸ φυτὸν Ἰαλάπη βλ.λ. ἡ θαυμασία

νυχτομαθημένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ἀχρ. ρ. νυχτομαθαίνω, ὁ εἰθισμένος νὰ περιφέρεται, νὰ βαδίζῃ τὴν νύκτα : Κρυστ.'Αγροτ.'Η χιονούρα 55 **τὸ μαῦρο πού 'ναι γρήγορο καὶ νυχτομαθημένο.**
νυχτομάτης-α δημ. ποι. ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς μέλανας ὡς ἡ νύξ, ὁ μαυρομάτης : Παλαμ.Περ. Χαιρ.113,5 **ξανθὰ κι ἂς εἶναι, ὦ Μοῦσα νυχτομάτα, τοῦ ναρκίσσου χειμώνανθα τὰ νιάτα.**
νυχτομάχος (ὁ) δημ. ποι. ὁ κατὰ τὴν νύκτα μαχόμενος, πολεμῶν : Ζαλοκ.58,21 **καὶ νυχτομάχοι χύνονται εἰς τῶν λογχῶν τὰ δάση.**
νυχτομπάτης (ὁ) δημ. ὁ νυκτερινὸς μπάτης, νυκτερινὴ ἀποθαλασσία αὔρα.
νυχτοπάλεμα (τὸ) δημ. ἡ νυκτερινὴ πάλη, ὁ νυκτερινὸς ἀγών : Μαλακ.Συντρ.56,7 **καὶ βλέπω . . τοῦ νοῦ τὸ νυχτοπάλεμα.**
νυχτοπαραδέρνω δημ. περιπλανῶμαι ἀσκόπως καταπονούμενος κατὰ τὴν νύκτα : Κρυστ. Τραγούδια τῆς Στάνης 'Ο γέννος 33 **μὲ τέτοιον ἄγριο δρόλαπα νὰ νυχτοπαραδέρνῃ.**
νυχτοπαρωρίτης (ὁ) δημ., θηλ. **-ίτρα** ὁ νυκτοπόρος, ὁ ἀργὰ τὴν νύκτα περιπλανώμενος : δ.τραγ. **σὰν τί γυρεύουν στὴν ἐρμιὰ οἱ νυχτοπαρωρίτες;**, Γρυπ.Σκ.Τερρ.11,4 **ἐν ᾧ κοιμοῦμαι ξαγρυπνᾷ ἡ νυχτοπαρωρίτρα** (ὑπνοφαντασιά).
νυχτοπάτης (ὁ) δημ. ὁ περιπατῶν κατὰ τὴν νύκτα, ὁ νυκτοπόρος· **2**) τὸ πτηνὸν αἰγοθήλης βλ.λ. ὁ εὐρωπαϊκός.
νυχτοπεζοδρόμος (ὁ) δημ. ὁ πρὸς διαβίβασιν ἐπιστολῆς, παραγγελίας, διαταγῆς νύκτωρ πορευόμενος : Βαλαωρ.Φωτ.2,325 **πέφτει στὴν τραχηλιὰ τοῦ Φωτεινοῦ ὁ νυχτοπεζοδρόμος.**
νυχτοπερπάτημα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ νυκτοπερπατῶ βλ.λ.
νυχτοπερπατητής (ὁ) δημ. ὁ κατὰ τὴν νύκτα περιπατῶν.
νυχτοπερπατῶ-άω δημ. βαδίζω, πορεύομαι, περιπατῶ κατὰ τὴν νύκτα.
νυχτοπέτα (ἡ) δημ. ἡ νυκτερίς, ὡς πετῶσα μόνον τὴν νύκτα.
νυχτοπούλι (τὸ) δημ. γεν. ὀν. τῶν νυκτοβίων πτηνῶν : Βαλαωρ.Μνημόσ.Τὸ ξερριζωμένο δέντρο 74, Παλαμ.'Ασάλ.Ζ 129,26 **μοναχὰ νυχτοπουλίοῦ παράδερμα, Σοφέ, στὸ φῶς σου γύρω,** Ζερβ.Μῦθ. Ζ 61 **τὰ νυχτοπούλια νὰ κρώζουν βραχνά.**
νυχτοστρατοκόπος (ὁ) δημ. ὁ νυχτοπερπατητής, μτφ. ἐπὶ τοῦ νοῦ : Γρυπ.Σκ.Τερρ.65,9 **στοῦ νοῦ τὸ ζαλοφρόντισμα τοῦ νυχτοστρατοκόπου.**
νυχτοφύλακας (ὁ) δημ. τ. τοῦ νυκτοφύλαξ βλ.λ.
νυχτοφώτιστος η-ο δημ. ὁ κατὰ τὴν νύκτα φωτιζόμενος : Παλαμ Περ.Χαιρ.131,2 **ροδοξημερωμοῦ.. φιλί, στὸ θαμπὰ νυχτοφώτιστο ἐρμοκκλήσι.**
νύχτωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νυχτώνω ἢ νυχτώνομαι βλ.λς, τὸ νὰ καταλαμβάνῃ, νὰ εὑρίσκῃ τινὰ ἡ νύξ : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 93 **τὸ νύχτωμα ἔκανεν αἰσθητότερον τὸ ψῦχος.**
νυχτώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)νύχτωσα, μέσ. νυχτώνομαι, παθ. ἀόρ. (ἐ)νυχτώθηκα, μτχ. παθ. παρακ. **νυχτωμένος,** καταλαμβάνομαι ὑπὸ τῆς νυκτός, μὲ βρίσκει ἡ νύχτα, πρβλ. βραδιάζομαι : λ.τραγ. **λεϊμονάκι μυρωδάτο, .. μὴν παραμυρίζῃς τόσο καὶ μὲ κάνῃς καὶ νυχτώσω·** || παροιμ. φρ. **μακριὰ εἶσαι νυχτωμένος** (διατελεῖς ἐν ἀγνοίᾳ), κ. σκωπτ. **μακριὰ ποὺ νύχτωσες!** (μακρὰν τῆς πραγματικότητος εἶσαι)· || ὡς τριτοπρόσ. **νυχτώνει** ἐπέρχεται ἡ νύξ, ἄρχεται, γίνεται νύξ, βραδιάζει : Βιζυην.75,14 **κι ὅταν πιὰ . . νυχτώνῃ,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 71,19 **ὁλοένα πιότερο νυχτώνει.**
νώ ἀντων. ἐπ. κ. ἀττ. ὀν. κ. αἰτ. δυϊκ. ἀριθ. τοῦ ἐγὼ βλ.λ. : 'Ιλ.Ε 219 **ἐπὶ νὼ . . ἐλθόντε σὺν ἔντεσι πειρηθῆναι,** 'Οδ.Ο 475, Πλάτ.Φαῖδρ.278Β.
νώγαλα (τὰ) ποι. ὀρεκτικὰ ἐδέσματα, τρυφερὰ ἀρτύματα ἐσθιόμενα μετὰ τὸ γεῦμα, οἷον κάρυα, βότρυες, σῦκα, φοίνικες, ὅμοια πρὸς τὰ τρωγάλια βλ.λ. : 'Αντιφάν.65,'Εφιππ.24.
νωγαλέος Ζωναρ. «λαμπρός».
νωγάλευμα-ατος (τὸ) ποι., μ. κτ. πληθ., τὰ νώγαλα βλ.λ. : 'Αραρ.8.
νωγαλεύω Σουΐδ. «ἐσθίω, τρώγω νωγαλεύματα».
νωγαλέως ἐπίρρ. Ζωναρ. «λαμπρῶς».
νωγαλίζω ποι. γ' ἑν. παθ. παρακ. **ἐνωγάλισται** (Εὔβουλ.15,7) (ἐσφ.ἀνάγν. ἀντὶ νενωγάλισται) νωγαλεύω βλ.λ., τρώγω ὀρεκτικά, λαιμαργικὰ φαγητά : Εὔβουλ.15,7,'Αλεξ.275.
νωγάλισμα-ατος (τὸ) μτγν. εὔχρ. μ. ὁ πληθ. **νωγαλίσματα** νώγαλα βλ.λ.· Πολύδ.6,62 **«οἱ κωμικοὶ δὲ ὠνόμαζον τὰ περικόμματα καὶ χναύματα· τὰ δ' αὐτὰ καὶ νωγαλίσματα».**
νωδογέρων-οντος (ὁ) ὁ νωδός, ὁ ἄνευ ὀδόντων, γέρων, γέρο-φαφούτης : Κωμ.'Αδέσπ.1090.
νωδός-ή-όν (νη, ὀδούς) κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων ὀδόντας, ὁ στερούμενος ὀδόντων, πᾶς οὗτινος οἱ ὀδόντες ἔπεσον, ὁ φαφούτης, ὁ ξεδοντιασμένος : 'Αριστφ.'Αχ.715 **ὅπως ἂν ᾖ τῷ γέροντι μὲν γέρων καὶ νωδὸς ὁ ξυνήγορος,** αὐτ.Πλ.266,Φρύν.Κωμ.79, Εὔβουλ.146,'Αριστλ.Μετ.1068a,7, Φοῖνιξ 5,3, Θεόκρ. 9,21, Παπαδ.Πασχ.Διηγ.41 (ἐκδ.Δικαίου) **ὡμοίαζε μὲ γραῖαν νωδήν·** **2**) μτγν. κ. μτφ. ὁ ἀμβλύς, ὁ στομωμένος : Πλούτ.'Ηθ.786Α **ἐπιθυμίας ἐπημβλυμμένας καὶ νωδάς·** **3**) (νη, αὐδή) ὁ ἐξεστηκώς, ὁ μωρός, ὁ ἄναυδος, ὁ ἐνεός : 'Επιφάν.1,1036 **ἐνεοὺς καλεῖσθαι** (τοὺς λυσσῶντας κύνας) **διὰ τὸ νωδοὺς ἀποτελεῖσθαι·** **4**) νεώτ. ζωολ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νωδά** ὡς οὐσ. τάξις ζῴων θηλαστικῶν στερουμένων κοπτήρων καὶ κυνοδόντων, ἐνίοτε δὲ καὶ τραπεζιτῶν.
νωδότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ νωδοῦ βλ.λ., τὸ μὴ ἔχειν τινὰ ὀδόντας, ἡ τῶν ὀδόντων ἀπόπτωσις : Πορφ.Κατ.137,3.
νωδυνία (ἡ) (νώδυνος) ποι. ἡ ἔλλειψις ὀδύνων, ἀναισθησία πρὸς πόνους, ἡ λύσις, ἡ λύτρωσις ἐξ ὀδύνης, ἐξ ἄλγους : Πίνδ.Π 3,6 **οἷος ἐὼν θρέψεν ποτὲ τέκτονα νωδυνίας ἅμερον γυιαρκέος 'Ασκλαπιόν·** || μτγν. κ. περὶ τῆς Εἰλειθυίας : Θεόκρ. 17,63 **ἃ δὲ οἱ εὐμενέοισα παρίσατο, κὰδ δ' ἄρα πάντων νωδυνίαν κατέχευε μελῶν.**
νώδυνος-ον (νη, ὀδύνη) ποι. ὁ ἀνώδυνος βλ.λ., ὁ ἀπαθής : Πίνδ.Ν 8,50 **ἐπαοιδαῖς δ' ἀνὴρ νώδυνον καί τις κάματον θῆκεν·** **2**) ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ παύων, ὁ πραΰνων τὸν πόνον, ὁ πραϋντικῶς ἐνεργῶν : Σοφ.Φιλ.44 **ἢ φύλλον εἴ τι νώδυνον κάτοιδέ που.**
νῶε ἀντων. δωρ. ὀν. κ. αἰτ. τοῦ δυϊκ. ἀριθ. τοῦ ἐγὼ βλ.λ. : 'Αντίμ.39,Κόρινν.5.
νώθεια (ἡ) (νωθής) βραδύτης, ὀκνηρία, νωθρότης, ἐπὶ σώματος καὶ ψυχῆς : Θεμιστοκλ.'Επιστ. 15,1 **ἄχθομαι τῆς ἐμαυτοῦ νωθείας,** Πλάτ.Φαῖδρ. 235D, αὐτ.Θεαίτ.195C, Λουκ.'Απαίδ.22 **εἰ καὶ ὑπὸ νωθείας ἐγὼ μὴ πάλαι κατεῖδον,** Βάβρ.95,70,Πολυδ.3,122,Αἰλ.Ζ1 16,21.
νωθής-οῦς-ές (νη, ὄθομαι) ὁ νωθρός, ὁ χαῦνος, ὁ βραδύς, ὁ ὀκνηρός : 'Ιλ.Λ 559 **παρ' ἄρουραν ἰὼν** (ὄνος) **ἐβιήσατο παῖδας νωθής,** Εὐρ.'Ηρ.819 **φυγῇ φυγῇ νωθὲς πέδαιρε κῶλον, ἐκποδὼν ἔλα,** Πλάτ.'Απολ.30Ε **ὥσπερ ἵππῳ μεγάλῳ μὲν καὶ γενναίῳ, ὑπὸ μεγέθους δὲ νωθεστέρῳ,** Λουκ.Πένθ. 16 **κυφὸς καὶ τὰ γόνατα νωθής·** || κ. ἐπὶ τῆς κινήσεως : 'Αριστλ.Ζ1 503b,8 **ἡ δὲ κίνησις αὐτοῦ νωθὴς ἰσχυρῶς ἐστι·** **2**) μτφ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν ἀντίληψιν, τὴν νοημοσύνην, ὁ ἀμβλύς, ὁ βραδύνοος, ὁ διανοητικῶς νωθρός, ὅθ. ὁ μωρός, ὁ ἀνόητος : 'Ιππ.'Επιστ.17 **νωθὴς τὸν νόον,** 'Ηρ.3,53 **ἀλλὰ οἱ κατεφαίνετο εἶναι νωθέστερος** (ὁ παῖς),

Πλάτ.Πολιτ.310Ε νωθεστέρα ψυχή· || γεν. ὁ ὑστερῶν πνευματικῶς, ὁ ἀνίσχυρος : Αἰσχ.Πρ.62 **ἵνα μάθῃ σοφιστὴς ὢν Διὸς νωθέστερος·** **3)** ἐν ἀναφ. πρὸς τὸ πῦρ, τὴν πυράν, ὁ μέτριος, ὁ μαλακός, ὁ ἤρεμος, ἀντίθ. ὁ ὀξύς : Θεόφρ.Φl 5,9,3· **4)** ἐπὶ τῆς ὕλης τῆς γῆς, ὁ παχύς, ὁ ἀδρανής, ὁ δυσκίνητος : Πλάτ.Τίμ.86Α **τὸ δ' ἐκ γῆς τετάρτως ὂν νωθέστερον τούτων·** **5)** τὸ οὐδ. νωθές ὡς ἐπίρρ. νωθρῶς, ἀνοήτως· Πολυδ.4,86· || ὁμ. κ. ὁ πληθ. τοῦ ὑπερθ. **νωθέστατα** νωθρότατα : Δίων Κ 59,4.

νώθητι ἰων. συνηρ. προστ. παθ. ἀόρ. σ' τοῦ ρ. νοῶ βλ.λ. ἀντὶ νοήθητι· Ἡσ. πρβλ. νώσασθαι.

νωθουρίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ βαλλωτὴ βλ.λ. : Ψ Διοσκ.3,103.

νώθουρος-ον (νωθής, οὐρά) ὁ νωθρός. ὁ ἀνίσχυρος εἰς τὴν οὐρὰν ἤτοι τὸ πέος, ὁ νωθρὸς εἰς τὰ ἀφροδίσια, ὁ ἀνίκανος εἰς τὸ συγγίγνεσθαι γυναιξί : Κωμ.'Αδέσπ.1352.

νωθράς-άδος (ἡ) μτγν. ἡ νωθουρίς, ἡ βαλλωτὴ βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,103.

νωθρεία (ἡ) μτγν. δ.γρ. **νωθρία** (Ἡρώνδ.4,53) κ. ἰων. -ίη (Ἱππ.Προρρ.1,41), νωθρότης, δυσκινησία, βραδύτης περὶ τὸ πράττειν, χαυνότης : Ἐρωτιαν. ἐν λ. βλακεύειν, Ἀριστείδ.Κ 2,3, Πολυδ.3,122.

νωθρεπιθέτης (ὁ) ὁ βραδὺς εἰς τὴν ἐπίθεσιν, ὁ νωθρῶς ἐπιχειρῶν τι : Ἀριστλ.Φυσιογν.813a,3.

νωθρεύω, μτχ. παθ. παρακ. **νενωθρευμένος** (Ἱππ. Κωακ.600), εἶμαι νωθρός, ὀκνηρός, πράττω τι νωθρῶς : Πολυδ.1,159,'Ακύλ.'Ιουδ.19,8· || ὁμ. κ. τὸ μέσ. ἐπὶ προσ., φέρομαι νωθρῶς, εἶμαι νωθρός, βραδύς : Ὑπερείδ.Λυκόφρ.ἀπ.5· **2)** ὁμ. τὸ μέσ. **ἐπὶ** οἰδημάτων, συνοδεύομαι ὑπὸ βραδύτητος περὶ τὴν ὑποχώρησιν, δυσκόλως ὑποχωρῶ, βραδέως θεραπεύομαι : Ἱππ.Κωακ.60· **3)** εἶμαι ἀδιάθετος : Πάπ. **ἀκούσας ὅτι νωθρεύει·** || ὁμ. κ. τὸ μέσ. : αὐτ. **νωθρευσαμένου μου.**

νωθρία (ἡ), ἰων. νωθρίη δ.γρ. τοῦ νωθρεία βλ.λ. : Ἱππ.Προρρ.1,141, αὐτ.Κωακ.205, Ἡρώνδ.4,53,Πτολ. Τετράβ.141 **νωθρίας ἢ βλάβας·** **2)** ἀδιαθεσία, ἀπροθυμία : Πάπ. **ἐν νωθρίᾳ μου γενομένου.**

νωθριῶ-άω μτγν. νωθρεύομαι βλ.λ.), φέρομαι νωθρῶς, εἶμαι νωθρός, ὀκνηρός : Διόσκ.'Αλεξ. Προοίμ. **πελιοῦσθαί τε καὶ νωθριᾶν.**

νωθροκάρδιος-ον μτγν. ὁ νωθρὸς τὴν καρδίαν, ὁ ἀμβλὺς τὸν νοῦν· πρβλ. Ἡσ. «βραδὺς κατὰ λογισμόν» : ΠΔ Παροιμ.12,8 **στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται . . , νωθροκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται,** Παλλάδ.Βί.'Ιω.Χρυσ.35.

νωθροποιός-όν μσν. ὁ ποιῶν τινα νωθρόν : Εὐστ.1395,31.

νωθρός-ά-όν κ. νεώτ. ὁ νωθὴς βλ.λ., ὁ βραδυκίνητος, ὁ ὀκνηρός, ὁ ῥάθυμος, ὁ χαῦνος, ὁ χαλαρός, ὁ ὀκνός, ὁ τεμπέλης : Ἱππ.'Αρχ.'Ιητρ.10, αὐτ.Προρρ.1,102, αὐτ.117, αὐτ.Κωακ.136 **νωθροὶ σφυγμοί,** Ἀριστλ.ΖΜ 696b,6 **ἔτι δ' αἱ κινήσεις τῶν μὲν νωθραί,** Ἀρετ.'Οξ.Παθ.2,?, Δημήτρ.Λάκ. Ἡρ.1014,58, Καλλ.ἀπ 275 νωθρὸς **ὁδίτης·** || **καταφορὴ νωθρή** βαρὺς ἢ βαθύς, ἀδιατάρακτος ὕπνος : Ἱππ.'Επιδ.3,6, Νίκ.Θηρ.165· **2)** ἀναφ. πρὸς τὸν νοῦν, τὴν ἀντίληψιν, τὴν νοημοσύνην, ὁ ἀμβλὺς τὸν νοῦν, ὁ διανοητικῶς ἀνίσχυρος : Ἀμειψ.16, Πλάτ.Θεαίτ.144Β **νωθροί πως ἀπαντῶσι περί τὰς μαθήσεις,** Ἀριστλ.Πρ.954a,31 **νωθροὶ καὶ μωροί,** Ἀνάξιππ.1,44,Πολυβ.31,23,11 **νωθρὸς καὶ ἡσύχιος·** κ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὰς αἰσθήσεις, μτ. δοτ., ὁ ἀμβλύς : ΚΔ Ἑβρ.5,11 **ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς·** ὁμ. κ. μτ. αἰτ. : Ἡλιόδ. Αἰθ 5,1 **νωθρότερος τὴν ἀκοήν·** **3)** κ. ἐπὶ τῶν ἐλπίδων, ὁ μικρός, ὁ ἀνίσχυρος, ὁ ἠλαττωμένος : Βάβρ.16,7 νωθραῖς **ἐλπίσιν·** **4)** ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ ποιῶν τινα νωθρόν, δυσκίνητον, χαῦνον : Ἱππ.'Αφ. 3,5, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ 6,48· **5)** μτγν. ἡ αἰτ. τοῦ **οὐδ.** κτ. πληθ. **νωθρά** ὡς ἐπίρρ. νωθρῶς, χαύνως, ἡδυπαθῶς, λιγωμένα : Διοσκ.'Επιγρ.ΑΠ 5,54,11 **ὄμμασι νωθρὰ βλέπουσα.**

νωθρότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ νωθροῦ, ἡ νωθρεία βλ.λ. : Ἱππ.Προρρ.1,13, αὐτ.70, Ἀριστλ.Ρητ.1390b,30 **ἐξίσταται δὲ τὰ στάσιμα γένη εἰς ἀβελτερίαν καὶ νωθρότητα,** ΠΔ Μακκ. 3,4,5 **τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν,** Γαλ 8,161,-**διανοητικὴ νωθρότης** (πνευματικὴ ἀμβλύνοια).

νωθρώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς νωθρόν, ὁ διακρινόμενος διὰ νωθρότητα, ὁ συνοδευόμενος **ὑπὸ** νωθρότητος ἢ χαυνότητος : Ἱππ.Κωακ.14.

νωθρῶς κ. νεώτ. κατὰ νωθρὸν τρόπον, δυσκινήτως, χαλαρῶς, νωχελῶς, μὲ τεμπελιά : Ἀρχύτ.)· **2)** μτφ. ἀνοήτως, βλακωδῶς : Πολύβ.31,23,1· **3)** βαθμηδὸν καὶ ἠρέμως : Ἱππ.'Αφ.2,7.

νωθώδης-ους-ες μτγν. ἐπὶ προσ., ὁ ληθαργικὸς βλ.λ. : Ἀρετ.'Οξ.Νούσ.2,5.

νῶι ἐπ. ὀν. κ. αἰτ. δυϊκ. τοῦ ἐγώ : Ἰλ.Ε 219, Ὀδ.Ο 473· || δοτ. δυϊκ. ἀριθ. : Ὀρφ.Λιθ.773.

νωΐτερος-α-ον (νῶι) ἐπ. ὁ ἀνήκων εἰς ἡμᾶς τοὺς δύο : Ἰλ.Ο 39 **σή θ' ἱερὴ κεφαλὴ καὶ νωΐτερον λέχος αὐτῶν κουρίδιον,** Ὀδ.Μ 185 **νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὀπ' ἀκούσῃς·** || ἡμέτερος : Εὐφορ.9,9.

νῶκαρ-αρος (τὸ) μτγν. λήθαργος, κῶμα· Ἡσ. «νύσταξις, νωθεία» : Νίκ.Θηρ.189 **ὑπνηλὸν δ' ἐπὶ νῶκαρ ἄγει βιότοιο τελευτήν·** **2)** λιποψυχία· Ἡρωδιαν.2,770 «στέρησις τῆς ψυχῆς»· **3)** κ. ὡς ἐπίθ.· Σουΐδ. «ὀκνηρός, νυσταλέος, δυσκίνητος».

νωκαρώδης-ους-ες (νῶκαρ) μτγν. ὁ ὀκνηρός, ὁ νυσταλέος, ὁ νωχελής, ὁ δυσκίνητος : Δίφιλ.18,7 **τό τε νωκαρῶδες καὶ κατημβλυωμένον.**

νωκελίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ νωχελὶς βλ.λ.:ΨΔιοσκ.3,103.

νωλεμές ἐπίρρ. ἐπ. (ἐκ τοῦ ἀχρ. νωλεμής) ἄνευ διακοπῆς, συνεχῶς, διαρκῶς, ἀδιαλείπτως, συνήθ. μτ. τοῦ αἰεί : Ἰλ.Ι 317 **μάρνασθαι δηΐοισιν ἐπ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί,** αὐτ.Ρ 385, Ὀδ.Π 191 **πάρος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰεί·** || κ. κεχωρισμένως ἀπὸ τοῦ αἰεί : Ἰλ.Ρ 413 **οἱ δ' αἰεὶ νωλεμὲς** ἐγχρίμπτοντο· || κ. ἄνευ τοῦ **αἰεί** : αὐτ.Ξ 58 **οἱ δ' ἐπὶ** νηυσὶ θοῇσι **μάχην ἀλίαστον ἔχουσιν νωλεμές,** Ἀπολλ.Ρ 2.605 **νωλεμὲς ἐρρίζωθεν.**

νωλεμέως ἐπίρρ. (ἐκ τοῦ ἀχρ. νωλεμής) ἐπ. (ἡ λ. κ. π. Τυρτ.5,5, αὐτ.12,17) νωλεμὲς βλ.λ., ἀπαύστως, διηνεκῶς, συνεχῶς, ἀδιαλείπτως : Ἰλ.Ν 3 **τοὺς μὲν ἔα παρὰ τῇσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζὺν νωλεμέως,** Ὀδ.Λ 413 **περὶ δ' ἄλλοι ἑταῖροι νωλεμέως κτείνοντο** (ἀκαταπαύστως, ἀλλεπάλληλοι, ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον)· **2)** καρτερικῶς, στερεῶς : Ἰλ.Ε 492 **ἀρχοὺς λισσομένῳ τηλεκλητῶν ἐπικούρων νωλεμέως ἐχέμεν.**

νῶμα-ατος (τὸ) ἰων. συνηρ. τ. τοῦ νόημα βλ.λ. : Ἐμπ.110,10 **πάντα γὰρ ἴσθι φρόνησιν ἔχειν καὶ νώματος αἶσαν·** **2)** κτ. πληθ. **νώματα** στίγματα ἐπὶ κτηνῶν πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς ἐπ' αὐτῶν ἰδιοκτησίας· Ἡσ. (πιθ. γνώματα)· **3)** αὐτ. «θρέμματα».

νωμεύς-έως (ὁ) μτγν. τ. τοῦ νομεὺς βλ.λ., κυβερνήτης : Γρηγ.Ναζ.3,401Α **αὐτὰρ ὅ γ' υἱὸς κοσμοθέτης νωμεύς τε πατρὸς σθένος.**

νωμήσιμος-ον μτγν. ὁ συνεχῶς, ἀδιαλείπτως κινούμενος, ἰδ. πρὸς τὰ ὀπίσω : Νίκ.ἀπ.73,3 (ἰδ. ἀνάγν. λωβήσιμος) **οὐδὲ φιν ὀστράκεαι νωμήσιμαι ἐξενέπονται.**

νώμησις-εως (ἡ) (νωμῶ-άω) παρατήρησις : Πλάτ. Κρατ.411D **δηλοῖ γονῆς σκέψιν καὶ νώμησιν·** **2)** Σουΐδ. «κίνησις».

νωμητήρ (ὁ) μτγν. ὁδηγός : Γρηγ.Ναζ.2,1311C.

νωμήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ διανέμων, ὁ διανεμητής, ὁ μοιραστής : Δωρόθ.π.'Ηφαιστ.'Αστρ.3,30

Μαν 6,357 **κρεῶν ν·ωμήτορας ἄνδρας·** **2)** ὁ ὁδηγῶν, ὁ κινῶν καὶ ἄγων, ὁ κυβερνήτης, ὁ ὁδηγός: Νόνν.Δ 12,20, αὐτ 48,165 **ταχυστροφάλιγγι πόθου νωμήτορι ταρσῷ.**

νωμίτης (ὁ) δημ. τὸ παρὰ ἢ περὶ τὸν ὦμον μέρος τοῦ ἐνδύματος· || θθ. τὸ τεμάχιον ὑφάσματος, ἐξ οὗ ἀποτελεῖται ὁ ὦμος ἐνδύματός τινος· **2)** τεμάχιον χονδροῦ ὑφάσματος ἢ λεπτὸν στρωμάτιον ἐπιτιθέμενον ἐπὶ τοῦ ὤμου ὑπὸ ἀχθοφόρου μεταφέροντός τι βαρὺ ἐπ' ὤμου, τύλη.

νῶμος (ὁ) δημ. δ. τ. τοῦ ὦμος βλ.λ.

νωμῶ-άω (νέμω) ποι. ρ. ἀπαντῶν κ. π. Ἡρ. κ. Πλάτ. κ. Ἐπιγρ. Κρήτης, προστ. **νώμα** (Πίνδ.Π 1,86), μτχ. **νωμῶν** (Ἐπιγρ.), παρατ. **ἐνώμων** (Ὀδ.Κ 32), θαμ. γ' ἐν.παρατ.**νώμασκε** (Μόσχ.4,108), γ' πληθ. τοῦ ἀορ. **νώμησαν** (Ἰλ.Α 471), ἀπαρφ. **νωμῆσαι** (αὐτ.Η 238), μέσ. **νωμῶμαι,** ἀπαρφ. μέσ. ἀόρ. α' **νωμήσασθαι** (Κόϊντ.3,439), διανέμω, ἐπινέμω, μοιράζω, ἰδ. τροφὴν καὶ ποτὸν κατὰ τὰς ἑορτάς: Ἰλ.Α 471 **νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν,** Ὀδ.Γ 340· **2)** μοιράζω, ἐγχέω, χύνω, γεμίζω μὲ τὴ σειρά: Πίνδ.Ν 9,51 **ἀργυρέαισι δὲ νωμάτω φιάλαισι βιατὰν ἀμπέλου παῖδ'·** **3)** κατανέμω: Κριτί.1,7D **νωμᾶν προπόσεις·** **4)** (νέμω) κινῶ καὶ διευθύνω κατὰ βούλησιν, διευθύνω τὸ κινούμενον ὅπως ἀκριβῶς θέλω, κραδαίνω, πάλλω, θθ. ἐπὶ ὅπλων, χειρίζομαι ἐπιτηδείως, διευθύνω, σείω: Ἰλ.Ε 594 **ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα,** αὐτ.Η 238, Ὀδ.Χ 10 **ἄλεισον.. μετὰ χερσὶν ἐνώμα·** || μτγν. όμ. κ. τὸ μέσ.: Κόϊντ.3,439 **νωμήσασθαι σάκος·** || κ. ἐπὶ τοῦ ποδὸς τῆς νεώς, κινῶ, διευθύνω τὸ πηδάλιον, οἰακοστροφῶ: αὐτ.Κ 32 **αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων,** αὐτ.Μ 218· || κ. ἐπὶ τῶν ἡνίων: Πίνδ.Ι 1,15 **ἀνία τ' ἀλλοτρίαις οὐ χερσὶ νωμάσαντ' ἐθέλω·** || κ. ἐπὶ τῶν δίφρων, ἐλαύνω: αὐτ.Π 4,18 **ἀνία τ' ἀντ' ἐρετμῶν δίφρους τε νωμάσοισιν ἀελλόποδας·** || κ. ἐπὶ κύλικος: Θεόφιλ.2,5· **5)** θθ. κ. μτφ. κυβερνῶ: Πίνδ.Π 1,86 νώμα **δικαίῳ πηδαλίῳ στρατόν,** Αἰσχ.Ἑπτ.3 **ὅστις φυλάσσει πρᾶγος ἐν πρύμνῃ πόλεως οἴακα νωμῶν,** αὐτ.Ἀ,.78), Ὀρφ.Ὕμν.38,8 **νωμᾶτ' ὠκεανόν, νωμᾶθ' ἅλα, δένδρεα τ' αὔτως·** || κ. ἀπολ. κυβερνῶ, διοικῶ: Σοφ.ἀπ.941,11· **6)** κ. ἐπὶ τῶν **μελῶν** τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, κινῶ ἐλαφρῶς, ταχέως, χρῶμαι αὐτοῖς ἐπιτηδείως, μεταχειρίζομαι, κινῶ ταῦτα μετὰ δεξιότητος: Ἰλ.Κ 358 **λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα φευγέμεναι,** Σοφ. ΟΤ 468 **ὥρα νιν ἀελλάδων ἵππων σθεναρώτερον φυγᾷ πόδα νωμᾶν,** Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρου **πῆδα.. παμφυὲς νωμῶν δέμας·** || κ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, κυλινδῶ, συστρέφω τὸν ὀφθαλμόν, παίζω τὰ μάτια μου: Παρμ.1,35 **νωμᾶν ὄμμα,** Αἰσχ.Χο.285 **ὁρῶντα λαμπρὸν ἐν σκότῳ νωμῶντ' ὀφρύν·** || κ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν, κινῶ τὰς πτέρυγας κούφως, πετῶ ἐλαφρῶς, ἀλαφροπετῶ: Ἀρχί.ΑΠ 9,339 **πτερὸν αἰθέρι νωμᾶν·** **7)** μτφ. ἀνακινῶ εἰς τὸν νοῦν μου, διαλογίζομαι, μελετῶ, σχεδιάζω: Ὀδ. Σ 216 **παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας** (ἀνεκίνεις ἐν νῷ, ἐσχεδίαζες δόλους), αὐτ. Υ 257, αὐτ.Ν 255· || κ. ἀπολ.: Ὕμν.Δήμ.373 **ἀμφὶ ἑ νωμήσας** (ἀμφ.Ι, Πλάτ.Κρατ.411D **τὸ νωμᾶν καὶ τὸ σκοπεῖν ταὐτόν·** **8)** όμ. μτφ. παρατηρῶ τι, ὅπερ κινεῖ τὴν προσοχήν μου, παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς: Ἡρ.4,128 **νωμῶντες ὢν σῖτα ἀναιρεομένους τοὺς Δαρείου ἐποίευν τὰ βεβουλευμένα** (παρατηροῦντες αὐτοὺς ἐν ᾧ ἐλάμβανον τρόφιμα)· || όμ. κ. ἐπὶ μάντεων: Αἰσχ.Ἑπτ.25 **νῦν δ' ὡς ὁ μάντις φησίν, οἰωνῶν βοτήρ, ἐν ὠσὶ νωμῶν καὶ φρεσὶν** (ἀκούων καὶ σκεπτόμενος), Σοφ. ΟΤ 300 **ὦ πάντα νωμῶν Τειρεσία, διδακτά τε ἄρρητά τ' οὐράνιά τε καὶ χθονοστιβῆ,** Εὐρ. Φοιν.1256· **9)** ἐν Ἐπιγρ. τὸ μέσ. **νωμῶμαι** ἔχω, κατέχω, ἐξουσιάζω, νέμομαι: Ἐπιγρ. Κρήτης **νωμῶμαι χώραν,** αὐτ. **νωμῶμαι νῆσον.**

νῷν ἀττ. τ. τοῦ νῶϊν βλ.λ.: Σοφ.Ἀντ.3.

νῶναι (αἱ) μτγν. δ.γρ. τοῦ νόναι βλ.λ.: Διον.Ἀλ.Ρωμ. 3,1639, αὐτ.5,1914, Πλούτ.Σύλλ.27 **ἦν δὲ αὕτη πρὸ μιᾶς νωνῶν Κυντιλίων,** Εὐστ.2.1484Α.

νωνεά (ἡ) μτγν. ἡ ἄγχουσα βλ.λ.: ΨΔιοσκ.4,23.

νωνυμία (ἡ) (νώνυμος) Ἐπιγρ. τὸ μὴ ἔχειν ὄνομα, ἀδοξία, ἀφάνεια· Ἡσ. «ἀκλεια, ἀσάφεια»: Ἐπιγρ. Φρυγίας.

νώνυμ(ν)ος-ον ἐπ. κ. ποι. (τὸ **ν** συχν. π. **ἐπ.** ἐπεντίθεται, ὅταν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνηται ἡ παραλήγουσα θέσει μακρά, πρβλ. δίδυμ(ν)ος, ἀπάλαμ(ν)ος) ὁ μὴ ἔχων ὄνομα, ὁ ἀνώνυμος, ὁ ἄγνωστος, ὁ ἀκλεής, ὁ ἀφανής, ὁ ἄδοξος, ὁ ἄσημος· Ἡσ. «ἀνώνυμος, δύσφημος· ὃν οὐκ ἄν τις εὔφημον εἴποι, ἀλλὰ δυστυχῆ»: Ἰλ.Μ 70 **νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς,** Ὀδ.Α 222 **γενεήν γε θεοὶ νώνυμον ὀπίσσω θῆκαν,** αὐτ.Ξ 182, Ἡσίοδ.Ἔργ.154, Πίνδ.Ο 10(11),51 **πρόσθε γὰρ νώνυμνος, ἇς Οἰνόμαος ἆρχε, βρέχετο πολλᾷ νιφάδι,** Αἰσχ.Πέρσ.1003, Σοφ.Ἠλ.1084 **οὐδεὶς τῶν ἀγαθῶν γὰρ ζῶν κακῶς εὔκλειαν αἰσχῦναι θέλει νώνυμος,** Λυρ.Ἀδέσπ 1231· || ὁ ἀνώνυμος, ὁ στερούμενος ὀνόματος: Δημόκρ 26· **2)** μτγν. κ. ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ μὴ δίδων ὄνομα, ὁ μὴ ὀνομάζων, ὁ μὴ γνωρίζων τὸ ὄνομά τινος, θθ. ὁ ἀγνοῶν τινα, μτ. γενικ.: Τύλλ.Λαυρ.ΑΠ 7,17 **οὐδὲ τις ἔσται τῆς λυρικῆς Σαπφοῦς νώνυμος ἠέλιος** || όμ. κ. ἀπτώτ.: Καλλ.Αἴτ.2080,57 (ἐκτὸς ἐὰν ἀναγνωστέον **οὐδεμιῇ.. νωνυμν(ε)**) χωρὶς νὰ ὀνομασθῇ.

νωπέομαι ἰων. εἶμαι, γίνομαι κατηφής, θίγομαι, ταπεινοῦμαι: Ἰων.Χ'Ἱστ.π.Ἀθήν.13,604Β **ἐκγελασάντων δὲ ὁ μὲν.. ἐνωπήθη τῇ ἐπιπλήξει·** || Φώτ. «ἐνενώπηται· κατεπέπληκται».

νώπη (ἡ) δημ. νωπότης, ὑγρασία: Βαλαωρ.Φωτ.1,5 **δυὸ μῆνες ἔρρεψα ἐδεδῶ, ἐσάπισα στὴ νώπη.**

νωπογραφία (ἡ) νεώτ. τρόπος ἐν τῇ ζωγραφικῇ καθ' ὃν ἐπὶ νωποῦ κονιάματος ζωγραφεῖταί τι διὰ χρωμάτων διαλελυμένων δι' ὕδατος· || τὸ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ζωγράφημα, διεθν. ὅρ. φρέσκο.

νωπός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ πρόσφατος, ὁ φρέσκος, ἀντίθ. ἕωλος, μπαγιάτικος: **νωπὸς** ἄρτος· || **νωποὶ** ἰχθύες ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς ἀλιπάστους· || κτ. ἐπέκτ. καὶ ἐπὶ τῶν νέων, τῶν εἰδήσεων: **ἀκόμη αὐτὴ εἶναι νωπὴ εἴδησις, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν γνωρίζῃς; - νωπὰ νέα·** || ἐπὶ καρπῶν καὶ ἀνθέων, ὁ προσφάτως, ὁ πρὸ μικροῦ κοπείς, ὁ νεόδρεπτος, ὁ φρεσκοκομμένος, ἀντίθ. ξηρός, μαραμμένος: **νωπὰ τριαντάφυλλα, - νωπαὶ σταφυλαί, - νωπὰ σῦκα·** || ἐπὶ τάφου, ὁ προσφάτως ἐσκαφείς: **ὁ τάφος τοῦ πατρός του εἶναι νωπὸς ἀκόμη·** || συνεκδ. ὁ μήπω ἀποξηρανθείς, ὁ μὴ στεγνώσας ἀκόμη, ὁ μισοστεγνωμένος: **νωπὰ ρούχα,** Βαλαωρ.Φροσ.2,431 **εἶναι νωπὰ τὰ χείλη σου ἀκόμη ἀπ' τὰ φιλιά του.**

νωρεῖ Ἡσ. «ἐνεργεῖ».

νώρεμνος Ἡσ. «μέλας, πολύς»· **2)** αὐτ. «κατώτατος, ἀσθενής, ἔσχατος, πλατύς».

νωρίς ἐπίρρ. δημ. δ. τ. τοῦ ἐνωρίς βλ.λ.: δ.τραγ. **μὰ σὺ ἔμαθες ἀπὸ νωρὶς νὰ πέφτῃς νὰ κοιμᾶσαι,** Παπαντ.Ἀγ.Ὀρ.101 **εἶναι** πολὺ νωρίς.

νῶροψ-οπος (ὁ,ἡ) ἐπ. ἐπίθ. τοῦ χαλκοῦ, ὁ στιλπνός, ὁ λαμπρός, ὁ ἐξαστράπτων: Ἰλ.Β 578 **ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκόν,** αὐτ.Ξ 383, Ὀδ. Ω 467 **αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἕσσαντο περὶ χροΐ νώροπα χαλκόν·** || μτγν. ἁπλῶς, ὁ φαεινός, ὁ στιλπνός: Νόνν.Δ 32,14· **2)** Ἡσ.«ὀξύφωνος, εὔηχος».

νῶς (ὁ) μτγν. δωρ. τ. τοῦ νοῦς βλ.λ.: Θεόκρ.14,21 **τίν' ἔχεν μ' ἐδόκεις νῶν** (δ. γρ. νοῦν).

νωσάμενος ἰων. συνηρ. μτχ. μέσ. ἀορ. α' τοῦ ρ. νοῶ βλ.λ. ἀντὶ νοησάμενος.

νώσασθαι ἰων. συνηρ. ἀπαρφ. μέσ. ἀορ. α' τοῦ ρ. νοῶ βλ.λ. ἀντὶ νοήσασθαι.

νῶσις-εως (ἡ) ἰων. συνηρ. τ. τοῦ νόησις βλ.λ.

νωσίχολος Ἡσ. «ἀμελής, ῥάθυμος».

νωστελίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ βσλλωτὴ βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,107.

νωταγωγός-ή-όν μσν. ὁ φέρων ἐπὶ τῶν νώτων φορτίον, ἐπὶ ὑποζυγίων : Ἱππιατρ.25.

νωταγωγῶ-έω ποι. φέρω, βαστάζω ἐπὶ τῶν νώτων : Κλέαρχ.π.Ἀθήν.6,258Β.

νωταῖος-α-ον (νῶτον) μτγν. ποι. τ. τοῦ νωτιαῖος βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.317.

νωτάκμων-ονος (ὁ,ἡ) ἐπ. ὁ ἔχων τὰ νῶτα κατάφρακτα, ὁ τεθωρακισμένα ἔχων τὰ νῶτα : Βατραχομ.294 **νωτάκμονες . . καρκίνοι.**

νωταλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ραχιαλγία βλ.λ., ἄλγος κατὰ τὰ νῶτα, κατὰ μῆκος τῆς ράχεως.

νωτάρης-ους-ες (νῶτον, αἴρω) Σουΐδ. «ὁ ἐπὶ τῶν νώτων αἴρων καὶ βαστάζων».

νώτειος-ον μσν. δ.γρ. νώτιος : Θεοφύλ.Σ 212,1.

νωτεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ ἐπὶ τῶν νώτων φέρων, βαστάζων· εἰδ. ὁ νωτοφόρος ἡμίονος· πρβλ. Ἡσ. «νωτεῖς· οἱ ἀχθοφόροι ἡμίονοι, οἱ ἕλκοντες ζύγιοι»: Πολυδ.2,180.

νωτηγός-όν (νῶτον, ἄγω) μτγν. ὁ νωταγωγός βλ.λ. : Περίπλ.Ἐρ.Θαλ.24.

νωτιαῖος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ νῶτα βλ.λ., ὁ τῶν νώτων, ὁ εἰς τὰ νῶτα εὑρισκόμενος : Ἱππ.Ἀφ.5,18 **νωτιαῖος μυελὸς** (τὸ μέρος τοῦ κεντρικοῦ συστήματος τὸ ἐν τῷ νωτιαίῳ σωλῆνι, ἐκτεινόμενον ἀπὸ τοῦ πρώτου αὐχενικοῦ σπονδύλου, ἔνθα συνέχεται μετὰ τοῦ προμήκους μυελοῦ, μέχρι τοῦ πρώτου ἢ δευτέρου ὀσφυϊκοῦ σπονδύλου), Πλάτ.Τίμ.74Α **καὶ περὶ τὸν διαυχένιον ἅμα καὶ νωτιαῖον μυελόν**· ‖ τὸ ἀρσ. **νωτιαῖος** ὡς οὐσ. ὁ νωτιαῖος μυελός : Ἱππ. Ἄρθρ.45· ‖ **νωτιαῖα ἄρθρα** οἱ νωτιαῖοι σπόνδυλοι : Εὐρ.Ἠλ.841 **νωτιαῖα δ' ἔρρηξεν ἄρθρα**· κ. νεώτ. **νωτιαία ἄκανθα** τὸ σύνολον τῶν ἐν τῇ μέσῃ γραμμῇ τῆς ὀπισθίας ἐπιφανείας τῆς σπονδυλικῆς στήλης ἀκανθωδῶν ἀποφύσεων : Διογ. Ἀπ.6· ‖ νεώτ. **νωτιαῖα νεῦρα** τὰ ἐκ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ ἐκφυόμενα νεῦρα· ‖ ὁμ. νεώτ. **νωτιαῖον ἢ σπονδυλικὸν τρῆμα** ὀπὴ τρίγωνος ἢ στρογγύλη ἑκάστου σπονδύλου· ‖ ὁμ. **νωτιαῖος ἢ σπονδυλικὸς σωλὴν** σωλὴν ὅστις διελαύνει ἅπασαν τὴν σπονδυλικὴν στήλην ἐμπεριλαμβάνων τὸν νωτιαῖον μυελὸν μετὰ τῶν χιτώνων αὐτοῦ· ‖ ὁμ. **νωτιαῖα γάγγλια** μικρὰ προμήκη ἢ ᾠοειδῆ σωμάτια ἐρυθρόφαια καὶ συμπαγῆ κείμενα ἐν τοῖς μεσοσπονδυλίοις τρήμασιν, ἔξωθεν τῆς σκληρᾶς μήνιγγος· ‖ ὁμ. ἰατρ. **νωτιαία παράλυσις τῶν παίδων** ἀσθένεια τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἐμφανιζομένη δι' ὑψηλοῦ πυρετοῦ, ὃν ἀκολουθεῖ παράλυσις ἀπὸ μυῶν τινων μέχρι γενικῆς· ‖ ὁμ. **νωτιαία ἢ νωτιὰς φθίσις** πάθησις τῶν ὀπισθίων δεσμῶν τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, συφιλιδικῆς ἀρχῆς· **2)** μτγν. ὀπίσθιος : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.63,46 ν- λεπίς.

νωτιάς-άδος (ἡ) κ. νεώτ. ἐπίθ. ἡ νωτιαία βλ.λ. : Ἱππ.Νούσ.2,51 **νωτιὰς φθίσις** (ἀ. νωτιαία φθίσις).

νωτιδανός (ὁ) εἶδός τι κήτους, εἶδος γαλεοῦ, ὁ ἰχθὺς ὁ ὑπὸ τοῦ Ἐπαινέτ.π.Ἀθήν.7,294D καλούμενος ἐπινωτιδεύς : Ἀριστλ.ἀπ.310· ‖ νεώτ. ζωολ. γένος **κορχαριϊδῶν** ἰχθύων χονδροπτερυγίων.

νωτίζω (νῶτον) ποι. ἐν χρ. π. τραγ. μ. κτ. ἀόρ. (οἱ λοιποὶ χρ. μ.ἐν συνθ. μτ. τῆς προθ.ἀπὸ) δίδω, στρέφω τὰ νῶτα, τρέπομαι εἰς φυγήν, φεύγω: Εὐρ.Ἀνδρ. 1141 **οἱ δ' ὅπως πελειάδες ἱέρακ' ἰδοῦσαι πρὸς φυγὴν ἐνώτισαν**· ‖ κ. μτ. συνωνύμ. αἰτ. : Σοφ. ΟΤ 193 **ἀντιάζω παλίσσυτον δράμημα νωτίσαι πάτρας ἄπουρον** (σχόλ.«παλινδρομῆσαι»)· ‖ ἐν πάπ. κ. ἀπολ. : **νωτίσας θυέτω**· **2)** καλύπτω τὰ νῶτά τινος : Εὐρ.Φοίν.654 **κισσὸς ὃν περιστεφὴς ἑλικτὸς εὐθὺς ἔτι βρέφος χλοηφόροισιν ἔρνεσιν κατασκίοισιν ὀλβίσας ἐνώτισεν**· **3)** ἐπιφαύω ἐλαφρῶς τὴν ἐπιφάνειάν τινος : Αἰσχ. Ἀγ.286 **μέγαν δὲ πανὸν ἐκ νήσου τρίτον Ἀθῷον αἶπος Ζηνὸς ἐδέξατο . . ὑπερτελής τε πόντον ὥστε νωτίσαι** (ὥστε ἡ φλὸξ νὰ διατρέξῃ τὰ νῶτα τῆς θαλάσσης, ἤτοι ὑπεράνω τῶν νώτων τῆς θαλάσσης νὰ λάμπῃ)· **4)** Ἡσ. «νωτίσασθαι· ἀναθέσθαι ἐπὶ τῶν ὤμων».

νώτιος-ον σπαν. τ. ταυτόσημος τῷ νωτιαῖος βλ.λ.: Τίμ.Λοκρ.100Α **νώτιοι σπόνδυλοι,** Φιλόξ.2,28.

νώτισμα-ατος (τὸ) (νωτίζω 2)) κάλυμμα τῶν νώτων, πᾶν ὅ,τι τις φέρει ἐπὶ τῶν νώτων, οἷον αἱ πτέρυγες : Τραγ.Ἀδέσπ.541.

νωτοβατῶ-έω μτγν. ἀναβαίνω, ἐπιβαίνω ἐπὶ τῶν νώτων, καβαλλάω, ἐπὶ τῆς ὀχείας τῶν ζῴων, οἷον ἐπὶ τῶν κυνῶν : Στράτ.ΑΠ 12,238· **2)** διαβαίνω ὑπεράνω τῶν νώτων ἢ τῆς ράχεως : Ἀντίφιλ.ΑΠ7, 175 **ἤδη καὶ τύμβους νωτοβατοῦσι βόες.**

νωτόγραπτος-ον κ. μσν. ὁ περὶ τὰ νῶτα, τὴν ράχιν φέρων γραμμάς τινας, ὁ ἐζωγραφημένα ἢ πεποικιλμένα ἔχων τὰ νῶτα : Ἀριστλ.ἀπ.297 **νωτόγραπτα λέγεται βῶξ, σκολιόγραπτα δὲ κολίας.**

νωτοκοπῶ-έω μτγν. κτυπῶ, πλήττω τὰ νῶτα : Θεοδοτ.ΠΔ Ἐξ.13,13, αὐτ.Ἠσ.66,3.

νῶτον (τὸ) κ.μσν. κ. νεώτ. κ. **νῶτος** (ὁ) πληθ. πάντοτε **νῶτα,** ἐν τῇ μτγν. ὅμως κ. **νῶτοι** (ΠΔ Βασ.3,7, 19)33)) (τὸ γένος τοῦ ἑν. εἶναι ἀκαθόριστον π.Ὁμ. κ. Ἡσιόδ., οὐδέτερον εἶναι ἐν Πίνδ.Π 1,28, αὐτ.4, 83, Εὐρ.Κυκλ.237, αὐτ.643, Ἀριστφ.Ἱππ.289, αὐτ. Εἰρ.147, Ἀντιφάν.132,6 καὶ ἀείποτε π. Ἀττ. κτ. τὸν Φρύνιχ.257· ἡ αἰτ. τοῦ ἀρσ. ἀπαντᾷ π. Ἱππ Προρρ.2,30, αὐτ.40, Ξεν.Ἱππ.3,3, Ἀριστλ.ΖΙ 512b,17, αὐτ.547a,6, Εὐφορ.224J, ἐν τῇ νεωτ. ἐν χρ. μ. ὁ πληθ. τοῦ οὐδ.), ἡ ραχιαία ἐπιφάνεια τοῦ κορμοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ γενικῶς τῶν σπονδυλωτῶν ζῴων, τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ σώματος, ράχις, πλάτη, ἐν τῷ ἑν. ἐπὶ ἀνθρώπων : Ἰλ.Ε 147 **ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν ἠδ' ἀπὸ νώτου τοὺς μὲν ἔασ'**· ‖ κ. ἐπὶ κάπρου : αὐτ.Ν 473 **φρίσσει δέ τε** (σῦς) **νῶτον ὕπερθεν**· ‖ κ. ἐπὶ προβάτου καὶ αἰγός : αὐτ.Ι 207 **ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' ὄϊος καὶ πίονος αἰγός**· ‖ κ. ἐπὶ ἵππων : αὐτ.Β 765 **ὄτριχας, οἰέτεας, σταφύλῃ ἐπὶ νῶτον ἐΐσας**· ‖ συχν. ὁ πληθ. π. ποι. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἑν. : Ἰλ.Β 308 **δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινὸς σμερδαλέος,** Ὀδ.Ζ 225· ‖ συχν. π. ἐπ. ἐπὶ τῶν σαρκῶν τῆς ράχεως ἢ τῆς πλάτης ζῴου παρασκευαζομένων ἢ παρασκευασθεισῶν πρὸς βρῶσιν : αὐτ.Δ 65 **'καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν ὄπτ' ἐν χερσὶν ἑλών,** αὐτ.Ξ 437· **2)** μτφ. ἡ λ. ἐν μεγίστῃ χρ.· εἰδ. ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης : Ἰλ.Β 159 **Ἀργεῖοι φεύξονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,** Ὀδ.Γ 142, Ἡσίοδ. Θ 762, Εὐρ.Ἑλ.129 **ἐν νώτοισιν ποντίας ἁλός**· ‖ μσν. κ. ἡ ἐπιφάνεια ποταμοῦ : Νικ.Χων. ἐν Σάθ. 1,120 **ποταμοὶ ἀναστοιβάζοντες τὰ ῥεῖθρα καὶ τὰ νῶτα ὑποστρωννύντες**· ‖ κ. ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς : Πίνδ.Π 4,228 **σχίζε νῶτον γᾶς,** αὐτ.26, Εὐρ.ΙΤ 46 **χθονὸς δὲ νῶτα σεισθῆναι σάλῳ**· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ αἰθέρος, ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἡ κυρτὴ ἐπιφάνεια τοῦ στερεώματος : αὐτ.ἀπ.114 **ἀστεροειδέα νῶτα αἰθέρος,** Ἀριστφ.Θεσμ.1067, Πλάτ. Φαῖδρ.247C **ἐπὶ τῷ τοῦ οὐρανοῦ νώτῳ**· ‖ ὅθ. φρ. **ἕσπερα νῶτα** τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ ὁρίζοντος, αἱ δυσμαί, ἡ δύσις : Εὐρ.Ἠλ.731 **τὰ δ' ἕσπερα νῶτ' ἐλαύνει θερμᾷ φλογί**· ‖ ὁμ. μτφ. τὸ ἄνω μέρος, ἡ ράχις βράχου ἢ ὄρους, κορυφογραμμή : Πίνδ.Ο 7,87 **νώτοισιν Ἀταβυρίου μεδέων,** Εὐρ.Ἱππ.128 **θερμᾶς δ' ἐπὶ νῶτα πέτρας εὐ-**

αλίου κατέβαλλ'· ‖ κ. ἐπὶ τύμβου : αὐτ.'Ελ. 842 **τύμβου ἐπὶ νώτῳ σὲ κτανὼν ἐμὲ κτενῶ·** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ δίφρου : αὐτ.Τρῳ.572 **ποῖ ποτ' ἀπήνης νώτοισι φέρει;** ‖ κ. ἐπὶ πρίονος : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,204 **νώτῳ καμπτόμενον πρίονα·** ‖ κ. ἐπὶ τῆς πλήμνης τοῦ τροχοῦ : ΠΔ Βασ. 3,7,19(33) **αἱ χεῖρες αὐτῶν** (τῶν τροχῶν) **καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν . . πάντα χωνευτά·** ‖ τὸ ὄπισθεν μέρος σελίδος : Γαλ.15,624· ‖ κ. ἐπὶ δακτύλων, ἡ ἀντίθετος πρὸς τὴν τῆς παλάμης ἐπιφάνεια : Προκ.Γαζ.'Εκφρ.168,11· **3)** νεώτ.στρατ. τὰ ὄπισθεν στρατιωτικῆς παρατάξεως τμήματα, δθ. κ. τὰ μετόπισθεν : **τοὺς προσέβαλον ἐκ τῶν νώτων,· ἠθέλησαν νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ νῶτά των·** **4)** μτφ. ἐν φρ. ἐπὶ μαχομένων, ἀγωνιζομένων, ἐπὶ πολεμιστῶν, **νῶτα ἐντρέπω** στρέφω τὰ νῶτα, τρέπομαι εἰς φυγήν, φεύγω, δείχνω τὴν πλάτη μου : 'Ηρ.7, 211 **καὶ ὅκως ἐντρέψειαν τὰ νῶτα, ἀλέες φεύγεσκον δῆθεν·** ‖ ἐν τῇ αὐτῇ σημ. **νῶτον ἐπιστρέφω** : Χρησμ. ἐν 'Ηρ.7,141 **ἀλλ' ὑποχωρεῖν νῶτον ἐπιστρέψας·** ‖ ὁμ. μτγν. **δίδωμί τινι νῶτα** : Πλούτ.'Ηθ.787F, Πάπ.· ‖ ὁμ. μτγν. **δείκνυμι ἢ δεικνύω τὰ νῶτα** : Πλούτ.Μάρκελλ.12 **δοκοῦσι τότε δεῖξαι τὰ νῶτα τοῖς 'Ρωμαίοις·** ‖ ὁμ. **πίπτω ἐπὶ νώτῳ** πίπτω ὄπισθεν, χωρὶς νὰ γίνω ἀντιληπτός : Αἰσχ.'Ικ.91 **πίπτει δ' ἀσφαλὲς οὐδ' ἐπὶ νώτῳ·** ‖ **κατὰ νώτου** ὄπισθεν, δθ. **κατὰ νώτου γίγνομαί τινος** ἔρχομαι, φθάνω ὄπισθέν τινος : 'Ηρ.1,9, αὐτ.10 **κατὰ νώτου ἐγένετο ἰούσης τῆς γυναικὸς ἐς τὴν κοίτην·** ‖ ὁμ. **κατὰ νώτου λαμβάνω τι** καταλαμβάνω, κυριεύω τι ἐκ τῶν ὄπισθεν, αὐτ.75 **ὅπως ἂν τὸ στρατόπεδον . . κατὰ νώτου λάβοι·** ‖ μτγν. **κατὰ νῶτα λαμβάνω** δέχομαι ἐκ τῶν ὄπισθεν : Θεόκρ.22,84 **ὁππότερος κατὰ νῶτα λάβῃ φάος ἠελίοιο·** ‖ **κατὰ νώτου βοηθῶ** σπεύδω εἰς βοήθειάν τινος ἐκ τῶν ὄπισθεν, βοηθῶ τὰ νῶτά τινος, ἐπὶ στρατευμάτων μαχομένων : Θουκ.1,62 **κατὰ νώτου βοηθοῦντας ἐν μέσῳ ποιεῖν αὐτῶν τοὺς πολεμίους·** ‖ νεώτ. **ἐπιτίθεμαι ἐκ τῶν νώτων** ἐπιτίθεμαι ἐκ τῶν ὄπισθεν, ὑπούλως, οὐχὶ ἀνδρικῶς.

νωτονήκτης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἡμιπτέρων ἐντόμων ἐκ τῶν **νωτονηκτιδῶν.**

νωτοπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) ποι. ὁ λαμβάνων εἰς τὰ νῶτα πληγάς, ὁ δεχόμενος πλήγματα, ὁ πληττόμενος εἰς τὰ νῶτα, ὁ μαστιγίας, ἐπὶ δούλων : 'Αριστφ.ἀπ.830, Φερεκρ.89.

νῶτος (ὁ) δ.τ. τοῦ νῶτον βλ.λ. : ΠΔ Βασ.3,7,19(33), αὐτ.Ψαλμ.68(69),24 **σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν . . καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν . . σύγκαμψον.**

νωτοστροφῶ-έω γλωσσ. στρέφω τὰ νῶτα.

νωτοφορία (ἡ) μτγν. τὸ φέρειν, τὸ βαστάζειν ἐπὶ τῶν νώτων τι, τὸ ἀχθοφορεῖν : Διόδ.Σ 2,54 **αἱ πρὸς νωτοφορίαν ἠσκημέναι** (κάμηλοι).

νωτοφόρος-ον ὁ φέρων, ὁ βαστάζων ἐπὶ τῶν ὤμων, ὁ ἀχθοφόρος, ὁ φορτηγός : ΠΔ Παραλ.2,2, 18 **καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδας νωτοφόρων καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων,** Δίων Κ 56,20 **νωτοφόρος ἡμίονος,** Πολυβ.2, 180, Πάπ. **νωτοφόροι ὄνοι,** αὐτ. **νωτοφόρα ὑποζύγια,** 'Επιγρ. **κτήνη νωτοφόρα** (φορτηγὰ ζῷα)· **2)** τὸ ἀρσ. **νωτοφόρος** ὡς οὐσ. ὁ ἀχθοφόρος, ὁ χαμάλης : ΠΔ Παραλ.2,34,13 **καὶ ἐπὶ τῶν νωτοφόρων καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων τὰ ἔργα,** Πάπ.· **3)** τὸ οὐδ. **νωτοφόρον** ὡς οὐσ. τὸ φορτηγὸν ζῷον : Ξεν.ΚΠ 6,2,34 **καὶ κατὰ τὸ νωτοφόρον δὲ ἀξίνην καὶ δρέπανον** (δ.γρ. τὸν νωτοφόρον).

νωτοφορῶ-έω μτγν. ἐπὶ τῶν νώτων φέρω, βαστάζω, ἀχθοφορῶ : Διόδ.Σ 2,54 **πυρῶν μὲν ἀνὰ δέκα μεδίμνους νωτοφοροῦσιν·** κ. ἀπολ. : αὐτ. 17,105, Βέττ.Βάλ.77,14.

νωτοφυλακῶ-έω μσν. φυλάττω τὰ νῶτα, ὀπισθοφυλακῶ βλ.λ. : Νικηφ.Πατρ.60,6.

νωτοφύλαξ-ακος (ὁ) μσν. ὀπισθοφύλαξ βλ.λ. : Πασχ.Χρον.725,16 **ἔμειναν δὲ τῇ παρασκευῇ νωτοφύλακες καβαλλάριοι.**

νωτοχορδή (ἡ) νεώτ. ἡ νωτιαία χορδὴ ἥτις εἶναι ἡ πρώτη ἐμβρυολογικὴ καταβολὴ τῆς σπονδυλικῆς στήλης.

νωφαιόν (τὸ) 'Ησ. «ἀφανές».

νωφαλή(ς) 'Ησ. «νωθρός».

νωφρύς (ἡ) μτγν. βαλλωτὴ βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,103.

νωχαλίζει 'Ησ. «βραδύνει».

νωχἄλός-ή-όν μτγν. 'Ησ. «νωχελής»· ‖ συγκρ. ἀνωμάλως σχημ. **νωχαλέστερος** : 'Ανδροκύδ.π. Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.7,6,33 **ψυχὴ νωχαλεστέρα.**

νωχέλεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. δ.τ. **νωχελία** κ. ἐπ. νωχελίη ('Ιλ.Τ 411) ἡ ἰδιότης τοῦ νωχελοῦς, βραδύτης, νωθρότης, ὀκνηρία : 'Ορειβ.ἀπ.58, 'Ησ.

νωχελεύομαι μτγν. ἀποθ. εἶμαι νωχελής, βραδύς, ὀκνηρός, νωθρός : 'Ακύλ.ΠΔΠαροιμ.18,9· **2)** προσποιοῦμαι ἀσθένειαν : ἀμφ. ἐν 'Επιγρ.

νωχελής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα ἀντιμετωπίζων ἀδιαφόρως, ὁ οὐδεμίαν ἐκδηλῶν ζωτικότητα, ὁ κινούμενος βαρέως καὶ βραδέως, ὁ δυσκίνητος, ὁ νωθρός, ὁ χαῦνος, ὁ ὀκνός : Σοφ. ἀπ.142,19 **αἰεί ποτ' ἐστὲ νωχελεῖς καὶ μέλλετε,** Εὐρ.'Ορ.800 **περιβαλὼν πλευροῖς ἐμοῖσι πλευρὰ νωχελῆ νόσῳ,** 'Αρατ.391 **νωχελέες καὶ ἀνώνυμοι,** Νίκ.Θηρ.162 **νωχελὲς βάρος,** Φιλόδ.'Οργ.64W **ἄνθρωποι νωχελέστεροι,** Βέττ.Βάλ.68,12, Πορφ.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,11 **Κρόνου νωχελὴς δύναμις·** **2)** τὸ οὐδ. **νωχελές** ὡς οὐσ. ἡ νωχέλεια βλ.λ. : Διοκλ.ἀπ.131 **τὸ δυσκίνητον καὶ νωχελές·** **3)** ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ ἔκτρωμα βλ.λ. : 'Ιππ. Γυν.1,78· **4)** νεώτ. ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. κτ. πληθ. **νωχελέστατα** ὡς ἐπίρρ. κατὰ τὸν πλέον νωχελῆ τρόπον, μετὰ μεγίστης νωχελείας, νωθρότητος.

νωχελία (ἡ), ἐπ. τ. **νωχελίη** δ. τ. τοῦ νωχέλεια βλ.λ. : 'Ιλ.Τ 411 **οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε νωχελίῃ τε Τρῶες ἀπ' ὤμοιιν Πατρόκλου τεύχε' ἕλοντο,** 'Ορφ.ἀπ.286, Βέττ.Βάλ.2,6, 'Ιάμβλ.Πυθ.15,65

νωχελίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ βαλλωτὴ βλ.λ. : Ψ Διοσκ.3,103.

νωχελῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον νωχελῆ, δυσκινήτως, νωθρῶς, ὀκνά : **ἐργάζεται νωχελῶς.**

νῶχμα 'Ησ. «ὄνειδος» πρβλ. νύχμα.

νώψ-ῶπος (ὁ,ἡ) (νη, ὄπτομαι) 'Ησ. «**ἀσθενὴς τῇ ὄψει, μύωψ**».

Ξ

Ξ, ξ (τὸ) (ἄκλ.) κ. νεώτ. κ. δημ., γρ. ξεῖ κ. ξῦ (Καλλί. Κωμ.π.'Αθήν (0,453D) τὸ δέκατον τέταρτον γράμμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, προελθὸν ἐκ τοῦ φοινικικοῦ sameh, εἰσαχθὲν ἐπὶ ἄρχοντος Εὐκλείδου τῷ 403 π.Χ. καὶ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ λατ. X· ἀποτελεῖ κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικοὺς διπλοῦν γράμμα, σύνθετον ἐκ τῶν γραμμάτων γσ, κσ, χσ· ἐν τῇ αἰολ. διαλέκτῳ ἐξηκολούθει νὰ γράφηται κσ, ἐν δὲ τῇ ἀττικῇ διὰ τοῦ χσ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Σαμίου ἀλφαβήτου· Διον.'Αλ.Συνθ.166 «τρία δὲ διπλᾶ, τό τε Ζ καὶ τὸ Ξ καὶ τὸ Ψ. Διπλᾶ δὲ λέγουσιν αὐτὰ ἤτοι διὰ τὸ σύνθετα εἶναι, τὸ μὲν Ζ διὰ τοῦ Σ καὶ Δ, τὸ δὲ Ξ διὰ τοῦ Κ καὶ Σ, τὸ δὲ Ψ διὰ τοῦ Π καὶ Σ συνεφθορμένων ἰδίαν φωνὴν λαμβάνοντα», αὐτ.172· ‖ τὸ σύμπλεγμα κσ (ξ) ὑπάρχει εἰς τὰς πλείστας τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν καὶ παρίσταται ἐν μὲν τῇ σανσκριτικῇ διὰ τοῦ ksh, ἐν τῇ γοτθικῇ κ. ἀρχ. γερμ. διὰ τοῦ hs, νῦν chs, οἷον ἄξων, σανσκρ. akhs-has, λατ. axis, γοτθ. vahs-ja, ἀρχ. γερμ. ahs-a κ. νῦν achse· **2)** ἐν τῇ δωρ. ἐναλλάσσει τοὺς δύο οὕτου φθόγγους, οἷον ξιφίας, δωρ. σκιφίας, ξιφύδριον, δωρ. σκιφύδριον, ἰσχύς, δωρ. ἰξύς· **3)** διαλεκτικῶς ἐμφανίζεται ἀντὶ τοῦ σ, οἷον ξὺν ἀντὶ σύν, ξύλινος ἀντὶ σύλινος· ὁμ. κ. ἀντὶ τοῦ κ, οἷον ξυνὸς ἀντὶ κοινός· **4)** ἀπαντᾷ ἐν τῇ Ἰων. ἀντὶ τῶν σσ, οἷον διξός, τριξὸς ἀντὶ δισσός, τρισσός· **5)** δημ. ἀδρύνεται ἐνίοτε· εἰς τσ, οἷον τσιγγρίζω ἀντὶ ξιγγρίζω· **6)** ἀπαντᾷ ἰδ. εἰς τὸν ἐνεργ. κ. μέσ. μέλλ. κ. ἀόρ. τῶν οὐρανολήκτων ρ. καὶ εἰς τὰ ἐξ αὐτῶν σχηματισθέντα παράγωγα, προσθήκη τῆς ἀπὸ σ ἀρχομένης καταλήξεως εἰς θέματα λήγοντα εἰς οὐρανισκόφωνα, οἷον πλέκω, πλέξω, ἔπλεξα, πλέξομαι, ἐπλεξάμην, πλέξις, τάττω, τάξω, ἔταξα, τάξομαι, ἐταξάμην, τάξις· ‖ κ. ἐν τῇ δημ. κτ. ἀναλογίαν εἰς μέλλ. κ. ἀόρ. σχηματιζομένους διὰ τοῦ σ, οἷον ἁρπάξω ἀντὶ ἁρπάσω, ἀγγίξω, πειράξω, σκούξω, τραντάξω, λουφάξω· ‖ δημ. κ. εἴς τινα ῥήματα διφορεῖται, οἷον φτιάξω κ. φκιάσω· **7)** ὡς ἀριθμητικὸν ὀξυτονούμενον ἄνωθεν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἑξήκοντα (60) καὶ τὸ τακτικὸν ἑξηκοστὸς καὶ τὸ ἐπίρρ. ἑξηκοντάκις· ὀξυτονούμενον δὲ κάτωθεν πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἑξήκοντα χιλιάδες (60.000) καὶ τὸ τακτικὸν ἑξηκοντάκις χιλιοστὸς καὶ τὸ ἐπίρρ. ἑξηκοντάκις χιλιάκις· **8)** μουσ. ἐν τῇ ἑλλην. μουσικῇ τὸ Ξεῖ καὶ Πῖ ἀνεστραμμένον ἐδείκνυε τὴν τρίτην διεζευγμένων ἐν τῷ ὑπολυδίῳ τρόπῳ κ. συνημμένων ἐν τῷ ἰαστίῳ καὶ τὴν παρυπάτην μέσων ἐν τῷ ὑπεριαστίῳ.

ξ- δημ. συγκεκ. τ. τῆς ἐν συνθέσει δημ. προθ. ξε- (ἐξ ἀρχ. κ. νεώτ. ἐξ, ἐκ), τῆς συγκοπῆς γινομένης ὅταν ἡ μεθ' ἧς τίθεται λέξις ἄρχεται ἀπὸ α ἢ ο, ἢ τοῦ ε ἂν τοῦτο κεῖται ὡς ῥηματ. αὔξησις, ἔχουσα δὲ τὴν αὐτὴν ἢ παραπλησίαν σημ. ἣν ἐν συνθέσει ἡ ἐξ (ξε), οἷον ξάδερφος, ξαγοράζω, ξαμώνω, ξανάστροφα, ξάστερα, ξόδι, ξοδιάζω, ξέλεγα, ξεῖπα (κ. ξεῖπαι), ξέγινε.

ξαγγλίζω δημ. ·κτενίζω δι' ὀραιοῦ κτενός· παθ ξαγγλίζομαι, μτχ. παθ. παρακ. ξαγγλισμένος· **2)** δίδω λαβὴν εἴς τι, ὑποκινῶ τι ἐν οὐ δέοντι.

ξαγγρίζω δημ. ἐρεθίζω, ἐξαγριώνω.

ξάγι (τὸ) (ἐξάγιον) δημ. δοχεῖον ὡρισμένης χωρητικότητος σιτηρῶν, κόσκινον, δι' οὗ μετρεῖται τὸ ὑπὸ τοῦ μυλωθροῦ λαμβανόμενον ποσοστὸν ὡς δικαίωμα ἀλέσεως, τὰ ἀλεστικά : **πρῶτα θὰ πάρω τὸ ξάγι μου· 2)** μέτρον δημητριακῶν καρπῶν ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ κοιλοῦ, τὸ (ἡ)μίκοιλο· **3)** μέτρον πυρίτιδος καὶ σφαιριδίων διὰ τὰ κυνηγετικὰ ὅπλα· **4)** μέτρον μεταξοσπόρου καὶ ἄλλων πολυτίμων πραγμ., ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ ἕκτον τῆς οὐγγίας, τὸ 1/72 τῆς ἐνετικῆς λίτρας : δ.τραγ. **κι εἶχεν ἐξῆντα' δυὸ φλουριὰ κι ἐξῆντα ξάγια μόσκο.**

ξαγιάζω (ξάγι) δημ. λαμβάνω μὲ τὸ μέτρον τοῦ μυλωθροῦ, μὲ τὸ ξάγι, ὃν συνήθως μεγαλυτέρας χωρητικότητος ἢ ὅσον ὁ μυλωθρὸς δικαιοῦται νὰ λάβῃ· ‖ δθ. λαμβάνω τι κρυφίως, δολίως, ὑπεξαιρῶ.

ξαγκίστρωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαγκιστρώνω, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοῦ ἀγκίστρου· **2)** ναυτ. ἐπὶ ἀγκύρας, ἡ ἀνάσπασις.

ξαγκιστρώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξαγκίστρωσα κ. παθ. **(ἐ)ξαγκιστρώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξαγκιστρωμένος,** ἐξάγω, ἀπαλλάττω τι τοῦ ἀγκίστρου, ἐξαγκιστρῶ· ‖ κ. μέσ. ἀπαλλάττομαι τοῦ ἀγκίστρου, οἷον ἰχθύς : **τὴν ὥρα ποῦ τὸ 'φερνα, ξαγκιστρώθηκε τὸ φάρι· 2)** ναυτ. ἐπὶ ἀγκύρας, ἀνασπῶ· **3)** ῥηματ.π. ξαγκίστρωμα.

ξαγκωνιάζομαι δημ. ἐξαγκωνιάζομαι βλ.λ.

ξάγναντα ἐπίρρ. δημ. ἀντικρύ, ἀπέναντι.

ξαγνάντεμα (τὸ) (ξαγναντεύω) δημ. ἐπισκόπησις μακρόθεν καὶ ἀντικρύ : Παλαμ.Περ.Χαιρ.158,3 **τὸ ξαγνάντεμα σὰ νὰ τὸ ξέμαθα τῶν ὀλάνοιχτων τόπων·** πρβλ. ἀγνάντεμα· **2)** τόπος ἀφ' ὅπου δύναταί τις εὐχερῶς νὰ ἐπισκοπῇ τὰ πέριξ, καλὴ σκοπιά, (ξ)άγναντο.

ξαγναντεύω δημ. βλέπω μακρόθεν καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ, ἰδ. πρὸς χῶρον ἀναπεπταμένον, ἐπισκοπῶ : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.130,10 **τὴν ξαγναντεύει ἡ μάννα της ἀπ' ὥριον παραθύρι,** Παλαμ.Περ.Χαιρ. 161,6 **ἀπὸ ἕνα φήλωμα, . . ξαγνάντευα τὴν ἐξοχή της· 2)** ῥηματ. π. ξαγνάντεμα.

ξάγναντο (τὸ) δημ. τόπος ἀφ' ὅπου γίνεται ἐπισκόπησις τῶν πέριξ, τὸ ξαγνάντεμα : Βαλαωρ. 'Αθ.Διάκ.3,58 **κανένας πεζοδράμος στὸ ξάγναντο δὲ φαίνεται,'** Παλαμ.Περ.Χαιρ.129,1 **ὄχι στεριᾶς ἀσφαλισμένα ξάγναντα καὶ λιμάνια.**

ξαγορά (ἡ) δημ. ἐξαγορὰ βλ.λ.

ξαγοράρης (ὁ) ((ἐ)ξαγορεύω) δημ. ὁ ἐξαγορευτής, ἐξομολογητής, πνευματικός : δ.τραγ. **φέρε μου ξαγοράρη, .. νὰ 'πῶ τὰ κρίματά μου.**

ξαγόρεμα (τό) (ξαγορεύω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ (ἐ)ξαγορεύω βλ.λ., ἡ ἐξομολόγησις.

ξαγορευτής (ὁ) (ξαγορεύω) μσν. κ. δημ. κ. **ἐξαγορευτὴς ὁ** ἐξομολογητής, ὁ πνευματικός : Γεωργιλ.ΘΡ ἐν Κορ.'Ατ.2,128 **ἔκοφε τοὺς παπάδες, . . καὶ τοὺς ξαγορευτάδες.**

ξαγορεύω δημ. κ. **ἐξαγορεύω,** ἀόρ. (ἐ)ξαγόρεψα κ παθ. **(ἐ)ξαγορεύτηκα,** ἐξομολογῶ τινα·

|| κ. ἀμτβ. ἐξομολογοῦμαι τὰς ἁμαρτίας μου εἰς τὸν ἐξαγορευτήν, τὸν πνευματικὸν· || κτ. ἐπέκτ. συνδιαλέγομαι μετά τινος προσπαθῶν νὰ ἐξιχνιάσω τὴν γνώμην του, τὰς προθέσεις του : ξαγόρεψέ τον **μὲ τρόπο, ἂν θά τὴν πάρῃ ἢ ὄχι· 2**) νουθετῶ, συμβουλεύω : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.126,6 **ἡ μιὰ ἄρχισε νὰ τῆς μιλῇ, κι ἡ ἄλλη νὰ τὴ βρίζῃ | καὶ κείνη ποὺ τὴν ἀγαπᾷ καλὰ τὴν ξαγορεύει· 3**) ρηματ. π. ξαγόρεμα, ξαγορευτής.

ξαγριεύω δημ., ἰδιωμ. (κρητ.) κ. ξαγριεύγω, ἀόρ. παθ. (ἐ)**ξαγριεύτηκα,** καθιστῶ τινα ἄγριον, ἐξοργίζω, ἐξερεθίζω, ἐξαγριώνω : Ἐρωτόκρ.3,530 **κι ὅσ' ἡ Φροσύνη τσ' ἤλεγε τὸ μίλημα ν' ἀφήσῃ, τόσο τὴν ἐξαγρίευγε, κι ἤστεκε ν' ἀφορμίσῃ·** || κ. ἀμτβ. ἐξαγριοῦμαι, ἀγριεύω : Ἐρωτόκρ.3,504 **τόσον καὶ πλιὰ ξαγρίευγε κι ἀλλῆς λογῆς ἐγίνη,** αὐτ.2,781 **τὰ μάτια ξαγριέφασι, καρβούνω σπίθες βγάνου· 2**) ἀμτβ. ἀναφορ. πρὸς ἀγρόν, καθίσταμαι χέρσος, ἄγριος.

ξαγρύπνημα (τὸ) δημ. ἀγρύπνημα βλ.λ.

ξαγρυπνιά (ἡ) δημ. ἀγρυπνία βλ.λ.

ξαγρύπνισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀγρύπνημα, ἡ ἀγρυπνία, ἡ ἀϋπνία.

ξάγρυπνος-η-ο δημ. ἄγρυπνος βλ.λ. : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 11,12 **βαρβατιάζουν καὶ γυροφέρνουν ξάγρυπνα τὸ βράδυ** (τ' ἀγρίμια).

ξαγρυπνῶ δημ. κ. -άω μένω ἄγρυπνος, χάνω τὸν ὕπνον μου : δ.τραγ. **τί κάθεσαι καὶ ξαγρυπνᾷς γιά 'να φτωχὸ διαβάτη,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.Ὕπνου δάκρυα 4 **ποὺ ἐνῶ κοιμοῦμαι ξαγρυπνᾷ ἡ νυχτοπαρωρίτρα· 2**) ρημάτ. π. ξαγρύπνημα.

ξαδέρφι (τὸ) δημ. κ. πληθ. **ξαδέρφια** ὁ ἐξάδελφος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.53,9 **καὶ τὸ λεβέντη Κώστα | ὁποὺ 'χε δώδεκα ἀδερφοὺς καὶ τριανταδυὸ ξαδέρφια,** ΜΜ **νὰ 'ρθοῦσι τὰ ξαδέρφια σου καὶ σένα νὰ δικιώσουσι.**

ξάδερφος (ὁ) δημ., θηλ. **-η** (ἐ)ξάδελφος βλ.λ. : ΜΜ **σκοτώσαμε τὸ μπάρμπα μας, τὸν πρῶτονέ μας ξάδερφο.**

ξαδερφοσύνη (ἡ) δημ. ἡ συγγένεια μεταξὺ ἐξαδέλφων.

ξαδερφούλης (ὁ) δημ., θηλ. **-ούλα** (ἐ)ξαδελφούλης βλ.λ.

ξαδιάντροπος-η-ο δημ. ἄ. ξεδιάντροπος βλ.λ.

ξάζω μσν. ἀξίζω, ἔχω ἀξίαν : Ἐρωτόκρ.2,1590 **καμωμένα δὲν ξάζουσ' οὐδὲ τίποτσι,** αὐτ.1651.

ξαθός-ιά-ό μσν. κ. δημ. ξανθὸς βλ.λ. : Ἐρωτόκρ. 4,901 **γίνεται μελανόμαυρος, ποὺ τον ξαθὸς περίσσα,** αὐτ.5,907 **αγουρὰ ξαθὰ 'χε τὰ μαλλιά.**

ξαθοσγουρομάλλης (ὁ) μσν. ὁ ἔχων κόμην ξανθὴν καὶ οὔλην : Ἐρωτόκρ.2,1336 **κεῖνον τὸ χρυσοκόκκινο τὸν ξαθοσγουρομάλλη.**

ξαθόσγουρος-η-ο μσν. κ. δημ. κ. ξανθ- ὁ ξαθοσγουρομάλλης βλ.λ.

ξαίνω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **ξᾰνῶ** (Ἀριστφ. Σφ.827), ἀόρ. **ἔξηνα** (Εὐρ.Ὀρ.12) κ. νεώτ. δημ. **ἔξανα** κ. παθ. **ἐξάνθην** (Αἰσχ.ἀπ.304,7), παρακ. **ἔξαμμαι** (Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,23,2) κ. **ἔξασμαι** (ἐν συνθ. μτ. τῆς κατά, ἀνά : Ἱππ.Ἑλκ.24, Γαλ.π.Ὀρειβ.51, 57,3), δημ. ἀόρ. παθ. **ξάστηκα** κ.μτχ. παθ. παρακ. **ξασμένος,** ἐπὶ ἐρίου, λινοῦ κτλ., κτενίζω ὅπως τὸ καταστήσω κατάλληλον πρὸς κλῶσιν, λαναρίζω· Ἡσ. «ξαίνει· διαξέει. νήθει, σωρεύει, ἐργάζεται ἔρια» : Ὀδ.Χ 423 **εἰριά τε ξαίνειν καὶ δουλοσύνην ἀνέχεσθαι,** Εὐρ.Ὀρ.12 **στέμματα ξήνασ'·** || κ. ἀπολ. : Σοφ.ἀπ.497, Ἀριστφ.Λυσ.536 **κᾆτα ξαίνειν συζωσάμενος,** Πλάτ.Σοφ.226Β **καὶ πρός γε τούτοις ἔτι ξαίνειν,.. κερκίζειν·** || κ. μτ. γενικ. διαιρετ. : Ἀριστφ.ἀπ.717 **τῶν ἐρίων ξ-,** Κράτ. π. Πλούτ.Ἠθ.830C· || δημ. κ. παθ. : **μαλλί ξασμένο·** || κ. μτφ. : Ἀριστφ.Λυσ.579 **ξαίνειν εἰς καλαθίσκον κοινὴν εὔνοιαν ἅπαντες,** Πλάτ.Νόμ.780C **εἰς πῦρ ξαίνειν** (ἐπὶ ματαιοπονίας), παροιμ. **ἔλεγα νὰ ξανασάνω, μά 'βρα ἐδῶ μαλλιά νὰ ξάνω** (ἐπὶ μάτην ἐλπίσαντος ἀνάπαυσιν ἢ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ μεριμνῶν), ὁμ. **ξαίνει, ξαίνει ἡ παπαδιά, κι ὁ παπάς ξεβράκωτος** (ἐπὶ τῶν διαρκῶς ἀσχολουμένων εἴς τι ἄνευ θετικοῦ ἀποτελέσματος)· **2**) ἐπὶ ὑφάσματος, κατεργάζομαι, καθαρίζω : Ἀριστφ. Ὀρν.827 **τῷ ξανοῦμεν τὸν πέπλον;· 3**) ἐπὶ προσ., δέρω, κτυπῶ, ξυλίζω : Δημ.403 **περιρρήξας τὸν χιτωνίσκον ὁ οἰκέτης ξαίνει κατὰ τοῦ νώτου πολλὰς** (πληγάς), Διον.Ἀλ.Ρωμ.3,30 **ἔξαινον τὸ σῶμα μάστιξι,** Πλούτ.Ποπλ.6 **ῥάβδοις ἔξαινον τὰ σώματα·** κ. παθ. : Ἀχιλλ.Τάτ.6,20· **4**) ἐπὶ κυμάτων, πλήττω τὴν ἀκτήν, χτυπιέμαι στ' ἀκρόγιαλο, ἰδ. παθ. : Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 6 223 **θαλασσαίῃ ξανθὲν ὑπὸ σπιλάδι·** || γεν. ἐπὶ τοῦ ὕδατος, πληττόμενος, καταπίπτων ἀφρίζω : Ἀπολλ.Ρ 4,1266 **ὕδωρ ξαινόμενον· 5**) ἐπὶ σταχύων, ἀλωνίζω, τσακίζω· κ. παθ. : Αἰσχ.ἀπ.304,7 **ἡνίκ' ἂν ξανθῇ στάχυς** (ἀ. ἀνάγν. ἡνίκ' ἐξανθῇ)· **6**) παθ. ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ, ἔχω ἐρεθισμόν, τσουγγρανάω : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ. 10,34,8· **7**) ὁμ. παθ. ἐπὶ τοῦ νοῦ ἢ τῆς ψυχῆς, ταλαιπωροῦμαι, δεινῶς ἐνοχλοῦμαι, ἀσχάλλω : Ἰώσ.ΑΙ 1,1,4 **ξαίνεσθαι τὴν ψυχὴν φροντίδι· 8**) ρηματ.π. ξάντης, ξάσμα. Ἐκ ρίζ. ξαν- (σκαν-, συγγ. τῇ ρ. κτεν-, κτείς - κτενός).

ξακληρίζω δημ. ξεκληρίζω βλ.λ.

ξάκληρος-η-ο δημ. ξέκληρος ὁ ἄνευ τέκνων, ἰδ. ὁ ἄνευ ἀρρένων τέκνων, ὁ ἄκληρος· || **ὁ** τοὺς ἀπογόνους ἀπολέσας, ὁ ξεκληρισμένος, ἰδ. ἐν ἀρᾷ ἢ ὡς ὅρκος : **μοῦ πῆρε ὅ,τι κι ἂν εἶχα, ποὺ ξάκληρος κι ἔρμος ν' ἀπομείνῃ, - ξάκληρο νὰ πάῃ τοῦ πατέρα μου τὸ σπίτι, ἂν τὸν ἀδίκησα.**

ξακουσμένος-η-ο δημ. ἄ. ἐξακουσμένος βλ.λ., ὁ περίφημος : παροιμ. **κατσίβελος καὶ ξακουσμένος δὲ γίνεται** (ὁ εὐτελὴς δὲν κτᾶται δόξαν), Ζερβ.Μῦθ.Ζ 64 **ὑπάρχουν στὸν κόσμο ξακουσμένοι μάγοι,** ΜΜ **ἒ Σταυριανέ μου ἀφέντη μου, | καὶ ξακουσμένο μου παιδί.**

ξακουστός-ή-ό μσν. κ. δημ. ἄ. ἐξακουστὸς βλ.λ. ὁ ξακουσμένος : Ἐρωτόκρ.4,1337 **ἐτοῦτος εἶναι ξακουστός, κι ὅλοι τόνε παινοῦσι,** αὐτ.1449, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.94,3 **κάστρο θεμελιωμένο, κάστρο ξακουστό,** ΜΜ **ἐβγῆκε ἡ ξακουστὴ Καλὴ | στοῦ Μιχαλέα τὴν αὐλή.**

ξακρίδι (τὸ) δημ. ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία σανὶς τοῦ κατὰ μῆκος πριονισθέντος κορμοῦ, καπάνα· || γεν. ὅ τι ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὰ ἄκρα μεγάλου τεμαχίου· **2**) μτφ. συνήθ. κτ. πληθ. ἄχρηστον ὑπόλειμμα, ἀπόρριμμα.

ξακρίζω δημ. ἐκτελῶν τι φθάνω μέχρι τοῦ ἄκρου : **ὅταν σκουπίζῃς, νὰ ξακρίζῃς** (νὰ μὴν ἀφήνῃς τὶς ἄκρες ἀσκούπιστες)· **2**) ἐπὶ ἀγροῦ, ἐκσκάπτω, ἀνοίγω τὰς ἄκρας αὐτοῦ, ὅπου δὲν δύναται νὰ διέλθῃ τὸ ἄροτρον, καλλιεργῶ μέχρι τοῦ ἄκρου : **ξακρίζω τὸ χωράφι μὲ ἀξινάρι, ὅπου δὲν πάει τὸ ἀλέτρι· 3**) κόπτω, ἀποκόπτω τὰς ἄκρας ἀντικειμένου τινὸς ὡς περιττάς, ἰδ. ἐπὶ βιβλίων, φυλλαδίων, ὧν ἀποκόπτονται αἱ ἄκραι τῶν σελίδων δι' εἰδικῆς μηχανικῆς φαλίδος : **ξάκρισ' το λιγάκι, - τὰ ξάκρισες βαθιά· 4**) θέτω τι κατὰ μέρος ὡς ἄχρηστον ἢ εὐτελέστερον ἢ διάφορον : **ξάκρισε τὸ κουκκάρι ἀπὸ τὰ κρεμμύδια· 5**) ἀποσύρω τινὰ εἰς τὸ ἄκρον, κατὰ μέρος, ἵνα ὁμιλήσω πρὸς αὐτὸν ἰδιαιτέρως· **6**) ρηματ.π. ξάκρισμα.

ξάκρισμα (τὸ) (ξακρίζω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξακρίζω βλ.λ.

ξαλάφρωμα (τὸ) (ξαλαφρώνω) δημ. κ. **ξελάφρωμα** κ. **ξαλαφρωμός** ἢ **ξελαφρωμός** ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαλαφρώνω, ἡ ἐλάφρυνσις, ἀνακούφισις· || ἐν χρ. κ. μτφ.

ξαλαφρωμός (ὁ) δημ. κ. ξε-, τὸ ξαλάφρωμα
ξαλαφρώνω δημ. κ ξελαφρώνω, ἀόρ. (ἐ)ξαλάφρωσα κ. παθ. (ἐ)**ξαλαφρώθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. ξαλαφρωμένος, καθιστῶ τι ἐλαφρότερον, ἧττον ἐπαχθές, μειῶ τὸ βάρος, ἐλαφρώνω · **ξαλάφρωσε τὸ φορτίο**· ‖ κ. ἀμτβ. ἐπὶ τοῦ φέροντος τὸ βάρος : **ξαλάφρωσε τὸ καΐκι**· **2)** μτφ. ἀνακουφίζω, ἐλαφρώνω ‖ κ. ἀμτβ ἀνακουφίζομαι, ἐλαφρώνομαι : Βαλαωρ. Ἀστραπόγιαννος 92 **τότε ἐξαλάφρωσε ἡ καρδιά, τότε ἕνα δάκρυ πέφτει στὸ πρόσωπο τοῦ κλέφτη, - τοῦ τὰ εἶπα καὶ ξαλάφρωσα**· **3)** ἀμτβ. ἐπὶ ἀσθενῶν, ἔχω βελτιωμένην ὑγείαν, εἶμαι καλύτερα : **τοῦ ἤπραμε βεντοῦζες καὶ ξαλάφρωσε λίγο**· **4)** ρημστ π. ξαλάφρωμα, ξαλάφρωση, ξαλαφρωμός.
ξαλάφρωση (ἡ) τὸ ξαλάφρωμα βλ.λ.
ξαλέθω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξάλεσα, μτχ παθ. παρακ. ξαλεσμένος, τελειώνω τὸ ἄλεσμα, ἰδ. σίτου ἢ κριθῆς ἢ ἀραβοσίτου : **ὅσο ν' ἀλέσω, νὰ ξαλέσω, ἔγινε τὸ φαΐ**, παροιμ. **ὅποιος ξαλέθει χαίρεται κι ὁποὺ πηχάει λυπᾶται**· **2)** ρηματ.π. ξάλεσμα.
ξάλεσμα (τὸ) δημ. ἡ συντέλεσις τοῦ ἀλέσματος.
ξαλλάζω δημ. κ. ξαλάσσω, ἀόρ. (ἐ)ξάλλαξα, ἀλλάσσω τὰ ἐνδύματά μου, ἰδ. ἐκδύομαι τὰ καθημερινὰ καὶ ἐνδύομαι τὰ ἑορτινά, **τὰ καλά μου ροῦχα** ἢ ἀντιθέτως.
ξάμμα (τὸ) (ξαίνω) ἔριον ἐξασμένον, ξάσμα· Ἡσ. ἐν λ. πεῖκος.
ξαμπελίζω δημ. ἀ. ξαμπελώνω βλ.λ.
ξαμολῶ δημ. κ. -άω, μέσ. ξαμολιέμαι κ. ξαμολιοῦμαι, ἀόρ. (ἐ)ξαμόλησα κ. παθ. (ἐ)ξαμολήθηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξαμολημένος, ἐξαπολύω, ἀφήνω, ζῷόν τι νὰ ὁρμήσῃ ἢ νὰ ἐπιπέσῃ ἐναντίον τινός : **ξαμόλησες τὸ σκύλλο καὶ μ' ἐδάγκασε, - μὴν ἀφήνετε τὰ σκυλλιά σας ξαμολημένα**· ‖ εἰδ. ἐπὶ προσ., ἀποστέλλω τινὰ ἐσπευσμένως νὰ πράξῃ τι : **ξαμόλησα τὸ γειτονόπουλο νὰ πάῃ στὸ μύλο**· **2)** μέσ. ἐκκινῶ δρομαίως, ὁρμῶ ἐν σπουδῇ.
ξάμπελο (τὸ) δημ. ἡ γεγηρακυῖα καὶ ἐγκαταλελειμμένη ἄμπελος, ἀμπελὼν ἐκχερσωθείς.
ξαμπελώνω δημ. κ. ξαμπελίζω ἐκριζῶ τὰς ἀμπέλους, τὰ κούρβουλα, ὅθ. μεταβάλλω τὸν ἀμπελῶνα εἰς ἀγρόν· **2)** ρηματ. π. ξαμπέλωμα.
ξαμώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξάμωσα, ἁπλώνω τὴν χεῖρα, σηκώνω διὰ νὰ κτυπήσω : Ἐρωτόκρ. 2,1136 **κι ἀπόκει τρέχ' ἀπάνω ντου μὲ τ' ἀγριωμένο χέρι, κι ἐξάμωσε νὰ τοῦ βαρῇ 'ς τσὶ κεφαλῆς τὰ μέρη, - ξάμωσε νὰ βαρέσῃ, - μὴ ξαμώνῃς, γιατὶ σοῦ τὸ κόβω τὸ χέρι σου**· **2)** συνεκδ. ὁρμῶ, ἐπιτίθεμαι : Ἐρωτόκρ.2,1587 **ὡσὰν τὸν ἤρριξεν αὐτό, στὸν ἄλλονε ξαμώνει**· **3)** ὑπολογίζω τὴν ἀπόστασιν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἵνα, ρίψας τι, ἐπιτύχω τοῦ σκοποῦ μου, σημαδεύω, σκοπεύω : Ἐρωτόκρ.2,1910 **πρὸς τοῦ μηλίγγου τὴ μεριά,. ἐξάμωσ' ὁ Δρακόμαχος**· **4)** μτφ. σκοπῶ, ἀποσκοπῶ, τείνω : Ἐρωτόκρ.2,960 **καὶ βλέπω ποῦ ξαμώνουσιν ἐκεῖνα, ποῦ μιλεῖτε**· **5)** προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ τι : Ἐρωτόκρ.2,152 **καὶ τὴ σαΐττα θώρει, καὶ νὰ τὴ βγάλ' ἐξάμωνε, κι ἐκεῖνο δὲν ἐμπόρει**, ΜΜ **ξάμωσα ματαξάμωσα κι ἀπεῖ δὲ**[ν] **μ' ἀφήκατε** [προσπάθησα ν' ἀρχίσω]· **6)** τολμῶ: **ξάμωσε ντέ!**
ξανά (ἐξ, ἀνά) ἐπίρρ. δημ. αὖθις, πάλιν, ἐκ νέου : Βιζυην.131,21 **καὶ ξανὰ πὰ στὸ βουνό | στὸ χλωμὸ λαγκάδι, ἔκαμν' ἄνθη τὸ πουρνό, - νὰ μὴ σὲ δῶ ξανὰ μαζί του, - θέλεις νὰ τὶς φᾷς ξανά**· **2)** ξανα- ἐν συνθέσει ὡς πρῶτον συνθετικὸν μετὰ πλείστων ρημάτων τῆς δημ. καὶ τῶν εἰς -μα κ. -σιμο παραγώγων αὐτῶν, σημαινόντων ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ β' συνθετικοῦ δηλουμένη ἔννοια γίνεται **ἐκ νέου, ἐκ δευτέρου** ἢ ἐξ ἀντιθέτου μέρους, οἷον ξαναγράφω, ξαναβλέπω, ξανατρώγω, ξαναβγαίνω, ξαναπληρώνω, ξαναγράφιμο, ξαναχτένισμα, ξαναγύρισμα κτλ.
ξαναβλέπω μσν. κ. δημ. βλέπω ἐκ νέου, ξανά : Ἐρωτόκρ.1,295, αὐτ.3,639, ΜΜ **καὶ ἀπὸ τὴ μεγάλη αὐλή, ὅπου δὲ θὰ μὲ ξαναϊδῇ**.
ξαναβρίσκω δημ. εὑρίσκω ἐκ νέου, ξανά : Γρυπ."Υπνου Γέλια 6 **μὲ τὴ Νουφρὴ . . ἐχθὲς καὶ πάλι σὲ ξαναῦρα τ' ἄκραχτα τὰ μεσάνυχτα νὰ εἶσαι ἐρωτεμένη**· **2)** σκέπτομαι ἐκ δευτέρου, μεταβάλλω, ἀλλάζω γνώμην : ΜΜ **πατέρα νὰ τὸ ξαναβρῇς πάλι νὰ 'ρθῇς στὸ σπίτι μας, νὰ 'σαι μὲ τὰ παιδία σου**.
ξανάβω δημ..ἀ. ξανάφτω βλ.λ.
ξαναγεννιέμαι δημ. ἀ. ξαναγεννοῦμαι βλ.λ.
ξαναγεννοῦμαι μσν. κ. δημ. κ. **ξαναγεννιέμαι**, ἀόρ. γ' ἑνικ. ξαναγεννᾶτο κ. παθ. **ξαναγεννήθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξαναγεννημένος**, γεννῶμαι ἐκ νέου, ξανά : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 54,32 **κι ἀπ' τὸ ραβδὶ μιᾶς μάγισσας ξαναγεννήθη**· ‖ κτ.ἐπέκτ. ἀναγεννῶμαι, ἀναζωογονοῦμαι : **ἔφυγ' ἀπὸ ὑπάλληλος καὶ ξαναγεννήθηκα**· **2)** μσν. γίνομαι ἄλλος ἐξ ἄλλου, ἀποβάλλω τὴν αἴσθησιν, τὰ χάνω : Ἐρωτόκρ.1,22 **κι ὅλη ξαναμαλάσσετο, κι ὅλη ξαναγεννᾶτο**· πρβλ. ξαναγίνομαι· **3)** μσν. ἐπὶ τῆς φύσεως, καταστρέφομαι, ἀνατρέπομαι: Ἐρωτόκρ. 3,1278 **μὰ ὅλα γιὰ μένα σφάλασι, . . γιὰ μὲ ξαναγεννήθηκεν ἡ φύση τῶν πραμάτω**.
ξαναγιαγέρνω μσν., ἀόρ. **ἐξαναγιάγυρα**, ἐπιστρέφω πάλιν, ξανά : Ἐρωτόκρ.1,905 **ξαναγιαγύρασι, κι ἦρθαν τὰ περασμένα**· πρβλ. γιαγέρνω.
ξαναγίνομαι μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξαναγίνη(κα)**, γ' πρόσ. κ. (ἐ)**ξαναγίνη**, γίνομαι ἐκ νέου, πάλιν, ξανά, ἐπαναλαμβάνομαι : **δὲν ξαναγίνεται - δὲν ξαναγίνη αὐτό**· **2)** μσν. γίνομαι ἐκτὸς ἐμαυτοῦ, ἀποβάλλω τὴν αἴσθησιν, τὰ χάνω : Ἐρωτόκρ.1,1848 **σ' ἀφόρμισι τὸν ἤρριξε κι ἄλλος ἐξαναγίνη**, αὐτ.3,199 **θωρῶ καὶ ξαναγίνηκα**· πρβλ. ξαναγεννῶμαι 3)· **3)** ἐπὶ τῆς φύσεως, μεταβάλλομαι ἄρδην, ἀνατρέπομαι : Ἐρωτόκρ.3,689 **κι ὁ κόσμος ἂν ξαναγενῇ, ἄλλο δὲν κάνω ταίρι, | μόνον ἐσέ, Ρωτόκριτε**, αὐτ.1267· **4)** ἀναγεννῶμαι, ἀναπλάττομαι : Ἐρωτόκρ.5,1122 **μὰ σὰν εἶδε τὸν ἥλιον της, μέσ' στὴ φλακὴν κι ἐμπῆκε, ἐξαναγίνη τὸ ζιμιό, τὴν ἀσκημιὰν ἐφῆκε**.
ξαναγκάζω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **ξανάγκασα**, παθ. **ξαναγκάζομαι**, ἀόρ. -**άστηκα**, μτχ. παρακ. -**ασμένος**, ἐξαναγκάζω, δι' ὑλικῆς ἢ ἠθικῆς πιέσεως ὑποχρεῶ τινα εἴς τι : Ἐρωτόκρ.5,363· ‖ κ. παθ. ἐξ ἀνάγκης, οἷον πρὸ κινδύνου ἢ στερήσεως ἢ διὰ βίας ἢ δι' ἀπειλῆς ὑποβάλλομαι εἴς τινα ἐνέργειαν ἢ ἀποχήν : **ξαναγκάζομαι νὰ ξενιτευθῶ, - ξαναγκάστηκε ἀπὸ τ' ἀδέρφια της νὰ τὸν πάρῃ**· **2)** ρηματ.π. ξαναγκασμός, ξανάγκασμα, ξαναγκαστός, ἐπίρρ. ξαναγκαστά.
ξαναγυρίζω δημ. κ. **ξαναγυρνῶ**, ἀμτβ. γυρίζω ἐκ νέου, πάλιν, ξανά, ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 32 **ἔφθασεν . . εἰς τὸ συμπέρασμα πῶς οἱ ἄνθρωποι ἔπρεπε νὰ ξαναγυρίσουν μεθοδικὰ στὸν παλιὸ τρόπο ζωῆς**, παροιμ. **τὴν τύχη σὰν τὴν κλώτσησες δὲν ξαναγυρίζει**· **2)** μτβ. γυρίζω, περιστρέφω τι ἐκ νέου : **ξαναγύρισε τὸν τροχὸ - τὴν ἀνέμη**· ‖ ἀντιστρέφω, βάνω ἀνάποδα : **ξαναγύρισε τὰ σεντόνια**· **3)** ρηματ. π. ξαναγύρισμα.
ξαναγύρισμα (τὸ) (ξαναγυρίζω) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαναγυρίζω βλ.λ. : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 32 **ἐδίδασκε τὸ ξαναγύρισμα στὴν παλιὰ ζωή**.
ξαναγυρνῶ δημ. κ. -άω ἀ. ξαναγυρίζω βλ.λ.ΙΙ : Γρυπ.Σκ.Τερρ.Δύο λαμπάδες 14 **στῆς κορυφῆς τὸ ἐρημοκλήσι μὲ τὴν Καλὴ ξαναγυρνῶ, τὸ σήμαντρο γιὰ νὰ σημάνω**.

ξαναδείχνω μσν., δημ., ἀόρ. **ξανάδειξα,** παθ. **ξαναδείχνομαι,** ἀόρ. **ξαναδείχτηκα,** μτχ. παρακ. **ξαναδειγμένος,** δεικνύω, ὑποδεικνύω αὖθις,ἐκ νέου, ξανά : **τοῦ ξανάδειξα τὸ δρόμο'** κ. κτ. πλεονασμ.: Ἐρωτόκρ.5,945 **τοῦ ξαναδείχνει πάλι** (τὸ δαχτυλίδι)' ‖ διδάσκω τι εἴς τινα ἐκ νέου : **μᾶς ξανάδειξε ὁ καθηγητὴς τὸ θεώρημα'** 2) ἐμφανίζω, παρουσιάζω αὖθις : **μπῆκε ἡ ἄνοιξη, κι ἡ πλάση ξαναδείχνει τὶς ὀμορφιές της'** 3) παθ. συχν. κ. μέσ. ἐμφανίζομαι, ἐκδηλοῦμαι αὖθις : **ξαναδείχτηκε ἡ κατεργαριά του - ἡ καλωσύνη του,** Σολωμ.Λὸρδ Μπάϋρ.67,3 **ξαναδείχνοντας τὰ κάλλη ποὺ τῆς ἔσβησε ὁ καιρός.**

ξαναδοκιμάζω μσν. κ. δημ., παθ. **ξαναδοκιμάζομαι,** ἀόρ. **-άστηκα,** μτχ. παρακ.**-ασμένος,** πειρῶμαι, ποιοῦμαι δοκιμὴν αὖθις, ἐκ νέου, ξανά : Ἐρωτόκρ.5,739 **καὶ ξαναδοκιμάζει τὴν ἀγαπᾷ** (τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀγαπωμένην) **ἂν τὸν ἀγαπᾷ, - ξαναδοκίμασε νὰ ἐμπορευθῇ, μὰ πάλι ἔπεσ' ἔξω'** 2) εἰδ.ἐπὶ φαγητοῦ μαγειρευομένου γεύομαι, **δοκιμάζω αὖθις : ξαναδοκίμασε τὸ ρύζι νὰ ἰδῇς ἂν ἔβρασε.**

ξαναζωντάνεμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαναζωντανεύω βλ.λ.

ξαναζωντανεύω δημ. γίνομαι ἐκ νέου ζωντανός, ἀνακτῶ τὴν ἀπολεσθεῖσαν ζωτικότητά μου : Σολωμ.160,19 **ἀργά, κι ὀνείρατα σκληρὰ τὴν ξαναζωντανεύουν'** 2) ρηματ. π. ξαναζωντάνεμα.

ξαναθυμᾶμαι δημ. ἐνθυμοῦμαι αὖθις, ἐκ νέου, ξανά : Σολωμ. Ἄνοιξη Μεταστασίου 12 46 **οὐδὲ πλέον ξαναθυμᾶται πῶς ἐφούσκωσε φριχτά.**

ξαναθωρῶ μσν. κ. δημ., παρατ. **ξαναθώρεια,** ἀόρ. **ξαναθώρησα,** παθ. **ξαναθωριοῦμαι,** θωρῶ, βλέπω, κοιτάζω ἐκ νέου, δθ. παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς : Ἐρωτόκρ.1,486 **ἐθώρειε, ξαναθώρειεν το, ξεστόχου μάθαινέν το,** δ.δίστ. **ξαναθωρῶ σε κι ἀρωτῶ καὶ λέω γιατὶ σὲ πῆρα.**

ξανακαινουργ(ι)ώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **ξανακαινούργ(ι)εφα,** παθ. **ξανακαινουργιεύομαι,** ἀόρ. **ξανακαινουργ(ι)εύθηκα** κ. **ἐξανακαινουργ(ι)ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξανακαινουργιεμένος** κ. **ξανακαινουργωμένος,** κάμνω τι ἐκ νέου καινουργές, ἀνακαινίζω' ‖ μέσ. κ. μτφ. ἀνακαινίζομαι, ἀνανεοῦμαι : Ἐρωτόκρ.5,820 **κι ἐξανακαινουργιώθηκεν ὁ πόνος ὁ παλιός τσι'** πρβλ. καινουργῶ.

ξανακάνω μσν. κ. δημ. ποιῶ, κάμνω τι ἐκ νέου, πάλιν, ξανά, ξαναφτιάνω : **θὰ σὲ βάλω νὰ τὸ ξανακάμῃς, - ξανάκαμε περιουσία'** 2) μσν. γίνομαι ἐκτὸς ἐμαυτοῦ, ἀποβάλλω τὴν αἴσθησιν, τὰ χάνω : Ἐρωτόκρ.2,1876 **ἦτονε τόσ' ἡ μάνιτα τοῦ Κρητικοῦ μεγάλη, ὁποὺ τὸν ἐξανάκαμε τσὶ μάνιτας ἡ ζάλη'** πρβλ. ξαναγεννῶμαι, ξαναγίνομαι.

ξανακεντῶ μσν. κ. δημ. κ. **-άω,** κεντῶ, τρυπῶ δι' αἰχμῆς τινος ἐκ νέου, ξανά, ξανογκυλώνω' 2) ἐκτελῶ ποικίλματα διὰ βελόνης καὶ νήματος ἐκ νέου, ξανά' 3) κατακαίω ἐκ νέου, ξανά, ἰδ. ἐν χρ. ἐπὶ θερισμένων ἀγρῶν : Ἐρωτόκρ.1,339 **καὶ πάλι βρίσκω τὴ φωτιά, πάλι ξανακεντᾷ με.**

ξανακινῶ μσν. κ. δημ. κ. **-άω** κινῶ ἐκ νέου, πάλιν' 2) ἐκκινῶ, πορεύομαι αὖθις : **ξανακινήσαμε γιὰ τὸ χωριό'** 3) ἀρχίζω ἐκ νέου, πάλιν : Ἐρωτόκρ.3,659 **ξανακινοῦν τὰ πάθη ντως** (ἀρχίζουν ἐκ νέου νὰ διηγοῦνται).

ξανακύλημα (τὸ) (ξανακυλῶ) δημ.κ. ξανακύλισμα ἡ βαθεῖα ἀνασκαφὴ τοῦ ἐδάφους, τὸ σκάψιμο' 2) ἐπὶ νόσου ἢ νοσοῦντος, ὑποτροπή : **δὲ(ν) φυλάχτηκε κι ἔπαθε ξανακύλημα.**

ξανακυλῶ δημ. κ. **-άω** ἀνασκάπτω τὸ ἔδαφος, καλλιεργῶ τὴν γῆν βαθέως' 2) ἀμτβ. ἐπὶ νόσου ἢ νοσοῦντος, ὑποτροπιάζω : **ἐκεῖ ποὺ λέγαμε πῶς ἦταν πιὰ καλά, ξανακύλησε'** 3) ρηματ. π. ξανακύλημα.

ξανακύλισμα (τὸ) δημ. ὅ. ξανακύλημα βλ.λ.

ξαναλέ(γ)ω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξανᾶπα κ. (ἐ)ξανάειπα, λέγω ἐκ νέου, πάλιν, ξανά, ἐπαναλαμβάνω : Ἐρωτόκρ.1,479 **ἤπαιρνε τὰ τραγούδια ντου, συχνιὰ τὰ ξαναλέγει,** Σολωμ.149,2 **γιὰ ξαναπές το, ἀντίλαλε ἱερὲ τῆς ἐκκλησίας,** φρ. **λέει καὶ ξαναλέει** (ἐπιμόνως λέγει).

ξαναλιγώνομαι μσν. κ. δημ. λιγώνω, λιποθυμῶ ἐκ νέου, ξανά : Ἐρωτόκρ.1,1091 **ξαναλιγώνετ' ἡ φτωχὴ ὀχ τὴ χαρὰ τὴν τόση'** πρβλ. λιγώνομαι.

ξαναλογιάζω (λογιάζω) δημ. σκέπτομαι, μεριμνῶ ἐκ νέου, ξανά.

ξαναμαλάσσομαι μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξαναμαλάχτηκα, ἐπὶ τῆς συγχύσεως τῶν φρενῶν, μαλάσσομαι ἐκ νέου, ξανά, ἀναπλάθομαι, ξαναγίνομαι : Ἐρωτόκρ.3,22 **κι ὅλη ξαναμαλάσσετο, κι ὅλη ξαναγεννᾶτο,** αὐτ 516 **ὅλη ξαναμολάχτηκα, δὲν εἶμαι μπλιὸ σὰν ἤμου'** πρβλ ξαναγεννῶμαι, ξαναγίνομαι, ξανοκάνω.

ξαναμηνύω δημ. ὑποβάλλω ἐκ νέου μήνυσιν κατά τινος, ξανακαταγγέλλω : **ὁ ἀγροφύλακας τὸν ξαναμήνυσε.**

ξαναμηνῶ-άω μσν. δημ. μηνύω πάλιν, ἐκ νέου ἀναγγέλλω ξανά : Ἐρωτόκρ.4,35 **κι ὡς μοῦ ξαναμηνύσῃ ὁ Ρήγας.**

ξαναμιλῶ-άω μσν. δημ. ὁμιλῶ, λέγω αὖθις, ἐκ νέου, ξανά : Ἐρωτόκρ.5,687 **ξαναμιλεῖ της, λέει της τὸν πόνο ν' ἀλοφρώσῃ,** αὐτ.1132, ΜΜ **πίσω ἐξανομίλησε κι ἀμέσως ἐσηκώθηκε.**

ξάναμμα (τὸ) (ξανάφτω) ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξανάφτω βλ.λ.' 2) μτφ. ἐπὶ τραυμάτων, διερεθισμός, φλεγμονή, φούντωμα' 3) εὔφλεκτοι ὗλαι διὰ τῶν ὁποίων εὐκόλως ἀνάπτομεν πῦρ, οἷον ξηρὰ θυμάρια, ἀφάνες, δαδί, χαρτιὰ κλπ., προσάναμμα.

ξαναμμένος-η-ο μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξανάφτω βλ.λ.

ξαναμορφώνω μσν. μεταβάλλω τὴν μορφήν, τὸ σχῆμά τινος, μεταμορφώνω' ‖ κ. μέσ. μεταμορφοῦμαι : Διγεν.Ἀκρ.2886 **ξαναμορφώθη δράκοντας σὰν εὔμορφον παιδίον.**

ξαναμωραίνω δημ. κάμνω τινὰ νὰ γίνῃ πάλιν μωρό, παλίμπαις' 2) συνήθ. παθ. κ. ἐν μέσ. σημ. **ξαναμωραίνομαι,** ἐπὶ γερόντων, πράττω ἢ λέγω ἀνοησίας, μωραίνω.

ξανανιώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξανάνιωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξανανιωμένος,** ἀμτβ. γίνομαι πάλιν νέος, ἀναζωογονοῦμαι, ἀνηβῶ : Ἐρωτόκρ. 2,254, αὐτ.5,359 **νὰ ξανανιώσ' ὁ κύρις της, νὰ ξανανιώσ' ἡ μάννα,** Βαλαωρ.Φροσ.2,363 **ἂν ἄσπρισ', ἂν ἐγέρασα, γιὰ σὲ θὰ ξανανιώσω'** ‖ μέσ. ἀνανεοῦμαι, ἀναζωογονοῦμαι : Σολωμ. **τὸ** Καλοκαίρι τοῦ Μεταστασίου 5,19 **ποῦ εἶδε ὁ Μάης ξανανιωμένη, εἰς τὰ φύλλα, εἰς τὴ μορφή'** ‖ κ. μτβ. ἀνανεῶ, ἀναζωογονῶ : Παλαμ.Περ. Χαιρ.125,7 **κι ἂν τὰ ξανατρυπάῃ τὰ σωθικά σου παλιὸς καημός, ἐγὼ σοῦ τὸν ξανάνιωσα.**

ξαναν θίζω δημ. ἐκβάλλω ἄνθη ἐκ νέου, ἀνθίζω πάλιν : Σολωμ.156,23 **τὰ δροσερά, τὰ εὐωδικά, νὰ ξανανθίσουν πάλι.**

ξαναπαίρνω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξαναπῆρα,** παθ. **ξαναπαίρνομαι,** ἀόρ. **-άρθηκα,** μτχ. παθ. **-αρμένος,** λαμβάνω τι διὰ τῶν χειρῶν ἐκ νέου, παίρνω πάλι, ξανά : Μωραΐτ.1,145 **καὶ ὅταν τὸ ξαναπῆρα, κατὰ λάθος τὰ χρήματα ἦσαν εἰς τὸ πίσω μέρος.**

ξαναπαρακαλῶ μσν. κ. δημ. κ. **-άω,** παρακαλῶ ἐκ νέου, πάλιν : Ἐρωτόκρ.3,801 **πάψε τ' αὐτά, καὶ διῶξέ τα, ξαναπαρακαλῶ σε.**

ξαναπερνῶ δημ. κ. **-άω,** διέρχομαι ἐκ νέου, περνῶ πάλιν, ξανά : Παλαμ.Περ.Χαιρ.52,2 **Εδα, στὴν Ἐδὲμ ξαναπερνᾷς,** δ.δίστ. **ἂν σ' ἀρέσῃ καπετὰν Λάμπρο, ξοναπέρνα ἀπὸ τὴν Ἄντρο.**

ξαναπλάσσομαι μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξαναπλάστη(κα), πλάσσομαι ἐκ νέου, πάλιν· **2)** ἐπὶ τῆς συγχύσεως τῶν φρενῶν, γίνομαι ἐκτὸς ἐμαυτοῦ, ἀποβάλλω τὴν αἴσθησιν : Ἐρωτόκρ.1,1197 **ἤλλαξες ἀπ' ὅ,τι ἤσουνε κι ὅλος ἐξαναπλάστης.**

ξαναρρίχνω μσν. κ. δημ. ρίπτω ἐκ νέου, πάλιν : Ἐρωτόκρ.1,340 **μὲ ξαναρρίχνει χάμαι.**

ξαναρχίζω δημ. ἀρχίζω πάλιν: Παλαμ.Περ.Χαιρ. 43,15 **γιὰ νὰ τὴν ξαναρχίσω μ' ἐσὲ τὴ ζωή.**

ξανάρχομαι δημ., μτχ. **ξαναρχόμενος,** ἀόρ. **ξανά(ή)ρθα,** ἔρχομαι ἐκ νέου, πάλιν : Βιζυην.117,26 **μάννα, μὴ κλαῖς, θὰ ξαναρθῶ,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 12 **ξανάρχεται εἰς μέρη ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶχε περάσει.**

ξαναρωτῶ μσν. κ. δημ. κ. -άω, παθ. ὡς μέσ. ξαναρωτιέμαι, ἐρωτῶ πάλιν, ξανά, ἀνερωτῶ : Ἐρωτόκρ.1,1873 **κράζει τὴ μάνναν του ζιμιό, ρωτᾷ, ξαναρωτᾷ τη.**

ξανασάζομαι μσν. κ. δημ. σάζομαι πάλιν, διορθώνομαι ἐκ νέου, ξανά : Ἐρωτόκρ.2,1899.

ξανασαίνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξανάσανα, παύω νὰ ἀσθμαίνω, ἀναπαυόμενος ἐκ καμάτου, ἀθ. ἀνασαίνω ἡσύχως, ἀναπαύομαι : Σολωμ. τὸ Καλοκαίρι τοῦ Μεταστασίου 10,38 **ἀλλὰ τὸ ξερὸ λαρύγγι πολεμάει νὰ ξανασάνῃ·** **2)** μτβ. ἐξελαφρῶ, ἀνακουφίζω : Παλαμ.Περ.Χαιρ.209,12 **καλότυχος θνητὸς ἢ λαὸς ποὺ θὰ τὸν ξανασάνῃς·** ‖ παροιμ. **κάθισα νὰ ξανασάνω κι εὕρηκα μαλλιὰ νὰ ξάνω** (ἐπὶ χειροτερεύσεως ἀντὶ προσδοκωμένης βελτιώσεως)· **3)** ρηματ. π. ξανάσασμα.

ξανάσασμα (τὸ) (ξανασαίνω) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξανασαίνω, ἡ ἀνάπαυσις, ἀνακούφισις, ἀναπνοή : Βαλαωρ.Φωτ.2,87 τὸ Κράτος **τὸ Βυζαντινό, πόζησε χίλια χρόνια χωρὶς ἕνα ξανάσασμα, ξεσπαθωμένο πάντα.**

ξανάστροφα ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. κ. **ξανάστρουφα** ἀντιστρόφως, ἀνάποδα : Ἐρωτόκρ.3,33 **μὲ πονηριὰ τὰ πράματα ξανάστροφα γυρίζει,** αὐτ. 5,850 **τὰ πράματα ξανάστρουφα τὰ πιάνεις.**

ξανάστροφος-η-ο μσν. κ.δημ. κ. **ξανάστρουφος** ὁ ἀνάστροφος, ἀνεστραμμένος, ἀνάποδος : παροιμ. **ξανάστροφα τ' ἀσκιὰ στὸ λάδι** (ἐπὶ πραγμ. μὴ εὑρισκομένων εἰς τὴν προσήκουσαν τάξιν ἢ ἐπὶ παραδόξων, παρὰ προσδοκίαν συμβαινόντων)· **2)** τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ ἀνεστραμμένη ὄψις, ἡ ἀντίθετος ἐπιφάνεια, ἡ ἀνάποδη : **φόρεσες τὶς κάλτσες σου ἀπὸ τὴν ξανάστροφη·** ‖ κτύπημα δι' ἀνεστραμμένης τῆς χειρός, ἀνάποδη : **θὰ σοῦ δώσω μιὰ ξανάστροφη.**

ξανασχίζω δημ. σχίζω ἐκ νέου· ‖ σπαράσσω πάλιν : Γρυπ."Ορθρος τῶν ψυχῶν 8 **μὰ ὅσους τὸ βόλι ἐξέσχισε, κοράκια ξανασχίζουν.**

ξανασφάζομαι μσν. κ. δημ., ἀόρ. **ξανασφάηκα,** σφάζομαι ἐκ νέου· **2)** στενοχωροῦμαι ὑπερμέτρως : Ἐρωτόκρ.1,937 **ἡ Νένα ξανασφάηκε νὰ τσὶ γρικήσῃ πάλι.**

ξανατρέχω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξανάτρεξα κ. **ξανάδραμα,** τρέχω πάλιν, ξανά : Ἐρωτόκρ.2, 1654 **γιατ' ὁποὺ χάσῃ δὲν μπορεῖ πάλι νὰ ξαναδράμῃ,** αὐτ.1991 **ἐξανατρέξαν τ' ἄλογα καὶ δευτερώνουν πάλι,** αὐτ.2162.

ξαναφαίνομαι δημ. φαίνομαι πάλιν, ξανά : Ζερβ.Μῦθ Ζ 32 **ξαναφαίνεται μὲ ὅλη τὴν ἀξίαν της ἡ κεντρικὴ ἰδέα τοῦ Μηδενίκου.**

ξαναφέγγω δημ.,ἀόρ.(ἐ)ξανάφεξα, φέγγω ἐκ νέου, πάλιν· **2)** ἐμφανίζομαι ἐκ νέου : Σολωμ.156,2 **ἀστροπελέκι μου καλό, γιὰ ξαναφέξε πάλι!**

ξαναφκειάνω δημ. κατασκευάζω ἐκ νέου· ‖ εἰδ. ἀνοικοδομῶ : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.59,9 **δέκα χωριὰ π' ἐχάλασα, τὰ ξαναφκειάνω πάλε.**

ξανάφτω δημ. κ. **ξανάβω,** ἀόρ. (ἐ)ξάναφα, μτχ. παθ. παρακ. **ξαναμμένος,** ἀνάφτω ἐκ νέου· **2)** ἐπὶ τραυμάτων, δοθιήνων, ἐρεθίζω, φλογίζω : **ὁ δρόμος τὴ λαβωματιὰ μοῦ ξάναφε λιγάκι·** ‖ κ. ἀμτβ. ἐρεθίζομαι, φλογίζομαι : **μὴν τὸ ξύνῃς τὸ σπυρί, γιατὶ ξανάφτει·** **3)** μτφ. διεγείρω, παροξύνω, ἐξάπτω : **τὸν ξάναφε ἡ συζήτησις·** ‖ κ. ἀμτβ. : Βαλαωρ.'Αν.Διάκ.5,8 (τὸ ἄλογο) **τ' ἄκουε ποὺ χλιμίτριζε· στὸ φυσομανητό του | τ' ἀντιβοούσανε τ' ἀφτιά, τοῦ ξάναφταν τὰ μάτια.**

ξαναφυσῶ μσν. κ. δημ. κ. -άω φυσῶ ἐκ νέου, κατευθύνω ἐπί τινος ρεῦμα ἀέρος πάλιν, ξανά· πρβλ. φυσῶ· **2)** μσν. σαλπίζω, βουκινίζω πάλιν : Ἐρωτόκρ.2,24,23 **τὰ βούκινα ξαναφυσοῦ, οἱ σάλπιγγες ἐπαῖξα | κι ἀπ' ὅλους τὸ Ρωτόκριτο στὸ νῖκος ἐδιαλέξα.**

ξαναχτίζω δημ. ἀνοικοδομῶ, κτίζω ἐκ νέου τι, ἤδη κρημνισθὲν : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.59,10 **δυὸ μοναστήρια χάλασα, τὰ ξαναχτίζω πίσω.**

ξαναχτυπῶ μσν. κ. δημ. -άω κτυπῶ πάλιν, ξανά : Ἐρωτόκρ.4,1859 **ξαναγκαλιάζουνται, ξαναχτυποῦσι πάλι, κι ὁ γεῖς τὸν ἄλλον ἤπασκε χάμαι στὴ γῆς νὰ βάλῃ·** **2)** μέσ. συμπλέκομαι ἐκ νέου, πάλιν : **αὐτοὶ θὰ ξαναχτυπηθοῦνε.**

ξάνδαρος (ὁ) Ἡσ. μυθῶδες θαλάσσιον κῆτος τοῦ Ἀτλαντικοῦ.

ξανδικός (ὁ) Ἐπιγρ. πάπ. **ἀ.** ξανθικὸς βλ.λ.

ξανεμίζω δημ. ἐξανεμίζω βλ.λ.

ξάνησις-εως (ἡ) (ξαίνω) μτγν. ἡ κόπωσις τῶν χειρῶν ἐξ ἐριουργίας, γνεσίματος· Πολυβ.7,30.

ξανθαίνω δημ. δ.γρ. **ξανθένω** μεταβάλλω τι εἰς ξανθόν· **2)** ἀμτβ. γίνομαι ξανθός, ξανθίζω : **τὰ μαλλιά του ξανθαίνουν.**

ξανθέλασμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. δερματοπάθεια παρουσιαζομένη ἰδίως ἐπὶ τῶν βλεφάρων ὑπὸ μορφὴν κιτρινωπῶν πλακῶν ἐν εἴδει πεπλατυσμένων ἐπαρμάτων, τὸ ξάνθωμα.

ξανθένιον (τὸ) νεώτ. χημ. λευκὴ κρυσταλλικὴ οὐσία, λαμβανομένη δι' ἀναγωγῆς τῆς ξανθόνης.

ξάνθη (ἡ) εἶδος λίθου : Θεόφρ.Λιθ.37 **ἄλλη δὲ καλουμένη ξάνθη, οὐ ξανθὴ μὲν τὴν χρόαν, ἔκλευκος δὲ μᾶλλον, ὃ καλοῦσι χρῶμα οἱ Δωριεῖς ξανθόν.**

Ξανθίας (ὁ) ὄνομα δούλου, συχνὸν ἐν τῇ ἑλληνικῇ κωμῳδίᾳ, παριστωμένου ὡς ἀνθρώπου πονηροῦ, εὐτραπέλου καὶ αὐθάδους ἔναντι τοῦ κυρίου του, οἰκοσίτου καὶ ἐμπίστου : Ἀριστφ.Ἀχ.242 **ὁ Ξανθίας τὸν φαλλὸν ὀρθὸν στησάτω·** **2)** ὁ δοῦλος : Αἰσχίν.2,157 **εἰ ὁ μὲν τοὺς Καρίωνας καὶ Ξανθίας ὑποκρινόμενος οὕτως εὐγενὴς καὶ μεγαλόψυχος γένοιτο** (παίζων πρόσωπον δούλου)· **3)** βόλος τις τῶν κύβων : Εὔβουλ.59, Ἡσ.

ξανθίζω (ξανθός) κ. μσν. κ. νεώτ., μτχ. παθ. παρακ. **(ἐ)ξανθισμένος,** καθιστῶ τι ξανθόν, διὰ τῆς ὀπτήσεως ἢ τηγανίζων κοκκινίζω : Ἀριστφ. Ἀχ.1047 **ὀπτᾶτε ταυτί, καὶ καλῶς ξανθίζετε** (σχόλ. «πυρρὰ τῇ ὀπτήσει ποιεῖτε»)· ‖ νεώτ. κ. δημ. καβουρδίζω ἐλαφρῶς κρόμμυον, ἄλευραν ἢ ἄλλο τι, ὥστε νὰ λάβῃ χρυσίζουσαν χροιάν· **2)** βάπτω τι διὰ χρώματος ξανθοῦ ἢ κιτρίνου, ξανθαίνω : Ἰω.Διάκ.εἰς Ἡσίοδ.Θ 943 **ξανθίζουσι ταύτας** (τὰς τρίχας)· ‖ μέσ. χρωματίζω τὰς τρίχας μου ξανθάς, βάφομαι, γίνομαι ξανθός· Ἡσ. **«ξανθίζεσθαι· κοσμεῖσθαι τὰς τρίχας, ἢ βάπτεσθαι αὐτάς»** : ΑΒ 284,9, Ἀριστφ.Λυσ.43 **αἳ καθήμεθ' ἐξανθισμέναι** (δ.γρ. ἐξηνθισμέναι), Δοῦρ.10 **τὴν τε τρίχα τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ξανθιζόμενος,** Διον.Ἁλ. Ρωμ.7,9 **ὥσπερ τὰς παρθένους ξανθιζομένους καὶ βοστρυχιζομένους·** πρβλ. Σχόλ.Δωσιάδ.Ἰστ.1,1 **ἔριον, ὅτι τοῖς δευσοποιοῖς φαρμάκοις ξανθίζεται·** **3)** ἀμτβ. κλίνω πρὸς τὸ ξανθόν, εἶμαι ξανθός : ΠΔ Λευ.13,31 **καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ,** Ἀλκίφρ.ἀπ.5,4 **τρίχες ξανθίζουσαι·** **4)** ρηματ. π. ξάνθισις, ξάνθισμα, ξανθισμός.

ξανθικά (τὰ) Ἡσ. «ἑορτὴ Μακεδόνων, ἡ Ξανθικοῦ μηνὸς ἀγομένη· ἔστι δὲ καθάρσιον τῶν στρατευμάτων».

ξανθικός (ὁ) μτγν. κ.ξανδικός (Ἐπιγρ. κ.πάπ.) ὄνομα τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου παρὰ Μακεδόσι καὶ Γαζαίοις· Βί.Ἀνσστ.856 «οὕτω γὰρ παρ' αὐτοῖς πρῶτος ὀνομάζεται μὴν ὁ παρὰ Ῥωμαίοις ἀπρίλιος, παρὰ δὲ Μακεδόσι ξανθικός»: ΠΔΜακκ.2,11, 30 τοῖς οὖν καταπορευομένοις μέχρι τριακάδος Ξανθικοῦ ὑπάρξει δεξιὰ μετὰ τῆς ἀδείας, Διόδ. Σ 18,56 τοὺς δ' ἄλλους καταδεχέσθωσαν πρὸ τῆς τριακάδος τοῦ Ξανθικοῦ μηνός.

ξανθ(ιμ)ίας Ἡσ. «βόλου ὄνομα».

ξανθίνη (ἡ) νεώτ. χημ. μικροκρυσταλλικὴ νιτρογενὴς οὐσία εὑρισκομένη εἰς τὸ πάγκρεας, τοὺς ἱστοὺς τῶν μυῶν, τοὺς χυμοὺς φυτῶν τινων κ.ἄ.

ξάνθιον (τὸ) μτγν. φυτόν τι, δι' οὗ ἐβάφετο ἡ κόμη ξανθή, ἡ κολιτσίδα: Διοσκ.4,136, Γαλ.12,87· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν προσωπανθῶν, περιλαμβάνον πόας ἀνεπτυγμένας· **2)** ἡ ξυρὶς βλ.λ.: ΨΔιοσκ.4,22.

ξάνθισις-εως (ἡ) (ξανθίζω) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ ξανθίζω βλ.λ.2),· τὸ γίνεσθαί τι ξανθόν, τὸ βάφιμον διὰ ξανθῆς βαφῆς: Γαλ.12,446.

ξάνθισμα-ατος (τὸ) (ξανθίζω) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξανθίζω, ἡ ξάνθισις, τὸ βάφιμον διὰ χρώματος ξανθοῦ, κιτρίνου: Εὐρ. ἀπ.322 ἔρως .. φιλεῖ κάτοπτρα καὶ κόμης ξανθίσματα· πρβλ.Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,260,3 ξανθίσμασι χαίτης· **2)** νεώτ. ἰατρ. τὸ ξανθέλασμα βλ.λ.· **3)** δημ. τὸ ἐξάνθημα βλ.λ.2), δερματικὴ ἔκθυσις.

ξανθισμός (ὁ) (ξανθίζω) μτγν. ἡ ξάνθισις βλ.λ.: Ἀρχιγ.π.Γαλ.12,445.

ξανθίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ βεζουβιανοῦ βλ.λ., ἔχον χρῶμα ξανθόν, κίτρινον.

ξανθοαρχιγένειος-ον μσν. ἐπὶ τοῦ γενείου, ὁ ἀρχίζων νὰ ἔχῃ ξανθὰς τρίχας: Μαλάλ.11,131.

ξανθοβόστρυχος-ον μσν. ὁ ἔχων ξανθοὺς βοστρύχους, πλοκάμους: Νικήτ.Εὐγ.6,553 ξανθοβόστρυχος Πάρις.

ξανθογένειος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ξανθὸν γένειον, ὁ ξανθογένης: Τζέτζ.Μεθ'Ὁμ.669.

ξανθογένης (ὁ) δημ. ὁ ξανθογένειος βλ.λ.

ξανθόγεως-ων μτγν. ὁ ἔχων γῆν, χῶμα ξανθόν, πυρρόν: Λουκ.Συρ.8 ὁ δὲ Λίβανος κάρτα ξανθόγεώς ἐστιν.

ξανθοδερκής-οῦς-ές ἐπὶ δράκοντος, ὁ ρίπτων διάπυρον βλέμμα, ὁ βλέπων φλογερῶς: Βάκχ.8,12 ξανθοδερκὴς .. δράκων.

ξανθοέθειρος-ον (ἔθειρα) μσν. ὁ ξανθόθριξ βλ.λ.: Τζέτζ.Μεθ'Ὁμ.381,657.

ξανθοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ξανθός, κίτρινος τὴν ὄφιν: Ἡφαιστ.Ἀστρ.1,1.

ξανθόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ξανθὰς τρίχας, ὁ ξανθομάλλης, ὁ ξανθοτρίχης: Σόλ.22 (δ.γρ.), Θεόκρ.18,1 ξανθότριχι πὰρ Μενελάῳ· || ἐπὶ ἵππου, ὁ καστανόχρους, καστανόχρωμος: Βάκχ.5,37 ξανθότριχα .. Φερένικον.

ξανθοκάρηνος-ον Ἐπιγρ. ἐπίθ. τοῦ Βάκχου, ὁ ἔχων ξανθὸν κάρα, κεφαλήν: ΑΠ 9,524,15.

ξανθοκάρυον (τὸ) μτγν. εἶδος καρύου: Ἀέτ.8,29.

ξανθοκόκκινος-η-ο δημ. ὁ ἔχων χρῶμα μεταξὺ ξανθοῦ καὶ ἐρυθροῦ, ὁ πυρρός· || ὁ ἔχων κόμην ξανθὴν καὶ δέρμα ἐρυθρωπόν.

ξανθοκόμης (ὁ), δωρ. -ας ὁ ἔχων ξανθὴν κόμην, ξανθομάλλης: Ἡσίοδ.ἀπ.135,5, Πίνδ.Ν 9,17 ξανθοκομᾶν Δαναῶν, Θεόκρ.17,103 τοῖος ἀνὴρ πλατέεσσιν ἐνίδρυται πεδίοισι ξανθοκόμας Πτολεμαῖος, Ὀππ.Κυν.3,24 ξανθοκόμαι τελέθουσι, καὶ οὐ τόσον ἀλκήεντες (δ.γρ.).

ξανθόκομος-ον μτγν. ὁ ξανθοκόμης: Ὀππ. Κυν.2,165 (δ.γρ.), Νόνν.Δ 11,315.

ξανθόκονις-εως (ἡ) νεώτ. ὀρυκτ. ὀρυκτὸν τοῦ ἀργύρου, ἐν ἑνώσει μὲ ἀρσενικὸν καὶ θεῖον.

ξανθοκυανωπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀνωμαλία τῆς ὁράσεως, χαρακτηριζομένη ὑπὸ τῆς ἀδυναμίας ἀντιλήψεως τῶν χρωμάτων κιτρίνου καὶ κυανοῦ.

ξανθοκύτταρον (τὸ) νεώτ. συνήθ. ἐπὶ ἐντόμων, ἑκάστη παραλλαγὴ κυττάρου τοῦ συνδετικοῦ ἱστοῦ ὑπαγομένη εἰς τὰ θρυψικύτταρα.

ξανθόλευκος-ον μτγν. ὁ ἔχων λευκὸν ἀποκλῖνον πρὸς τὸ ξανθόν, ὠχρόλευκος: Γαλ.17(1),835.

ξανθόλοφος-ον λεξ. ὁ ἔχων ξανθὸν λόφον περικεφαλαίας· Ἡσ. ἐν λ. φοινικόλοφος (κῶδ. ξανθοῦ λόφου), ΕΜ 797,39.

ξανθομάλλης-α-ικο δημ., θηλ. -λοῦσα κ. -λω κ. -λού, ὁ ἔχων ξανθὴν κόμην, ξανθὰ μαλλιά: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 10,17 ἀπ' τὸ στρατὶ περνᾶ ἡ ξανθομαλλοῦσα· πρβλ. ἀσπρομάλλης, σγουρομάλλης.

ξανθόμαλλος-η-ο νεώτ. ὁ ξανθομάλλης βλ.λ.: Μωραΐτ.1,154 ἐφάλλοντο κι ἐξυμνοῦντο αἱ ξανθόμαλλοι Νεράϊδες τῆς νήσου.

ξανθομελής-οῦς (ὁ) νεώτ. γένος ᾠδικῶν πτηνῶν.

ξανθομήλινος-ον μτγν. ὁ ἔχων ξανθὸν χρῶμα ἀποκλῖνον πρὸς τὸ μήλινον, ἤτοι ἐλαφρῶς πράσινον, πρασινοκίτρινος: Ζώσ.Ἀλχ.243Β.

ξανθόμματος-ον μσν. ὁ ἔχων ξανθὰ ὄμματα ἢ ὀφρῦς: Ἐπιφάν.Ἁγιοπ.ἐν Βί.Μαρίας 48.

ξανθομούστακος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ξανθὸν μύστακα.

ξανθόουλος-ον μτγν. ὁ ἔχων οὔλην καὶ ξανθὴν κόμην: Λιβάν.4,1071,19 τὰ τῆς κόρης ξανθόουλον ταῖς παρειαῖς εὐναζόμενον.

ξανθόπαις-παιδος (ὁ,ἡ) μσν. ἡ ξανθὴ παῖς: Λέοντ.μαγ.ποιήματ.2,565.

ξανθόπλοκος-ον μσν. ὁ ἔχων ξανθοὺς πλοκάμους, πλεξίδες: Πισίδ.Γ'Ἑξαήμ.420.

ξανθοποιῶ-έω μτγν. ποιῶ τι ξανθόν: Ἀποστ.Διατ.1,3.

ξανθοπρωτεΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. κιτρίνη οὐσία σχηματιζομένη διὰ τῆς ἐπιδράσεως νιτρικοῦ ὀξέος ἐπὶ λευκωματοειδῶν οὐσιῶν· ἐπίθ. -ικός.

ξανθοπώγων-ωνος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων πώγωνα ξανθόν: Ἰσ.Πορφ.π.Ἀλλάτ.Ἐκλ.306.

ξανθορραμνίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης ράμνου τῆς καθαρτικῆς παρουσιαζόμενος ὑπὸ μορφὴν κιτρίνων βελονοειδῶν κρυστάλλων, ἀόσμων.

ξανθόρροια (ἡ) νεώτ. γένος λειριωδῶν φυτῶν.

Ξάνθος (ὁ) κύρ. ὄν. παροξ. ἐκ τοῦ ξανθός, ποταμὸς τῆς Τροίας, ὁ. Σκάμανδρος: Ἰλ.Υ 74 ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον· **2)** ὁ ἕτερος τῶν ἵππων τοῦ Ἀχιλλέως: Ἰλ.Π 149 Ξάνθον καὶ Βαλίον, τὼ ἅμα πνοιῇσι πετέσθην· **3)** κ. ὡς ὄν. ἀνδρός: Ἡρ.1,176.

ξανθός-ή-ό(ν) κ.μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. ξα(ν)θός-ιά -ό, συνήθ. ἐπὶ κόμης κ. τριχῶν; ὁ ἔχων χρυσίζον χρῶμα ὁπωσοῦν βαθύτερον τοῦ τῶν ὡρίμων σταχύων καὶ πολὺ ἀνοικτότερον τοῦ καστανοῦ, ὁ χρυσοειδής, ὁ κιτρινωπός· Πλάτ.Τίμ.68Β «λαμπρόν τε ἐρυθρῷ λευκῷ τε μειγνύμενον, ξανθὸν γέγονε»: Ἀριστλ.Μετ.375a,11 «ἔστι δὲ τὸ ξανθὸν ἐν τῇ ἴριδι χρῶμα μεταξὺ τοῦ τε φοινικοῦ καὶ πρασίνου χρώματος»: Ἰλ.Α 197 ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλείωνα, αὐτ.Ψ 141, Ὀδ.Ν 399, Μέν.610 τὴν γυναῖκα τὴν σώφρον' οὐδὲ τὰς τρίχας ξανθὰς ποιεῖν, Λουκ.Νεκρ.Δ 1,3 οὔτε ἡ ξανθὴ κόμη, Σολωμ. ὁ Θάνατος τῆς Ὀρφανῆς 2 ὁπού 'χε στὰ ξανθὰ μαλλιὰ νεοθέριστη μυρτούλα· || κ. συγκρ: Θεόκρ.2,78 ξανθοτέρα ἑλιχρύσοιο γενειάς· κ. ὑπερθ.: Φερεκρ.189 ξανθότατοι βόστρυχοι· **2)** ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων χρυσίζουσαν κόμην, ὁ ξανθόθριξ, ξανθομάλλης, π. Ὁμ. ὡς ἐπίθ. ἡρώων τινῶν, οἷον τοῦ Μενελάου, Μελεάγρου κ. ἄ. κ. θεαινῶν ἢ γυναικῶν, οἷον τῆς Ἀθηνᾶς, τῶν Χαρίτων, τῆς Ἀριάδνης κ.ἄ.: Ἰλ.Γ 284 εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κτείνῃ

ξανθὸς **Μενέλαος,** αὐτ.Ε 500 ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ **κρίνῃ,** αὐτ.Λ 740, Ἡσίοδ.Θ 947 **ξανθὴ Ἀριάδνη,** Πίνδ.Ν 10,7 **Διομήδεα δ' ἄμβροτον ξανθά ποτε Γλαυκῶπις ἔθηκε** θεόν, αὐτ.5,54, Εὐρ.Μήδ. 834 **ξανθὰν Ἁρμονίαν,** ΑΠ 7,507,4 **ξανθῆς Φερσεφόνης,** δ. τραγ. **κόρη ξανθὴ τραγούδησε σὲ τρίχινο γιοφύρι'** || κ. ἐπὶ ζώων, ὁ ἔχων χρυσίζον τρίχωμα, ὁ ξανθοτρίχης, ὁ κιτρινωπός ὁ κίτρινος : Ἰλ.Λ 680 **ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα,** Πίνδ.Π 4,149 **βοῶν ξανθὰς ἀγέλας,** αὐτ. ἀπ.237 **ξανθὸς λέων,** Σοφ.Ἠλ.705 **ξανθοῖς πώλοις,** αὐτ.ἀπ.659,4' || κ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἔχων χρῶμα χρυσίζον, ὁ κιτρινωπός : Πίνδ.Ο 6,55 **ἴων ξανθαῖσι καὶ πορφύροις ἀκτῖσι,** αὐτ.7,49 **ὁ μὲν ξανθὰν ἀγαγὼν νεφέλαν,** Αἰσχ.Πέρσ.617 **ξανθῆς ἐλαίας καρπός,** Σοφ.ἀπ.277 **ξανθὴ Ἀφροδισία λάταξ,** Ἀριστφ.Ἀχ 1107 **καλόν γε καὶ ξανθὸν τὸ τῆς φάττης κρέας** (ἐπὶ ὀπτῆς περιστερᾶς), Μόσχ.2, 68 **ξανθοῖο κρόκου,** Πλούτ.Ἠθ.41F **ξανθὸν μέλι,** Μακεδ.ΑΠ 9,645,8 **ἐκ βοτρύων ξανθὸν ἄμελξε γάνος,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 33,4 **ποὺ ἀπὸ τὸ πλούσιο φῶς του ἥσκιοι ξανθοὶ κυλοῦν στὴ γῆ κι ἀχνοὶ μέσ' στὰ νερά'** πρβλ.Ἀντιφάν.217,22 **ξανθαῖσιν αὔραις ἀγάλλεται** (ὑπερηφανεύεται διὰ τὴν ἐκ τοῦ ξανθοῦ χρώματος αὐτῆς ἐκπεμπομένην εὐωδίαν) || **τὸ ξανθὸν** ὡς οὐσ. τὸ χρυσίζον, ξανθὸν χρῶμα' **3**) μτγν.ὁ ἐρυθρόχρους, ὁ ἐρυθρός : Ἀντίπ. Σιδ.ΑΠ 12,97,1 **ξανθὸν μὲν ἐρεύθεται ἶσον ἔρωτι μέσσφ' ἐπὶ Μηριόνην,** Κλήμ.Ἀλ.267' **4**) Δουκαγγ. «ξανθὸν φάρμακον, ἔστι σιδηρίτης δι' οὔρου καὶ θείου οἰκονομηθέν, καὶ ἡ καδμία».

ξανθόσωμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. **-ος** (ὁ) γένος κοσμητικῶν ἀροειδῶν φυτῶν.

ξανθότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ξανθοῦ, τὸ ξανθὸν χρῶμα ἰδ. τῆς κόμης : Στράβ. 7,1,2 **τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου Γερμανοὶ νέμονται, μικρὸν ἐξαλλάττοντες τοῦ Κελτικοῦ φύλου τῷ τε πλεονασμῷ τῆς ἀγριότητος καὶ τῆς ξανθότητος.**

ξανθοτρίχης (ὁ) δημ., θηλ. **-α** ὁ ξανθόθριξ βλ.λ.

ξανθότριχος-η-ο δημ. ὁ ξανθόθριξ βλ.λ.

ξανθοτριχῶ-έω μτγν. κ. μσν. ἔχω ξανθὴν κόμην, εἶμαι ξανθόθριξ, ξανθομάλλης : Στράβ.6,1,13 **ὁ δὲ Κρᾶθις τοὺς ἀνθρώπους ξανθοτριχεῖν καὶ λευκοτριχεῖν ποιεῖ λουομένους,**Εὐστ.Διον.Περ.733.

ξανθούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ ξανθή, ἡ ἔχουσα ξανθὴν κόμην, ἡ ξανθομαλλοῦσα : **κόρη ξανθούλα'** || κ. ὡς κύρ. ὄνομ. : Σολωμ.9,1 **τὴν εἶδα τὴν Ξανθούλα, τὴν εἶδα φὲς ἀργά.**

ξανθοῦμαι-όομαι μτγν. γίνομαι ξανθός, ξανθαίνω : Διοσκ.1,81.

ξανθοφαής-οῦς-ες μτγν. ὁ φαινόμενος, ὁ λάμπων ὡς χρυσός : Ἰω.Γαζ.Ἔκφρ.1,58 **ἀνατολίη . . ξανθοφαὲς μαίωσα φάος νέον.**

ξανθοφανής-οῦς-ές μτγν. ὁ φαινόμενος ξανθός' || εἶδος πόας, ὁ σιδηρῖτις : Διοσκ.4,33.

ξάνθοφρυς-υος-υ μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ξανθὰς ὀφρῦς, φρύδια : Μαλάλ.1 1,131.

ξανθοφυής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐκ φύσεως ξανθός : Στράτ.ΑΠ 12,10,2 **κροτάφων ξανθοφυεῖς ἕλικες,** Νόνν.Δ 6,113 **ξανθοφυὴς Δηώ,** αὐτ.37,122 **ἵππον ξανθοφυῆ,** αὐτ.43,58.

ξανθοφύλλη (ἡ) νεώτ. χημ. χρωστική τις οὐσία κιτρίνη, συγγενὴς πρὸς τὴν χλωροφύλλην.

ξανθοχίτων-ωνος (ὁ, ἡ) μτγν. ὁ ἔχων ξανθὸν χιτῶνα, φλοιόν, φλοῦδα : Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 6,102,1 **ῥοιὴν ξανθοχίτωνα.**

ξανθόχλους-οος-ουν-οον λεξ. ὁ ἔχων κιτρινωπὸν ὡς τὸ τῆς ξηρᾶς χλόης χρῶμα' Ἡσ. «φοινικόχλοος, ξανθόχλοος».

ξανθοχολικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ξανθόχολον βλ.λ. : Ἀλέξ.Τραλλ.1,16' κ. συγκρ. : Γαλ.19,648 **αἷμα ξανθοχολικόν.**

ξανθόχολος-ον μτγν. ὁ ἔχων ξανθήν, κιτρίνην χολήν : Ῥοῦφ ἀπ.80, Ἀέτ.3,66, Εὐστ.Ἰλ.Α 197 (πιθ.).

ξανθόχρους-οος-ουν-οον (χρόα,χρώς) μτγν., ἑτερόκλ. αἰτ. **ξανθόχοοα** (Νόνν.Δ 11,180), ὁ ξανθόχρως βλ.λ., ὁ ἔχων ξανθὸν χρῶμα : Μόσχ.2,84 **δέμας ξανθόχροον,** Νόνν.Δ 11,180 **ξανθόχροα πηλόν.**

ξανθόχρως-ωτος (ὁ,ἡ) ἐπὶ ἰχθύος τηγανιστοῦ, ὁ ἔχων ξανθὸν χρῶμα, ἐπιφάνειαν, ὄψιν, ὁ ξανθόχρους : Ναυσικρ.2,7,8 μετ' **αὐτῶν δ' εἰσὶν ἐκπρεπεῖς φύσιν αἱ ξανθόχρωτες.**

ξανθοψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ τῆς ὁράσεως παθολογικὴ ἀντίληψις τῶν ἀντικειμένων ὡς ξανθῶν.

ξανθύνομαι παθ. εἶμαι, γίνομαι ξανθός : Θεόφρ. Φ 3,15,6 **πεπαινόμενος δὲ ξανθύνεται** (ὁ καρπός).

ξάνθωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ξανθέλασμα βλ.λ.

ξανθωπός-όν (ὤψ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ξανθὸς τὴν ὦπα, τὴν ὄψιν : Ὀππ.Κυν.2,382 **τοίην που καὶ σοῦδος ἔχει ξανθωπὸν ἰδέσθαι χροιὴν μαρμαίρων,** Νόνν.Δ 18,113 **ξανθωπὸς χρώς'** || νεώτ. ἐπὶ χροιᾶς, ὁ πρὸς τὸ ξανθὸν χρῶμα κλίνων.

ξάνθωσις-εως (ἡ) (ξανθῶ) μτγν. ἡ εἰς ξανθὸν χρῶμα μεταβολή : ΨΔημόκρ.Ἀλχ.54Β.

ξάνιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἐργαλεῖον χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν ξάνσιν τῶν ἐρίων καὶ τὴν θραῦσιν τοῦ μίσχου τῆς καννάβεως ἢ τοῦ λίνου πρὸς ἀποχωρισμὸν τῶν νημάτων, λανάρα' Πολυδ. 5,96 «τὸ δὲ ξένιον ἦν μὲν καὶ αὐτὸ χρυσοῦν, κεφαλῇ κόσμος' ἔνιοι δὲ αὐτὸ κτένιον εἶναι νομίζουσιν», Ἡσ., Σουΐδ.' **2**) Πολυδ 6,90 «ξάνιον ἢ ἐπίξηνον, ὅπερ ἡ νεαρὰ κωμῳδία ἐπικόπανον καλεῖ».

ξάνοιγμα (τὸ) (ξανοίγω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξανοίγω βλ.λ.' **2**) ἄδενδρος τόπος ἐντὸς δασώδους ἐκτάσεως, λούζα.

ξανοίγω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξάνοιξα, παθ. **ξανοίγομαι,** ἀόρ. **-οίχτηκα,** μτχ. παρακ. **-οιγμένος,** ἐκτείνω, κ. εἰδ. ἐπὶ ἐρίων ἢ βάμβακος, ἀνοίγω πως, ἁπλώνω : **ξάνοιξε τὰ μαλλιὰ νὰ στεγνώσουν'** || ἀνοίγω τελείως, διάπλατα : **ξάνοιξε πόρτες καὶ παράθυρα'** || κ. μτφ. **ξάνοιξε καινούργιους δρόμους στὴν ἐπιστήμη** (ἔταμε νέας ὁδούς)' **2**) μτ. αἰτ. ἀντικειμ. βλέπω, διακρίνω : Ἐρωτόκρ.1,1458 **μιὰ πορτοπούλλ' ἀπόχωστη ἐξάνοιξεν ἡ κόρη,** Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.26,1 **σὲ ξανοίγει ἀπὸ τὰ νέφη καὶ τὸ μάτι τοῦ ἀετοῦ,** Κάλβ.Εἰς Σοῦλι 19,4 **ἄς μὴ ξανοίγῃ μάτι | χεῖρα ὡπλισμένην,** Γρυπ.Σκ.Τερρ. 17,3 **ὅπου στραφῇ τὸ μάτι σου ξανοίγει | ἐδῶ κορμιά, ἐκεῖ κορμιὰ στρωμένα'** || κτ. ποι. εἰκόνα, οἱονεὶ ἐν ὁράματι διαβλέπω, διακρίνω : Παλαμ.Περ.Χαιρ.168,13 **γλυκοξημέρωμα ματιῶν σὰ νὰ ξανοίγω,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 33,7 **πιὸ πέρα ἀπὸ τὰ κύματα τὸ ἀχόρταγο τὸ μάτι | ξανοίγει ἕναν παράδεισο σὲ χώρα κάποιου ὀνείρου'** || κατὰ φαντασίαν ὁρῶ : Ἐρωτόκρ.1,1660 **κι ὡς ἐδεπὰ ποὺ σοῦ μιλῶ, ἐκεινονὰ ξανοίγω'** **3**) κ. μτφ. διαβλέπω, συνάγω ἐξ ἐποπτείας : Ἀρτ.Βατοπ. Πρόλ.44 **γράφοντας ἀτός μου | τὸ ποῦ ξάνοιγα κακό | στὸ ντουνιὰ τοῦ κόσμου'** **4**) τὸ μέσ. ξανοίγομαι ἐκμυστηρεύομαι, ἐξωτερικεύω τὰ αἰσθήματά μου : **δὲν ξανοίγεται στὸν καθένα'** **5**) ὁμ. τὸ μέσ. εὐρύνω τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν μου, τῶν ἐνεργειῶν μου, προβαίνω εἰς ἐνεργείας ὑπερβαινούσας τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών μου ἢ τὸ κοινὸν μέτρον : **ξανοίχτηκε πολὺ στὶς ἐπιχειρήσεις του'** || δαπανῶ ὑπερμέτρως : **πῆγε νὰ ξανοιχτῇ λιγάκι κι ἔμεινε ἀδέκαρος καὶ χρεωμένος'** **6**) ἀμτβ. ἐπὶ καιρικῆς καταστάσεως, αἰθριάζω, καθαρίζω, γίνομαι διαυγής, ξαστερώνω : **ξάνοιξε ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὴ συννεφιά, - ξάνοιξε ὁ καιρός** (καλοκαίριασε).

ξανοστεύω δημ. κ.ξανοστίζω κ. ἀνοστίζω, ἀμτβ. γίνομαι ἀνούσιος' κ. μτφ. ἄνοστος, ἀνοσταίνω : παροιμ. **ἐξανόστεψες, κυρά μου, σὰν τοῦ Μάη**

τὸ μαρούλι (ἐπὶ τῶν λαλούντων ἀσκόπως καὶ ἀσέμνως)· **2)** ἀποβάλλω τὴν ἀνοστιά, τὴν ἀνοστάδα.
ξάνσις-εως (ἡ) (ξαίνω) γλωσσ. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξαίνω, τὸ λανάρισμα.
ξάντα δημ. προστ. τοῦ ξανταίνω βλ.λ. : **ξάντα νὰ δῇς ἔρχεται τὸ παιδί**· πρβλ. ἄντα (2).
ξανταίνω δημ. στρέφω τὰ βλέμματά μου, κοιτάζω : **ξανταίνω καὶ βλέπω τὰ παιδιὰ νὰ παίζουν**· **2)** ἀμτβλ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ ἐμπλοκήν, ξεμπλέκομαι, ἀντίθ. ἀνταίνω : ΜΜ **ἄνταισε ὁ ἔρημος σαρμάς**, | **ἄνταισε, δὲν ἐξάνταινε.**
ξαντήριον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐργαστήριον τοῦ ξάντου, τόπος ἔνθα γίνεται ξάνσις ἐρίων.
ξάντης (ὁ) (ξαίνω) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. **ξάντρια,** ὁ ξαίνων ἔρια, μαλλιά, ὁ εἰδικὸς εἰς τὴν ξάνσιν τῶν ἐρίων ἐργάτης, λαναρᾶς : Πλάτ.Πολιτ.281Α **καὶ τὸν ξάντην ὡς ὄντα ὑφάντην καλεῖν**· **2)** δημ. τὸ ἐργαλεῖον ξάνσεως, λανάρα.
ξαντικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ξάνσιν τῶν ἐρίων, ὁ εἰδήμων εἰς τὸ ξαίνειν ἔρια· ‖ ἡ **ξαντική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ ξαίνειν ἔρια, μαλλιά : Πλάτ.Πολιτ.281Α **ἢ τὴν ξαντικὴν τολμήσομεν ὑφαντικὴν .. καλεῖν;**, αὐτ.282Ε **τῶν περὶ ξαντικὴν ἔργων μηκυνθέν τε καὶ** σχὸν πλάτος **λέγομεν εἶναι κάταγμά τι ;**· ‖ ὁμ. τὸ ξαντικόν ὡς οὐσ. : Πλάτ.Πολιτ.282Β **τὸ μὲν** ξαντικὸν **καὶ τὸ τῆς κερκιστικῆς καὶ ὅσα τὰ ξυγκείμενα** ἀπ' **ἀλλήλων ἀφίστησι**· **2)** δημ. τὰ ξαντικά ὡς οὐσ. ἡ δαπάνη διὰ τὴν ξάνσιν.
ξαντίμεμα (τὸ) δημ. ἀνταπόδοσις, ἀμοιβή, ἀντίμεμα βλ.λ. : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.123,5 **ὁ ρήγας ποὺ σ' ἀγάπησε ξαντίμεμα δὲ θέλει.**
ξαντιμεύω δημ. ἀ. ἀντιμεύω βλ.λ. : Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.123,4 **νὰ ζήσῃ ὁποῦ τὰ στέλνει** | ὁ Μαυριανὸς νά **'ναι καλὰ καὶ θὰ τὰ ξαντιμέφῃ.**
ξαντό(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κ. **ξαντός** (ὁ) νήματα λινοῦ ὑφάσματος τετιλμένου, ἐπιτιθέμενα ἐπὶ τῶν τραυμάτων ἀντὶ τῆς γάζης, ὁ μοτός· **2)** κουρέλια.
ξάντρια (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ. θηλ. τοῦ ξάντης, ἡ ξαίνουσα ἔρια· ‖ **αἱ Ξάντριαι** ὀνομασία δράματος τοῦ Αἰσχύλου.
ξανῶ-άω, μέλλ. ξανήσω (Σουΐδ.), καταπονοῦμαι ξαίνων ἔρια· Πολυδ.7,30 «ξανᾶν, τὸ καμεῖν ἀπὸ τῆς ἐριουργίας τὰς χεῖρας», Σουΐδ. «ξανᾶν· πονεῖν τοὺς καρποὺς τὰς γυναῖκας τοὺς τῶν χειρῶν διὰ συνεχῆ τῶν ἐρίων ἐργασίαν»· ‖ γεν. καταπονοῦμαι, ἀποκάμνω, κουράζομαι : 'Ησ. «ξανῆσαι· κοπιᾶσαι» : Σοφ.ἀπ.498 **ξανῆσαι καὶ προγυμνᾶσαι χέρα,** Νίκ.Θηρ.383 **ξανάᾳ κεχαλασμένα δεσμά**· **2)** ρηματ. π. ξάνησις.
ξάπλα (ἡ) δημ. · νωχελὴς κατάκλισις, ἀναπαυτικὴ ἐν ἀδρανείᾳ ἀνάκλισις : **στ' ἀκρογιάλι χαρήκαμε ξάπλα**· ‖ διάθεσις, ἕξις πρὸς ἀνάπαυσιν : **συνήθισε στὴν ξάπλα καὶ τοῦ κακοφαίνεται νὰ δουλέφῃ**· ‖ κ. ὡς ἐπίρρ. : **κάθεται ξάπλα ὅλη μέρα.**
ξάπλωμα (τὸ) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαπλώνω βλ.λ.
ξαπλώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξάπλωσα,** παθ. ξαπλώνομαι, ἀόρ. (ἐ)**ξαπλώθηκα,** μτχ.παθ. παρακ. ξαπλωμένος, ἐξαπλῶ βλ.λ., ἀναπετάννυμι, ἐκτείνω τι, ἰδ. ἐν πλάτει ἢ κατὰ μῆκος : Διγεν.'Ακρ.1440 **ἐκεῖνος δὲ ἀπὸ σπουδῆς ἐξάπλωσε τὴν ράβδον** (ἐξέτεινεν, ὕψωσε), - **ξάπλωσες ἕνα σωρὸ παλιοπράματα καὶ μᾶς ἔκλεισες τὸ διάβα,** φρ. ξαπλώνω τὴν ἀρίδα μου (κάθημαι, νωχελῶς ἐκτείνω τοὺς πόδας, ἐν χρ. κ. μτφ. ἀμεριμνῶ, ἀδιαφορῶ)· ‖ εἰδ. ἐν ἀναφ. πρὸς πρόσ., πλήττων ἰδ. διὰ πυροβόλου ὅπλου ἢ διὰ ξίφους καταρρίπτω, ὅθ. κ. φονεύω : **μὲ μιὰ πιστολιὰ - μὲ μιὰ στιλεττιὰ τὸν ξάπλωσε**· ‖ κ. ἐπὶ παλαιόντων, καταρρίπτω, καταβάλλω : **μὲ μιὰ τρικλοποδιὰ τὸν ξάπλωσε χάμω**· ‖ κ. ἐν αἰσχρᾷ σημ. ἐν ἀναφ. πρὸς γυναῖκα· **2)** κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ **ἀπλώνω, ἰδ. ἐπὶ** ἱματίων, ὀθονίων κττ. : παροιμ. **ὁ καιρὸς βροχάρης, ἅπλωσε ξάπλωσε καὶ τὰ ρούχ' ἀστέγνωτα** (ἐπὶ ἀντιξόων περιστάσεων ματαιουσῶν ἐπιχείρησίν τινα)· **3)** ἀμτβ. ἐκτείνομαι, ἁπλοῦμαι : 'Ερωτόκρ.1,232 **μέσ' στὴν καρδιὰν ἀγγίζουσι καὶ μέσ' στὸ νοῦ ξαπλώνουν**· ‖ εἰδ. κατακλίνομαι, ἀνακλίνομαι πρὸς ὕπνον ἢ πρὸς ἀνάπαυσιν : 'Ερωτόκρ.1,300, Ζερβ.Τρογ.ΚΚ 19,19 **νὰ ξαπλώσῃς κεῖ στ' ἀπάγγιο, - ἔλα νὰ ξαπλώσουμε στὸν ἥσκιο**· **4)** παθ. ὡς μέσ. ἐκτείνομαι, κατακλίνομαι : **ξαπλώθηκα νὰ ξεκουραστῶ**· ‖ πίπτω προσβαλλόμενος ὑπό τινος, πέφτω νεκρὸς ἢ πληγωμένος : Σολωμ.'Εθν.'Υμν.67,2 **ποιὸς ἀφήνει ἐκεῖ τὸν τόπο πάρεξ ὅταν ξαπλωθῇ**· **5)** ρηματ. π. ξάπλωμα, ξαπλωσιά, ξαπλωτός.
ξαπλωσιά (ἡ) δημ. ἐξάπλωμα βλ.λ.
ξαπλωταριά (ἡ) δημ. τὸ ξαπλωταριὸ βλ.λ.
ξαπλωταριό (τὸ) δημ. ξάπλα, ξάπλωμα βλ.λς : Βαλαωρ.'Αθ.Διάκ.3,371 **ἐμπρός του ἀγκαλιασμένα δύο λείψανα ξαπλωταριά, - ξαπλωταριὸ ἀπ' τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ**· **2)** τόπος ἐξαπλώσεως.
ξαπλωτός-ή-ό δημ. ὁ ἐξηπλωμένος, ὁ πλαγιασμένος· ‖ κ. ἐπίρρ. **-ά.**
ξαπολῶ δημ. κ. -άω κ. **ξαπολνῶ** ἐξαπολύω· **2)** τὸ μέσ. ξαπολιοῦμαι ἐκκινῶ μεθ' ὁρμῆς : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 3,7 **εἰς τὰ βουνὰ ποὺ ξαπολιοῦνται οἱ βρύσες.**
ξαποσταίνω δημ., δ.γρ. **ξαποστένω,** ἀόρ. (ἐ)ξαπόστασα, μτχ. παθ. παρακ. **ξαποσταμένος,** ἀναπαύομαι ἐκ τοῦ κόπου, ξεκουράζομαι : **κάθισα νὰ ξαποστάσω.**
ξαποστέλνω δημ. ἐξαποστέλλω βλ.λ.· **2)** εἰρων. ἀποπέμπω, ἐκδιώκω : **τὸν ξαπόστειλα ἀπὸ κεῖ ποὺ ἦρθε.**
ξάπτω μσν. ἐξάπτω, διεγείρω, ἐρεθίζω : Πρόδρ. 2,439 **ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ 'μαι χωρικός, νὰ μὴν τὸ κρῶ καὶ ξάπτει.**
ξαραχνιάζω δημ. ἀφαιρῶ **τοὺς ἱστοὺς τῆς ἀράχνης,** βγάζω τὶς ἀραχνιές.
ξάργητα (ἡ) δημ. βραδύτης, **ἀργοπορία : Καζ.** Ν ΘΚωμ.1,7,99 **κι ἡ ξάργητα δὲν πρέπει.**
ξαργιτοῦ ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. κ. **ἀξαργιτοῦ** ἐπίτηδες, ἀπὸ σκοποῦ : 'Ερωτόκρ.2,1835 **κοντάρια βάστα ξαργιτοῦ βαρὰ καὶ μαυρισμένα.**
ξαργῶ δημ., ἀόρ. **ξαργοῦσα, βραδύνω,** ἀργοπορῶ, ἀργῶ.
ξαρίζω δημ. καθαρίζω, **συγυρίζω**· **2)** ρηματ. π. ξαριστής.
ξαριστής (ὁ) (ξαρίζω) **δημ.** εἰδικὸν γεωργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἄροσιν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, τσουγκράνα· πρβλ. ἐκριζωτής.
ξαρμάτωμα (τὸ) (ξαρματώνω) δημ. ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ὁπλισμοῦ, ὁ ἀφοπλισμός· **2)** προσβολὴ προσγινομένη ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ὅπλων.
ξαρματώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξαρμάτωσα,** παθ. **ξαρματώνομαι,** ἀόρ. **(ἐ)ξαρματώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξαρματωμένος,** ἀφαιρῶ τὸν ὁπλισμόν, **τὰ ἅρματα,** ἀφοπλίζω : 'Ερωτόκρ.2,833 **μὰ δὲν τὸν ἤλαχα ποτὲ νὰ τόνε ξαρματώσω,** ΜΜ **τὸ Γιωργαντζὰ τσακώσασι** (**καὶ τὸν ἐξαρματώσασι**· ‖ μέσ. **ἢ** παθ. ἀποβάλλω τὰ ὅπλα, ἀφοπλίζομαι : 'Ερωτόκρ.2,1223 **πᾶσι καὶ ξαρματώνουνται ζιμιὸ οἱ ἀντρειωμένοι,** αὐτ.4,1240· **2)** μτχ. **ξαρματωμένος** προσβεβλημένος, ἄνθρωπος μὴ ἀνακτήσας τὴν τιμήν του, ὅθ. ἄνθρωπος κατώτερος· **3)** ρηματ. π. ξαρμάτωμα, ξαρμάτωτος.
ξαρμάτωτος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἐστερημένος ὁπλισμοῦ, ὁ χωρὶς ἅρματα, ὁ ἄοπλος, ὁ ξαρματωμένος : 'Ερωτόκρ.2,376 **ὀχτὼ ξαρμάτωτοι τοῦ Βασιλιοῦ ἀλογάροι,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.78Β',5 **ἀρρωστημένο μ' ηὕρανε, ξαρμάτωτο στὸ στρῶμα.**

ξαρμίζω δημ. ἐξαλμυρίζω βλ.λ. : Ἐφταλ.Ὀδ. Ζ 225 **πλένονταν ὁ μέγας Ὀδυσσέας, ξαρμίζοντας τὴ ράχη του·** 2) ρηματ. π. ξάρμισμα.

ξάρμισμα (τὸ) δημ. ἡ ἀφαίρεσις τῆς ἁλμυρότητος, τὸ ἐξαλμύρισμα.

ξαρμπουρίζω δημ. ναυτ. ἀφαιρῶ τοὺς ἱστούς, τὰ ἄρμπουρα, ἀφιστῶ.

ξαρμπούρισμα (τὸ) δημ. ἡ ἀφαίρεσις τῶν ἱστῶν, ἡ ἀφίστωσις.

ξαρμυρίζω δημ. ἐξαλμυρίζω βλ.λ.

ξαρμύρισμα (τὸ) δημ. ἐξαλμύρισμα βλ.λ.

ξαρραβωνιάζω δημ. διαλύω τοὺς ἀρραβῶνας τινός : **ξαρραβώνιασε τὴν κόρη του.**

ξαρρωστικὸ (τὸ) μσν. κ. δημ. δυναμωτικόν, τονωτικὸν ἔδεσμα ἢ φάρμακον : Ἐρωτόκρ.Ι,2066 **τὴ μάννα μου κανίσκεφε ξαρρωστικὸ γιὰ μένα.**

ξαρρωστῶ δημ. κ. -άω, ἀναρρωννύω, ἐγείρομαι ἐξ ἀσθενείας, γίνομαι καλά : δ.τραγ. **ἀρρώστησε, ξαρρώστησε κι ἄλλη γυναῖκα πῆρε.**

ξάρτι (τὸ) δημ. ἐξάρτιον, συνήθ. κτ. πληθ. **ξάρτια,** ὁ ἐπίτονος τῶν ὀρθίων ἱστῶν : Σολωμ.Μετάφρ.Τεμαχ.Μεταστασίου 2 **σὲ σκληροτάτη θάλασσα τρέχω, καὶ πανάκι καὶ ξάρτι δὲν ἔχω.**

ξαρτόδεμα (τὸ) δημ. ναυτ. ὁ ἐπιτονόδεσμος, ὁ κόμβος ὅπου ματίζονται τὰ ξάρτια.

ξάσμα-ατος (τὸ) (ξαίνω) κ. νεώτ. κ. δημ. ἔριον ἐξασμένον, μαλλὶ λαναρισμένο : Σοφ.ἀπ.1073· 2) δημ. ποσότης ἐξασμένης καννάβεως, ὅσην ὁ σχοινοπλόκος θέτει ἑκάστοτε εἰς τὴν ζώνην του διὰ τὸ πλέξιμον τοῦ σχοινίου.

ξασπρίζω δημ., ἀόρ. **ξάσπρισα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξασπρισμένος,** καθιστῶ τι λευκόν, ἐκλευκαίνω, ἀσπρίζω· 2) συνεκδ. μεταβάλλω, φθείρω τὰ χρῶμα, ἀποχρωματίζω, ξεθωριάζω : **τὸ φόρεμά μου τὸ ξάσπρισε ὁ ἥλιος·** || ἀμτβ. λευκαίνομαι, ἀποχρωματίζομαι, ξεθωριάζω : **τὸ παντελόνι μου ξάσπρισε ἀπὸ τὸν ἥλιο·** 3) ἐπὶ σταχύων, γίνομαι λευκός, ὡριμάζω : Γρυπ.Σκ.Τερρ. 59,10 **πρῶμα ξασπρίζουν τ' ἄμεστά μας θέρη·** 4) ρηματ. π. ξάσπρισμα.

ξάσπρισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξασπρίζω βλ.λ., τὸ ξεθώριασμα.

ξασπρουλιάρης-α-ικο δημ. ὁ ἔχων ξασπρίσει, χάσει τὸ χρῶμά του, ὁ ξεθωριασμένος.

ξάστερα ἐπίρρ. δημ. κ. **ξέστερα** κατὰ τρόπον ξάστερον, σαφῶς, καθαρά : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 49 **ὅμως θὰ φανῇ καλὰ καὶ ξάστερα εἰς ὅσους γνωρίζουν νὰ προσέχουν·** 2) εἰλικρινῶς, ἀνυποκρίτως : **ἔλα νὰ τὰ ποῦμε καθαρὰ καὶ ξάστερα.**

ξαστεριὰ (ἡ) δημ. κ. **ξεστεριὰ** ἡ κατάστασις τοῦ ἐνάστρου ἢ ἀνεφέλου οὐρανοῦ, ἡ αἰθρία, ἀντίθ. συννεφιά : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.29,1 **σ' ὅλον τὸν κόσμο ξαστεριά, σ' ὅλον τὸν κόσμον ἥλιος·** || κ. μτφ. : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 41 **εἰς τὴν ψυχήν μας ἀπομένει ἡ ξαστεριὰ καὶ ἡ γαλήνη.**

ξάστερος-η-ο δημ. κ. **ξέστερος** ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν οὐρανόν, ὁ ἔναστρος, ὁ αἴθριος, ὁ καθαρός : Σολωμ.Ἡ Τρελλὴ μάννα 2 **τώρα, ποὺ ἡ ξάστερη νύχτα μονάχους μᾶς ηὗρε ἀπάντεχα,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 41 **εἶναι πένθιμο σὰν ξάστερος οὐρανὸς τὴν αὔριανὴ καταστροφῆς·** παροιμ. **ξάστερος οὐρανὸς ἀστραπὲς δὲ φοβᾶται·** 2) ὁ διαυγής, ὁ καθαρός : **ξάστερο νερὸ - γυαλί·** 3) μτφ. σαφής, ἄδολος, εἰλικρινής : **ξάστερη ματιά, - ξάστερα λόγια·** || κ. ἐπίρρ. -α βλ.λ.

ξαστέρωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαστερώνω βλ.λ.

ξαστερώνω δημ. κ. **ξεστερώνω** ἀμτβ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀπαλλάσσομαι τῶν νεφῶν, γίνομαι αἴθριος : Μωραΐτ.Ι,180 **ὁ οὐρανὸς τῆς Ἀττικῆς, ὁ ἀπατεών, ἐξαστέρωσε κι ἔγινεν ἀρκετὴ κίνησις·** 2) γίνομαι ξάστερος, διαυγής, καθαρός, καθαρίζω : **ξαστέρωσε τὸ νερὸ - ὁ μοῦστος - τὸ λάδι·** 3) ρηματ. π. ξαστέρωμα.

ξαστοχαίνω δημ. ἀ. ξαστοχῶ βλ.λ.

ξαστόχημα (τὸ) δημ. ἀστόχημα, λησμοσύνη.

ξαστοχιὰ (ἡ) δημ. τὸ ξαστόχημα βλ.λ.

ξαστοχῶ δημ. κ. **ξαστοχαίνω** λησμονῶ περισπώμενος ἀλλοῦ, ἐπιλανθάνομαι, ξεχνῶ, ἀστοχῶ : Σολωμ.177,6 **τρέμ' ἡ ψυχὴ καὶ ξαστοχᾷ γλυκὰ τὸν ἑαυτόν της·** 2) ἀμτβ. λανθάνομαι, σφάλλομαι· 3) ρηματ. π. ξαστόχημα, ξαστοχιά.

ξασχημίζω δημ. καθιστῶ τι εὐειδές, ἀποβάλλω τὴν ἀσχημίαν· || κ. ἀμτβ. γίνομαι εὐειδής.

ξατράπης (ὁ) δ.τ. τοῦ σατράπης βλ.λ.: Ἀρρ.ἀπ.10J.

ξαφνιάζω δημ. ἀ. ξαφνίζω βλ.λ.· 2) ρηματ. π. ξάφνιασμα.

ξάφνιασμα (τὸ) δημ. ἀ. ξάφνισμα βλ.λ.

ξαφνίζω δημ. κ. ἐξαφνίζω, ἀόρ. **(ἐ)ξάφνισα,** παθ. **ξαφνίζομαι,** ἀόρ. **(ἐ)ξαφνίστηκα,** μτχ. παρακ. **ξαφνισμένος,** ξαφνιάζω, πτοῶ τινα δι' αἰφνιδίας, καὶ ἀπροόπτου παρουσίας μου, ἢ δι' αἰφνιδίου κρότου, τρομάζω, σκιάζω : Βαλαωρ.Τριακ. τρίτον ἆσμα Κολάσ.Δάνταυ 30 **προτοῦ νὰ μὲ ξαφνίσῃ ἕν' ὄνειρο παράδοξο, - μὴ ξαφνίζῃς τὸ παιδί·** || μέσ. ἐκπλήττομαι, σκιάζομαι, τρομάζω : Βαλαωρ.Φροσ.2,249 **ξαφνίζεται στὸν ὕπνο της·** 2) κτ. ἐπέκτ. πάσχω μικρὸν διάστρεμμα, στραμπούλισμα : **ξάφνισα τὸ χέρι μου καὶ μὲ πονεῖ·** 3) ρηματ. π. ξάφνισμα, ξαφνισμός.

ξαφνικὰ ἐπίρρ. δημ. ἐξαφνικά, κατὰ τρόποι ἐξαφνικόν, αἰφνίδιον, ἐξαίφνης, ἔξαφνα, ξάφνου.

ξαφνικὸς-ή-ό μσν. κ. δημ. ἐξαφνικός, ὁ αἰφνίδιος, ἀπροσδόκητος : Ἐρωτόκρ.Ι,1853 **ξαφορμίζ ὁ νοῦς στὸ ξαφνικὸ μαντᾶτο, - ξαφνικὸ ταξίδι** 2) τὸ ξαφνικό ὡς οὐσ. αἰφνίδιον, ἀπρόοπτον γεγονός, ἰδ. δυστύχημα : ΜΜ **ἔ μάννα, ἔ μαυρόμαννα, τί ξαφνικὸ μᾶς ηὗρεκε·** || ὡς ἀρά : **ξαφνικὸ νὰ σοῦ 'ρθῃ κι ἀνεπάντεχο.**

ξάφνισμα (τὸ) (ξαφνίζω) δημ. κ. **ξάφνιασμα** πτόησις ἐξ αἰφνιδίας ἐμφανίσεως ἢ κρότου, ἔκπληξις· 2) μικρὸν διάστρεμμα ἀρθρώσεως, στραμπούλισμα : **ξάφνισμα τοῦ ποδιοῦ.**

ξαφνισμὸς (ὁ) (ξαφνίζω) δημ. ἡ ἔκπληξις, τὸ ξάφνισμα, σκιάξιμο : Ἐφταλ.Ὀδ.Γ 123 **ξαφνισμὸς μὲ παίρνει σὰν κοιτῶ σε.**

ξάφνου ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. ἐξαίφνης, ξαφνικά, αἰφνιδίως, ἀπροσδοκήτως : Ἐρωτόκρ.Ι,327 **μὰ ξάφνου ὁ κακορρίζικος ἐπιάστηκα στὸ βρόχι,** αὐτ.2,116,Σολωμ. τὰ Δύο Ἀδέλφια 95 **ποὺ ξάφνου φυσάει μία αὔρα γλυκή,** Γρυπ. τὸ Μελτέμι 9 **ξάφνου κρυφὸς παροξυμός.**

ξαφορμίζω μσν. κ. δημ. ἀποδοκιμάζω θορυβωδῶς, τρελλαίνω τινὰ διὰ τῶν φωνῶν : Ἐρωτόκρ. 2,2164 **ἐλίγο λίγο λείφτηκε νὰ τόνε ξαφορμίσου·** || ἀμτβ. ἐξίσταμαι τῶν φρενῶν, τρελλαίνομαι : Ἐρωτόκρ.1,1853 **ξαφορμίζ' ὁ νοῦς στὸ ξαφνικὸ μαντᾶτο,** αὐτ.3,564· 2) δημ. ἀμτβ. ἐπὶ πληγῆς, δοθιῆνος, παύω νὰ ἔχω ἐρεθισμόν, παύω νὰ εἶμαι ἀφορμισμένος.

ξαφρίζω δημ. ἐξαφρίζω βλ.λ. 2) μτφ. ἀφαιρῶ, παίρνω : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 68 **στὶς πολιτεῖες θὰ πάω νὰ θερίσω ἡδονὲς τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ξαφρίσω τὶς χαρὲς των, - τοῦ ξάφρισε τὴν περιουσία·** 3) ρηματ. π. ξάφρισμα, ξαφριστήρι.

ξάφρισμα (τὸ) δημ. ἀ. ἐξάφρισμα βλ.λ.

ξαφριστήρι (τὸ) δημ. ὁ ἐξαφριστὴρ βλ.λ.

ξάφτω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **ἤξαφα** κ. **ἔξαφα,** ἐξάπτω, ἀνάπτω : Ἐρωτόκρ.3,339 **φυσᾷ καὶ ξάφτει τὴ φωτιά, μὴν πάῃ καὶ τοῦ σβήσῃ,** αὐτ.1,117· 2) ἀμτβ. μτφ. ἐρεθίζομαι ὑπὸ πάθους τινός, ἐξάπτομαι, φουντώνω : Ἐρωτόκρ.2,1473 **ἤξαφε κι ὁ Δρακόκαρδος,** αὐτ.2,2295 **ἔξαφε κι ἐκοκκίνισε κι ἐχλόμιανε περίσσα,** αὐτ.2,2403.

ξε- δημ. πρόθ. προελθοῦσα ἐκ τῆς ἐκ ἤ ἐξ· πρβλ. ξ- ἐν χρ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν λέξεων σημαινουσῶν ἀντίθετον ἐνέργειαν τοῦ ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλουμένου, οἷον ξεμανδρίζω, ξετρυπώνω, ξεβιδώνω, ξεγράφω, ξεσκεπάζω, ξεθυμώνω κτλ.· **2)** τὴν ἔννοιαν τῆς παύσεως ἐνεργείας ἢ καταστάσεως, οἷον ξεμουδιάζω, ξενυστάζω, ξεμεθῶ κτλ.· **3)** τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιτάσεως, οἷον ξαγρυπνῶ, ξετρελλαίνω, ξεδιαλεχτός, ξεδιάντροπος κτλ.· **4)** τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, οἷον ξενυχτίζω, ξεχειμωνιάζω, ξεκαλοκαιριάζω.

ξεβαβουλίζω δημ. ἐξάγω τὸν βάμβακα ἐκ τοῦ κάλυκος, τοῦ βαβουλίου· **2)** ψάχνω, ἐρευνῶ : **τί ξεβαβουλίζεις μέσ' τὸ σκοτάδι.**

ξέβαμμα (τὸ) (ξεβάφω) δημ. ἡ ἐξάλειψις τοῦ χρώματος· **2)** ἡ φθορὰ τοῦ χρώματος, τὸ ξεθώριασμα : **ξέβαμμα τοῦ παλτοῦ-τοῦ βελοῦδου.**

ξεβασκαίνω δημ. κ. **ξαβασκαίνω,** ἀόρ. (ἐ)ξε-**βάσκανα,** παθ. **-αίνομαι,** μτχ. παρακ. **-αμένος,** διὰ μαγικῶν ἐπῳδῶν καὶ πράξεων ἀπαλλάσσω τινὰ τῆς βασκανίας· **2)** ρηματ. π. ξεβάσκαμα.

ξεβάσκαμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεβασκαίνω βλ.λ.

ξεβάφω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξέβαφα,** παθ. **ξεβάφομαι,** ἀόρ. **ξεβάφτηκα,** μτχ. παρακ. **ξεβαμμένος,** ἀποχρωματίζω τι, ξασπρίζω, ξεθωριάζω : **ὁ ἥλιος ξέβαφε τοὺς μπερντέδες·** || κ. ἀμτβ. ἀποχρωματίζομαι, χάνω τὸ χρῶμά μου, ξεθωριάζω : **ξέβαφε τὸ φόρεμά μου, - χρώματα ποὺ δὲν ξεβάφουν·** **2)** ρηματ.π. ξέβαμμα.

ξέβγα (τὸ) δημ. ἡ ἔξοδος, ἀντίθ. ἔμπα, συνήθ. κτ. πληθ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.89,16 **στὰ ἔμπα του μπῆκε σὰν ἀιτός, στὰ ξέβγα σὰν πετρίτης.**

ξεβγάζω δημ. κ. **ξεβγάνω,** ἀόρ. (ἐ)**ξέβγαλα** κ. (ἐ)**ξέβγανα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεβγαλμένος,** ἐκπλύνω δι' ἀφθόνου ὕδατος τὰ πλυμένα ὀθόνια, ἐνδύματα πρὸς τελείαν ἀπομάκρυνσιν παντὸς ἴχναυς διαλελυμένου σάπωνος· **2)** ἀπαλλάσσομαί τινος, βγάζω ἀπὸ τὴ μέση : **θέλω νὰ ξεβγάλω αὐτὴ τὴν ὑποχρέωση** (ἵν' ἀπαλλαγῶ αὐτῆς ἀνταποδίδων τὰ ἴσα)· **3)** ἀφανίζω, θανατώνω : **βάρθηκε μὲ κάθε τρόπο νὰ μὲ ξεβγάλῃ** (νὰ μὲ πεθάνῃ)· **4)** παραπλανῶ, παρασύρω εἰς τὴν διαφθοράν, διαφθείρω : **τὴν ἐξέβγαλε ἡ φιλενάδα της·** **5)** προπέμπω τινά, ξεπροβοδῶ : **νὰ τὸν ξεβγάλῃς πάρα κάτω·** **6)** εἰδ. συνοδεύω τινά, ἵνα διέλθῃ ἀπὸ συνοικίαν ἢ περιοχὴν τῶν ἐχθρῶν του, εἶμαι ξεβγαλτὴς βλ.λ.· **7)** ρηματ. π. ξέβγαλμα, ξεβγαλτής.

ξέβγαλμα (τὸ) (ξεβγάνω) δημ. κ. ξέβγαρμα ἡ ἔκπλυσις δι' ἀφθόνου ὕδατος πρὸς τελείαν ἀπομάκρυνσιν τοῦ διαλελυμένου σάπωνος· **2)** παραπλάνησις, διαφθορά· **3)** προπομπή· **4)** ἡ συνοδεία, τὸ συνέβγαλμα· πρβλ. ξεβγαλτής.

ξεβγαλτὴς (ὁ) (ξεβγάνω) δημ. κ. ξεβγαρτὴς ὁ συνοδεύων τὸν ἐχθρὸν οἰκογενείας τινός, ὅταν πρόκειται οὗτος νὰ διέλθῃ ἐκ τῆς συνοικίας ἢ περιοχῆς ἐχθρικῶς διακειμένης οἰκογενείας ἢ διὰ μέσου αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν, ὁ συνεβγαλτής : ΜΜ **ὁ Δῆμος πάει στὸ βουνί, μὰ δίχως νάχῃ ξεβγαρτή.**

ξεβδελλιάζω δημ. κ. **ξαβδελλιάζω** θεραπεύω τὴν νόσον τῶν ποιμνίων διστομίασιν, βδέλλαν· **2)** ρηματ.π. ξεβδέλλιασμα.

ξεβδέλλιασμα-ατος (ὁ) (ξεβδελλιάζω) δημ. κ. ξαβδέλλιασμα θεραπεία τῆς νόσου διστομιάσεως, ὀφειλομένης εἰς τὸ δίστομον τὸ ἡπατικόν, τὴν βδέλλαν, διεισδῦον καὶ ἀναπτυσσόμενον ἰδίως εἰς τὴν χοληδόχον κύστιν καὶ τοὺς ἀγωγοὺς αὐτῆς, ἃ. ἀβδέλλισσμα.

ξεβίδωμα (τὸ) (ξεβιδώνω) δημ. ἡ ἀποκοχλίωσις· **2)** μτφ. ἡ τρέλλα.

ξεβιδώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεβίδωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα, μτχ. παρακ. ξεβιδωμένος, ἀποσπῶ τὸν κοχλίαν, τὴν βίδα, ἀποκοχλιῶ τι· **2)** μτφ. καθιστῶ τινα τρελλόν, τρελλαίνω : **τὸν ξεβιδώσανε τὸ πιοτὸ κι οἱ γυναῖκες·** **2)** ρηματ.π ξεβίδωμα.

ξεβιράρισμα (τὸ) δημ. ναυτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεβιράρω βλ.λ.

ξεβιράρω δημ. ναυτ. στρέφω τὸ μηχάνημα ἐργάτην βλ.λ.7) ἀντιθέτως πρὸς τὴν φοράν, καθ' ἣν ἐπαίρεται ἡ ἅλυσις, ἀναστρέφω τὸν ἐργάτην βλ.λ.· **2)** ρηματ.π. ξεβιράρισμα.

ξεβλάσταρο (τὸ) δημ. βλαστὸς φυτοῦ, βλαστάρι : δ.τραγ. **κι ἐπάνω στὰ ξεβλάσταρα περδίκια κελαδοῦσαν.**

ξεβλαστάρωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεβλασταρώνω βλ.λ.

ξεβλασταρώνω δημ. ἀμτβ., ἀόρ. (ἐ)**ξεβλαστάρωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεβλασταρωμένος,** ἀπολύω, ἀναδίδω βλαστούς, βγάζω βλαστάρια : **οἱ βροῦβες - τὰ σινάπια ξεβλαστάρωσαν·** **2)** ρηματ. π. ξεβλαστάρωμα.

ξεβοτανίζω δημ. ἐκριζώνω καὶ συλλέγω τὰ μεταξὺ τῶν ἡμέρων φυόμενα ἄγρια χόρτα, ξεχορταριάζω, βοτανίζω· **2)** ρηματ.π. ξεβοτάνισμα.

ξεβοτάνισμα (τὸ) δημ., ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεβοτανίζω βλ.λ.

ξεβούλλωμα (τὸ) (ξεβουλλώνω) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεβουλλώνω, ἀπόφραξις.

ξεβουλλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεβούλλωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεβουλλωμένος,** ἀποπωματίζω τι, ἀποφράσσω, βγάζω τὸ βούλλωμα : **ξεβούλλωσε τὸ μπουκάλι·** **2)** ρηματ.π. ξεβούλλωμα, ξεβούλλωτος.

ξεβούλλωτος-η-ο (ξεβουλλώνω) δημ. ὁ ἄνευ πώματος, ὁ χωρὶς βούλλωμα : **μπουκάλι ξεβούλλωτο.**

ξεβράζω δημ. συνήθ. ἐπὶ θαλάσσης, ἀναταρασσόμενος ἐκρίπτω, ρίπτω εἰς τὴν ξηράν, ἐκβράζω : Γρυπ.Ἀνδρομέδα **ὁ ἡ μπόρα . . στὰ κρουσταλλένια πόδια της πικρὸν ἀφρὸ ξεβράζει.**

ξεβράκωμα (τὸ) (ξεβρακώνω) δημ. ἡ ἀφαίρεσις, ἡ ἔκδυσις τῆς περισκελίδος, τοῦ βρακιοῦ.

ξεβρακώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεβράκωσα,** παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ.**-ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεβρακωμένος,** ἀφαιρῶ τὴν περισκελίδα τινός, τὸ βρακί· || μέσ. ἐκδύομαι τὴν περισκελίδα, βγάζω τὸ παντελόνι· **2)** μτφ. ἀποκαλύπτω τὸ κακὸν ποιὸν προσώπου τινός, διασύρω· **3)** ἐξευτελίζω, προσβάλλω : **δὲν εἶδες πῶς μᾶς ξεβράκωσε ἕνας παλιοχωροφύλακας·** **4)** παθ. μτφ. ὑποκύπτω, ὑποχωρῶ· **5)** ρηματ.π. ξεβράκωμα, ξεβράκωτος.

ξεβράκωτος-η-ο (ξεβρακώνω) δημ. ὁ μὴ φορῶν βρακί, ὁ ἄνευ περισκελίδος, ὁ ἀβράκωτος· **2)** μτφ. ὁ ἄνευ περιουσίας, ὁ ἄνευ πόρων· || εἰδ. ἐπὶ γυναικός, ἡ μὴ ἔχουσα προῖκα, ἡ ἄπροικος : **τὴν πῆρε ξεβράκωτη·** **3)** ὁ ρακένδυτος, ὁ κουρελής : **περπατεῖ ξεβράκωτος·** **4)** κτ. πληθ. κτ. μτφρ. τοῦ sans culotte, ὅπερ κτ. τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν, ἦτο προσων. τῶν ἀκτημόνων.

ξεβρωμίζω δημ. ἀφαιρῶ τὴν βρῶμαν τινός, τὰς ἀκαθαρσίας· **2)** μτφ. ἐπανορθῶ κακὴν καὶ ἰδίως αἰσχρὰν πρᾶξιν· **3)** ρηματ.π. ξεβρώμισμα.

ξεβρώμισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεβρωμίζω, τὸ ξελέρωμα : Βλαστ.Συνμ.165.

ξεβυζάνω μσν. ἀμτβ., ἀόρ. **ξεβύζασα,** ἀπογαλακτίζομαι, παύω νὰ τρέφωμαι διὰ τοῦ μητρικοῦ γάλακτος, **ἀποκόβω** : Ἐρωτόκρ.3,1584.

ξεγάντζωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγαντζώνω, **τὸ ξεκοτσάρισμα** : Βλαστ.Συνμ.27.

ξεγαντζώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεγάντζωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεγαντζωμένος,** ἀπαλλάσσω τι ἀπὸ τὸν συγκρατοῦντα γάντζον, ἀρπάγην : **ξεγάντζωσε τὸ σφαχτό·** || εἰδ. ξεκοτσάρω βλ.λ.· **2)** ρηματ.π. ξεγάντζωμα, ξεγάντζωτος.

ξεγάντζωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἠρτημένος ἐκ γάντζου, ὁ ξεκρέμαστος : Βλαστ.Συνμ.189.

ξέγδαρμα (τό) (ξεγδέρνω) δημ. ἀφαίρεσις μικροῦ μέρους τῆς ἐπιδερμίδος, ἐκδορά, ἀμυχή· || παροιμ. **ξένος πόνος ξέγδαρμα** (ὅτι ἡ λύπη δι' ἀλλότριον δυστύχημα παρέρχεται ταχέως).

ξεγδέρνω δημ., ἀόρ. **ξέγδαρα,** παθ. ἀόρ. **ξεγδάρθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεγδαρμένος,** ἀφαιρῶ τινος μέρος τῆς ἐπιδερμίδος, κάνω ἀμυχάς : **ξέγδαρα τὸ χέρι μου·** **2)** ρηματ.π. ξέγδαρμα.

ξεγέλασμα (τό) (ξεγελῶ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγελῶ : Βαλαωρ.ἡ Λίμνη 33 **ὅλα ξεγέλασμα εἶν' ὄνειρα καὶ πλάνη.**

ξεγελαστής (ὁ) (ξεγελῶ) δημ., θηλ. **ξεγελάστρα, ὁ** παραπλανῶν, ὁ δελεάζων, ἕνας ποὺ ξεγελᾷ : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 8,5 **μιά Μοῖρα ξεγελάστρα στῶν σκοταδιῶν μ' ἔπῆρε τὸ γκρεμό.**

ξεγελῶ δημ. κ. **-άω,** ἀόρ. (ἐ)**ξεγέλασα,** μέσ. κ. παθ. **ξεγελιέμαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξεγελάστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεγελασμένος,** γελῶ, ἀπατῶ, παραπλανῶ δι' ἀπατηλῶν ὑποσχέσεων, φενακίζω : Βαλαωρ.'Αγράμπελη 25 **τὴν ἐξεγέλασε τ' ἄγριο πλατάνι,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 13,24 **καὶ νεράϊδες ξεγελοῦν ἀγούρους καὶ τοὺς φιλοῦν·** || κ. παθ. ἀπατῶμαι, παραπλανῶμαι : Βαλαωρ.Τριακ.Τρίτον ᾆσμα Κολάσ.Δάντου 20 **καὶ πῶς ἐξεγελάστηκα μὲ τὴν πλαστὴ ἀρετή του·** **2)** ρηματ.π.ξεγέλασμα, ξεγελαστής, θηλ. -άστρα.

ξεγεμίζω δημ. κενῶ τι, ὃ ἤδη εἶναι πλῆρες, ἀδειάζω : **νὰ ξεγεμίσῃς τὸ πιθάρι, γιὰ νὰ τὸ πλύνωμε, · νὰ ξεγεμίσῃς τὸ δίκανο.**

ξεγέννημα (τὸ) δημ. ἐπὶ θήλεος, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγεννῶ, ἡ γέννησις, λευτέρωμα.

ξεγεννῶ δημ. κ. **-άω,** ἀόρ. (ἐ)**ξεγέννησα,** ἐπὶ θήλεος, τίκτω, γεννάω, λευτερώνομαι : **ὅταν ξεγεννήσῃ μὲ τὸ καλό, θὰ πάω ταξίδι·** **2)** μτβ. ἐπὶ τῆς μαίας, βοηθῶ ἑτοιμόγεννον γυναῖκα νὰ γεννήσῃ, ἐκμαιεύω : **ποιὰ μαμμὴ τὴν ξεγέννησε·** **3)** ρηματ. π. ξεγέννημα.

ξεγίνομαι δημ. παύω νὰ εἶμαι ὅ,τι εἶμαι : παροιμ.φρ. **ὅ,τι ἔγινε δὲν ξεγίνεται** (ἐπὶ γεγονότων μὴ δεκτικῶν ἐπανορθώσεως).

ξεγκουσεμός (ὁ) (ἰταλ.) μσν. ἡ ἀπαλλαγή, ἀπολύτρωσις, ἀνακούφισις ἐκ στενοχωρίας : 'Ερωτόκρ. 3,505 **Νένα, δὲν εἶ μπλιὸ ξεγκουσεμὸς σ' ἐμένα, κι ὄφελος δὲ μοῦ κάνουσι.**

ξεγκουσεύ(γ)ω (ἰταλ.) μσν., δημ. ἀπαλλάττω τινὰ ἐκ τῆς στενοχωρίας, ἀπολυτρώνω : 'Ερωτόκρ.4, 1181 **γλυτώνει ξεγκουσεύγει τσι, ἄλογα τῶς γυρεύγει·** **2)** ρηματ. π. ξεγκουσεμός.

ξεγλίστρημα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγλιστρῶ βλ.λ.· || ἐν χρ. κ. μτφ.

ξεγλιστρῶ δημ. κ. **-άω,** ἀόρ. (ἐ)**ξεγλίστρησα,** ὀλισθαίνω, γλιστρῶ : **ξεγλίστρησε κι ἔσπασε τὰ μοῦτρά του·** **2)** μτφ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ δυσχεροῦς ἢ δυσαρέστου μοι καταστάσεως, διεκφεύγω, γλιστρῶ : **ξεγλίστρησε πάλι·** πρβλ. γλιστρῶ· **3)** ρηματ. π. ξεγλίστρημα.

ξεγνέθω δημ. κ. **ξενέθω** παύω νὰ κλώθω, νὰ γνέθω, τελειώνω τὸ γνέσιμο : δ.δίστ. **ἦρθες, ὕπνε . . πάρε σκαμνὶ καὶ κάτσε, νὰ γνέσω, νὰ ξεγνέσω·** **2)** διαλύω τὴν νῆσιν, χαλῶ τὸ γνέσιμο : Γρυπ.Σκ. Τερρ.60,10 **ὅριζε, Μοῖρα τῶ Μοιρῶ, ἐσὺ ποὺ γνέθεις καὶ ξεγνέθεις.**

ξεγνοιάζω μσν. κ δημ. κ. **ξεν(ν)οιάζω,** ἀόρ. (ἐ)**ξέ(γ)νοιασα,** παθ. **ξε(γ)νοιάζομαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξε(γ)νοιάστηκα,** μτχ. παρακ. **ξε(γ)νοιασμένος,** ἀπαλλάσσομαι φροντίδων καὶ μεριμνῶν, βγάζω τὴν ἔννοια, παύω νὰ νοιάζωμαι : **ξέγνοιασα ἀπὸ τὶς δουλειές μου·** || παύω ν' ἀνησυχῶ διά τι, παύω νὰ καταβάλλω τὴν δέουσαν προσοχὴν πρὸς ἐποπτείαν, προφύλαξιν κ. ἰδ. πρὸς ἀποτροπὴν κακοῦ· κ. μέσ. : 'Ερωτόκρ.1 536 **κεῖ ποὺ 'θελα νὰ ξεγνοιαστῶ, πλιότερην ἔγνοιαν ἔχω,** αὐτ.1,1167 **κι εἶν' πάντα ξεγνοιασμένη·** **2)** ρηματ.π. ξέ(γ)νοιασμα, ξέ(γ)νοιαστος.

ξέ(γ)νοιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξε(γ)νοιάζω βλ.λ.

ξε(γ)νοιασμένος-η-ο μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξε(γ)νοιάζω βλ.λ., ἄφροντις, ξέγνοιαστος.

ξέ(γ)νοιαστος-η-ο (ξε(γ)νοιάζω) δημ. ὁ μὴ ταραττόμενος ὑπὸ φροντίδων καὶ μεριμνῶν, ὁ ἀμέριμνος, ἄφροντις · Βαλαωρ.ὁ Καλογιάννος 6 **πετῶ, κορνιάζω ξέγνοιαστος ὅσὄχω τὰ φτερά,** Ζερβ. Μῦθ.Ζ 67 **ἦταν ὅμως ξέγνοιστος κι ἀκούραστος.**

ξέγνοιος-οια-οιο δημ. ξέγνοιαστος βλ.λ.

ξεγοφιάζω δημ. κ. **ξεγκοφιάζω,** ἀόρ. (ἐ)**ξεγ(κ)όφιασα,** παθ. **ξεγ(κ)οφιάζομαι,** ἀόρ. **-άστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεγ(κ)οφιασμένος,** ἐξαρθρῶ τὸν γοφόν, τὸ ἰσχίον τινός, τὰ γκοφιά· || κ. συνήθ. παθ. ἐξαρθροῦμαι εἰς τὸ ἰσχίον : **ξεγοφιάστηκε ἀπὸ τὸ φόρτωμα·** **2)** κτ. ἐπέκτ. καταπονῶ λίαν, κουράζω τινὰ καθ' ὑπερβολήν· **3)** ρηματ.π. ξεγ(κ)όφιασμα, ξεγ(κ)οφιάρης.

ξεγοφιάρης (ὁ) δημ., θηλ. **-α** ὁ ἐξίσχιος, ὁ ξεγοφιασμένος.

ξεγόφιασμα (τὸ) (ξεγοφιάζω) δημ. κ. **ξεγκόφιασμα** ἡ ἐξάρθρωσις τοῦ ἰσχίου.

ξεγοφιασμένος-η-ο κ. **ξεγκ-,** μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεγοφιάζω βλ.λ. ὁ ξεγοφιάρης, ὁ ἐξίσχιος.

ξεγραντολόγημα (τὸ) (ξεγραντολογῶ) δημ. ναυτ. ἡ ἐκραφή, τὸ ξέφτισμα τοῦ γραντιοῦ.

ξεγραντολογῶ δημ. ἐκλωματίζω, ἀφαιρῶ τὸ λῶμα τοῦ ἱστίου, ἀπολωματίζω.

ξεγράφω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξέγραφα,** παθ. ἀόρ. κ. ἐν μέσ. σημ. (ἐ)**ξεγράφτηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεγραμμένος,** διαγράφω, ἀπαλείφω τινὰ ἤ τι ἐγγεγραμμένον, γεγραμμένον, ξεσβήνω, σβέν(ν)ω : παροιμ. **ὅ τι γράφει δὲν ξεγράφει** (ἐπὶ τῆς μοίρας, τὸ πεπρωμένον φυγεῖν ἀδύνατον)· **2)** ἰδίως ἐν μτφ. σημ. παύω νὰ ὑπολογίζω τι ἢ νὰ βασίζωμαι ἐπί τινος : **αὐτόν, μὲ τὸ δρόμο ποὺ πῆρε, ξέγραφέ τον πιά, · τὸν ξέγραφα ἀπὸ φίλο·** || θεωρῶ τινὰ ὡς μὴ ὄντα ἐν τῇ ζωῇ, ὡς ἀποθανόντα : **ἔλειφε χρόνια στὴν 'Αμερικὴ κι οἱ δικοί του τὸν εἶχανε ξεγράφει, · ἐμένα νὰ μὲ ξεγράφῃς** (νὰ μὴ μὲ ὑπολογίζῃς ἢ ἁ. νὰ μὲ θεωρῇς ἐκλιπόντα ἤδη)· || ὃθ. κ. ἀπελπίζομαι περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγιείας τινὸς ἀναφορικῶς πρὸς ἀσθενοῦντα : **οἱ γιατροὶ τὸν εἶχανε ξεγράφει** (ἢ **τὸν εἶχαν ξεγραμμένο**)· **3)** οἱονεὶ ἀπαλείφω ἐκ τῆς μνήμης, λησμονῶ : **ξέγραφέ τα 'κεῖνα ποὺ 'ξερες.**

ξεγύμνωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγυμνώνω, ἡ ἀφαίρεσις τῶν ἐνδυμάτων, ἡ ἀπογύμνωσις, τὸ γδύσιμο· **2)** μτφ.ἡ ἀποκάλυψις τῶν κρυπτομένων ἀδυναμιῶν ἢ ἐλαττωμάτων τινός.

ξεγυμνώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεγύμνωσα** κ. παθ. **-ώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεγυμνωμένος** ἀφαιρῶ τὰ ἐνδύματα, ἐκδύω, γδύνω· || ἐν φρ. **σπαθὶ ξεγυμνωμένο** (ἐπὶ ἀνθρώπου δραστηρίως ἐνεργοῦντος)· **2)** συνεκδ. ληστεύω : **ξεγύμνωσαν τὸ σπίτι οἱ λωποδύτες·** **3)** μτφ. ἀποκαλύπτω τὰς ἀδυναμίας ἢ τὰ ἐλαττώματά τινος· **4)** ρηματ. π. ξεγύμνωμα, ξεγύμνωτος.

ξεγύμνωτος-η-ο (ξεγυμνώνω) δημ. ὁ γυμνωθείς, ὁ γυμνός· || ἐπὶ ξίφους, ὁ ἔξω τῆς θήκης, ὁ βγαλμένος ἀπὸ τὴν θήκην του : Βαλαωρ.Φροσ. 2,536 **πλακώνει ἡ ἄλλη κόλασις, . . φονιάδες μὲ τὰ σπαθιὰ ξεγύμνωτα.**

ξεγυρίζω δημ. γυρίζω ὀπίσω, ξανάρχομαι· **2)** στρέφω ἀπὸ ἄλλο μέρος : **ξεγύρισε τὸ σακκάκι του·** **3)** ἐπὶ ἀσθενῶν, παρουσιάζω ὄψιν ὑγιᾶ, ἀναρρωννύω. **τώρα τελευταῖα ξεγύρισε τὸ παιδί·** **4)** ρηματ. π. ξεγύρισμα.

ξεγύρισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγυρίζω βλ.λ.2) κ. 3).
ξεδειλιῶ μσν. κ. δημ. ἀποβάλλω τὴν δειλίαν, λαμβάνω θάρρος : Ἐρωτόκρ.3,69 **μιὰ νύχταν ὁ Ρωτόκριτος θέλει νὰ ξεδειλιάσῃ.**
ξεδιάλεγμα (τὸ) δημ. κ. ξεγιάλε(γ)μα ἡ πρᾶξις τοῦ ξεδιαλέγω, ἡ ἐπιλογή, τὸ διάλεγμα.
ξεδιαλε(γ)μένος-η-ο κ. **ξεγιαλεμένος,** μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεδιαλέγω, ὁ ἐκλελεγμένος, ὁ ἐξ ἐπιλογῆς προελθών, ὁ διαλεχτός : **ἀχλάδια ξεδιαλεγμένα ἕνα ἕνα·** **2)** ὁ μετὰ τὴν ἐπιλογὴν ὑπολειφθείς: **τὰ μῆλα εἶναι ξεδιαλε(γ)μένα.**
ξεδιαλεγούδι (τὸ) δημ. τὸ μετὰ τὴν ἐπιλογὴν ὑπολειφθέν, ἀποδιαλεγούδι : **πούλησαν τὰ καλὰ μῆλα καὶ τοὺς μείνανε τὰ ξεδιαλεγούδια.**
ξεδιαλέ(γ)ω δημ.,ἀόρ. **(ἐ)ξεδιάλεξα,** μτχ. παθ.παρακ. **ξεδιαλε(γ)μένος** βλ.λ., ἀποχωρίζω ἐξ ἑνὸς ὅλου τὸ ἄριστον μέρος, ποιοῦμαι ἐπιλογήν, διαλέγω· ‖ κ. μέσ. : Βαλαωρ.᾿Αθ.Διάκ.3,360 **στέκουν καὶ ξεδιαλέγονται .. ἀθέρας .. ἕνας κι ἕνας·** **2)** ρηματ. π. ξεδιάλε(γ)μα, ξεδιαλεγούδι.
ξεδιάλυμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεδιαλύνω, ἡ ἐκκαθάρισις, ἀποσαφήνισις, τὸ ξεκαθάρισμα· **2)** ἐπὶ ὀνείρου, ἡ πραγματοποίησις τῆς γενομένης ἑρμηνείας.
ξεδιαλύνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεδιάλυσα** κ. **-υνα,** ἐκκαθαρίζω, ξεκαθαρίζω : **νὰ ξεδιαλύνωμε τὸ στάρι ἀπὸ τὴν ἦρα·** **2)** μτφ. ἀποσαφηνίζω, διευκρινῶ, ξεκαθαρίζω : Ἐρωτόκρ.1,1405 **μὰ δὲν κατέχω, ἴντα λογῆς νὰ ξεδιαλύνω τοῦτο,** αὐτ.4,99, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 67 **στεκάμενος νὰ ξεδιαλύνῃ ποῦθε ἦταν καλύτερα νὰ τραβήξῃ·** **3)** ἀμτβ. ἐπὶ ὀνείρων, ἐπαληθεύω, πραγματοποιοῦμαι : Ἐρωτόκρ.4,149 **μὰ θὲ νὰ πῶ καὶ τ᾿ ὄνειρο ὀπού ᾿δες, ξεδιαλύνει,**αὐτ.4,213 **ἀνάθεμά το τ᾿ ὄνειρο, σήμερο ξεδιαλύνει·** πρβλ. ᾿Αθηνᾶ 15,301· **4)** ρηματ. π. ξεδιάλυμα.
ξεδιαντρέπομαι δημ. ἀποβάλλω τὴν αἰδῶ, ἀναισχυντῶ, χάνω τὴ ντροπή μου : Πολίτ.᾿Εκλ. Τραγ.120,11 **ἐξεδιαντράπη καὶ τῆς λέει.**
ξεδιαντροπιά (ἡ) δημ. κ. **ξαδιαντροπιά** ἡ παντελὴς ἔλλειψις αἰδοῦς, ἀδιαντροπιά.
ξεδιάντροπος-η-ο δημ. κ. **ξαδιάντροπος** ὁ ἀναίσχυντος, ἀναιδής, ἀδιάντροπος.
ξεδικιοῦμαι δημ. κ. **ξεδικιώνουμαι** ἐκδικοῦμαι, γδικιέμαι· **2)** ρηματ. π. ξεδικιωμός, ξεδικιωτής.
ξεδικιωμός (ὁ) δημ. ἡ ἐκδίκησις, ὁ γδικιωμός.
ξεδικιωτής (ὁ) δημ. ὁ ἐκδικητής, ὁ λαμβάνων ἐκδίκησιν, ὁ τιμωρός.
ξεδίνω δημ. ἀμτβ. κ. **ξεδώνω,** ἀόρ. **(ἐ)ξέδωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεδομένος,** παραδίδομαι εἰς τέρψιν, διασκέδασιν, ὅπως λησμονήσω τὴν λύπην μου, διασκεδάζω, ψυχαγωγοῦμαι : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 284 **πλέκοντας μονότονα ἕνα δίχτυ, σιγοτραγουδοῦσε . . γιὰ νὰ ξεδώσῃ·** **2)** ρηματ. π. ξέδωμα.
ξεδίπλωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεδιπλώνω, τὸ ἄνοιγμα.
ξεδιπλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεδίπλωσα, μτχ. παθ. παρακ. **ξεδιπλωμένος,** ἐκτείνω, ἁπλώνω, ἀνοίγω τι διπλωμένον, ἀντίθ. ἀποδιπλώνω : Σολωμ. Λόρδ Μπάϋρ.48,1 **τὲς σημαῖες τους ξεδιπλώνουν, - ξεδιπλώνει τὸ πανὶ - τὸ χαρτί·** **2)** ἐπὶ στρωμάτων τοῦ ὕπνου, ἀφαιρῶ τὸ σκέπασμα, οἷον τὸ ἐφάπλωμα, τὴν κουβέρταν, ξεσκεπάζω : **μὴ τὸ ξεδιπλώνῃς τὸ παιδί, γιατὶ εἶναι κρυωμένο·** ‖ κ. μέσ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ τοῦ καλύπτοντος σκεπάσματος, ξεσκεπάζομαι : **ξεδιπλώθηκα τὴ νύχτα κι ἐκρύωσα·** **3)** ρηματ. π. ξεδίπλωμα, ξεδίπλωτος.
ξεδίπλωτος-η-ο (ξεδιπλώνω) δημ. ὁ ὢν διπλωμένος καὶ ἀνοιχθείς, ὁ ξεδιπλωμένος : **παννὶ - χαρτὶ - ροῦχο ξεδίπλωτο.**

ξεδίψασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεδιψῶ, ἡ παῦσις τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀνάγκης ὕδατος, ἡ καταπράϋνσις τῆς δίψης : Παλαμ.Περ.Χαιρ. 130,2 **νὰ ξέρω πὼς εὐφραίνει σε μιὰ σκέψη σὰν ξεδίψασμα.**
ξεδιψαστής (ὁ) δημ., θηλ. **ξεδιψάστρα,** ὁ καταπραΰνων τὴν δίψαν τινός : Παλαμ.Περ.Χαιρ.209, 10 **ἡ ξεδιψάστρα ἡ κρήνη.**
ξεδιψῶ δημ. κ. **-άω,** ἀόρ. **(ἐ)ξεδίψασα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεδιψασμένος,** καταπραΰνω τὴν δίψαν τινός· **2)** ἀμτβ. παύω νὰ διψῶ, **νὰ ἔχω τὸ αἴσθημα** τῆς ἀνάγκης ὕδατος **ἢ ἄλλου εὐαρέστως** ποσίμου ὑγροῦ : **ἤπια ἕνα τσάϊ καὶ ξεδίψασα·** **3)** μτφ. ἀναγκάζω τινὰ νὰ ὑποταγῇ, νὰ συμμορφωθῇ : **ἔγνοια σου καὶ τὸν ξεδίψασα·** **4)** ρηματ. π. ξεδίψασμα, ξεδιψάστρα.
ξεδοντιάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεδόντιασα,** παθ. **(ἐ)ξεδοντιάστηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεδοντιασμένος,** κάμνω τινὰ νὰ χάσῃ τοὺς ὀδόντας του, τοῦ βγάζω, τοῦ σπάζω τὰ δόντια : **τοῦ ἔδωσα μιὰ γροθιὰ καὶ τὸν ἐξεδόντιασα·** **2)** μέσ. συνήθ. ἐπὶ γερόντων, ἀποβάλλω, χάνω τοὺς ὀδόντας μου ἰδ. ἐκ γήρατος : **ξεδοντιάστηκα καὶ δὲν μπορῶ νὰ μασήσω, - γριὰ ξεδοντιασμένη·** **3)** ρηματ. π. ξεδόντιασμα, ξεδοντιάρης.
ξεδοντιάρης-α-ικο δημ., θηλ. **ξεδοντού,** ὁ μὴ ἔχων ὀδόντας καθόλου ἢ ἐν μέρει, ὁ ξεδοντιασμένος : **ἕνας γέρος ξεδοντιάρης θέλει παντρειά, - γριὰ ξεδοντιάρα.**
ξεδόντιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεδοντιάζω βλ.λ.
ξεδράμω μσν. ὑποτ. ἀόρ. τοῦ ξετρέχω βλ.λ.
ξεζαλίζω μσν., δημ., ἀόρ. **ξεζάλισα,** παθ. κ. μέσ. **ξεζαλίζομαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξεζαλίστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεζαλισμένος,** δρῶ οὕτως ἐπί τινος, ὥστε νὰ τὸν ἀπαλλάξω τῆς ζάλης ἣν ἔχει, τὸν κάμνω νὰ συνέλθῃ : **τοῦ ἔβαλα πάγο στὸ κεφάλι καὶ τὸν ξεζάλισα, - ὁ καφὲς τὸν ξεζάλισε·** ‖ παθ.κ. μέσ. ἀποβάλλω τὴν ζάλην, συνέρχομαι, ἀναλαμβάνω : Ἐρωτόκρ.1,765 **διῶξέ τσ᾿ αὐτοὺς τσὶ λογισμούς, ξύπνησε, ξεζαλίσου,** αὐτ.2,1921 **ἤργησε νὰ ξεζαλιστῇ, κι ἡ κεφαλή του᾿ ἐπόνει·** ‖ δημ. ἐπὶ μεθυσμένου, συνέρχομαι ἐκ τῆς μέθης, ξεμεθῶ : **πήγαινε ἔξω νὰ πάρῃς ἀέρα γιὰ νὰ ξεζαλιστῇς·** **2)** ρηματ.π.ξεζαλιστής, ξεζάλισμα.
ξέζεμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεζεύ(γ)ω.
ξεζεύ(γ)ω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξέζεψα** κ. μσν. **ξέζευσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεζεμένος,** ἀπολύω ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένον ζῶον, οἷον βοῦν, ἡμίονον, ὄνον, λύω ἀπὸ τὸν ζυγόν : **ξέζεψε τὰ βόδια ἀπὸ τὸ ἀλέτρι - τ᾿ ἄλογο ἀπὸ τὸ ἀμάξι·** ‖ παροιμ. **ὅταν ξεζεύγουν οἱ γεωργοί, ζεύγουν οἱ κερατάδες** (τῶν ὀκνηρῶν αἱ σύζυγοι ἐκτρέπονται)· **2)** μσν. ἐπὶ συζύγων, χωρίζω : Γεωργιλ.Θαν.Ρ **ἐν** Κορ.῎Ατ.2,262 **καὶ ξέζευσε τ᾿ ἀνδρόγυνα καὶ ὠρφάνευσε παιδάκια·** **3)** ρηματ. π. ξέζεμα.
ξεζουμίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεζούμισα** κ. παθ. (ἐ)**ξεζουμίστηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεζουμισμένος,** ἐκπιέζω, ἐξάγω τὸ περιεχόμενόν τινος δι᾿ ἐκπιέσεως, στίβω : **ξεζουμίζω τὸ λεμόνι·** **2)** ἐξαντλῶ τινα χρηματικῶς, ἐκμεταλλεύομαι λίαν : **τὸν ξεζούμισαν οἱ χαρτοκλέφτες·** ‖ εἰδ. ἐν ἀναφ. πρὸς τ᾿ ἀφροδίσια, ἐπὶ γυναικός, ἐξαντλῶ τὰς σωματικὰς δυνάμεις τινός, καταβάλλω : **τὸν ἔχουν ξεζουμίσει οἱ γυναῖκες·** ‖ ἐν ταῖς ὡς ἄνω σημ. κ. παθ.· **3)** ἐπὶ ἐδεσμάτων, ἀλλάσσω τὸ ὕδωρ, τὸ νερό : **ξεζουμίζω τὰ φασόλια·** πρβλ. ξενερίζω· **4)** ρηματ. π. ξεζούμισμα, ξεζουμιστός.
ξεζούμισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια **καὶ τὸ ἀποτέλεσμα** τοῦ ξεζουμίζω βλ.λ.
ξεζουμισμένος-η-ο δημ., μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεζουμίζω, ὁ ἔχων ἀποβάλει τὸν χυμόν, ὁ στιμμέ-

νος : λεμόνια ξεζουμισμένα· **2)** μτχ. παθ. ξεζουμισμένος ὁ εἰς τάς ἡδονάς ἀποβαλὼν τὴν σωματικὴν ἢ καὶ τὴν πνευματικὴν ἀντοχὴν αὐτοῦ.

ξεζώνω δημ., ἰδιωμ. ξεζούνω, ἀόρ. (ἐ)ξέζωσα, παθ. κ. μέσ. ξεζώνομαι, ἀόρ. (ἐ)ξεζώθηκα κ. (ἐ)ξεζώστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεζωσμένος, ἀφαιρῶ τὴν ζώνην ἢ τι ἐζωσμένον περὶ τὴν ὀσφύν· ‖ κ. μέσ. : ΜΜ **βάλετε χάμου τ' ἄρματα | καὶ ξεζωστῆτε τὰ σπαθιά,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.151,10 **ξεντύθη ὁ νιός, ξεζώθηκε καὶ στὸ πηγάδι ἐμπῆκε·** **2)** ρηματ. π. ξέζωσμα, ξέζωστος.

ξέζωσμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεζώνω βλ.λ.

ξέζωστος-η-ο δημ., ἰδιωμ. ξέζουστος ὁ μὴ ἐζωσμένος περὶ τὴν ὀσφύν : **ἀπὸ τὴ βιάση μου βγῆκα ξέζωστος·** ‖ συνήθ. ὡς ὑβριστ. ὁ μὴ γνωρίζων νὰ περιβάλῃ τὴν ὀσφὺν διὰ ζώνης : ΜΜ **ὄντες πὼς σμίξαμε κι ἐμεῖς, ὁ ξέζουστος κι ἡ βρωμερή, - ἕνα ξέζωστο ἐπῆρες** (εὐτελῆ).

ξεθάβω δημ. ἄ. ξεθάφτω βλ.λ.

ξέθαμα (τὸ) δημ. ἡ ἐκταφή.

ξεθαμός (ὁ) δημ. τὸ ξέθαμα βλ.λ.

ξεθάρρεμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθαρρεύω, ἀναθάρρησις, ἐγκαρδίωσις.

ξεθαρρεμός (ὁ) δημ. ξεθάρρεμα βλ.λ.

ξεθαρρεύω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεθάρρεψα, μέσ. ξεθαρρεύομαι, ἀόρ. (ἐ)ξεθαρρεύτηκα, μτχ. παρακ. ξεθαρρεμένος, ἀναθαρρῶ, ἀνακτῶ θάρρος : **τὸ παιδὶ ξεθάρρεψε καὶ περπατεῖ·** **2)** μέσ. ἐν ἐν τῇ αὐτῇ σημ.· ‖ εἰδ. λαμβάνω θάρρος περισσότερον τοῦ δέοντος, θρασύνομαι, γίνομαι αὐθάδης : **πολὺ ξεθαρρεύτηκε ἡ δούλα σου·** **3)** ἐμπιστεύομαί τινα : **μὴν τὰ ξεθαρρεύεσαι ποτὲ μοναχά τους τὰ παιδιά·** **4)** ρηματ.π. ξεθάρρεμα, ξέθαρρος, ξεθαρρεμός.

ξέθαρρος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἀνακτήσει θάρρος, ὁ ξεθαρρεμένος.

ξεθάφτω δημ. κ. ξεθάβω κ. ξεθάπτω, ἀόρ. (ἐ)ξέθαφα, παθ. ξεθάβομαι, ἀόρ. ξεθάφτηκα, μτχ. παρακ. ξεθαμμένος, ἐκθάπτω, ἐκβάλλω ἐκ τοῦ τάφου· **2)** μτφ. ἀνακαλύπτω, ἐμφανίζω λησμονηθέν τι ἢ κεκρυμμένον : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 42 **ὅλ' αὐτὰ ποὺ ὁ ναῦς μου ξεθάφτει ἀπὸ τὴν ἄυλη πυραμίδα τῆς περασμένης ζωῆς σου·** **3)** ρηματ. π. ξέθαμα, ξεθάφιμο, ξεθαμός.

ξεθάφιμο (τὸ) (ξεθάφτω) δημ. ἡ ἐκταφή.

ξεθεμέλιωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθεμελιώνω βλ.λ.

ξεθεμελιώνω δημ., παθ. ξεθεμελιώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα, μτχ. παρακ. ξεθεμελιωμένος, ἀποθεμελιῶ, καταστρέφω ἐκ θεμελίων, ἐκσκάπτω, κρημνίζω : Βαλαωρ.Ἀθ.Διάκ.3,306 **τοῦ Διάκου τὰ λιθάρια μὲ τὰ λεπίδια πελεκοῦν νὰ τὰ ξεθεμελιώσουν·** ‖ κ. μτφ. ἀφανίζω, καταστρέφω· **2)** ρηματ. π. ξεθεμέλιωμα.

ξεθερμίζω δημ. πλύνω διὰ θερμοῦ ὕδατος μετὰ στακτῆς κονίας, μὲ θερμό, τὰ μαγειρικὰ καὶ ἐπιτραπέζια σκεύη· **2)** ρηματ. π. ξεθέρμισμα.

ξεθέρμισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθερμίζω βλ.λ.

ξεθέωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθεώνω, ἡ καταπόνησις, ἡ ὑποβολὴ εἰς διαρκεῖς καὶ ὑπερβολικὰς ἐνοχλήσεις· **2)** προσηγ. ὡς ὕβρις, ἀδύνατος, καχεκτικός : **ἄϊ νὰ χαθῇς, ξεθέωμα.**

ξεθεώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεθέωσα, παθ. ξεθεώνομαι, ἀόρ. (ἐ)ξεθεώθηκα, μτχ. παθ. παρακ ξεθεωμένος, καταπονῶ, κατατρύχω, τοῦ βγάζω τὴν ψυχή : **μᾶς ξεθέωσε στὸ γράφιμο - μὲ τὴ φλυαρία του·** **2)** ρηματ. π. ξεθέωμα.

ξεθηκαρώνω δημ. κ. ξεφ- ἐπὶ μαχαίρας ἢ σπάθης, ἐξάγω ἐκ τῆς θήκης, ἀπὸ τὸ θηκάρι.

ξεθηλύκωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθηλυκώνω βλ.λ.

ξεθηλυκώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεθηλύκωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. (ἐ)ξεθηλυκώθηκα, μτχ. παρακ. -ωμένος, ἀποσυνδέω τὴν πόρπην ἢ τὸ κομβίον ἀπὸ τῆς θηλειᾶς ἢ τῆς κομβιοδόχης, ξεκουμπώνω· **2)** ρηματ. π. ξεθηλύκωμα, ξεθηλύκωτος.

ξεθηλύκωτος-η-ο (ξεθηλυκώνω) δημ. ὁ ἀποσυνδεθεὶς τὴν πόρπην ἢ τὸ κομβίον ἀπὸ τῆς θηλειᾶς ἢ τῆς κομβιοδόχης, ὁ ξεκούμπωτος.

ξεθολώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεθόλωσα, παθ. ξεθολώνομαι, μτχ. παρακ. ξεθολωμένος, καθιστῶ τι ἀπὸ θολοῦ διαυγές· ‖ κ. ἀμτβ. γίνομαι ἀπὸ θολοῦ διαυγής : **ξεθόλωσε τὸ νερὸ - τὸ κρασί.**

ξεθρακίζω δημ. κ. ξεθρακιάζω ἀνασκαλεύω τὸ πῦρ, ἵνα ἔλθωσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν οἱ ἐν τῇ τέφρᾳ ἄνθρακες, δθ. ἵνα ἐνταθῇ ἡ πυρά· **2)** ρηματ. π. ξεθράκι(α)σμα.

ξεθράκι(α)σμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθρακι(ά)ζω βλ.λ.

ξεθρακουνιάζω δημ. ξεθρακίζω βλ.λ.

ξεθυμαίνω μσν. κ. δημ. ἀμτβ., ἀόρ. (ἐ)ξεθύμανα, μτχ. παθ. παρακ. ξεθυμασμένος, ἐπὶ αἰθερίων ἐλαίων, μεταβάλλομαι εἰς ἀέριον, διαφεύγω, ἐξατμίζομαι : **ἡ κολώνια ξεθύμανε, - τὰ μυρωδικὰ γρήγορα ξεθυμαίνουν·** **2)** ἐπὶ ὑγρῶν ἢ στερεῶν περιεχόντων πτητικὰς οὐσίας, ἀποβάλλω, χάνω τὰς οὐσίας ταύτας δι' ἐξατμίσεως : **ξεθύμανε τὸ οὖζο** (ἔχασε τὴ σπιρτάδα του)· **3)** ἐπὶ δοχείων κ. σωλήνων περιεχόντων πτητικὰ ὑγρὰ ἢ ἀέρια, ἔχω ρωγμήν, ἄνοιγμα, ὥστε ἀφήνω νὰ διαφεύγῃ τὸ περιεχόμενόν μου, ἐκφεύγω, ἐξατμίζω : **ξεθυμαίνει ὁ σωλήνας τοῦ γκαζιοῦ - τὸ βαρέλλι - τὸ καμινέτο·** **4)** μτφ. ἀποβάλλω τὴν δύναμίν μου, τὴν ἀξίαν μου, ἀφανίζομαι : Σολωμ.Λὸρδ Μπάϋρ.26,1 **καὶ χτυπώντας ξεθυμαίνει εἰς τὸ πέλαγο, εἰς τὴ γῆ·** ‖ εἰδ. ἐπὶ κακοκαιρίας, θυέλλης, τρικυμίας, καταπαύω, γαληνεύω : **ἡ φουρτούνα - ὁ καιρὸς ξεθύμανε·** ‖ ἀποβάλλω τὸ ἐν ἐμοὶ ἐνδιαφέρον : **ξεθύμανε ὁ ζῆλός του - ἡ ἀγάπη του·** **5)** μσν. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ἀποβάλλω τὸν θυμόν, τὴν ὀργήν, ἀνακουφίζομαι ἐκ τῆς ὀργῆς ἢ τῆς λύπης μου, ξεθυμώνω, ξεσπῶ : Ἐρωτόκρ. Δ 535 **ἡ ἀπονιά σ', ἀφέντη μου, σ' ἐμέν' ἂς ξεθυμάνῃ,-τὸν ἔβρισα καὶ ξεθύμανα,-ξεθυμαίνει στὸ κρασὶ καὶ στὶς γυναῖκες·** ‖ παροιμ. **ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ξεθυμάνῃ στὸ γάϊδαρο, ξεθυμαίνει στὸ σαμάρι** (ἐπὶ τιμωρούντων ἀθώους ἢ ἀδυνάτους ἀντὶ τῶν ἰσχυρῶν ἐνόχων), ὁμ. **ἄλλος τοῦ φταίει, καὶ σ' ἄλλον ξεθυμαίνει·** **6)** ναυτ. ἐπὶ σχοινίου, ἐκτείνω λίαν, διατείνω, τεντώνω : **ξεθυμαίνω τὸ σκοινί·** **7)** ρηματ. π. ξεθύμασμα.

ξεθύμασμα (τὸ) δημ., πληθ. ξεθυμάσματα, ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθυμαίνω βλ.λ.· **2)** ἰατρ. κτ. πληθ. δερματικαὶ ἐκθύσεις, ἐξανθήματα τοῦ προσώπου, ἰδίως τῶν νέων.

ξεθυμώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεθύμωσα, μτχ. παθ. παρακ. ξεθυμωμένος, ἀποβάλλω τὴν ὀργήν μου, παύω νὰ εἶμαι θυμωμένος : θυμώνει **εὔκολα, μὰ γλήγορα ξεθυμώνει, - τώρα ποὺ 'σαι ξεθυμωμένος ἂς κουβεντιάσουμε.**

ξεθωριάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεθώριασα, μτχ. παθ. παρακ. ξεθωριασμένος, ἀφαιρῶ τὸ χρῶμα, τὴν θωριὰν ἀντικειμένου τινός, ξεβάφω, ξασπρίζω : **ὁ ἥλιος μοῦ ξεθώριασε τὸ φόρεμά μου·** ‖ κ. ἀμτβ. ἀποβάλλω τὸ χρῶμα, χάνω τὸ χρῶμά μου, τὴ θωριά μου, ὑφίσταμαι ἀλλοίωσιν τοῦ χρωματισμοῦ μου : **ξεθώριασε τὸ φόρεμά μου ἀπ' τὸν ἥλιο·** ‖ κ. μέσ. : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 7 **τὸ σκοτείνιασμα τῆς ξεθωριασμένης θάλασσας, ποὺ ἐπάνω της ἀργοζυγίζεται νὰ πέσῃ ἡ καταιγίδα·** **2)** ρηματ. π. ξεθώριασμα.

ξεθώριασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθωριάζω, ἡ ἀποβολή, τὸ χάσιμο τοῦ χρώματος τῆς θωριᾶς : **ξεθώριασμα τοῦ τοίχου - τῆς πόρτας - τοῦ ἐπανωφοριοῦ.**

ξέθωρος-η-ο δημ. ὁ ἀποβαλών, ὁ χάσας τὸ χρῶμά του, τὴ θωριά του, ὁ ξεθωριασμένος : **ξέθωρο φόρεμα - πουκάμισο·** **2**) ἐπὶ χρώματος, τὸ ἀνοικτὸν καὶ ὁμοιάζον πρὸς χρῶμα ἀποβαλὸν τὴν ἀρχικὴν ζωηρότητα αὐτοῦ.

ξεῖ (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀκλ. κ. **ξῦ** κ. **ξΐ** Ισχόλ. Διον.Θρ.489Hl, τὸ γράμμα Ξ, ξ βλ.λ.

ξειδάτος-η-ο δημ. ἀντὶ ξιδάτος βλ.λ.

ξεῖδι (τὸ) δημ. ἀντὶ ξίδι βλ.λ.

ξειδιάζω δημ. ἀντὶ ξιδιάζω βλ.λ.

ξε(ΐ)δρωμα (τὸ) δημ. ἡ παῦσις τῆς ἐφιδρώσεως.

ξε(ΐ)δρώνω δημ. κ. ξιδρώνω, ἀόρ. **(ἐ)ξε(ΐ)δρωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξε(ΐ)δρωμένος,** παύω νὰ ἔχω ἐφίδρωσιν, **νὰ εἶμαι ἱδρωμένος·** **2**) ρηματ. π. ξε(ΐ)δρωμα.

ξεινάπάτης (ὁ) Ιων. ἀντὶ ξεναπάτης βλ.λ.

ξείνη Ιων. τ. ἀντὶ ξένη βλ.λ.

ξεινηδόκος-ον Ιων. τ. κ. ἐπ. ἀντὶ ξενηδόκος βλ.λ.

ξείνηθεν ἐπίρρ. Ιων. τ. ἀντὶ ξένηθεν βλ.λ.

ξεινήιον (τὸ) (ξεῖνος) Ιων. κ. ἐπ., ἀντὶ τοῦ ὁμαλοῦ κ. ἀχρ. τ. ξενεῖον, δῶρον φιλικόν, ὅπερ ὁ ξενίζων ἔδιδε τῷ ξενιζομένῳ ἀναχωροῦντι πρὸς ἀνάμνησιν τῆς φιλοξενήσεως : Ἰλ.Κ 269 **Ἀμφιδάμας δὲ Μόλῳ δῶκε ξεινήιον εἶναι·** ‖ ὡς ἐπίθ. μτ. τοῦ δῶρα : Ὀδ.Ω 273 **καί οἱ δῶρα πόρον ξεινήϊα·** ‖ τὰ ἀμοιβαίως μεταξὺ ξένων ἀνταλλασσόμενα δῶρα πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἀμοιβαίας ξενίας : Ἰλ. Ζ 218 **οἱ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήια καλά·** **2**) αἱ πρὸς φιλοξενίαν τινὸς προπαρεσκευασμέναι τροφαί, ἡ φιλικὴ ἑστίασις, τὸ φίλευμα ἄνευ δώρων : Ὀδ.Δ 33 **ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἱκόμεθ'·** **3**) χλευαστικῶς, ἡ ἀνταπόδοσις τοῦ κακοῦ διὰ κακοῦ, τὸ ἀντίποινον, ἡ τιμωρία : Ὀδ.Χ 290 **τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὅν ποτ' ἔδωκας ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ δόμον κατ' ἀλητεύοντι·** **4**) ὁ μισθός, ἡ ἀμοιβή, τὸ δῶρον : Ὀδ.Ι 370 **Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισιν, τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται.**

ξεινίζω Ιων. κ. ἐπ. τ. ἀντὶ ξενίζω βλ.λ.

ξεινίη (ἡ) Ιων. τ. ἀντὶ ξενία βλ.λ. : Ἡρ.2,182.

ξεινικός-ή-όν Ιων. τ. ἀντὶ ξενικός βλ.λ. : Ἡρ.1,77.

ξείνιος-α-ον Ιων. κ. ἐπ. τ. ἀντὶ ξένιος βλ.λ.

ξεινοβάκχη (ἡ) μτγν. ἐπὶ τῆς Μηδείας, ἡ μανιώδης ἐξ ἔρωτος πρὸς τὸν ξένον, τὸν Ἰάσωνα : Λυκόφρ.175.

ξεινοδόκος-ον Ιων. κ.ἐπ. ξενοδόκος : Ὀδ.Θ 543.

ξεινοδοκῶ-έω Ιων. ξενοδοκῶ βλ.λ. : Ἡρ.6,127.

ξεινοκτονῶ-έω Ιων. ξενοκτονῶ βλ.λ. : Ἡρ.2,115 περὶ πολλοῦ ἥγημαι μὴ ξεινοκτονέειν.

ξεῖνος (ὁ) Ιων. κ. ἐπ. τ. ἀντὶ ξένος βλ.λ.

ξεινοσσόος-ον Ιων. ἀντὶ ξενοσσόος βλ.λ.

ξεινοσύνη (ἡ) ἐπ. ἀντὶ ξενοσύνη βλ.λ.

ξεινοφόνος-ον ποι. ξενοφόνος βλ.λ.: Νόνν.Δ 9,41.

ξείρης (ὁ) ἡ ξυρὶς βλ.λ. : Ἀριστφ.ἀπ.831.

ξειρίς-ίδος (ἡ) ἀ. ξυρὶς βλ.λ. : Ἡσ.

ξεκαβαλλικεύω δημ. ἀφιππεύω, κατέρχομαι ἀπὸ τοῦ ἵππου, πεζεύω· **2**) ρηματ. π. ξεκαβαλλίκε(υ)μα.

ξεκαβαλλίκε(υ)μα (τὸ) δημ. ἡ ἀφίππευσις.

ξεκαθαρίζω μσν. κ. δημ. καθαρίζω ἐντελῶς, ἀποσαφηνίζω, διευκρινῶ, ἐξηγῶ : Ἐρωτόκρ.2,911 **νὰ τὸ ξεκαθαρίσωμε κι ἡ μάχη νὰ τελειώση,** αὐτ.940,Ζερβ.Μῦθ.Ζ 62 **μά οὐδὲ κι' ὁ Χάλανος ὁ ἴδιος μπόρεσε νὰ τὸ ξεκαθαρίση αὐτὸ ποτέ του·** ‖ ἀμτβ. ἐκκαθαρίζομαι, ἀποσαφηνίζομαι : **ξεκαθαρίσαμε τὶς διαφορές μας, - θά ξεκαθαρίση σύντομα ἡ ὑπόθεση·** **2**) ρηματ.π ξεκαθάρισμα.

ξεκαθάρισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαθαρίζω, ἡ ἐκκαθάρισις, τὸ ἀποσαφήνισμα.

ξεκάθαρος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς καθαρός, διαυγής, σαφής : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 62 **καὶ πάλι τὸ ὄνειρο ἦταν τόσο ξεκάθαρο, ὥστε νὰ παρουσιάζεται σὰν πραγματικότης.**

ξεκαθίζω δημ. ἐπὶ πλοίων ἐξοκειλάντων, ἐκκαθίζω : **γύρισαν τὰ νερὰ καὶ ξεκάθισε τὸ καράβι·** **2**) ρηματ. π. ξεκάθισμα.

ξεκάθισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαθίζω, ἡ ἐκκάθισις.

ξεκακίζω δημ. ἀποβάλλω τὴν κακὴν διάθεσιν, ἀναλαμβάνω, ἀνακουφίζομαι : **πᾶμε περίπατο νὰ ξεκακίσωμε·** **2**) ἐπὶ τοῦ καιροῦ, βελτιοῦμαι, ξεκακιώνω : **ὁ καιρὸς ξεκάκισε.**

ξεκάκιωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκακιώνω, ἡ ἀποβολὴ τοῦ θυμοῦ, τὸ ξεθύμασμα.

ξεκακιώνω δημ. συνήθ. ἐπὶ μικρῶν παίδων κ. θωπευτ. ἐπὶ γυναικῶν, ἀποβάλλω τὸν θυμόν, τὴν κάκια μου· **2**) ξεκακίζω βλ.λ.2)· **3**) ρηματ. π. ξεκάκιωμα.

ξεκαλοκαιριάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεκαλοκαίριασα,** διέρχομαι τὸ θέρος, περνῶ τὸ καλοκαίρι, ἀντίθ. ξεχειμωνιάζω : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.234,10 **πᾶν τὰ κοπάδια στὰ βουνά, νὰ ξεκαλοκαιριάσουν** **2**) παραθερίζω, διέρχομαι τὸ θέρος ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἀντίθ. παραχειμωνιάζω· **3**) ἀπροσ. ἐπὶ τοῦ θέρους, παρέρχεται, περνᾷ, τελειώνει : **τώρα ποὺ ξεκαλοκαίριασε, νὰ ράφω καλοκαιρινά·** **4**) ρηματ. π. ξεκαλοκαίριασμα.

ξεκαλοκαίριασμα (τὸ) δημ. ἡ ἀφῃρημένη ἔννοια τοῦ ξεκαλοκαιριάζω, ὁ παραθερισμός.

ξεκαλούπωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαλουπώνω, ἡ ἀφαφίδωσις.

ξεκαλουπώνω (ἰταλ.) δημ. ἀφαιρῶ τοὺς τύπους, τὰ καλούπια ἀφίδος οἰκοδομῆς, ἀφαφιδῶ· **2**) ρηματ. π. ξεκαλούπωμα.

ξεκάλτσωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαλτσώνω βλ.λ.

ξεκαλτσώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεκάλτσωσα, παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ. **-ώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεκαλτσωμένος,** ἀφαιρῶ, ἀποβάλλω τὰ περιπόδιά τινος, τὶς κάλτσες· ‖ κ. μέσ. ἐκδύομαι, ἀποβάλλω, βγάζω τὶς κάλτσες μου· **2**) ρηματ. π. ξεκάλτσωμα, ξεκάλτσωτος.

ξεκάλτσωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ φορῶν περιπόδια, κάλτσες, ὁ ξεκαλτσωμένος, ἰδ. ἐπὶ γυναικῶν : **γυρίζουν τοὺς δρόμους ξεκάλτσωτες καὶ ξεσκούφωτες.**

ξεκαμπίζω (κάμπος) δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεκάμπισα,** ἐξέρχομαι, εἰς τὴν πεδιάδα, εἰς τὸν κάμπον· ‖ γεν. φεύγω, ἀπομακρύνομαι· **2**) μτφ. ἐξέρχομαι ἐκ τοῦ ἀδιεξόδου· **3**) (κόμπος) ὁμ. μτφ. θορυβωδῶς, ἰσχυρῶς (μετὰ κόμπου) ὁμιλῶ, κραυγάζω : **μὴ ξεκαμπίζης ἔτσι καὶ δὲν εἶμαι κουφός.**

ξεκάμπισμα (τὸ) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαμπίζω βλ.λ.1) κ. 3).

ξεκάμωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκάνω.

ξεκαμωμός (ὁ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξεκάνω βλ.λ., τὸ ξεκάμωμα

ξεκάνω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξέκανα** κ. **(ἐ)ξέκαμα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεκανωμένος** κ. **ξεκαμωμένος,** ἐκποιῶ πρᾶγμά τι, πωλῶ, ξεπουλῶ : **ξέκαμε ὅλα του τὰ πράγματα - τὰ ὑφάσματά του·** ‖ δαπανῶ ἐξ ὁλοκλήρου, καταδαπανῶ : **ξεκάμαμε τὸ στάρι,** φρ. **ξέκανε ὅ,τι εἶχε καὶ δὲν εἶχε** (παίζοντας χαρτιὰ - στὶς γυναῖκες - στὰ γλέντια)· **2**) μτφ. ποιοῦμαί τινα ἐκποδών, φονεύω, σκοτώνω : **ξέκαμε πολλούς,-ὡρκίσθηκε νὰ τὸν ξεκάνη·** **3**) ρηματ. π. ξεκάμωμα, ξεκαμωμός.

ξεκαπάκωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαπακώνω, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ καπακιοῦ, τὸ ξεσκέπασμα.

ξεκαπακώνω (τουρκ.) δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεκαπάκωσα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεκαπακωμένος**, ἀφαιρῶ τὸ καπάκι, τὸ κάλυμμα σκεύους ἢ δοχείου, ξεσκεπάζω· **2**) ρηματ. π. ξεκαπάκωμα, ξεκαπάκωτος.

ξεκαπάκωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ φέρων ἢ μὴ ἔχων καπάκι, κάλυμμα, σκέπασμα, ἀσκέπαστος: **τέντζερης ξεκαπάκωτος, - κουτὶ ξεκαπάκωτο.**

ξεκαπελάρω δημ. ναυτ. ἀφαιρῶ τὸ τραχήλωμα, ἀποτραχηλῶ.

ξεκαπέλλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαπελλώνω, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ πίλου τινός.

ξεκαπελλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεκαπέλλωσα, παθ. ἀόρ. -ώθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεκαπελλωμένος**, ἀφαιρῶ τὸ καπέλλο, τὸν πῖλόν τινος· ‖ κ. ἀποκαλύπτομαι, ἀφαιρῶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μου τὸν πῖλον· **2**) ρηματ.π. ξεκαπέλλωμα, ξεκαπέλλωτος.

ξεκαπέλλωτος-η-ο (ξεκαπελλώνω) δημ. ὁ μὴ φέρων καπέλλο, πῖλον, ὁ ἀσκεπής, ὁ ξεσκούφωτος.

ξεκαπίστρωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαπιστρώνω, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ χαλινοῦ, τοῦ καπιστρίου.

ξεκαπιστρώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεκαπίστρωσα**, παθ. **-ώνομαι**, ἀόρ. **-ώθηκα**, μτχ. παρακ. **ξεκαπιστρωμένος**, ἀφαιρῶ τὸν χαλινὸν ὑποζυγίου, τὸ καπίστρι, τὴν φορβειάν· **2**) ρηματ. π. ξεκαπίστρωμα, ξεκαπίστρωτος.

ξεκαπίστρωτος-η-ο (ξεκαπιστρώνω) **δημ. ὁ** μὴ φέρων χαλινόν, καπίστρι, ἀχαλίνωτος, ξεκαπιστρωμένος· ‖ μτφ. **ἐν** φρ. **γάϊδαρος ξεκαπίστρωτος** ἀναιδής, ἀνάγωγος ἄνθρωπος.

ξεκαπνίζω δημ. ἀφαιρῶ, καθαρίζω τὴν αἰθάλην καπνοδόχου, τὶς καπνιὲς θερμάστρας: **ξεκάπνισα τὰ χωνιὰ τῆς θερμάστρας**· **2**) ρηματ. π. ξεκάπνισμα.

ξεκάπνισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαπνίζω βλ.λ.

ξεκαρδίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεκάρδισα**, παθ.-**ίζομαι**, ἀόρ. (ἐ)**ξεκαρδίστηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεκαρδισμένος**, κάμνω τινὰ οἱονεὶ νὰ πάθῃ ἐκ πολλοῦ γέλωτος: **μᾶς ξεκάρδισε μὲ τὰ ἀστεῖά του**· ‖ παθ. ἐπὶ γελώντων, γελῶ μέχρι λιποθυμίας: **ξεκαρδίστηκα ἀπὸ τὰ γέλια**· **2**) ρηματ.π. ξεκάρδισμα.

ξεκάρφωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαρφώνω, ἡ ἀφαίρεσις τῶν ἥλων: **τὸ ξεκάρφωμα τῆς κάσσας - τῶν σανιδιῶν.**

ξεκαρφώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεκάρφωσα** κ. παθ. (ἐ)**ξεκαρφώθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεκαρφωμένος**, ἀφαιρῶ τοὺς ἥλους, ἐξηλῶ, βγάζω τὸ καρφιά: Ἐρωτόκρ.2,2007 **τὴν περικεφαλαίαν του ζουλίζει, ξεκαρφώνει**· ‖ μτφ. ἐπὶ ὀδόντων, ἐκβάλλω τοὺς ὀδόντας, βγάζω τὰ δόντια μου: Βαλαωρ.Τὸ Τριακ. Τρίτον ᾆσμα τῆς Κολ. τοῦ Δάντου **τὰ δόντια του ἐξεκάρφωσεν αὐτὸς ὁ κολασμένος**· **2**) ρηματ.π. ξεκάρφωμα, ξεκάρφωτος.

ξεκάρφωτος-η-ο (ξεκαρφώνω) δημ. ὁ μὴ συγκρατούμενος δι' ἥλων, ὁ ἀκάρφωτος, ὁ ξεκαρφωμένος· ‖ παροιμ. φρ. **Θέ μου, πῶς βαστᾶς τὰ κεραμίδια ξεκάρφωτα** (ἐπὶ τῷ ἀκούσματι παραδόξων πληροφοριῶν ἢ μεγάλης ἀνοησίας ἢ ψευδολογίας)· **2**) μτφ. ἐπὶ λόγων, ὁ ἄνευ συναφείας, ὁ ἀσυνάρτητος: **λόγια ξεκάρφωτα**· **3**) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἔχων σταθερὸν βῆμα: **σὰν ξεκάρφωτος περπατεῖ**· ‖ ἐπίρρ. -α.

ξεκατινιάζω δημ. κατεξαντλῶ τινα, ἰδίως κάμνω νὰ πάθῃ ἡ κατίνα ἤτοι ἡ ῥάχις ὑποζυγίου ἢ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ βάρους, ἐκ τοῦ καμάτου: **θὰ ξεκατινιάσῃς τ' ἄλογο μὲ τόσο βάρος**· **2**) ρηματ.π. ξεκατίνιασμα.

ξεκατίνιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκατινιάζω βλ.λ.

ξεκίνημα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκινῶ βλ.λ., ἡ ἐκκίνησις.

ξεκινημός (ὁ) δημ. ἡ ἐκκίνησις, τὸ ξεκίνημα βλ.λς.

ξεκινητής (ὁ) (ξεκινῶ) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ὁ χρηματοδότης τῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων.

ξεκινῶ μσν. κ.δημ.κ.-άω ἀμτβ. ἐκκινῶ, ἀναχωρῶ, ἀπέρχομαι: Γρυπ.Σκ.Τερρ.7 **μὰ τώρα ἠχάει τὸ βούκινο τὸ πλοῖο νὰ ξεκινήσῃ**, Ζερβ.Λυρ.Σάτ.22 **καὶ ποτισμένος σὰ μ' ἀφιόνι στὸ μεροδούλι ξεκινῷ**· **2**) μσν. παρακινῶ, προτρέπω, παροτρύνω: Ἐρωτόκρ.3,607, αὐτ.5,200 **κι εἰς τοῦτο μ' ἐξεκίνησε τὸ σπλάχνος καὶ τὸ θάρρος**· **3**) ρηματ.π. ξεκίνημα, ξεκινημός, ξεκινητής.

ξεκλείδωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκλειδώνω βλ.λ.

ξεκλειδώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεκλείδωσα**, παθ. **-ώνομαι**, ἀόρ. **-ώθηκα**, μτχ. παρακ. **ξεκλειδωμένος**, ἀνοίγω τι κεκλεισμένον διὰ τῆς κλειδὸς, ἀντίθ. κλειδώνω: **ξεκλείδωσε τὴν πόρτα**· ‖ ὁμ. κ. παθ. ἐπὶ πραγμ. κλειομένων διὰ κλείθρου: **δὲν ξεκλειδώνεται εὔκολα τὸ ντουλάπι**· ‖ τὸ ἐνεργ. κ. ὡς ἀμτβ.: **δὲν ξεκλειδώνει ἡ πόρτα**· **2**) παραλύω τὰς κλειδώσεις τινός· **3**) ρηματ.π. ξεκλείδωμα, ξεκλείδωτος.

ξεκλείδωτος-η-ο (ξεκλειδώνω) δημ. ὁ μὴ κλεισθεὶς διὰ τῆς κλειδός, ὁ ἀκλείδωτος, ὁ ξεκλειδωμένος: **ἔφυγε κι ἄφησε τὴν πόρτα ξεκλείδωτη**· **2**) ὁ ἔχων παραλελυμένας, χαλαρὰς τὰς κλειδώσεις: περπατάει ξεκλείδωτος· ‖ κ. ἐπίρρ. **-α.**

ξεκλήρι (τὸ) δημ. ἡ λόγῳ θανάτων στέρησις κληρονόμων, ὅθ. τῶν στενῶν συγγενῶν ἡ ἀκληρία: Ἀρετ.Βατοπ.Προλ.25 **ἕναν ποὺ ξεκλήρι ἔσπρωξέ τον νὰ κλειστῇ | κεῖ στὸ μοναστήρι.**

ξεκληρίζω δημ. κ. ξακληρίζω ἐξολοθρεύω τινὸς τὴν κλῆραν, τὴν γενεάν, ἀφανίζω: **τοὺς ξεκλήρισε τὸ χτικιό**· ‖ συνήθ. ἀμτβ. ἢ μέσ. μένω χωρὶς κλῆραν, ἀφανίζομαι ἐξ ὁλοκλήρου: **αὐτὸ τὸ σπίτι ξεκλήρισε**· ‖ κ. παθ. ἐν τῇ αὐτ. σημ.· **2**) ρηματ.π. ξεκλήρισμα.

ξεκλήρισμα (τὸ) δημ. κ. ξα- ὁ ἀφανισμὸς τῆς κλήρας, τῆς γενιᾶς, ἡ ἔλλειψις οἰκογενείας.

ξέκληρος-η-ο δημ. ἅ. ξάκληρος βλ.λ.

ξεκληρῶ-έω δημ. κ. -άω ξεκληρίζω βλ.λ.: Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 46,10 **κι ὁ νοῦς ποὺ βλέπει γύρα του | νὰ ξεκληροῦνε ἀλιά του.**

ξεκλώθω δημ. ξεγνέθω, ξεφαίνω βλ.λς.

ξεκλώσσημα (τὸ) δημ. ἡ ἐκκόλαψις τῶν νεοσσῶν.

ξεκλωσσῶ δημ. κ. -άω ἀμτβ. ἐπὶ πτηνῶν, σπῶ διὰ τοῦ ράμφους τὸ ᾠόν, ὅπως ἐξέλθῃ ὁ νεοσσός, ἐκκολάπτω· **2**) ρηματ.π. ξεκλώσσημα.

ξεκόβω δημ. ἅ. ξεκόφτω βλ.λ.

ξεκοιλιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεκοίλιασα**, παθ.-**άζομαι**, ἀόρ. (ἐ)**ξεκοιλιάστηκα**, μτχ. παρακ. **ξεκοιλιασμένος**, ἐπὶ σφαγίων, ἀφαιρῶ, ἐξάγω τὴν κοιλίαν καὶ τὰ σὺν αὐτῇ, τὰ ἔγκατα, τὰ ἐντόσθια, ἐκκοιλιάζω· **2**) ἐπὶ προσ., ἀνοίγω τὴν κοιλίαν τινὸς διὰ μαχαίρας, τραυματίζω θανατηφόρως, φονεύω, σκοτώνω· κ. παθ.: **βρέθηκε στὸ δρόμο ξεκοιλιασμένος**· **3**) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς φαγητόν, δίδω εἴς τινα νὰ φάγῃ καθ' ὑπερβολήν, ὥστε νὰ ἐξογκωθῇ ἡ κοιλιά του· ‖ κ. μέσ. τρώγω καθ' ὑπερβολήν· **4**) ρηματ. π. ξεκοίλιασμα.

ξεκοίλιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκοιλιάζω βλ.λ.

ξεκοκκαλιάζω δημ. κ. ξεκοκκαλίζω ἀφαιρῶ τὰ ὀστᾶ, τὰ κόκκαλα ἀπὸ τὸ κρέας· ‖ συνεκδ. καταβιβρώσκω, κατατρώγω τὴν σάρκα μέχρις οὗ ἀπομείνουν τὰ ὀστᾶ μόνον: **ξεκοκκαλίσανε τ' ἀρνὶ σὲ μιὰν ὥρα**· **2**) μτφ. καταδαπανῶ, κατασπαταλῶ: **κάθεται στὴν Ἀθήνα καὶ ξεκοκ-**

καλίζει τὴν περιουσία του· **3)** ρηματ. π. ξεκοκκάλι(α)σμα.

ξεκοκκάλι(α)σμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκοκκαλίζω, ἐπὶ κρέατος συνεχομένου μετ' ὀστοῦ, ἡ ὁλοσχερὴς μέχρις ἀπογυμνώσεως τοῦ ὀστοῦ βρῶσις, κυρ. περὶ μικρῶν σφαγίων, θηραμάτων καὶ πτηνῶν: **ξεκοκκάλιασμα τοῦ ἀρνιοῦ - τοῦ λαγοῦ - τῆς μπεκάτσας - τῆς κότας**· || κτ. ἐπέκτ. ἡ βρῶσις τῶν ἀπομεινάντων μετὰ γεῦμα ἢ δεῖπνον τροφῶν· **2)** μτφ. ἡ ἐν ἀργίᾳ ἀνάλωσις, ἡ κατασπατάλησις : **ξεκοκκάλιασμα κληρονομιᾶς - περιουσίας** κττ.

ξεκοκκινίζω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **ξεκοκκίνισα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεκοκκινισμένος,** ἀμτβ. ἐρυθραίνομαι λίαν, γίνομαι κατακόκκινος, κατακοκκινίζω : Ἐρωτόκρ.Ι,2126, αὐτ.2,1891 **ἐντράπηκεν ὁ Κρητικός, ἄφτει, ξεκοκκινίζει**· || κ. ἐπὶ πυρακτουμένων μετάλλων : **σὰν ξεκοκκινίσῃ τὸ σίδερο μαλακώνει, - καὶ ξεκοκκινισμένο τὸ ἀτσάλι δὲν λυγάει**· **2)** ἀποβάλλω, χάνω τὴν ἐρυθρότητα, ἣν εἶχον, ἀποκοκκινίζω : **θὰ τοῦ 'πεσε ὁ πυρετός, γιατὶ ξεκοκκίνισ' ἡ ὄψη του, - βάλε στὸν ἀέρα τὸ σίδερο νὰ ξεκοκκινίσῃ.**

ξεκόλλημα (τὸ) δημ. ὁ ἀπ' ἀλλήλων ἀποχωρισμὸς συγκεκολλημένων πραγμάτων, ἡ ἀποκόλλησις.

ξεκόλλητος-η-ο δημ. ὁ μὴ συγκολληθείς, ὁ ἀκόλλητος ἢ ὁ ἀποκολληθείς : **τὰ γραμματόσημα τ' ἄφησε ξεκόλλητα.**

ξεκολλῶ δημ. κ. -άω, ἀόρ. (ἐ)ξεκόλλησα, παθ. **-ιέμαι,** ἀόρ. **(ἐ)ξεκολλήθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεκολλημένος,** ἀποχωρίζω τι συγκεκολλημένον μετὰ ἢ ἐπ' ἄλλου, ἀποκολλῶ : **ξεκολλᾷ τὰ γραμματόσημα ἀπὸ τὰ γράμματα**· || κ. μέσ. ἡ παθ. : Σολωμ. ἡ Δέηση τῆς Μαρίας 72 **καὶ σειέται τὸ βαμβάκι ποὺ λὲς καὶ ξεκολλιέται**· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ἀποσπῶ, ἀπομακρύνω : **θέλω νὰ τὸν ξεκολλήσω ἀπ' αὐτὴ τὴ γυναίκα - ἀπὸ τὰ χαρτοπαίγνια**· **3)** ρηματ.π. ξεκόλλημα, ξεκόλλητος.

ξεκομμένα (ξεκόφτω) ἐπίρρ δημ. διὰ βραχέων καὶ ἀπεριφράστως : **νὰ τοῦ τὸ πῇς ξεκομμένα**· || ἀμετακλήτως : **στὰ λέω ξεκομμένα, ἀπὸ αὔριο δουλειὰ δὲν ἔχει.**

ξεκοντακιάζω δημ. ἀείποτε μετὰ τοῦ ἄρθρου τό, ὠθῶ τὰ πράγματα πέρα τοῦ δέοντος, ὑπερβάλλω τὰ ὅρια τῆς ἀνοχῆς, τὸ παρακάνω, τὸ παραξηλώνω· συνηθέστ. σύνθετ. παραξεκοντακιάζω : **εἴπαμε νὰ γλεντᾷς, μὰ οὐ τὸ ξεκοντάκιασες.**

ξέκοσμος-η-ο δημ. ἐπὶ τόπου, ὁ ἀπόκοσμος βλ.λ.2), ὁ ἀπομεμακρυσμένος, ὁ ἀπόκεντρος, ὁ ἀπόμερος : Ἀρτ.Βατοπ.2,34 **τί στὸ νοῦ του ἔχοντας βάνει ξέκοσμη δάση νὰ βρῇ**· || ἐπίρρ. **-α.**

ξεκοτσάρισμα (τὸ) δημ. ναυτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκοτσάρω βλ.λ.

ξεκοτσάρω δημ. ναυτ. ἀφαιρῶ τὸν κόρακα συσπάστου ἢ ἀπολαβείου ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου ἦτο ἠγκυρισμένος, ἐξσγκυρίζω, ξεγαντζώνω· **2)** γεν. ἐπὶ συρμῶν, ἁμαξῶν, διακόπτω τὴν σύνδεσιν· **2)** ρηματ.π. ξεκοτσάρισμα.

ξεκουκ(κ)ούλ(λ)ωτος-η-ο δημ. ὁ ἀποβαλὼν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὴν κουκούλαν, τὸ κάλυμμά του : **ξεκουκούλωτος καλόγερος**· || εἰδ κτ πληθ. οἱ θηριωδέστεροι τῶν ἐν Χανίοις τῆς Κρήτης Τούρκων, οἵτινες κατὰ τὰς ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας ἐπιδρομὰς ἀπέβαλλον τὸ κουκούλι των, τὸ φέσι, ἵνα ἐκλαμβάνωνται ὡς χριστιανοὶ καὶ ληστεύωσιν εὐκολώτερον τοὺς ἀόπλους χωρικούς.

ξεκουμπίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεκούμπισα, παθ **-ίζομαι,** ἀόρ. **-ίστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεκουμπισμένος,** ἀποδιώκω, ἀποπέμπω τινὰ βαναύσως· || τὸ παθ. συνήθ. κ. ἐν μέσ. σημ. ἀπομακρύνομαι, παύω ἐνοχλῶν τινα διὰ τῆς παρουσίας μου : **ξεκουμπίσου γρήγορα ἀπὸ δῶ**· **2)** ρηματ.π. ξεκούμπισμα.

ξεκούμπισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκουμπίζω, ἡ βιαία ἀπομάκρυνσις.

ξεκουνῶ δημ. κ. -άω σείω, ἀνακινῶ : Πολίτ. Ἐκλ Τραγ.(14,3 **χαράκι' ἀμαδολόγανε καὶ ριζιμιὰ ξεκούνειε**· **2)** κ. ἀμβ. κινοῦμαι, σειέμαι, κουνιέμαι : Ἐρωτόκρ 2,1811 **δυὸ δόντια τοῦ ἐβγήκασι καὶ τ' ἄλλα ξεκουνήσαν.**

ξεκουράζω μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεκούρασα,** παθ. **-άζομαι,** ἀόρ. **-άστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεκουρασμένος,** ἀπαλλάττω τινὰ τῆς κοπώσεως, ἀναπαύω : Ἐρωτόκρ 5,38 **τοῦ ξαρματῶσαν τὸ κορμί, γιὰ νὰ τὸ ξεκουράσῃ, - μὲ ξεκουράζει ὁ μεσημεριάτικος ὕπνος**· || συνήθ. μέσ. ἀναλαμβάνω ἐκ τῆς κοπώσεως, ἀναπαύομαι : Ἐρωτόκρ.4,1235 **γιὰ νὰ ξεκουρουστῇ ὁ λαός,** αὐτ. 5,899 **ἤκοτσα νὰ ξεκουραστῶ σιμὰ στὸ κουτσουνάρι,** Μωραΐτ.),189 **ἡτοιμάζετο, ἀφοῦ κοιμηθῇ ὀλίγον καὶ ξεκουραστῇ, νὰ ἐξέλθῃ**· **2)** ρηματ.π. ξεκούραση, ξεκούρασμα, ξεκούραστος, ξεκουραστικός.

ξεκούραση (ἡ) (ξεκουράζω) δημ. ἡ ἀνάπαυσις, τὸ ξεκούρασμα : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 18,2 **δῶσέ μας, . . στὸν ὕπνο ἡσυχία κορμιοῦ ξεκούραστη καὶ τῆς ψυχῆς.**

ξεκούρασμα (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκουράζω βλ.λ., ἡ ἀνάπαυσις, ἡ ἀνακούφισις : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 39 **τραβῶντας χωρὶς ἀνάσα καὶ χωρὶς ξεκούρασμα.**

ξεκούραστα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ξεκούραστον, μὲ ἄνεσιν.

ξεκουραστικός-ή-ό δημ. ὁ ἐπιφέρων ἀνάπαυσιν, ξεκούρασμα.

ξεκούραστος-η-ο (ξεκουράζω) δημ. ὁ αναλαβὼν ἐκ τῆς κοπώσεως, ὁ ἀναπαυθείς, ὁ ξεκουρασμένος· **2)** ὁ μὴ συνεπαγόμενος πολὺν κόπον, ὁ ἀναπαυτικός : **ἔχει δουλειὰ ξεκούραστη.**

ξεκουρβούλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκουρβουλώνω βλ.λ.1) κ. 2).

ξεκουρβουλώνω δημ. ξεκουρμουλώνω βλ.λ.· **2)** θεραπεύομαι ἐξ ὀγκυλώσεως, ξεπιάνομαι.

ξεκουρδίζομαι (Ἰταλ.) δημ., παθ. ἀόρ. **ξεκουρδίστηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεκουρδισμένος,** παύω νὰ εἶμαι **κουρδισμένος,** μένω ἀκόρδιστος βλ.λ. : **τὰ βιολὶ ξεκουρδίστηκε, - τὸ ρολόϊ - ὁ φωνογράφος**· **2)** ρηματ.π. ξεκούρδιστος.

ξεκούρδιστος-η-ο δημ. ὁ παύσας νὰ εἶναι κουρδισμένος, ὁ ἀκόρδιστος βλ.λ. : **ἄφησες τὸ ρολόϊ ξεκούρδιστο.**

ξεκουρμούλωμα (ὁ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκουρμουλώνω βλ.λ.· **2)** μτφ. ἡ μεγίστη καταστροφὴ οἰκογενείας ἢ γενεᾶς, εἴτε ἐν πολέμῳ, εἴτε ἐξ ἐπιδημικῆς νόσου.

ξεκουρμουλώνω δημ. ἀνασπῶ, ἐκριζώνω τοὺς κορμοὺς τῆς ἀμπέλου, τὶς κουρμοῦλες· **2)** ρηματ. π. ξεκουρμούλωμα, ξεκουρμούλωτος.

ξεκουρμούλωση δημ. τὸ ξεκουρμούλωμα.

ξεκουρνιάζω δημ. ἐπὶ πτηνῶν, φεύγω, ἀπέρχομαι ἐκ τῆς κούρνισς βλ.λ.· || κ. μτφ. ἀπομακρύνομαι, φεύγω : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 67 **κι ἡ τέτοια ὑποψία ξεκούρνιασεν ἀπ' τὸ νοῦ του μονάχα, ὅταν τ' ἀργόδρομα γλυκοχαράματα ἐβάλθηκαν νὰ διώξουν τοὺς ἥσκιους.**

ξεκούτης (ὁ) δημ. ὁ ξεκουτιάρης βλ.λ.

ξεκουτιαίνω δημ. κ. **ξεκουτιάζω,** ἀόρ. (ἐ)ξεκούτιανα, παθ. **-αίνομαι,** ἀόρ. **-άθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεκουτιασμένος,** καθιστῶ τινα κουτόν, ἀνόητον, ἀποβλακώνω : **θὰ τὸ ξεκουτιάνῃς τὸ παιδὶ ἀπὸ τὸ ξύλο**· || κ. ἀμτβ. ἢ μέσ. καθίσταμαι κουτός, παλίμπαις, ἀποβλακοῦμαι ἰδίως ἐκ γήρατος, ξεμωραίνομαι : **γέρασες καὶ ξεκουτίανες**· ὁμ. παθ. κ. μέσ. : **μιὰ γριὰ ξεκουτιασμένη**· **2)** ρηματ.π. ξεκούτιασμα, ξεκουτιάρης, ξεκουτιάρικος.

ξεκουτιάρης-α-ικο δημ. ὁ ἀπολέσας τὸν νοῦν, μωρός, ἀνόητος, ὁ ξεκούτης, ὁ ξεκουτιασμένος, ξεμωραμένος : *μὴν ἀκοῦς* **αὐτὸν τὸν ξεκουτιάρη.**

ξεκουτιάρικος-η-ο δημ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ὁ ἁρμόζων εἰς τὸν ξεκουτιάρην βλ.λ.

ξεκούτιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἀπηλιθίωσις, ἀποβλάκωσις, μωρία.

ξεκόφτω δημ. κ.-όβω, ἀόρ. (ἐ)**ξέκοφα**, παθ. (ἐ)**ξεκόφτηκα**, μτχ.παθ.παρακ. **ξεκομμένος**, ἀποκόπτω, ἀποσπῶ τινα ἀπό τινος συνόλου ἢ περιβάλλοντος, ἀπομακρύνω : **τὸν ξέκοφαν ἀπὸ τὶς παρέες·** || κ. ἀμτβ. ἀπέχω, ἀπομακρύνομαι, δὲν πλησιάζω : **ξέκοφε ἀπ' αὐτὸ τὸ σπίτι - ἀπὸ τὰ χαρτιά - ἀπὸ τὴν παρέα μας·** **2)** ἀμτβ. ἐπὶ ποιμνίων, ἀποχωρίζομαι ἀπὸ τῶν ἄλλων, ἀποπλανῶμαι, ἀπομακρύνομαι : **ξέκοφε τ' ἀρνὶ ἀπὸ τὸ κοπάδι·** **3)** μτφ. ἀποφαίνομαι τελεσιδίκως, λέγω τι ἀμετακλήτως : **τοῦ τὸ ξέκοφα πὼς δὲν μπορῶ πιὰ νὰ τὸν ταΐζω·** **4)** ὁρίζω τιμὴν σταθεράν, τὴν εἰς χρῆμα ἀξίαν πράγματός τινος, ἀποτιμῶ : **ξέκοφαν τὰ χωράφια γιὰ δέκα ταγάρια·** κ. παθ. : **ξεκόφτηκε ὁ μοῦστος ἐννιὰ δραχμὲς τὴ μπότσα·** || κ. μέσ. **τιμὴ ξεκομμένη** καθωρισμένη τελειωτικῶς, ἐπὶ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ γίνῃ παζάρι, συζήτησις πρὸς μείωσιν.

ξεκρέμασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκρεμῶ βλ.λ.

ξεκρέμαστος-η-ο (ξεκρεμῶ) δημ. ὁ μὴ ἀνηρτημένος, ὁ μὴ κρεμασμένος, ξέκρεμος· || ἐν χρ. κ. μτφ. ὁ μὴ ἐν εἱρμῷ συνεχόμενος : **ξεκρέμαστες ἰδέες - μετοχὲς** (εἰς φράσιν).

ξέκρεμος-η-ο δημ. ὁ ξεκρέμαστος βλ.λ.

ξεκρεμῶ δημ. κ. -άω, ἀόρ. (ἐ)**ξεκρέμασα**, παθ. ξεκρεμιέμαι, ἀόρ. -άστηκα, μτχ. παρακ. **ξεκρεμασμένος**, καταβιβάζω τι ἀνηρτημένον, κρεμάμενον : ΜΜ **κι ἄϊντε ξεκρέμασε τὸ γκρὰ | ἀπὸ τὴν ἀγριοκοριτσά·** **2)** ρηματ.π. ξεκρέμασμα, ξεκρέμαστος.

ξεκρίνω δημ. διακρίνω, ξεχωρίζω· πρβλ. ξανοίγω : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 7 **γιατὶ γρήγορα ἐξέκρινε πέτρες ἐκεῖ κι ἀγκάθια καὶ τριβόλους.**

ξέκωλος-η-ο δημ. ὁ ἀποβαλὼν τὸν κῶλον, τὴν βάσιν, ὁ ξεκωλωμένος : **ξέκωλο κοφίνι.**

ξεκώλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκωλώνω βλ.λ.

ξεκωλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεκώλωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα, μτχ. παρακ. **ξεκωλωμένος**, ἀφαιρῶ τὸν κῶλον, τὴν βάσιν : **τὸν ξεκώλωσες τὸν κουβά·** κ. παθ. : **ξεκωλώθηκε ἡ νταμιτζάνα, - ξεκωλωμένο κοφίνι·** **2)** παθ. μτφ. κατσπονοῦμαι, ἀποκάμνω, ἀπαυδῶ : **ἔχουμε ξεκωλωθῆ ἀπὸ τὴ δουλειά·** || σπανιώτ. κ. ἐνεργ. : **τοὺς ξεκωλώνει στὴ δουλειά·** **3)** ἐν αἰσχ. σημ. ἐπὶ πυγίσματος κ. ἰδ. ἀρσενοκοιτίας· πρβλ. ξεπατώνω· ὅθ. ξεκωλωμένος ὁ κίναιδος· **4)** ἀμτβ. κατακρημνίζομαι, γκρεμίζομαι : **ἐξεκώλωσε ὁ τοῖχος - τὸ σπίτι·** **5)** ρηματ. π. ξεκώλωμα.

ξελαγανιάζω δημ. κ. **ξελαχανιάζω** λίαν ἀσθμαίνω, λαχανιάζω· || κ. μέσ. ἐν μτχ. **ξελαγανιασμένος** ὁ ἔκπνοος : Βαλαωρ.Φωτ.2,353 **καὶ ξελαγανιασμένη πετιέτ' εὐθὺς στὸν ὀβορό.**

ξελαιμιάζομαι δημ., παθ. ἀόρ. **ξελαιμιάστηκα**, κουράζω τοὺς μῦς τοῦ λαιμοῦ μου καὶ ἰδίως στρέφω ἐπιμόνως τὴν κεφαλὴν πρός τινα κατεύθυνσιν : ξελαιμιάστηκε **νὰ κοιτάζῃ στὸ μπαλκόνι.**

ξελαίμιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξελαιμιάζομαι.

ξελάκκωμα (τό) δημ. κ. **ξελάκκισμα** ἄνοιγμα λάκκων περὶ τὴν ρίζαν τῆς ἐλαίας, τῆς ἀμπέλου ἢ ἄ. διὰ λίπανσιν· ἢ πότισμα, ἡ γύρωσις· **2)** ἐπὶ ποιμνίων τὸ ἀπὸ τῶν πεδινῶν, τῶν λάκκων, ἄγειν αὐτὰ εἰς ὀρεινὰς βοσκάς· πρβλ. ξελακκώνω 2).

ξελακκώνω δημ. κ. ξελακκούνω κ. **ξελακκίζω**, ἀόρ., ἐξελάκκωσα κ. -ισα, μτχ. παθ. παρακ. **ξελακκωμένος** κ. **ξελακκισμένος**, ἀνοίγω, σκάπτω λάκκον περὶ τὴν ρίζαν φυτοῦ, ἰδίᾳ ἐλαίας, ἀμπέλου διὰ λίπανσιν ἢ πότισμα· **2)** ρηματ. π. ξελάκκωμα.

ξελαρυγγιάζομαι δημ. κ. **ξελαρυγγίζομαι**, παθ. ἀόρ. (ἐ)**ξελαρυγγιάστηκα**, κουράζω καθ' ὑπερβολήν, βγάζω τὸν λάρυγγά μου ἀπὸ τὶς φωνές : **ξελαρυγγιάστηκα νὰ σὲ φωνάζω·** **2)** ρημ. π. ξελαρύγγιασμα.

ξελαρύγγιασμα (τὸ) δημ. κ. ξελαρύγγισμα τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξελαρυγγιάζομαι βλ.λ. : Γρυπ.Σκ. Τερρ. ὁ Κισσὸς 17 **καὶ τὰ ξελαρυγγιάσματα σκορπίζουν τὰ στερνά, τρελλά.**

ξελάσπωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξελασπώνω βλ.λ.

ξελασπώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξελάσπωσα**, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. -**ώθηκα**, μτχ. παρακ. **ξελασπωμένος**, καθαρίζω τι ἐκ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἰλύος, ἀφαιρῶ, βγάζω τὴν λάσπην· || κ.ἀμτβ.ἐξέρχομαι ἀπὸ τὸν πηλόν, ἀπὸ τὴν λάσπην· **2)** μτφ. ἐκβάλλω τινὰ ἐκ τῆς ἀμηχανίας, ἀποκαθιστῶ τινα ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς· || κ. ἀμτβ. ἐξέρχομαι τῆς ἀμηχανίας, τῶν δυσχερειῶν, ἀπὸ ἠθικῆς ἢ ὑλικῆς πτώσεως, διαφεύγω τὸν κίνδυνον : **κατώρθωσε καὶ ξελάσπωσε·** **3)** ρηματ. π. ξελάσπωμα.

ξελάστρα (ἡ) δημ. τόπος, μέρος ἀνοικτὸν καὶ ἐκτεθειμένον· **2)** μτφ. ἐπὶ γυναικός, ἡ προπετής, ἡ ἐν τῷ λέγειν ἀναίσχυντος.

ξελάφρωμα (τὸ) δημ. ἄ. ξαλάφρωμα βλ.λ.

ξελαφρώνω δημ. ἄ. -ύνω κ. ξαλαφρώνω βλ.λ.

ξελαχανιάζω δημ., μτχ. παθ. παρακ. ἐν μέσ. σημ. -**μένος**, ἀναλαμβάνω ἐκ τῆς πνευστιάσεως, παύω νὰ πνευστιῶ, νὰ ἀσθμαίνω : Βαλαωρ.Φωτ. 3,367 **ἡ Λάμια . . ξελαχανιασμένη γλύφει.**

ξέλεγνον (τὸ) πάπ. πιθ. πλὰξ γραφῆς : **καὶ ἔνεγκε τὸ ξέλεγνον, οὐ τὸ χαρτάρειν.**

ξελειτουργῶ-άω δημ. κ. ξελειτουργῶ, ἀόρ. **ξελειτούργησα** κ. ξελειτρούησα, παθ. **ξελειτουργιέμαι**, ἀόρ. **ξελειτουργήθηκα** κ. **ξελειτρουήθηκα**, μτχ. παρακ. **ξελειτουργεμένος** κ. **ξελειτρουημένος**, ἐπὶ ἱερέως, περατῶ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν· || ἐπὶ χριστιανῶν ἐκκλησιαζομένων μετὰ τὸ πέρας τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, ἐξέρχομαι τοῦ ναοῦ : **ὅ,τι ξελειτρούησα**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.63,9 **σίντας ξελειτρουήσανε καὶ βγῆκαν σὲ κουβέντα·** ὁμ. τὸ παθ. κ. ὡς μέσ. : **σήμερα ξελειτουργηθήκαμε νωρίς, γιατὶ ὁ παπὰς βιαζόταν νὰ πάῃ σὲ γάμο·** || **ξελειτουργημένος** ἐπὶ ἱερέως, ὁ περατώσας τὴν ἱερὰν λειτουργίαν.

ξέλειχα (λείχω) ἐπίρρ.δημ. ἐπιπολαίως : **τὸν βρῆκε ξέλειχα ἡ σφαῖρα.**

ξελησμονῶ-άω μσν. κ.δημ.κ. ξαλησμονῶ κ.(ἐ)ξα-, ἀόρ. (ἐ)**ξελησμόνησα**, παθ. **ξελησμονιέμαι**, κ. ξα-, ἀόρ. (ἐ)**ξελησμονίστηκα** κ. **ξαλησμονήθηκα**, μτχ. παρακ. **ξελησμονισμένος** κ. ξα-, ἐπιλανθάνομαι, λησμονῶ, ξεχνῶ : Ἐρωτόκρ.1,1316 **μίσσεφε, μάκρυν' ἀπὸ πὰ νὰ τσὶ ξελησμονήσῃς**, αὐτ. 1404 **ὁποὺ δὲν μπορῶ νὰ τοῦ ξελησμονήσω·** κ. παθ. : αὐτ.1,1752 **μήπως καὶ ξελησμονιστῆ ὁ πόθος σὰ γεράσῃ**, αὐτ.2039· **2)** παθ. ἀφσιροῦμαι : **ξαλησμονήθηκα κουβεντιάζοντας καὶ μοῦ κρέμασαν τὸ κουτάλι** (ἤρχισαν τρώγοντες χωρὶς νὰ μὲ περιμένουν).

ξελιγουριάζομαι δημ. ἐσθίω τι πρὸς ἀποφυγὴν ζάλης, λιποθυμίας, λιγούρας.

ξελιγώνομαι μσν. κ. δημ., παθ. ἀόρ. (ἐ)**ξελιγώθηκα**, μτχ. παρακ. **ξελιγωμένος**, συνέρχομαι ἐκ τῆς λιποθυμίας, τῆς λιγούρας, ἀναλαμβάνω τὰς αἰσθήσεις, ξελιποθυμῶ : Ἐρωτόκρ.3,1615 **σ' τοῦτα τ' ἀνακατώματα ἡ κόρ' ἐξελιγώθη**, αὐτ.5,699 **καὶ**

ὧρες νεκρὴ πομένει' 2) δημ. αἰσθάνομαι λιγούραν, ζάλην, τάσιν πρὸς λιποθυμίαν προερχομένη ἐκ πείνης: **ξελιγωθήκαμε ἀπὸ τὴν πεῖνα μας'** 3) ἐπὶ γυναικός, αἰσθάνομαι ἡδεῖαν χαύνωσιν, λίγωμα ἐκ φιλότητος' || κ. ἐπὶ ἀνδρὸς σκωπτ.: **σὰ λέει ἐρωτικὰ τραγούδια, ξελιγώνεται:** || ἡ μτχ. παθ. παρακ. ἐπὶ στίχων κ. γενικ. ἐπὶ ποιήσεως: **ξελιγωμένα τραγούδια, - ξ- ποίησις.**

ξελογιάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξελόγιασα,** παθ. **-άζομαι,** ἀόρ. **-άστηκα,** παρακ. **ξελογιασμένος,** φέρω τινὰ ἔξω τοῦ λογικοῦ, παραπλανῶ, ἀποπλανῶ, παρασύρω, ξεμυαλίζω: Γρυπ.Σκ.Τερρ. ὁ Τρύφων κ. ἡ Χρυσόφρυδη34 **τὴ Χρυσόφρυδη θὰ πάω νὰ ξελογιάσω, - ἡ παλιογυναίκα τῆς ξελόγιασε τὸν ἄντρα της'** ἐν χρ. κ. ὡς μέσ. κ. παθ.: **ξελογιάστηκε μ' ἕνα παντρεμένο'** || ἡ μτχ. παθ. παρακ. κ. ὡς ὕβρις: **ἄϊ νὰ χαθῆς, γέρο ξελογιασμένε, - μωρὴ ξελογιασμένη'** 2) ρηματ. π. ξελόγιασμα, ξελογιαστής.

ξελόγιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξελογιάζω βλ.λ., ἀποπλάνησις, τὸ ξεμυάλισμα.

ξελογιαστής (ὁ) (ξελογιάζω) δημ., θηλ. **-άστρα,** ὁ ξελογιάζων ἰδίως τοὺς νέους καὶ τὰς νεάνιδας, ὁ ἀποπλανητής, ὁ ἐκμαυλιστής.

ξελογιάστρα (ἡ) δημ., θηλ. τοῦ ξελογιαστής βλ.λ., ἡ ἐκμαυλίστρια: Γρυπ.Σκ.Τερρ.65,1 **καλοφοράει τὰ ξόμπλια της ἡ Νύχτα ἡ ξελογιάστρα.**

ξελουρίζω δημ.κ.**ξελουριάζω,** ἀόρ. **ἐξελούρισα,** παθ.**-ίζομαι** κ.**-ιάζομαι,** παθ.ἀόρ. **(ἐ)ξελουρίστηκα** κ. **-ιάστηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξελουρισμένος,** ἀποκόπτω τὰ προεξέχοντα ἄκρα τῆς σόλας, τοῦ ὑποδήματος, ὥστε νὰ προσλάβῃ τὸ κατάλληλον σχῆμα' 2) γεν. κόπτω εἰς λωρίδας, τεμάχια, ξεσχίζω: **ξελούρισες τὸ φουστάνι μέσ' στ' ἀγκάθια'** 3) ἀφαιρῶ ἢ χαλαρῶ τὸ λωρίον' κ. παθ. **ξελουρί(ά)στηκε τὸ σαμάρι καὶ θὰ πέσουν τὰ κοφίνια'** 4) ρηματ. π. ξελούρισμα κ. ξελούριασμα.

ξελούριασμα (τὸ) δημ. ἃ. ξελούρισμα βλ.λ.

ξελούρισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξελουρίζω βλ.λ.

ξελουστρόπανο (τὸ) δημ. ὕφασμα λινόν, ὃ ὁ ράπτης, ἀφοῦ βρέξῃ καὶ ἀποστραγγίσῃ καλῶς σιδηρώνει ἐλαφρῶς πρὸς ἐξάλειψιν πάσης στιλπνότητος προελθούσης ἐκ τῆς στράτσας, ἡ λουστράνα.

ξεμαθαίνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξέμαθα,** παθ. μτχ. παρακ. **ξεμαθημένος,** ἀπομανθάνω, λησμονῶ μεμαθημένα, ξεσυνηθίζω: Ἐρωτόκρ.2,2256, αὐτ.3,501 **τὰ μάθαινες ἐξέμαθες, τὰ ξέρες ἤχασές τα,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.159,13 **νὰ τὰ χαίρωμαι, ξέμαθα, ξέχασα | τ' ἀγαθὰ τῶν . . χαροκόπων.**

ξέμακρα ἐπίρρ. δημ. μακράν, ἀπόμακρα: Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.1,1193 **ἄνοιξαν τὰ πανία τοῦ καραβίου, καὶ τὸ ἔφεραν εἰς ἕνα ἄλλο νησίον ὀλίγον ξέμακρα.**

ξεμακραίνω δημ. κ. **ξεμακρύνω,** ἀόρ. **ἐξεμάκρυνα,** ἀπομακρύνω τινά, ἰδίως βαθμηδόν, σιγά-σιγά: **τὸν ξεμακρύναμε ἀπὸ τὴν παρέα μας'** 2) ἀμτβ. ἀπομακρύνομαι, πηγαίνω μακρὰν ἀπό τινος: Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.1,176 **καὶ ὅταν ἐξεμακρύναμεν ὀλίγον, εἴδαμεν τὸ κῆτος, - ἔχω ξεμακρύνει ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου** (ἔχω παύσει νὰ συναναστρέφωμαι, νὰ συχνάζω εἰς τὸ σπίτιο τῶν συγγενῶν μου)' 3) **ξεμακρεμένος** ὁ μακρὸν εὑρισκόμενος ἢ κείμενος: **μάζεψε τὰ ξεμακρεμένα πρόβατα, - χωριὸ ξεμακρεμένο.**

ξεμαλλιάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμάλλιασα,** παθ. **-άζομαι,** παθ. ἀόρ. **(ἐ)ξεμαλλιάστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεμαλλιασμένος,** ἐκβάλλω, ἀποσπῶ τὰς τρίχας τινός, ἰδίως ἐπὶ ἀνθρώπων, τὰς τρίχας, τὰ μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς: **θὰ σὲ πιάσω νὰ σὲ ξεμαλλιάσω'** κ. μέσ. ἀλληλοπ.: **τσακωθήκανε δυὸ γυναῖκες καὶ ξεμαλλιαστήκανε'** 2) συνεκδ. κάμνω τὰ μαλλιά, τὴν κόμην ἄνω κάτω, ἀναμαλλιάζω || συνήθ. ἐν μτχ. παθ. παρακ. ὁ ἔχων τὴν κόμην ἐν ἀταξίᾳ, ὁ ἀναμαλλιασμένος: **ἦρθε τὰ μεσάνυχτα ξεμαλλιασμένη'** 3) ρηματ. π. ξεμάλλιασμα, ξεμαλλιάρης.

ξεμαλλιάρης-α-ικο δημ. ὁ ἔχων τὴν κόμην ἐν ἀταξίᾳ, ξεμαλλιασμένος, ἀναμαλλιάρης.

ξεμάλλιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμαλλιάζω βλ.λ.

ξεμαλλιασμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεμαλλιάζω βλ.λ.

ξεμανίκωτος-η-ο δημ. ὁ ἀχειρίδωτος, ὁ χωρὶς μανίκια: **φόρεμα ξεμανίκωτο'** 2) ἐπὶ προσ., ὁ φέρων ἀχειρίδωτον ἔνδυμα, ἢ ὁ ἔχων ἀνασηκωμένα τὰ μανίκια του, ὁ ξεμπράτσωτος: **τὸ καλοκαίρι γυρίζουν οἱ γυναῖκες ξεμανίκωτες.**

ξεμαντάλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμανταλώνω βλ.λ.

ξεμανταλωμός (ὁ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξεμανταλώνω, τὸ ξεμαντάλωμα' 2) μτφ. ὁ περιορισμός, ἡ περιστολή: **δὲν ἔχει ξεμανταλωμὸ ἡ γλῶσσά του** (δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιορισθῇ).

ξεμανταλώνω, συν. κ. δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμαντάλωσα,** παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ. **-ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεμανταλωμένος,** ἀποκινῶ τὸν μοχλόν, τὸν μάνταλον τῆς θύρας, ἀνοίγω τὴν θύραν: Ἐρωτόκρ.1,1601 **τὴν πόρτα ξεμαντάλωσε, καὶ βγαίν' ἡ Ἀρετοῦσα'** 2) ρηματ. π. ξεμαντάλωμα, ξεμανταλωμός.

ξεμασκαλίδι (τὸ) δημ. κ. ξεμασχαλίδι βλαστὸς φυτοῦ ἀποσπασθεὶς ἀπὸ τῆς μασχάλης πρὸς μεταφύτευσιν, μόσχευμα.

ξεμασκαλίζω δημ. κ. ξεμασχαλίζω, ἀόρ. **(ἐ)ξεμασκάλισα** κ. παθ. **(ἐ)ξεμασκαλίστηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεμασκαλισμένος,** ἐπὶ φυτῶν, κόπτω, ἀποσπῶ κλάδον ἀπὸ τῆς μασχάλης πρὸς μεταφύτευσιν' || κ. γεν. ἀποσπῶ κλάδον, βλαστὸν ἔκ τινος δένδρου, ἀντίθ. κόπτω μὲ τὸ πριόνι: **νὰ μὴ τὶς ξεμασκαλίζετε τὶς ἐλιές'** κ. παθ.: **βρῆκα μιὰ ράμα ξεμασκαλισμένη'** 2) μτφ. κ. ἐπὶ προσ., ἐκβάλλω, ἐκτοπίζω, διαστρέφω, ἐξαρθρῶ, βγάνω τὴν μασχάλην: **θὰ στοματήσῃς τὶς βρισιὲς ἢ θὰ ἔλθω νὰ σὲ ξεμασκαλίσω, - τὸ 'πιασε καὶ τὸ ξεμασκάλισε'** πρβλ. ξεστραμπουλίζω' 3) ρηματ. π. ξεμασκάλισμα, ξεμασκαλιστός.

ξεμασκάλισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμασκαλίζω βλ.λ., ἡ ἀπόσπασις κλάδου, βλαστοῦ: **δὲν θέλω νὰ βλέπω στὶς ἐλιὲς ξεμασκαλίσματα, γιατὶ χαλοῦνε.**

ξεμασκαλιστός-ή-ό (ξεμασκαλίζω) δημ. ἐπὶ κλάδων δένδρων, ὁ ἀποσπασθείς, ὁ ἀποκοπεὶς μὲ τὰ χέρια, ὁ ξεμασκαλισμένος: **βρῆκα στὸ περιβόλι πολλὲς κλάρες ξεμασκαλιστές.**

ξεματιάζω δημ. ἐπὶ κυάμων, ἀφαιρῶ τὸ ἄνω ἀκραῖον τμῆμα τοῦ φλοιοῦ, τὰ μάτια' 2) εἰδ. ξεβασκαίνω βλ.λ.

ξεματίζω δημ. ναυτ. ἐξαμματίζω βλ.λ.2), ἐκλύω τὴν ἁμμάτισιν σχοινίου, ἀγκύλης ἢ στροφίου.

ξεμαυλίζω δημ. κ. **ἐκμαυλίζω,** παθ. **-ίζομαι,** ἀόρ. **-ίστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεμαυλισμένος,** παραπλανῶ νέαν πρὸς διαφθοράν, πρὸς ἀφροδισιασμόν, μαστροπεύω' 2) ρηματ. π. ξεμαύλισμα, ξεμαυλιστής (θηλ. -ίστρα).

ξεμαύλισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμαυλίζω βλ.λ., ἡ ἐκμαύλισις.

ξεμαυλιστής (ὁ) (ξεμαυλίζω) δημ., θηλ. **-ίστρα, ὁ** παραπλανῶν νεάνιδας πρὸς ἀφροδισιασμόν, ὁ ἐκμαυλιστής, ὁ μαστρωπός.

ξεμεσημεριάζω δημ., μέσ. **-άζομαι,** διέρχομαι τὴν μεσημβρίαν, περνῶ τὸ μεσημέρι' 2) κοιμῶμαι κατὰ τὴν μεσημβρίαν' 3) βραδύνω, ἀργοπορῶ: **πῆγες καὶ ξεμεσημέριασες'** 4) ρηματ. π. ξεμεσημέριασμα.

ξεμεσημέριασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμεσημεριάζω βλ.λ.

ξέμετρο (τὸ) δημ. ταινία μετρηθεῖσα ἐπὶ σκηνώματος ἁγίου, ὅθ. ἐγκόλπιον, φυλαχτό : Σολωμ. Ἡ Τρελλὴ μάννα 21,5 **εἶχαν δυὸ ξέμετρα τὰ δυὸ παιδιά.**

ξεμίστεμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμιστεύ(γ)ω βλ.λ., ἡ διαχώρισις τῶν ἐριζόντων ἢ συμπλεκομένων.

ξεμιστεμός (ὁ) δημ. τὸ ξεμίστεμα βλ.λ.

ξεμιστεύ(γ)ω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμίστεψα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεμιστεμένος,** διαχωρίζω τοὺς ἐρίζοντας ἢ τοὺς συμπλεκομένους, χωρίζω, ὅθ. σῴζω, ἐλευθερῶ : Ἐρωτόκρ.Δ 1839 **κανεὶς δὲν τῶς ἐσίμωσε νὰ τούς-ε ξεμιστέψῃ,** Κρητ. δίστιχα ἐν Δελτίῳ Ἱστορ. κ. Ἐθνολ. ἑταιρ.2,562· **2)** ρηματ. π. ξεμίστεμα, ξεμιστεμός, ξεμιστευτής.

ξεμιστευτής (ὁ) (ξεμιστεύ(γ)ω) δημ. ὁ διαχωρίζων τοὺς διαπληκτιζομένους.

ξεμολογοῦμαι δημ. κ. -ιοῦμαι κ. **-ιέμαι** ἐξομολογοῦμαι ἰδίως πρὸς ἱερέα, ὅπως τύχω ἀφέσεως : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.15,3 **παιδιὰ γιὰ μεταλάβετε, γιὰ ξεμολογηθῆτε.**

ξεμοναχιάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμονάχιασα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεμοναχιασμένος,** ἀπομονῶ· ‖ κ. ἀμτβ. ἀπομονοῦμαι : Βαλαωρ.Ἀστραπόγιαννος 287 **τ' ἀγέρι ἐθόλωσε, ξεμοναχιάζει·** ‖ κ.μέσ. : **ἕνα δένδρο ξεμοναχιασμένο·** **2)** παρασύρω, ὁδηγῶ τινα εἰς ἀπόκεντρον, ἀπόμερον μέρος, κάμνω ὥστε νὰ συναντήσω τινὰ κατὰ μόνας : **θὰ τὸν ξεμοναχιάσω καὶ θὰ τοῦ πατήσω ἕνα γερὸ ξύλο·** **3)** ρηματ. π. ξεμονάχιασμα.

ξεμονάχιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμοναχιάζω βλ.λ.

ξεμουδιάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμούδιασα,** παύω νὰ αἰσθάνωμαι οἱμωδίασιν, νάρκην μέρους τοῦ σώματος : **ξεμούδιασαν τὰ δόντια μου·** **2)** ρηματ. π. ξεμούδιασμα.

ξεμούδιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμουδιάζω βλ.λ. : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 117 **ἀσθενικὸ ξεμούδιασμα ναρκωμένων ἀναμνήσεων.**

ξεμουρλαίνω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμούρλανα,** παθ. -αίνομαι κ. παθ. **(ἐ)ξεμουρλάθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεμουρλαμένος,** καθιστῶ τινα τρελλόν, μουρλόν, ἀνόητον : **τὸν ξεμούρλανε μὲ τὸ ξύλο·** ‖ μέσ. **τώρα τελευταῖα ξεμουρλάθηκε τελείως·** **2)** παρασύρω τινὰ ἔξω τοῦ λογικοῦ, παραπλανῶ, ξελογιάζω, ξεμυαλίζω, ξετρελλαίνω : **τὸν ξεμούρλαναν τὰ κορίτσια·** κ. μέσ. : **εἶναι ξεμουρλαμένος μὲ μιὰ μικρούλα.**

ξεμουχλιάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμούχλιασα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεμουχλιασμένος,** ἀφαιρῶ τὸν εὐρῶτα πράγματός τινος, καθαρίζω ἀπὸ τὴν μούχλαν· ‖ κ. ἀμτβ. ἀπαλλάσσομαι τῆς μούχλας· **2)** μτφ. ἀμτβ. ἀναζωογονοῦμαι : **δὲν βγαίνεις καὶ σὺ λιγάκι ἔξω νὰ ξεμουχλιάσῃς.**

ξεμπαρκάρισμα (τὸ) δημ. ἐπὶ ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων, ἡ διὰ τῆς λέμβου ἀποβίβασις.

ξεμπαρκάρω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμπάρκαρα** κ. **(ἐ)ξεμπαρκάρισα,** παθ. **-άρομαι,** ἀόρ. **-ίστηκα,** μτχ. παρακ. **-ισμένος,** ἐπὶ ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων, ἀποβιβάζω τινὰ ἢ τι διὰ τῆς λέμβου ἀπὸ τοῦ πλοίου : **ξεμπαρκάρουν τὰ δικά μου πράγματα·** ‖ κ. ἀμτβ. ἀποβιβάζομαι : **ἦταν νύχτα ποὺ ξεμπαρκάραμε·** κ. παθ. : **ξεμπαρκαρισμένες κάσσες·** **2)** ρηματ. π. ξεμπαρκάρισμα.

ξεμπέρδεμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμπερδεύω, ἡ διάλυσις, ὁ διαχωρισμός· **2)** ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ δυσχερειῶν, περιπλοκῶν, ἐνοχλήσεων κτλ. : **θὰ ἔχωμε κακὰ ξεμπερδέματα μ' αὐτὲς τὶς δουλειὲς** (φασαρίες, καβγάδες).

ξεμπερδεμός (ὁ) μσν. κ. δημ. τὸ ξεμπέρδεμα, ἡ ἀπαλλαγή : Ἐρωτόκρ.Ι,255 **μὰ πιάστηκα, μπερδεύτηκα, ξεμπερδεμὸ δὲν ἔχω.**

ξεμπερδένω μσν. ἀμτβ. ἀπαλλάσσομαι, ἐλευθερώνομαι, ξεμπερδεύω : Ἐρωτόκρ.Ι,1245 **κι ἂν ξεμπερδέσω 'ς μιὰ μερά, σ' ἄλλη μεταμπερδένω·** κ. μέσ. : αὐτ.Ι,769 **ἔβγα ὀχ τὰ δάση σήμερο, γλήγορα ξεμπερδέσου·** πρβλ. ξεμπερδεύω.

ξεμπερδεύω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμπέρδεψα,** παθ. **-εύομαι,** ἀόρ. **-εύθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεμπερδεμένος,** ἀποσυμπλέκω τι τὸ περιπεπλεγμένον, διαλύω, διαχωρίζω : **ξεμπέρδεψέ μου τὸ σπάγγο - τὴν κλωστή·** ‖ κ. παθ. ἐπὶ πραγμ. : **ξεμπερδεύτηκε ὁ σπάγγος·** **2)** μτφ. ἐξομαλύνω τι, ξεκαθαρίζω : **ἔλα νὰ ξεμπερδέψωμε τοὺς λογαριασμούς μας·** **3)** δίδω τέρμα εἰς ἐνόχλησίν τινα ἢ φροντίδα, τελειώνω : **ξεμπέρδεψα τὴν (ἢ μὲ τὴν) ὑπόθεση·** ‖ ἐν φρ. **ξεμπέρδευε,** ἐνίοτε κ. ἀπροσ., τελείωνε : **ξεμπέρδευε νὰ φύγουμε, γιατὶ εἶν' ἀργά·** ‖ κ. ἐν φρ. **ξεμπέρδεψε** ἐλήφθη ὁριστικὴ ἀπόφασις, ἐτελείωσε : **ξεμπέρδεψε, θὰ πάω νὰ τοῦ κάμω μήνυση·** **4)** ἀμτβ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ ἐνοχλήσεως : **δὲν μπορῶ νὰ ξεμπερδέψω μ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο·** **5)** ποιοῦμαι ἐκποδών, ἀφανίζω, θανατώνω : **τὸν ξεμπέρδεψαν σ' ἕνα καβγά·** **6)** ρηματ. π. ξεμπέρδεμα, ξεμπερδεμός.

ξεμπλέκω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξέμπλεξα,** παθ. **-έκομαι,** ἀόρ. **-έχτηκα,** μτχ. παρακ. **ξεμπλεγμένος,** ἀπαλλάσσω τι ἀπὸ ἐμπλοκὴν ἢ ἀπὸ μπέρδεμα : **ξέμπλεξέ μου τὶς κλωστές·** ‖ εἰδ. ἐπὶ κόμης ἰδ. γυναικός, ὁμαλῶς διευθετῶ, κτενίζω : **θέλει μιὰ ὥρα νὰ ξεμπλέξῃ τὰ μαλλιά της·** κ. παθ. : **ξεμπλέχτηκαν οἱ σπάγγοι - τὰ μαλλιά·** **2)** μτφ. ἐξομαλύνω τι : **ἐσὺ ποὺ τὰ μπέρδεψες τὰ πράγματα ἔλα νὰ τὰ ξεμπλέξῃς·** **3)** ἀμτβ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ ἐμπλοκὴν ἢ ἀπὸ δυσάρεστον δέσμευσιν : **εἶδε κι ἔπαθε νὰ ξεμπλέξῃ ἀπ' αὐτὴν τὴν ὑπόθεση·** **4)** ἀποσυμπλέκω, ξεπλέκω βλ.λ.

ξεμπουκάρισμα (ἰταλ.) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμπουκάρω βλ.λ.

ξεμπουκάρω δημ. ἀμτβ. ἐπὶ ὑδάτων, ἀερίων, καπνοῦ, ἐξέρχομαι ἀπὸ τὴν σήραγγα, ἀπὸ ὀπήν, ἐκβάλλω ὡς ἀπὸ μπούκαν : **ξεμπουκάρισε τὸ νερὸ ἀπὸ τὸν ὑπόνομο, - ξεμπουκάρει ὁ καπνὸς ἀπὸ τὰ παράθυρα·** ‖ σπαν. κ. ἐπὶ προσ., ἐξέρχομαι στενωποῦ, ὅθ. μτφ. κ. ἐμφανίζομαι ἀπροόπτως : **ἄξαφνα ξεμπουκάρισαν μπροστά μας δυὸ φυγόδικοι·** **2)** ρηματ.π. ξεμπουκάρισμα.

ξεμπράτσωμα (τὸ) (ἰταλ.) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμπρατσώνομαι, ἡ ἐμφάνισις, ἡ ἐκγύμνωσις τῶν βραχιόνων, τῶν μπράτσων.

ξεμπρατσώνομαι (ἰταλ.) δημ. παθ. ἐν μέσ. σημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμπρατσώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεμπρατσωμένος,** γυμνῶ, ἐκγυμνῶ τοὺς βραχίονάς μου, τὰ μπράτσα μου : **ξεμπρατσώθηκε νὰ ζυμώσῃ·** ‖ κ. μτφ. ἐπιχειρῶ τι ἀποφασιστικῶς ἢ προθύμως· **2)** ρηματ. π. ξεμπράτσωμα, ξεμπράτσωτος.

ξεμπρατσώνω (ἰταλ.) δημ. σπαν. ἐνεργ. τοῦ ξεμπρατσώνομαι βλ.λ.

ξεμπράτσωτος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἀκαλύπτους τοὺς βραχίονας, τὰ μπράτσα, ἢ ὁ φέρων ἔνδυμα ἀχειρίδωτον, ὁ ξεμανίκωτος, ὁ ἀνασκουμπωμένος.

ξεμπροστιάζω δημ. κ. **-ίζω,** ἀφαιρῶ τὸ προσωπεῖον τινὸς ἔμπροσθεν ἄλλων, ἀποκαλύπτω τὰ σφάλματα ἢ τὴν ἀναξιότητά τινος· **2)** ἐλέγχω, ἐπιπλήττω· **3)** ρηματ. π. ξεμπρόστιασμα.

ξεμπροστίζω δημ. ξεμπροστιάζω βλ..

ξεμπρόστιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμπροστιάζω βλ.λ., ἡ ἀποκάλυψις τῶν σφαλμάτων ἢ τῆς ἀναξιότητος τινὸς ἐνώπιον ἄλλων.

ξεμυαλίζω δημ., άόρ. (έ)ξεμυάλισα, παθ. κ. μέσ. **-ίζομαι,** άόρ. **-ίστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεμυαλισμένος,** φέρω ἔξω τῶν ὑπαγορεύσεων τῆς λογικῆς, κάμνω τινὰ νὰ χάσῃ τὰ μυαλά του, τὸ λογικόν του, ξετρελλαίνω, τοῦ παίρνω τὰ μυαλά : **τὴν ἐξεμυαλίσανε οἱ φιλενάδες·** || κ. μέσ. : **τὴν εἶδε καὶ ξεμυαλίστηκε, - ἔχει ξεμυαλιστῆ μὲ τὰ χαρτιά·** **2**) ἀποπλανῶ, διαφθείρω, ξεμυαλίζω : **αὐτὸς τὸ ξεμυάλισε τὸ κορίτσι·** || παθ. κ. μέσ. : **ἄφησέ την αὐτὴν τὴν ξεμυαλισμένη·** κ. ὡς ὕβρις : **χάσου, ξεμυαλισμένη** **3**) ρημοτ. π. ξεμυάλισμα.

ξεμυάλισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμυαλίζω, ἡ ἀπώλεια τῆς λογικῆς, τῆς πνευματικῆς διαυγείας· **2**) ἡ παραπλάνησις, ἡ διαφθορά.

ξεμυαλιστής (ὁ) δημ., θηλ. **-ίστρα,** ὁ παρασύρων εἰς πράξεις ἀντιθέτους πρὸς τὴν λογικὴν καὶ τὴν ἠθικήν, ποὺ ξεμυαλίζει βλ.λ., ἃ ξελογιαστής || συνηθέστ. τὸ θηλ. : **μιὰ ξεμυαλίστρα τὸν ἔκαμε νὰ παρατήσῃ τὰ παιδιά του.**

ξεμυγιάζω δημ. ἀποδιώκω ἀπό τινος τὰς μυίας, ἐκβάλλω, βγάζω τὶς μύγες· **2**) ρηματ. π. ξεμύγιασμα, ξεμυγιαστήρι.

ξεμύγιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμυγιάζω βλ.λ.

ξεμυγιαστήρι (τὸ) (ξεμυγιάζω) δημ. ὄργανον δι' οὗ ἀποδιώκονται αἱ μυῖαι, ἡ μυιοσόβη.

ξεμυστήρεμα (τὸ) δημ. ἡ ἐκμυστήρευσις βλ.λ., ἡ ὑπό τινος ἀνακοίνωσις τοῦ ἰδίου μυστικοῦ.

ξεμυστηρεύομαι δημ. ἐμπιστεύομαι, ἀποκαλύπτω μυστικόν τι, ἐκμυστηρεύομαι : Σολωμ.190,7 **γιὰ νὰ μοῦ ξεμυστηρευθῇ τὰ αἰνίγματα τὰ θεῖα·** **2**) ρηματ. π. ξεμυστήρεμα.

ξεμυτίζω δημ. κ. ξεμυτῶ κ. **-άω,** άόρ. (ἐ)ξεμύτισα κ. **-ησα,** προβάλλω τὴν ρῖνα, βγάζω τὴ μύτη μου ἔξω, ὅθ. μτφ. ἐμφανίζομαι, προβάλλω ἐνώπιον ἄ., ἐξέρχομαι : **μόλις ξεμύτισε ἀπὸ τὸ πρόχωμα, μὲ μιὰ ντουφεκιὰ τὸν σκότωσε, - μὲ τὸ κρύο, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ξεμυτίσῃ.**

ξεμωραίνω δημ., συνήθ. μέσ. **ξεμωραίνομαι** κ. **ξαναμωραίνομαι,** άόρ. **ξεμώρανα,** παθ. **ξεμωράθηκα** κ. **ξαναμωράθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεμωραμένος** κ. **ξαναμωραμένος,** ἐκμωραίνω, ἀπομωραίνω, καθιστῶ τινα καθ' ὁλοκληρίαν μωρόν, ἀποκουτιαίνω : **τὸν ξεμώρανε μιὰ μικρούλα·** || κ. μέσ. καθίσταμαι ἐντελῶς μωρός, παλίμπαις, ἀποκουτιαίνω· πρβλ. ξεκουτιάρης : **γέρος ξεμωραμένος·** **2**) ρηματ. π. ξεμώραμα.

ξεμώραμα (τὸ) δημ. ἡ ἀπώλεια τῆς διανοητικῆς διαυγείας, ἡ μώρανσις.

ξένα (τὰ) μσν. κ. δημ. οὐδ. πληθ. τοῦ ξένος, ἡ ξένη χώρα, ἡ ἀλλοδαπή, ἡ ξενιτειά : Ἐρωτόκρ. I,184 **καὶ νὰ μακρύνῃς ἀπὸ 'πά, νὰ πορπατῇς στὰ ξένα,** αὐτ.2,860, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ 221,10 **θὰ φύγω, θὰ ξενιτευτῶ, θὰ πάω μακριὰ στὰ ξένα,** Βαλαωρ.Φρασ.2,102 **μ' ἔστειλαν νὰ πάω στὰ ξένα.**

ξενα- δημ. σπαν. ἀντὶ ξανα-.

ξεναγέτης (ὁ) (ξεναγῶ), νεώτ. κ ξεναγός ὁ ὁδηγῶν καὶ περιποιούμενος τοὺς ξένους ἢ φίλους : Πίνδ.Π 7,43 **βάρυνθεν δὲ περισσὰ Δελφοὶ ξεναγέται** (φιλόξενοι)· || νεώτ. ὁ ἐντεταλμένος νὰ συνοδεύῃ ἐπίσημόν τινα ξένον, ἐφ' ὅσον οὗτος διατρίβει ἐν τῇ χώρᾳ : **διὰ τοὺς ὑψηλοὺς ξένους ὡρίσθησαν ξεναγέται ὁ καθηγητὴς Α καὶ ὁ συνταγματάρχης Κ.**

ξενάγησις-εως (ἡ) (ξεναγῶ) μτγν. ἡ ξεναγία, ἡ στρατολογία ξένων μισθοφόρων : 'Αππ.'Εμφ.Πολ. 5,74 **πολέμου τε ἀπαλλαγέντες ἐπιχωρίου καὶ ξεναγήσεως υἱῶν** (συνάξεως υἱῶν πρὸς κατάταξιν ἐν τῷ στρατῷ).

ξεναγησμός (ὁ) μσν. ἡ ξεναγία βλ.λ. : Μοσχόπ. π. Σχεδῶν 134.

ξεναγία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀξίωμα τοῦ ξεναγοῦ, ἡ ἀρχηγία ἐπὶ μισθοφορικῶν στρατευμάτων : 'Αππ.'Ιβηρ.6,44 **τῶν φόρων καὶ τῆς ξεναγίας ἀφεῖσθαι·** **2**) ΑΒ 284,11 «σύνταγμα παρὰ Κρησί, καὶ ὁ ἡγεμὼν τούτων ξεναγός» : 'Αρρ.Τακτ.10,3, Αἰλ.Τακτ.9,4· **3**) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ξεναγοῦ, τοῦ ὁδηγοῦ τῶν ξένων, ἡ καθοδήγησις καὶ ἐξυπηρέτησις τῶν ξένων : 'Ηλιόδ.Αἰθ.7,13 **σοὶ δὲ πλείστη μὲν χάρις καὶ τῆς νῦν . . ξεναγίας.**

ξεναγός (ὁ) (ἡγοῦμαι) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. ἀντὶ ξενηγός, διατηρηθεὶς ἐν τῇ ἀττ. διαλ. ὡς τεχνικὸς ὅρος τῆς πολεμικῆς, ὡς καὶ ὁ λοχαγὸς κτλ., ὁ ἀρχηγὸς στρατοῦ ἐκ ξένων μισθοφόρων στρατιωτῶν : Θουκ.2,75 **Λακεδαιμονίων δὲ οἱ ξεναγοὶ ἑκάστης πόλεως ξυνεφεστῶτες ἠνάγκαζον εἰς τὸ ἔργον** (σχόλ. «οἱ τῶν μισθοφόρων ἄρχοντες»), Ξεν.'Ελλ.4,2,19 **ἐπεὶ δὲ συνετάχθησαν ὡς ἑκάστους οἱ ξεναγοὶ ἔταξαν,** αὐτ.5,1,33 **διέπεμπε δὲ καὶ ξεναγοὺς εἰς τὰς πόλεις·** **2**) π. Κρητ. ὁ ἀρχηγὸς ξεναγίας(βλ.λ.2):'Αρρ.Τακτ.10,3,Αἰλ.Τακτ.9,4· **3**) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁδηγῶν ξένους καὶ ἐπιδεικνύων εἰς αὐτοὺς τὰ ἀξιοθέατα· Τίμ.Λέξ. «ξεναγοὶ οἱ τοῖς ξένοις ἡγούμενοι ὁδόν» : Πλούτ.'Ηθ.567Α, 'Ηλιόδ.Αἰθ.7,14 **ὁ ξεναγὸς τῆς ἐπὶ τὴν ἐνεγκοῦσαν** (ἰδ.γρ.ξεναγωγός), Νικηφ.'Εκκλ.'Ιστ.7,18 **ἐπεὶ οὖν τὸν λόγον ὁ ξεναγὸς διέγνω, ἐφ' οὗ καταλύων ὁ Κώνστας ἐτύγχανεν·** || νεώτ. εἰδ. πρόσωπον ὁριζόμενον ὑπὸ τῶν ἀρχῶν ἢ ἄλλης ὀργανώσεως διὰ τὴν καθοδήγησιν καὶ παροχὴν διευκολύνσεων **εἰς** ἐπίσημόν τινα ξένον, ἄ. ξεναγέτης.

ξεναγῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. στρατολογῶ ξένους, μισθωτοὺς στρατιώτας, εἶμαι ἀρχηγὸς μισθοφορικῶν στρατευμάτων : Ξεν.'Ελλ.4,3,15 **οὗ 'Ηριππίδας ἐξενάγει ξενικοῦ,** αὐτ.4,3,17, Δημ.665 **ὅτι πάντες ξεναγοῦντες οὗτοι πόλεις καταλαμβάνοντες 'Ελληνίδας ἄρχειν ζητοῦσι,** αὐτ.669· **2**) κ. νεώτ. ὁδηγῶ τοὺς ξένους ἐπιδεικνύων αὐτοῖς τὰ ἀξιοθέατα τοῦ τόπου, συνοδεύω ὡς ξεναγὸς βλ.λ.3) : Λουκ.Χαρ.1 **ξεναγήσεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι με ξυμπερινοστῶν καὶ δείξεις ἕκαστα ὡς ἂν εἰδὼς ἅπαντα,** αὐτ.Νεκρ.Δ 18,1 **ξενάγησόν με νέηλυν ὄντα·** **3**) κ. μέσ. ὁδηγοῦμαι ὡς ξένος καὶ βλέπω τὰ ἀξιοθέατα μέρη : Πλάτ.Φαῖδρ.230C **ξεναγουμένῳ γάρ τινι καὶ οὐκ ἐπιχωρίῳ ἔοικας,** Θεμίστ.Λόγ. 11,151D **ὅπως σοῦ ἐξηγουμένου αἱ μὲν ἔνθεν αἱ δὲ ἔνθεν ἐξαναστᾶσαι ξεναγῶνται ἐπὶ τὸν Βόσπορον·** πρβλ. Πλάτ.Φαῖδρ.230C **ὥστε ἄριστά σοι ἐξενάγηται** (τὸ ἔργον σου ὡς ξεναγοῦ ὑπῆρξε τέλειον)· || κ. μτφ. ὁδηγῶ, διευθύνω εἴς τι : Θεμίστ.Λόγ.9,123Β **πρὸς τὰς Μούσας αὐτὸν ξεναγεῖ,** 'Αλκίφρ.'Επιστ.1,26 **ξεναγήσαντός μέ τινος τῶν ἀστικῶν ἐπὶ τὰς Μαρτίου θύρας ἀφικόμην·** κ. παθ. : Φίλ.1,630 **ξ- ὑπὸ σοφίας·** **4**) ὑποδέχομαι, περιποιοῦμαι ξένους, φιλοξενῶ· 'Ησ. «ξεναγεῖν· ξενοδοχεῖν» : Προκ.Γοτθ.3,9· κ. παθ. : αὐτ. 4,22· **5**) εἰσάγω τινὰ εἴς τι, διδάσκω : Θεοδώρ. 'Εκκλ.'Ιστ.1 **"Ιβηρας δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γυνὴ δορυάλωτος πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἐξενάγησεν·** **6**) ρηματ. π. ξεναγέτης, ξενάγησις.

ξεναγωγός-όν ὁ ξεναγός, ὁ ὁδηγὸς ξένου : Θουκ.2,75 ἰδ.γρ.1, Πλούτ.'Αγησ.36 ἰδ.γρ.1.

ξεναγωγῶ-έω ὁδηγῶ ξένον, ξεναγῶ· π. 'Ησ.

ξενάκουστος-ον μσν. κ. ξενήκουστος βλ.λ., ὁ παράδοξος : Νικ.Χων.'Ανδρον.Παλαιολ.182C **μηδεμίαν τῶν ξενακούστων καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀλλοτρίων ὑποστελλόμενον πρᾶξιν.**

ξενάλια (τὰ) μσν. τὰ ξένια, φιλικὰ πρὸς ξένους δῶρα : ΚΠορφ. πρὸς Υἱὸν Ρωμανὸν 7 **ἀνέβην ἐπιζητοῦσι ξενάλια ἱκανά,** αὐτ.43 **δοὺς αὐτῷ καὶ πρὸς ἀμφοτέρους ξενάλια τὰ ἁρμόζοντα.**

ξεναλίζω Σουίδ. «συναθροίζω, ξένους ἁλίζω» (πιθ. ξυναλίζω).

ξεναπάτης (ὁ) [ἀπατῶ], ποι. ξειναπάτης ὁ ἀπατῶν τοὺς ξένους ἢ φίλους : Πίνδ.Ο 10(11).34 **ξεναπάτας βασιλεὺς Ἐπειῶν**· ‖ ὁ ἀπατῶν τὸν ξένον του : Ἴβυκ.ἐν Ἀν.Ὀξ.1790,110, Εὐρ.Μήδ.1392 **τίς δὲ κλύει σου θεὸς ἢ δαίμων, τοῦ ψευδόρκου καὶ ξειναπάτου;**· **2)** ΑΒ 109,30 «ξεναπάτας, ἰδίως ἐπὶ τῶν ὅταν μὴ τοιοῦτοι πνέωσιν οἱ ἄνεμοι ἐν τοῖς πελάγεσιν, ὁποῖοι ἐν τοῖς λιμέσιν»· πρβλ. Κόντ. Γλωσσ.Παρατ.289.

ξεναπάτια (ἡ) τὸ ἀπατᾶν τοὺς ξένους, τοὺς φιλοξενουμένους : Πλάτ.Ἐπιστ.350C **ἡμᾶς μὲν ξεναπατίας χάριν.**

ξεναρκής-οῦς-ές [ἀρκῶ] ὁ βοηθῶν, ὁ ὑπερασπιζόμενος τοὺς ξένους ἢ τοὺς φίλους : Πίνδ.Ν 4,12 **δίκᾳ ξεναρκεῖ.**

ξενερίζω δημ. . ἐπὶ ἰχθύων, παραπλανῶμαι, χάνω τὰ νερά μου· **2)** ἐπὶ ἰχθύων καὶ ὑφάλων, ἐξέρχομαι ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης· **3)** ἀλλάσσω τὸ ὕδωρ, τὸ νερό, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔχει ἐμβαπτισθῆ τι, ὅπως ἀποβάλῃ μέρος τῆς ἁλμύρας του ἢ πικρίας κτπ. : **ξενερίζω τὶς ἐλιὲς - τὰ νεράντζια**· **4)** ἐπὶ μεθύσαντος, συνέρχομαι ἐκ τῆς μέθης, ἐπανακτῶ τὴν νηφαλιότητά μου· **5)** κτ. εὐφημ. οὐρῶ, χύνω τὸ νερό μου : **θὰ πάω νὰ ξενερίσω**· **6)** ρηματ. π. ξενέρισμα.

ξενέρισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξενερίζω βλ.λ.3) : **οἱ ἐλιὲς θέλουν κι ἄλλο ξενέρισμα.**

ξενερώνω δημ. ξενερίζω βλ.λ.4), συνήθ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. ξενερωμένος ξενέρωτος.

ξενέρωτος-η-ο δημ. ὁ συνελθὼν ἐκ μέθης, ὁ γενόμενος νηφάλιος : Μαλακ.Μπαταριᾶς 61 **τοὺς ἔλεγε ξενέρωτος πὼς δὲν ἦταν ἡ τάξη.**

ξενεών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. κ. πάπ. ὁ ξενών· **2)** πάπ. νοσοκομεῖον, πτωχοκομεῖον.

ξένη (ἡ) κ. νεώτ., δωρ. **ξένα**, θηλ. τοῦ ξένος, ἐπὶ γυναικός, ἡ ἐξ ἄλλης χώρας καταγομένη, ἡ φιλενάδα : Αἰσχ.Ἀγ.950 **τὴν ξένην δὲ πρευμενῶς τήνδ᾽ ἐσκόμιζε**· **2)** ἐπὶ χώρας, ἡ ἀλλοδαπή, ἡ ξενιτειά, τὰ ξένα : Σοφ.Φιλ.135 **τί χρή με, . . ἐν ξένᾳ ξένον στέγειν ἢ τί λέγειν πρὸς ἄνδρ᾽ ὑπόπταν;**, Ξεν.Λακ.14,4 **ἐπὶ ξένης**, Φιλόδ.Ρητ.2,146S **ἐπὶ ξένης καταβιοῦν**, Πάπ. **ἐμοῦ ἐπὶ ξένης ὄντος πολλῷ χρόνῳ, - ἀπέθανεν ἐν τῇ ξένῃ.**

ξενηδόχος-ον ὁ ξενοδόχος βλ.λ. : Μέν.Μον.402.

ξένηθεν ἐπίρρ. μτγν., ἰων. **ξείνηθεν** ἐκ τῆς ξένης χώρας, ἀπὸ τὴν ξενιτειά : Ὀππ.Ἁλ.4,153.

ξενήκουστος-ον μτγν., μσν. ξενάκουστος - ὁ ξένος εἰς τὴν ἀκοήν, ὁ μὴ συνήθης, ὁ παράδοξος : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.3 **οὐδὲν δὲ τῶν πάνυ καινολέκτων καὶ ξενηκούστων λαμβάνομεν.**

ξενηλασία (ἡ) [ἐλαύνω] κ. νεώτ. ἡ ἀπέλασις, ἡ ἐκδίωξις τῶν ξένων ἔκ τινος χώρας, μισόξενον πνεῦμα οἷον ἐν Σπάρτῃ· πρβλ. νῦν ἐν τῇ ἐθνικοσοσιαλιστικῇ Γερμανίᾳ : Θουκ.2,39 **τήν τε γὰρ πόλιν κοινὴν παρέχομεν, καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε ξενηλασίαις ἀπείργομέν τινα ἢ μαθήματος ἢ θεάματος**, Ξεν.Λακ.14,4, Πλάτ.Πρωτ.342C **ξενηλασίας ποιούμενοι τῶν λακωνιζόντων**, Ἀριστλ.Πολ.1272b, 17 **ξενηλασίας πεποίηκε**, Πλούτ.Ἠθ.226D **πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἁπάντων τῶν περισσῶν ξενηλασίαν ἐποιήσατο· διὸ οὔτε ἔμπορος, οὔτε σοφιστὴς . .** εἰσῄει εἰς τὴν Σπάρτην.

ξενηλάτης (ὁ) [ξενηλατῶ] νεώτ. ὁ ἀπελαύνων, ἐκδιώκων τοὺς ξένους, ὁ μὴ δεχόμενος εἰς τὴν χώραν του ξένους, ὁ μισόξενος, ἀντίθ. φιλόξενος : **οἱ Σπαρτιᾶται κατηγορήθησαν ὑπὸ τοῦ Περικλέους ὡς ξενηλάται.**

ξενηλατῶ-έω κ. νεώτ. ἀπελαύνω, ἐκδιώκω τοὺς ξένους : Πλούτ.Ἠθ.727Ε **τὴν γὰρ ἀηδόνα ταῖς αὐταῖς τραγῳδίαις ἔνοχον οὖσαν οὐκ ἀπείργουσιν, οὐδὲ ξενηλατοῦσιν**· κ. παθ. : Ἀριστφ.Ὄρν.1012 **ὥσπερ ἐν Λακεδαίμονι ξενηλατοῦνται**, Πολύβ.9,29,4 **ἐκ πάσης ἐξενηλατοῦντο τῆς Ἑλλάδος**, Διόδ.Σ 40,3· **2)** ρηματ π. ξενηλάτης.

ξενηλόγιον (τὸ) Ἐπιγρ. τὸ ξενολόγιον, ἡ συλλογὴ μισθοφόρων, ξένων : **εἰς τὸ συντελεσθῆμεν Ῥοδίοις τὸ ξενηλόγιον.**

ξενητεία (ἡ) μσν. ξενιτειὰ βλ.λ.

ξενητεύομαι δημ. ἐσφ.γρ. τοῦ ξενιτεύομαι βλ. ἐν λ. ξενιτεύω.

ξένια (τὰ) ἀττ., ἰων. κ. ἐπ. **ξείνια** οὐδ. πληθ. τοῦ ξένιος, σπαν. κτ. ἐν. [Ὀδ.Ι 356], δῶρα διδόμενα παρὰ τοῦ φιλοξενοῦντος πρὸς τὸν φιλοξενούμενον πρὸς ἀνάμνησιν, π. Ὁμ. συνήθ. πράγματα πρὸς βρῶσιν ἢ πόσιν, εἰς ἃ προσετίθετο καὶ πολύτιμόν τι δῶρον πρὸς ἀνάμνησιν τῆς φιλοξενίας : Ἰλ.Λ 779 **ξεινιά τ᾽ εὖ - παρέθηκεν, ἅ τε ξείνοις θέμις ἐστίν**, αὐτ.Σ 387, Ὀδ.Ι 229 **ὄφρ᾽ αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη**, Εὐρ.Κύκλ.301 **ἱκέτας δέχεσθαι ποντίους ἐφθαρμένους ξένιά τε δοῦναι**, Ξεν.Ἑλλ.7,2,3 **βοῦν ξένια ἔπεμψεν**· ‖ κ. εἴρων. : Αἰσχ.Ἀγ.1590 **ξένια . . παρέσχε δαῖτα παιδείων κρεῶν**· ‖ μτ. ρ. οἷον **ἐπὶ ξείνια καλῶ** - **παραλαμβάνω τινὰ** προσκαλῶ τινα εἰς δεῖπνον, ὑποδέχομαι φιλικῶς, φιλοξενῶ : Ἡρ.2,107 **τοῦτον ἐπὶ ξείνια αὐτὸν καλέσαντα**, αὐτ.4,154 **τοῦτον ὁ Ἐτέαρχος παραλαβὼν ἐπὶ ξείνια**, Ξεν.Ἀν.5,5,24 **καὶ ξενίοις . . ἐκεῖ δεξόμεθα**, αὐτ.Ἑλλ.6,4,20 **οὔτε γὰρ ἐπὶ ξένια τὸν κήρυκα ἐκάλεσαν**, Διόδ.Σ 8,25· ‖ κ. μτφ. : Εὐρ.Ἑλ.480 **θάνατος ξένιά σοι γενήσεται**· **2)** δῶρα πεμπόμενα εἰς στρατὸν ὑπὸ εἰρηνικῶν καὶ φιλησύχων κατοίκων : Ξεν.Ἀν.5,5,2 **καὶ τὰ ξένια ἃ ἧκε παρὰ Τιβαρηνῶν οὐκ ἐδέχοντο**, αὐτ.5,5,3· **3)** ὁ προσφερόμενος, προσκομιζόμενος φόρος ὑποτελείας, δόσιμο : ΠΔ Βασ.2, 8,2 **καὶ ἐγένετο Μωὰβ τῷ Δαυῒδ εἰς δούλους φέροντας ξένια.**

ξενία (ἡ) [ξένος] κ. νεώτ., ἐπ. **ξενίη** [Ὀδ.Ω 286], ἰων. **ξεινίη** ἢ δ.γρ. **ξεινηίη** ὑποδοχή, περιποίησις ξένου, φιλοξενία : Ὀδ.Ω 286 **τῷ κέν σ᾽ εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψεν καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ**, Πίνδ.Ν 10,49 **ἐλθόντος ἐπὶ ξενίαν**, Ἡρ.2,182 **ἐς μέν νυν Σάμον ἀνέθηκε κατὰ ξεινίην τὴν ἑωυτοῦ τε καὶ Πολυκράτεος**, ΚΔ Φιλήμ.22 **ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν**· κ. κτ. πληθ. : Πίνδ.Ο 4,17 **χαίρονται ξενίαις πανδόκοις**, Ἀνδοκ.1,145 **ξενίαι καὶ φιλότητες**· ‖ φρ. **ἐπὶ ξενίαν καλῶ** - παρακαλῶ ἐσφ.γρ. ἀντὶ ξείνια βλ.λ.· **2)** φιλικὴ σχέσις μεταξὺ δύο ξένων ἢ μεταξὺ προσώπου τινὸς καὶ ξένης πρὸς αὐτὸ πόλεως : Ἡρ.1,27 **καὶ οὕτω τοῖσι τὰς νήσους οἰκημένοισι Ἴωσι ξεινίην συνεθήκατο**, αὐτ.1,69 **ἐποιήσαντο ὅρκια ξεινίης πέρι καὶ συμμαχίης**, αὐτ.4,154, Σοφ.ΟΚ 514 **μὴ πρὸς ξενίας ἀνοίξῃς τᾶς σᾶς**, Θουκ.8,6 **ὅθεν καὶ τοὔνομα Λακωνικὸν ἡ οἰκία αὐτῶν κατὰ τὴν ξενίαν ἔσχεν**, Ἰσοκρ.4,43 **τὰς παλαιὰς ξενίας ἀνανεώσασθαι**, Δημ.320 **προσεποιοῦ φιλίαν καὶ ξενίαν εἶναί σοι πρὸς αὐτόν**, Πλούτ.Ἠθ.816Α· **3)** ἡ ἐν τῇ πόλει θέσις ξένου τινός, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν τοῦ πολίτου, ἐν φρ. οἷον γραφὴ ξενίας ἀγωγὴ ἐναντίον ξένου σφετερισθέντος δικαιώματα πολίτου : Δημ.1481 **ὡς δοῦλον ἐλαυνόμενον καὶ γραφὴν ξενίας φεύγοντα**· ‖ ἐν φρ. ξενίας φεύγω μηνύομαι, διώκομαι ὑπό τινος ὡς ξένος, ὡς μὴ γνήσιος πολίτης : Ἀριστφ.Σφ.718 **καὶ ταῦτα μόλις ξενίας φεύγων ἔλαβες κατὰ χοίνικα**· ‖ ὁμ. ἀγωνίζομαι τῆς ξενίας ὑφίσταμαι, διεξάγω τὴν κατ᾽ ἐμοῦ δίκην ξενίας : Λυσ.13,60 **καὶ μὴ κινδυνεύειν ἀγωνισάμενον τῆς ξενίας τὰ ἔσχατα παθεῖν**· ‖ ὁμ. **ἁλίσκομαι τῆς ξενίας** καταδικάζομαι ἐν δίκῃ μου ξενίας : Δημ.741 **οὐδὲ γὰρ οἱ τῆς ξενίας ἁλισκόμενοι ἀγανακτοῦσιν ἐν τῷ οἰκήματι τούτῳ ὄντες**, αὐτ.1020

4) ἡ ξένη χώρα, ἡ ξενιτειά : Ἀντιφ.2,2,9 **ἐπὶ ξενίας πτωχεύσω,** Πλάτ.Κρατ.429Ε **εἴ τις ἀπαντήσας σοι ἐπὶ ξενίας,** Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.1041,8· **5)** πάπ. τὸ δωμάτιον τοῦ ξεναγοῦ : **τὸ παιδίον τὸ παραφυλάσσον αὐτοῦ τὴν ξενίαν·** **6)** κατάλυμα· Ἡσ. «κατάλυμα ἢ καταγώγιον» : ΚΔ Πράξ. 28,23 **ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἧκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες,** Παλλάδ.Λαυσ.π.Θησ. Στεφ.ἐν λ. **καὶ εὗρεν κάλλιστον ὕδωρ . . καὶ ᾠκοδόμησεν ἑαυτῷ ξενίαν μικράν.**

ξενιά (ἡ) μσν. κ. δημ. ἡ ξένη χώρα, ἡ ἀλλοδαπή, ἡ ξενιτειά, τὰ ξένα : Ἐρωτόκρ.3,841 **μάθεις το θὲς κι ἀπόθανα, κι εἰς τὴν ξενιὰ μὲ θάφα·** **2)** δημ. ἡ ἀποξένωσις, ἡ μοναξιά, ἡ ἀπορφάνισις: **λυπηθῆτε τὴν ξενιά μου.**

ξεναγός (ὁ) πάπ. ὁ ξεναγός.

ξενιάζω μσν. ὑποδέχομαι ξένον, φιλοξενῶ, ξενίζω : ΚΠορφ.πρὸς τὸν Υἱὸν Ρωμαν.150,23.

ξενίδιον (τὸ) πάπ. κ. μσν. οἰκίσκος προωρισμένος διὰ τοὺς ξένους:Παλλάδ.Λαυσ.π.Θησ.Στεφ. ἐν λ. **ξενία ἐνεγκὼν οὖν ὄνον ἐκεῖνος ἐπῆρεν αὐτόν, καὶ ἀπήνεγκεν εἰς τὸ ἴδιον ξενίδιον.**

ξενίζω [ξένος] κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἰων. κ. ἐπ. **ξεινίζω, μέλλ. ξενιῶ** κ. **ξενίσω** (Γεωπ.12,13,12), ἀόρ. **ἐξένισα** κ. ἐπ. (ἐ)**ξείνισσα** (Ἰλ.Ζ 174, Ὀδ.Τ 194), παθ. **-ίζομαι,** ἀόρ. **-ίσθην,** δημ. **-ίστηκα,** μτχ. παρακ. **ἐξενισμένος** (Θεόπομπ.Κωμ.13), χάριν ξενίας ὑποδέχομαί τινα, περιποιοῦμαι ξένον, φιλοξενῶ : Ἰλ.Ζ 174 **ἐννῆμαρ ξείνισσε καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσεν,** αὐτ.217, Ὀδ.Τ 194 **τὸν μὲν ἐγὼ .. εὖ ἐξείνισσα,** Εὐρ. Ἀλκ.1013· κ. παθ. : Ἡρ.1,30 **ἀπικόμενος δὲ ἐξεινίζετο ἐν τοῖσι βασιληΐοισι ὑπὸ τοῦ Κροίσου,** Ἀριστφ.Ἀχ.73 **ξενιζόμενοι δὲ πρὸς βίαν ἐπίνομεν ἐξ ὑαλίνων ἐκπωμάτων,** Ξεν.Ἑλλ.3,1,24 **ἐπεὶ αἰσχρὸν ἐμὲ τεθνκότα ξενίζεσθαι ὑπὸ σοῦ,** Διόδ. Σ 14,30, ΚΔ Πράξ.10,6 **οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ,** αὐτ.21,16· ‖ κ. μτφ. : Σοφ.Ἠλ.96 **ὃν . . Ἄρης . . οὐκ ἐξένισεν** [δὲν ἔπεσε εἰς τὴν μάχην]· ‖ κ. μέσ. : Θεόπομπ.Κωμ.13 **λαχάνοισιν, ὥσπερ χῆνες, ἐξενισμένοι·** **2)** δωροῦμαί τινι δῶρα φιλοξενίας : Σοφ.ἀπ.579, Ἀριστφ.Λυσ.1184 **νῦν οὖν ὅπως ἁγνεύσετε, ἕως ἂν αἱ γυναῖκες ὑμᾶς ἐν πόλει ξενίσωμεν ὧν ἐν ταῖσι κίσταις εἴχομεν,** Ξεν.ΚΠ 5,3,2 **ἐξένισεν ἡμᾶς ἅπαντας πολλοῖς ἀγαθοῖς Γωβρύας·** **3)** κ. νεώτ. ἐκπλήσσω τινά, κάμνω ἔκπληξιν : Πολύβ.3,114,4 **ξενίζουσαν ἅμα καὶ καταπληκτικὴν συνέβαινε γίγνεσθαι τὴν πρόσοψιν,** Ἡλιόδ.Αἰθ.6,14 **ξενίζουσι τὴν ἀκοὴν ὀνόμασιν,** Ἀθανάσ.2,374 **τοῦτο ἡμᾶς οὐκ ὀφείλει ξενίζειν,**Γεωπ.2,48,2 **ξενίζειν καὶ πράττειν,**Κάλβ.5,20 **ἐσύ, θαυμάσιε Ὅμηρε, ἐξένισας τὰς Μούσας, - μ' ἐξένισεν ἡ συμπεριφορά του·** ‖ ὁμ. παθ. κ. δημ. ἐκπλήττομαι, παραξενεύομαι : Σαφ.Ἰχν.137, Πολύβ.1,23,5 **ξενιζόμενοι ταῖς τῶν ὀργάνων κατασκευαῖς,** ΚΔ Πέτρ.1,4,4 **ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν,** Μᾶρκ.Αὐρ.8,15 **ὥσπερ αἰσχρόν ἐστι ξενίζεσθαι,** Ἐρωτόκρ.1,1884 **περίσσα τὰ ξενίζουνται, ὅσες κι ἂν τσ' ἀκλουθοῦσαν, - βλέποντάς σε μαζί τους ξενίστηκα·** **4)** εἶμαι ξένος, λαλῶ μὲ ξένην προφοράν : Δημ.1304 **διαβεβλήκασι γάρ μου τὸν πατέρα, ὡς ἐξένιζεν,** Διόδ.Σ 12,53 **τὸ ξενίζον τῆς λέξεως,** Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.45 **ξενίζουσα δὲ μηδ' ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα·** ‖ φαίνομαι ξένος, ἀσυνήθης· Ἡσ. «ξενίζουσα ἀλλόφυλος, ἀήθης, καινή» : Λουκ.Ἀνάχ.16 **ὡς μὴ μόνος ἐν ὑμῖν ξενίζοιμι τῷ σχήματι,** αὐτ.Ἱστ.Συγγρ.25 **ἀλλὰ τινα θάνατον ἐπινοῆσαι τραγικὸν καὶ τῇ τόλμῃ ξενίζοντα, - ξενίζουσα προφορά·** ‖ ἐπὶ νόσων : Γαλ.17(1),162· **5)** εἰδ. ἐπὶ φυτῶν ἢ ζῴων, τὸ παθ. ὑφίσταμαι παρακώλυσιν τῆς ἀναπτύξεώς μου : Γεωπ.9,5,3 **δεῖ τοίνυν . . πάντῃ ἴσον εἶναι τὸ φυτώριον τῇ φυτευθησομένῃ γῇ . ., ἵνα μὴ ξενίζηναι τὸ μέλλον ἐν αὐτῇ κατατίθεσθαι φυτόν,** Ἱππιατρ.15· **6)** ρηματ.π.ξένιοις, ξενισμός, ξένισμα, ξενιστέον, ξενιστής.

ξενικόκουφον (τὸ) πάπ. ξενικὸν βυτίον, πιθ. εἰδ. σχήματος.

ξενικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. [Ἡρ.1,77] κ. **ξένος-ον,** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ξένους ἢ τὴν ξενίαν, ὁ ξένος τὸ εἶδος, ἀντίθ. ἀστικός : Αἰσχ.Ἱκ.618 **ξενικὸν ἀστικὸν θ' ἅμα λέγων διπλοῦν μίασμα πρὸς πόλεως φανέν,** Εὐρ. Κύκλ.370 **ὅστις δωμάτων ἐφεστίους ξενικοὺς ἱκτῆρας ἐκθύει δόμων,** Πλάτ.Νόμ.742Β **ξενικὸν νόμισμα,** Ἀριστλ.Πολιτ.1314a,10 **καὶ τὸ χρῆσθαι συσσίτοις καὶ συνημερευταῖς ξενικοῖς μᾶλλον ἢ πολιτικοῖς τυραννικόν,** Ἐπιγρ. **ξενικὸν ἐμπόριον·** ‖ κ. συγκρ. : Ἀριστλ.Πολιτ.1257a,31 **ξενικωτέρας . . γινομένης τῆς βοηθείας** [ἐξαρτωμένης μᾶλλον ἐκ τῶν ξένων]· ‖ **ξενικὰ** φόροι, οὓς ἐτέλουν οἱ ξένοι ἐν Ἀθήναις : Δημ.1309 **εἰ ξενικὰ ἐτέλει καὶ ποδαπὴ ἦν ἐπιδεικνύντας·** ‖ τὸ ξενικὸν ἡ τάξις τῶν ξένων : Ἀριστλ.Πολιτ.1278a,7 **ἐν μὲν οὖν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις παρ' ἐνίοις ἦν δοῦλον τὸ βάναυσον ἢ ξενικόν·** ‖ **τὸ ξενικὸν** τὸ δικαστήριον εἰς ὃ οἱ ξένοι ἐνήγοντο εἰς δίκην ἢ αὐτοὶ ἐνῆγον : Ἀριστλ.Πολιτ.1300b,24 **καὶ παρὰ ταῦτα τό τε φονικὸν καὶ τὸ ξενικόν·** **2)** ἐπὶ στρατιωτῶν ἢ πλοίων, ξένος μισθωθεὶς πρὸς ὑπηρεσίαν στρατιωτικήν : Ἡρ.1,77 **στρατὸν . . , ὃς ἦν αὐτοῦ ξενικός,** Θουκ.7,42 **ναῦς τε τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα μάλιστα ξὺν ταῖς ξενικαῖς,** Ξεν.Ἀν. 1,2,1· ‖ τὸ ξενικὸν ὡς οὐσ. στρατὸς ἐκ μισθοφόρων, στράτευμα μισθοφορικόν : Ἀριστφ.Πλ. 173 **τὸ δ' ἐν Κορίνθῳ ξενικὸν οὐχ οὗτος τρέφει;,** Θουκ.8,25, Ξεν.Ἀν.1,2,1 **ὃς αὐτῷ προειστήκει τοῦ ἐν ταῖς πόλεσι ξενικοῦ,** Δημ.46 **ἀκούω ξενικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῳ τὴν πόλιν·** **3)** ὁ φιλόξενος, ὁ φίλα φρονῶν, ὁ φιλικός, ὁ ξένιος : Πλάτ.Νόμ. 879Β **τὸν ξενικὸν αὖ θεὸν εὐλαβούμενοι,** Αἰσχίν. 3,224 **τοὺς τῆς πόλεως ἅλας περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς ξενικῆς τραπέζης·** ‖ **ἡ ξενικὴ** ὡς οὐσ. σχέσις φιλική, οἵα ἡ μεταξὺ τοῦ φιλοξενοῦντος καὶ φιλοξενουμένου : Ἀριστλ.ἨΝικ. 1156a,31· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ ξένης γῆς προερχόμενος, ὁ ξένος, ὁ ἀλλότριος : Ἡρ.1,135 **ξενικὰ δὲ νόμαια Πέρσαι προσίενται ἀνδρῶν μάλιστα,** αὐτ.1,172, Ἀριστφ.Ἀχ.634 **παύσας ὑμᾶς ξενικοῖσι λόγοις μὴ λίαν ἐξαπατᾶσθαι,** Πλάτ. Κρατ.401C **ξένα ὀνόματα** [ξένης γλώσσης], Ἀλεξ. 230 **δίκαιον τοὺς ξένους πίνειν ξενικόν, τοὺς δὲ ἐγγενεῖς ἐπιχώριον,** αὐτ.290 **οἶνος ξενικός,** Πάπ. **ξενικὸς λίθος - ντομάτες, - πεπόνια ξενικά·** κ. συγκρ. : Ἀριστλ.Μεταφ.995a,3 **ἀγνωστότερα καὶ ξενικώτερα·** ‖ γραμμ. νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ λ., καταλήξ., φράσεων, ὁ ἐξ ἄλλης γλώσσης ἐν χρ. ὢν εἰς τὴν ἑλληνικήν· **5)** κ. νεώτ. ἐπὶ ὕφους, ὁ ἔχων συνήθεις ξενιζούσας λέξεις καὶ φράσεις : Ἀριστλ.Ρητ.1406a,15·πρβλ.αὐτ.Ποιητ.1458a,22 **ξενικὸν δὲ λέγω γλῶτταν καὶ μεταφορὰν καὶ ἐπέκτασιν καὶ πᾶν τὸ παρὰ τὸ κύριον·** **6)** τὸ ξενικὸν ὡς οὐσ. ἐπὶ νόμων, ὁ ξένος αὐτῶν χαρακτήρ, ἡ ξένη καταγωγή : Πλάτ.Νόμ.702C **μηδὲ ὑπολογιζομένους τὸ ξενικὸν αὐτῶν.**

ξενικῶς ἐπίρρ. κατὰ ξένον τρόπον : Πλάτ.Κρατ. 407Β **τῷ ἄλφα ξενικῶς ἀντὶ τοῦ ἦτα χρησάμενος·** **2)** φιλοξένως, φιλικῶς : Θεόπομπ.Ἱστ.225.

ξένιος-α-ον, ἀττ. ξένιος-ον, ἰων. **ξείνιος** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ξένους ἢ τὴν ξενίαν : Ὀδ.Ξ 158 **ξενίη τε τράπεζα** [ἡ παρατιθεμένη τοῖς ξένοις πρὸς ἑστίασιν], Πινδ.Ν2,39 **οὐδὲ ποτε ξενίαν οὖρος ἐμπνεύσαις ὑπέστειλ' ἱστίον ἀμφὶ τράπεζαν,** Ἡρ.5,63 [κῶδ.]· **2)** εἰδ. . ἐπὶ θ

τοῦ Διὸς ὡς προστάτου τῶν ξένων καὶ τῶν φίλων καὶ τιμωροῦ τῶν καταπατούντων τὸ ἱερὸν δίκαιον τῆς φιλοξενίας : Ἰλ.Ν 625 **Ζηνὸς . . ἐδείσατε μῆνιν ξεινίου,** Ὀδ.Ι 271, Κρατῖν.111 **ὦ Ζεῦ ξένιε,** Αἰσχ.Ἀγ.61 **οὕτω δ' Ἀτρέως παῖδας ὁ κρείσσων ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ πέμπει Ξένιος Ζεύς,** Λουκ. Τιμ.1 **ὦ Ζεῦ φίλιε καὶ ξένιε·** || Ἐπιγρ. ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : Ἐπιγρ. **Ἀπόλλων ξένιος· 3) τὰ ξένια** ὡς οὐσ. βλ.λ. **4)** ὁ ξένος : Πίνδ.Π 3,32 **καὶ τότε γνοὺς Ἴσχυος Εἰλατίδα ξεινίαν κοίταν ἄθεμίν τε δόλον· 5)** Ἐπιγρ. ἐν Κρήτῃ **ξένιος κόσμος** ἄρχων δικάζων τὰς δίκας τῶν ξένων· **6)** τό θηλ. ὡς οὐσ. **ξενία** βλ.λ.

ξενίς-ίδος (ἡ) Ἐπιγρ. ὁδὸς ἄγουσα **εἰς** ξένην χώραν· || ὡς κύρ. ὄν. ὁδὸς στενή, ζυγὸς ἐν Μαντινείᾳ : Πολύβ.11,11,5.

ξένισις-εως (ἡ) (ξενίζω) ἡ ὑποδοχή, ἡ περιποίησις ξένου ἢ φίλου, ἡ φιλοξενία : Θουκ.6,46 **καὶ ἰδίᾳ ξενίσεις ποιούμενοι τῶν τριηριτῶν τά τε ἐξ αὐτῆς Ἐγέστης ἐκπώματα.**

ξένισμα-ατος (τὸ) (ξενίζω) μσν. ἡ **ξενία**, ἡ φιλοξενία : Πρόδρ.Ροδ.109 **τῶν ξενισμάτων χάριν.**

ξενισμός (ὁ) (ξενίζω) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ξένισις, ἡ φιλοξενία : Πλάτ.Λύσ.205C **τὸν γὰρ τοῦ Ἡρακλέους ξενισμὸν πρώην ἡμῖν ἐν ποιήματί τινι διῄει,** Λουκ.Ὀρχ.45 **ἔτι δὲ καὶ τὸν Πάριδος ξενισμὸν καὶ τὴν Ἑλένης ἁρπαγήν,** Ἐπιγρ. **καλέσας τινὰς ἐπὶ ξενισμόν·** κ. κτ. πληθ. : Πλούτ. Δημήτρ.12 **τοῖς Δήμητρος καὶ Διονύσου ξενισμοῖς· 2)** τὸ παράδοξον, ἀσυνήθιστον πράγματός τινος : Πολύβ.15,17,1, Διόδ.Σ 3,33 **εἰ δέ τις τῶν ἀναγινωσκόντων, διὰ τὸν ξενισμὸν καὶ τὸ παράδοξον τῶν ἀναγεγραμμένων βίων· 3)** ἡ ἐπιβλαβὴς ἐνέργεια πράγματός τινος προερχομένη ἐκ χρήσεως μὴ συνήθους : Διοσκ.2,182 **βιβρωσκόμενον δὲ καὶ πρὸς τοὺς ξενισμοὺς τῶν ὑδάτων ἁρμόζει** (τὸ σκόροδον)· **4)** κ. γεν. ἡ μεταβολή : Γαλ.17 (2),28 **μέγας ὁ ξενισμὸς τοῦ σώματος,** Ἀντυλλ.π. Ὀρειβ.7,7,7 **τῶν ξενισμοῦ καὶ μεταποιήσεως χρῃζόντων,** Σωρ.1,116 **ξενισμὸν ἐμποιεῖν : 5)** νεώτ. ἡ χρῆσις ξένων τύπων συντάξεως· **6)** ἡ μίμησις τῶν ξένων.

ξενιστής (ὁ) (ξενίζω) σχόλ. μσν. κ. νεώτ., θηλ. ξενίστρια, ὁ ξενίζων, ὁ φιλοξενῶν : Σχόλ.Πίνδ.Π 4, 52, Πρόδρ.Ροδ.2,398· **2)** νεώτ. φυτοπαθ. ὁ ὀργανισμὸς ὁ προσβεβλημένος ὑπό τινος παρασίτου : **ἡ ἄμπελος εἶναι ὁ ξενιστὴς τοῦ περονοσπόρου.**

ξενιτεία (ἡ) (ξενιτεύω) κ. μσν., νεώτ., μσν. κ. δημ. **ξενιτειά,** δ.γρ. **ξενητειά,** ἡ εἰς ξένην χώραν, ἡ μακρὰν τῆς πατρίδος διαμονή, ἡ ἀποδημία : ΠΔ Σοφ.Σαλ.18,3 **ἥλιον δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου ξενιτείας παρέσχες,** Λουκ.Πατρ.Ἐγκ.8 **ὄνειδος γὰρ τὸ τῆς ξενιτείας,** Πτολ.Τετράβ.111, Κάλβ.5,25 **καὶ τώρα εἰς τέλος φέρετε τὴν μακρὰν ξενιτείαν,** δ. δίστ. **ἀνάθεμά σε, ξενιτειά, μ' ὅσα καλὰ κι ἂν ἔχῃς, - ἡ ξενιτειὰ ἔχει πολλὰ φαρμάκια· 2)** ὁ βίος καὶ ἡ ὑπηρεσία πολεμιστοῦ τινος ἐν ξένῃ χώρᾳ : Δημόκρ.246· **3)** μσν. κ. δημ. ἡ ξένη χώρα, ἡ ἀλλοδαπή, τὰ ξένα : Ἐρωτόκρ.1,1318 **δὲ θέλω μοναχός σου νὰ προπατῇς στὴν ξενιτειά,** αὐτ.1, 1956, Γρυπ.Σκ.Τερρ.24,14, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.167,1 **τὴν ξενιτειά, τὴν ὀρφανιά, τὴν πίκρα, τὴν ἀγάπη, τὰ τέσσαρά τὰ ζύγιασαν, βαρύτερα εἶν' τὰ ξένα.**

ξενιτειά (ἡ) μσν. κ. δημ. ὅ. ξενιτεία βλ.λ.

ξενιτε(υ)μός (ξενιτεύομαι) δημ. ἡ ἀποδημία, ἡ ξενιτειά : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.43 **ἃς εἶχε μέσα του καημὸν διὰ τὸν ξενιτευμὸν τοῦ υἱοῦ ἐκείνου.**

ξενιτευτής (ὁ) (ξενιτεύω) μτγν. ὁ ζῶν ἐν τῇ ξένῃ, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ : **Ῥήτ.** ἐν Κατ.Ἀστρ.Κ 8(4),148.

ξενιτεύω κ. μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. δημ. ξενιτεύομαι, παθ. ἀόρ. (ἐ)**ξενιτεύτηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξενιτεμένος,** ἀπέρχομαι εἰς ξένον τόπον, διάγω ἐν ξένῃ χώρᾳ, ἀποδημῶ, πηγαίνω στὴν ξενιτειά : Τίμ. Ἱστ.139, Στράβ.14,5,13 **καὶ τελειωθέντες ξενιτεύουσιν ἡδέως,** Λουκ.Πατρ.Ἐγκ.8 **νομίζουσι τὸ μὴ τὴν πατρίδα οἰκεῖν, ἀλλὰ ξενιτεύειν·** || μσν. κ. δημ. : Ἐρωτόκρ.1,1785 **ὅσον ἐξενιτεύγουντο μακρὰ 'πὸ τὴν Ἀθήνα,** αὐτ.5,84, αὐτ.5,159 **μικρὸς ἐξενιτεύτηκα ὀχ τὰ δικά μου μέρη,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.167,6 **ξενιτεμένο μου πουλί· 2)** εἶμαι ἐξόριστος : Ἰώσ.ΑΙ 16,11· **3)** μέσ. ὑπηρετῶ ὡς μισθωτὸς στρατιώτης ἐν ξένῳ τόπῳ· Σουΐδ. «ξενιτευομένους· μισθοφοροῦντας» : Ἀντιφάν.96 **ἐγὼ ξενιτευόμενος ἐστρατευόμην,** Ἰσοκρ.5,122 **ἀπαλλάξαι τε τοὺς ξενιτευομένους τῶν κακῶν ὧν αὐτοί τ' ἔχουσι· 4)** ρηματ. π. ξενιτειά, ξενιτευτής.

ξένοια (ἡ) δημ. ἀφροντισία.

ξεν(ν)οιάζω μσν. κ. δημ. κ. **ξεγνοιάζω,** μσν. μέσ. **ξεγνοιάζομαι,** ἀόρ. (ἐ)ξέ(γ)νοιασα, κ. παθ. (ἐ)**ξεγνοιάστηκα,** μτχ. παθ. **ξε(γ)νοιασμένος,** ἀπαλλάσσομαι φροντίδων καὶ μεριμνῶν, βγαίνω ἀπὸ τὴν ἔγνοια, ἡσυχάζω : **ξέννοιασα μὲ τὴ παντρειὰ τῆς κόρης μου·** || κ. μέσ. : Ἐρωτόκρ.1,536 **'κεῖ πού 'θελα νὰ ξεγνοιαστῶ, πλειότερην ἔγνοιαν ἔχω,** αὐτ.1,1167 **κ' εἶν' πάντα ξεγνοιασμένη· 2)** ρηματ.π. ξέ(γ)νοιασμα, ξέ(γ)νοιαστος.

ξέν(ν)οιασμα (τὸ) δημ. κ. **ξέγνοιασμα** ἡ ἀπαλλαγὴ ἐκ τῶν φροντίδων καὶ μεριμνῶν.

ξέννοιαστος-η-ο δημ. κ. **ξέγνοιαστος,** ὁ ἀπηλλαγμένος φροντίδων, ὁ ἄφροντις, ὁ ἀμέριμνος, ὁ ἥσυχος.

ξέννοιος-α-ο δημ. κ. **ξέγνοιος** ὁ ἄφροντις, ὁ ἀμέριμνος, ὁ ξέγνοιαστος.

ξενογαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ γονιμοποίησις ἄνθους διὰ γύρεως ἄλλου ἄνθους μεταφερομένη ὑπὸ διαφόρων ἐντόμων.

ξενογλωσσία (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ ὁμιλῇ τις ξένην ἢ ξένας γλώσσας· || ψυχοφυσ. φαινόμενον, καθ' ὃ ὑστερικά τινα ἄτομα ἢ μεσάζοντες, μέντιουμ, ὁμιλοῦσιν ἐν καταστάσει ὑπνώσεως ξένην, ἄγνωστον εἰς αὐτοὺς γλῶσσαν.

ξενόγλωσσος-ον νεώτ. ἐπὶ προσ., ὁ ὁμιλῶν ξένην γλῶσσαν· **2)** ὁ γεγραμμένος **εἰς** ξένην γλῶσσαν.

ξενοδαΐκτης (ὁ) (δαΐω), δωρ. **ξενοδαΐκτᾱς,** πιθ. κ. **ξεινοδαΐκτας** ὁ φονεύων τοὺς ξενιζομένους, τοὺς φίλους : Πίνδ.Παρθ.ἀπ.13,30, Εὐρ.Ἡρ.391 **Κύκνον τε ξενοδαΐκταν τόξοις ὤλεσεν.**

ξενοδαίτης (ἡ) (δαίνυμι, δαίς), δωρ. **ξενοδαίτας,** ἐπὶ τῶν Κυκλώπων, ὁ κατατρώγων τοὺς ξενιζομένους, τοὺς ξένους ἢ τοὺς φίλους : Εὐρ.Κύκλ.658 **ἐκκαίετε τὴν ὀφρὺν θηρὸς τοῦ ξενοδαίτα.**

ξενοδεκτῶ-έω μσν. δέχομαι τοὺς ξένους, περιποιοῦμαι, φιλοξενῶ, ὅ. ξενοδοκῶ : Στουδ.Θεόδ.849.

ξενοδίκαι (οἱ) Ἐπιγρ. δικασταὶ λύοντες τὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν ξένων πρὸς ἀλλήλους, δικάζοντες δίκας ἐν αἷς ὅ τε ἐνάγων καὶ ὁ ἐναγόμενος εἶναι ξένοι.

ξενοδόκος (ὁ), ἰων. κ. ἐπ. **ξεινοδόκος,** μτγν. κ. νεώτ. **ξενοδόχος** βλ.λ. ὁ δεχόμενος τοὺς ξένους, ὁ ξενιστής : Θωμ.Μ 640 «ξενοδόκος, οὐ ξενοδόχος» : Ἰλ.Γ 354, Ὀδ.Θ 543 **ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες, ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος,** αὐτ.Ο 55, Θεόκρ. 16,27 **μηδὲ ξεινοδόκον κακὸν ἔμμεναι,** Ἰουλ.Λόγ.2, 96Α, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.11,54 **ξεινοδόκον Χριστοῖο,** Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 10,15,8 **ἐπεὶ Θέτιν εὔχομαι εἶναι ἡμετέρου πατρὸς ξεινοδόκον Βρομίου· 2)** ὁ παρέχων μαρτυρίαν, ὁ μάρτυς : Σιμων.84,7, Ἡσ.ἐν λ.

ξενοδοκῶ-έω, ἰων. **ξεινοδοκέω,** μτγν. **ξενοδοχῶ** ὑποδέχομαι, περιποιοῦμαι τοὺς ξένους, φιλεύω, φιλοξενῶ : Ἡρ.6,127 **τοὺς Διοσκούρους οἰκίοισι καὶ ἀπὸ τούτου ξεινοδοκέοντος πάντας ἀνθρώπους,** Εὐρ.Ἀλκ.552 **Ἄδμητε, τολμᾷς ξενοδοχεῖν,** Θεαίτ. π.ΑΠ 10,16,6 **χελιδὼν ἔκγονα πηλαχύτοις ξεινοδο-**

κεῖ θαλάμοις, ΚΔΤιμ.Ι,5,10 **ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, .. εἰ ἐξενοδόχησεν,** Μάξ.Τύρ.32,9,Κῶδ. Ἰουστιν.Ι,3,45,16· **2)** μαρτυρῶ : Πίνδ.άπ.311 **ξενοδόκησε δαίμων·** || κ. μέσ. π. Ἡσ.«ξενοδοκοῦμαι· μαρτυροῦμαι».

ξενοδουλευτής (ὁ) (ξενοδουλεύω) δημ., θηλ. -εύτρα, ὁ ξενοδουλεύων, ὁ μὴ ἔχων ἰδίαν περιουσίαν αὐτάρκη καὶ ἀποζῶν ἐκ τῆς ἐργασίας του εἰς ξένα ὑποστατικά, ὁ μεροκαματιάρης· || θηλ. **ξενοδουλεύτρα** ἡ ἐπ' ἀμοιβῇ ἐργαζομένη ἑκάστοτε ἐν οἰκίαις ἄλλων, ἰδίως γειτόνων.

ξενοδουλεύω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξενοδούλεψα,** ἐργάζομαι, δουλεύω εἰς ξένους ὡς ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος· || ἐργάζομαι ἐπὶ ἡμερομισθίῳ εἰς ὑπηρετικὰ ἔργα : **εἶναι φτωχὴ χήρα καὶ ξενοδουλεύει γιὰ νὰ ζήσῃ· 2)** ρηματ. π. ξενοδουλευτής.

ξενοδοχεῖο(ν) (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τόπος, μέρος, ἐν ᾧ δέχονται τοὺς ξένους, τοὺς φίλους, κατάλυμα, πανδοχεῖον, ξενών· Σουΐδ. «ξενοδοχεῖον, τὸ τοὺς ξένους ὑποδεχόμενον» : Ἰουλ.Ἐπιστ.49 ξενοδοχεῖα **καθ' ἑκάστην πόλιν κατάστησον,** Βί.Συμεῶνος ASS Μαΐου 5,344F **θεμελίους τῶν οἰκοδομουμένων ξενοδοχείων ἑνὸς ὑποδύς· 2)** νεώτ. κ. δημ. κατάστημα παρέχον ἔναντι πληρωμῆς κατάλυμα εἰς τοὺς ξένους μετὰ ἢ ἄνευ τροφῆς· **3)** κτ. ἐπέκτ. τὸ ἑστιατόριον.

ξενοδόχημα-ατος (τὸ) (ξενοδοχῶ) μσν. ξενία, φιλοξενία, δθ. ξενών, ξενοδοχεῖον, πανδοχεῖον : Νικ.Χων.381Α ὕμνησις **τῶν αὐτοῦ θεραπόντων καὶ προσφιλὲς ξενοδόχημα.**

ξενοδοχία (ἡ) περιποίησις ξένου, ἡ φιλοξενία : Ξεν.Οἰκ.9,10 **ὅσοις δ' εἰς ἑορτὰς ἢ ξενοδοχίας χρώμεθα,** αὐτ.Ἀθ.14 **ταῖς ἱπποτροφίαις αὐτῶν καὶ** ξενοδοχίαις, Θεόφρ.Χαρ.23,9.

ξενοδοχικός-ή-όν σχόλ. ὁ κατάλληλος, ὁ ἕτοιμος πρὸς ὑποδοχὴν ξένων : Σχόλ.Πίνδ.Ο 3,68 **τραπεζῶν ξενοδοχικῶν.**

ξενοδόχος (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ξενοδόκος, ὁ περιποιούμενος τοὺς ξένους : Φίλ.2,17· **2)** κ. νεώτ. ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ διευθυντὴς ξενοδοχείου : Ἰουστιν.Νεαρ.120,1.

ξενοδοχῶ-έω μτγν. ἀ. ξενοδοκῶ βλλ. : ΚΔ Τιμ.Ι, 5,10, Μάξ.Τύρ.32,9· **2)** ρηματ. π. ξενοδόχημα.

ξενοδώτης (ὁ) (δίδωμι) ἐπίγρ. ὁ παρέχων ξενίαν, ἐπίθ. τοῦ Διονύσου : ΑΠ 9,524,15.

ξενόεις-εντος-εσσα-εν ὁ πλήρης ξένων, φίλων : Εὐρ.ΙΤ 1281 **πολυάνορι δ' ἐν ξενόεντι θρόνῳ θάρση βροτοῖς θεσφάτων ἀοιδαῖς.**

ξενοθάνατος-ον μτγν. ὁ ἀποθανὼν ἐν ξένῃ χώρᾳ, εἰς τὴν ξενιτειάν : Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(4),201.

ξενοθάβομαι δημ. κ. **ξενοθάφτομαι,** παθ. ἀόρ. (ἐ)ξενοθάφτηκα, θάπτομαι ἐν ξένῳ τόπῳ, εἰς τὴν ξενιτειάν : ΜΜ **τὸ'λπιζες νὰ ξενοθαφτῇς ἐπὰ στὸν κάβο Ματαπά.**

ξενόθηλυς-εως (ἡ) μτγν. θαυμασία, παράδοξος γυνή, ἐπίθ. **τῆς** Παρθένου Μαρίας : Ἀνών.Ὕμν. εἰς Παρθένον 15.

ξενοθρέπτης (ὁ,ἡ) (τρέφω) μτγν. ἐπὶ τῆς Παρθένου Μαρίας, ἡ τρέφουσα ξένους : Ἀνών.Ὕμν. εἰς Παρθένον 15.

ξενοθυτῶ-έω μτγν. κ. μσν. θύω, θυσιάζω ξένους : Στράβ.7,3,6 **ξενοθυτούντων .. καὶ τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρωμένων,** Εὐστ.Διον.Περ.146.

ξενοκᾱδής-οῦς-ές ὁ ἐπιμελούμενος τῶν ξένων : Πίνδ.Παιᾶν. ἐν Ἀν.Ὀξ.841, ἀπ.131.

ξενοκαρπία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ διὰ ξενογαμίας γονιμοποίησις τῶν ἀνθέων, ἡ δίδουσα καὶ τὴν καλυτέραν παραγωγὴν καρπῶν καὶ σπερμάτων.

ξενοκλείδειον (τὸ) Ἐπιγρ. ποσὸν χρημάτων, κεφάλαιον προερχόμενον **ἐκ τοῦ** Ξενοκλείδου.

ξενοκληρία (ἡ) νεώτ. ἡ κληρονομία τῶν ξένων· || νομ. **ξενοκληρίας δικαίωμα** τὸ δικαίωμα τοῦ ἡγεμόνος κατὰ τὸν μεσαίωνα, ὅπως **κληρονομῇ** τὸν ἐν τῷ κράτει του ἀποθιοῦντα ἀλλοδαπόν, ἀποκλειομένων πάντων τῶν ἐκ διαθήκης ἢ ἐξ ἀδιαθέτου νομίμων κληρονόμων αὐτοῦ.

ξενοκοιμοῦμαι δημ. κ. ξενοκοιμᾶμαι κοιμῶμαι εἰς ξένην οἰκίαν, ἰδ. ἐπὶ ἀφροδισιασμῷ : **φεύγε ἀπὸ τὸ σπίτι του καὶ** ξενοκοιμᾶται.

ξενοκομεῖον μσν. μέρος, κτίριον πρὸς περίθαλψιν ξένων : Μάξ.Ὁμολ.91,648 (ἔκδ.Mi.), Λέων. Σοφ.Νεαρ.13.

ξενοκοπεῖν Σουΐδ. «ἐπὶ τοῦ πληγὰς λαβεῖν».

ξενοκουρίτης (ὁ) μσν. ὁ ἐν ξένῃ μονῇ καρεὶς μοναχός : Βαλσ.εἰς Καν.21 τῆς ἐν Νικ.Συνόδου 547 **οἱ ξενοκουρῖται κολάζονται,** Λουκᾶς Πατρ.Κ/πόλεως 3 Juris Graecorom 222 **ξενοκουρίτην μὴ γίνεσθαι** καθηγούμενον.

ξενοκρατία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐν χώρᾳ τινὶ ὑπερίσχυσις τῶν ξένων, ξενικὴ κυριαρχία, διοίκησις· || εἰδ. ἡ οἰκονομικὴ ὑπεροχὴ τῶν ξένων.

ξενοκρᾰτοῦμαι-έομαι κ. νεώτ. παθ. κυριεύομαι ὑπὸ ξένων, μισθοφορικῶν στρατευμάτων καὶ ὑπακούω αὐτοῖς : Αἰν.Τακτ.12,40 **οὐ γὰρ ἀσφαλὲς ξενοκρατεῖσθαι· 2)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χωρῶν καὶ λαῶν, κυριαρχοῦμαι, κυβερνῶμαι ὑπὸ ξένων.

ξενοκρίτης (ὁ) Ἐπιγρ. κ. μσν. ὁ κριτὴς τῶν ξένων : Ἐπιγρ.Πατάρων, Εὐστ.Ἰλ.897,41· πρβλ. ξενοδίκαι· || τίτλος ἀξιωματούχου **ἐν** Σπάρτῃ : Ἐπιγρ.

ξενοκτονία (ἡ) μτγν. ὁ φόνος ξένων, φίλων : Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,41, Διόδ.Σ 1,88 **περὶ τῆς Βουσίριδος ξενοκτονίας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐνισχῦσαι τὸν μῦθον,** Πλούτ.Ἠθ.857Α **Βούσιριν ἀπολύσας τῆς λεγομένης ἀνθρωποθυσίας καὶ ξενοκτονίας· 2) ὁ** φόνος **τῶν** παρ' αὐτῷ ξενιζομένων : Πλούτ.Ἠθ. 319D· || ὁμ. τοῦ φιλοξενοῦντος : Πλούτ.Δίων 54 **ἐλπίσας Σικελίαν ἆθλον ἕξειν τῆς ξενοκτονίας·** πρβλ. Κόντου Γλωσσ.Παρατηρ.99.

ξενοκτόνος-ον ὁ φονεύων τοὺς παρ' αὐτῷ ξενιζομένους, τοὺς ξένους: Εὐρ.ΙΤ 53 **κἀγὼ τέχνην τήνδ' ἣν ἔχω ξενοκτόνον τιμῶσ' ὑδραίνειν αὐτὸν ὡς θανούμενον,** Αἰσχίν.3,224 **περὶ τούτων ἐν ἅπασιν Ἀθηναίοις ἐξελεγχθεὶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ κληθεὶς ξενοκτόνος οὐ τὸ ἀσέβημα ἠρνήσω,** Πλούτ.Μάρ.8 **ὡς αὐτὸς εἴη προστετριμμένος ἀλάστορα τῷ Μετέλλῳ ξενοκτόνον.**

ξενοκτονῶ-έω, Ιων. **ξεινοκτονέω** φονεύω τοὺς ξενιζομένους παρ' ἐμοί, τοὺς ξένους, φίλους : Ἡρ. 2,115 **νῦν ὦν ἐπειδὴ περὶ πολλοῦ ἥγημαι μὴ ξεινοκτονέειν,** Εὐρ.Ἐκ.1247 **τάχ' οὖν παρ' ὑμῖν ῥᾴδιον** ξενοκτονεῖν, Διόδ.Σ 4,18 **ἀνεῖλε Βούσιριν τὸν βασιλέα, ξενοκτονοῦντα τοὺς παρεπιδημοῦντας.**

ξενοκυστᾰπάτη (ἡ) κωμ. ἡ ἐπὶ συνουσίᾳ ἐξαπάτησις ξένων γυναικῶν : Νίκαρχ.ΑΠ 11,7,4 **οὕτως ἡ φύσις ἐστὶ φιλόκνισος ἀλλοτριόχρως, καὶ ζητεῖ διόλου τὴν ξενοκυσταπάτην.**

ξενολατρεία (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς **τὰ τῶν** ξένων ὑπερβολικὴ εὐλάβεια, ἡ ξενομανία.

ξενολεκτῶ-έω μτγν. λέγω **κατὰ** ξένον τρόπον, μέσ. : Ἐπιφάν.1,208D **τῶν ὑπὸ τούτου διαφόρως ξενολεκτουμένων.**

ξενολεξία (ἡ) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ **ξενολεκτῶ, ἡ** ξένη ὁμιλία : Ἐπιφάν.1,311C, αὐτ.321D.

ξενόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν πυριτικὸν ἅλας τοῦ ἀργιλλίου.

ξενολόγησις-εως (ἡ) (ξενολογῶ) μσν. ἡ στρατολογία μισθοφόρων, ἡ ξενολογία : Νικ.Χων.Χρον. 246C **ὃς οὐκ ὀλίγα τῷ βασιλεῖ ἐχορήγησε χρήματα κατὰ τὴν τότε γενομένην τῶν ὁπλιτῶν ξενολόγησιν.**

ξενολογία (ἡ) ἡ στρατολογία μισθοφόρων ξένων : Ἀριστλ.Οἰκ.1353b,11 **ἀποστέλλειν ἐπὶ ξενολογίαν,** Πολύβ.15,25,11 **ἐξαπέστειλε δὲ καὶ Σκόπαν . . ἐπὶ ξενολογίαν εἰς τὴν** Ἑλλάδα, Διόδ.Σ 18,61.

ξενολόγιον (τὸ) μτγν. στρατὸς ἐκ ξένων μισθοφόρων : Πολύβ.29,8,6 **παρακαλοῦντες αὐτὸν συστήσασθαι ξενολόγιον χιλίων ἀνδρῶν.**

ξενολόγος-ον μτγν. ὁ στρατολογῶν ξένους μισθοφόρους στρατιώτας· Ἡσ. «ὁ ξένους στρατιώτας συλλέγων» : Πολύβ.1,32,1, Διόδ.Σ 14,62 **ἐπεμψε δὲ καὶ ξενολόγους εἰς Πελοπόννησον μετὰ πολλῶν χρημάτων,** Πλούτ.Δίων 23 **τοῖς ἑαυτῶν ἡγεμόσι καὶ ξενολόγοις ὠργίζοντο μὴ προειποῦσιν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸν πόλεμον·** || ὄνομα κωμῳδίας τινὸς τοῦ Μενάνδρου.

ξενολογῶ-έω συλλέγω, στρατολογῶ ξένους μισθωτοὺς στρατιώτας : Ἰσοκρ.5,96 **ὥστ' ἀναγκαζόμενοι ξενολογεῖν ἐκ τῶν πόλεων,** Δημ.1019 **καὶ μετὰ Ἀμεινίου ξενολογήσας,** Πολύβ.3,27,4 **μηδὲ ξενολογεῖν μηδὲ προσλαμβάνειν εἰς φιλίαν τοὺς ἀλλήλων συμμάχους,** ΠΔ Μοκκ.1,4,35 **ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἐξενολόγει,** Διόδ.Σ 14,47 **τοὺς ξενολογήσοντας ἀπὸ τῆς Εὐρώπης·** κ. παθ. : Πολύβ.14,7,5 **οἵτινες ἐτύγχανον ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων ἐξενολογημένοι,** Ἰώσ.ΑΙ 13,4,9· **2**) μτφ. μτγν. συλλέγω παρὰ ξένων τὸν ἔλεον, τὴν συμπάθειαν : Διόδ.Σ'Εκλ.34 (ἀπ. ἐκ τοῦ Virt. et Vit.600) **τῆς προγεγενημένης χάριτος ξενολογησάσης οὕτῇ τὸν παρὰ τῶν εὖ πεπονθότων ἔλεον·** **3**) ρηματ.π.ξενολόγησις, ξενολόγημα.

ξενομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐμμανῶς, ἀκρίτως ἀποδεχόμενος ἢ ἀπομιμούμενος τὰ τῶν ξένων.

ξενομανία (ἡ) λεξ. κ. νεώτ. ἡ πρὸς τὰ τῶν ξένων ὑπερβολικὴ προσήλωσις : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

ξενομανῶ-έω μτγν. ἔχω μανίαν πρὸς ξένους τρόπους, εἶμαι ξενομανής : Πλούτ.'Ηθ.527E **γυναικός . . παρελεῖν τὴν πορφύραν καὶ τὸν κόσμον, ἵνα παύσηται τρυφῶσα καὶ ξενομανοῦσα.**

ξενόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ξένην μορφήν, ξένον σχῆμα, ἀντίθ. ἰδιόμορφος· || νεώτ. ὀρυκτολ. **ξενόμορφα ὀρυκτά** τὰ μὴ παρουσιάζοντα ἰδίαν κρυσταλλικὴν μορφήν.

ξένον (τὸ) νεώτ. χημ. στοιχεῖον, εὐγενὲς ἀέριον.

ξενοπάθεια (ἡ) μτγν. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξενοπαθεῖν βλλ. : Σωρ.1,111.

ξενοπαθῶ-έω μτγν. πάσχω, συνταράττομαι, ἐνοχλοῦμαι διά τι ξένον καὶ ἀσύνηθες πρᾶγμα : Πλούτ.Φιλ.12 **ὥσπερ οἱ πῶλοι τοὺς συνήθεις ἐπιβάτας ποθοῦντες, ἐὰν ἄλλον φέρωσι, πτύρονται καὶ ξενοπαθοῦσι,** αὐτ.'Ηθ.607E **δυσανασχετεῖν καὶ ξενοπαθεῖν·** πρβλ. Σωρ.1,81.

ξενοπλανημένος-η-ο δημ. κ. -**εμένος**, μτχ. παθ. παρακ. τοῦ **ξενοπλανῶμαι** ἢ -ιέμαι, ὁ πλανηθείς, ἀπατηθεὶς ὑπὸ ξένους· **2**) ὁ περιπλανηθεὶς εἰς ξένας χώρας : Ἐφταλ.'Οδ.Υ 290 **ζητοῦσε τοῦ Ὀδυσσέα τὴ σύγκλινη, τοῦ ξενοπλανημένου.**

ξενοπλύνω δημ. κ. ξενοπλένω, ἀόρ. (ἐ)ξενόπλυνα, πλύνω ἐνδύματα ξένων, κάνω πλύση σὲ ξένα σπίτια : Μωραΐτ.1,182 **ἐκεῖ πλησίον του, ἡ σύζυγος . . ξενοπλύνουσα.**

ξενοποικιλόπτερος-ον μσν. ὁ ἔχων ξένα ποικίλα πτερά : Τζέτζ.Χιλ.2,843 **τὸν ξενοποικιλόπτερον τὸν κολοιὸν ἐκεῖνον.**

ξενοπολίτης (ὁ) μσν. ὁ ἀνήκων, ὁ ἐν χρ., ὁ ἰσχύων ἐν ξένῃ πόλει : Τζέτζ.Ρητ.3,670W **καὶ μὴ πειρᾶσθαι συνιστᾶν νόμον ξενοπολίτην.**

ξενοπρεπής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ πρέπων, ὁ ἁρμόζων εἰς ξένους, ὁ παράδοξος, ὁ ἀλλόκοτος : Ἱππ.'Αγμ.1 **τὸ ξενοπρεπὲς οὔπω ξυνιέντες εἰ χρηστὸν μᾶλλον ἐπαινέουσιν ἢ τὸ ξύνηθες,** Διον. Ἀλ.Ρωμ.34 **ὑφηλῆς καὶ ξενοπρεποῦς ὀνομασίας,** Μηναῖ.11,10 Θεοτ. **ξενοπρεπεῖ τοκετῷ·** || κ. συγκρ. : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,13 **ἀπόστασις οὐδέν τι τῶν ἄλλων ἑλκέων ξενοπρεπεστέρη.**

ξενοπρεπῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ξενοπρεπῆ **βλλ.** : Στέφ.'Αθ.'Ιππ.2,288D.

ξενοπροσώπως ἐπίρρ. μτγν. διὰ ξένου προσώπου : Ἰω.'Αντ.1,178Α **διὰ τῶν αὐτοῦ ὑπηρετῶν ξ- ἐπηρεάζοντι,** Σχόλ.'Αριστείδ.430D.

ξενόπτερος-ον μσν. ὁ ἔχων ξένα πτερά : Κ Μανασσ.Χρον.55,50 **κολοιὸς ξενόπτερος,** Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,117 **ὡσεὶ καὶ κολοιὸν ξενόπτερον μάλα εὐχερῶς ἀπελήλακας.**

ξενορράβω δημ. κ. **ξενορράφτω** ἐπὶ ραπτριῶν, ἐργάζομαι εἰς ξένην οἰκίαν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ· πρβλ. ξενοδουλεύω.

ξενορρυής-οῦς-ές μτγν. ὁ ξένως, παραδόξως ῥέων : Ψ'Αθανάσ.4,945Α.

ξένος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐπ. κ. ἰων. ξεῖνος (ἀείποτε π.'Ομ.,'Ησίοδ. κ. Πίνδ., εὐχρ.κ.π.τραγ. χάριν τοῦ μέτρου κ. ἐν τριμέτροις ἰάμβοις, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κτ. κλητ.), αἰολ. **ξέννος** ('Ηρωδιαν. 2,302), ὑπερθ. **ξεννότατος** (Σχόλ.Τζέτζ.ἐν'Αν. 'Οξ.3,356,18)· π. μτγν. τοῖς μεθ' 'Ομ. συχνάκις συνάπτεται μετὰ τοῦ φίλος, ὁ ἐκ ξένης χώρας φίλος, μεθ' οὗ συνεδέετό τις φιλικῶς πρὸς ἀμοιβαίαν ὑποδεξίωσιν διά τε ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἀπογόνους κληρονομικῶς, κατὰ τὰ θέσμια θεωρούμενος ὡς διατελῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Διὸς ξενίου : Ἰλ.Ζ 215 **ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώϊός ἐσσι παλαιός,** 'Οδ.Α 187 **ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώιοι εὐχόμεθ' εἶναι,** αὐτ.Α 313, Λυσ.19,19 **φίλου ὄντος καὶ ξένου,** Ξεν.'Αν.2,1,5 **ἦν γὰρ φίλος καὶ ξένος Ἀριαίου,** Δημ.550 **Πλούταρχος ὁ τούτου ξένος καὶ φίλος·** **2**) ὁ ἕτερος τῶν διὰ ξενίας συνδεδεμένων μερῶν, συνήθ. ὁ δεχόμενος τὴν φιλοξενίαν, ὁ φιλοξενούμενος, ἀλλὰ καὶ ὁ παρέχων φιλοξενίαν, ὁ φιλοξενῶν : Ἰλ.Ο 532 **ξεῖνος γάρ οἱ ἔδωκεν ἄναξ ἀνδρῶν Εὐφήτης,** 'Οδ.Θ 145 **ξεῖνε πάτερ,** αὐτ.543 **ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες, ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος,** Ἀπολλ.Ρ 1,208, ΚΔ Ρωμ.16,2 **ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης·** || μτ. δοτ. : 'Ηρ.1,20 **Περίανδρον τὸν Κυψέλου ἐόντα Θρασυβούλῳ . . ξεῖνον,** Θουκ.2,13, Ξεν.'Αν.1,1,10 **Ἀρίστιππος . . ξένος ὢν ἐτύγχανεν αὐτῷ·** || νεώτ. κ. δημ. ἁπλῶς ὁ φιλοξενούμενος, ἰδ. ὁ εἰς ἑστίασιν κληθεὶς καὶ μετέχων αὐτῆς, συνήθ. κτ. πληθ. : **εἴχαμε καὶ ξένους στὸ τραπέζι, - μᾶς ἦρθαν ξένοι·** **3**) π. 'Ομ. ἐπὶ ἀνθρ. πλάνητος ἢ πρόσφυγος, ὁ μὴ συνδεδεμένος φιλικῶς πρὸς ἀμοιβαίαν δεξίωσιν καὶ φιλοξενίαν, ὡς ὁ διατελῶν οὐχ ἧττον ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ξενίου Διὸς καὶ διὰ τοῦτο περιθαλπόμενος, ἐν συνεκφ. ἐνίοτε μτ. τοῦ ἱκέτης ἢ πτωχός : 'Οδ.Ζ 208 **πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες ξεῖνοί τε πτωχοί τε,** αὐτ.Ι 270 **Ζεὺς ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε ξείνιος·** **4**) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ προερχόμενος ἐξ ἄλλου τόπου, ὁ ἄγνωστος, ἀντίθ. ἔνδημος, ἀστός, ντόπιος : Ἰλ.Δ 387 **ἔνθ' οὐδέ, ξεῖνός περ ἐών . . τάρβει,** 'Ησίοδ.''Εργ.225 **οἳ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν ἰθείας,** Πίνδ.Ο 7,90 **ποτ' ἀστῶν καὶ ποτὶ ξείνων,** Σοφ.ΟΚ 13, Θουκ.4, 90 **αὐτοὺς καὶ τοὺς μετοίκους καὶ ξένων ὅσοι παρῆσαν,** Ἀνδοκ.4,10 **καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν καὶ ξένων τοὺς ἐντυγχάνοντας,** Πλάτ.Γοργ.473D **εὐδαιμονιζόμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων ξένων,** αὐτ.Μέν.94D, Λουκ.'Ερμότ.24 **ὡς ξύμπαντες μὲν ἐπήλυδες καὶ ξένοι εἶεν,** 'Ηρωδιαν.'Ιστ. 8,2,9 **οὐ πολιτῶν μόνον, ἀλλὰ ξένων τε καὶ ἐμπόρων,** Πολιτ.'Εκλ.Τραγ.224,3 **τώρα κι ὁ ξένος βούλεται στὸν τόπον του νὰ πάῃ,** ΜΜ Βούργαρος **εἶναι ἢ Γραικὸς ἢ ξένος,** Σολωμ.Πόρφυρας 8,5 **ὄμορφε ξένε καὶ καλὲ καὶ στὸν ἀνθὸ τῆς νιότης·** **5**) κτ. κλητ. ἐν χρ. χάριν εὐγενείας ἐπὶ προσ. οὗ ἦτο ἄγνωστον τὸ ὄνομα, ὡς προσφών., οἷα τὰ νεώτ. φίλε μου, ἀγαπητέ, κύριε : 'Επιγρ.Σιμων. **ὦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις,** Εὐρ.''Ιων 247 **ὦ ξένε, τὸ μὲν σὸν οὐκ ἀπαιδεύτως ἔχει,** Μόσχ.1,5

6) πιθ. ἐν Σπάρτῃ, ὁ μὴ Ἕλλην, ὁ βάρβαρος: Ἡρ.9,11 **ξείνους γὰρ ἐκάλεον τοὺς βαρβάρους,** αὐτ.9,55· **7)** ὁ προσκολλώμενος εἴς τινα ἀντὶ μισθοῦ, ὁ μισθωτός: Ὀδ.Ξ 102 **βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες'** ‖ π.Ἀττ.στρατιώτης εἰς ὑπηρεσίαν ἄλλης ἢ τῆς πατρώας πόλεως ἐπὶ μισθῷ, ὁ μισθοφόρος: Θουκ.1,121 **τοὺς ξένους.. ναυβάτας,** Ξεν.1,1,10 **καὶ αἰτεῖ αὐτὸν εἰς δισχιλίους ξένους,** Δημ.243 **δοκεῖ μισθωτὸς Αἰσχίνης ἢ ξένος εἶναι Ἀλεξάνδρου'** ‖ σπαν. ἄνευ ὀνείδους τινός, ὁ σύμμαχος: Ξεν.Λακ.12,3· **8)** ὡς ἐπίθ. **ξένος-η-ο(ν)** κ. **-ος-ον** (Εὐρ.Ἰκ.94) οὐδαμοῦ π.Ὁμ. (διότι ἐν ταῖς φρ. ξεῖνε πάτερ, ξεῖνοι ἄνθρωποι κτλ., ἀμφότεραι αἱ λέξεις εἶναι οὐσ.) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἄλλον, ὁ ἀλλότριος, παραθ. **-ότερος, -ότατος**: Πίνδ.Π 4,118 **ξεῖνα γαῖα** (κῶδ.), Σοφ.ΟΚ 1705 **γᾶς ἐπὶ ξένας,** Εὐρ. Φοίν.339 **ξένοι δόμοι,** Μηναῖ.1,5 Ὠδ.5 **ἐπυρώθης τοῦ ξένου νυμφίου σου,** Διατ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,5 **ὡς καὶ ἀπὸ ξένης καὶ ταπεινῆς τύχης εἰς γενέσθαι τῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.231,2 **θὰ πάρω δάκρυα δανεικὰ καὶ μυρολόγια ξένα,** Κάλβ.1,4 **μὲ εἶδε τὸ πέμπτον τοῦ αἰῶνος εἰς ξένα ἔθνη,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 7 **ἡ πάλη ἐγίνετο.. ἀπὸ δυνάμεις ξένας πρὸς αὐτόν** **9)** μτ. γενικ. πράγμ. ἢ νεώτ. κ. δημ. μτ. αἰτ. ἐμπροθ. (πρὸς), ὁ ἄσχετος πρός τι, ὁ μὴ γνωρίζων, ὁ ἀγνοῶν: Σοφ.ΟΤ 219 **ἀγὼ ξένος μὲν τοῦ λόγου τοῦδ' ἐξερῶ, ξένος δὲ τοῦ πραχθέντος,** Ἀγαθ.ΑΠ 4,3a,37, ΚΔ Ἐφεσ.2,12 **καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, - εἶμαι ξένος πρὸς τὴν ὑπόθεσιν** **10)** ὁ ἀσυνήθης, ὁ παράξενος, ὁ ἀλλόκοτος: Αἰσχ.Πρ. 688 **ξένους μολεῖσθαι λόγους εἰς ἀκοὰν ἐμάν,** Τίμ.Λοκρ.104D **τιμωρίαι ξέναι,** Ἀριστλ.Ρητ.1404b,11 **ποιεῖν ξένην τὴν διάλεκτον,** αὐτ.Πολιτ.1336b,34 **τοῖς νέοις ποιεῖν ξένα τὰ φαῦλα,** Ἐπίκ.ἀπ.266 **οὐδὲν ξένον ἐν τῷ παντὶ ἀποτελεῖται,** Διόδ.Σ 3,15 **πολλὰ τοιαῦτα ξένα καὶ ταῖς ὄψεσι καὶ ταῖς προσηγορίαις,** ΚΔ Ἑβρ.13,9 **διδαχαὶ ποικίλαι καὶ ξέναι,** αὐτ.Πράξ.17,18, Λουκ.Χαρ.13, Πρόδρ.2,383 **καὶ βλέπει τότε πράγματα καὶ ξένας ἀπτασίας'** κ. ὑπερθ.: Φιλόδ.Ἡρ.1251,5 **πράξεων ὡς ξενοτάτων'** **11)** ἡ **ξένη** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **12)** τὰ **ξένα** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **13)** παραγ. (ἰων. ξεῖνος ἐκ τοῦ ξέν-jος), ξένιος, ξενία, ξενίζω, ξένισις, ξενιστής, ξενικός.

ξενόσπορος-ον μσν. κ. δημ. ὁ σπαρεὶς ὑπὸ ξένου, οὗ ἡ γέννησις ἐκ ξένου· πρβλ. τουρκόσπορος: Πισίδ.Γ Ἀβάρ.Πόλ.87 **τὸ ξενόσπορον τέρας.**

ξενοσσόος-ον μτγν., ἰων. **ξεινοσσόος,** ὁ σῴζων, ὑπερασπίζων τοὺς ξένους: Νόνν.Δ 3,178.

ξενόστασις-εως (ἡ) μέρος, κατάλυμα πρὸς ὑποδοχὴν ξένων, φίλων, ἃ. ξενοδοχεῖον: Σοφ.ΟΚ 90 **ὅπου θεῶν σεμνῶν ἕδραν λάβοιμι καὶ ξενόστασιν,** αὐτ.ἀπ.274 **πανδόκος ξενόστασις.**

ξενόστομος-ον μτγν. ὁ ξενόφωνος, ὁ ὁμιλῶν μὲ ξένην προφοράν: Φιλόδ.Ποιημ.2,41.

ξενοσύνη (ἡ), ἰων. κ. ἐπ. **ξεινοσύνη,** ἡ ξενία, ἡ φιλία, οἰκειότης μεταξὺ ξένων: Ὀδ.Φ 35 **ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος.**

ξενοτάφιον (τὸ) μτγν. τόπος πρὸς ταφὴν ξένων: Μόσχ.1 ἐν Λειμωναρ.88 **ὡς ξένον ἔθαψαν αὐτὸν ἐν.. ξενοταφίῳ,** Σουΐδ. ἐν λ. πολυάνδριον.

ξενότελος-ους (τὸ) μσν. φόρος, τέλος τι, οἷον τὸ παρ' Ἀθηναίοις μετοίκιον. Ἄνδρον.Νεωτ:Χρυσόβουλ.· ἐν Mi 161,1113.

ξενότιμος-ον κ. νεώτ. ὁ τιμῶν τοὺς ξένους, τοὺς φίλους: Αἰσχ.Εὐμ.547 **ξενοτίμους δόμων ἐπιστροφὰς αἰδόμενος'** **2)** νεώτ. ὀρυκτολ. **ξενότιμος** (ὁ) ὀρυκτὸν φωσφορικὸν ἅλας τοῦ ὑττρίου.

ξενοτόκος (ἡ), ἰων. ξεινοτόκος, ἐπὶ τῆς Θεοτόκου, ἡ τεκοῦσα κατὰ ξένον, ἀσυνήθη τρόπον: Ἀνών Ὕμν. εἰς Παρθένον 15,15.

ξενοτροπία (ἡ) νεώτ. ἡ μίμησις ξένων τρόπων, ἠθῶν καὶ ἐθίμων: **ξενοτροπία τῶν νεοπλούτων.**

ξενότροπος-ον μσν. κ νεώτ. ὁ ξένος τοὺς τρόπους, ὁ παράδοξος: Σχόλ.Ὀππ.Ἁλ.1,379, Πισίδ.Γ Ἑξαήμ.422· **2)** νεώτ. ὁ κατὰ τὸν τρόπον τῶν ξένων συμπεριφερόμενος ἢ γινόμενος, ὁ μὴ οἰκεῖος, ὁ ὀθνεῖος: **ξενότροπα ἤθη.**

ξενοτρόπως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον ξενότροπον, παράδοξον: Μηναῖ.1,24 Ἐξαπ. **Χριστῷ προθύμως ἔδραμες, τῷ ξενοτρόπως ἐλθόντι, σῶσαι βροτοὺς ἐκ Παρθένου,** Θεοδόσ.Διάκ. Ἀκρ.1,108, Πρόδρ.ἐν Notices 6,499.

ξενοτροφία (ἡ) διατήρησις ξένων μισθοφόρων στρατιωτῶν: Ὑπερείδ.ἀπ.256, Αἰν.Τακτ.13.

ξενοτρόφος-ον λεξ. ὁ τρέφων ξένους, ξενικὸν μισθοφορικὸν στράτευμα: Θησ.Στεφ.

ξενοτροφῶ-έω τρέφω ξένους, διατηρῶ μισθοφορικὰ στρατεύματα: Θουκ.7,48 **χρήμασι γὰρ αὐτοὺς ξενοτροφοῦντας καὶ ἐν περιπολίοις ἅμα ἀναλίσκοντας,** Ἰσοκρ.8,46 **ξενοτροφεῖν δ' ἐπικεχειρήκαμεν,** Δημ.157 **οὔτε ξενοτροφεῖν ἐθέλομεν, οὔτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν,** ΠΔ Μακκ. 2,10,14 **Γοργίας δὲ γενόμενος στρατηγὸς τῶν τόπων ἐξενοτρόφει,** Πλούτ.Ἠθ.214D· ‖ κ. μτ. συστ. αἰτ.: Διόδ.Σ 1,67 **διετέλεσε ξενοτροφῶν μεγάλας δυνάμεις'** κ. παθ.: Αἰν.Τακτ.13,4.

ξενουργῶ-έω μσν. πράττω ξένα, ἀσυνήθη ἔργα: Πρόδρ. ἐν Nott.Mss.8,2,167 **ὅσους ξενουργήσαντες ἄθλους ἐν βίῳ.**

ξενοφανής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ὁ ὡς ξένος φαινόμενος, ὁ καινοφανής, ὁ παράξενος: Δαμασκ. Ι Ἐπιστ. εἰς Θεόφ.π.Εἰκ.128.

ξενοφιλεύω δημ. ξενίζω, φιλοξενῶ, φιλεύω: Ἐφταλ.Ὀδ.Κ 14 **μῆνα μὲ ξενοφίλευαν καὶ καθετὶς ρωτοῦσαν.**

ξενοφιλία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρὸς τοὺς ξένους φιλία, ἀγάπη.

ξενόφιλος (ὁ) Ἐπιγρ. κ. δημ. ὁ φιλῶν, ὁ περιθάλπων τοὺς ξένους, ἀντίθ. μισόξενος· ‖ κ. ὡς κύρ. ὄν.· πρβλ. Κόντου Γλωσσ.Παρατηρ 324.

ξενοφοβία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρὸς τοὺς ξένους ὑποψία καὶ ἀποστροφή.

ξενόφοβος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ φοβούμενος, ὁ ἀποστρεφόμενος τοὺς ξένους.

ξενοφονία (ἡ) ὁ φόνος τῶν ξένων, τῶν φίλων: Ἰσοκρ.11,36 **οἱ γὰρ αὐτοὶ τῆς τε Βουσίριδος ξενοφονίας κατηγοροῦσι** (δ.γρ. ξενοκτονίας).

ξενοφόνος-ον, ἰων. **ξεινοφόνος,** ὁ φονεύων τοὺς ξένους, τοὺς φίλους, ὁ ξενοκτόνος: Πλάτ. Ἐπιστ.336D **ξενοφόνων ἀνδρῶν μισοῦντες τόλμας,** Νόνν.Δ 9,41 **ξεινοφόνῳ μαχαίρῃ'** **2)** κτ. πληθ. ἐπὶ τῶν τιμῶν, αἱ ἀποδιδόμεναι εἰς τοὺς φονεῖς τῶν ξένων: Εὐρ.ΙΤ 776 **ἐφ' οἷσι ξενοφόνους τιμὰς ἔχω.**

ξενοφονῶ-έω φονεύω ξένους: Εὐρ.ΙΤ 1021 **ξενοφονεῖν ἐπήλυδας.**

ξενοφόρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων.

ξενοφυής-οῦς-ές μσν. ὁ ἔχων ξένην, παράδοξον φύσιν ἢ σχῆμα, ὁ ξένης φύσεως: Τζέτζ.Χιλ.8, 579 **ξενοφυῶν θηρίων,** αὐτ.635 **θῆρες ξενοφυεῖς.**

ξενοφύλαξ-ακος (ὁ) Ἐπιγρ. κτ. πληθ. ἄρχοντες ὡρισμένοι πρὸς προστασίαν τῶν ξένων.

ξενοφωνία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ξένη, παράδοξος φωνή, ὁμιλία: Πολυδ.2,113, Ρήτ.8,778,17 **σχῆμα μὲν ἐστι ποιητοῦ ἢ συγγραφέως ἁμάρτημα ἑκούσιον διὰ τέχνην ἢ ξενοφωνίαν,** Γρηγ.Κορ.Τρόπ.27.

ξενόφωνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁμιλῶν, ὁ προφέρων ὡς ξένος: Πολυδ.2,113.

ξενοφώντειος-α-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ξενοφῶντα: Δίων Χρ.18,18 **λόγων τῶν ξενοφωντείων,** Πολυδ.1,112.

ξενοφων-έω μτγν. ὁμιλῶ, ἠχῶ ξένως, παραδόξως : Δέξιππ.Κατ.6,17, Σοφον.Ψυχ.47,12, Σχόλ.'Ιλ. Ψ 403 **καὶ γὰρ οἱ ἐν πολέμῳ καὶ ὀνόματα αὐτοῖς** εἰώθασι τιθέναι διὰ τὸ μὴ ξενοφωνοῦντας ἵστασθαι· || κ. παθ. ἀκούω ξένας, παραδόξους φωνάς : Κύριλλ.24 **ταράττονται ξενοφωνούμενα**· **2)** παθ. καταπτοοῦμαι ἐκ παραδόξων ἐκφράσεων : Γρηγ.Νυσσ.2,64 **ἐμοῦ δὲ πρὸς τοῦτον ξενοφωνουμένου τὸν λόγον καί τι σαφέστερον ἀξιοῦντος μαθεῖν**, 'Ολυμπ.'Αλκ.86Β.

ξενοχειροτόνητοι κληρικοί (οἱ) μσν. οἱ ἐν ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ χειροτονηθέντες : 'Αριστ. ἐν Συντ. καν.2, 251· πρβλ. ἐξωχειροτόνητος.

ξενόχροος-ον μσν. ὁ ἔχων ξένην χροιάν, παράξενον χρῶμα : Νικήτ.Εὐγ.1,7,307D **καινός τις ἔξαλλος πρεσβευτὴς ξενόχροος ἀποκρισιάριος**.

ξεντερίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεντέρισα, παθ. -ίζομαι, ἀόρ. **(ἐ)ξεντερίστηκα**, μτχ. παρακ. **ξεντερισμένος**, ἐξάγω, ἀφαιρῶ τὰ ἔντερα : **ξεντέρισε τὴν κόττα**· || μτφ. φονεύω τινὰ διὰ μαχαίρας πλήττων εἰς τὴν κοιλίαν· **2)** ρηματ. π. ξεντέρισμα.

ξεντέρισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεντερίζω βλ.λ.

ξενύδριον (τὸ)· μτγν. ὑποκορ. τοῦ ξένος, τὸ ξενύλλιον : Μέν.462,3 **οἷον τὰ νησιωτικὰ ταυτὶ ξενύδρια ἐν προσφάτοις ἰχθυδίοις τεθραμμένα**.

ξενύει 'Ησ. «λήγει».

ξενύλλιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ξένος : Πλούτ. 'Ηθ.240D **καταφθαρεῖ σε, ὦ πάτερ, τὸ ξενύλλιον, ἐὰν μὴ τάχιον αὐτὸν τῆς οἰκίας ἐκβάλῃς**.

ξενυχιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξενύχιασα, παθ. -άζομαι, ἀόρ. **(ἐ)ξενυχιάστηκα**, μτχ. παρακ. **ξενυχιασμένος**, ἀποσπῶ βιαίως τοὺς ὄνυχας : Γρυπ.Σκ. Τερρ. ἡ Σφίγγα 10 **καὶ κείνη ὡς ποῦ νὰ πᾷς ξενύχιασε τ' ἀδέρφια σου καὶ πίνει τὸ νιό τους αἷμα**· **2)** πατῶ τινα ἐπὶ τῶν ὀνύχων τῶν ποδῶν : **μὲ πάτησες καὶ μὲ ξενύχιασες**· **3)** ρηματ. π. ξενύχιασμα.

ξενύχιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξενυχιάζω βλ.λ.

ξενύχτης (ὁ) δημ., θηλ. -ισσα ὁ ἀγρυπνῶν τὴν νύκτα καὶ κοιμώμενος τὴν ἡμέραν, νυκτόβιος.

ξενύχτι (τὸ) δημ. ἡ διανυκτέρευσις μέχρι πρωΐας ἢ μέχρι τῶν μεσονυκτίων ὡρῶν, τὸ ἀγρύπνημα : **ἐχτὲς εἴχαμε ξενύχτι**.

ξενυχτίζω δημ. κ. ξενυχτῶ κ.-άω, καθαρ.γρ. ξενυκτῶ, ἰδιωμ. κ. **ξενυχτιάζω**, ἀόρ. **(ἐ)ξενύχτισα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξενυχτισμένος**, διέρχομαι τὴν νύκτα ἄγρυπνος, διανυκτερεύω : 'Αραβ.Μυθ.Χαλ. 1,200 **ἐκρίναμεν εὔλογον νὰ ξενυκτήσωμεν τὴν ἐρχομένην νύκτα πρὸς φύλαξιν τῆς ζωῆς μας**, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.173,4 **εἰς τὸ πλευρὸ τῆς κόρης ποὺ ξενύχτησα**, ΜΜ **κι ἐμένα νὰ μ' ἀφήσετε, γιατ' ἐξενύχτιασα κι ἐγώ**, Γρυπ.Σκ.Τερρ. ὁ Πραματευτὴς 7 **κι οἱ παντρεμένες ξενυχτᾶν γιὰ τὰ ομιχτὰ γραφτά του φρύδια**· **2)** μτβ. κάμνω τινὰ νὰ μείνῃ ἄγρυπνος· **3)** ρηματ. π. ξενύχτης, ξενύχτι, ξενύχτισμα.

ξενύχτισμα (τὸ) δημ. ἡ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀγρυπνία, διανυκτέρευσις, ξενύχτι.

ξενῶ-όω (ξένος) κ. μσν., Ιων. **ξεινόω**, μέσ. μέλλ. **ξενώσομαι** (Σοφ.Φιλ.303, Λυκόφρ.92), ἀόρ. **ἐξένωσα** ('Ηλιόδ.Αἰθ.6,7) κ. παθ. ἀόρ. **ἐξενώθην** (Μοῖρ. 167Ρ «ἐξενώθησαν 'Αττικῶς· ἐξενίσθησαν 'Ελληνικῶς», 'Ηρ.6,21), μέσ. ἀλληλοπ. συνάπτω σχέσεις ξενίας μετά τινος : 'Ηρ.6,21 **πόλιες γὰρ αὗται μάλιστα δὴ τῶν ἡμεῖς ἴδμεν ἀλλήλῃσι ἐξεινώθησαν** (συνέδεσαν πρὸς ἀλλήλας ξενίαν καὶ φιλίαν), Λυσ. 4,48 **καὶ βασιλεῦσιν ἐξενωμένος καὶ τυράννοις**· πρβλ. Πλάτ.Νόμ.642E· || κ. ἀπολ. : Ξεν.'Ελλ.4, 1,34 **σὺν ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἐξενωμένοις πολεμοῦσι**· **2)** παθ. φιλοξενοῦμαι, τυγχάνω περιποιήσεως φιλικῆς : Πίνδ.Π 4,299 **Θήβᾳ ξενωθείς**, Αἰσχ.Χο.702 **ἂν ἤθελον γνωστὸς γενέσθαι καὶ ξενωθῆναι**, Εὐρ.'Αλκ.68 **ὃς δὴ ξενωθεὶς τοῖσδ' ἐν 'Αδμήτου δόμοις**, Ξεν.'Αν.7,8,8 **ἐνταῦθα δὴ ξενοῦται Ξενοφῶν 'Ελλάδι τῇ Γογγύλου τοῦ 'Ερετριέως γυναικί**· || κ. μέσ. ὑποδέχομαι παρ' ἐμαυτῷ, φιλοξενῶ τινα ὡς ξένον : Αἰσχ.'Ικ.927 **οὐ γὰρ ξενοῦμαι τοὺς θεῶν συλήτορας**, Λυκόφρ.92 **καὶ δὴ σε ναύτην 'Αχερουσίᾳ τρίβος . . ξενώσεται** (σχόλ. «δεξιώσεται»)· πρβλ. 'Απολλ.Δ 1,849 **καὶ δ' αὐτοὺς ξεινοῦσθαι ἐπὶ σφέα δώματ' ἄγεσκον**· **3)** μέσ. εἶμαι, διατρίβω ἐν ξένῳ τόπῳ, λείπω εἰς τὰ ξένα, ξενιτεύομαι : Σοφ.Τρ.65 **πατρὸς οὕτω δαρὸν ἐξενωμένου**· πρβλ. Εὐρ.'Ιων 820· **4)** στέλλομαι εἰς ξένον τόπον, ἐξορίζομαι : Εὐρ.'Ιππ.1085 **οὐκ ἀκούετε πάλαι ξενοῦσθαι τόνδε προυννέποντά με;**· **5)** μτγν. μτ. αἰτ. κ. γενικ. ἀφαιρῶ, ἀποστερῶ, ἀποξενώνω τινὰ ἀπό τινος : 'Ηλιόδ. Αἰθ.6,7 **πατρίδος με καὶ πόλεως τῶν φιλτάτων ἐξένωσας**· || κ. μέσ. : 'Αχμ.'Ονειροκρ.68 **ξενωθήσεται καθόλου τῶν ἰδίων**, Τιμαρ. ἐν Notic. 9,198,8 **ξενωθεὶς πάσης βοηθείας**· **6)** ρηματ. π. ξένωσις.

ξενών-ῶνος (ὁ) κ. νεώτ. τὸ διαμέρισμα τῆς οἰκίας, τὸ πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων χρησιμεῦον· 'Ησ. «κατάλυμα» : Εὐρ.'Αλκ.543 **χωρὶς ξενῶνές εἰσιν οἷ σ' εἰσάξομεν**, αὐτ.547 **ἡγοῦ σὺ τῶνδε δωμάτων ἐξωπίους ξενῶνας οἴξας**, Πλάτ.Τίμ.20C **ἐπειδὴ παρὰ Κριτίαν πρὸς τὸν ξενῶνα ἀφικόμεθα**, Κωμ.'Αδέσπ.1211 **ξενῶνας οἶγε καὶ ῥᾶνον δόμους**, 'Ιώσ.Π 15,4,4 **ξενῶνας ἑκατοντακλίνους**, 'Ιουλ.'Επιστ.49, Προκ.Κτισμ.5,6 **ξενῶνες δύο . . ἕτερος ξένοις ἐνδημοῦσι καταλυτήριον**· || νεώτ. συνήθ. ἐπὶ μοναστηρίων, δωμάτιον ἢ διαμέρισμα προοριζόμενον ὡς κατάλυμα τῶν ξένων· **2)** ξενοδοχεῖον : 'Επιγρ. Συρίας.

ξενώνυμος-ον λεξ. ὁ ἔχων ξενικὸν ὄνομα.

ξενώνω δημ. ἀποκληρῶ, ἀπαλλοτριώνω, ἀποξενώνω, πωλῶ.

ξένως ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ξένον, ἀσυνήθως, παραδόξως : Φιλόδ.Ποιημ.5,12 **ξένως λαλεῖν**· **2)** ἐν φρ. **ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως** εἶμαι ἄπειρος τοῦ δικανικοῦ ὕφους, δὲν γνωρίζω τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ λέγειν : Πλάτ.'Απολ.17D **ἀτεχνῶς οὖν ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως**.

ξένωσις-εως (ἡ) (ξενῶ) ἡ μεταβολὴ πράγματός τινος εἰς ξένην, παράξενον, ἀσυνήθη κατάστασιν, ὁ νεωτερισμός : Εὐρ.'Ηρ.965 **τίς ὁ τρόπος ξενώσεως τῆσδε;**· **2)** νοσοκομεῖον διὰ ξένους· Σουΐδ.

ξεπαγιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπάγιασα, παθ. μ. μτχ. παρακ. **ξεπαγιασμένος**, αἰσθάνομαι ὑπερβολικὸν ψῦχος, πάσχω ψῦξιν τῶν ἄκρων : **ξεπάγιασαν τὰ δάχτυλά μου**· || κ. μέσ. ἐν μτχ. παθ. παρακ. ὁ παθὼν ψῦξιν· **2)** κ. μτβ. κάμνω τινὰ νὰ πάθῃ ψῦξιν, νὰ κρυώσῃ καθ' ὑπερβολήν : **κλεῖσε τὴν πόρτα καὶ μᾶς ξεπάγιασες**· **3)** ρηματ.π. ξεπάγιασμα.

ξεπάγιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπαγιάζω βλ.λ. : **φόφησαν οἱ κόττες ἀπὸ τὸ ξεπάγιασμα**· **2)** σφοδρὸν ψῦχος, κρύο : **τί ξεπάγιασμα εἶναι αὐτό;**· **3)** κτ. πληθ. χείμετλα, χιονίστρες : **ἔχει ξεπαγιάσματα στὰ πόδια**.

ξεπαίρνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπῆρα, παθ. μ. μτχ. παρακ. ξεπαρμένος, λαμβάνω μέρος ἀνῆκόν μοι ἢ ἔλαττόν τι, παραιτοῦμαι περαιτέρω ἀπαιτήσεως κληρονομικῆς : **ἐξεπῆρ' ἀπὸ τὰ πατρικά μου**· **2)** μέσ. ἐν μτχ. παθ. παρακ. ξεπαρμένος βλ.λ.

ξεπανίζω δημ. καθαρίζω ἀπὸ τοὺς ἱστοὺς τῶν ἀραχνῶν, οἷον τὴν οἰκίαν, ἀποθήκην, δωμάτιον, ξεραχνιάζω, παίρνω τὶς πάνες.

ξεπαρθένεμα (τὸ) δημ. ἡ ἀπώλεια τῆς παρθενίας, ἡ διακόρευσις.

ξεπαρθενευτής (ὁ) (ξεπαρθενεύω) δημ. ὁ φθείρων τὴν παρθενίαν κόρης, ἐκεῖνος ποὺ ξεπαρθενεύει, διακορεύει : Παλαμ.Περ.Χαιρ.156,3 ὁ πλάνος Ἔρωτας ὁ ξεπαρθενευτὴς κι ἡ Ἀγάπη, ἀπάρθενη, πῶς πιάνονται ἀπ' τὰ χέρια.
ξεπαρθενεύω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπαρθένεψα, φθείρω τὴν παρθενίαν κόρης, διακορεύω· 2) ρηματ. π. ξεπαρθένεμα, ξεπαρθενευτής.
ξεπαρμένος-η-ο μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεπαίρνω, ὁ ὑπερόπτης, ὁ ὑβριστής : Ἐφταλ.Ὀδ.Δ 769 κι ἀπὸ τοὺς ξεπαρμένους νιοὺς ἕνας αὐτὰ λαλοῦσε.
ξέπασχα ἐπίρρ. δημ. μετὰ τὸ Πάσχα, ξώλαμπρα.
ξεπατῶ-άω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπάτησα, ἐξαπατῶ, ξεγελῶ, κοροϊδεύω : Ἐρωτόκρ.3,947 κι ἐσὺ ξεπάτησες κι ἐμὲ 'ς πράματα κομπωμένα.
ξεπάτωμα (τὸ) (ξεπατώνω) δημ. ἡ ἀφαίρεσις τοῦ πυθμένος, τοῦ πάτου : ξεπάτωμα τοῦ κοφινιοῦ· 2) μτφ. ταλαιπωρία, βάσανα· 3) κτ. ἐπέκτ. ἡ καταστροφή, ὁ ὄλεθρος, ξεκλήρισμα : ξεπάτωμα τῆς οἰκογενείας.
ξεπατώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπάτωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. (ἐ)ξεπατώθηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεπατωμένος, ἀφαιρῶ, φθείρω τὸν πυθμένα, τὸν πάτον, οἷον καλαθίου, βαρελλίου κτλ. : τὸ ξεπάτωσες τὸ κοφίνι· κ. παθ. : ξεπατώθηκε τὸ καφίνι ἀπὸ τὸ βάρος· 2) ἀφαιρῶ τὸ δάπεδον, τὸ πάτωμα οἰκίας, δωματίου : ξεπάτωσε τὸ μισὸ σπίτι· 3) μτφ. κουράζω καθ' ὑπερβολήν, ταλαιπωρῶ : μᾶς ξεπάτωσε στὴ δουλειά· κ. παθ. : ξεπατωθήκαμε στὴ δουλειά· || κ. ἐν αἰσχρᾷ σημ.· 4) κτ. ἐπέκτ. ἀφανίζω, ἐξολοθρεύω, ξεκληρίζω· κ. παθ. : ὅλη ἡ οἰκογένεια ξεπατώθηκε τὸν καιρὸ τῆς χολέρας· 5) ρηματ.π. ξεπάτωμα.
ξεπέζεμα (τὸ) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπεζεύω, ἡ ἀφίππευσις.
ξεπεζεύω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπέζεψα, παθ. μ. μτχ. παρακ. ξεπεζεμένος, ἀφιππεύω, καταβαίνω ἀπὸ τὸ ἄλογο, πεζεύω : ξεπεζέψαμε στὸ χάνι, - ἦταν ξεπεζεμένος ὅταν τὸν ἐχτύπησαν· 2) ρηματ.π. ξεπέζεμα.
ξεπέρασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπερνῶ βλ.λ.
ξεπερδικώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπερδίκωσα, παθ. μ. μτχ. παρακ. ξεπερδικωμένος, μτφ. συνέρχομαι ἐκ νόσου, ἀναρρωννύω, γίνομαι περδίκι.
ξεπεριορίζομαι μσν., ἀόρ. ξεπεριωρίστηκα, μτχ. παρακ. ξεπεριωρισμένος, ἐξίσταμαι τῶν φρενῶν, ἀποβάλλω τὰς φρένας, τὸ λογικόν : Ἐρωτόκρ.2,1621, αὐτ.5,634 κι ὡς ἤσωσε τὴν ηὗρηκε σὰν ξεπεριωρισμένη.
ξεπερνῶ δημ. κ. -άω κ. ξαπερνῶ, ἀόρ. (ἐ)ξεπέρασα, παθ. ξεπερνιέμαι, ἀόρ. (ἐ)ξεπεράστηκα, μτχ. παρακ. ξεπερασμένος, ἀποσύρω νῆμα διερχόμενον δι' ὀπῆς τινος : ξεπερνῶ τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κρίκο - τὴν κλωστὴ ἀπὸ τὸ βελόνι· κ. παθ. : μοῦ ξεπεράστηκε ἡ κλωστὴ ἀπὸ τὴ βελόνα· 2) ὑπερβάλλω τινά, ὑπερτερῶ : μᾶς ξεπερνάει ὅλους στὸ τρέξιμο - στὴν ἐξυπνάδα - στὰ μαθήματα· 3) ρηματ.π. ξεπέρασμα.
ξέπεσμα (τὸ) δημ. ἃ. ξεπεσμὸς βλ.λ.
ξεπεσμός (ὁ) (ξεπέφτω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπέφτω, ἡ ἔκπτωσις, ἡ κατάπτωσις, ἡ ὑποβίβασις τῆς ἀξίας : ὁ ξεπεσμὸς τοῦ λαδιοῦ - τῶν ἐνοικίων· 2) μτφ. ἡ παρακμή, ἡ ὑλικὴ ἢ ἠθικὴ κατάπτωσις, ὁ ἐκπεσμός : ὁ ξεπεσμὸς τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν· 3) ναυτ. ἡ ἔκπτωσις βλ.λ.14)· 4) ὁμ. ναυτ. τὸ ἄνυσμα μεταξὺ στίγματος ἐξ ἀναμετρήσεως καὶ συγχρόνου ἀστρονομικοῦ τοιούτου, δεικνύον τὴν ἐπήρειαν ρεύματος, πλαγίας προσπτώσεως ἀνέμου κτλ.
ξεπετάγομαι δημ. κ. ξεπετάζομαι παθ. τοῦ ξεπετῶ βλ.λ.
ξεπεταρόνι (τὸ) δημ. ὁ νεοσσὸς πτηνοῦ ἀρχόμενος νὰ πετᾷ, ἃ. ξεπεταρούδι.
ξεπεταρούδι (τὸ) δημ. νεοσσὸς πτηνοῦ ἀρχόμενος νὰ πετᾷ, τὸ ξεπεταρόνι : Παλαμ.Περ.Χαιρ.156,23 ἑνὸς ἀϊτοῦ ξεπεταρούδι· 2) ἐπὶ παιδίων, τὸ ἔχον ἡλικίαν καθ' ἣν ἀρχίζει νὰ ἐννοῇ, τὸ ξεπεταγμένο.
ξεπετῶ δημ. κ. συνήθ. ξεπετάω, μέσ. ξεπετιέμαι κ. ξεπετάγομαι κ. ξεπετάζομαι, ἀόρ. (ἐ)ξεπέταξα κ. παθ. (ἐ)ξεπετάχτηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεπεταγμένος, ἀναγκάζω πτηνόν τι νὰ πετάξῃ πρὸς τὰ ἄνω : ὁ σκύλος μου ξεπέταξε δύο ὀρτύκια· || κ. μέσ. ἢ παθ. ὁρμῶ, πετῶ ἔξαφνα πρὸς τὰ ἄνω : ξεπετάχτηκαν τρία ὀρτύκια· 2) κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ προσ., ἐμφανίζομαι ἐνώπιον ἃ. αἴφνης, ἰδ. καραδοκῶν καὶ ἀπὸ κρύπτης, ξεπηδῶ βλ.λ.· 3) μτφ. ἐπὶ τῶν γονέων κ. ἰδ. ἐπὶ μητρός, φέρω τὸ βρέφος εἰς ἡλικίαν παιδὸς ἢ νεανίου, μεγαλώνω : τὰ ξεπέταξε τὰ παιδιά της καὶ ἡσύχασε· || κ. μέσ. μεγαλώνω, ἐνηλικιοῦμαι : εἶναι ὅλα της τὰ παιδιὰ ξεπεταμένα· 4) μέσ. φέρομαι προπετῶς, αὐθαδιάζω : ἐσὺ νὰ μὴν ξεπετιέσαι, ὅταν μιλᾶνε οἱ μεγαλύτεροι.
ξεπέφτω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξέπεσα, μτχ. παθ. παρακ. ξεπεσμένος, ἐπὶ φυτῶν, ἀνθέων κτλ., ἐκπίπτω, καταπίπτω, πέφτω κάτω : Σολωμ. τὰ Δύο ἀδέρφια 10 καὶ τ' ἄνθη ἀπ' τὰ δέντρα ξεπέφτουν, ἰδές τα, παρὰ πολὺ ἡ ζέστα τοῦ ἡλιοῦ τὰ βαρεῖ· 2) πίπτω ἐξ εὐτυχοῦς τινος καταστάσεως, ὑψηλῆς οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς θέσεως κττ. : Γεωργιλ.Θαν.Ρ ἐν Κορ.Ἀτ.2,263 διὰ νὰ μὴ ξεπέσουν ἀπὸ τὸν βίον, - ἄλλοτε ἦταν μεγάλος καὶ τρανός, ἀλλὰ τώρα ξέπεσε, - ἀπὸ τὸν πόλεμον πολλοὶ πλούτισαν καὶ πολλοὶ ξέπεσαν· κ. μέσ. : ξεπεσμένη οἰκογένεια - ἔμπορος· || μεταπίπτω εἴς τι, ἰδ. ἐκπίπτω ἐπὶ τὰ χείρω, καταντάω : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 7,7 σὲ χορούς μεθυσοῦ θὰ ξεπέσουμε· 3) ἐκπίπτω ἐν τῇ συνειδήσει τινός, χάνω τὴν ὑπόληψιν, ἐκτίμησίν τινος ὑπό τινα ἔποψιν ἢ ἰδιότητα : ὕστερα ἀπ' αὐτὸ ποὺ 'καμε ξέπεσε στὴ συνείδησή μου· || εἰδ. ἐν ἠθικῇ ἐκδοχῇ ἰδ. γυναικῶν, ὑφίσταμαι ἠθικὴν μείωσιν, ἐξσχρειοῦμαι· 4) ἐπὶ πραγμ., ἀπολ. ἀποβάλλω, χάνω μέρος τῆς ἀγοραίας μου τιμῆς, ὑποτιμῶμαι : ξέπεσε τὸ λάδι - τὸ κρέας· 5) ἀποβάλλω, χάνω ἐκ τοῦ βάρους μου, ἀδυνατίζω : τὸ γουρούνι ξέπεσε (ἔχασε ἐκ τοῦ βάρους του)· παροιμ. τὸ βουβάλι κι ἂν ξεπέσῃ, σὰν τὸ κάλλιο βόδι ἀξίζει· 6) ρηματ.π. ξεπεσμός, ξέπεσμα.
ξεπηδῶ δημ. κ. -άω, ἀόρ. (ἐ)ξεπήδησα, παθ. ξεπηδιέμαι, ἀόρ. -ήθηκα, μτχ. παρακ. ξεπηδημένος, τὸ ἐνεργ. ἐπὶ προσ., ἐκπηδῶ, ἐμφανίζομαι, ἀνακύπτω : ξεπήδησε μέσα ἀπὸ τοὺς φράχτες· || τὸ παθ. ἐπὶ πραγμ., εἶμαι διαβατὸς δι' ἅλματος, διὰ πηδήματος : δὲν ξεπηδιέται αὐτὸς ὁ τράφος.
ξεπιάνομαι δημ. ἀπαλλάττω τὸν ἑαυτόν μου ἀπὸ τὴν σύλληψιν, ἀπὸ τὸ ἄδραγμα, πιάσιμο, παύω νὰ εἶμαι πιασμένος : πιάστηκα ἀπὸ ἕνα βάτο, περίμενε νὰ ξεπιαστῶ· || κ. μτφ. παύω νὰ ἔχω παράλυσιν, ἀγκύλωσιν : τὰ πόδια του ξεπιάστηκαν καὶ τώρα περπατεῖ ἐλεύθερα.
ξεπίτηδες ἐπίρρ. δημ. ἐξεπίτηδες βλ.λ. : ξεπίτηδες τὸ λέει γιὰ μένα.
ξεπλάνεμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπλανεύω βλ.λ., ἡ ἀποπλάνησις, ἡ παραπλάνησις : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 8 χωρὶς ὅμως νὰ δύναται πολύκαιρα νὰ χαρῇ τὸ ξεπλάνεμά του.
ξεπλανεύω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπλάνεψα κ. παθ. (ἐ)ξεπλανεύτηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεπλανεμένος, ἀποπλανῶ, διαφθείρω : πρόσεξε μὴ σὲ ξεπλανέψουν οἱ φιλενάδες σου, - τὴν ξεπλάνεψε μὲ τὴν ὑπόσχεση γάμου· 2) ρηματ. π. ξεπλάνεμα.

ξεπλατίζω δημ., άόρ. (έ)ξεπλάτισα, παθ. -ίζομαι, άόρ. (έ)ξεπλατίστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεπλατισμένος, άφαιρῶ, έξαρθρῶ τὴν ὠμοπλάτην τινός, βγάζω τὴν πλάτη· || κ. παθ. **ξεπλατίστηκα ἀπὸ τὸ φόρτωμα·** 2) μτφ. καταπονῶ, κουράζω τινὰ καθ' ὑπερβολὴν εἰς τοὺς ὤμους διὰ βαρέος φορτίου κ. παθ. : **ξεπλατίστηκα νὰ τὸ σηκώνω τόσην ὥρα τὸ παιδί·** 3) ρηματ.π. ξεπλάτισμα.

ξεπλάτισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπλατίζω, ἡ ἐξάρθρωσις τῆς ὠμοπλάτης.

ξέπλεγμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπλέγω βλ.λ.

ξέπλεγος-η-ο δημ. κ. ξέπλεκος συνήθ. ἐπὶ τῆς κόμης, ὁ μὴ πεπλεγμένος, ὁ ξεπλεγμένος : Γρυπ. Σκ.Τερρ. ἡ Τρελλὴ χαρὰ 2 **μὲ ξέπλεγα στὶς αὖρες τὰ μαλλιά της πετᾷ ἡ τρελλὴ χαρὰ μὲ τὰ τραγούδια** 2) ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων τὴν κόμην λελυμένην . **τὴ βρῆκα ξέπλεγη.**

ξέπλεκος-η-ο δημ. ἄ. ξέπλεγος βλ.λ. : Σολωμ. ὁ Λάμπρος **μὲ τὴ θυγατέρα του** 9 **ξέπλεκα ὀμπρὸς ὣς κάτου τὰ μαλλιά της.**

ξεπλέκω δημ., άόρ. (έ)ξέπλεξα, παθ. -έκομαι, άόρ. (έ)ξεπλέχτηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεπλεγμένος, λύω τι ὃν πρότερον πεπλεγμένον : **ξεπλέκω τὸ μαλλί·** || ἰδ. ἐπὶ κόμης, λύω τὴν κόμην, ἀποσυμπλέκω· κ. παθ. : **μαλλιὰ ξεπλεγμένα·** 2) ρηματ.π. ξέπλεγμα, ξέπλεγος ἡ ξέπλεκος.

ξεπλένω δημ. κ. ξεπλύνω, άόρ. (έ)ξέπλυνα, παθ. -ένομαι, άόρ. (έ)ξεπλύθηκα, μτχ. παρακ. ξεπλυμένος, ἐκπλύνω, κατακλύζω δι' ὕδατος, πλύνω μὲ πολὺ νερὸ τὰ ἤδη πλυθέντα, ὥστε νὰ ἀπαλλαχθοῦν τοῦ ρύμματος : **δὲν ξέπλυνες τὸ ποτήρι καὶ μυρίζει, - νὰ ξεπλύνης τὰ ροῦχα·** || κ. μέσ. **ρίξε μου λίγο νερὸ νὰ ξεπλυθῶ·** 2) μτφ. ἐκπλύνω δι' ὕβρεων, καθυβρίζω : **ἦρθε καὶ μᾶς ξέπλυνε μὲ τὶς βρισιές της, - ἔννοια σου καὶ 'γὼ θὰ σὲ ξεπλύνω καλά·** 3) μέσ. συνήθ. κτ. μτχ. παθ. παρακ. ἀποβάλλω, χάνω τὸ χρῶμά μου, ξεθωριάζω : **ξεπλυμένο χρῶμα·** 4) μτφ. ἀποκαθαίρω τινὰ ἠθικῶς, ἐξαγνίζω : Βαλαωρ.Φωτ.2,217 **δὲ θὰ μὲ λειώσῃ ἡ μαύρη γῆ, ἂν δὲν ξεπλύνω πρῶτα αὐτό μου τὸ μελάνωμα·** 5) ἀμτβ. κ. μέσ. καταστρέφομαι οἰκονομικῶς, ναυαγῶ : **μὲ τὶς ἀρρώστιες ποὺ μᾶς βρῆκαν ξεπλυθήκαμε, - τώρα εἶναι ξεπλυμένοι, δὲν ἔχουν τίποτα στὸ μαγαζί τους·** 6) ρηματ.π. ξέπλυμα.

ξεπληρώνω δημ. ἀποτίνω : Παλαμ.Περ.Χαιρ. 26,6 **τὰ ξεπληρώνουμε ὅλα κι ἐδῶ κάτου,** | **καὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα χρέη,** ΜΜ **νὰ σᾶς τὸ ξεπληρώνῃ ὁ Θιός, ὅλο φλουρὶ καὶ μάλαμα.**

ξέπλυμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπλένω, ἡ δι' ὕδατος κατάκλυσις πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν ρυμμάτων· 2) μτφ. ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὑδαρής, ἄγευστος, ἀνούσιος : **αὐτὴ ἡ σούπα εἶναι ξέπλυμα·** 3) μτφ. ἐπὶ προσ. ἰδ. γυναικῶν κ. ὡς ὕβρις : **νὰ χαθῇ τὸ ξέπλυμα·** 4) τὸ μετὰ τὴν ἔκπλυσιν ἀπομένον ὕδωρ, τὸ ἀπόπλυμα.

ξεπλύνω δημ. ἄ. ξεπλένω βλ.λ.

ξεποδαριάζω δημ., άόρ. (έ)ξεποδάριασα, παθ. -άζομαι, ἐξεποδαριάστηκα, μτχ. παρακ. ξεποδαριασμένος, καταπονῶ τοὺς πόδας τινὸς διὰ μακροῦ δρόμου, ταλαιπωρῶ τινα εἰς τὸν δρόμον : **μὲ ξεποδάριασε στοὺς δρόμους·** || παθ. κ. μέσ. **ξεποδαριάστηκα νὰ σὲ κυνηγῶ, - εἶναι ξεποδαριασμένος ἀπὸ τὸ κυνήγι·** 2) ρηματ.π. ξεποδάριασμα.

ξεποδάριασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεποδαριάζω βλ.λ.

ξεπορταρός (ὁ) δημ. αὐλακωτὴ πλὰξ ξυλίνη, ἐφ' ἧς τοποθετοῦνται τὰ τουπία μετὰ τοῦ νωποῦ τυροῦ, διὰ νὰ ἀποστραγγίσῃ τὸ τυρόγαλα.

ξεπορτίζω δημ., άόρ. (έ)ξεπόρτισα, παθ. μτχ. παρακ. ξεπορτισμένος, ἐξαναγκάζω, ἀφήνω τινὰ νὰ ἐξέλθῃ ἢ νὰ φύγῃ ἐκ τῆς οἰκίας, νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν πόρτα : **τὰ ξεπόρτισες μέσ' στὸ μεσημέρι τὰ παιδιά·** || κ. ἀμτβ. ἐξέρχομαι, φεύγω ἐκ τῆς οἰκίας μου, ἰδ. κρυφίως : **ὁ νοῦς του εἶναι πότε νὰ φάῃ καὶ νὰ ξεπορτίσῃ, - ξεπορτισμένες εἶναι οἱ κόρες της·** 2) ρηματ.π. ξεπόρτισμα.

ξεπόρτισμα (τὸ) δημ. ἡ ἔξοδος ἐκ τῆς οἰκίας, ἰδ. κρυφίως.

ξεπούλημα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπουλῶ, ἡ ἐξάντλησις τῶν πρὸς πώλησιν ἐμπορευμάτων : **ἦρθες ἀπάνω στὸ ξεπούλημα·** 2) ἡ πώλησις εἰς εὐθηνάς, συγκαταβατικὰς τιμάς : **ὅλα στὸ ξεπούλημα·** || φρ. **βγάνω στὸ ξεπούλημα** ἐκθέτω πρὸς πώλησιν ἀντὶ μικρᾶς τιμῆς.

ξεπουλλιάζω δημ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν, καταλείπω τὴν φωλεάν, παύω νὰ εἶμαι νεοσσός, πουλί· 2) μτφ. ἐπὶ νεανίου, κτῶμαι ἐλευθερίαν καὶ αὐτενέργειαν· 3) ρηματ.π. ξεπούλλιασμα.

ξεπούλλιασμα (τὸ) δημ. ὁ καιρός, καθ' ὃν οἱ νεοσσοὶ καταλείπουσι τὰς φωλεάς των· 2) ὁ καταλείπων τὴν φωλεάν του νεοσσός : **ὁ κότσυφας ποὺ χτύπησες εἶναι ξεπούλλιασμα.**

ξεπουλῶ δημ. κ. -άω, άόρ. (έ)ξεπούλησα κ. παθ. (έ)ξεπουλήθηκα, πωλῶ ἐξ ὁλοκλήρου κτήματα, πράγματα ἢ ἐμπορεύματα : **δὲν τοῦ 'χει μείνει τίποτε ἀπὸ τὰ χτήματα· ὅλα τὰ ξεπούλησε·** || κ. μέσ. : ΜΜ **πὼς ἐξεπουληθήκαμε ὅλοι, μεγάλοι καὶ μικροί, γιὰ νὰ σὲ κάμωμε καλά·** || κ. ἀμτβ. ἐπὶ ἐμπόρων, ἐξαντλῶ τὸ πρὸς πώλησιν, δὲν μοῦ μένει τίποτα : **αὐτὸς ξεπούλησε καὶ μεῖς δὲν κάναμε σεφτέ·** 2) ἐπὶ ἐμπόρων, πωλῶ, ἐκποιῶ ὡρισμένα εἴδη εἰς εὐθηνὰς τιμάς : **αὔριο ὅσα μείνανε θὰ τὰ ξεπουλήσουμε·** 3) ρηματ.π. ξεπούλημα.

ξεπουπουλιάζω δημ., άόρ. (έ)ξεπουπούλιασα, παθ. -άζομαι, άόρ. (έ)ξεπουπουλιάστηκα, μτχ. παρακ. ξεπουπουλιασμένος, ἀφαιρῶ τὰ πτίλα, τὰ πούπουλα πτηνοῦ, μαδῶ· || ἐπὶ γυναικῶν μαχομένων, ἀφαιρῶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς : **τὴν ἔπιασε καὶ τὴν ξεπουπούλιασε·** 2) ἀμτβ.κτῶμαι, βγάζω πούπουλα· 3) ρηματ.π. ξεπουπούλιασμα.

ξεπουπούλιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπουπουλιάζω βλ.λ., ἡ ἀφαίρεσις τῶν πτίλων πτηνοῦ· || ξεμάλλιασμα, ἐπὶ μαχομένων γυναικῶν· 2) ἐπὶ πτηνῶν, ἡ κτῆσις πτίλων.

ξεπροβάλλω δημ. προβάλλω.

ξεπροβοδίζω δημ. ἄ. ξεπροβοδῶ βλ.λ.

ξεπροβόδισμα (ἡ) δημ. ἡ προπομπή, ἡ κατευόδωσις : **πήγαμε στὸ ξεπροβόδισμά της.**

ξεπροβοδῶ δημ. κ.-άω κ. ξεπροβοδίζω συνοδεύω ἀναχωροῦντα, προπέμπω, κατευοδώνω : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 23,30 **χειμωνικὲς βοὲς ξεπροβοδοῦσαν τῶν λουλουδιῶν τὸ στερνὸ μύρο·** 2) ρηματ.π. ξεπροβόδισμα.

ξερά ἐπίρρ. δημ. ἀποτόμως, ψυχρῶς, ξηρῶς : **τοῦ μίλησε ξερά.**

ξέρα (ἡ) δημ. βράχος ἐν τῇ θαλάσσῃ μόλις καλυπτόμενος, ὕφαλος, σκόπελος : **ἔπεσε ἡ βάρκα στὴν ξέρα·** 2) ἀνομβρία, ξηρασία, ξεραΐλα.

ξεραγκιανός-ή-ό δημ. ἄ. ξερακιανός βλ.λ., ὁ ἰσχνός, λεπτός.

ξεράδι (τὸ) δημ. ὁ ἐπὶ τοῦ δένδρου ἢ φυτοῦ ξηρὸς κλάδος : **ἔκοψε ὅλα τὰ ξεράδια ἀπὸ τὶς ἐλιές·** 2) γεν. ξύλον ξηρόν, φρύγανον : Βιζυην. ἡ Μητέρα τῶν 'Επτὰ 97 **καὶ κάπου, π' ἀπὸ δίπλα της ἕνα ξεράδι σφίγγει καὶ νὰ τὸ ρίξῃ στῆς φωτιᾶς τ' ἀχόρταγο λαρύγγι τανύζεται καὶ ἀπλοχερνᾷ·** 3) μτφ. ἐν φρ. δηλούσαις περιφρόνησιν, ἡ χείρ, ὁ πούς : **μὴ σηκώνῃς τὸ ξεράδι σου,**

γιατὶ σοῦ τὸ κόβω, - **μάζεψε τὰ ξεράδια σου ποὺ τ' ἅπλωσες ὡς ἐδῶ κάτω**· πρβλ. ξερὸς 8)· **4)** ὡς κατάρα λεγομένη ὅταν βήχῃ τις.

ξεραΐλα (ἡ) δημ. κ. ξεραΰλα αὐχμός, ἀνομβρία, ξηρασία.

ξεραίνω δημ. κ. ξηραίνω, ἀόρ. (ἐ)**ξέρανα**, παθ. **-αίνομαι**, ἀόρ. παθ. (ἐ)**ξεράθηκα**, ἀφαιρῶ τινος τὸ ὕδωρ, τὴν ὑγρασίαν, τὸν χυμόν, τὴν ἰκμάδα, στεγνώνω, ἀποξηραίνω : **ἡ ζέστη ξέρανε τὰ φυτά, - ὁ ἀέρας ξέρανε τοὺς δρόμους, - ξεραίνομε τὰ σῦκα**· κ. παθ. : Βαλαωρ. ὁ Δῆμος καὶ τὸ Καρυοφύλλι του 30 **καὶ λειώσουνε τὰ χιόνια τους καὶ ξεραθοῦν οἱ λόγγοι, - βγάλε τὰ ξύλα στὸν ἥλιο νὰ ξεραθοῦν**· **2)** καθιστῶ τι ἀναίσθητον : **μοῦ ἔδωσε μιὰ στὸ χέρι καὶ μοῦ τὸ ξέρανε**· || κ. παθ. πάσχω ἀναισθησίαν : **τὰ χέρια μου ξεραθήκανε ἀπὸ τὸ κρύο**· **3)** μέσ. μένω κατάπληκτος, ἐνεός, ἀποσβολωμένος : **ξεράθηκα σὰν τὸν εἶδα σ' αὐτὰ τὰ χάλια** (κατεπλάγην)· || φρ. **ξεράθηκα στὰ γέλια** (ἐλιποθύμησα ἀπὸ τὰ πολλὰ γέλια)· || ἰδιωμ. φονεύω, σκοτώνω : **θὰ τὸν ξεράνουν, ἅμα δὲν τὴν παντρευτῇ**· || μέσ. ἀποθνῄσκω, πεθαίνω : **χθὲς τὸ βράδυ ἐξεράθηκε ὁ ἀδερφός του.**

ξέρακας (ὁ) δημ. τὸ ξηρὸν δένδρον, ἰδ. τὸ ἐκ κεραυνοῦ ἀπανθρακωθέν : δ.τραγ. **ὅταν ἀνθίσ' ὁ ξέρακας.**

ξερακιανός-ή-ό δημ. κ. **ξεραγκιανός** ἐπὶ προσ., ὁ λεπτός, ἰσχνός, λιπόσαρκος.

ξέρασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξερνῶ, ὁ ἐμετός· **2)** μτφ. συνήθ. κτ. πληθ. λόγοι ἀνόητοι, φλυαρίαι, σαχλαμάρες : **δὲν μπορῶ ν' ἀκούω αὐτὰ τὰ ξεράσματα**· || κ. γεν. ἐπὶ προσ. ὡς ὕβρις.

ξερατό (τὸ) δημ. ἡ ἔμεσις, τὸ ἔμεσμα : **τὸν ἔπιασε ἡ θάλασσα καὶ ἄρχισε τὸ ξερατό**· **2)** μτφ. λόγος ἄχαρις, ἀνόητος, σαχλαμάρα, ξέρασμα· **3)** ναυτ. κτ. πληθ. ὕφαλοι μύρμηκες, ἀποκαλυπτόμενοι κατὰ τὰς ῥηχίας.

ξερή (ἡ) δημ. εἶδος παιγνίου παιζομένου διὰ 52 παιγνιοχάρτων καὶ ἀποτελοῦντος παραλλαγὴν τῆς κοντσίνας, πάστρα· **2)** τὸ ἀνδρικὸν πέος.

ξεριάς (ὁ) δημ. χείμαρρος ξηραινόμενος, ὅταν δὲν τροφοδοτῆται ὑπὸ ὄμβρου ἢ τήξεως χιόνων.

ξερικός-ή-ό δημ. ἐπὶ γαιῶν, ὁ μὴ ὑπὸ πηγαίων ὑδάτων ἀπ' εὐθείας ποτιζόμενος, ἀντίθ. ποτιστικός· **2)** ἐπὶ φυτῶν καὶ γεωργικῶν προϊόντων, ὁ παραγόμενος, ἀναπτυσσόμενος ἄνευ ποτίσματος, ἀντίθ. ποτιστικός : **ξερικὰ φασόλια, - ξ- ντομάτα.**

ξερίχι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ἄμπελος ἡ οἰνοφόρος.

ξερνῶ μσν. κ. δημ. κ. **-άω**, ἀόρ. (ἐ)**ξέρασα**, μτχ. παθ. **ξερασμένος**, ἐκβάλλω δι' ἐμέτου, ἐξεμῶ, κάμνω ἔμετον : Ἐρωτόκρ.3,81 **ξερνᾷ τη, δὲν τὴ δέχεται, πρὶ στὴν κοιλιάν του σώσῃ, - τὸν ἔπιασε ἡ θάλασσα καὶ ξερνάει**· **2)** μτφ. ὑφίσταμαι τὰ ἐπίχειρα κακῆς μου πράξεως : **ἔννοια σου καὶ θὰ τὰ ξεράσῃς τὰ ὅσα μοῦ ἔκαμες**· **3)** ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἐκβράζω εἰς τὴν ξηράν : **τὸν ξέρασε ἡ θάλασσα**· **4)** ῥηματ.π. ξέρασμα, ξερατό.

ξερόβηχας (ὁ) δημ. ξηρὸς βὴξ ἄνευ πτυέλων.

ξεροβήχω δημ.,ἀόρ.(ἐ)**ξερόβηξα**, ἐνοχλοῦμαι ὑπὸ ξηροῦ βηχός, βήχω χωρὶς νὰ ἐκβάλλω φλέγματα· **2)** βήχω ἐπίτηδες, ὅπως ἀκουσθῶ ἢ προκαλέσω τὴν προσοχήν τινος : **περνοῦσε ἀπὸ τὸ σπίτι της καὶ ξερόβηξε.**

ξεροβόρι (τὸ) δημ. βορρᾶς ξηρὸς καὶ ψυχρός, ἄνευ βροχῆς.

ξεροβούνι (τὸ) δημ. μικρὸν ὄρος, βουνὸ ἄνευ οὐδεμιᾶς βλαστήσεως.

ξεροβράχια (τὰ) δημ. οἱ ὅλως ξηροί, οἱ γυμνοὶ βλαστήσεως τόποι βράχου τινός : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 21,9 **κι ἀκόμ' ἀχναφωτᾶν τὰ ξεροβράχια.**

ξερόβρυση (ἡ) δημ. κρήνη ἧς τὸ ὕδωρ ἐστείρευσε, πηγὴ στειρεύσασα.

ξερόγελα (τὸ) δημ. βεβιασμένοι γέλωτες.

ξεροκαμπία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. πεδιὰς ξηρά, ἄνυδρος, ἄφορος, ἐν εἰρων. φράσεσιν, οἷον **κτηματίας - δήμαρχος πάσης ξεροκαμπίας.**

ξεροκατάπιμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεροκαταπίνω βλ.λ.

ξεροκαταπίνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεροκατάπια**, καταπίνω τὸν σίελόν μου· **2)** μτφ. ἀνέχομαί τι ἀδιαμαρτυρήτως εὑρισκόμενος ἐν ἀμηχανίᾳ : **τ' ἀκούει καὶ ξεροκαταπίνει**· **3)** ῥηματ.π. ξεροκατάπιμα.

ξεροκέφαλος-η-ο δημ. ὁ νωθρὸς τὴν διάνοιαν, ὁ χοντροκέφαλος· **2)** ὁ καθ' ὑπερβολὴν πείσμων, ὁ πεισματάρης.

ξεροκοκκινίζω δημ. ἐρυθριῶ ἐξ ἐντροπῆς, κοκκινίζω· **2)** ῥηματ. π. ξεροκοκκίνισμα.

ξεροκοκκίνισμα (τὸ) δημ. ἐπὶ ἀναισχύντου, ἡ ἐξ ἐντροπῆς ἐρυθρίασις, τὸ κοκκίνισμα : **τὸ ξεροκοκκίνισμα ἡ προσωπίδα του δὲν τὸ ξέρει.**·

ξεροκόμματο (τὸ) δημ. τεμάχιον ξηροῦ ἄρτου· || κτ. πληθ. τὰ ὑπολειπόμενα μετὰ τὸ γεῦμα, τὰ περισσεύματα τῆς τραπέζης.

ξερολίθι (τὸ) δημ. τοῖχος ἐκτισμένος διὰ λίθων ἄνευ συνδετικοῦ κονιάματος, ἡ ξηρολιθοδομή, ἡ ξερολιθιά.

ξερολιθιά (ἡ) δημ. τὸ ξερολίθι βλ.λ.

ξερόμαντρα (ἡ) δημ. περίβολος, μάνδρα ἐκ λίθων μὴ συνηνωμένων διὰ συνδετικῆς ὕλης, ἀπὸ ξερολιθιά.

ξερομασῶ δημ. κ. **-άω** μασῶ χωρὶς νὰ ἔχω τι εἰς τὸ στόμα μου : **ξερομασάει τὴ γλῶσσά του**· || μτφ. ἐν φρ. **ξερομασάει τὰ λόγια του** δὲν ὁμιλεῖ ἀπεριφράστως, προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ κάτι.

ξερόν (τὸ) ἡ γῆ, ἡ ξηρά, π. Ὁμ. ἅπαξ : Ὀδ.Ε 402 **ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο**, Φανί.ἐν ΑΠ 6,304 **ποτὶ ξερὸν ἔλθ' ἀπὸ πέτρας**· πρβλ. Ἀπολλ.Ρ 3,322.

ξερονήσι (τὸ) δημ. νῆσος ξηρὰ ἄνευ ὕδατος ἢ ἄνευ πολλῆς χλωρίδος.

ξεροπήγαδο (τὸ) δημ. φρέαρ, πηγάδι ξηρὸν ἄνευ ὕδατος.

ξεροποδιά (ἡ) δημ. **τὸ φυτὸν ἄμπελος ἡ οἰνοφόρος.**

ξεροπόταμο (τὸ) δημ. κ. **-ος** (ὁ) χείμαρρος, ποτάμι ξερό, ἄνευ ὕδατος κατὰ τὸ θέρος.

ξερός-ή-ό δημ. ὁ ἀποβαλὼν τοὺς χυμούς, τὴν ἰκμάδα του, ἀντίθ. χλωρός, νωπός : Σολωμ.192,10 **δόξα χ' ἡ μαύρη πέτρα του καὶ τὸ ξερὸ χορτάρι**, παροιμ. **κοντὰ στὰ ξερὰ καίγονται καὶ τὰ χλωρὰ** (ὅτι συχνὰ μετὰ τῶν ἐνόχων ὑφίστανται ζημίας καὶ οἱ ἀθῷοι)· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ λεπτός, ὁ ἰσχνός, λιπόσαρκος, ξερακιανός· **3)** ἐπὶ τόπων, ὁ ἀπεφιλωμένος : **ξερὸς τόπος, - ξερὸ νησί**· **4)** μτφ. ἄκαμπτος, ἀκίνητος, ἀναίσθητος : **ἔπεσε ξερὸς στὸν ὕπνο**· **5)** ὁ νεκρός, ὁ πεθαμένος : ΜΜ **γιὰ δὲν ἐστόλισε γαμπρὸ | οὔτε ξερὸ οὔτε ζωντανό**· **6)** ὁ μόνος, ὁ ἄνευ ἄλλου, μοναχός : **ἐγὼ εἶμαι ξερὸ καρφί** (χωρὶς στενοὺς συγγενεῖς, χωρὶς οἰκογένειαν), - **σήμερα περάσαμε μὲ ξερὸ ψωμί** (χωρὶς προσφάγι)· **7)** ἐν φρ. **ξερὸ κεφάλι** ἄνθρωπος πείσμων ἢ δύσνους, ξεροκέφαλος : **τὸ ξερό σου τὸ κεφάλι τὰ φταίει**· **8)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐν φρς δηλούσαις περιφρόνησιν, ἡ χείρ, ὁ πούς, τὸ ξεράδι : **μὴ σηκώνῃς τὸ ξερό σου, γιατὶ σοῦ τὸ κόβω, - μάζεψε τὰ ξερά σου ποὺ τ' ἅπλωσες ὡς ἐδῶ κάτω**· || ὁμ. τὸ ξερὸ ἐν χρ. ἀντὶ τὸ κεφάλι : **θὰ χτυπήσῃς τὸ ξερό σου στὸν τοῖχο**· **9)** ἡ ξερὴ ὡς οὐσ. βλ.λ.

ξεροσταλιάζω δημ. ἐπὶ προσ. μένω ἀκουσίως ἢ ἀναγκαστικῶς ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἔν τινι τόπῳ· **2)** ποθῶ καθ' ὑπερβολήν : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 5,28 **ποὺ γιὰ τὴ νιότη κι οἱ γεροὶ θὰ ξεροσταλιάζουν.**

ξεροτηγανίζω δημ., άόρ. (έ)**ξεροτηγάνισα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεροτηγανισμένος**, τηγανίζω δι' ὀλίγου ἐλαίου ἢ βουτύρου : **δὲν εἶχα πολὺ λάδι καὶ τὰ ξεροτηγάνισα τὰ φάρια·** **2)** καθιστῶ τι ξηρὸν διὰ τοῦ τηγανίσματος, παρατηγανίζω : **τὶς ἐξεροτηγάνισες τὶς πατάτες·** κ. παθ. : **τὰ φάρια εἶναι ξεροτηγανισμένα·** **3)** μτφ. ταλαιπωρῶ συνεχῶς : **μὲ ξεροτηγανίζει κάθε μέρα αὐτὸ τὸ παιδί·** ‖ συνήθ. παθ. ταλαιπωροῦμαι, ὑποφέρω : **ὅλοι σ' ἕνα τηγάνι ξεροτηγανιζόμαστε** (ὁμοίως ὑποφέρομεν, βασανιζόμεθα)· **4)** ρηματ. π. ξεροτηγάνισμα, ξηροτηγανιστὸς (ἢ -ητός).

ξεροτηγάνισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεροτηγανίζω βλ.λ., τηγάνισμα δι' ὀλίγου ἐλαίου ἢ βουτύρου.

ξεροτήγανο (τὸ) δημ. συνήθ. κτ. πληθ. εἶδος λαϊκοῦ γλυκίσματος, δίπλες.

ξερότοπος (ὁ) δημ. τόπος ξηρός, ἄνυδρος, ἄνευ ὑγρασίας· **2)** τόπος ἄνευ βλαστήσεως καὶ κήπων διὰ τὴν ἔλλειψιν ὕδατος.

ξερότριμμα (τὸ) δημ. ἡ ἐν καιρῷ ξηρασίας ἢ μετὰ μικρὸν ὑετὸν γινομένη ἀροτρίασις.

ξεροτρόχαλος (ὁ) δημ. τοῖχος κατεσκευασμένος ἐκ λίθων, ἐκ τροχάλων, μὴ συνηνωμένων διὰ συνδετικῆς ὕλης : Κορ.Ἄτ.4Α,356.

ξεροφαγία (ἡ) δημ. γεῦμα ἐξ ἄρτου μόνου καὶ ὕδατος· **2)** γεῦμα πρόχειρον, χωρὶς μαγειρευμένα ἐδέσματα : **σήμερα περάσαμε ξεροφαγία.**

ξερόφυλλο (τὸ) δημ. φύλλον ξηρόν : Γρυπ. Σκ.Τερρ.52,3 **δέρνει τὶς στοῖβες τὰ ξερόφυλλα τὸ πρωτοβρόχι.**

ξεροχόρταρο (τὸ) δημ. κ. **ξερόχορτο** πᾶν φυτόν, οὗ οἱ κλάδοι καὶ τὰ φύλλα περιέχουσιν ἐλαχίστην ποσότητα χυμῶν· **2)** τὸ φυτὸν ἔλυμος ὁ ἀπαλόθριξ.

ξεροφήνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεροφήθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεροφημένος**, φήνω τι μέχρις ὅτου καταστῇ ξηρόν : **τὰ ξερόφησες τὰ φάρια.**

ξερόψωμο (τὸ) δημ. ἄρτος ἕωλος, μπαγιάτικος· **2)** ἄρτος τρωγόμενος ἄνευ ὄψου, χωρὶς ἄλλο προσφάγι : **τρῶμε ξερόψωμα.**

ξερραγιάζω δημ. κ. **ξερρωγιάζω** ἀφαιρῶ τὰς ῥάγας τῆς σταφυλῆς, μαδῶ **τὸ σταφύλι·** **2)** ρηματ.π.ξερράγιασμα.

ξερράγιασμα (τὸ) δημ. κ. **ξερρώγιασμα** ἡ ἀφαίρεσις τῶν ραγῶν τῆς σταφυλῆς, τὸ μάδημα τοῦ σταφυλιοῦ.

ξερρηχαίνω δημ. ἀμτβ., ἀόρ. (ἐ)**ξερρήχανα**, γίνομαι τελείως ρηχός, ἀβαθής, ρηχαίνω.

ξερρίζωμα (τὸ) (ξερριζώνω) δημ. ἡ ἐκ τῆς ρίζης ἐξαγωγή, ἡ ἐκρίζωσις, τὸ βγάλσιμο : Ζερβ. Μῦθ.Ζ 81 **ἡ τρύπα ποὺ θὰ ἐγινότουν ἀπὸ τὸ ξερρίζωμα θὰ πήγαινε τόσον βαθιά, ὥστε νὰ βρῇ τὴν κορυφὴ τῆς κολάσεως.**

ξερριζώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξερρίζωσα**, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. (ἐ)**ξερριζώθηκα**, μτχ. παρακ. **ξερριζωμένος**, ἐκβάλλω πρόρριζον, ἐκριζῶ, βγάνω ἀπὸ τὴ ρίζα · Ἐρωτόκρ.4,1891 **κι ἔρθη τ' ἀλέτρ' ἀλύπητα, βαθιὰ τὸ ξερριζώσῃ,** Βαλαωρ.Τὸ ξερριζωμένο δέντρο 2 **δέντρο . . ποιὸ χέρι σὲ ξερρίζωσε, ποιὰ δύναμη σ' ἐπῆρε ἀπὸ τὴ ράχη τοῦ βουνοῦ καὶ σ' ἔρριξε στὸ κῦμα;,** Ζερβ.Μῦθ. Ζ 80 **ἐκεῖνος ποὺ ἤθελε προφθάσει.. νὰ τὸ ξερριζώσῃ·** κ. παθ. : Βαλαωρ.Τὸ ξερριζωμένο δέντρο 74 **τὰ δέντρα ἐτρίζαν καταγῆς, γυρτά, ξερριζωμένα·** **2)** μτφ. ἐκριζῶ, καταστρέφω, ἐξαφανίζω : Ἐρωτόκρ.2,278 **δὲν ἠμπορῶ μιὰ μπιστικὴ φιλιὰ νὰ ξερριζώσου·** ‖ κ. μέσ. καταστρέφομαι τελείως : **τὸν καιρὸ τῆς χολέρας σπίτια ἀλάκερα ξερριζωθήκανε, - ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Μ. Ἀσίας ξερριζώθηκε·** **3)** ρηματ. π. ξερρίζωμα.

ξερρογιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξερρόγιασα**, λαμβάνω ὀπίσω τὸ μίσθιον, βγάνω ἀπὸ τὴ ρόγα, ἀπὸ τὴν σύμβασιν : ξερρόγιασε **τὸ παιδί του** (ἀπέσυρεν αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, ὅπου τὸ εἶχε τοποθετήσει)· **2)** ρηματ. π. ξερρόγιασμα.

ξερρόγιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξερρογιάζω βλ.λ.

ξερρωγιάζω δημ. ἄ. ξερραγιάζω βλ.λ.

ξερρώγιασμα (τὸ) δημ. ἄ. ξερράγιασμα βλ.λ.

ξέρω μσν. κ. δημ. ἄ. ἠξεύρω βλ.λ.

ξεσαβουριάζω δημ. ἄ. ξεσαβουρώνω βλ.λ.

ξεσαβούρωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσαβουρώνω, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἕρματος, τῆς σαβούρας, ἡ ἀφερμάτισις.

ξεσαβουρώνω δημ. κ. **ξεσαβουριάζω**, ἀόρ. (ἐ)**ξεσαβούρωσα** κ. μτχ. παθ. παρακ. **ξεσαβουρωμένος**, ἐπὶ πλοίου, ἀφαιρῶ τὸ ἕρμα, τὴν σαβούραν ἀπὸ τοῦ σκάφους, ἀφερματίζω· ‖ κ. ἀμτβ. ἀποβάλλω τὸ ἕρμα, τὴ σαβούρα μου : **τὸ καράβι ξεσαβουρώνει, γιὰ νὰ φορτώσῃ σίδερα·** **2)** μτφ. ἀπαλλάσσω τι παντὸς ἀχρήστου, ἀπὸ τοῦ περιττοῦ φόρτου του, ἀπὸ τὴ σαβούρα, ἐκκαθαρίζω, κενῶ· ‖ κ. ἀμτβ. ἀπαλλάσσομαι βάρους τινὸς ἢ περιττοῦ φόρτου· **3)** **ρηματ. π.** ξεσαβούρωμα, ξεσαβούρωτος.

ξεσαβούρωτος-η-ο (ξεσαβουρώνω) δημ. ἐπὶ πλοίου, ὁ μὴ ἔχων ἕρμα, ὁ χωρὶς σαβούραν : **τὸ καΐκι ταξιδεύει ξεσαβούρωτο·** ‖ ὁ μὴ ἔχων ἐπαρκὲς ἕρμα.

ξεσαμάρωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσαμαρώνω βλ.λ. : **τὸ ξεσαμάρωμα τοῦ γαϊδάρου.**

ξεσαμαρώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσαμάρωσα** κ παθ. (ἐ)**ξεσαμαρώθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεσαμαρωμένος**, ἀφαιρῶ τὸ σάγμα ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου, βγάζω τὸ σαμάρι : **πῆγε νὰ ξεσαμαρώσῃ τὸ γάϊδαρο·** ‖ κ. μέσ. : **ὁ γάϊδαρος ξεσαμαρώθηκε** (τοῦ ἔπεσε τὸ σαμάρι)· **2)** ρηματ.π ξεσαμάρωμα, ξεσαμάρωτος.

ξεσαμάρωτος-η-ο (ξεσαμαρώνω) δημ. ἐπὶ ὑποζυγίου, ὁ μὴ ἔχων σάγμα, σαμάρι, ὁ ξέστρωτος : **γάϊδαρος - μουλάρι ξεσαμάρωτο·** ‖ ἐν μτφ. φρ. γάϊδαρος **ξεσαμάρωτος** μεγάλος παλιάνθρωπος, ἀφιλότιμος.

ξεσβερκιάζομαι δημ. ξεσβερκώνομαι βλ.λ. **2)** κοπιάζω πολύ : **ξεσβερκιάζεται στὴ δουλειά·** **3)** ρηματ. π. ξεσβέρκιασμα.

ξεσβέρκωμα (τὸ) δημ. κ. **ξεσβέρκιασμα** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσβερκώνομαι βλ.λ., ὁ πόνος εἰς τοὺς μῦς τοῦ τραχήλου ἐκ καμάτου.

ξεσβερκώνομαι δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσβερκώθηκα**, αἰσθάνομαι πόνον εἰς τοὺς μῦς τοῦ τραχήλου ἐκ καμάτου, βγάνω τὸ σβέρκο μου· **2)** συνεκδ. στρέφω ἐπιμόνως τὴν κεφαλὴν πρός τι μέρος, ξελαιμιάζομαι : **ξεσβερκώθηκα νὰ κοιτάζω κατὰ κεῖ τόση ὥρα·** **3)** ρηματ. π. ξεσβέρκωμα.

ξεσέλλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσελλώνω βλ.λ., ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἐφιππίου, τὸ βγάλσιμο τῆς σέλλας ἀπὸ τ' ἄλογο : **τὸ ξεσέλλωμα τ' ἀλόγου.**

ξεσελλώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσέλλωσα** κ. παθ. (ἐ)**ξεσελλώθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεσελλωμένος**, ἀφαιρῶ τὸ ἐφίππιον ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου, βγάζω τὴ σέλλα : **νὰ ξεσελλώσῃς τὸ ἄλογο·** **2)** ρίπτω κάτω ἀπὸ τὸ ἐφίππιον τοῦ ἵππου, ἀπὸ τὴ σέλλα τ' ἀλόγου, ἐκτραχηλίζω : Ἐρωτόκρ.1,1163 **σκοτώνει καὶ τὸ δεύτερο, τὸν τρίτο ξεσελλώνει·** **3)** ρηματ.π.ξεσέλλωμα, ξεσέλλωτος.

ξεσέλλωτος-η-ο (ξεσελλώνω) δημ. ὁ μὴ ἔχων ἐφίππιον, ὁ χωρὶς σέλλαν : **ἄλογο ξεσέλλωτο.**

ξεσέρνω δημ. κ. ξεσούρνω, ἀόρ. (ἐ)**ξέσυρα** κ. παθ. (ἐ)**ξεσύρθηκα**, μετακινῶ τι σύρων αὐτό,

σύρω : **μὴ ξεσέρνῃς τὰ πόδια σου, - ξέσυρε τὸ τραπέζι πάρα πέρα·** ‖ κ. ἀμτβ. μετακινοῦμαι : **τώρα δὲν ξεσούρνει τὸ τραπέζι·** ‖ ναυτ. σύρω τὰς ἀγκύρας· **2)** μτφ. μετακινῶ, ἀπομακρύνω : Γρυπ.Σκ.Τερρ.**Τὰ ρόδα τοῦ Ἡλιογάβαλου ‖ ὅπου φεγγάρι ἀπόκρυφο τραβάει φυρονεριὰ) καὶ τὴν ξεσέρνει ἀνίδεη στῆς θάλασσας τὰ βάθη·** ‖ κ. ἀμτβ. μετακινοῦμαι, ἀπομακρύνομαι, παραμερίζω : **ξέσυρε καὶ σὺ λιγάκι ἀπὸ τὸ σπίτι νὰ πάρῃς ἀέρα·** **3)** ἐπὶ ποταμοῦ, παρασύρω τὰ χώματα ἀγροῦ· **4)** ἐξάγω σιγὰ - σιγά, βγάζω : Βαλαωρ.Ἀστραπόγιαννος 80 **σφίγγει τὰ κρύα τὰ μαλλιὰ . . ξεσέρνει τὸ κεφάλι.**

ξεσήκωμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσηκώνω, ἡ μετὰ βίας, μετὰ σπουδῆς ἢ κατόπιν πιέσεως ἀναχώρησις, ἀπομάκρυνσις· **2)** ἐπὶ σχεδίου ἢ εἰκόνος, ἡ πιστὴ ἀναπαράστασις τῶν διαφαινομένων γραμμῶν τοῦ πρωτοτύπου : **ξεσήκωμα τοῦ σχεδίου·** **3)** ἡ ἀντιγραφή : **ξεσήκωμα τοῦ λογαριασμοῦ - τῆς συνταγῆς.**

ξεσηκώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσήκωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. **(ἐ)ξεσηκώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεσηκωμένος,** ἐξαναγκάζω πρὸς ἀπομάκρυνσιν, ἀπομακρύνω μετὰ βίας, μετὰ σπουδῆς : **ἦρθε καὶ μᾶς ξεσήκωσε νὰ πᾶμε στὸ θέατρο,-μᾶς ἐξεσήκωσαν ἀπὸ τὸ σπίτι χωρὶς νὰ τὸ περιμένωμε·** **2)** διαταράσσω, ἀναστατῶ : **μᾶς ξεσήκωσε μὲ τὶς φωνές του·** **3)** ἐπὶ χάρτου ἢ ὀθονίου ἡμιδιαφανοῦς ἐπιτιθεμένου ἐπί τινος σχεδίου, εἰκόνος κτλ. ἀναπαραστῶ πιστῶς τὰς διαφαινομένας γραμμὰς τοῦ πρωτοτύπου : **ξεσήκωσαν τὸ σχέδιο στὸ τζάμι·** **4)** ἀντιγράφω : **νὰ ξεσηκώσῃς τὸ λογαριασμό μου καὶ νὰ μοῦ τὸν δώσῃς·** **5)** ρηματ.π.ξεσήκωμα.

ξέσις-εως (ἡ) (ξέω) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξέω, ἡ λείανσις, τὸ ξύσιμο, τὸ σκάλισμα : Θεόφρ.Φl 5, 6,4 **καὶ ἡ πελέκησις δὲ τῶν μαλακωτέρων ῥάων· καὶ ἡ ξέσις ὁμοίως, καὶ ἔτι λειοτέρα.**

ξεσκάζω δημ. κ. ξεσκά(ν)ω, ἀόρ. (ἐ)ξέσκασα, ἀπαλλάσσομαι τῶν ἐκ τῶν φροντίδων δυσαρέστων συναισθημάτων διὰ τῆς ψυχαγωγίας, ἀναλαμβάνω ἐκ τοῦ κόπου, ψυχαγωγοῦμαι : **πᾶμε νὰ κάνωμε ἕνα περίπατο γιὰ νὰ ξεσκάσω·** **2)** σχάζω, σκάζω κατόπιν βρασμοῦ, ἀνοίγω : **βράσε καλὰ τὸ στάρι, ὥσπου νὰ ξεσκάσῃ·** **3)** ρηματ.π.ξέσκασμα.

ξεσκαλίζω δημ. ἀνακινῶ, ἀνερευνῶ, ἀναδιφῶ, ἀνασκαλεύω : **ἄφησέ τα μὴν τὰ ξεσκαλίζῃς·** **2)** ρηματ.π.ξεσκάλισμα.

ξεσκάλισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκαλίζω βλ.λ.

ξεσκάλωμα (τὸ) δημ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκαλώνω βλ.λ.

ξεσκαλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσκάλωσα, ἀπαλλάσσω τι ἀπὸ ἐμπλοκήν, σκάλωμα, ἐλευθερώνω, ξεπιάνω : **ξεσκάλωσε τὸν ἀετὸ ἀπὸ τὰ σύρμα·** ‖ κ. ἀμτβ. ἐλευθεροῦμαι, ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ τὸ σκάλωμα : **σκάλωσα ψηλὰ καὶ πῶς θὰ ξεσκαλώσω·** ‖ κ. μτφ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ περιπλοκῆς, ξεμπερδεύω· **2)** ρηματ.π.ξεσκάλωμα.

ξέσκασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκάζω βλ.λ.

ξεσκάω δημ. ἀ. ξεσκάζω βλ.λ.

ξεσκελίζω δημ. χωρίζω τὰ σκέλη, κομματιάζω.

ξέσκεπα ἐπίρρ. δημ. ἀπροκαλύπτως, φανερά : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 56 **ξέσκεπα καὶ φανερὰ ἄρχισαν νὰ συνδέωνται ἡ καθεμιὰ μὲ πολλοὺς ἄνδρες.**

ξεσκεπάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσκέπασα, παθ. (ἐ)ξεσκεπάστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεσκεπασμένος, ἀφαιρῶ τὴν σκέπην, τὸ σκέπασμα, ἐκκαλύπτω : **ξεσκεπάσανε τὸ σπίτι τους, - ξεσκέπασε τὸ παιδὶ νὰ πάρῃ ἀέρα·** ‖ μέσ. ἀποκαλύπτω ἐμαυτόν, ἐκκαλύπτομαι : **ὅλη τὴ νύχτα ξεσκεπάζεται·** πρβλ. ξεδιπλώνομαι ἐν εἰδ. σημ.· **2)** μτφ. ἀποκαλύπτω, φανερώνω: Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ.139,1 **ἀρχινάει τοῦ ξεσκεπάζει ἄλλον κόσμο ὁ λογισμός,** - **τοῦ τὰ ξεσκέπασε ὅλα·** κ. παθ. : **ξεσκεπαστήκανε οἱ πομπές τους, - ξεσκεπάστηκε ποιὸς εἶναι·** **3)** ρηματ.π.ξεσκέπαστος, ξεσκέπασμα.

ξεσκέπασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκεπάζω βλ.λ.

ξεσκέπαστος-η-ο (ξεσκεπάζω) δημ. ὁ μὴ φέρων σκέπην, σκέπασμα, κάλυμμα, ὁ ἀσκεπής, ὁ ξέσκεπος : **κοιμήθηκα ξεσκέπαστος κι ἐκρύωσα,** - **σπίτι ξεσκέπαστο.**

ξέσκεπος-η-ο δημ. ὁ μὴ φέρων σκέπην, ὁ μὴ σκεπασμένος, ὁ ἀστέγαστος : Παλαμ.Περ.Χαιρ. 108,17 **ξέσκεπο σ' ἐσὲ ὅ,τι καὶ ὅ,τι σκεπαστό,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.25,6 **μέτωπο ξέσκεπο,** Ζερβ.Λυρ. Σάτ.2,132 **σπασμένα, ξέσκεπα κιβούρια εἶχε τριγύρα·** ‖ παροιμ. γεννήθηκα σὲ σπίτι ξέσκεπο (εἶμαι εἰλικρινής, ντόμπρος, τὰ λέγω καθαρὰ καὶ ξάστερα)· ‖ κ. ἐπίρρ. -α βλ.λ.

ξεσκίζω μσν. κ. δημ. κ. ξεσχίζω, ἀόρ. (ἐ)ξέσκισα κ. παθ. (ἐ)ξεσκίστηκα, μτχ. παθ. παρακ. **ξεσκισμένος,** σχίζω ἐντελῶς, κουρελιάζω : Ἐρωτόκρ.5, 445 **μάλλιος κι ἐκεῖνα ξέσκισε, τσαμαρδαρᾶ ἀπομένει,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.Σὰν παραμύθι 13 **καὶ νὰ ξεσκίζῃ τὸ κρινομάγουλό της,** - **ξέσκισα τὸ βιβλίο μου - τὸ παντελόνι μου·** κ. παθ. : **φορεῖ ροῦχα ξεσκισμένα·** ‖ κ. μέσ. σχίζω τὸ ἔνδυμά μου : **ἐπιάστηκα σὲ κάτι ἀγκάθια καὶ ξεσκίστηκα·** **2)** ρηματ.π.ξέσκισμα.

ξέσκισμα (τὸ) δημ. κ. ξέσχισμα τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκίζω βλ.λ., τὸ σχίσιμο· **2)** μτφ. ἀναίδευμα, ἀναισχυντία : **τὸ ξέσκισμά της δὲ λέγεται·** πρβλ. ξεσχισμένος βλ.λ.2).

ξεσκισμένος-η-ο δημ. κ. ξεσχισμένος, μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεσκίζω βλ.λ.· **2)** μτφ. ἰδ. ἐπὶ γυναικὸς ὡς ὕβρις, ἡ ἠθικῶς ἔκλυτος.

ξεσκλάβωμα (τὸ) δημ. ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐλευθερίας εἰς ὑποδούλους, ἡ ἀπελευθέρωσις : **τὸ ξεσκλάβωμα τῶν Ἑλλήνων.**

ξεσκλαβώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσκλάβωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. (ἐ)ξεσκλαβώθηκα, μτχ. παρακ. **ξεσκλαβωμένος,** ἀποδίδω τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς ὑποδούλους, εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν ξένου κράτους διαβιοῦντας ὁμογενεῖς, ἀπελευθερῶ· κ. παθ. : Ἐρωτόκρ.5,67, αὐτ.5,331 **κι ἐνίκησεν ὁ κύρης τσι κι ἡ χώρα ξεσκλαβώθη·** **2)** ἀπαλλάττω τινὰ ἀπὸ τινος ἐνοχλήσεως· **3)** ρημάτ. π. ξεσκλάβωμα.

ξεσχολίζω δημ., μτχ. παθ. παρακ. **ξεσχολισμένος,** παύω νὰ φοιτῶ εἰς τὸ σχολεῖον· **2)** μτφ. εἶμαι πλήρως κατηρτισμένος εἴς τι ζήτημα, εἶμαι πολύπειρος, τετραπέρατος : **εἶναι ξεσχολισμένος στὶς γυναικοδουλειές.**

ξεσκονίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσκόνισα κ. παθ. (ἐ)ξεσκονίστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεσκονισμένος, ἀφαιρῶ τὴν σκόνην, καθαρίζω ἀπὸ τοῦ κονιορτοῦ : **ξεσκονίζω τὰ ἔπιπλα, - ξεσκόνισε λίγο τὸ τραπέζι·** **2)** μτφ. ἐπὶ κακῆς σημ., κολακεύω, θωπεύω· **3)** παικτ. δέρω, ξυλοκοπῶ : **πρόσεξε, γιατὶ θὰ σοῦ ξεσκονίσω τὴν πλάτη·** **4)** ρηματ. π. ξεσκόνισμα, ξεσκονιστήρι, ξεσκονίστρα.

ξεσκόνισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκονίζω, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς κόνεως, τῆς σκόνης : **μόνο ξεσκόνισμα νὰ μοῦ κάμῃς στὰ παπούτσια·** **2)** μτφ. κολακεία, θωπεία : **νὰ λείπουν τὰ ξεσκονίσματα·** **3)** παικτ. ξυλοκόπημα, ξύλο : **τοῦ χρειάζεται ἕνα ξεσκόνισμα.**

ξεσκονιστήρι (τὸ) δημ. δέσμη πτερῶν προσηρμοσμένη εἰς τὸ ἄκρον ξυλίνου ῥαβδίου, δι' ἧς ἀφαιρεῖται ἡ κόνις τῶν ἐπίπλων κτλ.

ξεσκονίστρα (ἡ) δημ. σάρωθρον ἐπὶ κοντοῦ, δι' οὗ καθαρίζονται οἱ τοῖχοι καὶ ἡ ὀροφὴ οἰκίας.
ξεσκονόπανο (τὸ) δημ. ὕφασμα λινὸν ἢ βαμβακερόν, πανὶ χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς κόνεως, διὰ τὸ ξεσκόνισμα.
ξεσκοτίζομαι δημ. μέσ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσκοτίστηκα**, ἀποβάλλω τὴν ζάλην, τὰς φροντίδας μου, παύω νὰ εἶμαι σκοτισμένος.
ξεσκούντημα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκουντῶ βλ.λ.
ξεσκουντῶ-άω δημ. κ. **ξεκουντῶ**, παθ. **ξεσκουντιέμαι**, ἀόρ. **ξε(σ)κουντήθηκα**, μτχ. παρακ. **ξεσκουντημένος**, ὠθῶ, ὠθίζω, σπρώχνω τινὰ ὅπως τὸν ἐκτοπίσω ἢ τὸν ἀναγκάσω νὰ κινηθῇ : **ξεσκούντησε κάμποσους γιὰ νὰ περάσῃ ἐμπρός, - ξεσκουντώντας ἔφτασα στὴν ἔξοδο**· ‖ κ. παθ. ὑφίσταμαι ὤθησιν πρὸς ἐκτόπισίν μου : **ξεσκουντημένοι ὁλοένα στριμωχθήκαμε σὲ μιὰ γωνιά**· ‖ ὠθῶν σείω τινὰ οἷον ὅπως ἀφυπνισθῇ ἢ συνέλθῃ : **ξεσκούντα τον νὰ ξυπνήσῃ**· **2**) μτφ. παρακελεύω, παροτρύνω, παρακινῶ τινα ἐντονώτερον ὅπως ἐνεργήσῃ τι ἢ ὅπως ἐπιτείνῃ τὴν ἐνέργειάν του : **νὰ τὸν ξεσκουντήσῃς νὰ δώσῃ ἐξετάσεις, - ὅ,τι καὶ νὰ τοῦ πῇς δὲν ξεσκουντιέται.**
ξέσκουρα ἐπίρρ. δημ. ἐπιπολαίως, ἐξώδερμα, ξώπετσα : **τὸν πῆρε ἡ σφαῖρα ξέσκουρα** (τὸν ἐτραυμάτισεν ἐπιπολαίως)· **2**) μετ' ἐπιπολαιότητος, ἐλαφρῶς, ὄχι σοβαρά : **τὸ πήραμε ξέσκουρα καὶ δὲν ἐφροντίσαμε.**
ξεσκουριάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσκούριασα**, παθ. **-άζομαι**, ἀόρ. (ἐ)**ξεσκουριάστηκα**, μτχ. παρακ. **ξεσκουριασμένος**, καθαρίζω τὴν ἐπιφάνειαν μετάλλου τινὸς ἢ μεταλλικοῦ ἀντικειμένου ἀπὸ τῆς σκωρίας, ἐκσκωριάζω· ‖ μτφ. κ. ἐν αἰσχρ. σημ.· **2**) ρηματ. π. ξεσκούριασμα, ξεσκουριαστής.
ξεσκουριαστής (ὁ) δημ., πληθ. **-άδες**, θηλ. **-άστρα**, ὁ ἐνεργῶν τὸν ἀπὸ τῆς σκωρίας καθαρισμὸν μεταλλικοῦ τινος ἀντικειμένου κ. ἰδ. ὁ εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὸν καθαρισμὸν τοιούτων ἀντικειμένων : **τὸν ἔβαλαν ξεσκουριαστὴ στὸ ὁπλοστάσιο**· ‖ μτφ. τὸ θηλ. ἐν αἰσχρ. σημ.
ξεσκούριασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκουριάζω βλ.λ.
ξέσκουφος-η-ο δημ. ὁ ἐστερημένος σκούφου κ. γενικώτ. πίλου : **ἀπόμεινα ξέσκουφος**· ‖ ὁ ξεσκούφωτος βλ.λ.
ξεσκούφωμα (τὸ) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκουφώνομαι, ξεσκουφώνω βλ.λ.
ξεσκουφώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσκούφωσα, παθ. **-ώνομαι**, ἀόρ. (ἐ)**ξεσκουφώθηκα**, μτχ. παρακ. **ξεσκουφωμένος**, ἀφαιρῶ τὸν σκοῦφον, τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τινος, τὸν πῖλόν του, ξεκαπελλώνω· ‖ συνήθ. μέσ. ἀφαιρῶ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς μου, βγάνω τὸ σκοῦφό μου, ἀποκαλύπτομαι : **στὴν ἐκκλησιὰ μόνο τὰ μωρὰ δὲν ξεσκουφώνονται, - ξεσκουφώθηκες καὶ θὰ συναχωθῇς**· **2**) ρηματ. π. ξεσκούφωτος, ξεσκούφωμα.
ξεσκουφωσιά (ἡ) δημ. περιληπτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ξεσκούφωτου βλ.λ. : **ἡ ξεσκουφωσιὰ εἶναι τώρα τῆς μόδας.**
ξεσκούφωτος-η-ο (ξεσκουφώνω) δημ. ὁ ἄνευ σκούφου κ. γεν. ἄνευ καλύμματος τῆς κεφαλῆς ὤν, ὁ ἀσκεπής, ὁ ξέσκουφος : **γέρος ἄνθρωπος καὶ γυρίζει ξεσκούφωτος.**
ξέσμα-ατος (τὸ) (ξέω) τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξέω, τὸ ξεσθέν, τὸ λεανθέν· Ἡσ. **«ξόανον»** : Δαμόστρ. ΑΠ 9,328,4 **ὔμμιν ταῦτα πόρεν Δαμόστρατος ξέσματα**· **2**) ἡ λιθογλυφία : Εὐστ.Ἰλ.632,33 **εἴδωλά τινα καὶ πολυειδῆ γραμμικὰ ξέσματα ἐγγράφοντες ἤτοι ἐγγλύφοντες πίναξι**· **3**) ἡ ἀπόξεσις, ἡ ἐκτριβή : Ἰουλ.Καίσ.309C· **4**) τὸ ξύσμα, τὸ ἀπόξυσμα : Μᾶρκ.Αὐρ.8,50 **ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ξέσματα καὶ περιτμήματα τῶν κατασκευαζομένων ὁρᾷς**, Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.Ι,129 **τὰ ξέσματα τοῦ κέρατος τῆς αἰγός.**
ξεσμή (ἡ) (ξέω) μσν. ἡ ξέσις, τὸ ξύσιμο : Τζέτζ. Ἰλ.122,15 **ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ἀμύγμων τις εἶναι ὁ μὴ διδοὺς μυγμὴν ἤτοι ξεσμὴν καὶ αἰτίαν ἀφορμῆς καὶ ἐπιλήψεως.**
ξεσμός (ὁ) (ξέω) μτγν. ἡ ξέσις, τὸ ξύσιμο : Εὐσ. Ἐκλ.Ἱστ.8,8 **μετὰ ξεσμοὺς καὶ στρεβλώσεις**, Ἡσ. ἐν λ. σπαράγμασι.
ξεσμοσαρκία (ἡ) μσν. ξέσμα ἐκ τῆς σαρκός : Στουδ.Θεόδ.1097 **ξεσμοσαρκίαις προσπλάσας ἀρνὸς ἀρτισφαγοῦς κώδιον ἐζωπύρησε τὸν ἄνδρα.**
ξεσπάζω δημ. κ. ξεσπάνω ξεσπῶ βλ.λ.· **2**) ρηματ.π. ξέσπασμα.
ξεσπάθωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξεσπαθώνω βλ.λ.
ξεσπαθωμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεσπαθώνω βλ.λ.
ξεσπαθώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσπάθωσα**, παθ. μ. μτχ. παρακ. **ξεσπαθωμένος**, ἐξάγω τὴν σπάθην ἢ τὴν λόγχην ἐκ τῆς θήκης, ξιφουλκῶ : Ραγκ.Ὁ κλέφτης 5 **μέσ' στ' ἄγρια, στὰ σκοτεινά .. ὁ κλέφτης ξεσπαθώνει**· **2**) μτφ. δρῶ ὑπὲρ ἢ κατά τινος ἐκ τοῦ φανεροῦ καὶ μετὰ ζέσεως διὰ λόγου ἢ δι' ἐνεργειῶν μου : **ξεσπάθωσε γιὰ τὸν Α ὑποψήφιο, - εἶναι ξεσπαθωμένος ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου**· ‖ ἐν φρ. **μᾶς ἦρθε ξεσπαθωμένος** ἐξηγριωμένος, θυμωμένος, ἀγριεμένος· **3**) ρηματ. π. ξεσπάθωμα.
ξέσπασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσπῶ βλ.λ., ἔκρηξις : **τὸ ξέσπασμα τοῦ θυμοῦ - τοῦ κακοῦ - τῆς χαρᾶς.**
ξεσπιτίζω δημ. ἐκδιώκω τινὰ ἀπὸ τῆς οἰκίας ἣν ἐκέκτητο, ξεσπιτώνω βλ.λ.), τὸν κάνω νὰ χάσῃ τὸ σπίτι του, νὰ μείνῃ χωρὶς σπίτι : **ὁ τοκογλύφος ἐκεῖνος ξεσπίτισε κόσμο καὶ κοσμάκη**· **2**) ἀμτβ. διατρίβω ἐπὶ μακρότερον τοῦ εἰωθότος χρόνον ἔξω τῆς κατοικίας μου : **τέτοια ἡλιακὴ μέρα καὶ σκολιανὴ εἶπα κι ἐγὼ νὰ ξεσπιτίσω.**
ξεσπίτισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσπιτίζω βλ.λ.
ξεσπίτωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις, ἡ κατάστασις, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσπιτώνω-ομαι βλ.λ.
ξεσπιτώνω δημ., ἀόρ. **ἐξεσπίτωσα**, παθ. κ. μέσ. **ξεσπιτώνομαι**, ἀόρ. **-ώθηκα**, μτχ. παρακ. **ξεσπιτωμένος**, ἐκδιώκω τινὰ βίᾳ ἢ δικαστικῶς ἀπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ οἰκίας, οἷον ἐγκαθιστάμενος ἐγὼ ἐν αὐτῇ ἢ ἀπαλλοτριῶν ἢ κατεδαφίζων, καταστρέφων αὐτήν : **οἱ Κονιάροι ξεσπίτωσαν πολλοὺς στὰ χωριὰ τῆς Ἠπείρου, - γιὰ νὰ εἰσπράξῃ τὸ χρέος, τοῦ πλειστηρίασε τὸ καλύβι του καὶ τὸν ἐξεσπίτωσε**· ‖ κ. παθ. ἐκδιώκομαι τῆς οἰκίας μου, ἀπόλλυμι, χάνω τὴν ἣν εἶχον οἰκίαν : **ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀλιτήριο ξεσπιτώθηκαν χῆρες κι ὀρφανά**· **2**) κτ. ἐπέκτ. ἐκδιώκομαι ἀπὸ τῆς πατρῴας ἑστίας, ἐξαναγκάζομαι ν' ἀπέλθω ὁριστικῶς ἀπὸ τῆς χώρας ἐν ᾗ ἤμην ἐγκατεστημένος, ἐκπατρίζομαι : **οἱ Βούλγαροι ξεσπίτωσαν τοὺς Ἀγχιαλῖτες**· κ. παθ.: **στὴ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ ξεσπιτώθηκαν ἑνάμισυ ἑκατομμύριο Ἕλληνες**· **3**) παθ. ὡς μέσ. ἐξ οἰκείας βουλήσεως ἀλλάσσω κατοικίαν : **ἔπειτ' ἀπὸ δέκα χρόνια ἀποφασίσαμε καὶ μεῖς νὰ ξεσπιτωθοῦμε, γιὰ νὰ καθίσουμε σὲ κεντρικὴ συνοικία**· ‖ μτχ. παθ. παρακ. **ξεσπιτωμένος** ὁ ἀπολέσας τὴν ἰδίαν οἰκίαν· ὁμ. ὁ ἐκδιωχθεὶς ἐκ τῆς πατρῴας· ὁμ. κ. ὁ ὑποστὰς διάλυσιν τοῦ ἰδίου οἴκου, ἤτοι ὁ στερηθεὶς τῆς οἰκογενείας του, οἷον ἐκ τοῦ θανάτου ἢ ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν οἰκείων αὐτοῦ : **παντρεύτηκαν οἱ κόρες του, πέθανε ἡ γυναίκα του, ξενιτεύθηκε ὁ γυιός του κι ἀπόμεινε ὁ γέρος ξεσπιτωμένος.**

ξεσποριάζω δημ., άόρ. (ἐ)ξεσπόριασα, μτχ.παθ. παρακ. ξεσποριασμένος, ἐκβάλλω τοὺς σπόρους καρποῦ τινος, βγάζω τὰ κουκκούτσια : **γιὰ νὰ κάνῃς γλυκὸ ἀπὸ σταφύλια, πρέπει νὰ τὰ ξεσποριάσῃς·** **2)** ἀμτβ. σχηματίζω σπόρους, σποριάζω : **ξεσπόριασε ὁ βασιλικὸς - τὸ μαρούλι·** **3)** ρηματ. π. ξεσπόριασμα.

ξεσπόριασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσποριάζω βλ.λ.· **2)** ὁ σχηματισμὸς σπόρου, τὸ σπόριασμα.

ξεσπῶ-άω δημ. κ. ξεσπάζω, ἀόρ. (ἐ)ξέσπασα, ἐκσπῶ, ἐκχύνομαι διαρρηγνύων τὸ παρεμποδίζον τὴν δίοδόν μου φράγμα ἢ τὸ ἐν ᾧ περιέχομαι δοχεῖον : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 47 **εἰς ἀνάμνησιν τῆς καμπυλότητος τῶν ἀγρῶν ὅταν ξεσπᾷ ὁ στάχυς, - κάπου ξεσπάει τὸ νερὸ καὶ χύνεται, - ξέσπασε τὸ ποτάμι καὶ μᾶς πλημμύρισε τὰ χωράφια μας·** **2)** μτφ. ἐκδηλοῦμαι βιαίως, ἀποτόμως : Γρυπ.Σκ. Τερρ.21,10 **γιατὶ ἂν ξεσπάσῃ ὁ πόνος σου, . . καὶ τὴ γαλήνη τ' οὐρανοῦ φοβοῦμαι μὴν ταράξῃς, - ἔρχεται νευριασμένος καὶ ξεσπάει σὲ μένα, - ξέσπασε ἡ μπουράσκα·** || φρ. **αὐτὰ θὰ ξεσπάσουν στὸ κεφάλι μου - στὴν καμπούρα μου** (θὰ ἐκδηλωθοῦν πρὸς ζημίαν μου).

ξέσσε βλ.λ.ξέω.

ξεστασία (ἡ) ἀμφ. ἐννοίας ἐν πάπ.

ξεστηθώνω δημ., ἀόρ. ξεστήθωσα κ. παθ. ξεστηθώθηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεστηθωμένος, ἐνεργῶ οὕτως, ὥστε νὰ φανῇ τὸ στῆθος, ἀποκαλύπτω, φανερώνω, δείχνω τὸ στῆθος : Βαλαωρ.'Αθ. Διάκ.125 **δῶσ' μου τὸ μῆλι σου νὰ ἰδῶ· μὴν κρένῃς, ξεστηθώσου·** || μέσ. κ. παθ. ἰδ. ἐπὶ μητρός, ἐξάγω τοὺς μαστοὺς παραμερίζων τὰ ἐνδύματα, ἵνα θηλάσω τὸ μωρόν : **ἡ μητέρα ξεστηθώνεται γιὰ νὰ βυζάξῃ τὸ παιδί της.**

ξεστήρ-ῆρος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ἐργαλεῖον πρὸς ξέσιν καὶ λείανσιν, δημ. ξυστήρι, ξύστρα : Πρόδρ. Ροδ.6 **ἀγκών, βραχίων, ἁρμονία δακτύλων, ἐκ φυσικοῦ ξεστῆρος ἀπεξεσμένη.**

ξέστης (ὁ) (λατ.) μτγν. κ. νεώτ. μονὰς μετρήσεως στερεῶν καὶ ὑγρῶν, ἐν χρ. π. Ρωμαίοις καὶ ἀρχαίοις Ἕλλησι, κληθεῖσα οὕτω διότι ἦτο ἴση πρὸς τὸ ἐν ἕκτον τοῦ κογγίου βλ.λ., οὗ εἴδη εἶναι **ξέστης ὁ Ρωμαϊκὸς** ἴσος πρὸς τὸ δωδέκατον τοῦ κυβ. ποδὸς (538,892 κυβ. χιλιοστμ.), **ξέστης ὁ Ἰταλικὸς** ἴσος πρὸς τὸν Ρωμαϊκόν, **ξέστης Ἀττικὸς ἢ Ἑλληνικὸς** ἴσος πρὸς 453 χιλιοσμ. περίπου : Δαμοκράτ.π.Γαλ.13,989 **οἴνου Φαλέρνου τοῦ καλοῦ ξέστην ἕνα,** Ἰώσ.Α) 9,4,4. Γαλ.13,435· **2)** ὑδρία : ΚΔ Μάρκ.7,4 **βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν,** Ἁρποκρ. Ἰατρ. ἐν Κατ.'ΑστρΛ.Κ 8(3),139.

ξεστήχου ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. ἀπὸ στήθους, ἀπὸ στόματος, ἀπὸ μνήμης, ἀπόξω : Ἐρωτόκρ.1,486 **ἐθώρεις, ξαναθώρειεν το, ξεστήχου μάθαινέν το·** **2)** τυχαίως : **τὸν ἀπάντησα ξεστήχου, - ἐπυροβόλησα καὶ πέτυχα τὸ πουλὶ ξεστήχου.**

ξεστιαῖος-α-ον μτγν. ὁ τοῦ ξέστου, ὁ περιέχων ἕνα ξέστην, ὁ ἴσος μὲ ξέστην : Γαλ.13,435 **ξεστιαῖον μέτρον·** πρβλ.Φιλόπ.'Ιω.'Υπομν.ἐν Μετ.24,24.

ξεστίζω πάπ. λειαίνω, στιλβῶ, λαμπρύνω, ἐξευγενίζω : **πύργιτρον ἰατρικὸν ἐξεστισμένον.**

ξεστικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ξέειν : Εὐστ. εἰς 'Οδ.1714,16.

ξεστίον (τὸ) μτγν. κ. ξεστίν (Ἐπιγρ.) ὑποκορ. τοῦ ξέστης βλ.λ. : Ὀρειβ.ἀπ.28· **2)** ξέστης βλ.λ.

ξεστομίζω δημ. μτβ. ἐπὶ λόγων, ἐκστομίζω, βγάζω ἀπὸ τὸ στόμα μου : **τὸν ἔκαμα σκουπίδι καὶ δὲν τόλμησε νὰ ξεστομίσῃ λέξη, - μὴ ξεστομίσῃς καὶ εἰπῇς τίποτε, γιατὶ χαθήκαμε.**

ξεστός-ή-όν (ξέω) κ. νεώτ. ὁ ἐξεσμένος, ξυστός, σκαλιστός, ὁ διὰ ξέσεως λεῖος ἢ στιλπνὸς γενόμενος, ροκανισμένος, πελεκημένος, ἐπὶ ξύλων ἢ ξυλίνων ἀντικειμένων : 'Οδ.Σ 33 **οὐδοῦ ἔπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο,** αὐτ.Ρ 93,'Οδ.Τ 566 **οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε** (ἐπὶ κεράτων), 'Οδ.Δ 272 **ἵππῳ ἔνι ξεστῷ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι,** Ἡσίοδ.Α 133 **μέσσοι δὲ ξεστοί, περιμήκεες,** Βακχ.17,49, Εὐρ.Τρῳ.534 **ξεστὸν λόχον Ἀργείων** (ἐπὶ τοῦ δουρείου ἵππου)· || ὁ φέρων γλυφάς, ὁ γεγλυμμένος : πιθ. ἐν χρησμ. π.Φλεγ. ἀπ.36,10] **ξεστὰ ξόανα·** **2)** ἐπὶ λίθου, πελεκημένος : Ἰλ.Σ 504 **ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοις,** 'Οδ.Γ 406, Πινδ. Ν 10,67 **ἄγαλμ' Ἀΐδα, ξεστὸν πέτρον,** Ἡρ.2,124 **λίθου ξεστοῦ καὶ ζῴων ἐγγεγλυμμένων·** || ἐπὶ πραγμ., ὁ ἐκ κατειργασμένου, λείου μαρμάρου πεποιημένος : Ἰλ.Ζ 243 **ξεστῇς αἰθούσῃσι τετυγμένον,** Εὐρ.'Ηρ.782 **ξεσταὶ . . ἀγυιαί,** αὐτ."Αλκ.836 **τύμβον ξεστόν,** ΠΔ Σοφ.Σειρ.22,17 **τοῖχου ξεστοῦ** (ἰδ. γρ. ξυστοῦ), Ἰώσ.Α) 15,11,5· || ἐπὶ τῶν ὤτων τοῦ ἐλέφαντος, λεῖος, γυαλιστερός : Ὀππ.Κυν.2, 520· καθ.'Ησ. «ξεστόν· λεῖον, ποιητόν».

ξεστούπωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεστουπώνω βλ.λ.

ξεστουπώνω δημ. μτβ. ἀφαιρῶ τὸ στυππεῖον, τὸ στούπωμα, βούλλωμα οἷον βαρελλίου, φιάλης.

ξεστουπωτήρι (τὸ) δημ. ἐργαλεῖον διὰ τοῦ ὁποίου ἐκπωματίζομεν.

ξεστουργία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τῆς ξέσεως ἐργασία, στίλβωσις : Διόδ.Σ 1,63 **ξεστουργία λίθων.**

ξέστρα (ἡ) νεώτ. τὸ ξέστρον βλ.λ.

ξεστράβωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἀπὸ σκολιοῦ εἰς εὐθὺ μεταβολή τινος, ἡ εὔθυνσις· **2)** μτφ. ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸ στράβωμα, διάνοιξις τῶν ὀφθαλμῶν τινος : **τὸ ξεστράβωμα τοῦ παιδιοῦ μου τὸ χρωστῶ στὴ μεγαλόχαρη κι' ὄχι στοὺς γιατρούς·** || κ. μτφ. ἐξαγωγὴ ἐκ τῆς πλάνης, ἐκ τῆς ἀπάτης.

ξεστραβώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεστράβωσα, ὡς μτβ. ποιῶ τι ἀπὸ σκολιοῦ εὐθύ, ἀπαλλάσσω τινὰ τοῦ στραβώματος, εὐθύνω, ἰσιάζω : **ξεστραβώνω τὸ ξύλο - τὸ σίδερο·** **2)** ἀπαλλάσσω τινὰ τῆς τυφλώσεως, τὸν κάμνω νὰ παύσῃ νὰ εἶναι τυφλός, στραβός· **3)** κ.μτφ. καθιστῶ τινα ἱκανὸν νὰ ἀντιλαμβάνεται καὶ κρίνῃ ὀρθῶς καὶ καλῶς, τὸν μορφώνω : **ὑπέφερα πολὺ ὡς ποὺ νὰ ξεστραβώσω τὰ παιδιά μου, - ἦρθε ὁ νέος δάσκαλος καὶ μᾶς ξεστράβωσε τὰ παιδιά·** || παθ. ἀπαλλάσσομαι τῆς πλάνης, ἀπάτης, ἢ τῆς ἀμαθείας.

ξέστριξ Ἡσ. ἐξάστοιχος βλ.λ. κριθή.

ξέστρον (τὸ) νεώτ. ἐργαλεῖον ποικίλης μορφῆς καὶ χρήσεως χρησιμεῦον πρὸς ἀπόξεσιν λίθων, μετάλλων κλπ., ἀποτελούμενον κυρίως ἐκ λεπίδος σκληροῦ χάλυβος, ἠκονισμένης εἰς τὸ ἄκρον, μετὰ λαβῆς, ἀ. ξεστήρ, ξέστρα, ξύστρα.

ξέστρωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξεστρώνω, ἡ ἄρσις τῶν στρωμάτων : **τὸ ξέστρωμα τοῦ κρεβατιοῦ - δωματίου - τῶν χαλιῶν.**

ξεστρώνω δημ. μτβ., ἀόρ. (ἐ)ξέστρωσα, μτχ. παθ. παρακ. ξεστρωμένος, ἀφαιρῶ τὸ ἐπί τινος ἀποτεθειμένον στρῶμα ἢ ἐπικάλυμμα : **ξέστρωσα τὴ σάλα μου** (ἀφῄρεσα τὸν τάπητα), **- ξεστρώνω τὴν αὐλὴν** (ἀφαιρῶ τὴν πλακόστρωσιν)· || ἀποσκευάζω : **ξεστρώνω τὸ τραπέζι - τὰ χαλιά.**

ξέστρωτος-η-ο μσν., δημ. ὁ μὴ ἐστρωμένος, ξεστρωμένος : Διγεν.'Ακρ.4513 **στὰ σκοτεινά, στὰ ξέστρωτα, στὸν ᾅδην σφαλισμένον, - χειμώνιασε κι ἔχω τὸ σπίτι ξέστρωτο, - ξέστρωτο κρεβάτι·** || ἐπὶ ὑποζυγίων, ὁ μὴ φέρων σάγμα, ὁ ἄνευ σάγματος, ἀ. ξεσαμάρωτος· || φρ. μτφ. **ξέστρωτος γάιδαρος** ὕβρις λεγομένη κτ. ἀνθρ.

ξεστυλώνω δημ. μτβ. ἀφαιρῶ τὸν ὑποβαστάζοντά τι στῦλον· **2)** μτφ. τὸ μέσ. **ξεστυλώνομαι** εἶμαι ἐξηντλημένος σωματικῶς δι' ἔλλειψιν καλῆς τροφῆς : **ἐξεστυλώθηκε ἡ καρδιά μου.**

ξεσυνερίζομαι δημ. άποθ. συναμιλλῶμαι, συναγωνίζομαι πρός τινα· **2)** λαμβάνω τινὰ ὑπ' ὄψιν, ἐρεθίζομαι ἐκ τῶν λεγομένων του, ἔρχομαι εἰς ἔριδα πρὸς αὐτόν : **σὲ ξέρω καὶ δὲ σὲ ξεσυνερίζομαι'** ‖ ἀναφορικῶς πρὸς λόγους, ἀποδίδω ἐριστικὴν πρόθεσιν : Βαλαωρ.'Αθ.Διάκ.2,30 **μὴν τὰ ξεσυνερίζεσαι τοῦ Πανουργιᾶ τὰ λόγια.**

ξεσυνέριο (τὸ) δημ. ἅμιλλα, ἔρις ἐκ φιλοπρωτίας μεταξὺ δύο ἢ πλειόνων, ἀμοιβαία ἀμφισβήτησις, διεκδίκησις διακρίσεως ἢ ὑπεροχῆς ἢ ἀμοιβῆς ἢ ἀναπαύσεως κττ. : **τὰ παιδιά μας δὲν ἔχουν ξεσυνέριο στὸ φαγητό,** φρ. **ἡ δουλειὰ δὲν ἔχει ξεσυνέριο** (οὐδὲν ἔργον ὄνειδος)' κ. κτ. πληθ. **στὰ γραφεῖά μας δὲν ὑπάρχουν ξεσυνέρια, ὁ ἕνας βοηθᾷ τὸν ἄλλο.**

ξεσυνέριση (ἡ) δημ. ἡ πρᾶξις, ἡ ἐνέργεια τοῦ ξεσυνερίζομαι βλ.λ., δίδω προσοχὴν ἢ σημασίαν εἰς τὰς πράξεις τινός : **τρελλὸς καὶ μεθυσμένος ξεσυνέριση δὲν θέλανε** πρβλ. ξεσυνέριο.

ξεσυνέρισμα (τὸ) δημ. κ. ξεσυνόρισμα ἢ ξεσυνέριση βλ.λ. : παροιμ. **τὰ κοκκόρια κι οἱ ἄμυαλοι κάνουν ξεσυνερίσματα.**

ξεσυννεφιάζω δημ. κ. -γνεφιάζω ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, γίνομαι αὖθις αἴθριος.

ξεσφαίνω μσν. δημ., ἀόρ **ἐξέσφαλα,** παθ. ἀόρ. **ἐξεσφάλην,** σφάλλομαι, λησμονῶ : Ἐρωτόκρ.Ι, 768 **μὰ μηλιὲς σ' ἔτοια δάσητα, κι ἐξέσφαλες τὴ στράτα** (παρετράπης τῆς ὁδοῦ), αὐτ.1618 **ξεσφαίνει** (σφάλλεται).

ξεσχίζω δημ. μτβ., ἀόρ.(ἐ)**ξέσχισα,** παθ.-**ίζομαι,** ἀόρ (ἐ)ξεσχίστηκα, μτχ. παρακ. **ξεσχισμένος,** σχίζω ἐντελῶς, κουρελιάζω : **ξέσχισε τὰ ροῦχα του - τὸ βιβλίο του** ‖ παθ. **ξεσχίζομαι** σχίζω τὸ ἔνδυμά μου : **πιάσθηκα ἀπὸ μιὰ πρόκα καὶ ξεσκίσθηκα'** ‖ κ.μτφ. : Βαλαωρ.'Αστραπ.30.

ξεσχισμένος-η-ο δημ., μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεσχίζω βλ.λ., μτφ. ὁ ἠθικῶς ἔκλυτος, ἰδ. ἐπὶ γυναικός : **αὐτὴ εἶναι μιὰ ξεσχισμένη.**

ξετελειώνω μσν. δημ., παθ. ἀόρ. **ξετελειώθηκα,** μτχ. παρακ. ξετελειωμένος, ἐκπεραίνω, ἀποπερατῶ, τελειώνω πληρέστατα : Ἐρωτόκρ.3,758 **νὰ ξετελειώσω τὸ ζιμιὸ τὸν ἐδικό σου γάμο,** αὐτ. 4,212 **νὰ μὴ ξετελειωθῇ ὅ τι στὸ νοῦ μου βάνω,** - **ξετελειωμένο ἔργο.**

ξετελεύω δημ., ἀόρ (ἐ)**ξετέλεψα,** μτχ. παθ. παρακ. ξετελεμένος ξετελειώνω βλ.λ. : Ἐρωτόκρ. 4,1840 **γιατὶ μὲ θάνατο ἡ μαλιὰ ἔχει νὰ ξετελέφῃ.**

ξετέντωμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξετεντώνω, ἀπαλλαγὴ τοῦ τεντώματος, χαλάρωσις : **τὸ ξετέντωμα τῆς χορδῆς - σχοινιοῦ.**

ξετεντώνω δημ., ἀόρ. **ξετέντωσα,** παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ.-**ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξετεντωμένος,** κάμνω τινὰ νὰ παύσῃ νὰ εἶναι τεντωμένος, χαλαρῶ : **ξετέντωσες τὸ σχοινὶ καὶ πέσανε τὰ ροῦχα.**

ξετιμητής (ὁ) δημ. ὁ καθορίζων τὸ τίμημα, τὴν ἀξίαν, τιμητής, ἐκτιμητής.

ξετιμ(ι)ώνω δημ. δι' ἐκτιμήσεώς μου ὁρίζω τὴν ἀξίαν πράγματός τινος ἢ ἐργασίας, εἶμαι ξετιμητής, κάνω τὸν ξετιμητή : **πόσο ξετιμώνεις αὐτὸ το ρολόγι - τὸ ζαφείρι ; - ἔβαλαν τρεῖς νὰ ξετιμώσουν τὰ ἔπιπλα - τὰ χτιστικά'** ‖ ὁρίζω, κόβω τιμὴν εἴς τι, διά τι : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.171,15 **κι ἐξετιμιώσαν τὸ φιλὶ (πασαμιανῆς μὲ τὴν τιμή.**

ξετιμωτής (ὁ) δημ., θηλ. -ώτρα, ἐκτιμητής, ἰδ. ἀνεγνωρισμένης εἰδημοσύνης, ξετιμητής βλ.λ.

ξετιμῶ-άω δημ. μτβ., ἀόρ. ξετίμησα, καθορίζω τὴν ἀξίαν, τὴν τιμὴν πράγματός τινος, ἀποτιμῶ' ‖ ὑπολήπτομαί τινα, ἐκτιμῶ.

ξετίναγμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξετινάζω βλ.λ. : **τὸ ξετίναγμα τῶν κλινοσκεπασμάτων - τῶν χαλιῶν - τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως.**

ξετινάζω δημ.,ἀόρ. **ξετίναξα,** παθ.-άζομαι, ἀόρ. -άχθηκα, μτχ. παρακ. **ξετιναγμένος.** τινάσσω τι συντόνως ἢ συνεχῶς πρὸς ἀπόρριψιν τῆς ἐπ' αὐτοῦ κόνεως, τινάσσω ἔξω : **ξετίναξε τὶς κουβέρτες - τὸ τραπεζομάνδηλο - τὸ χαλί'** κ παθ. : **τὰ χαλιὰ εἶναι καλὰ ξετιναγμένα καὶ καθαρισμένα'** **2)** μτφ. ἄγω τινὰ εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς περιουσίας αὐτοῦ ἰδ. πρὸς ὄφελός μου, κάμνω τινὰ νὰ ἀπολέσῃ τὰ ὅσα εἶχε χρήματα : **τὸν ξετίναξαν οἱ θεατρίνες, - τὸν ἔχουν ξετινάξει στὰ χαρτιά'** ‖ ὁμ.κ. παθ. ὑφίσταμαι τὴν ἀπώλειαν τῆς περιουσίας μου ἢ τῶν χρημάτων μου ἀποτόμως, ταχέως, ἐν βραχεῖ : **ξετινάχθηκα στὸ χρηματιστήριο - στὴ ρουλέττα'** ‖ ξετιναγμένος ὁ ἀπολέσας τὴν περιουσίαν αὐτοῦ.

ξετονίζω δημ. ναυτ. ἐκτείνω ἄγκυραν ἢ ἰσχάδα.

ξετόνισμα-ατος (τὸ) δημ. ναυτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξετονίζω βλ.λ.

ξετραχηλίζω δημ., ἀόρ. **ξετραχήλισα,** ἐπὶ ἐνδυμάτων τοῦ κορμοῦ, κόπτω τὸ ὕφασμα οὕτως, ὥστε νὰ προσαρμόζηται εἰς τὸν τράχηλον, εἰς τὸν λαιμόν : **ξετραχήλισα τὰ πουκάμισα τοῦ ἀνδρός μου'** ‖ κ. παθ. ἀφήνω τὸν τράχηλον ἀνοικτόν, ἀκάλυπτον : **δὲ θέλω νὰ βγαίνῃς ἔξω ξετραχηλισμένη'** **2)** μτφ. ἀναιδεύομαι, ἀπαναισχυντῶ, κυρ. ἐν μτχ. : **εἶναι ντὶπ ξετραχηλισμένη.**

ξετρελλαίνω δημ., ἀόρ. **ξετρέλλανα,** παθ. **-αίνομαι,** ἀόρ. **-άθηκα,** μτχ. παρακ. **ξετρελλαμένος,** καθιστῶ τινα ἐμμανῆ, τὸν κάμνω νὰ χάσῃ τὴν φρόνησιν, τὴν σοβαρότητά του, ἰδ. ἐρωτικῶς : **τὸν ξετρέλλαναν οἱ γυναῖκες, - ξετρελλάθηκε μὲ μία σαντέζα'** **2)** συνεκδ. ἐμπνέω εἴς τινα ὑπερβολικὴν ἐκτίμησιν : **εἶναι ξετρελλαμένη μὲ τὸν κινηματογράφο - μὲ τὸν ἀθλητισμό.**

ξετρέχω μσν. δημ. κ. **ξατρέχω** τρέχω ὀπισθέν τινος, τὸν ἀκολουθῶ κατὰ πόδας τρέχοντα' **2)** κ. μτφ. μετὰ σπουδῆς διώκω, ἐκθύμως ἐπιδιώκω τι : Σαχλ. ἐν Κορ.'Ατ.2,266 **εἰς τὴν ἀρχὴν της τῆς πολιτικῆς πριχοῦ τὴν ἐγνωρίσουν | ὅλοι τὴν ἐξετρέχουσιν,** γνωμ. **πολλοὶ ξετρέχουνε τὸ πλοῦτος, μὰ λιγοστοὶ τὸ φτάνουν.**

ξετρουμίζω δημ. τρομάζω τινὰ ἢ ἐμαυτόν.

ξετρουμισμένος-η-ο (ξετρουμίζω) μσν. δημ. ὁ περίτρομος, ὁ τεταραγμένος : Ἐρωτόκρ.3,544 **ξετρουμισμένη βρίσκετο πολλὰ τὴν ὥρα κείνη.**

ξετρύπωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξετρυπώνω βλ.λ.

ξετρυπώνω (τρῦπα) δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξετρύπωσα,** παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ. **-ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξετρυπωμένος,** ἐξάγω τινὰ κ. ἰδ. τι ἐκ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἦτο κεκρυμμένον ἢ ἐν ᾧ ἀφανῶς εὑρίσκετο, ἀνευρίσκω τι ἀφανές : **ξετρύπωσε τὸ κομπόδεμα τῆς γριᾶς καὶ τὴν ἔκλεψε, - στὰ παλιατζίδικα ξετρυπώνω κάποτε πράματα ἀξίας'** ‖ κ. μτφ. ἐρευνῶν εὑρίσκω βιβλίον ἢ ἔγγραφον εἰς λήθην περιπεσὸν καὶ ἀνακοινῶ δημοσίᾳ, ἰδ. πρὸς ἐπίκρισιν τοῦ γράφαντος : **ξετρύπωσε κάτι παλαιοὺς ἀνόητους στίχους τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τοὺς δημοσίεψε'** ὁμ. κ. ἐπὶ φρ. ἐκ βιβλίου : **ξετρύπωσε ὅλες τὶς ἀσυνταξίες του'** ‖ ἐπὶ κυνὸς ἀναφ. πρὸς θηράματα, ἰχνηλατῶν εὑρίσκω τὸ θήραμα καὶ ἀναγκάζω τοῦτο νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ κρησφυγέτου : **ὁ σκύλος του ξετρυπώνει εὔκολα τοὺς λαγούς, - τὰ σκυλιά μας ξετρύπωσαν ἕνα ζαρκάδι'** ὁμ. κ. ἐπὶ γαλῆς ἀναφ. πρὸς μῦς : **παραφυλάει ὧρες ὥσπου νὰ ξετρυπώσῃ τὸν ποντικό'** **2)** ἀμτβ. ἐπὶ ζῴων, ἐξέρχομαι τῆς τρύπας, ἤτοι τῆς φωλεᾶς ἢ τῆς κρύπτης μου : **τὰ ποντίκια - οἱ σαῦρες - οἱ λαγοὶ - τὰ φίδια ξετρυπώνουν'** ‖ κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ προσ., ἰδ. σκωπτικῶς, ἀφανής, ἀσήμαντος ὤν, προβάλλω που, ἐμφανίζομαι : **ἀπὸ ποῦ μᾶς ξετρύπωσε αὐτὴ ἡ κυράτσα;'** πρβλ. ξεφυτρώνω.

3) χαλῶ, ἀποκόπτω, ἀπασύρω, ἀφαιρῶ τὸ τρύπωμα βλ.λ., ἀπὸ ἐρραμμένου ἢ πρὸς ραφὴν ὑφάσματος : **ξετρύπωσε τὸ σακκάκι σὰν τὸ γαζώσῃς**· ἐν χρ. κ. τὸ παθ.' **4)** ρηματ. π. ξετρύπωμα, ξετρυπωτὴς (εἰδ. ἐν τῇ 3 σημ.).

ξετσίπωμα-ατος (τὸ) δημ. ἀναισχυντία, ὅ. ξετσιπωσιά : **τὸ ξετσίπωμά τους δὲν ἔχει ὅρια.**

ξετσιπώνω δημ. ἀφαιρῶ τινος τὴν τσίπαν, τὸ κάλυμμα· **2)** συνήθ. μτφ. τὸ παθ. ξετσιπώνομαι ἀποβάλλω, χάνω τὴν τσίπαν μου, τὴν αἰδῶ, γίνομαι ἀναίσχυντος, ἀδιάντροπος : **ξετσιπώθηκε ὅλως διόλου, - μὴ δίνῃς σημασία σὲ τέτοιες ξετσιπωμένες.**

ξετσιπωσιά (ἡ) δημ. ἔλλειψις αἰδοῦς, ἀναισχυντία, ἀδιαντροπιά.

ξετσιπωσύνη (ἡ) δημ. τὸ γνώρισμα τοῦ ξετσίπωτου, ξετσιπωσιὰ βλ.λ. : Ἀρτ.Βατοπ.2,100 **μπαίνει μὲ ξετσιπωσύνη, μ' ἀγυρτεῖες καὶ φωνές.**

ξετσίπωτος-η-ο δημ. ἀναιδής, ἀναίσχυντος, ξετσιπωμένος, ἀδιάντροπος : **ξετσίπωτη γυναίκα.**

ξετυλιγάδι (τὸ) δημ. τὸ ἐξ ἀποπλέξεως, ἐξ ἐκτυλίξεως πεπλεγμένον νῆμα ἐρίου ἢ βάμβακος : **ξέπλεξε τὴ ζακέττα κι ἀπὸ τὰ ξετυλιγάδια ἔκαμε πέντε κουβάρια** (κοῦκλες).

ξετύλιγμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξετυλίγω βλ.λ., ξεδίπλωμα, ξεκουβάριασμα : **τὸ ξετύλιγμα τοῦ πακέττου.**

ξετυλιγμός (ὁ) ἡ πρᾶξις τοῦ ξετυλίγω βλ.λ.

ξετυλίγω δημ. κ. -ίζω κ. -ίσσω, ἀόρ. (ἐ)ξετύλιξα, παθ. ξετυλίγομαι, ἀόρ.-ίχθηκα, μτχ.παρακ.ξετυλιγμένος, ἐκτυλίσσω βλ.λ., ἐκμηρύομαι, ἀναλύω, ξεδιπλώνω, ξεκουβαριάζω : **ξετυλίγω τὸ χαρτί - τὸ κουβάρι**· ‖ ἀφαιρῶ τὸ περιτύλιγμα πράγματος : **ξετύλιξε τὸ δέμα - τὸ κουτί**· ‖ ὁμ. κ. παθ. ἐκτυλίσσομαι, ξεδιπλώνομαι, ξεκουβαριάζομαι : **ξετυλίχθηκε τὸ κουβάρι, - ξετυλιγμένο πακέτο**· **2)** μτφ. τὸ παθ. ἐπὶ ὁδοῦ, ἐπὶ τοπίου, ἐπὶ θεάματος κ. ἐπὶ γεγονότων ἀλληλοεξαρτωμένων, ἀναπτύσσομαι, ἐκτείνομαι, ἁπλοῦμαι, χωρῶ κατὰ διαδοχήν : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 8 **μποροῦσε νὰ ξετυλίγεται τὸ μονοπάτι ποὺ ὡδηγοῦσεν ἕως εἰς τοὺς θριάμβους, - ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ Λυκαβηττοῦ ξετυλίγεται μπροστά σου ὅλη ἡ Ἀθήνα, - τὰ γεγονότα ξετυλίχθηκαν γοργά**· **3)** ρηματ. π. ξετύλιγμα, ξετυλιγμός.

ξετυλίζω δημ., παθ. ξετυλίζομαι δ. τ. τοῦ ξετυλίγω βλ.λ.

ξετυλίσσω μσν. κ. δημ., παθ. ξετυλίσσομαι ἐκτυλίσσω, ξετυλίγω βλ.λς : Ἐρωτόκρ.1,1545 **κι ὡς τὸ 'πιασε στὴ χέρα της ζιμιὸ τὸ ξετυλίσσει.**

ξετυφλώνομαι μσν. κ. δημ. παύω νὰ εἶμαι τυφλός, ἀναλαμβάνω τὴν ὅρασίν μου : Ἐρωτόκρ. 1,1582 **σὰν ὁ τυφλὸς .. ξετυφλωθῇ ὁ καημένος.**

ξεφανερώνω μσν. κ. δημ. φέρω εἰς τὸ φανερόν, φανερὸν κάμνω : Ἐρωτόκρ.1,146 **μιὰν ταχινὴ τοῦ φίλου ντου τήνε ξεφανερώνει**, αὐτ.2,2309· ‖ ἀποκαλύπτω, ἐκμυστηρεύομαι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 187,20 **δὲν εἶναι πόνος νὰ πονῇ .. σὰν τὴν ἀγάπη τὴν κρυφή, ποὺ δὲν ξεφανερώνει.**

ξεφαντότοπος (ὁ) δημ. τόπος ξεφαντώματος, ἀναψυχῆς, διασκεδάσεως, μέρος ὅπου γίνονται γλέντια : Κορ.Ἄτ.2,266.

ξεφάντωμα-ατος (τὸ) δημ. εὐωχία, διασκέδασις, γλέντι : Παλαμ.Περ.Χαιρ.110,7 **γιὰ δέηση, γιὰ ξεφάντωμα, μὲ ὅποιο ξαλάφρωμα ἐκεῖ ζῇ**, Ζερβ. Μῦθ.Ζ 69 **τὰ ξεφαντώματα τοῦ κόσμου.**

ξεφαντώνω μσν. κ. δημ.,ἀόρ. (ἐ)ξεφάντωσα, εὐωχοῦμαι, διασκεδάζω, ἰδ. μὲ χοροὺς καὶ ᾄσματα, γλεντοκοπῶ : Ἐρωτόκρ.1,766 **μὲ συντροφιὲς ξεφάντωνε, μὴν εἶσαι μοναχὴ σου**, Ἀραβ.Μυθ. Χαλ.1,204 **ἐξεφάντωσαν εἰς συμφωνία, - ξεφαντώσαμε πάλι χθὲς τὸ βράδυ.**

ξεφάντωση (ἡ) μσν. κ. δημ. τὸ ξεφάντωμα βλ.λ.: Ἐρωτόκρ.1,140 **καὶ νὰ μὴ δῇ ξεφάντωση ὥστε ποὺ νὰ γεράσῃ**, Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ.128,3 **καὶ ξεφάντωση γυρεύει μὲ τραγούδια τρυφερά.**

ξεφαντωτής (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ ἔκδοτος εἰς διασκεδάσεις, γλεντοκόπος : Ἐρωτόκρ.2,219 **ξεφαντωτὴς καὶ νυχτογυρισμένος**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ.25,25 **χαροκόπος καὶ ξεφαντωτὴς ἀπ' τῆς ἀνυπαρξίας τὸν κόσμο πρόβαλε μπρός μου.**

ξεφαντωτικός-ή-ό δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ξεφάντωμα, ὁ τοῦ ξεφαντώματος : Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.1,192 **ἡ ξεφαντωτικὴ ζωὴ ἄρχισε νὰ μοῦ προξενῇ ἀηδίαν.**

ξεφέγγει μσν. κ. δημ. ἀμτβ. γ' προσ., ἀόρ. ξέφεξα, ἀρχίζει νὰ φωτίζῃ, γίνεται φῶς : Ἐρωτόκρ.1, 1589 **τὰ μάτια τζὶ ξεφέξασι, τὴ συννεφιὰν ἐδιώξα**, αὐτ.5,99 **ἡ σκοτεινάδα ξέφεξε.**

ξεφεύγω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξέφυγα, διαφεύγω ἀκουσίως : Παλαμ.Περ.Χαιρ.25,3 **ἡ κραυγὴ τοῦ ἁμαρτωλοῦ τ' ἄθεου ποὺ τοῦ ξεφεύγει ὅταν ὁ κίνδυνος τὸν φοβερίζῃ**, φρ. **μοῦ ξέφυγε κάτι ποὺ δὲν ἔπρεπε**· **2)** ὑπεκφεύγω, ἑκουσίως καὶ ἐπιτηδείως μεταφέρω τὸ θέμα τῆς συζητήσεως : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 33 **ξεφεύγοντας καὶ τότες ὁ Κύναιμος ἔλεγεν ἄλλα πολλά**· ‖ ἐκτρέπομαι τοῦ θέματος : **ὁ ρήτωρ ξέφυγε ἀπ' τὸ θέμα του.**

ξεφιτιλίζω δημ. ὅ. ξεφτιλίζω βλ.λ.

ξεφλουδίζω δημ. μτβ., ἀόρ. (ἐ)ξεφλούδισα, παθ. -ίζομαι, ἀόρ. -ίσθηκα, μτχ. παρακ. **ξεφλουδισμένος**, ἀποφλοιῶ τι, ἀφαιρῶ, βγάζω τὴ φλούδα : Βαλαωρ.Ἀθαν.Διάκ.3,66 **μ' ἔγδαρε, μὲ ξεφλούδισε τὸ βόλι, τὸ λεπίδι, - ξεφλουδισμένο δένδρο - μῆλο.**

ξεφλούδισμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφλουδίζω βλ.λ. : **γιὰ τὸ ξεφλούδισμα τοῦ ἀραποσιτιοῦ παίρνω γυναῖκες.**

ξεφορμάρισμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφορμάρω βλ.λ. : **τὸ ξεφορμάρισμα τῶν παπουτσιῶν - τοῦ καπέλλου.**

ξεφορμάρω δημ. μτβ., παθ. -άρομαι, ἐξάγω τι ἀπὸ τὴν φόρμαν του, ἀπὸ τὸ καλοῦπι του : **τὰ δικά σου παπούτσια ξεφορμάρω**· **2)** προσδίδω εἰς τι ἄλλην μορφήν, τὸ κάμνω νὰ χάσῃ τὴν φόρμαν, τὸ σχῆμά του : **νὰ μοῦ ξεφορμάρῃς τὸ καπέλλο καὶ νὰ τὸ κάμῃς χαμηλότερο.**

ξεφόρτωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφορτώνω, ἐκφόρτωσις, ἀπαλλαγὴ ἔκ τινος βάρους.

ξεφορτώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεφόρτωσα (ὡς ἀμτβ.), παθ. -ώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα, μτχ. παρακ. -ωμένος, ἀπαλλάσσω τι, τινὰ ἀπὸ τοῦ φορτίου του, ἐκφορτῶ : Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.1,202 **ἄρχισαν νὰ ξεφορτώνουν τὰς πραγματείας των**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.140,15 **παιδιά, μὴν ξεφορτώνετε τὰ ἔρημα μουλάρια, - ξεφορτώνω τὸ ἄλογο - κάρο - πέτρες**· **2)** ὡς ἀμτβ. ἀποβάλλω τὸ φορτίον μου, ἐκφορτώνομαι : **τὸ καράβι αὔριο θὰ ξεφορτώσῃ**· **3)** τὸ μέσ. μτβ. ξεφορτώνομαι ἀπαλλάσσομαι βάρους τινὸς ἢ ἐνοχλήσεως : **δὲν μπόρεσα ἀκόμη νὰ ξεφορτωθῶ αὐτὸ τὸ χρέος, - δὲν μπορῶ νὰ τὸν ξεφορτωθῶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο**· ‖ φρ. **ξεφόρτωνέ με ἢ ξεφορτώσου με** (ἀπάλλαξέ με τῆς παρουσίας σου, τῆς ἐνοχλήσεώς σου), ὁμ. **δὲν μᾶς ξεφορτώνεσαι** (δὲν φεύγεις ἀπὸ 'δῶ ;)· ‖ παροιμ. **ὅποιος τοῦ βαρῇ, ἂς ξεφορτώσῃ** ὁ ἔχων ἀνάγκην, ὁ πιεζόμενος πρέπει νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς.

ξεφουρνίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεφούρνισα, παθ. -ίζομαι, ἀόρ. -ίσθηκα, μτχ. παρακ. -ισμένος, ἐξάγω τι ἐκ τοῦ κλιβάνου, βγάζω ἀπὸ τὸν φοῦρνον : **μόλις ξεφούρνισα τὰ φωμιά, - ὁ φούρναρης κάθε Κυριακὴ ξεφουρνίζει γρήγορα τὰ ταψιά**· **2)** μτφ. ἐμφανίζω τι ἀπροόπτως, παρουσιάζω, **λέγω κάτι**

ποὺ δὲν τὸ επερίμεναν : **ὁ νέος γαμβρὸς μᾶς ξεφούρνισε κι ἄλλες ἀξιώσεις, - πῶς σοῦ φάνηκε πάλι αὐτὸ ποὺ μᾶς ξεφούρνισε ὁ Α στὸ τραπέζι**· || συνεκδ. ψευδολογῶ ἢ παραδοξολογῶ : **μᾶς ξεφουρνίζει ὅλο καὶ καινούργιες ἱστορίες.**

ξεφούρνισμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφουρνίζω, ἡ ἐξαγωγὴ ἐκ τοῦ κλιβάνου : **ξεφούρνισμα τοῦ ψωμιοῦ - φητοῦ.**

ξεφούσκωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφουσκώνω βλ.λ. : **τὸ ξεφούσκωμα τῆς σαμπρέλλας - τοῦ μπαλονιοῦ.**

ξεφουσκώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεφούσκωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα, μτχ. παρακ. ξεφουσκωμένος, ἐξάγω τὸν ἀέρα, κάμνω τι νὰ ἀποβάλῃ τὸν διατείνοντα αὐτὸ ἀέρα : **ξεφουσκώνω τὸ μπαλόνι - τὸ ἀσκί**· **2)** ἀμτβ. ἐλαττοῦμαι κατ' ὄγκον δι' ἀποβολῆς τοῦ ἐν ἐμοὶ ἀέρος, παύω νὰ εἶμαι φουσκωμένος ἢ πρησμένος : **ξεφούσκωσε τὸ τόπι μου - ἡ σαμπρέλλα**· **3)** μτφ. ἐπὶ ἀνθρ. ἀνακουφίζομαι ἀπὸ φούσκωμα, ἀπὸ διάτασιν τοῦ στομάχου, παύω νὰ εἶμαι φουσκωμένος οἱονεὶ ἐκ θυμοῦ, κόπου κττ. : **ἤπια σόδα καὶ ξεφούσκωσα, - περίμενε λίγο νὰ ξεφουσκώσω.**

ξέφραγμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφράζω βλ.λ. : **τὸ ξέφραγμα τοῦ περιβολιοῦ.**

ξέφραγος-η-ο δημ. ἐκεῖνος οὗ ἀφῃρέθη ὁ φράκτης ἢ ὁ ἄνευ φράκτου, ἄφρακτος : **ἀμπέλι ξέφραγο, - ἄφησα ξέφραγο τὸν κῆπο, καὶ μοῦ χάλασαν οἱ κόττες τὰ λαχανικά.**

ξεφράζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξέφραξα, παθ. ἀόρ. (ἐ)ξεφράχτηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεφραγμένος, ἀπαλλάσσω τι ἀπὸ τοῦ φράκτου του, ἀποβάλλω, ἀφαιρῶ τὸν φράκτην, τὴ φραγή : **μοῦ ξέφραξαν μιὰ γωνιὰ τοῦ κήπου**

ξεφρενωμένος-η-ο δημ. ὁ τῶν φρενῶν ἐξεστηκώς, ὁ τὰς φρένας του ἀποβαλών, ὁ ἔξω φρενῶν : Σολωμ.Ἡ τρελλὴ μάνα 17,2 **ὅμως ἡ δύστυχη ξεφρενωμένη, κοιτάζει ὁλόγυρα τετρομασμένη.**

ξεφτέρι (τὸ) δημ. κ. ξιφτέρι εἶδος ἱέρακος, ὁ κιρκάετος, τὸ κιρκινέζι : Βαλαωρ.Φροσ.2,118 **γεράκι ἀχόρταγο, σκληρὸ ξεφτέρι | θ' ἀρχίσῃ ὁλόγυρα νὰ κυνηγᾷ**· **2)** κ. μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, εὐφυής, ἱκανὸς ὑπὸ ταχείας ἀντιλήψεως καὶ εὐστρόφου ἐνεργητικότητος χαρακτηριζόμενος : **εἶναι ξεφτέρι στὰ γράμματα, - ἔγινε ξεφτέρι στὴ δουλειά**· || κ. εἰρων. ἐν κακῇ σημ. : **ξεφτέρι στὴν κλεψιά - στὴν μπαγαποντιά,** Ἀρτ.Βατοπ.2,130 **θὰ γινῇς καὶ σὺ ξεφτέρι σ' ἀτιμίες ὅ τι λογῆς**· **3)** κτ. πληθ. **ξεφτέρια** τὰ ἑξαπτέρυγα βλ.λ., οἱ κατὰ τὰς θρησκευτικὰς πομπὰς ἐπὶ κοντῶν φερόμενοι μετάλλινοι δίσκοι, ἐφ' ὧν ἀπεικονίζονται τὰ ἓξ πτέρυγας ἔχοντα Σεραφείμ.

ξέφτι (τὸ) δημ. ἡ ἐξ ἐφθαρμένου ὑφάσματος ἀποκρεμαμένη κλωστή, νῆμα, τίλμα : **κρέμονται τὰ ξέφτια τοῦ παλτοῦ σου.**

ξεφτίζω δημ. μτβ. κ. ἀμτβ. ξεφτῶ βλ.λ.

ξεφτιλίζω δημ. κ. ξεφιτιλίζω σύρω πρὸς τὰ ἔξω τὴν θρυαλλίδα, τὸ φιτίλι τοῦ λύχνου ἢ λυχνίας καὶ καθαρίζω αὐτὸ : Βαλαωρ.Φωτ.1,89 **σὰν κάποιος νὰ ξεφτίλιζε, νὰ 'ναβε τὸ κανδήλι, - ξεφιτίλισε τὰ λυχνάρι, γιατὶ δὲ φωτάει.**

ξεφτίλισμα-ατος (τὸ) δημ. κ. ξεφιτίλισμα ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφτιλίζω ἢ ξεφιτιλίζω : **τὸ ξεφιτίλισμα τοῦ λύχνου.**

ξέφτισμα-ατος (τὸ) δημ. κ. ξέφτυσμα τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφτίζω, ἐξύφανσις ἢ τριβὴ τοῦ ὑφάσματος : **τὸ ξέφτισμα τῆς φούστας**· **2)** ἠθικὴ χρεοκοπία, ἔκπτωσις ἀπὸ τῆς κοινῆς ὑπολήψεως.

ξεφτῶ δημ. κ. ξεφτάω κ. ξεφτίζω ἢ ξεφτύζω ἐπὶ ὑφάσματος, ἀπολύω τὴν κρόκην ἢ τὸν στήμονα, ἐξυφαίνομαι : **νὰ καρικώσῃς τὶς ραφές, γιατὶ θὰ ξεφτίσουν**· || ὁμ. ἐπὶ ἐνδυμάτων τριβομένων ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως : **ξέφτισε πιὰ τὸ πανταλόνι σου ἀπὸ τὸ πολὺ φόρεμα**· || κ. μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπου, παρακμάζω, χρεοκοπῶ ἠθικῶς : **ἄρχισε νὰ ξεφτίζῃ κι αὐτὸς ὕστερα ἀπὸ τόσα πλούτη, - ξέφτισε κι αὐτουνοῦ ἡ δόξα του.**

ξεφυλλίζω δημ. ἀποσπῶ τὰ φύλλα φυτοῦ κατ' ἐπιλογὴν ἢ ἐν ὅλῳ : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 116 **ξεφυλλίζοντας κάθε πρωτόβγαλτον ἄνθος γιὰ νὰ ραντίσῃ τὴν ἑορτάζουσαν γῆν, - ξεφύλλισα τὴν κληματαριά μου, γιὰ νὰ παίρνουν ἀέρα τὰ σταφύλια**· || φυλλομετρῶ βιβλίον, ἀναγινώσκω αὐτὸ ἐν βίᾳ : **ξεφυλλίζω τὴν ἱστορία τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.**

ξεφύλλισμα (τὸ) δημ. ἐπὶ φυτῶν, δένδρων, κλάδων, ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφυλλίζω βλ.λ., ἡ ἀφαίρεσις ἢ ἀραίωσις τῶν φύλλων· || εἰδ. ἐπὶ τῆς ἀμπέλου κ. ἄ. τινῶν φυτῶν, ἡ ἀποκοπὴ τῶν περιττῶν βλαστῶν καὶ φύλλων : **φούντωσε τὸ ἀμπέλι καὶ θέλει ξεφύλλισμα**· || κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἀνθέων, ἡ αὐτόματος πτῶσις ἢ ἡ ἀφαίρεσις τῶν πετάλων : **τὸ ξεφύλλισμα τῆς μαργαρίτας - τοῦ τριαντάφυλλου**· **2)** ἐπὶ βιβλίων, τετραδίων, λευκωμάτων κττ., τὸ στρέφειν τὰ φύλλα, τὰς σελίδας πρὸς ἐπιπολαίαν οὕτως ἀντίληψιν τῶν περιεχομένων ἢ εἰκονιζομένων, τὸ φυλλομέτρημα : **ὑπάρχουν πολλὰ βιβλία ποὺ μ' ἕνα ἁπλὸ ξεφύλλισμά τους μπορεῖς νὰ ξαίρῃς ἀπάνω κάτω τὸ περιεχόμενό τους**· || ὅθ. συνεκδ. ἡ ἐπιπολαία ἀνάγνωσις βιβλίου : **δὲν ἀρκεῖ τὸ ξεφύλλισμα τῆς ἱστορίας γιὰ νὰ τὴ μάθῃς.**

ξεφύσημα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφυσῶ, δίοδος ἀέρος ἢ ἀερίου ὁρμητική : **τὸ ξεφύσημα τῆς ἀτμομηχανῆς**· || τὸ πνευστιᾶν : **ὅταν ἀνέβηκε τὶς σκάλες, τὸν ἔπιασε ἕνα ξεφύσημα ποὺ δὲν μποροῦσε ν' ἀναπνεύσῃ**· || κατ' εὐφημ. ἡ φῦσα, βδόλος, πορδή.

ξεφυσῶ δημ. κ. ξεφυσάω ἀφήνω νὰ διέλθῃ δι' ἐμοῦ ἀὴρ ἢ ἀέριον ὁρμητικῶς : **τὸ πιστόνι τῆς τρόμπας ξεφυσάει**· || πνευστιῶ : **γιατὶ ξεφυσᾷς ἔτσι, μήπως ἔτρεχες;**· **2)** κτ. εὐφημ. πέρδομαι.

ξεφύτρωμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφυτρώνω βλ.λ. : **τὸ ξεφύτρωμα τοῦ καλαμποκιοῦ δείχνει πὼς θὰ γίνῃ πολὺ καλό.**

ξεφυτρώνω δημ. ἀναφύομαι, φύομαι, φυτρώνω : **ξεφύτρωσαν τὰ στάχια**· || ἐκφύομαι, βγαίνω : Σολωμ.Τὸ ὄνειρο 6,3 **ἐξεφύτρωνε ἄλλο ρόδο ἀπὸ τὴν τριανταφυλλιά,** Κάλβ. Εἰς τὸν Ἱερὸν λόχον 2,4 **καὶ αὐτοῦ ἂς ξεφυτρώνουν αἰώνια τ' ἄνθη, - ἄρχισαν νὰ ξεφυτρώνουν τὰ σπαρτὰ τοῦ κάμπου**· **2)** μτφ. ἐμφανίζομαι, παρουσιάζομαι αἰφνιδίως, ἐξ ἀπροόπτου : **καινούργιος μπελὰς μᾶς ξεφύτρωσε σήμερα, - ἀπὸ ποῦ μᾶς ξεφύτρωσες τοῦ λόγου σου;**

ξεφωνητὸ (τὸ) δημ. ἰσχυρὰ καὶ παρατεταμένη φωνή, κραυγή· συνήθ. κτ. πληθ. : **χαλάει τὸν κόσμο μὲ τὰ ξεφωνητά του αὐτὸ τὸ παιδί**· || οἰμωγή, γόος : **ὅταν τῆς τὸ πήγανε νεκρό, ἄρχισε ἡ δύστυχη τὰ ξεφωνητά.**

ξεφωνίζω δημ. κ. ξεφωνῶ ἐκβάλλω ἰσχυρὰς φωνάς, φωνάζω δυνατά, κραυγάζω : **τί ξεφωνίζεις ἔτσι;**· || θρηνῶ, οἰμώζω, ἰδ. ἐνώπιον νεκροῦ : **σὰν ἔκλεισε τὰ μάτια, ἄρχισαν νὰ ξεφωνίζουν ὅλα τὰ παιδιά του.**

ξέφωτα ἐπίρρ., δημ. μετὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Φώτων : **πέρασε ξέφωτα ποὺ δὲ θὰ 'χω κι ἐγὼ δουλειές**· **2)** πληθ. οὐδ. τοῦ ξέφωτος βλ.λ.

ξέφωτος-η-ο δημ. ἐπὶ τόπου, ὁ εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἐκτεθειμένος ἐξ ὁλοκλήρου, ὁ μὴ σκιαζόμενος, ἡλιόλουστος, φωτερός : Γρυπ.Σκ.Τερρ.8,12 **μὰ ἡ Ροδόπη ξέφωτη στηλώνει τὴν κορφή της μεσουρανίς**· **2)** εἰδ. τὸ οὐδ. ἔκτασις γῆς, ἀγρὸς ἄδενδρος καὶ ἀκαλλιέργητος ἢ σπαν. σπειρόμενος ὡς ἄνυδρος ἢ πετρώδης : **στὸ ξέφωτο**

στήσανε τὰ τσατίρια τους οἱ τσιγγάνοι, Ζερβ. Μῦθ.Ζ 59 μαινάδες τρέχοντας **μέσα στοὺς λόγους καὶ στὰ ξέφωτα.**

ξεχάνω δημ. ξεχνῶ βλ.λ.

ξεχαρβάλωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχαρβαλώνω, χαλάρωσις, ἐξάρθρωσις : **τὸ ξεχαρβάλωμα τῆς καρέκλας·** κ. μτφ. : **τέτοιο ξεχαρβάλωμα οἰκογενείας δὲν εἶχα ἰδεῖ ποτές μου.**

ξεχαρβαλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεχαρβάλωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. -**ώθηκα,** μτχ. παρακ. -**ωμένος,** παραλύω, ἐξαρθρῶ τι : **εἶχες, δὲν εἶχες ξεχαρβάλωσες τὴν πόρτα μὲ τὰ χτυπήματά σου·** δμ κ. ἀμτβ. : **ἐξεχαρβάλωσε ἡ πόρτα** ‖ κ. παθ. ἐξαρθροῦμαι, παθαίνω χαλάρωσιν : **τὸ αὐτοκίνητο θέλει φτειάξιμο, γιατὶ ξεχαρβαλώθηκε·** ‖ κ.μτφ. ἐν τῇ μτχ : **σπίτι ξεχαρβαλωμένο** (οἰκογένεια ἐν ᾗ δὲν τηρεῖται ἡ πρέπουσα τάξις καὶ αὐστηρότης ἠθικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου).

ξεχαρβάλωτος-η-ο δημ ἐξηρθρωμένος, ξεχαρβαλωμένος βλ.λ. : **ξεχαρβάλωτη μηχανή.**

ξεχασιά (ἡ) δημ. τὸ νὰ εἶναί τις ἐπιλήσμων, λησμοσύνη, ἀμνημοσύνη, ἀ. ἀλησμονησιά.

ξεχασιάρης-α-ικο δημ. ὁ εὐκόλως λησμονῶν, ἐπιλήσμων, ἀφηρημένος : **ἡ ὑπηρέτριά μας εἶναι ξεχασιάρα, - ξεχασιάρικο παιδί.**

ξεχειλίζω δημ. κ ξεχειλῶ -**άω,** ἀόρ. (ἐ)ξεχείλισα, παθ. μ. μτχ. παρακ. **ξεχειλισμένος,** ἀμτβ. ἐκχειλίζω βλ.λ., ἐπὶ ὑγρῶν, ἀνερχόμενος ὑπὲρ τὰ χείλη τοῦ ἐν ᾧ εἶμαι δοχείου χύνομαι, ἐκρέω κατὰ τὸ ὑπερβάλλον : **ξεχείλισε τὸ νερὸ τῆς στέρνας, - ξεχειλίζοντας ὁ μοῦστος χύθηκε κάμποσος ἀπὸ τὸ βαρέλι·** ‖ ἐπὶ τῶν ὑδάτων ποταμοῦ ἢ λίμνης ἢ κτ. συνεκδ. ἐπὶ τοῦ περιέχοντος ἤτοι τοῦ ποταμοῦ ἢ τῆς λίμνης : **ξεχείλισαν τὰ νερὰ τῆς λίμνης, - ξεχείλισε τὸ ποτάμι - τὸ ρέμα· 2)** μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν, εἶμαι, γίνομαι τόσον πολύς, τόσον ἔντονος, ὥστε νὰ καθίσταμαι ἀφόρητος, ἀβάστακτος, ἀκάθεκτος . Σολωμ.Κρητικὸς 21,19 **ὅμως ἐξεχειλίσανε τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μου,** Γρυπ Σκ.Τερ.10,9 **μὰ ὁ πόθος σου ξεχείλισε κι ἄναψες τὸ λυχνάρι,-ξεχειλίζει ὁ πόνος - ὁ θυμὸς - ἡ ἀγανάκτηση·** πρβλ ξεσπῶ· **3)** ρηματ. π. ξεχείλισμα.

ξεχείλισμα (τὸ) δημ. **ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα** τοῦ ξεχειλίζω.

ξεχειλῶ-άω δημ ξεχειλίζω βλ.λ.

ξεχείλωμα-ατος (τὸ) δημ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχειλώνω βλ.λ : **τὸ ξεχείλωμα τοῦ γιακᾶ - τῶν παπουτσιῶν.**

ξεχειλώνω δημ. ἐπὶ ἐνδυμάτων, προσαρμόζομαι κακῶς, διανοίγομαι κακοσχήμως κατὰ τὰ ἄκρα μου σχηματίζων τρόπον τινὰ χείλη : **ὁ γιακὰς τοῦ σακακιοῦ μου ξεχειλώνει.**

ξεχειμαδιό (τὸ) δημ. τόπος πρὸς διαχείμασιν, χειμαδιό : **οἱ βλάχοι κατεβαίνουν καὶ περνοῦν τὸν χειμῶνα στὰ χειμαδιά.**

ξεχειμάζω δημ., ἀόρ. **ξεχείμασα,** διέρχομαι, περνῶ τὸν χειμῶνα, διαχειμάζω : δ.τραγ. **Δυσσέα, ποῦ ξεχείμασες τὸ φετεινὸ χειμῶνα;, - ξεχείμασα μὲ τὰ πρόβατά μου κάτω στὸν κάμπο.**

ξεχειμωνιάζω δημ., ἀόρ. **ξεχειμώνιασα,** ξεχειμάζω βλ.λ. : Γρυπ.Σκ.Τερρ.51,11 **ἐξεχειμωνιαστήκαμε σὲ ξένους τόπους·** ‖ ζῶ μέχρι τέλους τοῦ χειμῶνος : **γέρασε πολὺ καὶ δὲ θὰ ξεχειμωνιάση** εφέτος.

ξεχνιέμαι δημ. παθ. κ. μέσ. τοῦ ξεχνῶ βλ.λ.

ξεχνῶ-άω δημ. κ. ξεχάνω, ἀόρ. **ἐξέχασα,** παθ. ξεχνιέμαι κ. -ιοῦμαι, ἀόρ. **ξεχάστηκα,** μτχ. παρακ. ξεχασμένος, ἐπιλανθάνομαι, λησμονῶ, παύω ἐνθυμούμενός τι, διαφεύγει τι τῆς μνήμης μου : **ξεχνῶ τὰ ὀνόματα πολλῶν γνωρίμων μου, - τοὺς γραμματικοὺς κανόνες - τὶς λεπτομέρειες, - ἤξαιρα γερμανικὰ μὰ τὰ ξέχασα,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 19,1 **παράπια τοὺς καημούς μου νὰ ξεχάσω·** ‖ δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ πράξω ἢ νὰ εἴπω τι ἐν καιρῷ : **ξέχασα νὰ τοῦ γράφω - νὰ πάρω ἀπόδειξη, - συχνὰ ξεχάνει τὰ κλειδιά του, - μὴν ξεχάσης νὰ μοῦ παραγγείλης·** ἐν χρ. κ. παθ. : **τὰ καλὰ ξεχνιῶνται εὔκολα, - ξεχάστηκε ἡ χρεοκοπία του,** παροιμ. φρ. **περασμένα ξεχασμένα· 2)** μέσ. ξεχνιοῦμαι ἀφαιροῦμαι, οἱονεὶ λησμονῶ ἐμαυτόν, χάνω τὴν ἀντίληψιν τῶν περὶ ἐμὲ συμβαινόντων ἢ τῶν ὅσων ἔδει νὰ πράξω : **ξεχάστηκα μὲ τὶς κουβέντες κι ἔχασα τὸ τραῖνο, - συχνὰ ξεχνιέται στὴ μελέτη·** ἡ μτχ. παθ. παρακ. **ξεχασμένος** ἀφηρημένος ἢ ἐπιλήσμων.

ξεχολιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεχόλιασα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεχολιασμένος,** παύω νὰ εἶμαι χολισμένος, ἀποβάλλω τὸν θυμόν μου, τὴν δυσαρέσκειάν μου, τὸ πεῖσμά μου, ξεθυμώνω : **ἀκόμη δὲν ξεχόλιασες, - τὴν εὑρῆκα ξεχολιασμένη.**

ξεχόλιασμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχολιάζω βλ.λ., ξεθύμωμα.

ξεχορταριάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεχορτάριασα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεχορταριασμένος,** ἀφαιρῶ ἀπό τινος τὰ ἄχρηστα χόρτα, βγάζω τὰ χορτάρια, βοτανίζω : **ξεχορταριάζω τὸν κῆπο, - χθὲς ξεχορταριάσαμε τὸ κτῆμα μὲ τὰ κουκιά.**

ξεχορτάριασμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐκρίζωσις τῶν χόρτων, βοτάνισμα : **τὸ ξεχορτάριασμα τοῦ περιβολιοῦ ὠφέλησε πολὺ τ' ἀραποσίτι.**

ξεχορταριαστής (ὁ) δημ. ὁ βοτανίζων ἀγρὸν ἢ κῆπον : **ξεχορταριαστὴς κήπων.**

ξεχουρδισμένος-η-ο μσν. κ. δημ. ἀ. ξεκουρδισμένος βλ.λ.· **2)** ἐπὶ τριχῶν, περιπεπλεγμένος, ἀναμαλλιάρης, ξεμαλλιασμένος : Ἐρωτόκρ.Ι,618 **γενεάδες καμωμένες καὶ κάθ' ἀργὰ τσὶ βάνασι μακρὲς ξεχουρδισμένες.**

ξεχρέωμα-ατος (τὸ) δημ. **τὸ ἀποτέλεσμα** τοῦ ξεχρεώνω, ἀπαλλαγὴ χρέους, ὀφειλῆς : **τὸ ξεχρέωμα τοῦ σπιτιοῦ μας ἦταν ἡ σωτηρία μας.**

ξεχρεώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεχρέωσα,** παθ. -**ώνομαι,** ἀόρ. -**ώθηκα,** μτχ. παρακ. -**μένος,** ἀπαλλάσσω τινὰ τοῦ χρέους, τῆς ὀφειλῆς δι' ἧς εἶναι ἐπιβεβαρημένος : **ξεχρέωσα τὸν πατέρα μου ποὺ ἦταν βουτηγμένος στὰ χρέη·** ‖ παθ. ξεχρεώνομαι ἀπαλλάσσομαι τῶν χρεῶν : **πούλησα τὸ καλύτερό μου κτῆμα καὶ ξεχρεώθηκα.**

ξεχύνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξέχυσα, παθ.** -**ύνομαι,** ἀόρ. -**ύθηκα,** μτχ. παρακ. -**υμένος,** χύνω ἔξω, ἐκχέω : **ξέχυσε αὐτὰ τὰ νερά, γιατὶ εἶναι ἀκάθαρτα καὶ θὰ βρωμίσουν·** ‖ ἀμτβ. ξεκινῶ, παίρνω δρόμον : Ἐρωτόκρ.4,387 **καὶ μὴ μὲ κάμης νὰ μιλῶ, κι ἡ γλῶσσα νὰ ξεχύσῃ·** ‖ κ. παθ. τρέχω, φέρομαι ὁρμητικῶς, ὁρμῶ : **μὲ μιᾶς ξεχύθηκε καὶ τὸν ἅρπαξε ἀπ' τὸ γιακά· 2)** ἐπὶ ἐξανθηματικῶν νόσων, σχηματίζω, βγάζω σπυριά, ἐξανθήματα : **δὲν ἐξέχυσε ἀκόμη τὸ μικρό μου, - σὲ δυὸ τρεῖς μέρες θὰ ξεχύσῃ.**

ξεχωνιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεχώνιασα** ἀνασκάπτω, ἀναχώνω τὴν γῆν : **εἶδα καὶ ἔπαθα ὅσο νὰ ξεχωνιάσω αὐτὸ τὸ κτῆμα, γιατὶ εἶχε μείνει δυὸ χρόνια χέρσο· 2)** ἀνασύρω τι τὸ βαθέως κεχωσμένον ἐντὸς τοῦ ἐδάφους· ἀντίθ. καταχωνιάζω : **ξεχώνιασαν ἕνα ἄγαλμα ἀπὸ τὴν αὐλή του·** ‖ κτ.ἐπέκτ.ἀποκαλύπτω τι τὸ ἐπιμελῶς ἀποκρυβέν.

ξεχώνιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχωνιάζω, ἀνασκαφὴ γῆς.

ξεχώνω δημ., ἀόρ. ἐξέχωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ **ἐξεχώστηκα** κ. -**ώθηκα,** μτχ. παρακ. -**ξεχωσμένος** κ. -**ωμένος,** ἐξάγω, ἀνασύρω τι τὸ κεχωσμένον που, ἀποκαλύπτω, ἀντίθ χώνω : Ἐρωτόκρ 2,2310 **κι ἐκεῖνο, ποὺ 'τονε χωστό, μὲ λόγια νὰ ξεχώσῃ,** αὐτ.1,1915,-**θὰ ξεχώσω τὶς κληματόβεργες, γιὰ νὰ**

τὶς **φυτέψω αὔριο**· ‖ ἐπὶ νεκροῦ, ἐκθάπτω, κάμνω ἀνακομιδὴν τῶν ὀστῶν αὐτοῦ.

ξέχωμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχώνω βλ.λ., ἄ. ξέχωσμα : **πολλὰ ξεχώματα μᾶς ἔκανε τὸ ποτάμι.**

ξέχωρα ἐπίρρ., δημ. χωριστά, ξεχωριστά : Καζ.Ν ΘΚωμ 2,117 **ποὺ μέσα του καὶ ξέχωρά τοῦ φέγγουν, - ζῇ ξέχωρα ἀπ' τὸν πατέρα του** **2)** παρεκτός, ἐκτός : **ὁ γαμβρὸς ξέχωρα ἀπὸ τ' ἀμπέλι γυρεύει καὶ τὸ μισὸ σπίτι.**

ξεχωρίζω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεχώρισα**, παθ. -ίζομαι, ἀόρ. -**ίστηκα**, μτχ. παρακ. -ισμένος, χωρίζω, θέτω χωριστά : Κάλβ.3,26,5 **πόση ἄπειρος ἄβυσσος μᾶς ξεχωρίζει, - ξεχώρισε μερικὰ φροῦτα νὰ φᾶμε κι αὔριο, - ξεχωρίζω τὰ γερὰ ἀπὸ τὰ σάπια**· ‖ ἐκλέγω, προτιμῶ, κάμνω διάκρισιν : **μὴν ξεχωρίζῃς κανένα σου παιδί· ὅλα ἴσα νὰ τὰ θεωρῇς**· **2)** διακρίνω, διαστέλλω : Διγεν. Ἀκρ.465 **πῶς νὰ σὲ ξεχωρίσωμεν ἐκ τῶν λοιπῶν σωμάτων**, Ἐρωτόκρ.1,777 **τὸ πῶς δὲν ξεχωρίζει τραγοῦδ' ὀχ τὸν τραγουδιστή, - τὴν ἐξεχώρισε μέσα σὲ τόσο πλῆθος**· **3)** ἀμτβ. διαφέρω ἀπὸ ἄλλων, διακρίνομαι, ἐξαίρομαι : Παλαμ.Περ.Χαιρ.171,4 **ξέρω τὰ λόγια τὰ κρυφὰ ποὺ μόλις ξεχωρίζουν ἀπὸ τὴ σιγαλιά**, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 34 **ἐκεῖνο ποὺ ξεχωρίζει τοὺς τρελλοὺς εἶναι ἡ φαντασία, - αὐτὸς μόνο ξεχωρίζει ἀπ' ὅλους τῆς οἰκογενείας του, - ξεχωρίζει μιὰ ὥρα δρόμο**· **4)** κ. ἐν τῷ παθ. τ. ξεχωρίζομαι ἐν εἰδ. σημ. ἀποχωρίζομαι, ἐπὶ προσ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 178,12 **ἄγουρος μὲ ξανθὴ κόρη . . ὅρκο κάμαν στοὺς κλώνους μου νὰ μὴ ξεχωριστοῦνε.**

ξεχώρισμα (τὸ) δημ. διαχώρισις, διάκρισις, τοποθέτησις χωριστά, διακεκριμένως : **τὸ ξεχώρισμα αὐτὸ ἀνήκει σ' ἄλλον.**

ξεχωριστός-ή-ό δημ. ὁ κεχωρισμένος, ὁ ἐν ἰδιαιτέρῳ τόπῳ τεθειμένος, ξεχωρισμένος, χωριστός, ἰδιαίτερος : Παλαμ.Περ Χαιρ.110,2 **νά τ' ἀκρογιάλι τὸ βραχόασπρο, ξεχωριστὸ στὰ περιγιάλια ἀνάμεσα, - ἔχω ξεχωριστὸ δωμάτιο, - γιὰ τὸν ἄλλο θὰ γίνῃ ξεχωριστὴ δίκη**· ‖ ἐκλεκτός, ἐξαιρετικός, διακεκριμένος : Ἐρωτόκρ.1,75 **τοῦ παλατιοῦ ἦτο θαρρετός, ξεχωριστὸς παρ' ἄλλο, - ξεχωριστὸ παιδί - γαμβρός.**

ξεχωριστά ἐπίρρ. δημ. ξέχωρα βλ.λ.

ξέχωρος-η-ο δημ. ξεχωριστὸς βλ.λ. : **ξέχωρη δουλειά - ὀμορφιά**, Καζ.Ν ΘΚωμ.3,112 **πρὸς ξέχωρα ἀρμενίζουνε λιμάνια.**

ξεφαχνίζω δημ., ἀόρ. **ἐξεφάχνισα**, ἐκλέγω, τρώγω τὸ φαχνὸν μέρος τοῦ κρέατος, ἀφαιρῶ τὰ ὀστᾶ : **χθὲς ξεφαχνίσαμε μιὰ κόττα οἱ δυό μας**· **2)** μτφ. ἐξετάζω τι λεπτομερῶς, λεπτολογῶ : **μὴν τὰ ξεφαχνίζῃς τόσο πολὺ τὰ πράγματα**· **3)** μτφ. ἐκμεταλλεύομαί τινα, ἀποσπῶ τὰ χρήματά τινος, τοῦ τρώγω χρήματα : **ἔχει θεῖο Ἀμερικάνο καὶ τὸν ξεφαχνίζει.**

ξεφάχνισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξεφαχνίζω.

ξεφειριάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεφείριασα**, μτβ. κ. ἀμτβ. ἀπαλλάσσω τινὰ ἢ ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ τοὺς φθεῖρας, ἀποφθειριῶ : **ὅταν πρωτοῆρθε, τρομάξαμε νὰ τὴν ξεφειριάσουμε.**

ξεφείριασμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφειριάζω βλ.λ. : **τὸ ξεφείριασμα στὶς κόττες εἶναι πολὺ δύσκολο.**

ξεφυχιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεφύχιασε**, μτχ παθ. παρακ. **ξεφυχιασμένος**, ξεφυχῶ βλ.λ.3) : Γρυπ.Σκ. Τερρ.59,4 **τὶς φλέβες στὰ στεγνά της στήθια ἀνοίγομε ξεφυχιασμένοι.**

ξεφύχισμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφυχῶ βλ.λ., ἔκπνευσις, ἐπιθανάτιος στιγμή : Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ.108,4 **μύρια βλέπουν στ' ὄνειρό τους ξεφυχίσματα τοῦ ἐχθροῦ.**

ξεφυχισμός (ὁ) μσν. κ. δημ. τὸ ξεφύχισμα βλ.λ.

ξεφυχῶ μσν κ. δημ κ.-άω, ἀόρ. (ἐ)**ξεφύχησα**, μτχ. παθ. παρακ **ξεφυχημένος** κ. -ισμένος, ὡς ἀμτβ., δίδω τὴν ψυχήν μου, παραδίδω τὸ πνεῦμα, ἐκπνέω, ἀποθνῄσκω : Ἐρωτόκρ.2,709 **καὶ φαίνεται, ξεφύχημε μὲ δίχως νὰ φωνιάξῃ, - βασανίστηκε πολὺ ὅσο νὰ ξεφυχήσῃ, - ξεφύχησε τὰ ξημερώματα**· **2)** κ. μτφ. ἐκλείπω βαθμηδόν, φθίνω, λιγοστεύω, σβήνω : Βαλαωρ.Ἀθαν.Διάκ.1,26 **ἔνοιωθα τὴ φωνή μου νὰ ξεφυχάῃ στὰ χείλη μου, ἐσπάραξε ἡ καρδιά μου**, Γρυπ.Σκ.Τερρ.36,13 **ὡς ποὺ στερνὰ τῆς θάλασσας στὸν ἄμμο ξεφυχοῦν οἱ καημοί**· **3)** μτβ. ἐπιθυμῶ σφοδρῶς, ποθῶ : **ξεφυχάει γιὰ γλέντι - χαρτιά, - ξεφυχάει γι' αὐτήν, - εἶμαι ξεφυχισμένος γιὰ νερό - τσιγάρο**· **4)** κατοβασανίζω τινά, τοῦ βγάζω τὴν ψυχή : **μὲ ξεφύχησε ὡς ποὺ νὰ μὲ διορίσῃ, - μὲ ξεφύχησε ὅσο νὰ μοῦ δώσῃ τὸ δάνειο.**

ξέω κ. μσν. κ. νεώτ., παρατ. **ἔξεον** (Ὀδ.Ψ 199), μέλλ. ξέσω (Παῦλ.Αἰγ.3,22,12), ἀόρ. **ἔξεσα** (Σώφρ. 110), ἐπ. **ξέσσα** (Ὀδ.Ε 245), ποι. **ξέσα** (Σιμων.185Α), παρακ. **ἔξεκα** (Χοιροβ. εἰς Θεόδ.2,80), ἀπαρφ. παθ. ἀορ. **ξεσθῆναι** (κατα- : Γεωπ.10,65,6), παθ. παρακ. **ἔξεσμαι** (ἀπ- : Ἀριστφ.ἀπ.728), ὑπερσ. γ' ἑν. **ἔξεστο** (Ἡλίοδ.5,14), λειαίνω, ὁμαλύνω διὰ ξέσεως, ἰδίως ξύλα : Ὀδ.Ε 245 (δοῦρα) **ξέσσε δ' ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν**, αὐτ.Ρ 341, Πλάτ.Θεάγ.124Β **τῶν πριζόντων . . καὶ ξεόντων καὶ τορνευόντων**· **2)** γλύφω, λαξεύω, σκαλίζω : Ὀδ.Ψ 199 **ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα**· ‖ κ. ἐπὶ γλυπτικοῦ ἔργου : Σιμων.185Α **τίς νιν ἔξεσε; Σκόπας**· κ. παθ. : Ἡλιόδ. Αἰθ.5,14 **ἀμέθυσος . . γραφῇ . . ἔξεστο καὶ εἰς μίμημα ζῴων ἐκοιλαίνετο**· **3)** στιλβῶ, γυαλίζω : Φιλόστρ.Σοφ.2,5,2, Παῦλ.Αἰγ.3,22,12 **τὸ βλέφαρον ξέσομεν διὰ κισήρεως**, αὐτ.1,6,2· **4)** χαράσσων διακοσμῶ : Γεωπ.4,12,14· **5)** ἐρεθίζω : Ἀρετ. Χρον.Παθ.2,9 **τὰ μὲν ἐπιπολῆς ξέει ἔντερα**· **6)** μαστιγῶ, δέρω, παθ. : Ὀρειβ.ἀπ.90 **ξεσθέντας καὶ ξύλοις τυφθέντας**, Ἀέτ.15,37 **τοὺς ἐν δικαστηρίῳ μαστιγωθέντας καὶ ξεσθέντας**, Μηναῖ.1,12 Συνξ. **εἶτα κρεμασθεῖσα ξέεται, καὶ ξυρᾶται τὴν κεφαλήν**· **7)** ρηματ.π. ξεστός (ὁμ. ἐΰξεστος), ἄξεστος, ξέσις, ξέσμα, ξυστός, ξόανον, ξύλον, ξυρόν, ξυρέω. Ἐκ ρίζ. ξεσ- ξε- (συγγ. τοῖς ξάω, ξαίνω, ξύω).

ξηγῶ-άω δημ. τ. τοῦ ἐξηγῶ βλ.λ., ἑρμηνεύω, διασαφῶ : **μοῦ ζήτησε νὰ τοῦ ξηγήσω τὸ νόμο**· ‖ μεταφράζω : **δὲν ξέρει νὰ ξηγήσῃ ἕνα ἁπλὸ ἀττικὸ κείμενο**· **2)** εἰσέρχομαι εἰς τὸ βαθύτερον νόημα, τὴν βαθυτέραν σημασίαν τινός : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 23,4 **τοῦ κάκου μέρες, μῆνες, χρόνια ζητοῦσα νὰ ξηγήσω ἐγὼ τὸ μυστήριο, - ξηγάει τὰ μάγια**· ‖ εἰδικώτ. μαντεύω : **ξηγάει τὰ ὄνειρα**· **3)** κ. ἐν τῷ μέσ. τ. ξηγιέμαι κ. ξηγιοῦμαι παρέχω διασαφήσεις ἐπί τινος ἀνακύψαντος ζητήματος, ζητῶ νὰ ἄρω τὴν ἀσυνεννοησίαν.

ξήλωμα-ατος μσν. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξηλώνω, ἀναφορ. πρὸς ἐνδύματα, ὑφάσματα, διάλυσις τῶν ραφῶν, ξέρραμμα : **τὸ ξήλωμα τοῦ φορέματος**· **2)** μτφ. ματαίωσις, παρεμπόδισις, χάλασμα : Ἐρωτόκρ.4,167 **τελειώνουν τὰ ξηλώματα, τὸ δυνατὸ ἀπαλένει.**

ξηλώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ **ἐξήλωσα**, παθ. ἀόρ. (ἐ)**ξηλώθηκα**, ἰδίως ἀναφορικῶς πρὸς ἐνδύματα, ὑφάσματα, διαλύω τὰς ραφάς, ξερράβω : **θὰ ξηλώσω τὸ φόρεμά μου, γιατὶ δὲν εἶναι καλὰ ραμμένο**· ‖ γεν. ἀποσυνθέτω τι εἰς τὰ ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τεμάχια : **ἐξηλώσαμε τὸ καράβι - τὴ μηχανή**, παροιμ. **ράβε, ξήλωνε, δουλειὰ νὰ μὴ σοῦ λείπῃ** (ἐπὶ ἐπανερχομένου ἀσκόπως εἰς τὸ αὐτὸ θέμα ἢ τὴν αὐτὴν ἀσχολίαν)· **2)** σχίζω,

ξεσχίζω, κόπτων βιαίως τὰς ραφάς : πιάστηκα στὴν πόρτα καὶ ξηλώθηκε τὸ φόρεμά μου· **3)** μτφ. ματαιῶ, παρεμποδίζω, χαλῶ : Ἐρωτόκρ. 2,943 **τὸ κάλεσμα τοῦ βασιλιοῦ μὴ θέλῃ νά ξηλώσῃ**, Ἐρωφ.Ἰντερμ.Ι,32 **τσὶ λογισμοὺς τῶ Χριστιανῶ μόνο γιὰ νά ξηλώσῃ**.

ξημεροβραδιάζομαι δημ. διέρχομαί που ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν μου, ἀπὸ τὰ ξημερώματα ἕως τὸ βράδυ, ξημερώνομαι καὶ βραδιάζομαι κυρίως ὡς ἀργόσχολος : **ξημεροβραδιάζεται στὸ καφενεῖο - κάτω ἀπὸ τά παράθυρά της**.

ξημέρωμα-ατος (τό) μσν. κ. δημ., συνήθ. κτ. πληθ. ὄρθρος, ἡ ἀνατολὴ τῆς ἡμέρας, αὐγή, χαραυγή : Ἐρωτόκρ.Ι,1734 **ὄντε τὰ ξημερώματα τὸ φῶς τσ' αὐγῆς θωροῦσι**, Γρυπ.Σκ.Τερρ.74,31 **δὲν εἶναι πιά ξημέρωμα**, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 17 **εἶχεν ὁλομερὶς τὴν ἀμυδρὰν φωτεινότητα τοῦ ξημερώματος**· κ. κτ. πληθ. : **κατά τὰ ξημερώματα ξεφύχησε**· ‖ φρ. **καλὸ ξημέρωμα** ἀντὶ καληνύχτα, χαιρετισμὸς ἀπερχομένου εἰς προκεχωρημένην ὥραν τῆς νυκτός· **2)** ἡ μέχρι πρωΐας ἀγρυπνία : **μὲ τὴν ἀρρώστια τοῦ παιδιοῦ πάλι ξημέρωμα θά'χουμε ἀπόψε**.

ξημερώνω (ἡμέρα) δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξημέρωσα**, παθ. ξημερώνομαι, ἀόρ. **-ώθηκα**, εὑρίσκομαί που ἢ διατελῶ ποιῶν τι, ἀρχίσας ἀπὸ τῆς νυκτός : **ξημερώσαμε στὰ χαρτιά, - ξημερώνει στὴ μελέτη,- περπατώντας ὅλη νύχτα ξημέρωσαν στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ**· ‖ συνηθ. τὸ παθ. ἐν μέσ. σημ. μὲ εὑρίσκει ἡ αὐγή : **ξημερωθήκαμε στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ**· ‖ ὁμ. συνηθ. ἀπροσ. ἐνεργ. **ξημερώνει** γίνεται ἡμέρα, ὑποφώσκει ἡ αὐγή : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.190,1 **ὡς τρέμουν τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ, ὄντε θά ξημερώσῃ**· ‖ κ. κτ. πλεονασμόν : Γρυπ.Σπ.Τερρ.103,9 **μά ἔδωκε καὶ ξημέρωσε ἡ ἀνέλπιστη ἡ αὐγή, - ἄρχισε νά ξημερώνῃ**· **2)** ρηματ. π. ξημέρωμα.

ξηνός (ὁ) Σουΐδ. «κορμός» (δηλ. ἐπίξηνον).

ξηρά (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ ἐπιθ. ξηρός, ὡς οὐσ. βλ.λ.).

ξηραγκιανός-ή-όν δημ. ἁ. ξεραγκιανὸς βλ.λ., ὁ καθ' ὑπερβολὴν ἀδύνατος : Ἀραβ.ΜυθΧαλ.Ι,207 **ἀχαμνὸν καὶ ξηραγκιανόν, καὶ σχεδὸν ἡμιθανῆ**.

ξηρᾶθεν ἐπίρρ. μσν. ἐκ τῆς ξηρᾶς, ἀπὸ τὴν ξηράν : Εὐστ.Πον.285,42 **τὸ πολέμιον ἐπελθὸν, τότε ξηρᾶθεν καὶ τὸ ἐκ θαλάσσης**.

ξηραίνω (ξηρός) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ξεραίνω**, μέλλ. ξηρᾶνῶ, ἀόρ. **ἐξήρᾶνα κ. ἐξήρηνα** (Ἱππ. Χυμ.Ι), δημ. **ἐξέρανα**, παθ. μέλλ. **ξηρανθήσομαι** κ. μέσ.μέλλ. **ξηρᾶνοῦμαι** (ἐν τῇ αὐτῇ σημασίᾳ), παθ. ἀόρ. **ἐξηράνθην** κ. δημ. (ἐ)**ξεράθηκα**, παρακ. **ἐξήρασμαι** κ. **ἐξήραμμαι**, μτγν. μτχ. παθ. παρακ. **ἐξηρᾶμένος**, δημ. **ξεραμένος**, ποιῶ τι ξηρόν, ἀποξηραίνω, στεγνώνω : Εὐρ.Κύκλ.575 **ξηρανεῖ σ' ὁ Βάκχιος**, Μηναῖ.ΙΙ,4 Θεοτ. **τῶν κακῶν μου τὸ πέλαγος ξήρανον**· ‖ ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Ξεν.Ἀπομν.4,3,8 **τὸν ἥλιον.. τὰ μὲν ἁδρύνοντα, τὰ δὲ ξηραίνοντα**, Ἰουλ.Λόγ.6,203Β **τὸ σῶμα πρὸς ἀέρα ξηραίνει**· κ. παθ. ἀποξηραίνομαι, στεγνώνω : Ἰλ.Φ 345 **πᾶν δ' ἐξηράνθη πεδίον**· πρβλ.Πλάτ.Τίμ.88D, ΚΔ Ματθ.21,19 **ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ**, Βιζυην.117,16 **ξηράθηκαν τά χείλη μου**· **2)** καθιστῶ δυσκοίλιον : Ἱππ.Ἀφορ.3,17 **ξηραίνω τὴν κοιλίην**, πρβλ.αὐτ.2,20 (παθ.)· **3)** ἀφαιρῶ τὸ ὕδωρ, ἀποξηραίνω : Θουκ.1,109 **ξηράνας τὴν διώρυχα**, Νικ. Χων. ἐν Σάθ.Ι,131 **καὶ ποταμοὺς ξηραίνων ταῖς πόσεσι**· **4)** κ. μτφ. ταλαιπωρῶ, ὑποβάλλω εἰς σωματικὰς βασάνους, εἰς κόπους : Τέλ.34Η **κακαυχεῖ αὐτὸν καὶ ξηραίνει**· **5)** παθ. μένω παράλυτος, ἀναισθητῶ : ΚΔ Μάρκ.9,18 **καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ καὶ ξηραίνεται**.

ξηρᾶλοιφία (ἡ) μσν. ἡ πρᾶξις τοῦ ξηραλοιφῶ βλ.λ., ἡ δι' ἐλαίου ἄλειψις τοῦ σώματος **τῶν παλαιστῶν** : Εὐστ.764,13, **Σουΐδ.**

ξηρᾶλοιφῶ-έω (ἀλείφω) ἀλείφω τὸ σῶμα δι' ἐλαίου μόνον, τεχνικὸς ὅρος παρὰ παλαισταῖς **οἵτινες** ἠλείφοντο δι' ἐλαίου (χωρὶς νὰ λουσθῶσιν), ἵνα καταστήσωσι τὰ μέλη τοῦ σώματος καμπτά, μαλακά : Σοφ.ἀπ.494, Πλούτ.Σόλ.Ι **καὶ νόμον ἔγραφε διαγορεύοντα δοῦλον μὴ ξηραλοιφεῖν**, αὐτ.Ἠθ.152D **οἰκέτας μὴ ἐρᾶν μηδὲ ξηραλοιφεῖν**, Φιλόστρ.Γυμν.58· ἀντίθ. χυτλοῦσθαι : Γαλ.ΙΙ,532.

ξηραμπέλῖνος-η-ον μτγν. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τῶν ἀπεξηραμμένων φύλλων ἀμπέλου, ἐρυθρός, κόκκινος : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.Ι,17 **δίπλακες ξηραμπέλινοι**, Σουΐδ. ἐν λ. ἀτραβατικάς χλαμύδες ξηρ-.

ξήρανσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξηραίνειν, ἀποξήρανσις, στέγνωμα : Γαλ.6,226, αὐτ.76,415, Ἡφαιστ.Ἀστρ.Ι,22· ‖ νεώτ. χημ. ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ ἐν προϊόντι τινὶ ὑπάρχοντος ὕδατος.

ξηραντήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ὑαλίνη συσκευὴ ἢ ἐγκατάστασις χρησιμοποιουμένη ἐν τοῖς χημείοις πρὸς ξήρανσιν διαφόρων ὑλῶν ἐν ὡρισμένῃ θερμοκρασίᾳ, ἁ. στεγνωτήρ, στεγνωτήριον.

ξηραντήριον (τὸ) νεώτ. τὸ μέρος ἢ ἡ συσκευὴ ἔνθα ξηραίνεταί τι : **ξηραντήριον πυρίτιδος**.

ξηραντικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν δύναμιν, τὴν ἰδιότητα τοῦ ξηραίνειν, ἀποξηραντικός, ἁ. στεγνωτικός, μτ. γενικ. : Ἱππ.Διαιτ.16,22 **ξηραντικὸν πνεύμονος**, Εὐστ.Πον.195,44 **τὸ ξηραντικὸν τῆς κατὰ σάρκα ὑγρότητος**· κ. ἀπολ. : Θεόφρ.ΦΑΙτ.6,Ι,3 **ξηραντικὰς χυλόςι**, Πλούτ.Ἠθ. 624Ε **τὸ γὰρ τῇ γεύσει πικρόν, τῇ δυνάμει ξηραντικόν**, ΔιοκΛ.ἀπ.141 **ξηραντικὴ δίαιτα**, Διοσκ. Ι,13 **ξηραντικὴ δύναμις, - ξηραντικαὶ οὐσίαι**.

ξηραντικῶς ἐπίρρ. δημ. δι' ἀποξηράνσεως : Ἡρόδ.Ἰατρ.π.Ὀρειβ.5,28,23.

ξηρᾶσία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. **ξηρασίη** ἀποξήρανσις, στέγνωμα : Ἱππ.Νοῦσ.Ι,18, Ἀντιφάν.231,7, Ἀριστ.Μετ.384a,11 **ἡ πῆξις εἴρηται ξηρασία τις οὖσα**, Πάπ. **εἰς σπόρον χόρτου καὶ κοπὴν καὶ ξηρασίαν**· ‖ τὸ νὰ κρατῇ τις στεγνόν, ξηρόν : Θεόφρ.ΦΙ7,2,2· **2)** ξηρότης : Στράβ.2,3,7 **καὶ ἧττον ἐφεσθαι τῇ ξηρασίᾳ τοῦ περιέχοντος**, Διοσκ.2,142 **ξηρασία τοῦ καυλοῦ**· πρβλ.ΠΔ Κριτ. 6,37· ‖ **ξηρασίαν λαμβάνειν** τὸ ἀποξηραίνεσθαι : Ἀγαθρχ.34· **3)** κ. νεώτ. ἀνομβρία, αὐχμός, ξεραΐλα : Γεωπ.Ι,8,13 (πληθ.), Μωραΐτ.Ι,168 **ἀφορία δὲ ἄλλη καὶ ξηρασία ἔβλαψαν τὰ λαχανικά, - λόγῳ τῆς ξηρασίας δὲν ἐσπάρησαν τὰ κτήματα ἐφέτος**· ‖ νεώτ. μετεωρολ. ἡ καιρικὴ κατάστασις **καθ' ἣν** ἐλαχίστη ποσότης ὑδρατμῶν ὑπάρχει **ἐν τῇ** ἀτμοσφαίρᾳ, **ἀντίθ. ὑγρασία**· **4)** εἰδ. **νεώτ.** ἰατρ. νόσος τῶν τριχῶν καὶ τῶν βλεφαρίδων, παρεμποδίζουσα τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν.

ξήρασις γλωσσ. ξήρανσις βλ.λ.

ξηρασμός γλώσσ. τοῦ αὐασμὸς βλ.λ.: Ἐρωτιαν.44.

ξηράφιον (τό) μτγν. μσν. τὸ ξηρίον βλ.λ. : Λεωνίδ.Ἰατρ. π. Ἀέτ.14,13, Ὀρειβ.ἀπ.84, Παῦλ.Αἰγ.3,3 (συχν.γρ. ἐν κώδ. ξυρ-).

ξήριγγοι Ἡσ. «ποταμοὶ ἀεὶ ῥέοντες».

ξηρίον (τό) μτγν. κ. νεώτ. ἀποξηραντική τις κόνις ἐπιπασσομένη ἐπὶ ἑλκῶν : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.Ι,150 **κριθαὶ ξήριον ἐπιπασσόμεναι τοῖς ἕλκεσι**, Ἀέτ. 6,65, Ἀλέξ.Τραλλ.Ι,15· ‖ νεώτ. ποσότης κονιοποιημένου φαρμάκου, ἁ. σκονάκι.

ξηρίς-ίδος (ἡ) ἡ ξυρὶς βλ.λ.

ξηροάμυλον (τό) μσν. ξηρὸν ἄμυλον : Γεωπ.20,26.

ξηροβαλᾶνιστέον μτγν. δέον νὰ εἰσαχθῇ ἀποξηραντικὸν ὑπόθετον : Ὀρειβ.ἀπ.60.

ξηροβᾶτικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ βαίνειν, περιπατεῖν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἐπὶ χερσαίων ζῴων, ἀντίθ. ἔνυδρος : Πλάτ.Πολιτ.264D **ἔστι δὲ καὶ ξηροβατικόν**· ‖ ἐπὶ πτηνῶν : Ἀριστλ. ΖΙ 559a,20 **διαφέρουσι δὲ .. πρὸς τὰ τῶν ξηρο-**

βατικῶν (δ.γρ. ξηροβιωτικός)· " νεώτ. ζωολ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐν τῷ πληθ. **ξηροβατικά** τάξις χερσαίων πτηνῶν,-ᾶ, στρουθ οδη.

ξηροβάτραχος (ὁ) μτγν. εἶδός τι βατράχου : Ἐπιφάν Φυσιολ.22.

ξηρόβηξ-ηχος (ὁ) μτγν ὁ ξηρός, ὁ ἄνευ ἀποχρεμψεων βήξ, ξερόβηχας : Κασσ.Φ 34.

ξηροβιωτικός-ή-όν ὁ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς βιῶν, δ. γρ. τοῦ ξηροβατικὸς βλ.λ.

ξηροδερμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παθολογικὴ κατάστασις τοῦ δέρματος ἀποξηραινομένου καὶ εὐκόλως ἀπολεπιζομένου· πρβλ. ξηρόδερμος.

ξηρόδερμος-ον μτγν. ἰατρ. ὁ ἔχων ξηρὸν δέρμα 'Αέτ.1,107· πρβλ. ξηροδερμία.

ξηροκἄκοζηλία (ἡ) μτγν. τὸ ξηρὸν καὶ κακόζηλον τοῦ ὕφους ἐν τῷ λόγῳ : Δημήτρ.239 **ἡ σύνθεσις δὲ συσταλεῖσα . . ποιεῖ . . τὴν νῦν οὔνομα ἔχουσαν ξηροκακοζηλίαν.**

ξηροκαλλιέργεια (ἡ) νεώτ. τρόπος, σύστημα καλλιεργείας τῶν ξηρῶν ἐδαφῶν ἐφαρμοζόμενον πρὸς συγκράτησιν τῆς ὑγρασίας εἰς περίοδον καθ' ἣν κρατεῖ ἀνομβρία.

ξηροκαμπία (ἡ) νεώτ. ξηρὸς ἄφορος κάμπος, κτ γενικ. ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ πάσης, εἰρων. ἐν ταῖς φρ. **ἐπίσκοπος - δήμαρχος πάσης ξηροκαμπίας.**

ξηρόκαρπος-ον ὁ ἔχων, φέρων ξηροὺς καρπούς : Θεόφρ.ΦΑίτ.2,8,1 (συγκρ.).

ξηροκέφᾰλος-ον μτγν ὁ ἔχων ξηρὰν κεφαλήν : 'Αλέξ.'Αφρ.Πρ.1,2

ξηροκήπιον (τὸ) μσν. κῆπος ἀκαλλιέργητος, ἄσπαρτος, ξηρός : Κωδ.Πάτρ.104.

ξηρόκηπος (ὁ) μσν ξηροκήπιον βλ.λ. : Μαρτύριον **τῶν** κ' πατέρων 43 **ἐν τῷ ξηροκήπῳ τοῦ ἡγουμενίου ἐξαγαγόντες αὐτοὺς ἐφόνευον.**

ξηροκλειστογαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ τῶν ἀνθέων γονιμοποίησις γενομένη πρὸ τῆς τελείας αὐτῶν διανοίξεως καὶ ἀποδιδομένη κατά τινας εἰς τὴν ἐλλιπῆ κυκλοφορίαν τοῦ ὕδατος.

ξηροκλίβανος (ὁ) νεώτ. κλίβανος ἀπολυμαντικὸς μεταλλικῶν καὶ ὑαλίνων σκευῶν.

ξηροκοιτία (ἡ) μσν. τὸ κοιτεσθαι, κοιμᾶσθαι χαμαὶ κατὰ γῆς, ἡ χαμευνία : Πρόδρ.2,610 **τὰ ὀστέα μου συνετρίβησαν ἀπὸ ξηροκοιτίας,** Γλυκᾶς π. Θησ.Στεφ. ἐν λ. **καὶ ὁ βασιλεὺς πολλὰ μὲν αὐτῷ ἀπεκάλυφεν ἕτερα, οἷον ξηροκοιτίαν.**

ξηροκοιτῶ-έω μσν. κοιμῶμαι εἰς τὰ ξηρά, σκληρά, κατὰ γῆς : Νικηφ.Πρεσβύτ. ἐν βίῳ 'Ανδρέου τοῦ Σαλοῦ **μὴ γευσάμενος, ξηροκοιτῶν, χαμευνῶν,** Δουκάγγ.

ξηροκόλλα (ἡ) Ἡσ «σύνθεσίς τις παρὰ τοῖς χρυσουργοῖς»· **2)** γλωσσ. ξυλοκόλλα βλ λ.

ξηροκολλούριον (τὸ) μτγν. ξηρά, δηλ. πηκτὴ ἀλοιφὴ τῶν ὀφθαλμῶν : Γαλ.12,725, 'Αλέξ.Τραλλ.2.

ξηρόκοπτον (τὸ) ἰγδίον, γουδί· Ἡσ. ἐν λ. ἴγ(γ)δη.

ξηρολιθοδομή (ἡ) νεώτ. λιθοδομία, τοιχοποιία ἄνευ κονιάματος, συνδετικῆς ὕλης, δημ. ξερολιθιά.

ξηρόλιθος (ὁ) μσν. ξηρὸς λίθος, ὁ ἄνευ πηλοῦ τιθέμενος ἐν οἰκοδομῇ, συνήθ. κτ. πληθ. : Μαυρίκ. Στρατηγ.12,21 **ἀπὸ ξηρολίθων πύργους .. ἐγεῖραι.**

ξηρολογία (ἡ) πάπ. τὸ συλλέγειν φρύγανα, ξηρὰ χόρτα.

ξηρολουσία (ἡ) μτγν. ἡ λῆψις ξηρῶν λουτρῶν, τὸ ἐν θερμῇ ἄμμῳ λούεσθαι : Κάσσ.Φ 76.

ξηρολουτρῶ-έω Ἡσ. κάμνω λουτρὸν ξηρόν, δηλ. κυλίομαι ἐν θερμῇ ἄμμῳ (κῶδ. ξηραλ-).

ξηρόμῠρον (τὸ) μτγν. ξηρὸν μύρον, δηλ. ἄρωμα εἰς τεμάχια ἢ εἰς κόνιν : 'Αέτ.16,127(118), Πάπ.· **2)** ἡ λιβανωτίς, δενδρολίβανον βλ.λ. : Γλωσσ.

ξηρονομικός-ή-όν μτγν. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ νέμεσθαι, βόσκειν, διαιτᾶσθαι ἐν τῇ ξηρᾷ, χερσαῖος : 'Αθήν.3,99Β **ξηρονομικόν τε καὶ ὑγροτροφικόν** (δ. γρ. ξηροτροφικόν).

ξηρόπισσα (ἡ) νεώτ. τὸ ἐν τῷ ἀποστακτῆρι μετὰ τὴν ἀπόσταξιν τῆς πίσσης τῶν λιθανθράκω ἀπομένον στερεὸν ὑπόλειμμα.

ξηροποιός-όν μσν. κ. σχόλ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ ξηραίνειν τι, ἀποξηραίνων, μαραίνων : Εὐστ. **ξηροποιὸς δίψα** (ὡς γλῶσσ. τοῦ πολυκαγκέα)· **2)** γλῶσσ. τοῦ καρφαλέος, ξηρός : Σχόλ. Νίκ.Θηρ.691.

ξηροποιῶ έω μτγν. ποιῶ τι ξηρόν, ἀποξηραίνω : δ.γρ.π.Διοσκ 5,103 (ποθ.).

ξηροπόταμος (ὁ) γλωσσ. χείμαρρος βλ.λ.

ξηροπῡρία (ἡ) μτγν., σχόλ. κ γλωσσ. λουτρὸν ξηρόν, ἄνευ ὕδατος, δι' ἀτμοῦ : 'Α .16, 29, Σχόλ.Νικ.'Αλεξ.600 **ἐν πίθῳ διθύρῳ ξηροπυρίαν λαμβάνειν, ὥσπερ οἱ ὑδρωπικοί.**

ξηροπυρίτᾱς ἄρτος (ὁ) (πυρός) ὁ αὐτόπυρος βλ.λ. : 'Αθήν.3,114C **'Αμερίας καλεῖ ξηροπυρίταν τὸν αὐτόπυρον ἄρτον.**

ξηρός ά-όν μσν. κ. νεώτ., δημ. **ξερός-ή-ό** ὁ μὴ ἐνέχων ὕδωρ ἢ ὑγρασίαν, στεγνός, ἐπὶ ποταμοῦ : 'Ηρ.5,45 **νηὸν ἐόντα παρὰ τὸν ξηρὸν Κρᾶθιν,** 'Αρρ.'Αν.4,3,2 **χειμάρρους ξηροὺς ὕδατος, - ξερὸ ποτάμι·** ὁμ. ἐπὶ ἀέρος : 'Ηρ 2,26 **τὸν ἠέρα ξηρόν,** 'Αριστφ.Νεφ.404 **ὅταν . . ἄνεμος ξηρὸς μετεωρισθείς . . , - ξηρὰ ἀτμοσφαῖρα·** κ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν : Αἰσχ.'Επτ.696 **ξηροῖς ἀκλαύτοις ὄμμασιν,**Εὐρ. 'Ορ.389 **δεινὸν δὲ λεύσσεις ἀμμάτων ξηραῖς κόραις·** || νεώτ. **ξηρὸς βήξ** ὁ ἄνευ ἀποχρέμψεων· **2)** ὁ ἀποβαλὼν τοὺς χυμούς, ἀντίθ. νωπός, χλωρός : 'Αντιφάν.133,7 **ξηρὸς τυρός,** 'Αρρ.'Επίκτ. 2,23,5 **ξηροὶ καρποί,** (ἀντίθ. οἶνος καὶ ἔλαιον), Πάπ., **ξηρὸς χόρτος** (ὁ ἀπεξηραμμένος)· || εἰδ. **ξηρὸς καρπός** δημητριακός : Πλάτ.Κριτί.115Β· **3)** ἰσχνός, κατεσκληκώς, ἐπὶ σωματικῆς καταστάσεως : Εὐρ.'Ηλ.239 **οὔκουν ὁρᾷς μου πρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας;·** || κ. ἐπὶ προσ., ἄκαμπτος, ἀναίσθητος : Θεόκρ.24,61 **'Αλκμήνα μὲν ἔπειτα ποτὶ σφέτερον βάλε κόλπον ξηρὸν ὑπαὶ δείους ἀκράχολον 'Ιφικλῆα·** πρβλ. δημ. **ἔμεινε ξερὸς ἀπὸ τὸ φόβο του·** **4)** τραχύς, σκληρός : Εὐρ.'Ανδρ.784· **ἡδὺ μὲν γὰρ αὐτίκα τοῦτο βροτοῖσιν, ἐν δὲ χρόνῳ τελέθει ξηρόν,** αὐτ.Βάκχ.278 **ἐν ξηροῖσιν ἐκτρέφει,** 'Αριστφ.Σφ.1452 **ξηρῶν τρόπων καὶ βιοτῆς·** || κ. ἐπὶ προσ : 'Αντιφάν.16· **5)** ἀνιαρός, ἄχαρις, ἐπὶ λόγου, ὕφους λογοτεχνικοῦ : 'Επίκ.ἀπ. 505 **πραγματεία ἀτερπὴς καὶ ξηρά, - ξηρὰ διδασκαλία - ἀνάπτυξις, - ξηρὸν ὕφος·** || ὅθ. κ. **τὸ ξηρὸν** ὡς οὐσ τὸ ἀνιαρὸν τοῦ λόγου, ἡ ἔλλειψις γλαφυρότητος : Δημήτρ.238· || ὁμ. νεώτ. ἐπὶ λόγου, ὁ ἀπηλλαγμένος περιφράσεων, ἀπότομος, ψυχρός : **ξηρὰ ἀπάντησις,** δημ. **μόλις καταδέχεται νὰ μᾶς πῇ μιὰ ξερὴ καλημέρα·** **6)** ἐπὶ ἐδαφικῆς ἐκτάσεως, ὁ γυμνὸς βλαστήσεως, ἀπεφιλωμένος : **ξηρὰ ἔκτασις γῆς, - ξηρὰ νῆσος·** πρβλ. δημ. ξερότοπος, ξερονήσι· **7)** τὸ θηλ. **ἡ ξηρά** (ἐνν. γῆ) ὡς οὐσ. ἡ ἄνυδρος γῆ : Ξεν.Οἰκ.19,7 **πότερα οὖν, ἔφη, ἐν τῇ ξηρᾷ ἂν βαθὺν ὀρύττοις βόθρον τῷ φυτῷ ἢ ἐν τῇ ὑγρᾷ·** || νεώτ. κ. δημ. ἡ χέρσος, ἡ στερεὰ γῆ, ἡ ἤπειρος : ΚΔΜατθ. 23,15 **ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, - ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ξηράν, - ὁ κατὰ ξηρὰν στρατός** (κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸ ναυτικόν), **- ἐταξίδευσα διὰ ξηρᾶς** (μέσῳ τῆς στερεᾶς, διὰ χερσαίου συγκοινωνιακοῦ μέσου)· || ὁμ.σημ.κ. **τὸ ξηρόν** : 'Ηρ.2,68 **καὶ τὸ πολλὸν τῆς ἡμέρας διατρίβει ἐν τῷ ξηρῷ, τὴν δὲ νύκτα πᾶσαν ἐν τῷ ποταμῷ** (ὁ κροκόδειλος), Θουκ.8,105 **προπεσόντες οὖν οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ τὸ μέσον ἐξέωσάν τε ἐς τὸ ξηρὸν τὰς ναῦς τῶν 'Αθηναίων,** αὐτ.1,109· πρβλ. ξερόν, ξερός· **8)** παράγ. ξηραίνω, ξήρανσις, ξηρασία. 'Εκ ρίζ. σκε-, ἐξ ἧς κ. σκέλλω.

ξηρόσαρκος-ον μτγν. ὁ ἔχων ξηράν, κατεσκληκυῖαν τὴν σάρκα, ἰσχνός : Διοκλ.π.'Αθήν.7,114D **τὰς δὲ τρίγλας ἧττον τούτων ξηροσάρκους.**

ξηρασιτῶ-έω μσν. ξηροφαγῶ : Νικόλ.ἐν Μαΐ.9,613.

ξηροσμύρνη (ἡ) μτγν. ξηρὰ μύρρα, σμύρνη : 'Αλέξ.Τραλλ.12.

ξηροστομία (ἡ) νεώτ. ἡ τοῦ στόματος νοσηρὰ κατάστασις, καθ' ἣν ἐλλείπει σχεδὸν παντελῶς ἡ ἔκκρισις σιέλου.

ξηροτήγανον (τὸ) μτγν. **τὸ τήγανον** βλ.λ. π.Συρακοσίοις : 'Ηγήσ.38.

ξηρότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ κατάστασις, τὸ γνώρισμα τοῦ ξηροῦ, ἔλλειψις ὑγρότητος : Ξεν. Οἰκ.19,11 **ἀναίνεσθαι διὰ ξηρότητα,** Πλάτ.Πολ.335D **οὐδὲ ξηρότητος ὑγραίνειν, - ξηρότης τοῦ κλίματος - τοῦ καιροῦ·** ‖ **ἡ ξηρότης τῶν νεῶν** ἢ ξηρότης, δηλ. ἡ καλὴ κατάστασις τῶν ξύλων αὐτῶν : Θουκ.7,12· **2)** ξηρασία ἀτμοσφαιρική, ἀνομβρία : Πλούτ.'Ηθ.687F **πρὸς μὲν γὰρ τὰς ξηρότητας ἀρδείαις ποτιζόμενα καὶ ψυχόμενα μετρίως, ὅταν φλέγηται·** **3)** τὸ γίνεσθαί τι ξηρόν, ἡ ἀποξήρανσις : 'Αριστλ.Μετ.361b,22 **τὸ τάχος τῆς ξηρότητος·** **4)** μτφ. ἐπὶ χαρακτῆρος, ἡ αὐστηρότης : Φιλόδ.'Ακαδ.51Μ· **5)** ἐπὶ ὕφους, ἔλλειψις γλαφυρότητος : Λογγῖν.3,3 **οἱ μεγέθους ἐφιέμενοι φεύγοντες ἀσθενείας καὶ ξηρότητος κατάγνωσιν.**

ξηροτριβία (ἡ) ἡ πρᾶξις τοῦ ξηροτριβῶ βλ.λ., ἡ ἄνευ ἐλαίου ἢ ἄλλου τινὸς ἀλείμματος τριβή : 'Αριστλ.Πρ.966b,1 **διὰ τί αἱ ξηροτριβίαι στερεὰν τὴν σάρκα παρασκευάζουσιν,** Γαλ.6,417.

ξηροτριβῶ-έω μτγν. τρίβω ἄνευ ἐλαίου ἢ ἄλλου τινὸς ἀλείμματος : 'Αγαθιν.π.'Ορειβ.10,7,19.

ξηροτροφικὸν (τὸ) **τὸ τρέφειν, ἀνατρέφειν ζῷα** τῆς ξηρᾶς : Πλάτ.Πολιτ.264D **τὴν κτηνοτροφικὴν ἐπιστήμην διχάζειν τὸ μὲν ἕτερον ὑγροτροφικὸν ὀνομάζοντα, τὸ δ' ἕτερον ξηροτροφικόν.**

ξηροφαγία (ἡ) μτγν., μσν. κ νεώτ. τὸ τρώγειν ξηρὰν τροφήν, ξηρὰ φαγητά, ἄνευ ἀρτύματος, δημ. ξεροφαγία : Χρύσ.Τυσν.π.'Αθήν.3,113Β **καὶ λαμπρὸς καὶ εὔβρωτος πρὸς ξηροφαγίαν,** Γαλ 14, 751, Πρόδρ 2,352 **τοιαύταις ἐκδιδόασιν αὐτοὺς ξηροφαγίαις·** **2)** χόρτα τρωγόμενα ὠμά : Γλωσσ.

ξηροφαγῶ-έω μτγν. κ. μσν. τρώγω ξηρὰν τροφήν, ξηρὰ ἀμαγείρευτα φαγητά : Λουκίλλ.ἐν ΑΠ 11,205 **μὴ κληθεὶς Αὖλος ξηροφαγεῖ καθίσας,** Διοσκ.Εὐπ.2,65. Σωρ.1,49, Πρόδρ.2,340 **Τετράδα καὶ Παρασκευὴν ξηροφαγοῦσιν ὅλως.**

ξηροφθαλμία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ξηρότης ὀφθαλμῶν, εἶδός τι ὀφθαλμίας, φλογώσεως τῶν ὀφθαλμῶν μετ' ἐρυθρότητος καὶ κνησμῶν : Διοσκ.Εὐπ.1, 46, Κέλσ.'Ιατρ.6,6, Γαλ.12,731, 'Αέτ.7,2 **σκληροφθαλμία κοινὸν ἐστι πάθος βλεφάρων καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ·** ‖ νεώτ. ἰατρ. ὀφθαλμικὴ πάθησις, καθ' ἣν ὁ ἐπιπεφυκὼς ἐμφανίζεται ξηρὸς καὶ δύσκαμπτος.

ξηρόφιλος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἀναπτυσσόμενος καλύτερον εἰς ξηρὰ ἐδάφη.

ξηρόφλοιος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ξηρὸν φλοιόν : Γεωπ.9,16,2 **ξηρόφλοια φυτά·** ‖ νεώτ. βοταν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **ξηρόφλοιος** τὸ ἐξωτερικὸν ἐπίστρωμα τοῦ φλοιοῦ τῶν φυτῶν, ἁ. ρυτίδωμα ἢ ρίκνωσις.

ξηρόφορτον (τὸ) 'Επιγρ. φορτίον ξηρῶν καρπῶν.

ξηρόφρυκτον (τὸ) μτγν. ξηρόμυρον βλ.λ. : 'Αέτ. 16,126 (117).

ξηρόφυτα (τὰ) νεώτ. γένη καὶ εἴδη τινὰ φυτῶν φυομένων καὶ ἀναπτυσσομένων ὑπὸ παντελῆ ἔλλειψιν ὕδατος εἰς ἐρημικοὺς τόπους, στέππας ἢ βραχώδεις ἐκτάσεις.

ξηροφυτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ξηρὰ φυτά· ‖ ὁ ἔχων τὰς ἰδιότητας τῶν ξηρῶν καρπῶν.

ξηρόφυτος-ον νεώτ. ὁ εἰς ξηροὺς καὶ αὐχμηροὺς τόπους φυόμενος.

ξηρόφωνος-ον σχόλ. κ. μσν. ὁ ἔχων ξηράν, βραχνὴν φωνήν : Σχόλ.'Ιλ.Ν 41 **αὐίαχοι, ἵν' ἢ ξηρόφωνοι·** ‖ δθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ξηρόφωνον** ἡ ξηρότης τοῦ ἤχου : Εὐστ.'Οδ.1914,51 **τὸ ξηρόφωνον καὶ πάντῃ ἀηδές.**

ξηροχειμάρρους (ὁ) μτγν. ξηρὸς χείμαρρος, ξεροπόταμο : 'Ηρων Γεωμ.4,13.

ξηρόχειρ-χειρος (ὁ) μσν. ὁ ἔχων ξηράν, **παράλυτον** τὴν χεῖρα : Πρόδρ.ἐν'Επιγρ.6,152.

ξηρόχορτο (τὸ) δημ. ξηρὸς χορτος, ἁ. ξεροχόρταρο· **2)** τὸ φυτὸν ἔλυμος βλ.λ.2).

ξηροψημένος-η-ον νεώτ. ὁ καθαρεύων τύπος τοῦ δημ. ξεροψημένος βλ.λ. : Μωραΐτ. **ὡσὰν οἱ ξηροψημένοι λουκουμάδες.**

ξήροφις-εως (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων ξηρὰν **ὄψιν,** ἰσχνὸν πρόσωπον : Μαλάλ.1303,10.

ξηρώδης-ους-ες ὁ ἐνέχων ξηρότητα, ὁ ξηρὸς τὸ εἶδος, ὁ ὡς ξηρός : ΕΜ 557,27 ἡ **καρδία, ἐν ᾗ ἐστι τὸ πυρῶδες ἢ ξηρῶδες** καὶ **θερμὸν .. τῆς ψυχῆς.**

ξήρωσις-εως (ἡ) ξήρανσις (ἐσφ.γρ.π.'Ιππ.Κφακ.189).

ξῖ ἁ. γρ. τοῦ ξεῖ βλ.λ.

ξιδάτος-η-ο δημ. ἐπὶ ἐδωδίμων, ὁ μὲ ὄξος, ξίδι παρεσκευασμένος ἢ ὁ εἰς ὄξος διατηρούμενος : **ἐλιὲς ξιδάτες, - χταπόδι ξιδάτο·** ‖ μτφ. ἐπὶ ἀνθρ. ἐν φρ. **διάβολος ξιδάτος** ὁ λίαν δύστροπος ἢ λίαν πονηρός.

ξιδερός-ή-ό δημ. ξιδάτος βλ.λ.· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἰδ. κτ. πληθ. **ξιδερά** λαχανικὰ δι' ὄξους παρεσκευασμένα, ἁ. τουρσί, -ιά.

ξίδι(ν) (τὸ) μσν. κ. δημ. ὄξος βλ.λ. : Πρόδρ.2, 281 **ἢ κἂν τὸ κρασοβόλιν του τὸ ξίδιν νὰ πληρώσῃ·** ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. ἐν φρ. : **ὅποιος θυμώνει ἂς πιῇ ξίδι, - ἂς πιῇ ξίδι νὰ τοῦ περάσῃ·** κ. παροιμ. : **τὸ ἀφοῦ ξίδι τ' ἀγγειό του χαλάει** (ὁ τραχὺς καὶ δύσκολος, δύστροπος ἄνθρωπος τὸν ἑαυτόν του φθείρει).

ξιδιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξίδιασα, μτχ. παθ. παρακ. ξιδιασμένος, παρασκευάζω δι' ὄξους, ἁ. βάζω στὸ ξίδι : **χθὲς ἐξίδιασα τὶς ἐλιὲς - τὶς βρούβες·** **2)** ἀμτβ. ἐπὶ οἴνου, ἀλλοιοῦμαι εἰς ὄξος, ξινίζω : **τὸ κρασί μας ἐξίδιασε.**

ξιδοβάρελλο (τὸ) δημ. μικρὸν βυτίον, βαρελλάκι, ἐν ᾧ φυλάσσεται ὄξος, πρβλ. κρασοβάρελλο, λαδοβάρελλο.

ξιδρώνω δημ. ξεϊδρώνω βλ.λ.

ξίκικος-η-ο δημ. κ. **ξύκ-** λιποβαρὴς βλ.λ., ὁ μὴ ἔχων τὸ προσδιωρισμένον βάρος, ὁ ἐλλιπὴς κατὰ τὸ βάρος, λειψός : **ξίκικο μοῦ τὸ 'δωσε τ' ἀλεύρι.**

ξικισμός (ὁ) νεώτ. ἡ τοῦ λόγου διαταραχή, μερικὸς τραυλισμός, φυσικὴ ἀνωμαλία περὶ τὴν προφορὰν τοῦ ξ τὸ ὁποῖον προφέρεται **εἰς** παχύτερον φθόγγον, περίπου ὡς τὸ ksh.

ξίμβρα (ἡ) 'Ησ. αἰολ. ἡ ροιὰ βλ.λ.

ξινάδα (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀξίνου βλ.λ. : **ἡ ξινάδα τοῦ λεμονιοῦ, - τὸ φαγὶ εἶχε μιὰ ξινάδα·** ‖ χαρακτηριστικὴ τοῦ στόματος γεῦσις παρέχουσα τὴν αἴσθησιν τοῦ ὀξίνου· ‖ ὁμ. ἡ τοῦ στομάχου ἀνάλογος διάθεσις, ἁ. ξινίλα βλ.λ.2).

ξινάρι (τὸ) **δημ.** εἶδος μικρᾶς σκαπάνης, ἀξίνη κηπουρική βλ.λ.

ξινήθρα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν λάπαθον ἢ ὀξαλίς.

ξινίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξίνισα, παθ. -ίζομαι, ἀόρ. -ίστηκα, μτχ. παρακ. ξινισμένος, μτβ. προσδίδω εἴς τι γεῦσιν ὀξίνου, καθιστῶ τι ὀξίνον, ξινόν : **ἡ ζέστη ξινίζει τὰ φαγητά·** ‖ ἐπὶ οἴνου, ἀλλοιῶ αὐτὸν μεταβάλλων **εἰς** ὄξος, ξιδιάζω : **τὸ παλιοβάρελλο μοῦ ξίνισε τὸ κρασί·** **2)** ἀμτβ. ἀποκτῶ, ἔχω γεῦσιν ὀξίνου : **ξίνισε τὸ γάλα - τὸ φαγητό·** ‖ ἐπὶ οἴνου, ἀλλοιοῦμαι, μεταβάλλομαι εἰς ὄξος, ξιδιάζω· ‖ ὁμ. ἐπὶ ἐδωδίμων **καὶ** ποτῶν **κ. ἡ**

μτχ. παθ. παρακ. : **κρέας - ριζόγαλο - κρασί ξινισμένο·** **3)** μτφ. ἐπὶ προσ., δυσαρεστοῦμαί πως, δυσχεραίνω διά τι, μοῦ κακοφαίνεται κάτι : **σὰν ἄκουσε πὼς θ' ἀφήσουμε τὸ σπίτι του, ξίνισε κάπως·** συνηθέστ. ἐν φρ. **ξινίζει - ξίνισε τὰ μοῦτρά του** (διὰ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου ἐξέφρασε τὴν δυσαρέσκειάν του)· ὁμ. κ. παθ. : **σὰν τοῦ εἶπα νὰ πληρώσῃ τὸ ρεφενέ του, ξινίστηκε·** κ κτ. μτχ. παθ. παρακ. : **ἦρθε μὲ ξινισμένα μοῦτρα·** **4)** ὁμ. ἐν. φρ. : **τὰ ξινίζω μὲ . .** ἦλθον εἰς ψυχρότητα, εἰς δυσαρέσκειαν πρός τινα· ὁμ. κτ. ἀόρ. κ. παρακ. ἐν πληθ. ἄνευ ἐμπροθ. διορ. : **τὰ ξινίσαμε, - τὰ ἔχουνε ξινίσει** (διατελοῦσιν εἰς ψυχρότητα)· πρβλ. τὰ τσουγκρίσαμε, τὰ χαλάσαμε.

ξινίλα (ἡ) δημ. ξινάδα βλ.λ. **2)** ὀξυρεγμία. **κάθε βράδυ μετὰ τὸ φαγητὸ ἔχω ξινίλες.**

ξίνισμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξινίζω βλ.λ. : **τὸ ξίνισμα τοῦ γάλακτος - κρασιοῦ.**

ξινὸ (τὸ) δημ. τὸ κιτρικὸν ὀξὺ βλ.λ.

ξινόγαλα (τὸ) δημ. κ. **ξινόγαλο** τὸ ὀξύγαλα.

ξινόγλυκος-η-ο δημ ὁ ὄξινος ἅμα καὶ γλυκύς : πῆρα **κάτι μῆλα ποὺ ἤτανε ξινόγλυκα.**

ξινοκέρασο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ὀξυκέρασον βλ.λ., ἅ βύσσινο

ξινολάπατο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν λάπαθον τὸ ὀξυλάπαθον βλ.λ.

ξινομηλιά (ἡ) δημ. ποικιλία μηλέας παραγούσης μῆλα ὀξίνου γεύσεως, ἀντίθ. γλυκομηλιά : Γρυπ Σκ.Τερρ.85,29 **δένει τὴ μούλα στὴν ξινομηλιά.**

ξινόμηλο (τὸ) δημ. ὁ καρπὸς τῆς ξινομηλιᾶς.

ξινομουριά (ἡ) δημ τὸ φυτὸν μορέα ἡ μέλαινα βλ.λ.

ξινομυζήθρα (ἡ) δημ εἶδος ὀξίνης μυζήθρας βλ.λ., ἰδιωμ. βουστίνα.

ξινοροδιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ροιὰ ἡ κοινή

ξινόροϊδο (τὸ) δημ ὁ καρπὸς τῆς ξινοροδιᾶς βλ.λ.

ξινός-ή-ό δημ. ἐπὶ ἐδωδίμων καὶ ποτῶν, ὁ παρὰ τὴν συνήθη γεῦσιν κ. ἰδ. ἕνεκα βλάβης αὐτοῦ ἔχων γεῦσιν ὀξεῖαν, ὄξινον, ὀξύς, ὄξινος, ἀντίθ. γλυκός (-ύς) : **ξινὸ κρασὶ - γάλα - κρέας - πεπόνι·** ‖ ἐπί τινων ὀπωρῶν, ἄωρος : **τὰ σταφύλια εἶναι ἀκόμα ξινά·** παροιμ. **περσινὰ ξινὰ σταφύλια** (ἐπὶ παρελθόντων καὶ λησμονηθέντων πραγμάτων)· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ξινὸ βλ.λ. **2)** μτφ. ἐν φρ. **μοῦ βγῆκε ξινὸ** ἐπὶ πραγμ. εὐαρέστων κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ τῶν ὁποίων ἡ ἔκβασις εἶναι πολὺ δυσάρεστος· ὁμ. **θὰ τοῦ τὸ βγάλω ξινό, - μοῦ βγῆγε ξινὸ τὸ γλέντι·** **3)** ὁμ. μτφ. ἐν φρ. : **τοῦ (τῆς) ἀρέσουν τὰ ξινά** ἀρέσκεται, εἶναι ἔκδοτος εἰς ἐρωτικὰς ἀπολαύσεις.

ξινοστάφυλο (τὸ) δημ. ὀνομασία τοῦ ὄμφακος, δηλ. τοῦ ἀώρου καρποῦ τῆς σταφυλῆς, συγγ. ἀγουρίδα βλ.λ.

ξινοτύρι (τὸ) δημ. κ. **ξινότυρο** εἶδος τυροῦ μὲ ὄξινον γεῦσιν, παρασκευαζόμενον ἐξ ἀποβουτυρωθέντος γάλακτος.

ξινούτσικος-η-ο δημ. ὑποκορ. τοῦ ξινὸς βλ.λ., ὁ ὀλίγον ξινός, ὑπόξινος : **πορτοκάλια ξινούτσικα.**

ξινοφέρνω δημ. ἔχω γεῦσιν ὑπόξινον : **τὸ κρασί σου ξινοφέρνει λιγάκι.**

ξινόχορτο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ὀξαλὶς ἡ κερασφόρος, ἅ. ξινούδι, μοσχόφυλλο.

ξιπομάκαιρα βαρβαρισμὸς ἀντὶ ξιφομάχαιρα βλ.λ. : Ἀριστφ.Θεσμ.1127 **τὸ κεπαλὴ σ' ἄρα τὸ ξιπομάκαιραν ἀποκεκόψο τουτοΐ.**

ξιππάζω, ξιππασιά, ξίππασμα ἐσφ. γρ. ἀντὶ ξυπάζω, ξυπασιά, ξύπασμα βλ.λ.

ξίρις μτγν. κ. ξιρὶς ἡ ξυρὶς βλ.λ. : Διοσκ.4,22.

ξίφαι Ἡσ **«τὰ ἐν ταῖς ῥυκάναις δρέπανα ἢ σιδήρια».**

ξιφάρι (τὸ) μσν. κ. δημ. ξιφίδιον, αἰχμὴ βέλους : Ἐρωτόκρ.Ι,419 **σφάξε με κάνε μὲ αὐτὸ τὸ ξυμυτὸ ξιφάρι·** **2)** δημ. ἡ ἀπὸ τοῦ κορμοῦ δένδρου κοπτομένη πρώτη σανίς, ἧς ἡ μία πλευρὰ εἶναι κυρτή· **3)** λωρὶς δέρματος.

ξιφασκία (ἡ) νεώτ. ἡ εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ ξίφους ἄσκησις.

ξιφερής-οῦς-ές μσν. ὁ ξιφοειδής, ὁ ἔχων αἰχμὴν ξίφους, αἰχμηρός, μυτερός : Διγεν.'Ακρ.34 **ἔδακνε ψυχὴν . . ἡ στέρησις τοῦ θήλεος ὡς ξιφερὴς περόνη.**

ξιφὴν-ῆνος (ὁ) Σουΐδ. ὁ φέρων ξίφος.

ξιφήρης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ μετὰ ξίφους ὡπλισμένος, ὁ ἔχων, κρατῶν ξίφος ἐν τῇ χειρὶ καὶ ἕτοιμος πρὸς ἐπίθεσιν : Εὐρ.'Ορ.1272 **κεκρυμμένους θῆρας ξιφήρεις αὐτίκ' ἐχθροῖσιν φανεῖ,** αὐτ.1346· ὁμ. κ. π. μτγν. : 'Απολλ.Τυαν.'Επιστ.36, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.7,5,3 **ξιφήρεις ἐνέκειντο,** 'Ιάμβλ 25, 113 **ξιφήρεις ὥρμησαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.**

ξιφηφορία (ἡ) Σουΐδ. τὸ φέρειν ξίφη, ξιφηφορεῖν.

ξιφηφόρος-ον κ. νεώτ. ὁ φέρων ξίφος, ὁ ἔχων, κρατῶν ξίφος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ὁ μὲ ξίφος ὡπλισμένος : Αἰσχ.Χο.584 **ξιφηφόρους ἀγῶνας ὀρθώσαντί μοι,** Εὐρ.'Ορ.1504 **ξιφηφόρον γὰρ εἰσορῶ πρὸ δωμάτων βαίνοντ' 'Ορέστην,** αὐτ.'Ηρ. 812, 'Αντιφάν.π.'Αθήν.14,623B **ξιφοφόροισι χεροῖν ἐξωπλισμένη·** **2)** ὡς οὐσ. ὁ ξιφοφόρος : 'Ηρωδιαν.'Ιστ.7,10,7 **στρατιώτας περιστήσαντες ἑαυτοῖς ξιφηφόρους·** **3)** εἶδος κομήτου (ὡς ἐκ τοῦ σχήματος) : Σχόλ.'Αρατ.1091.

ξιφηφορῶ-έω μτγν. φορῶ, φέρω, κρατῶ ξίφος : Φίλ.1,282, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.7,11,4 **οἱ μὲν φανερῶς οἱ δὲ καὶ κρύβδην, ἐξιφηφόρουν ἀμυντήρια δῆθεν φέροντες.**

ξιφίας (ὁ) (ξίφος) κ. νεώτ., δημ. κ. **ξιφιός** εἶδος ἰχθύος ὁμοιάζοντος ξίφει : 'Αριστλ.Ζ) 505a,18 **ὁ δὲ ξιφίας ὀκτὼ διπλᾶ,** αὐτ.ἀπ.325, 'Αρχέστρ.π.'Αθήν. 7,314Ε **ἀλλὰ λαβὲ ξιφίου τέμαχος Βυζάντιον ἐλθών·** ‖ νεώτ. ζῳολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **ξιφιδῶν·** ‖ ἄστρον. δοράς βλ.λ.2)· **2)** εἶδος κομήτου ὡς ἐκ τοῦ σχήματος : Πλίν.ΦΙ 2,89.

ξιφίδιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ξίφος βλ.λ., μικρὸν ξίφος, ἐγχειρίδιον : 'Αριστφ.Λυσ.53 **μήτε ξιφίδιον,** Θουκ.3,22 **ψιλοὶ δώδεκα σὺν ξιφιδίῳ . . ἀνέβαινον·** **2)** σπαργάνιον : ΨΔιοσκ.4,21.

ξιφίζω (ξίφος), μέλλ. **ξιφίσω,** ὀρχοῦμαι τὴν ξιφικὴν ὄρχησιν, χορεύω πολεμικόν τινα χορόν, καθ' ὃν ἐξέτεινον τὰς χεῖρας ὡς εἰ ἐκράτουν ξίφος : Κρατῖν.219· 'Ησ. **«ξιφίζειν· ἀνατείνειν τὴν χεῖρα καὶ ὀρχεῖσθαι».**

ξιφίνδα ἐπίρρ. μσν. παιγνίδιόν τι διὰ τοῦ ξίφους : Θεόγνωστ.Καν.164· πρβλ. ξιφισμός.

ξίφιον (τὸ) κ. νεώτ. κ. **ξιφίον** τὸ φυτὸν **ξιφίον τὸ ἀρουραῖον** τὸ σπαθόχορτο, ἡ σπαθοχόρταρο, ἡ σπίθακας· Διοσκ.4,20 **«ξιφίον· οἱ δὲ φάσγανον, οἱ δὲ μαχαιρώνιον καλοῦσι, διὰ τὸ τοῦ φύλλου σχῆμα· ἔοικε γὰρ ἴριδι, ἔλαττον μέν τοι καὶ στενότερον καὶ ἀποξὺ ὡς μαχαίριον»** : Θεόφρ.ΦΙ 6,8,1· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **ἰριδοειδῶν.**

ξίφιος (ὁ) μτγν. κ. **ξιφιός,** δημ. **ξιφιός** ὁ ξιφίας βλ.λ.· 'Ησ. (κῶδ.-ιός)· **2)** ἰχθὺς ὅμοιος πρὸς ἰουλίδα βλ.λ. : Κυρανίδ.32· **3)** λίθος τις : αὐτ.32· **4)** τὸ πτηνὸν κίρκος βλ.λ. : αὐτ.32.

ξιφιοτράχηλος (ὁ) μσν. ὁ τράχηλος, τὸ σαρκωδέστερον μέρος τοῦ ξιφίου : Πρόδρ.2,196 **καὶ ξιφιοτράχηλον παστόν,** Κυπρίνου ἀπαξιμάδιν.

ξιφίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ξιφίδιον βλ.λ., μικρὸν ἐγχειρίδιον ἐκ λαβῆς καὶ ἐκ βραχέος καὶ αἰχμηροῦ ἀμφιστόμου συνήθως ἐλάσματος, ὅπερ ἔφερον κατὰ τὸν μεσαίωνα οἱ Ρωμαῖοι καὶ οἱ ἱππόται.

ξίφισμα-ατος (τὸ) μσν. ὁ ξιφισμὸς βλ.λ. : Χοιροβ.'Ορθογρ.2,242· πρβλ. 'Ησ. (πληθ.).
ξιφισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος πολεμικοῦ χοροῦ· 'Ησ. «σχῆμα ὀρχηστικὸν τῆς λεγομένης ἐμμελείας ὀρχήσεως» : 'Αθήν.14,629F **σχήματα δ' ἐστὶν ὀρχήσεως ξιφισμὸς καλαθισμὸς καλλαβίδες σκὼψ σκώπευμα·** 2) ξιφομαχία, ξιφασκία : Δίων Κ 47,44· 3) νεώτ. πλῆγμα διὰ ξίφους.
ξιφιστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. λωρίον, ἐξ οὗ ἐκρέματο τὸ ξίφος, ζωστὴρ ξίφους : Πλούτ.Πομπ.42 **καίτοι τὸν μὲν ξιφιστῆρα πεποιημένον ἀπὸ τετρακοσίων ταλάντων,** 'Ηλιόδ.Αἰθ.9,23.
ξιφιστής (ὁ) λεξ. κ. νεώτ. ὁ ξιφιστὴρ βλ.λ.· 'Ησ. «ξιφιστής· φορεύς, τελαμών»· 2) νεώτ. ὁ ἐπιδεξίως χειριζόμενος τὸ ξίφος· || ὁ διδάσκαλος τῆς ξιφασκίας.
ξιφιστύς-ύος (ἡ) 'Ησ. «μαχαιρομαχία», ξιφασκία.
ξιφοδήλητος-ον ὁ διὰ ξίφους δηληθείς, βλαβείς, σφαγείς : Αἰσχ.'Αγ.1528 **ξιφοδηλήτῳ θανάτῳ** (ὁ διὰ ξίφους θάνατος), αὐτ.Χο.729 **ξιφοδηλήτοισιν ἀγῶσιν.**
ξιφοδιδάσκαλος (ὁ) νεώτ. ὁ τῆς ξιφασκίας διδάσκαλος, ξιφιστής.
ξιφοδρέπανον (τὸ) μτγν., νεώτ.· 'Ησ. «ἡ λεγομένη ἅρπη, ὅπλον» : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.99,51 **ἀντὶ τῶν ἐγχειριδίων ξιφοδρέπανα ἔχοντες·** || νεώτ. ξίφος δρεπανοειδές, βραχεῖα καὶ ὀλίγον κυρτὴ σπάθη χρησιμεύουσα ὡς λόγχη ἐν τυφεκίῳ.
ξιφοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ σχῆμα ξίφους, ὅμοιος ξίφει : Θεόφρ.ΦΙ 7,13,1,Στράβ.3,5,10 **φύλλα ξιφοειδῆ πηχυαῖα τὸ μῆκος,** Γαλ.2,496 **ξιφοειδὲς ὀστοῦν·** || **ξιφοειδὴς χόνδρος** ξιφοειδὴς ἀπόφυσις βλ. κατωτ. : Γαλ.Χρ.Μορ.6,3· πρβλ. Πολυδ.2,164· || νεώτ. ἀνατ. **ξιφοειδὴς ἀπόφυσις** τὸ κάτω μέρος τοῦ στέρνου τὸ βραχύτερον καὶ στενότερον τῶν δύο ἄλλων τμημάτων, ἤτοι τῆς λαβῆς καὶ τοῦ σώματος.
ξιφοθήκη (ἡ) λεξ. κ. νεώτ. ἡ θήκη τοῦ ξίφους, ὁ κολεός, δημ. φηκάρι· 'Ησ.
ξιφοκτόνος-ον ὁ διὰ ξίφους φονεύων : Σοφ.Αἴ. 10 **χέρας ξιφοκτόνους,** Εὐρ.'Ελ.354 **ξ- διωγμόν.**
ξιφοκτονῶ-έω Σουΐδ. «ξιφοκτονεῖ· ξίφεσιν ἀναιρεῖ», φονεύω διὰ ξίφους.
ξιφολόγχη (ἡ) νεώτ. εἶδος λόγχης ἐφαρμοζομένης εἰς τὸ ἄκρον τῆς κάννης τυφεκίου, ἃ. μπαγιονέττα.
ξιφομάχαιρα (ἡ) κ. νεώτ. μάχαιρα ἔχουσα σχῆμα ξίφους καὶ ὡς ξίφος καὶ μάχαιρα χρησιμεύουσα· 'Ησ. «ξιφομάχαιρα· ἡ μεγάλη μάχαιρα»: Θεόπομπ.Κωμ.25,7,2· πρβλ. ξιφοδρέπανον.
ξιφομαχία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ διὰ τοῦ ξίφους μάχη μεταξὺ μονομαχούντων **ἢ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς** τιμῆς, ἢ ἐν πολέμῳ.
ξιφομάχος (ὁ) νεώτ. ὁ δυνάμενος, ἱκανὸς νὰ μάχεται, νὰ μονομαχῇ διὰ ξίφους, ὁ ἐπιτυχῶς χειριζόμενος τὸ ξίφος· || ὁ διδάσκαλος τῆς ξιφομαχίας, ξιφοδιδάσκαλος.
ξιφομαχῶ-έω νεώτ. μάχομαι, μονομαχῶ διὰ τοῦ ξίφους· || ἀσκοῦμαι εἰς τὴν ξιφομαχίαν.
ξιφοποιός (ὁ) γλωσσ. ὁ ποιῶν, κατασκευάζων ξίφη.
ξίφος-ους (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., αἰολ. σκίφος ἀγχέμαχον ὅπλον, εὐθὺ καὶ πλατὺ, ἀποτελούμενον ἐξ εὐθέος ἐλάσματος ἀμφιστόμου καὶ ὀξέος, ποικίλου μήκους καὶ ἐκ λαβῆς μετὰ ἢ ἄνευ φυλακτῆρος, δημ. σπαθί· π.'Ομ. ἐν χρ. ὡς ἰσοδύναμον τοῦ ἄορ καὶ φάσγανον, κρεμάμενον ἐκ τῶν ὤμων δι' ἀορτῆρος, τελαμῶνος : 'Ιλ.Α 194 **ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος,** αὐτ.Δ 530 **ξίφος ὀξύ,** αὐτ.Φ 118 **ξίφος ἄμφηκες,** αὐτ.Η 303 **ξίφος ἀργυρόηλον σὺν κολεῷ.. καὶ ἐυτμήτῳ τελαμῶνι,** 'Ηρ.3,64 **τοῦ κολεοῦ τοῦ ξίφεος,** Αἰσχ.Πρ.863 **δίθηκτον ἐν σφαγαῖσι βάψασα ξίφος,** Ξεν.'Αν.2,2, 10 **βάπτοντες ξίφος,** Πάπ. **ἐβουλήθη ἐπέλευσίν μοι ποιήσασθαι μετὰ ξίφους,** Νικ.Χων.ἐν Σάθ.1,83 **γυμνώσαντες τὰ ξίφη,** Μηναῖ.1,3 Συνξ. **τὴν διὰ ξίφους δέχεται τελευτήν·** κ.φρ. ἐν Συνξ. **ξίφει τελειοῦται** (μεταπεσοῦσα μσν. κ. δημ. ἐν τῇ σημ.τελευτᾷ ὅσον οὔπω, δὲν ἔχει ἐλπίδας ζωῆς)· 2) ἐξουσία ζωῆς ἢ θανάτου : Φιλόστρ.'Απολλ.4,42· 3) τὸ ξιφοειδὲς ὀστοῦν (ραχοκόκκαλον) ἰχθύων τινῶν ὡς τῆς τευθίδος, δημ. καλαμαρίου : 'Αριστλ.ΖΙ 554b,24 **τῇ σηπίᾳ καὶ τῇ τευθίδι καὶ τῷ τεύθῳ ἐντός ἐστι τὰ στερεὰ ἐν τῷ πρανεῖ τοῦ σώματος, ἃ καλοῦσι τὸ μὲν σήπιον, τὸ δὲ ξίφος,** αὐτ.ΖΜ 654a,21 **ἐν δὲ ταῖς τευθίσι τὸ καλούμενον ξίφος,** 'Οππ.'Αλ. 3,558· 4) ὁ ξιφίας βλ.λ. : 'Αριστλ.άπ.325· 5) ξιφίον βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 7,13,1.
ξιφούλκησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ τοῦ κολεοῦ ἐξαγωγὴ τοῦ ξίφους, ἃ. ξεσπάθωμα.
ξιφουλκία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ σύρειν τὸ ξίφος, ξιφούλκησις βλ.λ. : Πλούτ.'Αριστ.18 **καὶ πρὸς τὰς ξιφουλκίας ἐχώρουν οὐκ ἀργῶς.**
ξιφουλκός-όν (ἕλκω) ὁ σύρων τὸ ξίφος, ξεσπαθωμένος : Αἰσχ.Εὐμ.592 **ξιφουλκῷ χειρὶ πρὸς δέρην τεμών.**
ξιφουλκῶ-έω νεώτ. ἕλκω, σύρω τὸ ξίφος ἐκ τοῦ κολεοῦ, τραβῶ τὸ σπαθί μου, ξεσπαθώνω.
ξιφουργός (ὁ) ὁ ἐργαζόμενος, κατασκευάζων ξίφη : 'Αριστφ.Εἰρ.547 **κατέπαρδεν ἄρτι τοῦ ξιφουργοῦ 'κεινουί.**
ξιφοφόρος (ὁ) νεώτ. ξιφηφόρος βλ.λ.
ξιφοφορῶ-έω κ. νεώτ. ξιφηφορῶ βλ.λ.
ξιφύδριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ξίφος, μ. **ἐν** σημ. τελλίνη βλ.λ. : Ξενοκρ.π.'Ορειβ.2,58,116,'Ησ.
ξοανηφόρος (ὁ) (ξόανον, φέρω) σχόλ. ὁ φέρων ξόανα, κτ. πληθ. Ξοανηφόροι τίτλος δράματος τοῦ Σοφοκλέους : Σχόλ.Αἰσχ.'Επτ.310(289) **εἴρηται δὲ καὶ ἐν Ξοανηφόροις Σοφοκλέους.**
ξοάνιον (τὸ) 'Επιγρ. ὑποκορ. μικρὸν ξόανον.
ξοανογλύφος (ὁ) (ξόανον, γλύφω) μσν. ὁ γλύπτης ξοάνων : Εὐστ. ἐν Θησ.Στεφ.
ξόανο(ν) (τὸ) (ξέω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. εἴδωλον κατεσκευασμένον διὰ ξέσεως ξύλου, κακότεχνον συνήθως ἄγαλμα ἐκ ξύλου γεγλυμμένον: Εὐρ. 'Ιων 1403 **θεομανὴς γὰρ ἥλατο βωμοῦ λιποῦσα ξόανα,** Ξεν.'Αν.5,3,12 **τὸ ξόανον ἔοικεν ὡς κυπαρίττινον χρυσῷ ὄντι τῷ ἐν 'Εφέσῳ,** Παυσ.2,4,1, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 43 **τὰ κακόχρωμα ξόανα** τῶν ἀγρίων· || ὅθ. γεν. εἴδωλον γεγλυμμένον ἐκ ξύλου, λίθου ἢ καὶ ἄλλης ὕλης, ἄγαλμα, ὁμοίωμα, ἰδ. θεοῦ· 'Αμμών.99 «τὸ ἐξεσμένον λίθινον ἢ ἐλεφάντινον» : Εὐρ.ΙΤ 1359 **τίνι νόμῳ πορθμεύετε κλέπτοντες ἐκ γῆς ξόανα καὶ θυηπόλους,** αὐτ.Τρῳ.525, 'Ακουσ.28J, Λουκ.Συρ.34 **'Ηελίου καὶ Σεληναίης ξόανα οὐ δεικνύουσιν,** Παυσ.8,17,2 **τοσάδε ἦν ἀφ' ὧν τὰ ξόανα ἐποιοῦντο,** Κλήμ.'Αλ.Προτρ.49,18, Πορφ.'Αποχ.2,56· || μτγν. κ. μσν. ἐκκλ. ὑβριστικῶς ἐπὶ παντὸς εἰδωλολατρικοῦ ἀγάλματος : Μηναῖ.11,3 Συνξ. **μὴ πεισθεὶς θῦσαι τῷ 'Απόλλωνι, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ ἐν τῷ ναῷ ξόανα οἱονεὶ χοῦν ἐκλεπτύνας.. ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται·** πρβλ.βρέτας· || πάπ. ἐπὶ παραστάσεως, ἀπεικονίσεως σκαραβαίου· 2) δημ. μτφ. ἐπὶ προσ. ὡς ὕβρις, ὁ ἀσθενὴς τὸν νοῦν, ὁ μωρός, ὁ ἀνόητος, ὁ βραδύνους, τὸ κούτσουρο : **νὰ μοῦ χαθῇς, ξόανο·** 3) εἶδος μουσικοῦ ὀργάνου : Σοφ.άπ.238 **πηκταὶ δὲ λύραι καὶ μαγάδιδες τά τ' ἐν 'Ελλησι ξόαν' ἡδυμελῆ.**
ξοανοποιία (ἡ) (ξόανον, ποιῶ) μτγν. τὸ κατασκευάζειν ξόανα, ἡ κατασκευὴ ξοάνων : Στράβ. 16,2,35 **ἐᾶν δεῖν πᾶσαν ξοανοποιίαν.**
ξοανουργία (ἡ) (ξόανον, ἔρδω) μτγν. ἡ ξοανοποιία βλ.λ. : Λουκ.Συρ.34 **κοίη ὦν αἰτίη ξοανουργίης τοῖσιν ἐν τῷ ἠέρι φαινομένοισι.**

ξόβεργα (ή) δημ. κ. ξόβεργο (τό) ή ἰξόβεργα βλ.λ. : Γρυπ.Σκ.Τερρ.49,1 σάν πουλολόγος ξόβεργα, | βροχόλαυρα καὶ δίχτια θὲ νὰ στήσω· κ. ἐν μτφ. σημ. : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 66 γιά καμιά δόλια ψυχή | πῆρε ξόβεργες πολλὲς | καὶ στὰ λάκκια, στὶς ἐρμιὲς | ἔστησε παγίδες.

ξόδεμα (τό) (ξοδεύω) δημ. τ. τοῦ ἐξόδευμα βλ.λ.

ξοδευτής (ὁ) δημ. τ. τοῦ ἐξοδευτής βλ.λ.

ξοδεύω δημ. τ. τοῦ ἐξοδεύω βλ.λ.

ξόδεψη (ή) δημ. τ. τοῦ ἐξόδευσις βλ.λ.

ξόδι (τό) μσν. κ. δημ. τὸ ἐξόδιον, ἡ ἐκφορὰ νεκροῦ, ἡ κηδεία : Ἐρωφ.Προλ.84 καὶ κάνω ξόδια τσὶ χαρὲς καὶ κλάηματα τὰ γέλια, αὐτ.Πρᾶξ.5, 661· 2) συνεκδ. θρῆνος, ὀλοφυρμός, ὀδυρμὸς ἐπὶ τῷ θανάτῳ προσφιλοῦς προσώπου : μαζεύτηκε ὅλη ἡ γειτονιὰ γιά ξόδι.

ξοδιάζω μσν. κ. δημ. · ἐξοδιάζω βλ.λ.2) : Ἐρωτόκρ.2,463 ἐγάπ' ἀπὸ καιρὸ μιὰν πλουμισμένη κόρη, | κι ἐκόπισσε κι ἐξόδιασε πολλὰ νὰ τήνε κάμῃ | νὰ πῇ τὸ ναί, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.259,18 κι ὁπού ᾽ναι γάμος καὶ χαρὰ ξόδιαζε τὸ πουγγί μου, Ἀρτ.Βατοπ.4,87 κι ὅποιος σ' ὀρέξια του ξοδιάζει, κι ὅποιος σ' ἐπίδειξες σκορπᾷ, - ξόδιασε πολλὰ γιὰ τὶς σπουδὲς τῶν παιδιῶν του· 2) τελῶ τὴν πρὸς ἐνταφιασμὸν νεκροῦ καθιερωμένην νεκρώσιμον ἀκολουθίαν : μόλις ξοδιάζουν τὸν νεκρό· 3) ρηματ. π. ξοδιαστής, ξόδιασμα, ξόδιαση, ξοδιασμός.

ξόδιαση (ή) δημ. τ. τοῦ ἐξοδίασις βλ.λ.

ξόδιασμα (τό) δημ. τ τοῦ ἐξόδιασμα βλ.λ.

ξοδιασμός (ὁ) δημ. τ. τοῦ ἐξοδιασμὸς βλ.λ.

ξοδιαστής (ὁ) δημ. τ. τοῦ ἐξοδιαστής βλ.λ

ξοΐδιον (τό) πάπ. ὑποκορ. τοῦ ξοΐς βλ.λ.

ξοΐς-ίδος (ή) (ξέω) Ἐπιγρ. μτγν κ. νεώτ. σιδηροῦν ἐργαλεῖον πρὸς ἐξόρυξιν καὶ κατεργασίαν πετρωμάτων, σμίλη· Ἡσ. «μεταλλικὸν σκεῦος, καὶ λιθουργικόν» : Ἐπιγρ. τοὺς ἁρμοὺς ὑπὸ ξοΐδος τιθείς, αὐτ. ξοΐδος χαρακτῆς, πυκνῆς, ἐπηκονημένης (ἐπὶ σμίλης ὀδοντωτῆς), αὐτ. ξοῒς ἀρτίστομος, ΑΠλ.4,86 ἀπὸ ποιμενικῆς αὐτομαθοῦς ξοΐδος.)

ξομολόγημα (τό) δημ. ἡ ἐξομολόγησις

ξομολόγηση (ή) δημ. τ. τοῦ ἐξομολόγησις βλ.λ

ξομολογητής (ὁ) δημ. ἐξομολογητής βλ.λ.

ξομολόγος (ὁ) δημ. ἐξομολογητής βλ.λ.

ξομολο(γ)οῦμαι μσν. κ. δημ. τ. τοῦ ἐξομολογοῦμαι βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.3,408 εἶδε τὸ πὼς ἐμπόρει | νὰ πῇ, νὰ ξομολογηθῇ τά ᾽χε στὸ νοῦν.

ξομολογῶ-έω δημ. κ.-γάω ἀντὶ ἐξομολογῶ βλ.λ.

ξόμπλι (τό) (λατ.) μσν. κ. δημ. παράδειγμα πρὸς μίμησιν, ὑπόδειγμα, πρότυπον, μσν. κ. ἐξέμπλον κ. ἐξέμπλιον· πρβλ. κ. Ἡσ. «ἐξόμπλον, ἴσον» : Ἐρωφ.Πρᾶξ.3,288 καὶ γιάντα ξόμπλι σήμερο δὲν παίρνετ' ἀπὸ μένα ;, Ἐρωτόκρ.1,13 ἂς ἔρθῃ νὰ τ' ἀφουκραστῇ ὅτ' εἰν' ἐδῶ γραμμένα, | νὰ πάρῃ ξόμπλι κι ἀρμηνειὰ βαθιὰ νὰ θεμελιώνῃ | πάντα σ' ἀμάλαγη φιλιά· || σχέδιον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου διακοσμεῖ τις ὑφάσματα, σχέδιον κεντήματος· 2) δημ. αὐτὴ ἡ διακόσμησις, τὸ σχεδίασμα, τὸ ποίκιλμα, τὸ κέντημα : Ἐρωτόκρ.1,684 καὶ τὰ βιβλία σφάλιξε, τὸ ξόμπλι τζ' ἀπαρνᾶται, Γρυπ.Σκ.Τερρ.65,1 καλοφοράει τὰ ξόμπλια της ἡ Νύχτα· 3) μσν. δημ. δεῖγμα, τεκμήριον, ἀπόδειξις : Ἐρωτόκρ.1,2029 μ' ἂν ἔν καὶ δῇ ἀπὸ λόγου σου ξόμπλι κιανέναν ἄλλο, | τὸ φανερώνει τοῦ Κυροῦ· 4) δημ. μτφ. ἡ κακολογία.

ξομπλιάζω (ξόμπλι) μσν. κ. δημ. σκέπτομαι ἐντονώτερον, συλλογίζομαι, μελετῶ, σχεδιάζω : Ἐρωτόκρ.1,1115 ἐξόμπλιαζε καθημερνὸ εἰς τὴν καρδιάν του μέσα, | κεῖνες τσὶ τόσες ὀμορφιές, ὁποὺ τὸν ἐπλανέσα, αὐτ.1774· || ἐξετάζω, παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς : αὐτ.2,1326 θωρώντας, πὼς ἡ κόρη | τὸν ἀσπροφόρο ξόμπλιαζε, κι ἐκεῖνο πάντα θώρει, αὐτ.1776· 2) δημ. ποικίλλω, διακοσμῶ τι, στολίζω μὲ ξόμπλια βλ.λ., κατασκευάζω κεντήματα : ξομπλιάζει τὸ τραπεζομάντηλο· 3) δημ. μτφ. κακολογῶ : ξομπλιάζει σά λαδικὸ τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη· 4) ρηματ. π. ξόμπλιασμα, ξομπλιαστός, ξομπλιάστρα.

ξόμπλιασμα (τό) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξομπλιάζω βλ.λ.2) κ. 3).

ξομπλιαστός-ή-ό δημ. ὁ ποικιλτός, ὁ κεντημένος, ὁ ξομπλιασμένος : ξομπλιαστὸ πουκάμισο.

ξομπλιάστρα (ή) δημ. ἡ κεντήστρα βλ.λ.· 2) μτφ. ἡ κακολόγος γυνή, ἡ κουτσομπόλα.

ξοός (ὁ) Ἡσ. «ξυσμός· ὁλκός».

ξοπίσω δημ. τ. τοῦ ἐξοπίσω βλ.λ., κατὰ διαδοχὴν ἢ ἐν συνεχείᾳ : Σολωμ.Κρητ.18,3 τρία ἀστροπελέκια ἐπέσανε, ἕνα ξοπίσω στ' ἄλλο· 2) ἐν φρ. (παίρνω, ἔρχομαι κττ.) κατόπιν, ὄπισθεν : μᾶς πῆρε ξοπίσω (μᾶς κατεδίωξε)· 3) μετὰ ταῦτα : κάνε ἔτσι καὶ ξοπίσω θὰ ἰδοῦμε.

ξορίζω μσν. κ. δημ. τ. τοῦ ἐξορίζω βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.1,195 νὰ σᾶς ξορίσουν ἀπὸ ᾽πά, φτωχοὺς νὰ σᾶς-ε κάμου, αὐτ.3,1034· || τὸ μέσ. ἐκπατρίζομαι, φεύγω, μισεύω : αὐτ.3,866 ἰντά ᾽χα καὶ ξορίστηκα, αὐτ.5,1367 θέλω νὰ ξοριστῶ μακρά, ὅπου θωροῦν τ' ἀμμάτια· 2) ρηματ. π. ξόρισμα, ξορισμός.

ξόρισμα-ατος (τό) μσν. δημ. ἡ ἐξορία, ἡ ἀπέλασις : Ἐρωτόκρ.3,1340 νὰ τσὶ μιλήσῃ νὰ τσὶ πῇ γιὰ τὰ ξορίσματά ντου.

ξορισμός (ὁ) μσν. δημ. ὁ ἐξορισμός, ἡ ἐξορία : Ἐρωτόκρ.4,1364, αὐτ.4 τὰ βάσανα, τὸν ξορισμὸ μηλιὸ δὲν τὸν ἐθυμᾶτο.

ξόρκι (τό) (ἐξορκίζω) δημ. ὁ ἐξορκισμὸς βλ.λ.2)· 2) προσευχή, ἱεροπραξία, ἐπῳδὴ ἢ ἄλλο μαγικὸν μέσον ἐν χρ. πρὸς ἀποδίωξιν τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἢ πρὸς ἴασιν ἀσθενοῦντος ἢ καὶ πρὸς ἐπιτέλεσιν ἄλλων ὑπερφυσικῶν πράξεων : Γρυπ.Σκ.Τερρ.58,9 ποιά μάγισσα μὲ ξόρκια πιὸ τρανά | θὰ μάθῃ τ' ὀνομά τους, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 53 λέγοντας δικά του ξόρκια ἔκαμεν ὅλους τοὺς ἁμαρτωλοὺς . . νὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ κιβούρια τους.

ξορκίζω δημ. τ. τοῦ ἐξορκίζω βλ.λ.3) : δ.τραγ. ἂν εἶσαι διάβος διάβαινε, περιματάρης πέρνα, | κι' ἂν εἶσαι τὸ δαιμόνιο ξορκίζω σε καὶ φεύγα· 2) δι' ἐπῳδῶν ἀσκῶ μαγικὴν δύναμιν ἐπί τινος : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 80 κατέβη μὲ σπουδὴ στὸ ὑπόγειο, ξορκίζοντας μπροστύτερα τὴν σκιὰ νὰ μένῃ ἐκεῖ ποὺ ἐφανερώθη.

ξόρκισμα (τό) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξορκίζω βλ.λ.1), ὁ ἐξορκισμὸς βλ.λ.2)· 2) ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξορκίζω βλ.λ.2) : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 83 κάνοντας . . τὰ μαγικά του σχήματα ἔλυσε τὸ ξόρκισμα τῆς σκιᾶς.

ξορκιστής (ὁ) δημ., θηλ. ξορκίστρα, ὁ ἐξορκιστὴς βλ.λ.2).

ξουθιά (ή) δημ. κ. ξωθιά νεράϊδα, ξωτικιά.

ξουθόπτερος-ον (ξουθός, πτερόν) ὁ ἔχων ξουθά, κιτρινωπὰ πτερά : Εὐρ.Ἡρ.487 ὡς ξουθόπτερος μέλισσα, Λυρ.Ἀλ.Ἀδέσπ.7,13.

ξουθός-ή-όν ὁ ταχέως κινούμενος, ὁ ταχύς, ὁ ἐλαφρός, ὁ εὐκίνητος· Σουΐδ. ξουθόν, ὀξύ, ταχύ» : Ὑμν.Ὁμ.33,13 ξουθαὶ πτέρυγες (ἐπὶ τῶν ταχέως κινουμένων πτερύγων), Βακχ.5,17 ξουθαῖσι . . πτερύγεσσι, Χαιρήμ.1,7 κόμαι . . ξουθοῖσιν ἀνέμοις ἐντρύφων φορούμεναι, Μνασαλκ.ΑΠ 7,192 ξουθᾶν ἐκ πτερύγων ἁδὺ κρέκουσα μέλος, αὐτ.9,333 ξουθαὶ ἀλκυόνες, Ἡρόδικ.π Ἀθήν.5, 222A τῆς ξουθῆς δειλότεροι κεμάδος· 2) ἐπὶ τοῦ τρυλλίζοντος λαιμοῦ τῆς ἀηδόνος : Αἰσχ.Ἀγ. 1142 οἷά τις ξουθὰ .. Ἴτυν Ἴτυν στένουσ᾽.. ἀηδών, Ἀριστφ.Ὄρν.214 ἐλελιζομένη διεροῖς μέλεσιν γένυος ξουθῆς, αὐτ.744, Θεόκρ.Ἐπιγρ.4,11·

|| ὁμ. γεν. ἐπὶ τῶν ᾠδικῶν πτηνῶν : Λυρ.'Αλ.'Αδέσπ.7,1 **ξουθὰ** λιγύφωνα **ὄρνεα**, Βόθρ.118,1 **ξουθὴ χελιδὼν** (ἡ κελαδοῦσα)· **3)** ἐπὶ τῶν μελισσῶν, ὁ ταχύς, ὁ εὐκίνητος ἢ ὁ βομβῶν : Σοφ.ἀπ.398,5 **ξουθῆς μελίσσης κηρόπλαστον ὄργανον**, Εὐρ.ΙΤ 165 **ξουθᾶν τε πόνημα μελισσᾶν**, αὐτ.635,'Αντιφάν. 52,7,Πλάτ.'Επιγρ.32,6, Θεόκρ.7,142 **πωτῶντο ξουθαὶ περὶ πίδακας ἀμφὶ μέλισσαι**, ΑΠ 9,226,1· **4)** ὁμ. ἐπὶ ἤχου παραγομένου ὑπὸ τριλλίζοντος λάρυγγος : 'Οππ.'Αλ.4,123 **ξουθὸν μέλος** (ἐπὶ ᾄσματος ᾠδικοῦ πτηνοῦ), ΑΠ 9,373,4 **οὔρεσι καὶ σκιεραῖς ξουθὰ λαλεῦντα νάπαις** (ἐπὶ τοῦ τέττιγος)· **5)** **ξουθὸς ἱππαλεκτρυὼν** πιθ. ταχὺς ἱππαλεκτρυών : Αἰσχ.ἀπ.134· ὁμ. παρῳδούμενον π. 'Αριστοφ.Εἰρ.1177 **ὥσπερ ξουθὸς ἱππαλεκτρυών**, αὐτ.'Ορν.800, αὐτ.Βάτρ.932· **6)** ὁ ἔχων τὸ μεταξὺ τοῦ ξανθοῦ καὶ τοῦ πυρροῦ χρῶμα, ὁ κιτρινωπός, ὁ χρυσοκίτρινος : 'Εμπ.128,7 **ξουθῶν τε σπονδὰς μελιττῶν**, 'Οππ.Κυν.3,297 **ξουθὸς μὲν πρόπαν εἶδος** (κῶδ. ξανθός) (ἐπὶ εἴδους τινὸς λύκου), αὐτ.'Αλ.2,452 **ξουθὸν ἀπ' ἀνέρος αἷμα πάσασθαι** (ἴδ. γρ. ξανθὸν ὑπ' ἐρυθρὸν αἷμα).

ξοῦθρος (ὁ) μτγν. ἀντὶ στροῦθος : Κυραν.92.

ξούρα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἐρείκη ἢ σπονδυλώδης.

ξούρας (ὁ) δημ. ἐν χρ. ὡς χλευαστικὴ προσαγόρευσις γερόντων ἴδ. ἐν συνθέσει : **γερο-ξούρας**.

ξουράφι (τὸ) δημ. ἀντὶ ξυράφι, τὸ ξυράφιον βλ.λ.

ξουραφίζω δημ. ἄ. ξυραφίζω βλ.λ.

ξουσαρισταί (οἱ) 'Επιγρ. ἑταιρεία τις ἐν Ρόδῳ.

ξοφλῶ-άω δημ., ἀόρ. **ξώφλησα**, παθ. **ξοφλιέμαι**, ἀόρ. **-ήθηκα**, μτχ. παρακ. **ξωφλημένος**, ἐξοφλῶ βλ.λ., ἀποτίνω, πληρώνω ἐντελῶς, κ. μτφ. ἀνταποδίδω : **ξοφλῶ τὸ λογαριασμό - τὸ γραμμάτιο - τὸ χρέος μου - τὴν ὑποχρέωσή μου - τὸ καλὸ ποὺ μοῦ ἔκαμες**· || ἐν φρ. **ξοφλῶ τάμα** - ὑπόσχεση ἐκπληρῶ, πραγματοποιῶ· || ὁμ. **ξοφλιέμαι** ἐν παθ. σημ. : **ξωφλήθηκε τὸ δάνειο ποὺ εἴχαμε πάνω στὸ σπίτι μας, - τὸ καλὸ πού μᾶς ἔκαμες δὲν ξοφλιέται μὲ τίποτε**· **2)** εἰδ. ἐπὶ ἐγγράφων λογαριασμῶν κ. ἄ. χρεωστικῶν, δηλῶ δι' ἐνυπογράφου βεβαιώσεώς μου ὅτι ἐπληρώθην, ὅτι ἐγένετο ἡ ἀπότισις τῶν πρὸς ἐμὲ ὀφειλομένων : **ξόφλα μου τὸ λογαριασμό,-ξόφλησε τὸ ἔνταλμα νὰ σὲ πληρώσω**· **3)** μτφ. παύω διατελῶν ἔν τινι καταστάσει, ἴδ. καλῇ, μτ.ἐμπροθ. διορ. (μὲ) : **ξώφλησε μὲ τὴ νεότητα - μὲ τὸν ἔρωτα - μὲ τὴ ζωή**· κ. ἐπὶ ἀδιαφόρου ἢ κακῆς καταστάσεως : **ξώφλησα μὲ τὴν πολιτική** (ἔπαυσα πολιτευόμενος) **- μὲ τὰ χαρτιά**· κ. ἐπὶ προσ. ἀπολ. : **οἱ πολιτικοί μας ξώφλησαν γιὰ πάντα**· ὅθ. κ. κτ.μτχ. παθ. παρακ. **ξωφλημένος** ὁ παύσας νὰ εἶναί τι, ὁ ἐκπεσὼν ἀπό τινος θέσεως, καταστάσεως ἢ ἀξιώματος : **ξωφλημένοι πολιτικοὶ - ἔμποροι, - ξωφλημένες θεατρίνες** (αἱ γηράσασαι ἢ ἐκπεσοῦσαι)· **4)** ρηματ. π. ξόφληση, ξόφλημα, ξοφλημός, ξοφλιστής (ὡς ἐκ ρ. ξοφλίζω).

ξῦ (τὸ) ἄ. γρ. ἀντὶ ξεῖ βλ.λ. : Λουκ.Δίκ.Φων.9 **μηδὲ τῷ ξῦ πᾶσαν παραβάντι συνθήκην**, ΑΠ 9,385,14.

ξυγγ- ἀττ. τ. τοῦ συγγ-.

ξυγγραμματεύς-έως (ὁ) μσν. ὁ συγγραμματεύς : Μάζ.'Επιδ. ἐν "Αδου ἐν 'Αν.Βοασσ.3,135.

ξυγκάκι (τὸ) δημ. κ. **ξυγκόχαρτο** τὸ ἐτήσιον καὶ λαχανευόμενον φυτὸν θηλυγόνον ἢ κυνοκράμβη· **2)** ὑποκορ. τοῦ ξύγκι βλ.λ.2) ἄνευ ὑποκορ. σημ.

ξύγκι (τὸ) δημ. λίπος, στέαρ : φρ. **βγάζει ἀπὸ τὴ μύγα ξύγκι** (ἐπὶ τῶν ἐπιδιωκόντων ἀπλήστως τὸ ἴδιον συμφέρον)· **2)** κ. ξυγκάκι ὁ ἀδὴν τοῦ βουβῶνος : **κατέβηκε τὸ ξύγκι του** (ἔπαθε βουβωνοκήλην).

ξυγκοκέρι (τὸ) δημ. τὸ ἀλειμματοκήριον βλ.λ.

ξύδι (τὸ) δημ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ ξίδι βλ.λ.

ξυδιάζω δημ. ἀντὶ ξιδιάζω βλ.λ.

ξυήλη (ἡ) (ξύω), δωρ. **ξυάλη** ('Ησ.κ.Σουΐδ.) εἶδος κυρτῆς μαχαίρας πρὸς ξέσιν ξύλων, κνῆστις, ξύστρα : Ξεν.ΚΠ 6,2,32 **ὅστις δὲ πεπαίδευται καὶ παλτὸν ξύσασθαι, ἀγαθὸν καὶ ξυήλης μὴ ἐπιλαθέσθαι**· || εἶδος δρεπανοειδοῦς λακωνικοῦ ἐγχειριδίου : αὐτ.'Αν.4,7,16 **εἶχον . . παρὰ τὴν ζώνην μαχαίριον ὅσον ξυήλην Λακωνικήν**.

ξυλάβιον (τὸ) σχόλ. κ. μσν. ἀντὶ ξυλολάβιον, ἡ πυράγρα τῶν χαλκέων· Σχόλ.'Οππ.'Αλ.2,342 **«πυράγρη, ἣν ξυλάβιόν φασιν οἱ χαλκεῖς»** : Βλεμμ.Λογικ.7,36 **ἡ σφῦρα καὶ τὸ ξυλάβιον, ὄργανα ὑπάρχοντα ταύτης δὴ τῆς χαλκευτικῆς**.

ξυλαγγουριά (ἡ) δημ. ποικιλία τοῦ φυτοῦ πέπων ὁ ἥμερος, ἄ. ἀντζουριά.

ξυλάγγουρο (τὸ) δημ. ὁ καρπὸς τῆς ξυλαγγουριᾶς βλ.λ., ἄ. ἀντζούρι· || κτ. ἐπέκτ. ὁ ἄωρος πέπων, τὸ ἄγουρο πεπόνι.

ξυλάγκαθο (τὸ) δημ. κ. **ξυλαγκάθα** (ἡ) τὸ θαμνῶδες καὶ ἀκανθῶδες φυτὸν ράμνος ἢ ἐλαιοειδής· || τὸ θαμνῶδες καὶ ἀκανθῶδες φυτὸν ἀσπάλαθος ὁ λαχναῖος· || τὸ θαμνῶδες φυτὸν ἐχινόπους ὁ ἀκανθόκλαδος.

ξυλάδικο (τὸ) δημ. κατάστημα ἐν ᾧ πωλεῖται ξυλεία, ξυλεμπορικόν· **2)** σπον. κατάστημα **ἐν ᾧ** πωλοῦνται καύσιμα ξύλα, ἄνθρακες κττ.

ξυλάλευρον (τὸ) νεώτ. κόνις ξύλου λαμβανομένη διὰ ζέσεως ροκανιδίων ξύλου μετὰ καυστικοῦ νατρίου, πλύσεως δι' ὕδατος, ἀλέσεως καὶ ξηράνσεως, χρησιμεύουσα δὲ πρὸς κατασκευὴν εἰδικῶν χαρτῶν καὶ ὡς ἀπορροφητικὸν συστατικὸν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν.

ξυλαλόη (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. εἶδος εὐώδους ξύλου τῶν 'Ινδιῶν, τὸ ἀγάλοχον : 'Αέτ.1,131, Κοτελ. 4,247,Β **ξυλαλόαι καὶ θυμιάματα**.

ξυλαμή (ἡ) πάπ. ἡ σπορὰ ἢ ἡ φύτευσις : **ξυλαμὴ χόρτου**, αὐτ. **μισθώσασθαι ἀρούρας Χ εἰς ξυλαμὴν λίνου καλάμης**.

ξυλάμησις-εως (ἡ) (ξυλαμῶ) πάπ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ξυλαμᾶν, ἡ ξυλαμή, ἡ φύτευσις : **λαβὼν χαλκὸν εἰς ξυλάμησιν, - μισθὸς ξυλαμήσεως**.

ξυλαμητής (ὁ) πάπ. ὁ σπείρων, ὁ φυτεύων.

ξυλαμῶ-άω πάπ. φυτεύω ἢ σπείρω, συνήθ. μτ. δοτ. **ξυλαμῆσαι ἀράκῳ, - ξυλαμῆσαι χόρτῳ εἰς κοπὴν καὶ ἐπινομήν**· ὁμ. κ. μτ. αἰτ. : Πάπ. **ἐφ' ᾧ δὲ ξυλαμήσεις κριθήν, δώσεις ἀρτάβας χ'** **2)** ρηματ. π. ξυλάμησις, ξυλαμητής.

ξυλάνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡμικυτταρίνη ἀπαντῶσα εἰς τὰς ἀπεξυλωμένας κυτταρικὰς μεμβράνας καὶ ἴδ. εἰς τὰ κόμμεα τῶν ξύλων.

ξυλάνηθον (τὸ) (ξύλον, ἄνηθον) μτγν. εἶδος ἀνήθου βλ.λ : Γαλ.14,732.

ξυλάνθραξ-ακος (τὸ) νεώτ. ἄνθραξ λαμβανόμενος διὰ τῆς ἀτελοῦς καύσεως τῶν ξύλων, τὸ ξυλοκάρβουνο, τὸ κάρβουνο.

ξυλαποθήκη (ἡ) νεώτ. ἀποθήκη καυσίμων ξύλων· πρβλ. ἀνθρακαποθήκη.

ξυλαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἀσκομυκήτων **σφαιριωδῶν** μυκήτων, περιλαμβάνον διάφορα εἴδη βιοῦντα ἐπὶ ξύλων.

ξυλάριον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ξύλον, μικρὸν τεμάχιον ξύλου, ξυλάκι, ξυλαράκι, κλαδάκι : ΠΔΒασ.3,17,12 **συλλέξω δύο ξυλάρια**, Διοσκ.1,70, **τὰ δὲ ξυλάρια χλωρὰ ἀντὶ καλαμίδων παρατριβόμενα τοῖς ὀδοῦσι**, Γαλ.12,422, Φώτ. Βιβλ.38,10 **ξέων ξυλάριον μαχαίρᾳ**· || κορμὸς ἀποκεκομμένος, στέλεχος : Πάπ. **ξυλάριον ἐρίκινον, - σύκινον ξυλάριον**.

ξυλάρμενος-η-ο δημ. ἐπὶ ἱστιοφόρων πλοίων, ὁ πλέων ἐν καταιγίδι μὲ ἀνεπτυγμένα καὶ ἐπιμελῶς περιδεδεμένα πάντα τὰ ἱστία εἴτε οὐριοδρομῶν εἴτε ἐκπίπτων ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν σφοδροῦ ἀνέμου προσπίπτοντος ἐπὶ τῆς **ἐξαρτίας** καὶ τοῦ σκά

φους : Γρυπ.Σκ.Τερρ.61,1 **τὸ πλοῖο θαλασσοδέρνεται ξυλάρμενο | καὶ τὸ πατάει τὸ κῦμα πρίμα πλώρη, - ξυλάρμενη γολέτα, - ξυλάρμενο καράβι·** ἐπίρρ. -α : **ἀρμενίζαμε ξυλάρμενα.**

ξυλαρμογή (ἡ) νεώτ. ἁρμογὴ δύο τεμαχίων ξύλου ἐπ' ἄλληλα.

ξυλάς (ὁ) δημ. ὁ πωλῶν ξυλείαν, ὁ ξυλέμπορος· || σπάν. κ. ὁ πωλῶν καυσόξυλα ὡς καὶ ἄλλας καυσίμους ὕλας.

ξυλαφάνα (ἡ) δημ. τὸ θαμνῶδες φυτὸν ἐχινόπους ὁ ἀκανθόκλαδος.

ξυλάφιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ τοῦ ξύλον, ξυλάριον, ἅ. ξυλήφιον : Εὐστ.492,37.

ξυλέβορος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων **σκοτυλιδῶν** ἐντόμων προσβαλλόντων τὰ δένδρα.

ξυλεία (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ κόπτειν καὶ μεταφέρειν ξύλα, τὸ συλλέγειν ξύλα, τὸ ξυλεύεσθαι· Σουΐδ. «ἡ τῶν ξύλων τῶν ναυπηγησίμων συλλογή». Πολύβ.21,39,12, Ἰώσ.Πl 6,2,7, Πάπ.· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ σύνολον τῶν ξύλων, σανίδων, δοκῶν κτλ. τῶν προερχομένων ἐξ ὑλοτομίας τῶν δασῶν, ἐν χρ. πρὸς οἰκοδομήν, ναυπηγίαν κτλ., κερεστές : Πολύβ.3,42,3 **τὴν ἁρμόζουσαν ξυλείαν ἐξέβαλε πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν μονοξύλων,** Στράβ.5, 2,5 **τὴν ξυλείαν τὴν εἰς τὰς οἰκοδομὰς σελμάτων,** Πλούτ.Ἠθ.1112D **ὥσπερ οἱ ξυλείαν τὰ ξύλα καὶ συμφωνίαν καλοῦντες ἐκφορικῶς τὰ συμφωνοῦντα, - ξυλεία οἰκοδομήσιμος,** ναυπηγήσιμος, **- ξυλεία καύσιμος· 3)** τὸ ἐκ ξύλου κατασκεύασμα, ὁ ξύλινος σκελετός : Καλλίξ.1,Πολύβ.10, 27,10 **οὔσης γὰρ τῆς ξυλείας ἁπάσης κεδρίνης,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.8,4,8 **τῇ τε ξυλείᾳ τῶν οἰκοδομημάτων ἐς τὰς μηχανὰς κατεκέχρηντο.**

ξυλέλαιον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. ἐλαιορρητινώδης οὐσία ἐξαγομένη ἐκ τοῦ κορμοῦ δένδρων τινῶν : Μαλάλ.1437,17 **ἐδωρήσατο τὸ Γοτθικὸν ξυλέλαιον.**

ξυλεμπορικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ξυλέμπορον ἢ τὸ ξυλεμπόριον.

ξυλεμπόριον (τὸ) νεώτ. ἡ ἐμπορία τῆς κατεργασίμου ξυλείας.

ξυλέμπορος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐμπορευόμενος τὴν κατεργάσιμον ξυλείαν, ὁ ἔμπορος ξυλείας.

ξυλένιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἅ. ξυλόλη βλ.λ.

ξυλένιος-ια-ιο δημ. ὁ ξύλινος : **ξυλένια σκάλα, - ξυλένιο μπαλκόνι.**

ξυλεργάτης (ὁ) μσν. ὁ κατεργαζόμενος τὸ ξύλον, ὁ ξυλουργός : ASS Μαΐου 5,192F **Ἀστέριός τις ξυλεργάτης.**

ξυλεύς-έως (ὁ) Ἐπιγρ. κ. μτγν. ὁ κόπτων καὶ συνάγων ξύλα, ἰδ. οἰκέτης τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς παρέχων ξύλα εἰς τὰς θυσίας· Ἡσ. «ὁ ξύλα πορέχων δοῦλος» : Ἐπιγρ.,Παυσ.5,13,3 **ἔστι δὲ ὁ ξυλεύς, ἐκ τῶν οἰκετῶν τοῦ Διός, ἔργον αὐτῷ πρόσκειται τὰ ἐς τὰς θυσίας ξύλα τεταγμένου λήμματος καὶ πόλεσι παρέχειν καὶ ἀνδρὶ ἰδιώτῃ.**

ξύλευσις-εως (ἡ) (ξυλεύω) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ξυλεύειν, ἡ κοπὴ καὶ συλλογὴ ξύλων ἐκ τοῦ δάσους, ἡ ὑλοτομία : **ἡ ξύλευσις τῶν δασῶν.**

ξυλευτής (ὁ) γλωσσ. ὁ ξυλεύς, ὁ ξυλοκόπος.

ξυλεύω (ξύλον) μτγν. κ. νεώτ. κόπτω καὶ συλλέγω ξύλα, δενδροκοπῶ : Ἐπιγρ.· || κ. νεώτ. τὸ μέσ. **ξυλεύομαι,** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Μέν.Μον.123 **δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται** (ὡς παροιμ.), Σχόλ.Ἰλ.Λ 155, Γρηγ.Νύσσ.2,6D· **2)** νεώτ. κτ. ἐπέκτ. προμηθεύομαι ξύλα : **ὁλόκληρον τὸ χωρίον ἐξυλεύετο ἄλλοτε ἐκ τῶν πέριξ δασῶν· 3)** ρηματ.π. ξύλευσις.

ξυλή (ἡ) μσν. τὸ ξύλον, ἡ ξυλική : Δαμασκ.11, 57D **τὴν ὕλην τὴν ὑποκειμένην τῷ τεχνίτῃ, οἷον τὴν ξυλὴν· αὕτη γὰρ ὑπόκειται τῷ τέκτονι.**

ξυληβόρος-ον (ξύλον, βιβρώσκω) Ἡσ. ὁ καταβιβρώσκων, ὁ τρώγων τὸ ξύλον, ὁ ξυλοφάγος.

ξυληγός-όν (ξύλον, ἄγω) μτγν. ὁ φέρων, ὁ μεταφέρων, μετακομίζων ξύλο : Πολυδ.7,130 **ξυληγοί, ἀφ' ὧν καὶ τὸ ξυληγῶν εἴρηκε Δημοσθένης,** Πάπ. **σκάφη ξυληγά.**

ξυληγῶ-έω (ξυληγός) φέρω, μεταφέρω, μετακομίζω ξύλα : Δημ.376 **πυροπωλῶν, οἰκοδομῶν βαδιεῖσθαι φάσκων, κἂν μὴ χειροτονῆθ' ὑμεῖς, ξυληγῶν, τὸ χρυσίον καταλλαττόμενος φανερῶς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις.**

ξύλημα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ σύνολον **τῶν στοιχείων** ἐξ ὧν σύγκειται τὸ ξύλον τῶν φυτῶν.

ξυλήριον (τὸ) λεξ. ἀντὶ ξυλάριον βλ.λ. : ΕΜ 611,23.

ξυλήφιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ξύλον, ξυλάριον, τεμάχιον ξύλου, ῥάβδος, ξυλαράκι : Ἱππ.Ἀφ.230 **ξυλήφια ὑποθείς,** Ἀλεξ.98,24 **ξυλήφιον μυρρίνης ἔχουσα λεπτὸν ὀρθὸν ἐν τοῖς χείλεσιν,** Πολύβ.6, 34,9 **ἀναχωρήσας δ' ἐπὶ τὴν αὐτοῦ σημαίαν τό τε ξυλήφιον παρέδωκε καὶ τὸ σύνθημα,** Διόδ Σ 4,76 **σιαγόνι περιτυχὼν ὄφεως, καὶ ταύτῃ ξυλήφιον μικρὸν διαπρίσας** (ἰδ.γρ. ξυλίφιον).

ξυλία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **χεδροπῶν** φυτῶν.

ξυλιά (ἡ) δημ. τὸ διὰ ξύλου κτύπημα· πρβλ. μπαστουνιά, ραβδιά κτλ.· || κ. γεν. πλῆξις, κτύπημα : δ.τραγ. **'πὸ μιὰ ξυλιὰ τῆς δώκασι, μὰ δὲν τῆς κακοφάνη·** || παροιμ. **ὁ πεινασμένος γάϊδαρος ξυλιὲς δὲ λογαριάζει** (ἐπὶ ἐξαναγκαζομένων εἰς ὑποταγὴν ἕνεκα τῶν μεγάλων στερήσεων).

ξυλιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξύλιασα, μτχ. παθ. παρακ. ξυλιασμένος, ἀμτβ. καθίσταμαι σκληρὸς καὶ ἄκαμπτος ὡς τὸ ξύλον : **ξύλιασαν τὰ χέρια μου ἀπ' τὸ κρύο, - ξυλιάσανε τὰ χόρτα ἀπ' τὴν παγωνιά, - θὰ ξυλιάσουμε μ' αὐτὸ τὸν χιονιά·** κ. παθ. : Βαλαωρ.Φροσ.4,355 **ἕνας κρατεῖ τὰ πόδια του, γυμνὰ καὶ ξυλιασμένα· 2)** μτβ. καθιστῶ τι σκληρὸν καὶ ἄκαμπτον ὡς τὸ ξύλον : **τὸ ξεροβόρι μοῦ ξύλιασε τ' ἀφτιά - τὴ μύτη - τὰ χέρια· 3)** ρηματ. π. ξύλιασμα.

ξύλιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυλιάζω βλ.λ., τὸ καθίστασθαι σκληρὸν καὶ ἄκαμπτον ὡς τὸ ξύλον.

ξυλιδίνη (ἡ) νεώτ.χημ. μοναμίνη τῆς ξυλόλης λαμβανομένη διὰ νιτρώσεως αὐτῆς καὶ ἀναγωγῆς τῶν οὕτω παραγομένων νιτροπαραγώγων, χρησιμεύουσα δὲ πρὸς παρασκευὴν χρωμάτων.

ξυλίζομαι συλλέγω, συνάγω ξύλα, ξυλεύομαι : Ξεν.Ἀν.2,4,11 **ξυλιζόμενοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ καὶ χόρτον καὶ ἄλλα τοιαῦτα ξυλλέγοντες,** Πλούτ.Ἀρτξ. 25 **ἐπέτρεψε τοῖς στρατιώταις ἐκ τοῦ παραδείσου ξυλίζεσθαι τὰ δένδρα κόπτοντας,** Ἀλκίφρ.1,1 **ὀλίγα ξυλισάμενοι κομμάτια· 2)** ρηματ. π. ξυλισμός, ξυλιστής.

ξυλίζω δημ., παθ. -ίζομαι τύπτω, δέρω τινὰ διὰ ξύλου, δίνω ξυλιές· || κτ. ἐπέκτ. δέρω, δέρνω· παθ. δέρομαι· **2)** ρηματ. π. ξύλισμα.

ξυλική (ἡ) πάπ. κ. δημ. τὸ μονοπώλιον τῆς ξυλείας, κ. κτ.ἄλλους ξυλικὴ (γῆ) ἡ κατάφυτος ἐκ δένδρων : Πάπ. **τῆς ξυλικῆς . . φόρος· 2)** δημ. ἡ ἀναγκαιοῦσα δι' οἰκοδομὴν ἢ ἄλλο τι ἔργον ξυλεία : Ζερβ.Μῦθ.24 **ἐργαλεῖα, ξυλικὴ πολύτιμη καὶ μέταλλα ἔφθαναν.**

ξυλίκι (τὸ) δημ. τὸ θαμνῶδες **στρυχνοειδὲς** φυτὸν λύκιον τὸ κοινὸν ἢ βάρβαρον.

ξυλικός-ή-όν (ξύλον) ὁ ἐκ ξύλου, ὁ ξύλινος : Ἀριστλ.ΖΜ 674a,29 **τὴν τῆς τροφῆς δύναμιν, οὖσαν οὐκ εὔπεπτον ἀλλ' ἀκανθώδη καὶ ξυλικήν,** Ἀρτεμίδ.Δαλδ.2,37 **τοῖς τὸν ξυλικὸν καρπὸν γεωργοῦσι,** Ἐπιγρ. **ξυλικὴ ὕλη** (ξυλεία), Ἐπιγρ. **ξυλικὴ παρασκευή,** Πάπ. **ξυλικὸν ὄργανον·** || δημ. τὸ θηλ. ξυλικὴ ὡς οὐσ. βλ.λ.· **2)** γλωσσ. τὸ οὐδ. ξυλικὸν ὡς οὐσ. σανιδωτὸν βῆμα, ἀνάβαθρον.

ξυλίνη (ἡ) νεώτ. ἡ ἀποτελοῦσα τὸ ξύλον τῶν φυτῶν ὕλη.

ξύλῖνος-η-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. ξυλένιος-ια-ιο, ὁ ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος ἢ ἀποτελούμενος: Πίνδ.Π 3,38 ἐπεὶ τείχει θέσαν ἐν ξυλίνῳ σύγγονοι κούραν, Βακχ.3,49 ξύλινος δόμος, Ἡρ.4,108 πόλις δὲ ἐν αὐτοῖσι πεπόλισται ξυλίνη, αὐτ.7,142 τοὺς .. τὰς νέας λέγοντας εἶναι τὸ ξύλινον τεῖχος, Ἀριστφ.Ἱππ.1040 τὸν σὺ φύλασσε, τεῖχος ποιήσας ξύλινον πύργους τε σιδηροῦς, αὐτ.Ὄρν.1153 τὰ ξύλινα τοῦ τείχους τίνες ἀπειργάσαντ' ὄρνιθες, Ξεν.Ἑλλ.2,4,24 οἱ δὲ .. ὅπλα ἐποιοῦντο, οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ οἰαύινα, αὐτ.Ἀν.5,2,25, Διον.Ἁλ. Ῥωμ 2,23 ἐν τραπέζαις ξυλίναις ἀρχαϊκαῖς, Διόδ. Σ 4,76 πρίζων .. ξυλίνην ὕλην, Πλούτ.Ἠθ.479B πόδα ξύλινον προσεποιήσατο, αὐτ.Νομ.9 τὴν κατάλυσιν τῆς ξυλίνης γεφύρας, ΚΔ Τιμ.2,2,20 οὐκ ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα, αὐτ.Ἀπ.9,20 τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ .. καὶ τὰ ξύλινα, Πάπ. ξυλίνη κιβωτός, αὐτ. θύρα ξυλίνη, αὐτ. ἐν ξυλίνοις δέλτοις ἐγχαράσσειν, Μωραϊτ.1,162 ξύλινα καὶ μετάλλινα ἀθύρματα, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 25 καλύβες ξύλινες· || νεώτ. ξύλινος θίασος τὰ ἀνδρείκελα τοῦ Φασουλῆ· || ὁ ξύλινος καρπός τὸ προϊὸν τῶν δένδρων, ἤτοι οἱ καρποί, ὁ οἶνος, τὸ ἔλαιον· ἀντίθ. ξηρός: Πλάτ.Κριτί.115B, Ἐπιγρ. ξύλινος καρπὸς (ἀντίθ. ὁ Δημήτριος), Στράβ.15,1,25 τούς τε ξυλίνους καρποὺς γεννᾶσθαι πολλούς, αὐτ.5,4,2, Ἀθήν.3,78D πάντων τῶν καλουμένων ξυλίνων καρπῶν ὠφελιμώτερά ἐστι τοῖς ἀνθρώποις τὰ σῦκα· ὁμ. Ἐπιγρ. ξύλιναι ὦναι (ἀντίθ. σιτηραί)· ὁμ. Ἐπιγρ. τομὰ ἁ ξυλίνα (ἡ τομὴ τοῦ ξύλου)· **2)** μτφ. ὁ ἄγροικος, ὁ ἠλίθιος: Ἀπολλ.Ρ ΑΠ 11,275,1 Καλλίμαχος τὸ κάθαρμα, τὸ παίγνιον, ὁ ξύλινος νοῦς· **3)** πάπ. τὸ οὐδ. ξύλινον ὡς οὐσ. πίναξ γραφίματος: Πάπ. ξύλινον πύξινον· **4)** ὁμ. μσν. κ. δημ. τὸ οὐδ. ξύλινο(ν) ὡς οὐσ. τὸ ξυλοπέδιλον, τὸ τσόκαρο: ΨΚωδ.276,18 διὰ τὸ τὰς μοναζούσας χρᾶσθαι εἰς ὑπόδεσιν τοῖς οὕτω καλουμένοις ξυλίνοις· **5)** ὁ ἐκ βάμβακος, ὁ βαμβακερός: ΠΔΣοφ.Σειρ.22,16 ἱμάντωσις ξυλίνη ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδομήν, Πλίν.ΦΙ 19,14.

ξύλιον (τὸ) πάπ. σωρὸς ξύλων.

ξύλισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυλίζω, ὁ δαρμός.

ξῠλισμός (ὁ) (ξυλίζομαι) μτγν. τὸ ξυλίζεσθαι, τὸ συνάγειν, συναθροίζειν ξύλα· Θωμ.Μ 641 «ξυλισμός, ἡ τῶν ξύλων συλλογή»: Διον.Ἁλ.Ρωμ.5,41 ἐπὶ ξυλισμὸν ἐξεληλυθότας, Στράβ.12,2,7 οἱ μὲν οὖν ἔμπειροι .. τὸν ξυλισμὸν ποιοῦνται.

ξῠλιστής (ὁ) (ξυλίζομαι) σχόλ. ὁ ξυλεὺς βλ.λ.: Σχόλ.Πλάτ.Συμπ.208D στείλας ἑαυτὸν εὐτελεῖ σκευῇ ὡς ξυλιστήν.

ξῠλίτης (ὁ) Ἡσ., πάπ. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ξύλον, ἰδ. ὀνομασία εἴδους ἰχθύος· Ἡσ.· **2)** πάπ. ξυλῖτις (γῆ), γῆ ἀποφέρουσα ξυλείαν: Πάπ. ἰδιωτικοῦ χέρσου ξυλίτιδος (ἀντίθ. σπορίμου)· **3)** νεώτ. ξυλίτης ὀρυκτὸς ἄνθραξ, ἔχων ξυλώδη ὑφήν, παραλλαγὴ τοῦ λιγνίτου· **4)** νεώτ. χημ. ξυλίτης πεντασθενὴς ἀλκοόλη, λαμβανομένη δι' ἀναγωγῆς τῆς ξυλόζης· **5)** νεώτ. χημ. ξυλῖτις-ιδος ἐκρηκτικὴ ὕλη παραγομένη διὰ νιτρώσεως τοῦ ξυλολίου· ἄ. τρινιτροξυλόλιον.

ξῠλίφιον (τὸ) μτγν. ἀντὶ ξυλήφιον βλ.λ.: Διόδ.Σ 4,76 σιαγόνι .. ὄφεως, καὶ ταύτῃ ξυλίφιον μικρὸν διαπρίσας, Θωμ.Μ 253R ξυλίφιον οὐ ξυλάριον.

ξυλλ- ἀττ. τ. τοῦ συλλ-.

ξῠλλείομαι Ἐπιγρ. βοιωτ.τ. τοῦ ξυλεύομαι, ἀμφ.

ξύλλομαι Ἐπιγρ. συλῶ, λεηλατῶ, διαρπάζω.

ξυλο- πρῶτον συνθετικὸν πλείστων λέξεων ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον εἶναι κατεσκευασμένον ἢ προέρχεται ἐκ ξύλου, οἷον ξυλοθήκη, ξυλόμοχλον, ξυλόπορτο, ξυλόμπροκα, ξυλοκόρβουνο, ξυλοπόδαρο· || ὁμ. πρῶτον συνθετ. πλείστων λ. δηλοῦν τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ φανερουμένης ἐνεργείας, οἷον ξυλοκοπῶ, ξυλοσχίστης, ξυλογλύπτης· **2)** εἴς τινας λ. ὡς πρῶτον συνθετ. ἐν μτφ. σημ., οἷον ξυλόσοφος, ξυλόκοτα.

ξῠλοβάλσᾰμον (τὸ) μτγν. κ. μσν. τὸ ξύλον τοῦ βαλσαμοδένδρου: Στράβ.16,2,41 τῷ ξυλοβαλσάμῳ δὲ ὡς ἀρώματι χρῶνται, Πλίν.ΦΙ 12,118, Διοσκ. 1,19 τὸ δὲ ξύλον, ὃ καλεῖται ξυλοβάλσαμον, δόκιμόν ἐστι τὸ πρόσφατον καὶ λεπτόκαρφον, Γαλ. 10,466, Γεωπ.7,13,4.

ξῠλοβάμων-ονος (ὁ,ἡ) (ξύλον, βαίνω) μσν. ὁ βαίνων ἐπὶ ξυλίνων ποδῶν, ὁ φορῶν ὑψηλὰς ξυλίνας ἐμβάδας: Εὐστ.Πον.107,4 ἐμβεβηκότα ὑψηλαῖς ἐμβάσιν ἢ καὶ ἄλλως ξυλοβάμονα.

ξυλόβατος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν σμῖλαξ ἡ τραχεῖα.

ξυλόβιδα (ἡ) δημ. βίδα διὰ ξύλα.

ξυλοβιομηχανία (ἡ) νεώτ. ἡ βιομηχανία τοῦ ξύλου, ἡ κατεργασία τοῦ ξύλου πρὸς κατασκευὴν παντοίων ἀντικειμένων.

ξῠλόβολον (τὸ) (ξύλον, βάλλω) γλωσσ. ἡ ξυλοθήκη βλ.λ.

ξυλογαϊδάρα (ἡ) δημ. μικρὸν ἰκρίωμα ἐν χρήσει ὡς γυμναστικὸν ὄργανον, ὁ βάσταξ, τὸ καβαλλέτο· || μτφ. ἐπὶ προσ., σκωπτ. ἡ ὑψηλή, ἰσχνὴ καὶ ἀσύμμετρος γυνή.

ξυλόγατα (ἡ) δημ. ἡ μυάγρα, τὸ ἐκ ξύλου καὶ σύρματος δόκανον ποντικῶν, παγίδα.

ξῠλόγλῠκον (τὸ) γλωσσ. ὁ λοβός, ὁ καρπὸς τῶν ἐλλόβων: κεράτιον, καὶ κυάμου καὶ φασήλου λοβοὶ καὶ ξυλόγλυκον.

ξυλογλυπτική (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ἀπεικονίζειν ἐπὶ ξύλου ἐγγλύφους ἢ ἀναγλύφους μορφὰς ἢ διακοσμητικὰ σχέδια, ἄ. ξυλοκοπτική.

ξυλόγλυπτον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐκ ξύλου γλυπτὸν ἔργον, ξύλον ἔχον γλυφάς.

ξυλογλυφία (ἡ) νεώτ. ἡ ξυλογλυπτικὴ βλ.λ.

ξῠλογλῠ́φος-ον (ξύλον, γλύφω) Ἡσ. ὁ γλύφων, ὁ σκαλίζων ξύλο, γλώσσ. τοῦ στυπογλύφος.

ξενογνωσία (ἡ) νεώτ. τμῆμα τῆς δασολογίας ἔχον ὡς ἀντικείμενον τὴν ἀνατομικὴν μελέτην τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ξύλων.

ξυλογράφημα (τὸ) νεώτ. ἡ ξυλογραφία βλ.λ.2), ἡ στάμπα.

ξυλογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ χαράσσειν ἐπὶ ἐπιπέδων ξυλίνων πλακῶν παραστάσεις ἢ σχέδια προωρισμένα δι' ἐκτύπωσιν· **2)** ὁμ. ἡ ἐκ τῆς ἐκτυπώσεως τῶν ἐπὶ ἐπιπέδων πλακῶν κεχαραγμένων παραστάσεων εἰκών, ἡ στάμπα.

ξυλογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ξυλογραφίαν ἢ τὸν ξυλογράφον, ὁ τῆς ξυλογραφίας.

ξυλογράφος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. καλλιτέχνης ἀσχολούμενος περὶ τὴν ξυλογραφίαν, τεχνίτης εἰδικὸς εἰς τὴν ξυλογραφίαν βλ.λ.

ξῠλογρᾰφῶ-έω (ξύλον, γράφω) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. γράφω ἐπὶ ξύλου· **2)** νεώτ. ἀσχολοῦμαι περὶ τὴν ξυλογραφίαν βλ.λ.

ξυλόδεμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ ξυλοδεσία βλ.λ.

ξυλοδεσία (ἡ) νεώτ., δημ. ξυλοδεσιά ξύλινος σκελετὸς οἰκοδομῆς, ὁ ἀποτελούμενος ἐκ δοκῶν καὶ ὑποστυλωμάτων συνδεδεμένων πρὸς ἄλληλα κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα ἀντοχὴν κατὰ τῶν ἐπὶ τῆς δομῆς ἀσκηθησομένων πιέσεων.

ξυλόδεσμος (ὁ) νεώτ. ναυτ. εἶδος βρόχου συγκρατουμένου διὰ τῆς τριβῆς τοῦ ἄκρου τοῦ σπειροειδῶς συνεστραμμένου περὶ ἑαυτὸ καὶ χρησιμεύοντος πρὸς δέσιν τῆς ἀρχῆς τῶν ποδῶν τῶν δολώνων καὶ τῶν διπλῶν θρίων, ὡς καὶ πρὸς ἔχμασιν ἢ ἄρσιν σφηκίσκων, ξύλων κττ., τὸ μαραγκόδεμα· **2)** συναρμογὴ ξύλων.

ξυλοδέτης (ὁ) νεώτ. ἐργάτης μεταλλείων ἔχων ἔργον τὴν τοποθέτησιν τῶν ὑποστηριγμάτων τῶν ἐκ τῆς ἐξορύξεως σχηματιζομένων κενῶν.

ξυλόδρομος (ὁ) νεώτ. κοίλη κεκλιμένη τροχιὰ κατασκευαζομένη προχείρως εἰς δασικὰς περιοχὰς ἐκ τεμαχίων κορμῶν δένδρων συνδεομένων πρὸς ἄλληλα καὶ χρησιμεύουσα πρὸς μεταφορὰν τῆς δασικῆς ξυλείας.

ξῠλοδωνίη Ἡσ. «τεκτοσύνη, ναυπήγησις, κωπηλασία, κυβέρνησις» (ἀναγν. ξυλοδομίη)

ξῠλοειδής-οῦς-ές (ξύλον) κ νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ξύλον : Θεόφρ.Φl 7,9,3, Κλύτ.l **λόφον σάρκινον . . ἐξέχοντα τῆς κεφαλῆς ὥσπερ πάτταλον καὶ τὸ χρῶμα ξυλοειδῆ·** || ὁ ξηρός : Ἀνδρόμ. π. Γαλ.14,42· πρβλ. ξυλώδης· **2)** ὁ ξύλινος, ὁ ξυλένιος : Πάπ. **ξυλοειδεῖς θυρίδες**

ξῠλοεργός (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ξυλουργός.

ξυλόζη (ἡ) νεώτ. χημ. πεντόζη λαμβανομένη δι' ὑδρολύσεως τῆς ξυλάνης.

ξῠλοθήκη (ἡ) (ξύλον, θήκη) μτγν. ἀποθήκη ξύλων : Μοσχὶ Παραδ.π.'Αθήν.5,208A **ἐφ' ὧν κατεσκευασμέναι ἦσαν ξυλοθῆκαι καὶ κρίβανοι.**

ξυλοθραύστης (ὁ) νεώτ. ὁ θραύων ξύλα.

ξῠλοκάνθηλα (τὰ) γλωσσ. ἀ. ξυλοκανθήλια βλ.λ.

ξῠλοκανθήλια (τὰ) Ἡσ. ξύλινα σάγματα, σαμάρια· Ἡσ. ἐν λ. σώρακον **ἀγγεῖον εἰς ὃ σῦκα ἐμβάλλεται ἢ ξυλοκανθήλια·** ὁμ. κ. κτ. ἑν. **ξυλοκανθήλιον** : Γλωσσ.

ξυλοκάρβουνο (τὸ) δημ. ὁ ξυλάνθραξ βλ.λ.

ξῠλοκάρπασον (τὸ) μτγν. τὸ ξύλον τοῦ λίνου : Γαλ.19,738 **ἀντὶ ξυλοκαρπάσου κιννάμωμον.**

ξυλόκαρπος (ὁ) νεώτ. γέν. μελιοειδῶν φυτῶν ὧν ὁ φλοιὸς ἐν χρ. εἰς τὴν βαφικὴν καὶ τὴν βυρσοδεψίαν.

ξῠλοκάρῡον (τὸ) μτγν. τὸ ξυλοκαρυόφυλλον βλ.λ. : Ἀέτ.16,146.

ξῠλοκᾰρῠόφυλλον (τὸ) (ξύλον, καρυόφυλλον) μτγν. τὸ καρυόφυλλον, τὸ γαρύφαλλο, τὸ μοσχοκάρφι : Ἀέτ.1,13) (γρ. ξηροκαρυόφυλλον).

ξυλοκάρφι (τὸ) δημ. ναυτ. ξύλινος γόμφος συνδέων τὰ τεμάχια τοῦ σκελετοῦ τοῦ σκάφους ξυλίνου πλοίου **καὶ** ἰδ. τὰ μανδάλια πρὸς τοὺς σταμῖνας, ὁ πεῖρος· || γεν. ἧλος ἐκ ξύλου, ξύλινο καρφί : Ἐφταλ.'Οδ.Α 439 **σὰν τὸν-ε δίπλωσε καλά, σὲ ξυλοκάρφι | τὸν κρέμασε** (τὸν χιτῶνα).

ξυλοκᾰσία (ἡ) μτγν. κ. μσν. κατώτερόν τι εἶδος κασίας βλ.λ. : Γαλ.19,738, Διοκλητ.'Εδικτ.32,53, Φιλοστόργ.3,6,489 **παρὰ τούτοις ἥ τε ξυλοκασία** (sic) **μάλιστα γίνεται,** Ἀέτ.16,130, Εὐχολόγιον 644 **στείρακος λίτραν α' . . ξυλοκασίας λίτρας γ'.**

ξυλοκαστέλλιον (τὸ) (ξύλον, καστέλλιον) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ξύλινον καστέλλιον, φρούριον : Ἀπολλδ.'Αρχιτ.46· || ξύλινος πύργος ἐπὶ τῶν τειχῶν τῶν φρουρίων τῶν Βυζαντινῶν ἢ ἐπὶ τῶν ἱστῶν τῶν πολεμικῶν πλοίων, ἀ. ξυλόκαστρον.

ξῠλόκαστρον (τὸ) (ξύλον, κάστρον) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐπὶ τῶν ἱστῶν τῶν βυζαντινῶν δρομώνων θωράκιον : Λέων Σοφ.19,7.

ξῠλοκατασκεύαστος-ον (κατασκευάζω) σχόλ. ὁ ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος· Σχόλ.Λυκόφρ.361.

ξῠλοκατάσκευος-ον σχόλ. κ. μσν. ὁ ξυλοκατασκεύαστος βλ.λ. : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.1,358, Νικ.Χων. 13,404D **διὰ τῶν ξυλοκατασκεύων πύργων.**

ξῠλοκεραία (ἡ) (ξύλον, κεραία) ξυλίνη κεραία : ΚΠορφ.'Εκθ.389C **ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς ξυλοκεραιῶν λόγῳ τῶν ια' καραβίων** (διόρθ. ἀντὶ ξυλοκεραίων).

ξυλοκερατιά (ἡ) δημ. τὸ ἀειθαλές, καρποφόρον δένδρον κερωνία ἢ ἔλλοβος, ἡ χαρουπιά.

ξῠλοκέρατο(ν) (τὸ) μτγν., μσν. κ. δημ. τὸ δένδρον κερωνία ἢ ἔλλοβος, ἡ ξυλοκερατιά : Ἀλέξ. Τραλλ 9,3, Στέφ.'Αθ 'Ιππ.1,2(ID· **2)** δημ. ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου ξυλοκερατιὰ βλ.λ., ἀ. χαρούπι.

ξυλόκερκος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. μία τῶν πυλῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως : ΑΠ 9,690 τίτλ. **εἰς πόρταν τὴν ἐπιλεγομένην ξυλόκερκον ἐν Βυζαντίῳ,** ΨΚωδ.259(Β)· **2)** γεν. τὸ ἐκ ξύλου κατεσκευασμένον θέατρον τῶν Βυζαντινῶν.

ξυλοκέφαλος-η-ο δημ. ἐν μτφ. σημ. **ἐπὶ** προσ., ὁ εὐήθης, ὁ ἠλίθιος, ὁ βλάξ.

ξῠλοκιννάμωμον (τὸ) (ξύλον, κιννάμωμον) μτγν. κ. μσν. τὸ ξύλον τοῦ κινναμώμου, τῆς κανέλλας : Πλίν.Φl 12,91, Διοσκ.1,14, Γαλ.13,185, Γεωπ.8,22,2.

ξῠλοκλασίαι (αἱ) μσν. αἱ ἐκκοπαὶ δένδρων, οἱ παρ' ἀλλήλους σωροὶ ἐκκοπέντων δένδρων : Ἀνν. Κομν.13,389 **πᾶσαν ἀτραπὸν διὰ τῶν καλουμένων ξυλοκλασιῶν ἀπετάφρευσεν.**

ξῠλόκοκκον (τὸ) μτγν. κεράτιον βλ.λ.8) : Ἀέτ.9,32.

ξῠλόκολλα (ἡ) μτγν. κ. δημ. κόλλα πρὸς συγκόλλησιν ξύλων : Διοσκ.3,87, Ὀρειβ.Σύνοψ.2,56.

ξῠλοκονταρία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ γιόστρα, **τὸ** κονταροχτύπημα βλ.λ.

ξῠλοκονταρίζω μσν. διαγωνίζομαι εἰς τὴν ξυλοκονταρίαν, διαδορατίζομαι, κονταροχτυπῶ : Χρον. Μορ.2409 **ἐφάγασιν, ἐπίασιν, ἐξυλοκονταρίσαν.**

ξυλοκόπημα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ξυλοκοπῶ, ὁ ῥαβδισμός, ὁ δαρμός, τὸ ξύλισμα : **τοῦ 'δωσε ἕνα ξυλοκόπημα τῆς καλῆς ὥρας.**

ξυλοκοπία (ἡ) (ξυλοκοπῶ) μτγν. τὸ ξυλοκοπεῖν, τὸ κόπτειν ξύλα, τὸ κόψιμο τῶν ξύλων : Πάπ. **ὁμολογεῖ ὁ δεῖνα ἔχειν παρὰ τοῦ δεῖνα ὥστε εἰς τὴν ξυλοκοπίαν πελέκεις δέκα,** Πάπ. **ξυλοκοπία καὶ ἐμπυρισμός·** **2)** τὸ τύπτειν, κτυπᾶν διὰ ξύλου, ὁ ῥαβδισμός, τὸ ξυλοκόπημα : Πολύβ. 6,37,2 **τὸ δὲ τῆς ξυλοκοπίας ἐστὶ τοιοῦτον.**

ξῠλοκόπος-ον (ξύλον, κόπτω) ὁ κόπτων ξύλα Ξεν.ΚΠ 6,2,36 **πέλεκυν ἔχοντας ξυλοκόπον** (δ.γρ. ξυλοτόμος) (δι' οὗ κόπτονται ξύλα)· || μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. **ξυλοκόπος** ὡς οὐσ. ὁ κόπτων ξύλα, ἰδ. ἐκ τοῦ δάσους : ΠΔ 'Ιησ.9,27(21) **κατέστησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους,** Στράβ.16,4,1) **ἐνταῦθα δ' ἐφεστῶτες ξυλοκόποι κατακόπτουσι·** **2)** ὁ πλήττων, ὁ κτυπῶν τὸ ξύλον, ἐπὶ τῶν πτηνῶν κελεὸς καὶ κνιπολόγος : Ἀριστλ.ΖΙ 593a,8, αὐτ.14 **ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ξυλοκόπον·** **3)** νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. **ξυλοκόπος** ὡς οὐσ. γένος κεντροφόρων **μελισσιδῶν** ἐντόμων.

ξυλοκοπτική (ἡ) νεώτ. ἡ ξυλογλυπτικὴ βλ.λ.

ξῠλοκοπῶ-έω (ξύλον, κόπτω) μτγν., νεώτ. κ. δημ. κόπτω ξύλα ἐκ τοῦ δάσους : Πάπ. **ἐκ τοῦ ἰδίου ξυλοκοπήσει καὶ τὴν γῆν καθαρεῖ·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. πλήττω, κτυπῶ τινα διὰ ξύλου, δέρω τινὰ διὰ ῥάβδου, ῥαβδίζω, ξυλίζω, ξυλοκοπανίζω : Πολύβ.6,38,1 **τὸ μὲν ἅπαντας ξυλοκοπεῖν ἢ φονεύειν ἀποδοκιμάζουσι·** κ. παθ. : αὐτ.37,1 **κἂν καταδικασθῇ, ξυλοκοπεῖται·** || γεν. δέρω τινὰ ἀνηλεῶς : Ἀρρ.'Επικτ.3,7,33· κ. παθ. : αὐτ.4,4,37, Πάπ. **ξυλοκοπηθῆναί σε κελεύω·** **2)** ῥηματ.π. ξυλοκοπία, ξυλοκόπημα.

ξυλόκορις-εως (ἡ) νεώτ. ζῳολ. **γένος** ἡμιπτέρων **λιγαιιδῶν** ἐντόμων.

ξυλόκοττα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν σκολόπαξ βλ.λ., ἀ. μπεκάτσα.

ξῠλοκράμβη (ἡ) (ξύλον, κράμβη) μσν. εἶδος κράμβης, λαχάνου : 'Ιππιατρ.48 (πιθ. δ.γρ.).

ξυλοκρέββατο(ν) (τὸ) δημ. κλίνη ἐκ σανίδων, ξύλινον κρεββάτι· **2)** κτ. ἐπέκτ. τὸ φέρετρον, ἡ κάσα : 'Αραβ.Μῦθ.Χαλ.1,212 **τὸν κατέβασαν καὶ αὐτὸν εἰς τὸν τάφον, . . τὸν ἐκρέμασαν μὲ τὸ ξυλοκρέββατον ἕως ὅπου ἔφθασε κάτω.**

ξυλοκύμβη (ἡ) σκωπτικὸν παρωνύμιον δυσειδοῦς, ἀσχήμου γυναικός : Κωμ.'Αδέσπ.1091.

ξυλολατρεία (ἡ) νεώτ. ἡ λατρεία τῶν ξύλων, δηλ. τῶν φυτῶν καὶ τῶν δένδρων· πρβλ. ζῳολατρεία, λιθολατρεία κττ.

ξῠλολάτρης (ὁ) μσν. ὁ λατρεύων τὰ ξύλα, τὰς εἰκόνας, προσωνυμία ἀποδιδομένη ὑπὸ τῶν εἰκονοκλαστῶν εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τῆς λατρείας τῶν εἰκόνων : Δαμασκ.Ι 2,364Α, Συνοδικ.Πρὸς Θεόφ. Αὐτοκρ.125 **Γερμανὸν ξυλολάτρην ἀπεκάλουν.**

ξῠλολατρῶ-έω μσν. εἶμαι ξυλολάτρης, λατρεύω τὰ ξύλα : Νικήτ Παφλ.8.

ξῠλολεπής-οῦς-ές (ξύλον, λέπω) σχόλ. ὁ ἔχων ξύλινον κέλυφος, ξυλώδη φλοιόν : Σχόλ.Νίκ.᾿Αλεξ. 108 **δένδρου τινὸς ξυλολεπῆ φέροντος καρπόν.**

ξυλόλη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **ξυλόλιον** (τὸ) μεῖγμα τῶν τριῶν ἰσομερῶν διμεθυλοβενζολίων, ἐξαγόμενον ἐκ τῆς πίσσης τῶν ξύλων καὶ ἰδίως τῶν λιθανθράκων, ὡς καὶ ἐκ διαφ. πετρελαίων, ἄ. ξυλένιον.

ξυλόλιθος (ὁ) νεώτ. τεχνητὸς λίθος ἐκ μείγματος μαγνησιακῆς κονίας καὶ πριονιδίων ξύλου χρησιμεύων πρὸς στρῶσιν δαπέδων κττ.

ξυλόλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἡ ξυλόλη βλ.λ.

ξῠλολογεία (ἡ) πάπ. τὸ συλλέγειν ξύλα, ἡ συλλογή, τὸ μάζεμα ξύλων.

ξῠλολογῶ-έω (ξύλον, λέγω) μτγν. συλλέγω, μαζεύω, συνάζω ξύλα : Κοισάρ.1185 (ἔκδ. Mi.).

ξῠλολόφιον (τὸ) μσν. ὁ ξύλινος ἱερὸς ἄμβων : Γερμ.737 (ἔκδ. Mi.)

ξῠλολυχνοῦχος (ὁ) (ξύλον, λυχνοῦχος) ὁ ξύλινος λυχνοῦχος, λυχνοστάτης : Ἄλεξ.344, ᾿Αθήν.15,700Ε **ξυλολυχνούχου δὲ μέμνηται Ἄλεξις.**

ξυλόλωτος (ὁ) μτγν. τὸ ποῶδες καὶ πολυετὲς φυτὸν πεντάφυλλον βλ.λ. : Διοσκ.4,42.

ξῠλομάκερ-ερος (τὸ) μτγν. κ. μσν. τὸ μοσχοκάρυον : ᾿Αλέξ.Τραλλ.9,2, Θεοφάν.Νόνν.2,36 **τὰ διὰ τοῦ ξυλομάκερος καταπότια.**

ξῠλομάχαιρα (ἡ) (ξύλον, μάχαιρα) ἡ ἐκ ξύλου μάχαιρα, τὸ ξυλένιο μαχαίρι : Πολυδ.7,159. **ξυλομάχαιρα ἐλεφαντόκωπος** (ἐσφ.γρ. ἀντὶ ξιφομάχαιρα).

ξῠλομέτρης (ὁ) πάπ. ὑπάλληλος ἔχων ὡς ἔργον τὴν καταμέτρησιν τῆς ἐκσκαπτομένης γῆς.

ξυλομετρία (ἡ) νεώτ. κ. **ξυλομετρική** κλάδος τῆς δασολογίας ἔχων ἀντικείμενον τὴν μέτρησιν τοῦ ὄγκου τῶν ξύλων καὶ τῶν δένδρων· ἄ. δασικὴ στερεομετρία.

ξυλόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον ἐν χρήσει ἐν τῇ ξυλομετρίᾳ πρὸς μέτρησιν τοῦ ὄγκου ἀνωμάλων τεμαχίων ξύλου, μὴ δυναμένων νὰ καταμετρηθῶσι διὰ μαθηματικοῦ ὑπολογισμοῦ.

ξῠλομετρῶ-έω (ξύλον, μετρῶ) πάπ. κ. νεώτ. μετρῶ διὰ ξύλου ἤτοι καταμετρῶ τὴν ποσότητα τῆς ἐκσκαφείσης γῆς : Πάπ. **γεωμετροῦντας καὶ ξυλομετροῦντας·** **2)** νεώτ. ναυτ. διαθέτω τὸ ἐπίπεδον τῶν νομέων καθέτως πρὸς τὸ διάμηκες καὶ τὸν ἄξονα αὐτῶν ἐν τῷ διαμήκει ἐπιπέδῳ· ‖ ὁμ. διαθέτω τὴν στεῖραν καὶ τὸ ποδόστημα κατὰ τὸ διάμηκες ἐπίπεδον καὶ μετὰ καταλλήλου ὡς πρὸς τὴν τρόπιδα κλίσεως.

ξῠλομιγής-οῦς-ές (ξύλον, μίγνυμι) μτγν. ὁ μετὰ ξύλου μεμιγμένος : Στράβ.12,7,3 **μῖγμα ξυλομιγές τι καὶ γεωμιγές.**

ξῠλόμοχλον (τὸ) (ξύλον, μοχλός) πάπ. ὁ ξύλινος μοχλός.

ξῠλομυρσίνη (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν μυρσίνη ἀγρία : Διοσκ.4,144 (δ.γρ.).

ξύλο(ν) (τὸ) (ξύω, ξέω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ὑπὸ τὸν φλοιὸν ἰνώδης καὶ σκληρὰ οὐσία ἡ ἀποτελοῦσα τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν κλάδων τῶν δένδρων καὶ σπανιώτερον βοτανωδῶν τινων φυτῶν· κ. εἰδ. κορμὸς ἢ κλάδος δένδρου κεκομμένος καὶ ἕτοιμος πρὸς καῦσιν ἢ ἄλλην τινὰ χρῆσιν, π.῞Ομ.κ.δημ.συνήθ.κτ.πληθ. ἐπὶ τῶν καυσοξύλων : ᾿Ιλ.Θ 507 **ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγεσθε, ὥς κεν παννύχιοι . . καίωμεν πυρὰ πολλά,** αὐτ.547, ᾿Οδ.Ξ 418 **κέασε ξύλα νηλέϊ χαλκῷ,** ῾Ησίοδ.῎Εργ.808 **ταμεῖν θαλαμήϊα δοῦρα, νήϊά τε ξύλα** (ξύλα πρὸς ναυπηγίαν), ῾Ηρ.1,186 **ξύλα τετράγωνα, ἐπ᾿ ὧν τὴν διάβασιν ἐποιεῦντο οἱ Βαβυλώνιοι** (δοκοί), Σοφ.Τρ.700 **ἐν τομῇ ξύλου,** Εὐρ. Κύκλ.242 **μέγαν φάκελον ξύλων ἐπιθεὶς ἀνάφεις,** ᾿Αριστφ.Εἰρ.1133 **ἐκκέας τῶν ξύλων ἅττ᾿ ἂν ᾖ δανότατα τοῦ θέρους ἐκπεπρεμνισμένα,** Θουκ.7, 25 **ξύλα ναυπηγήσιμα . . κατέκαυσαν,** Ξεν.᾿Αν.6, 4,4 **ξύλα . . ναυπηγήσιμα,** Πλάτ.Νόμ.706Β, αὐτ. Γοργ.468Α **λίθους καὶ ξύλα,** Δημ.219 **ἀφθόνων ὄντων τῶν ναυπηγησίμων ξύλων,** ᾿Αριστλ.ΗΝικ. 1109a,7, Θεόκρ.11,51 **ἐντὶ δρυὸς ξύλα μοι,** αὐτ.24, 89, Πλούτ.᾿Ηθ.676Α **ξύλων παρέχει τὰ πλωϊμώτατα,** ᾿Αθήν 7,276Ε **εὐσηπτότερα γοῦν τὰ νύκτωρ θυόμενα τῶν ἱερείων καὶ τῶν ξύλων τὰ πρὸς τὸ σελήνιον κοπτόμενα,** ΚΔ Κορινθ 1,3,12 **ξύλα, χόρτον, καλάμην** (πρβλ.Κλήμ.᾿Αλ.Στρωμ.5,558 «καλάμη, τὰ τῶν αἱρέσεων ἐπιναθήματα καὶ ξύλα καὶ χόρτος»), Πάπ. **ξύλα εἰς θυσίαν,** δ.τραγ. **σήκω, Διαμάντω, νὰ πᾷς γιὰ ξύλα, - ἕνα γομάρι ξύλα·** ‖ ὁμ. κτ. ἑν. τεμάχιον ξύλου, κορμός, στέλεχος, δοκός, πάσσαλος : ᾿Ιλ.Ψ 327 **ἕστηκε ξύλον αὖον.. δρυὸς ἢ πεύκης,** Πλάτ.᾿Ιππ.Μ 291C **χρυσὸς ἢ ξύλον σύκινον** (κοχλιάριον ἐκ ξύλου συκῆς), ᾿Αριστφ. Νεφ.1431 **οὐκ ἐσθίεις καὶ τὴν κόπρον κἀπὶ ξύλου καθεύδεις** (τὸ ξύλον ἐφ᾿ οὗ κοιμῶνται ὄρνιθες), ᾿Αριστλ.ΖΚ 701b,9, ΚΔ᾿Απ.18,12 **πᾶν ξύλον θύϊνον** (ἀρωματικόν), Πάπ. **ξύλον συκάμινον·** ‖ δημ. παροιμ. **ὁ καιρὸς πουλεῖ τὰ ξύλα κι ἡ φουρτούνα τ᾿ ἀγοράζει,** παλ. λόγιον ἄνθρωπος ἀγράμματος **ξύλον ἀπελέκητον·** **2)** πᾶν ὅ,τι ἐκ ξύλου πεποίηται, οἷον ῥόπαλον, ῥάβδος, βακτηρία κττ.: ῾Ηρ.2,63 **ἔχοντες ξύλα καὶ οὗτοι ἐπὶ τὰ ἕτερα ἁλέες ἑστᾶσι,** αὐτ.4,180, Εὐρ.᾿Ηρ.993 **ξύλον καθῆκε παιδὸς εἰς ξανθὸν κάρα,** ᾿Αριστφ.Λυσ.357 **οὐ περικατᾶξαι τὸ ξύλον τύπτοντ᾿ ἐχρῆν τιν᾿ αὐτάς;,** Πολύβ.6,37,3 **τύπτοντες τοῖς ξύλοις καὶ τοῖς λίθοις,** Πλούτ.Λυκ.30 **τὸν ῾Ηρακλέα . . δέρμα καὶ ξύλον ἔχοντα,** Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 6,203,3,ΚΔΜατθ.26, 47 **ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων,** Λουκ. Δημῶν.50 **τὸν Κυνικὸν κελεύσας ἔμελλεν ἢ ξύλοις συντρίψειν,** Πάπ. **μετὰ ξύλων εἰσπηδῆσαι,** Πολίτ.᾿Εκλ.Τραγ.219,3 **διῶξέ με μάννα, διῶξέ με, μὲ ξύλα, μὲ λιθάρια·** ‖ δημ. συνεκδ. ὁ δαρμός, ἡ μαστίγωσις, τὸ ξυλοκόπημα : **ἔφαε ξύλο μὲ τὸ καντάρι, - τὸν ἔσπασε στὸ ξύλο,** παροιμ. **τὸ ξύλο βγῆκε ἀπ᾿ τὸν παράδεισο** (διὰ τοῦ δαρμοῦ, τῆς τιμωρίας σωφρονίζονται οἱ ἀτακτοῦντες)· **3)** ὡς κολαστήριον ὄργανον, ξύλινος κλοιός, δι᾿ οὗ ἐδέσμευον τοὺς δούλους θέτοντες ἐντὸς αὐτοῦ τὸν αὐχένα αὐτῶν, τὸ τουμπρούκι : ᾿Αριστφ.Νεφ.592 **φιμώσητε τούτου τῷ ξύλῳ τὸν αὐχένα,** αὐτ.Λυσ. 680 **τούτων χρῆν ἁπασῶν ἐς τετρημένον ξύλον ἐγκαθαρμόσαι λαβόντας τουτονὶ τὸν αὐχένα·** ‖ ξύλινα ποδόδεσμα, ἐν οἷς ἐνεκλείοντο οἱ πόδες, ποδοκάκκη, ποδοστράβη : ῾Ηρ.9,37 **ἐδέδετο ἐν ξύλῳ σιδηροδέτῳ,** αὐτ.6,75, ᾿Αριστφ.᾿Ιππ.367 **οἷόν σε δήσω ᾿ν τῷ ξύλῳ,** ᾿Ανδοκ.1,45 **συνέλαβεν ἡμᾶς καὶ ἔδησεν ἐν τοῖς ξύλοις,** Λυσ.10,16 **δεδέσθαι δ᾿ ἐν τῇ ποδοκάκκῃ ἡμέρας πέντε τὸν πόδα . . ἡ ποδοκάκκη ταὐτό ἐστιν, . . ὃ νῦν καλεῖται ἐν τῷ ξύλῳ δεδέσθαι,** ΠΔ᾿Ιὼβ 33,11 **ἔθετο δὲ ἐν ξύλῳ τὸν πόδα μου,** Πλούτ.᾿Ηθ.598Β **τοὺς πόδας ἐν τῷ ξύλῳ δεδεμένοι,** ΚΔ Πράξ.16,24 **ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον·** ‖ ὁμ. **πεντεσύριγγον ξύλον** συνδυασμὸς ἀμφοτέρων τῶν ἀνωτέρω μετὰ ὀπῶν διὰ τὸν τράχηλον, τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας : ᾿Αριστφ.᾿Ιππ.1049 **τουτονὶ δῆσαί σ᾿ ἐκέλευ᾿ ἐν πεντεσυρίγγῳ ξύλῳ·** ‖ ὁμ. ἀγχόνη : ΠΔ Δευτ.21,22 **κρεμάσητε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου,** αὐτ.᾿Ιησ.8,29 **τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου·** ὁμ. παροιμ. : ᾿Αριστφ.Βάτρ.736

κῆν τι σφαλῆτ', ἐξ ἀξίου γοῦν τοῦ ξύλου, ἤν τι καὶ πάσχητε, πάσχειν τοῖς σοφοῖς δοκήσετε ἰσχόλ. «παρὰ τὴν παρ. ἀπὸ καλοῦ ξύλου κἂν ὀπάγξασθαι: βέλτιόν ἐστι χρῆσθαι τοῖς γενναίοις στρατηγοῖς καὶ δεδοκιμασμένοις ἢ τοῖς φαύλοις· κἂν γὰρ δέῃ παθεῖν, κρεῖττον ἀπ' ἀγαθοῦ ἢ φαύλου πάσχειν»), Συμπλήρ.Παροιμιογρ.2,67 ἐξ ἀξίου τοῦ ξύλου κἂν ἀπάγξασθαι ιδηλ. ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπαγχονισθῇ τις, τοὐλάχιστον νὰ ἀπαγχονισθῇ ἐκ κλάδου ἀξιολόγου δένδρου) || μτγν. κ. μσν. ὁ σταυρός: ΚΔ Πράξ.5,30 ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου, αὐτ.10,39, Χρησμ.Σιβ. 6,352 ὦ ξύλον, ὦ μακαριστόν, ἐφ' αὖ θεὸς ἐξετανύσθη, Ἀκολουθ.ΜΠέμπτης Ἀντίφων.15 σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας || νεώτ. κ. δημ. τίμιο(ν) ξύλο(ν) τεμάχιον ἐκ τοῦ σταυροῦ, ἐφ' οὗ ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός, θεωρούμενον ὡς φυλακτόν: ἔχει τίμιον ξύλον ἐπάνω του (εἶναι ἄτρωτος, δὲν τὸν πιάνει σφαῖρα)· || ὁ πάσσαλος, δι' οὗ ἀνεσκολοπίζοντο οἱ κακοῦργοι: Ἀλεξ.222,10· **4)** μσν. ξύλον τι ἐπέχον θέσιν σημάντρου καὶ ὅπερ ἀκούοντες τυπτόμενον οἱ πιστοὶ καὶ οἱ μοναχοὶ συνηθροίζοντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν: Μόσχ.ΙΙΙ κρούσαντος τοῦ κανονάρχου τὸ ξύλον ἐφ' ᾧ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς συναχθῆναι· **5)** θρανίον, τράπεζα κ. ἰδ. ἀργυραμοιβοῦ: Δημ.1111 ἔστιν οὖν ὅστις τοῦ ξύλου καὶ τοῦ χωρίου.. τοσαύτην ὑπέμεινε φέρειν μίσθωσιν;· **6)** πρῶτον ξύλον ἡ πρώτη σειρὰ τῶν ἑδωλίων τοῦ ἐν Ἀθήναις θεάτρου, ἐφ' ὧν ἐκάθηντο οἱ πρυτάνεις, ἡ πρωτοκαθεδρία: Ἀριστφ.Ἀχ.25 ὠστιοῦνται πῶς δοκεῖς ἐλθόντες ἀλλήλοισι περὶ πρώτου ξύλου, αὐτ.Σφ.90, Ἑρμιππ.9 οὑπὶ τῶν ξύλων (ὁ ἐπιμελούμενος τῶν καθισμάτων τοῦ θεάτρου ὑπάλληλος), Πολυδ.4,121 πρῶτον δὲ ξύλον ἡ προεδρία· **7)** τὸ θρανίον τοῦ Ἱπποκράτους: Ἱππ.Ἀγμ.13, αὐτ. Ἀρθρ.72· **8)** πλοῖον κατεσκευασμένον ἐκ ξύλου, καράβι, ἐν ποι. περιφρ.: Αἰσχ.ἀπ.20 ποῦ δ' ἔστιν Ἀργοῦς ἱερὸν αὐδᾶσον ξύλον, Χρον.Μορ.1694 κι ἐκούρσευαν τὰ ξύλα τῶν Βενετίκων, Ἐρωτόκρ.4,708 μ' ἂν εἶν' ὁ ναύκλερος καλός, κι οἱ ναῦτες δὲ φοβοῦνται, | μὰ στὸ τιμόνι στέκουσι, .. τὸ ξύλον τως φυλάσσουσι, αὐτ.5,1527 ἐσίμωσε τὸ ξύλο μου, Κάλβ. Ὠδ.1,16 καὶ πλέωσι γέμοντα ἔρωτος | καὶ φωνῶν μουσικῶν | θαλάσσια ξύλα, Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν. 125 κάθε ξύλο κινδυνεύει | καὶ λιμένα ἀναζητεῖ· **9)** ἐπὶ τοῦ δουρείου ἵππου: Ἀγαθ.ΑΠ 9,152,3 ἱππιοιο κακὸν ξύλον· **10)** ἡ τῶν ξύλων ἀγορά: Ἀριστφ.ἀπ.403 ἐπεὶ δ' ἐγενόμην οἷπερ ἦ' ἐπὶ ξύλα· **11)** τὸ δένδρον: Ἡρ.3,47 κεκοσμημένον δὲ χρυσῷ καὶ εἰρίοισι ἀπὸ ξύλου (διὰ βάμβακος), αὐτ.7,65 εἵματα μὲν ἐνδεδυκότες ἀπὸ ξύλων πεπονημένα, Εὐρ.Κύκλ.572 σοφόν γε τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου, Ξεν.Ἀν.6,4,5 δασὺ πολλοῖς καὶ παντοδαποῖς καὶ μεγάλοις ξύλοις (ὄρος), Θεόφρ.ΦΙ 1,2,6 (ἀντίθ. σάρξ), Καλλ.Δήμ.40 ξύλον ἱερὸν ἀλγεῖ, ΠΔ Ἀσμ.2,3 ὡς μῆλον ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ, Πλωτῖν.6,7,11 τῷ ξύλῳ τοῦ δένδρου ἀνάλογον τὴν λεγομένην εἶναι γῆν· || μτφ. ξύλον ζωῆς τὸ δένδρον τῆς ζωῆς, θεωρούμενον ὡς πηγὴ ἀθανάτου ζωῆς: Δαμασκ.Ι'Ὀρθ.Πίστ.2,11,113 «τὸ τῆς ζωῆς ξύλον ἦν ξύλον ἔχον ἐνέργειαν ζωῆς παρεκτικὴν ἢ τοῖς τῆς ζωῆς ἀξίοις καὶ θανάτῳ οὐχ ὑποκειμένοις μόνοις ἐδώδιμον»: ΚΔ Ἀπ.2,7 τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, Πάπ. ἐλέησον τὴν ψυχὴν τοῦ δεῖνα .. φώμισον αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, Μηναῖ. 10,2, Ὠδ.9, Θεοτοκ. Ἔδα μὲν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἐξώρισται, κωλυθεῖσα τῆς μεθέξεως· || ὁμ. μτφ. ὑγρὸν ξύλον ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ κ. ξηρὸν ξύλον ἐπὶ τῶν Ἰουδαίων, κατὰ Θεοφύλακτον: ΚΔ Λουκ.23,31 εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται;· **12)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀμβλύνους, ὁ ἠλίθιος, ὁ μωρός, ὁ βλάξ, ὁ ξυλοκέφαλος: ΑΠλ.4,187 Ἑρμείῃ ξυλίνῳ τις ἐπεύχετο καὶ ξύλον ἦεν, Κλήμ.Ἀλ.4,19 λίθοι δὲ καὶ ξύλα οἱ ἄφρονες· **13)** ὁμ. ἐπὶ προσ., ὁ σκληρός, ὁ ἄκαμπτος, ὁ ἀνένδοτος, ὁ ἰσχυρογνώμων: Ἀχιλλ.Τάτ.5,22· **14)** μέτρον ἐκτάσεως ἰσοδυναμοῦν πρὸς 3 ἢ 2 2/3 πήχεις καὶ ἀποτελοῦν τὴν μίαν πλευρὰν τοῦ ναυβίου βλ.λ.: Ἥρων Γεωμ.23,4, αὐτ.11.

ξυλοναΐσκιον (τὸ) πάπ. ξύλινον ναΐσκιον.

ξυλόξεσις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ ξέσις, ἡ χάραξις τοῦ ξύλου (πιθ.).

ξύλοξος (ὁ) νεώτ. χημ. κ. **ξυλοξος-όξους** (τὸ) τὸ ὑδαρὲς τμῆμα τῆς ξηρᾶς ἀποστάξεως τῶν ξύλων.

ξυλοπαγής-οῦς-ές (ξύλον, πήγνυμι) ὁ ἐκ ξύλων συνηρμοσμένος, ὁ κατεσκευασμένος μὲ ξύλα: Στράβ.5,1,7 ἐν δὲ τοῖς ἕλεσι μεγίστη μέν ἐστι Ῥάουεννα, ξυλοπαγὴς ὅλη καὶ διάρρυτος.

ξυλοπάκτων-ωνος (ὁ) πάπ. πάκτων ξυληγός, πλοῖον πρὸς μεταφορὰν ξυλείας: ἐξάγων ἐν ξυλοπάκτωνι μικρῷ πεντάδια μ'.

ξυλοπάλιος (ὁ) νεώτ. εἶδος ξυλολίθου παραγομένου ἐκ πριονισμάτων ξύλου ἐμποτισθέντων τελείως δι' ἐλαίου πρὸ τῆς ἀναμείξεως μετὰ τῆς ὀξυχλωριούχου κονίας.

ξυλοπάπουτσο (τὸ) δημ. εἶδος ὁλοξύλου ὑποδήματος, τὸ σαμπό.

ξυλοπέδη (ἡ) μτγν. ξύλινον ποδόδεσμον, ἐφ' ᾧ ἐδεσμεύοντο οἱ πόδες τῶν καταδίκων βασανιστικῶς: Ἀκύλ.ΠΔ Ἰὼβ 13,27, αὐτ.33,11.

ξυλοπέδιλον (τὸ) νεώτ. εἶδος ὑποδήματος ἐκ χονδροῦ ξυλίνου πέλματος φέροντος ἄνωθεν πλατείας δερματίνας λωρίδας, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἰσέρχεται ὁ ἄκρος πούς, τὸ τσόκαρο.

ξυλοπερήφανος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀλαζών, ὁ κοῦφος, ὁ. φωροπερήφανος.

ξυλοπέταλον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν πεντέφυλλον βλ.λ.: Διοσκ.4,42.

ξυλοπετεινός (ὁ) δημ. τὸ πτηνὸν τέτραξ ὁ ἀγριόγαλλος.

ξυλόπισσα (ἡ) νεώτ. πυκνόρρευστον σκοτεινόχρουν προϊὸν ξηρᾶς ἀποστάξεως τῶν ξύλων.

ξυλόπνευμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ ἀκαθάριστος μεθυλικὴ ἀλκοόλη.

ξυλοπόδαρο (τὸ) δημ. τὸ καλόβαθρον βλ.λ.).

ξυλοπόδης (ὁ) (ξύλον, πούς) μτγν. ὁ ἔχων ξυλίνους πόδας: Ἡρωδιαν.Ἐπιμερ.212.

ξυλοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ τελεία ὡρίμανσις τῶν κληματίδων τῆς ἀμπέλου, χαρακτηριζομένη ἐξωτερικῶς μὲν δι' ὀρφνῆς καὶ κεραμοχρόου ἀποχρώσεως, ἐσωτερικῶς δὲ διὰ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ξυλωδῶν ἀγγείων.

ξυλοποικιλτική (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς γλυφῆς ἐπὶ ξύλου διαφόρων λεπτεπιλέπτων διακοσμητικῶν σχεδίων, ἀποτελοῦσα κλάδον τῆς σκαλευτικῆς καὶ τορευτικῆς.

ξυλοποιός-ον πάπ. ἐπὶ τόπου ἢ δομῆς ὁ ἐν ᾧ γίνεται κατεργασία ξύλων, ξυλουργεῖον: ξυλοποιὸν ἐργαστήριον.

ξυλοπομπός (ὁ) (ξύλον, πέμπω) μσν. ὁ πέμπων ξύλα: Φιλῆς 1,252 (ἐκδ.Mil.).

ξυλόπορτα (ἡ) δημ. ἡ ὁλόξυλος θύρα.

ξυλοπριστικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ πρόσφορος εἰς τὸ πρίειν βλ.λ. ξύλα: Ἥρων Γεωμ.23,6 ξυλοπριστικὸς πῆχυς.

ξυλοπύλιον (τὸ) Ἐπιγρ. ξυλίνη πύλη, ξύλινος πυλών.

ξυλόπυργος (ὁ) μσν. ξύλινος πύργος, ξυλοκάστελλον: Ἀνν.Κομν.385.

ξυλοπυρία (ἡ) μτγν. κ. μσν. πιθ. τὸ καθιστᾶν τι ὀξὺ διὰ τοῦ πυρός: Ἀνών.Ἀριστλ.Ρητ.236,8.

ξυλοπυρῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. εἶδος ἐκρηκτικῆς ὕλης χρησιμοποιουμένης ἀντὶ τῆς δυναμίτιδος.

ξῠλοπώλης (ὁ) Ἐπιγρ., πάπ., Ἡσ. ὁ πωλῶν ξύλα, ὁ ἔμπορος ξύλων· Ἡσ. ἐν λ. συρμιστήρ.

ξῠλοπωλικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ξυλοπώλην, ὁ τοῦ ξυλοπώλου: ξυλοπωλικὸν ἐργαστήριον.

ξῠλοπώλιον (τὸ) γλωσσ. ὁ τόπος, τὸ κατάστημα, ἐν ᾧ πωλοῦνται ξύλα, τὸ ξυλάδικο.

ξυλόρνιθα (ἡ) μσν. κ. δημ. τὸ πτηνὸν ξυλόκοττα.

ξυλοσάκχαρον (τὸ) νεώτ. χημ. ἡ ξυλόζη βλ.λ.

ξῠλόσκαμναν (τὸ) μσν. τὸ ξύλινον σκάμνον: Θεόγνωστ.Μοναχ.857C.

ξυλοσκέπαστος-η-ο δημ. ὁ ἐστεγασμένος διὰ ξύλων, ὁ σκεπασμένος μὲ ξύλα: **ξυλοσκέπαστος ὀρνιθώνας**, Ἐφταλ.Ὀδ.Η 45 **θάμαζε.. τὰ μεγάλα τὰ ξυλοσκέπαστα τειχιά.**

ξυλοσκεπή (ἡ) νεώτ. ξυλίνη σκεπή, στέγη.

ξῠλοσοφία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ μωρά, ἡ ἀνόητος σοφία: Ἀνών.Φυσιολ.464 ἐν Ann.etc.7,249.

ξυλόσοφος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. σκωπτ. ὁ ἐπιτηδευόμενος τὸν σοφὸν μωρός, ὁ μωρόσοφος: Ἀρτ. Βατοπ.66 **γιὰ ξυλοσόφους καὶ χαζούς.**

ξῠλοσοφῶ-έω μσν. εἶμαι ξυλόσοφος, προσποιοῦμαι, κάμνω τὸν φιλόσοφον χωρὶς νὰ εἶμαι: Δουκάγγ. ἐν λ. χωριάτης (Κορ.Ἄτ.2,268) **μηδὲν ξυλοσοφῇς πολλά, ὅτι χωριάτης εἶσαι.**

ξυλοσπάστης (ὁ) δημ. ὁ ξυλοθραύστης βλ.λ.

ξυλόσπιτο (τὸ) δημ. ξυλίνη οἰκία· ‖ ξύλινον παράπηγμα, παράγκα.

ξῠλοσπόγγιον (τὸ) μσν. ἢ **ξυλόσπογγος** (ὁ) σπόγγος δεδεμένος ἐπὶ τοῦ ἄκρου ραβδίου: Ἱππιατρ. 69, αὐτ.100.

ξυλοστάτης (ὁ) νεώτ. ξυλίνη δοκὸς ἐν χρήσει ἐν τῇ οἰκοδομικῇ πρὸς ὑποστήριξιν διαφόρων μερῶν τῆς δομῆς.

ξῠλοστεγής-οῦς-ές (ξύλον, στέγω) πάπ. κ. μσν. κ. **ξυλόστεγος-ον** ὁ ἐστεγασμένος διὰ ξύλων, ὁ ἔχων ξυλίνην στέγην: πιθ. ἐν Πάπ., ΚΜανασσ.Χρον. 397 **ξυλοστεγὲς εἰργάζετο τῆς κιβωτοῦ τὸ κύτος.**

ξῠλόστεγος-ον μσν. ὅ. ξυλοστεγὴς βλ.λ.: Ψ Κωδιν.140,11,12.

ξυλόστομος-ον (ξύλον, στόμα) μσν. ἐπὶ ἵππου, ὁ ἔχων στόμα σκληρόν, ξυλιασμένον, πιθ. εἰκ. ἐν Ἱππιατρ.115 **ξυλόστομοι** (κῶδ. ξυλόσωμοι).

ξυλόστρωσις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ στρῶσις ἐδάφους διὰ ξύλων.

ξυλόστρωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ ξύλων ἐστρωμένος· ‖ τὸ οὐδ. **ξυλόστρωτον** ὡς οὐσ. ἔδαφος, δάπεδον ἐστρωμένον διὰ ξύλων.

ξῠλοσύνθετος-ον ὁ συντεθειμένος, ὁ κατεσκευασμένος ἐκ ξύλων: Συνεχισταὶ Θεοφάν.514.

ξυλόσφυρα (ἡ) νεώτ. ξυλίνη σφῦρα, ὁ κόπανος.

ξυλόσφυρον (τὸ) (ξύλον, σφῦρα) μσν. ξύλινον σφυρίον: Κ Πορφ.Ἔκθ.285A **σμιλάριον α' μετὰ ξυλοσφύρου αὐτοῦ.**

ξῠλοσχίστης (ὁ) (ξύλον, σχίζω) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ξυλοσκίστης** ὁ σχίζων ξύλα: Πρόκλ.Τετράβ. 179· **2)** μτφ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀνεπιτήδειος, ὁ ἀνίκανος, ὁ ἀνάξιος· ‖ εἰδ. ἐπὶ διδασκάλων ὑβριστ. ὁ ἀμαθής.

ξυλότοιχος (ὁ) δημ. τοῖχος κατεσκευασμένος ἐκ ξύλων, συνήθ. ἐν εἴδει δικτυωτοῦ καρφωμένων, ἐφ' ὧν ἐπίχρισις ἀσβέστου, τσατμάς, μπαγδατί: Παπαδ.Χριστ.Διηγ.18 **ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς τὸ πάτωμα.. ὄπισθεν λειψάνου ξυλοτοίχου.**

ξῠλοτομία (ἡ) πάπ. κ. νεώτ. ἡ ὑλοτομία, τὸ κόψιμο ξύλων: Πάπ. **τῶν ἀμπελουργῶν τὰς μισθώσεις πέμψον, ἵνα τῆς ξυλοτομίας ἄρξωνται**, Πάπ. **ἡ κατ' ἔτος ξυλοτομία**· ‖ νεώτ. κλάδος τῆς στερεοτομίας ἐχούσης ἀντικείμενον τὰς τομὰς καὶ συνδέσεις τῶν ὑλικῶν σωμάτων.

ξῠλοτόμος-ον (ξύλον, τέμνω) ὁ τέμνων, ὁ κόπτων ξύλα: Ξεν.ΚΠ 6,2,36 **πέλεκυν ἔχοντας ξυλοτόμον** (δ.γρ. ἀντὶ ξυλοκόπος)· ‖ τὸ ἀρσ. ξυλοτόμος ὡς οὐσ. ὁ ὑλοτόμος, ὁ ξυλοκόπος: Πάπ.

ξῠλοτρόφος-ον (ξύλον, τρέφω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ τρέφων, ὁ παράγων ξύλα: Στράβ.Χρηστ.4,21 **ξυλοτρόφα ὄρη**· **2)** νεώτ. ζωολ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ξυλοτρόφα κατηγορία **λεπιδοπτέρων** ἐντόμων.

ξυλοτρύπανον (τὸ) νεώτ. εἶδος τρυπάνου ἐν χρ. ἐν τῇ ξυλομετρίᾳ πρὸς εὕρεσιν τῆς ἡλικίας καὶ τῆς προσαυξήσεως τῶν δένδρων.

ξῠλοτρώκτης (ὁ) λεξ. ὁ τρώγων τὰ ξύλα: Σουΐδ. ἐν λ. τερηδών **σκώληξ ξυλοτρώκτης.**

ξυλουργεῖο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἐργαστήριον κατεργασίας τοῦ ξύλου, τὸ ἐργαστήριον τοῦ ξυλουργοῦ, τὸ μαραγκούδικο.

ξυλούργημα-ατος (τὸ) (ξυλουργῶ) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐκ ξύλου ἔργον: Ἰωσ.Γενέσ.118,19 (ἔκδ.Β.).

ξῠλουργής-οῦς-ές (ξυλουργῶ) μτγν. ὁ ἐκ ξύλου εἰργασμένος, κατεσκευασμένος: Ἰω.Λυδ.Ρωμ.3,37 **διάφραγμα ξυλουργές.**

ξῠλουργία (ἡ) (ξυλουργῶ) κ. νεώτ. κ. **ξυλουργική** ἡ τέχνη τοῦ κατεργάζεσθαι τὰ ξύλα, ἡ τέχνη τοῦ ξυλουργοῦ: Αἰσχ.Πρ.451 **κοὔτε πλινθυφεῖς δόμους προσείλους ἦσαν, οὐ ξυλουργίαν**, Πολυδ.7,101.

ξυλουργικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ξυλουργὸν ἢ τὴν ξυλουργίαν: Εὐρ.ἀπ.978 **τέκνων γὰρ ὧν ἔπρασσες οὐ ξυλουργικά, - ξυλουργικὰ ἐργαλεῖα**· ‖ τὸ θηλ. ξυλουργική ὡς οὐσ. ἡ ξυλουργία βλ.λ.: Πλάτ.Φίλ. 56B **κατά τε ναυπηγίαν καὶ κατ' οἰκοδομίαν καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις τῆς ξυλουργικῆς.**

ξῠλουργός (ὁ) κ. νεώτ. ὁ κατεργαζόμενος τὸ ξύλον τεχνίτης, ὁ **τέκτων**, ὁ μαραγκός: Ἐπιγρ., Πολυδ.7,101· πρβλ. ξυλοεργός.

ξῠλουργῶ-έω (ξυλουργός) κ. νεώτ., Ἰων. ξυλοργέω εἶμαι ξυλουργός, κατεργάζομαι τὸ ξύλον: Ἡρ.3,113 **νῦν δ' ἅπας τις τῶν ποιμένων ἐπίσταται ξυλουργέειν ἐς τοσοῦτο.**

ξυλοφάγα (τὰ) νεώτ. ζωολ. κατηγορία **κολεοπτέρων** ἐντόμων τρεφομένων ἐκ ξύλων.

ξυλοφάγος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. ξυλοφάος, ξυλαφάς, ὁ τρώγων, ὁ καταβιβρώσκων ξύλα: Στράβ.12,7,3 **ἐγγίνεται δ' ἐν τοῖς στελέχεσι ξυλοφάγου τι σκώληκος εἶδος**, Ἀντωνῖν.Λιβ.22,5 **οὗτος ξυλοφάγος βοῦς καλεῖται** (πιθ. γρ. ἀντὶ ὑλοφάγος), - **ξυλοφάγα ἔντομα**· ‖ νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. **ξυλοφάγος** ὡς οὐσ. γένος ἐλασματοβραγχίων **φυλαδιδῶν** μαλακίων· **2)** νεώτ. κ. δημ. **ξυλοφάος** κ. **ξυλοφάς** χαλυβδίνη ρίνη τῶν ξυλουργῶν πρὸς κατεργασίαν καὶ λείανσιν τῶν ξύλων, ἡ ράσπα, ἡ λίμα· **3)** μσν. ὡς ἐπίθ. ἀκρωτηρίων τινῶν, ἕνεκα τῶν παρ' αὐτοῖς συμβαινόντων συχνῶν ναυαγίων πλοίων: Τζέτζ.Λυκόφρ.69 **ἧφε φρυκτὸν περὶ τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας καὶ ὃν ἂν εἴποιμεν Καφηρέα, νῦν δὲ ξυλοφάγον καλούμενον**, Παχυμ.Γ Μιχ.Παλ.5,21,269A **πρὸς αὐτῷ τῷ Μαλέᾳ, ὃν καὶ ξυλοφάγον καλεῖν εἰώθασι.**

ξῠλοφᾰνής-οῦς-ές (ξύλον, φαίνομαι) μτγν. ὁ δεικνύων, ὁ ἐμφανίζων ξύλον ἢ ὁ φαινόμενος ὡς ξύλον: Διόδ.Σ 20,96 **καταφιλωθέντος δὲ τοῦ τόπου προσέπιπτον οἱ πυρφόροι τῷ ξυλοφανεῖ τοῦ κατασκευάσματος**· **2)** ὁ ὁμοιάζων πρὸς ξύλον: Ἀρχιγ.π.Ὀρειβ.Β,2,2.

ξῠλοφθόρος (ὁ) ἢ **ξυλοφθόρον** (τὸ) εἶδος σκώληκος φθείροντος τὰ ξύλα: Ἀριστλ.ΖΙ 557b,13 **σκωλήκιον, ὃ καλεῖται ξυλοφθόρον** (πιθ. ξυλοφόρον).

ξῠλοφορία (ἡ) (ξυλοφορῶ) κ. μσν. τὸ ξυλοφορεῖν, τὸ φέρειν ξύλα: Λυσ.ἀπ.325S, Εὐστ.Πον.243,61 **τοῖς πλείοσιν ὄνοις εἰς ξυλοφορίαν χρῆται**· **2)** μτγν. ἡ προσφορὰ ξύλων: ΠΔ Νε.10,34 **καὶ κλήρους ἐβάλομεν περὶ κλήρου ξυλοφορίας.**

ξῠλοφόριος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ξυλοφορίαν βλ.λ.2) : Ἰώσ.ΠΙ 2,17,6 **ἡ τῶν ξυλοφορίων ἑορτὴ** (ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων Σκηνοπηγία καθ' ἣν ἔφερον κλάδους δένδρων πρὸς κατασκευὴν σκηνῶν).

ξῠλοφόρος-ον (ξυλοφορῶ) μτγν. ὁ φέρων, ὁ μεταφέρων ξύλα : Δωσιάδ.Ἰστ.Ι **ἑκάστῳ δ' αὐτῶν ἀκολουθοῦσι δύο θεράποντες ξυλοφόροι·** ‖ τὸ ὀρσ. ξυλοφόρος ὡς οὐσ. ὁ ἐπαγγελματίας ξυλοφόρος, ὁ ἔχων ὡς ἐπάγγελμα τὸ μεταφέρειν ξύλα : Ἐπιγ.ἀπ.172,'Ακύλ.ΠΔ Δευτ.29,11(10)· **2)** τὸ ἀρσ. **ξυλοφόρος** ὡς οὐσ. ὁ φέρων, ὁ προσφέρων ξύλα εἰς θυσίαν : ΠΔ Νε 13,31 **καὶ τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων ἐν καιροῖς ἀπὸ χρόνων.**

ξυλοφόρτωμα (τὸ) δημ. ὁ ἀνηλεὴς δαρμός, ἡ μαστίγωσις, τὸ ξυλοκόπημα.

ξυλοφορτώνω δημ. δέρω τινὰ ἀνηλεῶς, μαστιγῶ, ξυλοκοπῶ : **τὸν ἔπιασαν νὰ κλέφτῃ σταφύλια καὶ τὸν ξυλοφόρτωσαν·** **2)** ρηματ. π. ξυλοφόρτωμα.

ξῠλοφορῶ-έω (ξύλον, φέρω) μτγν. φέρω, μεταφέρω ξύλα, ἐπὶ δούλων ἢ ἡμιόνων : Μέν.Ἡρ.52, Στράβ.14,2,24 **ἡμίονον κατέλιπε ξυλοφοροῦντα·** **2)** φέρω βακτηρίαν, κρατῶ ῥάβδον, ὡς οἱ κυνικοὶ φιλόσοφοι : Λουκ.'Αλ.24 **δείξω γὰρ αὐτῷ ὅτι μὴ μάτην ξυλοφοροῦμεν·** **3)** φέρω ξύλα, παράγω ξυλείαν : Στράβ.Χρηστ.2,2· **4)** ρηματ. π. ξυλοφορία, ξυλοφόρος.

ξῠλόφρακτος-ον (ξύλον, φράσσω) μτγν. ὁ πεφραγμένος διὰ ξύλων : Διον.'Αλ.Ρωμ.3,55 **ξυλόφρακτος γέφυρα** (ἡ ἐκ καταπήγων γέφυρα).

ξῠλόφυτον (τὸ) μτγν. τὸ σύμφυτον, (λατ consolida) : Apul.Herb.59.

ξυλόφωνον (τὸ) νεώτ. εἶδος κρουστοῦ μουσικοῦ ὀργάνου ἀποτελουμένου ἐκ σειρᾶς ξυλίνων ἡμικυλινδρικῶν ῥαβδίων, ἅτινα σμικρυνόμενα βαθμηδὸν στηρίζονται ἐπὶ δύο ἢ περισσοτέρων συγκλινόντων κανόνων κεκαλυμμένων δι' ἀχύρου.

ξυλοχάλαση (ἡ) δημ. εἶδ σφοδρὰ τρικυμία καταστρεπτικὴ εἰς τὰ πλοῖα.

ξῠλοχάρτια (τὰ) μτγν. κ. μσν. ξύλινοι πίνακες πρὸς γραφήν· Εὐστ.'Οδ.1913,41 **«ὑποκείμενα τοῖς γραφεῦσι χαρτάρια, ὁποῖα ἴσως καὶ τὰ ὕστερον ἰδιωτικῶς λεγόμενα ξυλοχάρτια».**

ξυλοχέρης (ὁ) δημ., θηλ. **ξυλοχέρα,** ὁ ἔχων τεχνητὴν ξυλίνην χεῖρα.

ξῠλοχίζομαι (ξύλοχος) μτγν., δωρ. **ξυλοχίσδομαι,** ξυλίζομαι : Θεόκρ.5,65 **ὃς τὰς ἐρίκας τήνας τὰς παρὰ τὶν ξυλοχίζεται.**

ξῠλοχος (ἡ) (ξύλον, λόχος) κ. μσν. τόπος σύνδενδρος καὶ ὑλώδης, πυκνὸν δάσος, λόχμη ἰδ. ὡς κατοικία τῶν ἀγρίων ζῴων : 'Ιλ.Ε 162 **ξύλοχον κάτα βοσκομενάων,** αὐτ.Λ 415, 'Οδ.Δ 335 **ἐν ξυλόχῳ . . κρατεροῖο λέοντος** (ἐν τῷ δρυμῶνι, ἔνθα ἔχει τὴν φωλεάν), Παλαίφ.14, Πέρσ.ΑΠ 7,445 **κραναῇ κείμεθ' ἐνὶ ξυλόχῳ,** Κόλουθ.42, 'Ανακρεόντ. 29,5 **διὰ δ' ὀξέων μ' ἀναύρων ξυλόχων τε καὶ φαράγγων τροχάοντα τεῖρεν ἱδρώς.**

ξυλοχρωστικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ χρωστικῶν οὐσιῶν ἢ ἀντιδραστηρίων, ὁ χρωματίζων τὸ ξύλον.

ξυλόψειρα (ἡ) δημ. τὸ παρασιτοῦν ἐπὶ τῶν δένδρων ἔντομον λαχεσίλλη.

ξῠλύφιον (τὸ) λεξ. ἀντὶ ξυλήφιον βλ.λ. : Σουΐδ. ἐν λ. ξυλύφιον.

ξῠλῶ-όω (ξύλον) μεταβάλλω τι εἰς ξύλον, κάμνω κάτι ξύλο, τὸ παθ. γίνομαι ξύλον : Θεόφρ.ΦΙ 1,2,7 **ξυλοῦται γὰρ σκληρυνόμενα οἷον ἐν τοῖς φοίνιξι·** ‖ μτφ. τὸ παθ. ἐπὶ προσ. προσβληθέντων ὑπὸ τετάνου, γίνομαι σκληρὸς καὶ ἄκαμπτος ὡς τὸ ξύλον, κτῶμαι ἀκαμψίαν ξύλου : 'Ηρόδ.'Ιατρ. ἐν Rh.Mus.58,90 **οἱονεὶ ξυλοῦσθαι·** **2)** κατασκευάζω τι ἐκ ξύλου : ΠΔ Παραλ.2,3,5 **τὸν οἶκον τὸν μέγαν ἐξύλωσε ξύλοις κεδρίνοις,** 'Επιγρ. ξυλοῦν γαῦλον· κ. παθ. : ΠΔ 'Ιεζ.41,16 **ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυλωμένα κύκλῳ,** 'Επιγρ. **ναὸς ἐξυλωμένος·** **3)** ρηματ. π. ξύλωσις, ξύλωμα.

ξῠλώδης-ους-ες (ξύλον) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ξύλον, ὁ σκληρὸς καὶ τραχὺς ὡς ξύλον, ξυλοειδής : 'Ιππ.Δι.2,65,'Αριστλ.Μετ.387α,32, Θεόφρ.ΦΙ 6,2,2, Πλούτ.'Ηθ.953D **ἐγένοντο διὰ τὸν πάγον σκληραὶ καὶ ξυλώδεις αἱ** χλαμύδες· ‖ ὁ ἔχων τὴν φύσιν τοῦ ξύλου : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.19· **2)** μσν. μτφ. ἐπὶ λόγου : Τζέτζ.'Επιγρ.Θουκ.133 (ἐκδ. Paris) **κρύπτων δὲ μᾶλλον ἃ παρῆξεν ὁ χρόνος τῷ σῷ σκοτεινῷ καὶ ξυλώδει τοῦ λόγου·** **3)** ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ ξύλου, ὁ φαιὸς ἢ ὁ καστανός : Θεόφρ.ΦΙ 7,3,2 **καὶ τοῖς χρώμασιν ὁμοίως τὰ μὲν μέλανα, τὰ δὲ** λευκότερα, **τὰ δὲ ξυλώδη·** **4)** νεώτ. ὁ πλούσιος εἰς ξύλα, ὁ πλήρης ξύλων.

ξῠλωμα-ατος (τὸ) (ξυλῶ) 'Επιγρ. κ. νεώτ. τεμάχιον κατειργασμένου ξύλου : 'Επιγρ.· **2)** νεώτ. ἀντὶ ξύλημα βλ.λ.

ξῠλωμάτιον (τὸ) 'Επιγρ.ὑποκορ. τοῦ ξύλωμα βλ.λ.).

ξῠλών-ῶνος (ὁ) 'Επιγρ., γλωσσ. κ. νεώτ. τόπος ἐν ᾧ ἐναποτίθενται ξύλα, ἀποθήκη ξύλων, ξυλοθήκη.

ξυλωνία (ἡ) ἡ ὠνή, ἡ ὤνησις, ἡ ἀγορὰ ξύλων : 'Επιγρ. **ἀργύριον εἰς ξυλωνίαν.**

ξῠλώροφον (τὸ) 'Επιγρ. ἡ ξυλίνη ὀροφή, στέγη.

ξῠλωσις-εως (ἡ) (ξυλῶ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ξύλινος σκελετὸς οἰκοδομῆς ὡς καὶ πᾶν ἐκ ξύλου κατασκεύασμα αὐτῆς : Θουκ.2,14 **καὶ αὐτῶν τῶν οἰκιῶν καθαιροῦντες τὴν ξύλωσιν** (κτ.Πολυβ.7,124 **«τὰ ἐρέψιμα ξύλα»**), 'Επιγρ. **ξύλωσις στοιῆς,** 'Ιώσ. ΑΙ 3,6,5 **χρυσῷ περιελήλατο πᾶσα** (ἡ κιβωτός), **ὡς ἀποκεκρύφθαι τὴν ξύλωσιν·** ‖ νεώτ. ξυλίνη ἐπένδυσις, δι' ἧς ὑποστηρίζονται καὶ ἀντερείδονται τὰ τοιχώματα καὶ οἱ ὄροφοι τῶν φρεάτων καὶ στοῶν τῶν μεταλλείων καὶ ὀρυχείων· ‖ νεώτ. ναυτ. τὸ σύνολον τῶν ξύλων καὶ ἐπηγκενίδων, δι' ὧν συμπληροῦνται καὶ ἐνδυναμοῦνται τὰ ἀραιώματα τοῦ σκελετοῦ τῶν σκαφῶν· **2)** μσν. **ἡ εἰς** ξύλον μεταβολή : Δαμασκ.Ι ἐν Mi.95,413.

ξυμμ- ἀντὶ συμμ- βλ.λς.

ξύν προφ. ἰων. κ. ἀττ. τῆς προθέσεως σὺν **βλ.λ.·** ‖ ὁμ. κ. ἐν συνθέτοις.

ξυνάκι (τὸ) δημ. δ.γρ. τοῦ ξινάκι βλ.λ.

ξυνάν (ὁ) δωρ. τ. τοῦ ξυνήων βλ.λ.

ξῠνεείκοσι ἐπ. τ. τοῦ συνείκοσι βλ.λ., εἴκοσιν ὁμοῦ, συνάμα, εἴκοσι μαζί : 'Οδ.Ξ 98 **οὐδὲ ξυνεείκοσι φωτῶν ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον.**

ξῠνειμι (εἰμί) ἐπ. μέλλ. ἀπαρφ. **ξυνέσεσθαι,** εὑρίσκομαι ὁμοῦ, εἶμαι μαζί : 'Οδ.Η 270 **ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι ὀϊζυῖ πολλῇ** (νὰ ζήσω ἐν δυστυχίᾳ).

ξῠνεσις-εως (ἡ) (ξυνίημι, συνίημι) ἐπ. συμβολή, ἕνωσις : 'Οδ.Κ 515 **πέτρη τε ξύνεσίς τε δύω ποταμῶν ἐριδούπων.**

ξυνέων (ὁ) ἰων. τ. τοῦ ξυνήων βλ.λ.

ξυνήβιος 'Ησ. **«συμπότης, συνῆλιξ».**

ξύνηβος Φώτ. **«συμπότης».**

ξυνήθρα (ἡ) δημ. δ.γρ. τοῦ ξινήθρα βλ.λ.

ξυνήϊος-η-ον ἐπ. κ. ἰων. τ. τοῦ ἀχρ. ξύνειος, ὁ ξυνός, ὁ κοινός, ὁ ἀνήκων εἰς τὸ κοινόν, εἰς πολλοὺς συντροφικῶς· μ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ξυνήϊα** ὡς οὐσ. κοινὴ περιουσία, πράγματα ἀνήκοντα εἰς πολλοὺς ὁμοῦ, ἰδ. ἡ κοινὴ τῶν λαφύρων ἰδιοκτησία : 'Ιλ.Α 124 **οὐδ' ἔτι που ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά,** αὐτ.Ψ 809.

ξύνημα-ατος (τὸ) μτγν. ἡ ῥῖψις τοῦ ἀκοντίου ὑπὸ ἐφίππου ἐπελαύνοντος (λ. κελτική) : 'Αρρ.Τακτ.42,4.

ξῠνήων-ονος (ὁ) ποι., δωρ. **ξυνάων** (Αἰσχ.ἀπ.99,6) κ. **ξυνάν** (Πίνδ.Ν 5,27), ἰων. **ξυνέων,** ἀττ. **ξυνών** (Σοφ.ἀπ.1074) ὁ κοινωνός, ὁ κατέχων τι ἀπὸ

κοινοῦ μετ' ἄλλων, ὁ σύντροφος, ὁ μέτοχος, μτ γενικ. : Ἡσίοδ.Θ 595 κηφῆνας βόσκουσι, κακῶν ξυνήονας ἔργων, αὐτ 601· ‖ φρ. **ἑλκέων ξυνάοντες** οἱ πάσχοντες ἐκ τῆς αὐτῆς ἀσθενείας τῶν ἑλκῶν : Πίνδ.Π 3,48 **ὅσσοι μόλον αὐτοφύτων ἑλκέων ξυνάοντες**· **2**) ἀπολ ὁ φίλος : αὐτ.Ν 5,27 Κρηθεῖς **Ἱππολύτα δόλῳ πεδᾶσαι ἤθελε ξυνᾶνα Μαγνήτων σκοπόν**, Αἰσχ.ἀπ.99,6 **παίδων δ' ἐζύγην ξυνάονι**, Σοφ.ἀπ.1074, Ἐπιγρ.· **3**) μτγν. κ. ὡς ἐπίθ ἐν τῇ φρ. **ἅλα ξυνέωνα** τὸ ἐπὶ τῆς κοινῆς τραπέζης ἅλας, τὸ σύμβολον τῆς ξενίας : Ἀλέξ.Αἰτ.3,15.

ξύνις γ' ἑν. τοῦ παρατ. τοῦ ξυνίημι, ἀττ. τ. τοῦ συνίημι βλ.λ.

ξυνίει β' ἑν τοῦ ἐνεστ. τοῦ ξυνίημι, ἀττ. τ. τοῦ συνίημι βλ.λ

ξυνίημι ἀττ. τ. τοῦ συνίημι βλ.λ.

ξύνιον παρατ. τοῦ ξυνίημι ἀττ. τ. τοῦ συνίημι βλ.λ.

ξυνοδοτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ποι. ὁ ἀφθόνως δίδων, ὁ μετ' ἀφθονίας μοιράζων ἀπὸ κοινοῦ εἰς πάντας, ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : ΑΠ 9,525,15.

ξυνός-ή-όν (1) ἐπ. κ.ἰων. λ. ταυτόσημος ἀλλ' ἀρχαιοτέρα τοῦ κοινός [ἐκ τῶν τραγ. ὁ Αἰσχ. ἔχει δὶς τὴν λ. ἐν ἰαμβ. τριμέτροις καὶ ὁ Σοφ. δὶς ἐν λυρ. χωρίοις· π.Εὐρ. κ. Ἀττ. πεζ. οὐδέποτε ἀπαντᾶ] ὁ ἀνήκων ἀπὸ κοινοῦ εἰς πάντας, ὁ δημόσιος, ὁ καθολικός, ὁ εἰς πάντας ἀπὸ κοινοῦ ἁρμόζων : Ἰλ.Π 262 **ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσιν**, αὐτ.Ο 193 **γαῖα δ' ἔστι ξυνὴ πάντων**, Ἡσίοδ.ἀπ. 82 **ξυναὶ γὰρ τότε δαῖτες ἔσαν, ξυνοὶ δὲ θόωκοι**, Τυρτ 12,15 **ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόληΐ τε δήμῳ**, Ἡρ.4,12, αὐτ.7,33 **ξυνὸν τοῦτο πᾶσιν ἀγαθόν**· ‖ φρ. **ξυνὰ λέγω** ὁμιλῶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ, διὰ τὸ γενικὸν συμφέρον : Αἰσχ.Ἑπτ.76 **ξυνὰ δ' ἐλπίζω λέγειν** ‖ **ἐν ξυνῷ** ἀπὸ κοινοῦ : Πίνδ.Π 9,93 **τό γ' ἐν ξυνῷ πεπονημένον εὖ**· ‖ ἡ δοτ. **ξυνῇ** ὡς ἐπίρρ. κοινῇ, ἀπὸ κοινοῦ : Αἰσχ.Ἱκ.367 **ξυνῇ μελέσθω λαὸς ἐκπονεῖν ἄκη**, Ἀπολλ.Ρ 2,802, Καλλ.Ἄρτ.36· ‖ ὁμ. ἡ αἰτ. πληθ. **ξυνὰ** ὡς ἐπίρρ. κοινῇ, ἀπὸ κοινοῦ : Πίνδ.Ι 7(8),48 **φαντὶ γὰρ ξύν' ὀλέγειν καὶ γάμον Θέτιος**, Σοφ.ΟΚ 1752 **ἐν οἷς γὰρ χάρις ἡ χθονία ξὺν ἀπόκειται πενθεῖν οὐ χρή**· **2**) περὶ τοῦ Ἐνυαλίου ἢ τοῦ Ἄρεως, ὁ ἀμερόληπτος, ὁ ἀδέκαστος, ὡς οὐδενὸς φειδόμενος, κατ' ἄλλους ὁ εἰς ἀμφότερα τὰ διαμαχόμενα μέρη κοινός : Ἰλ.Σ 309 **ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα** [περὶ ἀβεβαίας ἐκβάσεως πολέμου ἢ ἀμφιρρόπου μάχης], Ἀρχίλ.62 **ξυνὸς ἀνθρώποις Ἄρης**· ‖ ὁμ. κ. περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Διονύσου : ΑΠ 9,524, αὐτ.15,525,15· **3**) Ἐπιγρ. τὸ οὐδ. ξυνόν ὡς οὐσ. τὸ κοινόν, τὸ κράτος, ἡ πολιτεία.

ξυνός-ή-ό (2) δημ. δ.γρ. τοῦ ξινὸς βλ.λ.

ξυνόφρων-ονος-ον μτγν. ποι. ὁ κοινόφρων, ὁ ὁμοίαν γνώμην ὡς πρὸς πάντας ἔχων, ὅθ. ὁ φίλα φρονῶν, περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος : ΑΠ 9,525,15.

ξυνοχαρής-οῦς-ές μτγν. ποι. ἐπὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ χαροποιῶν πάντας ἐξ ἴσου, κτ. δ. ἑρμ. ὁ μετὰ πάντων ὁμοῦ χαίρων : ΑΠ 9,525,15.

ξυνοχή (ἡ) (ξυνέχω, συνέχω) ἐπ. ἡ ἕνωσις : Ἰλ.Ψ 330 **λᾶε δὲ τοῦ ἑκάτερθεν ἐρηρέδαται δύο λευκώ, ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ**.

ξυντράχηλος-ον μτγν. ὁ ἔχων τὸν τράχηλον συνεσταλμένον, μαζεμένον, ζαρωμένον ἢ κεκλιμένον πρὸς τὴν βάσιν : Φιλόστρ.Γυμν.35 **τῶν Ἡρακλείων ἀγαλμάτων . . θεοειδέστερα τὰ ἐλευθέριά τε καὶ μὴ ξυντράχηλα**.

ξυνυποικουρῶ-έω μτγν. συνοικουρῶ βλ.λ. : Φιλόστρ.Γυμν.28 **ταυτὶ τὰ νοσήματα καὶ ξυνυποικουρεῖ τῇ φύσει**.

ξυνύφανσις-εως (ἡ) ἀττ. συνύφανσις βλ.λ. : Πλάτ.Πολιτ.310Ε.

ξύνω δημ. τ. τοῦ ξύω βλ.λ.

ξυνῶ-όω μτγν. κοινῶ, ποιῶ τι κοινόν, μεταδίδω· πρβλ ξυνός (1) : Νόνν.Δ 17,230 **ξυνῶ τινα ἀνίῃ**· μέσ. **ξυνοῦμαι** κοινοῦμαι βλ.λ. : Νέαρχ π.Ἀρρ.Ἰνδ. 20,4 **λέγει ὁ Νέαρχος ἑωυτῷ ξυνοῦσθαι τὸν Ἀλέξανδρον**, Μαν.2,492.

ξυνών-ῶνος (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ ξυνήων βλ.λ.

ξυνωνία (ἡ) ποι., ἰων **ξυνωνίη** κοινωνία, ἑταιρεία, σύλλογος, συντροφιά : Ἀρχίλ.86 **ἀλώπηξ καἰετὸς ξυνωνίην ἔμειξαν**.

ξυνωνός (ὁ) μτγν. κ. μσν. κοινωνός βλ.λ. : Συνέσ. Ὕμν.4,265 **ἕταρον δὲ δίδου ξυνωνόν, ἄναξ,** Θεόγνωστ.Καν.68.

ξυνωρίς-ίδος (ἡ) κ. μσν. δ τ. τοῦ συνωρὶς βλ.λ

ξυνῶς ἐπίρρ. Ἐπιγρ. κοινῇ, ἀπὸ κοινοῦ.

ξυόεις-εντος-εσσα-εν ἀρχ. λεξ. ὁ εὖ ἐξεσμένος· Ἡσ ἐν λ. ξυόεσσα.

ξυπάζω μσν. κ δημ., δ.γρ. ξιππάζω, δ.τ. ξυπῶ (Ἐρωτόκρ.2,1304), ἀόρ. **(ἐ)ξύπασα**, μέσ. κ. παθ. **ξυπάζομαι** κ **ξυπᾶμαι** κ. **ξυποῦμαι**, παρατ. **(ἐ)ξυπαζόμουν(α)**, παθ. ἀόρ. **(ἐ)ξυπάστηκα**, μτχ. παθ. παρακ **ξυπασμένος** (αὐτ.1,1101), πτοῶ. τρομάζω, φοβίζω τινά, τὸν κάμνω νὰ πτοηθῇ : **μὲ ξύπασες, - ἡ τουφεκιὰ ξύπασε τὸ ἄλογο**· ‖ κ. ἀμτβ. φοβίζομαι, τρομάζω : αὐτ.2,1304 **καὶ τὸ πατάρι σείστηκε καὶ τ' ἄλογα ξυποῦσι**· ‖ τὸ μέσ. ξυπάζομαι πτοοῦμαι, ἐκπλήττομαι, τρομάζω : Ἐρωτόκρ. 1,1101 **κι ὕπνον ἂν εἶχεν κοιμηθῇ ἤτονε ξυπασμένος, - μὲ τὸ τίποτα ξυπάζεσαι**· **2**) τὸ ἐνεργ. κ. μτφ. ἐκπλήττω, ἐξαφνίζω, ξαφνιάζω : **ἡ συμπεριφορά του ὅλους μᾶς ξύπασε**· **3**) τὸ μέσ. ἐπαίρομαι, κομπάζω : **ἀπ' ὅταν ἔκαμε δυὸ δεκάρες, ξυπάστηκε, - τί ξυπᾶσαι, δὲν θυμᾶσαι ποιὸς ἤσουν!**· ἰδ. κτ. μτχ. **ξυπασμένη γυναίκα, - αὐτὸν τὸν ξυπασμένο θὰ πάρῃς γι' ἄντρα;**· **4**) ρηματ.π. ξυπασιά, ξύπασμα.

ξυπασιά (ἡ) (ξυπάζω) δημ., δ.γρ. **ξιππασιά** ἔπαρσις, κομπασμός, οἴησις, μεγαλαυχία : **σοῦ μιλάει μὲ μιὰ ξυπασιά**.

ξύπασμα (τὸ) (ξυπάζω) δημ. πτόησις, ξάφνιασμα, σκιάξιμο· **2**) μτφ. ἔπαρσις, κομπασμός, ὑπερηφάνεια, οἴησις.

ξύπνημα (τὸ) (ξυπνῶ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυπνῶ βλ.λ., ἀφύπνισις : δ.τραγ. **τῆς Κυριακῆς τὸ ξύπνημα μὲ λειώνει, μὲ τρελλαίνει**· ‖ κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῆς περὶ τὰ ἀφροδίσια, ἐπὶ τῆς σεξουαλικῆς ἀφυπνίσεως.

ξυπνητήρι (τὸ) δημ. ἐξυπνητήριον, εἰδικὸν ὡρολόγιον χρησιμοποιούμενον δι' ἀφύπνισιν ἐν ὡρισμένῃ ὥρᾳ : **κούρδισε τὸ ξυπνητήρι καὶ βάλ' το στὶς 8**.

ξυπνητός-ή-ό μσν. κ. δημ. ὁ ἐγρηγορώς, ὁ μὴ κοιμώμενος, ὁ ξύπνιος : Ἐρωτόκρ.1,464 **καὶ τὰ τραγούδια ξυπνητὰ συχνιὰ τὴν ἐκρατοῦσα**, αὐτ. 469, αὐτ.1099, αὐτ.5,1090.

ξυπνητούρια (τὰ) δημ. ξύπνημα βλ.λ. μ. ἐν τῇ φρ. **καλὰ σου ξυπνητούρια** [χαιρετισμὸς διδόμενος πρὸς ἄρτι ἀφυπνισθέντα]· ‖ ὁμ.ἡ φρ.(**καλὰ**) **ξυπνητούρια** εἰρων. ἐπὶ τῶν ἀργὰ ἐγειρομένων ἐκ τοῦ ὕπνου· ‖ ὁμ. εἰρων. κ. ἐπὶ τῶν ἀντιλαμβανομένων ἢ πληροφορουμένων τι πολὺ βραδέως.

ξύπνιος-ια-ιο δημ. ὁ ξυπνητὸς βλ.λ. : **ὅταν ἔγινε ὁ σεισμός, ἤμουνα ξύπνιος**· ‖ τὸ ἀρσ. ξύπνιος ὡς οὐσ. ἐγρήγορσις, ἀφύπνισις, ξύπνημα : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 7,26 **χαράματα, γλυκιὰ τοῦ ξυπνιου μου ὥρα**· **2**) μτφ. ὁ ἔξυπνος, ὁ εὐφυής.

ξύπνος (ὁ) δημ. κ.-ιος κ. ξύπνο (τὸ) ἡ κατάστασις τῆς ἐγρηγόρσεως, ἀντίθ. ὕπνος : **στὸν ὕπνο σου τὰ εἶδες αὐτὰ ἢ στὸν ξύπνο σου**· ‖ ἰδ. ἡ γενικ. ξύπνου ἐπιρρηματικῶς : Ἐρωτόκρ.1,997 **κι ὁλημερνὶς κι ὁλονυχτὶς ξύπνου κι ὀντὲ κοιμοῦμαι**.

ξυπνῶ-άω μσν. κ. δημ. κ. ἀσυναίρ. ξυπνάω μτβ. ἐγείρω τινὰ ἐκ τοῦ ὕπνου, ἀφυπνίζω : Ἐρωτόκρ.

I,483 **ἐξύπνα καὶ τὴ Νένα τζι**, Βαλαωρ.Μνημόσ. **Ὁ Κίτσος καὶ τὸ γεράκι** 20 **τί στεναγμὸς ἦταν ἐκειός, ξυπνᾷ καὶ πεθαμένους**, Γρυπ.Σκ.Τερρ.52,II **τὰ μεσάνυχτα περνᾶνε ξυπνώντας τὰ ἔρμα τὰ πλακόστρωτα, - νὰ μὲ ξυπνήσετε στὶς 7 τὸ πρωΐ, - μὴ φωνάζετε, γιατὶ θὰ ξυπνήσετε τὸ παιδί**· **2**) ἀμτβ. ἐγείρομαι ἐκ τοῦ ὕπνου, ἀφυπνίζομαι : Ἐρωτόκρ.I,489 **ταχιὰ - ταχιὰ σηκώνουντο πρὶ νὰ ξυπνήσου οἱ ἄλλοι**, Σολωμ. Ἡ φαρμακωμένη 33 **θὰ ξυπνήσῃ τὴν ὕστερη ἡμέρα εἰς τὸν κόσμον ὀμπρὸς νὰ κριθῇ, - ξύπνησα ἀργὰ σήμερα καὶ εἶμαι σὰν ἄρρωστος**· **3**) μτφ. Ιδ. εἰς τοὺς παρωχημένους χρ. ἀφυπνίζομαι διανοητικῶς καὶ ψυχικῶς : **ἄργησε, μὰ ξύπνησε, - ξύπνησε κι ὁ Γιάννης τώρα καὶ σοῦ κάνει τὸν καμπόσο**· **4**) ὁμ. μτφ. ἀφυπνίζομαι περὶ τὰ ἀφροδίσια, σεξουαλικῶς : **οἱ λαοὶ τῶν θερμῶν κλιμάτων ξυπνοῦν πολὺ νωρίτερα ἀπὸ τοὺς βόρειους**.

ξυπολάω μσν. κ. δημ., ἀόρ. ξυπόλησα, μέσ. ξυπολιέμαι, παρατ. **ξυπολιόμουνα**, παθ. ἀόρ. (ἐ)ξυπολήθη(κα), ἀφαιρῶ τινος τὰ ὑποδήματα, τὸν ἀναγκάζω νὰ μείνῃ ἀνυπόδητος, ἐξυπολύω : **τὸν ξυπόλησε καὶ τὸν ξύλισε στὶς πατοῦσες**· **2**) μέσ. ἀφαιρῶ τὰ ὑποδήματά μου καὶ μένω ἀνυπόδητος : Διγεν.Ἀκρ.1826 **καὶ τότε ὁ νεώτερος γοργὸν ἐξυπολήθη, - μὴν ξυπολιέσαι, γιατὶ θὰ κρυώσῃς**.

ξυπολησιά (ἡ) δημ. κ. **ἀξυπολησιά** κ. **-υσιά** ἡ κατάστασις τοῦ ἀνυποδήτου, τοῦ ξυπόλητου : **ἀπ' τὴν ξυπολησιά πέτσωσαν οἱ πατοῦσές του**.

ξυπόλητος-η-ο δημ. κ. **ἀξυπόλυτος** ὁ ἀνυπόδητος, ὁ γυμνόπους : **μὴν γυρνᾷς ξυπόλητος, γιατὶ θὰ σοῦ κάτσῃ κανένα καρφί**· **2**) κατ' ἐπέκτ. ὁ ἀλήτης.

ξυπῶ-έω μσν. κ. δημ. δ. τ. τοῦ ξυπάζω βλ.λ.

ξυραῖος-α-ον μτγν. ὁ ἐξυρημένος, ὁ ξουρισμένος : Συνέσ.71Δ **εἰ τοίνυν ὁ ξυραῖος χειροποίητός ἐστιν εὐσεβής**.

ξυραφίζω δημ. κ. **ξουραφίζω**, μέσ. **ξυραφίζομαι**, παρατ. (ἐ)**ξυραφιζόμουνα**, παθ. ἀόρ. (ἐ)**ξυραφίστηκα**, μτχ. παρακ. **ξυραφισμένος**, ξυρίζω, Ιδ. τὸ μέσ. ξυραφίζομαι ξυρίζομαι : **σήμερα ξυραφίστηκα μόνος μου**· || συνεκδ. ἐπὶ ὑφασμάτων **ἐξ ἐρίου** ἡ μτχ. **ξυραφισμένος** ὁ οὗ ἀφῃρέθη, ἀπεξέσθη **ἐν τῇ κατεργασίᾳ** ὁ χνοῦς, ἀχνούδωτος.

ξυράφιον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **ξ(ο)υράφι** ὑποκορ. τοῦ ξυρὸς βλ.λ. ἄνευ ὑποκορ. σημ., τέμνον ὄργανον **ἐκ** χαλυβδίνης λεπίδος δι' οὗ ἐνεργεῖται τὸ ξύρισμα : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.849 **μιᾷ μαχαίρᾳ εἶπεν, ὃ καλοῦμεν . . ξυράφιον**, Ἀραβαντ. 112 **σπανὸς ξουράφια ἀγόραζε** (ἐπὶ τῶν ζητούντων τὰ μὴ χρήσιμα αὐτοῖς)· **2**) μτγν. κ. μσν. χειρουργικὴ μάχαιρα : Γαλ.14,786, Παῦλ.Αἰγ.3,3 **πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ γενείου συκώδη ἐξανθήματα ξυράφιον**.

ξυράφισμα-ατος (τὸ) νεώτ., δημ. κ. **ξουρ-** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυραφίζω, ξύρισμα.

ξυραφιστής (ὁ) (ξυραφίζω) μσν. ὁ ξυρίζων, ὁ ξυραφίζων, κουρεὺς ὅστις κυρίως ξυρίζει : Πρόδρ. 2,557 **κι ὁμοιάζω . . ξυραφιστὴς κακότυχος**.

ξυρήκης-ους-ες (ξυρόν, ἀκή) ὁ ὀξύς, ὁ κοπτερὸς ὡς τὸ ξυράφιον : Ξεν.Κυν.10,3 **τὰ δὲ ἀκόντια . . ἔχοντα τὰς λόγχας εὐπλατεῖς καὶ ξυρήκεις**, Πολυβ.5,20 **αἱ δὲ λόγχαι αὐτῶν εὐπλατεῖς καὶ ξυρήκεις**· **2**) ἐν παθ. ἐνν. ὁ μέχρι δέρματος ἐξυρημένος : Εὐρ.Φοίν.372 **κάρα ξυρῆκες καὶ πέπλους μελαγχίμους** (πρὸς ἔνδειξιν μεγάλου πένθους), αὐτ.Ἠλ.335· || **κουρὰ ξυρήκης** ἡ μέχρι δέρματος κουρά : αὐτ.Ἀλκ.427 **πένθους γυναικὸς τῆσδε κοινοῦσθαι λέγω κουρᾷ ξυρήκει** (πρὸς ἔνδειξιν μεγάλου πένθους)· **3**) μτγν. ὁ ξυρήσιμος βλ.λ. : Αἰλ.Δ ἀπ.265, Σουΐδ., Φώτ.

ξυρήσιμος-ον μτγν. ὁ χρῄζων, ὁ ἔχων χρείαν ξυρίσματος, ὁ ἐπιδεκτικὸς ξυρίσματος : Αἰλ.Δ ἀπ. 265 **ξυρήκης ὁ ξυρήσιμος καὶ κουριῶν**.

ξύρησις-εως (ἡ) (ξυρῶ) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ ξυρῶ βλ.λ., ξύρισμα, ξυράφισμα τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς : Ἀσκληπιάδ.Μ π.Γαλ.12,413, Πλούτ.Ἠθ.352C, Ἀρχιγ.π.Ἀέτ.6,28, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,36 **ξύρησις ὠφέλιμος ἐπ' ὀφθαλμίᾳ**· **2**) ξύρισμα ὡς μέσον ἐξευτελιστικὸν ὡς καὶ σήμερον, ἐξευτελισμὸς διὰ ξυρίσματος : ΠΔ Ἡσ.22,12 **καὶ ἐκάλεσε κύριος . . ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλαυθμὸν . . καὶ ξύρησιν καὶ ζῶσιν σάκκων**.

ξυρησμός (ὁ) μτγν. ξύρησις βλ.λ. : Ἡρωδιαν. Ἐπιμ.180.

ξυρητής (ὁ) (ξυρῶ) Ἐπιγρ. κουρεὺς βλ.λ.

ξυρίας (ὁ) μτγν. ὁ ἐξυρημένος, ὁ ξουρισμένος ἢ ὁ ξυρήσιμος, ἐπὶ ἠθοποιοῦ τῆς τραγῳδίας· Πολυδ.4,133 **«ὁ μὲν ξυρίας πρεσβύτατος τῶν γερόντων, . . τὸ δὲ γένειον ἐν χρῷ κουρίας ἐστὶν ὁ ξυρίας, ἐπιμήκης ὢν τὰς παρειάς»**· || Ἡσ. **«τὸ** τραγικὸν τοῦ Πριάμου πρόσωπον ξυρίας **ἐστίν»**.

ξυριδοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογεν. μονοκοτυληδόνων φυτῶν, ἧς γένος ἡ ξυρίς.

ξυρίζω μτγν., νεώτ., δημ. κ. **ξουρίζω**, παρατ. (**ἐ**)**ξ(ο)ύριζα**, ἀόρ. (**ἐ**)**ξ(ο)ύρισα**, μέσ. κ. παθ. **ξ(ο)υρίζομαι**, παρατ. ἐξ(ο)υριζόμουν(α), ἀπαρφ.μέσ. μέλλ. ξυριεῖσθαι (Ἀλκίφρ.3,66), παθ. ἀόρ. **ἐξυρίσθην**, δημ. (**ἐ**)**ξ(ο)υρίστηκα**, δημ.μτχ. παθ. παρακ. **ξ(ο)υρισμένος**, ξυρῶ βλ.λ., κόπτω διὰ ξυραφίου ἐν χρῷ τὰς τρίχας τοῦ πώγωνος, τοῦ μύστακος κλπ. : Σχόλ.Νίκ.Ἀλεξ.410, Ἀραβαντ.79 **ξούρισε τ' ἀβγὸ καὶ πάρε τὸ μαλλί του** (ἐπὶ ματαιοπονούντων)· || μέσ. **ξυρίζομαι** ξυρίζω ἐμαυτόν : Ἀλκίφρ.3,66 **ξυριεῖσθαι τὴν γενειάδα βουλόμενος, - ξυρίζομαι τρὶς τῆς ἑβδομάδος, - χθὲς δὲν ξυρίστηκα**· **2**) τὸ ἐνεργ. μτφ. ἐπὶ παγεροῦ ἀνέμου, Ιδ. τοῦ βορρᾶ, εἰμὶ σφοδρὸς καὶ παγερός, πνέω **μετὰ** ριπῶν λίαν ψυχρῶν : **σήμερα πάλι ὁ βοριὰς ξυρίζει**· **3**) ὁμ. τὸ ἐνεργ. μτφ. **ἐπὶ** φλυάρων διηγουμένων Ιδ. ψευδῆ, ταλαιπωρῶ τινα, κάμνω ὥστε νὰ κακοπαθήσῃ τις διὰ τῆς ἀκατασχέτου φλυαρίας μου : **μᾶς ξούρισε δυὸ ὁλάκερες ὧρες**.

ξύριον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ ξυρὸν βλ.λ., μικρόν, λεπτὸν ξυράφιον: Δαΐμ.4Ι,Πρόδρ.ἐν Notitt. Mss.8,2,139 **τοῦ καυτῆρος ἐκείνου καὶ τουτουὶ τοῦ ξυρίου**, αὐτ.140.

ξυρίς-ίδος (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **ξῖρις** (Θεόφρ. Φ1 9,8,7, Χοιροβ. ἐν Ἀν.Ὀξ.2,242) κ. **ξειρίς** (Ἡσ.), κ. **ξείρης** (ὁ) (Ἀριστφ.ἀπ.831) τὸ φυτὸν Ἶρις βλ.λ. ἢ κάκοσμος : Διοσχ.4,22, Πλίν.Φ1 21,143, Γαλ.12,87· || νεώτ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ξυριδοειδῶν**· **2**) Σουΐδ. **«ξυρίδες, καμπάγια, ξυγάδδια ἢ ἄλλο ὑπόδημα διάφορον»**.

ξύρισμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ξούρισμα** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυρίζω βλ.λ., ξυράφισμα : Τζέτζ.Χιλ.2,537 **δρασάσῃ ξύρισμα Σαμψὼν βοστρύχων, - σοῦ χρωστάω καὶ τὸ προχθεσινὸ ξύρισμα**.

ξυριστικός-ή-ό(ν) νεώτ., δημ. κ. **ξουρ-** ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ξύρισμα βλ.λ., ὁ τοῦ ξυρίσματος, ὁ κατάλληλος διὰ ξύρισμα, ὁ πρὸς ξύρισμα : **ξυριστικὴ λεπὶς - μηχανή**· **2**) τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ξυριστικά** ὡς οὐσ. ἡ ἀμοιβή, ἡ παρεχομένη εἰς τὸν κουρέα διὰ ξύρισμα.

ξύριχθυς-υος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων ἀκανθοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **λαβριδῶν**.

ξυριῶ-άω μσν. ἐφετ. τοῦ ξυρῶ βλ.λ., ἐπιθυμῶ νὰ ξυρισθῶ, ἔχω ἔφεσιν, ἔχω ἀνάγκην νὰ ξυραφισθῶ: Νικ.Χων.Χρον.369D **ἡ ἀεὶ ξυριῶσα καὶ νεανισκευομένη παρειά**.

ξυρμεύεσθαι Ἡσ. «ἀδιακρίτως λαλεῖν καὶ καυχᾶσθαι· Ἀττικοί».

ξυροδόκη (ἡ) μτγν. κ. ξυροδόχη (Πολυδ 10,140) ἡ θήκη τοῦ ξυραφίου, ξυροθήκη, ξουραφοθήκη : Ἀριστφ.Θεσμ.220 **αὐτὸς λάμβανε ἐντεῦθεν ἐκ τῆς ξυροδόκης.**

ξυροδόχη (ἡ) μτγν. δ. προφ. τοῦ ξυροδόκη βλ.λ. : Πολυδ 10,140 **ἡ δὲ θήκη, ξυροθήκη ἡ ξυροδόχη παρ' Ἀριστοφάνει καλεῖται.**

ξυροθήκη (ἡ) μτγν. δ.ἀνάγν. τοῦ ξυροδόκη βλ.λ. : Πολυδ.2,32.

ξυρόν (τὸ) (ξύω) κ. **ξυρός** (ὁ) (Ἀρχιππ.45, Ἀλκίφρ.3,66) ξυράφιον βλ.λ. (τὰ παλαιότατα ξυράφια ἦσαν κατεσκευασμένα ἐξ ὀφιανοῦ λίθου) : Εὐρ.Ἠλ.241 **καὶ κρᾶτα πλόκαμόν τ' ἐσκυθισμένον ξυρῷ,** Ἀριστφ.Ἱππ.65, αὐτ.Θεσμ.219 **χρῆσόν τι νῦν ἡμῖν ξυρόν,** Νικ.Ἀλεξ.411· ‖ μτφ. κ. ἐν παροιμ. φρ. **ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς** ἐν κρισιμότητι, ἐν κρισίμῳ σημείῳ, ἐν κινδύνῳ : Ἰλ.Κ 173 **ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς . . ὄλεθρος ἠὲ βιῶναι·** ‖ ὁμ. συχν. κ. π. τοῖς μετέπειτα πρὸς δήλωσιν σωτηρίας ὡς ἐκ θαύματος ἢ θαυμαστῆς ἐκφυγῆς ἢ ὅτι εὑρίσκεταί τις ἢ τι ἐν λίαν κρισίμῳ θέσει : Θέογν.557 **κίνδυνος ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς,** Σιμων.97 **ἀκμᾶς ἑστακυῖαν ἐπὶ ξυροῦ Ἑλλάδα,** Ἡρ.6,11 **ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρήγματα·** ‖ ὁμ. κ. ἄνευ τῆς λ. **ἀκμή** : Σοφ.Ἀντ.996 **φρόνει βεβὼς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης,** Εὐρ. Ἡρ.630 **ἔβητ' ἐπὶ ξυροῦ,** Θεόκρ.22,6 **ἀνθρώπων σωτῆρας ἐπὶ ξυροῦ ἤδη ἐόντων,** Λουκ.ΖΤραγ.3 **ἐπὶ ξυροῦ ἑστηκέναι·** **2)** μτγν. εἶδός τι μαχαίρας δι' ἧς ἀπεκεφαλίζοντο οἱ καταδικαζόμενοι εἰς θάνατον : Πλούτ.Ἀρτξ.29 **ἧκε μὲν ξηρὸν ἔχων, ᾧ τὰς κεφαλὰς ἀποτέμνουσι τῶν κολαζομένων·** **3)** Ἡσ. «τομόν, ἰσχνόν, ὀξύ».

ξυροποιός (ὁ) γλωσσ. ὁ κατασκευαστὴς ξυρίων, ξυραφίων, ξουραφάς.

ξυρός (ὁ) δ.τ. τοῦ ξυρὸν βλ.λ. : Ἀρχιππ.45, Ἀλκίφρ.3,66, δ.ἀνάγν. ἐν ΑΠ 11,288· ‖ παροιμ. **ξυρὸς εἰς ἀκόνην** (Σουΐδ. «παροιμία πρὸς τοὺς ὧν βούλονται τυγχάνοντας, ὁμοία τῇ ὄνος εἰς ἄχυρα»).

ξυρότμητος-ον μτγν. ὁ διὰ ξυροῦ τμηθείς, ὁ διὰ δρεπάνου κοπείς, ὁ θερισθείς, ἐπὶ σταχύων : Φιλῆς 2,145 **ξυρότμητος στάχυς.**

ξυρουργός-όν μτγν. ὁ κουρεύων, κουρευτικὸς βλ.λ. : Ζώσ.Ἀλχ.116Β **ξυρουργὸν ἀνθρωπάριον.**

ξυροφορῶ-έω ποι. φέρω ξυράφιον, κρατῶ, βαστῶ μαζί μου ξουράφι : Ἀριστφ.Θεσμ.218 **σὺ μέντοι ξυροφορεῖς ἑκάστοτε.**

ξυρρ- ἀττ. τ. ἀντὶ συρρ-.

ξύρω κ. μσν., παρατ. **ἔξυρον** (Λουκ.Ψευδολ.27), μτχ. ἀόρ. α' **ξύρας** (Ἱππ.Νούσ.3,1, Τζέτζ.Χιλ.9,231), μέσ. **ξύρομαι**, ἀπαρφ. **ξύρεσθαι** (Πλούτ.Ἀντ.1), μτχ. μέσ. ἀόρ. α' **ξυράμενος** (αὐτ.Ἠθ.336Ε), σπάν. τ. τοῦ ξυρῶ βλ.λ., ξυρίζω, ξυραφίζω : Ἱππ.Νούσ. 3,1, Λουκ.Ψευδολ.27, Τζέτζ.Χιλ.9,231 **ξύρας δὲ τοῦτον·** ‖ μέσ. ξυρίζομαι : Χρύσ.Στωϊκ.3,198, Πλούτ. Ἀντ.1 **καὶ κομίσαντος ὡς ξύρεσθαι μέλλων, κατέβρεχε τὰ γένεια,** αὐτ.Ἠθ.352C, αὐτ.336Ε, Λουκ. Περεγρ.17 **ξυρόμενος τῆς κεφαλῆς τὸ ἥμισυ,** Ἀθήν.13,565C, Λόγγ.4,116 **τὸν πώγωνα ξυρόμενος.**

ξυρῶ-έω (ξυρόν) ἰων. κ. ἀττ. ἐν χρ. κ. π.τραγ. μτγν. κ. **ξυρῶ-άω** (Πλούτ.Ἠθ.180Β, Ἀρτεμίδ.Δαλδ.1,22) (ἀμφότεροι οἱ τύποι ἀπαντοῦν ἐν τοῖς κώδ. τοῦ Ἡρ.), πρβλ. **ξύρω,** μέλλ. **ξυρήσω** (ΠΔ Δευτ.21,12), ἀόρ. α' **ἐξύρησα** (Ἱππ.Παθ.4, Ἡρ.5,35), μέσ. **ξυρῶμαι** (Διόδ.Σ 1,84, Παλαίφ.32) κ. παθ. **ξυρῶμαι** (Λουκ.Κυν.14), μέσ. μέλλ. **ξυρήσομαι** (ΠΔ Ἰεζ.44,20, Ἰώσ.Π1 2,15,1, Ἡσ. ἐν λ. πριαμωθήσομαι), μέσ. ἀόρ. α' **ἐξυρησάμην** (ΠΔ Ἀρ.6,19, Λουκ.Ἑταιρ.Δ 12,5), παθ. μέλλ. **ξυρηθήσομαι** (ΠΔ Λευΐτ.13,33), παρακ. **ἐξύρημαι** (Ἡρ.2,36, Λουκ.Μισθ.Συν.1), ξυρίζω, ξυραφίζω, διὰ ξυραφίου ἀποβάλλω τὰς τρίχας : Ἡρ.2,65 **ξυροῦντες τῶν παιδίων ἢ πᾶσαν τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ ἥμισυ** (δ.ἀνάγν.ξυρῶντες), Ἱππ.Παθ.4, ΠΔ Δευτ.21,12 **καὶ ξυρήσεις τὴν κεφαλὴν αὐτῆς,** Πλούτ.Ἠθ.180Β **ξυρᾶν τὰ γένεια τῶν Μακεδόνων·** ‖ κ. μτ. διπλῆς αἰτ. : Ἡρ.5,35 **κελεύειν Ἀρισταγόρην ξυρήσαντά μιν τὰς τρίχας·** ‖ μέσ. ξυρίζω ἐμαυτόν, ξυρίζομαι : αὐτ.2,36 **οἱ ἱρέες . . τῇ μὲν ἄλλῃ κομῶσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ξυρῶνται** (δ. ἀνάγν. ξυρεῦνται)· κ. παθ. : Ἀριστφ.Θεσμ.191 **σὺ δ' εὐπρόσωπος, λευκὸς ἐξυρημένος,** Ἀλεξ.264, Ἀρτεμίδ.Δαλδ.1,22 **ἐκ μεγάλης σωθέντες νόσου ξυρῶνται οἱ ἄνθρωποι·** ‖ κ. μτ. αἰτ. : Ἡρ.2,37 **οἱ δὲ ἱρέες ξυρῶνται πᾶν τὸ σῶμα διὰ τρίτης ἡμέρης** (δ.ἀνάγν. ξυρεῦνται), αὐτ.66, ΠΔ Ἀρ.6,19, αὐτ. Λευΐτ.13,33, αὐτ.Ἰεζ.44,20, Ἰώσ.Π1 2,15,11, Λουκ Μισθ. Συν.1 **ἐξυρημένην τὴν κεφαλήν** (ἔχων ἐξυρημένην τὴν κεφαλήν)· **2)** μτφ. ἐν παροιμ. : Σοφ.ΑΪ.786 **ξυρεῖ γὰρ ἐν χρῷ** (ἐγγίζει πολὺ βαθέως, ἐπὶ ἐπικινδύνων πραγμάτων ἢ ὀξέος πόνου)· ‖ ὁμ. παροιμ. : Πλάτ.Πολ.341C **ξυρεῖν ἐπιχειρεῖς λέοντα** (ἐπὶ λίαν ἐπικινδύνου ἐπιχειρήσεως)· **3)** ρηματ.π.ξύρησις, ξυρησμός, ξυρητής.

ξύση (ἡ) δημ. τ. τοῦ ξύσις βλ.λ.) : παροιμ. **τὸ φαΐ κι ἡ ξύση ὅσο ν' ἀρχινήσῃ** (εἰς τὸ τρώγειν καὶ εἰς τὸ ξύεσθαι μόνον ἀρχὴ χρειάζεται, κατόπιν ὅμως εἶναι δύσκολον νὰ τεθῇ τέρμα εἰς αὐτά).

ξυσιά (ἡ) δημ. ἴχνος ξυσίματος ἀφηνόμενον ἐπί τινος ἐπιφανείας διὰ τῆς ἐπενεργείας αἰχμηροῦ ὀργάνου, ξύσιμο, ξυσιματιά· **2)** ἡ ξύσις ἀντικειμένου τινός : **δῶσε μιὰ ξυσιὰ μονάχη στὸ τραπέζι κι ὕστερα σκολᾶς.**

ξύσιλος-ον κ. μσν. ὁ ἔχων ξύσιν, ξύσιμο, φαγούρα, ὁ φωραλέος ἢ ὁ λεπρός : Σώφρ.55 **τί μὰν ξύσιλος, τί γὰρ σῦφαρ ἀντ' ἀνδρός,** Εὐστ.1766,35.

ξυσιματιά (ἡ) δημ. ἡ ξυσιὰ βλ.λ.

ξύσιμο (τὸ) δημ., πληθ. -ίματα ἡ πρᾶξις τοῦ ξύνω ἢ ξύνομαι, ἀπόξεσις, ξύση· ‖ ξυσιὰ βλ.λ.· ‖ ξῦσμα βλ.λ.

ξῦσις-εως (ἡ) (ξύω) κ. νεώτ., δημ. **ξύση** (ἡ γρ. τῶν κωδ. ξύσις ἐσφ.) ἡ πρᾶξις τοῦ ξύω, ξυσμός, τὸ ξύειν, τὸ ξύσιμο, ἡ ἀπόξεσις : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.14 **ξῦσις τοῦ ἐντέρου,** Γαλ.14,781, Ἀμμών.Φιλ.εἰς Ἀριστλ. Ἑρμ.23,21· ‖ μσν. ἀπόξεσις, πλάνισμα, στίλβωσις : ΕΜ 611,20 **οὐδεμία γὰρ ὕλη πρὸς ξῦσιν ἐπιτηδειοτέρα ξύλου·** **2)** ἐκδορά : Ἀρετ.Χρον. Νούσ.1,3 **πίεσις τῆς κεφαλῆς εἰς τὴν τοῦ δέρματος ξῦσιν·** **3)** ἐξέλκωσις : Ἱππ.Διαίτ.60.

ξῦσμα-ατος (τὸ) (ξύω) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξύω, τὸ διὰ ξύσεως ἐκβληθέν, τὸ ἀπόξυσμα, τὸ ἐκ τῆς ξέσεως ἀπόρριμμα, ἐπὶ ξύλων, ρίνισμα, ροκανίδι : Ἱππ.Ἀφορ.7,69, Ἐπιγρ.Δήλου, Ἀπολλδ.Δαμ.Πολιορκ.145,13 **ξύσματα ξύλων,** Θεοφάν.Νόνν.1,326 **ξύσματα κυπαρίσσου·** ‖ κ. ἐπὶ ἐλεφαντόδοντος, ρίνισμα, τρῖμμα : Ὀρειβ.14, 62,1 **ξύσματα ἐλέφαντος·** ‖ κ. ἐπὶ τυροῦ : ΑΠ 6,299 **τυροῦ ξύσματα περιφεροῦς·** ‖ μοτὸν βλ.λ., ξαντόν, ξεφτίδι, ξέφτισμα ὑφάσματος : Ἐρωτιαν.ἐν λ. ἄχνη ὀθονίου **ξύσματα τῶν ὀθονίων** (ἐξεσμένον λινοῦν ὕφασμα, ξαντὸν διὰ τραύματα)· **2)** συνήθ. πληθ. ἐξεσμένη σάρξ, ἀπόκομμα, ξέφτισμα κρέατος : Ἱππ.Διαίτ.59, Διοσκ.4,176, **ἄγουσαι φλέγμα καὶ χολὴν καὶ ξῦσμα,** Γαλ.8,382 **ξύσματα ἐντέρων,** αὐτ.18(1),730· **3)** ὁμ. ἐν τῷ πληθ μόρια πραγμάτων, κονιορτός, πᾶν τὸ αἰωρούμενον ἐν ταῖς ἡλιακαῖς ἀκτῖσιν : Ἀριστλ.Ψυχ.404a,3 **φυχὴν εἶναι τὰ ἐν τῷ ἀέρι ξύσματα,** αὐτ.Πρ.913a,9· **4)** τὸ ἐξεσμένον, τὸ γεγλυμμένον, τὸ σκαλισμένον ἐπί τινος πράγματος· δθ. καθ' Ἡσ. «ξύσματα· γράμματα»· **5)** αὐτ. «ξύσμα· κνήφη, λέπρα» : Ἰουλ.Καίσ.309C **ὤφθησαν ὠτειλαὶ .. καὶ ξύσματα.**

ξυσμάλιον (τὸ) μτγν. ἔμπλαστρον διαβρωτικόν, βιζικάντι : Κυραν.40.

ξυσμάρα (ἡ) δημ. κνησμός, φαγούρα.

ξυσμάτιον (τό) ὑποκορ. τοῦ ξῦσμα βλ.λ 2) : Ἱππ. Ἐπιδ.7,84 **ὑπεχώρησε πρὸς βάλανον ξυσμάτια μέλανα χολώδεα**· **2)** ξυσμάτιον ὀθόνης ξέφτισμα, ξεφτίδι ὑφάσματος : Ἀέτ.8,27.

ξυσματώδης-ους-ες (ξῦσμα, εἶδος) ὁ πρὸς ξῦσμα βλ.λ.2) ὅμοιος : Ἱππ.Προγν.11 **κοιλίη ξυσματώδεα διαχωρήματα διαχωρέουσα** (ἐντεροξύσματα), αὐτ.Διαίτ.52, αὐτ.Κῳακ.621, Ἀρετ.Χρον. Παθ.2,9 **ξυσματώδεα, ὡς ἀπ᾿ ἐντέρων εἶναι.**

ξυσμή (ἡ) μτγν. κ. μσν. ξῦσμα βλ.λ. : Παχυμ.Γ Ἀνδρόν.Παλ.1,5Β **ἐκ μόνης δέ τινος ξυσμῆς βραχυτάτης**· **2)** κτ. πληθ. τὰ ἐγχαραττόμενα, τὰ τιθέμενα ὑπὸ τῶν γραμμ. ἐν χειρογράφοις σημεῖα : Διον.Θρ.630,28, ΑΠ 9,206 **ἀϊδήλων ξυσμάων, λεπτὸς τὰς ἐχάραξε δόναξ**· **3)** Ἡσ. «ἐντορίδες, ξυσμαὶ ὄφεως»· **4)** ὑβριστικῶς, φωρίασις, φώρα : Σώφρ.53.

ξυσμός (ὁ) ξῦσις, ξύσιμο πρὸς ἀνακούφισιν κνησμοῦ, φαγούρας· δθ. κ. αὐτὸς ὁ κνησμός, ἡ φαγούρα : Ἱππ.Ἀφ.3,31 **ξυσμοὶ τοῦ σώματος ὅλου,** αὐτ.Τόπ.Ἀνθρ.14· **2)** Ἡσ. «χνόος, ξυσμός, ψόφος, φθόγγος».

ξυσσ- ἀττ. τ. ἀντὶ *συσσ-*.

ξυστάδες Ἡσ. «αἱ πυκναὶ ἄμπελοι».

ξυστάλλιον (τό) Ἐπιγρ. μικρόν, λεπτὸν ξύστρον βλ.λ.2) : Ἐπιγρ.Δήλου.

ξυστάρχης (ὁ) (ξυστός, ἄρχω) Ἐπιγρ. ὁ ἄρχων, ὁ ἐπιστάτης ξυστοῦ, παλαίστρας ἢ γυμναστηρίου· πρβλ. γυμνασιάρχης : Ἐπιγρ. **ὃν βασιλῆς . . στῆσαν ἀεθλοθέτην ξυστάρχην,** Πάπ.

ξυσταρχία (ἡ) Ἐπιγρ. τὸ ἀξίωμα τοῦ ξυστάρχου βλ.λ., ἡ ἐπιστασία ἐν τῷ ξυστῷ τῆς παλαίστρας : Ἐπιγρ. **τυχόντα τῆς διὰ γένους ξυσταρχίας.**

ξυσταρχῶ-έω Ἐπιγρ. κατέχω τὸ ἀξίωμα τοῦ ξυστάρχου βλ.λ., τὴν ξυσταρχίαν, εἶμαι ξυστάρχης : Ἐπιγρ. **ξυστάρχην ἱεροῦ ἀγῶνος,** Πάπ.

ξυστήρ-ῆρος (ὁ) ξυήλη, ρίνη, ξυλοφάγος, λίμα· δθ. εἰδικὴ τις χειρουργικὴ σμίλη : Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.14,10, 445· **2)** λίστρον βλ.λ., στιλβωτικὸν ἐργαλεῖον : Σχόλ.Ὀδ.Χ 455 **λίστροις . . τοῖς ξυστῆρσι ἀπὸ τοῦ λειαίνειν**· **3)** ἐργαλεῖόν τι τῆς γλυπτικῆς : Λεων. Ταρ.ΑΠ 6,205 **αἵ τ᾿ ἀρίδες ξυστήρ τε,** Δαΐμ.4J, Πλούτ.Ἠθ.350Β· **4)** **τόπος τις τοῦ ἐξωτερικοῦ** ὠτός : Γαλ.14,701.

ξυστηρίδιον (τό) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ξυστὴρ βλ.λ.: Φρύν.Σοφ.Παρ.88Β **λίστρον τὸν ξυστῆρα, οὗ ὑποκοριστικὸν λίστριον οἷον ξυστηρίδιον.**

ξυστήριος-ον μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ πρόσφορος, ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ ξύειν, τὸ ρινίζειν, τὸ ροκανίζειν· δθ. τὸ οὐδ. **ξυστήριον** ὡς οὐσ. ξυστήρ, ἐργαλεῖον πρὸς ξῦσιν : Παῦλ.Αἰγ.6, 28 **καὶ τὰς λεπίδας . . τῷ κυαθίσκῳ τῆς σμίλης ἢ ξυστηρίῳ . . καθαίρωμεν.**

ξύστης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ξυστήρ, ξύστρα.

ξυστιδωτός (χιτών) (ὁ) (ξυστίς 2) Ἐπιγρ. φόρεμα μετὰ κυματοειδῶν διακοσμήσεων : Ἐπιγρ., ΑΒ Ι, 246 **Πυθίας κατάστικτον ξυστιδωτόν.**

ξυστικός-ή-όν μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ξῦσιν· δθ. τὸ θηλ. **ξυστική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ ξύειν, τοῦ στιλβώνειν : Σχόλ.Διον.Τραγ.110Η **ἡ ξυστικὴ καὶ ἡ ἀπονυχιστική**· ‖ νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ ξύειν : **ξυστικὸν ἐργαλεῖον**· ‖ δημ. τὸ οὐδ.κτ. πληθ. **ξυστικά** ὡς οὐσ. ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐργάτου διὰ γενομένην ὑπ᾿ αὐτοῦ ξῦσιν βλ.λ.· **2)** μτγν. ὁ στυπτικός : Φυλότ.π.Ἀθήν.3,81Β **χυμὸν τε ἀναδίδωσιν εἰς τὸ σῶμα τὸν καλούμενον ξυστικόν,** Γαλ.Φυσ. Δυν.2,9· ‖ μσν. τὸ οὐδ. **ξυστικὸν** ὡς οὐσ. στυπτικὸν φάρμακον : Ἀλέξ.Τραλλ.Πυρ.1 **ξυστικὸν ἔχει τῶν ἐντέρων**· ‖ κ. ἐπὶ ἐμπλάστρων : Ὀρειβ.ἀπ.88· **3)** (ξυστός) ὁ ἀνήκων, ὁ διάγων, ὁ γυμναζόμενος ἐν τῷ ξυστῷ βλ.λ.3), δθ. ὁ ἀθλητής : Σουητ.Aug.45 xysticorum certationes, Γαλ.13,1023 **ἀνὴρ ξυστικός,** Ἐπιγρ. ξυστικοὶ ἀθληταί· ‖ **ξυστικὴ σύνοδος** συνέλευσις τῶν ἀθλητῶν ἐν τῷ ξυστῷ, ἀθλητικὴ ἑταιρεία : Ἐπιγρ. **ἡ ἱερὰ θυμελικὴ καὶ ξυστικὴ σύνοδος,** αὐτ. **ἡ ἱερὰ ξυστικὴ περιπολιστικὴ οἰκουμενικὴ σύνοδος.**

ξυστίς-ίδος (ἡ) ἐσθὴς πολυτελὴς ποδήρης ἐκ μαλακοῦ ὑφάσματος, φέρουσα ποικίλματα ἥτις ἐφέρετο ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῆς ἀνωτάτης τάξεως : Ἀριστφ.Λυσ.1189 **στρωμάτων δὲ ποικίλων καὶ χλανιδίων καὶ ξυστίδων καὶ χρυσίων,** Ἀντιφάν. 99, Εὔβουλ.90,3, αὐτ.135 **ταῖς ξυστίσι ταῖς χρυσοπάστοις,** Θεόκρ.2,74 **κάμφιστειλαμένα τὰν ξυστίδα τὰν Κλεαρίστας,** Πλούτ.Ἠθ.406D **ξυστίδας μαλακάς**· ‖ ποδήρης χιτὼν φερόμενος ὑπ᾿ ἀνδρῶν, ἰδ. ὑπὸ τῶν ἡνιόχων ἐν ἁρματοδρομίαις, καὶ θεωρούμενος ὡς . ἐπίσημος στολή : Ἀριστφ.Νεφ.70 **ὅταν σὺ . . ἅρμ᾿ ἐλαύνῃς πρὸς πόλιν . . ξυστίδ᾿ ἔχων,** Πλάτ.Πολ.420Ε· ‖ χλαμὺς φερομένη ὑπὸ τῶν ἠθοποιῶν τῶν ὑποδυομένων ἥρωας τραγῳδιῶν : Κρατῖν.268, Δοῦρις 14,70J, Πλούτ.Ἀλκ.32 **τὸν τῶν τραγῳδῶν ὑποκριτὴν στατοὺς καὶ ξυστίδας . . ἀμπεχόμενον**· ‖ ὁμ. κ. ἔνδυμα τῶν κωμικῶν : Τίμ.Λεξ., Ἡσ.· ‖ Ἡσ. «λεπτὸν ὕφασμα καὶ περιβόλαιον»· ‖ Σουΐδ. «τὸ παχὺ ἱμάτιον»· **2)** ξύστρα, στλεγγὶς βλ.λ.: Ἐπίχ.97, Δίφιλ.52.

ξυστοβόλος-ον μτγν. ποι. ὁ βάλλων ξυστὸν βλ.λ., ὁ ἐξακοντίζων δόρυ, περὶ τοῦ Διονύσου : ΑΠ 9, 524,15 **ξυστοβόλος Βάκχος.**

ξυστόν (τό) (ξύω) κ. νεώτ. τὸ ἐξεσμένον, τὸ λεῖον ξύλον τοῦ ἀτελέχους τοῦ ἀκοντίου, τὸ στέλεχος τοῦ ἀκοντίου, τοῦ δόρατος, κοντάρι, κονταρόξυλο : Ἰλ.Λ 260 **τὸν δ᾿ ἕλκοντ᾿ ἀν᾿ ὅμιλον ὑπ᾿ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ,** αὐτ. Ν 497 **μακροῖσι ξυστοῖσι,** Ἡρ.1,52 **τὸ ξυστὸν τῇσι λόγχῃσι ἐὸν ὁμοίως χρύσεον**· ‖ μτγν. ἡ ἐκ ξύλου ἐξεσμένου λαβὴ τῆς λόγχης : Πλούτ.Ρωμ.20 **λόγχην ἀκοντίσειεν ἀπὸ τοῦ Ἀβεντίνου, τὸ ξυστὸν ἔχουσαν κρανείας**· ‖ νεώτ. τὸ τμῆμα τοῦ κοντακίου τῶν ὅπλων τὸ περιβάλλον τὸ κάτω μέρος τῆς κάννης· **2)** μακρὰ δέσμη ἀκοντίων συγκρατουμένων διὰ κρίκων, χρησιμοποιουμένη ἐν ταῖς ναυμαχίαις : Ἰλ.Ο 388 **οἱ δ᾿ ἀπὸ νηῶν . . , μακροῖσι ξυστοῖσι, τά ῥά σφ᾿ ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο ναύμαχα, κολλήεντα κατὰ στόμα εἱμένα χαλκῷ,** αὐτ.677 **νῶμα δὲ ξυστὸν μέγα ναύμαχον ἐν παλάμῃσιν κολλητὸν βλήτροισι**· **3)** δόρυ, ἀκόντιον : Εὐρ.Ἑκ.920 **θυσίαν καταπαύσας πόσις ἐν θαλάμοις ἔκειτο, ξυστὸν δ᾿ ἐπὶ πασσάλῳ,** Πλούτ. Αἰμ.16 **τῷ ξυστῷ διὰ τοῦ στήθους πατάξας,** Ἰούλ. Λόγ.2,60Α· ‖ ὁμ. κ. δόρυ ἱππέως : Ξεν.ΚΠ 4, 5,58 **αὐτοὺς δὲ τοὺς θώρακας καὶ τὰ ξυστὰ ἔχοντας ἐπὶ τῶν ἵππων ὀχεῖσθαι,** αὐτ.7,1,33· **4)** ξυστὸς βλ.λ. : Ἐπιγρ.Δελφῶν, αὐτ.Δήλου.

ξυστός-ή-ό(ν) (ξύω) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ μαχαίρας ἢ ξυήλης ἐξεσμένος, ὁ λεῖος : Ἡρ.2,71 **ὥστε αὐου γενομένου ξυστὰ ποιέεσθαι ἀκόντια ἐξ αὐτοῦ,** Ἀριστφ.ἀπ.404 **ξυστὸς κάμαξ,** Ἀντιφάν.112 **ξυστὸν βέλος,** Ἀρρ.Τακτ.40,4 **ξυστὰ δόρατα**· **2)** ὁ τετριμμένος, ὁ θρυμματισμένος : Ἀντιφάν.113,18 **ξυστὸς τυρός**· ‖ ἰὸς **ὁ ξυστὸς** (ὁ συλλεγεὶς διὰ ξέσεως) : Διοσκ.5,79· **3)** ὁ ἐξεσμένος, ὁ ἀναφουφουλιασμένος: Γαλ.14,795 **ξυστὸς μοτός**· **4)** ὁ κεκαρμένος ἢ ὁ ἐξυρημένος : Ἐφιππ.14,6 **μαχαίρᾳ ξύστ᾿ ἔχων τριχώματα**· **5)** μέτρον **ξυστόν** (ἡ περιεχομένη ἐν μέτρῳ ποσότης εἴδους τινός, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιφάνεια δὲν ὑπερβαίνει οὔτε κατέρχεται κάτω τῶν χειλέων τούτου, δθ. ἀκριβὲς οὐχὶ λιποβαρὲς μέτρον : Πάπ.· **6)** δημ. ἡ αἰτ. τοῦ πληθ. τοῦ οὐδ. **ξυστά** ὡς ἐπίρρ. ἐπὶ κινουμένων ἀντικειμένων λίαν ἐγγύς, πλησιέστατα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν, κ. ἐν διπλῇ ἐκφ. : **πῆγα ξυστά**

- ξυστὰ στὸν τοῖχο **καὶ τοῦ παρουσιάστηκα ξαφνικά** (συρόμενος ἐπὶ τοῦ τοίχου)· || ἐξ ἐπιπολῆς, ξώπετσα : **τὸν πῆρε ξυστά ἡ σφαῖρα** (μόλις τὸν ἤγγισε διατρέξασα κατὰ μῆκος μέρος τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος).

ξυστός (ὁ) (ὁ Ἀριστί.5 ἀναφέρει τὸ πλῆρες **ξυστὸς δρόμος**) κ. **ξυστόν** τόπος, μέρος ἰδιωτικοῦ κτήματος προωρισμένον διὰ περίπατον : Ξεν.Οἰκ. 11,15 **ἐγὼ δὲ περιπάτῳ χρῶμαι τῇ εἰς ἀγρὸν ὁδῷ ἴσως ἄμεινον . . ἢ εἰ ἐν τῷ ξυστῷ περιπατοίην**· || τόπος περιπάτου κατάφυτος καὶ κεκοσμημένος δι' ἀγαλμάτων : Βιτρ.5,11,5, Φιλόστρ.Ἀπολλ.8,26 **τὰ τῶν ξυστῶν ἄλση**· **2)** στοὰ περίστυλος ἐν γυμνασίοις δι' ἀσκήσεις κατὰ τὸν χειμῶνα : Βιτρ.5, 11,5, Ἐπιγρ.· **3)** ὅθ. ἅπας ὁ πρὸς γύμνασιν τῶν ἀθλητῶν τόπος, γυμνάσιον, γυμναστήριον, ἰδ. ἐν Ἤλιδι : Πλούτ.Ἠθ.1331 **ἐν τῷ ξυστῷ καὶ ταῖς παλαίστραις**, Παυσ.6,23,1 **ὁ σύμπας δὲ οὗτος περίβολος καλεῖται ξυστός**, Ἐπιγρ.· **4)** συγκέντρωσις, συνάθροισις ἀθλητῶν διαφόρων χωρῶν δι' ἀγῶνας, ἅ. ξυστικὴ σύνοδος : Ἐπιγρ. **ὀρχιερεὺς τοῦ ξύμπαντος ξυστοῦ.**

ξυστοφόρος-ον ὁ φέρων, ὁ κρατῶν ξυστόν, ὁ ὡπλισμένος μὲ δόρυ, ἐπὶ ἱππέων : Ξεν.ΚΠ 7,5,41 **ὁ οὖν Κῦρος περιστησάμενος τῶν ξυστοφόρων Περσῶν κύκλον μέγαν εἶπε μηδένα παριέναι**, αὐτ.8, 3,16, Πολύβ.5,53,2, Διόδ.Σ 19,27, Ἀσκληπιόδ.2,12, Ἀρρ.Τακτ.4,4 **δορατοφόροι . . ὀνομάζονται, ἔστιν δὲ ὑφ' ὧν καὶ ξυστοφόροι**, Πλούτ.Φλαμ.17.

ξυστοφορῶ-έω φέρω, βαστάζω ξυστὸν βλ.λ., εἶμαι ὡπλισμένος διὰ ξυστοῦ, μὲ δόρυ, πρβλ. δορυφορῶ : Ἀλκ. ἐν Ὀξυρ.1789 ἀπ.118.

ξύστρα (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ξέστης, ξυστήρ, εἶδος στλεγγίδος, δι' ἧς ἀπέσμηχον ἢ ἀπεσμήχοντο μετὰ τὸ λουτρὸν (λ. μτγν. τοῦ στλεγγὶς βλ.λ. : Λουκ.Λεξιφ.5, Ἑλλάδ.π.Φωτ.Βιβλ.533Β, Πολυδ.3,154) : Ἱππ.Γυν.Φύσ.42, Δίφιλ.52, Ἐπιγρ., Πάπ., Ἀγαθιν.π.Ὀρειβ.10,7,2· **2)** νεώτ. κ. δημ. ὄργανον, δι' οὗ καθίστανται ὀξέα, αἰχμηρὰ διάφορα ἀντικείμενα, ἰδ. μολυβδοκόνδυλα : **ἡ ξύστρα ἐχάλασε καὶ σπάει τὶς μύτες**· **3)** ὠτεγχύτης βλ.λ. : Ἀρχιγ.π.Γαλ.12,620 **ἢ ἐλλέβορον λευκὸν λεῖον ἢ μετὰ ῥοδίνου χλιαρὸν ἔγχει ἐν ξύστρᾳ.**

ξυστρεία (ἡ) πάπ. σειρὰ πλήρης γλυπτικῶν ἐργαλείων.

ξυστρί(ον) (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ ξύστρα βλ.λ. : Πάπ.· || δημ. **ξυστρί** ὄργανον δι' οὗ ξέομεν τὸ τρίχωμα τῶν κτηνῶν καὶ συγκεκριμένως τῶν ἵππων, ἡμιόνων καὶ ὄνων· || ὁμ. δημ. συνεκδ. τὸ ξύστρισμα βλ.λ. : **πήγαινε νὰ κάνῃς ξυστρί, - εἶναι ὥρα γιὰ ξυστρί**· **2)** μσν. εἰδ. μικρὰ ῥίνη ἡρμοσμένη εἰς τὸ ἄκρον ἐμβρυουλκοῦ βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.6,25.

ξυστρίζω δημ. ξέω τὸ τρίχωμα τῶν κτηνῶν διὰ ξυστρίου, μὲ ξυστρί.

ξυστρίς-ίδος (ἡ) Ἡσ. «**στλεγγίς, ξύστρο**».

ξύστρισμα (τὸ) (ξυστρίζω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυστρίζω βλ.λ., ξέσις, καθαρισμὸς τοῦ τριχώματος τῶν κτηνῶν διὰ ξυστρίου βλ.λ. : **τὸ ἄλογο θέλει ξύστρισμα.**

ξυστροειδής-οῦς-ές (τὸ) μτγν. ὁ ἐν εἴδει ξύστρας, ὁ ἔχων τὸ σχῆμα ξύστρας, ξύστρου, ὁ ὅμοιος πρὸς ξύστραν : Ἐρωτιαν.ἐν.λ. **ἄμβην Φιλῖνος δὲ (φησὶ τὴν ἄμβην εἶναι) ξυστροειδῆ ὑπεροχήν**, Πρόκλ.Εὐκλ.238Ϝ **ξυστροειδὴς γωνία.**

ξυστρολήκυθος (ὁ) Ἡσ. «**κάδος καὶ βισσία** (πιθ. βικία) **ἐλαίου λουτρικά**»· **2)** ὁ φέρων, ὁ βαστάζων τὴν ξύστραν καὶ τὴν λήκυθον τοῦ δεσπότου αὐτοῦ εἰς τὸ βαλανεῖον καὶ ἐκ τοῦ βαλανείου εἰς τὸν οἶκον δοῦλος· πρβλ. στλεγγιδολήκυθος.

ξύστρον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. (ἡ λ. θεωρεῖται ὡς ἀδόκιμος ὑπὸ τοῦ Θωμ.Μ.252R) ξυστήρ βλ.λ., ἐργαλεῖον πρὸς ξῦσιν, πρὸς λείανσιν : Ἐπιγρ.· **2)** μτγν. δρέπανον προσηρτημένον εἰς τὰ ἅρματα : Δ.ὁ3.Σ 17,53 **προσηλωμένα τῷ ζυγῷ ξύστρα παραμήκη, τρισπίθαμα**· **3)** νεώτ. κηπουρικὸν ἐργαλεῖον δι' ἐλαφρὰ σκαλίσματα.

ξυστροποιός-όν γλωσσ. ὁ κατασκευάζων ξύστρας ἢ ξύστρα βλ.λς. πιθ. ἐν Δεξίππ Κατ.12,7.

ξυστροφύλαξ-άκος (ὁ) μτγν. θήκη ἢ μέρος ἔνθα ἐφυλάττετο ἡ ξύστρα βλ.λ. τοῦ λουτροῦ : Ἀρτεμιδ.Δαλδ.1,64 **λήκυθος καὶ ξυστροφύλαξ.**

ξυστρῶ-όω Ἐπιγρ. αὐλακοτομῶ, σχηματίζω ῥαβδώσεις, μ. τὸ παθ. : **κίονες ἐξυστρωμένοι.**

ξυστρωτός-όν μτγν. ὁ φέρων ῥαβδώσεις, ὁ ῥαβδωτός, ἐπὶ κιόνων : Ἀκύλ.ΠΔ Βασ.3,6,18, Θεοδοτ.ΠΔ Βασ.3,6,18 **κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον διατετορευμένα ξυστρωτὰ καὶ περίγλυφα**, Πάπ.· || κ. ἐπὶ πυραμίδος : Ἥρων Στερεομ.2,66,1· **2)** Ἡσ. «**δακτυλωτὸν ἔκπωμα, ἔνιοι δὲ τὸ κέρας, ἄμεινον δὲ τὸ ξυστρωτὸν λεγόμενον**».

ξύστωρ-ορος (ὁ) ξυστήρ : Σχόλ.Ὀδ Χ 455 **ξύστορσιν ἀπὸ τοῦ λεῖον ποιεῖν τὸ ἔδαφος.**

ξύφος-ους (τὸ) (ξύω) πλαστὸς τ πρὸς ἐτυμολ. τοῦ ξίφος βλ.λ. : ΕΜ 611,8.

ξύω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ξ(υ)ῶ κ. **ξύνω**, ἐπ. παρατ. **ξύον**, νεώτ. **ἔξυνον**, δημ. (ἔ)ξ(υ)**αῦσα** κ. **ἔξυνα**, ἀόρ. **ἔξῦσα** (Ἰλ.Ξ 179, Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.14), μέσ. κ. παθ. **ξύομαι** (Σώφρ.150), δημ. **ξυέμαι** κ. **ξ(υ)οῦμαι** κ. **ξύνο(υ)μαι**, δημ. παρατ. (ἐ)ξυ(ν)όμου-ν(α), μέσ. ἀόρ. α' **ἐξυσάμην** (Ξεν.ΚΠ 6,2,21), δημ. β' ἐν. πρόστ. **ξύσου**, παθ. ἀόρ. **ἐξύσθην** (Ἀριστλ. ΖΙ 570a,9, Θεόφρ.ΦΑἴτ.5,6,13), δημ. (ἐ)**ξύθηκα** κ. **ἐ(ξ)ύστηκα**, παρακ. **ἔξυσμαι** (Ἱππ.Γυν.2,192, Γαλ.13, 544), δημ. μτχ. **ξυ(σ)μένος**, ξέω, διὰ ξέσεως ποιῶ τι ὁμαλόν, λεῖον, ὁμαλύνω, λειαίνω : Ὀδ.Χ 456 **λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο ξῦον**, Θεόφρ.ΦΙ 5,1,7 **ξύειν κώπας**· || μέσ. διὰ ξέσεως κατασκευάζω τι δι ἐμαυτόν : Ξεν.ΚΠ 6,2,32 **ὅστις δὲ πεπαίδευται καὶ παλτὸν ξύσασθαι**· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἀποξέω, διὰ ξέσεως ἀφαιρῶ στρῶμα τῆς ἐπιφανείας σώματός τινος, ἢ τι ἐπ' αὐτῆς ὑπάρχον : **ξύνω τὸν τοῖχο νὰ φύγουνε αὐτὰ ποὺ 'ναι γραμμένα**· παθ. ἀποξύομαι, ἐκβάλλομαι διὰ ξέσεως : Ἀριστλ.ΖΙ 570a,9 **καὶ τοῦ πηλοῦ ξυσθέντος**, Θεόφρ.ΦΑἴτ.5,6,13, Πάπ. **ξυσθείσης καὶ ἀφανισθείσης γῆς** (ἐπὶ ἐδάφους διαβρωθέντος ὑπὸ τοῦ ὕδατος)· || κ. μτφ. : Ὑμν.Ἀφρ.224 **ξῦσαι ἀπὸ γῆρας ὀλοιόν** (ἀποβαλεῖν τὸ ὀλέθριον γῆρας)· **3)** δημ. διὰ ξέσεως καθορίζω : **ξύνω πατάτες - κολοκυθάκια**· κ. παροιμ. : **ξ(υ)εῖ κοιλιὲς καὶ φτειάνει φανάρια** (ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν καὶ μὴ ἐπιδεξίων εἰς τὸ παραμικρόν)· κ. φρ. **ἄϊ ξῦσε πατσές** (ἐπὶ μετ' ἀγανακτήσεως ἀποπεμπομένου δι' ὃν οὐδὲν ἐνδιαφέρον ἔχει ὁ λέγων)· || ὁμ. δημ. ἐπὶ ἰχθύων, ἀπολεπίζω, ἐκλεπίζω : **ξῦσε τὰ λεθρίνια**· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. τρίβω ἐλαφρῶς δι' ὀργάνου, ἢ τῶν ἄκρων τῶν ὀνύχων μέρος τι τοῦ σώματος : παροιμ. Σώφρ.149 **τὸν ξύοντα ἀντιξύειν** (ἐπὶ ἀνταποδιδομένης εὐεργεσίας), Ἀριστείδ.2,228, - **ξύνω τὸ πόδι μου**· κ. μέσ. : Δημόκρ. 127 **ξυόμενοι ἥδονται**, Ἀριστλ.Πρ.953b,37, Λουκ. Λεξιφ.5 **τὴν κεφαλὴν ξύστρᾳ ξυόμενοι**, - **ξύνεσαι σὰ νά 'χῃς ψώρα**· || δημ. φρ. **ἄϊ ξύσου** ἐπὶ μετ' ἀγανακτήσεως ἢ περιφρονήσεως ἀποπεμπομένων· || ὁμ. κ. παροιμ. : **ξύσου καὶ κακοπέρεψε, τὴν Πασχαλιὰ ἀλλάζεις** (ἐπὶ τῶν χαμερπῶν καὶ ἀθλίως βιούντων ἕνεκα μεγάλης φειδωλίας), -**ἀλί του ποὺ δὲν ἔχει νύχια νὰ ξυστῇ καὶ περιμένει ἀπὸ τοὺς ἄλλους** (ὁ μὴ δυνάμενος δι' ἰδίων μέσων νὰ ζήσῃ εἶναι καταδεδικασμένος)· || ὁμ. τὸ μέσον προστρίβομαι : Ἀριστλ.ΖΙ 578b,4 **ξυόμενοι πρὸς τὰ δένδρα ἐκθλίβουσι τοὺς ὄρχεις**· κ. δημ. παροιμ. **ὅταν θέλῃ ἡ προβατίνα ξύλο,**

ξυέται στοῦ τσομπάνη τὴ μαγκούρα (ἐπὶ τῶν προπετῶν καὶ λίαν φιλερίδων, οἵτινες διά παντὸς μέσου προκαλοῦν τοὺς ἄλλους)· **5**) ἐπιξύω, ἐπιφαύω, ἐγγίζω, περνῶ ξυστά, ἐπὶ ἀστέρων, οἵτινες ἐγγίζουσι τὸν ὁρίζοντα ἀλλὰ δὲν δύουσιν: Εὐκλ.Φαιν.Προοίμ.2 Η· || μτφ. κ. ἐπὶ ἁλιέως, διερευνῶντος λίαν ἐγγύς, οἱονεὶ ἐπιφαύοντος τὴν ἀκτήν: Βάβρ.6,1 **πᾶσαν ᾐόνα ξύων**· **6**) τρίβω, θρυμματίζω: Ἱππ.Ἐντ.Παθ.37 **ξύων τὴν σάρκα [τοῦ χαραδριοῦ] ἐν οἴνῳ διδόναι**, Θεόφρ.Φl 9,11,2 [τιθύμαλλον] **ἐν οἴνῳ ξύνοντα πίνειν**· || δημ. κ. ἐπὶ τυροῦ, προστρίβων ἐπὶ εἰδικοῦ ὀργάνου θρυμματίζω· **7**) χαράσσω, σκαλίζω: Καλλ.Ἰαμβ.1, 122 **γέροντα κωνείῳ ξύοντα τὴν γῆν**, Διον. Θρ.630,28 **γράφαι τὸ ξῦσαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς** Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.31· **8**) δημ. δι' ἀποξέσεως, **ποιῶ τι αἰχμηρόν: ξύνω τὸ μολύβι**· **9**) κνάπτω βλ.λ. ὑφάσματα μετὰ τὴν ὕφανσιν: Ἰλ.Ξ 179 **ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιον ἑανὸν ἕσαθ' ὅν οἱ Ἀθήνη ἔξυσ' ἀσκήσασα**· **10**) ρηματ. π. ξῦσις, ξῦσμα, ξυσιά, ξυσμή, ξυσμός, ξυστήρ, ξύστρα, ξυστός, ξύσιμο, ξυσιματιά.

ξω- δημ. (ἔξω) μόριον ἀείποτε ἐν συνθέτοις ὡς α' συνθ. πολλῶν οὐσ. κ. ἐπιθ., ὡς κ. ἐξ ἐπιθ. ἐπιρρημάτων: **ξωκκλήσι - ξωτικός - ξώλαμπρα.**

ξώδερμα (ἐξώδερμα) ἐπίρρ. δημ. ξώπετσα βλ.λ.

ξωκκλήσι (τὸ) δημ. ἐξωκκλήσιον βλ.λ.

ξώλαμπρα ἐπίρρ. δημ. ἄ. ἐξώλαμπρα βλ.λ.

ξωμάχος (ὁ) δημ. ἄ. ἐξωμάχος βλ.λ.

ξωμένω δημ. διατρίβω ἐν ὑπαίθρῳ, μένω ἔξω: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.171,7 **κι ἐγὼ μὲ τὸν τραγουδιστὴ ἀπόψε θὰ ξωμείνω.**

ξωμερίτης (ὁ) δημ., θηλ. ξωμερίτισσα, ἄ. ἐξωμερίτης βλ.λ., ὁ ἐλθὼν ἐκ τῶν ἔξω μερῶν, ἀλλοδαπός, ἔπηλυς, ξένος.

ξωμερίτικος-η-ο δημ. ἄ. ἐξωμερίτικος βλ.λ.

ξωπαρμένος-η-ο δημ. οὗτινος ὁ νοῦς ἀφῃρέθη ἀπὸ τὶς ξωτικιὲς βλ.λ., ὁ νεραϊδοπαρμένος: Καζ.Ν ΘΚωμ.3,1,102 **ἀπάνω μου τὰ μάτια της στηλώνει σὰ μάνα, λές, στὸν ξωπαρμένο γυιό της.**

ξώπασχα ἐπίρρ. δημ. ἄ. ἐξώπασχα βλ.λ.

ξώπετσα ἐπίρρ. δημ. ἐπιπολαίως, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος, ξώδερμα.

ξώπορτα (ἡ) δημ. ἄ. ἐξώπορτα βλ.λ.

ξώρραφος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἔξω τὴν ραφήν, ὁ ἐρραμμένος ἐξωτερικῶς, οὗ ἡ ραφὴ καλῶς διακρίνεται: **ξώρραφα παπούτσια - παλτά.**

ξώσαρκος-η-ο (ἐξώσαρκος) δημ. ὁ ἐξ ἐπιπολῆς, ὁ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος· **2**) ὁ προεξέχων: Γρυπ.Σκ.Τερρ.48,7 **στὰ τροφαντὰ ξώσαρκα στήθια της παραπατάει ὁ μεσημεριάτης.**

ξώσχολα ἐπίρρ. δημ. μετὰ τὴν σχόλη ἢ τὶς σχόλες ἤτοι τὰς μεγάλας δεσποτικὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα: **ξώσχολα σὲ ξανασυναντῶ καὶ τὰ λέμε πάλι.**

ξωτάρης (ὁ) δημ., θηλ. -ισσα κ. -άρα ἄ. ἐξωτάρης βλ.λ.· **2**) ὁ ἐκ ξένης χώρας προσωρινῶς διαμένων ἔν τινι τόπῳ, ὁ ἔπηλυς.

ξωτικός-ιά-ό δημ. τ. ἐξωτικός βλ.λ.3), ἀλλόκοτος: **ξωτικὸ ντύσιμο**· **2**) τὸ θηλ. **ξωτικιά** ὡς οὐσ. κ. ξωθιά ἡ νεράϊδα, ἡ καλοκυρά, ἰδ. κτ. πληθ.: Παλαμ.Τάφ.46,12 **ποὺ σοῦ παίρνουν τὴ μιλιὰ σὰ ξωτικιὲς πανώριες**· **3**) τὸ οὐδ. ξωτικό ὡς οὐσ. γεν. ὀνομασία ποικίλων δαιμονίων, ἅτινα ἐδημιούργησεν ἡ λαϊκὴ φαντασία, οἷον στοιχειά, καλλικάντζαροι κ. ἄ.: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 7,11 **ὁλοῦθε πῆγαν ξωτικὰ καὶ στὴν γῆν ὅλη πέρα ὡς πέρα ρίξανε μάγια ἐρωτικά.**

ξώφαλσος-η-ο δημ. ἄ. ξώφαρσος βλ.λ.

ξώφαρσα ἐπίρρ. μσν., δημ. κ. ξώφαλ(τ)σα ἐξ ἐπιπολῆς, ἐπιπολαίως, ξώπετσα, ξώδερμα, ξυστά, ἰδ. ἐπὶ τραυμάτων: Ἐρωτόκρ.4,1708 **κι ἐβούηθησεν ἡ μοῖρά του καὶ ξώφαρσα τοῦ πάει**· || μτφ. ἀκινδύνως.

ξώφαρσος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἐξ ἐπιπολῆς, ὁ ἐπιπόλαιος, ἰδ. ἐπὶ τραυμάτων: Ἐρωτόκρ.2,1791 **κι εἰς τοῦ μηλίγγου τὴ μερὰ οἱ κοπανιὲς χτυποῦσι, μὰ πήγασιν-ε ξώφαλσες.**

ξωφεύγω μσν. κ. δημ. ἄ. ἐξωφεύγω βλ.λ.: Ἐρωτόκρ.1,2033 **γιὰ τοῦτο ξώφευγ' ἀπὸ κεῖ, δεῖχνε πὼς δὲν κατέχεις.**

ξώφυλλο (τὸ) δημ. τ. τοῦ ἐξώφυλλον βλ.λ.

O

O, ο (ὂ μικρό(ν)) (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἄκλ., νεώτ. κ. δημ. κ. **ὄμικρο(ν),** τὸ δέκατον πέμπτον γράμμα καὶ πέμπτον φωνῆεν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, προελθὸν ἐκ τοῦ ἀγὶν δεκάτου ἕκτου γράμματος τοῦ φοινικικοῦ ἀλφαβήτου δηλοῦντος τὸ ὄμμα, μὴ ὄντος ὅμως φωνήεντος ἀλλὰ βαθέως λαρυγγώδους πνεύματος ἢ συγκοπῆς ἤχου ἐν τῇ ἀρθρώσει τῆς λ.· ‖ φωνῆεν ὑπερωϊκόν, δι' ὅπερ πρὸς σχηματισμὸν τοῦ φθόγγου του, ὡς ἀκούεται σήμερον, μετακινεῖται ἡ γλῶσσα ὀλίγον πρὸς τὰ ἐμπρός, αὐξανομένου οὕτω τοῦ στοματικοῦ κοιλώματος, ἐν ᾧ τὰ χείλη προτείνονται ἐλαφρῶς στρογγυλούμενα· ‖ ἐκ τοῦ ἤχου αὐτοῦ, διαμέσου ὄντος μεταξὺ τοῦ **α** καὶ τοῦ **υ** (=ου), ὠνομάζετο γεν. **ὂ** μικρὸν ἢ βραχὺ ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸ **ῶ** μέγα ἢ μακρόν, ἐξ οὗ ἡ σημερινὴ ὀνομασία ὂ μικρὸ(ν) ἢ ὄμικρο(ν) : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.207, Θεόγνωστ.Καν.13· κατὰ τὴν ἐποχὴν ὅμως τοῦ Πλάτωνος καὶ ὀλίγον ὕστερον ἐκαλεῖτο **οὖ** (Καλλί.Κωμ π. Ἀθήν.10,453D, Πλάτ.Κρατ.414C **ἐμβαλόντι δὲ τὸ οὖ μεταξὺ τοῦ χῖ καὶ τοῦ νῦ καὶ τοῦ ἦτα,** Νεοπτόλ.π.Ἀθήν.454F, Ἔμμετρ.Ὑπόθ.Ἰλιάδος, Στέφ. Γραμμ.ΑΠ 9,385) καὶ προεφέρετο οὕτως, ἤτοι ὡς φωνῆεν βραχὺ συγγενεῦον πρὸς τὴν ὑστερογενῆ δίφθογγον **ου,** μεθ' ἧς ἐπὶ μακρὸν εἶτα ἐνηλλάσσετο ἐν τῇ γραφῇ, καὶ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ λατινικὸν ŭ : βουλὴ - αἰολ. Ἐπιγρ. **βολά, βούλομαι** - αἰολ. **βόλομαι, οὐρανὸς** - αἰολ. **ὀρανός, μόνος** - ἐπ. κ. ἰων. **μοῦνος, νόσος - νοῦσος, κόρος - κοῦρος, ὄνομα - οὔνομα, ὀδὸς - οὐδός, ὄρος - οὖρος·** ‖ ἐν τῇ δημ. μεταβάλλεται εἰς ου ἐν τῇ α' ἀτόνῳ συλλαβῇ λέξεως, οἷον **ρο(υ)φῶ, σφο(υ)γγάρι, πο(υ)κάμισο, μο(υ)σκάρι, κο(υ)μπί, ποῦθε·** ‖ **ὁμ.** κ. ἐν τῇ καταλήξει τοῦ α' πληθ. τῶν ρ. κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς **-έω** κ. **-όω** συνῃρημένων ἢ τῆς καταλ. τοῦ γ' πληθ. κ. σπαν. ἐν τῇ καταλ. τῆς μέσ. μτχ. ἐνεστ. : **γράφομεν - γράφουμε, ἔχομεν - ἔχουμε - τρεχούμενος** (ἀλλὰ λεγάμενος - πηγαινάμενος)· ‖ ἐν ἀττ. προευκλειδείοις Ἐπιγρ. ἡ δίφθογγος **ου** εὕρηται μ. ἐν τοῖς **οὐ, οὗτος** κ. τοῖς παραγώγοις αὐτῶν, ὡς κ. ἔν τισι κυρ. ὀν., ἐν ᾧ τὸ ο κεῖται ἐπί τε τοῦ **ο** κ. **ω·** **2)** τὸ γρ. **ο** προέρχεται ἐξ Ιαπετικῆς κληρονομίας : **ὀκτώ,** λατ. octo, **ὀσμή,** λατ. odor· ‖ ὁμ. ὑπάρχει ὡς τελικὸν εἴς τινα οὐδ. : **τό, ὅ, τοῦτο,** εἰς τὸ ἀριθμ. δύο, εἰς τὸ ἐπίρρ. δεῦρο κ. εἰς τὰς ρηματικὰς καταλήξεις -ο-σο-το· ‖ ὁμ. προέρχεται ἐξ ἑτεροιώσεως τοῦ **ε** : **λέγω - λόγος, νέμω - νόμος, τρέφω - τροφή, βέλος - βολή, ρέπω - ροπή·** ‖ ἐξ ἀφομοιώσεως : **Ἐρχομενὸς - Ὀρχομενός, μέλας - μολύνω, ἀρρωδῶ - ὀρρωδῶ·** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ἐξ ἀναλογίας, ἐν συνθ. λ., ὅπου δὲν ὑπάρχει ὡς ληκτικὸν τῆς ρίζ. τοῦ α' συνθετικοῦ, ὅπως ἐν ταῖς λ. **λογο-γράφος, νομο-μαθής,** ἐπεντίθεται ὡς κατ' ἐξοχὴν συνδετικόν : **νυκτ-ο-φύλαξ, ἡμερ-ο-δρόμος, ἰχθυ-ο-πώλης, φυσι-ο-λογία, ζευγ-ο-λάτης, χαμ-ό-μηλο·** ‖ ἐν τῇ αἰολ. διαλέκτῳ ἐκ τῶν ἰαπετικῶν ὑγρῶν ἢ ἐρρίνων ἡμιφώνων ρ,ν,λ,μ : **στρατὸς** - αἰολ. **στρότος, δάμαρτις** - αἰολ. **δόμορτις, θρασέως** - αἰολ. **θροσέως·** ‖ ἐξ ἀναπτύξεως ἐνίοτε ἐν ἀρχῇ λέξεως χάριν εὐφωνίας : λατ. **nomen - ὄνομα, βριαρὸς - ὄβριμος,** λατ. dens - **ὀδούς, δάκνω - ὀδάξ·** ‖ ἐν τῇ δημ. ἰδιωμ. ἀνεπτύχθη ὑστερογενὴς φθόγγος **ο** ἐν ἀρχῇ ὁμ. λ. ἐκ συνενώσεως τοῦ ἄρθρ. ἢ τελικοῦ **ο** αὐτοῦ **ὀμυαλὸς - ὀζῶ·** **3)** ἔν τισι λ. ἀντικαθιστᾷ τὸ **F** : **Ὄαξος - Fάξος, ὀρύττω - Fρύττω** (πρβλ. Ἡσ. βρύττειν)· **4)** κ. ἐν τῇ μσν., νεώτ. κ. δημ. ὡς κ. ἐν ταῖς διαλέκτοις ὑφίσταται τὸ γράμμα πλείστας μεταβολάς, οἷον ἐκτείνεται εἰς **ου** μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τῶν ἐρρίνων : **τόνς θεόνς - τοὺς θεούς, ὀδόντς - ὀδούς, - φέροντια - φέρουσα·** ‖ ἐν ταῖς διαλέκτοις τῆς αὐστηρᾶς λεγομένης δωρικῆς ἡ ἀντέκτασις παρέχει **ω,** ἐν δὲ τῇ αἰολ. **-οι** κ. ἐν τῇ ἰων. κ. ἀττ. **ου** : **μοῦσα - μῶσα - μοῖσα·** ‖ ὁμ. ἐκτείνεται εἰς **ω** κατ' ἀντιμεταχώρησιν : **λαὸς - λεώς, νηὸς - νεώς·** ‖ ὁμ. ἐκτείνεται ἀναπληρωματικῶς εἰς **ω** : **γέροντ - γέρων, ᾄδοντ - ᾄδων·** ‖ ὁμ. ἐν τοῖς παραθετικοῖς, ἐὰν πρὸ τοῦ **ο** ὑπάρχῃ βραχεῖα συλλαβή : **σοφὸς - σοφώτερος - σοφώτατος, μέτριος - μετριώτερος - μετριώτατος·** ‖ ὡς κ. εἰς τὰ θηλ. οὐσ. εἰς **-οσύνη** τὰ ἐξ ἐπιθ. τῆς β' κλ. παραγόμενα : **ἁγιωσύνη, ἱερωσύνη·** ‖ ὁμ. ἐκτείνεται εἰς **ω** κ. ἐν συνθ., εὑρισκόμενον ἐν τῇ ἀρχ. τοῦ β' συνθετικοῦ : **ὁρκωμοσία, ἀνώνυμος, ἀνώμαλος·** ‖ κ. ἐν παραγωγῇ : **δηλῶ-όω - δήλωσις, ἁλῶ-όω - ἅλωσις·** ‖ κ. ἐν χρον. αὐξήσει : **ὀφείλω - ὤφειλον, ὁσιοῦμαι - ὠσιούμην, ὁδεύω - ὥδευον·** ‖ κ. δημ. συχν. μεταβάλλεται εἰς **ε** π. τὸ ρ ἢ λ : **ἄροτρον - ἄρετρον - ἄλετρον** (Ἐπιγρ. Κρήτης)-δημ. **ἀλέτρι, Ὄλυμπος - Ἔλυμπος, κρόμμυον-κρομμύδιον - κρεμμύδι·** ‖ ἐν τοῖς συνθ. ἰδ. τοῖς ἐπιθ. τὸ **ο** ὅταν συμπίπτῃ πρὸ τοῦ β' συνθ. ἀρχομένου ἐκ συμφώνου μεταβάλλεται ἐν γλώσσῃ τῶν ποιητῶν εἰς **η** : **θεογενής - θεηγενής, ξιφοφόρος - ξιφηφόρος·** ‖ ἐν δωρ. συχν. μεταβάλλεται εἰς τὴν δίφθογγον **οι** : **ἀγνοῶ-έω - ἀγνοιέω, πτοῶ-έω - πτοιέω, πνοὴ - πνοιά, πόα - ποία, ροὴ - ροιά·** ἐκ τούτων πλείστους τ. παρέλαβον οἱ ἐπ., ἔχει δὲ τοιούτους κ. ὁ Ἡρ.· ‖ τὸ **ο** ἐξειλίχθη ἐπὶ τὸ κλειστότερον εἰς διαφόρους ἀρχ. διαλέκτους, οἷον ἐν τῇ ἀρχ. κυπρ. ἐτράπη εἰς **υ** (=ου) ἐν τοῖς εἰς **-το** ρηματικοῖς τ. τοῦ γ' ἑν. προσ. : **γένοιτο - γένοιτυ, ἐγένετο - ἐγένετυ·** ‖ ἐν πάσαις ταῖς διαλέκτοις πλὴν τῆς ἀττ. παρατηρεῖται τροπὴ τὸ **ο** εἰς **υ** ἐν τοῖς συμπλέγμασι **αο** κ. **εο** : **Καλλίαο - Καλλίαυ, ἐρέβεος-ἐρέβευς, εὔχεο - εὔχευ·** ‖ ἐν τῇ ἀρχ. παμφυλ. ὁμ. τρέπεται εἰς **υ** κ. **ο** τονούμενον : **ὁ βουλόμενος - ὁ βουλύμενος, Ἀθηνόδωρος - Ἀθανύδωρος·** ‖ ὁμ. κ. ἐν τῇ ἀρχ. λεσβ. κ. ἐξ ἀτόνου, ἀλλὰ κ. ἐκ τονουμένου : **ὄζος - ὕσδος, ὀπίσω - ὐπίσω·** ‖ ἀνάλογος τροπή, ἀλλ' ἐκ δ. αἰτίας, παρατηρεῖται κ. εἰς τὰ σύγχρονα βορειοελληνικὰ ἰδιώματα, ἐν οἷς τὸ ἄτονον **ο** τρέπεται εἰς **ου** : **οὐ ἀνθρώπους, λέου, τρώου·** ‖ ὁμ. κ. τὸ ἀρσ. τοῦ ἄρθρ. τρέπεται εἰς **ὲ** ἢ **ἡ** : **ὲ Γιώργς, ἡ Γιάννς·** ‖ δημ. κατ' ἀφομοίωσιν πρὸς γειτονικὰ φωνήεντα τὸ ἐν ἀρχῇ λ. **ο** μεταβάλλεται εἰς **α** : **ὀμφαλὸς - ἀφαλὸς - ἀφάλι, ὁρμαθὸς - ἀρμαθιά·** **5)** σπαν. ἰδ.

ἐν διαλέκτοις εὕρηται ἀντὶ ἄλλων φωνηέντων· οὕτω ἐν τῇ βοιωτ. ἀντὶ τοῦ υ : Ἐπιγρ. Ἀμόντας (Ἀμύντας), αὐτ. πρότανις (πρύτανις)· ‖ ὁμ. ἀντὶ τοῦ ω : ὄρα (ὥρα), ὀτειλή (ὠτειλή)· ‖ κ. ἀντὶ τοῦ ε : ὀδύναι (ἐδύναι), ὀδόντες (ἔδοντες)· **6**) μτ. τοῦ ε ἢ ο προηγουμένων ἢ ἑπομένων τούτου συναιρεῖται εἰς ου : φιλέομεν - φιλοῦμεν, δουλάετε - δουλοῦτε· ‖ ὁμ. μτ. τοῦ α εἰς ω : τιμάομεν - τιμῶμεν· **7**) κ. ἐν τῇ δημ. συχν. τὸ ἄτονον ο ἐκθλίβεται : γένοιτ' ἄν, τοῦτ' αὐτό, τ' ἀρφανό, τ' ἀφάλι· **8**) ἐν τῇ δημ. τὸ ἄτονον ο ἐκπίπτει : (ὀ)φάρι, (ὀ)νύχι, (ὀ)δόντι, (ὀ)νομάτος· ‖ μτγν., μσν. κ. δημ. ἀποβάλλεται ἐν τοῖς εἰς -ιος κ. -ιον δευτεροκλίτοις : Πάπ. ἀργύρι(ο)ν, ἡμιωβέλι(ο)ν, στάδι(ο)ν, κύρι(ο)ς, παιδί(ο)ν, ποτήρι(ο)ν· ἐνίοτε παραμένει ἐν τῇ δημ.: θεμέλιο, θεριό, χωριό· **9**) δίδει μτ. ἄ. φωνήεντος τὰς διφθόγγους οι κ. ου βλ.λς· **10**) ὡς ἀριθμητικὸν τὸ ο ἔχει τὴν αὐτήν, ἣν κ. τὸ ἑβρ. ἄϊν ἀξίαν, ἤτοι ο' = 70 ἢ ἑβδομηκοστὸς ἢ ἑβδομηκοντάκις, ,ο = 70.000 ἢ ἑβδομηκοντάκις χιλιοστός, ἢ ἑβδομηκοντάκις χιλιάκις· **11**) διὰ τοῦ ο τονουμένου δηλοῦται ἡ κατὰ τοὺς πτολεμαϊκοὺς χρόνους γενομένη ὑπὸ τῶν Ἑβδομήκοντα μετάφρασις τῆς ΠΔ ἐκ τοῦ ἑβραϊκοῦ πρωτοτύπου εἰς τὴν ἑλληνικήν· **12**) ἐν τῷ Ὁμ. διὰ ταῦ ο ἐπιγράφεται ἡ 15η ραψῳδία τῆς Ὀδ., διὰ τοῦ Ο δὲ ἡ 15η τῆς Ἰλ.· **13**) ἐν μσν. λατ. κειμένοις ἀπαντᾷ ο ἀντὶ τοῦ ἀριθμ. 11 κ. ο μτ. κεραίας ἐπ' αὐτοῦ ἀντὶ 11,000· **14**) ἐν τῇ Λογικῇ δηλοῖ τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν πρότασιν· **15**) ὡς γεωγραφικὸς ὅρος ἐν χρ. ἀντὶ τῶν τ. δύσις, δυτικὸς ἐν γαλλ., ἰσπαν. κ. ἰταλ. κειμένοις καὶ χάρταις· **16**) ὡς χημ. σύμβολον δηλοῖ ἓν ἄτομον ὀξυγόνου· **17**) τιθέμενον ἄνω καὶ δεξιὰ ἀραβικοῦ ἀριθμοῦ χρησιμοποιεῖται πρὸς δήλωσιν βαθμοῦ μετρήσεως θερμοκρασίας ἢ μοιρῶν.

ὁ- ἀχώριστον ἀθροιστ. μόριον ὡς τὸ α βλ.λ.2).

ὁ,ἡ,τό ἄρθρ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. δωρ. θηλ. ἁ, λοκρ. ἠλεῖ., λοκρ. κ. κρητ. ὁ, θηλ. ἁ, ἐπ., ἰων., αἰολ., δωρ. κ. ὁ, ἡ, γενικ. ἀρσ. κ. οὐδ. τοῦ, ἐπ. τοῖο, θεσσ., ἠλει., ἀρκαδ. τοῖ, αἰολ. δωρ. τῶ, θηλ. τῆς, αἰολ., δωρ. κ. ἐν λυρ. χωρ. τραγ. τᾶς, ἠλει. τᾶρ (Ἐπιγρ.), κυπρ. τᾶ (αὐτ.), μσν., δημ. κ. ἰδιωμ. τσῆ, δοτ. ἀρσ. κ. οὐδ. τῷ, βοιωτ. κ. ἀρκαδ. τοῖ, βοιωτ. κ. τῦ, θηλ. τῇ, αἰολ. κ. δωρ. τᾷ, βοιωτ., ἀρκαδ. κ. νεοδωρ. τᾶι, βοιωτ. κ. τεῖ, ἠλει. κ. τ' (Ἐπιγρ. Ὀλυμπίασι), αἰτ. ἀρσ. τό(ν), θηλ. τή(ν), αἰολ., δωρ. τάν, οὐδ. τό, ἀρσ., θηλ. κ. οὐδ. ὀνομ. κ. αἰτ. τοῦ δυϊκ. τώ (Ἰλ.Ε 13, Συνθήκη π. Θουκ.5,23, Ἀνδοκ.1,113, Ξεν.ΚΠ 1,2,11, αὐτ.ἀπ.2,3,18), σπάν. θηλ. τά (Σοφ.Ἀντ.769, Ἀριστφ.Ἱππ.424, αὐτ.484), ἀρσ. θηλ. κ. οὐδ. γενικ. κ. δοτ. τοῖν (Πλάτ.Θεαίτ.155Ε, αὐτ.Φαίδ.71Ε, Ἰσοκρ.4,75), ἐπ. τοῖιν (Ὀδ.Σ 34), σπαν. θηλ. ταῖν (Ἰσαῖ.5,16, Λυσ.19,17), ἀρκαδ. θηλ. γενικ. τοῦ δυϊκ. τοῖς (Ἐπιγρ.), πληθ. ὀνομ. Ὁμ., βοιωτ., δωρ. κ. ἐν λυρ. χωρ. τῶν τραγ. τοί, ἰων. κ. ἀττ. οἱ, αἰολ., κρητ., θεσσ., ἀρκαδ. κ. κυπρ. οἱ, βοιωτ. τώ, κ. οἵ, θηλ. Ὁμ., δωρ. βοιωτ. ταί, Ὁμ., ἰων. κ. ἀττ. αἱ κ. αἵ, λεσβ. αἱ, βοιωτ. κ. τή, μτγν., μσν. κ. δημ. οἱ (Πάπ.), οὐδ. τά, γενικ. τῶν, Ὁμ. κ. βοιωτ. τάων, θεσσ. τάουν, ἰων. τέων, θεσσ. κ. τοῦν, αἰολ. κ. δωρ. τᾶν, αἰολ. κ. τῶν (Ἐπιγρ.Λέσβου, Ἀρίσταρχ.π.Ἀπολλ.Δύσκ.Σύντ.51,26), μσν. δημ. Κρητ. τῶς μτ. σημ. δεικτ. ἀντωνυμίας, δοτ. ἀρσ. κ. οὐδ. τοῖς, ἐπ. κ. Ἀττ. ποι. τοῖσι, ἠλει. τοῖρ, βοιωτ. τῶς, αἰολ. τοῖς (αὐτ.), θηλ. ταῖς (οὐδέποτε π.Ὁμ.), ἐπ. κ. Ἀττ. ποι. ταῖσι (οὐδέποτε π.Ὁμ.· ἐν Σαπφ.16 ὡς δεικτ.), ἰων. κ. ἀρχ. ἀττ. τῇσι κ. τῇς, ἠλ. ταῖρ, αἰτ. ἀρσ. τούς, ἀργει. κ. κρητ. τόνς, κρητ. κ. τόνσς (Νόμ.Γόρτ.), κρητ. κ. θηρ. τός, βοιωτ. κ. δωρ. τώς, λεσβ. τοίς, ἠλει. τοίρ, μσν., δημ. τίς κ. ἰδιωμ. τσί, θηλ. τάς, κρητ. τάνς, αἰολ. ταίς, μσν. δημ. τές, δημ. κ. τίς, οὐδ. τά (οἱ τ. τῆς ὀνομ. ὑπὸ μὲν τοῦ Ἡρωδιαν.1,474 καλοῦνται ὀξύτονοι, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀπολλ.Δυσκ.Ἀντων.8,7 θεωροῦνται ὡς μὴ ἐγκλιτικοί)· ἐν τῇ ἠλει. βοιωτ. οἱ τ. ὁ, ἡ (ἁ), τό τῇ προσθήκῃ τοῦ -ί ὅδε, ἥδε, τόδε· ὅθ. ὀνομ. πληθ. ἀρσ. τυΐ (Ἐπιγρ. Θεσπιῶν)· **2**) συχν. γίνεται κρᾶσις τοῦ ἄρθρ. μτ. ἄ. λ. οἷον μτ. τοῦ ἀ ἀποτελεῖ ᾱ : ὁ ἀνὴρ - ἀνήρ, ἡ ἀλήθεια - ἀλήθεια, τὸ ἀγαθόν - τἀγαθόν, οἱ ἄνδρες - ἄνδρες, τὰ ἀγαθὰ - τἀγαθά· ‖ ὁμ. κ. κτ. γενικ. κ.δοτ. ἑν.: τοῦ ἀγαθοῦ-τἀγαθοῦ, τῷ ἀγαθῷ-τἀγαθῷ· ‖ μτ. τοῦ αι ἀποτελεῖ ᾳ : τὸ αἴτιον - τᾆτιον· ‖ οἱ τ. ὁ, ἡ, τό, οἱ μτ. τοῦ ε γίνονται ου : ὁ ἐξ - οὔξ, ὁ ἐπὶ - οὐπί, ὁ ἐμὸς - οὑμός, τὸ ἔργον - τοὔργον, οἱ ἐπιχώριοι - οὑπιχώριοι· ‖ ὁμ. κ. ἡ γενικ. τοῦ : τοῦ ἐμοῦ - τοὐμοῦ· ‖ ὑπάρχει ὅμως κ. ἐξαιρέσεις : ὁ ἕτερος - ἅτερος, τὸ ἕτερον - θἄτερον· π. Ἴωσιν ὅμως οὕτερος, τοὔτερον· ‖ τὸ θηλ. ἡ κ. δοτ. τῇ μτ. τοῦ ε δίδουν η : ἡ ἑτέρα - ἡτέρα, τῇ ἑτέρᾳ - θἠτέρᾳ· ‖ ἡ δοτ. τῷ ἐν τῇ κράσει ἀπόλλυσι τὸ ὑπογεγραμμένον ι : τῷ ἐμῷ - τὠμῷ, τῷ ἐπιόντι - τὠπιόντι· ‖ οἱ τ. ὁ, τό ἑπομένου ο γίνονται ου : ὁ Ὀδυσσεὺς - Οὑδυσσεύς, ὁ Ὀλύμπιος - Οὑλύμπιος, τὸ ὄνομα - τοὔνομα· ‖ οἱ τ. ὁ, τό μτ. τοῦ αυ γίνονται ᾱυ : ὁ αὐτὸς - αὑτός, τὸ αὐτό - ταὐτό (συχν. ἐν Ἐπιγρ., ἐν πάπ. δὲ κ. ἁτός)· κ. κτ. πληθ. τὰ αὐτὰ - ταὐτά, αἱ αὐταὶ - αὑταί· ‖ ὁ τ. ἡ μτ. τοῦ ευ γίνεται ηυ : ἡ εὐλάβεια - ηὑλάβεια· ‖ ἡ δοτ. τῇ μτ. τοῦ ἡ γίνεται θἡ : τῇ ἡμέρᾳ - θἠμέρᾳ· ‖ ὁ τ. τό μτ. τοῦ ὑ δίδει θου : τὸ ὕδωρ - θοὔδωρ· ‖ εἴς τινας διαλέκτους ἡ κρᾶσις γίνεται κατὰ τοὺς ἐπικρατοῦντας ἐν αὐταῖς νόμους τῆς συναιρέσεως, οἷον δωρ.: ὁ ἐξ - ὡξ (Θεόκρ.1,65), ὁ ἔλαφος - ὤλαφος (αὐτ. 135)· ‖ ἰων. ὁ αἰσυμνήτης - ᾡσυμνήτης, ἡ αὐτὴ - ωὑτή : Ἡράκλειτ.60· **3**) ἡ λ. ἐν ἀρχῇ ἦτο ἐν μεγάλῃ χρ. ὡς ἀντωνυμία τῆς ἐγγὺς δείξεως, ἐξ ἧς μετέπεσεν ὕστερον εἰς ἀναφορικήν, ἀλλ' ἤδη ἀπὸ τοῦ Ὁμ., ἐξασθενουμένης μικρὸν κατὰ μικρὸν τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμικῆς ἐνν., ἐχρησιμοποιήθη εἶτα καὶ χρησιμοποιεῖται τὰ μέγιστα ἐν πλήρως ἀναπτυχθείσῃ καὶ τελείως διακριθείσῃ ἀρθρικῇ ἐνν.· ὅθ. ἐν συχνοτάτῃ χρ. π.Ὁμ. κ. Ἡσίοδ., ἐν συχνῇ π. Ἡρ., ἐν ἧττον συχνῇ π. λυρ. κ. τραγ. ποιηταῖς, π. Ἀττ. δὲ μ. ἐν εἰδ. φράσεσι, ὡς ἀντωνυμία δεικτικὴ οὗτος, αὐτὸς ἐδῶ, ἐτοῦτος, ἢ αὐτὸς ἐκεῖ, ἐκεῖνος, κεῖται δὲ οὐσιαστικῶς : Ἰλ.Ο 417 **οὐδ' ἐδύναντο οὔθ' ὁ τὸν ἐξελάσαι.. οὔθ' ὁ τὸν ἀψ ὤσασθαι**, αὐτ.Ψ 866, Ἡσίοδ.Ἔργ.186, αὐτ.225 **οἳ δὲ δίκας . . διδοῦσι, τοῖσι τέθηλε πόλις**, Ἡρ.1,86 **ὁ δὲ συννήσας πυρὴν μεγάλην ἀνεβίβασε ἐπ' αὐτὴν τὸν Κροῖσον**, Αἰσχ.Ἱκ.1048 **ὅ τί μοι μόρσιμόν ἐστι, τὸ γένοιτ' ἄν**· ‖ ὁμ. κ. ἐπιθετικῶς καὶ δὴ ἄλλοτε μὲν πρὸ τοῦ διοριζομένου ὀνόματος, ἄλλοτε δὲ μετ' αὐτό, ὅπως διεγείρῃ τὴν εἰς αὐτὸ προσοχήν, ὅθ. ἀποδοτέον αὐτὸς ἐδῶ, ἐκεῖνος ὁ γνωστός : Ἰλ.Α 20 **παῖδα δ' ἐμοὶ λῦσαί τε φίλην τά τ' ἄποινα δέχεσθαι** (τάδε, τὰ ἐν χερσὶν ἄποινα), αὐτ.11 **τὸν Χρύσην ἠτίμησε** (ἐκεῖνον τὸν σεβάσμιον ἄνθρωπον), αὐτ.Γ 189, αὐτ.Λ 660, αὐτ.Η 324, αὐτ.Φ 252, Ὀδ.Κ 74, Ἡσίοδ.Ἔργ.325· ‖ ὁμ. ἐπαναφορικῶς : Ἰλ.Φ 602 **ἧος ὁ τὸν πεδίοιο διώκετο**, αὐτ.845, Ἡσίοδ.Ἔργ.203 **ὧδ' ἴρηξ προσέειπεν ἀηδόνα . . , ἡ δ' ἐλεὸν ἐμύρετο**· ‖ σπανιώτ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὰ ἑπόμενα : Ὀδ.Δ 655 **ἀλλὰ τὸ θαυμάζω, ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον**· ‖ ὁμ. πρὸς δήλωσιν καὶ προσδιορισμὸν τοῦ προσ. ἢ πράγμ. καὶ πρὸς παροχὴν εἰς αὐτὰ ἐμφάσεως : Ἰλ.Υ 181 **τιμῆς τῆς Πριάμου** (χάριν τιμῆς, δηλ. τῆς τοῦ Πριάμου), αὐτ.Λ 283· ‖ σπαν. παρεντίθενται ἄ. λ. μεταξὺ τῆς ἀντων. κ. τοῦ διοριζομένου ὀν. : αὐτ.Β 105, αὐτ.Λ 186 **τὸν Ἕκτορι μυ-**

θον ἐνίσπες, αὐτ.703· || συχν. προστίθεται καὶ τὸ ἄλλως λίαν εὐκόλως νοούμενον οὐσ., ἵνα καταστῇ ἔτι σαφεστέρα ἡ ἔνν. : αὐτ.Α 409 **αἴ κέν πως ἐθέλῃσι ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι, τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἅλα ἔλσαι Ἀχαιούς·** || κ. ἄνευ οὐσ. : αὐτ.Α 12 **ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·** || εὕρηται κ. ἐν εἰδ. χρ. καθ' ἣν ἡ ἀντων. ἐπαναλαμβάνεται μετὰ τὸ ὄν., ὅπερ συνοδεύει, τιθεμένη πρὸ τῶν ἀντων. ὅς, ὅσος, οἷος βλ.λ. κατὰ τὸ φαινόμενον πλεοναστικῶς, χρησιμεύουσα ὅμως, ὅπως ἐφελκύσῃ τὴν προσοχήν τινος ἰσχυρῶς εἰς τὸ προηγούμενον ὄν. : αὐτ.Ρ 172 **ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων, τῶν ὅσσοι Λυκίην ναιετάουσιν,** Ὀδ.Β 119, αὐτ.Φ 43, αὐτ.Α 116, αὐτ.Κ 74· || ἡ δεικτικὴ δύναμις τῆς ἀντων. εἶναι λίαν φανερὰ πρὸ κτητικῶν : Ἰλ.Ζ 407 **φθίσει σε τὸ σὸν μένος** (ἐκείνη ἡ ὁρμή σου), αὐτ.Λ 608· **4)** ἐν τῇ μεθ' Ὅμ. πεζογραφίᾳ κυρίως ἡ ἀντωνυμικὴ χρ. τῆς λ. συχνοτάτη, ἀλλὰ μ. ἐν εἰδ. φρ.· οὕτω **ὁ μὲν . . ὁ δὲ . .** καθ' ἁπάσας τὰς πτώσεις, γένη κ. ἀριθμ. ἐνίοτε ἐπὶ ἀντιθέσεως, ὅτε τὸ **ὁ μὲν** ἀναφέρεται εἰς τὸ προηγούμενον κ. τὸ **ὁ δὲ** εἰς τὸ ἑπόμενον· σπαν. ἡ χρ. καθ' ἣν τὸ **ὁ μὲν** ἀναφέρεται εἰς τὸ τελευταῖον κ. τὸ **ὁ δὲ** εἰς τὸ προηγηθέν : Πλάτ.Πρωτ 359Ε **οἱ δειλοὶ . . καὶ οἱ ἀνδρεῖοι . . εἰς τὸν πόλεμον οἱ μὲν ἐθέλουσιν ἰέναι, οἱ δὲ οὐκ ἐθέλουσιν,** Ἰσοκρ.2,32, αὐτ.34· || αἱ φρ. **οἱ μὲν . . οἱ δὲ** κ. ἐπὶ μερισμοῦ, τοῦ ὀν. τοῦ δηλοῦντος τὸ μεριζόμενον ὅλον τιθεμένου κτ. γενικ. : Ἰλ.Σ 595, Πλάτ.Πολ.338D **τῶν πόλεων αἱ μὲν τυραννοῦνται, αἱ δὲ δημοκρατοῦνται·** || συχν. ὅμως τὸ ὄν. κεῖται ἐν τῇ αὐτῇ πτ., ὡς ἐκ παραλλήλου, ἐν εἴδει ἀντιθέσεως : Ἰλ.Ε 28 **ἴδον υἷε Δάρητος, τὸν μὲν ἀλευάμενον, τὸν δὲ κτάμενον,** Ὀδ.Μ 73, Σοφ.Ἀντ.22, Πλάτ.Φαῖδρ.255C **πηγὴ ἡ μὲν εἰς αὐτὸν ἔδυ, ἡ δὲ ἔξω ἀπορρεῖ·** || ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ὄνομα εἶναι περιληπτικόν, τίθεται κτ.γενικ. τοῦ ἐν. : Δημ.1040 **ὁ μὲν πεπραμένος ἦν τοῦ σίτου, ὁ δὲ ἔνδον ἀποκείμενος·** || σπαν. τίθεται κ. τὸ ὄν. ἐκ παραλλήλου, ὅτε δυνατὸν καὶ νὰ παραλείπεται τὸ **ὁ** : Ἰλ.Π 317-9 **ὁ μὲν οὔτασ' Ἀτύμνιον ὀξέϊ δουρὶ Ἀντίλοχος . . , Μάρις δέ,** Πλάτ.Γοργ.501Α, Δημ.260 **τοὺς μὲν τὰ δίκαια ποιεῖν ἠνάγκασα, τοὺς πλουσίους, τοὺς δὲ πένητας..'** || τῆς φρ. **ὁ δὲ** εὑρισκομένης ἐν ἀρνήσει, τὸ ἀρνητ. μόριον τίθεται μετὰ τὸ **δέ** : Σοφ.ΟΚ 24 **τὰς μὲν Ἀθήνας οἶδα, τὸν δὲ χῶρον οὔ,** Πλάτ.Πολ.475D, αὐτ.Κρίτ.47Α· || π. πεζ. ἐν χρ. κ. τῆς φρ. **ὁ μέν τις . . ὁ δέ τις** ὅταν τὸ ὄν. εἰς ὃ ἀναφέρεται τὸ **ὁ** μένῃ ἀόριστον : Ξεν.ΚΠ 3,1,41 **ἔλεγον ὁ μέν τις τὴν σοφίαν, ὁ δὲ τὴν καρτερίαν, ὁ δέ τις καὶ τὸ κάλλος,** Πλάτ.Πολ.339C, αὐτ.Φίλ.13C· || **ὁ μὲν** συχν. ἐν χρ. ἄνευ τοῦ ἀντιστοίχου **ὁ δέ,** ὅταν ἀκολουθῇ ἄρνησις : Ἰλ.Ψ 3 **οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο . . , Μυρμιδόνας δ' οὐκ εἴα ἀποσκίδνασθαι,** αὐτ.Ω 722· || ἀλλὰ κ. μὴ ἀκολουθούσης ἀρνήσεως : Θουκ.8,12 **καὶ ὁ μὲν πείσας τούς τε ἄλλους ἐφόρους καὶ Ἔνδιον ἀνήγετο ταῖς πέντε ναυσί·** || ὁμ. ὅταν ἕπηται πρότασις εἰσαγομένη διὰ τοῦ **ἀλλά** : Ὀδ.Η 304 **ἡ μὲν γάρ μ' ἐκέλευε . . , ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον·** || ὁμ. κ. διὰ τοῦ **ἄλλος δέ** : Ἰλ.Ζ 147 **φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη . . φύει·** || κ. διὰ τοῦ **ἕτερος δέ** : Ἀριστφ Ὄρν.843· || κ. διὰ τοῦ **ὃς δέ** : Θέογν.205 **ὁ μὲν ἔτεισε .. χρέος, ὃς δὲ φίλοισιν ἄτην . . παισὶν ἐπεκρέμασε·** || σπαν. μὴ προηγουμένου τοῦ **ὁ μὲν** τίθεται ἐν τῇ δευτέρᾳ προτ. ἢ κώλῳ μ. τὸ **ὁ δέ** : Ἰλ.Χ 157 **τῇ ῥα παραδραμέτην φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων,** Ἐπιγρ. **σφραγῖδε . . χρυσοῦν ἔχουσα τὸν δακτύλιον, ἡ δ' ἑτέρα ἀργυροῦν·** || ἐνίοτε προηγεῖται τὸ **μὲν εἷς** : Πλάτ.Πολ.369D **γεωργὸς μὲν εἷς, ὁ δὲ οἰκοδόμος,** αὐτ.Θεαίτ.181D·

|| ἡ φρ. **ὁ δέ** ἀκολουθοῦσα τὴν φρ. **ὁ μέν** ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ ὑποκείμ. τῆς προηγουμένης προτ. ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιθετικῆς ἢ ἐναντιωματικῆς σημ. : Ἰλ.Δ 491 **τοῦ μὲν ἅμαρθ', ὁ δὲ Λεῦκον βεβλήκει,** Ἡρ.6,3 **τὴν μὲν γενομένην αὐτοῖσι αἰτίην οὐ μάλα ἐξέφαινε, ὁ δὲ ἔλεγέ σφι,** Θουκ.1,87, Ξεν.Ἀν.4,26 **ἔμενον ὡς κατέχοντες τὸ ἄκρον, οἱ δ' οὐ κατεῖχον·** || ὁμ. κ. ὅταν εὕρηται ἐν χωρίοις ἐν οἷς ὑπάρχει κοινὸν ρ. : Ὀδ.Β 327 **ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει . . , ἢ ὅ γε καὶ Σπάρτηθεν·** || ὁμ. τὸ **ὁ δέ** εὕρηται συχν. ἁπλῶς κατὰ τὴν συνέχειαν διηγήσεως ἄνευ ἐναντιωματικῆς τινος ἢ διαιρετικῆς δυνάμεως : Ἰλ.Α 43 **ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·** || ἡ χρ. αὕτη κ. π.Ὅμ. ἐν ἀποδόσει προηγουμένου ἀναφορικοῦ : Ἰλ.Ψ 858 **ὃς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ . . , ὁ δ' οἴσεται ἡμιπέλεκκα·** || ἀντίθεσις συχν.· ἐκφράζεται οὐχὶ διὰ τοῦ **ὁ μὲν . . ὁ δέ,** ἀλλὰ διὰ τοῦ **οὔθ' ὁ . . οὔθ' ὁ** : Ἰλ.Ο 417, Πλάτ.Νόμ 701Ε· κ. διὰ τῶν **ἢ ὁ . . ἢ ὁ** : Αἰσχ.Ἱκ.439 **ἢ τοῖσιν ἢ τοῖς πόλεμον αἴρεσθαι . . πᾶσ' . . ἀνάγκη·** **5)** π. τῇ ἀττ πεζ. ἐπεκράτησαν ἰδιαίτεραί τινες χρ., οἷον ἐν διαλόγοις μτ. τὸ **καί** χρησιμοποιεῖται τὸ ὅς, μ. ἐν τῇ ὀνομ. τοῦ ἀρσ. ἑν., ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς πτώσεσι ἀείποτε τὸ ἄρθρ.: Ξεν.ΚΠ 1,3,9 **καὶ τὸν κελεῦσαι δοῦναι,** Πλάτ.Συμπ.174Α· || ὅθ. **ὁ καὶ ὁ . .** τοιοῦτος καὶ τοιοῦτος : Πλάτ.Νόμ.721Β **τῇ καὶ τῇ ἀτιμίᾳ·** || κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὡς στερεότυπος φρ. **ὁ καὶ ὁ, ἡ καὶ ἡ, τὸ καὶ τό,** ἰδ. κτ. αἰτ. : Λυσ.1,23 **καί μοι κάλει τὸν καὶ τόν,** Πλάτ.Νόμ.784D, Δημ.560 **τί δὴ τὰ καὶ τὰ πεπονθώς,** Ἀριστλ.Ρητ.1401a,4, αὐτ.1413a,22, Πρόδρ.3,404 **λέγουσι «ποίησε τὰ καὶ τά»,** Καρκβ.Παλ.Ἀγάπ.66 **τὸ καὶ τό, λέει στὸν Πᾶνο· τί νά κάμω;·** || **τὰ καὶ τά** καὶ ταῦτα καὶ ἐκεῖνα, ἐπὶ ἀγαθῶν καὶ συμφορῶν : Θέογν.398 **τὸν δ' ἀγαθὸν τολμᾶν χρὴ τά τε καὶ τὰ φέρειν,** Πίνδ.Π 5,55, αὐτ 7,20· || ὁμ. κ. ἐπὶ ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως : Ἱππ.Διαίτ.46 **πάντα τοῦ μετρίου μεταβαλλόμενα ἐπὶ τὰ καὶ ἐπὶ τό·** **6)** πτώσει τινὲς ἐν χρ. κ. ἐπιρρηματικῶς, οἷον ἡ δοτ. τοῦ θηλ. ἐν τῷ ἑν. **τῇ** ὡς τοπ. ἐπίρρ. ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐνταῦθα ἢ ἐντεῦθεν : Ἰλ.Ε 752 **τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους,** αὐτ.858, Ξεν.Ἀθ.2,12 **τὸ μὲν τῇ, τὸ δὲ τῇ·** || ὁμ. κ. ἑπομένου τοῦ **ᾗ** : Ἰλ.Ν 52 **τῇ δὲ δὴ αἰνότατον περιδείδια . . ᾗ ῥ' ὅ γ' ὁ λυσσώδης . . ἡγεμονεύει·** || ποι.κ. μτ. ἐννοίας κινήσεως, ὅθ. πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν, πρὸς τὰ ἐκεῖ : Ἰλ.Κ 531 **πετέσθην νῆας ἔπι γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ,** αὐτ.Λ 149, αὐτ.Μ 124, αὐτ Ο 46 **τῇ ἴμεν ᾗ . . ,** Ἡσίοδ.Α 210 **δελφῖνες τῇ καὶ τῇ ἐθύνεον ἰχθυάοντες·** || κ. ὡς δοτ. τοῦ τρόπου, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, οὕτως : Ὀδ.Θ 510 **τῇ περ τελευτήσεσθαι ἔμελλεν,** Εὐρ.Ὀρ.356 **τῇ μὲν . . τῇ δέ** (κατὰ τὸν ἕνα καὶ κατὰ τὸν ἄλλον τρόπον ἢ ἐν μέρει μὲν .. ἐν μέρει δέ). Πλάτ.Συμπ.211Α· κ.ἄνευ τοῦ **μέν** : Παρμ.8,48 **τῇ μᾶλλον τῇ δ' ἧσσον·** || ἐπ. ἡ δοτ. τοῦ θηλ. κ. ἐν ἀναφ. ἔνν. ὁπόθεν, ἐκ τούτου : Ἰλ.Μ 118 **εἴσατο γὰρ νηῶν ἐπ' ἀριστερά, τῇπερ Ἀχαιοὶ ἐκ πεδίου νίσσοντο,** Ὀδ.Δ 229· || ἡ δοτ. τοῦ οὐδ. ἐν τῷ ἑν. **τῷ** ὅθεν, ὡς ἐκ τούτου : Ἰλ.Α 418 **τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισιν,** αὐτ.254, Αἰσχ.Πρ.239 **τῷ τοι τοιαῖσδε πημοναῖσι κάμπτομαι,** Σοφ.ΟΤ 510, Πλάτ.Θεαίτ.179D **τῷ τοι . . μᾶλλον σκεπτέον καὶ ἐξ ἀρχῆς,** αὐτ.Σοφ.230D· || ὁμ. κ. οὕτως, κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον : Ἰλ.Β 373, αὐτ.Δ 290 **τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος·** || ὁμ. ἰδ. προηγουμένου τοῦ **εἰ** ἢ **κε(ν)** δύναται ν' ἀποδοθῇ διὰ τῶν λοιπόν, ἐὰν ἔχῃ οὕτως, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τούτῳ : Ὀδ.Α 239 **τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,** αὐτ.Γ 224, αὐτ.258, Θεόκρ.29,11 **τῷ κε λώϊον αὔτος ἔχων ἔμ' ἐπαι-**

νέσαις· || τὸ οὐδ. κατ' αἰτ. τό δι' ὅ, ὅθεν : 'Ιλ. Γ 176 **τὸ καὶ κλαίουσα τέτηκα,** 'Οδ.Θ 332, Σοφ. Φιλ.142· . || τὸ δὲ ἀλλ' ὡς πρὸς τοῦτο : Πλάτ. 'Απολ.23Α, αὐτ.Φαίδ.109D, αὐτ.Θεαίτ.157Β **τὸ δ' οὐ δεῖ . . οὔτε τι ξυγχωρεῖν,** αὐτ.Πολ.340D, αὐτ. Νόμ.967Α· || ὅταν τὸ τό ἀναφέρεται εἴς τι προηγούμενον, ἡ ἀντίθεσις δύναται νὰ εὑρίσκεται οὐχὶ εἰς τὸν ὅρον εἰς ὃν ἀναφέρεται, ἀλλ' εἴς τινα ἄλλην λ. ἢ μέρος τῆς προτάσεως : Θουκ.1,37, αὐτ. 2,89, Νικὸλ.Δαμ.58J **φασὶ δὲ τινες αὐτὸν καὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν γεγονέναι· τὸ δ' οὐκ ἦν·** || κ. νεώτ. **τὸ μὲν . . τὸ δὲ** ἐν μέρει μὲν . . ἐν μέρει δέ, ἀφ' ἑνὸς μέν, . . ἀφ' ἑτέρου δέ, ὁτὲ μέν . . , ὁτὲ δέ : Θουκ.7,36 **τὸ μὲν οὐ δώσειν .. τὸ δὲ τὴν στενοχωρίαν κωλύσειν·** || σπαν. τὸ τὸ δὲ ἀντικαθίσταται δι' ἄλλης παρεμφεροῦς ἐκφράσεως : 'Οδ. Β 46 **τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα . . νῦν δ' αὖ·** || συχν. κ. κτ. πληθ. : 'Ηρ.1,173, Σοφ.Τρ.534· || ὁμ. κ. **τὸ μέν τι . . τὸ δέ τι** : Ξεν.'Αν.4,1,14, Λουκ.Μακρόβ.14· || κ. **τὰ μὲν . . τὸ δὲ** : Θουκ. 1,90· || ἐνίοτε ἐκ τοῦ πρώτου κώλου ἐλλείπει **τὸ μὲν** : αὐτ.1,107 **τὸ δέ τι καὶ ἄνδρες ἐπῆγον αὐτοὺς τῶν 'Αθηναίων κρύφα·** || σπαν. ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. ἐπὶ χρόνου : 'Ηρ.3,85 **τὰ μὲν πολλὰ περιῆγε ἀγχοῦ τῇ ἵππῳ . . τέλος δέ . .,** 'Επιγρ. συνμαχία κ **ἔα ἑκατὸν Γέτεα, ἄρχοι δέκα τοῖ·** 7) κ. ἐμπροθ. **ἐκ τοῦ,** ἐπ. **ἐκ τοῖο** ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς, ἀπὸ τότε : 'Ιλ.Α 493 **ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,** αὐτ.Ο 601· || κ. νεώτ. κ. δημ. **πρὸ τοῦ** κ. ἡνωμένον **προτοῦ** πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, πρὶν ἀπὸ τοῦτο : 'Ηρ.1,103 **πρὸ τοῦ δὲ ἀναμὶξ ἦν πάντα ὁμοίως,** αὐτ.122, αὐτ.5,55, Αἰσχ.'Αγ.1204, 'Αριστφ.Νεφ.5, Θουκ.1,32 **ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ,-τὸν χτύπησαν προτοῦ μπορέσῃ νὰ σηκωθῇ·** || κ. **τὸ πρὸ τοῦ** : Διόδ.Σ 20,59· || δημ. **ἀποπροτοῦ** πρότερον, πρωτύτερα : **τὸ σκεπτόταν ἀποπροτοῦ·** || ἐν θεσσ. πεζ. **ὑππρὸ τᾶς** πρὸ ταύτης τῆς ἡμέρας, ἤτοι χθές : 'Επιγρ.Λαρίσης **τὰ ψαφίσματα τό τε ὑππρὸ τᾶς γενόμενον καὶ τὸ τᾶμον·** || συχν.π.πεζ. **ἐν τοῖς** ἢ **ἐν τοῖσι** μτ. ὑπερθετικοῦ : 'Ηρ.7,137 **ἐν τοῖσι θειότατον** (ἐκ τῶν θειοτάτων, ἐκ τῶν θαυμαστοτάτων πραγμάτων), Θουκ.1,6 **ἐν τοῖς πρῶτοι** (μεταξὺ τῶν πρώτων), Φερεκρ.145,4, 'Αριστείδ.Λόγ.43(1),16 (Ζεὺς) **"Ερωτά τε καὶ 'Ανάγκην ἐν τοῖς πρῶτα ἐγέννησεν,** αὐτ.37 (2),2· || κ. ὅταν συνάπτεται μτ. θηλ. δὲν ἀλλάσσει γένος : Θουκ.3,17 **ἐν τοῖς πλεῖσται δὴ νῆες** (περίπου μεγαλύτερος ἀριθμὸς πλοίων), αὐτ. 82· || κ. μτ. ἐπιρρ. ὑπερθ. βαθμοῦ : αὐτ.8,90 **ἐν τοῖς μάλιστα,** Πλάτ.Κρίτ.52Α, Πλούτ.'Ηθ.74Ε, αὐτ.421D, αὐτ.423Ε, αὐτ.Βρουτ.6, αὐτ.'Ηθ.364C **τὴν Αἴγυπτον ἐν τοῖς μάλιστα μελάγγειον οὖσαν·** || ἐν τῇ μτγν. πεζ. κ. μτ. ἐπιθ. κ. ἐπιρρ. θετικοῦ βαθμοῦ : 'Αριστείδ.Λόγ.48(24),47 **ἐν τοῖς παράδοξον,** Διον.'Αλ.Ρωμ.1,19 **ἐν τοῖς πάνυ·** 8) κ. μσν. κ. δημ. συχν. (ἤδη ὡς εἴρηται ἀπὸ τοῦ 'Ομ.) ἐκ τῆς ἀντωνυμικῆς δεικτικῆς ἐνν. μεταπίπτει εἰς τὴν ἀναφορικὴν ἐν πάσαις ταῖς πτ. καὶ ἰδιαίτατα ἐν τοῖς τονουμένοις τ. τῆς ὀν. ἐν. κ. πληθ., εὕρηται δὲ π. 'Ηρ. κ. τοῖς "Ιωσι κ. τοῖς τραγ. ποιηταῖς, ὡς κ. ἐν ἀττ. 'Επιγρ., οὐδέποτε ὅμως ἐν τῇ δοκίμῳ ἀττ. πεζ. κ. τοῖς κωμ. ποιητ., ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν ἀναφ. ἀντων. ὅς βλ. : 'Ιλ.Α 388 **ἠπείλησεν μῦθον ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν,** αὐτ.Β 813, αὐτ.Ξ 153, αὐτ.Η 146, αὐτ.Κ 27, αὐτ.Ν 644, αὐτ.Π 150, αὐτ.Σ 341, 'Οδ.Α 23, αὐτ.Β 202, αὐτ.Θ 23, αὐτ.Τ 250, αὐτ.Ψ 178 **ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίειν,** 'Ησίοδ."Εργ.172, αὐτ.638, 'Ηρ.1,7 **ἦν Κανδαύλης, τόν οἱ "Ελληνες Μυρσίλον ὀνομάζουσιν,** 'Αρχίλ.87,3, Σιμων.7,3, 'Ανακρ.86,Σοφ. ΟΚ 1258, αὐτ.Τρ.381, αὐτ.'Ηλ.1144, αὐτ.ΟΤ 1427, αὐτ. 'Αντ.1086, Εὐρ.'Ιππ.626 **"Ερως, ὃ κατ' ὀμμάτων στάζεις πόθον,** αὐτ."Αλκ.883, ἀττ.'Επιγρ. **Λυκῖνος ἀνέθηκε τῇ 'Αθηναίᾳ τὸ πρῶτον εἰργάσατο,** Θεόκρ.15,86, Πάπ., Μαχάλ.1 95 (ἐκδ. Βόννης) **ἔφυγε** (Πάρις) **διὰ τῶν εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ πλοίων,** αὐτ. 102, Λεόντ.Νεαπ.24,1 **ὅλα, τὰ ἐθεάσω κειμήλια,** αὐτ.54,12,Διγεν.'Ακρ 219 (ἐκδ.Μηλ.), Πρόδρ.1,58, αὐτ. 62, αὐτ.2,32 **οὐ θέλουσιν ὑπόδησιν, τοὺς ἔχω μετ' ἐμέναν,** αὐτ.4,166, Χρον.Μορ.6736 (ἐκδ. Schmitt), βυζ.παροιμ. **μέλος, τό σε οὐ προκόπτει κόψε, ῥῖψέ το,** 'Ερωτόκρ.1,894 **τσῆ νύχτας ὁ τραγουδιστὴς καὶ τά 'κανε δὲν κάνει,** αὐτ.5,809, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.116,20 **καλὸ 'ς τὸν ἤθελα νὰ ἰδῶ, τὸν πεθυμοῦσα νὰ 'ρθῃ,** παροιμ. **τὸν ἀγαπᾷς περύβριζε καὶ τὸν μισᾷς χαιρέτα·** 9) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ κυρίως ἢ ὁριστικὸν καλούμενον ἄρθρον προτάσσεται λ. τινός, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ οὐχὶ ἡ δι' αὐτῆς σημαινομένη ἔνν.καθόλου καὶ ἀορίστως, ἀλλ' ὡρισμένον ἄτομον τῶν ὑπὸ τὸ πλάτος αὐτῆς ὑπαγομένων, ὁπότε τὸ ἄρθρ. καλεῖται ἀτομικὸν (ΚΔ 'Ιω.19,5 **καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ὁ ἄνθρωπος** (οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος καθόλου, ἀλλ' εἷς ὡρισμένος ἤτοι ὁ ἐνανθρωπήσας 'Ιησοῦς)), ἀλλὰ καὶ ὅταν διὰ τῆς λ. εἶναι ἀνάγκη νὰ δηλωθῇ ἡ ἔνν. τοῦ γένους καθόλου, ὁπότε ἡ ἀόριστος προηγουμένως καὶ γενικὴ ἔνν. δηλοῦται ἤδη ὡς ὡρισμένη, ὡς ἀποτελοῦσα ἴδιον κ. διακεκριμένον ἀπὸ τῶν ἄλλων ὂν ἢ εἶδος, ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ τὸ ἄρθρ. καλεῖται εἰδοποιὸν ('Ιλ. Γ 109 **αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται· οἷς δ' ὁ γέρων μετέῃσιν** (πάντες οἱ γέροντες, ἡ τάξις τῶν γερόντων))· 10) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁθ. τὸ ἄρθρ. τίθεται πρὸ ὀνόματος γνωσθέντος ἤδη διὰ γενομένης μνείας ἢ ὑποδηλώσεως προηγουμένως καὶ δὴ ἀνάρθρως κ. ἀορίστως τοῦ ὑπ' αὐτοῦ δηλουμένου : 'Αριστφ.Σφ.1435, αὐτ.'Αχ.102 **πέμψειν βασιλέα φησὶν ἡμῖν χρυσίον. Λέγε δὴ σὺ μεῖζον καὶ σαφῶς τὸ χρυσίον,** αὐτ.Βάτρ. 649, Ξεν.'Αν.4,5,9 **ἀμφὶ κνέφας πρὸς κώμην ἀφικνεῖται καὶ ὑδροφορούσας ἐκ τῆς κώμης γυναῖκας καταλαμβάνει,** Πλάτ.Κρίτ.44Α, Πρόδρ.4, 202 **ἡμεῖς ψωμὶν οὐκ εἴχομεν . . ὅπου γὰρ λείπει τὸ ψωμὶν προσφάν οὐκ ἐνθυμοῦνται,** Πολίτ. 'Εκλ.Τραγ.186,19 **καὶ γέμισε τοὺς κόρφους του τραντάφυλλα καὶ ῥόδα· τὰ ῥόδα θὰ εἶν' τῆς μάννας του . .,** Κάλλαντ.Πρωτ. **βαστάει πέννα καὶ χαρτί, χαρτὶ καὶ καλαμάρι, τὸ καλαμάρι ἔγραφε . .·** 11) .ὁμ. τίθεται πρὸ ὀνόματος, ὅταν δι' αὐτοῦ δηλοῦται τι, ὅπερ δεικνύομεν ἢ εἰς ὃ ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ ὁπωσδήποτε : 'Αριστφ. ἀπ.367 **μόχλωσον τὴν θύραν** (αὐτὴν ἐδῶ ἢ ἐκείνην τὴν θύραν), Ξεν.'Αν.3,4,40 **πῶς τις τοὺς ἄνδρας ἀπελᾷ;** (ἐκείνους ἐκεῖ, τοὺς ἀπέναντι ἡμῶν πολεμίους), Θεόκρ.1,17 **ἅδιον, ὦ ποιμάν, τὸ τεὸν μέλος** (ὅπερ τώρα ἤκουσα), **- κλεῖσ' τὴν πόρτα, - φέρε μου τὸ βιβλίο, - δῶσ' μου τὴν ἐφημερίδα, - πᾶμε στὸ βουνὸ** (τὸ πρὸ ἡμῶν, ἐκεῖνο ἐκεῖ)· 12) ὁμ. ὅταν γίνηται λόγος περὶ ὡρισμένου πράγματος, νενομισμένου ἢ ἱστορικῶς σπουδαιοτάτου καὶ τούτου ἕνεκα τοῖς πᾶσι γνωστοῦ : 'Αριστφ. Σφ.684 **σοὶ δ' ἦν τις δῷ τοὺς τρεῖς ὀβολούς, ἀγαπᾷς** (τὸν ὡρισμένον, τὸν γνωστὸν δικαστικὸν μισθόν), Θουκ.1,11 **οἱ Τρῶες τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον** (τὰ γνωστὰ δέκα ἔτη τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου), Πλάτ.'Απολ.41 Β, **- εἶναι ἕξι μῆνες φαντάρος, ἅμα τελειώσουν τὰ δυὸ χρόνια, θὰ παντρευτῇ** (ὁ νενομισμένος τῆς στρατιωτικῆς θητείας χρόνος), **- πᾶμε μὲ τὰ πόδια κι ἔτσι κερδίζουμε καὶ τὶς δυὸ δραχμὲς** (τὸ γνωστὸν ἀντίτιμον τοῦ εἰσιτηρίου τοῦ αὐτοκινήτου)· 13) ὁμ. ὅταν λ. ἢ ὄν τι δηλοῖ ἔνν. προσήκουσαν ἢ ἀνήκουσαν τῷ υποκειμένῳ ἢ ἄλλῳ τινὶ ὅρῳ τῆς προτάσεως, ἢ ἐν γένει ἐν στενῇ κ. ἀναγκαίᾳ πρὸς αὐτὸ σχέσει εὑρι-

σκομένην, ὁπότε τὸ ἄρθρ. ἐπέχει θέσιν κτητ. ἀντων. : Σοφ.'Αντ.190 καὶ ταύτης ἔπι πλέοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα (τοὺς ἡμετέρους φίλους), 'Αριστφ.Σφ.1459, αὐτ.'Αχ.1027, αὐτ.Νεφ.81 κύσον με καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν (τὴν δεξιὰν χεῖρά σου), ΚΔ 'Ιω.19,30 καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα (τὴν κεφαλήν του.. τὸ πνεῦμά του), δ. τραγ. εἶδα καὶ τὰ μωρὰ παιδιά, γυρεύαν τὶς μαννάδες (τὰς μητέρας των), - φέρε μου τὸ σακκάκι, - κλεῖσε τὰ μάτια (τὰ μάτια σου), - κάτω τὰ χέρια (τὰ χέρια σου, σας)· || δημ. συχν. λαμβάνονται ἐκ παραλλήλου ἔναρθρον οὐσιαστικὸν μετὰ τῆς προσηκούσης γενικ. τῆς κτήσεως κ. ἕτερον ἄνευ αὐτῆς : Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.63,7 πῶς τά 'χεις, Χρόνη μ', τὰ παιδιά, τί κάνουν τὰ παιδιά σου ;, αὐτ.42,16 νὰ ζώσω τὸ σπαθάκι μου, νὰ πάρω τὸ ντουφέκι· **4)** τὸ ἄρθρον, ὡς ἀτομικεῦον κ. ὁρίζον τι ἀκριβέστερον, εὕρηται κ. ἐν διανεμητικῇ ἐνν., ὁπότε δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ διὰ τοῦ ἕκαστος : 'Αριστφ.'Αχ.66 μισθὸν φέροντας δύο δραχμὰς τῆς ἡμέρας (ἑκάστην ἡμέραν), Ξεν.'Αν.1,3,21, αὐτ.'Ελλ.1,5,4 ἐκέλευον αὐτὸν τάξαι τῷ ναύτῃ δραχμὴν ἀττικήν, - ἑκατὸ δραχμὲς τὸ ζευγάρι, - μιὰ δραχμὴ ὁ στίχος, - θὰ δίνουμε πενήντα δραχμὲς τὸ μῆνα· || δημ. σπαν. ἐν στερεοτύποις φρ. κ. ἀνόρθρως : ἔκανε χρόνο καὶ παιδί· **5)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἄρθρ. προτασσόμενον οἱασδήποτε λ. ἢ κ. ὅλης προτάσεως παρέχει εἰς αὐτὰ χαρακτῆρα οὐσιαστικοῦ, ὅτε καλεῖται κ. οὐσιαστικοποιὸν ἄρθρον, ὅθ. καθιστᾷ οὐσ. πᾶν ἐπίθετον κατὰ παράλειψιν τοῦ ὑπ' αὐτῶν διοριζομένου οὐσ. : 'Ιλ.Λ 178 αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον, αὐτ.Ρ 80,αὐτ.Χ 59 αὐτ.Ψ 265, αὐτ.325,'Αριστφ.'Αχ.261 ἐγὼ δ' ἀκολουθῶν ᾄσομαι τὸ φαλλικόν, Πλάτ.Πολ.402Α τῶν τοιούτων ἕνεκα ἐν μουσικῇ εἶναι ἡ τροφή, ΚΔ Λουκ.6,45 ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προσφέρει τὸ ἀγαθόν, Μαλάλ.1 397 μετὰ τὸ μεσημβρινὸν ἐγνώσθη τοῦτο, Πρόδρ.1, 62 τὰ λουτρικὰ τά μ' ἔποικες καὶ τὸ κρεββατοστρώσιν, οἱ ἔνορκοι, - οἱ λαϊκοί, - οἱ χωρικοί, - ὁ μυστικὸς (ἀστυνόμος), - ὁ βασιλικός (τὸ φυτόν), - δὲν ἐτελείωσε ἀκόμη τὸ στρατιωτικό του (τὴν στρατιωτικήν του θητείαν), - τό 'χει τὸ φυσικό του (ἡ ἰδιοσυγκρασία του),-τὸ ρετσινάτο, - τὰ σαββατιανά, - τὸ νερό, - τὸ φητό, - στὰ στερνὰ του ἦταν ἄρρωστος· || ὁμ. καθιστᾷ οὐσ. κ. τὸ ἀπαρφ. : 'Ηρ.4,126 τὸ ληστικὸν καθῄρει τοῦ τὰς προσόδους μᾶλλον ἰέναι αὐτῷ, αὐτ.3,12,Σοφ. 'Αντ.1348 πολλῷ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας πρῶτον ὑπάρχει, Πλάτ.Γοργ.505Β, Δημ.316, Πολύβ.1,12,26, ΚΔ Ματθ.2,13, μέλλει γὰρ 'Ηρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό, Μαλάλ.1 440,11 κελεύσας τοῦ δοθῆναι, Διγεν.'Ακρ.2869· || ὅταν τὸ ὑποκείμενον ρητῶς μνημονεύεται, τίθεται μεταξὺ τοῦ ἄρθρ. κ. τοῦ ἀπαρφ. : 'Ηρ.1,86 τὸ μηδένα εἶναι ὄλβιον, Πλάτ.Φαίδ.62Β· || ὁμ. οὐσιαστικοποιεῖ κ. τὰς μτχ. : 'Αριστφ.Πλ.1121 ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα, - οἱ δικάζοντες (οἱ δικασταί), - οἱ λέγοντες (οἱ ρήτορες), - οἱ ἔχοντες (οἱ πλούσιοι), - οἱ ἰθύνοντες, - ἡ λαλουμένη, - τὸ καθῆκον, - τὰ λαλούμενα, - τὰ χρειαζούμενα,- τὰ περασμένα, - οἱ πληγωμένοι· || ὁμ. κ. ὡς ἐπίρρ. ἔν τινι τῶν πτ. ἢ ὡς ἐμπρόθ. διορ τῷ ὄντι, - ἐπὶ τοῦ παρόντος, - ἐν τῷ μέλλοντι· || ὁμ. οὐσιαστικοποιεῖ πᾶν ἐν γένει μέρος τοῦ λόγου, ἔτι δὲ καὶ ὁλόκληρον πρότ. : 'Αριστφ.Θεσμ.782 οἴμοι τουτὶ τὸ ρῶ μοχθηρόν, Πλάτ.Σοφ.257Β, αὐτ.Φίλ.20Β τὸ γὰρ εἰ βούλει ρηθὲν λύει πάντα φόβον, αὐτ.Πολ.352D, αὐτ.Φαίδ.102C, Πρόδρ.1,45, αὐτ.2,43 τὸ δὸς ἐδῶ, τὸ δὸς ἐκεῖ, τὸ δὸς εἰς τὸ κουκούμιν, Πολίτ. 'Εκλ.Τραγ.87,11 ποὺ εἰπῇ τὸ θέλω εἰς ἐμὲ πρέπει καὶ νά 'ναι ἄξιος, - αὐτὸς εἶναι στὰ ἔμπα καὶ στὰ ἔβγα, - τὸ ὅτι δὲν ἐφάνηκε δὲν σημαίνει ὅτι λείπει, - ὁ ἐξαποδῶ(ς)· **6)** τὸ ἄρθρ πρὸς τούτοις κέκτηται τὴν ἰδιότητα νὰ ἐπιθετοποιῇ ποικίλους διορισμοὺς καὶ μὴ ὀνοματικὰ τὴν φύσιν στοιχεῖα καθιστῶν αὐτὰ ἰσοδύναμα πρὸς τοὺς κυρίως ἐπιθ. διορ. : Θουκ.1,137 καταφέρεται χειμῶνι εἰς τὸ 'Αθηναίων στρατόπεδον, Μαλάλ.1 393 'Ιωάννην τὸν ἐπίκλην κυρτόν, αὐτ.9, αὐτ.10, αὐτ. 52, αὐτ.397, Πρόδρ.1,83 καὶ τὰ στηθαῖα ἔπεσαν τὰ πρὸς τὸ περιβόλιν, - ὁ κάτω κόσμος, - ἀπὸ τὴν πέρα μεριά, - ὁ πέρα μαχαλάς· **7)** συχν. προτάσσεται ἀναφ. προτ., ὅτε χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ συμπτύξῃ ταύτην ὡς κ. τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται εἰς μίαν πρότ. κ. ἐνν. : Πλάτ.Κρατ.435Α τῇ ᾗ φῄς σὺ σκληρότητι (διὰ τῆς τραχύτητος, περὶ τῆς ὁποίας σὺ λέγεις), αὐτ.Κριτί.115Β, αὐτ.Πολ.469Β, 'Υπερείδ.Λυκ.2, Λυσ.23,8, 'Αριστλ.Μετ.987a,8 ταύτην τε τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ὅθεν ἡ κίνησις· || συχν. τὸ ἀναφ. καθ' ἕλξιν ἀκολουθεῖ τὴν πτ. τοῦ ἄρθρ. : Ξεν.'Ελλ.2,3,25 τοῖς οἵοις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν (τοῖς οὖσιν, οἷοι ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς)· **8)** κ. ἐν ἐρωτηματικαῖς πλαγίαις προτ. : Ξεν.Οἰκ.7,3 'Ισχόμαχος ἐγέλασεν ἐπὶ τῷ τί ποιῶν καλὸς κἀγαθὸς κέκλησαι, 'Αριστλ.Μετ.1030a,13, ΚΔ Λουκ.1,62 ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν, Μαλάλ.1 206 γνοὺς.. τὸ τί πέπραχαν κατ' αὐτοῦ, αὐτ.231,Λεόντ.Νεαπ.19, αὐτ. 53, Διγεν.'Ακρ.2758 δὲν ἤξερα τὸ τί γενῶ, Πρόδρ. 1,263, Λίβ.Ροδ.2617, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.148,19 θὰ σὲ ρωτήσω, πεθερά, . . τὸ τίνος εἶν' τὰ πρόβατα τ' ἀργυροκουδουνάτα· || ὅθ. ἐν τῇ δημ. ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσι πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐρωτηματικῆς αὐτῶν ἐνν. : αὐτ.68,16, αὐτ.99,34 κολῶς τὰ κάνεις, γέροντα, τὸ τίνος εἶν' τ' ἀμπέλι ;· **9)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. συχν. κ. ἐν παραθέσεσι : Θουκ.3,101 ἐπεκηρυκεύετο Εὐρύλοχος Λοκροῖς τοῖς 'Οζόλαις, αὐτ.2,11, Ξεν.'Αν.1,5,16, ΚΔ Λουκ.11,39, αὐτ.'Αποκ.15,3, Μαλάλ.1 19, αὐτ.101 'Ιπποδάμεια ἡ καὶ Βρισηΐς, Λίβ.Ροδ.2606 μὴ ἀποθάνω ἡ ταπεινὴ νὰ ποίσω τὸ ποθεῖτε, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.210,22 γιατὶ εἶμαι ἡ δόλια ἀδύνατη· **20)** τὸ ἄρθρ. ὁμ. τίθεται κ. πρὸ κατηγορουμένου, ὅταν δι' αὐτοῦ ἐπαναλαμβάνεται ὄν. προηγουμένως μνημονευθὲν ἢ τοὐλάχιστον ὑποδηλωθέν : 'Αριστφ.Θεσμ.390 ποῦ δ' οὐχὶ διαβέβληχ' ὅπουπερ ἔμβραχυ εἰσὶν θεαταὶ .. τὰς μοιχοτρόπους, τὰς ἀνδρεραστρίας καλῶν (ἐνάρθρως, διότι ἐπαναλαμβάνει διὰ τούτων χαρακτηρισμοὺς τοῦ Εὐριπίδου τὰ μάλιστα γνωστοὺς εἰς τοὺς θεατάς), αὐτ.'Ιππ.1022 τί γάρ ἐστ' 'Ερεχθεῖ καὶ κολοιοῖς καὶ κυνί ;- 'Εγὼ μὲν εἰμ' ὁ κύων· || ὁμ.ὅταν τὸ διὰ τοῦ κατηγορουμένου σημαινόμενον πρόκειται νὰ ἐξαρθῇ ἢ νὰ δηλωθῇ ὡς ἰδιότης κατ' ἐξοχὴν τῷ εἰς ὃ ἀναφέρεται ὄν. προσήκουσα : Αἰσχίν.2,167 τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασαν, ΚΔ 'Ιω.18,33 σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν 'Ιουδαίων ;, Μαλάλ.1 25,12 τὸν γὰρ λεγόμενον Κρόνον ἐκάλουν τὸν Λάμποντα, δ.τραγ. ὄντας γεννήθηκες σὲ θρέφαν τὰ λιοντάρια καὶ βγῆκες ὁ ξεδιαλεχτός, αὐτ. καὶ σκότωσε τὸν Σαρήμπεη ποὺ ἦταν τὸ παλληκάρι (τὸ ὄντως, τὸ κατ' ἐξοχὴν παλληκάρι), - αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς ἡμέρας· || μτγν. τῷ ἐνάρθρ. κατηγορουμένῳ χάριν μείζονος ἐμφάσεως ἕπεται ἐπιθ. διορ. δηλῶν ὅ,τι ὑποδηλοῦται διὰ τοῦ πρώτου : ΚΔ 'Ιω.15,1 ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή· || ὁμ. τίθεται τὸ ἄρθρ., ὅταν ὡς κατηγ. χρησιμεύῃ λ., ἥτις μ. μτ. τοῦ ἄρθρ. δύναται νὰ σημαίνῃ τὴν δηλωτέαν ἐνν. : Θουκ.2,61 ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι, Πλάτ.'Απολ.40C, -αὐτὸς εἶν' ὁ μικρότερος τῶν ἀδελφῶν· || ὅταν τὸ διὰ τοῦ κατηγ. δηλούμενον ἐπεξηγῆται καὶ ἑρμηνεύηται ἀμέσως κατωτέρω : Πλάτ.Νόμ.735Β ὁ δὲ

πραότερος .. τῶν **καθαρμῶν ὁ τοιόσδε· ὅσοι διὰ τὴν τροφῆς ἀπορίαν . .·** **21**) τὸ ἄρθρ. προτάσσεται σπαν. τῶν προσ. ἀντων., ἰδ. ἐν τῇ αἰτ., ὅταν τὸ ὑπ᾽ αὐτῶν δηλούμενον πρόσ. παρίσταται ὡς προηγουμένως μνημονευθὲν ἢ χάριν ἐμφάσεως κ. ἐξάρσεως αὐτοῦ : Πλάτ.Θεαίτ.166A **γέλωτα δὴ τὸν ἐμὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀπέδειξεν,** αὐτ.Λύσ.203B, αὐτ.Φαῖδρ.258A· || ὁμ. κ. τῆς ἀντων. **αὐτός :** Ἰλ.Ζ 391 **ὁ δ᾽ ἀπέσσυτο δώματος Ἕκτωρ, τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὖτις** (τὴν ἰδίαν), Ὀδ.Η 55, αὐτ.326, Αἰσχ.Χο 543, Θουκ.3,38, Μαλάλ.I 196 **οἱ συνασπισταὶ τοῦ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου·** || ὁμ. προτάσσεται συχνότ. κ. τῆς ἐρωτημ. ἀντων. **τίς κ. ποῖος,** ἀείποτε ἀναφερόμενον εἴς τι προηγούμενον, ὅπερ δέον σαφέστερον νὰ ὁρισθῇ (πρβλ. ἀνωτ.18)· **ἐκ τῶν** ἀντων τούτων ἡ **τίς** μ. κτ. οὐδ. ἀπαντᾷ, εἰς δὲ τὴν **ποῖος** παρέχεται πλειοτέρα ἐλευθερία, ὥστε γίνεται χρ. αὐτῆς **καθ᾽** ὅλα τὰ γένη κ. ἀριθμ. : Αἰσχ.Πρ.249 **τὸ ποῖον εὑρὼν τῆσδε φάρμακον νόσου,** Εὐρ.Φοίν.707, αὐτ.1704, Ἀριστφ.Εἰρ.696, Δημ.246 **τῆς ποίας μερίδος ;,** Ἀριστλ.Ρητ.227b,1, δ.τραγ. **τὸ τί καλὸ ᾽χω νὰ χαρῶ, νὰ τραγουδῶ, νὰ πίνω ;,** αὐτ. **τὸ ποιοὺς** γαμπροὺς **ἐσκότωσα, τὸ ποιὲς** νυφάδες **πῆρα ;·** || σπαν. τὸ ἄρθρ. κτ. πληθ. : Ἀριστφ.Εἰρ.693 **οἷά μ᾽ ἐκέλευσεν ἀναπυθέσθαι σου. ΤΡΥ. τὰ τί ;·** || ὁμ. αἱ δεικτ. ἀντων. **τοιοῦτος, τοιόσδε, τηλικοῦτος, τηλικόσδε, τοσοῦτος, τοσόσδε** ἐκφέρονται ἐνάρθρως, ὅταν ἀναφέρωνται εἰς προηγουμένως λεχθὲν ἢ χαρακτηρισθὲν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα : Ξεν.Ἀπ.1,2,8 **πῶς ἂν ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ διαφθείροι τοὺς νέους ;** (οἷος ἀνωτέρω ἐχαρακτηρίσθη), Γλυκ.441 **προσπεσοῦσα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ἡ τοιαύτη γυνὴ** (ἡ εἰρημένη)· || ὁμ. ὅταν ἀναφέρωνται εἰς ὄνομά τι, περὶ οὗ ὁ λόγος ἢ ὁ χαρακτηρισμὸς ἐν τοῖς ἀμέσως ἑπομένοις : Ξεν.Ἀπ.5,4,1 **τίς ἂν ἥσθείη τῷ τοιούτῳ, ὃν ἂν εἰδείη·** || ὁμ. ὅταν ἐπισυνάπτωνται εἰς οὐσ. ἔναρθρον : Δημ.41,13 **τὴν ἀπολογίαν τὴν τοιαύτην·** || ὁμ. ὅταν κεῖνται παραθετικῶς : Σοφ.Ἀντ.726 **οἱ τηλικοίδε καὶ διδαξόμεθα** (ἡμεῖς οἱ τηλικοίδε)· || σπαν. κεῖται κ. πρὸ τῆς ἀντων. ἀμφότεροι-αι-α βλ.λ. : Πλάτ.Θεαίτ.203C **τὴν συλλαβὴν πότερον λέγωμεν τὰ ἀμφότερα στοιχεῖα ;,** Μαλάλ.I 225 **ποιήσας τὰ ἀμφότερα φοβερὰ κτίσματα,** ΚΠορφ.Ἔκθ.213 **οἱ δὲ κράκται λέγουσιν ἀμφότεροι·** || μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐνάρθρως εὕρηται κ. ἡ ἀοριστολογικὴ ἀντων. οἱοσδήποτε (δημ. κάποιος) εἴτε ἐπιθετικῶς, εἴτε παραθετικῶς : Μαλάλ.I 422 **τὴν οἱανδήποτε ἀταξίαν,** Λεόντ.Νεαπ. 12, **- δὲν εἴμεθα ἀπὸ τοὺς** παραβλέποντας **τοὺς οἱουσδήποτε πάσχοντας, - εἶχε κουράγιο μπρὸς στὸν ὁποιοδήποτε κίνδυνο - στὴν ὁποιαδήποτε στέρηση, - μὲ τὴν κάποια ὑποψία ποὺ εἶχε·** || ὁμ. κ. πρὸ τοῦ ἅπας : Πίνδ.Ν 1,69, Ἡρ.3,64, αὐτ. 7,153 **οὐ πρὸς τοῦ ἅπαντος ἀνδρὸς νενόμικα γίνεσθαι,** Σοφ.ΟΚ 1224, Δημ.304 **ὅπως τὸν ἅπαντα χρόνον μνημονευθήσεται·** || ὁμ. κ. πρὸ τοῦ **ἄλλοι** βλ.λ.· || κ. πρὸ τοῦ πολλοὶ βλ.λ.· **22**) τὸ ἄρθρ. προτάσσεται καὶ ἀριθμητικῶν, ὅταν ταῦτα ἐπαναλαμβάνωνται : Ξεν.ΚΠ 1,2,9 **δέκα ἔτη . . κοιμῶνται μὲν περὶ τὰ ἀρχεῖα . . ἐπειδὰν δὲ τὰ δέκα ἔτη διατελέσωσι·** || ὁμ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὅταν ἀκολουθῇ ἐπεξήγησις ἀκριβεστέρα εὐθὺς ἀμέσως : Θουκ 3,22 **οἱ τριακόσιοι αὐτῶν, οἷς ἐτέτακτο παραβοηθεῖν, - δῶσ᾽ μου τὶς ἑκατὸ δραχμές, ποὺ μοῦ χρωστᾷς·** || ὁμ. ἐπὶ πραγμ. κοινῶς γνωστῶν : Θουκ.1,11 **οἱ Τρῶες τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον, - σὰν τελειώσουν τὰ δυὸ χρόνια τῆς θητείας μου·** || ὁμ. κ. μτ. τῶν προθ. εἰς, περί, ἀμφὶ βλ.λ. : Ξεν.Ἀγ.2,28, αὐτ.ΚΠ 6,1,46 **ἵππους ἔχων ἀμφὶ τοὺς χιλίους·** || ὁμ. ὅταν ἀναφέρωνται μέρη ἢ μέρος δηλωθέντος προηγουμένως ὅλου : Θουκ.1,116, Ξεν.Ἑλλ.7,5,10 **ἀπῆσαν τῶν λόχων, δέκα ὄντων, οἱ τρεῖς,** δ.δίστ. **ἡ νύχτα ᾽χει ὧρες δεκατρεῖς κι ἐγὼ τὶς τρεῖς κοιμοῦμαι·** || ὁμ. ἐπὶ κλασματικῶν ἀριθμῶν : Αἰσχίν.3,143 **τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀναλωμάτων τὰ μὲν δύο μέρη ὑμῖν ἀνέθηκε·** **23**) τὸ ἄρθρ. προτάσσεται κυρίου ὀνόματος, μάλιστα προσώπου δηλωτικοῦ, ὅταν ἐπαναλαμβάνεται : Ξεν.Ἀν.1,1,2 **μεταπέμπεται Κῦρον . . Ἀναβαίνει οὖν ὁ Κῦρος,** Πλάτ.Ἱππ.Ε 363B· || ὁμ. ὅταν εἶναι ὄνομα ἐνδόξου ἀνδρὸς ἢ προσ. γενικῶς ἢ κ. μυθικὸν ὄν. ὑπομιμνῆσκον γνωριμωτάτους π. τῷ λαῷ κ. προσφιλεῖς μύθους : αὐτ. Φαῖδρ.221B **ἀπὸ τοῦ Ἰλισοῦ λέγεται ὁ Βορέας τὴν Ὠρείθυιαν ἁρπάσαι·** || ὁμ. ἐπὶ μτφ. σημ.: Ἀριστφ.Ἀχ.980 **οὐδὲ παρ᾽ ἐμοί ποτε τὸν Ἁρμόδιον ᾄσεται·** || ὁμ. π. τραγ. μ. χάριν ἐμφάσεως : Σοφ.ΟΤ 112, αὐτ.Ἠλ.35 **χρῇ μοι τοιαῦθ᾽ ὁ Φοῖβος, ὧν πεύσει τάχα·** || ὁ Ἀριστλ. τὴν λ. **Σωκράτης** ἔχει ἐνάρθρως μὲν ὅταν πρόκειται περὶ τοῦ πλατωνικοῦ Σωκράτους (Ἀριστλ.Πολιτ.1261a,6), κ. ἀνάρθρως, ὅταν πρόκειται περὶ τοῦ ἱστορικοῦ (αὐτ.Σοφ.Ἔλ.183b,7, αὐτ.ΖΜ 642a,28)· || ὁμ.ἐν αὐτ.Η Νικ.1145a,21, αὐτ.1146a,21 γίνεται ὁμοία διάκρισις κ.δι᾽ ἄ.πρόσ. ἔχοντα τὸ αὐτὸ ὄνομα· **24**) δημ. ἐκφέρονται συνήθως καὶ κανονικῶς μτ. τοῦ ἄρθρ. ὡς δηλοῦντα ὄντα παγκοίνως ἢ εἰς τοὺς ἀκούοντας ἐν γένει γνωστά, τὰ ὄν. τὰ σημαίνοντά τι ἀπὸ τῶν ἐντὸς τοῦ σύμπαντος ὑπαρχόντων, τῶν ἀείποτε ἢ συχν. ἀντιληπτῶν, οἷον γῆ, οὐρανός, ἥλιος, φεγγάρι, ἄστρα . . : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.71,5 **ὁποὺ δὲν καταδέχονται τὴ γῆς νὰ τὴν πατήσουν,** αὐτ.46,1, αὐτ.104,2, αὐτ.60,1, αὐτ.67,1 **μὲ γέλασεν ἡ χαραυγή, τ᾽ ἄστρι καὶ τὸ φεγγάρι·** || ὁμ. τὰ ὄν. τὰ σημαίνοντα γεωγραφικοὺς ὅρους, ἰδ. κτ. πληθ.: αὐτ.21,1, αὐτ.220,1 **καλότυχά εἶναι τὰ βουνά, καλότυχοι εἶν᾽ οἱ κάμποι,** αὐτ.71,1, αὐτ.133,19· || ὁμ. τὰ σημαίνοντα συνήθη φυσικὰ φαινόμενα, οἷον βροχή, χιόνι, κύματα, βοριάς, νοτιάς, ὕπνος . . : αὐτ.205,2 **ρίξε στοὺς κάμπους τὴ βροχὴ καὶ στὰ βουνὰ τὸ χιόνι,** αὐτ.71,1, αὐτ.76,4, αὐτ.41,9· || ὁμ. τὰ σημαίνοντα συνήθεις χρονικοὺς ὁρισμούς, οἷον ἄνοιξη, καλοκαίρι, θέρος, χινόπωρο, χειμώνας, αὐγή, μεσημέρι, νύχτα : αὐτ.40,9 **τὸ καλοκαίρι κίτρινα καὶ τὸν χειμώνα μαῦρα·** || ὁμ. τὰ σημαίνοντα συνήθη ἢ πανδημικῆς μορφῆς ἀσθένειαν : αὐτ.138,20 **κι ἔπεσε τὸ θανατικὸ κι οἱ ἐννιά ἀδελφοὶ πεθάναν·** || ὁμ. **τὰ** σημαίνοντα πρόσ. τῆς αὐτῆς οἰκογεν. συγγενῆ, συγγενικά : αὐτ.6,13 **ἀφήνει ἡ μάννα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάννα·** **25**) τὸ ἄρθρ. ἐν χρ. κ. ἐν ἐλλειπτικαῖς ἐκφράσεσιν, οἷον προτασσόμενον τῆς γενικ. κυρ. ὀν. πρὸς δήλωσιν συγγενικῆς σχέσεως, οἵαν δηλοῦν αἱ λ. υἱός, θυγάτηρ, παῖς : Εὐρ.Ἑλ.470 **Ἑλένη ἡ τοῦ Διός,** Θουκ.4,104 **Θουκυδίδης ὁ Ὀλόρου·** || ἡ ἐκφ. αὕτη κ. ἐπὶ ἄ. σχέσεων, ὁπότε αὗται ὑπονοητέαι ἐκ τῶν συμφραζομένων : Ἱππ.Χυμ.20 **ὁ τοῦ Ἀντιγένεος** (ὁ δοῦλος τοῦ Ἀντιγένους), Ἀριστφ. Ἐκκλ.46 **ἡ Σμικυνθίωνος** (ἡ σύζυγος τοῦ Σμ-), Ξεν. Ἀν.1,2,15 **Κλέαρχος καὶ οἱ ἐκείνου** (οἱ ἄνδρες αὐτοῦ), Λυσ.32,24 **συντριηραρχῶν Ἀλέξιδι τῷ Ἀριστοδίκου** (τῷ ἀδελφῷ τοῦ Ἀρ-), Ἀλκίφρ.2,2,10· || γεν. προτασσόμενον πάσης λ. τὸ ἄρθρ. δηλοῖ πᾶσαν σχέσιν : Θουκ.4,23 **τὸ τῶν νεῶν** (τὸ ζήτημα τῶν ναῶν), αὐτ.6,60 **τὸ τῶν Ἑρμῶν** (ἡ ὑπόθεσις τῆς κοπῆς τῶν Ἑρμῶν)· || ὁμ. **τὰ τοῦ Ἀρριβαίου πράσσειν** (προάγειν τὰ συμφέροντα τοῦ Ἀρριβαίου) : αὐτ.4,83, αὐτ.6,89· || **τὰ τῆς τύχης** (τὰ εἰς τὴν τύχην ὀφειλόμενα συμβάντα, τὰ τυχαῖα γεγονότα) : αὐτ.55· || **τὰ τῶν φθιτῶν τοῖς ὁρῶσι κόσμος** (τὰ εἰς τοὺς νεκροὺς πρέποντα εἶναι κόσμος, στολισμὸς τῶν ζώντων) : Εὐρ.Ἱκ.78· || **τὰ τῶν θεῶν** (τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν ὡρισμένα) :

Σοφ.Τρ.498· || ὁμ. ἐλλειπτικῶς κ. μτ. κτητ. ἀντων., οἷον ἡ ἐμὴ (ἡ γνώμη μου) : Ἀριστφ.Ἐκκλ. 155, Πλάτ.Πολ 397D ἐάν ἡ ἐμὴ νικᾷ· || ὁμ. ἡ ἐμὴ (ἡ πατρίς μου) : Θουκ.6,78 δεινὸν ἡγεῖται ὑπὲρ τῆς ἐμῆς κινδυνεύειν· || ὁμ. κ. τὸ ἐμόν - τὸ σόν ὅ,τι ἀποβλέπει εἰς ἐμέ, εἰς σέ, τὸ συμφέρον μου, τό συμφέρον σου : Σοφ.Αἶ.124, αὐτ.Ἠλ. 251· || κ. μτ. γενικ. τό τῆσδε : Εὐρ.Ἱππ.48· || τό τινος ὁ λόγος, τὸ λεχθέν ὑπό τινος : Ἡρ 1,86 τὸ τοῦ Σόλωνος, Πλάτ.Θεαίτ.183E τὸ τοῦ Ὁμήρου· || τά τινος ἡ περιουσια τινὸς ἢ ἡ οἰκία : Ἀριστφ. Σφ.1432 οὕτω δὲ καὶ σὺ παράτρεχ' εἰς τὰ Πιττάλου, Θεόκρ.2,76.Ἡρώνδ.5,52, ΚΔΛουκ 2,49· || ὁμ. συχν. μτ. ἐμπροθ. πτώσεων : Θουκ.4,13 αἱ ἐκ τῆς Ζακύνθου (νῆες)· || οἱ ἀμφί - περί τινα οἱ ὀπαδοί, οἱ φίλοι τινός ἢ οἱ ὑπ' αὐτὸν στρατιῶται ἢ κ. ὡς ἁπλῆ περίφρ. ἀντὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ προσ.: αὐτ.8,85 οἱ ἀμφὶ Πείσανδρον· || τά ἐπὶ Θρᾴκης αἱ ἐπαρχίαι τῆς Θρᾴκης : αὐτ.1,59· || τά ἀπὸ τοῦ καταστρώματος πράγματα ἢ ὑποθέσεις τοῦ καταστρώματος : αὐτ.7,70· || τά ἀπ' Ἀλκιβιάδου αἱ προτάσεις τοῦ Ἀλκιβιάδου : αὐτ 8,48· || τά ἀπὸ τῆς τύχης τὰ ἐκ τύχης συμβάντα : αὐτ.2,87 || κ. νεώτ, οἱ ἐν τέλει οἱ κατέχοντες ἀξιώματα· κ. οἱ ἐπ' ἐξουσίας κ. οἱ ἐπ' ἀξιώσεις· || οἱ ἐν ὥρᾳ οἱ ἐν ὡρίμῳ ἡλικίᾳ ὄντες· || οἱ ἐγγὺς οἱ συγγενεῖς· || οἱ πρὸς αἵματος - οἱ ἐν αἵματι οἱ ἐξ αἵματος συγγενεῖς· || οἱ ἀπὸ ξένης οἱ ἀπὸ ξένης γῆς ἐλθόντες, οἱ μέτοικοι· || ἡ ἐπὶ θανάτῳ ἡ νεκρικὴ στολή : Ἡρ.1,109· || μτγν. κ. νεώτ. ἡ αὔριον (ἡμέρα) ἡ ἐπομένη, ἡ ἐπιοῦσα : ΚΔ Πράξ.4,3 ἔθεντο εἰς τήρησιν ἐς τὴν αὔριον· || ἡ λυδιστὶ ἁρμονία βλ.λ.: Ἀρ:στλ.Πολιτ.1342b,32· || ὁ-ἡ-τὸ νῦν βλ.λ.· || τὸ ἄρθρ. τὸ κεῖται σπαν. κ. ἀπολύτως μτ. ἐπιρρ. χρόνου ἢ τόπου, ὅτε δὲν εἶναι δυνατόν, ὡς ἐν τοῖς προηγουμένοις παραδείγμ., νὰ ἐξυπακούηται οὐσ.· πολλοὶ νεώτ. γραμμ. διακρίνουσι τὰς δύο ταύτας περιπτώσεις γράφοντες τὸ νῦν, τὰ νῦν (ὁ παρὼν χρόνος), ὅταν δηλ. τὸ ἐπίρρ. ἐπέχῃ θέσιν οὐσιαστικοῦ· ὅταν ὅμως παραμένῃ ἐπίρρ., ἑνοῦσι τοῦτο μετὰ τοῦ ἄρθρου εἰς μίαν λ. οἷον τονῦν, τανῦν (τώρα)· οὕτω τὸ πρίν (τὸ παρελθόν) - τοπρὶν (πρότερον, ἄλλοτε)· π. Ἡρ. ὅμως ὡς κ. ἐν ἀττ. τὸ ἄρθρ. γράφεται χωρίς, μάλιστα ἐν λ. οἷαι τὸ ἀρχαῖον - τὸ ἐντεῦθεν - τὸ αὐτίκα - τὸ αὔριον - τὸ ἔπειτα - τὰ κράτιστα - τά μάλιστα : Εὐρ.Φοίν.266, αὐτ.Ὀρ. 1412· || σπαν. μτ. γενικ. : Ξεν.Ἀν.1,3,1 ἰέναι τοῦ πρόσω (νὰ προχωρήσωσι πρὸς τὰ ἐμπρός)· **26**) τὸ ἄρθρ. ἐλλείπει, ὅταν ἡ ἔνν. τοῦ ὀν. πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς καὶ ἀορίστως, οἷον ἐπὶ μὴ ἀκριβοῦς καθορισμοῦ τοῦ χρόνου : Ἡρ.7,29 οὔτε ἐς τὸ παρεὸν οὔτε ἐς χρόνον μεταμελήσει, Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.5,4 πάλι μὲ χρόνια, μὲ καιρούς, πάλι δικά σας εἶναι· || ὁμ. ἐλλείπει ἐκ τῶν ὀν. τῶν δηλούντων ποικίλας ἀφῃρημένας ἐννοίας, ἰδιότητας, ἐνεργείας, καταστάσεις, ἀρετὰς ἢ ἐλαττώματα, τέχνας ἢ ἐπιστήμας : Ἀριστφ.Νεφ.317, Ξεν.Ἀγησ.10,1, Πλάτ.Ἀλκ.1,128C, αὐτ.Ἀπολ.26B νόμος ἐστὶν εἰσάγειν τοὺς κολάσεως δεομένους, ἀλλ' οὐ μαθήσεως, αὐτ.Νόμ.641C παιδεία μὲν οὖν φέρει καὶ νίκην, νίκη δ' ἐνίοτε ἀπαιδευσίαν, αὐτ. Ἀπολλ.29A, αὐτ.32A, αὐτ.35A, αὐτ.Συμπ.186E, ΚΔ Κολ.3,23 λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκίᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ, - διαφορὰ ἀντιλήψεων, - ἐντολὴ τοῦ προϊσταμένου, δ.δίστ. ἡ ἀγάπη θέλει φρόνηση, θέλει ταπεινοσύνη, θέλει λαγοῦ περπατησιά, πουλιοῦ γληγορωσύνη· || συχνότ. ἡ ἄναρθρος χρ. τῶν ὀν. τῶν ῥηθεισῶν κατηγοριῶν ἐν ἐμπροθ. διορ. : Ξεν.Ἀν.1,9,16 εἰς δικαιοσύνην ἐπιδείκνυσθαι, Πλάτ.Ἱππ.Ε 365E, αὐτ.Πολ.539C, αὐτ.Πρωτ.323A, Ἰσοκρ.4,91,Μαλάλ.1 390 κατὰ κέλευσιν τοῦ βασιλέως, Πρόδρ.1,132 δίχα θορύβου καὶ βοῆς, χωρὶς ὀχλαγωγίας, - ἐνάγω ἢ καταδικάζω ἐπὶ φόνῳ, - κατ' ἀπόφασιν τοῦ συμβουλίου, - πάσχει ἀπὸ μεγαλομανία· || ὁμ. ἐλλείπει τὸ ἄρθρ. (πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθεισῶν περιπτώσεων βλ.20) ἐκ τοῦ κατηγορουμένου, διότι τοῦτο δηλοῖ νέαν τινὸ ἰδιότητα ἢ ἔνν. ἄγνωστον πρότερον : Ἀριστφ.Θεσμ.190 πολιός εἰμι . . , οὐδ' εὐπρόσωπος, λευκός, ἐξυρημένος, Μαλάλ.136 φθείρας αὐτὴν . . ἔλαβεν εἰς γυναῖκα, Διγεν.Ἀκρ.2187 ὅλος ἐγένετο χαρᾶς, - ἐγὼ σὲ θεωρῶ εὐγενῆ, - ξαπλώθηκε φαρδὺς - πλατύς· || ὁμ. τὸ ἄρθρον ἐλλείπει ἐξ ὀν. εὐχρηστούντων ἐν διορισμοῖς τῆς ὕλης καὶ τοῦ περιεχομένου : Ἰσαϊ.10, 10 μὴ ἐξεῖναι συμβάλλειν . . πέρα μεδίμνου κριθῶν, Πολύβ.2,15,1,Λεόντ.Νεαπ.19 ἕνα δόρκωνα . . γομᾶτον σίτου, Διγεν.Ἀκρ.2611 τὸ ἄλλον (ἄλογο) ἐφορτώσαμεν ὅλον φλωρὶ καὶ ἀσήμι, Πρόδρ. 3,104, αὐτ.4,11, δ.τραγ. στὸ μαξιλάρι ἀκούμπησα καὶ δάκρυα τὸ γεμίζω, - ἕνα σωρὸ ψέματα, - ἕνα τσουβάλι ἄχερα· || ὁμ. ἐκ τῶν ὀν. τῶν δηλούντων τὸ ἀντικείμενον τῆς γεύσεως, ὀσφρήσεως . . ἀγορᾶς ἢ πωλήσεως κτλ., ἕνεκα τῆς ἀορίστου συνήθ. δηλώσεως αὐτῶν κτ. ποσόν, ἀριθμὸν κττ. : Ὀδ.Ι 94 ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπόν, Ἀριστφ.Ἀχ.132, αὐτ.Λυσ.943, αὐτ.Εἰρ.529, αὐτ.Λυσ. 687 ὦζεν οἴνου, αὐτ.Ἱππ.361, αὐτ.1101, Πλάτ.Πολ. 537A, Θεόκρ.1,27, Πρόδρ.2,103 ἀκρίδας οὐ σιτεύομαι, - ἔφαγα φακές, - μυρίζει ἀνθόνερο, - κρύα κρύα σῦκα! (πουλῶ)· || ὁμ. τὸ ἄρθρ. ἐλλείπει ἐκ τῶν γνωμικῶν, τῶν ἀποφθεγμάτων καὶ τῶν παροιμιῶν : Σοφ.ΟΤ 614 χρόνος δίκαιον ἄνδρα δείκνυσιν μόνος, Πλάτ.Πρωτ.343A ῥήματα βραχέα ἀξιομνημόνευτα ἑκάστῳ, - θέρος, τρύγος, πόλεμος!, - δασκαλόπουλα, δαιμονόπουλα, δαρμὸς ἁγιασμός· || ὁμ. ἐλλείπει τὸ ἄρθρ. ἐκ δύο ἢ πλειόνων ὀν., ὅταν ταῦτα εἶναι οὕτω συνδεδεμένα πρὸς ἄλληλα, ὥστε φαίνονται συναποτελοῦντα ἓν ὅλον, οἱονεὶ μίαν ἔννοιαν : Ξεν.Ἀν.3,3,1 οὐκ ἠδύνατο καθεύδειν ὑπὸ λύπης καὶ πόθου πατρίδων, γονέων, γυναικῶν, παίδων, Διγεν.Ἀκρ 1067 πίστιν, πατρίδα ἠρνήσατο καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους, - σπίτι, μαγαζί, οἰκογένεια, ὅλα θὰ τὰ παρατήσω καὶ θὰ φύγω· || ὁμ. ἐλλείπει ἐκ τῶν ἀντωνυμιῶν, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων αἵτινες ἀνεφέρθησαν ἀνωτέρω βλ.21)· || ὁμ. ἐλλείπει ἐκ τῶν κυρίων ὀν. κανονικῶς (ἐξαιρέσεις βλ. ἀνωτέρω ἐν 23), ὡς κ. ἐκ τῶν προσηγορικῶν, ἅτινα δὲν ἀπαιτοῦσιν εἰδικώτερον καθορισμόν : Ἰλ.Α 400, αὐτ.Γ 430, αὐτ.Ι 49 σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλουθμεν, Ὀδ. Κ 2, αὐτ.Ξ 444, Πίνδ.Π 5.76, Σοφ.Αἶ.442, Ἀλεξ.247· || ἡ λ. βασιλεὺς ἀνάρθρως ἀείποτε ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν : Ἡρ.7,174 βασιλέος δὲ μέλλοντος διαβαίνειν ἐς τὴν Εὐρώπην, Αἰσχ.Πέρσ.5, Ἀριστφ.Ἀχ.61· || πόλις ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν : Ἐπιγρ. ἐμ πόλει· || ὁμ. ἐλλείπει ἐκ κυρ. ὀν., ὅταν ἀκολουθῇ ἰδιαίτερός τις διορ. : Σωκράτης ὁ φιλόσοφος· **27**) ἐν τῇ δημ. τὸ ἄρθρ. κ. πλεοναστικῶς : τ' ἀγαπᾷς τὰ ξινά,- τά 'μαθες τὰ νέα;, πές του τοῦ παιδιοῦ νὰ φύγῃ, - τὸ λόγο μου τὸν ἔδωσα· **28**) ἐκ τοῦ ἄρθρ. ἐσχηματίσθησαν κ. αἱ ἀντων. τῆς ἀρχ. γλώσσ. ὅγε, ὅδε, ὅπερ, ὅτε, ὅτις βλ.λς.

ὀδδ ἐπιφών. σχετλ. ποι. : Ἀριστφ.Θεσμ.1191.

ὅ τονούμενος τ. τοῦ ἄρθρ. ὁ, ἡ, τὸ βλ.λ.3) ἐν χρ. ἀείποτε ὡς ἀναφ. ἀντων.· **2**) ὅ οὐδ. τῆς ἀναφ. ἀντων. ὅς βλ.λ.

ὄα (ἡ) (ΙΙ) κ. νεώτ. κ. ὄη (κώδ.Θεόφρ.Φ1 2,2,10) κ. οἴη (αὐτ.3,12,9, αὐτ.ΦΑἴτ.3,1,4) κ. οὖα (αὐτ.Φ1 3,6,5) γένος φυτῶν ἐκ τῶν ῥοδανθῶν, ἐξ ὧν ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν ἀρχ. ὄα ἡ ἥμερος σόρβος, δημ. σουρμπιὰ καὶ σουρβιά : αὐτ.2,7,7.

δα (ἡ) (2) κ. ὀά κ. οἶα ('Απολλ.Περγ.2,139) κ. **ὀΐη** (Εὐστ.1828) 'Ησ. «ἡ μηλωτή», ἀ. ὦα βλ.λ.· **2)** παρυφή, ἐπὶ ὑφασμάτων, ἐπὶ ἐνδυμάτων, δημ. οὖγια, διότι κτ. Πολυδ.7,62 «οἱ . . παλαιοὶ καὶ ταύταις (ταῖς οἴαις) ὄϊος δέρμα προσέρραπτον, ἵνα ἥκιστο τρίβοιντο» : Αἰσχ.ἀπ.280Α, 'Αριστφ.ἀπ.228, 'Επιγρ. **σινδόνας . . αἳ δας ἔχουσιν,** Αἰλ.Διον.266.

ὀᾶ ἐπιφών. ποι. σχετλιαστικὸν οὐαί, φεῦ, ἀλίμονον, μτ. γενικ. : Αἰσχ.Πέρσ.117 **ὀᾶ ὀᾶ, Περσικῆ στενάγματος τοῦδε μὴ πόλις πύθηται,** αὐτ.122.

ὀάνυες 'Ησ. «ἔνεδραι».

δαοι 'Ησ. «μόνοι» (πιθ. οἶϜοι).

ὄαρ-ος (ἡ) ἐπ., γενικ. **ὀάρων** κ. δοτ. πληθ. συνῃρ. **ὤρεσσι,** αἰτ. **δαρας** ('Ησ.), ἡ γυνὴ ὡς σύντροφος, σύνευνος : 'Ιλ.Ι 327 **ἀνδράσι μαρνάμενος ὀάρων ἕνεκα σφετεράων·** **2)** 'Ησ. «δαρας· γάμους».

ὀαρίζω (ὄαρος) ἐπ. ρ. ἐν χρ. μ. κατ' ἐνεστ. κ. παρατ., θαμ. συνῃρ. παρατ. (συνῃρ.) **ὠρίζεσκον** ('Υμν. 'Ερμ.58), συνομιλῶ μετ' οἰκειότητος, φιλικῶς, γλυκομιλῶ, ἀνταλλάσσω ἐρωτικοὺς λόγους, ἐρωτοτροπῶ, μτ. δοτ. προσ. : 'Ιλ.Ζ 516 **ὅθι ᾗ ὀάριζε γυναικί,** αὐτ.Χ 127· || ὁμ. κ. μτ. συστοίχου αἰτ. : 'Υμν. 'Ομ.23,3 **ὀάρους ὀαρίζει·** || μτγν. κ. μτ. ἐμπροθ. προσδιορισμοῦ : Λουκ.Παρασ.43 **μετὰ τῶν μειρακυλλίων καθεζόμενον ὀαρίζειν·** || οἰκείως κοινωνῶ τινι, συνδιατρίβω, συναναστρέφομαί τινα : 'Υμν.'Ερμ.170 **βέλτερον ἤματα πάντα μετ' ἀθανάτοις ὀαρίζειν·** **2)** ρηματ.π. ὀάρισμα, ὀαρισμός, ὀαριστής, ὀαριστύς.

ὀάρισμα-ατος (τὸ) (ὀαρίζω) μτγν. φιλικὴ καὶ ἐμπιστευτικὴ συναναστροφή, ὅθ. φιλικὴ συνομιλία, ἰδ. μεταξὺ συζύγων καὶ ἐρωτευμένων : 'Οππ. Κυν.4,23 **λέξον, ὄφρα τεῶν ἔργων προμαθὼν ὀαρίσματα πάντα θηροφονῇ.**

ὀαρισμός (ὁ) (ὀαρίζω) ὀάρισμα βλ.λ. : 'Ησίοδ. Ἔργ.789 **αἱμυλίους τε λόγους κρυφίους τ' ὀαρισμούς,** Καλλ.ἀπ.118 **εὐναῖοι ὀαρισμοί,** Κόϊντ.7,316.

ὀαριστής (ὁ) (ὀαρίζω) φίλος, σύντροφος, μεθ' οὗ ἐμπιστευτικῶς, εἰλικρινῶς συναναστρέφεταί τις καὶ συνδιαλέγεται, συνομιλητής : 'Οδ.Τ 179 **Μίνως ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής** (ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ Πλάτ. ἐν Μίν.319D), Τίμ.57 **Πυθαγόρην . . σεμνηγορίης ὀαριστήν.**

ὀαριστικὴ παραίφασις (ἡ) μσν. ὁμιλητικὴ πειθώ, δηλ. προερχομένη, ἐπιτυγχανομένη δι' ὁμιλίας : Εὐστ.979,38.

ὀαριστύς-ύος (ἡ) (ὀαρίζω) ἐπ. τ. τοῦ ὀαρισμός βλ.λ., σχέσις οἰκειότητος, οἰκειότης : 'Ιλ.Ξ 216 **ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστὺς πάρφασις** (ἐρωτικὴ ὁμιλία ὡς μέσον ἀπάτης)· || τίτλος τοῦ 27 εἰδυλλίου τοῦ Θεοκρ.· || γεν. συμμετοχὴ εἴς τι : αὐτ.Ρ 228 **ἡ γὰρ πολέμου ὀαριστύς** (σχόλ. «αὕτη γάρ ἐστι ἡ τοῦ πολέμου ὁμιλία, ὅ ἐστιν, οὕτως δεῖ ἀναστρέφεσθαι ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἀριστεύειν· αὕτη γὰρ ἀρετὴ πολεμούντων»)· **2)** ἐπιμειξία, κοινωνία, χαρίεις χαρακτηρισμὸς τοῦ ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἀγῶνος : αὐτ.Ν 291 **ἢ στέρνων ἢ νηδύος ἀντιάσειε πρόσσω ἱεμένοιο μετὰ προμάχων ὀαριστύν.**

δαροι 'Ησ. «γυναῖκες» (σχηματισθεὶς τ. ἐκ τῆς γενικ. πληθ. ὀάρων : 'Ιλ.Ι 327).

ὄαρος (ὁ) ὀαριστὺς βλ.λ.), ἰδ. κτ. πληθ. : 'Υμν. 'Ομ.23,3 **Θέμιστι . . ὀάρους ὀαρίζει,** 'Υμν.'Αφρ. 249 **ἐμοὺς ὀάρους καὶ μήτιας,** 'Ησίοδ.Θ 205 **παρθενίους τ' ὀάρους μειδήματά τε,** Καλλ.Λουτρ. Παλλ.66 **δαρος νυμφᾶν,** ΑΠ 9,362,16 **δαροι εὐναῖοι,** αὐτ.10,68, Μουσαῖ.132· || γεν. συνομιλία, συναναστροφή, λόγος : 'Εμπ.21,1, Πλάτ.Μίν.319Ε **οἱ γὰρ δαροι λόγοι εἰσί·** || ἀναγνώσεις, ἀναγνώσματα : Καλλ.ἀπ.9cP· || ᾆσμα, μικρὰ ᾠδή : Πίνδ. Π 4,137 **μαλθακᾷ φωνᾷ ποτιστάζων δαρον·** || φάγιος δαρος περὶ λόγου φέγοντος, ἐπιτιμητικοῦ : αὐτ.Ν 7,69 **φάγιον δαρον ἐννέπων.**

δασις-εως (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. γεν. **-ιος,** δημ. **-η** ἔκτασις μικρά, γόνιμος καὶ κατῳκημένη ἐν μέσῳ αὐχμηρᾶς ἐρήμου κειμένη : 'Ηρ.3,26 **ἐκ τῆς 'Οάσιος ταύτης ἰέναι διὰ τῆς ψάμμου ἐπὶ σφέας,** 'Ολυμπ.'Ιστ.464D, Μωραΐτ.156 **ἥτις ὡς δασις δροσερὰ ἐμφανίζεται,** 'Αρτ.Βατοπ.2,35 **ξέκοσμη δαση νὰ βρῇ·** **2)** νεώτ. κ. δημ. γεν. ἐν μτφ. ἐνν. πᾶν ὅ,τι ἀνακουφίζει τὸν ἄνθρωπον ἢ χρησιμεύει ὡς τερπνὸν καταφύγιον αὐτοῦ ἐν μέσῳ ἀνιαρῶν περιστάσεων : **διὰ τὸν βιοπαλαιστὴν ἀποτελεῖ δασιν ὁ οἰκογενειακὸς βίος·** || ὁμ. μτφ. πᾶν τὸ ἔξοχον, τὸ προέχον, ἐν σχέσει πρὸς αὐχμηρὰν καὶ στεῖραν ἢ ἀνιαρὰν κατάστασιν : **ἐν τῇ νεοελληνικῇ πεζογραφίᾳ ὁ Παπαδιαμάντης ἀποτελεῖ δασιν·** **3)** ἀστρον. τὰ ὑποστρόγγυλα σημεῖα τῆς συναντήσεως τῶν διωρύγων τοῦ Ἄρεως.

ὀασίτης (ὁ) μτγν., θηλ. **ὀασῖτις-ιδος** (πάπ.) ὁ τῆς ὀάσεως, ὁ περιέχων δασιν ἢ ὀάσεις : Πτολ.Γεωγρ. 4,5,25, Στέφ.Βυζ. ἐν λ. Φάσις **Νομὸς ὀασίτης.**

ὀασιτικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀασίτην βλ.λ., ὁ τοῦ ὀασίτου.

ὀβάλλω ἀρχ. λεξ. ἀπωθῶ πλήττων· || μέσ. 'Ησ. «ὠβάλλετο, διωθεῖτο».

ὄβγορο (τὸ) δημ. κ. **εὔγορο** κ. **εὐγοράδα** (ἡ) θέσις ὑψηλή, ἐξ ἧς βλέπει τις τὰ πέριξ ἐξ ἀπόπτου.

ὄβδη (ἡ) μτγν. ὄφις : Καλλ.ἀπ.522 **μούσῃσι γὰρ ἦλθον ἐς ὄβδην,** 'Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.198,7 (ἔνθα ἀναφέρονται παραλλήλως ὄβδη καὶ ἐσόβδη).

ὀβελεία (ἡ) 'Επιγρ. οἰκιακὸν σκεῦον χρήσεως ἀγνώστου, ἀναφερόμενον ἐν καταλόγῳ κυπέλλων.

ὀβελία (ἡ) 'Επιγρ. πιθ. φόρος, τέλος ἑνὸς ὀβολοῦ.

ὀβελιαῖος-α-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μορφὴν ὀβελοῦ, ράβδου, ραβδοειδής· || **ὀβελιαία ραφὴ τοῦ κρανίου** (ἡ ραφή, δι' ἧς τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ βρεγματικοῦ ὀστοῦ συντάσσεται πρὸς τὸ ὁμώνυμον τοῦ ἀντιστοίχου καὶ ἥτις διήκει ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς λαβδοειδοῦς ραφῆς εἰς τὸ μέσον τῆς στεφανιαίας) : Γαλ.14,720· || **ὀβελιαία διαίρεσις** ἐπὶ ἐντομῆς : Παῦλ.Αἰγ.6,8· || νεώτ. **ὀβελιαία διάμετρος τοῦ κρανίου - τοῦ θώρακος** (ἡ διήκουσα ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς προσθίας ἐπιφανείας πρὸς τὸ μέσον τῆς ὀπισθίας αὐτῶν)· || ὁμ. νεώτ. **ὀβελιαία αὖλαξ** βαθεῖα αὖλαξ ἐπὶ τῆς ἔσω ἐπιφανείας τοῦ θόλου τοῦ κρανίου ἀντίστοιχος πρὸς τὴν ὀβελιαίαν ραφήν· || ὁμ. νεώτ. ὀβελιαῖος **κόλπος ἄνω καὶ κάτω** φλεβώδεις κόλποι τῆς σκληρᾶς μήνιγγος οἱ καὶ ἐπιμήκεις καλούμενοι· || ὁμ. νεώτ. **ὀβελιαῖα ἐπίπεδα** ραχιοκοιλιακὰ ἐπίπεδα, ἅτινα ἑνοῦσι τὴν κοιλιακὴν ἐπιφάνειαν μετὰ τῆς ράχεως· || ὁμ. νεώτ. **ὀβελιαῖος ἄξων** ὁ προσθιοπίσθιος ἄξων, ὁ ἑνώνων σημεῖόν τι τῆς κοιλιακῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος μετὰ τῆς ράχεως.

ὀβελίας (ὁ) κ. νεώτ. κ. **ὀβέλιος** ('Επιγρ.), μτγν. κ. **ὀβελίτης** (Πολυδ.1,248) ὁ τοῦ ὀβελοῦ, ὁ ἐπὶ ὀβελοῦ ὀπτώμενος, ὁ ψηνόμενος ἐπὶ σούβλας· εἰδ. **ὀβελίας ἄρτος** εἶδος ἄρτου ἢ πλακοῦντος ἐπὶ ὀβελοῦ ὀπτώμενος : 'Ιππ.Διαίτ.2,42, 'Αριστφ.ἀπ. 103 **εἶτ' ἄρτον ὀπτῶν τυγχάνει τις ὀβελίαν,** Φίλ. 2,273, Μοῖρ.287Ρ· || κ. ἄνευ τοῦ ἄρτος : Φερεκρ.55 **ὤλεν ὀβελίαν σποδεῖν, ἄρτου δὲ μὴ προτιμᾶν,** Νικοφ.15· || νεώτ. **ὀβελίας** (ἀμνός) ἀμνὸς ἐψημένος ἐπὶ ὀβελοῦ, ἀρνὶ τῆς σούβλας· **2)** μτγν. (ὀβολός) **ὀβελίας ἄρτος** ἐν 'Αλεξανδρείᾳ, ὁ τιμώμενος ὀβολοῦ, ἀ. ὀβολίας· 'Αθήν. «ὁ δὲ ὀβελίας ἄρτος κέκληται ἤτοι ὅτι ὀβελοῦ πιπράσκεται ὡς ἐν 'Αλεξανδρείᾳ».

ὀβελιαφόρος (φέρω) μτγν. ὁ φέρων, ὁ βαστάζων ὀβελίαν ἄρτον ἐπὶ τῶν ὤμων κατὰ τὰς πομπάς : Πολυδ.6,75, 'Αθήν.3,111Β **ἐκαλοῦντο δὲ καὶ ὀβελιαφόροι οἱ ἐν ταῖς πομπαῖς παραφέ-**

ροντες **αὐτοὺς** (τοὺς ὀβελίας) **ἐπὶ τῶν ὤμων** 2) τίτλος δράματος τοῦ Ἐφίππου καὶ τοῦ Ἀντιφάνους : Ἀθήν.8,359Α.

ὀβελίδιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὀβελὸς βλ.λ., μικρὸς ὀβελός, σουβλάκι· ‖ εἶδ. πόρπη ἢ κόσμημα σχήματος ὀβελοῦ ἢ βέλους, τὸ κόσμημα καρφίτσα· 2) ὀστάριον ἀπαντῶν σπανίως ἐπὶ ἐμβρύων καὶ νεογνῶν εἰς τὴν θέσιν τῆς πηγῆς τοῦ ὀβελίου βλ.λ.

ὀβελίζω μτγν. μσν. κ. νεώτ. προσγράφω εἴς τι ὀβελόν, σημειῶ τι διὰ τοῦ σημείου τοῦ ὀβελοῦ πρὸς δήλωσιν ὅτι εἶναι νόθον καὶ ἀποβολιμαῖον, ἐξοβελίζω : Κικ.Οἰκ.4,10,1, Ἑρμογ.Ἰδ.2,3, Σχόλ.Λυκόφρ.1, Εὐστ.136,13, αὐτ.1803,6· κ. παθ. : Ἑρμογ. Ἰδ.2,3· 2) νεώτ. διαπερῶ δι' ὀβελοῦ, σουβλίζω.

ὀβέλιον (τὸ) νεώτ. συμβατικὸν σημεῖον εὑρισκόμενον κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῆς ὀβελιαίας ραφῆς τοῦ κρανίου μετὰ τῆς γραμμῆς τῆς ἑνούσης τὰ δύο τροχοφόρα βρεγματικὰ τμήματα.

ὀβέλιος (ὁ) Ἐπιγρ. ὀβελίας βλ.λ.

ὀβελισκολύχνιον (τὸ) ὀβελὸς χρησιμοποιούμενος πρὸς ἐξάρτησιν λύχνου, εἶδός τι λυχνοστάτου, ἰδ. ἐν χρ. ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν : Θεόπομπ. Κωμ.7, Ἀριστλ.Πολιτ.1299b,10 **καὶ πρὸς τὴν ὀλιγανθρωπίαν ἀναγκαῖον τὰ ἀρχεῖα ὥσπερ τὰ ὀβελισκολύχνια ποιεῖν,** αὐτ.ΖΜ 683a,25, Πολυβ. 6,103, αὐτ.10,117, Ἀθήν.15,700Ε **τούτῳ** (τῷ ξυλολυχνούχῳ) **ὅμοιόν ἐστι τὸ . . ὀβελισκολύχνιον.**

ὀβελίσκος (ὁ) κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ ὀβελὸς βλ.λ.1), μικρὸς ὀβελός : Ἀριστφ.Ἀχ.1007 **φέρε τοὺς ὀβελίσκους, ἵν' ἀναπείρω τὰς κίχλας,** αὐτ.Νεφ. 178, αὐτ.Σφ.354, αὐτ.Ὄρν.388, Σωτ.Κωμ.1,10, Ξεν. Ἑλλ.3,3,7, Ἀριστλ.Πολιτ.1324b,19, Πάπ.· ‖ κτ.πληθ. νομίσματα σιδηρᾶ ἢ χαλκᾶ εἴτε εἰς ὀξὺ ἀπολήγοντα εἴτε λόγχην εἰκονίζοντα, πρβλ. ὀβολός : Πλούτ.Λυσ.17 **ὀβελίσκοις χρωμένων νομίσμασι σιδηροῖς,** αὐτ.Φάβ.27· ‖ ἧλος, καρφί : Ἐπιγρ.· ‖ ὀπήτιον, σουβλί : Γλωσσ.· ‖ κτ. πληθ. μοχλὸς θύρας, μεγάλη δοκὸς πρὸς ἀπόκλεισιν τῶν θυρῶν : αὐτ.· 2) τὸ εἰς ὀξὺ ἀπολῆγον μέρος, ἰδ. σιδηροῦν, παντὸς ἀντικειμένου, ὅπερ ἔχει ὁμοιότητα πρὸς ὀβελόν, ὅθ. ἡ λεπὶς ἀμφιστόμου ξίφους : Πολύβ.6,23,7 **ἔχει δ' αὕτη** (ἡ μάχαιρα) **κέντημα διάφορον . . διὰ τὸ τὸν ὀβελίσκον . . ἰσχυρὸν εἶναι**· ‖ ἡ αἰχμὴ τοῦ ρωμαϊκοῦ ἀκοντίου : Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,46 **ἔστι δὲ ταῦτα .. βέλη Ῥωμαίων σιδηροῦς ὀβελίσκους ἔχοντα**· 3) κ.νεώτ. κ. δημ. τετράεδρος μονόλιθος συνήθως, ὑψηλὸς στῦλος, βαθμηδὸν λεπτυνόμενος καὶ ἀπολήγων εἰς πυραμίδιον, ἀνεγειρόμενος δὲ ὡς μνημεῖον ἐπὶ τάφων : Διόδ.Σ 1,46 **πρὸς δὲ τούτοις κατασκευαῖς μονολίθων ὀβελίσκων,** Στράβ.17,1,27, Πλίν.Φ1 36,64, - **ὁ ὀβελίσκος τῆς Κλεοπάτρας**· 4) ὀχετὸς ἀποχετεύσεως ὑδάτων : Διόδ.Σ 19,45 **τῶν δ' ἐν τοῖς τείχεσιν ὀβελίσκων συμφραχθέντων,** Πάπ.· 5) νεώτ. εἶδος σιδηροῦ φάρου ἐφ' οὗ προσαρμόζεται τὸ φωτιστικὸν σύστημα, συνήθ. αὐτομάτου λειτουργίας.

ὀβελισμός (ὁ) (ὀβελίζω 1) σχόλ. κ. νεώτ. σημείωσις, προσγραφὴ αἰχμῆς ὀβελοῦ ἐπὶ τῆς ῴας τῶν ἀρχαίων χειρογράφων εἰς δεῖγμα τῆς νοθείας τοῦ χωρίου : Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ.797.

ὀβελιστής (ὁ) (ὀβελίζω 1) νεώτ. ὁ δι' ὀβελοῦ προσγράφων χωρίον ἀρχαίου κειμένου, ὅθ. ὁ χαρακτηρίζων αὐτὸ ὡς νόθον.

ὀβελίτης (ὁ) μτγν. ὀβελίας βλ.λ1) : Πολυδ.1,248· 2) Ἡσ. ἐν λ. Ἀκροβολίδες **«ἄκρα τοῦ ὀβελίτου λίθου ἢ τῶν ὀβελίσκων».**

ὀβελοδόχη (ἡ) νεώτ. μέρος τοῦ τυφεκίου ἔνθα ἐντίθεται ὁ ὀβελὸς βλ.λ.2).

ὀβελοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα ὀβελοῦ, ὁ ὁμοιάζων πρὸς ὀβελόν

ὀβελός (ὁ) κ. νεώτ., θεσσ. **ὀβελλός,** Ἐπιγρ. δωρ. **ὀδελός** (Ἀριστφ.Ἀχ.796) σιδηρᾶ ἢ ξυλίνη λεπτὴ καὶ μακρὰ ράβδος, ἐφ' ἣν διαπερῶνται τεμάχια κρέατος ἢ καὶ ὁλόκληρον σφάγιον πρὸς ἕψησιν ἐπὶ ἀνθρακιᾶς, δημ. σούβλα : Ἰλ.Α 465 **μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,** Ἡρ. 2,41, αὐτ.135 **ὀβελοὺς βουπόρους πολλοὺς σιδηρέους,** Εὐρ.Κύκλ.303, Ἀριστφ.Ἀχ 796, Ἐπιγρ. **αἱματίου ὀβελὸς τρικώλιος**· ‖ κ. παροιμ. : Σοφ. ἀπ.814 **τὸ θερμὸν τοῦ ὀβελοῦ** (ἐπὶ τῶν ἀτόπως καὶ κακῶς λαμβανόντων τι)· 2) νεώτ. ραβδὸς μεταλλίνη, ἐξάρτημα τῶν τυφεκίων πρὸς καθαρισμὸν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἢ γόμωσιν τῆς κάννης, βέργα· 3) ὀβελίσκος βλ.λ.3) : Ἡρ.2,111 **ἀνέθηκε ἔργα, ὀβελοὺς δύο λιθίνους**· 4) δ.προφ. τοῦ ὀβολὸς βλ.λ. : Ἐπιγρ.· 5) μικρὰ ὁριζοντία γραμμὴ (—),παριστανομένη μετὰ βέλους ὑπὸ Ἰσιδ. ἐν Ἐτυμ. 1,21,3, χρησιμεύουσα ὡς σημεῖον τῶν γραμματικῶν ἐν στίχῳ ἢ χωρίῳ συγγραφέως πρὸς δήλωσιν τοῦ νόθου ἢ κιβδήλου αὐτοῦ : Γαλ.15,110, Λουκ. Ὑπ.Εἰκ.24 **ὁ τὰ νόθα ἐπισημηνάμενος τῶν ἐπῶν ἐν τῇ παραγραφῇ τῶν ὀβελῶν**· ‖ **ὀβελὸς περιεστιγμένος** τὸ σημεῖον τῶν γραμματικῶν, ὅπερ ἐδήλου περιττόν τι χωρίον συγγραφέως διὰ τὴν κατανόησιν αὐτοῦ, ἰδ. ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν φιλοσόφων καὶ δὴ καὶ τοῦ Πλάτωνος : Διογ. Λ 3,66· ‖ **ὀβελὸς μετ' ἀστερίσκου** τὸ σημεῖον, δι' οὗ ἐδηλοῦτο ὅτι οἱ στίχοι ἦσαν μὲν τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ δὲν ἔκειντο καλῶς καὶ ἔδει νὰ ἐπέλθῃ ἀλλαγὴ τῆς σειρᾶς αὐτῶν : Σχόλ.Ἰλ.Χ liii Dind.

ὀβιδοβόλον (τὸ) νεώτ. εἶδος πυροβόλου μετὰ βραχείας κάννης καὶ ὡς ἐκ τούτου διακρινομένης τῆς βολῆς αὐτοῦ διὰ λίαν καμπύλης τροχιᾶς.

ὀβιδουλκός (ὁ) νεώτ. εἰδικὸν κοχλιωτὸν σιδηροῦν ὄργανον καὶ σχήματος Τ χρήσιμον πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ ἐπικρουστῆρος τῆς ὀβίδος.

ὀβιδοφόριον (τὸ) νεώτ. σιδηροῦν κιβώτιον ἐν ᾧ εἶναι τοποθετημέναι ὀβίδες πρὸς μεταφοράν.

ὀβιδοφόρος (ὁ) νεώτ ὁπλίτης ἔργον ἔχων τὴν μεταφορὰν ὀβίδων.

ὀβίς-ίδος (ἡ) νεώτ., δημ. **ὀβίδα** βλῆμα πυροβόλου, ἔχον σχῆμα κυλινδροκωνικόν, πεπληρωμένον δι' ἐκρηκτικῆς ὕλης καὶ μυδραλλίων.

ὀβολιαῖος-α-ον (ὀβολός) ὁ τὸ μέγεθος, τὸ σχῆμα ἢ τὴν τιμὴν ὀβολοῦ ἔχων : Ἀριστλ.ΖΙ 522a,31 **ἐκ μὲν ἀμφορέως αἰγείου γάλακτος τροφαλίδας ὀβολιαίας μιᾶς δεούσης εἴκοσιν,** Γαλ.13,101· ‖ ὁ ἀξίαν ἑνὸς ὀβολοῦ ἔχων, ὅθ. ὁ εὐτελοῦς ἀξίας, ἀσήμαντος : Θεανὼ Ἐπιστ.62 **ὀβολιαῖα κέρδη.**

ὀβολίας (ὁ) δ. τ. τοῦ ὀβελίας βλ.λ.· ΑΒ 111 **«ὀβολίας ἄρτους· τοὺς ὀβολοῦ πωλουμένους,** Ἀριστοφάνης Πελαργοῖς (ἀπ.440)».

ὀβολίσκος (ὁ) πάπ. πιθ. δ.τ. τοῦ ὀβελίσκος βλ.λ.4) : Πάπ. **ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ ὀβελίσκου**· 2) μέρος ἐξαρτίων πλοίου : αὐτ. **πλοῖον ἐξηρτισμένον πᾶσι τοῖς σχοινίοις καὶ ὀβολίσκῳ σιδηρῷ.**

ὀβολισμός (ὁ) πάπ. ἡ δαπάνη φορτώσεως πλοίου.

ὀβολολογῶ-έω μτγν. συλλέγω ὀβολούς, ἀσήμαντα ποσά, δεκαρολογάω : Φρύν.Σοφ.Παρ.96Β.

ὄβολο (τὸ) δημ. ὀβολὸς βλ.λ.· ‖ κτ. πληθ. **ὄβολα** χρήματα : **αὐτὸς ἔχει ὄβολα** (εἶναι πλούσιος), - **τὴν πῆρε γιὰ τὰ ὄβολα** (διὰ τὴν προῖκα).

ὀβολός (ὁ) κ. νεώτ. κ. **ὀβε(λ)λός** κ. **ὀδελός** (δ. τ. π. διαλέκτοις μιᾶς κ. τῆς αὐτῆς λ., ἥτις ἐσήμαινεν ὀβελὸν ἢ ἧλον, διότι οὗτοι ἦσαν **ἐν** χρ. ὡς ἡ μικροτέρα νομισματικὴ μονάς, **ἐξ** τῶν ὁποίων ἐπλήρουν **τὴν** δράκα, ἐξ οὗ **κ.** ἡ λ. δραχμή· πρβλ. Πλούτ. Λυσ.17) ἀρχαῖον ἀττικὸν νόμισμα ἰσοδυναμοῦν πρὸς ὁ χαλκοῦς, τὸ ἓν ἕκτον τῆς ἀττ. δραχμῆς ἀξίας ὀλίγον τι πλέον τῶν ἓξ λεπτῶν τῆς χρυσ. δραχμῆς· κ. μονὰς βάρους ἐν Ἀθήναις : Ἀριστφ.Νεφ.118 **τούτων τῶν χρεῶν οὐκ ἂν ἀπο-**

δοίην οὐδ' ἂν ὀβολὸν οὐδενί· || φρ. πολὺ ἢ μικρὸν τοῦ ὀβολοῦ (πρᾶγμα, οὗτινος λαμβάνει τις πολὺ ἢ ὀλίγον ἀντὶ ὀβολοῦ, δηλ. ἀσήμαντον ἢ πολύτιμον) : Ἀντιφάν.135, Εὔπ.185· || ὁμ. φρ. **ἐν τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν θεωρεῖν** (παρακολουθεῖν τὰς παραστάσεις ἔργου τινὸς ἐκ θέσεως, δι' ἣν καταβάλλονται δύο ὀβολοί) : Δημ.234· || ὁμ. νόμισμα κερκυραϊκόν : Ἐπιγρ.· || νεώτ. χαλκοῦν κέρμα ἀξίας πέντε λεπτῶν, πεντάλεπτον, δημ. πεντάρα· || μτφ ποσὸν σμικρότατον, ἐλάχιστον, συνεισφορὰ ἀσήμαντος, συνδρομὴ ἐλαχίστη : **εὐπρόσδεκτος εἶναι καὶ ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας·** || ὅθ. γεν. ἀσήμαντόν τι, πᾶν τὸ ἔχον ἐλαχίστην ἀξίαν : **δὲν ἀξίζει οὔτε ὀβολόν·** **2)** μτγν. μονὰς βάρους : Γαλ.13,295.

ὀβολοστάτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὀβολοστάτης βλ.λ. : Ἡρώδιαν 1,48

ὀβολοστάτης (ὁ) (ἵστημι), θηλ. -άτις-ιδος (Πλάτ. Ἀξ.367Β), Πολύδ.3,112) ὁ τοὺς ὀβολοὺς ζυγίζων, ὅθ. ὁ αἰσχροκερδὴς δανειστής, ὁ τοκογλύφος· Σχόλ.Αἰσχίν.1,39 «ὀβολοστάται, ὅ ἐστι δανεισταὶ **ἐπὶ ὀβολῷ τὴν μνᾶν δανείζοντες»** : Ἀριστφ.Νεφ. 1155 **κλάετε ὠβολοστάται αὐτοί τε καὶ τἀρχαῖα καὶ τόκοι τόκων,** Ὑπερείδ.ἀπ.154, Ἀντιφάν.168, Φιλόστρ.Ἀπολλ.8,7, Ὀνήσανδρ 1,20.

ὀβολοστατική (τέχνη) (ἡ) τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὀβολοστάτου, τοῦ τοκογλύφου, γεν. ὁ ἐπὶ τόκῳ δανεισμός : Ἀριστλ.Πολιτ.1258b,2 μισεῖται **ἡ ὀβολοστατικὴ διὰ τὸ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ νομίσματος εἶναι τὴν κτῆσιν καὶ οὐκ ἐφ' ὅπερ ἐπορίσθη.**

ὀβολοστατῶ-έω ζυγίζω ὀβολούς, ὅθ. μτφ. ἀσκῶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ αἰσχροκερδοῦς τοκογλύφου : Λυσ.ἀπ.60, Πολυδ.3,113, Λουκ.Νεκυομ.2 **ἁρπάζουσιν, ἐπιορκοῦσι, τοκογλυφοῦσιν, ὀβολοστατοῦσι.**

ὀβορός (ὁ) δημ. δ.τ. τοῦ βορὸς βλ.λ.

ὀβούζιον (τὸ) νεώτ. παλαιοτέρα ὀνομασία τοῦ κοίλου καὶ πλήρους πυρίτιδος βλήματος τοῦ ἐξακοντιζομένου ὑπὸ τοῦ ὀβουζοβόλου βλ.λ.

ὀβουζοβόλον (τὸ) νεώτ. παλαιοτέρα ὀνομ. πυροβόλου ἔχοντος λεῖαν ἄνευ αὐλακώσεων κάννην.

ὄβρια (τὰ) δ.τ. τοῦ ὀβρίκαλα βλ.λ. : Αἰσχ.ἀπ.48, Εὐρ.ἀπ.616, Αἰλ.Ζ17,47 **τῶν δὲ ὑστρίχων . . τὰ ἔκγονα ὄβρια καλεῖται.**

ὀβριακή (ἡ) δημ. ἡ ἑβραϊκὴ γλῶσσα· **2)** συνοικία ὑπὸ Ἑβραίων κατοικουμένη : λ.τραγ. **σήμερά 'ναι Κυριακή, πάω στὴν Ὀβριακή.**

ὀβρίκαλα (τὰ) ποι. κ. **ὄβρια** νεογνὰ ζῴων, ἰδ. ἀγρίων ὡς τῶν λεόντων, τῶν λύκων κ.ἄ. : Αἰσχ.Ἀγ. 143 **λεόντων πάντων τ' ἀγρονόμων φιλομάστοις θηρῶν ὀβρικάλοισι.**

ὀβριμόγυιος-ον (ὄβριμος, γυῖον) μτγν. ὁ ἰσχυρὰ μέλη ἔχων, ἐπὶ κήτους : Ὀππ.Ἁλ.5,316.

ὀβριμοδερκής-οῦς ποι. οὗτινος τὸ βλέμμα εἶναι σκληρόν, ἀδυσώπητον, ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς : Βακχ.15,20.

ὀβριμοδυνάστης (ὁ) πάπ. ὁ ἰσχυρὸς δυνάστης.

ὀβριμόεις-εντος-εσσα-εν μσν. ὁ ὄβριμος βλ.λ.: Τζέτζ.Ὁμ.247, αὐτ.Μεθ'Ὅμ.564 **στέρνῳ ἐν ὀβριμόεντι πελώριον ἔγχος ἐλάσσας.**

ὀβριμοεργός-όν ἐπ. ὁ ἰσχυρὰ ἔργα πράττων, πάντοτε ἐπὶ κακῆς σημ., ὅθ. ὁ βίαια ἔργα πράττων, ὁ ἄδικος, ἰδ. πρὸς τοὺς θεούς, ὁ ἀσεβής, ὁ ἀνόσιος : Ἰλ.Ε 403 **σχέτλιος, ὀβριμοεργός, ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων,** αὐτ.Χ 418 ἀτάσθαλος, **ὀβριμοεργός,** Ἡσίοδ.Θ 996 **ὑβριστὴς Πελίης . . ὀβριμοεργός,** Καλλῖν.3.

ὀβριμόθυμος-ον (θυμός) ὁ ἔχων ἰσχυρὸν θυμόν, εὔτολμος, ὁρμητικός : Ἡσίοδ.Θ 140 **καὶ Ἄργην** ὀβριμόθυμον, Ὕμν.Ὁμ.8,2.

ὀβριμόπαις-αιδος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἰσχυροὺς παῖδας ἔχων : Νόνν.Δ 10,277 **Ῥείης ὀβριμόπαιδος.**

ὀβριμοπάτηρ Ἡσ. «ἰσχυρὸν πατέρα ἔχων».

ὀβριμοπάτρη (ἡ) κ. -πάτρα (Ἀριστφ.Ἱππ.1178) κ. -πάτρις (Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.21) ἡ ἰσχυρόν, κραταιὸν πατέρα ἔχουσα, ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς : Ἰλ.Ε 747 **τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη,** Ἡσίοδ.Θ 587, Σόλ.2(13),3 **ὀβριμοπάτρη . . Ἀθηναίη.**

ὄβριμος-ον (ὁ- ἀθροιστ., βριμός) ἐπ. κ. τραγ., θηλ. κ. -α (Εὐρ.Ὀρ.1454) (ὁ τ. ὄμβριμος εἶναι συνήθ. ἐσφ.ἀνάγν.ἐν Ἰλ.Ε 845 Πίνδ.Ο 4,8,αὐτ.Π 9,27) ὁ ἰσχυρός, κραταιός, βίαιος, ἐπὶ τοῦ Ἄρεως : Ἰλ.Ε 845 **μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἄρης·** || κ. ἐπὶ τῆς Κυβέλης : Εὐρ.Ὀρ.1454 **Ἰδέα μᾶτερ .. ὀβρίμα·** || ὁμ. κ. ἐπὶ ἡρώων, οἷον τοῦ Ἀχιλλέως : Ἰλ.Τ 408· κ. ἐπὶ τοῦ Ἕκτορος : αὐτ.Θ 473· || κ. ἐπὶ κοινῶν ἀνθρώπων : Αἰσχ.Ἑπτ.794 **πέπτωκεν ἀνδρῶν ὀβρίμων κομπάσματα·** || ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. κ. ὡς ἐπίρρ. : Ἡσίοδ.Θ 839 **σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον·** **2)** ὁ μέγας, ὁ πελώριος : Ἰλ.Γ 357 **διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,** Ὀδ.Ι 241, αὐτ. 305· || **ὄβριμα ἔργα** ἔργα ἰσχύος, μεγάλα ἔργα : Τυρτ.1),27 **3)** μτφ. ὁ βαρύς, ὁ ἀνυπόφορος : Ὀδ.Ι 233 **φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος·** || ὁμ. μτφ. ὁ ἀδυσώπητος : Αἰσχ.Ἀγ.1411 **ἀπέταμέν σε . . μῖσος ὄβριμον ἀστῶν·** **4)** ἐπὶ ὑδάτων, ὁ ὁρμητικός, ὁ σφοδρός, ὁ ῥαγδαῖος : Ἰλ.Δ 453 **ἐς μισγάγκειαν ξυμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ.**

ὀβριμόσπορος-ον ποι. ὁ ἔχων σποράν, ὁ δίδων γεννήματα πλούσια, ὁ ἔχων βλάστησιν, παραγωγὴν δαψιλῆ, ἐπὶ τῆς γῆς : Βάκχ.18,32.

ὀβριμόφωνος-ον μσν. ὁ ἔχων ὄβριμον, ἰσχυρὰν φωνήν : Τζέτζ.Ὁμ.227 **ἠΰς τε., ὀβριμόφωνος.**

ὀβριά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βρυωνία βλ.λ.

ὄβρυζα (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τοῦ πυρὸς δοκιμασία τοῦ χρυσοῦ : Ἰουστιν.Ἐδικτ.11.

ὀβρυζ(ι)ακός-ή-όν πάπ. ὁ ὄβρυζος βλ.λ.

ὄβρυζος-ον πάπ., σχόλ. ἐπὶ χρυσοῦ, ὁ καθαρὸς κατόπιν δοκιμασίας, καθαρμοῦ διὰ πυρός : Πάπ. **χρυσοῦ νόμισμα ὄβρ(υζον),** Σχόλ.Θουκ.2,13 **ὄβρυζον χρυσίον.**

ὀγάστριος-ον δ. ἀνάγν. τοῦ ὁμογάστριος ἐν Λυκόφρ.452.

ὀγάστωρ Ἡσ. «ὁμογάστωρ».

ὀγδοαδικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀριθμὸν ὀκτὼ βλ.λ. : Θεολ.Ἀριθμ.55· **2)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος **εἰς** τὸν ὄγδοον οὐρανόν : Ἑρμητ.1,26.

ὀγδοαῖος-α-ον μτγν. ὁ κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν : Πολύβ.5,52,3 **ὀγδοαῖοι τὸ καλούμενον Ὀρεικὸν ὑπερέβαλον,** Πλούτ.Ἠθ.288C, Γαλ.9,869· **2)** ἐπὶ πυρετοῦ, ὁ περιοδικῶς ἐπανερχόμενος κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν : αὐτ.7,505.

ὀγδοάς-άδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ὁ ἀριθμὸς ὀκτώ : Πλούτ.Θησ.36 **ἡ γὰρ ὀγδοὰς κύβος ἀπ' ἀρτίου πρῶτος οὖσα,** αὐτ.Ἠθ.744Β· || σύνολον ἐξ ὀκτώ : Ἐπιγρ. **ἐτέων δισσὰς ὀγδοάδας·** **2)** μσν. ἡ ὀγδόη ἡμέρα : Μηναῖ.1,1 Ὄρθρ.Ὠδ.1 **περιτομὴν δέχεται τῇ ὀγδοάδι Χριστός·** **3)** ὁ ὄγδοος οὐρανός : Βασιλείδ.π.Ἱππολ.Αἱρ.7,27· **4)** πάπ. ὡς κύριον ὄνομα θεότητός τινος.

ὀγδοατικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀγδοάδα βλ.λ.3), ὁ τῆς ὀγδοάδος : Ἑρμητ.1,26 (ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὀγδοαδικός).

ὀγδόατος-η-ον ποι. τ. τοῦ ὄγδοος βλ.λ.· πρβλ. τρίτατος, τρίτος : Ἰλ.Τ 246 **ἀτὰρ ὀγδοάτην Βρισηΐδα καλλιπάρῃον,** Ὀδ.Γ 306, Ἐμπ.68, Πάπ. **ὀγδοάτη δεκάς·** **2)** τὸ θηλ. **ὀγδοάτη** (ἡμέρα) ὡς οὐσ. ἡ ὀγδόη ἡμέρα : Ἡσίοδ.Ἔργ.772 **αἵδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς πάρα . . ὀγδοάτη τ' ἐνάτη τε.**

ὀγδόδιον Ἡσ. «θυσία παρὰ Ἀθηναίοις τελουμένη Θησεῖ».

ὀγδοηκονθήμερος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀγδοήκοντα ἡμερῶν, ὁ διαρκῶν ὀγδοήκοντα ἡμέρας: **ὀγδοηκονθήμερος προθεσμία·**

|| τὸ οὐδ. ὀγδοηκονθήμερον ὡς οὐσ. χρονικὸν διάστημα ὀγδοήκοντα ἡμερῶν : Κεδρ.Γεώργ.I,8I,2.
ὀγδοήκοντα (οἱ,αἱ,τὰ) ἀριθμητ. ἀπόλ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἀκλ., ἰων. κ. δωρ. **ὀγδώκοντα** ('Ιλ.Β 568,'Ηρ. I,163, Θεόκρ.4,34), κ. **ὀδώκοντα** (πάπ.), δημ. **ὀγδοήντα** κ. **ὀγδόντα** ὁ ἐξ ὀκτὼ δεκάδων ἀποτελούμενος ἀριθμός : 'Ιππ.'Επιδ I,3 **πολλοῖσι δὲ περὶ τὰς ὀγδοήκοντα**, 'Επιγρ., ΚΔ Λουκ.2,37 **καὶ αὐτὴ χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοήκοντα·** || τὸ ἀρσ. **οἱ ὀγδοήκοντα** σῶμα βουλευτικὸν ἐξ 80 πολιτῶν ἀποτελούμενον, παρὰ τὴν βουλὴν καὶ τοὺς ἀρτύνας ἐν τῇ πολιτείᾳ τοῦ "Αργους : Θουκ.5,47 **ἐν "Αργει δὲ ἡ βουλὴ καὶ οἱ ὀγδοήκοντα καὶ οἱ ἀρτῦναι.**
ὀγδοηκοντάδραχμος-ον 'Επιγρ. κ. νεώτ. ὁ ἀνερχόμενος εἰς ὀγδοήκοντα δραχμάς : 'Επιγρ., **- ὀγδοηκοντάδραχμος ἀξία - τιμή.**
ὀγδοηκονταετηρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἡ ὀγδοηκοστὴ ἐπέτειος· || σύνολον ὀγδοήκοντα ἐτῶν, ὀγδοηκονταετία.
ὀγδοηκονταετής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν ὀγδοήκοντα ἐτῶν, δημ. ὀγδοντάρης : **ὀγδοηκονταετὴς γέρων·** || ὁ ἐπὶ ὀγδοήκοντα ἔτη διαρκῶν : **ὀγδοηκονταετὴς εἰρήνη - περίοδος.**
ὀγδοηκονταετία (ἡ) νεώτ. περίοδος, διάστημα ὀγδοήκοντα ἐτῶν.
ὀγδοηκοντάκις ἐπίρρ. νεώτ. ὀγδοήκοντα φοράς.
ὀγδοηκοντάλιθος (ὁ) τίτλος ἔργου περὶ λίθων γλυφῆς, ὅπερ ἀποδίδεται εἰς τὸν 'Ορφέα· Σουΐδ. ἐν λ. 'Ορφεύς.
ὀγδοηκοντάπηχυς-υ μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων μῆκος, ἔκτασιν ὀγδοήκοντα πήχεων : Καλλίξ.π.'Αθήν. 5,202D **ἕτερός τε (ναὸς) . . λίθοις πολυτελέσι κεκοσμημένος ὀγδοηκοντάπυχυς**, Τζέτζ.Χιλ.3,942.
ὀγδοηκοντάρουρος-ον πάπ. ὁ κάτοχος ὀγδοήκοντα ἀρουρῶν βλ.λ.
ὀγδοηκοντάς-άδος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀριθμὸς ὀγδοήκοντα, σύνολον ἢ ποσὸν ἐξ ὀγδοήκοντα μονάδων ὡς ἓν ὅλον θεωρούμενον : Φώτ.Βιβλ. 512,21 **τὸν τῆς ὀγδοηκοντάδος παρέδραμε καιρόν**, Τζέτζ.Χιλ 6,271.
ὀγδοηκοντατάλαντος-ον ὁ ἔχων ἀξίαν ἢ βάρος ὀγδοήκοντα ταλάντων : Λυσ.26,22 **ἐν εἰρήνῃ μὲν ὀγδοηκοντατάλαντος ἡμῶν ὁ οἶκος ἐγένετο.**
ὀγδοηκοντούτης-ους-ες (ὀγδοήκοντα, ἔτος) μτγν. κ. νεώτ., θηλ. -οῦτις-ιδος, κ. **ὀγδωκοντούτης** ('Επιγρ.), ἰων. -αέτης ὁ ἔχων ἡλικίαν, διάρκειαν ὀγδοήκοντα ἐτῶν : 'Αππ.'Εμφ.Πολ.4,25, Γαλ.6,360, Λουκ.'Ερμότ.77 **ἵνα ὀγδοηκοντούτης γενόμενος.. ὅμως ᾖς ἐν τοῖς μηδέπω εὐδαιμονοῦσιν;**
ὀγδοηκοσθέβδομος-ον μσν. . ὁ ὀγδοηκοστὸς ἕβδομος : Τζέτζ Χιλ.I2,I28.
ὀγδοηκοσταῖος-α-ον ὁ κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν ἡμέραν γινόμενος ἢ ἐρχόμενος : 'Ιππ.'Αρθρ.69.
ὀγδοηκοστόπρωτος-ον μσν. ὁ ὀγδοηκοστὸς πρῶτος : Πασχ.Χρον.20 **ὀγδοηκοστοπρώτου ἔτους.**
ὀγδοηκοστός-ή-όν κ.νεώτ. ἀριθμητ. τακτικὸν ὁ κατὰ τὴν τάξιν ὀγδοήκοντα, ὁ κατ' ἀριθμητικὴν σειρὰν φέρων τὸν ἀριθμὸν αὐτόν : 'Ιππ.'Επιδ.I,5,27 **ἐκρίθη τελέως ἄπυρος ὀγδοηκοστῇ** (ἡμέρᾳ), Θουκ.I,I2 **Δωριῆς τε ὀγδοηκοστῷ ἔτει . . Πελοπόννησον ἔσχον.**
ὀγδοημόριον (τὸ) μτγν. κ. **ὀγδοήμορον** (πάπ.) τὸ ὄγδοον μόριον, μέρος : Θεολ.'Αριθμ.4, Μνησιθ. Κυζ.π.'Ορειβ.ἀβέβ.I5,I2.
ὀγδοήμορον (τὸ) δ.τ. τοῦ ὀγδοημόριον βλ.λ.:Πάπ. **τάφροι. τρεῖς ἐπὶ σχοινία τέσσαρα ὀγδοήμορον.**
ὀγδοήντα (οἱ,αἱ,τὰ) μσν., δημ. κ. **ὀγδόντα** ὀγδοήκοντα βλ.λ. : Διγεν.'Ακρ.2I20 **πρωτεῖα τετρακόσια, στράτορας ὀγδοήντα.**
ὀγδο(η)ντάρης (ὁ) δημ., θηλ. **ὀγδο(η)ντάρα** ὁ ὀγδοηκοντούτης βλ.λ.
ὀγδο(η)νταριά (ἡ) δημ. ὀγδοηκοντὰς βλ.λ. || φρ. **καμιὰ ὀγδονταριὰ** περίπου ὀγδοήκοντα.
ὀγδοιη-, ὀγδοιο- 'Επιγρ. κ. πάπ. δ.τ. τοῦ ὀγδοη-, ὀγδοο-.
ὄγδοος-όη-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μτγν. συνηρ. **ὄγδος** (πάπ.), τὸ οὐδ. κ. δισύλλ. **ὄγδοον** ('Οδ. Η 26I), τακτικὸν ἀριθμητ. ἐπίθ. τοῦ ὀκτώ, ὁ κατέχων ἔν τινι σειρᾷ ἢ τάξει τὴν ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ ὀκτὼ δηλουμένην θέσιν : 'Ιλ.Η 223 **ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκόν,** 'Αριστφ.'Ιππ.793 **καὶ γυπαρίοις καὶ πυργιδίοις ἔτος ὄγδοον οὐκ ἐλεαίρεις,** ΠΔ Γεν.I7,I4 **περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ,** ΚΔ Λουκ.I,59· || τὸ θηλ. **ὀγδόη** (ἡμέρα) ὡς οὐσ. ἡ ὀγδόη ἡμέρα : 'Επιγρ. **ὀγδόῃ τῆς πρυτανείας,** Πλοὺτ.Θησ. 36 **ὀγδόῃ Πυανεψιῶνος, - ἡ ὀγδόη τοῦ μηνός·** **2)** νεώτ. μουσ., ὁμ. τὸ θηλ. **ὀγδόη** (βαθμὶς) ὡς οὐσ. διάστημα ὀκτὼ διαδοχικῶν φθόγγων ἐν τῇ μουσικῇ κλίμακι, ἡ ὀκτάβα ἢ ὀχτάβα· **3)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. **ὄγδοο(ν)** ὡς οὐσ. ἕκαστον τῶν ὀκτὼ ἴσων μερῶν, εἰς ἃ διῃρέθη μονάς τις· εἰδικώτερον τὸ τοιοῦτο κλάσμα τοῦ ἐμπορικοῦ πήχεως, δημ. ρούπι : **ἡ ἀνδρικὴ φορεσιὰ θέλει 4 πήχες καὶ 2 ὄγδοα· 4)** ὁμ. τὸ οὐδ. **ὄγδοον** (σχῆμα) ὡς οὐσ. ἐν τῇ τυπογρ. σχῆμα, καθ' ὃ ἕκαστον τυπογραφικὸν φύλλον εἶναι διπλωμένον ὀκτάκις, παρουσιάζον οὕτω φύλλον δεκαεξασέλιδον : **βιβλίον - ἔκδοσις εἰς ὄγδοον.**
ὀγδώκοντα ἀριθμ. ἰων. κ. δωρ. τ. τοῦ ὀγδοήκοντα βλ.λ.
ὀγδωκοντ(α)έτης-ους-ες ὁ ὀγδοηκοντούτης : Σόλ.I9(2I),4 **ὀγδωκονταέτη . . κίχοι θανάτου.**
ὀγδωκοντούτης-ους-ες 'Επιγρ. συνηρ. τ. τοῦ ὀγδοηκοντούτης βλ.λ.
ὄγε, ἥγε, τόγε ἡ δεικτ. ἀντων. ὁ,ἡ,τὸ ἐμφαντικωτέρα καθισταμένη τῇ προσθήκῃ τοῦ μορίου **γε,** οὗτος, αὕτη, τοῦτο (συχν. ἐν χρ. ἵνα τὸ ὑποκ. ἔτι ἐκφραστικώτερον δειχθῇ καὶ ὁριστικώτερον δηλωθῇ καὶ διακριθῇ ἀπὸ ἄλλων, κτ. τοῦτο δὲ ἀκριβῶς διαφέρει τῆς ἀντων. ὅδε, ὅθ. τὸ **γε** ἀποδοτέον διὰ τοῦ τῷ ὄντι, τοὐλάχιστον) : 'Ιλ.Ν 94 **Τεῦκρον.. καὶ Λήϊτον.., τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων,** αὐτ.Η I69, αὐτ.Τ 344· || κ. μτ. οὐσ. : αὐτ.Ε 327 **αὐτὰρ ὅγ' ἥρως.. ἔλαβ' ἡνία σιγαλόεντα,** αὐτ.794 **τόνγε ἄνακτα·** **2)** ἐν μιᾷ τῶν προτάσεων τοῦ διαζευκτικοῦ λόγου ἢ ἐν τῇ πρώτῃ ἢ κ. ἐν τῇ δευτέρᾳ : 'Οδ.Β I32 **πατὴρ δ' ἐμὸς.. ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε,** αὐτ.Γ 90, αὐτ.Δ 82I, αὐτ.Β 327 **ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει.., ἢ ὅγε καὶ Σπάρτηθεν,** 'Ηρ.2,I73 **λάθοι ἂν ἤτοι μανεὶς ἢ ὅγε ἀπόπληκτος γενόμενος·** **3)** ὁμ. κ. ἐν ἐναντιωματικῇ προτ. : 'Ιλ.Α 496 **Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων.., ἀλλ' ἥγ' ἀνεδύσετο,** αὐτ.Λ 226· **4)** κ. μτ. τοῦ **ὥς**=οὕτως : αὐτ.I36 **ὥς τώγε κλαίοντε καὶ προσαυδήτην βασιλῆα· 5)** ἡ ἀντων. εὕρηται κ. ἐν τισι πτώσεσιν ἐν ἐπιρρ. χρ., οἷον δοτ. **τῇγε** ἐνταῦθα, ἐδῶ, εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον : αὐτ.Ζ 435 **τρὶς γὰρ τῇγ' ἐλθόντες ἐπειρήσανθ' οἱ ἄριστοι·** || ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. **τόγε** διὰ τοῦτο, δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον, οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων : αὐτ.Ε 827, αὐτ.'Οδ.Ρ 40I **μήτ' οὖν μητέρ' ἐμὴν ἄζευ τόγε μήτε τιν' ἄλλον.**
ὀγιά πρόθ. μσν. δημ. ἐπεκτεταμένος τ. τοῦ γιὰ βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.I,443 **ἤμνογε καὶ τοῦ φίλου ντου ὀγιὰ νὰ τοῦ πιστεύῃ,** αὐτ.2,282,αὐτ.3,I460.
ὄγκα (ἡ) κ. **ὄγγα** ἐπιχώριος ἐν Θήβαις ὀνομ. τῆς 'Αθηνᾶς : Αἰσχ.'Επτ.487, Παυσ.9,I2,2.
ὀγκαῖος-α-ον μτγν. ποι., θηλ. κ. -η ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν "Ογκαν, ἤτοι τὴν 'Αθηνᾶν, ὡς ἐκαλεῖτο ἡ θεὰ ἐν Θήβαις, ὁ τῆς "Ογκας : Νόνν.Δ 5,70 **'Ογκαίη πύλη** (πύλη τις τῶν Θηβῶν ὀνομασθεῖσα οὕτω ἐκ τῶν φωνῶν ἃς ἐξέβαλλεν ἡ 'Αθηνᾶ ὅτε εἶχε μεταμορφωθῆ εἰς βοῦν).

ὀγκᾰλέω αἰολ. τ. τοῦ ἀνακαλῶ-έω βλ.λ. : Σαπφ. Συμπ.20c,5.

ὀγκανίζω νεώτ. ἀμτβ. ὀγκῶμαι βλ.λ.

ὀγκάνισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. **ὀγκανισμός** ὀγκηθμὸς βλ.λ.

ὀγκανισμός (ὁ) νεώτ. ὀγκάνισμα βλ.λ.

ὀγκαρυσσέτω αἰολ. τ. τοῦ γ' ἑν. τῆς προστ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ἀνακηρύσσω βλ.λ. : Ἐπιγρ.

ὄγκη Ἡσ. «γωνία, μέγεθος».

ὀγκηθμητικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀγκηθμόν, **ὁ** ὀγκώμενος : Νικ.Βυζ. ἐν Μι.105,781 **ὥσπερ ἡμίονος οὔτε χρεμετιστικόν ἐστιν οὔτε ὀγκηθμητικόν.**

ὀγκηθμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. φωνή, κραυγὴ ὄνου, ὀγκάνισμα, γκάρισμα : Λουκ.Ὄν.15 **ὁ δέ μοι γέλως ὀγκηθμὸς ἦν,** Γλωσσ.· **2)** ἐπὶ τοῦ βοός, ὁ μυκηθμός : Νόνν.Δ 5,71.

ὄγκημα-ατος (τὸ) γλωσσ. ὀγκηθμὸς βλ.λ.2).

ὀγκηρός-ά-όν (ὄγκος 2) ὁ ἔχων ὄγκον, ὀγκώδης, ἐξῳδηκώς, πρησμένος : Ἱππ.Ἀγμ.24 **ὀγκηρότερα ὀστέα,** αὐτ.Ἄρθρ.13· **2)** μτφ. ὁ πομπώδης : Δημήτρ.176 **ὀγκηρὸν ὄνομα,** Λογγῖν.Ὕψ 3,1 **ἐν τραγῳδίᾳ, πράγματι ὀγκηρῷ φύσει·** **3)** τὸ οὐδ. **ὀγκηρόν** ὡς οὐσ. κομπορρημοσύνη, στόμφος : Ἀριστλ.ΗΝικ.1127b,24 **οὐ γὰρ κέρδους ἕνεκα δοκοῦσι λέγειν, ἀλλὰ φεύγοντες τὸ ὀγκηρόν·** **4)** τὸ οὐδ. ἐν συγκρ. **ὀγκηρότερον** ὡς ἐπίρρ ἐν φρ. **ὀγκηρότερον διάγειν** ζῆν μετὰ μείζονος ὄγκου, μετὰ μείζονος τύφου : Ξεν.Ἑλλ.3,4,8 **τῆς βασιλείας ὀγκηρότερον διάγων.**

ὄγκησις-εως (ἡ) μτγν. ὀγκηθμὸς βλ.λ.1) : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.21, Αἰλ.ΖΙ 5,50.

ὀγκηστής (ὁ) μτγν. ὁ ἐκβάλλων ὀγκηθμούς, ὁ ὀγκώμενος:Σεκοῦνδ.ΑΠ 9,301,Ἐπιγρ.π.Γαλ.Προτρ.13.

ὀγκηστικός-ή-όν σχόλ. ὁ ἐπιρρεπὴς εἰς τὸ ὀγκᾶσθαι : Σχόλ.Νίκ.Θηρ.357 **ὄνου τοῦ ὀγκηστικοῦ.**

ὀγκία (ἡ) μσν. κ. ὀγκιά (Ἐρωτόκρ.4,588) δ. τ. τοῦ οὐγγία βλ.λ. : Ἐπίχ.203, Σώφρ.151· **2) ὀγκίαι·** Ἡσ. «θημῶνες, χώματα, σιδηροθήκη».

ὀγκίδιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄγκος βλ.λ. μικρὸς ὄγκος· **2)** βοταν. γένος ἐπιφύτων φυτῶν ἐκ τῶν **ὀρχεοειδῶν·** **3)** ζῳολ. γένος γαστεροπόδων ἐκ τῶν πνευμονιδῶν.

ὀγκινίσκος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ ὄγκινος βλ.λ. : Ἀν. Βοασσ.4,202.

ὄγκῖνος (ὁ) (λατ.) μτγν. ἄγκιστρον, ἁρπάγη : Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ.431, αὐτ.Νεφ.178 **ὀβελίσκον κάμψας, ὥσπερ ὄγκινον·** **2)** μέρος τῆς ἀκίδος τοῦ βέλους : Πολυδ.1,137 **καὶ τῆς ἀκίδος ὄγκινοι μέν, οἱ πρὸς τῷ καλάμῳ·** **3)** κολαστήριον ὄργανον ὅμοιον πρὸς ὄνυχας γαμψωνύχου ὀρνέου : Ἀπόκρυφ.Πράξ.Φιλίππ.34,Πράξ.Φιλίππ.π.Ἑλλαδ.18.

ὀγκινωτός-ή-όν νεώτ. ὁ φέρων ὄγκινον βλ.λ.1), ἄκρον ὡπλισμένον δι' ἀγκιστρωτῶν ὀδοντίων : **ὀγκινωτὸς ἧλος** (εἰδικὸς ἧλος διὰ τὴν κάρφωσιν τῆς ξυλώσεως τῶν πλοίων) δημ. χάρρα.

ὄγκιον (τὸ) (ὄγκος 1) κ. **ὀγκίον** (Ἡσ.) θήκη ἢ δοχεῖον, κιβώτιον, ἐν ᾧ ἐφυλάττοντο αἱ ἀκίδες τῶν βελῶν, ὡς καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα σιδηρᾶ, πελέκεις κτλ. : Ὀδ.Φ 61 **ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός,** Ἑρμιππ.16,Πολυδ.10,165, Ἡσ.

ὀγκογραφία (ἡ) νεώτ. γραφικὴ ἀναπαράστασις τοῦ ὄγκου σώματός τινος, ὡς τῆς καρδίας, διὰ τοῦ ὀγκογράφου.

ὀγκογράφος (ὁ) νεώτ. αὐτόματος συσκευὴ δεικνύουσα τὰς περὶ τὸν ὄγκον σώματός τινος μεταβολάς, τὰς διὰ τοῦ ὀγκομέτρου σημειοῦσα.

ὀγκοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀγκώδης βλ.λ. : Ἑρμεί.Φαῖδρ.110Α.

ὀγκόλιθος (ὁ) νεώτ. λίθος μεγάλων διαστάσεων ἐξαχθεὶς ἀκέραιος ἐκ τῶν λατομείων· || γεν. πᾶς ὀγκώδης λίθος ἀκατέργαστος.

ὀγκολογία (ἡ) νεώτ. τὸ τμῆμα τῆς παθολογικῆς ἀνατομίας ἢ νοσολογίας τὸ ἐξετάζον τοὺς ὄγκους ἤτοι τὰ νεοπλάσματα.

ὀγκολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν ὀγκολογίαν.

ὀγκολογῶ-έω ἀρχ. λεξ. ὁμιλῶ ὑποκώφῳ φωνῇ, γογγύζω· Ἡσ.

ὀγκόμασθος-ον μσν. ὁ ὀγκώδεις, μεγάλους μαστοὺς ἔχων : Μαλάλ.1 134.

ὀγκομετρία (ἡ) νεώτ. κ. ὀγκομετρικὴ προσδιορισμὸς διὰ μετρήσεως τοῦ ὄγκου σώματός τινος ἢ τοῦ μεγέθους τῶν ἐν τῷ σώματι σπλάγχνων.

ὀγκομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναγόμενος πρὸς τὴν ὀγκομετρίαν, ὁ σχετιζόμενος πρὸς τὴν μέτρησιν τῶν ὄγκων.

ὀγκόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον, δι' οὗ προσδιορίζεται ὁ ὄγκος στερεῶν σωμάτων καὶ εὑρίσκεται ἡ πυκνότης αὐτῶν· **2)** ὄργανον δι' οὗ μετροῦνται αἱ παραλλαγαὶ περὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων τοῦ σώματος, ἰδίως ἥπατος, σπληνὸς κτλ.

ὀγκόμματος-ον μσν. ὁ ἔχων μεγάλους καὶ προέχοντας ὀφθαλμούς : Ἰσ.Πορφ. ἐν Ἀλλατ.Ἐκλ.3,16.

ὀγκόπαγος (ὁ) νεώτ. τεράστιος παγὼν ἐπιπλέων εἰς τὰς ἀρκτικὰς καὶ ἀνταρκτικὰς θαλάσσας.

ὀγκοπελεθίαν Ἡσ. «πέλεθον οὖσαν».

ὀγκοποιῶ-έω σχόλ. ὀγκῶ βλ.λ. : Σχόλ.Ἑρμογ.εἰς Ῥητ.7,953W **τῇ περιβολῇ πλεονάζει Δημοσθένης ἐν τῷ ὀγκοποιεῖν καὶ ἐπαίρειν τὸν λόγον,** Γλωσσ.

ὄγκος (ὁ) (1) ἀγκών, κύρτωμα βλ.λ.· ὅθ. κτ. πληθ. ὄγκοι τὰ ἑκατέρωθεν τῆς αἰχμῆς τοῦ βέλους ἀγκιστρωτὰ πλάγια ἄκρα, πρβλ. Ἡσ. «οἱ πώγωνες τῶν ἀκίδων» : Ἰλ.Δ 151 **ὡς δὲ ἴδεν νεῦρόν τε καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἐόντας,** αὐτ.214, Φιλόστρ.Εἰκ.2,23 ὄγκοι **τοῦ βέλους·** μτγν. κ. καθ' ἑν. : Ὀνήσανδρ. 19,3· **2) οἱ τῆς νεὼς ὄγκοι** οἱ ὑποστάται, οἱ γωνιόστυλοι βλ.λ. : Μοσχί.π.Ἀθήν.5,208Β **πύργοι σύμμετροι τὸ μέγεθος τοῖς τῆς νεὼς ὄγκοις.**

ὄγκος (ὁ) (2) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑπὸ σώματός τινος στερεοῦ, ὑγροῦ ἢ ἀερίου καταλαμβανόμενος, πληρούμενος χῶρος, ἀντίθ. τὸ κενόν : Ἀριστλ.Φυσ.203b,28 **ὥστ' εἴπερ μοναχοῦ καὶ πανταχοῦ εἶναι τὸν ὄγκον·** **2)** τὸ σχῆμα ὅπερ λαμβάνει ἢ ἔχει σῶμά τι ἔν τινι χώρῳ : Παρμ.8,43 **σφαίρης ἐναλίγκιον ὄγκῳ·** **3)** ἡ μᾶζα, τὸ μέγεθος, αἱ διαστάσεις σώματος στερεοῦ, ὑγροῦ ἢ ἀερίου πληροῦντος ἢ καταλαμβάνοντος χῶρον : Ἐμπ.20,1 **μελέων ἀριδείκετον ὄγκον,** αὐτ.100,13, Ξεν.ΚΠ 6,2,32 **τούτων** (τῶν σκευῶν) **ὁ ὄγκος μικρότατος, - κατέπεσεν ὄγκος χώματος, - ὁ ὄγκος τοῦ ὑφώματος·** || ἐπὶ πόλεως, μέγεθος, ἔκτασις : Πλάτ.Πολιτ.2591Β **σμικρᾶς πόλεως ὄγκος·** **4)** ἄθροισμα, σύνολον, ποσότης, σωρὸς ὁμοειδῶν πραγμάτων ἀποτελούντων ἐξόγκωμά τι : Ἡρ. 4,62 **ἀνενείκαντες ἄνω ἐπὶ τὸν ὄγκον τῶν φρυγάνων·** || ὅθ. χαρακτηριστικὸν μεγάλου ποσοῦ, μεγάλου ἀριθμοῦ : Πλάτ.Νόμ.959C **τὸν τῶν σαρκῶν ὄγκον, - ὄγκος ἐπίπλων ἄνευ καλαισθησίας κατεσκευασμένων·** || κ. ἐπὶ ἀριθμῶν : αὐτ.737C **τὸν αὐτὸν ὄγκον** τοῦ ἀριθμοῦ (τὸ αὐτὸ σύνολον, τὸ αὐτὸ ἄθροισμα τοῦ ἀριθμοῦ)· **5)** γεν. μέγεθος : αὐτ.Πολ.373Β **ὄγκου ἐμπληστέα καὶ πλήθους,** Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,6 **ὄγκοις καὶ μέτροις τὴν τοῦ παρέχοντος διάθεσιν κρίνομεν·** || κ. μσν. τὸ παρὰ φύσιν, τὸ ἀσύνηθες μέγεθος· πρβλ. Πολυδ.7,312 «ἔστιν δ' ὅτε καὶ τὴν ὑπὲρ τὸ κατὰ φύσιν αὔξησιν ὄγκον καλοῦσι» : Γεωπ.14,7,9 **τοῖς ὄγκοις μεγάλαι καὶ περιτταδάκτυλοι·** **6)** οἴδημα, ἐξόγκωμα : Ἱππ.Ἄρθρ.26 **ὄγκος μαλθακός,** Ἀριστλ.ΖΙ 515b,1 **ὥστ' ἐν τοῖς σφόδρα λελεπτυσμένοις πάντα τὸν ὄγκον φαίνεσθαι πλήρη φλεβίων·** || νεώτ. ἰατρ. πᾶσα εὐμεγέθης ἐξοχὴ ἀνα-

πτυσσομένη που τοῦ σώματος. Ἰδίᾳ μᾶζα μόνιμος νεοπλάστου ἱστοῦ παθολογικῶς σχηματιζομένη εἰς μέρος τι ἢ ὄργανον τοῦ σώματος, ἀ. νεόπλασμα : **ὄγκος καλοήθης** (νεόπλασμα ἐξ ἀώρων, ἤτοι ἀμεταπλάστων, ἐμβρυϊκῶν κυττάρων), - **κακοήθης** (τὸ **ἐξ** ὡρίμων ἐμβρυϊκῶν κυττάρων νεόπλασμα),-**λευκός** (ἡ φυματιώδης ὀρθρῖτις)· ‖ ἄρσις σωματική, διάτασις, φύσωσις : Διοκλ.ἀπ.43· ‖ **γαστρὸς ὄγκος** (ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ μήτρᾳ ἐμβρύου καὶ τῆς ὡς ἐκ τούτου διογκώσεως τῆς κοιλίας) : Εὐρ.Ἴων 15· **7**) μτγν. θύσανος ἐξερχόμενος κόμβου : Πολυδ.4,133· **8**) σταθμικὸν βάρος : Σοφ.Ἠλ.1142, Πλούτ.Φωκ.243 **ὡς γὰρ ἡ νομίσματος ἀξία πλείστην ἐν ὄγκῳ βραχυτάτῳ δύναμιν ἔχει**· **9**) κτ. πληθ. ὑλικαὶ οὐσίαι, σώματα : Ἀριστλ.Μετ.1085a,12, αὐτ.1089b,14· ‖ μτγν. τὸ ἀνθρώπινον σῶμα : Πλούτ.Ἠθ.653F, Ῥοῦφ.Ἀνατ.30 **τῆς χολῆς ἀναχεομένης εἰς τὸν ὄγκον**, Σωρ.1,26, Γαλ.1,272· **10**) μτφ. ἐπὶ τῆς φωνῆς, τὸ μέγεθος, τὸ ποσὸν **αὐτῆς** : Ἀριστλ.Ἀκουστ.804a,15· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ μύθου : Πλάτ.Πολιτ.277B **θαυμαστὸν ὄγκον ἀράμενοι τοῦ μύθου** (ἐκτείναντες αὐτὸν εἰς θαυμαστὸν μέγεθος)· ‖ κ. ἐπὶ αἰσθημάτων : αὐτ. Νόμ.843B **ἔχθρας ὄγκον μέγαν ἐντίκτουσαι**· ‖ κ. ἐπὶ φροντίδων : Συνέσ.Ἐπιστ.105 **πῶς οὖν οὐκ εἴη . . ἐνέγκαι τοσοῦτον ὄγκον φροντίδων;**· ‖ **ὄγκος δόξης** μεγάλη δόξα : Ἀλεξ.π.Ἀθήν.1,21D **φέρει δὲ τοῖς μὲν χρωμένοις εὖ δόξης τιν' ὄγκον**· **11**) ὁμ. μτφ. σπουδαιότης, μέγεθος, ὑπερηφάνεια : Σοφ.Τρ.817 **ὄγκος ὀνόματος μητρῷος**, Εὐρ.Τρῳ.1158, αὐτ.Φοίν.717, αὐτ.Ῥῆσ.760· ‖ κ. ἐν κακῇ σημ. ἔπαρσις, ἀλαζονεία : Πλάτ.Ἀλκ.1,121B, Ἰσοκρ.1,30 **ὁ τῶν ὑπεροπτικῶν ὄγκος**, ΚΔ Ἑβρ. 12,1 **ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν**· ‖ φρ. **ὄγκον αἴρω** ἐπαίρομαι : Σοφ.Αἴ.129· **12**) ἐπὶ ὕφους, ἡ μεγαλοπρέπεια, τὸ ὕφος : Ἀριστλ.Ῥητ.1407b,26 **ὄγκος τῆς λέξεως**, αὐτ.Ποιητ.1459b,28, Δημήτρ.36, Πλούτ.Σύγκρ.Κικ. κ. Δημ.1 **ὑπερβαλλόμενος ὄγκῳ καὶ μεγαλοπρεπείᾳ τοὺς ἐπιδεικτικούς**· ‖ κ. ἐν κακῇ σημ. στόμφος : αὐτ.Ἠθ.79B **ὁ Αἰσχύλου ὄγκος**, Λογγῖν.Ὕφ. 3,4· **13**) ὁμ. μτφ. βάρος, ἐνόχλησις : Σοφ.ΟΚ 1341 **βραχεῖ σὺν ὄγκῳ καὶ χρόνῳ διασκεδῶ**· **14**) μτγν. φιλοσ. τὸ ἄτομον, ὡς ὅρος τῆς φυσικῆς : Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,16U, αὐτ.Φύσ.12G, Ἀσκληπιάδ. Πρ.π.Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,363· **15**) ἐν τῇ φυσιολογίᾳ τῶν μεθοδικῶν, μόριον βλ., ἐν τῇ φρ. **ὄγκοι καὶ πόροι** : αὐτ.π.Γαλ.1,499· **16**) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **ἐκ** τῶν διοσκορεοειδῶν.

ὀγκότερος-α-ον κ. ὀγκότατος-η-ον παραθετ. τοῦ ἀχρ. ἐπιθ. ὀγκός, ὁ ὀγκηρότερος : Ἀριστλ. Πρ.966a,2 **σὰρξ ὀγκοτέρα**, Στράτ.ΑΠ 12,187,4 **ἀπ' ἰσχνοτάτης εἰς τάσιν ὀγκοτάτην.**

ὀγκόφωνος-ον σχόλ. ὁ βαθύφθογγος, ἐπὶ σάλπιγγος : Σχόλ.Ἰλ.Σ 219.

ὄγκρος (ὁ) δημ. κ. ὄγγρος φυμάτιον ὑπὸ τὸ δέρμα, εἶδος θηλώματος ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς ἐπιδερμίδος τῶν ζῴων καὶ ἰδίως τῶν αἰγῶν· **2**) σταγὼν μικρά, κόμπος, ἐπὶ ὕδατος καὶ ἰδ. ἐπὶ παχυρρεύστων ὑγρῶν : **ὄγκρο λάδι δὲν ἔχει τὸ λαδικό**, - **ὄγκρο βούτυρο δὲν ἔχω.**

ὀγκύλλομαι παθ. ὀγκοῦμαι, ἐξογκοῦμαι : Ἱππ. Προρρ.1,99 **κοιλίη ὀγκυλλομένη**, αὐτ.Κωακ.606· **2**) μτφ. ὄγκον περιβάλλομαι, ὑψαυχενῶ, ἐπαίρομαι, ὑπερηφανεύομαι : Ἀριστφ.Εἰρ.465 **οἱ' ὀγκύλλεσθε**, Ἀθήν.9,382B **καὶ οὐχ οὕτως ὠγκύλλετο ἐπὶ τῇ τέχνῃ.**

ὀγκύλον Ἡσ. «σεμνόν, γαῦρον».

ὀγκυλοῦμαι ὀγκυλλοῦμαι βλ. : Ἱππ.π.Ἐρωτιαν.· **2**) Φώτ. «ὠγκυλωμένος, ὑπερήφανος».

ὀγκῶ-όω (ὄγκος (2)) κ. νεώτ., δημ. **ὀγκώνω**, ἀόρ. **ὤγκωσα** (Λογγῖν.Ὕφ.28,2), ἀπαρφ. **ὀγκῶσαι** (Ἀριστφ.Σφ.1024), μτχ. ὀγκώσας (Εὐρ.Ἀνδρ.320), **μέσ.** κ. παθ. **ὀγκοῦμαι** (αὐτ.Ἑκ.623), α' πληθ. μέσ. **μέλλ. ὀγκωσόμεθα** (Ἀριστφ.Βάτρ.703), παθ. ἀόρ. **ὠγκώθην** (Βάβρ.86,5), ἀπαρφ. **ὀγκωθῆναι** (Εὐρ.Ἴων 388), μτχ. **ὀγκωθείς** (Ἑλλ.Ἐπιγρ.233,4), παθ. **παρακ. ὤγκωμαι** (Πορφ.Γνῶμ.33, Δαμάσκ.Πρ.140), μτχ. **ὠγκωμένος** (Ξεν.Ἀπ.1,2,25), (ποι. λ. κ. μτγν., π. Ἀττ. πεζ. μ. ὁ παθ. παρακ. κτ. μτχ.) ἐγείρω, εἰς ὕψος αἴρω, ἀνεγείρω : Ἀλέξ.Αἰτ.3,33 **ἠρίον ὀγκώσει τὸ μεμορμένον**, Ἑλλ.Ἐπιγρ.233,9 **ὤγκωσεν τάδε σήματα**· κ. παθ. : Εὐρ.Ἴων 388 **τάφῳ ὀγκωθῆναι**· ‖ ὁμ. κ. ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τάφου, τοῦ μνημείου : Εὔφορ.ΑΠ 7,651, Ἑλλ.Ἐπιγρ.233,4 **ὀστέα δ' ὀγκωθεὶς . . ἔδεκτο τάφος**· **2**) κ. νεώτ. μεγεθύνω, διαστέλλω, αὐξάνω κατ' ὄγκον, φουσκώνω : Ἀριστλ.Ὕπν.457a,13 **τὸ πνεῦμα τὰς φλέβας ὀγκοῖ**, αὐτ.Πρ.936b,11· ‖ ὁμ. κ. παθ. : Βάβρ.86,5 **γαστὴρ ὠγκώθη** (ἐξωγκώθη ἐκ πολυφαγίας), αὐτ.111, 19, Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.7,16,3, Ἀρισταίν.32,3 **τῆς γαστρὸς ὀγκουμένης**, Βαλαωρ.Στιχουργ.4,62 **τὸ βαρημένον στῆθός του ὀγκοῦται**, - **ὀγκοῦται τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ**· ‖ μτφ. νεώτ. αὐξάνω τι εἰς ἔντασιν, μ. τὸ παθ. : **ὀγκοῦται ἡ λαϊκὴ δυσφορία - ἡ ἀγανάκτησις**· ‖ συντελῶ ὥστε τι νὰ γίνῃ ὀγκωδέστερον : Ἑρμητ.8,3· ‖ παθ. καθίσταμαι ὀγκωδέστερος : Πορφύρ.Γνῶμ.33, Δαμάσκ. Ἀρχ.140· **3**) μτφ. τιμῶ, μεγαλύνω : Εὐρ.Ἀνδρ. 320 **βροτοῖς .. βίοτον ὀγκώσας μέγαν**· ‖ ὁθ. ἀνυψῶ, ὑπερεπαινῶ τι : αὐτ.Ἡρακλ.195 **τὸ δ' Ἄργος ὀγκῶν, οἷά περ καὶ νῦν λέγεις**· ‖ ἐπὶ ὕφους λόγου, συνήθ. ἐπὶ ἐνν. ψόγου, ὀγκῶδες, πομπῶδες ποιῶ : Λογγῖν.Ὕφ.28,2 **ὤγκωσε τὴν νόησιν**· ‖ ἐξυψῶ, ἀντίθ. ταπεινῶ : Πλούτ.Ἠθ.616E **τοὺς μὲν ταπεινοῦντες, τοὺς δὲ ὀγκοῦντες**· ‖ φρ. **ὀγκῶ τὸ φρόνημα** ὑπερηφανεύομαι : Ἀριστφ.Σφ. 1024 **οὐκ ἐκτελέσαι φησὶν ἐπαρθεὶς οὐδ' ὀγκῶσαι τὸ φρόνημα**· ‖ ὁθ. τὸ μέσ. ὑπερφρονῶ, ἀλαζονεύομαι : αὐτ.Βάτρ.703 **εἰ δὲ τοῦτ' ὀγκωσόμεθα κἀποσεμνυνούμεθα**· ‖ ὁμ. κ. τὸ παθ. ὄγκον περιβάλλομαι, ἐπαίρομαι, φουσκώνω : Σοφ. ἀπ.942 **ὀγκωθεὶς χλιδῇ**, Εὐρ.Ἠλ.381, αὐτ.ἀπ.822 **δῶμα πλούτῳ δυσσεβῶς ὠγκωμένον**, Ξεν.Ἀπ.1,2, 25 **ὠγκωμένῳ ἐπὶ γένει**· ‖ σπαν. μτ. μτχ. : Εὐρ. Ἑκ.623 **ὀγκούμεθα ὁ μέν τις . ., ὁ δὲ . . τίμιος κεκλημένος**· **4**) ῥηματ. π. ὄγκωμα, ὄγκωσις, ὀγκωτός, ὀγκωτικός.

ὀγκώδης-ους-ες (1) (ὄγκος, **εἶδος**) **κ. νεώτ.** ὁ μέγαν ὄγκον ἔχων, ὁ καταλαμβάνων πολὺν χῶρον, φουσκωμένος, παχύς, χονδρός : Ξεν.Ἱππ.1,12 **πλευρὰ ἡ . . πρὸς τὴν γαστέρα ὀγκωδεστέρα**, Ἀριστλ. ΖΜ 674b,24 **πρὸ τῆς ποικιλίας αὐτοῦ** (τοῦ οἰσοφάγου) **μέρος τι ὀγκῶδες**, Μωραΐτ.1,185 **ἀχθοφορικῶς τοποθετῶν ὀγκώδεις λίθους**, - **βιβλίον εἰς δύο ὀγκώδεις τόμους**· ‖ ὁ τὰς διαστάσεις μέγας, ὁ εὐμεγέθης, ὁ μέγας : Ἀριστλ.ΖΜ 694a,11 **τοὐναντίον τὰ σώματα ὀγκώδη, διὸ βαρέα ἐστίν**, αὐτ.ΖΓ 749b,32· **2**) μτφ. ὁ ἐπηρμένος, ὁ πεφυσιωμένος, ὁ γαυριῶν : Πλάτ.Μέν.90A **οὐδὲ ὀγκώδης τε καὶ ἐπαχθής, ἀλλὰ κόσμιος καὶ εὐσταλὴς πολίτης**· ‖ κ. ἐπὶ χοροῦ, ὁ μεγαλοπρεπής, ἐντυπωσιακός : Ἀθήν.1,20E **ἦν δὲ ἡ Πυλάδου ὄρχησις ὀγκώδης** παθητική τε καὶ πολύκοπος· ‖ **κ. ἐπὶ** τῆς αἰολικῆς ἁρμονίας: αὐτ.14,624D **τὸ δὲ τῶν Αἰολέων ἦθος ἔχει τὸ γαῦρον καὶ ὀγκῶδες**· ‖ ὁ πομπώδης : Φιλόδ.Ποιημ.5,5 ὀγκώδη **ποιήματα**· ‖ τὸ οὐδ. ὀγκῶδες (τὸ) ὡς οὐσ. ὁ στόμφος : Διον.Ἀλ.Δειν.7 **τῆς κατασκευῆς τὸ τραγικὸν καὶ ὀγκῶδες**· **3**) ὁμ. μτφ. ὁ [illegible] πλειότερον, ὁ πληρέστερος : Ἀριστλ.Ποιητ.[illegible] 35 **τὸ ἡρωϊκὸν . .** ὀγκωδέστερον τῶν μέτρων· **4**) νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. γένος ἐ[illegible] **διπτέρων ἐκ τῶν** ἀσιλιδῶν.

ὀγκώδης-ους-ες (2) (ὀγκῶμαι) μτγν. ὁ ρέπων εἰς τὸ ὀγκᾶσθαι, ὁ ὀγκώμενος : Αἰλ.Ζ| 12,34.
ὄγκωμα-ατος (ὀγκῶ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐξόγκωσις, ἐξόγκωμα, ἔπαρμα, πρήξιμο : Γαλ.16,720, Σχόλ.'Αριστφ.Εἰρ.540 **τὰ ὑπώτια, ἃ ἐστιν ὑπὸ τῶν ὄφεων τὰ ὀγκώματα**· ‖ νεώτ. ἀνατομ. **ὄγκωμα αὐχενικὸν** (ἐφήμερον κύρτωμα, ὅπερ σχηματίζει ὁ ἐπιμήκης ἄξων τοῦ ἐμβρύου, ἀναφαίνεται δὲ ἰσοῦφῶς ἐν τῇ θέσει, ἐν ᾗ βραδύτερον σχηματίζεται ὁ αὐχήν), - **λαγονοκτενικὸν** (πρόμηκες ἔπαρμα κείμενον ὕπερθεν τῆς κοτύλης τοῦ ἀνωνύμου ὀστοῦ τῆς πυέλου), - **ὀμφαλικὸν** (προέχουσα κυκλοτερὴς ζώνη τοῦ δέρματος, ἥτις περιβάλλει τὸ ἐντὸς τοῦ ὀμφαλοῦ κείμενον δέρμα), - **ὀγκώματα βραχιόνια** (ἐπάρματα δύο ἐπὶ τοῦ ἄνω ἄκρου τοῦ βραχιονίου ὀστοῦ), -**ἰνιακὰ** (ἐπάρματα ἀμβλέα ἐπὶ τῆς ἐπιφυσείας τῆς κόγχης τοῦ ἰνιακοῦ ὀστοῦ), - **μετωπιαῖα** (τὰ ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τοὺς μετωπιαίους λοβοὺς τοῦ ἐγκεφάλου), - **βρεγματικὰ** (τὰ ἑκατέρωθεν τοῦ θόλου τοῦ κρανίου)· **2)** μτγν. κ.μσν ἀγκὼν βλ.λ., πιθ. ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ἀγκῶνα : 'Ορειβ.45,15,1, Εὐστ.1397,5.
ὀγκῶμαι-άομαι ὀγκανίζω, γκαρύζω, ἐπὶ ὄνου : Θεόπομπ.Κωμ.4, 'Αριστλ.Ζ| 609a,33 **κἂν ὀγκήσηται** (ὁ ὄνος), **ἐκβάλλει τὰ ᾠὰ καὶ τοὺς νεοττοὺς** (τοῦ αἰγίθου), Καλλ.Αἰτ.'Οξυρ.2079,31, Λουκ.'Ενάλ. Δ 1,4 **ὄνον ἂν τις ὀγκᾶσθαι ἔδοξε.**
ὀγκώνω δημ. τ. τοῦ ὀγκῶ βλ.λ.
ὄγκωσις-εως (ἡ) (ὀγκῶ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀγκῶ, αὔξησις κατ' ὄγκον, ἐξόγκωσις, φούσκωμα : 'Αριστλ.'Αναπν.480a,3, Σωρ.2,20· ‖ νεώτ. παθολογικὴ κατ' ὄγκον αὔξησις οἱουδήποτε μέρους τοῦ σώματος, ἐξοίδησις.
ὀγκωτικός-ή-όν μτγν. ὁ παρέχων ὄγκωσιν, ὁ ἐνισχύων τὸν ὄγκον, ὁ ἐνισχυτικός, ἀμφ. ἀνάγν. ἐν Κατ.'ΑστρλΚ 2,164,17 **ὀγκωτικὸς τῶν πραγμάτων.**
ὀγκωτός-ή-όν (ὀγκῶ) μτγν. ὁ κατὰ μέγεθος ηὐξημένος, ὑψωμένος, ὁ φουσκωτός : Στατύλλ.ΑΠ 9,117 **ὀγκωτοῦ τάφου**· ‖ ὁ εἰς σωρὸν κατεσκευασμένος : 'Ελλ.'Επιγρ.234 **ὀγκωτὴ κόνις.**
ὀγλήγορα ἐπίρρ., μσν., δ.τοῦ τ. γλήγορα βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.1,1328 **κι ὀγλήγορα γιαγέρνει,** Σολωμ. ὁ Θάνατος τοῦ βοσκοῦ 14 **τὸ χαρούμεν'ἄνθι τῆς νιότης μας τῆς τρυφερῆς ὀγλήγορα ἐμαράνθη.**
ὀγληγοράς (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν συνέκιον βλ.λ. τὸ κοινόν.
ὀγλήγορος-η-ο μσν. δημ. δ. τοῦ γλήγορος βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.2,1051 **κι ἐκεῖνος πάλ' ἀνάδια ντου ὀγλήγορος σιμώνει.**
ὀγμεύω (ὄγμος) ὄγμον, διεύθυνσιν ἢ γραμμὴν εὐθεῖαν ποιῶ, κινοῦμαι κατ' εὐθεῖαν γραμμήν, κυρ. ἐπὶ γεωργῶν ἀροτριώντων ἢ θεριζόντων· 'Ησ. ἐν λ. ὄγμος· ‖ μτ. δοτ. προσ. βαδίζω πρό τινος ἐν σειρᾷ : Ξεν.ΚΠ 2,4,20 **τὸ πλῆθος τῶν πεζῶν καὶ τῶν ἱππέων ὤγμευον αὐτῷ**· **2)** μτφ.·ἐν φρ. **ὀγμεύω στίβον** μετὰ κόπου σύρω τοὺς πόδας μου, βαδίζω μετὰ δυσκολίας, ἐπὶ χωλοῦ ἀνθρώπου, μτ. αἰτ. : Σοφ.Φιλ.163 **φορβῆς χρείᾳ στίβον ὀγμεύει τόνδε πέλας που.**
ὄγμος (ὁ) κ. ὦγμος (πάπ.) γραμμή, σειρά, ἰδ. ἡ διὰ τοῦ ἀρότρου ἀγομένη αὖλαξ ἐν τῷ ἀγρῷ : 'Ιλ.Σ 548 **τοὶ δὲ στρέφασκον ἀν' ὄγμους** (σχόλ. «ὄγμους, τὰς ἀπ' εὐθείας τοῦ ἔργου διεξόδους φησί, τὰς αὔλακας»), 'Υμν.Δήμ 455 **πίονες ὄγμοι**· ‖ χωρὶς καλλιεργημένου ἀγροῦ : Πάπ. **βούλομαι μισθώσασθαι ἀρούρας ἓξ ἐν ὤγμοις δυσὶ** εἰς **σποράν χόρτου**· **2)** ἡ κατ' εὐθὺ τάξις τοῦ θερισμοῦ, τὸ ἐπίστιχον ἔργον τῶν θεριστῶν, ἡ σειρά, ἣν κάμνει ὁ θερίζων : 'Ιλ.Λ 68, αὐτ.Σ 552 **δράγματα δ' ἄλλα μετ' ὄγμον . . πῖπτον,** αὐτ.557, Θεόκρ. 10,2 **οὐ τεὸν ὄγμον ἄγειν ὀρθὸν δύνᾳ**· **3)** ἐπὶ **τῶν οὐρανίων σωμάτων,** τροχιά, πορεία, οἷον ἐπὶ τῆς σελήνης : 'Υμν.'Ομ.32,11 **ὅτε πλήθει μέγας ὄγμος** (τῆς σελήνης) (ὅταν ἡ τροχιὰ αὐτῆς συμπληρωθῇ καὶ οὕτω ἀποτελεσθῇ πλήρης κύκλος)· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου : 'Αρατ.749 **ἠέλιος μέγαν ὄγμον ἐλαύνων**· **4)** **ὄγμος** ὀδόντων ὀδοντοστοιχία : ΑΠλ.4,265· **5)** μτφ. ἐν φρ. **ὄγμος κακοῦ . . γήραος** ἐρρυτιδωμένον γῆρας : 'Αρχίλ.110(94) **ὄγμος κακοῦ δὲ γήραος καθαιρεῖ.**
ὀγούρι (τὸ) δημ. δ. τ. τοῦ γούρι βλ.λ.
ὀγρός-ή-ό δημ. δ. τ. τοῦ ὑγρὸς βλ.λ.
ὄγυρον . 'Ησ. «ἱμάτιον, οἱ δὲ μάτσιον».
ὀγχέω πιθ. ἐσφ. γρ. δωρ. τ. τοῦ ὀκχέω, ὀχέω ἐν Λυκόφρ.64, αὐτ.1049 ὄκχος.
ὄ(γ)χνη (ἡ) τὸ φυτὸν ἀπιδέα βλ.λ. ἡ κοινή, ἀχλαδιά : 'Οδ.Η 115 **ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,** αὐτ.Λ 589, αὐτ.Ω 234, Θεόφρ.Φ| 2,5, 6, Θεόκρ.1,134, αὐτ.7,144 **ὄχναι μὲν παρὰ ποσσί, παρὰ πλευραῖσι δὲ μᾶλα,** Νίκ.Θηρ.513, Ρούφ. Νεφρ.Κυστ.14,6· **2)** ὁ καρπὸς τῆς ἀπιδέας, ἄπιον : 'Οδ.Η 120 **ὄγχνη ἐπ'.ὄγχνῃ γηράσκει.**
ὄγχνια 'Ησ. «ἄπιον».
ὄδα κ. ὀδάβα 'Ησ. «**φορτία ἢ ὤνια**» (κῶδ. ὀδα· φορτία, ἰωνία).
ὄδαγμα 'Ησ. «βρῶμα».
ὀδαγμός (ὁ) (ὀδάξομαι) ποι. δῆξις, κνησμός, δημ. φαγούρα : Σοφ.Τρ.770 **ἦλθε δ' ὀστέων ὀδαγμὸς ἀντίσπαστος** (οὕτως ἐν τοῖς χειρογρ.· π. Φώτ. ὅμως ἀπαντᾷ ἡ λ. ἀδαγμός, δι' ἧς οἱ νεώτ. ἐκδόται ἀντικαθιστῶσι τὴν πρώτην).
ὀδᾶγός (ὁ) δωρ. τ. τοῦ ὀδηγός : Γεωπ.18,17,8,Φώτ.
ὀδαγωγός (ὁ) νεώτ. ὀδογέφυρα βλ.λ.
ὀδαῖος-α-ον (ὁδός) Φώτ. «ἐνόδιος, ἐπὶ τοῦ 'Ερμοῦ» (ἐκτὸς ἂν ᾖ δ.ἀνάγν.)· **2)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀδαῖα** ὡς οὐσ. πράγματα, δι' ἃ ἔμπορος ὀδεύει, ἐμπορεύματα, πραμάτειες· (σχόλιόν τι ὅμως ἑρμηνεύει τὴν λ. διὰ τοῦ ἐφόδια) : 'Οδ.Θ 163 **φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος ᾖσιν ὀδαίων κερδέων θ' ἁρπαλέων,** αὐτ.Ο 445.
ὀδακτάζω μτγν. κ. ὀδακτίζω δάκνω, δαγκώνω : Καλλ.Δῆλ.322 **καὶ πρέμνον ὀδακτάσαι ἁγνὸν ἐλαίης χεῖρας ἀποστρέψαντας,** 'Απολλ.Ρ 4,1608, Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,244 **Δωρὶς ὀδακτάζει.**
ὀδακτίζω ὀδακτάζω βλ.λ. : Διον.'Αλ.Ρωμ.14,10.
ὀδαλίσκη (ἡ) (τουρκ.) νεώτ. σύνευνος, ἡ ἐν τῷ αὐτῷ κοιτῶνι κοιμωμένη· **2)** θαλαμηπόλος ἔχουσα ἰδιαιτέρας σχέσεις μετὰ τοῦ σουλτάνου· ‖ παλλακὴ βλ.λ.· **3)** χορεύτρια σκηνικῶν χορῶν.
ὀδάξ ἐπίρρ. (πρβλ. ὀδούς, δάκνω) διὰ τῶν ὀδόντων, δάκνων, μὲ τὰ δόντια, δαγκωτά : 'Ιλ.Λ 749 **ὀδὰξ ἕλον οὖδας** (σχόλ. «τοῖς ὀδοῦσι τὴν γῆν ἔδακον», ἐπὶ ἀνθρώπων διατελούντων ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τοῦ θανάτου), αὐτ.Β 418, 'Οδ.Α 381 **ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες** (δάκνοντες σφικτὰ μὲ τοὺς ὀδόντας τὰ χείλη· ἔκφρασις ἐμμόνου θυμοῦ καὶ μεγάλης ὀργῆς)· ἀρχ. παροιμ. φρ. **πύξ, λὰξ καὶ ὀδάξ**· ‖ ἡ λ. συχν. ἐν ἐκφορᾷ μτ. ρ. συγγενοῦς σημ.· Κρατῖν.164 **ἀποδάκνειν ὀδάξ,** 'Αριστφ.Σφ.164 **διατρώξομαι ὀδὰξ τὸ δίκτυον** (ἂν τὸ χωρίον ἐν Διογ. Κυν.π.Διογ.Λ 6,79 **κυνὸς ἄγριον ὀδὰξ** ἔχῃ ὀρθῶς, ἡ λ. πρέπει νὰ ληφθῇ ἀντὶ τοῦ ὀδόυς).
ὀδαξησμός (ὁ) νεώτ. (ἐν κῶδ. συχν. **ὀδαξισμός**) ὀδαγμὸς βλ.λ. : 'Ιππ.'Αφορ.3,25, Φίλ.2,301, Διοσκ.2, 72 **ὀδοντιάσεις ὠφελεῖ καὶ τοὺς τῶν οὔλων ὀδαξησμοὺς ἐπὶ παίδων,** Πλούτ.'Ηθ.769Ε, 'Αρετ.'Οξ. Νούσ.1,2 **ἄλυπον ὀδαξησμόν,** Αἰλ.Ζ| 1,38, 'Αρτεμίδ.Δαλδ.5.67· ‖ νεώτ. ἰατρ. αἴσθημα παραγόμενον ἐκ λειτουργικῆς διαταραχῆς τῶν νεύρων τοῦ δέρματος, μὴ ἐξαρτώμενον δὲ ἐκ καταφανοῦς δερματικῆς βλάβης.
ὀδαξητικός-ή-όν μτγν. ὁ προκαλῶν ὀδαξησμόν, ὁ φέρων κνησμόν, ὁ δακνώδης, ἐρεθιστικός : Πολυδ.2,110 **ὀδαξητικὸς χυμός.**

ὀδάξω κ. ὀδαξῶ-άω [Θεόφρ.Σημ.30] κ. **ὀδαξῶ** -άω, ἐξ οὗ μτχ. **ὀδαξῶν** (Ἱππ.Γυν.1,18), παρατ. **ὠδάξον** [Ξεν.Συμπ.4,28], μέσ. **ὀδάξομαι** (Ἱππ.Ἀδ.12, αὐτ.Γυν.2,171)· κ. **ὀδαξῶμαι-άομαι** (αὐτ.1,90, Διόδ.Σ 3,29, Αἰλ.ΖΙ 7,35] κ. **ὀδαξοῦμαι -έομαι** Ιδ. ἀνάγν. ἐν Φίλ.2,332, Διοσκ.2.124], γ' ἐν. μέλλ. **ὀδαξήσεται** (Ἱππ.Γυν.2,154), γ' ἐν μέσ. ἀορ. **ὠδάξατο** (Ἀντίφλ. ΑΠ 9,86), παθ. παρακ. μτχ. **ὠδαγμένος** (Σοφ.ἀπ. 1127), ὑπερσ. **ὠδάγμην** (Ἡσ.), Ἡσ. «τοῖς ὀδοῦσι δάκνω»· ‖ προκαλῶ ὀδαγμόν, πόνον διὰ δήγματος : ΑΒ,340, Σουΐδ., Φώτ.· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. μτ. αἰτ.: Ἀντίφιλ.ΑΠ 9,86 **ὠδάξατο σάρκα**· **2)** ἀμτβ. αἰσθάνομαι ὀδαγμόν, πόνον ἐκ δήγματος, ὅπερ ὀδόντες προξενοῦσι : Ξεν.Συμπ.4,28 **τόν τε ὦμον πλεῖον ἢ πέντε ἡμέρας ὤδαξον**, Θεόφρ.Σημ.30· **3)** τὸ μέσ. προκαλῶ ἀμυχὰς εἰς ἐμαυτόν, γρατζουνίζομαι : Διόδ.Σ 3,29 **ὡς ὑπὸ φώρας τινὸς ἐρεθιζόμενος, μετρίως ὀδαξᾶσθαι φιλοτιμεῖσθαι**· **ὀδαξώδης**-ους-ες μτγν. ὁ ὀδαξητικός : Ἀρετ. Χρον.Παθ.2,9, αὐτ.11 **ὀδαξώδης εἰς ἡδονήν.**

ὀδαρός Ἡσ. «ὀκνηρός».

ὀδασμένος Ἡσ. «ὠνεῖσθαι ἐπειγόμενος».

ὀδάχα Ἡσ. «καταπύγων».

ὅδε, ἥδε, τόδε ἀντων. δεικτ. (ὁ σχηματισμὸς ταύτης ἐγένετο τῇ προσθήκῃ τοῦ ἐγκλιτ. **δε** εἰς τὴν παλαιὰν δεικτ. ἀντων. ὁ,ἡ,τὸ βλ.λ., κλινομένης κατὰ πάσας τὰς πτώσ. ὡς αὐτή), γενικ. **τοῦδε, τῆσδε,** δοτ. **τῷδε, τῇδε,** αἰτ. **τόνδε, τήνδε, τόδε,** πληθ. **οἵδε, αἵδε, τάδε** κ. **ταδή[ν]** (Ἐπιγρ.,Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.744), γενικ. **τῶνδε,** αἰολ. **τῶνδεων** (Ἀλκ. 126), ἀργ. **τωνδεωνήν** [=τῶνδεων+ἦν] (Ἐπιγρ.), δοτ. **τοῖσδε,** ἐπ. κ. **τοῖσδε(σ)σι(ν)** (Ἰλ.Κ 462, Ὀδ.Β 47, αὐτ.Κ 268, αὐτ.Φ 93, Δημόκρ.175], ἰων. κ. **τοισίδε** (Ἡρ.1,32), θηλ. **ταῖσδε,** αἰτ. **τούσδε, τάσδε, τάδε**· ἡ ἀντων. ὡς κ. ἡ **οὗτος** ἔχει ἀντιθ. τὸ **ἐκεῖνος,** κεῖται δὲ μτ. μείζονος ἐμφάσεως τῆς **οὗτος,** εἶναι δεικτικωτέρα ταύτης καὶ ἀναφέρεται μᾶλλον διακεκριμένως εἴς τι παρόν, εἴς τι ὁρώμενον καὶ δυνάμενον διὰ τοῦ δακτύλου νὰ δειχθῇ : Σοφ.ΟΤ 1120 **ἢ τόνδε φράζεις ;- Τοῦτον, ὅνπερ εἰσορᾷς**· ‖ συχν.ὅμως δὲν γίνεται ἡ διάκρισις αὐτή:αὐτ.Φιλ. 1243 **ξύμπας Ἀχαιῶν λαός, ἐν δὲ τοῖσδ' ἐγὼ** ἡ δεικτικὴ αὐτὴ δύναμις τῆς ἀντων. γίνεται ἰσχυροτέρα καὶ μείζονα ἔμφασιν κτᾶται ἐν τοῖς **τ. ὁδί, ἡδί (!),** οἵτινες ὡς ἀνήκοντες εἰς τὴν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου γλῶσσαν δὲν ἀπαντῶσι π. τραγ., εἶναι ὅμως συχνότατοι π. κωμ. κ. ῥήτ· σπαν. εὕρηνται κ. **οἱ τ. ὁδεδί, ἡδεδί** σχηματισθέντες τῇ παρεμβολῇ τοῦ ἀντιθ. συνδ. **δέ** : Ἀριστφ.Ὄρν.18 **τὸν μέν . . , τηνδεδί,** αὐτ.Ἐκκλ.489], οὗτος ἐδῶ, νὰ αὐτὸς ἐδῶ, ἐπὶ τόπου πρὸς δεῖξιν προσ. ἢ πράγματός τινος παρόντος ἢ ἐνώπιόν τινος ὄντος : Ἰλ.Ζ 460 **Ἕκτορος ἥδε γυνή,** Σοφ.Φιλ.1 **ἀκτὴ μὲν ἥδε τῆς περιρρύτου χθονὸς Λήμνου,** Εὐρ.Τρῳ.4, αὐτ. Ἴων.5, αὐτ.Ἑλ.1, αὐτ.Ἡρ.4, αὐτ.Βάκχ.1, Ἀριστφ. Βάτρ.1134, Πλάτ.Θεαίτ.164Ε **καὶ γὰρ οἱ ἐπίτροποι . . , βοηθεῖν ἐθέλουσιν, ὧν Θεόδωρος εἷς ὅδε**· ‖ ὁμ. κ. πρὸς δεῖξιν πραγμάτων ἀνηκόντων εἰς τὸν παρόντα κόσμον, ἐν ἀντιθ. πρὸς ἄλλον τινά : αὐτ.Φαῖδρ.250Α, αὐτ.Συμπ.211C **ἀρχόμενον ἀπὸ τῶνδε τῶν καλῶν ἐκείνου ἕνεκα τοῦ καλοῦ ἀεὶ ἐπανιέναι**· **2)** συχν. μτ. ρ. ἐνεργ. ἐν ἐπιρρ. χρ., ἀποδοτέον διὰ τοῦ ἐνταῦθα, ἐδῶ : Ἰλ. Ε 175 **ὅς τις ὅδε κρατέει καὶ δὴ καὶ κακὰ πολλὰ ἔοργε Τρῶας** (ὅστις ἐδῶ κυβερνᾷ), αὐτ.Υ 345 **ἔγχος μὲν τόδε κεῖται ἐπὶ χθονός,** αὐτ.Φ 533, Ὀδ.Α 185· ‖ συχν. π. τραγ. ἵνα δηλωθῇ ἡ εἴσοδος προσώπου ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὅθ. μτ. ρ. κινήσεως σημαντικῶν ἐν τῇ σημ. τοῦ δεῦρο βλ.λ. : Σοφ.ΟΤ 531 **αὐτὸς δ' ὅδ' ἤδη δωμάτων ἔξω περᾷ,** Εὐρ. Φοίν.443 **καὶ μὴν Ἐτεοκλῆς . . ὅδε χωρεῖ** (ἰδοὺ ἔρχεται πρὸς τὰ ἐδῶ), αὐτ.Ἡρακλ.80 [ἐσφ.ἀνάγν.]· **3)** σπαν. μτ. ἀντων. προσ. **ὅδ' ἐγὼ** ἰδοὺ ἐγώ, νά ἐγώ, αὐτὸν ποὺ βλέπεις : Ἰλ.Τ 140 **δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχέμεν,** Ὀδ.Α 76, αὐτ.Π 205 **ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε . . , ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν**· ‖ ὁμ. κ. παρεμβαλλομένου τοῦ αὐτός : αὐτ.Φ 207 **ἔνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγώ,** αὐτ.Ω 321· ‖ συχν. μτ. τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντων. **τίς,** ὅταν ἡ ἐρώτησις ἀναφέρεται εἴς τι ὁρώμενον ἢ κατάδηλον : αὐτ.Ζ 266 **τίς δ' ὅδε Ναυσικάᾳ ἕπεται,** αὐτ.Α 225, αὐτ.Υ 351 **τί κακὸν τόδε πάσχετε ;** [τί κακὸν εἶναι τοῦτο ὅπερ τώρα πάσχετε ;]· ‖ ὁμ. κ. μτ. ἄ. ἐρωτηματικῶν ἀντων. : Σοφ.Φιλ. 572 **πρὸς ποῖον αὖ τόνδ' αὐτὸς οὑδυσσεὺς ἔπλει ;,** αὐτ.1204· **4)** π. τραγ. ἐν τοῖς διαλόγοις **ὅδε** κ. **ὅδ' ἀνήρ, ἥδε γυνή** ἐγώ : Αἰσχ.1438 **κεῖται γυναικὸς τῆσδε λυμαντήριος,** Σοφ.ΟΤ.534, αὐτ.815, αὐτ.Τρ.305· ‖ ὅθ. **τῇδε χερὶ** διὰ ταύτης τῆς ἐμῆς χειρός : αὐτ.Ἀντ.43 **εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῇδε κουφιεῖς χερί**· **5)** π. Ἀριστλ. ὁ τ. **τοδί** ἴδιον, ἰδιαίτερόν τι πρᾶγμα : αὐτ.ΗΝικ. 1151a,35 **τοδὶ διὰ τοδὶ αἱρεῖται,** αὐτ.Μετ.981a,8 **Καλλίᾳ κάμνοντι τηνδὶ τὴν νόσον τοδὶ συνήνεγκε**· ‖ **τόδε τι** εἶδος τελείως ἰδιαίτερον, ξεχωριστό : αὐτ.Κατ.3b,10, Γολ.6,113, αὐτ.17]· **6)** ἐπὶ χρόνου εἰς δήλωσιν τοῦ ἀμέσως παρόντος : Ὀδ.Ζ 161 **τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,** Σοφ.ΟΤ 438 **ἥδ' ἡμέρα** πεύσει **σφε**· ‖ κ. ἰσχυρότερον : αὐτ.Αἰτ.753 **κατ' ἦμαρ . . τὸ νῦν τόδε**· ‖ **νὺξ ἥδε** ἡ ἄρτι παρελθοῦσα νύξ : αὐτ.21 **νυκτὸς γὰρ ἡμᾶς τῆσδε πρᾶγος ἄσκοπον ἔχει περάνας,** αὐτ.Ἡλ.644· ‖ **ἥδε ἡ ὁδός** τοῦτο τὸ ταξίδιον : αὐτ.ΟΤ 1478 **καί σε τῆσδε τῆς ὁδοῦ δαίμων ἄμεινον ἢ 'με φρουρήσας τύχοι**· ‖ φρ. **ἔτος τόδ' ἤδη δέκατον** ἐπὶ δέκα ἤδη ἔτη : αὐτ. Φιλ.312· ‖ κ. νεώτ. ἐν ἐλλειπτ. φρ. **ἐς τόδε** εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον, μτ. γενικ. : Εὐρ.Φοίν.425 **ἐς τόδ' ἡμέρας**· ‖ κ. ἐπὶ ἡλικίας : Ἡρ.7,38 **σὺ δὲ . ., ἐμὲ ἐς τόδε ἡλικίης ἥκοντα οἰκτίρας**· ‖ κ.μτφ. : Σοφ.ΟΤ 125 **πῶς ἐς τόδ' ἂν τόλμης ἔβη ;**· ‖ νεώτ. **ἀπὸ τοῦδε** ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου, ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς : **ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θὰ σᾶς ἐνοχλήσω**· ‖ ὁμ. **μέχρι τοῦδε** κ. **ἄχρι τοῦδε** μέχρις αὐτοῦ τοῦ χρονικοῦ σημείου, καθ' ὃ ὁμιλεῖ τις : **μέχρι τοῦδε οὐδεμία προσοχὴ ἐδίδετο εἰς τὴν ἁλιεία** **7)** συχν. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **τάδε** μτ. οὐσ. ἐν., ὅταν συνδέῃ τοῦτο πρός τινα ἢ πολλὰ πρότερον ἀναφερθέντα : Ὀδ.Α 226 **ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστὶν** (ἀφ' οὗ πάντα ταῦτα δὲν εἶναι ἔρανος), Σοφ.ΟΚ 883 **ἆρ' οὐχ ὕβρις τάδε ;**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ θεῶν ἢ κ. προσ. : αὐτ.ΟΤ 1329 **Ἀπόλλων τάδ' ἦν,** Εὐρ.Ἀνδρ.168 **οὐ γὰρ ἐσθ' Ἕκτωρ τάδε**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ χωρῶν : αὐτ.Τρῳ.100 **οὐκέτι Τροία τάδε,** Ἐπιγρ.π.Στράβ. 9,1,6 **τάδ' οὐχὶ Πελοπόννησος ἀλλ' Ἰωνία**· ‖ ἐπὶ προσ. κ. κτ. πληθ. τὸ προσδιοριζόμενον : Θουκ.6,77 **οὐκ Ἴωνες τάδ' εἰσίν**· **8)** τίθεται κ. πρὸς δήλωσιν πράγματος, ὅπερ μέλλει ἀμέσως νὰ τελεσθῇ, ὅπερ πάραυτα ἐπακολουθεῖ : Ἰλ.Α 41 **τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ**· ‖ ὅθ.π.Ισι. συγγραφεῦσι κεῖται ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ οὗτος βλ.λ.: Ἡρ. 6,53 **ταῦτα μὲν Λακεδαιμόνιοι λέγουσι .. τάδε δὲ ἐγὼ γράφω,**Ξεν.Ἀν.2,1,20 **ταῦτα μὲν δὴ σὺ λέγεις· παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγειλε τάδε**· ‖ ὁμ. κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ἐκεῖνος : Σοφ.Ἡλ.784 **ἀπηλλάγμην φόβου πρὸς τῆσδ' ἐκείνου θ'**· ‖ σπαν. ἀναφέρεται εἰς πλειότερα τοῦ ἑνὸς πρόσ. **ἐν τῇ** προτ. : αὐτ.ΟΤ 948 **νῦν ὅδε** (Λάϊος) **πρὸς τῆς τύχης ὄλωλεν, οὐδὲ τοῦδ' ὕπο** (τοῦ Οἰδίποδος)· **9)** συχν. προσδιορίζεται ὑπὸ ἀναφ. ἀντων., ἥτις ὅμως προηγεῖται, ἀντὶ νὰ ἐπακολουθῇ· π.Ὁμ. ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εὕρηται ἡ ἀντων. κεχωρισμένη τοῦ **δέ** : Ἰλ.Ψ 858 **ὅς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ . .**

ὁ δ' οἴσεται ἡμιπέλεκκα, αὐτ.Β 346, 'Οδ.Λ 148, αὐτ. 149· || κ. π. τραγ. : Σοφ.'Αντ.666 ὃν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν, αὐτ.Τρ.23, αὐτ.Φιλ.87, Ξεν.'Αν.7,3,47· **10)** συχνότατα πτώσεις τινὲς κεῖνται καὶ ἐπιρρηματικῶς, οἷον ἡ δοτ. τοῦ θηλ. τῇδε ἐπὶ τόπου, ἐνταῦθα, εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἐδῶ : 'Ιλ. Μ 345 τῇδε τετεύξεται αἰπὺς ὄλεθρος, 'Οδ.Ζ 173, Πλάτ.Νόμ.958D τῶν τε ὑπὸ γῆς θεῶν καὶ τῶν τῇδε, 'Αλέξ.'Αφρ.π.Θησ.Στεφ. τῇδε κἀκεῖσε περιφέρειν· || όμ. ἡ δοτ. τῇδε κ. τροπικῶς, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, οὕτως, ἔτσι : Αἰσχ.Εὐμ.45 τῇδε γὰρ τρανῶς ἐρῶ, Πλάτ.Φαίδ.79Ε, Πλωτῖν.,76,3 οὐδέ τι τῶν τῇδε οὔτε προσηνὲς οὔτε ἐναντίον· || ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. τόδε μτ.ρ. κινήσεως σημαντικοῦ, εἰς τοῦτο τὸ μέρος, ἐδῶ : 'Ιλ.Ξ 298 πῇ μεμαυῖα κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνεις ;, 'Οδ.Α 409· || όμ. κ. μτ. τοῦ δεῦρο : 'Ιλ.Ξ 309 νῦν δὲ σεῦ εἵνεκα δεῦρο κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνω, 'Οδ.Ρ 444, αὐτ.524· **11)** ὅθεν, διό, διὰ ταῦτα : αὐτ.Ψ 213 αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο μηδὲ νεμέσσα· || ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. ἡ αἰτ.πληθ. τοῦ οὐδ. : 'Ιλ.Ι 77 τίς ἂν τάδε γηθήσειε ;· **12)** δοτ.πληθ. οὐδ. τοῖσδε μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις : 'Ηρ.1,120 ὁ δὲ ἀμείβετο αὐτοὺς τοῖσδε· **13)** όμ. ἡ δοτ. τοισίδε οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων : αὐτ.32.

ὀδεία (ἡ) (ὁδεύω) μτγν. πορεία, ὁδοιπορία, δρόμος, ταξίδι : 'Αριστέ.1 106 οἱ μὲν μετέωροι τὴν ὀδείαν, οἱ δὲ ὑπ' αὐτάς (τὰς διαβάθρας) ποιοῦνται.

ὀδελονόμος (ὁ) 'Επιγρ. τίτλος ἀνωτάτου οἰκονομικοῦ ἀξιωματούχου ἐν Τροιζῆνι.

ὀδελός (ὁ) δωρ. τ. τοῦ ὀβελός βλ.λ.

ὄδευμα-ατος (τὸ) (ὁδεύω) μτγν. κ. νεώτ. ὁδοιπορία ἢ διάπλους : Στράβ.17,1,45 ὥσπερ τοῖς ἐμπορίοις ὁδεύμασι καὶ διὰ τῶν καμήλων· **2)** νεώτ. σήραγξ ἢ τάφρος ἐν ὀχυρωματικοῖς ἔργοις, δι' ἧς διέρχονται ὁπλῖται.

ὁδεύσιμος-ον (ὁδεύω) μτγν. ὁ διαβατός : Στράβ. 11,7,5 ὥστε καὶ στρατοπέδοις ὁδεύσιμον εἶναι, Μάξ.Τύρ.39,3, Γλωσσ.

ὅδευσις-εως (ἡ) (ὁδεύω) πάπ. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁδεύω, πορεία, ὁδοιπορία, όθ. διέλευσις, διάσχισις : Πάπ.· **2)** νεώτ. πορεία διὰ μέσου ὀχυρωματικῶν ἔργων· **3)** όμ. νεώτ. ἀνόρυξις τάφρων ἢ σηράγγων ἐν πολιορκίᾳ.

ὁδευτής (ὁ) (ὁδεύω) γλωσσ. ὁδοιπόρος.

ὁδεύω (ὁδός) κ. μσν. κ. νεώτ., μσν. δημ. ὀδεύγω ('Ερωτόκρ.2,557), ἀόρ. ὥδευσα (Ξεν.'Αν.7,8,8), προχωρῶ βαδίζων, πορεύομαι, βαδίζω, πηγαίνω : 'Ιλ. Λ 569 πάντας δὲ προέεργε θοὰς ἐπὶ νῆας ὁδεύειν, Ξεν.'Αν.7,8,8 ἐντεῦθεν δι' 'Αδραμυττίου ὁδεύσοντες εἰς Καΐκου πεδίον, ΚΔ Λουκ.10,33 Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν, Πάπ.· || κ. μτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου αἰτ. : 'Ιππῶν 5,1 πᾶσαν, τέαρ' (ὅδευε) τὴν ἐπὶ Σμύρνης, 'Ανακρεόντ. 38(24),2 ἐπειδὴ βροτὸς ἐτύχθην βιότου τρίβον ὁδεύειν· || μτ. αἰτ. τόπου πορεύομαι διὰ μέσου τινός, διέρχομαι, διασχίζω τι : 'Απολλ.Ρ 4,1441 ἅ τε χθόνα πεζὸς ὁδεύων, Πλούτ.Εὐμ.15, 'Επιγρ. μέγαν οὐρανὸν ὁδεύειν, Τζέτζ.Χιλ.8,297 τοῖς ὁδεύουσι τὴν ἔρημον, 'Ερωτόκρ.2,557 μ' αὐτὸ τὴ στράτ' ὀδεύγει· || φρ. κοινῶς ὁδεύω τινὶ βαδίζω μετά τινος, συμπορεύομαι, συνταξιδεύω : Βάβρ.15,2· || ἡ μτχ. παθ. ὁδευομένη (ὁδός) ὡς οὐσ. ἡ ὁδὸς ἥτις ὑπὸ πολλῶν βαίνεται, ἡ πεπατημένη : Πάπ. νότου ὁδὸς ὁδευομένη, αὐτ. βορρᾶ ἰδιωτικὴ ὁδευομένη· || όμ. ἡ παθ. μτχ. ἐπὶ τῆς Ραβέννης, ἡ διὰ γεφυρῶν καὶ πορθμείων περιπατουμένη : Στράβ.5,1,7 ἐστὶ Ράουεννα, ξυλοπαγὴς ὅλη καὶ διάρρυτος γεφύραις καὶ πορθμείοις ὁδευομένη· **2)** μτφ. : 'Αριστλ.άπ.41 ἐξ ὑγείας εἰς νόσον ὁδεύειν· **3)** ρηματ. π. ὅδευμα, ὅδευσις, ὁδεύσιμος, ὁδευτός, ὁδευτέον, ὁδευτής.

ὁδηγέτης (ὁ) 'Επιγρ. μσν. ὁ ἡγούμενος τῆς ὁδοῦ, ὁ ὑποδεικνύων τὴν ὁδόν : Mai.Συλλ.Βατ.5,462.

ὁδηγετῶ-έω μτγν. ὁδηγῶ : Θεμίστ.Λόγ.11,151C σοῦ μὲν ἐξηγουμένου καὶ ὁδηγετοῦντος.

ὁδήγημα-ατος (τὸ) νεώτ. ὁδήγησις βλ.λ.

ὁδήγησις-εως (ἡ) (ὁδηγῶ) μτγν. κ. μσν. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁδηγῶ, τὸ ὁδηγεῖν : Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,240, Χοιροβ.1,19,8· || Ζωναρ.664 «εἰσαγωγή, ἡ ἐπὶ τὰ τέλεια ὁδήγησις τῶν λόγων».

ὁδηγητήρ-ῆρος (ὁ) μτγν., νεώτ. ὁδηγητής, θηλ. ὁδηγήτρ(ι)α (Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.1492) ὁδηγητής, ὁδηγός : 'Ελλ.'Επιγρ.779, 'Ορφ.'Υμν 41,6· || νεώτ. ὁ ὁδηγῶν, ὁ διευθύνων πρός τι, όθ. ὁ καθοδηγῶν, ὁ καθοδηγητής : Παλαμ.Περ.Χαιρ.166,4 βοηθὸς καὶ παλαιστὴς κι ὁδηγητής, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 35,9 καὶ νὰ σταθῇ ὁδηγήτρα μας στὸ κρυφὸ μονοπάτι, Καζ.Ν ΘΚωμ.3,3,23 ἴσια στὸ φῶς τῆς ἅγιας μου ὁδηγήτρας· || νεώτ. τὸ θηλ. ὁδηγήτρια ατοθερὰ γραμμὴ ἢ καμπύλη χρησιμεύουσα ὡς ὁδηγὸς πρὸς περιγραφὴν καμπύλης ἢ ἐπιφανείας, ἀ. διευθυντηρία· **2)** όμ. τὸ θηλ. αὖλαξ ἢ ἐπιφάνεια, ἐφ' ἧς ὁδηγεῖται καὶ ὀλισθαίνει μέρος τι μηχανήματος, ἀ. ὁλκός· || εἰδ. ἐντομὴ ἐπὶ πυροβόλου· **3)** όμ. τὸ θηλ. ὡς προσων. τῆς Θεοτόκου : (Παναγία) ἡ 'Οδηγήτρια.

ὁδηγητικός-ή-όν ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. ὁ ἱκανὸς ἢ κατάλληλος νὰ ὁδηγῇ, ὁ καθοδηγητικός : Σουΐδ., Εὐστ.1441,12, - ὁδηγητικὴ ὁμιλία.

ὁδηγία (ἡ) (ὁδηγός) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁδηγῶ, τὸ δεικνύειν τὴν ὁδόν, τὸ διευθύνειν πορείαν : Γρηγ.Νύσσ.3,12D, - ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ποιμένος· || γεν. καθοδήγησις : Φιλόθ.'Ιω.'Υπόμν. 368,6 ὁδηγία εἰς τὸ γνῶναι, - θὰ ἐργασθῆτε ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν μου· || όθ. ὑπόδειξις ἢ διδασκαλία περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν γίνεται ἢ δέον νὰ γίνῃ τι : Εὐστ.637,4, - μελετᾷ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας εἰδικοῦ προγυμναστοῦ· **2)** νεώτ. κ. δημ. ὑπόδειξις, συμβουλὴ καθοδηγητική : δὲν ἠκολούθησε τὰς ὁδηγίας τῶν γονέων του· **3)** εἰδ. λεπτομερὴς ἐπεξήγησις, προφορικὴ ἢ ἔγγραφος, τοῦ τρόπου καθ' ὃν δέον νὰ ἐκτελεσθῇ τι : ἰατρικὴ ὁδηγία, - ὁδηγίαι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου - διὰ τὴν ἀντιαεροπορικὴν ἄμυναν.

ὁδηγός (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἡγούμενος τῆς ὁδοῦ, τῆς πορείας, ὁ δεικνύων τὴν ὁδὸν πορευόμενος ἔμπροσθεν τῶν ἄλλων : Πολύβ. 5,5,15, Πλούτ.'Αλέξ.27 ἔπειτα τῶν ὅρων, οἵπερ ἦσαν τοῖς ὁδηγοῖς, συγχυθέντων, ΚΔ Ματθ.15,14· || κ. ἐπὶ θεότητος : Παυσ.2,(1),2 "Ηραν φάμενος ὁδηγὸν γενέσθαι· || μσν. όμ. ἐπὶ τοῦ θεοῦ, ὁ καθοδηγητής : Μιχ.'Ατταλ. ἐν Σάθ.1,30 ἀλλ' ἕκαστος ὑπὸ θεῷ . . ὁδηγῷ τὴν τρίβον τῆς ἀρετῆς διανύῃ· || όθ. διδάσκαλος : Διον.'Αλ.'Αμμ.1,12 ταῖς 'Αριστοτελείοις τέχναις ὁδηγοῖς χρησάμενος, Φιλόδ.Παρρ.200· **2)** μτγν. μέρος, ἐξ οὗ ὁδηγεῖται ἡ χελώνη βλ.λ. : 'Αθήν.Μηχ.34,6· **3)** νεώτ. κ. δημ. εἰδικώτ. ὁ ἐξασκῶν ἐπάγγελμα καθοδηγητοῦ ξένων, ἐκδρομέων κτλ.· **4)** νεώτ. ὁ πρῶτος ἐν παρατάξει πρὸς ὃν οἱ λοιποὶ κανονίζουν τὴν θέσιν ἢ τὸ βῆμά των κατὰ τὰς γυμναστικὰς ἢ στρατιωτικὰς ἀσκήσεις καὶ τελετάς : ὁδηγὸς δεξιᾶ - ἀριστερᾶ· **5)** νεώτ. κ. δημ. ὁ διευθύνων τὴν κίνησιν ὀχήματος ἢ αὐτοκινήτου ἢ ἁτμαμάξης : μὴ ὁμιλῆτε εἰς τὸν ὁδηγόν· **6)** νεώτ. ναυτ. πλοῖον ἐν ναυτικῷ σχηματισμῷ, ὅπερ ὁρίζεται ἵνα ἀπ' αὐτοῦ τὰ λοιπὰ ρυθμίζουν τὴν τεταγμένην αὐτοῖς θέσιν· **7)** νεώτ. κ. δημ. βιβλίον ἢ ἔντυπον περιέχον ὁδηγίας περί τινος πράγματος : ὁδηγὸς μαγειρικῆς - τῶν ἀρχαιοτήτων· **8)** ἐν ταῖς Κυκλάσιν, ἡ βασίλισσα τῶν μελισσῶν· **9)** ἐν Κρήτῃ, ὁ κριὸς ὁ προηγούμενος ποιμνίου· **10)** γεν. πᾶν

ὅ,τι χρησιμεύει πρὸς καθοδήγησιν : **ἡ πεῖρα εἶναι ὁ καλύτερος ὁδηγός·** **||)** πάπ. κ. νεώτ. κ. ὡς ἐπίθ. **ὁδηγός-όν** ὁ καθοδηγῶν εἴς τι, ὁ ρυθμίζων τι : Πάπ. **ὁδηγὰ πλοῖα, - ὁδηγὸν πυροβόλον - πολυβόλον** (τὸ ρυθμίζον τὴν σκόπευσιν τῶν λοιπῶν).

ὁδηγῶ-έω (ὁδηγός) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ὁδηγῶ-άω,** μέλλ. **ὁδηγήσω** (Αἰσχ.Πρ.728), ἀόρ. **ὡδήγησα,** παθ. **ὁδηγοῦμαι,** ἀόρ. **ὡδηγήθην,** δημ. **ὡδηγήθηκα,** παρακ. μτχ. **ὡδηγημένος,** ὁδηγός εἰμί, δεικνύω τὴν ὁδὸν προπορευόμενός τινος, μτ. αἰτ. προσ. : Αἰσχ.Πρ.728 **αὗταί σ' ὁδηγήσουσι καὶ μάλ' ἀσμένως,** ΨΦωκυλ.24, Ξεν.Ἐφ.1,9, ΚΔ.Πράξ. 8,31 **πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με;** Μηναῖ.12,25 Ἑσπερ.Τροπ. **μάγους ὁδηγήσας εἰς προσκύνησίν σου,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.212,5, Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 22,12 **σὰ μάγισσα νὰ μὲ ὁδηγᾷ,** Γρυπ. Σκ.Τερρ.27,10, Κάλλανδα Χριστ. **ἄστρον λαμπρὸν τοὺς ὁδηγεῖ·** || κ. ἀπολ. : Ἱππ.Νόμ.2 **φύσιος εἰς τὸ ἄριστον ὁδηγεούσης,** Εὐρ.Ἡρ.1402· κ. παθ. : Πλούτ. ιθ.2,954Β, Βέττ.Βαλ.359,30· || τὸ μέσ. καθοδηγῶ, κατευθύνω, ὑποδεικνύω τὸν τρόπον ἐκτελέσεως ἔργου τινός : Ξεν.Ἐφ.5,1 **συνήλθομεν ἀλλήλοις ἀμφοτέρους ὁδηγουμένου θεοῦ·** || νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. τὸ ἐνεργ. : **ὡδήγησέ τον τί νὰ κάμῃ - πῶς νὰ φερθῇ·** **2)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. εἶμαι ὁδηγὸς ὀχήματος καὶ δὴ αὐτοκινήτου, διευθύνω τὴν κίνησιν αὐτοῦ : **δὲν ἔμαθε ἀκόμη νὰ ὁδηγῇ·** **3)** γεν. χρησιμεύω πρὸς καθοδήγησίν τινος : **ἡ ἀνάλυσις τοῦ αἵματος θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς διαίτης·** **4)** ἄγω, φέρω, ἀπολήγω : **ὁ ἄσωτος βίος ὁδηγεῖ εἰς τὸν ὄλεθρον·** **5)** ρηματ.π. ὁδήγησις, ὁδήγημα, ὁδηγητήρ, ὁδηγητής, ὁδηγητικός.

ὁδηπορία (ἡ) Ἐπιγρ. δ.γρ. τοῦ ὁδοιπορία βλ.λ.

ὁδί, ἡδί, τοδί δεικτ. ἀντων. ἐπιτ. τ. τοῦ ὅδε βλ.λ.

ὁδία (ἡ) πάπ. πομπή.

ὅδιος-ον (ὁδός) ὁ ἀνήκων εἰς ὁδὸν ἢ ὁδοιπορίαν, ὁ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ· || ὅθ. **ὄρνις ὅδιος** πτηνὸν προμηνῦόν τι διὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἢ κτ. ἄ. καθ' ὁδὸν ὁρώμενον : Αἰσχ.Ἀγ.157 **ἀπέκλαγξεν μόρσιμ' ἀπ' ὀρνίθων ὁδίων οἴκοις βασιλείοις·** || ὅθ. κ. μτ. τοῦ αἴσιος : αὐτ.104 **κύριός εἰμι θροεῖν ὅδιον κράτος αἴσιον ἐκτελέων** (ὑπὸ οἰωνοὺς αἰσίους)· || **οἰωνὸς ὅδιος** αἴσιος οἰωνός, σημεῖον προδηλοῦν εὐτυχῆ ἢ ἐπιτυχῆ ὁδοιπορίαν· Ἡσ.· || κ. ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ ὡς προστάτου τῶν ὁδῶν καὶ τῶν ὁδοιπόρων, οὗ τὰ ἀγάλματα ἵσταντο παρὰ τὰς ὁδούς : αὐτ. **Ἑρμῆς ὅδιος·** **2)** τὸ οὐδ. **ὅδιον** ὡς οὐσ. τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδίου : Ἐπιγρ.

ὅδισμα-ατος (τὸ) (ὁδίζω) ποι. ὁδός, μέσον διελεύσεως : Αἰσχ.Πέρσ.71 **πολύγομφον ὅδισμα ζυγὸν ἀμφιβαλὼν αὐχένι πόντου** (ἡ ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου ἐκ πλοίων γέφυρα, ἣν ὁ Ξέρξης ἔζευξεν, ἐφ' ἧς ὡς διὰ πολλαχῶς συνδεδεμένης ὁδοῦ ἠδύναντο νὰ πορεύωνται οἱ Πέρσαι).

ὁδιστής (ὁ) δ. ἀνάγν. τοῦ ὁδίτης : Ὑμν.Ἑρμ.203.

ὁδίτης (ὁ) (ὁδός) κ. νεώτ., δωρ. **ὁδίτας** (Θεόκρ. 16,93) ὁ ὁδεύων, ὁδοιπόρος, δημ. στρατολάτης, στρατοκόπος· ἐν Ἰλ. ἀπαντᾷ ἅπαξ κ. μ. ὡς ἐπίθ : αὐτ.Π 263 **εἴπερ παρά τίς τε κιὼν ἄνθρωπος ὁδίτης·** ὡς οὐσ. : Ὀδ.Η 204 **εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,** αὐτ.Ρ 211, Σοφ.Φιλ.147 **ὁπόταν δὲ μόλῃ δεινὸς ὁδίτης,** Μηναῖ.1,18 Ὠδ.1 **Ἰσραὴλ δὲ φυγάδα, πεζὸν ὁδίτην διέσωσε.**

ὀδμαλέος-α-ον (ὀδμή) ὁ ἰσχυρὰν ὀσμὴν ἀποπνέων, ἰδ. ἀποφοράν, ὅθ ὁ δυσώδης : Ἱππ.Νούσ. 4,56 **ὀδμαλέα καὶ πυώδεα ἐλεύσεται ἀπ' αὐτέων τῶν μητρέων . . ἀπιόντα.**

ὀδμή (ἡ) παλαιότερος ἐπ. κ. Ἰων. τ. τοῦ ὀσμὴ βλ.λ.

ὀδμήεις-εντος-εσσα-εν (ὀδμή) μτγν. ὁ ἔχων ὀσμήν, ὁ ἐκπέμπων δυσοσμίαν, ἀποφοράν : Νικ.Ἀλεξ.437 **ἀμφὶ δὲ ὀδμήεις καμάτῳ περιλείβεται ἱδρώς.**

ὄδμηνος Ἡσ. «πολύοσμος, εὔοσμος».

ὀδμῶμαι-άομαι παλαιότ. τ. τοῦ ὀσμῶμαι βλ.λ.

ὁδό βαρβαρισμὸς ἀντὶ ὁδὸς βλ.λ. : Ἀριστφ.Θεσμ. 1222 **ὦ μιαρὸ γρᾶο· πότερα τρέξι τὴν ὁδό;**

ὁδογέφυρα (ἡ) νεώτ. μεγάλη γέφυρα ἄνωθεν ἐδαφικοῦ κοιλώματος, ἀ. ὁδαγωγός.

ὁδογράφος (ὁ) νεώτ. ὁδόμετρον βλ.λ.

ὁδοδείκτης (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ δεικνύων τὴν ὁδόν, ὁ ὁδηγός : Γεώργ.Σύγκ.205Β **μισθωτὸν ὁδοδείκτην·** **2)** νεώτ. σῆμα ἐν διασταυρώσει ὁδῶν, δεικνύον τὰς κατευθύνσεις κ. χιλιομετρ. ἀποστάσεις πρὸς τὰς πλησιεστέρας πόλεις ἢ χωρία.

ὁδοιδόκος (ὁ) (ὁδοιδοκῶ) μτγν. ὁ ὁδοσκόπος, ὁ παραφυλάττων, ὁ ἐνεδρεύων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ὁ λῃστής· Ἡσ. «ἔνοδος λῃστής, ἐνεδρευτής, κλὼψ, πανοῦργος» : Πολυδ.13,8,2 **εἶχε δὲ καθ' ὅλην τὴν Πελοπόννησον ἱεροσύλους, ὁδοιδόκους, φονέας,** Ποσειδών.36J, ΔίωνΧρ.4,95, Σουΐδ.

ὁδοιδοκῶ-έω μτγν. ὁδοσκοπῶ, ἐνεδρεύω, παραμονεύω : Διόδ.Σ ἀπ.34/5,2,43 **οὐ διέλιπεν ὁδοιδοκῶν·** **2)** Σουΐδ. «τὰς ὁδοὺς ἐπιτηρῶ».

ὁδοιπλανής-οῦς-ές μσν. ποι. ὁ ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην ὁδὸν πλανώμενος, ὁ περιφερόμενος τῇδε κἀκεῖσε : Βαρβούκ.ΑΠ 9,427 **χαίρεθ' ἁλιπλανέες, χαίρεθ' ὁδοιπλανέες.**

ὁδοιπλᾰνία (ἡ) μτγν., ἰων. -ίη ἡ πρᾶξις τοῦ ὁδοιπλανῶ βλ.λ., τὸ περιπλανᾶσθαι ἀπὸ ὁδοῦ εἰς ὁδόν : Μάξιμ.55 **δείδιθ' ὁδοιπλανίην.**

ὁδοιπλᾰνῶ-έω περιπλανῶμαι ἀπὸ ὁδοῦ εἰς ὁδόν, περιφέρομαι : Ἀριστφ.Ἀχ.69 **καὶ δῆτ' ἐτρυχόμεσθα παρὰ Καΰστριον πεδίον ὁδοιπλανοῦντες,** Νίκ.Θηρ.267 **οἶμον ὁδοιπλανέων.**

ὁδοιπορητός-ή-όν διόρθ. τοῦ ὁδοιπόριστος βλ.λ.

ὁδοιπορία (ἡ) (ὁδοιπόρος) κ. νεώτ., ἰων. -ίη πορεία ἐν ὁδῷ, μακρὰ πορεία, βάδισις πρὸς μετάβασιν εἰς ἕτερον τόπον : Ὑμν.Ἑρμ.85, Ἱππ.Ἀγμ. 15, Ἡρ.2,29 **καὶ ἔπειτα ἀποβὰς παρὰ τὸν ποταμὸν ὁδοιπορίην ποιήσεαι,** αὐτ.8,118, Ξεν.ΚΠ 1,2,10 **γυμνάζει δὲ καὶ ὁδοιπορίαις καὶ δρόμοις,** ΚΔ Ἰω.4,6 **ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο,** Πάπ. **τὸ ἄδηλον τῆς ὁδοιπορίας** (τὸ ἀβέβαιον, ἡ ἀβεβαιότης τῆς ὁδοιπορίας)· || Ἐπιγρ. τὸ κατὰ ξηρὰν ταξίδιον : **σημαίνειν μέτρον ὁδοιπορίας·** **2)** μτγν. δύναμις, ἀντοχὴ ἐν τῷ ὁδοιπορεῖν : Νόνν.Δ 25,552.

ὁδοιπορικός-ή-όν μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁδοιπορίαν, ὁ τῆς ὁδοιπορίας, ὁ ταξιδιωτικός : Πολύβ.31,22,6 **αὐτοὺς δὲ λαβόντας ἐσθῆτας τὰς ὁδοιπορικὰς ἀνακάμπτειν ὡς αὐτόν, - σάκκος ὁδοιπορικός·** || ὁ κατάλληλος δι' ὁδοιπορίαν : Πολυδ.1,181 **ὁδοιπορικοὶ ἵπποι, - ὁδοιπορικὸν βῆμα·** **2)** τὸ οὐδ. **ὁδοιπορικόν** (βιβλίον) ὡς οὐσ. ὁδηγὸς ὁδοιπόρου· Ἱερών Ἐκκλ.Ἐπιστ.8,8, Γλωσσ.· || νεώτ. ὁμ. λεπτομερὴς περιγραφὴ ὁδοιπορίας τινός, περιγραφὴ τῆς ἀκολουθητέας ὁδοῦ· || εἰδ. ἐν τῇ τοπογρ. ἀπεικόνισις ἐπὶ φύλλου χάρτου εὐθείας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ μακρᾶς ὁδοῦ μετὰ τῶν πλέον ἐνδιαφερόντων ἀντικειμένων ἑκατέρωθεν αὐτῆς· || στρατ. σημεῖον διὰ σαλπίσματος ἢ τυμπανοκρουσίας διδόμενον, ἵνα πορευομένη φάλαγξ στρατοῦ ἀναλάβῃ ὁδοιπορικὸν βηματισμόν· **3)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὁδοιπορικὰ (ἔξοδα)** τὰ ἔξοδα μετακινήσεως, μεταβάσεως ἀπό τινος τόπου εἰς ἕτερον : **τὰ ὁδοιπορικὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.**

ὁδοιπορικῶς μτγν. κ. νεώτ. ὡς ὁδοιπόρος, κατὰ τρόπον ὁδοιπορικόν : Πλούτ.Ἄρατ.21 **νεανίσκους ἐσταλμένους ὁδοιπορικῶς, - βαδίζετε ὁδοιπορικῶς·** νεώτ. στρατ. **ὁδοιπορικῶς, μάρς!** παράγγελμα δι' οὗ ἐκ τοῦ βάδην βηματισμοῦ πορευομένη φάλαγξ στρατοῦ μεταπίπτει εἰς τὸν ὁδοιπορικόν.

ὁδοιπορινός-ή-όν μσν. ἐπίθ. τοῦ βηχός, ὁ προελθὼν ἐξ ὁδοιπορίας, κατὰ ὁδοιπορίαν : Ἱππιατρ.22.
ὁδοιπόριον (τὸ) κ. μσν. μισθὸς ὁδοιπορικός, ναῦλος ἢ ἀμοιβὴ κατ' ἃ. πᾶν ὅ,τι λαμβάνουσι μεθ' ἑαυτῶν οἱ ὁδοιποροῦντες, τὸ ἐφόδιον : Ὀδ.Ο 506 **ὔμμιν ὁδοιπόριον παραθείμην**, Εὐστ. Πον.283,84 **ὁδοιπόριον ἐνδαφιλευσάμενος**.
ὁδοιπόριστος-ον μτγν. διορθ. ὁ διοδεύσιμος, ὁ διαβατός : Ψβασ.Ἐπιστ.3,467B **ἵνα δείξῃς.. νέαν ἐρυθρὰν ὁδοιπόριστον**.
ὁδοιπόρος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ πεζῇ πορευόμενος ὁδόν, ὁ πεζοπόρος, ὁ ὁδίτης, δημ. στρατοκόπος, στρατολάτης, ὅθ. ὁ ταξιδιώτης : Αἰσχ. Ἀγ.901 **ὁδοιπόρῳ διψῶντι**, Σοφ.ΟΤ 292 **θανεῖν ἐλέχθη πρό τινων ὁδοιπόρων**, Ἀριστφ.Ἀχ.205, Στράττ.61, Πλούτ.Ἠθ.649B, αὐτ.536C **οἱ λίθῳ προσπαίσαντες ὁδοιπόροι**, Ἐπιγρ., παροιμ. φρ. **ἀσθενὴς καὶ ὁδοιπόρος ἁμαρτίαν οὐκ ἔχει**· **2)** π.Ὁμ. ὁ συνοδοιπόρος, ὁ συνταξιδιώτης : Ἰλ.Ω 375 **ὅς μοι τοιόνδ' ἧκεν ὁδοιπόρον ἀντιβολῆσαι**.
ὁδοιπορῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., παρατ. **ὡδοιπόρουν**-εον (Ἡρ.4,116, Σοφ.ΟΤ 1027), μέλλ. **ὁδοιπορήσω** (Ἱππ.Ἄρθρ.58), παρακ. **ὁδοιπόρηκα** (Φιλιππίδ.13), γ' πληθ. ὑπερσ. **ὁδοιπορήκεσαν** (Ἡρ.8,129 δι-), γ' ἑν. παθ. παρακ. **ὡδοιπόρηται** (Λουκ.Ἑρμότ.2), πορεύομαι πεζῇ, ὁδεύω, ταξιδεύω κατὰ ξηράν, πεζοπορῶ, βαδίζω (ἐν χρ. π. τραγ. κ. ἰων. ὡς κ. μτγν. πεζ.) : Ἡρ 4,110 **ἀποβᾶσαι ἀπὸ τῶν πλοίων αἱ Ἀμαζόνες ὡδοιπόρεον ἐς τὴν οἰκεομένην**, Ἱππ.Ἄρθρ.58, Σοφ ΟΤ 801 **ὅτ' ἦ κελεύθου τῆσδ' ὁδοιπορῶν πέλας**, ΚΔ Πράξ.10,9 **ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων**, Γαλ. 9,500, Πάπ., Ξεν.Ἐφ.3,2, Μηναῖ.12,25 Κοντ. **Μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος ὁδοιποροῦσι**· ‖ κ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : Ἡρ.4,116 **ὁδοιπορεῖν ὁδὸν**· **2)** διέρχομαι, διασχίζω, μτ. αἰτ. τόπου : Σοφ.ΟΤ 1027 **ὡδοιπόρεις δὲ πρὸς τί τούσδε τοὺς τόπους;**· **3)** ἔρχομαι : αὐτ.ΟΚ 1251 **λείβων δάκρυον ὧδ' ὁδοιπορεῖ**· **4)** εἰδ. ἐν φρ. **ἐπ' ἄκρων ὁδοιπορῶ** βαδίζω ἀγερώχως, κομπαστικῶς : αὐτ.Αἴ.1230 **ὑψήλ' ἐκόμπεις κἀπ' ἄκρων ὡδοιπόρεις**.
ὁδοκαθαριστής (ὁ) νεώτ. ὁ καθαριστὴς τῶν ὁδῶν.
ὁδολκαί Ἡσ. «ὀβολοί· Κρῆτες».
ὁδόλυνθοι Ἡσ. «ἐρέβινθοι».
ὁδομετρία (ἡ) νεώτ. ἡ δι' ὁδομέτρου καταμέτρησις διανυθείσης ἀποστάσεως ἐπὶ ὁδοῦ.
ὁδομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁδομετρίαν, ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν καταμέτρησιν τοῦ μήκους τῶν ὁδῶν ἢ πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ ὁδομέτρου.
ὁδόμετρον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **ὁδόμετρος** (ὁ) ὄργανον πρὸς μέτρησιν διανυομένων ἀποστάσεων ἐν ξηρᾷ ἢ θαλάσσῃ, ἃ. ὁδογράφος : Ἥρων Διόπτρ.34, Σιμπλίκ.Οὐρ 549,8,Τζέτζ.Χιλ.11,603 **καὶ τὸ μετρεῖν.. γῆν τοῖς ὁδομέτροις**· **2)** συνεκδ. ἐπὶ δρομέως : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.213 **ὁ Φάϋλλος δρομεὺς ἄριστος, ὃν ἐκάλουν ὁδόμετρον**.
ὁδονάρια (τὰ) γλωσσ. κ. **ὁδόνια** «ὑφάσματα ἐπιμήκη, ἃ καὶ ὀράρια παρά τινων λέγονται, ταῦτα δὲ οἱ εἰς παλάτιον εἰσιόντες συγκλητικοὶ ἐπιφερόμενοι ἐν αὐτοῖς καὶ ἀπεμύττοντο καὶ ἀπέμυττον».
ὁδονομία (ἡ) νεώτ. ἡ τῶν ὁδῶν συντήρησις καὶ ἐπιμέλεια.
ὁδοντάγρα (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -η χειρουργικὸν ἐργαλεῖον ἐν εἴδει λαβίδος πρὸς ἐξαγωγὴν ὀδόντων : Ἱππ.Ἰητρ 9 **ὀδοντάγρῃσι καὶ σταφυλάγρῃσι**, Ἀριστλ.Μηχ.854a,17, Πλούτ.Ἠθ.468C **τοιούτοις.. χρώμενος, ὥσπερ ἰατρὸς ὀδοντάγραις καὶ ἀγκτῆρσι**, Σωρ.2,63, Γαλ.17(1),911.
ὀδοντάγωγόν (τὸ) μτγν. ὀδοντάγρα βλ.λ. : Ἐρασίστρ.π.Καιλ.Αὐρ.Χρον.2,4.
ὀδονταῖος (ὁ) νεώτ. γέν. ἐντόμων κολεοπτέρων.
ὀδονταλγία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἄλγος τῶν ὀδόντων, ὀδοντόπονος, δημ. πονόδοντος : Διοσκ.Εὐπ. 3,19 **μασηθεῖσα ὀδονταλγίας παραμυθεῖται**, Πολυδ.ἀπ.57,15, Γαλ.10,82.
ὀδονταλγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδονταλγίαν.
ὀδονταλγῶ-έω κ. νεώτ. πάσχω ὀδονταλγίαν, ὑποφέρω ἐξ ὀδονταλγίας, ἔχω ὀδοντόπονον : Κτησ.ἀπ.57,15, Διοσκ.Εὐπ.1,68.
ὀδοντάριον (τὸ) μτγν. μικρὸς ὀδοὺς μηχανῆς, ἐλασμάτιον : Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.127 (ἐκδ.Mai) **τὸ ἐλασμάτιον τὸ λεγόμενον ὀδοντάριον περὶ τὸν κοχλίαν ἐν αὐτῇ τῇ κοίλῃ ἕλικι συνεχόμενον κινεῖν τὴν χελώνην**.
ὀδοντᾶς-ᾶ (ὁ) γλωσσ. ὀδοντωτὸς βλ.λ.
ὀδοντατροφία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νόσος ἐκδηλουμένη διὰ κακῆς τιτανώσεως τῆς ἀδαμαντίνης οὐσίας τῶν ὀδόντων.
ὀδοντίασις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ὀδοντοφυΐα βλ.λ.: Διοσκ.2,19, Σωρ.1,118.
ὀδοντιατρεῖον (τὸ) νεώτ., δημ. ἰατρεῖον, κλινικὴ πρὸς θεραπείαν τῶν πασχόντων ὀδόντων.
ὀδοντιατρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν θεραπείαν τῶν πασχόντων ὀδόντων : **ὀδοντιατρικὰ ἐργαλεῖα**· ‖ τὸ θηλ. -ική ὡς οὐσ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη περὶ τὰς νόσους τῶν ὀδόντων καὶ τὴν θεραπείαν αὐτῶν.
ὀδοντίατρος (ὁ) νεώτ., παλαιότ. κ. ὀδοντοϊατρός ὁ ἰατρός, ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἐφθαρμένων ὀδόντων.
ὀδοντίζω μτγν. στιλβῶ τι, γυαλίζω δι' ὀδόντος ἤτοι ὀστοῦ σκληροῦ καὶ λείου : Πάπ.· πρβλ. Κικ. Κόϊντ.2,14, Πλίν.Φ) 13,81· **2)** παθ. ἐπὶ μηχανῆς, ἐφοδιάζω δι' ὀδόντος, προσαρτῶ ὀδόντας εἰς μηχάνημα: Ὀρειβ.125 **ἔστι δὲ τὸ τύμπανον κυκλοτερὲς κατασκεύασμα ὠδοντισμένον**.
ὀδοντικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ὀδόντας, ὁ τῶν ὀδόντων : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.10,36,4 **ὀδοντικὸν σμῆγμα**, Γαλ. Θρασ.24 **ὀδοντικὸς ἰατρός**· ἐπὶ φαρμάκου : αὐτ. 11,711 **ὀδοντικὴ δύναμις**· κ. ὀδοντοφυΐας : αὐτ.12, 864 **ὀδοντικὰ διαμασήματα**· **2)** ὁ ἔχων ὀδόντας· Σουΐδ. ἐν λ. θρῖδαξ **«ὄργανον γεωργικὸν ὀδοντικόν»**· **3)** γραμμ. νεώτ. **ὀδοντικά** ἃ. ὀδοντόφωνα σύμφωνα.
ὀδοντίνη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. συστατικὴ οὐσία τῶν ὀδόντων, ἃ. ἐλεφαντίνη.
ὀδοντινῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῆς ὀδοντίνης οὐσίας τῶν ὀδόντων.
ὀδόντιον (τὸ) μσν. ὁ ὀδοὺς βλ.λ. : Μοσχόπ. εἰς Ἀγαπητ.π.Φαβρικ.Ἑλλ.Βιβλιοθ 8,67 **ὀδοὺς λέγεται τὸ ὀδόντιον**.
ὀδοντίς-ίδος (ἡ) πάπ. ὀνομασία ἰχθύος.
ὀδόντισμα-ατος (τὸ) μσν ὁ ὀδοντισμὸς βλ.λ : Εὐστ.Ἰλ.854,14 **ἰακὸν δέ φασιν ὁ ὀδών, ὅθεν καὶ ὀδόντισμα, διάλεκτος αὐλητικὴ ἢ κροῦμά τι**.
ὀδοντισμός (ὁ) μτγν. τρόπος τοῦ παίζειν τὸν αὐλόν, καθ' ὃν ἐμιμοῦντο τὸν τριγμὸν τῶν ὀδόντων τοῦ ὄφεως Πύθωνος· Πολυδ.4,84 «συμπεριείληφε δὲ τὸ ἰαμβικὸν καὶ τὰ σαλπιστικὰ κρούματα καὶ τὸν ὀδοντισμόν, ὡς τοῦ δράκοντος ἐν τῷ τετοξεῦσθαι συμπρίοντος τοὺς ὀδόντας».
ὀδοντῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ ὀδόντος ἢ τῶν ὀδόντων ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας.
ὀδοντοβλάσται (αἱ) ἀνατομ. περιφερικὰ κύτταρα τοῦ πολφοῦ τοῦ ὀδόντος.
ὀδοντοβόθριον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. μικρὰ ὀπή, κούφωμα, κουφάλα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὀδόντων προερχομένη ἐξ ἀτελοῦς τιτανώσεως τῆς ἀδαμαντίνης οὐσίας.
ὀδοντοβολῶ-έω μσν. ἀποβάλλω τοὺς ὀδόντας μου : Ἱππιατρ.96.

ὀδοντογλύφανον (τό) νεώτ. ὀδοντιατρικὸν μηχάνημα τορνευτικόν, ποδοκίνητον ἢ ἠλεκτροκίνητον, εἰς οὗ τὸ ἄκρον ἐν λαβῇ προσαρμόζεται μικρὰ παχεῖα βελόνη ἔχουσα κεφαλὴν ὀδοντωτήν· διὰ ταύτης περιστρεφομένης ἐν τῇ βεβλαμμένη κοιλότητι τοῦ ὀδόντος γίνεται ἀπόξεσις, καθαρισμὸς καὶ προσφυὴς κοίλανσις πρὸς ἔμφραξιν, βούλωμα τοῦ ὀδόντος.
ὀδοντογλυφίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἐπίμηκες λεπτὸν στέλεχος συνήθ. ξύλινον, ἐνίοτε δὲ ὀστέϊνον ἢ μετάλλινον, ὀξὺ κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον, ἐν χρ. πρὸς καθαρισμὸν τῶν μεσοδοντίων διαστημάτων ἀπὸ τῶν εἰσχωρησάντων εἰς αὐτὰ σιτίων.
ὀδοντόγλυφον (τό) νεώτ. ἡ ὀδοντογλυφίς.
ὀδοντόγλωσσον (τό) νεώτ. γένος τι **ὀρχεοειδῶν** φυτῶν.
ὀδοντογονία (ἡ) νεώτ. κ. **-γένεσις** ἡ πρώτη διάπλασις τῶν ὀδοντικῶν θηλῶν τοῦ ἐμβρύου.
ὀδοντογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστημονικὴ περιγραφὴ τῶν ὀδόντων· || ἐπίθ. **-ικός**.
ὀδοντογράφος (ὁ) νεώτ. ὀδοντιατρικὸν ἐργαλεῖον, δι' οὗ σχεδιάζεται ἐπὶ χάρτου ἡ μέλλουσα νὰ κατασκευασθῇ τεχνητὴ ὀδοντοστοιχία.
ὀδοντοδυνία (ἡ) νεώτ. ἡ ὀδονταλγία βλ.λ.
ὀδοντοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα ὀδόντος : Γαλ.2,757 **ὀδοντοειδὴς ἀπόφυσις**.
ὀδοντοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἡ θεραπεία τῶν πασχόντων ὀδόντων.
ὀδοντοθεραπευτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδοντοθεραπείαν βλ.λ.· || τὸ θηλ. **ὀδοντοθεραπευτικὴ** ὡς οὐσ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς πραγματευόμενος **τὰ** μέσα καὶ τὰς μεθόδους θεραπείας τῶν ἐφθαρμένων ὀδόντων.
ὀδοντοϊατρικός-ή-όν νεώτ. ὀδοντιατρικός.
ὀδοντοϊατρός (ὁ) νεώτ. ὀδοντίατρος βλ.λ.
ὀδοντοκεραμεική (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **ὀδοντικὴ κεραμεική** κλάδος τῆς ὀδοντιατρικῆς ἀσχολούμενος περὶ τὴν κατασκευὴν ὀδόντων ὡς καὶ περὶ τὴν διὰ πορσελλάνης ἀνασύστασιν ἐφθαρμένων ὀδόντων.
ὀδοντόκερας-ατος (τό) ἐπὶ ἐλέφαντος, ὁ χαυλιόδους : Ἀμυντ. ἐν Ἀν.Ὀξ.3,357,18 **Αἰθιόπων δὲ καὶ Λιβύων ἐλέφαντες ἄρρενές τε καὶ θήλεις πάντες ὀδοντοκέρατα ἔχουσιν.**
ὀδοντοκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κύστις τοῦ ὀδοντοφατνιακοῦ περιοστέου, ἄ. ὀδοντικὴ κύστις.
ὀδοντοκήτη (τά) νεώτ. ζωολ. κατηγορία θηλαστικῶν ζώων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **κητῶν.**
ὀδοντόκλασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ θραῦσις ὀδόντος τινὸς ἐξ ἀτυχήματος.
ὀδοντοκλάσται (οἱ) νεώτ. ἰατρ. πολυμορφοπύρηνα κύτταρα βοηθοῦντα εἰς τὴν ἀπορρόφησιν τῶν ριζῶν τῶν νεογιλῶν ὀδόντων.
ὀδοντοκοιλία (ἡ) νεώτ. ἀνατομ. κ. **ὀδοντοκοίλωμα** τὸ βοθρίον ἢ φατνίον, ὅπου ἐγγομφοῦται ἡ ρίζα τοῦ ὀδόντος.
ὀδοντοκονία (ἡ) νεώτ. ἡ περιβάλλουσα τὴν ρίζαν τοῦ ὀδόντος ὀστεΐνη οὐσία.
ὀδοντόκονις-εως (ἡ) νεώτ. κόνις πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων.
ὀδοντόκυνες (οἱ) μτγν. ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ κυνόδοντες βλ.λ. : Τιμόθ.Γαζ.π.Στεφ.Βυζ.Ἐπιτ.142,22.
ὀδοντολαβή (ἡ) νεώτ. ἄ. ὀδοντολαβίς βλ.λ.
ὀδοντολαβίς-ίδος (ἡ) νεώτ.κ. **ὀδοντολαβὴ** ὀδοντιατρικὸν ἐργαλεῖον, δι' οὗ τοποθετεῖται φάρμακον ἐντὸς τῆς κοιλότητος ἐφθαρμένου ὀδόντος· **2)** ζωολ. γένος τι ἐντόμων κολεοπτέρων.
ὀδοντόλιθος (ὁ) νεώτ. ἡ τρυγία τῶν ὀδόντων· **2)** ἀπολελιθωμένος ὀδοὺς ἢ ὀστοῦν.
ὀδοντολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη περὶ τὰς νόσους καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ὀδόντων, ἄ. ὀδοντιατρική.
ὀδοντολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδοντολογίαν βλ.λ.· || ἐπίρρ. **-ῶς** κατὰ τρόπον ὀδοντολογικόν.
ὀδοντολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ἰατρὸς ἀσχολούμενος περὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἐφθαρμένων ὀδόντων.
ὀδοντολοξία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀνώμαλος, ἀκανόνιστος ἔκφυσις τῶν ὀδόντων.
ὀδοντομάχης (ὁ) μσν. ὁ διὰ τῶν ὀδόντων μαχόμενος : Εὐστ.854,11 **ὀδοντομάχαι ὕες**.
ὀδοντομήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀδοντιατρικὸν ἐργαλεῖον ἐν χρ. πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἐν τοῖς ὀδοῦσι τερηδόνων.
ὀδοντοξέστης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὀδοντιατρικὸν ἐργαλεῖον ἐν χρ. πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων : Πολυδ.2,96.
ὀδοντοξυστήρ-ῆρος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ὀδοντοξέστης.
ὀδοντοπάθεια (ἡ) νεώτ. νόσος τῶν ὀδόντων.
ὀδοντόπαστα (ἡ) νεώτ. φαρμακευτικὴ σκευασία ἐν χρ. πρὸς καθαρισμὸν τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀδόντων, ἄ. ὀδοντοφύραμα.
ὀδοντοπεριόστεον (τό) νεώτ. ἰατρ. ὁ μεταξὺ ὀδόντος καὶ φατνίου του ἀγγειοβριθὴς ἱστός, ἄ. περιοδόντιον.
ὀδοντόπλυμα (τό) νεώτ. φαρμακευτικὸν παρασκεύασμα, ἐν χρ. ὡς ἀντισηπτικὸν εἰς ἀσθενικὰς καταστάσεις τοῦ στόματος.
ὀδοντοποιῶ-έω μτγν. ὀδοντοφυῶ, βγάζω δόντια : Πολυδ.2,96 **τὸ τῶν ὀδοντοποιούντων πάθος** ὀδοντοφυΐα.
ὀδοντόπονος (ὁ) νεώτ. ἡ ὀδονταλγία βλ.λ.
ὀδοντοπρόφερτος-ον νεώτ. ὁ προφερόμενος δι' ἐκτάσεως τῆς γλώσσης πρὸς τοὺς ὀδόντας, ἄ. ὀδοντόφωνος : **ὀδοντοπρόφερτα σύμφωνα.**
ὀδοντόπτερις-ιδος (ἡ) νεώτ. παλαιοβοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **πτεριδοειδῶν** ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.
ὀδοντοπώμασμα (τό) νεώτ. ἔμφραξις κοιλότητος ὀδόντος διά τινος οὐσίας.
ὀδοντορθωσία (ἡ) νεώτ. ἡ ὀρθοδοντικὴ βλ.λ.
ὀδοντορθωτική (ἡ) νεώτ. ἡ ὀρθοδοντικὴ βλ.λ.
ὀδοντορραγία (ἡ) νεώτ. ἡ μετὰ τὴν ἐξαίρεσιν ὀδόντος τινὸς ἐπακολουθοῦσα αἱμορραγία.
ὀδοντορραγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδοντορραγίαν βλ.λ.
ὀδοντοσάπων-ωνος (ὁ) νεώτ. ὀδοντοσκευασία ἐν χρ. πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων.
ὀδοντοσκευασία (ἡ) νεώτ. πᾶν σκεύασμα ἐν χρ. πρὸς καθαρμὸν τῶν ὀδόντων ἢ ἀντισηψίαν τοῦ στόματος.
ὀδοντοσκόπιον (τό) νεώτ. μικρὸν στρογγύλον κάτοπτρον μετὰ μακρᾶς λαβῆς ἐν χρ. πρὸς ἐξέτασιν τῶν πασχόντων ὀδόντων.
ὀδοντόσμηγμα-ατος (τό) μτγν. κ. νεώτ. κόνις πρὸς καθαρμὸν τῶν ὀδόντων : Παῦλ.Αἰγ.3,26.
ὀδοντοσμηκτικός-ή-όν νεώτ. ὁ κατάλληλος πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων : **ὀδ. κόνις.**
ὀδοντόσπερμον (τό) νεώτ. γένος **τι προσωπανθῶν φυτῶν.**
ὀδοντοστοιχία (ἡ) νεώτ. οἱ ὀδόντες ἐν συνόλῳ κατὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν διάταξιν ἐντὸς τοῦ στόματος· || τεχνητὸν κατασκεύασμα πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐλλειπούσης φυσικῆς ὀδοντοστοιχίας.
ὀδοντοστοματολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ἰατρὸς τῶν ἀσθενειῶν τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀδόντων.
ὀδοντοσφράγισις-εως (ἡ) νεώτ. ἔμφραξις κοιλότητός τινος τῶν ὀδόντων διὰ μεταλλικοῦ ἢ πλαστικοῦ ὑλικοῦ, βούλλωμα.
ὀδοντοτεχνία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς **κατασκευῆς** τεχνητῶν ὀδόντων καὶ ὀδοντοστοιχιῶν.
ὀδοντοτεχνικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδοντοτεχνίαν βλ.λ.· || τὸ θηλ. **ὀδοντοτεχνικὴ** ὡς οὐσ. ἡ ὀδοντοτεχνία βλ.λ.

ὀδοντοτέχνης (ὁ) νεώτ. κ. -χνίτης ὁ ἀσχολούμενος εἰδικῶς εἰς τὴν κατασκευὴν τεχνητῶν ὀδόντων καὶ ὀδοντοστοιχιῶν, ὡς καὶ τῶν συναφῶν πρὸς ταύτας ἐξαρτημάτων.
ὀδοντότρησις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. τρῆσις ὀδόντος κατόπιν νόσου ἢ παρὰ ἰατροῦ πρὸς θεραπευτικὴν ἐπέμβασιν.
ὀδοντοτριβὴ (ἡ) νεώτ. ἡ φθορὰ ἐπιφανείας τινὸς τῶν ὀδόντων ἕνεκεν ὑπερβολικῆς χρήσεως (ἰδ.π.τοῖς ποοφάγοις ζώοις), ἢ ἐκ μηχανικῶν ἢ ἄλλων αἰτίων προερχομένη.
ὀδοντότριμμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ὀδοντόσμηγμα βλ.λ. : Δαμόκρ.π.Γαλ.12,890, Γαλ.12,884.
ὀδοντοτριπτικός-ή-όν νεώτ. ὁ κατάλληλος πρὸς ὀδοντοτριφίαν, πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων διὰ τρίψεως.
ὀδοντοτύραννος (ὁ) μτγν. μέγα ζῷον, πιθ. κροκόδειλος ἐν τῷ Ἰνδῷ ἢ τῷ Γάγγῃ ποταμῷ : ΨΚαλλισθ.3,10.
ὀδοντοφατνιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ φατνία τῶν ὀδόντων : ὀ- κύστις - ὀδοντοφατνιακὸν κοκκίωμα.
ὀδοντοφόρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ φέρων ὀδόντας : Φιλόδ.ΑΠ 6,246 τὸν τε περὶ στέρνοις κόσμον ὀδοντοφόρον (κόσμημά τι τῶν ἵππων ἀποτελούμενον ἐκ σειρᾶς ὀδόντων)· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὀδοντοφόρον νεώτ. μικρὰ προεξοχὴ ἐν τῷ στόματι τῶν μαλακίων φέρουσα μικροτάτους ὀδόντας· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος τι πτηνῶν.
ὀδοντοφυής-οῦς-ές ὁ φυείς, γεννηθεὶς ἐξ ὀδόντων δράκοντος, ἐπὶ τῶν Σπαρτῶν : Εὐρ.Φοίν.821 δράκοντος γένναν ὀδοντοφυῆ.
ὀδοντοφύησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ὀδοντοφυΐα βλ.λ. : Σωρ.1,78.
ὀδοντοφυΐα (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -ίη ἡ τῶν ὀδόντων ἔκφυσις, ἐκβολὴ ἐπὶ τῶν σιαγόνων τῶν παίδων : Ἱππ.Ὀδοντ.6, Πολυδ.2,96, Ἰουλ.Λόγ.7,206D, Ἑρμεῖ.Ἀλ.Φαῖδρ.161A, Παῦλ.Αἰγ.1,9 ὀδοντοφυΐαι γίνονται περὶ ἕβδομον μῆνα.
ὀδοντοφύραμα-ατος (τὸ) νεώτ. ὀδοντόπαστα βλ.λ.
ὀδοντοφυτικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδοντοφυΐαν βλ.λ. : Στέφ.Ἀθ. Ἱππ.Ἀφορ.2,373D.
ὀδοντόφυτος-ον μτγν. ὁ ὀδοντοφυὴς βλ.λ. : Νόνν.Δ 5,2 ὀδοντοφύτων γιγάντων.
ὀδοντοφυῶ-έω κ. νεώτ. ἀποκτῶ ὀδόντας, βγάζω δόντια : Ἱππ.Ἀφορ.3,25 πρὸς δὲ τὸ ὀδοντοφυεῖν προσάγουσιν οὔλων ὀδαξησμοί, σπασμοί, πυρετοί, Πλάτ.Φαῖδρ.251C τὸ τῶν ὀδοντοφυούντων πάθος περὶ τοὺς ὀδόντας γίγνεται, Ἀριστλ.Ζ1 587b,15 τὰ δὲ παιδία ἑβδόμῳ μηνὶ ἄρχονται ὀδοντοφυεῖν.
ὀδοντόφωνος-ον νεώτ. ὁ διὰ τῶν ὀδόντων ἐκφωνούμενος, ὀδοντοπρόφερτος· || ὀδοντόφωνα νεώτ. γλωσσ. τὰ ὀδοντοπρόφερτα βλ.λ.
ὀδοντοφήκτρα (ἡ) νεώτ. μικρὰ φήκτρα μετὰ μακρᾶς λαβῆς πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων, βούρτσα τῶν δοντιῶν.
ὀδοντῶ-όω μτγν. κ. νεώτ. καθιστῶ τι ὀδοντωτόν, κάμνω τι νὰ ἔχῃ δόντια : Πολυδ.2,96 σίδηρος ὠδοντωμένος ὁ πρίων· **2)** νεώτ. ἑνώνω δύο ξύλινα ἢ μετάλλινα τεμάχια πρὸς ἄλληλα δι' ὀδόντων ἁρμοζομένων εἰς ἐσοχάς, γόμφων, γομφῶ.
ὀδοντώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὀδόντα· **2)** ὀδοντῶδες (τὸ) νεώτ. ζωολ. ἡ μασητικὴ συσκευὴ πλείστων μαλακίων κ. ἰδ. τοῦ ἀθροίσματος τῶν γαστεροπόδων· **3)** ὀδοντῶδες (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος τι μαλακίων.
ὀδόντωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἐξοχὴ κατασκευαζομένη εἰς τὸ ἄκρον τῶν ξύλων προκειμένου νὰ γίνῃ σύνδεσις αὐτῶν μὲ ἄλλο ξύλον, δόντιασμα· **2)** ἡ ἐξοχὴ τῶν τοίχων κάτωθι τῶν πατωμάτων πρὸς ἕδρασιν τῶν ξυλίνων δοκῶν αὐτῶν· **3)** νεώτ. ὀδοντιατρ. μικρὸς ὄγκος ἀναπτυσσόμενος εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὀδόντος κατὰ τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ ἔκφυσιν ἢ παθολογικὸς ὄγκος ἐντὸς τῶν οὔλων ὁμοιάζων πρὸς τοὺς ὀδόντας ἱστοῦ.
ὀδόντωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὀδοντοφυΐα βλ.λ.· **2)** μηχαν. αἱ προεξοχαὶ καὶ ἐντομαὶ δι' ὧν γίνεται ἡ σύζευξις δύο μεταλλικῶν ἢ ἄλλων τεμαχίων· || αἱ προεξοχαὶ καὶ ἐντομαὶ ὀδοντωτοῦ τροχοῦ· **3)** ὀδόντωσις ἀκτῆς - παραλίας ἡ διαμόρφωσις ἀκτῆς ἐμφανιζούσης ἐν συχνῇ διαδοχῇ ὀξείας ἐξοχὰς πρὸς τὴν θάλασσαν.
ὀδοντωτός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μεγάλους ὀδόντας, ἐπὶ τοῦ πρίονος : Γαλ.18(2),331· || ὁμ. ἐπὶ τροχοῦ, ὁ ἔχων ὀδόντας : Ἥρων Πνευμ.2,36· || ὁμ. ἐπὶ κτενός : Λουκ.Λεξιφ.5 ξύστρα ὀδοντωτή· || κ. νεώτ. γεν. ὁ φέρων ὀδόντας : ὀδοντωτὰ νομίσματα (τὰ ἔχοντα περιφέρειαν κατασκευῆς ὀδοντωτῆς), - ὀδοντωτοὶ τροχοὶ (οἱ δι' ὧν μεταδίδεται μηχανικὴ κίνησις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς ἄλλον), - ὀδοντωτὸς σιδηρόδρομος (ὁ δι' οὗ γίνεται ἡ ἀνάβασις εἰς ἐπικλινῆ ἐδάφη, μέσῳ ὀδοντωτοῦ τροχοῦ κυλιομένου ἐπὶ ὀδοντωτῆς τροχιᾶς)· || ἀνατομ. ὀδοντωτοὶ μύες οἱ μύες τοῦ θώρακος καὶ τῆς ράχεως οἱ προσφυόμενοι δι' ὀδοντωτῶν ἀποσχίσεων.
ὀδοποίησις-εως (ἡ) κυρ. μτφ. εἰσαγωγή, προπαρασκευή, προετοιμασία, προειδοποίησις : Ἀριστλ.Ρητ.1414b,21· **2)** εἰδ. ἰατρ. τὸ ἐθίζειν ἢ ἐθίζεσθαι εἴς τι : Παῦλ.Αἰγ.6,114.
ὀδοποιητικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἐξευρίσκων τρόπον, ὁ πρακτικός : Ζήν.Κ Στωϊκ.ἀπ.1,20, Φιλόπ. Ἰω.Ὑπομν.Φυσ.6,28 μέθοδός ἐστιν ἕξις ὀδοποιητικὴ μετὰ λόγου· || π.Φιλοπ.Ἰω.Ὑπομν.Κατ.141,21 ὀδοποιητικὴ ἐπιστήμη ἡ ἰατρική.
ὀδοποιΐα (ἡ) κ. νεώτ., ἐν Ἐπιγρ. κ. -ποΐα ἡ κατασκευὴ ὁδοῦ, τὸ ἔργον τοῦ ὀδοποιοῦ : Ξεν.ΚΠ 6,2,36 ὅπως ἦν τι δέῃ ὀδοποιΐας εὐθὺς ἐνεργοὶ ἦτε, Πλούτ.ΓΓράκχ.7 ἐσπούδασε δὲ μάλιστα περὶ τὴν ὀδοποιΐαν τῆς τε χρείας ἅμα καὶ τοῦ πρὸς χάριν . . ἐπιμεληθείς· || γεν. νεώτ. αἱ τεχνικαὶ ἐργασίαι δι' ὧν γίνεται κατασκευή, ἐπισκευή, διαρρύθμισις τῶν ὁδῶν.
ὀδοποιός (ὁ) κ. νεώτ. ὁ εἰδικὸς διὰ τὴν χάραξιν καὶ κατασκευὴν ὁδῶν, ὁ ἀνοίγων, κατασκευάζων ὁδούς : Ξεν.ΚΠ 6,2,36 οἱ τῶν ὀδοποιῶν ἄρχοντες, Ἰώσ.ΠΙ 3,6,2· || ὁ ἐπόπτης τῶν ὁδῶν : Αἰσχίν.3,25 ἦσαν δὲ καὶ ὀδοποιοὶ καὶ σχεδὸν τὴν ὅλην διοίκησιν εἶχον τῆς πόλεως, Ἀριστλ.Ἀθ.54,1 ὀδοποιοὺς πέντε, οἷς προστέτακται δημοσίους ἐργάτας ἔχουσι τὰς ὁδοὺς κατασκευάζειν· **2)** ταχυδρόμος, ἀγγελιοφόρος : Πάπ.
ὀδοποιῶ-έω, παρατ. ὠδοποίουν, ἀόρ. ὠδοποίησα, παρακ. μτ. διπλ. ἀναδιπλασιασμοῦ ὠδοπεποιήκεσαν, μέσ. ὀδοποιοῦμαι, μτχ. παθ. παρακ. ὠδοποιημένος, κατασκευάζω, ἐπιπεδῶ ὁδόν, φτειάνω δρόμον : Ξεν.Ἀν.4,8,8 τὰ δένδρα συνεξέκοπτον τήν τε ὁδὸν ὠδοποίουν· || καθιστῶ τι βατόν, διαβατόν : Λουκ.Δημῶν.1 ὀδοποιῶν τὰ ἄβατα ἢ γεφυρῶν τὰ δύσπορα· || ἀπολ. ἐπὶ ρεύματος, ἀνοίγω, σχηματίζω δρόμον δι' ἐμαυτόν : Δημ.1274 τρὶς ἐμβαλὸν τὸ ὕδωρ τά τε χωρί' ἐλυμήνατο καὶ μᾶλλον ὠδοποίει· || παθ. ἐπὶ ὁδῶν, καθίσταμαι κατάλληλος πρὸς χρῆσιν ἢ πρὸς διάβασιν : Ξεν.Ἀν 5,3,1 ἡ δὲ ὁδὸς ὠδοποιημένη ἦν· κ. ἀποσ. : Πλάτ.Φαιδ.112C τοὺς τόπους εἰς οὓς ἑκάστοις ὠδοποίηται· **2)** μτφ. στρώνω τὸν δρόμον, κάμνω τι κανονικόν : Ἀριστλ.Μεταφ.984a,18 αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὀδοποιεῖν αὐτοῖς· κ. κάμνω τι συστηματικά : αὐτ Ρητ.1354a,8 (διαφ. ἀνάγν. ὁδῷ ποιεῖν)· **3)** ἐνεργ.μτ. δοτ. προσ. χρη

σιμεύω ὡς ὁδηγὸς εἴς τινα : Ξεν.᾿Αν.3,2,24 **ὁδοποιήσειέ γ᾿ ἂν αὐτοῖς καὶ εἰ σὺν τεθρίπποις βούλοιντο ἀπιέναι·** ‖ μέσ. ἐπὶ στρατοῦ, ἀνοίγω δρόμον πρὸς διάβασίν μου : Διόδ.Σ 20,23 **ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἔτεμνον τὴν ὕλην, ὁδοποιούμενοι καὶ διακαρτεροῦντες ἐπιπόνως·** **4)** ὁδοποιεῖν ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὁδὸν ποιεῖν : ΚΔ Μᾶρκ.2,23.

ὁδός (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἅπαξ π. ῾Ομ. κ. **οὐδός,** τὸ ἐπίτηδες διασκευασθὲν μέρος, δι᾿ οὗ οἱ ἄνθρωποι μεταβαίνουσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, δρόμος, ἀτραπός : ᾿Ιλ.Μ 168 **ὡς τε . . οἰκία ποιήσωνται ὁδῷ ἔπι παιπαλοέσσῃ,** αὐτ.Ο 682 **λαοφόρον καθ᾿ ὁδόν,** Πίνδ.Ν 6,54 **ὁδὸν ἁμαξιτὸν εὗρον,** Παυσ.1,36,3 **ἰοῦσι δὲ ἐπ᾿ ᾿Ελευσῖνα ἐξ ᾿Αθηνῶν, ἣν ᾿Αθηναῖοι καλοῦσιν ὁδὸν ἱεράν,** Πάπ. **βασιλικὴ ὁδός·** παροιμ. φρ. π. Δημοκρ.230 **βίος ἀνεόρταστος μακρὰ ὁδὸς ἀπανδόκευτος·** ‖ ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ πρὸς ὃν κατευθύνεται τόπου : ᾿Οδ.Χ 128 **ἣν ὁδὸς ἐς λαύρην,** Εὐρ.῾Ιππ.1197 **τὴν εὐθὺς ῎Αργους κἀπιδαυρίας ὁδὸν** (τὴν φέρουσαν κατ᾿ εὐθεῖαν εἰς τὸ ῎Αργος ὁδόν), Πλάτ.Συμπ. 173B **ἡ ὁδὸς ἡ εἰς ἄστυ ἐπιτηδεία πορευομένοις,** αὐτ.Φαῖδρ.272C **βραχυτέρα φαίνεται ἐπ᾿ αὐτὴν ὁδός, - ὁδὸς Καλαμῶν, - ὁδὸς πρὸς Λυκαβηττόν·** ‖ νεώτ. **ὁδὸς ἁμαξιτὸς ἢ ἁμαξιτὴ** ἡ κατάλληλος δι᾿ ἁμάξας, **- ὁδὸς ἡμιονικὴ** ἡ κατάλληλος δι᾿ ὄνους μ. κ. ἡμιόνους· ‖ νεώτ. κ. δημ. ὡρισμένος δρόμος μτ. ὀνομασίας ἐν πινακίδι ἐν πόλει ἢ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς πρὸς καθορισμὸν τῶν οἰκιῶν : **ὁδὸς Σταδίου - Αἰόλου·** ‖ μτ. προθ. **πρὸ ὁδοῦ** ἐμπρός, περαιτέρω : ᾿Ιλ.Δ 382 **οἱ δ᾿ ἐπεὶ οὖν ᾤχοντο ἰδὲ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο** (πρβλ. φροῦδος)· π. ᾿Αττ. τὸ **πρὸ ὁδοῦ** ἐν τῇ σημ. τοῦ προὔργου, ὠφέλιμος, χρήσιμος : ᾿Αριστλ.Οὐρ. 292b,9 **πρὸ ὁδοῦ εἶναι πρός τι** (ὠφέλιμος πρὸς..), αὐτ.Πολιτ.1338a,35 **πρὸ ὁδοῦ γέγονεν·** ‖ ὁμ. κ. νεώτ. **καθ᾿ ὁδόν,** ἰων. **κατ᾿ ὁδόν,** ἀττ. μτγν. κ. **κατὰ τὴν ὁδὸν** εἰς τὸν δρόμον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πορείας : ῾Ηρ.1,41 **μή τινες κατ᾿ ὁδὸν κλῶπες . . φανέωσιν ὑμῖν,** Πλάτ.Συμπ.174D **τὸν νοῦν κατὰ τὴν ὁδὸν πορεύεσθαι** (κατὰ μῆκος τοῦ δρόμου)· ‖ **ἐκ τῆς ὁδοῦ** εἰς τὸν δρόμον : ῾Ηρ.1,157 **ταῦτα ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐντειλάμενος ἀπήλαυνε ἐς ἤθεα τὰ Περσέων·** κ. **ἐπὶ τῆς ὁδοῦ** ἢ εἰς ὁδόν : ΚΔ Ματθ.21,19 **καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ᾿ αὐτήν,** αὐτ.Μᾶρκ.6,8 **μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον·** ‖ **ἐν ὁδῷ** ἐπὶ τῆς ὁδοῦ : αὐτ.),114 **ἔπαιζε δὲ μετ᾿ ἄλλων ἡλίκων ἐν ὁδῷ** (τὸ ἐν Νόμ.π.Δημ 637 **ἐν ὁδῷ καθελὼν** ἑρμ. ὑπὸ ῾Αρποκρ. ἐν λ. ὁδὸς «ἐν λόχῳ καὶ ἐνέδρᾳ)· ‖ νεώτ. κ. **ἐν μέσῃ ὁδῷ** καταμεσὶς τοῦ δρόμου : **τὸν ἠπείλησεν ἐν μέσῃ ὁδῷ·** ‖ **παρὰ τὴν ὁδὸν** εἰς τὴν ὁδόν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ : ΚΔ Ματθ.13,4 **ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἐλθόντα τὰ πετεινὰ κατέφαγεν αὐτά·** ‖ **ὁδοῦ πάρεργον** παρέργως, ἐκ παρέργου : Κικ.᾿Αττ.5,21,Γαλ.11, 607, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,94 **ἅ σοι πάρεργον ὁδοῦ πρὸς θήραν συνήραντο·** ‖ π. Ξεν.ΚΠ 7,5,16 **ποταμοῦ ὁδὸς** ἡ πορεία, ὁ δρόμος τοῦ ποταμοῦ, τὸ κανάλι τοῦ ποταμοῦ· ‖ τὸ **ὁδὸς** συχν. παραλείπεται : Πλάτ.Λύσ.203A **ἐπορευόμην τὴν ἔξω τείχους, - ἡ ἐπὶ θανάτου ὁδὸς** βλ. θάνατος· πρβλ. τηνάλλως· ‖ μσν. τὸ πρὸς ὃ προορίζεταί τις μέρος, ἡ κατεύθυνσις : ᾿Ερωτόκρ.5,429 **νὰ τοῦ μιλήσῃ, νὰ τοῦ πῇ νὰ πηαίνῃ στὴν ὁδόν του·** **2)** ὡς ἐνέργεια, τὸ ὁδοιπορεῖν, ταξιδεύειν εἴτε διὰ ξηρᾶς, εἴτε διὰ θαλάσσης, ὁδοιπορία, ταξίδι : ᾿Οδ.Β 285 **σοὶ δ᾿ ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται,** ῾Ηρ.1,104 **τριήκοντα ἡμερέων εὐζώνῳ ὁδός,** αὐτ. 3,5 **ὅσον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὁδόν,** Αἰσχ.᾿Αγ.8 **τρίποδας ὁδοὺς στείχει,** Σοφ.᾿Αντ.807 **τὰν νεάταν ὁδὸν στείχουσαν,** Εὐρ.᾿Ηλ.728 **ἄστρων ὁδοί,** ῾Ηράκλειτ.60 **ὁδὸς ἄνω κάτω μία καὶ ὡυτή·** **3)** εἰδ. αἰφνίδιος ἐπιδρομὴ κατ᾿ ἐχθρῶν : ᾿Ιλ.Α 151 **ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι ἢ ἀνδράσιν ἶφι μάχεσθαι·** ‖ ὡς συστοιχ. αἰτ. μτ. ῥ. κινήσεως : ᾿Ιλ.Ζ 292 **τὴν ὁδὸν ἣν ῾Ελένην περ ἀνήγαγεν·** κ. ἐπὶ μεγάλου δημοσίου δρόμου : Θέογν.220 **μέσην ἔρχευ τὴν ὁδόν,** Θουκ.3,24· κ. νεώτ. μτφ. ἀπὸ τοῦ πλοίου : Εὐρ. Φοίν.1 **ὦ τὴν ἐν ἄστροις οὐρανοῦ τέμνων ὁδὸν** (π. πεζ. **ὁδὸν τέμνω** κάμνω δρόμον : Θουκ.2,100, Πλάτ.Νόμ.810E)· **4)** μτφ. τρόπος, μέσον, μέθοδος : Πίνδ.Ο 8,13 **πολλαὶ δ᾿ ὁδοὶ σὺν θεοῖς εὐπραγίας,** Αἰσχ.Εὐμ.989 **γλώσσης ἀγαθῆς ὁδός,** αὐτ. ᾿Αγ.1154 **θεσπεσία ὁδὸς** (ὁ τρόπος, ἡ μέθοδος τῆς μαντικῆς), Σοφ.ΟΚ 1314 **πρῶτα δ᾿ οἰωνῶν ὁδοῖς,** Εὐρ.῾Ιππ.290 **γνώμης ὁδός,** Εὐρ.ἀπ.289 **τῆς ἀληθείας ὁδός,** ᾿Αριστφ.῾Ιππ.1015 **λογίων ὁδὸν** (τὸν σκοπὸν τῶν λογίων), ᾿Ιουλ.Λόγ.6,198D **εὐτελείας ὁδός,** ΚΔ Ρωμ.3,17 **ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν, -ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς - τὴν νόμιμον ὁδόν·** ‖ ὁ τρόπος τοῦ πράττειν, λαλεῖν : Παρμ. 1,33 **τῆσδ᾿ ἀφ᾿ ὁδοῦ διζήσιος,** ῾Ηρ.1,95 **τριφασίας ἄλλας ὁδοὺς λόγων** (τρόπος τοῦ λέγειν, διηγεῖσθαι), ᾿Αριστφ.Πλ.506 **ὁδὸν ἥντιν᾿ ἰὼν** (διὰ τίνος τρόπου ἐνεργείας), Θουκ.3,64 **ἄδικον ὁδὸν ἰέναι,** Πλάτ.Συμπ.184B **μία δὴ λείπεται ὁδός·** ‖ τὸ σχῆμα, ἡ μορφή : ῾Ηρ.6,119 **τριφασίας ὁδοὺς τρέπεται** (τρέπεται εἰς τρία σχήματα, εἰς τρεῖς μορφάς)· ‖ ἡ μέθοδος, τὸ σύστημα : Πλάτ.Σοφ. 218D **εἰ μή σύ ποθεν εὐπετεστέραν ἔχεις εἰπεῖν ἄλλην ὁδόν,** ᾿Αριστλ.Α Πρ.53a,2, ᾿Ερωφ.1,608 **ἡ γῆς γιὰ σένα δὲ γυρίζει, καὶ μιὰν ὁδὸ ᾿Ορανὸς κρατεῖ δικήν του·** ὁμ. **ὁδῷ** κ. **καθ᾿ ὁδὸν** μεθοδικῶς, συστηματικῶς : Πλάτ.Πολ.533B **ἄλλη τις ἐπιχειρεῖ μέθοδος ὁδῷ περὶ παντὸς λαμβάνειν,** αὐτ.435A· ‖ ἰδ. ἐν χρ. ἐπὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς : ΚΔ Πράξ.9,2 **ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς ῾Ιερουσαλήμ·** ‖ ὁμ. κατεύθυνσις, πορεία : αὐτ.Πράξ.5,25 **ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ᾿ αὐτοῦ·** ‖ ὁμ. κυρ. ἡ σύμφωνος πρὸς τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ κατεύθυνσις : αὐτ.Μᾶρκ.12, 14 **ἐπ᾿ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις·** **5)** παράγ.. ὁδίτης, ὁδοιπόρος, ὁδεύω, ὁδῶ, οὐδός, οὖδος, ἔδαφος· εἴσοδος· ἄνοδος· ἐπείσοδος· ἔξοδος, ἔφοδος, μέθοδος, περίοδος, πρόσοδος· φροῦδος. ᾿Εκ ῥίζ. ἐδ- (ἰέναι).

ὀδός (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ οὐδὸς βλ.λ. : Σοφ.ΟΚ 57.

ὁδόσημον (τὸ) νεώτ. λιθίνη ἢ σιδηρᾶ πινακὶς δεικνύουσα τὰς ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας ὁδοῦ τινος χιλιομετρικὰς ἀποστάσεις.

ὁδοσκοπῶ-έω μσν. σκοπῶ, παρατηρῶ τοὺς δρόμους : Εὐστ.1445,19.

ὁδοστασία (ἡ) μσν. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁδοστάτου, λῃστεία : Βί.᾿Αγ.Μάρθας μητρὸς ᾿Αγ. Συμεῶνος νεωτ. στυλίτου 8 **πολλὰς . . ὁδοστασίας συνέβαινεν ἐν τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις γίνεσθαι.**

ὁδοστάτης (ὁ) μσν. ὁ τὰς ὁδοὺς φυλάττων, ὁδοφύλαξ : Φιλῆς π. Φυτ.4,32 **ὁ τῆς τελευτῆς εὐσταλὴς ὁδοστάτης·** **2)** ὁ ἐνεδρεύων ὡς λῃστής, ὁ λῃστής : αὐτ.π.Ζῴων 30,4 **σμήνει μελισσῶν δυσμενεῖς ὁδοστάται.**

ὁδοστατῶ-έω μσν. ἵσταμαι παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ παραφυλάττω, ἐνεδρεύω, παραμονεύω : Φιλῆς π.Ζῴων 101,9 **ὁδοστατηθὲν οὐ δραμεῖται τὸ σκάφος,** ᾿Ανών.π.᾿Αν.Βοασσ.3,86 **οἱ ὁδοστατοῦντες γυναῖκας καὶ βίᾳ συγγιγνόμενοι μετ᾿ αὐτῶν.**

ὁδόστρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς ὁδοῦ στρῶμα ὑλῶν καταλλήλων ἵνα ἀντέχωσιν εἰς τὸ βάρος τῶν κυκλοφορούντων ὀχημάτων, ζῴων καὶ ἀνθρώπων ὡς καὶ εἰς τὰς καιρικὰς ἐπιδράσεις.

ὁδοστρωσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διὰ λίθων στρῶσις τῶν ὁδῶν : Ἰουστιν.Νεαρ.17,4 **ὁδοστρωσίας ἢ γεφυρῶν οἰκοδομῆς**, Μαλαλ 1 223,18 **ὁ Ἡρώδης . . ἐποίησε καὶ τὴν ὁδοστρωσίαν τὴν ἔξω τῆς πόλεως, ἦν γὰρ δύσβατος, στρώσας αὐτὴν λευκαῖς πλάκαις.**

ὁδοστρωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ., δημ. -ήρας κύλινδρος ἐν χρ. διὰ τὴν κυλίνδρωσιν τῶν σκυροστρώτων ὁδοστρωμάτων.

ὁδοταχύμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δεικνύον τὴν ταχύτητα τῶν τροχοφόρων ὀχημάτων.

ὁδούρεις Ἡσ. «τοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς κακουργοῦντας».

ὁδούρης Ἡσ. «ὁ τῆς ὁδοῦ ἄρχων ἢ κατάρχων».

ὁδουρός (ὁ, ἡ) ὁ ὁδηγὸς κ. ἡ ὁδηγήτρα : Εὐρ. Ἴων 1617 **ἀξία γ' ἡμῶν ὁδουρός**· **2**) ὁ ληστὴς τῶν ὁδῶν : Σοφ.ἀπ.22, Εὐρ.ἀπ.260 **ἔπαυσ' ὁδουροὺς λυμεῶνας**· π. Ἡσ. «ὁδοῦρος, ἐνεδρευτὴς καθ' ὁδόν»· πρβλ. ὁδούρεις.

ὁδουρῶ-έω (ὁδός) παρατηρῶ, φυλάττω τὸν δρόμον, ὁδοφυλακῶ· Φώτ.

ὀδούς-όντος (ὁ) κ. νεώτ., Ἰων. **ὀδών** ἕκαστον τῶν ἐπὶ τῶν σιαγόνων ὀσταρίων, δι' ὧν γίνεται ἡ μάσησις τῶν τροφῶν, τὸ δόντι : Ἰλ.Ε 74 **ἀντικρὺς δ' ἀν' ὀδόντας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός**, ΚΔ Μᾶρκ.9,18 **ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται**, Βαλαωρ.Στιχουργ.4,69, Παπαδ.Χρ.Διηγ.39 ὁ Στάθης **κατέβαινεν εἰς τὸ κενόν, σφίγγων τοὺς ὀδόντας**· || (**ἕρκος ὀδόντων** βλ. ἕρκος)· κ. **πρίειν ὀδόντας** βλ. πρίω)· || π. ΚΔ ἐν μτφ.σημ. κ. π. νεωτ. ἐπὶ ἀντεκδικήσεως : αὐτ. Ματθ.5,38 **ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος**· φρ.αὐτ.8,12 **ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων** τὸ κροτάλισμα τῶν ὀδόντων ἐκ ψύχους ἢ φόβου· ὁμ. νεώτ. **ὡπλισμένος μέχρις ὀδόντων** πάνοπλος· || π.Ἀριστλ. **ὀδόντες ὀξεῖς** οἱ πρόσθιοι ὀδόντες, κ. **πλατεῖς** οἱ ὀπίσθιοι ὀδόντες : αὐτ.ΖΜ 661b,8 **ὁ δ' ἄνθρωπος . . ἔχει . . τοὺς μὲν προσθίους ὀξεῖς, ἵνα διαιρῶσι, τοὺς δὲ γομφίους πλατεῖς, ἵνα λεαίνωσιν**· || μτφ. : Λουκ.Ἐρωτ.3 **γλυκὺς ὀδοὺς ὁ τοῦ πόθου**, Ἀχιλλ. Τάτ 7,4 **ὁ τῆς λύπης ὀδοὺς** (ἡ δάκνουσα λύπη)· **2**) πᾶν προέχον, ἐξέχον, εἰς ὀξὺ λῆγον ὀργάνου τινὸς μέρος : Νίκ.Θηρ.85 **ἐν δέ τε ῥίζαν Σιλφίου, ἣν κνηστῆρι κατατρίψειαν ὀδόντες**· || ἐν τῷ πληθ. ὀδόντες πρίονος : Ἀριστλ.Φυσ.200b,6· κ. κτενός : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.10,16,2· κ. τροχοῦ : Ἥρων Πνευμ.2,36, Θέων Σμ.180Η· || ὁμ. τὸ ἠνίον (τοῦ ἀρότρου) : ΠΔ Βασ.1,13,21 **τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα**· || **ὀδοὺς πέτρας** ἡ ἀκωκή, κορυφή : αὐτ.14,4 **ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου**· **3**) ὁ δεύτερος σπόνδυλος τοῦ τραχήλου, κληθεὶς οὕτω ἐκ τοῦ σχήματος αὐτοῦ : Ἱππ.Ἐπιδ.2,2,24· πρβλ. Πολυδ.2,131, Γαλ.Χρ.Μορ.12,7· **4**) ὀδοντοφυής, ὀδοντοφυῶ, ὀδοντοφυΐα. Κατά τινας ἐκ ρ. ἐδ- (ἔδω, ἐσθίω· αἰολ. ἔδοντες=ὀδόντες).

ὁδόφραγμα-ατος (τὸ) νεώτ. ὀχυρωματικὸν ἔργον κατασκευαζόμενον ἐγκαρσίως ἐπί τινος ὁδοῦ, ἐκ λίθων, ξύλων καὶ οἱωνδήποτε ἄλλων ὀγκωδῶν προχείρως συμφερομένων πραγμάτων.

ὁδοφυλακῶ-έω μσν. φυλάττω τὴν ὁδόν· Φώτ. ἐν λ. ὁδωρεῖν.

ὁδοφύλαξ-ᾰκος (ὁ) ὁ φυλάττων τὰς ὁδούς : Ἡρ. 7,239 **φερόμενον κεινὸν τὸ δελτίον μηδὲν πρῆγμα παρέχοι, πρὸς τῶν ὁδοφυλάκων**· **2**) ὁ ὁδουρὸς βλ.λ.2) : Εὐστ.1445,20.

ὁδοχνοῦς γλωσσ. ἡ πλήρης κόνεως ὁδός.

ὀδῠναίτερος-α-ον ἀνώμ. συγκρ. τοῦ ὀδυνηρὸς ἢ ὀδυνώδης : Ἱππ.Ἀγμ.17.

ὀδῠναρός δωρ. τ. τοῦ ὀδυνηρὸς βλ.λ.

ὀδύνη (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. πόνος σώματος, ἄλγος : Ἰλ.Λ 398 **ὀδύνη δὲ διὰ χροὸς ἦλθ' ἀλεγεινή**, Ὀδ.Ι 440 **ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσιν τειρόμενος**, Πίνδ.Π 4,221 **ἀντίτομα στερεᾶν ὀδυνᾶν**, Ἀριστφ.Θεσμ.484 **στρόφος μ' ἔχει τὴν γαστέρ' . . κὠδύνη**, Ξεν.Ἑλλ.5,4,58 **ὀδυνῶν ἀφορήτων**, Θεόφρ.ΦΙ 9,11,13· || ἄλγος ψυχῆς, ἰσχυρὰ λύπη, θλῖψις : Ἰλ.Ο 25 **ἀζηχὴς ὀδύνη Ἡρακλῆος θείοιο** (θλῖψις διὰ τὸν Ἡρακλέα)· συχν. ἐν Ὀδ. μ. κτ. πληθ. : αὐτ.Α 242 **ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε κάλλιπεν**· || μεθ' Ὅμ. κτ. πληθ. κ. ἐπὶ τῶν δύο σημ. : Σοφ.Τρ.959 **ἐν δυσαπαλλάκτοις ὀδύναις**, Ἀριστφ. Ἀχ.526 **ὀδύναις πεφυσιγγωμένοι**, Ἀντιφ.Σοφ.59 (ἀντίθ. φιλότητες), Πλάτ.Πολ.579Ε **σφαδασμῶν τε καὶ ὀδυνῶν**· ὡς κ. κτ. ἑν. : Σόλ.12,59 **ἐξ ὀλίγης ὀδύνης μέγα γίνεται ἄλγος**, Σοφ.Φιλ.1142 **γλώσσας ὀδύναν** (πόνον ὃν προξενεῖ ἡ γλῶσσα), Ξεν. Συμπ.1,15 **ὀδύνη σε εἴληφε**, Λυρ.Ἀλ.Ἀδέσπ.1,3 **ὀδύνη μ' ἔχει**, Μέν.706 **μετ' ὀδύνης**, Πλούτ.Κάμ. 28 **τοῖς νενικημένοις ὀδύνη**, ΚΔ Ρωμ.9,2 **ὅτι λύπη μοί ἐστι μεγάλη καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου**, Μηναῖ.11,4 Ὠδ.5 **ὀδύνης με λύτρωσαι, ἁμαρτιῶν καὶ θλίψεων**, Ἐρωτόκρ.1,138 **γιατὶ κακὰ γιατρεύουσι τσ' ἀγάπης τὴν ὀδύνη**· || **ψυχικὴ ὀδύνη** νεώτ. νομ. ἡ ἐξ ἐνεργείας τρίτου προερχομένη μείωσις τῆς ψυχικῆς δυναμικότητός τινος· **2**) παραγ. ὀδυνῶμαι, ὀδυνηρός, ἀνώδυνος. Ἐκ ρίζ. δυ- ἐξ ἧς δυάω (ποιητ. κακῶ, βασανίζω), λατ. doleo, μετὰ προτακτικοῦ ο, ὀδύρομαι, ὀδύσσομαι, λατ. odi, πιθ. συγγ. τῷ ὠδίς-ῖνος, ὠδίνω (γεννῶ). Κτ. Μαυροφρ. ἐκ ριζ. ἐδ- (ἐσθίειν), ἐδύνη (αἰολ.), ὀδύνη (ἔδουσα).

ὀδύνημα-ατος (τὸ) πόνος, ὀδύνη, ἄλγος : Ἱππ. Διαιτ.31 **ἢν ὀξὺς ὁ πυρετὸς ᾖ καὶ τὰ ὀδυνήματα τοῦ . . πλευροῦ . . οὕτω χρὴ διάγειν.**

ὀδυνηρός-ά-όν κ. νεώτ., δωρ. -ᾱρός ὁ ἐπιφέρων πόνον, ἄλγος, ὁ ἀλγεινός : Πίνδ.Π 2,91 **περισσᾶς ἐνέπαξαν ἕλκος ὀδυναρὸν ἑᾷ πρόσθε καρδίᾳ**, Ἀριστφ.Ἀχ.231 **ὀξύς, ὀδυνηρός, . . ἐπίκωπος**, Πλάτ.Γοργ.525C **ὀδυνηρότατα πάθη**, Ἰουλ. Γαλ.160D **ὀδυνηρότατον τραῦμα**, Μηναῖ.11,2 Ὠδ.9 **ἐκ τῶν δεσμῶν τῶν ὀδυνηρῶν πανόλβιοι καὶ κινδύνων διασώσατε**, - **ὀδυνηρὸς χωρισμός**, - **ὀδυνηρὸν πλῆγμα**· || ὁ πλήρης ὀδυνῶν, ὁ βασανισμένος : Μίμν.1,5 **ὀδυνηρὸν γῆρας**, Εὐρ.Ἱππ. 189 **πᾶς . . ὀδυνηρὸς βίος ἀνθρώπων**, Ἀριστφ. Πλ.526 **ὀδυνηρότερος βίοτος**, Μέν.655 **ὀδυνηρόν ἐστιν** (μτ. ἀπαρφ.).

ὀδυνηρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ., συγκρ. **-ότερον** μετὰ ἄλγους, πόνου, ἀλγεινῶς : Ἀριστλ.ΖΙ 609b,25 **τίκτει φαύλως καὶ ὀδυνηρῶς**, Πλούτ.Ἠθ.837Α.

ὀδῠνήφᾰτος-ον (θείνω) ὁ φονεύων τ.ἔ. καθησυχάζων, καταπραΰνων τὸν πόνον· Εὐστ. «ὀδύνης παυστικός» : Ἰλ.Ε 401 **ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων ἠκέσατο**, Ὀρφ.Λιθ.345.

ὀδυνηφόρος-ον μτγν. ὁ ἐπιφέρων πόνον, ὀδύνην : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.30 **ὡς καὶ ὀδυνηφόρου τινὸς ἔσθ' ὅτε κρυπτομένου τῇ παρὰ τὴν πολυποσίαν ἱλαρότητι**, Μάρκελλ.Σιδ.89.

ὀδυνοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν ὀδύνην, ὁ ὀδυνηφόρος βλ.λ. : Ἐπιφάν.1,302.

ὀδῠνοσπάς-άδος (ὁ, ἡ) ὁ ὑπὸ τοῦ πόνου κατεσπαραγμένος, ἠφανισμένος : Αἰσχ.ἀπ.π.Πλούτ.Ἠθ. 1057F **ὀδυνοσπάδος γέροντος**.

ὀδῠνώδης-ους-ες ὁ πλήρης ὀδύνης, ὀδυνηρός, ἀλγεινός : Ἱππ 684,42 **ἡ γαστὴρ ὀδυνώδης γίνεται**, Ἀρετ.52,57 **ὀδυνώδεις σφηνώσιες**, Ματθ. Ἰατρ.299 **αἴσθησιν ὀδυνώδη**.

ὀδυνωδῶς ἐπίρρ. μτγν. μετὰ ἄλγους, ὀδύνης, ἀλγεινῶς : Γαλ.7,788.

ὀδυνῶ-άω κ. νεώτ., ἀόρ. **ὀδυνῆσαι**, παθ. **-ῶμαι**, Ἰων. **-έομαι**, παρατ. **ὠδυνώμην**, μέλλ. **ὀδυνηθήσομαι** κ. **ὀδυνήσομαι**, **ἀόρ.** **ὠδυνήθην**, προξενῶ εἴς τινα πόνον ἢ λύπην, θλίβω, κάμνω τινὰ νὰ πονέσῃ :

Εὐρ.Ἱππ.247 **τὸ γὰρ ὀρθοῦσθαι γνώμαν ὀδυνᾷ**, Ἀριστφ.Λυσ.164 **κἄλλως ὀδυνᾶν χρή**, Μέν.659 **μηδὲν ὀδύνα τὸν πατέρα**· ‖ παθ. αἰσθάνομαι ἄλγος, πόνον, θλίβομαι ἰσχυρῶς, ἀλγῶ: Δημόκρ. 139, Ἱππ.Ἐπιδ.4,12, Σοφ.Ἠλ.804 **ἆρ' ἡμῖν ὡς ἀλγοῦσα κὠδυνωμένη**, Ἀριστφ.Σφ.283 **διὰ τοῦτ' ὀδυνηθεὶς εἶτ' ἴσως κεῖται πυρέττων**, αὐτ.Ἀχ.3 ἐν φρ. **ἃ ὠδυνήθην** (ἃς ὀδύνας ὑπέστην), Πλάτ.Πολ. 583D **ὡς οὐδὲν ἥδιον τοῦ παύσασθαι ὀδυνώμενον;**, Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,4, ΚΔ Λουκ.2,48 **ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε**, αὐτ. Πράξ.20,38 **ὀδυνώμενοι .. ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει.**

ὄδυρμα-ατος (τὸ) ὀδυρμός, θρῆνος: Εὐρ.Τρῳ. 1226 **πικρὸν ὄδυρμα γαῖά σ', ὦ τέκνον, δέξεται**· ἰδ. κτ. πληθ.: Αἰσχ.Χο.508 **ὑπὲρ σοῦ τοιάδ' ἐστ' ὀδύρματα**, Σοφ.Τρ.50 **πανδάκρυτ' ὀδύρματα.**

ὀδυρμός (ὁ) κ. νεώτ. θρῆνος, ὀλοφυρμός, κλαυθμὸς μετὰ γόου: Αἰσχ.Πρ.33 **πολλοὺς δ' ὀδυρμοὺς καὶ γόους ἀνωφελεῖς φθέγξει**, Εὐρ.Φοίν. 1071 **ὀδυρμῶν πενθίμων τε δακρύων**, Πλάτ.Πολ. 387D **τοὺς ὀδυρμοὺς ἄρα ἐξαιρήσομεν καὶ τοὺς οἴκτους τοὺς τῶν ἐλλογίμων ἀνδρῶν**, ΚΔ Ματθ. 2,18 **θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς**· πρβλ Κολλ.ἀπ.1,7Ρ· μτ. γενικ.: Πλούτ.Δημήτρ.47 **τῆς τύχης ὀδυρμός** (θρῆνος, κλαυθμὸς διὰ τὴν τύχην).

ὀδύρομαι κ. νεώτ., π. τραγ. κ. **δύρομαι** (χάριν τοῦ μέτρου), παρατ. **ὠδυρόμην** κ. ἐπ. **ὀδύρετο, ὀδύροντο**, Ἰων. **ὀδυρέσκετο**, μέλλ. **ὀδῦροῦμαι**, μέσ. ἀόρ. **ὠδῦράμην**, μτχ. **ὀδῦράμενος**, παθ.ἀόρ. **(κατ-)ωδύρθην**, θρηνῶ, κλαίω, πενθῶ διά τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· μτ. αἰτ. προσ.: Ἰλ.Β 315 **ὀδυρομένη φίλα τέκνα**, Σοφ.ΟΚ 1439 **μή τοί μ' ὀδύρου**· σπαν. μτ. αἰτ. πράγμ.: Ὀδ.Ν 219 **ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν** (ἐθλίβετο, ἐθρήνει διὰ τὴν πατρίδα του, τ.ἔ. διὰ τὴν στέρησιν αὐτῆς)· ὁμ. ἀπολ.: αὐτ.Ε 153 **νόστον ὀδυρομένῳ**, Πλάτ.Πολ.329B **τὰς τῶν οἰκείων προπηλακίσεις τοῦ γήρως ὀδύρονται**, Ἰσοκρ.4,169 **εἰ δυστυχίας ἀνδρῶν ὀδυροίμην**, Δημ.239 **οὗτός ἐσθ' ὁ τὰ Θηβαίων νῦν ὀδυρόμενος πάθη**, Ἐπικ.Γνωμ.40 **οὐκ ὠδύραντο .. τὴν προκαταστροφήν**· ‖ μτ. γενικ. προσ. θρηνῶ διά τινα, χάριν τινός: Ἰλ.Ψ 222 **ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρετο**, Ὀδ.Δ 104 **τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ**· κ. μτ. τῆς ὑπὲρ ἢ ἐπί: Πλάτ.Πολ.387D **ὑπέρ γ' ἐκείνου ὡς δεινόν τι πεπονθότος ὀδύροιτ' ἄν**, Ἀριστλ.Γεν.Φθορ.1251b,21 **ὀδύρεσθαι ἐπὶ πᾶσι**· ‖ **ὀδύρεσθαί τινι** θρηνῶ πρός τινα ἢ ἐνώπιόν τινος: Ὀδ.Δ 740 **ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται**· κ. π. Ἰλ.Β 290 **ἀλλήλοισιν ὀδύρονται** (θρηνοῦσι μεγαλοφώνως πρὸς ἀλλήλους)· ‖ ἀπολ. θρηνῶ, πενθῶ (συχν. π. Ὁμ. κτ. μτχ.): Ὀδ.Τ 13 **ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω**, αὐτ.Σ 203 **ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν αἰῶνα φθινύθω**, Εὐρ.Ἀνδρ.397 **τί ταῦτ' ὀδύρομαι;** (διὰ τί ἐγὼ οὕτω πενθῶ;), Πλάτ.Ἀπολ.38D **θρηνοῦντός τέ μου καὶ ὀδυρομένου**, Μηναῖ.1,2 Ἑσπερ. **ὡς ἄτεκνος ὠδύρετο ἡ Βηθλεέμ.**

ὀδύρτης (ὁ) ὁ ὀδυρόμενος, παραπονούμενος: Ἀριστλ.Φυσιογν.812a,4, Ἀδαμ.2,22.

ὀδυρτικός-ή-όν κ. μσν. ὁ διατεθειμένος εἰς παράπονα, ὁ παραπονιάρης: Ἀριστλ.Ρητ.1390a,22, Ἰώσ.ΑΙ 15,30 **ὀδυρτικὴ καὶ φιλόνικος**, Πολυδ. 6,202· **2)** ὁ οἰκτρός, ἀξιοδάκρυτος: Πλούτ.Ἠθ. 751A **ἀπορούμενοι δὲ πολλάκις ἀναφθέγγονταί τι λιμῶδες καὶ ὀδυρτικόν**, Στουδ.Θεόδ.582A **ὦ συναντήματος ὀδυρτικοῦ.**

ὀδυρτικῶς ἐπίρρ., συγκρ. **-ωτέρως** κατὰ τρόπον ὀδυρτικὸν βλ.λ.: Ἀριστλ.Πολιτ.1340a,42 **διατίθεσθαι .. πρὸς μὲν ἐνίας ὀδυρτικωτέρως καὶ συνεστηκότως**, Δημήτρ.28.

ὀδυρτός-ή-όν ὁ ἄξιος θρήνου, ἀξιοθρήνητος: Πλούτ.Ἠθ.499F **ὅπως τὰ προσπίπτοντα ἔξωθεν οἰκτρὰ καὶ ὀδυρτὰ ποιήσῃ**, Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.1003,4 **ὀδυρτὴ φωνή**· ‖ τὸ οὐδ. **ὀδυρτά** ὡς ἐπίρρ. μετ' ὀδυρμοῦ: Ἀριστφ.Ἀχ.1226 **λόγχη τις ἐμπέπηγέ μοι δι' ὀστέων ὀδυρτά.**

ὀδυσσαϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Ὀδυσσέα: Θησ.Στεφ. ἐν λ.

ὀδύσσεια (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐπικὸν ποίημα τοῦ Ὁμήρου τὸ πραγματευόμενον τὰς περιπλανήσεις τοῦ Ὀδυσσέως: Ἡρ.4,29 **μαρτυρέει δέ μοι τῇ γνώμῃ καὶ Ὁμήρου ἔπος ἐν Ὀδυσσείῃ**, Πλάτ.Πολ.393B **περὶ τῶν ἐν Ἰθάκῃ καὶ ὅλῃ Ὀδυσσείᾳ παθημάτων**, Ἀριστλ.Ποιητ.1449a,1 **ὁ γὰρ Μαργίτης ἀνάλογον ἔχει, ὥσπερ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια πρὸς τὰς τραγῳδίας**, ΑΠ 7,377 **ὥστ' ἀγορεῦσαι πηλὸν Ὀδυσσείην καὶ βάτον Ἰλιάδα**· **2)** μτφ. νεώτ. κ. δημ. περιπλάνησις, ταλαιπωρία, περιπέτεια: **ἐπεράσαμε εἰς τὸ ταξίδι μας ὁλόκληρη ὀδύσσεια.**

ὀδυσσειᾰκός-ή-όν σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς τὴν Ὀδύσσειαν βλ.λ.: Σχόλ.Ἀριστλ. Ὀρν.862· ‖ **ὀδυσσειακὴ προσῳδία** τίτλος ἔργου τοῦ Ἡρωδιανοῦ.

ὀδύσσειος-α-ον κ. μσν., ἐπ. **ὀδυσσήϊος** ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Ὀδυσσέα: Θεόγνωστ.Καν.106,1 **ὀδύσσειος οἶκος**, Τζέτζ.Λυκόφρ.1030 **περὶ τοῦ λεγομένου ὀδυσσείου ἀκρωτηρίου τῆς Σικελίας λεκτέον .. ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἀκρωτήριον Ὀδυσσείαν ἄκραν ἐκάλεσε**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀδύσσειον** Ἐπιγρ. ναὸς τοῦ Ὀδυσσέως· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. πληθ. **ὀδύσσεια** ὡς οὐσ. ἀγῶνες καὶ ἑορταὶ πρὸς τιμὴν τοῦ Ὀδυσσέως· **2)** νεώτ. κ. δημ. μτφ. τὸ θηλ. ὀδύσσεια βλ.λ.2).

ὀδυσσήϊος-α-ον ἐπ.τ. τοῦ ὀδύσσειος βλ.λ.: Ὀδ. Σ 353 **ὅδ' ἀνὴρ Ὀδυσσήϊον ἐς δόμον ἵκει.**

ὀδύσσομαι κ. ὀδυίομαι ἐπ. ρ. ἐν χρ. μ. ἐν μέσ. ἀορ. α' **ὀδύσασθαι** κ. ἅπαξ ἐν παθ. παρακ. **ὀδώδυσται**, χολοῦμαι, ὀργίζομαι, θυμώνω ἐναντίον τινός, μέμφομαι, μισῶ· μτ. δοτ. προσ.: Ἰλ.Ζ 138 **τῷ μὲν ἔπειτ' ὀδύσαντο θεοί**· ἰδ. ὡς μυθικὴ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ὀδυσσέως, ὡς μισουμένου ὑπὸ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων: Ὀδ.Α 62 **τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο Ζεῦ;**, αὐτ.Τ 407 **πολλοῖσιν γὰρ ἐγώ γε ὀδυσσάμενος τόδ' ἱκάνω**, Ἡσίοδ.Θ 617 **Βριάρεω .. πατὴρ ὠδύσσατο θυμῷ**· πρβλ.Σοφ.ἀπ. 965· κ. ἀπολ.: Ἰλ.Θ 37 **ὀδυσσαμένοιο τεοῖο**· π. μτγν. μτ. αἰτ.: Ἐπιγρ.6,8 **ὠδύσατο Ζῆνα**, ΑΠ 9,117 **Αἰακίδη, τί τοσοῦτον ἐμὴν ὠδύσσαο νηδύν;**

ὀδ-ά-ω (ὁδός) ἐξάγω τι πρὸς πώλησιν, κ. γεν. πωλῶ· Ἡσ. «ὀδεῖν· πωλεῖν»: Εὐρ.Κύκλ.98 **βορὰν ὀδῆσαι ναυτίλοις**, αὐτ.133 **ὄδησον ἡμῖν σῖτον**· ‖ παθ. ἐξάγομαι καὶ πωλοῦμαι: αὐτ.12 **ὡς ὀδηθείης μακράν**· πρβλ. ἐξοδάω.

ὀδ-ό-ω δεικνύω τὴν ὁδόν τινι, ὁδηγῶ διὰ τῆς προσηκούσης ὁδοῦ: Αἰσχ Πρ.813 **οὗτός σ' ὀδώσει τὴν τρίγωνον ἐς χθόνα**· μτ. ἀπαρφ.: αὐτ. Ἀγ.176 **τὸν φρονεῖν βροτοὺς ὀδώσαντα** (ὅστις ἔθηκε τοὺς βροτοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς φρονήσεως, τῆς σοφίας)· ‖ ἀναφορ. πρὸς πράγμ., διατάττω, διευθύνω: Εὐρ.Ἴων 1050 **ὄδωσον δυσθανάτων κρατήρων πληρώματα**· ‖ παθ. εἶμαι ἐπὶ τῆς προσηκούσης ὁδοῦ: Ἡρ.4,139 **τά τε ἀπ' ὑμέων ἡμῖν χρηστῶς ὀδοῦται.**

ὄδωδα παρακ. τοῦ ρ. ὄζω βλ.λ.

ὀδωδή (ἡ) μτγν. ὀσμή, μυρουδιά: ΑΠ 9,610 **ἔχει δ' ἡδεῖαν ὀδωδήν**, Πλούτ.Ἠθ.648A **ῥόδον ὠνόμασται.. ὅτι ῥεῦμα πολὺ τῆς ὀδωδῆς ἀφίησι.**

ὀδώδης-ους-ες ὁ ἔχων ὀδωδήν, ὀσμήν: Ἱππ. 295,4 **ὕδατα κρηναῖα καὶ στάσιμα καὶ ὀδώδεα.**

ὀδώδυσμαι παθ. παρακ. τοῦ ὀδύσσομαι βλ.λ.

ὀδών (ὁ) Ἰων. τ. τοῦ ὀδοὺς βλ.λ.

ὀδωτός-ή-όν ὁ διαβατός, διοδεύσιμος: Δίων Χρ.1,145 **γῆν ὀδωτὴν ἐποίησε** (ἐσφ.ἀνάγν.), Σουΐδ

ὀδωτὴ θάλασσα· 2) μτγν. ἐκτελεστός : Σοφ. ΟΚ 495 **ἐμοὶ οὐχ ὁδωτά** (σχόλ. «ἄνυστά»).

οε ἐν Ἐπιγρ. ἀντὶ οι κ. ωι, οἷον Κροέσος (Κροῖσος)-Μοέριχος (Μοίριχος), Χοερίλος (Χοιρίλος).

ὀέα Ἡσ. «μηλωτή»· πρβλ. οἴεας.

ὀείγω δ.τ. τοῦ οἴγω βλ.λ. : Ἐπιγρ. **ὀείγην τοῖς ναύοις** (ἀνοίγειν τοὺς ναούς).

ὀειδής-οῦς-ές μτγν. προφορὰ τοῦ ᾠοειδής, **ὁ** ἔχων σχῆμα ᾠοῦ, ἀβγουλάτος : Εὔδοξ.19,15.

ὀ(ε)ιδίζω δημ. κ. ὀιντίζω εἶμαι ὅμοιος πρός τι, προσομοιάζω : **ὀιντιζε τὸ ὕφασμα, τὸ ἀβγάτισε καὶ ἔφτειαξε ἕνα φάρεμα, - πρέπει νὰ ὀϊντίζουν τὰ αἷματά τους γιὰ νὰ κολλήσουν φυματίωση.**

ὄες Ἡσ. «κώδια».

ὄεσσι ἐπ. δοτ. τοῦ ὄις, οἷς βλ.λ.

ὀέσχαι Ἡσ. «μηλωταί, βαῖται, ἤγουν δερμάτιναι».

ὀέτεας Ἡσ. «παρὰ τοῖς βαρβάροις, ὁ καλλίθριξ» (πρβλ. οἰέτεας, αὐετής, ὑετής).

ὄζαινα (ἡ) (ὄζω) κ. νεώτ. κακοσμία τῆς ρινὸς προερχαμένη ἐκ φλεγμονῆς ἢ διαπυήσεως τῶν παραρρινικῶν κόλπων : Γαλ.12,678· πρβλ.Πολυδ.4,204 «ἕλκωσις ἐν τῷ βάθει τῶν μυκτήρων μέχρι τῶν καλουμένων ἠθμοειδῶν σαρκῶν, πυῶδες καὶ δυσῶδες ὑγρὸν ἀφιεῖσα, τὴν αἴσθησιν ἐμποδίζουσα»· 2) θαλάσσιός τις πολύπους βαρύοσμος, ἅ. ὀσμύλος, ὀσμύλη κ. βολβίταινα : Καλλ.ἀπ.38.

ὀζαινικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὄζαιναν ἐν τῇ ρινὶ ἢ ὁ ἀνήκων εἰς ὄζαιναν βλ.λ. : ΨΔιοσκ. 4,140 **καὶ ποιεῖ ἐπὶ τῶν ὀζαινικῶν, εἰ βρέχων ὀθόνην προτιθῇς τῷ μυκτῆρι,-ὀζαινικὴ δυσωδία.**

ὀζαινίτης (ὁ) μτγν., θηλ. -ῖτις-ιδος, ὁ ἔχων ὀσμὴν ὁμοίαν μὲ τὴν τῆς ὀζαίνης· ὄν. τοῦ ἰνδικοῦ φυτοῦ νάρδος βλ.λ. : Πλίν.Φι 12,42.

ὀζαινοῦμαι-όομαι ὄζω βλ.λ., μτ. γενικ. : Σώφρ. 123 **ὀζαινοῦσθαι σίτου.**

ὀζαινώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἔχων δυσωδίαν ὀζαίνης, ὁ ἔχων κακὴν ὀσμήν : **ὀζαινώδης πλευρῖτις** (ἧς τὸ ἐξίδρωμα εἶναι δυσῶδες).

ὀζᾰλέος-α-ον (ὄζος) μτγν. ὁ ἔχων ὄζους, ρόζους, ὀζώδης : Μαικ.ΑΠ 9,249 **ἣν δὲ χερὶ φαύσῃς κλοπίῃ μόνον, αὐτίκα δέξῃ ὀζαλέην βάκτρου τήνδε καρηβαρίην.**

ὀζαμίναι (αἱ) νεώτ. χημ. ὀργανικαὶ ἑνώσεις λαμβανόμεναι δι' ἀναγωγῆς, διὰ ψευδαργύρου καὶ ὀξικοῦ ὀξέος, τῶν ὀζσζονῶν.

ὀζαρόν πάπ. ὁ εὐρώς, ἡ σαπρία, μούχλα : **οἶνος πολλὰ ὄξη ἔχει καὶ ὀζαρά.**

ὀζειέα Ἡσ. «θεραπεία» (πιθ. ὀζεία· πρβλ. ἄοζος).

ὄζη (ἡ) (ὄζω) μτγν. κακὴ ὀσμή, δυσοσμία, ἀποφορὰ ἐκ τοῦ στόματος : Κέλσ.3,11· 2) Σουΐδ. «ὄζαι, τὰ δέρματα τῶν ὀνάγρων».

-όζη νεώτ. κατάληξις χαρακτηριστικὴ τοῦ ὀνόματος τῶν σακχάρων ἐνδεικτικὴ τῆς προελεύσεως αὐτῶν : **γλυκόζη - μανόζη** κ.ἄ.

ὀζήκεις Ἡσ. «οἱ σφριγῶντες».

ὀζίδιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄζος βλ.λ., μικρὸς ὄζος· ‖ ἰατρ. μικροὶ ὄζοι ὑπὸ τὸ δέρμα ἢ **περὶ τὰς** ἀρθρώσεις φυσιολογικοὶ ἢ ἀναπτυσσόμενοι κατὰ τὴν διαδρομὴν ὀξείας τινὸς νόσου : **ὀζίδιον σκώληκος** (ἓν τῶν τεσσάρων λοβίων τοῦ κάτω σκώληκος τῆς παρεγκεφαλίδος),- **ὀζίδια φακοειδῆ τῆς γλώσσης** (λεμφοθυλάκια τῆς φαρυγγικῆς μοίρας τῆς γλώσσης).

ὀζοβρωμία (ἡ) φωτογραφικὴ μέθοδος τυπώσεως.

ὀζογαλῆ (τὸ) νεώτ. ζωολ. μοσχογαλῆ βλ.λ.

ὀζό (τὸ) δημ. δ.γρ. τοῦ ὀζῶ βλ.λ.

ὀζόγυρος (τὸ) σχόλ. εἶδος θάμνου· Σχόλ.Νίκ. Θηρ.71 «ὀνόγυρος εἶδος θάμνου· καλοῦσι δὲ αὐτὸν οἱ μὲν ἀνάγυρον . . οἱ δὲ ὀζόγυρον».

ὀζοθήκη (ἡ) μτγν. ὀχετός, ὑπόγειον αὐλάκιον ἀκαθαρσιῶν, ἀπόπατος : Κύριλλ.π.Θηο.Στεφ. ἐν λ.

ὀζοϊκτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γένος ἰκτιδιδῶν.

ὀζοκηρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν παρεμφερὲς πρὸς κηρὸν ἐν χρ. πρὸς κατασκευὴν κηρίων.

ὄζολις-ιδος (ἡ) ἡ ὄζαινα βλ.λ.2) : Ἀριστλ.ΖΙ 525a,19 **ἥ τε καλουμένη ἐλεδώνη . . , ἣν καλοῦσιν οἱ μὲν βολίταιναν, οἱ δ' ὄζολιν.**

ὀζομενία (ἡ) γλωσσ. ὁ λοιμώδης ἀτμὸς τῆς γῆς.

ὄζον-οντος (τὸ) νεώτ. μορφὴ τοῦ ὀξυγόνου λίαν δραστικὴ μετὰ χαρακτηριστικ ς ὀσμῆς.

ὀζόναι (αἱ) νεώτ. χημ. ὀργανικαὶ ἑνώσεις λαμβανόμεναι δι' ὀξιδώσεως τῶν μονοσακχαριτῶν δι' ὑπεροξιδίου τοῦ ὑδρογόνου.

ὀζονίδια (τὰ) νεώτ. χημ. ἐλαιώδη ὑγρὰ λίαν ἐκρηκτικά.

ὀζον(τ)ίζω νεῶτ. μετατρέπω τὸ ὀξυγόνον εἰς ὄζον βλ.λ.· 2) διαποτίζω ἢ ἀπολυμαίνω δι' ὄζοντος.

ὀζοντισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ὀζοντίζω βλ.λ.1 κ. 2).

ὀζον(τ)ιστήρ-ῆρος (τὸ) νεώτ. συσκευὴ παράγουσα τὸ ἀέριον ὄζον.

ὀζον(τ)ογόνος-ον (τὸ) νεώτ. ὁ παράγων τὸ ἀέριον ὄζον : **ὀζοντογόνος συσκευή.**

ὀζοντομετρία (ἡ) νεώτ. προσδιορισμὸς τῆς ἐν τῷ ἀέρι ποσότητος ὄζοντος.

ὀζοντομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀζοντομετρίαν βλ.λ. : **ὀζοντομετρικὸς χάρτης** (χημικὸς χάρτης ὑποδεικνύων δι' ἀλλοιώσεως τῆς χροιᾶς αὐτοῦ τὴν παρουσίαν ὄζοντος ἐν τῷ ἀέρι)· ‖ ἐπίρρ. -ῶς κατὰ τρόπον ὀζοντομετρικόν, δι' ὀζοντομετρίας.

ὀζοντόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ μετρεῖται ἡ ποσότης ὄζοντος ἐν τῷ ἀέρι καὶ ἐξιχνιάζεται ἡ παρουσία αὐτοῦ.

ὀζοντοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὀζοντομετρικός.

ὀζοντοσκόπιον (τὸ) νεώτ. τὸ ὀζοντόμετρον βλ.λ.

ὄζος (ὁ) κ. νεώτ., αἰολ., **ὕσδος** κλάδος, κλών, βλαστός, κλωνάριον : Ἰλ.Α 234 **τὸ μὲν οὔ ποτε φύλλα καὶ ὄζους,** Ἡσίοδ.Θ 30 **δάφνης ἐριθηλέος ὄζον δρέψασαι,** Πίνδ.Π 4,263 **εἰ γάρ τις ὄζους ὀξυτόμῳ πελέκει ἐξερείψῃ . . δρυός·** ‖ ἰδ. τὸ μέρος τοῦ στελέχους φυτοῦ, ὁ κόμβος ἢ ὀφθαλμός, ἐξ οὗ φύεται τὸ φύλλον ἢ κλάδος : Ἀριστλ. Νεότ.468b,25, Θεόφρ.ΦΙ 1,1,2 **ἀκρέμονας δὲ λέγω τοὺς ἀπὸ τούτου σχιζομένους, οὓς ἔνιοι καλοῦσιν ὄζους· κλάδον δὲ τὸ βλάστημα τὸ ἐκ τούτων,** Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,9, Θεόκρ.17,31 **σκύταλον κεχαραγμένον ὄζοις·** π.Θεόφρ.ΦΙ 1,8,4 **τυφλοὶ ὄζοι** (οἱ ἄγονοι κόμβοι ἢ ὀφθαλμοί)· ‖ ἐπὶ τοῦ σώματος κ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ ὠτός : Ἐμπ.99 **σάρκινος ὄζος·** ‖ νεώτ. ἰατρ. ὄγκωμα ὑποστρόγγυλον ἀναπτυσσόμενον ἐντὸς ὀργάνου τινὸς ἢ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος : **καρκινώδης ὄζος, - γαγγλιακὸς ὄζος·** ‖ νεώτ. κηκὶς σχηματιζομένη ἐπὶ φυτοῦ ὑπὸ τῶν ἐντόμων ἐναποθετόντων ἐντὸς αὐτοῦ τὰ ᾠά των· 2) μτφ. βλαστός, γόνος : Ἰλ.Β 540 **Ἐλεφήνωρ ὄζος Ἄρηος** (ὡς ἐπίθ. ἀνδρείων πολεμιστῶν), Εὐρ.Ἑκ.123 **τὼ Θησείδα ὄζω Ἀθηνῶν·** 3) ἐν κρητ. Ἐπιγρ. ἀντὶ ὅσος.

ὀζόστομος-ον μτγν. ὁ δυσωδίαν ἀποπνέων, ἔχων δυσώδη ἀναπνοήν : Λουκίλλ.ΑΠ 11,427, Μᾶρκ. Αὐρ.5,28 **μήτι τῷ ὀζοστόμῳ ὀργίζῃ,** Ὀρειβ.ἀπ.24.

ὀζοτυπία (ἡ) νεώτ. μέθοδος φωτογραφικῆς τυπώσεως τῇ βοηθείᾳ χρωμικῶν χρωμάτων.

ὀζοῦμαι-όομαι (ὄζος) φύω ὄζους : Ἱππ.Φύσ. Παιδ.22, Θεόφρ.ΦΙ 3,5,1 **τότε γὰρ λεῖον, ὥσπερ ὑγιὲς καὶ ἀπήρωτον, τὸ δὲ τραχὺ καὶ ὀζούμενον, ἄλλως τε τυφλοῖς ὄζοις ὥσπερ πεπηρωμένον.**

ὀζόχρωτος-ον γλωσσ. ὁ ἔχων δέρμα κακῶς ὄζον, δυσῶδες, βρωμερόν.

ὄζυγες Ἡσ. «ὁμόζυγες».

ὄζω κ. νεώτ., δωρ **ὄσδω,** παρατ. **ὦζε,** μέλλ. **ὀζήσω** κ. Ἰων. **ὀζέσω,** ἀόρ. **ὤζησα** κ. Ἰων. **ὤζεσα,**

παρακ. ὦζηκα, παρακ. μτ. σημ. ἐνεστ. ὄδωδα, ὑπερσ. ὡς παρατ. ὠδώδειν κ. ἐπ. ὀδώδειν, ἀποπνέω ὀσμήν, μυρωδιάν, μυρίζω, εἴτε ἐπὶ εὐωδίας, εἴτε ἐπὶ δυσωδίας (π.'Ομ. ἐν χρ. ἐν τῷ γ' ἐν τοῦ ὑπερσ. μτ. σημ. παρατ.) : 'Οδ.Ε 60 ὀδμὴ κέδρου .. ἀνὰ νῆσον ὀδώδει, αὐτ.Ι 210 ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει (ἐπὶ οἴνου), ΚΔ 'Ιω.11,39 Κύριε, ἤδη ὄζει· || π. τοῖς μετέπ.μτ. γενικ. πράγμ., προστιθεμένου συνήθ. κ. οὐδ. ἐπιθ. ἢ ἐπιρρ., ἔχω ὀσμὴν πράγματός τινος : Αἰσχ.'Αγ.1310 τόδ' ὄζει θυμάτων, 'Αριστφ.Νεφ.50 ὄζων τρυγός· || κ. μτ. τῆς ὑπό : Πλούτ.'Αλέξ.20 ὠδώδει ὑπὸ μύρων ὁ οἶκος· || κ. μτφ. παρέχω τὴν αἴσθησιν, ὑπενθυμίζω : 'Αριστφ.Νεφ.398 Κρονίων ὄζων (ἔχων ὀσμὴν ἀρχαιότητος), Ξεν.Συμπ.2,4 ὄζειν .. καλοκαγαθίας, - ὄζει σχολαστικότητος (εἶναι σχολαστικός)· || τὸ ἐξ οὗ προέρχεται ἡ ὀσμὴ προφέρεται κτ. γενικ. : Φερεκρ.67 ὄζειν τοῦ στόματος, 'Αριστφ.'Αχ.852 ὄζων κακὸν τῶν μασχαλῶν· || κ. μτ.διπλ. γενικ. : αὐτ.'Εκκλ.524 τῆς κεφαλῆς ὄζω μύρου· 2) συχν. ἀπροσ. : 'Ηρ.3,23 ὄζει ἀπ' αὐτῆς ὡσεὶ ἴων (ἔρχεται ὀσμὴ ἐξ αὐτῆς ὡς ὀσμὴ ἴων), 'Αριστφ.Πλ.1020 ὄζει ἡδὺ τῆς χρόας (ἐξέρχεται εὐωδία ἐκ τοῦ δέρματός του), Κρατῖν.Νεώτ.1 τῆς γῆς ὡς γλυκὺ ὄζει, Λυσ.6,1 ὄζειν ἐδόκει τοῦ ἄρτου καὶ τῆς μάζης κάκιστον (ἐφαίνετο ὅτι ἐξήρχετο κακίστη ὀσμὴ ἐκ τοῦ ἄρτου καὶ τῆς μάζης), Ξεν.Κυν.5,1 οὐκ ὄζει αὐτῶν (τῶν λαγῶν) (δὲν μένει ὀσμή τις ἐκ τῶν λαγῶν)· || μτ. διπλ. γενικ. : 'Αριστφ.Σφ.1059 κἂν ταῦτα ποιῆθ' ὑμῖν δι' ἔτους τῶν ἱματίων ὀζήσει δεξιότητος (ἐπὶ ἓν ἔτος θὰ ἐκπέμπηται ὀσμὴ δεξιότητος ἐκ τῶν ἐνδυμάτων ὑμῶν)· || κ. μτ. τῆς ἀπό ἢ ἐκ : 'Ερμιππ.82,8 ἀπὸ στόματος .. ὄζει ἴων, ὄζει δ' ὑακίνθου, Φερεκρ. 25 ὄζει ἐκ τοῦ στόματος μελικήρας· 3) μέσ. ὀζόμενος ἀντὶ ὄζων : 'Ιππ.Τόπ."Ανθρ.12 κακὸν ὀζόμενος, Ξενοφ.1,6 οἶνος .. ἄνθεος ὀσδόμενος, Πάπ. δριμὺ ὀσδομένου τοῦ σώματος· 4) ῥηματ. π. ὀδμή, ὀσμή, δύσοσμος, δυσώδης, εὐώδης, εὔοσμος· ὀσφραίνομαι.'Εκ ρίζ. ὀδ- ὀδ-jω=ὄζω, παρακ. ὄδωδα· λατ. oleo, odor (ὀσμή).

ὀζῶ (τὸ) μσν., δημ. κ. ὀζό κ. ζῶ, πληθ. τὰ ὀζά τὸ ζῶον βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.3,1273 πέτρες, δεντρὰ καὶ σίδερα κι ὀζὰ στὴν οἰκουμένη.

ὀζώδης-ους-ες (ὄζος) κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὄζους, κλάδους : Θεόφρ.1,5,4 τὰ μὲν ἄοζα, τὰ δὲ ὀζώδη· || ἐπὶ εἴδους τινὸς κοραλλίου : Διοσκ.5,122· 2) ὁ ἔχων ὄζους, ρόζους, κόμβους : Θεόφρ.Φl 3,10,4 τὸ τοῦ ἄρρενος ξύλον ὀζωδέστερον· || νεώτ. ἰατρ. ὁ σχηματίζων ἐξογκώματα : ὀζῶδες ἐρύθημα (νόσος ἐμφανίζουσα κατὰ τὰ κάτω ἄκρα ὀζώδεις ἐρυθρὰς κηλῖδας).

ὀζώδης-ους-ες (ὄζω) μσν. ὁ ὀδμώδης, ὁ ἐκπέμπων ὀσμήν, δυσωδίαν : ΕΜ 775,Β, Σχόλ.Νίκ.'Αλεξ.437, Τζέτζ.Χιλ.8,991 φύσεις τὰς ὀζώδεις.

ὀζωδία (ἡ) μτγν. δυσωδία, δυσοσμία, κακοσμία, βρῶμα : Νεῖλ.'Επιστ.106.

ὀζωτός-ή-όν (ὀζοῦμαι) κ. νεώτ. ἐπὶ φυτοῦ, ὁ ἔχων κλάδους, κλαδωτός : Θεόφρ.Φl 1,3,1 δένδρον ἐστὶ τὸ ἀπὸ ῥίζης μονοστέλεχες, ὀζωτόν· 2) κ. νεώτ. γεν. ἐπὶ ξύλου, ὁ ἔχων ὄζους, κόμβους, ρόζους, ὀζώδης : ὀζωτὴ ῥάβδος - πανίς.

ὅη Ἰων. τ. τοῦ ὅα βλ.λ.

ὅθε δημ. ἐπίρρ. κ. ὅθι ἐν τοπ. κ. ἀοριστολ. σημ. ἐκεῖ ὅπου ἢ ἀφ' ὅπου : κοιμᾶται ὅθε βρεθῇ, - ὅθε (ἢ ὅθι) βγῆκε ὁ λόγος, λ. τραγ. ὅθι βρεθῶ κι ὅθι σταθῶ τὸν πόνο μου θὰ λέω.

ὅθεν ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ὅθε κ. ὅθενε ἀναφορ. ἀντίστοιχον τοῦ δεικτ. τόθεν, τοῦ ἐρωτημ. πόθεν, ὡς καὶ τῶν ἐντεῦθεν, ἐκεῖθεν, ἔνθεν, ἐκεῖθε, τιθέμενον πάντοτε ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως, ἐξ οὗ μέρους, ἀπ' ἐκεῖ ὅπου, ἐξ οὗ τόπου, ἐξ οὗ πράγματος, ἐξ οὗ προσώπου, ἐξ οὗ χρόνου : 'Ιλ.Β 307 ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ, αὐτ.852 ἐξ 'Ενετῶν ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων, 'Οδ.Γ 319 ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλποιτό γε θυμῷ ἐλθέμεν, Ξεν.'Αντ.2,3,14 ἀφίκοντο εἰς κώμας, ὅθεν ἀπέδειξαν οἱ ἡγεμόνες λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ΚΔ Ματθ.13,44 εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω, ὅθεν ἐξῆλθον, Μιχ.'Ατταλ. ἐν Σάθ.1,40 τίθεται πάλιν τὰ τοιοῦτον χαρτίον, ὅθεν ἐξέβη, - πλοῖον ἐξ 'Αφρικῆς, ὅθεν ὁ λοιμὸς ἐπέσκηψεν εἰς τὰς 'Αθήνας, - ἀπὸ τοῦ τετάρτου αἰῶνος, ὅθεν ἄρχεται ἡ ἐπικράτησις τοῦ Χριστιανισμοῦ, - ξαναγύρισε ἐκεῖ ὅθενε εἶχε ξεκινήσει· || συχν. μετὰ μορίων ἑπομένων κεχωρισμένων ἢ ἐν ἑνώσει, ὅθεν τε, ὅθεν δή, ὁθενδήπου, ὅθεν νιν, ὁθενοῦν, ὅθεν περ κ.ἄ. : 'Οδ.Δ 358 ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἐΐσας εἰς πόντον βάλλουσιν, Πίνδ.Ν 2,1 ὅθενπερ καὶ 'Ομηρίδαι .. ἄρχονται, Αἰσχ.'Ικ.16 "Αργους γαῖαν, ὅθεν δὴ γένος ἡμέτερον .. τετέλεσται· || ἀλλὰ π. τῷ ἀττ. πεζῷ λόγῳ κ. μτγν. τὸ ὅθεν δὴ ἐν ἀοριστολ. σημ., ἐξ οἱασδήποτε πηγῆς, καθ' οἱονδήποτε τρόπον : Πλάτ.Φαῖδρ.267 D διαβάλλειν .. ὅθεν δὴ κράτιστος· ὁμ. κ. ὁθενοῦν ἐξ οἱουδήποτε τόπου : Πλάτ.Νόμ.738C εἴτ' ἄλλοθεν ὁθενοῦν (ἐξ οἱουδήποτε ἄλλου τόπου)· ὁμ. κ. μσν. κ. νεώτ. ὅθεν δήποτε ἢ ὁθενδήποτε ἐξ οἱουδήποτε τόπου, ἀπ' ὁποιο μέρος : Δωσίθ.410Κ ὁθενδήποτε ἀποσταλῶσιν ἀπῶραι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ εἰσαγωγή των· ὁμ. σημ. δημ. ὅθε ὁπουδήποτε κ. ὅθενε ἀφ' ὁπουδήποτε : δ. δίστ. ὅθε βρεθῶ κι ὅθε σταθῶ δὲ θὰ σὲ λησμονήσω, - ὅθενε κι ἐζήτησα δὲν μοῦ 'δωκαν· 2) ἐν χρ. ἀντὶ τοῦ ὅθι, καθ' ἕλξιν μετὰ προηγουμένην πρότασιν ἐνέχουσαν τὴν ἔννοιαν τοῦ ποιεῖν ἢ ἔχειν ἀρχήν, ἄρχεσθαι, οὗ, ὅπου : 'Ιλ.Β 847 ἐξ 'Αλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη, Σοφ.Τρ.701 ἐκ δὲ τῆς γῆς, ὅθεν προὔκειτ', Πλάτ.Γοργ.497C ὅθεν .. ἀπέλιπες ἀποκρίνου· ὁμ. ἀντὶ τοῦ ἐκεῖθεν ὅθεν : Ξεν.'Αν.1, 3,17 μὴ ἡμᾶς ἀγάγῃ, ὅθεν οὐκ ἔσται ἐξελθεῖν· 3) κ. μσν. κ. νεώτ. μτφ. δι' ὃν λόγον, τούτου ἢ τούτων ἕνεκα, κατ' ἀκολουθίαν, γι' αὐτὸ ἢ γι' αὐτὸ καί : Εὐρ.Φοίν.27 σφυρῶν κέντρα διαπείρας μέσον, ὅθεν νιν 'Ελλὰς ὠνόμαζεν Οἰδίπουν, 'Αριστλ.'Αθ.3,2, 'Αλεξ.267,4 ὅθεν ἱδρύσασθ' ἱερόν, ΚΔ 'Εβρ.3,1 ὅθεν ἀδελφοὶ .. κατανοήσατε, Μηναῖ.11,1 Συνξ. ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη .. ὅθεν προστάττει, - παρεσύρθη εἰς ὑπερβολικὰς δαπάνας, ὅθεν κατεστράφη· συνήθ. κ. ἐν δικαν. φρ. μετὰ διατύπωσιν ἐπιχειρημάτων ἢ ἰσχυρισμῶν ἢ συλλογισμῶν : ὅθεν ἐπιτρεπτέα ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, - ὅθεν ἀπορριπτέα ἡ ἔνστασις κττ.· || ἐν χρ. ἐπὶ πλαγ. ἐρωτημ. λόγου ἐν τῇ σημ. διὰ τίνα λόγον : Πλάτ.Πρωτ.319Β, Λυσ. 22,1 ὅθεν ἠνάγκασμαι κατηγορεῖν αὐτῶν, περὶ τούτων πρῶτον εἰπεῖν.

ὀθέτη 'Ησ. «ἅμαξα ἡμιονική»· πρβλ. ὀθίζα.

ὀθεύει 'Ησ. «ἄγει, φροντίζει»· πρβλ. ὀθέων, ὄθη, ὀθρεῖν.

ὄθεσαν 'Ησ. «ἐπεστράφησαν».

ὀθέων 'Ησ. «φροντίζων».

ὄθη 'Ησ. «φροντίς, ὤρα, φόβος, λόγος».

ὄθημον 'Ησ. «ὑστερινόν».

ὅθι κ.δημ. ἀναφ. ἐπίρρ., ποιητ. ἀντὶ τοῦ οὗ, ὅπου : 'Ιλ.Β 722 Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἷες 'Αχαιῶν, αὐτ.Β 861 ἐν ποταμῷ, ὅθι περ Τρῶας κεράιζε καὶ ἄλλους, 'Οδ.Ξ 73 βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεούς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων, Πίνδ.ἀπ.77· || ἐν χρ. π. τραγ. μ. ἐν λυρ. χωρίοις, πλὴν ἐν Σοφ.'Ηλ.709· || σπαν.π.πεζ. : Πλάτ.Θεάγ.125Α ἔχων ὅθι πέμψας αὐτὸν δημιουργὸν ἂν ἐποίησας τῆς σοφίας, αὐτ. Φαίδ.108Β ἀφικομένην δὲ ὅθιπερ αἱ ἄλλαι, Γαλ.

7,263 ἔστι δὲ καὶ ὄθι τοῦτο προϊόντος τοῦ λόγου διορισθήσεται· ‖ κ. π. τοῖς 'Αρκ. πεζ. ἐν 'Επιγρ.' **2)** δημ. ἀντὶ τοῦ ὄθε βλ.λ.

ὄθιζα 'Ησ. «ἅμαξα ἡμιονική»· πρβλ. ὀθέτη.

ὄθλεις μσν. φυτά τινα φυόμενα εἰς μέρη ἔνθα ὑπὸ τὴν γῆν ὑπάρχουσιν ὕδατα : Γεωπ.2,4,1.

ὄθμα-ατος (τὸ) μτγν. ὄμμα βλ.λ. : Καλλ.Αἴτ.'Οξ. 2075,37, Νίκ.Θηρ.178 **τὸ δὲ νέρθεν ὑπαιφοινίσσεται ὄθμα πολλὸν ὑπὸ σπείρης**, 'Υμν.'Ισ.157.

ὄθμισμα-ατος (τὸ) ἀμφ. ένν. ἐν 'Επιγρ.

ὀθνεῖος-ον κ.-ος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀλλογενής, ξένος : Δημόκρ.60, Εὐρ.'Αλκ.532 **ὀθνεῖος ἤ σοὶ συγγενὴς γεγὼσά τις**, 'Ισαῖ.4,18 **ὀθνεῖοι φίλοι**, Λυκοῦργ.25 **ἱερὰ.. ὀθνεῖα τῇ χώρᾳ**, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,92 **τῶν ὀθνείων ὁπλισμῶν καὶ τῶν προσθέτων συνασπισμῶν**, Πάρθ. ἐν Πάπ., 'Επιγρ. **χρήμασιν τῶν ὀθνείων καὶ 'Αθηναίοισιν ἅπασιν**· ‖ συνεκφερ. μτ. τοῦ **ἀλλότριος** : Πλάτ.Πολ.470Β **τὸ μὲν οἰκεῖον καὶ ξυγγενές, τὸ δὲ ἀλλότριον καὶ ὀθνεῖον**· ἀντίθ. οἰκεῖος : Πλάτ.Πρωτ.316C **καὶ οἰκείων καὶ ὀθνείων**· ἀντίθ. συγγενής : Δημόκρ.90· πρβλ.'Αριστλ.ΗΝικ.1162a,8· ἀντίθ. προσήκοντες : Φιλόδ.'Οργ.54W· ‖ νεώτ. **ὀθνεῖα ἔθιμα τὰ κατ' ἀπομίμησιν ἀπὸ ξένων λαῶν**· **2)** ὁ ὑπερβολικός, μὴ κανονικός, ἀντικανονικός : Γαλ. 10,754 **ὀθνεῖον θερμόν**, Γαλ.11,478 **ὀθνεία ποιότης**, Στενίδ.π.Στοβ.4,7,63 **ὀθνεῖον ὕφος**, 'Αρετ.Χρον. Παθ.1,15 **ὀθνεία ἐργασία**.

ὀθνῖος-ον πάπ. δ.γρ. τοῦ ὀθνεῖος βλ.λ., ὁ νόθος : **ὁ παῖς οὗτος γεγέννηται τῷ Οὐάλεντι .. ὀθνῖος**.

ὀθνιότυμβος-ον μτγν. ὁ τεθαμμένος ἐν ξένῃ χώρᾳ : Μαν.4,281.

ὄθομαι μ. ἐν χρ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ. προσέχω, φροντίζω, μεριμνῶ περί τινος, (π. 'Ομ. μ. ἐν 'Ιλ. κ. πάντοτε μτ. ἀρνήσεως) : 'Ιλ.Ο 107 **ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει οὐδ' ὄθεται**· ‖ μτ. ἀπαρφ. : αὐτ. 166 **οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ ἶσον ἐμοὶ φάσθαι**· ‖ μτ. μτχ. ἀντὶ ἀπαρφ. : αὐτ.Ε 403 **ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων**· μτ. γενικ. προσ. : αὐτ..Α 181 **σέθεν .. οὐκ ἀλεγίζω, οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος** (δὲν σὲ λογαριάζω, οὔτε προσέχω εἰς τὴν ὀργήν σου), 'Απολλ.Ρ.3,94 **ἐμεῖο οὐκ ὄθεται**· ‖ μτ. διπλῆς γενικ. : Χρησμ.π.Νικηφ.Γρηγ.'Ιστ.Βυζ.14,454C **οὐ θυσιῶν σπλάγχνων τ' ὄθομαι**· πρβλ. ὀθεύει, ὀθέων.

ὀθόνα (τὸ) δ.γρ. τοῦ ὀθόννα βλ.λ. : Γλωσσ.'Ιατρ. Χειρόγρ. ἐν Reg cod.190, αὐτ.1843.

ὀθόνειον (τὸ) μτγν. δ. γρ. τοῦ ὀθόνιον βλ.λ. : Γαλ.Συνθ.Φαρμάκ.2,101,43.

ὀθονείδιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ ὀθόνιον βλ.λ.

ὀθόνη (ἡ) κ. νεώτ. ὕφασμα λευκὸν καὶ λεπτόν, πανὶ λευκό, π. 'Ομ. ἀείποτε κτ. πληθ., λεπτὰ λινᾶ ἐνδύματα : 'Οδ.Η 107 **καιρουσσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον**, Λουκ.Νεκρ.Δ 3,2 **ὀθόναις ἐσταλμένος**· ‖ ἐπὶ γυναικείου ἐνδύματος: 'Ιλ. Γ 141 **ἀργεννῇσι καλυψαμένη ὀθόνῃσιν**· ‖ κ. κτ. ἑν. ἐπὶ ἐνδύματος : Πράξ.10,11 **καὶ θεωρεῖ.. καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην**, Γαλ.11,134· ‖ ὁμ. ὕφασμα δι' ἱστίον, ἱστίον, πανί : Λουκ.ΖΤραγ.46 **ἔφερεν μὲν ὑμᾶς τότε ὁ ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ ὀθόνῃ καὶ ἐμπιπλὰς τὰ ἀκάτια**· ‖ ἐν τῷ πληθ. τὰ ἱστία, τὰ πανιὰ τοῦ πλοίου : Μελέαγρ.ΑΠ 12,53· ‖ νεώτ. **ὀθόνη τραπέζης** τὸ τραπεζομάνδηλον· **ὀθόνη κλίνης** ἡ σινδών· **ὀθόνη κινηματογράφου** λευκὸν ἐξ ὑφάσματος πέτασμα, ἐφ' οὗ προβάλλονται αἱ εἰκόνες· ‖ ἐν τῷ πληθ. αἱ μεμβρᾶναι αἱ περικλείουσαι τὴν κόρην τοῦ ὀφθαλμοῦ : 'Εμπ.308 **ὡς δὲ τότ' ἐν μήνιγξιν ἐεργμένον ὠγύγιον πῦρ λεπτῇσιν ὀθόνῃσι λοχάζετο κύκλοπα κούρην**.

ὀθονιακός (ὁ) πάπ., 'Επιγρ. ὁ ἔμπορος ὀθόνης βλ.λ.· Πάπ., 'Επιγρ.' ‖ **τὸ ὀθονιακόν** φόρος **ἐπὶ** τῶν ὀθονῶν : Πάπ. **πραγματευτὴς ὀθονιακοῦ**.

ὀθονίδιον (τὸ) δ.γρ. -είδιον πάπ. λινοῦν ἔνδυμα, λινὴ ἐσθής : **κρόκινα ὀθονείδια**.

ὀθονιηρά (ἡ) πάπ. φόρος ἐπὶ τῆς κατασκευῆς λινῶν ὑφασμάτων.

ὀθόνινος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἐκ λεπτοῦ λινοῦ ὑφάσματος κατεσκευασμένος : Λουκ.'Αλέξ.12 **κατεσκεύαστο κεφαλὴ δράκοντος ὀθονίνη ἀνθρωπόμορφόν τι ἐπιφαίνουσα**· **2)** π. Πλάτ.Κωμ.142 **ὀθόνινον πρόσωπον** (τὸ προσωπεῖον, ἡ προσωπίς).

ὀθόνιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὀθόνη, τεμάχιον λεπτοῦ λινοῦ ὑφάσματος, λινοῦν ὕφασμα : 'Ιππ.Διαίτ.7 **δι' ὀθονίου τὸν χυλὸν διηθέοντες διδόασιν**, 'Αριστφ.ἀπ.104, Θεόφρ.Φ1 7,3,5 **οὕτω γὰρ τὸ τοῦ πράσου καὶ τοῦ σελίνου τιθέασιν, ἀποδήσαντες εἰς ὀθόνιον**, Πολύβ.6,23,3 **ὀθονίῳ, μετὰ δὲ ταῦτα μοσχίῳ δέρματι περιείληται**, ΚΔ'Ιω. 19,40 **ἔλαβον τὸ σῶμα τοῦ 'Ιησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ἐν ὀθονίοις**, Μηναῖ.1,2 Συνξ. Βασιλείου **μύροις καὶ ὀθονίοις εἱλήσαντες**· ‖ ἐν τῷ πληθ. ἱμάτια λινᾶ, λινᾶ ἐνδύματα : 'Επιγρ. **βύσσινα ὀθόνια**, ΠΔΚριτ.14,13 **δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα ὀθόνια**, Λουκ.Φιλοφ.34 **ἱερὸν ἄνδρα, ἐξυρημένον, ἐν ὀθονίοις, νοήμονα**· ‖ ὁμ. προσόψια, πετσέται προσώπου : 'Ιουλ.Λόγ.6,203Β· ‖ κ. λινοῖ ἐπίδεσμοι ἢ ξαντὸν διὰ τραύματα : 'Ιππ.'Ιητρ.8, 'Αριστφ.'Αχ.1176 **ὀθόνια, κηρωτὴν παρασκευάζετε**· ‖ ὕφασμα πρὸς κατασκευὴν ἱστίων : Δημ. 1145 **ἄφθονα ὀθόνια καὶ στυππεῖον καὶ σχοινία**, Πολύβ.5,89,2 **ἐπηγγείλατο δὲ καὶ Πτολεμαῖος .. ὀθονίων ἱστοὺς τρισχιλίους**.

ὀθονιοπλόκος (ὁ) πάπ. ὁ ὑφαίνων λινᾶ.

ὀθονιοποιός (ὁ) μτγν. ὁ ὀθονιοπλόκος βλ.λ. : Διοσκ.5,122 **ᾧ καὶ οἱ ὀθονιοποιοὶ πρὸς λεύκωσιν ἱματίων χρῶνται**.

ὀθονιοπώλης (ὁ) γλωσσ. ὁ πωλῶν ὀθόνια βλ.λ.

ὀθονίς-ίδος (ἡ) νεώτ. εἶδος ὀθόνης δι' ἧς κατεσκευάζοντο οἱ φώσωνες καὶ δόλωνες τῶν παρώνων μικρῶν δρομώνων καὶ τὰ ἱστία τῶν μικρῶν βρατσερῶν.

ὀθόννα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν χελιδόνιον τὸ μέγα : Διοσκ.2,180, Πλίν.Φ1 27,109· ‖ κ. νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν συνθέτων· **2)** ὁ χυμὸς τοῦ φυτοῦ τούτου : Διοσκ.2,182· ‖ ὁμ. ὁ χυμὸς καὶ ἄλλων διαφόρων φυτῶν : αὐτ.2,221· ‖ εἶδος αἰγυπτιακοῦ λίθου : Παῦλ.Αἰγ.7,3.

ὀθονοποιός (ὁ) μτγν. ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ ὀθονιοποιός βλ.λ. : Διοσκ.5,152 **ᾧ καὶ οἱ ὀθονοποιοὶ πρὸς λεύκωσιν τῶν ἱματίων χρῶνται**.

ὀθονοσκεπής-οῦς-ές μσν. ὁ ὑπὸ λεπτοῦ λινοῦ ὑφάσματος ἐσκεπασμένος : Νικ.Χων.Χρον.3,3.

ὀθονοφυλάκιον (τὸ) νεώτ. μέρος πρὸς φύλαξιν τῶν ἐξ ὀθόνης εἰδῶν ἱματισμοῦ, κλινοσκευῆς κττ.

ὀθούνεκα ἀντὶ ὅτου ἕνεκα (ὡς οὕνεκα ἀντὶ οὗ ἕνεκα) ἐπειδή, διότι, μεθ' ὁριστ. : Αἰσχ.Πρ.332 **ζηλῶ σ' ὀθούνεκα ἐκτὸς αἰτίας κυρεῖς**, Σοφ. Αἰ.123 **ὀθούνεκ' ἄτῃ συγκατέζευκται κακῇ**· **2)** ὡς ἢ ὅτι, μεθ' ὁριστ. : αὐτ.'Ηλ.47 **ἄγγελε δ' ἔργῳ προστιθεὶς ὀθούνεκα τέθνηκ' 'Ορέστης**· ‖ σπαν. μτ. εὐκτ.: αὐτ.ΟΚ 944 **ᾔδη δ' ὀθούνεκ' ἄνδρα καὶ πατροκτόνον .. οὐ δεξοίατε**.

ὀθούνεκεν μτγν. ὀθούνεκα βλ.λ. : Τίμων Φλ.34.

ὀθρεῖν 'Ησ. «ἄγειν» (πρβλ. ὀθεύει).

ὄθριζε 'Ησ. «διελέγετο».

ὄθριξ-ότριχος (ὁ,ἡ) ποι. τοῦ ὁμόθριξ, ὁ ἔχων ὁμοίας τρίχας : 'Ιλ.Β 765 **ὄτριχας οἰέτεας, σταφύλῃ ἐπὶ νῶτον ἐίσας** (ἀμφ. ἀνάγν. π. Σώφρ.52).

ὄθροον 'Ησ. «ὁμόφωνον, σύμφωνον».

ὀθωμανικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς 'Οθωμανούς, ὁ τῶν 'Οθωμανῶν : **ἀθωμανικὴ αὐτοκρατορία**,· **ὀθωμανικὸν δίκαιον**· **2)** ὁ κατὰ τὸν τρόπον τῶν 'Οθωμανῶν : **ὀθωμανικὸς καφές**.

ὀθωμανισμός (ὁ) νεώτ. πολιτικὸν σύστημα καθ' ὃ ἐπεδιώχθη ὑπὸ πολιτικῶν τινων ἀνδρῶν τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ὁ σχηματισμὸς ὀθωμανικῆς ἐθνότητος περιλαμβανούσης τοὺς ὑπὸ τὸν σουλτάνον διαφόρους λαούς, οἵτινες θὰ διετήρουν τὰ ἴδια αὐτῶν χαρακτηριστικά, θὰ συνεδέοντο ὅμως διὰ κοινῶν πολιτικῶν συμφερόντων.

ὀθωμανός (ὁ) νεώτ., θηλ. **-ίς-ίδος**, εἰδ. Τοῦρκος ἀνήκων εἰς τὴν τουρκικὴν ἐκ τῆς ἀνατολικῆς Περσίας ἐξορμήσασαν φυλὴν ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν Ὀθμὰν ἢ Ὀσμάν, τὸν ἱδρυτὴν τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, κοινῶς ὀσμανλῆς· ‖ γεν. ὁ Τοῦρκος.

ὀθώνειος-ον νεώτ. κ. **ὀθωνικός-ή-όν** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν α' βασιλέα τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος Ὄθωνα (1832-1862).

ὀθωνιστής (ὁ) νεώτ., θηλ. **-ίστρια**, ὁ ὀπαδὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Ὄθωνος.

οι δίφθογγος, ἧς ἡ γραφὴ ἐν τῇ ἀρχ. καὶ ὁ φθόγγος ὑπῆρξε διάφ. κτ. τὰς δ. διαλέκτους· οὕτως ἐν τῇ βοιωτ. τὸ ὑποτακτικὸν στοιχεῖον αὐτῆς, ἤτοι τὸ ἡμίφωνον **ι**, ἔλαβεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 6ου π.Χ. αἰ. προφορὰν πλέον ἀνοικτὴν ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς γραφῆς αὐτῆς διὰ τοῦ **οε** : Ἐπιγρ. **Μοέριχος - Μοίριχος, Κοέρανος - Κοίρανος, Χοερίλος - Χοιρίλος**· ‖ μτγν. ὁμ. ἐν τῇ βοιωτ. κ. βραδύτερον ἐν ἄ. διαλέκτοις ἐξειλίχθη εἰς ἁπλοῦν φθόγγον, τὸ **ü**, παριστανομένη γραπτῶς διὰ τοῦ Υ : αὐτ. **Fυκίαοἰκία, αὐτῦς - αὐτοῖς, τῦς - τοῖς, κατάλυπον - κατάλοιπον, οἰπο - ὑπό, πεπύημαι - πεποίημαι**· ‖ ὁμ. ἐν τῇ βοιωτ. ἐγένετο φθόγγος μακρὸς καὶ κλειστότερος, γραφόμενος διὰ τοῦ **ΕΙ** (=Ε κλειστὸν καὶ μακρόν) : Ἐπιγρ. Χαιρωνείας **ἄλλει - ἄλλοι**, αὐτ.Λεβαδείας **Δημοθεινίς - Δημοθοινίς**· **2**) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀπὸ τοῦ Θ' κ. Ι' μ.Χ. αἰ. ἐξειλίχθη εἰς ἁπλοῦν φωνῆεν **ι** ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς χρ. ταύτης ἐν ταῖς πλείσταις διαλέκτοις τῆς νεοελληνικῆς· **3**) ἔν τισι νεοελλην. διαλέκτοις, ὡς τῆς Κύμης, τῶν Μεγάρων, τῆς Μάνης, ἐν τῇ Τσακωνικῇ καὶ τῷ παλαιοτέρῳ ἰδιώματι τῶν Ἀθηνῶν, διετήρησε τὴν ὡς ἀνωτ. παλαιὰν προφορὰν αὐτῆς, ἤτοι τὴν **ου** κ. **ιου** : **χιοῦρος - χοῖρος, τσιουλιά - κοιλιά, τσιούτη - κοίτη**· **4**) δημ. μετὰ τὴν εἰς ἁπλοῦν φων. **ι** ἐξέλιξιν αὐτῆς ἀνεπτύχθη ἐκ νέου δίφθογγος **οι** : **κορόιδο - βόιδι - ρόιδι**· **5**) γραμμ. κανονικῶς εἶναι μακρά, ἐκτὸς ἐὰν εὑρίσκεται ἐν τῇ καταλήξει **λ**, μὴ ἀκολουθοῦντος φων. ἢ συμφ., οἷον **δοῦλοι**· ‖ ὁμ. εἶναι μακρὰ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ **ἐν τῷ γ' ἑν.** προσ. τῆς **εὐκτ. : ποιήσοι - παιδεύοι**· ‖ ὁμ. κ. εἴς τινα ἐκ τοπ. πτ. προελθόντα ἐπιρρ. : **οἴκοι**· **6**) Ἐπιγρ. ὡς κατάληξις γενικ. ἑν. δευτεροκλίτων ὀν. ἀντὶ **-ου** : Ἐπιγρ.Θεσσαλίας **Φιλίπποι τοῖ βασιλεῖος**.

οἶ ἐπιφών. ποι. πρὸς ἔκφρασιν ἄλγους, λύπης ἢ ἐκπλήξεως, μτ. ὀνομ., πιθ. προφερόμενον κ. ἀναλυτικῶς (ο-ῖ) ὡς ἐν τῇ δημ. : Σοφ.Αἴ.803 **οἶ 'γώ, φίλοι, πρόστητ' ἀναγκαίας τύχης**, αὐτ.Ἠλ.674, αὐτ. 1115· ‖ κ. μτ. κλητ. : Ἑλλ.Ἐπιγρ.565,5 **οἶ . . μῆτερ**· ‖ μτ. αἰτ. : Ἀπολλωνίδ.ΑΠ 9,408 **οἶ ἐμὲ δειλήν**· ‖ κ. μτ. δοτ. ἐν ἑνώσει μτ. τῆς προσ. ἀντων. **μοι**, σχηματισθέντος οὕτω τοῦ ἐπιφων. **οἴμοι**· ‖ πολλάκις ἐπαναλαμβάνεται δὶς ἢ τρίς : Αἰσχ.Πέρσ.955· **2**) παράγωγα ἀπὸ τοῦ **οἶ** τὰ οἴζω, ὀϊζύς, ὀϊζυρός, οἶτος, οἶκτος, οἰκτρός.

οἱ ὀν. πληθ. τοῦ ἀρσ. ἄρθρ. ὁ βλ.λ.

οἵ ὀν. πληθ. τῆς ἀναφ. ἀντων. ὅς βλ.λ.

οἷ (1) δοτ. ἑν. τοῦ γ' προσ. τῆς προσωπ. ἀντων. ἐκ τῆς γενικ. οὗ βλ.λ.

οἷ (2) ἐπίρρ. ἔχον ἀντίστοιχον τὸ ἐρωτημ. ποῖ; βλ.λ., πρὸς ὃ μέρος, ὅπου : Σοφ.Ἀντ.228 **τί χωρεῖς οἷ μολὼν δώσεις δίκην;**, αὐτ.892, αὐτ.Ἠλ.8, Ἀριστφ. Βάτρ.36, αὐτ.Ἀχ.836, Πλάτ.Νόμ.714Β **οἷ χρὴ βλέπειν**· ‖ κ. μτ. τοῦ **δή** ἢ **περ** : Σοφ.Ἠλ.404, Πλάτ.Παρμ.127C **οἷ δὴ καὶ ἀφικέσθαι τόν τε Σωκράτη**· **2**) μτ. γενικ. εἰς ποῖον σημεῖον : Σοφ. Ἠλ.1035 **οἷ μ' ἀτιμίας ἄγεις**, Δημ.42 **οἷ προελήλυθεν ἀσελγείας**· ‖ ὁμ. κ. μτ. ρημ. στάσεως σημαντικῶν : Πλάτ.Συμπ.181C **οἷ κακίας τελευτᾷ**.

οἷα Ἡσ. «ὥσπερ, καθάπερ».

οἷα δή Ἡσ. « ἅτε δή, ὥσπερ δή».

οἰαδόν (οἶος) ἐπίρρ. μτγν. μοναδὸν βλ.λ., κατὰ μόνας : Νίκ.Θηρ.148 **χροιὴν δ' ἀλλόφατόν τε καὶ μίαν οἰαδὸν ἴσχει τοῦτο.**

οἰακηδόν ἐπίρρ. μτγν. ἐν εἴδει οἴακος βλ.λ. : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.619,9 «πᾶν εἰς δὸν λῆγον ἐπίρρημα ποιότητός ἐστι παρεμφατικόν, οὐ τόπου, βοτρυδόν, οἰακηδόν, ἀγεληδόν».

οἰακίζω (οἴαξ) κ. νεώτ., ἰων. **οἰηκίζω** στρέφω, χειρίζομαι τὸν οἴακα, τὸ πηδάλιον, τὸ τιμόνι, πηδαλιουχῶ : Πολύβ.3,43,4 **ἑνὸς ἀνδρὸς ἐξ ἑκατέρου τοῦ μέρους τῆς πρύμνης οἰακίζοντος, - οἰακίζω δεξιῶς**· ‖ κτ. ἐπέκτ. διευθύνω, στρέφω, κινῶ : Ἡρ.1,171 **ἐώθεσαν ἀσπίσι χρέεσθαι, τελαμῶσι σκυτίνοισι οἰακίζοντες**, Διόδ.Σ 3,26 **διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς οἰακίζων τὸ ἴδιον σῶμα**· ‖ κ. παθ., ἐπὶ ἵππων, κατευθύνομαι, ἄγομαι, ὁδηγοῦμαι: Στράβ.17,3,7 **ἀπὸ ῥαβδίου οἰακίζεσθαι**· **2**) μτφ. κυβερνῶ, δίδω κατεύθυνσιν, καθοδηγῶ· πρβλ. οἰακοστροφῶ : Ἀριστλ.ΗΝικ.1172a,21 **διὸ παιδεύουσι τοὺς νέους οἰακίζοντες ἡδονῇ καὶ λύπῃ**· κ. παθ. : Διόδ.Σ 18,59 **ὁ κοινὸς βίος ὥσπερ ὑπὸ θεῶν τινος οἰακιζόμενος.**

οἰάκιον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ οἴαξ βλ.λ., μικρὸν πηδάλιον, δοιάκι : Εὐστ.Ὀδ.1533 **λέγεται γὰρ τοῖς ναύταις οἰάκια ξυλήφιά τινα.**

οἰάκισις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ οἰακίζω, ἡ μέσῳ τοῦ οἴακος μετακίνησις τοῦ πηδαλίου· ‖ κ. ὁ τρόπος καθ' ὃν οἰακίζει τις, τιμονιάρισμα· **2**) μσν. μτφ. διακυβέρνησις, διεύθυνσις : Νικ.Χων.Χρον.305C **τὴν ἐκείνης** (τῆς πόλεως) **ἐγχειρίσαι αὐτῷ οἰάκισιν.**

οἰάκισμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰακίζω, τιμονιάρισμα· **2**) κ. μτφ. τρόπος διακυβερνήσεως, καθοδηγήσεως . Διογ.Λ 9,12 **ἀκριβὲς οἰάκισμα πρὸς στάθμην βίου.**

οἰακισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ διὰ τοῦ οἴακος καθορισμὸς κατευθύνσεως· ‖ μτγν. μ. μτφ. : Γρηγ.Ναζ.Ἰαμβ.Τετράστ.55.

οἰακιστήριον (τὸ) νεώτ. εἰδικὸν διαμέρισμα τοῦ πλοίου, ἔνθα τὸ οἰακοστρόφιον καὶ ἡ πυξίς, ἄ. πηδαλιουχεῖον· ‖ θαλαμίσκος παρὰ τὸ οἰακοστρόφιον, ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ σηματοθέσιον, φυλάσσονται δὲ τὰ δρομόμετρα καὶ αἱ πυξίδες.

οἰακιστής (ὁ) Ἐπιγρ., μσν. κ. νεώτ. ὁ χειριζόμενος, ὁ διευθύνων τὸν οἴακα, τὸ πηδάλιον, ὁ πηδαλιοῦχος, δημ. τιμονιέρης : Σουΐδ.· **2**) Ἐπιγρ. οἰακισταὶ ὀνομ. θιάσου, ἑταιρείας ἐν Ρόδῳ.

οἰακιστός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ πλοίου, ὁ δεκτικὸς πηδαλιουχήσεως, ὃν δύναταί τις νὰ κυβερνήσῃ διὰ τοῦ οἴακος.

οἰακοδείκτης (ὁ) νεώτ. ναυτ. δείκτης ἐπὶ τοῦ οἰακοστροφίου τῆς γεφύρας δεικνύων τὴν γωνίαν, ἣν σχηματίζει ὁ οἴαξ μετὰ τῆς τρόπιδος κατὰ τὰς μετακινήσεις αὐτοῦ.

οἰακονομῶ-έω μτγν. πηδαλιουχῶ, κυβερνῶ πλοῖον : Φίλ.1,601 **οἰ- σκάφος**· ‖ κ. μτφ. κυβερνῶ, κατευθύνω : αὐτ.419 **οἰ- τὰ σύμπαντα.**

οἰακονόμος (ὁ) κ. νεώτ. πηδαλιοῦχος, ὅθ. γεν. κυβερνήτης, ἡγήτωρ : Αἰσχ.Πρ.149 **νέοι γὰρ οἰακονόμοι κρατοῦσ' Ὀλύμπου**· **2**) νεώτ. ἐν πολ. ναυτ. ὁ προϊστάμενος τῶν οἰακιστῶν ἀξιωματικός.

οἰακοστρόφιον (τὸ) νεώτ. ναυτ. χειροκίνητος τροχός, διὰ τῆς περιστροφῆς τοῦ ὁποίου μετακινεῖται ὁ οἴαξ καὶ οὕτω στρέφεται τὸ πηδάλιον δεξιὰ ἢ ἀριστερά, δημ. ρόδα τοῦ τιμονιοῦ.

οἰακοστρόφος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ στρέφων, ὁ κινῶν τὸν οἴακα, ὁ οἰακονόμος, πηδαλιοῦχος : Αἰσχ. Ἑπτ.62 **ὥστε νηὸς κεδνὸς οἰακοστρόφος**, Εὐρ. Μήδ.524· ‖ κ. μτφ. : Αἰσχ.Πρ.515 **τίς οὖν ἀνάγκης ἐστὶν οἰακοστρόφος;**, Κύριλλ.4,295 **ὁ τῶν ὅλων θεὸς καὶ .. τῶν ἀνθρωπίνων οἰακοστρόφος.**
οἰακοστροφῶ-έω κ. νεώτ. στρέφω τὸν οἴακα, κυβερνῶ τὸ πηδάλιον· **2)** μτφ. κατευθύνω, διευθύνω : Αἰσχ.Πέρσ.767 **φρένες γὰρ αὐτοῦ θυμὸν οἰακοστρόφουν**, Κύριλλ.3,247 **τῷ .. θεῷ τὰ πάνθ' ἡμᾶς οἰακοστροφεῖν ἐπιτρέπωμεν.**
οἰακόσχοινον (τὸ) νεώτ. σχοινίον δι' οὗ ἑλκόμενος μετακινεῖται ὁ οἴαξ, σάγουλα τοῦ τιμονιοῦ.
οἰακοφόρος (ὁ,ἡ) μτγν. οἰακονόμος, οἰακοστρόφος βλ.λ. : Συνέσ.'Υμν.3,287.
οἰάκωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ τοῦ οἴακος κατεύθυνσις, οἰάκισις : 'Ακύλ.ΠΔ'Ιὼβ 37,12.
οἰαλᾶς (ὁ) 'Επιγρ. ὁ ὑαλοποιός.
οἴαξ-ακος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. **οἴηξ** ἡ λαβὴ τοῦ πηδαλίου, μοχλὸς χρησιμεύων ἵνα μετακινῇ τὸ πηδάλιον, τὸ δοιάκι : Πλάτ.Πολιτ.272Ε **οἷον πηδαλίων οἴακος ἀφέμενος**· ‖ κτ. ἐπέκτ. αὐτὸ τὸ πηδάλιον, τὸ τιμόνι : Αἰσχ.'Ικ.717 **οἴακος εὐθυντῆρος ὑστάτου νεώς**, Εὐρ.'Ελ.1591 **κέλευε σύ, σὺ δὲ στρέφ' οἴακα**, Πλάτ.'Αλκ.1,117C **πότερον χρὴ τὸν οἴακα εἴσω ἄγειν ἢ ἔξω**· κ. κτ. πληθ. : Εὐρ.ΙΤ 1357 **οἴακας ἐξηροῦμεν νεώς**· **2)** μτφ. κ. νεώτ. τὰ πηδάλιον τῆς διακυβερνήσεως, τῆς διοικήσεως, δθ. ἡ διεύθυνσις, ἡ κυβέρνησις : Αἰσχ.'Επτ.3 **ἐν πρύμνῃ πόλεως οἴακα νωμῶν**, αὐτ.'Αγ.802, Σοφ. ἀπ.712, 'Ελλ.'Επιγρ.491 **οἴακι τύχης**· **3)** ἐν εἰδ. **ἐνν. κτ.** πληθ. **οἴηκες**, π.'Ομ. κρίκοι ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ **τῆς ἁμάξης, δι' ὧν** διευθύνονται τὰ ὑποζύγια : 'Ιλ. Ω 269 **ζυγὸν ἡμιόνειον ἐν οἰήκεσσιν ἀρηρός**· **4)** **νεώτ.** ἀνατομ. **οἴαξ ὄρχεος** σύνδεσμος ἐκ μυϊκῶν ἰνῶν, **συνάπτων** τὸ κάτω ἄκρον τοῦ ὄρχεος **πρὸς τὴν** βουβωνικὴν χώραν.
οἴαροι Σουΐδ. «γυναῖκες» (=ὄαροι).
οἰάς-άδος (ἡ) εἶδός τι ἀγρίας ἀμπέλου, ἄ. βρυωνία : 'Ιππ.π.'Ερωτιαν.584 (δ.γρ. οἰνάς).
οἰάτειος-ον μσν. ὁ τοῦ οἰός, ὁ πρόβειος· Σουΐδ. **οἰάτειον κρέας**, Μοσχόπ.Σχεδ.140.
οἰάτης δωρ. τ. τοῦ οἰήτης βλ.λ.· 'Ησ. «κωμήτης».
οἰάω 'Ησ. «οἷος εἰμι, μονάζω».
οἰβοιβοῖ ἐπιφών. ποι., οἴμοι, ἀλιά : 'Επίχ.124,3.
οἶβος (ὁ) μτγν. τεμάχιον κρέατος ἐκ τοῦ ὄπισθεν μέρους τοῦ τραχήλου τοῦ βοός : Λουκ.Λεξιφ.3 **ἐμπολήσας γε .. φύσκας καὶ οἶβον τουτονί.**
οἴγω ποι., μτγν. κ. **οἴγνυμι**, μέλλ. **οἴξω** (Εὐρ.Κύκλ. 502), ἀόρ. **ᾦξα** (Ιλ.Ω 457) κ. συχνότ.ἐπ. **ὤϊξα**, μτχ. **οἴξας** (εὐχρηστότ. τὸ σύνηθες ἀνοίγνυμι), ἀνοίγω βλ.λ. : 'Ιλ.Ζ 89 **οἴξασα κληῖδα θύρας**, αὐτ.298, Εὐρ.'Ηρ.332 **οἴγειν κλῇθρα προσπόλοις λέγω**, αὐτ.Κύκλ.502, αὐτ.'Αλκ.547· κ. παθ. : 'Ιλ.Ο 58 **πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαός**, Πίνδ. ἀπ.45,13 **οἰχθέντος θαλάμου**· ‖ τὸ ἐνεργ. κ. ἀπολ.: **'Ιλ.Ω 457 'Ερμείας.. ᾦξε γέροντι** (ἤνοιξε τὴν θύραν)· **2)** κ. ἐπὶ δοχείων οἴνου, ἐπὶ οἴνου : 'Οδ. Γ 392 (οἶνον) **ὤϊξεν ταμίη**, 'Ησίοδ.'Εργ.817 **οἴγε πίθον**· **3)** φρ. **οἴγω στόμα** ἀνοίγω τὸ στόμα μου, **ἀρχίζω νὰ ὁμιλῶ**, ὁμιλῶ : Αἰσχ.Πρ.611 πρὸς φίλους **οἴγειν στόμα**· **4)** ρηματ. π. οἴγνυμι ἀνοίγω, ἀνοικτός, **ἄνοιγμα, ἄνοιξις**. '**Εκ** ῥίζ. Ϝοιγ-.
οἶδα κ. **νεώτ.**, δημ. μ. ἐν φρ., αἰολ. **ὄϊδα** ('Αλκ.141), παρακ. τοῦ ρ. εἴδω βλ.λ. μτ. σημ. ἐνεστ., δωρ. α' ἑν. **ἴσαμι** ('Επίχ.254, Πίνδ.Π 4,248), β' ἑν. **οἶσθα** (συχν.π.'Ομ.κ.'Αττ.), σπανιώτ. **οἶδας** ('Οδ.Α 337,'Υμν. 'Ερμ.456, Θέογν.491, 'Ιππ.Διαίτ.67, Εὐρ.'Αλκ 780, Φιλήμ.44), κωμ. κ. **οἶσθας** (Κρατῖν.105, 'Αλεξ.15,11, Μέν.348,5, 'Ηρώνδ.2,55), γ' ἑν. **οἶδε** ('Ιλ Ω 41), 'Οδ.Β 122), δωρ. κ. **ἴσατι** ('Επιγρ.), α' πληθ. ἴσμεν (Θουκ. 1,69) ἐπ., αἰολ., δωρ. κ. ἰων. **ἴδμεν** ('Ηρ.1,6), ἰων. κ. **οἴδαμεν** (αὐτ.2,17), δωρ. κ. **ἴσαμεν** (Πίνδ.Ν 7,14) κ. **ἴσαμες** ('Επιγρ.), β' **ἴστε** κ. **οἴδατε** (Μελέαγρ.ΑΠ 12, 81), γ' **ἴσασι** κ. **οἴδασι** ('Ηρ.2,43, Ξεν.Οἰκ.20,14), δωρ. **ἴσαντι** ('Επίχ.53), δυϊκ. **οἴδατον** (Σωκρ.'Επιστ. 22,1), ὑποτ. **εἰδῶ** κ. ἀσυναίρ. **εἰδέω** κ. **ἰδέω** ('Ιλ.Ξ 235, 'Οδ.Π 236), ἐπ. κ. **εἴδω** (αὐτ Α 174), β' ἑν. **εἰδῇς**, γ' **εἰδῇ** ('Ιλ.Ο 412), α' πληθ. **εἰδῶμεν**, ἐπ. **εἴδομεν** ('Ιλ.Α 363), β' **εἰδῆτε**, ἐπ. **εἴδετε** ('Οδ.Ι 17), γ' πληθ. **εἰδῶσι** (Πλάτ.Πρωτ.323Β), ἰων. **εἰδέωσι** ('Επιγρ.'Αλικαρν.), εὐκτ. **εἰδείην**, β' **εἰδείης**, γ' **εἰδείη** ('Ιλ.Π 73), α' πληθ. **εἰδεῖμεν** (Πλάτ.Λάχ.190Β, αὐτ.Πολ.582Α), κρητ. γ' πληθ. **ἴθθαντι** ('Επιγρ.), Εὐκτ. β' ἑν. **ἴσθι** (Αἰσχ.Πέρσ.337, Ξεν.ΚΠ 8,3,44), γ' **ἴστω** ('Ηρ.4,76), βοιωτ. **ἴττω**, μτγν. **ἰδέτω** (Φάλαρ. 'Επιστ.122), ἀπαρφ. **εἰδέναι**, ἐπ. **ἴδμεν(αι)**, δωρ. **ἰδέμεν** (Πίνδ.Ν 7,25), μτχ. **εἰδώς**, θηλ. (ε)ἰδυῖα, ἠλει. **Ϝειζώς** ('Επιγρ.), δωρ. **ἴσας** ('Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.175, 19), δοτ. ἑν. **ἴσαντι** (Πίνδ.Π 3,29), κρητ. ὀνομ. πληθ. **ἴθθαντες** ('Επιγρ.), ὑπερσ. μτ. σημ. παρατ. **ᾔδεα** ('Ιλ.Ξ 71, 'Ηρ.2,150), συνηρ. **ᾔδη** (Σοφ.'Αντ.18, 'Αριστφ.'Ορν.511, Πλάτ.Συμπ.119Α), ἀττ. κ. **ᾔδειν** (Δημ. 973) κ. **ἠείδειν** ('Απολλ.Ρ 4,1700)· κρητ. παρατ. **Ϝισάμην** ('Επιγρ.Γόρτ.), β' **ᾔδησθα** ('Οδ.Τ 93, Εὐπ. 416) κ. **ᾔδεισθα** (Εὐρ.Κύκλ.108, 'Αριστφ.'Εκκλ.551, Πλάτ.Μέν.80D) ἐπ. κ. **ἠείδης** ('Ιλ.Χ 280), ἀττ. κ. **ᾔδεις** ('Αριστφ.Θεσμ.554), γ' **ᾔδει(ν)** (αὐτ.Ρ 402) κ. συνηρ. **ᾔδη** (αὐτ.Α 70, 'Αρίσταρχ.π.Χοιροβ.Θεο.2, 86), ἀττ. συνηρ. **ᾔδει(ν)** (Εὐρ.'Ιων 1187, 'Αριστφ.Σφ. 558), ἐπ. κ. **ἠείδη** ('Οδ.Ι 206), α' πληθ. **ᾔδειμεν** (Αἰσχίν.3,82, 'Αριστλ.Α 'Υστ.87b,40), κ. **ᾔδεμεν** (Μέν. 14D), κ. **ᾖσμεν** ('Αριστφ.ἀπ.149,4), β' **ᾔδειτε** (Δημ. 55,9), κ. πιθ. **ᾔδετε** (Εὐρ.Βάκχ.1345), ἰων. **ἠδέατε** ('Ηρ.9,58) κ. **ᾖστε** (Σοφ.ἀπ.340), γ' **ᾔδεισαν** (ΠΔ Γέν.42,23 **συν-**, Στράβ.15,3,23), ἰων. **ᾔδεσαν** ('Ηρ.7, 175, Θέογν.54), κ. **ᾖσαν** (Εὐρ.Κύκλ.231), ἐπ. **ἴσαν** ('Ιλ.Σ 405, 'Οδ.Δ 772), μέλλ. μέσ. μτ. ἐνεργ. σημ. **εἴσομαι** ('Ιλ.Α 548, 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.20, 'Αριστφ.'Αχ.332) κ. ἐνεργ. τ. **εἰδήσω** ('Οδ.Η 327, 'Ηρ.7,234, 'Ισοκρ.1,44, Αἰν.Τακτ.31,5, 'Αριστλ.Τοπ.108a,28, 'Ηρώνδ.5,78), ἀπαρφ. **ἐπ. εἰδησέμεν** ('Οδ.Ζ 257), (ὡς ἀόρ., παρακ. **κ.** ὑπερσ. ἐν χρ. οἱ χρ. οὗτοι τοῦ ρ. γιγνώσκω βλ.λ.), ἀπαρφ. ἀόρ. α' **εἰδῆσαι** ('Ιππ.Διαίτ. 22, αὐτ.'Επιδ.6,8,25 **ἐξ-**, 'Αριστλ.ΗΝικ.1156b,27, Θεόφρ.Χαρ.Προοίμ.4), γ' πληθ.ὑποτ. **εἰδήσωσιν** ('Επιγρ.), β' ἑν. προστ. **εἴδησον** (πάπ.), ἔχω ἴδει, ἔχω παρατηρήσει, δθ. γιγνώσκω, γνωρίζω, ξεύρω, μτ. αἰτ. τοῦ πράγμ. : 'Ιλ.Α 70 **ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα**· ‖ συχν. φρ. **νοήματα ἢ μήδεα οἶδε** : 'Ιλ.Σ 363, 'Οδ.Β 122· ‖ σπανιώτ. μτ. αἰτ. προσ. : 'Οδ.Δ 551 **τούτους μὲν δὴ οἶδα**, Πλάτ.Πολ.365Ε **αὐτοὺς ἴσμεν**, Δημ. 1267· ‖ καθ' ἔλξιν μτ. γενικ. τῆς ἀναφ. ἀντων. ὃς βλ.λ. ἐν φρ. **ὧν ἴδμεν ἢ ἴσμεν**, ἐξαρτωμένων ἐξ ἐπιθέτ. καθ' ὑπερθετ. βαθμόν, καθ' ὅσον γνωρίζομεν : 'Ηρ.1,6 **πρῶτος ὧν ἡμεῖς ἴδμεν**, Θουκ. 1,4 **παλαίτατος ὧν ἀκοῇ ἴσμεν**· ‖ συχν. πρὸς ἔμφασιν συνοδεύεται ὑπὸ τῶν ἐπιρρ. **εὖ ἢ σάφα** : 'Ιλ.Δ 163 **εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν**, Αἰσχ.'Ικ.740 **σάφ' οἶδ' ἐγώ**, Εὐρ. Μήδ.593 **εὖ νυν τόδ' ἴσθι** (γνώριζέ το καλά, νὰ εἶσαι βεβαία)· ‖ συχν. π. 'Ομ. μετ' ἐπιθ. οὐδετ. γένους πρὸς δήλωσιν χαρακτῆρος ἢ διαθέσεως : 'Ιλ.Ω 41 **λέων δ' ὣς ἄγρια οἶδεν**, αὐτ.Π 73 **εἴ μοι ἤπια εἰδείη**, 'Οδ.Ι 189 **ἀθεμίστια ᾔδη**, αὐτ.Γ 277 **φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν**· ‖ μτ. γενικ. πράγμ. : 'Ιλ.Μ 229 **ὃς σάφα θυμῷ εἰδείη τεράων**, αὐτ.Ο 412 **ὅς πάσης εἰδῇ σοφίης**· ‖ συνήθ. κτ. μτχ. **εἰδώς** εἰδήμων, γνώστης : 'Ιλ.Β 718 **τόξων ἐὺ εἰδώς**· κ. ἀπολ. : 'Ιλ.Α 365 **ταῦτα ἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω**, Θουκ.2,36 **μακρηγορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος**, Πλάτ.Πολ.337D **μαθεῖν παρὰ τοῦ εἰδότος**· ‖ **χάριν οἶδά τινι** ἀναγνωρίζω, χρεω-

στῶ χάριν, εἶμαι εὐγνώμων εἴς τινα: Ἰλ.Ξ 235 ἐγὼ δὲ καίτοι ἰδέω χάριν ἤματα πάντα, Ἡρ.3,21 μέχρι δὲ τούτου θεοῖσιν εἰδέναι χάριν· συχν. π. Ἀττ.: Ξεν.ΚΠ 1,6,11 οὐδεὶς αὐτῶν.. χάριν εἴσεται· ‖ ἡ προστ. συχν. εἰς ἐπικλήσεις: Ἰλ.Κ 329 ἴστω νῦν Ζεὺς αὐτός (σχόλ. «γιγνωσκέτω, μάρτυς ἔστω»), αὐτ.Ο 36 ἴστω νῦν τόδε Γαῖα, Ἀριστφ.Ἀχ.860 ἴττω Ἡρακλῆς (βοιωτ.)· **2)** μτ. ἀπαρφ. γνωρίζω νὰ πράξω τι: Ἰλ.Η 238 οἶδ᾽ ἐπ᾽ ἀριστερά, οἶδ᾽ ἐπὶ δεξιὰ νωμῆσαι βῶν, Σοφ.Φιλ. 1010 οὐδὲν ᾔδει πλὴν τὸ προσταχθὲν ποιεῖν, Ἀριστφ.Σφ.376· **3)** ἔχω τὴν δύναμιν, δύναμαι νὰ πράξω τι: Εὐρ.Μήδ.664 κάλλιον οὐδεὶς οἶδε προσφωνεῖν φίλους, Δημ.51 προβάλλεσθαι δ᾽ ἢ βλέπειν ἐναντίον οὔτ᾽ οἶδεν οὔτ᾽ ἐθέλει· ὁμ. ἐπὶ φαρμάκων: Ἀλέξ.Τραλλ.Πυρ.6 ὅσα λεπτύνειν οἶδε· **4)** μανθάνω: Εὐρ.Ἱππ.729 ἵν᾽ εἰδῇ μὴ ᾽πὶ τοῖς ἐμοῖς κακοῖς ὑψηλὸς εἶναι· **5)** μτ. μτχ. ἀναφερομ. εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον, γνωρίζω ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα: Ἡρ.4,76 ἴστω ὑπὸ τοῦ ἀδελφεοῦ ἀποθανών, Αἰσχ.Ἀγ.1670 ἴσθι μοι δώσων ἄποινα τῆσδε μωρίας χάριν (νὰ ξέρῃς πῶς θὰ τιμωρηθῇς), αὐτ.666 ἴσθι τἀληθῆ κλύων (ὅτι ἀκούεις τὴν ἀλήθειαν), Εὐρ.Ἑκ.397 οὐ γὰρ οἶδα δεσπότας κεκτημένος· ‖ ὁμ. μτ. μτχ. κτ. αἰτ. ὡς οὔσης κατηγ. τοῦ ἀντικ.: Αἰσχ.Χο.234 τοὺς φιλτάτους γὰρ οἶδα νῷν ὄντας πικρούς, Θουκ. 1,69 τὸν Μῆδον ἴσμεν ἐκ περάτων γῆς ἐλθόντα· ‖ κτ. παράλ. τῆς μτχ.: Ἰουλ.Λόγ.7,226Α γῆν αὐτὰ οἶδεν ἀμφότερα (ἐνν. ὄντα)· ‖ σπανιώτ. μτ. ἀπαρφ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ.: Αἰσχ.Πέρσ.337 πλήθους.. ἂν σάφ᾽ ἴσθι ἕκατι βάρβαρον ναυσὶν κρατῆσαι, αὐτ.431 ἴσθι, μηδάμ᾽ ἡμέρᾳ μιᾷ πλῆθος τοσοντάριθμον θανεῖν (ὅτι καμίαν ἡμέραν δὲν..), Σοφ.Φιλ.1329, Εὐρ.ΙΑ 1005 ἓν γ᾽ ἀκούσασ᾽ ἴσθι, μὴ ψευδῶς μ᾽ ἐρεῖν, Ξεν.ΚΠ 8,3,44 εὖ ἴσθι τοῦτον.. ἰσχυρῶς ἀνιᾶσθαι· **6)** μτ. αἰτ. ἀκολουθουμένης ὑπὸ εἰδικῆς προτάσεως μετὰ τοῦ ὡς, ὅτι κλπ.: Σοφ.Ἠλ.332 οἶδα κἀμαυτὴν ὅτι ἀλγῶ, Πλάτ.Πρωτ. 323Β ἐάν τινα καὶ εἰδῶσιν ὅτι ἄδικός ἐστι· ‖ μετ᾽ αἰτ. κ. πλαγ. ἐρωτ.: Εὐρ.ΙΑ 1583 τὴν παρθένον δ᾽ οὐκ οἶδεν, οὗ γῆς εἰσέδυ (δὲν γνωρίζει ποῦ ἐπῆγε)· **7)** οὐκ οἶδ᾽ εἰ.. (δὲν γνωρίζω κατὰ πόσον..), ὁπότε πρὸς ἔκφρασιν δυσπιστίας ἢ ἀμφιβολίας, τὸ ἂν τῆς ἀκολουθούσης προτάσεως ἐνίοτε μετατίθεται: Εὐρ.Ἀλκ.48 οὐκ οἶδ᾽ ἂν εἰ πείσαιμί σε· ‖ κτ. παράλ. τοῦ ρ.: Ἰσοκρ.6,1 οὐκ οἶδ᾽ εἴ τις ἄλλος τῶν ἡλικιωτῶν (ἴσως οὐδεὶς ἄλλος)· ‖ ὅμοιαι ἐλλείψεις ἀπαντῶσι καὶ μετ᾽ ἄλλων συνδέσμων: Πλάτ.Πολ. 900Β (ἀκηκοέναι) οὐκ οἶδ᾽ ὅπως διακοσμοῦντος (δὲν γνωρίζω πῶς), αὐτ.Κρατ.396D προσπέπτωκεν ἄρτι οὐκ οἶδ᾽ ὁπόθεν· **8)** οἱ τύπ. οἶδα, ἴσθι πολλάκις παρενθετικῶς: Εὐρ.Μήδ.94 οὐδὲ παύσεται χόλου, σάφ᾽ οἶδα, πρὶν κατασκῆψαί τινα· ‖ ὁμ. ἐλλ. φρ. οἶδ᾽ ὅτι, ἴσθ᾽ ὅτι πρὸς ἐνίσχυσιν διαβεβαιώσεώς τινος: Σοφ.Ἀντ.276 πάρειμι δ᾽ ἄκων οὐχ ἑκοῦσιν, οἶδ᾽ ὅτι (πάρειμι) (τὸ ξέρω αὐτό), Ἀριστφ.Πλοῦτ.889 οὔκουν τῷ γε σῷ, σάφ᾽ ἴσθ᾽ ὅτι· ‖ ὁμ. οἶσθ᾽ ὅ, οἶσθ᾽ ὡς μετὰ προστ. συχν. π. τραγ. κ. κωμ. μτ. ἐρωτήσεων: Σοφ.ΟΤ 543 οἶσθ᾽ ὡς νόησον;, Ἀριστφ.Ἱππ.1158 οἶσθ᾽ οὖν ὃ δρᾶσον; (ξέρεις τί νὰ κάνῃς;)· ‖ σπαν. μτ. μέλλ.: αὐτ.Κύκλ.131 οἶσθ᾽ οὖν ὃ δράσεις; (διόρθ. δρᾶσον)· ‖ μεθ᾽ ὑποτ.: Σοφ.ΟΚ 75 οἶσθ᾽. ὡς νῦν μὴ σφαλῇς; (γνωρίζεις τί νὰ κάμῃς, διὰ νὰ μή..)· **9)** νεώτ. κ. δημ. φρ. Κύριος οἶδε (ὁ Θεὸς γνωρίζει, δηλ. ἄγνωστον): Κύριος οἶδε πότε θὰ γυρίσῃ.

οἰδαίνω κ. **οἰδάνω** ποιῶ τι οἰδεῖν, ἐνεργῶ ὥστε νὰ αὐξηθῇ τι κατ᾽ ὄγκον, ὀγκῶ, ἐξογκῶ, φουσκώνω· Σουΐδ.· ‖ συχν. ἐν μτφ. χρ.: Ἰλ.Ι 554 ὅς τε (χόλος) καὶ ἄλλων οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον (σχόλ. «εἰς ὕψος αἴρεσθαι ποιεῖ»), Ἀπολλ.Ρ 1,478 μέθυ θαρσαλέον κῆρ οἰδάνει ἐν στήθεσσι (σχόλ. «ἐπαίρει, μετεωρίζει»)· κ. παθ.: Ἰλ.Ι 646 ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, Ἀπηλ.Ἀλ.5,608, Γρηγ.Ναζ.1,360D τὴν ψυχὴν δὲ οἰδαίνειν κενῷ φρυάγματι· **2)** ἀμτβ. ὀγκοῦμαι, φουσκώνω, πρήσκομαι: Μαλάλ.1 50,33 καλέσας αὐτὸν Οἰδίποδα διὰ τὸ οἰδάνειν τοὺς πόδας αὐτοῦ· ‖ κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης: Ἄρατ.909 οἰδαίνουσα θάλασσα· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ καρπῶν τῶν φυτῶν: Ἀριστφ.Εἰρ.1166 τόν τε φήληχ᾽ ὁρῶν οἰδάνοντ᾽· ‖ ὁμ. μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν, διαθέσεων: Ἀπολλ.Ρ 3,383 μέγα δὲ φρένες Αἰακίδαο.. οἰδαίνεσκον· ‖ ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ πραγμάτων, καταστάσεων τεταραγμένων: Ἡρ.3,127 ἅτε οἱ οἰδαινόντων ἔτι τῶν πραγμάτων.

οἰδαλέος-α-ον (οἰδῶ-έω) κ. νεώτ. ὁ οἰδῶν, ὁ ἐξωγκωμένος, ὁ φουσκωμένος, ὁ πρησμένος: Ἀρχίλ.8 οἰδαλέους δ᾽ ἀμφ᾽ ὀδύνης ἔχων πλεύμονας, Νίκ.Ἀλεξ.210 χείλη οἰδαλέα, Ματθ.Ἰατρ.357 τοὺς οἰδαλέους τῶν ὄρχεων.

οἰδάνω δ.τ. τοῦ οἰδαίνω βλ.λ.

οἶδαξ-ακος (ὁ) (οἰδῶ-έω) κ. μσν. φήληξ βλ.λ.· Πολυδ.6,81 «τὰ δὲ οὔπω πέπειρα τῶν σύκων οἴδακες καλοῦνται παρὰ Λάκωσι καὶ φήληκες παρ᾽ Ἀθηναίοις»: Χοιροβ. ἐν Ἀν.Ὀξ.2,248.

οἶδας κ. **οἶδασθα** β᾽ ἑν. τοῦ ἀντὶ ἐνεστ. παρακ. οἶδα βλ.λ.

οἴδημα-ατος (τὸ) (οἰδῶ-έω) κ. νεώτ. ἐξόγκωμα, φούσκωμα, πρήξιμο: Ἱππ.Ἀφ 4,34, Δημ.1260 τῶν μὲν οἰδημάτων τῶν ἐν τῷ προσώπῳ καὶ τῶν ἑλκῶν, Πλούτ.Κοριολ.5, Διοσκ.3,93 αἴρει καὶ οἰδήματα παλαιὰ καὶ σκληρίας καταπλασθέν, Λουκ. Φιλοψ.9, - οἴδημα τῶν οὔλων - τῆς ὑπερῴας.

οἰδημάτιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ οἴδημα βλ.λ., μικρὸν ὄγκωμα, ἀπόστημα, πρηξιματάκι: Ἱππ.Ἀγμ.5 τῇ δ᾽ ὑστεραίῃ οἰδημάτιον ἐλθεῖν ἐς χεῖρα ἄκρην μαλθακόν.

οἰδηματώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐν εἴδει, ὁ ὑπὸ μορφὴν οἰδήματος: Ἐρωτιαν.172 οἰδηματώδης ὄγκος, - ἔκφυσις οἰδηματώδης· **2)** νεώτ. ὁ ἔχων οἰδήματα: πνεύμων οἰδηματώδης.

οἴδησις-εως (ἡ) τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰδῶ βλ.λ., ὄγκωσις, φούσκωμα· πρβλ. Ἡσ. «οἰδήσεις, ἐπάρματα» Σουΐδ. «οἴδησις, φλεγμονή»· ‖ μσν. κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῶν κυμάτων: Ἰσίδ.Πηλ.17Α οἰδήσεις κυμάτων· **2)** μτφ. ὁ ψυχικὸς ἀναβρασμός: Πλάτ.Τίμ.70C οἴδησις τῶν θυμουμένων.

οἰδήτης γλωσσ. οἴδημα, ὄγκωμα.

οἴδιον (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ οἷς: Θεόγνωστ.Καν.121.

οἰδιπόδειος-ον κ. νεώτ., θηλ. κ. -α ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Οἰδίποδα: Πλούτ.Σύλλ. 19, Παυσ.9,18,5 τῇ Οἰδιποδείᾳ καλουμένῃ κρήνῃ, - οἰδιπόδειον σύμπλεγμα, - οἰδιπόδειος μεῖξις· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. Οἰδιπόδ(ε)ια ὡς οὐσ. κύκλος ἐπῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν τοῦ Οἰδίποδος μῦθον: Παυσ.9,5,11 δηλοῖ δὲ καὶ ὁ τὰ ἔπη ποιήσας, ἃ Οἰδιπόδια ὀνομάζουσι· ‖ ὁμ. τὸ θηλ. Οἰδιπόδεια (ἡ) ἔπος ἀναφερόμενον εἰς τὰ τοῦ Οἰδίποδος: Ἀριστλ.ἀπ.628, Ἐπιγρ., Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.1760.

οἰδίσκω οἰδαίνω, ἐξογκῶ, φουσκώνω: Γαλ.18,2), 97, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,9 οἰδίσκον πνεῦμα· ‖ κ. παθ. οἰδίσκομαι: Ἱππ.Ἐπιδ.5,16.

οἶδμα-ατος (τὸ) τὸ οἰδοῦμενον, τὸ ὀγκούμενον, εἰδ. ἐπὶ ὕδατος, τὸ κῦμα τὸ εἰς ὕψος αἰρόμενον: Ἰλ. Φ 234 ὁ δ᾽ ἐπέσσυτο οἴδματι θύων, αὐτ.Ψ 230, Ἡσίοδ.Θ 109, Ἐμπ.100,7 ἐπ᾽ οἴδματι μάργῳ, Πίνδ. ἀπ.221 οἶδμ᾽ ἅλιον, Σοφ.Ἀντ.337 περιβρυχίοισι περῶν ὑπ᾽ οἴδμασι, αὐτ.ἀπ.476, Εὐρ.Ὀρ.991, αὐτ. ΙΑ 1601, Χρησμ.Σιβ.1,259 ἐπενήχετο οἴδμασι πόντου, Νίκ.Ἀλεξ.473· ‖ ποι. συνεκδ. θάλασσα, πόντος κυματώδης, οἰδμαλέος: Εὐρ.Ἑλ.369 εὔξενον οἶδμα,

αὐτ.Φοίν.202 **Φρύγιον οἶδμα**· || ὁμ. κ. ἐπὶ θυελλώδους, ἰσχυροῦ ἀνέμου : Σεκοῦνδ.ΑΠ 9,36,4 **χειμερίων ἄγριον οἶδμα νότων.**
οἰδματόεις-εντος-**εσσα-εν** ὁ κυματώδης, ὁ πλήρης κυμαινομένων, ὀγκουμένων ὑδάτων : Αἰσχ.ἀπ. 69 **οἰδματόεντα** πόρον, 'Οππ.'Αλ.5,273 **κόλπον ἐς οἰδματόεντα.**
οἶδνον (τὸ) δ.γρ. τοῦ ὕδνον βλ.λ. : Θεόφρ.Φι 1,1,11.
οἴδομαι σχόλ. δ. τ. τοῦ οἰδοῦμαι, παθ. τοῦ οἰδῶ βλ.λ., ὀγκοῦμαι : Σχόλ.Εὐρ.'Ικ.26.
οἰδοποιῶ-έω γλωσσ. οἰδαίνω, οἰδεῖν τι ποιῶ.
οἶδος-ους (τὸ) οἴδημα βλ.λ. : 'Ιππ.'Αγμ.25 **τὸ οἶδος ἐξαείρεσθαι εἰς αὐτὸ τὸ ἕλκος,** αὐτ.Κεφ.Τρωμ.17 (διόρθ. Littré), Νίκ.Θηρ.237 **σὰρξ** βαρεῖ **ἀναδέδρομεν οἴδει,** αὐτ.188, αὐτ.426· || τὸ φυσιοῦσθαι, φούσκωμα, φούσκα : 'Αρετ.Χρον.Παθ.1,16.
οἰδῶ-έω, σπαν. κ. **οἰδῶ-άω** (Πλούτ.'Ηθ.234F), παρατ. **ᾤδεον** ('Οδ.Ε 455), ἀόρ. **ᾤδησα** ('Ιππ.'Επιδ.2, 1,7), παρακ. **ᾤδηκα,** ἐξ οὗ δωρ. γ' πληθ. **ᾠδήκαντι** (Θεόκρ.1,43), ὀγκοῦμαι, φουσκώνω, πρήσκομαι, σχηματίζω οἰδήματα : 'Οδ.Ε 455 **ᾤδεε δὲ χρόα πάντα** (εἶχε οἰδήματα, ἦτο πρησμένος καθ' ὅλον του τὸ σῶμα), 'Ιππ.'Αέρ.7, 'Αριστφ.Βάτρ.1192 **οἰδῶν τὼ πόδε,** Μέν.544,4 **τοὺς πόδας καὶ γαστέρα οἰδοῦσιν,** Θεόκρ.1,43, Πλούτ.'Ηθ.452Α **οἰδῶν τι καὶ φλεγμαίνοντι σώματι,** Λιβάν.Λόγ.4,1092· **2)** κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἀναπτύξεως βλαστανόντων φυτῶν, ἐπὶ ὀγκώσεως ὡριμαζόντων καρπῶν: Πλούτ. 'Ηθ.734Ε **ὀπώραν ἐντεταμένην καὶ οἰδῶσαν**· **3)** μτφ. ἐπὶ οὐχὶ ὁμολῶν, ἐπὶ ταραγμένων καταστάσεων : 'Ηρ.3,76 **μηδὲ οἰδεόντων τῶν πρηγμάτων ἐπιτίθεσθαι,** Πλάτ.Γοργ.518Ε **οἰδεῖ καὶ ὕπουλός ἐστι δι' ἐκείνους τοὺς παλαιοὺς** (ἡ πόλις)· **4)** ὁμ. μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν : Διον.'Αλ.Ρωμ.11,35 **οἰδῶν τε τὴν ψυχὴν . . διὰ τὸν ἔρωτα τῆς παιδός**· **5)** ἐπὶ ὕφους λόγου, ἐκφράζομαι μετὰ στόμφου, ἐπάρσεως, οὐχὶ ἀπερίττως, λιτῶς, παραφουσκώνω : 'Αριστφ.Βάτραχ.940 **τέχνην οἰδοῦσαν ὑπὸ κομπασμάτων καὶ ῥημάτων ἐπαχθῶν.**
οἰέανος-ον (οἶος, ἑανός) μτγν. ὁ ἐν μόνον ἔνδυμα ἔχων, ὁ μονοχίτων : 'Απολλ.Ρ 3,646.
οἴεος-α-ον (οἶς) ὁ τοῦ προβάτου, ὁ ἐκ προβάτου : 'Ηρ.5,58 **οἴεαι διφθέραι,** 'Επιγρ. **οἴεοι τυροί.**
οἰέτης-ους-**ες** (ἔτος) ποι. ὁμοέτης, ὁμῆλιξ, συνομήλικος: 'Ιλ.Β 765 **οἰέτεας ἵππους,**Μάτρ.Παρ.ἀπ.4.
οἰζηάζω 'Επιγρ., κρητ. **Fοιζηάζω,** οἰκειοῦμαι βλ.λ. (οἱονεὶ οἰκειάζω).
ὀϊζυος-ον (ὀϊζύς) μτγν. ποι. ὁ ἐλεεινός, ὁ ἄθλιος, κακορρίζικος, ἄ. ὀϊζυρός : Θεόκρ.27,14 **ὀΐζυον οὐδὲν ἀρέσκει.**
ὀϊζυρός-ά-όν (ὀϊζύς), ἀττ. **οἰζυρός** ὁ ἐλεεινός, ὁ ἄθλιος, ὁ ἀξιολύπητος, ὁ δυστυχής, συνήθ. ἐν ἀναφ. πρὸς ἀνθρώπους : 'Ιλ.Α 417 **ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ ὀϊζυρὸς περὶ πάντων,** αὐτ.Ρ 446· || ὁμ. ὡς γεν. ἐπώνυμον τῶν ἀνθρώπων, τῶν θνητῶν : αὐτ.Ν 569 **"Αρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν**· **2)** μτφ. κ. ἐπὶ πραγμάτων, καταστάσεων, ὁ λυπηρός, ὁ ἀνιαρός, ὁ χαλεπός : 'Ιλ.Γ 112 **παύσασθαι ὀϊζυροῦ πολέμοιο,** 'Οδ.Θ 540 **ὀϊζυρὸς γόος,** αὐτ.Π 182 **ὀϊζυραὶ νύκτες,** 'Ηρ.9,82 **ὀϊζυρὴν ἔχοντες δίαιτην,** Λεωνίδ.Ταρ. **ἐν** ΑΠ 9,335,3 **ἐξ ὀϊζυρῆς ἐργασίης.**
ὀϊζυρῶς ἐπίρρ. μτγν. ἀθλίως, ἐλεεινῶς : Κόϊντ.3,363.
ὀϊζύς-ύος (ἡ) ποι., ἀττ. **οἰζύς,** ἐπ. δοτ. **ὀϊζυῖ** κ. **ὀϊζυῖ,** αὐτ. **ὀϊζύα** κ. **ὀϊζύν,** ἀθλιότης, δυστυχία, κακοπάθεια : 'Ιλ.Ζ 285 **φαίην κε φρέν' ἀτέρπου ὀϊζύος ἐκλελαθέσθαι,** 'Οδ.Γ 103, αὐτ.Η 270· κ. π. τραγ. ἐν τῷ ἀττ. τ. : Αἰσχ.Εὐμ.893 **πάσης ἀπήμον' οἰζύος,** αὐτ.'Αγ.796, Εὐρ.'Εκ.949 **ἀλάστορός τις οἰζύς**· || π. ἐπ. συχν. ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ πόνος, κάματος : 'Ιλ.Ν 2 **πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν,** 'Ησίοδ.'Εργ 175 **παύσονται καμάτου καὶ ὀϊζύος.**
ὀϊζύω ποι.,ἀόρ. **ὀΐζυσα** πενθῶ, θλίβομαι : 'Ιλ.Γ 408 **ἀλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὀΐζυε**· **2)** μτ. αἰτ. πράγμ., ὑποφέρω, ὑφίσταμαι, πάσχω : αὐτ.Ξ 89 **ἧς εἵνεκ' ὀϊζύομεν κακὰ πολλά,** 'Οδ.Ψ 307· || κ. ἀπολ. : αὐτ.Δ 152,'Απολλ.Ρ 4,1324.
οἴζω (οἶ) μτγν. θρηνῶ, μύρομαι : 'Απολλ.Δύσκ 'Επιρρ.128,10· πρβλ. ἐν συνθ. δυσοίζω.
οἴη (ἡ) μτγν. κώμη : 'Απολλ.Ρ 2,139, 'Ησ.· πρβλ. οἰήτης.
οἴη (ἡ) δ. τ. τοῦ ὄα βλ.λ.) : Θεόφρ.Φι 3,12,9.
οἰήιον (τὸ) ἐπ. οἴαξ, πηδάλιον : 'Οδ.Ι 483 **τυτθόν, ἐδεύησεν δ' οἰήιον ἄκρον ἱκέσθαι**· κτ. πληθ.: 'Ιλ.Τ 43 **ἔχων οἰήια νηῶν,** αὐτ.'Οδ.Μ 218.
οἰηκίζω ἰων. τ. τοῦ οἰακίζω βλ.λ.
οἰήκιον (τὸ) ἰων. τ. τοῦ οἰάκιον βλ.λ.
οἴημα-ατος (τὸ) (οἴομαι) μτγν. γνώμη : Δίων Κ ἀπ. 12,8· **2)** ἰδ. ἡ ἣν ἔχει τις περὶ ἑαυτοῦ ὑψηλὴ γνώμη, ἔπαρσις, ἀλαζονεία : Πλούτ.'Ηθ.39D **ὅτι δεῖ τῶν νέων ἐκπνευματοῦν τὸ οἴημα καὶ τὸν τῦφον,** αὐτ.43Β.
οἰηματίας (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μεγάλην, ὑψηλὴν περὶ ἑαυτοῦ ἰδέαν, ἀλαζών, ἐπηρμένος : Πτολ.Τετράβ.162, Κύριλλ.'Αλ.π.Θησ.Στεφ. **'Αβεσσαλώμ ἐστι πᾶς οἰηματίας καὶ ὑπερήφανος,** ἐν λ. δοκησίσοφος, Σουΐδ.
οἰηματικῶς ἐπίρρ. μσν. μετ' οἰήσεως, ἐπάρσεως : Στουδ.Θεόδ.475C.
οἴηξ-ηκος (ὁ) ἰων. τ. τοῦ οἴαξ βλ.λ.
οἰησικοπία (ἡ) μσν. οἴησις, ἐπηρμένη ἰδέα τινὸς περὶ ἑαυτοῦ, ἔπαρσις : Εὐστ.407 **οἰησικοπίας ποιητικῆς εὑρεσις.**
οἴησις-εως (ἡ) (οἴομαι) κ. νεώτ. γνώμη, δόξα, ἰδέα : Πλάτ.Φαίδ.92Α **ἂν περ μένῃ ἥδε οἴησις τὸ ἁρμονίαν εἶναι σύνθετον πρᾶγμα,** αὐτ.Φαῖδρ. 244C, 'Αριστλ.Ποι.1461b,3· **2)** ἐσφαλμένη γνώμη, οὐχὶ βεβαία καὶ σαφὴς ἀντίληψις : αὐτ.Ρητ. 'Αλεξ.1431a,40, Ζήν.Κιτ.1,29· **3)** κ. νεώτ. ὑπερηφανία, ἔπαρσις, ἀλαζονεία : 'Ηρακλ.Φιλ.46, Εὐρ. ἀπ.643 **βαρὺ τὸ φόρημ' οἴησις ἀνθρώπου κακοῦ,** Βίων π. Διογ.Λ 4,50,Φίλ.1,53, **- ἄκουσέ τον μὲ πόσην οἴηση μιλάει.**
οἰησισοφία (ἡ) μτγν. ἡ κατ' οἴησιν σοφία, τὸ νομίζειν τινὰ ἑαυτὸν σοφόν : 'Ιω.Χρυσ.10,35D.
οἰησίσοφος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ νομίζων ἑαυτὸν σοφόν, δοκησίσοφος : Φίλ.1,125,Κλήμ.'Αλ.454, αὐτ. 456, Θαλάσ.'Εκατ.4,26 **νοῦς οἰησίσοφος.**
οἰησίφρων-ονος-ον μτγν. ὁ οἰησίσοφος βλ.λ. : Φίλ.1,125,Κύριλλ.6,404C.
οἰήτης (ὁ) (οἴη I) ποι., δωρ. **οἰάτης,** γενικ. πληθ. **οἰατᾶν** ('Ησ.), ὁ ἐκ τῆς κώμης, κωμήτης: Σοφ.ἀπ.134.
οἰητικός-ή-όν μτγν. ὁ πείσμων, ὁ ἐπίμονος βλ.λ. : Φίλ.1,160 **οἰητικὸς νοῦς.**
οἰητός-ή-όν γλωσσ. ὅν δύναταί τις νὰ διανοηθῇ, νὰ φαντασθῇ.
οἰΐς-ίδος (ἡ) μτγν. ποι. τ. ἀντὶ τοῦ ὄϊς βλ.λ. : Θεόκρ. 1,9 **αἲ κα ταὶ Μοῖσαι τὰν οἰΐδα δῶρον ἄγωνται.**
οἶκα ἰων. τ. τοῦ ἔοικα βλ.λ.
οἴκαδε ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **Fοίκαδε** ('Επιγρ. Δελφῶν), οἰκόνδε, εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, πρὸς τὰ οἰκεῖα, πρὸς τὴν πατρίδα : 'Ιλ.Α 170,'Οδ.Ε 280 **οἴκαδέ τ' ἐλθέμεν καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,** αὐτ.Θ 102, Πίνδ.Ν 4,76 **ὀπίσω πόλιν οἴκαδε μόλοι,** Αἰσχ.'Αγ.1337, Σοφ.Φιλ.929 **ὀμόσας ἀπάξειν οἴκαδε,** 'Αριστφ.Νεφ.618, Ξεν.'Ελλ.7,2,19 **οἴκαδε καὶ ἑαυτοὺς καὶ ἃ ἤγαγον ἀπέσωσαν,** Πλάτ.Πολ. 328Β· **2)** οἴκοι, ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν τῇ πατρίδι : Φάλαρ.'Επιστ.143, Ξεν.ΚΠ 1,3,4 **τὰ οἴκαδε παθεῖν,** αὐτ.'Αν.7,7,57, Λουκ.Δημ.'Εγκώμ.26,'Ηλιόδ.Αἰθ.1,22.
οἴκαδις ἐπίρρ. δωρ. τ. τοῦ οἴκαδε βλ.λ. : 'Επίχ. 35,13, 'Αριστφ.'Αχ.742,αὐτ.779 **πάλιν τοι ἀποισῶ ναὶ τὸν 'Ερμᾶν οἴκαδις.**
οἴκανθος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων ὀρθοπτέρων τῆς οἰκογ. τῶν **γρυλλιδῶν.**

οἰκάριον [τὸ] ὑποκορ. τοῦ οἶκος βλ.λ., οἰκίσκος, σπιτόπουλο, παράσπιτο βλ.λ. : Λυσ.ἀπ.81 **εἰς τὸ οἰκάριον τὸ ὄπισθε τῆς γυναικωνίτιδος.**
Ϝοικέα [ἡ] 'Επιγρ. θηλ. τοῦ Ϝοικεύς : Νόμ.Γόρτ.
οἴκει ἐπίρρ. δ.γρ. τοῦ οἴκοι βλ.λ. : Μέν.1044.
οἰκειάζω πιθ. ἀντὶ τοῦ οἰζηάζω βλ.λ.
οἰκειακός-ή-όν μτγν. κ. μσν., δωρ. **οἰκηακός, ὁ** εἰς τὸν οἶκον, τὴν οἰκογένειαν ἀνήκων, οἰκεῖος : Καλλίστρ.π.Στοβ.4,28,16 **τῷ δὲ συγγενικῷ καὶ οἰκηακῷ μέρεος τῶ ἀνθρώπω,** Πάλχ. ἐν Κατ.'Αστρλ. K I,96,Εὐστ.124,34, Σουΐδ.,Ζωναρ.· **2)** μτγν. ὁ ἀφορῶν τοὺς οἰκείους τινός : 'Ηφαιστ.'Αστρ.2,32· **3)** μσν. ἐπὶ προσ., ὁ συγγενικός, ὁ ἐκ τῶν οἰκείων ὤν, ἤτοι ὁ εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν μετά τινος ἀνήκων, ὁ ἐκ τῆς ἰδίας οἰκογενείας : Ψελλ.Σύν. Νόμ.243 **οἰκειακοὺς δὲ μάρτυρας εἰκότως ἀθετοῦσιν·** ‖ ὁ φιλικῶς συνδεδεμένος μετά τινος, ὁ ἀπολύτως οἰκεῖος, φίλος στενός : Θεοφάν.6 Μνάκης, **ὁ οἰκειακὸς αὐτοῦ ἄνθρωπος· 4)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. οἰκειακά[τὰ] ἡ ἰδιωτικὴ περιουσία :'Επιγρ.
οἰκειακῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον ἰδιωτικόν, ἄνευ πομπῆς, ἄνευ τελετῆς ἀνεπισήμως : ΚΠορφ. 'Εκθ.137 · [ἔκδ. Βόνν.].
οἰκεῖλαι 'Ησ. «ἐκβληθῆναι».
οἰκειοβούλως ἐπίρρ. μσν. οἰκείᾳ βουλήσει, ἰδίᾳ προαιρέσει : Βί.'Αλεξ.114[[ἔκδ. Wagner] **εἰς Μακεδονίαν ἔρχονται χώραν οἰκειοβούλως.**
οἰκειογνωμόνως ἐπίρρ. μσν. οἰκείᾳ γνώμῃ, ἰδίᾳ ἀντιλήψει : 'Ιω.Διάκ.968 [ἔκδ. Mi.].
οἰκειογράφος [ὁ,ἡ] μσν. ὁ τὰ οἰκεῖα ἢ τὰ τῶν οἰκείων αὐτῷ γράφων : 'Ιω.'Ιεροσολ. ἐν 8Ι.Δαμασκ. I 247,7· ‖ δ. γρ. αἰκειόγραφος κ. δ. ἑρμ. ὁ οἰκείᾳ χειρί, ἰδιοχείρως γράφων ἢ γράφας.
οἰκειοθελής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐξ οἰκείας θελήσεως προερχόμενος, ἑκούσιος, ἐξ ἰδίας προαιρέσεως : ἡ προσφορὰ **ἦτο οἰκειοθελής.**
οἰκειοθελῶς ἐπίρρ. νεώτ. οἰκείᾳ θελήσει, ἰδίᾳ προαιρέσει : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.112 **τῇ παρεχώρησεν οἰκειοθελῶς τὸ μικρὸν κελλίον του.**
οἰκειοπαθῶ-έω μσν. ἐκ τῶν οἰκείων, ἐκ τῶν ἐμαυτοῦ συγγενῶν πάσχω : Στουδ.Θεόδ.528Ε **εὖ συμβουλεύσαντι καὶ τῷ ὄντι οἰκειοπαθοῦντι.**
οἰκειοπόθητος-ον μσν. ὁ ὡς οἰκεῖος ἀγαπητός, ὁ λίαν ποθούμενος, φιλούμενος : ΚΠορφ. 'Εκθ.183Β **οἰκειοπόθητον δοῦλον.**
οἰκειοποίησις-εως [ἡ] νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰκειοποιοῦμαι βλ.λ., ἰδιοποίησις, σφετερισμός : **οἰκειοποίησις ἀλλοτρίων πραγμάτων - ἰδεῶν - τίτλων.**
οἰκειοποιῶ-έω μτγν. ποιῶ τι οἰκεῖόν τινι : Σχόλ. Φιλόστρ.'Ηρ.592Β· **2)** τὸ μέσ. **οἰκειοποιοῦμαι** μτγν. κ. νεώτ. ποιῶ τι οἰκεῖον **ἐμαυτῷ,** ἰδιοποιοῦμαι : Κάνδιδ. ἐν Φώτ.Βιβλ.55Β, Σχόλ.Θουκ.2,23· ‖ νεώτ. ἐν ἐντονωτέρᾳ πως σημ. σφετερίζομαι ἐν ἀναφ. πρὸς πράγματα ἢ καὶ σχέδια, ἰδέας κττ.· **3)** μτγν. ὁμ. τὸ μέσ. ἐν **εἰδ.** σημ. υἱοθετῶ : 'Αμμών.Βί.'Αριστλ.10W.
οἰκειοπραγία [ἡ] ἡ περὶ τῶν οἰκείων, τῶν ἰδίων πραγμάτων φροντίς, μέριμνα : Πλάτ.Πολ.434C **φυλακικοῦ γένους οἰκειοπραγία,** Πλωτῖν.Ι,2,7.
οἰκειοπραγῶ-έω μτγν. περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, τῶν ἰδίων πραγμάτων μεριμνῶ, φροντίζω, ἀσχολοῦμαι μὲ τὰς ὑποθέσεις μου : Συνέσ.243C.
οἰκεῖος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ., κ.-ος-ον [Εὐρ.'Ηρακλ.634], ἰων. **οἰκήϊος-η-ον,** ὁ εἰς τὸν οἶκον, τὴν οἰκογένειαν ἀνήκων, οἰκογενειακός, τοῦ σπιτιοῦ : 'Ησίοδ.'Εργ.457 **δούρατ' ἀμάξης.. οἰκήϊα θέσθαι,** Πίνδ.Ο 12,19 **παρ' οἰκείαις ἀρούραις,** Αἰσχ.Πρ.398, αὐτ.ἀπ.Ι **λέβης οἰκεῖος,** Σοφ.Αἶ.859 **ὦ γῆς ἱερὸν οἰκείας πέδον,** αὐτ.'Αντ.1203· ‖ **τὰ οἰκεῖα τὰ αὐτοῦ** ἡ οἰκογενειακή, ἰδιωτική του περιουσία : Λυσ.13,41· ‖ **τὰ οἰκεῖα** αἱ οἰκογενειακαί, ἰδιωτικαὶ ὑποθέσεις : 'Ηρ.2,37, Σοφ.'Αντ.661 **ἐν τοῖς.. οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνὴρ χρηστός·** ‖ ἀστρολ. **οἰκεῖα ζῴδια** ζῴδια τοῦ οἴκου ἤτοι τῆς οἰκογενείας : Βέττ.Βάλ.37,21· **2)** ὁ ἀποκλειστικῶς εἴς τινα ἀνήκων, ἴδιος, ἀτομικός, ἰδιωτικός, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὰ δημόσιος, κοινός, ἀλλότριος : Θέογν.46 **οἰκείων κερδέων εἵνεκα,** 'Ηρ.5,47 **οἰκηΐῃ τε τριήρεϊ καὶ οἰκηΐῃ ἀνδρῶν δαπάνῃ,** Αἰσχ.Χο.575,Πλάτ.Νόμ.627Α **τῶν οἰκείων χρημάτων ἐπιμελούμενοι·** ‖ κ. περὶ μελῶν τοῦ σώματος : Σοφ.'Αντ.1176 **πρὸς οἰκείας χερὸς** [διὰ τῆς ἰδίας χειρός, μὲ τὸ ἴδιο του τὸ χέρι]· ‖ νεώτ. φρ. **οἰκείᾳ βουλήσει ἢ προαιρέσει** [αὐτοπροαιρέτως, ἐθελουσίως, ἑκουσίως]· **3)** κτ. ἐπέκτ. ὁ εἰς τὴν ἰδίαν χώραν, πατρίδα ἀνήκων : Θουκ.2,39 **οὐ χαλεπῶς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ τοὺς περὶ τῶν οἰκείων ἀμυνομένους μαχόμενοι,** Ξεν.'Ελλ.3,5,2 **αἱ οἰκεῖοι πόλεις·** ‖ **οἰκεῖοι πόλεμοι** οἱ ἐν τῇ πατρίδι πόλεμοι, οἱ ἐντὸς τῆς χώρας πόλεμοι, ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Λακωνικῇ πολέμων τῶν εἱλώτων : Θουκ. I,118· **4)** ὁ ἐγχώριος, ὁ ἐντόπιος : Θουκ.6,20 **σῖτος οἰκεῖος καὶ οὐκ ἐπακτός· 5)** ὁ ἁρμόδιος, ὁ πρέπων, ὁ κατάλληλος : 'Ηρ.3,81 **οὔτε οἶδε καλὸν οὐδὲν οὐδ' οἰκήϊον,** Δημ.245 **λόγους οἰκείους καὶ ἀναγκαίους τῇ γραφῇ ποιεῖν·** ‖ νεώτ. **ἐν** φρ. **εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν** ἐν τῇ ἑαυτοῦ θέσει, ἐν τῇ πρεπούσῃ, τῇ ἁρμοζούσῃ, τῇ καταλλήλῳ θέσει· ‖ μτ. δοτ. τοῦ πράγμ. ὁ ἰδιάζων, ὁ πρόσφορος εἴς τι, σύμμορφος πρὸς τὴν φύσιν, τὸν χαρακτῆρα πράγματός τινος : Πλάτ.Νόμ.772Ε **ἔμπροσθεν τοῦ νόμου προοίμιον οἰκεῖον ἑκάστῳ προτιθέναι,** 'Αριστλ.ΗΝικ.1098a,29· ‖ **κ.** μτ. γενικ. : Πλάτ.Φαίδ.96D **ἐπειδὰν τοῖς ἄλλοις τὰ οἰκεῖα αὐτῶν ἑκάστοις προσγένηται,** 'Αριστλ. Τοπ.101b,2· ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Πολύβ.5,105,1 **οἰκείοις χρησάμενος λόγοις πρὸς τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ· 6)** ὁ προσήκων, ὁ ἐμπρέπων : Μέν.160 **οἰκεῖος οὗτος κατάγελως νομίζεται· 7)** ἐπὶ πρασ., τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ., ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου, τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ὁ συγγενής : 'Ηρ.4,65 **ὡς οἱ ἐόντες οἰκήϊοι,** Θουκ.2,64 **τὰς ὀλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων τελευτῶντες καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐξέκαμνον·** ‖ δθ. **οἰκειότατοι** οἱ πλησιέστατοι τῶν συγγενῶν, οἱ στενοὶ συγγενεῖς : 'Ηρ.3,65 **τετελεύτηκεν ὑπὸ τῶν ἑωυτοῦ οἰκηϊοτάτων,** 'Ηρωδιαν. 'Ιστ.4,6,1· ‖ τὸ οὐδ. **οἰκεῖον** ὡς οὐσ. ἡ συγγένεια : Θουκ.1,2 **κατὰ τὸ οἰκεῖον 'Ατρεῖ** [ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν 'Ατρέα συγγενείας]· **8)** ὁμ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. συχν. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ φίλος βλ.λ., ὁ στενῶς συνδεδεμένος μετά τινος, ὁ δικός, ὁ στενὴν ἔχων φιλικὴν σχέσιν : Πλάτ.Πρωτ. 313Α **καὶ εἰς συμβουλὴν τούς τε φίλους ἂν προεκάλεις καὶ οἰκείους,** αὐτ.Συμπ.708C, Διήγ.'Αχιλλ. 165 [ἔκδ. Wagner] **νὰ πάρω ἐκ τὰ φουσσάτο σου .. οἵους θέλω .. οἰκείους νὰ τοὺς κάμω,** · **εἶναι πολὺ οἰκεῖος τοῦ ὑπουργοῦ· 9)** δθ. κ. ὁ φιλικός, ὁ εὐνοϊκῶς διατεθειμένος ἐναντί τινος : Πολύβ.4,3,1 **οὐδὲν οἰκεῖον, πάντα δ' ἡγοῦνται πολέμια·** ‖ νεώτ. ὁ φιλικός, ὁ πολὺ γνώριμος, **ὁ** γνωστός : **εὑρέθη εἰς οἰκεῖον περιβάλλον 10)** ἐν τῇ στωϊκ. φιλοσ. ὁ φύσει προσφιλής, ἀγαπητὸς τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τοῖς ζῴοις, δθ. **τὸ πρῶτον οἰκεῖον** πᾶν ὅ,τι τις ἠγάπησεν ὁρμεμφύτως τὸ πρῶτον, οἷον ἡ ζωή : Χρύσ.Στωϊκ.3,43, 'Ιεροκλ.7Α **11)** μτ. γενικ. ὁ ἔχων σχέσιν πρός τι, ὁ σπουδάζων τι : Στράβ.17,1,5 **οἰκεῖοι σοφίας· 12)** ὁ ἐπιδιδόμενος εἴς τι : 'Ιάμβλ.Πυθ.30,176 **οἰκεῖος καινοτομίας· 13)** ἐν εἰδ. ἐνν. φρ. **οἰκεῖον ὄνομα** λέξις ἐν τῇ κυρίᾳ αὐτῆς σημασίᾳ, οὐχὶ μεταφορικῶς λαμβανομένη : 'Αριστλ.Ρητ.1404b,35· ‖ νεώτ. ὁ ἁρμόζων, ὁ πρέπων : **ἔδωσεν εἰς τὸ γεγονὸς τὸν οἰκεῖον χαρακτηρισμόν.**

οἰκειότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. οἰκηϊότης ἡ μεταξὺ προσώπων τινῶν ὕπαρξις δεσμῶν συγγενείας : Ἡρ.6,54 **τοὺς δὲ Ἀκρισίου γε πατέρας ὁμολογέοντας κατ' οἰκηϊότητα Περσέϊ οὐδέν,** Θουκ.3,86 **οἰκειότητος προφάσει·** **2**) στενὴ φιλία, ἐγκαρδιότης σχέσεων : αὐτ.4,19, Ξεν.ΚΠ 8,7,15 **οἱ θεοὶ ὑφήγηνται εἰς οἰκειότητα ἀδελφούς,** Πλάτ.Συμπ.197D,-**ὑπάρχει μεγάλη οἰκειότης μεταξὺ των·** || κτ. πληθ. φιλικαὶ σχέσεις : Ἀνδοκ. 1,118, Δημ.237 **οὐ γὰρ τὰ ῥήματα τὰς οἰκειότητας ἔφη βεβαιοῦν·** **3**) εἰδ. ἡ γαμικὴ συμβίωσις : Λυσ. 1,6 **ἡγούμενος ταύτην οἰκειότητα μεγίστην εἶναι,** Ἰσοκρ.10,42, Χορίκ.εἰς «Ἑρμῆν» 17,215 **εἰς οἰκειότητα καὶ παιδοποιΐαν ὁρᾷ·** **4**) μτφ. κ. ἐπὶ πραγμ. ἀφῃρημένων, ἡ ὕπαρξις σχέσεων συναφείας μεταξὺ αὐτῶν : Πλάτ.Πολ.537C **οἰκειότητος ἀλλήλων τῶν μαθημάτων καὶ τῆς τοῦ ὄντος φύσεως,** Μᾶρκ.Αὐρ.4,4· **5**) ἐν εἰδ. γραμμ. ἐνν., ἀναφ. πρὸς λέξιν ἢ φράσιν, ἡ χρῆσις τῆς κυριολεκτικῆς αὐτῶν σημ.· πρβλ.οἰκεῖος (3) : Πλούτ.Κικ.40 **τὰ μὲν μεταφοραῖς, τὰ δ' οἰκειότησιν ἄλλαις γνώριμα . . μηχανησάμενος.**

οἰκειοτονοῦμαι-έομαι σχόλ., ἐπὶ λέξεως, τὸν οἰκεῖον, τὸν αὐτόν, τὸν ἴδιον τόνον ἔχω : Σχόλ.Ἰλ.Λ 394 **κατὰ παράθεσιν ἡ περί, ὅθεν οἰκειοτονεῖται.**

οἰκειοτοπῶ-έω μτγν. πιθ. ἐν τῇ σημ. τοῦ οἰκοδεσποτῶ βλ.λ. : Δωρόθ.π.Ἡφαιστ.Ἀστρ.3,34.

οἰκειοφώνως ἐπίρρ. διὰ τῆς οἰκείας, τῆς ἰδίας αὐτοῦ φωνῆς, ἰδίῳ στόματι : Κτησ.ἀπ.29,9 **ταῦτα αὐτῷ Καμβύσης διὰ Ἰζαβάλου συνέθετο καὶ αὐτὸς δὲ οἰκειοφώνως ὕστερον.**

οἰκειόχειρος-ον μσν. ὁ ἰδιόχειρος βλ.λ. : Γρηγορ.Ν'Ἱστ.Βυζ.13,3,475A **οἰ- γράμμασι.**

οἰκειοχείρως ἐπίρρ., μσν. διὰ τῆς οἰκείας, τῆς ἰδίας χειρός, ἰδιοχείρως : Ἀρμενόπ.2,2,1.

οἰκείω ἐπ. τ. τοῦ οἰκῶ-έω βλ.λ. : Ἡσίοδ.Θ 330.

οἰκειῶ-όω, ἰων. **οἰκηϊόω** ποιοῦμαί τινα οἰκεῖον, φίλον, ἐμπεπιστευμένον, προσοικειώνομαι, ἀντίθ. ἀλλοτριῶ : Θουκ.3,65 **τὴν πόλιν εἰς τὴν ξυγγένειαν οἰκειοῦντες·** **2**) συχν. ἐν τῷ μέσ. τ. κτῶμαι τὴν φιλίαν, τὴν εὔνοιάν τινος, τὸν κάνω φίλο μου, μτ. αἰτ. προσ. : Ἡρ.4,148 **καὶ οὐδαμῶς ἐξελὼν αὐτούς, ἀλλὰ κάρτα οἰκηϊεύμενος,** Πλάτ.Νόμ.938D, Διον.Ἀλ.Ρωμ.9,44 **οἰκειοῦσθαι δῆμον λόγῳ,** Πλούτ. Ὄθ.2· || κ. παθ. γίνομαι φίλος, ἀντίθ. πολεμοῦμαι : Θουκ.1,36, Ἀριστλ.Πολιτ.1336b,30· **3**) μτγν. τὸ μέσ. συμφιλιοῦμαι : Φιλόδ.Ρητ.2,222C **οἰκειοῦσθαι ἕνα πρὸς ἕνα·** **4**) μτ. αἰτ. τοῦ πράγμ. λαμβάνω τι ὡς ἴδιον κτῆμα, ἰδιοποιοῦμαι, οἰκειοποιοῦμαι : Ἡρ.1,4 **τὴν γὰρ Ἀσίην καὶ τὰ ἐνοικέοντα ἔθνεα βάρβαρα οἰκηϊεῦνται οἱ Πέρσαι,** Πλάτ.Πολ.466C **ἅπαντα τὰ ἐν τῇ πόλει οἰκειοῦσθαι·** **5**) διεκδικῶ, θεωρῶ τι ὡς οἰκεῖον, ὡς ἀνῆκον ἐμοί : Ἡρ.3,2 **Αἰγύπτιοι οἰκηϊεῦνται Καμβύσεα·** || σφετερίζομαι : Πλάτ.Νόμ.843E· **6**) μτγν. τὸ ἐνεργ. συνάπτω, ἁρμόζω, προσαρμόζω, μτ. δοτ. κ. αἰτ. : Σωτ.Κωμ.1,17 **τριμμάτιον ᾤκείωσα τούτοις ἀνθινὸν παντοδαπόν·** || μτφ. μτ. αἰτ. κ. ἐμπροθ. διορ. : Ἀρίστων Χ 1,80 **ὁ οἰκειῶν πρὸς ἀρετὴν λόγος·** κ. τὸ μέσ. : Πολύβ.9,1,2 **τὴν πραγματείαν ἡμῶν . . πρὸς ἓν γένος ἀκροατῶν οἰκειοῦσθαι·** || παθ. συνάπτομαι, ἑνοῦμαι, συνδέομαι στενῶς, ἰσχυρῶς : Πλάτ.Πρωτ.326B **τὰς ἁρμονίας ἀναγκάζουσιν οἰκειοῦσθαι ταῖς ψυχαῖς τῶν παίδων·** || κ. μτφ. : αὐτ.Παρμ.128A **οὐ μόνον τῇ ἄλλῃ φιλίᾳ βούλεται οἰκειοῦσθαι,** Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,40 **οἱ ᾠκειωμένοι φυσιολογίᾳ·** **7**) ἀστρολ. ἐν τῷ παθ. ἐπὶ πλανήτου, ἔχω ὡς τόπον διαμονῆς μου περιοχήν τινα, κεῖμαι εἰς ὡρισμένον οὐράνιον τόπον, μετὰ δοτ. : Βέττ.Βάλ.264 2).

οἰκείωμα-ατος (τὸ) (οἰκειῶ) μτγν. κτ. πληθ. οἰκεία, ἰδιωτική, οἰκογενειακὴ ὑπόθεσις : Μητρόδ.ἀπ.59· **2**) μτφ. ἐπωφελὴς ἐπίδρασις, χρήσιμος σχέσις, συνάφεια : Στράβ.6,2,3 **τοιοῦτον ἔχειν τι οἰκείωμα πρὸς τὴν ἄμπελον εἰκὸς τὴν Αἰτναίαν σποδόν·** **3**) τὸ ἴδιον, τὸ χαρακτηριστικὸν εἴς τι, ἰδίωμα, ἰδιορρυθμία : Διον.Ἀλ.Ρωμ.7,5 **τὴν πόλιν. . ἀπὸ μεγέθους, ἀπὸ κάλλους .. ἀπ' οἰκειώματος.**

οἰκειωματικός-ή-όν γραμμ. ὁ κτητικός, ὡς χαρακτηρισμὸς ἐπιθ. : ΕΜ 30,6.

οἰκείως ἐπίρρ.κ. νεώτ., συγκρ. **οἰκειότερον** (Ἰσαΐ. 1,49) κ. **οἰκειοτέρως** (Ἀριστλ.Κατ.7a,16), ὑπερθ. **οἰκειότατα** (Πολύβ.5,106,4), κατὰ τρόπον οἰκεῖον, ἁρμόζοντα εἰς οἰκεῖα, εἰς ἴδια πράγματα, εἰς ἰδίας ὑποθέσεις : Ἀριστφ.Θεσμ.197 **αὐτὸς ὅ γε σόν ἐστιν** (τὸ κακόν), **οἰκείως φέρε·** **2**) μετ' οἰκειότητος, φιλικῶς : Θουκ.6,57 **διαλεγόμενον οἰκείως τῷ Ἱππίᾳ,** Ξεν.Ἀπ.2,7,6 **φιλικώτερον καὶ οἰκειότερον ἀλλήλοις ἕξετε,** αὐτ.Ἑλλ.2,3,16, Ἀριστλ.Κατ. 7a,16· **3**) προθύμως : Πολύβ.13,1,2 **οἰκείως διακείμενοι πρὸς καινοτομίαν·** **4**) προσηκόντως, πρεπόντως, ἁρμοζόντως : Ἀριστφ.Λυσ.1118 **μὴ χαλεπῇ τῇ χειρί . . , ἀλλ' ὡς γυναῖκες εἰκός, οἰκείως πάνυ,** Ξεν.Οἰκ.2,17· || ὡς ἁρμόζει εἰς οἰκεῖον, σεμνῶς, εὐπρεπῶς : Μέν.325,12 **ἀποθανόντα τε ἔθαψε, περιέστειλεν οἰκείως·** **5**) συμφερόντως : Θουκ.2,60 **οὐκ ἂν ὁμοίως τι οἰκείως φράζοι·** **6**) μτ. δοτ. συμφώνως πρός τι : Διόδ.Σ 2,56 **ταῖς ὑποκειμέναις περιστάσεσιν οἰκείως·** **7**) μτγν. κατὰ γράμμα, πραγματικῶς : Γαλ.Φιλ.Ἱστ. 39D· **8**) εἰδ. ἀστρολ. ἐπὶ πλανήτου ἐν φρ. **οἰκείως σχηματίζομαι** εὑρίσκομαι ἐν τῇ ἐμαυτοῦ διαμονῇ, ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει : Βέττ.Βάλ.58,27.

οἰκείωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ λῆψις πράγματός τινος ὡς οἰκείου, ὡς ἰδίου, ἰδιοποίησις, σφετερισμός, οἰκειοποίησις : Θουκ.4,128 **τὰ μὲν ὑπολύοντες κατέκοπτον, τῶν δὲ οἰκείωσιν ἐποιοῦντο·** **2**) κτ. πληθ. κέρδη, ὠφελήματα : Βέττ.Βάλ.202,17· **3**) συγγένεια ἐξ ἐπιγαμίας, κηδεστία, συμπεθεριό: Φίλ.1,142· **4**) ἕλξις, κλίσις, διάθεσις, συμπάθεια πρός τι : Διογεν.Ἐπ.4,55, Φίλ.1,256 **πρὸς δὲ τὸ μὴ γεγονὸς οἰκείωσις οὐδεμία τῷ μὴ πεποιηκότι,** Στωϊκ.ἀπ.1,49, Πλωτῖν.4,4,44 **ἡ πρὸς τὸ ζῆν οἰκείωσις** (ἡ ἀγάπη τῆς ζωῆς), Πορφ.Αἰσθ.18· || ῥοπή, τάσις ἐνδιάθετος : Γαλ.5,456 **οἰκείωσις εἰς ἡδονήν·** **5**) προσαρμογή : Πλούτ.Ἠθ.1038C.

οἰκειωτικός-ή-όν ὁ εἰς τὸ οἰκειοῦσθαι ἁρμόδιος, ἐπιτήδειος, κατάλληλος : Πλάτ.Σοφ.223B **τέχνης οἰκειωτικῆς·** **2**) ἁρμοστικός, προσοικειωτικός : Πλούτ.Ἠθ.759E **ἡ οἰκειωτικὴ δύναμις πρὸς τὸ καλὸν ἐγγέγονε ταῖς ψυχαῖς** (ἡ τείνουσα πρὸς οἰκείωσιν, πρὸς συνάφειαν).

οἰκέσιον (τὸ) λ. ἀπαντῶσα π.Εὐστ.1751,12 ἐν χρ. μ. ἐν τῷ συνθ. συνοικέσιον βλ.λ.

οἰκετ(ε)ία (ἡ) τὸ σύνολον τῶν ἔν τινι οἰκογενείᾳ ὑπηρετούντων οἰκετῶν, τὸ ἄθροισμα τῶν ὑπηρετῶν, τῶν δούλων : Στράβ.14,5,2 **πλούσιοι γενόμενοι Ῥωμαῖοι . . οἰκετείαις ἐχρῶντο πολλαῖς,** Ἐπίκτ.Ἐγχ.33,7, Λουκ.Μισθ.Συν.15 **ἡ οἰκετεία εἰς σὲ ἀποβλέπει·** **2**) καταναγκαστικὴ ὑπηρεσία, δουλεία : Ἀριστέ.14, Ἰώσ.ΑΙ 12,2,3 **ἀπολύειν κελεύω τοὺς ἐν ταῖς οἰκετείαις ὄντας Ἰουδαίους.**

οἰκετεύω οἰκῶ, κατοικῶ : Εὐρ.Ἄλκ.437 **εἰν Ἀίδα δόμοισιν τὸν ἀνάλιον οἶκον οἰκετεύοις·** **2**) Ἡσ. «οἰκετεύεται, συνοικεῖ».

οἰκέτης (ὁ) (οἰκῶ) κ. μσν. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ διαμένων καὶ ὑπηρετῶν δοῦλος, θεράπων, ὑπηρέτης : Ἡρ.6,137 **οὐ γὰρ εἶναι τοῦτον τὸν χρόνον . . τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι οἰκέτας,** Αἰσχ.Χο.737 **πρὸς μὲν οἰκέτας γέλων κεύθουσα,** Ἀντιφ.1,30, Θουκ.2,4, Αἰσχίν.1,54, ΚΔ Λουκ.16,13 **οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν,** Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.20, Ἡρωδιαν.Ἱστ.1,12,8· || μσν. μτφ. ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων τὴν ἐκκλησίαν ἁγίων : Μηναῖ.1,1 Ὠδ.7

ἄγει . . ἡ ἐκκλησία ἑορτὴν .. μνήμης οἰκέτου σοφοῦ καὶ παμμάκαρος· || ποι. κ. ὡς ἐπίθ. : Εὐρ.Ἴων 1373 ἐν θεοῦ μελάθροις εἶχον οἰκέτην βίον· 2) κτ. πληθ. οἰκέται ἡ οἰκετεία βλ.λ.1) : Ἡρ. 8,4 ἔστ' ἂν αὐτοὶ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας ὑπεκθέωνται, Αἰσχ.Ἀγ.732, Σοφ.Τρ.908, Ξεν.ΚΠ 4, 2,2 οἱ Ὑρκάνιοι . . καὶ τοὺς οἰκέτας ὑστάτους εἶχον· || κ. ἐν σημ. ἀντιθ. τοῦ δοῦλος βλ.λ., πρβλ.Στωϊκ.ἀπ.3,86 «διαφέρειν φησὶ Χρύσιππος δοῦλον οἰκέτου διὰ τὸ τοὺς ἀπελευθέρους μὲν δούλους ἔτι εἶναι, οἰκέτας δὲ τοὺς μὴ τῆς κτήσεως ἀφειμένους» : Πλάτ.Νόμ.763Α,αὐτ.777Α, αὐτ. 853Ε, Μέν.796 δοῦλος μεῖζον οἰκέτου φρονῶν· || συχν. κ. ὡς συνών. τοῦ δοῦλος : Ἀριστλ.Πολιτ. 1252b,12; Πάπ.· 3) ὡς ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : Ἐπιγρ.Σπάρτης ἱερέως . . Καρνείου Βοικέτα (ἀντὶ Fοικέτα), πρβλ. οἰκότης).

οἰκετία (ἡ) μτγν. τ. τοῦ οἰκετεία : Ἐπίκτ.Ἐγχ.33,7.

οἰκετίδιον (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ οἰκέτης βλ.λ.1), μικρὸς ὑπηρέτης, ὑπηρετάκος : Πρόδρ.Ἐπιστ.93.

οἰκετιεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ οἰκέτης βλ.λ., δοῦλος : Ἀθήν.4,162D ὁ καλὸς τοῦ Ζήνωνος οἰκετιεύς (δ.γρ. οἰκιτιεύς).

οἰκετικός-ή-όν ὁ εἰς οἰκέτην, εἰς ὑπηρέτην ἀνήκων ἢ ἁρμόζων : Πλάτ.Σοφ.226Β τῶν οἰκετικῶν ὀνομάτων, Ἀριστλ.Πολιτ.1261b,36 Ἰώσ.ΑΙ 8,6,3 τὰς οἰκετικὰς χρείας ἐκτελεῖν, Πάπ. οἰκετικὴ οἰκία· 2) μτγν. τὸ οὐδ. οἰκετικόν ὡς οὐσ. περιληπτ., τὸ σύνολον τῶν οἰκετῶν, δούλων, ἅ. οἰκετεία βλ.λ. : Πλούτ.Σύλλ.9 ἐκάλει . . ἐπ' ἐλευθερίᾳ τὸ οἰκετικόν· 3) ὁ ἐν τῷ οἴκῳ τραφείς, οἰκόσιτος, σπιτικός, σπιτήσιος : Φιλόξ.2,28 οἰκετικὸς δέλφαξ.

οἰκέτις-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ οἰκέτης βλ.λ.1), θεραπαινίς, δούλη : Ἱππ.Ἀέρ.21,ΠΔἘξ.21,7 ἐάν τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν· || κ. ὡς ἐπίθ. : Εὐρ.Ἠλ.104· || ὁμ. ὡς ἐπίθ. κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ τῆς γενεᾶς : Μαν.4,603 οἰκέτιδος γενεῆς τε πεφυκότας ἐκ γενετήρων· 2) ἡ ἐν τῷ οἴκῳ τραφεῖσα, τοῦ σπιτιοῦ, σπιτικιά : Σοφ.ἀπ.866 περιστερὰν ἐφέστιον οἰκέτιν· 3) εἰδ. ἡ κυρία τοῦ οἴκου, ἡ οἰκοδέσποινα, ἡ κυρά : Θεόκρ.18,38 ὦ καλά, ὦ χαρίεσσα κόρα, τὸ μὲν οἰκέτις ἤδη.

οἰκεύς-έως (ὁ) Ἰων. γενικ. οἰκῆος κ. ἐν Ἐπιγρ. Fοικεύς, ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ, τῇ οἰκογενείᾳ ὤν, ὁ ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ : Ἰλ.Ε 413 μή.. φίλους οἰκῆας ἐγείροι, αὐτ.Ζ 366, Ὀδ.Ρ 533· 2) ὁ ὑπηρέτης, θεράπων, δοῦλος : αὐτ.Δ 245, Σόλ.π.Λυσ.10,19 οἰκῆος καὶ δούλης τὴν βλάβην εἶναι ὀφείλειν, Σοφ.ΟΤ 756 οἰκεύς τις ὅσπερ ἵκετ' ἐκσωθεὶς μόνος.

οἰκηακός-ή-όν δωρ. τ. τοῦ οἰκειακὸς βλ.λ.

οἰκῆας αἰτ. πληθ. ἰων. τοῦ οἰκεὺς βλ.λ.

οἰκηϊεόμενος Ἰων. τ. μτχ. τοῦ οἰκειοῦμαι βλ.λ.

οἰκηϊεῦνται Ἰων. τ. τοῦ οἰκειοῦνται, γ' πληθ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ρ. οἰκειοῦμαι βλ.λ.

οἰκήϊος-ον Ἰων. τ. τοῦ οἰκεῖος βλ.λ.

οἰκηϊότης-ητος (ἡ) Ἰων. τ. τοῦ οἰκειότης βλ.λ.

οἰκηϊόω Ἰων. ἀσυναίρ. τ. τοῦ οἰκειῶ-όω βλ.λ.

οἰκηΐως ἐπίρρ. Ἰων. τ. τοῦ οἰκείως βλ.λ.

οἴκημα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. τόπος κατῳκημένος : Πίνδ.Ο 2,9 ἱερὸν ἔσχον οἴκημα ποταμοῦ· || γεν. οἰκοδόμημα χρησιμοποιούμενον πρὸς οἴκησιν, κατοικία, σπίτι : Ἡρ.1,17, Αἰσχ.Ἀγ.334 ἐν αἰχμαλώτοις Τρωϊκοῖς οἰκήμασι ναίουσιν, Ξεν.Ἑλλ.4,1,32 ἅ μοι ὁ πατὴρ οἰκήματα καλὰ κατέλιπεν, Πλούτ.Περ.34 ἐν οἰκήμασι μικροῖς καὶ σκηνώμασι πνιγηροῖς, Παυσ.10,5,21, Μιχ.Ἀττολ. ἐν Σάθ.1,14 παραμελῶν τῆς ἀνοικοδομῆς . . τῶν οἰκημάτων καὶ κτημάτων· 2) δωμάτιον, θάλαμος : Ἡρ.2,148 αἵ τε γὰρ ἔξοδοι διὰ τῶν στεγέων . . ἐξ αὐλῆς τε ἐς τὰ οἰκήματα διεξιοῦσι, αὐτ.1,164, αὐτ.179, Θουκ.1,134, Πλάτ.Πρωτ.315D· || εἰδ. δωμάτιον ὕπνου, κοιτών : Ἡρ.1,9 ἐγὼ γὰρ σε ἐς τὸ οἴκημα, ἐν τῷ κοιμώμεθα, . . στήσω, Πλάτ.Συμπ.217D· || ὁμ. αἴθουσα φαγητοῦ, δειπνητήριον : Ἡρακλ.Κυμ.2· 3) κ. ἐν εἰδ. σημ., οἷον τὸ πορνεῖον, τὸ χαμαιτυπεῖον βλ.λ. : Ἡρ.2,121 ε' τὴν θυγατέρα τὴν ἑωυτοῦ κατίσαι ἐπ' οἰκήματος, Δείν.1,23, Πλάτ.Χαρμ.163Β, Ἰσοκρ.6,19· 4) ὁμ. ἐν εἰδ. σημ. ναός, ναΐσκος : Ἡρ.8,144 θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ οἰκήματα ἐμπεπρησμένα· || δωμάτιον ἐν ναῷ : Ἐπιγρ.· 5) εἱρκτή, φυλακή : Θουκ.4,47 ἐς οἴκημα μέγα καθεῖρξαν, Λυσ.ἀπ.75, 4, Δημ.890, ΚΔ Πρ.12,7 φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι . . καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν· 6) κλωβός, ἔνθα τρέφονται ζῷα : Ἡρ. 7,119 ἐν οἰκήμασι ὄρνιθας τρέφει· || στάβλος ἵππου : Πάπ.· 7) ἀποθήκη, ταμεῖον, θησαυρός : Πλάτ. Πρωτ.315D, Δημ.1044 ὃν ἐξῆχεν ἐκ τῶν οἰκημάτων σῖτον καὶ οἶνον· 8) ἐργαστήριον : Πλάτ.Πρωτ.321Ε εἰς δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἡφαίστου οἴκημα . . λαθὼν εἰσέρχεται· 9) ἐπίπεδον, πάτωμα : Ξεν.ΚΠ 6,1,52 ὀκτὼ ζεύγεσιν βοῶν ἄγειν τῶν μηχανῶν τὸ κατώτατον οἴκημα.

οἰκηματάριον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. βιβλίον ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς περιέχον τὰ ἀποτελοῦντα τοὺς οἴκους τῆς Θεοτόκου τροπάρια.

οἰκηματικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὸ οἴκημα, τὴν οἰκίαν ἀνήκων : Διογ.Λ 5,55 τῶν οἰ- σκευῶν.

οἰκημάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ οἴκημα βλ.λ., μικρὰ κατοικία, μικρὸν δωμάτιον, καμαρούλα : Ἀρρ.Ἐπικτ.1,28,16, Πλούτ.Ἠθ.145Β γραφαῖς οἰκηματίων καὶ χλιδώσεσιν ἡμιόνων, Ξεν.Ἐφ.2,10 τὸ οἰκημάτιον ἔνθα πρὸ τῆς κολάσεως διῆγον.

οἰκημένα (τὰ) Ἐπιγρ. αἰολ. ἡ οἰκουμένη.

οἰκήσιμος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δεκτικὸς οἰκήσεως, ὁ κατοικήσιμος : Πολύβ.3,55,9 ὑλοφόρα καὶ δενδροφόρα καὶ τὸ ὅλον οἰκήσιμά ἐστιν, Στράβ.1,4,4,, Ἀρρ.Ἀν.6,18,1 οἰκήσιμον τὴν χώραν κατασκευάσοντας, Κύριλλ.Ὁμ.Πασχ.25,19 τὴν γῆν οἰκήσιμον ἔχειν ἐπείγονται.

οἴκησις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ κατοικεῖν, τὸ ἐνοικεῖν που, κατοίκησις : Ἡρ.3,102 οὗτοι, ὧν οἱ μύρμηκες ποιεύμενοι οἴκησιν ὑπὸ γῆν, Θουκ.2,16 Ἐπιγρ., Πάπ. διάθεσιν πρὸς οἴκησιν δεδωκώς, Μηναῖ.1,21 Σύνξ.Ἀγ.Νεοφύτου εἰς ἓν τῶν σπηλαίων εἰσέδυ καὶ . . ἐποιεῖτο ἐκεῖσε τὴν οἴκησιν· || φρ. κοινωνῶ τῆς οἰκήσεως ἔχω μέρος ἐν τῇ κατοικήσει : Ἀριστλ.Πολιτ.1275a,8· 2) κτ. ἐπέκτ. τὸ ἐν ᾧ οἰκεῖ τις, κατοικία, οἴκημα, σπίτι : Ἡρ.9,94 καὶ οἴκησιν . . καλλίστην ἐοῦσαν τῶν ἐν τῇ πόλει, Αἰσχ.Ἱκ.1009, Σοφ.Φιλ.31 κενὴν οἴκησιν ἀνθρώπων δίχα, Πλάτ.Πρωτ.321D, Αἰσχίν.1,124, Κικ. Ἐπιστ.7,349Β, Ἐπιγρ. ἔγκτησις γᾶς καὶ οἰκήσιος,- λιμναῖαι οἰκήσεις· || γεν. τόπος ἔνθα διαμένει, διοτρίβει τις : Ἀριστφ.Θεσμ.272 ὄμνυμι τοίνυν αἰθέρ' οἴκησιν Διός· || εἰδ. ἐπὶ τάφου : Σοφ. Ἀντ.892 ὦ κατασκαφὴς οἴκησις ἀείφρουρος, Ξεν. Ἀγησ.11,16 εἰς τὴν ἀΐδιον οἴκησιν· || ὁμ. ἐν εἰδ. σημ. ἐν ἀναφ. πρὸς ζῷα, ὁ φωλεός βλ.λ. : αὐτ.Κυν.13,14 καὶ ἐν τῇ αὐτῶν οἰκήσει ἐν ἰσχύϊ πολλῇ ἐστιν (τὰ ζῷα)· || ἡ καλιὰ πτηνοῦ, ἡ φωλεά : Ἀριστλ.ΖΙ 614b,31 τῶν ἀγρίων ὀρνέων αἱ οἰκήσεις· 3) συνεκδ. σύνολον οἰκημάτων, ἰδίως κατεσπαρμένων, συνοικισμός : Θουκ.6,88 τῶν τὴν μεσόγαιαν ἐχόντων αὐτόνομοι οὖσαι καὶ πρότερον ἀεὶ οἰκήσεις, Πλάτ.Συμπ.209Α ἡ περὶ τὰ τῶν πόλεων καὶ οἰκήσεων διακόσμησις· 4) τὸ κατῳκημένον τμῆμα χώρας, ἐδαφικῆς τινος περιοχῆς : Ἀριστλ.Μετ.363a,3 διὰ τὸ τὴν οἴκησιν κεῖσθαι ταύτην πρὸς ἄρκτον, Σέργ.Μακρ.ἐν Σάθ.3, 259 ὑπὸ δασμὸν ἐγένετο πᾶσα ἡ χώρα καὶ οἰκήσις αὐτῶν· 5) ἐπὶ πόλεως, διοίκησις, διακυβέρνησις : Πλάτ.Μίν.321C περὶ πόλεως οἰκήσεως· 6) οἰκογένεια : Ἐπιγρ.Δωδώνης.

οἰκητήρ-ῆρος (ὁ) ποι. τ. τοῦ οἰκητὴς βλ.λ., θηλ. οἰκήτειρα (Χρησμ.Σιβ.3,442), ὁ κάτοικος : Σοφ.ΟΚ 627 **οἰκητῆρα τόπων τῶν ἐνθάδε**· || μτγν. κ. μτφ. ἐν ἀναφ. πρὸς ζῷα ὡς πρὸς τὸ ἐν ᾧ οἰκοῦν **ὄστρακον** : Ὀππ.Ἁλ.Ι,325 **ὄστρακον οἰκητῆρος ἀνέστιον οἰχομένοιο**.

οἰκητήριον (τὸ) κ. μσν. τὸ ἐν ᾧ οἰκεῖ, διαμένει τις, οἴκημα, κατοικία : Δημόκρ.171, Εὐρ.Ὀρ.1114 **ὥσθ' Ἑλλὰς αὐτῇ σμικρὸν οἰκητήριον**, Ἀριστλ. Κόσ.393a,4, Στράβ.12,5,3 **τὰ παλαιὰ τῶν Φρυγῶν οἰκητήρια**, Πλούτ.Πομπ.28· **2**) μσν. ποι. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν Θεοτόκον : Μηναῖ.ί,15 Ὠδ.Ι **οἰκητήριον ὤφθης τοῦ θεοῦ**· **3**) μτγν. ἐν εἰδ. ἀστρολ. χρ. οἶκος βλ.λ.6) : Θράσυλλ. ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(3).

οἰκητήριος-α-ον ποι. ἀναφ. πρὸς πράγμ., ὁ οἰκιακός, τοῦ σπιτιοῦ : Ἀλκ.Κωμ.27 **σκευάρι' οἰκητήρια**.

οἰκητής (ὁ) κ. νεώτ., λοκρ. **Ϝοικητάς** (Ἐπιγρ.) οἰκητήρ, κάτοικος, ἔνοικος : Σοφ.ΟΤ 1450 **μήποτ' ἀξιωθήτω τόδε.. ἄστυ ζῶντος οἰκητοῦ τυχεῖν**, Πλάτ.Φαίδ.111Β, Ἐπιγρ. **ἡ πόλις προσδεῖται πλεόνων οἰκητῶν**· **2**) ἐν τῷ λοκρ. τ. **Ϝοικητὰς** ὁ ἄποικος : Ἐπιγρ.

οἰκητικός-ή-όν ὁ εἰς μόνιμον κατοικίαν, διαμονὴν εἰθισμένος, ἐν ἀναφ. πρὸς ζῷα : Ἀριστλ.ΖΙ 488a,21 (τῶν ζῴων) **τὰ μὲν οἰκητικά, τὰ δὲ ἄοικα**· **2**) πάπ. ὁ ἐν χρ. ὡς διαμονὴ ἢ ὁ κατάλληλος, πρόσφορος πρὸς διαμονήν.

οἰκητός-ή-όν κ. **-ός-όν** ὁ κατῳκημένος : Σοφ. ΟΚ 28 **ὁ τόπος.. ἐστὶ μὴν οἰκητός**, Φιλόστρ. Εἰκ.2,28 **οἰκητὸς** (αὐλή) **ἀράχναις μόναις**· **2**) ὁ δεκτικὸς οἰκήσεως, ὁ κατοικήσιμος : Θεόφρ.Χαρ. 26,5, ΠΔ Λευϊτ.25,29 **ἐὰν δέ τις ἀποδῶται οἰκίαν οἰκητὴν ἐν πόλει τετειχισμένῃ**.

οἰκήτωρ-ορος (ὁ) κ. μσν. ὁ κάτοικος, ἄ. οἰκητής, μτ. γενικ. ἀντικειμ. : Ἡρ.4,34 **τιμὴν ἔχουσι πρὸς τῶν Δηλίου οἰκητόρων**, αὐτ.2,103, αὐτ.7,143, Αἰσχ.Πρ.353, αὐτ.Ἰλ.952, Σοφ.ΟΚ 728 **χθονὸς τῆσδ' εὐμενοῦς οἰκήτορας**, Εὐρ.Ἰκ.658, Θουκ.1,2, Ξεν. ΚΠ 3,3,21, Λιβ.Ροδ.760 **γῆς τῆς ἐμῆς οἰκήτορας**· || δθ. μτφ. ἐν φρ. **Ἀιδου οἰκήτορες** οἱ νεκροί : Σοφ.Τρ.282· **2**) ἄποικος : Θουκ.2,27 **ἐξέπεμψαν ὕστερον οὐ πολλῷ εἰς αὐτὴν τοὺς οἰκήτορας**, αὐτ. 3,92, Πολύβ.3,100,4 **τοὺς μὲν οἰκήτορας διέφθειρε**.

οἰκία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., Ιων. **οἰκίη**, κρητ. κ. λοκρ. **Ϝοικία** (Νόμ.Γόρτ.5,26, Ἐπιγρ.) κτίριον, οἰκοδόμημα χρησιμεῦον ὡς κατοικία, οἶκος, σπίτι : Ἡρ. 1,17 **τὰς οἰκίας οὐ κατέβαλε**, αὐτ.114, Ἀριστφ. Νεφ.123, Θουκ.2,16 **οἰκίας τε καταλιπόντας καὶ ἱερά**, αὐτ.2,52, Ξεν.Ἑλλ.6,5,27, Πλούτ.Ἠθ.515Β **ἄπνουν ἢ σκοτεινὴν ἢ δυσχείμερον οἰκίαν ἢ νοσώδη**, - **ἡ οἰκία ὅπου ἔζησε καὶ ἀπέθανεν ὁ Σολωμός**· || φρ. **κατ' οἰκίαν** κ. **κατ' οἰκίας** κ. **ἐπὶ τῆς οἰκίας** οἴκοι, κατ' οἶκον, στὸ σπίτι : Πλάτ. Λάχ.180D, αὐτ.Νόμ.788Α, Ξεν.Ἐφ.5,4 **ἔτυχεν ἐπὶ τῆς οἰκίας**· || σπαν. διακρίνεται τοῦ οἴκου, δηλοῦντος διαμερίσματα ἢ δωμάτια : Ἐπιγρ.Τεγέας **τὰν οἰκιᾶν τιμὰν κομιζέσθω τῷ οἴκω ἑκάστω δύο μνᾶς**, Πάπ.· || κτ. τὸ ἀττ. δίκαιον ὁμ. διακρίνεται τοῦ οἶκος δηλοῦντος ἅπασαν τὴν περιουσίαν κινητὴν καὶ ἀκίνητον, ἣν καταλείπει ὁ θνήσκων, ἐν ᾧ οἰκία σημαίνει τὸ κτίριον διαμονῆς : Ξεν.Οἰκ.1,5 **ἆρα ὅπερ οἰκία ἢ καὶ ὅσά τις ἔξω τῆς οἰκίας κέκτηται**; (οἶκός ἐστι), Ἰουλ.Γαλ.ἀπ.12· || ὁμ. διακρίνεται τῆς συνοικίας βλ.λ. ὡς σημαίνουσα τὰ πρὸς ἰδίαν τινὸς χρῆσιν οἰκήματα, δωμάτια, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὰ εἰς ξένους ἐνοικιαζόμενα : Αἰσχίν.1,124· **2**) ἡ οἰκία ὡς σύνολον μετὰ πάντων τῶν ἐν αὐτῇ καὶ περὶ αὐτήν : Πλάτ. Γοργ.520Ε, Δημ.1002 **δύ' οἰκίας ᾤκει** (διετήρει, συνετήρει δύο οἰκίας, δυὸ σπίτια), Ἀριστλ.1265b, 26· || συχν. ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν προαπαιτούμενον πρὸς ὕπαρξιν πόλεως : αὐτ.1252b,17, αὐτ.ΗΝικ. 1162a,18· || πάπ. **ὁ ἐπὶ τῆς οἰκίας** ὁ ἐπιστάτης ἢ ὁ οἰκονόμος τῆς οἰκίας· **3**) οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ, οἰκογένεια, ἡ φαμίλλια : Πλάτ.Νόμ.909Β, Δημ.1358 **τὰ ἐπιτήδεια ταύτην ἐργασομένην καὶ τὴν οἰκίαν θρέψουσαν**· **4**) συνεκδ. τὸ γένος, ἡ οἰκογένεια ἐξ ἧς ἕλκει τις τὴν καταγωγήν· πρβλ. δημ. ἀπὸ σπίτι : Ἡρ.1,107, αὐτ.99, αὐτ.2,172 **οἰκίης οὐκ ἐπιφανέος**, αὐτ.3,2 **τῇ Κύρου οἰκίῃ συγγενέες**, Πλάτ. Γοργ.472Β, Εὐπ.117,5 **ἐκ τῶν μεγίστων οἰκιῶν**, Ἀριστλ.Ποιητ.1453a,19 **περὶ ὀλίγας οἰκίας αἱ.. τραγῳδίαι συντίθενται**, Πολύβ.2,37,7, Διόδ.Σ 18,57 **ἡ βασιλικὴ οἰκία**· **5**) ἐν εἰδ. σημ. ἰατρικὴ σχολή : Ἐρωτιαν.Προοίμ. **ἐξ οἰκίας Ἡροφίλου**,Γαλ.17(2),145.

οἰκιακός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς τὴν ἐν τῷ οἴκῳ ζωήν : Πλούτ.Κικ.30 **μεταδίδουσα τῶν οἰκιακῶν** (φροντίδων) **ἐκείνῳ**, Πάπ. **οἰκιακὰ σκεύη**, Παπαδ. Χριστ.Τεμπ.45 **ἡ νύμφη ἦτον.. ἀδεξία εἰς πᾶν οἰκιακὸν ἔργον**, - **οἰκιακὴ οἰκονομία**· **2**) νεώτ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οἰκιακὰ** ὡς οὐσ. τὰ ἐν τῷ οἴκῳ ἔργα, αἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀσχολίαι, οἱ δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ· φρ. ἐν συμβολαίοις κ.ἀ. **τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένη** (ἐπὶ γυναικὸς μὴ ἐχούσης ἐπάγγελμα, μόνον δὲ εἰς τὰ τοῦ οἴκου ἀσχολουμένης)· **3**) μτγν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ εἰς τὴν οἰκογένειαν ἀνήκων, ὁ συγγενής, ὁ δικός, ὁ ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ : ΚΔ Ματθ.10,36 **καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ**· || ὁμ. **οἰκιακοὶ** πάντες οἱ τελοῦντες ὑπὸ τὸν οἰκοδεσπότην : αὐτ.20,25 **εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ ἐκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ**;· **4**) νεώτ. ὁ πρὸς τὴν οἰκογένειαν οἰκεῖος, σχετικός : **οἰκιακὸς φίλος**.

οἰκιακῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον σχετικὸν πρὸς τὴν ἐν τῷ οἴκῳ ζωήν, πρὸς τὰς οἰκιακὰς ἀσχολίας.

οἰκιάτης (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ Ιων. οἰκιήτης βλ.λ.

οἰκίδδειν γλώσσ. «καθῆσθαι».

οἰκίδιον (τὸ) κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ οἰκία βλ.λ., οἰκίσκος, σπιτάκι : Ἀριστφ.Νεφ.92 **ὁρᾷς τὸ θύριον τοῦτο καὶ τῳκίδιον**;, Λυσ.1,9 **οἰκίδιον ἐστι μοι διπλοῦν**, Δημ.1319, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,96 **συνάπτειν οἰκίδιον ἐν ὀχυρώμασι βασιλέως ἀναρριχώμενον**· **2**) εἰδ. πυργίσκος ἐπὶ τῶν νώτων ἐλέφαντος : Πολύβ.ἀπ.162Β **τὰ οἰκίδια τῶν ἐλεφάντων**.

οἰκίδιος-α-ον (οἶκος) μτγν. ὁ οἰκεῖος : Ὀππ. Κυν.1,473· **2**) ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ, τῷ οἴκῳ τελούμενος : Γρηγ.Ναζ.Ὁμ.21,391 **δημοσίας.. καὶ οἰκιδίας**.

οἰκίζω κ. νεώτ., μέλλ. **οἰκιῶ** (Θουκ.1,100, αὐτ.6,23), ἀόρ. **ᾤκισα**, Ιων.. **οἴκισα** (Ἡρ.5,42), ποι. **ᾤκισσα** (Πίνδ.Ι 7(8),22), παρακ. **ᾤκικα** (Στράβ.12,3,10 συν-), ὑπερσ. **ᾠκίκειν** (Ἀππ.Ἰβηρ.100), μέσ. **οἰκίζομαι**, μέλλ. **οἰκιοῦμαι** (Εὐρ.Ἡρακλ.46, Ξεν.Ἑλλ.1,6,32), ἀόρ. **ᾠκισάμην** (Θουκ.2,102 κατ-, Ἰσοκρ.19,23), παθ. μέλλ. **οἰκισθήσομαι** (Δημ.59, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ. 2,139), ἀόρ. **ᾠκίσθην** (Θουκ.6,5, Πλάτ.Τίμ.72D), παρακ. **ᾤκισμαι** (Εὐρ.Ἑκ.2), Ιων. **οἴκισμαι** (Ἡρ.4,12), κτίζω, θεμελιῶ, ἱδρύω συνοικισμὸν ἢ ἀποικίαν, μτ. αἰτ. πράγμ. : Πίνδ.Ν 10,5, Ἡρ.6,33 **πόλιν μεσαμβρίην οἴκισαν**, αὐτ.1,57, Ἀριστφ.Ὀρν.172, Θουκ. 6,4· κ. παθ. : Ἡρ.4,12 **ἐν τῇ νῦν Σινώπη πόλις Ἑλλὰς οἴκισται**, Ξεν.Ἀν.5,3,7, Πλάτ.Πολ.403Β **ἐν τῇ οἰκιζομένῃ πόλει**, Λυκόφρ.1254· κ. μέσ. : Εὐρ. Ἡρακλ.46· **2**) διὰ νέων ἐποίκων κατοικίζω : Ἡρ.7,143 **ἐκλιπόντας χώρην τὴν Ἀττικὴν ἄλλην τινὰ οἰκίζειν**, αὐτ.5,42, Θουκ.1,8· || κ. μτ. γενικ. τοῦ προσ. : αὐτ.6,4 **τὴν πόλιν αὐτοῖς ξυμμίκτων ἀνθρώπων οἰκίσας Μεσσήνην.. ἀντωνόμασε**· **3**) μτ. αἰτ. τοῦ προσ. ἐγκαθιστῶ, τοποθετῶ : Πίνδ.Ι 7(8),22 **ὃ τὰν μὲν παρὰ.. Δίρκᾳ.. πόλιος ᾤκισσεν ἀγεμόνα**· || εἰδικώτ. μεταφέρω ἵνα ἐγκαταστήσω : Εὐρ.ΙΑ 670 **ἢ πού μ' ἐς ἄλλα δώματ' οἰκίζεις**, αὐτ.ΙΤ 30· || παθ. ἐγκαθίσταμαι που, μεταβαίνω πρὸς διαμονήν, κατοικίαν : Σοφ.

ἀπ.799 **ἀνδρὸς αἷμα συγγενὲς κτείνας ἐν Ἄργει ξεῖνος ὢν οἰκίζεται**, Πλάτ.Φαίδ.114C· **4)** κ. ἐν μτφ. χρ. : Εὐρ.Ἡρακλ.613 **τὸν μὲν ἀφ' ὑψηλῶν βράχων ᾤκισε** (κατεβίβασεν ἐκ τοῦ ὕφους)· **5)** ἀμτβ. οἰκῶ, κατοικῶ : Ἡρώνδ.3,12 **ὅκου περ οἰκίζουσιν οἵ τε προῦνικοι οἱ δρηπέται τε.**

οἰκιήτης (ὁ) ποι. Ιων., μτγν. **οἰκιάτης** (Στέφ.Βυζ. ἐν λ. οἶκος, ΕΜ 698,111, λοκρ., θεσσ., ἀρκαδ. **Fοικιάτας** (Ἐπιγρ.) ὁ οἰκέτης βλ.λ. : Φερεκ. π. Διογ. Λ 1,122 **ἐπέσκηφα δ' ὦν τοῖσι οἰκιήτησι.**

οἰκιμβάζειν Ἡσ. «στραγγεύεσθαι, διοτρίβειν».

οἰκίον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ οἶκος, μὴ διαφέρον αὐτοῦ κτ. χρ. ἢ σημ., π. παλαιοτ. συγγρ. πάντοτε κτ. πληθ., οἰκία, σπίτι : Ἰλ.Ζ 15 **ὁδῷ ἔπι οἰκία ναίων**, Ὀδ.Υ 288, Ἡρ.1,59, αὐτ.7,118 **ἀνάστατοι ἐκ τῶν οἰκίων ἐγένοντο**, Ἀντωνῖν.Λιβ.14,98 **πῦρ ἐνέβαλλον οἱ κλῶνες εἰς τὰ οἰκία**, αὐτ.29,262· ‖ εἰδ. ἐπὶ τῆς κατοικίας, ἐπὶ τοῦ ἐνδιαιτήματος θεοῦ τινος : Ὀδ.Μ 4 **ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης οἰκία** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ Κάτω κόσμου : Ἰλ.Υ 64 **οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη σμερδαλέ'** ‖ κ. ἐπὶ φωλεῶν ζῴων, ἐντόμων, πτηνῶν : αὐτ.Μ 167 **ὥστε.. μέλισσαι οἰκία ποιήσωνται ὁδῷ ἔπι**, αὐτ.Π 261· **2)** γεν. τόπος διαμονῆς : Καλλ.ἀπ.198 **Ἦλιν ἀνάσσεσθαι Διὸς οἰκίον ἔλλιπε Φυλεῖ**, Φίλιππ.Θεσσ. ἐν ΑΠ 6,203,7 **Συμαίθου πατρὸς ἔχουσι δινήεντος ὑγρὸν οἰκίον.**

οἰκισία (ἡ) Ἐπιγρ. ἀποικισμός, ἀποίκισις, ἀποικία.

οἴκισις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰκίζω βλ.λ., ἡ ὑπὸ ἐποίκων κατάληψις τόπου τινός, ἀποίκισις : Θουκ.5,11 **ἀφανήσαντες εἴ τι μνημόσυνόν που ἔμελλεν αὐτοῦ τῆς οἰκίσεως περιέσεσθαι**, αὐτ.6,4.

οἰκισκάριον (τὸ) γλωσσ. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ οἰκίσκος βλ.λ., μικρὸς οἰκίσκος, μικρὸ σπιτάκι, σπιτόπουλο : Γλωσσ.Βαλσ. **οἰκισκάριον βαμβύκινον.**

οἰκίσκη (ἡ) ὑποκορ. τοῦ οἰκία βλ.λ.() : Πολυβ.9,39 ἐκ τοῦ Δημ.1171 (ἔνθ. οἱ κώδ. οἰκίαν).

οἰκίσκος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ οἶκος βλ.λ., μικρὸν οἴκημα, μικρὰ οἰκία, σπιτάκι : Δημ. 258 **κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ** (τὸν θάνατον), Πλούτ.Ἄρατ.20, Ἡρωδιαν.Ἱστ.7,9,9 **εἰσελθὼν μόνος εἰς τὸν οἰκίσκον καὶ δὴ καθευδήσων**, Μηναῖ.1,23 Συνξ.Ἁγ.Σαλαμάνου **ἀνοικοδομηθῆναι κελεύσας τὸ καταλυθὲν μέρος τοῦ οἰκίσκου, - ἔμενεν εἰς πενιχρὸν οἰκίσκον**· ‖ κ. νεώτ. ἰδ. αὐτοτελὲς παράρτημα τῆς κυρίως οἰκοδομῆς, παράσπιτο : **ὁ οἰκίσκος τοῦ θυρωροῦ**· **2)** ἐν εἰδ. σημ. ὁ κλωβὸς ἐν ᾧ πτηνὰ ἢ ζῷα ἐνδιαιτῶνται : Ἀριστφ.ἀπ.405 **τί δὲ τὸν ὀρνίθειον οἰκίσκον φέρεις;**, Μεταγ.5, Φιλόστρ.Σοφ.1,21,3.

οἰκισμός (ὁ) κ. νεώτ. οἴκισις βλ.λ. : Σόλ.19,5 **οἰκισμῷ δ' ἐπὶ τῷδε χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει**· **2)** ἵδρυσις, θεμελίωσις, κτίσις, ἐπὶ πόλεων : Πλάτ. Νόμ.708Β **πόλεων οἰκισμοί**, Διον.Ἁλ.Ρωμ.1,74 **τὸν .. τῆς Ῥώμης γενόμενον οἰκισμὸν ἢ κτίσιν.**

οἰκιστήρ-ῆρος (ὁ) ποι. τ. τοῦ οἰκιστής βλ.λ. : Πίνδ. Ο 7,30 **τᾶσδε χθονὸς οἰκιστήρ**, Χρησμ.π.Ἡρ.4,155, ΑΠ Συμπλ.386,1 **χώρης οἰκιστῆρα**· **2)** κ. ἐν μτφ. χρ. : Καλλ.Ἀπόλλ.67 **καὶ Λιβύην ἐσιόντι κόραξ ἡγήσατο λαῷ δεξιὸς οἰκιστήρ.**

οἰκιστήριον (τὸ) σχόλ. τὸ οἴκημα, πρβλ. οἰκητήριον : Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.409.

οἰκιστής (ὁ) κ. νεώτ. ὁ δι' ἐποίκων οἰκίζων τόπον τινά, ἱδρυτὴς πόλεως : Ἡρ.4,159 **ἐπὶ μὲν νῦν Βάττου τε τοῦ οἰκιστέω τῆς ζόης**, αὐτ.6,38, Θουκ. 1,24 **τόν τε οἰκιστὴν ἀποδεικνύοντες σφῶν ἐκ Κορίνθου ὄντα**, αὐτ.3,92· **2)** ὁ καταρτίζων πολιτεύματα ἢ κατοστατικοὺς νόμους διά τινα πόλιν : αὐτ.3,34, Πλάτ.Πολ.379Α **οὐκ ἐσμὲν ποιηταὶ ἐν τῷ παρόντι, ἀλλ' οἰκισταὶ πόλεως**· **3)** μτγν. κτ. πληθ. **οἱ οἰκισταὶ** ἐπὶ τῆς τριανδρίας ἐν Ῥώμῃ ὡς ἱδρυσάσης πλείστας ἀποικίας (**triumviri coloniae deducendae**) : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,24.

οἰκιστικῶς ἐπίρρ. μτγν. ἀναφορικῶς πρὸς τὴν οἴκισιν, τὸν οἰκισμὸν ἢ τὸν οἰκιστήν· Πολυβ.9,7.

οἰκιτιεύς-έως (ὁ) κωμ. λ. ἀντὶ οἰκέτης βλ.λ. μετὰ λογοπαιγνίου ἐπὶ τῆς λ. Κιτιεύς : Βίων π.Ἀθήν.4,162D **δεῖν γὰρ οὕτως ἔχειν Περσαῖον Ζήνωνος οἰκιτιέα.**

οἰκοβασιλικὸν (τὸ) Ἐπιγρ. μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα ἐν ᾧ συνεκροτεῖτο συνέλευσις σώματός τινος δημοσίου : Ἐπιγρ.Σάρδεων **τὸ οἰκοβασιλικὸν τῆς γερουσίας.**

οἰκόβιος-ον σχόλ. ὁ ἐν τῷ **οἴκῳ** βιῶν, διαμένων, ὁ μὴ τοῦ οἴκου ἐξερχόμενος· ‖ ἰδ. μτφ. : Σχόλ.Πίνδ.Ν 8,58 **οἰκόβιος .. ἡ τῶν ἀδίκων δόξα.**

οἰκογένεια (ἡ) πάπ., μσν., νεώτ. κ.δημ. πιστοποίησις ὅτι ἐγεννήθη τις οἰκογενὴς βλ.λ. τοῦ ἐν τῷ οἴκῳ γεννηθέντος : Πάπ. **ἐμαρτυροποιεῖτο τῶν δούλων οἰκογένειαν**· **2)** ὁμ. πάπ. ἡ κατάστασις τοῦ οἰκογενοῦς βλ.λ. : αὐτ.· **3)** νεώτ. κ.δημ. ὁμὰς ἀνθρώπων διὰ δεσμῶν αἵματος συνδεδεμένων, ὑπὸ τὴν αὐτὴν συνήθως στέγην ζῶσα καὶ κοινῶν συμφερόντων μετέχουσα, φαμίλλια : **πολυμελὴς - πλουσία - μονοιασμένη οἰκογένεια, - ἡ προστασία τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας**· ‖ γένος, πατριά : **ἦτο ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας, - κρατάει ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τῶν Ὑψηλάντηδων**· ‖ κτ. συνεκδ. ἐπὶ οἴκων εὐγενῶν, εὐυπολήπτων, ὁ καλῆς κοινωνικῆς τάξεως· συνήθ. ἐν φρ. **βαστάει - εἶναι ἀπὸ οἰκογένεια**, ἀ. ἀπὸ σπίτι, ἀπὸ σόι, ἀπὸ τζάκι· **4)** ἐν εἰδ. σημ. ἐν ταῖς ταξινομήσεσι τῶν φυσικῶν ἰδ. ἐπιστημῶν, ὁμὰς ζῴων, φυτῶν ἢ ὀρυκτῶν παρουσιαζόντων ὁμοιότητας ἢ ἀναλογίας πρὸς ἄλληλα, ἀ. ὁμοιογένεια βλ.λ. : **ἡ οἰκογένεια τῶν μυιΐδῶν - τῶν βερβενοειδῶν**· **5)** γεν. ὁμὰς συγγενῶν ἐννοιῶν, πραγμάτων : **ἡ οἰκογένεια τῶν λατινογενῶν γλωσσῶν.**

οἰκογενειακός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς τὴν οἰκογένειαν, ὁ τῆς οἰκογενείας : **οἰκογενειακαὶ παραδόσεις, - ὑποστηρίζει τὰ οἰκογενειακά του συμφέροντα**· ‖ ὁ ἐντὸς τῆς οἰκογενείας ἀναπτυσσόμενος, ὁ ἐν τῷ πλαισίῳ αὐτῆς ὑπάρχων, ὑφιστάμενος : **ἀγαπᾷ τὴν οἰκογενειακὴν ζωήν, - ἡ οἰκογενειακὴ θαλπωρή**· ‖ ὁ εἰς τὸ ἰδιαίτερα τῆς οἰκογενείας συμφέροντα, εἰς τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς συνθήκας ἀναγόμενος ἢ ἀποβλέπων : **ἀπηλλάγη τῶν στρατιωτικῶν του ὑποχρεώσεων διὰ λόγους οἰκογενειακούς**· **2)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. οἰκογενειακαὶ ὑποθέσεις : **εἰς τὰ οἰκογενειακὰ δὲν ἐπεμβαίνω.**

οἰκογενειακῶς ἐπίρρ., νεώτ. κ. δημ. ἐν σχέσει, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν οἰκογένειαν· **2)** ἐπὶ προσ. μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ : **ταξίδεψε στὴν Εὐρώπη οἰκογενειακῶς.**

οἰκογενειάρχης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, ὁ καὶ κυρίως συντηρῶν τὴν οἰκογένειαν, συνήθ. ὁ πατὴρ ἐν σχέσει πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὰ τέκνα : **καλὸς - κακὸς οἰκογενειάρχης, - οἰκογενειάρχης ἄνθρωπος καὶ νὰ ξενυχτᾷ.**

οἰκογενής-οῦς-ές ὁ ἐν τῷ οἴκῳ γεννηθείς, ἐπὶ δούλων : Πλάτ.Μέν.82Β, Πολύβ.38,15,3 **τῶν οἰκογενῶν .. τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις .. ἐλευθεροῦν** (ἔγραφε)· ὅθ. ἐν Ἐπιγρ. **σῶμα γυναικεῖον οἰκογενές** (δούλη γεννηθεῖσα ἐν τῷ οἴκῳ)· **2)** ἐπὶ ζῴων, ὁ ἐν τῷ οἴκῳ γεννηθεὶς καὶ τρεφόμενος : Ἀριστφ.Εἰρ.787 **ὄρτυγας οἰκογενεῖς**, Ἀριστλ.ΖΙ 558b,20 **τίκτουσι δὲ καὶ οἰκογενεῖς** (ἀλεκτορίδες) **ἔνιαι δὶς τῆς ἡμέρας**, Πλούτ.Ἠθ.480Β, ΑΠ 7,205,1 **οἰκογενὴς αἴλουρος ἐμὴν πέρδικα φαγήσας**· **3)** μτφ. ἐπὶ ἀνθρωπίνων παθῶν, καταστάσεων : Πλούτ.Ἠθ.758Β **οἰκογενὴς μανία**, Φίλ.1,479.

οἰκοθέγμων-ονος (ὁ) ποι. ὁ δεχόμενος, ὁ φιλοξενῶν τινα ἐν τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ : Τραγ.Ἀδέσπ.594.

οἰκοδέκτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ἀστρολ. πλανήτης εἰς οὗ τὸν οἶκον, τὴν κατοικίαν, τυγχάνει νὰ εὑρίσκεται ἄλλος πλανήτης : Βέττ.Βάλ.186,15, Ρητόρ. ἐν Κατ.'Αστρλ.Κ 8|41,206.

οἰκοδεσπόζω μτγν. ἀστρολ. ἐπὶ πλανήτου, δεσπόζω, κυριαρχῶ, ἐπικρατῶ ἐν τῷ ἐμαυτοῦ οἴκῳ βλ.λ.6) : Πτολ.Τετράβ.121· πρβλ. οἰκοδεσποτεία.

οἰκοδέσποινα (ἡ) κ. νεώτ. θηλ. τοῦ οἰκοδεσπότης βλ.λ.1).

οἰκοδεσποσύνη (ἡ) 'Επιγρ. τὸ δεσπόζειν, ἐξουσιάζειν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ.

οἰκοδεσποτεία (ἡ) μτγν. ἀστρολ. ἡ ἰδιότης τοῦ οἰκοδεσποτοῦντος, τοῦ ἐν τῷ ζῳδιακῷ κύκλῳ ἐπικρατοῦντος πλανήτου : Πτολ.Τετράβ.39,112, Βέττ. Βάλ.27,26.

οἰκοδεσπότης (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. **οἰκοδέσποινα**, ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, ὁ κύριος τοῦ οἴκου, ὁ νοικοκύρης : 'Αλεξ.225, Πλούτ.'Ηθ.613Α **ὅπου σὺ κύριος καὶ οἰκοδεσπότης καὶ ἐγὼ κυρία καὶ οἰκοδέσποινα,** ΚΔ Ματθ.10,25, - **παρέλειψε νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὸν οἰκοδεσπότην**· || μτφ. κ. ἐπὶ θεοῦ : 'Αρρ.'Επίκτ.3,22,4· **2)** μτγν. ἰθαγενής, ἐντόπιος **κυβερνήτης,** ἀντίθ. ἔπηλυς, ξένος : 'Ιώσ.'Αππ. 2,11· **3)** ἐν εἰδ. ἀστρολ. ἐνν. ὁ ἐν τῷ ζῳδιακῷ κύκλῳ ἑκάστοτε ἐπικρατῶν πλανήτης : Πτολ.Τετράβ.97,Πορφ.π.'Ιαμβλ.Μυστ.9,5,'Ηφαιστ.'Αστρ.1,13

οἰκοδεσπότησις-εως (ἡ) μτγν. ἀστρολ. ἡ ἐν τῷ ζῳδιακῷ κύκλῳ ἑκάστοτε κυριαρχία, ἐπικράτησις πλανήτου τινός : Κατ.'Αστρλ.Κ 8(1),240.

οἰκοδεσποτικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὸν οἰκοδεσπότην βλ.λ.1) ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : Κικ.'Αττ. 2,44,2· **2)** ἐν εἰδ. ἀστρολ. ἐνν. ὁ εἰς τὸν δεσπόζοντα πλανήτην, τὸν οἰκοδεσπότην βλ.λ.2) ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : Πτολ.Τετράβ.109 **εἴ τινα πρὸς αὐτὸν ἁπλῶς ἔχει λόγον οἰκοδεσποτικόν.**

οἰκοδεσποτῶ-έω μτγν. εἶμαι δεσπότης, κύριος τοῦ οἴκου, ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας : ΚΔ Τιμ.1,5,14 **βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν**· **2)** ἐν ἀστρολ. ἐνν. ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἐπικρατούντων ἔν τινι ζῳδιακῷ κύκλῳ ἀστέρων, πρβλ. οἰκοδεσπότης 3) : Πλούτ.'Ηθ.908C **τὰ δὲ ἀσύνθετα ζῴδιά ἐστιν, ἐὰν τῶν οἰκοδεσποτούντων ἀστέρων τυγχάνῃ,** Πτολ.Τετράβ.29, Λουκ. 'Αστρολ.20, Βέττ.Βάλ.64,8, 'Ιάμβλ.Μυστ.9,5.

οἰκοδίαιτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ διαιτώμενος, τρεφόμενος, ὁ οἰκόσιτος βλ.λ., ἰδ. ἐπὶ ζῴων κατοικιδίων : Γαλ.14,215 **οἱ- ἀλεκτρυόνες.**

οἰκοδιδάσκαλος (ὁ) νεώτ., θηλ. **οἰκοδιδασκάλισσα,** ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ διδάσκων.

οἰκοδομεύς-έως 'Επιγρ. ὁ οἰκοδόμος βλ.λ.

οἰκοδομή (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰκοδομῶ, οἰκοδόμησις, χτίσιμο : Διόδ.Σ 1,46,Στράβ.5,2,5 **τὴν ξυλείαν τὴν εἰς τὰς οἰκοδομάς. . χορηγεῖ,** Πλούτ.Κάμ.32, - **ἤρχισεν ἡ οἰκοδομὴ τῶν νέων προσφυγικῶν οἰκημάτων**· **2)** κ. ἐν μτφ. χρ. ἰδ. π. ἐκκλησ. συγγραφεῦσιν, ἡ δημιουργία, ἡ ἐνέργεια πράξεων ἢ ἡ μετάδοσις ἰδεῶν καὶ διδαγμάτων ἡ τείνουσα εἰς τὴν ἐπίτευξιν ἠθικῶς ἐπωφελῶν ἀποτελεσμάτων : Βασίλ.Επιστ.67 **ἱστόμαι χάριτος ἐπ' οἰκοδομὴν τῆς ἀδελφότητος βρύον,** Νεῖλ.'Επιστ.2,223 **τοῖς λογισμοῖς πρὸς οἰκοδομὴν πνευματικὴν χρώμενοι**· **3)** μτγν. ἐν μτφ. σημ. δημιούργημα, πλάσμα : ΚΔ Κορ.1,3,9 **θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή ἐστε**· **4)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὡς οὐσ. τὸ οἰκοδομούμενον ἢ ᾠκοδομημένον κτίριον, ἀ. οἰκοδόμημα : Πλούτ.Λουκ.39, ΚΔ Ματθ.24,1 **προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι . . τὰς οἰκοδομάς,** 'Επιγρ.,-**γίνονται πολλὲς καινούργιες οἰκοδομές,** - **στέρεα οἰκοδομή,** - **φόρος οἰκοδομῶν.**

οἰκοδόμημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ ἀντικείμενον τοῦ οἰκοδομῶ, τὸ ᾠκοδομημένον κτίριον : 'Ηρ.2,121α', αὐτ.136 **ἔχειν . . καὶ ἄλλην ὄψιν οἰκοδομημάτων μυρίην,** Θουκ.5,11, Πλάτ.Γοργ.514Β, Δημ.26, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.8,4,12 **τὰ μὲν οἰκοδομήματα τῶν προαστείων ἔρημα εὕρισκον,** Πάπ. **καινὰ οἰκοδομήματα**· **2)** νεώτ. ἐν μτφ. χρ. ἐπὶ συγκεκροτημένης ὀργανώσεως : **τὸ οἰκοδόμημα τῆς 'Εκκλησίας - τοῦ κράτους.**

οἰκοδομημάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ οἰκοδόμημα βλ.λ. 1) : 'Αρρ.'Επίκτ.2,15,9.

οἰκοδομήσιμος-ον νεώτ. ὁ κατάλληλος διὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ οἰκοδόμησιν, ἀνέγερσιν οἰκοδομήματος : **οἰκοδομήσιμα ἐδάφη**· **2)** ὁ πρὸς οἰκοδομὴν πρόσφορος, ὅθ. ὁ εἰς οἰκοδομὰς χρησιμοποιούμενος : **ἀποθήκη οἰκοδομησίμων ὑλῶν.**

οἰκοδόμησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰκοδομῶ, ἀνέγερσις, ἵδρυσις κτιρίου, χτίσιμο : Πλάτ.Γοργ.455D **τειχῶν περὶ οἰκοδομήσεως,** αὐτ.Πολ.394Α, - **αἱ ἐργασίαι τῆς οἰκοδομήσεως τοῦ νέου μεγάρου**· **2)** ὁ τρόπος καθ' ὃν οἰκοδομεῖταί τι : Θουκ.3,2,21 **τὸ δὲ τεῖχος ἦν τῶν Πελοποννησίων τοιόνδε τῇ οἰκοδομήσει**· **3)** τὸ κτίριον, τὸ οἰκοδόμημα βλ.λ.1) : Πλάτ.Νόμ.778Ε **διὰ τίνων οἰκοδομήσεων εἴρξονται τοὺς πολεμίους,** αὐτ.Κριτ.117Α.

οἰκοδομητικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὴν οἰκοδόμησιν ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος· ὅθ. τὸ θηλ. **οἰκοδομητική** (κτ. παραλ. τοῦ τέχνη) ὡς οὐσ. ἡ ἀρχιτεκτονική βλ.λ. : Χαρ.5 **εἶτα συγκαταρριφέντες αὐτῷ πικρᾶς τῆς 'Ομήρου οἰκοδομητικῆς.**

οἰκοδομητός-ή-όν μτγν. ὁ ᾠκοδομημένος, ὁ ἐκτισμένος, κτιστός : Στράβ.8,6,2 **τὰ σπήλαια καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς οἰκοδομητοὶ λαβύρινθοι,** Λεξ.Ρητ. ἐν ΑΒ 264,28 **τροφὴν περιφερῆ οἰκοδομητήν.**

οἰκοδόμητρα (τὰ) πάπ. τὰ ὑλικὰ οἰκοδομῆς.

οἰκοδομία (ἡ) οἰκοδόμησις βλ.λ.1) κ. 2) : Δημόκρ. 154, Θουκ.1,93 **καὶ δήλη ἡ οἰκοδομία . . ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο,** Πλάτ.Νόμ.804C **οἰκοδομίαι γυμνασίων**· **2)** οἰκοδόμημα βλ.λ.1) : αὐτ.758Ε **ὁδῶν . . καὶ οἰκοδομιῶν . . ἐπιμελητάς,** αὐτ.759Α.

οἰκοδομικός-ή-όν κ. νεώτ., ἐπὶ προσ., ὁ εἰς τὸ οἰκοδομεῖν ἔμπειρος, ὁ διὰ τὰς οἰκοδομήσεις κατάλληλος, ἁρμόδιος τεχνίτης : Πλάτ.Πολ.333Β **χρησιμώτερός τε καὶ ἀμείνων κοινωνὸς τοῦ οἰκοδομικοῦ,** Πλωτῖν.1,6,3· **2)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰκοδομήν, τὰς οἰκοδομήσεις : Πάπ. **οἰκοδομικὰ ἔργα,** - **οἰκοδομικὰ σχέδια,** - **οἰκοδομικὸς ὀργασμός,** - **οἰκοδομικὸς συνεταιρισμός** (ὁ ἀναλαμβάνων οἰκοδομήσεις κατοικιῶν τῶν ἀποτελούντων τὸν συνεταιρισμὸν μελῶν)· || τὸ θηλ. **οἰκοδομική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τῆς ἐκτελέσεως τῶν οἰκοδομικῶν ἔργων, ἀρχιτεκτονική : Πλάτ. Χαρμ.165Β **τὴν οἰκοδομικὴν ἐπιστήμην εἶναι τοῦ οἰκοδομικοῦ,** αὐτ.Γοργ.514Β· || ὁμ. κ. τὰ **οἰκοδομικά** : αὐτ.514Α· **3)** ὁ πρὸς οἰκοδομήσεις πρόσφορος, κατάλληλος, χρήσιμος : Θεόφρ.Φl 5,7,1 **οἰκοδομικὴ ὕλη.**

οἰκοδομικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀναφορικῶς πρὸς τὴν οἰκοδομικὴν τέχνην : Πολύβ.7,117, - **αἱ 'Αθῆναι δὲν ὑστεροῦν οἰκοδομικῶς τῶν ἄλλων βαλκανικῶν πρωτευουσῶν.**

οἰκοδομιστήριος-ον 'Επιγρ. ὁ πρὸς οἰκοδομὴν χρήσιμος, οἰκοδομήσιμος, ἐπὶ ὑλῶν.

οἰκοδόμος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ οἰκοδομῶν, ὁ ἐγείρων οἰκοδόμημα, κτίριον, χτίστης : 'Ηρ.2,121α' **τὸν οἰκοδόμον περὶ τελευτὴν τοῦ βίου ἐόντα,** 'Αριστοφ.άπ.180, Ξεν.'Ελλ.7,2,20 **χωρίον ἡμῖν τειχίσουσιν, οἰκοδόμους πολλοὺς ἔχοντες,** Πλάτ.Πρωτ. 319C, Πλούτ.'Ηθ.618Α· || νεώτ. κ. ἐν εἰδ. ἐνν. ὁ εἰς τὴν διεύθυνσιν οἰκοδομικῆς ἐργασίας ἐποπτεύων : **μηχανικὸς οἰκοδόμος**· **2)** ὁμ. νεώτ. ἐν μτφ. χρ. ὁ δημιουργός, ὁ κύριος πρωτεργάτης ὁμαδικῆς ἰδίως προσπαθείας, συχν. κτ. πληθ.

οἰκοδομῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ.-άω, μέλλ. **οἰκοδομήσω,** ἀόρ. ᾠκοδόμησα, δημ. **οἰκοδόμησα,** παρακ. ᾠκοδόμηκα (Πλάτ.Γοργ.514Β), μτχ.παθ. παρακ. ᾠκοδομημένος, Ἐπιγρ. κ. δημ. **οἰκοδομημένος,** κτίζω, ἀνεγείρω κτίριον, μτ. αἰτ. : Ἡρ. 1,21 **σπονδὰς ποιήσασθαι χρόνον . . ὅσον ἂν τὸν νηὸν οἰκοδομῇ,** αὐτ.114 **διέταξε . . οἰκίας οἰκοδομέειν,** Ἀριστφ.Ὀρν.613, Θουκ.2,100 **τὰ νῦν ἐν τῇ χώρᾳ ὄντα ᾠκοδόμησε,** Διόδ.Σ 11,29, Μηναῖ.11,2 Συνξ.Ἁγ.Μαρκιανοῦ **θήκας ἑτοιμάσαντας καὶ ναοὺς οἰκοδομήσαντας·** κ. παθ. : Ἡρ.2,116 **ἔφασαν τὴν πυραμίδα οἰκοδομηθῆναι,** αὐτ.157, Ἀριστλ.ΖΓ 730b,8, - **ἀπεφασίσθη ὅπως οἰκοδομηθῇ νέον κτίριον τῆς Νομικῆς Σχολῆς·** || κ. ἀπολ. : Πλάτ.Χαρμ.161Ε, Δημ.566 **εἴ τις οἰκοδομεῖ λαμπρῶς,** Πλούτ.Ἠθ.525Β **οἰκοδομεῖν μὲν** (τοὺς Ροδίους) **ὡς ἀθανάτους λέγων·** **2)** τὸ μέσ. δι' οἰκοδόμων ἀνεγείρω οἴκημα, κτίριόν τι : Ἡρ.2,121α', Ἀνδοκ.3,7, Θουκ.7,11 **τὰ τείχη οἰκοδομησαμένων,** Πλάτ.Πολ.372Α **καὶ οἰκοδομησάμενοι οἰκίας,** Λουκ.Χάρ.17 **ὁ τὴν οἰκίαν οἰκοδομούμενος καὶ τοὺς ἐργάτας ἐπισπέρχων·** **3)** κτ. ἐπέκτ. κατασκευάζω περιτοιχίζων, ἐπιστρώνων κττ.: ΠΔ Βασ.3,6,36 **καὶ ᾠκοδόμησε τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτάτην·** **4)** μτφ. δημιουργῶ, θεμελιῶ : Ξεν. ΚΠ 8,7,15 **ἐπὶ ταῦτα εὐθὺς οἰκοδομεῖτε ἄλλα φιλικὰ ἔργα·** || κ. μτ. δοτ. ὀργαν. : Ἀριστφ.Εἰρ. 749 **κἀπύργωσ' οἰκοδομήσας ἔπεσιν μεγάλοις·** **5)** μτφ. ἐν τῇ ΚΔ, ἀρτιῶ τὴν γνῶσιν ἢ τὴν προσπάθειαν, συντελῶ εἰς τὴν ἐπίτευξιν ἀγαθοῦ τινος ἀποτελέσματος : ΚΔ Κορ.Ι,8,1 **ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ,** αὐτ.10,23· || τὸ παθ. καταρτίζομαι, δημιουργοῦμαι, συνηθίζω ὥστε .. : αὐτ. 8,10 **ἡ συνείδησις αὐτοῦ, ἀσθενοῦς ὄντος, οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν;** **6)** ρηματ. π. οἰκοδόμησις, οἰκοδόμημα, οἰκοδομητός, οἰκοδομητέον.

οἰκοδοχεύς-έως (ὁ) μτγν. ἀστραλ. οἰκοδέκτωρ βλ.λ. : Βέττ.Βάλ.102,24.

οἰκοθαλής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ βλαστήσας, γεννηθείς : Τίμ.Λεξ. ἐν λ. ἀμφιθαλεῖς.

οἴκοθε(ν) ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἐκ τοῦ οἴκου, ἐκ τῆς πατρίδος : Ἰλ.Λ 632 **ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιός,** Ἀριστφ.Πλ.803 **μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν,** Θουκ.4,90, Πλάτ.Παρμ.126Α **οἴκοθεν ἐκ Κλαζομενῶν,** αὐτ. Ἱππ.Μ 282Β· **2) εὐθὺς οἴκοθεν** ἐκ μικρᾶς, ἐκ παιδικῆς ἡλικίας : Ἀριστλ.Πολιτ.1295b,16· **3)** συχν. ἄνευ ἐννοίας κινήσεως ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ : Πλάτ.Σοφ.252C **οἴκοθεν τὸν πόλεμον ἔχειν·** **4)** ἐνάρθρως ἐν χρ. ἀντὶ ούσ. **ὁ οἴκοθεν** ὁ πάτριος, ὁ ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν τῇ πατρίδι : Αἰσχ.Ἱκ.390 **δεῖ τοί σε φεύγειν κατὰ νόμους τοὺς οἴκοθεν,** Εὐρ.Φοίν.294, αὐτ.Μήδ.506, Ξεν.Ἑλλ.1,4,10 **στρατηγοὺς εἵλοντο ἐκ τῶν οἴκοθεν·** || φρ. ἐν Ἐπιγρ. **τὸ γένος οἴκοθεν** ἐπὶ δούλου, ὁ οἰκογενὴς βλ.λ.· **5)** ἐξ ἰδίων μου, αὐτοπροαιρέτως, ἐξ ἰδίας βουλήσεως : Ἰλ.Η 364 **πάντ' ἐθέλω δόμεναι καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι,** αὐτ.Ψ 558· || μτγν. κατ' οἰκείαν κρίσιν : Φλ.1,25 **λέγειν μὲν οἴκοθεν οὐδέν,** - **ἐνήργησεν οἴκοθεν·** **6)** ἐκ φύσεως, ἐξ ἰδιοσυστασίας, ἀπὸ φυσικοῦ : Πίνδ.Ο 3,44, Εὐρ. Τρῳ.648 **τὸν νοῦν διδάσκαλον οἴκοθεν ἔχουσα,** αὐτ.Μήδ.239, Ἀριστφ.Εἰρ.522· || νεώτ. ἐν φρ. **νοεῖται οἴκοθεν** εἶναι αὐτονόητον· **7)** κατ' ἀρχήν, ἀπολύτως, ὅλως : Αἰσχίν.3,59 **φευδεῖς οἴκοθεν δόξας ἔχοντες.**

οἰκόθετος-ον ποι. ὁ οἴκοθεν τεθειμένος, ὁ ἐξ αὐτοῦ καταβαλλόμενος, δθ. ὁ ἴδιος : Πίνδ. Παιᾶν.1,4.

οἴκοθι ἐπίρρ. ἐπ. τ. οἴκοι βλ.λ. : Ἰλ.Θ 513 **ὥς τις . . βέλος καὶ οἴκοθι πέσσῃ,** Ὀδ.Τ 237, αὐτ.Φ 398.

οἰκόθουρος Ἡσ. «οἰκουρὸς κύων».

οἰκόθρεπτος-ον μσν. λεξ. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ τραφείς, ἀνατραφείς : Φώτ. **οἰκογενὲς τὸ οἰκόθρεπτον ἀνδράποδον.**

οἴκοι ἐπίρρ. ἐν τῷ οἴκῳ : Ἰλ.Ω 240 **οὔ νυ καὶ ὑμῖν οἴκοι ἔνεστι γόος,** Ἡσίοδ.Ἔργ.365 **οἴκοι βέλτερον εἶναι,** Εὐρ.Ἴων 251 **οἴκοι δὲ τὸν νοῦν ἔχομεν,** Ἀριστφ.Εἰρ.1189· **2)** ἐνάρθρως ὡς ἐπιθ. δίορ. οὐσιαστικοῦ : Σοφ.ΟΚ 252 **ἡ οἴκοι δίαιτα·** **3)** ὡς ούσ. **τὰ οἴκοι** αἱ οἰκιακαὶ ὑποθέσεις : Ξεν. ΚΠ 6,1,42 **ὡς οὖν τὰ μὲν οἴκοι στρατείαν οὖσαν, τάδε δὲ ἑορτήν,** Πλάτ.Πολ.371Α· || **ἡ οἴκοι** (πόλις) ἡ πατρίς : Σοφ.ΟΚ 759 **ἡ δ' οἴκοι πλέον δίκῃ σέβοιτ' ἄν·** || φρ. **αἱ οἴκοι τιμαὶ** αἱ ἐν τῇ πατρίδι τιμαί : Ἰσοκρ.Ἐπιστ.4,7 **τῶν οἴκοι τιμῶν ἀπεστερήθη·** **4)** οἴκαδε βλ.λ. : Ζώσ.2,27,2.

οἰκοκερδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὑλικῶς ὠφέλιμος, ὁ ἐπικερδὴς εἰς τὸν οἶκον, τὴν οἰκογένειαν : Φρύν.Σοφ.Παρ.96Β **οἰκοκερδῆ βίον εὕρηκεν.**

οἰκοκρατοῦμαι-έομαι μσν. παθ. ζῶ ὑπὸ οἰκογενειακοὺς νόμους, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ζῶντας ἐν κοινωνίαις ἢ βιοῦντας ὑπὸ πολιτεύματα : Εὐστ.1618,20 **διὰ τὸ μηδὲ κοινῇ πολιτεύεσθαι, ἀλλὰ ὡς εἰπεῖν οἰκοκρατεῖσθαι.**

οἰκοκυρά (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ οἰκοκύρης βλ.λ.

οἰκοκυρεύω νεώτ., δημ. νοικοκυρεύω διοικῶ, διευθύνω τὰ τοῦ οἴκου· **2)** μτφ. τακτοποιῶ τὰ κατὰ τὴν ἐργασίαν καὶ ἰδ. τὴν διαχείρισιν, τὴν δαπάνην ἐπιχειρήσεως, ἐργοστασίου, ἱδρύματος κττ.· || κ. παθ. **οἰκοκυρεύομαι** κ. ἐπὶ προσ. μέσ. τακτοποιοῦμαι ἰδ. ἐν μτχ. παθ. παρακ. **οἰκοκυρευμένος.**

οἰκοκύρης (ὁ) νεώτ., θηλ. **οἰκοκυρά,** δημ. **νοικοκύρης,** θηλ. **νοικοκυρά,** ὁ κύριος τοῦ οἴκου, οἰκοδεσπότης : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.13 **τὴν ὁποίαν** (οἰκίαν) **δὲν εἶχε χαρῇ ὁ οἰκοκύρης, ὅστις τὴν ἔκτισεν·** **2)** ὁ καλῶς διοικῶν τὰ τοῦ οἴκου.

οἰκοκυρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἰκοκύρην ἢ τὴν οἰκοκυράν, ἰδ. ὁ σχετικὸς πρὸς τὰ ἔργα καὶ τὰς ἀσχολίας τῆς οἰκοδεσποίνης : **οἰκοκυρικὰ καθήκοντα,** - **οἰκοκυρικὴ σχολὴ** (ἐν ᾗ διδάσκονται τὰ εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν καθήκοντα **ἔργα)·** || τὸ θηλ. **οἰκοκυρικὴ** ὡς ούσ. τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτουμένων γνώσεων διὰ τὴν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκοδεσποίνης καλὴν διοίκησιν καὶ λειτουργίαν **τῶν** τοῦ οἴκου, **ἁ.** οἰκιακὴ οἰκονομία.

οἰκοκυροσύνη (ἡ) νεώτ., δημ. νοικοκυροσύνη βλ.λ., ἡ ἰδιότης τοῦ οἰκοκύρη βλ.λ.2).

οἰκολογία (ἡ) νεώτ. ὁ κλάδος τῆς βιολογίας ὁ σπουδάζων τὰς ἀμοιβαίας σχέσεις ὀργανισμῶν καὶ περιβάλλοντος, ἁ. βιονομία βλ.λ. : **φυσιογραφικὴ - γεωγραφικὴ οἰκολογία.**

οἰκολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰκολογίαν βλ.λ.

οἰκολόγος (ὁ) μσν. ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ οἴκου, οἰκονόμος : Τυπικὸν Μον.Κεχαριτωμένης, Δουκάγγ.

οἰκομαχία (ἡ) μτγν. ἔρις, φιλονικία, μάλωμα μεταξὺ οἰκείων : Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,34.

οἰκόνδε ἐπίρρ. (οἶκον δέ : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ. 177,27) ἐπ., οἴκαδε βλ.λ. : Ἰλ.Α 606 **οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος,** Ἡσίοδ.Ἔργ.554· **2)** φρ. **οἰκόνδε ἄγω** νυμφαγωγῶ : Ὀδ.Ζ 159 **ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἰκόνδ' ἀγάγηται·** **3)** εἰς τὸ δωμάτιον τῶν γυναικῶν : αὐτ.Α 360 **ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε βεβήκειν.**

οἰκονομεῖον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. τὸ διαμέρισμα τῆς μονῆς, ἔνθα ὁ οἰκονόμος φυλάσσει τὰ ἐνδύματα, ὡς καὶ τὰ πρὸς διατροφὴν τῶν μοναχῶν χρειώδη : Βί.Ἁγ.Παφνουτίου 75 **ἀπελθὼν .. εἰς τὸ οἰκονομεῖον ἔλαβε στρῶμα καλὸν ἐλαφρόν,** Μοσχ.(ἐν Λειμωνάρ.5 (ἔκδ. Cotel) **ἐλθὲ ἵνα τὰ σκεύη .. ἀπενέγκωμεν εἰς τὸ οἰκονομεῖον.**

οἰκονόμημα-ατος (τό) Ἐπιγρ. διεύθυνσις, διαχείρισις : **πᾶν τὸ πρὸς διαδοχὴν ἀνῆκον οἰκονόμημα.**

οἰκονομημένως ἐπίρρ. σχόλ. δ. τ. τοῦ ᾠκονομημένως βλ.λ. : Σχόλ.'Οδ.Γ 296.

οἰκονομία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ διοίκησις, ἡ ἐπιστασία τοῦ οἴκου, ἰδίως δὲ ἡ φροντίς, ἡ μέριμνα ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν ἐσόδων καὶ τῶν δαπανῶν αὐτοῦ : Ξεν.Οἰκ.1,1 **οἰκονομίας ἔργον . . εὖ οἰκεῖν τὸν οἶκον,** Πλάτ.'Απολ.36Β, αὐτ. Πολ.498Α, 'Αριστλ.ΗΝικ.1141b,32, αὐτ.Πολιτ.1253b,2· || δθ. ἡ ἰδιότης τοῦ οἰκονόμου, τοῦ ἐπόπτου διαχειρίσεως τῶν τοῦ οἴκου : ΚΔΛουκ.16,2 **ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ·** **2)** γεν. διακανονισμός, διευθέτησις : 'Επίκ.'Επιστ. 1,29Ü· **3)** μέριμνα, φροντίς : 'Ιππ.'Επιδ.6,2,24 **ἡ περὶ τῶν ὠνίων οἰκονομία·** **4)** ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν πολιτείαν, ἡ διοίκησις, ἡ διακυβέρνησις, ἡ διεύθυνσις τῶν κοινῶν : Φιλόδ.Ρητ.2,32S **πολιτικὴ οἰκονομία,** 'Ηρωδιαν.'Ιστ.1,6,2 **ἡ . . διοίκησις τῶν πραγμάτων καὶ ἡ τῆς ἀρχῆς οἰκονομία ὑπὸ ταῖς γυναιξὶ διῳκεῖτο·** **5)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐν ἐκκλ. ἐνν. ἡ τοῦ θεοῦ μέριμνα, ἡ θεία φροντὶς περὶ τῆς τύχης, τῆς διακυβερνήσεως τοῦ κόσμου : ΚΔ'Εφ. 3,2 **τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ,** Μηναῖ.3,8 'Ωδ. **εἰσακήκοα, Κύριε, τῆς οἰκονομίας σου τὸ μυστήριον, - θεία οἰκονομία·** **6)** νεώτ. τὸ σύνολον τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐν τῇ κοινωνικῇ ὁμάδι ζῶντος ἀνθρώπου, τῶν τεινουσῶν εἰς ἀπόκτησιν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν : **ἰδιωτικὴ οἰκονομία** (ἡ εἰς τοὺς ἰδιώτας κεχωρισμένως ἀναφερομένη)· || **ἀγροτικὴ ἢ γεωργικὴ οἰκονομία** ἡ ὠργανωμένη μέριμνα ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν λῆψιν μέτρων διὰ τὴν πληρεστέραν ἀπόδοσιν καὶ τὴν ἱκανοποιητικωτέραν κατανάλωσιν τῶν προϊόντων τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς· || **ἐθνικὴ οἰκονομία** ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ἐθνικῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν· || **δημοσία οἰκονομία** τὸ σύνολον τῶν ἐνεργειῶν καὶ διατάξεων τοῦ Κράτους, δι' ὧν τοῦτο πορίζεται τὰ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ καὶ πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἐκ τῆς ἀποστολῆς του καθωρισμένων σκοπῶν χρηματικὰ μέσα· || **πολιτικὴ οἰκονομία** ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως **μελετῶσα** τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα, τὰς γενικὰς **ἀρχάς,** αἵτινες διέπουσι τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς κτῆσιν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν· **7)** εἰδ. **τὸ** δημόσιον εἰσόδημα πολιτείας τινός : 'Επιγρ.· **8)** δημ. φειδώ, ἀποφυγὴ τῶν περιττῶν **δαπανῶν,** τῆς σπατάλης : **ζοῦσε μὲ μεγάλη οἰκονομία, - ἔκαναν οἰκονομία γιὰ νὰ σπουδάσουν τὰ παιδιά τους, - οἰκονομία χώρου - ὕδατος·** || κτ. πληθ. τὰ χρήματα ἅτινα ἐξοικονομεῖ τις **μετὰ** τὴν ἀνάλωσιν τῶν καθ' ἡμέραν δαπανῶν αὐτοῦ : **ἔχει λίγες - μικρὲς οἰκονομίες στὸ ταμιευτήριο, - ἀπὸ τὶς οἰκονομίες του προίκισε δυὸ ἀνιψιές του·** **9)** κ. νεώτ. εἰδ. ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ λόγου, ἡ σκόπιμος διευθέτησις, διάταξις τῶν μερῶν τοῦ λογοτεχνικοῦ ἔργου : Διόδ.Σ 5,1, Πλούτ. 'Ηθ.142Α **ὁρῶμεν δὲ καὶ ποιητὰς . . ταῖς οἰκονομίαις καὶ τοῖς ἤθεσιν ἄγειν καὶ κινεῖν ἀκροατὰς φιλοτεχνοῦντας,** Σχόλ.'Οδ.Α 328, Σχόλ.Σοφ. ΟΚ 129 **θαυμαστὴ δὲ ἡ οἰκονομία τοῦ ποιητοῦ, ἵνα μὴ μόνος ὁ Οἰδίπους ἀπολειφθῇ, - ἡ οἰκονομία τοῦ δράματος - τοῦ μυθιστορήματος, - σκηνικὴ οἰκονομία** (ἡ τοῦ θεατρικοῦ ἔργου κατὰ μέρος διάταξις διὰ τὴν φυσικωτέραν ἐμφάνισιν καὶ διαδοχὴν τῶν σκηνῶν).

οἰκονομικά ἐπίρρ. δημ. ἐν σχέσει, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν οἰκονομίαν, εἰδ. ἀπὸ ἀπόψεως ὑλικῶν πόρων, χρηματικῶν κεφαλαίων : **πῶς πάει οἰκονομικὰ ἡ ἐπιχείρηση; - δὲν στέκομαι καλὰ οἰκονομικά·** **2)** μετὰ φειδοῦς, συντηρητικότητος εἰς τὰς δαπάνας, μὲ λίγα ἔξοδα, χωρὶς σπατάλες : **ἀναγκάζεται νὰ ζῇ οἰκονομικὰ γιὰ νὰ σπουδάζῃ·** || κ. κτ. συγκρ. βαθμ. : **ἄλλοτε περνούσαμε οἰκονομικώτερα·** **3)** ἀντὶ μικρᾶς ἀσημάντου δαπάνης, φτηνά : **ροῦχα οἰκονομικά.**

οἰκονομικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. δημ. κ. -ιά, ὁ ἔμπειρος, ὁ ἠσκημένος περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν τοῦ οἴκου πραγμάτων, συχν. ἐν διαστολῇ πρὸς τὸ πολιτικὸς βλ.λ. : Ξεν.'Απ.3,4,12 **μὴ καταφρονήσῃ τῶν οἰκονομικῶν ἀνδρῶν,** Πλάτ.'Αλκ. 1,133Ε, αὐτ.Φαῖδρ.248D **εἰς γονὴν ἀνδρὸς πολιτικοῦ . . ἤ τινος οἰκονομικοῦ,** 'Αριστλ.Πολιτ.1252a,8· **2)** δθ. ὁ φειδωλός, ὁ λιτός, ὁ συντηρητικὸς εἰς τὰς δαπάνας του, ὁ μὴ σπάταλος : Ξεν.'Απ.4,2,39 **τοὺς ὀλίγα κεκτημένους, ἐὰν οἰκονομικοὶ ὦσιν, εἰς τοὺς πλουσίους θήσομεν·** **3)** νεώτ. κ. ἐπὶ προσ., ὡς διορ. οὐσ. δηλῶν τὸν εἰς τὴν διαχείρισιν χρηματικῶν κεφαλαίων ἢ τὴν ἐξεύρεσιν ὑλικῶν πόρων ἀσχολούμενον : **οἰκονομικὸς διευθυντὴς ἐπιχειρήσεως, - οἰκονομικὸς ἔφορος·** || ὁμ. ἐπὶ προσ., ὁ διαθέτων ἢ δυνάμενος νὰ διαθέσῃ ἱκανὰ χρηματικὰ κεφάλαια ἔν τινι ἀτομικῇ ἢ ὁμαδικῇ προσπαθείᾳ : **αὐτὸς εἶναι σοβαρὸς οἰκονομικὸς παράγων τοῦ κόμματος - τῆς χώρας·** **4)** ὁ εἰς τὴν οἰκονομίαν ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : **οἰκονομικαὶ μελέται, - οἰκονομικὴ ἐπιστήμη, - οἰκονομικαὶ θεωρίαι·** || τὸ ἀρσ. **οἰκονομικὸς** ὡς οὐσ. τίτλος πραγματείας τοῦ Ξενοφῶντος περὶ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας· || ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οἰκονομικὰ** ὡς οὐσ. τίτλος πραγματείας τοῦ 'Αριστοτέλους· || τὸ θηλ. **οἰκονομικὴ** (ἐνν. τέχνη ἢ ἐπιστήμη) ὡς οὐσ. ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία, ἡ διεύθυνσις τῶν τοῦ οἴκου : Ξεν.'Απ.3,4,11, Πλάτ. Πολιτ.259C **ἡ ἐπιστήμη μία περὶ πάντ' ἐστὶ ταῦτα . . εἴτε πολιτικήν, εἴτε οἰκονομικήν τις ὀνομάζει,** 'Αριστλ.Πολιτ.1278b,38· || ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς πατριαρχικῆς μορφῆς τῆς διοικήσεως : αὐτ.1285b,32 **ὥσπερ γὰρ ἡ οἰκονομικὴ βασιλεία τις οἰκίας ἐστίν·** **5)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὕπαρξιν ἢ τὴν δυνατότητα τῆς ἐξευρέσεως χρηματικῶν πόρων : **οἰκονομικὰ μέσα, - οἰκονομικοὶ συντελεσταί·** || ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν καθόλου ἀπὸ ἀπόψεως πλούτου ὑπόστασιν : **ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ κράτους εἶναι καλή, - τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς χώρας·** || δθ. τὸ θηλ. **ἡ οἰκονομικὴ** ὡς οὐσ. ἡ οἰκονομολογία βλ.λ.· **6)** δημ. ὁ ὀλίγα στοιχίζων, ὁ εὐθηνός : **αὐτὸ τὸ ὕφασμα εἶναι πολὺ οἰκονομικό, - οἰκονομικὸ φαΐ·** || ὁμ. ὁ ἄνευ περιττῶν δαπανῶν, ὁ περιωρισμένος : **περνάει οἰκονομικὴ ζωή·** **7)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οἰκονομικὰ** ὡς οὐσ. ἡ μεταξὺ δαπανῶν καὶ ἐσόδων ὑπάρχουσα σχέσις : **τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κράτους, - ὑπουργεῖον οἰκονομικῶν·** || ὁμ. ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις : **τὰ οἰκονομικά του δὲν πᾶνε καὶ τόσο καλά·** || ὁμ. ἡ οἰκονομικὴ ἐπιστήμη, οἰκονομολογία.

οἰκονομικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἐν σχέσει, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν οἰκονομίαν : Φιλ.2,426, Πλούτ.'Ηθ.1126Α· **2)** νεώτ. ἀπὸ ἀπόψεως πλούτου, χρηματικῶν κεφαλαίων : **κατεστράφη οἰκονομικῶς·** **3)** ὁμ. ἀναφορικῶς πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἐπιστήμην : **εἶναι πολὺ μορφωμένος οἰκονομικῶς·** **4)** ὀλίγοις ἐξόδοις, μὲ μικρὴ δαπάνη, φτηνά : **ἡ οἰκογένεια ζῇ οἰκονομικώτατα.**

οἰκονόμισσα (ἡ) 'Επιγρ. θηλ. τοῦ οἰκονόμος βλ.λ.

οἰκονομολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστήμη ἡ σπουδάζουσα τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα, ἡ μελετῶσα τοὺς ὅρους καὶ τοὺς νόμους τῆς παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν.

οἰκονομολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰκονομολογίαν : **οἰκονομολογικαὶ μελέται - σπουδαί·** || ἐπίρρ. **-ῶς.**

οἰκονομολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπιστήμων ὁ μὲ τὴν οἰκονομολογίαν, τὰς οἰκονομικάς ἐπιστήμας ἀσχολούμενος· ‖ εἰδικώτ. ὁ γνώστης, ὁ ἔμπειρος περί τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν· **2)** δημ. ἄνθρωπος φειδωλὸς εἰς τὸς δαπάνας του, ὑπολογιστικὸς εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν προσόδων του, φιλοχρήματος.

οἰκονόμος (ὁ,ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. κ. **οἰκονόμισσα** ('Επιγρ.), δημ. θηλ. **οἰκονόμα**, ὁ κυβερνῶν οἶκον, οἰκογένειαν, ὁ διευθύνων, διαχειριζόμενος τὰ τοῦ οἴκου, οἰκοδεσπότης, νοικοκύρης : Ξεν. Οἰκ.1,2 **οἰκονόμου ἀγαθοῦ εἶναι εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον**, Πλάτ.Πολ.417Α· **2)** ὁ φροντιστής, ἐπιστάτης οἰκίας. ἰδ. ἐπὶ δούλου : ΚΔ Λουκ.16,1 **ἄνθρωπος ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον**, 'Επιγρ.· ‖ νεώτ. κ. ἀναφ. πρὸς ἵδρυμα : **οἰκονόμος τῆς σχολῆς - τοῦ οἰκοτροφείου**· ‖ εἰδ. μοναχὸς ἐπιφορτισμένος τὴν προμήθειαν, φύλαξιν καὶ καθόλου τὴν διαχείρισιν τῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς μονῆς τροφίμων, ἐνδυμάτων κττ.· **3)** μτφ. μτ. γενικ. ὁ φροντίζων περί τινος, ὁ ρυθμίζων τι: 'Αλκιδ. π.'Αριστλ.Ρητ.1406a,27 **πανδήμου χάριτος δημιουργὸς καὶ οἰκονόμος τῆς τῶν ἀκουόντων ἡδονῆς**· **4)** κτ. ἐπέκτ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. κυβερνήτης, διοικητής : 'Αριστλ.Πολιτ.1314b,7 **οὕτω γὰρ ἂν τις διοικῶν, οἰκονόμος ἀλλ' οὐ τύραννος εἶναι δόξει**· **5)** ἐν εἰδ. σημ. ὡς τίτλος πολιτικῶν ἀξιωματούχων : 'Επιγρ., Πάπ.· **6)** μτγν. ὁ ἐπίτροπος : Λουκ.'Αλέξ.39 **οἱ Καίσαρος οἰκονόμοι**· **7)** κ. ἐν ἐκκλ. χρ. ἐπὶ τῶν θείων λειτουργῶν, ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων τὴν ἐκκλησίαν, τὴν ἰδέαν αὐτῆς : ΚΔ Τίμ.1,7 **δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς θεοῦ οἰκονόμον**, αὐτ.Κορ.1,4,1, Μηναῖ.1,12 "Ορθρ. 'Απόστιχ. **μύστα καὶ φρικτῶν οἰκονόμε μυστηρίων**· ‖ ὅθ. κ. ἀξίωμα ἀπονεμόμενον εἰς ἱερεῖς : Βαλαωρ.Φροσ.3,234 **κάθε . . οἰκονόμος ἔκρυβε μέσ' στὸ ράσο του μαχαίρι συνωμότου**· **8)** τὸ θηλ. **οἰκονόμος** (ἡ) κ. **οἰκονόμισσα** ('Επιγρ.) ἡ περὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ οἴκου, τῆς οἰκογενείας φροντίζουσα, ἡ τὴν διεύθυνσιν τῶν τοῦ οἴκου ἔχουσα : Φωκυλ.3,7, Λυσ.1,7 **καὶ γὰρ οἰκονόμος δεινή**· ‖ κ. ἐν μτφ. χρ. : Αἰσχ.'Αγ.155 **οἰκονόμος δολία, μνάμων μῆνις τεκνόποινος**· **9)** νεώτ. κ. δημ. ὁ φειδωλός, μετρημένος εἰς τὰς δαπάνας του, ὁ μὴ σπάταλος : **εἶναι πολὺ οἰκονόμος καὶ θὰ προκόψῃ, - οἰκονόμα γυναῖκα.**

οἰκονομῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **(οἰ)κονομάω**, ἀόρ. **ᾠκονόμησα**, δημ. **(οἰ)κονόμησα**, διευθύνω, διαχειρίζομαι, διοικῶ ὡς οἰκονόμος : Σοφ.'Ηλ.190 **ἔποικος ἀναξία οἰκονομῶ θαλάμους πατρός**, Ξεν.'Απ.4,5,10 **δι' ὧν ἄν τις τὸν ἑαυτοῦ οἶκον καλῶς οἰκονομήσειε**, αὐτ.3,4,12, Πλάτ.Λύσ.209D, Μηναῖ.11,14 Συνξ.'Αποστ.Φιλίππου **ἀλλὰ καὶ τὸν περιληφθέντα καλῶς οἰκονομήσας**· **2)** ὅθ. κατευθύνω, κυβερνῶ : Εὔφρ.4 **τὸν ἴδιον βίον οἰκονομεῖν**· κ. μέσ. : 'Αριστλ.Οἰκ.1343a,23· ‖ τὸ παθ. μτ. δοτ. : Μέν.531,14 **ἄνθρωπος . . μεγίστοις οἰκονομεῖται πράγμασιν**· **3)** κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ ἀρχόντων, κυβερνητῶν πολιτείας, ἔθνους τινός, διοικῶ : Πολύβ.4,26,6 **οὐ δύνανται πρὸ τῆς Αἰτωλῶν συνόδου δι' αὐτῶν οὐδὲν ὑπὲρ τῶν ὅλων οἰκονομεῖν**, αὐτ.67,9· κ. παθ. : 'Αριστλ.Πολιτ.1288a,34 **πολιτεία ἀρίστη ἡ ὑπὸ τῶν ἀρίστων οἰκονομουμένη**· **4)** διανέμω, παρέχω, χορηγῶ : Πλάτ. Φαῖδρ.256E **ἡ ἀπὸ τοῦ μὴ ἐρῶντος οἰκειότης . . θνητά τε καὶ φειδωλὰ οἰκονομοῦσα**· **5)** μτφ. ἐπὶ ποιητοῦ, πεζογράφου, χειρίζομαι, διατάσσω, διευθετῶ τὰ μέρη τοῦ ποιήματος, τοῦ λόγου καλῶς, πρβλ. οἰκονομία 9) : 'Αριστλ.Ποιητ.1453b,29 **εἰ τὰ ἄλλα μὴ εὖ οἰκονομεῖ**· κ. παθ. : Φιλόδ.Θε. 3,8 **τὰ σκέμματα . . ᾠκονομήσθω**· πρβλ. φρς **ἡ οἰκονομία τοῦ μύθου - τοῦ βιβλίου**· ‖ ἐν τῷ μέσ. τ. ἐπὶ τεχνίτου : Λουκ.'Ιστ.Συγγρ.51 **ἐς δέον οἰκονομήσασθαι τὴν ὕλην**· **6)** ἀμτβ. εἶμαι οἰκονόμος βλ.λ.2) : ΚΔ Λουκ.16,2 **ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν**· **7)** νεώτ. κ. δημ. ἀποταμιεύω, σχηματίζω κεφάλαιον ἐν ἀποθέματι, βάζω στὴ μπάντα : **κάτι οἰκονόμησα νὰ στείλω στοὺς δικούς μου, - δὲν οἰκονομάει τίποτα ἀπ' ὅσα παίρνει**· **8)** νεώτ. κ. δημ. πορίζομαι, ἐξευρίσκω, προμηθεύομαι, ἐπὶ χρημάτων καὶ ἐπὶ παντός πράγματος : **δὲν μπορῶ νὰ οἰκονομήσω οὔτε τὰ δυὸ κατοστάρικα, - οἰκονόμησα ἕνα παλτό**· ‖ φρ. δημ. **τὰ (οἰ)κονομάω** κατορθώνω νὰ πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἄ. τὰ βολεύω, πορεύομαι : **δουλεύει ὁλημερίς, μὰ δύσκολα τὰ οἰκονομάει**· **9)** ὁμ. δημ. ἐξυπηρετῶ τινά πως, κατὰ τὸ δυνατόν, ἐξευρίσκων ἰδίως αὐτῷ ἐργασίαν, ἄ. βολεύω : **κοίταξε νὰ μὲ οἰκονομήσῃς καὶ μένα κάπου**· **10)** παρέχω, προμηθεύω εἴς τινα ἐκ τῶν διαθεσίμων, ἐκ τῶν ἐνόντων : **οἰκονόμησέ μου κανένα βαρελάκι**· **11)** τὸ μέσ. **οἰκονομιέμαι** κ. **-ιοῦμαι** κατορθῶ νὰ ἀποκτήσω τι, διευκολύνομαι ὡς πρός τι, τὰ βολεύω ἀπὸ κάτι : **οἰκονομήθηκα ἀπὸ κάρβουνα**· **12)** δημ. κ. ἐν αἰσχρᾷ σημ. ἐν ἀναφ. πρὸς γυναῖκα.

οἰκοπεδικός-ή-όν πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς οἰκόπεδον : Πάπ. **πήχεις οἰκοπεδικοὺς ἑπτὰ ἐκ τοῦ ἀπὸ νότου μέρους τῶν ὑπαρχόντων, - οἰκοπεδικαὶ διενέξεις.**

οἰκόπεδο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. μέρος, ἔκτασις ἐδάφους προωρισμένη ὅπως οἰκοδομηθῇ ἐπ' αὐτῆς κτίριον, ἢ ἐφ' ἧς ἔχει κτισθῆ οἰκία, γήπεδον, σπιτότοπος· ΑΒ 32,1 «γήπεδον διαφέρει οἰκοπέδου· οἰκόπεδον γὰρ οἰκίας κατερριμμένης ἔδαφος, γήπεδα δὲ τὰ ἐν ταῖς πόλεσι προκείμενα, οἷον κηπία», Σουΐδ. «ἔρημον κατάπτωμα οἴκου» : Ξεν.Προσ.2,6 **πολλὰ οἰκιῶν ἔρημά ἐστιν ἐντὸς τῶν τειχῶν καὶ οἰκόπεδα**, Αἰσχίν.1,182 **τῆς οἰκίας ταύτης ἕστηκε τὰ οἰκόπεδα**, 'Αριστλ.Πολιτ.1265b, 24 **καὶ τὴν τῶν οἰκοπέδων δὲ διαίρεσιν δεῖ σκοπεῖν**, Διόδ.Σ 5,66, Διοσκ.3,119 **φύεται περὶ τὰ οἰκόπεδα καὶ ἐρείπια**, 'Απп.'Εμφ.Πολ.4,102 **ὡς μηδὲν ἔτι πλὴν οἰκόπεδα μόνον ἱερῶν ὁρᾶσθαι**, Πάπ. **οἰκία καὶ τὰ περὶ αὐτὴν οἰκόπεδα, - διετάχθη ἡ περίφραξις τῶν οἰκοπέδων**· **2)** ἡ θέσις πόλεώς τινος, τὸ ἔδαφος : Πολύβ.15,23,10 **αὐτὸς δὲ πόλεως οἰκόπεδον ἔρημον ἐκληρονόμει**· **3)** ἡ οἰκία, τὸ οἰκοδόμημα : Θουκ.4,90 **καὶ πλίνθον ἐκ τῶν οἰκοπέδων τῶν ἐγγὺς καθαιροῦντες**, Πλάτ.Νόμ.741C **τὸν πριάμενον ἢ ἀποδόμενον ὧν ἔλαχεν οἰκοπέδων**· **4)** δημ. κ. μτφ. ὁ κύκλος δικαιοδοσίας ἢ ἁρμοδιότητος : **μὴν μπαίνῃς σὲ ξένα οἰκόπεδα**· κ. εἰρων. **ἀγρίεψε γιατὶ τοῦ πάτησαν τὰ οἰκόπεδά του** (ἐπὶ ἀξιοῦντος μονοδικὴν εἰδημοσύνην εἴς τι ἢ ἀποκλειστικὴν κάρπωσιν).

οἰκοπεδοφάγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ σφετεριστής, ὁ καταπατητὴς ξένων οἰκοπέδων.

οἰκοποιός-όν ὁ οἰκοδομῶν, κτίζων οἶκον, ὁ καθιστῶν τι μέρος οἰκήσιμον: Σοφ.Φιλ.32 **οὐδ' ἔνδον οἰκοποιός ἐστί τις τρυφή;** (ἡ δυναμένη τὸ ἀφιλόξενον σπήλαιον εἰς κατοικήσιμον οἰκίαν νὰ μεταβάλῃ· δ. ἑρμ. σχόλ. «ἡ ἐν οἴκῳ γενομένη»)· **2)** γλωσσ. τὸ ἀρσ. οἰκοδόμος, κτίστης.

οἰκοποιῶ-έω μτγν. ἐκκλ. οἰκοδομῶ οἶκον, κτίζω σπίτι : Καισάρ.Διαλ.1,30 **ὁδοποιεῖν ἑαυτοὺς τῷ κυρίῳ . ., καὶ οἰκοποιεῖν δι' ἐναρέτου πολιτείας.**

οἰκοπορεῖα (τὰ) Σουΐδ. «τὸ κατ' οἰκίαν σκεύη».

οἰκόριος-α-ον δωρ. ἀντὶ οἰκούριος, ὁ φίλος, ὁ οἰκιακός : Πίνδ.Π 9,19 **οὔτε δείπνων οἰκοριᾶν μεθ' ἑταιρᾶν τέρψιας.**

οἶκος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κτίριον, ἐν ᾧ διαμένει τις, οἰκία, οἴκημα, σπίτι : 'Ιλ.Α 30 **πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν "Αργεϊ,**

αὐτ.Ο 498, Αἰσχ.Εὐμ.867 ὡς πρὸς οἶκον ὠχετεύετο φάτις, Ἡρ.3,79 ἀλλὰ κατ' οἴκους ἑωυτοὺς οἱ μάγοι ἔχουσι τὴν ἡμέρην ταύτην, Θουκ.2,60 ταῖς κατ' οἶκον κακοπραγίαις ἐκπεπληγμένοι τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀφίεσθε, ΚΔ Ματθ.9,6 ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου, Πάπ. τῶν ἄνω οἴκων τὰς θύρας καὶ τὰς θυρίδας μεταθεῖναι, Πλούτ.Ἠθ.142C ὅπως ἐν οἴκῳ διημερεύσωσι· || συνεκδ. σκηνή, παράπηγμα, σπήλαιον ὅπου διαμένει τις· οὕτω π. Ὁμ. ἡ τοῦ Ἀχιλλέως κλισία, σκηνὴ ἐν Τροίᾳ: Ἰλ.Ω 471 γέρων δ' ἰθὺς κίεν οἴκου, τῇ ῥ' Ἀχιλεὺς ἵζεσκε διίφιλος, Σοφ.Αἴ.65 καὶ νῦν κατ' οἴκους συνδέτους αἰκίζεται, ΠΔ Γέν.31,33 ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Λείας καὶ ἠρεύνησε τὸν οἶκον Ἰακώβ· || τὸ ἄντρον τοῦ Κύκλωπος, τὸ σπήλαιον : Ὀδ.Ι 478 ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ ἐσθέμεναι, Σοφ.Φιλ. 159 οἶκον μὲν ὁρᾷς τόνδ' ἀμφίθυρον πετρίνης κοίτης (τὸ σπήλαιον τοῦ Φιλοκτήτου)· || νεώτ. κ. δημ. ἐν φρ. κατ' οἶκον ἔρευνα ἔρευνα ἀστυνομικῶν ἀρχῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τινός· **2)** ἡ πατρίς, ἡ γενέτειρα : Σοφ.Αἴ.762 κεῖνος δ' ἀπ' οἴκων εὐθὺς ἐξορμώμενος, Θουκ.1,87, αὐτ.1,99 ἵνα μὴ ἀπ' οἴκου ὦσι (μακρὰν τῆς πατρίδος, εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν εἶναι), ΚΔ Ματθ.23,38 ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος· **3)** μέρος οἰκίας, δωμάτιον, θάλαμος, ἰδίως ἡ γυναικωνῖτις : Ὀδ.Α 356 ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε, αὐτ.Υ 105 φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρὶς πλησίον· || τὸ δειπνητήριον, ἡ τραπεζαρία : Ξεν. Συμπ.2,18 ἀλλ' ἀρκέσει μοι οἶκος ἑπτάκλινος· || κτ. πληθ. ἐπὶ μιᾶς μόνης οἰκίας, πολλὰ περιεχούσης ἐν ἑαυτῇ δωμάτια : Ὀδ.Ω 417 ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον καὶ θάπτον ἕκαστοι, Αἰσχ. Πέρσ.230 εὖτ' ἂν εἰς οἴκους μόλωμεν, αὐτ.Ἀγ. 1554 κλαυθμῶν τῶν ἐξ οἴκων, Σοφ.Φιλ.311 σῶσαί μ' ἐς οἴκους, Μνησίμ.4,52 κατ' οἴκους· **4)** ναός, ἱερόν : Ἡρ.8,143 τῶν ἐκεῖνος οὐδεμίαν ὄπιν ἔχων ἐνέπρησε τούς τε οἴκους καὶ τὰ ἀγάλματα, Εὐρ. Φοίν.1373 Ἐτεοκλέης δὲ Παλλάδος χρυσάσπιδος βλέψας πρὸς οἶκον ηὔξατ', Ἐπιγρ. οἶκος τεμένιος ἱερός, ΚΔ Λουκ.6,4 ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, Εὐστ.Ἱστ.Ἐκκλ.8 οἴκους ἐν οἷς συνήγοντο οἱ χριστιανοί· **5)** ἐπὶ ζῴων ἀγρίων ἢ ἡμέρων, ἡ φωλεά, ἡ τρώγλη, ἡ τρῦπα : Γεωπ.15,2,22 οἰκός σοι ἔστω ὑψηλὸς δεκαπηχυαῖος· **6)** ἡ θέσις ἀστέρος ἐν τῷ οὐρανίῳ θόλῳ : Μαν.2,141, Βέττ.Βάλ.7,25, Αἰλ.Ζ1 12,7, Εὐστ.162,2 δέδονται τόποι τινὲς τοῖς πλανήταις, οὓς οἴκους αὐτῶν καλοῦσιν οἱ νεώτεροι, ἐν οἷς αὐτοὺς ὄντας καὶ οἰκοδεσποτεῖν λέγουσιν, Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.1 τοὺς οἴκους τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου· **7)** ἡ περιουσία, τὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς οἰκίας, πᾶν ὅ,τι ἀνήκει τῷ οἰκοδεσπότῃ : Ἰλ.Ο 498 οἶκος καὶ κλῆρος ἀκήρατος, Ὀδ.Α 64 οἶκος ἐμὸς διόλωλε, αὐτ Δ 318 ἐσθίεταί μοι οἶκος, Ἡρ.3,53 καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς διαφορηθέντα μᾶλλον ἢ αὐτός σφεα ἀπελθὼν ἔχειν, Παυσ.8,51,2 ἐδίδοσαν οἶκον αὐτῷ τὸν Νάβιδος ἐς πλέον ἢ τάλαντα ἑκατόν· || ἐν τοῖς ἀττ. νόμοις, ἡ ὅλη κληρονομία, περιουσία : Ἀνδοκ.4,15 ἵνα τὸν οἶκον τοῦ Ἱππονίκου κατάσχοι, Λυσ.12,93 καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους οὗτοι μὲν ⟨ἂν⟩ ἐκ τῶν πραγμάτων ἐκτήσαντο, Δημ 814 ἔτι δὲ τὴν ἡμετέραν μητέρα πεντήκοντα μνᾶς εἰς τὸν οἶκον εἰσενηνεγμένην· **8)** γένος, γενεά, οἰκογένεια : Ὀδ.Ζ 181 σοὶ δὲ θεοὶ δοῖεν .. ἄνδρα τε καὶ οἶκον, Ἡρ.5,31 σὺ ἐς οἶκον τὸν βασιλέος ἐξηγητὴς γίνεαι πρηγμάτων ἀγαθῶν, Αἰσχ.862 Ἀγαμεμνονίων οἴκων ὄλεθρον, Σοφ.Ἀντ.594 ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν οἴκων ὁρῶμαι πήματ' ἀλλ' ἄλλοις ἐπὶ πήμασι πίπτοντα, Θουκ.1,137 ὅς κακὰ μὲν πλεῖστα Ἑλλήνων εἴργασμαι τὸν ἡμέτερον οἶκον, ΚΔ Λουκ.1,27 ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυΐδ, αὐτ.1,33 καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, - κατάγεται ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Κομνηνῶν· || παροιμ. τὰ ἐν οἴκῳ μὴ ἐν δήμῳ (τὰ οἰκογενειακὰ πράγματα δὲν ἁρμόζει νὰ κοινολογῶνται)· **9)** νεώτ.τὸ σύνολον τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀνωτάτου ἄρχοντος στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ὑπαλλήλων : ὁ στρατιωτικὸς οἶκος τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας· **10)** ὁμ.νεώτ. ὠργανωμένη ἐμπορική, τραπεζιτικὴ κτλ. ἐπιχείρησις, ἰδ. μεγάλη φίρμα : οἶκος ἐμπορικός, - ἐκδοτικὸς οἶκος· **11)** ὁμ. νεώτ. οἶκος τυφλῶν ἄσυλον, ἐκπαιδευτήριον τυφλῶν· **12)** ὁμ. νεώτ. οἶκος ἀνοχῆς πορνεῖον, μπουρδέλο· **13)** ὁμ. ἐκκλ. ἑκάστη τῶν στροφῶν κοντακίου, ἐκκλησιαστικὸν τροπάριον : οἱ οἶκοι τῆς Θεοτόκου· **14)** παράγ. οἰκῶ, οἰκία, οἶκοι, οἴκαδε, οἴκοθεν· ἄποικος, μέτοικος, περίοικος, σύνοικος· οἰκέτης, οἰκεύς· οἰκεῖος· οἰκίζω. Ἐκ ρίζ. Fικ- (ἱκνοῦμαι)· Fοῖκος = οἶκος, λατ. vicus.

οἶκοσε ἐπίρρ. μτγν. οἴκαδε, εἰς τὸν οἶκον : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.194,10.

οἰκοσημο..ογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ἐραλδικῆς βλ., ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν στοιχείων γενεαλογικῆς καὶ ἱστορικῆς ἐρεύνης.

οἰκόσημον (τὸ) νεώτ. σῆμα εὐγενοῦς οἰκογενείας ἀποτελούμενον ἐκ θυρεοῦ, στέμματος κτλ.

οἰκοσιτία (ἡ) μτγν. τὸ σιτεῖσθαι, τρέφεσθαι ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ ἢ ἐκ τῶν ἰδίων : Πολυβ.6,36.

οἰκόσιτος-ον κ. νεώτ. ὁ ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ σιτούμενος, ὁ παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ του τρεφόμενος, ὁ ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του συντηρούμενος : Ἀναξανδρ.24 υἱὸς γὰρ οἰκόσιτος ἡδὺ γίγνεται, Λουκ.Ἐνύπν.1 εὐθὺς ἂν αὐτὸς ἔχειν τὰ ἀρκοῦντα παρὰ τῆς τέχνης καὶ μηκέτ' οἰκόσιτος εἶναι τηλικοῦτος ὤν· || οἰκόσιτος νυμφίος ὁ ἐρχόμενος εἰς γάμον ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ συντηρήσεως καὶ διαμονῆς αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν γονέων ἢ γεν. τῶν οἰκείων τῆς νύμφης, ἤτοι συνήθ. μὴ λαμβάνων ὡρισμένην τινὰ προῖκα ἢ ἐκ κληρονομίας μερίδιον, σώγαμπρος : Μεν.Κιθ.ἀπ.103 οἰκόσιτον νυμφίον οὐδὲν δεόμενον προικὸς ἐξευρήκαμεν· || νεώτ. ἰδ. ἐπὶ ζώων, ὁ οἰκοδίαιτος, ὁ σπιτήσιος· **2)** ὁ τρώγων ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μόνος, κατ' ἰδίαν ἢ μ. μετὰ τῶν οἰκείων· || ὅθ. οἰκόσιτος γάμος ὁ τελούμενος ἐν στενῷ οἰκογενειακῷ κύκλῳ : αὐτ.450 οἰκοσίτους τοὺς γάμους πεποιηκέναι· **3)** ὁ συντηρούμενος ἰδίοις ἀναλώμασι, κ. εἰδ. ἐν ἀναφ.πρὸς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ὁ ἄμισθὶ ταύτην ἐκτελῶν : Ἀθήν.6,247F «καλεῖται δ' οἰκόσιτος ὁ μὴ μισθοῦ, ἀλλὰ προῖκα τῇ πόλει ὑπηρετῶν» : Ἀντιφάν.200 κἀκκλησιαστὴς οἰκόσιτος· || ὁ μὴ πληρωθεὶς πρός τι, ἀπλήρωτος : Μεν.Κιθ.ἀπ.6 οὐκ οἰκοσίτους τοὺς ἀκροατὰς λαμβάνεις· || κ. ἐπὶ στρατιωτῶν, ὁ τὸν σιτισμὸν αὐτοῦ ἰδίᾳ μερίμνῃ ποιούμενος : Πλούτ.Κράσσ.19 ἑτέρους δὲ μυρίους ὑπισχνεῖται καταφράκτους καὶ τρισμυρίους πεζοὺς οἰκοσίτους· **4)** φρ. οἰκόσιτον μισθοῦμαι λαμβάνω ὑπηρέτην ἐπὶ μισθῷ σὺν τῇ τροφῇ αὐτοῦ : Θεόφρ.Χαρ.22,4 τοὺς δὲ διακονοῦντας ἐν τοῖς γάμοις οἰκοσίτους μισθώσασθαι· **5)** ὁ ἐν οἴκῳ, ἄ. συνήθως σιτιζόμενος δωρεὰν (ἠπιώτερον τοῦ παράσιτος), Φίλ.1,344· **6)** ἐπὶ μυός, ὁ ἐν τῷ οἴκῳ τὴν τρώγλην ἔχων, ἀντίθ. ἀρουραῖος· πρβλ. οἰκότριψ : Βάβρ.108,4· **7)** νεώτ., ἄ. οἰκότροφος βλ.λ.2!· **8)** ὁ καταστρέφων ἢ νοσφιζόμενος περιουσίας, ὁ οἱονεὶ τρώγων τὰ εἰς οἶκόν τινα, εἰς οἰκογένειαν ἀνήκοντα : Φίλ.1,311.

οἰκοσιτῶ-έω νεώτ. ἀμτβ. σιτοῦμαι, τρέφομαι ἐν τῷ οἴκῳ· **2)** τρέφομαι ἐπὶ πληρωμῇ ἀντιτίμου ἐν ᾧ τόπῳ στεγάζομαι.

οἰκόσκευα (τὰ) σχόλ. ἡ οἰκοσκευὴ βλ.λ. : Σχόλ. Πατμ.Δημ.149.

οἰκοσκευή (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ οἰκιακὸς ἐξοπλισμός, τὸ σύνολον τῶν οἰκιακῶν σκευῶν καὶ ἐπίπλων, τὸ νοικοκυριό : Ἀρκάδ.103,13, Βασιλικὰ 4,13,1.

οἰκοσκοπητικόν (τὸ) μτγν. κ. μσν. τὸ οἰκοσκοπικόν : Νόνν.πρὸς Γρηγ.Ναζ.160, Εὔδοκ.41.

οἰκοσκοπικόν (τὸ) μτγν. παρατήρησις οἰωνοῦ τινος ἐν οἴκῳ, οἷον χύσις μέλιτος, οἴνου ἢ ἐλαίου : Ἀν.Ὀξ.4,240· πρβλ. οἰωνιστικόν.

οἰκοσόος-ον, ποι. οἰκοσσόος ἐπὶ φειδωλῆς συζύγου, ὁ σῴζων τὸν οἶκον, τὰ τοῦ οἴκου, ἀντίθ. οἰκοφθόρος : Μάξιμ.98 **οἰκοσσόον ἄκοιτιν,** Νόνν. Δ 21,270 **λάτριον ἔργον ἔχειν οἰκοσσόον.**

οἰκοστολή (ἡ) νεώτ. διακριτικὴ ἐνδυμασία, στολή, ἣν φέρουσιν οἱ ὑπηρέται ἀνακτόρων, πρεσβειῶν, ξενοδοχείων, μεγάρων κ. ἄ., ἡ λιβρέα.

οἰκοτεχνία (ἡ) νεώτ. βιοποριστικὴ τέχνη ἀσκουμένη ἐν τῷ οἴκῳ, ἡ κατ' οἶκον τέχνη, βιοτεχνία.

οἰκότης (ὁ) πάπ. ὁ οἰκέτης, ὁ ὑπηρέτης.

οἰκοτόπιον (τὸ) μσν. ἔκτασις ἐδάφους προωρισμένη ὅπως οἰκοδομηθῇ ἐπ' αὐτῆς κτίριον, οἰκόπεδον, σπιτότοπος : Χρυσόβουλλ.ἐν Σάθ.1,217 **καὶ οἰκοτόπια πλησίον τοῦ νεουργηθέντος παραπορτίου σὺν τῷ ἐκεῖσε ναῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ὁδηγητρίας.**

οἰκοτραφής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ τραφείς, ἀνατραφείς, ὁ οἰκογενής· Μοῖρ.283 «οἰκότριψ Ἀττικοί, οἰκοτραφὴς Ἕλληνες», Θωμ.Μ 645 «οἰκότριψ, οὐκ οἰκοτραφής».

οἰκοτρίβαιος-α-ον μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς οἰκότριβα· Πολυδ.3,76 «τὸ δὲ παιδίον τὸ ἐκ τῶν οἰκοτρίβων, οἰκοτρίβαιον ὠνόμαζον».

οἰκοτρίβης (ὁ) ὁ οἰκότριψ· Ἡσ. «οἰκογενὴς δοῦλος».

οἰκοτριβής-οῦς-ές ὁ κατατρίβων, ὁ καταστρέφων τὸν οἶκον ἢ τὴν οἰκογένειαν, οἰκοφθόρος : Κριτί.6,14 **ἐπεισπίπτει δ' οἰκοτριβὴς δαπάνη.**

οἰκοτριβικός-ή-όν γλωσσ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἰκότριβα.

οἰκοτριβῶ-έω μσν. διατρίβω ἐν τῷ οἴκῳ : Στουδ.Θεόδ.434Α **ὧδέ τε κἀκεῖσε οἰκοτριβοῦντα.**

οἰκότριψ-ῖβος (ὁ) ὁ ἀπὸ γονέων δούλων γεννηθεὶς ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἀνατραφεὶς δοῦλος, οἰκογενής, ἀντίθ. τῷ ὠνητῷ δούλῳ· Ἀμμών. «οἰκότριψ, ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ διατρεφόμενος, ὃν ἡμεῖς θρεπτὸν καλοῦμεν· οἰκέτης δέ, ὁ δοῦλος ὁ ὠνητός», Ἡσ. «οἰκότριβες· οἰκογενεῖς δοῦλοι» : Δημ.173 **νῦν δέ, .. φθόρους ἀνθρώπους οἰκοτρίβων οἰκότριβας,** Αἰλ. ΖΙ 12,15 **μετὰ τῶν οἰκοτρίβων παίζειν,** Ἀγαθ.π. Σουΐδ. **εἵπετο δὲ καὶ τῶν οἰκοτρίβων ὀπαδῶν ὁ προστάτης, καὶ ὅσον ἄλλο οἰκετικόν·** ‖ ὡς ὑβριστ. : Ἀριστφ.Θεσμ.426 **ᾠκότριψ Εὐριπίδης·** ‖ κ. μτφ. : Φιλόδ.Ἀκαδ.19Μ **οἰκότριβες ἐν φιλοσοφίᾳ·** **2)** ἐπὶ μυός, ὁ διαμένων ἐν τῷ οἴκῳ, ὁ οἰκόσιτος : Βάβρ.107,2 **οἰκότριψ κλώψ.**

οἰκοτροφεῖο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. οἶκος, ἐν ᾧ ἐπὶ πληρωμῇ ἔχει τις κατοικίαν καὶ τροφήν· ‖ εἰδ. διαμέρισμα σχολείου, εἰς ὃ διαμένουσι καὶ τρέφονται μαθηταὶ ἐπὶ μισθῷ.

οἰκοτροφία (ἡ) νεώτ. ἡ κατάστασις τοῦ οἰκοτρόφου, τὸ νὰ εἶναί τις οἰκότροφος.

οἰκότροφος-ον μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τρεφόμενος καὶ διάγων ἐν τῷ οἴκῳ : Δίων Χρ.1,202 **οἰκότροφοι μὲν οὐχ ἧττον τῶν γυναικῶν· 2)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ μετὰ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τρεφόμενος ξένος ἐπὶ μισθῷ· **3)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ μαθητῶν, ὁ διαμένων καὶ τρεφόμενος ἐν τῷ σχολείῳ ὅπου φοιτᾷ, ἐσωτερικὸς μαθητής.

οἰκοτρύβλιον Ἡσ. «τὸ ἐκ δούλου δοῦλον», Φώτ. «τὸ οἰκογενὲς παιδάριον», οἰκοτρίβαιον.

οἰκοτύραννος (ὁ) μτγν. ὁ τύραννος, κύριος τοῦ οἴκου : Παλλδ.ΑΠ 10,61,1 **φεύγετε τοὺς πλουτοῦντας ἀναιδέας οἰκοτυράννους, μισοῦντας πενίην μητέρα σωφροσύνης.**

οἰκότως (ἐκ τῆς μτχ. τοῦ παθ. παρακ. οἰκώς-υῖα-ός) ἐπίρρ. ἰων. ἀντὶ ἐοικότως, λογικῶς, πιθανῶς : Ἡρ.2,25 **ποταμῶν .. οἰκότως αὐτὸς ἑωυτοῦ ῥέει πολλῷ ὑποδεέστερος ἢ τοῦ θέρεος,** αὐτ.7,50.

οἰκουμένη (ἡ) (ἐκ τῆς μτχ. τοῦ παθ. ἐνεστ. τοῦ οἰκῶ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἰων. **οἰκεομένη** (Ἡρ. 4,110) π. Ἕλλησι **τὸ ὑπ' αὐτῶν κατοικούμενον** μέρος τῆς γῆς, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὰς βαρβαρικὰς χώρας, ὁ ἑλληνικὸς κόσμος : Δημ.85 **οὔτ' ἐν τῇ οἰκουμένῃ αἱ δωρεαὶ ἔσονται, ἵνα μὴ διαβληθῇ πρὸς τοὺς Ἕλληνας,** αὐτ.242 **πᾶσα ἡ οἰκουμένη μεστὴ γέγονε προδοτῶν,** Ἀριστλ.Μετ.362b, 26· ‖ ἡ κατοικουμένη γῆ ἡ περιλαμβάνουσα καὶ τὰς μὴ ἑλληνικὰς χώρας, οἷον τὴν Αἰθιοπίαν, τὴν Σκυθίαν, τὰς Ἰνδίας : Ἡρ.4,110 **ἀποβᾶσαι ἀπὸ τῶν πλοίων αἱ Ἀμαζόνες ὡδοιπόρεον ἐς τὴν οἰκεομένην,** Ἀριστλ.Μουσ.392b,26, Ἐπίκ.Δόξ.52 **ἡ φιλία περιχορεύει τὴν οἰκουμένην,** ΠΔ Ἔσδρ.1,2,3 **ἐμὲ ἀνέδειξε βασιλέα τῆς οἰκουμένης ὁ κύριος τοῦ Ἰσραήλ,** Πάπ. **τῆς οἰκουμένης πάσης βασιλεύοντος· 2)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κτ. ἐπέκτ. ἡ ὅλη γῆ, κατοικουμένη καὶ μή, ἡ ὑφήλιος : Ὑπερείδ.Εὐξ.33 (πιθ.), Ἀντιφάν.179, Λουκ.Ἀλκ.3 **ὑπέλαβεν ἄν τις τὴν οἰκουμένην ἅπασαν καὶ δὴ συμπεσεῖσθαι,** Ἀθήν.8,350Α **Σιδήτας δὲ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ,** Ἐρωτόκρ.2,1780 **ὁπού στὴν οἰκουμένη δὲν εὑρέθῃκαν ἄλλοι δυὸ ὡσὰν αὐτοὺς νὰ κάμου,** αὐτ.3,1273, Κάλβ.3,2 **ὅλην τὴν οἰκουμένην σκεπάζουν σκοτεινὰ .. τὰ μεγάλα πτερὰ τῆς βαθείας νύκτας· 3)** εἰδ. π. Ρωμ. σύμπας ὁ ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῆς Ρώμης τελῶν κόσμος, ὁ ρωμαϊκὸς κόσμος : ΚΔ Λουκ.2,1 **ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην,** αὐτ.Πράξ.17,6 **βοῶντες ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν,** Πάπ. **ὁ εὐεργετικώτατος κύριος τῆς οἰκουμένης Ἀδριανὸς Καῖσαρ,** αὐτ. **ἡ τῆς οἰκουμένης ἀσφάλεια,** Λουκ.Μακρόβ.7 **εὐεργέτηκε τὰ μέγιστα τὴν οἰκουμένην τὴν ἑαυτοῦ,** Γαλ.10,7· **4)** μτγν. **ἡ οἰκουμένη ἡ μέλλουσα** ἡ μέλλουσα βασιλεία τοῦ Χριστοῦ : ΚΔ Ἑβρ.2,5 **οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν.**

οἰκουμενικός-ή-(όν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς σύμπασαν τὴν οἰκουμένην, ὁ παγκόσμιος : Ἐπιγρ. **νεικήσας ἀγῶνας ἱεροὺς οἰκουμενικούς,** αὐτ. **οἰκουμενικὸν συνέδριον τῶν λινουργῶν,** Πάπ. **ὁ θειότατος καὶ οἰκουμενικὸς δεσπότης ἡμῶν βασιλεύς,** αὐτ. **οἱ οἰκουμενικοὶ ἡμῶν δεσπόται τοῦ διαδήματος· 2)** ἐκκλ. ἐπὶ συνόδων, ἡ συγκειμένη ἐκ τῶν ἐπισκόπων συμπάσης τῆς ἐκκλησίας : Κεδρ.Γεώργ.13 «ἐκλήθησαν δὲ οἰκουμενικαί, διότι ἐκ κελεύσεων βασιλικῶν οἱ κατὰ πᾶσαν τὴν Ρωμαίων πολιτείαν ἀρχιερεῖς μετεκλήθησαν» : Πάπ. **ἡ ἱερὰ οἰκουμενικὴ μεγάλη σύνοδος,** Δαμασκ.Ι 37 **τὴν παροῦσαν ταύτην ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον κατ' οὐδὲν ἐλάττω ἡγοῦμαι τῶν προλαβουσῶν ἁπασῶν·** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τῶν ἀρχιεπισκοπικῶν θρόνων Ρώμης, Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων : Θεοφάν.4,12· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ἰδίως ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 6ου αἰ. ὡς τίτλος τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως : Εὐστρ.2275· **3)** τίτλος τιμητικὸς διδόμενος εἰς διακεκριμένους ἐπισκόπους καὶ ἐκκλησιαστικοὺς διδασκάλους : Ὡρολόγ.Ἰαν.30, Θεοδώρ.3,1160Β **τῷ διδασκάλῳ τῆς οἰκουμένης· 4)** τίτλος ὃν ἀντεποιοῦντο ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ρώμης καὶ ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως : Σύνοδ.Χαλκηδ.1268C· **5)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ κυβερνήσεως, ἡ συντεθειμένη ἐκ τῶν ἀρχηγῶν ἢ τῶν ἀντιπροσώ-

πων πάντων ἢ τῶν πλειοτέρων πολιτικῶν κομμάτων, κυβέρνησις γενικοῦ συνασπισμοῦ.

οἰκουμενικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ οἰκουμενικοῦ, ἡ καθολικότης, παγκοσμιότης : **ἡ οἰκουμενικότης τῆς κυβερνήσεως παρέχει εἰς αὐτὴν δικαιώματα δικτατωρικά.**

οἰκουργός-όν (οἶκος, ἔργον) μτγν. ὁ ἐργαζόμενος ἐν τῷ οἴκῳ, ὁ φροντίζων περὶ τοῦ οἴκου : ΚΔ Τίτ.2,5 (δ.γρ. οἰκουρούς), Σωρ.1,27 **οἰκουργὸν καὶ καθέδριον διάγειν βίον.**

οἰκουργῶ-έω μτγν. διευθύνω : Κλήμ Ρωμ.1,1 **οἰκουργεῖν τὰ κατ' οἶκον.**

οἰκούρημα-ατος (τὸ) (οἰκουρῶ) ἡ τοῦ οἴκου φύλαξις· Σχόλ. «φυλακή, παρουσία» · Σοφ.Φιλ.868 **ὦ φέγγος ὕπνου διάδοχον τό τ' ἐλπίδων ἄπιστον οἰκούρημα τῶνδε τῶν ξένων** (ἡ ἀπὸ τῶν ξένων προερχομένη φύλαξις τοῦ οἴκου, ἢ οἱ ξένοι παρὰ τὴν προσδοκίαν μου μένοντες καὶ φυλάττοντές με), Εὐρ.Ἱππ.787 **πικρὸν τόδ' οἰκούρημα δεσπόταις ἐμοῖς·** **2)** ἡ ἐν τῷ οἴκῳ διαμονή, ἡ οἰκουρία : Εὐρ.Ἡρακλ.700 **αἰσχρὸν γὰρ οἰκούρημα γίγνεται τόδε·** **3)** ἐπὶ προσ., ἐν φρ. ποι. **φθείρω οἰκουρήματα** διαφθείρω τὰς ἐν τῷ οἴκῳ γυναῖκας : Εὐρ.Ὀρ.928 **εἰς τἄνδον οἰκουρήμαθ' οἱ λελειμμένοι φθείρουσιν.**

οἰκουρία (ἡ) (οἰκουρός) κ. νεώτ. ἡ φύλαξις καὶ ἡ ἐπιμέλεια τοῦ οἴκου : Εὐρ.Ἡρ.1373 **μακρὰς διαντλοῦσ' ἐν δόμοις οἰκουρίας,** Κλήμ.Ἀλ.254 **ἀργαὶ πρὸς οἰκουρίας·** **2)** ἐπὶ γυναικῶν, ἡ ἐν τῷ οἴκῳ διαμονή : Πλούτ.Ἠθ.271E **ἔκειτο δὲ πάλαι καὶ σανδάλια καὶ ἄτρακτοι· τὸ μὲν οἰκουρίας αὐτῆς, τὸ δέ, ἐνεργείας σύμβολον,** Φιλ.327 **θηλείαις οἰκουρία·** ‖ νεώτ. ἡ ἐν τῷ οἴκῳ διαμονὴ ἕνεκα νόσου· **3)** βίος ἥσυχος, ἀπομεμακρυσμένος τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων· ‖ κ. ἐπὶ φόγου, ἀργία, ἀπραξία : Πλούτ.Κοριολ.35 **οἵαν οἰκουρίαν ἡμῖν ἡ σὴ φυγὴ περιεποιήσατο.**

οἰκουρικός-ή-όν μτγν. ὁ ἐπιρρεπὴς εἰς τὸ φυλάττειν τὸν οἶκον, ὁ συνηθισμένος νὰ μένῃ ἐν τῷ οἴκῳ· ‖ **τὸ οἰκουρικὸν** ὡς οὐσ. ἡ οἰκουρία, ἡ ἐν τῷ οἴκῳ διαμονή : Λουκ.Δραπ.16 **οἷον τὸ φυλακτικὸν ἢ οἰκουρικὸν ἢ φιλοδέσποτον.**

οἰκουρικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον οἰκουρικὸν βλ.λ. : Εὐστ.Πον.288,47.

οἰκούριος-α-ον, δωρ. **οἰκόριος** ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς τὴν τοῦ οἴκου ἐπιμέλειαν· ‖ **τὰ οἰκούρια** ὡς οὐσ. μισθὸς τῆς οἰκουρίας, ἀμοιβὴ διὰ τὴν τοῦ οἴκου ἐπιμέλειαν· ‖ **τὰ οἰκούρια** ὡς οὐσ. μισθὸς τῆς οἰκουρίας, ἀμοιβὴ διὰ τὴν τοῦ οἴκου ἐπιμέλειαν : Σοφ.Τρ.542 **τοιάδ' Ἡρακλῆς . . οἰκούρι' ἀντέπεμψε τοῦ μακροῦ χρόνου** (σχόλ. «τῆς οἰκουρίας δῶρα, εὐχαριστήρια τῆς πολυχρονίας ἡμῶν οἰκουρίας»)· **2)** λεξ. **τὰ οἰκούρια** ὡς οὐσ. παίγνια, τὰ ὁποῖα αἱ μητέρες ἐκ τῆς οἰκίας ἀπερχόμεναι, δίδουσι τοῖς τέκνοις, ἵνα ἡσυχάζωσι· Ἡσ. «τὰ ὑπὸ τῶν μητέρων προσφερόμενα τοῖς νηπίοις παίγνια», Εὐστ.1423,3 «ὅθεν οἰκούρια παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὡς οἷον οἰκοφυλάκια, τὰ ὑπὸ μητέρων παιδίοις ὑπολειπόμενα παίγνια»· πρβλ. οἰκόριος.

οἰκουροκαθέδριος (ὁ,ἡ) μσν. ἐπὶ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν, ὁ μονήρης : Τζέτζ.Χιλ.1,287 **κἂν οἰκουροκαθέδριον εἰλόμεθα τὸν βίον.**

οἰκουρός-όν (οἶκος, οὖρος) ἐπὶ κυνός, ὁ φυλάττων τὸν οἶκον : Ἀριστφ.Σφ.970 **ὁ δ' ἕτερος οἷός ἐστιν οἰκουρὸς μόνον,** Παυσ.3,15,4 **ἐνταῦθα οἱ κύων ἐπεφέρετο οἰκουρός·** ‖ ἐπὶ ἀλεκτρυόνος : Πλούτ.Ἠθ.998B **τὸν οἰκουρὸν ἀλεκτρυόνα·** ‖ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ὄφεως τοῦ ἐν Ἀκροπόλει· Ἡσ. «οἰκουρὸν ὄφιν· τὸν τῆς Πολιάδος φύλακα δράκοντα· καὶ οἱ μὲν ἕνα φασίν, οἱ δὲ δύο ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἐρεχθέως. τοῦτον δὲ φύλακα τῆς ἀκροπόλεως φασιν, ᾧ καὶ μελιτοῦτταν παρατίθεσθαι» : Ἀριστφ.Λυσ.759 **οὐ δύναμαι 'γωγ' οὐδὲ κοιμᾶσθ' ἐν πόλει, ἐξ οὗ τὸν ὄφιν** εἶδον τὸν οἰκουρόν ποτε, Φύλαρχ.72· **2)** ὁ διαμένων ἐν τῷ οἴκῳ του : Εὐρ.Ἡρ.45 **λείπει γάρ με τοῖσδ' ἐν δώμασιν τροφὸν τέκνων οἰκουρόν,** Πλούτ.34 **δίαιτα οἰκουρὸς καὶ ὀργή,** Πολυβ.4,150 **οἰκουρὸν γραΐδιον·** ‖ τὸ θηλ. **οἰκουρός** ὡς οὐσ. ἡ οἰκοκυρά, ἡ οἰκοδέσποινα : Σοφ.ἀπ.487, Εὐρ.Ἑκ.1277 **κτενεῖ νυν ἡ τοῦδ' ἄλοχος οἰκουρὸς πικρά,** Πάπ. **ἡ θεὸς ἡ καλουμένη οἰκουρός·** ‖ ἐπὶ γυναικὸς ἐπαινετῆς, οἰκονομικῆς : Φίλ.2,431, ΚΔ Τίτ.2,5 **σώφρονας, ἁγνάς, οἰκουρούς,** ἀγαθάς, **ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,** Δίων Κ 56,3· **3)** περιφρονητικῶς ἐπὶ ἀνδρός, ὁ διαμένων ἐν τῷ οἴκῳ, ὁ ἀπομεμακρυσμένος τοῦ ἀγῶνος, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν εἰς πόλεμον ἀπερχόμενον : Αἰσχ.Ἀγ.1225 **λέοντ' ἄναλκιν ἐν λέχει στρωφώμενον οἰκουρὸν ἐκ μόχθου μολόντι δεσπότῃ ἐμῷ,** Πλούτ.Ἠθ.751A **τὸν ὑγρὸν τοῦτον καὶ οἰκουρόν.**

οἰκουρότης-ητος (ἡ) μσν. ἡ οἰκουρία : Νικ. Χων.Χρον.377B **ἡ ὑπτιότης καὶ οἰκουρότης τῶν τὰ Ῥωμαίων χειριζόντων πράγματα.**

οἰκουρῶ-έω (οἰκουρός) κ. νεώτ. (ἐν χρ. κτ. ἐνεστ.), παρατ. μτγν. **οἰκούρουν,** διαμένω ἐν τῷ οἴκῳ, διατελῶ ἄγρυπνος : Σοφ.Φιλ.1328 **σηκὸν φυλάσσει κρύφιος οἰκουρῶν ὄφις·** ‖ φυλάττω τι : Αἰσχ. Ἀγ.809 **τόν τε δικαίως καὶ τὸν ἀκαίρως πόλιν οἰκουροῦντα πολιτῶν·** ‖ κωμ. φυλάττω τι ἀσφαλές : Ἀριστφ.Ἀχ.1060 **ὅπως ἂν οἰκουρῇ τὸ πέος τοῦ νυμφίου·** ‖ εἰδ. ἐπιστατῶ ἐν ναῷ : Ἀριστλ.Ἀθ.56,4 **ὅταν οἰκουρῶσι μύστας·** **2)** ἐπὶ γυναικῶν, μένω κατ' οἶκον : Σοφ.ΟΚ 343 **κατ' οἶκον οἰκουροῦσιν, ὥστε παρθένοι,** Πλάτ.Πολ. 451D **τὰς μὲν οἰκουρεῖν ἔνδον ὡς ἀδυνάτους διὰ τὸν τῶν σκυλάκων τόκον τε καὶ τροφήν,** Δημ. 1374 **δικαίως οἰκουρεῖν,** Λουκ.Νιγρ.18 **οἰκουρεῖν εἰλόμην καὶ βίον τινὰ τοῦτον γυναικώδη καὶ ἄτολμον προτιθέμενος·** **3)** περιφρον. ἐπὶ ἀνδρῶν, μένω ἐν τῇ πατρίδι, ἀποφεύγων νὰ ὑπηρετήσω ἐν πολέμῳ : Ἕρμιππ.45, Πλούτ.Περ.11,12 **ἧττον μὲν ὢν πολεμικὸς τοῦ Κίμωνος, ἀγοραῖος δὲ καὶ πολιτικὸς μᾶλλον, οἰκουρῶν ἐν ἄστει·** πρβλ. οἰκουρὸς 3)· **4)** νεώτ. μ. κτ. ἐνεστ. παραμένων ἐν τῷ οἴκῳ δὲν ἐξέρχομαι ἕνεκα νόσου· **5)** μένω ἄπρακτος, ἀργός : Πλούτ. Καμ.28 **ἕβδομον γὰρ ἐκεῖνον οἰκούρουν μῆνα πολιορκοῦντες·** **6)** Φώτ. «οἰκουρουμένης, τῆς ἀσφαλῶς τηρουμένης καὶ ὑποικουρουμένης ὑγρότητος, ἤτοι τῆς ἐνδομυχούσης καὶ ἔνδον κατεσπαρμένης»· **7)** ρηματ. π. οἰκούρημα.

οἰκοφθορία (ἡ) ἡ φθορὰ τοῦ οἴκου, τῆς περιουσίας : Πλάτ.Φαιδ.82C **οἰκοφθορίαν καὶ πενίαν φοβούμενοι·** **2)** ἐπὶ ὑπανδρευμένων γυναικῶν, μοιχεία, διαφθορά : Πλούτ.Ἠθ.12B **καὶ παρθένων ἔρωτες καὶ γυναικῶν οἰκοφθορίαι γαμετῶν.**

οἰκοφθόρος (ὁ) (φθείρω) ὁ φθείρων τὸν οἶκον, ὁ ἀφανίζων τὴν οἰκιακὴν περιουσίαν, ὁ ἄσωτος : Εὐρ.ἀπ.1041 **οἰκοφθόρον γὰρ ἄνδρα κωλύει γυνὴ ἐσθλὴ παραζευχθεῖσα,** Πλάτ.Νόμ.689D **ὁ δ' ἀπολειπόμενος οἰκοφθόρος καὶ περὶ πόλιν οὐδαμῇ σωτήρ,** Φίλ.1,311· **2)** ὁ ἐξαπατῶν γυναῖκα εἰς ἀσέλγειαν, ὁ μοιχός· Ἡσ. «οἰκοφθόρους· μοιχούς» : Ὀρφ.Λιθ.584 **μύσος κεύθων οἰκοφθόρον οὐκ ἐνόησεν ἀνήρ,** Πάπ. **ὁ ἡγεμὼν οὐ θέλει οἰκοφθόρους,** Σουΐδ. ἐν λ. Ἱλάριος.

οἰκοφθορῶ-έω (οἰκοφθόρος), παθ. ἀόρ. **οἰκοφθορήθην** (Ἡρ.1,196), μτχ. παθ. παρακ. **οἰκοφθορημένος** (Ἡρ.5,29), φθείρω τὸν οἶκον, σπαταλῶ τὴν περιουσίαν, ἀντίθ. τῷ μέτρια ἀναλίσκειν : Πλάτ.Νόμ.929D **ἐὰν . . οἰκοφθορῇ δὲ ὡς ὢν τῶν αὐτοῦ κύριος,** αὐτ.959C **οὐδέποτε οἰκο-**

φθορεῖν χρὴ διαφερόντως, Κλήμ.'Αλ.270,1 γραῖαι οἰκοφθοροῦσαι· || κ. παθ. χάνω τὴν περιουσίαν μου, καταστρέφομαι : 'Ηρ.5,29 ὥρεον γὰρ δὴ σφεας δεινῶς οἰκοφθορημένους· . πρβλ.αὐτ.1,196 ἁλόντες, ἐκακώθησαν καὶ οἰκοφθορήθησαν.

οἰκοφοβία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νοσηρὸς φόβος παραμονῆς ἐν οἴκῳ, προσβάλλων ἐνίοτε τοὺς σεισμοπλήκτους, φοβουμένους καὶ μετὰ πολὺν εἶτα χρόνον νὰ μένωσιν ὑπὸ στέγην.

οἰκοφόρος-ον μτγν. ἐπὶ τῶν Σκυθῶν, ὁ φέρων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ἴδιον οἶκον : Σκύμν.854 οἰκοφόρα ἔθνη, Περίπλ.Εὐξ.Πόντου 49.

οἰκοφυλάκιον (τὸ) μσν. παίγνια τὰ ὁποῖα αἱ μητέρες ἐκ τῆς οἰκίας ἀπερχόμεναι, δίδουσι τοῖς τέκνοις, ἵνα ἡσυχάζωσι· πρβλ. οἰκούριος 2) : Εὐστ. 'Οδ.1423,3 «οἰκοφυλάκια, τὰ ὑπὸ μητέρων παιδίοις ὑπολειπόμενα παίγνια».

οἰκοφυλακῶ-έω ἐπὶ κυνός, φυλάττω τὸν οἶκον : Αἰσώπ.Μῦθ.176 (δ.γρ.).

οἰκοφύλαξ-ᾶκος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. ὁ φύλαξ τοῦ οἴκου : Αἰσχ.'Ικ.27 Ζεὺς σωτὴρ τρίτος, οἰκοφύλαξ ὁσίων ἀνδρῶν, Νοσσ.ΑΠ 9,604 οἰκοφύλαξ σκυλάκαινα· **2**) νεώτ. ὁ θυρωρός.

οἰκτ(ε)ίρημα-ατος (τὸ) [οἰκτειρῶ] μτγν. οἰκτιρμός, ἔλεος, εὐσπλαχνία : ΠΔ 'Ιερ.38,3 διὰ τοῦτο εἵλκυσά σε ἐς οἰκτείρημα.

οἰκτ(ε)ιρήσιμος-ον μσν. ὁ ἄξιος οἰκτιρμοῦ, εὐσπλαγχνίας : Στουδ.Θεόδ.1168.

οἰκτ(ε)ίρησις-εως (ἡ) [οἰκτειρῶ] μτγν. ὁ οἰκτιρμός, ἡ εὐσπλαγχνία : Κλήμ.'Αλ.149.

οἰκτ(ε)ίρω [οἶκτος] ἄ. οἰκτίρω βλ.λ.

οἰκτ(ε)ιρῶ-έω μτγν. κ.σχόλ. δ.τ. τοῦ οἰκτ(ε)ίρω βλ., μέλλ. οἰκτειρήσω [Σχόλ.'Οδ.Δ 740], ἀόρ. ᾠκτ(ε)ίρησα [Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.353], παθ. ἐν ἀπαρφ. οἰκτ(ε)ιρηθῆναι [Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.637], οἰκτίρω, λυποῦμαι, εὐσπλαγχνίζομαι : ΠΔ'Εξ.33,19 καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτειρῶ, αὐτ.Ψαλμ.100,(101),14 σὺ ἀναστὰς οἰκτειρήσεις τὴν Σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτήν, ὅτι ἥκει καιρός, Σχόλ.'Οδ.Δ 740· κ. παθ. : Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.637· **2**) ρηματ. π. οἰκτείρημα, οἰκτείρησις, οἰκτειρήσιμος.

οἰκτίζω [οἶκτος] συνήθ. ποι. ὁ ἐνεστ. μ. ἐν συνθ. κατοικτίζω, μέλλ. ἀττ. οἰκτιῶ [Αἰσχ.Πρ.68], ἀόρ. ᾤκτισα [Σοφ.ΟΤ 1508, 'Αριστλ.Κόσ.391a, 22], μτ. αἰτ. προσ. αἰσθάνομαι οἶκτον πρός τινα, λυποῦμαι, εὐσπλαχνίζομαι, οἰκτίρω : Αἰσχ.Πρ.68 ὅπως μὴ σ' αὐτὸν οἰκτιεῖς ποτέ, Σοφ.ΟΤ 1508 οἴκτισόν σφας, ὧδε τηλικάσδ' ὁρῶν πάντων ἐρήμους· || μτ. αἰτ. κ. γενικ. : 'Αριστλ.Κόσ.391a, 22 τοὺς μετὰ σπουδῆς διαγράφαντας ἡμῖν ἑνὸς τόπου φύσιν οἰκτίσειεν ἄν τις τῆς μικροψυχίας· || κ. μτ. αἰτ. πράγμ. : Σοφ.Τρ.855 πάθος οἰκτίσαι· || κ. μέσ. : Αἰσχ.'Ικ.1031 ἐπίδοι.. στόλον οἰκτιζόμενα (μετ' οἴκτου), Θουκ.2,51 καὶ τὸν πονούμενον ᾠκτίζοντο διὰ τὸ προειδέναι τε καὶ αὐτοὶ ἤδη ἐν τῷ θαρσαλέῳ εἶναι· **2**) μέσ. θρηνῶ, πενθῶ : Εὐρ.ΙΖ 486 οὐχ ὅστις Ἅδην ἐγγὺς ὄντ' οἰκτίζεται· || κ. ἀπολ. ἐκδηλῶ τὸν οἶκτόν μου, τὴν λύπην μου : Δείν.1,110 ὅταν Δημοσθένης ἐξαπατῆσαι βουλόμενος καὶ παρακρουόμενος ὑμᾶς οἰκτίζηται καὶ δακρύῃ· || μτ. συστ. αἰτ. θρηνολογῶ : Αἰσχ.Εὐμ.515 τεκοῦσα νεοπαθὴς οἶκτον οἰκτίσαιτο· πρβλ. Εὐρ.Τρῳ.155 διὰ γὰρ μελάθρων ἄιον οἴκτους οὓς οἰκτίζει· **3**) ρηματ. π. οἴκτισμα, οἰκτισμός.

οἰκτικός-ή-όν [οἶκτος] μτγν. ὁ ἐκφράζων οἶκτον : Γαζ.Θ ἐν 'Αν.Βάχμ.2,290,1 οἰκτικὰ ῥήματα.

οἰκτιρμόνως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον οἰκτίρμονα, εὔσπλαγχνον : 'Ανών.π.Δουκάγγ. ἐν λ. κελλαρίτης.

οἰκτιρμός (ὁ) [οἰκτίρω] κ. νεώτ. ἡ εὐσπλαγχνία, ἡ συμπάθεια : Πίνδ.Π 1,85 κρέσσων οἰκτιρμοῦ φθόνος· || μτγν. κτ. πληθ. αἰσθήματα οἴκτου, συμπαθείας, ἐλέη : ΠΔ Ψαλμ.50,3 καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου, ΚΔ Ῥωμ.12,1 διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, αὐτ.Κολ.3,12 σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, αὐτ.'Εβρ. 10,28 χωρὶς οἰκτιρμῶν ἀποθνήσκει.

οἰκτιρμοσύνη (ἡ) μσν. ὁ οἰκτιρμός, ἡ εὐσπλαγχνία : Τζέτζ.Χιλ.8,173.

οἰκτίρμων-ονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ πλήρης ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν, ὁ ἐλεήμων, ὁ εὐσπλαγχνικός : Θεόκρ.17,75 χρηστῷ κοἰκτίρμονος ἀνδρός, ΑΠ 7, 359,1 ἰδὼν οἰκτίρμονι θυμῷ, ΠΔ 'Εξ.34,6, κύριος ὁ Θεὸς οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, ΚΔ Λουκ.6,36 γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί.

οἰκτίρω [οἶκτος] κ. νεώτ. κ. οἰκτείρω, αἰολ. οἰκτίρρω ['Ηρωδιαν.2,558], παρατ.ᾤκτ(ε)ιρον, μέλλ. οἰκτιρῶ [Αἰσχ.ἀπ.199, κῶδ.οἰκτερεῖ], ἀόρ. ᾤκτ(ε)ιρα κ. ἰων. οἴκτ(ε)ιρα ['Ηρ.3,52], παθ. μ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ. [Σοφ.'Ηλ.1412, Ξεν.Οἰκ.7,40]· Χοιροβ. ἐν ΑΒ 1404Β «οἰκτίρω, οἰκτείρω· καὶ διὰ τοῦ ι γράφεται καὶ διὰ τῆς ει διφθόγγου, ἔχουσι δὲ λόγον ἑκάτεροι. οἱ γὰρ διὰ τοῦ ι γράφοντες διὰ τὸ οἰκτιρμὸς γράφουσι, καὶ πάλιν οἱ Αἰολεῖς οἰκτίρρω λέγουσι καὶ οὐχὶ οἰκτέρρω. οἱ δὲ διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφουσιν αὐτό, ἐπειδὴ οἰκτερῶ ἐστιν ὁ μέλλων», μτ. αἰτ. προσ. αἰσθάνομαι οἶκτον πρός τινα, λυποῦμαι, εὐσπλαγχνίζομαι, συμπαθῶ : 'Ιλ.Λ 814 τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός, αὐτ.Π 5 τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτ(ε)ιρε ποδάρκης δῖος 'Αχιλλεύς, 'Ηρ.7,38 ἐμὲ ἐς τόδε ἡλικίης ἥκοντα οἰκτ(ε)ίρας τῶν μοι παίδων ἕνα παράλυσον τῆς στρατηίης τὸν πρεσβύτατον, Πλάτ.Εὐθ.288D ἐάν πως ἐκκαλέσωμαι καὶ ἐλεήσαντέ με καὶ οἰκτ(ε)ίραντε συντεταμένον· || μτ. αἰτ. κ. γενικ. λυποῦμαί τινα διά τι πρᾶγμα ἢ αἰτίαν : Αἰσχ.'Αγ.1321 οἰκτείρω σε θεσφάτου μόρου· || ὁμ. μτ. αἰτ. κ. ἐμπροθ. προσδ. : Ξεν.Οἰκ.2,4 ἐμὲ δὲ οἰκτίρεις ἐπὶ τῇ πενίᾳ, αὐτ.2,7 ὧν ἕνεκα οἰκτίρω σὲ μή τι ἀνήκεστον κακὸν πάθῃς καὶ εἰς πολλὴν ἀπορίαν καταστῇς· || μτ. αἰτ. πράγμ. : Εὐρ.Μήδ.1233 ὡς σου συμφορᾶς οἰκτ(ε)ίρομεν, 'Αριστφ.Σφ.328 πάθος οἰκτείρας, Μηναῖ.11,4'Ωδ.1 οἴκτειρον, ὅσιε, τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν καὶ τὰς ὀδύνας· || κ. μτ. ἀπαρφ. ἢ μτ. ἐξηρτ. εἰδ. προτ. : Σοφ.Αἶ.652 οἰκτίρω δέ νιν χήραν παρ' ἐχθροῖς παῖδά τ' ὀρφανὸν λιπεῖν, Ξεν.'Αν.1,4,7 οἱ δ' ᾤκτ(ε)ιρον εἰ ἁλώσοιντο· **2**) νεώτ. κ. δημ. ἐλεεινολογῶ, περιφρονῶ : σὲ οἰκτίρω γι' αὐτὸ ποὺ ἔκαμες· **3**) ρηματ.π. οἰκτιρμός, οἰκτιρμοσύνη, οἰκτίρμων.

οἰκτίρρω αἰολ. ἀντὶ οἰκτίρω βλ.λ.

οἴκτισμα-ατος (τὸ) [οἰκτίζω] κλαυθμός, θρῆνος, πένθος : Εὐρ.'Ηρακλ.158 ἦν δ' εἰς γόους τε καὶ τὰ τῶνδ' οἰκτίσματα βλέφας πεπανθῇς.

οἰκτισμός (ὁ) [οἰκτίζω] θρῆνος, ὀδυρμός· 'Αμμών.102 «οἶκτος μέν ἐστιν οἰκτιζομένου ἔλεος, οἰκτισμὸς δὲ ὁ λόγος τοῦ οἰκτείροντος» : Αἰσχ.Εὐμ. 189 καὶ μύζουσιν οἰκτισμὸν πολὺν ὑπὸ ῥάχιν παγέντες, Ξεν.Συμπ.1,16 καὶ ἐξεκάγχασεν ἐπὶ τῷ οἰκτισμῷ αὐτοῦ, Λογγῖν.'Υφ.9,12 τὰς ὀλοφύρσεις καὶ τοὺς οἰκτισμούς, ὡς πάλαι που προεγνωσμένους τοῖς ἥρωσιν, Φάλ.'Επιστ.50 ὁ πολὺς οἰκτισμὸς ἐπὶ τοῖς ὑφ' ἡμῶν ἀπολουμένοις.

οἴκτιστος-η-ον ἀνώμ. ὑπερθ. τοῦ οἰκτρός, ὁ ἄξιος πλείστου οἴκτου, ὁ ἀξιοθρηνητότατος : 'Ιλ.Χ 76 τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν, 'Οδ.Λ 412 θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ, αὐτ.Μ 258 οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, Καλλ.Αἴτ.1,1,4 'Ατθίσιν οἰκτίστη, σὸν φάος, 'Ηριγόνη, 'Απολλ.Ρ 2,782 οἰκτίστοις ἐλέγοισιν ὀδύρεται, Λουκ.Προμ.4 οἴκτιστον θέαμα πᾶσι Σκύθαις, αὐτ.'Ανάχ.11 αὐτὸ τοῦτο,.. καὶ τὸ οἰκτιστόν ἐ-

στιν, εἰμὴ ἐπ' ὀλίγων ταῦτα πάσχουσιν· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς ἐπίρρ.: 'Οδ.Χ 472 ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν, Λυκόφρ.1077, ASS Μαΐου 5,341Α.
οἰκτίστως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον οἴκτιστον βλ.λ. : Φάλ.'Επιστ.96.
οἶκτος (ὁ) (οἴζω) κ. νεώτ. αἴσθημα λύπης πρὸς τὴν κατάστασίν τινος, εὐσπλαχνία, συμπάθεια : 'Οδ.Β 81 οἶκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα, 'Ηρ. 5,92,3 τὸν φρασθέντα τοῦτο οἰκτός τις ἴσχει ἀποκτεῖναι, Σοφ.Αἴ.525 ἔχειν σ' ἂν οἶκτον ὡς κἀγὼ φρενὶ θέλοιμ' ἄν, αὐτ.Τρ.298 ἐμοὶ γὰρ οἶκτος δεινὸς εἰσέβη, Εὐρ.'Εκ.851 δι' οἴκτου χεῖρά θ' ἱκεσίαν ἔχω, αὐτ.Μήδ.931· || κ. μτ. γενικ. ἀντικ. : 'Ηρ.1,165 πόθος καὶ οἶκτος τῆς πόλιος, Εὐρ. 'Εκ.519 διπλᾶ με χρῄζεις δάκρυα κερδᾶναι, .. σῆς παιδὸς οἴκτῳ· **2)** ἡ ἔκφρασις λύπης, θρῆνος, ὀδυρμός : Αἰσχ.'Επτ.51 οἶκτος οὔτις ἦν διὰ στόμα, αὐτ.Χο.411 τόνδε κλύουσαν οἶκτον, Σοφ. Τρ.864 κλύω τινὸς οἴκτου δι' οἴκων ἀρτίως ὁρμωμένου, 'Ανδοκ.1,48 ἦν δὲ βοὴ καὶ οἶκτος κλαιόντων καὶ ὀδυρομένων τὰ παρόντα κακά· || κ. κτ. πληθ. : Αἰσχ.'Ικ 386 παθόντος οἴκτοις (διὰ τῶν θρήνων καὶ ὀδυρμῶν τοῦ παθόντος), Εὐρ.Τρῳ.155 αἶον οἴκτους οὓς οἰκτίζει, Πλάτ.Πολ.387D τοὺς ὀδυρμοὺς ἐξαιρήσομεν καὶ τοὺς οἴκτους· **3)** νεώτ. περιφρόνησις, ἀποτροπιασμός : τόσον οἱ λόγοι σου, ὅσον καὶ αἱ πράξεις των προκαλοῦσι τὸν οἶκτον· **4)** παράγ. οἰκτρός, οἰκτ(ε)ίρω, οἰκτίζω, ἀνοικτίστως.
οἰκτοσύνη (ἡ) μτγν. ὁ οἶκτος : 'Ηρωδιαν.'Επιμ.232.
οἰκτριζόμενος 'Ησ.«ἐλεούμενος».
οἰκτρόβιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ διάγων βίον οἰκτρόν, ἄθλιον : Παῦλ.'Αλ.4, Τζέτζ.'Ησιόδ.13.
οἰκτρογόη (ἡ) μτγν. ἡ θρηνῳδία : 'Ωριγ.Κατὰ Κέλσ.3,149 οἰκτρογοῶν ἀποπαύουσι.
οἰκτρόγοος-ον ὁ ἐκφράζων οἰκτρὸν γόον : Πλάτ.Φαῖδρ.267C οἰκτρογόων ἐπὶ γῆρας καὶ πενίαν ἑλκομένων λόγων.
οἰκτρογοοῦντας 'Ησ. «οἰκτιζομένους, ἐλεουμένους».
οἰκτροκέλευθος-ον μτγν. ὁ βαίνων οἰκτρὰν ὁδόν, ὁ κάμνων ἀθλίαν ὁδοιπορίαν : Μαν.4,222.
οἰκτρολογία (ἡ) (οἰκτρός,λόγος) μτγν. λόγος,ὁμιλία διεγείρουσα τὸν ἔλεον, ἡ ἐλεεινολογία : Πολυβ.2,124.
οἰκτρομέλαθρος-ον μτγν. ὁ ἔχων οἰκτρὰν κατοικίαν : Μαν.4,33.
οἰκτροπαθής-οῦς-ές 'Επιγρ. ὁ ὑποφέρων οἰκτρῶς : οἰκτροπαθῆ τέκεα.
οἰκτρός-ά-όν (οἶκτος) κ. μσν. κ. νεώτ., συγκρ. οἰκτρότερος κ. ὑπερθ. οἰκτρότατος, ἀνώμ. οἴκτιστος βλ.λ., ὁ ἐν οἰκτρᾷ καταστάσει διατελῶν, ὁ ἀξιοθρήνητος, ὁ ἐλεεινός : 'Ιλ.Λ 242 κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον οἰκτρός, Αἰσχ.'Ικ.61 δοξάσει τις ἀκούειν ὅπα τᾶς Τηρείας μήτιδος οἰκτρᾶς ἀλόχου, Σοφ.ΟΤ 58 ὦ παῖδες οἰκτροί, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,116 στρουθίον λεληκὸς οἰκτρὸν καὶ μάτην πτερυγίζον συνείληφας· || κ. μτ. γενικ. : Πλούτ. Φλαμ.13 ἀεὶ μὲν οἰκτροὶ τῆς μεταβολῆς (ἄξιοι οἴκτου ἕνεκα τῆς μεταβολῆς)· || κ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀξιοθρήνητος, ὁ ἐλεεινός : Πίνδ.Ο 7,77 τόθι λύτρον συμφορᾶς οἰκτρᾶς γλυκὺ Τλαπολέμῳ ἵσταται Τιρυνθίων ἀρχαγέτᾳ, Αἰσχ.Πρ.238 πάσχειν μὲν ἀλγειναῖσιν, οἰκτραῖσιν δ' ἰδεῖν, Σοφ.Φιλ. 1167 οἰκτρὰ γὰρ βόσκειν (ἡ κήρ), - ἡ κατάστασίς μου εἶναι οἰκτρά· κ. συγκρ. : 'Ηρ.7,46 ἕτερα πεπόνθαμεν οἰκτρότερα· κ. ὑπερθ. : Πίνδ.Π 3,42 οἰκτροτάτῳ θανάτῳ· || κ. ἐν ἀπροσ. φρ. οἰκτρόν ἐστιν μτ. ἀπαρφ. : Αἰσχ.'Επτ.321 οἰκτρὸν γὰρ πόλιν ὧδ' ὠγυγίαν 'Αΐδα προϊάψαι· **2)** ὁ ἄξιος περιφρονήσεως, ὁ ἐλεεινός, ὁ ἄθλιος : Αὐσ.'Επιστ. 40 οἰκτρὰ τέκνα, Εὐστ.1691,34 οἰκτρὰ τραγῳδία·

3) ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ διεγείρων τὸν οἶκτον, ὁ κινῶν τὴν συμπάθειαν, ὁ συμπαθητικός· 'Ησ. «ἐλέου ἄξιος, ἐλεεινός» : Σοφ.'Ηλ.1066 κατά μοι βόασον οἰκτρὰν ὄπα τοῖς ἔνερθ' 'Ατρείδαις, αὐτ.Αἴ.629 οἰκτρᾶς γόον ὄρνιθος (ἐπὶ τῆς ἀηδόνος)· κ.ὑπερθ. : 'Οδ.Λ 421 οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὄπα· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. : 'Οδ.Δ 719 ἐπ' οὐδοῦ ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο οἴκτρ' ὀλοφυρομένη.
οἰκτρότης-ητος (ἡ) μτγν., σχόλ. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ οἰκτροῦ, ἡ ἐλεεινότης, ἡ ἀθλιότης : Πολυβ.3,116, Σχόλ.Εὐρ.'Ορ.672.
οἰκτρόφωνος-ον σχόλ. ὁ ἔχων φωνὴν οἰκτρὰν ἐλεεινήν : Σχόλ.'Ιλ.Ρ 5 κινυρὴ δὲ οἰκτρόφωνος.
οἰκτροχοῶ-έω κωμ. χέω οἰκτρὰν φωνήν, ἐκπέμπω θλιβερὸν ᾆσμα : 'Αριστφ.Σφ.555 ἱκετεύουσίν θ' ὑποκύπτοντες, τὴν φωνὴν οἰκτροχοοῦντες
οἰκτρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ., ἀ. οἰκτρά, συγκρ. οἰκτρότερα, ὑπερθ. οἰκτρότατα, κατὰ τρόπον οἰκτρόν, ἄθλιον, ἐλεεινά : Αἰσχ.Πέρσ.688 καὶ ψυχαγωγοῖς ὀρθιάζοντες γόοις οἰκτρῶς καλεῖσθέ με, Σοφ.'Ηλ.102 οὕτως αἰκῶς οἰκτρῶς τε θανόντος, Λυσ.32,10 οἰκτρῶς ὑπὸ τοῦ πάθους διακείμενοι· || κ. συγκρ. : Παλλδ.ΑΠ 10,65,2 πολλάκι ναυηγῶν πταίομεν οἰκτρότερα· || κ. ὑπερθ. : Εὐρ.'Ηλ.1209 οἰκτρόταθ', .. ἐν κλυδωνίοις ἁλός, Δημ.1312.
οἰκυλα (τά) μτγν. εἶδος σιτηροῦ : 'Επ. ἐν Πάπ. οἰκυλά τε ζειαί τε.
Fοικόπολις-ως (ἡ) 'Επιγρ. παμφυλ. λ. ἀμφ. σημ.
Fοίκω ἐπίρρ. 'Επιγρ. ἐπὶ ἰδίοις ἐξόδοις.
οἰκῶ-έω (οἶκος) κ. νεώτ., ἐπ.οἰκείω ('Ησιοδ.Θ 330), λοκρ. Fοικέω ('Επιγρ.Ι, παρατ. ᾤκουν κ. ἐπ. ᾤκεον ('Ιλ.Υ 218) κ. ἰων. οἴκεον ('Ηρ.1,57), μέλλ. οἰκήσω (Εὐρ.ΙΑ 1508) κ. μέσ. μέλλ. οἰκήσομαι (Μέν. ἐν Ρήτ. 363S), ἀόρ. ᾤκησα ('Ηρ.Ι,) κ. μέσ. ᾠκησάμην ('Αριστείδ.Ι,103J) κ. παθ. ᾠκήθην ('Ιλ.Β 668), παρακ. ᾤκηκα (Σοφ.'Ηλ.1101) κ. μέσ. ᾤκημαι κ. ἰων. οἴκημαι κ. ἰων. γ' πληθ. οἰκέαται ('Ηρ.1,172), μτ. αἰτ. ἔχω ὡς κατοικίαν μου, κατοικῶ : 'Ιλ.Υ 218 ὑπωρείας ᾤκεον πολυπίδακος 'Ιδης, 'Ηρ.1,) οἰκήσαντας τοῦτον τὸν χῶρον, Αἰσχ.'Ικ.961 πάρεστιν οἰκεῖν καὶ μονορρύθμους δόμους, αὐτ.Εὐμ.194, Πάπ. οἱ τὴν κώμην οἰκοῦντες· κ. μτφ. : Εὐρ.ΙΑ 1507 ἕτερον αἰῶνα καὶ μοῖραν οἰκήσομεν· || κ. παθ. κατοικοῦμαι : 'Ιλ.Δ 18 οἰκέοιτο πόλις Πριάμοιο (σχόλ. «ὄντως οἰκοῖτο»), 'Ηρ.1,170 τὰς ἄλλας πόλιας οἰκεομένας .. νομίζεσθαι, αὐτ.2,32 ἰέναι τὰ πρῶτα μὲν διὰ τῆς οἰκεομένης (διὰ μέσου τῆς κατῳκημένης χώρας), Σόφ.Φιλ.221 ἐς γῆν .. οἰκουμένην· || κ. ἀμτβ. ἐπὶ ἀνθρώπων μοναδικῶν ἢ οἰκογενειῶν ὡς καὶ ἐπὶ ὁλοκλήρων ἐθνῶν, π. 'Ομ. κ. 'Ηρ. μτ. τῆς προθ. ἐν, π. τοῖς μεθ' 'Ομ. μτ. δοτ. ἢ ἐμπροθ. μτ. τῆς παρά, ὑπό, εἰς, κατά κ.ἄ., ἔχω τὴν κατοικίαν μου, τὸ σπίτι μου, κατοικῶ : 'Ιλ.Ξ 116 ᾤκεον δ' ἐν Πλευρῶνι, 'Οδ.Ι 200 ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι, 'Ηρ.1,56 οἴκεε ἐν Πίνδῳ, Πίνδ.Ν 10,58 οἰκεῖν τ' οὐρανῷ, αὐτ.Π 3,34 παρὰ Βοιβιάδος κρημνοῖσιν ᾤκει παρθένος, Εὐρ. 'Ιων 314 ναοῖσι δ' οἰκεῖς τοισίδ' ἢ κατὰ στέγας, αὐτ.ΙΤ 1098 παρὰ Κύνθιον ὄχθον οἰκεῖ, αὐτ.ἀπ.454 εἰ μὲν γὰρ οἰκεῖ νερτέρας ὑπὸ χθονὸς ἐν τοῖσιν οὐκέτ' οὖσιν, Καλλ.'Αρτ.20 οὔρεσιν οἰκήσω, Πάπ. οἰκῶν ἐν 'Ηρακλέους πόλει· πρβλ. 'Αριστφ.'Ορν. 968 ὅταν οἰκήσωσι λύκοι πολιαί τε κορῶναι ἐν ταὐτῷ τὸ μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος· || κ. μτφ. : Σοφ.ΟΤ 1390 τὸ γὰρ τὴν φροντίδ' ἔξω τῶν κακῶν οἰκεῖν γλυκὺ (εἶναι εὐχάριστον εἰς τὸν νοῦν νὰ εἶναι ἐλεύθερος ἀπὸ φροντίδων), Μηναῖ. 'Ωδ.3 οἰκήσαν ψυχαῖς ὑμῶν σοφοί· || μτ. τῆς μετὰ κ. γενικ. ἐπὶ συμβιώσεως μετὰ γυναικός, συγκατοικῶ : Σοφ.ΟΤ 414 οὐδ' ὅτων οἰκεῖς μέτα· || πάπ. κ. νεώτ. διαμένω ἔν τινι οἰκίᾳ, ἐνοικῶ, κατοικῶ : Πάπ. τοῦ δεῖνα οἰκοῦντος ἐν οἰκίᾳ

αὐτ. οἰκία ἐν ᾗ οἰκοῦμεν· 2) μτγν. αἰτ. τοῦ τόπου, ἐγκαθίσταμαι ἔν τινι τόπῳ : Εὐρ.ἀπ.360,11 (πιθ.), Θουκ.1,8 οὗτοι γὰρ δὴ τὰς πλείστας τῶν νήσων ᾤκησαν· ‖ ἐν τῷ παθ. παρακ. κ. ὑπερσυντ. γίνομαι κάτοικος τόπου τινός, ἐγκαθίσταμαί που : Ἡρ.1,27 τοῖσι τὰς νήσους οἰκημένοισι Ἴωσι· πρβλ.αὐτ.1,142 τρεῖς ὑπόλοιποι Ἰάδες πόλιες, τῶν αἱ δύο μὲν νήσους οἰκέαται· 3) παθ. κατοικίζομαι, ἀποκαθίσταμαι, ἐγκαθίσταμαι : Ἰλ.Β 668 τριχθὰ δὲ ᾤκηθεν καταφυλαδόν (σχόλ. «τριχῶς δὲ οἰκισθέντες, ταῖς πατρῴαις ἐχρήσαντο φυλαῖς»)· ‖ π.Ἡρ. ὁ παθ. παρακ. ἔχει σημ. ἐνεστ. : Ἡρ.1,27 ἵνα ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ οἰκημένων Ἑλλήνων τίσωνταί σε, αὐτ.1,28 οἱ ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ οἰκημένοι· 4) ἀμτβ. ὡς παθ. ἐπὶ πόλεων, κεῖμαι, εὑρίσκομαι : Ἡρ.2,166 οὗτος ὁ νομὸς ἐν νήσῳ οἰκέει, ἀντίον Βουβάστιος πόλιος, Ξεν.Ἑλλ.7,1,3 πλεῖσται γὰρ πόλεις τῶν δεομένων τῆς θαλάττης περὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν οἰκοῦσι, αὐτ.7,5,5· πρβλ.Ἰσοκρ.10,35 τὴν πόλιν σποράδην καὶ κατὰ κώμας οἰκοῦσαν (ἀποτελουμένην ἐκ χωριστῶν κωμῶν)· κ. παθ. : Ἡρ.1,193 παρ' ὃν Νίνος πόλις οἴκητο (ποταμόν), Ξεν.Ἀν.1,4,1 τῆς Κιλικίας ἐσχάτην πόλιν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ οἰκουμένην, Πολύβ.4,56,4 Σινώπη . . οἰκεῖται δὲ ἐπί τινος χερρονήσου προτεινούσης εἰς τὸ πέλαγος· ‖ κ. μέσ. μέλλ. ἐν παθ. σημ. : Θουκ.8,67 καθ' ὅτι ἄριστα ἡ πόλις οἰκήσεται, Δημ.1341 οὐδ' ὡς διὰ τοῦτο χεῖρον ἡ πόλις οἰκήσεται· 5) ἐπὶ οἴκου ἢ πόλεως, διοικῶ, διευθύνω, κυβερνῶ : Σοφ.ΟΚ 1535 αἱ δὲ μυρίαι πόλεις, κἂν εὖ τις οἰκῇ, ῥᾳδίως καθύβρισαν, Εὐρ.Ἠλ.386, Θουκ. 3,37 οἵ τε φαυλότεροι τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ξυνετωτέρους ὡς ἐπὶ τὸ πλέον ἄμεινον οἰκοῦσι τὰς πόλεις, Ἰσοκρ.2,19 οἴκει τὴν πόλιν ὁμοίως ὥσπερ τὸν πατρῷον οἶκον· ‖ κ. μτφ. : Εὐρ. ἀπ.145 μὴ τὸν ἐμὸν οἴκει νοῦν (μὴ διεύθυνε)· κ. παθ. : Εὐρ.Ἱππ.486 εὖ οἰκουμένας πόλεις, Πλάτ.Πολ.371C ἐν μὲν ταῖς ὀρθῶς οἰκουμέναις πόλεσι σχεδόν τι οἱ ἀσθενέστατοι . . ἄλλο ἔργον πράττειν, αὐτ.Νόμ.936B, Δημ 503 πατρίδος τετυχὼς ἢ νόμοις . . μάλιστα οἰκεῖσθαι δοκεῖ· ‖ κ. ἀμτβ. κυβερνῶμαι, διευθύνομαι : Θουκ.2,37 καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται (κυβερνᾶσθαι κατὰ τὸ συμφέρον τῶν ὀλίγων ἢ τῶν πολλῶν), Ξεν.Ἀπομν.1,2,64 ᾗ πόλεις τε καὶ οἶκοι εὖ οἰκοῦσι, Πλάτ.Πολ.599D τίς τῶν πολλῶν διὰ σὲ βέλτιον ᾤκησεν· 6) ρηματ. π. οἴκημα, οἰκητής, οἰκήτωρ, οἰκητήρ, οἰκητήριος, οἰκητήριον, οἰκητός, οἰκήσιμος.

οἰκῶναξ-ακτος (ὁ) (ἄναξ) ὁ ἄναξ, ὁ κύριος τοῦ οἴκου, ὁ οἰκοδεσπότης· Ἡσ. ἐν λ. ἑστιοῦχος.

οἰκώς-υῖα-ός ἰων. ἀντὶ ἐοικὼς βλ.λ.

οἰκωφελής-οῦς-ές (οἶκος, ὠφελῶ) μτγν. ὁ χρήσιμος τῷ οἴκῳ, ὁ διὰ τὸν οἶκον ὠφέλιμος, ὁ οἰκονομικός : Θεόκρ.28,2 νόος οἰκωφελὴς .. ἐπάβολος (διόρθ. οἰκωφελίας).

οἰκωφελία (ἡ) (οἰκωφελής), ἐπ. -ίη ὠφέλεια διὰ τὸν οἶκον, οἰκονομία, νοικοκυροσύνη· Εὐστ. «κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἡ οἰκουρία καὶ ἐπιμέλεια τοῦ οἴκου διὰ γεωργίας τυχὸν ἢ τοιούτου τινός, οὐ μὴν δι' ἀποδημίας τῆς κατ' ἐμπορίαν, ἢ κατὰ πόλεμον» : Ὀδ.Ξ 223 τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν οὐδ' οἰκωφελίη, Θεόκρ.28,2 δῶρον.. γύναιξιν, νόος οἰκωφελίας αἶσιν ἐπάβολος· ‖ ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φειδώ, ἐξ ἧς ὁ οἶκος ὠφελεῖται, ἀντίθ. οἰκοφθορία : Ναυμάχ.π.Στοβ.4,23,7.

οἰκωφελῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον οἰκωφελῆ βλ.λ., οἰκονομικῶς : Δίων Κ 56,7 οἰκωφελῶς βιώητε.

οἰλάωμα Ἡσ. «τὸ προστιθέμενον τῇ πλάστιγγι τοῦ ζυγοῦ, ἐὰν μὴ ἰσορρεπῇ».

οἶμα-ατος (τὸ) (οἰμάω) ἔφοδος, ὁρμή, λύσσα, ἐφόρμησις βιαία, οἴμημα, ὅρμημα : Ἰλ.Π 752 οἶμα λέοντος ἔχων, αὐτ.Φ 252 αἰετοῦ οἴματ' ἔχων μέλανος τοῦ θηρητῆρος (σχόλ. «ὁρμήματα» (ἔχων τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀετοῦ)· ‖ ἐπὶ ὄφεως : Κόϊντ.6,201.

οἶμαι συνηρ. τ. ἀντὶ οἴομαι βλ.λ.

οἰμάω (οἴμη) ποι. ἐν χρ. μ. κτ. μέλλ. κ. ἀόρ., μέλλ. οἰμήσω (Χρησμ.π.Ἡρ.1,62), ἀόρ. οἴμησα (Ἰλ Χ 308), ἐπὶ ἁρπακτικῶν ὀρνέων, ὁρμῶ ἐπί τινος, ἐφορμῶ : Ἰλ.Χ 140 κίρκος . . ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν, Ὀδ.Ω 538 οἴμησεν δὲ ἀλεὶς ὥς τ' αἰετὸς ὑψιπετήεις (σχόλ. «ἄθρουν συστρέψας ἑαυτόν, ὥρμησεν»)· 2) ἀπολ. ὁρμῶ, τρέχω : Χρησμ. π. Ἡρ.1,62 θύννοι δ' οἰμήσουσι σεληναίης διὰ νυκτός· 3) ρηματ. π. οἴμημα.

οἴμη (ἡ) (οἴω) ποι. ᾆσμα, τραγούδι· Ἡσ. «ἡ ᾠδή, παρὰ τὸ ἐν ταῖς οἴμοις ψάλλεσθαι, τουτέστι ταῖς ὁδοῖς· ὅθεν καὶ προοίμιον ἐπὶ τῶν ποιημάτων» : Ὀδ.Θ 74 οἴμης τῆς .. κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε, αὐτ.Θ 481 οἴμας Μοῦσ' ἐδίδαξε, αὐτ.Χ 347 θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας παντοίας ἐνέφυσεν, Ἀνακρεόντ.32,14 οἴμην δῶκε Φοῖβος τέττιγι, Λυκόφρ.11 αἰνιγμάτων οἴμας, Καλλ.Δῆλ.9 Δήλῳ νῦν οἴμης ἀποδάσσομαι, Ἀπολλ.Ρ 4,150 οἴμῃ θελγόμενος· 2) Ἡσ. «οἴμη, λόγος, ἱστορία».

οἰμηδοκῶ-έω μσν. ἐνεδρεύω : Θεόγνωστ.Καν. 22· πρβλ. ὁδοιδοκῶ.

οἴμηλα Ἡσ. «οἰμίηλα, ἀκρόδρυα».

οἴμημα-ατος (τὸ) (οἰμάω) Ἡσ. «ὅρμημα».

οἰμητεύει μσν. κ. λεξ. διοδεύω· Ἡσ. «διαπορεύεται» : Θεόγνωστ.Καν.22.

οἴμοι (οἴ) κ. νεώτ. π. Ὁμ. ὤμοι, π. τραγ. κ. κωμ. εὕρηται κ. κτ. ἔκθλιψιν πρὸ τοῦ ὡς (Σοφ.ΑΪ.354, Κρατῖν.183) ἐπιφών. ἄλγους, τρόμου, οἴκτου, θλίψεως, πόνου, καὶ τῆς ἀπροσδοκήτου συμφορᾶς, ἐκφερόμενον ἀπολ. ἢ κτ. ὀνομαστ., ἀλίμονον, ὀϊμέ : Σοφ.Τρ.971 οἴμοι ἐγὼ σοῦ μέλεος, αὐτ. Ἀντ.86 οἴμοι, καταύδα, Ἀριστφ.Ἀχ.590 οἴμ' ὡς τεθνήξεις, αὐτ.Εἰρ.257 οἴμ' οἴμοι τάλας, αὐτ.Νεφ. 773 οἴμ' ὡς ἥδομαι, Μηναῖ.11,12 Σταυροθ. οἴμοι! τέκνον ἐμόν· ‖ κ. μτ. γενικ. τοῦ πράγμ. οὗ ἕνεκα στενάζει τις : Θέογν.891 ὡς οἴμοι ἀναλκείης, Σοφ.Ἠλ.1179 οἴμοι ταλαίνης ἄρα τῆσδε συμφορᾶς, Εὐρ.Ἱππ.1454 οἴμοι φρενὸς σῆς, Λουκ.Κατάπλ. 20 οἴμοι τῶν κτημάτων· 2) παράγ. οἰμώζω.

οἶμος (ὁ) (φέρω) ἀττ. κ. μτγν. ἐπ. ἡ οἶμος κ. ὁ οἶμος (Σοφ.Ἰχν.168, Παρθ.ἀπ.31) ὁδός, δρόμος, ἀτραπός· Ἡσ.«ὁδός, τρίβος» : Ἡσιοδ.Ἔργ.290 μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐς αὐτὴν καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον, Πίνδ.Π 4,248 καί τινα οἶμον ἴσαμι βραχύν, Αἰσχ.Πρ.394 λευρὸν οἶμον αἰθέρος, αὐτ. ἀπ.239 ἁπλῆν οἶμον . . εἰς Ἅιδου φέρειν, Εὐρ. Ἀλκ.835 ὀρθὴν παρ' οἶμον, ἣ 'πὶ Λάρισαν φέρει, Πλάτ.Πολ.420B τὸν αὐτὸν οἶμον . . πορευόμενοι, Μέν.681 ἄλλην οἶμον ἐκπορεύεται, Ἑλλ. Ἐπιγραμμ.227 λυγρὴν θ' οἶμον ἔβην· 2) π. Ὁμ. κτ. πληθ. σειραί, ζῶναι, λωρίδες· Εὐστ. «ζῶναι, ὁδοί, ῥάβδοι ὀρθαί» : Ἰλ.Λ 24 δέκα οἶμοι ἔσαν μέλανος κυάνοιο, δώδεκα δὲ χρυσοῖο καὶ εἴκοσι κασσιτέροιο· 3) μέρος, λωρὶς γῆς, χώρας : Αἰσχ.Πρ.2 Σκύθην ἐς οἶμον· 4) μτφ. ἐπὶ ᾄσματος, ὁ τρόπος, τὸ μέλος, ὁ ἦχος : Ὑμν.Ἑρμ.451, Πίνδ.Ο 9,47 ἔγειρ' ἐπέων σφιν οἶμον λιγύν, Καλλ. Δία 78 Φοίβου δὲ λύρης εὖ εἰδότας οἴμους.

οἰμωγή (ἡ) (οἰμώζω) κ. μσν. θρηνώδης κραυγή, ὀδυρμός, ὀλοφυρμός, στεναγμός : Ἰλ.Δ 450 ἔνθ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, αὐτ.Χ 409 κωκυτῷ καὶ οἰμωγῇ, αὐτ.Ω 696 οἰμωγῇ τε στοναχῇ τε, Ἡρ.3,66 οἰμωγῇ ἀφθόνῳ διεχρέοντο, Αἰσχ.Πέρσ.426, Σοφ.ΑΪ. 317 ἐξῴμωξεν οἰμωγὰς λυγράς, Εὐρ.Ἡρακλ.833 στεναγμὸν οἰμωγήν θ' ὁμοῦ, Ἀριστφ.Εἰρ.1276·

Θουκ.7,71 **ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς οἰμωγῇ τε καὶ στόνῳ πάντες,** Ξεν.'Ελλ.2,2,3 **ἡ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν,** Μηναῖ. ΙΙ,6 Συνξ. **πάντων τοῖς ἱεροῖς μετ' οἰμωγῶν καὶ ἄλλης ἱκεσίας προσπεφευγότων.**

οἴμωγμα-ατος (τὸ) (οἰμώζω) κραυγὴ θρηνητική, θρῆνος : Αἰσχ.'Επτ.1023 **μήτ' ὀξυμόλποις προσσέβην οἰμώγμασιν,** Εὐρ.Βάκχ.1112 **πίπτει πρὸς οὖδας μυρίοις οἰμώγμασι Πενθεύς.**

οἰμωγμός (ὁ) (οἰμώζω) ἡ οἰμωγή, ὁ θρῆνος, ὁ ὀλολυγμός : Σοφ.ἀπ.941,5 **ἔστι δ' ἵμερος ἄκρατος, ἔστ' οἰμωγμός.**

οἰμώζω (οἴμοι) κ. νεώτ., παρατ. **ᾤμωζον** ('Αριστφ. Λυσ.516), μέλλ. μέσ. ὡς ἐνεργ. **οἰμώξομαι** (Εὐπ.305, Ξεν.'Ελλ.2,3,56) κ. μτγν. **οἰμώξω** (Πλούτ.'Ηθ.182D, 'Αγαθ.ΑΠ 5,301,2), ἀόρ. **ᾤμωξα** ('Ιλ.Μ 162) κ. παθ. ἐν μτχ. **οἰμωχθείς** (Θέογν.1204), μτχ. παθ. παρακ. **ᾠμωγμένος** (Εὐρ.Βάκχ.1285), φωνάζω οἴμοι, κλαίω μεγαλοφώνως, θρηνῶ, ὀδύρομαι : 'Ιλ.Η 125 **ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς,** αὐτ.Μ 162 **ᾤμωξέν τε καὶ ὢ πεπλήγετο μηρώ,** αὐτ.Χ 408, 'Ηρ 7,159 **ἦ κε μέγ' οἰμώξειε ὁ Πελοπίδης 'Αγαμέμνων,** Σοφ.'Αντ.1226 **στυγνὸν οἰμώξας ἔσω χωρεῖ πρὸς αὐτόν·** || ἐπὶ τετραυματισμένου : 'Ιλ. Ε 68 **γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας,** 'Οδ.Σ 398 **οἰμώξας πέσεν·** || μτ. συστ. αἰτ. : Θεόπομπ.Κωμ.64 **Τελαμῶνος οἰμώζοντες ἀλλήλοις μέλη·** **2)** μτβ. μτ. αἰτ. μέμφομαι, ὀλοφύρομαι, οἰκτίρω, λυποῦμαί τινα : Αἰσχ.Χο.8 **οὐ γὰρ παρὼν ᾤμωξα σόν ∴ μόρον,** Σοφ.'Ηλ.788, Εὐρ.'Ιππ.1405 **ᾤμωξα τοίνυν καὶ πατρὸς δυσπραξίας,** αὐτ.248· κ. παθ. : Θέογν. 1204 **οὐδ' ἐπὶ τύμβῳ οἰμωχθεὶς ὑπὸ γῆν εἶσι τύραννος ἀνήρ,** Εὐρ.Βάκχ.1286 (δ.γρ.)· **3)** συνήθ. κατάρας τυπικὴ ἔκφρασις, ἔρρ' ἐς κόρακας, κρημνίσου, σκάσε : 'Αριστφ.'Αχ.1035 **ἀλλ' ἀπιὼν οἴμωζέ που,** αὐτ.Βάτρ.257 **οἰμώζετ'· οὐ γάρ μοι μέλει,** αὐτ.'Ορν.1503 **οἴμωζε μεγάλα,** Ξεν.'Ελλ. 2,3,56 **ἂν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ'.. οἰμώξομαι,** Δημ. 938 **πενιχροῦ . . σοφιστοῦ καὶ οἰμωξομένου·** **4)** ρηματ.π. οἴμωγμα, οἰμωγμός, οἰμωγή, οἰμωκτία, οἰμωκτός, οἰμωξία, οἴμωξις, οἰμωκτικός.

οἰμωκτί ἐπίρρ. λεξ. μετὰ κλαυθμῶν· Ζωνάρ. 1438 «μετὰ θρήνου».

οἰμωκτία (ἡ) δ.γρ. ἀντὶ οἰμωξία βλ.λ.· π. Φώτ.

οἰμωκτικός-ή-όν σχόλ. ὁ ἔχων τάσιν πρὸς τὴν οἰμωγήν, τὸν θρῆνον, **ὁ** θρηνώδης, **ὁ** ἐλεεινός : Σχόλ.Σοφ.Φιλ.203.

οἰμωκτός-ή-όν (οἰμώζω) **ὁ** ἄξιος οἴκτου, ὁ ἀξιοθρήνητος : 'Αριστφ.'Αχ.1195 (διόρθ. αἰακτόν).

οἰμωξία (ἡ) (οἰμώζω) ἡ οἰμωγή· 'Ησ. «οἰμωξία· τὸ οἰμῶξαι», Φώτ. (δ.γρ. οἰμωκτία).

οἴμωξις-εως (ἡ) (οἰμώζω) μτγν. ἡ οἰμωγή, θρῆνος, κλαύσιμον : 'Αγαθ.3,5,302.

οἰμώσσω μτγν., ἀττ. **οἰμώττω** οἰμώζω, θρηνῶ : Σύμμ.ΠΔ Μαλ.2,13, Λιβάν.Λόγ.1,39 **οἰμώττουσι δὴ τοῖς ὧδε πεπραγμένοις.**

-οιν 'Επιγρ. κατάληξις εὐκτ. γ' πληθ. ἀντὶ **-οιεν.**

οἶνα 'Ησ. «τὰ τῆς ἀμπέλου φύλλα».

οἰναγγεῖον (τὸ) πάπ. λάγυνος οἴνου.

οἰναγορά (ἡ) νεώτ. ἡ ἀγορὰ οἴνων, τὸ οἰνεμπόριον· **2)** τόπος, ἐν ᾧ δύναταί τις ν' ἀγοράσῃ οἴνους, οἰνοφόρος τόπος.

οἰνάγρα (ἡ) μτγν. εἶδος βοτάνης, ὁ οἰνοθήρας : Διοσκ.4,118 (δ.γρ. ὀνάγρα).

οἰνᾰγωγός-όν (οἶνος, ἄγω) **ὁ** φέρων, ὁ κομίζων οἶνον, ὁ οἰνοφόρος : Κρατῖν.370 **οἰναγωγὸν πλοῖον,** Φερεκρ.143,4 **βαθείας κύλικας, ὥσπερ ὁλκάδας οἰναγωγούς,** Πολυδ.

οἰνᾰδοθήρας (ὁ) (οἰνάς) μτγν. ὁ θηρευτὴς οἰνάδων, ὁ κυνηγὸς ἀγρίων περιστερῶν : Αἰλ.ΖΙ 4,38 **καλοῦνται δέ, ὡς ἀκούω, καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ τινὲς οἰναδοθῆραι.**

οἰνάζω 'Ησ. «μονάζω».

Ϝοίνακες 'Ησ. «γοίνακες· βλαστοί».

οἰνάλμη (ἡ) μτγν. οἶνος ἀναμεμειγμένος μεθ' ἅλμης : Σωρ.1,81.

οἰνανθαιθήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. χημ. τεχνητὸν οἰνέλαιον ἐξ ἐκπιεσθείσης οἰνοζύμης.

οἰνανθάριον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ οἰνάνθη βλ.λ. : 'Αλέξ.Τραλλ.7,3, Παῦλ.Αἰγ.7,21,Φώτ. 177,21 **σκευασίας οἰνανθαρίων.**

οἰνάνθη (ἡ) (οἴνη) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **οἰνάνθα** 'Αμμών. «ἡ πρώτη τῶν βοτρύων ἐξάνθησις», Σουΐδ. «ἡ πρώτη ἔκφυσις τῆς ἀμπέλου» : 'Αριστφ.Βάτρ. 1320 **οἰνάνθας γάνος ἀμπέλου, βότρυος ἕλικα παυσίπονον,** Θεόφρ.ΦΑΙτ.3,14,8· **2)** τὸ ἄνθος τῆς σταφυλῆς : Θεόφρ.ΦΙ 5,9,6, Διοσκ.1,46, Γεωπ. 5,51, αὐτ.5,4· **3)** τὸ ἄνθος τῆς ἀγρίας ἀμπέλου, δι' οὗ παρεσκευάζετο εὐῶδές τι ἔλαιον, ὀνομαζόμενον οἰνάνθινον : Διοσκ.151 **οἰνάνθην τὴν ἐκ σταφυλῆς·** || ὁ ἐκ σταφυλῆς ἀγρίας ἀμπέλου παραγόμενος οἶνος : Διοσκ.5,5· **4)** μτφ. κτ. πληθ. αἱ πρῶται λεπτόταται τρίχες εἰς τὸ γένειον νεανίου, καθ' ὁμοιότητα τῶν πρώτων λεπτῶν καὶ τριχοειδῶν ἐκφύσεων τῆς ἀμπέλου : Πίνδ.Ν 5,6 **οὔπω γένυσι φαίνων τέρειναν ματέρ' οἰνάνθας ὀπώραν** (σχόλ. «θέλει οὖν λέγειν ὅτι οὔπω καιρὸν τοῦ γενειάσκειν ἔχων, οἰνάνθην γὰρ κατὰ μεταφορὰν τὸν ἴουλον εἴρηκε, τουτέστι τὴν πρώτην τῶν γενειάδων ἀνάφυσιν . . ὁ δὲ νοῦς οὔπω ἐν τῇ γενειάδι δεικνὺς τὴν ἁπαλὴν ὥραν καὶ ὀπώραν, τουτέστιν οὔπω γενειάσκων»· **5)** ποι. ἡ ἄμπελος : Σοφ. 255,4 **χλωρὸν οἰνάνθης δέμας,** Εὐρ.Φοίν.231 **οἰνάνθας ἱεῖσα βότρυν,** 'Αριστφ.'Ορν.588 **τὰς οἰνάνθας αἱ πάρνοπες οὐ κατέδονται,** Καλλ.ἀπ.115 **Λεσβίης νέκταρ οἰνάνθης·** **6)** φυτόν τι ὅμοιον τῇ ἀμπέλῳ : Κρατῖν.98, 'Αριστλ.ΖΙ 549b,33 **ὅμοιον βοστρυχίοις οἰνάνθης καὶ λεύκης καρπῷ,** Θεόφρ. ΦΙ 6,8,1,Διοσκ.3,120· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σκιαδανθῶν,** σγαράντζι· **7)** πτηνόν τι ἀποδημητικόν, ἡ οἰνάς, ἀσπρόκωλος : 'Αριστλ.ΖΙ 633a,15· **8)** εἶδός τι κολλυρίου : 'Ασκληπιάδ.Πρ.π.Γαλ.13,540.

οἰνανθίνη (ἡ) νεώτ. χημ. **ἡ** ἐπτίνη βλ.λ.

οἰνάνθινος-η-ον (οἰνάνθη) ὁ παρασκευαζόμενος ἐκ τῶν ἀνθέων τῆς ἀγρίας ἀμπέλου, ὁ ἐξ οἰνάνθης, οἷον ἔλαιον εὐῶδες, οἶνος : Θεόφρ.'Οσμ. 27 **οἰνάνθινον μύρον,** Διοσκ.1,56 **οἰνάνθινον ἔλαιον,** αὐτ.5,24 **οἰνάνθινος οἶνος,** 'Αθήν.15,689Α **οἰνάνθινον δ' ἐν 'Αδραμυττίῳ πάλαι μὲν μέτριον.**

οἰνανθίς-ίδος (ἡ) ἄνευ ὑποκορ. σημ. ἡ οἰνάνθη βλ.λ.) : 'Ιβυκ.1,4 **αἵ τ' οἰνανθίδες αὐξόμεναι σκιεροῖσιν ὑπ' ἔρνεσιν οἰναρέοις θαλέθοισιν.**

οἰνανθόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἄχρουν ἔλαιον ἐντόνου χαρακτηριστικῆς ὀσμῆς.

οἰναποθήκη (ἡ) νεώτ. διαμέρισμα κτιρίου **ἢ** κ. ὅλον κτίριον ἐν χρ. πρὸς ἀποθήκευσιν οἴνου.

οἴναρα 'Ησ. «τὰ τῆς ἀμπέλου φύλλα».

οἰναρέα (ἡ) δ.γρ. τὸ οἰνάρεον : Θεόκρ.7,134.

οἰνάρεον (τὸ) μτγν. ποι. τὸ φύλλον τῆς ἀμπέλου : Θεόκρ.7,134 **ἔν τε νεοτμάτοισι γεγαθότες οἰναρέοισι** (δ.γρ. οἰναρέαισι).

οἰνάρεος-α-ον ὁ ἐκ φύλλων ἀμπέλου κατασκευασθείς : 'Ιβυκ.1,6 **ὑπ' ἔρνεσιν οἰναρέοις θαλέθοισιν,** 'Ιππ.Γυν.2,195 **ἐπὶ σποδίην οἰναρέην.**

οἰνᾰρίζω (οἴναρον) κόπτω τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου ὅταν ὡριμάζωσιν αἱ σταφυλαί· Φαν. «οἰναρίζειν τὸ περιαιρεῖν τῶν οἰναρέων καὶ τρυγᾶν. δεῖ γὰρ οἰναρίζειν τὰς ἀμπέλους, ἐπειδὰν πεπαίνωσιν οἱ βότρυες» : 'Αριστφ.Εἰρ.1147 **οὐ γὰρ οἷόν τ' ἐστὶ πάντως οἰναρίζειν τήμερον οὐδὲ τυτλάζειν.**

οἰνάριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ οἶνος, ἀδύνατος, ἀχρεῖος, ἄθλιος οἶνος : Δημ.933 **τό τ' οἰνάριον τὸ Κῷον ὀγδοήκοντα στάμνοι ἐξεστηκότος οἴνου,**

Δίφιλ.60,8 ἐμβαλεῖς οἰνάριον εἰς λάγυνον, Βαλσ. Καν.18 τὸν κανόνα διὰ τοὺς ἱερωμένους ἐμπορευομένους οἰνάρια· || κ. ἄνευ εὐτελιστικῆς σημ. κρασάκι : Πολίοχ.2,7 θλαστή τ' ἐλαία, καὶ πιεῖν οἰνάριον, Πάπ.· **2)** ὀλίγος οἶνος : Ἐπίκτ.Ἐγχ.12, Λουκίλλ.ΑΠ 11,187,6 ἐς βραχὺ σιταρίου κέρμα καὶ οἰναρίου, Σωρ.1,64, Θεόφρ.Χαρ.17,2 ἐφθόνησέ μοι τοῦ ζωμοῦ καὶ τοῦ οἰναρίου, Πάπ. ὁ τόνος τῶν οἰναρίων· **3)** ἡ ἄμπελος : Γαλ.19,125.

οἰνᾰρίς ίδος (ἡ) τὸ κλῆμα· Ἐρωτ. «οἰναρίδας· τὰ κλήματα τῶν ἀμπέλων» : Ἱππ.Γυν.2,206· **2)** Ἡσ. «κληματίς».

οἴνᾰρον (τὸ) τὸ φύλλον τῆς ἀμπέλου, τὸ ἀμπελόφυλλο, κληματόφυλλο : Ξεν.Οἰκ.19,18 ἄμπελος περιτανύουσα τὰ οἴναρα, Θεόφρ.ΦΙ 9,13,5 ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὥσπερ οἴναρον, μικρὸν δὲ καὶ τὴν χροιὰν ὅμοιον, αὐτ.9,11 ἄμπελος διατηρεῖ τὸν καρπὸν ἄνευ οἰνάρων, Βάβρ.34,2 (δ.γρ. οἰνάσιν)· **2)** τὸ κλῆμα, ἡ ἄμπελος : Ἀλκίφρ.3,22 ὁλοκλήρους ἀπέτεμον τῶν οἰνάρων τοὺς βότρυς.

οἴναρος (ὁ) δ.γρ. πιθ. κόμαρος : Θεόφρ.ΦΙ 1,9,3.

οἰνάς-άδος (ἡ) κ. μσν. ἡ οἴνη, ἡ ἄμπελος : Ἴων Ἐλεγ.1,4 ἐξ οὗ βοτρυόεσσ' οἰνὰς ὑποχθόνιον πτόρθον ἀνασχομένη θαλερῷ ἐπτύξατο πήχει αἰθέρος, Σιμμ.ΑΠ 7,193,2 πτώσσουσαν βρομίης οἰνάδος ἐν πετάλοις· **2)** Ἡσ. «οἰνάδες· ἀμπελώδεις τόποι»· **3)** ὁ οἶνος, τὸ κρασί : Νίκ. Ἀλεξ.354 ἢ ἀπὸ βάκχης ἢ ἀπὸ μυρτίνης ὁτὲ μυρτίδας οἰνάδι βάλλων· **3)** κτ. πληθ. αἱ Μαινάδες : Ὀππ.Κυν.4,233 γυναῖκες οἰνάδες· **4)** ἐπίγρ. ὡς ἐπίθ. ὁ πλήρης οἴνου, ὁ οἰνώδης : Μακεδ ΑΠ 9,645,7 πρώταις δ' ἡμετέρῃσιν ἐν ὀργάσιν οἰνὰς ὀπώρη οὔθατος ἐκ βοτρύων ξανθὸν ἄμελξε γάνος, ΑΠλ.15,1 ὁ πρὶν ἀεὶ Βρομίου μεμεθυσμένος οἰνάδι πηγῇ .. Σάτυρος· **5)** εἶδος ἀγρίας περιστερᾶς ἐχούσης πτίλωμα ἐρυθρωπόν· Ἡσ. «εἶδος περιστερᾶς ἀγρίας», Εὐστ.1712 «οἰνάς, μείζων περιστερᾶς, οἰνωπὸς τὸ χρῶμα» : Ἀριστλ.ΖΙ 544b,6 δεύτερον δὲ ἡ οἰνάς· αὕτη δὲ μικρῷ μείζων ἐστὶ τῆς περιστερᾶς, αὐτ.558b,19 περιστερὰ δὲ καὶ φάττα καὶ τρυγὼν καὶ οἰνὰς διτοκοῦσι, Λυκόφρ. 358 γαμφαῖσιν ἅρπης οἰνὰς ἑλκυσθήσομαι, Αἰλ. ΖΙ 4,58· πρβλ. οἰνιάς.

οἰναχθής-οῦς-ές Ἡσ. «μέθυσος, μεθύων».

Ϝοινέες Ἡσ. «γοινέες· κόρακες».

οἰνέλαιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. οἶνος μετ' ἐλαίου ἀνάμεικτος : Διοσκ.4,150,7, Ἡλιόδ.Χειρ.π.Ὀρειβ.44, 11,11, Γαλ.13,404, Ἰππιατρ.22.

οἰνεμπόριον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐμπόριον οἴνων, ἡ οἰναγορά· || ἡ εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ κατανάλωσιν τῶν οἴνων ἀφορῶσα ἐμπορικὴ κίνησις : τὸ οἰνεμπόριον διέρχεται κρίσιν.

οἰνέμπορος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔμπορος οἴνων, ὁ ἀγοράζων μεγάλας ποσότητας οἴνου καὶ πωλῶν ἐπίσης κατὰ μεγάλας ποσότητας, χονδρικῶς : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.3,8.

οἰνεραστής (ὁ) μτγν. ὁ ἐραστὴς τοῦ οἴνου, ποὺ ἀγαπάει τὸ κρασί : Αἰλ.ΠΙ 2,41.

οἰνεύομαι ἀποθ. Ἐρωτιαν. «πίνειν».

οἰνεών-ῶνος (ὁ) ἰων. ἀντὶ οἰνὼν βλ.λ. : Γεωπ.7,7,6.

οἴνη (ἡ) (1) ποι., δωρ. οἴνα ἡ ἄμπελος· Ἀθήν.2, 35Β «οἱ γὰρ παλαιοὶ Ἕλληνες οἴνας ἐκάλουν τὰς ἀμπέλους», Ἡσίοδ.Α 292 οἱ δ' ἐτρύγων οἴνας, δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες, Ἐκατ.Μ 15J, Εὐρ. Βάκχ.535 ναὶ τὰν βοτρυώδη Διονύσου χάριν οἴνας, Μοσχ.6,12, Ὀρφ.ἀπ.282 ἀδευκέας οἴνας, Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.88,5 βοτρυώδεος οἴνης, Ἐπιγρ. γάνος οἴνας· **2)** ὁ οἶνος, τὸ κρασί : Λεωνίδ. Ταρ.ΑΠ 6,334,5 σκύφος ἔμπλεον οἴνης, Λυκόφρ. 660 οἴνης σκύφον προτείνων, Νίκ.Θηρ.622, Μελέαγρ.ΑΠ 12,49,3 πλῆρες ἀφυσσάμενος σκύφος οἴνας.

οἴνη (ἡ) (2) (οἶος) μτγν. ὁ ἐπὶ τῶν κύβων ἀριθμὸς ἕν· Πολυδ.7,204 «ἔστι δὲ οἴνη παρὰ τοῖς Ἴωσι μονάς» : Ἀχαι.56,Ζηνόβ.4,23 ἢ τρεῖς ἓξ ἢ οἴνας· **2)** Σουΐδ. «οἴνας· τοὺς κύβους» : Σχόλ.Πλάτ.460· πρβλ. Κόντ. ἐν Ἀθηνᾷ 1,113.

οἰνηγή (ἡ) πάπ. ἐπὶ ἀμάξης, ἡ μεταφέρουσα οἶνον, ἡ οἰνοφόρος : Πάπ. ἔχουσι γὰρ γενὰς (καινάς) οἰνηγάς.

οἰνηγία (ἡ) (ἄγω) μτγν. ἡ ἀγωγή, ἡ μεταφορὰ τοῦ οἴνου : Κλήμ.Ἀλ.185 οἰνηγίαι διαπόντιοι, Πάπ. ἀνάλωμα οἰνηγίας.

οἰνηγός-ή-όν πάπ. κ. Ἐπιγρ. ὁ ἄγων, ὁ μεταφέρων οἶνον : Πάπ. ἐχέτωσαν τὰς οἰνηγὰς σοργάνας, σύτ. οἰνηγὸν πλοῖον· || Ἐπιγρ. οἱ οἰνηγοί οἱ ἄγοντες, φέροντες οἶνον.

οἰνηρός-ά-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἶνον, ὁ τοῦ οἴνου : Ἀνακρ.161 οἰνηρὸς θεράπων (ὁ ὑπηρέτης τοῦ οἴνου, ὁ κεραστής), Εὐρ.ΙΖ 164 Βάκχου τ' οἰνηρὰς λοιβάς, Νίκ.Ἀλεξ.534 οἰνηρὴν .. τρύγα, Ἀντίγ.Καρ.ΑΠ 9,406,2 οἰνηραῖς χεῦεν ὑπὸ σταγόσι· || ὁ ἐξ οἴνου, ὁ οἰνώδης : Ἀριστλ.Πρ.873a,20 οἰνηρὰ ὑγρότης· **2)** ἐπὶ ἐπιδέσμων, ὁ ἐμβεβαπτισμένος εἰς οἶνον, ὁ διάβροχος ἐξ οἴνου, μουσκεμένος μὲ κρασί : Ἱππ.Ἀγμ.24 οἰνηροὶ σπλῆνες· || ἐπὶ ἰατρικῆς, ἡ θεραπευτικὴ δι' ἐπιθεμάτων ἐμβεβαπτισμένων εἰς τὸν οἶνον : Ἱππ.Ἀγμ.34 οἰνηρῇ ἰητρείῃ· **3)** ὁ πλήρης οἴνου, ὁ γεμάτος κρασί : Πίνδ.Ν 10,43 σὺν οἰνηραῖς φιάλαις ἀπέβαν, Ἡρ.3,6 κεράμιον οἰνηρόν, Κρατῖν. 187 κ' οὐδ' ὀξύβαφον οἰνηρὸν ἔτι κεκτήσεται, Αἰσχ.ἀπ.96 μήτε κρωσσοὺς μήτ' οἰνηροὺς μήθ' ὑδατηροὺς λιπεῖν ἀφνεοῖσι δόμοισι, Εὐρ.Ἴων 1179 οἰνηρὰ τεύχη σμικρά· **4)** ἐπὶ μέτρων, δι' ὧν μετρεῖται ὁ οἶνος : Ἀριστλ.ΗΝικ.1135a,2 οὐ γὰρ πανταχοῦ ἴσα τὰ οἰνηρὰ καὶ σιτηρὰ μέτρα· **5)** ἡ οἰνηρὰ ὡς οὐσ. ὁ φόρος τοῦ οἴνου : Ἐπιγρ.· **6)** ἐπὶ χωρῶν, ὁ παράγων ἄφθονον οἶνον, ὁ οἰνοπαραγωγός : Καλλ.ἀπ.115 ἀπ' οἰνηρῆς Χίου· πρβλ. Ἀρίστων ΑΠ 7,457 οἰνηρῶν .. θειλοπέδων.

οἰνήρῠσις-εως (ἡ) (ἀρύω) ἀγγεῖον πρὸς ἄντλησιν οἴνου : Ἀριστφ.Ἀχ.1067 φέρε τὴν οἰνήρυσιν ἵν' οἶνον ἐγχέω λαβὼν ἐς τοὺς χόας, Φίλ.1,390.

οἰνιάξ Ἡσ. «εἶδος κόρακος».

οἰνιάς-άδος (ἡ) μτγν. εἶδος ἀγρίας περιστερᾶς, ἀ. οἰνὰς βλ.λ.· Πολυδ.6,22.

οἰνιαστήρια (τὰ) ἀ. οἰνιστήρια βλ.λ. : Εὐστ.907,18.

οἰνιδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τὸ κύριον συστατικὸν τῆς ἐρυθρᾶς χρωστικῆς τοῦ οἴνου.

οἰνίδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ οἶνος, οἰνάριον, μικρὰ ποσότης οἴνου : Ἀπολλδ.π.Διογ.Λ 10,11 κοτύλη οἰνιδίου.

οἰνιεῖς Ἡσ. «ὀξεῖς, ταχεῖς».

οἰνίζω (1) (οἶνος) ἔχω γεῦσιν, ὀσμὴν οἴνου : Θεόφρ.π.Ἀπολλ.Παραδ.43 δι' ὅλου δὲ τοῦ βίου οἱ κόκκοι τὸ οἰνίζον ἔχουσιν, Διοσκ.1,13 οἰνίζουσαν τῇ ὀσμῇ· πρβλ. Γαλ.14,13· **2)** μέσ. λαμβάνω οἶνον δι' ἀνταλλαγῆς, προμηθεύομαι, ἀγοράζω οἶνον· Σουΐδ. «οἰνισάμενοι· οἶνον ἀγοράσαντες» : Ἰλ.Η 472 οἰνίζοντο .. Ἀχαιοί ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἴθωνι σιδήρῳ, αὐτ.Θ 506 οἶνον μελίφρονα οἰνίζεσθε, Μάξ.Τύρ.39,1 ἐκ Λήμνου οἰνίζοντο, Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.1,9 καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι· πρβλ. Κόντ. ἐν Ἀθηνᾷ 1,113.

οἰνίζω (2) (οἴνη (2)) Ἡσ. «οἰνίζειν· τὸ μονάζειν».

οἰνῐκός-ή-όν Ἐπιγρ., πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἶνον, ὁ ἐξ οἴνου : Πάπ. ἔπεμψα πρὸς σὲ παιδίον, ἵνα ἀπαιτῇ τὰ οἰνικὰ γενήματα, αὐτ. οἰνικαὶ συγγραφαί, Ἡσ. ἐν λ. κάδος μέτρον σιτικὸν καὶ οἰνικόν, Σουΐδ. ἐν λ. Κριὸς ἐν ταῖς οἰνικαῖς ἀποστάσεσι, - οἰνικὸν ζήτημα, - οἰνικὴ πολιτική, - οἰνικὸν συνάλλαγμα.

οἰνίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ ἐρυθρὰ χρωστικὴ τοῦ οἴνου.

οἴνινος-η-ον ὁ ἐξ οἴνου παρεσκευασμένος : Ἀρχέστρ.άπ.23,8 **μήθ' ὕδατος πηγὴν.. μήτ' οἴνινον ὄξος** συμμίξῃς.

οἰνίσκος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ οἶνος, οἰνίδιον, οινάριον, κρασάκι : Κρατῖν.183, Εὔβουλ.131 **καὶ μιλήσιος οἰνίσκος οὔπω ποταμός.**

οἰνιστήρια (τὰ) κ. **οἰνιαστήρια** ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις, διεξαγομένη ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας τῶν παίδων, καθ' ἣν οἱ γονεῖς ἀπέκειρον τὸν μαλλόν, κόννον ἢ σκόλλυν τῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ ἐνέγραφον τούτους εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐφήβων, προσέφερον δὲ τότε σπονδὴν πρὸς τὸν Ἡρακλέα καὶ ἔδιδον εἰς τοὺς προσκεκλημένους νὰ πίωσιν· Πολυδ.3,52 «ἡ δὲ ὑπὲρ τῶν εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγομένων παιδίων οἴνου ἐπίδοσις οἰνιστήρια ἐκαλεῖτο», Ἡσ. «Ἀθήνῃσιν οἱ μέλλοντες ἐφηβεύειν πρὶν ἀποκείρασθαι τὸν μαλλόν, εἰσέφερον Ἡρακλεῖ μέτρον οἴνου· καὶ σπείσαντες, τοῖς συνελθοῦσιν ἐπεδίδουν πίνειν· ἡ δὲ σπονδὴ ἐκαλεῖτο οἰνιστήρια», Εὐστ.907 «οἰνιστήρια, σπονδὴ τελουμένη τῷ Ἡρακλεῖ ὑπὸ τῶν ἐφήβων πρὶν ἀποκείρασθαι» : Εὐπ.135.

οἰνιστηρία (ἡ) μτγν. ποτήριον ἐξ οὗ ἔπινον οἱ φράτορες : Παμφ.π.Ἀθήν.11,494F **οἱ μέλλοντες ἀποκείρειν τὸν σκόλλυν, εἰσφέρουσι τῷ Ἡρακλεῖ μέγα ποτήριον, πληρώσαντες οἴνου, ὃ καλοῦσιν οἰνιστηρίαν, καὶ σπείσαντες συνελθοῦσι διδόασι πιεῖν·** πρβλ. οἰνίστρια.

οἰνίστρια (ἡ) μτγν. Πολυδ.6,22 «ἡ δὲ οἰνίστρια, οἴνου δόσις ὑπὲρ τῶν παίδων ἐν τοῖς φράτορσιν».

οἰνιφυκτήρ-ῆρος (ὁ) πάπ. ἀ. οἰνοφυκτὴρ βλ.λ.

οἰνοβαρείων-ωνος (ὁ) ἐπ. ὁ οἰνοβαρής, ὁ μεθυσμένος : Ὀδ.Ι 374 **ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων**, αὐτ.Κ 555 **κατελέξατο οἰνοβαρείων.**

οἰνοβάρελ(λ)ο(ν) (τὸ) νεώτ. βυτίον πρὸς ἐναποθήκευσιν οἴνου, κρασοβάρελο.

οἰνοβαρής-οῦς-ές (οἶνος, βάρος) κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ τοῦ οἴνου βεβαρημένος, μεθυσμένος, κρασωμένος : Ἰλ.Α 225 **οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων**, Σιμων.ΑΠ 7,24,5 **οἰνοβαρὴς φιλόκωμος**, Πλούτ. Συμπ.678Β **πρῶτον αὐτὸν οἰνοβαρῆ προσείρηκεν, ὡς μάλιστα τῶν νοσημάτων τὴν οἰνοφλυγίαν προβαλλόμενος.**

οἰνοβαρόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ προσδιορίζομεν μετ' ἀρκετῆς ἀκριβείας καὶ ταχέως τὰς ἐν τῷ οἴνῳ ὑπαρχούσας στερεὰς οὐσίας πλὴν τοῦ σακχάρου, τὰς ἀποτελούσας τὸ ἐκχύλισμα αὐτοῦ.

οἰνοβαρῶ-έω, μτχ. παθ. παρακ. **οἰνοβεβαρημένος** (σχόλ.), εἶμαι βεβαρημένος ἐξ οἴνου, εἶμαι μεθυσμένος, κρασωμένος : Θέογν.503 **οἰνοβαρέω κεφαλήν, .. καί με βιᾶται οἶνος**, Στοβ.Ἀνθολ.18,17 **οἰνοβαρῶ κεφαλήν·** κ. παθ. : Σχόλ. Ἰλ.Α 225 **οἰνοβαρές· οἰνοβεβαρημένε** (ἀντὶ οἴνῳ βεβαρημένε).

οἰνοβαφής-οῦς-ές (βάπτω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ εἰς τὸν οἶνον βεβαμμένος : Νόνν.Δ 7,17 **οἰνοβαφὴς λοιβή·** 2) νεώτ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου.

οἰνοβλαβής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔκδοτος εἰς τὴν μέθην, ὁ μπεκρής : Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(3),186.

οἰνοβρεχής-οῦς-ές (οἶνος, βρέχω) μτγν. ὁ ὑπὸ οἴνου βεβρεγμένος, μεθυσμένος, κρασωμένος : Μελέαγρ.ΑΠ 7,428,18.

οἰνοβρώς-ῶτος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἐν οἴνῳ τρωγόμενος : Νίκ.Ἀλεξ.493 **ἄλλοτε δ' οἰνοβρῶτα βορὴν ἐν κυρτίδι θλίψας** (σχόλ. «ἐν οἴνῳ τρωγομένην βοράν, σταφυλήν»).

οἰνόγαλα-ακτος (τὸ) νεώτ. ποτὸν ἐξ οἴνου καὶ γάλακτος, ἀναγραφόμενον ὡς διαιτητικὸν ὑπὸ μαθητῶν τοῦ Ἱπποκράτους : Ἱππ.Γυν.1,80, αὐτ.Ἐπ.7,82 (δ.γρ. ὀνείῳ γάλακτι)· 2) νεώτ. γάλα ὑποστὰν οἰνοπνευματικὴν ζύμωσιν, κουμίς.

οἰνόγαρον (τὸ) μτγν. γάρον μετ' οἴνου μεμειγμένον, καθαρτικὸν κρασόγαρον : Ἀέτ.3,85.

οἰναγεύστης (ὁ) μτγν. ὁ διὰ τῆς γεύσεως δοκιμάζων τὴν ποιότητα τοῦ οἴνου : Ἀρχιγ.π.Γαλ.8, 944· πρβλ. Κόντου Γλωσσ.Παρατ.433· 2) νεώτ. λευκοσιδηροῦς σωλήν, ἐμβαπτιζόμενος εἰς βαρέλια ἢ δεξαμενὰς οἴνου πρὸς δειγματοληψίαν, ἤτοι παραλαβὴν μικρᾶς ποσότητος διὰ δοκιμήν.

οἰνογευστία (ἡ) μτγν. τὸ δοκιμάζειν, γεύεσθαι οἴνου : Φίλ.4,228.

οἰνογευστικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεῦσιν τοῦ οἴνου· ‖ **ἡ οἰνογευστική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη, ἐμπειρία τοῦ δοκιμάζοντος τοὺς οἴνους : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.6,33 **χωρὶς οἰνογευστικῆς ἡδόμεθα οἴνου γευσάμενοι.**

οἰνογευστῶ-έω κ. μσν. γεύομαι οἴνου : Ἀντιφάν.83 **οἰνογευστεῖ, περιπατεῖ ἐν ταῖς στεφάνοις**, Γεωπ.7,7,1.

οἰνογραφία (ἡ) νεώτ. εἰδικὸς κλάδος τῆς οἰνολογίας, ἀσχολούμενος εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν διαφόρων κατὰ τόπους οἴνων.

οἰνόδεσμον (τὸ) γλώσσ. τοῦ οἰνοπέπηκτον· π.Ἡσ.

οἰνοδόκος-ον ὁ περιέχων οἶνον, ὁ χρησιμεύων ὡς δοχεῖον οἴνου : Πίνδ.Ι 6(5),40 **οἰνοδόκον φιάλαν χρυσῷ πεφρικυῖαν**, Μαικ.ΑΠ 6,33 **οἰνοδόκον κύλικα·** ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. μτ. γενικ. : Ἀντίφιλ.ΑΠ 6,257 **τὸν Ἀδριακοῦ νέκταρος οἰνοδόκον.**

οἰνοδοσία (ἡ) μτγν. ἡ δόσις, ἡ διανομὴ οἴνου: Ἰω.Χρυσ.Ὁμ.5,140· 2) ἡ παροχὴ οἴνου κατὰ συμβουλὴν τοῦ ἰατροῦ : Ἡρόδ.Ἰατρ.π.Ὀρειβ. 5,27,1.

οἰνοδότειρα (ἡ) λεξ. θηλ. τοῦ οἰνοδότης, ἡ δίδουσα οἶνον· Θησ.Στεφ.ἐν λ.

οἰνοδότης (ὁ), δωρ.**οἰνοδότας**, ἀ. **οἰνοδώτης** ἐπὶ τοῦ Βάκχου, ὁ διδοὺς τὸν οἶνον : Εὐρ.Ἡρ.682 **παρά τε Βρόμιον οἰνοδόταν παρά τε χέλυος ἑπτατόνου μολπάν·** ‖ ἐπὶ ἰατροῦ : Γαλ.Θρασ.24.

οἰνοδοτῶ-έω μτγν. δίδω τινὶ οἶνον, συμβουλεύω τὴν χρῆσιν οἴνου : Ἡρόδ.Ἰατρ.π.Ὀρειβ.5,27,1· 2) ρηματ. π. οἰνοδότης, οἰνοδοσία.

οἰνοδοχεῖον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. δοχεῖον πρὸς ἐναποθήκευσιν οἴνου, βυτίον : Ἥρων Πνευμ.3,21.

οἰνοδόχος-ον μτγν. ὁ περιέχων οἶνον, ὁ οἰνοδόκος : Ἥρων Πνευμ 2,21, ΕΜ 247,2· ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ οἰνοχόος : ΠΔ Τωβ.1,22 (δ γρ.οἰνοχόος).

οἰνοδυνάστης (ὁ) μτγν. ὁ ἐν οἴνῳ ἰσχυρός, ὁ μεθυσμένος, ὁ κρασωμένος : Ἰσίδ.Πηλ.1,351 **τί τοὺς οἰνοδυνάστας ἐρεθίζεις;.**

οἰνοδώτης (ὁ) οἰνοδότης βλ.λ.: Ἀνών.Λονδ.24,30.

οἰνοειδής-οῦς-ές λεξ. κ. νεώτ. ὁ ὁμοιάζων κατὰ τὴν γεῦσιν ἢ τὸ χρῶμα ἢ τὴν σύστασιν πρὸς οἶνον· Ησ. ἐν λ. οἰνωπόν, - **οἰνοειδῆ ποτά.**

οἰνόεις-εντος-εσσα-εν ὁ πλήρης οἴνου· ‖ τὸ θηλ. ἐν συνηρ. τ. οἰνοῦττα βλ.λ.

Οἰνόη (ἡ) (οἶνος) ὀν. δύο ἀττικῶν δήμων, ὧν ὁ μὲν πρὸς τὰ σύνορα Βοιωτίας, ὁ δὲ παρὰ τὸν Μαραθῶνα, ἐξ οὗ παροιμ.π.Ζηνοβ.5,29 **Οἰνόη** (ἢ **Οἰναῖοι**) **τὴν χαράδραν** (ἐπὶ προκαλοῦντος τὸν ἴδιον ὄλεθρον)· πρβλ.Ἡρ.5,74, Θουκ.2,18· ‖ **οἰναῖοι** οἱ τοὺς ἄνω δήμους οἰκοῦντες : Ἐπιγρ.

οἰνοηθητής (ὁ) μτγν. ὁ ἠθῶν, καθυλίζων, ὁ στραγγίζων τὸν οἶνον : Παρμενί.π.Ἀθήν.13,608Α **οἰνοπηθητὰς ἑβδομήκοντα.**

οἰνοθήκη (ἡ) κ. μσν. οἰναποθήκη βλ.λ. : Γεωπ.6,2.

οἰνοθήρας (ὁ) κ. ἐν χειρογρ. **ὀνοθήρας** φυτὸν τι,οὗ ἡ ῥίζα εἶχεν ὀσμὴν οἴνου ἢ ἐχρησίμευε πρὸς παρασκευὴν οἴνου : Θεόφρ.ΦΙ 9,19,1 **ἡ δὲ τοῦ οἰνοθήρα ῥίζα δοθεῖσα ἐν οἴνῳ, πραότερον ποιεῖ καὶ ἱλαρώτερον τὸ ἦθος·** ‖ νεώτ. θηλ. γένος ὀναγριδῶν φυτῶν.

οἰνοθηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. **ὀνόθηρις** τὸ φυτὸν οἰνοθήρας βλ.λ. : Πλίν.ΦΙ 24,17.

οἰνόθρυπτος-ον (θρύπτω) μτγν. ὁ διὰ τοῦ οἴνου ἐκτεθηλυμμένος, ἐξαδυνατισμένος : Θεόκρ.15, 27 ἰδ. γρ. αἰνόθρυπτος.

οἰνοκάπηλος (ὁ) μτγν., ὁ διατηρῶν οἰνοπωλεῖον, ταβερνιάρης : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.(,14).

οἰνοκάχλαινα (ἡ) μσν. ἡ οἰνοκάχλη, ἡ μέθυσος : Ψελλ.π.Θησ.Στεφ.ἐν λ. **γυναῖκα δὲ τὴν φίλοινον οἰνοκάχλαινα λέγε.**

οἰνοκάχλη (ἡ) ἐσφ.ἀναγν. ἀντὶ οἰνομάχλη, ἐπὶ γυναικός, ἡ εἰς οἰνοποσίαν ἀκόλαστος, ἄγαν ἐπιρρεπής, μεθύστρα, μπεκρού : Θεόπομπ.Κωμ.78, Κλήμ. Ἀλ.Παιδ.2,187 **οἰνοκάχλη γυνή.**

οἰνοκηκίς-ῖδος (ἡ) μτγν. στυπτικὸν πεποιημένον ἐκ βεβρασμένων κηκίδων εἰς οἶνον : Γαλ.12,25.

οἰνόκρεον (τὸ) μτγν. κρέας διατηρούμενον ἐντὸς ὄξους : Μαλάλ.12,9.

οἰνολάσπη (ἡ) νεώτ. ἡ στερεὰ ὑποστάθμη ἡ συσσωρευομένη ἐπὶ τοῦ πυθμένος τῶν οἰνοδοχείων μετὰ τὸ πέρας τῆς ζυμώσεως τοῦ γλεύκους καὶ τὴν διαύγασιν τοῦ παραχθέντος οἴνου.

οἰνόληπτος-ον (λαμβάνω) μτγν. ὁ ὑπὸ τοῦ οἴνου κατειλημμένος, ὁ μέθυσος : Πλούτ.Ἠθ.4B **ἀνδράποδον οἰνόληπτον καὶ λίχνον, πρὸς πᾶσαν πραγματείαν ἄχρηστον.**

οἰνολογία (ἡ) πάπ. κ. νεώτ. φόρος ἐπιβεβλημένος ἐπὶ τοῦ οἴνου· **2)** νεώτ. κλάδος τῆς βρωμστοχημείας, ἀφορῶν εἰς τὴν μελέτην, ἐξακρίβωσιν καὶ καθορισμὸν τῶν κατ' ἐπιστήμην καὶ ἐμπειρίαν κανόνων καὶ συνθηκῶν τῆς παρασκευῆς καὶ τῆς διατηρήσεως τοῦ οἴνου.

οἰνολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰνολογίαν βλ.λ.2) ἢ τὸν οἰνολόγον : **οἰνολογικὸν ἐργαστήριον, - οἰνολογικὰ ὄργανα.**

οἰνολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικὸς ἐπιστήμων ἢ ὁ ἐμπειροτέχνης, ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὰ τῆς καλῆς συστάσεως καὶ γεύσεως τῶν οἴνων, ὁ ἐπιτηδευόμενος τὴν θεραπείαν καὶ διατήρησιν τῶν οἴνων.

οἰνολογῶ-έω μτγν. ὁμιλῶ περὶ οἴνου : Ἀθήν. 2,40F **οἰνολογήσαντος ἤτοι περὶ οἴνου εἰπόντος.**

οἰνομαγειρεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα ἑστιατόριον ἅμα καὶ οἰνοπωλεῖον, ταβέρνα.

οἰνομάγειρος (ὁ) νεώτ. ὁ διατηρῶν οἰνομαγειρεῖον, ὁ ταβερνιάρης.

οἰνομανής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐμμανῶς ἀγαπῶν τὸν οἶνον, ὁ οἰνοπότης, ὁ κρασοπατέρας, ὁ μπεκρής : Ἀθήν.11,464B **καὶ γὰρ ὁ φίλοφος καὶ ὁ ὀψοφάγος οἷον ὀψομανής ἐστι, καὶ ὁ φίλοινος οἰνομανής,** Εὐστ.Ἰλ.702,38.

οἰνομανία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐμμανὴς ἀγάπη πρὸς τὸν οἶνον, ἡ ἀκράτητος οἰνοποσία, τὸ μπεκρηλίκι.

οἰνομάχλη (ἡ) ὀρθ. τ. τοῦ οἰνοκάχλη βλ.λ. : Θεόπομπ.Κωμ.78.

οἰνόμελι-ῖτος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ποτὸν ἐκ κράματος οἴνου καὶ μέλιτος· Διοσκ.5,16 «οἰνόμελι τὸ ἐκ τοῦ αὐστηροῦ οἴνου καὶ μέλιτος ἑφθοῦ γινόμενον, ἧττον πνευματοῖ» : Πολύβ.12,2,7 **οἰνομέλιτι χρηστῷ παραπλήσιος,** Ποσειδών.1J, Μελέαγρ.ΑΠ 12,164 **καὶ οἰνομέλιτος πόματι, χορηγούσης τῆς χώρας τὸ μέλι παμπληθές,** Γαλ.10,356.

οἰνομετρία (ἡ) νεώτ. ὁ δι' εἰδικοῦ ὀργάνου προσδιορισμὸς τοῦ ἐν τῷ οἴνῳ περιεχομένου οἰνοπνεύματος, ὀρθότ. οἰνοπνευματομετρία.

οἰνομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰνομετρίαν ἢ τὸ οἰνόμετρον βλ λς.

οἰνόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον, δι' οὗ προσδιορίζεται ἡ περιεκτικότης τοῦ οἴνου εἰς οἰνόπνευμα, τὸ οἰνοσκόπιον.

οἰνομετρῶ-έω Ἐπιγρ. μετρῶ οἶνον : Ἐπιγρ. **ἐδουθύτησέν τε καὶ οἰνομέτρησεν πᾶσι.**

οἰνομήτωρ-ορος (ἡ) ποι. μτφ. ἐπὶ τῆς ἀμπέλου, μήτηρ τοῦ οἴνου : Ἀστυδ.6 **θνητοῖσι τὴν ἀκεσφόρον λύπης ἔφηνεν οἰνομήτορ' ἄμπελον.**

οἰνόμ(ε)ικτος-ον νεώτ. ἀνάμεικτος μετ' οἴνου.

οἰνομύρσινον (τὸ) μσν. οἶνος ἐν μυρτελαίῳ : Παῦλ.Αἰγ.7,12,31 (δ.γρ.).

οἶνον (τὸ) μ.κτ. πληθ. Ἡσ. «**οἶνα· τὰ τῆς ἀμπέλου φύλλα**».

οἰνοξιδάση (ἡ) νεώτ. ὀξιδωτικὸν φύραμα ὀξιδοῦν διὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ὀξυγόνου τὴν χρωστικὴν τοῦ οἴνου καὶ ἐπιφέρον τὴν ἀμαύρωσιν αὐτοῦ, τὴν θεραπευομένην διὰ παστερισμοῦ.

οἴνοξος-ους (τὸ) νεώτ. τὸ ἐξ οἴνου ὄξος.

οἰνοπαραγωγή (ἡ) νεώτ. ἡ παραγωγὴ οἴνου ἔν τινι τόπῳ : **ἡ οἰνοπαραγωγὴ τῆς Μεσσηνίας· 2)** ἡ βιομηχανία οἴνων.

οἰνοπαραγωγός-όν νεώτ. ἐπὶ τόπων, ὁ παράγων οἴνους : **χώρα οἰνοπαραγωγός· 2) τὸ** ἀρσ. οὐσ. ὁ ἔχων ὡς κατ' ἐξοχὴν εἰσόδημα τὸν ἐκ τῶν ἀμπέλων του οἶνον, ὁ ἀμπελοκτήμων : **οἱ οἰνοπαραγωγοὶ κατῆλθον εἰς συλλαλητήριον.**

οἰνοπαραλήμπτης (ὁ) πάπ., δ.γρ. **-ημπτής ὁ** ἀναλαμβάνων τὴν πώλησιν οἴνων.

οἰνοπέδη (ἡ) μτγν. γῆ ἀμπελοφόρος, ἀμπελότοπος, τὸ οἰνόπεδον : Γαιτ.ΑΠ 11,409,4 **οἷος πρώτης ἦλθες ἀπ' οἰνοπέδης.**

οἰνόπεδος-ον κ. -η-ον (Ὀππ.Κυν.331) κ. μσν. **ὁ** ἔχων ἔδαφος κατάλληλον πρὸς παραγωγὴν οἴνου, ὁ ἔχων χώραν ἀμπελοφόρον, οἰνοφόρον : Ὀδ.Α 193 **ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο,** Μόσχ.4,100 **ἑρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο· 2)** ὁ παράγων ἄφθονον οἶνον : Ὀππ.Κυν.4,331 **οἰνοπέδησι φυτηκομίησι μεμηλώς· 3) τὸ οἰνόπεδον** ὡς οὐσ. γῆ ἀμπελοφόρος, ἀμπελών, ἀμπελότοπος : Ἰλ.I 579 **τέμενος . . τὸ μὲν ἥμισυ οἰνοπέδοιο,** Θέογν.838 **Ληλάντου δ' ἀγαθὸν κείρεται οἰνόπεδον,** Θεόκρ.24,130 **οἰνόπεδον μέγα Τυδεὺς ναῖε,** Πλούτ.Ἠθ.604C, Ἀν.Κομν.14,456 **ἀρούρας τε καὶ οἰνόπεδα καὶ οἰκίας.**

οἰνοπέπαντος-ον μτγν. ἐπὶ βοτρύων, ὁ ὥριμος πρὸς παραγωγὴν οἴνου : Κριναγ.6,232,1 **βότρυες οἰνοπέπαντοι εὐσχίστοιό τε ῥοιῆς θρέμματα.**

οἰνοπέπηκτον Ἡσ. «οἰνόδεσμον».

οἰνόπη (ἡ) μτγν. ὄνομα σταφυλῆς· Πολυδ.6,82· ‖ Ἡσ. «οἰνόπη· ἀμπέλου μελαίνης εἶδος».

οἰνοπίπης (ὁ) (ὀπιπτεύω) κωμ. λ. σχηματισθεῖσα κτ. τὰ γυναικοπίπης, παρθενοπίπης, ὁ στρέφων τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν οἶνον, ὁ ἐπιθυμῶν τὸν οἶνον· Σουΐδ. «οἰνοπίπας· τὰς τοὺς οἴνους περισκοπούσας» : Ἀριστφ.Ἀχ.393 **τὰς οἰνοπίπας, τὰς προδότιδας, τὰς λάλους** (κῶδ. οἰνοπότιδας).

οἰνοπλάνητος-ον (πλανῶ) ὁ διὰ τοῦ οἴνου πεπλανημένος, παραζαλισμένος : Εὐρ.Ῥῆσ.363 **κυλίκων οἰνοπλανήτοις ἁμίλλαις.**

οἰνοπληθής-οῦς-ές (πλῆθω) κ. μσν. ἐπὶ τόπων, ὁ ἔχων ἄφθονον οἶνον, ὁ πλούσιος εἰς οἶνον : Ὀδ.Ο 406 **νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται . . οἰνοπληθὴς πολύπυρος,** Εὐγεν.Ἰω.ἐγκώμιον Τραπεζοῦντος 371,65 **οἰνοπληθὴς γῆ.**

οἰνόπληκτος-ον (πλήσσω) μτγν. **ὁ.** οἰνόπληξ βλ.λ.· Ἡσ. «**οἰνόπληκτον· οἰνωμένον**» : Βασ.2,126D.

οἰνοπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) (πλήσσω) κ. μσν. **ὁ** ὑπὸ οἴνου πεπληγμένος, κτυπημένος, **ὁ** μεθυσμένος, ὁ κρασωμένος : Τραγ.Ἀδέσπ.238, Ἀντιπ.Σιδ.ΑΠ 9, 323,5 **ἐν οἰνοπλῆξι τεράμνοις,** Ἡσ. ἐν λ. μεθυστόδες, Πλαν.Βί.Αἰσώπου 56,7.

οἰνόπνε(υ)μα-ατος (τὸ) νεώτ. **κ.** δημ. τὸ πνεῦμα τοῦ οἴνου, τὸ λαμβανόμενον προϊὸν δι' ἀποστάξεως τοῦ οἴνου ἢ **ἄ.** ἀλκοολούχων ὑγρῶν, **ἄ.** αἰθυλικὴ ἀλκοόλη, αἰθυλικὸν πνεῦμα, δημ. σπίρτο.

οἰνοπνευματίασις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **οἰνοπνευμάτωσις** δηλητηρίασις χρονία ἐκ καταχρήσεως οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ἀλκοολισμός.

οἰνοπνευματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ οἰνόπνευμα **βλ.λ. : οἰνοπνευ-**

ματικὸς βαθμός (ἡ ποσότης αἰθυλικῆς ἀλκοόλης ἐν θερμοκρασίᾳ 15° K ἡ ἐνεχομένη εἰς 100 ὄγκους οἰνοπνευματικοῦ ὑγροῦ).

οἰνοπνευματοζύγιον (τὸ) νεώτ. παλαιοτέρα ὀνομασία τοῦ οἰνοπνευματομέτρου βλ.λ.

οἰνοπνευματομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **οἰνοπνευματομετρία** προσδιορισμὸς τῆς εἰς μεθυλικὴν ἀλκοόλην, τῆς εἰς οἰνόπνευμα περιεκτικότητος τῶν ἀλκοολούχων ὑγρῶν.

οἰνοπνευματομετρητής (ὁ) νεώτ. συσκευὴ αὐτομάτου μετρήσεως τοῦ ὑπὸ μηχανῆς ἀποστακτικῆς παραγομένου οἰνοπνεύματος.

οἰνοπνευματομετρία (ἡ) νεώτ. **δ. τ.** τοῦ οἰνοπνευματομέτρησις βλ.λ.

οἰνοπνευματόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ προσδιορίζεται ὁ οἰνοπνευματικὸς βαθμὸς τῶν μεθυλικὴν ἀλκοόλην περιεχόντων ὑγρῶν.

οἰνοπνευματοποιεῖον (τὸ) νεώτ. ἐργοστάσιον, κατάστημα, ἐν ᾧ λειτουργοῦσι συσκευαὶ εἰδικαὶ πρὸς ἀπόσταξιν οἰνοπνεύματος ἢ κ. μ. πρὸς κατασκευὴν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.

οἰνοπνευματοποιήσιμος-ον νεώτ. ἐπὶ διαφ. ὑλῶν, ὁ δυνάμενος νὰ μετουσιωθῇ εἰς οἰνόπνευμα ἢ ὁ ἐξ οὗ δύναται νὰ ἐξαχθῇ οἰνόπνευμα.

οἰνοπνευματοποιΐα (ἡ) νεώτ. βιομηχανία παραγωγῆς οἰνοπνεύματος καὶ οἰνοπνευματούχων ποτῶν· ‖ ἡ τέχνη ἢ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κατασκευάζοντος οἰνοπνεύματα, τοῦ οἰνοπνευματοποιοῦ βλ.λ.

οἰνοπνευματοποιός (ὁ) νεώτ. βιομήχανος παράγων δι' ἀποστάξεως οἰνόπνευμα, ἢ παρασκευάζων οἰνοπνευματώδη ποτά.

οἰνοπνευματοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα πωλήσεως οἰνοπνευματούχων ποτῶν.

οἰνοπνευματοπώλης (ὁ) νεώτ. ὁ πωλῶν οἰνόπνευμα καὶ οἰνοπνευματώδη ποτά.

οἰνοπνευματοῦχος-ον νεώτ. ἐπὶ διαφ. οὐσιῶν, ὁ περιέχων οἰνόπνευμα, μεθυλικὴν ἀλκοόλην, ὁ ἀλκοολοῦχος : **οἰνοπνευματοῦχα ποτὰ** (ὁ οἶνος, ὁ ζῦθος, ὁ καμπανίτης, ὁ μηλίτης, τὸ κονιάκ, τὸ ρούμιον, ἡ ρακὴ καὶ τὰ διάφ. ἡδύποτα).

οἰνοπνευματώδης-ους-ες νεώτ. ὁ περιέχων οἰνόπνευμα, ὁ οἰνοπνευματοῦχος.

οἰνοποιεῖον (τὸ) νεώτ. τόπος ἐν ᾧ παρασκευάζεται οἶνος· ‖ ἐργοστάσιον ἔνθα ἐκτελοῦνται ἅπασαι αἱ πρὸς οἰνοποίησιν ἐργασίαι, ἤτοι ἔκθλιψις τῶν σταφυλῶν, ζύμωσις τοῦ γλεύκους, πίεσις τῶν στεμφύλων κτλ.

οἰνοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ εἰς οἶνον μετατροπὴ τοῦ γλεύκους, τοῦ μούστου, κατόπιν τῆς ἀπαιτουμένης ζυμώσεως.

οἰνοποιΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ παρασκευή, ἡ κατασκευὴ οἴνου : Θεόφρ.'Οσμ.67, Διόδ.Σ 3,63 **τὸν καταδείξαντα τὰ κατὰ τὰς οἰνοποιΐας**, 'Αθήν. 1,26B· ‖ νεώτ. βιομηχανία παρασκευῆς οἴνων.

οἰνοποιός-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ παρασκευάζων οἶνον, ὁ κατασκευαστὴς οἴνων : 'Αθήν.1,27D **ἑρμηνεύεται δὲ ἑλλάδι φωνῇ οἰνοποιός**· ‖ μτγν. ὁ παράγων οἶνον : Γαλ.4,777· ‖ 'Επιγρ. κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. **οἰνοποιός** ὡς οὐσ. ὁ κατασκευαστὴς οἴνων, ὁ βιομήχανος, ὁ ἔχων ἔργον τὴν οἰνοποιΐαν : 'Επιγρ., - **οἱ οἰνοποιοὶ ζητοῦν φορολογικὰς διευκολύνσεις**.

οἰνοποιῶ-έω μτγν., παρακ. **οἰνοποίηκα** (πάπ.) παρασκευάζω, παράγω οἶνον : Πλούτ.'Ηθ.653A, Πάπ.

οἰνοπόρος-ον (οἶνος, πορίζω) μτγν. ὁ παρέχων, ὁ δίδων οἶνον : Νόνν.Δ 40,238 **ξανθὸν ὕδωρ πίνοντες ἀπ' οἰνοπόρου ποταμοῖο**.

οἰνοπορῶ-έω 'Ησ. «πορίζω, πορέχω οἶνον».

οἰνοποσία (ἡ) κ. νεώτ. πόσις οἴνου : 'Ιππ.Διαίτ. 37, 'Αριστλ.Πρ.871a,1, Αἰλ.ΠΙ 2,41 **οἰνοποσίας ἀγωνία**, 'Επιγρ.· ‖ νεώτ. ἡ ὑπέρμετρος πόσις οἴνου : **εὑρέθη εἰς τὸν δρόμον ἀναίσθητος ἐξ οἰνοποσίας**.

οἰνοποσίαρχος (ὁ) 'Επιγρ. ὁ συμποσίαρχος βλ.λ. : 'Επιγρ. Βιθυνίας.

οἰνοπόσι(ο)ν (τὸ) 'Επιγρ. οἰνοποσία βλ.λ.

οἰνοποτάζω ποι. παλαιότερος τ. τοῦ οἰνοποτῶ βλ.λ., πίνω οἶνον, κρασί, πίνω : 'Ιλ.Υ 84 **ποῦ τοι ἀπειλαί, ἃς Τρώων βασιλεῦσιν ὑπέσχεο οἰνοποτάζων**, 'Οδ.Ζ 309, αὐτ.Υ 262, 'Ανακρ.90(69),1 **κρητῆρι παρὰ πλέῳ οἰνοποτάζων νείκεα καὶ πόλεμον δακρυόεντα λέγει**, Φωκυλ.11.

οἰνοποτήρ-ῆρος (ὁ) ποι. ὁ πίνων οἶνον, ὁ οἰνοπότης : 'Οδ.Θ 456 **ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μέτα οἰνοποτῆρας ἤϊε**, Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 5,205,5 **τὸν ἕσπερον οἰνοποτήρων σύγκωμον** (δόνακα).

οἰνοπότης (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. **οἰνοπότις-ιδος** ('Ανακρ.162, 'Αριστφ.Θεσμ.393) ὁ πίνων οἶνον, ὁ φιλῶν τὴν οἰνοποσίαν, μέθυσος, μπεκρής, κρασοπατέρας : 'Ανακρ.97, αὐτ.162, 'Αριστφ.Θεσμ.393 **τὰς μοιχοτρόπους, τὰς ἀνδρεραστίας καλῶν, τὰς οἰνοπότιδας** (δ.γρ. τὰς οἰνοπίπας), Καλλ.'Επιγρ.37, Πολύβ.20,8,2, ΠΔ Παροιμ.23,20 **ἄκουε, υἱέ, καὶ σοφὸς γίνου . . μὴ ἴσθι οἰνοπότης**, ΚΔ Ματθ.11,19 **ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης**.

οἰνοποτῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. μεταγενέστερος τ. τοῦ οἰνοποτάζω βλ.λ., πίνω οἶνον : ΠΔ Παροιμ.24, 72(31,4) **μετὰ βουλῆς οἰνοπότει**, 'Αθήν.11,460C, 'Ερωτιαν. ἐν λ. θωρῆξαι, 'Ορειβ.5,31,12· ‖ μτγν. κ. μτ. αἰτ. : Καλλ.Αἴτ.1,1,12· ‖ νεώτ. πίνω καθ' ὑπερβολὴν οἶνον, εἶμαι μέθυσος, μπεκρής.

οἰνοπράτης (ὁ) 'Επιγρ. κ. μσν. οἰνοπώλης βλ.λ. : 'Επιγρ., Πάπ., Τζέτζ.'Ησίοδ.136.

οἰνόπτης (ὁ) (οἶνος, ὁρῶ, ὄψομαι) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τοῦ οἴνου θεωρός, ὁ ἐπιστατῶν, ὁ ἐποπτεύων ἐν τοῖς συμποσίοις, ὥστε νὰ μειχθῶσιν ἴσα μέτρα ὕδατος καὶ οἴνου καὶ ἵνα ἐξ ἴσου πίωσιν οἱ συμπόται· πρβλ. 'Αθήν.10,455A «οἱ δὲ οἰνόπται ἀρχή τις εὐτελὴς ἦν ἐν 'Αθήναις, οἳ ἐφεώρων τὰ ἐν τοῖς δείπνοις εἰ κατ' ἴσον πίνουσιν οἱ συνόντες» : Πολυδ.6,21, 'Επιγρ.· **2**) ἐπιτροπὴ ἐκ τριῶν ἀξιωματούχων ἐν 'Αθήναις ἥτις ἦτο ἐντεταλμένη τὴν προμήθειαν λυχνιῶν, θρυαλλίδων κτλ. ἔν τισι πανηγύρεσιν : Εὔπ.205· **3**) μσν. ὁ γευόμενος οἴνου, ὁ δοκιμάζων τὸν οἶνον ἵνα καθορίσῃ τὴν ποιότητα αὐτοῦ : Γεωπ.7,7,1 **οἱ ἔμπειροι οἰνόπται**.

οἰνοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. καπηλεῖον βλ.λ., δημ. ταβέρνα, κρασοπουλειό.

οἰνοπώλης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., θηλ. **οἰνοπῶλις** ἡ **-όπωλις-ιδος** (Σχόλ.'Αριστφ.Πλ.435, Λιβάν.Προγ. 26,18), ὁ πωλῶν οἴνους, ὁ κρασοπώλης, ὁ κάπελας, ὁ ταβερνιάρης : Δίφιλ.3,6 **εἷς λοιπός ἢ κάπηλος ἠδικημένος ὑπ'** οἰνοπώλου, Σχόλ.'Αριστφ. Πλ.435, Λιβάν.Προγ.26,18, Πάπ.

οἰνοπωλῶ-έω πωλῶ οἶνον, εἶμαι οἰνοπώλης : 'Αριστλ.Θαυμ.832b,22 **ἐν Τάραντι δὲ φασὶν τὴν μὲν νύκτα μαίνεσθαι, τὴν ἡμέραν δὲ οἰνοπωλεῖν**.

οἰνοπώλιον (τὸ) μτγν. τὸ οἰνοπωλεῖον : 'Αν.'Οξ.2,356.

οἰνορρόδινον (τὸ) μτγν. κ. μσν. μεῖγμα οἴνου καὶ ροδοστάγματος : 'Ορειβ.Σύνοψ.9,48, Παύλ. Αἰγ.7,12 (δ.ἀνάγν.).

οἶνος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐκ τῆς ζυμώσεως τοῦ γλεύκους τῶν νωπῶν σταφυλῶν παραγόμενον οἰνοπνευματοῦχον ποτόν, τὸ κρασί· ἤδη ἀπὸ τοῦ 'Ομ. λαμβάνει διαφ. ἐπαινετικοὺς χαρακτηρισμούς, οἷον ἀπὸ τοῦ χρώματος : 'Οδ.Ε 265, αὐτ.Ι 196 **ἀτὰρ αἴγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο**, αὐτ.Ε 165 **αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον ἐρυθρὸν ἐνθήσω**, - **οἶνος λευκός - ξανθός - ἐρυθρός**· ‖ ὁμ. κ. ἀπὸ ἀπόψεως γεύσεως, γευστικότητος χαρακτηρίζεται ποικιλοτρόπως, οἷον **ἡδύς** : 'Οδ.Β 349 **ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον ἡδύν**, αὐτ.204· καὶ **ἡδύποτος** : αὐτ. Ο 507 **ὁδοιπόριον παραθείμην, δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο**· κ. **μελιηδής** : 'Ιλ

Δ 346 **ἠδὲ κύπελλα οἴνου πινέμεναι μελιηδέος**· καὶ μελίφρων : αὐτ.Ζ 264 μή μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα, - **οἶνος γλυκὺς** - **ἡμίγλυκος**· ‖ ὁμ. ὡς παλαιός : 'Οδ.Β 340 **ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ**, Πίνδ.Ο 9,48 **αἴνει δὲ παλαιὸν μὲν οἶνον**, Σιμων.75 **ἀποθήκη παλαιῶν οἴνων**· ‖ ὁμ. καὶ ἀπὸ ἀπόψεως εὐωδίας, εὐοσμίας : Ξεν.'Αν.4,4,9 **οἴνους παλαιοὺς εὐώδεις**· ‖ νεώτ. **οἶνος ἀνθοσμίας ὁ** ἐξ εὐόσμων σταφυλῶν παραγόμενος, ὁ μοσχάτος· ‖ ὁμ. ὡς στιλπνὸς ἢ φλογερός : 'Ιλ.Α 462 **ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον λεῖβε**· ‖ ὁμ. κ. ὡς φαιδρύνων τὸν ἄνθρωπον : 'Ιλ.Γ 246 **ἄρνε δύω καὶ οἶνον εὔφρονα**· ‖ ὁμ. κ. ὡς παρέχων ἰσχὺν καὶ ζωηρότητα : 'Οδ.Δ 622 **φέρον δ' εὐήνορα οἶνον**· ‖ νεώτ. **οἶνος ἐλαφρός** (ὁ περιέχων οἰνόπνευμα εἰς μικρὰν ποσότητα), - **δυνατὸς** (ὁ περιέχων πολὺ οἰνόπνευμα)· ‖ ὁμ. **οἶνος πισσίτης** (ὁ κατὰ τὴν ζύμωσιν ὑποστὰς τὴν ἐπίδρασιν ρητίνης, ρετσίνα, ρετσινάτο, διότι οὕτω παρασκευαζόμενος ἐνομίζετο καὶ νομίζεται ὅτι διατηρεῖται κάλλιον) : Πλούτ.'Ηθ.676C· ‖ νεώτ. **ρητινίτης (οἶνος)**· ‖ οἱ παρ' 'Ομ. ἥρωες ἔπινον οἶνον μεμιγμένον μεθ' ὕδατος : 'Ιλ.Δ 259 **ὅτε περ . . οἶνον 'Αργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται**, 'Οδ.Α 110· ἡ συνήθεια δ' αὕτη ἐξακολουθεῖ ἐπικρατοῦσα καὶ ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις· πρβλ. 'Ηρ.6,84· ‖ **ἄκρατος οἶνος** (ὁ μὴ περιέχων ποσῶς ὕδωρ, ἀνέρωτο κρασί), - **κεκραμένος** (ὁ μεθ' ὕδατος ἀναμεμιγμένος, τὸ νερωμένο κρασί)· ‖ νεώτ. **φαρμακευτικὸς οἶνος** (ὁ περιέχων διαλελυμένας φαρμακευτικὰς οὐσίας)· ‖ νεώτ. **οἶνος καφουροῦχος** (φαρμακευτικὸς οἶνος περιέχων 2 ο/ο καφουρᾶς), - **κινίνης** (ὁ μετὰ φλοιῶν κίνας παρεσκευασμένος)· ‖ **οἶνος δωδεκάδραχμος** (οἶνος, τοῦ ὁποίου ὁ πίθος ἐτιμᾶτο δώδεκα δραχμάς) : Δημ.1045 **σὺ δ' ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς νῦν πωλῶν τὰς κριθὰς ὀκτωκαιδεκαδράχμους καὶ τὸν οἶνον δωδεκάδραχμον**· ‖ ἡ λ. οἶνος ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ πίνω συχν. παραλείπεται, ἰδ. ὅταν ὑπάρχῃ ἐπιθετικὸς ἢ κατηγορηματικὸς προσδιορισμός : Εὐρ.Κύκλ.579 **χαλεπὸν τόδ' εἶπας, ὅστις ἂν πίῃ πολύν**, Θεόκρ. 18,11 **ἦ ῥα πολύν τιν' ἔπινες**,- τώρα ἀπὸ τὸν καημό του **ὅλο πίνει**· ‖ ἰδ. παραλείπεται ὅταν ὑπάρχῃ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς τόπου παραγωγῆς : Εὔβουλ.124 **Θάσιος**, αὐτ.125 **Χῖος**, αὐτ.126, - **καμπανίτης**· πρβλ. **σαμιώτικος**· ‖ ἡ λ. καὶ ἐν παροιμ. : αὐτ.135 **οἶνος . . τὰ φρονεῖν ἐπισκοτεῖ** (ὅτι κατόπιν πόσεως οἴνου ἡ νηφαλιότης χάνεται), 'Αλκ.57 **οἶνος καὶ ἀλάθεια** (ὅτι ὁ οἶνος λύει τὴν γλῶσσαν καὶ ὡς ἐκ τούτου δύνασαι νὰ πληροφορηθῇς τὴν ἀλήθειαν), Θεόκρ.29,1· **καὶ οἶνος . . ἀληθής** : Πλάτ.Συμπ.217E· **καὶ οἶνος τὸν οἶνον ἐξελαύνει** (ἀντίστοιχος «ὁ τρώσας καὶ ἰάσεται») : 'Αντιφάν.300,1· ὁμ.ΠΔ Ψαλμ.103,15 **καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου**· **2**) τὸ ἐκ τῆς ζυμώσεως τοῦ χυμοῦ διαφόρων καρπῶν παραγόμενον ποτόν : 'Ηρ.2,77 **οἴνῳ δὲ ἐκ κριθέων πεποιημένῳ διαχρέωνται** (πρόκειται περὶ εἴδους τινὸς ζύθου)· ‖ ὁμ. καὶ οἶνος ἐκ φοινικοβαλάνων πεποιημένος, ὅστις καλεῖται **φοινικήϊος** : αὐτ.86 **ἐκκαθήραντες δὲ αὐτὴν καὶ διηθήσαντες οἴνῳ φοινικηΐῳ αὖτις διηθέουσι θυμιήμασι τετριμμένοισι**, αὐτ.1,193· ‖ ὁμ. καὶ ἐκ χυμοῦ λωτοῦ : αὐτ.4,177 **ποιεῦνται δὲ ἐκ τοῦ καρποῦ τούτου** (τοῦ λωτοῦ) **οἱ Λωτοφάγοι καὶ οἶνον**· ‖ καὶ **μηλίτης** (οἶνος) (εἶδος οἴνου παρασκευαζομένου διὰ ζυμώσεως ὀποῦ μήλων), (ἀπὸ πάντων τούτων τῶν ποτῶν ὁ **ἀμπέλινος οἶνος** διακρίνεται ρητῶς ἐν. αὐτ.2,60 **καὶ οἶνος ἀμπέλινος ἀναισιμοῦται πλέων ἐν τῇ ὀρτῇ ταύτῃ**)· **3**) πότος, συμπόσιον, οἰνοποσία, ἰδ. ἐμπροθέτως ἐκφερομένη ἡ λ. : Σοφ.ΟΤ 780 **καλεῖ παρ' οἴνῳ**, 'Αριστφ.Λυσ.1227 **ἡμεῖς δ' ἐν οἴνῳ ξυμπόται σοφώτατοι**, Θουκ.6,28 **μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου**, Καλλ. 'Επιγρ.23,8, Πλούτ.'Ηθ.143D **παρ' οἶνον**· κ. κτ. πληθ. : Φερεκρ.153,9 **ἐπ' οἴνοις**, Πλάτ.Πολιτ.641C **ἡ ἐν τοῖς οἴνοις διοτριβή**, αὐτ.645C· **4**) ἡ τοῦ οἴνου ἀγορά, ὁ τόπος ἔνθα πωλεῖται οἶνος : 'Αριστφ.ἀπ.299 **τρέχ' ἐς τὸν οἶνον**· **5**) ὡς κύρ. ὄν. **Οἶνος** ὁ Διόνυσος, ὡς θεὸς τοῦ ποτοῦ τούτου: 'Ορφ.ἀπ.216· **6**) ρηματ. π. οἰνοφ. οἴνη, οἰνάς, οἴναρον, οἰνάνθη, οἰνίζω, οἰνόω (μεθύσκω), **οἰνοχόος**. 'Εκ ρίζ. ϝοιν.· πρβλ. λατ. vinum.

οἰνός (ὁ) μτγν. οἴνη βλ.λ.2) : Πολυδ.7,204.

οἰνοσκόπιον (τὸ) νεώτ. οἰνόμετρον βλ.λ.

οἰνόσπονδος-ον μτγν. ὁ μετὰ σπονδῆς οἴνου προσφερόμενος : Πολύδ.6,26 **οἰνόσπονδοι θυσίαι**· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οἰνόσπονδα** (ἱερὰ) ὡς οὐσ. σπονδαὶ μετ' οἴνου ἢ δι' οἴνου : Πορφ.'Αποχ.2,20.

οἰνοσσόος-ον ὁ σῴζων, ὁ διατηρῶν, ὁ συντηρῶν τὸν οἶνον : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.2,7.

οἰνότευκτος-ον μσν. ὁ ἐξ οἴνου κατεσκευασμένος, ὁ ἐξ οἰνοποσίας προξενούμενος : Δαμασκ. Ι 'Υμν.1,680B **οἰνότευκτος μέθη**.

οἰνοτόκος-ον μτγν. ποι. ἐπὶ ἀμπέλου, ὁ παράγων οἶνον : Νόνν.Δ 7,89 **οἰνοτόκος βότρυς**, αὐτ.12,24.

οἰνοτροπικός-ή-όν μτγν. ὁ ἐπιτήδειος, ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ διακρίνειν τὸν οἶνον, ὁ δοκιμάζων καὶ κρίνων τὴν ποιότητα τῶν οἴνων : Γαλ.8,768.

οἰνοτρόποι (αἱ) μτγν. ποι. αἱ μεταβάλλουσαι τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον, ἐπίθ. τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως τῆς Δήλου 'Ανίου, εἰς ἃς ὁ Διόνυσος ἔδωκε τὸ χάρισμα τοῦτο : Λυκόφρ.580· **2**) ἀρχ. λεξ. ὡς ἀρσ. οἱ τὰς σταφυλὰς θλίβοντες, πατοῦντες πρὸς παραγωγὴν γλεύκους : 'Ησ. ἐν λ. τροπέοντο ἐπάτουν· **3**) ὁμ. ἀρσ. οἱ δαίμονες, οἵτινες ἐπέδρων καὶ καθίστων ὄξινον τὸν οἶνον.

οἰνοτρόφος-ον μτγν. ποι. ὁ τρέφων, φέρων, παράγων οἶνον : ΑΠ 9,375.

οἰνουργία (ἡ) μτγν. οἰνοποιΐα βλ.λ. : Πολυδ.7,193.

οἰνουργῶ-έω σχόλ. κατασκευάζω οἶνον : Σχόλ. Πίνδ.Π 3,177.

οἰνοῦττα (ἡ) (οἰνόεις) πλακοῦς, πλακούντιον παρασκευαζόμενον ἐξ οἴνου, κριθαλεύρου, ὕδατος καὶ ἐλαίου καὶ χρησιμεῦον ὡς τροφὴ τῶν ἐρετῶν : 'Αριστφ.Πλ.1121 **πρότερον γὰρ εἶχον . . πάντ' ἀγάθ' ἕωθεν εὐθύς, οἰνοῦτταν, μέλι, ἰσχάδας**· **2**) εἶδός τι φυτοῦ, ἔχοντος μεθυστικὴν δύναμιν, μεθυστικὰς ἰδιότητας : 'Αριστλ.ἀπ.107.

οἰνοφαγία (ἡ) μτγν. τὸ ἐσθίειν ἅμα καὶ πίνειν οἶνον, τὸ φαγοπότι : Λουκ.'Αλ.'Ιστ.1,7 **ἐκεράννυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας**.

οἰνοφερής-οῦς-ές 'Ησ. «ὁ εἰς οἶνον ἐπιρρεπής, πάροινος».

οἰνοφλυγία (ἡ) ἡ ἀγάπη καθ' ὑπερβολὴν τοῦ οἴνου, ἡ φιλοποσία, ἡ ἕξις τῆς οἰνοποσίας καὶ μέθης, τὸ μπεκρηλίκι : Ξεν.Οἰκ.1,22 **δοῦλοι γάρ εἰσι καὶ οὗτοι . . οἱ μὲν λιχνειῶν, οἱ δὲ λαγνειῶν, οἱ δὲ οἰνοφλυγιῶν**, 'Αντιφάν.19, 'Αριστλ.ΗΝικ.1114a,27, Πολύβ.2,19,4, ΚΔ Πέτρ.1,4,3 **πορευομένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις**.

οἰνοφλυγίζω μτγν. **οἰναφλυγῶ** βλ.λ. : Θεοδοτ. ΠΔ 'Ησ.56,12.

οἰνοφλυγῶ-έω μτγν. εἶμαι πεπληρωμένος οἴνου, εἶμαι οἰνόφλυξ, ἔκδοτος εἰς μέθην, μεθυσμένος, μεθύστακας : ΠΔ Δευτ.21,20 **ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος ἀπειθεῖ καὶ ἐρεθίζει . . συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεῖ**, Φίλ.1,361, Πολυδ.6,21.

οἰνόφλυξ-υγος (ὁ,ἡ) (οἶνος, φλύω) κ. νεώτ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ πληρωθεὶς οἴνου, ὁ κατὰ κόρον πιών, ὁ μεθυσμένος ἢ ὁ ἔχων τὴν ἕξιν τῆς ὑπὲρ τὸ μέτρον οἰνοποσίας, μέθυσος, μπεκρής : 'Ιππ.Προρρ. 2,2, Ξεν.'Απολ.19 **οἶσθα ὑπ' ἐμοῦ γεγενημένον . . ἐκ μετριοπότου οἰνόφλυγα**, Πλάτ.'Ερυξ.405E, 'Αριστλ.Ποιητ.1461a,15.

οἰνοφορεῖον (τὸ) (οἶνος, φέρω) γλωσσ. κ. **οἰνοφόριον** οἰνοφόρος βλ.λ.2).
οἰνοφόρος-ον κ. νεώτ. ὁ φέρων, ὁ βαστάζων, ὁ περιέχων οἶνον : Κριτί.6,2D **οἰνοφόρος κύλιξ**, Πάπ. **οἰνοφόρον δέρμα** (ἀσκός, ἀσκί, τουλούμι ἐμπεριέχον οἶνον), Ἡρωδιαν.Ἱστ.8,4,4 **οἰνοφόρα σκεύη**· **2**) μτγν. τὸ οὐδ. **οἰνοφόρον** (σκεῦος ἢ ἀγγεῖον) ὡς οὐσ. ἀγγεῖον, σκεῦος, πίθος ἐμπεριέχων οἶνον : Πολυδ.6,14· || ὁμ. κ. τὸ ἀρσ. **οἰνοφόρος** ὡς οὐσ. : Probus in Gramm.Lat.4,211K oenophorus· **3**) κ. νεώτ., ἐπὶ τόπων, ὁ παράγων οἶνον : Ἀρχέστρ.ἀπ.36,2 **ἡνίκα δ' ἂν .. μήτηρ οἰνοφόρου βότρυος χαίτην ἀποβάλλῃ**, - **οἰνοφόροι ἐπαρχίαι**, - **οἰνοφόρος νῆσος**.
οἰνοφορῶ-έω μτγν. ἐπὶ χώρας ἢ ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς, παράγω οἶνον : Στράβ.15,1,22 **ὥστ' οἰνοφορεῖν τῶν ἄλλων ἄοινον λεγόντων τὴν Ἰνδικήν**.
οἰνοφύλαξ-ακος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ τοῦ οἴνου φύλαξ, ὑπάλληλος ἐμπεπιστευμένος τὴν φύλαξιν τοῦ οἴνου τοῦ δημοσίου : Ἐπιγρ.Κυζίκου.
οἰνόφυτος-ον μτγν. ὁ κατάφυτος ἐξ ἀμπέλων, ἀμπελόφυτος : Στράβ.12,3,36 **καὶ οἰνόφυτα τὰ κτήματα αὐτῶν ἐστι πάντα**, Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,37· **2**) κ. ὡς **ἐνεργ**. ὁ φυτεύων, ὁ καλλιεργῶν ἀμπέλους : Νόνν.Δ 21,174 **οἰνόφυτος Λυαῖος**.
οἰνοχάρης-οῦς-ές Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν χαίρων, αἰσθανόμενος ἡδονὴν πίνων οἶνον : Ἐπιγρ.· || κ. ὡς παρωνύμιον : αὐτ.
οἰνοχάρων-οντος (ὁ) μτγν. κωμ. προσωνυμία Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, υἱοῦ τοῦ Δημητρίου, ὡς πέμποντος τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ **εἰς τὸν Κάτω Κόσμον δι' ἐνθέσεως** δηλητηρίου εἰς τὸν οἶνον αὐτῶν, **μετὰ** λογοπαιγνίου **πρὸς τὴν ἰδίαν** αὐτοῦ φιλοποσίαν, **ἀντὶ** οἰνοχαρής : Ἀλκ.Μεσσ.ΑΠ 11,12.
οἰνοχεῖον (τὸ) μσν. οἰνηρὸν δοχεῖον : Κωδ.Ὀφφ. 14,28 σκεῦος **τὸ καλούμενον οἰνοχεῖον**.
οἰνοχειριστής (ὁ) πάπ. **ὁ** διανομεύς, **ὁ διανεμητὴς** οἴνου : Πάπ.Ὀξυρ.
οἰνοχίτων-ωνος (**ὁ,ἡ**) μτγν. ποι. **ὁ** ὡς χιτῶνα ἔχων ἄμπελον, ὁ **κεκαλυμμένος**, οἱονεὶ ἐπενδεδυμένος **διὰ κλάδων ἀμπέλου**· πρβλ. κισσοχίτων, κηροχίτων : **Καλλ.ἀπ. ἀνών.211 οἰνοχίτωνας ἐλαίας**, αὐτ.158 **οἰνοχίτωνες δρύες**.
οἰνοχο(ε)ία (ἡ) (οἰνοχοεύω) λεξ. **τὸ ἐγχέειν οἶνον**, τὸ κέρασμα κρασιοῦ : Σουΐδ.
οἰνοχοεύς-έως (ὁ) (**οἶνος, χέω**) **μτγν**. οἰνοχόος βλ.λ. : Νόνν.Δ 10,315.
οἰνοχόευσις-**εως** (ἡ) **μσν**. τὸ οἰνοχοεύειν, οἰνοχοεία βλ.λ. : Μιχ.Ἀκομ.1,89 **οἰνοχόευσις ἡ κατὰ τὸν Ἑλικώνιον ποιητήν**.
οἰνοχοεύω (οἰνοχόος) **ἐπ., ἀπαρφ. οἰνοχοεύειν** (Ἰλ. Β 127, αὐτ.Υ 234), μτχ. **οἰνοχοεύων** (Ὀδ.Α 143) (ὁ Ὅμ. τοὺς λοιποὺς χρ. σχηματίζει ἐκ τοῦ οἰνοχοῶ **βλ.λ.**), **ἐνεργῶ** ὡς οἰνοχόος, ἐγχέω οἶνον πρὸς πόσιν, κερνῶ : Ἰλ.Υ 234 **τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διῒ οἰνοχοεύειν**, Ὀδ.Φ 142 **ἀρξάμενοι τοῦ χώρου, ὅθεν τέ περ οἰνοχοεύει**.
οἰνοχόη (ἡ) ἀγγεῖόν τι μικρόν, **δι' οὗ ἤντλουν ἐκ τοῦ** κρατῆρος τὸν μεμειγμένον οἶνον **καὶ ἐνέχεον εἰς** τὰ ποτήρια· συχν. τοιαῦτα ἀγγεῖα ἀνέθετον εἰς ναούς : Ἡσίοδ.Ἔργ.744 **μηδὲ ποτ' οἰνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὕπερθεν**, Ἑρμιππ.65, Εὐπ.361, Εὐρ. Τρῳ.820, Θουκ.6,46 **ἐπέδειξαν τὰ ἀναθήματα, φιάλας τε καὶ οἰνοχόας**, Ἐπιγρ. **οἰνοχόαι θεῶν σωτήρων**· **2**) μτγν. εἶδός τι τραπέζης, ἐφ' ἧς ἐτοποθέτουν κατὰ σειρὰν τὰ ποτήρια, τὸ κυλικεῖον μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ εὑρισκομένων ἀγγείων : Φρύν.Σοφ.Παρ.95Β· **3**) μτγν. θηλ. τοῦ οἰνοχόος βλ.λ. : ΠΔ Ἐκκλ.2,8 **ἐποίησά μοι ᾄδοντας καὶ ᾀδούσας .. οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας**.
οἰνοχόημα-ατος (τὸ) (οἰνοχοῶ) ὁ ὑπὸ τοῦ οἰνοχόου προσφερόμενος οἶνος, **ὅθ. γεν**. ὁ παρεχόμενος δωρεάν, ὁ προσφερόμενος οἶνος: Πλούτ.Φωκ.6 **παρεῖχεν οἰνοχόημα Χαβρίας Ἀθηναίοις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν**, Πολύαιν.3,11,2· **2**) συνεκδ. ἑορτή τις, καθ' ἣν προσεφέρετο οἶνος : Ἔφορ.80J.
οἰνοχοΐα (ἡ) μτγν. δ.γρ. τοῦ οἰνοχοεία βλ.λ. : Δίων Χρ.7),4, Ἡλιόδ.Αἰθ.8,1.
οἰνοχοΐδιον (τὸ) Ἐπιγρ. ὑποκορ. τοῦ οἰνοχόη βλ.λ.1), μικρὰ οἰνοχόη : Ἐπιγρ. Δήλου.
οἰνοχοϊκός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἰνοχόον, ὁ τοῦ οἰνοχόου, ὁ εἰς οἰνοχόον προσήκων : Ἡλιόδ.Αἰθ.7,27 **ὑφηγεῖσθαι τῶν** οἰνοχοϊκῶν **πειρωμένου**.
οἰνοχόος (ὁ) (οἶνος, χέω) κ. νεώτ. (δοτ. ἑν. ἐν πάπ. συνηρ. **οἰνοχῷ**), θηλ. **οἰνοχόη** (ΠΔ Ἐκκλ.2,8), ὁ ἐγχέων οἶνον εἰς τὰ κύπελλα ἐκ τοῦ κρατῆρος πρὸς πόσιν, εἰδικὸς ὑπηρέτης ἐντεταλμένος κατὰ τὰ συμπόσια τῶν ἀρχαίων νὰ ἐγχέῃ οἶνον εἰς τὰ κύπελλα τῶν συνδαιτυμόνων, ἀντλῶν τοῦτον ἐκ τοῦ κρατῆρος : Ἰλ.Β 128 **πολλαί κεν δεκάδες δευοίατο οἰνοχόοιο**, Ὀδ.Σ 418, Ἡρ.3,34 **τούτου τε ὁ παῖς οἰνοχόος ἦν τῷ** Καμβύσῃ, Εὐρ.Κύκλ.560 **ᾠνοχόος ἄδικος**, Ξεν.Ἑλλ.7,1,38, Κριτί.33D· || κ. ὡς ἐπίθ. : Ἴων Χ Ἐλεγ.2,2 **οἰνοχόοι θεράποντες**· **2**) μτφ. ὁ πορίζων, ὁ παρέχων, ὁ δίδων τι : Πλάτ. Πολ.562D **ὅταν .. δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ**.
οἰνοχοῶ-έω (οἰνοχόος) κ. νεώτ., μτχ. θηλ. οἰνοχοοῦσα (Ἐπιγρ.), αἰολ. **οἰνοχόεισα** (Σαπφ.5) (κῶδ. οἰνοχοεῦσα), γ' ἑν. παρατ. οἰνοχόει (Ὀδ.Ο 141) κ. **ᾠνοχόει** (Ἰλ.Α 598) κ. **ἐῳνοχόει** (αὐτ.Δ 3), μέλλ. οἰνοχοήσω (Ξεν.ΚΠ 1,3,8), ἀόρ. ἀπαρφ. οἰνοχοῆσαι (Ὀδ.Ο323, Σαπφ.5),2), μέσ. κ. παθ. οἰνοχοοῦμαι (Πλούτ.Ἠθ.349F), μέσ. μτχ. πληθ. **οἰνοχοούμενοι** (Φιλ.),353) (π. Ὅμ. ὁ τ. τοῦ ἐνεστῶτος δὲν ἀπαντᾷ, ἀντ' αὐτοῦ γίνεται χρ. τοῦ οἰνοχοεύω βλ.λ.), ἐνεργῶ ὡς οἰνοχόος, ἐγχέω οἶνον εἰς τὰ κύπελλα τῶν συνδαιτυμόνων πρὸς πόσιν, κερνῶ κρασί, κερνῶ : Ὀδ.Ο 141 **οἰνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο**, αὐτ.323, Σαπφ.51,2, Φερεκρ.70,5 Ξεν.ΚΠ 1, 3,8 **οὐχ ὁρᾷς, φάναι, ὡς καλῶς οἰνοχοεῖ καὶ εὐσχημόνως;** Φιλ.2,479· || κ. μτ. αἰτ. **οἰνοχοῶ νέκταρ** ἐγχέω νέκταρ, ὡς οἶνον, πρὸς πόσιν, κερνῶ νέκταρ : Ἰλ.Α 598 **θεοῖς ἐνδέξια .. οἰνοχόει .. νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων**, αὐτ.Δ 3· **2**) μτφ. παρέχω, δίδω ἀφθόνως, μὲ γενναιοδωρίαν : Πλούτ. Περ.7 **πολλὴν .. καὶ ἄκρατον τοῖς πολίταις ἐλευθερίαν οἰνοχοῶν**, Διον.Ἐπιγρ.4,1 **οἰνοχοεῖ ὕμνους**· τὸ παθ. : Πλούτ.Ἠθ.349F **οἰνοχοεῖται ἐπινίκια**· **3**) μτγν. ἐνεργῶ, κατορθώνω, καταφέρνω, κάμνω νὰ ρεύσῃ οἶνος : Φιλόστρ. Ἀπολλ.6,10 **τὴν Κασταλίαν οἰνοχοῆσαι**, αὐτ.1,22 **κρήνην οἰνοχοήσας** (ἀναμείξας τὸ ὕδωρ τῆς κρήνης μετ' οἴνου θαυματουργικῶς).
οἰνόχρους-οος-ουν-οον σχόλ. οἰνόχρως βλ.λ. : Σχολ.Εὐρ.Ὀρ.115 **τὴν οἰνόχροα τρίχα**.
οἰνόχρως-ωτος (ὁ,ἡ) ὁ τοῦ οἴνου τὸ χρῶμα **ἔχων** : Θεόφρ.Φ 9,13,4 **οἰνόχρωτες καὶ ἐρυθραί**.
οἰνόχυτος-ον ποι. ὁ παραχθεὶς ἐξ οἴνου, ὁ ἐξ οἴνου : Σοφ.Φιλ.714 **ὃς μηδ' οἰνοχύτου πώματος ἥσθη δεκέτει χρόνῳ**· **2**) κ. ἐν ἐνεργ. ἐνν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ οἰνοχόος βλ.λ. : Νόνν.Δ 13,256, αὐτ.33,74 **οἰνοχύτου βρέτας Ἥβης**.
οἶνοψ-οπος (ὁ) (ὤψ) ποι. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου, ὁ ἔχων ὄψιν μελαψήν, ὡς ὁ μέλας οἶνος, σκοτεινὸ χρῶμα, κρασάτος (π. Ὅμ. οὐδέποτε κατ' ὀνομ.), περὶ τῆς θαλάσσης, τοῦ πόντου : Ἰλ.Ψ 316 **μήτι δ' αὖτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ νῆα θοὴν ἰθύνει**, Ὀδ.Ε 132, αὐτ.Β 421· || ὁμ. π. Ὅμ. κ. περὶ βοῶν, ὁ ἔχων χρῶμα οἴνου, ὁ ἐρυθρομέλας : Ἰλ.Ν 703 **ὡς τ' ἐν νειῷ βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον .. τιταίνετον**, Ὀδ.Ν 32·

‖ κ. περὶ τοῦ πήχεως, τῶν χειρῶν, ὁ πορφυροῦς, φοινικοῦς, κοκκινωπός : Τρυφιόδ.521 **νύμφη οἴνοπα πῆχυν ἀνεῖλκε**· κ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Βάκχου : ΑΠ 6,44 **ὧν ἡμεῖς σπείσαντες ὅσον θέμις οἴνοπι Βάκχῳ.**

οἰνοφυκτήρ-ῆρος (ὁ) πάπ. φυγεῖον οἴνου.

οἰνῶ-όω, ἀπαρφ. ἀόρ. α' **οἰνῶσαι** (Κριτί.6,28D), μέσ. κ. παθ. **οἰνοῦμαι**, ἀπαρφ. **οἰνοῦσθαι** (Πλούτ. Ἠθ.672A), παθ. μέλλ. **οἰνωθήσομαι** (Στωϊκ.ἀπ.3,163), μτχ. παθ. ἀορ. **οἰνωθείς** (Ὀδ.Π 292, Σοφ.ἀπ.929, Αἰν.Τακτ.16,5, Πάπ.), μτχ. παρακ. **ᾠνωμένος** (Αἰσχ. Ἱκ.409, Σοφ.Τρ.268, Εὐρ.Βάκχ.687), Ἰων. **οἰνωμένος** (Ἡρ.5,18 κ. κώδ. Ἀριστλ.ΗΝικ.1147a,14, αὐτ.1152a, 15, αὐτ.1154b,10, αὐτ.Ρητ.1389a,19) (ἐν τοῖς δοκ. Ἀττ. ἐν χρ. ἡ λ. μεθύω), φέρω εἰς κατάστασιν μέθης : Κριτί.6,28D **οἰνῶσαι σῶμα ποτοῖς**· ‖ συχνότ. τὸ παθ. **οἰνοῦμαι** μεθύσκομαι, μεθύομαι : Ὀδ.Π 292 **μήπως οἰνωθέντες ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν ἀλλήλους τρώσητε**, Ἡρ.5,18 **οἱ Πέρσαι μαστῶν τε ἅπτοντο, οἷα πλεόνως οἰνωμένοι**, Αἰσχ.Ἱκ. 409 **ἐς βυθὸν μολεῖν δεδορκὸς ὄμμα, μηδ' ἄγαν ᾠνωμένον**, Σοφ.Τρ.268, Εὐρ.Βάκχ.687, Ἀριστλ.ΗΝικ. 1147a,14, αὐτ.Ρητ.1389a,19, Αἰν.Τακτ.16,5, Πλούτ.Ἠθ. 672A **μάλιστα μὲν πίνειν καὶ οἰνοῦσθαι παρακαλοῦντες ἀλλήλους**· **2)** μτγν. πίνω οἶνον μετρίως : Στωϊκ.ἀπ.3,163· **3)** ὁμ. τὸ παθ. ἐπὶ ὕδατος, μεταβάλλομαι εἰς οἶνον : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.2,9.

οἰνώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν φύσιν, τὴν σύστασιν ἢ τὴν γεῦσιν τοῦ οἴνου, ὁ ὅμοιος πρὸς οἶνον, ὁ οἰνοειδής : Ἀριστλ.Μετ.387b,11 **οἰνώδης χυμός**, αὐτ.Πρ.922a,9 **οἰνώδεις ῥοαί**· ‖ μτγν. τὸ οὐδ. **οἰνῶδες** ὡς οὐσ. ἡ ὀσμὴ τοῦ οἴνου : Φιλόστρ.Ἡρ.2,8 **ἀναπνέων οἰνῶδες**· **2)** περὶ οἴνων, ὁ ἔχων μικρὰν ἢ μεγάλην οἰνοπνευματικὴν δύναμιν : Ἱππ.Διαίτ.37, αὐτ.Γυν.1,52· **3)** κ. ἐπὶ τῶν βοτρύων, ὁ περιέχων, ὁ περιεκτικὸς οἴνου : Θεόφρ. ΦΑἰτ.14,4 **οἰνώδεις καρποί**, Γαλ.6,578· **4)** μτγν. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου, ὁ βαθέως ἐρυθρός : Φιλούμ.18,2 **οἰνώδης ἰχώρ**, Λουκ.Συρ.32 **τῶν** (λίθων) **οἱ μὲν λευκοί, οἱ δὲ ὑδατώδεις, πολλοὶ δὲ οἰνώδεες**, Παγκράτ.π.Ἀθήν.7,305C **κίχλην οἰνώδεα**, Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,9.

οἰνών-ῶνος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀποθήκη, κελλάρι : Ξεν.Ἑλλ.6,2,6 **μεγαλοπρεπεῖς δὲ οἰκήσεις καὶ οἰνῶνας κατεσκευασμένους ἐπὶ τῶν ἀγρῶν**, Ἐπιγρ., Πάπ.· **2)** οἰνοπωλεῖον βλ.λ. : Τίμ.Ἱστ.60 **τοῖς δὲ πλείστοις αὐτῶν ὑπάρχουσιν οἰνῶνες ἐγγὺς τῆς θαλάσσης**, Γεωπ.7,7,6.

οἰνώνης (ὁ) Φώτ. «ἔμπορος οἴνου».

οἰνῶντα Ἡσ. «μονήρη».

οἰνωπός-ή-όν κ. -ός-όν (Εὐρ.Ὀρ.115) ὁ οἶνοψ βλ.λ. : Σιμων.180 **οἰνωπὸς βότρυς**, Εὐρ.Ὑψιπ.ἀπ. 41,111, αὐτ.ΙΤ 1245 **ὅθι ποικιλόνωτος οἰνωπὸς δράκων**· ‖ κ. ἐπὶ τῶν γενείων τοῦ Διονύσου, ὁ ἐρυθρωπός, ὁ κοκκινωπός : Εὐρ.Βάκχ.438 **οὐδ' ὠχρός, οὐδ' ἤλλαξεν οἰνωπὸν γένυν**· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ Πολυδεύκους : Θεόκρ.22,34· ‖ ὁ μαυρειδερός, ὁ μελαφός : Ἱππ.Γυν.2,111· **2)** ὁ μέλας καὶ στιλπνὸς ἅμα : Ἀριστλ.Χρωμ.792b,6· **3)** ὁ μακρόθεν δίδων τὴν ἐντύπωσιν τοῦ μέλανος, ἐπὶ τοῦ φυλλώματος τοῦ κισσοῦ : Σοφ.ΟΚ 674 **τὸν οἰνωπὸν .. κισσὸν** (δ. ἀν. οἰνῶπα)· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ καρποῦ τῆς ἀρίας βλ.λ.2), τῆς φελλόδρυος : Θεόφρ.ΦΙ 3, 16,3· ‖ κ. ἐπὶ τῆς οἰνάδος βλ.λ.2) : Ἀριστλ.ἀπ.347.

οἰνωροί Ἡσ. «οἱ ἱεραγωγοὶ Διονύσου».

οἴνωσις-εως (ἡ) (οἰνῶ) μτγν. ἡ ἐκ μετρίας πόσεως οἴνου εὔθυμος κατάστασις, κέφι, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν μέθην : Στωϊκ.ἀπ.3,179, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε. 30, Πλούτ.Ἠθ.503F, αὐτ.645A, Διοσκ.5,6, Γαλ.19, 105, Διογ.Λ 7,183 **ἐν μέντοι ταῖς οἰνώσεσιν ἡσύχαζε παραφερόμενος τοῖς σκέλεσιν.**

οἰνωτρικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Οἰνωτρούς, ὁ τῶν Οἰνωτρῶν : Στράβ.6,1,4 **οἰκῆσαι γὰρ τοὺς τόπους τούτους Χῶνας, οἰνωτρικὸν ἔθνος κατακοσμούμενον.**

οἴνωτρον Ἡσ. «χάρακα, ᾗ τὴν ἄμπελον ἱστᾶσι, Δωριεῖς».

οἰνώψ-ῶπος (ὁ,ἡ) ποι. οἶνοψ βλ.λ. περὶ τοῦ Διονύσου : Σοφ.ΟΤ 211 **τᾶσδ' ἐπώνυμον γᾶς οἰνῶπα Βάκχον εὔιον**, Εὐρ.Βάκχ.236.

οἴξασα ἐπ. μτχ. θηλ. ἀορ. τοῦ ρ. οἴγω βλ.λ.

οἷο ἐπ. τ. τοῦ οὗ γενικ. τῆς κτητικῆς ἀντων. **ὅς, ἥ, ὅ**, ἀλλ' οὐδέποτε ὡς γενικ. τῆς προσωπ. ἀντων. ἥτις ἐν τῇ Ἰων. διαλέκτῳ εἶναι ἀείποτε **εἷο.**

οἰόβατος-ον (οἶος, βαίνω), μτγν. ποι. ὁ κατὰ μόνας πορευόμενος, ὁ μονήρης : Ἀνύτ.ΑΠ 4,231.

οἰόβιος Ἡσ. «μονόβιος»· **2)** Σουΐδ. «αὐθαίρετος, μονότροπος, μεμονωμένος τῷ λογισμῷ, ἐκτὸς φρενῶν».

οἰοβουκόλος-ον ποι. ὁ μιᾶς μόνης δαμάλεως βουκόλος, περὶ τοῦ Ἄργου ὡς ἐντεταλμένου τὴν φύλαξιν τῆς Ἰοῦς : Αἰσχ.Ἱκ.304 **ποῖον πανόπτην οἰοβουκόλον λέγεις ;**

οἰοβώτας (ὁ) (οἶος, βόσκω) ποι. ὁ μόνος βοσκόμενος, ὁ κατὰ μόνας τρεφόμενος, ἰδ. ἐπὶ βοσκημάτων, μτφ. ἐπὶ τοῦ Αἴαντος ὡς διάγοντος ἐκτὸς φρενῶν καὶ ἀποπλανηθέντος, κατὰ μεταφορὰν ἐκ τῶν προβάτων εἰλημμένην, ἃ τῇδε κἀκεῖσε περιφέρονται καὶ μόνα βόσκουσιν : Σοφ.Αἴ. 614 **νῦν δ' αὖ φρενὸς οἰοβώτας φίλοις μέγα πένθος ηὕρηται** (ἐκτὸς ἐὰν τὸ **φρενὸς** πρέπει νὰ συναφθῇ τῷ **πένθος**).

οἰόγαμος-ον μσν. ποι. ὁ μονόγαμος βλ.λ. : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,231 **εἰ δέ τις ἡμῖν μέμφεται, ἐν πενίῃ μιμνέτω οἰογάμῳ.**

οἰογένεια (ἡ) Ἐπιγρ. ὡσεὶ ἐξ ἀρσ. **οἰογενής** μονογενὴς θυγάτηρ, μοναχοκόρη, μοναχοθυγατέρα· πρβλ. μονογένεια.

οἰόζωνος-ον ποι. ὁ μονόζωνος βλ.λ. : Σοφ. ΟΤ 846 **εἰ δ' ἄνδρ' ἕν' οἰόζωνον αὐδήσει.**

οἰόθεν (οἶος) ἐπίρρ. ἐπ. ἐξ ἑνὸς μόνον μέρους, κατὰ μόνας, μόνος καθ' ἑαυτόν· π. Ὁμ. μ. ἐν τῇ Ἰλ. κ. ἀείποτε ἐν τῇ συνεκφορᾷ **οἰόθεν οἶος** μόνος, κατάμονος, ὁλομόναχος, μόνος πρὸς μόνον : Ἰλ.Η 39 **οἰόθεν οἶος ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι**, Ἄρατ.55 **οὐ μὲν ἐκείνῃ οὐδ' οἶος κεφαλῇ ἐπιλάμπεται ἀστήρ**, Ἀπολλ.Ρ 1,270.

οἰόθι (οἶος) ἐπίρρ. μτγν. ἐπ. μόνως, καθ' ἑαυτόν : Ἄρατ.376, Ἀπολλ.Ρ 2,709 **ἀφάσσει δ' οἰόθι Λητώ.**

οἰοθόρ Ἡσ. «ὁ Προμηθεύς».

οἰόκερως-ωτος (ὁ,ἡ) (οἶος, κέρας) μτγν. ὁ ἔχων ἓν μόνον κέρας, ὁ μονόκερως : Ὀππ.Κυν.2,96.

οἶομαι ἐν Ὁμ. ἀείποτε διαλελυμένον **ὀΐομαι** (πλὴν τοῦ **οἴεται** : Ὀδ.Κ 193, κ. **οἴοιτο** : αὐτ.Ρ 580, αὐτ.Χ 12) κ. συνῃρ. **οἶμαι** (ὁ τ. οὗτος εἶναι κυρίως ἐν χρ. π. τραγ., ὁ τ. **οἶομαι** ἀπαντᾷ μ. ἐν Αἰσχ.Χο.758, Σοφ.ΟΚ 28, εἶναι ὅμως συνηθέστατος π. κωμικοῖς, ὡς ἐν Ἀριστφ.Ἱππ.407· ὁ Ἡρ. οὐδέτερον τῶν τύπων τούτων μεταχειρίζεται· ἐν τῇ Ἀττ. πεζ. τὰ ἀντίγραφα ποικίλλουσιν, ἐπικρατοῦντος ὅμως τοῦ τ. **οἶμαι**, παρενθετικῶς δὲ μόνον αὐτοῦ ὄντος ἐν χρ.), παρατ. **ᾠόμην** (Αἰσχ.Πρ.270, Ἀριστφ.Σφ.791) κ. α' προσ. συνῃρ. **ᾤμην** (αὐτ.ἀπ. 636), μέλλ. **οἰήσομαι** (Λυσ.30,8. Πλάτ.Πολ.397A), ἐπ. μέσ. ἀόρ. α' **ὠϊσάμην** (Ὀδ.Α 323), ἀπαρφ. ὅμως **οἰήσασθαι** (Ἄρατ.896), μτχ. **ὀϊσσάμενος** (Ἀπολλ.Ρ 2,1135), ἡ γρ. **ὀΐσσατο, ὀϊσσάμενος** ὡς δ.ἀνάγν. ἐν Ὁμ. δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἐκ τοῦ **ὀϊσσάμενος** (Ἀπολλ.Ρ 2,1135, Ἐπικ.Ἀλεξ.Ἀδέσπ.2,4), Ἄρατ.1006), ἐκ τοῦ **ὑποΐζεσθαι** (Ἡσ. «ὑπονοεῖν»), παθ. μέλλ. μτ. μέσ. σημ. **οἰηθήσομαι** (Γαλ.Ἀρ.Διδ. 42), ἐπ. παθ. ἀόρ. μτ. μέσ. σημ. **ὠΐσθην** (Ὀδ.Δ 453, αὐτ.Π 475), μτχ. **ὀϊσθείς** (Ἰλ.Ι 453), ἀττ. κ. Ἰων. ἀόρ. **ᾠήθην** (Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.14, Ἀντιφ.1,8, Θουκ. 4,130, Πλάτ.Θεαίτ.178C), ἀλλὰ σπαν. ἡ χρ. τῶν ἀ

ἐγκλίσεων π. ποιητ.· ἀπαντᾷ μ. τό β' ἐν. τῆς ὑποτ.
οἰηθῇς ('Αριστφ 'Ιππ.860), μτχ. **οἰηθείς - οἰηθεῖσα**
('Αντιφάν.194,2, Εὐρ.ΙΑ 986)· ὁ ἐνεργ. ἐπ. ἐνεστ.
ὀΐω κ. συνηρ. οἴω, λακων. **οἰῶ** ('Αριστφ.Λυσ.81,
αὐτ.156, αὐτ.998, 'Επίλ.3) εἶναι εὔχρηστος, ἀλλὰ μ.
ἐν τῷ α' ἐν. προσ. ('Ιλ.Ε 894, 'Οδ.Γ 27) (ἐν τῇ
προσῳδίᾳ, ὁ 'Ομ. ἔχει ἐν τῇ διαλελυμένῃ διφθόγ-
γῳ τὸ Ι ἐν τοῖς ἑξῆς : **ὀΐομαι** ('Ιλ.Ε 644), β' ἐν.
ὀΐεαι (αὐτ.Α 561, 'Οδ.Κ 380), γ' ἐν. **ὀΐεται** (αὐτ.Π
586), α' πληθ. **ὀϊόμεθ'** ('Οδ.Φ 322, αὐτ Χ 156), μτχ.
ὀϊόμενος ('Ιλ.Ο 728, 'Οδ.Β 351), γ' ἐν. παρατ. **ὠΐε-
το** (αὐτ.Κ 248), γ' ἐν. μέσ. ἀόρ. α' **ὀΐσατο** (αὐτ.Α
323, αὐτ.Ι 213, αὐτ.Τ 390), μτχ. **ὀϊσάμενος** (αὐτ.Ο
443)· ὁ ἐνεργ. τ. τοῦ ἐνεστ. **ὀΐω** ἔχει τὸ Ι ἐν τέλει
στίχου, εἶναι ὅμως τὸ Ι, ἂν τὸ **ὀΐω** κεῖται ἐν τῷ
α' ποδὶ ('Ιλ.Ν 153), ἐν τῷ β' (αὐτ.558), ἐν τῷ γ'
(αὐτ.Ψ 467) ἢ κ. ἐν τῷ δ' ('Οδ.Τ 215)· τὸ **ὀΐω** ἔχει
τὸ Ι χωρὶς νὰ εἶναι ἐν τέλει στίχου μ. ἅπαξ (αὐτ.
Σ 259)· ὡς δισύλλ. τ. οἴω εὕρηται ἀείποτε ἐν τέ-
λει στίχου, πλὴν ἐν 'Ιλ.Ο 298, αὐτ.Φ 533, αὐτ.Τ 310),
νομίζω, ὑπολαμβάνω, ὑποθέτω, ἀείποτε ἐπὶ πράγμ.
ἀβεβαίου καὶ ἀμφιβόλου, ἐν ἀναφ. δὲ πρὸς τὸ
μέλλον προαισθάνομαι, προμαντεύω, προβλέπω,
στοχάζομαι, μτ. αἰτ. : 'Ιλ.Ν 283 **ἐν δέ τέ οἱ κρα-
δίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει, Κῆρας ὀϊομένῳ,**
'Οδ.Κ 248 **γόον δ' ὠΐετο θυμός**· **2)** ὑποπτεύω :
αὐτ.Ι 339, αὐτ.Κ 380 **ἤ τινά που δόλον ἄλλον
ὀΐεαι**· **3)** δθ. προσδοκῶ νὰ συμβῇ τι, ἀναμέ-
νω, περιμένω : αὐτ.Ω 401 **ἐελδομένοισι μάλ' ἦμῖν,
οὐδ' ἔτ' οἰμένοισι**· **4)** ἐν ἀναφ. πρὸς ἀντιξόους
περιστάσεις, δυσάρεστα συμβάντα, φοβοῦμαι
περὶ κακοῦ : αὐτ.Τ 390 **κατὰ θυμὸν ὀΐσατο, μή ἑ
λαβοῦσα οὐλὴν ἀμφράσαιτο,** αὐτ.Ξ 298· **5)** κ.
ἐπὶ καλῆς σημ. ὁ ἐνεργ. τ. ἐλπίζω : 'Οδ.Μ 212 **καί
που τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω** (ἐλπίζω ὅτι θέλομεν
ἐνθυμηθῇ ταῦτα), 'Ησίοδ.Α 111 **ἀλλά μιν ὀΐω φεύ-
ξεσθαι δύο παῖδας .. 'Αλκείδαο**· **6)** ὁμ. ὁ
ἐνεργ. τ. ἐπὶ πράγμ., ὅπερ ὁ στοχαζόμενος ἔχει
κατὰ νοῦν καὶ θέλει νὰ πράξῃ, διανοοῦμαι, προ-
τίθεμαι, σκοπεύω, μτ. μέλλ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Α 296 **οὐ
γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοὶ πείσεσθαι ὀΐω,** αὐτ.170, 'Οδ.Τ
215· ‖ ὁμ. κ. μτ. ἐνεστ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Ν 262 **οὐ
γὰρ ὀΐω ἀνδρῶν δυσμενέων ἑκὰς ἱστάμενος πο-
λεμίζειν**· **7)** κτ. μέσ. τ. διαλογίζομαι : Πλάτ.
'Απολ.26D **'Αναξαγόρου οἴει κατηγορεῖν** (διαλο-
γίζεσαι, σκέπτεσαι νὰ κατηγορήσῃς τὸν 'Αναξα-
γόραν)· **8)** κ. ἀπολ. ἀντιλαμβάνομαι : 'Ιλ.Α 561,
αὐτ.Ι 453 **πατὴρ δ' ἐμὸς αὐτίκ' ὀϊσθεὶς πολλὰ
κατηρᾶτο,** 'Οδ.Ο 443 **ὁ δ' ὀϊσάμενος καταδήσῃ
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ**· ‖ συχν. μτ. εἰδ.προτ. εἰσ-
αγομένης διὰ τοῦ **ὡς** : αὐτ.Γ 255 **καὐτὸς ὀΐεαι
ὥς κεν ἐτύχθη** (δύνασαι τώρα καὶ ὁ ἴδιος νὰ
ἀντιληφθῇς, νὰ καταλάβῃς πῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα)·
‖ ὁμ. κ. μτ. μέλλ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Α 78 **ἦ γὰρ ὀΐομαι
ἄνδρα χολωσέμεν,** αὐτ.Υ 195· ὁμ. κ. ὁ ἐνεργ. τ. :
αὐτ.Α 204 **ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέε-
σθαι ὀΐω,** αὐτ.Ε 252, αὐτ.284, αὐτ.Υ 289· **9)** νο-
μίζω, θεωρῶ, φαντάζομαι, θαρρῶ : 'Ιλ.Α 59 **νῦν
ἄμμε παλιμπλαγχθέντας ὀΐω ἄψ ἀπονοστήσειν,**
αὐτ.Ε 644, Αἰσχ.'Αγ.321 **οἶμαι βοὴν ἄμικτον ἐν πό-
λει πρέπειν,** Εὐρ.ΙΑ 462 **οἶμαι γάρ νιν ἱκετεύσειν**
(κῶδ. ἱκετεῦσαι), Λυσ.12,19 **ἱμάτια γυναικεῖα ὅσα
οὐδεπώποτε ᾤοντο κτήσασθαι** (διόρθ. κτήσε-
σθαι), αὐτ.13,53· ‖ ὑπολογίζω, συμπεραίνω : 'Α-
ριστφ.ἀπ.464 **ἤδη γὰρ αὐτοὺς οἴομαι δεδειπνά-
ναι**· **10)** ἐπὶ παρελθόντος ἢ παρόντος εἰσάγει
ἐπὶ τὸ μετριώτερον ὡρισμένην τινὰ κρίσιν, δθ. εὕ-
ρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ πιστεύω, μτ. ἐνεστ. ἀπαρφ.
ἐν ἀναφ. πρὸς τὸ παρόν, τὸ ἐνεστώς : 'Οδ.Δ 453
οὐδέ τι θυμῷ ὠΐσθη δόλον εἶναι, αὐτ.Κ 232, αὐτ.
Α 323 **ὀΐσατο γὰρ θεὸν εἶναι**· ὁμ. κ. τὸ ἐνεργ. :
'Ιλ.Ε 894 **τῷ σ' ὀΐω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίῃ-
σιν**· ‖ ὁμ. μτ. ἀορ. ἀπαρφ. ἐν ἀναφορ. πρὸς
τὸ παρελθόν : αὐτ.Α 558 **τῇ σ' ὀΐω κατανεῦσαι
ἐτήτυμον,** αὐτ.'Οδ.Γ 27· ‖ συχν. τὸ ὑποκείμενον
τοῦ ἀπαρφ. δέον νὰ ἐννοηθῇ ἐκ τῶν συμφραζο-
μένων : 'Ιλ.Μ 66, 'Οδ.Ο 278 **διωκέμεναι γὰρ ὀΐω**
(πιστεύω ὅτι θὰ μὲ καταδιώξουν), αὐτ.Α 201, αὐτ.
Μ 212· ‖ ὁμ. μτ. μ. τοῦ ἀπαρφ. ἐπὶ ταυτοπρο-
σωπίας : 'Ιλ.Ζ 341 **ἢ ἴθ', ἐγὼ δὲ μέτειμι· κιχήσε-
σθαι δέ σ' ὀΐω** (νομίζω (ἐγὼ) ὅτι θὰ σὲ συλλάβω
(ἐγώ))· **11)** μεθ' ἁπλῆς αἰτ. θεωρῶ τι ὡς ἀληθές :
Πλάτ.Γοργ.472Α **ὃν τρόπον ἐγὼ οἶμαι**· **12)** μτ.
ἀπαρφ. διατείνομαι : 'Οδ.Χ 210 **ὣς φάτ' ὀϊόμενος
λαοσσόον ἔμμεν 'Αθήνην**· **13)** ἔχω τὴν ἰδέαν,
ἀντίθ. οἶδα, ἐπίσταμαι : Πλάτ.Πολ.506C, 'Αριστλ.
Ρητ.1399b,17 **οἴονται, ἴσασι δ' οὐδέν,** αὐτ.Α'Υστ.
75a,15· ‖ ὁμ. ἀκολουθούσης εἰδ. προτ. εἰσαγο-
μένης διὰ τοῦ **ὅτι** : Πλούτ.'Ηθ.90Β· **14)** ἐν χρ. κ.
ἀπροσώπως, σχηματίζεται εἰκασία τις, ἔρχεται
προαίσθησίς τις ἐν τῇ ψυχῇ τινος : 'Οδ.Τ 312 **ἀλλά
μοι ὧδ' ἀνὰ θυμὸν ὀΐεται**· **15)** κ. παρενθετι-
κῶς μ. ἐπὶ τοῦ α' προσ.· συνηθέστ. π. 'Ομ. ὁ
ἐνεργ. τ. **ὀΐω** (ἐξαιρέσει ἐν 'Οδ.Χ 140 καὶ πιθ. ἐν
αὐτ.Ξ 362) : 'Ιλ Θ 536 **ἀλλ' ἐν πρώτοισιν, ὀΐω,
κείσεσθαι οὐτηθείς,** αὐτ.Ν 153, 'Οδ.Π 309, αὐτ.Β
255· ‖ π. 'Αττ. ἡ παρενθετικὴ χρ. περιορίζεται,
πιθ. μ. εἰς τοὺς συνηρ. τς **οἶμαι,** παρατ. **ᾤμην**
(πλὴν ἐν Αἰσχ.Χο.758) : Πλάτ.Πολ.490C **ἡγουμένης
.. ἀληθείας οὐκ ἄν ποτε, οἶμαι, φαῖμεν αὐτῇ
χορὸν κακῶν ἀκολουθῆσαι**· ‖ σπαν. ἡ παρεν-
θετικὴ χρ. ἐν τοῖς λοιποῖς προσ. : αὐτ.486C **ἀνόη-
τα .. πονῶν οὐκ, οἴει, ἀναγκασθήσεται τελευ-
τῶν αὐτόν τε μισεῖν,** αὐτ.Θεαίτ.147Β, αὐτ.Συμπ.
216D **πόσης, οἴεσθε, γέμει σωφροσύνης**· ‖ συχν.
ἐν χρ. ἐπὶ ἐκφράσεως εὐγενοῦς ἁπλοῦ στοχασμοῦ,
ὅστις ὅμως φαίνεται ἔχων ἰσχὺν ἀδιαμφισβητήτου
διϊσχυρισμοῦ, ἤτοι τίθεται πρὸς μετριασμὸν τῆς
ἐκφράσεως ἕνεκα μετριοφροσύνης ἢ χάριν φιλο-
φροσύνης, ὡς τὸ δημ. θαρρῶ : Ξεν.ΚΠ 1,3,11 **οὐ
γάρ, οἶμαι, ὦ πάππε, Σάκας αὐτῷ οἰνοχοεῖ,** Πλάτ.
Γοργ.483C· ‖ ἡ θέσις τοῦ **οἶμαι** δὲν εἶναι πάν-
τοτε ἡ αὐτή· συχν. παρεντίθεται ἐν ἐμπροθ. διορ.
μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τῆς πτώσεως : αὐτ.
Πολ.564Α **ἐξ, οἶμαι, τῆς ἀκροτάτης ἐλευθερίας,**
Δημ.458 **καὶ ὅλως ἐν οἶμαι πολλοῖς οἷς πράτ-
τετε**· ‖ ὁμ. μεταξὺ τοῦ ἄρθρ. κ. τοῦ οὐσ. : αὐτ.
1268 **οἱ γὰρ οἶμαι βέλτιστοι**· ‖ προτάσσεται
πρὸς δήλωσιν μείζονος ἐμφάσεως : Πλάτ.Πολ.
465Α **οἶμαι δ' οὐδ' ἄλλως ἀτιμάσει,** αὐτ.Κρατ.
402C· **16)** συχν. ὡς ἀπάντησις ἐμφαντικὴ εἰς
ἐρώτησιν, τοῦτο ἐννοεῖται ὅτι θέλω νὰ ὑπονοήσω,
νομίζω ναί, οὕτω, ἔτσι νομίζω : 'Αριστφ.'Αχ.919
ΔΙΚ. **νεώριον θρυαλλίς;** ΝΙΚ. **οἶμαι**· κ.μτ. τοῦ **γε** :
αὐτ.Θεσμ.27· κ. μτ. τοῦ **ἔγωγε** : Πλάτ.Κρίτ.47D·
‖ ὁμ. ὡς ἀπάντησις εἰς ἐρώτημα ἡ φρ. **οἴεσθαί
γε χρή** ναί, οὕτω πρέπει νὰ νομίζῃ τις : αὐτ.Πρωτ.
325C **ταῦτα δ' ἄρα οὐ διδάσκονται ..; οἴεσθαί
γε χρή,** αὐτ.Κρίτ.53D, αὐτ.Φαίδ.68Β, αὐτ.Γοργ.
522Α· ‖ ὁμ. ἐν παρενθετικῇ χρ. ἡ ἐρώτ. **πῶς
οἴει;, πῶς οἴεσθε;** πῶς νομίζεις, πῶς νομίζετε;
ἀμ' τί θαρρεῖς;, ἀδύνατον νὰ φαντασθῆτε πόσον..,
πρὸς μείζονα ἀνάδειξιν ἢ ἐπίτασιν τῶν λεγομένων :
'Αριστφ.Βάτρ.45 **ἐξαίφνης πόθος τὴν καρδίαν ἐ-
πάταξε πῶς οἴει σφόδρα**· **17)** φρ. **οἴομαι
δεῖν** θεωρῶ τι ὡς καθῆκόν μου, δθ. εἶμαι ἀποφα-
σισμένος νὰ .., θέλω νὰ .. : Ξεν.'Αν.2,6,26, αὐτ.
'Απολ.4,6,3, Πλάτ.Μέν.95C **λέγειν οἴεται δεῖν ποιεῖν
δεινούς** (ἔχει σκοπόν, θέλει νὰ ἀσκήσῃ τούτους
οὕτως, ὥστε νὰ τοὺς καταστήσῃ δεινοὺς ῥήτο-
ρας), αὐτ.86Β, αὐτ.Θεαίτ.207Ε, Δημ.561, αὐτ.1399
τοὺς ἐχθροὺς ἀμυνόμενοι τεθνάναι δεῖν ᾤοντο·
‖ ἡ φρ. ἀποδοτέα διὰ τοῦ ἐκ προθέσεως, ἐξε-
πίτηδες : Πλάτ.'Ιππ.225Β, 'Αριστλ.ΗΝικ.1152a,6 **(ὁ**

ἀκόλαστος) οἰόμενος **δεῖν** (διώκει τὰ ἡδέα), αὐτ. 1136b,8· **18)** ιὸ οἴομαι κ. ἄνευ τοῦ **δεῖν** νομίζω ὀρθόν, θεωρῶ σωστό : Λυσ.12,26 **οὐκ οἴει . . δοῦναι δίκην;**, Πλάτ.Κριτ.62D, αὐτ.Λύσ.200B, αὐτ. Ἐπιστ.324B **ᾠήθην, εἰ θᾶττον ἐμαυτοῦ γενοίμην κύριος, ἐπὶ τὰ κοινὰ . . ἰέναι,** Ἀριστλ.ΗΝικ. 1135b,14 **οὐ βαλεῖν . . ᾠήθη** (δ ἀνάγν. βάλλειν).

οἷον ἐπίρρ. κ. νεώτ. οὐδ. τοῦ οἷος βλ.λ.12).

οἷον αἱ δωρ. τ. τοῦ οἱονεὶ βλ.λ. : Ἐπίχ.155.

οἱονανεί ἐπίρρ. (οἷον, ἄν, εἰ) γλωσσ. δ. τ. τοῦ οἱονεὶ βλ.λ.

οἱονεί (οἷον, εἰ) ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. οἱονανεί (γλωσσ.), δωρ.τ. οἷον αἱ (Ἐπίχ.155) . ὡσεί, ὡς ἐάν, τρόπον τινά, σὰ νὰ λέμε : Ἀντιφάν.231,6, Μέν. Γεωργ.58, Ἀριστλ.Ζ) 495b,25 **ἀλλ' ἐοικυῖα οἱονεὶ ἔντερον εὖρος ἔχον,** αὐτ.Ψυχ.430b,13· || ἐν τῇ νεωτ. ἡ λ. εὔχρηστος, ἰδ. προτασσομένη εἰς νομικοὺς ὅρους : **οἱονεὶ ἀγχιστεία - ἐπικαρπία - νομή - σύμβασις - χρημάτιον.**

οἰονοϊστική (ἡ) λ. παραχθεῖσα ἐκ συμφυρμοῦ τῶν λ. **οἴησις, νοῦς, ἱστορία,** ἐξ ἧς ὁ Πλάτ. παίζων ἐν Φαίδρ.244C ἐτυμολογεῖ τὴν λ. **οἰωνιστική.**

οἰονόμος-ον (οἶος, νέμω) ὁ μεμονωμένως νεμόμενος, δθ. ὁ μονήρης, ὁ ἔρημος, ὁ ἐρημικός, ἐπὶ τόπων : Σιμων.130· || ἡ γενικ. τοῦ οὐδ. ἐν φρ. **ἐπ' οἰονόμοιο** ἐν ἐρημίᾳ, στὴ μοναξιά : ΑΠλ.4,230· **2)** (ὄϊς, οἶς, νέμω) ὁ βόσκων πρόβατα : Ἐπιγρ. Δελφῶν **Σύροι οἰονόμοι,** πιθ. ἐν Κολούθ.309 **οἰονόμος Ἀπόλλων·** || κ. ὡς ούσ. ὁ ποιμὴν προβάτων, ὁ βοσκός, ὁ τσομπάνης : ΑΠ 7,213,4 **ἐκρεκες ἀχέτα μολπὰν τέττιξ οἰονόμοις,** ΑΠλ.4,291 Θεύδοτος **οἰονόμος.**

οἰόνους (ὁ) (οἴομαι, νοῦς) ὁ φαινόμενος, ὁ δίδων τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἔχει νοῦν : Πλάτ.Κρατ.406C **οἰόνους δικαιότατ' ἂν καλοῖτο.**

οἱόνπερ ἐπίρρ. οἱονεί, ὡσεί, ὡσάν : Πλάτ.Τίμ. 21A, αὐτ.Νόμ.701C, αὐτ.965D **τὰ νῦν οἱόνπερ σφόδρα πιέσαντες μὴ ἀνῶμεν.**

οἱονπερεί ἐπίρρ. δ. τ. τοῦ οἱόνπερ βλ.λ. : Πλάτ. Θεαίτ.201E **ὅτι τὰ μὲν πρῶτα οἱονπερεὶ στοιχεῖα.**

οἱόντε (κτ. παράλ. τοῦ ἐστί) ἀπρόσ. ἔκφρ. τοῦ οὐδ. τῆς ἀντων. οἷος βλ.λ. : **ὅσον οἷόν τε καλῶς.**

οἰοπέδη (ἡ) (πιθ. οἶς, πέδη) δεσμός τις μάλλινος διὰ πόδας φέροντας τραύματα ἢ ἄλλως πως ἀσθενεῖς : Κριναγ.ΑΠ 7,401 **καὶ κώλων δούλιον οἰοπέδην.**

οἰοπέδῖλος-ον (οἶος, πέδιλον) μτγν. ὁ ἓν πέδιλον μόνον ἔχων, ὁ μονοσάνδαλος : Ἀπολλ.Ρ 1,7.

οἷοπερ μτγν. ἐπ. τ. τοῦ οὗπερ, γενικ. τῆς ἀντων. ὅσπερ βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 1,1325.

οἰοπόλος-ον (οἶος, πέλομαι) ἐπὶ τόπων, ὁ ἔρημος, ὁ ἐρημικός : Ἰλ.Ν 473 **ὅστε μένει κολοσυρτὸν ἐπερχόμενον πολὺν ἀνδρῶν χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ,** αὐτ.Τ 377, Ὀδ.Λ 574· || ἐπὶ προσ., ὁ μονήρης, ὁ μοναχός : Πίνδ.Π 4,28 **τουτάκι δ' οἰοπόλος δαίμων ἐπῆλθεν·** **2)** (οἶς, πόλος, πρβλ. αἰπόλος) ὁ βόσκων πρόβατα, ἐπίθ. τοῦ Ἑρμοῦ : Ὕμν.Ἑρμ.314· || κ. τῆς Ἀρτέμιδος : Πίνδ.Διθύρ. 2,19· || κ. τοῦ Ἀπόλλωνος : Κόλουθ.309 (δ.ἀνάγν.)· || κ. ἐπὶ τῶν Ἑσπερίδων : Ἀπολλ.Ρ 4,1322 **οἰοπόλοι θεαί,** αὐτ.1413· || κ. ἐπὶ πραγμάτ. : Κόλουθ. 15 **Πάριν οἰοπόλοισιν ἐφεδριόωντα θοώκοις.**

οἰοπολῶ-έω (οἰοπόλος) ποι. περιφέρομαι ἀνὰ τὰ ὄρη, ὡς οἱ ποιμένες, ζῶ μόνος, περιπλανῶμαι : Εὐρ.Κύκλ.74 **ὦ φίλε Βακχεῖε, ποῖ οἰοπολῶν ξανθὰν χαίταν σείεις·** || κ. μτ. αἰτ. τοῦ τόπου, περιέρχομαι, περιπατῶ : ΑΠ 7,657 **ποιμένες, οἳ ταύτην ὄρεος ῥάχιν οἰοπολεῖτε.**

οἰόρ σκυθ. ἀνήρ· Ἡρ.4,110 **«οἰὸρ γὰρ καλέουσι ἄνδρα (Σκύθαι»).**

οἰόρπατα σκυθ. ἀνδροκτόνοι, ἐπίθ. τῶν Ἀμαζόνων· Ἡρ.4,110 **«τὰς δὲ Ἀμαζόνας καλέουσι** Σκύθαι οἰόρπατα, δύναται δὲ τὸ οὔνομα τοῦτο κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν ἀνδροκτόνοι».

οἰορῶν-ῶνος (ὁ) μσν. τ. τοῦ οἰρῶν βλ.λ.

οἶος-α-ον ἐπ., θηλ. -η, κυπρ. οἶϜος (Κυπρ.Ἐπιγρ. 135,14H) (λ. συχν. ἀπαντῶσα π.Ὁμ.κ. Ἡσίοδ., τρὶς π. Πίνδ., ἅπαξ π. Αἰσχ. καὶ δὶς π. Σοφ.) μόνος, ἄνευ ἄλλων βοηθείας ἢ συνοδείας, μονάχος, δθ. κατάμονος, μονήρης, ὁλομόναχος· συχν. ἡ ἔνν. αὐτὴ ἐνισχύεται καὶ προσδιορίζεται διά τινος ά. λ. : Ἰλ. Χ 39 **μή μοι μίμνε, φίλον τέκος, ἀνέρα τοῦτον οἶος ἄνευθ' ἄλλων,** Ὀδ.Ξ 450 **ὃν ῥα συβώτης αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποιχομένοιο ἄνακτος, νόσφιν δεσποίνης·** || συχν. κ. μτ. ἀρνήσεως : Ἰλ.Β 822 **οὐκ οἶος . . ἅμα τῷ γε** (ὄχι μόνος .. ἀλλά . .), Ὀδ. Α 331· || μεθ' Ὁμ.κ. ἄνευ προσδιορισμοῦ : Πίνδ. Ο 1,74 **ἐγγὺς ἐλθὼν πολιᾶς ἁλὸς οἶος ἐν ὄρφνᾳ ἄπυεν βαρύκτυπον Εὐτρίαιναν,** αὐτ.Π 1,93, Σοφ. ἀπ.22 **οἶος . . ἐξέδης λαβών** (πιθ.εἰκ.)· || συχν. ἡ ἔνν. ἐπιτείνεται διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἀριθμητικῶν, **εἷς, μία, ἕν, δύο,** οἷον **εἷς οἶος** εἷς μόνος, **μία οἴη** μία μόνη: Ἰλ.Δ 397 **ἕνα δ' οἶον ἵει οἰκόνδε νέεσθαι,** αὐτ.Σ 565· || κ. ἐν τῷ δυϊκῷ ἀριθμ.: αὐτ.Ω 473 **τὼ δὲ δύ' οἴω, ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος,** Ὀδ.Ξ 94· || κ. ἐν τῷ πληθ. : Ὀδ.Γ 424 **πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους,** αὐτ.Π 245 **δύ' οἶαι·** || ἐνίοτε συντάσσεται μτ. γενικ. : Ἰλ.Λ 74 **οἴη γάρ ῥα θεῶν παρετύγχανε μαρναμένοισιν** (μόνη, μόνον αὐτὴ καὶ οὐδεμία ἄλλη ἀπὸ τὰς θεάς), αὐτ.693 **τῶν οἶος,** Πίνδ.ἀπ.93 **οἶος θεῶν·** || κ. μτ. ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ : Ἰλ.Α 398 **οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι** (μόνη, ἡ μόνη μεταξὺ τῶν λοιπῶν θεῶν), Ἰλ.Ι 438, Ὀδ.Γ 362 **οἶος μετὰ τοῖσι,** αὐτ.Ι 192 **οἶον ἀπ' ἄλλων** (χωριστά, χωρὶς ἄλλους), αὐτ.Φ 364 **οἶον ἀπ' ἀνθρώπων,** Σοφ.Αἴ. 750 **ἐκ γὰρ συνέδρου καὶ τυραννικοῦ κύκλου Κάλχας μεταστὰς οἶος Ἀτρειδῶν δίχα·** **2)** μόνος εἰς τὸ εἶδός του, μοναδικός, ἐξαίρετος : Ἰλ.Ω 499 **ὃς δέ μοι οἶος ἔην, εἴρυτο δὲ ἄστυ καὶ αὐτούς·** **3)** τὸ οὐδ. οἶον ὡς ἐπίρρ. μόνον, μοναχά : Ἡσίοδ.Θ 26 **ποιμένες ἄγραυλοι . . , γαστέρες οἶον** (μόνον γαστέρες), Αἰσχ.Ἀγ.131 **οἶον μή τις ἄγα θεόθεν κνεφάσῃ προτυπὲν στόμιον μέγα Τροίας στρατωθέν,** Ἐπιγρ. **οὐ . . οἶον, ἀλλ'** (ὄχι . . μόνον, ἀλλά . .).

οἷος-οἵα-οἷον (ὅς) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ὄϊος** (προφ. ὄγιος), ἰων. θηλ. **οἵη,** ἀναφ. ἀντων. ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν ἐρωτηματικὴν **ποῖος,** τὴν ἀόρ. **ποιός** κ. τὴν δεικτ. **τοῖος,** ὁποῖος, ὁποίας ποιότητος, ὁποίου εἴδους, ὅπως ὁ . ., καθὼς ὁ . . : Ἰλ. Ω 630 **ἤτοι Δαρδανίδης Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα, ὅσσος ἔην, οἷός τε,** αὐτ.Ε 758 **ὁσσάτιόν τε καὶ οἷον·** || ἡ ἄμεσος σχέσις **εἴδους** ἢ τρόπου ἐκφράζεται δι' αἰτ. τοῦ κατά τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς : αὐτ.Ν 275 **οἶδ' ἀρετὴν οἷός ἐσσι** (Θ Γαζῆς «οἶδα οἷος ὑπάρχεις κατ' ἀρετήν»)· || συχν. ἑρμηνευτέον δι' ἐπιρρ. ; αὐτ.298 **οἷος πόλεμόνδε μέτεισι** (πῶς ὁρμᾷ εἰς τὸν πόλεμον)· **2)** κ. νεώτ. συχν. ἐν ἀνεξαρτήτοις προτ. ἐν χρ. ὡς ἐπιφώνημα, δι' οὗ ἐκφράζεται θαυμασμός, ἀπορία ἢ ἔκπληξις πρός τι λίαν ἀσύνηθες ἢ σφόδρα ἀπροσδόκητον ἀγαθὸν ἢ κακόν : αὐτ.Η 455 **ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες,** Αἰσχ.Ἀγ.1256 **οἷον τὸ δ' ἔρπει πῦρ** (τί πῦρ εἶναι τοῦτο), αὐτ. Πέρσ.733, Πλάτ.Πολ.450A **οἷον . . εἰργάσασθε ἐπιλαβόμενοί μου,** αὐτ.Θεαίτ.142B **οἷον ἄνδρα λέγεις ἐν κινδύνῳ εἶναι,** αὐτ.Εὐθφρ.15E, παροιμ.φρ. **οἷα κεφαλὴ καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει, - οἷα τύχη!, - οἷα συμφορά!** **3)** ὁμ. ἐν χρ. κ. ἐν πλαγίαις προτάσεσι : Σοφ.ΟΤ 624 **ὅταν προδείξῃς οἷόν ἐστι τὸ φθονεῖν,** αὐτ.1402 αὐτ.1488, Ξεν.ΚΠ 3,2,12 **νῦν δὲ ὁρᾶτε δὴ ἐν οἵῳ ἐστέ,** αὐτ.Ἀν.3,1,15 **ὁρῶν**

ἐν οἵοις ἐσμέν· || ὁμ. κ. ἐν πλαγίαις προτάσεσι : Σοφ.ΟΤ 624, Ξεν.ΚΠ 3,2,12 **Δρᾶτε δὴ ἐν οἵῳ ἐστέ,** αὐτ.᾿Αν.3,1,15· **4)** ἡ ἀντων. οἷος συχνότ. περιέχει σύγκρισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐνίοτε ἀναφορὰν πρὸς τὰς δεικτ. ἀντ. **τοῖος, τοιόσδε, τοιοῦτος** ἢ καὶ πρὸς τὸ **ὁ, ὅδε** : ᾿Ιλ.Σ 591 **τῷ ἴκελον, οἷόν ποτ᾽ ἐνὶ Κνωσῷ εὐρείῃ Δαίδαλος ἤσκησεν,** Σοφ.ΟΤ 1296 **θέαμα τοιοῦτον οἷον καὶ στυγοῦντ᾽ ἐποικτίσαι,** παροιμ. φρ. **οἷα ἡ μορφή, τοιῆδε καὶ ἡ ψυχή, - τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ὑπῆρξεν οἷον ἀνεμένετο·** || ἡ δεικτ. ἀντων. συνήθ. παραλείπεται ὡς εὐκόλως ἀναπληρουμένη : ᾿Ιλ.Λ 669 **οὐ γὰρ ἐμὴ ἲς ἔσθ᾽ οἵη πάρος ἔσκεν,** Αἰσχ.᾿Αγ.399 **οἷος καὶ Πάρις ἐλθὼν ἐς δόμον τὸν ᾿Ατρειδᾶν ᾔσχυνε ξενίαν τράπεζαν** (καθώς, ὅπως καὶ ὁ Πάρις . .), αὐτ.Πέρσ.21· || ἐν περιπτώσει καθ᾽ ἣν εἶναι ἀνάγκη νὰ δηλωθῇ ὅτι τὸ λεγόμενον εἶναι ἀναμφίβολον, ἡ σημ. τῆς ἀντων. ἐπιτείνεται τῇ προσθήκῃ τοῦ μορίου **δή** : ᾿Ιλ.Ω 376 **οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητός·** || κ. μτ. τοῦ **περ** : αὐτ.Ζ 146 **οἵη περ φύλλων γενεὴ τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν** (ὡς ἀκριβῶς εἶναι . .), Αἰσχ.᾿Αγ.607, αὐτ.1046 **ἔχεις παρ᾽ ἡμῶν οἷάπερ νομίζεται,** Ξεν.ΚΠ 1,6,19 **τοῦτό γε τοιοῦτόν ἐστιν, οἷόν περ·** || ἐὰν ἡ σύγκρισις ἢ τὸ συμπέρασμα δηλοῖ μ. γενικὴν ἢ ἀμφίβολον ὁμοιότητα, τότε ὁ ῞Ομ. μεταχειρίζεται τὸ **οἷός τε** ὅπερ διακριτέον τοῦ τῶν φρ. **οἷός τ᾽ (εἰμι), οἷόν τ᾽(ἐστι)** μτ. ἀπαρφ. (βλ.κατωτ.10) : ᾿Ιλ.Η 208 **οἷός τε πελώριος ἔρχεται ῎Αρης,** αὐτ.Ρ 157, ᾿Οδ.Η 106· || κ. μτ. τοῦ **που** : αὐτ.Υ 35 **οἷόν πού τις ἐέλδεται ἔμμεναι υἷα·** || μτ. τῆς ἀορ. ἀντων. **τις, τι** γενικοποιεῖ τι ἐν ἀντιπαραβολῇ πρός τι ἄ. τὸ σύνηθες, τὸ γνωστὸν ἢ κοινόν, ὁπότε ἑρμηνευτέον διὰ τοῦ ὁποίας ποιότητος ἢ πόσον μέγας : ᾿Ιλ.Ε 638 **ἀλλ᾽ οἷόν τινά φασι βίην ῾Ηρακληείην εἶναι,** ᾿Οδ.Ι 348, Πλάτ.Πρωτ.313Α **οἶσθα εἰς οἷόν τινα κίνδυνον ἔρχει;** || ὅταν παραβολή τις ἢ σύγκρισις περιλαμβάνῃ ὁρισμὸν χρόνου, γίνεται χρ. τοῦ **οἷος, ὅτε** : ᾿Οδ.Κ 462 **οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν,** αὐτ.Χ 227· **5)** συχν. καθ᾽ ἕλξιν : ᾿Ιλ.Α 263 **οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας . . , οἷον Πειρίθοον** (ἀντὶ οἷος Πειρίθοος), Θουκ.7,21 **πρὸς ἄνδρας τολμηρούς, οἵους καὶ ᾿Αθηναίους,** Ξεν.᾿Απ.2,9,3, Πλάτ.Παρμ.161Β **περὶ τοῦ τοιούτου . . οἵου τοῦ ἑνός·** || ὁμ. καθ᾽ ἕλξιν τὸ **οἷος** ἐν τῇ πτώσ. τοῦ διοριζομένου, ἂν καὶ τοῦτο ἕπεται, ἀντὶ νὰ προηγῆται : Δημ.758 **οἵοις περ σὺ χρώμενοι συμβούλοις·** **6)** ἐν χρ. πρὸς εἰσαγωγὴν ἐμμέσου ἀναφωνήσεως, ἐκφραζούσης τὸν λόγον, τὴν αἰτίαν τοῦ προηγουμένου, ὁπότε κεῖται ἀντὶ τοῦ **ὅτι τοῖος** : ᾿Ιλ.Ζ 166 **ἄνακτα χόλος λάβεν, οἷον ἄκουσεν** (ἕνεκα τῶν λόγων οὓς ἤκουσεν), ᾿Οδ.Π 93, αὐτ.Ρ 473, ῾Ηρ.1,31 **ἐμακάριζον τὴν μητέρα οἵων τέκνων ἐκύρησε,** Θουκ. 2,41, Πλάτ.Φαίδ.117C **τὴν ἐμαυτοῦ τύχην** (ἀπέκλαον) **οἵου ἀνδρὸς . . ἐστερημένος εἴην·** || ὅθ. σπαν. π.᾿Ομ. εἰσάγει τὸν λόγον, δι᾽ ὃν ἐγένετό τι, ἤτοι ἐγκλείει αἰτιολογίαν : ᾿Ιλ.Σ 95 **ὠκύμορος . . ἔσσεαι, οἷ᾽ ἀγορεύεις,** αὐτ.Χ 347· **7)** συχν. πολλαὶ βραχυλογικαὶ ἀττ. ἐκφράσεις ἐξηγοῦνται ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς δεικτ. ἀντων. : ᾿Αριστφ.῎Ορν. 966 **ἀλλ᾽ οὐδὲν οἷόν ἐστ᾽ ἀκοῦσαι τῶν ἐπῶν** (οὐδὲν ὑπάρχει τοιοῦτον, ὁποῖον τὸ νά . .), Δημ.529 **οὐδὲν γὰρ οἷον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου·** **8)** οὐδέποτε μτ. ἐπιθ. θετικοῦ βαθμοῦ ἐν χρ. ὡς τὸ ἐπίρρ. οἷον (βλ. κατωτ.13)) (τὸ ἐν ᾿Ιλ.Λ 653 **οἶσθα . . οἷος ἐκεῖνος δεινὸς ἀνήρ** (ποίου εἴδους ἄνθρωπος εἶναι ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος . .)· || ἐν ἀοριστολογικῇ ἐνν. ἀποδοτέον διὰ τοῦ ἓν εἶδος, κάποιας λογῆς : ᾿Αριστφ.Σφ.970 **ὁ δ᾽ ἕτερος οἷός ἐστιν οἰκουρὸς μόνον·** || κ. μτ. ἐπιθ. : ῾Ηρ.4,28 **ἄφόρητος οἷος . . κρυμός** (τοιοῦτον ψῦχος, ὁποῖον εἶναι ἀφόρητον), Πλάτ.Εὐθφρ.2Β **οἷον τετανότριχα καὶ οὐ πάνυ εὐγένειον** (ἀρκετά, εἰς ἀρκετὸν βαθμόν . .), Λουκ.Ζεῦξ.6 **καὶ τοῦτο θαυμαστόν οἷον ἔδοξέ μοι** (ποίας θαυμασίας φύσεως)· || συχν. μτ. ἐπιθ. συγκριτικοῦ καὶ ὑπερθετικοῦ βαθμοῦ : Ξεν.᾿Αν.4,8,2 **εἶχον δ᾽ ὑπὲρ δεξιῶν χωρίον οἷον χαλεπώτατον** (τὸ δυσκολώτατον χωρίον), Πλάτ. ᾿Απολ.23Α, ᾿Αριστλ.ΗΝικ.1165b,27 **ἀνὴρ οἷος κράτιστος,** Αἰλ.ΖΙ 14,26 **κόλπος οἷος βαθύτατος·** || ἔν τισι τῶν μτ. ὑπερθετικοῦ βαθμοῦ παραδειγμάτων δυνατὸν νὰ ληφθῇ τὸ οἷος ὡς ἀναφορικὸν πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ὑπονοουμένου δυνατόν, ὅθ. ἀποδοτέον ὅσον τὸ δυνατόν : ᾿Επιγρ. **ξύμμαχος ἔσομαι οἷος ἂν δύνωμαι ἄριστος·** **9)** ἡ φρ. **οἷός εἰμι** μτ. ἀπαρφ. εἶμαι τοιοῦτος ὥστε, εἶμαι ἁρμόδιος, κατάλληλος, ἱκανός, πρόσφορος ἔν τινι ἢ πρός τι : ᾿Οδ.Β 272 **οἷος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,** αὐτ.Ξ 491, Ξεν.᾿Αν.2,3,13 **οὐ γὰρ ἦν ὥρα οἵα τὸ πεδίον ἄρδειν,** Πλάτ.Γοργ.487D, Δημ.770· || κ. μτ. δοτ. : Θουκ.6,12 **τὸ πρᾶγμα μέγα . . καὶ μὴ οἷον νεωτέρῳ βουλεύσασθαι** (οὐχὶ τοιοῦτον ὥστε νὰ ἁρμόζῃ εἰς νεώτερον νὰ ἐκφέρῃ γνώμην περὶ αὐτοῦ)· || κ. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ **τοιοῦτος (τις)** : Πλάτ.Κρατ.395Α **τοιοῦτός τις οἷος διαπονεῖσθαι,** αὐτ.Πολ.415Ε· || κ. ἄνευ ἀπαρφ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : αὐτ.Εὐθ.272Α **λόγους οἵους εἰς τὰ δικαστήρια·** **10)** ὁμ. ἡ φρ. προτίθεμαι, εἶμαι πρόθυμος, ἕτοιμος, σκοπεύω, προσπαθῶ : Λυσ. ἀπ.1595 **ἐβιάζετο . . καὶ οἷος ἦν ἐξευρεῖν τὴν θύραν,** ᾿Ισαῖ.8,21, ᾿Αντίγ.Καρ.π.᾿Αθήν.7,345D **λαβὼν ὅλον ὁ Ζήνων ἀπὸ τοῦ πίνακος οἷος ἦν κατεσθίειν·** **11)** ὁμ. φρ. **οἷός τ᾽ εἰμι** μτ. ἀπαρφ. εἶμαι ἱκανός, εἶμαι εἰς θέσιν, δύναμαι νὰ πράξω τι : ῾Ηρ.1,29 **οὐκ οἷοί τε ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι,** αὐτ.67, Σοφ.ΟΚ 807 **πείθειν οἷός τ᾽ εἶ·** || συχν. ὡς ἀπρόσ. ἔκφρασις **οἷόν τ᾽ ἐστί, οἷα τ᾽ ἐστί** : ῾Ηρ.1,91 **οὐκ οἷόν τε ἐγένετο παραγαγεῖν μοίρας,** αὐτ.4,31 **οὐκ οἷά τε εἶναι ἰδεῖν τὸ πρόσω·** || κ. ἄνευ τοῦ **εἰμὶ** ἢ **ἐστὶ** ἐλλειπτικῶς : ᾿Οδ.Φ 117 **οἷός τ᾽ . . ἀέθλια κάλ᾽ ἀνελέσθαι,** ᾿Αριστφ.῾Ιππ.343 **λέγειν οἷός τε κἀγώ,** Θουκ.3,16, ᾿Ισοκρ.8,69· || σπαν. προστίθεται δοτ. προσ. : Θουκ.7,14 **μὴ οἷόν τε εἶναι ἐμοὶ κωλῦσαι·** || κ. ἄνευ ἀπαρφ. : Πλάτ.Πρωτ. 314D **πάνυ προθύμως ὡς οἷός τ᾽ ἦν ἐπήραξεν·** || συχνότ. κτ. οὐδ. ἄνευ ἀπαρφ. **εἶναι δυνατόν** : ᾿Αριστφ.Νεφ.198, ᾿Ισοκρ.9,9· || κ. μτ. ἐπιθ. ἢ ἐπίρρ. ὑπερθετικοῦ βαθμοῦ ἐν φρ. **ὡς οἷόν τε** : Πλάτ.Πρωτ.349Ε **καλὸν ὡς οἷόν τε μάλιστα,** αὐτ. Παρμ.144Β **ὡς οἷόν τε σμικρότατα·** || κ. μτ. ἔμπροσθ. διορ. ὑπερθ. βαθμοῦ : αὐτ.Γοργ.449D **ὡς οἷόν τε διὰ βραχυτάτων·** || κ. ἄνευ ὑπερθ. : αὐτ.Πολ.387C **φρίττειν . . ποιεῖ ὡς οἷόν τε πάντας·** || κ. νεώτ. ἁπλῶς ὡς οἷόν τε ὅσον τὸ δυνατόν : ᾿Αριστλ.Πολιτ.1313a,39 **ἔστι δὲ τὰ . . πάλαι λεχθέντα πρὸς σωτηρίαν, ὡς οἷόν τε, τῆς τυραννίδος,** Λουκ.Εἰκ.3,- **ὡς οἷόν τε ἀκριβέστερον·** **12)** π. ᾿Αττ. ἐν συχν. χρ. δὶς ἢ λ. ἐν τῇ αὐτῇ προτ. : Σοφ. ᾿Ηλ.751 **οἷ᾽ ἔργα δράσας οἷα λαγχάνει κακά,** αὐτ. Τρ.994 **ἱερῶν οἵαν οἵων χάριν ἤνυσω,** Εὐρ.῎Αλκ. 144, Ξεν.ΚΠ 4,5,29 **σκέψαι δὲ οἵῳ ὄντι μοι περὶ σὲ οἷος ὢν περὶ ἐμέ, ἔπειτά μοι μέμφῃ** (σύγκρινον τὴν ἐμὴν πρός σε διαγωγήν, πρὸς ἐκείνην, ἣν σὺ ἔδειξας πρός με καὶ τότε ἐπίπληττέ με), Πλάτ. Συμπ.195Α **οἷος οἵων αἴτιος ὢν τυγχάνει·** **13)** ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. **οἷον** ὡς ἐπίρρ., π. δὲ ποι. κ. ῎Ιω. πεζ. κ. κτ. πληθ. **οἷα** ἐν χρ. πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἐνν. τοῦ διοριζομένου ὡς τὰ **ὡς, ὥσπερ** πόσον, πόσον πολύ, εἰς πόσον μέγαν βαθμόν : ᾿Ιλ.Ρ 587, αὐτ.Ν 633, αὐτ.Ο 287, ᾿Οδ.Α 32 **οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται·** || συχν. μτ. ἐπιθ. : ᾿Ιλ.Ω 419 **οἷον ἐερσήεις** (πόσον δροσερός), ᾿Οδ.Π 93, αὐτ.Σ 143· **14)** ὁμ. ἐν συγκρίσεσιν ἢ παρομοιώσεσιν, ὡς,

ὅπως, καθώς, ἀκριβῶς ὅπως : Ἰλ.Ξ 295 **οἷον ὅτε πρῶτόν περ ἐμισγέσθην φιλότητι·** ‖ κ. κτ. πληθ. : Αἰσχ.Ἀγ.1142 **οἷά τις . . ἀηδών,** Σοφ.Τρ.105· ‖ κ. μτ. τοῦ τε : Ὀδ.Γ 73 **οἷά τε ληϊστῆρες,** αὐτ. Ι 128, Ἡρ.2,175· ‖ ὁμ. ἐπιτεταμένον διά τινος ἢ πλειοτέρων μορίων : Θουκ.8,84 **τὸ δὲ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν ὡς εἶδον, οἷα δὴ ναῦται, ὥρμησαν,** Πλάτ.Συμπ.219E, αὐτ.Πολ.467B, Αἰλ.ΖΙ 1,14 **οἷα δήπου·** ‖ μτγν. κτ. πλεονασμὸν συνοδεύεται καὶ ὑπὸ τοῦ **ὡς** : Δημήτρ.94, Πλούτ.Ἠθ.563F· ‖ τὸ **οἷον** συχν. ἐν παρενθετικῇ χρ. προτίθεται ὀνομ. ἢ φρ. : Πλάτ.Φαῖδρ.278A **οἷον υἱεῖς γνησίους,** αὐτ.Θεαίτ.199B **λαβὼν τὴν ἐν ἑαυτῷ οἷον φάτταν ἀντὶ περιστερᾶς,** Ἀριστλ.ΖΙ 532a,6, Μᾶρκ. Αὐρ.6,20, Διογ.Λ 9,69 **καὶ ζητητικοὶ ἀπὸ τοῦ οἷον δόγματος προσηγορεύοντο·** **15)** χάριν παραδείγματος, ἐπὶ παραδείγματι : Πλάτ.Σοφ.218B **λόγον δὲ μηδενὸς ἐλάττονα ἔχον τῶν μειζόνων, οἷον ἀσπαλιευτής,** αὐτ.Θεαίτ.207A, Ἀριστλ.Γεν. Φθορ.333a,|| **φυτά τινα, οἷον ὁ ἀραβόσιτος·** **16)** ἐν ἀριθμητ. ὑπολογισμοῖς, ὡς ἔγγιστα, περίπου : Θουκ.4,90 **προαπεχώρησαν ἀπὸ τοῦ Δηλίου οἷον δέκα σταδίους,** Ἐπιγρ. **μῆκος οἷον ἐπὶ δέκα δακτύλους·** **17)** κ. ἐπεξηγηματικῶς, δηλαδή, ἤτοι : Ἀριστλ.ΖΜ 639b,6 **τὸ νῦν ῥηθησόμενον, οἷον . .,** Πρόκλ.Ὑποτ.3,16 **κατὰ τὸ μέσον, οἷον κατὰ τὴν συμβαλὴν τῶν ἐν αὐτοῖς διαγωνίων** (ἐν τῷ μέσῳ, ἤτοι ἐν τῷ σημείῳ, ἐν ᾧ τέμνουσιν ἀλλήλας αἱ διαγώνιοί των)· **18)** μτ. μτχ. ἐν τῇ αὐτῇ χρ. τοῦ **ὡς, ἅτε** ἐπειδή : Θουκ.2,5 **οἷα ἀπροσδοκήτου κακοῦ γενομένου,** Πλάτ.Συμπ.203B· **19)** φρ. **οὐχ οἷον.. ἀλλ' οὐδὲ . .** ἢ **μὴ οἷον . . ἀλλὰ μηδὲ** ὄχι μόνον ὄχι . . ἀλλ' οὐδέ : Πολύβ.1,20,12 **οὐ γὰρ οἷον εὐλόγους ἀφορμὰς ἔχοντες, ἀλλ' οὐδὲ ἀφορμάς,** Διόδ.Σ 3,18 **οὐχ οἷον ὑγρὰν τροφὴν ἐπιζητοῦσι ποτόν, ἀλλ' οὐδ' ἔννοιαν ἔχουσι.**

ὄιος (τοῦ, τῆς) γενικ. τοῦ ὄϊς βλ.λ.

οἰός (τοῦ, τῆς) γενικ. τοῦ οἶς συνηρ. τ. τοῦ ὄϊς.

ὄϊος-α-ον (ὄϊς) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὄϊν, ὁ προβάτινος, ὁ πρόβειος : Ἱππ.Δι.2,4) **γάλα ὄϊον,** Πολεμ.π.Ἀθήν.11,478D **ὄϊον ἔριον ἄπλυτον·** ‖ παροιμ. φρ. : Σωφρ. οἰός **οἰότερον** (καὶ προβάτου ἀγαθότερον, βλακίστερον).

οἱοσδήποτε-οἱαδήποτε-οἱονδήποτε ἀντων. ἀναφ. κ. νεώτ. ὁ ὁποιουδήποτε εἴδους, ὁ ὁποιασδήποτε λογῆς : Ἀριστλ.ΗΝικ.1114b,17, - **ἡ κατάστασις δὲν ἐπιδέχεται οἱανδήποτε μετατροπήν·** **2)** νεώτ. ὁστισδήποτε, ὅστις ἄν, ὁποῖος καὶ ἄν : **εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν οἱουδήποτε καὶ δύναται νὰ τὸ παρακολουθήσῃ·** ‖ νεώτ. ἐνάρθρως, ὁ τυχών : **δὲν εἶναι ἀνεκτὸν νὰ ἔρχεται ἐδῶ ὁ οἱοσδήποτε καὶ νὰ θέλῃ νὰ μᾶς ἐπιβληθῇ.**

οἱοσδηποτοῦν (οἷος-δή-ποτε-οὖν) ἀντων. ἀόρ. ἀναφ., μτγν. κ. μσν. οἱοσδήποτε βλ.λ.1) : Ἥρων Γεωμ.12,30, Ἐπιγρ., Παῦλ.Αἰγ.6,88.

οἱοσδήπως (οἷος-δή-πως) ἀντων. ἀόρ. ἀναφ., Ἐπιγρ. οἱοσδήποτε βλ.λ.1).

οἱοσδητισοῦν (οἷος-δή-τις-οὖν) ἀντων. ἀόρ. ἀναφ., Ἐπιγρ. οἱοσδήποτε βλ.λ.1) λοιπόν.

οἱοσοῦν (οἷος-οὖν) ἀντων. ἀναφ. μτγν. ὁποῖος λοιπόν : Ἰουστιν.Νεαρ.30,7,1.

οἱοσποτοῦν (οἷος-ποτέ-οὖν) ἀντων. ἀόρ. ἀναφ. οἱοσδηποτοῦν βλ.λ. : Ἀριστλ.Τοπ.146b,26.

οἱοστισοῦν (οἷος-τίς-οὖν) ἀντων. ἀόρ. ἀναφ. μτγν. οἱοσδήποτε λοιπόν : Διοσκ.2,76,13 (δ.ἀνάγν.).

οἱοταζομένης Ἡσ. «φιλοτιμουμένης».

οἰοῦμαι-όομαι (οἷος) ἐπ.παθ.ρ. εὔχρηστον μ. κτ. ἀόρ. ἀφήνομαι μόνος, ἐγκαταλείπομαι : Ἰλ.Λ 401 **οἰώθη δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτός, οὐδέ τις αὐτῷ Ἀργείων παρέμεινεν,** Κόϊντ.6,527· **2)** λησμονοῦμαι : Ἰλ.Ζ 1 **Τρώων δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή.**

οἰοφάγος-ον (οἶς-τρώγω, ἔφαγον) ἀρχ. λεξ. ὁ οἱονεὶ τρώγων, ὁ φονεύων πρόβατα· Ἡσ. «**οἰοφάγῳ** σιδήρῳ· οἷον μηλοκτόνῳ».

οἰόφρων-ονος-ον (οἷος, φρήν) ποι. ὁ ἰσχυρογνώμων, ὁ ἰδιότροπος, ὁ μονοκόμματος, ὁ σκληρός· μ. μτφ. : Αἰσχ.Ἱκ.796 **ἢ λισσὰς αἰγίλιψ ἀπρόσδεικτος οἰόφρων κρεμὰς γυπιὰς πέτρα.**

οἰοφυσίτης (ὁ) μτγν. ὁ μονοφυσίτης **βλ.λ.** : Ἐφραὶμ Σύρ.975Ι.

οἰοχίτων-ωνος (ὁ,ἡ) (οἷος, χιτών) ὁ μονοχίτων βλ.λ., ὁ χιτῶνα μόνον, ἄνευ ἱματίου φορῶν, ὁ ἐλαφρῶς ἐνδεδυμένος : Ὀδ.Ξ 489 **παρά μ' ἤπαφε δαίμων οἰοχίτων' ἔμεναι,** Νόνν.Δ 8,16· **2)** (οἶς, χιτών) ὁ ἔχων, ὁ φορῶν χιτῶνα ἐκ δέρματος ἢ μαλλοῦ προβάτου· Ἡσ. «προβατοχίτων» : Γρηγ Ναζ.2,218 **οἰοχίτων ἔτι μοναχός.**

οἶπερ ἐπίρρ. δ. τ. τοῦ οἷ βλ.λ., πρὸς ὃ μέρος.

οἰπό πρόθ. Ἐπιγρ. δ. τ. τοῦ ὑπὸ βλ.λ.

οἴπτωτος (ὁ) μτγν. ἡ τῶν προβάτων κόπρος· Πολυδ.5,91 «**τῶν προβάτων τὴν κόπρον οἴπτωτον καλοῦσι**» (ἐσφ. ἀντὶ οἰσπότην).

οἰρών-ῶνος (ὁ) μτγν., μσν. **οἰορών** (Θεόγνωστ.Καν. 38,31) αὖλαξ, χάραξις τῶν ἀρότρων : Ἐρατοσθ. 38, Ἡρωδιαν.1,35· **2)** Ἡσ. «ἡ ἐκ τῆς καταμετρήσεως τῆς γῆς εὐθυωρία».

ὄϊς-ϊος (ὁ,ἡ) (λ. συχν. π. Ὁμ. κ. Ἡσίοδ., σπανία δὲ ἐν τῇ πεζ. ἥτις μεταχειρίζεται τὴν λ. πρόβατον· π. Ἀττ. ἡ λ. ἀείποτε συνῃρημένη) κ. συνηρ. **οἶς** (Ἡρωδιαν.1,400), κρητ. **οις** (Ἐπιγρ.) κ. **οἶις** (αὐτ.), γενικ. **οἰός** (Ἰλ.Μ 451, Σοφ.ΟΚ 475), ἰων. δοτ. **ὀΐ** (υ- Ἀριστφ.Εἰρ.929, Ἀριστλ.ΖΙ 522b,33), συνηρ **οἶϊ** (αὐτ.ΖΜ 769b,20), αἰτ. **ὄϊν** (Ἰλ.Ω 621) κ. συνηρ. **οἶν** (Εὐρ.Ἠλ.513, Θεόκρ.5,99), κρητ. **οιν** (Ἐπιγρ.) κ. **οἶιν** (αὐτ.), ὀν. πληθ. **ὄϊες** (υυ- : Ἰλ.Δ 433, -υυ : Ὀδ.Ι 425) κ. συνηρ. **οἶες** (Ξεν.Ἀπ.3,2,1, Ἐπιγρ.) κ. ἐκ δευτέρας συναιρέσεως **οἶς** (Χρησμ.Δημ.531), μτγν.κ. **οἴιες** (Καλλ.Ἀπόλλ.53), γενικ. **ὀΐων** (Ὀδ.Ι 167) κ. συνηρ. **οἰῶν** (Ἰλ.Λ 696, Ἀριστλ.ΖΙ 596a,31), δοτ. **ὀΐεσσι** (Ἰλ.Ε 137, Θεόκρ.5,130) κ. συνηρ. **οἴεσιν** (Ὀδ.Θ 386) κ. **οἰσί(ν)** (Ἐπιγρ.) κ. **ὄεσσι** (Ἰλ.Ζ 25), αἰτ. **ὄϊς** (αὐτ.Λ 245, Ἡσίοδ.Ἔργ.775), δωρ. **ὄϊς** (Θεόκρ.8,45) (ἀμφότεροι οἱ τ. ἐκ τοῦ **ὄϝινς,** ὅπερ εὑρέθη ἐν Ἐπιγρ. Ἄργους) κ. συνηρ. **οἶς** (Ξεν.ΚΠ 2,5,5, αὐτ.Ἑλλ.6,4,29, αὐτ.Ἀν.6,2,3), πρόβατον βλ.λ. (π. Ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ ἄρρενος κ. ἐπὶ τοῦ θήλεος, τοῦ γένους προσδιοριζομένου διά τινος προσδιορισμοῦ, ἰδ. ἐπιθετικοῦ) : Ἰλ.Δ 433 **ὥς τ' ὄϊες . . ἐν αὐλῇ μυρίαι ἑστήκασιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκόν,** αὐτ.Σ 529, αὐτ.Ω 125 αὐτ.621, Ὀδ.Α 443, αὐτ.Ι 425, αὐτ.Κ 527 **ὄϊν ἀρνειὸν ῥέζειν θῆλύν τε μέλαιναν,** Ἡσίοδ.Ἔργ.775, Σοφ.ΟΚ 475 **οἰὸς νεαλοῦς νεοπόκῳ μαλλῷ βαλών,** Εὐρ.Ἠλ.513, Ξεν. Ἀπολ.3,2,1, αὐτ.ΚΠ,5,2,5 **ἄλλους δὲ ἐλαύνοντας βοῦς, αἶγας, οἶς, σῦς καὶ εἴ τι βρωτόν,** αὐτ. Ἑλλ. 6,4,29, αὐτ.Ἀν.6,2,3, Χρησμ.Δημ.531, Ἀριστλ.ΖΙ 596a,21, Θεόκρ.5,130 **ταῖσι δ' ἐμαῖς ὀΐεσσι πάρεστι μὲν ἁ μελίτεια φέρβεσθαι,** Καλλ.Ἀπόλλ.53, Ἐπιγρ., Ἡρωδιαν.1,400.

οἷς ἐπίρρ. δ. τ. τοῦ οἷ βλ.λ. : Ἐπιγρ. Δελφῶν.

-οισαν κατάληξις γ' πληθ.εὐκτ. ἀντὶ **-οιεν** : Ἐπιγρ. Δελφῶν **παρέχοισαν,** αὐτ. **ἀντιλέγοισαν.**

οἴσαξ-ακος (ἡ) μσν. οἰσύα βλ.λ. : Γεωπ.2,6,24, Θεόγνωστ.Καν.106,19.

ὀΐσατο γ' ἑν. τοῦ μέσ. ἀορ. α' τοῦ οἴομαι βλ.λ.

ὀϊσάμενος μτχ. μέσ. ἀορ. α' τοῦ οἴομαι βλ.λ.

οἶσε β' ἑν προστ. ἀορ. τοῦ ρ. φέρω βλ.λ.

οἰσέμεν(αι) ἀπαρφ. μέλλ. τοῦ ρ. φέρω βλ.λ.

οἴσετε β. πληθ. προστ. ἀορ. τοῦ ρ. φέρω βλ.λ.

οἰσέτω γ' ἑν. προστ. ἀορ. τοῦ ρ. φέρω βλ.λ.

οἶσθα(ς) β' ἑν. τοῦ παρακ. οἶδα βλ.λ.

ὀϊσθείς ἐπ. μτχ. παθ. ἀορ. τοῦ ρ. οἴομαι βλ.λ.

οἰσθλά Ἡσ. «ἀγαθά».

οἶσις-εως (ἡ) [φέρω, οἴσω] κίνησις, φορά, κόμισις: Πλάτ.Κρατ.420C **οἶσιν . . ἐπὶ τὸ πρᾶγμα.**

οἰσόκαρπον (τὸ) σχόλ. ὁ καρπὸς τοῦ οἴσου βλ.λ. : Σχόλ.'Ιλ Λ 105, Εὐστ.834,35 **ἐξ οὗ καὶ οἰσόκαρπον τὸ κατά τινας ἀγνόκοκκον.**

οἰσμός (ὁ) Ζωσ.'Αλχ.216B «ἐκφώνησις ἐναποσβεννυμένου πυρός» [Ἴσ. σισμός].

οἶσον 'Ησ. «σχοινίον».

οἶσος (ὁ) κ. **οἰσός** τὸ φυτὸν ἄγνος βλ.λ. ἡ κοινή, εἶδος ἰτέας ἢ λύγου, τῶν ὁποίων οἱ κλῶνες ἐχρησίμευον πρὸς κατασκευὴν πλεγμάτων, σχοινίων κτλ. : Θεόφρ.Φ Ι 3,18,1, αὐτ.6,2,2 **διὸ καὶ χρῶνται πρὸς τὸ καταδεῖν καὶ προσλαμβάνειν, ὥσπερ τῷ οἴσῳ,** Αἰλ.Δ άπ.76.

οἰσοφαγικός-ή-όν νεώτ. κ. **οἰσοφάγειος**-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἰσοφάγον βλ.λ. : **οἰσοφαγικὸν τρῆμα τοῦ διαφράγματος** [ἓν τῶν τριῶν τρημάτων τοῦ διαφράγματος, δι' οὗ διέρχεται ὁ οἰσοφάγος καὶ τὰ δύο πνευμονογαστρικὰ νεῦρα].

οἰσοφαγισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. κατάστασις σπαστικὴ τοῦ οἰσοφάγου, καθ' ἣν ἐπέρχεται ὁλικὴ ἢ μερικὴ ἔμφραξις αὐτοῦ.

οἰσοφαγῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ βλεννογόνου τοῦ οἰσοφάγου προκαλουμένη ἐκ τραυματικῶν, χημικῶν ἢ λοιμωδῶν αἰτίων.

οἰσοφαγογαστροτομία (ἡ) νεώτ. ἀναστόμωσις τοῦ κάτω μέρους τοῦ οἰσοφάγου πρὸς τὸν στόμαχον, ἐπὶ σπασμοῦ καὶ διευρύνσεως τῆς καρδιακῆς μοίρας αὐτοῦ.

οἰσοφαγομαλακία (ἡ) νεώτ. μαλάκυνσις καὶ εὐθρυφία τοῦ οἰσοφάγου κατόπιν συχνῶν ἐμέτων.

οἰσοφαγορραγία (ἡ) νεώτ. αἱμορραγία προερχομένη ἀπὸ τῶν τοιχωμάτων τοῦ οἰσοφάγου.

οἰσοφάγος (ὁ) κ. νεώτ. μακρὸς μυώδης σωλὴν συνδέων τὸν φάρυγγα μετὰ τοῦ στομάχου καὶ χρησιμεύων ἵνα δι' αὐτοῦ διέρχωνται αἱ τροφαὶ καὶ τὰ ὑγρὰ καὶ καταβαίνωσιν εἰς τὸν στόμαχον, δημ. καταπιώνας : 'Ιππ.Τόπ.'Ανθρ.3 **ἡ δὲ κοίλη φλὲψ περαίνεται μὲν ὡς ὁ οἰσοφάγος,** 'Αριστλ Ζ Μ 650a,16, αὐτ.664a,31, Γαλ.Χρ.Μορ.4,1.

οἰσοφαγοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐξέτασις τοῦ αὐλοῦ τοῦ οἰσοφάγου ὑπὸ ἄμεσον φῶς ἐγχυνόμενον διὰ τοῦ ἐντὸς αὐτοῦ εἰσαγομένου οἰσοφαγοσκοπίου βλ.λ.

οἰσοφαγοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ὄργανον πρὸς ἐνέργειαν οἰσοφαγοσκοπίας, ὄργανον κατάλληλον δι' ἐνδοσκόπησιν τοῦ οἰσοφάγου.

οἰσοφαγοστομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ ἀναστόμωσις τοῦ οἰσοφάγου πρὸς τὰ ἔξω, δηλ. πρὸς τὸ δέρμα, εἰς περιπτώσεις ἀδιαβάτου στενώματος κάτωθεν αὐτοῦ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς τροφῆς ἐντὸς τοῦ στομάχου.

οἰσοφαγοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διατομὴ τοῦ οἰσοφάγου πρὸς ἐξαγωγὴν ξένου σώματος ἐνσφηνωθέντος ἐντὸς τοῦ αὐλοῦ αὐτοῦ.

οἰσοφαγοτόμος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ὄργανον χειρουργικόν, μακρὸν καὶ αἰχμηρὸν πρὸς διατομὴν ἐστενωμένου μέρους τοῦ οἰσοφάγου.

οἴσπη (ἡ) οἰῶν κόπρος, ἰδ. ἡ προσκολλωμένη εἰς τὰ ὀπίσθια τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν : 'Ηρ. 4,187 **οἴσπη προβάτων καίουσι τὰς ἐν τῇσι κορυφῇσι φλέβας** [ὁ. ἀνάγν. οἰσύπη], Γαλ.19,125.

οἰσπώτη (ἡ) κ. **οἰσπωτή** ['Ηρωδιαν.1,343] οἴσπη βλ.λ. : Κρατῖν.39, 'Αριστφ.Λυσ.575 **πρῶτον μὲν ἐχρῆν, ὥσπερ πόκον ἐν βαλανείῳ, ἐκπλύναντας τὴν οἰσπώτην,** Δίων Κ 46,5, Πολυδ.5,91.

ὀΐστευμα-ατος (τὸ) [ὀϊστεύω] μτγν. τόξευμα : Πλούτ.'Ηθ.225Β.

ὀϊστευτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ποι. δ. τ. τοῦ ὀϊστευτής βλ.λ. : ΑΠ 6,118 **χῶ μὲν ὀϊστευτὴρ κεραὸν βιόν,** Νόνν.Δ 7,271· ‖ κ. ἐν μτφ. χρ. : αὐτ.35,26 **ὀϊστευτὴρ ἐρώτων.**

ὀϊστευτής (ὁ) μτγν. κ. ὀϊστευτήρ [ΑΠ 6,118] ὁ τοξότης, ὁ τοξευτής : Καλλ.'Απόλλ.43 **ὀϊστευτὴν ἔλαχ' ἀνέρα.**

ὀϊστεύω [ὀϊστός] ρίπτω βέλη, τοξεύω : 'Ιλ.Δ 196 **ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλεν** [ὃν τις τοξεύσας ἐκτύπησεν], 'Οδ.Θ 216· ‖ ἐν συνεκφορᾷ μτ. τῆς δοτ. ὀργαν. **τόξῳ** : αὐτ. Μ 84 **τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο** [ἀνήρ]· ‖ κ. μτ. γενικ. ἀντικειμ. : 'Ιλ.Δ 100 **ἀλλ' ἄγ', ὀΐστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο**· ‖ κ. μτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου αἰτ. : Νόνν.Δ 41,257 **ὀϊστεύειν ἀκτῖνας**· **2)** ὡς μτβ. πλήττω, κτυπῶ διὰ βέλους, πληγώνω : ΑΠ 5,57 **ἄλλον ὀϊστεῦσαι μηκέτ' ἔχοις ἀκίδα,** Νόν.Δ 15, 322 **ὀϊστεύειν τινὰ βελέμνῳ**· **3)** ρηματ. π. ὀϊστευτής, ὀϊστευτήρ, ὀΐστευμα.

οἰστικός-ή-όν μτγν. ὁ φέρων, ὁ παράγων τι : Φίλ.1,589 **οἰστικὸς καρπῶν,** 'Αντυλλ.π.Στοβ.3,323, 'Ορειβ.ἀπ.72 **οἰστικὸς μεγάλων φόβων,** Σχόλ. Πλάτ.Γοργ.450Α **οἰστικὸς ὑγιείας**· **2)** ὁ ἱκανὸς νὰ φέρῃ, νὰ παραγάγῃ : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.28 **πόνων οἰστικὴν ἐργασίαν,** Πτολ.Τετράβ.145.

οἰστικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ οἰστικὸν τρόπον· κ. ἐν φρ. **οἰστικῶς ἔχω** παράγω : 'Ιάμβλ.Πυθ.5,28 **πλειόνων εὖ ἐχόντων πρὸς τὸ μανθάνειν οἰστικῶς ἔχουσαν χώραν.**

ὀϊστοβόλος-ον μτγν. ποι. ὁ βάλλων ὀϊστούς, ὁ ρίπτων βέλη : ΑΠ 7,427,10, Νόνν.Δ 24,139.

ὀϊστοβρόχιον (τὸ) [βρέχω] μσν. πυκνὸν ρίφιμον δίκην βροχῆς ὀϊστῶν : Εὐστ.770,48 **βούλεται λέγειν ὑποκοριστικῶς ὀϊστοβρόχιον τὴν τοιαύτην χύσιν τῶν ὀϊστῶν.**

ὀϊστοδέγμων-ονος (ὁ,ἡ) [ὀϊστός, δέχομαι] ποι. ὁ δεχόμενος, ὁ περιλαμβάνων, ὁ περιέχων ὀϊστούς : Αἰσχ.Πέρσ.1020 **τάνδε τ' ὀϊστοδέγμονα ; . . θησαυρὸν βελέεσσιν** [φαρέτρα, βελοθήκη].

ὀϊστοδόκος-ον μτγν., θηλ. κ. **ὀϊστοδόκη** ['Απόλλ.Ρ 1,1194] ὁ ἐντὸς αὐτοῦ δεχόμενος, ὀϊστούς, βέλη, ὁ χρησιμεύων ὡς ὀϊστοθήκη, βελοθήκη, φαρέτρα : 'Απόλλ.Ρ 1,1194 **ὀϊστοδόκην μὲν ἐπὶ χθονὶ θῆκε φαρέτρην,** Πολυδ.10,142, Σχόλ.'Ησιόδ.Α 128 **φαρέτρα . . τὸ ὀϊστοδόκον δηλον.**

ὀϊστοθήκη (ἡ) μτγν. βελοθήκη : Πολυδ.10,142.

ὀϊστοκόμος-ον [ὀϊστός, κομίζω] μτγν. ὁ φυλάττων, ὁ κρατῶν ὀϊστούς, βέλη : Νόνν.Δ 48,360 **ὀϊστοκόμοιο φαρέτρης.**

οἰστός-ή-όν [φέρω] ὃν πρέπει τις νὰ φέρῃ, νὰ ὑπομένῃ, ὁ ὑποφερτός : Θουκ.7,75 **πάντα οἰστὰ ἐφαίνετο,** 'Ηλιόδ.Αἰθ.2,24 **τὸ δὲ προεγνωσμένον οἰστότερον**· ‖ τὸ οὐδ. μτ. τοῦ γ' προσ. τοῦ **εἰμὶ** ὡς ἀπρόσ. ἔκφρασις : Θουκ.1,122 **ἐνθυμώμεθα δὲ καὶ ὅτι . . οἰστὸν ἂν** ἦν, Λουκ.Δίκ.Φων.7.

ὀϊστός (ὁ), ἀττ. **οἰστός** [Εὐρ.Μήδ.634, αὐτ.ἀπ. 1063,13] κ. **οἰστός** (ἡ) [Ζήν. π. 'Αριστλ.Ρητ.239b,30] βέλος βλ.λ. : 'Ιλ.Δ 134 **ἐν δ' ἔπεσε ζωστῆρι ἀρηρότι πικρὸς ὀϊστός,** αὐτ.Ν 650 **χαλκήρης ὀϊστός,** [μετὰ σιδηρᾶς αἰχμῆς], αὐτ.Ε 393 **τριγλώχιν ὀϊστός** [ἐφωδιασμένος διὰ τριῶν αἰχμῶν], αὐτ.Θ 297 **τανυγλώχιν ὀϊστὸς** [ἔχων μακρὸν αἰχμήν, αἰχμηρός]· ‖ σπάν. ἐν τῇ ἀττ. πεζ. : Θουκ.2,75 **ὥστε τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰ ξύλα μήτε πυρφόροις οἰστοῖς βάλλεσθαι,** Ξεν.'Αν.2,1,6 Πλάτ.Νόμ.795Α, αὐτ.'Ιων.535Β ['Οδυσσέα] **ἐκχέοντα τοὺς ὀϊστοὺς πρὸ τῶν ποδῶν**· ‖ κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῶν βελῶν τῆς Κύπριδος, τοῦ "Ερωτος : Εὐρ.Μήδ.634 **μήποτ' . . ἐπ' ἐμοὶ χρυσέων τόξων ἐφείης ἱμέρῳ χρίσασ' ἄφυκτον οἰστόν**· ‖ μτφ. κ.ἐπὶ τοῦ ποιήματος : Πίνδ.Ο 9,12 **πτερόεντα δ' ἵει γλυκὺν Πυθῶνάδ' ὀϊστόν**· ‖ κ. ἐπὶ τῆς σοφίας : 'Ηράκλειτ.'Αλληγ.34 **ὁ τῆς σοφίας ὀϊστός**· **2)** τὸ φυτὸν βελοφόρος βλ.λ. ἡ βελόφυλλος : Μάγων π. Πλίν.Φ Ι 21,111· **3)** ὁ ἀστερισμὸς τοξότης **βλ.λ.** : Εὔδοξ. π. 'Ιππαρχ.1,11,10.

ὀϊστοῦχος-ον (ὀϊστός, ἔχω) λεξ. ὁ περιέχων ὀϊστούς, βέλη, ἐπὶ φαρέτρας: Ἡσ.,Φώτ.,Εὐστ.1024,62.

ὀϊστοφόρος-ον μσν. ὁ φέρων ὀϊστούς, βέλη: Τζέτζ.Μεθ''Ομ.46,85,159.

οἰστρηδὸν ἐπίρρ. μτγν. ἐμμανῶς, ὡς τὰ ὑπὸ οἴστρου κεντηθέντα ζῷα: 'Οππ.'Αλ.4,142.

οἰστρήεις-**εντος**-**εσσα**-**εν** (οἶστρος) μτγν. ὁ ἐπιφέρων μανίαν ὡς ἐκ δήγματος οἴστρου: 'Οππ. Κυν.2,423, Νόνν.5,328· **2**) παθ. ὁ ἐκ δήγματος οἴστρου μανιώδης καταστάς: αὐτ.21,188.

οἰστρηλασία (ἡ) (οἰστρηλατῶ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐκ νύγματος οἴστρου διέγερσις, ἐξ ἧς παραφορὰ καὶ ὁρμή, ὅθ. πάθος μέχρις μανίας, μανία, λύσσα: ΠΔ Μακκ.4,2,4 **οὐ μόνον δὲ τὴν τῆς ἡδυπαθείας οἰστρηλασίαν ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται**, Σουΐδ. ἐν λ. Σαρδανάπαλος· **2**) νεώτ. μτφ. ζωηρὸς ἐνθουσιασμός, ἐξαφις ἐξ ἐνθουσιασμοῦ.

οἰστρηλάτημα-**ατος** (τὸ) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰστρηλατῶ βλ.λ., ἡ ἐξ οἴστρου διέγερσις καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς μανία: Νεῖλ.'Ομ.40.

οἰστρήλατος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ ζῴων, ὁ ὑπὸ νύγματος οἴστρου διεγερθείς, ὅθ. ὁ διατελῶν ὑπὸ τὸ κράτος ἐξάφεως, παραφορᾶς, μανίας: Αἰσχ. Πρ.580 **οἰστρηλάτῳ δὲ δείματι δειλαίαν παράκοπον ὧδε τείρεις;**· **2**) νεώτ. μτφ. ὁ ἐν ψυχικῇ ἢ πνευματικῇ μεταρσιώσει διατελῶν, ὁ ἔνθους.

οἰστρηλατῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐλαύνω διὰ τοῦ αἴστρου, ταράττω διὰ τοῦ κεντήματος ἢ τοῦ βόμβου τοῦ οἴστρου, ἀγριαίνω τὰ ζῷα· ὅθ. κ. μτφ. καθ' Ἡσ. «εις μανίαν ἄγω, παράφρονα ποιῶ»· || παθ. πυροῦμαι, ἐκμαίνομαι, ὠθοῦμαι ὑπὸ οἰστρομανίας εἴς τι: Πλούτ.Ποτ.9,4 **ὑπ' Ἐρινύων οἰστρηλατηθείς**, Γρηγ.Ναζ.113C, Εὐστ.Πον.93, 34 **γυνὴ ὑποκρινομένη τὸ τῆς συζυγίας εὐάρμοστον οἰστρηλατεῖται εἰς μοιχείαν**· **2**) νεώτ. ἐν μτφ. χρ. ἐμβάλλω εἴς τινα ψυχικὴν ἢ πνευματικὴν διέγερσιν, διεγείρω ἐνθουσιασμόν, μεταρσιώνω, ἐμπνέω: **ῥήτωρ ἱκανὸς νὰ οἰστρηλατῇ τὰ πλήθη.**

οἴστρημα-στος (τὸ) (οἰστρῶ-άω) ποι. νυγμός, κέντημα οἴστρου διεγεῖρον μανίαν, λύσσαν: Σοφ. ΟΤ 1318 **οἷον εἰσέδυ μ' ἅμα κέντρων τε τῶνδ' οἴστρημα καὶ μνήμη κακῶν**· || **οἰστρήματα λύσσης** τὰ παράφρονα κινήματα τῆς μανίας: ΑΠ 6,51 **ἐῆς οἰστρήματα λύσσης ἄνθετο.**

οἴστρησις-εως (ἡ) (οἰστρῶ-άω) μτγν. κ. μσν. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰστρῶ βλ.λ., τὸ οἰστρᾶν, ἡ μανιώδης λύσσα, τὸ σφοδρὸν πάθος ἰδ. ἐπὶ ἔρωτος: Ἑρμητ.13,4 **οἴστρησις φρενῶν**, Αἰλ.ἀπ.122, Γεωπ.17,5,4, Σουΐδ. **τὰς ὑπὲρ τῶν γυναικῶν οἰστρήσεις καὶ μανίας παρ' οὐδὲν ἐτίθετο.**

οἰστρίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. ὁμοιογένεια ἐντόμων **διπτέρων**, ἧς κυριώτερον γένος εἶναι ὁ οἶστρος, ἡ κηφηνόμυια καὶ τὸ ὑπόδερμα.

οἰστροβολῶ-έω μτγν. ποι. πλήττω οἱονεὶ ὡς ὁ οἶστρος, κεντῶ, τσιμπῶ, ἰδ. ἐπὶ τῶν νυγμάτων τῶν βελῶν τοῦ Ἔρωτος: Μελέαγρ.ΑΠ 9,16 **τρεῖς δ' ἐμὲ θηλυμανεῖς οἰστροβολοῦσι πόθοι.**

οἰστρογενέτωρ-ορος (ὁ) πάπ. ἐπὶ τοῦ Ἔρωτος, ὁ δημιουργὸς μανίας, παραφροσύνης, τρέλλας.

οἰστροδίνητος-ον (οἶστρος, δινῶ-έω) ποι. ὁ οἰστρήλατος, ὁ ὑπὸ οἴστρου καταδιωκόμενος ἢ κεντηθεὶς καὶ ἕνεκα τούτου παραφόρως δινούμενος, ὁ μανιωδῶς περιστρεφόμενος· ὅθ. μτφ. ὁ ὑπὸ σφοδροῦ πάθους κυριευόμενος: Αἰσχ.Πρ.589 **πῶς δ' οὐ κλύω τῆς οἰστροδινήτου κόρης.**

οἰστροδόνητος-ον (οἶστρος, δονῶ) ποι. κ. **οἰστρόδονος**-ον (Αἰσχ.'Ικ.16) ὁ οἰστροδίνητος βλ.λ.: αὐτ.573 **καὶ τότε δὴ τίς ἦν ὁ θέλξας πολύπλαγκτον ἀθλίαν οἰστροδόνητον Ἰώ;**, Ἀριστφ.Θεσμ.324.

οἰστρόδονος-ον ποι. ὁ οἰστροδόνητος βλ.λ.: Αἰσχ.'Ικ.16 **ὅθεν δὴ γένος ἡμέτερον τῆς οἰστροδόνου βοός.**

οἰστρομανής-οῦς-ές (οἶστρος, μαίνομαι) ποι. ὁ ὑπὸ τοῦ κεντήματος, τοῦ νυγμοῦ τοῦ οἴστρου ἐμμανής, μανιώδης καταστάς, ὁ γινόμενος λυσσώδης, ὁ πλήρης μανίας: Τιμόθ.Πέρσ.90, 'Ορφ.Ὕμν. 50,14, Νόνν.Δ 1,282, Χρησμ.Σιβ.1,114, αὐτ.363.

οἰστρομανία (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -ίη ἡ οἰστρώδης μανία, τὸ μανιῶδες πάθος: Ἱππ.'Επιστ.17· **2**) νεώτ. ειδ. εἶδός τι ἀσελγοῦς μανίας, ἥτις ἐπὶ ἀνδρὸς μὲν καλεῖται σατυρίασις βλ.λ., ἐπὶ γυναικὸς δὲ νυμφομανία βλ.λ.

οἰστροπλάνεια (ἡ) πάπ. ἐπὶ τῆς Ἑκάτης, ἡ ἐπιφέρουσα τὰς ἐκ παραφροσύνης περιπλανήσεις.

οἰστροπλήξ-πλῆγος (ὁ,ἡ) (οἶστρος, πλήσσω) ποι. ὁ ὑπὸ οἴστρου νυγείς, κεντηθείς, ὁ ἐμμανής, ὁ ἀγριεμένος, ἐπὶ τῆς Ἰοῦς: Αἰσχ.Πρ.681 **οἰστροπλὴξ δ' ἐγὼ μάστιγι θείᾳ γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι**, Σοφ.'Ηλ.5· || κ. ἐπὶ Βακχῶν: Εὐρ.Βάκχ.1229 **ἔτ' ἀμφὶ δρυμοῖς οἰστροπλῆγας ἀθλίας.**

οἶστρος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. δίπτερον ἔντομον ἐκ τῶν **οἰστριδῶν**, ὅπερ καταδιώκει καὶ μανιώδη διὰ τοῦ κεντήματος ἢ τοῦ βόμβου αὐτοῦ ποιεῖ τὰ ζῷα, ἰδ. τοὺς βοῦς, βοϊδόμυγα: 'Οδ.Χ 300 **τὰς μὲν.. οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ**, Πλούτ.'Ηθ.55E **τοῖς ταύροις τὸν οἶστρον ἐνδύεσθαι περὶ τὸ οὖς.. καὶ τοῖς κυσὶ τὸν κρότωνα**· **2**) τὸ ἔντομον μύωψ βλ.λ., ὅπερ ἐβασάνιζε τὴν Ἰώ· πρβλ. Ἡσ. «μύωψ· μυῖά τις ἐρεθίζουσα τοὺς βοῦς καὶ πᾶν ζῷον ἐλαύνουσα, οἶστρος δὲ μόνον βοῦν» (ἡ τοιαύτη διάκρισις γίνεται ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἀριστλ. ἐν ΖΙ 490a,20, αὐτ.596b,14): Αἰσχ. Πρ.567 **χρίει τις αὖ με τὰν τάλαιναν οἶστρος**· **3**) ἔντομόν τι, ὅπερ καταδιώκει καὶ καταπονεῖ τὸν ἰχθῦν θύννον: Ἀριστλ.ΖΙ 557a,27, αὐτ.602a,28 **σκωλήκιον τὸν καλούμενον οἶστρον ὅμοιον.. σκορπίῳ**, Ἀθήν.7,301E· **4**) συνεκδ. κέντρον, κεντρί: Πλάτ.Νόμ.854C **οἶστρός τις κινεῖ σε ἐμφυόμενος ἐκ παλαιῶν ἀδικημάτων**· **5**) ὅθ. τὸ κέντημα ὅπερ φέρει ἀλγηδόνα, ἀγωνία: Σοφ.Τρ.1254 **ὡς πρὶν ἐμπεσεῖν σπαραγμὸν ἤ τιν' οἶστρον**· || κ. ἐπὶ τοῦ κεντήματος τοῦ κεραυνοῦ ὁρμητικῶς καταφερομένου: Εὐρ.'Ηρ.862 **οὔτε γῆς σεισμὸς κεραυνοῦ τ' οἶστρος ὠδῖνας πνέων**· **6**) ἐν μτφ. χρ. κ. σημ. ἐρεθισμός, διέγερσις, παροξυσμός, ὅθ. μανία, παραφροσύνη, τρέλλα: Σοφ.'Αντ.1002 **κακῷ κλάζοντας οἴστρῳ.. καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς ἔγνων**, αὐτ.Τρ.1254, Εὐρ. 'Ορ.791, αὐτ.Βάκχ.665, αὐτ.ΙΑ 548· || ἰδ. ἐπὶ μανιώδους, παραφόρου ἔρωτος: Ἀνακρ.3,28 **καὶ με τύπτει μέσον ἧπαρ οἶστρος**, Λυκόφρ.405 **ἥμιν παλεύσει δυσλύτοις οἴστρου βρόχοις**· **7**) πάθος σφοδρὸν μέχρι μανίας ἐξικνούμενον, ἔκφρων ἐπιθυμία, μανιώδης πόθος: Ἡρ.2,93 **ἐπεὰν σφεας ἐσίῃ οἶστρος κυΐσκεσθαι**, Εὐρ.'Ιππ.1300, Πλάτ.Πολ. 577E, Ἐπίκ.ἀπ.483 **ὄρεξις μετὰ οἴστρου καὶ ἀδημονίας**, Πλούτ.'Ηθ.994A **ὑμᾶς δὲ.. τίς λύσσα καὶ τίς οἶστρος ἄγει πρὸς μιαιφονίαν**· || μτγν., μσν. κ. νεώτ. συχν. μτ. γενικ. ἀντικειμ.: ΠΔ Μακκ. 4,2,3 **τὸν τῶν παθῶν οἶστρον**, Λουκίλλ.ΑΠ 11,389 **μή σε γ' ἀπειρεσίων οἶστρος ἕλῃ κτεάνων**, Νόνν. Δ 2,23, Κασσία ἐν Τριῳδ.'Ακολ.Ὄρθρ.Μ Τετάρτης Δοξ. ἀποστίχων **οἶστρος ἀκολασίας, ζοφώδης τε καὶ ἀσέληνος ἔρως τῆς ἁμαρτίας**· **8**) πάπ. ἐν καλῇ σημ. ζῆλος βλ.λ.· **9**) νεώτ. κ. δημ. διέγερσις ψυχικὴ ἢ πνευματική, ἐνθουσιασμός, μεταρσίωσις, ἔμπνευσις: **ἀγόρευσις ἔμπλεος οἴστρου**, - **ἀπόψε εἶσαι στοὺς οἴστρους σου** (στὰ κέφια σου)· **10**) εἶδός τι μικροῦ ἐντομοφάγου πτηνοῦ, πιθ. τὸ πτηνὸν σύλβια ὁ τροχίλος: Ἀριστλ.ΖΙ 592b,22· **11**) βολή, ῥῖψις κύβων: Εὔβουλ.57,5.

οἰστροφόρητος-ον μσν. ὁ ὑπὸ οἴστρου φερόμενος, ἐλαυνόμενος, ὁ οἰστρηλατούμενος: Πλανούδ.Βοήθ.46,6.

οἰστροφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων, ἐπάγων μανιαν, ὁ παρορμῶν εἰς μανίαν : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,233 οἰστροφόρου Παφίης.

οἰστρῶ-άω μτγν. κ. οἰστρῶ-έω (Θεόκρ.6,28, Λουκ.˝Ον.33), μέλλ. -ήσω (Γεωπ.17,5,3), ἀόρ. οἴστρησα (Elmsl. ὤστρησα) (Εὐρ.Βάκχ.32,Χοιροβ.Θεο.2,50Η), μτχ. οἰστρήσας (Εὐρ.ΙΑ 77), θηλ. οἰστρήσασα (Αἰσχ.Πρ.836), παθ. οἰστρῶμαι, μτγν. οἰστροῦμαι (Λουκ.˝Ον.33), μτχ. παθ. ἀορ. οἰστρηθείς (Σοφ.Τρ. 653), μτχ. παθ. παρακ. οἰστρημένος (Ἰάμβλ.Πυθ.31, 195), ἐπὶ οἴστρων, ἐνοχλῶ, ταράττω, ἀγριαίνω διὰ τοῦ κεντήματος ἢ τοῦ βόμβου μου τὰ ζῷα, ὅθ. μτφ. κεντῶ, ἐρεθίζω, ἰδ. εἰς σφοδρὰ πάθη, ἐμβάλλω εἴς τινα μανίαν : Εὐρ.Βάκχ.32 τοιγάρ νιν αὐτὰς ἐκ δόμων ὤστρησ᾽ ἐγὼ μανίαις (ἐμβαλὼν εἰς αὐτὰς μανιώδη οἶστρον, ἔκαμα νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς οἰκίας)· ‖ κ. τὸ παθ. ἄγομαι εἰς μανίαν, παραφρονῶ : Σοφ.Τρ.653 νῦν δ᾽ Ἄρης οἰστρωθεὶς ἐξέλυσ᾽ ἐπιπόνων ἁμερᾶν (δ.γρ. αὖ στρωθείς), Εὐρ.Βάκχ.119· ‖ μτγν. ὁμ. τὸ παθ. κ. ἐπὶ γενετησίου ὁρμῆς ἢ ἐρωτικοῦ πάθους : Θεόκρ.6, 27, Ἰάμβλ.Πυθ.31,195 οἰστρημένος ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, Αἰλ.ΖΙ 15,9 τὰς θηλείας εἰς μεῖξιν οἰστρᾶσθαι, Λουκ.˝Ον.33 καὶ ἔρωτας ἀνθρωπίνους ἐρᾷ ἐπὶ γυναῖκας καὶ παῖδας οἰστρούμενος· 2) ἀμτβ. ἐπὶ ζῴων, ταράττομαι, ἀνησυχῶ, ἐνοχλοῦμαι ὑπὸ κεντήματος ἢ βόμβου τοῦ περιπετομένου οἴστρου, ἀγριαίνομαι : Ἀριστλ.ΖΙ 602a,26, Παλαίφ.4 βοῦς οἰστρήσασα· 3) ὅθ. κ. μτφ. κυριεύομαι ὑπὸ σφοδρῶν παθῶν, ὑπὸ μανίας, μαίνομαι, λυσσομανῶ, ἐπὶ τῆς Ἰοῦς : Αἰσχ.Πρ.836 ἐντεῦθεν οἰστρήσασα τὴν παρακτίαν κέλευθον ἧξας πρὸς μέγαν κόλπον Ῥέας· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ Μενελάου, παραφρονῶ : Εὐρ.ΙΑ 77 ὁ δὲ καθ᾽ Ἑλλάδ᾽ οἰστρήσας δρόμῳ ὅρκους παλαιοὺς Τυνδάρεω μαρτύρεται· 4) ὁμ. μτφ. ταράττομαι, πάσχω, ὑποφέρω, βασανίζομαι, ἀγωνιῶ : Πλάτ.Φαῖδρ.251D κεντουμένη κύκλῳ ἡ ψυχὴ οἰστρᾷ καὶ ὀδυνᾶται, αὐτ.Πολ. 573E, αὐτ.Θεαίτ.179E, Μέν.312, Αἰλ.ΖΙ 13,15 .ἀφ᾽ ὧν οἰστρᾷ τε καὶ ἐκμαίνεται.

οἰστρώδης-ους-ες (οἶστρος, εἶδος) ὁ πρὸς τὸν ὑπὸ οἴστρου κεντηθέντα ὅμοιος, ὁ μανιώδης, ὁ ἔκφρων : Πλάτ.Τίμ.91B δι᾽ ἐπιθυμίας οἰστρώδεις ἐπιχειρεῖ κρατεῖν, αὐτ.Νόμ.734A, Ἐπίκ.Δόξ.80, Τίμ.Λοκρ.102E οἰστρώδεις λύσσαι,Πλούτ.Ἠθ.446D, Ἀππ.π.Σουΐδ. πᾶσιν οἰστρώδης ἐνέπιπτεν ὁρμὴ καὶ προθυμία κατὰ τῶν βαρβάρων.

οἰστῶς ἐπίρρ. μτγν. ἀνεκτῶς : Πολυδ.3,131.

οἰσύα (ἡ) μτγν. κ. μον. τὸ φυτὸν λύγος βλ.λ., ἡ λυγαριά, ἡ λυγιά : Πολυδ.7,176, Σουΐδ.· 2) οἰσύα ἡ ἀγρία ἢ ἐλξίνη βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,85· 3) τὸ φυτὸν ἰτέα βλ.λ., ἡ ἰτιά : Γεωπ.2,6,24.

οἰσύϊνος-η-ον ὁ ἐξ οἰσύας, ὁ ἐκ τῶν κλάδων τῆς λύγου πεπλεγμένος, κατεσκευασμένος : Ὀδ.Ε 256 φράξε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσυΐνῃσιν, Θουκ.4,9 οἰσύϊναι ἀσπίδες, Ξεν.Ἑλλ.2,4,25 ὅπλα .. οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ οἰσύϊνα, ΑΠ 6,246 οἰσυΐνη ῥάβδος, Ὀππ.Ἁλ.3,372 οἰσύϊνος κύρτος.

οἴσυλος Ἡσ. «προϊοῦλος, προύνικος».

οἴσυον (τὸ) δ. τ. τοῦ οἰσύα βλ.λ. : ἀμφ.ἀνάγν. ἐν. Αἰνεί.Τακτ.29,11· 2) ἐν τῷ πληθ. μέρος κατάφυτον ἐξ οἰσυῶν : Λυκοῦργ.112 παρὰ τὴν κρήνην τὴν ἐν τοῖς οἰσύοις.

οἰσυοπλόκος-ον (οἰσύα, πλέκω) μτγν. ὁ πλέκων ἐκ κλάδων οἰσύας βλ.λ. λιγαριᾶς διάφ. πράγματα, οἷον καλάθους κττ. : Πολυδ.7,175.

οἰσυουργός-όν ποι. ὁ ἐκ κλάδων οἰσύας κατασκευάζων διάφορα σκεύη, ὁ οἰσυοπλόκος· πρβλ. Πολυδ.7,176 «τὸν οἰσυοπλόκον οἰσυουργὸν καλεῖ Εὔπολις» : Εὔπ.433.

οἰσύπειον Ἡρ. «ἔριον ῥυπαρὸν προβάτων· τὸ αὐτὸ οἰσυπηρὸν καὶ οἰσυπηρός».

οἰσύπη (ἡ) κ. οἴσπη (Ἡρ.4,187) κ. οἴσυπος (ὁ) (Διοσκ.2,74, Πλίν.ΦΙ 29,10) τὸ λίπος τῶν ἐρίων τῶν προβάτων ἢ τῶν αἰγῶν : Ἱππ.Γυν 2,195 οἰσύπη αἰγός· ‖ τὸ λίπος τοῦτο ἦτο ἐν χρ. ἐν τῇ ἀρχ. ἰατρικῇ : Διοσκ.2,74, Πλίν.ΦΙ.(29,10· ‖ συχν. συγχέεται μετὰ τοῦ οἰσπώτη βλ.λ.

οἰσυπηρός-ά-όν (οἰσύπη) ὁ ἔχων ἄφθονον οἰσύπην βλ.λ. ἢ λιπώδη ῥύπον, ὁ ῥυπώδης, ὁ λιγδερός : Ἀριστφ.Ἀχ.1177 ὀθόνια, κηρωτὴν παρασκευάζετε, ἔρι᾽ οἰσυπηρά, Διοσκ 2,74, Ἀρχιγ.π. Ὀρειβ.44,26,11, Γαλ.10,965 ἔριον οἰσυπηρόν.

οἰσυπίς-ίδος (ἡ) (οἴσυπος) ῥυπαρὸν ἔριον προβάτου, ἐξ ἱδρῶτος καὶ ῥύπου : Ἱππ.Ἑλκ.14.

οἰσυπόεις-εντος-εσσα-εν ὁ οἰσυπώδης βλ.λ., ἐν χρ. μ. αἰτ. πληθ. οὐδ. οἰσυποῦντα : Ἱππ.Ἑλκ.24.

οἴσυπον (τὸ) μτγν. τὸ λάδανον βλ.λ.:Πλίν.ΦΙ 12,74.

οἴσυπος (ὁ) μτγν. οἰσύπη βλ.λ.· Διοσκ.2,74 «τὸ ἐκ τῶν οἰσυπηρῶν ἐρίων λίπος» : Πλίν.ΦΙ 29,10.

οἰσυπώδης-ους-ες (οἰσύπη, εἶδος) ὁ οἰσυπηρὸς βλ.λ., ἐπὶ τοῦ ἐρίου : Ἱππ.Ἑλκ.12,17.

οἴσω μέλλ. τοῦ ρ. φέρω βλ.λ.

οἰταϊκός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄρος Οἴτη, ὁ τῆς Οἴτης, ὁ Οἰταῖος : Διογ. Λ 1,106 Μύσων Στρύμωνος .. τὸ γένος Χηνεύς, ἀπὸ κώμης τινὸς Οἰταϊκῆς .. σὺν τοῖς ἑπτὰ καταριθμεῖται· ‖ Οἰταϊκά (τὰ) ὡς οὐσ. τίτλος ἔργου τοῦ Νικάνδρου : Νίκ.ἀπ.15-18.

οἰταῖος-α-ον ὁ τῆς Οἴτης, ὁ Οἰταϊκός : Σοφ.Τρ. 436 πρός σε τοῦ κατ᾽ ἄκρον Οἰταῖον νάπος Διὸς καταστράπτοντος· ‖ τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. Οἰταῖοι ὡς οὐσ. οἱ κάτοικοι τῆς περὶ τὴν Οἴτην χώρας : Θουκ.3,92 τούτων δὲ οἱ Τραχίνιοι πολέμῳ ἐφθαρμένοι ὑπὸ Οἰταίων.

οἶτος (ὁ) ἐπ. λ. ἐν χρ. κ. π. τραγ. ἐν λυρ. χωρίοις (Σοφ.Ἠλ.167, Εὐρ.ΙΤ 1091)· π. πεζ. ἀπαντᾷ ἅπαξ (Δημόκρ.227) τύχη, πεπρωμένον, μοῖρα, μόρος, θάνατος, συμφορά, ἐπὶ κακῆς σημ. : Ἰλ.Θ 34 οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται, αὐτ.Γ 417, αὐτ.Ι 563 ἀλκυόνος πολυπενθέος οἶτον ἔχουσα, αὐτ.Ω 388, Ὀδ.Α 350, αὐτ.Θ 489, αὐτ.578 Δαναῶν ἠδὲ Ἰλίου οἶτον ἀκούων, Σοφ.Ἠλ.167 τὸν ἀνήνυτον οἶτον ἔχουσα κακῶν, Εὐρ.ΙΤ 1091· ‖ κ. ἁπλῶς τύχη, μοῖρα : παροιμ. π. Δημοκρ.227 τὸν τῆς μελίσσης οἶτον ἔχειν.

οἰφ(ε)ί (τὸ) μτγν. κ. οἰφι(ν) μέτρον τι αἰγυπτιακὸν ἰσοδυναμοῦν πρὸς 4 χοίνικας βλ.λ.· Ἡσ. «μέτρον τι τετραχοίνικον Αἰγύπτιον»· ‖ π. τῇ ΠΔ σημαίνει τὸ ἑβραϊκὸν ephat : ΠΔ Λευϊτ.5,11 οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ . . τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ σεμιδάλεως.

οἶφνος Θεόγνωστ.Καν.18 «τετραχοίνικον μέτρον».

οἰφόλης (ὁ) (οἴφω) Ἐπιγρ. κ. λεξ., θηλ. οἰφόλις -ιδος· Ἡσ. «ὁ μὴ ἐγκρατής, ἀλλὰ καταφερὴς πρὸς γυναῖκα»· κ. ἐπὶ γυν.· Εὐστ.1597,29 «γυνὴ καταφερής, μάχλος, πασχητιῶσα» : Ἐπιγρ. Νάξου.

οἴφω δωρ. ὀχεύω βλ.λ.1) μ. ἐπὶ ἀνθρ. κ. οὐχὶ ἐπὶ ζῴων : Νόμ.Γόρτυνος 2,3, Ἐπιγρ., Πλούτ.Πύρρ.28 οἶχε, Ἀκρότατε, καὶ οἶφε τὰν Χιλωνίδα.

οἰφῶ-έω μ. τὸ γ᾽ ἑν. οἰφεῖ δ. τ. τοῦ οἴφω βλ.λ. : παροιμ. π. Μίμν.15 (Diehl) ἄριστα χωλὸς οἰφεῖ, Κωμ.Ἀδέσπ.36, Διογενιαν.2,2.

οἰχαλιεύς-έως ἐπ., γενικ. -ῆος, δ.τ. οἰχαλιώτης (Στέφ.Βυζ.) ὁ ἐξ Οἰχαλίας καταγόμενος, ὁ κάτοικος τῆς Οἰχαλίας : Ἰλ.Β 596, αὐτ 730 οἳ τ᾽ ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος, Ὀδ.Θ 224.

οἰχαλίηθεν ἐπίρρ. τοπικὸν ἐπ. ἐκ τῆς Οἰχαλίας, ἀπὸ τὴν Οἰχαλίαν : Ἰλ.Β 596 Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ᾽ Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.

οἰχαλιώτης (ὁ) μτγν. δ. τ. τοῦ Οἰχαλιεὺς βλ.λ.

οἰχέθμαι-έομαι μτγν. ἀμφ. ἀνάγν. τοῦ οἴχομαι βλ.λ. ἐν Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,273.

οἰχμᾶν Ἡσ. «δούλη».

οἰχμή Ἡσ. «δούλη, οἱ δὲ οἰχμᾶν».

οἰχνεύω ποι. δ. τ. τοῦ οἰχνῶ έω βλ.λ. : Πίνδ.άπ. 206 παρά λύδιον ἅρμα πεζός οἰχνεύων.

οἰχνῶ-έω ποι. κ. οἰχνεύω (Πίνδ.άπ.206), θαμιστ. παρατ. ἴχνεσκον (Ἰλ.Ο 640), πορεύομαι, πηγαίνω, ἔρχομαι : αὐτ.Ε 790 οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων οἴχνεσκον, αὐτ.Ο 640· || ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν : Ὀδ.Γ 322 ὅθεν τέ περ οὐδ οἰωνοὶ αὐτόετες οἰχνεῦσιν· 2) οἴχομαι βλ.λ., ἀναχωρῶ, ἀποχωρῶ, χάνομαι : Σοφ.Αἴ.564 κεἰ τανῦν τηλωπὸς οἰχνεῖ, αὐτ.Ἠλ.313· 3) μτ. αἰτ. προσ. προσέρχομαι βλ.λ. : Πίνδ.Π 5,86 τὸ δ' ἐλάσιππον ἔθνος ἐνδυκέως δέκονται θυσίαισιν ἄνδρας οἰχέοντάς σφι δωροφόροι· || κ. μτ. αἰτ. πράγμ.: αὐτ.άπ.75,5· 4) περιέρχομαι, διατελῶ : Σοφ.Ἠλ. 165 ἄτεκνος, τάλαιν', ἀνύμφευτος αἰὲν οἰχνῶ.

οἰχοίατο Ἰων. τ. τοῦ οἴχοντο γ' πληθ. ἐνεστ. εὐκτ. τοῦ οἴχομαι βλ.λ.

οἴχομαι μτγν. τ. οἰχέομαι κ. συνηρ. οἰχεῦμαι (ἀμφ.ἀνάγν. ἐν Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,273), ἐνεργ. προστ. οἴχε (Πλούτ.Πύρρ.28, πιθ. ὅμως οἴχε(ο), μετ' ἐκθλίψεως τοῦ ο), παρατ. ᾠχόμην (Ἰλ.Β 71, Ξεν.ΚΠ 5,1,3) (π. Ὁμ. μ. ἐν χρ οἱ χρόνοι οὗτοι), π. Ἡρ. παρατ. οἰχόμην (Ἡρ.4.145), μέλλ. οἰχήσομαι (Ἀριστφ.Σφ.5), αὐτ.άπ.150, Πλάτ.Θεαίτ.203D), παρακ. οἴχωκα (Σοφ.Αἴ.896, αὐτ.άπ,24)), μτχ. οἰχωκώς -υῖα-ός (Ἡρ.9,98, αὐτ.8,108), παρακ. κ. ᾤχωκα (Αἰσχ.Πέρσ.13) κ. ᾤχηκα (Ἰλ.Κ 252, Διον.Ἁλ.Ρωμ 11,5 παρ-),μέσ.παρακ.Ἰων. οἴχημαι (Ἡρ.4.136 δι-),ᾤχημαι (Ἱππ.Τέχν.9, Ξεν.Ἀν.2,4,1 παρ-, παροιχόμενος ἤδη διορθούμενον, Πλούτ.Κάμ.14), γ' ἑν. ἐνεργ. ὑπερσ. οἰχώκεε (Ἡρ.1,189), μτγν. ᾠχήκει (Πολύβ.8,27,9), ἀποθ. σπαν. ἐν τῇ γεν. σημ. ὑπάγω ἢ ἔρχομαι ἄνευ τῆς ἐνν. τῆς ἀναχωρήσεως : Ἰλ.Ε 495 κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντῃ ὀτρύνων μαχέσασθαι· || συχνότ. πορεύομαί που, ὑπάγω εἴς τι μέρος, ἀπέρχομαι : αὐτ.Α 380 χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο, αὐτ.Ν 38, αὐτ.Ψ 564, Ὀδ.Ρ 104· || συχν. ἀπαντᾷ ὁ ἐνεστ. οἴχομαι μτ. σημ. παρακ. ἔχω ἀναχωρήσει, ἔχω ἐξαφανισθῆ, ἔγινα ἄφαντος, κ. ὁ παρατ. ᾠχόμην μτ. σημ. ὑπερσ. : Ἰλ.Ο 223 ἤδη μὲν γάρ τοι γαιήοχος Ἐννοσίγαιος οἴχεται εἰς ἅλα δῖαν, αὐτ.Ξ 311, Ὀδ.Π 24 ἐπεὶ οἴχεο νηῒ Πύλονδε, Αἰσχ.Πέρσ.1 τῶν οἰχομένων Ἑλλάδ' ἐς αἶαν, Ἀριστφ.Ὄρν.1270 τὸν κήρυκα τὸν παρὰ τοὺς βροτοὺς οἰχόμενον, Ἐπιγρ. οἱ πρέσβεις οἱ μετὰ Πλειστίου οἰχόμενοι· || συχν. μτ. ἑπομ. κατηγορημ. μτχ. δηλούσης τὸν τρόπον, τὸ εἶδος τῆς ἀποχωρήσεως, ὁπότε αὕτη ἐκφράζει τὸ κύριον νόημα : Ἰλ.Β 71 ὣς ὁ μὲν εἰπὼν ᾤχετ' ἀποπτάμενος (ἀπέπτη, ἐπέταξε καὶ ἐξηφανίσθη), αὐτ. Ζ 346 ὥς μ' ὄφελ'.. οἴχεσθαι προφέρουσα θύελλα, Ὀδ.Θ 356 εἴ περ κεν Ἄρης.. οἴχηται φεύγων (ἔφυγε καὶ ἔλειψεν ἀπ' ἐκεῖ, ἔφυγε κι' ἐχάθη), αὐτ.Υ 64, Ἡρ.4,145 ὑπὸ τούτων ἐξελασθέντες ἐκ Λήμνου οἴχοντο πλέοντες ἐς Λακεδαίμονα, αὐτ.155 οἴχετο ἀπολιπὼν (ἔφυγε καὶ ἀφῆκε), Σοφ.Φιλ.414, Συνθήκη ἐν Θουκ.5,47 ἢν δὲ δῃώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀργείοις, Ἀριστφ.Λυσ.976 οἴχετο φέρων, Ξεν. ΚΠ 5.1,3 ἀλλὰ πρὸς τὸν τῶν Βακτρίων βασιλέα πρεσβεύων ᾤχετο, Πλάτ.Συμπ.223Β,Δημ.246 ᾤχετ' εὐθὺς ἀπιὼν (ἔφυγε καὶ πάει, πάει ἔφυγε), Πλούτ. Ποπλ.6 ᾤχετ' ἐξαναστάς, Παυσ.3,165 τὸν Ἔρυκα ... γοντα οἴχεσθαι· || ὁμ. κ. μτ. ἐπιθ. ὡς κατηγορουμένου : Ἀριστφ.Ἀχ.210 ἐκπέφευγ', οἴχεται φροῦδος· || σπαν. καὶ τὸνάπαλιν : Ἰλ.Ψ 699 αὐτοὶ δ' οἰχόμενοι κόμισαν δέπας ἀμφικύπελλον, αὐτ.Χ 223· || κ. μτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου αἰτ.: Ὀδ.Δ 393 οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε· || ὁμ. κ. μτ. αἰτ. προσ. ἔχω ἐκφύγει ἔκ τινος : Ἀριστφ.Ὄρν.86 χὠ κολοιός μ' οἴχεται ὑπὸ τοῦ δέους· || ἡ μτχ. οἰχόμενος π. Ὁμ. σημαίνει τὸν ἀπόντα ἢ τὸν μακρὰν εὑρισκόμενον: Ὀδ.Ξ 144 ἀλλά μ' Ὀδυσσῆος πόθος αἴνυται οἰχομένοιο, αὐτ.376· 2) ἐν εἰδ. χρ. ἐπὶ προσ. εὐφημιστικῶς ἀντὶ τοῦ θνῄσκω, ἔχω ἀπέλθει εἰς τὴν ἄλλην ζωήν, ἀφῆκα χρόνια. ὑγείαν : Ἰλ Χ 213 ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ, ᾤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο, αὐτ.Ψ 101 ψυχὴ κατὰ χθονὸς ᾤχετο· κ. ἐκτενέστερον : Σοφ.Φιλ.414 ἀλλ' ἢ χοὗτος οἴχεται θανών, Εὐρ.Ἑλ.134, Πλάτ.Φαίδ.115D οἰχήσομαι ἀπιὼν εἰς μακάρων δή τινας εὐδαιμονίας· || ἡ μτχ. οἰχόμενος ὁ θανών, ὁ ἀποθανών, ὁ τεθνηκώς : Αἰσχ.Πέρσ.546 κἀγὼ δὲ μόρον τῶν οἰχομένων αἴρω δοκίμως πολυπενθῆ, Σοφ.Ἠλ.146· || ἀπόλλυμαι, καταστρέφομαι, ἀφανίζομαι, ἀντίθ. τὸ σῴζομαι : αὐτ.Τρ.85 ἡνίκ' ἢ σεσώσμεθα κείνου βίον σώσαντος, ἢ οἰχόμεσθ' ἅμα; αὐτ.Αἴ.1128,Ξεν.ΚΠ 5, 4,11 τὸ μὲν ἐπ' ἐμοὶ οἴχομαι, τὸ δ' ἐπὶ σοὶ σέσωσμαι, Ἀνδοκ.1,146 (τὸ γένος) οἴχεται πᾶν πρόρριζον, Συνέσ.Ἐπιστ.59 πάντα οἴχεται, πάντα ἀνῄρηται· || ὁ ἐνεργ. τ. τοῦ παρακ. ᾤχωκα ἢ οἴχωκα ὡς τὸ ὄλωλα, ἐχάθην, κατεστράφην, εἶμαι χαμένος : Αἰσχ.Πέρσ.13 πᾶσα γὰρ ἰσχὺς Ἀσιατογενὴς ᾤχωκε, Σοφ.Αἴ.896· || κ. ἐπὶ πόλεων, πολιτειῶν, καταστρέφομαι : Εὐρ.Τρῳ.596 σχετλία τάδε πάσχομεν ἄλγη, οἰχομένας πόλεως, Πλάτ.Νόμ. 945C τοῦ.. διαλυθεῖσαν οἴχεσθαι πολιτείαν· || ὁμ. κ. ἐπὶ πραγμ. ἐν χρ. π. Ὁμ. ἐπὶ ἐρωτήσεων : Ἰλ.Ε 472 Ἕκτορ, πῇ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες;, αὐτ Ν 220, αὐτ.Ω 201· || παρέρχομαι : Γαλ.15,564 δίψης οἰχομένης, Ἀρετ.Χρον. Παθ.1,4· || ὁμ. μτγν. δὲν ὑπάρχω : αὐτ.18(2),48 αἰτία οἴχεται· 3) ὁμ. ἐπὶ πραγμ. εἰς δήλωσιν ταχείας, ὁρμητικῆς κινήσεως, τοῦ ὁρμητικῶς ἐπερχομένου, ἐν χρ. π. Ὁμ. ἐπὶ βελῶν, θυέλλης κττ., ὁρμῶ, σπεύδω τάχιστα, ἐπέρχομαι ἀκάθεκτος : Ἰλ.Α 53 ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο, αὐτ.Ζ 346.

οἴχωκα Ἰων. κ. ποιητ. ἐνεργ. τ. τοῦ ρ. οἴχομαι βλ.λ. : Ἡρ.9,98, Σοφ.Αἴ 896.

οἰχώκεε Ἰων, γ' ἑν. τοῦ ὑπερσ. τοῦ ρ. οἴχομαι βλ.λ. : Ἡρ.1,189.

οἰχῶρος Ἡσ. «οἰκουρός».

οἴω, ἐπ. ὀΐω, λακων. οἰῶ ἐνεργ. ἐνεστ. τοῦ οἴομαι.

ὀΐω Ἐπιγρ. μτγν. αἰολ. τ. τοῦ ἀΐω βλ.λ., ἀκούω : Ἐπιγρ.Αἰγίνης.

οἰῶν (τῶν) Ἐπιγρ. γενικ. πληθ. τοῦ υἱὸς βλ.λ.

οἰωνίζομαι, παρατ. (ἄνευ αὐξήσ.) οἰωνίζοντο, μέλλ. οἰωνιοῦμαι, ἀόρ. εὐκτ. οἰωνίσαιτο, μέσ. μτχ. οἰωνισάμενος, λαμβάνω οἰωνούς, προμηνύματα, μαντεύομαι ἐκ τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν καὶ τῶν κραυγῶν αὐτῶν : Ξεν.ΚΠ 1,6,1 τούτων φανέντων οὐδὲν ἄλλο ἔτι οἰωνιζόμενοι ἐπορεύοντο, Πλούτ. Ρωμ.9 ἐκώλυεν οἰωνίζεσθαι μετὰ τὸν Σεξτίλιον μῆνα· 2) γεν. μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. μαντεύομαι ἐξ οἰωνῶν, προλέγω, μαντεύω : Ξεν.Ἑλλ.1,4,12 ὅ τινες οἰωνίζοντο ἀνεπιτήδειον εἶναι τῇ πόλει, αὐτ.5,4, 17, ΠΔ Γεν.44,5 αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ· 3) μτ. αἰτ. θεωρῶ τι ὡς οἰωνόν : Ἀριστλ.Πολιτ.1304a,1 οἰωνισάμενός τι σύμπτωμα, Θεόφρ.ΦΙ Β,6,2 οἰωνίζονται τὸ πλέον ὡς οὐκ ἀγαθόν, Ἐπίν.2,3, Νικόλ.Δαμ.66,13, Διόδ.Σ 8,32 || ὁμ. ἀπολ. : Πλούτ.Ἠθ.825Β τοῦ κρατῆρος αὐτομάτως ἐπὶ ταῖς σπονδαῖς μέσον ῥαγέντος, οἰωνισάμενος καὶ καταλιπὼν τὴν νύμφην· 4) ὁμ. μτφ. ἐπὶ προσ. : Δημ.794 ὃν οἰωνίσαιτ' ἄν τις μᾶλλον ἰδὼν ἢ προσειπεῖν βούλοιτο (ὃν θὰ ἀπέφευγέ τις μᾶλλον ὡς κακὸν οἰωνόν, ἐὰν τὸν ἤθελεν ἴδει, παρὰ νὰ τῷ ὁμιλήσῃ).

οἰωνικός-ή-όν ἀρχ. λεξ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς οἰωνούς, τὰ μαντεύματα· ὅθ. τὸ θηλ. ἡ οἰωνικὴ (κατὰ παράλειψιν τοῦ τέχνη ἢ ἐπιστήμη) ἡ οἰωνιστική, ἡ οἰωνοσκοπία.

οἰώνισις-εως (ἡ) μτγν. ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν δι' οἰωνῶν μαντείαν, τὸ οἰωνίζεσθαι : Ἰώσ.ΑΙ 18,6,9.

οἰώνισμα-ατος (τὸ) ἡ ἐκ τῶν οἰωνῶν πρόρρησις τοῦ μέλλοντος, τὸ ἐκ τῆς πτήσεως καὶ τῶν φωνῶν τῶν πτηνῶν μαντεύειν : Εὐρ.Φοίν.839 οἰωνίσματ' ὀρνίθων μαθών, ΠΔ Βασ.Ι 15,23, Ἡρωδιαν.1,14,2 πρὸς τὸ μέλλον οἰωνίσματι καὶ φαύλῳ συμβούλῳ χρωμένους πάντας ἐτάραξεν· || ἐν φρ. οἰώνισμα τῆς ὑγιείας· τὸ λατ. salutis augurium : ΔίωνΚ 51,20 τότε δὲ οἱ Ῥωμαῖοι πολέμων ἀνάπαυσιν ἔσχον, ὥστε καὶ τὸ οἰώνισμα τὸ τῆς ὑγιείας ὠνομασμένον διὰ πάνυ πολλοῦ ποιῆσαι· **2)** οἰωνός : Θεμίστ.Λόγ.6,82C ἀγαθὸν οἰώνισμα τῇ χειροτονίᾳ· || εἰδ. κακὸς οἰωνός : Γαλ.2,623.

οἰωνισμός (ὁ) κ. νεώτ. τὸ οἰωνίζεσθαι, οἰώνισμα βλ.λ.1) : ΠΔ Γέν.44,5 αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ, Πλούτ.Νομ.14.

οἰωνιστήριον (τὸ) μτγν. τόπος ἐξ οὗ παρετήρουν τοὺς οἰωνούς : Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,86 ἦν δὲ Ῥωμύλῳ μὲν οἰωνιστήριον τὸ Παλλάντιον· **2)** οἰωνός, σημεῖον : Ξεν.Ἀπολ.12 βροτοῖς μὲν ἀμφιλέξει τις ἢ μὴ φωνεῖν, ἢ μὴ μέγιστον οἰωνιστήριον εἶναι.

οἰωνιστής (ὁ) ὁ οἰωνοσκόπος, ὁ προλέγων τὰ μέλλοντα ἐκ τῆς πτήσεως ἢ τῶν κραυγῶν τῶν πτηνῶν : Ἰλ.Β 858 Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε καὶ Ἔννομος οἰωνιστής, αὐτ.Ν 70 θεοπρόπος οἰωνιστής, Ἡσίοδ.Α 185, Γαλ.9,833, Δίων Κ 37,27.

οἰωνιστικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς οἰωνόν : Ἀριστλ.ΖΙ 492b,7 ὁ πταρμὸς σημεῖον οἰωνιστικόν, Γαλ.15,441· || δθ. τὸ θηλ. ἡ οἰωνιστικὴ ὡς οὐσ. (κτ. παράλ. τοῦ τέχνη ἢ ἐπιστήμη), ἡ οἰωνοσκοπία : Πλάτ.Φαῖδρ.244D, Πλούτ.Ἠθ.975A οὐ γάρ τι .. ἄδοξον, ἀλλὰ πολὺ καὶ παμπάλαιον μαντικῆς μόριον οἰωνιστικὴ κέκληται.

οἰωνόβρωτος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ οἰωνῶν, ὀρνέων βρωθείς· Ἡσ. «οἰωνοβρώτους· ὑπ' ὀρνέων βρωθέντας» : Φιλόδ.Θαν.33, Στράβ.15,3,20 τοὺς δὲ μάγους οὐ θάπτουσιν, ἀλλ' οἰωνοβρώτους ἐῶσι.

οἰωνοθέτης (ὁ) ὁ ἑρμηνευτής, ὁ ἐξηγητὴς τῶν οἰωνῶν, ὁ οἰωνοσκόπος μάντις : Σοφ.ΟΤ 484 δεινὰ μὲν οὖν, δεινὰ ταράσσει σοφὸς οἰωνοθέτας (σχόλ. «ὁ τὰς πτήσεις τῶν οἰωνῶν διατιθεὶς καὶ εὐκρινῶν»).

οἰωνόθρους-οος-ουν-οον ὁ ἀνήκων εἰς τὴν κραυγήν, τὸν θροῦν τῶν πτηνῶν : Αἰσχ.Ἀγ.56 οἰωνόθροον γόον.

οἰωνοκτόνος-ον ὁ κτείνων οἰωνούς, πτηνά : Αἰσχ.Ἀγ.563 οἰωνοκτόνος χειμών.

οἰωνομαντεία (ἡ) Σουΐδ. ἡ οἰωνοσκοπία, ἡ διὰ τῶν οἰωνῶν μαντεία : Σουΐδ.

οἰωνομαντικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰωνομαντείαν ἢ τὸν οἰωνομάντιν, οἰωνοσκόπον : Διον.Ἀλ.Ρωμ.3,70.

οἰωνόμαντις-εως (ὁ) ὁ διὰ τῶν οἰωνῶν μαντευόμενος, οἰωνοσκόπος : Εὐρ.Φοίν.767 οἰωνόμαντις Τειρεσίας, Διον.Ἀλ.Ρωμ.3,69.

οἰωνόμικτος-ον μτγν. ὁ μετὰ οἰωνοῦ, ὀρνέου ἀναμεμειγμένος, ὁ κατὰ τὸ ἥμισυ οἰωνός : Λυκόφρ.595 ἐπτερωμένην ἰδὼν οἰωνόμικτον μοῖραν (σχόλ. «ὀρνεόμορφον τύχην»).

οἰωνοπόλησις-εως (ἡ) γλωσσ. τὸ οἰωνοπολεῖν, ἡ οἰωνομαντεία βλ.λ.

οἰωνοπολία (ἡ) Σουΐδ. οἰωνομαντεία βλ.λ. : Σουΐδ. ἐν λ. Πόλλης.

οἰωνοπόλος (ὁ) ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν ἐκ τῶν οἰωνῶν μαντείαν, ὁ οἰωνόμαντις, οἰωνοσκόπος : Ἰλ.Α 69 Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος, Αἰσχ.Ἱκ.57, Σωκρ.593C τῶν μάντεων οἰωνοπόλους τινὰς καλῶν, καὶ ἱερεῖς καὶ ἑτέρους δὲ τῶν θεῶν αὐτῶν διαλεγομένων συνιέντας.

οἰωνοπολῶ-έω μτγν. μαντεύομαι δι' οἰωνῶν, οἰωνοσκοπῶ : Χοιροβ.Θεο.2,50.

οἰωνός (ὁ) κ. νεώτ. σαρκοφάγον ὄρνεον : Ὀδ. Π 216 οἰωνοί, φῆναι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, Ἡσίοδ.Θ268 οἰωνοῖς ἅμ' ἕπονται (πρὸς δήλωσιν τῆς ταχύτητος)· || εἰδ. ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ τοῦ Διός : Ἰλ.Ω 293 ὅς τέ οἱ αὐτῷ φίλτατος οἰωνῶν, Πινδ. Ο 13,21 τίς θεῶν ναοῖσιν οἰωνῶν βασιλέα δίδυμον ἐπέθηκε, αὐτ.Π 1,14 ἀρχὸς οἰωνῶν, Αἰσχ.Ἀγ. 114 οἰωνῶν βασιλεύς, Ἀριστφ.Ὄρν.515· || ὁμ. ὄρνεα, ἀναφερόμενα μετὰ τῶν κυνῶν ὡς καταβιβρώσκοντα πτώματα : Ἰλ.Α 5 αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν οἰωνοῖσί τε πᾶσι, Σοφ.Ἀντ.205, αὐτ.ΑΙ.830 κυσὶν πρόβλητος οἰωνοῖς θ' ἕλωρ· || ὁμ. συνάπτεται μτ. τοῦ θῆρες : Ἐμπ.134,160 θῆρές τ' οἰωνοί τε καὶ ὑδατοθρέμμονες ἰχθῦς· || ὁμ. οἰωνὸς ὠμηστής : Ἰλ.Λ 453 οὐ μὴν .. ὄσσε καθαιρήσουσι θανόντι περ, ἀλλ' οἰωνοὶ ὠμησταὶ ἐρύουσι· || φρ. ταφεὶς ὑπ' οἰωνῶν ἐπὶ πτωμάτων καταφαγωθέντων ὑπὸ τῶν ὀρνέων : Αἰσχ.Ἑπτ.268 ὑπ' οἰωνῶν ταφέντα· **2)** γεν. πτηνὸν ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ θηρίον· Τζέτζ.Χιλ.13,10 «γῦπες κυρίως οἰωνοί .. καὶ πάντα δὲ τὰ ὄρνεα καταχρηστικῶς» : Σοφ.ἀπ.941,11· πρβλ. οἰωνοκτόνος· **3)** εἰδ. μαντικὸν πτηνόν, πτηνὸν ἐκ τῆς πτήσεως ἢ τῆς φωνῆς τοῦ ὁποίου μαντεύει τις τὸ μέλλον : Ἰλ.Μ 237 τύνη δ' οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι κελεύεις πείθεσθαι, Ὀδ.Ο 532 οὔ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις· ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα, Ἡσίοδ.Ἔργ.801 οἰωνοὺς κρίνας οἱ ἐπ' ἔργματι τούτῳ ἄριστοι, Σοφ.Ἠλ.1059 τοὺς ἄνωθεν φρονιμωτάτους οἰωνούς· || αἴσιοι οἰωνοὶ πτηνὰ προαγγέλλοντα αἴσια : Ξεν.ΚΠ 3,3,22 οἰωνοῖς χρησάμενος αἰσίοις ἐνέβαλεν εἰς τὴν πολεμίαν, Πλούτ.Ἠθ.282D, Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,86 φυλάττειν οἰωνοὺς αἰσίους· || φρ. καθέζεσθαι ἐπ' οἰωνῶν ἢ ἐπ' οἰωνοῖς οἰωνοσκοπῶ, παρατηρῶ τὰ πτηνὰ πρὸς πρόγνωσιν τοῦ μέλλοντος : Πλούτ.Ρωμ.22 ἐπ' οἰωνῶν καθέζεσθαι, αὐτ.Καῖσ. 47· || οἱ ἐπ' οἰωνοῖς ἱερεῖς οἱ οἰωνοσκόποι, οἱ μάντεις : Πλούτ.Ἀντ.5 τῶν ἐπ' οἰωνοῖς ἱερέων· **4)** κ. νεώτ. δθ. μαντικὸν σημεῖον, προμήνυμα ἐκ τῶν πτηνῶν λαμβανόμενον : Ἰλ.Β 859, αὐτ.Μ 243 εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης (Θεόδ. Γαζῆς «εἷς μόνον ἄριστος οἰωνός ἐστιν ὁ ὑπὲρ τῆς πατρίδος κελεύων ἀγωνίζεσθαί τε καὶ μάχεσθαι»), Ἡσίοδ.ἀπ.134,11 οἰωνοὶ ἀγαθοί, Εὐρ.Ὀρ. 788 οὗτος οἰωνὸς μέγας, Ἀριστφ.Ἱππ.28 δέδοικα τουτονὶ τὸν οἰωνόν, Θουκ.6,27 τοῦ ἔκπλου οἰωνὸς ἐδόκει εἶναι· || φρ. δέχομαι τὸν οἰωνόν προσδέχομαι, χαιρετίζω ὡς αἴσιον τὸν οἰωνόν, τὸ μαντικὸν σημεῖον : Ἡρ.9,91 δέκομαι τὸν οἰωνόν, ὦ ξεῖνε Σάμιε· || φρ. οἰωνὸν τίθημι ἐκλαμβάνω, θεωρῶ ὡς οἰωνόν, ὡς μαντικὸν σημεῖον : Εὐρ.Φοίν.858 οἰωνὸν ἐθέμην καλλίνικα τὰ [σὰ] στέφη, Πλάτ.Ἀλκ.2,151B· || ὁμ. φρ. εἰς οἰωνὸν τιθέναι : Πλούτ.Λούκ.36 εἰς οἰωνὸν τίθεσθαι χρηστόν· || ὁμ. φρ. πρὸς οἰωνοῦ τιθέναι : Ἀθήν.1,13E· || ὁμ. φρ. πρὸς οἰωνοῦ λαμβάνειν, ἢ δι' οἰωνοῦ λαμβάνειν : Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,67, αὐτ.3,13· || ὁμ. φρ. οἰωνόν τινα ποιεῖσθαι : Πλάτ.Νόμ.702C· || φρ. οἰωνοῦ χάριν χάριν καλοῦ, αἰσίου σημείου, γιὰ καλοσημαδιά, γιὰ τὸ γοῦρι : Πλάτ.Μενξ.249B καὶ ἅμα οἰωνοῦ χάριν ἄρχεσθαι ἰέναι ἐπὶ τὴν πατρῴαν ἑστίαν· **5)** ὡς ἐπιθ. πτερωτός : Λυκόφρ.721 οἰωνὸς θεά.

οἰωνοσκοπεῖον (τὸ) μτγν. τόπος ἔνθα τις οἰωνοσκοπεῖ : Παυσ.9,16,1 οἰωνοσκοπεῖον Τειρεσίου.

οἰωνοσκοπητικός-ή-όν μσν. οἰωνοσκοπικός βλ.λ., δθ. τὸ θηλ. οἰωνοσκοπητικὴ ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ οἰωνοσκοπεῖν : Εὐστ.Ἰλ.961,45.

οἰωνοσκοπία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ οἰωνοσκοπεῖν, τὸ δι' οἰωνῶν μαντεύεσθαι : Διον.Ἀλ.Ρωμ.3, 70 τυρρηνικῆς οἰωνοσκοπίας.

οἰωνοσκοπικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς οἰωνοσκόπον : Πτολ.Τετράβ.156, Διον.'Αλ.Ρωμ. 3,70 **τὴν οἰωνοσκοπικὴν τέχνην**· ‖ ὃθ. κτ. παράλ. τοῦ τέχνη ἡ οἰωνοσκοπική ὡς ούσ. : Μαν.4,212.
οἰωνοσκόπος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ δι' οἰωνῶν μαντευόμενος, οἰωνιστὴς βλ.λ. : Εὐρ.'Ικ.500, 'Επιγρ., Διον.'Αλ.Ρωμ.3,70, "Ανν.Κομν.166.
οἰωνοσκοπῶ-έω παρατηρῶν τοὺς οἰωνοὺς μαντεύομαι : Εὐρ.Βάκχ.347· ‖ μτ. δοτ. προσ. **οἰωνοσκοπῶ τινι ἐκ τῶν οἰωνῶν** μαντεύομαι χάριν τινός : Εὐρ.Φοίν.956· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : 'Ιώσ.Α΄ 18,5,3.
οἰωνοτροφεύς-έως 'Επιγρ. **ἐπὶ δένδρου, ὁ τρέφων πτηνά**, πτηνοτρόφος.
οἰῶνται 'Ησ. «μονάζοντα».
οἴως ἐπίρρ. καθ' ὃν τινα τρόπον, μὲ ποιὸ τρόπο, πῶς : 'Ιππ.'Επιδ.6,7,2, 'Απολλ.Ρ 4,786 **οἴως τέ σφ' ἐσάωσα.**
οἰωτός 'Ησ. «χιτὼν ἀπὸ ἐρίων».
ὄκα κ. ὄκκα δωρ. τ. τοῦ ὅτε : 'Αριστφ.Λυσ.1251, 'Επιγρ., Θεόκρ.1,66 **ὄκα Δάφνις ἐτάκετο.**
ὄκα ἐπίρρ. αἰολ. τ. τοῦ ὅπῃ : Πάπ.
ὀκά (ἡ) (τουρκ.) νεώτ. κ. δημ., πληθ. ὀκάδες μετρικὴ μονὰς τοῦ τουρκικοῦ συστήματος, χρησιμοποιουμένη καὶ εἰς τὰ βαλκανικὰ κράτη, ἀντιστοιχοῦσα δὲ πρὸς 1.282 γραμμάρια.
ὀκαδιάρικος-η-ο δημ. ὁ ζυγίζων μίαν ὀκάν : πᾶρε ἕνα φωμὶ ὀκαδιάρικο.
ὀκαρίνα (ἡ) νεώτ. μικρὸν πνευστὸν μουσικὸν ὄργανον συνήθως ἐξ ὀπτῆς γῆς, ἢ ἐκ μετάλλου.
ὀκέλλω, παρακ. ὤκελλον, ἀόρ. ὤκειλα, κέλλω βλ.λ., ἐπὶ ναυτῶν, ρίπτω τὸ πλοῖον εἰς τὴν ξηράν : 'Ηρ.8,84 **οἱ μὲν δὴ ἄλλοι "Ελληνες πρύμνην ἀνεκρούοντο καὶ ὤκελλον τὰς νέας**, Φιλόδ.έν 'Ηρακλ.86 **καί τινας καὶ ὤκελλον τῶν νεῶν οἱ 'Αρκάδες**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ κύματος : Εὐρ.ΙΤ 1379 **δεινὸς γὰρ κλύδων ὤκειλε ναῦν πρὸς γῆν**· ‖ ἀμτβ. ἐπὶ πλοίου, πίπτω εἰς τὴν ξηράν : Θουκ. 2,91 **αἱ δὲ καὶ ἐς βράχεα ἀπειρίᾳ χωρίων ὤκειλαν**, Ξεν.'Αν.7,5,12· **2)** ὁμ. μτφ. : 'Αριστφ.'Αχ. 1159 **ὄν ἐπίδοιμι τευθίδος δεόμενον, ἡ δ' ὠπτημένη σίζουσα πάραλος, ἐπὶ τραπέζης κειμένη ὀκέλλει**· ‖ μτφ. καταντῶ, φθάνω : 'Αρετ.Χρον. Παθ.2,12 **ἄλγημα .. ἐς γλουτὸν ἢ ὀσφὺν ὀκέλλει**, αὐτ.'Οξ.Νούσ.2,7 **ὀκέλλει τὸ κακὸν ἐς ἀνήκεστον**· ‖ ἐπὶ ἠθ. σημ. ἐξοκέλλω, παροστρατῶ : Νικόλ.Δαμ.π.'Αθήν.6,274F **ὤκειλαν εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης**· **3)** φρ. **ὀκέλλω πλοῦν** διευθύνω τὸν πλοῦν ὡς πηδαλιοῦχος : Νίκ.Θηρ.295 **μέσσον δ' γ' ἐκ νώτου βαιὸν πλόον αἰὲν ὀκέλλει**· ‖ μτφ. κ. **ὀκέλλω στίβον** : Νίκ.Θηρ.321.
ὀκέτους μία τῶν ἀρχαιοτέρων μορφῶν τῆς πολυφωνικῆς μουσικῆς.
ὄκη ἰων. τ. τοῦ ὅπῃ βλ.λ.
ὀκιμβάζω 'Ησ. «κιμβάζω, σκιμβάζω».
ὄκιο (τὸ) (ἰταλ.) νεώτ. εἰδ. ναυτ. ὀφθαλμός, ὀπὴ δι' ἧς διέρχεται ἡ ἅλυσις τῆς ἀγκύρας.
ὄκκα δωρ. τ. τοῦ ὅταν : 'Επίχ.165, Σωφρ.46, 'Αριστφ.'Αχ.762, 'Επιγρ., Θεόκρ.8,68· ‖ κ. **ὀκκᾶ** Θεόκρ.4,21, ΑΠ 6,353,4.
ὀκκᾶ δωρ. ἐπίρρ. ἀντὶ ὄκα, ὅτε : 'Αλκμ.94,Κερκ.7,11.
ὄκκαθος (ὁ) ΕΜ 383,21 «**ἐπὶ δὲ κρικίον ἔστορι βάλλον ἀντὶ τοῦ τῷδε ὀκκάθῳ τὸν ἔστορα ἔβαλλον**», 'Ησ. «**ὄκκαθος τὰ περὶ τὸν βραχίονα ψέλια**».
ὄκκον 'Ησ. «ὀφθαλμόν».
ὀκκῦλαι 'Ησ. «τὸ ὀκλάσαι, καὶ ἐπὶ τῶν πτερ⟨ν⟩ῶν καθέζεσθαι».
ὀκλᾶδία (ἡ) (ὀκλάζω) **Σουΐδ.** ὄκλασις βλ.λ.
ὀκλαδίας-ου (ὁ) κάθισμα συγκλειόμενον καὶ ἀνοιγόμενον· 'Ησ. « **ὀκλαδίας· θρόνος πτυκτός, δίφρος ταπεινός, ὃν οἱ ἀκόλουθοι φέρονται τοῖς εἰς τὰς ἀγορὰς ἐξιοῦσι πλουσίοις καὶ πεποίηται τοὔνομα παρὰ τὸ (ὦ)κλάσθαι**» : 'Επιγρ., 'Αριστφ.'Ιππ. 1384 **ἔχε νυν ἐπὶ τούτοις τουτονὶ τὸν ὀκλαδίαν**, Λουκ.Λεξ.6· ‖ ὁμ. ὡς ἐπίθ. : Παυσ.1,27,1 **δίφρος ὀκλαδίας ἐστὶ δαιδαλέου ποίημα.**
ὀκλαδὶς ἐπίρρ. ὀκλαδιστί, ὀκλαδὸν βλ.λ. : 'Ηρωδιαν.Τεχν.Λείψ.1,512.
ὀκλαδιστί ἐπίρρ. ὀκλαδὸν βλ.λ. : Βάθρ.25,7 **ὀκλαδιστὶ πηδᾶν** (ἐπὶ βατράχου).
ὀκλαδιῶ-άω μτγν. κλίνω τὸ γόνυ, πίπτω εἰς τὰ γόνατα· ΕΜ 620,39 «**ὀκλαδιᾶν, ὀκλάζειν**».
ὀκλαδὸν κ. νεώτ., ἐπίρρ. μὲ κεκομμένα τὰ σκέλη, γονατιστά : 'Απολλ.Ρ 3,122 **ὁ δ' ἐγγύθεν ὀκλαδὸν ἧστο σῖγα κατηφιόων**, Νόνν.Δ 1,358· ‖ νεώτ. μὲ τοὺς πόδας σταυροειδῶς τεθειμένους, σταυρωτά, σταυροπόδι : κάθεται ὀκλαδόν.
ὀκλάζω κ. νεώτ., μέλλ.-άσω, ἀόρ. ὤκλασα, μέσ. ἐπ. ἀόρ. εὐκτ. **ὀκλάσσαιντο**, κλίνω τὰ γόνατα, κάμπτω τὰ γόνατα, κάθημαι εἰς τὰ γόνατα : Ξεν. 'Αν.6,1,10 **ὤκλαζε καὶ ἐξανίστατο** (ἐπὶ χορεύοντος περσικόν τινα χορόν), Σοφ.'Ιχν.90 **διπλοῦς ὀκλάζων**, Λουκ.Νεκρ.Δ 27,4 **ἐς γόνυ ὀκλάσας δέχεται τῇ σαρίσσῃ τὴν ἐπέλασιν** (ἐνν. ὁ στρατιώτης)· ‖ ὁμ. ἐπὶ κεκμηκότος ὁδοιπόρου : Σοφ.ΟΚ 196 **λέχριος ἐπ' ἄκρου λᾶος βραχὺς ὀκλάσας**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ζῴων, οἷον βοῶν, ἵππων κττ., γονατίζω : Μοσχ.2,99, Πλοὺτ.'Ηθ.139Β **οἱ τοῖς ἵπποις ἐφάλλεσθαι μὴ δυνάμενοι, αὐτοὺς ἐκείνους ὀκλάζειν καὶ ὑποπίπτειν διδάσκουσι**, αὐτ.320D· ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. λυγίζω, κάμπτω : Ξεν.'Ιππ.11,3 **ὀκλάζει μὲν τὰ ὀπίσθια ἐν τοῖς ἀστραγάλοις, αἴρει δὲ τὸ πρόσθεν σῶμα**, ΑἰλΖΙ 7,4· ‖ **θρόνος ὀκλάζων** ὀκλαδίας βλ.λ. : Δίων Χρ.1,78· **2)** μτφ. κάμπτομαι, κοπάζω, πραΰνομαι : Φίλ.1,199 **ἀπειρίᾳ σοφιστικῶν παλαισμάτων ὀκλάσομεν**, Γαλ.11,172 **τόνος ὀκλάζων**, ΜουσαΤ.325 **ποδῶν δὲ οἱ ὤκλασεν ὁρμή**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἀνέμου : 'Ηλιόδ.ΑΙθ.5,23 **ὀκλάζειν τῆς φορᾶς**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν : 'Ηλιόδ.ΑΙθ.5,7 **ὤκλαζε αὐτοῖς ὁ θυμός**, ΑΠ 5,250 **κραδίης ὤκλασεν ὄγκος**· ‖ ὁμ. μτβ. καταπραΰνω, περιορίζω : 'Ηλιόδ.ΑΙθ.1,26 **ὀκλάσας τὸν πόθον.**
ὀκλάξ ἐπίρρ. ὀκλαδὸν βλ.λ. : 'Ιππ.Αἱμ.4, Φερεκρ. 75 **ὀκλὰξ καθῆσθαι** (σταυροπόδι), 'Απολλ.Ρ 3,1308, Σωρ.1,61, Λουκ.Λεξ.11 **ὀκλὰξ παρακαθήμενος.**
ὄκλασις-εως (ἡ) τὸ ὀκλάζειν : 'Ιππ.'Αρθρ.82 **λέγεται τὸ ἐπὶ τὰς κνήμας καὶ τὰς πτέρνας κάμψαντα τὰ γόνατα καθίσαι**, Λουκ.'Ορχ.41 **βοὸς ὄκλασις**· ‖ νεώτ. εἰδ. γυμν. γυμναστικὸς ὅρος σημαίνων τὴν θέσιν τοῦ σώματος, καθ' ἣν κάμπτονται τὰ γόνατα μέχρις ἐπαφῆς τοῦ μηροῦ πρὸς τὴν κνήμην.
ὄκλασμα-ατος (τὸ) εἶδος περσικοῦ χοροῦ ἔχοντος ταχείας κινήσεις καὶ καθ' ὃν ὁ ὀρχούμενος κατὰ χρονικὰ διαστήματα ἐλάμβανε στάσιν ὀκλάζοντος : 'Αριστφ.άπ.344Β ἐν Πολυδ.4,14 «**ἡδύκωμος, ἡδίων, καὶ κνισμός, καὶ ὄκλασμα· οὕτω γὰρ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις ὀνομάζεται τὸ ὄρχημα τὸ περσικὸν καὶ σύντονον**».
ὄκνα (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ ὀπὴ πίθου : Turcogr. 254,255· **2)** ναυτικὸν ὄργανον, ἀποτελοῦν μέρος τοῦ πλοίου : 'Επιφάν.Αἱρέσ.3 **ἱστίων τε καὶ πηδαλίων, ὀκνῶν τε καὶ αὐχενίων, οἰάκων τε .. ἐκ διαφόρων ξύλων ἔχει τὴν συναγωγήν.**
ὀκνά (ἡ) νεώτ. εἶδος ἐρυθρᾶς βαφῆς, χρησιμοποιουμένης κυρίως διὰ τοὺς ὄνυχας, ἄ. κινά.
ὀκνάδραστον 'Ησ. «πᾶν πρᾶγμα ἄγνωμον».
ὀκναλέος-α-ον ποιητ.τ. τοῦ ὀκνηρός: Νόνν.Δ18,207.
ὀκναλέως ἐπίρρ. κ. μσν. ὀκνηρῶς βλ.λ. ὀκνῶς . ΜουσαΤ.1,20, Πλαν.'Ερμ.Βοηθ.48,3 **πῶς ποτ' ὀκναλέως εἶσι Βοώτης.**
ὀκνείω βλ. ὀκνῶ.
ὀκνεύω δημ., ἀόρ. ὤκνεψα, εἶμαι ἢ γίνομαι ὀκνός, τεμπέλης, τεμπελιάζω : 'Ερωτόκρ.2,479 **ἄν**

ἔχω τὴν ἀπομονὴ καὶ νὰ μὴ δὲν ὀκνέφω, | σὰ σιγανέφουν οἱ καιροί, ὀλπίζω νὰ φαρέφω· || ὁμ. τὸ μέσ. ὀκνεύομαι : **ὀκνεύεται καὶ νὰ φάῃ.**
ὀκνηρεύω μτγν. μτβ. κάμνω τινὰ νὰ εἶναι ὀκνηρός, ἀπρόθυμος.
ὀκνηρία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. διάθεσις ἀποφυγῆς ἐργασίας, ὄκνος, τεμπελιά : ΠΔ Ἐκκλ.10,18 **ἐν ὀκνηρίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις, καὶ ἐν ἀργίᾳ χειρῶν στάζει ἡ οἰκία,** Πάπ., - **ἀπεῖχε πάσης ἐργασίας ζῶν ἐν ὀκνηρίᾳ καὶ ἀργίᾳ.**
ὀκνηρός-ά-όν κ. νεώτ. ὁ διστάζων, ὁ ἄτολμος, ἀντίθ. τολμηρός : Πίνδ.Ν 11,22 **ἐλπίδες ὀκνηρότεραι,** Δημ.777,5 **ἡ καλοκαγαθία ἡσύχιον καὶ ὀκνηρόν,** Ἀριστλ.Ζ1 608b,13 **τὸ θῆλυ ὀκνηρότερον·** || δθ. ὁ παραμελῶν, ὁ ἀργοπορινός, ὁ ἀκαμάτης, ὁ ἄνευ ζήλου ἐπιλαμβανόμενός τινος: Ἱππ.Διαίτ. 28 **βαρέας καὶ ἀσθενέας καὶ ὀκνηρούς,** Ἀντιφ. 2,3,5 **ὀκνηρότερος ἐς τὴν πρᾶξιν,** Θουκ.4,55 **ἔς τε τὰ πολεμικά, εἴπερ ποτέ, μάλιστα δὴ ὀκνηρότεροι ἐγένοντο,** Ἡρωδιαν.8,5,1 **ὀκνηρὸς ἐγίγνετο,** - **ἦτο πάντοτε ἀμελὴς καὶ ὀκνηρός·** || δθ. νωθρός, ματαιόσχολος: Ἱεροκλ.Ἀστ.211· **2)** ἐνεργ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἐμποιῶν ὄκνον, φόβον, ὀχληρός, ἐνοχλητικός: Σοφ.ΟΤ 834 **ἡμῖν μὲν .. ταῦτ' ὀκνηρ'.**
ὀκνηρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. μετ' ὀκνηρίας, ἀμελῶς, ἀπροθύμως : Ξεν.Ἀν.7,1,7 **ὀκνηρῶς συνεσκευάζοντο,** Ἡρωδιαν.3,2,8 **μήπως ὀκνηρότερον ἐπακούσωσι τῇ Περτίνακος ἀρχῇ·** || φρ. **ὀκνηρῶς διακεῖσθαι ἢ ἔχειν** διατίθεσθαι πρός τι οὐχὶ προθύμως, μετ' ὄκνου : Δημ.138 **πρὸς τὰ τοιαῦτ' ὀκνηρῶς διακεῖσθαι, ἃ δεῖ τοῖς σώμασι καὶ ταῖς οὐσίαις λητουργῆσαι,** Βασ.Ἐπιστ.Γρηγ. π. Στεφ. **καὶ διὰ τὸ πολλάκις ἀπατηθῆναι, ὀκνηρῶς ἔχων πρὸς τὸ πιστεύειν.**
ὀκνία (ἡ) μτγν. ὀκνηρία βλ.λ.· Πολυδ.
ὀκνιά (ἡ) δημ. ὀκνηριά, βαριεστισμάρα.
ὀκνιάρης-α-ικο μσν. κ. δημ. ὀκνηρός, ἀκαμάτης : Ἐρωτόκρ.1,588.
ὀκνίζω μσν. αἰσθάνομαι ὄκνον, κάματον, βαριέμαι : Χρον.Μορ.2524 **τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ εὔκολα νὰ ὀκνίζῃς.**
ὄκνος (ὁ) δισταγμός, βραδύτης, ἐκ καμάτου, σωματικοῦ ἢ ψυχικοῦ, φόβου ἢ ὀκνηρίας ἢ ἀμφιβολίας· δθ. συνεκδ. ἀμφιβολία : Ἰλ.Ε 817 **οὔτε τί με δέος ἴσχει ἀκήριον οὔτε τις ὄκνος,** αὐτ.Κ 122 **οὔτ' ὄκνῳ εἴκων οὔτ' ἀφραδίῃσι νόοιο,** Αἰσχ. Ἑπτ.54 **καὶ τῶνδε πύστις οὐκ ὄκνῳ χρονίζεται,** Σοφ.Ἀντ.243, Θουκ.2,40 **ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει,** Ἰσοκρ.1,7 **τὸν μὲν ὄκνον φόγον, τὸν δὲ πόνον ἔπαινον ἡγουμένη·** || μτ. γενικ. ἀντικ. : Σοφ.Φιλ.887 **τοῦ πόνου γὰρ οὐκ ὄκνος [ἐστὶ]** (δὲν θὰ φεισθῇ τις κόπου, δὲν θὰ διστάσῃ τις νὰ κοπιάσῃ)· || μτ. ἀπαρφ. : Θουκ. 3,39 **παρέσχεν ὄκνον μὴ ἐλθεῖν** (τοὺς ἔκαμε νὰ διστάσουν νὰ ἔλθουν), Ξεν.Ἀν.4,4,11 **ὄκνος ἦν ἀνίστασθαι·** || ὁμ. μτ. ἐμπροθ. προσδ. : Πλάτ.Νόμ. 665D· **2)** συνεκδ. ἁπλῶς φόβος, ἔκπληξις : Αἰσχ. Ἀγ.1009, Σοφ.Φιλ.225 **μὴ μ' ὄκνῳ δείσαντας ἐκπλαγῆτε,** Πλάτ.Νόμ.768Ε **ἀναβολαὶ καὶ ὄκνος·** || ὁμ. μτ. γενικ. : Σοφ.ΟΚ 652 **τοῦ μάλιστ' ὄκνος σ' ἔχει·** **3)** προσωποποιημένος ὡς τίτλος ζωγραφικοῦ πίνακος τοῦ Πολυγνώτου : Παυσ.10,29,2, Πλίν.Φ1 35,137, Διόδ.Σ 1,97· **4)** **ὄκνος χαλκοῦς** κάθισμά τι ἐν χρ. παρὰ ταῖς γυναιξὶ τῆς Βιθυνίας· Σουΐδ. «**βούλεται τοῦτο τοῖς Βιθυνοῖς ἐπιχωρίως δίφρου τινὸς γυναικείου εἶδος εἶναι**»· **5)** τὸ πτηνὸν ἐρωδιὸς ὁ ἀστερίας : Ἀριστλ.Ζ1 617a,5 **ὁ δ' ἀστερίας, ὁ ἐπικαλούμενος ὄκνος,** Αἰλιαν.Ζ1 5,36 **εἴ τις ὄκνον καλέσειεν αὐτὸν [τὸν ἀστερίαν].**
ὀκνός-ή-όν (ὄκνος) μτγν., (πιθ.), μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μετ' ὄκνου ἐργαζόμενος ἢ πορευόμενος, ὁ νωθρός, ὁ βραδύς, ὁ ἀργοκίνητος : Αἰλ.Φ1 5,36 **εἴ τις ὀκνὸν καλέσειεν αὐτόν, ὁ δὲ βρενθύεται καὶ ἀγανακτεῖ, ὡς καὶ εἰς τὸ ἀγεννὲς σκεπτόμενος καὶ εἰς ἀργίαν εὐθυνόμενος** (δ.γρ. ὄκνος· πιθ. ἡ γρ. ὀκνός, ἐξ οὗ κ. κυρ. ὄν. Ὄκνος· πρβλ. ὦχρα-ὠχρός, κνῆκος-κνηκός· κ. νεώτ. κάστανον -καστανός), - **ὀκνὸς τὸ βῆμα,** - **ὀκνὴ γυναίκα,** - **ὀκνὸ μουλάρι,** Πορφ.Σκ.110,6 **καὶ τὸ λιβάδι ποὺ περνοῦν ἀργὰ τὰ ὀκνὰ τὰ βόδια·** || συνεκδ. ἐπὶ προσ., ἀμελὴς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας, φυγόπονος, ἀκαμάτης· **2)** κ. μτφ. ἐξησθενημένος : Σολωμ.Ἐλ.Πολ.2,3,3 **χαμένη ἀλίμονο ! κι ὀκνὴ τὴ σάλπιγγα γρικάει·** **3)** ὁμ. διστακτικός, ἀμφιβάλλων, δειλιῶν : **ὀκνὸς πήγαινε νὰ τοῦ ζητήσῃ δανεικά·** πρβλ. ὀκνεύω.
ὀκνόφιλος-ον μτγν. ὁ ἀγαπῶν τὸν ὄκνον, τὸν δισταγμόν, τὰς ἀναβολάς, ἀναβλητικός : Κύριλλ.1,2, αὐτ.Ἰω.5,194 **μανθάνωμεν μὴ ζηλοῦν ἐκεῖνον τὸν ὀκνόφιλον οἰκέτην.**
ὀκνῶ-έω (ὄκνος) κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. **ὀκνείω,** παρατ. **ὤκνεον,** μέλλ. **ὀκνήσω,** ἀόρ. **ὤκνησα,** συνήθ. μτ. ἀπαρφ. διστάζω, ἀποφεύγω, δὲν ἔχω τὴν τόλμην νὰ πράξω τι : Ἰλ.Ε 255 **ὀκνείω ἵππων ἐπιβαινέμεν,** αὐτ.Υ 155 **ἀρχέμεναι πολέμοιο ὤκνεον·** || δθ. ἐξ αἰσχύνης ἢ φόβου ἢ αἰδοῦς διστάζω, δὲν ἀποτολμῶ, ἔχω ἠθικὸν δισταγμόν : Σοφ.Φιλ.93 **πεμφθεὶς γε μέντοι σοι ξυνεργάτης ὀκνῶ προδότης καλεῖσθαι,** Θουκ.5,61 **ὅμως γὰρ τὰς σπονδὰς ὤκνουν λῦσαι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους,** Λυσ.ἀπ.23, Δημ.23,17 **οἷα ἐγὼ ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι** (διστάζω, δὲν τολμῶ νὰ ἀναφέρω),- **δὲν ὤκνησε νὰ παραλληλίσῃ τὸν ἑαυτόν του μὲ τὸν Δημοσθένη·** || ἐξ ἐλέους ἢ οἴκτου διστάζω : Αἰσχ.Πρ.628 **σὰς δ' ὀκνῶ θρᾶξαι φρένας,** Σοφ.Ἠλ.1271· || ἐκ δειλίας ἢ φόβου διστάζω, φοβοῦμαι : Σοφ.Αἶ.81 **μεμηνότ' ἄνδρα περιφανῶς ὀκνεῖς ἰδεῖν,** Θουκ.1,120 **ὅ τε γὰρ διὰ τὴν ἡδονὴν ὀκνῶν τάχιστ' ἂν ἀφαιρεθείη τῆς ῥᾳστώνης τὸ τερπνὸν ὅπερ ὀκνεῖ·** **2)** ἀπολ. διστάζω, μένω ἀναποφάσιστος : Ἡρ.7,50 **τοῖσι δὲ ἐπιλεγομένοισί τε πάντα καὶ ὀκνέουσι οὐ μάλα ἐθέλει,** Σοφ.Ἠλ.320 **φιλεῖ γὰρ ὀκνεῖν πρᾶγμ' ἀνὴρ πράσσων μέγα,** Ἀντίφ.Σοφ.55 **εἰ ἀποῦσι μὲν καὶ μέλλουσι τοῖς κινδύνοις τῇ γλώττῃ θρασύνεται καὶ τῷ θέλειν ἐπείγειν, τὸ δὲ ἔργον ἂν παρῇ, ὀκνεῖν,** Λουκ.Προμ.18· || εἰδ. ἐπὶ στρατιωτῶν, εἰμὶ δειλός, διστακτικός : Ἀριστλ.Πολιτ. 1297b,11· **3)** σπαν. μτ. αἰτ. φοβοῦμαί τινα ἢ τι : Σοφ.ΟΤ 976 **πῶς τὸ μητρὸς λέκτρον οὐκ ὀκνεῖν με δεῖ;,** αὐτ.ΟΚ 731 **ὃν μήτ' ὀκνεῖτε,** Φιλήμ.213,1 **ἂν ὀκνῇς τὸ μανθάνειν·** || δθ. κ. μτ. ἐμπροθ. προσδ. ὀκνεῖν περί τινος : Ξεν.ΚΠ 4,5,20 **ὀκνῶ περὶ ἡμῶν καὶ περὶ αὐτοῦ·** || ὁμ. μτ. πλαγ. ἀπορ. προτ. **ὀκνεῖν . . μὴ . .** : Πλάτ.Φαῖδρ.257C, Δημ.14 **εἰ δὲ θατέρου τούτων ὀλιγωρήσετε, ὀκνῶ, μὴ μάταιος ἡμῖν ἡ στρατεία γένηται.**
ὀκνώδης-ους-ες μτγν. ὀκνηρὸς βλ.λ. : Διον. Φυσ.1,6 **ὀκνώδης πρός τι.**
ὀκοδαπός Ἰων. τ. τοῦ ὁποδαπὸς βλ.λ.
ὀκόθεν Ἰων. τ. τοῦ ὁπόθεν βλ.λ.
ὀκοῖος Ἰων. τ. τοῦ ὁποῖος βλ.λ.
ὀκόσος Ἰων. τ. τοῦ ὁπόσος βλ.λ.
ὀκότε Ἰων. τ. τοῦ ὁπότε βλ.λ.
ὀκότερος Ἰων. τ. τοῦ ὁπότερος βλ.λ.
ὄκου Ἰων. τ. τοῦ ὅπου βλ.λ.
ὀκοίως Ἰων. τ. τοῦ ὁποίως.
ὀκορνός (ὁ) Ἡσ.«**ὀκορνοὺς τοὺς ἀττελάβους καὶ τὰ ἀκρίδια** (κῶδ. ἀκριώδη) **οὕτω λέγουσιν**», Φώτ. «**ὀκορνούς τοὺς πάρνοπας. Αἰσχύλος Φιλοκτήτῃ, οἱ δὲ Ἴωνες ἀττελέβους**».
ὀκριάζω εἰμὶ τραχύς, ὠργισμένος : Σοφ.ἀπ.1075.
ὀκρίβας-αντος (ὁ) (ὄκρις, βαίνω) κ. μσν. κ. νεώτ. τρισκελὲς ὑπόβαθρον, κιλλίβας βλ.λ. κ. εἰδ. ἐν τῷ

ἀρχαίῳ ξυλίνῳ θεάτρῳ καὶ εἶτα ἐν τῷ ᾠδείῳ Ἀθηνῶν, ἐξέδρα, βῆμα, ὁπόθεν οἱ ὑποκριταὶ ἀπήγγελλον εἰς τὸ λογεῖον· Ἡσ. «τὸ λογεῖον ἐφ' οὗ οἱ τραγῳδοὶ ἠγωνίζοντο», Φώτ. «πῆγμα τὸ ἐν θεάτρῳ τιθέμενον, ἐφ' οὗ ἵστανται οἱ τὰ δημόσια λέγοντες» : Πλάτ.Συμπ.194Β **ἀναβαίνοντος ἐπὶ τὸν ὀκρίβαντα μετὰ τῶν ὑποκριτῶν καὶ βλέψαντος ἐναντία τοσούτῳ θεάτρῳ·** || μσν. ὁμ. μτφ. : Εὐστ.Πον.41,64 **ἀναπόλει εἰς νόησιν τὸν ἱερὸν ὀκρίβαντα, τὸ πεδινὸν ὄρος·** **2**) κ. νεώτ. ὁμ. εἰδ. ἐπὶ ζωγράφων, τὸ τρισκελὲς ὑπόβαθρον ἐφ' οὗ τοποθετοῦνται οἱ πίνακες· Πολυδ.7,129 «τρισκελὲς ἐφ' οὗ οἱ πίνακες ἐρείδονται ὅταν γράφωνται» : **εἶχεν ἀκόμη τὸν ἡμιτελῆ πίνακα ἐπὶ τοῦ ὀκρίβαντος·** **3**) ὁμ. εἰδ. ὁ κόθορνος βλ.λ. : Φιλόστρ.Ἀπολλ.6,11 **ὀκρίβαντος δὲ τοὺς ὑποκριτὰς ἀνεβίβασεν** (ἐνν. ὁ Αἰσχύλος), αὐτ.Σοφ.1,9,1, αὐτ.Ἀπολλ.5,9 **ὁρῶντες . . ἐφεστῶτα ὀκρίβασιν οὕτως ὑψηλοῖς,** Θεμίστ.Λόγ.26,316D **Αἰσχύλος δὲ τρίτον ὑποκριτὴν καὶ ὀκρίβαντας** (ἐνν. ἐξεῦρεν), Λουκ.Νεφ.9· **4**) τὸ ἑδώλιον, τὸ κάθισμα τοῦ ἡνιόχου ἢ ἁρματηλάτου: Ἡσ.,Φώτ.,Σουΐδ.· **5**) ἀμφ. σημ. : Ἐπιγρ. **ὑπερθέντων ὀκρ[ίβαντα]·** **6**) κίλλος, ὄνος ἢ ἄγριος κριός· Ἡσ. «ὀκρίβας· οἱ μὲν ὄνον φασίν, οἱ δὲ ἄγριον κριόν».

ὀκρίβατον (τὸ) Ἡσ. «σχῆμα ἡνιόχου» (διόρθ.ὀκρίβας· ὄχημα ἡνιόχου», βλ. ὀκρίβας 4)).

ὀκριοειδής-οῦς-ές ὁ ἔχων σχῆμα ὀξύ, ὁ ἔχων ἀνώμαλον, τραχεῖαν ἐπιφάνειαν : Ἱππ.Ἄρθρ.36, Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,13.

ὀκριόεις-εντος-εσσα-εν (ὄκρη) ὁ ἔχων πολλὰς ἐξεχούσας ἄκρας, δθ. ὁ ἔχων ἀνώμαλον ἐπιφάνειαν, ὁ τραχύς, ἀνώμαλος : Ἰλ.Δ 518 **χερμαδίῳ γὰρ βλῆτο παρὰ σφυρὸν ὀκριόεντι,** αὐτ.Θ 327 **τῇ ῥ' ἐπὶ οἷ μεμαῶτα βάλεν λίθῳ ὀκριόεντι,** αὐτ.Μ 380, Αἰσχ.Ἑπτ.300 **χερμάδ' ὀκριόεσσαν,** αὐτ.Πρ. 283 **ὀκριοέσσῃ χθονὶ τῇδε πελῶ,** Νίκ.Θηρ.470 **οὔρεα ὀκριόεντα·** **2**) δθ. ὀξύς : Θεόκρ.25,231 **οὐ γάρ τι βέλος διὰ σαρκὸς ὄλισθεν ὀκριόεν·** **3**) μτφ. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σατύρου : Νόνν.Δ 14,137.

ὀκρίς-ιος (ἡ) ἀνώμαλος ἐξοχή, ὀξεῖα ἄκρα, δθ. τραχύτης ἐπὶ τῆς ἄκρας ἢ ἐπιφανείας: Ἱππ.Ἄρθρ.14.

ὀκρίς-ίδος (ὁ,ἡ) ὀκριόεις βλ.λ.) : Αἰσχ.Πρ.1016.

ὀκριῶμαι-άομαι (ὄκρη) γίνομαι τραχύς, δθ. ἐξ ὀργῆς ἐκτραχύνομαι, ὀργίζομαι : Ὀδ.Σ 33 **οὐδοῦ ἔπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο** (ἐτραχύνοντο, ὠργίζοντο κατ' ἀλλήλων), Λυκόφρ.545 **βρύξουσι κηκασμοῖσιν ὠκριωμένοι** (σχόλ. «λοιδωρίαις τετραχυσμένοι, ὠργισμένοι»).

ὀκρυόεις-εντος-εσσα-εν κρυερός, ψυχρός, δθ. τρομερός, κρυόεις βλ.λ. : Ἰλ.Ι 64 **πολέμου . . ἐπιδημίου ὀκρυόεντος·** || ὁμ. ἐπὶ προσ., τρομερός : Ἰλ.Ζ 344 **ἐμεῖο κυνὸς κακομηχάνου ὀκρυοέσσης** (ἐπὶ τῆς Ἑλένης)· || ὁμ. ἐπὶ φόβου : Ἀπολλ.Ρ 2,607 **ὀκρυόεις φόβος·** || ὁμ. ἐπὶ παντὸς εἰς τὸν θάνατον ἀναφερομένου : Λεων. ἐν ΑΠ 7,67 **ὀκρυόεσσα βᾶρις** (ἐπὶ τοῦ πορθμείου τοῦ Χάρωνος), Παρμ.20 **ἀταρπιτὸς ὀκρυόεις,** Ἐλεγ.Ἀλεξ.Ἄδεσπ. 1,7 **ὀκρυόεν ἔδαφος·** || πολλάκις συγχέεται μετὰ τοῦ ὀκριόεις βλ.λ.

ὀκτα- μτγν. κ. νεώτ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν δηλοῦν τὸν ἀριθμὸν ὀκτὼ ἔν τινι σχέσει πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ β' συνθετικοῦ δηλουμένην ἔννοιαν : **ὀκταδάκτυλος, ὀκτάδιπλος, ὀκτάμηνος** κλπ.

ὀκτάβα μτγν. κ. νεώτ. φόρος ἑνὸς ὀγδόου : Σωφρόνιος 3424C· **2**) νεώτ. εἰδ. μουσ. οἱ ὀκτὼ ἐν συνεχείᾳ φθόγγοι τῆς διατονικῆς κλίμακος· **3**) εἰδ. ἐν τῇ μετρ. ὀκτάστιχος στροφὴ ἔχουσα τρεῖς ὁμοιοκαταληξίας καθ' ὡρισμένον αὐστηρὸν τρόπον συμπλεκομένας.

ὀκταβάριος μτγν. ὁ εἰσπράκτωρ τῆς ὀκτάβας βλ.λ.)· πρβλ. **δεκατευτής** : Σωφρόνιος 3424Β.

ὀκτάβιβλος (ἡ) μσν. ἔργον, σύγγραμμα περιέχον ὀκτὼ βιβλία : Θεοφάν.513 **τὴν ὀκτάβιβλον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας Εὐσεβίου.**

ὀκτάβλωμος-ον (ὀκτώ, βλωμός) ὁ ἐξ ὀκτὼ βλωμῶν, ἀπὸ ὀχτὼ μπουκιές, συνιστάμενος ἄρτος : Ἡσίοδ.Ἔργ.442 **ἄρτον δειπνήσας, τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον,** Φιλόστρ.Εἰκ.2,26.

ὀκτάγλωσσος-ον μσν. ὁ εἰς ὀκτὼ γλώσσας ἐσχισμένος, μ. τὸ οὐδ. ὀναφ. πρὸς φλάμμουλον βλ.λ. : Κωδ.Ὀφφ.6,21 **τὸ δὲ ἕτερον εἰκόνας ἔχον πολλὰς θείας ἱεραρχῶν ὀκτάγλωσσον, ὅπερ καλεῖται ὀκταπόδιον.**

ὀκταγράμματος-όν πάπ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀκτὼ γραμμάτων : **ὀκταγράμματον ὄνυμα.**

ὀκταγωνικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα ὀκταγώνου : Σχόλ.Πάππ.εἰςἈρχιμ.2,541Η,-**ὀκταγωνικὸν τεῖχος.**

ὀκτάγωνος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀκτὼ γωνίας : Γεμ.2,15, Νικόμ.Ἀριθμ.2,11, Ἀλέξ.Τραλλ.Β,2 **λαβὼν δακτύλιον σιδηροῦν ποίησον γενέσθαι τὸ κρικέλλιον αὐτοῦ ὀκτάγωνον, - ὀκτάγωνος ἀψίς, - ὀκτάγωνον οἰκοδόμημα·** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτάγωνον** εἰδ. ἐν τῇ Γεωμ. τὸ ἔχον ὀκτὼ γωνίας καὶ ὀκτὼ πλευρὰς γεωμετρικὸν σχῆμα : Ἀντιφ.Σοφ.13, - **νὰ ἐγγραφῇ εἰς κύκλον κανονικὸν ὀκτάγωνον·** || μσν. ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτάγωνον** οἰκοδόμημά τι ἐν Κων/πόλει : Χρον. Πασχ.622,22 **ἦλθον εἰς τὸ ὀκτάγωνον·** || ὁμ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ὀκτάγωνος** αἴθουσά τις ἐν τῷ παλατίῳ τῆς Κων/πόλεως : Χρον.Πασχ.623,3 **ὑφῆψαν τὴν ὀκτάγωνον.**

ὀκταδακτυλία (ἡ) νεώτ. ἡ παθολογικὴ κατάστασις καθ' ἣν ἕκαστον τῶν τεσσάρων ἄκρων φέρει ἀνὰ ὀκτὼ δακτύλους.

ὀκταδακτυλιαῖος-ον ὀκταδάκτυλος βλ.λ. : Ὀρειβ.159 **πρὸς ἔνθεσιν πριαπίσκου ὁ κατὰ δακτυλιαίου** (εἰς) **τῷ μεγέθει,** Ἡλιόδ.Χειρ.Ὀρειβ. 49,4,71 **ξύλον ὀκταδακτυλιαῖον.**

ὀκταδάκτυλος-ον κ. ὀκτωδάκτυλος ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ δακτύλων : Κλέαρχ.73 **οὗτοι δ' εἰσὶν ὀκταδάκτυλοι μάλιστα τὸ μῆκος,** Ἀθήν.Μαχ.6.

ὀκτάδιον (τὸ) Ἡσ. «καλάθιον πρὸς ὀρνιθάρια».

ὀκτάδραχμος-ον ὁ ἔχων βάρος ἢ ἀξίαν ὀκτὼ δραχμῶν : Ἐπιγρ. π. Διοφ.5,30· **2**) Ἐπιγρ. ὁ ἔχων τὸ προνόμιον νὰ πληρώνῃ μόνον ὀκτὼ δραχμὰς κεφαλικὸν φόρον.

ὀκταεδρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν διοξίδιον τοῦ τιτανίου κρυσταλλούμενον κατὰ τὸ τετραγωνικὸν σύστημα.

ὀκταεδρικός-ή-όν ὁ ἔχων σχῆμα ὀκταέδρου· δθ. τὸ οὐδ. ὀκταεδρικὸν ὡς οὐσ. κτ. παράλ. τοῦ σχῆμα : Ὀλυμπ.Φαίδ.238Ν.

ὀκτάεδρος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀκτὼ ἕδρας : Γαλ.5,668· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. εἰδ. ἐν τῇ γεωμ. σχῆμα στερεὸν ἔχον ὀκτὼ ἕδρας : Ἀριστλ.Οὐρ. 307a,16, Τίμ.Λοκρ.98D **ὀκτάεδρον, ὀκτὼ μὲν βάσιας, ἒξ δὲ γωνίας ἔχον,** Εὐκλ.Ὁρισμ.26, Πλούτ. Ἀρέσκ.Φιλ.2,6,5.

ὀκτάειδος-ον μτγν. ἐπὶ φαρμάκου, ὁ περιέχων ὀκτὼ εἴδη, ὀκτὼ συστατικά : Παῦλ.Αἰγ.3,78 **φάρμακον ὀκτάειδον** (δ.γρ.).

ὀκταετηρίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. περίοδος, κύκλος ὀκτὼ ἐτῶν, ἐν χρ. π. Ἀθηναίοις πρὸ τοῦ Μέτωνος πρὸς συμβιβασμὸν τοῦ σεληνιακοῦ καὶ τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους, παρεμβαλλομένων τριῶν μηνῶν εἰς συμπλήρωσιν κύκλου 2922 ἡμερῶν : Πλούτ.Ἠθ. 892C· **2**) νεώτ. ἡ ὀγδόη ἐπέτειος : **θὰ ἑορτάσωμεν τὴν ὀκταετηρίδα τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ἰνστιτούτου.**

ὀκταέτης-ους-ες, θηλ. -έτις-ιδος, κ. νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν ὀκτὼ ἐτῶν : Πλάτ.Ἐπιστ.361D **ἡ μὲν νῦν ἐπίγαμος, ἡ δὲ ὀκταέτις,** Ἱππ.Ἐπιδ.1,10, ΑΠ 3,10,3 **ὀκταέτης λαοῖο θεόφρονος ἡνία τείνας.**

ὀκταετής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὀκταέτης βλ.λ. : **παιδίον ὀκταετές·** **2)** ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀκτὼ ἐτῶν, ὁ ὀκτὼ ἐτῶν : Διόδ.Σ 17,94 **ὀκταετῆ χρόνον,** - **ὀκταετὲς διάστημα,** - **ὀκταετὴς περίοδος.**

ὀκταετία (ἡ) κ. **ὀκτωετία** κ. νεώτ. περίοδος ὀκτὼ ἐτῶν, ὀκταετηρὶς βλ.λ. : Θέων Σμ.173Η, Πρόκλ.Τετράβ.285.

ὀκτάζυγος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων ὀκτὼ ζυγά : Παῦλ. Σιλ.Περιγρ.'Αγ.Σοφ.732 **ὀκτάζυγος οἶμου.**

ὀκταήμερος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὀκτὼ ἡμερῶν, ὁ κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν γινόμενος : ΚΔ Φιλ.3,5 **ὀκταήμερος περιτομή,**Μηναῖ.Ι,1"Ορθρ.Στιχ. **οὐκ ἐβδελύξατο σαρκὸς τὴν περιτομήν, ὁ ὀκταήμερος κατὰ τὴν μητέρα,** - **ὀκταήμερος ἐπίσκεψις·** || μσν. κ. νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ ὀκταήμερον** ἡ ὀγδόη ἀπό τινος ἑορτῆς ἡμέρα : Τυπ. Κασαλ.6 **χωρὶς τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ τῆς Θεοτόκου σὺν τοῖς ὀκταημέροις,** αὐτ.16 **τὰ ὀκταήμερα τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν·** **2)** νεώτ. ὁ διαρκῶν ὀκτὼ ἡμέρας : **ὀκταήμερος νηστεία,** - **ὀκταήμερος προθεσμία·** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκταήμερον** διάστημα ὀκτὼ ἡμερῶν : **ἔμεινεν ἐπὶ ὀκταήμερον οἰκουρῶν.**

ὀκτάηχος ὀκτώηχος βλ.λ.

ὀκτακαιεικοσαέτης-ους-ες μτγν. ὁ εἴκοσι ὀκτὼ ἐτῶν : ΑΠ Συμπλ.2,246.

ὀκτακάτιοι δωρ. τ. τοῦ ὀκτακόσιοι : 'Επιγρ. 'Ηρακλεωτ.Πίν.2,79.

ὀκτάκερκις-ιδος (ὁ,ἡ) ἐπὶ τοῦ τροχοῦ, ὁ ἔχων ὀκτὼ κνήμας, ὀκτάκνημος : ΕΜ 621,16.

ὀκτάκιν ἐπίρρ. ὀκτάκις βλ.λ. : 'Επιγρ.

ὀκτακίονος-ον μσν. στηριζόμενος ἐπὶ ὀκτὼ κιόνων : ΚΠορφ.'Εκθ.ΙΙ **ὀκτακίονος θόλος.**

ὀκτάκις ἐπίρρ. κ. **ὀκτάκι** κ. **ὀκτάκιν·** κ. νεώτ. ὀκτὼ φοράς : Λουκ.'Απαίδ.4 **ὅσα παρὰ τοῦ Δημοσθένους καὶ αὐτὰ ὀκτάκις μεταγεγραμμένα εὑρέθη καλῶς,**-**ἀντέγραψε τὸ κείμενον ὀκτάκις.**

ὀκτακισμύριοι-αι-α ὀκτὼ μυριάδες : Διόδ.Σ 14,17, Λουκ.'Αλ.'Ιστ.1,13 **τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ 'Ιππόγυποι.**

ὀκτακισχιλὴ βλ. ὀκτακισχίλιοι.

ὀκτακισχίλιοι-αι-α, δωρ. -**χήλιοι** κ. νεώτ. ὀκτὼ χιλιάδες : 'Ηρ.9,28 **τελευταῖοι δὲ καὶ πρῶτοι 'Αθηναῖοι ἐτάσσοντο κέρας ἔχοντες τὸ εὐώνυμον ὀκτακισχίλιοι,** Ξεν.'Αν.5,5,4· || π. 'Ηρ. τὸ θηλ. κ. καθ' ἑνικὸν **ὀκτακισχιλίη** : 'Ηρ.7,85 **οἱ παρείχοντο μὲν ἵππον ὀκτακισχιλίην** (ὀκτὼ χιλιάδας ἱππεῖς), αὐτ.5,30 **ὀκτακισχιλίην ἀσπίδα** Ναξίοισι **εἶναι** (ὀκτὼ χιλιάδες ἀσπιδοφόροι).

ὀκτακισχιλιοστός-ή-όν τὸ τακτικὸν τοῦ ὀκτὼ χιλιάδες : Θέων Σμ.125Η.

ὀκτάκλινος (ὁ,ἡ) ὁ περιλαμβάνων ὀκτὼ κλίνας· δθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτάκλινον** δωμάτιον περιέχον ὀκτὼ κλίνας : 'Αριστλ.Θαυμ.830a,16 **κατέχειν τόπον ὀκτακλίνου.**

ὀκτάκνημος-ον ἐπὶ τροχοῦ, ὁ ἔχων ὀκτὼ κνήμας βλ.λ.4) : 'Ιλ.Ε 723 **"Ηβη δ' ἀμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα χάλκεα, ὀκτάκνημα.**

ὀκτάκογχος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀκτὼ κόγχας : Λέων Μάγ.Matr.An.gr.2,567 **ὀκτάκογχον ὑδάτων δοχεῖον.**

ὀκτακόρυφον (τὸ) νεώτ. εἰδ. μαθ. σχῆμα γεωμετρικὸν κ. **ὀκτακόρυφον πλῆρες** καλεῖται τὸ ἐν τῇ προβολικῇ γεωμετρίᾳ σχῆμα τὸ ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ ὀκτὼ σημεῖα μὴ κείμενα ἐν ἐπιπέδῳ.

ὀκτακοσαριά (ἡ) δημ. κ. **ὀχτακοσαριά** ὀκτακόσιοι : **ἦταν καμιὰ ὀκτακοσαριὰ ἄνθρωποι.**

ὀκτακοσιάκις ἐπίρρ. νεώτ. ὀκτακοσίας φοράς.

ὀκτακοσιαπλάσιος-α-ον νεώτ. ὀκτακοσίας φορὰς μεγαλύτερος ἢ περισσότερος.

ὀκτακοσιετηρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἡ ὀκτακοσιοστὴ ἐπέτειος : **ἡ ὀκτακοσιετηρὶς τοῦ Σχίσματος.**

ὀκτακοσιόδραχμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ἀξίαν ὀκτακοσίων δραχμῶν.

ὀκτακόσιοι-αι-α κ. νεώτ., δημ. **ὀχτακόσια** ὀκτὼ ἑκατοντάδες : 'Ηρ.2,9 **στάδιοι δὲ τῆς ὁδοῦ ἑξήκοντα καὶ ὀκτακόσιοι,** Θουκ.1,55 **καὶ τῶν Κερκυραίων ὀκτακοσίους μὲν οἱ ἦσαν δοῦλοι ἀπέδοντο,**- **ὀκτακόσιοι ἀκροαταὶ παρηκολούθησαν τὴν διάλεξιν·** || νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτακόσια,** δημ. **ὀχτακόσα** συνήθ. ἐμπροθ. (κατὰ τὰ ἢ τό, στὰ) τὸ ὀκτακοσιοστὸν ἔτος μετὰ Χριστόν.

ὀκτακοσιοστός-ή-όν κ.νεώτ. τακτικὸν τοῦ ὀκτακόσιοι, ὁ ἔχων κατὰ σειρὰν τὸν ἀριθμὸν ὀκτακόσια : Δίων Κ 60,29,-ἡ **ὀκτακοσιοστὴ ἐπέτειος τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων.**

ὀκτακότυλος-ον μτγν. ὁ χωρῶν ὀκτὼ κοτύλας : 'Αθήν.5,180Α **ὀκτακότυλον φυκτῆρα.**

ὀκτάκωλος-ον μτγν. ὁ περιέχων ὀκτὼ κῶλα, ὀκτὼ φράσεις, ὀκτὼ στίχους : Σχόλ.'Αριστφ.'Αχ. 565 **ὀκτάκωλος στροφή,** 'Ηφαιστ.Ποιήμ.4.

ὄκταλλος (ὁ) ὀφθαλμός· πρβλ. ὄκκος κ. ὀπτίλλος : 'Ηρωδιαν.2,559.

ὀκτάλοβος-ον μτγν. ὁ περιέχων ὀκτὼ λοβούς : 'Αριστφ.Βυζ.'Επιτ.7,7,14 **πνεύμων ὀκτάλοβος.**

ὀκταμερής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐξ ὀκτὼ μερῶν ἀποτελούμενος : Διογ.Λ 7,110.

ὀκτάμετρος-ον μτγν. ἐπὶ στίχων, ὁ ἐξ ὀκτὼ μέτρων συνιστάμενος· δθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτάμετρον ὁ ἐξ ὀκτὼ μέτρων,** ποδῶν ἀποτελούμενος στίχος : Σχόλ.'Ηφαιστ.132C.

ὀκταμηνιαῖος-α-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀκτὼ μηνῶν συνιστάμενος : Διόδ.Σ 14,38 **ὀκταμηνιαῖαι ἀνοχαί,** Πάπ. **ὀκταμηνιαῖος χρόνος·** **2)** κ. νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν ὀκτὼ μηνῶν: 'Αριστφ.Βυζ.'Επιτ.77,18, 'Αλέξ.'Αφρ.Πρ.2,47 **ὀκτ- βρέφη.**

ὀκτάμηνος-ον κ.νεώτ., θηλ. πληθ. κ. **ὀκτάμηναι,** ὁ ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ εὑρισκόμενος, ὁ ὀκτὼ μηνῶν : 'Ιππ.Τροφ.42, Ξεν.Κυν.7,6, 'Αριστλ.Ζ1 545a,29· **2)** κ. νεώτ. ὁ διαρκῶν ὀκτὼ μῆνας, ὁ ὀκτὼ μηνῶν διαρκείας : 'Επιγρ.,'Ιππ.'Επιδ.2,3,17, Ξεν.Κυν.7,6, Πάπ.,'Αριστλ.Ζ1 583b,33, - **ὀκτάμηνος θητεία,** - **ὀκτάμηνα γυμνάσια·** || νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ ὀκτάμηνον** χρονικὴ περίοδος ὀκτὼ μηνῶν : **διέμεινεν εἰς Γερμανίαν ἐπὶ ὀκτάμηνον.**

ὀκτανδρία (ἡ) νεώτ. φυτολ. κατηγ. φυτῶν περιλαμβάνουσα τὰ ἑρμαφρόδιτα καὶ ὀκταστήμονα.

ὄκτανδρον (τὸ) νεώτ. φυτολ. ἑρμαφρόδιτον ἄνθος ὅπερ φέρει ὀκτὼ στήμονας.

ὀκτάξεστος-ον πάπ. ὁ περιέχων ὀκτὼ σεξταρίους, ξέστας βλ.λ.

ὀκταούγκιον (τὸ) γλωσσ. τὸ ἐξ ὀκτὼ οὐγκιῶν ἀποτελούμενον, λατ. bes.

ὀκταπάλαιστος-ον ὁ κατὰ ὀκτὼ παλάμας εὐρὺς ἢ μακρός : Αἰλ.Τακτ.12 **ἀσπὶς ὀκταπάλαιστος.**

ὀκτάπεδος-ον δωρ. τ. τοῦ ὀκτάπους βλ.λ. : 'Ηρακλεωτ.Πίν.2,45.

ὀκτάπηχυς-ους-υ κ. νεώτ. ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ πήχεων : 'Επιγρ. **δοκὸς ὀκτάπηχυς,** Καλλίξ.2, ΠΔ Βασ.3,7,47(10), Πολύβ.5,89,6 **ξύλα ἀπὸ ἑκκαιδεκαπήχους ἕως ὀκταπήχους,** Στράβ.3,5,5 **χαλκᾶς ὀκταπήχεις** (στήλας).

ὀκταπλασιάζω κ. μσν. κ. νεώτ. ποιῶ τι ὀκτὼ φορὰς μεγαλύτερον, πολλαπλασιάζω ἐπὶ ὀκτώ : Γέμιν.8,38,47, Ψελλ.'Ασμ.6,7,-**ὁ φακὸς οὗτος ὀκταπλασιάζει τὸ ἀντικείμενον.**

ὀκταπλάσιος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ὀκτάκις μεγαλύτερος ἢ περισσότερος : 'Αριστφ.'Ιππ.70 **ὀκταπλάσια χέζομεν,** Πλάτ.Τίμ.35C,-**πρέπει νὰ ἀναμιχθῇ τὸ φάρμακον μὲ ὀκταπλασίαν ποσότητα ὕδατος·** || ἐπίρρ. νεώτ. -**ίως.**

ὀκτάπλεθρος-ον μτγν. ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος ἢ γενικῶς μέγεθος ὀκτὼ πλέθρων : Διον.'Αλ Ρωμ.4,61 **ὀκτάπλεθρος τὴν περίοδον** (ναός).

ὀκτάπλευρος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀκτὼ πλευράς : Παῦλ.Σιλ.᾽Αγ.Σοφ.728 **ὀκτάπλευρον οἰκοδόμημα**· ‖ νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. -ον τὸ ἔχον ὀκτὼ πλευρὰς γεωμετρικὸν σχῆμα.

ὀκταπλοῦς-όος-οῦν-όον ᾽Επιγρ. κ. νεώτ., θηλ. κ. ὀκταπλῆ ὀκταπλάσιος : ᾽Επιγρ.· **2)** ὁ ὀκτὼ φορὰς γινόμενος : **ὀκταπλᾶ ἀντίγραφα**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκταπλοῦν** : **τὸ ἔγγραφον θὰ γραφῇ εἰς ὀκταπλοῦν**· **3)** ὁ ὀκτὼ εἰδῶν : Γλωσσ.

ὀκταπόδης-ου ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ ποδῶν : ᾽Ησίοδ.᾽Εργ.425 **εἰ δὲ κεν ὀκταπόδην, ἀπὸ σφῦράν κε τάμοιο**· **2)** μτγν. ὁ ἔχων ὀκτὼ πόδας : Νίκ. Θηρ 605 **ὀκταπόδης καρκίνος**, Μάξιμ.Καταρχ.229 **ὀκταπόδην . . σκορπίον**.

ὀκταπόδιον (τὸ) γλωσσ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **χταπόδι**, ὁ πολύπους, ὁ ὀκτάπους : Σχόλ.᾽Οππ.᾽Αλ.Ι, 306 **πολύποδες, λέγω τὰ ὀκταπόδια**, Δουκάγγ. ἐν λ. **ἐσθίειν ὀκταπόδια** - **τὸ ὀκταπόδιον ἥπλωσε τοὺς πλοκάμους του**· **2)** ὀκτάγλωσσος βλ.λ.

ὀκτάπορος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀκτὼ πόρους : Τζέτζ. Πρὸ ᾽Ομ.85 **τέρπετο δ᾽ αὖ τοκέεσσι κασιγνήτοις τ᾽ ἐνὶ Τροίῃ, ῥέζων πατρῴοισι θεοῖς κλειτὰς ἑκατόμβας, ἑπτάσιν ὀκταπόροις καλλιχρόου ᾽Ηριγενείης**.

ὀκτάπους-οδος-ουν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀκτὼ πόδας : Βατραχομ.298 **καρκίνοι ὀκτάποδες**, Στατ.Φλάκκ. ἐν ΑΠ 6,196 **ὀκτάπουν . . πάγουρον**· ‖ κ. νεώτ. ὡς οὐσ. ὁ πολύπους, τὸ ὀκταπόδιον : ᾽Αλεξ.Τραλλ.7,Ι. - **οἱ ὀκτάποδες εἶναι μαλάκια**· ‖ νεώτ. εἰδ. ζῳολ. ὡς οὐσ. ὁ **ὀκτάπους** γένος μαλακίων τῆς οἰκογ. **τῶν ὀκταποδιδῶν**· ‖ νεώτ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **ὀκτάποδα** εἰδ. ζῳολ. κατηγορία μαλακίων τοῦ ἀθρ. τῶν διβραγχίων· **3)** ὁμ. ὡς οὐσ. εἰδ. ὁ κατέχων μίαν ἅμαξαν καὶ δύο βοῦς π. Σκύθαις, κτ. πληθ. ἡ τάξις τῶν κατεχόντων δύο βοῦς καὶ μίαν ἅμαξαν π. Σκύθαις : Λουκ.Σκυθ.Ι **οἱ πολλοὶ καὶ δημοτικοὶ ὀκτάποδες· τοῦτο δέ ἐστι δύο βοῶν δεσπότην εἶναι καὶ ἁμάξης μιᾶς**.

ὀκτάραβδος-ον λεξ. ἐπὶ τροχοῦ, ὁ ἔχων ὀκτὼ ῥάβδους, ἤτοι κνήμας· πρβλ. ὀκτάκνημος: ΕΜ 621,16.

ὀκτάρουρος-ον (ὁ) πάπ. ὁ ἐνοικιαστὴς ὀκτὼ ἀρουρῶν : **δημοσία γῆ πρὸς ἐμβλήματι ὀκταρ-**.

ὀκτάρριζος-ον ὁ ἔχων ὀκτὼ ῥίζας : Λεων.ἢ Μνασάλκ. ἐν ΑΠ 6,110 **τὰ δ᾽ ὀκτάρριζα μετώπων φράγμαθ᾽ ὑπὲρ κραναάν ἅλος ἔπαξε πίτυν** (ἐπὶ τῶν κλαδωτῶν κεράτων τῆς ἐλάφου).

ὀκτάρρυμος-ον ἐπὶ ἁρμάτων, ὁ ἔχων ὀκτὼ ρυμούς, δθ. ὁ συρόμενος ὑπὸ ὀκτὼ ζευγῶν ἵππων ἢ βοῶν : Ξεν.ΚΠ 6,1,52 **τὸ τετράρρυμον αὐτοῦ ἅρμα, . . ὀκτάρρυμον ποιήσασθαι, ὥστε ὀκτὼ ζεύγεσι βοῶν ἄγειν**.

ὀκτάς-άδος (ἡ) κ. νεώτ. σύνολον ὀκτὼ μονάδων, ὁ ἀριθμὸς ὀκτώ : ᾽Αριστλ.Μεταφ.1082a,30 **τῶν ἐν τῇ ὀκτάδι πρότεραί εἰσι καὶ ἐγέννησαν,.. τὰς τετράδας τὰς ἐν τῇ ὀκτάδι αὐτῇ;**, Μακεδ.ἐν ΑΠ 6, 40,6 **τέτρατος ἤδη ὀκτάδος ἑνδεκάτης Λυκάβας** (τὸ ὀγδοηκοστὸν τέταρτον ἔτος). - **ἡ ὀκτὰς σύγκειται ἐξ ὀκτὼ μονάδων**· ‖ μτγν. εἰδ. σῶμα ἐξ ὀκτὼ ἀνδρῶν : Νικ.Δαμ.60.

ὀκτασέλιδος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀκτὼ σελίδων ἀποτελούμενος : **ὀκτασέλιδος ἐπιστολὴ** - **ὑπόμνημα**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. -ον τὸ ἐξ ὀκτὼ σελίδων ἀποτελούμενον : Σχόλ.Ψαλμ.3,714, - **ἡ μελέτη αὐτὴ θὰ καταλάβῃ ἓν ὀκτασέλιδον**.

ὀκτάσημος-ον μτγν. κ. νεώτ. μετρ. ὁ ἐξ ὀκτὼ πρώτων χρόνων ἀποτελούμενος : Σχόλ.Αἰσχ.᾽Επτ. 103, - **ὀκτάσημον μέτρον εἶναι ἡ δακτυλικὴ διποδία**, - **ὁ δόχμιος εἶναι πούς ὀκτάσημος**.

ὀκτασήμως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ ὀκτάσημα μέτρα (κατὰ δοχμίους) : Σχόλ.Αἰσχ.᾽Επτ.128, **-ἐστιχούργησεν ὀκτασήμως**, ἤτοι **κατὰ δοχμίους**.

ὀκτασκελής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ὀκτὼ σκέλη. ᾽Ηλιόδ.Χειρ.π.᾽Ορειβ.48,21,1 **σχιστὸς ὀκτασκελὴς** (ἐπίδεσμος), αὐτ.24, Γαλ.18(1)774.

ὀκτασοῦφος-ον πάπ. ὁ περιέχων ὀκτὼ σοῦφα.

ὀκτασσός-ή-όν πάπ. ὀκτοπλοῦς : **τὰ τῆς ὁμολογίας γράμματα ὀκτασσὰ γραφέντα**.

ὀκταστάδιος-ον μτγν. ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ σταδίων : Πολύβ.34,12,4 **λογιζομένῳ δέ, ὡς μὲν οἱ πολλοί, τὸ μίλιον ὀκταστάδιον** τετρακισχίλιοι **ἂν εἶεν στάδιοι**.

ὀκτάστιχος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀκτὼ στίχων : **ὀκτάστιχος στροφή**, - ὀκτάστιχον **ποίημα**· ‖ **τὸ** οὐδ. ὡς οὐσ. ὀκτάστιχον : Συνέσ.313Α· ‖ εἰδ. **νεώτ. ὁμ. τὸ** οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἐξ ὀκτὼ στίχων κυρίως ἑνδεκασυλλάβων στροφὴ καθ᾽ ὡρισμένον σύστημα ὁμοιοκαταληξίας συντεταγμένη : **ὑποδειγματικὰ** ὀκτάστιχα **ἔχει ὁ Σολωμὸς εἰς τὸν Λάμπρον**.

ὀκτάστυλος-ον ἐπὶ ναῶν, ὁ ἔχων ὀκτὼ στύλους, κίονας εἰς τὸ μέτωπον : Βιτρούβ.3,2,7.

ὀκτασύλλαβος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ.δημ. ἐπὶ λ. ἀποτελουμένης ἐξ ὀκτὼ συλλαβῶν : **ὀκτασύλλαβο παράνομα**· ‖ τὸ οὐδ. κ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. στιχουργίας μέτρον ἐξ ὀκτὼ συλλαβῶν, ἔχον ἰδ. τονισμὸν εἰς τὴν τρίτην καὶ τὴν ἑβδόμην συλλ. : **ἀπ᾽ τὰ κόκκαλα βγαλμένη**.

ὀκτασυλλάβως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ ὀκτὼ συλλαβάς : Τζέτζ. ἐν ᾽Αν.Κρ.3,328.

ὀκτάσφαιρος-ον κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀκτὼ σφαιρῶν ἀποτελούμενος, δθ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ὀκτάσφαιρος** σύστημα ἐξ ὀκτὼ σφαιρῶν : Φιλόπ.᾽Υπομν. Φυσ.599,10· ‖ **ὁμ.** ὡς **οὐδ. ὀκτάσφαιρον** : Σιμπλίκ.Οὐρ.435,4.

ὀκτάτευχος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀκτὼ τευχῶν ἀποτελούμενος, δθ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ὀκτάτευχος** τόμος περιέχων τὰ ὀκτὼ πρῶτα βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης : Φώτ.Βιβλ.7,128· ‖ ὁμ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. τίτλος ἔργου τοῦ ᾽Οστάνη : Φίλ. Βύβλ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.1,10 **᾽Οστάνης ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ὀκτατεύχῳ**· ‖ ὁμ. τίτλος ἔργου τῆς Εὐδοκίας : Τζέτζ.Χιλ.10,66.

ὀκτάτομος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀκτὼ τόμων ἀποτελούμενος ἢ ὁ εἰς ὀκτὼ τόμους διῃρημένος : ᾽Αλέξ.Τραλλ.7,9 **ὀκτάτομος βίβλος**, - λεξικὸν **ὀκτάτομον**.

ὀκτάτονος-ον ὁ ὀκτὼ τόνους ἔχων : ᾽Αντίφιλ. ἐν ΑΠ 9,14 **ὀκτάτονοι ἕλικες** (οἱ ὀκτὼ πλόκαμοι τοῦ πολύποδος, οὓς ἐκτείνει πρὸς ἁρπαγὴν τῆς λείας).

ὀκτάτροπος (ἡ) μτγν. οἱ πρῶτοι ὀκτὼ τρόποι τοῦ δωδεκατρόπου βλ.λ. : Βέττ.Βάλ.334,20.

ὀκτάτροχος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀκτὼ τροχούς : ᾽Αθήν.Μιχ.18,16.

ὀκτάτυπος (ἡ) μτγν. ὀκτάτροπος βλ.λ. : Κατ. ᾽Αστρλ.Κ 8(3),117,21 (ἴσ. πιθ. ἀνάγν. ὀκτάτροπος).

ὀκτάφορος-ον ὀκτώφορος βλ.λ.

ὀκταφωνία (ἡ) νεώτ. μουσικὴ σύνθεσις δι᾽ ὀκτὼ φωνάς.

ὀκτάφωνος-ον νεώτ. μουσ. ὁ ἔχων ὀκτὼ φωνάς : **ὀκτάφωνος μουσικὴ κλῖμαξ**.

ὀκτάχορδος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀκτὼ χορδῶν, ἤτοι μουσικῶν φθόγγων : Πλούτ.᾽Ηθ. 1029C **ὀκτάχορδος ἐμμέλεια**, ᾽Αριστλ.᾽Αρμ.96 **ὀκτάχορδα συστήματα**, Θέων Σμ.49Η· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτάχορδον** : Νικόμ.᾽Αρμ.11, Πάπ.· **2)** νεώτ. ἐπὶ μουσικῶν ὀργάνων, ὁ ἔχων ὀκτὼ χορδάς : **ὀκτάχορδος λύρα**.

ὀκτάχρονος-ον μτγν. ὁ συγκείμενος ἐξ ὀκτὼ χρόνων : Πρόκλ.Παρμ.990S.

ὀκταχῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ ὀκτὼ τρόπους : ΕΜ 461,15, Σιμπλίκ.Κατ.436,19.

ὀκτάωρος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ.δημ. ὁ διαρκῶν ὀκτὼ ὥρας : **ὀκτάωρος ὕπνος** - **ἐργασία** - **πορεία**·

|| εἰδ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ὀκτάωρος ἡμερησία ἐργασία : **οἱ ἐργάται ἐπέτυχον τὸ ὀκτάωρον.**

ὀκτέττο (τὸ) νεώτ. ἰταλ. μουσικὴ σύνθεσις δι' ὀκτὼ ὄργανα· πρβλ. κουαρτέτο, ὀκταφωνία.

ὀκτήρης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἔχουσα ὀκτὼ σειρὰς κωπῶν, δθ. τὸ θηλ. **ὀκτήρης** ὡς οὐσ. πλοῖον, ναῦς ἔχουσα ὀκτὼ σειρὰς κωπῶν : Πολύβ. 16,3,2 **Ἄτταλος μὲν οὖν συμπεσὼν ὀκτήρει .. τέλος ἐβύθισε τὴν ναῦν,** Πλούτ.Ἀντ.61.

ὀκτό βοιωτ. γρ. τοῦ ὀκτώ : Ἐπιγρ.

ὀκτώ (ἄκλ.) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., βοιωτ. **ὀκτό,** Ἡρακλεωτ. **Ηοκτώ,** ἠλεῖ. **ὀπτώ,** δημ. κ. **ὀχτώ,** ἀπόλυτον ἀριθμ. ἐκφράζον τὴν ἔννοιαν τῆς ποσότητος, ἥτις ἀποτελεῖται, ὅταν εἰς ἑπτὰ μονάδας προσθέσωμεν ἔτι μίαν, ὁ ἀμέσως μετὰ τὸ ἑπτὰ ἀκέραιος ἀριθμός : Ἰλ.Β 313 **ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα, .. ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν·** || παροιμ. **πάντα ὀκτὼ** ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰς ὑποτιθεμένας ὀκτὼ σφαίρας τοῦ οὐρανοῦ : Τιμόθ.π.Θέων.Σμ.105Η· || δημ. φρ. **σήμερα ὀκτώ, αὔριο ὀκτώ, χθὲς ὀκτώ** κ. γεν. τὸ ὀκτὼ μετὰ προσδ. χρόνου δηλωτικοῦ, διάστημα ἑπτὰ ἡμερῶν **δηλούμενον** ἀπὸ τῆς προσδιοριζούσης τὸ **ὀκτὼ χρονικῆς** στιγμῆς, λαμβανομένης τῆς ὀγδόης ὡς **τέρματος, εἴτε εἰς** τὸ μέλλον εἴτε εἰς **τὸ** παρελθὸν ἀναφερόμενον : **ἔφυγε** σήμερα **ὀκτὼ** (ἔφυγε πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος τὴν αὐτὴν τῆς ἑβδομάδος ἡμέραν, ἣν ἔχομεν σήμερον), - **αὔριο ὀκτὼ ἔχει τὴ γιορτή του** (**μετὰ** μίαν ἑβδομάδα), - **τὴ** Δευτέρα ὀκτὼ (**μετὰ** μίαν ἑβδομάδα ἀρχομένην ἀπὸ τῆς Τρίτης)· || **νεώτ. κ.** δημ. μτ. **τοῦ** ἄρθρου ὁ χαρακτηριζόμενος διὰ τοῦ ἀριθ. ὀκτώ : **τὸ ὀκτὼ δωμάτιον, - τὸ ὀκτὼ σπίτι·** || εἰδ. ἐπὶ τῶν παιγνιοχάρτων : **τὸ ὀκτὼ κούπα - σπαθί.**

ὀκτώβιβλος (ἡ) ἔργον ἐξ ὀκτὼ βιβλίων συγκείμενον, διῃρημένον εἰς ὀκτὼ βιβλία : Γαλ.7,311.

ὀκτώβολος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἐξ ὀκτὼ ὀβολῶν συγκείμενος : **ἁ ὀκτώβολος εἰσφορά** (φόρος ἐξ ὀκτὼ ὀβολῶν)· || τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **οἱ ὀκτώβολοι** ὀκτὼ ὀβολοί.

ὀκτωβριανός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ὀκτώβριον, ὁ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον γινόμενος : **ὀκτωβριαναὶ βροχαὶ - ταραχαί.**

Ὀκτώβριος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **Ὀχτώβρης** ὁ ὄγδοος μετὰ τὸν Φεβρουάριον μὴν τοῦ ἔτους ἀπὸ τοῦ Μαρτίου ἀρχομένου : Δίων Κ 60,34,3· || **νεώτ. κ.** δημ. ὁ δέκατος μὴν τοῦ ἔτους, ἀρχομένου ἤδη ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου· || ὡς ἐπίθ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ὀκτώβριον : Ἰώσ.ΑΙ 14,10,13 **πρὸ δώδεκα καλανδῶν Ὀκτωβρίων,** Πλούτ.Ρωμ. 25 **εἰδοῖς ὀκτωβρίαις.**

ὀκτώγυνον (τὸ) νεώτ. φυτολ. τὸ ἑρμαφρόδιτον ἄνθος τὸ ἔχον ὀκτὼ καρπόφυλλα ἀσύναπτα.

ὀκτωδάκτυλος-ον ὀκταδάκτυλος βλ.λ. : Ἀριστφ.Λυσ.109 **οὐδ' ὄλισβον ὀκτωδάκτυλον.**

ὀκτωετηρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ὀκταετηρίς βλ.λ.

ὀκτωετία (ἡ) ὀκταετία βλ.λ. : Πτολ.Τετράβ.205.

ὀκτώηχος-ον μσν., **νεώτ. κ.** δημ. ὁ ἐξ ὀκτὼ ἤχων συγκείμενος ἢ κατὰ ὀκτὼ ἤχους ψαλλόμενος· **2)** δθ. κ. δημ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ὀκτώηχο(ς)** βίβλος περιέχουσα τὰ τροπάρια τῆς **ἑβδομάδος** καὶ τῶν κοινῶν Κυριακῶν, συνισταμένη ἐξ ὀκτὼ μερῶν, ὧν ἕκαστον περιέχει ἰδίαν σειρὸν τροπαρίων ψαλλομένων κατὰ διάφορον ἦχον : Νομοκάν. Κοτελ.120 Τίτλ., ἔκδ. Βεν.16,6 **ὀκτώηχος,** βίβλος **κατ' ἦχον ψαλλομένη ἐν ταῖς κυριακαῖς τῶν ἡμερῶν·** **3)** μσν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **ὀκτώηχος** εἶδος βασιλικοῦ παιγνίου : Βαλσ.Συνόδ.6, Καν. 51 **ἔοικε δὲ διὰ τῶν τοιούτων κανόνων ἐπιτίμια ἐπινοηθῆναι τὰ βασιλικὰ παίγνια τὸν .. ἀγχίαλλον τὸν ὀκτόηχον (sic) καὶ τὰ λοιπά, ὡς μὴ .. γέλωτα ἄσεμνον ἐμποιοῦντα τοῖς βλέπουσιν.**

ὀκτωκαίδεκα (ἄκλ.) δέκα ὀκτώ : Ἡρ.2,111 κατελθόντος .. **δὴ τότε ἐπ'** ὀκτωκαίδεκα πήχεας.

ὀκτωκαιδεκάδραχμος-ον ὁ ἔχων ἀξίαν δεκαοκτὼ δραχμῶν : Δημ.1045 **πωλῶν τὰς κριθὰς** ὀκτωκαιδεκαδράχμους.

ὀκτωκαιδεκαετηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. χρονικὴ περίοδος δεκαοκτὼ ἐτῶν : Πτολ.Μαθ.4,3, Χρον.Πασχ.399,7.

ὀκτωκαιδεκαέτης-ους-ες μτγν. κ. μσν., θηλ. ὀκτωκαιδεκαέτις-ιδος μτγν. τ. τοῦ ὀκτωκαιδεκέτης βλ.λ. : Λουκ.Νεκρ.Δ 27,7 **ἐνενηκοντούτης ὢν ὀκτωκαιδεκαέτει νεανίσκῳ τέτταρας ὀβολοὺς παρεῖχες,** αὐτ.Τοξ.24 **μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνία θυγάτηρ αὐτῇ ἐπίγαμος ἤδη ὀκτωκαιδεκαέτις οὖσα.**

ὀκτωκαιδεκάκις μτγν. κ. **ὀκτωκαιδεκάκι** δεκαοκτὼ φοράς : Θεολ.Ἀριθμ.64, Πτολ.Μαθ.9,3.

ὀκτωκαιδεκάπεδος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ ποδῶν : **ξύλα ὀκτωκαιδεκάπεδα.**

ὀκτωκαιδεκάπηχυς-υ μτγν. ὁ ἔχων μῆκος δεκαοκτὼ πήχεων : Ἐπιγρ. **ξύλον ὀκτωκαιδεκάπηχυ,** Διόδ.Σ 17,105 **ὀκτωκαιδεκαπήχεις δοκοί.**

ὀκτωκαιδεκαπλάσιος-ον μτγν. ὁ δεκαοκτὼ φορὰς μεγαλύτερος : Ἀρίσταρχ.Σάμ.7, Πλούτ.Ἀρεσκ.Φιλ.2,31,2.

ὀκτωκαιδεκαπλασίων-ονος-ον ὀκτωκαιδεκαπλάσιος βλ.λ. : Ἀρχιμ.Ψαμμ.1,9.

ὀκτωκαιδεκάς-άδος (ἡ) ὁ ἀριθμὸς δεκαοκτώ : Θεολ.Ἀριθμ.39.

ὀκτωκαιδεκάσημος-ον ἐπὶ προσῳδίας, ὁ ἀποτελούμενος ἐκ δεκαοκτὼ χρονικῶν σημείων : Ἀριστείδ.Κ 1,14, Ἀνών.εἰς Μουσικ.Συγγρ.414.

ὀκτωκαιδεκαταῖος-α-ον ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην ἡμέραν γινόμενος : Ἱππ.Νούσ.2,25.

ὀκτωκαιδέκατος-η-ον, βοιωτ. **ὀκτοκηδέκατος** ὁ δέκατος ὄγδοος : Πολύβ.1,56,2 **ὀκτωκαιδέκατον ἔτος·** || τὸ θηλ. κτ. δοτ. **ὀκτωκαιδεκάτῃ** (ἐνν. ἡμέρᾳ) κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην ἡμέραν : Ὀδ.Ε 279 **ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέεν ἤματα ποντοπορεύων, ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα γαίης Φαιήκων,** αὐτ.Ω 65.

ὀκτωκαιδεκάχορδον (τὸ) νεώτ. τὸ δεκαοκτὼ χορδὰς ἔχον μουσικὸν ὄργανον.

ὀκτωκαιδεκέτης-ους-ες κ. **-δεχέτης,** τὸ θηλ. ὀκτωκαιδεκέτις ὁ δεκαοκτὼ ἐτῶν, ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκαοκτὼ ἐτῶν : Δημ.1009 **συνέβη γάρ μοι ὀκτωκαιδεκέτῃ γῆμαι,** Θεόκρ.15,129 **ὀκτωκαιδεκέτης ἢ ἐννεακαιδεχ' ὁ γαμβρός,** ΑΠ 7,167.

ὀκτωκαιεικοσαετηρίς-ίδος μσν. εἴκοσι ὀκτὼ ἔτη : Πασχ.Χρον.349,7.

ὀκτωκαιεικοσαπλασίων-ονος-ον μτγν. ὁ εἰκοσιοκτὼ φορὰς μεγαλύτερος : Πλάτ.Ἀρέσκ.Φιλ. 2,20,1 **κύκλον εἶναι ὀκτωκαιεικοσαπλασίονα.**

ὀκτωκαιεικοσίφθογγος-ον μτγν. ὁ εἰκοσιοκτὼ φθόγγους ἔχων : Νικόμ.Ἁρμον.38.

ὀκτωκαιεικοστός-ή-όν εἰκοστὸς ὄγδοος : Ἀρχιμ.Ψαμμ.4,16.

ὀκτωκαιτριακοντάμετρος-ον μτγν. ὁ ἔχων μῆκος τριάκοντα ὀκτὼ μέτρων : Σχόλ.Ἀριστφ. Εἰρ.153.

ὀκτωκαιτριακοντάεδρον (τὸ) τὸ ἔχον τριάκοντα ὀκτὼ ἕδρας σχῆμα τῆς στερεομετρίας : Πάππ.π. Ἀρχιμ.2,537Η.

ὀκτωκόσιοι Ἐπιγρ. ὀκτακόσιοι βλ.λ.

Ὀκτώμβριος Ἐπιγρ. Ὀκτώβριος βλ.λ.

ὀκτωμηνιαῖος-α-ον μτγν. ὀκταμηνιαῖος βλ.λ. : Φιλ.1,29, Σχόλ.Ἄρατ.455· **2)** ὁ κατὰ τὸν ὄγδοον μῆνα γεννηθείς : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,47 **ὀ- βρέφη.**

ὀκτώμηνος-ον ΕΜ ὀκτάμηνος βλ.λ. : ΕΜ 767,34.

ὀκτωπάλαιστος-ον ὀκταπάλαιστος βλ.λ.

ὀκτώπηχυς-υ ὀκτάπηχυς βλ.λ. : Φιλήμ.212.

ὀκτώπους-οδος-ουν ὀκτάπους βλ.λ.· || ὡς οὐσ. σκορπίος βλ.λ. : Κρατῖν.77 **ὀκτώπουν ἀνεγείρεις·**

2) πάπ. αἰτ. πληθ. [**όκ]τώπους** ἀμφ. σημ.· **3**) Ἐπιγρ. ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ ποδῶν· || ὁ ἔχων ἔκτασιν ὀκτὼ τετραγωνικῶν ποδῶν : Πλάτ.Μέν.82Ε **χωρίον ὀκτώπουν.**
ὀκτωστάδιος-ον μτγν. ὀκταστάδιος βλ.λ.
ὀκτώφορος-ον μτγν. ἐπὶ κλίνης, ὁ φερόμενος ὑπὸ ὀκτώ, λατ. octophorus lectica ἢ ἁπλῶς octophorus : Κικ.Κόϊντ.2,8,2.
ὀκύλλω Ἡσ. ὀκλάζω· Ἡσ. « ὀκύλλαι τὸ ὀκλάσαι καὶ ἐπὶ τῶν πτερνῶν καθέζεσθαι».
ὀκχέω δωρ. τ. τοῦ ὀχέω βλ.λ.
ὄκχη δωρ. τ. τοῦ ὄχη βλ.λ.
ὄκχος δωρ. τ. τοῦ ὄχος βλ.λ.
ὄκως ἰων. τ. τοῦ ὅπως βλ.λ.
ὄκωχα ἀρχ. ἀχρ. παρακ. τοῦ **ἔχω,** ὅθ. τὸ σύνθ. **συν-οχωκότε** : Ἰλ.Β 218.
ὀκωχεύω (ὄκωχα) ἔχω, συνέχω· Ἡσ. «ὀκωχεύειν· ἔχειν, συνέχειν» : Σοφ.ἀπ.327.
ὀκωχή (ἡ) ὀχή βλ.λ. : ΕΜ 596,50.
ὀκώχιμος-ον Ἐπιγρ. ὑπόχρεως.
ὄλα Ἡσ. «τὰ ἐντὸς τῆς σηπίας στρογγύλα»· πρβλ. ὀλός.
ὀλαγμεύειν Φώτ. «ὀλὰς βάλλειν».
ὀλαδειανός-ή-ό δημ. κ. **ὀλάδειανος** κενός, ἄδειος : Παλαμ.Περ.Χαιρ.56 **φαντασία, χαρά, συμπόνια σκιάχτρα ὀλαδειανά.**
ὀλάδειος-α-ο δημ. ὀλαδειανός : Παλαμ.Περ. Χαιρ.21,9 **στὸ σπίτι εἶν' ὅλα γέρικα, ὀλάδεια.**
ὀλαεῖ Ἡσ. «ἐνοχλεῖ, καὶ ὀλαθεῖ ὁμοίως».
ὀλαθεῖ ὀλαεῖ βλ.λ.
ὀλαί οὐλαὶ βλ.λ.
ὀλαιμεύς (ὁ), (κῶδ. τὸ) Ἡσ. «τὰς ὀλὰς βάλλων».
ὀλαιτοί Ἡσ. «σπερμολόγοι».
ὀλατοί ὀλαιτοὶ βλ.λ. : ΕΜ 622,9, Φώτ.
ὀλάκερος-η-ο δημ. ὁλόκληρος, ἀκέραιος βλ.λ : Κρυστ.Τραγούδι τοῦ τρύγου 9 **νὰ τὸ φυλάξω ὀλάκερες χρονιές,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.13 **γιὰ τὴ ζωή μου ὀλάκερη μιὰ ἐρωτικὴ βραδιά.**
ὀλάκριβος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν ἀκριβός, ἤτοι πολύτιμος, ἀγαπητός : **θὰ σὲ ντύσω στὰ ὀλάκριβα μετάξια·** || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. : Παλαμ.Περ.Χαιρ.116,8 **μέσ' στοῦ Γεναριοῦ τὸν παραδαρμὸ | τῆς ἄνοιξης τὰ ὀλάκριβα.**
ὄλαμος (Ϝολαμος) Ἡσ. «διωγμός» (κῶδ. γόλαμος).
ὀλάνοικτος-η-ο νεώτ. κ. δημ., δημ. κ. **ὀλάνοιχτος** ὁ ἐντελῶς ἀνοικτός, ὀρθάνοικτος : Κρυστ. 94 **καὶ κλειώντας τὴν ἀγκάλη της, ποὺ ὀλάνοιχτη βαστοῦσε,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.66,1 **δάσκαλε, πᾶμε ὀλάνοιχτος μᾶς καρτερεῖ κι ὁ ναός.**
ὀλάργυρος(-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., κ. **ὁλοάργυρος** νεώτ. κ. δημ. ὁλόκληρος ἐξ ἀργύρου συγκείμενος : Πτολ.Εὐεργ.9, Καλλιξ.2 **τράπεζα ὀλάργυρος καὶ ὀλόχρυσος,** Φίλ.1,666,32 **ὁλοάργυρος καὶ ὁλόχρυσος,** Ἐρωτόκρ.4,1595.
ὀλάρφανος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ὀρφανός, ὁ ἐκ μητρὸς καὶ πατρὸς ὀρφανός : Βαλαωρ.Εἰκοστὴ πέμπτη Μαρτίου 9 **λησμονημένη ὀλάρφανη, χλωμὴ κι ἀπελπισμένη.**
ὀλάσπρος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς λευκός, ἄσπρος : Ἐρωτόκρ.2,299 **ὀλάσπρα τὰ καπούλια ντου, πολλὰ ὀλωνῶν ἀρέσει.**
ὀλάω κωμ. πλαστὸς τ. τοῦ **δράω** π. Ἀριστφ. : Ἀριστφ.Σφ.45.
ὀλβακήϊα Ἡσ. «εὔπλουτον κανοῦν».
ὀλβάχιον (τὸ) κ. ὀλβάχνιον κ. **ὄλεχον** κ. **ὀλβακήϊα·** Ἡσ. «ὀλβάχιόν· κανοῦν» : Δεινόλ.13.
ὀλβάχνιον (τὸ) ΕΜ 257,53 «πλεονάζουσι δὲ τὸ β Συρακούσιοι· ὡς ἐπὶ τοῦ ὀλβάχνιον, ὀλάχνιον γάρ ἐστι τὸ ἀπαθὲς τὸ τὰς οὐλὰς ἔχον· σημαίνει δὲ τὸ κανοῦν ἐν ᾧ ἀπετίθεντο τὰς οὐλάς».
ὀλβήεις-εντος-εσσα-εν (ὄλβος) μτγν. ὁ ὄλβιος : Μαν.4,100 **πλοῦτον ὀλβήεντα.**
ὀλβία (ἡ) λεξ. ἡ μακαριότης, ἡ εὐδαιμονία· Φώτ. «ἐς ὀλβίαν, ὡς εἰς μακαρίαν· τὸ εἰς Ἅιδου».
ὀλβιάζω ἀντὶ ὀλβίζω βλ.λ. ἐν Θησ.Στεφ.
ὀλβίζω (ὄλβος), μέλλ. ὀλβίσω κ. ἀττ. ὀλβιῶ, ἀόρ. **ὤλβισα,** καθιστῶ τινα ὄλβιον, ποιῶ τινα μακάριον, εὐδαίμονα, εὐτυχῆ : Εὐρ.Φοίν.1689 **ἐν ἦμάρ μ' ὤλβισ', ἓν δ' ἀπώλεσεν,** αὐτ.Ἑλ.228 **οὐδέποτ' ἔτι πάτρια μέλαθρα καὶ τὰν Χαλκίοικον ὀλβιεῖς·** κ. παθ. : Σοφ.ἀπ.942 **τίς δ' οἶκος . . ὠλβίσθη ποτὲ γυναικὸς ἐσθλῆς χωρίς·** || μακαρίζω τινά, ἡγοῦμαί τινα εὐδαίμονα, θεωρῶ εὐτυχῆ, καλοτυχίζω : Αἰσχ.Ἀγ.928 **ὀλβίσαι δὲ χρὴ βίον τελευτήσαντ' ἐν εὐεστοῖ φίλῃ,** Σοφ.ΟΤ 1529, Εὐρ.Ἀλκ.919, Ἀριστφ.Θεσμ.117· κ. παθ. : Εὐρ.ΙΑ 51 **οἱ τὰ πρῶτ' ὠλβισμένοι μνηστῆρες ἦλθον Ἑλλάδος νεανίαι,** αὐτ.Τρῳ.1253 **μέγα δ' ὀλβισθεὶς ὡς ἐκ πατέρων ἀγαθῶν ἐγένου·** **2**) ρηματ. π. ὀλβιστήρ.
ὀλβιόβιος (ὄλβιος, βίος) Ἐπιγρ. ὁ παρέχων ὄλβιον βίον, εὐτυχῆ ζωήν, ἐπίθ. τοῦ Ἡρακλέους.
ὀλβιόγαμος-ον (ὄλβιος, γάμος) μσν. ὁ συνάψας ὄλβιον, εὐτυχῆ γάμον, **ὁ εὐτυχὴς κατὰ τὸν γάμον:** Πρόδρ.Ἐπ.50.
ὀλβιογάστωρ-ορος (ὁ,ἡ) (ὄλβιος, γαστήρ) ὁ εὑρίσκων τὴν εὐτυχίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ, ὁ γαστρίμαργος, ὁ κοιλιόδουλος : Ἄμφις 10 **Εὐρύβατε κνισολοιχέ.. οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ὀλβιογάστωρ εἶ σύ.**
ὀλβιοδαίμων-ονος (ὁ,ἡ) (ὄλβιος, δαίμων) ὁ ἔχων ὄλβιον δαίμονα, καλὴν τύχην, ὁ ἐκ θεοῦ ὄλβιος, ὁ εὐδαίμων, εὐτυχής, **ὁ καλότυχος** : Ἰλ.Γ 182 **ὦ μάκαρ Ἀτρεΐδη, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον.**
ὀλβιόδωρος-ον (ὄλβιος, δωροῦμαι) κ. μσν. **ὁ** δωρούμενος ὄλβον, ὁ χαρίζων, ὁ παρέχων εὐτυχίαν : Εὐρ.Ἱππ.749 **ἵν' ἁ ὀλβιόδωρος αὔξει ζαθέα χθὼν** (δ.γρ. ἀντὶ βιόδωρος), Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 11,60,9 **ὀλβιόδωρον μέθυ,** Τζέτζ.Ὁμ.125 **ὀλβιοδώρου Γλαύκου.**
ὀλβιοδώτης (ὁ) (ὄλβιος, δίδωμι), τὸ θηλ. **ὀλβιοδῶτις-ιδος,** ὁ δωτὴρ τοῦ ὄλβου, τῆς εὐτυχίας : Ὀρφ.Ὕμν.34,2 **ὀλβιοδώτης,** αὐτ.40,2 **ὀλβιοδῶτις.**
ὀλβιοεργός-όν (ὄλβιος, ἔργον) μτγν. ὁ καθιστῶν τινα ὄλβιον, ὁ ποιῶν τινα εὐτυχῆ : ΑΠ 9,525,16 **ὀλβιοεργὸς Ἀπόλλων.**
ὀλβιόθυμος-ον (ὄλβιος, θυμός) **ὁ** παρέχων χαρὰν εἰς τὴν ψυχήν, ὁ ποιῶν εὐτυχῆ **τὴν** καρδίαν : Ὀρφ.Ὕμν.19,21 **ὀλβιόθυμος ζωή.**
ὀλβιόμοιρος-ον (ὄλβιος, μοῖρα) ὁ ἔχων εὐτυχῆ μοῖραν, ὁ ὀλβιοδαίμων : Ὀρφ.Ὕμν.26,6.
ὀλβιόπλουτος-ον (ὄλβιος, πλοῦτος) ὁ διὰ τοῦ πλούτου εὐτυχής, ὁ πλουτῶν ἐν ὄλβῳ : Φιλόξ.3,22 **ἄλλα θ' ὅσα πρέπει παρὰ θοῖναν ὀλβιόπλουτον.**
ὀλβιόπολις-εως (ἡ) (ὄλβιος, πόλις) μσν. ἡ ὀλβία, ἡ εὐτυχὴς πόλις : ΚΜανασσ.Χρον.2348 **ὀλβιόπολιν πόλιν.**
ὄλβιος-α-ον (ὄλβος) κ. μσν. κ. νεώτ., τὸ θηλ. μσν. κ. **ὄλβιος** (Τζέτζ.Χιλ.1,600), συγκρ. **ὀλβιώτερος,** ὑπερθ. **ὀλβιώτατος** κ. ἀνωμ. **ὄλβιστος-η-ον,** ἐπὶ προσ., ὁ πλήρης ὄλβου, ὁ κεκτημένος πάντα τὰ πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς ζωῆς ἀγαθά, ὁ εὐτυχής, ὁ πλούσιος· Ἡσ. «εὐδαίμων, ὁ διὰ τοῦ ὅλου βίου μακαριστός» : Ἰλ.Ω 543 **καὶ σέ, γέρον, τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι,** Ὀδ.Ρ 420 **οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον ὄλβιος ἀφνειόν,** Ἡσίοδ. Ἔργ.826 **εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος,** Ἡρ.8,75 χρήμασι ὄλβιον, Αἰσχ.Ἀγ.931 **τοῖς δ' ὀλβίοις γε καὶ** τὸ νικᾶσθαι πρέπει, Εὐρ.Ἑκ.493 **Πριάμου τοῦ μέγ'** ὀλβίου **δάμαρ,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.1131 **τίς γὰρ γένοιτ'** ἂν μᾶλλον **ὀλβιώτερος,** Πλούτ.Ἠθ.58Ε **οὐκ ὀλβίους μόνον καὶ μακαρίους·** ὁμ. κ. ἐπὶ πόλεων, οἴκων κττ. : Πίνδ.Ο 13,4 **γνώσομαι τὰν ὀλβίαν Κόρινθον,** αὐτ.Ν 9,3 **ὄλβιον ἐς Χρομίου δῶμα,** αὐτ. 4,24 **κατέδραμεν Ἡρακλέος ὀλβίαν πρὸς αὐλάν,** Εὐρ.ΙΤ 510 **ἐκ τῶν Μυκηνῶν, αἵ ποτ' ἦσαν ὄλβιαι,**

αὐτ.᾿Ικ. ὀλβίοις ἐν δώμασιν, ᾿Αριστφ.῞Ορν.1708 **δέχεσθε τὸν τύραννον ὀλβίοις δόμοις**, Πλάτ. Πρωτ.337D **εἰς τὸν μέγιστον καὶ ὀλβιώτατον οἶκον**· ‖ ὁμ. ἐπὶ μᾶλλον ἐσωτέρας οὐσιαστικῆς εὐημερίας, εὐτυχίας : ῾Ηρ.1,32 **οὐ γάρ τοι ὁ μέγα πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ᾿ ἡμέρην ἔχοντος ὀλβιώτερός ἐστι**, αὐτ.30 **ὁ μὲν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος**· ‖ γεν. εὐδαίμων, μακάριος, εὐλογημένος : ᾿Αλκ.ἐν Λυρ.Συμπλ.8,14 **ὄλβιον ξάνθαν ἐλάτηρα πώλων**, Πίνδ.ἀπ.137,1 **ὄλβιος ὅστις ἰδών**, Αἰσχ.᾿Ικ.526 **ὄλβιε Ζεῦ**, Σοφ.᾿Ηλ.160 **κρυπτᾷ τ᾿ ἀχέων ἐν ἥβᾳ ὄλβιος**, ᾿Επιγρ. **Δὶ ὀλβίῳ εὐχαριστήριον**, Τζέτζ.Χιλ.1,600 **ἐν προπομπαῖς ὀλβίοις**, ᾿Ακολαυθ.ΜΣαββάτου᾿Ωδ.7, Τροπάρ. **ὄλβιος τάφος! ἐν ἑαυτῷ γὰρ δεξάμενος, ὡς ὑπνοῦντα τὸν δημιουργόν**· κ. μτ. γενικ. : ᾿Ελλ.᾿Επιγράμμ.243,15 **ὄλβιε καὶ ζωῆς, ὄλβιε καὶ θανάτου**, ΑΠ 9,18 9 **ὄλβιαι ἀρχηθμοῦ**· ‖ κ. ἐπὶ τῶν νεκρῶν : Φιλόστρ. Εἰκ.349,18 **ὁ τῶν ὀλβίων χῶρος**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ πραγμ. ἐν χρ. π.᾿Ομ.μ.ἐν᾿Οδ., πάντοτε κτ. πληθ. οὐδ. : ᾿Οδ.Θ 413 **θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν** (σχόλ. «ὄλβον, εὐδαιμονίαν, πλοῦτον»), αὐτ.Ν 42 **φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ . . ὄλβια ποιήσειαν** (τὰ ὁποῖα οἱ θεοὶ . . νὰ μοὶ καταστήσωσι πρόξενα εὐτυχίας), ῾Ηρ.1,30 **πάντα ἐόντα μεγάλα τε καὶ ὄλβια**, αὐτ. 31 **εἴπας πολλά τε καὶ ὄλβια**, αὐτ.216 **ταῦτα μὲν τὰ ὀλβιώτατά σφι νενόμισται**· ‖ ὁμ. κ. ὡς ἐπίρρ. : ᾿Οδ.Η 148 **τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν ζωέμεναι** (οἱ θεοὶ νὰ εὐλογήσουν καὶ νὰ δώσουν ἄφθονον εὐτυχίαν, ὅλα τὰ ἀγαθὰ εἰς τὴν ζωήν τους· κτ. σχόλ. «ἐν εὐδαιμονίᾳ παράσχοιεν ζῆσαι»).

ὀλβιότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἀγαθῶν τῆς ζωῆς εὐτυχία, ἡ εὐδαιμονία.

ὀλβιότυφος-ον (ὄλβιος, τῦφος) μτγν. ὁ μακάριος ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ οἰήσει καὶ ἀλαζονείᾳ, ὁ εὐτυχὴς κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γνώμην, ἐπὶ τοῦ ᾿Αρχύτα : Βίων π. Διογ.Λ 4,52 **᾿Αρχύτα ὀλβιότυφε**.

ὀλβιόφρουρος-ον (ὄλβιος, φρουρῶ) μσν. ὁ φρουρῶν τὸν ὄλβον, ὁ φυλάττων τὴν **εὐτυχίαν** : ᾿Ιω.Γεωμ.῞Υμν.3,53.

ὀλβιόφρων-ονος (ὁ,ἡ) (ὄλβιος, φρήν) μτγν. ὁ φρονῶν τὰ τῶν ὀλβίων, ὁ φίλα διακείμενος πρὸς τοὺς ὀλβίους, ὁ κλίνων πρὸς τοὺς πλουσίους, ὁ ἀγαπῶν τοὺς πλουσίους : Λουκ.Τραγῳδ.194 **ὀλβιόφρον Ποδάγρα**.

ὀλβιόχειρος-ον (ὄλβιος, χείρ) ὁ ἔχων ὀλβίαν, εὐτυχῆ χεῖρα : ᾿Ορφ.῞Υμν.23,8 **ὑγεία ὀλβιόχειρος** (διόρθ. ἠπιόχειρος).

ὀλβιστήρ-ῆρος (ὁ) (ὀλβίζω) μτγν. ὁ καθιστῶν ὄλβιον, ὁ παρέχων εὐτυχίαν : Διόσκορος ἐν Πάπ.

ὄλβιστος-η-ον μτγν. ἀνώμ. ὑπερθ. τοῦ ὄλβιος βλ.λ. : Καλλ.Λουτρ.Παλ.117 **ὀλβίσταν ἐρέει σε καὶ εὐαίωνα γενέσθαι**, ᾿Αλκ.Μεσσ.ΑΠ 7,1,7 **ὀλβίστη νήσων**, ᾿Αντίπ.Θεσ.αὐτ.7,164,9 **ὀλβίστην ἱερὴν τρίχα**, Παῦλ.Σιλ.αὐτ.563,3 **τεῇ δ᾿, ὄλβιστε, σιωπῇ**.

ὀλβιῶ-όω (ὄλβιος) μσν. καθιστῶ ἢ θεωρῶ τινα ὄλβιον, ὀλβίζω : Φιλῆς **1**,149,αὐτ.2,113 (ἐκδ.Mil.).

ὀλβίως ἐπίρρ. κ. νεώτ. εὐτυχῶς : Σοφ.ΟΚ 1720 **ἐπεὶ ὀλβίως γ᾿ ἔλυσεν τὸ τέλος**.

ὀλβοδότειρα (ἡ) θηλ. τοῦ ὀλβοδοτὴρ βλ.λ. : Εὐρ. Βάκχ.419 **φιλεῖ δ᾿ ὀλβοδότειραν Εἰρήναν**, ᾿Οππ. Κυν.1,45.

ὀλβοδοτήρ-ῆρος (ὁ) (ὄλβος, δοτήρ) μτγν. κ. θηλ. **ὀλβοδότειρα**, ὁ δίδων ὄλβον, ὁ παρέχων πλοῦτον : Θεμίστ.Λόγ.13,178Β (εἰκ. τοῦ Pierson).

ὀλβοδότης (ὁ) (ὄλβος, δίδωμι) καὶ θηλ. **ὀλβοδότις-ιδος**, δωρ. **ὀλβοδότας**, ὁ δοτὴρ τῆς εὐτυχίας ἢ τοῦ πλούτου· ῾Ησ. «πλουσίως παρέχων» : Εὐρ. Βάκχ.573 **τὸν εὐδαιμονίας βροτοῖς ὀλβοδόταν πατέρα τε**, ᾿Επ.᾿Αλ.᾿Αδ.9VI,6 **μέγαν οὐρανὸν ὀλβοδότα** (διόρθ. ἀντὶ ὀλβιότα), ᾿Ορφ.῞Υμν.68,8,᾿Ελλ. ᾿Επιγράμμ.978,10, ᾿Ορφ.῞Υμν.27,9 **ὀλβοδότις**.

ὀλβοθρέμμων-ονος-ον (ὄλβος, τρέφω) ὁ τεθραμμένος ἐν τῷ μέσῳ ὄλβου, πλούτου : Πίνδ.ἀπ. 277 **Κῆρες ὀλβοθρέμμονες**.

ὀλβοθύλακος (ὁ) (ὄλβος, θύλακος) μτγν. τὸ βαλάντιον : Κερκ.10.

ὀλβομέλαθρος-ον (ὄλβος, μέλαθρον) μτγν. ὁ ἔχων ὄλβιον, πλούσιον οἶκον : Μαν.4,504 **γυναῖκες βαθυχρήμονες, ὀλβομέλαθροι**.

ὀλβονομῶ-έω (ὄλβος, νέμω) μτγν. ἐν φρ. ὀλβονομῶ βίον διάγω βίον εὐδαίμονα, εὐτυχῆ : Μαν.581 **ἔν τε τοκισμοῖς καὶ χρείαις ζήσουσι πολὺν βίον ὀλβονομοῦντες**.

ὄλβος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. πᾶν ὅ,τι ἀνήκει εἰς τὴν πλήρη ἀπόλαυσιν τῶν τῆς ζωῆς, εὐτυχία, εὐδαιμονία, ἰδ. ἐπὶ ὑλικῆς εὐτυχίας, πλοῦτος, εὐπορία, ἀφθονία : ᾿Ιλ.Π 596 **ὄλβῳ τε πλούτῳ τε**, ᾿Οδ. Ξ 206, αὐτ.Γ 208 **ἀλλ᾿ οὔ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον**, αὐτ.Ζ 188, ῾Ησίοδ.Θ 975 **πολύν τέ οἱ ὤπασαν ὄλβον**, αὐτ.῎Εργ.379, Πίνδ.Ο 6,72 **ὄλβος ἅμ᾿ ἕσπετο**, αὐτ.Ν 8,17, Βακχ.3,92, ῾Ηρ.1,32 **πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς προρρίζους ἀνέτρεψε**, αὐτ.86 **θεησάμενοι πάντα τὸν ἑωυτοῦ ὄλβον**, ῾Ιππ.᾿Επιστ.3,5, Αἰσχ.Πέρσ.164 **μὴ μέγας στόλος κονίσας οὖδας ἀντρέψῃ ποδὶ ὄλβον**, αὐτ.252, Σοφ.ΟΤ 1282 **ὁ πρὶν παλαιὸς δ᾿ ὄλβος ἦν πάροιθε μὲν ὄλβος δικαίως**, αὐτ.ἀπ. 320 **ἐν Διὸς κήποις ἀροῦσθαι . . εὐδαίμονας ὄλβους**, Εὐρ.᾿Εκ.285 **τὸν πάντα δ᾿ ὄλβον ἦμαρ ἔν μ᾿ ἀφείλετο**, ᾿Αριστφ.῞Ορν.421 **λέγει μέγαν τιν᾿ ὄλβον οὔτε λεκτὸν οὔτε πιστόν**, Ξεν.ΚΠ 1,5,9 **πολὺν μὲν ὄλβον, πολλὴν δὲ εὐδαιμονίαν, . . καὶ αὐτοῖς καὶ τῇ πόλει περιάψειν**, αὐτ.4,2,44, αὐτ.46, ΠΔ Σοφ.Σειρ.30,15 **ὑγίεια καὶ εὐεξία βέλτιον παντὸς χρυσίου, καὶ σῶμα εὔρωστον ἢ ὄλβος ἀμέτρητος**, Μαν.4,61 **ἐκ δὲ γυναικείων Χαρίτων λάμποντας ἐν ὄλβοις**, Παῦλ.Σιλ.261 **χρυσέου δὲ μίτου σέλας ἄλλον ἐπ᾿ ἄλλῳ ὄλβον ἐπανθίζων περὶ κάλλεϊ κάλλος ἐγείρει**· **2**) ἡ φρόνησις· Σχόλ. Σοφ.ΑΙ.1156 «ὄλβος κυρίως ἡ φρόνησις», Εὐστ.᾿Οδ. 1364,6, αὐτ.1558,53.

ὀλβοφόρος-ον (ὄλβος, φέρω) ὁ φέρων ὄλβον βλ.λ.1) : Εὐρ.ΙΑ 597 **θεοί τοι κρείσσους οἵ τ᾿ ὀλβοφόροι τοῖς οὐκ εὐδαίμοσι θνατῶν**.

ὀλεάριος (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ὡς ἔργον τὴν φύλαξιν τῶν ἱματίων τῶν ἐν βαλανείῳ λουομένων : ᾿Επιφάν.Αἱρ.30,24 **ἤρετο τίς ἔνδον ἐστὶν ἐν τῷ βαλανείῳ. ῾Ο δὲ ὀλεάριος ἐπὶ τοῦ φυλάττειν ἱμάτια προσκαρτερῶν . . ἔφη**.

ὀλέσσαι ἐπ. ἀπαρφ. μέσ. μέλλ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλέσκον γ´ πληθ. πρόσ. ἐπ. παρατ. τοῦ ὀλέκω.

ὀλεθρεία (ἡ) (ὀλεθρεύω) μτγν. ὄλεθρος, καταστροφή, ἀφανισμός : ΠΔ Μακκ.3,4,2, **ὀλοφυρομένων τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης ἐπικριθεῖσαν αὐτοῖς ὀλεθρίαν**, αὐτ.᾿Εσθ.8,13 (Ε 21).

ὀλεθρεργάτης (ὁ) (ὄλεθρος, ἐργάτης) μσν. ὁ ἐπιφέρων ὄλεθρον : Κ Μανασσ.Χρον.3853 **τοὺς ὀλεθρεργάτας τοῦ βασιλέως**.

ὀλέθρευσις-εως (ἡ) (ὀλεθρεύω), μτγν. ἡ ἐξολόθρευσις, ἡ καταστροφή : ΠΔ ᾿Ησ.17,13.

ὀλεθρεύω (ὄλεθρος) μτγν. ἐξολοθρεύω, ἀφανίζω, καταστρέφω, φονεύω : ΠΔ ῎Εξ.12,23 **καὶ παρελεύσεται κύριος τὴν θύραν καὶ οὐκ ἀφήσει τὸν ὀλεθρεύοντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξαι** (δ. γρ. ἀντὶ ὀλοθρεύοντα), Βέττ.Βάλ.123,11· **2**) ρηματ. π. ὀλεθρεία, ὀλέθρευσις.

ὀλέθριος-ον (ὄλεθρος) κ. μσν. κ. νεώτ., τὸ θηλ. κ. **ὀλεθρία**, ὁ φέρων ὄλεθρον, ὁ ἐπιφέρων καταστροφήν, ἀφανισμόν, ὁ φθοροποιός, ὁ καταστρεπτικός : ᾿Ιλ.Τ 294 **οἱ πάντες ὀλέθριον ἦμαρ ἐπέσπον** (ἡ ἡμέρα τοῦ ὀλέθρου, τοῦ ἀφανισμοῦ), αὐτ.409 (πρβλ. ἐλεύθερον ἦμαρ), ῾Ηρ.6,112 **μανίην τε τοῖσι ᾿Αθηναίοισι ἐπέφερον καὶ πάγχυ ὀλεθρί-**

ην, Αἰσχ.᾽Επτ.704 ὀλέθριον μόρον, αὐτ.198 ψῆφος κατ᾽ αὐτῶν ὀλεθρία διοίσεται |ψῆφος θανάτου|, αὐτ.Χο.697 ἔξω κομίζων ὀλεθρίου πηλοῦ πόδα, αὐτ.952 ὀλέθριον . . κότον, Σοφ.ΟΚ 1683 ὀλεθρία νύξ, αὐτ.Αἶ.799 ἔξοδον .. ὀλεθρίαν ἐλπίζει φέρειν |φέρειν εἰς ὄλεθρον|, Εὐρ.᾽Εκ.1084 ἐπὶ τάνδε . . ὀλέθριον κοίταν, Πλάτ.Πολ.389D νεὼς ἀνατρεπτικόν τε καὶ ὀλέθριον, αὐτ.᾽Επιστ.334D, ΠΔΣοφ. Σαλ.18,15 εἰς τὸ μέσον τῆς ὀλεθρίας ἥλατο γῆς, Πολύβ.2,68,10 συνέβη τραπέντας αὐτοὺς ὀλεθρίῳ χρήσασθαι φυγῇ, Φιλόδ.᾽Οργ.57W, Γαλ 16,522, Στουδ.Θεόδ.403B ὀλεθρίου δυάδος, Μηναῖ.11,1 Σταυροθεοτ.τοῖς πάλαι ἐκ παραβάσεως.καρποῦ, ὕπνῳ ὀλεθρίῳ ἀφυπνώσασι, Μιχ.᾽Ατταλ. ἐν Σάθ.1, 42 ὀλεθρίων καὶ σατανικῶν ἐπιχειρημάτων· ὁμ. κ. μτ. γενικ. : Αἰσχ.᾽Αγ.1156 γάμοι Πάριδος ὀλέθριοι φίλων (ἐπιφέροντες ὄλεθρον εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ)· **2)** ἡ αἰτ. τοῦ ἐν. τοῦ ἀρσ. ὀλέθριον, ὡς ἐπίρρ., ὀλεθρίως, μοιραίως : Σοφ.Αἶ.402 ἀλλά μ᾽ ἁ . . θεὸς ὀλέθριον αἰκίζει, |σχόλ.«ἄχρι θανάτου»|· **3)** μτ. δοτ. ὡς οὐσ. φύλλοις ὀλέθριον ὀνομασία ρευστοῦ τινος : Φιλούμ.12,4· **4)** ἐπὶ προσ., ὁ ἐν κινδύνῳ θανάτου εὑρισκόμενος : ᾽Ιππ. Διαίτ.58· || ὁ ἀπολωλώς, ὁ ἠφανισμένος, ὁ κατεστραμμένος, ὁ ἀτυχής, ὁ χαμένος : Σοφ.Τρ.878 τάλαιν᾽ ὀλεθρία· τίνι τρόπῳ θανεῖν σφε φῄς;· **5)** ὁ κακός, ὁ φαῦλος, ὁ ἄθλιος, ὁ οὐτιδανός : Λουκ.Νεκρ.Δ 2,1 μισῶ γὰρ αὐτοὺς ἀγενεῖς καὶ ὀλεθρίους ὄντας, αὐτ.᾽Ιστ.Συγγρ.38.

ὀλεθριότης-ητος(ἡ) μσν. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλεθρίου, τὸ νὰ εἶναί τις ὀλέθριος : Φώτ.Λόγ. ἐν χειρογρ. μονῆς ᾽Ιβήρων κατ᾽ ἀντιγρ.Π.Ν.Ρόκκου.

ὀλεθριῶ-άω |ὀλέθριος| μτγν. εἶμαι ἐγγὺς τοῦ θανάτου, εἶμαι ἑτοιμοθάνατος, κοντεύω νὰ πεθάνω, εἶμαι τοῦ θανατᾶ : ᾽Αρχιγ.π.᾽Αέτ.9,40.

ὀλεθριώδης-ους-ες ᾽Ησ. ὁ ὀλέθριος, ὡς γλῶσσ. τοῦ λευγαλέη.

ὀλεθρίως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀλέθριον, καταστρεπτικόν : Στουδ.Θεόδ.474C, Εὐστ.᾽Ιλ.132,16,-τὸ κλῖμα ἐπέδρασεν ὀλεθρίως ἐπὶ τῆς ὑγείας του· **2)** ὀλεθρίως ἔχω διατελῶ ἐν κινδύνῳ θανάτου : Γαλ.16,522.

ὀλεθροποιός-όν |ὄλεθρος, ποιῶ| μτγν. ὁ ποιῶν, ὁ ἐπιφέρων ὄλεθρον, ὁ ὀλέθριος : Κύριλλ. ἐν 49, ᾽Ησαΐου 664 τὴν ὀλεθροποιὸν ἁμαρτίαν.

ὄλεθρος (ὁ) |ὄλλυμι, ὀλέσθαι| κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. παντελὴς καταστροφή, φθορά, ἀφανισμός, θάνατος : ᾽Ιλ.Λ 174 τῇ δέ τ᾽ ἰῇ ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος, αὐτ.Κ 174 λυγρὸς ὄλεθρος, αὐτ. Χ 325 ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος, αὐτ. Ζ 143 ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ᾽ ἵκηαι, ᾽Οδ.Δ 489 ἠέ τις ὤλετ᾽ ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ἐπὶ νηός, αὐτ.Ψ 79 κτεῖναι μ᾽ οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ, Πίνδ.Π 2,41 ἐὸν ὄλεθρον, Παρμ.8,21 ὄλεθρος (ἀντίθ.γένεσις), αὐτ.27, Σοφ.ΟΤ 430 οὐκ εἰς ὄλεθρον; (δὲν πᾶς νὰ χαθῇς, πρβλ. οὐκ ἐς κόρακας;), Εὐρ. Φοίν.534 ἐπ᾽ ὀλέθρῳ τῶν χρωμένων, ᾽Αριστφ. Θεσμ.84 ἐκκλησιάζειν ἐπ᾽ ὀλέθρῳ, ᾽Αντιφ.1,29 γιγνώσκωσι τὸν ὄλεθρον ἐν ᾧ εἰσι, Θουκ.7,27 χρημάτων τ᾽ ὀλέθρῳ καὶ ἀνθρώπων φθορᾷ, Ξεν.᾽Αν. 1,2,26 διὰ τὸν ὄλεθρον τῶν συστρατιωτῶν ὀργιζόμενοι, Πλάτ.Πολ.471A οὐκ ἐπὶ δουλείᾳ κολάζοντες οὐδ᾽ ἐπ᾽ ὀλέθρῳ, αὐτ.Φαιδ.88B τῇ ψυχῇ φέρει ὄλεθρον, Φιλόδ.Ρητ.2,140S, Πλούτ.᾽Αλέξ.22 τὸν . . εἰς τὸν ὄλεθρον ἀποστέλλειν, αὐτ.Κάτ. Νεώτ.65 ἡμῖν ἐν αὐτῷ τῷ ὀλέθρῳ βεβηκόσι (εἶναι), ᾽Ηρωδιαν.᾽Ιστ.1,13,3 ὀλέθρου τοσούτου τοῖς μὲν αἴτιον . . γεγονότα, Πάπ. οἵου ὀλέθρου πειρασθήσεσθε, Σολωμ.᾽Εθν.᾽Υμν.80 στέλνει ὁ ἄγγελος τοῦ ὀλέθρου | πεῖνα καὶ θανατικό, Βιζυην. 119,31 πῶς θέρισεν ὁ ἄγγελος τ᾽ ὀλέθρου . . τὰ λουλούδια ἀπ᾽ τῆς ζωῆς τὸν κῆπο· **2)** τὸ φέρον, τὸ ἐπιφέρον ὄλεθρον, ὀλέθριον ἔργον, πρᾶγμα, λοιμός : ᾽Ησίοδ.Θ 326 ἡ δ᾽ ἄρα Φῖκ᾽ ὀλοὴν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον, Προκ.3,57,25 τὸν ὄλεθρον τοῦτον εἰργάζοντο· || |ἰδ. ἐπὶ προσ. περιφρονητικῶς, ὁ φθοροποιός, ὁ ὀλέθριος, ὁ λυμεών : ᾽Ηρ.3,142 οὐδ᾽ ἄξιος εἷς σύ γε ἡμέων ἄρχειν, γεγονώς τε κακῶς καὶ ἐὼν ὄλεθρος, Σοφ. ΟΤ 1344 ἀπάγετ᾽, ὦ φίλοι, τὸν ὄλεθρον μέγαν, τὸν καταρατότατον, Εὐπ.376 ὄλεθρος ἄνθρωπος, ᾽Αριστφ.Λυσ.325 ὑπό τε γερόντων ὀλέθρων, Πλάτ.Πολ.491B πολλοὶ ὄλεθροι καὶ μεγάλοι, Δημ. 119 ὀλέθρου Μακεδόνος |ἐπὶ τοῦ Φιλίππου|, αὐτ. 269 ὄλεθρος γραμματεύς |ἐπὶ τοῦ Αἰσχίνου|, αὐτ. 582 τὸν δὲ βάσκανον, τὸν δ᾽ ὄλεθρον |τὸν ἀπατεῶνα, τὴν πανούκλα|, Μέν.Σαμ.133 χαμαιτύπα δ᾽ ἄνθρωπος, ὄλεθρος, Λουκ.Νεκρ.Δ 9,4 εἰ καὶ βάρβαρος ἦν καὶ ὄλεθρος, Λιβάν.Λόγ.62,8 ὀλέθρους τινὰς εὐνούχους· **3)** ἀποπλάνησις, διαφθορά : Εὐρ.ΙΑ 1382 τὸν ᾽Ελένης τίσαντας ὄλεθρον.

ὀλεθροτόκος-ον |ὄλεθρος, τίκτω| μτγν. κ. μσν. ὁ τίκτων, ὁ γεννῶν, ὁ φέρων ὄλεθρον : ᾽Εφραίμ Σύρ.3,546B, Νικήτ.Παφλ.32C.

ὀλεθροφόρος-ον |ὄλεθρος, φέρω| μτγν. κ. μσν. ὁ φέρων ὄλεθρον : ΠΔ Μακκ.4,8,19 φευξόμεθα τὴν κενοδοξίαν ταύτην καὶ ὀλεθροφόρον ἀλαζονείαν, ΚΜανασσ.Χρον.3050 μάστιγι ὀλεθροφόρῳ, αὐτ.4186 νέφος ὀλεθροφόρου βίας.

ὀλεῖ γ᾽ ἑν. πρόσ. μέλλ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλ(ε)ίζων-ονος-ον παλαιότερος τ. συγκρ. τοῦ ὀλίγος βλ.λ., ἀντὶ μείων, ἥσσων ἢ ἐλάσσων : ᾽Ιλ.Σ 519 λαοὶ δ᾽ ὑπ᾽ ὀλίζονες ἦσαν· κ. ἐν ᾽Επιγρ. τοῖσι ὀλείζοσι μυστηρίοισιν.

ὄλειρ ᾽Ησ. «ἔλειος μῦς».

ὀλεκρανίζω ἄ. ὠλεκρανίζω βλ.λ., παίω, κτυπῶ τι διὰ τῶν ὀλεκράνων· Φρύν. ἐν ΑΒ 56,17.

ὀλέκρανον (τὸ) κ. ὠλέκρανον : ᾽Αριστφ.Εἰρ.443 ἐκ τῶν ὀλεκράνων ἀκίδας ἐξαιρούμενον.

ὀλέκω κ. μσν. κ. ὀλέσκω (Σουΐδ., Φώτ.) παρατ. (ἄνευ αὐξήσ.) ὄλεκον, κ. θαμιστ. ὀλέκεσκον |ἰδ.γρ. ὀλέεσκον : ᾽Ιλ.Τ 135|, ἐπιφέρω ὄλεθρον, ἐξολοθρεύω, καταστρέφω, ἐξαφανίζω, φονεύω· ᾽Ησ. «ὀλέκειν, ἀπολλύναι, φονεύειν, πολιορκεῖν», συνήθ. ἐπὶ προσ. : ᾽Ιλ.Σ 172 οἱ δ᾽ ἀλλήλους ὀλέκουσιν, ᾽Οδ.Χ 305 οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι |ἐπὶ πτηνῶν θηρευόντων μικρότερα πτηνά|, Σοφ.᾽Αντ., 1285 τί μ᾽ ἄρα τί μ᾽ ὀλέκεις;, Θεόκρ.22,108 ἀλλήλους δ᾽ ὄλεκον στερεοῖς θείνοντες ἱμᾶσιν, ᾽Απολλ.Ρ 3,1058 ὀλέκοιεν ἀλλήλους, ΠΔ᾽Ιὼβ 10,16 πάλιν γὰρ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις· κ. παθ. ὀλέκομαι ἀφανίζομαι, ἀποθνήσκω, χάνομαι, ἰδ. ἐπὶ βιαίου θανάτου : ᾽Ιλ.Α 10 ὀλέκοντο δὲ λαοί, Αἰσχ.Πρ.563 τίνος ἀμπλακίας ποινὰς ὀλέκει;, Σοφ. Τρ.1012 ὠλεκόμαν ὁ τάλας, ΠΔ᾽Ιὼβ 17,1 ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος, δέομαι ταφῆς, Στουδ.Θεόδ. 279A ὠλέκοντο· || εἰδ. φιλοσ. : ᾽Εμπ.17,4 τίκτει τ᾽ ὀλέκει τε.

ὀλεμεύς Φώτ. ὄλαιτος.

ὄλενοι κριθῆς ᾽Ησ. δεμάτια κριθῆς.

ὄλενον (τὸ) σχόλ. δ.τ. τοῦ ὠλένη βλ.λ. : Σχόλ.᾽Αριστφ.Εἰρ.442.

ὀλέρημος-ον (ὅλος, ἔρημος) πάπ. ὁ παντελῶς, ὁ καθ᾽ ὁλοκληρίαν ἔρημος : ὀλέρημος κώμη.

ὀλερός-ά-όν μτγν. ἀττ. τ. ἀντὶ θολερὸς βλ.λ, ὁ ὀλώδης, ὁ ἀκάθαρτος, ὁ θολός : Γαλ.19,126, -λα.

ὀλέσαι ἀπαρφ. ἀόρ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλέσας μτχ. ἀόρ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλέσσειας αἰολ. εὐκτ. ἀορ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλεσήνωρ-ορος (ὁ,ἡ) |ὄλλυμι, ἀνήρ| ὁ φθείρων, ὁ καταστρέφων, ὁ ἀφανίζων τοὺς ἄνδρας, ἐπίθ. τοῦ ὅρκου, ἐπὶ φευδορκίας : Θέογν.399 φεύγειν τ᾽ ὀλεσήνορας ὅρκους, Νόνν.Δ 28,273.

ὀλέσθαι μέσ. ἀόρ. β᾽ τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλεσίθηρ-ηρος (ὁ,ἡ) [ὄλλυμι, θήρ] ὁ ἐξολοθρεύων, ὁ φονεύων τὰ θηρία : Εὐρ.Φοίν.664 **κρᾶτα φόνιον ὀλεσίθηρος ὠλένας δικὼν βολαῖς.**

ὀλεσίκαρπος-ον [ὄλλυμι, καρπός] μσν. ὁ φθείρων, ὁ καταστρέφων τὸν καρπόν, ἐπίθ. τῆς Ἰτέας· Νεόφ. ἐν γλωσσ. ἰατρ. χειρογρ.Δουκαγγ. «ἡ Ἰτέα, διότι φθείρει τὰ ἔμβρυα ὅ τε καρπὸς αὐτῆς καὶ τὸ ἄνθος ἀποτριβούμενα ἐν ὕδατι καὶ πινόμενα»· πρβλ. ὠλεσίκαρπος.

ὀλεσίμβροτος-ον [ὄλλυμι, βροτός] ὁ φθείρων, ὁ καταστρέφων τοὺς βροτούς, ὁ ἀφανίζων τοὺς θνητούς : Ὀρφ.Λιθ.450, Πρόκλ.Ὕμν.Ἀπόλλ.41 **ἀχλὺν ἀποσκεδάσας ὀλεσίμβροτον.**

ὀλεσίοικος-ον [ὄλλυμι, οἶκος] μτγν. ἀ. ὠλεσίοικος βλ.λ., ὁ καταστρέφων, ὁ ἀφανίζων τὸν οἶκον : Λιβάν.4,143,13 **ὀλεσίοικος γυνή.**

ὀλεσίπτολις (ὁ,ἡ) [ὄλλυμι, πόλις] μτγν. ὁ καταστρέφων, ὁ ἀφανίζων τὴν πόλιν : Τρυφιόδ.453 **Ἴλιον ὀλεσίπτολις ἀμφέβαλεν νύξ,** αὐτ.683 **πυρὸς ὀλεσίπτολιν ἄτην.**

ὀλεσισιαλοκάλαμος-ον ὁ κατεσκευασμένος ἐκ καλάμου καὶ καταστρέφων, ἐξαντλῶν τὸ σίαλον, ἐπίθ. τοῦ αὐλοῦ : Πρατίν.Λυρ.1,12 (εἰκ. Bgk. ἀντὶ ὀλοσίαλον κάλαμον).

ὀλέσκω λεξ. ἀντὶ ὀλέκω βλ.λ.· Φώτ., Σουίδ. «ὀλέσκει, ὀλοθρεύει».

ὀλέσσαι ἐπ. ἀόρ. ἀπαρφ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλεσσιτύραννος-ον [ὄλλυμι, τύραννος] μτγν. ὁ καταστρέφων, ὁ ἀφανίζων τοὺς τυράννους : ΑΠ 15,50,3 **ἦλθεν ἄνακτος ὀλεσσιτύραννος ἀκωκή.**

ὀλετήρ-ῆρος (ὁ) [ὄλλυμι] κ. νεώτ., θηλ. ὀλέτειρα, ὁ ἐπιφέρων ὄλεθρον, ὁ καταστροφεύς, ὁ φονεύς· Ἡσ. «ὀλετῆρες, φονεῖς» : Ἰλ.Σ 114 **ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα κιχείω Ἕκτορα,** Ἀλκμ. 43, Βατραχομ.117 **μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν,** Εὐφορ.3 **ὀλέτειρα,** Νίκ.Θηρ.735 **μυιάων ὀλετῆρος,** Ἀντίπ. Σιδ.ΑΠ 6,115,3 **Δαρδανέων ὀλετήρ,** Μαν.2,184 **λεχέων ὀλετῆρας ἀλλοτρίων,** Νόνν.Δ 25,92 **γηγενέων ὀλετῆρες,** ΑΠ 11,424,2 ὀλέτειραι Ἐρινύες.

ὀλετήριος-α-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὀλέθριος, ὁ καταστρεπτικός : Ἐπιφάν.1,3D, Θεόγνωστ.Καν.56,7.

ὀλέτης (ὁ) [ὄλλυμι], θηλ. **ὀλέτις-ιδος** ὁ ὀλετήρ βλ.λ. : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.334,15, ΑΠ 3,7 **Δίρκην . . τάνδ' ὀλέτιν ματέρος.**

ὄλεχθον Ἡσ. «τὸ μαζονόμον».

ὄλεχον (τό) ΕΜ 621,20 ἀ. ὀλβάχιον βλ.λ.

ὀλή (ἡ), ἰδ. κτ. πληθ. **ὀλαί,** ἀττ. τ. τοῦ οὐλαί βλ.λ. : Ἀριστφ.Ἱππ.1167 **φέρω σοι τήνδε μαζίσκην . . ἐκ τῶν ὀλῶν τῶν ἐκ Πύλου μεμαγμένην.**

ὄληαι ποι. ἀντὶ ὄλῃ β' πρόσ. μέσ. ἀορ. ὑποτ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀληθείς Ἡσ. «ὀδυνηθείς».

ὀλήθη Ἡσ. «καὶ τὰ ὅμοια».

ὀλημέρα ἐπίρρ., μσν. κ.δημ.κ. **ὀλήμερα** κ. **ὀλημερ(ν)ὶς** ἢ **-(ν)ῆς** καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας, ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας: Ἐρωτόκρ.4,435 **κάμ' ὀλημέρα σήμερο νὰ τὸ καλολογιάσῃς, | ν' ἀλλάξ' αὐτὸς ὁ λογισμός, κι ἄλλη βουλὴ νὰ πιάσῃς,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.203,15 **λίγον ὕπνο νὰ πάρω, | γιατὶ ἀπόστασα στὸν πόλεμο ὀλημέρα·** **2)** κτ. ἐπέκτ. καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καθημερινῶς : **ὀλημέρα τὰ ἴδια μᾶς λέει.**

ὀλημεριάζω δημ. ἀ. λημεριάζω βλ.λ.

ὀλημερ(ν)ὶς ἐπίρρ., μσν. κ. δημ. **ἢ ὀλημερ(ν)ῆς** ὀλημέρα, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν : Χρον.Μορ.3664 **νὰ περπατοῦν ὀλημερὶς τὸν τόπον νὰ κουρσεύουν,** Ἐρωτόκρ.1,156, αὐτ.2,621 **ὀλημερνὶς κι ὀληνυχτὶς ἀνάπαψη δὲν ἔχει,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.40 **ὀλημερὶς στὸν πόλεμο, τὴν νύχτα καραούλι,** Πορφύρ.Σκ.107,5 **ὀλημερὶς . . ἡ τρικυμία γυρνοῦσε.**

ὀλήμερος-ον πάπ. ὁ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐργαζόμενος, πιθ. : **ἄνδρες ὀλήμεροι θ.**

ὀλημιμναῖον (τὸ) Ἐπιγρ. βάρος μιᾶς καὶ ἡμισείας μνᾶς.

ὀληνυχτὶς ἐπίρρ., μσν. κ. δημ. **ἢ ὀληνυχτῆς** καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός, ἀπὸ τῆς ἑσπέρας μέχρι πρωΐας, ἀντίθ. ὀλημερνὶς : Ἐρωτόκρ.1,465 **κι ὀληνυχτὶς ἀνάπαψη δὲν εἶχε νὰ λογιάζῃ.**

ὄληται γ' πρόσ. ἀορ. ὑποτ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀληφόρος (ἡ) [ὀλαί, φέρω] ἡ φέρουσα τὰς οὐλὰς βλ.λ. : Ἐπιγρ. **ὀληφόρος Ἀθηνᾶς.**

ὀλίβα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος γαστεροπόδων ὀλιβιδῶν μαλακίων.

ὀλιβάζω ἀρχ. λεξ. ὀλισθαίνω· Ἡσ.ἐν λ. ὀλιβάξαι.

ὀλίβανον (τὸ) νεώτ. χημ. ὁ λιβανωτὸς βλ.λ.

ὀλιβενίτης (ὁ) νεώτ. τὸ ἀρσενικικὸν ἅλας τοῦ χαλκοῦ.

ὀλιβίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν ὀρθοπυριτικὸν ἅλας τοῦ σιδήρου καὶ τοῦ μαγνησίου.

ὀλιβράζω ἀρχ. λεξ. ὀλισθαίνω· Ἡσ.ἐν λ.ὠλίβραξαν· πρβλ. ὀλισθάζω, ὀλισθράζω.

ὀλιβρός-ά-όν Ἡσ. ὀλισθηρός.

ὀλιγάδελφος-ον [ὀλίγος, ἀδελφός] μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγους ἀδελφούς : Βέττ.Βάλ.123,7.

ὀλιγαιμία (ὀλίγαιμος) κ. νεώτ. ἡ (διότης τοῦ ὀλιγαίμου βλ.λ., ἡ ἔλλειψις ἐπαρκείας τοῦ αἵματος, ἡ ὀλιγότης αἵματος, ἡ ἀναιμία : Ἀριστλ.ΖΜ 651b,11 **ἡ γὰρ φθορὰ ὀλιγαιμία τις ἐστί·** || νεώτ. ἰατρ. εἶδος ἀναιμίας ἐκ ποσοτικῆς ἐλαττώσεως καὶ οὐχὶ ἐκ ποιοτικῆς ἀλλοιώσεως τοῦ αἵματος, ἀ. λειψαιμία.

ὀλίγαιμος-ον [ὀλίγος, αἷμα] κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγον αἷμα, ὁ ἀναιμικός, ὁ πάσχων ἐξ ὀλιγαιμίας : Ἱππ.Ὀστ.13, Ἀριστλ.ΖΜ 651b,10 **τὰ δ' ὀλίγαιμα ἤδη προωδοποίηται πρὸς τὴν φθοράν.**

ὀλιγαιμότης-ητος (ἡ) ἡ ὀλιγαιμία βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΜ 692a,24 **ὁ δὲ φόβος κατάψυξίς δι' ὀλιγαιμότητά ἐστι καὶ ἔνδειαν θερμότητος.**

ὀλιγάκις [ὀλίγος] ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. ὀλιγάκι (ΕΜ 172,6) ὀλίγας φοράς, σπανίως, ἀντίθ. πολλάκις, συχνάκις : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.9 **τὸ δὲ ἀτρεκὲς ὀλιγάκις ἐστι κατιδεῖν,** αὐτ.Ἐπιδ.1,26,4 οὔρει δὲ.. **ἀθρόον πολὺ ὀλιγάκις,** Εὐρ.Ὀρ.393 **φείδου δ' ὀλιγάκις λέγειν κακά,** Θουκ.6,38 **δι' αὐτὰ ἡ πόλις ἡμῶν ὀλιγάκις μὲν ἡσυχάζει,** Πλάτ.Φίλ.52C **πολλάκις καὶ ὀλιγάκις γιγνομένας τοιαύτας,** Ἀριστλ. Ρητ.1404b,29 **ὀλιγάκις καὶ ὀλιγαχοῦ.**

ὀλιγάμπελος-ον [ὀλίγος, ἄμπελος] μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγας ἀμπέλους : Ἀντίφιλ.ΑΠ 9,413 **ὀ- νῆσος.**

ὀλιγαναφορία (ἡ) σχόλ. ἡ ταχύτης ἐν τῷ ἐγείρεσθαι : Σχόλ.Πτολ.Τετράβ.119.

ὀλιγανάφορος-ον μτγν. ὁ ταχὺς ἐν τῷ ἐγείρεσθαι, ἐπὶ τινος ζῳδιακοῦ σημείου : Βέττ.Βάλ. 136,7, Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,11.

ὀλιγανδρία (ἡ) [ὀλιγανδρῶ] μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις, ἡ ὀλιγότης ἀνδρῶν, ἡ σπάνις ἀνθρώπων, ὀλιγανθρωπία, λειψανδρία : Στράβ.14,1,10 **ἡ νῦν δι' ὀλιγανδρίαν Μιλησίοις συμπεπόλισται,** Πλούτ. Ἠθ.413F **τῆς κοινῆς ὀλιγανδρίας,** Φιλόστρ.Ἀπολλ.3,30, Σχόλ.Ἰλ.Λ 691, Δίων Κ 49,1.

ὀλίγανδρος-ον [ὀλίγος, ἀνήρ] μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγους ἄνδρας, ἔλλειψιν, σπάνιν ἀνδρῶν : Ἰώσ.ΠΙ 4,3,5 **ὀλίγανδροι οἶκοι,** Παλαίφ.31(32).

ὀλιγανδρῶ-έω [ὀλίγανδρος] μτγν. εἶμαι ὀλίγανδρος, ἔχω ἔλλειψιν ἀνδρῶν : Διόδ.Σ 15,63, Πλούτ. Ποπλ.11 **ἀνεπλήρωσε τὴν βουλὴν ὀλιγανδροῦσαν,** Δίων Κ 49,1· **2)** ρηματ. π. ὀλιγανδρία.

ὀλιγανθρωπία (ἡ) [ὀλιγανθρωπῶ] κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις, ἡ ὀλιγότης ἀνθρώπων, ἡ ὀλιγανδρία : Θουκ.1,11 **αἴτιον δ' ἦν· οὐχ ἡ ὀλιγανθρωπία τοσοῦτον ὅσον ἡ ἀχρηματία,** αὐτ.3,93, Ξεν.Ἀπομν. 2,7,2 **ὀλιγανθρωπία γὰρ ἐν τῷ ἄστει γέγονε,** Πλάτ.Νόμ.780B **ἐν ὀλιγανθρωπίαις ὑπὸ πολλῆς ἀπορίας ἐχομένοις,** Πολυβ.2,5.

ὀλῐγάνθρωπος-ον (ὀλίγος, ἄνθρωπος) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χωρῶν, πόλεων κττ., ὁ ἔχων ὀλίγους ἀνθρώπους, ὁ κατοικούμενος ὑπ' ὀλίγων ἀνθρώπων, ὁ ἔχων ὀλίγον πληθυσμόν, ὁ ὀλίγανδρος, ἀντιθ. πολυάνθρωπος : Ξεν.Οἰκ.4,8 **τὴν χώραν οὖσαν . . ὀλιγάνθρωπον,** αὐτ.Λακ.1,1 **Σπάρτη τῶν ὀλιγανθρωποτάτων πόλεων οὖσα,** Διον.'Αλ.Ρωμ. 2,3 **ὀλιγάνθρωποι ἀποικίαι,** Γαλ.14,624· ‖ ὁμ. ὁ συγκείμενος ἐξ ὀλίγων ἀνθρώπων : 'Ιω.Χρυσ.6,722 **τὴν σύναξιν ταύτην τὴν ὀλιγάνθρωπον.**

ὀλῐγανθρωπῶ-έω (ὀλιγάνθρωπος) κ. μσν. εἶμαι ὀλιγάνθρωπος, ἔχω ὀλίγους ἀνθρώπους, ὀλιγανδρῶ : Θεαγ.17, Πάπ. **ἐὰν ἱερὰ ὀλιγανθρωπῇ** (ἐὰν αἱ θυσίαι τελοῦνται ὑπὸ ἱερέων ὀλιγωτέρων ἢ ὅσων πρέπει), Τζέτζ.Λυκόφρ.176· ‖ ὁμ. κ. μέσ. : 'Ιώσ.ΑΙ.11,5,8· **2)** ρηματ. π. ὀλιγανθρωπία.

ὀλῐγάριθμος-ον (ὀλίγος, ἀριθμός) μσν. κ. νεώτ. ὁ ὀλίγος τὸν ἀριθμόν, ὁ εὐάριθμος, ἀντιθ. πολυάριθμος : Μετοχ.Θ 568 (Cramer).

ὀλῐγᾰριστία (ἡ) (ὀλίγος, ἄριστον) ἡ ὀλιγότης τοῦ ἀρίστου, τὸ ὀλίγον ἄριστον, τὸ ἐλαφρὸν πρόγευμα : 'Αλέξ.Μεγ.π.Πλούτ.'Αλέξ.22 **πρὸς μὲν τὸ ἄριστον, νυκτοπορίαν, πρὸς δὲ τὸ δεῖπνον, ὀλιγαριστίαν,** αὐτ.'Ηθ.127Β.

ὀλῐγάρκεια (ἡ) (ὀλιγαρκής) μτγν. κ. νεώτ. κ. **ὀλιγαρκία** τὸ ἀρκεῖσθαι εἰς ὀλίγα, τὸ νὰ εἶναί τις ὀλιγαρκής : Γρηγ.Ναζ.2,576Α.

ὀλῐγαρκής-οῦς-ές (ὀλίγος, ἀρκοῦμαι) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀρκούμενος εἰς ὀλίγα, ὁ λιτός, ἀντίθ. ἄπληστος, πλεονέκτης : Λουκ.Τίμ.57 **ὀλιγαρκῆ δὲ καὶ μέτριον χρὴ εἶναι τὸν φιλοσοφοῦντα,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.62 **συμβιβαστικοί, ὀλιγαρκεῖς, μαθημένοι νὰ πονοῦν τὴ φτώχεια·** ‖ τὸ οὐδ. **ὀλιγαρκές** ὡς οὐσ. ἡ ὀλιγάρκεια βλ.λ. : αὐτ.54 **τῶν ἡδονῇ χαιρόντων κατηγορῶν καὶ τὸ ὀλιγαρκὲς ἐπαινῶν·** ἐπίρρ. νεώτ. **-ῶς.**

ὀλῐγαρκία (ἡ) μτγν. ἀ. ὀλιγάρκεια βλ.λ.· Σουΐδ. «τὸ ἐν ὀλίγοις ἀρκεῖσθαι» : Βασ.3,168Β.

ὀλῐγαρκῶ-έω (ὀλιγαρκής) κ. μσν. εἶμαι ὀλιγαρκής, ἀρκοῦμαι εἰς ὀλίγα : Γεωπ.14,7,25 **τῇ δὲ ὀλιγαρκούσῃ** (ὄρνιθι) (ἀμφ.γρ.)· ‖ τὸ μέσ. **ὀλιγαρκοῦμαι** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Αἰσώπ.Μῦθ.384 **κρεῖσσον ὀλιγαρκούμενόν τινα διαμένειν ἢ πρὸς ὀλίγον τρυφήσαντα μεταβολῆς δυστυχοῦς τυχεῖν.**

ὀλῐγαρτία (ἡ) λεξ. ἡ σπάνις ἄρτου· ΕΜ 621,47 «ἔνδεια τοῦ σίτου», Σουΐδ. ἐν λ. ὀλιγαρκία.

ὀλῐγάρχης (ὁ) μτγν. ὁ ἐν ὀλιγαρχίᾳ ἄρχων, εἷς τῶν δεκάρχων : Διον.'Αλ.Ρωμ.11,43 **ἅμα τοῖς ὀλιγάρχαις,** αὐτ.39 **τῆς τῶν ὀλιγαρχῶν καταλύσεως.**

ὀλιγαρχία (ἡ) (ὀλιγαρχῶ) κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. **ὀλιγαρχίη** πολίτευμα, ἐν ᾧ ὀλίγοι ἄνθρωποι ἢ οἰκογένειαι ἄρχουσι, π. 'Ηρ. ἡ ἀριστοκρατία : 'Ηρ.3,82 **δήμου τε ἀρίστου καὶ ὀλιγαρχίης καὶ μουνάρχου,** αὐτ.5,92,2· ὁμ. περὶ τῆς ἐποχῆς τῶν τετρακοσίων : Θουκ.8,72 **ἐπὶ βλάβῃ τῆς πόλεως καὶ τῶν πολιτῶν ἡ ὀλιγαρχία κατέστη·** κ. ἐπὶ τῶν ἐν 'Αθήναις τριάκοντα τυράννων: 'Ανδοκ.1,99 **ἐν ὀλιγαρχίᾳ δέ, . . ἐδούλευες τοῖς τριάκοντα,** Λυσ. 10,4, Ξεν.'Απομν.1,2,12, Πλάτ.'Απολ.32C **ἐπειδὴ δὲ ὀλιγαρχία ἐγένετο, οἱ τριάκοντα . . εἰς θόλον προσέταξαν ἀγαγεῖν·** κ. γεν. : 'Αριστλ.Πολιτ.1273b, 36 **ὀλιγαρχίαν τε γὰρ καταλῦσαι λίαν ἄκρατον οὖσαν,** αὐτ.1279b,5 **παρεκβάσεις δὲ τῶν εἰρημένων τυραννὶς μὲν βασιλείας, ὀλιγαρχία δὲ ἀριστοκρατίας·** πρβλ.Πλάτ.Πολ.550C, αὐτ.Πολιτ.291Ε· ‖ νεώτ. εἶδος πολιτεύματος, ἐν ᾧ ἄρχουσι τῶν πολλῶν οἱ ὀλίγοι, κ. συνήθως ὑπονοουμ. καταχρήσεως τῆς ἀρχῆς πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον· **2)** **ὀλιγαρχία** προσωποποίησις τῆς ὀλιγαρχικῆς πολιτείας : Σχόλ.Αἰσχίν.1,39.

ὀλῐγαρχικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀλιγαρχίαν, ὁ τῆς ὀλιγαρχίας : Θουκ.8,72 **οὔτε αὐτὸς μένειν ἐν τῷ ὀλιγαρχικῷ κόσμῳ ἐθέλῃ,** αὐτ.6,60 **ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ὀλιγαρχικῇ,** 'Αριστλ.Πολιτ.1280a,8 **τὸ δίκαιον τό τε ὀλιγαρχικὸν καὶ δημοκρατικόν,** αὐτ.1281a,37 **νόμος . . ὀλιγαρχικός,** αὐτ.1288a,22 **τὰς πολιτείας . . τὰς ὀλιγαρχικάς,** αὐτ.1316b,7 **ὀλιγαρχικὴν** (πόλιν), αὐτ.1281a,33 **τοῦτο ὀλιγαρχικώτερον,** Πολύβ.6,9,3 **τὴν μὲν πολιτείαν ἐξ ὀλιγαρχικῆς δημοκρατίαν ἐποίησαν·** **2)** κ. νεώτ. ἐπὶ προσ., ὁ ῥέπων ἢ ὁ κλίνων πρὸς τὴν ὀλιγαρχίαν, ὁ ὀπαδὸς τῆς ὀλιγαρχίας : 'Ανδοκ.4,16 **τοὺς ἄλλους ὀλιγαρχικοὺς καὶ μισοδήμους ἀποκαλεῖ,** Λυσ.25,8 **οὐδείς ἐστιν ἀνθρώπων φύσει οὔτε ὀλιγαρχικὸς οὔτε δημοκρατικός,** Πλάτ.Πολ.545Α, 'Αριστλ.Πολιτ.1280a,27 **ὥσθ' ὁ τῶν ὀλιγαρχικῶν λόγος δόξειεν ἂν ἰσχύειν,** Διον.'Αλ.Ρώμ.7,20 **οἱ αὐθαδέστεροι καὶ ὀλιγαρχικώτεροι.**

ὀλιγαρχικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγαρχικοῦ· ‖ ἡ κατάστασις ὀλιγαρχίας βλ.λ.

ὀλῐγαρχικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀλιγαρχικὸν βλ.λ.1) : Πλάτ.Πολ.555Α **ὀλίγοις τισὶν ἑαυτοῦ πολεμῶν ὀλιγαρχικῶς τὰ πολλὰ ἡττᾶται καὶ πλουτεῖ,** Δημ.200 **πολιτευομένους ὀλιγαρχικῶς.**

ὀλιγαρχῶ-έω (ὀλίγος, ἄρχω) κ. νεώτ. εἶμαι μέλος ὀλιγαρχίας βλ.λ., μετέχω εἰς τὴν διοίκησιν ὀλιγαρχικῆς πολιτείας : 'Αριστλ.Πολιτ.1300a,8 **τρυφῶσι . . αἱ τῶν ὀλιγαρχούντων** (τῶν ἐχόντων τὴν ἐξουσίαν ἐν ὀλιγαρχικῇ πολιτείᾳ)· κ. παθ. **ὀλιγαρχοῦμαι** κ. νεώτ. ἐπὶ πολιτειῶν καὶ λαῶν, κυβερνῶμαι ὑπὸ τῶν ὀλίγων, διοικοῦμαι ὀλιγαρχικῶς, ἔχω κυβέρνησιν ἢ πολίτευμα ὀλιγαρχικόν : Θουκ. 8,63 **ἐπαναστάντας αὐτοὺς ἀλλήλοις ἵνα μὴ ὀλιγαρχῶνται,** αὐτ.5,31, Πλάτ.Πολ.552Β **διακωλύεταί γε ἐν ταῖς ὀλιγαρχουμέναις τὸ τοιοῦτον,** 'Ισοκρ.3,25 **οἵ τε διὰ τέλους τυραννευόμενοι . . οἵ τε καλῶς ὀλιγαρχούμενοι,** Διον.'Αλ.Ρωμ.11,11 **ἐὰν ἀγαπῶσι 'Ρωμαῖοι πάντες ὀλιγαρχούμενοι·** **2)** ρηματ.π. ὀλιγαρχία.

ὀλῐγαῦλαξ-ᾰκος (ὁ,ἡ) (ὀλίγος, αὖλαξ) μτγν. ὁ ἔχων, ὁ περιέχων ὀλίγην αὐλακουμένην, ἤτοι ἀρόσιμον γῆν : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,226 **ἥ τ' ὀλιγαῦλαξ σπείρεσθαι λιτός θ' ὁ σχεδὸν ἀμπελεών** (κῶδ. ὀλιγόλαυξ, δωρ. τ. ὀλιγῶλαξ).

ὀλῐγᾰχόθεν ἐπίρρ. ἐξ ὀλίγων μερῶν, τόπων : 'Ηρ 3,96 **ἀπὸ τῆς τε 'Ασίης καὶ τῆς Λιβύης ὀλιγαχόθεν,** 'Αριστλ.ΗΕὐδ.1221a,24.

ὀλῐγᾰχοῦ ἐπίρρ. ἐν ὀλίγοις τόποις, μέρεσι : Πλάτ.Χαρμ.160C **οὐδαμοῦ ἡμῖν ἢ πάνυ που ὀλιγαχοῦ αἱ ἡσύχιοι πράξεις ἐν τῷ βίῳ καλλίους ἐφάνησαν,** 'Αριστ.Ρητ.1404b,59.

ὀλῐγαχῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατ' ὀλίγους τρόπους, μὲ ὀλίγους τρόπους, ἀντιθ. πολλαχῶς : Φιλήμ.Γραμμ.Λεξ.Τεχνολ.57.

ὀλίγγη (ἡ) μτγν. ἡ ἀνάπαυσις· 'Αρκάδ.105,12.

ὄλιγγος (ὁ) λεξ. γένος ἀκρίδων· Φώτ., Σουΐδ.

ὀλῐγεκτῶ-έω (ὀλίγος, ἔχω) μτγν. ἔχω ὀλίγα : Θεολ.'Αριθμ.29· **2)** ρηματ.π. ὀλιγεξία.

ὀλῐγεξία (ἡ) (ὀλιγεκτῶ) μτγν. τὸ ἔχειν ὀλίγα : Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,14 **ὀλιγεξίαι** (ὁ γρ. ὀλιγοεξίαι).

ὀλῐγήμερος-ον (ὀλίγος, ἡμέρα) κ. μσν. ὁ διαρκῶν ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας : 'Ιππ.'Αρθρ.63 **ὀλιγήμερος ζωή,** αὐτ.'Αγμ.11 **πυρετοὶ ὀλιγήμεροι κτείνοντες,** αὐτ.Διαίτ.17 **ἑβδομαῖοι καὶ ὀλιγημερώτεροι θνήσκουσιν,** αὐτ.'Αρθρ.63 **ὀλιγημερώτατος,** Εὐστ. 'Ιλ.14,11· **2)** ὁ διαρκῶν βραχύν, ὀλίγον χρόνον : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.10,23,16 **ὀλιγήμερος τρῖψις** (πιθ.).

ὀλῐγηπελέων-ουσα (ὀλίγος, πέλομαι) ἐπ. μτγ. ὁ ἔχων μικράν, ἀσθενῆ δύναμιν, ὁ ἀδύνατος : 'Ιλ.Ο 245 **τί ἢ δὲ σὺ νόσφιν ἀπ' ἄλλων ἧσ' ὀλιγηπελέων,** 'Οδ.Ε 457 **ὁ δ' ἄρ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος κεῖτ' ὀλιγηπελέων,** αὐτ.Τ 356 **ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης·** πρβλ. κακηπελέων.

ὀλῐγηπελής-οῦς-ές [ὀλίγος, πέλομαι] μτγν. ἀσθενής, ἀνίσχυρος, ἀδύνατος : Κριναγ.ΑΠ 7,380 **ὀλιγηπελὲς ῥάκος**, 'Οππ.'Υμν.1,767.
ὀλῐγηπελία [ἡ] κ. μσν., Ιων. **ὀλιγηπελίη** ἀδυναμία, ἀτονία, λιποθυμία : 'Οδ.Ε 468 **ἐξ ὀλιγηπελίης δαμάσῃ κεκαφηότα θυμόν**, Εὐστ.Πον.297,23.
ὀλῐγήρης-ους-ες μτγν. ὁ ὀλίγος : Νίκ.Θηρ.284 **θαλάμην ὀλιγήρεα τεύχων**.
ὀλῐγήριος-ον μτγν. ὁ ὀλιγήρης, ὁ ὀλίγος : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,656,1 **τοῦτ' ὀλιγήριον, . . σῆμα** [μικρὸς τάφος, μικρὰ ταφόπετρα].
ὀλιγηροσίη [ἡ] [ὀλίγος, ἄροσις] μτγν. ὀλίγος, μικρὸς ἀρόσιμος ἀγρός : ΑΠ 6,98 **πενιχρῆς ἐξ ὀλιγηροσίης μοῖραν ἀλοιήσας στάχυος**.
ὀλῐγησίπυος-ον [ὀλίγος, σιπύα] μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγον σῖτον ἢ μικρὰν ἀρτοθήκην, ἀντίθ. εὐσίπυος : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,288,10 **θείης δ' εὐσιπύους ἐξ ὀλιγησιπύων**, αὐτ.300,2.
ὀλῐγινθα 'Ησ. «ὀλίγον»· πρβλ. μίνυνθα.
ὀλῐγιστάκις ἐπίρρ. μτγν. σπανιώτατα, ἀντίθ. πλειστάκις, πιθ. ἐν Γαλ.18(1),649.
ὀλίγιστος-η-ον κ. νεώτ. ὑπερθετ. τοῦ ὀλίγος βλ.λ.
ὀλιγ(ο)- κ. δημ. **λιγο-** πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λέξεων προσδίδον εἰς τὸ διὰ τοῦ β' συνθετικοῦ δηλούμενον τὴν ἔννοιαν τοῦ ὀλίγου κατὰ ποσότητα ἢ χρονικὴν διάρκειαν, οἷον ὀλιγόαιμος, ὀλιγόβαθμος, ὀλιγόβιος, (ὀ)λιγόζωος· || κ. κτ. συγκ. **ὀλιγ-** οἷον ὀλιγάνθρωπος.
ὀλῐγόαιμος[-η]-ο[ν] μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὀλίγαιμος βλ.λ. : 'Αλέξ.'Αφρ.Πρ.1,103.
ὀλιγοαναφορία [ἡ] μτγν. ἀντὶ ὀλιγαναφορία βλ.λ. : Πρόκλ.Τετράβ.118.
ὀλῐγοανάφορος-ον μτγν. ἀντὶ ὀλιγανάφορος βλ.λ. : Πρόκλ.Τετράβ.114,12 **τὰ βραδυανάφορα τῶν ζῳδίων, ταχυκατάφορα γίνεται καὶ τὸ ἀνάπαλιν τὰ βραδυκατάφορα ὀλιγοανάφορα**.
ὀλῐγόβαθμος-ον [ὀλίγος, βαθμός] μσν. ὁ ἔχων ὀλίγους βαθμούς, ὀλίγας βαθμίδας : Πρόδρ. ἐν 'Αν.Κρ.3,211,19 **ὀλιγοβάθμῳ κλίμακι.**.
ὀλῐγοβαρής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγον βάρος, ὁ ἐλαφρός : Παῦλ.Αἰγ.3,76.
ὀλῐγόβῐος-ον [ὀλίγος, βίος] κ. μσν. ὁ ὀλίγον χρόνον βιῶν, ζῶν, ὁ βραχύβιος, ὁ ὀλιγόζωος : 'Αριστλ.Ζ1 605b,24 **ἐν ἐνίοις τόποις γίγνονται μέν, ἐλάττω δὲ καὶ ὀλιγοβιώτερα** (τὰ ζῷα), ΠΔ 'Ιὼβ 11,3 **εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος**, αὐτ.14,1, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,73, 'Ανδρ.Κρ.245C.
ὀλιγόβουλος-ον [ὀλίγος, βουλή] μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγην βουλήν, κρίσιν, φρόνησιν, ὁ ὀλίγον συνετός : Πολ.Φυσ.1,3,182,'Αδαμ.2,31.
ὀλιγογνώμων-ονος-ον [ὀλίγος, γνώμη] μτγν.' 'Ησ. κ. Φώτ. «ὀλιγογνώμονα, ὀλίγωρον» : Συνέσ.15Α **μικροκεφάλους τε καὶ ὀλιγογνώμονας**.
ὀλῐγογόνᾰτος-ον [ὀλίγος, γόνυ] ὁ ἔχων ὀλίγα γόνατα βλ.λ.8), κόμβους : Θεόφρ.Φ1 4,11,(1) **ὁ τοξικὸς κάλαμος, ὃν δὴ Κρητικόν τινες καλοῦσιν, ὀλιγογόνατον δέ**.
ὀλῐγογονία [ἡ] [ὀλιγόγονος] τὸ τίκτειν, τὸ γεννᾶν ὀλίγα τέκνα, ἀντίθ. πολυγονία : Πλάτ.Πρωτ.321Β **τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλισκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν**.
ὀλῐγόγονος-ον [ὀλίγος, γονή] ὁ γεννῶν ὀλίγα τέκνα, ἀντίθ. πολύγονος : 'Ηρ.3,108 **ταῦτα μὲν πάντα πολύγονα πεποίηκε . . ὅσα δὲ σχέτλια καὶ ἀνιαρά, ὀλιγόγονα** (ζῷα), 'Αριστλ.Ζ1 558b,28 **τὰ δὲ γαμψώνυχα πάντα ὀλιγόγονα ἐστίν**, αὐτ.570b,32 **ὀλιγογονώτερα μὲν ἐστι τὰ σελάχη διὰ τὸ ζῳοτοκεῖν**· **2)** **ὁ ἄγονος**, ὁ ἄκαρπος, ἐπὶ ζῴων : Βέττ.Βάλ.5,25· ὁμ. κ. ἐπὶ φυτῶν : Θεόφρ.Φ1 8,4,4.
ὀλῐγογράμμᾰτος-ον [ὀλίγος, γράμμα] μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀλίγων γραμμάτων ἀποτελούμενος, συγκείμενος, ἀντίθ. πολυγράμματος : Φιλόδ.Ποιημ. ἐν 'Ηρακλεωτ.Παπ.994,34· **2)** νεώτ. ὁ μαθὼν ὀλίγα γράμματα, ὁ ὀλιγομαθής.
ὀλῐγογραφία [ἡ] [ὀλίγος, γράφω] μσν. τὸ γράφειν ὀλίγα : Μιχ.'Ακομ.2,194,23 (ἔκδ. Λ.).
ὀλιγογράφος-ον νεώτ. ὁ γράφων ἢ ὁ συγγράφων, ἡ ὁ συγγράφας ὀλίγα.
ὀλιγοδακτυλία [ἡ] νεώτ. ἰατρ. ἡ συγγενὴς ἀνωμαλία τῶν χειρῶν ἢ τῶν ποδῶν, καθ' ἣν φέρουσιν ὀλιγωτέρους τῶν πέντε δακτύλων.
ὀλῐγοδάπᾰνος-ον [ὀλίγος, δαπάνη] μτγν. κ. νεώτ. ὁ δαπανῶν ὀλίγα, ὁ φειδωλός, ὁ οἰκονόμος, ὁ ὀλιγοέξοδος : Παλλάδ.Λαυσ.98,135, Σουΐδ. ἐν λ. εὐτελής· **2)** νεώτ. ὁ δι' ὃν ἀπαιτεῖται μικρὰ δαπάνη, ὁ εὐθηνός : **ὀλιγοδάπανον γεῦμα**.
ὀλιγοδεής-οῦς-ές [ὀλίγος, δέομαι] μτγν. ὁ δεόμενος ὀλίγων, ὁ ἔχων χρείαν ὀλίγων, ὀλιγαρκής : Πολύβ.16,20,4 **τὴν κατασκευὴν ἔχει ῥαδιεστέραν καὶ τὴν εὐδόκησιν ὀλιγοδεεστέραν** [τὴν δημοτικότητα κτωμένην διὰ μικρᾶς δαπάνης], Ποσειδών. 59] **οὕτω ὀλιγοδεεῖς ἦσαν**, Φίλ.1,116 **ὀλιγοδεέστατος**, Μᾶρκ.Αὐρ.5,5 **τὸ ἀμεμφίμοιρον, τὸ ὀλιγοδεές, τὸ εὐμενές**, αὐτ.1,5.
ὀλῐγόδεια [ἡ] [ὀλιγοδεής] μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγοδεοῦς, ἡ ὀλιγάρκεια : Φίλ.1,307.
ὀλῐγόδενδρος[-η]-ο[ν] [ὀλίγος, δένδρον] σχόλ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τόπων, ὁ ἔχων ὀλίγα δένδρα, ὁ πεφυτευμένος δι' ὀλίγων δένδρων : Σχόλ. Διον.Θρ.152Η **ἐν τοῖς φιλοτέροις δρεσιν ἤγουν ἀδένδροις ἢ ὀλιγοδένδροις**.
ὀλιγοδίαιτος-ον [ὀλίγος, δίαιτα] ὁ διαιτώμενος δι' ὀλίγων, ὁ λιτοδίαιτος : Κηφισόδ.π.Καρυστ.7 **ὀλιγοδίαιτον καὶ τρυφῆς ἀλλότριον**.
ὀλῐγόδουλος-ον [ὀλίγος, δοῦλος] μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων ὀλίγους δούλους : Στράβ.16,4,26 **ὀλιγόδουλοι δ' ὄντες ὑπὸ τῶν συγγενῶν διακονοῦνται τὸ πλέον ἢ ὑπ' ἀλλήλων**, Εὐστ.Διον.Περ.954.
ὀλῐγοδρᾰνής-οῦς-ές [ὀλιγοδρανῶ] ὁ ὀλίγον ἰσχύων, ὁ ἔχων ὀλίγην δύναμιν, ὁ ἀσθενής, ὁ ἀδύνατος : 'Αριστφ.'Ορν.686 **ἄγε δὴ φύσιν ἄνδρες ἀμαυρόβιοι, φύλλων γενεᾷ προσόμοιοι, ὀλιγοδρανέες**, 'Ορφ.'Αργ.428 **ἀνθρώπων ὀλιγοδρανέων**, Λουκ.Τραγῳδ.324 **εὔληκτον, ὀλιγοδρανές, εὐπερίπατον**, Νόνν.Δ 35,271 **καρηβαρέων ὀλιγοδρανὲς ἄσθμα τιταίνων**.
ὀλῐγοδρᾰνία [ὀλιγοδρανῶ] τὸ ὀλιγοδρανεῖν, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀδυναμία : Αἰσχ.Πρ.548 **οὐδ' ἐδέρχθης ὀλιγοδρανίαν ἄκικυν**, Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,235,8 **ἐκ δ' ὀλιγοδρανίης καὶ μόρον ἐγγὺς ἔχω**.
ὀλῐγοδρᾰνῶ-έω [ὀλίγος, δραίνω] ἐν ἐπ. ἐνεστ. μτχ. **ὀλιγοδρανέων**, ὀλίγον ἰσχύω, κατέχομαι ὑπὸ ἀδυναμίας, εἶμαι ἀσθενής, ἀδύνατος : 'Ιλ.Ο 246 **τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος 'Έκτωρ**, αὐτ.Π 843, αὐτ.Χ 337, Φίλ.1,460 **ὀλιγοδρανοῦσα ἡ διάνοια**, 'Ιάμβλ.Μυστ.2,8 **ὀλιγοδρανοῦσιν**, Γρηγ.Ναζ.2,106,2, 'Ιουλ.Καίσ.331Β· **2)** ρηματ. π. ὀλιγοδρανία.
ὀλῐγοδρομῶ-έω [ὀλίγος, δρομῶ] μτγν. βαίνω βραδέως, προχωρῶ σιγά, ἀργά, ἐπὶ τῆς σελήνης : Κατ. 'Αστρλ.Κ 1,102,7Β.
ὀλῐγοδύνᾰμος-ον [ὀλίγος, δύναμις] σχόλ. κ. νεώτ., δημ. **λιγοδύναμος** ὁ ἔχων ὀλίγην δύναμιν, ἰσχύν, ὁ ἀδύνατος, ὁ ἄτονος : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.1,623.
ὀλῐγοέλαιος-ον [ὀλίγος, ἔλαιον] ὁ παρέχων, ὁ παράγων ὀλίγον ἔλαιον : Θεόφρ.ΦΑἰτ.6,8,5 **ὧν ἡ σὰρξ πολλή, ὁ δὲ πυρὴν μικρός, ὀλιγοέλαιοι**.
ὀλῐγοεξία [ἡ] μτγν. δ.γρ. ἀντὶ ὀλιγοεξία βλ.λ. : Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,14.
(ὀ)λιγοέξοδος[-η]-ο[ν] νεώτ. κ. δημ. **λιγοέξοδος** ὁ ὀλιγοδάπανος βλ.λ.
ὀλῐγοεργής-οῦς-ές [ὀλίγος, ἔργον] ὁ ὀλίγον ἐνεργῶν, ὁ ἔχων ὀλίγην, μικρὰν δύναμιν : 'Ιππ.Τόπ. 'Ανθρ.43 **τὰ σῶμα ὀλιγοεργές ἐστι**.

ὀλῐγοέτης-ους-ες [ὀλίγος, ἔτος] μτγν., νεώτ. κ. ὀλιγοετής ὁ ὀλίγων ἐτῶν, ἢ ὁ διαρκῶν ὀλίγα ἔτη : Πολυβ.1,58 **ὀλιγοέτης χρόνος, ἄνθρωπος, οἶνος.**

ὀλῐγοετία [ἡ] ἡ ὀλιγότης τῶν ἐτῶν, ἡ ἡλικία τῶν ὀλίγων ἐτῶν, ἡ νεότης : Ξεν.ΚΠ 1,4,3 **ἐμφαίνεται τὸ νεαρὸν αὐτοῖς ὃ κατηγορεῖ τὴν ὀλιγοετίαν.**

ὀλίγοζος-ον [ὀλίγος, ὄζος] ὁ ἔχων ὀλίγους ὄζους, ὀλίγα κλωνάρια : Θεόφρ.ΦΙ 1,8,2.

ὀλιγοζωία [ἡ] [ὀλιγόζωος] μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ βραχύτης τῆς ζωῆς, ὁ βραχὺς βίος, ἡ ὀλίγη ζωή : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.40.54,95.

(ὀ)λῐγόζωος[-η]-ο[ν] [ὀλίγος, ζωή] μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. λιγοζώητος-η-ο, ὁ ἔχων ὀλίγην, βραχεῖαν ζωήν, ὁ βραχύβιος : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.39,56,78, - **λιγόζωη μοῦ φαίνεται ἡ γριά μου.**

ὀλιγοήμερος-ον νεώτ., δημ. (ὀ)λιγόημερος-η-ο ὁ ὀλιγήμερος βλ.λ.Ι : **λιγόημερη χαρά, - λιγοήμερο ταξίδι**· **2)** ὁ ἐπ' ὀλίγας εἰσέτι ἡμέρας μέλλων νὰ ζήσῃ, ὁ κοντοήμερος.

ὀλιγοθερμία [ἡ] μσν. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγοθέρμου, τὸ νὰ ἔχῃ τις ὀλίγην θερμότητα : Μιχ.Ἐφ.Μ Φυσ.132,22.

ὀλιγόθερμος-ον [ὀλίγος, θέρμη] κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγην θερμότητα, ἐπὶ ψυχραίμων ζῴων : Ἀριστλ.ΖΜ 652b,25 **ὀλιγόθερμα γὰρ πάντα διὰ τὴν ἀναιμίαν,** αὐτ.ΖΓ 718b,37 **μαλακόδερμα γ'οὖν γεννῶσι. διὰ γὰρ τὸ εἶναι ὀλιγόθερμα, οὐ ξηραίνει αὐτῶν ἡ φύσις τὸ ἔσχατον**· ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ σπληνός : αὐτ.ΖΜ 670b,7 **ὀλιγόθερμος ὁ σπλήν.**

ὀλῐγόθριξ-τριχος [ὁ,ἡ] [ὀλίγος, θρίξ] μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγας, ἀραιὰς τρίχας : Πασχ.Χρον.688.

ὀλῐγοθυμῶ-έω [ὀλίγος, θυμός] μτγν. κ. μσν. ἔχω ὀλίγον θυμόν, μικρὰν ψυχήν, εἶμαι ὀλιγόψυχος: Εὐστ. Ἰλ.159,18, αὐτ.Ἰλ.Ο 240 **ἀγείρει δὲ θυμὸν ὁ ὀλιγοθυμήσας, ὅπερ ὁ ποιητὴς ὀλιγηπελέων φησί.**

ὀλῐγόῑνος-ον [ὀλίγος, ἴς] ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ὀλίγας ἶνας : Θεόφρ.ΦΙ 5,1,15.

ὀλιγόκαινος-ον νεώτ. γεωλ. **ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος** εἰς τὴν μεταξὺ τῆς μειοκαίνου καὶ τῆς ἠωκαίνου ὑποπερίοδον τῆς τριτογενοῦς διαπλάσεως : **ὀλιγόκαινος διάπλασις** [τὸ σύνολον τῶν στρωμάτων τῶν ἀποτεθέντων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁμωνύμου ὑποπεριόδου].

ὀλῐγόκαιρος-ον [ὀλίγος, καιρός] ὁ ἔχων ὀλίγον καὶ ταχέως παρερχόμενον καιρὸν πρὸς ἐνέργειαν, ὁ μὴ ἐπιδεχόμενος ἀναβολήν : Ἱππ.Τόπ.Ἀνθρ.44 **ἡ Ἰητρικὴ ὀλιγόκαιρός ἐστι.**

ὀλῐγοκάλᾰμος-ον [ὀλίγος, κάλαμος] ὁ ἔχων ὀλίγους καλάμους ἢ καυλούς : Θεόφρ.ΦΑΙτ.4,11,4 **ὀλιγοκαλαμώτερος.**

(ὀ)λιγόκαρδος[-η]-ο[ν] νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὀλίγην καρδίαν, μικρὰν ψυχήν, ἤτοι ὁ στερούμενος εὐψυχίας καὶ θάρρους, ὁ μικρόψυχος, ὁ δειλός.

ὀλῐγόκαρπος-ον [ὀλίγος, καρπός] κ. νεώτ. ὁ ἔχων, ὁ παράγων ὀλίγους καρπούς, ἀντίθ. πολύκαρπος : Θεόφρ.ΦΑΙτ.2,11,10, Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,37 **ὀλιγόκαρπος δενδρῖτις,** Ἀθήν.Ἰατρ.π.Ὀρειβ.inc.7,4.

ὀλῐγοκαρπῶ-έω [ὀλιγόκαρπος] μτγν..φέρω, ἔχω, παράγω ὀλίγον καρπόν : Στράβ.Χρηστ.2,3, Πτολ. Τετράβ.22].

ὀλῐγόκαυλος-ον [ὀλίγος, καυλός] ὁ ἔχων ὀλίγους καυλούς, στελέχη, ἀντίθ πολύκαυλος : Θεόφρ.ΦΙ 7,8,2 **μονόκαυλα δὲ καὶ ὀλιγόκαυλα.**

ὀλῐγόκερως-ωτος [ὁ,ἡ] μσν. ὁ ἔχων μικρὰ κέρατα : Γεωπ.18,1,3 **τοὺς κριοὺς εἶναι χρὴ .. εὐκέρωτας, ὀλιγοκέρωτας.**

ὀλιγοκίνδυνος-ον [ὀλίγος, κίνδυνος] μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων, ὁ ἐνέχων ὀλίγον κίνδυνον : Εὐστ.Ὀδ.1718, 39 **οὐ γὰρ ἀκίνδυνος οὗτος ὁ σκόπελος ἀλλὰ ὀλιγοκίνδυνος.**

ὀλῐγοκίνητος-ον [ὀλίγος, κινῶ] μτγν. ὁ ὀλίγον κινούμενος : Στοβ.Ἐκλ.11,202.

(ὀ)λιγόκλᾰδος[-η]-ο[ν] [ὀλίγος, κλάδος] κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὀλίγους κλάδους : Θεόφρ.ΦΙ 1,5,1· **2)** νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. γένος πλατυελμίνθων **στροβιλιστιδῶν** θαλασσίων σκωλήκων.

ὀλῐγόκληρος-ον [ὀλίγος, κλῆρος] μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων ὀλίγους κλήρους, γλώσσ. ἐπὶ τοῦ ἄκληρος· Εὐστ.1695,37 **«ἄκληρος ἀνὴρ ὁ ὀλιγόκληρος».**

(ὀ)λιγόκοσμος[-η]-ο[ν] [τὸ] μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χώρας, ὁ ἔχων ὀλίγον κόσμον, ὀλίγους ἀνθρώπους : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.248 **ὀλιγόκοσμον βασίλειον.**

ὀλῐγοκτήμων-ονος-ον [ὀλίγος, κτῆμα] μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγα κτήματα, ὁ μικροκτηματίας : Κύριλλ.Καν.Ἰουλ.7,226Β [ἔκδ. Jacobs].

ὀλιγοκυθαιμία [ἡ] νεώτ. ἰατρ. **ἃ.** ὀλιγοκυτταραιμία βλ.λ.

ὀλιγοκύμαντος-ον [ὀλίγος, κῦμα] μσν. **ὁ ἔχων** ὀλίγα κύματα, ὁ ὀλίγον κυμαινόμενος, ἀντίθ. πολυκύμαντος : Εὐστ.Πον.350,69 **εἰ μὴ ἐν παντελῶς γαληναίῳ, ἀλλ' ὡς ἐν ὀλιγοκυμάντῳ κατάστηθι.**

ὀλιγοκυτταραιμία [ἡ] νεώτ. ἰατρ. εἶδος ἀναιμίας, καθ' ἣν ἡ ποσότης τῶν ἐν τῷ αἵματι αἱμοσφαιρίων εἶναι μικρότερα τῆς φυσιολογικῆς.

ὀλιγοκύτταρος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγα **κύτταρα,** ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀλίγων κυττάρων.

ὀλιγολᾰ̆λος-ον [ὀλίγος, λαλῶ] μσν. κ. νεώτ. **ὁ** ὀλίγα λαλῶν, ὁ ὀλιγόλογος : Ἐπιφάν.Ἁγιοπ.217C [ὀρθότ. ὀλιγολάλος].

ὀλῐγολᾰλῶ-έω [ὀλιγόλαλος] μτγν. κ. μσν. **λαλῶ,** λέγω ὀλίγα : Εὐστ.1278,12, Λοβέκ.Φρύν.627.

ὀλιγολογία [ἡ] νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγολόγου, τὸ νὰ λέγῃ, ὁμιλῇ τις ὀλίγα, ἀντίθ. πολυλογία· **2)** ἡ βραχυλογία βλ.λ.

(ὀ)λῐγόλογος[-η]-ο[ν] [ὀλίγος, λόγος] μσν., νεώτ.κ. δημ. ὁ λέγων, ὁ ὁμιλῶν ὀλίγα, ὀλιγόλαλος, ὁ μὴ φλύαρος : Ἰω.Μαυρωπ. ἐν Ἀποσπ.Ἀνεκδ.Ἑλλ. Μουστοξ.2,5 [ὀρθότ. ὀλιγολόγος, πρβλ. βραχυλόγος, μακρολόγος]· **2)** νεώτ. ὁ λεγόμενος δι' ὀλίγων, ὁ βραχυλόγος, ὁ σύντομος : **ὀλιγόλογος προσφώνησις - ἐπιστολή.**

ὀλιγομάθεια [ἡ] νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγομαθοῦς, τὸ νὰ εἶναί τις ὀλιγομαθὴς βλ.λ.

ὀλῐγομαθής-οῦς-ές [ὀλίγος, μανθάνω] μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ μεμαθηκώς, ὁ μαθὼν ὀλίγα, ὁ μὴ τυχὼν ἐπαρκοῦς μορφώσεως:Σωκρ.Σχ.2,35,130,Εὐστρ. ΗΝικ.256,24· **κ.** ἐπίρρ. μτγν. -ῶς : Σωκρ.Σχ.4,7,219.

ὀλῐγομέρεια [ἡ] πάπ. ἡ μικρὰ ἔκτασις : **ὀλιγομέρεια τῆς ἀναγραφῆς.**

ὀλῐγομερής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐξ ὀλίγων μερῶν ἀποτελούμενος, συγκείμενος : **ὀλιγομερὲς ἄνθος.**

ὀλῐγομετρία [ἡ] [ὀλιγόμετρος] μτγν. κ. μσν. **ἡ** ὀλιγότης τοῦ μέτρου, ἡ ὀλιγότης, ἡ σμικρότης : Στοβ.Ἐκλ.1,1098 **πρὸς τὴν ὀλιγομετρίαν τὰ λοιπὰ ζῷα μεμετροποίηται**· **2)** ἐν τῇ προσῳδίᾳ, τὸ ἔχειν ὀλίγους μετρικοὺς πόδας : Εὐστ.Ἰλ.353, 39 **κακίαν ἔπους εἶναι, καθὰ καὶ τὴν ὀλιγομετρίαν, ἢ θεωρεῖται ἐν στίχῳ ἐξ ὀλίγων μερῶν λόγου συγκειμένῳ.**

ὀλῐγόμετρος-ον [ὀλίγος, μέτρον] μσν. **ὁ ἐξ** ὀλίγων μέτρων συγκείμενος : ΚΜανασσ.Χρον.9,73.

ὀλῐγομήκης-ους-ες [ὀλίγος, μῆκος] ὁ ἔχων ὀλίγον, μικρὸν μῆκος : Εὐστ.Πον.54,52 **ποιῶν τὸ ὀλιγόμηκες διὰ βραχύτητα δόσεως,** Μετοχ.Θ 242.

ὀλῐγόμισθος[-η]-ο[ν] [ὀλίγος, μισθός] ὁ λαμβάνων ὀλίγον μισθόν, ὁ ὑπηρετῶν ἐπὶ μικρῷ μισθῷ : Πλάτ.Ἐπιστ.348Α **τῶν δὴ μισθοφόρων τοὺς πρεσβυτέρους .. ἐπεχείρησεν ὀλιγομισθοτέρους ποιεῖν,** Πολυβ.4,43 **σοφιστὰς ὀλιγομίσθους.**

ὀλῐγομυθία [ἡ] [ὀλιγόμυθος] τὸ λαλεῖν, τὸ ὁμιλεῖν ὀλίγα, ἡ ὀλιγολογία : Δημόκρ.274 **κόσμος ὀλιγομυθίη γυναικί.**

ὀλῐγόμῡθος-ον [ὀλίγος, μῦθος] μσν. ὁ περιέχων ὀλίγους μύθους : Εὐστ.Πον.60,22 **ἐπίνικοι, οἱ**

καὶ περιόγονται μάλιστα διὰ τὸ ἀνθρωπινώτεροι εἶναι καὶ ὀλιγόμυθοι.
ὀλίγον οὐδ. τοῦ ὀλίγος βλ.λ., ὡς ἐπίρρ.
ὀλίγον (τὸ) νεώτ. βυζαντ. μουσ. φθογγόσημον δηλοῦν τὸν πρῶτον μετὰ τὸν προηγούμενον ἀνιόντα φθόγγον.
ὀλῑγόνειρος-ον (ὀλίγον, ὄνειρον) μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγα ὄνειρα : Ἰάμβλ.Πυθ.25,114 **ὀ- ὕπνοι.**
ὀλιγονιτρόφιλος-ον νεώτ. ἐπὶ βακτηρίων τοῦ ἐδάφους, ὁ διὰ τὴν θρέψιν τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται μικρὰ ποσότης νιτρικῶν ἁλάτων.
ὀλῑγόνοια (ἡ) (ὀλιγόνους) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγόνου βλ.λ., τὸ ἔχειν ὀλίγον νοῦν, μικρόνοια : Στουδ.Θεόδ.84D **περὶ μὲν τούτων εἴρηταί μοι . „ ἐφ᾿ ὅσον ἐφικτὸν τῇ ὀλιγονοίᾳ μου.**
ὀλῑγόνους-οος-ουν-οον (ὀλίγος, νοῦς) νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγον νοῦν, ὁ περιωρισμένης διανοητικότητος, ὁ μικρόνους, ἀντίθ. πολύνους.
ὀλῑγόξυλος-ον (ὀλίγος, ξύλον) μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγα ξύλα, ὁ θαμνώδης : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,226,3 **τοῦτό τε ῥωπεῖον ὀλιγόξυλον· 2)** ὁ φέρων ὀλίγα ξύλα, **ὀλίγην** ξυλείαν : Στράβ.Χρηστ.12,7· **3)** ὁ ἐξ ὀλίγων ξύλων συγκείμενος, ἤτοι συνιστάμενος : Φιλήμ.Γραμμ.Λεξ.Τεχνολ.209 ἐν λ. σχεδία **κάραβος μονόξυλος ἢ ὀλιγόξυλος.**
ὀλῑγοπαθής-οῦς-ές νεώτ. γραμμ. ἐπὶ πτωτικῶν, ὁ εἰς ὀλίγας μόνον πτώσεις συναιρούμενος, ἀντίθ. ὁλοπαθής : Γαζ.Θ Εἰσαγ.Γραμμ.6.
ὀλῑγοπαιδία (ἡ) (ὀλιγόπαις) μτγν. τὸ ἔχειν ὀλίγα παιδία, τέκνα : Μουσών. ἀπ. 15a,77H.
ὀλιγόπαις-παιδος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ὀλίγους παῖδας, ὀλίγα τέκνα : Πλάτ.Νόμ.930A **ὅσοι μὲν ἄπαιδες .. ἢ ὀλιγόπαιδες ὄντες διαφέρωνται.**
ὀλιγοπιστία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγοπίστου, τὸ ἔχειν ὀλίγην, μικρὰν πίστιν, ἡ ἔλλειψις πίστεως : Ὠριγ.Κέλσ.39, Ἐφραὶμ Σύρ.1,26E.
(ὁ)λῑγόπιστος(-η)-ο(ν) (ὀλίγος, πίστις) μτγν. μσν. κ. **νεώτ. κ. δημ.** ὁ ἔχων ὀλίγην, οὐχὶ ἰσχυρὰν πίστιν : ΚΔ Ματθ.8,26 **τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι,** αὐτ.14,31, αὐτ.Λουκ.12,28, Σέξτ.Πυθ.6, Εὐστ.Πον. 330,57· || νεώτ. κ. δημ. γεν. ὁ ὀλίγον πιστεύων εἰς τοὺς ἄλλους, ὁ μὴ δίδων μεγάλην πίστιν εἰς τοὺς ἄλλους, ὁ δύσπιστος.
ὀλῑγόπνους-οος-ουν-οον (ὀλίγος, πνοή) ἀρχ. λεξ. ὁ ἔχων ὀλίγην, μικρὰν πνοήν : Ἡσ. ἐν λ. ἀζαλές **πολύπνουν καὶ ὀλιγόπνουν.**
ὀλῑγοποιῶ-έω (ὀλίγος, ποιῶ) μτγν. ποιῶ, καθιστῶ τι ὀλίγον, ἐλαττῶ, μειῶ : ΠΔ Σοφ.Σειρ.48,2 **ὃς ἐπήγαγεν ἐπ᾿ αὐτοὺς λιμόν, καὶ τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὠλιγοποίησεν αὐτούς.**
ὀλῑγοπόλιος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ ἔχων ὀλίγας πολιὰς τρίχας : Ἡσ. ἐν λ. σπαρνοπόλιος.
ὀλῑγοπονία (ἡ) (ὀλιγόπονος) μτγν. τὸ πονεῖν, κοπιάζειν ὀλίγον, ἡ νωθρότης, ἡ ὀκνηρία : Πολύβ. 16,28,3 **δικαίως ἂν τις τὴν μὲν Ἀττάλου .. ὀλιγοπονίαν καταμέμφαιτο.**
ὀλιγόπονος-ον (ὀλίγος, πονῶ) μτγν. ὁ ὀλίγον πονῶν, κοπιάζων, ἐργαζόμενος : Διον.Ἀλ.Δημ.51.
ὀλιγοποσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ πίνειν ὀλίγον, ἡ μετριότης εἰς τὸ πίνειν : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.1,4, Λουκ.Παράσ.16 **οἱ μὲν βουλόμενοι τὰς ἄλλας τέχνας κατορθοῦν ὀλιγοσιτίαις καὶ ὀλιγοποσίαις χρῶνται καθάπερ οἱ νοσοῦντες.**
ὀλῑγοπότης (ὁ) (ὀλίγος, πότης) κ.μσν. κ. νεώτ., τὸ θηλ. **ὀλιγοπότις-ιδος**, ὁ πίνων ὀλίγον, ὁ ἐγκρατὴς περὶ τὴν πόσιν : Ἡρόδ.Ἰατρ. π. Ὀρειβ.5,27, 13, Ἀθήν.10,419A **ἦν δὲ καὶ ὀλιγοπότης ὁ Πυθαγόρας καὶ εὐτελέστατα διεβίω,** Εὐστ.Πον.323,12· || νεώτ. ἰδ. ὁ πίνων ὀλίγον οἶνον, κ. γεν. οἰνοπνευματώδη ποτά.
ὀλῑγοποτία (ἡ) μτγν. ἀ. ὀλιγοποσία βλ.λ. Ἀρετ. Χρον.Νούσ.1,2.
ὀλῑγόποτος-ον (ὀλιγοποτῶ) ὁ πίνων ὀλίγον, ὁ ὀλιγοπότης : Ἀριστλ.ΖΙ 593b,29 **ἔστι δὲ τὸ τῶν ὀρνίθων γένος πᾶν μὲν ὀλιγόποτον,** αὐτ.ΖΜ 669a, 35 **ἄδιψα καὶ ὀλιγόποτα ταῦτα πάντα.**
ὀλιγοποτῶ-έω (ὀλιγοπότης) κ. νεώτ. πίνω ὀλίγον, εἶμαι ὀλιγοπότης, ἀρκοῦμαι εἰς ὀλίγην πόσιν : Ἀριστλ.ΖΜ 670b,15 **ἐν τοῖς τετράποσι δὲ τοῖς ᾠοτόκοις μικρὸς καὶ στιφρός . . ὁ σπλὴν ἐστι διὰ τὸ τὸν πλεύμονα σομφὸν εἶναι καὶ ὀλιγοποτεῖν·** || κ. νεώτ. πίνω ὀλίγον οἶνον, λίγο κρασί : Πλούτ. Ἠθ.224D **ἐρωτώμενος δὲ διὰ τίνα αἰτίαν ὀλιγοποτοῦσιν οἱ Σπαρτιᾶται, ἔφη, ἵνα μὴ ἄλλοι ὑπὲρ ἡμῶν βουλεύωνται.**
ὀλῑγόπους-ποδος-ουν (ὀλίγος, πούς) μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων μικροὺς πόδας : Εὐστ.Ὀδ.1502,27.
ὀλιγοπραγμοσύνη (ἡ) μτγν. κ.νεώτ. ἡ εἰς ὀλίγα ἐνασχόλησις, δθ. ἡ ἀδράνεια, ἀντίθ. πολυπραγμοσύνη : Χρύσ.Στωϊκ.3,176.
ὀλιγοπράγμων-ονος (ὁ,ἡ,) μτγν. ὁ ἀσχολούμενος εἰς ὀλίγα, ὁ περὶ ὀλίγων φροντίζων, ἀντίθ. πολυπράγμων : Χρυσ.Στωϊκ.3,176.
ὀλῑγόπτερος-ον ὁ ἔχων ὀλίγα πτερά, ἀντίθ. πολύπτερος : Ἀριστλ.ΖΙ 486b,11 **τὰ μὲν πολύπτερα, τὰ δ᾿ ὀλιγόπτερά ἐστιν.**
ὀλῑγοπύθμην-ενος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων μικρὸν πυθμένα : Θεόγνωστ.Καν.86.
ὀλῑγόπῡρος-ον κ. μσν. ὁ ἔχων ὀλίγους πυρούς, κόκκους σίτου, ὀλίγον σῖτον : Θεόφρ.ΦΑἰτ.4,11,4 **ὁ στάχυς μικρὸς καὶ ὀλιγόπυρος· 2)** ὁ ἔχων ὀλίγον πῦρ : Εὐστ. π. Κουμαν.Ἀθησ. ἐν λ.
ὀλιγορρημονῶ-έω μτγν. κ. μσν. λέγω ὀλίγα· || τὸ ἀπαρφ. ὡς οὐσ.: Εὐστ.Πον.95,33 **τὸ σιγηλὸν καὶ τὸ ὀλιγορρημονεῖν.**
ὀλιγόρριζος-ον κ. μσν. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ὀλίγας ῥίζας : Θεόφρ.ΦΙ 1,6,3, Γεωπ.4,1,12.
ὀλιγόρρυτος-ον (ῥέω) Ἡσ. ὁ ὀλίγον ῥέων.
ὀλῑγος-η-ον κ. μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. δημ. **κ. λίγος-η-ο,** Ταραντῖν. ὀλίος, συγκρ. **ὀλιγώτερος, ἀ.** μείων ἢ ἥσσων ἢ ἐλάσσων ἢ ὀλίζων βλ.λ., ὑπερθ. **ὀλίγιστος,** συνήθ. π. Ὁμ. κ.Ἀττ. κ. σπαν.π. τραγ. ἐπὶ ποσότητος, πραγμάτων, γεγονότων, χρόνου, μικρός, σπάνιος, ἀντίθ. πολύς : Αἰσχ.Πέρσ. 330 **πολλῶν παρόντων δ᾿ ὀλίγ᾿ ἀπαγγέλλω κακά,** Σολωμ.Ἐλ.Πολ.Σχεδ.41 **ὀλίγο φῶς καὶ** μακρινὸ **σὲ μέγα σκότος κι ἔρμο,** Μωραϊτ.1,176 **ἂν τοῦ ἔδιδεν ὀλίγα κεφάλαια ν᾿** ἀνοίξῃ **ἕνα** ἐμπορικάκι, - παροιμ. **ὅπου γυρεύει τὰ πολλὰ χάνει καὶ τὰ λίγα,** αὐτ. **ὅπου εἶναι τὰ πολλὰ πάνε καὶ τὰ λίγα** (ὅτι αἱ μικραὶ πρόσοδοι τῶν πτωχῶν περιέρχονται εἰς τὰς χεῖρας τῶν πλουσίων)· || κ. μτ. ἀπαρφ. : Ἡρ.6,109 **ὀλίγους . . στρατιῇ τῇ Μήδων συμβαλέειν,** Θουκ.1,50 **μὴ . . αἱ σφέτεραι δέκα νῆες ὀλίγαι ἀμύνειν ὦσιν·** || ἐπὶ χώρου, ὁ μικρᾶς ἐκτάσεως : Ἰλ.Κ 161 **ὀλίγος δέ τε χῶρος ἐρύκει,** Ἡρ.9,70 **οἷα ἐν ὀλίγῳ χώρῳ πολλαὶ μυριάδες κατειλημμέναι, - κάνε μου λίγο τόπο νὰ καθίσω·** || ἐπὶ χρόνου, ὁ μικρᾶς διαρκείας, ὁ βραχύς : Ἰλ.Τ 157 **ἐπεὶ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἔσται φύλοπις,** αὐτ.Ψ 418, Πίνδ.Ν 7,38 **Μολοσσίᾳ δ᾿ ἐμβασίλευεν ὀλίγον χρόνον,** Σοφ.ἀπ.646 **ἐν βραχεῖ κώλίγῳ χρόνῳ, - λίγος καιρὸς** εἶναι **ποὺ παντρεύτηκα, - σὲ λίγη ὥρα θὰ ξαναπεράσω·** || ἐπὶ μεγέθους, ὁ μικρός, ἀντίθ. μέγας : Ἰλ.Ξ 376 **ἔχει δ᾿ ὀλίγον σάκος ὤμῳ,** Ὀδ.Κ 94 **κῦμα οὔτε μέγ᾿ οὔτ᾿ ὀλίγον,** Ἀπολλ.Ρ 1,955 **ὀλίγος λίθος·** κ. συγκρ. : Αἰλ.ΖΙ 2,42 **τὸ μέγεθος ὄντες** αἰετῶν **οὐκ ὀλιγώτεροι·** || ἐπὶ ἀναστήματος ἢ ἡλικίας : Ἰλ. Β 529 **Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας .. ὀλίγος μὲν ἔην,** Ὀδ.Ι 515 **νῦν δέ μ᾿ ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκικυς ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,** Θεόκρ.1,47 **τὰν ὀλίγος τις κῶρος ἐφ᾿ αἱμασιαῖσι φυλάσσει ἥμενος,** Καλλ.Αἴτ.ἐν Ἀν.Ὀξ.2080,85 **οὐκ ὀλίγης αἷμα βοὸς**

κέχυται· || ἐνίοτε ἐπὶ σημ. κειμένης μεταξὺ τῆς τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ποσότητος : Ἰλ.Μ 452 ὀλίγον τέ μιν ἄχθος ἐπείγει, Ὀδ.Ζ 208 δόσις τ' ὀλίγη τε φίλη τε, Πλάτ.Ἀπολ.23Α ἡ ἀνθρωπίνη σοφία ὀλίγου τινὸς ἀξία ἐστὶ καὶ οὐδενός, Ἀριστλ.ΖΜ 651b,17· || κ. ἐπὶ βαθμοῦ : Καλλῖν.1,17 ὀλίγος καὶ μέγας· **2)** οἱ ὀλίγοι ὡς οὐσ. οἱ ἔχοντες τὴν ἀρχὴν ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις, οἱ ὀλιγαρχικοί, ἀντίθ. τὸ πλῆθος : Θουκ.6,38 τοὺς δ' αὖ ὀλίγους τὰ μὲν ἐλέγχων, τὰ δὲ φυλάσσων, Πλάτ. Πολιτ.291D τὴν ὑπὸ τῶν ὀλίγων δυναστείαν, αὐτ. 303Α,Δημ.1396 διὰ τῶν ὀλίγων δυναστείαι· **3)** ἀσθενής, ἀδύνατος· κ. συγκρ. : Ἱππ.Παρθ.1 ἀθυμοτέρη καὶ ὀλιγωτέρη φύσις· **4)** τὸ οὐδ. ὀλίγον ὡς ἐπίρρ., π. Ὁμ. συνήθ. μτ. ρ., εἰς μικρὰν ποσότητα, ἔκτασιν, ἔντασιν, χρονικὴν διάρκειαν, λιγάκι : Ἰλ.Ψ 424 ὀλίγον δὲ παρακλίνας ἐδίωκεν, Εὐρ. Κυκλ.163 ὀλίγον φροντίσας γε δεσποτῶν, Πλάτ. Πρωτ.339D ὀλίγον δὲ τοῦ ποιήματος εἰς τὸ πρόσθεν προελθὼν ἐπελάθετο, - ὀλίγον μόνον ν' ἀργήσω ἀνησυχεῖ· κ. κτ. πληθ. : Θουκ.3,73 ἠκροβολίσαντο ὀλίγα· || κ. μτ. συγκρ. ἐπιθ. : Ἰλ.Ψ 789 Αἴας μὲν γὰρ ἐμεῖ' ὀλίγον προγενέστερός ἐστιν, αὐτ.Τ 217,Ὀδ.Ο 365 ὀλίγον δέ τί μ' ἧσσον ἐτίμα, Ἡρ.4,81 τοῦ καὶ ὀλίγον τι πρότερον τούτων μνήμην εἶχον, Πλάτ.Γοργ.454Β ἵνα μὴ θαυμάζῃς, ἐὰν ὀλίγον ὕστερον τοιοῦτόν τι σὲ ἀνέρωμαι· || συνήθ. π. πεζογρ. ἀντὶ ὀλίγον τίθεται ὀλίγῳ μτ. συγκρ. : Ἡρ.7,113 τοῦ περ ὀλίγῳ πρότερον τούτων λόγον ἐποιεύμην, Πλάτ.Γοργ. 460C μέμνησαι οὖν λέγων ὀλίγῳ πρότερον· **5)** ἐν φρ. κ. νεώτ. οἷον ὀλίγου δεῖν ἢ ἀττ. κ. μτγν. μ. ὀλίγου, μσν. κ. δημ. λίγο ἔλειψε, μικροῦ δεῖν, σχεδόν : Ὀδ.Ξ 37 ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο, Ἡρ.7,10,3 ἀλλ' οἷόν κοτε ἡμέας ὀλίγου ἐδέησε καταλαβεῖν πάθος, Θουκ.4,124 ἱππῆς δ' οἱ πάντες ἠκολούθουν Μακεδόνων ξὺν Χαλκιδεῦσιν ὀλίγου ἐς χιλίους, Πλάτ.Πρωτ.361C ὀλίγου πάντα μᾶλλον φανῆναι αὐτὸ ἢ ἐπιστήμην, Δημ.448, Ἐρωτόκρ.2,1629 ὀλίγο λίγον ἤλειφε τοῦ δυνατοῦ Κυπρίδη νά πέσῃ μὲ τὴν κονταριά, - λίγο ἔλειψε νὰ πνιγοῦμε· || ἐν φρ. ἐς ὀλίγον, παρ' ὀλίγον παρὰ μικρόν, μικροῦ δεῖν, σχεδόν : Εὐρ.ΙΤ 872 παρὰ δ' ὀλίγον ἀπέφυγες ὄλεθρον ἀνόσιον ἐξ ἐμῶν δαϊχθεὶς χερῶν, Θουκ.4,129 ἐς ὀλίγον ἀφίκετο τοῦ νικηθῆναι, Πολύβ.2,55,4 παρ' ὀλίγον ἦλθε τοῦ μὴ ἐκπεσεῖν· **6)** ἐν φρ. δι' ὀλίγου (χώρου) ἢ ἐν ὀλίγῳ (χώρῳ) ἐντὸς μικροῦ διαστήματος, μικρᾶς περιοχῆς : Αἰσχ.Ἑπτ. 762, Εὐρ.Ἰκ.1126 ἐν ὀλίγῳ τἀμὰ πάντα συνθείς, Θουκ.2,89 αὐτ.4,26 ἐν ὀλίγῳ στρατοπεδευομένοις, Δημ.33 εἰς ταὐτὸ πάντα . . ἀθροίσονται ἐν ὀλίγῳ· **7)** ἐπὶ χρόνου, ἐν ταῖς φρς δι' ὀλίγου, ἐν ὀλίγῳ, ἐξ ὀλίγου, ἐπ' ὀλίγον, μετ' ὀλίγον, ἐντὸς ὀλίγου, πρὸ ὀλίγου ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος, μετὰ βραχὺ χρονικὸν διάστημα : Πίνδ. Π 8,92, Θουκ.2,11 ἐξ ὀλίγου καὶ δι' ὀργῆς, αὐτ.6,11 εἰ, . . , δι' ὀλίγου ἀπέλθοιμεν (αἰφνιδίως), Ξεν.Ἑλλ. 1,1,2 μετ' ὀλίγον δὲ τούτων . . εἰσέπλει, Πλάτ. Ἀπολ.22Β ἔγνων καὶ περὶ ποιητῶν ἐν ὀλίγῳ τοῦτο (ταχέως), Θεόφρ.Φι 8,5,1, ΚΔ Πράξ.26,28 ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν γενέσθαι, Γεωπ.7,12, 22, - θὰ φύγω ἐντὸς ὀλίγου, - ἦρθε πρὸ ὀλίγου καὶ μᾶς τὰ εἶπε, - θὰ μείνῃ ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν Ἑλλάδα· **8)** ἐν φρ. δημ. κ. νεώτ. σὺν ὀλίγοις, ἐν ὀλίγοις, δι' ὀλίγων, μὲ λίγα λόγια διὰ βραχέων, συντόμως : Ἡρ.4,52 τὸν Ὕπανιν ἐόντα ποταμὸν ἐν ὀλίγοισι μέγαν, αὐτ.9,41 ἐν ὀλίγοισι . . ἀνὴρ δόκιμος, Πλάτ.Φιλ.31D δι' ὀλίγων περὶ μεγίστων . . ῥηθῆναι, Πλούτ.Γάλβ.3 ἀνθύπατος γενάμενος σὺν ὀλίγοις ἐπαινεθῆναι, Ἡλιόδ.Αἰθ.3,1 ὀναμαστὴν ἐν ὀλίγαις γενομένην αὐτῆς τε ἕνεκεν· **9)** ἐν φρς κατ' ὀλίγον κ. νεώτ. ὀλίγον κατ ὀλίγον,δημ.λίγο-λίγο, βαθμηδόν, κατὰ μικρὰς ποσότητας ἢ κατὰ βραχέα χρονικὰ διαστήματα, σιγὰ σιγά : Θουκ.1,69 ἐπιστάμεθα οἵᾳ ὁδῷ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὅτι κατ' ὀλίγον χωροῦσιν ἐπὶ τοὺς πέλας, Λουκ.Τίμ.4 καὶ κατ' ὀλίγον Κρόνον σε, - ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐδαπάνησε τὴν περιουσίαν του· || δημ. φρ. κάθε λίγο καὶ λιγάκι ἐπανειλημμένως, πολὺ συχνά· || συχνάκις τὸ ἐπίθ. λαμβάνει τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ οὐσ. : Ἡρ.2,93 τῶν γὰρ ᾠῶν ἀπορραίνουσι κατ' ὀλίγους τῶν κέγχρων, αὐτ.9,102 οὗτοι κατ' ὀλίγους γινόμενοι ἐμάχοντο (κατὰ μικρὰς ὁμάδας), Θουκ.4,10 κατ' ὀλίγον μαχεῖται (τὸ πλῆθος αὐτῶν)· **II)** τὸ ὀλίγον ὡς οὐσ. βλ.λ.

ὀλιγοσαρκία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν ὀλίγας σάρκας, ἡ ἰσχνότης : Εὐστ.Ἰλ.1361,24.

ὀλιγόσαρκος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγας σάρκας, ἰσχνός, λιπόσαρκος, ἀντίθ. πολύσαρκος : Λουκ.Ἀποκ.29 καὶ πιμελὲς ἢ ὀλιγόσαρκον, Γαλ.14,45· κ. συγκρ. : Ἡρόδ.Ἰατρ. π. Ὀρειβ.10,18,7.

ὀλιγοσθενής-οῦς-ές σχόλ. ὁ ἔχων ὀλίγον σθένος, ὀλίγην δύναμιν : Ὀππ.Ἁλ.1,623.

ὀλιγοσθενῶ-έω λιποθυμῶ, λιγοθυμῶ : Βακχ.5,152.

ὀλιγοσιδηραιμία (ἡ) νεώτ. ἀναιμία τῶν βρεφῶν ὀφειλομένη εἰς ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς σιδήρου ἐν τῷ αἵματι.

ὀλιγοσιδηρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελοῦν ἰσόμορφον παράμειξιν τοῦ ἀνθρακικοῦ μαγγανίου μετὰ τοῦ σιδηρίτου.

ὀλιγοσιτία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ὀλιγοφαγία, λιγοφαγία : Ἀριστλ.Πολιτ.1272a,22 πρὸς δὲ τὴν ὀλιγοσιτίαν ὡς ὠφέλιμον πολλὰ πεφιλοσόφηκεν ὁ νομοθέτης, αὐτ.Πρ.863b,24, Σωρ.1,65, Θεόφρ.ὀπ.7,17, Λουκ.Παράσ.16 ὀλιγοσιτίαις καὶ ὀλιγοποσίαις χρῶνται καθάπερ οἱ νοσοῦντες, Συνέσ.Ἐπιστ.114 ἀγαθὸν ἀναγκαῖον ἡ ὀλιγοσιτία.

ὀλιγόσιτος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀρκούμενος εἰς ὀλίγα σιτία, ὁ ὀλιγοφάγος : Φερεκρ.1 ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ' ἄρ', ὃς τῆς ἡμέρας κατεσθίεις μακρᾶς τριήρους σιτία, Φρύν.Κωμ.23, Πολυδ.6,28.

ὀλιγοσιτῶ-έω κ. μσν. σιτῶ, τρώγω ὀλίγα, εἶμαι ὀλιγόσιτος : Ἱππ.Ἀγμ.27, Πλούτ.Ἠθ.129F ποικίλαις ὀλιγοσιτεῖν καὶ μηδὲν ὑπολιπεῖν περιττώματος πλῆθος ἐν τῷ σώματι, Κύριλλ. πρὸς Ἰουλ.2,45 προσποιοῦνται ὀλιγοσιτεῖν ἔσθ' ὅτε, Θεοφάν.Νόνν.1,188, Εὐστ.Πον.229,21.

ὀλιγόσπερμος-ον (σπέρμα) κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγον σπέρμα, ἀντίθ. πολύσπερμος : Ἀριστλ.ΖΓ 725b,29 τὰ μὲν πολύσπερμα, τὰ δ' ὀλιγόσπερμά ἐστι· κ. συγκρ. : Θεόφρ.Φι 7,4 εὐχυλότερον δὲ καὶ τῶν τευτλίων τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος, καὶ ὀλιγοσπερμότερον, ὃ καλοῦσί τινες Σικελικόν· || νεώτ. βοτον. τὰ ὀλιγόσπερμα ὡς οὐσ. φυτὰ ἐγκλείοντα ἢ παράγοντα ὀλίγα σπέρματα.

ὀλιγόσπορος-ον μτγν. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων ὀλίγον σπέρμα : Βέττ.Βάλ.14,23· || ἐπὶ μέρους τοῦ ζῳδιακοῦ : Ἡφαιστ.Ἀστρ.1,1.

ὀλιγοστάδιος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀλίγων σταδίων ἔκτασιν : Εὐστ.εἰς Διον.Περ.65 ὀλιγοστάδιος πορθμός, αὐτ.Ὀδ.1667,48.

ὀλιγόστευμα-ατος (τὸ) (ὀλιγοστεύω) νεώτ., δημ. λιγόστε(υ)μα ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις.

ὀλιγόστευσις-εως (ἡ) (ὀλιγοστεύω) νεώτ., δημ. λιγόστεψη τὸ ὀλιγόστευμα βλ.λ.

ὀλιγοστεύω νεώτ., δημ. λιγοστεύω, ἀόρ. (ὠ)λιγόστευσα, καθιστῶ τι ὀλιγώτερον, ἐλαττῶ, μειῶ, ἀντίθ. αὐξάνω, πληθαίνω, περισσεύω : μὴν (ὀ)λιγοστεύῃς τὴν τροφή(ν) τοῦ ἀλόγου· || κ. ἀμτβ. γίνομαι ὀλιγώτερος, ἐλαττοῦμαι, μειοῦμαι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.55 ποτάμι, γιὰ λιγόστεψε, ποτάμι, γύρνα πίσω, γιὰ νὰ περάσω ἀντίπερα, στὰ

κλέφτικα λημέρια, - λιγόστεφαν τὰ λεφτά· 2) ρηματ.π. ὀλιγόστευσις, (ὀ)λιγόστευμα.

ὀλιγοστήμων-ονος-ον νεώτ. βοταν. ἐπὶ ἀνθέων, ὁ ἔχων ὀλίγους στήμονας.

ὀλῐγοστῐχία (ἡ) (ὀλιγόστιχος) μτγν. κ. μσν., ἰων.-ίη τὸ συνίστασθαι ἐξ ὀλίγων στίχων : Φίλιππ.Θεσσ.4, 2,6 **γνῶθι καὶ ὁπλοτέρων τὴν ὀλιγοστιχίην,** Πρόδρ.ἐν Notices 8,122.

ὀλῐγόστῐχος-ον μτγν, μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀλίγων στίχων : Διογ.Λ 7,165, Σχόλ.'Αριστφ.'Ιππ.534, Εὐστ.Πον.218,22 **φέρε γὰρ ὀλιγόστιχον ἐπιδρομὴν ποιησώμεθα, - ὀλιγόστιχον ἄρθρον - ποίημα.**

ὀλῐγοστός-ή-όν (ὀλίγος) κ. μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. δημ. λιγοστός (Λίβ.Ροδ.3368) κ. **ὀλιγωστός** (π.'Ησ.) ὁ εἷς ἐξ ὀλίγων, ἀντίθ. πολλοστός : Βάρρ.π.'Ιωσ. Αἰ 10,11,1 **ὀ- ὁρμᾶν,** Πλούτ.Καῖσ.49 **ὀλιγοστῷ τοσαύτην ἀμυνομένῳ πόλιν καὶ δύναμιν,** αὐτ.'Αντ.51 **καταβὰς ὀλιγοστὸς ἐπὶ θάλασσαν ἐν χωρίῳ τινί·** 2) ἐπὶ χρόνου, ὁ ἐλάχιστος, ὁ βραχύτατος: Σοφ.'Αντ.625 **πράσσει δ' ὀλιγοστὸν χρόνον ἐκτὸς ἄτας** (κῶδ.), 'Αριστλ.Μεταφ.1053a,9 **κίνησιν τῇ ἁπλῇ καὶ τῇ ταχίστῃ, ὀλιγοστὸν γὰρ αὕτη ἔχει χρόνον·** 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ πολὺ ὀλίγος, ὁ ὀλιγάριθμος: **ἦρθαν λιγοστοὶ ἄνθρωποι,-λιγοστὰ κέρδη.**

ὀλιγοστῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν., δημ. λιγοστά κατὰ τρόπον ὀλιγοστὸν βλ.λ.2) : 'Αθανάσ.2,216Β.

ὀλιγοσυλλᾰβία (ἡ) (ὀλιγοσύλλαβος) μσν. τὸ ἔχειν ὀλίγας συλλαβάς : Εὐστ.'Ιλ.25,35.

ὀλιγοσύλλαβος(-η)-ο(ν) (συλλαβή) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀλίγων συλλαβῶν, ἀντίθ. πολυσύλλαβος : Διον.'Αλ.Συνθ.12, ΚΜανασσ.Χρον.4908 **ὀλιγοσύλλαβος γραφή·** ‖ τὸ **ὀλιγοσύλλαβον** ὡς οὐσ. τὸ ἔχειν ὀλίγας συλλαβάς, ἡ ὀλιγοσυλλαβία : Εὐστ.Παν.340,16 **τὸ ὀλιγοσύλλαβον τῆς γραφῆς.**

ὀλῐγοσύνδεσμος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγους συνδέσμους : Διον.'Αλ.Συνθ.22 **ὀ- ἁρμονία.**

ὀλιγοσχῐδής-οῦς-ές μσν. ἐπὶ ὁδοῦ, ὁ ἔχων ὀλίγας σχισμάς, διακλαδώσεις, ἀντίθ. πολυσχιδής : Εὐστ.Πον.54,18 **ὁδὸν ἁπλουστέραν ἑλομένη τινὰ καὶ ὀλιγοσχιδῆ.**

ὀλῐγοσώμᾰτος-ον σχόλ., συγκρ. **ὀλιγοσωματώτερος,** ὁ ἔχων μικρὸν σῶμα· κ. συγκρ. : Σχόλ. Πλάτ.Τίμ.53δ **διὰ τὸ λεπτότερον καὶ ὀλιγοσωματώτερον τοῦ ὕδατος.**

ὀλῐγοτεκνία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν ὀλίγα τέκνα, ἀντίθ. πολυτεκνία : Πτολ.Τετράβ.189.

ὀλῐγότεκνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγα τέκνα, ἀντίθ. **πολύτεκνος· κ. ὑπερθ** : Μάξ.Τύρ.6,1.

ὀλιγότης-ητος (ἡ) (ὀλίγος) κ. νεώτ. τὸ ὀλίγον, τὸ ὀλιγάριθμον, ἀντίθ. πλῆθος : Πλάτ.Νόμ.678C **οὐκ ἄσμενοι μὲν ἑαυτοὺς ἑώρων δι' ὀλιγότητα ἐν τοῖς περὶ ἐκεῖνον τὸν χρόνον,** 'Αριστλ.Μεταφ. 984a,10, ΠΔ Ψαλμ.101,24 **τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀνάγγειλόν μοι,** Διον.'Αλ.Ρωμ.5,46 **τῆς τῶν πολεμίων ὀλιγότητος,** Πλούτ.'Αλέξ.20 **καὶ πρὸς τῆς ὀλιγότητος τῶν πολεμίων ἔχοντα τὴν θέσιν, - ἡ ὀλιγότης τοῦ πληθυσμοῦ·** 2) ἡ σμικρότης, ἡ σπάνις : Πλάτ.Πολ.591E **μή τι παρακινῇ αὐτοῦ τῶν ἐκεῖ διὰ πλῆθος οὐσίας ἢ δι' ὀλιγότητα,** αὐτ.Νόμ.745D· ‖ ἐπὶ ἐδεσμάτων : 'Επίκ. ἀπ.456· ‖ ἐν φρ. ἐπὶ χρόνου, ἡ βραχύτης : Πλάτ. Θεαίτ.158D **πλήθει χρόνου καὶ ὀλιγότητι τὸ ἀληθὲς ὁρισθήσεται·** ‖ ὁμ. ἐν φρ. ἐπὶ φωνῆς, ἡ ἀδυναμία : Πολυδ.6,145.

ὀλῐγοτῑμία (ἡ) (ὀλιγότιμος) μτγν. ἡ ὀλίγη ἐκτίμησις, τιμή : Κύριλλ.2,4 **ταῖς ἡμετέραις ὀλιγοτιμίαις συσχηματίζεται Κύριος τῆς δόξης ὑπάρχων.**

ὀλῐγοτῑμῶ-άω 'Επιγρ. δίδω τιμὴν μικροτέραν τῆς πραγματικῆς : **εἰ δέ τίς κα ὀλιγοτιμάσηι, ἐπικαθιξεῖται ὁ πεντηκαστολόγος ὢν καὶ χρήζηι.**

ὀλιγοτοκία (ἡ) (ὀλιγοτόκος) κ. νεώτ. τὸ τίκτειν ὀλίγα τέκνα, ἀντίθ. πολυτοκία : 'Αριστλ.ΖΙ 771b,6 **αἴτιον γὰρ τὸ μέγεθος καὶ ἡ μικρότης τῶν σωμάτων, τῆς ὀλιγοτοκίας, καὶ τῆς πολυτοκίας.**

ὀλιγοτόκος-ον κ. νεώτ. ὁ τίκτων, γεννῶν ὀλίγα τέκνα, ἀντίθ. πολυτόκος : 'Αριστλ.ΖΓ 753a,31 **τὰ μὲν μώνυχα, μονοτόκα· τὰ δὲ δίχηλα, ὀλιγοτόκα.**

ὀλιγοτοκῶ-έω τίκτω, γεννῶ ὀλίγα τέκνα : 'Αριστλ. ΖΓ 772b,2 **καὶ πολυτοκεῖ, καὶ ὀλιγοτοκεῖ ποτε.**

ὀλιγοτραφῶ-έω ὁ. ὀλιγοτροφῶ βλ.λ.

ὀλιγοτρεφής-οῦς-ές μσν. ὁ μὴ εὐτραφής, ὁ λιπόσαρκος : Εὐστ.'Οδ.1752,9 **ζατρεφέας μὲν εἶναι τοὺς σιάλους, ὀλιγοτρεφεῖς δὲ τοὺς χοίρους.**

ὀλιγοτριχία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀτελὴς ἀνάπτυξις τοῦ τριχωτοῦ συστήματος, ὅπερ ὑφίσταται μόνον ἐν καταστάσει ἁπλοῦ χνοός, λεπτοῦ καὶ ἰσχνοῦ.

ὀλῐγότρῐχας (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὀλίγας τρίχας, ὁ ὀλιγόθριξ, ὁ ψιλός : 'Αριστλ.ΖΙ 498b,17 **οὐχ ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος ὀλιγότριχον.**

ὀλιγοτροφία (ἡ) (ὀλιγοτρόφος) μτγν. ἡ ὀλίγη τροφή : Γαλ.6,209, Σωρ.1,65, 'Αλέξ.Τραλλ.Πυρ.3.

ὀλιγότροφος-ον ὁ λαμβάνων ὀλίγην τροφήν, ὁ τρώγων ὀλίγον : 'Αριστλ.ΖΜ 682a,21 **πάντα μὲν . . ὀλιγότροφα τὰ ἔντομα τῶν ζῴων,** αὐτ.Πρ.898b,21· ‖ 'Επιγρ. ἀμφ. ἐπὶ ἀθλητῶν, ὁ ἀπέχων τροφῆς.

ὀλιγοτρόφος-ον (τρέφω) ὁ παρέχων ὀλίγην τροφήν : 'Ιππ.Προρρ.2,3 **διαιτήμασι ὀλιγοτρόφοισι,** Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,13,4, Δίφιλ.Σ π.'Αθήν.3,120Ε **τὰ ταρίχη τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων καὶ λιμναίων καὶ ποταμίων γινόμενα ἐστὶν ὀλιγοτρόφα,** Γαλ.17(2),368· κ. συγκρ. : Σωρ.1,117 **ὀλιγοτροφώτερον γάλα.**

ὀλῐγοτροφῶ-έω δίδω ὀλίγην τροφήν : Αἰσώπ. Μῦθ.358 (ἔκδ.Κορ.) **ὀλιγοτροφεῖ με.**

ὀλῐγόϋδρος-ον ἐπὶ φυτῶν, ὁ θέλων ὀλίγον ὕδωρ, ὁ ξερικός, ἀντίθ. φίλυδρος· κ. ὑπερθ. : Θεόφρ.ΦΙ 6,7,6 **ὀλιγουδρότατος ὁ ἕρπυλλος.**

ὀλιγόϋλος-ον μσν. ἐπὶ συγγράμματος, ὁ περιέχων ὀλίγην ὕλην, ὁ ἔχων μικρὸν τὸ περιεχόμενον : Εὐστ.'Ιλ.4,1 **ἐκεῖ δὲ γλισχρότατος καὶ πάντῃ ὀλιγόϋλος ὁ τοῦ βιβλίου σκοπός,** αὐτ.'Οδ.1379, 43 **ἰστέον δὲ ὅτι πάνυ γλίσχρα τὰ τῆς ὑποθέσεως ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ καὶ ἄσπορα καὶ ὀλιγόϋλα·** ‖ τὸ ὀλιγόϋλον ὡς οὐσ. ἡ ὀλιγότης, ἡ σπάνις ὕλης : Εὐστ.Πον.224,58 **καὶ τὸ δικαιότατον συνέθηκε διὰ τὸ κατ' αὐτοὺς ὀλιγόϋλον.**

ὀλιγοϋπνία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὀλίγος, βραχὺς ὕπνος : 'Ιάμβλ.Πυθ.16,69, αὐτ.31,188· ‖ νεώτ. ἡ πρὸς ὀλίγον ὕπνον φυσικὴ διάθεσις· πρβλ. ἀϋπνία.

ὀλῐγόϋπνος-ον (ὕπνος) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **λιγόϋπνος,** ὑπερθ. **ὀλιγοϋπνότατος,** ὁ ἔχων ὀλίγον ὕπνον, ὁ κοιμώμενος ὀλίγον : 'Αππ.'Ιβηρ.71(74)· κ. ὑπερθ. : Γαλ.10,538.

ὀλιγοϋπνῶ-έω (ὀλιγόϋπνος) μσν. κοιμῶμαι ὀλίγον : Εὐστ.'Οδ.1649,32 **τὸν τηνικαῦτα δυνάμενον ὀλιγοϋπνεῖν κερδαίνειν διπλᾶ.**

ὀλιγουρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐλάττωσις τῆς κατὰ τὸ εἰκοσιτετράωρον ἐκκρινομένης ποσότητος τῶν οὔρων, ἀντίθ. πολυουρία.

ὀλιγούτσικος-η-ο μσν. κ. δημ. κ. λιγούτσικος ὁ πολὺ ὀλίγος : 'Ερωτόκρ.1,559 **εἰς ὥραν ὀλιγούτσικη, ὁπού 'σανε χωσμένοι.**

ὀλῐγοφᾰγία (ἡ) σχόλ. κ. νεώτ., δημ. λιγοφαγία ἡ ὀλιγοσιτία, ἀντίθ. πολυφαγία : Σχόλ.'Αριστφ.Εἰρ.28· ‖ νεώτ. κ. δημ. κτ. ἐπέκτ. ἡ ὀλιγάρκεια, ἡ λιτότης.

ὀλῐγοφᾰγος-ον κ. νεώτ., δημ. λιγόφαγος-η-ο ὁ τρώγων ὀλίγον, ὀλιγόσιτος : 'Ιππ.Δι.2,49 **τὰ ὀλιγοφάγα τῶν πολυφάγων.**

ὀλιγοφᾰής-οῦς-ές λεξ. ὁ ρίπτων ὀλίγον φῶς : Σουΐδ. ἐν λ. βραχυφεγγίτης.

ὀλιγοφῐλία (ἡ) ὀλιγότης φίλων, ἡ ἔλλειψις, ἀντίθ. πολυφιλία : 'Αντιφ.ἀπ.75 **πολυφιλίαν δὲ καὶ ὀλιγοφιλίαν,** 'Αριστλ.Ρητ.1386a,10.

ὀλῐγοφόρος-ον (φέρω) κ. σχόλ. ἐπὶ οἴνου, ὁ δυνάμενος νὰ φέρῃ, νὰ δεχθῇ ὀλίγον μόνον ὕδωρ, ὁ ἀδύνατος : Ἱππ.Διαίτ.56 **καὶ οἴνου λεπτοῦ καὶ ὀλιγοφόρου καὶ ἀνόδμου ἢ μὲν ἰσχυρότερον,** Γαλ. 6,807· πρβλ. Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ 854.

ὀλῐγοφρᾰδής-οῦς-ές (φράζω) σχόλ. ὁ ὀλίγα λέγων, ὀλιγόλογος : Σχόλ.Πίνδ.Ο 3,81 **οἱ Δωριεῖς ὀλιγοφραδεῖς καὶ συλληπτικοί.**

ὀλῐγοφρενία (ἡ) μτγν. ἡ ὀλιγότης φρενῶν, ὁ μικρὸς νοῦς : Γρηγ.Ναζ.Ποιήμ.13,126.

ὀλιγοφρόνως ἐπίρρ., μτγν. κατὰ τρόπον ὀλιγόφρονα, ἀνοήτως : Πολυδ.4,15.

ὀλιγόφρων-ονος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγας φρένας, ὁ μικρὸς τὸν νοῦν, ὁ ἀνόητος : Φίλ.2,70, Πλούτ.Ἠθ.504Α **ἡ μέθη λάλον· ἄνουν γὰρ καὶ ὀλιγόφρονα, διὰ τοῦτο καὶ πολύφωνον,** Πολυδ.4, 14, Ἀνών.ἐν Ἀν.Βοασσ.133 **ἀνὴρ κατὰ τὸ εἶδος ἐοικὼς γυναικὶ ἀνάνδρος καὶ . . ὀλιγόφρων ἐστί.**

ὀλιγόφυλλος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ὀλίγα φύλλα, ἀντίθ. πολύφυλλος : Θεόφρ.ΦΙ 1,10,8.

ὀλιγόφωνος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγην, μικράν, ἀσθενῆ φωνήν : Ἀριστείδ.Κ 1,20 **τὰ δὲ μικρὸν καὶ ἀμαυρὸν ἠχοῦντα παντάπασιν ἄφωνα, οἷον ὀλιγόφωνα, προσαγορεύεται.**

ὀλιγόχλωρον (τὸ) μτγν. ἡ κάππαρις:ΨΔιοσκ.2,173.

ὀλιγοχλωροφυλλικός-ή-όν νεώτ. βοταν. ὁ ἔχων ὀλίγους μόνον χλωροφυλλοκόκκους, κόκκους χλωροφύλλης : **ὀλιγοχλωροφυλλικὸς ἱστός.**

ὀλῐγοχορδία (ἡ) μτγν τὸ ἔχειν ὀλίγας χορδάς, ἀντίθ. πολυχορδία : Πλούτ.Ἠθ.1137D.

ὀλιγόχοος-ον, συνηρ. ὀλιγόχους βλ.λ.

ὀλιγόχορδος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγας χορδάς : Πλούτ.Ἠθ.1137Β (δ.γρ. τρίχορδα).

ὀλῐγόχους-οος-ουν-οον (χέω) συγκρ. **ὀλιγοχούστερος,** ὁ ὀλίγον ἐκχύνων· κ. συγκρ. : Ἀριστλ. ΖΓ 757a,21 **ὀλιγοχούστερος πρὸς γονήν·** ‖ ἐπὶ τῶν δημητριακῶν, ὁ φέρων ὀλίγους καρπούς : Θεόφρ.ΦΙ 8,4,4 **ὀλιγόχοοι δὲ . . καὶ κοῦφοι κατὰ τὴν προσφορὰν καὶ ἡδεῖς (εἰσὶν οἱ δίμηνοι πυροί)·** κ. συγκρ. : αὐτ.ΦΑΙτ.4,8,2 **διὸ καὶ πυροὶ κριθῶν ὀφιέστεροι καὶ ὀλιγοχούστεροι.**

ὀλιγοχοῶ-έω λεξ. εἶμαι ὀλιγόχους βλ.λ. : Θησ. Στεφ.ἐν λ.

ὀλῐγοχρημᾰτία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν ὀλίγα χρήματα, ἡ ἔνδεια : Κλήμ.Ἀλ.π.Θησ.Στεφ.ἐν λ.· **2)** νεώτ. ἡ ἔλλειψις, ἡ σπάνις χρήματος.

ὀλῐγοχρήμᾰτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγα χρήματα, μικρὰν περιουσίαν : Φίλ.1,287 **ὀλιγοχρημάτου παρακαταθήκης·** **2)** νεώτ. ὁ ἀπαιτῶν δαπάνην ὀλίγων χρημάτων : **ὀλιγοχρήματος διασκέδασις.**

ὀλῐγοχρόνιος-ον κ. νεώτ., μτγν. **ὀλῐγοχρόνιος -α-ον** (Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,648), δημ. **λιγόχρονος-η-ο,** ἀντίθ. πολυχρόνιος, δημ. πολύχρονος ὁ ἐπ' ὀλίγον χρόνον διαρκῶν, ζῶν, ὁ μικρᾶς διαρκείας, ὁ βραχύς : Θέογν.1020 **ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον γίνεται ὥσπερ ὄναρ,** Ἡρ.1,38 **ἔφη σε ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι,** Πολύβ.2,35,6 **ὡς ὀλιγοχρόνιον καὶ λίαν εὔφθαρτον τὸ φῦλον αὐτῶν,** Διογ.Λ Β,90 **ἔνδοξον, ἀλλ'** ὀλιγοχρόνιον· ‖ κ. συγκρ. : Πλάτ.Φαίδ.87D **τὸ δὲ σῶμα ἀσθενέστερον καὶ ὀλιγοχρονιώτερον,** Ἀριστλ.Πολιτ.1315b,11 **καὶ πασῶν ὀλιγοχρονιώτεραι τῶν πολιτειῶν εἰσιν ὀλιγαρχία καὶ τυραννίς·** ‖ νεώτ. **τὸ ὀλιγόχρονον ὡς οὐσ.** ἡ βραχύτης χρόνου· **2)** ὁ ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος συμβαίνων ἢ γενόμενος : Ἱππ.Προγν.7 **ὀλιγοχρόνιος θάνατος** (δ.γρ.).

ὀλιγοχρονιότης-ητος (ἡ) κ. μσν. ἡ ὀλιγότης, ἡ βραχύτης χρόνου, τὸ ὀλιγόχρονον : Θεόφρ.ΦΑΙτ 2,12,4, Πτολ.Τετράβ.10, Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,11· ‖ ἡ βραχύτης, ἡ συντομία τῆς ζωῆς : Πτολ.Τετράβ.115, Βέττ.Βάλ.147,3, Παῦλ.Ἀλ.2.

ὀλιγοχρονίως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὀλιγοχρόνιον βλ.λ. : Γαλ.18(2),243, Ἰάμβλ.Προτρ.20.

ὀλιγόχρονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μικρᾶς διαρκείας, ὁ ὀλιγοχρόνιος : Μᾶρκ.Αὐρ.5,10 **ὡς ὀλιγόχρονα, καὶ εὐτελῆ .. ἐν κτήσει κιναίδου** (κῶδ.).

ὀλῐγόχρῡσος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγον χρυσόν : Πολυδ.3,109.

ὀλῐγόχῡλος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγον χυλόν : Δίφιλ.Σ π.Ἀθήν.3,120Ε **τὰ ταρίχη τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων . . γινόμενα ἐστὶν ὀλιγότροφα ὀλιγόχυλα κουσώδη εὐκοίλια,** Διοσκ.2,182.

ὀλιγοχυμία (ἡ) νεώτ. μικρὰ ποσότης χυμῶν ἐν τῷ ὀργανισμῷ.

ὀλῐγόχῡμος-ον ὁ ἔχων ὀλίγον χυμόν : Ξενοκρ.π. Ὀρειβ.2,58,78.

ὀλιγοχώρητος-ον μτγν. ὁ μικρὸς κατὰ τὴν ἔκτασιν, ὁ καταλαμβάνων μικρὸν χῶρον : Ἀνών. ἐν Ρητ.7,16.

ὀλῐγοψῡχία (ἡ) κ. νεώτ., Ἰων. -ίη, δημ. **λιγοψυχιά,** ἡ ἔλλειψις θάρρους, ἀντοχῆς, σθένους, ἡ δειλία, ἀτολμία : ΠΔ Ἐξ.6,9 **καὶ οὐκ εἰσήκουσαν Μωυσῆ ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας,** αὐτ.Ψαλμ.54(55),9 **προσεδεχόμην τὸν σῴζοντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταιγίδος·** **2)** κ. δημ. ἡ λιποθυμία : Ἱππ.Γυν. 1,8 **τῇ χολώδει ὀλιγοψυχίᾳ ἐμπίπτει,** αὐτ.Ἐπ.7,47 **ἔστιν ὅτε ὀλιγοψυχίῃ ἴσχετο.**

ὀλῐγόψῡχος-ον μτγν. κ. νεώτ., δημ. λιγόψυχος ὁ ἔχων ὀλίγην ψυχικὴν δύναμιν, ὁ μικρόψυχος, ὁ δειλός, ὁ ἄτολμος : ΠΔ Ἠσ.35,4 **παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ,** αὐτ.54,6 **οὐχ ὡς γυναῖκα καταλελειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκέ σε ὁ κύριος,** ΚΔ Θεσσ.1,5,14 **παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους·** **2)** ὁ οὐ ὀλίγον ἡ ψυχὴ ἀντέχει, ὁ μὴ εἰς τὴν ζωὴν ἀνθεκτικός : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.3,5 **ὄρτυγες μάχιμοι καὶ ὀλιγόψυχοι.**

ὀλῐγοψῡχῶ-έω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **λιγοψυχῶ** ἔχω ἔλλειψιν θάρρους, εἶμαι δειλός, λιποψυχῶ, λιποθυμῶ : Ἰσοκρ.19,39 **βαδίζειν οὐ δυνάμενον, ἀλλ' ὀλιγοψυχοῦντα,** ΠΔ Σοφ.Σειρ.4,9 **καὶ μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῷ κρίνειν σε·** **2)** λιποψυχῶ, αἰσθάνομαι ἀδυναμίαν : ΠΔ Ἀρ.21,4 **καὶ ὠλιγοψύχησεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ὁδῷ,** ΕΜ 395,31 **ἐτελεύτησεν** ὀλιγοψυχήσας· **3)** δυσανασχετῶ, στενοχωροῦμαι : ΠΔ Κριτ.16,16 **καὶ ὠλιγοψύχησεν ἕως τοῦ ἀποθανεῖν,** Πάπ. **ὀλ- περὶ τῆς ἐνκατοχῆς μου.**

ὀλῐγοψύχως ἐπίρρ., μτγν. κατὰ τρόπον ὀλιγόψυχον : Ἰω.Χρυσ.Ὁμ.6,4.

ὀλῐγόωρος-ον σχόλ. ὁ διαρκῶν ὀλίγας ὥρας : Σχόλ.Διον.Περ.30.

ὀλῐγῶ-όω μτγν. κ. μσν., δημ. λιγώνω βλ.λ., ποιῶ ὀλίγον, μικρόν, ἐλαττῶ, μειώνω : ΠΔ Ἀμβ.3,12 **ἐν ἀπειλῇ ὀλιγώσεις γῆν,** Χρησμ.Σιβ.1,321 **εἰς ἄλλα τε βένθεα πόντου μέτρ' ὀλιγωθείη,** Εὐστ.Ἰλ. 143,22 **ὀλιγοῖ γὰρ τὰ ζῷα, οἷς ἐμπέσῃ ὁ λοιμός·** κ. ποθ. : ΠΔ Παροιμ.10,27 **ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται,** ΕΜ 597,7 **διὰ τὸ ὀλιγωθῆναι τοὺς ἀνθρώπους·** **2)** ποθ. λιποψυχῶ : ΠΔ Κριτ.10,16 **ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,** Εὐμάθ.Ὑσμ.341 **ὅλος ὀλιγωθεὶς τὴν ψυχήν·** **3)** ρηματ. π. ὀλίγωσις.

ὀλῐγῶλαξ-ᾰκος (ὁ,ἡ) δωρ. τ. ἀντὶ ὀλιγαῦλαξ βλ.λ.

ὀλῐγώρημα-ατος (τὸ) (ὀλιγωρῶ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀλιγωρῶ, ἡ περιφρόνησις : Ἀριστλ.Ἀρετ.1251b,22· ‖ νεώτ. ἡ ἅπαξ ἡ περιστατικὴ ὀλιγωρία, ἀμέλεια.

ὀλῐγώρησις-εως (ἡ) (ὀλιγωρῶ) ἡ ὀλιγωρία, ἡ καταφρόνησις, ἡ παραμέλησις : Ἀριστλ.Ἀρετ.1251a,5, Θεμίστ.Λόγ.10,136Α.

ὀλῐγωρία (ἡ) (ὀλίγωρος) κ. νεώτ., Ἰων. -ίη, ἡ ἀμέλεια, ἀκηδία, παραμέλησις, ἀδιαφορία, ὅθ. καταφρόνησις : Ἡρ.1,106 **τὰ πάντα σφι ὑπό τε ὕβριος καὶ ὀλιγωρίης ἀνάστατα ἦν,** Θουκ.2,52 **ἐς ὀλιγωρίαν ἐτράποντο καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων ὁμοί-**

ως [ὠλιγώρουν, παρημέλουν], αὐτ.4,5 καὶ ἅμα πυνθανόμενοι ἐν ὀλιγωρίᾳ ἐποιοῦντο, Δημ.1269 τὴν δὲ τούτου πρὸς τὰ τοιαῦτ' ὀλιγωρίαν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ, Ἀριστλ.Πολιτ.1315a,18 τὴν μὲν γὰρ εἰς τὰ χρήματα ὀλιγωρίαν οἱ φιλοχρήματοι φέρουσι βαρέως, Πολύβ.11,9,2 τὴν πρότερον ὀλιγωρίαν τὴν περὶ τῶν ὅπλων, Πλούτ.Κάμ.6 ὀλιγωρία τῶν θείων καὶ περιφρόνησις, Πολυδ.1,22 ὀλιγωρία περὶ τὸ θεῖον, Πάπ. κατεπλησσόμην τὴν ὀλιγωρίαν σου· κ. κτ. πληθ. : Ἰσοκρ.7,51· || εἰδ. παραμέλησις καθήκοντος : Δημ.249 ἐπισκεψάμενοι Ἀθηναῖοι ἐπιτιμήσουσι κατὰ τὴν τῆς ὀλιγωρίας ἀξίαν, Εὐνάπ.Ἱστ.άπ.257D.

ὀλίγωρος-ον (ὀλίγη, ὥρα) κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ προσώπου, ὁ ὀλίγον φροντίζων περὶ τινος, ὁ μὴ προσέχων, ὁ παραμελῶν, καταφρονῶν.: Ἡρ.3,89 ὁ δὲ ὅτι χαλεπός τε ἦν καὶ ὀλίγωρος, Δημ.764 οὐδεὶς οὔτε γέρων οὔτε ὀλίγωρος οὕτως ἐστίν, ὅστις οὐχὶ βοηθήσειεν ἄν, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,118 ἵν' ἔχοιεν οἱ ὀλίγωροι καὶ οἱ κατώδυνοι τὰς ψυχὰς καὶ οἱ ἀκηδιῶντες τὰ πνεύματα· || κ. συγκρ. μτ. γενικ. : Ἰσοκρ.12,106 τὴν εἰρήνην ἧς οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν.. ὀλιγωροτέραν τῶν Ἑλλήνων [εἰρήνην παντάπασιν ἀμελοῦσαν τῶν ἑλληνικῶν δικαίων]· **2**) ἐπὶ πραγμ., ὁ πλήρης περιφρονήσεως, ὁ περιφρονητικός : Νικόμ.1,2 ὑποδεικνύεις μὲν ἦθος.. πρᾶον, ὀλίγωρον δὲ πεποίηκάς τι.

ὀλιγωρῶ-έω (ὀλίγωρος) κ. νεώτ. μτ. γενικ. ὀλίγον φροντίζω περί τινος, ὀλίγην προσοχὴν δίδω, ἀφροντιστῶ : Ξεν.Ἀπομν.2,4,3 τῶν δὲ φίλων ὀλιγωροῦντας, αὐτ.Φαίδ.68C οὐ τούτοις μόνοις προσήκει τοῖς μάλιστα τοῦ σώματος ὀλιγωροῦσί τε, Ἰσοκρ.4,76 οὐ γὰρ ὠλιγώρουν τῶν κοινῶν, ΚΔ Ἑβρ.12,5 υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου· **2**) ἀπολ. δὲν προσέχω, ἀμελῶ : Θουκ.5,9 καὶ νῦν ἀτάκτως κατὰ θέαν τετραμμένους ὀλιγωρεῖν, αὐτ.6,91, Ἰσοκρ.9,41 καὶ πλεῖστα κατορθοῦν δυνάμενος, ὅμως οὐκ ᾠήθη δεῖν ὀλιγωρεῖν, Ἀριστλ.Ρητ.1379b,28 τοῖς εἰς τὰ τοιαῦτα ὀλιγωροῦσιν ὑπὲρ ὧν αὐτοῖς αἰσχρὸν μὴ βοηθεῖν· κ. παθ. : Πλάτ.Λάχ.180B ὀλιγωρεῖσθαί τε καὶ καλῶς διατίθεσθαι, Δημ.217 ἡμῖν τοῖς οὕτως ὠλιγωρημένοις· **3**) πάπ. μτ. αἰτ. παραμελῶ : ὀλ- τὴν ἄμπελον, αὐτ. ἕως νῦν ὀλιγωρῶ τὰ περὶ σοῦ· || κ. μτ. ἀπαρφ. διακόπτω, παραμελῶ νὰ πράξω τι : Γαλ.6,243· **4**) μσν. λιποψυχῶ, λιγοθυμῶ : Θεοφάν.Ἡρακλ.21 ἔφασκεν ὅτι φοβερὰν ὀπτασίαν ἀγγέλου θεωρῶ καὶ μὴ ὑποφέρων αὐτοῦ τὴν θεωρίαν ὀλιγωρῶ καὶ πίπτω· **5**) Ἡσ. «ὀλιγωροῦντος· ἀδημονοῦντος»· **6**) ρηματ. π. ὀλιγώρημα, ὀλιγώρησις, ὀλιγωρητέος.

ὀλιγώρως ἐπίρρ. κ νεώτ. ἀμελῶς, ἀπροσέκτως· συνήθ. ἐν φρς, οἷον ὀλιγώρως ἔχω, φέρω ἢ διάκειμαι κ. ἄ., ὀλιγωρῶ, εἶμαι ἀπρόσεκτος, ἀμελής, ἐπιδεικνύω ἀμέλειαν ἢ ἀδιαφορίαν : Λυσ. 26,9 ὥστε οὐκ ἄξιον τῆς δοκιμασίας ὀλιγώρως ἔχειν, Ξεν.Ἑλλ.1,6,20 ἐπειδὴ ἤδη μέσον ἡμέρας ἦν καὶ οἱ ἐφορμοῦντες ὀλιγώρως εἶχον, Πλάτ. Φαίδ.68C τὸ περὶ τὰς ἐπιθυμίας μὴ ἐπτοῆσθαι ἀλλ' ὀλιγώρως ἔχειν καὶ κοσμίως, Δημ.1383 ὀλιγώρως καὶ ῥαθύμως φέροντες, Πολύβ.5,91,4 τάς τε πόλεις ὀλιγώρως διακειμένας πρὸς τὰς εἰς τοῦτο τὸ μέρος εἰσφοράς· || ὁμ. ὀλιγώρως λαμβάνω ἄνευ προσοχῆς, ἄνευ περισκέψεως, ξένοιαστα : Ἀριστλ.ΗΝικ.1121b,1 διὰ τὸ μηδὲν τοῦ καλοῦ φροντίζειν ὀλιγώρως καὶ πάντοθεν λαμβάνουσιν [οἱ ἄσωτοι]· **2**) Ἡσ. «μικρολόγως, σκνιφῶς, ῥυπαρῶς».

ὀλίγως ἐπίρρ. μτγν. σπαν. ἐν χρ., ὑπερθ. ὀλίγιστον, ὀλίγον, μικρόν, λιγάκι : Στράτ.ΑΠ 12,205,1 παῖς τις ὅλως ἁπαλὸς τοῦ γείτονος οὐκ ὀλίγως με κνίζει, Ἀκύλ.ΠΔ Ἡσ.10,7 ἔθνη οὐκ ὀλίγως.

ὀλίγωσις-εως (ἡ) (ὀλιγῶ) μσν. ἡ ταπείνωσις, ὁ ἐξευτελισμός : Εὐστ.Πον.44,62 ἕως ἂν οἰκτίσωνται ἑαυτοὺς τῆς ὁσημέραι . . ὀλιγώσεως.

ὀλιγωφελής-οῦς-ές (ὄφελος) μτγν. ὁ ὀλίγον ὠφελῶν : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,256· κ. συγκρ. : Ἡρόδ. Ἰατρ.π.Ὀρειβ.8,3,3.

ὀλιζότερος-α-ον ἄ. ὀλίζων βλ.λ. : Ὀππ.Κυν.3,65 αἱ δ' ἔτ' ὀλιζότεραι μέν, ἀτὰρ οὔτι χερείους, Νίκ.Ἀλεξ.479 ὀλιζοτέρη κρίσις οὔρων.

ὀλίζω μτγν. καθιστῶ τι ὅλον : Ὀλυμπ.Φαίδ.86N.

ὀλιζῶ-όω μτγν. ποιῶ μικρότερον, ἐλαττῶ, ὀλιγοστεύω : Χρησμ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.5,22· || κ. μέσ.· Ἡσ. «ὀλιζοῦται· μειοῦται, ὀλιγοῦται».

ὀλίζων-ονος-ον μτγν. κ. σχόλ. κ. ὀλείζων (Ἐπιγρ.) κ. ὀλιζότερος (Ὀππ.Κυν.3,65), ἀνώμ. συγκρ. τοῦ ὀλίγος σχηματισθὲν κατὰ τὸ μείζων (μέγας), ὁ ἐλάσσων, ὁ ὀλιγώτερος· Ἡσ. «ὀλίζονες· ἥσσονες, ἐλάττονες» : Ἐπίγρ.ΑΠ 9,521,1 ὀλίζον κλέος, Νίκ. Θηρ.123 ὀλίζονες φορέοντας, αὐτ.372 μετ' ἀμφίσβαιναν ὀλίζονα καὶ μινύθουσαν [σχόλ. «μικράν, μικροφυῆ, βραδεῖαν»], Σχόλ.Καλλ.Δία 72 τὰ μὲν μακάρεσσιν ὀλίζοσιν αὖθι παρῆκας.

ὁλικός-ή-ό(ν) (ὅλος) μτγν.,μσν.,νεώτ. κ.δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὅλον, ὁ καθολικός, ὁ πλήρης, ἀντίθ. μερικός : Ὀλυμπ.Φαίδ.17N ὁλικὴ ζωή, Στουδ.Θεόδ.131B ἐμφερής ἐστι τῇ ὁλικῇ ὁμοιώσει, Εὐστ.Πον.220,16 οὐκοῦν θαρρῶ γενικὴν εἰπεῖν, ἀλλὰ μάλιστα ὁλικήν, Μηναῖ.11,1 Θεοτ. ὁλικαῖς ἐπιδόσεσι, - ὁλικὴ ἔκλειψις τῆς σελήνης (καθ' ἣν σκιάζεται ὁλόκληρος ὁ δίσκος αὐτῆς)· κ. συγκρ. : Σιμπλίκ.Κατ.58,30, Δαμάσκ.Ἀρχ.56 εἴ τι ἐν ταῖς μερικωτέραις οὐσίαις ὄν, προσείληπται ἐν ταῖς ὁλικωτέραις· **2**) νεώτ. ὁ περιλαμβάνων τὸ σύνολον πράγματός τινος, ὁ συνολικός : αἱ ὁλικαὶ δαπάναι, - ἡ ὁλικὴ ζημία.

ὁλικότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ὁλότης, τὸ σύνολον : Σιμπλίκ.Κατ.113,17.

ὁλικῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. καθ' ὁλοκληρίαν, ἐν ὅλῳ· Ἡσ. «ἐξ ὅλου» : Στουδ.Θεόδ. 443B, Εὐστ.Πον.226,30 ὁ . . ἐκεῖνον φιλῶν ὁλικῶς· κ. συγκρ. : Φιλόπ.Ἰω.Ὑπομν.Α Πρ.121,6.

ὄλινοι (οἱ) Ἡσ. «δέσμαι κριθῆς»· **2**) αὐτ. λῖνος.

ὀλινύει Ἡσ. «λήγει, ἀργεῖ» (πιθ.).

ὄλιος Ἡσ. «σκίουρος ἔλιος»· **2**) ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος, ἄ. Οὔλιος βλ.λ.

ὀλίος-η-ον ταραντ. ἀντὶ ὀλίγος βλ.λ. : Πλάτ.Κωμ. 168, Πάπ. οὐκ ὀλίον χρόνον, αὐτ. καὶ κατὰ παταμὸν οὐκ ὀλίους διαφθαρῆναι.

ὀλισβοκόλλιξ-ῖκος (ὁ) εἶδος ἄρτου, ἔχοντος τὸ σχῆμα τοῦ ὀλίσβου βλ.λ. : Κωμ.Ἀδέσπ.1094.

ὄλισβος (ὁ) σκύτινον ἀνδρικὸν αἰδοῖον, κατὰ μίμησιν πεποιημένον : Κρατῖν.316 ναρκισσίνους ὀλίσβους, Ἀριστφ.Λυσ.109 οὐκ εἶδον οὐδ' ὄλισβον ὀκτωδάκτυλον, αὐτ.άπ.230,13.

ὀλισθάνος-ον μτγν. κ. ὀλισθός (Ἡρωδιαν.1,147) ὀλισθηρός· κ. συγκρ. : Γαλ.18(2),624.

ὀλισθάνω κ. νεώτ. κ. ὀλισθαίνω [οὐδέποτε ὅμως παρὰ τοῖς δοκίμοις τῶν Ἀττικῶν], μέλλ. ὀλισθήσω (ΠΔ Παροιμ.14,19, Νόνν.Δ 36,458), ἀόρ. ὠλίσθησα (ΑΠ 9,125) κ. β' ὤλισθον, ἀείποτε π. τοῖς δοκίμ. Ἀττ., π.Ὁμ. γ' ἑν. ὄλισθε (Ἰλ.Ψ 774), παρακ. ὠλίσθηκα (Ἱππ.Ἄρθρ.57,65) κ. ὑπερσυντ. ὠλισθήκειν (Φιλόστρ.Ἀπολλ.3,39), μετακινοῦμαι ἀκουσίως καὶ ἄνευ βηματισμοῦ ἐπὶ λείας ἐπιφανείας, ὑφίσταμαι ὀλίσθησίν μου, γλιστρῶ : Ἰλ.Ψ 774 ἔνθ' Αἴας μὲν ὄλισθε θέων, Σοφ.Ἠλ.746 ἔθραυσε δ' ἄξονος μέσας χνόας κἀξ ἀντύγων ὤλισθεν· **2**) ἐπὶ πράγμ., δι' ὀλισθήσεως παρασύρομαι χαμηλότερα ἢ καταπίπτω : Ἰλ.Υ 470 ἐκ δέ οἱ ἧπαρ ὄλισθεν, Ἀριστλ.Μηχ.854a,19 ὁ- τῆς χειρὸς ὁ σίδηρος· || ἐπὶ ὀστοῦ, ἐξέρχομαι ἐκ τοῦ ἁρμοῦ πρὸς τὰ ἔσω ἢ πρὸς τὰ ἔξω : Ἱππ.Ἀγμ.14,37· || κ.

μτβ. κτ. ἐνεστ. ἐξαρθρῶ, στραγγουλίζω δι' ὀλισθήματος: Φιλόστρ.'Απολλ.3,39 **ὠλίσθηκει τὸν γλουτόν· 3)** μτφ. περιπίπτω: 'Απολλωνίδ.ΑΠ 7,233,3 **νοῦσον ὅτ' εἰς ὑπάτην ὠλίσθανε· 4)** μτφ. ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας, πίπτω εἰς παράπτωμα, εἰς σφάλμα ἢ εἰς ἠθικὸν ὀλίσθημα, ἁμαρτάνω: 'Αριστφ.Βάτρ. 690 **ἐγγενέσθαι φημὶ χρῆναι τοῖς ὀλισθοῦσιν τότε αἰτίαν ἐκθεῖσι λῦσαι τὰς πρότερον ἁμαρτίας,** Μηναῖ.ΙΙ,Ι Θεοτ. **γνώμη ὀλισθήσας τε· 5)** ἔχω τὴν ἱκανότητα τοῦ διολισθαίνειν, τρέχω εὐκόλως, ρέω: Πλάτ.Κρατ.427Β **ὅτι δὲ ὀλισθάνει μάλιστα ἐν τῷ λάβδα ἡ γλῶττα κατιδών,** Θεόκρ.25,230 **βέλος διὰ σαρκὸς ὄλισθεν· 6)** κάμνω τινὰ νὰ ὀλισθήσῃ: ΠΔ Σοφ.Σειρ.3,24 **καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὠλίσθησε διανοίας αὐτῶν· 7)** ρηματ. π. ὀλίσθησις, ὀλίσθημα, ὄλισθος, ὀλισθητήρ.

ὀλισθήεις-εντος-εσσα-εν ποι. ἀντὶ ὀλισθηρὸς βλ.λ.: Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 9,443 **ὀλισθήεσσα φύσις.**

ὀλίσθημα-ατος (τὸ) (ὀλισθάνω) κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀλισθάνω, ἡ ὀλίσθησις, ἡ πτῶσις, τὸ γλίστρημα: Πλάτ.Τίμ.43C **ὑγρᾶς ὀλισθήμασιν ὑδάτων,** Πολυβ.4,203 **ὀλίσθημα ἐντέρου εἰς τὸ ὄσχεον· 2)** ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας, πρᾶξις ἀνήθικος, ταπεινωτική, παράπτωμα, ἁμάρτημα, σφάλμα· 'Ησ. «ὀλισθήμασι· πλάναις, παραπτώμασι»: Πλούτ. 'Ηθ.49C **οἴκων τε, καὶ πραγμάτων μεγάλων ὀλίσθημα καὶ νόσημα γιγνομένην, - τὰ ὀλισθήματα τῆς νεότητος· 3)** ἡ ἐξάρθρωσις, στραγγούλισμα: 'Ιππ.'Αγμ.14, 'Ορειβ.49,9,16, Γαλ.19,460.

ὀλισθηρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. τὸ φυτὸν ἀνδράχνη.

ὀλισθηρός-ά-όν κ. νεώτ. ὁ ἐφ' οὗ εὐκόλως ὀλισθαίνει τις, ὁ λεῖος, ὁ γλιστερός: Πίνδ.Π 2,96 **ποτὶ κέντρον δέ τοι λακτιζέμεν τελέθει ὀλισθηρὸς οἶμος,** Ξεν.'Αν.4,3,6 **καὶ τραχὺς ἦν ὁ ποταμὸς μεγάλοις λίθοις καὶ ὀλισθηροῖς,** 'Απολλωνίδ. ΑΠ 7,702,6 **ἐντὸς ὀλισθηρῶν δυσαμένη φαρύγων·** ‖ κ. ὑπερθ. ἐπὶ γλοιώδους οὐσίας: 'Ιππ.Δι.10,15· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ εὐκόλως διαφεύγων, ὁ ὃν δυσκόλως λαμβάνει, κατέχει: 'Αγαθ.ΑΠ 5,215 **μὴ πάμπαν ὑποκλασθέντα χαλάσσῃς θυμὸν ὀλισθηρῆς ἔμπλεον ἱκεσίης,** αὐτ.10,66 **τέρφιν ὀλισθηρῆς οὐ δεδάηκε τύχης,** Λουκ.Τίμ.29 **ὡς δὲ λεῖος εἰ,.. καὶ ὀλισθηρὸς καὶ δυσκάθεκτος,** Λουκ.Φιλόπ.22 **καὶ τὸ ὀλισθηρὸν τῆς διανοίας αὐτῶν κατεγνωκὼς ἠρυθρίασα·** κ. ὑπερθ.: Πλάτ.Σοφ.231Α **ὀλισθηρότατον γὰρ τὸ γένος· 3)** ὁ ὑποκείμενος εἰς ὀλίσθησιν: 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,398 **ὀλισθηροὶ δ' εἰς πόδας ἀμφότεροι,** Στατύλλ.ΑΠ 7,542,2 **κοῦρος ὀλισθηροῖς ποσσὶν ἔθραυσε πάγον·** ‖ κ. μτφ.: Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.Ι **ὀλισθηρὸς πρὸς ὀργήν.**

ὀλισθηρότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης, ἡ κατάστασις τοῦ ὀλισθηροῦ: **ὀλισθηρότης ἐδάφους.**

ὀλισθηρῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀλισθηρὸν βλ.λ.: Πλούτ.'Ηθ.31C **πρὸς ἃ μάλιστα κακῶς καὶ ὀλισθηρῶς ἔχουσιν αὐτοὺς προϊεμένων,** Σχόλ.'Αριστφ.Εἰρ.193.

ὀλίσθησις-εως (ἡ) (ὀλισθάνω) κ. νεώτ., ἰων. γενικ. -ιος, αὐτόματος μετακίνησις ἐπὶ λείας ἐπιφανείας, ἡ ἐξ ὀλισθήματος πτῶσις, τὸ γλίστρημα: Πλούτ. 'Ηθ.611Α· **2)** ἡ ἐξάρθρωσις: 'Ιππ.'Αγμ.42, αὐτ. 'Αρθρ.74 **τρόπος ὀλισθήσιος· 3)** νεώτ. ὀλίσθησις ἕλικος ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς προχωρήσεως τῆς ἕλικος καὶ τῆς προχωρήσεως τοῦ πλοίου, προερχομένη ἐκ τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ ὕδατος εἰς τὰς πτέρυγας τῆς ἕλικος.

ὀλισθητήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. κ. **ὀλισθήρ** τμῆμα μηχανισμοῦ τινος φέροντος ἐπιφάνειαν ἢ εὐθυντηρίαν κεκλιμένην, ἐφ' ἧς ὀλισθαίνει ἕτερον τμῆμα αὐτοῦ, γλίστρα: **ὀλισθητὴρ κιλλίβαντος.**

ὀλισθητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ποιῶν τι ὀλισθηρόν, ὁ λεῖος, ὁ γλιστερός: 'Ιππ.'Επικ.7 **χρίσας τὴν χεῖρα κηρωτῇ, ἥτις ὀλισθητικὴ μάλιστα.**

ὀλισθογνωμον-έω μτγν. σφάλλομαι, πλανῶμαι κατὰ τὴν γνώμην, τὴν κρίσιν: Λουκ.Λεξιφ.19 **ὃς περιφανῶς μακκοᾷ, καὶ ἄνδρας πεφρενωμένους ὀλισθογνωμεῖν οἴεται.**

ὀλισθοποιῶ-έω γλωσσ. ποιῶ τι ὀλισθηρόν.

ὄλισθος (ὁ) (ὀλισθάνω) τὸ ὀλισθηρόν, τὸ γλιστερό, ἡ γλίστρα: 'Ιππ.Διαίτ.58 **εἰ γὰρ ἀναγάγοι μὲν τὰ ἐγκέρχνοντα καὶ ὄλισθον ἐμποιήσειεν,.. παρηγορήσειεν ἄν τι τὸν πνεύμονα,** Πολύβ.15,14,2 **ὅ τε γὰρ τῶν νεκρῶν ὄλισθος,** Λουκ.Μισθ.Συν.42 **ἡ ἄνοδος ἐπὶ πολὺ καὶ ἀνάντης καὶ ὄλισθον ἔχουσα,** Λιβάν.4,615 **ὥστε λίμνας ὅλας ἐν αὐτῇ συνεστάναι καὶ ὀλίσθους εἶναι τῆς ἀγορᾶς πανταχοῦ,** Σχόλ.Ξεν.'Αν.1,5,8 **κατὰ στενοῦ καὶ ὀλίσθου γέμοντος ὑψηλοῦ τόπου· 2)** τὸ ὀλίσθημα, τὸ γλίστρημα: 'Απολλδ.Δαμ.Πολιορκ.150,2· ‖ κ. μτφ.: Πλούτ.'Ηθ.510Α **ὀλίσθημα γλώσσης· 3)** μτφ. ἡ παγίς: ποι. π. Κλήμ.'Αλ.Παιδ.2,2,8 **μεθύουσιν ὄλισθος οἶνος φυχαπάτης· 4)** ἰχθύς τις ἔχων δέρμα ἀλεπίδωτον καὶ λεῖον· Κορ.π.Ξενοκρ.210 **«τὸν παρὰ τῷ 'Οππιανῷ μόνῳ καλούμενον ὄλισθον ἰχθὺν γλανέον καὶ τοῦτον ὁ σχολιαστὴς ἰδιωτικῶς φησιν ὀνομάζεσθαι»**: 'Οππ.'Αλ.Ι, 113 **πηλαμύδες καὶ ὃν καλέουσιν ὄλισθον.**

ὀλισθράζω ἀ. ὀλισθάνω βλ.λ., γλιστρῶ: 'Επίχ.35, 'Ιππ.π.Γαλ.19,126 **τὰ .. ἔξω καὶ ἔσω ὀλισθράζοντα.**

ὀλισθών-οῦσα-όν συνήθ. ποι. μτχ. ἀορ. β' τοῦ ὀλισθάνω βλ.λ.: Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 9,267.

ὁλκᾰδικός-ή-όν (ὁλκάς) ὁ ὅμοιος πρὸς ὁλκάδα: 'Αριστλ.ΖΠ 710α,19 **πλοῖον ὁλκαδικὸν** (ἡ ὁλκάς).

ὁλκάδιον (τὸ) λεξ. ὑποκορ. τοῦ ὁλκάς **βλ.λ.**: Θησ.Στεφ. ἐν λ.

ὁλκᾰδοπιττωτής (ὁ) μτγν. ὁ πισσώνων ὁλκάδας, πλοῖα: 'Ανών. ἐν ΑΒ 1089.

ὁλκαδοφθόρος-ον (φθείρω) μσν. ὁ φθείρων, καταστρέφων τὰς ὁλκάδας: Νικήτ.Εὐγ.198 **ὁλκαδοφθόρος ναυαρχία.**

ὁλκᾰδοχρίστης (ὁ) (χρίω) μτγν. ὁ χρίων, ἀλείφων ὁλκάδας: Μαν.4,342 **ὑλογράφους ἄνδρας, κηραγγέας, ὁλκαδοχρίστας.**

ὁλκάζω 'Ησ. «ὁλκάζει· ἕλκει, χαλιναγωγεῖ».

ὁλκαία (ἡ) μτγν., ἰων. **ὁλκαίη,** θηλ. τοῦ ὁλκαῖος, ἡ οὐρὰ τοῦ λέοντος, ὡς ἑλκομένη: 'Απολλ.Ρ 4,1614 (δ.γρ. ἀλκαία), Νίκ.Θηρ.123 **αἱ θ' ὑπὸ ταύρου ὁλκαίην φαίρουσαι, ὀλίζωνες φορέονται** (σχόλ. «παρὰ τὸ ἕλκεσθαι ὑπὸ τοῦ ὅλου σώματος· ἢ δι' αὐτῆς ἑαυτὸν ἐποτρύνει μάχεσθαι»).

ὁλκαῖον (τὸ) μτγν. οὐδ. τοῦ **ὁλκαῖος,** μεγάλη λεκάνη, ἀγγεῖον, ἔνθα ἔπλυνον **τὰ** ποτήρια, ὀλκεῖον· Πολυβ.6,99 **«ἐν ᾧ τὰ ἐκπώματα ἐναπονίπτουσιν»,** 'Ησ. «λεκάνη, νιπτήρ, κρητήρ»· **2)** τὸ ὀπίσθιον μέρος πλοίου, ἡ πρύμνη: 'Απολλ.Ρ 1,1314.

ὁλκαῖος-α-ον (ἕλκω, ὁλκή) μτγν. ἐπὶ πλοίου, ὁ ἑλκόμενος, ὁ συρόμενος, ὁ ρυμουλκούμενος: 'Απολλ.Ρ 1,1314, Νίκ.Θηρ.268 **οἶμον ὀδοιπλανέων σκολίην τετρηχότι νώτῳ, τράμπιος ὁλκαίης ἀκάτῳ· 2)** ἐπὶ ὄφεων, ὁ συρόμενος, ὁ ἕρπων: Νίκ.Θηρ.119 **παλίγκοτος ἀντομένοισι, δάγματι πλειοτέρῃ, καὶ ὁλκαίην ἐπὶ σειρὴν** (σχόλ. «ἑλκομένην οὐράν»)· **3)** ἐπὶ ὁδοῦ, ἡ ὀφιοειδής: Νίκ. Θηρ.160 **ἕρπει ἀτραπὸν ὁλκαίην δολιχῷ μηρύγματι γαστρὸς** (σχόλ. «οἱονεὶ τὴν ἐπιμήκει ὁδόν»)· **4)** ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, ὁ διαδοχικός: Λυκόφρ.216 **λεύσσω πάλαι δὴ σπεῖραν ὁλκαίων κακῶν· 5)** τὸ θηλ. **ὁλκαία** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **6)** τὸ οὐδ. **ὁλκαῖον** ὡς οὐσ. βλ.λ.

ὁλκάς-άδος (ἡ) (ἕλκω) πλατὺ καὶ ὀγκῶδες ἱστιοφόρον πλοῖον, φορτηγὸν συνήθως ρυμουλκούμενον: Πίνδ.Ν 5,2 **ἐπὶ πάσας ὁλκάδος ἔν τ' ἀκάτῳ,** 'Ηρ.7,25 **ἀγινέοντας ὁλκάσι τε καὶ πορθμηΐοισι,** Εὐρ.Κύκλ.505 **σκάφος, ὁλκὰς ὥς, γεμισθείς,** αὐτ.2,91 **ἔτυχε δὲ ὁλκὰς ὁρμοῦσα μετέωρος,**

(σχόλ. «ἐμπορικὴ ναῦς»), αὐτ.6,22 **σῖτον ἐν ὁλκάσιν ἄγειν**, Ξεν.'Αθ.1,20 **οἱ μὲν πλοῖον κυβερνῶντες, οἱ δὲ ὁλκάδα**, Πλάτ.Λάχ.183D **προσβαλούσης τῆς νεὼς πρὸς ὁλκάδα τινά**, 'Αππ.'Εμφ.Πολ.5· || μτφ. ἐπὶ γυναικῶν : 'Ηδύλη ΑΠ 5,160 **ναυκλήρων ὁλκάδες εἰκόσοροι**· || μτφ. ἐπὶ τοῦ ταύρου τοῦ μεταφέροντος τὴν Εὐρώπην : Νόνν.Δ 1,66· || μτφ. ὁ κόσμος, τὸ σύμπαν : Σύνοδ. Κων/πόλεως π.Θησ.Στεφ.ἐν λ. **ὁ τῆς κοσμικῆς μεγάλης ὁλκάδος κυβερνήτης προβεβλημένος ἡμέτερος βασιλεύς**· **2)** 'Επιγρ. ἐπὶ λίθου, ὁ μεταφερόμενος εἰς **τὸν** τόπον τῆς οἰκοδομῆς· **3)** 'Ησ. «ἀηδών, εἰρήνη».

ὁλκεῖον (τὸ) (ἕλκω), **ἐπ. Ιων.** ὁλκήϊον τὸ ὀπίσθιον μέρος τοῦ πλοίου, ἀ. ὁλκαῖον : Σοφ.ἀπ. 388, 'Απολλ.Ρ 4,1699 **ὡς δγ' ἐπισχόμενος γλαφυρῆς ὁλκήϊον 'Αργοῦς ἧγ' ἄλαδε** (σχόλ. «μέρος τῆς νεώς, ὅπερ σύρεται κατὰ τὸ ὕδωρ»)· || Πολυδ.10,134 «**καὶ** ὁλκεῖα δὲ τὰ πηδάλια»· **2)** μεγάλη λεκάνη, ἀγγεῖον, ἔνθα ἔπλυνον τὰ ποτήρια· Πολυδ.10,176 «ἀγγεῖον ὑγρῶν τε καὶ ξηρῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χαλκοῦν» : 'Επιγέν.6 **κρατῆρες, κάδοι, ὁλκεῖα, κρουνοί**, Φιλήμ.17 **ὁλκεῖον εἶδον ἐπὶ τραπέζης κείμενον, πυρῶν τε μεστόν**, Μέν.73 **ἡ χαλκοῦν μέγα ὁλκεῖον**, Πολύβ.30,26,1 **τῷ γυμνασίῳ πάντες ἐκ χρυσῶν ὁλκείων ἠλείφοντο κροκίνῳ μύρῳ** (κῶδ. ὁλκίων), Πλούτ.'Αλέξ.20 **ὡς δὲ εἶδε μὲν ὁλκεῖα καὶ κρωσσοὺς καὶ πυέλους πάντα χρυσοῦ** (κῶδ. ὁλκια)· **3)** Φώτ. «ὁλκειον· χαλκοῦς λέβης, τρεῖς πόδας ἔχων».

ὁλκεύς-έως (ὁ) (ὁλκή) ὁ σύρων δίκτυα· 'Ησ. «ὁλκεῖος· οἱ τὰ ἀμφίβληστρα ἐπισπῶνται».

ὁλκή (ἡ) (ἕλκω) **κ.** νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ἕλκω, ἡ ἕλξις, τὸ σύρσιμο, τὸ τράβηγμα, οἷον τῆς κόμης : Αἰσχ.'Ικ.884 **ὁλκὴ γὰρ οὔ τι πλόκαμον οὐδάμ' ἅζεται**, Πλάτ.Πολιτ.282Ε **τῇ δὲ τοῦ στήμονος ἐμπλέξει πρὸς τὴν τῆς γνάφεως ὁλκὴν ἐμμέτρως τὴν μαλακότητα ἴσχει** (τὸ σύρειν τὸ ξαντικὸν ἐργαλεῖον κατὰ τὴν κατεργασίαν ὑφασμάτων), 'Αριστλ.Μηχ.853b,1 **ἀπὸ μιᾶς ὁλκῆς**, Σέξτ.'Εμπ. Πυρρ 3,15 **ἡ ὁλκὴ τοῦ ἀρότρου**· || κ. μτφ. : Πλάτ.Φίλ.57D **τοῖς δεινοῖς περὶ λόγων ὁλκὴν** (τοῖς ἐμπείροις εἰς τὸ ἕλκειν τὰς λέξεις εἰς ἐσφαλμένην σημασίαν)· **2)** ἐπὶ ἀτμοῦ, ἡ ἐξάτμισις, ἡ ἀναθυμίασις : 'Ιππ.Γυν.1,55· **3)** ἡ εἰσπνοή, ἀναπνοή : 'Αριστλ.Πνευμ.482a,15 **ὁλκὴ πνεύματος**· **4)** ἐπὶ σικύας, ἡ ἀπορρόφησις αἵματος : 'Ανών. ἐν Ρητ.170,8 **ὁλκὴ αἵματος**· **5)** πιθ. ἡ ἀκτίς : Λυρ.'Αλ.'Αδέσπ.35,19· **6)** ἡ εἰσαγωγή, ἡ μύησις : Πλάτ.Νόμ.659D **παιδεία ἐσθ' ἡ παίδων ὁλκὴ καὶ ἀγωγὴ πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου λόγον ὀρθὸν εἰρημένον**· **7)** ἡ δύναμις τῆς ἕλξεως : Πλάτ. Τίμ.80C **πάντων τούτων ὁλκὴ οὐκ ἔστιν οὐδενί ποτε**, αὐτ.Κρατ.435C **γλίσχρα ἡ ὁλκὴ τῆς ὁμοιότητος**· || ἐπὶ μαγνήτου : 'Επίκ.ἀπ.293, Φίλ.1,34· **8)** ἡ πρὸς τὰ κάτω ῥοπὴ τῆς πλάστιγγος, τὸ βάρος, ἡ φορά : Μέν.383 **ὁλκὴν ταλάντου χρυσίου σοι παιδίον ἕστηκα τηρῶν**, 'Αριστλ.Θαυμ. 833b,10, Θεόφρ.Φ1 9,16,8, Πολύβ.30,25,16, ΠΔ 'Εσδρ. 1,8,62 **καὶ ἐγράφη πᾶσα ἡ ὁλκὴ αὐτῶν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ**· **9)** τὸ βάρος τῆς δραχμῆς : 'Ηρων Γεωμ. 23,55, Γαλ.19,752, Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,81· **10)** νεώτ. στρατ. τὸ βάρος σφαίρας τῶν παλαιῶν πυροβόλων, ὅθ. συνεκδ. τὸ διαμέτρημα : **πυροβόλον μεγάλης ὁλκῆς**· **11)** μτφ. ἐπὶ κακῆς σημ., ὁ μεγάλης σπουδαιότητος : **ἀπατεὼν μεγάλης ὁλκῆς**.

ὁλκήεις-εντος-εσσα-εν (ὁλκή) μτγν. ὁ ἕλκων τὴν πλάστιγγα, ὁ βαρύνων, ὁ βαρύς : Νίκ.Θηρ.651 **ὁλκήεσσαν ὑπὸ πλάστιγγα** (σχόλ. «βάρος ἔχουσαν»), αὐτ.907 **ὁποῖά τε δάκρυα βάλλοις τριπλοῖς ὁλκήεσσιν ἰσοζυγέων ὀδελοῖσιν** (σχόλ. «τριπλοῖς ὀβελοῖσιν βαρέσιν ἐσταθμημένοις ἰσοζυγῶν»).

ὁλκήϊον (τὸ) Ιων. τ. ὁλκεῖον βλ.λ. : 'Απολλ.Ρ 4,1609.

ὁλκήρης-ους-ες (ὁλκή) μτγν. ἐπὶ τῶν ὄφεων, ὁ ἑλκόμενος, ὁ συρόμενος, ὁ ἕρπων : Νίκ.Θηρ.351 **ἰδὼν ὁλκήρεα θῆρα οὐλοόν**, αὐτ.355 **γηραλέον μὲν ἀπὸ φλόον ἑρπετὰ βάλλει ὁλκήρη**.

ὅλκησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ δι' ὁλκοῦ βλ.λ.**2)** κατασκευὴ συρμάτων.

ὅλκιμος-ον (ὁλκή) ὁ ὃν δύναταί τις νὰ ἑλκύσῃ, ὁ ἑλκυστός, ἰξώδης, γλοιώδης : 'Ιππ.'Αρθρ.36, Διοσκ.2,101 **ὅλκιμον καὶ εὔτονον**, Πλούτ.'Ηθ.696C **τὸ δὲ ἔλαιον ὅλκιμον πανταχῇ καὶ μαλακὸν ἄγεται περὶ τὸ σῶμα**· κ. συγκρ. : Γαλ.13,345 **ὁλκιμώτερον κατάπλασμα**· || νεώτ. κτ. ἐπέκτ. ὁ ἐλατός, ὁ εὐήλατος· **2)** ἐνεργ. ἐπὶ σικύας, ὁ καλῶς ἕλκων, τραβῶν· κ. συγκρ. : Παῦλ.Αἰγ.6,41 **ὁλκιμώτεραι μᾶλλόν εἰσιν αἱ χαλκαῖ σικύαι**.

ὁλκιμότης-ητος (ἡ) νεώτ. φυσ. ἡ ἰδιότης τῶν μετάλλων, καθ' ἣν ταῦτα δύνανται νὰ ὑποστῶσι μόνιμον ἐπιμήκυνσιν δι' ἁπλῆς ἕλξεως ἢ διερχόμενα δι' ὁλκοῦ.

ὁλκίον (τὸ) ἀ. ὁλκεῖον βλ.λ.

ὁλκόμετρον (τὸ) νεώτ. ἐργαλεῖον δι' οὗ μετρεῖται ἡ ἐξωτερικὴ ἢ ἐσωτερικὴ διάμετρος σφαιρικοῦ, κυλινδρικοῦ ἢ κωνικοῦ σώματος ἢ σωλῆνος, κομπάσσο.

ὁλκοξόος (ὁ) νεώτ. εἶδος ρυκάνης τῶν λεπτουργῶν καὶ ξυλουργῶν, δι' ἧς οὗτοι κατασκευάζουσιν ὁλκούς, ἐντομάς, λούκια.

ὁλκός (ὁ) (ἕλκω) κ. μσν. κ. νεώτ., κτ. πληθ. μηχανή τις δι' ἧς ἐσύροντο πλοῖα εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἐτοποθετοῦντο ἐπὶ ξύλων· 'Ησ. «τὰς ἕλξεις τῶν πλοίων» : 'Ηρ.2,154 **ἐν τούτοισι δὴ οἵ τε ὁλκοὶ τῶν νεῶν**, αὐτ.159 **τῶν ἔτι οἱ ὁλκοὶ ἐπίδηλοι**, Εὐρ.Ρῆσ.146 **ἀλλὰ προσμίξω νεῶν ὁλκοῖσι νυκτὸς τῆσδ' ἐπ' 'Αργείων στρατῷ**· || π. Θουκ. μηχανήματα κινητά, χρησιμοποιούμενα πρὸς μεταφορὰν τῶν πλοίων ἄνω τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου· Πολυδ.7,148 «νεωλκοῦ σκεύη φάλαγγες, φαλάγγια, ὁλκοί, οὖροι», 'Ησ. «αἱ μηχαναὶ δι' ὧν αἱ νῆες νεωλκοῦνται» : Θουκ.3,15 **ὁλκοὺς παρεσκεύαζον τῶν νεῶν ἐν τῷ ἰσθμῷ ὡς ὑπεροίσοντες ἐκ τῆς Κορίνθου ἐς τὴν πρὸς 'Αθήνας θάλασσαν**· || νεώτ. ναυτ. κτ. πληθ. τὰ κύρια τεμάχια τῆς κοιτίδος, μεθ' ἧς καθέλκεται τὸ ναυπηγηθὲν σκάφος ἅμα τῇ καθολκῇ του, βάζια· **2)** νεώτ. εἰδ. μηχανὴ χαλυβδίνη ἔχουσα ὀπὰς διαφόρου διαμετρήματος κατὰ σμικρυνομένην σειράν, δι' ὧν διαδοχικῶς διέρχεται δι' ἑλκύσεως· **3)** νεώτ. ναυτ. κτ. πληθ. οἱ κερουλκοί, μπράτσα· || **ὁλκοὶ λεμβούχου** δύο ἀγόμενα συνδέοντα τὴν πλευρὰν τοῦ πλοίου πρὸς τὸ ἀκροκέραιον τοῦ λεμβούλου, μπουταφόρες· **4)** ἱμάς, λωρίον, χαλινός : Σοφ.'Ηλ.863 **τμητοῖς ὁλκοῖς ἐγκῦρσαι**· **5)** ἴχνος, αὐλάκιον χαρασσόμενον διὰ τῆς ἕλξεως κινουμένου πράγματος ἢ ἐν ᾧ κινεῖται ἑλκόμενον ἄλλο πρᾶγμα : 'Αριστφ.Θεσμ.779 **δέξασθε σμίλης ὁλκούς** (τὰ διὰ τῆς σμίλης, εἰς τὸ ξύλον ἐνσκαπτόμενα αὐλάκια, χαράκια), Ξεν.Κυν.9,18 **κατὰ τὸν ὁλκὸν τοῦ ξύλου**, 'Απολλ.Ρ 3,1391 **αἵματι δ' ὁλκοὶ ἠΰτε κρηναῖαι ἀμάραι πλήθοντο ῥοῆσιν** (σχόλ. «αὔλακα»)· || αὐλάκιον διανοιγόμενον ὑπὸ τοῦ ἀρότρου : 'Απολλ.Ρ 3,412 **τὴν αἶψα ταμὼν ἐπὶ τέλσον ἀρότρῳ, οὐ σπόρον ὁλκοῖσιν Δηοῦς ἐνιβάλλομαι ἀκτήν**· **6)** ἐπὶ ἀστέρων, ἡ γραμμή, ἡ τροχιά : Μαν.2,116 **ὁλκὸς δ' αὖτε γαλαξίεω βαιὸς μὲν ὁρᾶται**, αὐτ.3,190 **'Ερμῆς ὥρης ὅπερ ὁλκὸν ἀμείβων τεύχει**, 'Απολλ.Ρ 3,141 **ἀστὴρ ὥς, φλεγέθοντα δι' ἠέρος ὁλκὸν ἵησιν**, αὐτ. 3,1377, αὐτ.4,296 **ὁλκὸς οὐρανίης ἀκτῖνος**· **7)** τάφρος, ὀχετός : 'Απολλ.Ρ 1,375 **ἐν δ' ὁλκῷ ξεστὰς στορέσαντο φάλαγγας**· **8)** ἡ κυματοειδὴς κίνησις, ὁ κυματισμός : 'Απολλ.Ρ 1,1167 **δὴ τότ' ἀνο-**

χλίζων τετρηχότος οἴδματος **ὁλκοὺς** (σχόλ. «τὰς φυσήσεις καὶ οἷον ἐπάρσεις καὶ μετεωρισμοὺς τῶν κυμάτων»), Ἐπιγρ. **ὁλκοὶ καλλιρόων ὑδάτων**· **9**) ἐπὶ ὄφεων, ἡ ἑλικοειδὴς κίνησις : Νίκ.Θηρ.159 **ἐν δὲ κελεύθῳ νωχελὲς ἐξ ὁλκοῖο φέρει βάρος**· **10**) ἐπὶ ὄφεων, τὸ σῶμα· Σχόλ. «λέγεται ὁλκὸς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ὄφεως. . . ἤγουν ἡ κοινῶς συρμή» : Νίκ.Θηρ.266 **αὐτὰρ ὅγε σκαιὸς μεσάτῳ ἐπαλίνδεται ὁλκῷ** (σχόλ. «πλάγιος ἐπικυλύεται τῷ σώματι»), Λουκ.Ἑρμότ.79 τοῦ ὄφεως **τὸ σῦφαρ ἀμελήσαντας τοῦ ὁλκοῦ**, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,100 **τὸ δ' εἰς ὁλκοὺς λορδοῦσθαι τῶν ὄφεων**· **11**) ἐπὶ κόμης, ἡ σπεῖρα, ὁ βόστρυχος : Νόνν.Δ 3,413 **ὁλκὸς ἐθείρης**, αὐτ.32,168 **πλοκάμων . . ὁλκοί**· **12**) ἐν περιφρ. **ὁλκοὶ δάφνης** κλάδος δάφνης ἢ τὸ ἐκ δάφνης συντεθὲν σάρωθρον, τὸ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους συρόμενον : Εὐρ.Ἴων 145 **ἀλλ' ἐκπαύσω γὰρ μόχθους δάφνας ὁλκοῖς**· ‖ ὁμ. **ὁλκὸς ἁμάξης** ἡ ἑλκομένη, ἡ συρομένη ἅμαξα : Διον.Περ.191 **τερπνὸς ἀκούεται ὁλκὸς ἁμάξης**· ‖ ὁμ. **ὁλκὸς γλώσσης** ἡ πρὸς τὸ ἔξω ἐκτεταμένη γλῶσσα : Νίκ.Ἀλεξ 79,281· **13**) τὸ ὑδραγωγεῖον : Ἰω.Λυδ.Μην.3,23 **ὁλκὸς ὑδάτων**, Κῶδ.Ἰουστιν.1,4,26· **14**) ἡ ὁλκή, τὸ βάρος : Χοῦμν.Ν ἐν Ἀν.Βοασσ.5,270,11 **ἐς τριάκοντα γὰρ ταλάντων ὁλκὸν τὸν κόσμον τοῦτον εἶναί φασι βαρυνόμενον**· **15**) εἶδος ἀράχνης : Διοσκ.2,68 **ἀράχνη τὸ ζῷον, ὃ ὁλκὸν ἔνιοι ἢ λύκειον ἔνιοι καλοῦσι**· **16**) εἶδος χόρτου: Πλίν.Φ1 27,90· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν ἀγρωστοειδῶν.

ὁλκός-ή-όν (ἕλκω) ὁ ἕλκων πρὸς ἑαυτόν, ὁ ἑλκτικός· Σουΐδ. «ὁλκὸς ἄνθρωπος· ὁ ἑλκυστικὸς καὶ ἐπαγωγός» : Πλάτ.Πολ.521D **μάθημα ψυχῆς ὁλκὸν ἀπὸ τοῦ γιγνομένου ἐπὶ τὸ ὄν**, αὐτ.527B **ὁλκὸν ψυχῆς πρὸς ἀλήθειαν**, Ἀριστλ.Πρ.931a,25 **θερμόν τε καὶ ὁλκόν**· κ. συγκρ. : Θεόφρ.Φ1 3,17,3 **ὁλκοτέρας τὰς ῥίζας ποιοῦντες** (κῶδ. ἑλκτικωτέρας)· **2**) παθ. ὁ δυνάμενος νὰ προσελκυσθῇ : Φίλ.2,229 **ὁλκαὶ διάνοιαι παρθένων πρὸς ἀρετήν**· **3**) ὁ ἄπληστος, ὁ λαίμαργος : Ἀντιφάν.15 **ὁλκοὶ γνάθοι**· **4**) τὸ οὐδ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. βραδέως : Ἡλιόδ.Αἰθ.10,30 **ὁλκά τε προβαίνων**· ‖ κ. συγκρ. ἐπίρρ. **ὁλκότερον** βραδύτερον τοῦ δέοντος : αὐτ.3,5 **καὶ τὴν δᾷδα ὁλκότερον ἣ μὲν ἐνεχείριζεν ὁ δὲ ὑπεδέχετο**· **5**) Ἡσ.«ὁλκά· δυνατά».

ὁλκότης Ἡσ. «τὰ αὐτά».

ὁλκωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ναυτ. μικρὸς ἀπώστης ὁριζόντιος, ἐξέχων ἐκ τῆς πρύμνης ἱστιοφόρου κατὰ τὴν προέκτασιν τῆς κορώνης ἑκατέρωθεν.

ὁλκωτός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων ὁλκόν, ὁ ἐντὸς ὁλκῶν κινούμενος, ὁ ἐπίσυρτος, οἷον τὸ κάλυμμα τῶν κιβωτιδίων τῶν κονδυλοφόρων κττ. : **ὁλκωτὴ θυρίς**, - **ὁλκωτὸν σέλμα λέμβου**.

ὁλλανδικός-ή-όν νεώτ.,δημ. **ὁλλαντέζικος** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Ὁλλανδοὺς ἢ τὴν Ὁλλανδίαν ἢ ὁ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος : **ὁλλανδικὸς τυρός**, - **ὁλλανδικὴ διόπτρα** (διόπτρα τοῦ Γαλιλαίου), - **ὁλλανδικοὶ πόλεμοι** (οἱ μεταξὺ Ὁλλανδίας καὶ Ἀγγλίας γενόμενοι τρεῖς πόλεμοι περὶ θαλασσίας ἐπικρατήσεως).

ὄλλιξ-ικος (ἡ) μτγν. εἶδος ξυλίνου ποτηρίου· Ἀθήν.11,494F «**ὄλλιξ**· Πάμφιλος ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι τὸ ξύλινον ποτήριον ἀποδίδωσι».

ὄλλυμι, συνήθ. ποι. κ. **ὀλλύω** (Ἀρχίλ.27) ἀ. ὀλέκω βλ.λ., συνήθ. ἐν συνθ. ἀπόλλυμι, παρατ. **ὤλλυν** (Αἰσχ.Πέρσ.461) κ. ἐπ. **ὀλέεσκον** (Κόϊντ.2,414) κ. **ὤλεσκον** (Χρησμ.Σιβ.1,108) κ. μέσ. **ὠλλύμην** (Εὐρ.Ἄλκ.633), μέλλ. **ὀλέσω** (Ὀδ.Ν 399) κ. ἐπ. **ὀλέσσω** (Ἰλ.Μ 250) κ. ἰων. **ὀλέω** (ἐν συνθ. ἀπ- : Ἡρ.1,34) κ. ἀττ. **ὀλῶ** (Σοφ.ΟΤ 448, Εὐρ.Ἀνδρ.856) κ. μέσ. μέλλ. **ὀλέομαι** (Ἰλ.Φ 133) κ. συνῃρ. **ὀλοῦμαι** (Ἰλ.Β 325) κ. παθ. **ὀλεσθήσομαι** (ἐν συνθ. ἀπ-: ΠΔ Ψαλμ.82(83),17), ἀόρ. **ὤλεσα** (Ἰλ.Χ 107) κ. ἐπ. **ὄλεσα** κ. **ὄλεσσα** (Ὀδ.Ψ 319) κ. μέσ. ἀόρ. β' **ὠλόμην** (Ἰλ.Ν 772, Αἰσχ.Εὐμ 565) κ. παθ. **ὠλέσθην** (ἐν συνθ. ἀπ-), παρακ. **ὀλώλεκα** (ἐν συνθ. ἀπ-) κ. β' **ὄλωλα** (Ἰλ.Ο 111, Ὀδ.Δ 318), ὑπερσυντ. β' **ὀλώλειν** (Ἰλ.Κ 187), ἀφανίζω, καταστρέφω, ἐξολοθρεύω καὶ ἐπὶ ζώντων, φονεύω, σκοτώνω· Ἡσ. «ὀλλύει, ἀπολλύει, φονεύει» : Ἰλ.Θ 498 **νῆάς τ' ὀλέσας καὶ πάντας Ἀχαιούς**, Ὀδ.Ψ 319 **οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ ἐϋκνήμιδας ἑταίρους πάντας**, Πίνδ.Π 3,41 **γένος ὀλέσσαι . . θανάτῳ**, Αἰσχ.Ἑπτ. 1061 **γένος ὠλέσατε πρυμνόθεν**, Σοφ.Ἀντ.751 **θανεῖται καὶ θανοῦσ' ὀλεῖ τινα**, Εὐρ.Ἀνδρ.856, Χρησμ.π.Πλούτ.Ἀγησ.3 **ἁ φιλοχρηματία Σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο γὰρ οὐδέν**· ‖ κ. μέσ. π. Ὁμ. συνήθ. ἐπὶ προσ., ἀποθνήσκω, μάλιστα ἐπὶ βιαίου θανάτου, χάνομαι : Ἰλ.Δ 451 **ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν, ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων**, αὐτ.Ω 725 **ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο**, Ὀδ. Γ 235 **ὡς Ἀγαμέμνων ὤλεθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ**, Αἰσχ.Χο.888 **δόλοις ὀλούμεθ'**· ‖ κ. μτ. συστ. αἰτ. : Ἰλ.Γ 417 **σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι**, αὐτ. Φ 133 **ἀλλὰ καὶ ὧς ὀλέεσθε κακὸν μόρον**, Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,745· ‖ π. τραγ. ἐν εὐκτ. ἀορ. ὡς τύπος εὐχῆς : Σοφ.Φιλ.961 **ὄλοιο - μήπω, πρὶν μάθοιμ' εἰ καὶ πάλιν γνώμην μετοίσεις**, αὐτ.ΟΤ 645 **ὀλοίμην, ὧν ἐπαιτιᾷ με δρᾶν**, αὐ.Τρ.383 **ὄλοιντο - μήτι πάντες οἱ κακοί**, Εὐρ.Ἱππ.407 **ὡς ὄλοιτο παγκάκως**· ‖ κ. ἐπὶ πραγμάτων, ἀπολλύομαι, ἐξαφανίζομαι, χάνομαι : Ἰλ.Ι 413 **ὤλετό μοι νόστος**, αὐτ.415 **ὤλετό μοι κλέος ἐσθλόν**, Ὀδ.Ο 91 **μή τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον . . ὄληται**· πρβλ. Αἰσχ.Ἱκ.918· ‖ ὁ παρακ. β' **ὄλωλα** ἔχω ἀπολεσθῆ, χαθῆ, ἀπέθανον, κατεστράφην : Ἰλ.Ο 111 **υἱὸς γάρ οἱ ὄλωλε μάχῃ ἔνι**, Αἰσχ.Πέρσ.255, αὐτ. Ἀγ.346 **ἐγρηγορὸς τὸ πῆμα τῶν ὀλωλότων γένοιτ' ἂν** (τῶν τεθνεώτων, τῶν νεκρῶν), αὐτ.1367 **μαντευσόμεσθα τἀνδρὸς ὡς ὀλωλότος**, Σοφ.Ἀντ. 174 **ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων**· ‖ ὁμ. ὁ παρακ. β' μτ. σημ. ἐνεστ. εὑρίσκομαι ἐν καταστάσει καταστροφῆς, ἀφανίζομαι, χάνομαι : Ὀδ. Δ 318 **ἐσθίεταί μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα**, Αἰσχ.Ἱκ.918, Σοφ.Αἴ.896 **οἴχωκ', ὄλωλα, διαπεπόρθημαι, φίλοι**· **2**) παύω νὰ ἔχω τι, χάνω : Ἰλ. Θ 358 **καὶ λίην οὗτός γε μένος θυμόν τ' ὀλέσειεν**, αὐτ.Ν 763 **οἳ μὲν δὴ νηυσὶν ἔπι πρύμνῃσιν Ἀχαιῶν χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες**, Αἰσχ.Ἀγ.54 **πόνον ὀρταλίχων ὀλέσαντες**, αὐτ.Εὐμ.148, Εὐρ.Μήδ.436 **τᾶς ἀνάνδρου κοίτας ὀλέσασα λέκτρον**· **3**) ἐπὶ κακοῦ, ἀπαλλάσσω : Αἰσχ.Ἀγ.1017 **νῆστιν ὤλεσεν νόσον** (διόρθ. ἤλασεν)· **4**) ῥηματ. π. ὀλετήρ, ὄλεθρος κ. ἐν συνθ. ἐξώλης, προώλης, πανώλης κ.ἄ.

ὀλλυνέομαι μτγν. εἶμαι ἐγγὺς τοῦ θανάτου· πρβλ. ἔχω τὸ 'να πόδι μου στὸν τάφο ἢ μυρίζω χωματίλα : Ἀρετ.7,1 **ἐπὶ γὰρ τοῖσι πλείστοισι οὔτε ὀλλυνέονται οὔτε ὀρρωδέουσι θάνατον**.

ὀλλύω ἀ. ὄλλυμι βλ.λ.

ὁλμειός (ὁ) σχόλ. κ. νεώτ. στρογγύλος λίθος, εἰς ὃν κόπτουσιν ὄσπρια, ὅλμος : Σχόλ.Ἀριστφ. 238· **2**) νεώτ. πλὰξ εἰσδεχομένη τὸ κάτω ἄκρον τῆς ἀτράκτου ἐργάτου, βαρούλκου πλοίου.

ὅλμιον (τό) πάπ. ὑποκορ. τοῦ ὅλμος βλ.λ.

ὁλμισκοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων σχῆμα ὁλμίσκου βλ.λ. : Ὀρειβ.49,22,19.

ὁλμίσκος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὅλμος, τὸ κοῖλον σιδήριον τῆς θύρας τὸ ὑποδεχόμενον τὸν στρόφιγγα, περὶ ὃν ἡ θύρα στρέφεται ἀνοιγομένη καὶ κλειομένη : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.10,54 **ἐπὶ τῆς κλειομένης ἢ ἀνοιγομένης θύρας ὁ μὲν κατὰ τοῦ ὁλμίσκου βεβηκὼς στροφεὺς τῷ αὐτῷ ἐν-**

στρέφεται τόπῳ' **2)** ἕκαστον τῶν κοιλωμάτων τῆς ἄνω καὶ κάτω γνάθου, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἐνσφηνωμένοι οἱ ὀδόντες, φατνίον: Ρούφ.'Ονομ 55· ‖ κτ.πληθ.εἰδ. αἱ κοιλότητες τῶν γομφίων, τραπεζιτῶν ὀδόντων· Πολύδ.2,93 «ὀλμίσκους· τὰς τῶν μύλων κοιλότητας»· **3)** πάπ. τεμάχιον κώνου **4)** νεώτ. μικρὸς ὅλμος, μικρὸν ἰγδίον, χαβάνι.

ὁλμοβόλον (τὸ) νεώτ. στρατ. ὁ ὅλμος, τὸ πυροβόλον.

ὁλμοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν σχήματι ὅλμου : Διοσκ.4,170 π. 'Ορειβ. (κῶδ. θολοειδῶς).

ὁλμοκόπος (ὁ) μτγν. ὁ κοπανίζων ἐντὸς ἰγδίου, ὁ ὁλμοκοπῶν : 'Ανών.π.Γαλ. περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην στοιχείων (Helmreich Handschriftliche Studien zu Galen, Ansbach 1910).

ὁλμοκοπῶ-έω μτγν. κ. μσν. κοπανίζω ἐντὸς ἰγδίου, μέσα σὲ χαβάνι : Φιλούμ.π.'Ορειβ.45,29,70, 'Αέτ.4,30, Θεοφάν.Νόνν.2,278· κ.παθ.: 'Αλέξ.Τραλλ. 12 **ὀλμοκοπηθὲν τοῦ ὑὸς στέαρ μετὰ ἀσβέστου.**

ὁλμοποιός (ὁ) ὁ κατασκευάζων ὅλμους, ἰγδία, χαβάνια : 'Αριστλ.Πολιτ.1275b,28 **καθάπερ ὅλμους εἶναι τοὺς ὑπὸ τῶν ὁλμοποιῶν πεποιημένους.**

ὅλμος (ὁ) κ. νεώτ. **ὅλμος** ('Ησιόδ. κ. 'Ηρ.) λίθος κυλινδρικός, στρογγύλος ἄνευ ἐξεχουσῶν γωνιῶν· 'Ησ. «περιφερὴς λίθος μάρμαρος» : 'Ιλ.Λ 147 **χεῖρας ἀπὸ ξίφεϊ τμήξας ἀπό τ' αὐχένα κόψας, ὅλμον δ' ὣς ἔσσευε** κυλίνδεσθαι **δι'** ὁμίλου ἰσχόλ.Γαζ.Θ «ἀποκόψας τὰς χεῖρας αὐτοῦ τῷ ξίφει καὶ τὸν αὐχένα ἀποτεμών, ὥσπερ δὲ λίθον κυλινδρώδη ὥρμα κυλ εσθαι διὰ τοῦ στρατοῦ»)· **2)** μτγν. ὁ κορμὸς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἀπὸ τοῦ αὐχένος **μέχρι** τῶν ἰσχίων· Πολυδ.2,162 «ὅλμον· τὸ ἀπὸ αὐχένος ἕως ἰσχίων σύμπαν», ΕΜ 460,17 «τὸν κορμὸν τοῦ σώματος»· **3)** τὸ ἰγδίον, τὸ γουδί : 'Ησίοδ.'Εργ.423 **ὅλμον μὲν τριπόδην τάμνειν** (κῶδ. **ὅλμον**), 'Ηρ.1,200 **ἐσβάλλουσι ἐς ὅλμον καὶ λεήναντες ὑπέροισι σῶσι διὰ σινδόνος**' **4)** ακαφίδιον πρὸς ζύμωσιν ἄρτου : 'Αριστφ.Σφ.201 **καὶ τῇ δοκῷ προσθεὶς τὸν ὅλμον τὸν μέγαν** ἀνύσας τι **προσκύλιέ γ'**, αὐτ.238 **τῆς ἀρτοπώλιδος λαθόντ' ἐκλέψαμεν τὸν ὅλμον'** **5)** τὸ κοίλωμα τῆς ἕδρας, **ἐφ' οὗ ἐκάθητο ἡ** Πυθία χρησμοδοτοῦσα, κτ. ἀ. ὁ τρίπους τοῦ 'Απόλλωνος· ‖ παροιμ. **ἐν ὅλμῳ κοιμᾶσθαι,-εὐνάζειν** προφητεύειν : Πλούτ.Παροιμ.2,14 **ἐν ὅλμῳ κοιμᾶσθαι,** Ζηνόβ.3,63 **ἐν ὅλμῳ εὐνάσω· 6)** ὑποστήριγμα : 'Ιππ.Αἱμ.4 **καθίσας τὸν ἄνθρωπον ὀκλὰξ ἐπὶ ὅλμων δύο' 7)** εἶδος ποτηρίου· 'Αθήν.11,494Β «ποτήριον κερατίου τρόπον εἰργασμένον» : Μενεσθ.1 **στρεπτὸν καὶ ὅλμον χρυσοῦν'** **8)** τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ αὐλοῦ, εἰς ὃ ἐφαρμόζουσι τὸ στόμα των οἱ αὐλοῦντες· Πολυδ.4,70 «**τῶν δὲ ἄλλων αὐλῶν τὰ μέρη** γλῶττα, τρυπήματα καὶ βόμβυκες, ὅλμοι **καὶ** ὑφόλμια», Φώτ. «ὅλμοι καὶ ὑφόλμια **ἐπὶ αὐλῶν**» : Εὐπ.267· ‖ πάπ. ἡλιακὸν ὡρολόγιον : **ὅλμου τοῦ λιθίνου ὃς ἐκαλεῖτο 'Ελληνιστὶ γνώμων' 10)** λίθος ἐν χρ. ὡς βάρος, ζύγι : Λιβάν.'Επιστ.473,3 **ὅλμος ὑπὲρ κεφαλῆς' 11)** νεώτ. στρατ. πυροβόλον ἔχον βραχὺν σωλῆνα καὶ μεγάλην διάμετρον, ὁλμοβόλον· ‖ **ὅλμος δοκιμαστικός** ὄργανον διὰ τὴν δοκιμὴν κατὰ τὴν παραλαβὴν καὶ διὰ τὸν ἔλεγχον συντηρήσεως τῆς μελαίνης πυρίτιδος, δοκιμαστήρ.

ὁλμοστάσιον (τὸ) νεώτ. στρατ. πυροβολεῖον ὡπλισμένον δι' ὅλμων.

ὁλμοστοιχία (ἡ) νεώτ. στρατ. μονὰς πυροβολικοῦ περιέχουσα ἀριθμόν τινα ὅλμων· πρβλ. πυροβολοστοιχία.

ὁλμοφόρος (ὁ) νεώτ. ναυτ. πλοῖον τοῦ παλαιοῦ ἱστιοφόρου πολεμικοῦ ναυτικοῦ ὡπλισμένον δι' ὅλμων καὶ ὀβουζιοβόλων πρὸς βομβαρδισμὸν ἐπακτίων πυροβολείων.

ὁλ(ο)- κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. πρῶτον συνθετικὸν λέξεων, προσδίδον εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ σημαινόμενον τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅλου, ὁλοκλήρου, ἀκεραίου ἢ ἐπιτεῖνον ἁπλῶς τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, οἷον ὁλοκάθαρος, ὁλοκάλαμος, ὁλόκαυτος, ὁλοκόκκινος, ὁλόψυχα, ὁλόχρυσος.

ὁλόανθος-η-ο δημ. ὁ πλήρης ἀνθέων, ὁ ἔχων πολλὰ ἄνθη : Πορφύρ.Σκ.73,4 **κάτω ἀπὸ μίαν ὁλόανθη λευκὴν ἀμυγδαλιά,** Παλαμ.Περ.Χαιρ. 115,9 **τὰ ρόδα . . τὸ κάνουν** (τὸ σπίτι) **ἕνα ἀφρόντιστο κι ὁλόανθο περιβόλι.**

ὁλοάργυρος-ον μτγν. κ **ὁλάργυρος** ὁ ἐξ ἀργύρου καθαροῦ ὅλος συγκείμενος : Φίλ.1,666 ὁλοάργυροι **καὶ ὁλόχρυσοι.**

ὁλαρκτικὴ περιοχὴ (ἡ) νεώτ. ἡ ζῳολογικὴ ζώνη ἡ περιλαμβάνουσα τοὺς ἐν τῇ παλαιοαρκτικῇ καὶ νεοαρκτικῇ περιοχῇ ζωϊκοὺς καὶ φυτικοὺς ὀργανισμούς.

ὁλόασπρος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν λευκός, ἄσπρος, ὁ κάτασπρος : Σολωμ. Τὸ ὄνειρο τῆς Μαρίας 20 **ποὺ στὸν ἀέρα ὁλόασπρο φουσκώνει,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.'Ερυκίνη 2 **σὰν περιστέρια ὁλόασπρα διπλώνουν τὰ φτερά των μπρός σου.**

ὁλοβάπτισμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ βάπτισμα διὰ πλήρους καταδύσεως ἐν τῷ ὕδατι, ὡς τὸ τῆς 'Ορθοδόξου ἐκκλησίας, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ **διὰ** ραντίσματος βάπτισμα τῶν δυτικῶν.

ὁλοβαπτισταὶ (οἱ) νεώτ. οἱ παραδεχόμενοι τὸ ὁλοβάπτισμα βλ.λ. ὡς κανονικὸν τρόπον βαπτίσεως.

ὁλόβηρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων πορφυροῦν χρῶμα : Κῶδ.'Ιουστιν.11,9,4, Διγεν.'Ακρ.3455 **καὶ στολισμένος ἔτυχον ἱμάτιον βαγδάτιν καὶ θαυμαστὸν ὁλόβηρον, ὀξὺν ἀναζωστάριν'** ‖ **τὸ ὁλόβηρον** ὡς οὐσ. τὸ γνήσιον πορφυροῦν χρῶμα : Προκ.Μυστ.25 **βάμματος τοῦ βασιλικοῦ, ὃ ὁλόβηρον νενομίκασι.**

ὁλοβλαστικός (ὁ) νεώτ. τὸ ᾠὸν ἢ τὸ ἔμβρυον, εἰς ὃ ἡ θρεπτικὴ καὶ ἡ βλαστικὴ δύναμις τῆς λεκίθου ἀποτελοῦσι κοινόν τι ὅλον.

ὁλοβολάδες 'Ησ. «θῖνες».

ὁλόβολος-η-ο δημ. ὁ ἀκέραιος, ὁ ὁλάκερος, ὁ σύγκορμος, ὁ μονοκόμματος.

ὁλοβραδιάζει δημ. ἐπὶ τῆς ἡμέρας, τείνει πρὸς τὴν νύκτα, ὅλο καὶ βραδιάζει : Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.257,1 **χαρῆτε νιοί, χαρῆτε νιές, κι ἡ ἡμέρα ὁλοβραδιάζει'** ‖ ἐν χρ. εἰδ. ἀπροσ. **ὁλοβράδιασε** πιὰ ἐνύχτωσεν ἐντελῶς.

ὁλόβραχυς-εως-υ μτγν. ὁ συνιστάμενος ἐκ βραχειῶν μόνον συλλαβῶν : 'Ανών. ἐν 'Αν.'Ελλ. **κ** Λατ.1,224 **ὁλοβράχει ὄντι τῷ πυρριχίῳ.**

ὁλοβροντῶ δημ. κ. -άω κτυπῶ, βροντῶ συνεχῶς: Κρυστ. ἡ Κατάρα 24 **κι ὁλοβροντᾷ τὴν πόρτα σὰν θεότρελλη.**

ὁλόβρυζος-ον μσν. ὁ ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ : Χριστφ.'Αλεξ.'Ομ. ἐν Φαβρικ.'Ελλ.Βιβλ.12,660 **ὁλόβρυζον νόμισμα.**

ὁλοβρύχιος-ον μτγν. ὅλος βεβυθισμένος : Νόνν. ἐν Γρηγ.Ναζ.1,145.

ὁλογάλανος-η-ο ὁ καθ' ὁλοκληρίαν γαλανός, ὁ καταγάλανος : Κρυστ.'Ο χορὸς τῆς Λαμπρῆς 34 **τὰ ὁλογάλανα τὰ μάτια, - ὁλογάλανος οὐρανός.**

ὁλόγδυμνος-η-ο μσν. κ. δημ. ἀ. ὁλόγυμνος, ὁ ἐντελῶς γυμνός, ὁ κατάγυμνος, ὁλοτσίτσιδος : 'Ερωτόκρ.2,986 **μὰ ὀντὲ μαλῶν' ὁλόγδυμνος τρομάρα τόνε πιάνει, - κολυμποῦν ὁλόγυμνοι.**

ὁλογέμιστος-η-ο δημ. ὁ ὑπερπλήρης, ὁ ὁλόγιομος : Σολωμ.Λὸρδ Μπάϋρ.155,3 **καὶ χτυποῦν τὰ φωτερὰ στὰ ὁλογέμιστα ποτήρια.**

ὁλόγεμος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς γεμάτος, ὁ ὑπερπλήρης, ὁ ὁλογέμιστος : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 63,12 **κι ἀπὸ τὴν ἄλλη ἰδὲς ἀράδ' ἀράδα στὰ ὁλόγεμα πιθάρια τὰ πλατιά.**

ὁλογένεσις-εως (ἡ) νεωτ. βιολ. ἃ. ὁλογενισμός, νέα θεωρία, καθ' ἣν ἡ ζωὴ ἐνεφανίσθη συγχρόνως εἰς πλεῖστα μέρη τῆς γῆς.

ὁλόγερος-η-ο δημ. ἐπὶ πραγμάτων, ὁ ἐν ἀπολύτῳ καλῇ καταστάσει, ὁ μὴ ὑποστὰς βλάβην, ὁ ἀκέραιος· **2)** ἐπὶ προσ., ὁ τελείως ὑγιής.

ὀλόγινον Ἡσ. «ὀζῶδες, συμπεφυκώς»· πρβλ. ὀλόπτοον.

ὁλόγιομος-η-ο δημ. εἰδ. ἐπὶ τῆς σελήνης, πλησιφαής: Γρυπ.Σκ.Τερρ.Κοσμοχαλασιά I **τ' ὁλόγιομο φεγγάρι κρέμεται μέσ' στὸν οὐρανό·** || ἀντὶ ὁλόγεμος βλ.λ.: **ὁλόγιομο ποτήρι.**

ὁλογλήγορος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν ταχύς, γλήγορος: Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.13,2 **φεύγει ὀπίσω τὸ ποδάρι, καὶ ὁλογλήγορο πατεῖ ἢ τὴν πέτρα ἢ τὰ χορτάρι·** || ἐπίρρ. **-α.**

ὁλόγλυκος-(ε)ια-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν γλυκύς, ὁ πολὺ γλυκός· **2)** μτφ. ἐπὶ βλέμματος ἢ μειδιάματος, ὁ πλήρης τρυφερότητος: Κρυστ. Τὸ μαγεμένο μαντήλι 149 **τοῦ ρίχνει ὁλόγλυκες ματιὲς κι ἀπὸ κρυφὰ τοῦ λέει.**

ὁλόγλυφος-ον νεώτ. ἐπὶ πλαστικῶν ἔργων, ὁ καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς διαστάσεις, πανταχόθεν εἰργασμένος, ὁ περιφερής, ἀντίθ. ἀνάγλυφος.

ὁλόγναθος-ον νεώτ. ἐπὶ γαστεροπόδων τινῶν, ὁ ἔχων γνάθον ἐξ ἑνὸς μόνον ὀστοῦ ἀποτελουμένην.

ὁλόγομος-ον μσν. δημ. ὁλόγιομος βλ.λ.: Ἑρμονιακ.Ἰλ.651 **ὁλόγομος σελήνη.**

ὁλογράμμᾰτος-ον μτγν. ὁ γεγραμμένος δι' ὅλων τῶν γραμμάτων, ὁ ὁλόγραφος· || τίτλος ἔργου τοῦ Μενεκράτους: Γαλ.13,503.

ὁλογρᾰμμάτως ἐπίρρ. μτγν. μὲ ὅλα τὰ γράμματα, ὁλογράφως: Γαλ.14,44 **ἀλλ' ἐπειδή τινες οὐχ ὁλογραμμάτως, ἀλλὰ διὰ χαρακτήρων ταῦτα σημαίνουσι.**

ὁλογρᾰφία (ἡ) γλωσσ. ἰδιόγραφος διαθήκη.

ὁλόγραφος(-η)-ο(ν) μτγν., νεῶτ. κ. δημ. ἐπὶ λ. ὁ γεγραμμένος ὁλόκληρος, οὐχὶ συντετμημένως ἢ ἀριθμητικῶς, ὁ ὁλογράμματος· **2)** ὁ γεγραμμένος ὁλόκληρος διὰ χειρὸς τοῦ συγγραφέως, ἰδιόγραφος: Εὐστ.Ἐκκλ.Ἱστ.6,24 **ὡς καὶ τοῦτο ὁλόγραφοι δηλοῦσιν αὐτοῦ πρὸ τῶν τόμων ἐπισημειώσεις,** Πάπ. **ἀπόδειξις, ἥτις ἐγράφη ὁλόγραφος χειρὶ ἐμῇ·** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. χειρόγραφος πρᾶξις, οἷον διαθήκη γεγραμμένη ἐξ ὁλοκλήρου διὰ χειρὸς τοῦ διαθέτου.

ὁλογραφῶ-έω μτγν. γράφω λέξιν δι' ὅλων τῶν γραμμάτων, οὐχὶ διὰ τῶν ἀρκτικῶν μόνον: Πλαύτ.Ἠθ.288Ε **τὰ πρῶτα τῶν ὀνομάτων οὐχ ὁλογραφοῦσιν ἀλλ' ἢ δι' ἑνὸς γράμματος.**

ὁλογράφως σχόλ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁλόγραφον δι' ὅλων τῶν γραμμάτων, οὐχὶ διὰ τῶν ἀρκτικῶν: Σχόλ.Εὐρ.Ἀνδρ.575.

ὁλόγυμνος(-η)-ο(ν) μσν.,νεώτ.κ.δημ. ἃ.ὁλόγδυμνος, ὁ ἐντελῶς γυμνός, ὁλοτσίτσιδος: Πάσχ.Χρον.I,700, 16 **ἐπῆραν Φωκᾶν ὁλόγυμνον,** Σολωμ. Ἡ ᾠδὴ τοῦ Πετράρχη 24 **νὰ λάβῃ ἐδῶ τὸν τάφο της, κι ὁλόγυμνη νὰ βγῇ,** Κάλβ. Λύρα 16 **μόνη, ἀμάργαρος, ὁλόγυμνος, αὐτάγγελτος .. ἡ Ἀρετή.**

ὁλόγυρα ἐπίρ. δημ. κ. **ὁλοῦρα** ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, κυκλόθεν γύρωθεν: Κρυστ. Τὸ κέντημα τοῦ μαντηλιοῦ 37 **ὁλοῦρα ἀπὸ τὸν κάμπο πλῆθος μικρὰ χωριὰ κεντάει,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 67,12 **τ' ἀνήσυχα πουλιὰ κι ὁλόγυρα τὰ χώματα σκαλίζουν·** **2)** κτ. ἐπέκτ. πανταχοῦ τριγύρω, εἰς ὅλα τὰ πέριξ σημεῖα: Σολωμ. ἡ Τρελλὴ Μάννα 17 **κοιτάζει ὁλόγυρα τετρομασμένη.**

ὁλογυρίζω δημ. ἃ. συνήθ. ὁλογυρνῶ βλ.λ.

ὁλογυρνῶ-άω δημ. περιφέρομαι περὶ τὸ αὐτὸ μέρος, ἃ. τριγυρνῶ: Βιζυην. τὸ Τρυγόνι 22 **μόνο, τόσο θλιβερό, 'λογυρνᾷ στὰ δάση.**

ὁλόγυρος-ον (γῦρος) μσν. στρογγύλος, κυκλοτερής: Μελέτ.Γαλ. ἐν Ἀν.Κρ.3,74,20 **ἵνα μὴ πάντῃ ὁλόγυρος οὖσα .. κολοβὴ δεικνύηται** (ἡ κεφαλή).

ὁλογύρως ἐπιρρ. μτγν. κυκλόθεν, γύρωθεν, ὁλόγυρα: Ἥρων Γεωμ.4,13 **ὁλογύρως μετρεῖσθαι.**

ὁλοδάκρυτος-η-ο δημ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὁ πλήρης δακρύων, ὁ χύνων ἄφθονα δάκρυα: Κρυστ.Γκόλφω 2,101 **τὰ μάτια τὰ ὁλοδάκρυτα στὰ δυό του χέρια κρύβει.**

ὁλοδάκτῠλος-ον (δάκτυλος) μσν. ἐπὶ στίχων, ὁ συγκείμενος μόνον ἐκ δακτύλων βλ.λ.5): Εὐστ. 836,17 **στίχους ὁλοδακτύλους.**

ὁλοδρομία (ἡ) μτγν. τὸ τρέχειν ταχέως καὶ εὐθέως βαίνειν πρός τινα διεύθυνσιν: Κλήμ.Ἀλ.ἀπ. 1019 **τὴν πρὸς τὰς καλὰς πράξεις ὁλοδρομίαν.**

ὁλόδροσος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ πλήρης δρόσου, ὁ ἔνδροσος: Πορφύρ.Σκ.II,1 **πᾶνε καὶ πᾶν τὰ ὁλόδροσα τὰ φύλλα.**

ὁλοεδρία (ἡ) νεώτ. φυσ. ἡ κρυσταλλικὴ τάξις, ἡ παρουσιάζουσα ὅλα τὰ χαρακτηρίζοντα πᾶν κρυσταλλικὸν σύστημα στοιχεῖα συμμετρίας.

ὁλοεδρικός-ή-όν νεώτ. ἃ. ὁλόεδρος, ἐπὶ πολυεδρικῶν σχημάτων, ὁ ἔχων, ὁ παρουσιάζων ὁλοεδρίαν βλ.λ.

ὁλόεδρος-ον νεώτ. ὁ ὁλοεδρικὸς βλ.λ.· || τὸ ὁλόεδρον ὡς οὐσ. ὁλοεδρικὸν σχῆμα.

ὀλόεις-εντος-εσσα-εν ὁ ὀλοός, ὁ ὀλέθριος: Σοφ.Τρ.521 **ἦν δὲ μετώπων ὀλόεντα πλήγματα.**

ὁλοένα ἐπίρρ. δημ., νεώτ. **ὁλοὲν** κ. **ὁλονὲν** κ. **ὁλονένα** διαρκῶς, συνεχῶς, ἀδιακόπως, πάντοτε: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 71,3 **κι οἱ σταξιὲς ἀπὸ τὰ φῶς πέφτουν ὁλοένα·** || ἤδη, ἐν τῷ παρόντι χρόνῳ: **ὁλοένα θά 'ναι στὸ δρόμο.**

ὀλοεργής-οῦς-ές (ὀλοός, ἔργον) μτγν. ὁ λίαν καταστρεπτικός, ὁ φθοροποιός, ὁ ὀλέθριος: Μαν. 6,722 **ὀλοεργέσιν ἀστράσιν.**

ὀλοεργός-όν μτγν. ὁ ὀλοεργὴς βλ.λ.· Ἡσ. «κακοῦργος»: Νίκ.Θηρ.828 **τρυγόνα μὴν ὀλοεργόν, ἀλιρραίστην τε δράκοντα οἶδ' ἀπαλέξασθαι,** Δωρόθ. π. Ἡφαιστ.Ἀστρ.3,20.

ὁλοζωῆς ἐπίρρ. δημ. καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς: Ἐφταλ.Ὀδ.592 **καὶ βλέποντάς το ὁλοζωῆς ἐμένα νὰ θυμᾶσαι.**

ὁλοζωϊκός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ τρεφόμενος ἐξ ὁλοκλήρου ἢ κυρίως ἐξ ὀργανικῶν οὐσιῶν, οἷον τὰ ζῷα, ἀντίθ. ὁλοφυτικός.

ὁλοζώντανος-η-ο δημ. ὁ ὅλος ζωντανός, ὁ ὡς ἐν πλήρει ζωῇ καὶ δράσει ἐμφανής, πλήρης ζωῆς: Σολωμ.Λὸρδ Μπάϋρ.140,4 **τοῦ προβαίνουν δύο φαντάσματα ὁλοζώντανα καὶ ὀρθά,** Βαλαωρ. Ἀστραπόγιαννος 96 **τοῦ φάνηκε ὁλοζώντανος ἐκεῖ μὲ τ' ἅρματά του,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.199,10 **μὲ τοῦτο, καὶ ὁλοζώντανη, τὴ βλέπει ἡ φαντασία τὴ ζωγραφιά σου, - ὁλοζώντανη ὀπτασία·** || ἐπίρρ. **ὁλοζώντανα·** **2)** εἰδ. ἐπὶ κρέατος ἢ ἰχθύων, ὁ νωπός, ὁ φρέσκος: **φάρια ὁλοζώντανα.**

ὁλοήμερος(-η)-ο(ν) πάπ., νεώτ. κ. δημ. κ. **ὁλήμερος** ὁ ἐργαζόμενος ὅλην τὴν ἡμέραν: Πάπ. **ποταμῖται ὁλοήμεροι·** **2)** νεώτ. κ. δημ. ὁ διαρκῶν ὅλην τὴν ἡμέραν: **ὁλοήμερος πορεία·** || ἐπίρρ. **ὁλοήμερα.**

ὁλοημέρως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν: Τζέτζ.Ἡσίοδ.566.

ὁλοήσκιωτος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ἐσκιασμένος, ὁ πλήρης σκιᾶς.

ὁλοθᾰνής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως, ἐντελῶς νεκρός, ἀντίθ. ἡμιθανής: Ἰω.Χρυσ.Ὁμ. εἰς Ψαλμ.6,9.

ὅλοθεν ἐπίρρ. νεώτ., δημ. **ὁλοῦθε** ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, πανταχόθεν, πάντοθεν.

ὁλοθούριον (τὸ) εἶδος ζωοφύτου τῆς θαλάσσης· Ἡσ. «εἶδος θαλάττιον»· Ἀριστλ.Ζ1 487b,15

πολλὰ δὲ ἀπολελυμένα μὲν ἐστιν, ἀκίνητα δέ, οἷον ὄστρεα καὶ τὰ καλούμενα ὀλοθούρια, αὐτ. ΖΜ 681a,17· || νεώτ. ζωολ. κτ. θηλ. **ὀλοθουρία**.

ὀλόθρευσις-εως (ἡ) (ὀλοθρεύω) μσν. κ. νεώτ., συνήθ. ἐν συνθ. ἐξολόθρευσις, ἡ φθορά, ὁ ἀφανισμός, ἡ καταστροφή : 'Ιώσ.17,13.

ὀλοθρευτής (ὁ) (ὀλοθρεύω) μτγν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. **ὀλοθρεύτρια**, συνήθ. ἐξολοθρευτής· 'Ησ. «λυμεών» : ΚΔΚορινθ.Ι,10,10 **καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ**, Μηναῖ.ΙΙ,3 Οἶκος 'Ιωσὴφ **ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς . . ὁ τῆς πλάνης ὀλοθρευτής.**

ὀλοθρευτικός-ή-όν σχόλ. κ. νεώτ. συνήθ. ἐν συνθ. ἐξολοθρευτικός, ὁ φθοροποιός, ὁ καταστρεπτικός : Σχόλ.'Οδ.Λ 127.

ὀλοθρεύτρια (ἡ) θηλ. τοῦ ὀλοθρευτὴς βλ.λ. : 'Ησ. **ἐν λ.** λοιγίστρια.

ὀλοθρεύω μτγν. κ. νεώτ. συνήθ. ἐν συνθ. ἐξολοθρεύω, ἐπιφέρω ὄλεθρον εἴς τι, φθείρω, καταστρέφω, ἀφανίζω : ΠΔ"Εξ. 12,23 **καὶ οὐκ ἀφήσει τὸν ὀλοθρεύοντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξαι** (δ.γρ.),Φίλ.Ι,73,ΚΔ'Εβρ.ΙΙ,28 **ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν**· **2**) ρηματ. π. ὀλόθρευσις, ὀλοθρευτής, ὀλοθρευτικός.

ὀλόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων ὅλας τὰς τρίχας, δθ. ὁ ἔχων πυκνὴν τὴν κόμην του : Τζέτζ. 'Ομ.268 **ὀλόθριξ "Εκτωρ.**

ὀλοθυμοθ ἐπίρρ. μσν. μετὰ θυμοῦ, λίαν ὀργίλως : Διγεν.'Ακρ.3478 **οὕτως εἰπὼν ὀλοθυμοῦ ἐντέστη κατ' ἐμοῦ τε.**

ὀλοΐδιος-ια-ιο δημ. ὁ ἐντελῶς ὁ αὐτός, ὁ ἴδιος, ὁ ἀμετάβλητος· **2**) ὁ ἐντελῶς ὅμοιος πρός τινα, ὁ ὁμοιότατος, ὁλόμοιος : **ὀλοΐδια ἡ μάννα της εἶναι.**

ὀλοίιος-ον μτγν. ὀλοιὸς βλ.λ. : Γρηγ.Ναζ.π.Θησ. Στεφ. ἐν λ. ὀλοός **ἤ μοι γῆρας ἔχευεν ὀλοίιον.**

ὀλοιός-ή-όν ποι. ὁ ὀλοός, ὀλέθριος, ὁ καταστρεπτικός : 'Ιλ.Α 342 **ὀλοιῇσι φρεσὶ θύει**, αὐτ.Χ 5 **ὀλοιὴ μοῖρα πέδησεν**, 'Υμν.'Αφρ.224.

ὀλοΐσιος-ια-ιο δημ. κ. **ὀλοΐσος** ὁ ἐντελῶς ἴσος, εὐθύς, εὐθυτενής : **ὀλοΐσιο κλαρί, - ὀλάΐσ:α κορμοστασιά**· |ˈ κ. ἐπίρρ. -ια κατ' εὐθεῖαν.

ὄλοισος 'Ησ. «ὁ ἀπολλύς».

ὀλοΐσος-η-ο δημ. ἄ. ὀλοΐσιος βλ.λ.

ὀλοίτροπα 'Ησ. «**παρὰ** 'Ροδίοις **ἑπτὰ** πλάσματα **εἰς** θυσίαν» (δ.γρ.λεπτά). .

ὀλοίτροχος (ὁ), ἐπ. **ὀλοοίτροχος** λίθος περιφερὴς **καὶ** στρογγύλος, κυλινδρικός, κυλινδρόλιθος· 'Ησ. «ἐπιστρόγγυλος, κυκλοτερής, καὶ παντὶ μέρει ἁπτόμενος τῆς γῆς»: 'Ιλ.Ν 137 **"Εκτωρ.. ὀλοοίτροχος ὣς ἀπὸ πέτρης, ὅν τε κατὰ στεφάνης ποταμὸς χειμάρροος ὤσῃ ῥήξας . . ἔχματα πέτρης** (δ. ἑρμ. σχόλ. «ὁ ἐν τῷ τρέχειν ὀλοός, τουτέστιν ὀλέθριος, ἐπεὶ καταφερόμενος πᾶν τὸ ἐμπίπτον βλάπτει»), 'Ηρ.8,52 **προσιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας ὀλοιτρόχους ἀπίεσαν**, Ξεν.'Αν.4,2,3 **ἐκυλίνδουν οἱ βάρβαροι λίθους ὀλοιτρόχους ἁμαξιαίους**· || κ. ὡς οὐσ. : Ζώσ.Ι,52 **τά τε βέλη καὶ τοὺς ὀλοιτρόχους** (λίθους ὀγκώδεις στρογγύλους ἐν χρ. ὄντας ὡς βλήματα)· || ὡς ἐπίθ. πέτροι ὀλοίτροχοι στρογγύλοι λίθοι, πρὸς οὓς παραβάλλονται οἱ ἰσχυροὶ στρογγύλοι μύες ἀθλητοῦ : Θεόκρ.22,49 **ἔσταν ἠΰτε πέτροι ὀλοίτροχοι, οὕς τε κυλίνδων χειμάρρους ποταμὸς μεγάλαις περιέξεσε δίναις.**

ὀλοκάθἄρος(-η)-ο(ν) μσν. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς καθαρός, ὁ κατακάθαρος : Στέφ.'Αθ.ἐν'Ιππ.Ι,183D, **- πουκάμισο ὀλοκάθαρο, - αὐλὴ ὀλοκάθαρη**· **2**) δημ. κ. ὁ ἐντελῶς διαυγής : **νερὸ ὀλοκάθαρο**· **3**) μτφ. ὁ ἐντελῶς τίμιος, ἁγνός, ἄμωμος : **ψυχή - ὑπόληψη ὀλοκάθαρη.**

ὀλόκαινος-ον νεώτ. γεωλ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεωτάτην ὑποπερίοδον τοῦ συγχρόνου γεωλογικοῦ αἰῶνος, ὁ ἀλλούβιος.

ὀλοκαίνουργος-η-ο δημ. ὁ ὅλος καινουργής, καινούργιος, ἄ. ὁ κατακαίνουργος.

ὀλοκαιρίς δημ. καθ' ὅλον τὸν χρόνον, συνεχῶς : 'Εφταλ.'Οδ.55 **μόνε σ' ἐμᾶς ὀλοκαιρὶς χαζεύοντας ἐκεῖνοι καὶ βόδια σφάζοντας κι ἀρνιά.**

ὀλοκαί(γ)ω μσν. κ. δημ. ἐντελῶς καίω, μεταβάλλω τινὰ ἤ τι εἰς σποδόν : 'Ερωτόκρ.Ι,346 **μαγάρι νὰ μ' ὀλόκαιγε, νὰ μὲ 'κανεν ἀθάλη.**

ὀλοκάλαμος (ὁ) παπ. ὁ ὅλος ἐκ καλάμου.

ὀλόκἄλος-ον πάπ. ὁ ἐξαιρέτως, ἐξ ὅλου, ὁ πάρα πολὺ καλός : Παπ. **ὀλόκαλε φιλάνθρωπε.**

ὀλόκαννος-ον (ὅλος, κάννη) μσν. ὁ ὅλος ἐκ καλάμου : Κ Πορφ."Εκθ.468,9.

ὀλόκαρδα ἐπιρρ. δημ. ἐξ ὅλης καρδίας, ἐγκαρδίως.

ὀλοκάρδιος-ον μτγν. ὁ ἐξ ὅλης καρδίας, ἐγκάρδιος : 'Επιφάν.Φυσιολ.24, Πέτρ.'Αλ.Καν.8,481Α **μετάνοια ὀλοκάρδιος.**

ὀλοκαρδίως ἐπίρρ. μτγν. ἐξ ὅλης τῆς καρδίας : Νεῖλ.441Α.

ὀλοκαρπεύω (ὁλόκαρπος) μτγν. ἄ. ὀλοκαρπῶ βλ.λ. : Χρησμ.Σιβ.3,579 **βωμῷ ἐπὶ μεγάλῳ ἁγίως ὀλοκαρπεύοντες.**

ὁλόκαρπος-ον μτγν. ὁ προσφερόμενος ὡς πλήρης τῷ θεῷ ἢ τοῖς θεοῖς, ἐπὶ προσφορᾶς, θυσίας : Φίλ.Ι,668 **θυσία ὁλόκαρπος.**

ὀλοκαρπῶ-όω μτγν. προσφέρω θυσίαν ὁλόκαρπον, ἀρτίαν, πλήρη : Χρησμ.Σιβ.3,565 **πρὸς ναὸν μεγάλοιο θεοῦ ὀλοκαρπώσασα**· || τὸ παθ. ἐπὶ τοῦ εἰς βωμὸν προσφερομένου, ἐπὶ τῆς γινομένης τοῖς θεοῖς ἢ τῷ θεῷ προσφορᾶς, θυσίας, προσφέρομαι ὁλόκληρος, δίδομαι ὡς ὁλοκαύτωμα· 'Ησ. «ὀλοκαρπούμενον· ὅλον προσφερόμενον» : ΠΔ Σοφ.Σειρ.45,14 **θυσίαι αὐτοῦ ὀλοκαρπωθήσονται καθημέραν ἐνδελεχῶς**· αὐτ.Μακκ.4 18,11· || ρημ. π. ὀλοκάρπωμα, ὀλοκάρπωσις.

ὀλοκάρπωμα-ατος (τὸ) (ὀλοκαρπῶ) μτγν. . **τὸ** ὁλοκαύτωμα, ἡ πλήρης τοῦ προσφερομένου θυσία : ΠΔ Λευ.5,10 **καὶ τὸ δεύτερον ποιήσει ὁλοκάρπωμα, ὡς καθήκει**, Μηναῖ.Ι,17 Θεοτ. **ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς.**

ὀλοκάρπωσις-εως (ἡ) (ὀλοκαρπῶ) μτγν. ἡ προσφορὰ ὅλων τῶν καρπῶν ὡς θυσίας : ΠΔ Γέν.8,20 **καὶ ἀνήνεγκεν εἰς ὁλ- ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.**

ὀλοκαύστησις-εως (ἡ) (ὀλοκαυστῶ) 'Επιγρ. ἡ ὁλοκαύτωσις βλ.λ.

ὁλόκαυστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ καεὶς ὅλος, ὁ ὁλόκαυτος : Φίλ.Ι,468, **- ὁλόκαυστα δένδρα.**

ὀλοκαυστῶ-έω 'Επιγρ. κ. πάπ. προσφέρω θῦμα καιόμενον ὅλον, ὁλοκαυτῶ, ὁλοκαυτίζω· **2**) ρηματ. π. ὁλοκαύστησις.

ὀλοκαυτίζω μτγν. ἄ. ὁλοκαυτῶ βλ.λ.· Φρύν. ἐν ΑΒ 56,14 **«λέγεται** καὶ διὰ τοῦ ι ὁλοκαυτίζω, ἐξ οὗ ὁλοκαυτιῶ ὁ 'Αττικὸς μέλλων, οὗ τὸ ἀπαρέμφατον ὁλοκαυτιεῖν» : Πορφ.'Αποχ.2,54· **2**) ρηματ. π. ὁλοκαυτισμός.

ὀλοκαυτισμός (ὁ) (ὁλοκαυτίζω) Φώτ. «ὁλοκαρπία».

ὁλόκαυτος-ον μτγν. ὁ καεὶς ὅλος : Καλλ.ἀπ. Ι,49Ρ, ΠΔΛευ.6,23 **πᾶσα θυσία ἱερέως ὁλόκαυτος ἔσται**, Φίλ.Ι,668· **2**) ὁ φλεγόμενος, ὁ καιόμενος, ἀντίθ. ἡμίκαυτος : Γαλ.18(Ι),225.

ὀλοκαυτῶ-έω (1) (ὁλόκαυτος) κ.μσν., γ' ἑν. παρατ. **ὠλοκαύτει** (Ξεν.'Αν.7,8,5), προσφέρω ἔμπυρον θυσίαν ἐξ ὁλομελῶν θυμάτων : Ξεν.'Αν.7,8,4 **εἰώθειν ἐγὼ ὑμῖν θύεσθαι καὶ ὁλοκαυτεῖν**, αὐτ.7,8,5 **ἐθύετο καὶ ὠλοκαύτει χοίρους τῷ πατρίῳ νόμῳ**· κ. παθ. : 'Ιώσ.ΑΙ 3,9,1 (δ. γρ.).

ὀλοκαυτῶ-όω (2), ἀόρ.γ' πληθ **ὠλοκαύτωσαν** (Ξεν. ΚΠ 8,3,4) κ. ἀπαρφ. **ὁλοκαυτῶσαι** ('Ιώσ.ΑΙ 1,31,1), ὁλοκαυτῶ-έω βλ λ. : Ξεν.ΚΠ 8,3,24 **ἔθυσαν τῷ Διὶ καὶ ὠλοκαύτωσαν τοὺς ταύρους** (δ.γρ.).

Πλούτ.'Ηθ.694Β θύουσι **βουβρώστει ταῦρον μέλανα, καὶ κατακόφαντες, αὐτόδορον ὁλοκαυτοῦσιν,** Μηναῖ.1,11 'Ωδ.7 **σαυτὸν ὡς** θυμίαμα ὁ**λοκαυτώσας, ὅσιε·** κ. παθ. : 'Ιώσ.Α! 3,9,1 (δ.γρ.)· **2**) ρηματ. π. ὁλοκαύτωμα, ὁλοκαύτωσις.

ὁλοκαύτωμα-ατος (τὸ) (ὁλοκαυτῶ) μτγν. κ. νεώτ. θῦμα ἐξ ὁλοκλήρου ἐπὶ τῆς πυρᾶς καιόμενον.: ΠΔ'Ἐξ.10,25 **ἀλλὰ καὶ σὺ δώσεις ἡμῖν ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας,** αὐτ.Ψαλμ.50(51),21 **τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα,** 'Ιώσ.Α! 10,4,5· **2**) νεώτ. μτφ. θυσία τελεία, σκληρά, ὀδυνηρά : Κάλβ.'Ωδ.6,11) μισητὸν **ὁλοκαύτωμα ἑνὸς τυράννου,- προσέφερεν ἑαυτὸν ὁλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς** πατρίδος (ἐθυσιάσθη ἐξ ὁλοκλήρου διὰ τὴν πατρίδα του),-τὸ **ὁλοκαύτωμα τοῦ 'Αρκαδίου** (ἡ ὑπὸ τῶν πολιορκουμένων ἀνατίναξις τῆς μονῆς).

ὁλοκαύτως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὁλόκαυτον βλ.λ. : ΨΔίων Χρ.205C.

ὁλοκαύτωσις-εως (ἡ) (ὁλοκαυτῶ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ προσφορὰ θύματος καθ' ὁλοκληρίαν καιομένου ἐπὶ τοῦ βωμοῦ : ΠΔ'Ἐξ.29,25 **καὶ ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως εἰς ὀσμὴν εὐωδίας ἔναντι κυρίου,** 'Ιώσ.Α! 3,9,1, Μαλάλ.1 200,3 **ἐπῆρεν ἐκ τοῦ βωμοῦ τοῦ πυρὸς τῆς ὁλοκαυτώσεως κρέα·** **2**) νεώτ. κτ. ἐπέκτ. πλήρης καὶ ὁλοσχερὴς καταστροφή, διὰ πυρὸς ἰδίως, πλήθους ἀνθρώπων.

ὄλοκες 'Ησ. «αὔλακες».

ὁλόκλειστος-η-ο δημ. ὁ ὅλως διόλου κλειστός, ὁ κατάκλειστος : Βαλαωρ.'Αθ.Διάκ.3,353 **ἡ ἐκκλησιὰ στὴ μέση παραιτημένη ὁλόκλειστη.**

ὁλοκληρία (ἡ) (ὁλόκληρος) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. (μ.ἐν φρ.) τὸ πλῆρες, ἡ ἀκεραιότης εἰς ὅλα τὰ μέρη : Χρύσ.Στωϊκ.3,33 **ὁλοκληρία τοῦ σώματος,** Πλούτ.'Ηθ.1041F **ὁλοκληρία τῶν αἰσθητηρίων·** ‖ κ. ἀπολ. : Δημήτρ.3, ΠΔ'Ησ.1,6 **ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὁλοκληρία,** ΚΔ Πράξ.3,16 **ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν,** Εὐστ. Πον.226,97 **μέρους τινὸς ὑποσηπωμένου ἐκ τῆς κατὰ γένος ὁλοκληρίας·** **2**) νεώτ. κ. δημ.εὐχρ. ἐν φρ. **καθ' ὁλοκληρίαν** ἐντελῶς, ἐξ ὁλοκλήρου.

ὁλοκληρογράφος (ὁ) νεώτ. μαθημ., φυσ. ὄργανον ἐπινοηθὲν πρὸς κατασκευὴν τῆς ὁλοκληρωματικῶς δοθείσης καμπύλης.

ὁλόκληρος(-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ὁλάκερος** ὁ ἔχων πλήρη καὶ ἐντελῆ ὅλα τὰ μέρη του, ὁ ἀκέραιος, εἰδ. ὁ σωματικῶς ἄρτιος· 'Ησ. «ὁλοσχερής, τέλειος, ὁλόκληρος, ἐξ ὁλοκλήρου» : Πλάτ.Κωμ.174,9 **κίχλαι ἐκκαίδεκ' ὁλόκληροι,** Πλάτ.Τίμ.44C **ὁλόκληρος ὑγιής τε παντελῶς,** αὐτ. Φαῖδρ.250C **ὁλόκληροι αὐτοὶ ὄντες καὶ ἀπαθεῖς κακῶν . ., ὁλόκληρα δὲ . . καὶ εὐδαίμονα φάσματα μυούμενοι** (τέλεια, πλήρη), αὐτ.Νόμ.759C, 'Αναξανδρ.39,10 **τοὺς ἱερέας ἐνθάδε ὁλοκλήρους νόμος εἶναι,** Πολύβ.18,28,9 **εἴπερ βούλονται τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔκλειαν ὁλόκληρον περιποιήσασθαι,** Λουκ.Φιλοφ.8 **ἐν ὁλοκλήρῳ δέρματι,** αὐτ. Μακρόβ.2 **εἰς μακρὸν γῆρας ἀφικέσθαι ἐν ὑγιαινούσῃ τῇ ψυχῇ καὶ ὁλοκλήρῳ τῷ σώματι,** 'Ηρωδιαν.'Ιστ.6,2,26 **Πέρσαις ἀνανεώσασθαι πᾶσαν ὁλόκληρον, ἣν πρότερον ἔσχον, ἀρχήν,** Σολωμ. 152,11 **τὸ φηλὸ δέντρ' ὁλόκληρο κι ἠχολογᾷ κι ἀστράφτει μ' ὅλους τῆς τέχνης τοὺς ἠχούς·** ‖ ὁμ. ἐπὶ κακῶν : 'Αριστλ.ΗΝικ.1121b,19 **ἡ ἀνελευθερία οὐ πᾶσιν ὁλόκληρος παραγίνεται·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐν φρ. **ἐξ ὁλοκλήρου, καθ' ὁλοκληρίαν,** ὁλοσχερῶς, ἐντελῶς· **2**) μέγας, σημαντικός, ἀξιόλογος : Πάπ. **ὁλόκληρον βουλευτήριον,** αὐτ. **ὁλόκληρος οἰκία, - ἡ πινακοθήκη του στοιχίζει ὁλόκληρον περιουσίαν.**

ὁλοκληρῶ-έω πάπ. εἶμαι ἐν καλῇ ὑγείᾳ.

ὁλοκληρῶ-όω μσν. κ. νεώτ., δημ. **ὁλοκληρώνω** καθιστῶ τι πλῆρες, τέλειον, ὁλόκληρον, ἀποτελειώνω : Εὐστ.Πον.208,12 **ἀλλὰ ὁλοκληροῖ καὶ αὐτὸς θεῖον ἔργον, - ἡ κυβέρνησις θὰ ὁλοκληρώσῃ τὸ ἔργον της·** **2**) ρηματ. π. ὁλοκλήρωμα, ὁλοκλήρωσις, ὁλοκληρώσιμος, ὁλοκληρωτής, -ικός.

ὁλοκλήρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁλοκληρῶ βλ.λ.· **2**) μαθ. συνάρτησις ἀνεξαρτήτου τινὸς μεταβλητῆς ἔχουσα παράγωγον ἄλλην τινὰ συνάρτησιν τῆς ἰδίας ἀνεξαρτήτου μεταβλητῆς.

ὁλοκληρωματικός-ή-όν νεώτ. μαθ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὁλοκλήρωμα βλ.λ.2) : **ὁλοκληρωματικὴ καμπύλης** ἡ καμπύλη ἡ εὑρισκομένη ἐκ δοθείσης ἄ. καμπύλης δι' ὁλοκληρώσεως.

ὁλοκλήρως ἐπίρρ., μτγν., μσν. κ. νεώτ. καθ' ὁλοκληρίαν, ἐντελῶς, ὅλως διόλου, ἀκεραίως : Γαλ. 16,68, Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.3,226, 'Ηλιόδ.Αἰθ.7,8 **τοὺς ἄνδρας ὁλοκλήρως πληρούσης,** Τζέτζ.Χιλ.11,215.

ὁλοκληρώσιμος-ον νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ ὁλοκληρωθῇ : **ὁλοκληρώσιμος συνάρτησις.**

ὁλοκλήρωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πλήρης ἀνάρρωσις: Σεραπ.ἐνΚατ.'ΑστρλΚ 1,101,5· **2**) νεώτ. ἡ συμπλήρωσις πράγματός τινος, ὥστε νὰ γίνῃ ὁλόκληρον, ἀκέραιον, πλῆρες : **ἡ ὁλοκλήρωσις τοῦ πολιτεύματος·** **3**) μαθ. ἡ πρᾶξις δι' ἧς εὑρίσκομεν τὰ ὁλοκληρώματα βλ.λ.2) ἢ λύσεις διαφορικῶν ἐξισώσεων.

ὁλοκληρωτής (ὁ) (ὁλοκληρῶ) νεώτ. ὁ καθιστῶν τι ὁλόκληρον, πλῆρες, ὁ ὁλοκληρῶν τι· **2**) λογιστικὴ μηχανή, δι' ἧς λύονται προβλήματα ὑπολογισμοῦ ὁλοκληρωμάτων.

ὁλοκληρωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ συντελῶν εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν, εἰς τὴν ἀπεργασίαν τοῦ ὅλου : **ὁλοκληρωτικὸν μέρος** (τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ὅλου)· **2**) ὁ συνολικός, πλήρης, τελειωτικός : **ὁλοκληρωτικὴ ὑποδούλωσις τῆς χώρας·** ‖ κ. ἐπίρρ. -ῶς ἐξ ὁλοκλήρου, ἐντελῶς : **ὁλοκληρωτικῶς τὸ κτῆμα κατέχεται·** **3**) μαθ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν ἢ τὸ ὁλοκλήρωμα βλ.λς : **ὁλοκληρωτικὸς λογισμὸς** κλάδος τῶν ἀνωτέρων μαθηματικῶν ἀποτελῶν μετὰ τοῦ διαφορικοῦ λογισμοῦ τὸν ἀπειροστικὸν λογισμόν· ‖ **ὁλοκληρωτικαὶ μηχαναί** μηχαναί, δι' ὧν κατορθοῦται αὐτομάτως ἡ λύσις μαθηματικῶν προβλημάτων συνδεομένων πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν ὡρισμένων ἢ ἀορίστων ὁλοκληρωμάτων.

ὁλόκνημος-ον (κνήμη) ὁ ἔχων ὅλην τὴν κνήμην : Φερεκρ.108,13 **σκελίδες δ' ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται ἐπὶ πινακίσκοις** (αἱ περιέχουσαι τό τε τοῦ μηροῦ καὶ τῆς κνήμης ὀστοῦν)· ‖ 'Ησ. «ὁλόκνημοι· ὁλομελεῖς».

ὁλοκόκκινος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ κατέρυθρος, ὁ ὅλως κόκκινος, ὁ κατακόκκινος : 'Ερωτόκρ. 4,1132 **μὲ τὸ σπαθὶ ὁλοκόκκινο ἀπού 'το τόσον αἷμα, - μάγουλα ὁλοκόκκινα.**

ὁλοκόμματος-η-ο δημ. ὁ ἐξ ἑνὸς τεμαχίου ἀποτελούμενος, ὁ μονοκόμματος, ἀτόφυος.

ὁλόκοντος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν βραχύσωμος, κοντός· ‖ κ. ἐπίρρ. -α πολὺ πλησίον, κοντά : **ὁλόκοντα εἶναι ἡ βρύση.**

ὁλόκοπος-ον (κόπτω) μτγν. ὁ κατακεκομμένος, ὁ χονδροκοπανισμένος : Διοσκ.5,55.

ὁλόκορμος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὅλον τὸ σῶμα πάσχων ἢ αἰσθανόμενός τι, σύγκορμος.

ὁλοκοτίνιν (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ ὁλοκότινος βλ.λ. ἀντὶ ὁλοκοτίνιον ἄνευ ὑποκορ. σημ. : Θεοφάν.24 **ἀπαιτοῦσιν . . κατὰ ὁλοκοτίνιν τὸ μιλιαρίσιον.**

ὁλοκότινος (ὁ) μτγν. κ. μσν. κ. **ὁλοκότινον** (τὸ) τὸ δηνάριον : Θεοδώρ.'Εκκλ.'Ιστ.2,16 **ἐκδόντος δὲ Λιβερίου ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε πεντακοσίους**

ὀλοκοτίνους αὐτῷ εἰς δαπάνας, Ἀποφθ.Πατέρ. 237Α **ὕστερον ἔρχεται ὁ κύριος τοῦ ὁλοκοτίνου θέλων αὐτό,** Σουΐδ.ἐν λ.δηνάριον **εἶδος** ἀργυρίου **ὁλοκοτίνου** Ἴσην **ἔχον ἰσχύν,** Ἰω.Καρπ.π.Θησ. Στεφ.ἐν λ. **θέλει ἵνα κρατήσω δύο ὁλοκότινα λόγῳ ἀσθενείας σώματος.**

ὀλόκουφος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς κωφός : Ἐρωτόκρ.3,633 **τυφλή, βουβὴ κι ὀλόκουφη σοῦ φαίνετο πὼς ἦτο.**

ὁλοκρατία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. μτφρ. τοῦ διεθν. ὅρου **universalismus,** θεωρία μεταφυσικὴ παρεμφερὴς πρὸς τὸν πανθεϊσμόν, τασσομένη ὑπὸ πολλῶν μεταξὺ τῆς θεωρίας τοῦ μονισμοῦ καὶ τῶν θεωριῶν πολυαρχίας, **ἄ.** λεγ. πολυκρατίας (**pluralismus**), ἐκλαμβάνουσα τὴν πραγματικότητα ὡς τι μόνον (ἑνιαῖον) ὅλον, ἐν τῷ ὁποίῳ μόνον κατ' ἀφαίρεσιν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρῶνται τὰ ἄτομα ὡς μεμονωμένα, ἀποκλείουσα δηλονότι οἱανδήποτε οἱουδήποτε ὄντος αὐθυπαρξίαν **2)** εἰδ. ἐν τῇ ἠθικῇ **ὁλοκρατία** λέγεται ἡ θεωρία, καθ' ἣν ὑποκείμενον τῶν ἠθικῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι τὸ ἄτομον, ἀλλ' ὁμάδες ἀνθρώπων προϋπάρχουσαι φυσικῶς τοῦ ἀτόμου, ἐν προϊούσῃ διαδοχῇ ἀποτελοῦσαι συνιστώσας μιᾶς συνισταμένης, ἤτοι ἡ οἰκογένεια, ἐξ ἧς ἐν πολλαπλότητι γενομένης συνίσταται τὸ ἔθνος καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν ἡ φυλὴ καὶ ἐκ τῶν φυλῶν ἡ ἀνθρωπότης· ὅθεν κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην τὸ ἄτομον εἶναι ἁπλῶς μέσον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ συνόλου.

ὁλοκρινής-οῦς-ές **νεώτ.** ἐπὶ ἀδένων, ὁ **οὗ τὸ** ἔκκριμα σχηματίζεται διὰ τελείας καταστροφῆς τῶν **κυττάρων αὐτοῦ,** ἀντίθ. μεροκρινής.

ὀλόκρυ(γ)ιος-α-ο μσν. **κ.** δημ. ὁ ἐντελῶς κρύος, **ὁ** κατάκρυος, παγωμένος : Ἐρωτόκρ.4,1934 **ὀλόκρυγια τὰ μέλη του, τ' ἀρθούνια** παχνισμένα.

ὁλόκυκλος-ον μσν. **ἐπὶ** τῆς σελήνης, ὁ ἐμφανίζων ὁλόκληρον τὸν κύκλον αὐτοῦ, πλησιφαής : Μιχ.Ἐφ.ΜΦυσ.82,17 **ὁλόκυκλος σελήνη.**

ὁλοκυκλῶ-όω μτγν., μσν. ἐπὶ τῆς σελήνης, ἐμφανίζω ὁλόκυκλον βλ.λ. : Εὐμάθ.Ὑσμ.425 **σὺ δέ μοι τὴν μηνοειδῆ σελήνην ὁλοκύκλωσον.**

ὁλόκυρος (ἡ) μτγν. ἐν Πόντῳ, τὸ φυτὸν χαμαίπιτυς βλ.λ. : Ἀπολλδ.π.Ἀθήν.15,681Α «χαμαίπιτυν, οἱ δὲ ὁλόκυρον, οἱ δ' Ἀθήνησιν ἰωνίαν, οἱ δὲ κατ' Εὔβοιαν σιδηρῖτιν» : Διοσκ.3,175.

ὁλοκωνῖτις-ιδος (ἡ) βοτάνη τις ἀγρία λαχανώδης : Ἱππ.Γυν.1,78 **ὁλοκωνίτιδος τῆς γλυκείας ῥίζα·** πρβλ.Γαλ.19,126.

ὁλολαμπής-οῦς-ές (λάμπω) κ. μσν. κ. νεώτ. **ὁ** ὅλως **φωτεινός,** ὁλοφώτεινος, ὁλόλαμπρος : Ἀριστλ.Κόσ.400a,8 **ὁλ-** **Ὄλυμπος,** Εὐστ.Ἰλ.38,38.

ὁλόλαμπρος-η-ο δημ. ὁ ὁλολαμπής, ὁ κατάφωτος : Σολωμ.Ὠδ.Πετράρχη 55 **ὁλόλαμπρη, ὁλοστόλιστη, ἀπ' τὴν ἀνθοβολή.**

ὁλόλεπρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐξ ὁλοκλήρου λεπρός : Ὠριγ.93.

ὁλόλευκος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ λευκός, κατάλευκος, κάτασπρος : Ἀντιφάν.186,3 **τάριχος ἀντακαῖον ἐν μέσῳ πῖον, ὁλόλευκον, θερμόν,** Φιλέτ.20 **χλαμὺς ἡ μὲν ὁλόλευκος,** Πλούτ.Ἄρατ.53 (δ.γρ.), Παυσ. 8,17,3 **κόσσυφοι γὰρ οἱ ὄρνιθες ὁλόλευκοί εἰσιν ἐν αὐτῇ,** Σολωμ.Ἐλ.Πολ.Σχεδ.2,2,5 **κι ὁλόλευκο ἐσύσμιξε μὲ τ' οὐρανοῦ τὰ κάλλη,** Βιζυην.Καιροί 78 **στέλλει κι αὐτῆς ὁλόλευκα, ροῦχα νυμφικά.**

ὁλόλιθος-ον μτγν. σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀγκολίθου : Στράβ.17,1,42 **τὸ Μεμνόνειον βασίλειον, θαυμαστῶς κατεσκευασμένον ὁλόλιθον·** **2) ὁ** ὅλος ἐκ λίθων : Σχόλ.Λυκόφρ.350.

ὁλόλῖτος-ον πάπ. ὁ κατεσκευασμένος καθ' **ὁλοκληρίαν ἐκ λεπτοῦ** λινοῦ ὑφάσματος : **ὁλόλιτον σουδάριον.**

ὄλολοι (οἱ) οἱ δεισιδαίμονες· Φώτ. «ὀλόλους· τοὺς δεισιδαίμονας ἐκάλουν οἰωνιζόμενοι» : Θεόπομπ.Κωμ.61, Μέν.112.

ὀλολυγαῖος-α-ον Ἐπιγρ. ὁ ὀλολύζων : **οὐδ' ὀλολυγαία νυκτερὶς ἀμπέταται.**

ὀλολυγή (ἡ) (ὀλολύζω) **κ. νεώτ.** ἰσχυρὰ κραυγὴ γυναικῶν ἐπικαλουμένων θεότητά τινα· Ἡσ. «φωνὴ γυναικῶν ἣν ποιοῦνται ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐχόμεναι» : Ἰλ.Ζ 301 **αἱ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον,** Ἡρ.4,189 **δοκέει ἔμοιγε καὶ ἡ ὀλολυγὴ ἐπ' ἱροῖσι ἐνταῦθα πρῶτον γενέσθαι,** Ἀριστφ. Ὄρν.222 **θεία μακάρων ὀλολυγή,** αὐτ.Λυσ.240, Θουκ.2,4 **κραυγῇ τε καὶ ὀλολυγῇ χρωμένων** (ἐπὶ τοῦ θορύβου ὃν ἤγειραν αἱ γυναῖκες καὶ οἱ δοῦλοι κατὰ **τὴν** νυκτερινὴν κατὰ τῶν Πλαταιῶν ἐπίθεσιν τῶν Θηβαίων)· ‖ συνήθ. ἐν χρ ἐπὶ καλῆς σημ., ἐνίοτε δὲ ρητῶς ἐναντία τῇ θρηνητικῇ κραυγῇ : Εὐρ.Μήδ.1176 **ἀντίμολπον ἧκεν ὀλολυγῆς μέγαν κωκυτόν,** Καλλ.Λουτρ.Παλ.139 **σύν τ' εὐαγορίᾳ σύν τ' εὔγμασι σύν τ' ὀλολυγαῖς χαῖρε, θεά.**

ὀλόλυγμα-ατος (τὸ) (ὀλολύζω) ἰσχυρὰ κραυγὴ συνήθ. χαρᾶς, ὀλολυγή : Εὐρ.Ἡρακλ.782 **ὀλολύγματα παννυχίοις ὑπὸ παρθένων ἰαχεῖ ποδῶν κρότοισιν,** Ριαν.ΑΠ 6,173 **Γαλλαίῳ . . ὀλολύγματι.**

ὀλολυγμός (ὁ) (ὀλολύζω) **κ. νεώτ.** ἰσχυρὰ κραυγή, ἰδίως τῶν γυναικῶν, χαρᾶς καὶ ἐπικλήσεως θεῶν : Αἰσχ.Ἑπτ.268 **ὀλολυγμὸν ἱερὸν εὐμενῆ παιάνισον,** αὐτ.Ἀγ.28 **ὀλολυγμὸν εὐφημοῦντα τῇδε λαμπάδι ἐπορθιάζειν,** Εὐρ.Ὀρ.1137, ΠΔΖαχ.1,10· κ. κτ. πληθ.: Ἐπίκ.ἀπ.143· ‖ θριαμβευτικὸν ᾆσμα : Αἰσχ.Χο.387 **ἐφυμνῆσαι . . πυκάεντ' ὀλολυγμὸν ἀνδρὸς θεινομένου·** ‖ σπαν. κραυγὴ θρήνου : Μελέαγρ. ΑΠ 7,182· ‖ **νεώτ.** ὁ μετὰ φωνῶν, κραυγῶν κλαυθμός, τὸ μετὰ κλαυθμοῦ ὀλοφύρεσθαι.

ὀλολυγών-όνος (ἡ) (ὀλολύζω) πᾶσα ἐκ χαρᾶς ἢ κλαυθμοῦ δυνατὴ κραυγὴ καὶ ἰδίως ἡ ἐρωτικὴ κραυγὴ τοῦ ἄρρενος βατράχου, ὅταν ἀνακαλῆται τὴν θήλειαν πρὸς ὀχείαν : Ἀριστλ.ΖΙ 536a,11 **καὶ τὴν ὀλολυγόνα δὲ τὴν γινομένην ἐν τῷ ὕδατι οἱ βάτραχοι οἱ ἄρρενες ποιοῦσιν, ὅταν ἀνακαλῶνται τὰς θηλείας πρὸς τὴν ὀχείαν,** Αἰλ.ΖΙ 9,13· **2)** ζῷόν τι ὀνομασθὲν ἐκ τῆς φωνῆς του, πιθ. μικρὰ γλαῦξ ἢ κατ' ἄλλους κίχλη ἢ βάτραχος : Θεόκρ.7,139 **ἁ δ' ὀλολυγὼν τηλόθεν ἐν πυκιναῖσι βάτων τρύζεσκεν ἀκάνθαις,** Ἄρατ.948 **ἢ τρύζει ὀρθρινὸν ἐρημαίη ὀλολυγών·** πρβλ. Εὔβουλ. 104, Θεόφρ.Σημ.42 **ὀλολυγὼν ᾄδουσα μόνη ἀκρωρίας, χειμέριον·** ‖ Ἡσ. «ὀλολυγών· ζωύφιον γινόμενον ἐν ὕδασιν ὅμοιον ἐντέρῳ, καὶ τοὺς εὐήθεις δὲ οὕτως ἔλεγον».

ὀλολύζω (λύζω) κ. νεώτ., μέλλ. **ὀλολύξω** (ΠΔ Ἀμ. 8,3) κ. μέσ. **ὀλολύξομαι** (Εὐρ.Ἠλ.691), ἀόρ. **ὠλόλυξα** (Δημ.313) κ. ἐπ. **ὀλόλυξα** (Ὀδ.Γ 450), π. Ὁμ. ἀείποτε ἐπὶ γυναικῶν ἐπικαλουμένων τοὺς θεοὺς ἐν δεήσεσιν ἢ εὐχαριστίαις, ἐκπέμπω λιγυρὰν κραυγήν, κράζω μεγαλοφώνως πρὸς τοὺς θεούς : Ὀδ.Γ 450 **αἱ δ' ὀλόλυξαν** (ἐν θυσίᾳ), αὐτ.Δ 767 **ὡς εἰποῦσ' ὀλόλυξε· θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς,** Αἰσχ. Εὐμ.1043 **ὀλολύξατε νῦν ἐπὶ μολπαῖς,** Εὐρ.Βάκχ. 689 **ὠλόλυξεν ἐν μέσαις σταθεῖσα Βάκχαις·** ‖ συνήθ. **ἐπὶ** χαρᾶς : Ὀδ.Χ 411, Εὐρ.Ἠλ.691 **ἢν μὲν ἔλθῃ πύστις εὐτυχὴς σέθεν, ὀλολύξεται πᾶν δῶμα,** Ἀριστφ.Εἰρ.97 **μὴ φλαῦρόν τι γρύζειν, ἀλλ' ὀλολύζειν,** Δημ.313 **ἐπὶ τῷ μηδένα πώποτε τηλικοῦτ' ὀλολύξαι σεμνυνόμενος,** Ἡλιόδ.Αἰθ.3,5 **ὠλόλυξαν μὲν αἱ γυναῖκες, ἠλάλαξαν δὲ οἱ ἄνδρες·** ‖ **κ.** ἐπὶ τῆς φωνῆς τῶν θεαινῶν : Ὕμν. Ἀπόλλ.119· **2)** μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ λύπης, ἐκβάλλω θρηνητικὰς κραυγὰς ἢ φωνάς, θρηνῶ, ὀλοφύρομαι, **σκούζω** : Ἀπολλ.Ρ 3,1218 **αἱ δ' ὀλόλυξαν νύμφαι,** Μηναῖ.1,16 Σταυροθ. **ὠλόλυζε κράζουσα·** **3)** ρηματ. π. ὀλολυγή, ὀλόλυγμα, ὀλολυγμός.

ὀλολυκτόλης (ὁ) μτγν. ὁ ὀλολύζων, ὁ ὀλοφυρόμενος : Ἀν.Κρ.4,336,13 «τὰ εἰς λης ῥηματικά ὀλολυκτόλης, φαινόλης».

ὀλολύκτρια (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ κατ' ἐπάγγελμα κήρυξ εἰς τὰς θυσίας.

ὄλολυς (ὁ) ὁ ἐκτεθηλυμμένος καὶ διεφθαρμένος· Φώτ. «ὁ γυναικώδης καὶ κατάθεος καὶ βάκηλος»: Ἀναξανδρ.34,4 **ὑμεῖς γὰρ ἀλλήλους ἀεὶ χλευάζετ', οἶδ' ἀκριβῶς . . λαμπρός τις ἐξελήλυθ' ὄλολυς οὗτός ἐστι**, Μέν.34.

ὀλολύττω μτγν. ὀλολύζω βλ.λ. : Μέν.1047.

ὀλομάδιστος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς μεμαδημένος, φαλακρός : Κυραν.77.

ὀλόμαζις-ον μτγν. ὁ ὁλόκληρος, ὁ πλήρης : Ἥρων Στερεομ.1,59.

ὀλόμακρος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς, καθ' ὑπερβολὴν μακρός : **ὀλόμακρα μαλλιά.**

ὀλομάλλινος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν ἐξ ἐρίου κατεσκευασμένος, ὑφασμένος, ὀλόμαλλος : **ὀλομάλλινο(ν) ὕφασμα.**

ὀλόμαλλος-η-ο δημ. ἄ. ὀλομάλλινος βλ.λ.

ὀλομάτωτος-η-ο(ν) μσν. κ. δημ. ὁ πλήρης αἵματος, ὁ καθημαγμένος : Ἐρωτόκρ.5,9 **θωροῦν τον ὀλομάτωτο, κρυγιὸ καὶ χλομιασμένο**, αὐτ.906.

ὀλόμαυρος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ ἢ καθ' ὑπερβολὴν μαῦρος, ὁ κατάμαυρος : Ἐρωτόκρ.2,766 **ὁπού 'χασε τὸ ταίριν του ὀλόμαυρος ἐγίνη**, αὐτ.4,1968, Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.248,4 **βαστῶ καὶ τσῆ γυναίκας σου ὀλόμαυρα νὰ βάλῃ**, Σολωμ. Ἡ καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν I **στῶν Ψαρῶν τὴν ὀλόμαυρη ῥάχη**, Κρυστ. Ὁ ἥλιος κι ἡ νύχτα 47 **εἶχε καὶ φρύδια ὀλόμαυρα . . καὶ ὀλόμαυρα μαλλιά.**

ὀλομέλας-αινα-αν πάπ. ὁ ἐντελῶς μαῦρος, ὁ κατάμαυρος : Πάπ. **ὁ- αἴλουρος**, αὐτ. **ὁ- κριός.**

ὀλομέλεια (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., Ἰων. **οὐλομέλεια**, π. Πυθ. ὀνομασία τοῦ ἕξ : Ἀνατόλ. ἐν Θεολ. Ἀριθμ.36· **2)** ἡ ἀκεραιότης μελῶν : Εὐστ.Πον. 12,87 **τὴν ἔνθεον ὀλομέλειαν**, αὐτ.199,64 **χεῖρας ταύτας μεγαλοφυεῖς τῇ Ῥωμαϊκῇ ὀλομελείᾳ προσφύων**, Κ Μανασσ.3625· || νεώτ. τὸ σύνολον τῶν μελῶν συνεδριάζοντος σώματος : **ἡ ὀλομέλεια τῆς βουλῆς - τοῦ δικαστηρίου.**

ὀλομελής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. **οὐλομελής** ὁ ἔχων ἀκέραια τὰ μέλη, ὁ σῶος, ἀκέραιος, πλήρης, ἄρτιος : Δίφιλ.34,2 **πουλύπους ἔχων ἁπάσας ὀλομελεῖς τὰς πλεκτάνας**, Ποσειδών.9J **ἕκαστος ἀπέφερε τῶν ἑστιατόρων ὀλομελῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν . . ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα**, Εὐστ.Πον.156,58 **πληγὰς ὀλομελεῖς**, αὐτ. 175,60 **τὸ σῶμα τῆς ὀλομελοῦς . . πλάσεως**· **2)** ὁ πλήρης μέλους, μελῳδίας, μελῳδικότητος.

ὀλομελῶ-έω, μτγν. εἶμαι ὀλομελής, ἔχω σῶα ὅλα μου τὰ μέλη : Γαλ.19,177 **ζῷα ὀλομελοῦντα.**

ὀλομελῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀλομελῆ βλ.λ.2), ἐν πλήρει μελῳδίᾳ : Εὐστ.Πον.52,91 **αὐλοὶ γέμοντες οὕτω θεοῦ, οἷς αὐτῷ μέλπομεν ὀλομελῶς τε καὶ ἐντελῶς.**

ὀλόμενος-η-ον ἀντὶ οὐλόμενος βλ.λ.

ὀλομέρεια (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ συνύπαρξις ὅλων τῶν μερῶν, ἡ ἀκεραιότης : Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.89,14.

ὀλομερής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ συνιστάμενος ἐξ ἀκεραίων ἢ μεγάλων μερῶν, ὁ πλήρης, ὁ ἐντελής, ἀντίθ. μονομερής : Διόδ.Σ 5,28 **ὀβελίσκους πλήρεις κρεῶν ὀλομερῶν**, αὐτ.5,75, - **ὀλομερὲς βλῆμα.**

ὀλομερῶς κ. νεώτ. ἐντελῶς, καθολοκληρίαν : Ἀριστλ.π.Διογ.Λ 5,28.

ὀλόμεστος(-η)-ο(ν) μσν. κ. δημ. ἐπὶ ὀστέων, ὁ ἐντελῶς στερεός, μεστωμένος : Παλλάδ.Ἰατρ.Ἱππ. 12,286C· **2)** δημ. ὁ ἐξ ὁλοκλήρου μεστός, ὀλογέματος : **ὀλόμεστα ἀμύγδαλα - κουκκιά.**

ὀλομετάβολος-ον νεώτ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν μεταβαλλόμενος· || νεώτ. ζῳολ. **ὀλομετάβολα** (τὰ) ὡς οὐσ. ἔντομα ὑφιστάμενα πλήρη τὴν σειρὰν τῶν μεταμορφώσεων.

ὀλομέταξος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ μετάξης ἀποτελούμενος ἢ ὑφασμένος· πρβλ. ὀλομάλλινος, ὀλόμαλλος : Διγεν.Ἀκρ. 2265 **σχοινία ὀλομέταξα καὶ ἀργυροῖ οἱ πόλοι**, - **ὀλομέταξο ὕφασμα - δίχτυ.**

ὀλόμην ἐπ. μέσ. ἀόρ. β' τοῦ ὄλλυμι βλ.λ. ἀντὶ ὠλόμην.

ὀλόμικρος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς μικρός : Βιζυην. Ἡ μητέρα τῶν ἑπτὰ 423 **νὰ πάρῃ γιὰ παιδί του τ' ὀλόμικρό του τ' ὀρφανό.**

ὀλομόναχος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς μόνος, ὁ καταμόναχος, κατάμονος : Ἐρωτόκρ.1,1133 **καὶ νὰ 'ν' οἱ δυὸ ὀλομόναχοι**, αὐτ.1,2118 **νὰ καίγετ' ὀλομόναχος 'ς τσ' ἀγάπης τὴν ὀδύνη**, Σολωμ.Νεκρικὴ Ὠδὴ I **τὸ δῶμα τ' ὀλομόναχο | βροντοῦσε ἀπὸ τραγούδια.**

ὀλόμονος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς μόνος, ὁ ὀλομόναχος : Ζερβ.Λυρ.Σατ.Πρόλ.8 **κι ὅπως στ' ἀλήθεια ὀλόμονοι δὲ ζοῦν οὔτε κι οἱ κοῦκοι.**

ὀλομορφία (ἡ) νεώτ. ὁ ὀλομορφισμὸς βλ.λ.

ὀλομορφικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ ἐξισώσεως, ἡ μονοδύναμος καὶ διαφορίσιμος καθ' οἱονδήποτε σημεῖον, ἄ. ὀλόμορφος· **2)** ἐπὶ κρυστάλλων, ὁ συμμετρικὸς τὸ σχῆμα κατὰ τὰ δύο ἄκρα : **ὀλομορφικὸς ἡμιεδρισμός.**

ὀλομορφισμός (ὁ) νεώτ. κ. **ὀλομορφία** ἡ ἰδιότης τῆς κρυσταλλικῆς ὕλης, καθ' ἣν αὕτη ἀναπτύσσεται συμμετρικῶς πρὸς τὸν κυριώδη ἄξονα.

ὀλόμορφος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ., μαθ. ὁ ὀλομορφικὸς βλ.λ.· **2)** δημ. ὁ ἐντελῶς, ὁ κατὰ πάντα ὄμορφος, ὁ ὡραῖος.

ὀλομόχθηρος-ον μτγν. ὁ ὅλως, ὁ λίαν μοχθηρός : Νεῖλ.297C.

ὀλόμπροστος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ἐμπρὸς κείμενος, ὁ ὅλως ἐμπρὸς ἢ ὁ πάντοτε ἐμπρὸς βαίνων ἢ μένων, ἀντίθ. ὀλοπίσινος· || ἐπίρρ. -α.

ὀλόμωρος-ον μσν. ὁ ὅλως μωρός, ὁ μωρότατος : Νικ.Χων. ἐν Κῶδ.Βαρβαρογρ.502,24.

ὀλονέν(α) νεώτ. κ. δημ. κ. **ὀλοέν(α)** κ. **ὀλονένα**, διαρκῶς, συνεχῶς, πάντοτε : Βιζυην. Ἡ ἑσπέρα ὁ **ἐπειδὴ χρυσονδυμένη | κι ὀλονὲν ὡραιοτέρα.**

ὄλονθος-ον (ὅλος, ὄνθος) εἰρων. ὁ πλήρης ὄνθου, ὁ γέμων κοπρίας : Κωμ.Ἀδέσπ.π.Εὐστ.1329,30 **ὄλονθος γνάθος.**

ὄλονθος (ὁ) κ. μσν. ἄ. ὄλυνθος βλ.λ. ἐδώδιμος καρπὸς τῆς ἀγρίας συκῆς : Ἡσίοδ.ἀπ. 160,1, Ἱππ.Γυν.Φύσ.33 **ὄλονθοι χειμερινοί**, Θεόφρ.5,1,8 **οἱ δ' ὄλονθοι, συνεργούσης ἤδη τῆς χώρας, πεπαίνονται μέχρι τινός** (δ.γρ. ὄλυνθοι), Ἀνών.π.Ἀθήν.3,77F **τὸν δὲ ὄλονθον ἐξόπισθεν**· **2)** ἄγονος φθινοπωρινὸς καρπὸς τῆς καλλιεργημένης συκῆς : Γαλ.12,133 **τὰ δὲ τῶν ἐρινεῶν σῦκα δριμείας ἐστὶ καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως· οὕτω καὶ τῶν ἡμέρων οἱ ὄλονθοι** (δ.γρ. ὄλυνθοι)· || Ἡσ.«τὸ μὴ πεπαμμένον σῦκον»· **3)** στεῖρα ἀρσενικὴ ἄνθησις τοῦ ἐρινεοῦ, ὅπου ζῶσι φῆνες, οἵτινες γονιμοποιοῦσι τὰ σῦκα.

ὀλονθοφόρος-ον ὁ φέρων σῦκα πρώϊμα ἢ ἄωρα : Θεόφρ.ΦΑἴτ.5,1,8, Ἀνών.π.Ἀθήν.3,77F **ἄλλο γένος συκῆς ἔν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ περὶ Κιλικίαν καὶ Κύπρον ὀλονθοφόρον.**

ὀλονθοφορῶ-έω φέρω σῦκα πρώϊμα ἢ ἄωρα : Θεόφρ.ΦΙ 3,7,3 **συκῆ καὶ τὰ ἔρινα τὰ προαποπίπτοντα, καὶ εἴ τινες ἄρα τῶν συκῶν ὀλονθοφοροῦσιν** (δ.γρ. ὀλυνθοφοροῦσιν).

ὀλονυκτί ἐπίρρ., μσν. ὀλονυκτίως, καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Διγεν.Ἀκρ 684 **τὸ φέγγος φέγγει ὀλονυκτὶ καὶ ἂν βούλῃ πορευθῶμεν.**

ὁλονυκτία (ἡ) νεώτ. δημ., ὁλονυχτία κ. ὁλονυχτιά ἡ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐγρήγορσις, ἡ διανυκτέρευσις : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ ΙΙ,26 **κι ὅμοιες μὲ φίδια βγαίνουν νεράϊδες .. σ' ὁλονυχτιά·** 2) εἰδ. ἡ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἱερὰ ἀκολουθία, ἡ διαρκοῦσα καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἡ παννυχίς : Διγεν.'Ακρ.4167 **διὰ τοῦτο τὸν θεὸν πάντοτε παρεκάλει, ὁλονυκτίες ἔκαμνε ὕμνους καὶ παννυχίους.**

ὁλονύκτιος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ καθ' ὅλην τὴν νύκτα διαρκῶν : Εὐστ.Πον.266,73 **οὐκ ἔστιν οὐδὲ ὁλονύκτιον ἀναπαύσασθαί σε·** || τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Σχόλ.Λυκόφρ.815.

ὁλονυκτίς ἐπίρρ., δημ. κ. ὁλονυχτίς κ. ὁληνυχτίς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός, ὁλονυκτίως : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.40,14 **ὁλονυχτὶς κουρσεύανε καὶ τὴν αὐγὴ κοιμῶνται,** Σολωμ.Κρητικός 22, 31· **κι ἀντιβουΐζει ὁλονυχτίς . . ἡ θάλασσα πολὺ μακριά,** Κρυστ.124,17 (ἔκδ. Φέξ.) **θερίζουν ἄϋπναι ὁλονυχτὶς τὰ καρπερὰ χωράφια.**

ὁλονυκτίως ἐπίρρ. νεώτ. καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ὁλονυχτίς.

ὁλόνυκτος-ον μτγν. ὁ ὁλονύκτιος : 'Εφραὶμ Σύρ.3,298A **ὁλονύκτοις ἀγρυπνίαις.**

ὁλονύκτως ἐπίρρ., μτγν., μσν. ὁλονυκτίως, ὁλονυχτίς : Φωκ.'Ιω.5.

ὁλονυχτίς ἐπίρρ., δημ. ἀ. ὁλονυκτίς βλ.λ.

ὁλόξανθος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ξανθός, χρυσοειδής : Βαλαωρ. τὸ Σήμαντρον 72 **τὸν ἥλιο τὸν ὁλόξανθο ποὺ δὲν τὴν ἀγαποῦσε.**

ὁλόξενος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς ξένος εἰς ἕνα τόπον : Λίβ.Ροδ.3777 **σήμερον ἦλθε μετ' ἐμὲν εἰς τὴν ἐμὴν πατρίδα αἰχμάλωτος ὁλόξενος.**

ὁλόξερος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ξηρός, ὁ ὁλόξηρος : **ὁλόξερη ἐλιά·** || ἐπὶ ὁδοῦ, ὁ ἐντελῶς στεγνός : **ἐπηγαίναμε στὸν ὁλόξερο δρόμο.**

ὁλόξηρος-ον μτγν. κ. νεώτ., δημ. ὁλόξερος ὁ ἐντελῶς ξηρός : Σύμμ.ΠΔ Ψαλμ.57(58),10.

ὁλοξοπίσω ἐπίρρ. δημ. συνεχῶς ὀπίσω : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.53,8 **κι ὁλοξοπίσω πάγαινεν ἡ δόλια του ἡ μαννούλα.**

ὁλόξυλος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ κεκαλυμμένος ἐκ ξύλων, δθ. συνεκδ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἧς ἡ ἐπιφάνεια καλύπτεται ὑπὸ πλοίων : Κεδρ. Γεώργ.790,2 **ὁλόξυλος θάλασσα φαινομένη·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος, ὁ ὅλως ξύλινος : **ὁ- σπιτάκι.**

ὁλοοίτροπα 'Ησ. «παρὰ 'Ροδίοις ἑπτὰ πλάσματα εἰς θυσίαν».

ὁλοοίτροχος (ὁ) ἐκτετ. ἐπ. τ. τοῦ ὁλοίτροχος.

ὀλοός-ή-όν (ὄλλυμι) κ. ὀλοιός κ. οὐλοός, συγκρ. **ὀλοώτερος,** ὑπερθ. **ὀλοώτατος,** συνήθ. ἐν χρ.π. 'Ομ. κ.'Ησίοδ. ἰδίως ἐπὶ προσ., ὁ ἐπιφέρων θάνατον καὶ καταστροφήν, ὁ φθοροποιός, ὁ ὀλέθριος, ὁ καταστρεπτικός : 'Ιλ.Σ 535 **ἐν δ' ὀλοὴ Κήρ,** αὐτ.Ω 39 **ὀλοῷ 'Αχιλῆϊ, θεοί, βούλεσθ' ἐπαρήγειν·** κ.συγκρ.: 'Ιλ.Ψ 439 **οὔτις σεῖο βροτῶν ὀλοώτερος·** κ. ὑπερθ. : αὐτ.Χ 15 **θεῶν ὀλοώτατε πάντων·** || κ. ἐπὶ πραγμ., αἰσθημάτων, καταστάσεων κττ. : 'Ιλ.Γ 133 **ὀλοοῖο λιλαιόμενοι πολέμοιο,** αὐτ.Ω 487, 'Οδ.Μ 68 **πυρός ὀλοοῖο,** Αἰσχ.'Επτ.213 **νιφάδος ὀλοᾶς νιφομένης·** πρβλ.'Ιλ.Π 701 **τῷ ὀλοᾷ φρονέων, Τρώεσσι δ' ἀρήγων** (ὀλέθρια αἰσθανόμενος, φρονῶν)· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. : Σοφ.Τρ.846 **ὀλοὰ στένει·** 2) παθ. ὁ κατεστραμμένος, ὁ χαμένος : Αἰσχ.Πέρσ.962 **ὀλοοὺς ἀπέλειπον Τυρίας ἐκ ναὸς ἔρροντας.**

ὀλοόφρων-ονος (ὁ,ἡ) (ὀλοός, φρήν) ὁ θάνατον καὶ φθορὰν φρονῶν, ὁ διακείμενος ἐχθρικῶς πρός τινα, ὀλέθριος, ὁ καταστρεπτικός· 'Ησ. «ὀλοόφρονος· ὀλέθρια φρονοῦντος» : 'Ιλ.Β 723 **ὀλοόφρονος ὕδρου,** αὐτ.Ο 630 **ὡς τε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθών,** αὐτ.Ρ 21 **συὸς κάπρος ὀλοόφρονος,** 'Απολλ.Ρ 4,828 **ὀλοόφρονος Σκύλλης·** 2) συνήθ. ἐν τῇ 'Οδ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀγχίνους, ὀξύφρων, ὁ μυαλωμένος : 'Οδ.Α 52 **"Ατλαντος ὀλοόφρονος,** αὐτ.Κ 137 **αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο,** αὐτ.Λ 322.

ὁλοπαγής-οῦς-ές (πήγνυμι) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐντελῶς πεπηγμένος, παγωμένος : Δαμασκ.Ι 1,74B **χάλαζα ἐστὶν ὁλοπαγὲς ὕδωρ.**

ὁλοπάθεια (ἡ) νεώτ. τὸ γνώρισμα τοῦ ὁλοπαθοῦς βλ.λ.· || γενικὴ νόσος.

ὁλοπαθής-οῦς-ές νεώτ. γραμμ. ὁ ὑφιστάμενος ὁλικὸν πάθος, συναίρεσιν εἰς ὅλας τὰς πτώσεις, ἀντίθ. ὀλιγοπαθής : **ὁλοπαθῆ συνῃρημένα·** 2) ἰατρ. ὁ πάσχων ἐκ γενικῆς τινος νόσου, ὁλοπαθητικός.

ὁλοπαθητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὁλοπαθὴς βλ.λ.2).

ὁλόπαππος (ὁ) 'Επιγρ. ἐν χρ. ἐν λογοπαιγνίῳ μτ. τοῦ Φιλόπαππος, ὁ ὁλόκληρος πάππος.

ὁλοπελάγιος-ον νεώτ. ζῳολ. ἐπὶ θαλασσίων ὀργανισμῶν, ὁ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐλευθέρως νηχόμενος.

ὁλοπίσινος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ὀπίσω κείμενος, ἀντίθ. ὁλόμπροστος.

ὁλόπλευρος-ον νεώτ. ὁ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς πλευρᾶς : **ὁλόπλευρον πῦρ** (ἡ ταυτόχρονος πυροδότησις πάντων τῶν πυροβόλων, δυναμένων νὰ βάλλωσιν ἀπὸ τῆς αὐτῆς τοῦ πλοίου πλευρᾶς, παλαιοτ. δημ. ἡ μονοφυτιλιὰ τῆς μπάντας).

ὁλοποιός-όν μσν. ὁ ποιῶν τι ὁλόκληρον, ὁ τῶν ὅλων ποιητής : Δαμασκ.Ι 87.

ὁλοποιέω μτγν. ποιῶ τι ὁλόκληρον : Σιμπλίκ. Φύσ.636,38, Δαμάσκ.'Αρχ.159.

ὁλοπόλιος-ον (πολιός) μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων πάσας τὰς τρίχας του πολιάς, ὁ κατάλευκος, κάτασπρος : Μαλάλ.Ι 1,132, 'Αχμ.'Ονειροκρ.20,21.

ὁλοπόρφυρος-ον κ. μσν. ὁ ὅλος πορφυροῦς, ὁ καταπόρφυρος : Ξεν.ΚΠ Β,3,13 **κάνδυν ὁλοπόρφυρον,** ΠΔ'Αρ.4,7 **ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον,** Πλούτ. 'Ηθ.180Ε, ΜαλάλΙ 320,10 **κίονα ὁλοπόρφυρον.**

ὁλοπράσινος(-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ.δημ. ὁ ἐντελῶς πράσινος, ὁ καταπράσινος : Κυραν.278, 'Ερωτόκρ.2,201 **μὲ φορεσὰ ὁλοπράσινη ἦρθεν καὶ τ' 'Αρχοντόπουλλο,** Ζερβ.Τραγ.Κ 9,23 **καὶ στὸ φῶς ξεπετᾷ φύτρες μ' ὁλοπράσινους βλαστούς.**

ὁλοπρόθυμος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς, ὁ λίαν πρόθυμος : Σπανέ.145.

ὁλόπρωτος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς πρῶτος.

ὁλόπτερος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὁλόκληρα πτερά, ἰδίως ἐπὶ ἐντόμων, ὁ ἔχων ἰδιαιτέρας πτέρυγας, οἷον αἱ μέλισσαι, σφῆκες, ἀντίθ. σχιζόπτερος : 'Αριστλ.ΖΜ 692b,13 **τὸ δὲ πτερὸν σχιστὸν καὶ οὐχ ὅμοιον τῷ εἴδει τοῖς ὁλοπτέροις.**

ὀλόπτοον 'Ησ. «συμπεφυκότα»· πρβλ. ὀλόγινον.

ὀλόπτω μτγν., ἀόρ. ὤλοψα κ. μέσ. ὠλοψάμην, ἀποσπῶ, ἀποτίλλω, μαδῶ, τραβῶ τὰ μαλλιὰ ἐκ λύπης : Καλλ.''Αρτ.77 **στήθεος ἐκ μεγάλου λασίης ἐδράξασ χαίτης, ὤλοψας δὲ βίηφι,** Νόν.Δ 21,70 **ἀνδρὸς ἀμαιμακέτοιο κόμην ὤλοψε Πολυξώ·** || ὁμ. κ. μέσ. : 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,241 **ἐὰν ὠλόψατο χαίταν·** 2) ἀφαιρῶ ἀπό τινος, ἀπολεπίζω : Νίκ. Θηρ.595 **καὶ χλοεροῦ νάρθηκος ἄπαι μέσου ἦτρον ὀλόψας** (σχόλ. «λεπίσας»).

ὁλόπτωτος-ον μτγν. κ. μσν. γραμμ. ὁ ἔχων ὅλας τὰς πτώσεις ἐν χρήσει.

ὁλοπυρῖται ἄρτοι (οἱ) πάπ. οἱ κατεσκευασμένοι οὐχὶ ἐξ ἀλεύρου, ἀλλ' ἐκ πυρῶν βεβρασμένων, ἀπὸ στάρι ἀνάλεστο.

ὁλόπυρος-ον μτγν. ὁ ἐκ πυρῶν, ἤτοι ἐκ σίτου μὴ ἀληλεσμένου ἢ συντετριμμένου ἀλλὰ βεβρασμένου συγκείμενος, ἐπὶ σκευασίας τινὸς πρὸς τροφὴν ἐκ σίτου βραστοῦ κατεσκευασμένης : 'Ηλιόδ. Περ.3 **τῆς τῶν πυρῶν ἑψήσεως ἐπινοηθείσης οἱ**

μὲν παλαιοὶ πύανον, οἱ δὲ νῦν ὀλόπυρον προσαγορεύουσι.

ὀλόρθος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ὅλος (ὅλως) ὄρθιος, εὐθυτενής, ἀντίθ. καθιστός, σκυφτός, πλαγιαστός, ἐπὶ προσ. : Ἐρωτόκρ.4,1372 μὰ ὀλόρθος ἐσηκώθηκε τοῦ Ρήγα 'πιλογᾶται, Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν. 90,2 στάσου ὀλόρθη Ἐλευθεριά, Κάλβ.Ὠδ.12,24, Κρυστ.Σκάνιο 15 γιὰ ἰδὲς κορμὶ ψηλό, λιγνὸ κι ὀλόρθο σὰν τὴ λεύκα, - οἱ Γαριβαλδινοὶ πολεμοῦσαν ὀλόρθοι, - ὀλόρθη κορμοστασιά· || ὁ ἐντεινόμενος πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, ὁ ἐντεινόμενος μὲ τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος, λορδός : Ἐρωτόκρ.2,2142 καὶ τὸ ζιμιὸν ἐπήδηξε ὀλόρθο σὰν τὸ λάφι· || ἐπὶ πραγμ., ὁ κάθετος πρὸς τὸ ἔδαφος, ὁ οὐχὶ ἐπικλινής : ἔμπηξε τὸ κοντάρι του στὴ γῆν ὀλόρθο, - παλούκια ὀλόρθα· κ. ἁπλῶς ὡς ἀντίθεσις τοῦ πλαγιαστός : ἀκούμπησε στὸν τοῖχο τὶς σανίδες ὀλόρθες νὰ στεγνώσουν· || ὁμ. ὁ μὴ καταπεσών, ὁ μὴ κρημνισθείς, ἴδ. ἐπὶ κτισμάτων ἢ μέρους αὐτῶν : ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο ναὸ μόνο λίγες κολῶνες εἶν' ἀκόμα ὀλόρθες, - ἀπὸ τὸ σεισμὸ λίγα σπίτια τοῦ χωριοῦ ἀπόμειναν ὀλόρθα· **2)** κ. μτφ. ἐπὶ πίστεως, ἐπὶ ἠθικῶν ἀξιῶν, ἐπὶ καθεστηκυίας τάξεως κτλ., ὁ παραμένων ἀνέπαφος, διασῳζόμενος, ὁ ὑφιστάμενος, ἴδ. ἐν χρ. κτ. ἀρνητικὴν ἔκφρ. : σ' ἐκείνη τὴ χώρα, ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση, πίστη, ἠθική, οἰκογένεια, τίποτε δὲν ἔμεινεν ὀλόρθο.

ὀλόρριζα ἐπίρρ., δημ. ἄ. σύρριζα, ὀλορριζί.

ὀλορριζί ἐπίρρ., μτγν. μεθ' ὅλης τῆς ῥίζης : ΠΔ Ἐσθ.13 πάντες σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπολέσαι ὀλορριζί.

ὀλόρριζος(-η)-ο(ν) (ῥίζα) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μεθ' ὅλης τῆς ῥίζης, ὁ σύρριζος : Θεόφρ.Φ1 3,18,5 ὥστε ἀνασκάπτεσθαι ῥᾳδίως ὀλόρριζον, Γεωπ. 11,28,3· || κ. μτφ. : ΠΔ Παροιμ.15,6 οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὀλόρριζοι ἐκ γῆς ἀπολοῦνται.

ὀλορρίζως μτγν. κ. νεώτ. ὀλορριζί, ὀλόρριζα, σύρριζα βλ.λς : ΠΔ Ἐσθ.3,13 (δ.γρ.).

ὅλος-η-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. οὖλος ὁ ὁλόκληρος, ἀκέραιος, πλήρης ἐν πᾶσι : Ὀδ.Ρ 343 ἄρτον τ' οὖλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο καὶ κρέας, αὐτ.Ω 118 μηνὶ δ' ἄρ' οὔλῳ (ἐντὸς ἑνὸς ὁλοκλήρου μηνός), Ξενοφ.24 οὖλος ὁρᾷ, οὖλος δὲ νοεῖ, οὖλος δέ τ' ἀκούει (θεός), Πινδ.Ο 3,19 ὅλος ἑσπέρας ὀφθαλμὸς (ἡ πανσέληνος), Σοφ.ΟΤ 1136 τρεῖς ὅλους.. ἐκμήνους χρόνους, Εὐρ.Φοίν.1131 ἐπ' ὤμοις ὅλην πόλιν φέρων (ὁλόκληρον πόλιν), αὐτ.Κύκλ.217 ἐκπιεῖν ὅλον πίθον, Ἀριστφ.Ἀχ.85 ὅλους ἐκ κριβάνου βοῦς, Ἀντιφάν.222,3 λαβράκιον ὀπτᾶν ὅλον, Πλάτ. Γοργ.512Β πόλεις γὰρ ἔστιν ὅτε ὅλας σῴζει, αὐτ.Νόμ.811Α ὅλους ποιητὰς ἐκμανθάνειν (ἐκμανθάνειν αὐτοὺς ὁλοκλήρους ἀπὸ στήθους)· || μτ. τοῦ ἄρθρου δύναται ἢ νὰ προηγῆται τοῦ οὐσ. ἢ νὰ ἕπηται αὐτῷ : Ξεν.Ἀν.3,3,11, αὐτ.ΚΠ 7,5, 15 ἐν ᾗ πάντες Βαβυλώνιοι ὅλην τὴν νύκτα πίνουσι, Πλάτ.Συμπ.219C, αὐτ.Πολ.518C σὺν ὅλῃ τῇ ψυχῇ, Μέν.498 ὅλον τὸ δέρμα, Ἐρωτόκρ.1,65 μ' ὅλες τσὶ χάρες κι ἀρετὲς ἤτονε στολισμένη, - ἔπαιξε ὅλα του τὰ χρήματα στὰ χαρτιά, - δούλεψε ὅλη του τὴ ζωή· || ὡς ἔναρθρος προσδιορισμὸς μετὰ τοῦ προσδιοριζομένου ἀνάρθρου, ὁ ὁλικός, ὁ συνολικός : Πινδ.Ο 2,30 τὸν ὅλον ἀμφὶ χρόνον, Ξεν.Ἀν.4,8,11 τῇ ὅλῃ φάλαγγι, Πλάτ. Πολ.344C ὅσοι ἂν πύθωνται αὐτὸν τὴν ὅλην ἀδικίαν ἠδικηκότα, - ἡ ὅλη περιουσία ἀνέρχεται εἰς ἓν ἑκατομμύριον,- οἱ ὅλοι ἀκροαταὶ δὲν ἦσαν περισσότεροι τῶν πεντήκοντα· || μτ. τοῦ εἷς : Σοφ.Φιλ.480 ἡμέρας τοι μόχθος οὐχ ὅλης μιᾶς, Πλάτ.Τίμ.56Β εἶδος ἓν ὅλον ἔσται ξυμπαγές· || μτ. τοῦ πᾶς : Πλάτ.Νόμ.808Α ὅλην καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν, Πολύβ.3,94,10 πρὸς τὸ διακινδυνεύειν ὅλος καὶ πᾶς ἦν, αὐτ.5,26,5 τὸ ὅλον αὐτοῖς καὶ πᾶν ἦν· **2)** ὁ ἔχων καλῶς, ὁ ἀβλαβής, ὁ σῶος : Λυσ.6,12 ὁ δὲ Ἄρχιππος ἠντιδίκει ἦ μὴν τὸν Ἑρμῆν ὑγιᾶ τε καὶ ὅλον εἶναι· **3)** ὁ ἐντελῶς τέλειος, σωστός : Ξεν.Ἑλλ.5,3,7 τὸ μετ' ὀργῆς ἀλλὰ μὴ γνώμῃ προσφέρεσθαι ὅλον ἁμάρτημα, Δημ.1110 ἀφεσθε ὅτι πλάσμα ὅλον ἐστὶν ἡ διαθήκη· || κ. ἐπὶ προσ. : Δημ.380 οὕτως ἔκφρων ἦν καὶ ὅλος πρὸς τῷ λήμματι· **4)** σπαν. π. Ἀττ., συνήθ. π. μτγν. ποι. κ. π. μσν., νεώτ. κ. δημ. : Σοφ.ΑΙ.1105 ὕπαρχος ἄλλων δεῦρ' ἔπλευσας, οὐχ ὅλων στρατηγός, ΠαῦλΣιλ.ΑΠ 5,216 χρυσὸς ὅλους ῥυτῆρας, ὅλας κληῖδας ἐλέγχει, Νόνν.Δ 47,482, Πάπ. ἀσπάζομαι.. πάντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ ὅλους κατ' ὄνομα· || νεώτ. κ. δημ. κτ. πληθ. ἐπὶ πλήθους προσώπων ἢ πραγμάτων, εἷς ἕκαστος χωριστὰ ἢ πάντες ὁμοῦ, ἅπαντες, σύμπαντες : ὅλαι αἱ γυναῖκες εἶναι φιλάρεσκοι· || νεώτ. κ. δημ. ἀναδιπλοῦται χάριν ἐπιτάσεως τῆς ἐννοίας τοῦ ὅλου : ὅλοι ὅλοι ἦσαν δέκα χιλιάδες (ἐν συνόλῳ), - αὐτὰ εἶναι ὅλα ὅλα (αὐτὰ καὶ ὄχι ἄλλα)· || κ. ἐν φρ. ὅλα κι ὅλα ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἐξαίρεσις : ὅλα κι ὅλα, χειρονομίες δὲν δέχομαι· **5)** τὸ ὅλον ὡς οὐσ. τὸ σύμπαν : Πλάτ.Γοργ.508Α καὶ τὸ ὅλον τοῦτο διὰ ταῦτα κόσμον καλοῦσιν, αὐτ.Θεαίτ.204Α, Ἀριστλ.Μεταφ.1204a,3· κ. κτ. πληθ. : Ξεν.ΚΠ 8,7,22 ἡ τῶν ὅλων τάξις· || τὰ ὅλα πᾶν ὅ,τι ἔχει τις : Δημ.234 τὰ δ' ὅλα, ὥσπερ οὗτοι, πεπρακέναι ;, Πολύβ.18,33,1 τοῖς ὅλοις πράγμασιν ἐσφαλμένος· **6)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ὁλότης, τὸ σύνολον, ἴδ. ἐπὶ ἀθροίσεως : τὸ ὅλον δέκα χιλιάδες πεζοί, - τὸ ὅλον μᾶς κάνει χίλιες δραχμές· **7)** τὸ οὐδ. μτ. τοῦ ἄρθρου ἢ ἄνευ αὐτοῦ ὡς ἐπίρρ., ὁλοκλήρως, ἐντελῶς : Πλάτ.Φαῖδ.79Ε ὅτι ὅλῳ καὶ παντὶ ὁμοιότερόν ἐστι ψυχὴ τῷ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντι μᾶλλον ἢ τῷ μή, αὐτ.Νόμ.944C ὅλον τε καὶ πᾶν· κ. κτ. πληθ. : Δημ.239 τοῖς μὲν γὰρ ὅλοις οὐδὲν μέτριόν μοι δοκεῖτε ποιεῖν· || κ. μτ. προθ. πρὸ δηλώσιν ἐπιρρ. σχέσεων, οἷον κατά, διὰ κτλ. : Πλάτ.Πολ.392Ε οὐ κατὰ ὅλον ἀλλ' ἀπολαβὼν μέρος τι πειράσομαί σοι ἐν τούτῳ δηλῶσαι ὃ βούλομαι, αὐτ.Μέν.77Α, Πλούτ. Ἠθ.1078C αἱ κράσεις δι' ὅλων, Θλειτ.Εὐχὴ Διακ. εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν εἴπωμεν, - καθ' ὅλον τὸ ἔτος, - δι' ὅλης τῆς ἡμέρας - τῆς νυκτός· || δημ. ἐν φρ. μὲ τὰ ὅλα του μὲ πάσας τὰς δυνάμεις του : ἔπεσε στὴν πολιτικὴ μὲ τὰ ὅλα του ἢ μὲ ὅλη του τὴν καρδιὰ (ἐγκαρδίως, ὁλοψύχως, εἰλικρινέστατα),- μέσ' τὰ ὅλα (ἐνὶ τῶν ἀποφασιστικῶν μὲν ἀλλ' εἰς τὴν τύχην ἐνεργούντων), - εἶναι ἱκανὸς γιὰ ὅλα (ἰδίως ἐπὶ κακοῦ, δι'ὅ,τιδήποτε), - ὁ περὶ τῶν ὅλων ἀγὼν (καθ' ὃν διακινδυνεύει τις τὰ πάντα)· **8)** μσν. κ. δημ. ὅλο ὡς ἐπίρρ. διαρκῶς, ἀπαύστως, πάντοτε : Ἐρωτόκρ.3,2 κι ὅλο διψᾷ, πάντα ζητᾷ νὰ πίνῃ, - ὅλο τσακώνεται, - ὅλο γκρινιάζει· **9)** μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐν φρσ μ' ὅλον ὁπού, μ' ὅλο πού, μ' ὅλον ὅτι (δ.γρ. μολονότι), ὡς σύνδεσμος ἐναντιωματικός, εἰ καί, ἂν καί, ἂν καλὰ καί : Ἐρωτόκρ.1,881 μ' ὅλο ποὺ δὲν ἐσύχναζε νὰ πηαίνῃ στὸ παλάτι, - μ' ὅλον ὅτι παρεκλήθη, δὲν ἐδέχθη· || ἐν φρ. μ' ὅλα ταῦτα ὡς ἀπόδοσις ἐναντιωμ. προτ. ἐν τούτοις.

ὁλὸς (ὁ) ἀττ. κ. δημ. ἀντὶ θολός, τὸ μέλαν τῆς σηπίας: Φρύν.12,23 «τὸν θολὸν τῆς σηπίας, ὃν οἱ Ἀττικοὶ καὶ χωρὶς τοῦ θ ὁλὸν λέγουσι» : Ἱππ. Ἐπιδ.4,20· || δημ. κ. ἐπὶ πολύποδος : ὁλὸς τοῦ χταποδιοῦ· **2)** μτφ. τὸ αἷμα : Βησαντ.ΑΠ 15,25,1 ὁλὸς οὗ με λιβρὸς ἰρῶν λιβάδεσσιν .. τέγγει, σχόλ. «ὁλός, ὁ σκοτεινός· φησὶ δὲ τὸ αἷμα· ὁλὸς

τὸ τῆς σηπίας, ὃν καὶ θολὸν καλοῦσι . . σκοτοῦσι δὲ αἱ σηπίαι τὴν πέριξ θάλασσαν διὰ τοῦ μέλανος . φιλοῦται δὲ καὶ ὀξύνεται ὀλός».

ὀλός-ή-όν ὁ ὀλοὸς βλ.λ.· Ἀρκάδ.52,18 «τὸ δὲ ὀλὸς ὁ ὀλέθριος ὀξύνεται» : Ἀλκμ.55 **ὦ ὀλὲ δαῖμον.**

ὀλόσβηστος(-η)-ο(ν) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐντελῶς ἐσβεσμένος, ἐν χρ. κ. μτφ. : Ἐρωτόκρ.2,2222 **ὀλόσβηστα πομείνασι τῆς ὀμορφιᾶς τὰ πλούτη.**

ὀλόσγουρος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς οὖλος, ὁ καθ' ὁλοκληρίαν σγουρός : **ὀλόσγουρα μαλλιά.**

ὀλόσειρος-ον νεώτ. ναυτ. ἐπὶ ἱστίων, ὁ οὗ ἔχουσι δεθῆ πᾶσαι αἱ σειραὶ πρὸς ἐλάττωσιν τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ἐν κακοκαιρίᾳ.

ὀλοσηρικοπράτης(ὁ) Ἐπιγρ. **ὁ** πωλῶν ὑφάσματα ὁλοσηρικά, ὁλομέταξα.

ὀλοσηρικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅλος ἐκ μετάξης, ὁ ὁλομέταξος : Μαλάλ.1 287,15 **ἄσπρον ὁλοσηρικόν,** αὐτ.413,12, Πασχ.Χρον.613,20 **χλαμύδιν ὁλοσηρικόν·** ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὕφασμα ὁλομέταξον, ἀτλάζι : Πασχ.Χρον.721,11 **φοροῦντας ὁλοσηρικά.**

ὀλοσιαλοκάλαμος-αν δ.γρ. ὀλεσιαλοκάλαμος βλ.λ., ἐπὶ αὐλοῦ οὗ ὁ κάλαμος πληροῦται σιέλου, εἶναι ὅλος σάλια : Πρατῖν.ἐν Ἀθήν.14,617B.

ὀλοσίδηρος-ον ὁ ὅλος ἐκ σιδήρου κατεσκευασμένος : Ἀντιφ.216 **σκεῦός τι ὁλοσίδηρον,** Πολυδ.7,156 **ὁλοσίδηρον δόρυ,** Πλούτ.Καμ.40 **ἐχαλκεύσατο μὲν κράνη τοῖς πλείστοις ὁλοσίδηρα καὶ λεῖα,** Ἐπιγρ. ὁλοσίδηρος μάχαιρα.

ὀλοσκέπαστος-η-ο δημ. ὁ ὀλόσκεπος βλ.λ.

ὀλόσκεπος-η-ο δημ. ὁ ἐξ ὁλοκλήρου ἐστεγασμένος, σκεπασμένος : Ἐφταλ.'Οδ.Ν 351 **νά, καὶ τὸ Νήριτο βουνό, τ' ὀλόσκεπο ἀπὸ δάσια.**

ὀλόσκιος-ον μτγν. κ νεώτ. ὁ ὅλος ὑπὸ σκιάν, ὁ ὅλος σκιερός, ὀλόσκιωτος : Στράβ.6,1,9 (κῶδ. παλίνσκιον).

ὀλόσκιωτος-η-ο δημ. ὁ ὀλόσκιος βλ.λ.

ὀλοσκόρπιστος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ὅλως διεσκορπισμένος, κατασκορπισμένος : Ἐρωτόκρ. 4,1064 τσ' **Ἀθήνας τὸ φουσσάτο, ποὺ τὸ 'βρεν ὀλοσκόρπιστο,** Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.65,2.

ὀλοσκωληκόβρωτος-ον (βιβρώσκω) πάπ. ὁ τελείως καταφαγωθεὶς ὑπὸ τῶν σκωλήκων.

ὀλοσμαράγδινος-ον πάπ. ὁ ὅλος ἐκ σμαράγδου.

ὀλοσπάς-άδος(ἡ) ὁ ὅλος κατασπασθείς· Φώτ. «ὀλοσπάδες· ὅλαι καταπινόμεναι καὶ κατασπώμεναι» : Σοφ.ἀπ.1076.

ὀλοσπόνδειος-ον μσν. ἐπὶ στίχου, ὁ ἐκ μόνων σπονδείων συνιστάμενος : Εὐστ.'Ιλ.836,16.

ὀλόστατος-ον μτγν. ὁ ὁλόκληρος, ὁ ὁλοσχερής : Ψ'Ἀθανάσ.4,797B.

ὀλόστεγνος-η-ο δημ. **ὁ** ἐντελῶς στεγνός, κατάστεγνος.

ὀλόστενος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν στενός, ὁ κατάστενος : **ὀλόστενο δρομάκι - φόρεμα.**

ὀλόστεον(τὸ) μτγν. κ. νεώτ. **εἶδος** βοτάνης ἐχούσης φύλλα παραπλήσια ἀγρώστει καὶ ῥίζαν λεπτὴν ὡς τρίχα : Διοσκ.4,11, Πλίν.ΦΙ 27,91· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **ἐκ τῶν καρυοφυλλιδῶν.**

ὀλοστερικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ βαρομέτρων, ὁ ἐξ ὁλοκλήρου στερεός, ὁ ἐκ μετάλλου.

ὀλόστερνος-ον μσν. ὁ ἐπιστήθιος, ὁ ἀγαπητός : Στουδ.Θεόδ.816A.

ὀλοστήμων-ονος-ον ὁ ὅλος **ἐκ** στημόνων συγκείμενος : Σοφ.ἀπ.920 **ταινίας ὀλοστημόνους.**

ὀλοστόλιστος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς, ὁ λίαν ἐστολισμένος, ὁ καταστόλιστος : Σολωμ.'Ωδ.Πετράρχη 55 **κι ἔστεκε μὲ ταπείνωση σὲ τόσην δόξα αὐτή, . . ὀλοστόλιστη ἀπ' τὴν ἀνθοβολή.**

ὀλόστομος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὁλοκλήρου ἐστομωμένος, βαμμένος : Κυραν.6 **αὕτη ἡ βίβλος κατεχώσθη ἐν λίμνῃ τῆς Συρίας ἐγκεχαραγμένη στήλῃ σιδηρᾷ ὀλοστόμῳ·** **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος σκωλήκων **ἐκ τῶν μονοστομιδῶν.**

ὀλοστός Ἡσ. «ὅλος ὥς ἐστιν».

ὀλοστρόγγυλος(-η)-ο(ν) σχόλ., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ πανταχόθεν, τελείως στρογγύλος, ὁ καταστρόγγυλος : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.2,370, Νικ.Χων.104,25, Σολωμ. 158,1 τ' **ὀλοστρόγγυλο καὶ' λαγαρὸ φεγγάρι.**

ὀλοστρούμπουλος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν στρουμπουλός, κοντὸς καὶ παχύς.

ὀλόστροφος-ον ὁ ὅλος ὁμοῦ στρεφόμενος, κινούμενος· Ἡσ. **ἐν** λ. **ἑλελίστροφε.**

ὀλόστρωτος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ἐστρωμένος : Σολωμ. Ἡ δέηση τῆς Μαρίας 8 **κάνουν καὶ κεῖνα Ἀνάσταση ποὺ πέφτει τοῦ ὀλόστρωτου πελάου μέσ' στὸν καθρέφτη.**

ὀλόσφαλτος-ον μτγν. ὁ ὅλος ἐσφαλμένος : ΑΠ 6,269 (κῶδ.).

ὀλοσφίζειν Φώτ. «ὀλούφειν, τίλλειν **ἢ** κατασπᾶν, οἷον ὀλοσφίζειν».

ὀλόσφιχτος-η-ο δημ. **ὁ καθ' ὑπερβολὴν** ἐσφιγμένος, κατάσφιχτος.

ὀλοσφύρατος-ον δωρ., ἰων. **-ητος** ἐπὶ μεταλλικῶν σκευασμάτων, ὁ πεποιημένος **καθ'** ὁλοκληρίαν ἐκ σφυρηλάτου μετάλλου, ἀντίθ. χωνευτὸς κ. διάκενος· Ἡσ. «ὀλόσφυροι· ὀλοσφύρατοι»· πρβλ. Φρύν.203 «τὸ ὀλοσφύρατον ἔκβαλε, καὶ ἤτοι σφυρήλατον λέγε ἢ ὀλόσφυρον» : Λουκίλλ.ΑΠ 11,174 ὀλοσφύρητον **Ἄδωνιν,** ΠΔ Σοφ.Σειρ.50,9 ὡς **σκεῦος χρυσίου ὀλοσφύρητον κεκοσμημένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ.**

ὀλοσφυρήλατος-ον μτγν. **ὁ** ὅλος σφυρήλατος, ὁ ὀλοσφύρατος· Ἡσ. **«ναστός, καὶ** στερεός, καὶ οὐδαμοῦ διάκενος οὐδὲ **χωνευτός»** : **'Ιώσ.ΑΙ** 14,7,1 **Κράσσος ἐν τῷ ἱερῷ λαμβάνει δοκὸν ὀλοσφυρήλατον χρυσῆν** (δ.γρ.).

ὀλοσφύρητος-ον ἰων. ἀντὶ ὀλοσφύρατος βλ.λ.

ὀλοσφύριον(τὸ) μτγν. ὄγκος μεταλλικὸς διὰ σφυρίου εἰργασμένος : Ἀμμών.'Αλ.40 **σόλος δὲ τὸ χαλκοῦν ὀλοσφύριον.**

ὀλόσφυρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὀλοσφύρατος βλ.λ. : Ἑρμεί.'Αλ.Φαῖδρ.82A **ὀλόσφυρος ἀνδριάς·** **2)** ὁ ἔχων σφυρὰ μὴ ἀποσπασθέντα ἀπ' ἀλλήλων : Ἀριστφ.Βυζ.'Επιτ.1,19.

ὀλοσχέρεια(ἡ) μτγν. ἡ ὁλικότης, γενικὴ ἐποπτεία ἢ ὑπολογισμός : Στράβ.2,1,23 **πρὸς τὴν τοιαύτην ὁλοσχέρειαν γεωμετρικῶς ἀντιλέγων,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.20 **κατὰ τὴν ἀρχαίαν ὁλοσχέρειαν ἔχοντος τούτου·** ‖ **καθ' ὁλοσχέρειαν** ἐν γενικαῖς γραμμαῖς : Φιλόδ.Ρητ.1,251S **καθ' ὁλοσχέρειαν διαλέγεσθαι·** ‖ ὁμ. ἐν συνόλῳ : Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.10,53 **οἱ ἐν τῷ αὐτῷ καθ'** ὁλοσχέρειαν **χρόνῳ γεννηθέντες** (ἀντίθ. κατὰ μέρη)· **2)** ἡ στερεότης : Ῥοῦφ.π.'Ορειβ.8,24,34.

ὀλοσχερής-οῦς-ές (ἔχω) κ. νεώτ. ὁ ἐντελῶς πλήρης, τέλειος, ὁλόκληρος : Σοφ.ἀπ.1127,4 **ὀλοσχερὴς ἀνήρ,** Δίφιλ.90 **παρατίθημ' ὁλοσχερῆ ἄρνα,** Θεόκρ.25,210 **τὸν αὐτὸς ὑπὸ ζαθέῳ Ἑλικῶνι εὑρὼν σὺν πυκινῇσιν ὁλοσχερὲς ἔσπασα ῥίζαις, - ὁλοσχερὴς ἧττα - νίκη·** ‖ κ. συγκρ. : Ἐπίκ.π.Διογ.Λ 10,35 **ὁλοσχερέστεραι δόξαι,** Γαλ. 19,194 **ὁλοσχερέστερα διαιτήματα·** **2)** πάπ. ὁ ἀπόλυτος : **ἔχειν τὴν ὁλοσχερῆ ἐξουσίαν·** **3)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ σύνολον, ὁ σπουδαῖος, ὁ μέγας : Πολύβ.1,57,6 **κρίσιν γε μὴν ὁλοσχερῆ γενέσθαι διὰ πλείους αἰτίας οὐχ οἷόν τ' ἦν,** αὐτ.1,73,7 **εἰς φόβους καὶ θορύβους ὁλοσχερεῖς ἐνέβαλλον τοὺς ἔνδον,** αὐτ.1,82,3· ‖ κ. συγκρ. : Πολύβ.1,40,11 **ἅμα δὲ τῷ τούτων ὁλοσχερεστέραν γενέσθαι τὴν συμπλοκήν,** Ἐπιγρ. **ὁλοσχερεστέρα σπάνις·** **4)** ὁ ὢν ἐν μεγάλοις τεμαχίοις : Ἀρίστων Χ 1,89 **ὁ ἐλλέβορος ὁλοσχερέστε-**

ρος ληφθείς (ἀντίθ. εἰς πάνυ σμικρὰ τριφθεὶς) 5) ὁ ὢν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς : Ἡλιόδ.Χειρ. π. Ὀρειβ.49,1,1 **γενικαὶ καὶ ὡσανεὶ ὁλοσχερεῖς διαφοραί,** Πλωτῖν.1,6,9 **ὁλοσχερεῖ λόγῳ·** 6) τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. χονδρικῶς : Θεόφρ.Φ1 3,18,5 **τὸ ὁλοσχερὲς ὄστλιγγας ἔχον.**

ὁλοσχερῶς κ. μσν. κ.νεώτ. ἰσχυρῶς, σκαιῶς : Διοσκ.5,72 **ὁλοσχερῶς συνθλάσαι** (εἰς χονδρὰ κομμάτια)· κ.συγκρ.: αὐτ.2,76,10 **ὁλοσχερέστερον συγκοπέντα·** 2) ἐντελῶς, ὁλοκλήρως, τελείως· Ἡσ.«ὁλοτελῶς» : Ἰσοκρ.5,135 (δ.γρ.), Δίφιλ.27,Πολύβ.1,10,1 **τοὺς βαρβάρους ὁλοσχερῶς ἐκβαλεῖν,** Ἰώσ.Π1 Προοίμ.8 **ὁλοσχερῶς καὶ κράτος λαβεῖν,** Μηναῖ. 1,25 Ὠδ.1 **ὁλοσχερῶς Θεοῦ ἀντεβόλησας·** 3) κτ. γενικὸν τρόπον, γενικῶς εἰπεῖν : Στράβ.2,1,30 **ἀντὶ τοῦ γεωμετρικῶς τὸ ἁπλῶς καὶ ὁλοσχερῶς ἱκανόν,** Λογγῖν.Ὕφ.43,4 **ὁλοσχερῶς ἐπελθεῖν.**

ὁλόσχιστος-ον (σχίζω) ὁ ὅλως ἀπεσχισμένος, ἀντίθ. σύνθετος : Πλάτ.Πολ.279D **τῶν περικαλυμμάτων τὰ μὲν ὁλόσχιστα, σύνθετα δὲ ἕτερα,** αὐτ.280C **τῶν ὁλοσχίστων σκεπασμάτων,** Πολυδ. 7,208 **ὁλοσχίστων δερματουργική.**

ὁλόσχοινος (ὁ) κ. νεώτ. εἶδος σχοίνου πολλῷ σαρκωδεστέρου καὶ παχυτέρου τῶν ἄλλων· ΑΒ 287,3 «ὁλόσχοινος, ἣν λέγομεν ἡμεῖς σχοῖνον, ἐκ γῆς ἀναφυομένην, ὥσπερ καλάμην» : Θεόφρ.Φ1 4, 12,1 **πρὸς γὰρ τὰ πλέγματα χρησιμώτερος ὁ ὁλόσχοινος, διὰ τὸ σαρκῶδες καὶ μαλακόν,** Διοσκ. 4,52 **ἔστι δὲ τρίτη σχοῖνος, πολλῷ σαρκωδεστέρα καὶ παχυτέρα τῶν δυοῖν, ὁλόσχοινος λεγομένη,** Αἰλ.Φ1 12,43 **ὁλοσχοίνων τε ἀβρόχων·** || κ. ἐν παροιμ. : Αἰσχίν.2,21 **ἀπορράπτειν τὸ Φιλίππου στόμα ὁλοσχοίνῳ ἀβρόχῳ** (ἄνευ κόπου τὸ στόμα τινὸς ἀποκλείειν), Παλλδ.ΑΠ 10,49 **ἀποφράξαι ὁλοσχοίνῳ στόμα·** || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν κυπεροειδῶν, κουφόβουρλο.

ὄλοσχος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ μίσχος τῆς ροιᾶς: Νίκ.Θηρ.870 **σίδης δ' ὑσγινόεντας ἐπημύοντας, ὀλόσχους αὐχενίους, ἵνα λευκὰ πέριξ ἐνερεύθεται ἄνθη** (σχόλ. «ροιῶν τραχήλους»).

ὁλοσώματος-ον μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὅλον τὸ σῶμα, ὁ δι' ὅλου τοῦ σώματος : Ἡλιόδ.Αἰθ.4,17 **καὶ στροφὴν ὁλοσώματον ὥσπερ οἱ κάτοχοι δινεύοντες,** Εὐστ. Πον.133,49, Ἐπιγρ.· || κ. δημ. ἐπὶ εἰκόνος, ἡ περιλαμβάνουσα ὁλόκληρον τὸ σῶμα.

ὁλόσωμος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων πλήρες, ὁλόκληρον τὸ σῶμα, ὁλοσώματος : Στουδ. Θεόδ.1348C **ὁλόσωμον ἄγαλμα·** || **λείψανον ὁλόσωμον** (τὸ διατηρούμενον ἄλυτον)· 2) νεώτ. ζῳολ. τὰ **ὁλόσωμα** μικροσκοπικοὶ ζωϊκοὶ ὀργανισμοί, ὧν τὸ σῶμα οὐδεμίαν ὑποδιαίρεσιν οὔτε εἰδικόν τι ὄργανον φέρει.

ὁλοταχής-οῦς-ές νεώτ. ὁ δι' ὅλης τῆς δυνατῆς ταχύτητός του κινούμενος.

ὁλοταχῶς ἐπίρρ. νεώτ. μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ταχύτητα· || εἰδ. ναυτ. παράγγελμα, ὅπως ἡ μηχανὴ ἀναπτύξῃ ὅλην τὴν ἱπποδύναμίν της.

ὁλότελα ἐπίρρ. δημ. ὁλοτελῶς βλ.λ., καθ' ὁλοκληρίαν : Κάλβ.Ὠδ.15,26 **ἔπαυσ' ἡ μάχη ὁλότελα,** Πορφύρ.Σκ.13,6 **κάποια καλά, μὰ ὁλότελα χαμένα, - ὁλότελα ξέννοιαστος.**

ὁλοτελής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅλως πλήρης, ὁ ἐντελής : ΚΔ Θεσσ.1,5,23 **αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς,** Πλούτ.Ἀρέσκ.Φιλ.5,21,2, Εὐστ.Πον.231,58 **πῶς ἡσυχαστὴς ὁλοτελὴς κληθήσῃ.**

ὁλοτελῶς μτγν. κ. νεώτ., δημ. -α καθ' ὁλοκληρίαν, ἐντελῶς, ὅλως διόλου : Περίπλ.Ἐρ.Θαλ.30, Βέττ.Βάλ.155,3, Ἀκύλ.ΠΔ Δευτ.13,16, Μωραΐτ.1,171 **ἐξηφάνισεν ὁλοτελῶς καὶ τὸ περίφημον περιβόλιον τοῦ γέρω - Λαχανᾶ.**

ὁλότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ ὅλον, τὸ σύνολον, ἡ ὅλη ὁμάς : Ἀριστλ.Μεταφ.1023b,36 **ὡς οὔσης τῆς ὁλότητος ἑνότητός τινος,** Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.10,52, Δαμάσκ.Ἀρχ.158, - **ἡ ὁλότης τῶν μαθητῶν.**

ὁλοτίλλω πάπ. ἀποσπῶ τι μετὰ τῆς ρίζης τελείως, ξερριζώνω : **ὁλ- καλάμους.**

ὁλότμητος-ον (τέμνω) μτγν. ὁ εἰς ὁλόκληρα μεγάλα τεμάχια τετμημένος, κεκομμένος· ΑΒ 54,23 «ὁλότμητα δεῖπνα, τὰ μεγάλα, ἐν οἷς ὅλα τὰ μέρη τῶν παρασκευαζομένων ἀποτέμνεται καὶ παρατίθεται δαιτυμόσι».

ὁλότοιχος-ον νεώτ. ναυτ. ἄ. ὁλόπλευρος βλ.λ. : ὁλότοιχον **πῦρ** (ἄ. ὁλόπλευρον πῦρ).

ὁλοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πλήρης χειρουργικὴ ἐκτομὴ μέλους ἢ ὀργάνου τοῦ σώματος.

ὁλοτονικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ἐπὶ σπασμῶν, ὁ προσβάλλων ὁλόκληρον τὸ σῶμα διὰ καθολικῆς τετανικῆς συσπάσεως.

ὁλοτρίγυρα ἐπίρρ. δημ. κύκλωθεν, ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ὁλόγυρα : Κάλβ.Ὠδ.18,2 **ἀπὸ τριγμοὺς γεμίζουν . . ὁλοτρίγυρα μεγίστην πεδιάδα.**

ὁλότριχα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. κατηγορία ζώων ἐγχυματικῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **πρωτοζῴων.**

ὁλοτρό(γ)υρα ἐπίρρ. δημ. κ. **ὁλοτρογύρα** κύκλωθεν, ὁλόγυρα, ὁλοτρίγυρα : Κρυστ.Τὸ παλιόκαστρο 9 **τὰ βοσκόπουλα καθίζουν ὁλοτρόγυρ' ἀπ' τὸν ξένο,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.25,11 **καὶ σωπασμένη** ἀπὸ τὰ **μύρια βουΐσματα ὁλοτρόγυρα.**

ὁλότρομος-η-ο δημ. ὁ τρέμων καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ σῶμα.

ὁλοτρόπως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ πάντα τρόπον, ὁλοτελῶς : Κύριλλ.1,164C, Ἀνών. π. Θησ.Στεφ. ἐν λ. **αὐτοὺς τροπώσας δεξιὸς ὁλοτρόπως.**

ὁλότροχος Ἡσ. «περιφερὴς λίθος».

ὁλότυφλος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν τυφλός, θεόστραβος : Bl.Νεελ.Νεώτ. 164Α Ἐρωτόκρ.1,1586 **τυφλὴ 'τονε κι ὁλότυφλη κι ἐδὰ μὲ φῶς ἐγίνη,** αὐτ.3,952.

ὁλοῦθε ἐπίρρ. δημ. ὁλόθεν, ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ἀπὸ παντοῦ : Σολωμ.158,13 (ἔκδ. Ἐλευθερ.) **κι ἡ χτίσις ἔγινε ναὸς ποὺ ὁλοῦθε λαμπυρίζει,** Κρυστ. ἡ Πεντάμορφη 87 **χτυπάει ἐδῶ καὶ σφάζει ἐκεῖ κι ὁλοῦθε τάφο ἀνοίγει.**

ὁλοῦμαι-όομαι μτγν. παθ. συμπληροῦμαι, τελειοῦμαι : Δαμάσκ.Ἀρχ.276· πρβλ. ΕΜ 821,37.

ὁλουρίδας Ἡσ. «εἶδος κόγχης».

ὀλούροισιν Ἡσ. «ἄνω τῆς θύρας στρόφιγγες».

ὁλούστερ(ν)ος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ὕστερος, ὁ τελευταῖος πάντων, ὁ ἔσχατος· || κ. ἐπίρρ. -α.

ὀλούφω ἄ. ὀλόπτω· Ἡσ. «ὀλούφειν· τίλλειν καὶ κατασπᾶν· οἷον ὁλοσφύζειν» (κῶδ. ὁλοσφίζειν).

ὁλοφαής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ δι' ὅλου τοῦ ἑαυτοῦ φωτός, τοῦ ἑαυτοῦ φωτεινοῦ σώματος φέγγων, πλησιφαής : Βασ.Σελ.461C, ΚΜανασσ.Χρον. 112 **ὁλοφαὴς σελήνη.**

ὁλοφάκελος-ον πάπ. τὸ ὁλόκληρον, τὸ πλῆρες φορτίον : **ὁλοφάκελα ἡμίκοπα.**

ὁλόφακος (ὁ) πάπ. μσν. ὁλόκληροι **φακοί,** αἱ οὐχὶ συντετριμμέναι : Γεωπ.20,12,1 **ὁλ- χοίνικα α'.**

ὁλοφάλακρος-ον μσν. ὁ ἐντελῶς φαλακρός : Π Δυστ.κ.Εὐτ.567.

ὁλοφάλαρος-ον μσν. ἐπὶ ἵππου, ὁ ἐντελῶς διὰ φαλάρων κεκοσμημένος : Νικ.Χων.849,1 **ὁλοφάλαρος ἵππος.**

ὁλοφάνερος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς φανερός, ὁ προφανής, ὁ ὀφθαλμοφανής : **ὁλοφάνερη κατεργαριά·** || ἐπίρρ. -α.

ὁλοφανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅλος φαινόμενος, ὁλοφάνερος· 2) νεώτ. ἐπὶ συστημάτων φωτισμοῦ, ὁ ἐκπέμπων ὁμοιομόρφως πάσας τὰς ἀκτῖνάς του πρὸς ὡρισμένην διεύθυνσιν· 3) ναυτ. εἶδος ἑτεροφώτου ναυτικῆς ἐπισημάνσεως ἐν νυκτὶ

ὁλοφανῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁλοφανῆ, ὁλοφάνερα : Στουδ.Θεόδ.410D **ἵνα ὁλοφανῶς Χριστὸς ἀρνηθείη.**

ὁλόφεγγος(-η)-ο(ν) μσν. κ. δημ. ὁ ὁλοφαὴς βλ.λ.: Γρυπ.Σκ.Τερρ. Δικό μου φῶς ! **ἡ ὁλόφεγγη ἡ Σελήνη**˙ || ἐπὶ τῆς νυκτός, ἡ αἴθριος, ἡ μὴ ἔχουσα σύννεφα : Βέλθ.Χρυσ. ἐν Κορ.Ἀτ.4Α,336 **ἦτον ἡ νύκτα ὁλόφεγγος, χαριτωμένη νύκτα.**

ὁλόφθαλμος-ον μτγν. ὁ πλήρης ὀφθαλμῶν : Μακάρ.452D.

ὁλοφλόγιστος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς, λίαν πεφλογισμένος, ὁλόφλογος : Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ. 62,1 **ὁλοφλόγιστη πηδάει εἰσὲ μία ματιοῦ ροπή.**

ὁλόφλογος-ον μσν. ὁ πλήρης φλογῶν, ὁ ὁλοφλόγιστος : Ἀναστ.Σιν.Ὁδ.781Β.

ὁλοφλυκτὶς-ίδος(ἡ) ἡ φλύκταινα, φούσκα, φυσκαλίδα˙ Ἐρωτιαν. «ὁλοφλυκτίδες, αἱ φλύκταιναι. οἱ δὲ περινυκτῖδες. οἱ δὲ δοθιῆνες. οἱ δὲ ἐξανθήματα ζωῳφίοις ὅμοια» : Ἱππ.Γυν.2,206˙ || ὁμ. ἐπὶ τῆς γλώσσης˙ Πολυδ.2,110 «τὸ δὲ ἐπιγιγνόμενον τῇ γλώττῃ ἑλκύδριον ὁλοφλυκτὶς καλεῖται» : Μυρτίλ.3.

ὁλόφοβος-η-ο δημ. ὁ πλήρης φόβου, ὁ φοβισμένος : Κρυστ.Ὁ ἥλιος κι ἡ νύκτα 21 **τρομάζανε κι ὁλόφοβα κρύβονταν στὶς σπηλιές των.**

ὁλοφούντωτος-η-ο δημ. ἐπὶ δένδρων, ὁ ἔχων πυκνὸν τὸ φύλλωμα : Ἐφταλ.Ὁδ.Ν 196 **τὰ δέντρα τὰ ὁλοφούντωτα κι οἱ βραχουριὲς παντοῦθε.**

ὁλοφούσκωτος-η-ο δημ. ὁ καθ᾿ ὅλην τὴν μάζάν του ἐξωγκωμένος, φουσκωμένος : Σολωμ. Ἐθν.Ὕμν.128,4 **τὰ ὁλοφούσκωτα πανιά,** - **ὁλοφούσκωτα μάγουλα.**

ὁλοφραστικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ λέξεων κ. ἐκφράσεων, ὁ ἐκφράζων ὁλόκληρον διανόημα διὰ μιᾶς μόνον πολυσυνθέτου λέξεως : **ὁλοφραστικὸς τρόπος**˙ || κ. ἐπίρρ. **-ῶς.**

ὁλοφρονῶ-έω Ἐπιγρ. ἀντὶ τοῦ ἀχρ. ὁλοοφρονῶ, εἶμαι ὁλοόφρων, δόλιος, ἀπατεών.

ὀλόφρυξ ΕΜ 526,1 «κολοίφρυξ».

ὁλοφυγγὼν-όνος(ἡ) μτγν., δ.γρ. **ὁλοφυγδών,** ἡ ὀλοφλυκτὶς βλ.λ., ἡ φουσκαλίδα˙ Ἡσ. «ὀλοφυγγών˙ φλυκτὶς ἐπὶ τῆς γλώττης» : Θεόκρ.9,30 **μήπω ἐπὶ γλώσσας ἄκρας ὀλοφυγγόνα φύσω.**

ὀλοφυδνὸς-ή-όν (ὀλοφύρομαι) ὁ οἰκτρός, ὁ θρηνώδης : Ἰλ.Ε 683 **ἔπος δ᾿ ὀλοφυδνὸν ἔειπε,** Ὀδ.Τ 362˙ || τὸ - οὐδ. **ὀλοφυδνὰ** ὡς ἐπίρρ. : Ἀνύτ.ΑΠ 7,486,1 **πολλάκι τῷδ᾿ ὀλοφυδνὰ κόρας ἐπὶ σάματι Κλεινὼ . . παῖδ᾿ ἐβόασε φίλαν.**

ὀλοφύζω μσν. ὀλοφύρομαι,ὀδύρομαι:Εὐστ.594,26.

ὁλοφυὴς-οῦς-ές ὁ ἑνιαῖος τὴν φυήν, ὁ ἐξ ἑνὸς μόνον τεμαχίου ἀποτελούμενος, μονοκόμματος : Ἀριστλ.ΖΜ 693a,25 **ὁλοφυὴς ὁ τόπος ἐπὶ τῶν ὀρνίθων ἐστίν.**

ὁλόφυλος-ον Σουΐδ. «ὁ ὁλόκληρος».

ὀλοφυρμὸς(ὁ) (ὀλοφύρομαι) κ. νεώτ. κλαυθμηρὸς θρῆνος, ὀδυρμός, γοερὰ κραυγή : Ἀριστφ. Σφ.390 **τοῖς δακρύοισιν τῶν φευγόντων ἀεὶ καὶ τοῖς ὀλοφυρμοῖς,** Θουκ.7,71 **ὀλοφυρμῷ τε ἅμα μετὰ βοῆς ἐχρῶντο,** Πλάτ.Ἀξ.368Β **ὀλοφυρμοῦ καὶ δακρύων.**

ὀλοφύρομαι κ. νεώτ., αἰολ. **ὀλοφύρρω** (Ἡρωδιαν.2,949), μέλλ. **ὀλοφυροῦμαι** (Λυσ.29,4 (κῶδ.)), ἀόρ. **ὠλοφυράμην** (Λυσ.2,37) κ. ἐπ. **ὀλοφύρατο** (Ἰλ.Θ 245) κ. **ὀλοφύραο** (Ὀδ.Λ 418) κ. παθ. ἐν μτχ. **ὀλοφυρθείς** (Θουκ.6,78), ἀμτβ. κλαίω μετὰ στεναγμῶν, μὲ ξεφωνητά, θρηνῶ, ὀδύρομαι, σκούζω : Ἰλ.Ε 871 **καί ῥ᾿ ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα**˙ || συνήθ. μτ. ἐπιρρ. : Ἰλ.Ω 328 **φίλοι δ᾿ ἅμα πάντες ἕποντο πόλλ᾿ ὀλοφυρόμενοι ὡς εἰ θάνατόνδε κιόντα,** Ὀδ.Κ 409 **οἰκτρ᾿ ὀλοφυρομένους,** αὐτ.Χ 447, Ἡρ.2,141 **ὀλοφυρόμενον δ᾿ ἄρα μιν ἐπελθεῖν ὕπνον**˙ || μτ. δοτ. θρηνῶ διά τι πρᾶγμα : Θουκ.6,78 **τοῖς αὐτοῦ κακοῖς ὀλοφυρθείς** (σχόλ. «ἐπὶ ταῖς ἰδίαις συμφοραῖς ὀλοφυρόμενος»)˙ || κ. ἀπολ. : Πλάτ.Πολ.329Α **οἱ οὖν πλεῖστοι ἡμῶν ὀλοφύρονται ξυνιόντες**˙ || κ. μτ. αἰτ. θρηνῶ, ὀδύρομαι διά τινα : Ὀδ.Τ 522 **παῖδ᾿ ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον,** Σοφ.Ἠλ.145 **ἃ Ἴτυν αἰὲν Ἴτυν ὀλοφύρεται,** Εὐρ.Ῥῆσ.896 **τέκνον σ᾿ ὀλοφύρομαι,** Ἡρ.5,4 **τὸν μὲν γενόμενον . . ὀλοφύρονται, ὅσα μιν δέει . . ἀναπλῆσαι κακά,** Θουκ.2,44 **τοὺς τῶνδε νῦν τοκέας . . οὐκ ὀλοφύρομαι μᾶλλον ἢ παραμυθήσομαι,** Λυσ.2,37˙ **2)** ὀδύρομαι διὰ τὰ κακὰ τῶν ἄλλων, αἰσθάνομαι οἶκτον, συμπάθειαν, λυποῦμαι : Ἰλ.Π 450 **τεὸν δ᾿ ὀλοφύρεται ἦτορ,** αὐτ.Λ 418 **ἀλλὰ κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ**˙ || κ. μτ. γενικ. προσ. εὐσπλαγχνίζομαί τινα, οἰκτίρω : Ἰλ.Θ 33 **ἀλλ᾿ ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ᾿ αἰχμητάων,** αὐτ.Χ 169 **ὀλοφύρεται ἦτορ Ἕκτορος**˙ || ὁμ. κ. μτ. αἰτ. προσ. ἐλεῶ, κατοικτίρω : Ἰλ.Θ 245 **τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δάκρυ χέοντα,** Ὀδ.Δ 364 **εἰ μή τίς με θεῶν ὀλοφύρατο καί με σάωσεν,** αὐτ.Κ 158˙ **3)** παρακαλῶ μετὰ δακρύων καὶ ὀδυρμῶν, ἱκετεύω : Ἰλ.Ψ 75 **καί μοι δὸς τὴν χεῖρ᾿, ὀλοφύρομαι**˙ || κ. μτ. ἀπαρφ. : Ὀδ.Χ 232 **πῶς . . ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι ;**˙ || κ. μτ. μτχ. : Λυσ.29,4 **τὰς οὐσίας ἔχοντες ὀλοφυροῦνται τριηραρχοῦντες**˙ **4)** ρηματ. π. ὀλοφυρμός, ὀλόφυρσις, ὀλοφυρτέος, ὀλοφυρτικός.

ὀλόφυρσις-εως (ἡ) (ὀλοφύρομαι) κ. μσν. ὁ ὀλοφυρμός, ὁ θρῆνος, ὁ ὀδυρμός : Θουκ.1,143 **τήν τε ὀλόφυρσιν μὴ οἰκιῶν καὶ γῆς ποιεῖσθαι, ἀλλὰ τῶν σωμάτων,** Τζέτζ.Ἡσίοδ.412 **τὸ θέατρον πρὸς ὀλοφύρσεις ἐκίνησεν.**

ὀλοφυρτικὸς-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀλοφυρμόν, θρηνητικός : Ἀριστλ.ΗΝικ. 1125a,9 **καὶ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἢ μικρῶν ἥκιστα ὀλοφυρτικὸς καὶ δεητικός.**

ὀλοφυρτικῶς μτγν. ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ὀλοφυρτικὸν βλ.λ. : Ἰώσ.Π Ἰ 6,5,3.

ὄλοφυς Ἡσ. «οἶκτος, ἔλεος, θρῆνος».

ὁλοφυτικὸς-ή-όν νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἐξ ὁλοκλήρου, ἐντελῶς φυτικός, ὁ ἀφομοιῶν τὰς ὀργανικὰς οὐσίας διὰ τῆς χλωροφύλλης καὶ τοῦ φωτός, ἀντίθ. ὁλοζωϊκός.

ὁλόφυτον (τὸ) μτγν. ἡ κάππαρις : Διοσκ.2,173.

ὀλοφώιος-ον (ὄλλυμι) ἐπ. π. Ὁμ. μ. ἐν τῇ Ὀδ. κ. κτ. οὐδ. πληθ. ὁ ἐπιφέρων ἀφανισμὸν καὶ θάνατον, ὁ καταστρεπτικός, ὀλέθριος, θανατηφόρος : Ὀδ.Δ 410 **πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώια τοῖο γέροντος,** αὐτ.460 **ὀλοφώια εἰδὼς** (ἔμπειρος ὀλεθρίων τεχνασμάτων), αὐτ.Κ 289, Θεόκρ.28,185 **λύκων τ᾿ ὀλοφώιον ἔρνος,** Νίκ.Θηρ.327 **μέλας ὀλοφώιος ἰός.**

ὁλόφωνος-ον (φωνή) ἐπὶ τοῦ ἀλεκτρυόνος, ὁ ἐξ ὅλης δυνάμεως φωνάζων˙ Ἡσ. «ὁλόφωνος˙ ὁ ἀλεκτρυών. ἢ ἀπὸ τοῦ λόφου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ᾄδειν ὅλον αἴρεσθαι καὶ μετεωρίζεσθαι» : Κρατῖν. 259 **ὥσπερ ὁ περσικὸς ὥραν πᾶσαν καναχῶν ὀλόφωνος ἀλέκτωρ** (διόρθ. ὀλόφωνος).

ὁλόφωτος(-η)-ο(ν) (φῶς) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων σύμπαν, πλῆρες τὸ φῶς : Γεώργ.Σύγκ.63,1 **τὴν ὁλόφωτον ἡμέραν,** Εὐμάθ.Ὑσμ.425 **σὺ δέ μοι τὴν μηνοειδῆ σελήνην ὁλοκύκλωσον, ἵν᾿ ὁλόφωτον εἴη μοι τὸ διήγημα**˙ **2)** νεώτ. φυσ. **τὸ ὁλόφωτον** ὡς οὐσ. φωτιστικὴ συσκευή, ἧς ὅλον τὸ φῶς συλλέγεται καὶ κατευθύνεται διὰ φακῶν καὶ ἀνακλαστήρων πρὸς ὡρισμένην κατεύθυνσιν.

ὁλοχάλαρος-ον μτγν. δ. γρ. ἀντὶ ὅλος χαλαρός : Γαλ.Χρ.Μορ.11,15.

ὁλόχαλκος-ον σχόλ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅλος ἐκ χαλκοῦ ἀποτελούμενος : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.120, Διγεν. Ἀκρ.116 **ἐποίησαν εἰς τὸν λουτρὸν ὁλόχαλκον τὴν θήκην,** - **ὁλόχαλκος ἀνδριάς.**

ὁλόχαρος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ πλήρης χαρᾶς, ὁ περιχαρής : Ἐρωτόκρ.1,2011 κι **ὁλόχαρος μ' ἐρώτηξε**, αὐτ.4,788, Πορφύρ Σκ.83,4 **νά γέρνη στὴν ποδιά καὶ νὰ κεντᾷ τ' ὁλόχαρο ὀνειρό της.**
ὁλόχλομος-η-ο δημ. κ. -ωμος ὁ ἐντελῶς χλομός, ὁ κατάχλομος.
ὁλόχλωρος-ο μτγν. κ. δημ. ὁ ἐξ ὁλοκλήρου χλωρός : Διοσκ.4,126 **βοτάνη ὁλόχλωρος.**
ὁλόχοντρος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὅλον τὸ σῶμα ἢ τὸν ὄγκον αὐτοῦ χονδρός.
ὁλοχρονῆς δημ. κ. **ὁλοχρονίς** καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους : Ἐφτ·λ.'Οδ.Η 118 **δὲ λείπει ὁλοχρονὶς καρπός, χειμῶνα καλοκαίρι.**
ὁλοχρόνιος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ καθ' ὅλον τὸν χρόνον διαρκῶν, ὁ διηνεκής, ὁ συνεχής· πρβλ. πολυχρόνιος : Ἡρωδιαν.'Επιμ.186 **ἑπηετανὸς ὁ ὁλοχρόνιος.**
ὁλοχρονίως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. διηνεκῶς, συνεχῶς : Τζέτζ.'Ησιόδ.31.
ὁλόχρονος-ον πάπ. ὁλόκληρος, ἐπὶ χρονικοῦ διαστήματος : **ὁλοχρόνιος τριετία.**
ὁλόχρους-οος-ουν-οον ἐπὶ ζῴων, ὁ ἐξ ὁλοκλήρου ἔχων τὸ αὐτὸ χρῶμα, ὁ μονόχρωμος, ὁ ὁλόχρωμος : Ἀριστλ.ΖΓ 785b,19 **μεταβάλλει δὲ τὰ ὁλόχροα πολλῷ μᾶλλον τῶν μονοχρόων** (ζῷα).
ὁλοχρυσομαργάρωτος-ον μσν. ὁ ὅλως, ὁ λίαν πλουσίως κεκοσμημένος διὰ χρυσοῦ καὶ μαργάρου : Καλλίμ.Χρυσ.567.
ὁλόχρυσον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν **ἀείζων τὸ μέγα** : ΨΔιοσκ.4,88.
ὁλόχρυσος(-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὅλως ἐκ χρυσοῦ κατεσκευασμένος : Ἀντιφάν.224,5, Πλούτ.'Ηθ.852B, Ἀθήν.5,202B **καὶ ἐπ' ἄλλου δὲ κέρας ὁλόχρυσον,** Μαλάλ.Ι 287,11 **στέφανον ὁλόχρυσον,** Ἐρωτόκρ.1,1383 **ἕνα στεφάνι ὁλόχρυσο νὰ βάνῃ στό κεφάλι,** αὐτ.1391, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 98,23 **καὶ τὴν εὑρίσκουν κι ἔπλεγε τ' ὁλόχρυσα γαϊτάνι, - ὁλόχρυσο γιορντάνι·** ‖ κ. μτφ. : Φίλ. 1,666,33 **ὁλόχρυσοι . . στρωμναί,** Σολωμ.'Εθν.'Υμν. 84,4 **καὶ εἰς τὴν αὔραν κυματίζουν μαῦρα, ὁλόχρυσα μαλλιά.**
ὁλόχρωμος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὁλόκληρος τὸ αὐτὸ χρῶμα, μονόχρωμος.
ὁλόχυλος-ον μσν. ὁ ἐξ ὑετοῦ ἐξ ὁλοκλήρου βραχείς, ὁλόβρεκτος : Εὐστ.'Οδ.1552,34 **μέχρι καὶ τῶν ἄρτι χυλοῦσθαι τὸ ἐξ ὑετῶν τυχὸν ὑγραίνεσθαι, καὶ ὁλόχυλος ὁ λίαν τοῦτο παθών.**
ὁλόψυχα ἐπίρρ. δημ. ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἐξ ὅλου τοῦ θυμικοῦ.
ὁλόψυχος(-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ ὅλης ψυχῆς συμβαίνων, ὁ ἐγκάρδιος : Φιλόδ. ἀπ.19 (ἀμφ.σημ.), Εὐστ.'Οδ.1901,43 **τὸ δὲ ἐμμενὲς τὴν ὁλόψυχον. . βίαν δηλοῖ,** αὐτ. Πον.341,27 **δέησιν ὁλόψυχον,** Γρυπ.Σκ.Τερρ. Κρίνος καὶ Ψυχὴ **ὁ σὲ σὲ πετάει ὁλόψυχος κι ὁ λογισμός μου πάλι.**
ὁλοψυχῶ-έω πάπ. ἐσφ. ἀνάγν. ἀντὶ ὀλιγοψυχῶ, λιποθυμῶ : **ἐμοὶ μελήσει πῶς σοι ἀρεστὰ ἔσται, μὴ ὁλοψυχήσῃς.**
ὁλοψύχως μσν. κ. νεώτ. **ἐξ ὅλης ψυχῆς,** λίαν ἐγκαρδίως : Εὐστ.Πον.83,23 **τὰ εἰρημένα ὁλοψύχως ἐθέλω.**
ὄλπα (ἡ) Ἡσ. «ἐλπίς, καὶ χόνδρου τις ἔφεσις».
ὄλπη (ἡ), δωρ. -α, δοχεῖον ἐλαίου ἐκ βύρσης ἢ δέρματος, συνήθ. ἐν χρ. ἐν τῇ παλαίστρᾳ· Ἡσ. «λήκυθος»· πρβλ.'Αθήν.11,495C «**τὴν δὲ ὄλπην Κλείταρχος Κορινθίους μέν φησι καὶ Βυζαντίους καὶ Κυπρίους τὴν λήκυθον ἀποδιδόναι, Θεσσαλοὺς δὲ τὴν πρόχοον**» : Θεόκρ.2,156 **καὶ παρ' ἐμὶν ἐτίθει τὰν δωρίδα πολλάκις ὄλπαν,** Νίκ.Θηρ.97 **αὖα δ' ἐν ὄλπῃ θρύπτε, καὶ αὐτίκα γυῖα λιπαίνοις,** Ἀχαι.19 **λιθάργυρος ὄλπη·** ‖ **ἐπὶ** τῆς ληκύθου τῶν κυνικῶν φιλοσόφων : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,293 **ἀγκεῖται κυνικοῦ σκῦλ' ἀπὸ Σωχάρεος ὄλπη τε ῥυπόεσσα πολυτρήτοιό τε πήρας λείψανον·** **2)** πρόχοος : Ἴων Τραγ.10.
ὀλπίδα (ἡ) μσν. κ. δημ., δ. προφ. ὀρπίδα ἡ ἐλπίς : Χρον.Μορ.1821 **ἔχασα τὴν ὀλπίδα μου καὶ ἐγκρεμνοβολίστη,** Ἐρωτόκρ 1,992 **καὶ τὴν ὀλπίδαν τόχει νά 'βρῃ πουλλὶν ἀκάτεχο κι ἄγνωστο νὰ γελάσῃ,** αὐτ.1,1144.
ὀλπίζω μσν. κ.δημ., δ.προφ. ὀρπίζω, παρατ. **ὤλπιζα,** κ. **ἤλπιζα** ἐλπίζω : Χρον.Μορ.2 **θέλω νὰ σὲ ἀφηγηθῶ ἀφήγησιν μεγάλην . . ὀλπίζω νά σ' ἀρέσῃ,** Ἐρωτόκρ.1,160 **καὶ τοῦτα, ποὺ μὲ βρήκασι, δὲν τά 'λπιζα ποτέ μου.**
ὄλπις-ιος κ. -ιδος (ἡ) ἡ ὄλπη βλ.λ. : Σαπφ.51,2, Θεόκρ.18,46 **πρᾶται δ' ἀργυρέας ἐξ ὄλπιδος ὑγρὸν ἄλειφαρ λαζόμεναι σταξεῦμες ὑπὸ σκιεράν πλατάνιστον.**
ὀλύμπια (τὰ) κ. νεώτ. οἱ ἐν Ὀλυμπίᾳ πανηγυριζόμενοι ὑφ' ὅλων κοινῶς τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνες πρὸς τιμὴν τοῦ Ὀλυμπίου Διός, τελούμενοι κατὰ τετραετίαν· ἃ. Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες : Ἡρ.1, 59 **Ἱπποκράτει γὰρ ἐόντι ἰδιώτῃ καὶ θεωρέοντι τὰ Οὐλύμπια τέρας ἐγένετο μέγα,** αὐτ.8,26, Ξεν. Ἑλλ.7,4,28 **παρεσκευάζοντο ποιεῖν τὰ Ὀλύμπια,** Πλούτ.'Ηθ.190C **ἐπαινουμένων δὲ τῶν Ἠλείων ἐπὶ τῷ τὰ Ὀλύμπια καλῶς ἄγειν,** Λουκ.Μισθ.Συν. 13 **κεκράτηκας οὖν . . καὶ ἐστεφαι τὰ Ὀλύμπια.**
ὀλυμπίαζε, δωρ. Ὀλυμπιάνδις εἰς Ὀλυμπίαν : Θουκ.3,8 **ὡς αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπον Ὀλυμπίαζε παρεῖναι,** Ἀνδοκ.1,132 **ἀρχιθέωρον εἰς Ἰσθμὸν καὶ Ὀλυμπίαζε,** Θεόφρ.Αἰθ.16· πρβλ.Θεόγνωστ.Καν.163 «**τὰ εἰς δις ἐπιρρήματα, ἔχοντα πρὸ τοῦ δ τὴν αν συλλαβήν, διὰ τοῦ ι γράφεται καὶ Δωριά ἐστιν, οἷον χαμάνδις, . . Ὀλυμπιάνδις**».
ὀλυμπιάθεν μτγν. ἐκ τῆς Ὀλυμπίας : Στέφ.Βυζ.
ὀλυμπιακός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἢ τὰ Ὀλύμπια : Θουκ.1,6·**ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ ἀγῶνι,** Ξεν.'Ελλ.7,4,14 **τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ὅρους,** αὐτ.7,4,28 **ἐπιόντος Ὀλυμπιακοῦ ἔτους,** Ἀριστλ.ἀπ.533 **Ὀλυμπικὴ ἐκεχειρία** (ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων τηρουμένη), Ἰουλ.Λόγ.2,83 **Ὀλυμπιακαὶ νῖκαι·** ‖ εἰδ. νεώτ. κ. δημ. **Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες** οἱ ἀνὰ τετραετίαν εἰς ἄλλην ἑκάστοτε πόλιν τελούμενοι διεθνεῖς ἀγῶνες.
ὀλυμπιάνδις δωρ. ἀντὶ ὀλυμπίαζε βλ.λ. : Θεόγνωστ.Καν.163.
ὀλυμπίας (ὁ) ἐν Λέσβῳ κ. Εὐβοίᾳ, ἄνεμος βορειοδυτικὸς πνέων πρὸ καὶ μετὰ τὴν χειμερινὴν τροπὴν ἐκ τῆς ἰσχυρῶς ψυχρᾶς μεσογείου Θεσσαλίας, ἃ. ἀργέστης, ἰᾶπυξ : Ἀριστλ.Μετ.363b, 24, αὐτ.Κόσ.394b,26, Ἰω.Λυδ.'Αρχ.4,119.
ὀλυμπιάς-άδος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀνώμ. θηλ. τοῦ ὀλύμπιος, ἐπίθ. τῶν Μουσῶν : Ἰλ.Β 491 **Ὀλυμπιάδες μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο θυγατέρες,** Ἡσίοδ.Θ 25· ‖ κ. ἐπὶ τῶν Χαρίτων : Ἀριστφ. Ὄρν.782 **Ὀλυμπιάδες δὲ μέλος Χάριτες Μοῦσαί τ' ἐπωλόλυξαν·** ‖ κ. ἐπὶ τῶν νυμφῶν τοῦ Ὀλύμπου : Σοφ. ΑΪ.881 **ἤ τις Ὀλυμπιάδων θεᾶν·** ‖ κ. γεν. ἡ τὸν Ὄλυμπον κατοικοῦσα θεά : Ἡσίοδ.ἀπ.142,2· **2)** μτ. τοῦ ἐλαία, ὁ ἐξ ἐλαίας **στέφανος τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων:** Πίνδ.Ν 1.17 **καὶ Ὀλυμπιάδων φύλλοις ἐλαιᾶν χρυσέοις μιχθέντα·** **3)** ὡς οὐσ. οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, τὰ Ὀλύμπια : Ἡρ.7,206 **ἦν γὰρ κατὰ τὠυτὸ Ὀλυμπιὰς τούτοισι τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα,** Πίνδ.Ο 1,94 **τὸ κλέος . . τῶν Ὀλυμπιάδων·** **4)** ἡ ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκη : Ἡρ.6,70 **τοῖσι Λακεδαιμονίοισι Ὀλυμπιάδα προσέβαλε** (ἐπεδαφίλευσε τοῖς Λακεδαιμονίοις δόξαν Ὀλυμπιακῆς νίκης), αὐτ.6,103 **Ὀλυμπιάδα ἀνελέσθαι** (νικᾶν εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας)· ‖ μτγν.γεν. πᾶσα νίκη, θρίαμβος : Φιλόστρ.'Απολλ.

4,44 παρεσκεύαστο δὲ καὶ κατήγορος ἐς αὐτόν, πολλοὺς ἀπολωλεκὼς ἤδη καὶ τοιούτων Ὀλυμπιάδων μεστός, Γρηγορ.Ν 4 καὶ περὶ ὅσων ἄλλων εἰκὸς ἦν περιεργάζεσθαι στρατηγὸν ἄνδρα καὶ πολλῶν Ὀλυμπιάδων τοιούτων μεστόν· 5) χρονικὸν διάστημα, συνιστάμενον ἐκ τεσσάρων ἐνιαυτῶν, σύνηθες παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν εἰς τὸ νὰ προσδιορίζωσι τὴν χρονολογίαν ἱστορικῶν συμβάντων ἔχοντες ὡς ἀφετηρίαν τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα, ἥτις ἐγένετο |τῆς τελευταίας τελεσθείσης τῷ 393 μ.Χ.| τῷ 776 π.Χ. : Πλούτ.Ἠθ.350F τρεῖς Ὀλυμπιάδας ἀνήλωσεν ἵνα γράφῃ, Ἀθήν. 14,635E ἐγένετο δὲ ἡ θέσις τῶν Καρνείων κατὰ τὴν ἕκτην καὶ εἰκοστὴν Ὀλυμπιάδα.

ὀλυμπίᾶσι κ. Ὀλυμπίᾶθι (Θεόφρ.Αἰθ.16) ἐν Ὀλυμπίᾳ : Ἀριστφ.Σφ.1382 Ὀλυμπίασιν ἡνίκ' ἐθεώρουν ἐγώ, Θουκ.1,143 εἴ τε καὶ κινήσαντες τῶν Ὀλυμπίασιν .. χρημάτων μισθῷ μείζονι πειρῷντο ἡμῶν ὑπολαβεῖν τοὺς ξένους τῶν ναυτῶν, Ἀνδοκ.4,25, Πλάτ.Ἀπολ.36D, Δημ.561 ἵππων Ὀλυμπίασιν ἀγῶνες ὑπῆρχον αὐτῷ.

ὀλυμπιεῖον κ. νεώτ. κ. Ὀλυμπίειον κ. Ὀλύμπιον· Θεόγνωστ.Καν.129,27 «προπερισπῶνται δ' ὁμοίως τὰ διὰ τῆς ει διφθόγγου γραφόμενα καὶ ὅσα ἀπὸ τῶν εἰς ος καθαρῶν τῷ ι παραληγομένων κύρια καὶ κτητικά .. οἷον Ἀσκληπιεῖον», ὁ ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐν Συρακούσαις : Θουκ. 6,64 ἐδίδασκον δ' αὐτοὺς περὶ τοῦ πρὸς τῷ Ὀλυμπιείῳ χωρίου, αὐτ.6,70· 2) ὁ ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸν Ἰλισσὸν ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διός : Πλάτ.Φαῖδρ.227B ἐν τῇδε τῇ πλησίον τοῦ Ὀλυμπίου οἰκίᾳ τῇ Μορυχίᾳ, Ἀριστλ.Πολ.1313b,23 καὶ τοῦ Ὀλυμπίου ἡ οἰκοδόμησις ὑπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν· 3) Ἐπιγρ. κτ. πληθ. ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

ὀλυμπικός-ή-όν, ἰων. οὐλυμπικός ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ὄλυμπον : Ἡρ.7,172 δέκι φυλάσσεσθαι τὴν ἐσβολὴν τὴν Οὐλυμπικήν, Πλούτ.Αἰμ.13 παρὰ τὴν Ὀλυμπικὴν ὑπώρειαν· 2) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ Ὀλύμπια, ἤτοι τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, ὁ Ὀλυμπιακός : Ἀριστφ.Πλ.583 πῶς ἂν ποιῶν τὸν Ὀλυμπικὸν αὐτὸς ἀγῶνα, Θουκ.1,6 ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ ἀγῶνι διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ ἠγωνίζοντο· ‖ ἐπιγραφὴ λόγου τινὸς τοῦ Γοργίου· 3) Ἐπιγρ. ὁ ὀλυμπικός ὄνομα μηνὸς ἐν Ἤλιδι.

ὀλυμπικῶς ἐπίρρ. ὡς ἐν Ὀλυμπίᾳ:Πλάτ.Πολ.583B.

ὀλυμπιοδρόμος-ον ὁ ἀγωνισθεὶς ἢ νικήσας ἀγῶνα δρόμου κατὰ τοὺς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας : Βακχ.3,3 ὀλυμπιοδρόμους Ἱέρωνος ἵππους.

ὀλυμπιονίκη (ἡ), δωρ. ὀλυμπιονίκα ἡ νίκη ἐν τοῖς ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι : Βακχ.4,17 δύο τ' ὀλυμπιονίκας ἀείδειν, Ἀντιφ.Σοφ.49.

ὀλυμπιονίκης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. ὀλυμπιονίκας ὁ νικητὴς ἐν ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι : Πίνδ.Ο 6,4 εἰ δ' εἴη μὲν ὀλυμπιονίκας, αὐτ.8,18, Ἡρ.5,47 ἐών τε Ὀλυμπιονίκης καὶ κάλλιστος Ἑλλήνων τῶν κατ' ἑωυτόν, Ἀνδοκ.4,33 καίτοι οὐ μόνον αὐτὸς ὀλυμπιονίκης ἦν, Πλάτ.Πολ.465D ζήσουσί τε τοῦ μακαριστοῦ βίου, ὃν οἱ ὀλυμπιονῖκαι ζῶσι, Ἀριστλ.Ρητ.1365a,25· ‖ κ. ὡς ἐπίθ. : Πίνδ. Ο 3,3 Ὀλυμπιονίκαν ὕμνον, αὐτ.7,88 τίμα μὲν ὕμνου τεθμὸν Ὀλυμπιονίκαν· ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ νικητὴς εἰς τοὺς τὰ νῦν τελουμένους ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας.

ὀλυμπιόνικος-ον ὁ νικῶν ἐν τοῖς ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι : Πίνδ.Ο 5,21 σέ τ' Ὀλυμπιόνικε, αὐτ.Ν 6,17 κεῖνος Ὀλυμπιόνικος ἐών.

ὀλύμπιος-ον π.Ὀμ., Ἡσιόδ.κ.Ἀττ.ποι.ὡς ἐπίθ. τῶν οὐρανίων θεῶν κ. ἰδίως τοῦ Διός, ὁ τοῦ Ὀλύμπου, ὁ ἐν Ὀλύμπῳ οἰκῶν : Ἰλ.Α 399 ὁππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι, Ὀδ.Α 60, Ἡσίοδ. Ἔργ.474 εἰ τέλος αὐτὸς ὄπισθεν Ὀλύμπιος ἐσθλὸν ὀπάζοι, Σοφ.Τρ.275 Ζεὺς πατὴρ ὀλύμπιος, Ἀριστφ.Νεφ.817 μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον, Θουκ. 3,14 καὶ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον,Πλάτ.Πολ.583B τῷ σωτῆρί τε καὶ τῷ Ὀλυμπίῳ Διί, Ὀππ.Ἁλ.4,315 ὀλύμπιος ἀστήρ· ‖ π. κωμ. ὁ Περικλῆς : Ἀριστφ. Ἀχ.530 ἐντεῦθεν ὀργῇ Περικλέης οὑλύμπιος ἤστραπτεν· 2) νεώτ. συνεκδ., ὁ πλήρης γαληνοῦ μεγαλείου, ὁ θεῖος, μεγαλοπρεπής : Κάλβ. Ὠδ.15,15 ἦτον ποτὲ οἱ ἐννέα ὀλύμπιαι φωναί, - ὀλύμπιον ὕφος· 3) νεώτ. ἀνατ. ὀλύμπιον μέτωπον τὸ προέχον καὶ ἀνωμάλως ἀνεπτυγμένον.

ὀλυμπιών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. ὄνομα μηνὸς ἐν Χαλκίδι.

ὀλυμπόθεν, ποι. Οὐλυμπόθεν, ἐκ τοῦ Ὀλύμπου: Πίνδ.Π 4,214 πότνια δ' ὠκυτάτων βελέων ποικίλαν ἴυγγα τετράκναμον Οὐλυμπόθεν ἐν ἀλύτῳ ζεύξαισα κύκλῳ μαινάδ' ὄρνιν Κυπρογένεια φέρεν πρῶτον ἀνθρώποισι.

ὀλυμπόνδε, ἰων. Οὐλυμπόνδε, εἰς τόν, πρὸς τὸν Ὄλυμπον : Ἰλ.Α 221 ἡ δ' Οὐλυμπόνδε βεβήκει δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους, Πίνδ.Ο 3,36 τοῖς γὰρ ἐπέτραπεν Οὐλυμπόνδ' ἰὼν θαητὸν ἀγῶνα νέμειν.

Ὄλυμπος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. Οὔλυμπος, περίφημον καὶ ὑψηλὸν ὄρος τῆς Θεσσαλίας, θεωρούμενον ὡς ἕδρα τῶν θεῶν: Ἰλ.Ε 867 καρπαλίμως δ' ἵκανε θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον, αὐτ.Λ 77, Ὀδ.Υ 103 αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου, δ.τραγ. ὁ Ὄλυμπος κι ὁ Κίσσαβος | τὰ δυὸ βουνὰ μαλώνουν· ‖ π. Ἀττ. σχῆμα ὅρκου : Σοφ.ΟΤ 1088 οὐ τὸν Ὄλυμπον ἀπείρων· πρβλ. αὐτ.Ἀντ.758· 2) ὄνομα διαφ. ὀρέων, ἤτοι ἐν Μυσίᾳ : Ἡρ.1,36, Ξεν.Κυν.11,1· ἐν Λακωνικῇ : Πολύβ.2,65,8· ἐν Ἤλιδι : Στράβ.8,3,31· ἐν Λυκίᾳ : αὐτ. 14,3,8· ἐν Κύπρῳ : αὐτ.14,6,3.

ὀλυνθάζω μτγν. ἐνεργῶ τεχνητὴν γονιμοποίησιν τῶν φοινικοδένδρων φέρων πλησίον τοῦ ἄνθους τῆς θηλείας φοίνικος ἀποκοπέντα ἀνθοῦντα κλάδον τοῦ ἄρρενος δένδρου· πρβλ. ἐρινάζω : Θεόφρ.Φ 2,8,4, αὐτ.Αἴτ.2,9,15 διὸ καλοῦσιν ὀλυνθάζειν αὐτούς.

ὀλύνθη (ἡ) μτγν. τὸ δένδρον ἐρινεὸς βλ.λ. : Παυσ. 4,20,2 τὸ δένδρον τὸν ἐρινεὸν εἰσιν Ἑλλήνων οἳ καλοῦσιν ὀλύνθην.

ὀλυνθηφόρος-ον μτγν. ὁ ὀλυνθοφόρος βλ.λ. : Ζηνόβ.2,23.

ὀλυνθιακός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐν Χαλκιδικῇ περίφημον ἀθηναϊκὴν ἀποικίαν Ὄλυνθον, ὁ τῆς Ὀλύνθου : Ἀθήν.8,334E· ‖ ἐπιγραφὴ τοῦ πρώτου, δευτέρου καὶ τρίτου λόγου τοῦ Δημοσθένους : οἱ τρεῖς ὀλυνθιακοὶ (λόγοι) τοῦ Δημοσθένους.

ὄλυνθος (ὁ) δ. τ. τοῦ ὄλονθος βλ.λ. : Ἡσίοδ.ἀπ. 14, Ἡρ.1,193 φῆνας γὰρ δὴ φέρουσι ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἔρσενες κατάπερ οἱ ὄλυνθοι, Θεόφρ.Φ Αἴτ.5,1,8, ΠΔ Ἆσμ.2,13 ἡ συκῆ ἐξήνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς, αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν.

ὀλυνθοφόρος-ὀλυνθοφορῶ δ. τ. τοῦ ὀλονθοφόρος, ὀλονθοφορῶ βλ.λ.

ὄλυνος Ἡσ. «τὸ ἀπότριμμα καὶ ἀποκάθαρμα».

Ὀλυνπιάζων (τῶν) Ἐπιγρ. Ἠλεία κτ. προφ. τοῦ Ὀλυμπιάδων, γενικ. πληθ. τοῦ Ὀλυμπιάς βλ.λ. : Ἐπιγρ. Ὀλυμπίας.

ὀλῦρα (ἡ), ἰδ. κτ. πληθ. ὀλυραι εἶδός τι κριθώδους ὀφίμου καρποῦ, ὁμοίου πρὸς τὴν ζειὰν βλ.λ.II, χρησιμοποιουμένου καθ' Ὅμηρον ὡς τροφῆς τῶν ἵππων : Ἰλ.Ε 196 ἵπποι ἑστᾶσι κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας, αὐτ.Θ 564· ‖ ἐν χρ. π. Αἰγυπτίοις πρὸς παρασκευὴν ἄρτου : Ἡρ.2,36 ἀλλὰ ἀπὸ ὀλυρέων ποιεῦνται σιτία, τὰς ζειάς μετεξέτεροι καλέουσι, αὐτ.77, Δημ.100 ὑπὲρ δὲ τῶν με-

λινῶν καὶ τῶν ὀλυρῶν τῶν **ἐν τοῖς** Θρᾳκίοις σιροῖς, ΠΔ Ἔξ.9,32 **ὁ δὲ πυρὸς καὶ ἡ ὄλυρα οὐκ ἐπλήγησαν** (δ.γρ. ὀλύρα)· **2**) εἶδός τι σιτηροῦ δικόκκου, ζειὰ βλ.λ.2) : Θεόφρ.ΦΙ 8,9,2, Διοκλ.ἀπ. 113, Διοσκ.2,91.

ὀλύρινος-η-ον μτγν. ὁ ἐξ ὀλύρας βλ.λ. ὤν : πάπ. **πυρὸς ὀλύρινος**· ‖ ὁ ἐξ ὀλύρας πεποιημένος : Γαλ.6,504 **ἄρτος ὀλύρινος.**

ὀλυρίτης (ὁ) μτγν. ὁ ἐξ ὀλύρας, ὁ **ἐξ** ἀλεύρου ὀλυρίνου κατεσκευασμένος ἄρτος : ΠΔ Βασ. 3,19,6 **ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης καὶ καφάκης ὕδατος.**

ὀλυροκόπος (ὁ) πάπ. μυλωθρὸς ὀλύρας βλ.λ. : **οἱ πρεσβύτεροι τῶν ὀλυροκόπων.**

ὀλυρόκρι(θον) (τὸ) πάπ. ἢ **ὀλυρόκρι(θος)** (ὁ) πιθ. μεῖγμα ὀλύρας καὶ κριθῆς.

ὄλχον Ἡσ. «ἐνέδραν».

ὀλώδης-ους-ες ὁ θολώδης βλ.λ. : Ἱππ.π.Γαλ.19,126.

ὀλώϊος-ον σπάν. ποι. τ. τοῦ ὀλοὸς βλ.λ. : Ἡσίοδ. Θ 591 **τῆς γὰρ ὀλώϊόν ἐστι γένος.**

ὄλωλα παθ. παρακ. τοῦ ρ. ὄλλυμι βλ.λ.

ὅλως (ὅλος) ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. μ. μτ. ἄ. ἐπιρρ., δωρ. **οὔλως** (Πέμπελ.π.Στοβ.4,25,52) ἐξ ὁλοκλήρου, ἐντελῶς, τελείως : Πλάτ.Πολ.568Α **ἥ τε τραγῳδία ὅλως σοφὸν δοκεῖ εἶναι,** αὐτ.Φίλ.36Α, Ἰσοκρ.15,31 **ὅλως ψεύδεται, - εἶναι ὅλως** ἀνεξήγητον, **- ὅλως ὑμέτερος**· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. ἐν συνδέσει μτ. τοῦ δι' ὅλου, **ὅλως διόλου** ἢ **ὁλωσδιόλου** : **ὁλωσδιόλου γελοῖος - ἄχρηστον**· **2**) καθόλου εἰπεῖν, γενικῶς εἰπεῖν, ἐν ὀλίγοις, ἐν ἑνὶ λόγῳ : Πλάτ.Πολ.437Β **δίψην καὶ πεινῆν καὶ ὅλως τὰς ἐπιθυμίας,** Δημ.20 **ὅλως δ' οὐδείς ἐστιν, ὅντιν' οὐ πεφενάκικ' ἐκεῖνος,** αὐτ. 458, Ἀριστλ.Φαιν.202b,19 **ὅλως εἰπεῖν,** Θεόφρ.ΦΙ 5,3,4 **καὶ ὅλως ἐξ ὧν τὰ πυρὰ** (πυρεῖα) **γίνεται**· **3**) συχν. μτ. ἀρνήσεως **οὐχ ὅλως, μὴ ὅλως** ἢ **ὅλως οὔ, ὅλως μή** : Ξεν.Ἀπ.1,2,35 **τάδε σοὶ προσαγορεύομεν τοῖς νέοις ὅλως μὴ διαλέγεσθαι,** Δημ.38 **ὅλως οὔτ' ἀφελών, οὔτε** προσθείς, αὐτ. 547, Μέν.65,9 **οὐδὲ** εἷς ὅλως, Ἀριστλ.Κατ.13b,19, Αἰσχίν.3,24, Πολύβ.20,5,10 **τοῖς** δὲ Θηβαίοις **οὐχ ὅλως εὐδόκει τὰ γεγονός,** Λουκ.Τίμ.10· **4**) τῷ ὄντι, πράγματι : Πάπ. **καλῶς ποιήσεις ἐλθοῦσα . . πρὸς ἡμᾶς ἵνα ὅλως ἴδωμέν σε.**

ὅλωσις-εως (ἡ) μτγν. τὸ ποιεῖν τι ὅλον, ἀκέραιον, ἡ εἰς ὅλον συμπλήρωσις, ἀποτέλεσίς τινος : Θεολ.Ἀριθμ.59 **φυσικὴ δέ τις συσταθμία καὶ μετριότης καὶ ὅλωσις . . ὑπῆρχε,** Δαμάσκ.Ἀρχ.15.

ὀμ αἰολ. τ. τῆς προθ. ἀνὰ βλ.λ. ἀπαντῶν μ. ἐν συνθέσει, οἷον **ὀμμένω** αἰολ. τ. τοῦ ἀναμένω βλ.λ.

ὁμᾶ ἐπίρρ., μτγν., αἰολ. **ὄμα** (Ἐπιγρ. Ἐρεσοῦ) κ. **ὖμα** (αὐτ.), δωρ. τ. τοῦ ὁμῇ βλ.λ. : Ὑμν.Ἰσ 138, Σώφρ.ἀπ.92 **ὁμᾶ τέκνων θὴν δευομένα,** Ἐπιγρ. Θήρας, αὐτ.Ἐρεσοῦ **οἵτινες . . ὄμα συναγορεύοσι τᾷ πόλι.**

ὁμαγύριος (ὁ) μτγν. προσωνυμία ἐν Ἀχαΐᾳ καὶ δὴ ἐν Αἰγίῳ τοῦ Διὸς ὡς θεοῦ τῶν ὁμηγύρεων, τῶν συναθροίσεων : Παυσ.7,24,2 **Ὁμαγύριος δὲ ἐγένετο τῷ Διῒ ἐπίκλησις.**

ὁμάγυρις-εως (ἡ) ποι. δωρ. τ. τοῦ ὁμήγυρις βλ.λ.: Πίνδ.Ι 6,46 **ἐθέλοντ' ἐς οὐρανοῦ σταθμοὺς ἐλθεῖν μεθ' ὁμάγυριν Βελλεροφόνταν Ζηνός.**

ὁμαδάρχης (ὁ) (ὁμάς) νεώτ. ὁ ἀρχηγὸς πολεμικῆς ὁμάδος ἐν τῷ πεζικῷ.

ὁμάδελφος (ὁ) ὁ αὐτάδελφος βλ.λ. : Ἀρχύτ.π. Σιμπλίκ.Κατ.178,25, Ἐπιγρ.Σχόλ.Ἀριστλ.Βάτρ.768.

ὁμαδεύω (ὅμαδος) Ἡσ. «ἀθροίζω»· ‖ Σουΐδ. «σωρεύω».

ὁμάδι ἐπίρρ. μσν., δημ. ὁμαδόν, ἐν ὁμίλῳ, ὁμοῦ, μαζί : Χρον.Μορ.959 **νὰ ποιήσωμεν ὁμάδι τῶν δώδεκα τὴν ἐκλογήν,** Ἐρωτόκρ.1,9 **μιὰν κόρη κι ἕναν ἄγουρο, ποὺ μπερδευτῆκα ὁμάδι,** αὐτ. 33, αὐτ.1599, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 62,24 **ὅλοι ὁμάδι στῶν Αἰθιόπων νὰ 'σαστε τὴ χώρα**· ‖ κ. μτ. προσδ. ἐμπροθ. (μέ) : Ἐρωτόκρ.1,1367 **ἐρώταν τη καθημερνὸ ὁμάδι μὲ τὴ μάννα.**

ὁμαδιάζω μσν. ἐκτελῶ ἄθροισιν ἀριθμῶν, ἀθροίζω ἀριθμούς : Δουκάγγ.

ὁμαδικός-ή-ό(ν) (ὁμάς) νεώτ.κ.δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὁμάδα βλ.λ., εἰς σύνολόν τι ἀνθρώπων, ὁ τῆς ὁμάδος : **ὁμαδικὰ ὅπλα, - ὁμαδικὸς ἐνθουσιασμός**· ‖ ὁ καθ' ὁμάδας ἢ κατὰ μεγάλας ποσότητας ὑφιστάμενος, γινόμενος, παραγόμενος : **ὁμαδικὴ παραγωγή**· ‖ ὁ ὑπὸ μιᾶς ὁμάδος, ἑνὸς ὁμίλου ἀνθρώπων ὡς συνόλου λαμβανομένου γινόμενος, ἐπιτελούμενος : **ὁμαδικὴ προσπάθεια - ἐξέγερσις.**

ὁμαδικῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ὁμαδόν, ἐν τῷ συνόλῳ, πάντες ὁμοῦ, ὅλοι μαζί : Ἀναστ.Σιν. 221D, αὐτ.261D, Εὐστ.745 (ἔκδ.Mi.).

ὁμαδίς ἐπίρρ. λεξ. ὁμοῦ, μαζί : ΕΜ 806,8.

ὁμαδόν (ὁμάς) ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ὁμοῦ, ὁμαδικῶς, καθ' ὁμάδας ἐν συνόλῳ, ὅλοι ἢ ὅλα μαζί, συγχρόνως ἐν ταυτῷ : ΚΠορφ.Ἔκθ.94,15, Ἀνν. Κομν.10,285Α **ὁμαδὸν διανήξασθαι τὸν πορθμόν,** αὐτ.11,316Β· ‖ νεώτ. στρατ. φρ. **πῦρ** ἢ **πυρὰ ὁμαδόν** τὰ ὑπὸ πάντων τῶν ὁπλιτῶν στρατιωτικῆς μονάδος ἐκτελούμενα πυρὰ συγχρόνως.

ὅμαδος (ὁ) (ὁμός, ὁμάς) Ἰλ. ἐπ. κ. λυρ. μὴ ἀπαντῶσα π.τραγ. πλὴν ἐν Εὐρ.Ἑλ.185, ἅπαξ δὲ π.Πλάτ. Πολ.364Β) θόρυβος, βοή, κρότος προκαλούμενος ὑπὸ μεγάλου πλήθους ἀνθρώπων, καὶ δὴ ἐπὶ τῶν συγκεχυμένων ὁμιλιῶν καὶ φωνῶν πολλῶν ἀνθρώπων, ὅπερ διαστέλλεται ρητῶς ἀπὸ τοῦ δούπου βλ.λ. ἤτοι τοῦ ἤχου, ὅστις προκαλεῖται ἐκ τοῦ βαδίσματος τοῦ ἀνθρώπου : Ἰλ.Ι 573 **τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας ὅμαδος καὶ δοῦπος ὀρώρει,** αὐτ.Ψ 234, Ὀδ.Κ 556 **κινυμένων δ' ἑτάρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας**· **2**) εὔθυμος συλλαλιά, ὁμαδικὸν καὶ θορυβῶδες ᾆσμα : Ἰλ.Κ 13 **συρίγγων τ' ἐνοπὴν ὅμαδόν τ' ἀνθρώπων,** Πίνδ.Ν 6,38 **παρὰ Κασταλίᾳ τε Χαρίτων ἑσπέριοι ὁμάδῳ φλέγειν,** Φιλύλλ.5· ‖ **κ. ἐπὶ** πολυθορύβου θρηνῳδίας, ἐπὶ θορυβώδους θρήνου : Εὐρ.Ἑλ.155 **ἔνθεν οἰκτρὸν ὅμαδον ἔκλυον ἄλυρον ἔλεγον**· **3**) σπαν. κ. ἐπὶ τοῦ κρότου, τῆς βοῆς τῆς καταιγίδος, ἐπὶ τοῦ θορύβου λαίλαπος : Ἰλ.Ν 797 **θεσπεσίῳ δ' ὁμάδῳ ἁλὶ μίσγεται**· **4**) συνεκδ. θορυβοῦν στράτευμα, ταραχῶδες πλῆθος πολεμιστῶν : αὐτ.Η 307 **ὁ δ' ἐς Τρώων ὅμαδον κίε,** αὐτ.Ο 689, αὐτ.Ρ 380· **5**) γεν. τὸ πλῆθος, ἡ πληθύς, ἡ πληθώρα : Πλάτ. Πολ.364Β **βίβλων δὲ ὅμαδον παρέχονται Μουσαίου καὶ Ὀρφέως**· **6**) εἰδ. ἡ βοή, ὁ θόρυβος τῆς μάχης, τοῦ ἀγῶνος, τῆς συμπλοκῆς, ἡ ἀντάρα τοῦ πολέμου : Ἡσίοδ.Α 155, αὐτ.257 **ἀφ δ' ὅμαδον καὶ μῶλον ἐθύνεον αὖτις ἰοῦσαι,** Πίνδ.Ι 7(8), 27 **χάλκεον στονόεντ' ἀμφέπειν ὅμαδον** (ὁ θόρυβος τῆς διὰ χαλκίνων ὅπλων συμπλοκῆς)· **7**) μτγν. ἡ μάχη : Ἀπολλ.Ρ 1,347, αὐτ.2,1077 **οἵη δὲ καὶ κλαγγὴ δηΐου πέλει ἐξ ὁμάδου,** Ὀρφ.Ἀργ.112, αὐτ.Λιθ.554 **θερμὴν ἐξ ὁμάδου κεφαλὴν ἔτι.**

ὁμαδῶ-έω (ὅμαδος) ἐπ. (οὐχὶ ἐν Ἰλ.) γ' πληθ. ἀόρ. α' **ὁμάδησαν** (Ὀδ.Α 365), συνέρχομαι μετὰ θορύβου, προξενῶ, κάμνω θόρυβον, ταραχήν, ἐπὶ πλήθους ἀνθρώπων ὁμοῦ λαλούντων, ὁμαδικῶς φωναζόντων, ἰδ. περὶ τοῦ ὑπὸ τῶν μνηστήρων προξενουμένου θορύβου : Ὀδ.Α 365 **μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,** αὐτ.Σ 399, αὐτ.Χ 21· **2**) μτγν. ποι. ὁμοῦ ἀναφωνῶ : Ἀπολλ.Ρ 2,638 **οἱ δ' ὁμάδησαν θαρσαλέοις ἐπέεσσι.**

ὁμάζω μτγν. ὠρύομαι, ἐπὶ ἄρκτων καὶ πονθήρων : Ζηνόδ.Ἀμμών.228 **πάρδαλις ὁμάζει.**

ὁμαίμιος-ον (ὅμαιμος) ποι. ὁ συγγενικοῦ αἵματος, ὁ ἔχων συγγένειαν ἐξ αἵματος : Πίνδ.Ν 6,18.

ὁμαιμονῶ-έω μσν. εἶμαι ὁμαίμων, ὅμαιμος βλ.λς : Νικ.Χων.Χρον.9,64, Παχυμ.Γ 2,266, αὐτ.9,354, αὐτ.12,406,21 (ἐκδ.2α).

ὅμαιμος-ον (αἷμα) κ.νεώτ. κ. ὁμαίμων-ονος, βοιωτ. γενικ. πληθ. ὁμήμων (Κόρινν.Συμπλ.2,68), ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος, ὁ ἐξ αἵματος συγγενής : Ἡρ.1,151, αὐτ.8,144 **αὖτις δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἐὸν ὅμαιμόν τε καὶ** ὁμόγλωσσον, Κρατῖν.433, Πλάτ.Κωμ.192· ‖ κτ. πλεονασμὸν κ. αἷμα ὅμαιμον αἷμα συγγενικόν : Αἰσχ.Εὐρ.653 **τὸ μητρὸς αἷμ' ὅμαιμον ἐκχέας πέδοι·** ‖ **φόνος ὅμαιμος** ὁ ὑπὸ συγγενοῦς : αὐτ. 212 **οὐκ ἂν γένοιθ' ὅμαιμος αὐθέντης φόνος·** **2)** συχν. τὸ ἀρσ. κ. θηλ. **ὅμαιμος** ὡς οὐσ. ἀδελφός, ἀδελφή : αὐτ.'Επτ.681, αὐτ.Εὐμ.605 **οὐκ ἦν ὅμαιμος φωτὸς ὃν κατέκτανεν,** Σοφ.'Ηλ.325 **ὡς δόμων ὁρῶ τὴν σὴν ὅμαιμον,** Ἐπιγρ.· ‖ κ. ἐκ παραλλήλου μετὰ τοῦ **κασιγνήτη** : Σοφ.'Ηλ.12 **ὅθεν σε.. πρὸς σῆς ὁμαίμου καὶ κασιγνήτης λαβὼν ἤνεγκα κἀξέσωσα.**

ὁμαιμοσύνη (ἡ) ποι. κ. ὁμαιμότης **ἡ ἐξ** αἵματος συγγένεια : ΑΠλ.4,128.

ὁμαιμότης-ητος (ἡ) γλωσσ. ὁμαιμοσύνη βλ.λ.

ὁμαίμων-ονος-ον δ. τ. τοῦ ὅμαιμος βλ.λ. : Ἡρ.5, 49 **νῦν.. ῥύσασθε Ἴωνας ἐκ δουλοσύνης, ἄνδρας ὁμαίμονας,** Αἰσχ.'Επτ.415 **Δίκη δ' ὁμαίμων κάρτα νιν προστέλλεται εἴργειν.. πολέμιον δόρυ·** ‖ τὸ συγκρ. ὁμαιμονέστερος ὁ πλησιέστερος ἐξ αἵματος συγγενής : Σοφ.'Αντ.486 **ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς, εἴθ' ὁμαιμονεστέρα** τοῦ παντὸς ἡμῖν **Ζηνὸς ἑρκείου κυρεῖ·** ‖ κ. μτφ. ὁ συγγενής, ὁ ὅμοιος πρὸς συγγενῆ, ὁ συγγενικός : Αἰσχ.'Επτ. 351 **ἁρπαγαὶ δὲ διαδρομᾶν ὁμαίμονες·** **2)** τὸ ἀρσ. κ. θηλ. ὁμαίμων ὡς οὐσ. ἀδελφός, ἀδελφή : Σοφ.Αἴ.1312, αὐτ.ΟΚ 1275 **ὦ σπέρμα τ' ἀνδρὸς τοῦδ', ἐμαὶ δ' ὁμαίμονες·** **3)** Ζεὺς ὁμαίμων ὁμόγνιος βλ.λ.2) : Αἰσχ.'Ικ.402 **ἀμφοτέρους ὁμαίμων τάδ' ἐπισκοπεῖ Ζεὺς ἑτερορρεπής.**

ὁμάϊον (τὸ) (ἀΐω) μτγν. κ. μσν. ὁμακοεῖον βλ.λ. πρβλ.Εὐστ.856,63 **«ὁμακόϊον τὸ ἄθροισμα τῶν ἀκροωμένων· οὕτω καὶ ὁμάϊον τὸ αὐτό»** : Ἱεροκλ. Πλ.Χρ.'Επ.27,484Μ **ὅλου τοῦ ἱεροῦ συλλόγου. ὁμαΐου παντὸς ἀπόφθεγμα κοινόν.**

ὁμαίχμη Ἡσ. «συμμαχία».

ὁμαιχμία (ἡ) (ὁμαιχμος) κ. μσν., ἰων. -ίη (Ἡρ.8, 140,α') ἑνότης, ἕνωσις λόγχης, ἤτοι ἀγῶνος, ἕνωσις πρὸς μάχην, ἀμυντικὴ συμμαχία : Θουκ.1,18 **καὶ ὀλίγον μὲν χρόνον ξυνέμεινεν ἡ ὁμαιχμία,** Ἀνών. π.Σουΐδ.ἐν λ.δυσμικῶν : Σάθ.1,130 **τὰς τῶν βαρβάρων ὁμαιχμίας διέλυσας·** ‖ φρ. συντίθεμαί τινι ὁμαιχμίαν συνάπτω συμμαχίαν μετά τινος : Ἡρ.8,140,1α' **ἡμιν ὁμαιχμίην συνθέμενοι ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης·** ‖ ὁμ. φρ. συντίθεμαι ὁμαιχμίαν πρός τινα συνάπτω συμμαχίαν κατά τινος : αὐτ.7,145 **ἐς Ἄργος τε ἀγγέλους ὁμαιχμίην συνθησομένους πρὸς τὸν Πέρσην.**

ὅμαιχμος-ον (ὁμός, αἰχμή) ὁ ὁμοῦ, μετ' ἄλλων μαχόμενος, μ. ὡς οὐσ. ὁ σύμμαχος, ὁ συμπολεμιστής : Θουκ.3,58 **ξύμμαχοι δὲ ὁμαίχμοις ποτὲ γενομένοις,** Ἡσ.

ὁμαιχμῶ-έω (ὁμαιχμος) μτγν. ἀπὸ κοινοῦ μετά τινος ἀγωνίζομαι, μάχομαι ὁμοῦ μετά τινος, βοηθῶ τινα εἰς τὴν μάχην : Ὀππ.'Αλ.5,160 **ὅτε οἱ πελάσωσιν ὁμαιχμήσωσί τ' ἀέθλῳ.**

ὁμακοεῖον (τὸ) μτγν. κ. ὁμακόϊον κ. ὁμάϊον (Ἱεροκλ.Πλ.Χρ.'Επ.27,484Μ, Εὐστ.856,63) κοινὸν ἀκροατήριον, σχολεῖον, τόπος συναθροίσεως καὶ ἀκροάσεως τῶν μαθητῶν τοῦ Πυθαγόρου : Ἰάμβλ. Πυθ.6,30, Πορφ.Πυθ.20, Ὀλυμπ.'Αλκ.132C.

ὁμάκοοι (οἱ) (ὁμός, ἀκούω) συνήκοοι, συνακροαταί, συμμαθηταί, οὕτω ἐκαλοῦντο **οἱ μαθηταὶ** τοῦ Πυθαγόρου : Ἰάμβλ.Πυθ.17,73 **μνῆμα αὐτοῖς ὡς νεκροῖς ἐχώννυτο ὑπὸ τῶν ὁμακόων.**

ὁμαλεῖς κ. ὁμαλῆ Ἡσ. «ὁμοῦ».

ὁμᾰλεύς-έως (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ἰσοπεδωτὴς ἐδάφους, ὁ ἰσοπεδώνων τὴν γῆν.

ὁμᾰλῆ δ. ἀνάγν. τοῦ ὁμαλεῖς βλ.λ.

ὁμᾰλής-οῦς-ές δ.τ. τοῦ ὁμαλὸς βλ.λ. : Ξεν.Κυν.2, 7 **αἱ μὲν ἄνισοι αὐτῶν ἐν τοῖς ἑτεροκλινέσι τῶν χωρίων.. ἐν δὲ τοῖς ὁμαλέσιν αἱ ἴσαι,** Πλάτ. Κριτί.118Α, Θεόφρ.ΦΑἴτ.1,5,3, Παυσ.8,39,5 **ἀνελθόντι ὁμαλής ἐστιν ὁ λόφος καὶ ἐπίπεδος·** ‖ τὸ οὐδ. συνήθ. κτ. πληθ. ὁμαλῆ ὡς οὐσ. τὸ ὁμαλὸν ἔδαφος : Ἀριστλ.Πρ.880b,15,αὐτ.913b,9 **πεσεῖν εἰς ὁμαλές·** ‖ ἡ λ. ἐν χρ.κ. **ἐν τῇ** ἀρχιτεκτονικῇ : Ἐπιγρ. **ὀρθὸν καὶ ὁμαλές·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας σωροῦ σίτου : Πλούτ.Λυκ.8 **ὁρῶντα τοὺς σωροὺς παραλλήλους καὶ ὁμαλεῖς·** **2)** κ. ἐπὶ τῶν νεφρῶν, ὁ λεῖος, ὁ γλοιώδης, ὁ γλισχρός : Ἀριστλ.ΖΜ 671b,7 **ὁμαλεῖς νεφροί·** **3)** γεν. ὁ λεῖος, ἐπὶ τοῦ φυλλώματος φυτῶν τινων : Θεόφρ. ΦΙ 1,5,3· **4)** μτφ. ἐπὶ κινήσεως, ὁ ὁμαλός, ὁ τακτικός : Ἀριστλ.Φυσ.228b,28, αὐτ.223b,21· ‖ κ. ἐπὶ τῆς μουσικῆς : αὐτ.Πρ.918a,12· **5)** ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ τῶν συνθηκῶν τοῦ βίου, ἐπὶ τῆς διαίτης, ὁ ὁμαλός, ὁ μὴ ὑπερβολικός : Ἀριστόξ.ἀπ.'Ιστ.15 **καὶ δὴ καὶ περὶ τῆς ἐσθῆτος καὶ τῆς λοιπῆς διαίτης ὅπως ᾖ ὁμαλής·** **6)** ὁμ. μτφ. καὶ ἐπὶ περιουσίας, ὁ ἴσος : Πλούτ.Λυκ.8 **καὶ ζῆν μετ' ἀλλήλων ἅπαντας ὁμαλεῖς καὶ ἰσοκλήρους τοῖς βίοις γενομένους.**

ὁμαλία (ἡ) ὁμαλότης βλ.λ. : Διγεν.'Ακρ.1642 **καὶ ὅλοι ἐπορεύθησαν κάτω στὴν ὁμαλίαν.**

ὁμαλίζω (ὁμαλός) κ. νεώτ., μέλλ. μτγν. -ιῶ (ΠΔ Ἡσ.45,2) κ. -ίσω (Σύμμ.ΠΔ Ἰὼβ 39,10), ἀόρ. ὡμάλισα (ΠΔ Ἡσ.28,25), μέσ. κ. παθ. **ὁμαλίζομαι,** μέσ. μέλλ. ἐν παθ. σημ. **ὁμαλιοῦμαι** (Ξεν.Οἰκ.18,5), παθ. μέλλ. **ὁμαλισθήσομαι** (Ἀριστλ.Πολιτ.1265a,40), παθ. ἀόρ. **ὡμαλίσθην** (αὐτ.1266b,3), παθ. παρακ. **ὡμάλισμαι** (Ἰσοκρ.5,40, Ἀριστλ.Πολιτ.1270a,39), καθιστῶ τι ὁμαλὸν ἢ ἐπίπεδον, ἰσοπεδῶ, ἰσιώνω : Δαμόξ.2,50, Θεόφρ.ΦΑἴτ.5,9,8 **κινεῖν καὶ ὁμαλίζειν τὴν γῆν·** κ. παθ. : Ξεν.Οἰκ.18,5 **ὅπως δὲ τὸ δεόμενον κόφουσι καὶ ὁμαλιεῖται ὁ ἀλοητός,** Ἐπιγρ., Πάπ.· **2)** μτφ. ὁμαλύνω, ἐξισῶ, ὁμοιῶ : Ἀριστλ.Πολιτ.1266b,30 **μᾶλλον δεῖ τὰς ἐπιθυμίας ὁμαλίζειν ἢ τὰς οὐσίας,** αὐτ.1267b,5· κ. παθ. : αὐτ.1270a,39 **διὰ τῆς κτήσεως ὡμαλισμένης,** αὐτ. 1265a,40· **3)** μτγν. ὁμ. ἐν μτφ. χρ. ἐπὶ νομοθετῶν, καθιστῶ τὸν τῆς κοινωνίας βίον ὁμαλόν, κανονικόν, ἐπιφέρω ἰσότητα : Ἀθήν.12,546Α **οἱ δὲ νομοθέται ὁμαλίζειν** βουληθέντες **τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος·** ‖ φρ. **ὁμαλίζω ἐς τὸ φιλοσοφώτερον** καθιστῶ κανονικόν, ἔρρυθμον, μᾶλλον φιλοσοφικόν : Εὐνάπ.101,13 **τὴν βασιλείαν ὁμαλίζειν ἐς τὸ φιλοσοφώτερον·** **4)** ὁμ. μτφ. ἐν τῷ παθ. τ. ἰσοπεδοῦμαι ἐκ καταστροφῆς, ἐπὶ πόλεων, καταστρέφομαι, ἀφανίζομαι : Ἰσοκρ.5,40 **πόλεις ὡμαλισμέναι ὑπὸ τῶν συμφορῶν,** αὐτ.6,65· **5)** μτγν. ἀνάγω εἰς ἴσην ποσότητα : Διοκλ.ἀπ.141 **τὰ σιτία καὶ τὸ ποτὸν ὁμαλίζειν·** **6)** κ. ἐν ἀμτβ. ἐνν. ἐπὶ τοῦ ἀνέμου, εἶμαι ὁμαλός, ἄνευ διοκυμάνσεων : Θεόφρ.ΦΑἴτ.5,1,12 **μέχρι οὗ ἂν ὁ ἀὴρ ὁμαλίζῃ·** **7)** κ. ἐπὶ τῆς πέφεως, λειτουργῶ ὁμαλῶς, κανονικῶς : Μνησίθ.π.'Αθήν.8,357Ε **τῆς οὖν πέφεως οὐχ ὁμαλιζούσης.**

ὁμάλιξις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. ὁμαλισμός, ἰσοπέδωσις τῆς ἄμμου τοῦ ἀθλητικοῦ ἢ παλαιστικοῦ στίβου : Ἐπιγρ. Δελφῶν **τοῦ ξυστοῦ καινοῦ περιστύλου τὰν σκάφιν καὶ ὁμάλιξιν.**

ὁμάλισις-εως (ἡ) (ὁμαλίζω) νεώτ. ὁμαλισμὸς βλ.λ., ἴσωσις, ἰσοπέδωσις· ‖ λείανσις.

ὁμαλισμός (ὁ) (ὁμαλίζω) μτγν. κ. νεώτ. ἀφαίρεσις, ἐξάλειψις τῶν ἀνωμαλιῶν, ἴσωσις, ἰσοπέδωσις : ΠΔ Βαρ.5,7 **καὶ θῖνας ἀενάους καὶ φά-**

ραγγας πληροῦσθαι **εἰς ὁμαλισμὸν τῆς γῆς,** Πλούτ.'Ηθ.688F, 'Ορειβ.49,12,1· **2)** μτγν. εἰδ. γραμμ. ἡ ἔγκλισις τοῦ τόνου, ἀντίθ. ἡ τόνωσις λέξεώς τινος ἐκ τῶν **ἐγκλινομένων** : Σχόλ.Αἰσχ.'Αγ. 937 **καθ' ὁμαλισμὸν ἀναγνωστέον τὸ νυν καὶ ἄνευ τόνου ἵνα ᾖ ἀντὶ τοῦ δή,** αὐτ.'Αριστφ.Πλ. 414· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ ἤχου τοῦ ἐκ τοῦ τονισμοῦ προερχομένου : Διον.Θρ.630,1 **ἡ κατὰ ὁμαλισμὸν** [ἀπήχησις] **ἐν τῇ βαρείᾳ.**

ὁμαλιστήρ-ῆρος [ὁ] γλωσσ. κ. νεώτ. ὄργανον, δι' οὗ ὁμαλίζεται ἢ λειαίνεται ἐπιφάνειά τις, λίστρον βλ.λ. : Γλωσσ.· **2)** γλωσσ. κτ. πληθ. **ὁμαλιστῆρες** τὰ ἐργαλεῖα δι' ὧν ἰσοπεδοῦται τὸ ἔδαφος τῆς ἅλωνος.

ὁμάλιστρον [τὸ] λεξ.. κ. νεώτ. ὁμαλιστήρ βλ.λ.1)· 'Ησ. ἐν λ. λίστρον· **2)** νεώτ. κύλινδρος πρὸς ἰσοπέδωσιν ἐδάφους.

ὁμαλογραφία [ἡ] νεώτ. εἶδός τι γεωγραφικῆς προβολῆς βλ.λ. μερῶν τῆς γηΐνης ἐπιφανείας ἐπὶ γεωγραφικοῦ χάρτου, καθ' ἣν οἱ μὲν παράλληλοι κύκλοι παρίστανται εὐθυγράμμως, οἱ δὲ μεσημβρινοὶ καμπύλαι ἐλλειπτικαί.

ὁμαλογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμαλογραφίαν ἢ τὸν ὁμαλογράφον βλ.λς : **ὁμαλογραφικὴ προβολή** - **μέθοδος** [παράστασις τῶν διαφόρων ἀνατομικῶν χωρῶν εἰς σχέδια ἐπίπεδα ἀντιγεγραμμένα ἐκ τομῶν φερομένων ἀνὰ τὰς χώρας ταύτας καὶ παριστῶντα ἐν συνόλῳ τὰς σχέσεις τῶν διαφόρων ὀργάνων ἢ τῶν μερῶν αὐτῶν].

ὁμαλογράφος [ὁ] νεώτ. ὄργανον πρὸς ταυτόχρονον προσδιορισμὸν τῆς **τε** ἀποστάσεως **καὶ** τῆς ὑψομετρικῆς διαφορᾶς μεταξὺ δύο σημείων.

ὁμαλόδερμος-ον ἀρχ. λεξ. **ὁ** ἔχων ὁμαλόν, ἁπαλόν, μαλακόν, λεῖον δέρμα· Σουΐδ. ἐν λ. λειόφλοιον [κῶδ. λειόφυλλον κ. λειόφυτον].

ὁμἄλός-ή-όν [ὁμός, ἅμα] κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων εἰσοχὰς καὶ ἐξοχάς, **ὁ** μὴ παρουσιάζων ἀνωμαλίας ἢ ἀνομοιομορφίας ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ αὐτοῦ, ὁ λεῖος, ἰσόπεδος, ἐπίπεδος· πρβλ. Φώτ. «ὁμαλὲς ἐπὶ τοῦ πράγματος, ὁμαλὸν ἐπὶ τόπου» : 'Οδ.1 327 **οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν,** Πλούτ.Φάβ.11 **ὁμαλὸν διὰ φιλότητα καὶ λεῖον,** - **ὁμαλὸν γήπεδον,** - **ὁμαλὴ ὁδός**· ‖ συχν. π. πεζ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ τραχύς : 'Ιππ.'Αέρ.13, Θουκ.4,31 **μέσον δὲ καὶ ὁμαλώτατόν τε καὶ περὶ τὸ ὕδωρ οἱ πλεῖστοι αὐτῶν καὶ 'Επιτάδας ὁ ἄρχων εἶχε,** Ξεν. 'Αν.4,6,12, Πλάτ.Τίμ.34Β, Πολύβ.1,33,1 **ὁμαλοὶ τόποι,** 'Αντίφιλ.ΑΠ 9,413,2 **νῆσις . . ὁμαλὴ πᾶσα**· ‖ τὸ οὐδ. **ὁμαλὸν** ὡς οὐσ. τὸ ὁμαλόν, τὸ πεδινὸν ἔδαφος : Θουκ.5,65 **καὶ ἐν τῷ ὁμαλῷ τὴν μάχην ποιεῖσθαι,** Ξεν.'Αν.4,2,16, Παυσ.8,21,3 **οἰκεῖται δ' ἐν ὁμαλῷ**· **2)** ἐπὶ ὑποστάθμης, ὁ ὁμοιομερὴς κατὰ τὴν σύστασιν : 'Ιππ.Προγν.12, αὐτ.Κρισ. 3, Γαλ.9,605· **3)** μτφ. κ. ἐπὶ τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς, ὁ μὴ τραχύς, ὁ ἁπαλός, ὁ μαλακός : Πλάτ. Τίμ.67Β **τὴν δὲ** [φωνὴν] **ὁμαλήν τε καὶ λείαν,** 'Αριστλ.Ζ1 581a,15· **4)** ὁμ. μτφ. ὁ ἄνευ ἀνωμαλιῶν, ἄνευ περιπετειῶν καὶ διαταραχῶν, ὅθ. ὁ ἤρεμος, ὁ ἐρρυθμισμένος, ὁ κανονικός : 'Ιππ.'Αγμ.30 **τήν τε κατάστασιν δικαίην παρέχοι καὶ ὁμαλήν,** - **ὁμαλὴ πολιτικὴ κατάστασις,** - ὑπὸ ὁμαλὰς συνθήκας, - **ὁμαλὴ πορεία τῆς νόσου**· ‖ μτγν. κ. νεώτ. κ. ἐπὶ τοῦ βίου : Κλήμ.'Αλ.745,8 **ὁμαλὸν ἤσι.πσεν βίον,** 'Επιγρ., - **διάγει ζωὴν ὁμαλήν** - **βίον ὁμαλόν**· ‖ μτγν. ἐπὶ ἔρωτος, ὁ μετὰ συμπνοίας, ὁ ἄνευ ἐρίδων : Θεόκρ.12,10 **εἴθ' ὁμαλοὶ πνεύσειαν ἐπ' ἀμφοτέροισιν "Ερωτες νῶϊν**· **5)** ὁμ. ὁ μὴ παρουσιάζων τι τὸ ἔξοχον, ὁ συνήθης, ὁ κοινός : αὐτ.14,56 **οὔτε κάκιστος, οὔτε πρᾶτος ἴσως, ὁμαλὸς δέ τις ὁ στρατιώτας**· **6)** ἐπὶ περιουσιῶν, ὁ ἴσος, ὁ ἰσόποσος, ὁ ὅμοιος : 'Αριστλ.Πολιτ.1309a,25 **ὁμαλώτεραι ἂν αἱ οὐσίαι εἶεν**· **7)** ὅθ. μτφ. ὁ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου ὤν, ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς τάξεως, ὁ ὅμοιος : Αἰσχ.Πρ. 901 **ἐμοὶ δ', ὅτῳ μὲν ὁμαλὸς ὁ γάμος, ἄφοβος** (οὐ δέδια), ΑΠ 6,352 **ἐντὶ καὶ ἄνθρωποι . . ὁμαλοὶ σοφίαν,** Θεόκρ.15,50 **ἄνδρες ἐπαισδον ἀλλάλοις ὁμαλοί**· **8)** κ. νεώτ. ἐπὶ κινήσεως, ὁ ἴσος καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν, κανονικός, ὁμοιόμορφος, σύμμετρος : 'Αριστλ Φυσ.223a,1,'Επίκ.'Επιστ.2,53U **ὁμαλὴ δίνη,** - **ὁμαλὴ** κίνησις - **αἰώρησις**· ‖ τὸ οὐδ. ὁμαλὸν ὡς οὐσ. τὸ τακτικόν, τὸ σύνηθες, ἡ κανονικότης : Πλάτ.Νόμ.773Α **τὸ ὁμαλὸν καὶ σύμμετρον**· **9)** ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐπὶ ἤθους, ἡ εὐστάθεια : 'Αριστλ.Ποιητ.1454a,56· **10)** νεώτ. ἐπὶ ἀφροδισίων **ὁμαλὸς** ἄνθρωπος ὁ μὴ ἔχων ἀνωμάλους ὀρέξεις· **11)** ὁμ. νεώτ. γραμμ. ὁ κατὰ τοὺς γενικοὺς γραμματικοὺς κανόνας κλινόμενος : **ὁμαλὴ κλίσις,** - **ὁμαλὰ** ρήματα, - **ὁμαλὸς** σχηματισμός· **12)** μσν. κ. νεώτ. τὸ οὐδ. **ὁμαλὸν** ὡς οὐσ. ἐν τῇ μουσικῇ, ἐν τῶν σημείων ἐκφράσεως τῆς βυζαντινῆς παρασημαντικῆς· ‖ δημ. **τὸ** οὐδ. κτ. πληθ. **ὁμαλά** ὡς ἐπίρρ.

ὁμαλότης-ητος [ἡ] [ὁμαλός] κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμαλοῦ βλ.λ., τὸ εἶναί τι ὁμαλόν, ἰσόπεδον, ἴσον, λειότης, ἐπὶ ἐπιφανείας : 'Αριστλ.Μετ.377b,17 **ὁμαλότης τοῦ ἐνόπτρου,** αὐτ.Μεταφ.1043a,24· **2)** ὁμαλὴ ἐπιφάνεια γῆς, πεδινὸν ἔδαφος, πεδιάς : 'Αριστλ.Πολιτ.1330b,20 **οἷον ἀκρόπολις ὀλιγαρχικὸν καὶ μοναρχικόν, δημοκρατικὸν δ' ὁμαλότης**· **3)** μτφ. ἰσότης, ἰσορροπία : Πλάτ.Τίμ. 57Ε **ἐν μὲν ὁμαλότητι μηδέποτε ἐθέλειν κίνησιν ἐνεῖναι**· ‖ ὅθ. **φρ. ὁμαλότητα ἀπόλλυμι** χάνω τὴν ἰσορροπίαν : αὐτ.58Ε· **4)** ὁμ. μτφ. ὁμαλὴ κατάστασις, ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας : 'Αριστλ.Μετ. 1032b,7· ‖ νεώτ. γεν. κανονική, συνήθης κατάστασις, ἤτοι μὴ ἔκρυθμος : **τὸν τελευταῖον καιρὸν ὑπάρχει πολιτικὴ ὁμαλότης,** - **ἡ ὁμαλότης τῶν πραγμάτων τὸ ἐπιτρέπει**· **5)** μτγν. κανονικότης, συμμετρία, ὁμοιομορφία, ἐπὶ κινήσεως : Πρόκλ. 'Υποτ.2,23· ‖ κ. ἐπὶ τῶν σφυγμῶν : Γαλ.8,457 **ὁμαλότης τοῦ σφυγμοῦ**· **6)** ἰσότης : Πλάτ.Νόμ. 773D **τὴν τῶν παίδων ὁμαλότητα οὕτων αὐτοῖς,** αὐτ 918C **ἐξευπορεῖν ὁμαλότητα ταῖς οὐσίαις,** 'Αριστλ.Πολιτ.1309b,39.

ὁμάλυνσις-εως [ἡ] νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁμαλύνω βλ.λ., ὁμαλισμός.

ὁμαλυντικός-ή-όν μτγν. ὁ μαλακτικός, **ὁ πραϋντικός** : Γαλ.6,500.

ὁμαλύνω κ. νεώτ., ἀόρ. **ὡμάλυνα,** παθ. ἀόρ. **ὡμαλύνθην,** μτχ. παθ. παρακ. **ὡμαλυσμένος,** ὁμαλίζω βλ.λ.1) : 'Ιππ.Αἱμ.5 **διοιγόμενος γὰρ ὁμαλύνει τὴν κονδύλωσιν,** 'Αριστλ.Πολιτ.1284a,30 **ἀφαιροῦντα δὲ τοὺς ὑπερέχοντας τῶν σταχύων ὁμαλῦναι τὴν ἄρουραν**· ‖ κ. **ἐπὶ** κινήσεως : Πλάτ. Τίμ.45Ε **ὁμαλυνθεισῶν δὲ** [τῶν ἐντὸς κινήσεων] **ἡσυχία γίγνεται**· ‖ νεώτ. ἀπαλείφω, ἐξαλείφω τὰς πτυχάς, τὰς ρυτίδας· **2)** φέρω τὸ σῶμα εἰς ὁμαλήν, κανονικήν, ἄνευ διακυμάνσεων θερμοκρασίαν : 'Αριστλ.Μετ.381a,20, αὐτ.Μεταφ.1032b,19 **3)** μτγν. καθιστῶ τι κανονικόν, εὔρυθμον : "Αντυλλ.π.'Ορειβ.6,5,1.

ὁμαλῶ-όω γλωσσ. ὁμαλίζω.

ὁμαλῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. **ὁμαλά** κατὰ τρόπον ὁμαλή, ὁμαλῷ τῷ τρόπῳ, οὐχὶ ἀποτόμως, ἠρέμως : 'Ιππ.Διαίτ.17 **ἀλείφοντά τε καὶ περιστέλλοντα ὁμαλῶς**· ‖ ἐν ὁμαλῇ γραμμῇ, κανονικῶς : Θουκ.5,70 **ἀλλ' ἵνα ὁμαλῶς μετὰ ρυθμοῦ βαίνοντες προέλθοιεν,** Ξεν.'Αν.1,8,14 **ὁμαλῶς προϊέναι,** αὐτ.Οἰκ.17,7 **ὁμαλῶς ρίπτειν,** αὐτ.20,3 **ὁμαλῶς σπείρειν,** 'Αριστλ.Ρητ.238a,21 **ὁμαλῶς κινεῖσθαι,** 'Επίκ.'Επιστ.2,49, αὐτ.51U, αὐτ.Δόξ.48 **ὁμαλῶς εὐφραίνεσθαι,** - **ἡ πορεία τῆς νόσου ἐξελίσ-**

σεται ὁμαλῶς· || φρ. **ὁμαλῶς ἀνώμαλος** κανονικῶς, τακτικῶς ἀνώμαλος : Ἀριστλ.Ποιητ.1454a,27· **2)** ἐπὶ ἰσότητος, μετριότητος, ἐξ ἴσου, ὁμοίως, συνήθως, κοινῶς : Ἰσοκρ.4,151 **ὁμαλῶς βιῶναι,** Πλούτ.Περ.6, αὐτ.Τίμ.31 **τῶν μὲν ὅπλων ἅπαντες ὁμαλῶς ἐστερήθησαν,** Δαμόξ.2,30 **ὁ χυμὸς ὁμαλῶς πανταχοῦ συνίσταται,** Γεωπ.14,7,20 **μετατρεφάτω τὰ ᾠὰ ἵνα πάντοθεν ὁμαλῶς θάλπονται·** || ἰσομέτρως, ὁμοιομόρφως : Κριτί.6,25 **ἡ δίαιθ' ὁμαλῶς διάκειται·** **3)** νεώτ. συμφώνως τοῖς γεν. γραμματ. κανόσι : **τὸ ῥῆμα κλίνεται ὁμαλῶς.**

ὁμάξασθαι Ἡσ. «ἐκμάξασθαι, ὁμοιωθῆναι».

ὅμαργες μτγν. κ. μσν. σύμφωνον· Ἀρκάδ.124 «τὸ συμφωνοῦν», Θεόγνωστ.Καν.131.

ὁμαρές Ἡσ. «ὁμοῦ, συμφώνως».

Ὁμάριος (ὁ) μτγν. ἐπίθ. τοῦ Διός : Πολύβ.2,39,6.

ὅμαρξον Ἡσ. «ἀπόμαξον»· πρβλ. ὁμόργνυμι.

ὁμαρτῇ (ὁμοῦ, ὄρνυμι ἢ ἀραρίσκω) κ. ὁμαρτή (Ἀρίσταρχ. ἐν Λεξ. Mss.408, Εὐστ.751,63) κ. ὁμάρτῃ (Ἐπιγρ.) δ.ἀνάγν. τοῦ π.Ὁμ. ἁμαρτῇ βλ.λ., συγχρόνως : Εὐρ.Ἑκ.839 **ὡς πάνθ' ὁμαρτῇ σῶν ἔχοιντο γουνάτων,** αὐτ.Ἱππ.1195, Ἀπολλ.Ρ 1,538.

ὁμαρτήδην ἐπίρρ. ἐπ. ὁμαρτῇ βλ.λ., συγχρόνως, ἀμφότεροι ὁμοῦ : Ἰλ.Ν 584 **τὼ δ' ἄρ' ὁμαρτήδην, ὁ μὲν ἔγχεϊ ὀξυόεντι ἵετ' ἀκοντίσαι, ὁ δ' ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστοῦ** (κῶδ. ὁμαρτήτην).

ὁμαρτήτην ἐπ.γ' δυϊκ. ἀριθμ. δ.ἀνάγν. τοῦ ὁμαρτήδην βλ.λ. ἐν Ἰλ.Ν 584.

ὁμαρτῶ-έω ποι. ρ. κ. ἅπαξ ἐν χρ. π. Ἱππ.Νούσ. 2,61, αἰολ. προστ. ὑμάρτη (Θεόκρ.28,3), παρατ. ὡμάρτουν (Σοφ.ΟΚ 1647), ἰων. ὁμάρτευν (Ἀπολλ.Ρ 1,579, Θεόκρ.2,73), ἐπ. γ' δυϊκ. ἀριθμ. **ὁμαρτήτην** (Ἰλ.Ν 584, δ. ἀνάγν. ὁμαρτήδην), μέλλ. **ὁμαρτήσω** (Ἡσίοδ.Ἔργ.196, Εὐρ.Φοίν.1616), ἀόρ. ὡμάρτησα (Κόλουθ.25), γ' ἑν. εὐκτ. **ὁμαρτήσειεν** (Ὀδ.Ν 871, ἀόρ. β' ὅμαρτεν (Ὀρφ.Ἀργ.511), ἐνεργῶ μετ' ἄλλου συγχρόνως, κάμνω τι μαζὶ μὲ ἄλλον τὴν ἰδίαν στιγμήν : Ἰλ.Μ 400 **τὸν δ' Αἴας καὶ Τεῦκρος ὁμαρτήσανθ' ὁ μὲν ἰῷ βεβλήκει, Αἴας δὲ . . νύξεν,** Ὀδ.Φ 188 **ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἄμ' ἄμφω·** **2)** συμπορεύομαι, συμβαδίζω, συνοδεύω : Ἰλ.Ω 438 **ἐν νηὶ θοῇ ἢ πεζὸς ὁμαρτέων,** Ὀδ.Ν 87 **οὐδὲ κεν ἴρηξ κίρκος ὁμαρτήσειεν** (δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ βαδίσῃ ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ προφθάσῃ τὸ . .), Νίκ.Θηρ.360 **πληγῇ δὲ κακήθεα σήμαθ' ὁμαρτεῖ·** **3)** μτ. δοτ. ἐπέρχομαι μετά τινος, συνοδευόμενος ὑπό τινος : Ἡσίοδ.Ἔργ.196 **ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν . . κακόχαρτος ὁμαρτήσει, στυγερώπης,** αὐτ.676, αὐτ.Θ 201· || κ. μτ. ἐμπροθ. προσδιορ. : Σοφ.ΟΚ 1647 **ἀστακτὶ δὲ σὺν ταῖς παρθένοις στένοντες ὡμαρτοῦμεν,** Καλλ.Δήμ.129, Ὀρφ.Ἀργ.509 **καί ῥα πανημερίῃσιν ἐν εἰλαπίνῃσιν ὅμαρτεν·** **4)** παρακολουθῶ, διώκω : Αἰσχ.Εὐμ.338 **τοῖς ὁμαρτεῖν, ὄφρ' ἂν γᾶν ὑπέλθῃ·** κ. ἀπολ. : αὐτ.Πρ.678 **βουκόλος δὲ γηγενὴς ἄκρατος ὀργὴν Ἄργος ὡμάρτει·** **5)** ἐπὶ πραγμ., παρέπομαι, παρακολουθῶ : αὐτ. ἀπ.355 **διθύραμβος ὁμαρτεῖν Διονύσῳ,** Σοφ.ἀπ.260 **τῷ γήρᾳ φιλεῖ χὡ νοῦς ὁμαρτεῖν·** || κ. ἀπολ. ἐπισυμβαίνω, **παρεμπίπτω** : Ἱππ.Νούσ. 2,61 **οὐχ ὁμαρτέει πῦον.**

ὁμάς-άδος (ἡ) (ὁμός) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὅλον, σύνολον, ὁλότης, ἄθροισμα ἀτόμων ἢ ὁμοειδῶν πραγμάτων λαμβανόμενον ὡς ἓν ὅλον : Μέν.Πρ. 15D **ἐν ὁμάδι** (ἐν ἑνὶ συλλήβδην ἀθροίσματι), Ἰουστιν.Ἔδικτ.13 Προοίμ. **ἐν ὁμάδι τὸ πρᾶγμα διοικούμενον** (ὁμαδικῶς), Γεωπ.10,2,3 **πάντες καθ' ὁμάδα οἱ τὰ γεωργικὰ συγγραψάμενοι** (πάντες ὁμοῦ, πάντες ἐν συνόλῳ), Εὐστ.Πον.14,75 **ὁμάδα συστήσασθαι,** αὐτ.153,2,-**οἱ διαδηλωταὶ ἐπροχώρουν καθ' ὁμάδας,** - **ὁμὰς κομπτῶν,** - **ὁμὰς πλοίων ἀνεφοδιασμοῦ·** || μσν. κ. νεώτ. εἰδικῶτ. ἕνωσις ἀνθρώπων ἀποβλεπόντων εἰς κοινὸν σκοπόν, κοινότης, ὅμιλος : ΚΠορφ. Πρὸς υἱὸν Ῥωμανὸν 220,11, - **ἀθλητικὴ** - **ποδοσφαιρικὴ** - **πολιτικὴ ὁμάς·** || νεώτ. στρατ. ὁμὰς μάχης ἡ βασικὴ πολεμικὴ μονὰς τοῦ πεζικοῦ ἀποτελουμένη **ἐκ** 12 ἀνδρῶν ὑπὸ ἀρχηγὸν λοχίαν, διακρινομένη εἰς δύο ἡμιομάδας, τὴν ἡμιομάδα τῶν ὁπλοπολυβολητῶν ἐκ 5 ἀνδρῶν καὶ τὴν ἡμιομάδα τῶν ἀκροβολιστῶν ἐξ ἑπτά, καὶ ὑπηρετοῦσαν καὶ ἐξυπηρετουμένην ὑφ' ἑνὸς αὐτομάτου ὅπλου· || ὁμ. νεώτ. στρατ. **ὁμὰς στρατιωτῶν** ἡ ὑπὸ ἑνιαίαν διοίκησιν ἕνωσις πολλῶν στρατιῶν· || νεώτ. πολ. ναυτ. ἡ κατωτέρα μονὰς συντάξεως διὰ τὰ τορπιλλικά, ἀντιτορπιλλικά, ὑποβρύχια, βοηθητικὰ καὶ ἀεροπορικὰ πλοῖα· || ὁμ. **ὁμὰς ἀνεφοδιασμοῦ** ἀριθμός τις πλοίων ἅτινα δύνανται νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ πεδίον τῆς δράσεως προσωρινῶς χάριν ἀνεφοδιασμοῦ.

ὁμασπις-ιδος (ὁ) μτγν. ποι. ὁ συστρατιώτης, ὁ συμπολεμιστής : ΑΠλ.4,233.

ὅμαστος-ον (ἄστυ) μτγν. ὁ ἐν μιᾷ πόλει ἡνωμένος μετ' ἄλλων, ὁ εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν κατοικῶν: πιθ. ἀνάγν. ἐν Ἡρῶνδ.2,7.

ὁματομικός-ή-όν νεώτ. χημ. ὁ συγκείμενος **ἐξ** ὁμοίων ἀτόμων, ἀντίθ. ἑτερατομικός.

ὁμαῦλαξ-ἄκος (ὁ,ἡ) μτγν., δωρ. ὁμῶλαξ ἐκ τῆς αὐτῆς αὔλακος, ἢ ὁ ἐπὶ τῆς ἰδίας αὔλακος, ὅθ. ὁ ὅμορος : Ἀπολλ.Ρ 2,396, ΑΠ 7,402.

ὁμαυλία (ἡ) (ὅμαυλος) ποι. συγκατοίκησις, συνοίκησις, ὁμοκοιτία : Αἰσχ.Χο.599 **τίς λόγῳ . . φράσει.. ἄταις τε συννόμους βροτῶν συζύγους ὁμαυλίας;** (συζυγίας γαμικάς, ἑνώσεις διὰ γάμου).

ὅμαυλος-ον (αὐλή) ὁ ὁμοῦ αὐλιζόμενος, ὁ συγκάτοικος : Πάπ.Ὀξυρ.1083 ἀπ.1,8 σατυρ. δρᾶμ. **θεῶν ὅμαυλοι,** Ἡσ.,Φώτ.· **2)** ὁ γειτνιάζων, ὁ γείτων, ὁ γειτονικός : Σοφ.ἀπ.24,5 **Νίσῳ δὲ τὴν ὅμαυλον ἐξαιρεῖ χθόνα·** **3)** (αὐλός) ὁ παίζων μετ' ἄλλων αὐλόν, ὁ συμφάλτης, ὁ ὁμόθρους, ὁ ὁμόφωνος : Σοφ.ΟΤ 187 **παιὰν δὲ λάμπει στονόεσσά τε γῆρυς ὅμαυλος.**

ὄμβρα (ἡ) νεώτ. γαιῶδες χρῶμα χρησιμοποιούμενον δι' ὑδροχρωματισμοὺς καὶ ἐλαιοχρώματα, **ὁ.** ὀμβρικὴ γῆ : **ὄμβρα Κύπρου ἢ Σικελίας** (καστανόχροουν χρῶμα) - **Κολωνίας** (φαιομέλαν).

ὀμβρέλλα (ἡ) νεώτ. καθαρ. τ. τοῦ ὀμπρέλλα βλ.λ. : Μωραϊτ.1,179.

ὀμβρελλοθήκη (ἡ) νεώτ. θήκη ὀμβρέλλας.

ὀμβρελλοποιεῖον (τὸ) νεώτ. κ. ὀμπρελλοποιεῖον κατάστημα ἐν ᾧ κατασκευάζονται ἀλεξήλια καὶ ἀλεξιβρόχια, δημ. ὀμπρελλάδικο.

ὀμβρελλοποιός (ὁ) νεώτ. κ. ὀμπρελλοποιός ὁ κατασκευαστὴς ὀμβρελλῶν.

ὀμβρελλοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κ. ὀμπρελλοπωλεῖον κατάστημα, ἐν ᾧ πωλοῦνται ὀμβρέλλαι.

ὀμβρελλοπώλης (ὁ) νεώτ. κ. ὀμπρελλοπώλης ὁ πωλητὴς ὀμβρελλῶν.

ὀμβρηγενής-οῦς-ές ποι. ὁ ὑπὸ βροχῆς γεννηθείς : Ὀρφ.Ὕμν.80,4 **ὀμβρηγενὲς ὕδωρ.**

ὀμβρήεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ ὄμβριος βλ.λ. : Χρησμ.Σιβ.1,217.

ὀμβρηλός-ή-όν μσν. ὁ ὀμβρηρός βλ.λ. : Θεόγνωστ.Καν.62.

ὄμβρημα-ατος (τὸ) (ὀμβρῶ-έω) μτγν. κ. μσν. βροχή, ὕδωρ βροχῆς, βρόχινο νερό : ΠΔ Ψαλμ.77(78), 44 **καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ὀμβρήματα αὐτῶν ὅπως μὴ πίωσι,** Τζέτζ.Χιλ.5,416.

ὀμβρήρης-ους-ες μτγν. ὁ ὀμβρηρὸς βλ.λ. : Νίκ. Θηρ.406 **κόραξ τ' ὀμβρήρεα κρώζων.**

ὀμβρηρός-ά-όν ποι, μτγν κ. ὀμβρήρης (Νίκ.Θηρ. 406) ὁ ὄμβριος βλ.λ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.451 **χείματος ὥρην δεικνύει ὀμβρηροῦ.**

ὀμβρηρῶς μτγν. κατ' ὀμβρηρὸν τρόπον, βροχερῶς, ὅθ. μετὰ πολλῶν, ἀφθόνων δακρύων : Φίλ. 1,129 **πάνυ ὀμβρηρῶς χρώμεθα ταῖς λύπαις.**

ὄμβρησις-εως (ἡ) σχόλ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀμβρῶ βλ.λ.(Ι), πτῶσις ὄμβρου, βροχῆς, βρέξιμο : Σχόλ.'Ησίοδ.Θ 138 **διὰ τῆς ὀμβρήσεως θάλλειν πάντα καὶ αὔξεσθαι ποιεῖ.**

ὀμβρία (ἡ) ὄμβρος, βροχή : Θεόφρ.ΦΑἴτ.6,4 **ὑπ' ὀμβρίας φύεσθαι,** 'Αριστφ.Νεφ.298 **ὀμβροῦ γέμουσαι, ὀμβρίας πληρωθεῖσαι·** **2)** μτγν. λίθος τις τῶν τιμίων, ἡ νοτία βλ.λ. : Πλίν.ΦΙ 32,65.

ὀμβριά (τὰ) δημ. οἱ ὄμβροι, αἱ βροχαί.

ὀμβρίζω μσν. ὀμβρῶ βλ.λ. : Εὐστ.114,5.

ὀμβρικός-ή-όν (ὄμβρος) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὄμβρον, ὁ τοῦ ὄμβρου, ὁ βροχερός : Βέττ.Βάλ.11,19· **2)** (Ὄμβροι) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Ὄμβρους ἢ τὴν χώραν αὐτῶν : 'Απολλ.Ρ 1,22, Νικόλ.Δαμ.ἐνΣτοβ.(,209,- **ὀμβρικὴ γλῶσσα·** **3)** νεώτ. ὀμβρικὴ γῆ ὄμβρα βλ.λ.

ὀμβριμαῖος-α-ον μτγν. ὁ ὄμβριμος βλ.λ. : 'Ηρωδιαν.'Επίμ.100, Σύν.Κων/λεως ἐν Mai.Νέα Συλλ.Βατ. 4,5,3 **τὰς ὀμβριμαίας σταγόνας.**

ὀμβριμόθυμος-ον δ. τ. τοῦ ὀβριμόθυμος βλ.λ.

ὄμβριμος-η-ον πάπ. ὁ ὄμβριος βλ.λ. : **ὄμβριμον ὕδωρ·** **2)** ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὄβριμος βλ.λ.

ὄμβριος-ον (ὄμβρος) κ. νεώτ., θηλ. κ.-ία ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὄμβρον, τὴν βροχήν, ὁ (ἐκ) τοῦ ὄμβρου, ὁ βρόχινος : 'Ιππ.'Αέρ.7, 'Ηρ.2,25 **τέως δὲ οἱ μὲν ὀμβρίου ὕδατος συμμισγομένου πολλοῦ αὐτοῖσι,** Ξενοφ.30,4, Πίνδ.Ο 11(10),3 **ἔστιν δ' οὐρανίων ὑδάτων ὀμβρίων, - ὄμβρια ὕδατα·** || κ. ἐπὶ χαλάζης : Σοφ.ΟΚ 1502 **μή τις Διὸς κεραυνὸς ἤ τις ὀμβρία χάλαζ' ἐπιρράξασα;·** || ὁ φέρων, ὁ γεννῶν, ὁ πρόξενος βροχῆς, ὁ βροχερός : 'Αριστφ.Νεφ.288 **ἀλλ' ἀποσεισάμεναι νέφος ὄμβριον·** || Ὄμβριος ἐπίθ. τοῦ Διὸς ὡς προκαλοῦντος τὰς βροχάς : Λυκόφρ.160, Στράβ. 15,1,69 **σέβονται μὲν τὸν ὄμβριον Δία 'Ινδοὶ καὶ τὸν Γάγγην ποταμόν,** Πλούτ.'Ηθ.158Ε, Παυσ.1,32,2.

ὀμβρισία (ἡ) μσν. δοχεῖον πρὸς ὑποδοχὴν ὀμβρίου ὕδατος, ὀμβροδόκον δοχεῖον : 'Ανών.Περιγρ.'Αγ.Σοφ.261 **ἔθετο δὲ κατὰ πρόσωπον δεξαμενῆς ὀμβρισίαν ναμάτων.**

ὀμβροβλυσία (ἡ) μσν. ὄμβρου βλύσις βλ.λ. : Τζέτζ.'Ομ.'Αλλ.'Ιλ.Υ 348.

ὀμβροβλύτησις-εως (ἡ) (ὀμβροβλυτῶ) μσν. ὀμβροβλυσία βλ.λ. : Εὐστ.685 (ἐκδ. Mi.).

ὀμβροβλυτῶ-έω Σουΐδ. «πλημμυρῶ, ἐξογκοῦμαι ἐκ βροχῆς».

ὀμβρογράφος (ὁ) νεώτ. εἶδός τι αὐτογραφικοῦ βροχομέτρου βλ.λ., ἄ. βροχογράφος.

ὀμβροδέκτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ δεχόμενος τὴν βροχήν, τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς, δεξαμενὴ ὀμβρίου ὕδατος, δημ. στέρνα : Ἥρων ἐν 'Αρχ Μαθ.318 **ἐμιλᾶν τοὺς ὀμβροδέκτας καὶ τὰ ἄγγεῖα πάντα.**

ὀμβροδόκος-ον (δέχομαι) μτγν. ὁ δεχόμενος τὸν ὄμβρον ἢ ὁ περιέχων βρόχινον ὕδωρ : Βιάν. ΑΠ 9,272 **ὀμβροδόκον κρωσσίον.**

ὀμβροδοσία (ἡ) μτγν. δόσις, κατάπεμψις ὄμβρου, βροχῆς· μ. ἐν μτφ. χρ. : 'Ιω.Χρυσ.7,325 **κινῶ τὴν γλῶτταν πρὸς ὀμβροδοσίαν.**

ὀμβρόθεος-ον μτγν. ὁ θεόθεν ἐκπέμπων ὄμβρον, περὶ τῆς πέτρας, ἐξ ἧς διὰ τῆς ράβδου κτυπηθείσης ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως θαυματουργικῶς ἀνέρρευσεν ὕδωρ : 'Ακύλ.ΠΔ Ψαλμ.70,2, Λεόντ.Κυπρ.1608Β.

ὀμβροκλυσία (ἡ) μσν. πλησμονὴ ὄμβρου, κατακλυσμός : Βl.Νεῖλ.'Ομ.77D.

ὀμβροκτύπος-ον ποι. ὁ συνοδευόμενος ὑπὸ κτύπων ὄμβρου, ὑπὸ ραγδαίας βροχῆς : Αἰσχ.'Αγ. 656 **αἱ δὲ κεροτυπούμεναι βίᾳ χειμῶνι τυφῶ' σὺν ζάλῃ τ' ὀμβροκτύπῳ.**

ὀμβρολυτῶ-έω μτγν. ἀφήνω τι νὰ ρεύσῃ ὡς ὄμβρος, ἐκχέω : Δαμασκ.I 3,833C.

ὀμβρόμετρον (τὸ) νεώτ. βροχόμετρον βλ.λ.

ὀμβροποιός-όν σχόλ. ὁ ποιῶν, ὁ φέρων, ὁ πέμπων βροχήν : Σχόλ.'Ιλ.Α 397.

ὄμβρος (ὁ) (I) κ. μσν. κ. νεώτ. βροχή, ἰδ. ραγδαία, καταφορὰ καὶ χύσις ὑετοῦ, βροχὴ μετὰ θυέλλης, νεροποντή : 'Ιλ.Ε 91, αὐτ.Λ 493, αὐτ.Κ 6 **ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ πόσις Ἥρης . . τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον,** 'Ηρ.8,98 **τοὺς οὔτε νιφετός, οὐκ ὄμβρος, οὐ καῦμα . . ἔργει,** Σοφ.Τρ.146, Εὐρ.Τρῳ. 78,'Ηρωδιαν.'Ιστ.8,5,9 **ὄμβρων τε καὶ ἡλίου ἠνείχοντο,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ 27 **ραγδαῖος ὄμβρος ἔλουσε καταπληκτικῶς τὴν γῆν,** Μωραΐτ. 1,185 **τῆς διορρεούσης πάντοτε ἀπὸ τῶν ὄμβρων ὁδοῦ·** || ὑπὸ τοῦ 'Αριστλ. διακρίνεται ἀπὸ τοῦ ὑετοῦ : αὐτ.Κόσ 394a,31 **ὑετὸν καλοῦμεν ὄμβρον μείζω καὶ συνεχῆ συστρέμματα ἐπὶ γῆς φερόμενα·** || συχν. ὅμως, ἰδ. κτ. πληθ. ἄνευ διαστολῆς τῆς σημ., ὅθ. καταιγίς, πλήμμυρα, κατακλυσμός : 'Ηρ.4,50 **ὄμβροι πολλοὶ καὶ λάβροι,** Πίνδ.Π 4,81, Σοφ.ΟΚ 350· || κ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν θάλασσαν, θυελλώδης τρικυμία, λαῖλαψ, τυφών : 'Αλκ.Συμπλ.26,4, 'Ηρ.8,12 **ἐκ δὲ τῆς ναυμαχίης ὄμβρος τε λάβρος καὶ ρεύματα ἰσχυρά·** **2)** γεν. τὸ ὕδωρ ὡς στοιχεῖον : Σοφ.ΟΤ 1428 **μήτε γῆ μήτ' ὄμβρος ἱερός, μήτε φῶς,** 'Εμπ.98,2, αὐτ. 21,5· **3)** πλημμύρησις, ροὴ ἀφθόνου ὕδατος : Πάπ. ὀχετοὺς **ἀγαγεῖν οἳ ἄξουσι τὸν ὄμβρον εἰς τὰς ἐξαγωγούς·** **4)** μτγν. κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ παντὸς ὑγροῦ ρέοντος, ὅθ. τὸ οὖρον βλ.λ. : 'Οππ. Κυν.4,443 **ἀναγκαίοισιν ὑπ' ὄμβροις βριθόμενοι λαγόνας·** **5)** μτγν. κ. μσν. κ. ἐπὶ τῆς ροῆς τῶν δακρύων : Νόνν.Δ 19,345 **ὄμβρῳ δακρυόεντι,** Μηναῖ.11,9 'Εσπερ. **κατασβεννύουσα ὑπεκκαύματα ἡδονῶν θείοις ὄμβροις τῶν δακρύων σου·** || μτγν. κ. ἐπὶ οἴνου : Νόνν.Δ 13,266· || κ. ἐπὶ ἐλαίου : αὐτ.15,62· || ὁμ. κ. ἐπὶ αἵματος : αὐτ. 32,239, Τρυφιόδ.20· || ὁμ. κ. ἐπὶ σπέρματος ἀνδρός : Νόνν.Δ 25,115· **6)** μτφ. ἐπὶ πραγμ. γιγνομένου ἢ καταφερομένου ραγδαίῳ τῷ τρόπῳ, οἷον ἐπὶ τῆς μάχης : Πίνδ.I 5(4),49 **ἐν πολυφθόρῳ Διὸς ὄμβρῳ,** Αἰσχ.'Αγ 1533 **δέδοικα δ' ὄμβρου κτύπον . . τὸν αἱματηρόν,** Σοφ.ΟΤ 1279· ἐπὶ τοῦ κεραυνοῦ : 'Οππ.'Αλ.3,22 **πυρὸς ὄμβροι·** || κ. ἐπὶ τοῦ ᾄσματος : Νέστωρ ΑΠ 9,364 **ἡδὺν ἀπὸ στομάτων 'Ελικωνίδος ὄμβρον ἀοιδῆς.**

ὄμβρος (2) 'Ησ. «χοιρίδιον»· πρβλ. ὄβρια.

ὀμβροτοκία (ἡ) μτγν. ἡ τοῦ ὄμβρου γένεσις, παραγωγὴ βροχῆς : Διον.'Αρεοπ.336Β **κατὰ τὴν νοητὴν ὀμβροτοκίαν.**

ὀμβροτόκος-ον (τίκτω) ποι. ὁ τὸν ὄμβρον γεννῶν, ὁ παράγων, ὁ φέρων βροχήν: 'Ορφ.'Υμν.21,2, αὐτ.82,5 **ὀμβροτόκοι νεφέλαι,** Κύριλλ.2,5,213 **ὀμβροτόκους πηγάς,** Νόνν.Δ 6,85.

ὀμβρόφιλος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἀγαπῶν τὴν βροχήν, ὁ εὐδοκιμῶν ὑπὸ βροχάς, ἄ. ὀμβροχαρής : **ὀμβρόφιλα φυτά.**

ὀμβρόφοβος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ τὰς βροχὰς φοβούμενος, ὁ μὴ ἀνεχόμενος, ὁ μὴ εὐδοκιμῶν ὑπὸ βροχάς, ἀντίθ. ὀμβρόφιλος, ὀμβροχαρής.

ὀμβροφόρος-ον (φέρω) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ φέρων ὄμβρον, ὁ συνεπαγόμενος βροχήν : Αἰσχ.'Ικ. 35 **βροντῇ στεροπῇ τ' ὀμβροφόροισίν τ' ἀνέμοις,** 'Αριστφ.'Ορν.1750 **βαρυαχέες ὀμβροφόροι θ' ἅμα βρονταί,** Λουκ.ΖΤραγ.31 **τότε λοίσθιον ὀμβροφόροι κλάγξουσι κορῶναι,** Μηναῖ.11,14 'Ορθρ. **ὀμβροφόρος νεφέλη πνευματική·** || κ. κτ. ποιητ. μτφ. **ὀμβροφόροι παρθένοι** αἱ νεφέλαι, τὰ νέφη : 'Αριστφ.Νεφ.299.

ὀμβροχαρής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὀμβρόφιλος βλ.λ. : 'Ορφ.'Υμν.26,8.

ὀμβρῶ-έω (1) βρέχω, παρέχω βροχήν : Ἡσίοδ. Ἔργ.415 **μετοπωρινὸν ὀμβρήσαντος Ζηνὸς** (ὅταν μετὰ τὴν ὀπώραν, ἤτοι τὸ φθινόπωρον, βρέξῃ ὁ Ζεύς), Ἀπολλ.Ρ 3,1399, Λυκόφρ.79· **2**) μτγν. κ. ἐν μτβ. ἐνν. μτφ. παρέχω εἴς τινά τι ὡς βροχήν, δίδω ἀφθόνως : Φίλ.Ι,402, αὐτ.2,397 **πηγὰς γάλακτος ὀμβρῆσαι ἐν μαστοῖς**, Νόνν.Δ 2,33· **3**) ὀμ. μτγν. ὑγραίνω, δροσίζω : ΑΠ 7,340 **δακρύοις ὀμβρήσας λάρνακα**· **4**) Ἡσ. «ὀμβρεῖ· ἀκμάζει (διόρθ. ἀντὶ ἀτιμάζει), ὑπερισχύει, αὔξει, πιαίνει, πλήθει».

ὀμβρῶ-όω (2) γλωσσ. μ. τὸ παθ. ὡς ἀπρόσ. ὀμβροῦται πίπτει ὄμβρος, βρέχει ὀμβρηδόν.

ὀμβρώδης-ους-ες (ὄμβρος, εἶδος) ὁ βροχερὸς βλ.λ. : Θεόφρ.Φ 8,71, Πτολ.Τετράβ.94, Βέττ.Βάλ.6,5.

ὀμέθνιος-ον Φώτ.«ὁμόεθνος», Σουίδ. «ὁμόφυλος».

ὀμείρομαι μτγν. κ. ὀμ- δ.ἀνάγν. τοῦ ἱμείρομαι βλ.λ. : ΠΔ Ἰώβ 3,21 (κῶδ.), ΚΔ Θεσσ.Ι,2,8 **οὕτως ὀμειρόμενοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν .. τὸ εὐαγγέλιον**, Σύμμ.ΠΔ Ψαλμ.62(63),2, Ἡσ.,Φώτ.

ὀμεῖται γ' πρόσ. ἐν. τοῦ μέσ. μέλλ. τοῦ ρ. ὄμνυμι βλ.λ. : Ἰλ.Α 274.

ὄμιχμα-ατος (τὸ) ποι. οὖρον βλ.λ. : Αἰσχ.ἀπ.435.

ὀμείχω, ἀόρ. ὤμειξα (Ἱππῶν.55Α), οὐρῶ βλ.λ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.727 **μηδ' ἀντ' ἠελίοιο τετραμμένος ὀρθὸς ὀμείχειν**, Πυθ.π.Διογ.Λ 8,17, Ἱππῶν.55Α **ὤμειξεν αἷμα**.

ὀμέμπορος (ὁ) μτγν. ὁ ὁμοῦ πορευόμενος, σύντροφος, συνοδοιπόρος : Νόνν.Δ 27,337.

ὄμερος Ἡσ. «τυφλός»· πρβλ. Ὅμηρος.

ὀμεστίασις-εως (ἡ) μσν. ἡ συνεστίασις βλ.λ. : Παχυμ.Γ 2,525,4 (ἐκδ. 2α).

ὀμέστιος-ον (ἑστία) κ. **ὁμοέστιος** (δ.ἀνάγν. ἐν Πολυβ.2,57,7) ὁ τῆς αὐτῆς ἑστίας μετέχων, ὁ **εἰς** μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οἰκίαν κατοικῶν, ὁ σύνοικος : Ἐμπ.147,1 **ἀθανάτοις ἄλλοισιν ὀμέστιος**, Ἀριστφ.ἀπ.655 **σὺ δ' ὀμέστιος θεοῖς**, Κόϊντ.14,186 **μακάρεσσι θεοῖσιν ἤδη ὁμοέστιός εἰμι**· ‖ κ. μτ. γενικ. : Σοφ.ἀπ.401 **Δωδῶνι ναίων Ζεὺς ὀμέστιος βροτῶν**· ‖ κ. ἀπολ. : Πολύβ.4,33,5 **ὀμέστιοι καὶ πολῖται**, Πλούτ.Ἠθ.703Β **ὁμοτράπεζοι καὶ ὀμέστιοι**, Ἐπιγρ. **ἔχθω (ἔξω) ὀμεστίων καὶ πατραδελφεῶν**· ‖ κ. ἐν μτφ. σημ. : Πρόκλ.Παρμ.601S.

ὀμευναῖος-α-ον μτγν. ὁ ὄμευνος βλ.λ. : Ὀππ. Ἁλ.Ι,509 **ὀμευναίαις ἀλόχοισι**.

ὀμευνέτης-ου (ὁ), θηλ. **ὀμευνέτις-ιδος** (ἡ) (Σοφ. Αἴ.501), ὁ ὄμευνος βλ.λ. : Εὐρ.Μήδ.953 **ἀνδράς τ' ἀρίσταυ σοῦ τυχοῦσ' ὀμευνέτου**, αὐτ.Ἴων, Κατ. Ἀστρλ.Κ 2,203.

ὀμευνετῶ-έω μτγν. **εἶμαι ὄμευνος** βλ.λ., συγκοιμῶμαι : Φαβωρ.7549.

ὀμευνήτου Ἡσ. «συγκοίτου, ὁμολέκτρου».

ὄμευνος-ον (εὐνή) μτγν., θηλ. κ. **ὄμευνις-ιδος** (Λυκόφρ.372), **ὁ ὁμοῦ κοιμώμενος, ὁ** μετέχων τῆς αὐτῆς εὐνῆς **ἢ** κοίτης, ἐπί τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός : Δαμάγ.7,735, Νίκ.Θηρ.131 **θουρὰς .. χάρη ἀπέκοψεν ὀμεύνου**, Μαν.3,148 **αἰνόγαμοι καὶ δυσκλέες εἵνεχ' ὀμεύνων**.

ὀμέφιος-ον (ἐφία) μτγν. ὁ ὁμοῦ παίζων, ὁ συμπαίκτωρ : ΑΠ 9,826,3 **εἰμὶ δὲ ταῖς Νύμφαισιν ὀμέφιος**, Νόνν.Δ 10,193.

ὀμῇ ἐπίρρ. μτγν. κ. **ὁμῇ ποι. τ. τοῦ ὁμοῦ βλ.λ.** : ΑΠ 12,234.

ὀμηγενής-οῦς-ές ἐπιγρ. ὁ ὁμοῦ γεννηθείς, ὁ δίδυμος: Ἑλλ.Ἐπιγρ.Συμπλ.228b,4 **κοῦρον ὀμηγενέα**.

ὀμηγερής-οῦς-ές (ὁμός, ἀγείρω) ἐπ. ὁ συνειλεγμένος, ὁ συνηθροισμένος, ὁ συγκεντρωμένος : Ἰλ.Η 415 **οἱ δ' ἔατ' εἰν ἀγορῇ .. πάντες ὀμηγερέες**, αὐτ.Ο 84, Ἀπολλ.Ρ 2,467, **αὐτ.**4,1· ‖ φρ. ὀμηγερὴς γίγνομαι ἀθροίζομαι, συγκεντροῦμαι : αὐτ.Α 57 **ἤγερθεν ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο**, Ὀδ. Β 9, αὐτ.Θ 24, αὐτ.Ω 421.

ὀμηγόροι Ἡσ. «ἰσαγόροι, ἐν ταὐτῷ συνήγοροι».

ὀμηγύρειν Ἡσ. «τὸ συνάξαι».

ὀμηγυρής-οῦς-ές ποι.,δωρ. τ. ὀμᾱγυρής (δ.ἀνάγν. τοῦ ὀμηγερής βλ.λ. ἐν Ἰλ.Α 57, αὐτ.Η 415) : Πίνδ.Π 11,8 **ἡρωΐδων στρατὸν ὀμαγυρέα καλεῖ**, Νόνν. Εὐαγγ.Ἰω.18,40 **ὀμηγυρέες μαστεύετε**.

ὀμηγυρίζομαι (ὀμήγυρις) ἀποθ. συναθροίζω, συνάγω : Ὀδ.Π 376 **πρὶν κεῖνον ὀμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς εἰς ἀγορήν**.

ὀμηγύριος (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ Ὁμᾱγύριος βλ.λ.

ὀμήγυρις-εως (ἡ) (ἄγυρις) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. γενικ. -ιος, δωρ. τ. **ὀμάγυρις** συνάθροισις, συναγωγή, συνέλευσις, συνέδριον, εἰδ. ἐπὶ θεῶν : Ἰλ.Υ 142 **θεῶν μεθ' ὀμήγυριν ἄλλων**, Ὕμν.Ἀπόλλ. 187, Ὕμν.Ἑρμ.332, Ἑλλάν.54J, Πίνδ.Ι 6(7),46 **ἐθέλοντ' ἐς οὐρανοῦ σταθμοὺς ἐλθεῖν μεθ' ὁμάγυριν .. Ζηνός**· ‖ γεν. πᾶσα συνέλευσις, σύναξις, συνοδία : Αἰσχ.Χο.10 **τίς ποθ' ἥδ' ὁμήγυρις στείχει γυναικῶν;**, Εὐρ.Ἱππ.1180,Κόλουθ.340 **Νυμφάων ἐς ὁμήγυριν ἀγρομενάων ἤλυθεν**· ‖ νεώτ. σύνολον ἀνθρώπων συνηθροισμένων που, ἰδ. πρὸς ἀκρόασιν ὁμιλίας ἢ πρὸς συζήτησιν : προσφώνησις **ἀγαπητὴ ὁμήγυρις**· ‖ κ. ἐπὶ τῶν ἀστέρων, σύνολον, ἄθροισμα : Αἰσχ.Ἀγ.4 **ἄστρων-κάτοιδα νυκτέρων ὁμήγυριν**.

ὀμήθεια (ἡ) μτγν., ποι. -είη διαβίωσις τῇ χρήσει τῶν αὐτῶν συνηθειῶν, τὸ ζῆν ὁμοῦ : Ὀππ.Κυν.4,2 **νυμφίδιοι φιλότητες ὀμήθειαί τε**, Μαν.6,188.

ὀμήθης-ους-ες (ἦθος) μτγν. ὁ ὁμοήθης βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 2,917 **ὀμήθεας ἄνδρας ἰδέσθαι**, αὐτ.3,118, Καλλ.Αἴτ.1,1,5, Κόϊντ.9,405, Νόνν.Δ 5,364· ‖ ἐπὶ τόπων, ὁ εἰθισμένος, ὁ συνήθης : Νίκ.Θηρ.415 **βρύα προλιπὼν καὶ ἕλος καὶ ὀμήθεα λίμνην**.

ὀμηλικία (ἡ) (ὀμῆλιξ), ἰων. -ίη ἡ κατάστασις, ἡ σχέσις τῶν ὀμηλίκων βλ.λ., ὅθ. ἡ αὐτή, ἡ ὁμοία ἡλικία : **Ἰλ.Υ 465 καὶ ζωὸν ἀφείη .. ὁμηλικίην ἐλεήσας**, Ἀπολλ.Ρ 3,814, Κόϊντ.8,281 **οὕνεκα ἶσοι τελέθουσι ὁμηλικίῃ τε βίῃ τε**, αὐτ.11,133· ‖ ὡς περιληπτικόν, οἱ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχοντες, ἰδ. ἐπὶ νεανιῶν, οἱ συμπαίκτορες, οἱ σύντροφοι : αὐτ.Γ 175 **παῖδά τε τηλυγέτην καὶ ὁμηλικίην ἐρατεινήν**, αὐτ.Ε 326, Ὀδ.Γ 364, Θεογν.1018 **πτοιοῦμαι δ' ἐσορῶν ἄνθος ὁμηλικίης**, Ὀρφ.Ἀργ.1113· ‖ ἀπαντᾷ κ. ὡς ἐπίθ., ἀείποτε ὅμως κτ. πληθ. ἀριθ. : Ἐπιγρ.· **2**) ἐν ἀναφ. πρὸς πρόσ. ὁ ὀμῆλιξ βλ.λ. : Ὀδ.Γ 49 **νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικίη δ' ἐμοὶ αὐτῷ**· ‖ ὀμ. κ. περὶ δύο προσ. : Ἰλ.Ν 485 **εἰ γὰρ ὁμηλικίη γε γενοίμεθα**.

ὀμήλικος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ τῆς αὐτῆς ἡλικίας, ὁ συνομήλικος : Ἀπολλών.Παραδ.17 **ὀμήλικα ζῷα**· ‖ τὸ οὐδ. ὀμήλικον ὡς οὐσ. ἡ αὐτὴ ἡλικία : Πρόκλ.Παρμ.949S

ὀμῆλιξ-ῐκος (ὁ,ἡ) (ἧλιξ) κ. νεώτ., αἰολ. **ὐμᾶλιξ** (Θεόκρ.30,20) ὁ ἄγων τὴν αὐτὴν ἡλικίαν, ὁ συνηλικιώτης, ἰδ. ἐπὶ νέων τὴν ἡλικίαν προσώπων : Ὀδ.Ο 197 **ἀτὰρ καὶ ὁμήλικές εἰμεν;**, αὐτ Π. 419, Ἡσίοδ.Ἔργ.444 **μηκέτι παπταίνων μεθ' ὁμήλικας**, αὐτ.447, Ἡρ.1,99 **ὅκως ἂν μὴ ὁρῶντες οἱ ὁμήλικες**, Εὐρ.Ἱππ.1098, Μόσχ.2,102 **ἑτάραι φίλιαι καὶ ὁμάλικες**, ΑΠ 1,21 πατρὸς ὁμῆλιξ· ‖ κ. ἐπὶ πραγμ. : αὐτ.Βάκχ.201 παραδοχάς .. ὁμήλικας **χρόνῳ**, Νόνν.Εὐάγγ.Ἰω.8,21 **ὁμήλικα χαίτην**· **2**) ὡς οὐσ. ἄνθρωπος τῆς αὐτῆς ἡλικίας, σύντροφος : Ὀδ.Τ 358 **νίψον σοῖο ἄνακτος ὁμήλικα**, Εὐρ. Ἀλκ. 953 **δάμαρτος τῆς ἐμῆς ὁμῆλιξ**· **3**) ὡς ἐπίθ. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ ἀνάστημα : Λουκ.Εἰκ.13 **ἀλλ' εἰ μέλλουσιν ὁμήλικες φανεῖσθαι**.

ὄμηλυς-ῠδος (ὁ,ἡ) μτγν. ποι. σύντροφος, συγγενής, τῆς αὐτῆς καταγωγῆς : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω 19,110 **ὁμήλυδες ἀρχιερῆες**, αὐτ.21,111 **ὁμήλυδες ἀσπαλιῆες**, αὐτ.6,59 **ὁμήλυδες λαοί**.

ὀμηλυσία (ἡ) μτγν. ποι. τὸ συνοδοιπορεῖν, συνοδεία, συντροφιά: Ἄρατ.178 **ὁμηλυσίῃ περ ἀνελθών**.

ὁμηραπάτης (ὁ) μτγν. ὁ σκώπτων, περιπαίζων τὰς τοῦ Ὁμήρου ἀπάτας ἤτοι τὰς περὶ θεῶν καὶ ἄλλων τινῶν ἀπατηλὰς καὶ ψευδεῖς τούτου διηγήσεις ἢ ὁ διαστρέφων τὰ ὁμηρικὰ ἔπη : Σέξτ.Ἐμπ. Πυθ.Ι,224· ‖ κτ. ἀ. εἶναι γενικ. τοῦ ὁμηραπάτη τὸ τοῦ Ὁμήρου πλάσμα, πλαστή, ψευδὴς διήγησις.

ὁμηρ(ε)ία (ἡ) (ὁμηρεύω), Ιων. ὁμηρείη (Ἀλέξ.Αἰτ. Παρθεν.14,ὁ) κ. **ὁμηρέα** (Ἐπιγρ.) παροχὴ ὁμήρων ἢ ἐγγυητῶν, τὸ διδειν ἐνέχυρον, δθ. ἐγγύησις, ἀσφάλεια : Θουκ.8,45 **ἐς ὁμηρείαν ὑπολιπεῖν τὸν προσοφειλόμενον μισθόν,** Πλάτ.Πολιτ.310Ε **ὁμηρειῶν ἐκδόσεις εἰς ἀλλήλους,** Ἀλέξ.Αἰτ.Παρθεν. 14,6 **ὁμηρείης ὅρκια,** Ἀπολλ.Ρ 6,25 **τριακοσίους εἰς ὁμηρείαν ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων οἴκων ἐπιλεξάμενος,** Πολύβ.9,11,4· **2)** μτγν. κατάστασις ὁμήρου, τὸ εἶναί τινα ὅμηρον : Διόδ.Σ 19,75 **ἐκκλέπτειν ἐξ ὁμηρείας.**

Ὁμήρειος-ον κ. νεώτ., θηλ. κ. -η (Ἀλέξ.Αἰτ.5,6) ὁ Ὁμηρικὸς βλ.λ. : Ἡρ.5,67 **ἀγωνίζεσθαι τῶν Ὁμηρείων ἐπέων εἵνεκεν,** Ἀριστφ.ἀπ.222, Ἀλέξ.Αἰτ.5,6 **Ὁμηρείην ἀγλαΐην ἐπέων·** ‖ τὸ οὐδ. Ὁμήρειον ὡς οὐσ. ἡ Ὁμηρικὴ φράσις : Ἱππ.Μόχλ.5· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. μτγν. κ. νεώτ. στοὰ ἐν Σμύρνῃ, ἐν ᾗ ὑπῆρχε καὶ ναὸς τοῦ Ὁμήρου : Παυσ.14,1,37 **καὶ τὸ Ὁμήρειον,στοὰ τετράγωνος, ἔχουσα νεὼν Ὁμήρου·** ‖ ὁμ. μτγν. ὄν. νομίσματος ἐν Σμύρνῃ : αὐτ. **καὶ νόμισμά τι χαλκοῦν παρ' αὐτοῖς Ὁμήρειον λέγεται·** ‖ νεώτ. Ὁμήρειον Λύκειον (τίτλος ἐκπαιδευτηρίου)· ‖ τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. **Ὁμήρειοι** ὡς οὐσ. οἱ Ὁμηρίδαι βλ.λ.21 : Πλάτ.Θεαίτ.179Ε **ἢ ὥσπερ σὺ λέγεις Ὁμηρείων καὶ ἔτι παλαιοτέρων.**

ὁμηρείως ἐπίρρ. μτγν. ὁμηρικῶς : Αἰλ.ΖΙ 15,16 **καὶ τῆς γαστρός οἱ στεινομένης, Ὁμηρείως δὲ εἰπον, τήνδε οὐκ ἀντέχειν.**

ὁμηρέταις Ἡσ.«ὁμοψήφοις, ὁμογνώμοσιν»· πρβλ. ὁμηρίταις.

ὁμήρευμα-ατος (ὁμηρεύω) μτγν. ἐνέχυρον, ἐγγύησις, ἀσφάλισμα : Πλούτ.Ρωμ.16 **ὁρῶντες αὐτοὺς ἐνδεδεμένους μεγάλοις ὁμηρεύμασιν.**

ὁμηρεύω (1) εἶμαι ἢ χρησιμεύω ὡς ὅμηρος, χρηματίζω ὅμηρος βλ.λ. : Εὐρ.Βάκχ.297 **ὅτι θεᾷ θεὸς Ἥρᾳ ποθ' ὡμήρευσε,** Αἰσχίν.3,133 **Λακεδαιμόνιοι νῦν ὁμηρεύσοντες μέλλουσιν ὡς Ἀλέξανδρον ἀναπέμπεσθαι,** Ἀντιφάν.117, Ἡρωδιαν.Ἱστ.3,9,4 **τούς τε παῖδας ὁμηρεύειν εἰς ἀσφάλειαν πίστεως ἔδωκεν·** ‖ ἀπαντᾷ συντεταγμένον μετ' ἐμπροθ. προσδιορισμοῦ : Αἰσχίν.2,81 **ὁμηρεύω παρά τινι,** Ἰσαῖ.7,8 **ὁμηρεύω ὑπέρ τινος,** Ἐπιγρ.· ‖ μτγν. κ. μτφ. χρησιμεύω ὡς ἐγγυητής : Ἰώσ.ΑΙ 2, 5,2 (οἶνος) **πίστιν ἀνθρώποις καὶ φιλίαν ὁμηρεύει·** **2)** ὡς μτβ. λαμβάνω τινὰ ἢ τι ὡς ὅμηρον, διασφαλίζομαι δι' ἐγγυητοῦ ἢ ἐνεχύρου : Εὐρ.Ρῆσ.434 **τῶνδ' ὁμηρεύσας τέκνα·** **3)** τὸ μέσ. ὁμηρεύομαι παρέχω, δίδω ὁμήρους χάριν ἐμαυτοῦ : Αἰν.Τακτ.10,23 **πόλις ὁμηρευομένη.**

ὁμηρεύω (2) (Ὅμηρος) ἰων. ἡγοῦμαι, ὁδηγῶ, ποδηγετῶ τυφλὸν : Ἔφορ.1J.

ὁμηρεύω (3) μτγν. συμφωνῶ, συναρμόζω, συναρμολογῶ : Ὀππ.Ἀλ.1,421 **τοὔνεκα καὶ ξυνῆσιν ὁμηρεύουσι γενέθλαις ἀμφιβίων.**

ὁμηρεών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. ὄν. μηνός τινος ἐν Ἰῳ.

ὁμήρης-ους-ες μτγν. ὁ ὁμοῦ μετ' ἄλλου ἢ ἄλλων συνυπάρχων, μτ. δοτ. : Νίκ.Ἀλεξ.70 **ῥιζία .. ὁμήρεα κόψας οἴνῳ,** αὐτ.261.

ὁμηρίδδειν δωρ. τ. τοῦ ὁμηρίζειν· Ἡσ. «ψεύδεσθαι» (ὁμηριάδειν, κῶδ.).

ὁμηρίδης (ὁ) κ. νεώτ. συχν. κτ. πληθ. ὁμηρίδαι γένος, γενεὰ ῥαψῳδῶν ἐν Χίῳ ἀνέκαθεν οἰκοῦσα καὶ νομιζομένη ὅτι ἐκ τοῦ Ὁμήρου κατήγετο, οὗ τὰ ποιήματα διέσῳζε, ψάλλουσα ταῦτα εἰς τὰς **κοινὰς τῶν αὐτόθι Ἑλλήνων συνελεύσεις** : Ἑλλάν. 20J, Στράβ.14,1,30 **ὁμηρίδας καλουμένους ἀπὸ τοῦ ἐκείνου γένους·** ‖ γεν. οἱ ῥαψῳδοὶ **οἱ ἀπαγγέλλοντες τὰ τοῦ Ὁμήρου ἔπη :** Πίνδ.Ν 2,1 **ὁμηρίδαι ῥαπτῶν ἐπέων .. ἀοιδοί·** **2)** οἱ μιμηταὶ ἢ θαυμασταὶ τοῦ Ὁμήρου : Πλάτ.Πολ.599Ε **οὔκουν λέγεταί γε οὐδ' ὑπ' αὐτῶν Ὁμηριδῶν,** αὐτ.Φαῖδρ.252Β, αὐτ.Ἴων 530D, Ἰσοκρ.10,65.

ὁμηρίζω μτγν. μιμοῦμαι τὸν Ὅμηρον, γράφω ποιήματα κατὰ τὸν τοῦ Ὁμήρου τρόπον καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, χρησιμοποιῶ ὁμηρικὰς φράσεις : Λιβάν.Διηγ.30,8 **αἱ Μοῦσαι περὶ τὴν κόρην ὡμήριζον·** **2)** ἐκτελῶ σκηνὰς ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν : Ἀρτεμίδ.Ταρσ.4,2 **Ἀπολλωνίδης ὁ χειρουργὸς ὁμηρίζειν νομίσας καὶ πολλοὺς τιτρώσκειν πολλοὺς ἐχειρούργησε·** **3)** (ὁ = ὁμοῦ, μηρός) ἐκτελῶ μεῖξιν παρὰ φύσιν, εἶμαι ἀρσενοκοίτης, πρβλ. διαμηρίζω : Ἀχιλλ.Τάτ.8,9 **στενωπεῖον εἶχεν ἐνταῦθα οἴκημα ὁμηρίζων τὰ πολλά.**

ὁμηρικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ὅμηρον, ὁ τοῦ Ὁμήρου, ὁ ἐν τῇ ποιήσει τούτου ἀπαντῶν καὶ κατὰ τὸν τρόπον αὐτοῦ πεποιημένος : Πλάτ.Πολ.600Β **καὶ τοῖς ὑστέροις ὁδόν τινα παρέδοσαν βίου ὁμηρικήν,** Μέν. Ῥητ.ΙΙΙ,430 **ὁμηρικὸν ἔθος,** Διον.Ἀλ.Συνθ.4 **ὁμηρικὴ ποίησις,** αὐτ. **ὁμηρικὰ ἔπη,** αὐτ. **ὁμηρικὸς λόγος,** Στράβ.14,5,29 **τῶν νεωτέρων καινοτομούντων .. παρὰ τὰς ὁμηρικὰς ἀποφάσεις,** Πλούτ. Συμπ.9,5,3 **ὁμηρικαὶ ψυχαί,** αὐτ. **ὁμηρικὴ νέκυια·** ‖ κτ. συγκρ. βαθμὸν **ὁμηρικώτερος** περὶ τοῦ Ἡρακλείτου : Στράβ.1,1,6 **βελτίων δ' Ἡράκλειτος καὶ ὁμηρικώτερος·** ‖ τὸ ὑπερθ. **ὁμηρικώτατος** περὶ τοῦ Ἡροδότου : Λογγῖν.Ὕψ.13,3 **μόνος Ἡρόδοτος ὁμηρικώτατος ἐγένετο·** ‖ νεώτ. ὁμηρικὸν ζήτημα τὸ ζήτημα τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ προσωπικοῦ ποιητοῦ τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσείας, ὅπερ ἠγέρθη διὰ τῆς διατυπωθείσης αὐθαιρέτου ὑποθέσεως τοῦ Γάλλου Aubignac καὶ ἰδ. τοῦ Γερμανοῦ Wolf ὅτι προσωπικός τις ποιητὴς δὲν ἦτο καὶ ὅτι τὰ δύο ἔπη οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ συλλογὴ ῥαψῳδιῶν συναρμοσθεισῶν ὑπό τινος ἢ ὑπό τινων μεταγενεστέρων τοῦ χρόνου τῆς συνθέσεως αὐτῶν κατά τι ἴδιον σχέδιον· ‖ ὁμ. νεώτ. **ὁμηρικὸς γέλως** πλατύς, θορυβώδης καὶ ἄσβεστος γέλως, οἷος ὑπῆρξε κατὰ τὸν ποιητὴν τῆς Ἰλιάδος ὁ γέλως τῶν θεῶν ἐπὶ τοῖς τοῦ Ἡφαίστου παθήμασι· **2)** μτγν. ἐπὶ αἰσχ. σημ. ὁ ὁμηρίζων βλ.λ.3) : Κράτ.ΑΠ ΙΙ,218,4 **καὶ γὰρ ὁμηρικὸς ἦν·** **3)** ὁμ. μτγν. τὸ οὐδ. συγκρ. ὡς ἐπίρρ. : Ἀπολλ. Δύσκ.Σύντ.165,12 **συντάσσειν ὁμηρικώτερον.**

ὁμηρικῶς ἐπίρρ., μτγν. κατὰ τὸν τοῦ Ὁμήρου τρόπον ἢ ὡς παρ' Ὁμήρῳ : Στράτ.Κωμ.1,30 **ὁμηρικῶς γὰρ διανοεῖ μ' ἀπολλύναι,** Κικ.Ἀττ.1, 16,1, Πλούτ.Ἠθ.529D.

ὁμηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. κωμ. λ. ὡς θηλ. τοῦ Ὅμηρος : Πλούτ.Ἠθ.496D.

ὁμηριστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀπομιμούμενος ἢ ἀπαγγέλλων ἢ σπουδάζων τὴν ὁμηρικὴν ποίησιν καὶ κτ. ἐπέκτ. ὁ ῥαψῳδός : Ἀριστοκλ.Ἱστ.10, Ἀθήν.14,620Β **ὅτι δ' ἐκαλοῦντο οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ ὁμηρισταὶ Ἀριστοκλῆς εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ χορῶν,** Πάπ.· ‖ νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος μὲ τὸν Ὅμηρον καὶ τὸ ὁμηρικὸν ζήτημα· **2)** ὁ ἐκτελῶν, ὁ ἠθοποιὸς ὁ παριστῶν σκηνὰς Ὁμηρικάς : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.4,2 **οἱ ὁμηρισταὶ τιτρώσκουσι μὲν καὶ αἱμάσσουσι ἀλλ' οὐκ ἀποκτεῖναί γε βούλονται·** **3)** ὁμηρικὸς βλ.λ.2) : Ἀχιλλ.Τάτ.3,20.

ὁμηρίταις Φώτ. «ψήφοις, ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ ἐρέσσειν, ὁμογνώμοσιν».

ὁμηρόκεντρον (τὸ) μτγν. κ. **ὁμηροκέντρων-ωνος** (ὁ), συνήθ.κτ. πληθ.ἀμφότερα **ὁμηρόκεντρα** (Τζέτζ. Χιλ.8,118) κ. **ὁμηροκέντρωνες** ποιήματα σχηματιζόμενα ἐκ διαφόρων στίχων ἢ τεμαχίων τῶν ποιημά-

των τοῦ Ὁμήρου, προσηρμοσμένων καταλλήλως, οὕτως ὥστε ν' ἀποτελῶσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον σύνολον ἑνιαῖον : ΑΠ 9,381.
ὁμηρομαντεῖον (τὸ) πάπ. μαντεία διὰ τῶν στίχων τοῦ Ὁμήρου.
ὁμηρομάστιξ-ῖγος (ὁ) **μτγν.**, μσν. κ. νεώτ. ἐπωνυμία δοθεῖσα μᾶλλον εἰρων. εἰς τὸν γραμματικὸν Ζωΐλον διὰ τὰς μικροπρεπεῖς κατηγορίας αὐτοῦ κατὰ τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων καὶ τὰ σκώμματα αὐτοῦ κατὰ τοῦ ποιητοῦ : Γαλ.10,19, Σουΐδ.· || κτ. πληθ. **ὁμηρομάστιγες** γεν.οἱ ἐπικριταὶ τοῦ Ὁμήρου: Εὐστ.1702,44 **διαβάλλουσι δὲ καὶ τὸν τοιοῦτον τόπον οἱ ὁμηρομάστιγες.**
ὁμηροπάτης (ὁ) (πατῶ-έω) μτγν. ὁ περιφρονῶν τὸν Ὅμηρον, ἐπωνυμία τοῦ Ξενοφάνους : Τίμων Φλ.60,1, Διογ.Λ 9,18 **Ξενοφάνην ὑπάτυφον, ὁμηροπάτην, ἐπικόπτην** (δ. γρ. ὁμηραπάτην).
ὅμηρος (ὁ) (1) λ. τῆς διαλέκτου τῶν Κυμαίων σημαίνουσα τυφλός : Ψ'Ηρ.Βί.'Ομ.13, Λυκόφρ.422.
ὅμηρος (ὁ) (2) κ. νεώτ. κ. κτ. οὐδ. πληθ. ὅμηρα πρόσωπον παρεχόμενον ὡς ἐγγύησις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑποσχέσεως, συμφωνίας ἢ συνθήκης : Ἡρ.6,99 **καὶ ὁμήρους τῶν νησιωτέων παῖδας ἐλάμβανον,** αὐτ. 1,64, αὐτ.7,165, Θουκ.7,83, Εὐρ.Ἀλκ.870 **τοῖον ὅμηρόν μ' ἀποσυλήσας** (σχόλ. «τοία ἦν ἡ ἐμοὶ ὁμηρεύουσα, ἣν νῦν θάνατος ἀφείλετο») Ἀριστφ.Ἀχ. 327 **ἔχω γ' ὑμῶν ὁμήρους** (κρστῶ τινας ἐξ ὑμῶν ὡς ὁμήρους, ὡς ἐγγύησιν, ὡς ἀσφάλειαν), αὐτ. Λυσ.244· || κ. ἐπὶ πραγμ. : Θουκ.1,82 **τὴν γῆν ὅμηρον ἔχειν,** Πλάτ.Θεαίτ.202Ε **ὥσπερ . . ὁμήρους ἔχομεν τοῦ λόγου τὰ παραδείγματα·** || ἑτερογεν. οὐδ. πληθ. ὅμηρα οἱ ὅμηροι, τὰ ἐνέχυρα, **αἱ ἐγγυήσεις** : Λυσ.12,68 **ὑπέσχετο εἰρήνην ποιήσειν μήτε ὅμηρα δούς·** || ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. κ. ἐπὶ ἑνὸς προσ., ὁ ὅμηρος : ΠΔ Μακκ.1,1,10 **υἱὸς Ἀντιόχου . . ὃς ἦν ὅμηρα ἐν τῇ Ῥώμῃ.**
ὁμηρτῆρες Ἡσ. «ἀκόλουθοι, συνήγοροι».
ὁμηρῶ-έω (ὅμηρος) συντυγχάνω, συναντῶ, συμπορεύομαι, μτ. δοτ. : Ὀδ.Π 468 **ὡμήρησε δέ μοι . . ἄγγελος ὠκύς·** **2)** ἕπομαι, ἀκολουθῶ : Θεόπομπ.Ἱστ.278, Ἡσ.· **3)** μτφ. συμφωνῶ : Ἡσίοδ. Θ 39 **τῇ φωνῇ ὁμηρεῦσαι** (Ἰων. τ. ὁμηροῦσαι) (σχόλ. «τῇ φωνῇ συμφωνοῦσαι, ὁμοῦ τῇ φωνῇ λέγουσαι»)· **4)** ἐνέχυρόν εἰμι, χρησιμεύω ὡς ἐχέγγυον : Ἀριστλ.ἀπ.76· || Ἡσ. «ἐγγυῶμαι».
ὀμικρο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κ. **ὃ μικρόν** ὄν. τοῦ ο βλ.λ., 15ου γράμματος τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου.
ὁμιλαδόν (ὅμιλος) ἐπίρρ. κ. ὁμιληδὸν (Ἡσίοδ.Α 170) ὡς τὸ ἰλαδὸν βλ.λ., καθ' ὁμίλους, κατ' ἀθροίσματα καὶ τάγματα : Ἰλ.Μ 3 **οἱ δ' ἐμάχοντο Ἀργεῖοι καὶ Τρῶες ὁμιλαδόν,** αὐτ.Ο 277, Ἀπολλ.Ρ 1, 655 **πᾶσαι ὁμιλαδὸν ἠγερέθοντο,** αὐτ.4,1181, Ἄρατ.1077, Νικ.Ἀλεξ.518, Ὀρφ.Ἀργ.374, αὐτ.802, Ὀρφ.Λιθ.414· **2)** μτ. δοτ. ὁμοῦ μετά τινος, μαζὶ μὲ κάποιον : Ἀπολλ.Ρ 3,596 **ἀνδράσι νοστήσαντας ὁμιλαδόν,** Ὀππ.Κυν.2,199.
ὁμίλημα-ατος (τὸ) (ὁμιλῶ) κ. νεώτ., δημ. μίλημα ἀντικείμενον ὁμιλίας, τὸ κατὰ τὴν συνδιάλεξιν λεγόμενον, συνδιάλεξις : Πλάτ.Νόμ.730Β **ξενικὰ τε καὶ ἐπιχώρια ὁμιλήματα·** **2)** ἐπὶ προσ., σύντροφος : Εὐρ.ἀπ.218 **τὸ δ' ἐκλαλοῦν τοῦ δ' ἡδονῆς μὲν ἅπτεται, κακὸν δ' ὁμίλημα,** Λουκ.Ἔρωτ. 25 **γυνὴ ἀπὸ παρθένου μέχρι ἡλικίας μέσης . . εὐάγκαλον ἀνδράσιν ὁμίλημα.**
ὁμίλησις-εως (ἡ) (ὁμιλῶ) διπλωματικὴ ἐπαφή, σχέσις : εἰκ.ἐν Θουκ.6,17.
ὁμιλητήρ Ἡσ. «θεράπων».
ὁμιλητής (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., μτγν. κ. νεώτ. θηλ. ὁμιλήτρια (Φιλόστρ.'Απολλ.1,30), ὁ ἀναστρεφόμενος, ὁ ἔχων ὁμιλίαν ἢ σχέσεις πρός τινα, δθ. ὁ ἀκροατής, ὁ μαθητής : Ξεν.Ἀπ.1,2,12, αὐτ.48 **ἀλλὰ Κρίτων τε Σωκράτους ἦν ὁμιλητής,** Λουκ.Τίμ.10 **ἔπειθε τοὺς ὁμιλητὰς μηδὲ ὅλως εἶναί τινας ἡμᾶς τοὺς θεούς,** Φιλόστρ.Ἀπολλ 1,16, αὐτ.1,30 **τὸν Σαπφοῦς τρόπον παρθένους ὁμιλητρίας κτήσασθαι,** Γαλ.10,22, Ἰάμβλ.Μυστ.5,26, Εὐστ.Πον.259, 16· **2)** μτγν. ὁ ἔχων πεῖράν τινος, ὁ ἔχων δοκιμάσει τι, ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους : Μάξ.Τύρ.3,7 **ὁμιλητὴς πόνων·** **3)** νεώτ. ὁ δημοσίᾳ ὁμιλῶν περί τινος θέματος, ὁ κάμνων διάλεξιν ἢ ἐπιστημονικὴν ἀνακοίνωσιν, ἀ. ἀγορητής.
ὁμιλητικός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ τῆς ὁμιλίας ἐξωτερικεύων ὅ,τι ἐνδόμυχον ἔχει, ὁ εὐπροσήγορος, ὁ προσηνής, ὁ εἰς συναναστροφὴν ἐπιτήδειος : Ἰσοκρ.1,30 **γίγνου πρὸς τοὺς πλησιάζοντας ὁμιλητ.κὸς ἀλλὰ μὴ σεμνός,** Στωϊκ.ἀπ.3, 160, Φιλόδ.Κακ.4J **οἱ ἔξωθεν ὁμιλητικοί·** **2)** ἕξις ὁμιλητικὴ συνήθεια συναναστροφῆς : Πλάτ.Ὅρ. 415Ε **κολακεία ἕξις ὁμιλητικὴ πρὸς ἡδονὴν ὑπερβάλλουσα τὸ μέτριον·** || **ὁμιλητικὴ χάρις** ἡ χάρις τῆς ὁμιλίας, ἡ εὐπροσηγορία, ἡ προσήνεια : Χαρίτ.1,4 **πάσης χάριτος ὁμιλητικῆς ἔμπλεος·** || μσν. **ὁμιλητικαὶ διηγήσεις** αἱ ἀφηγηματικαὶ ὁμιλίαι : Εὐστ.122· **3)** μτγν. **τὸ** θηλ. **ὁμιλητική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ ὁμιλεῖν, τοῦ συναναστρέφεσθαι : Πλούτ.Ἠθ.629F· || νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ὁμιλητοῦ, τοῦ ἀγορητοῦ· || ὁμ. νεώτ. ἡ διδασκαλία τῆς ἐκκλησιαστικῆς ρητορικῆς· **4)** μτγν. ὁ κοινωνικός : Φιλόστρ.Ἀπολλ.1,1 **νόμον τοῦτον οἱ ὁμιλητικοὶ ἡγοῦντο καὶ ἐτίμων αὐτὸν ὡς ἐκ Διὸς ἥκοντα·** **5)** ὁμ. μτγν. τὸ οὐδ. ὁμιλητικόν ὡς οὐσ. κοινωνικὸν πλεονέκτημα : Ἀλκίφρ.3,44 **τί δὲ ὁμιλητικὸν φέρει.**
ὁμιλητικῶς ἐπίρρ. μσν. ὁμιλητικῷ **τῷ** τρόπῳ, ἐν ὁμιλίᾳ, δι' ὁμιλίας : Εὐστ.Πον.185,71.
ὁμιλήτρια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. θηλ. τοῦ ὁμιλητής.
ὁμιλία (ἡ) (ὅμιλος) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. μιλιά, Ἰων. -ίη τὸ εἶναί τινα ὁμοῦ μετ' ἄλλων, κοινωνία, συναναστροφή, συντροφιά, παρέα: Ἡρ.7,16,α' **ἀνθρώπων κακῶν ὁμιλίαι σφάλλουσι,** Αἰσχ.Ἑπτ. 599 **ἔσθ' ὁμιλίας κακῆς κάκιον οὐδέν,** αὐτ.Πρ.39, Εὐρ.Ἀλκ.344, αὐτ.ἀπ.1013 **φθείρουσιν ἤθη χρήσθ' ὁμιλίαι κακαί,** Ἀριστφ.Πλ.776,Πλάτ.Ἱππ.Μ 283D, αὐτ.Πολ.550Β **ὁμιλίαις κακαῖς χρῆσθαι,** αὐτ. Φαῖδρ.239Α· || κ. μτ. γενικ. κοινωνία, ἐπαφή, σχέσις μετά τινος : Ἡρ.4,174 **οἱ πάντα ἄνθρωπον φεύγουσι καὶ παντὸς ὁμιλίην·** || κ. μετ' ἐμπροθ. διορ. : Σοφ.Φιλ.70 **ὁμιλία πρὸς τόνδε πιστὴ καὶ βέβαιος,** Πλάτ.Συμπ.203Α· || **ἑλληνικαὶ ὁμιλίαι** συναναστροφαί, σχέσεις μετὰ τῶν Ἑλλήνων : Ἡρ. 4,77· || **συγγενεῖς ὁμιλίαι** αἱ μεταξὺ συγγενῶν σχέσεις : Εὐρ.Τρῳ.51· || **αἱ τῶν ἀνθρώπων ὁμιλίαι καὶ αἱ τῶν πραγμάτων** ἡ σχέσις, ὁ συσχετισμὸς μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων : Ἀριστλ. Πολιτ.1336b,32· || κ. ἐν φρ. **ἔχω ἔν τινι ὁμιλίαν** ζῶ, διάγω μεταξύ τινων : Εὐρ.ΙΑ 1622 **ἔχει γὰρ ὄντως ἐν θεοῖς ὁμιλίαν·** || **ἡ καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς πολιτεία καὶ ὁμιλία** ὁ δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς ὑμῶν βίος : Θουκ.1,68· **2)** μτφ. ἐν φρ. **χθονὸς ὁμιλία** ἔρως, ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα : Εὐρ.Φοίν.1408 **τὸ Θεσσαλὸν εἰσήγαγεν σόφισμ' ὁμιλίᾳ χθονός·** **3)** κ. νεώτ. συνομιλία, λόγος, συνδιάλεξις : Αἰσχ. Εὐμ.966 **παντὶ χρόνῳ δ' ἐπιβριθεῖς ἐνδίκοις ὁμιλίαις,** Ἐρωτιαν.2,Ἐπίκτ.Ἐγχ.33,14, Διον.Ἁλ.Θουκ.49,4 **ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς ὁμιλίαις, - μὲ τὴν ὁμιλία δὲν κατάλαβα πότε πέρασε ἡ ὥρα·** || **ἐξ ὁμιλίας** διὰ τοῦ λόγου, διὰ τῆς πειθοῦς, ἀντίθ. βίᾳ : Δημ. Ἐπιστ.1,12 **τί . . ἐξ ὁμιλίας δυνατὸν προσαγαγέσθαι καὶ τί βίας προσδεῖται·** || νεώτ. κ. δημ. λόγος, μνεία, ὑπόμνησις, ἀνακοίνωσις προφορική : **ὁμιλίας γενομένης μοῦ ἀνέφερεν αὐτά, - ἐκεῖνος μοῦ ἔφερε τὴν ὁμιλία, - τοῦ ἔκαμα ὁμιλία γιὰ τὴν προῖκα·** || νεώτ. ἡ διὰ τῆς φωνῆς ἔκφρασις, λαλιά : **ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν του φαίνεται ὅτι εἰ-**

ναι ἐπαρχιώτης· **4)** παίδευσις, μάθημα, παράδοσις, διδασκαλία : Ξεν.'Απ.1,2,6 **τοὺς δὲ λαμβάνοντας τῆς ὁμιλίας μισθὸν ἀνδραποδιστὰς ἀπεκάλει**, Αἰλ.ΠΙ 3,19 **ἐπεὶ δὲ ἐπαύσατο τῆς ὁμιλίας**· **5)** μσν., νεώτ. κ. δημ. λόγος ἐκφωνούμενος ἐνώπιον συγκεντρώσεως, διάλεξις ἰδ.θρησκ. ἢ διδακτικοῦ περιεχομένου, διδαχή, κήρυγμα : Σύν.Λαοδικείας Καν.19 **περὶ τοῦ δεῖν . . τὰς ὁ- τῶν ἐπισκόπων . . ἐπιτελεῖσθαι**, Εὐστ.974,2 **ὁμιλίας διδασκαλίας** (διδαχάς), - **ὁμιλία τῆς θείας καὶ Μεγάλης Πέμπτης**· **6)** κοινωνία γαμική, σαρκικὴ μεῖξις, συνουσία : 'Ηρ.1,182 **ἀμφότεραι δὲ . . ἀνδρῶν οὐδαμῶν ἐς ὁμιλίην φοιτᾶν**, Εὐρ.'Ελ.1400 **νυμφικαὶ ὁμιλίαι**, Ξεν.'Ιέρ.4,1 **ποία ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ τερπνὴ ἄνευ πίστεως ὁμιλία;**, αὐτ.Συμπ.8,22, αὐτ.'Απ.3,11, 26, 'Αριστλ.Ζ1 582a,26, αὐτ.Πολιτ.1262a,24 **ἡ πρὸς τοὺς ἄρρενας ὁμιλία**, αὐτ.1269b,29, Λιβάν.4,1105,4 **καὶ τῆς ὁμιλίας ὑπόμνημα παῖς προελήλυθεν**· **7)** ἄσκησις : 'Ιππ.'Αρθρ.10 **ὁμιλέειν ὁμιλίῃ** (κτᾶσθαι, κατέχειν τι διὰ τῆς ἀσκήσεως, ἀντίθ. λόγῳ εἰδέναι)· **8)** κοινή, συνήθης χρῆσις, ἐπὶ πραγμ. : 'Επίκ.'Επιστ.1,22U **ἡ πλείστη ὁμιλία τοῦ ὀνόματος**, Φιλόδ.Ρητ.1,288S **ὁμιλίαι φωνῆς**, αὐτ.Οἰκ.59J **αἱ τῶν λέξεων ὁμιλίαι**, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,1 **αἱ κοιναὶ ὁμιλίαι** (αἱ κοιναὶ συνήθειαι), 'Απολλ.Δύσκ.Σύντ. 37,2, 'Ερμογ.'Ιδ.2,7 **ἡ κοινὴ καλουμένη καὶ ἀνὰ χεῖρα ὁμιλία**· **9)** σύλλογος, ἑταιρεία : 'Ηρ.3,81 **ἀνδρῶν τῶν ἀρίστων ἐπιλέξαντες ὁμιλίην**, Αἰσχ. Εὐμ.57 **τὸ φῦλον οὐκ ὄπωπα τῆσδ' ὁμιλίας**· **10)** ἐν περιληπτ. σημ. ὅμιλος βλ.λ.1), συνάθροισις, συναναστροφή : αὐτ.406 **καινὴν δ' ὁρῶσα τήνδ' ὁμιλίαν** (βλέπουσα τὴν παράδοξον ἐπίσκεψιν ὑμῶν), Σοφ.Αἶ.872 **ἡμῶν γε ναὸς κοινόπλουν ὁμιλίαν** (ἡμᾶς τοὺς συνναύτας), Εὐρ.'Ηρακλ.58) **ἀδελφῶν ἡ παροῦσ' ὁμιλία** (ὁμήγυρις).

ὅμιλος (ὁ) (ὁμός, ἴλη) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., αἰολ. **ὄμιλλος** (ΕΜ 658,55) (ἡ λ. σπανία π. 'Αττ. κωμ. κ. πεζ., φαίνεται δὲ ὅτι ὁ πληθ. δὲν ἦτο ἐν χρ.) ἠθροισμένον πλῆθος, συνάθροισις πλήθους ἀνθρώπων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνηγμένων πρὸς ἑορτήν, θέαν κτλ. : 'Ιλ.Σ 603 **πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος**, αὐτ.Ψ 651, 'Οδ.Α 225, Πίνδ.Π 9,123, Αἰσχ.Πέρσ.123 **τοῦτ' ἔπος γυναικοπληθὴς ὅμιλος ἀπύων**, Εὐρ.Κύκλ.100, Κρατῖν.323, Θουκ.2,65, αὐτ. 4,112 **ὁ δὲ ἄλλος ὅμιλος .. ὁμοίως ἐσκεδάννυντο**· || εἰδ. πλῆθος πολεμιστῶν, σύνολον ὁπλιτῶν ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς ἀρχηγούς, τοὺς ἡγήτορας : 'Ιλ.Γ 22, αὐτ.Δ 86, αὐτ.Τ 402 **σαωσέμεν ἡνιοχῆα ἂψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον**· || **φιλὸς ὅμιλος** τὸ πλῆθος τῶν ἀτάκτων ἢ εὐζώνων, ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς ὁπλίτας : Θουκ.4,125 **καὶ τὸν φιλὸν ὅμιλον ἐς μέσον λαβών**· || γεν. ἀσύντακτον πλῆθος, ὄχλος : 'Ηρ.1,88 **ὦ πολλὸς ὅμιλος τί ταῦτα . . σπουδῇ ἐργάζεται;**, Πίνδ.Ν 7,24 **τυφλὸν δ' ἔχει ἦτορ ὅμιλος ἀνδρῶν ὁ πλεῖστος**, 'Ηράκλειτ.104 **διδασκάλῳ χρείωνται ὁμίλῳ**· || κ. ἐν καλῇ σημ., λαός : 'Ηρ.5,23 **ὅμιλος πολλὸς μὲν Έλλην περιοικέει**· || κ. ἐπὶ πλήθους μικτοῦ ἀνθρώπων καὶ ἵππων : 'Ιλ.Κ 338 **ἵππων καὶ ἀνδρῶν ὅμιλος**· || κ. ἐπὶ ἀψύχων ἀντικειμ. : 'Οδ.Θ 196 **ἐπεὶ οὔτι μεμιγμένον** (τὸ σῆμα) **ἐστὶν ὁμίλῳ**· || δθ. κ. ἐπὶ συνόλου, ἐπὶ ὁμάδος πλοίων, στόλος, πάντοτε ἐν συνεκφ. μετά τινος ναυτ. διορισμ. : Αἰσχ.Πέρσ.1027 **τραπέντα ναύφαρκτον ἐρεῖς ὅμιλον;** Εὐρ.'Εκ.921 **ναύταν οὐκέθ' ὁρῶν ὅμιλον**· **2)** τὸ ἐν μάχῃ συμπλεκόμενον πλῆθος : 'Ιλ.Ε 353 **τὴν μὲν . . Ἶρις ἑλοῦσα . . ἔξαγ' ὁμίλου**, αὐτ.Δ 516· || **πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ** ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ τῆς μάχης : αὐτ.Ρ 471· **3)** δθ. θόρυβος, βοή, σύγχυσις : 'Ηρ.9,59 **οὗτοι μὲν βοῇ καὶ ὁμίλῳ ἐπήισαν**· **4)** νεώτ. κ. δημ. ἑταιρεία, σύλλογος, σωματεῖον : '**Εκπαιδευτικὸς - 'Ακαδημαϊκὸς ὅμιλος**.

ὁμιλῶ-έω (ὅμιλος) κ. μσν. κ.νεώτ., δημ. **μιλῶ** βλ.λ., αἰολ.γ' ἑν. **ὀμίλλει** ('Αλκ.61,29), παρατ. **ὡμίλουν** (ΚΔΛουκ.24,14, Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.978), ἐπ. **ὁμίλεον** ('Ιλ.Π.641, 'Απολλ.Ρ 1,630), μέλλ. **ὁμιλήσω** (Πίνδ.Ν 1,61), ἀόρ. **ὡμίλησα** (Θουκ.6,17), ἀπαρφ. **ὁμιλῆσαι** (Εὐρ.'Ανδρ.792), μτχ. **ὁμιλήσας** ('Οδ.Δ 684), παρακ. **ὡμίληκα**, μτχ. **ὡμιληκώς** (Λουκ.'Υπ.Εἰκ.26), ὑπερσ. **ὡμιλήκειν** (Θουκ.6,55), πσθ. γ' ἑν. **ὁμιλεῖται**, γ' πληθ. **ὁμιλοῦνται**, μτχ. **ὁμιλούμενος-η-ον** (Φιλόστρ. 'Απολλ.1,16), παρατ. γ' ἑν. **ὡμιλεῖτο**, γ' πληθ. **ὡμιλοῦντο**, παθ. ἀόρ. γ' ἑν. **ὡμιλήθη**, γ' πληθ. **ὡμιλήθησαν**, μτχ. παθ. παρακ. **ὡμιλημένος** (Φιλόδ. Ρητ.2,27,5), εὑρίσκομαι ὁμοῦ μετά τινος ἢ μετά τινων, σύνειμι, συγγίγνομαι, συναναστρέφομαι, κάνω παρέα, μτ. δοτ. : 'Οδ.Β 21 **καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὡμίλει**, Ξεν.Συμπ.2,10 **βουλόμενος ἀνθρώποις χρῆσθαι καὶ ὁμιλεῖν**, Πλάτ.Πολ.500C, 'Απολλ.Ρ 1,630 **οἷς αἰεὶ τὸ πάροιθεν ὁμίλεον**· || κ. μτ. ἔμπροθ. διορ. : 'Ιλ.Ε 86 **ἠὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλέοι ἢ μετ' 'Αχαιοῖς**, αὐτ.834, αὐτ.Σ 194, 'Οδ.Σ 383 **πὰρ παύροισι . . ὁμιλεῖς** (μετ' ὀλίγων συναναστρέφεσαι), ἀρχ. γνωμ. **κακοῖς ὁμιλῶν καὐτὸς ἐκβήσῃ κακὸς - σοφοῖς ὁμιλῶν καὐτὸς ἐκβήσῃ σοφός**· **2)** κ. ἀπολ. ἀθροίζομαι, συνάγομαι καθ' ὁμίλους, μαζεύομαι : 'Ιλ.Π 641 **οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον**· **3)** δθ. ὅμιλον ποιῶ: 'Οδ.Δ 684 **μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες**· **4)** ἐν ἐχθρικῇ ἐνν. συνάπτω μάχην μετά τινος, συμπλέκομαι, συγκρούομαι, μτ. δοτ. : Λ 523 **νῶϊ μὲν ἐνθάδ' ὁμιλέομεν Δαναοῖσιν**, 'Οδ.Α 265· || κ. μτ. ἔμπροθ. διορ. : 'Ιλ. Λ 502, Εὐρ.'Ανδρ.792 **σὺν Λαπίθαισί τε Κενταύρων ὁμιλῆσαι δορί**· || κ. ἀπολ. : 'Ιλ.Τ 158 **εὖτ' ἂν πρῶτον ὁμιλήσωσι φάλαγγες**· **5)** ἐπὶ κοινωνικῶν σχέσεων, ἔρχομαι εἰς ἐπαφήν, συνάπτω σχέσεις, σχετίζομαι μετά τινος, μτ. δοτ. : 'Ηρ. 3,130 **ὁμιλήσας δὲ ἰητρῷ φλαύρως ἔχειν τὴν τέχνην**, Αἰσχ.Πέρσ.753 **ταῦτα . . κακοῖς ὁμιλῶν ἀνδράσιν διδάσκεται . . Ξέρξης**, Πλάτ.Συμπ.188D· || κ. μτ. ἔμπροθ. διορ. : αὐτ.Πολιτ.272C **μετ' ἀλλήλων ὁμιλεῖν**, αὐτ.Νόμ.886C, αὐτ.Φαῖδρ.252D **τούτῳ τῷ τρόπῳ πρὸς τοὺς ἐρωμένους ὁμιλεῖ**· || κ. ἀπολ. εἶμαι ἐσχετισμένος, τυγχάνω φίλος : 'Ηρ.3,99 **οἱ μάλιστά οἱ ὁμιλέοντες κτείνουσι**· || κ. ἐπὶ πολιτικῶν σχέσεων καὶ δεσμῶν : Θουκ.1,77 **οἱ δὲ εἰθισμένοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλεῖν**, αὐτ.3,11· **6)** κ. ἐπὶ σχέσεως μαθητοῦ πρὸς διδάσκαλον, συχνάζω, παρακολουθῶ τὰ μαθήματά τινος, εἶμαι μαθητής τινος, μτ. δοτ. : Ξεν.'Απ.1,2,15 **εἰ ὁμιλησαίτην ἐκείνῳ γενέσθω ἂν ἱκανωτάτω λέγειν τε καὶ πράττειν**, αὐτ.49· **7)** κ. ἐπὶ γαμικῆς ἢ ἄλλης τινὸς σαρκικῆς κοινωνίας, μείξεως, συνουσιάζομαι : Ξεν.'Αν.3,2,25 **γυναιξὶ καὶ παρθένοις ὁμιλεῖν**, αὐτ.'Απ.2,1,24, Μοῖρ.276Ρ· **8)** μτγν. ἐν σχέσει πρὸς τὴν ποίησιν, πρὸς τὰ ποιήματά τινος, εἶμαι οἰκεῖος, ἔχω ἀσχοληθῆ περί τι, γνωρίζω τι : Λουκ.ὑπ.Εἰκ.26 **τῶν κἂν ἐπ' ἐλάχιστον τῇ 'Ομήρου ποιήσει ὡμιληκότων**· πρβλ. ὁμιλητής· **9)** ἐπὶ πραγμάτων ἢ ἐργασιῶν πρὸς ἃς ἔχει τις σχέσιν, δίδω προσοχὴν εἴς τι, ἐπιμελοῦμαι, ἐπιτηδεύομαί τι, ἀσχολοῦμαι εἴς τι : 'Αριστφ.Νεφ.1399 **ὡς ἡδὺ καινοῖς πράγμασιν καὶ δεξιοῖς ὁμιλεῖν**, Θουκ.6,55 **ἐν ᾧ οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὡμιλήκει τῇ ἀρχῇ**, Πλάτ.Πολ.410C, αὐτ.496Β **φιλοσοφίᾳ ὁμιλεῖν**· || κ. ἐπὶ ἰατροῦ : αὐτ.408D **ἰατροὶ εἰ ὡς πλείστοις τε καὶ πονηροτάτοις σώμασιν ὁμιλήσειαν**· || κ. ἐπὶ δικαστῶν : αὐτ. **δικασταὶ οἱ παντοδαπαῖς φύσεσιν ὡμιληκότες**· **10)** ἐν ὁμ. σχεδὸν σημ. πρὸς τὴν τοῦ χρῶμαι βλ.λ., εὑρίσκομαι, τυγχάνω : Πίνδ.Ν 1,61 **ποίαις ὁμιλήσει τύχαις**, Εὐρ.'Ορ.354 **εὐτυχίᾳ ὁμιλεῖν**· || κ. ἐπὶ πραγμ. : Πίνδ.Ι 3,6 **πλαγίαις φρένεσσιν ὄλβος οὐ πάντα χρόνον ὁμιλεῖ** (δὲν συντροφεύει τὰς σκολιὰς φρέ-

νας), αὐτ.Π 7,6, Βακχ.1,51 πλοῦτος καὶ δειλοῖσιν ἀνθρώπων ὁμιλεῖ, Εὐρ.'Ηλ.940 τὰ δ' οὐδὲν εἰμὴ βραχὺν ὁμιλῆσαι χρόνον· **11**) ἐν τῇ ἰατρ. γλώσσ. προσαρμόζομαι: 'Ιππ.'Αρθρ.1 ὁμιλεῖ ὁ βραχίων τῷ κοίλῳ τῆς ὠμοπλάτης πλάγιος· || κ. ἐπὶ ἐμπλάστρου, ἔρχομαι εἰς τελείαν ἐπαφήν, ἐφάπτομαι ἀπολύτως: αὐτ.'Ιητρ.3 ὁμιλέειν τῷ νοσέοντι μέρει· **12**) μτγν. κ. νεώτ. λαλῶ, λέγω, ἀπευθύνω τὸν λόγον πρός τινα: Πολύβ.4,4,7 ὁμιλοῦντος οὖν αὐτοῦ μάλα ὑπερηφάνως τοῖς Μεσσηνίοις· || μτ. δοτ. κ. ἐμπροθ. διορ.: Πάπ. ὡμίλησας δέ μοί ποτε περὶ τούτου· || κ. μτ. μ. ἐμπροθ. διορ.: Βάβρ.15,2, ΚΔ Λουκ.24,14 καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους, Φιλόδ.Ρητ.1,1165, - μὴ ὁμιλεῖτε εἰς τὸν ὁδηγόν· || μτγν. κ. νεώτ. κ. ἀπολ. λαλῶ: Πολύβ.16,34,6 ὑπερηφάνως ὁμιλεῖ, - ὁμιλεῖτε ἠρέμως, μὴν ἀφαρπάζεσθε· **13**) νεώτ. ἀγορεύω, ἐκφωνῶ λόγον, κάμνω διάλεξιν: θὰ ὁμιλήσῃ περὶ Παπαδιαμάντη - περὶ κοινωνικῆς προνοίας, - ὡμίλησεν ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ· || κ. ἐκκλησ. κηρύττω τὸν θεῖον λόγον, κάμνω κήρυγμα: τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσῃ ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος περὶ κυριακῆς προσευχῆς· **14**) μτγν. κ. νεώτ. ἐκφράζομαι γλωσσικῶς, συνδιαλέγομαι διά τινος τῶν γλωσσῶν, λαλῶ αὐτὴν εὐχερῶς: 'Ιώσ.ΑΙ 11,5,6 ὁμιλεῖν ἑβραϊστί, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.9,179 ὁμιλεῖν κατά τινα διάλεκτον, - ὁμιλεῖ δέκα γλώσσας ἐν αἷς καὶ τὴν ἰαπωνικήν· || μτγν. ἡ μτχ. παθ. παρακ. ὡμιλημένος ὡς ἐν γλωσσ. χρήσει ὤν: Φιλόδ. Ρητ.2,275· **15**) νεώτ. ἐν χρ. ἐν ἐρωτήσεσιν ἀντὶ τοῦ ἀπαντῶ: διατί δὲν ὁμιλεῖτε; (διατί δὲν δίδετε ἀπάντησιν;)· **16**) νεώτ. τὸ θηλ. τῆς μτχ. παρακ. ὁμιλουμένη (γλῶσσα) ὡς οὐσ. ἡ καθωμιλημένη, ἡ λαλουμένη γλῶσσα· **17**) φέρομαι πρός τινα οὕτως ἢ ἄλλως, συμπεριφέρομαι, μτ. δοτ.: 'Ισοκρ.'Επιστ.4,9 τοὺς τοῖς σπουδαίοις τῶν ἀνδρῶν καλῶς ὁμιλοῦντας· || μτ.δοτ. κ.ἐμπροθ. διορ.: 'Αριστλ.'Αθ.35,3 ὁμιλεῖν τῷ δήμῳ πρὸς χάριν· κ. μτ. μ. ἐμπροθ.διορ.: Θουκ.6,17 ταῦτα ἡ ἐμὴ νεότης .. ἐς τὴν Πελοποννησίων δύναμιν .. ὡμίλησε (οὕτως ὁμιλήσασα, οὕτω συμπεριφερθεῖσα, ἐπετέλεσε, ἔπραξε), 'Ισοκρ.'Επιστ.2,24· **18**) ἐπὶ τόπου, ἔρχομαι εἰς .., εἰσέρχομαι, ἐπισκέπτομαι, συχνάζω, μτ. δοτ.: 'Ηρ.7,26 διαβάντες τὸν 'Αλυν .. ὡμίλησαν τῇ Φρυγίῃ, αὐτ.214, Πίνδ. Π 78, αὐτ.Ο 12,19, Αἰσχ.Εὐμ.720 βαρεῖα χώρᾳ τῇδ' ὁμιλήσω πάλιν (σχόλ.Βερναρδ.Γρ. «βαρεῖα θὰ ἐπισκεφθῶ τὴν χώραν ταύτην»), Εὐπ.292 ὁμιλεῖν τοιᾷδε πόλει· || μτγν. κ. τὸ παθ.: Φιλόστρ.'Απολλ. 1,16 τὰ ὁμιλούμενα τῶν χωρίων (οἱ μᾶλλον συχναζόμενοι τόποι)· **19**) ἐν φρ. ἐκτὸς ὁμιλεῖ (τῶν ξυντρόφων ὀργῶν) πλανᾶται ἐκτὸς τῶν ἑαυτοῦ φρενῶν, παραφρονεῖ: Σοφ.Αἴ.640 οὐκέτι ξυντρόφοις ὀργαῖς ἔμπεδος, ἀλλ' ἐκτὸς ὁμιλεῖ· **20**) ρηματ. π. ὁμίλημα, ὁμίλησις, ὁμιλητής, ὁμιλήτρια, ὁμιλητός, ὁμιλητέον.

ὁμιχῶ-έω δ. τ. τοῦ ὀμείχω βλ.λ.: 'Ησίοδ.'Εργ.725.

ὁμιχλαίνω (ὁμίχλη) μτγν. καθίσταμαι ὁμιχλώδης, ἀμαυρός, σκοτεινός, θολός, ἀντίθ. λευκαίνω: 'Ιω.Λυδ.Μην.4,76.

ὁμίχλη (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. ὀμίχλα ('Ηρωδιαν.Φιλέτ.445Ρ), ἰων. κ. αἰολ. ὀμίχλη ('Ιλ.Γ 10) θόλωσις τῶν ἐπιφανειακῶν στρωμάτων τῆς ἀτμοσφαίρας προκαλουμένη ὑπὸ μορίων συμπεπυκνωμένης ὑγρασίας ἢ καπνοῦ, εὑρισκομένων ἐν αἰωρήσει εἰς τὸν ἀέρα, καταχνιά· 'Αριστλ.Μετ. 346b,33 «ἀτμώδης ἀναθυμίασίς τις, ἄγονος ὕδατος, ἀέρος μὲν παχυτέρα, νέφους δὲ ἀραιοτέρα»: 'Ιλ.Γ 10 εὖτ' ὄρεος κορυφῇσι Νότος κατέχευεν ὀμίχλην, αὐτ.Α 359, 'Αριστφ.Νεφ.330 ἀλλ' ὁμίχλην καὶ δρόσον αὐτὰς ἡγούμην, Ξεν.'Αν.4,2,7 ὁμίχλη ἐγένετο, Πολύαιν.8,23,2 ὁμίχλη ἐξαίρεται πολλή, Κλήμ.'Αλ.489,29· **2**) κτ. ἐπέκτ. σκότος ὅμοιον πρὸς τὸ ἐκ νέφους, ζόφος, ἀχλύς, σκοτεινιά: 'Ορφ.'Αργ.521, ΑΠ 5,228 κατὰ νυκτὸς ὁμίχλην, Κάλβ.'Ωδ.6,9,3 εἰς τὴν ὁμίχλην τοῦ «θανάτου» || νεώτ. ξηρὰ ὁμίχλη μετεωρολογικὸν φαινόμενον ὑπὸ μορφὴν λευκοῦ πέπλου καλύπτοντος ἐν αἰθρίᾳ τὰ παρὰ τὸν ὁρίζοντα ἀντικείμενα, ὅ. ἀχλύς· **3**) μτφ. θόλωσις τῶν ὀφθαλμῶν, ἀχλύς, θολοῦρα: Αἰσχ.Πρ.145 ὄσσοις ὀμίχλα προσῇξε πλήρης δακρύων· **4**) ὁμ. μτφ. ὁ καπνός, ἀχνὸς ὁ ἐκ διαφόρων εὐωδῶν καιομένων θυμιαμάτων ἢ ἐκ τῶν μαγειρευομένων εἰδῶν ἀναδιδόμενος: Μνησίμ.4,64 τοιάδε δόμους ὁμίχλη κατέχει.

ὁμιχλήεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ποι. ὁ ὁμιχλώδης βλ.λ.: Κόλουθ.208 (εἰκ. τοῦ Herm. ἀντὶ ἀμιχθαλόεντος), Νόνν.Δ 35,276 ὕπνον ὁμιχλήεντα· || μτφ. κ. ἐπὶ Κυκλώπων: αὐτ.28,173 ὁμιχλήεις λαός.

ὁμιχλοειδής-οῦς-ές (ὁμίχλη, εἶδος) μτγν. ὁ πρὸς ὁμίχλην ὅμοιος: 'Επικ.'Επιστ.2,54U πυκνώμασί τισιν ὁμιχλοειδέσιν.

ὁμιχλόκερας-ατος (τὸ) νεώτ. ἠχητικὸν κέρας πρὸς ἐκτέλεσιν σημάτων ὁμίχλης.

ὁμιχλοῦμαι-όομαι παθ. καθίσταμαι ὁμιχλώδης, νεφελοῦμαι, γνοφοῦμαι: Πλούτ.'Αρέσκ.Φιλ. 3,4,4, Στοβ.4,6 τὸ συνιστάνειν ὁμιχλούμενον, Σύμμ. ΠΔ Ψαλμ.64(65),13.

ὁμιχλώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὁμίχλην, ὁ πλήρης ὁμίχλης: Τίμ.Λοκρ.99C, Θεόφρ.ΦΑἴτ 5,10,3 Πολύβ.3,84,1 οὔσης δὲ τῆς ἡμέρας ὁμιχλώδους διαφερόντως, Γαλ.15,382.

ὄμιχμα-ατος (τὸ) δ.γρ. τοῦ ὄμειχμα βλ.λ.

ὀμίχω δ.γρ. τοῦ ὀμείχω βλ.λ.

ὀμιώμεθα λακων. α' πληθ. μέσ. μέλλ. τοῦ ὄμνυμι βλ.λ.: 'Αριστφ.Λυσ.183.

ὄμμα-ατος (τὸ) (ὀπ-, ὄψομαι, ὁρῶ) κ. μσν. κ. νεώτ. (ποι. λ. σπαν. π. πεζ. ἐν 'Ομ. κ. 'Ησίοδ. ἀείποτε κτ. πληθ. π. Πινδ. κ. τραγ. ἐν τῷ ἑν. ἀριθμῷ) ὀφθαλμός, δημ. μάτι: 'Ιλ.Γ 217 κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας, αὐτ.397, 'Οδ.Ε 492 ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦε, αὐτ.Α 208, αὐτ.Ε 47, Πίνδ.Ν 10,63 κείνου γὰρ.. γένετ' ὀξύτατον ὄμμα, Σοφ.ΟΤ 371 τυφλὸς τά τ' ὦτα τόν τε νοῦν τά τ' ὄμματ' εἶ, Θουκ.2,11, Ξεν. ΚΠ 8,7,26 ἢ ὄμμα τοὐμὸν .. προσιδεῖν ἐθέλει, αὐτ.'Απ.1,4,6, Πλάτ.Τίμ.45C, Θεόφρ.Αἰσθ.50, Πολύστρ.346,8ΙV, 'Επιγρ.,Κάλβ.'Ωδ.3,25,4 ὄμματ' ὅπου μ' ἐβρέχατε μὲ .. δάκρυα, Παπαδ.Χριστ.Διηγ.39 ἀνοιγοκλείων τὰ ὄμματα· **2**) ὡς τὸ χαρακτηριστικώτερον μέρος τοῦ προσώπου τίθεται ἀντὶ τούτου, ὅθ. ὄψις, πρόσωπον: Σοφ.Αἴ.1004 ὦ δυσθέατον ὄμμα, αὐτ.'Ηλ.903 ἐμπαίει τί μοι ψυχῇ ξύνηθες ὄμμα· **3**) ἡ λ. ἐν χρ. ἐν πλείσταις φρ., οἷον ὀρθοῖς ὄμμασιν ὁρῶ τινα ἢ ἀναβλέπω ἀτενίζω τινὰ κατὰ πρόσωπον, κοιτάζω κατάματα, μέσ' στὰ μάτια, ὅθ. προσβλέπω ἀφόβως: Σοφ.ΟΤ 1385 ὀρθοῖς ἔμελλον ὄμμασιν τούτους ὁρᾶν;, Ξεν. 'Ελλ.7,1,30 νῦν .. ἀναβλέψωμεν ὀρθοῖς ὄμμασιν· || ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. ὁρῶ τινα ἐν ὄμμασι: Σοφ. Τρ.241· || λαμπρὸς ὄμματι λαμπρὸς κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τὴν ἔκφρασιν: αὐτ.ΟΤ 81 εἰ γὰρ ἐν τύχῃ γέ τῳ σωτῆρι βαίη λαμπρὸς ὥσπερ ὄμματι· || κατ' ὄμματα ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τινος, μπροστὰ στὰ μάτια του, πρό τινος: Σοφ. 'Αντ.760 ὡς κατ' ὄμματ' αὐτίκα παρόντι θνήσκῃ πλησία τῷ νυμφίῳ· || κατ' ὄμμα ἔρχομαι ἔρχομαι πρόσωπον πρὸς πρόσωπον: Εὐρ.'Ανδρ.1064 κρυπτὸς καταστὰς ἢ κατ' ὄμμ' ἐλθὼν μάχῃ;· || ἐν (τοῖς) ὄμμασι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν: Αἰσχ. Πέρσ.604 ἐν ὄμμασιν τἀνταῖα φαίνεται θεῶν, Θουκ.2,11· || νεώτ. ὑπὸ τὰ ὄμματά τινος ἐνώπιον, ἐπὶ παρουσίᾳ τινός: αἱ ἀσχημίαι δυστυχῶς διεπράχθησαν ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς ἀστυνομίας· || ἐξ ὀμμάτων μακρὰν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τινος

μακράν τινος : Εὐρ.ΙΑ 743 ἐξ ὀμμάτων δάμαρτ' ἀποστεῖλαι θέλων, Φρύν.Τραγ.2)· || ἀπ' ὄμματος ὁρῶ βλέπω διὰ τοῦ ἰδίου ὀφθαλμοῦ, εἶμαι αὐτόπτης : Αἰσχ.'Ικ.210 ἴδοιτο δῆτα πρευμενοῦς ἀπ' ὄμματος· || πυνθάνομαι ἀπ' ὀμμάτων ἰδίοις ὄμμασι πληροφοροῦμαι : αὐτ.'Αγ.988 πεύθομαι δ' ἀπ' ὀμμάτων νόστον· || ἀπ' ὀμμάτων εἰκάζω τεκμαίρομαι ἐκ τῆς ὄψεως, ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου : Σοφ.ΟΚ 15 ὡς ἀπ' ὀμμάτων (εἰκάσαι) (σχόλ. «ὡς ἔστιν ἐκ προόψεως τεκμήρασθαι»), Εὐρ.Μήδ.216· || νεώτ. τυφλοῖς ὄμμασι μετ' ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης : τυφλοῖς ὄμμασι τὸν ἠκολούθησε κατ' ἀρχάς· **4)** μτφ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου, χαρακτηριζομένου ὡς ὀφθαλμοῦ τοῦ οὐρανοῦ, τῆς ἡμέρας : Εὐρ.ΙΤ 194 ἀλλάξας δ' ἐξ ἕδρας ἱερὸν ὄμμ' αὐγᾶς ἅλιος, 'Αριστφ.Νεφ.285 ὄμμα γὰρ αἰθέρος ἀκάματον σελαγεῖται μαρμαρέαις ἐν αὐλαῖς· **5)** ὁμ. μτφ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν ψυχήν : Πλάτ.Πολ.533D τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα, 'Ιάμβλ. Προτρ.21 κδ', Μηναῖ.1,10 'Ορθρ.Κοντ. τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς γρηγορῶν, ἱεράρχα· **6)** γεν. φῶς, λάμψις, ὅθ. μτφ. πᾶν τὸ χαρᾶς πρόξενον ἢ παρηγορίας : Πινδ.Π 5,76, Αἰσχ.Πέρσ.169 ὄμμα δόμων νομίζω δεσπότου παρουσίαν, Σοφ.Τρ.203 ἄελπτον ὄμμ' ἐμοὶ φήμης ἀνασχὸν τῆσδε (ἡ λάμψις, ἡ χαρὰ τοιαύτης εὐφροσύνου ἀγγελίας)· **7)** κτ. ποι. μτφ. πᾶν τὸ πάνυ προσφιλές, τὸ λίαν πολύτιμον ὡς ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ : Αἰσχ.Εὐμ.1025 ὄμμα γὰρ πάσης χθονὸς Θησηΐδος ἐξίκοιτ' ἄν· **8)** ἐν χρ. ὡς περίφρ. δηλοῦσα τὸ ὅλον ἐκ τοῦ μέρους, ὅθ. ὄμμα πελείας = πέλεια : Σοφ.Αἶ.140 μέγαν ὄκνον ἔχω καὶ πεφόβημαι πτηνῆς ὡς ὄμμα πελείας· || ὄμμα νύμφας = νύμφη : αὐτ.Τρ.527 τὸ δ' ἀμφινείκητον ὄμμα νύμφας ἐν'εἶδε· || ξύναιμον ὄμμα ὅμαιμων : αὐτ.Αἶ.977 ὦ φίλτατ' Αἴας, ὦ ξύναιμον ὄμμ' ἐμοί· || ταυρόμορφον ὄμμα Κηφισοῦ ταυρόμορφος Κηφισός : Εὐρ.'Ιων.1261 ὦ ταυρόμορφον ὄμμα Κηφισοῦ· || ὄμμα νυκτὸς νύξ : Αἰσχ.Πέρσ.428 ἕως .. νυκτὸς ὄμμ' ἀφείλετο (μάχην)· || ὄμμα λυγαίας νυκτὸς ζοφερὰ νύξ : Εὐρ.ΙΤ 110 ὅταν δὲ νυκτὸς ὄμμα λυγαίας μόλῃ· **9)** Φώτ. «ὀφθαλμὸς φυτοῦ»· **10)** μτγν. κ. νεώτ. ἄνοιγμα δι' οὗ βλέπει τις, ὅθ. ὀπή, δακτύλιος : Νόνν.Δ 22,62 ὄμμα τυκτὸν (ὀπὴ ἐπὶ τοῦ κράνους), - ὄμμα ἀγκίστρου (ὀπὴ χρησιμεύουσα δι' ἀγκίστρωσιν ἢ κοχλίωσιν).

ὀμμάδην μσν. ὀμμαδὸν βλ.λ. : Πρόδρ.194 εἰς ταυτὸν εἰς ἓν ὀμμάδην ἠθροισμένον (στόλον).

ὀμμαδόν μσν. διὰ τῶν ὀμμάτων, τῶν ὀφθαλμῶν, μὲ τὰ μάτια : Πρόδρ.109 θύοντας ἡμᾶς ὀμμαδὸν ξυλλαμβάνει (διόρθ. ὁμαδόν).

ὀμμακοῖον (τὸ) μσν. ὅρασις καὶ ἀκοὴ ὁμοῦ : Φώτ.Βιβλ.351,26 «τοῦ ὀμμακοΐου, τῆς αὐτοψίας καὶ ἀκοῆς ἅμα».

ὀμμάτειος-ον ποι. ὁ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς φαινόμενος, ὁ δι' αὐτῶν ἀποκαλυπτόμενος, ἐκδηλούμενος, ὁ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκπεμπόμενος : Σοφ. ἀπ.801 ὀμμάτειος πόθος ('Ησ. «διὰ τὸ ἐκ τοῦ ὁρᾶν ἁλίσκεσθαι ἔρωτι»).

ὀμματεῖς 'Ησ. «πηροὺς ἢ βλάπτεσθαι».

ὀμματίδιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄμμα βλ.λ., ὀμμάτιον· **2)** ζωολ. σύνθετος ὀφθαλμὸς ἐντόμων καὶ ὀστρακοδέρμων.

ὀμμάτιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄμμα βλ.λ., μικρὸν ὄμμα. δημ. ματάκι: 'Αριστλ.Φυσιογν.807b,29 ὀμμάτιον ἀνεπτυγμένον καὶ λαμπρόν, Μαίκ.ΑΠ 5,129 τί δὲ ταῦτα κόμης .. σκύλματα καὶ νοτερῶν σύγχυσις ὀμματίων ;, Φιλόδ.αὐτ.132,4· || νεώτ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. ὀφθαλμός, μάτι : Κάλβ.'Ωδ.11,6,1 τὰ λυπημένα ὀμμάτιά του· **2)** νεώτ. ναυτ. μικρὰ ὀπὴ ἐπὶ ἱστίου, σάκκου κτλ., δι' ἧς διέρχεται λεπτὸν σχοινίον, δημ. πορτούλι.

ὀμματογράφος-ον ποι. ὁ δι' οὗ γράφουν, χρωματίζουν τὰ ὀμμάτια, τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπὶ ὕλης καλλυντικῆς : 'Ιων Χ Τραγ.25 ὀμματογράφος στίμμις, Πολυδ.5,101.

ὀμματολαμπής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων λαμπρούς, ἀστραπηβόλους ὀφθαλμούς : Συνέσ.'Υμν.3,272, αὐτ.4,217 φωτὸς γενέταν ὀμματολαμπῆ.

ὀμματόπλουτος-ον μσν. ὁ πλούσιος εἰς ὄμματα, ὁ πολυόμματος : Πισίδ.Γ 'Εξαήμ.1507 ἡ τῶν Χερουβὶμ ὀμματόπλουτος φύσις.

ὀμματοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν ὄμματα, ὁ ποιῶν ὁρᾶν, βλέπειν, ὁ δίδων τὴν ὅρασιν : 'Ιάμβλ. Πυθ.6,31 ὅσαπερ ὀμματοποιὰ τῆς ψυχῆς .. καὶ καθαρτικὰ τῆς τοῦ νοῦ τυφλώσεως.

ὀμματοσταγής-οῦς-ές πάπ. ὁ ἀναβρύων, ὁ ἐξερχόμενος ἐκ τῶν ὀμμάτων.

ὀμματοστερής-οῦς-ές (ὄμμο, στερῶ-έω) ποι. ὁ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐστερημένος : Σοφ.ΟΚ 1260 κρατεῖ δ' ὀμματοστερεῖ κόμη δι' αὔρας ἀκτένιστος ἄσσεται, Εὐρ.Φοίν.327· **2)** ὡς ἐνεργ. ὁ τοὺς ὀφθαλμούς τινος στερῶν, ὁ τυφλὸν ποιῶν τινα : Αἰσχ.Εὐμ.940 φλογμός τ' ὀμματοστερὴς ὑφοιτο μὴ περᾶν ὅρον τόπων (θερμότης, καύσων ὅστις στερεῖ τὰ φυτὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν).

ὀμματουργός-όν μτγν. ὀμματοποιός βλ.λ. : 'Ιάμβλ.Προτρ.21γ' ὀμματουργὰ ταῦτα (τὰ μαθήματα) μόνα καὶ φωτοποιά.

ὀμματοϋάλια (τὰ) νεώτ., δημ. ματογυάλια δίοπτρα βλ.λ.

(ὀμ)ματόφυλλα (τὰ) γλωσσ. κ. δημ. βλέφαρα βλ.λ. : Γλώσσ. ἐν 'Αριστφ.Πλ.721 κατέπλασσεν αὐτοῦ τὰ βλέφαρα, τὰ ὀμματόφυλλα.

ὀμματῶ-όω (ὄμμα) ἐντίθημι ὄμματα, ὀφθαλμούς, οἷον εἰς ἀγάλματα : Διόδ.Σ 4,76 πρῶτος δὲ ὀμματώσας καὶ διαβεβηκότα τὰ σκέλη ποιήσας· **2)** μτγν. δίδω ἔκφρασιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, μτ. συστοίχου ἀντικειμ. : Ζώσ.'Αλχ.117Β· **3)** ὁμ. μτγν. φρ. ὠμμάτωμαι πρόσω ἔχω τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ ἐμπρός : Πλαύτ.π.Στοβ.3,49 τὸ σῶμα πρόσω μόνον ὠμμάτωται· || ὅθ. ἐν γλωσσ. ὠμματωμένος ἢ ὀμματωμένος ὁ ἔχων, ὁ φέρων ὄμματα, ὀφθαλμούς· **4)** μσν. ἐπὶ τοῦ ὕδατος, θεραπεύω τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπαναδίδω τὴν ὅρασιν : Τζέτζ. Λυκόφρ.1240 τὸ ὕδωρ πολλοὺς ὠμμάτωσεν· **5)** μτφ. ἀνοίγω τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ νοῦ, τῆς διανοίας καθιστῶν τι λίαν φανερόν : Αἰσχ.'Ικ.467 ὠμμάτωσα γὰρ σαφέστερον (σχόλ.Βερναρδ.Γρ. «ἄνοιξα τὰ μάτια σου γιὰ νὰ βλέπῃς καλύτερα»· || φρὴν ὠμματωμένη νοῦς ὀξείας καὶ ταχείας ἀντιλήψεως, διάνοια ὀξυδερκής : αὐτ.Χο.854 οὔτοι φρέν' ἂν κλέψειεν ὠμματωμένην.

ὀμματώδης-ους-ες ἀρχ. λεξ. ὁ ὅμοιος κατὰ τὸ σχῆμα πρὸς τὸ ὄμμα, τὸν ὀφθαλμόν· 'Ησ. ἐν λ. ἕλικες τῆς ἀμπέλου τὰ ὀμματώδη.

ὀμμάτωσις-εως (ἡ) μτγν. ἐπίδεσις, ἐπίδεσμος τῶν ὀφθαλμῶν : Coechii Chirurg.vett.19, σξθ' διμερὴς ὀμμάτωσις.

ὄμνιμπαυς (τὸ) (λστ.) νεώτ. κ. δημ. ἄκλ. λεωφορεῖον βλ.λ.· **2)** εἰδ. μέθοδος λειτουργίας τῆς τηλεγραφικῆς ἀνταποκρίσεως, καθ' ἣν εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν παρεμβάλλονται πολλὰ τηλεγραφικὰ γραφεῖα δυνάμενα εἰς οἱανδήποτε στιγμὴν νὰ ἔχουν ἐπικοινωνίαν καὶ ἀνταπόκρισιν μεταξύ των.

ὄμνυμι κ. νεώτ. κ. ὀμνύω, δημ. ὀμώνω (ὡς ἐνεστ. ὁριστ.π.τραγ.κ.'Αριστφ.ἐν χρ.μ. τὸ ὄμνυμι, π. 'Ηρ.κ. 'Αττ. πεζ. κ. τὸ ὀμνύω, ὡς κ. π. τισι κωμ. οἷον π. Φερεκρ 143,9, ῎Αμφις 42, Δίφιλ.101, 'Αντιφάν.241,1, ῎Αλεξ.160), β' ἐν. προστ. ὄμνυθι ('Ιλ.Ψ 585) κ. ὄμνυ (Χρησμ.π.'Ηρ.6,86 γ', Σοφ.Τρ.1185, Εὐρ.Μήδ.746), γ' ἐν. ὀμνύτω ('Επιγρ.) κ. ὀμνυέτω (ἐκ τοῦ ὀμνύω ('Ιλ.Τ 175) γ' πληθ. ὀμνύντων . (Σπονδ.π.Θουκ.5,47 'Επιγρ.), μτχ. θηλ. ὀμνύουσα ('Υπερείδ.'Αθ.2), παρατ-

ὤμνυν ('Αριστφ.'Ορν.520, αὐτ.'Εκκλ.823, Δημ.214) κ. ὤμνυον ('Ιλ.Ξ 278, Σπονδ.π.Θουκ.5,19, αὐτ.24, 'Επιγρ.Ι, μέσ. μέλλ. ὀμοῦμαι ('Ιλ.Α 233, αὐτ.Ι 274, 'Ησίοδ.'Εργ.194, 'Αριστφ.Νεφ.246, αὐτ.Λυσ.193,Ξεν. 'Ελλ.Ι,3,11), λακων. α' πληθ. ὀμιώμεθα ('Αριστφ.Λυσ. 183), μτγν. μέλλ. ὀμόσω (Στράτ.ΑΠ 12,20), Πλούτ. Κικ.23), ἀόρ. α' ὤμοσ(σ)α ('Ιλ.Υ 313, 'Οδ.Δ 253), ἐπ. κ. ἄνευ αὐξ. ὄμοσ(σ)α ('Ιλ.Τ 113, αὐτ.Κ 328), παρακ. ὀμώμοκα (Εὐρ.'Ιππ.612, 'Αριστφ.Βάτρ.1471), ὑπερσ. ὠμωμόκειν (Ξεν.'Ελλ.5,1,35, Δημ.114, αὐτ. 443), μέσ. ὄμνυμαι (Παυσ.10,26,3), ἀόρ. α' μτχ. ὀμοσάμενος ('Επιγρ.), (ἀλλαχοῦ ἐν συνθ. μτ. τῶν προθ. ἀντὶ - ἀπὸ - ὑπὸ - διά), παθ. μέλλ. ὀμοσθήσομαι ('Ανδοκ.3,34), παθ. ἀόρ. ὠμόσθην (Ξεν.'Ελλ.7,4,10, ὑπ-, 'Υπερείδ.ἀπ.202) κ. ὠμόθην ('Ισαῖ.2,40 ὑπ-, Δημ.1174) γ' ἑν. παρακ. ὀμώμοται (Αἰσχ.'Αγ.1284) κ. ὀμώμοσται (Εὐρ.Φοίν.816, 'Αριστλ.Ρητ.1377a,11), γ' πληθ. ὀμώμονται (Νόμ.π.'Ανδοκ.Ι,98), μτχ. ὀμωμοσμένος (Δημ.79, αὐτ.594. 'Αριστλ.Ρητ.1377b,7) κ. ὠμοσμένος (δ.ἀνάγν. ἐν 'Απη.Λιθ.83), δίδω, κάμνω ὅρκον, ὁρκίζομαι, ἐπιβεβαιῶ τι δι' ὅρκου, μτ. αἰτ. συστοιχ. ἢ συνωνύμου : 'Ιλ.Τ 175 **ὀμνυέτω δέ τοι ὅρκον**, αὐτ.Γ 279, 'Ησίοδ.'Εργ.282 **ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσας** (ἑκουσίως δώσας ὅρκον ψευδῆ, ὁρκισθεὶς ψευδῶς), **-ὀμνύω πίστιν αἰωνίαν**˙ || μετὰ συστοίχ. ἢ συνωνύμ. αἰτ. κ. δοτ. προσ. : 'Ιλ.Τ 108 **νῦν μοι ὄμοσσον . . καρτερὸν ὅρκον**˙ κ. ἀπολ. : αὐτ.Ξ 278 **ὤμνυε δ', ὡς ἐκέλευε, θεοὺς δ' ὀνόμηνεν ἅπαντας**, Εὐρ.'Ιππ.612 **ἡ μὲν γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος**, ΚΔ Ματθ.5,34 **ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως**˙ || κ. μτ. ἐμπροθ. προσδ. : 'Οδ.Ξ 331 **ὤμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν**,αὐτ.Τ 288˙ κ. παθ. : Αἰσχ.'Αγ.1284 **ὀμώμοται γὰρ ὅρκος ἐκ θεῶν**, Δημ.79 **ὅρκων ὀμωμοσμένων**, 'Αριστλ.Ρητ.1377a,11 **εἰ ὀμώμοσται οὗτος** (ὁ ὅρκος)˙ **2)** ὁρκίζομαι διά τι, βεβαιῶ ἢ ἐπιβεβαιῶ τι δι' ὅρκου, παρέχω ἔνορκον διαβεβαίωσιν διά τι, μετ' αἰτ. : 'Ιλ.Τ 187 **ταῦτα δ' ἐγὼν ἐθέλω ὀμόσαι**, Σοφ.ΟΚ 1145, Συνθ.π.Θουκ.5,47 **ὀμόσαι δὲ τὰς σπονδὰς 'Αθηναίους μὲν ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων**, αὐτ.30, Ξεν.'Αγησ.Ι,11, Δημ.236 **ἐπειδὴ δὲ ὤμοσεν τὴν εἰρήνην ὁ Φίλιππος**˙ || ὁμ. μτ. ἀπαρφ. μέλλ., ὁρκίζομαι ὅτι θὰ . . : 'Ιλ.Φ 373 **καὶ τόδ' ὀμοῦμαι μήποτ' . . ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ**, Σοφ.Φιλ.623, αὐτ.941 **ὀμόσας ἀπάξειν οἴκαδε**, Λυσ.31,1, Ξεν.'Ελλ.5,3,26˙ || συχν. μτ. τοῦ ἦ μέν, ἀττ. ἦ μήν τιθεμένου πρὸ τοῦ ἀπαρφ. : 'Ιλ.Α 76 **καί μοι ὄμοσσον ἦ μέν μοι . . ἀρήξειν**, αὐτ.Κ 321˙ || κ. μτ. ἀπαρφ. ἀόρ. μετὰ τοῦ **ἂν** : Ξεν.'Αν.7,7,40 **ὄμνυμι δέ σοι μηδὲ ἀποδιδόντας δέξασθαι ἄν**˙ || μετ' ἀπαρφ. ἀόρ. ἄνευ τοῦ ἂν ἐν τῇ σημ. τοῦ μέλλ. : Δημ.677 **ἀναγκάζει . . ὀμόσαι . . εἶναι μὲν τὴν ἀρχὴν κοινήν**˙ || κ. μετ' ἀπαρφ. ἐνεστ. ὁρκίζομαι ὅτι ποιῶ τι : Σοφ.Φιλ.357 **ὀμνύντες βλέπειν τὸν οὐκέτ' ὄντα ζῶντ' 'Αχιλλέα πάλιν**˙ || μτ. ἀπαρφ. ἀορ., ὁρκίζομαι ὅτι ἔπραξά τι : 'Ηρ.2,179, Φερεκρ.143,9 **ὀμνύουσι μὴ 'κπιεῖν ἀλλ' ἢ μίαν**˙ || κ. μτ. ἀπαρφ. παρακ. ὁρκίζομαι ὅτι ἔχω κάμει τι . . : Μάγν.6 **ὤμνυς μὴ γεγονέναι**, Δημ.553 **ὤμνυε μὲν κατ' ἐξωλείας μηδὲν εἰρηκέναι**˙ || σπαν. ἀκολουθούσης ἀνεξαρτήτου προτ. καθ' ὁριστ. : Ξεν. 'Αν.6,1,31 **ὀμνύω . . , ἦ μὴν ἐγὼ ἐθυόμην**, Θεόκρ. 'Αδ.22 **ὄμνυμί σοι . . τὸν ἄνδρα τὸν καλόν σευ οὐκ ἤθελον πατάξαι**˙ **3)** μτ. αἰτ. προσ. ἢ πράγμ., ὁρκίζομαι εἰς τινα ἢ εἰς τι : 'Ιλ.Ξ 271 **νῦν μοι ὄμοσσον ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ**, αὐτ.Ψ 585 **γαιήοχον ἐννοσίγαιον ὄμνυθι**, αὐτ.Ο 40, 'Ηρ.5,7 **ὀμνύουσι μοῦνον τοῦτον** ('Ερμῆν), Αἰσχ.'Επτ.529, Σοφ.Τρ.1185, Δημ.301 **ὀμωμοκὼς τοὺς θεούς**˙ || κ. μτ. ἀπαρφ. ἑπομένου : Ξεν.'Αν.6,6,17 **ὄμνυμι θεοὺς καὶ θεάς . . μήτε με Ξενοφῶντα κελεῦσαι ἀφελέσθαι τὸν ἄνδρα**˙ || σπαν. μτ. δοτ. : 'Αριστφ. Νεφ.248 **τῷ γὰρ ὄμνυτ'**, **ἢ σιδαρέοισι**˙ || ἐν πεζ. κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Νόμ.π.'Ανδοκ.1,97 **ὄμνυμι καθ' ἱερῶν τελείων**, Θουκ.5,47, Δημ.553, ΠΔ Κριτ.21,7 **καὶ ἡμεῖς ὠμόσαμεν ἐν κυρίῳ**, Πλούτ. 'Οθ.18 **ὀμνύειν εὐθὺς εἰς τὸν Οὐϊτέλλιον**, ΚΔ Ματθ.23,16, Λουκ.Συμπ.32˙ κ. παθ. : Εὐρ. Ρῆσ.816 **Ζεὺς ὀμώμοσται πατήρ** (ἔχει δοθῇ ὅρκος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Διός), 'Αριστφ.Νεφ.1241.

ὀμνύω κ. νεώτ. δ.τ. τοῦ ὄμνυμι βλ.λ.

ὀμνυούρας (τὰς) 'Επιγρ. μτχ. αἰτ. πληθ. θηλ. τοῦ ρ. ὀμνύω βλ.λ. ἀντὶ ὀμνυούσας.

ὀμο- κ. νεώτ. πρόθεμα συνθετικὸν προσδίδον τὴν ἔνν. τοῦ ὁ αὐτός, ὁ κοινός, ὁ συνημμένος, ὁμοῦ˙ || νεώτ. ἐπὶ χημ. ὅρων σημαίνει ἕνωσιν ὁμόλογον πρὸς ἄλλην.

ὀμοαιχμία 'Ησ. «ὁμομαχία».

ὀμοβασίλειος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ μετά τινος βασίλειον, ὁ ἀπὸ κοινοῦ ἄρχων ἔν τινι : 'Ανδρ.Κρ 280Β **τὴν τριαδικὴν μίαν θεότητα, ὡς ὁμοβασίλειον.**

ὁμόβιος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ μετά τινος ζῶν : 'Αλκίφρ.1,12 **ὀλίγοι τῶν ὁμοβίων**˙ **2)** ὁ συμμεριζόμενος, ὁ μετέχων τῆς αὐτῆς ζωῆς : 'Ολυμπ.Φαίδ. 190Ν˙ **3)** ὁ ὁμότοξος βλ.λ. : Στέφ.Βυζ.ἐν λ."Αβιοι «ὁμοβίων, τουτέστιν ὁμοτόξων, τοξόται γὰρ οἱ αὐτοί» περὶ τῶν Σκυθῶν.

ὁμοβλαστάνω δ. τ. τοῦ ὁμοβλαστῶ βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΑῖτ.1,11,1.

ὁμοβλαστής-οῦς-ές ὁ ὁμοῦ, ὁ συγχρόνως βλαστάνων : Θεόφρ.ΦΑῖτ.5,5,4 **τῶν ὁμογενῶν τὰ ὁμοβλαστῆ καὶ σύντροφα.**

ὁμοβλαστικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ ἐμβρύων, ὁ διπλασσόμενος ἐκ κυττάρων τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἀντιθ. ἑτεροβλαστικός.

ὁμοβλαστῶ-έω ὁμοῦ, ταυτοχρόνως βλαστάνω, πιθ.ἀνάγν. τοῦ ὁμοιοβλαστάνω : Θεόφρ.ΦΑῖτ.1,11,1.

ὁμοβόρος 'Ησ. «ὁμοφάγος», (κῶδ. ὠμοβόρος).

ὁμοβούλιος (ὁ) 'Επιγρ. τίτλος τοῦ Διός.

ὁμόβουλος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ τῆς αὐτῆς βουλήσεως, ὁμόγνωμος : Θεοφύλ. εἰς 'Ιω.10,712.

ὁμοβουλῶ-έω μτγν. εἰμὶ τῆς αὐτῆς βουλήσεως, σκέπτομαι ὁμοῦ, συγχρόνως : Πλούτ.'Ηθ. 96Β **ἐξ ἁπάντων ὁμοίως ἐχόντων . . ὁμοβουλεῖν καὶ ὁμοδοξεῖν.**

ὁμόβρομος 'Ησ. «ἄβρομος».

ὁμοβροντία (ἡ) νεώτ. ταυτόχρονος ἐκπυρσοκρότησις πλειόνων τοῦ ἑνὸς πυροβόλων ὅπλων.

ὁμοβώμιος-ον (βωμός) ὁ σύμβωμος, ὁ ἔχων μετά τινος τὸν αὐτὸν βωμόν : Θουκ.3,59 **θεοὺς τοὺς ὁμοβωμίους . . ἐπιβοώμενοι.**

ὁμόβωμος-ον δ. τ. τοῦ ὁμοβώμιος βλ.λ. : 'Επιγρ., Πολυδ.6,155 **ὁμόβωμοι θεοὶ ἐν 'Ελευσῖνι Δήμητρος καὶ κόρης εἰσίν**, 'Ησ.

ὁμογάλακτες (οἱ) οἱ τὸ αὐτὸ γάλα θηλάσαντες, οἱ ἐκ γάλακτος ἀδελφοί, δθ. ὡς οἱ γεννῆται οἱ ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας ἢ φυλῆς˙ πρβλ. Σχόλ.Πλάτ. Κρίτ.333 «οἱ δὲ ὁμογάλακτας φράτορας, συγγενεῖς τοὺς γεννῆτας» : 'Αριστλ.Πολιτ.1252b,18 **οὓς καλοῦσι . . ὁμογάλακτας, παῖδάς τε καὶ παίδων παῖδας**, Φιλόχ.91, Πολυδ.6,156, 'Ησ., Φώτ.

ὁμογάλακτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ διὰ τοῦ αὐτοῦ γάλακτος τραφείς, ὁ γαλουχηθεὶς ὑπὸ ξένης τροφοῦ ὁμοῦ μετὰ τοῦ τέκνου της, ὁ ἐκ γάλακτος, καὶ οὐχὶ ἄλλως πως, ἀδελφός : Λόγγ.4,9 **τιμώμενος ὡς ὁμογάλακτος**, **- ὁ- ἀδελφοί.**

ὁμόγαμβροι (οἱ) μτγν. οἱ γήμαντες ἀδελφάς, οἱ σύγγαμβροι : Πολυδ 3,32.

ὁμογαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. τὸ ἔχειν ἑρμαφρόδιτα ἄνθη, ὧν οἱ στήμονες καὶ τὰ καρπόφυλλα ἀκμάζουσι ταυτοχρόνως καὶ γονιμοποιοῦσιν οἱ μὲν τὰ δέ, ἀ. ἰσογαμία.

ὁμόγᾰμος-ον κ. νεώτ. ὁ νυμφευθεὶς τὴν αὐτὴν γυναῖκα, ἣν καὶ ἄλλος πρότερον εἶχε νυμφευθῆ ; Εὐρ.Ἡρ.339 Ζεῦ, μάτην ἄρ' ὁμόγαμόν σ' ἐκτησάμην· **2)** ὁ σύγγαμβρος : αὐτ.Φοίν.137 οὗτος ὁ τᾶς Πολυνείκεος .. αὐτοκασιγνήτας νύμφας ὁμόγαμος κυρεῖ ;· **3)** νεώτ. βοταν. ὁ ὑπὸ ὁμογαμίας βλ.λ. χαρακτηριζόμενος, ἀ. ἰσόγαμος.

ὁμογάστριος-ον κ. νεώτ. ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς γαστρὸς προελθών, ὁ γεννηθεὶς ἐκ τῆς αὐτῆς μητρός, ὁμομήτριος : Ἰλ.Ω 47 ἠὲ κασίγνητον ὁμογάστριον, ἠὲ καὶ υἱόν, αὐτ.Φ 95 ὁμογαστρίου Ἕκτορος, Ἐπιγρ. ὁμογάστριος ἀδελφή, Μαν.6, 118 ὁμογάστριοι Νύμφαι· ‖ μτγν. κ. μτφ. : Ἡλιόδ.Αἰθ.7,5 καὶ μιάσματος ὁμογαστρίου.

ὁμογάστωρ-ορος (ὁ,ἡ) μτγν. τ. τοῦ ὁμογάστριος βλ.λ. : Πολυδ.3,23.

ὁμογένεια (ἡ) (ὁμογενής) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμογενοῦς, ἡ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους προέλευσις, κοινότης καταγωγῆς : Στράβ.16,4,27 τρία ἔθνη συνεχῆ .. ὁμογένειάν τι ἐμφαίνειν πρὸς ἄλληλα, Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.52D· ‖ ἐπὶ φυτῶν, κοινότης γένους : Διοσκ.Ι Προοίμ.3.

ὁμογενέτωρ-ορος (ὁ) ποι. ὁ ὁμογενής, εἰδ. ἀδελφός : Εὐρ.Φοίν.165 εἴθε δρόμον .. ἐξανύσαιμι .. πρὸς ἐμὸν ὁμογενέτορα.

ὁμογενής-οῦς-ές κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἢ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας : Δημόκρ. 164 ὁμογενῆ ζῷα, Εὐρ.Φοίν.1291 ὁμογενὴς ψυχά, Πλάτ.Τίμ.18D· ‖ ὁ ἐξ αἵματος συγγενής : Εὐρ. Ὀρ.244 ἥκει φῶς ἐμοῖς καὶ σοῖς κακοῖς ἀνὴρ ὁμογενής· ‖ ὁμογενῆ μιάσματα μιαραὶ πράξεις, φόνος ἔν τινι οἰκογενείᾳ : αὐτ.Μήδ.1268· **2)** ὡς οὐσ. ὁ συγγενής : αὐτ.ΙΤ 918 Ἀτρέως θυγατρός, ὁμογενὴς ἐμός· ‖ κ. μτ. γενικ. : Τραγ.Ἀδέσπ.358 ἀνδροκτόνου γυναικὸς ὁμογενής· ‖ ἐν Ἀριστλ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὁμογενῆ ὡς οὐσ. τὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους, συγγενῆ, ἐπὶ ζῴων : αὐτ.ΖΓ 715a, 23· **3)** γεν. ὁ τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἢ ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ γενικὰ χαρακτηριστικά, ὁ ὅμοιος : αὐτ.Κατ. 5b,19, Ἐπίκ.Ἐπιστ.Ι,14U, Τίμ.Λοκρ.99D λίθοι τοὶ ὁμογενέες· ‖ κ. ὡς ἀντίθ. τῷ ἑτερογενής : Δημ. Λάκ.Ἡρ.1429,2· ‖ ὁμ. ἀντίθ. τῷ ἀνομογενής : Στωϊκ.ἀπ.2,81· ‖ κ. μτ. γενικ. : Φιλόδ.Ὀργ.39W μανίας οὐχ ὁμογενῆ τὴν ὀργήν· ‖ ὁμ. κ. μτ. δοτ. : Ἐπίκ.Δόξ.18· **4)** νεώτ. ὁ τῆς αὐτῆς φυλῆς ἢ ἐθνικότητος : Μωραΐτ.Ι,169 θὰ 'ρθοῦν ἀπὸ τὴν Πόλη καὶ ἀπὸ τὴν Λόντρα οἱ ὁμογενεῖς στὴν Ἀθήνα ;· **5)** σύζυγος : Σοφ.ΟΤ 1361 ὁμογενὴς δ' ἀφ' ὧν αὐτὸς ἔφυν τάλας (διόρθ. ὁμολεχής)· **6)** μτγν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ οἰκεῖος, ὁ φίλος, ὁ ἄνθρωπός τινος : Φιλόδ.Ρητ.Ι,223S· **7)** νεώτ., δημ. συνεκδ. ὁ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πλουτίσας Ἕλλην, ἰδ. ὁ εἶτα ἐν Ἑλλάδι ἐγκατεστημένος.

ὁμογέρων-οντος (ὁ) μτγν. ὁ ἐξ ἴσου γέρων, ὁ ἐξ ἴσου ἡλικιωμένος : Λουκ.Μισθ.Συν.20 ὁ δὲ ὁμογέρων τις.. κολακείᾳ σύντροφος (δ.γρ.ὠμογέρων).

ὁμογλωσσία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμογλώσσου βλ.λ., τὸ λαλεῖν τὴν αὐτὴν γλῶσσαν· **2)** σύνολον γλωσσῶν στενῶς ὁπωσδήποτε πρὸς ἀλλήλας συνδεομένων καὶ καταγομένων ἐκ μιᾶς παλαιοτέρας ἀρχικῆς ἢ μητρικῆς γλώσσης, ἀ. γλωσσικὴ οἰκογένεια ἢ γλωσσικὸς κλάδος.

ὁμόγλωσσος-ον κ. νεώτ., ἀττ. ὁμόγλωττος ὁ τὴν αὐτὴν γλῶσσαν λαλῶν : Ἡρ.8,144 τὸ Ἑλληνικὸν ἐὸν ὅμαιμόν τε καὶ ὁμόγλωσσον, Πολύβ.Ι, 67,3, Φιλόδ.Ποιημ.2,72· ‖ κ. μτ. δοτ. : Ἡρ.Ι,57, αὐτ.171 ὁμόγλωσσοι τοῖσι Καρσὶ ἐγένοντο, Ξεν. ΚΠ Ι,Ι,5 ἐθνῶν .. ἑαυτῷ ὁμογλώττων ὄντων.

ὁμογλωσσῶ-έω μτγν., ἀττ. -ττῶ-έω λαλῶ, ὁμιλῶ τὴν αὐτὴν γλῶσσαν : Δίων Κ 41,58 τῆς ἑαυτῶν βοῆς ὁμογλωσσούσης.

ὁμογνήσιος-ον πάπ. ὁ ὁμόγνιος βλ.λ.

ὁμόγνητος (ὁ,ἡ) μτγν. ποι., θηλ. ὁμογνήτη (Ὀρφ. Ἀργ.1213), ὁμογενὴς βλ.λ.ΙΙ, ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή : Μαν.6,117 τῆμος ὁμογνήτοις γενεῇ τ' ἄγχιστα συνεύνοις ζεύγνυνται, Νόνν.Δ 37,192· ‖ κ. ὡς ἐπίθ. : αὐτ 5,197 ὁμογνήτῳ γενέθλῃ.

ὁμόγνιος-ον κ μσν. (κτ. συγκοπὴν ἐκ τοῦ μὴ ἀπαντῶντος ὁμογένιος) ὁ ἐξ αἵματος συγγενής, ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή : Ἀπολλ.Ρ 3,1076 ἢ πατρὸς ὁμόγνιός ἐστιν ἐμοῖο, αὐτ.4,743, Συνέσ.184 (: αἵματος ὁμογνίου, Εὐστ.Πον.14,63· φρ. ὁμόγνια πήματα (τῆς οἰκογενείας, οἰκογενειακαὶ συμφοραί) : ΑΠλ.4,44· **2)** μτφ. ὁ ὅμοιος, ὁ συγγενικός : Πρόκλ. Παρμ.521S διὰ τῶν μέσων καὶ οἷον ὁμογνίων εἰδῶν· **3)** ἐπὶ θεῶν, ὁ προστάτης τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας, ὁ ἔφορος τῆς φυλῆς, τοῦ γένους, τῆς οἰκογενείας : Σοφ.ΟΚ 1333 πρὸς .. θεῶν ὁμογνίων, Εὐρ.Ἀνδρ.921 Ζεὺς ὁμόγνιος, Ἀριστφ. Βάτρ.750, Πλάτ.Νόμ.729C, αὐτ.881D, Πλούτ.Ἠθ. 679D οἱ κατὰ γένος προσήκοντες καὶ Διὸς ὁμογνίου κοινωνοῦντες.

ὁμογνιότης-ητος (ἡ) μσν. συγγένεια : Νικ.Χων. Χρον.390D ἐγκαλλωπίζομαι τῇ ὁμογνιότητι.

ὁμόγνοια Ἡσ. «ἡ ἄγνοια».

ὁμογνωμικός-ή-όν μσν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν γνώμην : Στουδ.Θεόδ.1065 (ἐκδ. Mi.).

ὁμογνωμονῶ-έω κ. νεώτ. τῆς αὐτῆς γνώμης εἰμί, συμφωνῶ : Θουκ.2,97 ὅτι δυνατὸν Σκύθαις ὁμογνωμονοῦσι πᾶσιν ἀντιστῆναι, Ξεν.Ἑλλ.6,3,5· ‖ μτ. δοτ. προσ. : αὐτ.ΚΠ 2,2,24 πολλοὺς αὐτῇ ὁμογνωμονεῖν, Ἀριστλ.ΗΝικ.1166a,13 ὁμογνωμονεῖ ἑαυτῷ· ‖ μτ. δοτ. προσ. κ. αἰτ. πράγμ. συμφωνῶ μετά τινος εἴς τι : Ξεν.Ἀπ.4,3,10, Δημ. 281 περὶ ἄλλων ἀντιλέγοντας ἑαυτοῖς τοῦθ' ὁμογνωμονεῖν· ‖ κ. μτ. συστ. ἢ συνων. αἰτ. : Ἀριστλ. ΗΜ 1190a,3 ταῦτα.. ὁμογνωμονοῦσιν, ὅτι..· **2)** φιλοσ.ἐξάγω τὰ αὐτὰ συμπεράσματα : Πλωτῖν.4,7,5.

ὁμογνωμόνως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἐκ συμφώνου, κοινῇ γνώμῃ, ὁμοφώνως : Λυκοῦργ.97 τὴν παρὰ θεῶν ἔχοντας μαρτυρίαν ὁμογνωμόνως τοῦτον κολάζειν, Ἑρμεί.Ἀλ.Φαῖδρ.402.

ὁμόγνωμος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁμογνώμων βλ.λ. : Πολυδ.3,54.

ὁμογνωμοσύνη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμογνώμονος, συνταύτισις γνωμῶν, συμφωνία, συναίνεσις : Ἰώσ.Ἀπ.2,37, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.2,51, Ἰάμβλ π.Στοβ.2,33,15, Ἰω.Χρυσ.64,2,828.

ὁμογνώμων-ονος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν μετ' ἄλλου γνώμην, ὁ ὁμόγνωμος, ὁ σύμφωνος μετ' ἀ., μτ. δοτ. : Θουκ.8,92, Λυσ.28,17 ἡγήσονται καὶ ὑμᾶς ὁμογνώμονας γεγονέναι τοῖς αὐτοὺς προδεδωκόσιν, Ξεν.Ἑλλ.2,3,15· ‖ φρ. ὁμογνώμονά τινα λαμβάνω - ποιῶ - ποιοῦμαι κάμνω τινὰ νὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν γνώμην μὲ ἐμέ, νὰ συμφωνήσῃ μαζί μου : αὐτ.ΚΠ 2,2,24 πλείονας ὁμογνώμονας λαμβάνουσιν οἱ φαῦλοι, αὐτ.5,5,46, αὐτ.Λακ.8,1· ‖ κ. μτ. γενικ. : Ἐπιγρ. ὁμογνώμονες τοῦ συνεδρίου πάντες.

ὁμογονία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ κατάστασις, ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμογόνου βλ.λ.4) φυτοῦ.

ὁμόγονος-ον κ. νεώτ. ὁ ὁμογενὴς βλ.λ.Ι) : Πίνδ. Π 4,146 εἴ τις ἔχθρα πέλει ὁμογόνοις, Ξεν.Ἀγησ. 4,5 οἱ ἀπὸ μητρὸς αὐτῷ ὁμόγονοι· ‖ ὡς οὐσ. συγγενής : Πλάτ.Νόμ.878D ἐὰν ὁμόγονος τὸν ὁμόγονον τρώσῃ· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὁμόγονα ὡς οὐσ. ζῷα τοῦ αὐτοῦ εἴδους : Ἀριστλ. ΖΙ 610b,13 συναγελάζονται γὰρ πολλάκις οὐ μόνον τὰ ὁμόγονα· **2)** γενικώτ. ὁ παρόμοιος : Πλάτ.Θεαίτ.156D τὸ αἰσθητὸν γένος τούτων ἑκάσταις ὁμόγονον, Πολυδ.3,23, αὐτ.6,155· **3)** μτγν. ὁ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον μετά τινος γεννηθείς· **4)** νεώτ. βοταν. ὁ ἔχων ἑνὸς εἴδους ἄνθη, ὧν τὰ ἄρρενα καὶ θήλεα ὄργανα εἶναι ἰσομήκη.

ὁμογράμματος-ον μσν. ἐπὶ λ. ἢ στίχου ἢ φράσεως, ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ γράμματα : Ἀκολούθου Γραμματ.ποίημ.Matr.An.Gr.67).

ὁμόγραμμος-ον μτγν. ὁ τὰς αὐτὰς γραμμὰς ἔχων, τὰς αὐτὰς συλλαβάς, τὰ αὐτὰ ἀλφαβητικὰ στοιχεῖα : Λούκ.Ἑρμότ.40 **καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς** ὁμογράμμους **κατὰ ταὐτά.**

ὁμόγραυς-ᾶος (ἡ) μτγν. ἡ **ἐξ** ἴσου γραῖα : Ἀρκάδ.93,2 **τὰ εἰς αυ πολυσύλλαβα βαρύνονται . .** ὁμόγραυς (διόρθ. ὠμόγραυς).

ὁμογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀντιστοιχία σχημάτων, σημείου πρὸς σημεῖον καὶ εὐθείας πρὸς εὐθεῖαν ἐν ὁμογράφῳ σχέσει εὑρισκομένων.

ὁμογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὁμόγραφος βλ.λ.· ‖ ἐπὶ γεωμετρικῶν σχημάτων, ὁ ἀντιστοιχῶν πρὸς ἄλλο τι σημεῖον πρὸς σημεῖον, ὁ ὁμόλογος.

ὁμόγραφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁμόγραμμος βλ.λ. : Ἀν.Ὀξ.3,234 **τὴν αἰτιατικὴν ὁμότονον καὶ ὁμόγραφον·** **2)** μσν. κ. νεώτ. ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον πρὸς ἄλλον τινὰ γεγραμμένος : Χοιροβ. 1,129,2 **ὁμόφωνον καὶ οὐχ ὁμόγραφον, - ὁμόγραφος λέξις** (ἡ γραφομένη ὡς ἄλλη τις ἀλλ' ἔχουσα διάφορον ταύτης ἔννοιαν)· ‖ ὁμ. νεώτ. μαθημ. **ὁμόγραφος σχέσις** ἡ σχέσις μεταξὺ δύο μεταβλητῶν χ καὶ χ', καθ' ἣν εἰς ἑκάστην τούτων ἀντιστοιχεῖ τιμὴ τῆς ἄλλης μία καὶ μόνον· **3)** πάπ. ἐπὶ ἐγγράφων, ὁ τὰς αὐτὰς λέξεις περιέχων.

ὁμογραφῶ-έω μσν. γράφω κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· μ. τὸ παθ. : Εὐστ.1960,56 **ὁμογραφοῦνται τῇ ἐκ τοῦ δουλεύω γινομένῃ δουλείᾳ.**

ὁμοδαίμων-ονος-ον μτγν. ὁ τοῦ αὐτοῦ δαίμονος, τῆς ἰδίας τύχης : Ὀλυμπ.Φαίδ.190N.

ὁμόδαις-δαιτος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ὁμοῦ εὐωχούμενος, ὁ σύνδειπνος, ὁ συμπότης, ὁμοτράπεζος : Χοιροβ.Θεο.1,187, αὐτ.210H.

ὁμοδάλιοι Ἡσ. « ἰσοετεῖς » (κώδ. ἰσοέτες).

ὁμόδειπνος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὁμόδαις, ὁ συνεστιώμενος, ὁ συνδαιτυμών : Πολυδ.6,12, ΚΜανασσ.Χρον.3389, αὐτ.4992.

ὁμόδελφυς-υος-υ μτγν., μσν. ὁμόδελφος-ον (EM 16,11) ὁ ὁμογάστριος βλ.λ. : Καλλ.ἀπ.168, αὐτ.1,73P, Γρηγ.Κορ.344,892.

ὁμοδέμνιος-ον ποι. ὁ μετέχων τῶν αὐτῶν δεμνίων, ὁμόλεκτρος, σύνευνος : Αἰσχ.Ἀγ.1108 **τὸν ὁμοδέμνιον** [πόσιν] **λουτροῖσι φαιδρύνασα;,** Χριστόδ.π.Σχόλ.Ἰλ.Β 461 **κουριδίην ὁμοδέμνιον.**

ὁμοδημία (ἡ) μτγν. ἡ συμβίωσις ἐν τῷ αὐτῷ ἔθνει ἢ τῷ αὐτῷ δήμῳ, ὅθ. ἡ συμφωνία : Ἰάμβλ. Πυθ.6,32 **πολιτεία ἡ βελτίστη καὶ ὁμοδημία.**

ὁμόδημος-ον, δωρ. ὁμόδᾱμος ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ δήμου, τοῦ αὐτοῦ λαοῦ, τοῦ αὐτοῦ ἔθνους ἢ τῆς αὐτῆς φυλῆς : Πίνδ.Ο 9,44 **ἄτερ δ' εὐνᾶς ὁμόδαμον κτισσάσθαν λίθινον γόνον·** ‖ μτ. δοτ. : αὐτ. 11,30 **ὁμόδαμος ἐὼν Σπαρτῶν γένει,** Πολυδ.6,155.

ὁμοδημῶ-έω (ὁμόδημος) μτγν. εἶμαι ὁμόδημος βλ.λ., συζῶ, συμβιῶ μετ' ἄλλων, μτ. δοτ. : Πλούτ. Ἠθ.823B **οἷον ὁμοδημεῖν καὶ συνανθρωπεῖν τοῖς πολλοῖς βουλόμενος** (προσκολλᾶσθαι τῷ πλήθει, τοῖς πολλοῖς καὶ ζῆν κατ' αὐτούς).

ὁμοδίαιτα (ἡ) πάπ. ἡ ἐν κοινῷ ἱδρύματι, καταστήματι διαβίωσις, συμβίωσις.

ὁμοδίαιτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ζῶν ἢ διαιτώμενος μετ' ἄλλων : Διον.Ἀλ.Ρωμ.6,52,Νικόλ.Δαμ.4J, Λουκ.Δημῶν.5 **ἀλλ' ὁμοδίαιτος ἅπασιν ὤν,** Γαλ. 6,598, αὐτ.13,296 **νοσῶν . . ἐλέφαντα . .** ὁμοδίαιτος **ἦν τοῖς συνήθεσιν·** ‖ εἰδ. ἐπὶ τῶν χριστιανῶν : Ἰουστ.Ἀπολογ.1,14,52A· ‖ φρ. **ὁμοδίαιτος τοῖς πολλοῖς** κοινὸς εἰς πολλούς : Λουκ.Ἱστ. Συγγρ.16 **τὰ δ' ἄλλα ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς καὶ τὰ πλεῖστα οἷα ἐκ τριόδου·** **2)** ὡς οὐσ. ὁ σύσκηνος, ὁ σύντροφος, ὁ ἑταῖρος : Πολυδ.6,155, Ἰσίδ.Πηλ.Ἐπιστ.7A.

ὁμοδικία (ἡ) νεώτ. νομ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοδίκου βλ.λ., ἡ ἐν ἀστικοῦ δικαίου δίκῃ ἐμφάνισις πλειόνων ὁμοῦ ἐναγόντων ἢ ἐναγομένων : **ἐνεργητικὴ** ὁμοδικία (ἡ πλειόνων ἐναγόντων), - **παθητικὴ** ὁμοδικία (ἡ πλειόνων ἐναγομένων).

ὁμόδικος-ον νεώτ. νομ. ὁ μετέχων δικαστικοῦ τινος ἀγῶνος μετ' ἄλλου ἢ ἄλλων προσώπων ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα διὰ κοινότητα ἢ συνάφειαν δικαιωμάτων ἢ ὑποχρεώσεων.

ὁμόδιφρος-ον μτγν. ποι. ὁ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δίφρου, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἁμάξης ὀχούμενος : Νόνν.Δ 21,195 **Βακχείης ὁμόδιφρος ἐϋκνήμιδος ἀπήνης.**

ὁμοδιχογαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. τὸ φαινόμενον καθ' ὃ τὰ ἄνθη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναπτύξεώς των παρουσιάζουσιν ἑρμαφροδιτισμόν.

ὁμοδογματία (ἡ) μτγν. τὸ ἔχειν τὰς αὐτὰς δοξασίας, συμφωνία γνωμῶν : Στωϊκ.ἀπ.3,27 **συμφωνίαν** (εἶναι) **ὁμοδογματίαν περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον.**

ὁμοδογματῶ-έω μτγν. ἔχω τὰς αὐτὰς δοξασίας, τὴν αὐτὴν γνώμην, μτ. δοτ. προσ. : Μᾶρκ. Αὐρ.9,3· ‖ ἀπολ. ἐν μτφ. σημ. : αὐτ.11,8.

ὁμοδοξία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοδόξου, τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν δόξαν, τὴν αὐτὴν γνώμην, ὁμοφωνία : Πλάτ.Πολ.433C **ἡ ὁμοδοξία τῶν ἀρχόντων τε καὶ ἀρχομένων,** αὐτ.Πολιτ.310E, Ἀριστλ. ΗΝικ.1167a,23, Ὀλυμπ.Ἀλκ.1,20· **2)** νεώτ. τὸ πρεσβεύειν τὸ αὐτὸ θρησκευτικὸν δόγμα, τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν θρησκείαν.

ὁμόδοξος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν δόξαν, τὴν αὐτὴν γνώμην : Βl.Φιλωνίδ.8C, Λουκ. Εὐν.2 **ὁμόδοξοι γὰρ ἄμφω καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων,** Πορφ.Ἀποχ.3,8, Συμπλίκ.Φυσ.1144,30· **2)** εἰδ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αὐτὴν σχολήν, περὶ τῶν Ἐπικουρείων : Ἐπιγρ.· **3)** ὁ ἔχων ἴσην δόξαν : Κλημέντια 446C, Μεθόδ.368D, Ἀρ.Δίδ.π.Ἀθανάσ.2,705D, Καισάρ.1021, Γρηγ.Ναζ.2,476C, Εὐγ.Ἰω.Ἔκφρ.336 **ὁμόδοξος τῷ πατρί** (περὶ τοῦ Ἰησοῦ)· **4)** νεώτ. ὁ ὁμόθρησκος βλ.λ., ἀντίθ. ἑτερόδοξος.

ὁμοδοξῶ-έω κ. μσν. κ. νεῶτ. ἔχω τὴν αὐτὴν δόξαν, γνώμην, συμφωνῶ ἀπολύτως, μτ. δοτ. : Πλάτ.Φαίδ.83D **ἐκ γὰρ τοῦ ὁμοδοξεῖν τῷ σώματι καὶ τοῖς αὐτοῖς χαίρειν ἀναγκάζεται·** ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. : αὐτ.Πολ.442D **ὅταν τό τε ἄρχον καὶ τὼ ἀρχομένω τὸ λογιστικὸν ὁμοδοξῶσι δεῖν ἄρχειν·** ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Θεόφρ.Αἰσθ.70 **οὐδὲ περὶ τούτων ὁμοδοξοῦσι,** Πολύβ.1,41,5· **5)** νεώτ. εἶμαι ὁμόδοξος βλ.λ.2), πρεσβεύω τὸ αὐτὸ δόγμα, ἔχω τὴν αὐτὴν θρησκείαν, ἀντίθ. ἑτεροδοξῶ.

ὁμοδόξως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ τῆς αὐτῆς δοξασίας, τῇ αὐτῇ γνώμῃ : Ἀθανάσ.2,21A, Μεθόδ. 397AB, Ἀρ.π.Ἀθανάσ.2,21A, Σωζόμ.2,20.

ὁμοδόρπιος-ον μτγν. ὁ σύνδειπνος, ὁ ὁμοτράπεζος : Νόνν Εὐαγ.Ἰω 6,10 **σύμπλοκος ἑσμὸς ἔην ὁμοδόρπιος ὑψόθι γαίης.**

ὁμόδουλος-ον (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. ὁ εἰς δουλείαν ὑπαχθεὶς ὁμοῦ μετ' ἄλλων, ὁ σύνδουλος· πρβλ. Πολυδ.3,32 «ἔνιοι δὲ ὁμόδουλον μὲν οἴονται τὸν τῆς αὐτῆς τύχης, σύνδουλον δὲ τὸν τοῦ αὐτοῦ δεσπότου» : Εὐρ.Ἑκ.60 **ἄγετ' ὀρθοῦσαι τὴν ὁμόδουλον,** Πλάτ.Φαίδ.273E, Πλούτ.Ἠθ.137D· ‖ μτ. γενικ. : αὐτ.Φαίδ.85B **ὁμόδουλός τε τῶν κύκνων καὶ ἱερὸς τοῦ αὐτοῦ θεοῦ·** ‖ κ. μτ. δοτ. : Ξεν. Ἑλλ.4,1,36 **τοὺς νῦν ὁμοδούλους σοι·** **2)** πάπ. κ. νεώτ. νομ. ἐπὶ κτημάτων, ὁ συνυπόχρεος μετ' ἄλλων εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος δουλείας ἢ εἰς τὴν καταβολὴν ὡρισμένου ἐγγείου φόρου· **3)** μτφ. ἐπὶ προσώπων δουλευόντων τῷ ἔρωτι συγχρόνως μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς γυναικός, συγχρόνως ἐρωτευόμενοι τὴν αὐτὴν γυναῖκα : Μελέαγρ.ΑΠ 12,81.

ὁμοδούλως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὸν τρόπον ὁμοδούλων, ὡς οἱ ὁμόδουλοι : Εὐμάθ.58 (ἔκδ.Teub.).

ὁμόδουπος-ον μτγν. ποι. ὁ συγχρόνως κροτῶν, ὁ συνάμα ἠχῶν, ὁ ἀντηχῶν ὁμοῦ : Νόνν.Δ 39,128 **καναχὴν ὁμόδουπον.**
ὁμοδρομία (ἡ) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁμοδρομῶ, τὸ συντρέχειν, τὸ περιπατεῖν ὁμοῦ, ὅθ. ἡ συνάντησις : Λουκ.'Αστρολ.22 **ἡ γὰρ δὴ ὧν 'Αφροδίτης καὶ τοῦ "Αρεος ὁμοδρομίη τὴν 'Ομήρου ἀοιδὴν ἀπεργάζεται,** EM 145,15.
ὁμόδρομος-ον κ. νεώτ. ὁ τρέχων ὁμοῦ μετά τινος, ὁ συμβαδίζων, ὁ συμπεριπατῶν : Πλάτ.'Επιν. 987B **ὁ δ' ὁμόδρομος ἡλίῳ τε ἅμα καὶ τούτῳ σχεδὸν 'Ερμοῦ,** Πλούτ.'Ηθ.1029B· ‖ μτγν. κ. μτ. γενικ. : Νόνν.Δ 1,250 **ἱππομανὴ νόον εἶχεν, ὁμόδρομον ἡνιόχῆος·** ὁμ.κ.ἀπολ.: αὐτ.48,318· **2)** νεώτ. μηχ. ὁ παρουσιάζων πρὸς τὸ αὐτὸ πλάγιον τοῦ ἄξονος τήν τε δύναμιν καὶ ἀντίστασιν : **ὁμόδρομος γέρανος·** **3)** νεώτ. βοταν. ἐπὶ ἐναλλασσούσης φυλλοταξίας, ὁ ἔχων τὴν γενετήσιον σπεῖραν ἀκολουθοῦσαν τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν εἴς τε τὰ στελέχη καὶ τοὺς κλῶνας, ἀντίθ. ἑτερόδρομος.
ὁμοδρομῶ-έω βαδίζω μετά τινος ἐπὶ τῆς αὐτῆς τροχιᾶς, διατρέχω τὸν αὐτὸν δρόμον ὁμοῦ μετά τινος : Τίμ.Λοκρ.97Α **διὰ τὸ ὁμοδρομεῖν ἁλίῳ,** 'Αλκίδ.Σοφ.7, Μάξιμ.232 **Τοξευτῆρι ὁμοδρομέουσα Σελήνη·** ‖ μτγν. συμβαδίζω, περιπατῶ ὁμοῦ μετά τινος : Πλούτ.'Ηθ.1143F **ὁμοδρομεῖν δεῖ τήν τε αἴσθησιν καὶ τὴν διάνοιαν.**
ὁμοδρόμως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον ὁμόδρομον, **ἐπὶ τῆς αὐτῆς τροχιᾶς** : Τζέτζ.Χιλ.10,537.
ὁμοδύναμος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχων, ἰσοδύναμος, ὅθ. ἐπὶ λέξεων, ὁ ταυτοσήμαντος : Διον.'Αρεοπ.340B **δι' ἑτέρων καὶ ὁμοδυνάμων λέξεων διασαφῆσαι·** ‖ κ. περὶ τοῦ 'Ιησοῦ : Μεθόδ.368D, Δαμασκ.Ι 1,117C.
ὁμοδυναμῶ-έω μτγν. τὴν αὐτήν, τὴν ἰδίαν δύναμιν ἔχω, ἰσοδυναμῶ : Παῦλ.'Αλ.Ε.1,Πρόκλ.Τετράβ.39.
ὁμοεγκλίτως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν : Εὐστ.1370,61.
ὁμόεδρος-ον μτγν. ὁ ὁμοίαν ἕδραν ἔχων : Στοβ.'Εκλ.Ι,1102 **ὁμόεδρος 'Ερμῆς.**
ὁμοεθνής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἔθνους, ἐκ τοῦ **αὐτοῦ** λαοῦ, **ὁ** ἀνήκων εἰς τὴν αὐτὴν **ἐθνικότητα ἢ** τὴν αὐτὴν φυλήν : 'Ηρ.Ι,91 **ἐκ γὰρ δυῶν οὐκ ὁμοεθνέων ἐγεγόνεε** (ὁ Κῦρος), 'Αριστλ.Ρητ.1384a,11, Πολύβ.Ι,67,3 **ὡς δ' ἂν μήθ' ὁμοεθνῶν μηθ' ὁμογλώσσων ὑπαρχόντων, - οἱ ἐν τῇ ξένῃ ὁμοεθνεῖς·** ‖ εὕρηται καὶ ἐν στενωτέρᾳ ἐνν. τῆς τοῦ ὁμόφυλος βλ.λ. : αὐτ.ΙΙ,19,3 **οὐχ οἷον ὁμοεθνέσιν ἀλλ' οὐδ' ὁμοφύλοις χρησάμενος στρατοπέδοις·** **2)** γεν. ἐπὶ ζώων, ὁ τοῦ αὐτοῦ εἴδους : 'Αριστλ.ΗΝικ.1155a,19 **ζῷα ὁμοεθνῆ,** Αἰλ.ΖΙ 13,3 **τροφὴ ὁμοεθνής.**
ὁμοεθνία (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -ίη ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοεθνοῦς, καταγωγὴ **ἐκ τοῦ αὐτοῦ** ἔθνους· ὅθ. μτφ. σχέσις στενὴ **τῶν** τοῦ σώματος μερῶν, ἡ τοῦ σώματος συμμετρία καὶ ὁμοτονία : 'Ιππ.Τόπ. 'Ανθρ.Ι, αὐτ.Γυν.2,174 **μάλιστα δὲ καὶ οἱ μαζοὶ ἀείρονται κατὰ τὴν ὁμοεθνίην·** **2)** νεώτ. **ὁμοεθνία γλωσσική** ἀ. ὁμοφυλία γλωσσική.
ὁμόεθνος-ον δ. τ. τοῦ ὁμοεθνής βλ.λ.Ι) : 'Εκατ. 'Αβδ.π.'Ιώσ.'Απ.Ι,22 **παρὰ τοῖς ὁμοέθνοις.**
ὁμοεθνῶ-έω μτγν. εἶμαι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἔθνους ἢ ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς : Διόδ.Σ 15,39 **οὐ μόνον τῶν ὁμοεθνούντων, ἀλλὰ καὶ πάντων 'Ελλήνων πολὺ παρέσχεν.**
ὁμοείδεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. **ἡ ἰδιότης** τοῦ ὁμοειδοῦς, ταυτότης, ὁμοιότης **φύσεως,** εἴδους **ἢ** μορφῆς : Φιλόδ.Ρητ.Ι,260S, Στράβ.ΙΙ,ΙΙ,6 **ἐκ τῆς ὁμοειδείας εἰκάζεται,** Διον.'Αλ.Πομπ.6, αὐτ.Συνθ. 26, 'Ολυμπ.Φαίδ.111Ν· **2)** εἰδ. ὁμοιότης τονισμοῦ : 'Απολλ.Δύσκ.'Επίρρ.165,23· **3)** μτγν. **ἐν μτφ. χρ. ἐπὶ** διαγωγῆς, συνέπεια : Φιλόδ.Θαν.19.
ὁμοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ὁ ἔχων τὰς αὐτὰς ἰδιότητας : 'Αριστλ.Μετ. 1032a.24, αὐτ.ΖΜ 747a,30, Πλωτῖν.Ι,345,11, αὐτ.519,12, αὐτ.2,697,17, Δαμάσκ.Ι 1,14E· ‖ κ. ἐπὶ λογικῆς ὁμοιότητος ἢ σχέσεως : 'Αριστλ.Ρητ.1405a,36· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὁμοειδῆ** ὡς οὐσ. αἱ ὁμοιότητες, ὁμοιότης : 'Επίκ.Δόξ.73,Μητρόδ.ἀπ.17· ‖ κ. μτ.δοτ. : Πολύστρ.'Ηρακλ.346,86V· **2)** ὁ ὅμοιος κατὰ τὴν μορφήν, τὸ σχῆμα : Πολύβ.34,11,17 **τοὺς κρατῆρας ὁμοειδεῖς μὲν εἶναι·** **3)** ὁ ὁμογενὴς βλ.λ. : 'Αριστλ.Φυσ.188,a13, αὐτ.Μετ.1014a,30· **4)** γεν. ὁ ἀντίστοιχος : 'Ιππ.'Επιστ.19 **ἡλικίῃ μάλιστα τῇ ὁμοειδεῖ** (κατὰ τὴν ἀντίστοιχον ἡλικίαν, ἐπὶ κυνῶν λυσσώντων κατὰ τὸ θέρος κ.,ἰδ. ὑπὸ τὸν κύνα)· **5)** ὁ ἰσόμορφος, ὁμοιόμορφος : Πλωτῖν.3,7,8 **ὁμοειδὴς κίνησις·** **6)** ὁ ἔχων διάρκειαν εἴδους, μορφῆς : Διοσκ.4,58 **ὁμοειδὲς ἄνθος·** **7)** μτφ. ἐπὶ συγγραφέως ἀποφεύγοντος τὰς παρεκβάσεις, ὁ μονότονος : Διον.'Αλ.Πομπ.3 **πρᾶγμα ἔξωθεν οὐ βούλεται περιλαμβάνειν, ἀλλ' ἐστὶν ὁμοειδής,** Κικ.'Αττ.2,6,1· ‖ ὅθ. κ. ἐπὶ λόγου : Σχόλ.'Ερμογ. 'Ιδ.376 **σκληρὸς μὲν καὶ προσκορὴς ὁ ὁμοειδὴς λόγος, ἡδὺς δὲ καὶ πιθανώτατος ὁ ποικίλος καὶ πολυσχημάτιστος.**
ὁμοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. **κ. νεώτ. καθ'** ὅμοιον εἶδος, **κατὰ** τρόπον ὅμοιον : Φιλόδ.Ρητ.2,244S, Μᾶρκ.Αὐρ.9,35,'Ιάμβλ.Νικ.'Αριθμ.28Α.
ὁμοειρκτής (ὁ) Φώτ. «ὁμότοιχος· **ἐκ** τοῦ αὐτοῦ γένους»· πρβλ. ὁμοερκής.
ὁμοεργής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. **ὁ** ὅμοιον **ἔργον** ἔχων : 'Ιππόλ.837Α, Μάξ.'Ομολ.2,59Β.
ὁμοεργία (ἡ) μσν. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοεργοῦς, τὸ ἔχειν ὅμοιόν τι ἔργον πρὸς ἄλλους, σύμπραξις : Μάξ.'Ομολ.2,59C **τῇ πρὸς τὸν υἱὸν ὁμοεργίᾳ τῶν τε θαυμάτων ὁμοίως καὶ παθημάτων.**
ὁμόεργος (ὁ) πάπ. ὁ μετά τινος **ἄλλου ἐργαζόμενος,** συμπράττων, ὁ συνεργάτης.
ὁμοερκής-οῦς-ές (ἕρκος) ὁ ἐν τῷ αὐτῷ **περιβόλῳ,** ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ ἢ εἱρκτῇ ὤν : Σόλ.π.Πολυδ. 6,156, Δεἰν.ἀπ.845· πρβλ. ὁμοειρκτής· **2)** **κίονες ὁμοερκεῖς** οἱ ἐν μεταλλείοις ὑποστηρικτοὶ κίονες, ἐν ᾗ χρ. καὶ τὸ μεσοκρινεῖς βλ.λ. : ΑΒ 286.
ὁμοεστιακός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ **φακῶν, ὁ ἔχων** τὴν αὐτὴν ὀπτικὴν ἑστίαν.
ὁμοέστιος-ον δ. τ. ὁμέστιος βλ.λ.
ὁμοέτης-ους (ὁ,ἡ) σχόλ. ὁ ἔχων **τὰ** αὐτὰ **ἔτη,** τὴν αὐτὴν ἡλικίαν, ὁμῆλιξ : Σχόλ.'Αρατ.4 ΕΜ 386.46.
ὁμόζευκτος-ον (ζεύγνυμι) μτγν. ὁ ὁμόζυγος, ὁ ὁμοῦ ἐζευγμένος, ὁ συνηνωμένος **συνδεδεμένος** : Νόν.Δ 22,333 **ὁμοζεύκτῳ πόδα - ασμῷ.**
ὁμοζηλία (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ **ὁμοζήλου** βλ.λ., τὸ ἴσην σπουδήν, ὅμοιον ζῆλον ἔχειν : ΠΔ Μακκ.4,13,25, **ἡ γὰρ ὁμοζηλία τῆς καλοκαγαθίας ἐπέτεινεν . . τὴν . . ὁμόνοιαν.**
ὁμόζηλος-ον μτγν. ὁ τὸν αὐτὸν **ἢ** ὅμοιον ζῆλον ἔχων : Φίλ.2,458, Νόνν.Δ 37,261 **ἀντίτυπον δρόμον εἶχεν ὁμοζήλων ἐπὶ δίφρων·** κ.μτ.δοτ.:Φίλ. 1,146 **καὶ εἴ τις αὐτοῖς ὁμόζηλος·** **2)** ἐπὶ συγγραφέως, **ὁ** καλλιεργῶν τὸ αὐτὸ **φιλολογικὸν εἶδος** : 'Ανάχ.π.Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.7,56.
ὁμοζυγής-οῦς-ές μτγν. ὁμόζυγος βλ.λ.Ι) : **Νόνν.** Δ 39,134 **νηυσὶν ὁμοζυγέεσσιν.**
ὁμοζυγία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοζύγου, **τὸ** τελεῖν, τὸ εἶναι ὑπὸ τὸν αὐτὸν ζυγόν, **ὅθ. μτφ. ἐν τῇ** ρητ. εὐαρμοστία, ἐπὶ ρυθμῶν : Διον.'Αλ.Ρωμ.18· **2)** μτγν. ἀντιστοιχία : αὐτ. 25 **μήτ' ἀκολουθίαν ἐμφαίνουσα αὐτῶν μήτε ὁμοζυγίαν·** **3)** μσν. ἕνωσις διὰ γάμου, σύζευξις : Στουδ.Θεόδ.503C **ὁ τῆς ὁμοζυγίας χωρισμός.**
ὁμόζυγος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν ὑποζυγίων, ὁ ὑπὸ τὸν αὐτὸν ζυγὸν εὑρισκόμενος, ὁ ὁμοῦ ἐζευγμένος : Πλούτ.'Ηθ.1008D **ὁμόζυγος ἵππος.**

2) μτφ. ὁ ἐν τῇ αὐτῇ σειρᾷ, ὁ ἐν τῷ αὐτῷ στίχῳ εὑρισκόμενος : Ἀσκληπιόδ.2,4· **3)** ὁ ἀντίστοιχος : Ἱππ.Κατ' Ἰητρ.16 **τὸ ὁμόζυγον κῶλον**, Ἀρετ.Χρον.Παθ.1,7 **ὁμώνυμα καὶ ὁμόζυγα** (μέρεα) (ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, τῶν ὤτων, τῶν χειρῶν), Γαλ.18(1),369· **4) ὁμόζυγον στοιχεῖον** τὸ ἔχον τὸν αὐτὸν ἦχον, συνηχοῦν : Νόνν.Δ 41,381· **5)** λεξ. κ. μσν. ὁ, ἡ σύζυγος· πρβλ.Ἡσ. «γαμετή» : Στουδ. Θεόδ.440Β· **5)** μτγν. ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. κτ. πληθ. ὁμόζυγα ὡς ἐπίρρ. συμφώνως, ἀπὸ κοινοῦ : Μαν. 4,602 **ὁμόζυγα λατρεύοντες**.

ὁμοζυγῶ-έω μτγν. εἶμαι ὁμόζυγος, εὑρίσκομαι ὑπὸ τὸν αὐτὸν ζυγόν, ἐπὶ ὑποζυγίων, ἅτινα ἰσοδύναμα ὄντα σύρουσιν ὁμοίως τὴν ἅμαξαν, ἀντίθ. ἑτεροζυγῶ : Φιλόστρ.Εἰκ.2,18· **2)** κ. μτφ. ἐν φρ. **τὴν εἰρεσίαν ὁμοζυγῶ** κωπηλατῶ συγχρόνως καὶ μετὰ τῆς ἰδίας ἐντάσεως : Ἡλιόδ.Αἰθ.2,2 **τὴν εἰρεσίαν οὐχ ὁμοζυγῶν**.

ὁμόζυξ-υγος (ὁ,ἡ) δ.τ. τοῦ ὁμόζυγος βλ.λ.1): Πλάτ. Φαῖδρ.256Α **ὁμόζυξ μετὰ τοῦ ἡνιόχου πρὸς ταῦτα ἀντιτείνει**· **2)** μτφ. ὁ διὰ γάμου συνεζευγμένος, δθ. τὸ θηλ. **ὁμόζυξ** ἡ σύζυγος : ΑΚρ.1,29 **τελευτησάσης τῆς ὁμόζυγος**, Εὐστ.Πον.64,42 **ἀφιεὶς τὴν ὁμόζυγα**· **3) ὁμόζυγες** λίθοι οἱ τοῦ αὐτοῦ εἴδους, οἱ ὅμοιοι πρός τινας ἄλλους λίθοι : Πρώταρχ.π.Ἀριστλ.Φυσ.197b,11 **ἔφη εὐτυχεῖς εἶναι τοὺς λίθους ἐξ ὧν οἱ βωμοί, ὅτι τιμῶνται, οἱ δὲ ὁμόζυγες αὐτῶν καταπατοῦνται**· **4)** μτφ. ὁ ἐν τῷ αὐτῷ μετά τινος ἀξιώματι ὤν : Ἰμ.Λόγ.5,13 **Νικίας ὁμόζυξ Ἀλκιβιάδου**.

ὁμοζωΐα (ἡ) μτγν. ἡ μετά τινος ἢ μετά τινων συμβίωσις : Ἀλκ.215D, Πρόκλ.Παρμ.538,5.

ὁμοζωνία (ἡ) μτγν. κ. μσν τὸ εὑρίσκεσθαι ἐν τῇ αὐτῇ ζώνῃ : Ρητόρ. **ἐν** Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(4),122.

ὁμόζωνος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ εὑρισκόμενος εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον βλ.λ.6), εἰς τὴν αὐτὴν μετ' ἄλλου ζώνην : Βέττ.Βάλ.269,9 **ὁμόζωνα ζῴδια**, Παῦλ. Ἀλ.Ε3, Ρητόρ. ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(4),124.

ὁμοζωνῶ-έω μτγν. ἀστρολ. εἶμαι, εὑρίσκομαι εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον βλ.λ.6), **εἰς τὴν αὐτὴν μετά τινος** ζώνην : Παῦλ.Ἀλ.Ε3.

ὁμοήγορον Ἡσ. «ὅμοιον».

ὁμοήθεια (ἡ) μτγν. συμφωνία ἠθῶν, ἕξεων : Νικόλ.Δαμ.139J,Πολυδ.3,62,Φιλόστρ.Ἀπολλ.2,11.

ὁμοήθης-ους-ες κ. μσν. ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ ἤθη ἢ τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα : Πλάτ.Γοργ.510C **ὁμοήθης ὤν**, Ἀριστλ.ΗΝικ.1157a,11 **οἱ τοιοῦτοι δ' ὁμοπαθεῖς καὶ ὁμοήθεις ὡς ἐπὶ τὸ πολύ**, αὐτ.1162a,11, Πολυδ.1,152, Εὐστ.Πον.277,80,ΕΜ 735,31.

ὁμοήλικος-ον Ἐπιγρ. δ. τ. τοῦ ὁμοῆλιξ βλ.λ.

ὁμοῆλιξ-ικος (ὁ,ἡ) μτγν. δ.τ. ὁμῆλιξ βλ.λ. : ΑΠ Συμπλ.303,1 **μεθ' ἡλικίας ὁμοήλικος ἡδέα παίσας**, Ἰω.Χρυσ.59,2,378.

ὁμόηχος-ον λεξ. κ. μσν. ὁ ἔχων, ὁ ἀποδίδων τὸν αὐτὸν ἦχον : Ἡσ. ἐν λ. ὁμορροθοῦντες, Δαμασκ.Ι Ἐπιστ. πρὸς Θεοφανῶ περὶ Εἰκον.125.

ὁμοθάλαμος-ον ποι. ὁ ἐν τῷ αὐτῷ θαλάμῳ, ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ ζῶν, μτ. γενικ. : Πινδ.Π 11,2 **Ἰνὼ δὲ Λευκοθέα ποντιᾶν ὁμοθάλαμε Νηρηΐδων**.

ὁμοθαμνῶ-έω μτγν. συναυξάνω μετὰ τοῦ φυτοῦ, δθ. αὐξάνω ὁμοῦ μετά τινος : Μᾶρκ.Αὐρ.11,8 **ὁμοθαμνεῖν μέν, μὴ ὁμοδογματεῖν δέ**.

ὁμοθελής-οῦς-ές μσν. ὁ τῆς αὐτῆς θελήσεως, ὁ τὰ αὐτὰ ἢ τὰ ὅμοια θέλων : Ἀνδρ.Κρ.15.

ὁμόθεν (ὁμός) ἐπίρρ. ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου : Ὀδ. Ε 477 **θάμνους ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας** (δύο ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ρίζης φυτρώσαντες θάμνοι)· **2)** ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς, ἐκ τῆς αὐτῆς καταγωγῆς : Ὕμν. Ἀφρ.135 **ὁμόθεν γεγάασι**, Ἡσίοδ.Ἔργ.108 **ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι**, Σοφ. Ἠλ.156 **οἷς ὁμόθεν εἶ καὶ γονᾷ ξύναιμος**, Εὐρ.ΙΑ 501 **τὸν ὁμόθεν πεφυκότα**, αὐτ.ἀπ.736,4· || δθ. ὁ ὁμόθεν ὁ ἀδελφός : αὐτ.Ὀρ.486 **Ἑλληνικόν τοι τὸν ὁμόθεν τιμᾶν ἀεί**· **3)** ἐκ τοῦ πλησίον, ἐκ τοῦ συστάδην : Ξεν.ΚΠ 8,8,22 **παλτὸν ἑκάστῳ δοὺς εἰς χεῖρα ὁμόθεν τὴν μάχην ἐποιεῖτο**, αὐτ. 1,4,23.

ὁμοθερμία (ἡ) νεώτ. ἀ. ὁμοιοθερμία βλ.λ.

ὁμόθερμος-ον νεώτ. ἀ. ὁμοιόθερμος βλ.λ.

ὁμοθεσία (ἡ) νεώτ. ἀ. ὁμοιοθεσία βλ.λ.

ὁμόθεος-ον (ὁ,ἡ) μτγν. κ. μσν. ὁ ἐξ ἴσου θείας ἔχων ἰδιότητας, ὁ ὁμοίως τεθεωμένος : Γρηγ.Ναζ. Λόγ.42,685, Θεοφάν.Λόγ.36,256 **τὸ πρόσλημμα ἀμέσως ἑνωθὲν τῇ θεότητι καθ' ὑπόστασιν ὁμόθεον γέγονεν**, Θεοφάν.Νικ.Ἐπιστ.3.

ὁμόθεσμος-ον μτγν. ὁ ἔχων τοὺς αὐτοὺς θεσμούς, τοὺς αὐτοὺς νόμους, τοὺς αὐτοὺς κανόνας : Χρησμ.Σεβ.5,603 **ὁμόθεσμον . . ἔχων νοῦν**.

ὁμοθετικός-ή-όν ἀ. ὁμοιοθετικὸς βλ.λ.

ὁμόθηλος-ον Ἡσ. «ὁμογάλαξ».

ὁμόθηρος (ὁ) μτγν. ὁ ὁμοῦ μετά τινος θηρεύων, ὁ συγκυνηγῶν, ὁ συνθηρευτής : Καλλ.Ἄρτ.218 **ξανθὴν ἄλοχον Δηιονίδαο πότνια σὴν ὁμόθηρον**.

ὁμόθρησκος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν μετά τινος θρησκείαν, ὁμόδοξος, ὁ πιστεύων καὶ λατρεύων κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον : Σωκρ.Ἱστ.Ἐκκλ.5,24,301, Γεώργ.Σύγκ.Βι.Διον.Ἀρεοπ. 32,Εὐστ.Πον.12,82.

ὁμόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) ποι. ὁ ἔχων ὁμοίας τρίχας : Σώφρ.52 **ἐνθάδε κἠγὼ παρ' ὔμμε τοὺς ὁμότριχας ἐξορμίζομαι** (δ.ἀνάγν. ὅτριχας) (ὁμόθριξ, ὁ ὁμόθριξ, εἰκ. τοῦ **ὠμόθριξ** ἐν Λυκόφρ.340).

ὁμόθρονος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τὸν αὐτὸν θρόνον μετ' ἄλλου κατέχων, ἤτοι τὸ αὐτὸ ἀξίωμα, τὴν αὐτὴν ἀρχήν, συνάρχων, συνεξουσιαστής : Πινδ.Ν 11,2 **Ζηνὸς ὑψίστου κασιγνήτα καὶ ὁμοθρόνου Ἥρας**, Κύριλλ.49,656 **ἔστι θεὸς ὁ λόγος ἰσοσκελὴς καὶ ὁμόθρονος τῷ θεῷ καὶ πατρί**.

ὁμόθρους-οος-ουν-οον μτγν. ὁ ὁμόφωνος βλ.λ. : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.7,3 **ὁμόθροος αὐδή**.

ὁμοθυμαδόν (ὁμόθυμος) ἐπίρρ. ὁμοθύμως, ὁμοψύχως, ὁμοφρόνως, μὲ μιὰ καρδιά, μ' ἕνα στόμα : Ἀριστφ.Εἰρ.484 **ὁμοθυμαδὸν ἅπασιν ὑμῖν ἀντιληπτέον**, αὐτ.Ὀρν.1015, Ξεν.Ἑλλ.2,4,17, Πλάτ. Νόμ.805Α, Δημ.147, ΠΔ Ἔξ.19,8 **ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς ὁμοθυμαδόν**, Πολύβ.1,45,4· || μτγν. ὁμοῦ μετ' ἄλλων πολλῶν : ΚΔ Πράξ.2,1 **ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό**, αὐτ.Ρωμ.15,6.

ὁμοθυμία (ἡ) νεώτ. συμφωνία, ὁμογνωμοσύνη.

ὁμόθυμος-ον ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. Ἡσ. «ὁμόφρων, ὁμόψυχος», Σουΐδ· || νεώτ. ὁ κατὰ κοινὴν διάθεσιν, κοινὴν πάντων γνώμην, γινόμενος : **ἡ πρότασίς του ἔτυχεν ὁμοθύμου ἐπιδοκιμασίας**.

ὁμοθυμῶ-έω δ.ἀνάγν. τοῦ ὁμονοῶ : Ξεν.ΚΠ 4,2,47.

ὁμοθύμως ἐπίρρ. λεξ. κ. νεώτ. Φώτ. «ὁμοψύχως, ὁμοφρόνως, ὁμολόγως» : **ἀμέσως τὸ ψήφισμα ὁμοθύμως ἐγένετο ἀποδεκτόν**.

ὅμοια ἐπίρρ. δημ. ὁμοίως, ἐπίσης, ἐξ ἴσου· φρ. **δὲν εἴμαστε ἴσια κι' ὅμοια** (δὲν εἴμεθα ἴσης ἀξίας ἢ τῆς αὐτῆς κοινωνικῆς τάξεως).

ὁμοιάζω (ὅμοιος) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **μοιάζω**, παρατ. **ὡμοίαζον**, ἀόρ. **ὡμοίασα**, δημ. **ἐμοίασα**, εἶμαι ὅμοιος, ἔχω ὁμοιότητα πρός τι(να) : ΚΔ Μᾶρκ.14,70 **καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει**, αὐτ.Ματθ.23,27, Πρόδρ.1,375, αὐτ.2,318 **καὶ γὼ νὰ ὁμοιάζω πάντοτε τὸν λιμοταγισμένον ; , - ὁμοιάζουσιν ἀλλήλοις ἢ πρὸς ἀλλήλους**, παροιμ. **ἂν δὲν μοιάζαμε, δὲ συμπεθεριάζαμε** (μόνον μεταξὺ ὁμοίων δύναται νὰ ὑπάρξῃ σύνδεσμος)· **2)** μτβ. συγκρίνω, παραβάλλω, παρομοιάζω : Διομ.365Κ.

ὁμοιαλήθεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἀληθοφάνεια βλ.λ.

ὁμοιαλήθης-ους-ες νεώτ. ὁ πρὸς ἀληθῆ ὁμοιάζων, ἀληθοφανής.

ὁμοίεδρος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίαν μετά τινος ἕδραν, κατοικίαν : Ἑρμ.Τρισμ.π.Στοβ.Ι,49,69.

ὁμοῖος-ον (1) ἐπ. ὁ ὁμοίως πρὸς ἅπαντας φερόμενος, ὁ τοὺς πάντας κατ' ἴσον τρόπον λαμβάνων, πρβλ. ξυνός, ἐπὶ γήρατος : Ἰλ.Δ 315 **ἀλλά σε γῆρας τείρει ὁμοῖον,** Ὑμν.Ἀφρ.244· ‖ κ. ἐπὶ νείκους : Ἰλ.Δ 444· ‖ κ. ἐπὶ θανάτου : Ὀδ.Γ 236· ‖ κ. ἐπὶ πολέμου : Ἰλ.Ι 440, αὐτ.Ν 358, αὐτ.Ο 670 **πρὸς νεῶν καὶ ὁμοίιου πολέμοιο.**

ὁμοῖος-ον (2) ἐπ. τ. τοῦ ὅμοιος βλ.λ. μὴ ἀπαντῶν π. Ὅμ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.182 **πατὴρ παίδεσσιν ὁμοῖος,** Ξενοφάν.23,2 **δέμας θνητοῖσιν ὁμοῖος,** Παγκράτ. ἐν Ὀξυρ.1085,23 **θηκτοῖσιν ὁμοῖος ἦεν ἀκωκαῖς,** Βίων ἀπ.15,18 **χὰ νύξ . . ἴσα καὶ ὁμοῖος ἀώς.**

ὁμοιο- θέμ. τοῦ ἐπίθ. ὅμοιος βλ.λ. ὡς α' συνθ. πλείστων λ., σημαῖνον ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ β' συνθ. δηλούμενον εἶναι ὅμοιον ἢ γίνεται ἢ εὑρηται ἢ τίθεται κατὰ τρόπον ὅμοιον πρὸς ἄλλο.

ὁμοιόαρκτος-ον μσν. ὁ ὁμοίως ἀρχόμενος, ἐπὶ δύο κατὰ σειρὰν λέξεων, ἀρχομένων διὰ τῶν αὐτῶν γραμμάτων : Πλαν.5,511,4 **ἡ παρίσωσις γίνεται . . κατ' ἀρχὴν μὲν οἷον : προσήκει προθύμως, ὃ καὶ ὁμοιόαρκτον λέγεται.**

ὁμοιοβαρής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοιον βάρος, ἰσοβαρής : Ἀριστλ.Οὐρ.273b,23.

ὁμοιόβιος-ον ὁ ὅμοιον βίον διάγων, ὁ ζῶν ὁμοίως : Ἀριστλ.ΖΜ 622b,15 **τῶν ὁμοιοβίων ἔνια,** Εὐστ.Πον.193,28, αὐτ.208,26.

ὁμοιοβίοτος-ον ὁ ὁμοιόβιος βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 617a,11 **πολέμιος δὲ τῇ ἅρπῃ· καὶ γὰρ ἐκείνη ὁμοιοβίοτος.**

ὁμοιοβλαστάνω ἐσφ. γρ. τοῦ **ὁμοιοβλαστῶ.**

ὁμοιογένεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοιογενοῦς, ἡ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ὑπαγωγή, ὁμοιότης γένους ἢ εἴδους : Διον.Ἀλ.Ρωμ.3,15· ‖ δθ.νεώτ. ἐν μτφ. σημ. συγγένεια σκοπῶν, τάσεων, ἀπόψεων, ἐπιδιώξεων πάντων τῶν μερῶν, τῶν ἔν τι ὅλον ἀποτελούντων : **τὸ κόμμα τοῦτο στερεῖται ὁμοιογενείας· 2)** νεώτ. εἰδ. ἐν τῇ ζωολ. κ. βοταν. ὑποδιαίρεσις ζῴων καὶ φυτῶν ἀποτελουμένη ἐκ πολλῶν πρὸς ἄλληλα ὁμοιαζόντων γενῶν.

ὁμοιογενής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ τοῦ αὐτοῦ γένους ἢ εἴδους **πρός** τι(να), ὁμόφυλος, συγγενής : Ἀριστλ.ΖΜ 715b, 9, Θεόφρ.ΦΑἴτ.8,3,1, Διον.Ἀλ. Πομπ.3 **ἡδονὴν καὶ πειθὼ καὶ τέρψιν καὶ τὰς ὁμοιογενεῖς ἀρετάς,** Πλούτ.Ἀρέσκ.Φιλ.4,19,2,Διογ. Λ 10,32 **ἡ ὁμοιογενὴς αἴσθησις, - ἡ κυβέρνησις ἀποτελεῖται ἀπὸ ὁμοιογενῆ στοιχεῖα.**

ὁμοιογενῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁμοιογενῆ, οὐχὶ ἑτερογενῶς : Ἀν.Ὀξυρ.4,273, Φιλήμ.Λεξ.35,25 **ὁμοιογενῶς συντάσσονται.**

ὁμοιογνώμων-ονος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίαν γνώμην, σύμφωνος : Ἐπιφάν.1,258.

ὁμοιογονία (ἡ) μτγν. γέννησις ὁμοίων ἢ ὁμοιότης γεννήσεως : Ἑρμ.Τρισμ. π. Στοβ.1,49,44.

ὁμοιόγραφος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοίως γεγραμμένος, ἀπαράλλακτος, πανομοιότυπος : Ἀπολλ.Δύσκ.Συνδ.258,14 **ἐπὶ τοῦ ἄρα συνδέσμου ὁμοιογράφου καθεστῶτος,** Εὐστ.1340,30· **2)** μτγν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ πλαστογράφος : Βέττ.Βάλ. 74,19· ‖ **νεώτ. τὸ οὐδ. ὁμοιόγραφον** ὡς οὐσ. ἀντίγραφον λαμβανόμενον διὰ τῆς παρενθέσεως χρωσιγραφικοῦ χάρτου μεταξὺ **τοῦ φύλλου ἐφ' οὗ** γράφομεν καὶ τοῦ ἑπομένου.

ὁμοιογράφος (ὁ) νεώτ. παντογράφος βλ.λ.

ὁμοιογραφῶ-έω μσν. γράφω καθ' ὅμοιον τρόπον· μ. τὸ παθ. : Εὐστ.1428,19 **ἔοικε δὲ . . ὁμοιογραφεῖσθαι ἀττικῶς τῷ ἀρσενικῷ.**

ὁμοιόδοξος-ον μτγν. ὁ ὁμοίαν δοξασίαν ἔχων, ὁ ὅμοια πιστεύων, ὁμόδοξος : Ἀθανάσ.2,559.

ὁμοιόδουλος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ὁμοίως δοῦλος ὤν, ὁμόδουλος βλ.λ. : Εὐμάθ.9,333.

ὁμοιοδύναμος-ον μτγν. ὁ ὁμοίαν δύναμιν ἔχων, ὁ ἰσοδύναμος, ἐπὶ ρημ. ταυτόσημος : Φιλήμ. Γραμμ.Λεξ.Τεχνολ.264 **τῶν δύο τούτων ὁμοιοδυνάμων ῥημάτων.**

ὁμοιοειδής-οῦς-ές ὁ ἔχων ὅμοιον σχῆμα, ὁμοίαν μορφήν, ὄψιν, ὁ τοῦ αὐτοῦ εἴδους, μτ. δοτ. : Ἰσοκρ.15,178 **καὶ ποίᾳ τῶν ἄλλων τεχνῶν ὁμοιοειδής ἐστι,** Ἀριστλ.Οὐρ.276b,5, αὐτ.308b,8 (δ.ἀνάγν. ὁμοειδής), Θεόφρ.ΦΑἴτ.1,22,1 **αὐτῶν δὲ τῶν ὁμογενῶν τὰ ὁμοιοειδέστερα πολυγονώτερα,** Ἐπικ. Ἐπιστ.1,25Ü (δ.ἀνάγν. ὁμοειδής), Πάπ. **τέρατα ὁμοιοειδῆ κανθάρῳ.**

ὁμοιοθερμία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοιοθέρμου βλ.λ., διατήρησις τῆς αὐτῆς θερμοκρασίας ζῴου τινὸς ἀνεξαρτήτως τῆς θερμοκρασίας **τῆς** ἀτμοσφαίρας.

ὁμοιόθερμος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοίως **ἐξ** ἴσου θερμός : Τζέτζ.Χιλ.7,712· ‖ νεώτ. ὁ διατηρῶν τὴν αὐτὴν ἐν ἑαυτῷ θερμοκρασίαν ἀνεξαρτήτως τῆς τοῦ περιβάλλοντος : **ὁμοιόθερμα ζῷα** (τὰ θηλαστικὰ καὶ τὰ πτηνά).

ὁμοιοθεσία (ἡ) νεώτ. γεωμ. **ἡ ἰδιότης** τῶν ὁμοιοθέτων βλ.λ. σχημάτων.

ὁμοιόθετος-ον κ. ὁμοιοθετικός-ή-όν ὁ ὁμοίως τεθειμένος, ὁ ἐξ ἴσου ἀπέχων μέ τινα ἔκ τινος καὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου : **ὁμοιόθετα σχήματα** (ὅμοια σχήματα καὶ ὁμοίως ἐν ἐπιπέδῳ κείμενα, ὡς πρός τι σημεῖον αὐτοῦ, καλούμενον κέντρον ὁμοιοθεσίας).

ὁμοιόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ὁμοίας τρίχας ἔχων : ΕΜ 637,22.

ὁμοιοκαρπῶ-έω ἐσφ. γρ. τοῦ ὁμοκαρπῶ **βλ.λ.** ἐν Θεοφρ.ΦΑἴτ.1,11,1.

ὁμοιοκατάληκτος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοίως καταλήγων, ὁ τὴν αὐτὴν κατάληξιν ἔχων, ἐπὶ στίχων : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.50,25 **αἱ ὁμοιοκατάληκτοι** (ἀντωνυμίαι), Σχόλ.Θουκ.1,2 **τὸ δὲ σχῆμα τοῦ ὁμοιοκαταλήκτου Γοργίειον καλεῖται,** αὐτ.Ἀριστφ.Νεφ.393, Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.132D, Εὐστ. Ἰλ.50, αὐτ.Ὀδ.Α 40, - **ὁμοιοκατάληκτοι στίχοι, -** ὁμοιοκατάληκτον ποίημα.

ὁμοιοκαταληκτῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ἔχω ὁμοίαν κατάληξιν, εἶμαι ὁμοιοκατάληκτος : Ἀπολλ. Δύσκ.55,16, - **στίχοι ὁμοιοκαταληκτοῦντες.**

ὁμοιοκαταληκτώδης-ους-ες μτγν. ὁ ἀρεσκόμενος νὰ χρησιμοποιῇ φράσεις ὁμοιοκαταλήκτους, ἐπὶ τοῦ ὕφους τοῦ Γοργίου καὶ τοῦ Ἰσοκράτους : Βί.Ἰσοκρ.257W **ζηλωτὴς μὲν ἐγένετο τοῦ Γοργίου κατὰ τὸ ὁμοιοκαταληκτῶδες καὶ παρισῶδες.**

ὁμοιοκαταληξία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. κ. **ὁμοιοκατάληξις** (ἐσφ.ἀνάγν. ἐν Σχόλ.Ὀδ.Η 115) ὁμοιότης κατὰ τὴν κατάληξιν, τὸ ὁμοίως καταλήγειν, τὸ εἶναι ὁμοιοτέλευτον : Εὐστ.1399,55· ‖ νεώτ. εἰδ.μετρ. ἡ ἐπανάληψις **τοῦ** αὐτοῦ ἤχου ἐν ταῖς τονιζομέναις συλλαβαῖς τῆς τελευταίας λέξεως δύο ἢ περισσοτέρων στίχων.

ὁμοιοκάταρκτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μετ' ἄλλου τινὸς ὁμοίαν τὴν ἀρχὴν ἔχων· δθ. **ὁμοιοκάταρκτοι λέξεις** (αἱ ἐν ἀρχῇ τὸν αὐτὸν φθόγγον ἢ συλλαβὴν ἔχουσαι) : Φιλόδ.Ρητ.1,162S· ‖ νεώτ. **ὁμοιοκάταρκτον σχῆμα** (καθ' ὃ πολλαὶ λέξεις ἢ συλλαβαὶ ἄρχονται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ φθόγγου), **ὁ.** παρήχησις βλ.λ.

ὁμοιοκινησία (ἡ) νεώτ. βιολ. ἰδιότης τοῦ πυρῆνος τοῦ κυττάρου, καθ' ἣν ἰσομερῶς κατανέμονται τὰ στοιχεῖα τῆς χρωματίνης οὐσίας αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐξ αὐτοῦ προερχομένους πυρῆνας τῶν θυγατρίων κυττάρων.

ὁμοιοκίνητος-ον μτγν. ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον κινούμενος : Φιλόδ. ἐν Ἡρακλ.3 ἀπ.37.

ὁμοιοκλινής-οῦς-ές σχόλ. ὁ ἔχων ὁμοίαν κλίσιν, δθ. ὁ κείμενος ἐν τῷ αὐτῷ γεωγραφικῷ πλά-

ται, περὶ τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Σινώπης : Σχόλ. Ἰάμβλ.Μαθ.Ἐπιστ.14,102F.

ὁμοιόκριθος-ον ὁ ὁμοιάζων πρὸς κριθήν, ὁ κριθῇ ὅμοιος : Θεόφρ.Φl 8,1,1, αὐτ.8,9,2.

ὁμοιοκυκλικός-ή-όν νεώτ. χημ. ὁ παρουσιάζων ὁμοιότητα κυκλικῶν ἑνώσεων, οὗτινος ὁ δακτύλιος ἑνώσεως ἀποτελεῖται ἐξ ὁμοίων ἀτόμων.

ὁμοιολέκτως ἐπίρρ. μτγν. καθ' ὁμοιολεξίαν, δι' ὁμοίων ἢ παραπλησίων λ.: Δίδ.Ἀλ.405 (ἔκδ.Mi.).

ὁμοιολεξία (ἡ) μτγν. ἡ τῶν λ. ἢ τῆς φράσεως ὁμοιότης· πρβλ. ὁμοιολογία : Δίδ.Ἀλ.476,608 (ἔκδ.Mi.).

ὁμοιολεπτομερής-οῦς-ές σχόλ. ὁ ἐξ ὁμοίων λεπτῶν μερῶν συνιστάμενος, ἀποτελούμενος: Σχόλ. Ἀριστφ.Νεφ.230 **ὅμοιον δὲ εἶπε τὸν ἀέρα ἀντὶ** τοῦ ὁμοιολεπτομερῆ.

ὁμοιόληκτος-ον μτγν. ὁ ὁμοιοκατάληκτος βλ.λ.: Γρηγ.Ναζ.2,232A **ὁμοιολήκτοις φωναῖς**.

ὁμοιολογία (ἡ) μτγν. ὁμοιότης λόγου, ἑνότης, ὁμοιογένεια ὕφους : Κοΐντ.8,3,52.

ὁμοιομέρεια (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοιομεροῦς βλ.λ., τὸ ἐξ ὁμοίων μερῶν συνίστασθαι, ὁμοιότης ἐν τῇ συνθέσει : Ἐπίκ.Φύσ.14,6· **2)** εἰδ. ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀναξαγόρου διατυπουμένη θεωρία : Λουκρήτ.1,830 **nunc et Anaxagoram scrutemur homoeomeriam,** αὐτ.834· ‖ κτ. πληθ. ἐν συγκεκρ. ἐνν. αἱ ἀρχαί, τὰ ἀρχέγονα, ἀναλλοίωτα καὶ ὁμοειδῆ, πλὴν κατὰ ποιὸν διάφορα, στοιχεῖα τῶν ὄντων, ἅτινα παραδέχεται ὁ Ἀναξαγόρας ἐν τῇ ἑαυτοῦ διδασκαλίᾳ : Πλούτ.Ἀρέσκ.Φιλ. 1,3,5, αὐτ.Περ.4 **νοῦν ἐπέστησε καθαρὸν καὶ ἄκρατον, ἐμμεμιγμένον πᾶσι τοῖς ἄλλοις, ἀποκρίνοντα τὰς ὁμοιομερείας,** Διογ.Οἰν.5, Διογ.Λ 2,8, Συμπλίκ.Φυσ.460,4, αὐτ.9 **ἑκάστη ὁμοιομέρεια.**

ὁμοιομερής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὁμοίων πρὸς ἄλληλα συγκείμενος μερῶν, **ὁ ἔχων τὰ μέρη ὅμοια πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς τὸ ὅλον** : Ἀριστλ. Οὐρ.302b,3, αὐτ.Μετ.984a,14, αὐτ.988a,28, Θεόφρ. ΦΑἴτ.5,2,1 **μᾶλλον ὁμοιομερῆ τὰ φυτὰ τῶν ζῴων,** Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,131 **ὁμοιομερεῖς ὄγκοι,** Γαλ.10,48· ‖ **τὸ οὐδ. κτ. πληθ.** ὡς οὐσ. αἱ ὁμοιομέρειαι βλ.λ.2) : **Συμπλίκ.Φυσ.27,5 τὰ ὁμοιομερῆ, οἷον ὕδωρ ἢ πῦρ ἢ χρυσόν· 2)** ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα, **τῶν καθ' ἑαυτὰ μερῶν, ὁ πρός τι ἄλλο ἢ πρὸς τὸ ὅλον** ὅμοιος, **ἀντίθ.** ἀνομοιομερής : Ἀριστλ.ΖΙ 486a,6 **ὅσα διαιρεῖται εἰς ὁμοιομερῆ,** αὐτ.Οὐρ. 302b,16, **αὐτ.25.**

ὁμοιόμετρος-ον μτγν. ὁ δι' ὁμοίου μέτρου πεποιημένος : Φιλόδ. **ἐν** Ἡρακλ.1676,11.

ὁμοιομορφία (ἡ) **νεώτ.** ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοιομόρφου βλ.λ., ὁμοιότης μορφῆς.

ὁμοιομορφισμός (ὁ) **νεώτ.** τάσις πρὸς ἀποτέλεσιν ὁμοίας πρός τι μορφῆς· ‖ **ἐν τῇ** φυσ. ἰδιότης **τῶν ὁμοιομόρφων κρυστάλλων.**

ὁμοιόμορφος-ον μτγν. **κ.** νεώτ. ὁ ἔχων ὁμοίαν μορφήν, ὁ κατὰ τὴν μορφὴν ὅμοιος : Ἐπίκ. Ἐπιστ.1,120, Ἀλέξ.Ἀφρ.Αἰσθ.24,19, **- ὁμοιόμορφος στολὴ - ἐνδυμασία·** ‖ νεώτ. φυσ. ἐπὶ κρυστάλλων, ὁ **ἔχων** ὁμοίαν **κρυσταλλικὴν** μορφὴν πρὸς **ἄλλον,** διάφορος **ὅμως** τὴν φύσιν· **2)** νεώτ. τὸ οὐδ. **ὁμοιόμορφον ὡς οὐσ.** ἡ ὁμοιομορφία βλ.λ.

ὁμοιομόρφως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁμοιόμορφον, **μὲ** ὁμοιομορφίαν.

ὁμοιόνομος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίους νόμους, ὁ διοικούμενος διὰ νόμων ὁμοίων : Φίντ.π.Στοβ.4, 23,61A **δεῖ τὰν εὐνομουμέναν πόλιν . . συμπαθέα τε καὶ ὁμοιόνομον ἦμεν.**

ὁμοιοούσιος-ον μτγν. **ὁ ἐξ ὁμοίας** οὐσίας ὤν, ὁ ὁμοίαν οὐσίαν **ἔχων** : Ἀθανάσ.2,741B, **αὐτ.744B.**

ὁμοιοπάθεια (ἡ) κ. νεώτ. ἡ τοῦ ὁμοιοπαθεῖν κατάστασις, ἡ ἐκ μεταδόσεως ὁμοιότης συγκινήσεων, παθῶν, ὁμοία αἰσθητικότης : Ἀριστλ.ΗΜ 1210b,23, **αὐτ.1911a,1,** Μητρόδ.ἀπ.38 **μονονοὺ καταδύντες ταῖς ὁμοιοπαθείαις· 2)** μτγν. συμπάθεια βλ.λ.2) : Διόδ.Σ 13,24 **ἡ κοινὴ τῆς** φύσεως **ὁμοιοπάθεια· 3)** νεώτ. ἡ τοῦ ὁμοιοπαθοῦς κατάστασις, τὸ ὑπόκεισθαι **εἰς** τὴν αὐτὴν πάθησιν, **τὸ** πάσχειν ἢ παθεῖν ὅμοιον πάθημα.

ὁμοιοπαθής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοια αἰσθήματα ἢ πάθη, ὁ ὁμοίως πρός τινα πάσχων, δθ. κ. ὁ ὁμοίας ἱκανότητος περὶ τὰς αἰσθήσεις ὤν : Πλάτ.Τίμ.45C **ὁμοιοπαθὲς πᾶν γιγνόμενον,** Θεόφρ.Φl 5,7,2 **δεῖ δὲ ὁμοιοπαθῆ εἶναι τὰ μέλλοντα συμφύεσθαι,** Πλωτῖν.1,5,13 **τὸ διαπλακεῖσα οὐ ποιεῖ ὁμοιοπαθῆ τὰ διαπλακέντα· 2)** κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοια πάσχων ἢ παθών, ὁ εὑρισκόμενος εἰς τὴν αὐτὴν μετά τινος κατάστασιν πάθους : Πλάτ.Πολ.409B **ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς** παραδείγματα **ὁμοιοπαθῆ τοῖς πονηροῖς,** ΚΔ Πράξ.14,15 **καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ἄνθρωποι,** αὐτ.Ἰακ.5,17, Ἰγνάτ.π.Πασχ.Χρον.416,8 σῶμα ὁμοιοπαθὲς **ἡμῖν ἠμφιεσμένος.**

ὁμοιοπαθητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων **ἢ** ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμοιοπάθειαν ἢ τὸν ὁμοιοπαθῆ : ὁμοιο**παθητικὸς ἰατρὸς** ὁ ἐφαρμόζων τὴν μέθοδον τῆς ὁμοιοπαθητικῆς θεραπείας· ‖ τὸ θηλ. **ὁμοιοπαθητική** ὡς οὐσ. σύστημα θεραπευτικῆς, **καθ' ὃ ἡ** νόσος θεραπεύεται διὰ φαρμάκων ἢ ἄλλων μέσων ἅτινα ἔχουσι τὴν ἰδιότητα νὰ ἀναπτύσσωσιν ἐπὶ τοῦ ὑγιοῦς ἀνθρώπου συμπτώματα ὅμοια πρὸς τὰ καταπολεμούμενα.

ὁμοιοπαθῶ-έω ἔχω τὰ αὐτὰ αἰσθήματα ἢ πάθη, εὑρίσκομαι εἰς ὁμοίαν κατάστασιν εἰς ἣν καὶ **ἄλλος** τις : Ἀριστλ.ΗΝικ.1095b,22 **διὰ τὸ πολλοὺς τῶν ἐν ταῖς ἐξουσίαις ὁμοιοπαθεῖν** Σαρδαναπάλῳ (συμβαίνουσιν αὐτοῖς τὰ αὐτά, ἅτινα καὶ εἰς τὸν Σαρδανάπαλον)· **2)** ἐπὶ πραγμ., ὑπόκειμαι εἰς τοὺς αὐτοὺς νόμους, ἔχω τὴν αὐτὴν φύσιν : Στράβ.1,1,9 **οὐθ' ὁμοιοπαθοῦντος τοῦ ὠκεανοῦ παντελῶς· 3)** ἰατρ. κατέχομαι ὑπὸ συμπαθείας βλ.λ.2) : Γαλ.8,756.

ὁμοιοπαθῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον ὁμοιοπαθῆ, μεθ' ὁμοιότητος ἢ ἐν ὁμοιότητι παθῶν : Στουδ.Θεόδ.578Ε **οὐκ ἠνέσχετο ὑπελθεῖν ὁμοιοπαθῶς** τοῖς ἐνταῦθα εἰρχθεῖσι.

ὁμοιοπαράγωγος-ον μσν. ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον παραγόμενος : Εὐστ.1667,33.

ὁμοιόπιστος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίαν, ἤτοι τὴν αὐτὴν πρὸς ἄ. πίστιν : Ἰουστ.Τρύφ.348.

ὁμοιοπλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐγχείρησις πλαστική, καθ' ἣν τὸ παθὸν μέρος τοῦ σώματος ἀντικαθίσταται διὰ μεταμοσχεύσεως ἢ μεταφυτεύσεως ὁμοίων ἱστῶν ἐξ ἄλλου ἀτόμου ἢ ζῴου.

ὁμοιοπλαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμοιοπλασίαν βλ.λ. : **ὁμοιοπλαστικὴ ἐγχείρησις.**

ὁμοιοπλατής-οῦς-ές μτγν. **ὁ ἔχων** ὅμοιον πλάτος, ἰσοπλατής : Ὀρειβ.48,58,3 **τελαμὼν ὁμοιοπλατής.**

ὁμοιοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν, ἐπιφέρων, καθιστῶν ὁμοιότητα : Δαμάσκ.Ἀρχ.342.

ὁμοιόπους-οδος-ουν μτγν. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ποδῶν, περὶ στίχων : Δράκ.134,1.

ὁμοιοπρεπής-οῦς-ές ποι. ὁ ἔχων ὁμοίαν εὐπρέπειαν ἢ σχῆμα, τὴν ἐμπρέπουσαν ὄψιν : Αἰσχ. Ἀγ.793 **ξυγχαίρουσιν ὁμοιοπρεπεῖς** ἀγέλαστα **πρόσωπα** βιαζόμενοι.

ὁμοιοπρόσωπος-ον μτγν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ πρόσωπον : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.45,13.

ὁμοιοπρόφορος-ον μτγν. ὁ ὁμοίαν, τὴν αὐτὴν προφορὰν ἔχων : Μαρτιαν.5,167.

ὁμοιόπτερος-ον **ὁ ἔχων** ὁμοίας ἄλλῳ τινὶ πτέρυγας, **ἐπὶ** πτηνῶν **κτ. πληθ.·** πρβλ. ὁμόπτερος : Ἀριστλ.ΖΙ 487b,28 **ὁμοιότροπά τε γὰρ καὶ ὁμοιόπτερα ταῦτα πάντα.**

ὁμοιόπτωτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὁμοίαν κατάληξιν, ὁμοιοτέλευτος : Πλούτ.Δημήτρ.14 **γαμητέον ὁμοιόπτωτόν τι τῷ δουλευτέον,** αὐτ.'Ηθ. 853Β, Κόϊντ.9,3,80, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,226· **2)** μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πτῶσιν, ὁ ἐν τῇ αὐτῇ πτώσει εὑρισκόμενος ἢ τεθειμένος : 'Απολλ.Δύσκ. Συντ.124,26, - **ὁμοιόπτωτος διορισμός**· **3)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὁμοιόπτωτα** ὡς οὐσ. ρητορικὸν σχῆμα καθ' ὃ γίνεται χρῆσις ὁμοιοπτώτων λέξεων : Φιλόδ.Ρητ.1,162S, Ρουτίλ.2,13· **4)** μτγν. ἀστρολ. ὁ ἀντιστοιχῶν : Βέττ.Βάλ.19,10.

ὁμοιοπτώτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁμοιόπτωτον, ἐν τῇ αὐτῇ πτώσει, μὲ ὁμοίαν πτῶσιν : Φιλήμ Λεξ.Τεχν.35,25, ΑΚρ.4,273,15.

ὁμοιόπυκνος-ον μτγν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πυκνότητα : Πτολ.'Αρμ.1,3 **τῶν ὁμοιοπύκνων καὶ ἴσων χαλκῶν ὁ λεπτότερος.**

ὁμοιόπυρος-ον (πυρός) ὁ πρὸς σῖτον ὅμοιος : Θεόφρ.ΦΙ 8,1,1, αὐτ.8,92, αὐτ.ΦΑἴτ.4,6,1 **τοῖς ὁμοιπύροις καὶ ὁμοιοκρίθοις.**

ὁμοιόριστος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὅμοιον, κοινὸν ὁρισμόν : Πορφ.Κατ.69,7.

ὁμοιόρροπος-ον (ρέπω) μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίαν ροπήν, κίνησιν, ἰσόρροπος : Γαλ.6,145 **ὁμοιόρροπον γυμνάσιον ὀξύ.**

ὁμοιόρρυθμος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοιον ρυθμὸν ἢ ὁ κατεσκευασμένος δι' ὁμοίου ρυθμοῦ : 'Αριστεΐδ.2,497J **τὰ ὁμοιόρρυθμα τῶν νοημάτων** (διόρθ. ὀνομάτων).

ὁμοιόρρυσμος-ον ἰων. προφ. τοῦ ὁμοιόρρυθμος βλ.λ. : 'Ιππ.'Αν.1· ‖ ἐν εἴδ. σημ. ὁμοιογενής : Πέμπελ.π.Στοβ.4,25,52 **πατέρι καὶ ματέρι καὶ προπάτορι καὶ οὕλως τοῖς ὁμοιορρύσμοις.**

ὅμοιος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ., π. 'Ομ., 'Ιωσι κ. ἀρχ. 'Αττ. **ὁμοῖος-α-ον** ('Οδ.Π 182, Θέογν.714, Αἰσχ.'Αγ.1404, Θουκ.2,89), ἐπ. κ. **ὁμοίϊος** ('Ησίοδ. 'Εργ.182), αἰολ. **ὔμοιος** (Θεόκρ.29,20), ἀρκ. **ὔμοιος** ('Επιγρ.), δημ. **ὅμοιος-α-ο** ὡς δισύλλ., συγκρ. **ὁμοιότερος-α-ον** (Πλάτ.Φαίδ.79Β), ὑπερθ. **ὁμοιότατος-η-ον** ('Ηρ.2,92, Σοφ.'Αντ.833), ὁ πρός τινα ἢ πρός τινας ἔχων ὁμοιότητα, κοινότητα γνωρισμάτων, οἷον ὁ ἔχων ὄψιν, σχῆμα, φύσιν, ἰδιότητας ἢ χαρακτῆρας καὶ διαστάσεις τὰ αὐτὰ ἢ παραπλήσια, παρεμφερῆ : 'Οδ Ρ 218 **ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον** (παροιμ. ἀντίστ. τῇ ὅμοιος τὸν ὅμοιο), 'Ησίοδ.Θ 27 **ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα,** Θέογν.714, Πίνδ.Ο 7,52 **ἔργα ζωοῖσιν ἑρπόντεσσί θ' ὁμοῖα,** αὐτ.Π 2,48, Αἰσχ.Προ.78, Ξεν.'Ελλ.3,2,20 **ὁμοιόν τινα Θρασυδαίῳ ἀποκτείναντες ᾤοντο Θρασυδαῖον ἀπεκτονέναι,** Πλάτ.Γοργ.510Β, αὐτ.Συμπ.195Β **ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει,** 'Αριστλ.ΗΝικ.1155a,34, αὐτ. 1165b,17 **τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φίλον,** Λουκ.'Ιστ. Συγγρ.23, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.4,2,3 **πλασάμενοι εἰκόνα πάντα ὁμοίαν τῷ τετελευτηκότι, - ὅμοια σπίτια - ὑφάσματα - ὅμοιοι χαρακτῆρες,** δημ. παροιμ. **τὸν ὅμοιό σου συμπέθερο καὶ τὸν κάλλιο σου κουμπάρο** (ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ ἐπιζητεῖν σχέσεις μετ' ἀνωτέρων πάντοτε), **- ὁ ὅμοιος τὸν ὅμοιο(ν)** (ἀγαπᾷ) **κι ἡ κοπριὰ τὰ λάχανα**· ‖ πάπ. φρ. **ὡς ἐπὶ τῶν ὁμοίων** (εἰς ὁμοίας περιπτώσεις)· ‖ ὁμ. φρ. κ. νεώτ. **καὶ τὰ τούτοις ὅμοια**· ‖ κ. **ἐν τῷ ὁμοίῳ** ἐν ὁμοίᾳ περιπτώσει : Θουκ.6,21 **οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμενοι**· ‖ ὁμ. φρ. **ἐκ τοῦ ὁμοίου ἢ ἐκ τῶν ὁμοίων** καθ' ὅμοιον τρόπον, ὁμοίως : αὐτ.78 **ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν παρακελευομένους,** αὐτ.87· **2)** ἐπὶ ἐντελοῦς συμφωνίας ἢ ὁμοιότητος, ὁ αὐτός, ὁ ἴδιος : 'Ιλ.Σ 329 **ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦσαι,** 'Οδ.Π 182, 'Ησίοδ.'Εργ.114 **αἰεὶ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι,** 'Αντιφ.5,76 **ὅμοιος** τὴν γνώμην (ἀμετάβλητος, **ὁ** αὐτός, ἴδιος), Θουκ.2,89, Πλάτ. Συμπ.173D, αὐτ.Φαῖδρ.271Α **ἓν καὶ ὅμοιον** (ἓν καὶ τὸ αὐτό, ὁμοιότροπον, ὁμοειδές)· **3)** ὁ ἴσος κατὰ τὴν ἰσχύν, ἰσοδύναμος, ἰσάξιος, ἰσόπαλος : 'Ιλ.Ψ 632 **ἔνθ' οὔτις μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένετ',** 'Ηρ. 9,96 **οὐ γὰρ ὦν ἐδόκεον ὁμοῖοι εἶναι**· ‖ φρ. **ὁμοῖον ἡμῖν ἔσται** θὰ εἶναι τὸ αὐτό, ἤτοι ἀδιάφορον εἰς ἡμᾶς, γιὰ μᾶς θά 'ναι τὸ ἴδιο : αὐτ.8,80 **ἢν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὁμοῖον ἡμῖν ἔσται,** Αἰσχ.'Αγ.1239,Εὐρ.'Ικ.1069, Θουκ 2,49· ‖ νεώτ. ὁ αὐτὸς διὰ πάντας, ὁ κοινός : **ὁμοία τύχη**· **4)** ἐπὶ πράγμ. ὁ συμφωνῶν πρός τι, ὁ ἁρμόζων : Σοφ Αἰ.1366 **ἦ πάνθ' ὁμοῖα πᾶς ἀνὴρ αὑτῷ πονεῖ,** 'Αριστφ.Θεσμ.167, Πλάτ.Πολ.549Ε **πολλά τε καὶ ὅμοια ἑαυταῖς**· **5)** κ. νεώτ. ὁ ἴσος : 'Ηρ. 1,18 **οὗτοι δὲ τὸ ὅμοιον ἀνταποδίδοντες ἐτιμώρεον,** αὐτ.4,119, - **τοῦ ἀνταπέδωσε τὰ ὅμοια**· ‖ φρ. **ἐκ τῶν ὁμοίων** ἐπὶ ἴσοις ὅροις : Αἰσχ.'Αγ. 1423 **λέγω δέ σοι τοιαῦτ' ἀπειλεῖν ὡς παρεσκευασμένης ἐκ τῶν ὁμοίων**· **6)** ὁ τῆς αὐτῆς τάξεως ἢ θέσεως : αὐτ.1,134 **τῷ δὲ ἄν τις γνοίη εἰ ὅμοιοί εἰσι οἱ συντυγχάνοντες,** Κλεόβουλ π.Στοβ.3,1,172 **γαμεῖν ἐκ τῶν ὁμοίων,** Πάπ.· **7)** ὅθ. **οἱ ὅμοιοι** ὡς οὐσ. ἐν ἀριστοκρατουμέναις πόλεσιν οἱ εὐγενεῖς, πάντες οἱ τῆς τάξεως τῶν εὐγενῶν πολῖται, ὅσοι εἶχον ἴσον δικαίωμα νὰ κατέχωσι δημόσια ἀξιώματα, μάλιστα ἐν Σπάρτῃ : Ξεν.'Ελλ.3,3,5, αὐτ. Λακ.13,1,7 **εἰσὶ δὲ οὗτοι ὅσοι ἂν σύσκηνοι ὦσι τῶν ὁμοίων,** 'Αριστλ.Πολιτ.1306b,30 **ἐκ τῶν ὁμοίων γὰρ ἦσαν**· ‖ ἐν παραπλησίᾳ χρ. κ. π. Πέρσαις : 'Ηρ.3,35 **Περσέων ὁμοίους τοῖσι πρώτοισι δυώδεκα**· **8)** φρ. **ἐν ὁμοίῳ ποιεῖσθαί** τι θεωρεῖν ἐξ ἴσου ἔντιμον : αὐτ.7,138 **πυνθανόμενοι δὲ ταῦτα πρὸ πολλοῦ οἱ Ἕλληνες οὐκ ἐν ὁμοίῳ πάντες ἐποιοῦντο,** αὐτ.8,109· **9)** κ. νεώτ. γεωμ. ἐπὶ σχημάτων, ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν πλευρῶν καὶ γωνιῶν, ἐξ ὧν τὰς μὲν **πλευρὰς** ἀναλόγους, τὰς δὲ γωνίας ἴσας : Εὐκλεῖδ.'Ορισμ.6,1, αὐτ.3,11, **- ὅμοια τρίγωνα**· ‖ κ. ἐπὶ γωνιῶν : Θαλ.π.Πρόκλ. Εὐκλ.1,251F, 'Αριστλ.Οὐρ.296b,20, αὐτ.297b,19, αὐτ. 311b,34· ‖ κ. ἐπὶ ἀριθμῶν, ὁ τὸ γινόμενον ἴσων παραγόντων ὤν : Πλωτῖν.6,2,21· **10)** ἐν τῇ συντάξει ἐν 'Ιλ. ἀπολ. συχνότ. : 'Ιλ.Σ 329· ‖ κ. μτ. δοτ. προσ. ἢ πράγμ. : αὐτ.Ψ 632 **ἔνθ' οὔτις μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένετ',** 'Ησίοδ.Θ 27, Θέογν.714 **οὐδ' εἰ ψεύδεα μὲν ποιοῖς ἐτύμοισιν ὁμοῖα,** Πίνδ.Ο 7,52, Ξεν.'Ελλ.3,2,20, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.4,2,3, Συνέσ.'Επιστ.4 **οὐ γὰρ οὐδ' ὅμοιος ἦν ἔχοντι**· ‖ σπαν. μτ. γενικ. κτ. βραχυλογίαν, ἐξυπονοουμένης τῆς δοτ. : 'Ηρ.3,37, 'Ιππ.'Αρθρ.12 **τοῖσι τούτων ὁμοίοις,** Πλάτ.Πολ.472D, Διον.'Αλ.Πομπ.4 **ὁ λεκτικὸς πῇ μὲν ὅμοιος 'Ηροδότου, πῇ δὲ ἐνδεέστερος,** Διον.Βυζ.53 **ὁμοία ἀνδριάντος,** Κυρσν.22· ‖ μτ. δοτ. κ. αἰτ. τοῦ πρὸς ὃ πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα εἶναι ὅμοιον : 'Ιλ.Ε 778, 'Οδ.Ζ 16 **ἀθανάτῃσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,** αὐτ.Γ 468, Αἰσχ.'Επτ.678, Σοφ.Αἰ. 1153 **ἐμοὶ ὀργὴν θ' ὁμοῖος εἶπε τοιοῦτον λόγον**· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. κ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Κ 437 **θείειν ἀνέμοισιν ὁμοῖοι** (εἰς τὸ τρέχειν ὅμοιοι πρὸς τοὺς ἀνέμους), αὐτ.Β 553, αὐτ.Ξ 521, Ξεν.'Αν.3,5,13 **ὅμοιοι ἦσαν θαυμάζειν**· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. κ. ἐμπροθ. διορ. : αὐτ.Κυν.5,29, 'Ισαῖ.8,26 **οὐδὲν ὅμοιον ἦν μοι πρὸς τοῦτον** (οὐδὲν κοινὸν ὑπῆρχε μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τούτου)· ‖ κ. μτ. μ. ἐμπροθ. διορ. : 'Ιλ. Μ 270 **ὁμοῖοι ἐν πολέμῳ,** Βάβρ.32 **ἐς φύσιν οὐδὲν ὅμοιον**· ‖ κ. ἑπομένου ἀναφ. : 'Υμν.'Αφρ.178 **ὁμοίη, οἵην με τὸ πρῶτον ἐν ὀφθαλμοῖσιν νοήσας** (ὁποία ἤμην ὅτε τὸ πρῶτον μὲ ἀντίκρυσες), Ξεν.'Ελλ.4,2,11 **ὅμοιον . . οἷόνπερ τὸ τῶν ποταμῶν,** αὐτ.'Ιέρ.7,5, αὐτ ΚΠ 6,1,37· ‖ ἑπομένου τοῦ ὅσπερ : αὐτ 'Αν.5,4,34· ‖ κ. τοῦ **ὥσπερ** : Αἰσχ. 'Αγ.1311 **ὅμοιος ἀτμὸς ὥσπερ ἐκ τάφου πρέπει,** Ξεν.Συμπ 4,37· ‖ κ. τοῦ **ὥστε** : Εὐρ.'Ορ.697 **ὁ**-

μοιον **ὥστε πῦρ καταοβέσαι λάβρον·** ‖ ἑπομένου τοῦ καί : Ἡρ.7,50 **γνώμῃσι ἐχρέωντο ὁμοίῃσι καὶ σύ,** Θουκ.1,120, Πλάτ.Κρίτ.43Β, αὐτ.Θεαίτ. 154Α, Παυσ.7,10,4 **οὐδέν τι γενόμενος ἐς Ἀχαιοὺς ὅμοιος καὶ Καλλίστρατος·** **11)** κ. ἐλλειπτικῶς ἐν φρ. : Ἰλ.Ρ 51 **κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι** (κόμαι ὅμοιαι ταῖς τῶν Χαρίτων), Ὀδ.Β 121 **οὔ τις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείῃ ᾔδη** (τοῖς τῆς Πηνελοπείης), Ξεν.ΚΠ 6,1,50 **ἅρματα ὅμοια ἐκείνῳ** (ἅρματα ὅμοια τοῖς ἐκείνου), αὐτ.5,1,4· **12)** μσν. κ. νεώτ. μουσ. τὸ οὐδ. **ὅμοιον** ὡς οὐσ. ὀνομασία ἐν τῇ βυζ. μουσικῇ μελῳδικῆς θέσεως περιλαμβανομένης ἐν τῷ μεγάλῳ ἴσῳ Ἰωάννου Μαΐστορος Κουκουζέλους· **13)** κ. δημ. ἡ αἰτ. ἐν. πληθ. τοῦ οὐδ. **ὅμοιον, ὅμοια κ. ὁμοῖον, ὁμοῖα** ὡς ἐπίρρ. καθ' ὅμοιον τρόπον, ὁμοίως, ὡς, μτ. δοτ. : Ἡρ. 3,8 **ὁμοῖα τοῖσι** μάλιστα (ὡς οἱ πρωτεύοντες), αὐτ.3,57, Θουκ.7,29, Θεόκρ.8,37 **ὅμοιον μουσίσδει .. ταῖσιν ἀηδονίσι·** δημ. μ. μτ. πληθ.· ‖ φρ. **ὅμοιον εἰπεῖν** κατὰ προσέγγισ ν, ὡς ἔγγιστα, περίπου : Μέν.Ἐπιτρ.548· ‖ ὅμ. ἡ αἰτ. ὡς ἐπίρρ. κ. ἑπομένου ἀναφ. μορίου ὁμοιωματικοῦ : Σοφ.Ἀντ. 587 **ὅμοιον ὥστε ποντίαις οἶδμα δυσπνόοις ὅταν .. ἐπιδράμῃ,** αὐτ.ἀπ. π. Ἀθήν.15,686Α, Πλάτ.Νόμ. 628D **ὅμοιον ὡς εἰ κάμνον σῶμα ἡγοῖτό τις ἄριστα πράττειν·** **14)** κ. δημ. ἡ αἰτ. ὡς ἐπίρρ. παρομοίως, ὡσαύτως, ἐπίσης : Αἰσχ.Εὐμ.240 **ὅμοια χέρσον καὶ θάλασσαν ἐκπερῶν,** Εὐρ.Φοίν.169,- **ὅμοια βρίζει μεγάλους καὶ μικρούς·** ‖ κ. συγκρ. **ὁμοιότερον** ὡς ἐπίρρ. : Λουκίλλ.ΑΠ 11,233· ‖ κ. ὑπερθ. **ὁμοιότατα** : Ἀριστφ.ἀπ.281.

ὁμοιόσημος-ον μτγν. ὁ τὸ αὐτὸ σημαίνων, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν σημασίαν : Ἀπολλ.Δύσκ.Συνδ.249, 13, Σχόλ.Διον.Θρ.946,14, ΕΜ 48,29.

ὁμοιοσθενής-οῦς-ές μσν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ σθένος : Εὐστ.616.

ὁμοιοσκελής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ὅμοια σκέλη : Γαλ.Χρ.Μορ.3,1 **τὰ πρόσθια κῶλα** τοῖς ὄπισθεν **ὁμοιοσκελῆ γέγονε.**

ὁμοιόσκευος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίαν σκευήν, τὴν αὐτὴν πρός τινα στολὴν ἢ ὅμοιον στολισμόν : Στράβ.17,3,7 **κατὰ τὸ πλέον ὁμοιόσκευοί εἰσι.**

ὁμοιοσπόριος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ἑνὸς μόνον εἴδους σπόρια : **ὁμοιοσπόρια εἶναι τινὰ τῶν πτεριδοφύτων.**

ὁμοιοστάδιος-ον μσν. ὁ πρὸς στάδιον ὅμοιος : Τζέτζ.Χιλ.8,26 **ὡς εἰς ὁμοιοστάδιον τόπον βαδίζων ἦλθε.**

ὁμοιοστοιχία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἑκάστη τῶν σειρῶν τῶν κατὰ διαδοχὴν ἐναλλασσομένων ἐπὶ τοῦ βλαστοῦ φύλλων φυτοῦ.

ὁμοιόστομος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὅμοιον στόμα, μέτωπον : Ἀσκληπιόδ.10,22, Αἰλ.Τακτ.37,5 **ὁμοιόστομος διφαλαγγία** (**ὅταν ὁ ἀκολουθῶν λόγος ἐν ὁμοίῳ σχήματι ἕπηται**), Ἀρρ.Τακτ.29,4.

ὁμοιοστόμως ἐπίρρ. μτγν. διὰ τοῦ αὐτοῦ μετώπου : Ἀσκληπιόδ.11,4.

ὁμοιόστροφος-ον σχόλ. **ὁ ἔχων ὁμοίαν στροφήν** : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.103, **αὐτ.Ἑκ.687.**

ὁμοιοσύλλαβος-ον μσν. ὁ ἔχων ἴσας συλλαβάς, ἰσοσύλλαβος : Μοσχόπ.39.

ὁμοιοσύστατος-ον μτγν. **ὁ ἔχων ὁμοίας συστάσεως** ἢ ἴσας στροφάς : Πτολ.Ἁρμ.1,3.

ὁμοιοσχήματος-ον κ. **ὁμοιοσχημάτιστος-ον** [Φώτ.ἐν Μαΐ.Συλλ.Βατ.1,227] ὁ ὁμοιοσχήμων βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΑἴτ.6,2,4.

ὁμοσχημονῶ-έω ἔχω σχῆμα ὅμοιον, ὁμοίαν μορφήν : Ἀριστλ.Πρ.866b,34 **ἐὰν τὰ ἄλλα ὁμοιοσχημονῶμεν.**

ὁμοιοσχημόνως ἐπίρρ. κ. μσν. **ἐν ὁμοίῳ** σχήματι, μὲ τὴν αὐτὴν μορφήν : Ἀριστλ.ΗΕὐδ.1217b, 35, Εὐστ.688,42.

ὁμοιόσχημος-ον μτγν. κ. νεώτ. **ὁ ἔχων** ὅμοιον σχῆμα, ὁμοιόμορφος : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.44,23,41 **καυτήριον ὁμοιόσχημον τῷ αὐλίσκῳ.**

ὁμοιοσχημοσύνη (ἡ) κ. μσν. ὁμοιότης κατὰ σχῆμα, μορφὴν ἢ θέσιν : Ἀριστλ.Σοφ.Ἔλ.168a,25, Εὐστ.677,64 **τοῦτο δὲ ἐποίησεν Ὅμηρος .. διὰ .. τὸ ἐκκλίνειν τὴν ὁμοιοσχημοσύνην.**

ὁμοιοσχήμων-ονος-ον ὁ ὁμοιόσχημος βλ.λ. : Δημόκρ.π.Πλούτ.Ἀρέσκ.Φιλ.4,19,3, Ἀριστλ.ΑΠρ.27b, 11, Θεόφρ.ΦΙ 4,2,4, Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,9U, αὐτ.Φύσ.1420,3 **τόποι ὁμοιοσχήμονες τοῖς στερεμνίοις,** Διον.Ἁλ. Συνθ.26, Πτολ.Τετράβ.104.

ὁμοιοταχής-οῦς-ές σχόλ. ὁ κινούμενος μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος, ἰσοταχής : Σχόλ.Ἄρατ.19 **ὁμοιοταχεῖς μὲν γάρ εἰσιν οἱ ἀστέρες.**

ὁμοιοταχῶς ἐπίρρ. μὲ ὁμοίαν ταχύτητα, ἰσοταχῶς : Ἀριστλ.Κόσ.392a,14 (ὃ. ἀνάγν. ὁμοταχῶς), Σχόλ.Ἄρατ.19 **ὁμοιοταχῶς γὰρ κινοῦνται οἱ ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ.**

ὁμοιοτελευταῖος-α-ον **ἐσφ.** γρ. τοῦ ὁμοιοτέλευτος βλ.λ.ἐν Τιβέρ.Ρητ.33.

ὁμοιοτέλευτος-ον κ. νεώτ. ὁ μετά τινος ὁμοίως τελευτῶν, ὅμοιον τέλος ἔχων, ὁ ὁμοίως καταλήγων, ὁμοιοκατάληκτος, ὅθ. τὸ οὐδ. **ὁμοιοτέλευτον** ὡς οὐσ. ἡ ὁμοιοκαταληξία μεταξὺ δύο ἢ πλειοτέρων στίχων ἢ προτάσεων, εἰδικώτερον δὲ τὸ σχῆμα λόγου, καθ' ὃ δύο ἢ πλείονα κῶλα τελευτῶσιν ὁμοίως ἤτοι εἰς ὁμοίους τύπους λέξεων : Ἀριστλ.Ρητ.1410b,1 **πάρισον καὶ ὁμοιοτέλευτον,** Φιλόδ.Ρητ.162S, Διόδ.Σ 12,53· ‖ μτγν. **ἐν** χρ. **κ. κτ. πληθ. ὁμοιοτέλευτα** (κῶλα) : Δημήτρ.26· ‖ **κ. ἐν μτφ. χρ.** : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.2,57 **ὁμοιοτέλευτον διάνοιαν κατακλίνειν** (περατοῦν πρότασίν τινα δι' ὁμοιοτελεύτου).

ὁμοιοτελευτῶ-έω νεώτ. εἶμαι ὁμοιοτέλευτος, καταλήγω ὁμοίως.

ὁμοιοτελεύτως ἐπίρρ., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁμοιοτέλευτον, μὲ ὁμοιοτέλευτον σχῆμα, ὁμοιοκαταλήκτως : Εὐστ.179,2.

ὁμοιότεχνος-ον μτγν. ὁ ὁμότεχνος βλ.λ. : Ἀνών.ἐν Ρητ.114,34, Ἐφραὶμ Σύρ.3,36C **οἱ συντεχνῖται ἀπὸ τῶν ὁμοιοτέχνων ἐπαινοῦσιν.**

ὁμοιότης-ητος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ὁμοιότη** κ. **-ότητα** ἡ ἰδιότης τῶν ὁμοίων, τὸ εἶναί τινα ὅμοιον πρὸς ἄλλον ἢ ἄλλους, τὸ ἔχειν τὸ αὐτὸ σχῆμα καὶ ἐξωτερικὴν μορφήν, ἀνεξαρτήτως βάρους, μεγέθους κτλ. : Δημόκρ.164, Πλάτ.Φαῖδ. 109Α **ἴσχειν τὴν ὁμοιότητα τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ ἑαυτῷ,** αὐτ.Σοφ.231Α, αὐτ.Νόμ.779Β, αὐτ.Φαῖδρ. 253Β, αὐτ.Τίμ.30C **τίνι τῶν ζῴων αὐτὸν εἰς ὁμοιότητα συνέστησε,** Πλούτ.Ἠθ.536F **οὐχ οὕτω ταὐτὸν αἱ ὁμοιότητες ὡς ἕτερον αἱ διαφοραὶ ποιοῦσι, - ὁμοιότης δύο ἀδελφῶν - χρωμάτων·** ‖ κ. ἐπὶ χαρακτῆρος, συνηθειῶν, τρόπου ζωῆς : Πλάτ. Φαῖδρ.240C ὁμοιότης φιλίαν **παρέχεται,** αὐτ.Θεαίτ.177Α **ἡ αὐτοῖς ὁμοιότης τῆς διαγωγῆς·** ‖ φρ. **ὁμοιότητι τέταγμαι** ἔχω καταλάβει, κατέχω ὁμοίαν θέσιν πρός τινα : αὐτ.Πολ.555Α· ‖ ὅμ. **ὁμοιότητί εἰμι κατά τι** ὁμοιάζω πρός τι : αὐτ.576C **ὅ γε τυραννικὸς κατὰ τὴν τυραννουμένην πόλιν ἂν εἴη ὁμοιότητι·** ‖ μτ. δοτ. ταυτότης γνωρισμάτων, χαρακτηριστικῶν : Ἀριστλ.Πολιτ.1262a,16 (ὁμοιότητες) **γίνονται τοῖς τέκνοις πρὸς τοὺς γεννήσαντας,** αὐτ.ΗΝικ.1108b,31· ‖ φρ. **καθ' ὁμοιότητα λέγεσθαι** λέγεσθαι ὁμοίως, ἐν συσχετισμῷ πρός τι ἄλλα ὅμοιον, ἀντίθ. λέγεσθαι ἁπλῶς : αὐτ. 1147b,34· ‖ ὅθ. **καθ' ὁμοιότητα** σημειοῦμαι : Φιλόδ.Σημ.31· πρβλ. **κ.** αὐτ.34 ἡ **καθ' ὁμοιότητα σημείωσις·** ‖ **καθ' ὁμοιότητα** μτ. γενικ. ὁμοίως πρός τι(να) : ΚΔ Ἑβρ.7,15 **εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεύς,** Πάπ. ἀξιῶν ἐνταγῆναι **κἀμοῦ τὸν υἱὸν τῇ τῶν ἐφήβων γραφῇ**

καθ' ὁμοιότητα τῶν σὺν αὐτῷ' ‖ κ. ἄνευ γενικ. : ΠΔ Γέν.1,11 σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, ΚΔ Ἑβρ.4,15' **2)** νεώτ. λογ. ἡ συμφωνία πραγμάτων ἢ καταστάσεων, ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένων γεγονότων' ‖ ὁμ. ὁμοιοτήτων μέθοδος (ἡ τῆς ἐπαγωγῆς)' **3)** ὁμ. νεώτ. γεωμ. ἡ ἰδιότης τῶν ὁμοίων σχημάτων καθ' ἣν ἔχουσι ταῦτα τὰ μήκη ἀνάλογα καὶ τὰς γωνίας ἴσας' **4)** ἡ δοτ. ὁμοιότητι ἐν ἐπιρρ. χρ. ὁμοίως βλ.λ. : Πλάτ. Τίμ.75D τὴν κεφαλὴν περιστήσας κύκλῳ περὶ τὸν τράχηλον ἐκόλλησεν ὁμοιότητι.

ὁμοιότιμος-ον ἀρχ. λ. ὁ τῆς αὐτῆς ἢ ὁμοίας ἀπολαύων τιμῆς' Ἡσ. ἐν λ. ὁμοιόπτεροι.

ὁμοιότονος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὅμοιον τόνον ἢ τονισμόν : Διον.'Αλ.Σύνθ.12.

ὁμοιοτόνως μσν. δι' ὁμοίου τόνου ἢ δι' ὁμοίου τονισμοῦ : Εὐστ.1400,19.

ὁμοιοτροπία (ἡ) μτγν. ἡ ὁμοιότης τῶν τρόπων, τῶν ἠθῶν : Στράβ.1,2,10' **2)** νεώτ. γεν. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοιοτρόπου βλ.λ.

ὁμοιότροπος-ον κ. νεώτ. ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον πρός τινα ἐπιτελούμενος, ὅθ. ὁ ἔχων ὅμοιον ἑτέρῳ τινὶ τρόπον τοῦ ζῆν, τῶν ἠθῶν : Θουκ.3,10 εἰδότες οὔτε φιλίαν ἰδιώταις βέβαιον γιγνομένην . . εἰ μὴ μετ' ἀρετῆς δοκούσης ἐς ἀλλήλους γίγνοιτο καὶ τἄλλα ὁμοιότροποι εἶεν, 'Αριστλ.ΖΙ 487b,27 ὁμοιότροπά τε γὰρ καὶ ὁμοιόπτερα πάντα ταῦτα, Φιλόδ.'Οργ.30, 'Ηρωδιαν.5,5,10 οὐδὲ γὰρ προσίετο εἰ μὴ τοὺς ὁμοιοτρόπους τε καὶ κόλακας αὐτῷ τῶν ἁμαρτημάτων' ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. : Θουκ.1,6 πολλὰ δ' ἂν καὶ ἄλλα τις ἀποδείξειε τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν ὁμοιότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιτώμενον' **2)** γεν. ὅμοιος : Διαν.'Αλ.Πομπ.3 δυνάμεις τῆς φράσεως ὁμοιότροποι, Φίλ.2,259 αἰτίαι ὁμοιότροποι' **3)** κ. νεώτ. ὁ ἔχων φυσικὴν ἢ χημικὴν συγγένειαν πρός τι : 'Ιππ.Διαίτ.23 ἀτὰρ καὶ τὰ μισγάμενα ἀλλήλοισιν ὁμοιότροπα ταῦτα ἐστίν, - ὁμοιότροπον διάλυμα' ‖ εἰδ. ἐπὶ φαρμάκων, τὸ ἔχον χημικὴν πρὸς τὸν ὀργανισμὸν συγγένειαν : Γαλ.π.Θησ.Σ Στεφ. ὁμοιότροπα φάρμακα ὁμολογεῖν ταῖς δυνάμεσι καὶ κατὰ μηδὲν στασιάζειν.

ὁμοιοτρόπως ἐπίρρ. κ. νεώτ. καθ' ὅμοιον τρόπον πρός τινο, συμφώνως : Θουκ.6,20 καὶ παρεσκευασμέναι τοῖς πᾶσιν ὁμοιοτρόπως μάλιστα τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει, 'Αριστλ.ΖΓ 755b,28 οὐχ ὁμοιοτρόπως τοῖς τῶν ὀρνίθων· ἔχει τὰ περὶ τὰ ᾠὰ τῶν ἰχθύων, Φιλόδ.Ῥητ.1,153 ὁμοιοτρόπως τινὶ διατεθῆναι.

ὁμοιοτυπία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοιοτύπου βλ.λ.2).

ὁμοιοτυπής-οῦς-ές (τύπος) πάπ. ὁ ὅμοιος κατὰ τὴν μορφήν, ὁμοίας μορφῆς, ὅμοιος : λαΐνέους μορφὰς ὁμοιοτυπεῖς τῆς Λητοῦς.

ὁμοιότυπος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὢν ὁμοίου τύπου, ὁμοίας μορφῆς, ὁμοιοτυπής βλ.λ. : Πτολ. Τετράβ.106' ‖ νεώτ. ὁ κατὰ τὸν τύπον ἄλλου τινὸς γενόμενος, κατεσκευασμένος, ὁ οἱονεὶ ἀκριβὲς ἀντίγραφον ἄ.' πρβλ. πανομοιότυπος : ὁμοιότυπα ἀνακοινωθέντα, - κατεσκευάσθησαν πολλὰ μαρμάρινα ὁμοιότυπα τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους' **2)** εἰδ. νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὁμοιότυπον ἐπὶ βιβλίου ἢ χειρογράφου, τὸ καθ' ὅμοιον τύπον πρὸς τὸν τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου τυπωμένον ἢ λιθογραφημένον ἢ κεχαραγμένον κττ. ἀντίτυπον, ἀντίγραφον, ἀντίθ. πρωτότυπον : σῴζονται εἴς τινας βιβλιοθήκας διὰ ξυλογραφίας γενόμενα τότε ὁμοιότυπα τῆς ἰδιοχείρου πρὸς τὸν βασιλέα τῆς 'Αγγλίας ἐπιστολῆς τοῦ Ναπολέοντος' **3)** εἰδ. νεώτ. βοταν. ἐπὶ φυτοῦ, τὸ ὁμοιάζον πρὸς τὸν ἀρχικὸν τύπον, τὸ μὴ ἀποτελοῦν παραλλαγὴν τοῦ ἀρχικοῦ τύπου.

ὁμοιοτύπως ἐπίρρ. νεώτ. καθ' ὅμοιον τύπον, καθ' ὁμοίαν μορφήν : ἀντέγραφε τὸ χειρόγραφον ὁμοιοτύπως πρὸς τὸν κώδικα.

ὁμοιοτύπωτος-ον (τυπόω-ῶ) μτγν. ὁ καθ' ὅμοιον τύπον, καθ' ὁμοίαν μορφὴν ἐσχηματισμένος : Διον.'Αρεοπ.18 φωτοειδεῖς τινας ἄνδρας . . καὶ ὅσαις ἄλλαις ὁμοιοτυπώτοις μορφαῖς ἡ θεολογία τοὺς οὐρανίους ἐσχημάτισε νόας.

ὁμοιοτύραννος ὁ ὁμοτύραννος βλ.λ.

ὁμοιούσιος-ον μτγν. γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὁμοίαν ἀλλ' οὐχὶ τὴν αὐτὴν πρὸς ἄ. οὐσίαν, ὁ ὁμοίας οὐσίας, ἀντίθ. ἑτερ(ο)ούσιος' ‖ εἰδ. ἐκκλ. ὡς ὅρος τῆς αἱρέσεως τοῦ Νικομηδείας Εὐσεβίου, ἀντιτιθεμένης πρὸς τὸ ὁμοούσιον βλ.λ., ὅπερ ἡ ὀρθοδοξία ὥρισε περὶ τῆς τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ ὑποστάσεως.

ὁμοιοφανής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὁμοίως φαινόμενος, ὁ ὅμοιος : Γαλ.18(1),777 ὁμοιοφανεῖς ἐπίσης καὶ τὰ ἐμπρόσθια καὶ τὰ ὀπίσθια δεικνύοντες.

ὁμοιόφθογγος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοιον φθόγγον, ὁ ὁμοίως ἠχῶν : ΕΜ 169,10,-τὸ ντ ὁμοιόφθογγον πρὸς τὸ γαλλικὸν d.

ὁμοιόφλοιος-ον ὁ ἔχων ὅμοιον φλοιόν : Θεόφρ. ΦΑἰτ.1,6,2,4 (δ.γρ. ὁμόφλοιος).

ὁμοιοφόρος-ον (φέρω) ὁ ὅμοια φέρων, παράγων, ὁ ἐξ ἴσου καρποφόρος : Θεόφρ.ΦΙ 4,13,5 εἰ, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων λέγουσί τινες ὡς περιαιρουμένων τῶν ῥιζῶν . . δύναται διαμένειν ἡ ὅλη φύσις καὶ ὁμοιοφόρος.

ὁμοιόφρων-ονος (ὁ) μτγν. ὁ ὅμοια φρονῶν, ὁ ὅμοια φρονήματα ἔχων : 'Αθανάσ.2,559.

ὁμοιοφωνία (ἡ) κ. μσν. τὸ ὁμοιοφωνεῖν, ἡ ὁμοιότης τῆς φωνῆς : Εὐστ.'Οδ.Κ 413.

ὁμοιόφωνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὁμοίαν φωνήν, ὁ ὁμοίως ἠχῶν . Γρηγ.Νύσσ.2,253Α' ‖ ἐπίρρ. νεώτ. -ως.

ὁμοιοφωνῶ-έω κ. μσν. ἔχω ὁμοίαν φωνήν, ἠχῶ ὁμοίως : Εὐστ.1428,19.

ὁμοιόχροια (ἡ) ἡ ὁμοιότης τοῦ χρώματος : 'Αριστλ.Μετ.342b,20 δι' ὁμοιόχροιαν.

ὁμοιόχρονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοιον χρόνον διαρκείας, ὅθ. εἰδ. ἐν τῇ προσῳδίᾳ ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν χρόνον, ἰσόχρονος βλ.λ. : Διον.'Αλ. Συνθ.12 ὁμοιόχρονα παρ' ὁμοιοχρόνοις.

ὁμοιόχρους-ουν μτγν. κ. νεώτ., ἀσυναίρ. ὁμοιόχροος-οον ὁ ἔχων ὅμοιον χρῶμα, ὁ τοῦ αὐτοῦ χρώματος : Φιλόδ.Θε.γ',8, Πλωτῖν.2,8,1 ὅσα τῶν μεγεθῶν ἀμοειδῆ ὁμόχροα, 'Αλέξ.'Αφρ.Ψυχ.146,11, 'Ιππιατρ.55' ‖ τὸ οὐδ. τὸ ὁμοιόχρουν ὡς οὐσ. ἡ ὁμοιόχροια βλ.λ. : Φίλ.'Ασμ.150.

ὁμοιοχρώματος-ον μτγν. ὁ ὁμοιόχρους βλ.λ. : Καλλίξ.2 π. 'Αθήν.5,202Α.

ὁμοιόχωρος-ον μτγν. ὁ κατέχων, ὁ καταλαμβάνων ὅμοιον χῶρον πρός τι : Στοβ.'Εκλ.1,49,69 τὸ πῦρ καὶ τὸ πνεῦμα ἀνωφερῆ ὄντα ἐπὶ τὴν ψυχήν, ὁμοιόχωρον αὐτοῖς ὑπάρχουσαν, ἀνατρέχει.

ὁμοιῶ-όω κ. μσν. κ.νεώτ., νεώτ. κ. ὁμοιώνω, ἀόρ. ὡμοίωσα, μέσ. κ. παθ. μέλλ. ὁμοιωθήσομαι, μέσ. μέλλ. ἐν σημ. παθ. ὁμοιώσομαι, ἀόρ. ὡμοιώθην, ἐπ. ἀπαρφ. ὁμοιωθήμεναι, παρακ. ὡμοίωμαι, ποιῶ τινα ὅμοιόν τινι,-ἐξομοιῶ : 'Ηρ.8,28 χοῦν δὲ ἐπιφορήσαντες καὶ ὁμοιώσαντες τῷ ἄλλῳ χώρῳ ἐδέκοντο τοὺς Θεσσαλοὺς ἐσβάλλοντας, Εὐρ. 'Ελ.33 ὁμοιώσασ' ἐμοὶ εἴδωλον ἔμπνουν, Πλάτ. Φαῖδρ.261Ε πᾶν παντὶ ὁμοιοῦν, αὐτ.Πολ.393C, 'Ισοκρ.9,75 τοῖς μὲν πεπλασμένοις καὶ τοῖς γεγραμμένοις οὐδεὶς ἂν τὴν τοῦ σώματος φύσιν ὁμοιώσειε, 'Αριστλ.Γεν.Φθορ.324a,10' ‖ τὸ παθ. εἰμὶ ἢ γίνομαι ὅμοιος, ἐξομοιοῦμαι : 'Ιλ.Α 187 στυγέῃ δὲ καὶ ἄλλος ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην, 'Οδ.Γ 120 ἔνθ' οὔ τίς ποτε μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην ἤθελε, 'Εμπ.22,5 ὁμοιω-

θέντ' Ἀφροδίτη,Εὐρ.Βάκχ.1348,αὐτ.Μήδ.890 **οὔκουν χρή σ' ὁμοιοῦσθαι κακοῖς,** Θουκ.2,97 **οὐ μὴν οὐδ' εἰς τὴν ἄλλην εὐβουλίαν καὶ ξύνεσιν περὶ τῶν παρόντων ἐς τὸν βίον ἄλλοις ὁμοιοῦνται·** ‖ όμ. ἀμτβ. ὁμοιάζω, εἶμαι ὅμοιος : Διοσκ.3,52 **ἄγριον πήγανον ὁμοιοῖ τῷ ἡμέρῳ,** Δοξαπ. Ρητ.2,160,4 **ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ ὁμοιοῖ·** **2)** καθιστῶ τι ὅμοιον, σύμφωνον πρός τι, προσαρμόζω : Θουκ.3,82 (ὁ πόλεμος) **πρὸς τὰ παρόντα τὰς ὀργὰς τῶν πολλῶν ὁμοιοῖ·** ‖ όμ. κ. παθ. γίνομαι ὅμοιος, προσαρμόζομαι : Ἰσοκρ.5,114 **κατὰ τὸ ἦθος ὁμοιοῦμαι τοῖς ἐκείνου βουλήμασιν·** **3)** μτγν. κ. νεώτ. θεωρῶ τι ὅμοιον, παρομοιάζω, παραβάλλω, συγκρίνω : ΚΔ Ματθ.11,16 **τίνι ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην,** Ἐπιγρ. **ἡ πόλις τινὰ Λυκούργῳ κατὰ τὸ ἦθος καὶ τὴν πρᾶξιν ὁμοιοῦσα·** ‖ όμ. τὸ μέσ. : Ἡρ.1,123 **τὰς πάθας τὰς Κύρου τῇσι ἑωυτοῦ ὁμοιούμενος.**

ὁμοίωμα (τὸ) κ. νεώτ. τὸ ὁμοίως τινὶ ποιηθέν, τύπος, εἰκών : Πλάτ.Φαῖδρ.250Α **ὅταν τι τῶν ἐκεῖ ὁμοίωμα ἴδωσιν, ἐκπλήττονται,** αὐτ.Παρμ.132 **τὰ δὲ ἄλλα τούτοις ἐοικέναι καὶ εἶναι ὁμοιώματα,** Ἀριστλ.Ρητ.1356a,31 **ἔστι γὰρ μόριόν τι τῆς διαλεκτικῆς καὶ ὁμοίωμα** (δ.γρ. ὁμοία), ΚΔ Ἐξ.20,4 **οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα,** ΚΔ Ρωμ.1,23 **καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος** φθαρτοῦ ἀν**θρώπου, - κατεσκεύασεν ἐν μικρογραφίᾳ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Παρθενῶνος·** ‖ νεώτ. φρ. σκωπτ. **ὁμοίωμα ἀνθρώπου** ὁ κατ' εὐφημισμὸν ἄνθρωπος, ὁ μὴ ἔχων τὰς ἀνθρωπίνας φυσικὰς ἢ ἠθικὰς ἰδιότητας· ‖ πάπ. φρ. **ἐξ ὁμοιώματος** συμφώνως πρὸς ὁμοίας περιστάσεις, ἀναλόγως, κατ' ἀναλογίαν : Πάπ.

ὁμοιωματικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὁμοίωμα ἢ ὁμοίωσιν, ὁ κατάλληλος, ὁ ἁρμόζων εἰς ὁμοίωμα : Στουδ. Θεόδ.512D **ἐπεὶ καὶ Παῦλος τὴν φιλαργυρίαν εἰδωλολατρείαν ἀπεκάλεσεν, αἰτιολογικῶς καὶ δευτέραν κατὰ ἀναφορὰν ὁμοιωματικὴν τῆς οὔσης εἰδωλολατρείας·** **2)** εἰδ. γραμμ. ὁ δηλῶν ἢ ἐκφράζων ὁμοιότητα πρός τι : Διον.Θρ.636,12 **ὄνομα ὁμοιωματικόν** (=ἀντωνυμία ἐκφράζουσα ὁμοιότητα οἷον αἱ τοιοῦτος, τοσοῦτος, τηλικοῦτος κλπ.), **- ὁμοιωματικὴ ἀντωνυμία, - ὁμοιωματικοὶ σύνδεσμοι** (οἱ ὥσπερ, ὅπως, καθάπερ κλπ.)· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **ὁμοιωματικὰ** σημεῖα τῆς γραφῆς διὰ τῶν ὁποίων δηλοῦμεν ὅτι εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν ὑπονοεῖται ἡ ὑπεράνω αὐτῶν λέξις ἢ φράσις ἢ ἀριθμός.

ὁμοιωματικῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν παρομοιώσει : Σχόλ.Ἰλ.5,638 **κέχρηται μὲν οὖν αὐτῷ** (ἐνν. τὸ οἷον) **καὶ ὁμοιωματικῶς.**

ὁμοιωνυμία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν ὅμοιον πρός τινα ὄνομα, ἃ. ὁμωνυμία : Εὐστ.640.

ὁμοιώνυμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοιον ὄνομα πρός τινα.

ὁμοίως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. μτ. δοτ. κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὅμοιον τρόπον πρός τινα : Ἡρ.1,32 **ἄτην μὲν καὶ ἐπιθυμίην οὐκ ὁμοίως δυνατὸς ἐκείνῳ ἐνεῖκαι,** Δημ.Ἐπιστ.2,24 **τοῖς μάλισθ' ὁμοίως, - ἐφέρθη καὶ αὐτὸς ὁμοίως·** κ. ἑπομ. τοῦ μορίου **ὡς(περ)** : Ἡρ.1,155 **ὁμοίως φαίνομαι πεποιηκέναι, ὡς εἴ τις πατέρα ἀποκτείνας,** Ξεν.ΚΠ 1,4,6 **ὁμοίως ἔφησθα εἰκὸς εἶναι παρὰ θεῶν ἀτυχεῖν ὥσπερ καὶ παρ' ἀνθρώπων ἀπρακτεῖν·** ‖ όμ. μτ. τοῦ **καί** : Ἡρ.7,86 **ἐσεσάχατο ὁμοίως καὶ ἐν τῷ πεζῷ·** ‖ κ. ἀπολ. **ὁμοίως δέ** : Πάπ.· **2)** κ. νεώτ. ἐπ' ἴσης, ὡσαύτως, ἐξ ἴσου : Πίνδ.Π 9,78 **ὁ δὲ καιρὸς ὁμοίως παντὸς ἔχει κορυφάν,** Ἡρ.7,100 **ἠπειρωτῶν τε ἑκάστας ὁμοίως καὶ τὸ πεζόν,** Αἰσχ.Ἀγ.67 **Δαναοῖσι Τρωσί θ' ὁμοίως,** αὐτ.Εὐμ.278 **ἐπίσταμαι λέγειν θ' ὅπου δεῖ, σιγᾶν θ' ὁμοίως,** Σοφ.ΟΚ 936 **τῷ νῷ θ' ὁμοίως κἀπὸ τῆς γλώσσης, - ἐφρόντισε περὶ τῶν ἀπόρων, ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν δεινοπαθουσῶν τάξεων·** ‖ φρ. **ὁμοίως μὲν . . ὁμοίως δέ** : Πλάτ.Πρωτ.319D **ὁμοίως μὲν τέκτων ὁμοίως δὲ χαλκεύς·** **3)** ὅμως : Ἡρ.7,120 **οἱ μὲν δὴ πιεζόμενοι ὁμοίως τὰ ἐπιτασσόμενα ἐπετέλεον** (ἂν καὶ ἐπιέζοντο, ὅμως . .)· **4)** φρ. **ὁμοίως ἔχειν** εἶναί τινα ὅμοιον : Ἀριστλ.Φυσ.261b,25 **φυσικὸν γὰρ τὸ ὁμοίως ἔχειν ἐν πάσαις.**

ὁμοίωσις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ γίνεσθαί τινα ὅμοιον πρός τινα : Πλάτ.Θεαίτ.176Β **φυγὴ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατόν·** **2)** ἡ ὁμοιότης, ἀντίθ. ἀλλοίωσις : Πλάτ.Πολ.454C **ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῆς ἀλλοιώσεώς τε καὶ ὁμοιώσεως,** Θεόφρ.Λιθ.41 **θαυμάζουσί** (τινες) **τὴν ὁμοίωσιν τῷ ἀργύρῳ μηδαμῶς οὖσαν συγγενῆ,** ΠΔ Γέν.1,26 **καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν,** ΚΔ Ἰσκ.3,9 **καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας·** **3)** ἐπιβεβαίωσις δι' ὁμοιότητος : Φιλόδ.Ρητ.1,117 **τῆς ὁμοιώσεως ἕνεκεν αὐτῆς λαμβάνεσθαι τὰς μεταφοράς·** **4)** εἰδ. γραμμ. παρομοίωσις, σύγκρισις : Διον.Θρ.642,6 **ὁμοιώσεως ἐπιρρήματα.**

ὁμοιωτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὁμοιοῦν ἢ τὴν ὁμοίωσιν : Γαλ.Φυσ.Δυν.1,12· ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ὁμοιωτική** (ἐνν. τέχνη) ἡ τέχνη τοῦ ποιεῖν τι ὅμοιον : Πολυδ.7,126 **τέχνη ζῴων ὁμοιωτική·** **2)** μτγν. ὁ ποιῶν τι ὅμοιον πρός τι ἕτερον, δθ. ὁ μιμητής, ὁ ἀπεικονίζων τι, εἰκονοποιός, ζωγράφος, ἀγαλματοποιὸς κττ.· Πολυδ. 7,126 «μιμητής, ζωγράφος»· **3)** εἰδ. μαθ. ἐπὶ τῶν περιττῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν τετραγώνων : Θεολ. Ἀριθμ.57 **ὁμοιωτικὸν λέγεται τὸ περισσὸν εἶδος,** ἀνόμοιον **δὲ τὸ ἄρτιον.**

ὁμοιωτικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ὁμοιωτικόν : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.3,40.

ὁμόκαπνος δ.γρ. τοῦ ὁμόκαπος βλ.λ.

ὁμόκαπος (ὁ) (**κάπη**) ὁ ὁμοῦ τρώγων, συνήθ.κτ. πληθ. **ὁμόκαποι** (δ.γρ. ὁμόκαπνος, ὁ παρὰ τὴν αὐτὴν ἑστίαν, παρὰ τῷ αὐτῷ καπνῷ ζῶν) : Ἐπιμενίδ.π.Ἀριστλ.Πολιτ.1252b,15 **ἡ μὲν οὖν εἰς πᾶσαν ἡμέραν συνεστηκυῖα κοινωνία κατὰ φύσιν, οἶκός ἐστιν, οὓς Χαρώνδας μὲν καλεῖ ὁμοσιπύους,** Ἐπιμενίδης **δὲ ὁ** Κρὴς ὁμοκάπους.

ὁμοκάρδιος-ον μσν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν καρδίαν, τὴν αὐτὴν διάθεσιν, φρόνημα : Στουδ.Θεόδ.1556.

ὁμοκαρπῶ-έω καρποφορῶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον (πιθ. ὁμοιοκαρπῶ) : Θεόφρ ΦΑἰτ.1,11,1.

ὁμοκατάληκτος-ον ἐπὶ ἀριθμῶν, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν κατάληξιν, ὁ ὁμοίως καταλήγων, ὁμοιοκατάληκτος : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ 17 **οἱ γνώμονες τοῦ ἑπταγώνου πάντες ὁμοκατάληκτοι ἔσονται τοῖς πρώτοις δυσί.**

ὁμοκάτοικος-ον γλωσσ. ὁ κατοικῶν ὁμοῦ μετά τινος, συγκάτοικος, ὡς γλώσσ. τοῦ ὁμωρόφιος : Σχόλ.Ὀππ.Ἁλ.5,418.

ὁμοκέλευθος-ον ὁ τὴν αὐτὴν κέλευθον βαδίζων, ὁ συνοδοιπόρος : Πλάτ.Κρατ.405D **ὥσπερ τὸν ὁμοκέλευθον ἀκόλουθον ἐκαλέσαμεν.**

ὁμοκεντρία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοκέντρου, τὸ ἔχειν τὸ αὐτὸ κέντρον.

ὁμοκεντρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ κέντρον, ὁμόκεντρος : **σχήματα ὁμοκεντρικά·** ‖ ἐπίρρ. -ῶς : **κύκλοι ὁμοκεντρικῶς διατεταγμένοι.**

ὁμοκεντρικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοκεντρικοῦ, ὁμοκεντρία βλ.λ.

ὁμόκεντρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ κέντρον πρός τινα : Στράβ.2,5,2 **ἡ γῆ ὁμόκεντρος τῷ οὐρανῷ μένει,** Πτολ.Μαθ.3,3, Θέων Σμ.166Η,

- ὁμόκεντροι **σφαῖραι**,-ὁμόκεντρος κύκλος· **2)** ἐπὶ τῶν ἀστέρων, οἱ περὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον περιστρεφόμενοι : Βέττ.Βάλ.60,14, Κατ.'Αστρλ.Κ 8(4),136.

ὁμοκέντρως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τὸ αὐτὸ κέντρον, μὲ τὸ ἴδιον κέντρον : **ἐτοποθέτησε** τοὺς κύκλους **ὁμοκέντρως**.

ὁμόκερκος-ον νεώτ. ἐπὶ ἰχθύων, ὁ ἔχων συμμετρικὴν οὐράν.

ὁμόκηνσος (κῆνσος) μτγν. ὁ ὁμοίως, ὁ ὁμοῦ φορολογούμενος : 'Ιουστιν.Νεαρ.128,7.

ὁμοκίνητος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ, ὁ συγχρόνως μετά τινος κινούμενος : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.328.

ὁμόκλαρος δωρ. τ. τοῦ ὁμόκληρος βλ.λ.

ὁμοκλάω κ. ὁμοκλέω ἐπ. ῥῆμα, ἐπ. παρατ. ὁμόκλεον, γ' ἑν. **ὁμόκλα**, ἀόρ. **ὁμόκλησα**, ἰων. **ὁμοκλήσασκε**, καλῶ, φωνάζω, ὁμοῦ βοῶ μετά τινος : 'Οδ.Φ 360 **μνηστῆρες δ' ἅμα πάντες ὁμόκλεον**, Σοφ.'Ηλ.712 **οἱ δ' ἅμα ἵππους ὁμοκλήσαντες ἡνίας χεροῖν ἔσεισαν**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστον προσώπων, καλῶ, φωνάζω, κράζω πρός τινα παροτρύνων, ἐνθαρρύνων : 'Ιλ. Ο 658 **ἀζηχὲς γὰρ ὁμόκλεον ἀλλήλοισιν**· ‖ ὁμ. κραυγάζω, φωνάζω πρός τινα ἐπιτιμῶν ἢ ἀπειλῶν : 'Ιλ.Ε 439 **δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος 'Απόλλων**, αὐτ.6,54 **ὁμοκλήσας ἔπος ηὔδα**· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. προσ. : 'Ιλ.Σ 156 **μέγα δὲ Τρώεσσιν ὁμόκλα**, αὐτ.Ω 248 **ὁ δ' υἱάσιν οἷσιν ὁμόκλα**· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. τρόπου : 'Ιλ.Β 199 **τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ**, αὐτ. Ψ 363 **ὁμόκλησάν τ' ἐπέεσσι**· ‖ μτ. ἀπαρφ. διατάσσω τινὰ νὰ πράξῃ τι : 'Ιλ.Π 714 **ἢ λαοὺς ἐς τεῖχος ὁμοκλήσειεν ἀλῆναι**.

ὁμοκλεής-οῦς-ές μσν. ὁ ἔχων τὸ ὅμοιον, τὸ αὐτὸ κλέος : Στουδ.Θεόδ.1180.

ὁμοκλή (ἡ), ἰων. **ὁμοκλή** ἡ τῶν πολλῶν κραυγή, ἡ κοινὴ βοή : 'Ιλ.ΙΤ 147 **πιστότατος δὲ οἱ ἔσκε μάχῃ ἔνι μεῖναι ὁμοκλήν**· ‖ ἡ πρὸς ἀπειλὴν ἢ ἐπίπληξιν κραυγή, δθ. ἡ ἐπίπληξις, ἡ ἀπειλή : 'Ιλ.Μ 413 **οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδείσαντες ὁμοκλήν**, 'Οδ. Ρ 189 **χαλεπαὶ δὲ ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί**, 'Ερμ. 137,3 **νήκουστος ὁμοκλέων** (ὁ μὴ ἀκούσας ἐπιπλήξεις, ἀπειλάς, παρατηρήσεις)· ‖ ἀναφ. πρὸς τοὺς ἵππους, ἡ πρὸς ἐνθάρρυνσιν κραυγή, ἡ παρότρυνσις : 'Υμν.Δημ.88 **τοὶ δ' ὑπ' ὁμοκλῆς ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα**, 'Ησίοδ.Α 341· **2)** ἐπὶ τῶν αὐλῶν, ἡ συμφωνία : Πίνδ.Ι 5(4),27 **ἐν αὐλῶν παμφώνοις ὁμοκλαῖς**, Αἰσχ.ἀπ.57,5 **πίμπλησι μέλος μανίας ἐπαγωγὸν ὁμοκλάν**· **3)** μτγν. ἐπ. ἔφοδος, προσβολή : Νίκ.Θηρ.311 **βορέας κακὴν προφυγόντες ὁμοκλήν**· ‖ ἐπὶ τοῦ Σιρίου : 'Οππ. 'Αλ.Ι,152 **Κυνὸς δριμεῖαν ὁμοκλήν**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ πυρός : 'Οππ.'Αλ.4,14, Κόϊντ.Σμ.6,614, Μαν.2,374.

ὁμοκληρία γλωσσ. ἡ κατ' ἴσην μετοχὴν κοινωνία εἰς περιουσίαν, τὸ ἔχειν ὅμοιον κλῆρον.

ὁμόκληρος-ον, δωρ. ὁμόκλαρος ὁ ἔχων ἴσον κλῆρον, ἴσον μερίδιον ἐπὶ τῆς οὐσίας, δθ. ἐπὶ κληρονομίας, ὁ ἐπὶ τῇ αὐτῇ μοίρᾳ συγκληρονόμος : Πίνδ.Ο 2,49 **ὁμόκλαρον ἀδελφεόν**, αὐτ.Ν 9,5 ὁμοκλάροις **ἐπόπταις**.

ὁμοκλῆς (ὁ) κ. μσν. ὁμόκλητος βλ.λ., ὁμώνυμος· 'Ησ. «ὁμώνυμος» : Πίνδ.ἀπ.102, Στουδ.Θεόδ. 330Ε Θεόδωρος σὺν τοῖς ὁμοκλεέσιν.

ὁμοκλήτειρα (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ ὁμοκλητὴρ βλ.λ. ὡς ἐπίθ. : Λυκόφρ.1337 **ὁμοκλήτειραν ἱεῖσαι βοήν**.

ὁμοκλητήρ-ῆρος (ὁ) ὁ ἐγκελεύων, ὁ δι' ἀπειλῶν παρορμῶν· 'Ησ. «ὁμοκλητῆρος· ἀπειλητῆρος. τοῦ παρακελευομένου» : 'Ιλ.Μ 273 **μήτις ὀπίσσω τετράφθω προτὶ νῆας, ὁμοκλητῆρος ἀκούσας**.

ὁμόκλητος-ον μτγν. ὁ δι' ὁμοίου ὀνόματος καλούμενος· 'Ησ. «**ὁ** μιᾷ κλήσει καλούμενος μετὰ ἑτέρου» : Νίκ.Θηρ.882 **καυλεῖον ὁμοκλήτοιο δράκοντος** (σχόλ. «ὁμωνύμως λεγομένου»).

ὁμοκλινής-οῦς-ές μτγν. ὁμόκλινος βλ.λ. : Νόνν. Εὐαγγ.'Ιω.2,7 ὁμοκλινέες **μαθηταί**.

ὁμόκλινος-ον ὁ ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλίνης, παρὰ τὴν τράπεζαν ἀνακλινόμενος, δθ. ὁμοτράπεζος : 'Ηρ.9,16 **ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἦσαν, . . τὸν Πέρσην** τὸν ὁμόκλινον **'Ελλάδα γλῶσσαν ἱέντα**.

ὁμοκοίλιος-ον μτγν. ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς κοιλίας γεννηθείς, ὁμογάστριος : 'Ιω.Χρυσ.π.Θησ.Στεφ. **παῖδες γνήσιοι καὶ ὁμοκοίλιοι**.

ὁμοκοιτία (ἡ) μτγν. τὸ ὁμοῦ κοίτεσθαι, τὸ συγκοιμᾶσθαι, τὸ εἶναί τινα ὁμόκοιτον βλ.λ. : Σχόλ. Αἰσχ.Χο.599.

ὁμόκοιτις (ἡ) κ. νεώτ., θηλ. τοῦ ὁμόκοιτος βλ.λ. πρὸς ἑρμηνείαν τοῦ ἄκοιτις, ἡ σύζυγος : Πλάτ. Κρατ.405D **ὥσπερ ὁμόκοιτιν ἄκοιτιν ἐκαλέσαμεν**.

ὁμόκοιτος-ον μτγν. ὁ ἐν τῇ αὐτῇ κοίτῃ κείμενος, ὁ συγκοιμώμενος, δθ. ὁ σύζυγος· πρβλ. κ. ὁμόλεκτρος : Μαν.3,585 **ἄλοχος τίουσ' ὁμοκοίτους**, 'Ηλιόδ.Αἰθ.6,8 **κἀμοῦ διέζευκται ἡ μέχρι τῆς παρελθούσης ὁμόκοιτος**.

ὁμοκόλλησις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ πρὸς διάγνωσιν τῆς μάλεως δροαντίδρασις.

ὁμόκραιρος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὅμοια κέρατα : Νόνν.Δ 1,336 **ὁμοκραίρῳ παρακοίτῃ**.

ὁμόκρηνος-ον μσν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν κρήνην : Καισάρ.1096.

ὁμόκτιτος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ ἐκτισμένος, δθ. ὁ συνηνωμένος, ὁ προσηρτημένος : 'Οππ.'Αλ.4,352 **ὁμόκτιτον αὖλιν**.

ὁμόκτυπος-ον μτγν. ὁ **ποιῶν ὅμοιον κτύπον**, θόρυβον : Νόνν.Δ 36,195.

ὁμοκωμήτης (ὁ) πάπ. **ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς κώμης**.

ὁμολαλητός (ὁ) μσν. θόρυβος πολλῶν ὁμοῦ λαλούντων, ὡς ἑρμην. τοῦ ἀλαλητός : Εὐστ.'Ιλ.180,10.

ὁμολγός (ὁ) μτγν. ζόφος· πρβλ. 'Ησ. : Βλαῖσ.4.

ὁμολείτωρ-ορος (ὁ) 'Επιγρ. συλλειτουργὸς βλ.λ.

ὁμόλεκτρος-ον ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν μετά τινος κλίνην : Εὐρ.'Ορ.476 **Ζηνὸς ὁμόλεκτρον κάρα** (ἐπὶ τοῦ Τυνδάρεω ὡς συζύγου τῆς Λήδας μεθ' ἧς ἐκοιμήθη καὶ ὁ Ζεύς)· ‖ δθ. ὁ, ἡ σύζυγος : Εὐρ.'Ορ.508 **ὁμόλεκτρος γυνή**· ‖ ὁμ. ὡς οὐσ. ἡ σύζυγος : Λεων.ἐν ΑΠ 7,295.

ὁμολεξία (ἡ) μτγν. ἡ ταυτότης **λέξεως ἢ τοῦ λεκτικοῦ** : Κυρ.585Β, 'Επιφάν.1,1081.

ὁμολεχής-οῦς-ές ὁμόλεκτρος βλ.λ.

ὁμόλεχος μτγν. ὁμόλεκτρος βλ.λ. : **'Απολλ.Λεξ.** 'Ομ. ἐν λ. ἀλόχου, Σχόλ.Θουκ.7,78.

ὁμολιῶν 'Ησ. «**ἰσάζων, καταλειαίνων**».

ὁμολοβρός 'Ησ. «**αἰσχρός, ἀναιδής, περίτριμμα**» (γρ. ὁ μολοβρός).

ὁμολογά (ἁ) βοιωτ. τ. τοῦ ὁμολογία βλ.λ. : 'Επιγρ.

ὁμολόγημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ ὁμολογηθέν, ἡ ὁμολογία : Πλάτ.Φαῖδρ.93D **τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ὁμολόγημα**· **2)** τὸ συμφωνηθέν, **ἡ συμφωνία** : 'Αριστλ.Ρητ.'Αλ.1422a,2 **νόμος ἐστὶν ὁμολόγημα πόλεως κοινόν**, αὐτ.1424a,10· ‖ **πάπ.** εἰδ. εἰς τὸ ἐμπόριον, συμβόλαιον, συμφωνία.

ὁμολογησία (ἡ) μσν. ὁμολόγησις, ὁμολογία βλ.λ. : Κύριλλ.13,224 **πεποιήμεθα καὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως** τὴν ὁμολογησίαν.

ὁμολογήσιμος-ον νεώτ. **ὃν δύναταί τις νὰ** ὁμολογήσῃ.

ὁμολόγησις-εως (ἡ) μτγν. ὁμολογία : **Διόδ.Σ 17,68 τὴν αἴτησιν .. περιέχουσαν ἥττης ὁμολόγησιν**.

ὁμολογητής (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμολογῶν, ὁ ὑποσχεθείς τι : Γλωσσ.· **2)** εἰδ. ἐπὶ τῶν χριστιανῶν, ὁ μετὰ παρρησίας ὁμολογήσας τὴν ἑαυτοῦ πίστιν καὶ καταδιωχθεὶς δι' αὐτήν : Βαλσ.Καν.'Αποστ.16,265 **ὁ τῆς ἐκκλησίας νόμος, ὁμολογητὰς τῆς πίστεως θέλει πάντας εἶναι τοὺς ὀρθοδόξους**, Μηναῖ.11,3 Συνξ. **μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Θεοδώρου**.

ὁμολογητικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμολογίαν ἢ τὸν ὁμολογητήν, δθ. τὸ ἐπίρρ. ὁμολογητικῶς κατὰ τρόπον ὁμολογητοῦ, ὡς ὁμολογητής : Εὐστ.'Ιλ.223,40 ὁρίζονται γάρ τι ὁμολογητικῶς οἱ ὀμνύοντες.

ὁμολογήτρια (ἡ) μτγν. κ. μσν. θηλ. τοῦ ὁμολογητής βλ.λ. : 'Επιφάν.2,192Β, Παλλάδ.Λαυσ.1250Α.

ὁμολογία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἰων. ὁμολογίη ἡ συμφωνία, ὁμοφωνία : Πλάτ.Συμπ.187 β' συμφωνία δέ, ὁμολογία τις· ὁμολογίαν δὲ ἐκ διαφερομένων, ἕως ἂν διαφέρωνται ἀδύνατον εἶναι· || ὁμολογία ὀνομάτων συμφωνία τῶν λέξεων : Πλάτ.Θεαίτ.164C ἀντιλογικῶς ἐοίκαμεν πρὸς τὰς τῶν ὀνομάτων ὁμολογίας ἀνομολογησάμενοι· || εἰδ. π. Στωϊκ. ἡ πρὸς τὴν φύσιν συμφωνία, προσαρμογή, συμμόρφωσις : Κικ.'Ορ. 3,6,21, Στωϊκ.3,11 ψυχὴ πεποιημένη πρὸς ὁμολογίαν παντὸς τοῦ βίου· **2)** συναίνεσις, παραδοχή : Πλάτ.Γοργ.461Β ἔπειτα ἐκ ταύτης ἴσως τῆς ὁμολογίας ἐναντίον τι συνέβη ἐν τοῖς λόγοις, 'Ισοκρ.11,44 οὐκ ἀπολογίαν ὑπὲρ Βουσίριδος ἀλλ' ὁμολογίαν τῶν ἐπικαλουμένων δικαίως ἄν τις νομίσειεν, - νὰ ἐκλάβω τὴν σιωπήν σου ὡς ὁμολογίαν;· || ὁμ. ἔμπροθ. κατὰ ὁμολογίαν ὡς παραδέχεταί τις : Πλάτ.Πρωτ.350Ε λέγειν ὡς κατὰ τὴν ἐμὴν ὁμολογίαν ἡ σοφία ἐστὶν ἰσχύς, - κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι ἀριστούργημα· || φρ. ἐξ ὁμολογίας διαλέγεσθαι συζητεῖν ἐπὶ δεδομένων ἢ συμπεφωνημένων προτάσεων : 'Αριστλ.Τοπ.110a,33· **3)** νεώτ. κ. δημ. νομ., νεώτ. εἰδ. ἡ παραδοχὴ ὑπαιτιότητος, ἢ ἐνοχῆς : μετὰ πολλοῦ κόπου ὁ ἀνακριτὴς τοῦ ἀπέσπασε τὴν ὁμολογίαν· **4)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. εἰδ. ἐκκλ. ἡ ἐπίσημος ἔκθεσις τῶν ὑπό τινος παραδεδεγμένων δογμάτων τῆς θρησκευτικῆς ἢ γεν. ἰδεολογικῆς πίστεως αὐτοῦ : Βασ.'Επιστ.298 τοὺς στεφάνους τῆς κατὰ Χριστὸν ὁμολογίας, Σωζόμ.1,8 διαμείναντες ἐν ὁμολογίαις ἢ μαρτυρίαις, - ὁμολογία πίστεως, - ὁμολογία τῶν κοινωνικῶν φρονημάτων· **5)** εἰδ. ἐκκλ. ἡ ἐξομολόγησις, παραδοχὴ καὶ ἔκθεσις τῶν ἁμαρτημάτων : Σωκρ.616Β· **6)** μτγν. ἡ πρὸς τὸν θεὸν εὐχαριστία : ΠΔ 'Εσδρ.1,9,8 καὶ νῦν δότε ὁμολογίαν δόξαν τῷ κυρίῳ θεῷ· **7)** ἡ πρὸς τὸν θεὸν ὑπόσχεσις, τὸ τάξιμον, ἀφιέρωμα : ΠΔ 'Ιερ.51(44),25 τὰς ὁμολογίας ἡμῶν ἃς ὡμολογήκαμεν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ· || μσν. εἰδ. τὸ ἀφιέρωμα μοναχῶν ἢ παρθένων ἀφιερωθεισῶν εἰς τὸν Θεόν:Βασ.'Επιστ.1,18τὰς ὁμολογίας τότε ἐκρίνομεν ἀφ' οὗπερ ἂν ἡ ἡλικία τὴν τοῦ λόγου συμπλήρωσιν ἔχῃ· **8)** συμφωνία, συνομολόγησις, σύμβασις : Πλάτ.Κρατ.384D οὐ δύναμαι πεισθῆναι ὡς ἄλλη τις ὀρθότης ὀνόματος ἢ ξυνθήκη καὶ ὁμολογία, αὐτ.Θεαίτ.145C ἐμμένειν τῇ ὁμολογίᾳ, αὐτ.Νόμ.890Ε, αὐτ.Θεαίτ.183D ὁμολογίας παραβαίνειν, 'Ισοκρ.9,44 τὰς ὁμολογίας διαφυλάττειν· || ὁμ. ἔμπροθ. : Πλάτ.Πολ.443Α κατὰ τὰς ὁμολογίας, αὐτ.Κριτ.52D παρὰ τὰς ὁμολογίας· **9)** δθ. εἰδ. αἱ ἐν πολέμῳ γενόμεναι συμβάσεις, συνθῆκαι παραδόσεως : 'Ηρ.8,52 οὐδὲ λόγους τῶν Πεισιστρατιδέων προσφερόντων περὶ ὁμολογίης ἐνεδέκοντο, αὐτ.7,156 ἐς ὁμολογίην προσεχώρησαν, Θουκ.3,90 ὁμολογίᾳ τὴν ἀκρόπολιν παραδοῦναι· || φρ. ἐπὶ τῶν ἡττηθέντων ὁμολογίῃ χρῆσθαι : 'Ηρ.1,150 ὁμολογίῃ ἐχρήσαντο, τὰ ἔπιπλα ἀποδόντων τῶν 'Ιώνων ἐκλιπεῖν Σμύρνην Αἰολέας· || ὁμ. εἰς ὁμολογίαν προσχωρεῖν ἔρχεσθαι εἰς διαπραγματεύσεις παραδόσεως: 'Ηρ.7,156· || ὁμ. ὁμολογίαν δέχεσθαι δέχεσθαι προτάσεις παραδόσεως : Θουκ.6,10· || ὁμ. φρ. ἐπὶ τῶν νικητῶν εἰς ὁμολογίαν προκαλεῖσθαι προτείνειν παράδοσιν ἐπὶ ὅροις : 'Ηρ.3,13 ἔπεμπε .. κήρυκα .. ἐς ὁμολογίην προκαλεόμενος Αἰγυπτίους· **10)** πάπ. εἰδ. νομ. συμβόλαιον : συγγραφὴ καὶ ὁμολογία, αὐτ. ὁμολογία τινὸς πρός τινα· **11)** νεώτ. εἰδ. τίτλος ἀντιπροσωπεύων ποσοστὸν δανείου συνομολογηθέντος ὑπὸ τοῦ κράτους ἢ ὑπό τινος ἑταιρείας : αἱ ὁμολογίαι τοῦ ἀναγκαστικοῦ δανείου· **12)** νεώτ. εἰδ. τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, τὸ εἶναί τι ὁμόλογον βλ.λ.2): ἡ ὁμολογία τῶν δύο χημικῶν ἑνώσεων, - ὁμολογία γεωμετρικῶν σχημάτων.

ὁμολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμολογίαν 12), ἤτοι τὴν ἰδιότητα τοῦ ὁμολόγου : σχέσις χημικῶν ἑνώσεων ὁμολογική.

ὁμολόγιον (τὸ) 'Επιγρ. ὁμολογία βλ.λ.

ὁμολογιοῦχος-ον νεώτ. ὁ κατέχων ὁμολογίας βλ.λ.11).

ὁμόλογον (τὸ) ὡς οὐσ. τὸ οὐδ. τοῦ ὁμόλογος.

ὁμόλογος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., τὸ οὐδ. ὁμόλογο(ν) κ. δημ., ὁ συμφωνῶν, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν γνώμην πρός τινα, σύμφωνος : Ξεν.Συμπ.8,36 δοκοῦμεν δ' ἂν μοι πάντες ὁμόλογοι γενέσθαι περὶ ὧν λέγω· || φρ. ἐξ ὁμολόγου ἐπίρρ. κατὰ κοινὴν συμφωνίαν, διὰ συμφωνίας : Πολύβ.1,67,1 τὰ ἐξ ὁμολόγου προσοφειλόμενα· || ὁμ. ἐξ ὁμολόγων : 'Επιγρ.· **2)** ἐπὶ πραγμ., ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν λόγον, σύμφωνος, ἀνάλογος, ἀντίστοιχος : 'Αριστλ. ΗΝικ.1115a,31 ὁμόλογοι τούτοις (τοῖς ἐν πολέμῳ θανάτοις) εἰσὶ καὶ αἱ τιμαὶ αἱ ἐν ταῖς πόλεσι, Φίλ.Μηχ.Βελοπ.49,10 καὶ συντάξεις τῶν ὀργάνων ὁμολόγους, - τὰ πτερύγια τῶν ἰχθύων εἶναι ὄργανα ὁμόλογα πρὸς τὰς πτέρυγας τῶν πτηνῶν· || κ. νεώτ. εἰδ. μαθ. ὁμόλογοι πλευραὶ αἱ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσαι πλευραὶ τῶν ὁμοίων πολυγώνων γενικῶς : Εὐκλ.12,12 αἱ ὅμοιαι πυραμίδες καὶ τριγώνους ἔχουσαι βάσεις ἐν τριπλασίου λόγῳ εἰσὶ τῶν ὁμολόγων πλευρῶν· || νεώτ. εἰδ. μαθ. ὁμόλογα σημεῖα ἢ σχήματα τὰ ἀντιστοιχοῦντα ἀλλήλοις σχήματα καὶ σημεῖα κατά τινα σχέσιν ὁμόγραφον· **3)** ὁ παραδεκτὸς γενόμενος, ὁ ὡμολογημένος, ὁ σύμπεφωνημένος : Σέξτ. 'Εμπ.Μαθ.7,75, 'Επιγρ. συνθήκα Αἰτωλοῖς καὶ 'Ακαρνάνοις ὁμόλογος· || πάπ. εἰδ. ὁμόλογος σπόρος τὸ συμφωνηθὲν ποσὸν σίτου : ἐκφορίων κατ' ἔτος ἐξ ὁμολόγου σπόρου προσαγομένων· || πάπ. εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ ἐπὶ ὡρισμένοις ὅροις συμφωνηθεῖσι ἐλευθέρως καὶ ἀμοιβαίως ἐκμισθούμενος ἐργάτης : Πάπ. ὁμόλογον τὸν δεῖνα πλινθολκοῦντα ἐν τῇ πλινθολκίᾳ εἰς ἐνιαυτὸν ἕνα· || ὁμ. ἐπὶ ἀγρῶν, ὁ δι' ὃν ὑπάρχει συμφωνία διὰ τὴν φορολογίαν, ὁ ὑποκείμενος εἰς συμπεφωνημένην φορολογίαν : Πάπ. (ἄρουραι Χ) διὰ προσγρ(άφου) εἰς ὁμολ(όγους) ἀ[ποκατεστάθησαν]· **4)** πάπ. ἐπὶ προσ., ὁ ὁμολογούμενος, πανθομολογούμενος, ἀνεγνωρισμένος : ὁμόλογοι κατασταθέντες, αὐτ. ὁμόλογοι κακοῦργοι· **5)** κ.μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὁμόλογον ἔγγραφον δι' οὗ ἀναγνωρίζεται, ὁμολογεῖται συμφωνία τις, δθ. συνθήκη, συμφωνία : 'Επιγρ.· || εἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἔγγραφον ἀναγνωρίσεως χρέους, ἀπόδειξις χρέους· **6)** φρ. ἐξ ὁμολόγου ὡς ἐπίρρ. φανερῶς, ἀναμφισβητήτως, ὁμολογουμένως : Πολύβ.3,91,10 ἐξ ὁμολόγου φανήσεσθαι τῶν ὑπαίθρων κρατοῦντες· **7)** μσν. ὁμολογητὴς βλ.λ. : Μαρτυρ.Ποθ.1449Α.

ὁμολογουμένως ἐπίρρ. κ. νεώτ. μτ. δοτ. συμφώνως πρός τι : Ξεν.'Απολ.27 ὁμολογουμένως τοῖς εἰρημένοις· || φρ. τῶν Στωϊκῶν ὁμολογουμένως τῇ φύσει συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν, πρὸς τοὺς νόμους τῆς φύσεως : Ζήν.Κ 1,45 ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν· || ὁμ. ἀπολ. : Ξεν. Οἰκ.1,11 καὶ ὁμολογουμένως γε, ὦ Σώκρατες, ὁ λόγος ἡμῖν χωρεῖ· **2)** κ. νεώτ. κατὰ κοινὴν ὁμο-

λογίαν, ὡς οἱ πάντες ὁμολογοῦσιν, δθ. προφανῶς, ἀναντιρρήτως : Θουκ.6,90 ὁμολογουμένως νῦν βαρβάρων μαχιμωτάτους, Πλάτ.Συμπ.186Β τὸ γὰρ ὑγιὲς τοῦ σώματος καὶ τὸ νοσοῦν ὁμολογουμένως ἕτερόν τε καὶ ἀνόμοιόν ἐστι, - ἀπεδείχθη ὁμολογουμένως ἄριστος πατριώτης· || ὁμ. μτ. ἐπιθ. ἢ οὐσ. πράγματι, τῇ ἀληθείᾳ : Ἱππ.Ἀρχ. Ἰητρ.5 ἡ ὁμολογουμένως ἰητρική, Πλάτ.Λάχ. 186Β ὁμολογουμένως ἀγαθός, αὐτ.Μενέξ.243C ὁ μολογουμένως ἄριστος.

ὁμολογούντως ἐπίρρ. μτγν. ὁμολογουμένως : Κλήμ.Ἀλ.230.

ὁμολογῶ-έω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. μολογῶ κ. μολογάω, μέλλ. ὁμολογήσω, ἀόρ. ὡμολόγησα, παρακ. ὡμολόγηκα, μέσ. ὁμολογοῦμαι, ἀόρ. ὡμολογησάμην, παθ. μέλλ. ὁμολογήσομαι, ἀόρ. ὡμολογήθην, παρακ. ὡμολόγημαι, λέγω τὰ αὐτὰ πρός τινα, δθ. συμφωνῶ, ἔχω τὴν αὐτὴν πρός τινα γνώμην : Ἡρ.1,23 λέγουσι Κορίνθιοι, ὁμολογέουσι δέ σφι Λέσβιοι, αὐτ.Κ 4,154 Κυρηναῖοι τὰ περὶ Βάττου οὐδαμῶς ὁμολογέουσι Θηραίοισι· **2)** γεν. συμφωνῶ, εὑρίσκομαι ἐν συμφωνίᾳ : Ἡράκλειτ.51 τὸ ἐν ἑωυτῷ ὁμολογεῖ, Ἡρ.1,142 αὗται αἱ πόλιες τῇσι πρότερον λεχθείσῃσι ὁμολογέουσι κατὰ γλῶσσαν οὐδέν, αὐτ.6,54, Ἀντιφ.6,31 τοῖς λόγοις τοὺς μάρτυρας ὁμολογοῦντες, Θουκ.5,55 οὐκ ἔφη τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις ὁμολογεῖν, Λυσ. 20,12 ὥστε μηδὲν ὁμολογεῖν τῷ τρόπῳ τῷ ἀλλήλων· || ὁμ. τὸ μέσ. ὡς τὸ ἐνεργ. εἶμαι σύμφωνος, εὑρίσκομαι ἐν συμφωνίᾳ : Ἱππ.Διαιτ.1,11 ὑπεναντίος ὁ τρόπος . . ὁμολογεόμενος, Πλάτ.Τίμ. 29C αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὁμολογούμενοι λόγοι, Ἰσοκρ. 2,17 νόμοι σφίσιν αὐτοῖς ὁμολογούμενοι, Δημ. 18,14 ὡμολογεῖτ' ἂν ἡ κατηγορία τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, Πολύβ.31,25,8 ὁμολογούμενος καὶ σύμφωνος κατὰ τὸν βίον· **3)** τὸ παθ. γίνομαι ἀντικείμενον συμφωνίας, συμβάσεως, συμφωνοῦμαι : Ξεν.Ἀν. 6,3,9, Θουκ.8,29 πλέον ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν· **4)** μτ. γενικ. εἶμὶ ἁρμόδιος, πρόσφορος πρός τι, προσαρμόζομαι πρός τι : Ἱππ.Κατ' Ἰητρ.9 ὁμολογεῖ ὤμου ἡ περὶ τὴν ἑτέρην μασχάλην περιβολή· **5)** κ. νεώτ. θεωρῶ τι ὡς δεδομένον, δθ. παραδέχομαι, ἀναγνωρίζω : Σοφ.Φιλ.980 ἐγώ, σάφ' ἴσθ', οὐχὶ ἄλλος ὁμολογῶ τάδε, - ὁμολογῶ τὴν πλάνην μου, - ἐγὼ τὰ πῆρα, τὸ ὁμολογῶ, - ὡμολόγησε τὴν ἐνοχήν του - τὸ σφάλμα του· || ὁμ. ἀπολ. : Ἡρ.8,94 οὐ μέντοι αὐτοί γε Κορίνθιοι ὁμολογέουσι· || ὁμ. μτ. δοτ. προσ. κ. αἰτ. πράγμ. ὁμολογεῖν τινί τι παραδέχομαι τὴν γνώμην τινὸς περί τινος : Πλάτ. Συμπ.195Β ἐγὼ δὲ Φαίδρῳ πολλὰ ἄλλα ὁμολογῶν τοῦτο οὐχ ὁμολογῶ· || ὁμ. μτ. συστ. ἀντικ.: Πλάτ.Κριτ.52Α αὐτοῖς ὡμολογηκὼς ταύτην τὴν ὁμολογίαν· || ὁμ. μτ. δοτ. προσ. ἄνευ τῆς αἰτ. πράγμ. εἶμαι σύμφωνος μετά τινος, παραδέχομαι τὴν γνώμην τινός : Ἀριστοφ.Πλ.94 ὁμολογῶ σοι, Πλάτ.Πρωτ.357Α ὁμολογεῖτε ἂν ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι ἢ οὔ ;· || κ. παρενθετ. : Ξεν.Ἀν.6,6,17 καὶ ἀφειλόμην, ὁμολογῶ, - τὸ ἔργον τοῦτο, ὁμολογῶ, μοῦ ἔκαμε ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν· || μτ. ἀπαρφ. παραδέχομαι, ἀναγνωρίζω ὅτι : Ἡράκλειτ.50 ὁμολογεῖ ἓν πάντα εἶναι, Εὐπ.181,3 ὁμολογῶ Νικίαν ἑορακέναι, Εὐρ.ἀπ.265 ὁμολογῶ σὲ ἀδικεῖν, Ἀριστοφ.Ἱππ.296 ὁμολογῶ κλέπτειν σὺ δ' οὐχί, Πλάτ.Φαῖδρ.231D ὁμολογοῦσι νοσεῖν μᾶλλον ἢ σωφρονεῖν· || ὁμ. κ. μτ. κατηγ. : Δημ.564,11 ὁμολογῶ Μειδίαν ἁπάντων λαμπρότατον γεγενῆσθαι· || πάπ. μτ. ἀπαρφ. εἰδ. ἐπὶ ἀποδείξεων : ὁμολογῶ ἀπέχειν, αὐτ. ὁμολογῶ ἐσχηκέναι· || ὁμ. εἰδ. ἐπὶ συμβολαίων : Πάπ. ὁμολογεῖν διαλελύσθαι πρὸς ἀλλήλους· || κ. νεώτ. ὁμ. μτ. εἰδ. προτ. : Πλάτ.Χαρμ.163Α ἐγὼ γάρ που, ἦ δ' ὅς, τοῦθ' ὡμολόγηκα, ὡς οἱ τὰ τῶν ἄλλων πράττοντες σωφρονοῦσιν· || μτ. κατηγ. μτχ. : Πλάτ.Κρίτ.49Ε πότερον ἃ ἄν τις ὁμολογήσῃ τῳ δίκαια ὄντα ποιητέον ἢ ἐξαπατητέον;· || φρ. ὁμολογεῖν χάριν ἢ χάριτας ἀναγνωρίζειν τὴν χάριν, τὴν εὐεργεσίαν : Πάπ. ὅπως . . τῇ τύχῃ σου χάριτας ὁμολογεῖν δυνηθῶ, Λουκ.Προσ.Πταίομ.15 ὁμολογεῖν χάριν θεοῖς, Ἡρωδιαν.4,4,12 ὡμολόγει τε χαριστήρια, ἔθυέ τε σωτήρια· || κ. νεώτ. ἐν φρ. ὁμολογῶ χάριτας· || τὸ μέσ. μτ. εἰδ. προτ. : Πλάτ.Κρατ.439Β τοῦτο ὁμολογήσασθαι ὅτι· **6)** τὸ παθ. μτ. ἀπαρφ. κ. κατηγ. γίνομαι παραδεκτός, θεωροῦμαι παραδεδεγμένος : Θουκ.4,62 ἡ ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένη ἄριστον εἶναι εἰρήνη, Πλάτ.Συμπ.202Β ὁμολογεῖταί γε παρὰ πάντων μέγας θεὸς εἶναι· || κ. ἄνευ τοῦ ἀπαρφ.: Θουκ.6,89 ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης ἀνοίας οὐδὲν ἂν καινὸν λέγοιτο, Ἀνδοκ. 4Ι7 ὁμολογούμενοι δοῦλοι (εἶναι παραδεδεγμένον ὅτι εἶναι δοῦλοι), Πλάτ.Πολ.434Α ἡ τοῦ οἰκείου . . ἕξις . . δικαιοσύνη ἂν ὡμολογεῖτο (ἤθελε γίνει παραδεκτὸν ὅτι εἶναι δικαιοσύνη), Τίμ.1,2 τοὺς ὁμολογουμένους θεοὺς (οὓς οἱ πάντες παραδέχονται), - ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται ἡ ἀξία του, - πάντες θαυμάζουν τὴν ὁμολογουμένην ὑπὸ πάντων εὐθύτητα τοῦ χαρακτῆρός του· || ὁμ. κ. νεώτ. ἀπολ. τριτοπροσώπως ὁμολογεῖται θεωρεῖται ὡς δεδομένον, ὡς ἀληθές : Πλάτ.Φαίδ.72Α ὁμολογεῖται ἄρα ἡμῖν καὶ ταύτῃ τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν τεθνεώτων γεγονέναι, - ὁμολογεῖται ὅτι ἡ κατάστασις ἐβελτιώθη· || ὁμ. ἡ μτχ. τὰ ὁμολογούμενα ἢ ὡμολογημένα τὰ παραδεδεγμένα, ἅ τις παρεδέχθη, ὡμολόγησεν : Πλάτ.Φαίδ 72Α «δοκεῖ μοι», ἔφη «ὦ Σώκρατες, ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἀναγκαῖον οὕτως ἔχειν»· || φρ. ἐξ ὁμολογουμένου ὁμολογουμένως βλ. : Πολύβ 3, 11,7· **7)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. εἰδ. διακηρύττω μετὰ παρρησίας τὴν πίστιν μου ὑπομένων καὶ βασάνους χάριν αὐτῆς : Δουκάγγ. ἐν λ. ἐγὼ μὲν ὡμολόγησα καὶ τὸ πρῶτον, ὅτε διωγμὸς γέγονεν ἐπὶ τῷ πάππῳ σου Μαξιμιανῷ, - ὡμολόγησε μετὰ παρρησίας τὴν ἰδεολογίαν του· **8)** νεώτ. λέγω, ἐκθέτω παραδεχόμενός τι : κατόπιν τόσων πιέσεων τοῦ ἀνακριτοῦ ὡμολόγησε τὴν συμμετοχήν του εἰς τὸ ἔγκλημα, - ὁμολογῶ τὴν ἀλήθειαν· **9)** δθ. δημ. μολογάω διηγοῦμαι, ἐκθέτω : νὰ τὴν ἀκούσῃς τί μολογάει θὰ φρίξῃς, - μολογᾶνε πὼς ἦταν μιὰ φορὰ ἐδῶ θησαυρός, - μᾶς τὰ μολόγαε ἡ γιαγιὰ καὶ μᾶς ἔπιανε φόβος· || φρ. δημ. κάτι μολογάει ἔχει σημασίαν τινά· ὁμ. δὲν μολογάει τίποτε οὐδὲν λέγει ἢ οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει· **10)** ἀναλαμβάνων, ἀναγνωρίζων ἢ παραδεχόμενός τι, ἔρχομαι εἰς συμφωνίαν, εἰς συμβιβασμόν : Ἡρ.6, 92 ὡμολόγησαν ἑκατὸν τάλαντα ἐκτείσαντες ἀζήμιοι εἶναι, Ἀντιφ.6,23, Ἀνδοκ.1,62, Πλάτ.Φαῖδρ 254Β εἰξαντε καὶ ὁμολογήσαντε ποιήσειν τὸ κελευόμενον, Δημ.42,12 ἐπείσθην . . τὴν μὲν σύνοδον τῶν περὶ τῶν διαλύσεων τῇ ὀγδόῃ φθίνοντος τοῦ βοηδρομιῶνος μηνὸς ὁμολογῆσαι ποιήσασθαι· || ὁμ. ἀπολ. : Ἡρ.2,86 μισθῷ ὁμολογήσαντες (ἐνν. ἀπαλλάξεσθαι)· || πάπ. ἡ μτχ ὁμολογῶν ὁ ἀναλαμβάνων ὑποχρέωσίν τινα || τὸ παθ. γίνομαι ἀντικείμενον συμφωνίας κατόπιν συμβάσεως καθορίζομαι : Θουκ.8,29 πλέον ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν **11)** δθ. ἔρχομαι εἰς συμφωνίαν, εἰς συνεννόησιν κατόπιν διαπραγματεύσεων κ. εἰδ. ἐν πολέμῳ κλείω εἰρήνην, συμφωνίαν : Ἡρ.6,33 αὐτοὶ γὰρ Κυζικηνοὶ . . ἐγεγόνεσαν ὑπὸ βασιλέϊ Οἰβάρεϊ τῷ Μεγαβάζου ὁμολογήσαντες, αὐτ.7,172· || ὁμ μτ. τοῦ ἐμπρ. προσδ. ἐπὶ τούτοις ἔρχομαι εἰς συμφωνίαν ἐπὶ τούτοις τοῖς ὅροις : Ἡρ.1,60 ἐνδεξα-

μένου δὲ τὸν λόγον καὶ ὁμολογήσαντος **ἐπὶ τοῦτοισι,** Θουκ.4,69 **ἐπὶ τούτοις ὁμολογήσαντες ἐξῆλθον·** **2**) δθ. μτ. αἰτ. ὑπισχνοῦμαι : ΚΔΠράξ. 7,17 **τῆς ἐπαγγελίας ἣν ὡμολόγησεν ὁ Θεὸς τῷ** Ἀβραάμ (κωδ. **ἧς**), Ἐπιγρ. **Θεῷ ὑψίστῳ εὐχὴν** Αὐρήλιος Ἀσκλάπων **ἣν ὡμολόγησεν ἐν Ῥώμῃ.**

ὁμολόγως ἐπίρρ. συμφώνως πρός τι, ὁμοφώνως : Ἀριστλ.ΗΝικ.1139a,30 **ὁμολόγως ἔχειν τινὶ** (εὑρίσκεσθαι εἰς ὁμοφωνίαν μετά τινος)· ‖ **ὁμολόγως κεῖσθαι** κεῖσθαι εἰς ἀνάλογον, ὁμοίαν θέσιν πρός τινα : Ἀριστλ.ΖΜ 665b,23· **2**) ὁμολογουμένως, φανερῶς, ἐκδήλως : ΠΔ Ὠσ.14,5 **ἀγαπήσω αὐτοὺς ὁμολόγως.**

ὅμολος αἰολ. τ. τοῦ ὁμαλός.

ὁμόλοχος ὁμολεχής βλ.λ. : Σχόλ.Πίνδ.Π 8,9.

ὁμολώϊος, θηλ. **ὁμολωΐς,** τὸ ἀρσ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός· Φώτ., Σουΐδ.· ‖ ὄνομα ὄρους : Ἐπιγρ.· ‖ τὸ θηλ. ὁμολωΐς ἡ τοῦ Ὁμολωΐου ἢ τοῦ Ὁμολωέως : **ὁμολωΐδες Πύλαι** πύλαι τῶν Θηβῶν : Αἰσχ. Ἑπτ.570 **ὁμολωΐσιν δὲ πρὸς πύλαις,** Εὐρ.Φοίν.1119 (σχόλ.Εὐρ. «Ὁμολωΐσι πύλαι Θηβῶν· αὗται οὕτως ἐκλήθησαν ἀπὸ Ὁμολωέως τοῦ Ἀμφίονος»), Παυσ.9,8,5· ‖ ὁμ. ὡς ἐπίθ. θεᾶς τιμωμένης ἐν Θήβαις : Λυκόφρ.520 **καὶ τριγέννητος θεὰ Βοαρμία Λογγᾶτις ὁμολωῒς βία** (σχόλ. «ὁμολωΐς δὲ τιμᾶται παρὰ Θηβαίοις, ἀπὸ Ὁμολωΐδος τῆς Νιόβης θυγατρός»).

ὁμομαθής-οῦς-ές μτγν. **ὁ** ὁμοῦ μετά τινος μανθάνων : Ἡλιόδ.ΦιλΗΝικ.180,19.

ὁμομαστιγίας (ὁ) ὁ ὁμοῦ μαστιγούμενος : Ἀριστφ.Βάτρ.756 **ὃς ἡμῖν ἐστιν ὁμομαστιγίας.**

ὁμομάτηρ-ερος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁμομήτριος βλ.λ.

ὁμομηλίς-ίδος (ἡ), δωρ. **ὁμομαλίς** ἁμαμηλὶς βλ.λ. : Ἀέθλ.2, Θεόκρ.5,94 **οὐδὲ γὰρ οὐδ᾽ ἀκύλους ὁμομαλίδες** (κῶδ. δρομαλίδες).

ὁμομήτριος-α-ον κ. νεώτ., θηλ. δωρ. **ὁμοματρία,** ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν μητέρα : Ἡρ.1,92 **Κροίσου δὲ ἀδελφεὸς οὐκ ὁμομήτριος,** Λυσ.32,4 **ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος,** Ἀριστφ.Ἀχ.790 **ἀδελφὴ ὁμοματρία,** αὐτ.Νεφ.1372, Πλάτ.Πρωτ.315Α **ὁμομήτριος ἀδελφός μου.**

ὁμομήτωρ-ορος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁμομήτριος βλ.λ. : Ὀρφ.ἀπ.15,Πολυδ.3,23 **οἱ μὲν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός, ὁμοπάτριος καὶ ὁμοπάτορες, οἱ δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς** μητρός, **ὁμομήτριος καὶ ὁμομήτορες.**

ὁμόναος-ον Ἐπιγρ. ὁ κοινὸν μετ᾽ ἄλλου ἔχων ναόν : Ἐπιγρ., Ἡσ. **ἐν λ.** ὁμωχέται.

ὁμόνεκρος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ μετ᾽ ἄλλων νεκρός : Λουκ.Νεκρ.Δ 2,1.

ὁμονηδύϊος-ον (νηδύς) ὁμογάστριος βλ.λ. : ΕΜ 625,29, Φώτ., Σουΐδ. «ἀδελφοὶ γνήσιοι».

ὁμονοεῖον (τὸ) μτγν. ναὸς τῆς Ὁμονοίας : Δίων Κ 49,18 **εἰκόνας ἐν τῷ ὁμονοείῳ ἔστησεν.**

ὁμονοητικός-ή-όν ὁ ἐπιφέρων ὁμόνοιαν, ὁ συντελῶν πρὸς ὁμόνοιαν, πρὸς ἁρμονίαν : Πλάτ.Πολ. 559Ε **ὁμονοητικῆς τῆς ψυχῆς,** αὐτ.Φαῖδ.256Β **ὁμονοητικὸν τὸν ἐνθάδε βίον διάγουσιν,** Ἀριστλ. Πολιτ.1330a,18 **τὸ πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας πολεμοῦν ὁμονοητικώτερον.**

ὁμονοητικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ἐπιφέροντα ὁμόνοιαν, συμφωνίαν : Ἀριστλ.ΖΓ 323b,3 **ὁμονοητικῶς λέγειν·** ‖ φρ. **ὁμονοητικῶς ἔχειν ἢ διάκεισθαι** διάκειρθαι ἐν ὁμονοίᾳ, ἐν ἁρμονίᾳ πρός τινα, ὁμονοεῖν : Πλάτ.Φαῖδρ.263Α **περὶ ἔνια τῶν τοιούτων ὁμονοητικῶς ἔχομεν, περὶ δὲ ἔνια στασιαστικῶς,** αὐτ.Παλ.603C **ὁ- διακεῖσθαι,** Ἀριστλ. Φυσ.251b,14 **ὁμονοητικῶς ἔχειν περὶ χρόναν.**

ὁμόνοια (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἑνότης ἢ ταυτότης νοῦ, φρονήματος, σκέψεως ἢ διαθέσεως, ἑνότης, ἁρμονία, σύμπνοια : Δημόκρ.250, Θουκ. 8,93 **ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονυσίῳ περὶ ὁμονοίας,** Ἀνδοκ.1,140 Λυσ.18,17 **νυνὶ δὲ πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε ὁμόνοιαν μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι πόλει,** Ψήφισμ.π.Δημ.282,19 **τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμόνοιαν,** Μέν.584 **τὴν γὰρ ὁμόνοιαν τὴν πρὸς ἀλλήλους ποιεῖ,** Καλλ.Δήμ.134 **τὰν δὲ σὰν πόλιν ἔν θ᾽ ὁμονοίᾳ ἔν τ᾽ εὐημερίᾳ, - ἔζησαν ἐν ὁμονοίᾳ, - μοιράσαμε μὲ ὁμόνοια·** **2**) ὁμ. κτ. προσωπ. ἡ θεὰ Ὁμόνοια : Ἀπολλ.Ρ 2,718, Παυσ. 5,14,9· ‖ ἀντίστοιχον πρὸς τὴν λατ. θεὰν Concordia : Πλουτ.Καμ.42, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,26, Δίων Κ 44,4· **3**) εἰδ. φιλοσ. ὁρίζεται ὡς **ἐπιστήμη κοινῶν** ἀγαθῶν : Στωϊκ.3,160· ‖ εἰδ. π. τοῖς Πυθαγορείοις ὄνομα τῶν ἀριθμῶν 3 καὶ 9 ; Θεολ.Ἀριθμ.16,57· **4**) ἀργεμώνη βλ.λ. : ΨΔιοσκ.2,177.

ὁμόνομος-ον (νόμος) ὁ ἔχων τοὺς αὐτοὺς νόμους, ὁ διεπόμενος ὑπὸ τῶν αὐτῶν νόμων ἢ ὁ ὑπείκων εἰς τοὺς αὐτοὺς νόμους : Πλάτ.Νόμ.708C· **2**) (νομός) ὁ ὁμοῦ νεμόμενος, βόσκων, σύννομος : ΑΙλ.ΖΙ 7,17 **κηρύλος καὶ ἀλκυὼν ὁμόνομα.**

ὁμόνους-οος-ουν-οον ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν νοῦν, ὁ σύμφωνος : Δημόκρ.255, Πολυδ.6,155.

ὁμονοῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. ἀπολ. ἔχω τὸν αὐτὸν νοῦν ἔχω τὰ αὐτὰ φρονήματα, συμφωνῶ, εὑρίσκομαι ἐν ἁρμονίᾳ, ἀντίθ. στασιάζω : Θουκ.8,75 **δημοκρατήσεσθαί τε καὶ ὁμονοήσειν,** Λυσ.2,63 **ὁμονοοῦσαν δὲ ἀντὶ στασιαζούσης ἀπέφηναν** (τὴν πόλιν), Ἀναξανδρ.39,2 **οὐθ᾽ οἱ τρόποι γὰρ ὁμονοοῦσ᾽ οὔθ᾽ οἱ νόμοι,** Ἀριστλ.Πολιτ.1306a,9 **ὁμονοοῦσα ὀλιγαρχία** (ἡνωμένη ὀλιγαρχία, ἀντίθ. στασιάζουσα), Ἐπικ.Δόξ.61 **συγγενείας ὁμονοούσης, - ὅταν ὁμονοοῦσι τὰ κράτη, προοδεύουν·** ‖ ὁμ. μτ. εἰδ. προτ. **ὁμονοῶ ὅτι** συμφωνῶ, παραδέχομαι ὅτι : Πλάτ.Μέν.86C **ἐπειδὴ ὁμονοοῦμεν ὅτι ζητητέον·** ‖ ὁμ. μτ. οὐδ. ἀντων. συμφωνῶ κατά τι : Ξεν.ΚΠ 4,2,47 **ἐπειδὴ ὁμονοοῦμεν ταῦτα·** ‖ ὁμ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Ἰσοκρ.9,53 **περὶ τῶν ἄλλων ὁμονοοῦμεν·** ‖ μτ. δοτ. προσ. εὑρίσκομαι ἐν ὁμονοίᾳ, ἐν ἁρμονίᾳ πρός τινα : Ἀνδοκ.1,108,Πλάτ. Πολ.352Α· ‖ μτ. δοτ. προσ. κ. ἐμπροθ. διορ. συμφωνῶ πρός τινα περί τινος : Πλάτ.Ἀλκ.1,126C, Ἰσοκρ.4,85· ‖ μετ᾽ ἐμπροθ. διορ. δηλοῦντος πρόσ. : Ἐπιγρ. **ὁμονόεντες πρὸς ἀλλάλοις·** ‖ ὁμ. μτ. ἐμπροθ. διορ. ἀναφ. : Ἀριστλ.ΗΝικ.1167a,29 **ὁμονοεῖν περί τι·** **2**) μτφ. εὑρίσκομαι ἐν ἁρμονίᾳ, **ἐν** συμφωνίᾳ : Διογ.Ἀθ.1,11 **αὐλὸς ὁμονοεῖ χοροῖς,** Λυσ.2,43 **εἰκότως δὲ τὴν εὐτυχίαν ὁμονοοῦσαν τοῖς κινδύνοις ἐκτήσαντο·** ‖ τὸ θηλ. τῆς μτχ. κτ. πληθ. **ὁμονοοῦσαι** ἐπὶ τῶν Μουσῶν : Ἐπιχ.222· ‖ μτφ. κ. ἐπὶ φαρμάκων : Γαλ.16,117 **δεῖ τὰ καθαρτικὰ** μιγνύμενα **ὁμονοεῖν ἀλλήλοις·** **3**) μσν. ὡς μτβ. φέρω εἰς ὁμόνοιαν, εἰς συμφωνίαν, συμβιβάζω, συμφιλιώνω : Στουδ.Θεόδ.801 ὁμονοοῖς **τὴν οἰκουμένην εἰρηνεύουσαν.**

ὁμονόως (ὁμόνοος) ἐπίρρ. συμφώνως : Ξεν.ΚΠ 6, 4,15, αὐτ.Ἀγησ.1,37, Διογ.Λ 4,22.

ὁμόνυμφος-ον μτγν. συγγενὴς **ἐξ** ἀγχιστείας, ἐκ γάμου, συμπέθερος : Σχόλ.Ὀδ.19,518, Χρησμ. Σιβ.1,240Η **ὁμόνυμφος ἡ Ἀμφίονος γυνή.**

ὁμόνω δημ., ἀόρ. **ὤμοσα** ὁρκίζομαι, ὀμνύω.

ὁμονῷος (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Διός : Ἐπιγρ.

ὁμόοικος-ον Ἡσ. **ὁ** ὁμοῦ οἰκῶν, συγκάτοικος.

ὁμοουσιαστής (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ παραδεχόμενος ὡς δόγμα τὸ ὁμοούσιον βλ.λ. : Βασ.348Α **τὴν ἐν Νικαίᾳ διαβάλλουσι πίστιν καὶ ὁμοουσιαστὰς ἡμᾶς ἀποκαλοῦσιν,** Ψ᾽Ἀθανάσ.2,158.

ὁμοούσιος-ον (οὐσία) μτγν., μσν. κ. νεώτ. **ὁ** ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν οὐσίαν, φύσιν : Πλωτ.4,4,28, Πορφ.Ἀποχ.1,19, Ἰάμβλ.Μυστ. 3,21· ‖ εἰδ. ἐκκλ. ἐπὶ τῆς φύσεως τοῦ Ι. Χριστοῦ, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πρὸς τὸν πατέρα οὐσίαν : Ὠριγέν.4,684Α, Μεθόδ.352C **ὁμοούσιός τινι,** Σύμβολον Πίστ.3 **ὁμοούσιον τῷ πατρὶ δι᾽ οὗ τὰ πάντα ἐγένετο,** Δίδ.Ἀλ.536Α **ὁμοούσιος τριάς·**.

‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ ὁμοούσιον** ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοουσίου, ἡ ταυτότης τῆς οὐσίας : Γρηγ.Θαυμ.2 **ὁμοούσιον λέγεται τὸ ταυτὸν τῇ φύσει καὶ τῇ ἀϊδιότητι ἀπαραλλάκτως.** 'Αθανάσ.2,50 **ὁμοούσιόν ἐστι τὸ τῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ ἐνεργείας ἀπαραλλάκτως ὑπάρχον,** Σωζόμ.6,4 **τὸ τοῦ ὁμοουσίου ὄνομα ἀσφαλοῦς τετύχηκε παρὰ τοῖς πατράσι ἑρμηνείας σημαινούσης ὅτι ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς ὁ υἱὸς ἐγεννήθη·** ‖ διάφορον τοῦ **ὁμοιούσιον** : αὐτ.3,58 **διαφορὰν εἰσηγοῦντο τοῦ ὁμοούσιον λέγειν καὶ κατ' οὐσίαν ὅμοιον, ὅπερ ὁμοιούσιον ὠνόμαζον.**

ὁμοουσιότης (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ ταυτότης τῆς οὐσίας, τὸ εἶναί τινα τῆς αὐτῆς οὐσίας, τὸ ὁμοούσιον· Ἡσ. «ἀμοουσιότης· ταυτότης κατὰ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ ἀπαράλλακτον κατὰ τὴν οὐσίαν» : Κύριλλ.'Ιω.4,36 **ὁ τῆς ὁμοουσιότητος λόγος.**

ὁμοουσίως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τὴν αὐτὴν οὐσίαν : Δίδ.'Αλ.396.

ὁμόπαγος-ον ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ δήμου : Διον. 'Αλ.Ρωμ.4,15.

ὁμοπάθεια (ἡ) τὸ πάσχειν τὰ αὐτὰ μετά τινος, ἡ συμπάθεια : 'Αριστλ.ἀπ.101, Πλωτῖν.4,2,1 **κἂν τὸ μέγεθος δὲ ἐν ᾗ, ἀλλὰ τό γε ἐφ' ἑκάστῳ μέρει ταὐτόν, κοινωνίαν οὐδεμίαν εἰς ὁμοπάθ- ἀνέχει.**

ὁμοπαθής-οῦς-ές ὁ πάσχων τὰ αὐτά : 'Απολλδ. Κωμ.8 **ἕκαστος ἐν ταῖς ἀτυχίαις ἥδιστα πρὸς τοὺς ὁμοπαθεῖς ὀδύρεται,** 'Αριστλ.ΗΝικ.1161α,26· ‖ ὁμ. ἀναφ. πρὸς συναισθήματα, ὁ ἐν τοῖς αὐτοῖς πάθεσι ἢ συναισθήμασιν ὑποκείμενος : Πλάτ. Πολ.464D **πάντας εἰς τὸ δυνατὸν ὁμοπαθεῖς λύπης τε καὶ ἡδονῆς εἶναι,** Μάξ.Τύρ.39,5 **θάλαττα** ὁμοπαθής, αὐτ.15,1 **χρῆμα ὁμοπαθὲς ἡμῖν.**

ὁμοπαθῶ-έω πάσχω ἢ αἰσθάνομαι τὰ αὐτὰ πρός τινα : Πλούτ.'Ηθ.72Β **καὶ μᾶλλον εἴκουσι τοῖς ὁμοιοπαθεῖν . . δοκοῦσιν,** Πλωτῖν.4,9,1 **ὁμοπαθεῖν πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τὸ πᾶν,** Πορφ.Δοξ.32· ‖ ὁμ. μτφ. ἐπὶ φωνηέντων : Πλούτ.'Ηθ.737F.

ὁμοπαίκτωρ-ορος (ὁ) σχόλ. ὁ ὁμοῦ παίζων, ὁ συμπαίκτωρ, ὁ σύντροφος ἐν τῇ παιδιᾷ : Σχόλ. Θεόκρ.6,18 **νικῆσαι τὸν ὁμοπαίκτορα** (κῶδ. τὸν ὅμοιον παίκτορα).

ὁμόπαις-αιδος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ὁμοῦ γεννηθείς, ὁ δίδυμος ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή· Ἡσ. «ὁμόπαιδα κάσιν Κασάνδρας· ὁμοῦ παιδευθέντα ἢ ὁμοῦ τεκνωθέντα» : Τραγ.'Αδέσπ.243, Πολυδ.3,23.

ὁμοπάτηρ-ερος 'Επιγρ. ὁμοπάτριος βλ.λ.

ὁμοπάτριος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ. κ. -ος-ον ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν πατέρα, ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός : Ἡρ.5,25 **'Αρταφρένεα ἀδελφεὸν ἑωυτοῦ ὁμοπάτριον,** Αἰσχ.Πρ.551 **τὰν ὁμοπάτριον Ἡσιόναν,** 'Αντιφ.1,1, Λυσ.19,22 **καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ὁμοπατρίου,** 'Ισαῖ.11,2 **ἀδελφαὶ ὁμοπάτριαι,** ΠΔ Λευΐτ.18, 11 **ὁμοπατρία ἀδελφή σού ἐστιν,** Θεοφάν.8Β **παίδων καὶ ὁμοπατρίων.**

ὁμόπατρις-ιδος-ι μσν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πατρίδα : Μιχ.'Ακομ.2,225,20 (ἐκδ.Λάμπρ.).

ὁμόπατρος-ον μτγν. ὁμοπάτριος βλ.λ. : 'Ορφ. 'Αργ.1,23 **μαστεύειν δ' ἄρα παῖδα κασιγνήτην καὶ ὁμόπατρον.**

ὁμοπάτωρ-ορος (ὁ,ἡ) ὁμοπάτριος βλ.λ. : Πλάτ. Νόμ.924Ε, 'Ισαῖ.1,1.

ὁμόπεδος-ον μτγν. ὁ ἐπίπεδος : Σχόλ.Θουκ.7,78.

ὁμοπέταλος-ον νεώτ. ἐπὶ ἄνθους, ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ πέταλα : **ὁμοπέταλα ἄνθη.**

ὁμοπιστία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἐκκλ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοπίστου, ἡ ἑνιαία πίστις : Κύριλλ.'Ιεσαΐ.11,205 **ὁ τίμιος σταυρὸς γέγονε πρόξενος τοῦ συναχθῆναι πρὸς ὁμοπιστίαν τοὺς ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν.**

ὁμόπιστος μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πίστιν : Κυριλλ.2, Εὐδοξ.269 **αὐτοὺς συνεργάτας ὥσπερ . . καὶ ὁμοπίστους δεξάμενος.**

ὁμοπλαστία (ἡ) νεώτ. βιολ. τὸ φαινόμενον τῆς ὑφισταμένης ὁμοιότητος μεταξὺ διαφόρων ὀργάνων ζωϊκοῦ ἢ φυτικοῦ ὀργανισμοῦ· ‖ ἐπιθ. -ικός.

ὁμόπλαστος-ον μσν. καθ' ὅμοιον τρόπον, ὁ ὁμοίως πεπλασμένος : 'Αλλάτ.298.

ὁμοπλεκής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ ὁμοῦ πεπλεγμένος, συμπεπλεγμένος : Χριστόδ.'Εκφρ.252 **εἶχε δὲ δοιὰς χεῖρας ὁμοπλεκέας·** ‖ ὁμ. μτφ. : Νόνν. Εὐαγγ.'Ιω.21,66 **οἶσιν** (ἰχθύσιν) **ὁμοπλεκέεσσιν ἐπέτρεχον ἰχθύες ἄλλοι.**

ὁμόπλεκτος-ον μτγν. ὁμοπλεκής βλ.λ. : Νόνν. Εὐαγγ.'Ιω.11,44 **στείχων αὐτοκέλευθος ὁμοπλέκτῳ χθόνα ταρσῷ.**

ὁμοπληθής-οῦς-ές εἰδ. μαθ. σειραὶ ἢ τάξεις περιέχουσαι τὸ αὐτὸ πλῆθος μονάδων, δθ. ὁμοπληθῆ εἴδη : Διόφ.'Ορισμ.1,10.

ὁμόπλοια (ἡ) μτγν. τὸ ὁμοῦ πλέειν, ὁ κοινὸς πλοῦς : Κικ.'Αττ.16,1,3.

ὁμοπλοΐα (ἡ) νεώτ. ὁμαδικὸς πλοῦς, **ὁ** ὑπὸ συνοδείαν πλοῦς· πρβλ. νηοπομπή.

ὁμόπλοκος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ πεπλεγμένος, συμπεπλεγμένος, ὁμοπλεκὴς βλ.λ. : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω. 19,22 **στέφος ὀξυέθειρον ὁμόπλοκον εἶχεν ἀκάνθης·** ‖ ὁμ. μτφ. : Νόνν.Δ 21,330 **ἠέλιος . . ἐνδομύχοις ἀκτῖσιν ὁμόπλοκα φύλλα χαράξας·** ‖ ὁμ. μτφ. ὁ ὁμοῦ μετά τινος, ὁ εἰς τὴν ὁμάδα, συντροφίαν τινὸς συμπεπλεγμένος: Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω. 14,78 **καὶ ἐγὼ δθ' ὁμόπλοκος ὑμῖν.**

ὁμόπλους-οος-ουν-οον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μετά τινος πλέων, ὁ ὑπὸ συνοδείαν τινὸς πλέων : ΑΠ 7,635 **ναῦς ὁμόπλοος·** ‖ δθ. ἐπὶ προσ., συνταξιδιώτης : Τρυφιόδ.265 **'Αργείοισιν ὁμόπλοον.**

ὁμοπλοῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ πλοίων, πλέω ὁμοῦ μετά τινος, πλέω ἐν συνοδείᾳ ἄλλων πλοίων : Πολύβ.1,25,1 **ἔχων δέκα ναῦς ὁμοπλοούσας.**

ὁμοπλωτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ ὁμοῦ πλέων, ὁμόπλους : 'Οππ.'Αλ.1,208 **σῆμα τόδε πλωτῆρσιν ἐτήτυμον ἔγγυθι γαίης ἔμμεναι, εὖτε λιπόντας ὁμοπλωτῆρας ἴδωνται.**

ὁμόπνοια (ἡ) μτγν. σύμπνοια, ὁμόνοια, ὁμογνωμία : Δαμάσκ.'Αρχ.2 **ὁμόπνοιά τις ἢ σύνταξις καὶ ἡ πρὸς ἄλληλα ἕνωσις.**

ὁμόπνους-οος-ουν-οον μσν. **ὁ** σύμπνους, σύμφωνος, ἐν ὁμονοίᾳ εὑρισκόμενος **μετά τινος :** Νικ.Χων.5 **ὁμόπνουν τινὶ διακεῖσθαι.**

ὁμοποιός-όν μτγν. ὁ τὸ αὐτὸ ποιῶν, ὁ φέρων τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα : 'Ιάμβλ.Νικ.'Αριθμ.97 **οἱ περισσοὶ ἀριθμοὶ ἐπειδὴ ἔτι ὁμοποιοί εἰσι καὶ τῆς αὐτῆς** (κῶδ. αὐτοῦ) **φύσεως.**

ὁμοπόλησις-εως (ἡ) ἡ σύγχρονος, δθ. ἁρμονικὴ καὶ κανονικὴ κίνησις : Πρόκλ.Πλάτ.Θεολ.6,12 **ὁμοπόλησιν . . τὴν ἐναρμόνιον τῶν ὅλων κίνησιν καὶ τὴν εἰς αὐτὴν συνιοῦσαν καὶ συνδέουσαν τὰ πάντα συμφωνίαν.**

ὁμόπολις-εως (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως, ὁ συμπολίτης : Πλούτ.'Ηθ.276Β **οὐκ ἐποιήσατο σύνοικον οὐδὲ ὁμόπολιν αὐτόν.**

ὁμοπολιτεία (ἡ) 'Επιγρ. ἡ συμπολιτεία, κοινότης.

ὁμοπολίτης (ὁ) συμπολίτης : Μιχ. εἰς ΗΝικ.474,18.

ὁμόπολος-ον μτγν. ἐπὶ σφαιρῶν ἢ κύκλων, ὁ ἔχων τοὺς αὐτοὺς πόλους : Πρόκλ.Τιμ.3,148D **ὁμοπόλων οὐσῶν τῶν ἑπτὰ σφαιρῶν,** αὐτ.'Υποτ.2,1 **ὁμόπολοι κύκλοι.**

ὁμοπολῶ-έω ὁμοῦ κινῶ : Πλάτ.Κρατ.405D **ἐπιστατεῖ δὲ οὗτος ὁ θεὸς τῇ ἁρμονίᾳ ὁμοπολῶν αὐτὰ πάντα καὶ κατὰ θεοὺς καὶ κατ' ἀνθρώπους.**

ὁμοπόρευτος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ πορευόμενος, συμπορευόμενος : Διον.'Αρεοπ.139.

ὁμοπράγμων-ονος μτγν. ὁ συμπράττων, συμβοηθός : 'Ιώσ.ΙΑ 17,12,1 **ὁμοπράγμονα παραλαχὼν ὁμόφυλον ἄνδρα.**

ὁμοπραγῶ-έω μτγν. συμπράττω, συνεργῶ, ἐνεργῶ ὡς βοηθός τινος : Ἰώσ.ΙΑ 17,5,5.
ὁμοπροσκύνητος-ον μσν. ἐπὶ τοῦ Ἁγίου πνεύματος, ὁ ὁμοῦ σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ προσκυνούμενος : Οἰκουμ.ΠΔ Κορινθ.2,3,518 **κύριον τὸ πνεῦμα καὶ ὁμόθρονον καὶ ὁμοπροσκύνητον καὶ ὁμοούσιον πατρὶ καὶ υἱῷ**, Στουδ.Θεόδ.126.
ὁμοπρόσωπος-ον μσν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ὁ τοῦ αὐτοῦ προσώπου : Ἀναστ.Συν.144C.
ὁμόπτερος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοια πτερά, ὅμοιον πτέρωμα : Αἰσχ.Ἱκ.224 **ἐν ἁγνῷ δ' ἑσμὸς ὡς πελειάδων ἵζεσθε κίρκων τῶν ὁμοπτέρων φόβῳ**, Πλάτ.Φαῖδρ.256Ε **ὁμοπτέρους ἔρωτος χάριν γενέσθαι**· ‖ ὁμόπτεροι ἐμοὶ ἐπὶ πτηνῶν, οἱ ὅμοιον ἐμοὶ πτέρωμα ἔχοντες, ὅθ.οἱ σύντροφοί μου : Ἀριστφ.Ὄρν.229 **ἴτω τις ὧδε τῶν ἐμῶν ὁμοπτέρων**· **2**) μτφ. ἐν ποικίλ. χρ. ὁ καθ' ὑπεοβολὴν ὅμοιος : Αἰσχ.Χο.174 **καὶ μὴν ὅδ' ἐστὶ κάρτ' ἰδεῖν ὁμόπτερος**, Εὐρ.Ἠλ.530· ‖ **ὁμόπτεροι νᾶες** αἱ ἔχουσαι ὁμοίας κώπας (κατ' ἄλλους, αἱ ἐξ ἴσου ταχεῖαι ἢ ἄ. αἱ ὁμοῦ βαίνουσαι) : Αἰσχ.Πέρσ.559 **ὁμόπτεροι κυανώπιδες νᾶες**· ‖ **ὁμόπτερος ἀπήνη** μτφ. οἱ δύο ἀδελφοὶ Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης : Εὐρ.Φοίν.329 **ἀπήνας ὁμοπτέρου**· **3**) ὁμ. μτφ. ὁμῆλιξ· Πολυδ.6,156 «ὁμοπτέρους δὲ τοὺς ὁμοτρίχους εἰπόντος Εὐριπίδου, Στράττις τοὺς ὁμήλικας εἴρηκεν ὁμοπτέρους», Ἡσ. «ὁμόπτεροι· ὅμοιοι, ὁμότριχοι, ὁμόχρονοι, ἀδελφοὶ ἥλικες, **ὁμοῦ ηὐξημένοι**» : Στράττ.78· **4**) νεώτ. ζῳολ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὁμόπτερα** κατηγορία ἐντόμων τοῦ ἀθροίσματος **τῶν ἡμιπτέρων**.
ὁμοπτέρως ἐπίρρ. μσν. πρὸς ἑρμηνείαν τοῦ ἀπτέρως : Τζέτζ.Λυκόφρ.627 **ἀπτέρως, ὁμοπτέρως**.
ὁμόπτολις ὁμόπολις βλ.λ. : Σοφ.Ἀντ.733 **οὔ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπτολις λεώς**, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.22,96 **Ἀνδρέᾳ εἶπε Φίλιππος ὁμόπτολις**.
ὁμόπτωτος-ον γραμμ. ὁμοιόπτωτος βλ.λ.
ὁμοπτώτως ἐπίρρ. ὁμοιοπτώτως βλ.λ.
ὁμορθέω Ἡσ. ἀκολουθῶ, ὁδοιπορῶ μετά τινος· Ἡσ. «ὁμορθεῖν· ἀκολουθεῖν, ὁδοιπορεῖν».
ὁμοργάζω ἀποσπογγίζω, ἀπομάττω βλ.λ. : Ὑμν. Ἑρμ.361 **αὐγὰς ὠμόργαζε** (διόρθ. ἀντὶ ὠμάρταζε).
ὅμοργμα-ατος (τὸ) μτγν. τὸ ἀποσπογγισθέν, τὸ ἀποματτόμενον, ὅθ. ὁ ρύπος, ἡ κηλίς : ΑΒ 432 «ὁμόργματα τὰ ἐπίμετρα λέγεται» : Συνέσ.182D **κηλῖδας ἀρχαίας καὶ προστετηκότα ὁμόργματα**.
ὀμόργνυμι εὐκτ., ἀόρ. **ὀμόρξαις**, μέσ. ὀμόργνυμαι, ἀπομάσσω, σφουγγίζω· συνήθ. ἐν τῷ μέσ. : Ἰλ.Σ 124 **χερσὶ παρειάων δάκρυ' ὀμορξαμένη**, Ὀδ.Λ 527 **δάκρυά τ' ὠμόργνυντο**, Πυθ.π.Διογ.Λ 8,17 **θᾶκον ὀμόργνυσθαι**.
ὁμορέω, Ἰων. ὁμουρέω εἶμὶ ὅμορος, γειτνιάζω, συνορεύω : Ἡρ.2,33 (οἱ Κελτοὶ) **ὁμουρέουσι Κυνησίοισι**, Ἑκατ.Μ 163, Πλούτ.Ἠθ.292D **χωρίοις ὁμορεῖν**, Διόδ.Σ 13,81 **ὁμοροῦντες τῇ τῶν Καρχηδονίων ἐπικρατείᾳ**, Πάπ. **ὁμοροῦσα γῇ**· ‖ ἀπολ. **τὰ ὁμοροῦντα τοῦ ἀέρος**, Ἐπικ.Ἐπιστ.2,51· ‖ ἡ μτχ. κτ. πληθ. **ὡς οὐσ. οἱ ὁμοροῦντες** οἱ γείτονες : Ἐπίκ.Δοξ.40· ‖ ὁμ. εἰδ. πλησιάζω ἐρωτικῶς, συγκατοικῶ μετ' ἐρωμένου ἢ ἐρωμένης : Περικτ. π.Στοβ.4,28,19 **ὅπως ἄλλοισιν ὁμουρέῃ**.
ὁμόρησις-εως (ἡ), Ἰων. ὁμούρησις γειτνίασις, γειτονία : Ἐπικ.Ἐπιστ.1,20, αὐτ.Φυσ.622G· ‖ εἰδ. ἀστρολ. ἐπὶ τῶν πλανητῶν : Ἀντίοχ.Ἀστρ. ἐν Κατ. Ἀστρλ.Κ 1,159, Πορφ.Τετράβ.189.
ὁμορία (ἡ) μτγν. ὁμόρησις βλ.λ. : Φιλόδ.ἐν Ἡρακλεωτ.Πίν.1,20.
ὁμόριος-ον, Ἰων. ὁμούριος ὅμορος βλ.λ. : Καλλ. ἀπ.185, Ἀπολλ.Ρ 2,379· ‖ ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός : Πολύβ.2,39,6 **ὁμόριος Ζεύς** (δ.γρ. ὁμάριος βλ.λ.).
ὁμορίτας Ἡσ. «ἄρτος ἐκ πυροῦ διηττημένου γεγονώς»· πρβλ. **ἀμορβίτης, ἀμορίτης**.
ὅμορος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. ὅμουρος ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ μετά τινος ὅρια, ὁ συνορεύων πρός τινα, ὁ γείτων : Ἡρ.1,57 **οἳ ὅμουροί κοτε ἦσαν τοῖσι νῦν Δωριεῦσι καλεομένοισι**, αὐτ.2,65· ‖ ὁμ. ἀπολ. : Ἀριστέ.3, Θουκ.6,78 **ὁμόρους ὄντας καὶ τὰ δεύτερα κινδυνεύσοντας προορᾶσθαι**, Δημ.18 **καὶ χώραν ὅμορον καὶ δύναμίν τινα κεκτημένους**, Ἡρωδιαν.3,2,12 **ἐπὶ τὴν Βιθυνίαν ὅμορον οὖσαν, - ὅμορα κράτη**· ‖ **ὅμορος πόλεμος** ὁ πρὸς γείτονας πόλεμος : Δημ.24 **ἐπειδὰν δ' ὅμορος πόλεμος συμπλακῇ πάντ' ἐποίησεν ἔκδηλα**· ‖ ὡς οὐσ. μτ. γενικ. ὁ γείτων : Ἰσοκρ. 14,18 **ἢ τούτων τυχεῖν ὁμόρους ὄντας**· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. **οἱ ὅμοροι** οἱ γειτονικοὶ λαοί, οἱ γείτονες : Θουκ.1,15 **πρὸς ὁμόρους τοὺς σφετέρους ἑκάστοις**· ‖ φρ. **κατὰ τὸ ὅμορον** ἕνεκα τῆς γειτονίας : Θουκ.6,88 **τοῖς μὲν Ἀθηναίοις εὖνοι ἦσαν . . τοῖς δὲ Συρακοσίοις ἀεὶ κατὰ τὸ ὅμορον διάφοροι**· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. **τὰ ὅμορα τῶν πόλεων** τὰ προάστεια : ΠΔ Ἀριθμ.35,5 **καὶ ἡ πόλις μέσον τούτου ἔσται ὑμῖν, καὶ τὰ ὅμορα τῶν πόλεων**· **2**) μτφ. παραπλήσιος, ὅμοιος : Ἀριστλ.ἨΝικ. 1232a,35 **ὅμοροι ὁ ἀνδρεῖος καὶ ὁ θρασύς**, Πλωτ. 4,8,7 **ὅμορος οὖσα τῇ αἰσθητῇ φύσει**.
ὁμοροφία (ἡ) ἄ. ὁμωροφία βλ.λ.
ὁμοροφῶ-έω ἄ. ὁμωροφῶ βλ.λ.
ὁμόρρειθρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὑδρευόμενος ἐκ τοῦ αὐτοῦ ρείθρου, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ρέοντος ὕδατος : Ἰουστιν.Πανδ.π.Θησ.Στεφ. ἐν λ.
ὁμορρευστῶ-έω μτγν. ὁμοῦ, ἐν ταυτῷ ρέω : Ὀλύμπ.Ἀλχ.104Β.
ὁμόρρητος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ ἢ συγχρόνως, ταυταχρόνως ρηθείς : Νόνν.Δ 1,46.
ὁμορροή δ.γρ. τοῦ συρροὴ βλ.λ.
ὁμορρόησις-εως (ἡ) ὁμόρησις βλ.λ.
ὁμορρόθιος-ον μτγν. ὁμόρροθος βλ.λ. : Μᾶρκ. Ἀργ.ἐν ΑΠ 7,374 **ἀλλά με δαίμων ἄπνουν αἰθυίαις θῆκεν ὁμορρόθιον**.
ὁμόρροθος-ον (ὁμορροθῶ) κυρίως ὁ ὁμοῦ κωπηλατῶν, ὅθ. ὁ πλησίον τινὸς εὑρισκόμενος, ὁ ὁμοῦ μετά τινος πράττων τι : Θεόκρ.Ἐπιγρ.3,5 **ἄντρον ἔσω στείχοντες ὁμόρροθοι**.
ὁμορροθῶ-έω ὁμοῦ ἢ συγχρόνως μετά τινος ρέω : Ἱπп.598,42 **καὶ ἣν τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἀπιόντα ὁμορροθῇ κατ' ἴξιν τῷ ἀπὸ τῆς γυναικός**· **2**) ὁμοῦ κ. συγχρόνως μετά τινος κωπηλατῶ : Πλούτ.Ἠθ.94Β· **3**) ὁμοῦ μετά τινος ρυμουλκῶ, σύρω : Ὀρφ.Ἀργ.256 **ὑπὸ στέρνοισι κελεύεις βρίσασθ' ὁμορροθέοντες**· **4**) ὅθ. μτφ. συμφωνῶ, συναινῶ : Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.852 «ὁμορροθῶ· συνθέλω» : Σοφ.Ἀντ.536 **δέδρακα τοὔργον, εἴπερ ἥδ' ὁμορροθεῖ** (σχόλ.«συμφωνεῖ»), Συνέσ.138C **φύσιν δὲ ἔχει τὴν ἅπαξ ἐγκεντρισμένην εἰς αὐτὸ ψυχὴν ἢ ὁμορροθεῖν ἢ ἕλκεσθαι**· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. προσ. : Εὐρ.Ὀρ.530 **ἐν οὖν λόγοισι τοῖς ἐμοῖς ὁμορροθεῖ**· ‖ ὁμ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Αἰλ.Ζ16,32 **κρότῳ ὀστράκων ὁμορροθοῦντι πρὸς τὸ μέλος**.
ὁμόρροσα Ἡσ. «ἀθρό[ι]α».
ὁμόρρους-οος-ουν-οον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοῦ ρέων : Πλούτ.Ἠθ.909C, - **ὁμόρροι φλέβες**· **2**) νεώτ. εἰδ. ναυτ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **ὁμόρρους** τὸ φαινόμενον καθ' ὃ ἡ ταχύτης τοῦ πλοίου εἶναι μικροτέρα τῆς φαινομένης ταχύτητος τοῦ ὕδατος.
ὁμορρυθμία (ἡ) κ. νεώτ., Ἰων. **ὁμορρυσμίη** τὸ εἶναί τινα ὁμόρρυθμον, ὁμοίου ρυθμοῦ : Ἱππ.Ἀν.1.
ὁμόρρυθμος-ον κ. νεώτ., Ἰων. **ὁμόρυσμος** ὁ τοῦ αὐτοῦ ρυθμοῦ, τῆς αὐτῆς μορφῆς, ὅμοιος : Ἱππ.Ἀν.1 **ἀρτηρίη ἐξ ἑκατέρου φαρυγγέθρου τὴν ἔκφυσιν ποιευμένη ἐς ἄκρον πνεύμονος τελευτᾷ, κρίκους ξυγκειμένη ὁμορύσμους τῶν περιηγέων ἁπτομένη**· **2**) νεώτ. εἰδ. νομ. **ὁμόρρυθμος**

ἑταιρεία ἡ ἐν ᾗ οἱ συνεταῖροι ἀλληλεγγύως καὶ ἀπεριορίστως εὐθύνονται διὰ τὰς ἑτοιρικῶς ἀναλαμβανομένας ὑποχρεώσεις.

ὁμορρύθμως νεώτ. ἐπίρρ. κατὰ ὅμοιον ρυθμόν ‖ κτ. τρόπον ὁμόρρυθμον βλ. λ.2).

ὁμόρρυτος-ον ὁ ὁμοῦ ρέων : Νόνν.Δ 46,261 **Σίριον ὃν καλέουσιν ὁμόρρυτον** (ἑσφ. γρ. ἀντὶ ὀπωρινόν).

ὄμορφα ἐπίρρ. δημ. εὔμορφα βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 13,15 **κι οἱ δυό τους ὄμορφοι, κι ὄμορφα οἱ δυό τους ἔχουν τὸν ἔρωτα ὁδηγό τους.**

ὀμορφάδα (ἡ) δημ. εὐμορφιά, εὐμορφάδα βλ.λ.

ὀμορφαίνω δημ. εὐμορφαίνω βλ.λ. : Παλαμ. Περ.Χαιρ.95,5 **κι ὁ ἥλιος ὅλα τὰ ὀμορφαίνει.**

ὀμορφιά (ἡ) δημ. ἡ ὡραιότης, εὐμορφία βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 12,21 **κι ὅσοι πᾶν μέσ' στὶς ἐλιὲς | ὀμορφιὲς κρυφὲς νὰ ἰδοῦν.**

ὀμορφίζω δημ. ὀμορφαίνω βλ.λ.

ὀμορφοκόρη (ἡ) δημ. ὡραία, εὔμορφος κόρη : Ζερβ.Τράγ.ΚΚ 4,19 **νὰ κυνηγῆστε καὶ νὰ βρῆτε | ὀμορφονιούς, ὀμορφοκόρες.**

ὀμορφονιός (ὁ) δημ., θηλ. **ὀμορφονιά,** κ. μορφονιός ὡραῖος, εὔμορφος νέος : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 4,19 **νὰ κυνηγῆστε καὶ νὰ βρῆτε | ὀμορφονιούς, ὀμορφοκόρες'** ‖ ὅθ. εἰρων. ὁ ὑπὲρ τὸ πρέπον καλλωπιζόμενος νέος.

ὄμορφος-η-ο δημ. εὔμορφος βλ.λ. : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.86,131 **ἔχει ὁ Κοντοθόδωρος, ἔχει ὄμορφη γυναῖκα,** Σολωμ.Θάνατος Ὀρφανῆς 25 **ἐτούτη εἶναι, κόρη μου, ἡ ὄμορφη παιδούλα.**

ὁμός-ή-όν (ἅμα) ὁ αὐτός, ὁ ὅμοιος, ἡνωμένος, κοινός : Ἰλ.Δ 437 **οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος,** αὐτ.Ν 354 **ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος ἠδ' ἴα πάτρη,** αὐτ.Ψ 91 **ἀμὴ σορός,** αὐτ.Ω 57 **ὁμὴ τιμή,** Ὀδ.Ρ 563 **ὁμὴν δ' ἀνεδέγμεθ' ὀιζύν,** Ἡσίοδ.Θ 508 **ἠγάγετο Κλυμένην καὶ ὁμὸν λέχος εἰσανέβαινεν,** Ἐπιγρ. **ὁμὰ χθών,** Τρυφιόδ.309 **αὐλὸς καὶ φόρμιγγες ὁμὴν ἐλίγαινον ἀοιδήν'** ‖ φρ. **ἱκνεῖσθαι εἰς ὁμὸν** γίνομαι κοινός, ἑνοῦμαι : Παρμ.8,47' ‖ **καθ' ὁμά** ἐπιρρηματικῶς, ὁμοίως : Ἡσίοδ.Α 50 **οὐ καθ' ὁμὰ φρονέοντε'** ‖ ὁμ. ἡ φρ. μτ. γενικ. : Καλλ.Αἰτ.Ὀξυρ.2079 **ἑτέρων ἴχνια μὴ καθ' ὁμὰ δίφρον ἐλᾶν.**

ὀμόσαι ἀπαρφ. ἀορ. τοῦ ὄμνυμι βλ.λ.

ὁμοσαρκία (ἡ) μσν. τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν σάρκα, ἕνωσις σαρκῶν : Μιχ.Ἀκομ.Ι,350,23 **ὁμοσαρκία παιδουργός** (ἡ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς σάρξ, ἡ ὁμοῦ παιδοποιοῦσα).

ὁμόσαρκος-ον μτγν. κ. μσν. ἐπὶ γυναικός, ἡ ἔχουσα τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς σάρκα, ὡς πλασθεῖσα ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ : Κύριλλ.Μαλαχ. 2,845 **ἐννόησον ὅτι αὕτη κοινωνός σου καὶ γυνὴ διαθήκης σου, τουτέστιν ὁμόσαρκός σου καὶ κατὰ τὸν νόμον συνῳκισμένη.**

ὀμόσας μτχ. ἀορ. τοῦ ὄμνυμι βλ.λ.

ὁμόσε (ὁμός) ἐπίρρ. εἰς τὸν αὐτὸν τόπον : Ἰλ. Μ 24 **τῶν** (ἐνν. ποταμῶν) **πάντων ὁμόσε στόματ' ἔτραπε Φοῖβος Ἀπόλλων,** αὐτ.Ν 337 **ὣς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη** (ἦλθεν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἡ μάχη, τουτέστιν ἡ μάχη συνήφθη ἐκ τοῦ συστάδην)' ‖ ὅθ. φρ. **ὁμόσε ἰέναι, βαδίζειν, χωρεῖν** κττ. ἔρχομαι, ὁρμῶ ἐναντίον τινός : Ἀριστφ. Ἐκκλ.863 **ὁμόσ' εἶμι κύψαι,** αὐτ.876 **βαδιστέον ὁμόσε,** Θουκ.2,62 **ἰέναι δὲ τοῖς ἐχθροῖς ὁμόσε μὴ φρονήματι μόνον, ἀλλὰ καὶ καταφρονήματι'** ‖ ὁμ. **ὁμόσε ταῖς λόγχαις ἰέναι** βαδίζειν, ὁρμᾶν εἰς μάχην : Ξεν.Συμπ.2,13 **ποιήσει πάντας Ἀθηναίους τολμᾶν ὁμόσε ταῖς λόγχαις ἰέναι'** ‖ ὁμόσε θεῖν, φέρεσθαι ἔρχεσθαι, ὁρμᾶν πρός συνάντησίν τινος : Ξεν.Ἀγ.3,4,4' **2)** μτφ. ἔρχομαι εἰς ἀντίθεσιν, ἀντιτίθεμαι ἐν ποικίλαις ἐκφράσεσι : Εὐρ.Ὀρ.921 **ξυνετὸς δὲ χωρεῖν ὁμόσε τοῖς λόγοις θέλων,** Ἀριστλ.Μεταφ.1089a,3 ὁμόσε βαδιεῖται τῷ Παρμενίδου λόγῳ, Αἰλ.ἀπ.166 **ὁμόσε χωροῦσι τοῖς ποιηταῖς'** ‖ ὁμ. ἀνθίσταμαι, ἀντιτίθεμαι : **ὁμόσε χωρεῖν πρὸς τὰς τιμωρίας** : Φιλόδ. ἐν Ἡράκλ.1289,57, Πλούτ.Θησ.10 **ὁμόσε φήμη,** Διον.Ἀλ.Ρωμ 6,74 **ὁμόσε τοῖς δεινοῖς χωρεῖν'** ‖ φρ. **ὁμόσε ἰέναι** τοῖς **ἐρωτήμασιν** ἔρχεσθαι εἰς τελικὴν συζήτησιν διὰ τῶν ἐρωτήσεων : Πλάτ. Εὐθ.294D **τῷ δὲ ἀνδρειότατα ὁμόσε ᾔτην τοῖς ἐρωτήμασι'** **3)** φρ. ὁμόσε πορεύεσθαι ἔρχεσθαι, κινεῖσθαι, κλίνειν εἰς συμφωνίαν, εἰς συμβιβασμόν : Δημ.1287' **4)** μτγν. ὡς ἐπίρρ. μτ. δοτ. μετά τινος, ἅμα τινί, σύν τινι : Πολύβ.3,31,4, Πάπ. **ὁμόσε ταῖς ἄλλαις εὐεργεσίαις'** ‖ ὁμ. μτ. χρον. προτ. συγχρόνως, ἅμα, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὅτε : Πάπ. **Ἱερατευκότα τῆς Ἑκάτης ὁμόσε ὅτε καὶ τοῦ Παναμάρου.**

ὁμοσεισμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς περιοχὴν ἢ ζώνην ἐν ᾗ αἱ σεισμικαὶ δονήσεις εἶναι ὁμοίας ἐντάσεως : ὁμοσεισμικαὶ **γραμμαί.**

ὁμόσημος-ον μσν. ὁ ἔχων ὁμοίαν σημασίαν : Θεόγνωστ.Καν.161.

ὁμοσθενής-οῦς-ές μτγν. **ὁ** ἔχων **τὸ** αὐτό, ἴσον σθένος : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.21,62, ΑΠ 8,4.

ὁμοσίπυος-ον (σιπύη) ὁ τῆς αὐτῆς σιπύης βλ.λ., ὁ ὁμοτράπεζος : Χαρώνδ.π.Ἀριστλ.Πολιτ.1252b,14 **ἣ μὲν οὖν . . συνεστηκυῖα κοινωνία κατὰ φύσιν οἰκός ἐστίν' οὓς Χαρώνδας μὲν καλεῖ ὁμοσιπύους, Ἐπιμενίδης δὲ ὁ Κρὴς ὁμοκάπους.**

ὁμόσιτος-ον κ. νεώτ. ὁ συντρώγων μετά τινος' Ἡσ. «ὁμόσιτος' ὁμοτράπεζος» : Ἡρ.7,119 **ταῦτα μὲν αὐτῷ τε βασιλέϊ καὶ τοῖσι ὁμοσίτοισι μετ' ἐκείνου ἐπεποίητο,** Πλούτ.Ἠθ.643D.

ὁμοσιτῶ-έω κ. νεώτ. συντρώγω : Ἡρ.1,146 **μήποτε ὁμοσιτῆσαι τοῖσι ἀνδράσι.**

ὁμόσκευος ὁ τὴν αὐτὴν πολεμικὴν σκευὴν ἔχων, ὁ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡπλισμένος : Θουκ.2,96 **ὅμοροί τε τοῖς Σκύθαις καὶ ὁμόσκευοι,** Διον.Ἀλ.Ρητ.8,11 **τοὺς ἐκ τοῦ δήμου τῶν Περσῶν ὁμοσκεύους ποιῆσαι τοῖς ὁμοτίμοις.**

ὁμοσκηνία (ἡ) τὸ ὁμοσκηνοῦν, τὸ ζῆν τινα ὑπὸ τὴν αὐτὴν σκηνήν : Ξεν.ΚΠ 2,1,26 (ἰδ.γρ.).

ὁμόσκηνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ζῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν σκηνὴν μετά τινος : Μάξ.Τύρ.6,4 **πλῆθος ἀνδρῶν ὁμόσκηνον,** Ἰώσ.ΙΑ 3,8,10 **θεὸς ὁμόσκηνος τῷ πλήθει,** Ἰω.Χρυσ.Λόγ.2 **πολέμιός ἐστιν ὁμόσκηνος, ἐχθρὸς σύνοικος'** ‖ ὁμ. κ. ὡς οὐσ. : Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,55, Μέν.Πρ.3.

ὁμοσκηνῶ-όω ζῶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν σκηνήν : Ξεν. ΚΠ 2,1,25 **ἐν δὲ τῷ ὁμοσκηνοῦν ἐδόκουν αὐτῷ ὠφελεῖσθαι πρὸς τὸν μέλλοντα ἀγῶνα.**

ὁμόσκοτος-ον μτγν. ὁ ὤν, διατελῶν ἐν τῷ αὐτῷ σκότει : Γρηγ.Ναζ.3,4.

ὁμόσπλαγχνος-ον ὁ ἐκ τῶν αὐτῶν σπλάγχνων γεννηθείς, ὁμογάστριος : Αἰσχ.Ἑπτ.890 **ὁμοσπλάγχνων πληρωμάτων,** Σοφ.Ἀντ.511 **οὐδὲν αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχνους . . σέβειν,** Ἰουστ.Διαλ.Τρυφ. 143Β **ὁμοσπλάγχνοις καὶ ἀδελφοῖς.**

ὁμοσπονδία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἕνωσις πολλῶν ἐπὶ μέρους κρατῶν ἀποτελούντων ἓν κοινὸν κράτος, ἄ. συμπολιτεία : **ἑλβετικὴ ὁμοσπονδία' 2)** ἕνωσις πολλῶν ὀργανώσεων τῆς αὐτῆς συνήθους μορφῆς πρὸς ἐπιδίωξιν κοινῶν σκοπῶν : **ὁμοσπονδία ἀστικῶν ὀργανώσεων, - ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν'** ‖ εἰδ. συνδικαλιστικὴ ὀργάνωσις περιλαμβάνουσα ἅπαντα τὰ σωματεῖα τοῦ αὐτοῦ κλάδου ὑπὸ ἑνιαίαν διεύθυνσιν καὶ διοίκησιν : **ὁμοσπονδία ἐργατῶν λιμένος, - καπνεργατικὴ** ὁμοσπονδία, **- ὁμοσπονδία πολυτέκνων.**

ὁμοσπονδιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμοσπονδίαν : **ὁμοσπονδιακὸν συμβούλιον' 2)** ὁ κατὰ ὁμοσπονδίας συν-

τεταγμένος, ὠργανωμένος : πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ὁμοσπονδιακὴ ὀργάνωσις τῶν ἐργατῶν· **3)** ὁ ὑποστηρίζων τὴν κατὰ πολιτικὰς ὁμοσπονδίας ὀργάνωσιν τῶν κρατῶν.

ὁμόσπονδος-ον κ. νεώτ. ὁ μετέχων εἰς τὰς σπονδάς : Ἡρ.9,16 **ὁμοτράπεζός τέ μοι καὶ ὁμόσπονδος ἐγένετο,** Δημ.321 **μήθ' ὁμωρόφιον μήθ' ὁμόσπονδον.. εἶναί τισι,** Δεὶν.1,24 **ὁμόσπονδος καὶ ὁμοτράπεζος.. γέγονεν·** ‖ μτφ. : Γρηγ. Ναζ.2,206D **ὁμόσπονδος τοῖς κάτω φανείς·** **2)** μτγν. κ. νεώτ. ὁ διὰ σπονδῶν, συνθηκῶν συνδεδεμένος πρός τινα : ΠΔ Μακκ.3,3,7· ‖ νεώτ. εἰδ. ἐπὶ κρατῶν, πολιτικῶν κτт., ὁ συναποτελῶν ὁμοσπονδίαν μετά τινας : **αἱ ὁμόσπονδοι πολιτεῖαι τῆς Ἑλβετίας.**

ὁμοσπονδῶ-έω μτγν. συνδέω τινὰ διὰ σπονδῶν, συνθηκῶν : Πολυδ.1,34, Φρύν.Σοφ.Παρ.95.

ὁμόσπορος-ον κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σπαρείς, δθ. ὁ ὑπὸ τῶν αὐτῶν γονέων γεννηθείς : Ὑμν.Δημ.85 **αὐτοκασίγνητοί τε καὶ ὁμόσποροι,** Πίνδ.Ν 5,43 **ὁμόσπορον ἔθνος,** Αἰσχ.Ἑπτ.932 **χερσὶν ὁμοσπόροισιν·** ‖ ὁμ. ὡς ουσ. ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή : Αἰσχ.Χο.242 **τῆς τυθείσης νηλεῶς ὁμοσπόρου,** Σοφ.Τρχ.212, Εὐρ.ΙΤ 611, Ἀντιφάν.18· **2)** μτφ. ἐπὶ γυναικός, ἡ σύζυγος δύο ἀνδρῶν : Σοφ.ΟΤ 260 **ἔχων δὲ λέκτρα καὶ γυναῖχ' ὁμόσπορον·** ‖ δθ. ἐνεργ. ὁ τὴν αὐτὴν γυναῖκα σπείρων, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πρός τινα σύζυγον : αὐτ.460 **καὶ τοῦ πατρὸς ὁμόσπορός τε καὶ φονεύς·** **3)** νεώτ. εἰδ. φυτολ. ὁ ἔχων σπόρους τοῦ ἑτέρου μόνον γένους : **τὸ φυτὸν λυκοπόδιον εἶναι ὁμόσπορον.**

ὀμόσσαι, ὀμόσσας ἐπ. ἀπαρφ. κ. μτχ. ἀορ. τοῦ ὄμνυμι.

ὁμόσσυτος-ον μτγν. ὁ μετά τινος ὁρμῶν : Νόνν. Δ 45,217 **ὁμόσσυτος ἤιε Κάδμῳ.**

ὁμόστεγος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην ζῶν : Γρηγ.Ναζ.π.Στεφ. **ὁμόστεγος, ὁμοδίαιτος, - φίλος καὶ ὁμόστεγος.**

ὁμοστεγῶ-έω Ἐπιγρ. ζῶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην : Ἐπιγρ., Βασ.Θεκλ.298 **ὁμοστεγεῖν καὶ συνοικεῖν.**

ὁμοστεφής-οῦς-ές μσν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέμμα· κ. συνεκδ. τὴν αὐτὴν κόμην : Ἀνδρ.Κρ.173.

ὁμόστεφος-ον μσν. ὁ ὁμοστεφὴς βλ.λ.

ὁμοστιβής-οῦς-ές (ὁμοῦ, στείβω) μτγν. ὁ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἰχνῶν στείβων, ὁ ὁμοῦ βαδίζων, πορευόμενος, δθ. μτφ. ὁ σύμφωνός τινι : Κυρίλλ.11,12, αὐτ.ΚΔ Ἰω.18,19,1024 **τοῖς διὰ Μωσέως .. νόμοις, ἧγουν τοῖς πάλαι τεθεσπισμένοις ὁμοστιβὴς καὶ σύνδρομος.**

ὁμόστιξ-ῖχος (ὁ,ἡ) (ὁμοῦ, στείχω) ἀρχ. λεξ. ὁ ὁμοῦ στείχων, βαδίζων· Χοιροβ.Θεο.1,319Η **«ἡ ἅμα τινὶ πορευομένη».**

ὁμοστιχής-οῦς-ές (ὁμοῦ, στείχω) ὁ ὁμοῦ στείχων, βαδίζων, ὁ συνοδεύων τινά, ὁ συμπορευόμενός τινι : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.10,143 **ἄσπετος ὡμάρτησεν ὁμοστιχέων χορὸς ἀνδρῶν.**

ὁμοστιχῶ-άω (ὁμοῦ, στείχω) βαίνω, στείχω ὁμοῦ μετά τινος, εἰς τὸν αὐτὸν στίχον, εἰς τὴν αὐτὴν σειρὰν χωρῶ, βαδίζω, συμπορεύομαι, συμβαδίζω : Ἰλ.Ο 635 **βόεσσιν αἰὲν ὁμοστιχάει.**

ὁμόστοιχος-ον (ὁμοῦ, στοῖχος) ὁ ἐν τῷ αὐτῷ στοίχῳ, ἐν τῇ αὐτῇ γραμμῇ ἢ ἐν τῇ αὐτῇ τάξει ὁμοῦ μετά τινος ὢν : Θεόφρ.ΦΑΙτ.6,6,3 **ἐκ πικρῶν καὶ στρυφνῶν εἰς γλυκεῖς καὶ λιπαροὺς καὶ εἴ τις ἄλλος ὁμόστοιχος·** ‖ ὁ τῆς αὐτῆς καταστάσεως, τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ἰσόβαθμος : Πλαύτ.Ἠθ.503D **μανίᾳ γὰρ ὁμόστοιχος μὲν ἡ ὀργή** (δ.γρ. ὁμότοιχος)· ‖ ἰσότιμος : Ἐπιφάν. Ἀγκύρ.67,64 **ὁμόστοιχος καὶ ὁμοούσιός ἐστιν ἡ ἁγία Τριάς,** Δαμάσκ.Ἀρχ.312.

ὁμοστοίχως ἐπίρρ. μτγν. κ.μσν. κατὰ τρόπον ὁμόστοιχον βλ.λ., ἐν ἰδιότητι ὁμοστοίχου: Ἐπιφάν.2,31Α.

ὁμόστολος-ον (ὁμοῦ, στέλλω, στέλλομαι) κ. μσν. ὁ πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος ὁμοῦ (μετά τινος) διευθυνόμενος, συμπορευόμενος, συνταξιδιώτης, δθ. ὁ συνοδός, ὁ ἀκόλουθος : Σοφ.ΟΤ 212 **Βάκχον.. Μαινάδων ὁμόστολον,** Ἀπολλ.Ρ 2,802 **ὁμόστολον ὔμμιν ἕπεσθαι·** **2)** (στολή) κ. μσν. ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον ἐνδεδυμένος, κ. γεν. ὁ ὅμοιος : Αἰσχ.Ἱκ.496 **μορφῆς δ' οὐχ ὁμόστολος φύσις,** Μηναῖ.1,2 Ὠδ.8 **ἔφριξε παίδων εὐαγῶν τὸ ὁμόστολον φυχῆς ἄσπιλον σῶμα.**

ὁμόστοργος-ον (ὁμοῦ, στοργή) μτγν. ὁ αἰσθανόμενος τὴν αὐτὴν στοργήν, ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον στέργων, ἀγαπῶν : Νόνν.Δ 3,386.

ὁμοστράτηγος (ὁ) (ὁμοῦ, στρατηγός) μσν. ὁ συστράτηγος : Συνεχισταὶ Θεοφάν.306,20.

ὁμόστυλος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ φέρων ὁμοιομόρφους στύλους.

ὁμοσυγγενέτας-αο (ὁ) Ἐπιγρ. δωρ. ὁ συγγενής.

ὁμοσύγγονος-ον ὁ συγγενής, ὁ συγγενικός : **λαὸν ἄγων .. ὁμοσύγγονον.**

ὁμοσύζυξ-ῦγος (ὁ,ἡ) ὁ ὁμοῦ δεδεμένος, ὁ συνεζευγμένος, συνηνωμένος : Φιλόξ.2,36 **ὁμοσύζυγα δὲ ξανθόν τ' ἐπεισῆλθεν μέλι καὶ γάλα σύμπακτον.**

ὁμοσύμφωνος-ον μτγν. ὁ σύμφωνός τινι, ὁ ὁμόφωνος : Ἀθανάσ.1,826.

ὁμόσφυρος-ον λεξ. ὁ συνοδοιπόρος· Ἡσ. «ὁμόσφυροι, συνοδοιπόροι», Σουΐδ. «ὁμόσφυρος, ὁ ἐν τῷ αὐτῷ τὴν πορείαν ποιούμενος»· **2)** Ἡσ. «ὁμόσφυρος· ἀδελφή»· ‖ ΕΜ 625,31 «ὁμόσφυρος ὁ ἀδελφός, διὰ τὸ περὶ τὰ αὐτὰ σφυρὰ τῆς μητρὸς πεσεῖν γεννηθέντα»· **3)** Ἡσ. «ὁμόσφυρος· .. τῆς δὲ τρίτης συλλαβῆς ἐκτεινομένης, δηλοῖ τὸν ὁμόχωρον, σφῦρα **γὰρ** τῆς σπορίμου γῆς τὸ μέτρον».

ὁμοσχημονῶ-έω (ὁμοσχήμων) εἶμαι τοῦ αὐτοῦ σχήματος, ἔχω τὴν ἰδίαν μορφήν, μτ. δοτ.: εἰκ. ἐν Δημόκρ.π.Θεόφρ.Αἰσθ.50.

ὁμοσχήμων-ονος-ον (ὁμοῦ, σχῆμα) ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ σχῆμα, τὴν ἰδίαν μορφήν : Θεόφρ.Φ1 4,2,4 ὁμοσχήμων (δ.γρ. ὁμοιόσχημος), Σχόλ.Ἰλ.Ψ 65.

ὁμόσχολος (ὁ) (ὁμοῦ, σχολή) λεξ. ὁ συμμαθητής· Σουΐδ. ἐν λ. Τυραννίων.

ὁμόσωμος-ον μσν. ὁ ἀποτελῶν ἓν σῶμα μετά τινος : Στουδ.Θεόδ.228Ε **ὅμως ὁμόσωμοι αὐτῆς** (τῆς ἐκκλησίας) **καὶ τρόφιμοι.**

ὁμοταγής-οῦς-ές (ὁμοῦ, τάσσω) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐν τῇ αὐτῇ σειρᾷ ἢ γραμμῇ **τεταγμένος** : Εὐκλ. 12,12 **ἑκάστη τῶν ὁμοταγῶν πυραμίδων πρὸς ἑκάστην ὁμοταγῆ πυραμίδα τριπλασίονα λόγον ἕξει·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ὀπτικῶν γραμμῶν : Γαλ.Χρ.Μορ. 10,12 **ὁμοταγεῖς ὄψεις·** ‖ κ. ἐπὶ ὁδῶν : Ὀρειβ. 9,20,1· **2)** κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν μετά τινος, μτ. δοτ.: Ἰάμβλ.Μαθ.Ἐπιστ.14,Ἰουλ.Λόγ. 4,144D **ἔργα ὁμοταγῆ ταύταις,** Δαμάσκ.Ἀρχ.37, Στουδ.Θεόδ.330Ε **ὡς Πέτρος ἢ Παῦλος σὺν τοῖς ὁμοταγέσιν·** **3)** Ἡσ. «ὁμοταγεῖς, οἱ ἐν τῷ αὐτῷ τάγματι» : Διον.Ἀρεοπ.Ἐπιστ.8,448,Ἰω.Χρυσ.6,20,23· **4)** κ. νεώτ. γραμμ. ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον. συντασσόμενος, ὁμοιοσύντακτος.

ὁμοταγία (ἡ) (ὁμοταγής) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοταγοῦς, τὸ νὰ εἶναί τις ὁμοταγὴς βλ.λ. : Μάξ. Ὁμολ.Σχόλ.196Β.

ὁμοταγῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τὴν αὐτὴν σειρὰν ἢ τάξιν : Νικήτ.Παφλ.13· **2)** κατὰ τρόπον ὁμοταγῆ βλ.λ.2) : Δαμάσκ.Ἀρχ.119.

ὁμοτάλαντος ΕΜ 161,55 γλώσσ. τοῦ ἀτάλαντος βλ.λ.1), ἰσότιμος, ἰσοβαρής.

ὁμοταξία (ἡ) νεώτ. ἡ ὁμοιότης τάξεως ἢ διατάξεως, ἡ εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν ὑπαγωγή· **2)** μεγάλη ὑποδιαίρεσις ἐν τῇ συστηματικῇ κατατάξει τῶν

ζώων ἢ τῶν φυτῶν, περιλαμβάνουσα συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλας τάξεις· **3)** εἰδ. ἐκκλ. ὁμοταξίας σύστημα τὸ καθ' ὃ οὔτε ἡ πολιτεία ἀσκεῖ ἐξουσίαν ἢ ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας, οὔτε καὶ αὕτη ὀφείλει ὑποταγήν τινα εἰς τὴν πολιτείαν.
ὁμόταφος-ον (ὁμοῦ, θάπτω) ὁ ὁμοῦ ταφείς, ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν τάφον: Αἰσχίν.Ι,149 **ἀναγίγνωσκε δή, ἃ περὶ τοῦ ὁμοτάφους αὐτοὺς γενέσθαι λέγει·** ὁμ. μτ. γενικ. : Πλούτ.Ἠθ.359Β.
ὁμοταχής-οῦς-ές (ὁμοῦ, τάχος) κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν ταχύτητα πρὸς ἄλλον τινά, ὁ ἐξ ἴσου ταχύς, ὁ ἰσοταχής : Ἀριστλ.Οὐρ.289b,9 **ἕκαστον ὁμοταχὲς ἔσται τῷ κύκλῳ καθ' ὃν φέρεται,** αὐτ.Φυσ.237a,1, αὐτ.249a,8 **οὕτω καὶ περὶ τὴν κίνησιν ὁμοταχὲς τὸ ἐν ἴσῳ χρόνῳ κινηθὲν ἴσον τοσονδί,** Στράβ.2,3,2 **αἱ κατὰ μεγίστου κύκλου τῶν ὁμοταχῶν κινήσεων,** αὐτ.5,2 **οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες ὁμοταχεῖς τῷ πόλῳ.**
ὁμόταχος-ον μτγν. ἄ. ὁμοταχής βλ.λ.: Ἡλιόδ.Αἰθ. 10,29 **τὸν δρόμον οὕτως ὁμόταχον ῥυθμίζων.**
ὁμοταχῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. μετ' ἴσης ταχύτητος : Ἀριστλ.Φυσ.236b,35 **τὸ ὁμοταχῶς κινούμενον,** Πρόκλ.Ὑποτ.3,45, Σιμπλίκ.Φυσ.992,24.
ὁμοτεγής-οῦς-ές (ὁμοῦ, τέγος) ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ τέγος, μετά τινος ἄλλου, ὁ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην ὤν : Ἐπιγρ. **νεωσοίκων τῶν ὁμοτεγῶν.**
ὁμοτελής-οῦς-ές (ὁμοῦ, τελῶ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τελῶν τὰ αὐτὰ μετὰ τῶν ἄλλων τέλη, ὁ ἀποτίνων, πληρώνων τοὺς αὐτοὺς φόρους· Ἡσ. «ὁμοτελεῖς, οἱ ἀπὸ τῶν αὐτῶν τιμημάτων» : Ἐπιγρ. **ἐπιμελέσθω τᾶς πόλιος τᾶς Ἱεροπυτνίων καθάπερ τᾶς ὁμοτελοῦς** (δ.ἑρμ. ὡς τῆς ἰδίας αὐτῶν πόλεως), Πολύβ.3,56, Ψέλλ.Σύν.Νόμ.1372 **τυγχάνουσι δ' ὁμοτελεῖς, ὡς ἤρεσε τοῖς νόμοις, ὁμοῦ πάντες οἱ τῆς αὐτῆς ὑποταγῆς τυχόντες, κἂν διαφόρων ἔχωσι τελέσματα τοπίων.**
ὁμοτέρμων-ονος-ον (ὁμοῦ, τέρμα) ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ σύνορα, ὁ συνορεύων μετά τινος, ὁ ὅμορος, ὁ πλησιόχωρος, ὁ γείτων συνορείτης μτ.γενικ.: Πλάτ.Νόμ.842Ε **μὴ κινείτω γῆς ὅρια μηδεὶς μήτε οἰκείου πολίτου γείτονος μήτε ὁμοτέρμονος,** Νίκ.ἀπ.5 **ὁμοτέρμονα νῆσον Σικελίης,** Διον.Ἀλ. Ρωμ.1,9,26, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.7,12 **Ἰουδαίης ὁμοτέρμονα γαῖαν·** κ. μτ. δοτ. : Ἀθήν.14,625F **ὁμοτέρμονες τοῖς Λυδοῖς εἰσίν.**
ὁμότεχνος-ον (ὁμοῦ, τέχνη) κ. νεώτ. ὁ ἀσκῶν τὴν αὐτὴν τέχνην, ὁ σύντεχνος, ὁ συντεχνίτης, μτ. δοτ. : Πλάτ.Λάχ.187Α **τίς ὁ διδάσκαλος ἑκατέρῳ καὶ τίνες ἄλλοι ὁμότεχνοι αὐτοῖς·** κ. ἀπολ. : ΚΔ Πράξ.18,3 **διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμεινε παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο·** || ὁμ. ὡς οὐσ. ὁ συνάδελφος, ὁ συντεχνίτης : Ἡρ.2,89 **λαμφθῆναι γάρ τινά φασι μισγόμενον νεκρῷ προσφάτῳ γυναικός, κατεῖπαι δὲ τὸν ὁμότεχνον,** Πλάτ.Πρωτ.328Α **καθ' ὅσον οἷός τ' ἦν ὁ πατὴρ καὶ οἱ τοῦ πατρὸς φίλοι ὄντες ὁμότεχνοι,** Ξέναρχ.7,15, Δημ.611 **οὐδ' εἰς τὰς ὁμοτέχνους πόρνας·** || κ. μτ. γενικ. : Πλάτ.Χαρμ. 171C **πλήν γε τὸν αὐτοῦ ὁμότεχνον,** Ἀλεξ.173,7 **οὐδεὶς τῶν ὁμοτέχνων μου,** Ἀρισταίν.1,19, Δαμόχ.ΑΠ 7,206,1 **ὁμότεχνε κυνῶν·** ὁμ. κ. μτ. δοτ. : Πλάτ.Θεάγ.125Ε **ὁμότεχνος ὢν Καλλικρίτῃ,** Λουκ. Δημών.23 **καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνος εἰμί σοι,** Πολύβ.7,7 **ταῖς πόρναις ὁμότεχνος·** || ὡς τίτλος ἀπονεμόμενος εἰς ἔμπειρον, καλὸν ἰατρόν : Ἱππ. Παραγγ.7 **ἐφ' οἷς ἂν ἰητρὸς ἀγαθὸς ἀκμάζοι ὁμότεχνος καλεόμενος·** **2)** μτγν. κ. μσν τὸ οὐδ. ὁμότεχνον ὡς οὐσ. ἡ συντεχνία, τὸ σωματεῖον : Ἐπιγρ. ὁμότεχνον **τῶν λαναρίων.**
ὁμοτεχνῶ-έω (ὁμότεχνος) ἀσκῶ τὴν αὐτὴν τέχνην, τὸ ἴδιον ἐπάγγελμα, εἶμαι ὁμότεχνος : Ἱππ. Ἐπιστ.17 **οὔτε δὲ οἱ πάσχοντες ἐξομολογέειν ἐθέλουσιν, οὔτε οἱ ὁμοτεχνέοντες μαρτυρέειν.**
ὁμότηθος-ον Φώτ. ἀντὶ ὁμότιτθος βλ.λ.
ὁμότης (ὁ) (ὄμνυμι) λεξ. κ. μσν ὁ ὀμνύων, ὁ ὁρκιζόμενος : ΕΜ 258,3, Θεόγνωστ.Καν.45,3.
ὁμοτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὅρκον, ὁ τοῦ ὅρκου ἢ ὁ διὰ τὸν ὅρκον : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.52,27 **ὁμοτικὸν ἐπίφθεγμα,** Λογγῖν.Ὕψ.16,2 **ὁμοτικὸν σχῆμα,** Ὠριγ.Ι,1616Α.
ὁμοτιμία (ἡ) (ὁμότιμος) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν τιμὴν ἢ ἀξίαν, ἡ ὁμοιότης ἢ ἰσότης κατὰ τὴν τιμὴν ἢ τὸ ἀξίωμα, ἡ ἰσοτιμία : Λουκ. Νεκρ.Δ 15,2 **μετὰ νεκρῶν δὲ ὁμοτιμία,** Βασ.3,36C, αὐτ.43Β **κατὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμοτιμίαν,** Δαμασκ.1 1,69Β **ἄλλας ἐπενόει ἐθώσεις, κατὰ τὴν ἀξίαν φημὶ καὶ ὁμοτιμίαν·** **2)** νεώτ. ὁ θεσμὸς τῶν ὁμοτίμων εὐγενῶν.
ὁμότιμος-ον (ὁμοῦ, τιμή) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν τιμὴν ἢ ἀξίαν, ὁ ἀπολαύων ἴσης τιμῆς, ὁ ὁμοίως, ὁ ἐξ ἴσου τιμώμενος: Ἰλ.Ο 186 **εἴ μ' ὁμότιμον ἐόντα βίῃ ἀέκοντα καθέξει·** κ. μτ. δοτ.: Θεόκρ.17,16 **τῆνον καὶ μακάρεσσι πατὴρ ὁμότιμον ἔθηκεν ἀθανάτοις·** ὁμ. κ. μτ. γενικ. : Νόνν.Δ 7,103 **μακάρων ὁμότιμος . . ἔσται Διόνυσος·** κ. ἀπολ. : Χρον.Μορ.4215 **ἐκεῖ μετὰ τὸν πρίγκιπα τοὺς ἔβαλαν νὰ εἶναι** (στὴν φυλακὴ) **διὰ νὰ ἔχουσιν ὁμότιμα** (ἐν ἴσῃ μοίρᾳ)· || μτ. γενικ. πράγμ., ὁ ἔχων ἴσον μέρος μετ' ἄλλου ἔν τινι ἐξουσίᾳ : Πλούτ.Φάβ.9 **τῆς στρατηγίας ὁμότιμον ὄντα·** || ὁμότιμοι παρὰ τοῖς Πέρσαις, οἱ ἔχοντες ὁμοίας πρὸς ἀλλήλους τιμὰς εὐπατρίδαι, ὡς οἱ ὅμοιοι ἐν Σπάρτῃ : Ξεν.ΚΠ 2,1,9 **οἵπερ ἔχοντες ἔρχονται παρ' ἡμῶν, οἱ τῶν ὁμοτίμων καλούμενοι,** αὐτ.7,5,85· || ὁμ. τίτλος ἐν τῇ αὐλῇ τῶν Πτολεμαίων τῆς Αἰγύπτου : Πάπ. **ἐπέδωκα κατ' αὐτῶν ὑπόμνημα Ἑρμίᾳ τῶν ὁμοτίμων τοῖς συγγενέσι καὶ στρατηγῷ·** || ὁμ. ἐπὶ τῶν Ρωμαίων συγκλητικῶν : Πλούτ.Νομ.5 **πονηρὰν δὲ τοῖς ὁμοτίμοις περιεποίησεν ὡς ἀνῃρημένος ὑπ' αὐτῶν·** || νεώτ. **ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου** ὁ μετὰ εἰκοσιπενταετῆ ὑπηρεσίαν ἀποχωρήσας λόγῳ ὁρίου ἡλικίας· || νεώτ. ὁμότιμοι εἴς τινας ξένας χώρας οἱ εὐγενεῖς τιμαριοῦχοι τοῦ μεσαίωνος, οἵτινες ἀνεγνώριζον ὡς κριτὰς διὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς αὐτῶν μόνον τοὺς ὁμοίους αὐτοῖς· || γεν. πᾶς εὐγενὴς ἔχων κληρονομικὸν τίτλον, εἰδ. δ' ἐν Ἀγγλίᾳ πᾶς εὐγενὴς πλὴν τῶν βαρωνέτων· **2)** ὁ ἔχων τὸν αὐτόν, ἴσον βαθμόν, ὁ τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ : Γαλ.10,745 **σπεδῶν ἐν ἅπασι τοῖς ἀγγείοις ὁμότιμος.**
ὁμοτίμως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐν ὁμοτιμίᾳ βλ.λ.1), ἐν ἴσῃ τιμῇ ἢ ἀξίᾳ : Ἀρισταίν.1,3, Φιλόπ.Ἰω.Ὑπομν.ΑΠρ.13,20,αὐτ.ΑὙστ.367,9· **2)** ἐν ὁμοίῳ, ἴσῳ βαθμῷ, ἀξιώματι : Γαλ.2,653,αὐτ.10,606 **ὁμοτίμως οἱ χυμοὶ διασήπονται,** Στέφ.Ἀθ.Γαλ. 1,270D· κ. μτ. δοτ. : Γαλ.9,385 **τοῖς ἰδίοις . . γνωρίσμασι τὰ συνακολουθοῦντα πολλάκις ὁμοτίμως γράφων.**
ὁμότιτθος-ον (ὁμοῦ, τίτθη) ὁ ὑπὸ τῆς αὐτῆς τροφοῦ τραφείς· Φώτ. «ὁμότιτθον, οὐχ ὁμότιθον, (διόρθ. ὁμότηθον) : Δεῖν.ἀπ.89,24S.
ὁμότοιχος-ον νεώτ. ὁ ἔχων τὸν αὐτόν, κοινὸν τοῖχον μετά τινος ἄλλου, ὁ ἄμεσος γείτων : Πλάτ. Νόμ.884C **ὁμότοιχον οἰκοῦντα,** Ἰσαῖ.6,39 **ὁμότοιχος οἰκία,** Καλλ.Δήμ.117 **μὴ τῆνος ἐμὶν φίλος ὃς τοι ἀπεχθής, εἴη μηδ' ὁμότοιχος·** || ἐπὶ κτιρίων, ὁ παραπλεύρως ἐν συνεχείᾳ ὤν, συνεχόμενος. Διόδ.Σ 1,49 **ὁμότοιχον δὲ τῇ βιβλιοθήκῃ κατεσκευάσθαι, . . οἶκον εἰκοσίκλινον·** **2)** κ. μτφ. ὁ μετ' ἄλλου συναφής, ὁ πρὸς ἄλλον πλησίον, ὁ προσόμοιος : Αἰσχ.Ἀγ.1004 **νόσος γὰρ γείτων ὁμότοιχος ἐρείδει,** Ἀντιφάν.295 **λύπη μανίας ὁμότοιχος εἶναί μοι δοκεῖ,** Πλούτ.Ἠθ.503D **μανίᾳ ὁμότοιχος ἡ ὀργή.**

ὁμοτονία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοτόνου βλ.λ.· || εἰδ. μουσ. συμφωνία φωνῶν ἢ ὀργάνων εἰς τὸν αὐτὸν τόνον, ἦχον.

ὁμοτόνιον (τὸ) μσν. συμφωνίο, ὁμόνοια : Χρον. Μορ.2716 **κι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροστεν ἄς ἔχωμε ὁμοτόνιον** (κῶδ.Παρισ. ὁμόνοιαν).

ὁμότονος-ον (ὁμοῦ, τόνος) κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν τόνον, τὴν αὐτὴν ἔντασιν, ἴσην δύναμιν : Γαλ.10,615 **μονότονον πυρετόν**· || νεώτ. ἰατρ. ἐπὶ πυρετοῦ, φλεγμονῆς κττ., ὁ μὴ παρουσιάζων διακυμάνσεις ἢ αὐξομοιώσεις· || ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν μυϊκὴν δύναμιν εἰς ἕκαστον μῦν : Φιλόστρ. Γυμν.36· **2)** εἰδ. μουσ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν μουσικὸν τόνον, ὁ εἰς τὸν αὐτὸν μουσικὸν τόνον : Γαυδ. 21 **τὰ λεγόμενα ὁμότονα** (ἐνν. σημεῖα), Νικόμ.Γερ. Ἁρμον.11,5· || τὸ οὐδ. **ὁμότονον** ὡς οὐσ. ὁ μεταξὺ τοῦ βαρέος καὶ τοῦ ὀξέος μέτριος τόνος : Πλάτ.Φίλ.17C **δύο δὲ θῶμεν βαρὺ καὶ ὀξύ, καὶ τρίτον ὁμότονον**· **3)** μτφ. ὁ ἴσος, ὁ ὅμοιος, ὁ ὁμαλός : Μᾶρκ.Αὐρ.1,14 **καὶ ἔτι παρ' αὐτοῦ τὸ ὁμαλὲς καὶ ὁμότονον ἐν τιμῇ τῆς φιλοσοφίας**, Λογγῖν.Ὕψ.36,4 **τὸ δ' ἐν ὑπεροχῇ, πλὴν οὐχ ὁμότονον, μεγαλοφυΐας, βοήθημα τῇ φύσει πάντῃ πορίζεσθαι τὴν τέχνην**· **4)** εἰδ. γραμμ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν τονισμόν, ὁ ὁμοίως τονιζόμενος : Διον. Ἁλ.Συνθ.11, Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.75,16.

ὁμοτονούντως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.61B **ἴσως καὶ ὁμοτονούντως ἀλλήλοις**.

ὁμοτονῶ-έω (ὁμότονος) μτγν. ἔχω τὸν αὐτὸν τόνον, τὴν αὐτὴν ἔντασιν : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.61,18 (δ. γρ. ἀντὶ ὁμοτονούντως), Βίτ.63,1· **2)** ἔχω τὸν αὐτὸν μουσικὸν τόνον μετά τινος, μτ. δοτ.: Νικόμ.Γερ.Ἁρμον.12· **3)** εἰδ. γραμμ. ἔχω τὸν αὐτὸν τονισμόν : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.51,24, Ἀμμών.126 **ὁμοτονεῖ τοῖς βαρυτόνοις τὰ βαρύτονα**.

ὁμοτόνως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τὸν αὐτὸν τόνον, μὲ τὴν αὐτὴν ἔντασιν, δύναμιν, ἐπὶ σφυγμοῦ : Γαλ.9,84· ὁμ. ἐπὶ ἕλξεως : αὐτ.13,685, Σουΐδ. ἐν λ. ἀμπρεύοντες **ὁμοτόνως ὑπὸ τῶν ζευγῶν ἕλκεσθαι**· **2)** ὁμοίως, ὁμοιομόρφως : Ἀριστλ.Πρ. 911a,14 **ὁμοτόνως φερομένου τοῦ ἡλίου**· **3)** εἰδ. γραμ. διὰ τοῦ αὐτοῦ τονισμοῦ, μὲ τὸν ἴδιον τόνον πρός τινα ἄλλον : Στέφ.Βυζ. ἐν λ. Παραισός **ὁμοτόνως τῷ οἰκιστῇ**.

ὁμότοξος-ον λεξ. ὁ ἔχων ὅμοιον τόξον, πλασθεῖσα ὑπὸ Στεφ.Βυζ. ἐν λ. Ἄβιοι.

ὁμοτός-ή-όν ὁ ὁρκωτός : Θεόγνωστ.Καν.75.

ὁμοτράπεζος-ον (ὁμοῦ, τράπεζα) κ. νεώτ. ὁ ἐν τῇ αὐτῇ τραπέζῃ ἐσθίων μετά τινος, ὁ ὁμόδειπνος, ὁ ὁμόσιτος, ὁ συνδαιτυμών : Ἡρ.3,132 **ὁμοτράπεζος βασιλέϊ ἐγεγόνεε**, αὐτ.9,16 **ὁμοτράπεζός τέ μοι καὶ ὁμόσπονδος ἐγένεο**, Πλάτ.Νόμ.868E **ἱερῶν μὴ κοινωνείτω μηδὲ ὁμοτράπεζος γιγνέσθω ποτέ**, αὐτ.Εὐθφρ.4C **συνέστιός σοι καὶ ὁμοτράπεζος**· || **οἱ ὁμοτράπεζοι** τιμητικὸς τίτλος μεγιστάνων τινῶν ἀποτελούντων τὴν ἀκολουθίαν τοῦ βασιλέως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Περσίᾳ : Ξεν.ΚΠ 7,1,30 **οἱ μὲν γὰρ ἑταῖροί τε αὐτοῦ καὶ ὁμοτράπεζοι συνεισέβαλον**· πρβλ. ὁμότιμος.

ὁμοτρεχής-οῦς-ές (ὁμοῦ, τρέχω) σχόλ. ὁ ὁμοῦ, ὁ συγχρόνως τρέχων, ὡς ἐτυμ. τοῦ ἀτρεκής· Σχόλ.Πίνδ.Π 8,9.

ὁμοτριβῶ-έω (ὁμοῦ, τρίβω) Ἐπιγρ. κτ. μτχ. **ὁμοτριβοῦντες λίθοι** ἐντελῶς λεῖοι, στιλπνοὶ καὶ στενῶς προσηρμοσμένοι πρὸς ἀλλήλους.

ὁμότριχος-ον (ὁμοῦ, θρίξ) ἀρχ. λεξ. ὁ ὁμόθριξ βλ.λ. : Πολυβ.6,156, Ἡσ. ἐν λ. ὁμόπτεροι.

ὁμοτροπία (ἡ) (ὁμότροπος) μτγν. ἡ ὁμοιότης τρόπων, ἡ ταυτότης χαρακτήρων ἢ ἕξεων : Διον. Ἁλ.Ῥωμ.4,28 **τῶν γαμβρῶν ἑκάτερος ἐναντίᾳ συναφθεὶς τύχῃ κατὰ τὴν οὐχ ὁμοτροπίαν**.

ὁμότροπος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν τρόπον ζωῆς, τὰ αὐτὰ ἤθη καὶ ἔθιμα ἐν τῷ βίῳ, ὁ ὁμοιότροπος : Πλάτ.Φαῖδ.83D **ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος γίγνεσθαι** (ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ σῶμα), Θεόφρ.Χαρ.26,6 **τῶν πολιτῶν τοὺς ὁμοτρόπους καὶ τοὺς ταὐτὰ προαιρουμένους**, Μηναῖ.11,1 Ἑσπ. **ἡ ὁμόφρων ὁμόσκηνος ξυνωρὶς ὁμότροπος τῶν Ἁγίων καὶ ὁμόψυχος**· || ὁμ. κ. ὡς οὐσ. : Πίνδ.Ο 13,7 **Δίκα καὶ ὁμότροπος Εἰρήνα** (δ.γρ. ἀντὶ ὁμότροφος), Αἰσχίν.1,158 **περὶ δὲ τῶν ὁμοτρόπων τῶν Τιμάρχου**, Διογ.Λ 9,70 **λέγοιτο δ' ἄν τις Πυρρώνειος ὁμότροπος**· **2)** ὁ σύμφωνος κατὰ τὸν τρόπον πρός τινα, ὁ ὅμοιος, ὁ ὁμοιοειδής : Ἡρ.2,49, αὐτ.8,144 **θεῶν ἱδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι ἤθεά τε ὁμότροπα**, Αἰν. Τακτ.19 **εἴς τινα ἄλλην ὁμότροπον ταύταις λειτουργίαν**· **3)** ὁ ὁμοιογενής, ὁμοειδής : Δαμάσκ.Ἀρχ.45· **4)** νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ δεικνύων τὸν αὐτὸν τροπισμὸν βλ.λ.

ὁμοτροπῶ-έω (ὁμότροπος) μτγν. εἶμαι ὁμότροπος βλ.λ.), ἔχω τοὺς αὐτοὺς τρόπους, τὰ ἴδια ἤθη καὶ ἔθιμα : Κύριλλ.2,60A, αὐτ.7,293D.

ὁμοτρόπως ἐπίρρ. κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον : Αἰν.Τακτ.3,3 **διεσκεδάσθαι ὁμοτρόπως**, Ἀριστλ. Σοφ.Ἔλ.183b,6, Νυμφόδ.π.Σχόλ.Σοφ.ΟΚ 337 **ὁμοτρόπως ἡμῖν διοικοῦσι**.

ὁμοτροφία (ἡ) (ὁμότροφος) μτγν. τὸ εἶναί τινα ὁμότροφον, ἡ κοινὴ ἀνατροφή, ἡ συμβίωσις : Ἰώσ. ΑΙ 18,6,1 **ὁμοτροφίας καὶ συνηθείας αὐτῷ πολλῆς γενομένης πρὸς Δροῦσον**.

ὁμότροφος-ον (ὁμοῦ, τρέφω) κ. νεώτ. ὁ ὁμοῦ μετ' ἄλλου τινὸς τραφείς, ἀνατραφείς, μτ. δοτ. : Ὕμν.Ἀπόλλ.199 **Ἄρτεμις ὁμότροφος Ἀπόλλωνι**, Ἡρ.2,66 **πολλῶν δὲ ἐόντων τῶν ὁμοτρόφων τοῖσι ἀνθρώποισι θηρίων** (ἐπὶ τῶν κατοικιδίων ζώων)· ὁμ. κ. μτ. γενικ. : Ὁμ.Ὕμν.9,2 **παρθένον.. ὁμότροφον Ἀπόλλωνος**· κ. ἀπολ. : Πίνδ.Ο 13,7 **Δίκα καὶ ὁμότροφος Εἰρήνα** (δ.γρ. ὁμότροπος)· **2)** κ. νεώτ. ἀπολ. ὁ ἐσθίων μετ' ἄλλου τινός, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν δίαιταν, ὁ συντρώγων, ὁ ὁμοδίαιτος, ὁ ὁμόσιτος : Πλάτ.Φαῖδ.83D **ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος γίγνεσθαι**· **3)** ὁμότροφα **πεδία** (αἱ πεδιάδες ἐν αἷς ἀνατρεφόμεθα ἀπὸ κοινοῦ) : Ἀριστοφ.Ὄρν.329 ὁμότροφά θ' **ἡμῖν ἐνέμετο πεδία παρ' ἡμῖν** (σχόλ. «οἷον τὴν αὐτὴν ἡμῖν κατανομὴν νεμόμενα»).

ὁμοτροχῶ-άω (ὁμοῦ, τρέχω) ποι. τρέχω ὁμοῦ μετά τινος, συντρέχω : Ὀδ.451 **ὁμοτροχάοντα** (π. Εὐστ., ἀντὶ ἅμα τροχόωντα), Μαν.6,527 **θοῦρος.. Ἑρμῇ ὁμοτροχάων**.

ὁμοτυπία (ἡ) (ὁμότυπος) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοτύπου, ἡ μεταξὺ τῶν ὁμοτύπων σχέσις, ἡ ὁμοιότης τοῦ τύπου, τῆς μορφῆς : Φιλόξ. Γραμμ.π. ΕΜ 234,55 **μήποτε ὁμοτυπίᾳ συγκριτικῶν ταῦτα ὑπάγονται**.

ὁμοτυπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμοτυπίαν, ὁ τῆς ὁμοτυπίας : **ὁμοτυπικὴ κληρονομικότης** (ἡ ὑπὸ τῶν γονέων μεταβίβασις εἰς τὰ τέκνα χαρακτήρων εἰς τὰ μέρη τοῦ σώματος αὐτῶν).

ὁμότυπος-ον (ὁμοῦ, τύπος) πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν τύπον, τὴν αὐτὴν μορφήν, ἰδιότητα ἢ κατασκευὴν πρὸς ἄλλον, ὁ ὁμοιότυπος : **ὁ δεξιὸς μηρὸς εἶναι τὸ ὁμότυπον τοῦ ἀριστεροῦ**· **2)** πάπ. ὁ αὐτὸς κατὰ τὸν τόνον, ὁ ὁμόφωνος, ὁ ὁμόηχος : **ἡ διαίρεσις κυρία ἐξασσὴ γραφεῖσα ὁμότυπος πρὸς τὸ παρ' ἑκάστῳ εἶναι δισσήν**.

ὁμοτύραννος-ον (ὁμοῦ, τύραννος) μτγν. ὁ συντυραννῶν, ὁ μετέχων τῆς τυραννίδος μετά τινος ἄλλου : Φίλ.1,514 (δ.γρ. ὁμοιοτύραννος).

ὁμότυχος-ον (ὁμοῦ, τύχη) μσν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πρός τινα τύχην : Θεοφάν.Κερ.169 (ἔκδ. Mi.).

όμοῦ (όμός) έπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., αίολ. ὔμοι (Σαπφ. έν Λυρ.Συμπλ.23,13) κυρ. έπὶ τόπου, έν τῷ αύτῷ τόπῳ, μαζί, άντάμα : 'Ιλ.Ψ 84 μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ', 'Αχιλλεῦ, ἀλλ' ὁμοῦ, Σοφ.'Ηλ.715 ὁμοῦ δὲ πάντες ἀναμεμιγμένοι, Ξεν. ΚΠ 6,1,7 ὁμοῦ μὲν ὄντες πλείω κακὰ τοὺς πολεμίους ποιοῦμεν ἢ πάσχομεν (άντίθ. χωρὶς εἶναι), Πλούτ.Βροῦτ.5 ἑστάναι μὲν ὁμοῦ Κάτωνα καὶ Καίσαρα, διαφερομένους περὶ γνώμης, ΚΔ 'Ιω. 21,2 ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Θωμᾶς . . καὶ Ναθαναήλ· ‖ γεν. έν ταυτῷ, μαζί, συγχρόνως : 'Ιλ.Λ 127 ὁμοῦ δ' ἔχον ὠκέας ἵππους, 'Οδ.Μ 424, Αἰσχ.Πέρσ.401 παρῆν ὁμοῦ κλύειν πολλὴν βοήν, αύτ.Εύμ.286, Σοφ.ΟΚ 329 θιγγάνω δυοῖν ὁμοῦ, αύτ.'Ηλ.1416 εἰ γὰρ Αἰγίσθῳ θ' ὁμοῦ (Βερναρδ. Γρηγ. «εἴθε νὰ ἀναστέναζες μαζὶ μὲ τὸν Αἴγισθον (πληττόμενον, ὡς σύ)»), ΚΔ 'Ιω.4,36 ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων, αύτ.20,4 ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· ‖ όμ. συνήθ. έν χρ. πρὸς σύνδεσιν δύο ούσ. συνδεδεμένων ἤδη διὰ τοῦ καὶ ἢ τε, ἵνα δηλώσῃ ὅτι ἑκάτερον ἔχει τὴν αύτὴν σχέσιν πρὸς τὸ ῥῆμα, κατὰ τὸν αύτὸν τρόπον, όμοίως, συγχρόνως : 'Ιλ.Α 61 εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς 'Αχαιούς, αύτ.Δ 122 ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια, αύτ.Λ 245, αύτ.Ρ 745, 'Ησιοδ.'Εργ.243 ἐπήγαγε . . λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν, Αἰσχ.Χο.502 οἴκτιρε θῆλυν ἄρσενός θ' ὁμοῦ γόον, Σοφ.ΟΤ 64 ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πόλιν τε κἀμὲ καὶ σ' ὁμοῦ στένει, αύτ.'Ηλ.667, αύτ.Αἴ 1079, 'Αριστφ.'Ιππ.431 ὁμοῦ ταράττων τήν τε γῆν καὶ τὴν θάλατταν, Θουκ.7,30 ἱππέας τε καὶ ὁπλίτας ὁμοῦ, Ξεν.ΚΠ 3,3,64 ἐφόνευον ἄνδρας ὁμοῦ καὶ ἵππους, Πάπ. εἰς χαράν τε ὁμοῦ καὶ σπουδήν, Γρηγορ.Ν 28 ὁμοῦ τε γὰρ αὐτὸς ἐξ ὠδίνων εἰς φῶς προήγετο μητρικῶν καὶ ὁμοῦ τὰ τῆς αὐτοκρατορίας σκῆπτρα ὁ πατὴρ ἄρτι ἐδέδεκτο· ‖ όμ. έπαναλαμβανομένου τοῦ όμοῦ : Σοφ.ΟΤ 4 πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει, ὁμοῦ δὲ παιάνων· ‖ όμ. κ. μτ. δοτ. ἅμα τινί, σύν τινι, μετά τινος, μαζί, συγχρόνως : 'Ιλ.Ε 867 ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰών, αύτ.Ο 118 κεῖσθαι ὁμοῦ νεκύεσσι, 'Οδ.Δ 723 ὅσσαι μοι ὁμοῦ τράφεν, 'Ηρ.2,101 τῶν τοῦ μεγάθεος πέρι ὁμοῦ αὐτῇ τῇ λίμνῃ ἐπιμνήσομαι, Αίσχ.Πέρσ.426 εὐχωλὴ δ' ὁμοῦ κωκύμασιν κατεῖχε . . ἅλα, Σοφ.ΑΙ.767 θεοῖς μὲν κἂν ὁ μηδὲν ὢν ὁμοῦ (σὺν θεοῖς), αύτ.ΟΤ 1007 οὔποτ' εἶμι τοῖς φυτεύσασίν γ' ὁμοῦ (Βερναρδ.Γρηγ. «ούδέποτε θὰ συναντηθῶ μὲ τὴν μητέρα μου τούλάχιστον»), αύτ.Τρ.1237 τοῖσιν ἐχθίστοισι συνναίειν ὁμοῦ, Εύρ.'Ελ.104 ὁθούνεκ' αὐτῷ γ' οὐ ξυνωλόμην ὁμοῦ· **2)** έγγύς, πλησίον, κοντά· Φώτ. «όμοῦ άντὶ τοῦ έγγύς· έστι δὲ τοῦτο πολὺ παρὰ τοῖς 'Αττικοῖς . . » : Σοφ.'Αντ.1180 ὁρῶ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ, 'Αριστφ.'Ιππ.245 ὁ κονιορτὸς δῆλος αὐτῶν ὡς ὁμοῦ προσκειμένων, αύτ.Είρ.513, αύτ.Θεσμ.575, Ξεν.ΚΠ 3,1,2 ταχὺ παρῆσαν ἄλλοι λέγοντες ὅτι καὶ δὴ αὐτὸς ὁμοῦ· ‖ όμ. κ. μτ. δοτ. έγγύτατα, πλησιέστατα πρός τι(να) : Σοφ.Τρ. 1225 τοῖς ἐμοῖς πλευροῖς ὁμοῦ κλιθεῖσαν, Ξεν. 'Ελλ.3,2,5 ὁμοῦ . . τοῖς 'Έλλησι στρατοπεδευσάμενοι, Πλάτ.Θεάγ.129D οἴομαι ἐκεῖνον ἢ ἀποθανεῖσθαι ἢ ὁμοῦ τι τούτῳ γ' ἐλᾶν, Μέν.άπ.851Κ ὁμοῦ τι τῷ (δ.γρ. τοῦ) τίκτειν παρεγένεθ' ἡ κόρη, Διον.'Αλ.Ρωμ.1,78 ὁμοῦ τι τῷ τίκτειν, Πλούτ. 'Αρατ.9 οἷς μακρὰ μὲν ἡ πλάνη καὶ ὁμοῦ τι πεντηκονταετὴς ἐγεγόνει (σχεδόν), Αίλ.ΖΙ 4,36 ὁμοῦ τῷ θανάτῳ ὄντας (πνέοντας τὰ λοίσθια), 'Ιμέρ. Λόγ.2,16 ὁμοῦ ἦν καὶ ἔχειν τὴν πόλιν καὶ τὸ γένος ὅλον μετὰ τῆς πόλεως (ἦτο τὸ αύτό . .)· όμ. σπαν. μτ. γενικ. : Σοφ.Φιλ.1218 νεὼς ὁμοῦ στείχων, Ξεν.'Αν.4,6,24 ὁμοῦ εἶναι τοὺς πολλοὺς ἀλλήλων (δ.γρ. ἀλλήλοις), Πάπ. ὁμοῦ τοῦ φιλοῦ τόπου αἱ κοπρίαι τῆς κώμης· **3)** έπὶ ποσοῦ, έν ὅλῳ, ἐν συνόλῳ, μὲ στρογγύλον άριθμόν : Δημ.420 ἀπὸ Σόλωνος δ' ὁμοῦ διακόσ' ἐστὶν ἔτη, αύτ.785 εἰσὶν ὁμοῦ δισμύριοι πάντες 'Αθηναῖοι, Μέν.άπ. 140, Πάπ. γίνονται ὁμοῦ πυροῦ ἀρτάβαι λ'.

όμόϋλος-ον μτγν. ὁ έκ τῆς αύτῆς ὕλης : 'Ιάμβλ. Πυθ.26,116 ὁμόϋλοι χορδαί.

όμοῦμαι μέλλ. τοῦ ὄμνυμι βλ.λ.

όμοϋπόστᾰτος-ον (όμοῦ, ὑπόστασις) μσν. ὁ τῆς αύτῆς ὑποστάσεως, ούσίας : Μάξ.'Ομολ.2,79D, Δαμασκ.Ι 1,50Α.

ὅμουρα 'Ησ. «σεμίδαλις έφθή, μέλι ἔχουσα καὶ σησάμην».

όμουργός (ὁ) πάπ. έπὶ ζῴων, συνεργός, σύντροφος, όμόζυγος, ζευγαρίτης.

όμουρέω ίων. τ. τοῦ όμορῶ βλ.λ. : 'Ηρ.2,33 ὁμουρέουσι δὲ Κυνησίοισι (οἱ Κελτοί).

όμούρησις-εως (ἡ) (όμουρέω) κτ. 'Ησ. άττ. τ. τοῦ όμήρησις.

όμούριος-ον ίων. άντὶ ὅμουρος βλ.λ. : Καλλ.άπ. 185, 'Απολλ.Ρ 2,379 μοσσύνοικοι ὁμούριοι, αύτ.3, 1094, Διον.Περ.649 οἳ κατὰ χῶρον ὁμούριον οἶκον ἔθεντο, αύτ.686 ὁμούριον αἶαν ἔχοντες.

όμοφάγος 'Ησ. γλώσσ. τοῦ όμοβόρος.

όμοφεγγής-οῦς-ές (όμοῦ, φέγγω) μτγν. ὁ φέγγων όμοῦ, ὁ συνάμα φέγγων : Νόνν.Δ 5,113 ὁμοφεγγέος αἴγλης.

όμοφήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. κ. μσν. γλώσσ. τοῦ όμηρικοῦ άφήτωρ : Εύστ.759,64.

όμόφθογγος-ον (όμοῦ, φθέγγομαι) μτγν. ὁ όμοῦ φθεγγόμενος, ὁ συγχρόνως ἠχῶν : Νόνν.Δ 1, 157 παντοίην ἀλάλαζεν ὁμοφθόγγων ὄπα θηρῶν, αύτ.Εύαγγ.'Ιω.19,71 ὁμοφθόγγων ἀπὸ λαιμῶν, αύτ. 122 ὁμοφθόγγῳ τινὶ μυθῷ.

όμοφιλία (ἡ) μσν. ἡ ταυτότης τῆς φιλίας : Λίβ. Ροδ.2824 (ἔκδ.Μαυρ.).

όμοφλεγής-οῦς-ές (όμοῦ, φλέγω) ὁ όμοῦ ἢ έν τῷ ἅμα φλέγων, καίων : Νόνν.Δ 6,220 ὁμοφλεγέος δὲ καὶ αὐτῆς πηγνυμένης (θαλάσσης).

όμόφλεκτος-ον (όμοῦ, φλέγω) μτγν. ὁ όμοφλεγὴς βλ.λ. : Νόνν.Δ 42,493 (πιθ.δ.γρ.).

όμόφλοιος-ον (όμοῦ, φλοιός) άντὶ όμοιόφλοιος βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΑίτ.1,6,2.

όμόφοιτος-ον (όμοῦ, φοιτῶ) ὁ όμοῦ, ὁ μετά τινος πορευόμενος, ὁ συνοδός, ὁ όπαδός : Πίνδ.Ν 8,33 αἱμύλων μύθων ὁμόφοιτος, Νόνν.Δ 5,122 ἀρκτῴης ἀνέτελλε δράκων ὁμόφοιτος ἁμάξης, αύτ. Εύαγγ.'Ιω.12,90 ἀνδρείας ὁμόφοιτος ἐπειγομένοιο Φιλίππου, αύτ.14,104 εἰρήνην..ὁμόφοιτον ὀπάσσω.

όμοφρᾰδής-οῦς-ές (όμοῦ, φράζω) μτγν. ὁ όμοίως ἠχῶν : ΕΜ 221,39 ὁμοφραδὴς ἦχος· ‖ ὁ σύμφωνος, ὁ όμόφωνος, ὁ όμογνώμων : Νόνν. Εύαγγ.'Ιω.4,186 ὁμοφραδέες Σαμαρεῖται, αύτ.7,154 ὁμοφραδέων λαῶν.

όμοφράδμων-ονος-ον ὁ ἔχων τὴν αύτὴν πρὸς ἄλλον γνώμην, ὁ όμογνώμων : Λυρ.'Αδέσπ.138,4 ὡς ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοφράδμων νόησις.

όμοφρονία (ἡ) μτγν. ἡ όμοφροσύνη βλ.λ. : 'Ιππόλ.Αίρ.7,57 (ἔκδ. Routh.) μὴ πάντες ἓν σῶμά ἐσμεν κατὰ τὴν οὐσίαν, ἢ τῇ δυνάμει καὶ τῇ διαθέσει τῆς ὁμοφρονίας ἓν γινόμεθα ;

όμοφρονῶ-έω (όμόφρων) κ. νεώτ., παρακ. ώμοφρόνηκα (Φιλόδ.Μουσ.86Κ), εἶμαι όμόφρων, φρονῶ τὰ αύτά, ἔχω τὰ αύτὰ φρονήματα, τὰς αύτὰς άρχάς, διαθέσεις : 'Οδ.Ζ 183 ὁμοφρονέοντε νοήμασιν . . ἀνὴρ ἠδὲ γυνή (ἔχοντες τὸν αύτὸν σκοπόν), αύτ.Ι 456 εἰ δὴ ὁμοφρονέοις (λέγει ὁ Πολύφημος τῷ κριῷ), 'Ηρ.7,229 οὐκ ἐθελῆσαι ὁμοφρονέειν, ἀλλὰ γνώμῃ διενειχθέντας, αύτ.9,2, αύτ.8,3 στάσις γὰρ ἔμφυλος πολέμου ὁμοφρονέοντος τοσούτῳ κάκιόν ἐστι (έπὶ πολέμου έπιχειρηθέντος όμοφώνως ὑφ' ὅλου τοῦ λαοῦ)· κ. μτ. δοτ. : αύτ.

75 οὔτε γὰρ ἀλλήλοισι **ὁμοφρονέουσι** (δὲν συμφωνοῦσι πρὸς ἀλλήλους)· ὁμ. κ. ἐπὶ συνωμοτῶν: Ξεν.'Ελλ.7,5,7 **συνῆσαν πάντες οἱ ὁμοφρονοῦντες εἰς τὴν Μαντίνειαν.**

ὁμοφρόνως ἐπίρρ., μτγν. κ. μσν., ποι. ὁμοφρονέως ('Επιγρ.) μετ' ὁμοφροσύνης, ὁμοφώνως, συμφώνως: Οἰνόμ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.5,33, 'Αποστ. Διατ.3,19, Θεοφάν.51D, Μηναῖ.11,2 'Ωδ.7 **ὁμοφρόνως βοῶντάς σοι.**

ὁμοφροσύνη (ἡ) (ὁμόφρων) κ. μσν. κ. νεώτ. ἑνότης, συμφωνία φρονημάτων καὶ αἰσθημάτων, ὁμόνοια, σύμπνοια, συμφωνία: 'Οδ.Ζ 181 **ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν** (θεοί), αὐτ.Ο 198 **ἤδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνῃσιν ἐνήσει,** Δημόκρ.186, 'Ορφ.'Αργ.353 **οἱ δ' αὖτις ὁμοφροσύνῃ κατένευσαν,** 'Απολλ.Ρ 2,716 **ὁμοφροσύνῃσι νόοιο,** Διον. 'Αλ.Ρωμ.9,45, Θεμίστ.'Επιστ.10,29 **ἡ σὺν αὐτοῖς ἐφ' ἡμᾶς ὁμοφροσύνη,** Μάξ.'Ομολ.2,58D· ‖ ὁμ. ἡ ὁμόνοια, ὡς θεότης προσωποποιημένη: 'Αγαθ. ΑΠ 7,551,8 **βωμὸς 'Ομοφροσύνης.**

ὁμόφρων-ονος-ον (ὁμοῦ, φρήν) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ φρονήματα, αἰσθήματα, τὰς αὐτὰς ἀρχάς, ἀντιλήψεις, ὁ ὁμόνους, ὁ σύμφωνος, ὁ ὁμόδοξος: 'Ιλ.Χ 263 **οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,** 'Ησίοδ.Θ 60 **ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας,** Θέογν.81 **ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντες,** Πίνδ.Ο 7,6 **ἐν δὲ φίλων παρεόντων θῆκέ νιν ζαλωτὸν ὁμόφρονος εὐνᾶς,** 'Αριστφ. 'Ορν.632 **ὁμόφρονας λόγους,** ΚΔ Πέτρ.1,3,8 **τὸ δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς,** 'Αγαθ. ΑΠ 7,614,15 **ὁμόφρονας ἡρωίνας,** Μηναῖ.11,1 'Εσπ. **ἡ ὁμόφρων, σύσκηνος ξυνωρίς, ὁμότροπος τῶν 'Αγίων·** ‖ νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αὐτὴν μερίδα ἢ κόμμα, ὁ ὁμοϊδεάτης, ὁ ὀπαδός· **2)** νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. **ὁμόφρων** ὡς οὐσ. γένος κολεοπτέρων σαρκοφάγων **καραβιδῶν** ἐντόμων.

ὁμοφυής-οῦς-ές (ὁμοῦ, φυή) κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν φυήν, τὸ αὐτὸ ἀνάστημα ἢ τὴν αὐτὴν φύσιν, ὁ ἔχων τὰς αὐτὰς φυσικὰς ἰδιότητας, ὁ ὁμογενής: Πλάτ.Φαίδ.86Β **τὴν δὲ ἁρμονίαν ἀπολωλέναι τὴν τοῦ θείου τε καὶ ἀθανάτου ὁμοφυῆ τε καὶ ξυγγενῆ,** αὐτ.Πολ.458C **οὕτω καὶ τὰς γυναῖκας ἐκλέξας παραδώσεις καθ' ὅσον οἷόν τε ὁμοφυεῖς,** 'Αρετ.Χρον.Παθ.2,12 **ἄμφω ὁμοφυέα** (ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν)· ὁμ. κ. μτ. δοτ.: Πλάτ. Πολ.439Β **τὸ δὲ δὴ τοῦ θυμοῦ . . πότερον τρίτον ἢ τούτων ποτέρῳ ἂν εἴη ὁμοφυές;**

ὁμοφυΐα (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ταυτότης ἢ ὁμοιότης τῆς φυῆς, τοῦ ἀναστήματος ἢ τῆς φύσεως: Γρηγ.Ναζ.2,96Α, Πρισκιαν.Λυδ.27,19.

ὁμοφυλία (ἡ) (ὁμόφυλος) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ταυτότης ἢ ἡ ὁμοιότης τῆς φυλῆς ἢ τοῦ γένους, ἡ συγγένεια: Στράβ.1,2,34 **τὸ γὰρ τῶν 'Αρμενίων ἔθνος καὶ τὸ τῶν Σύρων καὶ 'Αράβων πολλὴν ὁμοφυλίαν ἐμφαίνει κατά τε τὴν διάλεκτον,** Πλούτ.'Ηθ.975F· **2)** νεώτ. ὁμὰς φυλῶν συγγενῶν πρὸς ἀλλήλας: **'Ιαπετικὴ ὁμοφυλία·** ‖ νεώτ. τάξις ὁμοειδῶν πραγμάτων ἐχόντων κοινὴν καταγωγήν: **ρωμανικὴ γλωσσικὴ ὁμοφυλία** (αἱ ἐκ τῆς λατινικῆς προελθοῦσαι νεώτεραι γλῶσσαι).

ὁμόφυλος-ον (ὁμοῦ, φῦλον) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς, τοῦ αὐτοῦ γένους, ὁμογενής, ἐν εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ τοῦ ὁμοεθνής: 'Ιππ.'Αέρ.12 **τὸ θυμοειδὲς . . μήτε ὁμοφύλου μήτε ἀλλοφύλου,** Εὐρ.'Ηρ.1200 **φιλίαν ὁμόφυλον** (ἡ πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν αὐτὴν καταγωγὴν φιλία), Θουκ.1,141 **πάντες τε ἰσόψηφοι ὄντες καὶ οὐχ ὁμόφυλοι,** Ξεν. ΚΠ 5,4,27 **ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων πεισθείς** (ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς καταγομένων), Πλάτ.Μενέξ. 244Α, αὐτ.Νόμ.843Α **τοῦ μὲν γὰρ ὁμόφυλος Ζεὺς μάρτυς,** 'Ισοκρ.5,108 **μόνος γὰρ τῶν 'Ελλήνων οὐχ ὁμοφύλου γένους ἄρχειν ἀξιώσας,** 'Ηρωδιαν.'Ιστ.6,2,4 **πρὸς τοὺς γειτνιῶντας καὶ ὁμοφύλους βαρβάρους,** Μηναῖ.11,4 'Συνξ.1 **πολλοὺς τῶν Βουλγάρων κατακόψας καὶ τοὺς ὁμοφύλους περισώσας·** ‖ τὸ οὐδ. **ὁμόφυλον** ὡς οὐσ. ἡ ὁμοφυλία βλ.λ.(1): Εὐρ.ΙΤ 346 **εἰς θοὐμόφυλον ἀναμετρουμένη δάκρυ,** Ψήφισμ.π.Δημ.290 **οὐδὲ ἀλλότριον ἡγεῖται εἶναι ὁ 'Αθηναίων δῆμος τὸν Θηβαίων δῆμον οὔτε τῇ συγγενείᾳ οὔτε τῷ ὁμοφύλῳ,** 'Αριστλ.Πολιτ.1303a,25 **στασιωτικὸν δὲ καὶ τὸ μὴ ὁμόφυλον** (ἐπὶ πόλεως κατοικουμένης ὑπὸ διαφόρων φυλῶν)· **2)** γεν. ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἢ εἴδους: Ξεν.ΚΠ 1,6,39 **τὰς δὲ ὁμοφύλους ὄρνιθας ἐξαπατᾶν,** αὐτ.8,7,20 **ἕκαστα ἀπιόντα πρὸς τὸ ὁμόφυλον,** Φιλόξ.6 **ἀρχαὶ οὐχ ὁμόφυλοι,** 'Αριστλ.Οὐρ.307b,1 (τὸ πῦρ) **συγκρίνει τὰ ὁμόφυλα** (τὰς ὁμογενεῖς οὐσίας), αὐτ.Γεν.Φθορ. 329b,28· **3)** νεώτ. ὁ τοῦ αὐτοῦ φύλου.

ὁμοφυλοφιλία (ἡ) νεώτ. γενετήσιος διαστροφή, καθ' ἣν ἐπιδιώκει τις τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ἐρωτικοῦ αὐτοῦ ἐνστίκτου ἐπὶ προσώπου τοῦ αὐτοῦ φύλου, ἐρωτικὴ σχέσις πρὸς ἄτομον τοῦ αὐτοῦ φύλου, πρβλ. ἀρσενοκοιτία, λεσβιασμός.

ὁμοφυλόφιλος-ον νεώτ. ὁ ἐπιδιώκων τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ γενετησίου αὐτοῦ ἐνστίκτου ἐπὶ προσώπων τοῦ αὐτοῦ φύλου, ὁ πάσχων ἐξ ὁμοφυλοφιλίας· πρβλ. ἀρσενοκοίτης, λεσβιάς.

ὁμόφυτος-ον (ὁμοῦ, φύω) μτγν. ὁ ὁμοῦ φυόμενος, ὁ συνάμα γεννηθείς: Θεολ.'Αριθμ.40 **διὰ τὸ συγγενεστάτην αὐτὴν καὶ ὁμόφυτον εἶναι τῇ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῇ** (τὴν ἑβδομάδα).

ὁμοφυῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁμοφυῆ βλ.λ.: Πρόκλ.Παρμ.625S.

ὁμόφωκτος-ον (φώζω) ὁ ὁμοῦ ὀπτηθεὶς ἢ ὁμοῦ, ἐν ταυτῷ ἀποξηρανθείς: Φιλόξ.3,15.

ὁμοφωνία (ἡ) (ὁμόφωνος) κ. νεώτ. ἡ ταυτότης, ἡ συμφωνία τῶν μουσικῶν ἤχων, ἡ ἁρμονία: 'Αριστλ.Πολιτ.1263b,35 **κἂν εἴ τις τὴν συμφωνίαν ποιήσειεν ὁμοφωνίαν, ἢ τὸν ῥυθμὸν βάσιν μίαν,** Λουκ.'Ορχ.68 **ὑποκριτοῦ εὐφωνίαν, ᾀδόντων ὁμοφωνίαν·** ‖ νεώτ. μουσ. ἡ ἀπόλυτος συνήχησις ἰσοϋψῶν φθόγγων, πολλαὶ συγχρόνως φωναὶ εἰς τὸν αὐτὸν τόνον, μονοφωνία· **2)** ἡ ὁμοιότης τῆς φωνῆς: Φίλ.1,405 **ὁμοφωνία τῶν ζῴων·** ‖ ἡ ταυτότης, κοινότης τῆς γλώσσης: Διον.'Αλ. Ρωμ.1,29· **3)** μτφ. ἡ ταυτότης γνωμῶν, ὁμογνωμοσύνη, ὁμοφροσύνη, συμφωνία: "Εκφ.π.Στοβ.4,7, 64, Πρόκλ.Παρμ.542S, - **κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἐπεκράτησε ὁμοφωνία.**

ὁμόφωνος(-η)-ο(ν) (ὁμοῦ, φωνή) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πρός τινα φωνήν, γλῶσσαν, ἰδ. κτ. πληθ. **ὁμόφωνοι οἱ τὴν αὐτὴν γλῶσσαν ὁμιλοῦντες,** ὁμόγλωσσοι: 'Ηρ.3,98 **ἔστι δὲ πολλὰ ἔθνεα 'Ινδῶν καὶ οὐκ ὁμόφωνα σφίσι,** Θουκ.4,3 **τοὺς Μεσσηνίους οἰκείους ὄντας αὐτῷ τὸ ἀρχαῖον καὶ ὁμοφώνους τοῖς Λακεδαιμονίοις,** Ξεν.'Απομν.4,4,19 **οἵ γε οὔτε συνελθεῖν ἅπαντες ἂν δυνηθεῖεν οὔτε ὁμόφωνοί εἰσι,** Πλάτ. Νόμ.708C· **2)** ὁ ὅμοιος κατὰ τὴν φωνήν, ὁ ἐν ὁμοίᾳ ὑπὸ πλειόνων φωνῇ λεγόμενος ἢ ᾀδόμενος, ὁ ἐν ὁμοφωνίᾳ βλ.λ 2): Αἰσχ.'Αγ.158 **τοῖς δ' ὁμόφωνον αἴλινον αἴλινον εἰπέ·** ‖ εἰδ. μουσ. ἐν τῷ αὐτῷ τόνῳ, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόνου, φθόγγου, καθ' ὁμοφωνίαν: 'Αριστλ.Πρ.921a,7, Νικόμ.Γερ. 'Αρμον.11,15, Πτολ.'Αρμ.1,7· **3)** νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἐπὶ προσ. ἐν ἀναφ. πρὸς πλείονας, ὁ ἔχων κοινὴν μετ' ἄλλου γνώμην, ὁ συμφωνῶν πρὸς ἄ.: **ὁμόφωνοι ἀπεφάσισαν νὰ ἐκπατρισθῶσιν·** συνθέστ. καθ' ἕν., ἐκφερομένης περιληπτ. τῆς ὁμάδος τῶν πλειόνων καθ' ἕν.: **τὸ συμβούλιον ὁμόφωνον ἐδέχθη·** ‖ ἰδ. κ. ἐπὶ γνώμης, ἀποφάσεως κττ. πλειόνων: **ὁμόφωνος ἐπιδοκιμασία - ἐπίκρισις - ἀπόφασις - ὑπόδειξις - ἔγκρισις·** **4)** εἰδ. γραμμ.

ἐπ) λ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν ἦχον, τύπον, οἷον ὀνομαστ. κ. κλητ. πόλις : Ἡρωδιαν.Τέχν.Λειψ 2,628.

ὁμοφωνῶ-έω [ὁμόφωνος] κ. μσν. κ. νεώτ. λαλῶ τὴν αὐτὴν ἣν ἄλλοι γλῶσσαν, ἔχω τὴν ἴδια γλῶσσα, μτ. δοτ. : Ἡρ.1,142 **αὗται δὲ αἱ πόλιες τῇσι πρότερον λεχθείσῃσι ὁμολογέουσι κατὰ γλῶσσαν οὐδέν, σφίσι δὲ ὁμοφωνέουσι,** Εὐστ.Ἰλ.50,35· ‖ κ. ἀπολ. : Ἰώσ.ΑΙ 1,1,4· **2)** γραμμ. ὁμ. μτ. δοτ. ἔχω τὸν αὐτὸν ἦχον, τὸν αὐτὸν τύπον : Ἀπολλ.Δύσκ. Ἀντων.7,25 **τῶν ὑποτακτικῶν ἄρθρων, ὅπερ ὁμοφωνεῖ ταῖς κτητικαῖς·** **3)** ἐκπέμπω τὴν αὐτὴν ἣν ἄ. φωνήν, ἠχῶ, φωνῶ ἐν τῷ αὐτῷ τόνῳ, ἐν τῷ αὐτῷ ἤχῳ : Δίων Κ 41,58· **4)** μτ. δοτ. συμφωνῶ : Ἀριστλ.ΗΝικ.1102b,28 **πάντα γὰρ ὁμοφωνεῖ τῷ λόγῳ·** ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. [περί τινος, πρός τι] : Σέξτ.Ἐμπ.Πυρ.2,32, Θεμίστ.Λόγ.21,258Β· **5)** νεώτ. ἔχω τὴν αὐτήν, ἣν ἄ. γνώμην, συμφωνῶ, εἶμαι ὁμόφωνος βλ.λ.3] : **οἱ συνελθόντες ὡμοφώνησαν περὶ τοῦ πρακτέου·** **6)** ὁμοφώνως διακηρύττω, ὁμολογῶ, ἀναγνωρίζω ἀπὸ κοινοῦ: Ἐπιγρ. **Ἑλλὰς δ᾽ ἀρετὰν ὁμοφωνεῖ.**

ὁμοφώνως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. διὰ τοῦ αὐτοῦ πρός τινα ὀνόματος, ὁμωνύμως, μτ. δοτ. : Στράβ.9,2,29 **τὸν .. ποτάμὸν .. προσηγόρευσαν ὁμοφώνως τῷ ἐκεῖ·** **2)** μτγν. κ. νεώτ. ἐν ὁμωφωνίᾳ, ἐν μιᾷ φωνῇ : Πλούτ.Γάλβ.5 **πάντες αὐτὸν αὐτοκράτορα προσεῖπον,** Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.3,239.

ὁμόφωτος-ον [ὁμοῦ, φῶς] μτγν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ φῶς, ὁ ὁμοίως φέγγων, φωτίζων : Καισάρ.860 **μήτε συναλειφόμενοι, ὁμόφωτοι, ἀείφωτοι** [ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος].

ὁμοχειρία [ἡ] νεώτ. τὸ σύνολον τῶν ἀνδρῶν τῶν χειριζομένων πυροβόλον τοῦ πολεμικοῦ πλοίου.

ὁμοχλάμυδα [τὰ] νεώτ. βοταν. τὰ φυτά, ὧν τὰ ἄνθη ἔχουσι περιάνθιον ἐξ ὁμοιοχρώμων καὶ ὁμοιομόρφων μορίων.

ὁμοχοῖνιξ-ῖκος (ὁ, ἡ) [ὁμοῦ, χοῖνιξ] μτγν. ὁ μετ᾽ ἄλλου τινὸς μεριζόμενος τὸν αὐτὸν χοίνικα, ὁ λαμβάνων τὴν αὐτὴν μερίδα μετ᾽ ἄλλου τινός : Πλούτ. Ἠθ.643D **οὐ μόνον ὁμεστίους, οὐδὲ ὁμοροφίους, ἀλλὰ καὶ ὁμοχοίνικας καὶ ὁμοσίτους τῷ πᾶσαν σέβεσθαι κοινωνίαν.**

ὁμόχορος-ον [ὁμοῦ, χορός] μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν αὐτὸν χορόν, ὁ [ἐκ] τοῦ αὐτοῦ χοροῦ : Πλούτ.Ἠθ.768Β, Μαν.4,6.

ὁμοχριστιανοί [οἱ] μσν. ἀδελφοί, ἑταῖροι χριστιανοί : Εὐστ.Πον.12,83.

ὁμόχροια [ἡ] [ὁμόχρους] κ. μσν. ἡ ταυτότης τῆς χροιᾶς, τὸ ὅμοιον χρῶμα : Ξεν.Κυν.2,18 **ἄδηλοι διὰ τὴν ὁμόχροιαν,** Ἀριστλ.Μετ.342b,20, Γεωπ.18,1,1 **ἔχουσαι τὴν κοιλίαν ὅλην δασεῖαν ἐρίων πλήθει καὶ μαλακότητι καὶ ὁμοχροίᾳ·** **2)** ἡ λεία, ἡ ὁμαλὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, τὸ δέρμα : Ἡρ.1,74 **ἐπεὰν τοὺς βραχίονας ἐπιτάμωνται ἐς τὴν ὁμοχροίην, τὸ αἷμα ἀναλείχουσι ἀλλήλων·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ κρανίου : Ἱππ. Κεφ.Τρωμ.1 **ὁμοχροίη ὀστέου·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὀφθαλμοῦ : αὐτ.Σαρκ.17· **3)** μτφ. ἡ ἐπιφάνεια : Πλάτ.Ἀξ.369D **οὐδὲ ἅπτεται ταῦτα τῆς ὁμοχροίας.**

ὁμόχρονος(-η)-ο(ν) [ὁμοῦ, χρόνος] μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διαρκῶν τὸν αὐτὸν χρόνον, ὁ συγχρόνως, ταυτοχρόνως γινόμενος : Θεμίστ.Λόγ.9,128Α **ὁμηλίκων σχεδὸν ἑκατέρων καὶ ὁμοχρόνων.**

ὁμοχρονῶ-έω [ὁμόχρονος] μτγν. φυλάττω τὸ αὐτὸ χρονικὸν μέτρον μετά τινος, κρατῶ τὸν ἴδιον χρόνον : Λουκ.Εἰκ.14 **συνῳδὸν εἶναι τὴν κιθάραν καὶ ὁμοχρονεῖν τῇ γλώττῃ τὸ πλῆκτρον·** **2)** κ. ἀπολ. ζῶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, εἶμαι ὁμόχρονος ἢ πράττω τι συγχρόνως : Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.50 **ὡς δυνατὸν ὁμοχρονείτω.**

ὁμόχρους-οος-ουν-οον [ὁμοῦ, χροιά] κ. μσν. κ. νεώτ., ἑτερόκλ. πληθ. ὁμόχρους [ἀντὶ ὁμόχροες, Παῦλ.Αἰγ.4,5], ὁ ἔχων ἓν καὶ τὸ αὐτὸ χρῶμα, ὁ μονόχρωμος : Ἱππ.Γυν.1,40 **τὸ δὲ χωρίον λεῖον ἔστω καὶ ὁμόχροον,** Ἀριστλ.ΖΙ 543a,25 **ἡ μὲν γὰρ σμύραινα** [διαφόρως] **ποικίλον καὶ ἀσθενέστερον, ὁ δὲ σμύρος ὁμόχρους,** αὐτ.525a,4 **τὸ ὑγρόν, ὁμόχρουν ἅπαν καὶ λεῖον, χρῶμα δὲ λευκόν,** Θεόφρ.ΦΙ 9,4,10 **τὴν ὁμόχρουν σμύρναν,** Πολυδ.1,216 **ἡ ὁμόχρους χαίτη,** Γεωπ.19,2,1 **μυκτῆρα ὁμόχρουν·** ‖ ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν χροιάν, τὸ αὐτὸ χρῶμα : Γαλ.13,496, Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,300,3 **ἐς ἀντολίην πρὸς ὁμόχροον ἵξεαι Ἠῶ.**

ὁμοχροῶ-έω [ὁμόχρους] μτγν. κ. μσν. εἶμαι ὁμόχρους, ἔχω τὸ αὐτὸ χρῶμα : Ἀέτ.7,38, Γεωπ.19,6,2.

ὁμοχρωμάτος-ον [ὁμοῦ, χρῶμα] μτγν. ὁ ὁμόχρους βλ.λ. : Διόδ.Σ 1,88 **τῶν ἀνθρώπων δὲ τοὺς ὁμοχρωμάτους.**

ὁμοχρωμία [ἡ] νεώτ. ἡ ὁμόχροια βλ.λ.1].

ὁμόχρωμος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοχρώματος : ΑΒ 220,17 **ὁμόχρωμοι .. βακτηρίαι.**

ὁμόχρως-χρωτος-χρων ἄ. ὁμόχρωμος βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΓ 749a,22 **μαλακόδερμον δὲ τὸ ᾠὸν καὶ ὁμόχρουν ἐστίν,** Θεόφρ.Αἰσθ.37, αὐτ.ΦΙ 9,4,10, Παυσ.5,5,6 **ὁ δὲ ὑγιής τε ἄνεισι καὶ ὁμόχρως.**

ὁμόχωρος-ον [ὁμοῦ, χῶρος] μτγν. κ. νεώτ. ὁ πλησιόχωρος, ὁ γείτων, ὁ γειτονικός : Δίων Κ ἀπ. 74,1 [ἔθνη] **ὁμόχωρα,** αὐτ.38,45,2 **οἱ ὁμόχωροι·** **2)** εἰδ. βυζαντ. δίκ. ἐπὶ προσ., ἐκεῖνοι ὧν τὰ αὐτοτελῆ κτήματα εὑρίσκοντο εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν φορολογικὴν περιφέρειαν.

ὁμοψηφία [ἡ] νεώτ. τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν ψῆφον, γνώμην, τὸ ψηφίζειν συμφώνως πρὸς ἄλλους.

ὁμόψηφος-ον [ὁμοῦ, ψῆφος] κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν ψῆφον ἢ γνώμην μετά τινος, ὁ ψηφίζων ὡς καὶ ἄλλος τις, ὁ σύμφωνος : Ἀνδοκ.2,28 **μήτε ἐν τούτῳ μήτε ἐν ἑτέρῳ τῷ τοῖς ὑμῶν αὐτῶν ἐχθίστοις ὁμόψηφοί ποτε γένησθε,** Λυσ.13,94 **ὁμόψηφοι κατ᾽ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τοῖς τριάκοντα γενήσονται·** **2)** ὁ ἔχων τὸ αὐτό, ἴσον δικαίωμα ψήφου ἢ γνώμης πρός τινα, μτ. δοτ. : Ἡρ.6,109 **ὁμόψηφον τὸν πολέμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι·** ‖ ὁμ. κ. ἐμπροθ. [μετά τινος] : αὐτ.7,149 **μετὰ .. τῶν σφετέρων ὁμόψηφον τὸν Ἀργεῖον εἶναι κωλύειν οὐδέν·** **3)** νεώτ. ὁ διὰ κοινῆς ψήφου ληφθείς, ὁ κοινῇ ψήφῳ, ὁμοθύμως ἀποφασισθείς· ‖ ἐπίρρ. νεώτ. **-ως.**

ὁμοψηφῶ-έω [ὁμόψηφος] μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι ὁμόψηφος, δίδω τὴν αὐτὴν ψῆφον, ἔχω τὴν αὐτὴν γνώμην, συμφωνῶ, μτ. δοτ. : Ἰώσ.ΑΙ 17,11,1 **ταῖς πρέσβεσιν ὁμοψηφεῖν.**

ὁμοψυχία [ἡ] [ὁμόψυχος] μτγν. ὁμοθυμία, ὁμοφροσύνη, ὁμόνοια, συμφωνία : Γλωσσ.Ἀθανάσ. 1,316C, αὐτ.1045D, Ἰω.Χρυσ.3,868,25 [Seager].

ὁμόψυχος-ον [ὁμοῦ, ψυχή] μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμογνώμων, ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ αἰσθήματα : ΠΔΜακκ. 4,14,20 **τὴν τοῦ Ἀβραὰμ ὁμόψυχον τῶν νεανιῶν μητέρα μετεκίνησεν συμπάθεια τῶν τέκνων,** Βασ. 4,776Α, Ἀθανάσ.1,1237D, Μηναῖ.11,1 Ἑσπ. **ἡ ὁμόφρων σύσκηνος ξυνωρὶς ὁμότροπος τῶν Ἁγίων καὶ ὁμόψυχος·** **2)** ὁ διὰ τῆς αὐτῆς ψυχῆς πεπροικισμένος, ὁ ἔχων τὴν ἰδίαν ψυχήν : Πορφ.Ἀποχ.3,16.

ὁμοψυχῶ-έω [ὁμόψυχος] μτγν. εἶμαι ὁμόψυχος, ὁμογνωμονῶ, ὁμοφωνῶ τινι : Κύριλλ.7,557Β.

ὁμοψύχως ἐπίρρ. μτγν. μιᾷ ψυχῇ καὶ μιᾷ γνώμῃ, ὁμοθυμαδόν, μὲ ὁμόνοιαν : Εὐνάπ.ΒΣοφ.474Β.

ὁμόω [ὁμός], μέλλ. **ὁμώσω,** ἑνῶ, συνδέω, συνάπτω, μ. παθ. ἀόρ. ἀπαρφ. **ὁμωθῆναι** : Ἰλ.Ξ 209 **εἰς εὐνὴν ἀνέσαιμι ὁμωθῆναι φιλότητι** [φιλότητι μιγῆναι, ἑνωθῆναι ἐν ἔρωτι, συγκοιμηθῆναι]· **2)** ὁμοιῶ βλ.λ. ἐν μέσ. μέλλ. : Νίκ.Θηρ.334 **διψάδος εἶδος ὁμώσεται αἰὲν ἐχίδνῃ** [ὁμοιωθήσεται].

ὄμπαξ γλῶσσ. ἐπὶ τοῦ κόγξ βλ.λ.· Ἡσ.
ὀμπασης (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἢ ὀν- ὁ δεκανεὺς ἐν τῷ τουρκικῷ στρατῷ.
ὄμπη (ἡ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὄμπνη βλ.λ.)· Ἡσ. «ὄμπαι, θύματα πυρῷ καὶ μέλιτι δεδευμένα», ΑΒ 287,21, ΕΜ ό25,52 «πυροὶ μέλιτι περικεχρισμένοι, μεμελιτωμένοι», Φώτ. : Νίκ.᾽Αλεξ.450 **πολυωπέας ὄμπας** (κῶδ. ἀντὶ ὄμπνας, κηρήθρας).
ὀμπνειος-α-ον ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὄμπνιος βλ.λ.
ὀμπνειόχειρ ἐσφ.γρ. τοῦ ὀμπνιόχειρ βλ.λ.
ὀμπνεύω Φώτ. «ὀμπνεύειν, αὔξειν».
ὄμπνη (ἡ) μτγν. ἢ ὄμπη ἡ ἐκ τῶν καρπῶν τῆς γῆς λαμβανομένη τροφή, ὁ δημητριακὸς καρπός, ὁ σῖτος : Σωσίθ.2,11 **Διόνυσον ὄμπνῃ συντίθησιν** (εἰκ. Herm. ἀντὶ δαίνυσι τ᾽ ἔμπης)· ‖ ἐν τῷ πληθ. **ὄμπναι** πλακοῦντες ἐξ ἀλεύρου καὶ μέλιτος, πλακούντια θυσιῶν· Φώτ. «ὄμπναι, πυροὶ μέλιτι πεφυραμένοι» : Καλλ.ἀπ.123, αὐτ.268, Νίκ.᾽Αλεξ.450 **πολυωπέας ὄμπνας** (κῶδ. ὄμπας, κηρήθρας)· **2)** Ἡσ. «ὄμπνη· τροφή, εὐδαιμονία».
ὀμπνηρὸν ὕδωρ Ἡσ. «τρόφιμον».
ὀμπνιακός-ή-όν μτγν. ὁ ὄμπνιος βλ.λ.:Τούλλ. Γέμ.ΑΠ 9,707,4 **ἐγείρω ὀμπνιακῶν χαρίτων ἡδύτερον τρίβολον.**
ὀμπνικός-ή-όν Σουΐδ. ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὀμπνιακὸς βλ.λ.
ὄμπνιος-α-ον (ὄμπνη) κ. ἐσφ.γρ. ἐν κῶδ. **ὄμπνειος** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὄμπνην, τὸν σῖτον, ὁ ἐκ σίτου : Μοσχ.6,10 **καρποῦ ὀμπνίου,** Λυκόφρ.621 **Δηοῦς ἀνεῖναι μήποτ᾽ ὄμπνιον στάχυν,** Καλλ.ἀπ.183 **ὄμπνιον ἔργον** (γεωργικὸν ἔργον, γεωργία), Ἐρατοσθ.16,17 **ὄμπνιον ἀλδήσκουσαι καρπὸν Ἐλευσινίης Δημήτερος,** Ἀπολλ. Ρ 4,989 **τιτῆνας δ᾽ ἔδαεν στάχυν ὄμπνιον ἀμήσασθαι** (σχόλ. «πολύν, δαψιλῆ»), Ὀρφ.ἀπ.280 **ὄμπνια.. Δήμητρος.. δῶρα**· ‖ ὁ θρεπτικός· Φιλήτ.π.Σχόλ.᾽Απολλ.Ρ 4,989 «ὄμπνιον στάχυν τὸν εὔχυλον καὶ τρόφιμον»· **2)** ἰδθ. ὡς ἐπίθ. τῆς Δήμητρος, ὡς μητρὸς τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ δοτείρας τῆς πρώτης καὶ γενικωτάτης τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου : Καλλ.Αἴτ. ἐν Πάπ. **Ὀμπνια, Ὄμπνια θεσμοφόρος,** Νόνν.Δ 11,213 **Ὄμπνια Δηώ,**᾽Ησ.ἐν λ. ὄμπνιος λειμών· κ. γεν. : Ἐπιγρ. **Καίσαρος ὄμπνια μήτηρ,** Παῦλ.Σιλ.Ἔκφρ.᾽Αγ.Σοφ.145 **ὄμπνια Ῥώμη** (πλουσία)· **3)** ὁ καλῶς τεθραμμένος, ὁ ἀκμαῖος, ἰδθ. συνεκδ. ὁ πλούσιος, κ. κτ. ἐπέκτ. ὁ εὐρύς, μέγος : Σοφ.ἀπ.246 **ὄμπνιον νέφος** (ηὐξημένον), Λυκόφρ.1264 **κτῆσιν ὀμπνίαν κειμηλίων.**
ὀμπνιόχειρ Ἡσ. «πλουσιόχειρ, πλούσιος».
ὀμπρέλ(λ)α (ἡ) (ἰταλ.) δημ. τὸ ἀλεξιβρόχιον βλ.λ. ‖ κτ. ἐπέκτ. τὸ ἀλεξήλιον βλ.λ.· **2)** τὸ ποῶδες φυτὸν καρδοπάθιον τὸ κορυμβανθές.
ὀμπρελ(λ)άδικο (τὸ) δημ. τὸ κατάστημα ἐν ᾧ κατασκευάζονται ἢ πωλοῦνται ὀμπρέλλαι, τὸ ὀμβρελλοπωλεῖον.
ὀμπρελ(λ)ᾶς (ὁ) δημ. ὁ κατασκευάζων ἢ πωλῶν ὀμβρέλλας, ὀμβρελλοποιός, ὀμβρελλοπώλης.
ὀμπρελ(λ)οθήκη (ἡ) νεώτ. ἔπιπλον διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ὀμπρελλῶν.
(ὁ)μπρός ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. κ. **(ὁ)μπροστά** ἀντὶ ἐμπρὸς βλ.λ.) : Διγεν.᾽Ακρ.2037 **καὶ τὸ κοντάριν ἔσυρε ὀμπρὸς στὴν κεφαλήν του, | εὐθὺς ἀπεθανάτωσε κεῖνον καὶ τ᾽ ἄλογόν του,** Ἐρωτόκρ.), 1730 **μὴ δὲν πληθύν᾽ ὁ πόνος μου, καὶ ξεψυχήσ᾽ ὀμπρός σου,** αὐτ.2,2084 **νὰ σύρνῃ πλιότερες φωνὲς ὀμπρὸς ἐκ τῶν ἀνθρώπω᾽** **2)** χρον. πρότερον, προηγουμένως : Ἐρωτόκρ.1,939 **ἐστηθοδάρθηκεν ὀμπρός, κι ἀπόκεις ἀρχινίζει.**
ὀμυαλός (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ μυελός, ὁ νοῦς, ὁ ἐγκέφαλος. τὸ μυαλό : Ἐρωτόκρ.1,1204 **ὁπού ᾽χει γνώση κι ὀμυαλό, ἐτοῦτ᾽ ἄς τὰ λογιάζῃ,** αὐτ.2, 1634 **κι᾽ ἂν εἶχε πόνους ᾽ς τσ᾽ ὀμυαλούς, στὸ ᾽στερον ἐγιατρεύτη,** αὐτ.1786, αὐτ.2010.

ὀμφά (ἡ) λακων. ἀντὶ ὀμφὴ βλ.λ. Ἡσ. «ὀμφά· ὀσμή, Λάκωνες».
ὀμφαῖος-α-ον (ὀμφή) ὁ μαντεύων, ὁ προσημαίνων, ὁ προφητεύων, ὁ προλέγων, ὁ προφητικός : Νόνν.Δ 9,284 **ὀμφαίῃ περὶ πέτρῃ,** αὐτ.12,42 **ὀμφαίῳ παρὰ τοίχῳ**· **2)** **Ὀμφαίη** (ἡ) κτ. προσωποποίησιν ὡς θεά : Ἐμπ.123,3.
ὀμφάκη (ἡ) (ὄμφαξ) μτγν. ὁ πικρὸς καὶ ὄξινος χυμὸς ἀώρων σταφυλῶν, ὁ ἐξ ἀώρων σταφυλῶν οἶνος : Διοσκ.3,9 **οὕτω θαψία καὶ μανδραγόρα καὶ ὀμφάκη .. χυλίζεται** (διόρθ. ὄμφαξ).
ὀμφακηρός-ά-όν (ὄμφαξ) μτγν. ὁ διὰ τὴν τοποθέτησιν ἢ τὴν φύλαξιν τῶν ὀμφάκων προωρισμένος : Φιλάγρ.π.᾽Ορειβ.5,17,8 **ἀγγεῖα ὀμφακηρὰ** (διόρθ. Daremb.᾽Ομφακηνά), Ἀέτ.5,136, αὐτ.137, Πάπ., **ἀπέστειλά σοι .. γλυκοιδίων** (γλυκυδίων) **ὀμφακηρὰ α᾽** (δ. γρ. ὀμφακῆρα).
ὀμφακίας (ὁ) (ὄμφαξ) (ἐνν. οἶνος) ὁ ἐξ ὀμφάκων, ἀώρων σταφυλῶν οἶνος, ὁ ὑπόξινος, ὁ ὀμφάκινος χυμός : Ἀθήν.1,26D **τοῦ Ἀλβανοῦ δὲ οἴνου εἴδη δύο ὁ μὲν γλυκάζων ὁ δ᾽ ὀμφακίας**· **2)** μτφ. ὡς ἀρσ. ἐπίθ. ὁ ὀξύς, ὁ δριμύς, ὁ αὐστηρός, ὁ τραχύς : Ἀριστφ.᾽Αχ.352 **δεινὸν γὰρ οὕτως ὀμφακίαν πεφυκέναι τὸν θυμὸν ἀνδρῶν** (Φρύν. ἐν ΑΒ 54,22 «ὀμφακίας θυμός, ὁ αὐστηρὸς καὶ ἄγαν σκληρός», Πλούτ.᾽Ηθ.11D **τοὺς πατέρας τοὺς αὐθεκάστους καὶ τὸν τρόπον ὀμφακίας καὶ στρυφνούς**· **3)** **ὀμφακίαι νεκροὶ** ἄωροι νεκροί, νεανίαι ἀποθανόντες προώρως : Λουκ.Κατάπλ.5 **ὀμφακίας ἡμῖν νεκροὺς ἥκεις ἄγων.**
ὀμφακίζω (ὄμφαξ) μτγν. κ. μσν. εἶμαι ἄωρος, κυρ. ἐπὶ σταφυλῶν : Γεωπ.5,43,3 **ὀμφακίζουσα σταφυλή,** Βι.Σοφ.2,33 **ῥάγα ἔτι ὀμφακίζουσαν**· ὁμ. ἐπὶ ἐλαιῶν : Γεωπ.3,13,5 **ἐλαία ὀμφακίζουσα**· ὁμ. κ. ἐπὶ ἄλλων καρπῶν : Διοσκ.2,159, Φιλούμ.π. Ἀέτ.9,33· ὁμ. κ. ἐπὶ ἐλαίου : Σωρ.1,46,50· ‖ μτφ. ἐπὶ τῶν μικρῶν, τῶν μὴ εἰσέτι ἀνεπτυγμένων μαστῶν : Εὐμάθ.181 **τοὺς ὀμφακίζοντας τῶν βοτρύων ἐκθλίβων,** αὐτ.182· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν νεαρῶν κορασίδων : Νικ.Χων.178Β **παραγκαλιζόμενος ὁ πέπων τὴν ὀμφακίζουσαν, ὁ ὑπέρωρος τὴν ἡλικίαν τὴν ὀρθότιτθον νεάνιδα**· **2)** ἐπὶ ἀμπέλου, φέρω ὄμφακας βλ.λ. : ΠΔ Ἡσ.18,5 **ὄμφαξ ἐξανθήσῃ ἄνθος ὀμφακίζουσα**· **3)** ἐν τῷ μέσ. **ὀμφακίζομαι** κλέπτω ὄμφακας, ἐν παροιμ. : Ἐπίχ. 239 **Σικελὸς ὀμφακίζεται** (κλέπτει ἀώρους σταφυλάς, ἐπὶ τοῦ κλέπτοντος τὰ πάντα, ἔτι καὶ τὰ μηδαμινὰ πράγματα), Ἀρισταίν.2,7 Σικελὸς **ὀμφακίζεσθαι δοκεῖς παρατρυγῶν παιδισκάριον** (ἐπὶ ἐραστοῦ, κρυφίως μετὰ τῆς λίαν νεαρᾶς ἔτι οὔσης θεραπαινίδος συγγιγνομένου).
ὀμφάκινος-η-ον (ὄμφαξ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ κατεσκευασμένος ἐξ ὀμφάκων, ἀώρων σταφυλῶν, ἀπὸ ἀγουρίδες : Ἱππ.Γυν.2,189 **ὀμφάκινος οἶνος** (ὁ ὀμφακίας ἢ ὀμφακίτης), Πάπ. **ὀμφακίνου οἴνου, - ὀμφάκινος χυμὸς** (τὸ ξινὸ τοῦ σταφυλιοῦ)· ‖ ὁμ.ὁ ἐξ ἀώρων ἐλαιῶν κατεσκευασμένος : Διοσκ.1,30 **ἔλαιον πρὸς τὴν ἐν ὑγείᾳ χρῆσιν ἄριστον .. ὁ καὶ ὀμφάκινον καλεῖται** (τὸ ἀγουρόλαδο) Γαλ.6,196, Γεωπ.3,13,5· **2)** τὸ οὐδ. **ὀμφάκινον** (ἱμάτιον) ὡς οὐσ. εἶδος γυναικείου ἐνδύματος κληθὲν ἐκ τοῦ χρώματος αὐτοῦ : Πολυδ.7,56.
ὀμφάκιον (τὸ) ὁ χυμὸς τῶν ἀώρων σταφυλῶν· Διοσκ.5,5 «ὀμφάκιον, ἔστι μὲν χυλὸς ὄμφακος Θασίας σταφυλῆς μήπω περκαζούσης, ἢ Ἀμιναίας» : Γαλ.12,902· ‖ ὁμ. ἔλαιον ἐξ ἀώρων ἐλαιῶν, ὀμφάκινον ἔλαιον, ἀγουρόλαδο : Ἱππ.Διαίτ.1Νόθ.165 **ὀμφακίῳ τῷ πικρῆς ὄμφακος ἀνυγρήνας,**αὐτ.Γυν. 2,189, Πλίν.Φι 12,130, Πάπ.· **2)** μτφ. ἐπὶ τῶν μὴ εἰσέτι τελείως ἀνεπτυγμένων καὶ σκληρῶν μαστῶν παρθένου νεάνιδος : Ἀρισταίν.2,7 **ὀμφάκια μῆλα τοῦ στέρνου** (πιθ. γλῶσσ.).

ὀμφάκιος-α-ον μτγν. ὁ ὀμφάκινος βλ.λ. : Διοσκορ. ἐν Πάπ. **ὀμφοκίων** [sic] σταφυλάων.

ὀμφακίς-ίδος (ἡ) μσν. τὸ κύπελλον τῆς βαλάνου τοῦ δένδρου δρῦς ἢ αἰγίλωψ, ἐν χρήσει ἐν τῇ βυρσοδεψικῇ καὶ ὡς στυπτικὸν φάρμακον : Παῦλ. Αἰγ.3,42 «ὀμφακίδος κεκαυμένης, ἔστι δὲ τὸ κοῖλον, ἐξ οὗ ἐκπέφυκεν ἡ τῆς δρυὸς βάλανος, ᾧπερ οἱ βυρσεῖς χρῶνται».

ὀμφακισμός (ὁ) Ζωναρ. ἄνευ ἑρμ.

ὀμφακίτης (ὁ) κ. μσν. (ἐνν. οἶνος), κ. νεώτ. ὁ ὀμφακίας βλ.λ.I) : Διοσκ.5,6, Γεωπ.8,II· ‖ ὡς ἐπίθ. τοῦ Διονύσου : ΑΙλ.ΠΙ 3,41· **2)** ὀμφακίτης **λίθος** ὀνομασία πρασίνου τινὸς λίθου : Γαλ. 12,207· ‖ κ. νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐκ τῆς ὁμάδος **τῶν** πυροξένων· **3)** τὸ θηλ. **ὀμφακῖτις -ιδος** ὡς ἐπίθ. ἄωρος : Ἱππ.Γυν.2,195 **ὀμφακῖτις ἐλαίη**· **4)** ὀμ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ κηκὶς τοῦ δένδρου ἢ δρῦς ἡ κηκιδοφόρος : Διοσκ.I,107,Γαλ.8,II4.

ὀμφᾰκόκαρπος-ον μτγν. ἐσφ. γρ. ἀντὶ ὀμφαλόκαρπος βλ.λ. : Διοσκ.3,90, Γαλ.II,834.

ὀμφᾰκόμελῐ-ῐτος (τὸ) ποτὸν ἐξ ὀμφάκων καὶ μέλιτος, ἔχον σταλτικὴν καὶ φυκτικὴν ἰδιότητα : Διοκλ.Καρ.69,Διοσκ.5,23, Φιλάγρ. π. Ὀρειβ.5,19,4.

ὀμφακομελίτης οἶνος (ὁ) μσν. τὸ ὀμφακόμελι βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.3,39.

ὀμφᾰκορᾰξ-ᾶγος (ὁ,ἡ) (ὄμφαξ, ῥάξ) μτγν. ὁ ἔχων ἄωρους, μήπω ὡρίμους ῥᾶγας : Φίλιππ. Θεσσ.ΑΠ 9,561,5 ἢ τοὺς **ὀμφακορᾶγας ἐγείναο τοὺς** ἀπεπάντους **βότρυας.**

ὀμφᾰκός (ὁ) ὄμφαξ βλ.λ.I) : Ἱππ.Ἑλκ.17 ὀμφακοῦ χυλὸς (δ. γρ. ἀντὶ ὄμφακος).

ὀμφακοφαγία (ἡ) μσν. τὸ τρώγειν ὄμφακας, ἀγουρίδες : Ψελλ.π.Σάθ.5.184.

ὀμφᾰκώδης-ους-ες (ὄμφαξ) μσν. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄμφακα, ἄωρον σταφυλήν : Ἱππ.Δι.2,55, Ἀριστλ.Θαυμ.846b,I, Θεόφρ.ΦΙ 3,13,6 Γεωπ.4,15,4.

ὀμφάλεια (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **εὐφορβιοειδῶν** φυτῶν.

ὀμφάλειος Φώτ. «εἶδος σύκου, ἰσχάδος».

ὀμφαλεκτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐκτομὴ καὶ ἀφαίρεσις **τοῦ ὀμφαλοῦ κατὰ τὴν** ῥιζικὴν θεραπείαν ὀμφαλοκήλης.

ὀμφαλεπίδεσμος (ὁ) νεώτ. κηλεπίδεσμος πρὸς συγκράτησιν ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει κοιλιακῶν σπλάγχνων τῶν **ἐξ** ὀμφαλοκήλης πασχόντων· ‖ ἐπίδεσμος τοῦ ὀμφαλοῦ ἐπὶ τῆς ὀμφαλίτιδος νεογνοῦ.

ὀμφᾰλητομία (ἡ) (ὀμφαλητόμος) ἡ ὀμφαλοτομία ἡ ἀποτομή, τὸ κόψιμον τοῦ ὀμφαλίου λώρου, ἡ μαιευτική· Σουΐδ. «ὀμφαλητομία, ὅτε τὸν ὀμφαλὸν τοῦ βρέφους αἱ μαῖαι ἀποτέμνουσι» : Πλάτ.Θεαίτ.149Ε **ἴσθ' ὅτι ἐπὶ τούτῳ μεῖζον φρονοῦσιν ἢ ἐπὶ τῇ ὀμφαλητομίᾳ.**

ὀμφᾰλητόμος-ον (ὀμφαλός, τέμνω) ἡ **ὀμφαλοτόμος** κ. μσν. ὁ ἀποτέμνων, ὁ κόπτων τὸν ὀμφάλιον λῶρον, τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ μαῖα ἀττ.· Φώτ. «μαῖαν, ὡς ἡμεῖς, τὴν ὀμφαλητόμον, ἡ δὲ ὀμφαλητόμος Ἀττικὸν μᾶλλον ὄνομα» : Ἱππῶν.12 Diehl, Ἱππ.Γυν.I,46, Πρόδρ.Ἐπιγρ.50 (Suvigny).

ὀμφαλιδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀμφαλίδα, τὸν ὀμφάλιον λῶρον.

ὀμφᾰλικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ὀμφάλιος βλ.λ.I) : Φανὶ.Ἰστ.29 **κατὰ μέσον δὲ τοῦ** πλακουντικοῦ **ὄγκου τὸ κέντρον ὀμφαλικόν**· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀμφαλόν, ὁ τοῦ ὀμφαλοῦ : **ὀμφαλικὴ χώρα,** - **ὀμφαλικὴ** κύστις (εἶδος σάκκου περιέχοντος τὴν λέκιθον τὴν χρησιμεύουσαν πρὸς διατροφὴν τοῦ ἐμβρύου κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ),- **ὀμφαλικὸς δακτύλιος** (ἰνώδης δακτύλιος ἐν εἴδει ὀπῆς περιβάλλων καὶ κλείων τὸ ἄνοιγμα τοῦ ὀμφαλοῦ μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς ὀμφαλίδος), - **ὀμφαλικὸς ἱμὰς** (ὁ συνδέων τὸ ἔμβρυον μετὰ τοῦ χορίου ἐπὶ τῶν πλακουντοφόρων θηλαστικῶν)· **3)** νεώτ. κτ. ἀνολ. ὁ κατὰ τὸ μέσον ἐπιφανείας ἢ σώματός τινος κείμενος.

ὀμφάλιον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὀμφαλὸς βλ.λ.I), μικρὸς ὀμφαλός : Λεωνίδ.Ταρ. ΑΠ 7,506,8, Ἄρατ.207, Νικ.Ἀλεξ.596 **ἀμφὶ δὲ μέσον πνεύματ' ἀνειλίσσοντα κατ' ὀμφάλιον**, Πάπ.· ‖ νεώτ. ἀνθρωπολ. τὸ κατὰ τὸ κέντρον τοῦ ὀμφαλοῦ τοῦ ἀνθρώπου σωμστομετρικὸν σημεῖον· **2)** τὸ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀσπίδος κύρτωμα : Ἐπίγραμμ.π.Διογ.Λ 8,45 **ἀσπίδος Εὐφόρβου βλέφον ἐς ὀμφάλιον**· **3)** μσν. ζωγραφικὸς πίναξ, πιθ. ἐλλειψοειδὴς ἢ στρογγύλος, ἐφ' οὗ εἰκονίζεται πρόσωπόν τι ἢ προσώπων σύνθεσις : Φωκᾶ Περιγρ.Ἁγ.Τάφου II **ἐφ' ὃν τόπον ἔστησαν οἱ τοῦ κυρίου πόδες, ὁρᾶται ὀμφάλιον πάνυ λευκόν, ἐν ᾧ μέσον ἐκτύπωσις θείου σταυροῦ,** αὐτ. 14 **ἔστιν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ κέλλη, ἐν ᾗ τὴν παναγίαν αὐτοῦ ψυχὴν παρέθετο τῷ υἱῷ καὶ θεῷ ὀμφάλια δύο**· **4)** εἰδ. βυζαντ. ἡ ἐξ ἐγχρώμου μαρμάρου στρογγύλη πλάξ, ἡ τοποθετουμένη εἰς τὸ μέσον τοῦ ἐκ μωσαϊκοῦ ἢ μαρμαρίνων πλακῶν ἐστρωμένου δαπέδου τῶν αἰθουσῶν, ναῶν κττ.

ὀμφάλιος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀμφαλόν, ὁ ἐξέχων, ὁ ὀμφαλοειδής, **ὁ κυρτός** : Παῦλ.Σιλ. ΑΠ 6,84 **ὀμφάλιον σάκεος τρύφος**· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀμφαλόν, ὁ τοῦ ὀμφαλοῦ : **ὀμφάλιος λῶρος** (ἡ ὀμφαλίς).

ὀμφᾰλίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἀγγειώδης ἐν εἴδει παχείας χορδῆς δεσμὸς συνδέων τὸν ὀμφαλὸν τοῦ ἐμβρύου μετὰ τοῦ μητρικοῦ πλακοῦντος, ἄ. ὀμφάλιος λῶρος : Σωρ.I,80.

ὀμφαλιστήρ-ῆρος (ὁ) λεξ. **τὸ τέμνον ὄργανον,** δι' οὗ ἀπέκοπτον τὰς ὀμφαλίδας τῶν βρεφῶν· Πολυδ.2,169 «καὶ ὁ (ὅς) ἀποτέμνει τοὺς ὀμφαλοὺς τῶν βρεφῶν, ὀμφαλιστήρ», αὐτ.4,208, Ἡσ.·κ. Φώτ. «ὀμφαλιστήρ, ᾧ τοὺς (τῶν παιδίων) ὀμφαλοὺς ἀποτέμνουσιν».

ὀμφαλῖτις-ῐδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ ὀμφαλοῦ τοῦ νεογνοῦ συνήθης μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τῆς ὀμφαλίδος.

ὀμφαλόδεσμος (ὁ) νεώτ. ἐπίδεσμος ἢ ζώνη πρὸς συγκράτησιν τοῦ προπίπτοντος ὀμφαλοῦ.

ὀμφᾰλοειδής-οῦς-ές (ὀμφαλός) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὀμφαλόν, ὁ ἔχων σχῆμα ὀμφαλοῦ, ὁ στρογγύλος ὡς ὁ ὀμφαλός, ὁ ὀμφαλωτός : Εὐστ.Ἰλ.1350,5· ἐπίρρ. νεώτ. -**ῶς.**

ὀμφᾰλόεις-εντος-εσσα-εν (ὀμφαλός) ὁ ἔχων ὀμφαλόν, ὀμφαλοειδῆ προεξοχὴν ἢ στρογγύλον κόσμημα, ὁ ὀμφαλωτός : Ἰλ.Ζ 118 **ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης** (ἐχούσης ἐν τῷ μέσῳ κύρτωμα ἢ στρογγύλον τι κόσμημα), αὐτ.Ω 269 **ζυγὸν . . ὀμφαλόεν** (ἔχον ἐν τῷ μέσῳ ὀμφαλοειδῆ προεξοχὴν ἢ κόμβον), Ἀριστλ.Εἰρ.1274 **ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας,** αὐτ.1278 **οἰμωγὰς ᾄδων, καὶ ταύτας ὀμφαλοέσσας** (ἀστεϊσμὸς παρὰ προσδοκίαν, κατὰ κωμ. μεταφορὰν ἐκ τοῦ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας), Νικ. Ἀλεξ.348 **συκέης πόσιν ὀμφαλόεσσαν** (πιθ. ἀναφερόμενον εἰς εἶδός τι σύκου, καλούμενον ὀμφάλειος π. Φώτ.), αὐτ.7 **ἄρκτον ὀμφαλόεσσαν** (διότι κατευθύνεται πρὸς τὸν πόλον **τοῦ** οὐρανοῦ).

ὀμφᾰλόκαρπος (ὁ) (ὀμφαλός, καρπός) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων, ὁ φέρων ὀμφαλοειδῆ καρπόν, ὡς ὄνομ. τοῦ φυτοῦ ἀπαρίνη : Διοσκ.3,90 **ἀπαρίνη· οἱ δὲ ἀμπελόκαρπον, οἱ δὲ ὀμφαλόκαρπον.**

ὀμφαλοκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πρόπτωσις ἢ προεξοχὴ τῶν σπλάγχνων διὰ **τοῦ ἀνευρυσθέντος** ὀμφαλικοῦ δακτυλίου.

ὀμφαλοκυστικός-ή-όν **νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ** ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀμφαλικὴν **χώραν** ἅμα καὶ τὴν οὐροδόχον κύστιν : **ὀμφαλοκυστικοὶ σύνδεσμοι** (ἰνώδεις σύνδεσμοι **χρησιμεύοντες ὡς στηρίγματα**

τῆς οὐροδόχου κύστεως ἐκ τῶν ἄνω), - **ὀμφαλοκυστικαὶ πτυχαί.**

ὀμφαλομαντεία (ἡ) νεώτ. εἶδος μαντικῆς, καθ' ὃ ἐξετάζοντες μετὰ προσοχῆς τὸν ὀμφάλιον λῶρον ἀρτιγεννήτου βρέφους προμαντεύουσι περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τέκνων ἅτινα θὰ γεννήσῃ ἐν συνόλῳ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

ὀμφαλομεσεντερικός-ή-όν νεώτ. ἢ -έριος-ον ὁ συνδέων τὸ μεσεντέριον μετὰ τοῦ ὀμφαλοῦ ἢ ὁ διήκων ἀπὸ τοῦ μεσεντερίου εἰς τὸν ὀμφαλόν: **ὀμφαλομεσεντερικὸς πόρος** ὁ δι' οὗ συγκοινωνεῖ ἡ ὀμφαλικὴ κύστις μετὰ τῆς ἐντερικῆς κοιλότητος κατὰ τὴν ἀρχικὴν διάπλασιν τοῦ ἐμβρύου, ἅ. ἐντερικὸς ὀμφαλός.

ὀμφαλομεσεντέριος-ον νεώτ. ὁ ὀμφαλομεσεντερικὸς βλ.λ.: **ὀμφαλομεσεντέριος φλέψ** (ἓν τῶν τριῶν ἀγγείων, δι' ὧν τελεῖται ἡ κυκλοφορία τῆς ὀμφαλικῆς κύστεως κατὰ τὴν πρώτην ἐμβρυϊκὴν περίοδον).

ὀμφαλοπαγής-οῦς-ές νεώτ. τερατογονικὴ διάπλασις, καθ' ἣν ὁ ὀμφαλὸς καθ' ἑαυτὸν ἀποτελεῖ τὸ κοινὸν τμῆμα τῶν δύο συνθετικῶν ἐμβρύων.

ὀμφαλορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. αἱμορραγία τοῦ ὀμφαλοῦ νεογνοῦ συνήθως ἐξ ἀτελοῦς ἀπολινώσεως τῆς ὀμφαλίδος.

ὀμφαλόρροια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐκροὴ πύου ἢ ἄλλου τινὸς ὑγροῦ ἐκ τοῦ διατρηθέντος ὀμφαλοῦ.

ὀμφαλός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ἀφαλός κ. ἀφάλι** τὸ κατὰ τὸ μέσον τῆς κοιλίας μικρὸν κοίλωμα εἰς ὃ καταλήγει κατὰ τὴν ἐμβρυϊκὴν ζωὴν ἡ ὀμφαλίς· Πολυδ.2169 «τὸ κατὰ μέσην γαστέρα κοῖλον»: Ἰλ.Δ 525 **οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν,** αὐτ.Ν 568, Ἡρ 7,60 **αἱμασιὴν περιέβαλον κατὰ τὸν κύκλον, ὕφος ἀνήκουσαν ἀνδρὶ ἐς τὸν ὀμφαλόν,** Εὐρ.Ἑκ.559 **λαβοῦσα πέπλους.. ἔρρηξε λαγόνος εἰς μέσον παρ' ὀμφαλόν,** αὐτ.Φοίν.1412, Ἀριστφ.Εἰρ.175 **ἤδη στροφεῖ τι πνεῦμα περὶ τὸν ὀμφαλόν,** Ξεν.Ἀν.4,5,2 **διέβαινον αὐτὸν** βρεχόμενοι **πρὸς τὸν ὀμφαλόν,** Πλάτ.Συμπ.190Ε **συνέλκων πανταχόθεν τὸ δέρμα ἐπὶ τὴν γαστέρα.., ὥσπερ τὰ σύσπαστα βαλάντια, ἓν στόμα ποιῶν ἀπέδει κατὰ μέσην τὴν γαστέρα, ὃ δὴ τὸν ὀμφαλὸν καλοῦσι,** αὐτ. Νόμ.925Α **γυμνὰς δὲ ὀμφαλοῦ μέχρι θεώμενος τὰς θηλείας,** - **λύσιμο ἢ πέσιμο τοῦ ἀφαλοῦ** (γαστρικὴ πάθησις καὶ ἰδ. ἡ διάρροια, ὀφειλομένη κατὰ τὴν λαϊκὴν δοξασίαν εἰς τὴν λύσιν τοῦ ὀμφαλοῦ), - **βάνω τὸν ἀφαλό** (θεραπεύω τὴν λύσιν τοῦ ὀμφαλοῦ δι' ἐντριβῶν ἢ ἐπῳδῶν), φρ. **περπατεῖ μὲ τὸ καυκὶ στὸν ἀφαλό** (ἐπὶ φιλασθενῶν ἢ περιελθόντων εἰς ἔνδειαν), - **σοῦ φαίνεται καὶ κεῖ τοῦ κόφανε τ' ἀφάλι** (συμπεριφέρεται οἱονεὶ ὡς ἀρτιγέννητον βρέφος, οὗ ἄρτι ἀπετμήθη ἡ ὀμφαλίς, παιδιαρίζει)· πρβλ. κ. ἀφαλός· **2)** ἡ ὀμφαλίς, ὁ ὀμφάλιος λῶρος: Ἱππ.Ἐπικ.8, αὐτ.Ὀκτ. 10, Γαλ.15,387, Σωρ.1,57· **3)** πᾶν τὸ ὀμφαλοειδές, οἷον τὸ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἀσπίδος κύρτωμα ἢ κόσμημα: Ἰλ.Ν 192 **ὁ δ' ἄρ' ἀσπίδος ὀμφαλὸν οὖτα,** αὐτ.Λ 34 **ἐν δέ οἱ ὀμφαλοὶ ἦσαν .. κασσιτέροιο·** **4)** προεξοχὴ ἢ κομβίον ἢ ὀμφαλοειδὴς ἧλος ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ εἰς ὃν προσεδένετο τὸ ζυγόδεσμον: Ἰλ.Ω 273 **τρὶς δ' ἑκάτερθεν ἔδησαν ἐπ' ὀμφαλόν** (κτ. Εὐστ.1350 «ἐπὶ τὸ μέσον τοῦ ζυγοῦ»)· **5)** πῶμα ἢ δικλίς, δι' ἧς ἐκλείετο ὁ ἐξαγωγὸς βαλανείου, δηλ.ἡ ὀπὴ δι' ἧς ἐξεχέοντο τὰ ἀκάθαρτα ὕδατα: Τίμαρχος π. Ἀθήν.11,501F **τὰ πλεῖστα τῶν Ἀθήνησι βαλανείων κυκλοειδῆ ταῖς κατασκευαῖς ὄντα τοὺς ἐξαγωγοὺς ἔχει κατὰ μέσον, ἐφ' οὗ χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἐπεστιν·** πρβλ. βαλανειόμφαλος· **6)** κτ. πληθ. κοσμήματα ἐν ἑκατέρῳ ἄκρῳ τῆς ῥάβδου, περὶ ἣν ἐτυλίσσοντο τὰ βιβλία ἐν σχήματι κυλίνδρου: Λουκ. Μισθ.Συν.41 **βιβλίοις, ὧν χρυσοῖ μὲν οἱ ὀμφαλοί, πορφυρᾶ δὲ ἔκτοσθεν ἡ διφθέρα,** αὐτ.Ἀπαιδ.7, αὐτ.16 **τὰ βιβλία καὶ ἀνατυλίττεις.. καὶ διφθέρας περιβάλλεις καὶ ὀμφαλοὺς ἐντίθης,** ΑΠ 9,540,1 **μὴ ταχὺς Ἡρακλείτου ἐπ' ὀμφαλὸν εἴλεε βίβλον·** **7)** μτφ. τὸ μεσαίτατον σημεῖον, τὸ μέσον, τὸ κέντρον: Ὀδ.Α 50 **νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης,** Ἀριστείδ.2,30 D **ἐν ὀμφαλῷ τῆς πάσης ἡγεμονίας ἵδρυται,** Μηναῖ.11,2 Συνξ.2 **τῆς ἐρήμου καταλαμβάνει τὸν ὀμφαλόν,** δ.τραγ. **στὸν ἀφαλὸ τῆς θάλασσας βρίσκεται ἡ Φώκια, ἡ μάνα τ' Ἀλεξάνδρου,** - **ὁ ἀφαλὸς τ' ἀλωνιοῦ·** || ὀμ. ἐπὶ τῶν Δελφῶν ἢ κυρ. ἐπὶ λιθίνης τινὸς ἕδρας ἐν τῷ ἐν Δελφοῖς ναῷ, θεωρουμένων ὡς τοῦ κεντρικοῦ σημείου τῆς γῆς· Εὐστ.309 «ὁ δὲ περὶ Πυθῶνα τόπος, ὀμφαλὸς ἐκλήθη γῆς, ἤτοι μεσότης»: Πίνδ.Π 4,74 **πὰρ μέσον ὀμφαλὸν εὐδένδροιο ῥηθὲν ματέρος,** Βακχ.4,4, Αἰσχ.Εὐμ.40 **ὁρῶ δ' ἐπ' ὀμφαλῷ μὲν ἄνδρα.. ἕδραν ἔχοντα,** αὐτ.166, Σοφ.ΟΤ 898 **οὐκέτι τὸν ἄθικτον εἶμι γᾶς ἐπ' ὀμφαλὸν σέβων,** Πλάτ.Πολ.427C **ἐν μέσῳ τῆς γῆς ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ καθήμενος ἐξηγεῖται,** Στράβ.9,3,6 **ἐκάλεσαν τῆς γῆς ὀμφαλόν,** Παυσ.10,16,3 **τὸν δὲ ὑπὸ Δελφῶν καλούμενον ὀμφαλόν, λίθου πεποιημένον λευκοῦ, τοῦτο εἶναι τὸ ἐν μέσῳ γῆς πάσης,** πρβλ. μεσομφαλία· || ὀμ. ἐπὶ βωμοῦ τινος ἐν Μεγάροις: Σιμων.107,9(=91,9) **ἀστοὶ δ' ἄμμι τόδ'** (ἀνδρείας) **γέρας ὀμφαλῷ ἀμφὶ Νικαίων·** ὀμ. ἐν Ἀθήναις: Πίνδ.ἀπ.75,3 **ἄστεος ὀμφαλός·** ὀμ. κ. ἐπὶ τῆς Ἕννης, πόλεως τῆς Σικελίας: Καλλ.Δήμ.15 (ἰδ.γρ.)· **8)** τὸ κεντρικὸν μέρος τοῦ ῥόδου, ὅπου ἡ θέσις τοῦ σπόρου: Ἀριστλ.Πρ.907a,20· ὀμ. κ. ἐπὶ τῆς ῥοιᾶς, τοῦ ῥοδιοῦ: Ἱππ.Γυν.Φύσ.44, Γαλ. 12,649· || κτ. Πολυδ.2,170 «οἱ δὲ Ἀττικοὶ καὶ τὸν τῶν σύκων πυθμένα ὀμφαλὸν ὀνομάζουσι»· **9)** νεώτ. βοταν. ἡ ἐπὶ τοῦ δέρματος παραμένουσα οὐλή, μετὰ τὴν ἀπόσπασιν τοῦ ὀμφαλικοῦ ἱμάντος· **10)** φῦμα, ἐξόγκωμα τῆς κηκῖδος τῆς δρυός: Θεόφρ.3,7,5 **τοὺς μὲν γὰρ ἐπανεστηκότας ὀμφαλοὺς ἐπιλεύκους ἢ ἐπεστιγμένους ἔχει μέλανας·** **11)** ὁ μίσχος τοῦ σύκου: Γεωπ.10,56,2· **12)** τὸ μέσον, τὸ κέντρον στρατεύματος· Πολυδ. 1,126 «τῶν μαχομένων τὸ μὲν ἔμπροσθεν, μέτωπον καὶ ζυγόν,.. καὶ τὰ ἑκατέρωθεν ἄκρα, πλευρὰ καὶ κέρατα,.. τὸ δὲ μέσον, ὀμφαλός»· κυρ. τὸ σημεῖον εἰς ὃ ἡ στρατιὰ χωρίζεται εἰς δύο πτέρυγας: Ἀσκληπιόδ.2,6, Αἰλ.Τακτ.7,3, Ἀρρ.Τακτ.8,4· **13)** ὁ κεντρικός, ὁ μεσαῖος λίθος ἀψῖδος ἢ θόλου: Ἀριστλ.Κόσ.399b,30 **παραβάλλειν τὸν κόσμον τοῖς ὀμφαλοῖς λεγομένοις τοῖς ἐν ταῖς ψαλίσι λίθοις·** **14)** νεώτ. ἀρχιτεκτ. τὸ κέντρον τῶν τεταρτοκυκλίων τῆς ἰωνικῆς σπείρας· || ὁ κεντρικὸς κυκλίσκος, ἐξ οὗ ἄρχονται ἐκφυόμεναι αἱ ἕλικες τοῦ ἰωνικοῦ κιονοκράνου· ἅ. ὀφθαλμὸς ἢ ἄξων· **15)** θόλος, τύμβος, τάφος: Ἐπιγρ.· **16)** **γῆς ὀμφαλός** τὸ φυτὸν κοτυληδὼν τὸ κυμβάλιον: ΨΔιοσκ.4,91.

ὀμφαλοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια, ἡ πρᾶξις τοῦ ὀμφαλοσκόπου, τὸ ὀμφαλοσκοπεῖν βλ.λς.

ὀμφαλοσκόπος-ον νεώτ. ὁ ἀτενίζων ἐπὶ μακρὸν συνεχῶς καὶ εντατικῶς τὸν ἴδιον ὀμφαλὸν πρὸς τὸ ἐπιτυχεῖν οὕτω ἔκστασιν, ἔλλαμψιν ἤτοι δι' αὐθυποβολῆς παραισθήσεις, ἐν αἷς κυρίως προέχει τὸ ὡς ἐκ φωτὸς θάμβος· ἡ ἄσκησις αὕτη παλαιόθεν ἐν χρ. παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς φακίραις· || εἰδ. ὁ ὀπαδὸς τῆς κατὰ τὸν 13ον καὶ 14ον αἰ. αἱρέσεως πολλῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μοναχῶν (Ἡσυχαστῶν), ἐπιδιωκόντων ἐν παρατεταμένῃ ἀδρανείᾳ διὰ τῆς εἰς τὸν ὀμφαλὸν προσηλώσεως τῶν ὀφθαλμῶν νὰ ἴδωσι τὸ φῶς τὸ περιβάλλον τοῦ Ἰ. Χριστὸν κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Θαβὼρ μεταμόρ-

φωσιν, ὀμφαλόψυχος βλ.λ.· **2)** μτφ. νεώτ. ὁ ἔχων μοιρολατρικὴν ἀδράνειαν, ὁ ἐξ ὀκνηρίας σκέψεως καὶ ἐκ νωθρότητος μὴ καταβάλλων τὴν ἣν ἔδει ἐνέργειαν πρὸς διαμόρφωσιν κατὰ τὸ πρέπον ἢ τροποποίησιν καταστάσεώς τινος πλημμελῶς ἐχούσης· συγγ. μοιρολάτρης.

ὀμφαλοσκοπῶ-έω (ὀμφαλοσκόπος) νεώτ. εἶμαι ὀμφαλοσκόπος βλ.λ.) κ.2).

ὀμφαλοτομία (ἡ) κ. νεώτ. κ. **ὀμφαλητομία** ἡ ἀποκοπὴ τῆς ὀμφαλίδος μετὰ τὸν τοκετὸν τοῦ νεογνοῦ : Ἀριστλ.ΖΙ 587a,9 **καὶ τῆς μαίας ἡ ὀμφαλοτομία μέρος ἐστὶν οὐκ ἀστόχου διανοίας**, Σωρ.Ι,80, Πολυδ.4,208 (δ.γρ.)· **2)** νεώτ. ἰατρ. διατομὴ τοῦ ὀμφαλοῦ ἐπὶ διαπυητικῆς φλεγμονῆς τῶν περὶ αὐτὸν κοιλιακῶν τοιχωμάτων.

ὀμφαλοτόμος-ον κ. νεώτ. ἀ. ὀμφαλητόμος βλ.λ.· Πολυδ.2,169 «ὀμφαλοτόμος, ἡ μαιεύτρια» : Ἱππῶν. 12, Ἱππ.Γυν.Ι,46· ‖ ἐπίθ. τοῦ τριγόλα : Σώφρ.66· **2)** νεώτ. **ὀμφαλοτόμος** (ὁ) ἢ **-ον** (τὸ) χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἀπότμησιν τῆς ὀμφαλίδος.

ὀμφαλοτομῶ-έω (ὀμφαλοτόμος) νεώτ. ἀποκόπτω τὸν ὀμφάλιον λῶρον μετὰ τὸν τοκετὸν νεογνοῦ· **2)** διατέμνω τὸν ὀμφαλὸν πρὸς θεραπευτικὸν σκοπόν, ἐκτελῶ ὀμφαλοτομίαν βλ.λ.2).

ὀμφαλοτρίπτης (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἡ λαβὶς δι' ἧς διενεργεῖται ἡ ὀμφαλοτριψία βλ.λ.

ὀμφαλοτριψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ τοῦ ὀμφαλοτρίπτου βλ.λ. σύνθλιψις καὶ συμπίεσις τῆς αἱμορραγούσης ὀμφαλίδος.

ὀμφαλοφλεβῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ φλεγμονὴ καὶ θρόμβωσις τῆς ὀμφαλικῆς φλεβός.

ὀμφαλοψυχισμός (ὁ) νεώτ. ἡ διδασκαλία τῶν ὀμφαλοψύχων βλ.λ., ὡς καὶ ἡ κατάστασις ἐκστάσεως εἰς ἣν περιέπιπτον ἐκ τῆς ἐντατικῆς προσηλώσεως τοῦ βλέμματος αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ.

ὀμφαλοψυχίτης (ὁ) μσν. κ. νεώτ., συνήθ. κτ. πληθ. **-ῖται**, ἀ. ὀμφαλόψυχος, ὁ ὀμφαλοσκόπος.

ὀμφαλόψυχος (ὁ) μσν. κ. νεώτ., συνήθ. κτ. πληθ. **-οι** ὁ ὀμφαλοσκόπος βλ.λ.· Δουκάγγ. «μοναχοί τινες, οἳ προσηύχοντο κινοῦντες τὸν αἰσθητὸν ὀφθαλμὸν σὺν ὅλῳ νοΐ ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας, ἤγουν κατὰ τὸν ὀμφαλόν» : Καντακ.Ἰω.2,39.

ὀμφαλώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ὀμφαλοειδὴς βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 550a,21, αὐτ.ΖΓ 752b,2 **τὸ κύημα . . ἔχον δι' αὐτοῦ στόλον** μικρὸν **ὀμφαλῶδη**· **2)** νεώτ. βοταν. γένος **βοραγινοειδῶν** φυτῶν.

ὀμφαλωτός-ή-όν (ὀμφαλῶ) κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα ὀμφαλοῦ, δηλ. μικρὸν ἐξόγκωμα μετὰ κοιλώματος εἰς τὴν κορυφήν, ὁ μετ' ὀμφαλοῦ, ὁ ὀμφαλοειδῶς εἰργασμένος : Φερεκρ.128 **στεφάνους τε πᾶσι κωμφαλωτὰς χρυσίδας**, Πολυβ.6,25,7 **τοῖς ὀμφαλωτοῖς ποπάνοις** παραπλήσιον **τοῖς ἐπὶ τὰς θυσίας ἐπιτιθεμένοις**, Πολυδ.Ι,134 **ὀμφαλωτοὶ θώρακες.**

ὄμφαξ-ακος (ἡ, κ. ὁ π. Πλούτ.Ἠθ.138Ε, αὐτ.648F, Γεωπ.4,15,13, κ. νεώτ.) κ. μσν. κ. νεώτ. ἄωρος ῥὰξ ἢ σταφυλή, ἀγουρίδα· γλωσσ. «σταφυλὴ δριμεῖα καὶ οὔπω πέπειρος» : Ὀδ.Η 125 **πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν ἄνθος ἀφιεῖσαι**, Ἡσίοδ.Α 399 **ὅτ' ὄμφακες αἰόλλονται**, Ἱππ.Ἑλκ.12, αὐτ.Διαίτ.(Νόθ.) 65 **ὀμφακίῳ τῷ τῆς πικρῆς ὄμφακος ἀνυγρήνας**, Αἰσχ.Ἀγ.970 **ὅταν δὲ τεύχῃ Ζεὺς ἀπ' ὄμφακος πικρᾶς οἶνον** (δηλ. τὸ φθινόπωρον, ὅτε αἱ ἄωροι σταφυλαὶ γίνονται κατάλληλοι πρὸς παραγωγὴν οἴνου), Σοφ.ἀπ.255,5 **εἶτ' ἦμαρ αὔξει μέσσον ὄμφακος τύπον**, ΠΔ'Ησ.18,5 **ὄμφαξ ἐξανθήσῃ ἄνθος ὀμφακίζουσα**, Πλούτ.Ἠθ.138Ε **οὐδὲν ἀπολείπουσι τῶν διὰ τὸν ὄμφακα τὴν σταφυλὴν ἑτέροις προϊεμένων**, Αἰσώπ.Μῦθ.33 **ἀλώπηξ . . ἐθεάσατο ἐπί τινος ἀναδενδράδος βότρυας κρεμαμένους, ἠβουλήθη αὐτῶν περιγενέσθαι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· ἀπαλλαττομένη δὲ πρὸς ἑαυτὴν εἶπεν «ὄμφακές εἰσιν»**, Γεωπ.4,15,13· κ. νεώτ. **ἐν τῇ** παροιμιώδ. ταύτῃ φρ. (ἐπὶ ἀνεφίκτων, ἅτινα προσποιεῖταί τις ὅτι περιφρονεῖ· πρβλ. παροιμ. ὅσα δὲ φτάνει ἡ ἀλεποῦ τὰ κάνει κρεμαστάρια)· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ἀ. ἀώρων καρπῶν, οἷον ἐλαιῶν : Πολυδ.5, 67 **περκνῆς ἐλαίας οὔτε ὄμφακος ἔτι οὔτε ἤδη μελαινομένης**· ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν κόκκων τοῦ κισσοῦ : Πλούτ.Ἠθ.648F **αὐτὸς ὁ κόρυμβος ὄμφακι πυκνῷ καὶ περκάζοντι προσεοικὼς ἐκμεμίμηται τὴν τῆς ἀμπέλου διάθεσιν**· ‖ **ὄμφακες**· Ἡσ. «πάντα τὰ αὐστηρὰ καὶ ὀξέα, ἤγουν ὄξινα», Φώτ. «τὰ ἄκρα τῶν βοτρύων καὶ ὄξινα»· **2)** μτφ. ἡ μήπω ὥριμος πρὸς γάμον νεαρὰ κόρη : Ὀνεστ. ΑΠ 5.19 **οὔτε με παρθενικῆς τέρπει γάμος οὔτε γεραιῆς . . εἴη μήτ' ὄμφαξ μήτ' ἀσταφίς**, Στράτ. αὐτ.12,205,4 **νῦν ἀφύλακτοι ὄμφακες**, Ἐπιγρ. **τί τρυγᾷς ὄμφακας ἡλικίης** (ἐπιτάφιον παιδὸς ἀπευθυνόμενον εἰς τὸν Πλούτωνα)· **3)** ὁμ. μτφ. οἱ ἄωροι καὶ σκληροὶ μαστοὶ μικρᾶς τὴν ἡλικίαν κόρης : Τρυφιόδ.34 **ἀθήλεος ὄμφακα μαζοῦ**· ‖ ὁμ. ὡς ἐπίθ. : Νόνν.Δ Ι,71 **ἀμφοτέρῳ ὄμφακι μαζῷ**, αὐτ.48, αὐτ.957· πρβλ. ὀμφάκιον 2)· **4)** φρ. **ὄμφακας βλέπω** βλέπω πικρῶς, στρυφνῶς, κοιτάζω αὐστηρά, μὲ δυσαρέσκειαν : Κωμ.Ἀδέσπ.877· ὅθ. φρ. **τὰς ὀφρῦς σχάσασθε καὶ τὰς ὄμφακας** (τὸ συνωφρυωμένον πρόσωπον καὶ τὰ αὐστηρὰ βλέμματα) : Πλάτ.Κωμ.32· πρβλ. ὀμφακίας 2)· ‖ παροιμ. ἐν Κωμ.Ἀδεσπ.910 **ὑγιέστερος ὄμφακος**· **5)** εἶδος πολυτίμου λίθου ἐν χρήσει πρὸς κατασκευὴν σφραγίδων : Θεόφρ.Λιθ.30 **ἐξ ὧν δὲ τὰ σφραγίδια ποιεῖται, καὶ ἄλλαι πλείους εἰσὶν . . καὶ ἡ ὄμφαξ.**

ὀμφή (ἡ) μτγν. μ. κτ. πληθ. **ὀμφαὶ** ὀνομασία νάρδου ἀρίστης ποιότητος : Γαλ.14,74 **τὰς ὀμφὰς ὀνομαζομένας βαρβάρῳ γλώττῃ.**

ὀμφή (ἡ) (Fέπος) ποι. φωνή, π.Ὁμ. πάντοτε ἐπὶ φωνῆς θεοῦ· Ἡσ. «ὀμφή· φήμη θεία. κληδὼν θεία. φωνή. δόξα. πνοή. ὀνείρου φαντάσματα» : Ἰλ.Υ 129 **ταῦτα θεῶν ἐκ πεύσεται ὀμφῆς**, αὐτ.Β 41 **θείη δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή** (ἐπὶ τῆς φωνῆς τοῦ ὀνείρου, ὃν ὁ Ζεὺς ἔπεμψεν εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα), Ὀδ.Γ 215 **ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ**· ὁμ. κ. ἐπὶ χρησμοῦ διδομένου ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἱεροῦ τόπου : Θέογν.808 **ᾧτινί κεν Πυθῶνι θεοῦ χρήσασ' ἱέρεια ὀμφὴν σημήνῃ πίονος ἐξ ἀδύτου**, Σοφ.ΟΚ 102 **βίου κατ' ὀμφὰς τὰς Ἀπόλλωνος δότε πέρασιν**, αὐτ.550 **κατ' ὀμφὴν σὴν** (ἀκούσας τὸ σὸν ὄνομα, καθ' ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Οἰδίποδος ἐνεῖχέ τι τὸ φοβερὸν καὶ μυστηριῶδες), Ἀπολλ.Ρ 3,939 **ὀμφὴν οἰωνοῖο θεήλατον** (δηλουμένη καὶ διὰ τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν), Φιλόστρ.Εἰκ.2,19 **ὀμφαὶ τρίποδος**· **2)** γλυκεῖα καὶ μελῳδική, ἁρμονικὴ φωνή : Πίνδ.ἀπ.152, αὐτ.75,19 **ὀμφαὶ μελέων**, αὐτ. Ν 10,34 **ἀδεῖται . . ὀμφαί**, Σοφ.Ἰχν.321· ‖ γεν. φωνή, ἦχος : Αἰσχ.Ἱκ.808 **ἴυζε δ' ὀμφὰν οὐρανίαν**, Εὐρ.Μήδ.175 **μύθων τ' αὐδαθέντων δέξαιτ' ὀμφάν**· **3)** λακων. ἀντὶ ὀσμή· Ἡσ. «ὀμφά· ὀσμή. Λάκωνες», ἀμφ. εἰκ. ἐν Λυρ.Ἀδέσπ.63· πρβλ. εὔομφος(;), ποτόμφει.

ὀμφήεις-εντος-εσσα-εν (ὀμφή) μτγν. κ. μσν. ὁ ἀφιεὶς φωνὴν δηλωτικὴν μέλλοντος, ὁ μαντευτικός, ὁ μαντικός, ὁ προφητικός : Νόνν.Δ 2,689, Παῦλ. Σιλ.Περιγρ.Ἁγ.Σοφ.997.

ὀμφητήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ μαντεύων, ὁ προφητεύων, ὁ μάντις, ὁ χρησμῳδός : Τρυφιόδ.133 **Ἑλένοιο μετήλυδος ὀμφητῆρος.**

ὄμφις (ὁ) μτγν. εὐεργέτης, ἐπώνυμον τοῦ Ὀσίριδος : Πλούτ.Ἠθ.368Β.

ὀμφοδότης ὁ θεὸς μσν. ὁ διδοὺς ὀμφήν : Λάσκ.Θεόδ.767 (ἐκδ.Mi.).

ὄμφορα Ἡσ. «ὅσα ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐκφέρεσθαι ὁ νόμος κωλύει», πρβλ. ἀποφορά.

ὀμφύνω (ὀμφή) Ἡσ. «ὀμφύνειν· αὔξειν, σεμνύνειν, ἐντιμότερον ποιεῖν», Φώτ. «ὀμφύνειν, σεμνύνειν».

ὀμῶ-όω ἐσφ. τ. ἀντὶ ὄμνυμι βλ.λ.

ὀμῶλαξ-ἄκος (ὁ,ἡ) δωρ. τ. τοῦ -ὀυαῦλαξ βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 2,396 Βύζηρες δ' ἐπὶ τοῖσιν ὁμώλακες (σχόλ.«ὅμουροι»).

ὄμωμι (τὸ) μτγν. εἶδος περσικοῦ τινος φυτοῦ : Πλούτ.Ἠθ.369Ε (εἰκ.Βερναρδάκη, μῶλυ).

ὀμώμοκα παρακ. τοῦ ὄμνυμι βλ.λ.

ὁμωνυμία (ἡ) (ὁμώνυμος) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἡ ταυτότης τοῦ ὀνόματος : Ἐπίκ.Φύσ.2,9, Στράβ.13,1,21 πολλαὶ δ' ὁμωνυμίαι Θρᾳξὶ καὶ Τρωσίν, Πλούτ.Ἠθ.427Ε, Κριναγ ΑΠ 6, 100 νίκης κλεινὸν ἄεθλον ἔτ' ἐκ χερὸς ἔμπυρον Ἑρμῇ θῆκ' ἐν ὁμωνυμίῃ παῖς πατρὸς Ἀντιφάνης, Μάξ.Τύρ.1,457 διὰ τὴν πρὸς τὸν θεὸν ὁμωνυμίαν, Στουδ.Θεόδ.512D κατὰ κατάχρησιν ἤτοι ὁμωνυμίαν, Πρόδρ.2,395 καὶ μὴν καλῆς ἁγιόζουμον διὰ τὴν ὁμωνυμίαν· **2)** ἀπατηλή, δολία χρῆσις τῆς ὁμωνυμίας, τῆς ταυτότητος τοῦ ὀνόματος : Πάπ. μηδ' ἀλλοτρίαις ἀσφαλείαις ἢ ὁμωνυμίᾳ κεχρῆσθαι· **3)** ἐπὶ λέξεων, ἀμφιβολία προερχομένη ἐξ ἀσαφοῦς σημασίας, ἀμφιλογία : Ἀριστλ.Σοφ.Ἔλ.165b,30 παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν, αὐτ. Α'Ὕστ.85b,11 καθ' ὁμωνυμίαν (δι' ἀμφιλογίας), Φιλόδ.Σημ.36 ταῖς ὁμωνυμίαις πλανῶνται· **4)** εἰδ. ρητορ. ἡ ἀνάκλασις βλ.λ.3) : Ἀριστλ.Ρητ.1404b,38 τῶν ὀνομάτων τῷ μὲν σοφιστῇ ὁμωνυμίαι χρήσιμοι . . τῷ ποιητῇ δὲ συνωνυμίαι.

ὁμωνυμίζω (ὁμώνυμος) μσν. μεταχειρίζομαι, χρησιμοποιῶ λέξιν τινὰ ὡς ὁμώνυμον ἄλλῃ : Παχυμ.Γ 2,114,11 (ἔκδ.Β.).

ὁμωνυμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμωνυμίαν, ὁ τῆς ὁμωνυμίας, ὁ καθ' ὁμωνυμίαν.

ὁμωνυμικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. μεθ' ὁμοίου ὀνόματος, καθ' ὁμωνυμίαν : Ἐπιφάν.1,261Β.

ὁμωνύμιος-α-ον ὁ ὁμώνυμος βλ.λ. : Ἀριστλ. Πέπλ.14 νῆσος ὁμωνυμίη.

ὁμώνυμος-ον (ὁμός, ὄνομα) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ αὐτό, τὸ ἴδιον ὄνομα : Ἰλ.Ρ 720 ἶσον θυμὸν ἔχοντες ὁμώνυμοι, Πίνδ.Ι 6(7),24 μάτρωϊ θ' ὁμωνύμῳ δέδωκε κοινὸν θάλος, Ξεν.Κυν.10,11 ποὺς ὁ ἀριστερὸς ἑπέσθω τῇ χειρὶ τῇ ὁμωνύμῳ, Ἀθήν.3,100Β τοὺς κόλακας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι οὕτω κέκληκε, Διον.Περ.1026 ὁμώνυμον ἵκετο γαῖαν· ὁμ.μτ.δοτ. : Θουκ.2,68 ὁμώνυμον τῇ αὐτοῦ πατρίδι Ἄργος ὀνομάσας, Πλάτ.Πολ.330Β ὁ μὲν γὰρ πάππος τε καὶ ὁμώνυμος ἐμοί, Ἰσοκρ. 11,10 ὁμώνυμον αὐτῇ τὴν χώραν καταστῆσαι, Ξεν. Συμπ.4,26 τὸ τοῖς στόμασι συμφαύειν ὁμώνυμον εἶναι τῷ ταῖς ψυχαῖς φιλεῖσθαι, Δημ.34 τὸν ὁμώνυμον τὸν ἐμαυτῷ (δ.γρ. ἀντὶ ἐμαυτοῦ, τὸν ἔχοντα τὸ αὐτὸ ὄνομα πρὸς ἐμέ)· ‖ ὁμ. ὡς οὐσ. μτ. γενικ. : Πίνδ.ἀπ.105 ὁμώνυμός τινος, Ἡρ.3,67 ἐπιβατεύων τοῦ ὁμωνύμου Σμέρδιος τοῦ Κύρου, Ἀριστφ.Ὄρν.927 ζαθέων ἱερῶν ὁμώνυμε, Πλάτ. Πρωτ.311Β παρὰ τὸν σαυτοῦ ὁμώνυμον ἐλθὼν (στὸ συνονόματό σου), Πλούτ.Θεμ.28 πρὸς τὸν ὁμώνυμον τοῦ θεοῦ βαδίζειν, Λουκ.Εἰκ.20 κατὰ τὴν ὁμώνυμον αὐτῆς τὴν τοῦ Ἀβραδάτα, Μηναῖ.11,6 Ὠδ.6, Οἰκ. ὁμώνυμος Παύλου τοῦ φωστῆρος τῆς γῆς· **2)** ὁ ὅμοιος, ὁ ὁμοειδής : Πλάτ.Φαίδ.78Ε πάντων τῶν ἐκείνοις ὁμωνύμων, αὐτ.Παρμ.133D ταῦτα, ὁμώνυμα ὄντα ἐκείνοις· **3)** ἐν τῇ λογικ. τοῦ Ἀριστλ. τὰ ὁμώνυμα λέξεις ἔχουσαι τὸ αὐτὸ ὄνομα, τὴν αὐτὴν προφοράν, ἐκφώνησιν, ἀλλὰ διάφορον σημασίαν, ἢ ἀμφίβολοι, διφορούμεναι λέξεις : Ἀριστλ.Κατ.1a,1, αὐτ.Η Νικ.1096b,27· **4)** νεώτ. μαθημ. ὁμώνυμα κλάσματα τὰ ἔχοντα τὸν αὐτὸν παρονομαστήν.

ὁμωνυμῶ-έω (ὁμώνυμος) μτγν. εἶμαι ὁμώνυμος πρός τινα, ἔχω τὸ αὐτὸ ὄνομα μετά τινος, μτ. δοτ. : Ἀρκάδ.11,18 ὁπότε πόλει ὁμωνυμεῖ, Ἀθήν. 11,491C ὁμωνυμεῖν ταῖς περιστεραῖς· κ. ἀπολ. : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.5,22· **2)** ἔχω τὴν αὐτὴν σημασίαν μετά τινος : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.105,3).

ὁμωνύμως ἐπίρρ. κ. νεώτ. διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, καθ' ὁμωνυμίαν : Ἀριστλ.ΗΝικ.1129a,30 καλεῖται κλεὶς ὁμωνύμως ἥ τε ὑπὸ τὸν αὐχένα τῶν ζῴων, καὶ ᾗ τὰς θύρας κλείουσιν, αὐτ. Ψυχ.412b,14, Θεόφρ.ΦΑἴτ.1,22,1.

ὅμωρος ἄρτος (ὁ) εἶδος ἄρτου : Ἐπίχ.52 κριβανίτην ὅμωρον σταιτίτην, Σώφρ.27 δεῖπνον ταῖς θείαις κριβανίτας καὶ ὁμώρους καὶ ἡμιάρτιον.

ὁμωρόφιος-ον (ὄροφος) ὁ εὑρισκόμενος ἢ κατοικῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν ὀροφήν, στέγην μετά τινος, ὁ συγκάτοικος, μτ. δοτ. : Ἀντιφ.5,11 ἵνα μὴ ὁμωρόφιος γίγνηται τῷ αὐθέντῃ, Δημ.321 μήθ' ὁμωρόφιον . . γεγενημένον εἶναι τοῖς πρὸς ἐκείνους παραταξαμένοις, αὐτ.553· κ. ἀπολ. : Ὀππ.Ἁλ.5,418 (ὁμορόφιος ἐσφ. γρ. ἐν κώδ. π.Γαλ.14,2(5).

ὁμώροφος-ον (ὀροφή) ὁ. ὁμωρόφιος βλ.λ.' Ἡσ. «ὁμώροφος, ὁμοδίαιτος, σύνοικος» : Φανόδ.13 (κώδ.Ἀθην. ὁμορρόφους, ὁμωροφίους), Αἰσώπ. Μῦθ.10 τοῖς ἀνθρώποις εἶναι ὁμώροφον καὶ σύνοικον, Βάβρ.12,15.

ὁμωροφῶ-έω (ὁμώροφος) εἶμαι ὁμώροφός τινι, κατοικῶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ὀροφὴν μετά τινος,συγκατοικῶ : Αἰσώπ.Μῦθ.10 (κώδ.-οροφ-).

ὅμως (ἐκ τοῦ ὁμῶς μετὰ διαφόρου τονισμοῦ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. σύνδ. ἐναντιωματικός, ἀλλά, ἐν τούτοις, μ' ὅλον τοῦτο, ὡστόσο, μά, ἐν χρήσει πρὸς περιορισμὸν ὁλοκλήρων προτάσεων : Ἰλ.Μ 393 Σαρπήδοντι δ' ἄχος γένετο . . , ὅμως δ' οὐ λήθετο χάρμης, Θέογν.442 ὁ μὲν ἐσθλὸς τολμᾷ ἔχων τὸ κακὸν κοὐκ ἐπίδηλος ὅμως (καὶ ὅμως οὐχὶ φανερός), Πίνδ.Π 4,140 θνατῶν φρένες ὠκύτεραι κέρδος αἰνῆσαι πρὸ δίκας δόλιον, τραχεῖαν ἑρπόντων πρὸς ἐπίβδαν ὅμως, Αἰσχ.Πέρσ. 840 χαίρετ', ἐν κακοῖς ὅμως, Σοφ.ΟΤ 1064 ὅμως πιθοῦ μοι, αὐτ.Ἀντ.519, Θουκ.6,50 Λάμαχος μὲν ταῦτα εἰπὼν ὅμως προσέθετο καὶ αὐτὸς τῇ Ἀλκιβιάδου γνώμῃ, Πλάτ.Συμπ.193Ε νῦν δὲ ὅμως θαρρῶ, ΚΔ Γαλ.3,15 κατὰ ἄνθρωπον λέγω· ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ· ‖ ὁμ. συνεκφέρεται μετ' ἄλλων μορίων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀντιθέσεως : Πίνδ.Π 1,85 ἀλλ' ὅμως, κρέσσων γὰρ οἰκτιρμοῦ φθόνος, μὴ παρίει καλά, αὐτ.2,82 ὅμως μὰν σαίνων ποτὶ πάντας, Ἀριστφ. Σφ.1085 ἀλλ' ὅμως ἐωσάμεσθα ξὺν θεοῖς πρὸς ἑσπέραν, αὐτ.Νεφ.631 ὅμως γε μὴν αὐτὸν καλῶ θύραζε δευρὶ πρὸς τὸ φῶς, αὐτ.Βάτρ.61 ὅμως γε μέντοι σοι δι' αἰνιγμῶν ἐρῶ, Πλάτ.Πολιτ.297D ὅμως μὴν πειρώμεθα λαβεῖν αὐτό, αὐτ.Κρίτ.54D ὅμως μέντοι εἴ τι οἴει πλέον ποιήσειν, λέγε, ΚΔ Ἰω.12,42 ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, Λιβάν.Λόγ.1,192 (Foester 1,170) ἀλλ' ὅμως οἱ κολακεύοντες καὶ ὡς ἦσαν κόλακες, Πάπ ἀλλ' ὅμως οὐδὲν δύναταί τις· ‖ ὁμ. ἐν χρ. κ. ἐλλειπτικῶς : Εὐρ.Ἑκ.843 παράσχες χεῖρα τῇ πρεσβύτιδι τιμωρόν, εἰ καὶ μηδέν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως (παρασχετέον), Ἀριστφ.Ἀχ.956 πάντως μὲν οἴσεις οὐδὲν ὑγιές, ἀλλ' ὅμως (οἰστέον)· **2)** συνήθ. τίθεται ἐν τῇ ἀποδόσει μετὰ τὸ καὶ εἰ (κεἰ) ἢ καὶ ἐὰν (κἂν) : Σοφ.Ἀντ.234 κεἰ τὸ μηδὲν ἐξερῶ, φράσω δ' ὅμως· ‖ ἀλλὰ τὸ ὅμως, εἰ καὶ ἀνήκει τῇ ἀποδόσει, συνάπτεται πολλάκις στενῶς πρὸς τὴν πρότασιν : Αἰσχ.Χο.115 μέμνησ' Ὀρέστου, κεἰ θυραῖός ἐσθ' ὅμως (κεἰ θυραῖός ἐστι, ὅμως μέμνησο), αὐτ.Πέρσ.295 λέξον . . , κεἰ στένεις ὅμως (κεἰ στένεις, ὅμως λέξον), Σοφ.Αἴ.15 κἂν ἄποπτος ᾖς ὅμως, φώνημ' ἀκούω· ‖ ἐνί-

οτε τὸ ὅμως εὑρίσκεται καὶ ἐν τῇ προτάσει : αὐτ. ΟΚ 957 **ἐρημία με, κεἰ δίκαι' ὅμως λέγω,** σμικρὸν τίθησι, Εὐρ.'Ελ.728 **ἐγὼ μὲν εἴην, κεἰ πέφυχ' ὅμως λάτρις, ἐν τοῖσι γενναίοισιν ἠριθμημένος·** **3)** ὁμ. συνήθ. μτ. μτχ. ἀντικαθιστώσης τὴν πρότασιν : 'Ηρ.6,120 **ὕστεροι δὲ** ἀπικόμενοι . . **ἱμείροντο ὅμως,** Αἰσχ.'Επτ.712 πιθοῦ γυναιξί, καίπερ **οὐ στέργων ὅμως,** Σοφ.Τρ.1115 **κλῦθί** μου, νοσῶν **ὅμως** [εἰ νοσεῖς ὅμως κλῦθι], αὐτ.ΟΚ 851 **τάδ' ἔρδω, καὶ τύραννος ὢν ὅμως,** Εὐρ Μήδ.280 **ἐρήσομαι δὲ καὶ κακῶς** πάσχουσ' **ὅμως·** ‖ ὁμ. **ἐνίοτε** προτάσσεται : Θέογν.1029 **τόλμα . . ὅμως ἄτλητα πεπονθώς** [ἀντί, καίπερ πεπονθὼς ἄτλητα, ὅμως τόλμα], 'Ηρ.8,74 **οἱ δὲ . . ὅμως ταῦτα πυνθανόμενοι** ἀρρώδεον· **4)** ὁμ. συνήθ. ἐν χρ. πρὸς ὁρισμὸν μεμονωμένων λέξεων : 'Ησίοδ.'Εργ.20 **ἥτε καὶ ἀπάλαμόν περ ὅμως ἐπὶ ἔργον** ἐγείρει [δ. γρ. ὁμῶς], Αἰσχ.'Επτ.810 **βαρέα δ' οὖν ὅμως φράσον,** Πλάτ.Φαῖδρ.240Β **κόλακι, δεινῷ** θηρίῳ . . , **ὅμως ἐπέμιξεν ἡ φύσις ἡδονήν τινα·** **5)** ὁμ. ἐν χρ. πρὸς διακοπὴν λόγου, ἐν τούτοις, μ' ὅλα ταῦτα, ὁπωσδήποτε : Αἰσχ.Εὐμ.74 **ὅμως δὲ φεῦγε μηδὲ μαλθακὸς γένῃ·** ‖ γεν. παρὰ ταῦτα, οὐχ ἧττον ὅμως, μολαταῦτα : Θουκ.8,93 **οἱ μὲν τετρακόσιοι . . ὅμως καὶ τεθορυβημένοι ξυνελέγοντο,** Ξεν.ΚΠ 8,2,21 **φυλάττοντες πράγματα ἔχουσι, καὶ ὅμως ἔνδον ἔχοντες τοσαῦτα οὔτε ἐσθίουσι πλείω·** ‖ ὁμ. ἀναφερόμενον εἰς προηγουμένως λεχθέντα ἢ εἰς γενικήν τινα κατάστασιν, τέλος πάντων, μόλον τοῦτο : Θουκ.1,105 **οἱ μὲν 'Αθηναῖοι (ἐκράτησαν γὰρ ὅμως μᾶλλον) . . τρόπαιον ἔστησαν,** αὐτ.3,28 **οὐκ ἠνέσχοντο, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ὅμως καθίζουσιν,** αὐτ.80, αὐτ. 7,1 **ὡς ὁ Νικίας ὅμως . . ἀπέστειλεν** [τὰς ναῦς].

ὁμῶς ἐπίρρ. τοῦ ὁμός, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὁμοίως, ἐπίσης, ἐξ ἴσου : 'Ιλ.Α 196 **ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσα,** 'Οδ.Λ 565 **ἔνθα χ' ὁμῶς προσέφη κεχολωμένος,** Αἰσχ.Εὐμ.388 **δυσοδοπαίπαλα δερκομένοισιν καὶ δυσομμάτοις ὁμῶς** [δ.γρ. ἀντὶ ὅμως]· ‖ εἰς ἴσα μέρη : 'Ησίοδ.Θ 74 **εὖ δὲ ἕκαστα ἀθανάτοις διέταξεν ὁμῶς καὶ ἐπέφραδε τιμάς·** ‖ ὁμ. ὡς τὸ ὁμοῦ, συνοπτόμενον μετὰ δύο οὐσιαστικῶν συνδεομένων διὰ τοῦ **καί,** καὶ δηλοῦν ὅτι ἀμφότερα ἔχουσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὸ ῥῆμα : 'Ιλ.Θ 214 **πλῆθεν ὁμῶς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν** [ἐπληροῦτο ὁμοίως ἵππων καὶ ἀνδρῶν], αὐτ.Ι 320 **κάτθαν' ὁμῶς ὅ τ' ἀεργὸς ἀνὴρ ὅτε πολλὰ ἐοργώς,** 'Οδ.Κ 28 **ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ,** Πίνδ.Π 9,40 **καὶ ἐν τε θεοῖς τοῦτο κἀνθρώποις ὁμῶς αἰδέοντ',** Αἰσχ. Εὐμ.692 **τό τ' ἦμαρ καὶ κατ' εὐφρόνην ὁμῶς,** Σοφ.ΑΙ.1372 **οὗτος δὲ κἀκεῖ κἀνθάδ' ὢν ἔμοιγ' ὁμῶς ἔχθιστος ἔσται·** ‖ ὁμ. συνήθ. μτ. τοῦ πάντες, πάντῃ κττ., πάντες ὁμοῦ, πάντες συνάμα, ἐπίσης, ὁμοίως : 'Ιλ.Ρ 422 **εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι πάντας ὁμῶς,** 'Οδ.Δ 775 **μύθους μὲν . . ἀλέασθε πάντας ὁμῶς,** 'Ησίοδ.Θ 366 **αἵ ῥα . . γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης πάντῃ ὁμῶς ἐφέπουσι,** Θέογν.252 **πᾶσι δ', ὅσοισι μέμηλε, καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδὴ ἔσσῃ ὁμῶς,** Αἰσχ.Πρ.736 **ὁ τῶν θεῶν τύραννος ἐς τὰ πάνθ' ὁμῶς βίαιος εἶναι ;'** **2)** μτ. δοτ. ὁμοίως ὡς, ὁμοίως μέ τινα, ἀκριβῶς ὡς, ὥσπερ : 'Ιλ.Ε 535 **ὃν Τρῶες ὁμῶς Πριάμοιο τέκεσσιν τῖον,** αὐτ.Ι 312.

ὁμωχέτας [ὁ] [πιθ. συνηρ. ἐκ τοῦ ὁμοεχέτας] πιθ. βοιωτ. ὁ ἔχων τι ὁμοῦ ἢ ὁ κατοικῶν ὁμοῦ, ὁ ὁμοκάτοικος, ὁ συγκάτοικος· 'Ησ. «ὁμωχέται θεοί· οἱ συμμετέχοντες τῶν αὐτῶν σπονδῶν ἢ ὁμοβώμιοι καὶ ὁμόναοι» : Θουκ.4,97 **ἐπικαλουμένους τοὺς ὁμωχέτας δαίμονας** [σχόλ. «συμμετέχοντας τῶν αὐτῶν ναῶν καὶ τῶν αὐτῶν ἱερῶν»].

ὄν αἰολ. κ. θεσσαλ. ἀντὶ ἀνὰ βλ.λ.

ὄν-ὄντος [τὸ] κ. νεώτ. οὐδ. τῆς μτχ. **ὢν** τοῦ ῥήματος εἰμὶ βλ.λ.5], τὸ ἀληθῶς, τὸ πραγματικῶς ὑπάρχον, τὸ ἔχον ὑπόστασιν, ζωήν : Παρμεν.8,35,Πλάτ. Τίμ.27D **τὸ ὂν ἀεί, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον·** ἀντίθ. τὸ μὴ ὄν, ἡ ἀνυπαρξία : Γοργ.ἀπ.3D, 'Επίκ.'Επιστ.15Ὑ **οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ . . μὴ ὄντος·** νεώτ. φρ. **ἐκ τοῦ μὴ ὄντος** [ἐκ μικρῶν, ἐξ ἀσημάντων, ἀπὸ τὸ τίποτε] : **αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἀνεδείχθη ἐκ τοῦ μὴ ὄντος·** ‖ ὁμ. κ. κτ. πληθ. : ΠΔ Μακκ.2,7,28 **ἐξ οὐκ ὄντων ἐποίησεν αὐτὰ ὁ θεός, - ὁ Θεός, δημιουργὸς τῶν ὄντων·** ‖ ἐπὶ τοῦ Θεοῦ : **τὸ ὄντως ὄν, - τὸ ὑπέρτατον ὄν·** ‖ νεώτ. μεταφυσ. πᾶν τὸ ὑπάρχον καθ' ἑαυτό, τὸ ἔχον ἀπόλυτον καὶ καθαρὰν ὕπαρξιν, ἄνευ προσδιοριστικῶν ἰδιοτήτων, οὗτινος ἡ ἔννοια διαμορφοῦται ἐν τῷ νῷ τοῦ ἀνθρώπου διὰ πλήρους ἀφαιρέσεως πάσης ἰδιότητος, σχέσεως καὶ μεταβολῆς, ἀποτελοῦσα τὸ καθολικὸν γνώρισμα τῆς φύσεως καὶ τῆς ὑποστάσεως, ἔξω πάσης ἐμπειρίας· ‖ εἰδικώτ. ὁ ἄνθρωπος : **δυστυχῆ ὄντα·** κ. ὑβριστ. κακοήθη **ὄντα·** **2)** κτ. δοτ. ἔναρθρ. **τῷ ὄντι** ὡς ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. **τῶντις** πράγματι, ἀληθῶς, ἀληθινά : Πλάτ.Πρωτ.328D **ᾐσθόμην ὅτι τῷ ὄντι πεπαυμένος εἴη,-κατέβαλε τῷ ὄντι ὑπερανθρώπους προσπαθείας πρὸς διάσωσιν τῆς εἰρήνης·** τιθέμενον καὶ πρὸς δήλωσιν τῆς ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογῆς ῥητοῦ ἀλλαχόθεν εἰλημμένου : Ξεν.'Ελλ.7,2,9 **τοὺς παρόντας τότε γε τῷ ὄντι κλαυσίγελως εἶχε** [αὐτὸ τοῦτο κλαυσίγελως]· **3)** πληθ. **τὰ ὄντα** βλ.λ.

ὀνᾶγός [ὁ] διαλεκτ. ἀντὶ τοῦ ὀχρ. ὀνηγός, ὁ ὁδηγῶν ὄνον, ὁ ὀνηλάτης : Πλαῦτ.Asin.Πρόλογ.10.

ὀνάγρα [ἡ] μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ ἀειθαλὲς φυτὸν νήριον ἡ ῥοδοδάφνη : Διοσκ.4,117, Παῦλ.Αἰγ. 7,3· ‖ νεώτ. βοτσν. γένος **ὀναγροειδῶν** φυτῶν.

ὀνάγρεια [ἐν. κρέα] γλωσσ. ὄνεια.

ὀνάγρῖνος-η-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὄναγρον, ὁ τοῦ ὀνάγρου ἢ ὁ ἔχων τὸ χρῶμα ὀνάγρου : Πολυβ.7,56 **κίλλιον ἐσθῆτος χρῶμα, τὸ νῦν ὀνάγρινον** [κώδ. ὀνάγριον], Πάπ. ὑποζώνη **ὀναγρίνη.**

ὀνάγριον [τὸ] ὑποκορ. τοῦ ὄναγρος βλ.λ.1 : Πάπ.

ὀναγρόβοτος-ον [ὄναγρος, βόσκω] μτγν. ἐπὶ τόπων, ὁ ἐν ᾧ βόσκονται ὄναγροι : Στράβ.12,6,1 **τὰ τῶν Λυκαόνων ὀροπέδια ψυχρὰ καὶ ψιλὰ καὶ ὀναγρόβοτα.**

ὀναγροειδῆ-ῶν [τὰ] νεώτ. βοταν. οἰκογέν. δικοτυληδόνων φυτῶν.

ὄναγρον [τὸ] μτγν. τὸ φυτὸν ὀνάγρα : Γολ.12,89.

ὄναγρος [ὁ] μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὄνος ἄγριος : ΠΔ Ψαλμ.103(104),11 **ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν,** Βάβρ.67,1,Στράβ.7,4,8 **θῆραι δ' εἰσὶν . . ἐν . . τοῖς πεδίοις ὀνάγρων καὶ δορκάδων,** Αρτεμίδ.Δαλδ.4, 56, 'Οππ.Κυν.3,216 **θῆλυς ὄναγρος,** Λιουτπράνδος Πρεσβ.485Α **λέων καὶ σκύμνος ὁμοῦ διώξουσιν ὄναγρον·** ‖ νεώτ. ζῳολ. εἶδος περιττοδακτύλου θηλαστικοῦ ζῴου ἐκ τοῦ γένους τῶν **ἱπποειδῶν,** ὅ. ζέβρα· **2)** τίτλος τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου τοῦ ἔργου τοῦ Πλαύτ. «Asinaria» ἐν Προλόγ.10 [δ.γρ. onagos]· **3)** εἶδος πολεμικῆς μηχανῆς, δι' ἧς ἐξεσφενδονίζοντο βαρεῖς λίθοι, ὅ. μονάγκων· Σουΐδ. «ὄναγροι μηχανήματα, οἱ λεγόμενοι ἅρπαγες, οἵ γε ἁρπάζειν τοὺς προσιόντας ἐπιβαλλόμενοι εἶχον» : 'Αμμιαν.Μαρκ.23,4,7,'Ιω.Λυδ. Ρωμ.1,46, Προκ.Γοτθ 1,21 **μηχανὰς ἐπήξαντο εἰς λίθων βολὰς ἐπιτηδείας· σφενδόναις δὲ εἰσιν ἐμφερεῖς καὶ ὄναγροι ἐπικαλοῦνται,** Θεοφάν.13 **ὀνάγροις τοὺς πλείους ἐλέφαντας ἀπέκτειναν.**

ὀναίνειν 'Ησ. «ἀπήλαυσα».

ὄναιον 'Ησ. «ἀρεῖον».

ὄναιος ὁ ὀνήσιμος : 'Επιγρ. **αἵ ἐστι αὐτοὶ προβατεύοντι [ὄ]ναιον καὶ ὠφέλιμον.**

ὀνάλα (ᾰ) θεσσαλ. τὸ ἀνάλωμα : Ἐπιγρ. **τὰν ὀνάλαν τὰν ἐν τάνε γινυμέναν**· τὰν ὀνάλαν κίς **κε γινύειτει.**

ὀνάλουμα (τὸ) μτγν. θεσσαλ. ἀντὶ ὀνάλα βλ.λ.

ὄνᾰρ (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἐν χρ. μ. κτ. ὀνομαστ. κ. αἰτ. τοῦ ἑν. (τῶν λοιπῶν πτώσεων παραλαμβανομένων ἐκ τοῦ ὄνειρος), τὸ καθ' ὕπνους ὅραμα, τὸ ὄνειρον ὃ βλέπει τις καθ' ὕπνους, τὸ ἐνύπνιον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ὅραμα τὸ ὁποῖον βλέπει τις ἐγρηγορώς (πρβλ. ὕπαρ) : Ἰλ.Α 63 **καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν,** Ὀδ.Τ 547 **οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν,** Αἰσχ.Χο.526 **ἦ καὶ πέπυσθε τοὔναρ,** Σοφ.Ἠλ.425 **Ἡλίῳ δείκνυσι τοὔναρ,** Εὐρ.ΙΤ 55, Ἀριστφ.Ἱππ.1090 **εἶδον ὄναρ,** Ξεν.Συμπ.4,33 **ἐάν τι ὄναρ ἀγαθὸν ἴδῃς,** αὐτ.ΚΠ 8,7,1 **κοιμηθεὶς δ' ἐν τῷ βασιλείῳ ὄναρ εἶδε,** Πλάτ.Ἀπολ.40D **ὥστε μηδ' ὄναρ ἰδεῖν** (ἐπὶ βαθέος ὕπνου), αὐτ.Θεαίτ.201D **ἄκουε δὴ ὄναρ** (ἀντὶ ὀνείρατος)· ‖ ὁμ. ἐν παροιμ. : Πλάτ.Πολ.563D **τὸ ἐμόν γ' . ., ἐμοὶ λέγεις ὄναρ**· (μοῦ λέγεις πράγματα γνωστά· πρβλ. δημ. παροιμ. **ἔλα παππού μου νὰ σοῦ δείξω τὰ γονικά σου**)· **2)** ὁμ. ἐν παροιμιώδ. φρ. ἐπὶ παντὸς παρερχομένου, ἀβεβαίου, ἀπατηλοῦ καὶ οὐχὶ πραγματικοῦ πράγματος : Θέογν.1020 **ὀλιγοχρόνιον γίνεται ὥσπερ ὄναρ,** Πίνδ.Π 8,95 **ἐπάμεροι· τί δέ τις ; τί δ' οὔ τις ; σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος,** Αἰσχ.Ἀγ.82 **παιδὸς δ' οὐδὲν ἀρείων ὄναρ ἡμερόφαντον ἀλαίνει** (ἐπὶ γέροντος), Πλάτ.Συμπ.175Ε **ἡ μὲν γὰρ ἐμὴ** (σοφία) . . **ὥσπερ ὄναρ οὖσα,** Θεόκρ.27,8 **τάχα γάρ σε παρέρχεται ὡς ὄναρ ἥβη,** Βίων 1,58 **πόθος δέ μοι ὡς ὄναρ ἔπτα,** Πλούτ.Θησ.32 **ὡς ὄναρ ἐλευθερίας ὁρῶντας,** Νεκρώσ.Ἀκολουθ. **ὡς ἄνθος μαραίνεται, ὡς ὄναρ παρέρχεται καὶ διαλύεται πᾶς ἄνθρωπος**· **3)** π. τραγ. κ. Ἀττ. συνήθ. **ὄναρ** ἐν χρ. συνήθ. ὡς ἐπίρρ. καθ' ὕπνους, ἐν ὀνείρῳ : Αἰσχ. Εὐμ.116 **ὄναρ γὰρ ὑμᾶς νῦν Κλυταιμνήστρα καλῶ,** αὐτ.131 **ὄναρ διώκεις θῆρα,** Σοφ.ἀπ.65 **ὄναρ πνεύσαντα νυκτός,** Εὐρ.ΙΤ 518 **μηδ' ἰδὼν ὄναρ** (μηδὲ στ' ὄνειρό μου), αὐτ. ἀπ.107 **οὐδ' ὄναρ** (μηδὲ στὸν ὕπνο μου), Πλάτ.Θεαίτ.208Β, αὐτ.158C **καὶ ὅταν δὴ ὄναρ ὀνείρατα δοκῶμεν διηγεῖσθαι,** Δημ. 429 **τούτοις δ' ἃ μηδ' ὄναρ ἤλπισαν πώποτε κτησαμένην,** Ἡρώνδ.1,11 **οὐδ' ὄναρ,** Μόσχ.4,18 **τὸ δ' οὐδ' ὄναρ ἤλυθεν ἄλλῳ,** Κικ.Ἀττ.1,18,6 **πολιτικὸς ἀνὴρ οὐδ' ὄναρ,** Πλούτ.Ἠθ.183Α **ὄναρ ἰδὼν χρυσοῦν θέρος ἐξαμῶντα Μιθριδάτην,** αὐτ.Περ.13 **ἡ θεὸς ὄναρ φανεῖσα συνέταξε θεραπείαν,** Λουκ. Τίμ.20 **οὐδ' αὐτοὶ πιστεύοντες οἶμαι ὅτι μὴ ὄναρ πλουτοῦσιν,** αὐτ.Ἑρμότ.2 **δοκεῖς δέ μοι ἀλλ' οὐδὲ ὄναρ ποτὲ ἀνιέναι σεαυτόν**· ‖ ὁμ. μτγν. κ. νεώτ. ἐν τῇ φρ. **κατ' ὄναρ** ἐν ὀνείρῳ, καθ' ὕπνους : Πολ.π.Φρυν.395, ΚΔΜατθ.2,19 **ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ,** αὐτ.22, Ἀριστείδ.Λόγ.47(23),2)· ‖ ὁμ. ἐν φρ. **κατ' ὄναρ** ἕνεκα ὀνείρου : Ἐπιγρ.

ὀναρίδιον (τὸ) πάπ. ἀ. ὀνάριον βλ.λ.

ὀνάριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄνος βλ.λ.1), μικρὸς ὄνος, πῶλος ὄνου, γαϊδουράκι : Δίφιλ.89, Μάχ.π. Ἀθήν.13,582C **τὰ γύναια ταυτὶ καταβαλῶ σὺν τοῖς ὀναρίοις,** ΚΔ Ἰω.12,14 **εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό,** Ἀρρ.Ἐπικτ.2,24,18, Πάπ.· **2)** εἴδωλον ὀναρίου : Πάπ. **τὸ ὀνάριον τὸ χαλκοῦν, εἰ ἐπωλεῖτο δραχμῶν κδ, ἔκτοτε ἂν ἔπεμφά σοι.**

ὀνάς-άδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ ὄνος βλ.λ.1), ἡ θήλεια ὄνος : Ἀκύλ.ΠΔΖαχ.9,9, Σύμμ.αὐτ., Γλωσσ.

ὀνᾶς Ἡσ. «δοῦλον, ἀνόητον, ἀχρεῖον».

ὄνασθαι μέσ. ἀορ. ἀπαρφ. τοῦ ὀνίνημι βλ.λ. : Εὐρ.Ἱππ.517.

ὄνᾱσις-ιος (ἡ) αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὄνησις βλ.λ. : Ἀλκ.ἀπ.46 **συμποσίας ὄνασιν,** Ἐπιγρ. **τοῖς δ' εὐορκέουσι καὶ κατέχουσι τὸν ὅρκον τέκνων ὄνασιν γίνεσθαι.**

ὄναται Ἡσ. «ἀτιμάζεται, μέμφεται».

ὀνάτωρ-ορος (ὁ) δωρ. ὀνήτωρ βλ.λ. : Πίνδ.Ο 10 (11),9 **ὀνάτωρ τόκος** (διόρθ.Hermann, τοῦ θνατῶν).

ὄνδικος-ον ἀρκ. τ. τοῦ ἀνάδικος βλ.λ. : Ἐπιγρ.

ὄνε θεσσαλ. ἀντὶ ὅδε βλ.λ., κλινόμενον ὡς τὸ ὁ μετὰ τοῦ ἐπιθήματος -**νε**, αἰτ. ἑν.οὐδ. **τόνε** (ἀντὶ τόδε): Ἐπιγρ.· ὁμ. γενικ. ἑν. οὐδ. **τοίνεος** (ἀντὶ τοῦδε), αἰτ. πληθ. οὐδ. **τάνε** (ἀντὶ τάδε), γενικ. πληθ. **τουννέουν** (ἀντὶ τῶνδε) : Ἐπιγρ.

ὀνεία (δορά) (ἡ) θηλ. τοῦ ὄνειος βλ.λ., τὸ δέρμα, ἡ δορὰ τοῦ ὄνου : Βάβρ.7,13 **τὴν σάγην τε τοῦ κτήνους καὶ τὴν ὀνείαν προσεπέθηκεν.**

ὄνειαρ-ατος (τὸ) (ὀνίνημι) ἐπ. πᾶν ὅ,τι ἀποφέρει ὄφελος, ὠφέλεια, βοήθεια, κέρδος : Ἰλ.Χ 486 **οὔτε σὺ τούτῳ ἔσσεαι,.. ὄνειαρ,** Ἡσίοδ.Ἔργ.822 **αἵδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ,** Θεόκρ.13,34 **λειμὼν γάρ σφιν ἔκειτο, μέγα στιβάδεσσιν ὄνειαρ,** Ἀπολλ.Ρ 2 388 **ἔνθα γὰρ ὔμμιν ὄνειαρ ἀδευκέος ἐξ ἁλὸς εἶσιν**· **2)** τρόπος ἢ μέσον ἐνισχύσεως τῶν δυνάμεων, ἀναφυκτικόν, ἀναψυχή : Ὀδ.Δ 444 **ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ· ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε,** αὐτ.Ο 78, Ἡσίοδ.Ἔργ.41 **οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ**· **3)** κτ. πληθ. **ὀνείατα** τροφαί, τρόφιμα, ἐδέσματα, φαγώσιμα· Ἡσ. «ὅσα ὄνησιν παρέχει καὶ ὠφέλειαν, ἀγαθὰ βρώματα», σύνηθ. π. Ὅμ. : Ἰλ.Ι 91 **οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον,** Ὀδ.Α 149, Ἀπολλ.Ρ 2,185 **γάνυσθαι ἀπειρεσίοισιν ὀνείασιν** (κτ.σχόλ. «σιτία καὶ βρώματα»)· ὁμ. κτ. πληθ. **ὀνείατα** πολύτιμα πράγματα, κειμήλια, πλούσια δῶρα : Ἰλ.Ω 367 **εἴ τίς σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν τοσσάδ' ὀνείατ' ἄγοντα** (κτ. Εὐστ. «δῶρα»)· **4)** ἐπὶ προσ., προστάτης, σωτήρ, βοηθός : Ἰλ.Χ 433 **πᾶσί τ' ὄνειαρ** (ἐπὶ τοῦ Ἕκτορος), Ἡσίοδ.Ἔργ.346 **πῆμα κακὸς γείτων ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ,** Ὑμν.Δήμ.269 **ἀθανάτοις θνητοῖσί τ' ὄνεαρ καὶ χάρμα τέτυκται** (ἐπὶ τῆς Δήμητρος) (εἰκ. ἀντὶ ὄνειαρ)· **5)** ἀντὶ ὄναρ, τὸ ὄνειρον· Εὐστ.1877,64 «ὠνόμασέ τις ὄνειαρ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνειρον, οἷον ὄνειαρ κεράτων οὐδ' ἐλέφαντος ὄν, ἐξ οὗ δῆλον ὅτι οὐκ ἐπὶ βρωμάτων μόνον λέγεται τὸ ὄνειαρ, ἀλλὰ πᾶν εἰς ὄνησιν ἐπιτήδειον οὕτω καλεῖται, ὁποῖόν τι καὶ ὁ ἀληθὴς ὄνειρος» : Καλλ.Ἐπιγρ.48 **οἱ δὲ λέγουσιν ἱερὸς ὁ πλόκαμος τοὐμὸν ὄνειαρ ἐμοί,** ΑΠ 7,42,1 **ἃ μέγα Βαττιάδαο σοφοῦ περίπυστον ὄνειαρ, ἦ ῥ' ἐτεὸν κεράων οὐδ' ἐλέφαντος ἔης.**

ὀνειδείη (ἡ) μτγν. ποι. τ. τοῦ ὄνειδος βλ.λ. : Νίκ. Ἀλεξ.408 **ἐν δέ νυ θρίοις Ἀργαλέην μεσάτοισιν ὀνειδείην ἐπέλασσε.**

ὀνείδειος-ον ποι. ὁ ὀνειδιστικός, ὁ ἐξυβριστικός : Ἰλ.Α 519 **ὅτ' ἄν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν,** αὐτ.Φ 393, Ὀδ.Σ 326· **2)** μτγν. ὁ ἀτιμαστικός, ἐξευτελιστικός, ταπεινωτικός : Ἀμμιαν. ΑΠ 9,573 **φωμὸν ὀνείδειον** (ἐπὶ τῶν ἐξ ἐπαιτείας προερχομένων).

ὀνειδείω ποι. τ. ὀνειδίζω βλ.λ. : Θηβ.3 **ὤ μοι ἐγώ, παῖδές μοι ὀνειδείοντες ἔπεμφαν** (διόρθ. ὀνείδειον τόδ').

ὀνειδίζω κ. μαν. κ. νεώτ., παρατ. **ὠνείδιζον** (Πλάτ.Φαῖδρ.257C, αὐτ.Κλειτ.408Ε), μέλλ. **ὀνειδιῶ** (Σοφ.ΟΤ 1423, Εὐρ.Τρῳ.430, Πλάτ.Ἀπολ.30Α, αὐτ.Ἱππ.Μ 293C), ἀόρ. **ὠνείδισα** (Ἰλ.Ι 34 ὀν-), παρακ. **ὠνείδικα** (Λυσ.16,15), παθ. **ὀνειδίζομαι** (Εὐρ. Τρῳ.936), β' πληθ. μέσ. μέλλ. μτ. σημ. παθ. **ὀνειδιεῖσθε** (Σοφ.ΟΤ 1500), παθ. ἀόρ. **ὠνειδίσθην** (Πολύβ.11,4,10), ἐκφέρω κατὰ πρόσωπόν τινος ὕβριν, χλεύην, προσάπτω τινὶ κατηγορίαν, φόγον ὑποτιμητικόν, χλευάζω, συνήθ. μτ. αἰτ. πράγμ. κ.

δοτ. προσ. : Ἰλ.Ι 34 **ἀλκὴν μέν μοι πρῶτον ὀνείδισας**, Ὀδ.Σ 380, Ἡσίοδ.Ἔργ.718 **μηδὲ . . πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ τέτλαθ' ὀνειδίζειν**, Ἡρ.190 **παραιτεόμενος ἐπεῖναί οἱ τῷ θεῷ τοῦτο ὀνειδίσαι**, αὐτ.8,106, Αἰσχ.Χο.917, Εὐρ.Μήδ.547 **ἃ δ' εἰς γάμους μοι βασιλικοὺς ὠνείδισας**, Δημ.553· ‖ ὁμ. μτ. συστοίχ. αἰτ. κ. ἐμπροθ. διορ. : Σοφ. ΟΚ 754 **ἆρ' ἄθλιον τοὔνειδος . . ὠνείδισ' εἰς σέ ;** · ‖ μτ. δοτ. προσ. κ. εἰδ. προτ. : Ἰλ.Β 255 **τῷ . . Ἀγαμέμνονι . . ἧσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν ἥρωες**, Ξεν.Ἀν.2,9,8 **εἰ δέ τις αὐτῷ . . ὀνειδίζοι ὡς ὑπὸ . . κολακεύοι αὐτόν**, Πλάτ.Ἀπολ.30Α· ‖ μτ. δοτ. προσ. κ. ἀπαρφ. : Πλάτ.Ἱππ.232C **εἴ τίς τῳ ὀνειδίζει φιλοκερδεῖ εἶναι**, Διογ.Λ 2,50 **ὀνειδίζω τινὶ τετρῆσθαι τὰ ὦτα**· ‖ μτ. μ. αἰτ. πράγμ. : Ἡρ.8,143, Σοφ.ΟΤ 1423 **οὐδ' ὡς ὀνειδιῶν τι τῶν πάρος κακῶν**· ‖ κ. μτ.δοτ. πράγμ. κ. εἰδ. προτ. : Ἰλ.Α 211 **ἔπεσσιν μὲν ὀνείδισον, ὡς ἔσεταί περ**· ‖ παθ. χλευάζομαι, δημ. προσωποδέρνομαι : Πλάτ.Τίμ.86D **καὶ σχεδὸν δὴ πάντα . . οὐκ ὀρθῶς ὀνειδίζεται**· **2)** ἐλέγχω, μέμφομαι, ἐπιτιμῶ, μτ. δοτ. προσ. : Λυσ.27,16 **ὀνειδίζετε τοῖς ἀδικοῦσιν**· ‖ μτ. δοτ. προσ. κ. ἐμπροθ. διορ. : Ἡρ.4,79 **Σκύθαι δὲ τοῦ βακχεύειν πέρι Ἕλλησι ὀνειδίζουσι**, αὐτ.8,92· ‖ ὁμ. κ. μτ. δύο αἰτ. : Σοφ.ΟΚ 1002 **τοιαῦτ' ὀνειδίζεις με τῶνδ' ἐναντίον**· ‖ κ. μτ. μ. αἰτ. προσ. : Πλάτ. Ἀπολ.30Ε **ὀνειδίζων ἕνα ἕκαστον**, ΚΔ Ματθ.5,11 **ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς**· ‖ παθ. φέγομαι, κατηγοροῦμαι, ἐκτιμῶμαι : Εὐρ.Τρῳ.936 **κὠνειδίζομαι ἐξ ὧν ἐχρῆν με στέφανον ἐπὶ κάρᾳ λαβεῖν**· ‖ μτ. ἐμπροθ. διορ. : Διόδ.Σ 20,62 **ὀνειδιζόμενος δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν εἰς δειλίαν** (ἐπὶ δειλίᾳ)· ‖ μτ. δοτ. : Στοβ.3,39,29 **Σερίφιος ὀνειδιζόμενος ὑπὸ Ἀθηναίου τῇ μικροπολιτείᾳ**· ‖ μτ. αἰτ. : Θεοφάν.Χρον.53Β **ὀνειδιζόμενος μαλακίαν**· **3)** ρηματ. π. ὀνείδισις, ὀνείδισμα, ὀνειδισμός, ὀνειδιστήρ, ὀνειδιστής, ὀνείδιστος, ὀνειδιστέον.

ὀνειδισία (ἡ) μσν. ὀνείδισις, ὀνειδισμὸς βλ.λ.2) : Πρόδρ.2,471 **τὰς ὀνειδισίας καὶ τὰς πολλὰς ἐπιβουλὰς πῶς ὅλως ὑπομείνω ;**, αὐτ.608.

ὀνείδισις-εως (ἡ) (ὀνειδίζω) ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. δ. τ. τοῦ ὀνειδισμὸς βλ.λ.· Ἡσ.

ὀνείδισμα-ατος (τὸ) ὄνειδος, μομφή : Ἡρ.2,133 **πέμψαι εἰς τὸ μαντήιον τῷ θεῷ ὀνείδισμα.**

ὀνειδισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. κ. **ὀνείδισις** (Ἡσ.) ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνειδίζω, χλευασμός, μέμψις, ὑβριστικὴ προσβολή : ΠΔ Ψαλμ.68(69),10 **καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ**, Ἰώσ.ΑΙ 19,7,1, Πλούτ.Ἀρτξ.22· **2)** μτγν. συκοφαντία, διαβολή : Βέττ.Βάλ.65,7, αὐτ.73,10.

ὀνειδιστήρ-ῆρος (ὁ) ποι. ὡς ἐπίθ. ὀνειδιστικός, ὑβριστικός : Εὐρ.Ἡρ.218 **λόγους ὀνειδιστῆρας ἐνδατούμενος.**

ὀνειδιστής (ὁ) (ὀνειδίζω) ὁ χλευαστής, ὁ φέγων, ὁ κατηγορῶν διά τι, μτ. γενικ. πράγμ. : Ἀριστλ.Ρητ.1381b,2 **ὀνειδιστὴς εὐεργετημάτων.**

ὀνειδιστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ προσβλητικός, ὑβριστικός, χλευαστικός : Διόδ.Σ 16,93 **ὀνειδιστικοὶ λόγοι**, Λουκ.Χάρ.7, Παπαδ.Χριστ.Διηγ.4 **τὸ ὀνειδιστικὸν ἐπίθετον τῆς «καραβωμένης».**

ὀνειδιστικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. χλευαστικῶς, ὑβριστικῶς : Μᾶρκ.Αὐρ.1,10, Δημήτρ.289.

ὀνειδίστως μτγν. ἐπονειδίστως : Ζώσιμ.1,1) **τά τε ἄλλα αἰσχρῶς καὶ ὀνειδίστως βεβιωκότος.**

ὄνειδος-ους-εος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **ὄνειδος** (ὁ) (Φώτ., Λέων Δ 4,55) (ὑπὸ τοῦ Εὐστ.88,15 κ. 647,36 ἀναφέρεται ὅτι ἡ λ. σημαίνει γενικῶς πᾶσαν φήμην καλὴν ἢ κακὴν περί τινος, ὄνομα, χαρακτῆρα· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐξάγεται ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ παρατιθεμένων χωρίων : Σοφ.Φιλ.477, Εὐρ.Φοίν.821, αὐτ.Μήδ.514, αὐτ.ΙΑ 305, ἅτινα λόγῳ τῶν συνεκφερομένων ἐπιθέτων εἶναι ἐν καθαρῶς εἰρωνικῇ χρ.), μομφή, ἔλεγχος, ψόγος, ἐπίπληξις, ἐπιτίμησις, ἰδίως διὰ λόγων, χλεύη, ντροπή, προσωπόδαρμα : Ἰλ.Α 291 **προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι**, αὐτ.Β 222, Ὀδ.Ρ 461, Ἡσίοδ.Ἔργ.310 **ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος**, Θέογν.546, Πίνδ.Ο 8, 80, Ἡρ.7,160 **ὀνείδεα κατιόντα ἀνθρώπῳ φιλέει ἐπανάγειν τὸν θυμόν**, Αἰσχ.Ἑπτ.382, Σοφ.ΟΚ 753, αὐτ.Τρ.254, Πλάτ.Πολ.344Β **ὀνείδη ἔχει μέγιστα**· ‖ κ. νεώτ. πρᾶξις, ἐνέργεια, κατάστασις, ὑπόθεσις αἰσχύνην, ἐντροπὴν προσάπτουσα, αἰτία, ἀντικείμενον καταισχύνης : Ἰλ.Π 498 **σοὶ γὰρ ἐγὼ . . κατηφείη καὶ ὄνειδος**, αὐτ.Ρ 556, Ὀδ.Χ 463, Ἡρ.2,36 **τῷ ποιευμένῳ ἀπὸ τούτων τὴν ζόην ὄνειδος μέγιστόν ἐστι**, Εὐρ.Ἡρακλ 301, Δημ.1397, Μέν.π.Στοβ.107,3 **ὦ τύχη, σόν ἐσθ' ὄνειδος τοῦτο**, ΚΔ Λουκ.1,25 **ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις**· ‖ κ. μσν. μτ. γενικ. καταισχύνη, αἶσχός τινος : Αἰσχ.Ἑπτ.539 **τὸ γὰρ πόλεως ὄνειδος ἐν χαλκηλάτῳ σάκει**, Σοφ.ΟΚ 984 **καὶ τεκοῦσά με, αὑτῆς ὄνειδος παῖδας ἐξέφυσέ μοι**, αὐτ.ΑΙ. 1191, Πλάτ.Φαῖδρ.277Α **τὸ Λυσίου ὄνειδος**, Μηναῖ.11,4 Θεοτ. **ἠφάνισας τῆς Προμήτορος, Κόρη, τὸ ὄνειδος**· ‖ κ. ἐπὶ προσ. : Σοφ.ΟΤ 1494, Ἀριστφ.Ἀχ.855 **Λυσίστρατός τ' ἐν ἀγορᾷ Χολαργέων ὄνειδος**, Δημ.558, Καλλ.Δῆλ.240 **οὕτω νῦν, ὦ Ζηνὸς ὀνείδεα, καὶ γαμέοισθε λάθρια καὶ τίκτοιτε κεκρυμμένα**· ‖ φρ. **ἔχω ὄνειδος** εἶμαι περιφρονημένος, περιφρονοῦμαι : Ἡρ.9,71 **σωθεὶς εἶχεν ὄνειδος καὶ ἀτιμίην**· ‖ ὁμ. **ὄνειδος περιάπτω** προσάπτω ψόγον, μομφήν : Λυσ.21,24 **εἰ σωθεὶς αἰσχρῶς ὀνείδη καὶ ἐμαυτῷ καὶ ἐκείνοις περιάψω**· κ. **ὄνειδος περιτίθημί τινι** : Ἀντιφ.5,18· ‖ **ὄνειδος φέρω** φέρω μομφήν, ψόγον, κατηγορίαν : Πλάτ.Πολ.590C· ‖ **ὀνείδει ἐνέχομαι** εἶμαι ἔνοχος ὀνείδους, πράξεως ἐπονειδίστου, αἰσχρᾶς : Πλάτ.Νόμ.808Ε **ὀνείδει μὲν ἐνεχέσθω πρῶτον τῷ μεγίστῳ**· ‖ **ὀνείδει συνέχομαι** εἶμαι βεβαρημένος, βαρύνομαι δι' αἰσχρότητος : αὐτ.944Ε **ζῇ δὲ ὡς πλεῖστον χρόνον κακῷ ὀνείδει ξυνεχόμενος**· ‖ **κολάζω ὀνείδεσι** τιμωρῶ, ἐπιβάλλω ποινὰς δι' ἐπιτιμήσεων ἢ μομφῶν : αὐτ. 847Α **κολαζόντων ὀνείδεσί τε καὶ ἀτιμίαις**· ‖ κ. ὡς ἀπρόσ. ἔκφρ. **ὄνειδός (ἐστι)** μτ. ἀπαρφ. : Εὐρ. Ἀνδρ.410 **ἐμοὶ δ' ὄνειδος μὴ θανεῖν ὑπὲρ τέκνων**· **2)** Ἡσ. «εἶδος πόματος».

ὀνείλεον Ἡσ. «θυσία Ποσειδῶνος».

ὀνεῖον (τὸ) ἀρχ.λεξ. στάβλος ὄνων· Σουΐδ. «ὀνεῖον, ἐν ᾧ οἱ ὄνοι ἵστανται».

ὄνειος-α-ον (1) κ. νεώτ. ὁ εἰς τὸν ὄνον ἀναγόμενος, ὁ τοῦ ὄνου, ὁ ἐξ ὄνου, γαϊδουρήσιος, γαϊδουρινός : Ἀριστφ.Ἱππ.1399 **τὰ κύνεια μιγνὺς τοῖς ὀνείοις πράγμασιν**, Δημ.π.Φυλάρχ.75J **ὄνειον γάλα**, Ἀριστλ.Ζ.Ι 522a,28, Πολύβ.8,2(),3 **ὄνειος ἀσκός** (ὁ ἐκ δέρματος ὄνου), παροιμ.ἐν Κωμ.Ἀδέσπ. 717 **Σκύθης ὄνειον δαῖτα**· ‖ **ὄνειαι μυττύαι** ἔδεσμά τι ἐξ ὀνείου κρέατος κοπανιστοῦ : Σόφιλ. 4,5· ‖ νεώτ. **ὄνειοι ἢ ὀνικαὶ ἑορταὶ** θρησκευτικαὶ τελεταὶ ἐν τῇ Δ Εὐρώπῃ ἀπὸ τοῦ 9ου αἰ.μ.Χ., καθ' ἃς παραστατικὸν στοιχεῖον ἦτο ὄνου ὁμοίωμα ἢ ζῶν ὄνος εἰς ἀνάμνησιν ἐπεισοδίων ἐν ταῖς Γραφαῖς ἐν οἷς ἀναφέρεται ὄνος, οἷον τὸ τῆς φυγῆς εἰς Αἴγυπτον, τὸ τῆς εἰσόδου εἰς Ἱερουσαλὴμ κ. ἄ.· **2)** μτγν. τὸ θηλ. **ὀνεία** (δορά) ὡς οὐσ. ἀσκὸς ἐξ ὀνείου δέρματος : Βάβρ.7,13.

ὄνειος-ον (2) (ὀνίνημι), ἰων. **ὀνήϊος**, μσν. **ὄνιος** (Τζέτζ.Λυκόφρ.621, Σουΐδ.), ἰων. ὑπερθ. **ὀνηΐστος**-η-ον (Ἀναξ.4), χρήσιμος, ὠφέλιμος : Νίκ.Ἀλεξ.627 **πλεῖον γὰρ ὀνήϊον**, Τζέτζ.Λυκόφρ.621.

ὀνειράζομαι μτγν. βλέπω λάγνα ὄνειρα, ἀφροδισιάζομαι καθ' ὕπνον : Τιμόθ.Ἀλεξ.1304C **ἐὰν ὀνειρασθεὶς ὁ λαϊκὸς ἐρωτήσῃ τὸν κληρικόν.**

ὀνειραιτησία (ἡ) πάπ. τὸ ὀνειραιτητεῖν, ἡ ἐπίτευξις ἀποκαλύψεων δι' ὀνείρων.
ὀνειραιτητὸν (τὸ) πάπ. ἀποκάλυψις ἐπιτευχθεῖσα ἐν ὀνείρῳ.
ὀνειραιτητῶ-έω πάπ. ἐπιτυγχάνω ἀποκαλύψεις δι' ὀνείρων.
ὄνειραρ (τό) δ. τ. τοῦ ὄνειρον βλ.λ. : ΕΜ 47,53.
ὀνειρατεύομαι μσν. ὀνειρώσσω βλ.λ. : Θεοφύλ.Σ 298,8.
ὀνειρᾰτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἐν ὀνείρῳ τελούμενος, ἐμφανιζόμενος : Σιμπλίκ.Ψυχ.209,4; αὐτ.212,14· πρβλ.Πορφ.'Εμβρ.18.
ὀνειράτιον (τὸ) σχόλ. ὑποκορ. τοῦ ὄνειρος βλ.λ.: Σχόλ.'Απολλ.Ρ 2,197.
ὀνειραυτοπτικός-ή-όν πάπ. δ.γρ. ὀνειραυθοπτικός, ὁ φέρων ὅραμα θεοῦ.
ὀνειραυτοπτῶ-έω πάπ., δ.γρ. **ὀνειραυθοπτῶ δι'** ἐπῳδῆς βλέπω ἐν ὀνείρῳ ὅραμα θεοῦ.
ὀνείρειος-α-ον ὁ τοῦ ὀνείρου : 'Οδ.Δ 809 **ἡδὺ μάλα κνώσσουσ' ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσιν,** Βάβρ. 30,8 **ἐν πύλαις ὀνειρείαις.**
ὀνείρεμα (τὸ) δημ. ποι. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνειρεύομαι· ‖ συνεκδ. ὀπτασία, ὅραμα : Παλαμ.Τάφ. 8,12 **τῆς νυχτὸς ἡλιόφεγγο κι ὀνείρεμα τῆς μέρας.**
ὀνειρεμένος-η-ο δημ., μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ὀνειρεύομαι βλ.λ., ὀνειρώδης βλ.λ. : Παλαμ.Περ. Χαιρ.45,14 **καὶ καρτεροῦν τὰ μάγια, ποὺ πᾶνε.. τοὺς ἀνθρώπους σ' ὀνειρεμένους τόπους.**
(ὀ)νειρεύομαι νεώτ., δημ. κ. **(ὀ)νειριάζομαι** βλ.λ. κ. 'νείρομαι, παρατ. **ὠνειρευόμην,** δημ. **(ὠ)νειρευόμουν(α),** παθ. ἀόρ. **ὠνειρεύθην,** δημ. **(ὠ)νειρεύτηκα,** δημ. παθ. παρακ. μτχ. **ὠνειρεμένος,** ἀπολ. ἐνυπνιάζομαι, βλέπω ὄνειρα : **σπανίως μοῦ συμβαίνει νὰ ὀνειρεύωμαι,** Βαλαωρ.Γρηγόρ.Ε' 143 **κοιμᾶται κι ὀνειρεύεται'** ‖ συνηθέστ. μτ.ἀντικ., συχν. ἐκφερομένου δι' εἰδ. προτ. (ὅτι, πώς) βλέπω τι ἐν ὀνείρῳ, καθ' ὕπνους : 'Ονειροκρ. **κοπρίαν ὠνειρεύθηκες, χρήματα θὰ λάβῃς, - νειρεύτηκα πὼς ταξίδευα,** Βιζυην.17,29 **καλὸ στὸν ἔμορφο τὸ νιό, ποὺ φὲς τὸν ὠνειρεύτηκα,** παροιμ. **ὁ πεινασμένος καρβέλια ὀνειρεύεται'** **2)** κατ' ἐπέκτ. συλλαμβάνω τι διὰ τῆς φαντασίας μου ὡς ἐν ὀνείρῳ, ὀνειροπολῶ, φαντασιοκοπῶ : **ὀνειρεύεται πλούτη - μεγαλεῖα - δόξες'** **3)** μτφ. δημ. ἔχω τὸν νοῦν διαρκῶς εἴς τινα ἐπιθυμίαν, δθ. ποθῶ ἐμμανῶς : Κρυστ.Τραγ.Τὸ γεφύρι τοῦ Μανώλη 22 **κρυφὰ τὸν ὠνειρεύοντα κι ἐκείνη. τὸν ποθοῦσε,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 36,24 **κι ὅσα ὠνειρεύτηκα ὄμορφα'** ‖ συνεκδ. δημ. ἐλπίζω : **ὠνειρευόμουν στὰ νιάτα μου πὼς θὰ γενόμουν πλούσιος'** **4)** ρηματ.π. ὀνείρεμα, ὀνειρευτός.
ὀνειρευτά ἐπίρρ. δημ. ὀνειρωδῶς βλ.λ. : Παλαμ.Περ.Χαιρ.153,4 **στὰ μέτρα σου τὰ χαίρονταν ὀνειρευτὰ πλασμένα.**
ὀνειρευτής (ὁ) δημ. ποι. ὀνειροπόλος βλ.λ. : Παλαμ.Περ.Χαιρ.204,5 **τῆς μοναξιᾶς ἡ ὀνειρευτής, ὅμοια, ἡ τοῦ ἔθνους χτίστης.**
ὀνειρευτός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ κατ' ὄναρ ὁρώμενος· **2)** συνεκδ. ὁ ὀνειρώδης, ὁ ἰδεώδης :. **ὀνειρευτὸς βίος, - ὀνειρευτὴ ὀμορφιά'** **3)** μτφ. περιπόθητος : Παλαμ.Περ.Χαιρ.164,16 **κάποιου ὀνειρευτοῦ σου θεοῦ τὴ χάρη.**
ὀνειρήεις-εντος-εσσα-εν ποι. ὁ ὀνείρειος βλ.λ., ὁ ἐν ὀνείρῳ, ὁ τοῦ ὀνείρου : 'Ορφ.'Υμν.36,14.
(ὀ)νειριάζομαι δημ. δ. τ. τοῦ ὀνειρεύομαι βλ.λ.: παροιμ. **ἡ ἀλεποὺ κόττες ὀνειριάζεται'** **2)** εἰδ. καθ' ὕπνους ἀφροδισιάζομαι, πάσχω ὀνείρωξιν.
ὀνειρικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς ὄνειρα ἀναφερόμενος ἢ ὁ πρὸς ὄνειρον ὁμοιάζων : **ὀνειρικαὶ ψευδαισθησίαι** (αἱ ψευδαισθησίαι αἵτινες δὲν ἀπαρτίζονται ἐξ ἁπλῶν καὶ μεμονωμένων εἰκόνων, ἀλλ' ἐκ σειρᾶς ὅλης εἰκόνων, αἵτινες παριστάνουν πράξεις ἢ ἐκτυλίξεις γεγονότων), - **ὀνειρικὸν παραλήρημα** (τὸ προσομοιάζον πρὸς ὄνειρον κατὰ τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ)
ὀνειρογενής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐν ὀνείρῳ ὀφθεὶς ὡς γεννηθείς : 'Ηλιόδ.Αἰθ.9,25 **ἡ ὀνειρογενὴς αὕτη μου θυγάτηρ.**
ὀνειρογέννητος-η-ο δημ. ποι. ὁ ἐν ὀνείρῳ, ὁ οἱονεὶ ἐν ὀνείρῳ γεννηθείς : Παλαμ.Περ.Χαιρ.10,3 **ὀνειρογέννητα παιδιά** (γεννήματα ὀνείρων).
ὀνειρόγονος-ον μτγν. ὁ συνοδευόμενος **ἀπὸ** ὀνειρωγμὸν βλ.λ. : Καιλ.Αὐρ.Χρον.1,3, αὐτ.5,7.
ὀνειροδότης (ὁ) 'Επιγρ.,θηλ. **-ότις-ιδος** κ. **-ότειρα** (εἰκ. ἀντὶ ὀνειροδότιον ἐν Ποιητ. περὶ Βοταν.42) ὁ διδων, ὁ προκαλῶν, ὁ φέρων ὄνειρα.
ὀνειρόδραμα-ατος (τὸ) νεώτ. εἶδος ἰδιορρύθμων θεατρικῶν ἔργων, ἡ ὑπόθεσις τῶν ὁποίων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει διεξάγεται οἱονεὶ ἐν ὀνείρῳ, εἰς φανταστικὸν κόσμον, γινομένης πρὸς τοῦτο ἀναλόγου σκηνικῆς διευθετήσεως.
ὀνειροκρισία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἑρμηνεία, ἐξήγησις ὀνείρων : 'Αρτεμίδ.Δαλδ.2,25, αὐτ.70.
ὀνειροκρίτης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. **-ας,** θηλ. **ὀνειροκρίτις** ('Επιγρ.), ὁ κρίνων, ὁ ἑρμηνεύων ὄνειρα, ἐξηγητὴς ὀνείρων : Θεόφρ.Χαρ.16,11 **καὶ ὅταν ἐνύπνιον ἴδῃ πορεύεσθαι πρὸς τοὺς ὀνειροκρίτας,** Θεόκρ.21,33 **οὗτος ἄριστος ἐστὶν ὀνειροκρίτας,** 'Επιγρ.' **2)** εἰδ. νεώτ. κ. δημ. τίτλος ἐντύπου περιέχοντος ἑρμηνείαν τῶν ὀνείρων.
ὀνειροκριτικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀνειροκρισίαν ἀναγόμενος, δθ. ὁ ἱκανός, ὁ ἐπιτήδειος εἰς τῶν ἐνυπνίων ἑρμηνείαν, ὁ τῶν ὀνείρων ἐξηγητικός : Πλούτ.'Αριστ.27 **ἔκ πινακίου τινὸς ὀνειροκριτικοῦ,** Στοβ.'Εκλ.2,238· ‖ μτγν. κ. μσν. ὀνειροκριτικὰ (βιβλία) ὀνειροκρίτης βλ.λ.2;. **τὰ ὀνειροκριτικὰ τοῦ 'Αρτεμιδώρου'** κ. **ὀνειροκριτικὸν** (τὸ) ὡς τὸ μσν. τοῦ 'Αχμέτ' ‖ μτγν.κ.μσν. κ. νεώτ. **ὀνειροκριτικὴ** (τέχνη) ἡ τέχνη τῆς διὰ τῆς ἑρμηνείας τῶν ἐνυπνίων ἐξαγωγῆς μαντευμάτων περὶ τῶν μελλόντων : Φίλ.1,673, αὐτ.2,58, Πρόδρ. Σημ.6,553 **τὴν ὀνειροκριτικὴν ἐξευρόντες.**
ὀνειροκριτικῶς μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἱκανὸν πρὸς ἑρμηνείαν ἐνυπνίων καὶ ἐξαγωγὴν ἐξ αὐτῶν μαντευμάτων : Εὐστ.1877,37.
ὀνειρολεκτῶ-έω σχόλ. ὁμιλῶ ἐν ὀνείρῳ, καθ' ὕπνους, παραμιλῶ : Σχόλ.'Αριστείδ.344 (Dind.).
ὀνειρολεσχία (ἡ) σχόλ. τὸ καθ' ὕπνους ὁμιλεῖν, παραμιλητὸ στὸν ὕπνο: Σχόλ.'Αριστείδ.334 (Dind.).
ὀνειρολογία (ἡ) λεξ. κ. νεώτ. τὸ ὁμιλεῖν περὶ ὀνείρων : Θησ.Στεφ.ἐν λ.' **2)** νεώτ. μελέτη περὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν αἰτίων τῶν ὀνείρων' ‖ κλάδος τῆς ψυχολογίας μελετῶν τὴν φύσιν καὶ τὴν γένεσιν τῶν ὀνείρων.
ὀνειρολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἐπιστήμων ἐρευνῶν τὰ κατὰ τὴν φύσιν καὶ γένεσιν τῶν ὀνείρων' **2)** δημ. ὁ ὁμιλῶν περὶ ὀνείρων, ὁ ἐπιδιδόμενος εἰς τὴν ἑρμηνείαν αὐτῶν, ὁ ἐξηγῶν τὰ ὄνειρα : **πολλοὶ γέροι στὰ χωριὰ τῆς Ρούμελης εἶναι ὀνειρολόγοι'** **3)** συνεκδ. ὁ φαντασιοκόπος, ὁ περὶ ὅλως ἀφῃρημένων συνήθως ἀσχολούμενος καὶ πραγματευόμενος : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 23 **ἀρχίζοντας μὲ κάποια φιλοσοφία.., ὅπως κάθε ὀνειρολόγος.**
ὀνειρολύτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ λύων ὄνειρα, ὀνειροκρίτης βλ.λ. : Εὐσέβ.'Αλεξ.428Β.
ὀνειρολυτῶ-έω μτγν. λύω, ἐξηγῶ ὄνειρα : E Miller d. Sav.Août 1879,472.
ὀνειρομαντεία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. κ. **ὀνειρομαντική** ἡ διὰ τῆς ἑρμηνείας τῶν ὀνείρων προμάντευσις τοῦ μέλλοντος : Εὐδοκ.Μ 315, Κοσμ. 'Ιερ.626.
ὀνειρόμαντις-εως (ὁ,ἡ) κ. νεώτ., νεώτ. θηλ. **-ις -ιδος** ὁ διὰ τῆς ἑρμηνείας τῶν ὀνείρων προμαντεύων τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσι : Αἰσχ.Χο.33 **ὀρθόθριξ φόβος δόμων ὀνειρόμαντις,** Μάγν.4,

ὄνειρο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. δ.τ. τοῦ ὄνειρος βλ.λ., ἐν χρ. ἀποκλειστικῶς ἐν τῇ νεωτ. κ. τῇ δημ.
ὀνειροξεδιαλύτρα (ἡ) δημ. ποι. ἐπὶ ἡμέρας, ἡ διαλύουσα τὰ αἰνιγματώδη γεγονότα τῶν ὀνείρων, ἡ συντελοῦσα εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ὀνείρων: Γρυπ.Σκ.Τερρ.ΙΙ,Ι **μπρόβαλε μέρα λιβανὴ κι ὀνειροξεδιαλύτρα.**
ὀνειροπάτωρ-ορος (ὁ) Ἐπιγρ. **ὁ** πατὴρ τῶν ὀνείρων, ὁ τὰ ὄνειρα παράγων.
ὀνειροπλασμένος-η-ο δημ. ὀνειρόπλαστος.
ὀνειρόπλαστος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. θηλ. **ὁ ἐν ὀνείρῳ πλασθεὶς**: ΚΜανασσ.Χρον.861 **φάσμασιν ὀνειροπλάστοις**· ‖ δθ. νεώτ. κ. δημ. ὁ τὰ ὅρια τῆς πραγματικότητος ὑπερβαίνων, ἅ. ὀνειροπλασμένος: **ὀνειρόπλαστη ὀμορφιά.**
ὀνειροπλεξία (ἡ) μσν. πλοκὴ ὀνείρου: Λίβ. Ροδ.570 (ἔκδ.Μαυρ.).
ὀνειρόπληκτος-ον ἀρχ.λεξ. ὁ πεπληγμένος ὀνείροις. ὁ πεφοβημένος ἐξ ὀνείρου· Ἡσ., Σουΐδ.
ὀνειροπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) μτγν. ὀνειρόπληκτος βλ.λ.: Φίλ.2,43, Πορφ.Χριστ.30.
ὀνειροποιός-όν μσν. ὁ ποιῶν, ὁ παράγων ὀνείρους: Τζέτζ.Ἐξήγ.(Ιλ.75,3), αὐτ.109,23.
ὀνειροποιοῦμαι-έομαι μσν. ἐμφανίζομαι ὑπό τινος ὡς ὄνειρον, ἐν ὀνείρῳ, καθ' ὕπνους: Εὐστ. 1549,47 **ὀνειροποιουμένη Ἀθηνᾶ** (τῷ Ὁμήρῳ).
ὀνειροπόλημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἐνύπνιον, ὄνειρον: Κλήμ.Ἀλ.2,629C· **2)** νεώτ. τὸ ὀνειροπολούμενον, φανταστικὴ εὐάρεστος ὀπτασία, πόθος ἀπραγματοποίητος, ρεμβασμός: **ζῇ μὲ ὀνειροπολήματα.**
ὀνειροπόλησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ὀνειροπολεῖν, τὸ φαντάζεσθαί τι ἀρέσκον, εὐάρεστόν, ἡ ρέμβη: Καΐλ.Αὐρ.Χρον.5,7.
ὀνειροπολία (ἡ) ὀνειροπόλησις βλ.λ.: Πλάτ.Ἐπιν. 985C **καθ' ὕπνον ἐν ὀνειροπολίᾳ συντυχόντες.**
ὀνειροπολικός-ή-όν μτγν. **ὁ** τῆς ὀνειροπολίας, τῆς ὀνειροπολήσεως· **2)** μ. τὸ οὐδ. **ὀνειροπολικὸν** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη **τοῦ μαντεύεσθαι ἐκ** τῶν ὀνείρων: Πλούτ.**Ἀρέσκ.Φιλ.5,1,1.**
ὀνειροπόλος (ὁ) κ. νεώτ. (**νεώτ. κ. θηλ.**) **ὁ εἰς** ὀνείρους **ἀσχολούμενος, ὁ ἐπιδιδόμενος,** καταγινόμενος εἰς τὴν **ἐξ** ὀνείρων μαντείαν, ἅ. ὀνειροκρίτης, ὀνειρολόγος: Ἰλ.Α **63 ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν ἢ ἱερῆα καὶ ὀνειροπόλον,** αὐτ.Ε 149, Ἡρ.1,128 **εἴπας πρῶτον μὲν τῶν μάγων** τοὺς **ὀνειροπόλους,** αὐτ.5,56, Φίλ.1,664· **2)** ὡς ἐπιθ. **ὀνειροπόλος-ον** ὁ εἰς ὀνείρους ἀνήκων, ὁ τῶν ὀνείρων: Ὀρφ.Ἀργ.35, αὐτ.601· **3)** νεώτ. ὁ καταγινόμενος, ὁ ρέπων, ὁ ἀρεσκόμενος εἰς τὸ ὀνειροπολεῖν, εἰς τὰ ὀνειροπολήματα βλ.λ. 2): **ὀνειροπόλος νεᾶνις**· ‖ ὁμ. νεώτ. **ὁ διὰ τῆς** φαντασίας διαβουκολούμενος.
ὀνειροπολῶ-έω κ. νεώτ., παρατ. **ὠνειροπόλουν,** ἀόρ. **ὠνειροπόλησα,** παρακ. **ὠνειροπόληκα** (Φιλόδ.Μουσ.83Κ), παθ. **ὀνειροπολοῦμαι,** μτχ. ἀορ. **ὀνειροποληθείς** (Λουκ. Νεκρ.Δ 5,2), ὀνειρεύομαι, βλέπω ὄνειρον: Πλάτ.Πολ.534C, αὐτ.Τίμ.52C **πρὸς ὃ δὴ καὶ ὀνειροπολοῦμεν βλέποντες,** Πλούτ.Ἠθ. 590Β οὐ **μάλα σωφρονῶν ἐναργῶς, εἴτε ἐγρήγορεν εἴτε ὠνειροπόλει,** Λουκ.Ἑρμότ.71· ‖ ἐν ὁμ. σημ. κ. τὸ μέσ.: Διόδ.Σ 17,30 **ὀνειροπολεῖται ἄνθρωπον**· **2)** μάτην, ὡς ἐν φαντασίᾳ, ἐλπιδοκοποῦμαι, παρασύρομαι εἰς ἀνεκπληρώτους ἐπιθυμίας, ποθῶ ἐμμανῶς, μτ. αἰτ.: Ἀριστφ.Νεφ. 16 **ξυνωρικεύεται ὀνειροπολεῖ θ' ἵππους,** αὐτ.27, Δημ.54 **πολλὰ τοιαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ** (ἐπὶ ἀνοήτων φαντασιῶν, φαντασιοκοπημάτων), Λουκ.Μισθ.Συν.20 **ὀνειροπολεῖ τάλαντα,** Ζερβ. Μῦθ Ζ 45 **ὅπως τὴν ὠνειροπόλησαν οἱ ὀλίγοι δυνατοὶ ἐργάται τῆς σκέψεως**· κ. παθ.: αὐτ. Νεκρ.Δ 5,2 **ὀνειροποληθέντα πλοῦτον ἀπολιπόντες**· **3)** ἀρχ.λεξ. κ. νεώτ. βλέπω ἐγρηγορὼς **ἢ** φαντάζομαι ὡς ἐν ὀνείρῳ, περιπλανῶμαι εἰς φανταστικοὺς κόσμους, ρεμβάζω, φαντασιοπληκτῶ: Ἡσ., -**μὴν τὸν διακόπτης, ὀνειροπολεῖ**· **4)** μτφ. παραπλανῶ, κυρ.δι' ὀνείρων: Ἀριστφ.Ἱππ.809 **ἐξαπατᾷς καὶ ὀνειροπολεῖς περὶ σεαυτοῦ,** Διοσκ.ΑΠ 12,43,2 **ὅ,τι** σοι θυμὸς **ὀνειροπολεῖ**· **5)** Ἡσ. «**δι'** ὀνείρων μαντεύομαι»· **6)** ρηματ.π. **ὀνειροπόλημα,** ὀνειροπόλησις.
ὀνειροπομπία (ἡ) μτγν. **ἀποστολὴ ὀνείρων** Εὐσ.4,336D, Πάπ.
ὀνειροπομπός-όν μτγν. **ὁ** τὰ ὄνειρα πέμπων, ἀποστέλλων: Γαλ.12,251, Πάπ.· ‖ **τὸ οὐδ. ὀνειροπομπὸν** ὡς οὐσ. ὀνειροπομπία **βλ.λ.**: αὐτ.
ὀνειροπομπῶ-έω πάπ. πέμπω, στέλλω **ὄνειρα.**
ὄνειρος (ὁ) κ.μσν., νεώτ.κ.δημ. **ὄνειρο(ν)** (τὸ) (**Ὀδ.** Δ 84), Ἡρ.7,14, αὐτ.15, Αἰσχ.Χο.541, αὐτ.550, Σοφ. Ἠλ.1390, Εὐρ.Ἡρ:517, Καλλ.Ἐπιγρ.34, Κικ.Ἀττ.6,9,3), **κ. ὄνειραρ-ατος** (τὸ) (ΕΜ 47,53), αἰολ. **ὄνειρος** (**ὁ**) (Χοιροβ.1,100,10,ΑΚρ.1,29,2, ΕΜ 660,53), γενικ.**ὀνείρου** κ.**ὀνείρατος** (Πλάτ.Θεαίτ.201D), δοτ. **ὀνείρῳ** κ.**ὀνείρατι** (Αἰσχ.Χο.531), αἰτ. **ὄνειραν** (τόν, τό), ὀνόμ. πληθ. **ὄνειροι** (Πλούτ.Ἠθ.735Ε) **κ. ὄνειρα** (Εὐρ. Ἡρ.518, Κριναγ.ΑΠ 9,234), συχνότ. **κ.** δημ. **ὀνείρατα** (Ὀδ.Υ 87), γενικ. **ὀνείρων,** συχνότ. κ. δημ. **ὀνειράτω(ν)** (Ἡρ.1,120, Αἰσχ.Πρ.485, Σοφ.Ἠλ.481), δοτ. **ὀνείροις** κ. **ὀνείρασι** (Αἰσχ.Πρ.655, αὐτ.Πέρσ.176, Σοφ.ΟΤ 981, Εὐρ.Ἄλκ.354), αἰτ. **ὀνείρους** (Ἐπιγρ.) κ. **ὄνειρα** κ. **ὀνείρατα,** σύνολον ἢ σειρὰ ἀσυνάρτητος ἰδεῶν, παραστάσεων καὶ συγκινήσεων παρουσιαζομένη κατ' ἴδιον τρόπον εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου καθ' ὕπνον, ἀλληλουχία φανταστικῶν γεγονότων εἰς ἃ νοερῶς παρίσταται ὁ κοιμώμενος, ὀπτασία καθ' ὕπνον, ἅ. ὄναρ· πρβλ. ἐνύπνιον: Ἰλ. Β 80 **εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε,** αὐτ.Χ 199, Ὀδ.Τ 541, αὐτ.581, Πίνδ.ἀπ.π.Πλούτ. Ἠθ.120Ε **εὐδόντεσσιν ἐν πολλοῖς ὀνείροις δείκνυσι,** Ἀριστφ.Βάτρ.1332, αὐτ.1340 **θέρμετε δ' ὕδωρ, ὡς ἂν θεῖον ὄνειρον ἀποκλύσω,** Πλάτ. Νόμ.910Α, Ἀπολλ.Ρ 1,290 **τὸ μὲν οὐδ' ὅσον οὐδ' ἐν ὀνείρῳ ὠϊσάμην,** Θεόκρ.9,16, Πλούτ.Ἠθ.735Ε **ψευδεῖς ὄνειροι,** Λουκ.Ἑρμότ.72 **ὀνείρῳ ἤδη συνόντα,** Σολωμ.Τὸ ὄνειρο **Ι ἄκου ἕν ὄνειρο, ψυχή μου,** αὐτ.Λάμπρος 8,3 γιομάτον **μαῦρα ὀνείρατα** τὸν ὕπνο, αὐτ.9,2, Κάλβ.Ὠδ.11,21,3 **αἱ ἐλπίδες ὡς ἐλαφρὰ διαλύονται ὄνειρα βρέφους,** Βιζυην.35,2 **ἢ** μήπως καὶ σοῦ φάνηκε **σὰν ὄνειρο, νὰ** ποῦμε, **σὰν παραμύθι τάχα, - σ' εἶδ' ἀπόψε στὸ ὄνειρό μου**· **2)** ἐν παρομοιώσεσιν ἢ μεταφοραῖς, ἐπὶ παντὸς φανταστικοῦ ἢ κυμαινομένου, ἀστσθοῦς, μὴ πραγματικοῦ: Ὀδ.Λ 222 **ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται,** Πλάτ.Νόμ.695C **σμικρὰ ὀνείρατα λέλειπται** (ἴχνη ἀμυδρὰ καὶ σκιώδη)· **3)** δημ. φαντασιοκόπημα, ὀνειροπόλημα, ἐλπὶς ἀπραγματοποίητος: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 22,1 **μ' ὄνειρα τρελλὰ τ' ἀνηφόρι τῆς ζωῆς ἐπῆρα, - ἐσύ, παιδί** μου, **ζῆς μὲ ὄνειρα,** παροιμ. **ὁ λωλὸς μὲ τ' ὀνειρό του ἔβλεπε τὸ ριζικό του**· **4)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. πόθος διακαής: Κριναγ.ΑΠ 9,234 **ὄνειρα** ἀφένοιο (πλουτισμοῦ), - τὸ **ὀνειρό του εἶναι νὰ** γίνῃ πρωθυπουργός, - **τὸ ὄνειρό της ἦταν νὰ δῇ εὐτυχισμένα τὰ παιδιά της, - ἐξεπληρώθη τὸ** ὄνειρόν της· **5)** νεώτ. κ. δημ. πᾶν τὸ καθ' ὑπερβολὴν ὡραῖον, τὸ ἀφαντάστου **ἢ** μεγαλειώδους κάλλους, τὸ ὀνειρωδῶς ὡραῖον: Χατζόπ. Βρ Θρ. **ὄνειρο ἡ ζωὴ ποὺ μ' ἐσὲ ἔχω ζήσει, - ἦταν ὄνειρο ἡ ζωὴ ποὺ πέρασα μαζί σας,-μιὰ φεγγαροβραδιὰ ὄνειρο, μαγεία**· **6)** δημ. φρ. **ὄνειρο τὸ εἶδες** ἐπὶ ἀνακριβοῦς πληροφορίας ἢ ἐπὶ σκέψεως ἢ ἐπιδιώξεως ἀπραγματοποιήτου· **7)** Ὄνειρος ὁ θεὸς τῶν ὀνείρων: Ἰλ.Β 6 **πέμψαι ἐπ' Ἀγαμέμνονι οὖλον Ὄνειρον,** Ἡσίοδ.Θ 212.

ὀνειροσκοπία (ἡ) νεώτ. ὀνειροκρισία βλ.λ., ὀνειρομαντεία· || ὀνειρολογία βλ.λ.

ὀνειροσκοπικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀνειροσκόπον ἢ τὴν ὀνειροσκοπίαν ἢ ὁ ἁρμόζων εἰς τὴν τῶν ὀνείρων ἑρμηνείαν : Ἰωσ.Ὑπομν.326.

ὀνειροσκόπος (ὁ) μτγν. ὁ τοὺς ὀνείρους ἐξετάζων καὶ ἑρμηνεύων, ἐξηγῶν, ἐξηγητὴς ὀνείρων, ὀνειροκρίτης : Πολυδ.7,188 **ὀνειροκρίται ὀνειροπόλοι, ὀνειράτων ὑποκριταί, ὀνειροσκόποι.**

ὀνειρόσοφος-ον μσν. ὁ ἐν τῇ τῶν ὀνείρων ἑρμηνείᾳ σοφός : Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.51,11.

ὀνειροτόκος-ον μτγν. ποι. ὁ τοὺς ὀνείρους τίκτων, ὁ παράγων, παρέχων, προκαλῶν ὄνειρα : Νόνν.Δ 10,264 **ὀνειροτόκα λέκτρα.**

ὀνειροῦμαι-όομαι μσν., ἀόρ. **ὠνειρώθην,** ὀνειράζομαι βλ.λ. : Σωφρόν.3369Β.

ὀνειροφαντασία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ὀνειροφαντασ(ι)ά** ὀπτασία καθ' ὕπνον ἢ ἐν ἐγρηγόρσει, ὄψις ὀνείρου, φανταστικὸν ὄνειρον : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.4,63, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.188,13 **ἡ μάννα σου στὸν ὕπνο της, σ' ὀνειροφαντασιά της εἶδε νὰ γεννηθῇ δαυλός.**

(ὀ)νειροφάντασμα (τὸ) μσν. δημ. ὀνειροφαντασία βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.4,118 **καὶ τὰ νειροφαντάσματα ξύπνου μὴν τὰ γυρεύῃ,** δ.τραγ. **ἀπόψε μέσ' στὸν ὕπνο μου, στ' ὀνειροφάντασμά μου.**

ὀνειρόφαντος-ον ποι. ὁ ἐν ὀνείρῳ φαινόμενος, ὁ καθ' ὕπνον **ἐμφανιζόμενος,** δθ. ὁ ὅμοιος ὀνείρῳ : Αἰσχ.Ἀγ.420 **ὀνειρόφαντοι δὲ πενθήμονες πάρεισι δόξαι.**

ὀνειρόφοβος-ον μσν. ὁ πεφοβημένος ἐξ ὄψεως ὀνείρων, ὁ τρομαγμένος ἀπὸ ὄνειρα : Τζέτζ.Χιλ. 9,621 **ἦσαν ἐκπλαγεῖς καὶ τῶν ὀνειροφόβων.**

ὀνειρόφρων-ονος-ον (ὄνειρον, φρήν) ποι. ὁ νοῶν καὶ ἑρμηνεύων ὀνείρους : Εὐρ.Ἑκ.709 **οἶσθ' ὀνειρόφρων φράσαι;.**

ὀνειροφάλτης (ὁ) δημ. ποι. ὁ ψάλλων ὄνειρα : Παλαμ.Περ.Χαιρ.178,16 **καρτερεῖ τὸ στόμα κάποιου λατρευτῆ καὶ ὀνειροφάλτη θεϊου.**

ὀνειρωγμός (ὁ) (ὀνειρώττω) μτγν. ἀκουσία καθ' ὕπνον γενετήσιος διέγερσις καὶ ἱκανοποίησις αὐτῆς δι' ἐκσπερματίσεως, ἐπισυμβαίνουσα ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν ἡδονιστικῶν ὀνείρων, ἄ. ἐνυπνιασμός, ρεῦσις : Διοσκ.3,132 **πίνεται δὲ ἡ ῥίζα καὶ πρὸς ὀνειρωγμούς,** Ροῦφ.π.Ὀρειβ.6,38,8, Γαλ.4,598.

ὀνειρώδης-ους-ες (εἶδος) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς ὄνειρον ὁμοιάζων, ὀνειροειδής : Φιλόστρ. Ἀπολλ.7,14 **ὀνειρώδη καὶ ἀνεμιαῖα,** Τζέτζ.Λυκόφρ. 113 **ψυχρὰν περιπλοκὴν καὶ ὀνειρώδη,** Ἀχμ.Ὀνειρ. 104,71 **τοῦ ὀνειρώδους εὑρήματος,** Στουδ.Θεόδ. 375Β· **2)** δθ. νεώτ. ἐν μτφ. σημ. ὁ ἐξαιρέτως ὡραῖος, ὁ ἔκτακτος, ὁ ἐξαίσιος, δημ. ὀνειρευτός : Μωραΐτ.1,168 **μεθυστικὰ ἀρώματα . . ἀνθέων . . ὀνειρώδους λειμῶνος, - ὀνειρώδης εὐτυχία - καλλονή - διακόσμησις.**

ὀνειρωδυνία (ἡ) νεώτ. ὁ καθ' ὕπνον ἐφιάλτης.

ὀνειρωδῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀνειρώδη, ἐξαίσιον, ἐξαιρέτως ὡραῖον, δημ. ὀνειρευτά.

ὀνειρω(κ)τικός-ή-όν σχόλ. ὁ εἰς ὄνειρα ἀνήκων, ὁ ἐν ὀνείρῳ ἢ καθ' ὕπνους συμβαίνων : Σχόλ.Θεόκρ.9,16 **αἱ ὀνειρω(κ)τικαὶ φαντασίαι.**

ὀνείρωμα-ατος (τὸ) μσν. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀνειρώττω βλ.λ., ὄνειρον : Χορίκ. ἐν Mai.Spicil. Rom.5,460,6 **ἦσαν πάντα ὀνειρώματα καὶ φαντασία κενή.**

ὀνείρωξις-εως (ἡ) κ. νεώτ., μσν. κ. **ὀνειρωξία** (Ζωναρ.Λεξ.1453) τὸ βλέπειν ὄνειρα, ἰδ. ἐφιαλτικά : Πλάτ.Τίμ.52Β **ὑπὸ ταύτης τῆς ὀνειρώξεως οὐ δυνατοὶ γιγνόμεθα,** Φίλ.1,698· **2)** Σουΐδ. «ἡ τῶν ὀνειράτων δεῖξις»· **3)** μτγν. κ. νεώτ. ὀνειρωγμὸς βλ.λ. : Σωρ.2,46, Παρφ.Ἀποχ.4,20.

ὀνειρώσσω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. -ώττω, μέλλ. -ώξω, ὀνειρεύομαι, βλέπω ὄνειρα : Πλάτ.Θεαίτ. 158Β, αὐτ.Πολ.476C **τὸ ὀνειρώττειν ἆρα οὐ τόδε ἐστίν·** || κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : αὐτ.533C **ὁρῶμεν ὡς ὀνειρώττουσι μὲν περὶ τὸ ὄν·** **2)** μτ.αἰτ. πράγμ. ἐν μτφ. σημ. διακαῶς ποθῶ ν' ἀποκτήσω, ὀνειρεύομαί τι : Ἀριστλ.Γεν.Φθορ.335b,8 **τὴν τρίτην (οὐσίαν), ἣν πάντες ὀνειρεύονται, λέγει δ' οὐδείς,** Φιλόδ.Μουσ.22, αὐτ.65Κ, Λουκ.Ἐνύπν.32 **ἔτι γὰρ σὺ ὀνειρώττεις τὸν πλοῦτον;·** **3)** κ. νεώτ. πάσχω ὀνειρωγμὸν βλ.λ., ρεῦσιν, ἐνυπνιασμὸν ἐν ὕπνῳ : Ἱππ.Νούσ.2,51, Φίλ.2,231, Φιλόστρ.Γυμν. 49, αὐτ.52, Σχόλ.Ἀριστφ.Νεφ.16, Τζέτζ.Χιλ.8,885.

ὀνειρωτικός-ή-όν δ. τ. τοῦ ὀνειρωτικὸς βλ.λ.

ὀνελάτης (ὁ) πάπ. δ. τ. τοῦ ὀνηλάτης βλ.λ.

ὀνέλαφος (ὁ) μτγν. εἶδός τι ἀντιλόπης βλ.λ. : Καλλίξ.π.Ἀθήν.5,200F **στρουθῶν συνωρίδες ὀκτώ, ὀνελάφων ἑπτά.**

ὄνευος (ὁ) σχόλ. κ. νεώτ. ὄνος βλ.λ.7)· || νεώτ. ναυτ. ὁριζόντιον βαροῦλκον βλ.λ. ἀναπληροῦν ἐργάτην εἰς τὰ μικρὰ ἐμπορικὰ σκάφη πρὸς ἀνάσπασιν τῆς ἀγκύρας.

ὀνεύω, παρατ. **ὤνευον** (Θουκ.7,25), μέσ. **ὀνεύομαι** (Ἐρωτιαν., Γαλ.19,126), συστρέφω, ἕλκω τι μὲ τὴν μηχανὴν τὴν καλουμένην ὄνον βλ.λ.7), ἀνέλκω διὰ μοχλοῦ : Θουκ.7,25 **ἔκ τε τῶν ἀκάτων ὤνευον ἀναδούμενοι τοὺς σταυροὺς καὶ ἀνέλκων·** **2)** γεν. ἀναβιβάζω, σύρω πρὸς τὰ ἄνω : Στράττ. 30 **τὸν πέπλον . . ἕλκουσ' ὀνεύοντες·** **3)** μέσ. Ἐρωτιαν. **«ὀνεύεσθαι· τείνειν»** : Ἱππ.Ἀγμ.15 (ἰδ. ἀνάγν.), Γαλ.19,126.

ὀνή (ἡ) πάπ. ὄνησις βλ.λ.

ὀνηγός (ὁ) νεώτ. (ἡ λ. ἀπαντᾷ ἐν τῇ μτγν. ἐν διαλεκτ. μορφῇ ὀναγὸς βλ.λ.) ὀνηλάτης, γαϊδουριάρης.

ὀνηδόν ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὸν τρόπον τῶν ὄνων: Νικ.Χων.Χρον.20,3(380Α) **ὀνηδὸν ἐπιδρωμώμενος.**

ὀνήϊος-ον ἰων. τ. τοῦ ὄνειος βλ.λ.2).

ὀνήϊστος-η-ον κ. **-ος-ον** (πιθ. ἐν Ἱππ.Φυσ.1), ὑπερθ. βαθμ. τοῦ ὀνήιος βλ.λ., λίαν ὠφέλιμος, ὠφελιμώτατος, χρησιμώτατος, λίαν ἐξυπηρετικός : Πυθ.π. Διογ.Λ 8,49, Ἀναξ.4, Ἱππ.Φυσ.1, Ἡράκλειτ.121, Φοῖνιξ 4, Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.1,4· || φρ. **ὀνήιστον ποιοῦμαι** καταβάλλω πᾶσαν προσπάθειαν : Ἀπολλ. Ρ 2,335· || ὁμ. φρ. **ὕδρωπος ὀνήϊστα** ἢ λυσιτελεστέρα, ἡ πλέον ἀποτελεσματικὴ θεραπεία τοῦ ὕδρωπος βλ.λ. : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.2,2.

ὀνηλασία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνηλατῶ βλ.λ., τὸ ἐλαύνειν ὄνον : Δίων Χρ.10,19· **2)** ὀνηλασία **δημοσία** δημοσία θέσις ὀνηλάτου : Πάπ.

ὀνηλάσιον (τὸ) ἀντιμίσθιον στάβλου δι' ὄνους : Πάπ. **προστάτης ὀνηλασίου ὄνων Ἀπολλωνίου.**

ὀνηλάτης (ὁ) (ἐλαύνω) κ. νεώτ. ὁ ἐλαύνων, ὁ ὁδηγῶν ὄνον, ὀνηγός, γαϊδουρολάτης, γαϊδουριάρης : Ἀρχιππ.44, Δημ.1040 **κωλύσας τοὺς ὀνηλάτας μὴ ἐξάγειν τὴν ὕλην ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς,** Κράτ. Θηβ.π.Διογ.Λ 6,92, Γαλ.10,134, Πάπ.

ὀνηλατικός-ή-όν πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δι' ὄνων μεταφοράν : Πάπ. **πρὸς ἐμὲ ὄντος τοῦ ὀνηλατικοῦ φορέτρου μέχρι Ἱερᾶς.**

ὀνήλατος-ον πάπ. ὁ ὑπὸ ὄνου ἑλκόμενος· || **κλείνη ὀνήλατος** πιθ. σάγμα ὄνου : αὐτ.

ὀνηλατῶ-έω ἐλαύνω ὄνους, εἶμαι ὀνηλάτης : Ἀριστφ.ἀπ.833, Πάπ. **ὀνηλατοῦντες τοῖς προγεγραμμένοις ὄνοις ἐργάται κδ.**

ὀνημάξιον (τὸ) Ἐπιγρ. δίτροχον ἁμάξιον, σούστα, κάρρον συρόμενον ὑπὸ ὄνου.

ὀνήμων-ονος-ον μτγν. ὁ ὀνήσιμος βλ.λ., ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀφροδίτης : Κατ.Ἀστρλ.Κ 2,203.

ὀνησιδώρα ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ἀνησιδώρα βλ.λ., ἐν Πλαύτ.Ἠθ.317Α.

ὀνήσιμος-ον χρήσιμος, ὠφέλιμος, εὐεργετικός : Ὑμν.Ἑρμ.30, Αἰσχ.Εὐμ.924 **θεσπίσασα πρευμενῶς**

ἐπισσύτους βίου τύχας ὀνησίμους γαίας ἐξαμβρῦσαι, Σοφ.Αἶ.665· || φρ. ὀνήσιμα πάσχω εὐεργετοῦμαι : αὐτ.'Αντ.995 ἔχω πεπονθὼς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα· 2) ἐπὶ πραγμ., ὁ βοηθῶν, ὁ βοηθητικός, ὁ ἐξυπηρετικός : αὐτ.Τραχ.1014 οὐκ ἔγχος τις ὀνήσιμον οὐκ ἐπιτρέψει;.

ὀνησίμως ἐπίρρ. ὠφελίμως, χρησίμως : Πλάτ. Νόμ.747C ἱκανῶς τε καὶ ὀνησίμως κτήσεσθαι.

ὀνησίπολις-εως (ὁ,ἡ) ποι., δωρ. ὀνασίπολις ὁ ὠφέλιμος εἰς πόλιν : Σιμων.5,3 ὀνασίπολις δίκα.

ὄνησις-εως (ἡ) (ὀνίνημι), δωρ. ὄνᾱσις-ιος χρησιμότης, ὠφέλεια, κέρδος, δθ. ἀπόλαυσις, εὐτυχία : 'Οδ.Φ 402 αἲ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν· || φρ. ὄνασίς ἐστί τινι ὠφέλεια, εὐτυχία, χαρὰ προσγίγνεται εἴς τινας : Σοφ.'Αντ.616 ἁ γὰρ δὴ πολύπλαγκτος ἐλπὶς πολλοῖς μὲν ὄνασις· || ὁμ. ἐπ' ὀνασίν τινι πρὸς χαρὰν καὶ εὐτυχίαν τινὸς : 'Αλκ.46 ἐπ' ὄνασιν ἐμοί· κ. εἰς ὄνασίν τινος : Σοφ.Αἶ.400 εἰς ὄνασιν ἀνθρώπων· || ὁμ. ὄνησιν ἔχω ἔχω, δίδω ὠφέλειαν, εἶμαι χρήσιμος, ὠφελῶ : Εὐρ.Μήδ.618 κακοῦ ἀνδρὸς δῶρ' ὄνησιν οὐκ ἔχει· || μτ. γενικ. ἀπόλαυσις πράγματός τινος, κέρδος ἢ χαρὰ ἐξ αὐτοῦ : Αἰσχ. 'Αγ.350 πολλῶν γὰρ ἐσθλῶν τὴν ὄνησιν εἱλόμην, Εὐρ.'Εκ.1231· || φρ. ὄνησιν ἔχω (ἀπό) τινος ἔχω παρά τινος ὠφέλειαν, κέρδος : Πλάτ.Σοφ. 230D, Πάπ. ἀπὸ (τῶν βιβλίων) ὄνασιν ἕξεις· κ. εὑρίσκω ὄνασιν ἀπό τινος : Σοφ.'Ηλ.1061· || ὁμ. ὄνασις ἥκει ἔρχεται, προσγίγνεται ὠφέλεια, κέρδος : αὐτ.ΟΚ 452 οὐδὲ σφιν ἀρχῆς τῆσδε.. ὄνασις ἥξει· κ. γίγνεταί τινι ὄνασις (παρέχεται, προκύπτει εἴς τινα ὠφέλεια) : Φιλήμ.156 γένοιτό σοι τέκνων ὄνασις· || ὁμ. φέρω ὄνασίν τινι ὠφελῶ τινα : Σοφ.ΟΚ 288 φέρων ὄνασιν ἀστοῖς τοῖσδε· || ἐν Πλάτ.Κρατ.411D ἐκ τῆς φρ. φορᾶς ὄνησις ἐτυμολογεῖται ἡ λ. φρόνησις.

ὀνησιφόρος-ον ὁ φέρων ὠφέλειαν, κέρδος, ὁ εὐεργετῶν : 'Ιππ.Παραγγ.14, 'Αλεξ.195,5, Κωμ. 'Αδέσπ.109,11, 'Αγαθ̓ρχ.99, Ρούφ.π.'Ορειβ.8,24,34, Πτολ.Τετράβ.157· || ὁ συμφέρων, δθ. ὁ διδακτικός, ἐποικοδομητικός : Φιλόδ.Ρητ. ὀνησιφόροι ὕμνοι, Λουκ.ΒΠρ.26 πάνσεμνα φὴς καὶ ὀνησιφόρα τὰ μαθήματα.

ὀνησιφόρως ἐπίρρ. ὀνησίμως βλ.λ., ἐπωφελῶς, χρησίμως : Πλούτ.'Ηθ.71D ὀνησιφόρως καὶ θεραπευτικῶς χρῆσθαι τῇ παρρησίᾳ.

ὀνητικός-ή-όν ὁ δυνάμενος νὰ ὠφελήσῃ, ὠφέλιμος, ἐπωφελής : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

ὀνητός-ή-όν (ὀνίνημι) Σουΐδ. «ὠφέλιμος, ἐπωφελής»· 2) 'Ησ. «ὀνητά· μεμπτά» (πιθ. ὀνο(σ)τά).

ὀνήτωρ-ορος (ὁ), δωρ. ὀνάτωρ ὁ ὀνήσιμος, ὁ ὄνησιν φέρων : Πίνδ.Ο 10(11),9 ὅμως δὲ λῦσαι δυνατὸς ὀξεῖαν ἐπιμομφὰν τόκος ὀνάτωρ (διόρθ. τόκος· ὁρᾶτ' ὦν ἢ θνατῶν), Τραγ.'Αδέσπ.405, 'Ησ.· 2) εἶδός τι ἐμπλάστρου : 'Ανδρόμ.π.Γαλ.13,840.

ὀνθολόγος (ὁ) μτγν. κοπρολόγος, εἰκ. τοῦ Koechly ἀντὶ ἀνθολόγος : Μαν.4,259 ὀνθολόγοι ἄνδρες.

ὄνθος (ὁ,ἡ) κόπρος κτηνῶν, ζῴων : 'Ιλ.Ψ 775, αὐτ 777 ἐν δ' ὄνθου βοέου πλῆτο στόμα τε ῥῖνάς τε, Αἰσχ.ἀπ.275, 'Αντίγ.Καρ.Θαυμ.140, 'Απολλδ. 2,5,5 ἔφασκε μιᾷ ἡμέρᾳ τὴν ὄνθον ἐκφορήσειν.

ὀνθοφόρος (ὁ) πάπ. ὁ μεταφέρων κόπρον.

ὀνθύλευσις-εως (ἡ) ποι. κ. μονθύλευσις (Πολυδ. 6,60) ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνθυλεύω βλ.λ., παρασκευὴ ἐδέσματος παραγεμιστοῦ : Μέν.462,7.

ὀνθυλευτός-ή-όν σχόλ. παραγεμιστός, παραγεμένος : Σχόλ.'Αριστφ.'Ιππ.343 ὀνθυλευτὴ κοιλία (δ.γρ. μονθυλευτή).

ὀνθυλεύω κ. μονθυλεύω (Φρύν.334), ἀόρ. ὠνθύλευσα ('Αλεξ 84,5), παθ. ὀνθυλεύομαι, παθ. παρακ. μτχ. ὠνθυλευμένος (Δίφιλ.119, αὐτ.90), παρασκευάζω ἔδεσμά τι παραγεμίζων αὐτό, εἰδ. μὲ κρέας κεκομμένον, μὲ κιμά : 'Αλεξ 84,5 τὰς τευθίδας.. ὠνθύλευσα· κ. παθ. : Δίφιλ.119 ὠνθυλευμένος στέατι Σικελικῷ (παραγεμιστός), αὐτ.90 ἄρνα.. ὠνθυλευμένον, Σωτ.Κωμ.1,15· 2) σχόλ. νοθεύω οἶνον : Σχόλ.'Αριστφ Πλ.1064 καὶ ὀνθυλεύουσι τὸν οἶνον συμμιγνύντες αὐτῷ σαπρόν· 3) ρηματ.π. ὀνθύλευσις, ὀνθυλευτός.

ὀνί ἀντων. ἀρκ. τ. τοῦ ὅδε βλ.λ., γενικ. ἑν. ἀρσ. κ. οὐδ. τωνί ('Επιγρ.Τεγέας), θηλ. τανί (ἐκ τοῦ τασνί) (αὐτ.), δοτ. ἑν. ἀρσ. κ. οὐδ. τῳνί (αὐτ.) κ. τοινί (αὐτ.), θηλ. ταινί (αὐτ.), αἰτ. ἑν. θηλ. ταννί (αὐτ.), γενικ. πληθ. θηλ. ταννί (αὐτ.), δοτ. πληθ. θηλ. ταιν(ν)ί(ν) (αὐτ.).

ὀνία (ἡ) αἰολ. τ. τοῦ ἀνία βλ.λ. : Σαπφ 1,3.

ὀνιαῖα (τὰ) 'Ησ.«τὸ τοῦ ἵππου ἀφόδευμα».

ὀνίαρος-α-ον αἰολ. τ. τοῦ ἀνίαρος βλ.λ. : 'Αλκ.98.

ὀνίας (ὁ) μτγν. εἶδός τι σκάρου, πιθ. σκάρος ὁ κοινός : Νίκ.Θυατειρηνὸς π.'Αθήν.7,320C δύο γένη.. σκάρων.. τὸν μὲν ὀνίαν, τὸν δὲ αἰολον.

ὄνιγλιν 'Ησ. «εἶδος οἴνου».

ὀνίδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄνος βλ.λ.Ι, ὀνάριον, γαϊδουράκι : 'Αριστφ.Σφ.1306 ὥσπερ καχρύων ὀνίδιον εὐωχημένον· 2) κτ. πληθ. ἡ τῶν ὄνων κόπρος, γαϊδουροκαβαλλίνες· Φώτ. «λέγονται δὲ καὶ ὀνίδια τὰ τῶν ὄνων ἀποπατήματα».

ὀνικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἁρμόζων εἰς ὄνον, ὁ τοῦ ὄνου : ΚΔ Ματθ.18,6 συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ (μυλόπετρα ἥτις κινεῖται ὑπὸ ὄνου), Πάπ. γόμος ὀνικός· || ὀνικὰ κτήνη αἱ ὄνοι : αὐτ.· μσν. κ. ἄνευ τοῦ κτήνη ὀνικά ὡς οὐσ. : Χρον.Μορ.3715 ἤφεραν τ' ἀγελάδια τους, ὀνικὰ καὶ φοράδια.

ὀνίνημι, β' ἑν. ὀνίνης (Πλάτ.'Ιππ.Μ 301C), γ' ἑν. ὀνίνησι ('Ιλ.Ω 45, 'Ησίοδ.Θ 429), ἀπαρφ. ὀνινάναι (ἀμφ. ἐν Πλάτ.Πολ.600D), μτχ. ὀνινάς ἆσα (αὐτ. Φίλ.58C, (ὡς παρατ. ἐν χρ. τὸ ὠφέλουν), μέλλ. ὀνήσω ('Ιλ.Θ 36, Χρησμ.π.'Ηρ.7,141, Εὐρ.'Ανδρ.1004), δωρ. γ' ἑν. ὀνασεῖ (Θεόκρ.7,36), ἀόρ. ὤνησα ('Ιλ Ι 409, 'Ηρ.9,76, Εὐρ.Τρῳ.933, Πλάτ.'Απολ.27C), ἐπ. ὄνησα ('Ιλ.Α 503), μέσ. ὀνίναμαι (αὐτ.Γοργ.525C), παρατ. ὠνινάμην (αὐτ.Πολ.380Β), μέσ. μέλλ. ὀνήσομαι ('Ιλ.Η 173, Σοφ.Τρ.570, Εὐρ.'Ελ.935, Πλάτ. 'Απολ.30C), ἀόρ. α' ὠνησάμην (ἐν χρ. μ. π. Γαλ. 2,381, ἐκτὸς ἐὰν ἐν ΑΠ 7,484 δεχθῶμεν τὴν γρ. ὠνάσατο, ἀντὶ τοῦ ὠνόσατο), β' ἑν. ὀνήσω (Πορφ. Μαρκ.10, ἐκτὸς ἐὰν εἶναι ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὠνήσω ἢ ὤνησο), ἀόρ. β' ὠνήμην (Θέογν.1380, Εὐρ.'Αλκ. 335, Πλάτ.Μέν.84C κ. ὠνάμην (Εὐρ.'Ηρ.1368) (π. 'Ομ. ὁ τ. ὠνάμην εἶναι ἀόρ. α' τοῦ ρ. ὄνομαι βλ.λ.), β' ἑν. ὤναο (Καλλ.Αἴτ.3,1,6,Λουκ.Νεκρ.Δ 12,2), γ' ἑν. ὤνατο ('Επιγρ.), γ' πληθ. ὤναντο (Διον.'Αλ. Ρωμ.1,23), εὐκτ. ὀναίμην ('Αριστφ.Πλ.1062, αὐτ.Νεφ. 1237), β' ἑν. προστ. ὄνησο ('Οδ.Τ 68), ἀπαρφ. ὄνασθαι (Εὐρ.'Ιππ.517, Πλάτ.Πολ.528Α), μτχ. ὀνήμενος ('Οδ.Β 33), παθ. ὀνοῦμαι-έομαι, γ' ἑν. ὀνεῖται (Στοβ.4,22.62), μτχ. ἀρσ. πληθ. ὀνούμενοι (ΨΛουκ. Φιλόπ.26), ἐξ ἀόρ. παθ. ὠνήθην, ἀπαρφ. ὀνηθῆναι (Ξεν.'Αν.5,5,2), δωρ. ὠνάθην (Θεόκρ.15,55), παρέχω ὠφέλειαν, ὠφελῶ, βοηθῶ, εὐεργετῶ, ὑποστηρίζω, δθ. εὐφροσύνην καὶ ἡδονὴν φέρω, προξενῶ, ἀπτῶτ. : 'Ιλ.Θ 36 βουλὴν.. ὑποθησόμεθ' ἥτις ὀνήσει, 'Ησίοδ.Θ 429, Εὐρ.Μήδ.533 ὅπῃ γὰρ οὖν ὤνησας, οὐ κακῶς ἔχει· || μτ. αἰτ. προσ. ὅπερ ὠφελεῖται ἢ προάγεται : 'Ιλ.Ε 205, αὐτ.Η 172 καὶ δ' αὐτὸς ὃν θυμὸν ὀνήσεται, Χρησμ. π. 'Ηρ. 7,141 τὸ σὲ τέκνα τ' ὀνήσει, Εὐρ.'Ιππ.314, 'Αριστφ. Λυσ.1033· || μτ. δύο αἰτ. : 'Οδ.Ψ 24 σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει (τοῦτο τοὐλάχιστον θὰ ὠφελήσῃ τὸ γῆράς σου)· || μτ. αἰτ. προσ. κ. αἰτ. οὐδ. ἢ ἐπιρρ. : 'Ιλ.Ω 45 ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησιν, 'Οδ.Ξ 67, 'Υμν.'Ερμ.577, Εὐρ.'Ηρακλ.705

ἃ σὲ μὲν βλάφει, σμικρὰ δ᾽ ὀνήσει πόλιν ἡμετέραν, αὐτ.Τρῳ.933, Σιμων.55, Πλάτ.Φιλ.586, ᾽Αρετ. ᾽Οξ.Νούσ.Ι,4· || μτ. αἰτ. προσ. κ. δοτ. τοῦ τρόπου : ᾽Ιλ.Α 503 **εἴ ποτε δή σε ὄνησα ἢ ἔπει ἢ ἔργῳ·** || μτ. ἐξηρτ. προτ. : Πλάτ.᾽Απολ.27C **ὡς ὤνησας ὅτι ἀπεκρίνω·** || μέσ. ἔχω κέρδος, πορίζομαι ὠφέλειαν, ἀπολαύω βοηθείας ἢ ὑποστηρίξεως, ὅθ. εὐφραίνομαι, ἥδομαι, εὐχαριστοῦμαι : ᾽Ιλ.Ζ 260 **ἔπειτα δὲ κ᾽ αὐτὸς ὀνήσεαι,** αὐτ. Η 173, ᾽Οδ.Ξ 415, Εὐρ.᾽Ιππ.517 **ὄνασθαι, μὴ μαθεῖν βούλου, τέκνον·** συχν. μτ. γενικ. ἐξ ἐπιδρ. τῆς συντ. τοῦ ἀπολαύω : ᾽Οδ.Τ 68 **καὶ δαιτὸς ὄνησο,** Εὐρ.Μήδ.1348 **λέκτρων ὀνήσομαι,** αὐτ.1025, αὐτ. ῎Αλκ.335· || συχν. μτ. οὐδ. ἀντων. ἢ ἐπιθ. : ᾽Ιλ.Π 31 **τί σευ ἄλλος ὀνήσεται;** (τί καλὸν θὰ ἀπολαύσῃ ἄλλος ἐκ σοῦ; ἤτοι τί καλὸν θὰ κάμῃς σὺ εἰς ἄλλον;)· || μτ. αἰτ. πράγμ. κ. ἐμπροθ. διορ. : Πλάτ.Πολ.528Α **εἴ τίς τι δύναιτο ἀπ᾽ αὐτῶν ὄνασθαι·** || κ. μτ. εἰρων. σημ. : ᾽Αριστλ.Πλ.1062 **ὄναιο μέν τἄν, εἴ τις ἐκπλύνειέ σε** (σωτήριον θὰ ἦτο διὰ σὲ ἂν σὲ ἔπλυνέ τις), αὐτ.Νεφ.1237 **ἅλσὶν διασμηχθεὶς ὄναιτ᾽ ἂν οὑτοσί** (δὲν θὰ ὠφελεῖτο ὀλίγον, ἂν τὸν ἁλάτιζαν), Θεόκρ.15,55 **ὠνάθην μεγάλως ὅτι . .** (πόσον τυχηρὸς ὑπῆρξα, διότι . .), Λουκ.Προμ.20 **ὤνησο, διότι μὴ ὁ Ζεὺς ἐπήκουσέ σου·** || ὁ ἀόρ. β᾽ ἐν τῇ εὐκτ. **ὀναίμην-αιο-αιτο,** ἐπὶ διαμαρτυριῶν, εὐχῶν κττ., ἰδ. τὸ β᾽ πρόσ. **ὄναιο** εὐτύχει, νὰ χαίρεσαι, νὰ χαρῇς : Εὐρ.᾽Ορ. 1677 **εὐγενὴς δ᾽ ἀπ᾽ εὐγενοῦς γήμας ὄναιο καὶ σὺ χὠ διδοὺς ἐγώ·** || μτ. γενικ. : Σιμων.128 **ὄναιντο βίου,** Εὐρ.ΙΑ 1359 **ὄναιο τῶν φρενῶν,** αὐτ. ΙΤ 1078 **ὄναισθε μύθων,** αὐτ.᾽Ελ.1418, ᾽Αριστφ. Θεσμ.469 **οὕτως ὀναίμην τῶν τέκνων** (εἴθε οὕτω νὰ χαρῶ τὰ τέκνα μου, ἔτσι νὰ χαρῶ τὰ παιδιά μου), Δημ.842 **οὕτως ὄναισθε ταύτων·** || ἀπολ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ὄλλυμαι : Σοφ.ΟΤ 644 **μή νυν ὀναίμην, ἀλλ᾽ . . ὀλοίμην** (εἴθε νὰ μὴ χαρῶ (τὴν ζωήν μου), ἀλλὰ νὰ ἀποθάνω)· || ἡ μτ. τοῦ ἀορ. β᾽ **ὀνήμενος** ἐκεῖνος, περὶ οὗ τις λέγει **ὄναιο,** ὁ εὐλογημένος, εὕρηται δὲ ἐπὶ εὐχῆς, ὡσεὶ ὑπῆρχε τὸ εἴη, πρβλ. ἐπίτριπτος, οὐλόμενος : ᾽Οδ.Β 33 **ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος·** **2**) ρηματ. π. ὄνησις, ὀνήτωρ, ὀνητός.

ὄνιννος (ὁ) εἶδός τι θαλασσαίου φύκους, ἄλγαι : Θεόφρ.Φ1 4,6,8.

ὄνιον (τὸ) ᾽Επιγρ. ὑποκορ. τοῦ ὄνος, ὀνίδιον.

ὄνιος-ον μσν. δ.γρ. τοῦ ὄνειος βλ.λ. : Τζέτζ.Λυκόφρ.621, Σουΐδ.

ὀνίς-ίδος (ἡ) κόπρος ὄνου : ᾽Ιππ.Φυσ.Γυν.82, Διοσκ. 2,80, Γαλ.12,803· κ. κτ. πληθ. : ᾽Αριστφ.Εἰρ.4 **δὸς μᾶζαν ἑτέραν ἐξ ὀνίδων πεπλασμένην,** ᾽Αριστλ. ΖΙ 552a,17· || κ. **ἡμιόνου ὀνίς** : ᾽Ιππ.Γυν.2,192.

ὀνίσκος (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. **ὀνίσκη,** ὑποκορ. τοῦ ὄνος βλ.λ.1) : Γλωσσ.· **2**) κ. νεώτ. ὁ ἰχθὺς γάδος, ὁ βακαλάος : Δωρί.π.᾽Αθήν.7,315F **γαλερίας, ὃν καλοῦσί τινες ὀνίσκον,** αὐτ.3,118C, Εὐθύδ.π.αὐτ. 7,315F **οἱ μὲν βάκχον καλοῦσι . . οἱ δὲ ὀνίσκον,** Γαλ.6,721· || νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων ἐκ τῶν **γαδιδῶν,** εἰς ὃ ἀνήκουν τὰ εἴδη γάδος, ἡ μορρούα, μπακαλιάρος, μουρούνα· || ὅθ. νεώτ. **ἔλαιον ὀνίσκου** μουρουνέλαιον, μαυρουνόλαδο· **3**) μτγν. ἴουλος βλ.λ.6) : Γαλ.12,366· **4**) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων **ἰσοπόδων** ἐκ τῶν **ὀφρυΐδῶν**· **5**) ὄνος βλ.λ.7), εἶδος μοχλοῦ, ἀνυψωτικὴ μηχανή, γέρανος : ᾽Ιππ.᾽Αγμ.13, αὐτ.῎Αρθρ.72, ᾽Αθήν.Μηχ. 14,7, Φίλ.Μηχ.Βελοπ.68,5, ῞Ηρων Βελοπ.84,14· || νεώτ. ναυτ. μηχανὴ ἐν εἴδει βαρούλκου ἐν χρ. εἰς τὰ μικρὰ σκάφη πρὸς ἕλξιν ἢ ἀνύψωσιν βαρέων σωμάτων, ἄ. μικρὸν ὄνευος, ὀργανέλλο.

ὀνίσκω μτγν. ὀνίνημι βλ.λ. : ᾽Αθήν.2,35C **τὰ βρώματα ὀνείατα καλεῖν εἴωθεν ἀπὸ τοῦ ὀνίσκειν.**

ὀνίστειοι ᾽Ησ. «νεοσσοί».

ὀνίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδός τι λίθου τῆς Σκυθίας : ᾽Αλέξ.Τραλλ.11,640· **2**) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων ἐκ τῶν **καραβιΐδῶν.**

ὀνῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ὀρίγανον βλ.λ. ἡ ὀνῖτις, ρίγανη : Νίκ.᾽Αλεξ.56 **τό τ᾽ ὀνίτιδος αὖον ὀρείης,** Διοσκ.3,28, Γαλ.12,91.

ὄννα (ἡ) ᾽Επιγρ. αἰολ. τ. τοῦ ὠνὴ βλ.λ.

ὄννις (ὁ) ᾽Επιγρ. κρητ. τ. τοῦ ὄρνις βλ.λ.

ὀνοβάτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ ἐπ᾽ ὄνου ὀχουμένη, εἰδ. ἐπὶ γυναικός, ἥτις συνελήφθη μοιχευομένη καὶ διὰ τοῦτο διαπομπεύεται ἐκφερομένη ἐπὶ ὄνου : Πλούτ.᾽Ηθ.291Ε, ᾽Ησ.

ὀνοβατῶ-έω ἐνεργῶ ὥστε ὄνος νὰ βατεύσῃ τὴν θήλειαν ἵππον : Ξεν.᾽Ιππ.5,8 **οὗ ἕνεκα καὶ ἀποκείρουσι πρὸς τὴν ὀχείαν τὰς ἵππους ἅπαντες οἱ ὀνοβατοῦντες·** **2**) ἐπὶ ὄνου, βατεύω θήλειαν ἵππον· Πολυδ.5,92 «ὄνων δὲ ἴδιον τὸ ὀνοβατεῖν, ὁπόταν ἵπποις ἐπιβαίνωσιν».

ὀνοβρυχίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **ἑλλοβοκάρπων,** ὧν γνωστὸν εἶδος κ. π. μτγν. ὀνοβρυχίς, ὁ λόφος τοῦ ἀλέκτορος : Διοσκ. 3,153, Γαλ.12,89.

ὀνόγαστρις-ιος (ἡ) ποι. ἡ ἔχουσα μεγάλην κοιλίαν : Κωμ.᾽Αδέσπ.878.

ὄνογλιν δ.τ. τοῦ ὄνιγλιν βλ.λ. : ᾽Αλκμ.π.᾽Αθήν.1,31D **οἶνον δ᾽ οἰνουντιάδην ἢ δένθιν . . ἢ ὄνογλιν.**

ὀνόγυρος (ὁ) μτγν. ἀνάγυρος βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.71, Σχόλ.Νίκ.᾽Αλεξ.55· **2**) ᾽Ησ. «ὀνόγυροι· σειροί».

ὀνοδέστεροι ᾽Ησ.«ἄγνωστοι» (πιθ. αἱ νηϊδέστεροι).

ὀνοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅμοιος ὄνῳ : ᾽Ωριγ. κτ. Κέλσου 6,295(359), ΕΜ 220,32.

ὀνοειδῶς ἐπίρρ. ὥσπερ ὄνος, σὰν γαϊδούρι : ᾽Ωριγ. κτ. Κέλσου 6,304(369).

ὀνοημαξία (ἡ) ᾽Επιγρ. ἕλξις ἁμάξης ὑπὸ ὄνων.

ὀνοθήλεια (ἡ) μτγν. κ. μσν. θήλεια ὄνος, δημ. γαϊδούρα : Πάπ., Γλωσσ., Μιχ.᾽Ατταλ. ἐν Σάθ.1,55 **ἀγορᾶς μουλαρίων . . ἵππων, . . ὀνοθηλειῶν.**

ὀνοθήρας (ὁ) κ. **ὀνοθουρίς** (ἡ) τὸ φυτὸν νήριον βλ.λ. ἡ ροδοδάφνη : Θεόφρ.Φ1 9,19,1, Διοσκ.4,117.

ὄνοιρος (ὁ) αἰολ. τ. τοῦ ὄνειρας βλ.λ. : Σαπφ. ᾽Οξυρ.1787 ἀπ.3,11,15, ΕΜ 660,53.

ὀνοκάρδιον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν δίψακος: ψΔιοσκ. 3,11· || τὸ φυτὸν χαμαιλέων : ᾽Απουλ.Βοτ.25.

ὀνοκένταυρος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., μτγν. κ. **ὀνοκένταυρα** (ἡ) εἶδός τι πιθήκου ἄνευ οὐρᾶς : Αἰλ. ΖΙ 17,9· **2**) μτγν. κ. νεώτ. εἶδός τι δαιμόνων κατοικούντων ἀγρίους καὶ ἐρήμους τόπους : ΠΔ ᾽Ησ.13,22 **δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται καὶ ὀνοκένταυροι . . κατοικήσουσι,** αὐτ.34,11, αὐτ.14.

ὀνοκέφαλος-ον μτγν. εἶδός τι μυθικοῦ τέρατος ἔχοντος σῶμα ἀνθρώπου καὶ κεφαλὴν ὄνου : Κυραν.70, ᾽Ωραπ.1,23.

ὀνοκηλώνιος (ὁ) μσν. ὁ ἄρρην ὄνος, ὁ ἐπιβήτωρ ὄνος : Μιχ.᾽Ατταλ. ἐν Σάθ.1,55 **ἀγορᾶς . . ἵππων, παριππίων, ὀνοκηλωνίων, ὀνοθηλειῶν.**

ὀνοκίνδιος (ὁ) κ. **ὀνοκίνδας** (ὁ) (᾽Ησ.) ὀνηλάτης, ἐπίθ. τοῦ Πεισάνδρου : Εὔπ.182.

ὀνόκλεια (ἡ) μτγν. δ.ἀνάγν. ὀνοκλεία, τὸ φυτὸν ἄγχουσα βλ.λ., βοϊδόγλωσσα : Διοσκ.4,23.

ὀνοκοίτης (ὁ) μτγν. **ὁ κείμενος ἐν φάτνῃ ὄνου,** χλευαστικὸν **ἐπίθ.** προσδιδόμενον ὑπὸ **τῶν** ᾽Εθνικῶν εἰς τὸν ᾽Ιησοῦν Χριστόν : Τερτυλλ.᾽Απολ.16

ὀνόκομβος (ὁ) νεώτ. εἶδός τι ἁπλοῦ κόμβου πρὸς συνένωσιν σχοινίων, δημ. γαϊδουρόκομπος.

ὀνοκόμος (ὁ) ᾽Επιγρ. **ὁ κομῶν,** ὁ **τρέφων,** ὁ περιποιούμενος ὄνους.

ὀνοκόπος-ον ποι. ὁ κόπτων, **ὁ** κατεργαζόμενος τὸν μυλικὸν λίθον, **τὴν μυλόπετραν,** ὄνον καλουμένην : ῎Αλεξ.13.

ὀνοκρόταλος (ὁ) μτγν. **εἶδός τι πελεκᾶνος** : Πλίν.ΖΙ 10,131, Μαρτιάλ.11,21,10.

ὀνοκτηνοτρόφος (ὁ) πάπ. ὁ συντηρῶν ὄνους,

ὀνόκωλος-ον σχόλ., μσν. θηλ. **ὀνοκωλίς** (ἡ) (Εὐστ. 1704,42) ὀνοσκελὶς βλ.λ., ὁ μέλη, μάλιστα δὲ πόδας ὄνου ἔχων, ἐπών. τοῦ φαντάσματος τῆς Ἐμπούσης : Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.296.

ὀνολάτραι (οἱ) νεώτ. οἱ τὸν ὄνον ἢ ὁμοίωμα ὄνου ὡς θεὸν λατρεύοντες, χλευαστικὴ ὀνομασία ἀποδιδομένη κατ' ἀρχὰς εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν (πρβλ.Διόδ.Σ 34,1) κ. βραδύτερον ὑπὸ τῶν ἰδίων εἰς τοὺς χριστιανοὺς τῶν πρώτων χρόνων.

ὀνολατρεία (ἡ) νεώτ. ἡ λατρεία ὄνου ἢ ὀνοκεφάλων δαιμόνων ὑπὸ λαῶν τῆς ἀρχαιότητος.

ὄνομα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., αἰολ. κ. δωρ. **ὄνυμα** (Πινδ.Ο 6,57, αὐτ.Ν 6,51, Ἐπιγρ.), λακων. **ἔνυμα** (ἐξ οὗ πιθ. τὸ κύρ. ὄν. **Ἐνυμακρατίδας** (αὐτ.), ποι. **οὔνομα** (Ἰλ.Γ 235, Ὀδ.Ζ 194, Θεόκρ.7,13) (ὁ τ. οὗτος ἀπαντᾷ κανονικῶς ἐν τοῖς κώδ. τοῦ Ἡρ. ὡς κ. ἔν τισι ἄ. Ἴωσι πεζ. ὡς ἐν Ἱππ.Προγν.25, ἐν ἰωνικαῖς ὅμως Ἐπιγρ. πάντοτε ἐν χρ. ὁ τ. **ὄνομα**· ἐκ τούτου, ὡς κ. ἐκ τῆς π. Ἡρ. χρ. τοῦ ρ. **ὀνομάζω** πιθ. ὁ τ. δὲν εἶναι Ἰων.· ὁ Ὅμ. συχνότ. χρησιμοποιεῖ τὸν ποι. τ. **οὔνομα,** σπαν. δὲ τὸ **ὄνομα** ὡς ἐν Ὀδ.Ι 16, αὐτ.364, αὐτ. Τ 183), πᾶσα λέξις, δι' ἧς δηλοῦται πρόσωπόν τι, ζῷον ἢ πρᾶγμα ἢ καὶ ἰδιότης τις **τούτων,** τὸ δι' οὗ ὀνομάζεται, καλεῖταί τι(ς) (π. Ὅμ. πάντοτε ἐπὶ προσ. μτ. μ. ἐξαιρέσεως ἐν Ὀδ.Ν 248) : αὐτ.Ι 366 **Οὖτις ἐμοί γ' ὄνομα,** αὐτ.Σ 5, αὐτ.Τ 183, αὐτ.247, αὐτ.Η 54 **Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον,** αὐτ.Τ 409, Ἡσίοδ.Θ 144 **Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον,** Πρόδρ.2,428 **ἔχει τὸ ὄνομα καλὸν παράξενον ὀκάτι**· ‖ ἐν τῷ πεζ. λόγῳ ἡ λ. κεῖται ἀπολύτως, δθ. ἑρμηνευτέον **κατ' ὄνομα,** ὀνόματι : Ξεν.Ἀν.2,4,28 **πόλις ὄνομα Καιναί**· ‖ κ. νεώτ. κτ. δοτ. : αὐτ.1,4,11 **πόλις Θάψακος ὀνόματι, - εἷς τῶν γνωρίμων μου ὀνόματι Νικολαΐδης**· ‖ νεώτ. κ. δημ. τὸ κύριον ὄνομά τινος, τὸ ἐπίθετον, τὸ ἐπώνυμον : **πέστε μου μὲ τὴ σειρὰ τὰ ὀνόματά σας, - ἔδωκε ἄλλο ὄνομα**· ‖ νεώτ. κ. δημ. λέξις ὑφ' ἣν διακρίνεται πρόσωπόν τι, ἄ. βαπτιστικὸν ἢ μικρὸ(ν) ὄνομα, ἀντίθ. ἐπώνυμον ἢ κύριον ὄνομα· ‖ φρ. **ἔχω ἢ εἶναι τ' ὄνομά μου** ἄγω τὴν ἐπέτειον τῆς ὀνομαστικῆς μου ἑορτῆς· ‖ ἡ λ. ἐν συχνοτ. χρ. ἐν φρ. **οἷον λέγω τινὰ ὀνόματι** ὀνομάζω τινά : Πλάτ.Ἀπολ.21C **ὀνόματι γὰρ οὐδὲν δέομαι λέγειν**· ‖ ὁμ. **ὄνομα τίθεμαί τινι** δίδω ὄνομα εἴς τινα, ὀνομάζω, καλῶ τινα διά τινος ὀνόματος : Ὀδ.Τ 40, Αἰσχ.ἀπ.6 **τί δῆθεν αὐτοῖς ὄνομα θήσονται βροτοί ;,** Ἀριστφ.Ὄρν.810 **πρῶτον ὄνομα τῇ πόλει θέσθαι τι μέγα καὶ κλεινόν**· ‖ παθ. **ὄνομα κεῖται ἢ ἐστὶ (ἐπί) τινι** ὀνομάζεται, δίδεται ὄνομα, ἔχει τις ὄνομα : αὐτ.1291 **πολλοῖσιν ὀρνίθων ὀνόματ' ἦν κείμενα,** Ξεν.Ἀπ.3,14,2, αὐτ. ΚΠ 2,2,12 **ὁ μὲν γὰρ ἀλαζὼν ἔμοιγε δοκεῖ ὄνομα κεῖσθαι ἐπὶ τοῖς προσποιουμένοις .. εἶναι**· ‖ ὄνομα (ἐπι)φέρω ἐπί τινι (δίδω εἴς τινα) τὸ ὄνομα, τὴν ὀνομασίαν, ἐπονομάζω : Ἀριστλ.Η Νικ.1119a,33, αὐτ.Ζ1 572a,11 **καὶ ἐπὶ τὴν βλασφημίαν τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐπιφέρουσιν**· ‖ **ὄνομα καλῶ τινα** ὀνομάζω τινὰ διά τινος ὀνόματος : Ὀδ.Θ 550 **εἴπ' ὄνομ', ὅττι σε κεῖθι κάλεον,** Εὐρ. Ἴων 259, αὐτ.800,Ξεν.Οἰκ.7,3 **καλοῦσί με τοῦτο τὸ ὄνομα,** Πλάτ.Κρατ.393E, ΚΔ Ματθ.1,21 **τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν**· ‖ παθ. **καλοῦμαι ὄνομα** ὀνομάζομαι διά τινος ὀνόματος : Θουκ.2,37 **ὄνομα δημοκρατία κέκληται,** αὐτ.4,64· κ. **ὄνομα ὀνομάζομαι** : Σοφ.Φιλ.605 **ὄνομα δ' ὠνομάζετο Ἕλενος,** αὐτ.Ἠλ.694· ‖ **λέγομαι τὸ ὄνομα ἢ τοὔνομα** καλοῦμαι, λαμβάνω τὴν προσωνυμίαν : Πλάτ.Νόμ.842E **λεγόμενοι τοὔνομα γεωργικοί**· ‖ **ὀνόματί τινα προσαγορεύω** καλῶ τινα ὀνομαστί : Ἀντιφ.6,40 **ὀνόματι οὗτος ἐμὲ προσαγορεύων**· ‖ τὸ παθ. τριτοπροσ. τὸ **ὄνομα προσαγορεύεται** δίδεται τὸ ὄνομα, ἐπονομάζεται : Ἀνοξιλ.21,3 **τοὔνομα προσηγορεύθη**· ‖ μτγν. **ἐπ' ὀνόματος δηλοῦμαι** δηλοῦμαι ὀνομαστί : Πολύβ.18,45,4 **τὰς μὲν οὖν ἐλευθερουμένας ἐπ' ὀνόματος δηλοῦσθαι**· ‖ κ. νεώτ. **κατ' ὄνομα** ὀνομαστί : Στράτ Κωμ.1,14, Ἑλλ.Ἐπιγρ.983, 4, ΚΔ Ἰω.Ἐπ.3,14 **ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα**· ‖ νεώτ. **τὸν γνωρίζω ἐξ ὀνόματος** ἢ **κατ' ὄνομα** μοῦ εἶναι γνωστὸν τὸ ὄνομά του μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ πρόσωπον· ‖ νεώτ. **ὀνόματι καὶ πράγματι,** δημ. **ὄνομα καὶ** πρᾶ(γ)μα ὄχι μόνον κατ' ὄνομα ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πραγματικότητι, οὐσιαστικῶς· ‖ δημ. **γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ - τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας !** ὡς ἐπιφώνησις ἀποτρεπτικὴ ἢ πρὸς διαμαρτυρίαν : μή, **γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μὴ μπερδευτῇς στὰ τέτοια,-γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἀφῆστέ με ἥσυχο**· ‖ κ. ἀπολ. : **γιὰ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας, τί πράγματα κάθεσαι καὶ σκέφτεσαι ;**· ‖ δημ. παροιμ. φρ. **ὄνομα καὶ μὴ χωριὸ** ἐπὶ προσώπων ἅτινα δὲν θέλει τις νὰ κατονομάσῃ : **κάποιος γνώριμός μας, ὄνομα καὶ μὴ χωριό, εἶναι ἀνακατεμένος σ' αὐτὴ τὴ βρωμοδουλειά,** παροιμ. **ἄλλος ἔχει τ' ὄνομα κι ἄλλος τὴ χάρη**· ‖ συχν. παραλείπεται ἡ λ. ἐν φρ. : Ὀδ.Θ 554 **ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι, τοκῆες,** Πλάτ.Θεαίτ.157B **ᾧ δὴ .. ἄνθρωπον.. τίθενται** (εἰς ὃν δίδουσι τὸ ὄνομα ἄνθρωπος), αὐτ.Φαῖδρ.238B **ταὐτὸν τοῦτο κεκλημένος**· **2)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. φήμη, διασημότης, δόξα : Ὀδ.Ν 248 **Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἵκει,** αὐτ.Ω 93, Τυρτ.ἀπ.3,31 **οὐδέποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται, οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ,** Θέογν.246, Σιμων.ΑΠ 7,514,3, Σοφ.ΟΚ 306 **πολὺ τὸ σὸν ὄνομα διήκει πάντα,** Εὐρ.Ἑκ.381, αὐτ.ΙΑ 910, αὐτ.ΙΤ 504 **τὸ σῶμα θύσεις τοὐμόν, οὐχὶ τοὔνομα,** Θουκ.7,64 **τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν,** Καλλ. Ἀπολλ.70, ΑΠ 12,39,2 **τῶν Χαρίτων λοιπὸν ἔτ' οὐδ' ὄνομα,** ΠΔ Ἰεζ.16,14 **καὶ ἐξῆλθε σου ὄνομα ἐν τοῖς ἔθνεσι ἐν τῷ κάλλει σου**· ‖ μτγν. κ. μτ. τινος σχετικοῦ ἐπιθ. : Ἀπολλ.Ρ 2,1139 **κατάλεξον .. αὐτῶν ὑμείων ὄνομα κλυτόν,** Ἐπιγρ. 50,11 **αἱ οἱ ἐπ' ἀνθρώπους ὄνομα κλυτὸν θῆκαν**· ‖ φρ. **ὄνομα ἔχω ἀπό τινος** ἔχω τὴν φήμην, τὴν δόξαν ἔκ τινος πράγματος : Πλάτ.Ἱππ.Μ 282A **οἵα ἦν, ἀφ' ὧν τοὔνομ' ἔσχε**· ‖ ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. **ὄνομα ἦν τινι ἀπό τινος** : Ἡρ.1,71 **ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς γνώμης καὶ τὸ κάρτα οὔνομά οἱ ἦν**· ‖ **ὄνομα καταλείπω** ἀφήνω φήμην : Θουκ.5,16 **τῷ μέλλοντι χρόνῳ καταλιπεῖν ὄνομα**· ‖ **ἀφικνεῖται τὸ ὄνομά τινος** φθάνει ἡ φήμη τινός : Ξεν.Ἀν.6,1,20 **τοὔνομά τινος μεῖζον ἀφικνεῖται εἰς τὴν πόλιν**· ‖ μτγν. **ἐν ὀνόματί εἰμι** ἔχω γνωστὸν ὄνομα, εἶμαι λίαν γνωστός, ὀνομαστός, ξακουστός : Στράβ.9,1,23 **τῶν δ' ὀρῶν τὰ μὲν ἐν ὀνόματι μάλιστά ἐστι, ὅ τε Ὑμηττὸς καὶ Βριλησσός**· ὁμ. κ. **ἐπ' ὀνόματός εἰμι** : Πολύβ.15,35,1 **καί τισιν ἑτέροις τῶν ἐν πράγμασιν ἐπ' ὀνόματος γεγονότων,** Ἀθήν.6,240C· ‖ ὁμ. κ. **δι' ὀνόματος** : αὐτ.2,41A **τῶν δι' ὀνόματος παρασίτων**· ‖ νεώτ. κ. δημ. **ἀφήνω ἢ βγάζω ὄνομα** κτῶμαι φήμην (ἐπί τε καλοῦ καὶ κακοῦ), γίνομαι περιώνυμος : **ἄφηκεν ἔντιμον ὄνομα,** παροιμ. **κάλλιο νὰ σοῦ βγῇ τὸ μάτι παρὰ τ' ὄνομα** (προτιμότερον νὰ πάθῃ τις μεγίστην συμφορὰν παρὰ νὰ λάβῃ κακὴν φήμην, νὰ διασυρθῇ), φρ. **βγάζω κακὸ ὄνομα** (δυσφημοῦμαι)· ‖ δημ. **ὁ τάδε, ὁ δεῖνα μὲ τ' ὄνομα !** ὁ περιώνυμος, ὁ περίφημος, ὁ ξακουστός, ἐν χρ. ἰδ. ἐπὶ κακῷ : **παλληκάρι μὲ τ' ὄνομα, - κλέφτης - γυναικὰς μὲ τ' ὄνομα**· **3)** συχν. κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἁπλοῦν ὄνομα, ἁπλῆ ἀναφορά τινος : Ὀδ.Δ 710 **ἵνα μηδ' ὄνομ' αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται,** Δημ.11+ **ἐκ-**

τῶν ὀνομάτων μᾶλλον ἢ τῶν πραγμάτων σκέψασθαι, Θεόκρ.16,97 βοᾶς δ' ἔτι μηδ' ὄνομ' εἴη· || ὁμ. κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ ἔργον αἱ λέξεις, τὰ λόγια : Εὐρ.'Ορ.454 ὄνομα γάρ, ἔργον δ' οὐκ ἔχουσιν οἱ φίλοι (ἁπλὴν ὑπόσχεσιν), αὐτ.'Ιππ.502 κρεῖσσον δὲ τοὔργον, εἴπερ ἐκσώσει γέ σε ἢ τοὔνομα, Λυσ.33,3 περὶ ὀνομα μάχεσθαι· || φρ. ὀνόματι διαφέρεσθαι (ἡ ὕπαρξις διαφορῶν περὶ λέξεις ἤτοι ἀσημάντων : Πλάτ.Εὐθ 285Α, αὐτ.Νόμ. 644Α· || νεώτ. κατ' ὄνομα ἢ φιλῷ ὀνόματι (κατ' ἐπίφασιν, ὀνομαστικῶς μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ πραγματικῶς) : εἶναι κατ' ὄνομα πλέον αὐτοκράτωρ τῆς Αἰθιοπίας, - φιλῷ ὀνόματι ἰδιοκτήτης τῆς οἰκίας, - φιλῷ ὀνόματι ἀρχιεπίσκοπος (ἄνευ ἐπισκοπῆς)· **4)** φράσις, ἔκφρ. ἐπὶ τεχνικῶν ὅρων : Ξεν.'Αθ.1,19 καὶ ὀνόματα μαθεῖν τά ἐν τῇ ναυτικῇ· || γεν. φράσεις, λόγοι : Δημ.400 ἵν' εἰδῆθ' ὅτι τὸ ψυχρὸν τοῦτ' ὄνομα, τὸ «ἄχρι κόρου» παρελήλυθ' ἐκεῖνος φενακίζων ὑμᾶς· **5)** ψευδὲς ὄνομα, πρόσχημα, πρόφασις : Θουκ. 4,60 ὀνόματι ἐννόμῳ ξυμμαχίας, αὐτ.5,89, Πλάτ. Πολ.495C χώρα καλῶν ὀνομάτων καὶ προσχημάτων μεστή, Πολύβ.11,5,4· **6)** ἐν χρ. κ. ἐν περιφρ., οἷον ὄνομα τῆς σωτηρίας (ἡ σωτηρία) ὄνομα ὁμιλίας (ἡ ὁμιλία), ὀνόματα βλασφημίας (βλασφημίαι) : Εὐρ.ΙΤ 905 ὅπως τὸ κλεινὸν ὄνομα τῆς σωτηρίας λαβόντες ἐκ γῆς βησόμεθα βαρβάρου, αὐτ.'Ορ.1082 ὦ ποθεινὸν ὄνομ' ὁμιλίας ἐμῆς, ΚΔ'Αποκ.13,1,αὐτ.17,3· || ἐν περιφρ. κ. μτ. προσ.: αὐτ.Φοίν.1702 ὦ φίλτατον ὄνομα Πολυνείκους· **7)** μτγν. πρόσωπον : ΠΔ 'Ησ.42,4, ΚΔ Πράξ.1,15 ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσι, αὐτ.4,17· || μσν. δημ. φρ. γιὰ ὄνομά μου πρὸς χάριν μου, χάριν ἐμοῦ : 'Ερωτόκρ.2,2220, αὐτ. 4,1927 πῶς ἤμελλε νὰ σκοτωθῇ γιὰ ὄνομά μου μένα, Ζήν.3,155,Γύπ.2,84· || ὁμ. μσν. δημ.· ἀπ' ὀνομά μου ἐκ μέρους μου : 'Ερωφ.2,181 κι ἀπ' ὀνομά μου τοῦ 'πὲ πῶς τόνε καρτερῶ· || νεώτ. ἐξ ὀνόματος τοῦ ἢ τῆς . . παρὰ τοῦ . . ἢ τῆς . ., ἐκ μέρους τοῦ . . ἢ τῆς . . : ὁμιλῶ ἐξ ὀνόματος ὅλων τῶν ἀδελφῶν· || ὁμ. κατ' ἐντολὴν τινος : ἔρχομαι νὰ τὸ ζητήσω ἐξ ὀνόματος τοῦ πατρός μου· **8)** μτγν. κ. νεώτ. κτ. ἐπέκτ. ἰσχύς, δύναμις, ἐξουσία ἣν παρέχει ὄνομά τι, ἡ ἐπίκλησις ὀνόματος : ΚΔ Μάρκ.16,17 ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι, γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς· || νεώτ. φρ. ἐν ὀνόματί τινος δυνάμει, ἐπὶ τῇ βάσει τινός : ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου σὲ συλλαμβάνω, - ἐν ὀνόματι τῶν ἱερῶν δεσμῶν οἱ ὁποῖοι μᾶς συνδέουν, - ἐν ὀνόματι τῆς καλωσύνης - τῆς φιλανθρωπίας· φρ. νομ. ἐπὶ κεφαλῆς δικαστ. ἀποφ. ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως τῶν 'Ελλήνων· **9)** κ. νεώτ. ἐπὶ δοσοληψιῶν, μερίς, λογαριασμός : 'Υπερείδ.'Αθ.6,10, 'Επιγρ., Πάπ. βαρέσαι τὸ ἐμὸν ὄνομα ἵνα ἐπιβαρύνητε τὸν ἴδικόν μου λογαριασμόν), αὐτ. τὸν τόκον τὸν ὀνόματί μου παραγραφέντα· || φρ. ἔχω ὀνόματός τινος ἔχω διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀναγραφομένου προσώπου : αὐτ. ἔσχον ὀνόματος Σομτοῦς· || νεώτ., ἐπ' ὀνόματί τινος εἰς τὸ ὄνομα, εἰς ὄφελος ἢ εἰς βάρος τινός : τὸ ἔνταλμα ἐξεδόθη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐπιτρόπου τῶν ἀνηλίκων· **10)** πάπ. κ. ἐπὶ βιβλίων ἀκινήτων (μεταγραφῶν) : Πάπ. οἰκίας οὐ κειμένης ἐν ὀνόματι τῆς ἀποδομένης· || νεώτ. κ. δημ. ἐπ' ὀνόματι : μετα(γε)γραμμένον ἐπ' ὀνόματί του· || ὀνόματι ἰδιωτικῆς εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν ἰδιωτικῶν κτημάτων : αὐτ.· **11)** ὡς γραμμ. ὅρος ἐσήμαινε πᾶσαν λέξιν ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸ ῥῆμα ἐν τῇ σημ. τοῦ κατηγορήματος· πρβλ. Πλάτ. Σοφ.262Α «τὸ μὲν ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ὂν δήλωμα ῥῆμά που λέγομεν . . τὸ δέ γ' ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἐκεῖνα πράττουσι σημεῖον τῆς φωνῆς ἐπιτεθὲν ὄνομα» : αὐτ.Θεαίτ.168Β ἀλλ' οὐχ, ὥσπερ ἄρτι, ἐκ συνηθείας ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, αὐτ.Σοφ. 262Β, 'Αριστλ.Ποιητ.1457a,10, αὐτ.'Ερμ.16a,19· || ὁμ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ῥῆμα ἐν τῇ σημ. τοῦ ἐκφράζεσθαι : Πλάτ.Κρατ.399Β τοῦτο ἵνα ἀντὶ ῥήματος ὄνομα ἡμῖν γένηται, αὐτ.'Απολ.17C, αὐτ.Συμπ.198Β, αὐτ.199Β, 'Ισοκρ.9,9 καὶ περὶ τούτων δηλῶσαι μὴ μόνον τοῖς τεταγμένοις ὀνόμασιν, 'Αριστλ.Ρητ. 1404b,5, Αἰσχίν.3,72, 'Απολλ.Δύσκ.Σύντ.12,25, Δημήτρ 23, Γαλ.17(1),679 τὸ ἰλλαίνειν ὄνομα (ἡ λέξις ἰλλαίνειν)· || μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἓν τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου : Χρυσ.Στωϊκ.2,45· ὁ Διον. Θρ. ἐν τῇ Γραμματικῇ 636,16 διακρίνει πολλὰ εἴδη ὀνομάτων, οἷον ὄνομα κύριον· αὐτ. «τὸ τὴν ἰδίαν οὐσίαν σημαῖνον, οἷον Ὅμηρος, Σωκράτης»· 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.26,12· || ὄ- προσηγορικόν· Διον. Θρ.636,16 «τὸ κοινὴν οὐσίαν σημαῖνον, οἷον ἄνθρωπος, ἵππος»· || ὄ- ἐπίθετον· αὐτ. «τὸ ἐπὶ κυρίων ἢ προσηγορικῶν ὁμωνύμως τιθέμενον καὶ δηλοῦν ἔπαινον ἢ ψόγον κτλ.» : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,222· || πλὴν τούτων διακρίνει κ. ὄνομα ὁμώνυμον - συνώνυμον - φερώνυμον - διώνυμον - ἐπώνυμον - ἐθνικὸν - πεποιημένον (ὠνοματοποιημένον) - γενικόν· αὐτ. «τὸ δυνάμενον εἰς πολλὰ εἴδη διαιρεθῆναι, οἷον ζῷον, φυτόν»· ὄ- εἰδικόν· αὐτ. «τὸ ἐκ τοῦ γένους διαιρεθέν, οἷον βοῦς, ἵππος, ἄμπελος, ἐλαία»· || μσν. κ. νεώτ. τὰ ὀνόματα διακρίνονται εἰς οὐσιαστικὰ (τὰ δηλοῦντα πρόσωπα, ζῷα ἢ πράγματα) κ. εἰς ἐπίθετα (τὰ σημαίνοντα ποικίλας ἰδιότητας τῶν οὐσιαστικῶν)· || ὁμ. εἰς προσηγορικὰ (καθ' ὅσον δι' αὐτῶν δηλοῦνται ὄντα ὁμοειδῆ ἀποτελοῦντα ὁλόκληρον τάξιν, οἷον βιβλίον - τράπεζα - ποταμὸς - ὄρος) κ. εἰς κύρια (καθ' ὅσον δι' αὐτῶν σημαίνονται ὡρισμένα πρόσωπα ἢ τόποι, οἷον Σωκράτης, 'Ιωάννης, 'Αθῆναι, Κρήτη)· || ὁμ. εἰς συγκεκριμένα (καθ' ὅσον δηλοῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὄντα αἰσθητά, οἷον λίθος, ῥόδον, μῆλον, ἵππος) κ. εἰς ἀφῃρημένα (καθ' ὅσον σημαίνουν κατάστασιν, ποιότητα, ἰδιότητα, πρᾶξιν, ἐνέργειαν κτλ., οἷον φύσις, ἀρετή, ἀνάπτυξις, εὐτυχία, ἐρυθρότης)· || ὀνόματα ἐπίκοινα (τὰ ὀνόματα ζῴων, ὧν ἀμφότερα τὰ φῦλα δηλοῦνται διὰ τοῦ αὐτοῦ γραμματικοῦ γένους).

ὀνομάζω (ὄνομα) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., παρατ. ὠνόμαζον (Αἰσχ.'Αγ.682, Αἰσχίν.2,38), ἐπ. ὀνόμαζον ('Ιλ.Α 361), δημ. -α, μέλλ. ὀνομάσω (Πλάτ.Κρατ. 423D), αἰολ. κ. δωρ. γ' ἑν. μέλλ. ὀνυμάξει (Πάπ.), ἀόρ. ὠνόμασα ('Οδ.Ω 339), δωρ. ἀόρ. γ' ἑν. ὀνύμαξε (Πίνδ.Π 2,44), παρακ. ὠνόμακα (Πλάτ.Σοφ. 219Β), μέσ. κ. παθ. ὀνομάζομαι, αἰολ. κ. δωρ. γ' ἑν. ὀνομάζεται (Μετοπ.π.Στοβ.3,1,116), παρατ. ὠνομαζόμην (Σοφ.ΟΤ 1021), δημ. -όμουν(α), δωρ. μέσ. μέλλ. ὀνυμάξομαι (Πίνδ.Π 7,5), παθ. μέλλ. ὀνομασθήσομαι (Γαλ.Χρ.Μορ.6,16), ἀόρ. ὠνομάσθην, δημ. -ηκα, παρακ. ὠνόμασμαι (Θουκ.1,96, αὐτ.6,96), ἐπ. γ' ἑν. ὀνόμασται (Παρ.9,1), δωρ. γ' πληθ. ὠνομάδαται (Δίων Κ 37,16), καλῶ τινα διὰ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος, ἐκφωνῶ τὸ ὄνομά τινος, ὀνομαστὶ κράζω, φωνάζω μὲ τὸ ὄνομα, ἐπὶ προσ.: 'Ιλ.Κ 68 πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον, αὐτ.Χ 415, 'Οδ.Φ 415, αὐτ.Δ 278, αὐτ.Ξ 145, Εὐρ.'Ορ.37 ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεὰς Εὐμενίδας, αὐτ.'Ιων 800· **2)** δίδω ὄνομα, ἐπονομάζω, ὀνοματίζω : Πίνδ.Π 12,23 ὠνόμασεν πολλᾶν κεφαλᾶν νόμον, Αἰσχ.'Αγ.681, Εὐρ.ΙΤ 1321 ὦ θαῦμα, πῶς σε μεῖζον ὀνομάσας τύχω;, αὐτ.Φοίν.612, 'Αριστοφ.'Εκκλ.299, Πλάτ.Τίμ.39C τῶν δ' ἄλλων τὰς περιόδους οὐκ ἐννενοηκότες . . οὔτε ὀναμάζουσι, Πλούτ.'Ηθ.338C τῶν θυγατέρων τὴν μέν, 'Αρετήν, τὴν δέ, Σωφροσύνην ὠνόμασεν, ΚΔ Λουκ. 6,13 οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε, Κάλβ.'Ωδ.2,1,2 ἔσφαλεν ὁ τὴν δόξαν ὀνομάσας ματαίαν, Ζερβ'

Μῦθ.Ζ 149 τοὺς τ' ὠνόμαζε λιοντάρι, νεράϊδα ἢ γίγαντα· κ. παθ. : Πίνδ.Ο 9,50 λαοὶ ὀνόμασθεν, Ἡρ.4,98, Αἰσχ.ἀπ.π.Ἀθήν.11,491Α αἱ δ' ἑπτ' Ἄτλαντος παῖδες ὠνομασμέναι, Σοφ.Τρ.1105, αὐτ.ΟΤ 1036, αὐτ.Φιλ.605, Εὐρ.Φοίν.124, αὐτ.Ἴων 1588, Ἀριστφ.Ὄρν.288, Ξεν.Ἀπ.4,5,12, ΚΔ Ρωμ.15,20 ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,9 καὶ πτωχοτροφεῖον καὶ εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι· ‖ συχν. ὀνομάζω τινά τι καλῶ τινά τι : Πίνδ.Π 2,44 τὸν ὀνύμαξε τράφοισα Κένταυρον, Ἡρ.4,6, Θουκ.1,3, Εὐρ.Ἑλ.1193, αὐτ.Ἡρακλ.87 ὄνομα τί σε .. ὠνόμαζεν λεώς;, Πάπ. καὶ οὐκ ἐξὼν ἔτι ὑμῖν τοῦ λοιποῦ ὀνομάσαι με πατέρα· σπάν. τὸ μέσ. : Σοφ.ΟΤ 1021 παῖδά μ' ὠνομάζετο (μὲ ἐκάλει υἱόν του)· κ. παθ. : Εὐρ.Φοίν.605, Πλάτ.Φαῖδρ.238Α τὴν αὐτῆς ἐπωνυμίαν ὀνομαζόμενον, Δημ.241 ἀντὶ γὰρ φίλων καὶ ξένων, ἃ τότε ὠνομάζοντο· ‖ συχν. προστίθεται κατὰ πλεον. τὸ εἶναι, λέγω ὅτι : Ἡρ.4,33 τὰς ὀνομάζουσι εἶναι Ὑπερόχην καὶ .., Πλάτ.Πρωτ.311Ε σοφιστὴν ὀνομάζουσίν τὸν ἄνδρα εἶναι· κ. παθ. : αὐτ.Πολ.428Ε· ‖ μτ. ἔμπροθ διορ. καλῶ τι ἔκ τινος προσώπου, πράγματος ἢ γεγονότος : Πλάτ.Πολ.493C ὀνομάζοι δὲ πάντα ταῦτα ἐπὶ ταῖς τοῦ μεγάλου ζῴου δόξαις· κ. παθ. : Ἰσοκρ.13,183· **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἀναφέρω (ὀνομαστί), μνημονεύω, κατονομάζω : Εὐρ. Φοίν.407 οὐδ' ὀνομάσαι δύναι' ἄν, ὡς ἐστὶν φίλον, Δημ.1259 καὶ ὀνομάζειν ὀκνήσαιμ' ἂν ἐν ὑμῖν ἔνια, Βιζυην.57,14 κανένα φίλον .. πιὸ πιστὸ δὲν ἔχω νὰ ὀνομάσω· **4)** νεώτ. χαρακτηρίζω : τὸν ὠνόμασε κλέπτην, συκοφάντην· ‖ μτγν. κ. νεώτ. κ. παθ. χαρακτηρίζομαι : Διόδ.Σ 1,38 Θαλῆς εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν ὀνομαζόμενος, - ὠνομάσθη εὐεργέτης τοῦ τόπου· **5)** ἐπὶ πραγμ., ὁρίζω εἰδικῶς, ἀπαριθμῶ : Ἰλ.Σ 449 περικλυτὰ δῶρ' ὀνόμαζον· ‖ ἀναφέρω μόνον, ὅθ. ὑπισχνοῦμαι, ἀντίθ. δίδω : αὐτ.Ι 515 εἰ μὲν .. μὴ δῶρα φέροι, τὰ δ' ὄπισθ' ὀνομάζοι· **6)** μεταχειρίζομαι ὄνομα ἢ λέξεις, ἐκστομίζω, λέγω : Ἡρ.1,86 ἐς τρὶς ὀνομάσαι «Σόλων», Δημ.237 μάλα σεμνῶς ὀνομάζων, αὐτ.565· παθ. λαμβάνω ὑπό τινος ὄνομά τι, χρησιμοποιοῦμαι ὑπό τινος : Ἡρ.6,130 ἀπὸ τούτου τοῦτο ὀνομάζεται («οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ»), Ἐμπ.8,4 φύσις ἐπὶ τοῖς ὀνομάζεται ἀνθρώποισι, Θουκ.4,98 παρανομίαν ἐπὶ τοῖς μὴ ἀνάγκῃ κακοῖς ὀνομασθῆναι· **7)** γεν. ἐκφράζω λόγους, ἐκφράζομαι : Δημ.268 καὶ βοᾷς ῥητὰ καὶ ἄρρητ' ὀνομάζων· κ. παθ. : Σοφ.ΟΚ 294 λόγοισι .. ὠνόμασται βραχέσι· **8)** ὀνομαστὶ ἐκχωρῶ τι, ἀφιερῶ : Θεόπομπ.Ἱστ.121 ὀνομάζειν τράπεζαν τῷ δαίμονι· κ. παθ. : Ζωναρ.2,126 ὠνομασμένος τῷ θεῷ· **9)** μτγν. κ.νεώτ. ἐπὶ προσ. ἐν ἀναφ. πρός τι ἀξίωμα, ὁρίζω τινὰ εἴς τι, διορίζω : Πάπ. εἰς λειτουργίαν με ὠνόμασεν· κ.παθ. ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ μελλοπροέδρου διαδότης τῆς Συήνης, αὐτ. κοσμητεία, εἰς ἣν ὠνομάσθη· **10)** παθ. καθίσταμαι ὀνομαστός, περίφημος, φημίζομαι, γίνομαι ξακουστός : Ἰσοκρ.20,19 ὑπὲρ τῶν ἀδόξων ἢ τῶν ὠνομασμένων (διόρθ. διωνομασμένων)· **11)** ρηματ.π. ὀνομασία, ὀνομαστός, ὀνομαστέον.

ὄνομαι ἐπ. (ὡς ἁπλοῦν ἀπαντᾷ ἅπαξ π. Ἡρ.2,167), β' ἑν. ὄνοσαι (Ὀδ.Ρ 378), ἐπ. β' πληθ. οὔνεσθε (Ἰλ.Ω 241) (ὁ Ἀρίσταρχ. ἐκλαμβάνει τὴν λ. ὡς ὀνόσασθε, π. Πάπ. δὲ εὕρηται οὔνοσθε), γ' πληθ. ὄνονται (Ὀδ.Φ 427, Ἡρ.2,167), γ' ἑν. τῆς εὐκτ. ὄνοιτο (Ἰλ.Ν 287), γ' πληθ. παρατ. ὤνοντο (Ἡρ.2,172 κατ-), ἐπ. μέλλ. ὀνόσσομαι (Ἰλ.Ι 55), ἀόρ. ὠνοσάμην (Ἰλ.Ξ 95), ἐπ. μτχ. ὀνοσσάμενος (αὐτ.Ω 439) κ. ἐπ. ἀόρ. γ' ἑν. ὤνατο, (αὐτ.Ρ 25), παθ. ἀόρ. ὠνόσθην, (Ἡρ.2,136 κατ-), ψέγω, ἐπιρρίπτω μομφήν, ὀνειδίζω, χλευάζω, φέρομαι περιφρονητικῶς, ὑβρίζω, μτ. αἰτ. : Ἰλ.Ξ 95 νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας (ὠνείδισα τὰ φρονήματα), αὐτ.Ι 55, αὐτ.Ν 287, Ὀδ.Θ 239· ‖ μεθ' ἑπομένης ἐξηρτημένης προτ. : Ἰλ.Ω 241 ἢ οὔνεσθ' ὅτι μοι .. Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν; (δὲν μένετε εὐχαριστημένοι, ὅτι ὁ Ζεὺς μοῦ ἔδωκε .. ' κτ. ἄ. τὸ οὔνεσθ' ἐκ δ. τ. τοῦ ὀνίνημι, ὅθ. ἑρμηνευτέον : ὠφελεῖσθε διότι..), Ὀδ.Ρ 378 ἢ ὄνοσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος; (εὐκαταφρόνητον καὶ ἀνάξιον λόγου νομίζεις ὅτι ..)· ‖ κ. μτ. γενικ. : αὐτ.Ε 379 οὐδ' ὥς σε ἔολπα ὀνόσσεσθαι κακότητος (οὐδὲ οὕτω νομίζω θὰ δυσαρεστηθῇς διὰ τὴν δυστυχίαν).

ὀνομαίνω ἐπ. κ. ἰων. ρ., σπάν. ἐν τῇ πεζ., αἰολ. κ. δωρ. ὀνυμαίνω (Ἐπιγρ.Γόρτυν., Τιμ.Λοκρ.100C), ἰων. μέλλ. οὐνομανέω (Ἡρ.4,47), ἀόρ. ὠνόμηνα (Ἰσαῖ.3,33), ἐπ. ὀνόμηνα (Ἰλ.Κ 522, Ὀδ.Ω 341, Ἡσίοδ.ἀπ.116,2), βοιωτ. ὠνούμενα (Κόριν.2· πιθ. -αναι), ὀνομάζω, καλῶ ὀνομαστὶ : Ἰλ.Κ 522 φίλον τ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον, αὐτ.Π 491, αὐτ.Ξ 278· **2)** ἐπὶ πραγμ., ἀπαριθμῶ : αὐτ.Ι 121 περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω, αὐτ.Β 488, Ὀδ Δ 240· **3)** προσφέρω, ἀναφέρω ἁπλῶς, λέγω : Ὀδ.Λ 251 ἴσχεο μηδ' ὀνομήνῃς, Ὑμν.Ἀφρ.290· ‖ ὅθ. ὑπισχνοῦμαι : Ὀδ.Ω 341 ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας δώσειν· **4)** δίδω τινὶ ὄνομα : Ἡσίοδ.Ἔργ.80 ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα Πανδώρην, αὐτ.ἀπ.116,2· κ. παθ. λαμβάνω ὄνομα : Τίμ.Λοκρ.100C ἁδοναὶ ὀνυμαίνονται· **5)** ὁρίζω, διορίζω : Ἰλ.Ψ 90 καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν.

ὀνομακλήδην (ὄνομα, καλῶ), ἐπίρρ. ἐπ., ὀνομαστί, κατ' ὄνομα : Ὀδ.Δ 278 ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους, Κεφ.π.Γεωργ. Συγκ.167C ὀνομακλήδην ἄνευ πράξεων βαρβάρους φωνέοντι τυράννους.

ὀνομακλήτωρ-ορος (ὁ) (ὄνομα, καλῶ) μτγν. ὑπηρέτης ἔργον ἔχων τὴν ἀναγγελίαν ὀνομαστὶ ἑκάστου ἀφικνουμένου δαιτυμόνος : Λουκ.Μισθ. Συν.10, Ἀθήν.2,47Ε οὐ περιμείναντες ὀνομακλήτορα τὸν τῶν δείπνων ταξίαρχον.

ὀνομάκλῠτος-ον ποι. κ. -ος-α-ον (Πίνδ.Παιάν.6,123), ὁ ἔχων ἔνδοξον, περίφημον ὄνομα, περιώνυμος, ξακουστός, ξακουσμένος : Ἰλ.Χ 51 πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὀνομάκλυτος Ἄλτης, Ὑμν.Ἑρμ.59, Ἴβυκ.10Α, Πίνδ.Παιάν.6,123· **2)** κ. ἐν ἐνεργ. σημ., ὁ δόξαν παρέχων, ὁ περιώνυμον ποιῶν, ὁ δοξάζων : Σιμμ.1,13 ἄλλων ἀγνώσσουσι βροτῶν ὀνομάκλυτον αὐδήν.

ὀνομασία (ἡ) (ὀνομάζω) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνομάζω, τὸ ὀνομάζειν, ἡ δι' ὀνόματος κλῆσις : Ἱππ(.1'), Πλάτ.Πολιτ.275D ἡμᾶς ἔλαθε κατὰ τὴν ὀνομασίαν ἐκφυγών, Ἀριστλ.Τοπ.148b, 20, Ἐπιγρ.· ‖ νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀνομάζω, ὄνομα : αἱ ἐπιστημονικαὶ ὀνομασίαι τῶν φυτῶν, - ἄσχημη ὀνομασία· **2)** μτγν. κ. νεώτ. διορισμὸς ἔν τινι ἀξιώματι : Πάπ., Ἰουλ.Μισ. 368Β, - ἡ ὀνομασία τῶν νέων ἀνθυπολοχαγῶν· **3)** ἔκφρασις, τρόπος ἐκφράσεως, γλῶσσα : Ἀριστλ.Ποιητ.1450b,14 ἑρμηνεία διὰ τῆς ὀνομασίας, Ἐπίκ.Φύσ.14,10 διά τινος ὀνόματος ἢ ὀνομασίας ἀδιαφόρου κοινότητα, Φιλόδ Ρητ.1,208S, αὐτ.Ποιημ. 2,37, Δημήτρ.91 κανὼν ὀνομασίας.

ὀνόμασις-εως (ἡ) ὀνομασία βλ.λ.1) ἐπονομασία : Λοβέκ. εἰς Φρύν.502.

ὀνόμασμα-ατος (τὸ) ἀποτέλεσμα τοῦ ὀνομάζω, ὀνομασία : Πλάτ.Κρατ.421Α σαφῶς λέγει τοῦτο εἶναι ὀνόμασμα (διόρθ. ὃν οὗ μάσμα).

ὀνομασμός (ὁ) μσν. ὀνομασία βλ.λ.1), ἐπονομασία : Θεόδ.Λάσκ.764 (ἔκδ.Mi.).

ὀνομαστήρια (ἱερά) (τὸ) μτγν. ἡ ἑορτή, ἡ ἐπέτειος τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔλαβέ τις τὸ ὄνομά του : Γρηγ.Ναζ.2,360Β.

ὀνομαστής (ὁ) (ὀνομάζω) γλωσσ. ὁ ὀνομάζων, ὁ δίδων ὄνομα.

ὀνομαστί ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. ὀνομαστεί (Ἐπιγρ.) κ. ὀνομαστί (Πάπ.) διὰ τοῦ ὀνόματός τινος, κατ' ὄνομα, ὀνομαστικῶς : Ἡρ.5,) **ὀνομαστί τινας βώσαντες,** Κριτί.6,2D,Θουκ.7;70 **ἀνακαλοῦντες ὀνομαστὶ τὸν τριήραρχον,** Ἰσοκρ.9,51, Δημ. 533 **μνησθῆναί τινος ὀνομαστί,** Καλλ.Αἴτ. ἐν Πάπ. Ὀξυρ.2080,81, Χοιροβ. ἐν ΑΚρ.2,245,6.

ὀνομαστικός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄνομα, τὴν ὀνομασίαν, τὸ ὀνομάζειν, ὁ τοῦ ὀνόματος, ὁ τοῦ ὀνομάζειν : Πλάτ.Κρατ.423D **οὐδὲ περὶ ταύτας τὰς μιμήσεις ἡ τέχνη ὀνομαστική εἶναι,** - **ὀνομαστικὴ ἑορτή** (ὀνομαστήρια βλ.λ.)· ‖ κ. νεώτ. ὁ δίδων ὄνομα, ὁ κατάλληλος εἰς τὸ ὀνομάζειν : αὐτ. Κρατ.424Α, - **ὀνομαστικὸς ὅρος**· ‖ νεώτ. ὁ ἀναφέρων ἢ περιλαμβάνων ὀνόματα, ἰδίως προσώπων : **ὀνομαστικὸς κατάλογος** - **ὀνομαστικὴ κατάστασις**· ‖ δμ. ὁ ἐμφαίνων τὸ ὄνομα ὡρισμένου προσώπου, ὁ ἐπ' ὀνόματι μόνον ὡρισμένου προσώπου ἰσχύων : **ὀνομαστικοὶ τίτλοι χρηματογράφων** (οἱ φέροντες τὸ ὄνομα τοῦ κατόχου καὶ διὰ τὴν μεταβίβασιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται εἰδικὴ πρᾶξις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀνωνύμους τίτλους μεταβιβαζομένους δι' ἁπλῆς παραδόσεως)· ‖ δμ. ὁ κατ'.ὄνομα λαμβανόμενος, ὁ κατὰ σύμβασιν ὑπάρχων : **ὀνομαστικὴ ἀξία γραμματίου - συναλλαγματικῆς - μετοχῆς** (ἡ ἐπὶ τοῦ τίτλου ἀναγραφομένη ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν πραγματικὴν ἢ τρέχουσαν ἀξίαν)· **2)** τὸ θηλ. ὀνομαστική (τέχνη) ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ προσδίδειν ὀνόματα, ἡ τέχνη τῆς ὀνομασίας : Πλάτ.Κρατ.455Α· **3)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐν εἰδ. γραμμ. σημ. δμ. τὸ θηλ. ὀνομαστική (πτῶσις) ὡς οὐσ. ἡ πρώτη καὶ βασικὴ ἐκ τῶν πτώσεων τῶν ὀνομάτων καὶ λοιπῶν πτωτικῶν μερῶν τοῦ λόγου, καθ' ὅσον ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν οὐχὶ ἡ ἐν τῇ προτάσει λειτουργία της, ἀλλ' ἁπλῶς τὸ ὅτι δι' αὐτῆς κυρίως ὀνομάζονται τὰ πρόσωπα, τὰ πράγματα κττ. : Στράβ. **14,1,41 εἴτε τὴν ὀνομαστικὴν δέχοιτο πτῶσιν,** Διον. Θρ.636,5, Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.107,4, Σχόλ.Θουκ.1,2 **ὀνομαστικὴ ἀντὶ γενικῆς Ἀττικὸν σχῆμα**· ‖ συντακτ. **ὀνομαστικὴ ἀπόλυτος** (μετοχὴ κατὰ σολοικισμὸν ἔχουσα ὑποκείμενον ἐν ὀνομαστικῇ, ἀντὶ γενικῆς, πρβλ. γενικὴ ἀπόλυτος)· **4)** τὸ οὐδ. **ὀνομαστικόν** (βιβλίον) ὡς οὐσ. εἶδός τι λεξικογραφικοῦ συγγράμματος ἐν ᾧ ἀναγράφονται καθ' ὕλην τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων πραγμάτων καὶ οὐχὶ ἀλφαβητικῶς, προσδιοριζομένης προσηκόντως τῆς ἐννοίας καὶ τῆς χρήσεως ἑκάστου, ἄ. ὀνοματολόγιον : **Ὀνομαστικὸν Ἰουλίου Πολυδεύκους** (κατάλογος καθ' ὕλην τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων), - **ὀνομαστικὸν ἐπιστημονικῶν ὅρων**· ‖ νεώτ. στρατ. **ὀνομαστικὸν στρατοῦ** ἐπίσημον βιβλίον, ἐν ᾧ εἶναι ἀναγεγραμμένα ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας χρησιμοποιούμενα ὑλικὰ κατ' εἰδικότητα, μὲ τὴν ἀντίστοιχον ἑκάστῳ τιμήν· ‖ δμ. κτ. πληθ. **ὀνομαστικά** (τὰ) τίτλος ἔργου τοῦ Δημοκρίτου (ἀπ.26a)· **5)** νεώτ. φιλοσ. τὸ ἀρσ. πληθ. **ὀνομα(σ)τικοί** φιλόσοφοι, κυρ. τοῦ μσν., ὑποστηρίζοντες ὅτι αἱ γενικαὶ ἔννοιαι στεροῦνται ὑποστάσεως ἀντικειμενικῆς ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς πραγματοκρατικούς· πρβλ. ὀνοματοκρατία.

ὀνομαστικῶς μτγν., μσν. κ. νεώτ. διὰ τοῦ ἰδίου ὀνόματος ἑκάστου : Ἀθήν.14,646Α **κριβάνας πλακοῦντάς τινας ὀνομαστικῶς,** Σχόλ.Εὐρ.Μήδ.2, Σχόλ.Θεόκρ.17,53, Τζέτζ.Λυκόφρ.402· **2)** μτγν. κατὰ τὴν ὀνομαστικὴν πτῶσιν : Ἑρμογ.Εὐρ.4,4.

ὀνομαστός-ή-όν κ. νεώτ., ἰων. οὐνομαστός (Ἡρ.2,1784, αὐτ.4,58), αἰολ. κ. δωρ. ὀνυμαστός (Πίνδ.Π 1,38), ὁ ὠνομασμένος, ὁ δυνάμενος, ὁ ἄξιος νὰ ὀνομάζεται ἢ νὰ ὀνομασθῇ : Ὀδ.Τ 260 **ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν,** αὐτ.597, Ἡσίοδ.Θ 148· **2)** κ. νεώτ. ὁ κεκτημένος ὄνομα, φήμην, περιώνυμος, διάσημος, ξακουσμένος, ξακουστός : Θέογν.23, Πίνδ.Π 1,38, Ἡρ.4,47 **ὅσοι δὲ ὀνομαστοί τέ εἰσι αὐτῶν . . τούτους ὀνομανέω,** αὐτ.2,178, αὐτ.6,126, Φοῖνιξ 2,11, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 31 **ἐφάνηκεν ἕνας σοφὸς ὀνομαστὸς γιὰ τὶς γνώσεις . . του,** - **ὀνομαστὸς ἰατρὸς - φιλόλογος**· ‖ ἐπὶ πραγμ., τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀνομαστά** ἔνδοξοι πράξεις, περίφημα κατορθώματα : Εὐρ.Ἡρ. 509 **ὁρᾶτέ μ' ὥσπερ ἢ περίβλεπτος βροτοῖς ὀνομαστὰ πράσσων.**

(ὀ)νοματίζω μτγν. κ. δημ. φιλονικῶ, ἐρίζω περὶ ὀνόματα, περὶ λέξεις : Γαλ.18(2),870· **2)** δημ. δίδω ὄνομα, ὀνομάζω· ‖ δμ. ἀναφέρω τι(ν)ὰ) διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, κατονομάζω.

ὀνοματικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄνομα, ἄ. ὀνομαστικὸς βλ.λ.1) : **ὀνοματικοὶ (προσ)διορισμοὶ** ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς ἐπιρρηματικούς· ‖ τὸ θηλ. **ὀνοματική** ὡς οὐσ. ἡ διδασκαλία περὶ τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τῆς σημασίας τῶν λέξεων· **2)** ὁ ἐξ ὀνόματος ἀποτελούμενος, ὁ ὑπὸ μορφὴν ὀνόματος ὑπάρχων, ἀντίθ. ῥηματικός : Διον.Ἀλ.Ἀμμ.2, **4 ὀνοματικὴ λέξις,** αὐτ.Θουκ.22, Ἑρμογ.Ἰδ.1,6· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀνοματικά** ὡς οὐσ. τὰ οὐσιαστικὰ ὀνόματα : αὐτ.Σύνθ.2,5,12· ‖ φρ. **ὀνοματικὴ ὕπαρξις** ἡ ὀνόματι, ἡ κατ' ἀφῃρημένην ἔννοιαν ὕπαρξις, ἀντίθ. οὐσιώδης : αὐτ.82,3.

ὀνοματικῶς ἐπίρρ. διά τινος ὀνόματος, κατά τι ὄνομα : Διον.Ἀλ.Ἀμμ.2,2,5, Στράβ.9,5,6 **οὐ πόλιν, ἀλλὰ τὸ τῶν Θετταλῶν πεδίον οὕτως ὀνοματικῶς λεγόμενον,** Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.204,15.

ὀνομάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὄνομα, λεξίδιον : Λογγῖν.Ὕψ.43,2 **ὀνοματίοις τισὶ τὰ ὅλα διέβαλε,** Ἀρρ.Ἐπικτ.2,23,14· ‖ ἐν πάπ. κ. ἄνευ τῆς ὑποκορ. ἐνν.

ὀνοματισμός (ὁ) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. κατάλογος, καταγραφὴ ὀνομάτων : Ἐπιγρ.ἐν Ἀρχ.Ἐφ.1910,362· **2)** νεώτ. φιλοσ. ὀνοματοκρατία βλ.λ.

ὀνοματιστικὸν αἴτιον (τὸ) ὀνομαστικὴ αἰτία, αἰτία ἐξ ἧς ὠνομάσθη τι : Λεόντ.Βυζ.1716 (ἔκδ.Mi.).

ὀνοματογραφία (ἡ) μτγν. καταγραφὴ ὀνομάτων, ὅθ. κατάλογος προσώπων ὀνομαστί : ΠΔ Ἔσδρ.1,6,1) **καὶ τὴν ὀνοματογραφίαν ᾐτοῦμεν αὐτοὺς τῶν προκαθηγουμένων,** Σεξτ.Ἐμπ.Μαθ.11,67.

ὀνοματογράφος-ον μσν. ὁ τὰ ὀνόματα γράφων, καταγράφων : Τζέτζ.ἐν Ἀν.Κρ.1,62,2.

ὀνοματοθέσια (ἐνν. ἱερά) (τὰ) γλωσσ. τὰ ὀνομαστήρια βλ.λ. τῶν παίδων.

ὀνοματοθεσία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνοματοθετῶ βλ.λ., θέσις ὀνόματος, ὀνομασία : Εὐστ.39,23· **2)** νεώτ. χρῆσις καὶ καθιέρωσις ὡρισμένων εἰδικῶν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν ὅρων : **ὀνοματοθεσία τῶν φυτῶν - τῶν ζῴων.**

ὀνοματοθέτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ τιθέμενος, ὁ δίδων τὸ ὄνομα, ὁ ὀνομάζων : Πλάτ.Χαρμ.175Β (ἰδ. ἀνάγν.)· **2)** νεώτ. ὁ περὶ τὴν ἐπιστημονικὴν ἢ τεχνικὴν ὀνοματοθεσίαν ἀσχολούμενος.

ὀνοματοθετικός-ή-όν σχόλ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀνοματοθεσίαν: Σχόλ.Ἰλ.Ε 60.

ὀνοματοθετῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. δίδω τὸ ὄνομα, ὀνομάζω : Ἀριστλ.Α Ὕστ.83a,14 (εἰκ. τοῦ νομοθετῆσαι),Ὀλυμπ.Κατ.105,16, Εὐστ.32,6· **2)** νεώτ. θέτω, καθιερῶ ὄνομα ἢ ὅρον δι' ὡρισμένον ἀντικείμενον ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, τέχνης κλπ.

ὀνοματοθήρας (ὁ) μτγν. ὁ θηρεύων, ὁ κυνηγῶν ὀνόματα, ἤτοι λέξεις, ἄ. λεξιθήρας : Ἀθήν. 3,98Α **ἄνθρωπος οὐκ ἀπάνουργος, ὀνοματοθήρας δὲ καὶ αὐτός,** αὐτ.14,649Β.

ὀνοματοθηρῶ-άω μτγν. θηρεύω ὀνόματα, λέξεις : Ἀθήν.15,671F **εἰπὲ οὖν ἡμῖν τι περὶ τούτων . . καὶ μὴ ὀνοματοθήρα** (διόρθ. ὀνόματα θήρα).

όνοματοκρατία (ή) νεώτ. φιλοσ. κτ. μεταφρ. τοῦ διεθν. ὅρου nominalismus ἐν χρ. ἴδ. ὧν ὡς περιληπτ. ὀνομασία τῶν θεωριῶν τῆς σχολαστικῆς φιλοσοφίας τοῦ μεσαίωνος, ἀντιτιθεμένων εἰς τὰς δοξασίας τῶν θεωρητικῶν καὶ θεολόγων τῆς πραγματοκρατίας (realismus) καὶ δυναμένων νὰ συνοψισθῶσιν εἰς τὰ ἑξῆς : ἡ γνῶσις ἀρχικὴν πηγὴν ἔχει τὴν αἴσθησιν, τὰ δὲ ἐξαγόμενα τῶν αἰσθήσεων ὑποβαλλόμενα ἐν δευτέρῳ βαθμῷ εἰς τὸ κοινὸν κριτήριον, ἐπικουρούσης τῆς μνημονικῆς ἀναπαραστάσεως καὶ μαθήσεως, ὑφίστανται τὴν ὑπὸ τῆς νοήσεως ἐπεξεργασίαν, οὕτω δὲ διὰ βαθμιαίας ἀφαιρέσεως τῶν καθ' ἕκαστα ἡ νόησις παρέχει πρῶτον μὲν γνῶσιν ἀόριστον, εἶτα δὲ σαφεστέραν καὶ πληρεστέραν, διδομένην εἰς τὰς οὕτω σχηματιζομένας γενικεύσεις ὀνομασιῶν, ἐξ οὗ ποριστέον ὅτι ἡ ἀντίληψις περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν ὡς πράγματι ἢ καὶ νοητῶς ὑποστατῶν εἶναι ἀπορριπτέα· αἱ τῆς ὀνοματοκρατίας θεωρίαι ἀφορμώμεναι ἀπὸ τῆς ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας, ἣν ἐν τούτῳ ἠκολούθησαν καὶ οἱ Στωϊκοί, ἐκρίθη ὑπὸ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν περὶ Ἁγίας Τριάδος καὶ εἰς τὴν περὶ Μυστηρίων δοξασίαν καὶ πολλάκις κατεδιώχθη· ‖ θεωρητικοὶ τῆς ὀνοματοκρατίας ἐν πολλοῖς μεθοδικώτερον καὶ κατ' ἐπιστήμην διαμορφωθείσης εἶναι καὶ πολλοὶ τῶν νεωτέρων φιλοσόφων· πρβλ. πραγματοκρατία.

όνομάτος (ό) δημ. ὁ ἀρχικὸς τ. τοῦ νομάτος βλ.λ. : Σακελλαρίου Κυπριακὰ 702.

όνοματοκλήτωρ-ορος (ό) γλωσσ. ὀνομακλήτωρ βλ.λ.

όνοματολογία (ή) νεώτ. ἡ ἔρευνα, ἡ ἐξέτασις, ἡ διευκρίνησις καὶ ἐξήγησις τῶν ὀνομασιῶν διαφόρων τμημάτων ὅλου τινὸς ἢ πλειόνων ἀντικειμένων : **ὀνοματολογία τοῦ ὁπλοπολυβόλου, - τῶν σκοπευτικῶν ὀργάνων**· ‖ συλλογὴ τεχνικῶν ὅρων ἐπιστήμης τινὸς ἢ τέχνης : **ἰατρικὴ - βοτανικὴ ὀνοματολογία.**

όνοματολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀνοματολογίαν : **ὀνοματολογικὸν σύστημα.**

όνοματολόγιον (τὸ) νεώτ. κατάλογος τῶν ὀνομάτων διαφόρων ἀντικειμένων ἢ ὅρων χρησίμων εἰς εἰδικόν τινα ἐπιστημονικὸν ἢ τεχνικὸν κλάδον, μεθ' ἑρμηνείας καὶ ὁδηγιῶν περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν, ἄ. ὀνομαστικὸν βλ.λ.

όνοματολόγος (ό) μτγν. ὁ συλλέγων, ὁ συνάγων ὀνόματα, λέξεις : Ἀθήν.6,397A **περιενεχθεισῶν δέ ποτε καὶ δορκάδων ὁ ἐλεατικὸς Παλαμήδης ὀνοματολόγος ἔφη**· **2)** ὀνοματοκλήτωρ βλ.λ. : Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.8 **ὅπως τοῖς παραγγέλλουσιν ἀρχὴν ὀνοματολόγοι μὴ παρῶσι.**

όνοματομανία (ή) νεῶτ. ἰατρ. πᾶσα περὶ τὰς λέξεις ἀκατάσχετος ἐνασχόλησις ἐκδηλουμένη εἴτε ὑπὸ μορφὴν ἐνσυνειδήτου ὁρμῆς πρὸς ἔρευναν λέξεων ἢ προφορὰν αὐτῶν, εἴτε ὑπὸ μορφὴν ἰδεοληψίας ἢ ψυχοπαθείας.

όνοματομάχος-ον μτγν. ὁ περὶ τὰ ὀνόματα, τὰς λέξεις ἢ τὴν ἔκφρασιν μαχόμενος : Κριτόλ.π. Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.2,7,33,1.

όνοματοπαίγνιον (τὸ) νεώτ. γρῖφος βλ.λ.

όνοματοποίησις-εως (ή) ὀρχ.λεξ. κ. νεώτ. ὀνοματοποιΐα βλ.λ.· Σουΐδ ἐν λ.Ναύσων.

όνοματοποιΐα (ή) μτγν. κ. νεώτ. σχηματισμὸς λέξεων, ἰδίως κατὰ μίμησιν τῶν ἐν τῇ φύσει προκαλουμένων ἤχων, οἷον φλοῖσβος, θροῦς, τιτυβίζω κτλ. : Στράβ.14,2,28 **κατ' ἀρχὰς ἐκπεφωνῆσθαι οὕτως κατ' ὀνοματοποιΐαν,** Κοϊντιλ.Inst.1,5,72, Πλούτ.'Ηθ.747D.

όνοματοποιός (ό) μτγν. ὁ ἐπινοῶν, ὁ σχηματίζων ὄνομα ἢ λέξιν τινά, ἰδ. κατὰ μίμησιν φυσικοῦ τινος ἤχου : Ἀθήν 3,99C **παρακελευόμενος . . τοῖς ὀνοματοποιοῖς φυλάττεσθαι τὴν καινότητα,** Ζώσ.'Αλχ.230B.

όνοματοποιῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., παθ. παρακ. ὠνοματοποίημαι (ἐσφ. ὠνοματοπεποίηται π. Εὐστ. 1382,30), παρακ. **ὠνοματοποιημένας** (ἐσφ. ὠνοματοπεποιημένος), ποιῶ, ἐφευρίσκω, κατασκευάζω ὀνόματα : Ἀριστλ.Κατ.7a,5, αὐτ.ΗΝικ.1108a,18· ‖ σχηματίζω λέξεις κατὰ μίμησιν φυσικοῦ τινος ἤχου : αὐτ.Τοπ.104b,36, Φιλόδ.Μουσ.54K, Φίλ.1,602, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,314, Γαλ.2,736.

όνοματουργία (ή) μτγν. κατασκευή, σχηματισμὸς ὀνομάτων, λέξεων : Πρόκλ.Κρατ.44P.

όνοματουργός (ό) ὀνοματοποιὸς βλ.λ. : Πλάτ. Κρατ.389A **οὐκ ἄρα παντὸς ἀνδρὸς . . ὄνομα θέσθαι ἐστὶν ἀλλά τινος ὀνοματουργοῦ.**

όνοματουργῶ-έω μτγν. ὀνοματοποιῶ βλ.λ. : Δημήτρ.95, Πρόκλ.Κρατ.6P.

όνοματώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ κατὰ τὸ εἶδος τοῦ ὀνόματος : Ἀριστλ.Α'Υστ.93b,31 **ὀνοματώδης λόγος** (ὀνοματικὸς ὁρισμός), - **ὀνοματώδης ὁρισμός** (ὁ ἐξηγῶν ἐτυμολογικῶς τὸ ὄνομα, μὴ δίδων ὅμως καὶ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀντίθ. πραγματικὸς ὁρισμός).

όνόμιμος-η-ον μσν. τ. τοῦ νόμιμος βλ.λ. : Χρον. Μορ.7381 **ἡ μήτηρ του εὑρίσκετον τοῦ Ρήγα τῆς Οὐγγρίας αὐτάδελφη ὀνάμιμη.**

όνόμυλος (ό) μσν. μύλος λειτουργῶν τῇ βοηθείᾳ ὄνου : Μιχ.'Ατταλ.ἐν Σάθ.1,10 **μετὰ καὶ τοῦ μιπάτου κουβουκλείου . τοῦ ἔχοντος κάτω τὸν ὀνόμυλον.**

όνόπη 'Ησ. «ἀμπέλου μελαίνης εἶδος».

όνοπόδιον (τὸ) μσν. κ. **ὀνόπους-οδος** (ό) (ΚΠορφ. Ἐκθ.1,127) μέρος τι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνακτόρων, οὗ χαλκῆ πύλη ἀναφέρεται : αὐτ.7,26.

όνόπορδον (τὸ) κ. νεώτ. γένος φυτῶν ἐκ τῶν προσωπανθῶν, ὧν ἡ Parietaria cretica ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν ἀρχ. : Ἐπίχ.161, Πλίν.ΦΙ 27,110· **2)** 'Ησ. «εἶδος κογχυλίου».

όνοπρόσωπος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὄνου πρόσωπον, γαϊδουρινὴ μούρη : Ἑρμ.Τρισμ.ἐν Rev. Phil. 32,256. Σχόλ.Λουκ.Θυσ.14.

όνόπυξος (ό) ὀνόπορδον βλ.λ. τὸ Ἰλλυρικόν : Θεόφρ.Φ; 6,4,3, Πλίν.ΦΙ 21,94.

όνόρυγχος (ή) γλωσσ. εἶδός τι ἀγρίου φυτοῦ.

ὄνος (ό,ή) κ. μσν. κ. νεώτ. ζῷον θηλαστικὸν περιττοδάκτυλον ἐκ τῶν ἱππιδῶν, δημ. γάϊδαρος, γαϊδούρι : Ἰλ.Λ 558 **ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβιήσατο παῖδας νωθής,** Ἀρχίλ.π.Πλούτ.'Ηθ.604C **ἥδε δ' ὥστ' ὄνου ῥάχις ἕστηκεν ὕλης ἀγρίας ἐπιστεφής,** Τυρτ.π.Παυσ.4,14,5, Θέογν.990 **γνοίης χ' ὅσσον ὄνων κρέσσονες ἡμίονοι,** 'Ηρ.4,135 **τοὺς ὄνους πάντας καταδήσας,** Ἀριστφ.'Ορν.1328, Ξεν.ΚΠ 7,5,11, αὐτ.1,4,7, Πλάτ.Νόμ.701D, αὐτ.Συμπ. 221E, Πλούτ.'Ηθ.739F, ΚΔ Ματθ.21,2 **εὐθέως εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην**· ‖ ὑπὸ τοῦ 'Ηρ. καὶ τινων ἄ. μτγν. συγγρ. ἀναφέρεται ὁμοῦ μετ' ἄλλων μυθωδῶν ζῴων καὶ εἶδός τι κερασφόρων ὄνων : αὐτ.4,191 **ὄνοι οἱ τὰ κέρεα ἔχοντες,** Ἀριστλ.ΖΙ 499b,19 **ὄνος μονοκέρατος,** αὐτ.ΖΜ 663a, 23, Αἰλ.ΖΙ 3,41· ‖ ἡ λ. συχνότατα χρησιμοποιεῖται ἐν παροιμίαις, οὕτως **ὄνος λύρας** (ἀκούων) ἐπὶ παντελῶς ἀμούσου : Μέν.527, αὐτ.Μισ.18,Βάρρ. π.Γελλ.3,16,13, Διογεν.7,33· ἡ παροιμία πλήρης ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἀποστολ.'Αρ.12,91A **ὄνος λύρας ἤκουε καὶ σάλπιγγος ὗς**· ‖ ὁμ. ὄνος κάθηται ἐπὶ ἡττηθέντος ἐν τῇ παιδιᾷ ὀστρακίνδα βλ.λ. καλουμένου ὄνου καὶ ὑποχρεωμένου νὰ πράξῃ πᾶν τὸ ὑπὸ τῶν συμπαικτῶν αὐτοῦ προσταττόμενον, ἐν ᾧ ἐκάθητο χαμαί· ‖ τὰς δύο ταύτας παροιμίας συγκατέμειξε χαριέντως ὁ Κρατῖν.229 καὶ ἀπετέλεσεν ἄλλην : **ὄνοι δ' ἀπωτέρω κάθηνται**

τῆς λύρας· ‖ ὁμ. **ὄνου σκιά** πᾶν τὸ λίαν εὐτελές, τὸ ἀνάξιον λόγου : Σοφ.άπ.331 **ταῦτα πάντ' ὄνου σκιά**· ‖ ὅθ. κ. νεώτ. **περὶ ὄνου σκιᾶς** ἐπὶ συζητήσεως περὶ τελείως μηδαμινοῦ πράγματος : Ἀριστφ.Σφ.191, Πλάτ.Φαῖδρ.260C· ‖ ὁμ. **εἰς ὄνου πόκας** σχόλ. «ἐπὶ τῶν ἀνηνύτων καὶ μὴ ὄντων» : Ἀριστφ.Βάτρ.186· ‖ ὁμ. **ὄνου πόκους ἢ πόκας ζητεῖς** ἐπὶ τῶν ἀνυπόστατα ζητούντων : Ζηνόβ.5,38· ‖ ὁμ. **ὄνον κείρεις** ἐπὶ ματαιοπονίας : αὐτ.· ‖ ὁμ. **ἀπ' ὄνου καταπεσεῖν** ἐπὶ ἐμπίπτοντος εἰς μεγίστας δυσχερείας ἐξ ἰδίας αὐτοῦ ἀδεξιότητος, ἡ παροιμ. λέγεται ὡς λογοπαίγνιον τοῦ ἀπὸ νοῦ καταπεσεῖν : Ἀριστφ.Νεφ.1273, Πλάτ.Νόμ.701D· ‖ ὁμ. **ὄνος ὕεται** ἐπὶ παροιμιώδους ἀπαθείας δι' ὅ,τι λέγεται ἢ γίγνεται : Κρατῖν.52, Κηφισόδ.1· ‖ ὁμ. **ὄνῳ τις ἔλεγε μῦθον, ὁ δὲ τὰ ὦτα ἐκίνει** ἐπὶ λίαν ἀξέστου, ὅστις οὔτε ἐννοεῖ οὔτε καὶ προσέχει : Διογεν.7,30· ‖ ὁμ. **ὄνος εἰς Ἀθήνας** ἐπὶ εὑρεθέντος ἢ φοιτῶντος εἰς τελείως ξένον καὶ μὴ πρὸς τὰ ἤθη αὐτοῦ προσαρμοζόμενον μέρος : Μακάρ.Παροιμ.6,31· ‖ ὁμ. **ὄνων ὑβριστότερος** ἐπὶ λίαν ἀπρεποῦς ἢ ἐπὶ κτηνώδους συμπεριφορᾶς : Ξεν.Ἀν.5,8,3· ‖ ὁμ. **ὄνος εἰς ἄχυρα** ἐπὶ ἐπιτυχόντος τὸ ποθούμενον : Διογεν.6,91· ‖ ὁμ. **ὄνου γνάθος** ἐπὶ λίαν λαιμάργου : αὐτ.100· ‖ ὁμ. **ὄνος ἐν μελίσσαις** ἐπὶ ἐμπίπτοντος ἐν δυσχερείαις, ἐπὶ δυσπραγοῦντος, δυστυχοῦντος : Κράτ.Κωμ.36· ‖ ὁμ. **ὄνος ἐν πιθήκοις** ἐπὶ μεγίστης δυσμορφίας, ἀσχημίας : Μέν.402,8· ‖ ὁμ. **ὄνος ἄγω μυστήρια** ὁ κλῆρός μου εἶναι νὰ φέρω ἐγὼ τὰ βάρη, τοὺς μπελάδες : Ἀριστφ.Βάτρ.159· ‖ ὁμ. **ὄνος ἐν μύρῳ** σχόλ. «ἐπὶ τῶν ἀναξίως ἐν τρυφαῖς διαγόντων» : Σουΐδ.· ‖ ὁμ. **εἰς ὄνους ἀφ' ἵππων** ἐπὶ ἐκπίπτοντος εἴτε κοινωνικῶς εἴτε οἰκονομικῶς· πρβλ. ἀπὸ δήμαρχος κλητήρας : Λιβάν.Ἐπιστ.34,2, Ζηνόβ.2,33· **2)** κ. νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων ἐκ τῶν **γαδιδῶν**, ἰδ. γάδος ὁ ονίσκος : Ἐπίχ.67 **μεγαλοχάσμονάς τε χάννας κηκτραπελογάστορας ὄνους**, Ἀρχέστρ.π.Ἀθήν.7,316A **τὸν δ' ὄνον Ἀνθηδὼν τὸν καλλαρίαν καλέουσιν**, Ἀριστλ.ΖΙ 599b,33 **φωλεῖ δὲ καὶ ὁ ὄνος**, αὐτ.άπ.326, Ἡνίοχ.3,3, Δωρί.π.Ἀθήν.7,315F, Ὀππ.Ἀλ.1,151· **3)** **ὄνος ἰσόσπριος** ἴουλος βλ.λ.6), ἡ κουβαρίδα, ά. ὀνίσκος βλ.λ.3) : Σοφ.άπ.363 **κυλισθεὶς ὥς τις ὄνος ἰσόσπριος**, Θεόφρ.ΦΙ 4,3,6, Ἡσ. ἐν λ. σηνίκη· **4)** μτγν. τρωξαλλὶς βλ.λ. : Διοσκ.2,52· **5)** ἄστρον. Ὄνοι δύο ἀστέρες ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Καρκίνου : Ἄρατ.898 **καὶ τοὶ μὲν καλέονται Ὄνοι**, ὅθ.**Φάτνη** νεφέλωμα μεταξὺ τῶν δύο ὄνων : Θεόφρ.Σημ.23, Ἄρατ.898, Θεόκρ.22,21 **Ὄνων τ' ἀνὰ μέσσον ἀμαυρὴ Φάτνη**, Πτολ.Τετράβ.23· **6)** μτγν. **ὄνου πετάλειον** φύλλον ὀνίτιδος βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.628· **7)** μτφ. ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ζῴου ὡς ἀχθοφόρου καὶ ἐκ τῆς μορφῆς αὐτοῦ· εἶδός τι μηχανῆς πρὸς ἕλξιν βαρέων σωμάτων ἢ ἔντασιν σχοινίων, εἶδός τι βαρούλκου, ά. ὀνίσκος βλ.λ. : Ἡρ.7,36 **κατέτεινον ἐκ γῆς στρεβλοῦντες ὄνοισι ξυλίνοισι τὰ ὅπλα**, Ἱππ.Ἀγμ.31, Ἀριστλ.Μηχ.853b,12· πρβλ. δημ. ξυλογαϊδάρα· **8)** ὁμ. ἡ ἄνω κινητὴ πέτρα τοῦ μύλου, ἀείποτε ὅμως μτ. τινος σχετικοῦ ἐπιθ. : Ξεν.Ἀν.1,5,5 **οἱ δὲ ἐνοικοῦντες ὄνους ἀλέτας**, Ἄλεξ.13 **ὄνος ἀλετών**, αὐτ.204, Ἀριστλ.Πρ.964b,38 **ὄνου λίθον ἀλοῦντος** (ὅταν ἡ περιστρεφομένη μυλόπετρα, μὴ ὑπάρχοντος σίτου, προστρίβηται ἐπὶ τοῦ κάτω λίθου)· ‖ γεν. μυλόπετρα : Ἡρώνδ.6,83· **9)** μέγα ποτήριον οἴνου μετὰ κοίλου πυθμένος : Ἀριστφ.Σφ.616 **κἂν οἰνόν μοι 'γχῇς σὺ πιεῖν, τὸν ὄνον τόνδ' ἐσκεκόμισμαι**, Ποσειδών.2J· **10)** μτγν. ἐπίνητρον βλ.λ. : Πολυδ.7,32, αὐτ.10,125, Ἡσ.· **11)** Ἐπιγρ. πιθ. ἐπιστέγασμα, γεῖσον, ἐπὶ τοίχου· **12)** ἐν πάπ. ὡς μονὰς μετρήσεως, φορτίον, γομάρι : αὐτ. **πυροῦ ὄνοι τρεῖς**· **13)** μτγν. ἡ μονάς, ὁ ἄσσος βλ.λ. ἐν τοῖς κύβοις : Πολυδ.9,95 **καὶ μάλιστα ἥ τε μονάς, ἡ αὐτοῖς ὄνος**.

ὄνοσις-εως (ἡ) μσν. ψόγος, ὀνειδισμός : Εὐστ.733,61

ὀνοσκελίς-ίδος (ἡ) σχόλ. ἡ ὄνου σκέλη ἔχουσα, ἐπιθ. τῆς Ἐμπούσης, πρβλ. ὀνόκωλος : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἐκκλ.1048.

ὀνοσκελώ-οῦς (ἡ) μτγν. ὀνοσκελὶς βλ.λ. : Fabric.Cod.Pseud.V.T.1047-8.

ὀνόσκορδον (τὸ) μσν. εἶδός τι σκορόδου βλ.λ. : Δημήτρ.Πεπ.Ἱερακ.1,89 **λαβὼν τὸ λεγόμενον ὀνόσκορδον λεῖου ἐν ἰγδίῳ**.

ὄνοσμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ὄνοσμα τὸ ἐχινοειδὲς (βλ.κατ.) : Πλίν.ΦΙ 27,110, Διοσκ.3,131, Γαλ.12,89· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **τραχυφυλλοειδῶν**, οὗτινος εἶδος **ὄνοσμα τὸ ἐχινοειδές**, δημ. μελίχορτο, ἀμπελοφράχτης.

ὀνοστάσιον (τὸ) γλωσσ. σταθμός, στάβλος ὄνων.

ὀνόστιμος-η-ο μσν. δημ. δ. τ. τοῦ νόστιμος βλ.λ. : Χρον.Μορ.6019 **ὀνόστιμον τοῦ ἐφάνηκεν νὰ ἐσμείξουν νὰ χαροῦσιν**, Ἐρωτόκρ.5,406.

ὀνο(σ)τός-ή-όν ποι. ὁ ἄξιος μομφῆς, ὀνειδισμοῦ ἢ περιφρονήσεως : Ἰλ.Ι 164 **δῶρα μὲν οὐκ ἔτ' ὀνοστὰ διδοῖς**, Πίνδ.Ι 3(4),50, Λυκόφρ.1235, Καλλ.Δῆλ.20 **ἡ δ' ὄπισθεν Φοίνισσα μετ' ἴχνια Κύρνος ὀπηδεῖ οὐκ ὀνοτή**, Ἀπολλ.Ρ 4,91.

ὀνοστύππαξ-ακος (ὁ) ὁ μυλωθρὸς ἅμα καὶ στυππειοπώλης, ἐπὶ ὀνειδισμοῦ : Κωμ.Ἀδέσπ.94, Ἡσ.

ὀνοστῶς ἐπίρρ., μσν. ὀνειδιστικῷ τῷ τρόπῳ, περιφρονητικῶς : Εὐστ.1101,2.

ὀνοσφαγία (ἡ) μτγν. θυσία διὰ σφαγιασμοῦ ὄνων : Καλλ.άπ.118, Σχόλ.Πίνδ.Π 10,49 **τέρπουσι λιπαραὶ Φοῖβον ὀνοσφαγίαι**.

ὀνοτάζω ποι. ὄνομαι βλ.λ., μέμφομαι, ψέγω : Ὕμν.Ἑρμ.30, Ἡσίοδ.Ἔργ.258 **καί ῥ' ὁπότ' ἄν τίς μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὀνοτάζων**· ‖ μέσ. βδελύττομαι, ἀποστρέφομαι : Αἰσχ.Ἱκ.10 **γάμον Αἰγύπτου παίδων ἀσεβῆ τ' ὀνοταζόμεναι**.

ὀνοταστός-ή-όν ὁ ἐπιδεχόμενος ἐπεξήγησιν, διευκρίνησιν : εἰκ. ἐν Ὕμν.Ἀφρ.254.

ὀνοτός-ή-όν ποι. δ.τ. τοῦ ὀνοστὸς βλ.λ. : Πίνδ.Ι 3(4),50.

ὀνοτρόφος (ὁ) Πάπ. ὁ τρέφων ὄνους.

ὄνουρις ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὀνόθουρις : Διοσκ.4,117

ὀνοφορβός (ὁ) (φέρβω) ὁ τρέφων, διατρέφων ὄνους, ὁ ἐπιμελούμενος τῆς τροφῆς τῶν ὄνων : Ἡρ.6,68 **φασί σε ἐλθεῖν παρὰ τῶν οἰκετέων τὸν ὀνοφορβόν**.

ὀνόφυλλον (τὸ) σχόλ. γλώσσ. τοῦ φυτοῦ ὄνου πετάλειον ὀριγάνου : Σχόλ.Νίκ.Θηρ.628 «ὄνου πέταλον καλεῖται οἱονεὶ ὀνόφυλλον».

ὀνοχειλές-οῦς-έος (τὸ) τὸ φυτὸν ἔχιον βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 7,10,3 (διόρθ. τοῦ ὀνοκίχλης), Πλίν.ΖΙ 22,51, ΨΔιοσκ.4,23 **ἄγχουσα ἑτέρα, ἣν ἔνιοι ἀλκιβιάδειον ἢ ὀνοχειλὲς ἐκάλεσαν**.

ὀνόχειλος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ὀνοχειλὲς βλ.λ. : Ἀέτ.1,5, Παῦλ.Αἰγ.7,3,187H.

ὀνόχηλον (τὸ) (χηλή) σχόλ. ὄνου ὁπλή : Σχόλ.Νίκ.Θηρ.838· πρβλ. ὀνοκλεία.

-ονς δωρ. κατάληξις αἰτ. πληθ. ἀντὶ -ους : Ἐπιγρ. **πορτὶ Ρωκίονς πόθ' αὐτονς**, αὐτ. **κόρμονς καὶ Ἱεραποτνίονς**.

ὄντα (τὰ) μτχ. οὐδ. πληθ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ρ. εἰμὶ βλ.λ., ἐπ. **ἐόντα** πράγματα ὑπάρχοντα, τὰ παρόντα, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὰ παρελθόντα καὶ τὰ μέλλοντα : Ἰλ.Α 70 **ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα**, Εὐρ.Ἑλ.14 **τά τ' ὄντα καὶ μέλλοντα πάντ' ἠπίστατο**· **2)** τὰ ὄντως, τὰ ἀληθῶς ὑπάρχοντα, ἡ ἀλήθεια, ἡ πραγματικότης : Πλάτ.Σοφ.263D **περὶ δὴ σοῦ λεγόμενα μέντοι θάτερα ὡς τὰ αὐτὰ καὶ μὴ ὄντα ὡς ὄντα**, αὐτ.Πολ.532C **τὰ ἐν ὕδατι φαντάσματα θεῖα κο**

σκιάς τῶν ὄντων· **3)** ἡ οὐσία, περιουσία, τὰ ὑπάρχοντα : Δημ.260 **μικρὰ κεκτημένους τῶν πολιτῶν τὰ ὄντα ἀπολλύντας.**

ὄνταν σύνδ.χρον., μσν., δημ. κ. **ὄντας** ὅταν, ὅτε : Πρόδρ.1,61 **αὐτός, ὄνταν ἐμάθανεν, ὑπόδησιν οὐκ εἶχεν,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.161,12 **καλοπερνῶ ὄντας ἔρχωμαι, κακοπερνῶ ὄντας φεύγω.**

ὀντάριον [τὸ] νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄν βλ.λ., ἰδ. χλευαστικῶς, ὄν, ἄτομον, πρόσωπον μηδαμινῆς ἀξίας, ἀνάξιον προσοχῆς.

ὀντάς [ὁ] [τουρκ.] δημ. δωμάτιον, θάλαμος : δ. τραγ. **στὰ Μοσχονήσια βρέχει, στ' 'Αϊβαλῆ βροντᾷ κι ἡ κόρη μ' ἀπαντέχει ἀπόψε στὸν ὀντά'** || μουσαφὶρ - ὀντάς ἰδιαιτέρα αἴθουσα ἐν ἑκάστῃ οἰκίᾳ ἐπὶ τουρκοκρατίας προωρισμένη διὰ τὴν διαμονὴν ξένων ἐπισκεπτῶν· **2)** ἐν Τουρκίᾳ ὁ θάλαμος ἔνθα διῃτῶντο οἱ διὰ τὴν ἀνακτορικὴν ὑπηρεσίαν προοριζόμενοι παῖδες· **3)** ἀνακτορική τις ὑπηρεσία τοῦ Σουλτάνου.

ὄντε μσν., δημ. κ. **ὄντες,** ὅταν : 'Ερωτόκρ.1,187 **εἰσὲ παλάτια βασιλιῶν τὰ μάτια ὄντε στραφοῦσι.**

ὀντέθην 'Επιγρ. ἀπαρφ. παθ. ἀόρ. τοῦ ρ. ἀνατίθημι ἀντὶ ἀνατεθῆναι.

ὀντογένεσις-εως [ἡ] νεώτ. κ. **ὀντογένεια** ἡ ὀντογονία βλ.λ.

ὀντογονία [ἡ] νεώτ. ἡ ἐξέλιξις τοῦ ὄντος, τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τῆς πρώτης καταβολῆς μέχρι τῆς πλήρους αὐτοῦ διαπλάσεως· **2)** γεν. ὁ [καθ' ὑπόθεσιν] τρόπος τῆς παραγωγῆς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὀργανικῶν ὄντων.

ὀντογονικός-ή-όν νεώτ: ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀντογονίαν βλ.λ.

ὀντολογία [ἡ] μσν. κ. νεώτ. ἡ περὶ τοῦ εἶναι, ἐπὶ τῆς οὐσίας, τῆς φύσεως τῶν ὄντων ἐπιστήμη· **2)** γενικὴ μεταφυσική, ἐκζητοῦσα τὸ ἐν τῇ μεταβολῇ σταθερὸν καὶ τὴν ἐν τῇ πολλότητι ἑνότητα, ἤτοι τὴν ὄπισθεν ἑκάστου φαινομένου θεμελιώδη τούτου αἰτίαν καὶ ἀρχήν.

ὀντολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀντολογίαν : **ὀντολογικὴ ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως τοῦ θεοῦ·** || **ὀντολογικαὶ ἐπιστῆμαι** αἱ ἐξετάζουσαι τὰ ἀντικείμενα κατὰ τὰς πραγματικὰς αὐτῶν σχέσεις διὰ τῆς συνδέσεως τῶν ἐσωτερικῶς συνδεδεμένων καὶ τῶν κατ' ἐξωτερικὰ γνωρίσματα συναπτομένων, ὅ. ἐξηγητικαί, ἑρμηνευτικαὶ ἢ περιγραφικαί, ἀντίθ. κανονικαὶ βλ.λ. **ἐπιστῆμαι·** || κ. ἐπίρρ. **-ῶς.**

ὀντολόγος [ὁ] νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν ὀντολογίαν βλ.λ.

ὀντοποιῶ-έω μτγν. ποιῶ, πλήττω, κατασκευάζω ὄντα, ὑποστάσεις : Δαμάσκ.'Αρχ.65.

ὀντότης-ητος [ἡ] μτγν. κ. νεώτ. ἡ τοῦ ὄντος, τοῦ ὑπάρχοντος ἔννοια, ὕπαρξις, ὅθ. πραγματικότης, θετικότης, ἀλήθεια : 'Αλέξ.'Αφρ.Μεταφ.641,27, Εὐστρ.ΗΝικ.13,7· **2)** νεώτ. πᾶν τὸ ἀποτελοῦν τὴν οὐσίαν τινός, ὅθ. κτ. ἐπέκτ. αὐτὴ ἡ οὐσία· **3)** ὁμ. νεώτ. ἰδία αὐτοτελὴς ὕπαρξις, ἀτομικὴ αὐθυπαρξία : **αὐτὸς δὲν ἔχει ὀντότητα·** **4)** ὁμ. νεώτ. ἐν τῇ λογ. πᾶν τὸ ἔχον ὕπαρξιν ἀλλ' ἀπροσδιόριστον κατὰ τὸ ποιὸν καὶ τὰς σχέσεις.

ὀντ[ο]υλάρισμα-ατος [τὸ] [γαλλ.] δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀντουλάρω βλ.λ., ὅ. ὀντ[ο]υλασιόν.

ὀντ[ο]υλάρω [γαλλ.] δημ. προσδίδω εἰς τὴν κόμην τεχνητὸν κυματοειδὲς σχῆμα.

ὀντ[ο]υλασιόν [ἡ] [γαλλ.] δημ. ὀντουλάρισμα βλ.λ., σγούρωμα, κατσάρωμα.

ὄντως ἐπίρρ. [ὤν-ὄντος, μτχ. τοῦ εἰμί] κ. μσν. κ. νεώτ. ἀληθῶς, πράγματι, τῷ ὄντι, μτ. ρ. : Εὐρ. 'Ηρ.610 **ἦλθες γὰρ ὄντως δώματ' εἰς "Αιδου, τέκνον;,** 'Αριστφ.Νεφ.86, 'Ηρώνδ.4,65, ΚΔ Λουκ.24, 34 **ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως καὶ ὤφθη Σίμωνι,** Πρόδρ.2,373 **ὄντως τυγχάνεις Μανουήλ, θεὸς ἐπίγειός τε, - εἶναι ὄντως εἰλικρινὴς ἄνθρωπος·** || ἐν συνεκφ. μτ. ἄ. ἐπιρρ. : Πλάτ.Σοφ.263D **ὄντως τε καὶ ἀληθῶς γίγνεσθαι λόγος ψευδής** [πράγματι καὶ ἐν ἀληθείᾳ]· || κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν φρ. ὡς ἔπος εἰπεῖν : αὐτ.Νόμ.656E **οὐχ ὡς ἔπος εἰπεῖν μυριοστόν, ἀλλ' ὄντως·** || ὁμ. κ. πρὸς τὸ εἰκότως : 'Αντιφ.2,2,10 **εἰ καὶ εἰκότως μέν, ὄντως δὲ μὴ ἀπέκτεινα·** || μσν. κ. ὁπολ. : Μηναῖ.1,1 "Ορθρ.Κάθισμα **ὄντως θεῖά τε καὶ θαυμαστά σου τὰ ἔργα·** || μτ. τῆς μτχ. **ὤν-οὖσα-ὄν** ὁ πραγματικός, ὁ ἀληθῶς ὑπάρχων, ὅθ. **ὄντως οὖσα ἡ** πραγματικὴ ὕπαρξις : Πλάτ.Πολ.597D ποιητὴς ὄντως οὔσης· || νεώτ. φιλοσ. **ὄντως ὂν ἡ** ἀληθὴς φύσις καὶ οὐσία τῶν ὄντων· || κ. μτ. ὀνομ. : αὐτ.Φαῖδρ.260A **τὰ ὄντως ἀγαθά,** 'Αντιφάν.212,6 **ὄντως ἑταίρας,** ΚΔ Τιμ.1,5,3 **τίμα τὰς ὄντως χήρας.**

ὄντωσις-εως [ἡ] Ζωναρ.1453 «ἡ αὔξησις».

ὄνυ 'Επιγρ. ἀρκ. κ. κυπρ. τ. τοῦ ὅδε βλ.λ., γενικ. **τοῦνυ[ν],** δοτ. **τῷνυ,** αἰτ. **τόνυ,** θηλ. **τάννυ[ν],** γενικ. πληθ. **τῶννυ,** δοτ. πληθ. θηλ. **ταῖννυ,** αἰτ. ἀρσ. πληθ. **τόσνυ[ν],** οὐδ. **τάνυ.**

ὀνύδιν [τὸ] πάπ. ὀνάριον βλ.λ.

ὄνυμα-ατος [τὸ] αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὄνομα βλ.λ.

ὀνυμάζω αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὀνομάζω βλ.λ.

ὀνυμαίνω αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὀνομαίνω βλ.λ.

ὀνυμαστός-ή-όν αἰολ. δωρ. τ. τοῦ ὀνομαστός.

ὄνυξ-υχος [ὁ] κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. νύχι, ἐπ. δοτ. πληθ. ὀνύχεσσι, πέταλον ἐκ κερατίνης οὐσίας, δι' οὗ εἶναι κεκαλυμμένα καὶ ὡπλισμένα τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν πλειοτέρων ζῴων· π. 'Ομ. ἀείποτε κτ. πληθ. κ. ἐπὶ ἀετοῦ : 'Ιλ. Θ 248 **νεβρὸν ἔχοντ' ὀνύχεσσι, τέκος ἐλάφοιο ταχείης·** || κ. ἐπὶ τοῦ ἱέρακος : 'Ησιοδ.'Εργ.204 **ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι ὀνύχεσσι μεμαρπώς,** 'Αριστφ.'Ορν.1180 **χωρεῖ δὲ πᾶς τις ὄνυχας ἠγκυλωμένος·** || κ. ἐπὶ τῶν ἁρπακτικῶν ζῴων : Πινδ. Ν 4,63 **λεόντων ὄνυχας ὀξυτάτους,** 'Ηρ.3,108 **ὁ δὲ ἔχων ὄνυχας.. ἀμύσσει τὰς μήτρας·** || κ. ἐπὶ τοῦ κροκοδείλου : αὐτ.2,68 **ἔχει δὲ καὶ ὄνυχας καρτεροὺς καὶ δέρμα λεπιδωτόν·** || κ. ἐπὶ τῆς Σφιγγός : Εὐρ.'Ηλ.471 **Σφίγγες ὄνυξιν ἀοίδιμον ἄγραν φέρουσαι·** κ. ἐπὶ ἀνθρώπων : 'Ησιοδ.Α 266 **μακροὶ δ' ὄνυχες χείρεσσιν ὑπῆσαν,** 'Ηρ.4,64 **ἀποδείραντες αὐτοῖσι ὄνυξι καλύπτρας τῶν φαρετρέων ποιεῦνται,** 'Αριστφ.'Ορν.8 **ἀποσποδῆσαι τοὺς ὄνυχας τῶν δακτύλων,** Λουκ.Νεκρ.Δ 11,4 **ὀδοῦσι καὶ ὄνυξι καὶ πάσῃ μηχανῇ·** **2)** φρ. **οἶνος ἀφικνεῖται εἰς ἄκρους ὄνυχας ἡ** ἐκ τῆς οἰνοποσίας θερμότης ἐξικνεῖται μέχρι τῶν ἄκρων τῶν ὀνύχων : Εὐρ.Κύκλ.159 **ὥστ' εἰς ἄκρους γε τοὺς ὄνυχας ἀφίκετο** [ὁ οἶνος]· || ὁμ. **ἀνάγω ἐξ ὀνύχων τι** φέρω, εἰσφέρω, εἰσάγω ἐκ τοῦ ἄκρου τῶν ὀνύχων τι : Ρουφῖν.ΑΠ 5,14 **τὴν ψυχὴν ἐξ ὀνύχων ἀνάγει·** || ὁμ. **ἐκ κορυφῆς εἰς ἄκρους ὄνυχας** ἀπὸ κορυφῆς μέχρις ὀνύχων : Φίλιππ.αὐτ. 9,709· || ὁμ. **ἐπ' ἄκρους ὄνυχας** ἵσταμαι ἵσταμαι ἐπάνω εἰς τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν : Εὐρ.'Ηλ.840 **ὄνυχας ἐπ' ἄκρους στάς·** || ὁμ. **βαδίζω ἐπ' ἄκρων ὀνύχων** περπατῶ στὰ νύχια : Μόχ.π.'Αθήν. 8,349B· || ὁμ. μτφ. μτγν. κ. νεώτ. **ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων** ἐκ νεαρᾶς, ἐκ τρυφερᾶς ἡλικίας : ΑΠ 5, 128· || ὁμ. **ἐν ὄνυχι ὁ πηλός ἐστι** τὸ ἐκ πηλοῦ πρόπλασμα ἀντέχει εἰς τὴν διὰ τοῦ ὄνυχος δοκιμασίαν, ἐπὶ γλύπτου, ὅστις δοκιμάζει τὴν τελειότητα τῆς ἐργασίας του χαράσσων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας διὰ τοῦ ὄνυχος : Πολύκλ.π.Πλούτ.'Ηθ.636C· || ὁμ. **ἡ δι' ὄνυχος δίαιτα** ὁ μετ' ἄκρας προσοχῆς καὶ περιποιήσεως βίος : Πλούτ.'Ηθ.128E || ὁμ. **ἐκμέμαγμαι εἰς ὄνυχα** ἔχω ἐπεξεργασθῆ μέχρι τῶν ὀνύχων ἤτοι μέχρι καὶ τοῦ μικροτάτου σημείου, πλήρως, τελείως : Διον.'Αλ.Δημ.13 **τὸν Λυσιακὸν χαρακτῆρα ἐκμέμακται εἰς ὄνυχα·** || ὁμ. **σύμ-**

πηξις εἰς ὄνυχα ὡραία, λεπτή, τελεία ὁρμογή : Γαλ.2,737· ‖ ὁμ. πρὸς ὄνυχα τὴν προσκαρτέρησιν ποιοῦμαι ὑπερβαλλόντως ἐγκαρτερῶ: Φιλόδ. Ρητ.I,113· ‖ κ. νεώτ. παροιμ. ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα |τεκμαίρεσθαι| |ἐν ἀγαθῇ σημ. ἐκ μικροῦ ἀλλὸ χαρακτηριστικοῦ σημείου ἀναγνωρίζεται ἡ ἀξία ἢ ὁ χαρακτὴρ ἀτόμου τινός| : Ἀλκ.113, Ἀποστολ.Ἀρ.7,57· ‖ ὁμ. νεώτ. φρ. πίπτω εἰς τοὺς ὄνυχάς τινος γίνομαι θῦμα ἐκμεταλλεύσεως : ἔπεσεν εἰς τοὺς ὄνυχας σπείρας· ‖ ὁμ. κ. σώζομαι ἀπὸ τοὺς ὄνυχάς τινος διασῴζομαι, παύω νὰ εἶμαι θῦμα τῆς ἐκμεταλλεύσεώς τινος : ἐσώθη ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῶν τοκογλύφων· **3)** κ. νεώτ. ἡ ὁπλὴ τῶν ἱπποειδῶν : Ξεν.Ἱππ.I,3· πόδας δ' ἄν τις δοκιμάζοι πρῶτον μὲν τοὺς ὄνυχας σκοπῶν, Ἀσκληπιάδ. ἢ Ἀρχί.ΑΠ 9,64 Κράνας Ἑλικωνίδος ἔνθεον ὕδωρ, τὸ πτανοῦ πώλου πρόσθεν ἔκοψεν ὄνυξ· ‖ ὁ Ἀριστλ. θεωρεῖ τὴν ὁπλὴν ὁμόλογον πρὸς τὸν ὄνυχα : αὐτ.ΖΙ 486b,20, αὐτ.ΖΜ 690a,9 καὶ διὰ πλῆθος ἀντὶ πλειόνων ὀνύχων εἷς ὄνυξ ἡ ὁπλή ἐστιν· **4)** κ. ἐπὶ παντὸς πράγματος ἔχοντος ὁμοιότητα πρὸς ὄνυχα ὁρπακτικοῦ θηρίου, τὸ ἀγκιστροειδὲς ἄκρον τῆς ὀγκύρας : Πλούτ. Ἠθ.247B· **5)** χειρουργικόν τι ἐργαλεῖον, ὁ ἐμβρυουλκός : Ἱππ.Ἐπικ.7, Γαλ.19,107· **6)** ὄνυξ σιδηροῦς ἐργαλεῖον δι' οὗ ἀποκόπτονται τὰ σῦκα ἐκ τῶν συκῶν : Θεόφρ.ΦΙ 4,2,1· ‖ ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐξάγεται τὸ κόμμι τοῦ βαλσάμου : αὐτ.9,6,2· **7)** μτγν. ὄργανον βασανισμοῦ, βασανιστήριος μηχανή : Συνέσ.21, Θεοδώρ.ΕΙ 32· **8)** νεώτ. ἡ ἐσωτερικὴ ἀκραία στεφάνη τῶν ἀτμομαξῶν καὶ σιδηροδρομικῶν ὀχημάτων· **9)** ὁμ. νεώτ. μαθ. κυλινδρικός - κωνικός - σφαιρικὸς ὄνυξ τὸ στερεὸν τὸ περιλαμβανόμενον ὑπὸ δύο ἐπιπέδων διερχομένων διὰ τοῦ ἄξονος κυλίνδρου ἢ κώνου ἢ τῆς μιᾶς τῶν διομέτρων σφαίρας· **10)** πᾶν ὅ,τι ὁμοιάζει πρὸς ὄνυχα, οἷον τὸ λευκὸν μέρος τῶν πετάλων τοῦ ῥόδου : Διοσκ.I,131 χυλίζειν δὲ δὴ τὰ ἁπαλὰ ἀποφαλίσαντας τὸν ὄνυχα . . ὅπερ ἐστὶ τὸ λευκὸν τὸ ἐν τῷ φύλλῳ· **11)** ἀρωματική τις οὐσία : ΠΔ Ἐξ.30,34 λάβε σεαυτῷ ἡδύσματα στακτήν, ὄνυχα, χαλβάνην ἡδυσμοῦ, Δαμόκρ.π.Γαλ. 13,226, Διοσκ.2,8, Πάπ.· **12)** ὁμ. μτγν. πάθησις τοῦ κερατοειδοῦς τοῦ ὀφθαλμοῦ καθ' ἣν ἐπέρχεται διαπύησις καὶ ἀποσκλήρυνσις τούτου, παρεχομένης τῆς ἐντυπώσεως ὄνυχος : Ἀέτ.7,30, Παῦλ. Αἰγ.3,22,23 ὑπόπυος ὁ κερατοειδὴς ἐνίοτε γίνεται . . ὄνυχι προσεοικότος τοῦ πύου κατὰ τὸ σχῆμα· διὸ καὶ τὸ πάθος ὄνυχα προσαγορεύουσι· **13)** μέρος τοῦ ἥπατος : Ῥοῦφ.Ὀνομ.180, Σχόλ. Νίκ.Θηρ.559 μέρη . . ἐξημμένα τοῦ ἥπατος, ὥσπερ καὶ ὄνυξ καὶ μάχαιρα καὶ κάνεον· **14)** πολύτιμός τις λίθος μετὰ φλεβῶν : ΠΔ Ἰὼβ 28,16 ἐν ὄνυχι τιμίῳ καὶ σαπφείρῳ, Ἰώσ.ΠΙ 5,5,7, Λουκ. Συρ.32 Σαρδῷος ὄνυξ (σαρδόνυξ), Ἐπιγρ. ὄνυχος σφραγίς· **15)** ἀστράγαλος βλ.λ.10) : Ψ Διοσκ. 4,61· **16)** τὸ ὄστρακον τοῦ κογχυλίου : Διοσκ. 2,8, Γαλ.13,320, Ὀρειβ.5,77,1, Παῦλ.Αἰγ.7,3· ‖ κ. τῆς πορφύρας : Διοσκ.Εὐπ.2,92· **17)** ὀστρακόδερμόν τι, πιθ. τὸ θῆλυ τοῦ σωλῆνος βλ.λ. : Ξενοκρ.π.Ὀρειβ.2,58,106, Δίφιλ.π.Ἀθήν.3,90D οἱ δὲ σωλῆνες καλούμενοι . . καὶ ὄνυχες |ἐπὶ ὀστρέων|· **18)** ὄνυχες θαλάσσιοι φύκη, ἄλγαι : ΨΔημόκρ. Ἀλχ.42B.

ὄνυξις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ περὶ τὴν αὔλακα τοῦ ὄνυχος ὀφειλομένη εἰς διάφορα παθογόνα μικρόβια ἢ εἰς χρόνια νοσήματα.

ὀνυρίζεται Ἡσ. «ὀδύρεται» (πρβλ. ἐνυρήσεις).

ὀνυστήριον (τὸ) μτγν. ὀνυχιστήριον βλ.λ. : Ποσείδ.π.Πολυδ.10,3) ὀνυστήρια λεπτά.

ὀνυχαῖος-α-ον νεώτ. ὁ τοῦ ὄνυχος βλ.λ.1) : ὀνυχαία αὖλαξ (ἡ τοξοειδὴς ἔνθα φύεται ὁ ὄνυξ).

ὀνυχάλειμμα-ατος (τὸ) μσν. χρίσμα, ἄλειμμα διὰ τοῦ ὄνυχος βλ.λ.11) : Ἱππιατρ.100.

ὀνυχάρθρωτος ἄγκυρα (ἡ) νεώτ. ἄγκυρα, ἧς οἱ βραχίονες εἶναι συνηρθρωμένοι μετ' αὐτῆς καὶ κινοῦνται μέχρις ὡρισμένης γωνίας περὶ ἄξονα.

ὀνυχατροφία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀτροφία τῶν ὀνύχων βλ.λ.1).

ὀνυχαύξησις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὑπερτροφία τῶν ὀνύχων βλ.λ.1).

ὀνυχέλαιον (τὸ) νεώτ. λιπαρὸν ἔλαιον λαμβανόμενον διὰ βρασμοῦ τῶν ὀστῶν τῶν κνημῶν καὶ τῶν ὁπλῶν τῶν βοῶν.

ὀνυχία (ἡ) νεώτ. πάθησις τῶν ὀνύχων τῶν δακτύλων κατὰ τὴν αὔλακα τοῦ ὄνυχος, ἁ. ὀνυχίασις.

ὀνυχιαῖος-α-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων διαστάσεις ὄνυχος, ὅθ. μτφ. ὁ λίαν μικρός, ὁ ἐλάχιστος : Εὐστ.Ἐπιστ. εἰς Διόν.Περ.73,31 ὀνυχιαίῳ που τάχα τινὶ διαστήματι γῆν ἀπείρονα περικλείσαντες.

ὀνυχίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀνυχία βλ.λ.

ὀνυχίζω, κυρ. τὸ μέσ. ὀνυχίζομαι, ἀόρ. ὠνυχισάμην, κόπτω τοὺς ὄνυχας : ΠΔ Βασ.2,19,24 οὐκ ἐθεράπευσε τοὺς πόδας αὐτοῦ, οὐδὲ ὠνυχίσατο, Ἰάμβλ.Πυθ.28,154 ἐν ἑορτῇ μὴ ὀνυχίζεσθαι, Ἰουλ. Μισ.339B· παθ. κτ. μτχ. ποραк. ὠνυχισμένος, ὁ ἔχων κεκομμένους τοὺς ὄνυχας : Κρατῖν.455· **2)** μτγν. ὀνυχίζω ὄνυχας ἔχω τὸν ὄνυχα διῃρημένον, ἐπὶ ζῴων : ΠΔ Λευΐτ.11,7 καὶ τὸν ὗν, ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὁπλῆς· **3)** μτφ. ἐξετάζω οἱονεὶ διὰ τῶν ὀνύχων, ἐπιμελῶς, ἐπακριβῶς διερευνῶ, ἐξονυχίζω : Ἀρτεμίδ. Δαλδ.4,306 ἐπιζητούμενα ὑπὸ τῶν ὀνυχιζόντων πάντα καὶ μηδὲν ἀβασάνιστον πειρώμενον εὑρίσκειν, Ἰουλ.Λόγ.5,162C· κ. παθ. Φώτ. «ὀνυχίζεται, ἀκριβολογεῖται» : Ἀριστφ.ἀπ.834· **4)** μτγν. ὁμ. μτφ. ἀπατῶ, ἐξαπατῶ : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.1,22 ὀνυχίζεσθαι φαμὲν τὸν ἐπὶ βλάβῃ . . ἐξαπατηθέντα.

ὀνυχιμαῖος-α-ον μτγν. κ. μσν. ὁ οἱονεὶ ἐξ ὀνύχων ἤτοι ἐλαχίστων μερῶν συγκείμενος, συνιστάμενος : Κωμ.Ἀδέσπ.879, Μιχ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,11 ἔξωθεν ἐπιτεθῆναι πυκνότητι τρόπου τὰ ὀνυχιμαῖα τῶν πραγμάτων.

ὀνύχινος-η-ον (ὄνυξ) μτγν. ὁ κατεσκευασμένος ἐξ ὄνυχος βλ.λ.14) : Ἐπιγρ.,Ποσειδῶν.25J,Πλούτ. Ἀντ.58 δελτάρια τῶν ἐρωτικῶν ὀνύχινα καὶ κρυστάλλινα δέχεσθαι· **2)** ὁ ὅμοιος πρὸς τὸν λίθον ὄνυχα βλ.λ.14) : Πλίν.ΦΙ 15,55· ‖ ὁ ἔχων χρῶμα ὄνυχος : Πάπ. δερματικομαφόρτιν ὀνύχινον, αὐτ. πρόβατα ὀνύχινα τέλεια· **3)** ὀνύχινον (ἔλαιον) (τὸ) τὸ ἐκ τῆς ἀρωματικῆς οὐσίας ὄνυξ βλ.λ.11) ἔλαιον : Διοσκ.1,54,2.

ὀνύχιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄνυξ βλ.λ.1), μικρὸς ὄνυξ ἁρπακτικοῦ ὀρνέου : Ἀριστλ.ΖΙ 503a,29 ἔχει δὲ καὶ ὀνύχια ἐπὶ τούτων ὅμοια τοῖς τῶν γαμψωνύχων· **2)** ἐν πάπ. αἱ χηλαὶ τοῦ χοίρου· **3)** ἡ νόσος τῶν ὀφθαλμῶν ὄνυξ βλ.λ.12) : Πάπ., Ἀέτ.7,30· **4)** ὁ λίθος ὄνυξ βλ.λ.14) : Θεόφρ.Λίθ. 31 τὸ ὀνύχιον μικτὴ λευκῷ καὶ φαιῷ πρὸς ἄλληλα, ΠΔ Ἐξ.28,20 καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος . . βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον περικεκαλυμμένα χρυσίῳ· **5)** σκόρδων ὀνύχια οἱ λοβοὶ τῶν σκορόδων : Ἀέτ.11,11.

ὀνύχιος-α-ον ἀρχ. λεξ. ὁ ἐξ ὄνυχος βλ.λ.14)· Σουίδ. ὀνύχιος λίθος.

ὀνυχισμός (ὁ) μτγν. ἀποκοπὴ τῶν ὀνύχων : Στράβ.17,3,7 σμήξει τε ὀδόντων καὶ ὀνυχισμῶν.

ὀνυχιστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁπλὴ βλ.λ. : ΠΔ Λευΐτ. 11,3 πᾶν κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν.

ὀνυχιστήριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. μαχαιρίδιον ἢ φολὶς μικρὰ διὰ τὴν κοπὴν τῶν ὀνύχων : Ποσείδ.38.

ὀνυχίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., θηλ. -ῖτις-ιδος, ὁ ἐκ τοῦ εἴδους τοῦ ὄνυχος βλ.λ.14) : Διοσκ.5,74 δια-

φύσεις **ἔχουσα ἐμφερεῖς** ὀνυχίτη λίθῳ, 'Απп.Μιθριδ.95 **δισχίλια ἐκπώματα λίθου τῆς ὀνυχίτιδος λεγομένης**· **2)** νεώτ. ἰατρ. τὸ θηλ. ὡς ούσ. ὀνυχῖτις φλεγμονή τις περὶ τὴν ρίζαν τοῦ ὄνυχος.

ὀνυχογόνος-ον νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διάπλασιν ἢ τὴν γένεσιν τοῦ ὄνυχος: **ὀνυχογόνος μεμβράνα** (ἡ ὑπὸ τὸ κεράτιον μέρος τοῦ ὄνυχος τῶν ζώων ἐπιθηλιακὴ στιβάς).

ὀνυχογραφία (ἡ) νεώτ. ἐγχάραξις διὰ τοῦ ὄνυχος· **2)** ἰατρ. ἡ δι' εἰδικοῦ ὀργάνου καταγραφὴ τοῦ σφυγμοῦ τοῦ ἄκρου τῶν δακτύλων.

ὀνυχογραφοῦμαι-έομαι γράφομαι ἢ ἐγχαράττομαι διὰ τῶν ὀνύχων: 'Ιππ.'Επιδ.6,6,4.

ὀνυχογρυπωσία (ἡ) νεώτ. κ. -σις-εως παραμόρφωσις τῶν δακτύλων τοῦ ποδός, ἰδ. κατὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν παρατηρουμένη, ὀφειλομένη δὲ εἰς κυκλοφοριακὰς διαταραχὰς τοῦ ἄκρου ποδός.

ὀνυχοδάκτυλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀμφιβίων ἐκ τῶν **ἀμβλυστομιδῶν.**

ὀνυχοδέτης (ὁ) νεώτ. ναυτ. ὁ κεφαλοδέτης βλ.λ.

ὀνυχοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς ὄνυχα βλ.λ.|| ὅμοιος: Διοσκ.1,77 **ὀνυχοειδεῖς διαφύσεις,· ὀνυχοειδὲς ὀστοῦν**· || ἐπίρρ. νεώτ. -ῶς.

ὀνυχόζωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ζωολ. δακτυλιωτὴ λωρὶς παρατηρουμένη κατὰ τὴν βαθμιαίαν αὔξησιν τῆς ὁπλῆς τῶν Ιπποειδῶν.

ὀνυχοκομία (ἡ) νεώτ. ἐπιμέλεια, περιποίησις τῶν ὀνύχων, μανικιούρ.

ὀνυχοκόμος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἔχων ἐπάγγελμα τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ὀνύχων, μανικιουρίστας, -ίστρα.

ὀνυχολυσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μαλάκυνσις ἢ ἀπόπτωσις τοῦ ὄνυχος ἀπὸ τῆς βάσεως αὐτοῦ.

ὀνυχομαντεία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ μαντεύειν ἢ μαντεύεσθαι ἐκ τοῦ σχήματος τῶν ὀνύχων, τῶν ἐπ' αὐτῶν λευκῶν κηλίδων κττ.

ὀνυχομύκωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **ὀνυχομυκητίασις** νόσος δερματικὴ τοῦ ἄκρου τοῦ δακτύλου καὶ τοῦ ὄνυχος.

ὀνυχόπαχος-ον ὁ ἔχων παχεῖς, χονδροὺς ὄνυχας: ΨΔημόκρ.'Αλχ.48Β.

ὀνυχοπτωσία (ἡ) νεώτ. πάθησις τῶν ὀνύχων συνεπιφέρουσα τὴν μαλάκυνσιν ἢ ἀπόπτωσιν αὐτῶν.

ὀνυχορρηξία (ἡ) νεώτ. ἀνωμαλία τῶν ὀνύχων, καθ' ἣν οὗτοι σχηματίζουσι ραβδώσεις, λεπτύνονται καὶ καθίστανται τὰ μάλα εὔθραυστοι.

ὀνυχοτόμος (ὁ) νεώτ. κ. ἐν γλωσσ. ὀνυχοτόμον (τὸ) ὁ ὀνυχοκόπος βλ.λ.

ὀνυχοφαγία (ἡ) νεώτ. νοσηρὰ ἕξις τοῦ περιδάκνειν διὰ τῶν **ὀδόντων** τὰ ἄκρα τῶν ὀνύχων.

ὀνυχοφάγος (ὁ) νεώτ. ὁ πάσχων ὀνυχοφαγίαν.

ὀνυχοφόρος-ον (φέρω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ φέρων ὄνυχας ἐπὶ τῆς τελευταίας φάλαγγος τῶν δακτύλων: Κατ.'Αστρλ.Κ 7,238,26· **2)** νεώτ. ζωολ. **ὀνυχοφόρα** (τὰ) ὡς ούσ. ὁμοταξία ἀρθροπόδων, περιλαμβάνουσα ζῷα σκωληκόμορφα.

ὀνυχοφυΐα (ἡ) νεώτ. ἡ ἔκφυσις τῶν ὀνύχων.

ὀνυχοφυλλώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἐξ ὀνυχοφυλλώματος βλ.λ.: **ὀνυχοφυλλώδης ἱστός.**

ὀνυχοφύλλωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἐλάσματα κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τῆς ὁπλῆς τῶν ζώων χρήσιμα διὰ τὴν σύνδεσιν τοῦ τοιχώματος τοῦ ὄνυχος μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν σαρκωδῶν μερῶν.

ὀνυχόφυμα-ατος (τὸ) νεώτ. παραμόρφωσις καὶ σχηματισμὸς τυλώματος ἐπὶ τοῦ ὄνυχος ἕνεκεν φλεγμονῆς τῆς μήτρας αὐτοῦ.

ὀνυχῶ-όω μτγν. δίδω εἴς τι σχῆμα ὄνυχος βλ.λ., κάμνω τι ὡς ὀνύχιον ἐν χρ. μ. τὸ παθ.: 'Ορειβ.46, 11,18 **τὸ ὠνυχωμένον** (τὸ) φέρον ἀπόληξιν ὁμοίαν πρὸς ὄνυχα σμίλης), Σχόλ.'Αριστφ.Βάτρ.232 **ὠνύχωται** (ἔχει δοθῆ σχῆμα ὁπλῆς ζῴου).

ὀνυχώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὀνυχοειδὴς βλ.λ.: Νεῖλ.'Επιστ.207.

ὀνύχωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ζωολ. κ. ὀνύχωσις-εως (ἡ) κερατίνη πλὰξ ἐν τῷ ἀντιβραχίῳ τοῦ ἵππου.

ὀνυχωτή (ἡ) δημ. ἐργαλεῖον ἔχον σχῆμα ὄνυχος ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ξυλουργοῖς πρὸς διάνοιξιν ὀπῶν ἐν τῷ ξύλῳ.

ὀνῶ Σουΐδ. «τὸ ὠφελῶ».

ὀνώδης-ους-ες ὁ πρὸς ὄνον βλ.λ.|| ὅμοιος: 'Αριστλ.Φυσιογν.812a,10,Φιλόδ.Ρητ.1,68, Γαλ.6,377F **ὀνώδης καὶ παχὺς τὴν ψυχήν**· **2)** μτγν. ὁ ὄνειος βλ.λ.: Πλούτ.'Ηθ.525E **ὀνώδης καὶ μυρμηκώδης φιλοπλουτία**· **3)** ὁμ. μτγν. **ὁ ἔχων τὸ χρῶμα** τοῦ ὄνου: αὐτ.362F.

ὄνωνις-ιδος (ἡ) κ. νεώτ., κ. **ὀνωνίς-ίδος** τὸ φυτὸν ὄνωνις (βλ. κατ.) ἡ ἀρχαία: Θεόφρ.Φἱ 6,1,3, Καλλ. ὀπ.π.Πλούτ.'Ηθ.44E ὡς .. **ἀνὰ τρηχεῖαν ὄνωνιν φύονται μαλακῶν ἄνθεα λευκοΐων,** Διοσκ.3,131· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **ἐλλοβοκάρπων,** ὧν εἶδος καὶ ὄνωνις ἡ ἀρχαία· **2)** κ. μτφ.: 'Αριστφ.ἀπ.π.Κωμ.'Αδέσπ.438 **ἐς** (τὴν) **πόλιν ἄξεις τήνδε τὴν ὀνώνιδα** (τὸ ὀχληρὸν τοῦτο φυτὸν) (πιθ. μτ. λογοπαιγνίου ἐπὶ τῆς λ. ὄνος).

ὄνωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ὄνωνις βλ.λ.: Νίκ.Θηρ. 872 **ὅσσωπός τε καὶ ἡ πολύχωνος ὄνωσις.**

ὀξάγγιον (τὸ) πάπ. ὀξύγγιον βλ.λ.

ὀξαγκαθιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βερβερὶς βλ.λ.

ὀξαζινικὰ σώματα (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικαὶ ἐνώσεις περιέχουσαι ἑξαμελῆ δακτύλιον καὶ ἀνὰ ἓν ἄτομον ἀζώτου καὶ ὀξυγόνου.

ὀξαιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δ. ἔκφρ. τοῦ ὀξοναιμία.

ὀξάλειος-ον μτγν. ὁ ὄξινος, ὁ ξινός: Ἀπολλδ. Καρ.25,3 **ὀξάλειοι συκαῖ.**

ὀξαλίδα (ἡ) δημ. τὸ λάπαθον βλ.λ. ἡ ὀξαλίς.

ὀξαλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὀξὺ τὸ ἐν τῇ ὀξαλίδι βλ.λ. περιεχόμενον· || **ὀξαλικὸν ὀξὺ** (τὸ) νεώτ. χημ. ἁ. αἰθανικὸν ὀξύ, δικαρβονικὸν ὀξὺ ἁπαντῶν εἰς φυτὰ ἡνωμένον μετὰ καλίου καὶ ἀσβεστίου, ἐν χρήσει παρὰ τῇ βαφικῇ καὶ τυποβαφικῇ ὡς καὶ διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν πίλων καὶ ἐξάλειψιν κηλίδων· || **ὀξαλικὴ διάθεσις** (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δυσκρασία τοῦ ὀργανισμοῦ, καθ' ἣν οὗτος σχηματίζει ἐν τῷ αἵματι καὶ ἀπεκκρίνει διὰ τῶν οὔρων ὀξαλικὸν ὀξύ.

ὀξάλιοι 'Ησ. «εἶδος σύκων».

ὀξαλίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. ὀξαλίδα τὸ φυτὸν λάπαθον βλ.λ.: Νίκ.Θηρ.840 **ἄρκτιον ὀξαλίδας τε**· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν γερανιοειδῶν· **2)** 'Ησ. «ὀξεῖα τρὺξ ἢ ὀξίνης οἶνος».

ὀξαλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῶν ὀργανικῶν τάξεων ἁπαντῶν ἐντὸς γαιανθράκων μετὰ γύψου, ἁ. χουμπολδτίνης.

ὀξάλμη (ἡ) (ὄξος) κ. νεώτ., ἐν πάπ. **ἐξάλμη,** ἡ μετ' ὄξους μεμειγμένη ἅλμη: Κρατῖν.143, 'Αριστφ. Σφ.331 **εἰς ὀξάλμην ἔμβαλε θερμήν,** Γαλ.6,616· || ἐν χρ. ἐν Σικελίᾳ πρὸς διατήρησιν ἐδεσμάτων: 'Αριστλ.Μετ.359b,15· || **ἐν χρ. κ. ἐν τῇ ἰατρικῇ**: 'Απολλών.π.Φιλούμ.32,3.

ὀξαλουρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀπέκκρισις μεγάλης ποσότητος ὀξαλικοῦ ἀσβεστίου διὰ τῶν οὔρων.

ὀξαλουρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀξαλουρίαν **βλ.λ.**: **ὀξαλουρικὸν ὀξὺ** (ὀργανικὸν ὀξὺ σχηματιζόμενον ἐκ τοῦ παραβανικοῦ ὀξέος διὰ θερμάνσεως μετ' ἀλκαλίων).

ὀξαποδῶ(ς) (ὁ) (ἔξω ἀπ' ἐδῶ) δημ. εὐφημιστ. ὁ διάβολος βλ.λ.

ὀξάρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. πυκνὸν ὀξικὸν ὀξὺ λαμβανόμενον διὰ ξηρᾶς ἀποστάξεως τῶν ξύλων.

ὀξέα (ἡ) μτγν. δ. τ. τοῦ ὀξύα βλ.λ.: Δοσίθ.396Κ.

ὀξεῖνος-η-ο δ.τ. τοῦ ὀξύϊνος βλ.λ.

ὀξεῖα (ἡ) κ. νεώτ. τὸ θηλ. τοῦ ὀξὺς βλ.λ. οὐσιαστικοποιηθέν, ὀνομασία τῆς λόγχης· Σουΐδ.· κ. παροιμ.: αὐτ. **δι' ὀξείας δραμεῖν** («ἐπὶ τῶν διακινδυνευόντων»)· **2)** νεώτ. γραμμ. **ὁ ὀξὺς τόνος**

τῆς λέξεως : **οἱ τόνοι τῆς ἀρχαίας εἶναι τρεῖς, ὀξεῖα, βαρεῖα καὶ περισπωμένη**· **3)** ὁμ. νεώτ. μουσ. ἓν τῶν ἐκφωνητικῶν σημείων τοῦ στενογραφικοῦ συστήματος τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς.

ὀξ(ε)ιδάση (ἡ) νεώτ. ἔνζυμον ὀξιδωτικὸν εὑρεθὲν εἰς τὸ δι' ὕδατος ἐκχύλισμα πολλῶν ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν ἱστῶν.

ὀξείδιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. δ. γρ. τοῦ ὀξίδιον βλ.λ. : Διευχ.π.'Ορειβ.4,7,21, Σουΐδ.· **2)** νεώτ.χημ. πᾶσα χημικὴ ἕνωσις στοιχείου τινὸς μετ' ὀξυγόνου : **ὀξείδιον σιδήρου - χαλκοῦ - ἄνθρακος - τοῦ μαγνησίου.**

ὀξ(ε)ιδῶ-άω νεώτ. κ. **ὀξ(ε)ιδώνω** ἑνῶ, ἑνώνω χημικῶς μετ' ὀξυγόνου στοιχεῖόν τι ἢ ἐπαυξάνω τὴν ἔν τινι χημικῇ ἑνώσει ἐνυπάρχουσαν ποσότητα ὀξυγόνου· ‖ **ὀξειδοῦν βακτηρίδιον** ὀξικοβακτηρίδιον βλ.λ. ἐπιφέρον τὴν θόλωσιν τοῦ ζύθου, τῆς μπίρας· **2)** κτ. ἐπέκτ. ἀφαιρῶ ὑδρογόνον ἔκ τινος σώματος τῇ ἐπιδράσει ὀξυγόνου· **3)** ἐπὶ μετάλλων, ἐνεργῶ ὥστε ταῦτα νὰ σχηματίσουν ὀξίδιον δι' ἐκθέσεως αὐτῶν εἰς τὴν ἐπίδρασιν ὀξυγόνου, ἰδίᾳ τοῦ ἀέρος, σκουριάζω· κυρ. τὸ παθ. **ὀξ(ε)ιδοῦμαι** ὡς ἀμτβ. σχηματίζω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μου ὀξίδιον, σκουριάζω.

ὀξειδώσιμος-ον νεώτ. ὁ ὑποκείμενος εἰς ὀξείδωσιν, ὁ ἐπιδεκτικὸς ὀξειδώσεως.

ὀξ(ε)ίδωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ προσθήκη ὀξυγόνου εἴς τι σῶμα ἢ ἡ ἀφαίρεσις ὑδρογόνου ἀπὸ ἑνώσεως περιεχούσης καὶ ὀξυγόνον· **2)** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀξειδῶ βλ.λ.; **3)** ἐπὶ μετάλλου τὸ ἔχειν σκωρίαν, τὸ σκούριασμα.

ὀξ(ε)ιδωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀξείδωσιν βλ.λ., ὁ δυνάμενος νὰ ἐπιφέρῃ ὀξείδωσιν.

ὀξ(ε)ιδωτός-ή-όν νεώτ. ὁ ὠξειδωμένος, ὁ ἔχων ὑποστῇ ὀξείδωσιν.

ὀξ(ε)ικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄξος βλ.λ., ὁ παράγων ὄξος : **ὀξεικὴ ζύμωσις** (ζύμωσις, ἧς ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ παραγωγὴ ὄξους)· ‖ **ὀξεικὸν ὀξὺ** ὀργανικὸν ὀξὺ ρευστὸν δριμυτάτης ὀσμῆς καὶ ὀξινωτάτης γεύσεως· ‖ **ὀξεικὸς αἰθὴρ** εὔοσμον φάρμακον ἐν χρήσει ὡς ἀναληπτικὸν καὶ ἀντιρρευματικόν· **2)** πᾶσα χημικὴ ἕνωσις τοῦ ὀξεικοῦ ὀξέος : **ὀξεικὸς χαλκός-μόλυβδος**· πρβλ. ὀξικός.

ὀξέλαιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἔμβαμμα, μεῖγμα ὄξους καὶ ἐλαίου, ξιδόλαδο : Ξενοκρ.21 (ἔκδ.Matth) μετ' ὀξελαίου ἐσθίονται.

ὀξεολευκώμα-ατος (τὸ) νεώτ. πᾶν πρῶτον προϊὸν τῆς διασπάσεως τῶν λευκωμάτων διὰ τῆς ἐπιδράσεως ἀσθενῶν ὀξέων.

ὀξερίας (ὁ) μτγν. ὄνομα σικελικοῦ τυροῦ, κτ. μὲν τὸν Πολυδ. τυρὸς χλωρός, κτ. δὲ τὸν 'Ησ. τυρὸς ἀχρεῖος : Κωμ.'Αδέσπ.880 (πιθ. ξερίας).

ὀξέως ἐπίρρ. κ. νεώτ., ποι. ὀξείως, ταχέως, ἐν τάχει, εὐθύς, ἀμέσως : Θουκ.6,0 **ξυμμάχοις ὡς ἀδικουμένοις ὀξέως βοηθοῦμεν**· ‖ μετὰ σπουδῆς, μετὰ ταχύτητας : Πλάτ.Πολ.567Β **ὀξέως ἄρα δεῖ ὁρᾶν αὐτόν**, 'Ελλ.'Επιγρ.986,3· **2)** νεώτ. μετ' ὀξύτητος, ζωηρότητος, ἰσχυρῶς, ἐντόνως : **ὀξέως ἀντήχει ἡ φωνὴ τοῦ βασανιζομένου.**

ὀξέωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἐλάττωσις τῆς ἀλκαλικότητος τοῦ αἵματος, προερχομένη ἐκ τῆς ηὐξημένης παραγωγῆς ὀξέων κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς ὕλης ἐν τῷ ὀργανισμῷ.

ὀξηλίς-ίδος (ἡ) μσν. ἡ ὀξαλίς βλ.λ.) : Θεόγνωστ.Καν.14.

ὀξηρός-ά-όν (ὄξος) ἐπὶ ἀγγείων, ὁ δεχόμενος, ὁ περιέχων ὄξος : Σοφ.άπ.306 **ὀξηρὸν ἄγγος**, 'Αριστφ.άπ.723 **ὀξηρὸν κεράμιον**, Διον.'Επιγρ.ΑΠ 12,108 **κώνωφ ὀξηρῷ τερπόμενος κεράμῳ**· **2)** ὁ **ἐμβεβαπτισμένος εἰς ὀξὺ ἢ εἰς ὄξος** : 'Ιππ.'Ελκ.15 σπλῆνες ὀξηροί· **3)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὀξύ, ξινό. Διοκλ.Κωμ.άπ.139 **ὀξηρῶν ἐμουμένων.**

ὀξιδ- νεώτ. δ.γρ. τοῦ ὀξειδ-.

ὀξίδιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ ὄξος βλ.λ., πρβλ. ξίδι· ‖ δ.γρ. τοῦ ὀξείδιον.

ὀξίζω μτγν. κ. μσν. ἔχω τὴν γεῦσιν ὄξους, ἔχω ξινάδα, ξινίζω : Διοσκ.1,115,2, Ματθ.'Ιατρ 154 **φακοὶ δὲ ὀξίζουσιν, εἴ τις αὐτοὺς προσενέγκαιτο, καὶ ἀηδεστέρους ποιοῦσι τοὺς ἐμέτους.**

ὀξικοβακτηρίδιον (τὸ) νεώτ.κ. ὀξεικο- σχιζομύκης πολυαρίθμων εἰδῶν, προκαλῶν τὴν ὀξικὴν ζύμωσιν.

ὀξικός-ή-όν νεώτ. δ. γρ. τοῦ ὀξεικὸς βλ.λ.· **2)** ὁ ἐξ ὄξους προερχόμενος· **3)** ἐπίθ. τῶν ἀλάτων καὶ ἐστέρων τοῦ ὀξικοῦ ὀξέος.

ὀξίνα (ἡ) 'Ησ. «ἐργαλεῖόν τι γεωργικὸν σιδηροῦς γόμφους ἔχον, ἑλκόμενον ὑπὸ βοῶν».

ὀξίνη (ἡ) Φώτ. «ἡ τοῦ στόματος διάθεσις, ἣν φασιν οἱ πολλοὶ τοῦ στομάχου ὀξίδα».

ὀξίνης (ὁ) ὁ ἔχων γεῦσιν ὄξινον, ὁ ξινός : 'Ιππ.Διαίτ.2,52 **ὀξίνης οἶνος**, Θεόφρ.Φ 9,20,4, Δίφιλ.82 ‖ κ. μ. **ὀξίνης** (οἶνος) ὡς οὐσ. : 'Ερμιππ.91· ‖ ὁ οἶνος οὗτος σαφῶς διακρίνεται ἀπὸ τοῦ ὄξους π. Πλούτ.'Ηθ.732Β· **2)** μτφ. ὁ ἔχων κακὸν χαρακτῆρα, δύστροπος, δυσάρεστος, ἐνοχλητικός : 'Αριστφ.'Ιππ.1304 **ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, ὀξίνην ὑπέρβολον**, αὐτ.Σφ.1082.

(ὀ)ξινίζω νεώτ. κ. δημ. καθιστῶ τι ὄξινον· **2)** ἀμτβ. καθίσταμαι, γίνομαι ὄξινος.

ὀξίνισις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **ὀξίνισμα**-ατος (τὸ) μετατροπή τινος εἰς ὄξινον· **2)** εἰδ. ἀλλοίωσις τροφῆς διὰ μεταβολῆς τῆς γεύσεως αὐτῆς εἰς ὄξινον, ξίνισμα· **3)** ἡ εἰς ὄξος μετατροπή.

ὄξινος-η-ον μσν. κ. νεώτ., δ. γρ. ὀξεινος, ὁ ἔχων γεῦσιν ὁμοίαν τῇ τοῦ ὄξους, ὁ ὑποστὰς ὀξικὴν ζύμωσιν, ὁ ξινός : ΑΒ 53,10 **ὄμφακες· τὰ ἄωρα τῶν βοτρύων καὶ ὄξινα**, 'Ερωτόκρ.2,434 **μὲ τὸν καιρὸ ὀλπίζω νὰ φάω τ' ὄξινο γλυκύ, ποὺ ἐδῶ δὲ γιοματίζω**· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὀξέα : **ὄξινον ἅλας** (τὸ περιέχον περίσσειαν ὀξέος κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ βασικὸν ἢ τὸ οὐδέτερον ἅλας)· ‖ **ὄξινος ἀντίδρασις** ἐμφαίνουσα τὴν παρουσίαν ὀξέων· ‖ **ὄξινα πετρώματα** τὰ ἔχοντα ὑψηλὴν περιεκτικότητα εἰς πυριτικὸν ὀξύ.

ὀξίον (τὸ) πάπ. τὸ ὀξίδιον βλ.λ.

ὀξίς-ίδος (ἡ) (ὄξος) ἀγγεῖον πρὸς ἐναπόθεσιν ὄξους, ὀξηρὸν ἀγγεῖον, ξιδερό : 'Αριστφ.Σφ.1509 **τουτὶ τί ἦν τὸ προσέρπον, ὀξὶς ἢ φάλαγξ**, Νικόστρ.9, 'Αξιόνικ.7, 'Επιγρ.,Πάπ.· ‖ ἰδ. πήλινον ὀξηρὸν ἀγγεῖον : Σχόλ.'Αριστφ.Βάτρ.1488· ‖ κ. ἐκ μετάλλου : αὐτ.Πλ.812 **ὀξὶς χαλκῆ γέγονε**, Σωπ. 19 **ὀξίδ' ἀργυρᾶν ἔχει**· **2)** μέτρον τι ἐν 'Αθήναις ὅμοιον τῷ ὀξυβάφῳ βλ.λ. κ. ἐν Κλεωναῖς ἡ κοτύλη βλ.λ.: 'Αριστφ.άπ.688, Δίφιλ.96· **3)** μτγν. τὸ φυτὸν ὀξαλὶς βλ.λ.) : Γαλ.11,631· **4)** ὁμ. μτγν. ἡ ὀξύτης βλ.λ. : 'Αλέξ.Τραλλ.Πυρ.6.

ὀξῖτις-ιδος (ἡ) πάπ. θηλ. ἐπίθ. ἡ ἔχουσα γεῦσιν ὄξους : **ὀξῖτις στυπτηρία.**

ὀξόβαμμα-ατος (τὸ) νεώτ. βάμμα παρασκευαζόμενον δι' ἐμβροχῆς φυτικῶν οὐσιῶν ἐν ὄξει.

ὀξόβαφον (τὸ) πάπ. δ.γρ. τοῦ ὀξύβαφον βλ.λ.

ὀξόγαρον (τὸ) γλωσσ. δ.γρ. τοῦ ὀξύγαρον βλ.λ.

ὀξόμελι-ιτος (τὸ) νεώτ. μεῖγμα μέλιτος καὶ ὄξους.

ὀξόμετρον (τὸ) νεώτ. εἶδος ἀραιομέτρου ἐν χρ. πρὸς εὕρεσιν τῆς πυκνότητος τῶν ὀξέων.

ὀξοναιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ παρουσία ὀξόνης βλ.λ. ἐν τῷ αἵματι.

ὀξόνη (ἡ) νεώτ. ἀκετόνη βλ.λ.

ὀξονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀξόνην, ἄ. ἀκετόνην βλ.λ.· **2)** ὁ περιέχων ὀξόνην.

ὀξόνιον (τὸ) νεώτ. τετρατομικὸν ὀξυγόνον ἀπαντῶν ἐντὸς ἀλάτων ὀξονιακῶν· **2)** ὁ ὀξύλιθος.
ὀξονουρία (ἡ) νεώτ. Ιατρ. ἡ ἐντὸς τῶν οὔρων παρουσία ὀξόνης.
ὀξονοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. μετουσίωσις ὀργανικῆς τινος ἐνώσεως εἰς ὀξόνην.
ὀξοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **ὀξοποιία** ἡ βιομηχανικὴ παρασκευὴ ὄξους.
ὀξοπώλης (ὁ) μτγν. ὁ πωλῶν ὄξος, ξιδάς, ξιδέμπορος : Πολυδ.7,198, Λιβάν.Λόγ.29,30.
ὄξος-ους-εος (τὸ) [ὀξύς] κ. μσν. κ. νεώτ. οἶνος ὄξινος, ὡς ἐκ τῆς δριμύτητος αὐτοῦ οὕτως ὀνομασθείς, κατωτέρας ποιότητος οἶνος, κρασὶ ποὺ ξινίζει, πρόστυχο, ξινόκρασο, λάγγερο· εἰδ. οἶνος μεταβληθεὶς εἰς ὄξινον δι' ὀξικῆς ζυμώσεως. ἐν χρ. ὡς ἥδυσμα χόρτων κ. ἄ. δ. ἐδεσμάτων, τὸ ξίδι : Αἰσχ.'Αγ.322 **ὄξος τ' ἄλειφά τ' ἐγχέας ταὐτῷ κύτει διχοστατοῦντ' ἄν, οὐ φίλω, προσεννέποις**, 'Αριστφ.'Αχ.35 **ὃς οὐδεπώποτ' εἶπεν, ἄνθρακας πρίω οὐκ ὄξος, οὐκ ἔλαιον**, Εὔβουλ.65, 'Αλεξ.285 **κοτύλας -τέτταρας ὄξους Δεκελικοῦ**, Γαλ.11,413, Πάπ., Πρόδρ.2,167 **ἀμανιτάριν ὄξος τε καὶ μέλιν ἐκ τάκάπνιν·** ‖ ἐν χρ. κ. ἐν βασάνοις, ἐν βασανισμοῖς : 'Αριστφ.Βάτρ.620 **εἰς τὰς ῥίνας ὄξος ἐγχέων**, ΚΔ Ματθ.27,34 **ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον·** ‖ ὁμ. κ. οἶνος ἐκ φοινίκων μεταβληθεὶς εἰς ὄξινον διὰ ζυμώσεως τοξικῆς : Ξεν.'Αν.2,3,14 **ἐνῆν δὲ σῖτος πολὺς καὶ οἶνος φοινίκων καὶ ὄξος ἑφητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν·** **2)** γεν. πᾶν τὸ ὄξινον, τὸ ξινό : 'Ιππ.Διαίτ.61 **αἱ ἀπὸ ὄξεος ὀξύτητες πικροχόλοισι μᾶλλον ἢ μελαγχολικοῖσι συμφέρουσι·** **3)** νεώτ. τὰ δι' ὀξικῆς ζυμώσεως ἀλκοολούχων ὑγρῶν παραγόμενον ὑγρόν· **ὄξος ἀρωματικὸν** νεώτ. φαρμακ. ὑγρόν. ἀρωματικὸν ἐξ ἀραιοῦ ὀξικοῦ ὀξέος, οἰνοπνεύματος καὶ αἰθερίων ἐλαίων· ‖ **ὄξος μολύβδου ὁ ὑγρὸς** ὑποξικὸς μόλυβδος· ‖ **ὄξος σαβαδίλλης** τὸ ἐκ σπερμάτων σαβαδίλλης παρασκευαζόμενον ὄξος· **4)** κ. ἐν μτφ χρ. ὡς ἐπιθ. ἐπὶ ἀνθρώπου δυστρόπου καὶ δριμέος : Θεόκρ. 15,148 **χὠνὴρ ὄξος ἅπαν.**
ὀξύ-έος (τὸ) νεώτ. χημικὴ ἕνωσις περιέχουσα ἐν τῷ μορίῳ αὐτῆς ἓν ἢ πλείονα ὑδρογόνα δυνάμενα ν' ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ ἠλεκτροθετικοῦ στοιχείου ἢ ῥίζης : **ὀξέα ἀνόργανα** (ὀνομασία τοῦ ὑδροχλωρικοῦ, θειϊκοῦ καὶ νιτρικοῦ ὀξέος), - **ὀργανικὰ** (τὰ ὀξέα ὧν ἡ ῥίζα εἶναι ὀργανικὸν σύμπλεγμα ἤτοι ἀνθρακοῦχον ἀλκυλικόν).
ὀξύα (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **ὀξυά**, Ιων. **ὀξύη**, μτγν. κ. **ὀξέα** τὸ φυτὸν ὀξύα ἢ ἀλσόφιλος : Ξάνθ.8, Θεόφρ.ΦΙ 3,3,8 **ἀγρίαν ὀξύην**, Δικαίαρχ.'Ιστ.2,2, Δοσίθ.396Κ· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **κυπελλοφόρων·** **2)** στέλεχος δόρατος ἐκ ξύλου ὀξύας : 'Αρχίλ.186, Εὐρ.'Ηρακλ.727 **τεύχη κόμιζε, χειρὶ δ' ἔνθες ὀξύην.**
ὀξυάκανθα (ἡ) κ. ὀξυάκανθος τὸ φυτὸν κράταιγος ἢ πυράκανθα : Θεόφρ.ΦΙ 1,9,3, Γαλ.6,643.
ὀξυακουσίλογος-ον γλωσσ. ὁ ὀξέως ἀκούων τοὺς λόγους, ὁ ἔχων ὀξεῖαν ἀκοήν.
ὀξυανθρακικός-ή-όν νεώτ. ὁ περιέχων ἀνθρακικὸν ὀξύ : **ὀξ- πηγαὶ** (αἱ ὀξυπηγαί).
ὀξυάντοχος-ον νεώτ. ὁ μὴ ἀλλοιούμενος, ὁ μὴ ἀποχρωματιζόμενος ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ὀξέων.
ὀξυαύγεια (ἡ) μτγν. ἰσχυρόν, ἐκθαμβωτικὸν φῶς : Φίλ.2,654 **τυφλωθῆναι πρότερον ἢ θεάσασθαι διὰ τὴν ὀξυαύγειαν καὶ τὸν ἐπεισρέοντα χείμαρρον τῶν μαρμαρυγῶν.**
ὀξύαυλος (ὁ) νεώτ. πνευστόν τι μουσικὸν ὄργανον, ἄ. ὀξυβόας, τὸ ὄμποε.
ὀξύβαρις (ἐνν. προσῳδία) (ἡ) μτγν. κ. **ὀξυβαρεῖα** ὁ τόνος περισπωμένη βλ.λ. : 'Αρκάδ.188,4, 'Αμμών. εἰς Λατ.Γραμμ.4,531Κ.
ὀξυβαφής-οῦς-ές μσν. ὁ βαθέως πορφυροῦς, ιανθινος, ἰώδης : Νικ.Χων. εἰς 'Ισαὰκ 3,5 **φάλαρα ὀξυβαφῆ αὐτῷ ἐνέδωκεν ἔχων.**
ὀξυβάφιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὀξύβαφον βλ.λ.) : 'Αντιφάν.163,5, Πάπ. **ὀξυβάφια τρύλλια.**
ὀξύβαφον (τὸ) [βάπτω] κ. **ὀξόβαφον** [πάπ.] μικρὸν σκεῦος δεκτικὸν ὄξους, ἀγγεῖον ὄξους, ξιδερό· δθ. γεν. εἶδος μικρᾶς κύλικος κεραμείας : 'Ιππ.Νούσ.2,47, Κρατῖν.187, 'Αριστφ.'Ορν.361 **ὀξύβαφον ἐντευθενὶ προσθοῦ λαβὼν ἢ τρύβλιον**, 'Αντιφάν.163,5, 'Επιγρ.· **2)** ὡς μέτρον, τὸ τέταρτον κοτύλης, περίπου τὸ ἐν ὄγδοον τῆς λίτρας : 'Αλεξ.172,11 **ὀξύβαφον μέλιτος**, Θεόφρ.ΦΙ 9,11,7, Νίκ.Θηρ.598, Διοσκ.3,27· **3)** μτγν. εἶδός τι ἁρμόνικας ἀποτελουμένης ἐκ μικρῶν πηλίνων σκευῶν τυπτομένων διὰ ξύλου : Φιλόπ.'Ιω.'Υπόμν.'ΑριστΧ. Ψυχ.353,13 (κῶδ. ὀφόβ-), Σουΐδ. ἐν λ. Διοκλῆς.
ὀξυβελής-οῦς-ές ὁ εἰς ὀξεῖαν αἰχμὴν ἀπολήγων, ὁ ἔχων ὀξὺ ἄκρον : 'Ιλ.Δ 126 **ἆλτο δ' ὀϊστὸς ὀξυβελής·** ‖ γεν. ὁ ὀξύς, μυτερός, τραχύς : 'Οππ. 'Αλ.2,346 **νῶτα καράβου ὀξυβελῆ·** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ ἐχίνου ὡς περιβαλλομένου δι' ὀξέων κέντρων : 'Εμπ.83,2 **ὀξυβελεῖς χαῖται·** **2)** μτγν. κ. μτφ. ὁ κεντρίζων οἱονεὶ δι' ὀξέος κέντρου, ὁ σφοδρός : 'Οππ.'Αλ.4,41 **πόθον ὀξυβελῆ·** **3)** ὁμ. μτγν. τὸ οὐδ. **ὀξυβελὲς** ὡς οὐσ. μικρὰ χειρουργικὴ μάχαιρα, τὸ νυστέρι : Γαλ.12,413· **4)** ὁμ. μτγν. ὁ ταχέως ἐξακοντίζων βέλη, ὁ ῥίπτων ταχέα βέλη : Φίλ.Βελοπ.54,49 **ὀξυβελῆ** (ὄργανα)· ἀντίθ. λιθοβολικά· **5)** τὸ ἀρσ. **ὀξυβελὴς** μτ. ἡ ἄνευ τῆς λ. καταπέλτης μηχανὴ πρὸς ἐξακόντισιν βλημάτων ἐν πολέμῳ : Διόδ.Σ 20,85 **ἤρξατο κατασκευάζειν δύο χελώνας τὴν μὲν πρὸς τοὺς πετροβόλους, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ὀξυβελεῖς.**
ὀξυβελικὸν [ὄργανον] (τὸ) μτγν. ὁ ὀξυβελὴς βλ.λ.5) : Διόδ.Σ 20,75 **ἐπιστήσας τῷ χείλει τοῦ ποταμοῦ . . πολλὰ τῶν ὀξυβελικῶν.**
ὀξύβλαττα (ἡ) μτγν. λαμπρὸν πορφυροῦν χρῶμα : Κῶδ.'Ιουστιν.4,40,1.
ὀξυβλέπτης (ὁ) γλώσσ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν ὅρασιν· 'Ησ. ἐν λ. ἀτρέστοις.
ὀξυβλεπτῶ-έω μτγν. ἔχω ὀξεῖαν ὅρασιν : 'Αρρ. 'Επίκτ.2,11,22 **εἰ οὐκ ὀξυβλεπτεῖς.**
ὀξυβλεψία (ἡ) ἀρχ. λεξ. ὀξύτης ὁράσεως· 'Ησ. ἐν λ. ὀξυωπίαν.
ὀξυβόας (ὁ) κ. νεώτ. **κ. ὀξυβόης**, ὁ ὀξέως βοῶν, ὁ ὀξείας φωνὰς ἐκβάλλων, ὁ ὀξέως κρώζων, ἐπὶ πτηνῶν : Αἰσχ.'Αγ.57 **γόον ὀξυβόαν τῶνδε μετοίκων·** ‖ ἐπὶ κώνωπος, ὁ ὀξέως βομβῶν : Μελέαγρ.ΑΠ 5,150 **ὀξυβόαι κώνωπες, ἀναιδέες, αἵματος ἀνδρῶν σίφωνες·** ‖ ἐπὶ ἀνθρώπου, ὁ ὀξέως φωνάζων : Λουκ.ΖΤραγ.31 **ἀνέρες ἐστήσαντο ὀξυβόαι·** **2)** νεώτ. ὁ ὀξύαυλος βλ.λ.
ὀξυβόλος-ον 'Επιγρ. ὁ ὀξυβελὴς βλ.λ.4).
ὀξυβουλία (ἡ) σχόλ. ἡ ταχεῖα σκέψις, ἀπόφασις : Σχόλ.'Ιλ.Κ 204 **οὐκ ἔδει προοιμίων, ἀλλ' ὀ-.**
ὀξυβρέχω πάπ. ἐμβρέχω ἐν ὄξει, βρέχω σὲ ξίδι.
ὀξύγαλα-ακτος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. γάλα ὄξινον, ξινόγαλα : Κτησ.ἀπ.57,22 **πίνουσι . . ὀξύγαλα τῶν προβάτων**, Στράβ.7,4,6 **τυρῷ καὶ γάλακτι καὶ ὀξυγάλακτι**, Πλούτ.'Αρτξ.3 **ποτήριον ἐκπιεῖν ὀξυγάλακτος**, Γαλ.6,689, Πρόδρ.1,187· **2)** νεώτ. καταχρηστ. ἡ γιαούρτη βλ.λ.
ὀξυγαλάκτινος-η-ον μτγν. ὁ πεποιημένος ἐξ ὀξίνου γάλακτος : Γαλ.697,12 **ὀξυγαλάκτινος τυρός.**
ὀξυγαλατάς (ὁ) μσν. ὁ πωλῶν ὀξύγαλα, ξινόγαλα : Πρόδρ.2,187 **ἂν ἤμουν ὀξυγαλατάς, ὀξύγαλα νὰ πούλουν.**
ὀξυγαρίζω μτγν. κ. **ὀξογαρίζω** ἡδύνω, ἀρτύνω δι' ὀξυγάρου βλ.λ. : 'Ιερόφιλ.Φυσ.1,411,15 **ἐκ τῶν λαχάνων . . τὸ κολίανδρον μετρίως ὀξυγαρίζειν ὄξει σκιλλητικῷ.**

ὀξύγαρον (τὸ) μτγν. κ. **ὀξόγαρον** (γλωσσ.) ἄρτυμα ἐξ ὄξους καὶ γάρου : Ἀρρ.Ἐπίκτ.2,20,30, Γαλ. 6,534, Ἀθήν.2,67E **λεκτέον δὲ ὀξύγαρον διὰ τοῦ υ καὶ τὸ δεχόμενον αὐτὸ ἀγγεῖον ὀξύβαφον.**

ὀξύγγιον (τὸ) μτγν. χοίρειον λίπος : Διοσκ.3,104 ὀξυγγίῳ **λείῳ διαφορεῖ χοιράδας,** Ὀρειβ.ἀπ.97.

ὀξυγένειος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξὺ γένειον, μυτερὸ γένι, σφήνα, μούσι : Πολυδ.4,145.

ὀξύγενυς-υος (ὁ) μτγν. ἡ ὀξεῖα ἄκρα τοῦ πώγωνος : Πολυδ.2,97.

ὀξύγη (ἡ) γλωσσ. εἶδος ἀκρίδος.

ὀξύγλυκυς-εια-υ, θηλ. κ. -υς, νεώτ. κ.-ος ὁ ὀξὺς ἅμα καὶ γλυκύς, ξινόγλυκος : Αἰσχ.ἀπ.363 ὀξυγλύ**κεια ῥόα,** Ὀρειβ.ἀπ.53 **ὁ τῆς ὀξυγλύκεος ῥοιᾶς χυλός**· **2)** τὸ οὐδ. **ὀξύγλυκυ** (ποτὸν) ὡς οὐσ. κ. **ὀξυγλυκές** κ. **ὀξύγλυκον** (γλωσσ.) ποτὸν ἐκ μέλιτος μετ' ὄξους παρεσκευασμένον : Ἱππ.Ἀγμ. 11,36, Γαλ.18(2),466, Γλωσσ.

ὀξύγναθος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν σιαγόνα· ‖ ἐπὶ ζῴων, ὁ ἔχων ὀξὺ ῥύγχος.

ὀξυγονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ὀξυγόνον, ὁ σχετικὸς μετ' αὐτοῦ.

ὀξυγονοκόλλησις-εως (ἡ) νεώτ. αὐτογενὴς συγκόλλησις μετάλλων διὰ φλογὸς παραγομένης διὰ τῆς καύσεως ἀσετυλίνης ἢ ὑδρογόνου ὑπὸ πίεσιν διὰ καθαροῦ ὀξυγόνου.

ὀξυγονοκολλητής (ὁ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν ὀξυγονοκόλλησιν βλ.λ.

ὀξυγόνο(ν) (τό) μτγν., νεώτ. κ. δημ. μήκων ῥοιάς : ΨΔιοσκ.4,63 (κώδ. -τονον), Ἀπουλ.Βοταν.53 (πιθ.), Γλωσσ.· **2)** νεώτ. κ. δημ. χημικὸν στοιχεῖον ἀτομικοῦ βάρους 16 ἤτοι **ἀέριον ἄχρουν,** ἄοσμον καὶ ἄγευστον βαρύτερον τοῦ ἀέρος ἀλλ' ἓν τὸ κυρίων συστατικῶν τούτου ὡς καὶ τοῦ ὕδατος.

ὀξυγονοῦχος-ον νεώτ. ἰδ. ἐπὶ ὑγρῶν, ὁ περιέχων ὀξυγόνον : **ὀξυγονοῦχον ὕδωρ** (διάλυμα ὑπεροξιδίου τοῦ ὑδρογόνου).

ὀξυγονῶ-όω νεώτ. ἐπὶ μετάλλων, ἑνώνω σῶμά τι μετ' ὀξυγόνου, ἁ. ὀξειδῶ· ‖ παθ. **ὀξυγονοῦμαι** ἀποκαθαίρομαι τῇ ἐπιδράσει τοῦ ὀξυγόνου.

ὀξυγόνωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ μετ' ὀξυγόνου ἕνωσις ἰδίως τοῦ αἵματος καὶ λόγῳ ταύτης μεταβολὴ αὐτοῦ εἰς ἀρτηριακόν.

ὀξύγοος-αν ποι. ὁ ὀξέως γοῶν, ὁ ὀξεῖς ἐκβάλλων γόους : Αἰσχ.Ἑπτ.320 **ὀξυγόοις λιταῖσι.**

ὀξυγραφία (ἡ) μσν. ἡ ταχυγραφία : Ἀνών.π. Ἀλλάτ. εἰς Μεθοδ.Συμπ.361.

ὀξυγράφος-ον μτγν. ὁ ταχέως γράφων, ταχυγράφος : ΠΔ Ψαλμ.44(45),2 **ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου,** Φίλ.2,363.

ὀξυγραφῶ-έω μσν. γράφω ταχέως, εἶμαι ταχυγράφος : Εὐθύμ.Ζυγαβ.Πρόλογ. εἰς Ψαλμ.1,205.

ὀξυγρῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἐκρηκτικὴ ὕλη ἐκ κονιοποιημένου ἄνθρακος καὶ ὑγροῦ ἀέρος ἢ ὀξυγόνου.

ὀξυγώνιος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν γωνίαν : Ἀριστλ.Τοπ.107a,17, Ὀνήσανδρ.10,16· ‖ τὸ οὐδ. **ὀξυγώνιον** ὡς οὐσ. τὸ σῶμα τὸ ἔχον ὀξείας γωνίας : Ἐπίκ.Ἐπιστ.2,50U· ‖ νεώτ. γεωμ. ἐπὶ τριγώνου, ὁ ἔχων πάσας τὰς γωνίας αὐτοῦ ὀξείας.

ὀξυγωνιότης-ητος (ἡ) μτγν. τὸ ἔχειν ὀξεῖαν γωνίαν : Ἀπολλδ.Δαμ.Πολιορκ.24 **ἵνα μὴ κόπτῃ τὰ σχοινία ἡ ὀξυγωνιότης αὐτῶν.**

ὀξυδέρκεια (ἡ) κ. νεώτ. Ζωναρ. «τὸ ὀξέως βλέπειν, ὀξυδορκία δέ»· **2)** νεώτ. τὸ ὀξέως ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν πραγμάτων.

ὀξυδερκής-οῦς-ές κ. νεώτ., συγκρ. **-έστερος,** ὑπερθ. **ὀξυδερκέστατος,** ὁ ἔχων ὀξεῖαν ἢ ταχεῖαν ὅρασιν : Ἡρ.2,68 **τυφλὸν δὲ ἐν ὕδατι, ἐν δὲ τῇ αἰθρίῃ ὀξυδερκέστατον,** Ἀριστλ.Θαυμ.834b,28, Ἡγήσ.9, Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ.262,10 **ὀξυδερκεστέρα ὄφις,** Λουκ.Τίμ.25 **ὀξυδερκὴς τότε πως καὶ ἀρτίπους γίνομαι**· **2)** νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων, ὁ ὀξέως ἀντιλαμβανόμενός τι· **3)** ἐνεργ. ὁ παρέχων ὀξυδέρκειαν, ὀξύτητα ὁράσεως : Διοκλ.ἀπ.128 **ὀξυδερκὲς ὕδωρ**· πρβλ.Διοσκ. 5,5, Γαλ.12,263.

ὀξυδερκία (ἡ), ἰων. **ὀξυδερκίη,** κ. **ὀξυδέρκεια** ἡ ὀξεῖα καὶ ταχεῖα ὅρασις : Δημόκρ 119, Ἐπίκ.Φυσ. 28, ἀπ.6, Ἀπολλδ.3,10,3 **ὀξυδερκίᾳ διήνεγκεν,** Γαλ. 14,241, Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ.258,17.

ὀξυδερκικός-ή-όν μτγν. κ.μσν. ὁ καθιστῶν ὀξεῖαν καὶ ταχεῖαν τὴν ὅρασιν, ὁ ὀξύνων τὴν ὅρασιν : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.10,23,29,Ματθ.Ἰατρ.320 **τὸ ὅμοιον καὶ ἐπὶ τῶν ὀξυδερκικῶν συντετύχηκε κολλυρίων.**

ὀξυδερκῶ-έω πιθ. ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ ὀξυδορκῶ βλ.λ. : Φίλ.1,409, Ἡσ. ἐν λ. ἐκ δυοῖν τρία βλέπεις.

ὀξυδερκώ-οῦς (ἡ) μτγν. ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς : Παυσ. 2,24,2 **ἔχεται μὲν ἱερὸν Ἀθηνᾶς Ὀξυδερκοῦς.**

ὀξυδερκῶς ἐπίρρ., μτγν., συγκρ. κ. νεώτ. **ὀξυδερκέστερον,** ὁμ. ὑπερθ. **ὀξυδερκέστατα,** μετ' ὀξυδερκείας : Φίλ.1,590, αὐτ.229.

ὀξυδορκής-οῦς-ές δ.τ. τοῦ ὀξυδερκής βλ.λ.

ὀξυδορκία (ἡ) δ.τ. τοῦ ὀξυδερκία βλ.λ. : Ἱππόδ. π.Στοβ.4,39, Ἀνδρόν.P 572M, Πλωτῖν.5,9,1.

ὀξυδορκικός-ή-όν μτγν. δ. τ. τοῦ ὀξυδερκικὸς βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.69A **ὥσπερ ὀξυδορκικὸν ὄμματι ταρασσομένῳ καὶ φλεγμαίνοντι,** Γαλ.11,778.

ὀξυδορκῶ-έω ἔχω ὀξεῖαν, ἰσχυρὰν ὅρασιν : Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλ.1421a,22, Κωμ.Ἀδέσπ.359, Στράβ. 6,2,1 **λέγεταί τις τῶν ὀξυδορκούντων ἀπό τινος σκοπιῆς ἀπαγγέλλειν.**

ὀξύδουπος-ον μτγν. ὁ ὀξέως ἠχῶν, ὁ ὀξὺν δοῦπον παράγων : Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 6,94 **κύμβαλ' ὀξύδουπα κοιλοχείλεα.**

ὀξυδρόμος-ον σχόλ. κ. μσν. ὁ δρομαίως, ὁ ταχέως θέων, τρέχων : Σχόλ.Πίνδ.Ο 13,51 **ἡ ὀξυδρόμος ἡμέρα,** Φιλῆς Ψυχ.312 **ἰοῦ δὲ μεστὰ καὶ φθορᾶς ὀξυδρόμου.**

ὀξυδρομῶ-έω μτγν. τρέχω ταχέως : Κύριλλ.Ὁμ. 7,83 **τοῖς ὀξυδρομοῦσι νεανίαις ἀκολουθεῖν.**

ὀξυδρόμως ἐπίρρ. μσν. ταχέως : Φιλῆς 2,44.

ὀξυέθειρ-ειρος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. **ὀξυέθειρος-ον,** ὀν. πληθ. **ὀξυέθειρες,** αἰτ. **ὀξυέθειρας,** ὁ ἔχων τὰς ἐθείρας, τὰς τρίχας ὀξείας, αἰχμηράς, ἐπὶ τοῦ ἐχίνου : Μάρκελλ.Σιδ.35 **ὀξυέθειρες ἐχῖνοι**· ‖ κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἀκανθῶν, ὁ αἰχμηρός, ὁ μυτερός, σουβλερός : Νόνν.Δ 14,368 **ὀξυέθειρας ἀκάνθας.**

ὀξυέλαιον (τὸ) μτγν. μεῖγμα ἐλαίου καὶ ὄξους, λαδόξιδο ἢ ξιδόλαδο : Γαλ.13,397.

ὀξυζενέ (τὸ) δημ. ὀξυγονοῦχον ὕδωρ.

ὀξυζύμια (τὰ) μτγν. ὀξέα προκαλοῦντα ζύμωσιν : ΨΔημόκρ:π.Ζώσ.Ἀλχ.160B.

ὀξύζω δ.τ. τοῦ ὀξίζω βλ.λ.

ὀξύζωμος-ον μτγν. ὁ κεκαρυκευμένος δι' ὀξέος ἐμβάμματος, μὲ ξινὴ σάλτσα : Ἀπίκιος 6,9,241.

ὀξύη (ἡ) ἰων. τ. τοῦ ὀξύα βλ.λ.

ὀξυηκοΐα (ἡ) κ. νεώτ., δωρ. **-ᾱκοΐα** ἡ ὀξύτης εἰς τὸ ἀκούειν, τῆς ἀκοῆς : Ἱππόδ.π.Στοβ.4,39,26, Μετοπ.π.αὐτ.3,1,115, Πλούτ.Ἠθ.34C **ποιουμένους μελέτην καὶ ἄσκησιν ὀξυηκοΐας,** Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ. 327,14, Πολυδ.2,82 (παρεμβολή).

ὀξυήκοος-ον κ. νεώτ., συγκρ. **ὀξυηκοώτερος,** ὑπερθ. **ὀξυηκοώτατος,** ὁ ἔχων ὀξύτητα ἀκοῆς, ὀξεῖαν ἀκοήν, δθ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν ἀντίληψιν, ὁ ὀξέως αἰσθανόμενος : Πλάτ.Τίμ.75B **ὀξυήκοον αἴσθησιν,** Ἀριστλ.ΖΙ 534a,6 **μάλιστα ὀξυηκόους εἶναι τῶν ζῴων τοὺς ἰχθῦς,** Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ. 295,23, Λουκ.Εἰκ.20 **τὸν Κροίσου παῖδα ὀξυηκοώτερον εἶναι τοῦ Μελάμποδος,** Πορφ.Ἀποχ.3,8, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,65 **ὀξυηκοώτατος** (πιθ. ἀνάγν. ἀντὶ ὀξυηκούστατος).

ὀξυηχής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀξέως ἠχῶν, ἐπὶ φωνῆς ὀξείας : Φιλόστρ.Σοφ.1,8 **ὀξυηχὲς ἠκούετο.**

ὀξύηχος-ον μτγν. ὁ ὀξυηχής : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,97.

ὀξυθανασία (ἡ) μτγν. τὸ ταχέως ἐν βραχεῖ ἀποθνήσκειν, ταχὺς θάνατος : Ἡλιόδ.'Αστρλ. εἰς Κατ.'Αστρλ.Κ 8(4),238.
ὀξυθάνατος-ον μτγν. ὁ ταχέως θνήσκων, βραχύβιος, λιγόζωος : Εὐνάπ.'Εκλ.292 (ἔκδ.Mai.) **γένος ἀνθρώπων . . ὀξυθάνατον καὶ φιλοκίνδυνον'** **2)** ἐνεργ. ὁ ταχέως φονεύων : Στράβ.17,2,4 **ἡ μὲν σπιθαμιαία ἥπερ καὶ ὀξυθανατωτέρα.**
ὀξυθηγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀξύθηκτος βλ.λ., μ. μτφ. ἐπὶ καιρῶν : Γαλ.19,183 **ὀξυθηγεῖς καιροί.**
ὀξύθηκτος-ον ὁ ὀξέως ἠκονημένος, ὁ ἔχων ὀξεῖαν αἰχμήν, κόφιν : Εὐρ.'Ανδρ.1150 **παῖς ὀξυθήκτῳ πλευρὰ φασγάνῳ τυπείς'** **2)** γλωσσ. τοῦ ταναηκὴς βλ.λ. : Σχόλ.'Ιλ.'Οξ.1087,63· **3)** ἐπὶ προσ. ἐν μτφ.χρ. ὁ ὑπὸ πάθους ὀξέως κεντριζόμενος, ὁ ἐμμανής : Σοφ.'Αντ 1301 **ἣ δ' ὀξύθηκτος ἥδε βωμία πέριξ λύει κελαινὰ βλέφαρα.**
ὀξυθρήνητος-ον σχόλ. γλώσσ. τοῦ ὀξυγόος βλ.λ. : Σχόλ.Αἰσχ.'Επτ.320.
ὀξύθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) μτγν. **πιθ. ὁ** ἔχων ξανθὰς τρίχας, ξανθὴν κόμην : Κατ.'Αστρλ.Κ 7,198.
ὀξυθύμησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ῥοπὴ εἰς ταχὺν θυμόν : 'Αρτεμίδ.Δαλδ.4,69 (δ.ἀνάγν.).
ὀξυθυμία (ἡ) εὔθυμία, ἡ ὀξύς, αἰφνιδιαστικῶς ἐπερχόμενος θυμός : 'Ιππ.'Επιδ.2,4,4, Εὐρ.'Ανδρ.728 **ἀνειμένον . . γένος καὶ δυσφάλακτον ὀξυθυμίας ὕπο,** Ροῦφ.π.'Ορειβ.6,5· **2)** ἐρεθιστικότης : 'Αρετ. Χρον.Παθ.1,5, Πολυδ.2,231.
ὀξυθύμια (τά) τόποι ἐν τριόδοις παρὰ ἀγάλματα τῆς 'Εκάτης : Εὔπ.120 **δν χρῆν ἐν τε ταῖς τριόδοις κἀν τοῖς ὀξυθυμίοις προστρόπαιον τῆς πόλεως καίεσθαι,** 'Υπερείδ.ἀπ.79, Πολυδ.5,163 **τῶν ὀξυθυμίων ἀτιμότερος'** πρβλ. 'Εκαταῖα 2).
ὀξυθυμίας (ὁ) μτγν. ὁ ὀξὺς εἰς ὀργήν, ὁ εὐόργητος, ὁ ὀξύθυμος : Πολυδ.2,231.
ὀξύθυμος-ον κ. νεώτ. κ. δημ.' **ὁ** εὐκόλως· ὀργιζόμενος, εὐόργητος, ἀφόθυμος : 'Επίχ.281, Εὐρ. Μήδ.319 **γυνὴ γὰρ ὀξύθυμος, ὡς δ' αὔτως ἀνήρ,** 'Αριστφ.Σφ.406, 'Αριστλ.Ρητ.1368b,20, ΠΔΠαροιμ. 14,17 **ὀξύθυμος πράσσει μετ' ἀβουλίας'** ‖ τὸ οὐδ. **ὀξύθυμον** ὡς οὐσ. ἡ ὀξυθυμία βλ.λ. : Εὐρ. Βάκχ.671 **καὶ τοὐξύθυμον καὶ τὸ βασιλικὸν λίαν,** Μέν.π.Στοβ.'Ανθ.20,22 **τὸ ὀξύθυμον τοῦτο καὶ λίαν πικρόν'** **2)** ὡς ἐπίθ. τοῦ 'Αρείου Πάγου, ὁ ταχέως καὶ αὐστηρῶς τιμωρῶν, ὁ ἐν ᾧ παρέχεται ταχεῖα καὶ αὐστηρὰ τιμωρία : Αἰσχ.Εὐμ.705 **κερδῶν ἄθικτον τοῦτο βουλευτήριον, αἰδοῖον, ὀξύθυμον'** **3)** πάπ. τὸ οὐδ. **ὀξύθυμον** ὡς οὐσ. εἶδος τοῦ φυτοῦ θύμος βλ.λ.
ὀξυθυμῶ-έω εἶμαι ὀξύθυμος, ὀργίζομαι τάχιστα : Εὐρ.'Ανδρ.689 **ἣν δ' ὀξυθυμῇς, σοὶ μὲν ἡ γλωσσαλγία μείζων'** **2)** ἐν τῷ παθ. τ. παροργίζομαι, χολοῦμαι : 'Αριστφ.Σφ.501 **ὅτι κελητίσαι κέλευον, ὀξυθυμηθεῖσά μοι'** **3)** εἶμαι εὐερέθιστος, ὀξύθυμος βλ.λ. : Γαλ.15,598.
ὀξύϊνος-η-ον (ὀξύα) κ.μσν. κ.νεώτ.. μτγν. **κ. ὀξέϊνος** ὁ ἐκ ξύλου ὀξύας, ἀπὸ ὀξυᾶ κατεσκευασμένος : Θεόπομπ.Κολ.π.'Αθήν.4,183Β **σκινδαφὸν λυρόεντα μέγαν χείρεσσι τινάσσων ὀξύϊνον,** Θεόφρ.Φl 5,7,2 **ὀξυΐνην τρόπιν,** 'Απολλδ.Δαμ.Πολιορκ.176,5, Γεωπ.15,2,7, Γλωσσ.
ὀξυκαμπής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν καμπήν, ἐπὶ ἀγκίστρου : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.45,18,13.
ὀξυκάρδιος-ον ὁ ὀξύθυμος βλ.λ.1) : Αἰσχ.'Επτ. 907 **ἐμοιράσαντο δ' ὀξυκάρδιοι κτήμαθ',** 'Αριστφ. Σφ.930 **σφῆκες ὀξυκάρδιοι.**
ὀξυκάρηνος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν κάραν, ὁ ὀξυκέφαλος βλ.λ. : Νικ.Θηρ.223 **πᾶς δέ τοι ὀξυκάρηνος ἰδεῖν ἔχις,** Διον.Περ.642 **οὕνεκα ταυροφανές τε καὶ ὀξυκάρηνον ὁδεύει.**
ὀξυκαφουρά (ἡ) νεώτ. παρασκεύασμα ἐκ καφουρᾶς χρήσιμον εἰς τὴν ἰατρικήν.
ὀξύκεδρος (ἡ) κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ἄρκευθος βλ.λ. ἡ ὀξύκεδρος · Θεόφρ.Φl 3,12,3.
ὀξυκέλευθος-ον μτγν. ὁ ταχέως διασχίζων τὰς κελεύθους, ὁ ταχέως βαίνων : Νόνν.Δ 5,228 **ὀξυκέλευθον ἐπιδρόμον.**
ὀξυκέντητος-ον μσν. ὁ ὀξέως κεντῶν : Νικήτ. Εὐγ.5,148 **τὸ τῶν ὀνύχων ὀξυκέντητον σθένος.**
ὀξύκεντρος-ον μσν. ὁ ἔχων, ὁ φέρων ὀξὺ κέντρον : ΚΜανασσ.Χρον.339 **τριβόλοις ὀξυκέντροις,** αὐτ.5599 **ἀκάνθαις ὀξυκέντροις.**
ὀξυκέρασος (ἡ) νεώτ. τὸ φυτὸν βυσσινέα βλ.λ.
ὀξυκέρατος-ον ὁ ὀξύκερως : Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.424.
ὀξύκερως-ωτος (ὁ,ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξέα, αἰχμηρὰ κέρατα : 'Οππ.Κυν.2,445 **ὀξύκερως θήρ,** Εὐστ. εἰς Διον.Περ.1004 **κερώνυχα τὸν ὀξύκερων φασιν οἱ παλαιοί.**
ὀξύκεστρον (τὸ) νεώτ. τεχνικὸν ἐργαλεῖον **ἐν** εἴδει κοπέως ἢ γλυφίδος ἐν χρήσει παρὰ τοῖς σιδηρουργοῖς, λεπτουργοῖς, τορνευταῖς κτλ.
ὀξυκεφαλία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀξυκεφάλου, τὸ ἔχειν ὀξὺ σχῆμα, ἡ κορυφὴ τοῦ κρανίου **ἐκ** προώρου συνοστεώσεως τῶν ὀστῶν.
ὀξυκέφαλος-ον μτγν., μσν. **κ. νεώτ.** ὁ ἔχων κεφαλὴν σχήματος ὀξέος : Πολυδ.2,43, Φιλούμ. 31,1, Σχόλ.'Αριστφ.'Ορν.1295.
ὀξυκινησία (ἡ) μτγν. ὀξύτης κινήσεως : Πτολ. Τετράβ.1, Πορφ. π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,12, Εὐνάπ.Β Σοφ.473Β, 'Ιω.Λυδ.Μην.2,9.
ὀξυκίνητος-ον μτγν. ὁ ταχέως κινούμενος : Λουκ.'Αποκ.28 **τὸ ὀργίλον καὶ κοῦφον καὶ ὀξυκίνητον'** **2)** κτ. ἐπέκτ. ὁ ταχέως ἀντιλαμβανόμενός τι : Φίλ.1,605 **ὀξυκίνητος διάνοια'** **3)** ὁ ταχέως ἐξελισσόμενος, ἐπὶ δοθιήνων : Κόσσ.Πρ.1.
ὀξυκοΐα (ἡ) ἐσφ. γρ. κωδ. ἀντὶ ὀξυηκοΐα.
ὀξυκάμινα (τά) μτγν. ἐλαῖαι διατηρούμεναι ἐν ἅλμῃ ἢ ἐν ὄξει : Πετρών.66,7.
ὀξύκομμι (τό) πάπ. εἶδός τι κόμμεως.
ὀξύκομος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν κόμην, ὀξείας, αἰχμηρὰς καὶ σκληρὰς τρίχας, ἐπὶ τοῦ ἐχίνου : 'Οππ.Κυν.2,599 **ἐχίνοις ὀξυκόμοισιν'** ‖ ἐπὶ τῆς ἐλάφου, ὁ φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κέρατα μὲ ὀξείας ἄκρας : αὐτ.194 **ὀξύκομον κεράμου ἔρνος'** ‖ ἐπὶ ἰχθύος, ὁ ἔχων ὀξείας ἀκάνθας : Μάρκελλ Σιδ.21· **2)** μτφ. ἐπὶ πίτυος, ὁ ἔχων φύλλα βελονοειδῆ : ΑΠ Συμπ.5,46.
ὀξύκοος ἐσφ. γρ. κωδ. ἀντὶ ὀξυήκοος.
ὀξυκόρακος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξὺν κόρακα, ὀξεῖαν, ἀγκιστροειδῆ ἄκραν : Παῦλ.Αἰγ.6,87 **ὀξυκοράκῳ σμιλίῳ.**
ὀξύκραμα-ατος (τό) γλωσσ. τὸ ὀξύκρατον βλ.λ.
ὀξυκραματοπώλης (ὁ) γλωσσ. ὁ πωλῶν ὀξύκραμα, ὀξύκρατον βλ.λ.
ὀξύκρατον (τό) (κεράννυμι) μτγν., ἰων. -κρητον ὄξινος οἶνος μεμιγμένος μεθ' ὕδατος : Διοσκ.2,105, 'Αρετ.'Οξ.Νούσ.1,1, Γαλ.11,439, 'Αντυλλ. π. Ματθ. 'Ιατρ.73 **ὀξυκράτῳ ποτίζομεν,** 'Αέτ.15,1.
ὀξυκύαμια (τά) γλωσσ. κ.-κύαμα κύαμοι **ἐν** ὄξει.
ὀξυκυτταρίνη (ἡ) νεώτ. πᾶν προϊὸν τῆς ὀξειδώσεως τῆς κυτταρίνης ἔχον μεγάλην ἀναγωγικὴν δύναμιν καὶ ἱκανότητα εἰς τὴν ἀπορρόφησιν χρωστικῶν οὐσιῶν.
ὀξυκώκυτος-ον **ὁ** δι' ὀξείας **φωνῆς,** μεγαλοφώνως θρηνηθείς : Σοφ.'Αντ.1316 **παιδὸς τόδ' ᾔσθετ' ὀξυκώκυτον πάθος.**
ὀξυλάβεια (ἡ) μσν. ἡ ὀξύτης, ταχύτης εἰς τὸ ἐπιλαμβάνεσθαι εὐκαιρίας' Εὐστ.123 **«εἴη ἂν ὁ** 'Εκατόγχειρ, ὁ πολύχειρ, **ἡ** πράξεσιν, ἡ πλήθει στρατοῦ ἢ μηχαναῖς' ἡ δ' ἐν τοιούτοις δραστηριότης, ὀξυλάβεια ἔργων λέγεται» πρβλ. ὀξυλαβία.
ὀξυλάθη (ἡ) μσν. εἶδος πυράγρας, τσιμπίδας : Κεδρ.Γεώργ.19 **τοῦτον δέ φασι διὰ μυστικῆς εὐχῆς τὴν ὀξυλάθην δεξάμενον ἐκ τοῦ ἀέρος τὴν**

χαλκευτικὴν Αἰγυπτίοις παραδοῦναι· πρβλ. Σουΐδ. ἐν λ. Ἥφαιστος.
ὀξυλἄβής-οῦς-ές ὁ ταχέως λαμβάνων τι, ἐπὶ ἀετοῦ : Ἀριστλ.ΖΙ 619b,29 **φύσει γάρ ἐστι φθονερὸς καὶ ὀξύπεινος, ἔτι δὲ ὀξυλαβής.**
ὀξυλἄβία (ἡ) σχόλ. ἡ ὀξυλάβεια βλ.λ. : Σχόλ. Ἰλ.Ν 527 **ἀκμῆς καὶ ὀξυλαβίας χρῄζει.**
ὀξυλᾰβίδιον (τὸ) Ἐπιγρ. ὑποκορ. τοῦ ὀξυλάβη.
ὀξύλἄβος-ον μσν. ὁ ὀξυλαβὴς βλ.λ.· Εὐστ. 1753,50 «ὁ δὲ ὀξύχειρ καὶ ὀξύλαβος ῥηθείη ἄν, καὶ ἡ κατ' αὐτὸν σπουδή, ὀξυλάβεια»· **2)** ἡ ὀξυλάβη βλ.λ.· Σχόλ.Ἰλ.Ε 477 «πυράγρην τὸ ὀξύλαβον».
ὀξυλαβῶ-έω ταχέως ἐπιλαμβάνομαι εὐκαιρίας, δραστηρίως ἐνεργῶ : Ξεν.Ἑλλ.7,4,27 **ὅσοι μὲν οὖν ἐγγύτατά τε ἐτύγχανον ὄντες καὶ ὠξυλάβησαν, ἐξῆλθον,** Μέν.Ἐπιτρ.528, Γαλ.Σφαιρ.Γυμν.3.
ὀξυλάλος-ον ὁ ὀξέως, ταχέως λαλῶν : Ἀριστφ. Βάτρ.815 **ὀξυλάλον . . θήγοντος ὀδόντα.**
ὀξυλάπαθον (τὸ) μτγν., μσν. κ. -ος τὸ φυτὸν λάπαθον τὸ οὖλον, τὸ ἀγριολάπαθον : Διοσκ.2,114, Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.2,2, Γαλ.6,635, Γεωπ.2,5,4.
ὀξύλευκος-ον μτγν. ὁ ἔχων χρῶμα ὀξὺ (ἀνοικτὸν πορφυροῦν) καὶ λευκόν : Παχυμ.Γ 4,29 **τὰ ὀξύλευκα παράσημα ἀπεβάλετο κατὰ τρόπον.**
ὀξύληκτος-ον νεώτ. ὁ ἀπολήγων εἰς ὀξεῖαν ἄκραν : **ὀξύληκτον ῥύγχος.**
ὀξυλίδι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν λάπαθον τὸ ὀξυλάπαθον.
ὀξύλιθος (ὁ) νεώτ. μῖγμα χλωριασβέστου καὶ ὑπεροξιδίου τοῦ νατρίου, τὸ ὁποῖον ριπτόμενον εἰς τὸ ὕδωρ ἀναδίδει ὀξυγόνον.
ὀξυλίπἄρος-ον ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὄξους καὶ ἐλαίου : Τιμοκλ.π.Ἀθήν.7,295Β **ὅσα τε τῶν γενῶν ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται,** Σωτ.Κωμ.1,19 ὀξυλίπαρον χυμίον.
ὀξυλιπὴς ἄρτος (ὁ) μτγν. ἄρτος παρεσκευασμένος δι' ὄξους καὶ λίπους : Γαλ.10,575, Ἀέτ.5,68 **τρέφειν δὲ ῥεούσης μὲν ἔτι τῆς γαστρός, ἀλφίτοις τε καὶ τοῖς καλουμένοις ὀξυλιπέσιν ἄρτοις.**
ὀξυλοβῶ-έω λεξ. ἔχω ὀξεῖαν τὴν ἀκοήν· Σουΐδ.
ὄξυλον Ἡσ. «ὅμοιον . . , ἰσόξυλον».
ὀξυμάθεια (ἡ) μτγν. τὸ ὀξέως, ταχέως μανθάνειν : Στράβ.2,3,5 **τίς δ' ἡ ὀξυμάθεια τῆς διαλέκτου, ἀφ' ἧς ἱκανὸς ἦν πεῖσαι τὸν βασιλέα** (δ.ἀνάγν. ὀξυμαθία).
ὀξυμᾰθής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀξέως, ταχέως μανθάνων : Φρύν.Σοφ.Παρ.97Β, Σουΐδ.ἐν λ.θυμόσοφος.
ὀξύμᾰλον Περσικόν (τὸ) μτγν. λακ. ὀνομ. τοῦ κοκκύμηλον Περσικόν, δαμάσκηνον: Ἀριστφ.Βυζ.π. Ἀθήν.3,83Α **τὰ κοκκύμηλά φησι τοὺς Λάκωνας καλεῖν ὀξύμαλα περσικά,** Ἡσ.
ὀξύμαχος-ον νεώτ. ὁ ἀνθιστάμενος εἰς τὴν διαβρωτικὴν ἐπήρειαν τῶν ὀξέων : **ὀξύμαχα ἐπιχρίσματα - κρατερώματα.**
ὀξυμελής-οῦς-ές ὁ ὀξέως ᾄδων : Ἀριστφ.Ὄρν. 1095 (ἐσφ. ἀνάγν.· διορθ. **ὀξὺ μέλος**).
ὀξύμελι-ῐτος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ ὀξυμελίκρατον βλ.λ. : Ἱππ.Διαίτ.19 **χρῆσθαι δὲ ποτῷ . . , ὀξυμέλιτι χειμῶνος μὲν θερμῷ, θέρεος δὲ ψυχρῷ,** Λυσ.ἀπ.42, Ἀριστλ.Πρ.922a,6· πρβλ. Διοσκ.5,14, Γαλ.15,677· ‖ π. νεωτ. εἶδος ἰατρικοῦ σκοπίου ἐξ ὄξους μετὰ μέλιτος.
ὀξυμελίκρᾶτον (τὸ), ἰων.-**κρητον** ποτὸν ἐξ ὄξους καὶ μέλιτος : Ἱππ.Τόπ.Ἄνθρ.17· πρβλ. ὀξύμελι.
ὀξυμέριμνος-ον ὁ ὀξέως μελετηθείς, ὁ πολλῆς τυχὼν μερίμνης : Ἀριστφ.Βάτρ.877 **ὅταν εἰς ἔριν ὀξυμερίμνοις ἔλθωσι στρεβλοῖσι παλαίσμασιν ἀντιλογοῦντες.**
ὀξυμετρία (ἡ) νεώτ. κεφάλαιον τῆς ἀναλυτικῆς χημείας πραγματευόμενον τὸν προσδιορισμὸν τῶν ὀξέων τῶν περιεχομένων ἔν τινι διαλύματι.
ὀξυμετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀξυμετρίαν βλ.λ.

ὀξύμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ὀξύτητος τοῦ γάλακτος· **2)** ὄργανον πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἐν τῷ ἀέρι ποσότητος ὀξυγόνου καὶ ἀζώτου· ὅ. εὐδιόμετρον.
ὀξυμήνῖτος-ον πιθ. ὁ ἐπιφέρων ὀξεῖαν μῆνιν, ὀργὴν (ἐπὶ τῶν Ἐρινύων) : Αἰσχ.Εὐμ.472 **φόνου διαιρεῖν ὀξυμηνίτους δίκας.**
ὀξύμιτρα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **τῆς οἰκογεν. τῶν ἀνωνοειδῶν.**
ὀξύμολπος-ον ὁ ὀξέως, ταχέως μέλπων : Αἰσχ. Ἑπτ.1028 **ὀξυμόλποις προσσέβειν οἰμώγμασιν.**
ὀξύμορφος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν μορφήν : Δαμασκ.Ι 1,679Ε **πατρόθεν ὀξύμορφον.**
ὀξυμυρσίνη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ κεντρομυρσίνη, τὸ φυτὸν ὀξυμυρσίνη ἡ ἀκανθώδης· Διοσκ.4,144 «μυρσίνη ἀγρία· οἱ δέ, ἱερόμυρτον, οἱ δέ, ὀξυμυρσίνη», Ἀνδρόμ. π. Γαλ.13,842, Ζώπυρ.π.Ματθ. Ἰατρ.350 **μυρσίνης φύλλα καὶ ὀξυμυρσίνης,** Γαλ. 6,643· ὅ. χαμαιμυρσίνη· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **τῆς τάξεως τῶν λειριωδῶν.**
ὀξύμωρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατ' ὀξὺν τρόπον μωρός, ὁ φαινόμενος μωρός· ‖ **τὸ ὀξύμωρον** ὀξεῖά τις ἔκφρασις, λόγος εὐφυὴς ὀξύτερος φαινόμενος καθ' ὅσον φαίνεται ἀνόητος ἢ παράδοξος : Σέρβ. εἰς Οὐεργίλ.Αἰν.7,295· ‖ νεώτ. εἰδ. **ὀξύμωρον σχῆμα** σχῆμα λόγου, καθ' ὃ συνάντονται ἔννοιαι ἀποκλείουσαι μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον ἀλλήλας, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν ἐκφράζουσαί τι ὀρθὸν (οἷον **σπεῦδε βραδέως**).
ὀξύνιτρον (τὸ) μτγν. μεῖγμα ὄξους καὶ νίτρου, σόδας : Παῦλ.Αἰγ.5,4.
ὀξυνόγλυκος-ον μσν. δημ., ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὀξινο-, ὁ ἔχων γεῦσιν ὄξινον καὶ γλυκεῖαν : Πρόδρ.2,165 **καὶ τρίτον ὀξυνόγλυκος κροκάτη μαγειρεία.**
ὀξύνοια (ἡ) νεώτ. ἡ ὀξύτης τοῦ νοῦ, ὀξεῖα ἀντίληψις, ἡ ἱκανότης τοῦ ταχέως ἀντιλαμβάνεσθαι.
ὀξυνοσία (ἡ) μτγν. ὀξεῖα, ἔντονος καὶ ταχέως ἀναπτυσσομένη νόσος : Κατ.Ἀστρλ.Κ 1,119.
ὄξυνος (ὁ) μσν. κ. **ὄξινος** ὁ ὀξίνης οἶνος βλ.λ. : Γεωπ.6,4,5 **ὅταν ὄξυνος γένηται.**
ὀξύνους-οος-ουν-οον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξὺν τὸν νοῦν, ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ ταχέως ἀντιλαμβάνεσθαι : Σχόλ.Αἰσχ.Πέρσ.93, ΚΜανασσ.Χρον.5705 **βουλευτὴς ὀξύνους.**
ὀξυντήρ-ῆρος (ἡ) μτγν. ὁ ποιῶν τι ὀξύ, ὀξύνων, ἀκονῶν : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 6,64 **πλατὺν ὀξυντῆρα μεσοσχιδέων δονακήων** (τ.ἔ. μαχαίριον)· πρβλ.Ἀκύλ., ΠΔ Ἰὼβ 41,22.
ὀξυντικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ ὀξύνειν· **2)** ὁ μετατρέπων τι εἰς ὀξύ.
ὄξυντρα (τὰ) ἀμοιβὴ διὰ τὸ ἀκόνισμα ἐργαλείων : Ἐπιγρ. **ὄξυντρα σιδήρου,** αὐτ. **τῶν Βακχίου σιδηρίων Παρμένοντι ὄξυντρα.**
ὀξύνω κ. νεώτ., παρατ. (παρ)**ώξυνον,** μέλλ. (παρ) **οξυνῶ,** ἀόρ. (παρ)**ώξυνα,** παρακ. (παρ)**ώξυγκα,** μέσ. κ. παθ. (παρ)**οξύνομαι,** παρατ. (παρ)**ωξυνόμην,** παθ. μέλλ. (παρ)**οξυνθήσομαι,** ἀόρ. (παρ)**ωξύνθην,** παρακ. (παρ-,ἀπ)**ώξυμμαι** κ. μτγν. (ἀπ-, συν)**ώξυσμαι,** ὑπερσ. (παρ)**ώξυντο,** καθιστῶ τι ὀξύ, κοπτερόν, ἀκονῶ : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.790,5 **ἔγχος ὀξύνειν σιδήρῳ·** κ. παθ. : Διον.Περ.177 **ἄκρη ἐς μυχὸν ὀξυνθεῖσα·** ‖ ἐπὶ τῆς ρινός : Γαλ.17(1), 998 **ῥῖνα ὠξυμμένην,** Μηναῖ.1,17 Ἑσπερ.ἀνάγνωσμα Σοφ.Σολ. **ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν·** ‖ μτφ. καθιστῶ τι ὀξύ, διαπεραστικόν : Σιμπλ.ΑΠ 304,5 **τὴν βλεπτικὴν αἴσθησιν ὀξύνει πλέον, - ὀξύνει τὴν φωνήν·** ‖ κ. νεώτ. καθιστῶ τι ἀντιληπτικώτερον : **τὰ σταυρόλεξα ὀξύνουν τὴν διάνοιαν·** ‖ ἀμτβ. γίνομαι ὀξύς, ἐπὶ πόνου : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,11· **2)** μτφ. παροξύνω, παροργίζω, ἐρεθίζω : Σοφ.Τρ.1176 **καὶ μὴ 'πιμεῖναι τοὐμὸν ὀξῦναι στόμα·** κ. παθ. : Ἡρ.8,138 **ὁ δὲ ταῦ-**

τα ἀκούσας **καὶ ὀξυνθεὶς πέμπει .. ἱππέας**· πρβλ. ΠΔ'Ιεζ.21,9|14) **ὀξύνου καὶ θυμώθητι**· **3**) π. γραμμ. θέτω τὸν τόνον ὀξεῖαν, ὀξυτονῶ : 'Απολλ. Δύσκ.'Αντων.28,5 (παθ.)· **4**) καθιστῶ τι ὄξινον, ξινόν : Γαλ.6,91· || παθ. εἶμαι ἢ γίνομαι ὄξινος, ξινίζω : 'Αριστλ.ΖΓ 753a,23, Λουκ.'Επ.Κρον.26 **μὴ ὁ οἶνος ὀξυνθῇ**· || ὀμ.κ.ἀμτβ. ἐν τῷ ἐνεργ.: Θεόφρ. ΦΙ 4,3,4 τὸν **οἶνον οὐ διαμένειν, ἀλλ' . . ὀξύνειν.**

ὀξύνωτος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν ᾠδικῶν τῆς ὁμοιογεν. τῶν **μυιοθηριδῶν.**

ὀξυόδους-όδοντος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. μσν. **ὁ** ἔχων ὀξεῖς ὀδόντας·: Νόνν.Δ 40,484 **ὀξυόδοντι καταγράφαντι γενείῳ,** Τζέτζ.εἰς Λυκόφρ.34· || **κ. μτ.** οὐδ. οὐσ.· πρβλ. Λοβέκ.Παραλ.248.

ὀξυόεις-εντος-εσσα-εν (ὀξύη) ὁ κατασκευασθεὶς ἐκ ξύλου ὀξύας, ἀπὸ ὀξυά· 'Ησ. «ὀξυόεντι, ὀξεῖ ἢ ὀξυΐνῳ· ὀξύα δὲ εἶδος δένδρου» (ἡ ἐκ τοῦ ὀξὺς παραγωγὴ δὲν εἶναι πιθανή) : 'Ιλ.Ε 568 **τὼ μὲν δὴ χεῖράς τε καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα,** αὐτ.Ξ 443 **δουρὶ μετάλμενος ὀξυόεντι.**

ὀξυοξέα (ἡ) νεώτ. χημ. τάξις ὀργανικῶν ὀξέων περιεχόντων ὑδροξύλια βλ.λ.

ὀξυόπτης (ὁ) σχόλ. **ὁ** βλέπων ὀξέως : Σχόλ.Νίκ. Θηρ.392.

ὀξυοσμία (ἡ) νεώτ. **κ. ὀξυοσφρησία** ἰδιάζουσα ἀνάπτυξις τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ὀσφρήσεως (οἷα π. τισι φυλαῖς κ. ἐπί τινων ζῴων).

ὀξυόστρᾰκος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξὺ ὄστρακον : Λουκ.Λεξιφ.13 **πήλινα ταυτὶ ποτήρια, ὀξυόστρακα, εὐπυνδάκωτα.**

ὀξυουρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. **κ. ὀξύουρος** (ὁ) γένος νηματωδῶν ἑλμίνθων.

ὀξυπᾰγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν αἰχμήν, μυτερός : 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 6,109 **ὀξυπαγεῖς στάλικας,** Νόνν.Δ 14,385 **ὀξυπαγὴς ὄνυξ**· || ὁ ἀκανθώδης : 'Οππ.'Αλ.1,261 **ὀξυπαγὴς κάραβος.**

ὀξυπαθής-οῦς-ές ὁ περιπαθής· || συνήθ. ἐπίρρ. ὀξυπαθῶς Σουΐδ. «λίαν περιπαθῶς».

ὀξυπαιδερώτινος-αν μτγν. ὁ ἔχων χρῶμα ὀξὺ τοῦ φυτοῦ παιδέρωτος : 'Ιστ.Αὐγ.Αὐρηλιαν.46.

ὀξυπαραύδητος-ον ὁ ὀξέως, ἀγρίως φωνάζων : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.76.

ὀξυπαροπτῶ-άω μτγν. ἕφω, φήνω ταχέως : Γαλ.19,649 **ὀξυπαροπτᾶν χυμόν.**

ὀξυπείνης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ ταχέως αἰσθανόμενος πεῖναν, ὁ ταχέως πεινῶν : 'Ανών.ΗΝικ. 182,9, Πρόκλ.εἰς'Ησίοδ.'Εργ.522 **τένθης λέγεται ὁ** ὀξυπείνης **καὶ προτένθης,** Φιλῆς Ψυχ.3,8.

ὀξύπεινος-ον ὁ σφόδρα πεινῶν, πειναλέος, ἀδηφάγος, λαίμαργος, ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ : 'Αριστλ.ΖΙ 619b,26 φύσει **γάρ ἐστι φθονερὸς καὶ ὀξύπεινος**· ἐπὶ προσ. : 'Αντιφάν.276, Εὔβουλ.10,4· κ. μτφ. : Πλούτ.'Ηθ.512F **πρὸς τοὺς λόγους ὀξύπεινος.**

ὀξυπέπερι-εως (τὸ) μτγν. μῖγμα ὄξους καὶ πεπέρεως : Ξενοκρ.π.'Ορειβ.2,58,84.

ὀξυπετής-οῦς-**ές** σχόλ. ὁ ὀξέως, ταχέως πετῶν : Σχόλ.'Οδ.3,372.

ὀξύπετρος-ον 'Ησ. «**γῆς ποιὸν** εἶδος **οἱ** γεωργικοί φασιν».

ὀξυπευκής-οῦς-ές ὁ ἔχων ὀξεῖαν αἰχμήν, μυτερός : Αἰσχ.Χο.640 **ξίφος . . ὀξυπευκὲς οὐτᾷ.**

ὀξυπηγή (ἡ) νεώτ. πηγὴ περιέχουσα **ἄφθονον** ἐλεύθερον ἀνθρακικὸν **ὀξὺ ἐν** διαλύσει.

ὀξύπικρος-ον ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. ὁ ὀξὺς ἅμα καὶ πικρός, ὁ δριμύς· 'Ησ. ἐν λ. ὀξυπευκές.

ὀξύπληκτος-ον ὁ πληγεὶς ἐξ ὀξέος, ἰσχυροῦ πλήγματος : Σοφ.'Αντ.1301 **ἡ δ' ὀξύπληκτος ἥδε βωμία πέριξ** (εἰκ., δ. ἀνάγν. ὀξύθηκτος).

ὀξυπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) ὁ ὀξέως **πλήττων, ὁ ὀξέως** ἔντονος : Σοφ.ἀπ.524 **ὀξυπλῆγας γόους.**

ὀξύπλους-οος-ουν-οον νεώτ. ἐπὶ πλοίων, ὁ ταχέως πλέων· || ὁ **πλέων ὑπὸ** γωνίαν ὅσον τὸ δυνατὸν ὀξεῖαν πρὸς τὸν ἄνεμον (οἷον **τὰ** λατίνια, οἱ κέρκουροι, αἱ βρατσέραι).

ὀξυποδητής (ὁ) γλωσσ. ὁ ἐπισχύνων τὸ βῆμα.

ὀξυποδία (ἡ) γλωσσ. ἡ ταχυποδία.

ὀξυποδῶ-έω γλωσσ. ἐπιταχύνω τὸ βῆμα.

ὀξυπολῠφᾰγία (ἡ) γλωσσ. **ἡ ταχύτης εἰς τὸ** τρώγειν καὶ χωνεύειν.

ὀξυπόριος-ον μτγν. ὁ ἐπιταχύνων **τὴν πορείαν,** τὴν χώνευσιν, ὁ πεπτικός : Φιλούμ.π.'Αέτ.9,23 **ὀξυπόριος** (τροφή)· || τὸ οὐδ. ὀξυπόριον φάρμακον| φάρμακόν τι πεπτικόν : ΨΓαλ.19,717, 'Αέτ.5,68.

ὀξύπορος-ον μτγν. ὁ ὀξυπόριος βλ.λ. : Γαλ. 14,751, 'Ορειβ.ἀπ.46.

ὀξυπόρος-ον μτγν. **ὁ** ἔχων ὀξὺν πόρον, στόμα : 'Οππ.'Αλ.2,406 **ὡς ὅ γε** *σάρκας* **δάπτων·ὀξυπόροιο κατέσπασεν ἄγγεος ἔξω**· **2**) ὁ ταχέως πορευόμενος, διερχόμενος, ὁ ἐνεργητικός, ἐπὶ φαρμάκων : Διοσκ.3,58 **μείγνυται δὲ** ἡ **ῥίζα . . χρησίμως καὶ τοῖς** ὀξ- **καὶ ταῖς πεπτικαῖς δυνάμεσι.**

ὀξυπόρφῠρος-ον μσν. ὁ ἔχων χρῶμα ὀξὺ πορφυροῦν : Βλεμμ.de chymia ms. **ξηρίον τετελειωμένον τῇ χροιᾷ** ὀξυπόρφυρον.

ὀξυπόρως ἐπίρρ. μσν. ἐν ταχείᾳ πορείᾳ : Στουδ.Θεόδ.740 (ἔκδ.Mi.).

ὀξύπους-οδος-ουν κ. νεώτ. ὁ ἔχων ταχεῖς πόδας, ὠκύπους, ταχύς : Εὐρ.'Ορ.1550 **τόνδε λεύσσω Μενέλεων δόμων πέλας ὀξύπουν**· **2**) νεώτ. ζῳολ. γένος **σταφυλινιδῶν** ἐντόμων κολεοπτέρων.

ὀξύπρῳρος-ον ὁ ἔχων ὀξεῖαν πρῷραν· ὅθ. ὁ εἰς ὀξὺ ἀπολήγων, ἔχων ὀξεῖαν ἄκραν, ὁ μυτερός : Αἰσχ.Πρ.423 **ὀξυπρῴροισι βρέμων ἐν αἰχμαῖς,** 'Οππ.'Αλ.3,333 **ὀξύπρῳρος ῥάχις**· (π.'Αχαι.π.Lex. Mes 458 γρ. διὰ ι).

ὀξύπτερος-ον ὁ ἔχων ὀξείας ἢ ταχείας πτέρυγας· || εἰδ. ὡς οὐσ. ὁ ὀξύσχοινος βλ.λ.: ΨΔιοσκ. 4,52· || **κ.** τὸ πτηνὸν ἱέραξ : Κλήμ.'Αλ.Στρωμ. 5,8,52,1· || ὀμ. σημ. κ. τὸ οὐδ. **ὀξύπτερον** : Γλωσσ.· || **τὰ ὀξύπτερα** αἱ ὀξεῖαι, ταχεῖαι πτέρυγες, τὰ γρήγορα πτερά : Αἰσώπ.Μῦθ.3,4 **περικόφας αὐτοῦ τὰ ὀξύπτερα.**

ὀξύπῡγος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀξεῖς, μυτεροὺς γλουτούς : 'Ιππιατρ.14.

ὀξυπύθμενος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξύν, μυτερὸν πυθμένα : Ξενοκρ.π.'Ορειβ.2,58,85.

ὀξύπυκνος-ον μτγν. ὁ κατὰ ἕνα τόνον ὀξύτερος τοῦ πυκνοῦ, ὁ μετ' ὀξύτητος πυκνός : Κλεωνίδ.'Αρμ.4,9 ὀξύπυκνος **φθόγγος,** Βακχεῖ.'Αρμ.27· πρβλ.'Αριστείδ.Κ 1,6.

ὀξυπύνδαξ-ᾰκος (ὁ,ἡ) ὁ ὀξυπύθμενος βλ.λ., ἐπὶ ποτηρίων : Εὔβουλ.π.'Αθήν.11,471D **μέλαιναν, εὐκύκλωτον, ὀξυπύνδακα, στίλβουσαν.**

ὀξυπώγων-ωνος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξὺν πώγωνα, ὁ μὲ μυτερὸ μοῦσι : 'Ηφαιστ.'Αστρ.2,2.

ὀξῠρεγμία (ἡ) κ. νεώτ. ὄξινος ἐρυγή, ἀναγωγὴ ἀπὸ στομάχου, ξινίλα τοῦ στομάχου δι' ἔλλιπῆ πέψιν : 'Ιππ.'Αφορ.6,1 **ἐν τῇσι** χρονίῃσιν **λειεντερίῃσιν ὀξυρεγμίη ἐπιγενομένη πρότερον σημεῖον ἀγαθόν,** 'Αρετ.'Οξ.Παθ.2,3, Γαλ.6,344, 'Αέτ.9,43· || ἡ δυστροπία ἢ ὀξυθυμία, ἡ ἐκ κακῆς, ἐκ δυστρόπου διαθέσεως προερχομένη : 'Αριστφ.ἀπ.473· πρβλ. κρομμυοξυρεγμία, ὀξωρεγμία.

ὀξυρεγμιῶ-ιάω μτγν. πάσχω ἐξ ὀξυρεγμίας βλ.λ., **ἐρεύγομαι** ξινά : Διοσκ.4,1 **μετὰ μέλιτος ἑφθοῦ ὁμοίως καὶ ὀξυρεγμιῶσι δίδοται,** 'Αντυλλ. π.'Ορειβ.6,8,3· πρβλ.Φώτ. «ὀξυρεγμεῖν, ὅταν μεθ' ἡμέραν ἐποξύσῃ ἡ τροφή».

ὀξυρεγμιώδης-ους-ες ὁ πάσχων ἐξ ὀξυρεγμίας: 'Ιππ.'Αφορ.6,33, Διαίτ.28· **2**) ὁ προκαλῶν ὀξυρεγμίαν : 'Αρετ.Χρον.Παθ.5,8 **ὀξυρεγμιώδεις φῦσαι,** Γαλ.10,579 **ὀ- ἀπεψία.**

ὀξυρεπής-οῦς-ές κ. **ὀξυρρεπής** ('Ησ.) ὁ ὀξύρροπος βλ.λ. : Πίνδ.Ο 9,91 **ὀξυρεπεῖ δόλῳ** (μετ' εὐ-

στρόφου δολιότητος]· || π. Ἡσ. «ὀξυρρεπής· ὀξέως βαρῶν, ἢ ῥέπων, ἢ κινούμενος».

ὀξυρρεπῶς ἐπίρρ., μτγν. κατὰ τρόπον ὀξυρρεπῆ βλ.λ. : Μᾶρκ.Ἐρ.1041B.

ὀξύρριζα [ἡ] νεώτ. χημ. πᾶσα ῥίζα ἥτις ἑνουμένη μεθ᾽ ὑδροξυλίων σχηματίζει ὀξύ.

ὀξύρρῑν-ῖνος [ὁ,ἡ] [ῥίς] κ. -ρρίς ὁ ἔχων **ὀξεῖαν** καὶ λεπτὴν ῥῖνα : Ἱππ.Ἐπιδ.2,5,1.

ὀξύρρῑνος-ον κ. νεώτ. ὁ ὀξύρριν βλ.λ. : Ζωναρ.ἐν λ.Γρυπόν [παρεμβολή].

ὀξυρρόδῐνον ἔλαιον [τὸ] μτγν. ῥοδέλαιον μεμιγμένον μετὰ ὄξους : Ἀθήν.2,67F **οὕτως οὖν ἐροῦμεν καὶ ὀξυρρόδινον,** Γαλ.11,559, Γλωσσ.

ὀξύρροδον [τὸ] νεώτ. ὄξος ἐν ᾧ ἔμειναν πρὸς ἐμβροχὴν πέταλα ῥόδων, τριανταφυλλόξιδο.

ὀξυρροπία [ἡ] μτγν. ἡ ταχεῖα μεταβολή, ἐξαφάνισις : Βέττ.Βάλ.299,35 **ὀξυρροπία τῆς ὥρας.**

ὀξύρροπος-ον ὁ ταχέως ῥέπων, κλίνων πρὸς τὸ ἓν μέρος, ὁ ἔχων ὀξεῖαν ῥοπήν, κλίσιν, κυρ. ἐπὶ ζυγοῦ εὐπαθείας· μτφ. **ὀξύρροπος πρὸς τὴν ὀργὴν** αἰφνιδίως καὶ ταχέως ἐξαπτόμενος εἰς ὀργήν, ὀξύθυμος : Πλάτ.Θεαίτ.144A **οἵ τε ὀξεῖς . . πρὸς τὰς ὀργὰς ὀξύρροποί εἰσι,** Ἰουλ.Λόγ.265D **ὀξύρροπος εἰς ὀργήν**· κ. γεν. σφοδρός, εὐερέθιστος : Μέμν.2 **νοῦς ὀξύρροπος πρὸς τὰς μιαιφονίας**· κ. αἰφνίδιος : Πλάτ.Πολ.411B **ἀσθενῆ ποιήσας τὸν θυμὸν ὀξύρροπον ἀπειργάσατο**· || τὸ ὀξύρροπον ἡ ὁρμητικότης ἢ σφοδρότης: Λογγῖν.18,1 **τὸ ὀξύρροπον τῆς πεύσεως**· πρβλ. ὀξυρεπής.

ὀξυρρόπως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὀξύρροπον βλ.λ. : Δίων Κ ἀπ.50,3.

ὀξυρρυγχῑτικὸν μέτρον [τὸ] **πάπ.** μέτρον χωρητικότητος ἐν Αἰγύπτῳ.

ὀξύρρυγχος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξὺ ῥύγχος· μτφ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν αἰχμήν, μυτερός : Ἐπιχ.51 **ὀξύρρυγχοι ῥαφίδες**· || δν. εἴδους γραφῆς : Φιλοπ.Ἰω.Ὑπομν.ΑΠρ.5,9 **ὁ ὀξύρρυγχος χαρακτήρ,** αὐτ.Α῞Υστ.1,13 **ὁ ὀξύρρυγχος τύπος**· **2)** ὁ ὀξύρρυγχος ὡς οὐσ. εἶδος ἰχθύος ἔχοντος ὀξὺ ῥύγχος : Ἡσίοδ. π.Ἀθήν.3,116B **οὐκ ἀκλεὲς θνητοῖς γένος ὀξυρρύγχου,** Στράβ.17,2,4 **γνωριμώτατοι δὲ ὅ τε ὀξύρρυγχος καὶ ὁ λεπιδωτὸς καὶ λάτος,** Αἰλ.ΖΙ 10,46· || νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων γανοειδῶν τῆς ὁμοιογεν. τῶν **ὀξυρρυγχιδῶν.**

ὀξύς-ύδος [ἡ] μτγν. τὸ φυτὸν ὀξαλὶς τὸ ὀξίδιον : Πλίν.ΦΙ 27,112· || ὁμ. τὸ φυτὸν ὀξύσχοινος βλ.λ. : **αὐτ.**21,113· τὸ λάπαθον ἡ ὀξαλίς : Γαλ.11,667.

ὀξύς-εῖα-ύ κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. θηλ. **ὀξέα** [ἐν κώδ. συχν. **ὁ τ. ὀξέη**], ποι. οὐδ. πληθ. ὀξεῖα [ἀντὶ ὀξέα], ὁ ἀπολήγων εἰς αἰχμηρὸν ἄκρον, μυτερός, σουβλερός, κοπτερός, ἐπὶ ὅπλων ἢ ἄ. πραγμ. κυρ. ἐκ μετάλλου: Ἰλ.Κ 335 **ἕλε δ᾽ ὀξὺν ἄκοντα,** Ἡσίοδ.Α 457 **ἐρυσσάμενος δ᾽ ἄορ ὀξύ**· κ. ἐπὶ πραγμ. οὐχὶ ἐκ μετάλλου : Ἰλ.Π 739 **μετώπιον ὀξέι λᾶι,** Ὀδ.Ι 382 **οἱ μὲν μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον, ὀξὺν ἐπ᾽ ἄκρῳ**· κ. γεν. : αὐτ.Μ 74 **ὀξείῃ κορυφῇ** [ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρους], αὐτ.Ε 411 **ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες,** Σιμων.176 **χρόνος ὀξὺς ὀδόντας,** Ἡρ. 7, 69 **ἀντὶ δὲ σιδήρου ἐπῆν λίθος ὀξὺς πεποιημένος** [ὠξυμμένος οὕτως, ὥστε νὰ χρησιμεύῃ ἀντὶ μαχαίρας], Ἀριστλ.Ἀναπν.478b,5 **τὸ ὀξὺ τῆς καρδίας,** αὐτ.ΖΓ 752b,8 τὸ ὀξὺ **τοῦ ᾠοῦ,** ΚΔ Ἀποκ.1,16 **ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη,** Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.46,20,5 [ἐπὶ ὀξείας σχίζης ὀστοῦ]· || **ἡ** ὀξεῖα χειρουργικόν τι ὀξὺ ἐργαλεῖον : Ἐπιγρ., Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.44,23,59· || **ὀξεῖα γωνία** ἡ μικροτέρα τῆς ὀρθῆς : Ἀριστλ.Τοπ.107a, 16· **2)** ἐν ἀναφ. πρὸς τὰς αἰσθήσεις, ἀλγεινός, διαπεραστικός, καυστικός : Ἰλ.Λ 268 **ὀξεῖαι δ᾽ ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρεΐδαο,** Ὑμν.Ἀπόλλ.374 **ὀξὺς ἠέλιος,** Πίνδ.Ο 7,70 **ἔχει τέ νιν ὀξειᾶν ὁ γενέθλιος ἀκτίνων πατήρ** [ἐπὶ τοῦ Ἡλίου], Ἀρχίλ. 61 **Σείριος ὀξὺς ἐλλάμπων,** Ἀνάξιππ.1,12 **πῦρ ὀξύ**· ἐπὶ λύπης καὶ τῶν ὁμοίων : Ἰλ.Τ 125 **τὸν δ᾽ ἄχος ὀξὺ κατὰ φρένα τύψε βαθεῖαν,** Ὀδ.Τ 517 **ὀξεῖαι μελεδῶνες ὀδυρομένην ἐρέθουσιν**· **3)** γεν. ἰσχυρός, μέγας, ἔντονος : Πίνδ.Ν 11,48 **τῶν δ᾽ ἐρώτων ὀξύτεραι μανίαι,** Ἡρ.9,23 **μάχη ὀξέα . . γίνεται** [πεισματώδης], Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.16 **ὀξύτατος ὁ πυρετὸς ἐκλάμπει,** Σοφ Φιλ.808 **ὀξεῖα φοιτᾷ καὶ ταχεῖ᾽ ἀπέρχεται,** - **ὀξὺς πυρετός**· πρβλ. Ἱππ.Διαίτ. τίτλ.,Πίνδ.Π 3,97 **ὀξείαισι . . πάθαις**· κ. μτφ. νεώτ. ἔντονος : **ὀξεῖα λογομαχία,** - **ὀξεῖα πολιτικὴ ἀντίθεσις**· || ἐπὶ πραγμ. προσβαλλόντων ἰσχυρῶς τὴν ὅρασιν, λαμπρός : Ἰλ.Ρ 372 **πέπτατο δ᾽ αὐγὴ ἠελίου ὀξεῖα,** αὐτ.Ξ 345 **οὔ τε ὀξύτατον πέλεται φάος εἰσοράασθαι**· ὅθ. ἐπὶ χρωμάτων : Ἀριστφ.Εἰρ.1173 **τρεῖς λόφους ἔχοντα καὶ φοινικίδ᾽ ὀξεῖαν πάνυ,** Ἀριστλ.Φυσιογν.806b,4 **αἱ ὀξεῖαι χροιαί,** Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.6 **πορφύραν . . ἐρυθρὰν καὶ ὀξεῖαν,** Αἰλ.ΖΙ 4,46 **ὀξυτέρα καὶ τηλαυγεστέρα**· || κ. μσν. ὁ ὑακίνθινος : Λέων Γραμμ.464 **βάρδα τοῦ Καίσαρος ἐν τῇ προελεύσει προερχομένου μετὰ σκαραμαγγίου ὀξέος**· || ἐπὶ ἤχου, ὀξύς, ὑψηλός, διαπεραστικός : Ἰλ.Ο 313 **ὦρτο δ᾽ ἀυτὴ ὀξεῖ ἀμφοτέρωθεν,** αὐτ.Ρ 89 **ὀξὺ βοήσας,** Καλλιγ.Θάν.Βλ.95 **ὀξεῖαν ἀφεῖσα φωνήν**· || ἐπὶ ἵππων χρεμετιζόντων : Ἡσίοδ. Α 348 **ὀξεῖα χρέμισαν, περὶ δὲ σφίσιν ἄγνυτο ἠχώ**· || ἐπὶ χοιριδίων : Ἀριστφ.Ἀχ.804 **ὀξὺ κεκράγατε**· || ἐπὶ τῆς κραυγῆς τῶν ἁρπακτικῶν ὀρνέων : Σοφ.Ἀντ.112 **ὀξέα κλάζων αἰετός**· || ἐπὶ τοῦ θρήνου τῆς ἀηδόνος : Σοφ.Ἀντ.424 **ὄρνιθος ὀξὺ φθόγγον**· || ἐπὶ τοῦ τέττιγος : Ἀριστφ. Ὄρν.1095 **ἡνίκ᾽ ἂν ὁ θεσπέσιος ὀξὺ μέλος ἀχέτας**· κ. ἐν φρ. π.Αἰσχ.Ἐπτ.952 **ἐπηλάλαξαν τὸν ὀξὺν νόμον** [ἐκραύγασαν τὸ ὀξὺ ᾆσμά των]· || κ. ἐπὶ μεταλλικῶν οὐσιῶν κρουομένων : Ἡσίοδ.Α 233 **ἰάχεσκε σάκος ὀξέα καὶ λιγέως**· || νεώτ. λεπτός : **ὀξεῖα κραυγή**· || νεώτ. γεν. ἐπὶ μουσικῶν τόνων, ὑψηλὸς [ἀντίθ. βαρύς] : Ξεν.Κυν.6,20, Πλάτ. Τίμ.80A **ὅσοι φθόγγοι.. βραδεῖς ὀξεῖς τε καὶ βαρεῖς φαίνονται,** Ἀριστλ.Ρητ.1403b,29 **φωνὴ ὀξεῖα, βαρεῖα, μέση,** αὐτ.Τοπ.106a,13 **τῷ ὀξεῖ ἐν φωνῇ μὲν ἐναντίον τὸ βαρύ, ἐν ὄγκῳ δὲ τὸ ἀμβλύ**· || ἐν τῇ μουσ. **δι᾽ ὀξειῶν** [δωρ.-ᾶν] κατὰ διάστημα ἑνὸς πέμπτου : Φιλόλ.6, Ἀριστλ.Πρ.920a,24· **4)** εἰδ. γραμμ. **ἡ ὀξεῖα** [προσῳδία] ὁ ὀξὺς τόνος : Διον. Θρ.630,1, Ἀπολλ.Δύσκ. Ἀντων.35,10· ὁμ. κ. γεν. : Πλάτ.Κρατ.399B **ὀξεῖα συλλαβή,** Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.60,1 **τὸν τόνον φυλάσσειν ὀξύν,** Σέξτ.Ἐμπ. Μαθ.1,113 **ὀξὺ στοιχεῖον**· **5)** ἐπὶ γεύσεως, δριμύς, στυφός, ξινός : Ξεν.Κυν.6,2,31 ὀξεῖα **φακῆ,** Πλάτ.Τίμ.74C **ἐξ ὀξέος καὶ ἁλμυροῦ ξυνθεὶς ζύμωμα,** Ἄλεξ.141,12 **ὀξὺς οἶνος,** Δίφιλ 18,1 **ὀξὺ ὄξος,** - **ὀξέα ἔλαια**· || κ. ἐπὶ ὀσμῆς, ἐρεθιστικός : Ἀριστλ.Ψυχ.421a,30· || κ. μτ. τοῦ ρ. : Ἀριστφ.Ἀχ.193 **ὀξύτατον ὄζειν τινός**· **6)** μτφ. ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς αἰσθήσεως, ταχύς· ἰδ. ταχὺς εἰς ὀργήν, ὀξύθυμος, εὐόργητος, εὐκόλως θυμώνων, ἐπίθ. τοῦ Ἄρεως : Ἰλ.Β 440 **ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα**· || κ. γεν. : Ὑμν.Ὀμ.8,14 **μένος ὀξύ,** Θέογν.366 **δειλῶν τοι τελέεθε καρδίη ὀξυτέρη,** Σοφ.ΟΚ 1193 **θυμὸς ὀξύς,** Πλάτ.Γοργ. 463E **νέος καὶ ὀξύς,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1126a,18 **οἱ ἀκρόχολοι ὀξεῖς**· πρβλ. ὀξύ-θυμος, -κάρδιος, -χολος· **7)** ὁμ. μτφ. κ. νεώτ. ὁ ταχύς, ταχέως ἀντιλαμβανόμενός τινος, κ.ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων, εἰδ. ἐπὶ τῆς ὄψεως : αὐτ.Ν 10,62 **πάντων γένετ᾽ ὀξύτατον ὄμμα,** Πλάτ.Φαῖδρ.3,97 **ὄψις . . ὀξυτάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος . . αἰσθήσεων**· || συχν. κτ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Ἰλ.Ρ 675 **ὀξύτατον δέρκεσθαι ὑπουρανίων πετεηνῶν** [ἔχειν ὀξυτάτην τὴν ὅρασιν], αὐτ.Γ 374 **ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ** [ταχέως

παρετήρησε), 'Οδ.Ε 393 ὀξὺ μάλα προϊδών, 'Αριστφ.Πλ.1048 ὀξύτερον βλέπει, Πλάτ.Πολ.516C ὀξύτατα καθορᾶν' ‖ κ. νεώτ. παροιμ.π.'Αριστφ. Πλ.210 **ὀξύτερον τοῦ Λυγκέως βλέπειν** (ἐπὶ ἔχοντος ὀξυτάτην ὅρασιν), Πλάτ.'Απολ.39Β **δεινοὶ καὶ ὀξεῖς**' κ. μτ. ἀπαρφ. : Θουκ.Ι,70 οἱ μὲν **γε νεωτεροποιοὶ καὶ ἐπινοῆσαι ὀξεῖς**, Δημ.32 γνῶναι πάντων ὑμεῖς ὀξύτατοι τὰ ῥηθέντα' ‖ κ. μτ. αἰτ. : Πλάτ.Πολ.526Β **εἰς πάντα τὰ μαθήματα ὀξεῖς**, Λουκ.'Ορχ.81 **τὰς ἐνθυμήσεις ὀξύς**' ‖ νεώτ. εἰδ. ἐν φρ. : **ὀξὺς τὴν ἀντίληψιν - τὴν κρίσιν**' **8**) ἐπὶ κινήσεως, ταχύς, εὐκίνητος, γρήγορος : 'Ηρ.5,9 **τοὺς ἵππους . . ζευγνυμένους ὑπ' ἅρματα εἶναι ὀξυτάτους**, 'Αριστφ.'Ορν.1112 **ὀξὺν ἱερακίσκον ἐς τὰς χεῖρας ὑμῖν δώσομεν**, Σοφ.'Αντ.108 **ὀξυτέρῳ κινήσασα χαλινῷ**, ΚΔΡωμ.3,15 **ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα**' ‖ ἐπὶ φήμης : αὐτ. ΑΙ.998 **ὀξεῖα βάξις διῆλθ' 'Αχαιούς**' **9**) ὁμ. μτφ. ταχύς, γοργός, ἐπείγων, ἀντίθ. βραδύς : Θουκ. 4,126 **τὸ εὔψυχον . . ὀξεῖς ἐνδείκνυνται** (εἶναι ταχεῖς εἰς τὸ δεικνύειν αὐτό), 'Ονήσανδρ.10,2 **ὀξὺ παράγγελμα**, αὐτ.6,1 **ὀξὺς καιρός** (ἐπείγουσα περίστασις), Πάπ. **ὀξὺς δρόμος** (ταχυδρομεῖον), αὐτ. 8,96 **διάφοροι . . ὄντες τὸν τρόπον, οἱ μὲν ὀξεῖς οἱ δὲ βραδεῖς**' ἀντίθ. ῥάθυμος' ‖ ὁ μετὰ σπουδῆς, ὁ βιαστικός, ὁ τεταραγμένος, ταραχώδης, ἀντίθ. ἡσύχιος : 'Αριστλ.ΗΕὐδ.1240a,2, αὐτ.ΗΝικ. 1116a,9' ‖ νεώτ. εἰδ. ἐπὶ νόσων, ὁ ταχέως ἐξελισσόμενος : **ὀξεῖα περιτονῖτις - νεφρῖτις**' **10**) ὁ ἄγριος : Σοφ.ΑΙ.258 **ἄξας ὀξὺς νότος ὥς**, Θεόφρ. ΦΙ 5,9,3 (ἐπὶ φλογός).

ὀξύσαγμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ὀξὺ σάγμα : ὀξύσαγμος θάλαμος (θάλαμος τῶν κελυφῶν ἀμμωνιτοειδῶν τινων ζῴων).

ὀξυσάκχαρον (τὸ) μτγν. φάρμακον ἐξ ὀποῦ γονάτων κόμβων τοῦ σακχαροκαλάμου : Συνέσ. Πυρετ.152' πρβλ. σάκχαρ.

ὀξυσθενής (ὁ) ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὀξυτενὴς βλ.λ.

ὀξυσιτία (ἡ) μτγν. ἀνωμαλία τοῦ στομάχου, καθ' ἣν ἡ τροφὴ μὴ χωνευομένη κοθίσταται ὀξινος, ἀπεψία : 'Αριστείδ.Ι,275 **ἔδοξά τινα τῶν βαρβάρων ἐπιέναι μοι καὶ .. καθεῖναι τὸν δάκτυλον ούτωσὶ μέχρι τοῦ λαιμοῦ, καί τε ἐγχέαι . .** ὀνομάσαι **δὲ αὐτὸ ὀξυσιτίαν**' πρβλ. ὀξυρεγμία.

ὄξυσμα-ατος (τὸ) 'Επιγρ. κτ. πληθ. ἡ ὄξυνσις, τὸ ἀκόνισμα τῶν ἐργαλείων' πρβλ. ὄξυντρα.

ὀξύστερνος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξὺ στέρνον, ἐπὶ ζῴων ἐν παραβολῇ **πρὸς ἄνθρ.** : Γαλ.18(1),536.

ὀξύστομος-ον κ. μσν. ὁ ἔχων ὀξεῖς, κοπτεροὺς ὀδόντας, ἐπὶ τῶν γρυπῶν : Αἰσχ.Πρ.803 **ὀξυστόμους γὰρ Ζηνὸς ἀκραγεῖς κύνας**' ἐπὶ τοῦ οἴστρου τῆς 'Ιοῦς : αὐτ.674 **ὀξυστόμῳ μύωπι χρισθεῖσ' ἐμμανεῖ σκιρτήματι**' ἐπὶ ἐμπίδος : 'Αριστφ. 'Ορν.244 **ὀξυστόμους ἐμπίδας κάπτεθ'**' ‖ ἐπὶ ξίφους, τὸ ἔχον κοπτερὰν λεπίδα : Εὐρ.'Ικ.1206 **ὀξύστομον μάχαιραν ἐς γαίας μυχοὺς**' ‖ ἐπὶ σικυῶν, ἡ ἔχουσα ὀξέα **τὰ ἄκρα**, τὰ χείλη : 'Αντυλλ. π.'Ορειβ.7,16,15, Ματθ.'Ιατρ.142.

ὀξύσχοινος (ὁ) τὸ φυτὸν βροῦλον τὸ ὀξύφυλλον, εἶδος σχοίνου : Βατραχομ.163 **ἔγχος δ' ὀξύσχοινος ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήρει**, Διοσκ.4,52.

ὀξυτάτως ὑπερθ. τοῦ ἐπιρρ. ὀξέως βλ.λ. : 'Εφραὶμ Σύρ.3,2C **ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν ὀξυτάτως προσφέρουσα τὰ αἰτήματα ἡμῶν**.

ὀξυτέλευτος-ον μτγν. ὁ τελευτῶν εἰς ὀξὺν ἦχον : Πολ.253.

ὀξυτελής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξέα ἄκρα : **ὀξυτελεῖς διόπτραι τὰ διαστήματα τῶν κιγκλιδωμάτων** : (ἀμφ.Ι 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.3,37 (πιθ. ὀξυτενὴς ἐν τῇ αὐτ. ἐνν.' πρβλ. Σουΐδ.)' **2**) νεώτ. γένος κολεοπτέρων **σταφυλινιδῶν** ἐντόμων, οὗ εἶδος ὀξυτελὴς **ὁ μελανός**.

ὀξυτενής-οῦς-ές μτγν. ὁ εἰς ἄκρον ὀξὺ ἐκτεινόμενος, μυτερός, σουβλερός : Χριστόδ.'Εκφρ.329 **κάτω δ' εὐρύνετο πώγων ἀμφιταθείς, μαλακὸς δὲ καὶ εὔτροχος' οὐδὲ γὰρ ἦεν ὀξυτενής, ἀλλ' εὐρὺς ἐπέπτατο**.

ὀξυτέρως ἐπίρρ. συγκρ. τοῦ ὀξέως βλ.λ. : 'Ιππ. 1096F **ἐπύρεσσεν ὀξυτέρως**.

ὀξύτης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ κατάστασις πράγματος ὀξέος, ἐπὶ ὀξειῶν γωνιῶν : Πλάτ. Τίμ.61Ε **λεπτότητα τῶν πλευρῶν καὶ γωνιῶν ὀξύτητα**' ‖ νεώτ. ἐπὶ ἀντικειμένων : **ὀξύτης βέλους - μαχαίρας**' **2**) ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων, οἷον ἐπὶ ἤχου (ἀντίθ. βαρύτης) : αὐτ.Θεαίτ.163C **τῶν δὲ τὴν ὀξύτητα καὶ βαρύτητα ἀκούειν τε ἅμα καὶ εἰδέναι**' κ. κτ. πληθ. : αὐτ.Κρατ.399Α **τὰς ὀξύτητας μεταβάλλομεν**' ‖ ἐπὶ γεύσεως, τὸ ὄξινον, ἡ ξινάδα : 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.19 **ὅσοισι δὲ ὀξύτητες προσίστανται δριμεῖαί τε καὶ ἰώδεες**, Θεόφρ. 'Οσμ.4,2 **τὴν ὀξύτητα οἴνου**' πρβλ. Γαλ.11,656' ‖ ἐπὶ ὁράσεως : 'Αριστλ.ΖΙ 492a,4 **πρὸς ὀξύτητα ὄψεως κράτιστον**' **3**) μτφ. ταχύτης ἀντιλήψεως, ὀξύνοια : Φιλόδ.Ρητ.2,313, Φιλοστέφ.Ι **διαφέροντα τῇ τέχνῃ τῇ τ' ὀξύτητι**, Λουκ.Εἰκ.17 **ὀξύτης εἰς τὰ πολιτικά**' **4**) ἡ ταχύτης, ἐπὶ κινήσεως, ἐνεργείας, συντυχίας : Κριτί.37D, Πλάτ.Χαρμ.160Β **τοῦ τάχους τε καὶ τῆς ὀξύτητος καλλίω φαίνεται ἢ τὰ τῆς βραδύτητος**, Δημ.730 **κρατοῖμεν τῶν ἐχθρῶν καὶ ταῖς ὀξύτησι δυναίμεθα**' ‖ ἐν φρ. **ἡ ὀξύτης τῶν καιρῶν** ἡ εὐνοϊκὴ στιγμή, εὐκαιρία : Διόδ. Σ 15,43, Πλούτ.Πυρρ.2 **ὡς δ' οὖν ἀνέγνωσαν . . συνεῖδον τὴν ὀξύτητα τοῦ καιροῦ**' **5**) ὁ ὀξὺς τόνος : 'Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.138,16' πρβλ. 'Αριστλ. Ποιητ.1456b,33 **ὀξύτητι καὶ βαρύτητι καὶ τῷ μέσῳ**' κ. κτ. πληθ. : Πλάτ.Κρατ.399Α **τὰς ὀξύτητας μεταβάλλομεν**' **6**) νεώτ. χημ. ἡ ἔν τινι διαλύματι κ.γεν. ἔν τινι ὑγρῷ παρουσία ὀξέος ἢ ὀξέων.

ὀξυτικός-ή-όν μτγν. ὁ ὀξύς, ταχύς : 'Ιππόλ.261 **τί τοῦ ἡλιακοῦ ἅρματος ὀξυτικώτερον εἰς δρόμον ;**

ὀξυτοκία (ἡ) νεώτ. ὁ ταχὺς τοκετός.

ὀξυτόκιον (τὸ) μτγν. φάρμακον ἐπιταχῦνον τὸν τοκετόν : Διοσκ.2,194 **ὀξυτόκιον περιαπτομένη**.

ὀξυτόκος (ἡ) νεώτ. ἡ ταχέως τίκτουσα γυνή, εὐκολόγεννη, καλόγεννη.

ὀξυτόμος-ον ὁ ταχέως κόπτων, κοπτερός, ὀξύς : Πινδ.Π 4,263 **εἰ .. ὄζους ὀξυτόμῳ πελέκει ἐξερείψῃ**.

ὀξυτόνησις-εως (ἡ) μσν. ὁ τονισμὸς δι' ὀξείας, ὀξέος τόνου : Εὐστ.60,13.

ὀξύτονος-ον κ. νεώτ. ὁ ὀξέως ἠχῶν, διαπεραστικός, **ἐπὶ** ἤχου : Σοφ.'Ηλ.243 **ὀξυτόνων γόων**, αὐτ.ΑΙ.631 **ὀξυτόνους μὲν ᾠδὰς θρηνήσει**' **2**) **ὁ** ᾀδόμενος **εἰς** ὀξὺν τόνον : Διον.'Αλ.Συνθ.11' ‖ **κ.** νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν, τόνον ὀξύν, ἐπὶ τῆς ληγούσης: 'Ερμογ.'Ιδ.Ι,12,'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.33,24,-**λέξις ὀξύτονος**' **3**) **τὸ ὀξύτονον** ὡς ούσ. δ.γρ. π. κώδ. τὸ ὀξύγονον βλ.λ. : 'Απουλ.Βοταν.53, Γλωσσ.

ὀξυτονῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. προφέρω τι ὀξυτόνως ἢ τίθημι ὀξεῖαν ἐπὶ τῆς ληγούσης λέξεως : 'Αθήν.9,400Β **δεῖ δὲ ὀξυτονεῖν τὴν λέξιν**' πρβλ. Φίλ.1,243, Κλεωνίδ.'Αρμον.10, 'Απολλ.Δύσκ.Σύντ.264, 4' κ. παθ. : αὐτ.'Αντων.29,3, Γαλ.18(2),518' ‖ **ἐν** τῇ μουσ. ἔχω, παράγω, δίδω ὑψηλοὺς φθόγγους : Νικόμ.Γερ.'Αρμον.10 **ὀξυτονεῖν τοὺς φθόγγους**' **2**) ἐν ἀναφ. πρὸς ἄνθρ. ἀπολήγω εἰς ὀξὺ : Γρηγ. Ναζ. **καθ' ἣν** (φάρυγγα) **ὁ ἀνθερεὼν ὑποχαλᾶται κοιλαινόμενος, καὶ ὀξυτονῶν ἐπιτείνεται**.

ὀξυτόνως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. μετὰ ὀξέος τόνου : 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.29,2, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.Ι, 222, Εὐστ.41,4.

ὀξυτόρος-ον μτγν. ὁ εἰς ὀξὺ λήγων, ὀξύς, διαπεραστικός : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.19,7 **ὀξυτόρος ἧλος**' ‖ **πίτυς ὀξυτόρος** ἡ ἔχουσα ὀξείας ἀκάνθας ἢ φύλλα βελονοειδῆ : Μελέαγρ.ΑΠ 4,1,16.

ὀξυτρίφυλλον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν ὀξύφυλλον βλ.λ.ΙΙ : Σκριβών.163, Πλίν.Φ) 21,54, Γλωσσ.
ὀξυτριχίδαι (οἱ) νεώτ. ὁμοιογένεια μικρῶν πρωτοζῴων τῶν γλυκέων ὑδάτων.
ὀξύτριχος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν τρίχα : Ἰω.Μαυρόπους π. ΜουστοξSyll.Fasc.2,5· **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἐγχυματοζῴων τῶν γλυκέων ὑδάτων τῆς οἰκογ. τῶν **ὀξυτριχιδῶν.**
ὀξυτύρία (ἡ) μτγν. ἡ λαμπροτάτου χρώματος πορφύρα : Διοκλητ.Ἐδικτ.24,4.
ὀξυϋδρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ἑνώσεως ὀξυγόνου καὶ ὑδρογόνου : ὀξυϋδρικὴ σύνθεσις· || **ὀξυϋδρικὴ φλόξ** νεώτ. χημ. φλὸξ παραγομένη διὰ καύσεως ὑδρογόνου ἐντὸς καθαροῦ ὀξυγόνου.
ὀξυϋδρογόνον (τὸ) νεώτ μεῖγμα ὀξυγόνου καὶ ὑδρογόνου.
ὀξύφαγρος (ὁ) μτγν. εἶδος φάγρου, θαλασσίου ἰχθύος : Ὀππ.Ἁλ.Ι,140 [ἐσφ.ἀνάγν.].
ὀξυφαής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν τὴν ὅρασιν : Νόνν.Δ 7,214 **ὀξυφαὲς μίμημα φέρων ὀρνιθος ὀπωπῆς** [πιθ. ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὀξυφανῆς].
ὀξυφεγγής-οῦς-ές ὁ ὀξέως λάμπων, λίαν λαμπρός : Χαιρήμ.π.Ἀθήν.13,608F **ῥόδ' ὀξυφεγγῆ κρίνεσιν ἀργεννοῖς ὁμοῦ.**
ὀξύφθογγος-ον μτγν. ὁ ὀξύφωνος βλ.λ. : Ἀθήν.14,633F **ὀξύφθογγον εἶναι μουσικὸν ὄργανον τὴν σαμβύκην,** ΑΠ 6,51 **κύμβαλά τ' ὀξύφθογγα βαρυφθόγγων.**
ὀξυφθοριοῦχος-ον νεώτ. ὁ σχετικὸς πρὸς τριατομικὴν ἕνωσιν ὀξυγόνου καὶ φθορίου.
ὀξυφλεγμασία κ. νεώτ., Ἰων. -ίη, ἡ ὀξεῖα καὶ ἔντονος, σφοδρὰ φλεγμονή : Ἱππ.Παρθ.).
ὀξυφοίνικον (τὸ) μτγν. ὁ ὀποπάναξ βλ.λ. : Ῥοῦφ.ἀπ.80.
ὀξύφρων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ ὀξύνους, ἔξυπνος : Εὐρ. Μήδ.641 **ὀξύφρων κρίνοι λέχη γυναικῶν·** || δόλιος, πονηρός : Πτολ.Τετράβ.165.
ὀξύφυλλος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων φύλλα ὀξέα, ἀπολήγοντα εἰς ὀξέα ἄκρα : Διοσκ. 4,23, Ἀχμ.Ὀνειροκρ.151· || τὸ οὐδ. **ὀξύφυλλον** τὸ φυτὸν τρίφυλλον βλ.λ. : Διοσκ.3,109, Γαλ.12,144.
ὀξυφωνία (ἡ) ἡ ὀξύτης τῆς φωνῆς : Ἱππ.Κωακ. 252, Ἀριστλ.ΗΝικ.1125a,15· ὁμ. ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ βαρύτης : αὐτ.ΖΙ 788a,3.
ὀξύφωνος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν, διαπεραστικὴν φωνήν : Τελέατ.5· || ἐπὶ τῆς ἀηδόνος : Σοφ.Τρ.963 **ὀξύφωνος ὡς ἀηδών·** || ὁ ἔχων ὑψηλήν, λιγυρὰν φωνήν : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,97 **ὀξύφωνοι γυναῖκες·** κ. συγκρ. **-ότερος** : Ἀριστλ.ΖΙ 538b, 13 **τὰ θήλεα λεπτοφωνότερα καὶ ὀξυφωνότερα·** || τὸ ἀρσ. κ. νεώτ. **ὀξύφωνος** ὡς οὐσ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν ἀνδρικὴν φωνὴν ἀοιδός, τενόρος.
ὀξυφωνῶ-έω μτγν. κ. μσν. ἔχω ὀξεῖαν, διαπεραστικὴν φωνήν : Ἡρόδ.Ἰατρ. ἐν Ἐπιγρ., Γαλ.16, 607· || προφέρω μετὰ φωνῆς ὀξείας : Εὐστ.23,4 **τοιοῦτον καὶ τὸ ὁ μὲν καὶ τὸ ὁ δέ καὶ αὐτὰ γὰρ ὀξυφωνούμενα ἀντὶ ἀντωνυμιῶν κεῖνται.**
ὀξύχειρ-χειρος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ταχείας τὰς χεῖρας, ἐν χρ. μτφ., ἐριστικός, φιλόνικος : Λυσ.4,8 **ὀξύχειρ λίαν καὶ πάροινός ἐστιν,** Μέν.1048, Θεόκρ.Ἐπιγρ. 22,2 **τὸν . . υἱὸν . . τὸν λεοντομάχαν, τὸν ὀξύχειρα,** Νικόμ.1,33 **ὀξύχειρ κοὐκ ἐγκρατής·** || ἐν φρ. **ὀξύχειρι σὺν κτύπῳ** σὺν ταχεῖ κτύπῳ τῶν χειρῶν ἐν τῷ θρηνεῖν : Αἰσχ.Χο.23.
ὀξυχειρία (ἡ) ἡ τῶν χειρῶν ταχύτης, ἡ κατὰ τὰς χεῖρας ἐπιτηδειότης : Ἀλεξ.323, Φίλ.2,87 **ἀπνευστὶ καὶ ὀξυχειρίᾳ δρᾶν τι·** || εἰδ. ἐπὶ μάγων ἐν ἀναφ. πρὸς μαγικὰ τεχνάσματα : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.2,39.
ὀξυχλωρίδιον (τὸ) νεώτ. ἕνωσις στοιχείου τινὸς μετὰ χλωρίου καὶ ὀξυγόνου : **ὀξυχλωρίδιον τοῦ ἄνθρακος - τοῦ φωσφόρου.**
ὀξυχλωριοῦχος-ον νεώτ. ἐν τῇ χημ. πᾶσα ἕνωσις τῶν στοιχείων μετα χλωρίου καὶ ὀξυγόνου : **ὀξυχλωριοῦχος φώσφορος.**
ὀξυχολία (ἡ) [χόλος] μτγν. ἡ ταχεῖα ὀργή, τὸ εὐόργιστον : Ἐφραὶμ Σύρ.3,221F.
ὀξύχολος-ον κ. νεώτ. ὁ ταχέως ὀργιζόμενος, ὀξύθυμος, εὐέξαπτος : Σόλ 13,26, Σοφ.Ἀντ.955 **ζεύχθη δ' ὀξύχολος παῖς ὁ Δρύαντος,** ΑΠ 9,127, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.841 **ὀξύχολον γραΐδιον·** || τὸ οὐδ. τὸ ὀξύχολον ὡς οὐσ. ἡ ὀξυχολία βλ.λ. : Λουκ.Δραπ.19 **τὸ δ' ὀξύχολον καὶ μικραίτιον καὶ πρὸς ὀργὴν ῥᾴδιον ὑπὲρ τὰ βρεφύλλια τὰ νεογνά.**
ὀξυχολῶ-έω μσν. ὀργίζομαι ταχέως, θυμώνω εὔκολα : Τζέτζ. εἰς Ἡσίοδ.Ἐργ.135.
ὀξυωπής-οῦς-ές [ὤψ], συγκρ. **-έστερος,** ὑπερθ. **-έστατος,** ὁ ἔχων ὀξεῖαν τὴν ὅρασιν, ὁ βλέπων ὀξέως : Ἀριστλ.ΖΙ 492a,9 **τῶν δ' ὀφθαλμῶν οἱ μὲν μεγάλοι. οἱ δὲ .. ὀξυωπέστατοι ἐπὶ παντὸς ζῴου,** Φίλ.1,531 **ὀξυωπέστερος·** || κ. μτφ. : Μαρκελλῖν. Ἰατρ.19 **θίξις ὀξυωπεστέρα·** **2)** ἐνεργ. ὁ ὀξύνων, ἐντείνων, ἐνισχύων τὴν ὅρασιν : Διοσκ.3,52 **ἔστι δὲ** [τὸ πήγανον] **καὶ ὀξυωπές.**
ὀξυωπέστερον ἐπίρρ. συγκρ. τοῦ ὀξυωπής, ὑπερθ. **-έστατα·** Σουΐδ. ἐν λ. Λυγκέως : Φίλ.1,338 **ὀξυωπέστατα ὁρᾶν,** Ἑρμ.Τρισμ.π.Στοβ.1,49,45.
ὀξυωπία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ μεγάλη ὀξύτης τῆς ὁράσεως, ἡ ὀξεῖα ὅρασις : Ἀριστλ.ΖΜ 691a,25 **χρησιμωτέρα ἡ ὀξυωπία πτηνοῖς οὖσι πρὸς τὸν βίον,** Διοσκ.2,56, Σέξτ.Εμπ.Μαθ.5,81· || κ. ἐπὶ τοῦ λογισμοῦ, ταχύτης ἀντιλήψεως : Φίλ.2,314.
ὀξυωπίας (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν, ἔντονον, ἰσχυρὰν ὅρασιν : Πολυδ.2,51.
ὀξυωπός-όν ὁ ὀξυωπής βλ.λ.Ι) : Ἀριστλ.ΖΙ 618b,8 **ἔστι δ' οὐκ ὀξυωπὸς τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ τῆς νυκτὸς βλέπει.**
ὀξυωπῶ-έω ἔχω ὀξεῖαν τὴν ὅρασιν, βλέπω ὀξέως : Θεόφρ.Αἰσθ.8 **τῶν ζῴων τὰ μὲν μεθ' ἡμέραν, τὰ δὲ νύκτωρ μᾶλλον ὀξυωπεῖν,** Φίλ.1,392, Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ.327,13· **2)** κ. μτφ. ἐν φρ. **ὀξυωπεῖν πρὸς τὴν κατάληψιν** ἔχειν ὀξεῖαν ἀντίληψιν : Ἀνάχ π.Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.7,55.
ὀξυώριος-ον [ὅρος] Ἐπιγρ. ὁ ἔχων ὀξείας τὰς γωνίας, ἐπὶ λίθου κατειργασμένου.
ὄξω ἐπίρρ. μσν. κ.δημ. ἔξω βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.1,1783 **μέσα καφοφλογίζουντο, κι ὄξω δὲν ἐγροικᾶτο,** Πορφύρ.Σκ.20 **ὄξω, βαρύ, μονότονο φιχάλισμα·** || φρ. **ὄξω νοῦς** ἀμεριμνησία· || ὁμ. φρ. ὁ ὄξω ἀπὸ ᾽δῶ ὁ σατανᾶς.
ὀξώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄξος, ὀξινος, ξινός : Γαλ.8,34, Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.1,110, Ἀλεξ. Ἀφρ.Αἰσθ.83,19.
ὀξωρεγμία (ἡ) μτγν. δ.γρ. τοῦ ὀξυρεγμία : Φρύν. 56,19 «ὀξυρεγμία, καὶ ὀξωρεγμία· τὸ αὐτὸ ἐστι· λέγεται ἀμφότερα».
ὀξωτός-ή-όν [ὡς ἀπὸ ὀξόω] ἐπὶ βρωμάτων, ὁ εἰς ὄξος βεβλημένος, ξιδάτος : Ἀριστφ.ἀπ.130, Διογ.Λ 4,18 **ὀξωτά, σιλφιωτά.**
ὄοιγα Ἡσ. «φαρέτρα».
ὄον (τὸ) ὁ καρπὸς τῆς ὄας βλ.λ.
ὅου ἐπ. γεν. οὗ, τοῦ ὁποίου· πρβλ. ὅς.
ὄπα δωρ. τοῦ ὄπη βλ.λ. : Πίνδ.Ο 10(11),10 **ὄπᾳ κῦμα κατακλύσει ῥέον.**
ὀπά δωρ. τ. τοῦ ὀπή βλ.λ.
ὀπαδεύω δωρ. τ. τοῦ ὀπηδεύω βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 4, 974· πρβλ. ὀπαδῶ.
ὀπάδησις-εως (ἡ) δωρ. τ. τοῦ ὀπήδησις βλ.λ.
ὀπαδητήρ-ῆρος (ὁ) δωρ. τοῦ ὀπηδητήρ βλ.λ.
ὀπαδός (ὁ) κ. νεώτ., Ἰων. ὀπηδός, ὁ ἀκολουθῶν τινα, συμπορευόμενος, σύντροφος : Σοφ.Τρ. 1264 **αἴρετ', ὀπαδοί, μεγάλην . . θέμενοι συγγνωμοσύνην,** Εὐρ.Ἀλκ.136 **ἀλλ' ἥδ' ὀπαδῶν ἐκ δόμων τις ἔρχεται,** Πλάτ.Φαῖδρ.252C **τῶν μὲν οὖν**

Διός ὀπαδῶν ὁ ληφθεὶς ἐμβριθέστερον δύναται φέρειν, Πλούτ.'Αλκ.23 **τὰς φίλας καὶ τὰς ὀπαδούς**, 'Ιουλ.Λόγ 4,157Λ· ‖ ἐπὶ σωματοφυλάκων : Αἰσχ.'Ικ.985 **ἐμοὶ δ' ὀπαδοὺς τούσδε καὶ δορυσσόους**· ‖ μτ. γενικ. : Πίνδ.άπ.95 **Πάν, Ματρὸς μεγάλας ὀπαδέ**, Σοφ ΟΚ 1093 **καὶ κασιγνήταν πυκνοστίκτων ὀπαδὸν** (καταδιώκουσαν, ἐπὶ τῆς 'Αρτέμιδος),Εὐρ.Μήδ 53 **τέκνων ὀπαδὲ πρέσβυ τῶν 'Ιάσονος** (ἐπὶ παιδαγωγοῦ), Θεόκρ.2,165 **ἀστέρες, εὐκάλοιο κατ' ἄντυγα Νυκτὸς ὀπαδοί**, Φιλόδ.Εὐσ.91 **τὴν 'Εκάτην ὀπαδὸν 'Αρτέμιδος εἶναι**· **2)** ὡς ἐπίθ. μτ. δοτ. ὁ ἀκόλουθος, συνοδεύων τινὰ καὶ ὑπηρετῶν, θεράπων : Αἰσχ.'Αγ.426 **πτεροῖς ὀπαδοῖς ὕπνου κελεύθοις** (μὲ πτέρυγας ἀκολουθούσας τὰς ὁδοὺς τοῦ ὕπνου) (κτ. Dobree **ὀπαδοῦσ'**, ἀκολουθοῦσα διὰ τῆς πτήσεως τὰς ὁδοὺς τοῦ ὕπνου)· **3)** νεώτ. μτφ. ὁ ἀποδεχόμενος τὰς πολιτικὰς ἢ κοινωνικὰς ἢ φιλοσοφικὰς ἰδέας τινός, θιασώτης : **ὀπαδοὶ τοῦ Μακράκη.**

ὀπαδῶ-έω δωρ. τ. τοῦ ὀπηδῶ βλ.λ.

ὀπάζω, παρατ. **ὤπαζον** κ. ἐπ. **ὄπ-**, ἐπ. μέλλ. **ὀπάσσω,** ἀόρ. **ὤπασα,** ἐπ. κ. λυρ. **ὄπασσα,** μέσ. ἀόρ. **ὠπασάμην,** γ' ἐπ. ἐν. **ὀπάσσατο,** β' ἐν. ὑποτ. **ὀπάσσεαι,** παθ. μ. κτ. ἐνεστ. (ρ. ποι. μτβ. ἐνεργ. τοῦ ἕπομαι) λέγω **εἴς** τινα ν' ἀκολουθήσῃ, συμπέμπω μετά τινος ὡς ἀκόλουθον ἢ συνοδοιπόρον, κάμνω τινὰ ν' ἀκολουθήσῃ : 'Ιλ.Ν 416 **ἐπεί ῥά οἱ ὤπασα πομπόν,** αὐτ.) 483 **πολὺν δέ μοι ὤπασε λαὸν** (τ. ἔ. μὲ κατέστησεν ἡγεμόνα πολλῶν ἀνθρώπων), 'Οδ.Ι 90 **τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας,** Πίνδ.Ν 1,16 **ὤπασε δὲ Κρονίων πολέμου μναστῆρα,** Αἰσχ.'Επτ.256 **ὦ Ζεῦ, γυναικῶν οἷον ὤπασας γένος**· ‖ μέσ. λαμβάνω τινὰ μετ' ἐμαυτοῦ, προσλαμβάνω ἀκόλουθον : 'Ιλ.Κ 238 **σὺ δὲ χείρον' ὀπάσσεαι αἰδοῖ εἴκων,** 'Οδ.Κ 59 **κήρυκά τ' ὀπασσάμενος καὶ ἑταῖρον**· ‖ π. Νικ. ἐν χρ. τὸ μέσ. ἐπὶ ἐνεργ. σημ. : αὐτ.Θηρ.813 **σκολόπενδρα .. ὀπάζεται ἀνδράσι κῆρα**· (π. 'Ησίοδ. οὐδέποτε ἐπὶ ταύτης τῆς σημ.)· **2)** ὁμ. ἐπὶ πραγμ., κάμνω τι νὰ εὑρίσκεται μετά τινος προσ.· ὅθ. δίδω, παραχωρῶ, παρέχω : 'Ιλ.Θ 141 **νῦν μὲν γὰρ τούτῳ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει** (δίδει εἰς αὐτὸν δόξαν νὰ τὸν ἀκολουθῇ), 'Οδ.Φ 214 **κτήματ' ὀπάσσω,** 'Ησίοδ.'Εργ.474 **εἰ τέλος αὐτὸς ὄπισθεν 'Ολύμπιος ἐσθλὸν ὀπάζοι** (παρέχει εὐτυχὲς τέλος), Πίνδ.Ι 7(6),38 **εὐδίαν ὄπασσεν ἐκ χειμῶνος,** Βακχ. 14,60 **"Υβρις .. πλοῦτον .. ἀλλότριον ὤπασεν,** Αἰσχ.Πρ.254 **πῦρ ἐγὼ σφιν ὤπασα,** Εὐρ.Μήδ.517 **τεκμήρι' ἀνθρώποισιν ὤπασας σαφῆ,** 'Αριστφ. 'Ιππ.200 **θεὸς μέγα κῦδος ὀπάζει**· ‖ μτ. πλεοναστ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Ψ 151 **Πατρόκλῳ .. κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι** (ὡς τὸ δίδωμι ἔχειν)· πρβλ. Πίνδ. Ο 9,66· κ. μέσ. : Νίκ.Θηρ.60 **καλάμινθον ὀπάζεο** (λαμβάνειν δι' ἐμαυτόν)· ‖ ὁμ. δίδωμι προσέτι, προστίθημι, προσθέτω : 'Υμν.'Ερμ.120 **ἔργῳ δ' ἔργον ὄπαζε,** 'Υμν.'Ομ.24,5 **χάριν ἅμ' ὄπασσον ἀοιδῇ,** Πίνδ.Ι 6(5),67 **μελέταν ἔργοις ὀπάζων** (ἐπιδιδόμενος), Αἰσχ.'Επτ.492 **ἔργον ὤπασεν πρὸς ἀσπίδι** (ἔθηκεν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος του καλλιτεχνικόν τι ἔργον)· **3)** καταδιώκω ἐκ τοῦ πλησίον, κυνηγῶ : 'Ιλ.Θ 341 **"Εκτωρ ὤπαζε κάρη κομόωντας 'Αχαιούς,** αὐτ.103 **χαλεπὸν δὲ σε γῆρας ὀπάζει,** Εὐρ. 'Ηλ.1192 **φόνια δ' ὤπασσας λέχε' ἀπὸ γᾶς** (ἀπεδίωξας)· κ. παθ. : 'Ιλ.Λ 493 **ποταμὸς .. ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρῳ** (χείμαρρος προκαλούμενος ἐκ τῆς βροχῆς)· **4)** 'Ησ. **«ὀπασθείς·** ἐκ τῶν ὀπίσω δεθείς, καὶ ἐξαγκωνισθείς**»** (ούτ. κ. ὀσταθείς)· **5)** Φώτ. **«ὀπάζει, θεωρεῖ».**

ὄπαιον (τὸ) νεώτ. μεγάλη τετράπλευρος ὀπὴ τοῦ πρὸς πρῷραν κυκλικοῦ θωρακίου τοῦ πλοίου, χρήσιμος διὰ τὴν ἐναρμογὴν καὶ στερέωσιν τῆς ἕδρας τοῦ μεγάλου ἐπιστηλίου.

ὀπαῖος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀπήν· φρ. **διὸ τῆς ὀπαίας κεραμίδος** διὰ τῆς καπνοδόχου κεραμίδος ἐχούσης ὀπήν, ὅπως ἐξέρχηται ὁ καπνός : Δίφιλ.84· πρβλ. Μοῖρ.292Ρ, Πολυδ.2,54 **«ὀπαίαν δὲ οἱ 'Αττικοὶ τὴν κεραμίδα ἐκάλουν, ἢ τὴν ὀπὴν εἶχεν»**· ‖ ὁμ. κ. **ὀπαῖον** (τὸ) : 'Επιγρ.,Πλούτ. Περ.13 **τὸ δ' ὀπαῖον ἐπὶ τοῦ ἀνακτόρου Ξενοκλῆς ὁ Χολαργεὺς ἐκορύφωσε**· πρβλ. ὀπή· **2) ὀπαῖον** (τὸ) νεώτ. ὀπὴ κεντρικὴ τοῦ κλείστρου πυροβόλων, δι' ἧς μεταδίδεται ἡ φλὸξ εἰς τὴν γόμωσιν τῆς πυρίτιδος.

ὄπαι ὢν 'Επιγρ. ὅπη οὖν, ὅπως οὖν.

ὀπαλλίζω νεώτ. ἐκπέμπω ποικιλοχρόους μαρμαρυγὰς ὡς τὸ ὀπάλλιον, ἐκπέμπω ἀνταύγειαν ὀπαλλίου : **ὄφις ὀπαλλίζουσα.**

ὀπαλλιοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὀπάλλιον, ὁ ἔχων χρῶμα καὶ ἀνταύγειαν ὀπαλλίου.

ὀπάλλιος (ὁ) κ. νεώτ., νεώτ. κ. δημ. κ. **ὀπάλλι(ον)** (τὸ) εἶδος πολυτίμου λίθου : 'Ορφ.Λιθ.279 **φημὶ δέ τοι τέρπειν καὶ ὀπάλλιον οὐρανίωνας ἀγλαὸν ἱμερτοῦ τέρενα χρόα παιδὸς ἔχοντα,** Πλίν.37,80 opalus· ‖ νεώτ. πετρολ. ὀρυκτόν, κατὰ χημικὴν σύνθεσιν πυριτικὸν ὀξὺ ἔνυδρον, συνήθως λευκὸν καὶ διαφανές.

ὀπαλλιόχρους-ουν νεώτ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ ὀπαλλίου.

ὀπάρα πιθ. τ. τοῦ ὀπώρα βλ.λ. : 'Αθήν.10,416.

ὄπασις-εως (ἡ) Ζωναρ.14,58 **«δόσις, παροχή».**

ὀπαστόν 'Ησ. **«τὰ ἐφόδιον.Πέρσαι».**

ὀπάτριος-ον μτγν. ὁ ὄπατρος βλ.λ. : Λυκόφρ. 452 **ὀπατρίου φονεύς.**

ὄπατρος-ον κ. νεώτ. ὁμοπάτριος, ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός, ὁμόπατρος : 'Ιλ.Λ 257 **'Ιφιδάμαντα κασίγνητον καὶ ὄπατρον**· **2)** τὸ **ὄπατρον** νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογ. τῶν **τενεβριονιδῶν**

ὀπάτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ποι. ὁ ὁμοπάτωρ βλ.λ. Δωσιάδ.ΑΠ 15,26,7.

ὀπάων-ονος (ὁ) π. 'Ομ. κ. τραγ., π. **δὲ** τοῖς μετέπ. 'Ιωσιν **ὀπέων-ονος** σύντροφος ἐν πολέμῳ, ὁπλοφόρος, ἐπὶ ἥρωος ὑποκειμένου εἰς ἕτερον κατὰ μικρὰν διαφορὰν ὡς πρὸς τὸ ἀξίωμα (οἷον τοῦ Μηριόνου ὡς πρὸς τὸν 'Ιδομενέα) : 'Ιλ.Θ 263 **'Ιδομενεὺς καὶ ὀπάων 'Ιδομενῆος**· κ. μεταξὺ Φοίνικος καὶ Πηλέως : αὐτ.Ψ 360 **ἀντίθεον Φοίνικα, ὀπάονα πατρὸς ἑοῖο**· ‖ ὁ ὑπασπιστής : 'Ηρ.5, 111 **εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ ὀπέων αὐτοῦ· ὦ βασιλεῦ ..**· ‖ γεν. ἀκόλουθος, θεράπων : Βακχ.17,35, 'Ηρ.9, 50 **οἱ τέ σφεων ὀπέονες ἀποπεμφθέντες .. ἀποκεκλήιατο ὑπὸ τῆς ἵππου,** Αἰσχ.Χο.769 **ἄγειν κελεύει δορυφόρους ὀπάονας,** Σοφ.'Αντ.1108 **ἴτ' ἴτ' ὀπάονες**· ‖ **ὀπάων μήλων ὁ ποιμήν** : Πίνδ.Π 9, 64 **ἄγχιστον ὀπάονα μήλων**· ‖ κ. ἐπὶ γυναικός: 'Υμν.Δήμ.440· **2)** ὡς ἐπίθ. ὁ ἀκολουθῶν, ἑπόμενος : 'Οππ.'Αλ.5,489 **τοίῃ γὰρ ὀπάονι νήχετο ῥιπῇ,** 'Επιγρ. **ὀπάονα Νύμφην.**

ὀπέας-ατος (τὸ) ἐργαλεῖον ἔχον αἰχμηρὰν ἄκραν ἐν χρ. πρὸς διάτρησιν δερμάτων, ἡ ἀκέστρα, τὸ σουβλί, τοῦ ὑποδηματοποιοῦ : Πολυδ.10,141· π. 'Ηρ.4,70 γρ. **ὑπέατι** ἀντὶ **ὀπέατι**· πρβλ. 'Ησ. ἐν λ. ὕπεα κ. γλωσσ. **ῥάπτει ὑπητίῳ.**

ὄπει 'Επιγρ. 'Ανάφ. κ. Δελφ. ὅπῃ βλ.λ.

ὄπερ κ. νεώτ. ἐπ. τ. τοῦ ὅσπερ βλ.λ. : 'Ιλ.Η 114 **ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων**· ‖ κ. νεώτ. τὸ οὐδ. τῆς ἀντων. ὅσπερ βλ.λ., τὸ ὁποῖον.

ὀπὲρ 'Επιγρ. ἡ πρόθ. ὑπὲρ βλ.λ.

ὄπερα (ἡ) (ἰταλ.) δημ. δραματικὸν ἔργον, οὗ ὁ διάλογος κ.γεν. ἡ δρᾶσις γίνεται ἐν συνοδείᾳ μουσικῆς, ἀποτελούσης καὶ τὸ κύριον στοιχεῖον τῆς ὅλης συνθέσεως, μελόδραμα· **2)** συνεκδ. κτίριον διὰ μελοδραματικὰς παραστάσεις : **ἡ ὄπερα τοῦ Βερολίνου**· **3)** μτφ. ἐν φρ. **κάπο ντ' ὄπερα** εἴρων. ἐπὶ προσ. ὁ ἀστείας ὑποστάσεως.

ὀπερδικίω 'Επιγρ. ὑπερδικέω βλ.λ.
ὀπερέττα (ἡ) δημ. θεατρικὸν κωμικὸν ἔργον μετ' ἐναλλασσομένων μουσικῶν σκηνῶν.
ὀπεύει 'Ησ. «περισκοπεῖ, βλέπει» πρβλ. ὀπιπεύει.
ὀπέων Ἰων. τ. τοῦ ὀπάων βλ.λ.
ὅπη, ἐπ. ὅππη (ὀρθοτ. γρ. ὅπῃ), δωρ. **ὅπᾳ** κ. **ὅππᾳ, ὅπη** κ. **ὅπει,** αἰολ. **ὅππα** κ. (ἀμφ.) **ὅππᾳ,** Ἰων. **ὅκη** κ. ὀρθοτ. γρ. **ὅκῃ,** ἐπίρρ. ἀναφορικῆς καὶ πλαγίας ἐρωτήσεως· ἐπὶ τόπου, δι' ἧς ὁδοῦ, ἐντεῦθεν ὁπόθεν : 'Ιλ.Χ 321 **ὅπῃ εἴξειε μάλιστα** (ἐσφ.ἀνάγν.), 'Ηρ.5,87 **εἰρωτᾶν ὅκῃ εἴη·** || συχν. ὡς τὸ ὅποι εἰς ὃν τόπον κ. ἰδ. μτ. περιληπτ. σημ. κινήσεως εἴς τινα τόπον, μεθ' ἣν ἐπακολουθεῖ καὶ στάσις ἐν τόπῳ : 'Ιλ.Μ 48 **ὅππῃ τ' ἰθύσῃ, τῇ τ' εἴκουσι στίχες ἀνδρῶν** (ἐκεῖ . . ὅπου), 'Ηρ.1,204 **ὅκῃ ἰθύσειε στρατεύεσθαι,** Αἰσχ.'Αγ.1532 **ἀμηχανῶ φροντίδος στερηθεὶς . . ὅπᾳ τράπωμαι,** Σοφ.Φιλ.481 **ἐμβαλοῦ μ' ὅπῃ θέλεις·** **2)** ἐπὶ τρόπου, καθ' ὃν τρόπον, ὅπως : 'Ιλ.Υ 25 **ὅπῃ νόος ἐστὶν ἑκάστου·** || συχνότ. π. τραγ. κ. 'Αττ. : Αἰσχ.Προ.586 **οὐδ' ἔχω μαθεῖν ὅπᾳ πημονὰς ἀλύξω,** Θουκ.1,129 **ὅπῃ κάλλιστα,** αὐτ.5,79 **ὅπᾳ καὶ δικαιότατα κρίναντας,** Λυσ.14,4 **ὅπῃ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον μέλλει συνοίσειν,** 'Αριστλ.ΖΓ 743a21 **ὅπῃ ἔτυχεν,** Αἰσχίν.3,209 **οὐκ ἔστιν ὅπῃ·** || κ.μτ. τοῦ ὅπως : Πλάτ.Πολ. 612Α **ὅπῃ ἔχει καὶ ὅπως·** || κ. μτ. ὑποτ. : Χρησμ. π. Θουκ.5,18 **ὅπῃ ἂν δοκῇ ἀμφοτέροις·** **3)** μτ. ἄ. μορίων : 'Ιλ. Χ 185 **ὅπῃ δή,** Πλάτ.Σοφ.231C **ὅπῃ ποτέ,** Πλούτ.Περ.17 **τοὺς ὅπῃ ποτὲ κατοικοῦντας** Εὐρώπης (μτ. γενικ.)· || **ὅπῃ οὖν ἢ ὁπῃοῦν** κ. ὁπηγοῦν πρὸς οἱανδήποτε κατεύθυνσιν ἢ καθ' οἱονδήποτε τρόπον : Πλάτ.Πρωτ.353D **ὅμως δ' ἂν κακὰ ἦν, ὅτι παρόντα χαίρειν ποιεῖ καὶ ὁπῃοῦν;,** αὐτ.Θεαίτ.187D **εἴπέρ γε καὶ ὁπῃοῦν φαίνεται δεῖν·** || κ. **ὅπηπερ, ὅπῃπερ ἄν** : Σοφ.ΟΤ 1458 **ὅπηπερ εἶσ', ἴτω,** Πλάτ.Σοφ.251Α **ὅπῃπερ ἂν οἷοί τε ὦμεν εὐπρεπέστατα·** πρβλ. ὁπωστιοῦν.
ὀπή (ἡ) κ. νεώτ. πᾶν ἄνοιγμα κοιλαινόμενον ἐντὸς σώματός τινος, τρῦπα : 'Αριστφ.Πλ.715 **ὀπὰς γὰρ εἶχεν οὐκ ὀλίγας μὰ τὸν Δία·** || ἐπὶ ὀπῆς μυός, ποντικότρυπας : Σανν.8· || ἐπὶ ὀπῶν ἐν τῇ γῇ : 'Αριστλ.ΖΙ 559a,4 **εἰς τὰς ὀπὰς ἐν τῇ γῇ καταδυόμενος νεοττεύει μόνος,** ΚΔ 'Εβρ.11,38 **ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι . . καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς·** || ἐπὶ ὀπῆς τῆς θύρας : Λουκ.''Ον. 52 **διὰ τινος ὀπῆς τῆς θύρας δείκνυσί με ἔνδον·** || ἐπὶ βράχου:ΠΔ ''Εξ.33,22 **καὶ θήσω σε εἰς ὀπὴν τῆς πέτρας·** || ἐπὶ τῶν ἀνοιγμάτων τοῦ σώματος : Πολυβ.5,73 **ὅσων δ' ἂν ἐτῶν εἴη, τοσαύτας ἔχει τῶν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐκχωρούντων ὑπὸ τὴν οὐρὰν τὰς ὀπάς,** αὐτ.2,84 **ἡ ὀπὴ τῶν ὤτων·** || ὀπὴ ἐν τῇ ὀροφῇ, χρησιμεύουσα πρὸς ἔξοδον τοῦ καπνοῦ, κάπνη, καπνοδόκη : 'Αριστφ. Σφ.317 **τήκομαι μὲν πάλαι διὰ τῆς ὀπῆς ὑμῶν ὑπακούων,** αὐτ.ἀπ.11 **καὶ δι' ὀπῆς κἀπὶ τέγους·** πρβλ.Ξέναρχ.4,11· **2)** κτ. πληθ. **ἐν τῇ ἀρχιτεκτ.** αἱ ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου ὀπαὶ αἱ χρησιμεύουσαι πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ἄκρων τῶν δοκῶν : Βιτρ.4,2,4· || π. μτγν. παράθυρον, φεγγίτης : Πτολ.π.Σιμπλικ.Οὐρ. 710,21 **αἱ ὀπαὶ τῶν τοίχων,** 'Επιγρ. **σιδήρια ἐξ ὀπῆς·** **3)** (ὄψομαι, ὄπωπα) ἡ ὅρασις : Κερκ.4,23 **τοὶ μήτ' ἀκουὰν μήτ' ὀπὰν πεπαμένοι.**
ὀπηδεύω μτγν. ὀπηδῶ βλ.λ. : 'Απολλ.Ρ 4,675 **μῆλα ὀπηδεύοντα νομῆϊ.**
ὀπήδησις-εως, δωρ. **ὀπάδησις-ιος** συνοδεία, συντροφία : Κρίτων π.Στοβ.2,8,24.
ὀπηδητήρ 'Ησ. «σύνοδος, ἀκόλουθος».
ὀπηδός (ὁ) ὁ ὀπαδὸς βλ.λ.) : 'Υμν.'Ερμ.450 **ἐγὼ Μούσῃσιν ὀπηδός,** Καίτουλ.ΑΠ 6,190 **σταγόνα σπονδῖτιν, ἀεὶ θυέεσσιν ὀπηδόν.**
ὀπηδῶ-έω, δωρ. **ὀπᾱδῶ** ἐν χρ. π. 'Ομ. ἐν τῷ γ' ἑν. ἐνεστ. ὀπηδεῖ κ. παρατ. **ὀπήδει** (ἄνευ αὐξ.), ἀπαρφ. **ὀπηδεῖν,** (σπαν. π. τραγ. ὡς ὀπαδεῖ . Αἰσχ.ἀπ.475· πρβλ. ὀπαδός), ἕπομαι, ἀκολουθῶ, συνοδεύω, συντροφεύω τινά : 'Ιλ.Β 184 **Εὐρυβάτης . . ὅς οἱ ὀπήδει,** Πίνδ.Π 4,287 **θεράπων δέ οἱ, οὐ δράστας ὀπαδεῖ·** || κ. ἅμα τινί : 'Οδ.Η 165 **ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ,** 'Ησίοδ.Θ 80,'Υμν.'Απόλλ.530· **2)** ἐπὶ πραγμ., παρακολουθῶ, ἕπομαι βλ.λ.)) : 'Ιλ.Ε 216 **ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ** (τόξα) (ἀνωφελῆ μοῦ εἶναι ἢ ἀκολουθοῦσι), 'Οδ.Θ 237 **ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἥ τοι ὀπηδεῖ,** 'Ησίοδ. ''Εργ.142 **ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ,** Θέογν. 933, Καλλ.Δηλ.19 **μετ' ἴχνια Κύρνος ὀπηδεῖ.**
ὀπήεις-εντος-εσσα-εν (ὀπή) ὁ ἔχων που ὀπήν, ὁ τρύπιος : 'Ιππ.Γυν.2,114 **δίφρος ὀπήεις (τ.ἔ.** κάθισμα μετὰ ὀπῆς πρὸς ἀποπάτησιν).
ὀπηλίκος-η-ον ἀναφ. κ. πλαγία ἐρώτησις, ὁπόσον μέγας : Πλάτ.Νόμ.737C **καθ' ὁπόσα μέρη . . καὶ ὀπηλίκα διαιρετέον αὐτούς,** 'Επικ.'Επιστ. 1,16U· || ὡς ἐπιφών. πόσον μέγας ! : Διοκλ.ἀπ.145.
ὀπηλικοσδηποτοῦν ὅσον δήποτε καὶ ἂν εἶναι μέγας : 'Ιππ.'Επικ.27.
ὀπηλικοσοῦν ὅσον καὶ ἂν εἶναι μέγας : 'Αριστλ. Οὐρ.274a,14,'Επικ.'Επιστ.1,16U.
ὀπῆμος δ. γρ. τοῦ ὀπιπῆμος βλ.λ.
ὀπηνίκα, δωρ. ὀπᾱνίκα ἐπίρρ. ἀναφορ. κ. πλαγίας ἐρωτήσεως, καθ' ὁποίαν ὥραν, καθ' ὁποίαν ἡμέραν, ὁποῖον καιρὸν (ὁρίζει τὸν χρόνον ἀκριβέστερον τοῦ ὁπότε) : Σοφ.ΟΚ 434 **αὐτίχ' ἡμέραν, ὀπηνίκ' ἔζει θυμός,** Θουκ.4,125 **ὀπηνίκα χρὴ ἀρμᾶσθαι,** Θεόκρ.23,33 **ἥξει καιρὸς ἐκεῖνος, ὀπανίκα καὶ τὺ φιλάσεις·** || ἐνίοτε μὴ διακρινόμενον ἀπὸ τοῦ ὁπότε : Πλάτ.'Αλκ.1,105D **τὸν θεὸν . . ὃν ἐγὼ περιέμενον ὀπηνίκα ἐάσει,** 'Ιουλ. Λόγ.7,204Α· || κ. ἀμφότερα : Πλάτ.Νόμ.772D **ὁπότε τις οὖν καὶ ὀπηνίκα τῶν πέντε καὶ εἴκοσι γεγονότων·** || ὀπηνίκα ἂν καθ' οἱανδήποτε ὥραν ἢ καθ' οἱονδήποτε χρόνον : Σοφ.Φιλ.464 ὡς **ὀπηνίκ' ἂν θεὸς πλοῦν ἡμὶν εἴκῃ·** || ὁποτεδήποτε : Πάπ. **ἀποδώσω σοι ὀπηνίκα ἐὰν βουληθῇς·** || ἀπολ. ὅτε : ΠΔ Μακ.4,2,16 **ὀπηνίκα γὰρ ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατεσκεύαζε . .** · || ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσιν εἰς ἀπάντησιν εὐθείας ἐρωτήσεως : 'Αριστφ.''Ορν.1499 **πηνίκ' ἐστὶν ἄρα τῆς ἡμέρας ; - 'Οπηνίκα ;** (τί ὥρα εἶναι ;)· || μτ. γενικ. : αὐτ.ἀπ.569 **οὐδεὶς οἶδ' ὀπηνίκ' ἐστὶ τοὐνιαυτοῦ** (τί ὥρα τοῦ ἔτους)· **2)** ἐπὶ αἰτιολογικῆς σημ., ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι : Δημ.230 **ὀπηνίκα ἐφαίνετο ταῦτα πεποιηκώς.**
ὀπηοῦν, ὅπηπερ ὅπη οὖν, ὅπῃ περ· πρβλ.ὅπη.
ὄπης-ητος (ὁ) γρ.κωδ. πιθ.ἐσφ. ἀντὶ ἔρπης βλ.λ.2) : Φιλούμ.19,1.
ὀπητίδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὄπεας βλ.λ. : Πολυβ.7,83.
ὀπήτιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄπεας βλ.λ. : 'Ιππ.'Επιδ.5,45, Νικοχ.9 (ἀμφ., ὄπεαρ (Kock)), ΠΔ ''Εξ.21,6 **τρυπήσει ὁ κύριος αὐτοῦ τὸ οὖς τῷ ὀπητίῳ,** Περίπλ.'Ερ.Θαλ.17.
ὀπητιοῦν ἐπίρρ. ὅπῃ οὖν· πρβλ. ὅπῃ 3).
ὅπι 'Επιγρ. ὅτε βλ.λ.
ὀπιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄπιον, ὁ τοῦ ὀπίου : **ὀπιακὴ θεραπεία** (ἡ διὰ τοῦ ὀπίου ἐπιτυγχανομένη).
ὀπίας (τυρὸς) (ὁ) (ὀπός) τυρὸς γάλακτος πηχθεὶς διὰ τοῦ ὀποῦ συκῆς : 'Αριστφ.Σφ.353 **ὀπίαν δ' οὐκ ἔστι γενέσθαι** (μτ. λογοπαιγνίου ἐπὶ τῆς λ. ὀπή)· || κ. πλῆρες : Εὐρ.Κύκλ.136 **καὶ τυρὸς ὀπίας ἔστι καὶ βοὸς γάλα·** πρβλ.'Αθήν.14,658C.
ὀπιγαΐς-ΐδος (ἡ) εἶδος φυτοῦ : Ψ'Αριστλ.2,3 **ὁ χυμὸς ἔν τισιν ἀρχέγονος, ὡς ἐν τῷ φυτῷ τῷ λεγομένῳ ὀπιγαΐς.**
ὀπιδνός-ή-όν μτγν. φοβερός, ἐπίφοβος : 'Απολλ.Ρ 2,292 **ἥ τε θεοῖσι ῥιγίστη πάντεσσιν ὀπι-**

δνοτάτη τε τέτυκται· πρβλ. Ἡσ. «ὀπιδνή, φοβερά, πονηρά».

ὀπιέλαιος (ὁ) Ἐπιγρ. εἶδος φυτοῦ.

ὀπίζομαι (ὄπις), λακ. ὀπίδδομαι π. Ὁμ. μ. κτ. β' κ. γ' ἐν. ἐνεστ. κ. παρατ., π. μτγν. κτ. μτχ. κ. ἀόρ., θεωρῶ μετὰ φόβου καὶ σεβασμοῦ, φοβοῦμαι, σέβομαι, τιμῶ : Ἰλ.Σ 216 **μητρὸς . . ὠπίζετ' ἐφετμήν,** Ὀδ.Ξ 283 **Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν ξεινίου,** Ἡσίοδ.Α 21 **τῶν δ γ' ὀπίζετο μῆνιν·** πρβλ.Ὕμν.Ἑρμ.382· ‖ ἀπολ. κτ. μτχ. αἰσθάνομαι σεβασμόν : Πινδ.Π 4,86 **ὀπιζομένων δ' ἔμπας τις εἶπεν καὶ τόδε** (τῶν σεβομένων . .), αὐτ.Π 2,17 **χάρις φίλων ποίνιμος ἀντὶ ἔργων ὀπιζομένα** (εὐσεβὴς εὐγνωμοσύνη)· **2)** μεθ' Ὁμ. μτ. γενικ. προσ. φροντίζω περί τινος : Θέογν.732 **θεῶν μηδὲν ὀπιζόμενος,** Ἀπολλ.Ρ 2,181 **οὐδ' ὅσον ὀπίζετο καὶ Διὸς αὐτοῦ,** Μαν.6,218 **οὐδὲν ὀπιζομένη λεχέων θεσμῶν τε γάμοιο·** ‖ π. μτγν. κ. τὸ ἐνεργ. ἐν προσομ. σημ., μεριμνῶ, γνοιάζομαι : Συμπλ.ΑΠ 223 **κεῖνος δ' οἰκτίρμων, καὶ σώματος ἔσχατ' ὀπίζων, Αὐρεόλου γέφυραν εἴσατο τήν τε ταφήν·** **3)** Ἡσ. «ὀπίζεο, πονηρεύου, ἀπόφευγε».

ὀπίζω (ὀπός) ἐκβάλλω ὀπὸν δι' ἐγχαράξεως ἔκ τινος δένδρου ἢ φυτοῦ : Θεόφρ.Φ1 7,6,2 **ὀπίζουσι δ' αὐτὴν ὑπὸ πυραμητόν,** αὐτ.9,1,3 **τὸν καυλὸν καὶ τὰς ῥίζας ὀπίζουσιν·** ‖ παθ. ἐξάγομαι, ἐκβάλλομαι: Γαλ.14,62· ‖ κ.συλλέγομαι, μαζεύομαι : Διόδ. Σ 5,41 **ὁ δὲ λιβανωτὸς γινόμενος ἐξ αὐτοῦ, ὀπίζεται ὡς ἂν δάκρυον·** **2)** **ὀπίζειν γάλα** πήγνυμι, πήζω τὸ γάλα διὰ τοῦ ὀποῦ συκῆς : Ἀριστλ.Μετ.384a,22· πρβλ. ὀπίας.

ὄπιθε κ. **ὄπιθεν** ποι. τ. τοῦ ὄπισθε κ. ὄπισθεν.

ὀπιθόμβροτος-ον ποι. τ. τοῦ ὀπισθόμβροτος βλ.λ., ὁ ἀκολουθῶν θνητόν : Πινδ.Ι,92 **ὀπιθόμβροτον αὔχημα δόξας** (ἡ δόξα ἥτις ζῇ μετὰ θάνατον).

ὀπικίζω μτγν. βαρβαρίζω : Ἰω.Λυδ.Μην.4,12 **ἐν τῇ πόλει τῆς Ἰταλίας, ἣν καὶ ὀπικὴν φασιν ὀνομασθῆναί ποτε, ἐξ ἧς καὶ ὀπικίζειν καί, ὡς τὸ πλῆθος, ὀφφικίζειν τὸ βαρβαρίζειν Ἰταλοὶ λέγουσιν** (ὡς δ. ἀνάγν. τοῦ ὀπικίζω).

ὀπικοί (οἱ) παλαιοὶ κάτοικοι τῆς νοτίου Ἰταλίας : Ἀριστλ.Πολιτ.1329b,19 **ᾤκουν δὲ τὸ μὲν πρὸς τὴν Τυρρηνίαν Ὀπικοί,** Στράβ.5,4,3 **τὴν χώραν ταύτην Ὀπικοὺς οἰκῆσαι·** **2)** **ἐν τῷ ἐν.** Ὀπικός-ή -όν ὁ βάρβαρος, ὁ βαρβαρικός : Φιλόδ.ΑΠ 5,131 **εἰ δ' Ὀπικὴ καὶ Φλῶρα καὶ οὐκ ᾄδουσα τὰ Σαπφοῦς· πρβλ.** Ἰουβεν.3,207.

ὀπικός-ή-όν πάπ. ὁ ἐξ ὀπίου βλ.λ.

ὀπιομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πάσχων ἐξ ὀπιομανίας βλ.λ.

ὀπιομανία (ἡ) νεώτ. τὸ πάθος τῆς λήψεως τοῦ ὀπίου ὡς ναρκωτικοῦ, πρὸς ἡδονισμόν.

ὄπιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὀπός, ὁ ἀποξηρανθεὶς γαλακτώδης ὀπὸς ὁ ἐξαγόμενος ἐκ τῶν καφῶν μήκωνος τῆς ὑπνοφόρου, ἀφιόνι : Διοκλ. ἀπ.94, Διοσκ.3,152, Πάπ., Πλίν.Φ1 20,199, Γαλ.13,269, Ἀλέξ.Τραλλ.2,1.

ὀπίουρος (ὁ) πάσσαλος, περόνη : Ἀριστλ.Πρ. 915a,11 (ἀνάγν. ἐπίουρος).

ὀπιοῦχος-ον νεώτ. ὁ περιέχων ὄπιον βλ.λ.

ὀπιοφαγία (ἡ) νεώτ. ἡ καθ' ἕξιν ἐσωτερικὴ χρῆσις τοῦ ὀπίου ὡς ναρκωτικοῦ.

ὀπιοφάγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἕξιν τῆς ἐσωτερικῆς χρήσεως τοῦ ὀπίου πρὸς ἡδονισμόν.

ὀπιπᾷ Ἡσ. «ἐξαπατᾷ, ἀπαταιῶν» (διόρθ. «ὀπιπᾷ· ἐξαπατᾷ» κ. «ὀπίπα· ἀπατεών»)· πρβλ. γυναικοπίπης, παρθενοπίπης, παιδοπίπης, πυρροπίπης.

ὀπιπευτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ παρακολουθῶν ὡς θεατής, ποὺ κάνει χάζι : Νόνν.Δ 37,70 **ἑζόμενοι στοιχηδὸν ὀπιπευτῆρες ἀγῶνος·** **2)** ὁ παρθενοπίπης βλ.λ. : Μαν.6,584 **ἄνδρας μὲν μάχλους καὶ ὀπιπευτῆρας ἔτευξαν,** Νόνν.Δ 7,193.

ὀπιπεύω, δ. τ. -πτεύω περισκοπῶ μετὰ περιεργείας, παρακολουθῶ διὰ τοῦ βλέμματος, μτ. τῆς σχετικῆς ἐνν. τοῦ παραμονεύω : Ὀδ.Τ 67 **δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας;·** ‖ προσβλέπω μετὰ φόβου : Ἰλ.Δ 371 **τί δ' ὀπιπεύεις πολέμοιο γεφύρας·** πρβλ.Ἡσίοδ.Ἔργ.29· **2)** ἐνεδρεύω, παραμονεύω, παραφυλάττω : Ἰλ.Η 243 **οὐ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν τοιοῦτον ἐόντα λάθρῃ ὀπιπεύσας, ἀλλ' ἀμφαδόν,** Ἡσίοδ.Ἔργ.806 **εὖ μάλ' ὀπιπτεύοντας . . ἐν ἀλωῇ βάλλειν·** πρβλ. Ὀρφ. Ἀργ.249, Μουσαῖ.101· ‖ μέσ. ἀγρυπνῶ, ἔχω τὸν νοῦν μου, ἔχω τὰ μάτια μου τέσσαρα : Ὀνήσανδρ.10,26· **3)** πλανῶ, ἐξαπατῶ : Μαν.3,196· ‖ κ. παθ. : αὐτ.6,182 **δολεροῖσιν ὀπιπευθεῖσαι ἔπεσσιν** (πρβλ. ὄπωπα).

ὀπίπης (ὁ). ὁ περιβλέπων, περισκοπῶν· Ἡσ. (συνήθ. ἐν συνθ. γυναικοπίπης, παρθενοπίπης, παιδοπίπης).

ὀπιπτεύω δ.γρ. τοῦ ὀπιπεύω βλ.λ.

ὄπις-ῖδος (ἡ), αἰτ. **ὄπιν** κ. ἐν Ὀδ. κ. ποι. **ὄπῖδα, ποι.** δοτ. **ὄπι,** ἐπὶ τῶν θεῶν, ἐπὶ κακῆς σημ. ὡς ἀείποτε π. Ὁμ. **ὄπις θεῶν** ἡ θεία ἐκδίκησις,ἡ τιμωρία ἡ ἀκολουθοῦσα τὴν παράβασιν τῶν θείων νόμων : Ἰλ. Π 388 **θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες,** Ὀδ.Υ 215 **οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν,** Ἡσίοδ.Ἔργ.706 **ὄπιν ἀθανάτων πεφυλαγμένος εἶναι·** πρβλ.Θεόκρ.25,4· ‖ κ.ἄνευ τῆς λ. θεῶν, θεία δίκη, ἐκδίκησις : Ὀδ.Ξ 82 **οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσίν·** ‖ κ. ἐπὶ τῶν θεοτήτων τῆς ἐκδικήσεως : Ἡσίοδ.Θ 222 **πρίν γ' ἀπὸ τῷ δώωσι κακὴν ὄπιν·** ‖ ἐπὶ καλῆς σημ. ἡ τῶν θεῶν πρόνοια καὶ εὐμένεια, ἡ χάρις τῶν θεῶν : Πινδ.Π 8,71 **θεῶν δ' ὄπιν ἄφθιτον αἰτέω·** **2)** ἐπὶ ἀνθρ., ὁ μετὰ φόβου ἡνωμένος σεβασμός, ὃν οἱ ἄνθρωποι ἀπονέμουσιν, ὁ φόβος, τὸ θρησκευτικὸν σέβας πρὸς ἀμοιβήν, ὑπακοή : Ἡρ.9,76 **οὔτε δαιμόνων οὔτε θεῶν ὄπιν ἔχοντας** (πρβλ. ὀπίζομαι)· κ. γεν. : Πινδ.Ο 2,6 **ὄπιν δίκαιον ξένων** (αὐστηρῶς δίκαιον ἐν τῷ πρὸς τοὺς ξένους σεβασμῷ, τ. ἔ. τηροῦντα τὰ καθήκοντα τῆς ξενίας), Μόσχ.4,117 **αἰδεσθεὶς ὄπιδα .. πολιοῖο γενείου·** **3)** προσοχὴ εἴς τι πρᾶγμα καὶ ἀφοσίωσις, ζῆλος : Πινδ.Ι 5(4),58 **οὐδ' ὁπόσαι δαπάναι ἐλπίδ' ἔκνισ' ὄπιν** (δὅ. ὀπίζομαι, ὀπιδνός).

ὀπισαμβώ (ἡ) (ἀμβαίνω, ἀναβαίνω) τὸ βαίνειν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐπιστροφή, γύρισμα· Εὐστ.862,6 «ἡ εἰς τοὐπίσω ἀναχώρησις» : Σοφ.ἀπ.406· μτφ. ἐν Χρύσ. Στωϊκ.3,202· πρβλ. Αἰλ.Δ ἀπ.415.

ὄπισθα αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὄπισθε, ἄ. ὄπισθεν βλ.λ. : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.153,18.

ὀπισθάγκωνα ἐπίρρ., μτγν. κ. νεώτ., δημ. **πιστάγκωνα** : Τζέτζ.Λυκόφρ.704 **ἀνθρώπους ὀπισθάγκωνα** (διόρθ. ἀντὶ ἄγκωνας) **δῆσαι,** Πάπ., - **τὸν πήγανε πιστάγκωνα δεμένον.**

ὀπισθάμβωνος-ον μσν. ὁ ὄπισθεν τοῦ ἄμβωνος τελούμενος κ. ἰδ. **ἡ ὀπισθάμβωνος εὐχὴ** ἡ ὄπισθεν τοῦ ἄμβωνος, νῦν δὲ ἀπὸ τῆς Ὡραίας πύλης ἡ ἐν τέλει τῆς λειτουργίας ἀναγιγνωσκομένη ὑπὸ τοῦ ἱερέως : Συμ.Θεσσ.5,147 **τὸν ἱερέα λέγειν τὴν εὐχὴν..ἡ δὲ τελευταία ἐστὶ καὶ ὀπισθάμβωνος.**

ὀπισθαύλιον (τὸ) νεώτ. ἡ εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς οἰκίας αὐλή.

ὀπισθέκτιτος-ον Ἡσ. γλῶσσ. τοῦ παλίντιτος.

ὄπισθεν (πιθ. ἐκ τοῦ ὄπις, συγγ. τοῖς ἀνόπιν, κατόπιν, μετόπιν, ὀπίσω) ἐπίρρ.κ. μσν. κ.,νεώτ., π.μτγν. Ἀττ. κ. π. ποιηταῖς πρὸ συμφώνου **ὄπισθε** (Λουκ. Ἐρ.16, Εὐρ.ΙΤ 1333 κτλ.), ὁμ. ποι. **ὄπῖθεν** (Ἰλ.Ζ 181, Πινδ.Ο 10,35, Αἰσχ.Πέρσ.1001), τοπικῶς, ὀπίσω, εἰς τὸ ὀπίσω μέρος, εἰς τὴν ἀντίθετον τῆς ὄψεως πλευράν, πίσω, ἀπὸ πίσω, ἀντίθ. πρόσθεν, πρόσθε : Ἰλ.Ε 595 **φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν πρόσθ' Ἕκτορος, ἄλλοτ' ὄπισθε,** Ὀδ.Κ 209 **κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὄπισθεν,** αὐτ.Ο 34, Πλάτ.Πολ.327Β **καί μου ὄπισθεν λαβόμενος τοῦ ἱματίου,** Ἀριστφ.Σφ.

1327 τῶν ὄπισθεν ἐπακολουθούντων ἐμοί, ΚΔ Ματθ.9,20 προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, - ὄπισθεν ἤρχετο ὁ φίλος μου· κ. ἐν φρ. ὄπισθεν ἕπομαι (ἀκολουθῶ ἐκ τῶν ὄπισθεν, κατόπιν) : Αἰσχ.Πέρσ.1001· || οἱ ὄπισθεν κομόωντες οἱ τρέφοντες κόμην πρὸς τὴν ράχιν : Ἰλ.Β 542· || κ. ἐπὶ τῆς κόμης, ἡ ἀναπτυσσομένη ἐλευθέρα πρὸς τὴν ράχιν : Ἐπιγρ. ὄπιθεν κομόωσαι ἔθειραι· || ὄπισθεν ποιοῦμαί τι κάμνω ὥστε νὰ εἶναί τι ὄπισθέν μου : Ξεν.Ἀν.1,10,9 ἐδόκει αὐτοῖς ἀναπτύσσειν τὸ κέρας καὶ ποιήσασθαι ὄπισθεν τὸν ποταμόν· || εἰς τοὔπισθεν (δηλ. εἰς τὸ ὄπισθεν) πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐνν. ἐκ τῆς θέσεως εἰς ἣν εὑρίσκεταί τις : Εὐρ.Φοίν. 140 λαιὸν μὲν εἰς τοὔπισθεν ἀμφέρει πόδα, Πλάτ. Σοφ.261Β εἰς τοὔπισθεν ἀπωσθείς, Ξεν.Ἀν.3,3,10 εἰς τοὔπισθεν τοξεύοντες ἀπὸ τῶν ἵππων, Πολύβ. 1,51,8 οὐκ ἦν εἰς τοὔπισθεν δυνατὸν ἀποχωρεῖν· || νεώτ. εἰς τὰ ὄπισθεν εἰς τὸ ὀπίσω μέρος· || ἐκ τοὔπισθεν, νεώτ. ἐκ τῶν ὄπισθεν ἐκ τοῦ ὀπίσω μέρους ἐν σχέσει πρὸς τὴν θέσιν εἰς ἣν εὑρίσκεταί τις, ἀντίθ. τοῦ εἰς τοὔπισθεν : Ἀριστφ. Ἐκκλ.482 μή πού τις ἐκ τοὔπισθεν ὢν τὸ σχῆμα καταφυλάξῃ, Θουκ.7,79 ἀποτειχιοῦντας . . ἐκ τοῦ ὄπισθεν αὐτοὺς ᾗ προεληλύθεσαν, Ξεν Ἀν. 4,1,6 μή τις . . πορευομένων ἐκ τοῦ ὄπισθεν ἐπίσποιτο· || ἐν τῷ ὄπισθεν εἰς τὸ νῶτα : Πλάτ. Πολ.614C ἔχοντας . . ἐν τῷ ὄπισθεν σημεῖα πάντων ὧν ἔπραξαν, Ξεν.Κυν.9,8· ὁμ. κ. κτ. πληθ. : Πλάτ.Χαρμ.154C πολλοὶ.. ἐρασταὶ καὶ ἐν τοῖς ὄπισθεν εἵποντο (κατόπιν, ἀπὸ πίσω)· || νεώτ. πρὸς τὰ ὄπισθεν πρὸς τὰ ὀπίσω· ἀντίθ. ἀπὸ τὰ ὄπισθεν· || νεώτ. ναυτ. ὄπισθεν παράγγελμα ὀπισθοχωρήσεως τοῦ πλοίου, ἀντίθ. πρόσω : ὄπισθεν ὁλοταχῶς !· **2)** οἱ ὄπιθεν ἢ ὄπισθεν (ἐνν. ἄνθρωποι) οἱ ὑπὸ τοῦ θνήσκοντος ἐν τῇ ζωῇ καταλειπόμενοι, οἱ ἐπιζῶντες : Ὀδ.Λ 66 νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι . . πρός τ' ἀλόχου καὶ πατρός· || οἱ ἐν φάλαγγι ἑπόμενοι, οἱ κατοπινοί : Ξεν.ΚΠ 2,2,8 μηδένα τῶν ὄπισθεν κινεῖσθαι, πρὶν ἂν ὁ πρόσθεν ἡγῆται· || μτφ. οἱ εἰς τὰ ὄπισθεν τιθέμενοι ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὡς ἐπιβλαβεῖς, ἀνάξιοι, ἄχρηστοι : Σοφ.Αἴ.1249 εἰ τοὺς δίκῃ νικῶντας ἐξωθήσομεν καὶ τοὺς ὄπισθεν ἐς τὸ πρόσθεν ἄξομεν· || τὰ ὄπισθεν τὰ κατὰ τὸ ὄπισθεν μέρος, τὰ νῶτα, τὰ ὀπίσθια, τὰ πισινά : Ἰλ.Λ 613 τά γ' ὄπισθεν Μαχάονι πάντα ἔοικε (κατὰ τὰ νῶτα ὁμοιάζει)· || ὡς προσδ. οὐσ. : Ἡρ.5,22 ἐν τοῖσι ὄπισθεν λόγοισι (ἐν τοῖς ἑπομένοις βιβλίοις)· πρβλ. ὀπίσω 9)· ὁμ. αἱ ὄπισθεν ἀψῖδες αἱ πρὸς τὸ ὀπίσθιον μέρος τοῦ ἵππου, κτ. ἀντιδ. πρὸς τὸ αἱ πρότεραι : αὐτ.4,72· οἱ ὄπισθεν ἁρμοί : Ἐπιγρ.· **3)** ὡς πρόθ. μτ. γενικ. ὀπίσω ἀπὸ κάτι : Ἰλ.Ρ 468 στῆ δ' ὄπιθεν δίφροιο, αὐτ.Ν 536 ὄπισθε μάχης ἠδὲ πολέμοιο ἔστασαν, Ἡρ.1,9 ὄπισθε τῆς θύρης, αὐτ.7,176, Πλάτ.Συμπ. 175Α ὄπισθεν ἐμοῦ . . εἰσῄει, - ὄπισθεν τοῦ Πανεπιστημίου εἶναι τὸ Πολιτικὸν Νοσοκομεῖον· || κ. μετὰ τὴν πτῶσιν : Ἰλ.Ω 15 δίφρου ὄπισθεν, Πίνδ. Ο 6,63 ἵμεν φάμας ὄπισθεν (ἀκολουθεῖν τὴν φήμην), Σοφ.Ἀντ.640 χρὴ . . γνώμης πατρῴας πάντ' ὄπισθεν ἑστάναι (ὑπακούειν, ὑποτάσσεσθαι, ἥττω εἶναι)· || ὁμ. κ. μτ. δοτ. : Κρατῖν.30 τούτοισι δ' ὄπισθεν ἴτω, Πίνδ.Ο 3,31 πνοιαῖς ὄπισθεν Βορέα· **4)** χρον. μετὰ ταῦτα, κατόπιν, εἰς τὸ μέλλον : Ἰλ. Δ 362 ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', Ὀδ.Β 270 οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι· || ἰδ. ἐπὶ πράγματος μέλλοντος νὰ συμβῇ ἢ ν' ἀκολουθήσῃ εἰς ἄλλο τι προηγούμενον, ἀντίθ. αὐτίκα : Ἰλ.Ι 519 νῦν δ' ἅμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοῖ, τὰ δ' ὄπισθεν ὑπέστη, Πίνδ.Ο 10,35 ὄπιθεν οὐ πολλόν, Θεόκρ.Ἐπιγρ.22,8 πολλοῖς μασὶν ὄπισθεν· πρβλ. ὀπίσω 7)· **5)** π. μτγν. γραμμ. κ. ἐπὶ συμβάντων κατὰ τὸν ὄπισθεν ἤτοι τὸν ὑπολειφθέντα ὑφ' ἡμῶν, τὸν παρελθόντα, χρόνον, κατὰ τὸ παρελθόν : Σχόλ.Ὀδ.Γ 366, Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.1488, Ἡσ. ἐν λ. Ἴωνες· || ὁ ὄπιθεν χρόνος οἱ παλαιότεροι χρόνοι : Πάπ. (Περὶ τῶν συγκρ. ὀπίστερος, ὀπίστατος βλ.λς.)

ὀπισθέναρ-αρος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἰατρ. τὸ ὄπισθεν τοῦ θέναρος βλ.λ., τῆς παλάμης : Πολυδ. 2,143, αὐτ.9,126 ἐπιστρέφαντα τὴν χεῖρα δέξασθαι κατὰ τὸ ὀπισθέναρ.

ὀπισθενέργεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἰσχύουσα καὶ διὰ τὸ παρελθὸν ἐνέργεια, ὅ. ἀναδρομικὴ ἰσχύς.

ὀπισθενεργητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἰσχύων καὶ διὰ τὸ παρελθόν, ὅ. ὀπισθενεργός.

ὀπισθενεργός-όν νεώτ. ὁ ὀπισθενεργητικὸς βλ.λ. : ἡ ὀπισθενεργὸς δύναμις τοῦ νόμου.

ὀπισθενεργῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀπισθενεργόν, μετ' ἀναδρομικῆς ἰσχύος.

ὀπισθένη γλῶσσ. ὑπουρὶς βλ.λ.

ὀπισθίδιος-α-ον ὀπίσθιος βλ.λ. : Σώφρ.50, Καλλ. Ἄρτ.151 κ ὅπρον ὀπισθιδίοιο φέρει ποδὸς ἀσπαίροντα, Ἀγαθ.ΑΠ 9,482 ὀπισθιδίην εἰς ὁδόν.

ὀπίσθιος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. πισινός-ή-ό βλ.λ., ἀντίθ. τοῦ πρόσθιος, ἐμπρόσθιος, μπροστινός, ὁ εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τινὸς εὑρισκόμενος : Σιμων.Ἀμ 28, Ἡρ.3, 03 κάμηλος ἐν τοῖσι ὀπισθίοισι σκέλεσι ἔχει τέσσαρας μικρούς, Ἀριστφ. Ἀχ.740 ὁπλὰς ἐκίνει τῶν ὀπισθίων ποδῶν, Ἱππ. Ἀγμ.11 ὀπίσθιος τένων (ὁ τῶν νώτων, ὅ. Ἀχίλλειος τένων), Ξεν.Ἱππ.11,2 ὑποτιθέναι τὰ ὀπίσθια σκέλη ὑπὸ τὸ ἐμπρόσθια, Ἀριστλ.ΖΙ 500b,30 τὰ ὀπίσθια σκέλη ἐφέλκουσιν ὑπὸ τὰ ἐμπρόσθια, αὐτ.ΖΙ 492b,23 σιαγόνες δύο· τούτων τὸ πρόσθιον, γένειον· τὸ δ' ὀπίσθιον, γένυς, Φιλήμ.145 οἱ ὀπίσθιοι πόδες, - ἡ ὀπισθία θύρα· || τὰ ὀπίσθια (ἐνν. μόρια) ἐπὶ ζῴων, τὰ πρὸς τὸ ὄπισθεν μέρος, πρὸς τὴν οὐράν· Ἡσ. «τὸ τῶν ζῴων οὐραῖα» : Ἀριστλ.ΖΓ 722b,29 διεσπᾶσθαι τὰ ἄνω καὶ κάτω.. καὶ πρόσθια καὶ ὀπίσθια, Πάπ. ὀπίσθια ὄνου· || νεώτ. κ. ἐπὶ ἀνθρώπων, τὰ νῶτα : τοῦ ἔστρεφε τὰ ὀπίσθιά του εἰς ἔνδειξιν περιφρονήσεως· || ὁμ. τὰ ὀπίσθια τὰ παρελθόντα· Ἡσ.· || τὸ ὀπίσθιον τὸ ὄπισθεν μέρος ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ πρόσθιον : Ἀριστλ.ΖΠ 706b,1· || ὡς οὐσ. θηλ. ἡ ὀπισθία τὸ ὀπίσθιον μέρος : Ἐπίχ.90· || ἐπὶ ἀστέρων, ὁ ἀκολουθῶν, κατόπιν κινούμενος κατὰ τὴν περιστροφήν : Κλεομήδ.1,1.

ὀπισθίως ἐπίρρ. μτγν. πρὸς τὰ ὀπίσω : Βασ.Ι 4,18 ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὀπισθίως . . καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ.

ὀπισθοβάμων-ονος-ον μτγν. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω βαίνων, βαδίζων : Στατύλλ.ΑΠ 6,196 ἀμμοδύτορα, ὀπισθοβάμον' ἀτράχηλον, ὀκτάπουν ἀντίθησι Κώπασος.

ὀπισθοβαρής-οῦς-ές μτγν. ὁ κατὰ τὸ ὄπισθεν μέρος βαρύς, πεφορτισμένος· πρβλ. δημ. πισώβαρος : Πλωτῖν.6,9,4, Σιμπλίκ.Ἐπικτ.35D, Σχόλ.Ἰλ.Ψ 726 ὀπισθοβαροῦς ἤδη γεγονότος· || κ. χρον. κτ. μτφ. : Ἐπιγρ. τῆς ἀσεβείας ὀπισθοβαρεῖς ἀνάγκαι (αἱ ἔπειτα βαρύνουσαι, εἰς τὸ μέλλον).

ὀπισθοβασία (ἡ) νεώτ. τὸ πρὸς τὰ ὀπίσω βαδίζειν, εἰδ. ἐπὶ παθήσεως νευροπαθῶν.

ὀπισθοβάτης-ου (ὁ) ὁ ὄπισθεν ἐπιβαίνων, ἐπὶ αἰσχρᾶς σημασίας : Μελέαγρ.ΑΠ 12,33· || ὀπισθοβάτης πούς ὁ κατὰ τὸ βάδισμα συρόμενος ὄπισθεν τοῦ ἄλλου παράλυτος πούς : Τραγ.Ἀδέσπ.25 (λυρ.).

ὀπισθοβατικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀπισθοβασίαν βλ.λ. : Κλήμ.Ἀλ.223 ὀπισθοβατικὸν ὁ λαγώς.

ὀπισθοβατικῶς νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον τῆς ὀπισθοβασίας.

ὀπισθόβολος-ον μτγν., νεώτ. κ. ὀπισθοβόλος ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω βαλλόμενος, ριπτόμενος : Νόνν.Δ 2,65 ὀπισθοβόλον **ὄμμα**, αὐτ.41,25,-**ὀπισθοβόλον πῦρ**· **2)** νεώτ. κ. ὁ ὄπισθεν βαλλόμενος.

ὀπισθοβολῶ-έω νεώτ. στρατ. βάλλω, πυροβολῶ ἐκ τῶν ὄπισθεν κατά τινος : **ὀπισθοβολῶ τὰ ὀχυρόν**· **2)** βάλλω πρὸς τὰ ὀπίσω.

ὀπισθοβουλία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρὸς ἐπιδίωξιν ὡρισμένου σκοποῦ ὑπούλως κρυπτομένη πρόθεσις ἢ ἐνέργεια, ἀ. ὑστεροβουλία : **μὲ ὀπισθοβουλία ἐπρότεινε νὰ μὲ δανείσῃ.**

ὀπισθόβουλος-ον νεώτ. ὁ ἐνεργῶν μετ' ὀπισθοβουλίας βλ.λ., πονηρός, ἀ. ὑστερόβουλος.

ὀπισθοβούλως ἐπίρρ. νεώτ. μετ' ὀπισθοβουλίας βλ.λ.

ὀπισθοβριθής-οῦς-ές ὁ κατὰ τὸ ὄπισθεν μέρος βαρύς : Αἰσχ.ἀπ.338, αὐτ.π.'Ησ. ἐν λ. σαυροβριθής **ὀπισθοβριθὲς ἔγχος.**

ὀπισθογεμής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ ὅπλων, ὁ ἐκ τῶν ὄπισθεν, ἐκ τοῦ οὐραίου γεμιζόμενος : **δίκαννον ὀπισθογεμές**, ἀντίθ. ἐμπροσθογεμής.

ὀπισθογέμισις-εως (ἡ) νεώτ. ἐπὶ ὅπλων, ἡ ἐκ τῶν ὄπισθεν, ἐκ τοῦ οὐραίου γέμισις.

ὀπισθογενεία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ὅρος δηλῶν ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς προβολῆς τοῦ γενείου εἰς ὡρισμένην ἀνθρωπολογικὴν περίοδον τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, ἐν ἀντιδ. πρὸς τοὺς ὅρους προγενεία κ. ὀρθογενεία δηλοῦντας τὸν νέον.

ὀπισθογναθία (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπερμέτρως κάθετος κατατομὴ τῶν γνάθων τοῦ ἀνθρώπου.

ὀπισθογναθισμός (ὁ) νεώτ. τὸ εἶναί τινα ὀπισθόγναθον βλ.λ.

ὀπισθόγναθος (ὁ) νεώτ. ὁ ἔχων τὴν γνάθον πρὸς τὰ ἔσω εἰσέχουσαν.

ὀπισθογράφησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὄπισθεν τίτλου τινὸς γραπτὴ δήλωσις πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος ἢ κατοχῆς ἢ ἐντολῆς εἰσπράξεως αὐτοῦ εἰς ἄλλον : **ὀπισθογράφησις γραμματίου.**

ὀπισθόγραφος-ον (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου μέρους παπύρου (βιβλίου), ὁ ἐπὶ τοῦ καλύμματος αὐτοῦ γεγραμμένος : Πλίν.'Επιστ.3,5,17, Λουκ.ΒΠρ.9 **ἡ πήρα δέ σοι θέρμων ἔσται μεστὴ καὶ ὀπισθογράφων βιβλίων**, Οὐλπ.37,11,4.

ὀπισθογράφος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ὀπισθογραφήσας τίτλον τινά.

ὀπισθογραφῶ-έω νεώτ. κάμνω ὀπισθογράφησιν βλ.λ.

ὀπισθοδάκτυλος-ον μτγν. ὁ ἔχων πρὸς τὰ ὀπίσω κεκαμμένους τοὺς δακτύλους : Στράβ.2,1,9 **μονοφθάλμους τε καὶ .. ὀπισθοδακτύλους.**

ὀπισθόδετος-ον ὁ ὀπίσω ἢ πρὸς τὰ ὀπίσω δεδεμένος : Σιμων.177 (ἢ Σιμμ.3) π.Πλούτ.'Ηθ.456C.

ὀπισθοδίωξις-εως (ἡ) μσν. ἡ παλίωξις βλ.λ. : 'Ιω.Διάκ.εἰς'Ησίοδ.Α 154.

ὀπισθόδομος (ὁ) ὁ ὀπίσθιος δόμος, τὸ ὄπισθεν τμῆμα τοῦ σηκοῦ τῶν ἑλλην. ναῶν κ. ἰδ. τοῦ ἐπὶ τῆς 'Ακροπόλεως τῶν 'Αθηνῶν ναοῦ τῆς 'Αθηνᾶς, τοῦ Παρθενῶνος, ὁ χρησιμεύων ὡς θησαυροφυλάκιον· Πολυδ.1,1 «τὸ δὲ πρὸ αὐτοῦ (δηλ. τοῦ ναοῦ), πρόδομος· καὶ τὸ κατόπιν, ὀπισθόδομος» : 'Αριστφ.Πλ.1193 **τὸν ὀπισθόδομον ἀεὶ φυλάττων τῆς θεοῦ**, Δημ.170 **ἀνέῳξαν δήπου πρῴην τινὲς τὸν ὀπισθόδομον**, Λουκ.Τίμ 53 **ἀλλὰ καὶ πλουτεῖς τὸν ὀπισθόδομον διορύξας**, Στράτ.ΑΠ 12,223,4 **καὶ ἄγαλμα θεοῦ καὶ νηὸν ὁρῶμεν .. καὶ τὸν ὀπισθόδομον**· ‖ γεν. ἐπὶ οἰκίας, θησαυροφυλάκιον· 'Ησ. «τόπος ὄπισθεν τῶν οἴκων, ἐν ᾧ τὰ κειμήλια ἀπόκειται»· **2)** ὡς ἐπίθ. ὁ ὄπισθεν οἰκήματός τινος κείμενος : Πολύβ.12,12,2 **τὰς ὀπισθοδόμους στήλας.**

ὀπισθοδοντία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ἡ μορφὴ τῶν τομέων ὀδόντων, ὅταν οὗτοι συγκλίνωσιν ἐκ τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω πρὸς ἀλλήλους : **ἄνω ὀπισθοδοντία** (ὅταν οἱ ἄνω ὀδόντες εὑρίσκωνται ὄπισθεν τῶν κάτω, ἀ. κάτω φαλιδοδοντία),-**κάτω ὀπισθοδοντία** (ὅταν ἀντιθέτως συμβαίνῃ, ἀ. ἀνωφαλιδοδοντία).

ὀπισθοδρόμησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς τὰ ὄπισθεν κίνησις, ὀπισθοχώρησις, ἀ. ἀνατροχασμός : **ὀπισθοδρόμησις πυροβόλου κλείστρου.**

ὀπισθοδρομικός-ή-όν νεώτ. ὁ πρὸς τὰ ὄπισθεν φερόμενος, βαδίζων, κινούμενος· **2)** ὁ εἰς ἀπηρχαιωμένας ἀντιλήψεις, συνηθείας καὶ πράξεις ἐμμένων, καθυστερημένος, συντηρητικός, ἀσυγχρόνιστος, μὴ προοδευτικός.

ὀπισθοδρομικότης-ητος (ἡ) τὸ εἶναί τινα ὀπισθοδρομικὸν βλ.λ.2), ἀντίθ. προοδευτικότης.

ὀπισθοδρομικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀπισθοδρομικόν, ἄνευ προοδευτικότητος.

ὀπισθοδρόμος (ὁ) μσν. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω τρέχων : Θεόγνωστ.Καν.83 (κτ. διόρθ.).

ὀπισθοδρομῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. τρέχω, φέρομαι, κινοῦμαι πρὸς τὰ ὀπίσω, ὀπισθοχωρῶ : Συμπλήρ. εἰς Πρόκλ.Παρμ.989S, Νικ.Γρηγ.'Ιστ.Βυζ.8,13, 228A **τὴν σελήνην ὀπισθοδρομῆσαι καὶ ὑποδραμεῖν τὸν ἥλιον.**

ὀπισθοδωδεκαδακτυλικὸν κόλπωμα (τὸ) νεώτ. ἰατρ. κόλπωμα ὄπισθεν τῆς κάτω μοίρας τοῦ δωδεκαδακτύλου.

ὀπισθόθολος (ὁ) νεώτ. ὁ ἄνωθεν τοῦ ἀνοίγματος θύρας ἢ παραθύρου θόλος, οὗ διαφέρει τὸ καμπύλον τμῆμα τῆς ὄψεως ἀπὸ τὸ τοῦ βάθους· ‖ θόλος θύρας ἢ παραθύρου μετὰ τοξοειδοῦς ἀνωφλίου περιορίζων ἄνωθεν τὴν εὐρυνσιν αὐτῶν.

ὀπισθοκάλυμμα-ατος (τὸ) μσν. κάλυμμα, σκέπασμα ἐκ τῶν ὄπισθεν : Κλήμ.'Αλ.Παιδ.2,245.

ὀπισθοκάρπιος-ον ὁ φέρων τὸν καρπὸν ὄπισθεν τῶν φύλλων καὶ οὐχὶ ἄνωθεν αὐτῶν, ὡς εἴδη τινὰ συκῆς : Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,2,3 **γένος τί φασιν εἶναι . ., ὃ καλοῦσιν ὀπισθοκάρπιον.**

ὀπισθοκέλευθος-ον μτγν. ὁ ἀκολουθῶν τινα, βαδίζων ὄπισθέν τινος : Νόνν.Δ 18,159 **Βαιὸν ὀπισθοκέλευθον ἔχων ἔτι λείψανον 'Ηοῦς** (ἑρμ. τοῦ ἰδ. «ὀπαδός, ὀπηδός, ὀπάων»).

ὀπισθόκεντρος-ον ὁ ἔχων κέντρον ὄπισθεν, ἐν τῇ οὐρᾷ : 'Επίχ.66, 'Αριστλ.ΖΙ 490a,17 **τετράπτερα μέν, ὅσα μέγεθος ἔχει ἢ ὅσα ὀπισθόκεντρά ἐστι.**

ὀπισθοκέφαλον (τὸ) γλωσσ. τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς.

ὀπισθοκίνητος-ον μσν. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω κινούμενος : Κεδρ.Γεώργ.1,409,10 **ὀπισθοκίνητος πορεία** (πορεία πρὸς τὰ ὄπισθεν).

ὀπισθόκοιλος-ον νεώτ. ὁ εἰς τὰ ὄπισθεν κοῖλος· εἰδ. **ἐπὶ** τῶν σπονδύλων τῆς σπονδυλικῆς στήλης, ὁ ἔχων κοίλην τὴν ὀπισθίαν ἐπιφάνειαν, ἀντίθ. πρόκοιλος· πρβλ. κ. ἀμφίκοιλος.

ὀπισθοκόμης-ου (ὁ) μτγν. ὁ ὀπισθόκομος βλ.λ.: Πολυδ.2,28 **καὶ μὴν ὀπισθοκόμαι μὲν Εὐβοεῖς, ἀκροκόμαι δὲ Θρᾷκες λέγονται.**

ὀπισθόκομος-ον μτγν. ὁ ὄπισθεν κομῶν, τρέφων κόμην : Νόνν.Δ 13,420 **ὀπισθοκόμων ἐπὶ νώτων**, αὐτ.Εὐαγγ.'Ιω 2,6 ὀπισθόκομοι μέροπες.

ὀπισθοκράνιον (τὸ) μτγν. τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ κρανίου : Σευῆρ.π.'Αέτ.7,92, Παῦλ.Αἰγ.6,2, Γλωσσ.· ‖ νεώτ. ἰατρ. σπουδαιότατον κρανιομετρικὸν σημεῖον τὸ μᾶλλον προέχον πρὸς τὰ ὀπίσω τῆς ἰνιακῆς χώρας καὶ ἀποτελοῦν τὸ τυπικὸν σημεῖον διὰ τὴν μέτρησιν τῆς κεφαλῆς πρὸς καθορισμὸν τοῦ σχήματος αὐτῆς, ἀ. σημεῖον ἰνιακὸν μέγιστον.

ὀπισθόκρανον (τὸ) μσν. τὸ ὀπισθοκράνιον βλ.λ. : Βλεμμ.'Εκλ.667.

ὀπισθοκρηπῖδες (αἱ) μτγν. εἶδος γυναικείων ὑποδημάτων : Πολυδ.7,91, 'Ησ.

ὀπισθοκύφωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ πρὸς τὰ ὀπίσω κύφωσις τῆς σπονδυλικῆς στήλης : Γαλ 18(I),493.
ὀπισθόλακκος (ὁ) μτγν. ἰατρ. τὸ ἰνίον (ἀμφ.).
ὀπισθολεπρία (ἡ) μτγν. ὄν. μέρους τινὸς τῆς πόλεως Ἐφέσου, ἄ. Λεπρὰ ὀκτή : Στράβ.14,1,4 **τὰ .. ὄπισθεν τοῦ πρηῶνος κτήματα ἔτι νυνὶ λέγεται ἐν τῇ Ὀπισθολεπρίᾳ.**
ὀπισθομαστία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ἡ περὶ τὴν διάπλασιν παραμόρφωσις καθ' ἣν ἀναπτύσσονται μαστοὶ ἐπὶ τῆς ράχεως καὶ δύο καὶ τρεῖς εἰς γυναῖκας καὶ εἰς ἄνδρας.
ὀπισθόμβροτος-ον ὀπιθόμβροτος βλ.λ.
ὀπισθομετωπία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. κ. ἀνθρωπολ. κλίσις τοῦ μετωπικοῦ ὀστοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω μετ' ἐλαχίστης κυρτώσεως χαρακτηρίζουσα τὴν πρωτογενῆ μορφὴν τοῦ κρανίου, ἄ. χαμαιμετωπία· πρβλ. ὑφιμετωπία, προμετωπία, ὀρθομετωπία.
ὀπισθομήριον (τὸ) μτγν. ὀπισθόμηρον βλ.λ. : Μελάμπ.Παλμ.I,142.
ὀπισθόμηρον (τὸ) μτγν. τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ μηροῦ : Πτολ.Μαθ.7,5.
ὀπισθονόμος-ον (νέμω) ὁ βόσκων δι' ὀπισθοχωρήσεως τῶν ποδῶν, ἐπὶ εἴδους βοῶν τῆς Λιβύης ἠναγκασμένων νὰ βόσκωσιν οὕτω ἐκ τῆς πρὸς τὰ ἐμπρὸς κλίσεως τῶν κεράτων των : Ἡρ.4,183 **οἱ ὀπισθονόμοι βόες,** Ἀριστλ.ΖΜ 659a,19 **τοῖς ὀπισθονόμοις βουσί· καὶ γὰρ ἐκείνους νέμεσθαί φασιν ὑποχωροῦντας παλιμπυγηδόν,** Αἰλ.ΖΙ 16,33.
ὀπισθονυγής-οῦς-ές μτγν. ὁ κεντῶν ἐκ τῶν ὄπισθεν : Φἰλ.ΑΠ 6,104.
ὀπισθοπλευρικὸς σύνδεσμος νεώτ. ἰατρ. σύνδεσμος ἐκτεινόμενος μεταξὺ τῶν ἐγκαρσίων ἀποφύσεων τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου ὀσφυικοῦ σπονδύλου καὶ τῆς τελευταίας πλευρᾶς.
ὀπισθόπλους-οος-ουν-οον μσν. ἐπὶ ἰχθύος, ὁ **πρὸς** τὰ ὀπίσω πλέων, νηχόμενος : Μαν.Φιλ.I,390.
ὀπισθοποδῶ-έω μσν. ἀκολουθῶ ὄπισθεν, ἕπομαι : ΚΠορφ.Ἐκθ.135.
ὀπισθοπόρος-ον μτγν. ὁ ὄπισθεν πορευόμενος : Νόνν.Δ 37,255 **δίφρον ὀπισθοπόρου πεφυλαγμένος ἡνιοχῆος.**
ὀπισθόπους-οδος-ουν ὁ ὄπισθεν περιπατῶν, ἀκόλουθος, ὀπαδός, θεράπων : Αἰσχ.Χο.713 **ἄγ' αὐτὸν .. ὀπισθόπους τε τούσδε,** Εὐρ.Ἱππ.54 **προσπόλων ὀπισθόπους κῶμος·** **2)** Ἡσ. «ὑποστρέφας», ὁ ἐπανελθών.
ὀπισθοπρόσωπος-ον μσν. ὁ ἔχων πρὸς τὰ ὀπίσω ἐστραμμένον τὸ πρόσωπον : Τζέτζ.Μεθ' Ὅμ.186 **κατ' Αἰλιανὸν καὶ Ἀρριανὸν ἐξελιγμοὶ τρεῖς, Μακεδὼν τὸ ἀλλάξαι ὀπισθοπρόσωπος** (διορθ. -ώπως).
ὀπισθόρμητος-ον Ἡσ. ἐν λ. παλίνορσος ὁ ὀρμῶν, σπεύδων πρὸς τὰ ὀπίσω.
ὀπισθορμῶ-έω Ἡσ. «ὀπισθορμήσας, εἰς τοὐπίσω χωρήσας».
ὀπισθόρροια (ἡ) ἡ πρὸς τὰ ὀπίσω ροή : Ἐπίκ. Φυσ.908,3.
ὀπισθοσπλαγχνικὸν διάστημα (τὸ) νεώτ. ἰατρ. τὸ μεταξὺ τῆς προσπονδυλικῆς περιτονίας καὶ τῆς ὀπισθίας ἐπιφανείας τοῦ οἰσοφάγου διάστημα, ἄ. προσπονδυλικὸν διάστημα.
ὀπισθοστομαχικὸς θύλακος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. χῶρος σχισμοειδὴς ὄπισθεν τοῦ στομάχου, ἄ. ἐπιπλοϊκὸς θύλακος.
ὀπισθοσφενδόνη (ἡ) τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς σφενδόνης βλ.λ.5) : Ἀριστφ.ἀπ.320,4.
ὀπισθοτέλεια (ἡ) μσν. ἡ τέλους καθυστέρησις, ὁ μὴ πληρωθεὶς ἐγκαίρως φόρος : Ἀρμενόπ.I,3,37 **περὶ παρελθόντων δημοσίων ἤτοι ὀπισθοτελειῶν οὐκ ἐνάγεταί τις μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη.**
ὀπισθότερος-α-ον ὀπίστερος βλ.λ. : Ἄρατ.148 **ποσσὶ δ' ὀπισθοτέροισι λέων ὕπο καλὰ φαείνει.**
ὀπισθοτίλη (ἡ) μτγν., βοιωτ. ὀπιτθοτίλα ὄν. τῆς σηπίας βλ.λ., ἥτις ἐκχέει τὸ μέλαν αὐτῆς ὑγρὸν ὄπισθεν· Εὐστ.1818 **«ὀπισθοτίλα δέ, ἡ ὄπισθεν τιλῶσα τὸν παρ' αὐτῇ θόλον»** : Στράττ 47,3.
ὀπισθοτομία (ἡ) νεώτ. τοπογρ. μέθοδος ἀποτυπώσεως ἐπὶ τοῦ χάρτου σημείου τινὸς τοῦ ἐδάφους, ἄ. ὁριζοντιογραφία.
ὀπισθοτονία (ἡ) μτγν. νόσος καθ' ἣν τὰ μέλη τοῦ σώματος τεινόμενα κάμπτονται πρὸς τὰ ὀπίσω : ΚαιλΑὐρ.Ὀξ.3,61.
ὀπισθοτονικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὴν νόσον ὀπισθοτονίαν βλ.λ. ὑποκείμενος:Διοσκ.I,48, Γαλ.1,156· **2)** δ. γρ. τοῦ ὀπισθότονος βλ.λ.2) : Διοσκ.3,16, αὐτ.5,113 **ὀπισθοτονικὸν πάθος.**
ὀπισθοτονικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν τρόπον, τὰ συμπτώματα τοῦ ὀπισθοτόνου βλ.λ.2):Διοσκ.I,59.
ὀπισθότονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω τεταμένος : Νόνν.Δ 7,195 **ὀπισθότονον τόξον·** **2)** τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ἡ νόσος ὀπισθοτονία βλ.λ. : Ἱππ.Ἐπιδ.5,75,76,Πλάτ.Τίμ.84Ε **ἀπ' αὐτοῦ τῆς συντονίας τοῦ παθήματος τὰ νοήματα τέτανοί τε καὶ ὀπισθότονοι,** Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.I,6· ‖ νεώτ. ἰατρ. ἡ σύσπασις ἰδίως τῶν ραχιαίων καὶ τῶν ὀπισθίων αὐχενικῶν μυῶν, ἕνεκα τῆς ὁποίας κάμπτεται πρὸς τὰ ὀπίσω ἡ κεφαλὴ καὶ ἥτις ἀποτελεῖ σημεῖον ἐρεθισμοῦ τῶν μηνίγγων.
ὀπισθοτονώδης-ους-ες ὁ πάσχων ἐξ ὀπισθοτονίας βλ.λ. : Ἱππ.Προρρ.I,88· ‖ ὁ προκαλούμενος ὑπὸ ὀπισθοτονίας : αὐτ.Κωακ.23.
ὀπισθότρωτος-ον μσν. ὁ εἰς τὰ νῶτα τρωθείς : Εὐστ.Ἰλ.595,41 **Λάκωνες ἄταφον ἐρρίπτουν τὸν ὀπισθότρωτον.**
ὀπισθουρητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω οὐρῶν : Ἀριστλ.ΖΙ 500b,18 **ὥσπερ τὰ ὀπισθουρητικὰ τῶν τετραπόδων·** ‖ νεώτ. ἰατρ. ἐγκάρσιον ὄγκωμα ἑνοῦν τὰς δύο ἐκβολὰς τῶν οὐρητήρων, ἄ. οὐρητηρικὸν ὄγκωμα.
ὀπισθοφάλακρος-ον μσν. ὁ φαλακρὸς κατὰ τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς κεφαλῆς : Τζέτζ.Χιλ.8,433.
ὀπισθοφανής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐκ τῶν ὄπισθεν φαινόμενος, βλεπόμενος : Ἐπιγρ.· ‖ ὁ ὄπισθεν φαίνων, δεικνύων : Γαλ.18,777· ‖ ὁ ἐμφανιζόμενος ὄπισθεν ἢ κατόπιν : Βέττ.Βάλ.8,9· ‖ **ὀπισθοφανῆ ἔνοπτρα** πιθ. τὰ δι' ἀναστροφῆς τῆς εἰκόνος ἢ τὰ καὶ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ κατοπτριζομένου δεικνύοντα : Ὀλυμπ Μετ 264,18· ‖ ὁ ὄπισθεν ὁρῶν, ὁ βλέπων πρὸς τὰ ὀπίσω : ΠΔ Γέν.9,23 **καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφανὲς καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον.**
ὀπισθοφανῶς ἐπίρρ. μτγν. πρὸς τὰ ὀπίσω : ΠΔ Γέν.9,23 **ἐπορεύθησαν ὀπισθοφανῶς,** Φιλόπ. Ὑπόμν.Φυσ.829,22 **ὀπισθοφανῶς βαδίζειν.**
ὀπισθοφαρυγγικὸν διάστημα (τὸ) νεώτ. ἰατρ. διάστημα σχισμοειδὲς συνάπτον τὴν ὀπισθίαν ἐπιφάνειαν τοῦ φάρυγγος μετὰ τῆς προσπονδυλικῆς περιτονίας καὶ πληρούμενον ὑπὸ χαλαροῦ συνδετικοῦ ἱστοῦ.
ὀπισθοφόρος-ον μτγν. ὁ πρὸς τὰ ὄπισθεν, πρὸς τὴν ὀπισθίαν διεύθυνσιν φέρων : Ὀππ.Ἁλ.3, 318 **ῥιπῆσιν ὀπισθοφόροις ἐρύοντες.**
ὀπισθοφυλακή (ἡ) νεώτ. ἡ ἐν πορευομένῃ στρατιωτικῇ φάλαγγι ἀσφαλίζουσα τὰ νῶτα αὐτῆς ἀπὸ αἰφνιδιαστικῆς ἐπιθέσεως τοῦ ἐχθροῦ στρατιωτικὴ δύναμις, ἀντίθ. ἐμπροσθοφυλακή.
ὀπισθοφυλακία (ἡ) ἡ διοίκησις τῶν ὀπισθοφυλάκων, τῆς ὀπισθοφυλακῆς βλ.λ. : Ξεν.Ἀν.4,6,19 **τί δεῖ σε ἰέναι καὶ λείπειν τὴν ὀπισθοφυλακίαν;**
ὀπισθοφυλακῶ-έω φυλάττω τὰ νῶτα τῆς ἐν πορείᾳ φάλαγγος, ἀποτελῶ τὴν ὀπισθοφυλακήν· Πολυδ.I,127 **«καλοῦνται δὲ ὀπισθοφύλακες** (ἐνν. οἱ οὐραγοί) **καὶ τὸ ἔργον οὐραγεῖν καὶ ὀπισθοφυλακεῖν»** : Ξεν.Ἀν.3,3,8 **τῶν πελταστῶν οἳ ἔτυχον**

σὺν αὐτῷ ὀπισθοφυλακοῦντες, Ἰώσ.ΙΑ 14,15,8· μτφ. ἐπὶ στήλης νέφους : Φίλ.2,121· **2)** διοικῶ τὴν ὀπισθοφυλακήν : Ξεν.Ἀν.2,3,10 **καὶ αὐτὸς ὠπισθοφυλάκει**, αὐτ.4,1,15.

ὀπισθοφύλαξ-ακος (ὁ) κ.νεώτ. ὁ τὸ ὄπισθεν μέρος, τὰ νῶτα πορευομένης στρατιωτικῆς φάλαγγος φυλάσσων ἢ στρατιώτης τῆς ὀπισθοφυλακῆς· || συνήθ. κτ. πληθ. ὀπισθοφύλακες οἱ οὐραγοὶ (βλ. ὀπισθοφυλακῶ), ἡ ὀπισθοφυλακὴ βλ.λ. : Ξεν. Ἀν.4,1,17 **ἡ πορεία ὁμοία φυγῇ ἐγίγνετο τοῖς ὀπισθοφύλαξι**, Φίλ.2,121 **τὴν μὲν νεότητα διανείμας εἰς πρωτοστάτας καὶ ὀπισθοφύλακας**.

ὀπισθοχειλία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ἡ μορφὴ τῶν χειλέων καθ' ἣν ἡ πλαγία κατατομὴ αὐτῶν εὑρίσκεται ὄπισθεν τῆς κατακορύφου γραμμῆς, ἀντίθ. ὀρθοχειλία κ. προχειλία.

ὀπισθοχειμών-ῶνος (ὁ) ὁ ὄψιμος χειμών : Ἱππ. Ἐπιδ.1,4· κ. κτ. πληθ. : Θεόφρ.ΦΑἴτ.2,1,6 **διὸ καὶ** ὀπισθοχειμῶνες **χαλεποὶ** (διόρθ. Κορ. ἀντὶ ὄπισθεν χειμῶνες).

ὀπισθόχειρ-χειρος (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ὄπισθεν δεδεμένας τὰς χεῖρας : Δίων Κ ἀπ.24,3.

ὀπισθόχωμα-ατος (τὸ) νεώτ. στρατ. τὰ ἐκ τῆς ἀνορύξεως τῶν χαρακωμάτων χώματα, ἅτινα ριπτόμενα ὄπισθεν προφυλάσσουσι τοὺς στρατιώτας ἐκ τῶν νώτων, ἀντίθ. πρόχωμα.

ὀπισθοχώρησις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ πρὸς τὰ ὀπίσω κίνησις, μετακίνησις, ὑποχώρησις· || εἰδ. στρατ. ἡ σκόπιμος ἢ ἐξ ἀνάγκης ἐγκατάλειψις τῆς κατεχομένης θέσεως καὶ ὑποχώρησις πρὸς τὰ ὀπίσω, ὑποχώρησις : **ἐφονεύθη κατὰ τὴν ὀπισθοχώρησιν τοῦ 1922**.

ὀπισθοχωρητικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀπισθοχώρησιν ἀναφερόμενος, ὁ κατ' ὀπισθοχώρησιν γινόμενος : **ὀπισθοχωρητικὴ συλλογιστικὴ σειρά, - ὀπισθοχωρητικὴ πορεία**.

ὀπισθοχωρῶ-έω νεώτ. χωρῶ, βαδίζω ἢ τρέχω πρὸς τὰ ὄπισθεν, ὑποχωρῶ· || στρατ. μετακινοῦμαι ἐσκεμμένως ἢ ἐκ πανικοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω.

ὀπισθόφιλος-ον ὁ φιλός, φαλακρὸς ὄπισθεν : Στέφ.Ἱππ.2,249D.

ὀπισθυπέρα (ἡ) ναυτ. ἡ ὀπισθία ἐκ τῶν δύο ὑπερῶν, σχοινίων, δι' ὧν αἴρεται τὸ ἱστίον.

ὄπισμα-ατος (τὸ) (ὀπίζω) μτγν. ὁ γαλακτώδης ὀπὸς τῶν φυτῶν : Διοσκ.3,25 **γεννᾶται δὲ** (ἡ ἀλόη) **ἐν τῇ Ἰνδίᾳ πλείστη λιπαρά, ἐξ ἧς καὶ τὸ ὄπισμα κομίζεται**, Ὀρειβ.ἀπ.124· **2)** τὸ ὀποβάλσαμον βλ.λ. : Ἀγλ.23, Σχόλ.

ὀπισμός (ὁ) (ὀπίζω) ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ γαλακτώδους χυμοῦ τῶν φυτῶν : Θεόφρ.ΦΙ 9,8,2 **ὁ μὲν ὀπισμὸς γίνεται τῶν ὀπιζομένων ὡς ἐπίπαν τοῦ θέρους**, Διοσκ.3,22.

ὄπισον Ἡσ.«λάχανον ἄγριον ἢ τρωκτὸν ἢ ἄπιστον».

ὀπισσόδομος (ὁ) Ἐπιγρ. ὀπισθόδομος βλ.λ.

ὀπισσοπόρευτος-ον ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω πορευόμενος· τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Τιμόθ.Πέρσ.196.

ὄπισσος Ἡσ. «εἰς τοὐπίσω ἐπάνω φέρεσθαι» (δ.γρ. ὀπίσσοος).

ὀπίσσω ἐπ. τ. τοῦ ὀπίσω βλ.λ.

ὀπίσσωτρον Ἡσ. «ἡ ἀψὶς τοῦ τροχοῦ», κτ. διόρθ. ἐπίσσωτρον βλ.λ.

ὀπίστατος-η-ον (ὄπισθε) ὑπερθ. (Εὐστ. «συγκεκόφθαι ἐκ τοῦ ὀπισθότατος») ὁ πάντων ὄπισθεν, ὁ ἔσχατος· Ἡσ. «ὀπισθότατον, τελευταῖον, ἔσχατον» : Ἰλ.Θ 342 **αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον**.

ὀπίστερος-α-ον (ὄπισθε) συγκρ. ὁ ὄπισθεν, ὁ ἑπόμενος, ὁ κατοπινός : Ἄρατ.284 **ὁ δ' ὀπίστερος Αἰγοκερῆος τέλλεται**, Νόν.Δ 7,189 **ποσσὶν ἀμοιβαίοισιν ὀπίστερον ὤθεεν ὕδωρ**· κ. μτ.γενικ.: αὐτ.37,436. (Θετικὸν δὲν ἀπαντᾷ· πρβλ.ὀπίστατος.)

ὀπίσω ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **πίσω**, ἐπ. **ὀπίσσω**, π. Ὁμ. σπάν. ἐν τῷ πρώτῳ τ., αἰολ. ὀπίσσω (Σαπφ.Συμπλήρ.8,9) τοπ. εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος ἐν σχέσει πρὸς ὃ βλέπει τις ἢ πρὸς τὴν ὄψιν τινός, πρὸς τὸ ὄπισθεν μέρος, πρὸς τὰ πίσω : Ἰλ.Ε 443 **ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω**, αὐτ.Γ 261 **κατὰ δ' ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω** (ἔσυρε πρὸς τὰ ὀπίσω), Βακχ.12,53 **γνάμφθη δ' ὀπίσσω φάσγανον**· κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ **πρόσσω, προπρηνές, ἐμπρός**, δημ. μπρός, μπροστὰ κττ. : Ἰλ.Μ 272 **μή τις ὀπίσσω τετράφθω ἀλλὰ πρόσσω ἵεσθε**, Ἰλ.Γ 218 **σκῆπτρον δ' οὔτ' ὀπίσσω οὔτε προπρηνὲς ἐνώμα**, δ.τραγ. **χίλιοι τὸν πᾶν ἀπὸ μπροστὰ καὶ δυὸ χιλιάδες πίσω**, όμ. **νὰ πάῃ πίσω ντρέπεται, νὰ πάῃ μπρὸς φοβᾶται**, παροιμ. **μπρὸς βαθὺ καὶ πίσω ρέμα** (ἐπὶ εὑρισκομένων εἰς δίλημμα)· || π. πεζοῖς συνήθ. **τὸ ὀπίσω**, συνηρ. **τοὐπίσω** : Ἡρ.1,207 **νικῶντες Μασσαγέται οὐ τὸ ὀπίσω φεύξονται**, Πλάτ.Πολ.528Α **ἄναγε τοίνυν .. εἰς τοὐπίσω**, Θουκ. 4,4 **τὼ χεῖρε ἐς τοὐπίσω ξυμπλέκοντες**, Ἀριστλ. ἀπ.106, Ἐρωτόκρ.1,293 **κι ὀπίσω ἁ θέλω νὰ συρθῶ, ἡ πεθυμιά μ' ἀμπώθει . .** (κι ἂν θέλω νὰ ὀπισθοχωρήσω)· || δημ. παροιμ. **πίσω ἔχει ἡ ἀχλάδα τὴν οὐρά** (τὰ ἐπακόλουθα εἰς τὸ μέλλον θὰ φανῶσι)· || δημ. **πίσω!** (κτ. παράλειψιν τοῦ ρ. κάμετε, τραβηχτῆτε, ὡς προσταγή) ὀπισθοχωρήσατε! : **πίσω, γιατὶ σᾶς ἔφαγα, - πίσω, πολῖτες**· || δημ. φρ. **πέντε μπρὸς καὶ δέκα πίσω** ἐν ἀναφ. πρὸς ἀδαῆ χορεύοντα· || δημ. συνήθ. μτ. τῆς προθ. ἀπό : **πίσω ἀπὸ τὸ δέντρο - ἀπὸ τὸ σπίτι**· **2)** μτγν. κ. δημ. μτ. γενικ. ὄπισθέν τινος, συνήθ. ἐπὶ κινήσεως : ΚΔ Ματθ.4,19 **δεῦτε ὀπίσω μου** (ἔλθετε κατόπιν μου, ἀκολουθήσατέ με), αὐτ. Ματθ.4,10 **ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ**, δημ. φρ. **πίσω μου σ' ἔχω, διάβολε** (ἢ **σατανᾶ**) (φρ. ἀγανακτήσεως ἐξ ἐπιμόνου ἐνοχλήσεως), παροιμ. **οἱ τιμητάδες εἶναι ἀπὸ πίσω (μας)** (τὰ ἐλαττώματά μας τὰ βλέπουν οἱ ἄλλοι)· || παροιμ. **μπρὸς φίλος καὶ πίσω σκύλος** (ἐπὶ δολίου φίλου)· **3)** ἐπὶ κινήσεως ἐπαναλαμβανομένης διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ δι' ἧς ἀρχικῶς ἐγένετο κ. συνήθ. μτ. ἀντιστοίχων ἐπαναλ. λ. **πάλιν, ἄψ** κττ., ὀπίσω πάλιν : Ὀδ.Η 326 **ἀπήνυσαν οἴκαδ' ὀπίσσω**, Πίνδ.Ν 3,26 **ὀπίσω πάλιν οἴκαδε**, Ἡρόδ.1,62 **ἀπίκοντο ὀπίσω**, αὐτ.1,78 **ὀπίσω πορευόμενοι**, αὐτ.8,120 **ἐν τῇ ὀπίσω κομιδῇ** (κατὰ τὴν ἐπιστροφήν), Μηναῖ.1,6 Ὄρθρ.Ἀναβαθ. **ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω**, δημ. τραγ. **ποτάμι μ', γιὰ λιγόστεψε, ποτάμι μ', στρέψε πίσω**· **4)** ἐπὶ ἐπαναλήψεως, πάλιν, πάλι : Ἡρ.1,61 **ἀνακτᾶσθαι ὀπίσω τὴν τυραννίδα**, αὐτ.5,22 **ἀποδόντες ὀπίσω**, Εὐρ.ΙΑ 38 **γράμματα σφραγίζεις λύεις τ' ὀπίσω, - πίσω θὰ φᾶμε;**· || δημ. φρ. **δίνω - φέρνω** κττ. πίσω ἀποδίδω, ἐπαναφέρω, ἐπιστρέφω : **μοῦ ἔδωκε πίσω τὰ δανεικά, - μοῦ ἔφερε πίσω τὸ παλτό**· όμ. φρ. **λαβαίνω πίσω** ἀναλαμβάνω : παροιμ. φρ. **πίσω νὰ τ' ἀρμέξουμε** (ἐπὶ δυσαρέστου ἐπαναλήψεως τῶν αὐτῶν)· **5)** μτ. ἄρθρ. ὡς ἐπίθ. ὁ ὄπισθέν τινος εὑρισκόμενος : Ἐπιγρ.Ἀθηνῶν **τοῦ προπύλου τὸ ὀπίσω μέρος**, Ἐπιγρ. **τὴν ὀπίσω τοῦ προπύλου στέγην**, Πάπ. **καμήλους κεχαραγμένους ἐπὶ τοῦ ὀπίσω** (διόρθ. ὀπίσω) **δεξιοῦ μηροῦ, - ἡ πίσω πόρτα** (ἡ ὀπισθία)· || **ἐκ τοῦ ὀπίσω** εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος (ἐπὶ παπύρων) : Ἐπιγρ. **τἀπίλοιπα ὀπίσω**, πρβλ. νεώτ. **βλέπε ὄπισθεν** (ἐπὶ ἐπιστολῶν κλπ.)· **6)** μτ. ἄρθρ. ὡς οὐσ. **τὰ ὀπίσω** τὰ ὀπίσθια μέρη : ΠΔ Ἰωὴλ 2,20 **ἀφανιῶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην**· || δημ. **ἀπὸ πίσω** ἀπὸ τὰ ὀπίσθια, ἀπὸ τὸν ἀφεδρῶνα : **ἀπὸ τὸ φόβο του τοῦ φεύγανε ἀπὸ πίσω**, φρ. **τὸ κάνει ἀπὸ πίσω** (συνουσιάζεται παρὰ φύσιν)· **7)** χρον. εἰς τὸ ἑξῆς, εἰς τὸ μέλλον, ὄπισθεν θεωρούμενον ὡς ἀόριστον καὶ ἀγνω-

στον ἢ ὡς ἀκολουθοῦν, ὄπισθεν ἐρχόμενον τμῆμα τοῦ χρόνου : Ἰλ.Γ 160 μηδ' ἡμῖν τεκέεσσί τ' ὀπίσσω πῆμα λίποιτο, Ὀδ.Κ 199 γένοιτό τις ἔς περ ὀπίσσω (εἰσοπίσω), Σοφ.Φιλ.1104, Ἡσίοδ.Ἔργ.741 τῷ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσω, αὐτ.Θ 488, Εὐρ.ἀπ.49 τοὐπίσω σκοπεῖν, Ἰσίδ. Τραγ.2 θνητὸς πεφυκὼς τοὐπίσω πειρῶ σκοπεῖν, ΚΔ Ματθ.3,11 ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, αὐτ.Μᾶρκ.1,7· κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς λ. δηλούσας τὸ παρὸν ἢ τὸ παρελθὸν νῦν, προπάροιθε, ἐνθάδε κττ. : Ἰλ.Ζ 352 τούτῳ δ' οὔτ' ἄρ νῦν φρένες ἔμπεδοι (εἰσίν), οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω ἔσσονται, Ὀδ.Λ 483 σεῖο . . οὔ τις ἀνὴρ προπάροιθε (ἦν) μακάρτατος, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω (ἔσσεται), Σοφ.ΟΤ 488 οὔτ' ἐνθάδ' ὁρῶν οὔτ' ὀπίσω· ὁμ. : Ἑρμ.21,9 (π.Ἀριστλ.Μεταφ.1000a,30) ὅσα τ' ἦν ὅσα τ' ἔσται ὀπίσσω· ὁμ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ πρόσσω δηλοῦν τὸ παρελθόν : Ἰλ.Λ 343 οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω, αὐτ.Σ 250, Ὀδ.Ω 452· **8**) δημ. κ. τὸ παρελθόν, εἰς παρελθοῦσαν ἐποχήν : γυρίσαμε χρόνια πίσω, - τώρα τραβᾶμε πίσω, δὲν προοδεύουμε· πρβλ. ὄπισθεν 5)· **9**) ἐν τοῖσι ὀπίσω λόγοις σημαίνει εἰς τὰ ἐφεξῆς, εἰς τὰ ἑπόμενα βιβλία : Ἡρ.1,75· **10**) δημ. ἐπὶ τοπ. κ. χρον. καθυστερήσεως, μετ' ἐπιβραδύνσεως, ἀργά : κουράστηκα κι ἔμεινα πίσω, - τὸ ρολό(γ)ι πάει πίσω, - τώρα πίσω πίσω τὸ θυμήθηκες ; (ἀφοῦ ἐπέρασε τόσος καιρός ;)· **11**) δημ. φρ. μπρός πίσω περίπου, πάνω κάτω : μπρός πίσω τοῦ Χριστοῦ γίνεται βαρὺς χειμώνας.

ὀπίσωρ Ἡσ. «δυσάρεστος».

ὀπισώτατος-η-ον πάπ. ἐπίθ. ὑπερθ. τοῦ ὀπίσω βλ.λ., ὁ ὄπισθεν πάντων, ἔσχατος.

ὀπιτθοτίλα βοιωτ. τ. τοῦ ὀπισθοτίλη βλ.λ.

ὀπιτίων-ωνος (ὁ) κονδυλώδης ρίζα τοῦ φυτοῦ βουνίου τοῦ ναρθηκοειδοῦς : Θεόφρ.ΦΙ 7,13,9.

ὀπιώδης-ους-ες νεώτ. ὁ περιέχων ὄπιον : ὀπιῶδες φάρμακον.

ὀπλάριον (τό) μτγν. ὑποκόρ. τοῦ ὅπλον, μικρὸν ὅπλον : Πλούτ.Τίτ.17 πάντες . . Σύροι εἰσὶν ὀπλαρίοις διαφέροντες, Ἐπιγρ.

ὀπλαρχηγός (ὁ) νεώτ. ἀρχηγὸς ἀτάκτου δηλ. μὴ ἀνηκούσης εἰς τακτικὸν στρατὸν ἐνόπλου ὁμάδος : Μωραΐτ.1,14) ἐδῶ στὴν Ἐπανάσταση πέρασαν πολλοὶ ὀπλαρχηγοί.

ὀπλασία πιθ. γρ. ἀντὶ ὀπλισία βλ.λ.

ὀπλασκία (ἡ) νεώτ. στρατ. ἡ περὶ τὸν χειρισμὸν τοῦ ὅπλου ἐξάσκησις, ἀποβλέπουσα ἰδίως εἰς τὴν παράστασιν τῶν στρατιωτῶν.

ὀπλένδυσις-εως (ἡ) μσν. ἡ τῶν ὅπλων ἔνδυσις : Νικ.Χων.π.Σάθ.1,109.

ὀπλενδυτῶ-έω μσν. ἐνδύομαι ὅπλα, ὁπλοφορῶ : Νικ.Χων.57D.

ὀπλέω ποι. τ. τοῦ ὀπλίζω παρασκευάζω, ἑτοιμάζω : Ὀδ.Ζ 73 ἅμαξαν ὥπλεον.

ὀπλή (ἡ) κ. νεώτ. ὁ ἄσχιστος ὄνυξ τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ὄνου (π.Ὁμ. οὕτω πάντοτε) : Ἰλ.Λ 536 ἀφ' ἱππείων ὀπλέων, Ἀριστφ.Ἱππ.605 ταῖς ὀπλαῖς ὤρυττον εὐνάς, Πορφ.Ἀποχ.3,9· || μεθ' Ὅμ. ὡς τὸ χηλή ὁ σχιστὸς ὄνυξ τῶν κερασφόρων : Ὕμν.Ἑρμ.77, Ἡσίοδ.Ἔργ.489 βοὸς ὀπλήν, Πίνδ.Π 4,226 βόας, οἳ . . χαλκέαις δ' ὀπλαῖς ἀράσσεσκον χθόν' ἀμειβόμενοι, Ἡρ.2,71 ὀπλαὶ βοός, Πλάτ.Πολ.586Β βοσκημάτων δίκην . . κέρασί τε καὶ ὀπλαῖς ἀποκτιννύασι, Ἀριστλ.ΖΙ 575b,8, Ἐπιγρ. τοῦ βοὸς ὀπλά· κ. ἐπὶ τοῦ χοίρου καὶ τοῦ προβάτου : Σιμων.Ἀμ.28, Ἀριστφ.Ἀχ.740 τὰς ὀπλὰς τῶν χοιρίων, Ἀριστλ.ἀπ.253· κ. κτ. ἀντιδ. ἀπὸ τοῦ χηλή : Γαλ.Χρ.Μορ.3,4· || νεώτ. ζωολ. τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τῶν μονωνύχων ζῴων καὶ δὴ καὶ τοῦ ἵππου· **2**) νεώτ. εἶδος καλύμματος δι' οὗ περιβάλλουσι τὸν πάσχοντα ὄνυχα ἵππου.

ὀπλήεις-εντος-εσσα-εν (ὀπλή) μτγν. ὡπλισμένος, ἁρματωμένος : Ἀνών. ποι. π. Δίωνι Χρ.32,85 αἴ γάρ πως ὑμᾶς γε καὶ αὐτοὺς ἐνθάδε πάντας ὀπλήεντας ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.

Ὅπλητες (οἱ) ὄν. μιᾶς τῶν τεσσάρων φυλῶν τῆς Ἀττικῆς πρὸ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Κλεισθένους (ἀπὸ τοῦ Ὅπλητος υἱοῦ τοῦ Ἴωνος : Ἡρ. 5,66, Εὐρ.Ἴων 1580, ἢ ἀπὸ τοῦ ὀπλίτης : Πλούτ. Σόλ.23) : Εὐρ.Ἴων 1580 Ὅπλητες Ἀργαδῆς τ' ἐμῆς τ' ἀπ' αἰγίδος, Ἐπιγρ.Μιλήτου ὀπλίθων (γενικ. πληθ.), Ἐπιγρ. Δακίας φυλὴ Ὁπλειτῶν.

ὀπληφόρα (τά) νεώτ. ζωολ. κατηγορία θηλαστικῶν ζῴων ἐχόντων μέγα σῶμα καὶ ὄνυχας περιβαλλομένους ὑπὸ σκληροῦ κερατοειδοῦς περιβλήματος, τῆς ὀπλῆς βλ.λ.

ὀπλία (ἡ) Ἡσ. «ὀπλίας, Λοκροὶ τοὺς τόπους ἐν οἷς συνελαύνοντες ἀριθμοῦσι τὰ πρόβατα καὶ τὰ βοσκήματα».

ὀπλίζω (ὅπλον, πρβλ. ὀπλέω, ὅπλομαι) κ. νεώτ., ἀόρ. ὥπλισα, κ. ἐπ. ὥπλισσα, παρακ. ὥπλικα (παρ-), ὑπερσ. ὡπλίκει, μέσ. μέλλ. ὀπλίσομαι, (ἐφ-) κ. -ιοῦμαι (Σχόλ.Ἰλ.Ν 20), μέσ. ἀόρ. ὡπλισάμην κ. ἐπ. ὀπλίσσατο (δ.γρ ὡπλ-), ἀόρ. ὡπλίσθην, ἐπ. γ' πληθ. ὅπλισθεν (δ.γρ. ὦπλ-), παρακ. ὥπλισμαι, π. Ὁμ. ἀείποτε μτ. αὔξ., ἀλλ' οἱ κώδ. ὀπλισάμεθα, ὅπλισθεν (δ.γρ. ὦπλ-), ἑτοιμάζω τι, παρασκευάζω, ἐπὶ φαγητῶν καὶ ποτῶν (συνήθ.π. Ὁμ.) κ. ὁμ. πραγμάτων : Ἰλ.Λ 641 ἐπεί ῥ' ὥπλισσε κυκειῶ, Ὀδ.Β 289 ὅπλισσον τ' ἤϊα, Εὐρ.Ἴων 852 δαῖθ' ὀπλίζει· ὁμ. κ. ἐν τῷ μέσ. τ. δόρπον ἢ δεῖπνον ὀπλίζεσθαι : Ὀδ.Β 20, Ἰλ.Λ 86, Ἑρμ.84,1 ὡπλίσσατο λύχνον, Εὐρ.Ἴων 1124 πρὸς δεῖπνα θυσίας θ' ἃς θεοῖς ὡπλίζετο· || ἐπὶ τῶν ἵππων ἁμάξης, παρασκευάζω πρὸς ζεῦξιν : Ἰλ.Ω 190 αὐτὰρ ὅ γ' υἷας ἅμαξαν . . ὀπλίσαι ἠνώγει, Ξεν. ΚΠ 6,4,1 ὥπλιζον ἵππους προμετωπιδίοις· κ. ἐν τῷ μέσ. τ. ἑτοιμάζω χάριν τοῦ ἑαυτοῦ μου : Ἰλ.Ψ 301 εὔτριχας ὡπλίσαθ' ἵππους· || παθ. ἐπὶ παντὸς χρησίμου πράγματος, ἑτοιμάζομαι, παρασκευάζομαι πρὸς χρῆσιν : Αἰσχ.Ἑπτ.433 λαμπὰς διὰ χειρῶν ὡπλισμένη, Εὐρ.Ἴων 993 θώρακα . . περιβόλοις ὡπλισμένον· || ὁμ. παθ. ἐπὶ πλοίων, ἐξοπλίζομαι, ἑτοιμάζομαι, ἁρματώνομαι : Ὀδ.Ρ 288 νῆες ἐΰζυγοι ὀπλίζονται· **2**) μέσ κ. παθ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ἑτοιμάζομαι διά τινα πρᾶξιν ἐφοδιαζόμενος διὰ τῶν πρὸς ταύτην ἀναγκαίων : Ὀδ.Ξ 526 ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὡπλίζετο, αὐτ.Ψ 143 ὅπλισθεν (ἀντὶ ὡπλίσθησαν) δὲ γυναῖκες (ἡτοιμάσθησαν διὰ τὸν χορόν)· || κ. μτ. ἀπαρφ. παρασκευάζομαι ὅπως, ἑτοιμάζομαι νὰ . . : Ἰλ.Η 417 τοὶ δ' ὡπλίζοντο . . νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην, Εὐρ.Ἠλ.627 βουσφαγεῖν ὡπλίζετο· || ὀπλίζομαι διὰ χειρῶν τινι ἐφοδιάζω διά τινος, μέ τι, τὰς χεῖράς μου : Εὐρ.Βάκχ.733 θύρσοις διὰ χειρῶν ὡπλισμέναι· **3**) κ. νεώτ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ἰδ. στρατιωτῶν, ἐφοδιάζω δι' ὅπλων τινά, ἁρματώνω : Ἡρ.1,127 Μήδους τε ὥπλισε πάντας, Εὐρ. Ἴων 980 ξιφηφόρους σοὺς ὀπλίσασ' ὀπάονας· κ. μέσ. κ. παθ. : Ἰλ.Θ 55 Τρῶες . . ἀνὰ πτόλιν ὡπλίζοντο, Ὀδ.Ω 495, Ἡρ.2,152 ἐκβάντας δ' ἐς γῆν καὶ ὀπλισθέντας χαλκῷ, αὐτ.7,79 κατά περ Κόλχοι ὡπλισμένοι ἐστρατεύοντο, Πλάτ.Πολ. 551D χρωμένους τῷ πλήθει ὡπλισμένῳ, - αὐτὸς ὥπλισε τὸν δολοφόνον, - οἱ στρατιῶται εἶναι ὡπλισμένοι καλῶς· || ὡς μέσ. μτ. τῆς αἰτ. χέρα, χέρας ἐφοδιάζω τὴν χεῖρά μου δι' ὅπλου : Εὐρ. Ὀρ.926 μήθ' ὀπλίζεσθαι χέρα μήτε στρατεύειν (κ. ἐν τῷ ἐνεργ. τ. : αὐτ.Ἀλκ.35 χέρα τοξήρη . . ὀπλίσας)· κ. μτ. δοτ. τοῦ ὀργ. : αὐτ.Ὀρ.1223 ὀπλιζώμεσθα φασγάνῳ χέρας, αὐτ.Φοίν.267· **4**) ἐν τῷ ἀττ. πεζῷ λόγῳ ἑτοιμάζω, ἐξασκῶ ὡς ὀπλίτας βλ.λ. : Θουκ.3,27 ὀπλίζειν τὸν δῆμον πρότε-

ρον **φιλὸν ὄντα,** αὐτ.6,100 (παθ.), Λυσ.31,15 **ὁπλίσαι τινὰς τῶν ἑαυτοῦ δημοτῶν·** **5)** ὁμ. ἐπὶ στρατιωτῶν, ἀσκῶ, γυμνάζω εἰς τὰ ὅπλα : Ἡρόδ. 6,12 **ὅκως τοὺς ἐπιβάτας ὁπλίσειε·** **6)** μτφ. ἐν τῷ μέσ. τ. λαμβάνω θάρρος : Εὐρ.Μήδ 1242 **ὁπλίζου, καρδία·** || μτγν. **ὁπλίζομαί τι** ἐφοδιάζομαι διά τινος ὡς ἠθικοῦ ὅπλου : Σοφ.Ἠλ.996 **ὁπλίζεσθαι θράσος,** ΑΠ 5,92 **ὥπλισμαι πρὸς Ἔρωτα περὶ στέρνοισι λογισμόν,** ΚΔ Πέτρ.Ι,4,1 **τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν.. πέπαυται τῆς ἁμαρτίας,** Μηναῖ.ΙΙ,4 Ὠδ.4 **τὸν τοῦ Χριστοῦ φόβον ὁπλισάμενος δράκοντα.. καταβάλλεις·** || νεώτ. μτφ. ὁπλίζομαι διά τινος ἢ μέ τι : **ὡπλίσθη μὲ θάρρος, μὲ ὑπομονήν·** κ. ἐνεργ. **ἡ πίστις μᾶς ὁπλίζει μὲ ἐγκαρτέρησιν.**

ὁπλικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὅπλα : Βέττ.Βάλ.17,3.

ὁπλισία (ἡ) εἰκ. τοῦ Λοβεκίου ἀντὶ ὀπτασία ἐν Φιλητ.ΑΠ 6,210 **ἀλλ' ἐσορῆς πάσης Κύπριδος ὁπλισίην·** πιθ. ὀπλασία, πρβλ. ἐξοπλασία.

ὅπλισις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἑτοιμασία, προπαρασκευή, ἐξάρτυσις κ. εἰδ. πρὸς πόλεμον, περιβολὴ τῆς πανοπλίας : Ἀριστφ.Βάτρ.1036 **ἐδίδαξε.. ὁπλίσεις ἀνδρῶν,** Θουκ.3,22 **ἦσαν δὲ εὐσταλεῖς τῇ ὁπλίσει,** Ἀριστλ.Πολ.1297a,16 **περὶ ὅπλισιν** (τοῦ δήμου), Φιλ.Βί.Μωσ.Ι **τοὺς ἄλλους ὅσοι τῆς κούφης ὁπλίσεως·** **2)** τὰ ὅπλα, ὁ ὁπλισμὸς περιληπτ. : Πλάτ.Τίμ.24Β **ἡ τῆς ὁπλίσεως αὐτῶν σχέσις,** Ἔφορ.54J, Ξεν.ΚΠ 7,1,46 **διαμένει ἡ ὅπλισις, ἣν τότε Κῦρος τοῖς ἱππεῦσι κατεσκεύασε·** **3)** νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁπλίζειν· **4)** νεώτ. ἐπὶ πυροβόλων ὅπλων, ἡ εἰς θέσιν πυροβολήσεως τοποθέτησις τῆς σφύρας (ἐπὶ τυφεκίων ἡ ἕλξις τοῦ οὐραίου καὶ ἀγκίστρωσις ἐπὶ τῆς σχαστηρίας), ὥστε νὰ ὑπολείπηται ἡ πίεσις τῆς σκανδάλης πρὸς ἐκπυρσοκρότησιν.

ὅπλισμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὰ ὅπλα, ὁ ὁπλισμός : Εὐρ.Ἰκ.714 **ὅπλισμα.. δεινῆς κορύνης·** κ. πληθ. : Πλάτ.Πολιτ.279D **τῶν.. προβλημάτων τὰ μὲν πρὸς τὸν πόλεμον ὁπλίσματα, τὰ δὲ φράγματα·** **2)** ἐξωπλισμένος στόλος : Εὐρ.ΙΑ 1253 **Βοιωτῶν δ' ὅπλισμα ποντίας πεντήκοντα νῆας εἰδόμαν·** **3)** Ἡσ. «τὸ τοῦ πλοίου σχοινίον»· **4)** νεώτ.στρατ. περιληπτ. ὀνομασία ἐξαρτημάτων ἢ ὀργάνων χρησίμων εἰς **τὸ πυροβόλον κατὰ τὴν** πυροβόλησιν.

ὁπλισμός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ὅπλισις βλ.λ.Ι) : Λεκαπ.π.Μοσχοπ.Ἀναγν.72 **«βάδισις καὶ ὅπλισις** παρ' Ἀττικοῖς γράφεται, βαδισμὸς δὲ καὶ ὁπλισμὸς κοινῶς» : Αἰσχ.Ἀγ.405 **λιποῦσα δ' ἀστοῖσιν ἀσπίστορας.. καὶ ναυβάτας ὁπλισμούς,** Διόδ.Σ 3,43, Ἰώσ.ΙΑ 7,2,2, Ὀνήσανδρ.10,9, Νικ.Χων.π.Σάθ. 1,92 **τῶν ἐθνείων ὁπλισμῶν·** **2)** νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁπλίζειν : **συνεπληρώθη ὁ ὁπλισμὸς τῶν ἀνδρῶν** (οἱ ἄνδρες ὡπλίσθησαν τελείως)· **3)** περιληπτ. τὸ σύνολον τῶν ὅπλων, τὰ ὅπλα : **κατὰ τὴν ἀπόλυσιν γίνεται παράδοσις τοῦ ὁπλισμοῦ·** **4)** νεώτ. μηχ. μτφ. τὸ σύνολον τῶν μεταλλίνων συνδέσμων μηχανῆς τινος· **5)** νεώτ. φυσ. **ὁπλισμὸς μαγνήτου** τεμάχιον μαλακοῦ σιδήρου ἑλκόμενον ὑπὸ τοῦ ἠλεκτρομαγνήτου, ὅταν οὗτος διαρρέεται ὑπὸ ρεύματος, ἢ τιθέμενον ἐπὶ τῶν πόλων φυσικοῦ μαγνήτου πρὸς διατήρησιν τῶν ἰδιοτήτων αὐτοῦ· || **ὁπλισμὸς ἠλεκτρικοῦ πυκνωτοῦ** ἕκαστον τῶν δύο σωμάτων μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐκτείνεται τὸ ρεῦμα ἠλεκτρικοῦ πυκνωτοῦ.

ὁπλιστής (ὁ), δωρ. -τάς ὡς ἐπίθ. ὁ ἐξ ὅπλων ἀποτελούμενος ἐν φρ. **ὁπλιστὴς κόσμος** ἡ πανοπλία, τὸ σύνολον τῶν ὅπλων τοῦ ὁπλίτου : Ἐρύκ. ΑΠ 7,230· **2)** ὡς οὐσ. πολεμιστής· Σουΐδ. «ὁ ἐκ τῶν ὅπλων» : Βέττ.Βάλ.3,8.

ὁπλιστικός-ή-όν ἐσφ. γρ. ἀντὶ ὁπλιτικὸς βλ.λ. : Ἰω.Χρυσ.1,229.

ὁπλιταγωγός-όν κ. νεώτ. **ἐπὶ πλοίων, ὁ** χρησιμεύων εἰς μεταφορὰν ὁπλιτῶν : Θουκ.6,25 **τριήρεσι.. ὧν ἔσεσθαι ὁπλιταγωγοὺς ὅσαι ἂν δοκῶσι,** - **μετέφερον δύο τάγματα διὰ τῶν ὁπλιταγωγῶν πλοίων.**

ὁπλιταγωγῶ-έω μσν. μεταφέρω ὁπλίτας : Τιμάρ. ἐν Χειρόγρ. σημ.9,169, π. Kall.

ὁπλιτάρχης (ὁ) μτγν. ὁ τῶν ὁπλιτῶν ἄρχων : Ἀνών.π.Δουκάγγ. **ὁ ὁπλιτάρχης μὴ μόνον δι' ὅλου ποιείτω τὰ κέρκιτα.**

ὁπλιτεία (ἡ) ἡ ὑπηρεσία τῶν ὁπλιτῶν : Πλάτ.Νόμ. 706C **ναυτικῆς ὁπλιτείας** (τῆς ἐν τῷ ναυτικῷ ὑπηρεσίας τῶν ὁπλιτῶν).

ὁπλιτεύω ὑπηρετῶ ὡς ὁπλίτης, ὡς βαρέως ὡπλισμένος στρατιώτης : Θουκ.6,91 **στρατιάν τε ἐπὶ νεῶν πέμφετε.. οἵτινες.. ὁπλιτεύσουσιν,** Λυσ. 20,25 **οἷος ἦν τὴν φυχὴν ἱππεύων τε καὶ ὁπλιτεύων,** Ξεν.Ἀν.5,8,5 **ἐπήρετο αὐτὸν εἰ ὁπλιτεύει·** || οἱ ὁπλιτεύοντες οἱ νῦν ὑπηρετοῦντες, οἱ στρατευόμενοι κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ **οἱ ὡπλιτευκότες** οἱ ἔχοντες ἐκπληρώσει τὴν ὑπηρεσίαν των : Ἀριστλ. Πολιτ.1297b,13· πρβλ. 1265b,28.

ὁπλίτης (ὁ) (ὅπλον) κ. νεώτ. ὡς ἐπίθ. ὁ φέρων ὅπλα, ὡπλισμένος, ἔνοπλος : Αἰσχ.Ἑπτ.717 **οὐκ ἄνδρ' ὁπλίτην τοῦτο χρὴ στέργειν ἔπος,** Εὐρ.Ἰκ. 585 **πάντ' ἄνδρ' ὁπλίτην ἁρμάτων τ' ἐπεμβάτην,** αὐτ.Ἡρακλ.800 **ὁπλίτην στρατόν·** || **ὁπλίτης κόσμος** τὰ ὅπλα, τ' ἅρματα : αὐτ.Ἡρακλ.699 **ἔνεγκ' ὁπλίτην κόσμον ὡς τάχιστά μοι·** || **ὁπλίτης δρόμος** δρομικὸς ἀγὼν ἐνόπλων, **φερόντων** πανοπλίαν ἀνδρῶν, ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς **γυμνήτας** βλ.λ. : Πίνδ.Ι 1,32 **ἐν τ' ἀσπιδοδούποισιν ὁπλίταις δρόμοις,** ἁ.ὁπλίτης ἁπλῶς : Ἐπιγρ.· πρβλ. Παυσ.6,13 **τοῦ ὅπλου δρόμος** κ. ὁπλιτοδρομῶ· **2)** ὡς οὐσ. στρατιώτης βαρέως ὡπλισμένος, ἤτοι **φέρων** δόρυ, θώρακα καὶ μεγάλην ἀσπίδα· Διόδ. Σ 15,44 **«οἱ** πρότερον ἀπὸ τῶν ἀσπίδων ὁπλῖται καλούμενοι.. ἀπὸ τῆς πέλτης πελτασταὶ μετωνομάσθησαν», κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ **φιλοὶ** βλ.λ. : Ἡρ. 9,30 **σὺν τοῖς ὁπλίτῃσι καὶ φιλοῖσι,** Θουκ.1,106 **εἶργον τοῖς ὁπλίταις καὶ περιστήσαντες κύκλῳ τοὺς φιλοὺς κατέλευσαν·** συχν. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ γυμνῆτες βλ.λ. : Ἡρ.9,63 **πρὸς γὰρ ὁπλίτας ἐόντες γυμνῆτες ἀγῶνα ἐποιεῦντο·** κ.πρὸς τὸ ἱππεῖς : Πλάτ.Πολ.552Α **μήτε ἱππέα μήτε ὁπλίτην** ἢ πρὸς τὸ τοξόται : αὐτ.Κριτί.119Β **ὁπλίτας δὲ δύο καὶ τοξότας σφενδονήτας τε.. δύο·** || ὁ ἔχων πολιτικὰ δικαιώματα πλήρη **ἐν** ἀντιθ. **πρὸς** τὸ βάναυσος : Ἀριστλ.Πολιτ.1326a,23 **βάναυσοι μὲν ἐξέρχονται πολλοὶ τὸν ἀριθμὸν ὁπλῖται δὲ ὀλίγοι·** || οἱ ἔνοπλοι ἄνδρες ἐν ὀλιγαρχικοῖς πολιτεύμασι καὶ εὐμενεῖς πρὸς τοῦτα, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν δῆμον : αὐτ.Πολιτ.1305b,33 **αἱροῦνται δ' οἱ ὁπλῖται ἢ ὁ δῆμος·** **3)** μσν. γεν. ἔνοπλος, στρατιώτης : Νικ.Χων.π.Σάθ.1,135 **τοῖς σοῖς ὁπλίταις·** || νεώτ. στρατ. στρατιώτης ἢ ὑπαξιωματικός, ἰδ. τοῦ πεζικοῦ : **ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται.**

ὁπλιτικός-ή-όν ὁ τοῦ ὁπλίτου, τοῦ βαρέως ὡπλισμένου στρατιώτου ἢ ὁ ἁρμόζων εἰς αὐτόν : Πλάτ.Πολ.374D **ὁπλιτικῆς ἤ τινος ἄλλης μάχης,** Ξεν.Ἑλλ.3,4,16 **ἆθλα προὔθηκε ταῖς τε ὁπλιτικαῖς τάξεσιν.. καὶ ταῖς ἱππικαῖς,** αὐτ.4,2,7 **ὁπλιτικὰ ὅπλα·** || **ἡ ὁπλιτική** (ἐνν. τέχνη) ἡ τέχνη τοῦ εἶναι ὁπλίτην, τοῦ χειρίζεσθαι βαρέα ὅπλα : Πλάτ. Πολ.333D **φήσεις.. χρήσιμον εἶναι.. τὴν ὁπλιτικὴν καὶ τὴν μουσικήν·** || ὁμ. **τὸ ὁπλιτικὸν** ἡ ὁπλιτικὴ τέχνη : Πλάτ.Λάχ.182Ε **τὸ ὁπλιτικὸν.., εἰ μέν ἐστι μάθημα.., χρὴ αὐτὸ μανθάνειν·** || **τὰ ὁπλιτικὰ ἐπιτηδεύειν** ἐκτελεῖν τὴν τῶν ὁπλιτῶν ὑπηρεσίαν : Πλάτ.Λάχ.183C· **2)** ἐπὶ προσ.

τὸ ὁπλιτικόν οἱ ὁπλῖται, οἱ βαρέως ὡπλισμένοι στρατιῶται : Θουκ.5,6 **τὸ δ' ὁπλιτικὸν ξύμπαν ἠθροίσθη,** Ξεν.'Αν.7,6,26 **ἡμῖν δ' ὁπλιτικὸν μὲν ἦν·** κτ. ἀντιθ. πρὸς τὸ ἄοπλος : 'Αριστλ.Πολιτ.1289b,32· || ὁμ. **ἡ ὁπλιτικὴ δύναμις** οἱ ὁπλῖται· 'Αριστλ. Πολιτ.1321a,18 **συνδυάζουσι πρὸς τὴν ἱππικὴν δύναμιν καὶ τὴν ὁπλιτικήν.**

ὁπλῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ ὁπλίτης βλ.λ.1) : Πολυδ.3,150 **ὁπλίτιδες χεῖρες.**

ὁπλιτοδρόμος-ον μτγν. ὁ τὸν ὁπλίτην δρόμον βλ.λ. (εἰς τὸ στάδιον) τρέχων· Πολυδ.3,151 «ὁ τὸν ὁπλίτην δίαυλον θέων» : Σχόλ.Πίνδ.Π 10,22,Σχόλ. 'Αριστφ.'Αχ.213.

ὁπλιτοδρομῶ-έω τρέχω τὸν ὁπλίτην δρόμον, ἀγωνίζομαι εἰς τὸ στάδιον τὸν ἀγῶνα τοῦ δρόμου φορῶν τὴν πανοπλίαν μου : Παυσ.1,23,11 **ὁπλιτοδρομεῖν ἀσκήσαντος.**

ὁπλιτοπάλης-ου (ὁ), δωρ. -ας ὁ βαρέως ὡπλισμένος πολεμιστής : Αἰσχ.ἀπ.5.

ὁπλοβομβιδοβόλον (τὸ) νεώτ. στρατ. τυφέκιον μετ' εἰδικῆς πρὸς ἐκσφενδόνησιν τῶν ὁπλοβομβίδων βλ.λ. χοάνης.

ὁπλοβομβίς-ίδος (ἡ) νεώτ. στρατ. βομβὶς βαλλομένη διὰ τῶν συνήθων ὅπλων (τυφεκίων) τῇ προσθήκῃ εἰδικῆς χοάνης ἐκ χυτοσιδήρου μετ' ἀσθενῶν γραμμῶν διαρρήξεως καὶ ἐνεργοῦσα διὰ τῶν θραυσμάτων αὐτῆς εἰς μεγάλην ἀκτῖνα.

ὁπλοβομβιστής-οῦ (ὁ) νεώτ. στρατ. ὁ εἰς ἑκάστην ὁμάδα μάχης φέρων τὴν πρὸς ἐκσφενδόνησιν τῆς ὁπλοβομβίδος βλ.λ. χοάνην στρατιώτης τοῦ πεζικοῦ.

ὁπλογνώμων-ονος (ὁ) νεώτ. στρατ. στρατιωτικὸς εἰδικὸς ἐμπειρογνώμων ἐπὶ τῶν ὅπλων.

ὁπλοδεξιά (ἡ) μτγν. ἡ τῶν ὅπλων δεξιὰ χρῆσις : 'Ιω.Χρυσ 3,564,27 **ἀπὸ τῆς ὁπλοδεξιᾶς, . . ἀπὸ τῆς ῥώμης καταπλήξειε.**

ὁπλοδιδακτής-οῦ (ὁ) μτγν. ὁ διδάσκων τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων : Βέττ.Βάλ.74,13.

ὁπλοδιδάσκαλος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁπλοδιδακτής βλ.λ. : Βέττ.Βάλ.74,13· || νεώτ. ὁ διδάσκων τὴν χρῆσιν τῶν ἀγχεμάχων ὅπλων.

ὁπλοδιορθωτής-οῦ (ὁ) νεώτ. ὁ διορθῶν ὅπλα· || εἰδ. στρατ. ὁπλίτης διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ κάθαρσιν τῶν τυφεκίων καὶ αὐτομάτων ὅπλων.

ὁπλοδόκη (ἡ) νεώτ. ναυτ. εἰδικὸν διαμέρισμα τῶν ἱστιοφόρων πολεμικῶν πλοίων πρὸς ὀρθίαν τοποθέτησιν τῶν ὅπλων, διαιρούμενον εἰς τὴν ὁπλοθήκην, δορατοδόκην κ. πυραυλοδόκην.

ὁπλοδότης-ου (ὁ) γλωσσ. ὁ δίδων ὅπλα.

ὁπλοδοτῶ-έω μτγν. δίδω εἴς τινα ὅπλα, ὁπλίζω τινά : ΠΔ Μακκ.1,14,32 **ὡπλοδότησε τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τῆς πόλεως αὐτοῦ.**

ὁπλόδουπος-ον ὁ διὰ τῶν ὅπλων κροτῶν : 'Ορφ. 'Υμν.65,3 (διόρθ. ἀντὶ δολόδουπος).

ὁπλοθέτης-ου (ὁ) νεώτ. ἡ ὁπλοδόκη βλ.λ.

ὁπλοθήκη (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τόπος ἔνθα ἐναποτίθενται καὶ φυλάττονται τὰ ὅπλα, ἀποθήκη ὅπλων, ὁπλοστάσιον: Στράβ.4,1,5 **εἰσὶ δὲ καὶ νεώσοικοι παρ' αὐτοῖς καὶ ὁπλοθήκη,** Διόδ.Σ 17,79, Πολυδ.7,154,9 **ὁπλοθῆκαι ἦσαν, ἵνα τὰ ὅπλα ἔκειντο,** 'Ιώσ.Πἱ 2,41 (πληθ.), Πλούτ.Σύλλ.14 **ἡ Φίλωνος ὁπλοθήκη, θαυμαζόμενον ἔργον,** ΠΔΠαραλ. 2,32,27 **καὶ θησαυροὺς ἐποίησεν αὐτῷ . . καὶ ὁπλοθήκας,** Αἰλ.Πἱ 6,12· **2)** θήκη ὅπλου κ. εἰδ. ἀσπίδος : 'Επιγρ.· **3)** νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἔπιπλον ἐν σχήματι πίνακος ἀναρτώμενον ἐπὶ τοῦ τοίχου **ἐφ'** οὗ διατάσσονται ὅπλα ἱστορικῆς ἀξίας.

ὁπλοκαθαρμός (ὁ) γλώσσ. ὁ καθαρμός, ὁ ἐξαγνισμὸς τῶν ὅπλων.

ὁπλοκαθαρσία (ἡ) γλώσσ. ὁ ὁπλοκαθαρμός.

ὁπλοκαθάρσιον (τὸ) (ἐνν. ἱερόν) γλωσσ. ὁ ὁπλοκαθαρμὸς βλ.λ.

ὁπλόκτυπος (ὁ) ὁ ὑπὸ τῶν ὁπλῶν ἵππου κτυπούμενος, πληττόμενος : Αἰσχ.'Επτ.83 **ἔτι δὲ γᾶς ἐμᾶς ὁπλόκτυπ' ὠτὶ χρίμπτει βοάν.**

ὁπλολογῶ-έω μτγν. συλλέγω, συναθροίζω ὅπλα : ΠΔ Μακκ.2,8,27 **ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ σκῦλα ἐκδύσαντες·** || παθ. ἀφοπλίζομαι ὑπό τινος : Φἱλ.2,530.

ὅπλομαι ποι. τ. τοῦ **ὁπλίζομαι** ἑτοιμάζω, παρασκευάζω : 'Ιλ.Τ 172 **δεῖπνον ἄνωχθι ὅπλεσθαι,** αὐτ.Ψ 159· πρβλ. ὁπλίζω 1), ὁπλέω (γραπτ. πιθ. ὁπλεῖσθαι ἀντὶ ὅπλεσθαι).

ὁπλομανής-οῦς-ές μτγν. ὁ μανιωδῶς ἀγαπῶν τὰ ὅπλα, ὅθ. συνεκδ. ὁ λίαν ἀγαπῶν τὸν πόλεμον : Εὐτεκν.Παράφρ.'Οππ.8.

ὁπλομανία (ἡ) μσν. ἡ ἔμμανὴς ἀγάπη τῶν ὅπλων καὶ τοῦ πολέμου : Εὐστ.Πον.199,93 **τὸ τῇ ὁπλομανίᾳ ἐπίληπτον τεθεράπευτο.**

ὁπλομανῶ-έω μτγν. ἀγαπῶ ἐμμανῶς τὰ ὅπλα καὶ τὸν πόλεμον : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 9,320 **ἁ πόλις ὁπλομανεῖ·** || **ὁπλομανῶ περί τινος** ἀγαπῶ τὰ ὅπλα χάριν σκοποῦ τινος : Ποσειδών.48J.

ὁπλομάχης-ου (ὁ) ὁ ὁπλομάχος βλ.λ. : Πλάτ.Εὐθ. 299C **ᾤμην σε δεινότερον εἶναι, ἅτε ὁπλομάχην.**

ὁπλομαχητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὁπλομαχίαν ἢ σχετικὸς πρὸς αὐτήν· ὅθ. **ὁπλομαχητικὴ τέχνη** ἡ τέχνη τῆς ὁπλομαχίας βλ.λ.: Σέξτ.'Εμπ.11,197 **πᾶσα τέχνη, ἐάν τε θεωρητική, ἐάν τε πρακτική, ὡς ὁπλομαχητική·** || νεώτ. ἡ ὁπλομαχητικὴ ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ χειρίζεσθαι τὰ ἀγχέμαχα ὅπλα.

ὁπλομαχία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ μάχεσθαι μὲ βαρέα ὅπλα κ. ἡ τέχνη τῆς χρήσεως αὐτῶν : Πλάτ.Νόμ. 813E **τὰ περὶ τὸν πόλεμον διαπονήματα τοξικῆς τε . . καὶ πάσης ὁπλομαχίας,** Ξεν.'Αν.2,1,7 **ἐπιστήμων εἶναι τῶν περὶ . . ὁπλομαχίαν,** 'Εφορ.54J **ὁπλομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντινείᾳ πρῶτον εὑρέθησαν·** || εἶδός τι ἀθλητικῆς ἀσκήσεως : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.6,36· || νεώτ. ἄσκησις εἰς τὴν καλὴν χρῆσιν τῶν ἀγχεμάχων ὅπλων.

ὁπλομαχικός-ή-όν μτγν. ὁ τῆς ὁπλομαχίας ἢ ὁ σχετικὸς πρὸς αὐτήν : Διόδ.Σ 59,14 **ὁπλομαχικοὶ ἀγῶνες,** Γαλ.6,153 **ὁπλομαχικαὶ κινήσεις·** || τὸ ὁπλομαχικόν τίτλος ἔργου τοῦ Δημοκρ.ἀπ.28C.

ὁπλομάχος-ον κ. νεώτ. ὁ διὰ βαρέων ὅπλων μαχόμενος : Ξεν.Λακ.11,8 **τὰ τοῖς ὁπλομάχοις πάνυ δοκοῦντα χαλεπὰ εἶναι,** Πολύβ.2,65,11 **τῇ τῶν ἀγαθῶν ὁπλομάχων προβολῇ·** || γεν. πολεμιστής : ΠΔ 'Ησ.13,5 **κύριος καὶ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ,** 'Αλκίφρ.1,11 **ὁπλομάχοι ἄνδρες·** || νεώτ. ὁ μαχόμενος δι' ἀγχεμάχων ὅπλων· **2)** ὡς οὐσ. ὁ διδάσκων τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων ἐν γένει, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν διδάσκαλον τῆς ξιφασκίας : Θεόφρ. Χαρ.5,10 **τοῖς φιλοσόφοις, . . τοῖς ὁπλομάχοις,** Τέλ.π.Στοβ.'Ανθολ.3,297 **φοβεῖται τὸν παιδοτρίβην, τὸν ὁπλομάχον·** || νεώτ. ὁ ἠσκημένος εἰς τὴν ὁπλομαχίαν καὶ ὁ διδάσκων αὐτήν.

ὁπλομαχῶ-έω μάχομαι διὰ βαρέων ὅπλων, ὡς ὁπλίτης : 'Ισοκρ.15,252 **ὁπλομαχεῖν μαθόντες πρὸς . . τοὺς πολεμίους μὴ χρῷντο ταῖς ἐπιστήμαις,** 'Αριστλ.'Αθ.42,3 **ὁπλομαχεῖν καὶ τοξεύειν . . διδάσκουσιν,** Πλούτ.Κάμ.37 **μήτε ἱππεύοντος . . μήτε ὁπλομαχοῦντος,** Γάλ.6,42, 'Απολλόδ.2,4,9,1 **ἐδιδάχθη δὲ 'Ηρακλῆς . . ὁπλομαχεῖν ὑπὸ Κάστορος·** || νεώτ. ἀσκοῦμαι εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἀγχεμάχων ὅπλων· **2)** διδάσκω τὴν ὁπλομαχίαν : 'Επιγρ.· πρβλ. ὁπλομάχος 2).

ὁπλομελέτη (ἡ) μσν. ἡ ὁπλασκία, ἡ περὶ τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων ἄσκησις : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.1,46.

ὅπλο(ν) (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὄργανον δι' οὗ ὁ ἄνθρωπος ἐργάζεται πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς, ἐργαλεῖον, σκεῦος, ἀντικείμενον ἐν χρήσει, ἰδ. κτ. πληθ. **τὰ ἐργαλεῖα τοῦ**

σιδηρουργοῦ : Ἰλ.Σ 409 **ὄφρ' ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι ὅπλα τε πάντα,** αὐτ.Σ 412, Ὀδ.Γ 433 **ὅπλα χαλκήϊα·** ‖ μτγν. κτ. ἐν. **ὅπλον ἀρούρης** δρέπανον : Ἀντίφιλ.ΑΠ 6,95· ‖ **ὅπλον γεροντικόν** βακτηρία : Καλλ.Ἐπιγρ.1,7· ‖ **δείπνων ὅπλον ἑτοιμότατον** οἰνοδόχον ἀγγεῖον : Μᾶρκ.Ἀργ.ΑΠ 6,248· **2)** κτ. πληθ. πᾶν ὅ τι ἀνήκει εἰς τὴν ἐξάρτυσιν πλοίου, σκεύη, ἐξάρτια, ἄρμενα (π.Ὁμ. κ. μ. ἐν τῇ Ὀδ) : Ὀδ.Β 390 **πάντα δ' ἐν αὐτῇ ὅπλ' ἐτίθει, τά τε νῆες.. φορέουσιν** (Εὐστ. «ὅρα ὅτι ὅπλα κἀνταῦθα λέγει τὴν σκευὴν τῆς νεώς»), Ἡσίοδ. Ἔργ.627 **ὅπλα.. ἐπάρμενα πάντα·** ‖ εἰδ. τὰ σχοινία, καλῴδια : Ὀδ.Θ 430 **δησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα·** κ. κτ. ἐν. (δὶς π. Ὁμ.) ἓν μόνον σχοινίον : Ὀδ.Ξ 346 **κατέδησαν.. ὅπλῳ ἐϋστρεφέϊ στερεῶς,** αὐτ.Φ 390 **ὅπλον.. βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας·** ‖ γεν. σχοῖνος πλεκτή, σχοινίον παντὸς εἴδους : Ἡρ.7,25, αὐτ.9,115 **ὅπλα τὰ ἐκ τῶν γεφυρέων·** **3)** συνήθ. κτ. πληθ. ὄργανα, μέσα ἀμύνης ἢ ὑπερισχύσεως, πολεμικὰ ὅπλα ἐν γένει (π.Ὁμ. μ. ἐν τῇ Ἰλ.) : Ἰλ.Σ 612 **ἐπεὶ πάνθ' ὅπλα κάμε,** πρβλ.αὐτ.Τ 21), αὐτ.Κ 254 **ὅπλοισιν ἔνι δεινοῖσιν ἐδύτην,** Πίνδ.Ν 8,27 **χρυσέων ὅπλων στερηθείς,** Εὐρ.Ἑκ.14· σπαν. κτ. ἐν. : Ἡρ. 4,23 **ἀρήϊον ὅπλον,** Εὐρ.Ἡρ.161, Πλάτ.Πολ.474Α **ὅ τι ἑκάστῳ παρέτυχεν ὅπλον,** Ξεν.ΚΠ 7,4,15 **νομίζων τοῦτο τὸ ὅπλον** (ἐνν. τὰς σφενδόνας) **δουλικώτατον εἶναι,** Διόδ.Σ 3,49 **ξίφος δ' οὐ φοροῦσιν, οὐδὲ κράνος, οὐδ' ὅπλον οὐδὲν ἕτερον,** ΚΔ Ἰω.18,3 **μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων,** Σολωμ.Λόρδ.Μπάϋρ.4 **φλάμπουρα, ὅπλα τιμημένα ἄς γυρθοῦν κατὰ τὴ γῆ·** ‖ εἰδ. **ὅπλον** π.Ἀττ. ἡ βαρεῖα ἀσπίς, τὸ κατ' ἐξοχὴν ἀμυντικὸν ὅπλον (ὅθ. ὁπλίτης βλ.λ.2) : Διόδ.Σ 17,18 **τὸ ἴδιον ὅπλον ἀνέθηκε τῇ θεῷ,** Ἐπιγρ. **ὅπλον στύππινον·** ‖ κτ. πληθ. τὰ βαρέα ὅπλα ἅτινα ἔφερον οἱ ὁπλῖται, ἰδ. ὁ θώραξ καὶ ἡ ἀσπίς : Θουκ.1,38 **ὁ πόλεμος οὐχ ὅπλων τὸ πλέον ἀλλὰ δαπάνης,** αὐτ.4,69 **ὅπλα παραδοῦναι·** ‖ **ὅπλων ἐπιστάτης** ὁπλίτης, ἀντίθ. κώπης ἄναξ : Αἰσχ.Πέρσ.379· ‖ φρς **ἐν ὅπλοισιν εἶναι ἢ γενέσθαι** ὡπλισμένον εἶναι : Ἡρ.1,13, Εὐρ.Βάκχ.303, Θαυκ.6,56· αἰολ. φρ. **ἐν ὅπλοισι (ἱππομ)άχεντας** : Σαπφ.Συμπλήρ.5,19· **ἐν ὅπλοις μάχεσθαι** ὡπλισμένον μάχεσθαι : Πλάτ.Γοργ.456D· ὁμ. **ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις μάχη** : αὐτ.Νόμ.833Ε· ‖ **ἐφ' ὅπλοις ἢ παρ' ὅπλοις ἧσθαι** πλησίον τῶν ὅπλων καθῆσθαι : Εὐρ.Ἱκ.674, αὐτ.Ἱκ.357· ‖ **ἐπὶ τοῖς ὅπλοις μένειν** μένειν πλησίον τῶν ὅπλων : Ξεν.ΚΠ 7,2,8· ‖ **ἐνέδυνον** (δ.γρ. ἐνέδυντο) **τὰ ὅπλα** ἐνέδυον μτβ. (ἢ ἐνεδύοντο) τὰ ὅπλα : Ἡρ.7,218· ‖ **εἰς τὰ ὅπλα παραγγέλλειν** δίδειν παράγγελμα συναγερμοῦ· πρβλ. νεώτ. φρ. **εἰς τὰ ὅπλα** : Ξεν.Ἀν.1,5,13· ‖ **ποιεῖν ἐξέτασιν ἐν ὅπλοις** ὑποβάλλειν εἰς δοκιμασίαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολεμικὴν τέχνην : Ἀριστλ.Ἀθ. 31,2· ‖ **ὅπλα ῥίπτειν-ἀφιέναι-κατατίθεσθαι** βλ.λς· ‖ **ὅπλα τίθεσθαι** θέτειν τὴν ἀσπίδα πρὸ τῶν ποδῶν (κατόπιν ἀδοιπορίας ἢ κατὰ τὴν ἀνάπαυσιν) : Ξεν.Ἀν.1,5,14· ὁμ. κατὰ τὴν παράταξιν : αὐτ.5,2,19 **οἱ ὁπλῖται ἔθεντο τὰ ὅπλα οἱ μὲν περὶ τὰ σταυρώματα, οἱ δὲ κατὰ τὴν ὁδόν·** πρβλ.Θουκ.2,2 **θέμενοι εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ ὅπλα·** πληρέστ. **ἐς τάξιν τὰ ὅπλα τίθεσθαι** : Ξεν.Ἀν.2.2,8· κ. **ἀντία τὰ ὅπλα τίθεσθαι** : αὐτ.Ἀν.4,3,26· ‖ νεώτ. φρ. **καλοῦμαι ὑπὸ τὰ ὅπλα** καλοῦμαι νὰ ὑπηρετήσω ὡς στρατιώτης· **λαμβάνω τὰ ὅπλα** ἐπὶ ὁμάδων ἢ λαῶν, ἐπαναστατῶ ἢ (ἐπὶ κρατῶν) ἐπιστρατεύομαι· ὁμ. **ῥίπτω τὰ ὅπλα** τρέπομαι εἰς φυγὴν ἐκ πανικοῦ· ὁμ. **καταθέτω τὰ ὅπλα** παραδίδομαι ἢ παραιτοῦμαι τοῦ ἀγῶνος, συνθηκολογῶ· ὁμ. **ὅπλα - παλάσκες ἀναλάβατε!** στρατ. παράγγελμα πρὸς ἀνάληψιν τῆς ἐξαρτύσεως, ἀντίθ. **ὅπλα - παλάσκες ἀποθέσατε!·** ὁμ. **εἰς τὰ ὅπλα!, στὰ ὅπλα!** στρατ. παράγγελμα συναγερμοῦ· ‖ ὅθ. **σκοπὸς τῶν ὅπλων** ὁ ἐντεταλμένος νὰ συναγείρῃ τὴν φρουρὰν **ἐν τοιαύτῃ** ἀνάγκῃ· ὁμ. **ἐφ' ὅπλου λόγχην!** στρατ. παράγγ. τοποθετήσεως τῆς λόγχης ἐπὶ τοῦ ὅπλου· **4) τὰ ὅπλα** οἱ ὁπλῖται, οἱ βαρέως ὡπλισμένοι στρατιῶται : Θουκ.4,74 **ἐξέτασιν ὅπλων ἐποιήσαντο** (ἐπεθεώρησαν τοὺς ὁπλίτας), Σοφ.Ἀντ.115 **πολλῶν μεθ' ὅπλων** (λυρ.)· συνήθ. π. πεζοῖς : Ψήφ.π.Δημ. 18,38 **ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων στρατηγός,** ἀντίθ. **ὁ** ἐπὶ τῆς διοικήσεως, Ἐπιγρ. **χειροτονηθεὶς ἐπὶ τὰ ὅπλα πρῶτος.. στρατηγός,** αὐτ. **στρατηγεῖν ἐπὶ τὰ ὅπλα·** **5) τὰ ὅπλα** ἡ θέσις τῶν ὅπλων, τὸ στρατόπεδον : Θουκ.1,111 **μὴ προϊόντες πολὺ ἐκ τῶν ὅπλων,** αὐτ.3,1, Λυσ.13,12 **ἦλθεν εἰς τὰ ὅπλα,** Ξεν.ΚΠ 7,2,5 **τὰ.. τῶν Χαλδαίων ὅπλα ἔρημα** (ἐνν. εἶδε)· **6)** νεώτ. τὰ ὅπλα, ἡ καθόλου στρατιωτικὴ ζωή : Καλλιγ.Θάν.Βλ.60 **δὲν εἶναι ἄξιος διὰ τὰ ὅπλα, - συνάδελφος ἐν ὅπλοις·** **7)** μτφ. κ. νεώτ κ. δημ. πᾶν ὅ τι μεταχειρίζεταί τις ὡς μέσον κατισχύσεως ἢ ἀμύνης : Ἐπίχ.275 **ποτὶ πονηρὸν οὐκ ἄχρηστον ὅπλον ἁ πονηρία,** Νικόστρ.29 **τῆς πενίας ὅπλον ἡ παρρησία,** Μέν. Μον.433 **ὅπλον μέγιστον.. ἀρετὴ βροτοῖς,** πρβλ. αὐτ.619, ΚΔ Ρωμ 6,13 **παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, - τὰ δάκρυα εἶναι σύνηθες ὅπλον τῶν γυναικῶν·** **8)** ἐπὶ ζῴων, γεν. τὸ μέσα τῆς ἀμύνης αὐτῶν : Ἀριστλ.ΖΜ 687a,25 (τὸν ἄνθρωπον) **οὐκ ἔχοντα ὅπλον πρὸς τὴν ἀλκήν·** πρβλ. αὐτ.ΖΜ 687b,4· **9)** κτ. ἐν. τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον : Νικ.ἀπ.74,30, Ἐρύκ.ΑΠλ.4,242 **ὡς βαρὺ τοῦτο, Πρίαπε, καὶ εὖ τετυλωμένον ὅπλον πᾶν ἀπὸ βουβώνων ἀθρόον ἐκκέχυκας·** **10)** γυμναστική τις ἄσκησις ἢ ἐσχάτη ἐν τοῖς ἀγῶσιν : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.1,63.

ὁπλονόμος (ὁ) νεώτ. ναυτ. ὑπαξιωματικὸς τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ ἐντεταλμένος τὴν ἀστυνομίαν τοῦ πληρώματος καὶ τὴν συντήρησιν τῶν φορητῶν ὅπλων.

ὁπλοπαικτής-οῦ (ὁ) μτγν. **ὁ** διὰ τῶν ὅπλων παίζων, ἐκτελῶν παίγνια : Βέττ.Βάλ.74,13· ‖ γλωσσ. θαυματοποιός, ἀγύρτης (διόρθ. τοῦ -πεκτής,-πετής).

ὁπλοπάροχος (ὁ) γλωσσ. ὁ παρέχων ὅπλα.

ὁπλοπεκτής ἢ **ὁπλοπετής** ἀντὶ ὁπλοπαικτής.

ὁπλοποιεῖον (τὸ) νεώτ. ἐργοστάσιον κατασκευῆς ἢ ἐπισκευῆς ὅπλων.

ὁπλοποιητικός-ή-όν μτγν. ὁπλοποιικὸς βλ.λ. : Φιλόπ.Ἰω.Ὑπομν.ΑΠρ.8,2.

ὁπλοποιΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ κατασκευὴ ὅπλων : Διόδ.Σ 14,43 **ἐπεὶ τὰ περὶ τὰς ναῦς καὶ τὴν ὁπλοποιΐαν αὐτῷ συντέλειαν ἐλάμβανε,** Πολυδ.7,154 **Λήμνιοι γάρ, ὥς φησιν Ἑλλάνικος, εὗρον ὁπλοποιΐαν·** ‖ νεώτ. ἡ τέχνη καὶ ἡ βιομηχανία τῆς κατασκευῆς ὅπλων· ‖ ἐν χρ. ὡς ὄν. τῆς ῥαψῳδίας τῆς Ἰλ. Σ : Στράβ.1,1,7.

ὁπλοποιϊκός-ή-όν ὁ τῆς ὁπλοποιΐας, ὁ πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν ὅπλων σχετικός· ‖ **ὁπλοποιϊκή** (ἐνν. τέχνη) ἡ τέχνη τοῦ κατασκευάζειν ὅπλα : Πλάτ.Πολιτ.280D **τήν τε ὁπλοποιικὴν ἀποτεμόμεθα,** Πολυδ.7,209 (ἐν ἀμφοτ. τοῖς χωρίοις, δ.γρ. ὁπλοποιητική).

ὁπλοποιός (ὁ) κ. νεώτ. ὁ κατασκευαστὴς ὅπλων : Διόδ.Σ 14,43 **τοῖς τῶν ὁπλοποιῶν καὶ μηχανοποιῶν ἔργοις,** Ἰώσ.ΑΙ 6,3,5, Πολυδ.7,154.

ὁπλοποιῶ-έω μτγν. μεταβάλλω τι εἰς ὅπλον, μεταχειρίζομαί τι ὡς ὅπλον : ΠΔ Σοφ.Σαλ.5,17 **ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν.**

ὁπλοπολυβόλον (τὸ) νεώτ. στρατ. ἐλαφρὸν αὐτόματον ὅπλον φορητὸν ὑπὸ ἑνὸς ἀνδρὸς καὶ ἀποτελοῦν τὸ κυριώτερον **ὅπλον** τῆς ὁμάδος μάχης τοῦ πεζικοῦ.

ὁπλοπωλεῖο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κατάστημα πωλήσεως ὅπλων.
ὁπλοπώλης-ου (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν εἰδικῷ καταστήματι αὑτοῦ πωλῶν ὅπλα ἔμπορος.
ὁπλορχηστής-οῦ (ὁ) μτγν. ὁ ἐν ὅπλοις ὀρχούμενος, ὁ χορεύων ὡπλισμένος : Πτολ.Τετράβ.180 **ὁπλορχήστας** (διόρθ. -άς) **οἷοί περ εἰσὶν οἱ μεθ' ὅπλων ὀρχούμενοι.**
ὁπλοσκοπία (ἡ) μτγν. ἐξέτασις, ἐπιθεώρησις τῶν ὅπλων : Φίλ.2,130 **τῶν ἐν ταῖς ὁπλοσκοπίαις ἐπιδείξεων.**
ὁπλόσμιος (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Διὸς ἐν Ἀρκαδίᾳ, πιθ. ἔνοπλος : Ἀριστλ.ΖΜ 673a,19· ‖ θηλ. **ὁπλοσμία** ἐπίθ. τῆς Ἥρας ἐν Πελοποννήσῳ : Λυκόφρ.614 **τύμβος δ' αὐτὸν ἐκσώσει μόρον Ὁπλοσμίας** (σχόλ. «τῆς Ἥρας ἢ τῆς Ἀθηνᾶς»).
ὁπλοστάσιον (τὸ) νεώτ. ἀποθήκη ὅπλων· ‖ ἐργοστάσιον κατασκευῆς καὶ ἐπιδιορθώσεως ὅπλων· ‖ νεώτ. ναυτ. ὁπλοδόκη βλ.λ.
ὁπλότερος-α-ον ἐπ. ἐπίθ. συγκρ. (ἄνευ θετικοῦ ἐν χρήσει) ἀντὶ νεώτερος, πάντοτε ἐπὶ προσ., ὁ ἱκανώτερος τῶν ἄλλων εἰς τὸ φέρειν ὅπλα, ὁ νέος, ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς γέροντας καὶ τὰ παιδία : Ἰλ.Γ 108 **αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται,** Ὁμ.Ἐπιγρ.4,5 **λαοὶ Φρίκωνος, μάργων ἐπιβήτορες ἵππων, ὁπλότεροι·** όθ. ἁπλῶς νεώτερος : Ἰλ.Δ 325 **νεώτεροι οἵ περ ἐμεῖο ὁπλότεροι γεγάασι,** αὐτ.Β 707 **ὁπλότερος γενεῇ** (σχόλ. «νεώτερος τῇ ἡλικίᾳ»), Ὀδ.Φ 370 **ὁπλότερός περ ἐών·** ‖ θηλ. γεν. πληθ. **ὁπλοτεράων** : Ἰλ.Ξ 267,275· π. Ἀριστφ. τὸ συγκρ. ἐν παρῳδουμένοις ἡρωϊκοῖς στίχοις : Ἀριστφ.Εἰρ.1270 **νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχόμεθα·** ὑπερθ. ὁπλότατος-η-ον νεώτατος : Ἰλ.Ι 58 **ὁπλότατος γενεῆφιν,** Ὀδ.Η 58 **ὁπλοτάτη θυγάτηρ,** Ἡσίοδ.Θ 946 **Ἀγλαΐην ὁπλοτάτην Χαρίτων,** Πίνδ.Ι 6,6 **παίδων ὁπλοτάτου·** ‖ **ἄνδρες ὁπλότεροι** οἱ μεταγενέστεροι, αἱ κατόπιν γενεαί : Θεόκρ.16,46 **δεινὸς ἀοιδὸς ἐν ἀνδράσι θῆκ' ὀνομαστοὺς ὁπλοτέροις.**
ὁπλοτέχναι (οἱ) μσν. οἱ ἔχοντες ὡς τέχνην τὰ ὅπλα : Παχυμ.Γ 1,364,16.
ὁπλοτομῶ-έω πάπ. ὀρχοτομῶ, εὐνουχίζω.
ὁπλοτοξότης-ου (ὁ) μσν. τοξότης βαρέως ὡπλισμένος : Νικήτ.Εὐγ.3,140.
ὁπλουργία (ἡ) μσν. ἡ ὁπλοποιΐα βλ.λ. : Τζέτζ. Λυκόφρ.227 **ἐν Λήμνῳ εὑρέθη τό τε πῦρ καὶ αἱ ὁπλουργίαι.**
ὁπλουργός (ὁ) μτγν. ὁ ὁπλοποιὸς βλ.λ. : Πτολ. Τετράβ.180.
ὁπλοφάγος-ον μσν. ὁ κατατρώγων τὰ ὅπλα κ. ἰδ. τὴν ἀσπίδα : Εὐστ.Ἰλ.34,44 **ὁπλοφάγος μῦς.**
ὁπλοφορία (ἡ) νεώτ. τὸ ὁπλοφορεῖν, φέρειν ὅπλα : **ἄδεια ὁπλοφορίας, - ἐτιμωρήθη ἐπὶ παρανόμῳ ὁπλοφορίᾳ.**
ὁπλοφόρος-ον κ. νεώτ. ὁ φέρων ὅπλα, ἔνοπλος, πολεμιστής : Εὐρ.Φοίν.789 **σὺν ὁπλοφόροις στρατὸν Ἀργείων ἐπιπνεύσας,** Ξεν.ΚΠ 5,4,27 **τοῖς μὲν ἐργαζομένοις εἰρήνην εἶναι, τοῖς δ' ὁπλοφόροις πόλεμον,** ΠΔ Παραλ.2,14,8 **ὁπλοφόρων αἰρόντων θυρεοὺς καὶ δόρατα,** Μωροΐτ.1,149· **2)** δορυφόρος : Ξεν.Ἱέρ.2,8 **αὐτοί τε, ὡπλισμένοι . . καὶ ἄλλους ὁπλοφόρους συμπεριάγοντες,** Ἰώσ.ΑΙ 6,6,2· ‖ ὁ ἔχων δικαστικὸν ἢ θρησκευτικὸν ἀξίωμα : Ἐπιγρ.Σαμοθρᾴκης· **3)** ἐπίθ. τῆς Παλλάδος : Ἐπιγρ.· ‖ κ. τοῦ Ἄρεως : Ἐπιγρ.
ὁπλοφορῶ-έω κ. νεώτ. φέρω ὅπλα, εἶμαι ὡπλισμένος : Ξεν.ΚΠ 4,3,18 **ταῖς χερσὶν ὁπλοφορήσω,** Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 9,320 **χὰ θεὸς ὁπλοφορεῖ·** **2)** παθ. **ὁπλοφοροῦμαί τινι** ἔχω τινὰ ὡς ὁπλοφόρο συνοδεύομαι ὑπό τινος ὡς σωματοφύλακος : Πλούτ.Αἰμ.27 **μυριάσι πεζῶν . . ὁπλοφορουμένου.**

ὁπλοφυλάκιον (τὸ) μτγν. τόπος ἔνθα φυλάσσονται τὰ ὅπλα, ὁπλοθήκη : Στράβ.15,1,52 **παραδίδωσι . . ὁ στρατιώτης τήν τε σκευὴν εἰς τὸ ὁπλοφυλάκιον.**
ὁπλοφύλαξ-ακος (ὁ) μτγν. ὁ τῶν ὅπλων φύλαξ : Ἀθήν.12,538Β **εἷς τις τῶν ὁπλοφυλάκων·** ‖ ὄν. τοῦ Ἡρακλέους ἐν Σμύρνῃ : Ἐπιγρ.
ὁπλοχαρής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐπὶ τοῖς ὅπλοις χαίρων, ὁ ἀγαπῶν τὰ ὅπλα : Ὀρφ.Ὕμν.32,6.
ὁπλοχελώνη (ἡ) μσν. ἡ ὡπλισμένη, ἡ ἰσχυρὸν ὄστρακον ἔχουσα χελώνη : Τζέτζ.Χιλ.11,609 **χελώνας ὀρυκτρίδας τε καὶ τὰς ὁπλοχελώνας.**
ὁπλοχρησία (ἡ) νεώτ. ἡ χρῆσις ὅπλου, τὸ μεταχειρίζεσθαι ὅπλον.
ὁπλωνῶ-έω Ἐπιγρ. ἀγοράζω ὅπλα.
ὄπνιος ον Φώτ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ ὄμπνιος βλ.λ.
ὀποβαλσάμινος-η-ον πάπ. ὁ τοῦ ὀποβαλσάμου βλ.λ.2), ὁ σχετικὸς πρὸς αὐτό : **ξύλα κυπαρίσσινα ἢ ὀποβαλσάμινα.**
ὀποβάλσαμον (τὸ) ὁ χυμὸς τοῦ δένδρου βαλσάμου, τοῦ βαλσαμοδένδρου βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 4,4,14, αὐτ.ΦΑΙτ.6,18,2, Ἰώσ.ΑΙ 14,4,1, Διοσκ.1,18 **τὸ δὲ ὀποβάλσαμον . . ὀπίζεται ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν,** Γαλ.12,554· **2)** τὸ δένδρον βάλσαμον, τὸ βαλσαμόδενδρον : Ἰώσ.ΑΙ 8,6,6.
ὁποδαπός-ή-όν ἀναφ.ἐπίθ.συσχετ. τοῦ ποδαπός-ή -όν ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ., ἐξ ὁποίας, ἐκ τίνος χώρας, ἀπὸ ποῦ : Ἡρ.5,13 **ἐρωτέοντος . . ὁποδαπὴ εἴη,** Πλάτ. Φαῖδρ.275C **σοὶ δ' ἴσως διαφέρει τίς ὁ λέγων καὶ ὁποδαπός·** ‖ κ. ἐπὶ νομισμάτων : Δίφιλ.66,10 **δέκ' ὀβολῶν, οὐχὶ προσθεὶς ὁποδαπῶν.**
ὁποδαπῶς ἐπίρρ. μσν. τοῦ ὁποδαπός, πόθεν, ἀπὸ ποῦ : Ἀνν.Κομν.446.
ὀποδερμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁμὰς δερματοπαθειῶν ὀφειλομένων εἰς ἀνεπάρκειαν τῶν ἐνδοκρινῶν ἀδένων.
ὀποειδής-οῦς-ές ὁ ἐν εἴδει ὀποῦ, ὁ ὅμοιος πρὸς ὀπὸν ἰδ. γαλακτώδη, οἷος ὁ τῆς συκῆς : Ἱππ.Ἐπιδ. 7,25 **ὀποειδέα οὖρα.**
ὀπόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ πλήρης ὀποῦ, χυμοῦ : Νίκ.Ἀλεξ.319 **ὀπόεντας ἐρινούς.**
ὁπόθεν ἐπίρρ. ἀναφ. κ. νεώτ. συσχετ. τοῦ πόθεν, ἐπ. ὁππόθεν, ἰων. ὁκ- (οὐδέποτε-θε· ἐν Ὀδ.Γ 89 ὁπόθ' ἀντὶ ὁπόθι) κυρ. ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ὅποι, ἐκ τίνος μέρους, ἀπὸ ποῦ (τοπ. ἢ μτφ.) : Ὀδ.Γ 80 **εἴρεαι ὁππόθεν εἰμέν,** Πίνδ.Π 9,43 **κούρας δ', ὁπόθεν, γενεὰν ἐξερωτᾷς,** Ἡρ.2,54 **ὁκόθεν οὕτω ἀτρεκέως ἐπιστάμενοι λέγουσι,** Ἀριστφ.Πλ.534 **ζητεῖν ὁπόθεν βίον ἕξει,** Σοφ.άπ. 104 **σήμαιν' ὅτου τ' εἶ χὠπόθεν·** ‖ μτγν. κ. ἀντὶ τοῦ πόθεν : Συνέσ.ΑΠλ.267,1 **ὁππόθεν ὁ στήσας; Βυζάντιος·** **2)** ἀναφ. ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου, ἀπὸ ὅπου : Θουκ.4,26 **ἀπαίροντες . . ὁπόθεν τύχοιεν,** Ξεν.Ἀν.5,2,2 **ὁπόθεν . . ῥᾴδιον ἦν λαβεῖν, οὐκ ἦγον,** αὐτ.Ἀπομν.2,6,4,-**κατάγομαι ὁπόθεν καὶ ὁ πατήρ μου, - θὰ ἐπιστρέφῃ ἐκεῖ ὁπόθεν ἦλθε·** ‖ μτ. τοῦ ἂν κ. ὑποτ. τῆς καθολικότητος, ἀπὸ ὅπου τύχῃ, ἀπ' ὁπουδήποτε : Πλάτ.Θεαίτ.180C **ὁπόθεν ἂν τύχῃ ἕκαστος ἐνθουσιάσας,** αὐτ.Πολ. 362Β **γαμεῖν ὁπόθεν ἂν βούληται,** Φιλέτ.7,3 **ἡδέως ζῆν . . ἐὰν ἔχῃ τις ὁπόθεν,** Ἀριστλ.Ποιητ.7,7 **ὁπόθεν ἔτυχεν ἄρχεσθαι·** ὁμ. μτ. μορίων **ποτέ, δήποτε, οὖν** κτλ. : Πλάτ.Συμπ.173D **ὁπόθεν ποτέ** =ἀπ' ὅπου τυχόν, αὐτ.Γοργ.512Α **ὁποθενοῦν** =ἀπ' ὅπου καὶ ἄν, Ἱππ.Ἑλκ.7 **ὁκοθενοῦν,** Δίων Χρ.31, 54 **ὁποθενδήποτε** (διόρθ. τοῦ ὁποθενδήποθεν), Ἰώσ.ΑΙ 8,43 **ὁποθενδηποτοῦν** (ἀπ' ὁπουδήποτε καὶ ἄν).
ὀποθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δι' ὀπῶν ἢ ἐκχυλισμάτων ἀδένων ἢ καὶ αὐτουσίων ὀργανικῶν ἱστῶν θεραπεία· ‖ γεν. ἡ μέθοδος τῆς τοιαύτης θεραπείας.

ὀποθεραπευτικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων ἢ ἔχων σχέσιν πρὸς τὴν ὀποθεραπείαν βλ.λ.· || ἐπίρρ. -ῶς.

ὁπόθι ποι. ἐπίρρ. συσχετ. τοῦ πόθι, ἐπ. ὁππόθι [ὡς πάντοτε π.'Ομ.] ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. [ἔνθα π. πεζογρ. τὸ ὅπου], εἰς ποῖον μέρος, ποῦ : 'Οδ.Γ 89 **ὅπου, σάφα εἰπέμεν ὁππόθ' ὄλωλεν**· **2**) ἀναφ. ὅπου, ἔνθα, ἐκεῖ πού : 'Ιλ.Ι 577 **ὁππόθι πιότατον πεδίον . . ἔνθα . . τέμενος ἑλέσθαι**, Αἰσχ.'Ικ.124 **ὁπόθι θάνατος ἀπῇ** [δ.γρ. ἐπῇ].

ὅποι ἐπίρρ. συσχετ. τοῦ **ποῖ**, ἰων. **ὅκοι**, δωρ. ὅπυι, ὅπυς βλ.λς [περὶ τῆς διαφορᾶς ἐκ τοῦ ὅπῃ βλ.λ.] ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. πρὸς ποῖον μέρος, ποῦ : Αἰσχ.Πέρσ.459 **ἀμηχανεῖν ὅποι τράποιντο**, 'Αντιφάν.40,7 **ἂν σκοπῇ . . ὅποι φέρονται**, Ξεν.'Αν.5,7,6 **ἴστε ὅθεν ἥλιος ἀνίσχει καὶ ὅποι** [δ.γρ. ὅπου] **δύεται**, Κρωβ.5 ἐρώτ. ποῖ; ἀπόκρ. **ὅποι μ' ἐρωτᾷς;**· || μέχρι τίνος σημείου, μέχρι ποῦ : Πλάτ. Γοργ.487C **ἐπήκουσα .. μέχρι ὅποι ..**· || μτ. ρ. στάσεως ἐν οἷς ἐννοεῖται καὶ ἡ κίνησις, εἰς ποῖον μέρος : Σοφ.ΟΚ 23 **διδάξαι .. μ' ὅποι καθέσταμεν** [ἐνν. ἐλθόντες], αὐτ.ΟΚ 383 **τοὺς δὲ σοὺς ὅποι θεοὶ πόνους κατοικτιοῦσιν, οὐκ ἔχω μαθεῖν** [ἐνν. ἐλθόντας, δηλ. τοὺς πόνους· εἰς ποῖον σημεῖον ἀφοῦ φθάσουν, θὰ τοὺς εὐσπλαχνισθοῦν, βλ. ὅπῃ]· κ. μτ. γενικ. τοῦ ὅλου **γῆς, χώρας**, μτφ. **γνώμης** κτλ. : Αἰσχ.Πρ.564 **ὅποι γῆς . . πεπλάνημαι**, 'Αριστφ.'Αχ.209 **ὅποι τέτραπται γῆς**, Σοφ.'Ηλ.922 **οὐκ οἶσθ' ὅποι γῆς οὐδ' ὅποι γνώμης φέρῃ**, Εὐρ. 'Ανδρ.922 **χώρας τῆσδ' ὅποι προσωτάτω**· πρβλ. Ξεν.'Αν.6,6,1· **2**) ἀναφ. εἰς τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον, ἐκεῖ ὅπου : Σοφ.ΑΙ.690 **ἐκεῖσ' ὅποι πορευτέον**, 'Αριστφ.Νεφ.891 **ἴθ' ὅποι χρῄζεις**, Εὐρ.ΙΤ 119· || μτ. ὑποτ. τῆς καθολικότητος καὶ τοῦ **ἄν**, ὁπουδήποτε : Σπονδαὶ π.Θουκ.5,18 **ἀπιέναι ὅποι ἂν βούλωνται**, Πλάτ.'Απολ.37D **ὅποι ἂν ἔλθω**, αὐτ. Φαῖδρ.230E **ὅποι ἂν ἄλλοσε βούλῃ** [ὁπουδήποτε ἀλλοῦ]· || κ. μτ. μορίων : Σοφ.ΑΙ.810 **ὅποιπερ** [ὅπου ἀκριβῶς], αὐτ.ΟΤ 1458 [δ.γρ. ὅπηπερ], αὐτ. Φιλ.780 **πλοῦς ὅποι ποτὲ θεὸς δικαιοῖ**, Ξεν.'Αν.3, 5,13 **ὅποι ποτὲ τρέφονται.**

ὁποῖος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ. συσχετ. τοῦ **ποῖος** [ἀντικαθ. τὸ **οἷος** ἐν ἀττ. ἐπιγρ. μετὰ τὸ 300 π.Χ.], ἐπ. ὁπποῖος-η-ον [π.'Ομ. κ. **ὁποῖος** ἐν 'Οδ.Ρ 421, αὐτ.Τ 77], ἰων. **ὁκοῖος-η-ον**, κρητ. **ὁτεῖος** βλ.λ., μσν. δημ. **ὁποιός-ά-ό** ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ., ὁποίου εἴδους, τί λογῆς : 'Οδ.Α 171 **ὁπποίης τ' ἀπὸ νηὸς ἀφίκεο** [ἐνν. εἰπέ] κτλ., Πίνδ.Π 4 **καί κε μυθήσαιθ' ὁποίαν . εὗρε παγάν**, Αἰσχ.Πρ.475 **εὑρεῖν ὁποίοις φαρμάκοις ἰάσιμος**· ἐνίοτε ἀκολουθεῖται ὑπὸ τοῦ ποῖος-α-ον ἐν τῇ αὐτῇ προτ. : Ξεν.'Απομν.4,4, 13 **αἰσθάνομαί σου ὁποῖον νόμιμον ἢ ποῖον δίκαιον λέγεις**, Πλάτ.Πολ.414D **οὐκ οἶδα ὁποίᾳ τόλμῃ ἢ ποίοις λόγοις χρώμενος ἐρῶ**· || ἐπὶ εὐθ. ἐρωτ. μ. π. μτγν. [ἐν Εὐρ. Φοίν.878, κ. Βάκχ. 663 ἐσφ. ἀντὶ ποῖος] ποῖος, ποιός : ΚΔ Θεσσ.1,1,9 **ὁποίαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς**· **2**) ἀναφ. ὁποίου εἴδους, τί λογῆς : 'Ιλ.Υ 250 **ὁπποῖόν κ' εἴπησθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις** [ὅ τι λογῆς λόγο πῇς τέτοιον καὶ θ' ἀκούσῃς], 'Οδ.Ρ 421 **τοίῳ ὁποῖος ἔοι**, Σοφ.ΟΤ 1272 **οὔθ' οἷ' ἔπασχεν οὔθ' ὁποῖ' ἔδρα κακά**, ΚΔ Πράξ.26,26 **γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος ἐγώ**, - **ἔπαθεν ὁποῖα ἔπρεπε**· || μτ. ἀοριστολογ. κ. ἐξακριβωτ. **λέξ.** αἵτινες δὲν μεταβάλλουσιν οὐσιωδῶς τὴν σημ. **τίς, οὖν, δή, περ** κτλ. : 'Οδ.Τ 218 **ὁποῖ' ἄσσα**, Θουκ.7,38 **ὁποῖός τις**, Πλάτ.Γοργ.465Α **ὁποῖ' ἄττα**, Ξεν.'Αν.2,2,2, 'Αριστλ.Πολιτ.1286b,24 **γιγνομένων ὁποῖοί τινες ἔτυχον**· || **ὁποιοσοῦν** ὁποιοσδήποτε : Πλάτ.Θεαίτ. 152D· ὁμ. **ὁποιόσπερ, - ὁποιοσδή, - δήποτε, - δηποτοῦν** : Αἰσχ.Χο.669 **ὁποιόσπερ**, Ξεν.'Ελλ.5,4,58 **ὁποία δὴ φλέψ**, Δημ.276 **τοὺς ὁποιουσδήποτε .. ἐξεπέμπετε στρατηγούς**· κ.κτ. γενικ. : Ξεν.ΚΠ 2,4,10 **ὁποίου τινὸς οὖν**, Λυσ.13,11 **ὁποιαντινοῦν**, 'Αριστλ. Φυσ.253b,23 **ὁποιοσποτοῦν**, 'Ιάμβλ.π.Σιμπλ.εἰςΦυσ. 639,30 **ὁποιοσδητισοῦν**· || **οὐδ' ὁποῖος** οὐδεὶς οὐδαμοῦ : Πολύβ.4,65,3 **πόλιν . . οὐδ' ὁποίας ἧττω** [οὐδεμιᾶς οὐδαμοῦ κατωτέραν], Θεόπομπ.'Ιστ. 217 **οὔτ' ἄλλους οὐδ' ὁποίους**, 'Επιγρ. **μηδὲ καθ' ὁποῖον τρόπον**· **3**) μτ. ἄρθρ. μσν. δημ. **ὁποιός -ά-ό** κ. νεώτ. ὁποῖος-α-ον ἀναφ. ἀντ. ὅστις, ἐκεῖνος πού : 'Ερωτόκρ.2,121 **ἡ ὁποιὰ σὰ γρὰ καὶ φρόνιμη ὅλα τὰ πίσω θωρεῖ**, αὐτ.2,643 **ὁ ὁποιὸς .. ἐγύρευγε κυνήγι**, - **ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἦλθε**· || νεώτ. ἐπὶ ἀναφων., πόσον μέγας : **ὁποῖος νοῦς! ὁποία χαρά!**

ὅποιος-α-ο μσν. κ. δημ. ἀντων. ἀναφ. ὅστις, ἐκεῖνος ποὺ [πολλάκις ἀντικαθιστ. διὰ τοῦ πού] : Τριβ. 'Ιστ.Ταγιαπέρα 312 **κι ὅποιος θελήσῃ νὰ ἰδῇ ποιὸς εἶναι ὁ γραφέας, Τριβώλης ὁ 'Ιάκωβος υἱὸς τῆς καλογραίας**, παροιμ. **ὅποιος** [ἢ **πού**] **ἀνακατεύεται μὲ τὰ πίτουρα τὸν τρῶν οἱ κότες**, ὁμ. **ὅποιος** [ἢ **πού**] **καῇ στὸ χυλὸ φυσάει καὶ τὸ γιαούρτι**· **2**) ὁποιοσδήποτε ἢ ἁπλῶς **ὅποιος ὅποιος** ἐξ ὅλων : Ζερβ.Λυρ.Σάτ.2,209 **κι ἔχω ἀρκετὸ κομπόδεμα νὰ ζήσω σ' ὅποια χώρα**· || **ὅποιος κι ἄν**, - **ὅποιος καὶ νὰ** οἱοσδήποτε, ὁποιοσδήποτε : Βαλαωρ.Μνημόσ.Βράχ.κῦμα 38 **ὅποιος κι ἂν εἶσαι, μάθε το, εὔκολα δὲν πεθαίνω**· || οἷος, οἵου εἴδους, ὅ τι λογῆς : παροιμ. μ' **ὅποιο δάσκαλο καθίσῃς τέτοια γράμματα θὰ μάθῃς.**

ὁποιοσδήποτε κ. νεώτ. κ. δημ. ἀοριστολ. τοῦ ὁποῖος 2) κ. τοῦ ὅποιος βλ.λς.

ὁποιοσοῦν ἀοριστολ. τοῦ ὅποιος βλ.λ.2).

ὁποιόσπερ βεβαιωτ. τοῦ ὁποῖος βλ.λ.2).

ὁποιότης-ητος [ἡ] μτγν. τὸ ὁποῖον εἶναι, ἡ ποιότης, ἰδιότης τινός, τὸ τί λογῆς : Νικόμ.Γερ.2,20 [κτ. διόρθ. ποιότης], Λοβέκ. εἰς Φρύν.350.

ὅποιπερ βεβαιωτ. τοῦ ὅποι βλ.λ.

ὁποίποτε ἀοριστολ. τοῦ ὅποι βλ.λ.2).

ὁποίως γλωσσ. ἐπίρρ. τοῦ ὁποῖος, κατὰ τίνα ποιότητα, σὰν τί λογῆς.

ὀποκαλπαθίζω μτγν. ἐπὶ μύρρας, ἔχω τὴν ὀσμὴν τοῦ ὀποκαλπάσου βλ.λ., μυρίζω ὡς τὸ ὀποκάλπασον : Γαλ.14,68.

ὀποκάλπασον [τὸ] μτγν. εἶδός τι μύρρας, βαλσαμόδενδρον βλ.λ. : Γαλ.56.

ὀποκάρπασον [τὸ] ὁ ὀπὸς τῆς καρπάσου βλ.λ.3) : Διοσκ.'Αλεξ.Προοίμ., Πλίν.ΦΙ 28,158.

ὀποκιννάμωμον [τὸ] ὁ ὀπός, ὁ χυμὸς τοῦ κινναμώμου βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 4,4,14 [πιθ. ἐσφ. γρ.].

ὀπόπ ἐπιφώνημα παρακελευσματικὸν ἐν κωπηλασίᾳ, ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ **ὦ** : 'Αριστφ.Βάτρ.208 **ὦ ὀπόπ, ὦ ὀπόπ.**

ὀποπάλσαμον [τὸ] δ. τ. τοῦ ὀποβάλσαμον βλ.λ.

ὀποπανάκη [ἡ] γλωσσ. ὀποπάναξ βλ.λ.

ὀποπανάκιον [τὸ] γλωσσ. ὀποπάναξ βλ.λ.

ὀποπάναξ-ακος [ὁ] μτγν. τὸ φυτὸν ὀποπάναξ ὁ ἀνατολικός, δημ. πολύκαρπο, ἀμπελώνα : 'Ηρακλ.Ταρ.π.Γαλ.14,186, Διοσκ.3,48, Γαλ.12,94.

ὀπόραι 'Επιγρ. 'Ερετρίας ἀντὶ ὁπόσαι· πρβλ. ἄρχαυρι, παραβαίνουριν κτλ.

ὀπός [ὁ] κ. νεώτ. τὸ γαλακτῶδες ὑγρὸν τὸ ἐκρέον ἐκ χαρασσομένου ἢ κεντουμένου φυτοῦ ἢ καρποῦ, διάφ. τοῦ χυλοῦ κ. χυμοῦ βλ.λς : Σοφ. ἀπ.479 **ὀπὸν . . στάζοντα τομῆς . . κάδοις δέχεται**, πρβλ. Θεόφρ.ΦΙ 9,8,1 **τῶν μὲν . . αὐτόματος ὁ ὀπὸς συνίσταται δακρυώδης, ὥσπερ τῆς τραγοκάνθης**· || ἰδ. ὁ τῆς συκῆς δριμὺς ὀπὸς ὁ χρησιμεύων ὡς πυτία [τάμισος] πρὸς πῆξιν γάλακτος : 'Ιλ.Ε 902 **ὀπὸς γάλα λευκὸν . . συνέπηξεν**, 'Εμπ.π.Πλούτ.'Ηθ.95Α **ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐγόμφωσεν καὶ ἔδησε**, 'Ιππ.Νούσ.4,52, Θεόφρ.ΦΙ 1,2,3, 'Αριστλ.Μετ.384a,21· || γεν. δριμὺς χυμός : Α-

ριστφ.Εἰρ.1184 ὀπὸν βλέπειν' κ. κτ. πληθ. : 'Αντιφάν.88,4, 'Αναξανδρ.41,51· πρβλ. ὀπίας, ὀποειδής· || σπαν. ἐπὶ ζωϊκῶν χυμῶν : Πλάτ.Τίμ.60Β **τὸ τῆς σαρκὸς διαλυτικὸν . . ἀφρῶδες γένος . . ὀπὸς ἐπωνομάσθη'** || μτφ. ἐπὶ τῆς χυμώδους δροσερότητος τῆς νεότητος : Παῦλ Σιλ.ΑΠ 5,257 **Πρόκριτός ἐστι, Φίλιννα, τεὴ ῥυτὶς ἢ ὀπὸς ἥβης πάσης'** || νεώτ. χυμὸς φυτοῦ ἢ ζωϊκοῦ ἱστοῦ ἢ ὀργάνου λαμβανόμενος δι' ἐκπιέσεως : ὀπὸς **κρομμύου - κρέατος - νεφρῶν'** 2) ὀποῦ καρπὸς τὸ σπέρμα, ὁ σπόρος τοῦ σιλφίου βλ.λ. : 'Ιππ.π.Γαλ.19,126· ὁμ. πιθ. ἐν 'Αριστφ.'Εκκλ.404 **σκόροδ' ὁμοῦ τρίφαντ' ὀπῷ,** αὐτ.Πλ.719· || ἀλλὰ ὀπὸς σιλφίου ὁ ὀπὸς οὗτοῦ : 'Ιππ.Διαίτ.23, Θεόφρ.Φ1 6,3,2 **ἡ δὲ καλουμένη μαγύδαρις ἑτερόν ἐστι τοῦ σιλφίου . . καὶ τὸν ὀπὸν οὐκ ἔχει'** ὁμ. κ. ἁπλῶς ὀπός : Γαλ.12,90· 3) ζωμὸς κρέατος : 'Αθήν.9,402C **περιεφέροντο . . ἔριφοι . . ἐσκευασμένοι, ἄλλοι δὲ καὶ πολὺ τοῦ ὀποῦ ἔχοντες'** 4) νεώτ. φαρμ. ὁ χυμὸς βλ.λ.

ὀποσάγωνον (τό) μτγν. πολύγωνον ἔχον ἀριθμόν τινα ἑδρῶν : Πάππ.314,19.

ὁποσάκις ἀριθμ. ἐπίρρ. κ. νεώτ. συσχετ. τοῦ ποσάκις, αἰολ. **ὀπποσσάκιν** (δ. γρ. κ. ἀνάγν. **ὀππόσσακιν,** Θεόκρ.30,27), ὁσάκις, ὁπόσας φοράς, δσες φορές : Ξεν.ΚΠ 2,3,23 **ἀεὶ τοῦτο ποιεῖτε ; ὁποσάκις, ἔφη, δειπνοποιούμεθα'** || μτ. τοῦ **ἂν** δσες φορές καὶ ἂν : Πλάτ.Θεαίτ.197D **καὶ τοῦτο ἐξεῖναι ποιεῖν, ὁποσάκις ἂν δοκῇ αὐτῷ.**

ὁποσακισοῦν ἐπίρρ. ἀοριστολ. τοῦ ὁποσάκις δσες φορὲς καὶ ἂν : 'Αριστλ.Οὐρ.273a,32.

ὁποσάμηνος-ον ὁπόσων, πόσων μηνῶν : 'Ιππ. 'Επιδ.4,6 ὁποσάμηνον (ἔμβρυον) **οὐκ οἶδα.**

ὁποσαπλασιόνως ἐπίρρ. καθ' ὁπόσας φορὰς περισσότερον : 'Ωριγ.4,652Α.

ὁποσαπλασιοσοῦν δσες φορὲς πλειότερος καὶ ἂν : 'Αριστλ.Φυσ.204b,17, Σιμπλίκ.Φυσ.949,9.

ὁποσάπους-οδος-ουν ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. πόσων ποδῶν κατὰ τὸ μῆκος : Λουκ.'Ονειρ.9 ἐπισκοπῶν ὁποσάπουν **τὸ στοιχεῖον εἴη.**

ὁποσαχῇ ἐπίρρ. καθ' ὁπόσους τρόπους : Ξεν. Κυν.6,20 **ὁποσαχῇ οἷον τ' ἂν ᾖ τοὺς τόνους τῆς φωνῆς ποιούμενον.**

ὁποσαχοῦ ἐπίρρ. μτγν. εἰς ὁπόσα μέρη : 'Αριστείδ.Λόγ.2,542S.

ὁποσαχῶς ἐπίρρ. μτγν. καθ' ὁπόσους τρόπους : 'Αριστείδ.Λόγ.1,506S.

ὁπόσε ἐπίρρ. ποι. ἀντὶ ὅποι βλ.λ., **ἐπ. ὀππόσε** : 'Οδ.Ξ 139 **ὀππόσ' ἐπέλθω.**

ὁπόσος-η ον ἀντων κ. μσν. **κ.** νεώτ., ἐπ. κ. **ὀππόσος** ('Οδ.Ξ 47) κ. **ὁπόσσος** ('Ιλ.Ψ 238, 'Οδ.Χ 220, πάπ.), κρητ. κ. βοιωτ. **ὁπόττος** (Νόμ.Γόρτ.4,40, 'Επιγρ.), ἰων. **ὁκόσος** ('Ηρ.5,20) συσχετ. τοῦ πόσος βλ.λ. συχν. ἐν 'Επιγρ., μτγν δμως ἐν λίαν περιωρισμένη χρ. ἀντικαθιστωμένη ἐν ἀττ. 'Επιγρ. ὑπὸ τῆς ὅσος βλ.λ., ὡς ἀναφ. ἐν τῇ αὐτῇ σχεδὸν σημ. ὡς τὸ ὅσος, ἐπὶ ἀριθμῶν, πόσον πολύς, πόσον μέγας, πόσον πολυάριθμος : 'Ιλ.Ω 7 **ὁπόσα τολύπευσε σὺν αὐτῷ,** Αἰσχ.Πρ.121 **πᾶσι θεοῖς . . , ὁπόσοι τὴν Διὸς αὐλὴν εἰσοιχνεῦσιν,** αὐτ.411, αὐτ.'Επτ.927, Ξεν.ΚΠ 4,5,29 **ὁπόσους ἐγὼ πλείστους ἐδυνάμην** (ἔπεισα), Πλάτ.Νόμ.642D· || ἐν τοῖς πεζ. **ὁπόσος ἂν** μεθ' ὑποτ. : Συνθ.π.Θουκ.4,118 **κήρυκι δὲ καὶ πρεσβείᾳ καὶ ἀκολούθοις, ὁπόσοις ἂν δοκῇ,** Πλάτ.Συμπ.245D· || ἐπὶ ποσοῦ, ποσότητος, τόσος, ὅσος, ἐπὶ μεγέθους ἢ διαστήματος, πόσον μέγας : 'Ιλ.Ψ 238 **ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος** (ὅσον μακρὰν ἐξετείνετο), Αἰσχ.'Επτ.732 **χθόνα . . , ὁπόσαν καὶ φθινομένοισιν κατέχειν** (τόσην, ὅσην ἐπιτρέπεται νὰ κατέχωσιν οἱ νεκροί), Ξεν.Οἰκ 4,8 **ἔτι δὲ ὁπόσην μὲν τῆς χώρας διελαύνων ἐφορᾷ αὐτὸς καὶ δοκιμάζει'** || ἡ δοτ. κ. ἐπιρρ. : Πλάτ Νόμ.649Β **ὁπόσῳ πλέον . . τοσούτῳ πλειόνων, - ὁποίας καὶ ὁπόσας συμφορὰς ἐπισωρεύει ὁ πόλεμος'** 2) ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσι μεθ' ὁριστ. : 'Οδ.Ξ 47 **ὄφρα . . εἴπῃς ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης,** Πίνδ.Π 9,46 **ὁπόσαι φάμαθοι κλονέονται, καθορᾷς,** 'Ηρ.7,234 **εἰπὲ .. ὁκόσοι τοιοῦτοί** (εἰσι), Πλάτ. Σοφ.231D **διαλογισώμεθα..ὁπόσα ἡμῖν ὁ σοφιστὴς πέφανται** (καθ' ὁπόσους τρόπους)· || κ. μτ. εὐκτ. ὅταν τὸ ρ. τῆς προτ. ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται εἶναι ἱστορ. χρ. : Ξεν.'Αν.4,4,17 **ἠρώτων τὸ στράτευμα, ὁπόσον εἴη,** Πλάτ.Σισ.388Ε, Τιμοκλ.11,9 **ἤρετο ὁπόσου** (ἠρώτησεν ἀντὶ πόσου, ἀντὶ ποίας τιμῆς)· 3) μτγν. ὅς βλ.λ. : Παυσ.9,31,5 **καὶ ἔστιν ἔπη μαντικά, ὁπόσα ἐπελεξάμεθα.**

ὁποσοσδήποτε (ὁπόσος, δήποτε) ἀντων. κ.νεώτ. ὁσοσδήποτε, ὅσος καὶ ἂν εἶναι : Δημ.526,26 **ἀλλ' ἰδίᾳ πεισθεὶς ὁποσῳδήποτ' ἀργυρίῳ καθυφεὶς τὸν ἀγῶνα, - ὁποσοιδήποτε προσῄρχοντο πάντας αὐτοπροσώπως ἐδέχετο.**

ὁποσοσδηποτοῦν (ὁπόσος, δήποτε, οὖν) ἀντων. ὁποσοσδήποτε : Εὐκλ.9,12.

ὁποσοσοῦν (ὁπόσος, οὖν) ἀντων. ὁσονδήποτε μέγας, ὁσονδήποτε πολύς : Θουκ 6,56 **εἰ καὶ ὁποσοιοῦν τολμήσειαν,** Πλάτ.Σοφ.245D· || τὸ οὐδ. **ὁποσονοῦν** ὡς ἐπίρρ. : Θουκ.4,37 **γνοὺς δὲ . . ὅτι, εἰ καὶ ὁποσονοῦν μᾶλλον ἐνδώσουσι, διαφθαρησομένους.**

ὁπόσοσπερ (ὁπόσος, περ) ἀντων. ὅσον μέγας ἢ πολύς : Ξεν.Οἰκ.4,5 **ἐξ ὁπόσωνπερ ἐθνῶν δασμοὺς λαμβάνει,** Πλάτ.Νόμ.753Β.

ὁποσουτινοσοῦν (ὁπόσος, τις, οὖν) ἀντων. κτ. γενικ. ἀντὶ ὁσονδήποτε μεγάλης τιμῆς : Λυσ 22,15 **ἂν ὁποσουτινοσοῦν πριάμενοιπαρ'αὐτῶνἀπέλθωμεν.**

ὁποσταῖος-α-ον μτγν. ἀντων.ἀναφ. τοῦ ποσταῖος, εἰς πόσας κατὰ σειρὰν ἡμέρας : 'Αρατ.739 **εἴρει ὁποσταίη μηνὸς περιτέλλεται ἠώς.**

ὁποστημόριος-α-ον μτγν. ὁ πόσου, **ὁ** ποίου μέρους : Εὔδημ.π.Σιμπλίκ.Φυσ.973,24.

ὁπόστος-η-ον συσχετ. τοῦ **πόστος,** ὁ **ἐν τίνι** ἢ ποίᾳ ἀριθμητικῇ τάξει **ὤν,** πόσος τὸν ἀριθμόν : 'Αρχύτ.1 **ὁπόστον μέρος,** Πλάτ.Πολ.618Α **τῷ δὲ ἀνελομένῳ δῆλον εἶναι, ὁπόστος εἰλήχειν** (τί ἀριθμὸν εἶχε διὰ κλήρου ἐπιτύχει)· || φρ. **ὁπόστος εἰμὶ** ἢ **γίγνομαι ἀπό τινος εἰς** ποίαν σειρὰν γενεᾶς ἀνήκω ἀπό τινος, πόσας γενεὰς ἀπὸ τοῦ . . : Ξεν.'Αγ.1,2 **ὁπόστος ἐγένετο ἀφ' 'Ηρακλέους'** || ἐν ἐννοίᾳ καθοριζομένῃ ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ, οὗτινος ἀποτελεῖ τὴν μονάδα : 'Αριστλ. Πολιτ.1262a,3 **ὁπόστος τυγχάνει τὸν ἀριθμὸν ὤν.**

ὁποστοσοῦν (ὁπόστος, οὖν) ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἐν τῇ τάξει, **τῇ** σειρᾷ : Δημ.328 **οὐ πρῶτος . . , οὐ δεύτερος . . οὐχ ὁποστοσοῦν.**

ὁπόταν σύνδ. χρον. κ. νεώτ., ἐπ. κ. **ὀππόταν** (ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ ὅταν, οἷαν τὸ ὁπότε πρὸς τὸ ὅτε), ὅταν, ὅταν συμβῇ νὰ . . , πάντοτε μεθ' ὑποτ. : 'Ιλ. Ο 209 **ὀππόταν ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ νεικείειν ἐθέλῃσι** (π.'Ομ.ἐν ὁμ. χρ. τὸ ὁπότε κεῖν) 'Ιλ.Δ 48, αὐτ.229)· || σπαν. μεθ' ὑποτ. ἐξαρτωμένης ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου : Σοφ.'Ηλ.91 **πολλὰς . . ᾔσθου πληγάς, ὁπόταν . . νὺξ ὑπολειφθῇ** (ἀντὶ ὁπότε νὺξ ὑπολειφθείη)· || οὐδέποτε εὕρηται μεθ' ὁριστ. συντεταγμένον π. τοῖς δοκίμοις, τοῦ **φθέγξομαι** ('Ιλ.Φ 340), **ἱμείρεται** ('Οδ.Α 41) ὄντων συνεσταλμένων τ. τῆς ὑποτ. (τὸ τῆς 'Οδ. Π 282 **καθίσταται** ἀμφισβητήσιμον **ἐν** συσχετισμῷ πρὸς τὸ Τ 4, αὐτ.13)· || ὁμ. οὐδέποτε μτ. **εὐκτ.,** εἰμὴ π. μτγν., τοῦ ἐν 'Ιλ.Η 415 εὑρισκομένου ἐν τοῖς ἀρίστοις χειρογράφοις **ὀππότ' ἄρ',** κ. **τοῦ ἐν** Ξεν. ΚΠ 1,3,11 **ὁπότε ἥκοι** ἔχοντος δ.γρ. **ὁπότε ἥκῃ** (τὸ ἐν Πλάτ.'Αλκ 2,146Α οὐδὲν κῦρος δύναται νὰ ἔχῃ)· 2) ὁπότ' **ἂν πρῶτον** ὅταν κατὰ πρῶτον : 'Υμν.'Απόλλ.71 **ὁπότ' ἂν τὸ πρῶτον ἴδῃ φάος.**

όπότε κ. μσν. κ. νεωτ., δημ. δποτε, έπ. όπ(π)ότε, Ιων. όκότε, κυρηναϊκ. όπόκα ('Επιγρ.), δωρ. μτγν. ποι. όππόκα (Θεόκρ.5,98), έπίρρ. χρον. συσχετ. τοῦ πότε, έν τῇ αὐτῇ σχεδὸν χρ. τοῦ ὅτε βλ.λ., πλὴν ὅτι ἡ ἔννοια εἶναι ἧττον ἀόριστος (πρβλ.Ξεν. ΚΠ 1,6,3) ἄν καὶ γεν. ἀμφότεραι χρησιμοποιοῦνται συχνότ. ἄνευ καὶ τῆς ἐλαχίστης διακρίσεως· || συντασσόμενον μεθ' ὁριστ.ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν ἀναφ. πρὸς τὸ παρῳχημένον, τὸ παρελθὸν εὕρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ ὅτε : 'Ιλ.Α 399 όπότε μιν ξυνδῆσαι 'Ολύμπιοι ἤθελον ἄλλοι, αὐτ.Γ 173 (ἐν αὐτ. Θ 230 ἡ ὁριστ. ἦστε παραλείπεται)· || ἐν τῇ δοκ. ἀττ. πεζ. ἐν τῇ χρ. ταύτῃ μ. τὸ ὅτε βλ.λ., ἐν τῇ μτγν. ὅμως ἐπανέρχεται ἡ χρ. τοῦ ὁπότε : ΚΔ Λουκ.6,3 ὃ καὶ ἐποίησε Δαυεὶδ ὁπότε ἐπείνασεν;, Πάπ. ὁπότε περιῆν· || μτ. ἐνεστ., ἐπὶ παρομοιώσεως : 'Ιλ.Λ 492 ὡς δ' ὁπότε . . ποταμὸς πεδίονδε κάτεισι· || μεθ' ὑποτ., ὡς τὸ ὁπόταν βλ.λ. ἐν σχέσει πρὸς τὸ παρὸν ἢ τὸ μέλλον κτ. παράλειψιν τοῦ ἄν : αὐτ.Α 163 ὁππότ' 'Αχαιοὶ Τρώων ἐκπέρσωσ' εὖ ναιόμενον πτολίεθρον, αὐτ. Ν 817, αὐτ.Φ 112, 'Οδ.Ξ 170, 'Ησίοδ.Θ 782 ὁππότ' ἔρις καὶ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισι ὄρηται· || ἐν ὁμ. χρ. κ. ἐπὶ παρομοιώσεων : 'Ιλ.Λ 305 ὡς ὁπότε νέφεα Ζέφυρος στυφελίξῃ, 'Οδ.Δ 335· || τὸ πληρέστερον ὅμως ὁπότ' ἄν, ἐπ. ὁπ(π)ότε κεν ἐν συχνοτ. χρ. μεθ' ὑποτ., ἐν τῇ ἀττ. δὲ πεζ. δέον ὅπως ὑπάρχῃ πάντοτε τὸ ἄν : 'Επιγρ. ὁπόκα κα δήληται· **2)** μτ. εὐκτ. ἐν σχ. πρὸς τὸ παρελθὸν ἐν τῇ σημ. τοῦ ὁποτεδήποτε πρὸς δήλωσιν γεγονότος συμβάντος πολλάκις, ἤτοι ἀορίστου ἐπαναλήψεως ἐν τῷ παρελθόντι : 'Ιλ.Γ 233 ὁπότε Κρήτηθεν ἵκοιτο, αὐτ.Κ 189, αὐτ.Ο 284, 'Οδ.Λ 591, Θουκ. 1,99 αὐτοὶ δέ, ὁπότε ἀποσταῖεν, ἀπαράσκευοι . . ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο, Ξεν.'Αν.3,4,28, Πλάτ. Συμπ.220Α· || μτ. ρ. ἀναμονῆς σημαντικῶν ἐπὶ χρ. μέλλ. ἀναφερομένου εἰς τὸ παρελθόν : 'Ιλ.Β 794 ἷζε . . δέγμενος ὁππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν, αὐτ.Δ 334, αὐτ.Η 415, αὐτ.Ι 191, αὐτ.Σ 524· || ἐν πλαγίῳ λόγῳ ἐξαρτωμένης τῆς δευτερευούσης προτ. ἐξ ἱστορ. χρόνου : Σοφ.Τρ.824 ὅ τ' ἔλακεν, ὁπότε τελεόμηνος ἐκφέροι δωδέκατος ἄροτος, Ξεν.'Αν. 4,6,20· || κ. ἐπὶ ὑπονοουμένου πλαγίου λόγου : 'Οδ.Ω 344 ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν, Πλάτ.Πολ.332Α ἀποδοτέον . . ὁπότε μανεὶς ἀπαιτοῖ· || ὁμ. μτ. εὐκτ. καθ' ἕλξιν, ὅταν ἡ κυρία πρότ. ἐκφέρηται κτ. εὐκτ. : 'Οδ.Σ 148 μηδ' ἀντιάσειας ἐκείνῳ, ὁππότε νοστήσειε, Ξεν.ΚΠ 1, 6,3 ὅστις μὴ ὁπότε ἐν ἀπόροις εἴη, τότε κολακεύοι, Πλάτ.Πολ.396C· **3)** ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσι μεθ' ὁριστ. : 'Οδ.Δ 633 ἦ ῥά τι ἴδμεν ὁππότε Τηλέμαχος νεῖται (γνωρίζομεν πότε ὁ Τηλέμαχος θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα)· || εἰς ὁπότε μτ. μέλλ. καθ' ὃν χρόνον, ὅταν : Αἰσχίν.3,99 τολμᾷ λέγειν εἰς ὁπότ' ἔσται· πρβλ. τὸ ἐπ. εἰσόκε· || σπαν. ἡγουμένου χρόνου ἱστορικοῦ : 'Οδ.Υ 386 προσεδέρκετο, δέγμενος αἰεί, ὁππότε δὴ . . ἐφήσει (ἀντὶ ἐφείη), 'Αριστφ.Σφ.613 εἰς σὲ βλέψαι καὶ τὸν ταμίαν ὁπότ' ἄριστον παραθήσει· **4)** κ. ἐν αἰτιολ. σημ. ἐπειδή, ἀφ' οὗ : Θέογν.749, 'Ηρ. 2,125, Σοφ.ΟΚ 1699 ὁπότε γε καὶ τὸν ἐν χεροῖν κατεῖχον, Ξεν.ΚΠ 8,3,7 μέγας δὴ σύ γε . . , ὁπότε γε καὶ ἡμῖν προστάξεις ἃ ἂν δέῃ ποιεῖν.

όποτεδήποτε ἐπίρρ. νεώτ. κ. δημ. εἰς οἰανδήποτε περίπτωσιν, εἰς οἱονδήποτε χρόνον : ἔλα ὁποτεδήποτε θέλεις, - ὁποτεδήποτε συμβῇ.

όποτεοῦν ἐπίρρ. καθ' οἱονδήποτε χρόνον, ὁποτεδήποτε : 'Αριστλ.Μετ.1049a,1.

όπότερος-α-ον, ἐπ. κ. ὁππότερος, Ἰων. ὁκότερος ('Ηρ.5,119) συσχετ. τοῦ πότερος· ἐν χρ. καθ' ἑν. κυρίως, ἀλλὰ κ. κτ. πληθ. ὅταν ἑκατέρωθεν ὑπάρχῃ πληθύς, οἷον ἐπὶ δύο στρατιῶν ('Ιλ.Γ 299, αὐτ.Ε 33)· ὡς ἀναφορ. τίς, ποῖος ἐκ τῶν δύο : αὐτ. Γ 101 ἡμέων δ' ὁπποτέρῳ θάνατος . . τέτυκται, τεθναίη· **2)** συχν. μετὰ τοῦ ἄν ἢ κεν κ. ὑποτ. ἐπὶ ἀοριστου γενικότητος, ὅστις ἐκ τῶν δύο καὶ ἄν, ὁστισδήποτε, ὁποιοσδήποτε : αὐτ.71 ὁππότερος δέ κε νικήσῃ, Αἰσχ.'Ικ.434 ὁπότερ' ἂν κτίσῃς, Ξεν. ΚΠ 4,2,37 ὁπότεροι ἂν κρατῶσιν· **3)** ἐπὶ πλαγίων ἐρωτήσεων, μεθ' ὁριστ. : 'Ιλ.Γ 309 Ζεὺς οἶδε . . , ὁπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν, αὐτ.Χ 130, αὐτ.Ψ 487, 'Ηρ.8,79 περὶ τοῦ ὁκότερος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ . . ἐργάσεται (περὶ τοῦ ζητήματος, τίς ἐκ τῶν δύο ἡμῶν . .), Λυσ ἀπ. 78,3 ὥστε μὴ γνῶναι ὁπότερος, 'Αντιφ.3,2,6· || σπαν. ἐπὶ εὐθείας ἐρωτήσεως ἀντὶ τοῦ πότερος βλ.λ. : Πλάτ.Εὐθ.271Α, αὐτ.Λύσ.212C· **4)** ὁ ἕτερος τῶν δύο, ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο : Ξεν.ΚΠ 3,2,22 Πλάτ.Νόμ.868Α ἐὰν . . ἁπότερος αὐτοῖν . . πράξῃ, αὐτ.Πολ.509Α, 'Ανδοκ.3,26, Δημ.209· || μτγν. μτ. ἀρνήσ. οὐδ ὁπότερος οὐδέτερος : 'Ηρων Διοπτρ. 37· **5)** τὸ οὐδ. ὁπότερον κ. ὁπότερα ἐν ἐπιρρ. χρ. συχν. ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσι, ἐάν, ἄν, ἑπομένου τοῦ ἢ . . ἢ . . : 'Ηρ.5,119 ἐβουλεύοντο ὁκότερα ἢ παραδόντες ἢ ἐκλιπόντες . . ἄμεινον πρήξουσι· || κ. ἑπομένου ἑνὸς μ. ἢ : 'Αριστφ.Νεφ.157· || κ. μτ. τοῦ πότερον . . ἢ . . : Πλάτ.'Ερυξ.405C ὁπότερον ταῦτα χρήσιμά τ' ἐστὶ καὶ χρήματα ἢ οὔ· || κ. ἑπομένων τῶν εἴτε . . εἴτε . . : Ξεν. 'Ελλ.3,5,19, ὁπότερα μὲν οὖν, εἴτε λαθόντες τὸν Λύσανδρον ἐπέπεσον αὐτῷ εἴτε καὶ αἰσθόμενος . . ὑπέμενεν, ἄδηλον, 'Ισοκρ.12,76.

όποτεροσοῦν (ὁπότερος, οὖν) ἀντων. ὁστισδήποτε καὶ ἄν . . : Θουκ.5,18 εἰ δέ τι ἀμνημονοῦσι ὁποτεροιοῦν καὶ ὅτου πέρι (ἐν ἐκ τῶν δύο συνθηκολογησάντων μερῶν ὁποῖον, ὁποιοδήποτε καὶ ἄν ἤθελεν εἶναι), αὐτ.41 ἐξεῖναι δ' ὁποτεροισοῦν, Πλάτ.Μέν.98D, αὐτ.Φίλ.14C, 'Αριστλ.Πολιτ. 1319b,9 καὶ τοὺς ἐξ ὁποτερουοῦν πολίτου.

όποτέρωθε(ν) ἐπίρρ., ἐπ. ὁπποτέρωθε(ν) συσχετ. τοῦ ποτέρωθεν, ἐξ ὁποίου ἐκ τῶν δύο μερῶν : 'Ιλ.Ξ 59 ὁπποτέρωθεν 'Αχαιοὶ . κλονέονται, 'Αριστλ.ΖΜ 619b,10 ὁποτέρωθεν ἂν ᾖ ἡ πληγή.

όποτερωθενοῦν ἐπίρρ. ἐξ οἱουδήποτε ἐκ τῶν δύο μερῶν καὶ ἄν . . : 'Αριστλ.ΑΠρ.61a,38.

όποτέρωθι ἐπίρρ. εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο μερῶν : 'Ιππ.'Επικ.10 μεταπίπτει ἐν τῇ μητρὶ τὸ παιδίον ὁποτέρωθι ἂν καὶ ἡ γυνή, Ξεν.'Ιππαρχ.4,15 καλὸν μὲν ἐντεῦθεν ἐπιχειρεῖν ὁποτέρωθι ἂν λελήθῃς παρών.

όποτέρως ἐπίρρ. καθ' ὁποῖον, κατὰ τίνα ἐκ τῶν δύο τρόπων ἢ κατὰ ποίαν ἐκ τῶν δύο διευθύνσεων, ἐν χρ. εἰς ἀναφορ. κ. πλαγίας ἐρωτημ. προτ., μεθ' ὁριστ. : Θουκ 1,78 ὁποτέρως ἔσται, ἐν ἀδήλῳ κινδυνεύεται, Πλάτ.Πολ.348Β, Λυσ 26,5· μτ. τοῦ ἂν κ. ὑποτ. : Πλάτ.Νόμ.933Β ὁποτέρως ἄν τις ἐπιχειρῇ· || κ. μτ. εὐκτ. τοῦ πλαγίου λόγου : αὐτ.Πρωτ.320C ὁποτέρως βούλοιτο.

όποτέρωσε ἐπίρρ. πρὸς ποῖον ἐκ τῶν δύο μερῶν ἢ πρὸς ποίαν ἐκ τῶν δύο διευθύνσεων : Θουκ.1,63 ἠπόρησε μὲν ὁποτέρωσε διακινδυνεύσῃ χωρήσας, αὐτ.5,65, Πλάτ.Συμπ.190Α ἐπορεύετο ὁποτέρωσε βουληθείη· || κ. μτ. ἀρνήσεως οὐδ' ὁποτέρωσε πρὸς οὐδέτερον ἐκ τῶν δύο μερῶν ἢ διευθύνσεων : Δοσίθ.410Κ.

όπόττος-η-ον ἀντων.'Επιγρ. βοιωτ. τ. τοῦ ὁπόσος.

ὅπου ἐπίρρ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ , ἰων. ὅκου, δημ. κ. ὁποῦ ἢ ὁπού συσχετ. τοῦ ποῦ, εἰσάγει ἀναφορ., πλαγ. ἐρωτημ. κ. τελικὰς προτ.· ὡς ἀναφορ. τοπικόν, μτ. γενικ. τόπου, ἐπὶ στάσεως, ἐν ᾧ τόπῳ, ἔνθα, σ' ὅποιο μέρος : 'Ηρ 2,172 ἵδρυσε τῆς πόλιος, ὅπου ἦν ἐπιτηδεότατον, Ξεν.'Ελλ.2,4,27 ὅπου βούλοιτο τοῦ δρόμου, Πλάτ.Πολ.415D τῆς πόλεως ὅπου κάλλιστον στρατοπεδεύσασθαι, Σολωμ.'Ελ

Πολ.2,37 **όπού 'ν' έρμιά καί** σκοτεινιά καί τοῦ **θανάτου σπίτι, - άφῆστέ το ὅπου θέλετε - κοιμᾶται ὅπου βρεθῆ·** ‖ φρ. **ἔσθ' ὅπου** ένιαχοῦ, είς τινα μέρη : Αίσχ.Εύμ.517 **ἔσθ' ὅπου τὸ δεινὸν εὖ, καὶ φρενῶν ἐπίσκοπον δεῖ μένειν καθήμενον,** αὐτ.άπ.302· ‖ **οὐκ ἔστιν ὅπου** οὐδαμοῦ : Δημ.38 **οὐκ ἔστιν ὅπου μηδὲν .. εἶπον·** **2)** συχν. άντικαθιστᾷ τὴν ἀναφορ. άντων. ἢ έπίθ. : 'Αριστφ. "Ορν.1301 **μέλη, ὅπου χελιδὼν ἦν τις ἐμπεποιημένη** (έν οἷς)· ‖ δημ. κ. **όπού** ἐν γενικωτέρᾳ χρ. ἀντὶ τῆς ἀντων. ὅστις βλ.λ., πού : παροιμ. **ὁ Θεὸς ὅπου ἀγαπᾷ παιδεύει** (αἱ συμφοραὶ ἐξ ἀγάπης τοῦ Θεοῦ προέρχονται),-**όπού ἀγαπᾷ δὲν τὸ λέει·** **3)** κεῖται μτ. πλείστων μορίων οἷον ὅκου δὴ εἴς τι μέρος, κάπου : 'Ηρ.3,129 **τὸν δὲ ὡς ἐξεῦρον ἐν τοῖσι 'Οροίτεω ἀνδραπόδοισι ὅκου δὴ ἀπημελημένον·** ‖ **ὅπου (περ) ἄν** ‹ μεθ' ὑποτ. ὁπουδήποτε βλ.λ. : 'Επιγρ.· ‖ μτ. γενικ. : Πλάτ.Πρωτ. 342E **ὅπου ἂν τύχῃ τῶν λεγομένων·** ‖ π. τραγ. κ. δημ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ παραλειπομένου τοῦ ἄν : Εὐρ.'Ηλ.972 **ὅπου δ' 'Απόλλων σκαιὸς ᾖ, τίνες σοφοί; , - ἐκεῖ ὅπου τελειώνει ὁ δρόμος - ὅπου σταθῇ κι ὅπου βρεθῇ μὲ βρίζει·** ‖ **ὅπου περ** μτ. εὐκτ. ἐν ὁμ. σημ., ὁπουδήποτε : Ξεν.ΚΠ 3,3,5 **αὐτὸς δὲ σὺν Τιγράνῃ .. ἐθήρα ὅπουπερ ἐπιτυγχάνοιεν θηρίοις·** **4)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ κινήσεως, εἰς ὃν τόπον : **πήγαινε ὅπου θέλεις, - ὅπου κι ἂν πάῃ θὰ τὸν πιάσω·** **5)** συχν. ἐν χρ. ἐν πλαγ. ἐρωτήσεσι : 'Οδ.Γ 16 **ὄφρα πύθηαι πατρός, ὅπου κύθε γαῖα,** αὐτ.Π 306, Σοφ.ΟΤ 924 **μάθοιμ' ὅπου τὰ τοῦ τυράννου δώματ' ἐστὶν Οἰδίπου;'** ‖ μτ. ρ. κινήσεως σημαντικῶν κτ. τινα βραχυλογίαν : 'Ηρ.2, 119 **ὅκου ἐτράπετο, οὐκέτι εἶχον εἰπεῖν,** Σοφ.Τρ. 40 **κεῖνος δ' ὅπου βέβηκεν, οὐδεὶς οἶδε,** Ξεν.ΚΠ 3,1,37 (δ. ἀνάγν.) (όθ. πλεῖστοι τῶν ἐκδοτῶν ἀντικατέστησαν τὸ ὅποι διὰ τοῦ ὅπου ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κτ. τὸ πλεῖστον ἐν κώδ.)· ὁμ. τίθεται ἐπὶ ἐπαναλαμβανομένης ἀμέσως ἐρωτήσεως : 'Αριστφ.Νεφ. 214 **ἡ Λακεδαίμων ποῦ 'στιν; - "Οπου 'στίν;** (ἐρωτᾷς ποῦ εἶναι;)· ‖ μτ. γενικ. : 'Ηρ.4,150 **εἰδότες ὅκου γῆς εἴη,** Πλάτ.Πολ.403E· **6)** κ. δημ. ἡ λ. ἐκ τῆς αὐστηρῶς τοπικῆς σημ. μεταπίπτει σπαν. εἰς σημ. ἐμφαίνουσαν χρόνον ἢ περίστασιν, ὁπότε, ὁσάκις, εἰς ὁποίαν περίστασιν : Θέογν.922 **ὅπου τιν' ἴδῃ,** αὐτ.999, Αἰσχ.Χο.582 **σιγᾶν θ' ὅπου δεῖ λέγειν τὰ καίρια,** αὐτ.Εὐμ.277, Ξεν. 'Ελλ.3,3,6 **ὅπου γὰρ ἐν τούτοις τις λόγος γένοιτο περὶ Σπαρτιατῶν, - εὐθὺς ὅπου μοῦ γράφῃ θὰ ἔρθω, - ὅπου καὶ νά 'ναι θὰ φανῇ·** ‖ **οὐκ ἔσθ' ὅπου** ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει : Σοφ.ΟΤ 448 **οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπου μ' ὀλεῖς,** αὐτ.Αἶ.1069· ‖ ἡ αὐτὴ φρ. ἐν τῇ σημ. τοῦ οὐδέποτε : Εὐρ.'Ηρ.186 **οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπου ἐσθλόν τι δράσας μάρτυρ' ἂν λάβοις πάτραν·** ‖ ἐν ἐρωτήσει **ἔστιν ὅπου;** ὑπάρχει περίπτωσις, καθ' ἣν .. : Δημ.232· ‖ δημ. φρ. **ὅπου κι ὅπου** ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν : **ὅπου κι ὅπου θὰ ξεσπάσῃ ἡ μπόρα·** **7)** σπαν. αἰτιολ. ἀφ' οὗ, ἐπειδὴ : 'Ηρ.1,68 **κάρτα ἂν ἐθώμαζες, ὅκου νῦν οὕτω τυγχάνεις θῶμα ποιεύμενος τὴν ἐργασίην τοῦ σιδήρου,** αὐτ.4,95, 'Αντιφ.1, 7, Δημ.580 **ὅπου γὰρ ἐγὼ .. ὁμολογῶ·** ‖ **ὅπου γε ἅτε δή,** οἷα δή : 'Ηρ.7,118,' Ξεν.ΚΠ 2,3,11 **ὅπου γε τὰ μὲν ἆθλα τῆς ἀρετῆς ἴσα πρόκειται·** **8)** μτγν. ἐν χρ. κ. ὡς δεικτ. ἐπίρρ., ἀλλὰ μ. ἐν τῇ φρ. **ὅπου μὲν .. ὅπου δὲ ..** ἐνταῦθα μέν .. ἐκεῖ δέ .. : Πλούτ.'Ηθ.427C, Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,53.
όπουδάν (ὅπου, δέ, ἄν) ἐπίρρ. μτγν. ὁπουδήποτε βλ.λ. : Δίων Κ ἀπ.109,21.
όπουδήποτε ἐπίρρ. μτγν., νεώτ. καὶ δημ. εἰς οἱονδήποτε μέρος, εἰς ὁποιονδήποτε τόπον : Δοσίθ.410 Κ, - **ὁπουδήποτε καὶ ἂν ἔστρεφε τὰ βλέμματά του, συνήντα ἐχθρούς.**

όπουδηποτοῦν ἐπίρρ. ὁπουδήποτε καὶ ἄν, εἰς ὁποιονδήποτε τόπον καὶ ἄν .. : 'Ιώσ.'Απη.2,5.
όπουοῦν ἐπίρρ. ὁπουδηποτοῦν βλ.λ. : Πλάτ. Κρατ.403C **ὥστε μένειν ὁπουοῦν.**
ὅπους-ερις (τὸ) (λατ.) μτγν. **ἔργον βλ.λ.·** **Πλούτ.** Ρωμ.16 «ὅπους γὰρ ὀνομάζεται τὸ ἔργον».
ὅπους ἐπίρρ. 'Επιγρ. θεσσ. προφ. **τοῦ ὅπως βλ.λ.:** 'Επιγρ.Κραννῶνος Θεσσαλίας.
όπόφυλλον (τὸ) μτγν. σπέρμα, σπόρος τοῦ φυτοῦ σιλφίου : Διοσκ.Εὐπ.1,20, Διοσκ.66 **ὀπόφυλλον μετὰ ὑσσώπου.**
ὄππα κ. **ὄππᾳ** αἰολ. τ. τοῦ ὅπῃ βλ.λ.
όππάτεσσι (τοῖς) αἰολ. ἀντὶ ὄμμασι : Σαπφ.2,11.
ὅππη ἐπίρρ. ἐπ. τ. τοῦ ὅπῃ βλ.λ.
όππῆμος ἐπίρρ. μτγν. ἐπ. τ. τοῦ ὁπῆμος βλ.λ., ὁπότε : "Αρατ.568 **νειόθεν ὀππῆμος κείνων φορέῃσιν ἑκάστην.**
όππικίζω μσν. δ. ἀνάγν. τοῦ ὀππικίζω ἢ ὀφφικίζω : 'Ιω.Λυδ.Μην.1,13.
όππόθεν ἐπίρρ. ἐπ. τ. τοῦ ὁπόθεν **βλ.λ.**
όππόθι ἐπίρρ. ἐπ. τ. τοῦ ὁπόθι βλ.λ.
όπποῖος-η-ον ἀντων. ἐπ. τ. τοῦ ὁποῖος **βλ.λ.**
όππόκα ἐπίρρ. δωρ. τ. τοῦ ὁπότε βλ.λ.
όππονοῖ ἐπιφών. θαυμαστ. ποι. : Σοφ.'Ιχν.191.
όππόσε ἐπίρρ. ἐπ. τ. τοῦ ὁπόσε βλ.λ.
όππόσος-η-ον ἀντων. ἐπ. τ. τοῦ ὁπόσος **βλ.λ.**
όππόταν σύνδ. ἐπ. τ. τοῦ ὁπόταν βλ.λ.
όππότε σύνδ. ἐπ. τ. τοῦ ὁπότε βλ.λ.
όππότερος ἀντων. ἐπ. τ. τοῦ ὁπότερος βλ.λ.
όπποτέρωθεν ἐπίρρ. ἐπ. τ. τοῦ ὁποτέρωθεν βλ.λ.
ὅππως σύνδ. ἐπ. τ. τοῦ ὅπως βλ.λ.
όπροχθές ἐπίρρ. χρον. μσν. δημ. κ. **ἐπρ-** διάφ. τ. τοῦ προχθὲς βλ.λ.: 'Ερωτόκρ.4,1356 **ποῦρ' ὀπροχθὲς στὸν πόλεμο μικροὺς μεγάλους τσ' εἶδα.**
όπτάζομαι παθ. μτγν. καθίσταμαι, γίνομαι ὁρατός, ὁρῶμαι, βλέπομαι : ΠΔ'Αριθμ.14,14 **ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ' ὀφθαλμοὺς ὀπτάζῃ, κύριε.**
όπταίνω μσν. ὁρῶ, βλέπω : Εὐστ.969,33.
όπταλέος-α-ον (ὀπτῶ-άω) ὁ ὀπτός, ὁ ἐψημένος : 'Ιλ.Δ 345 **ὀπταλέα κρέα ἔδμεναι,** 'Οδ.Π 50 **κρειῶν πίνακας παρέθηκε .. ὀπταλέων,** αὐτ.Μ 396· ‖ μτγν. ἐν σημ. ἀντιθ. τοῦ ἑφθὸς βλ.λ., ἤτοι τοῦ βεβρασμένος : 'Αθήν.9,380C **καὶ τὸ μὲν ὀπταλέον ἐστὶν αὐτοῦ τὸ δ' ἑφθόν.**
όπτανάριος (ὁ) γλωσσ. ὁ ὀπτανεὺς βλ.λ.
όπτανεῖον (τὸ) μτγν. δ. τ. τοῦ ὀπτάνιον βλ.λ.
όπτανεύς-έως (ὁ) (ὀπτῶ-άω) πάπ. ἄνθρωπος ἐν ὀπτανίῳ ἐργαζόμενος, ὁ ὀπτῶν κρέατα, δημ. ψήστης, ψησταντζῆς, ὁ. ὀπτανάριος.
όπτάνθραξ-ακος (ὁ) νεώτ. τεχνητὴ καύσιμος ὕλη διὰ πυρώσεως λιθανθράκων παρασκευαζομένη, δημ. κώκ.
όπτανία (ἡ) Σουΐδ. «ἀπόβλεψις».
όπτανικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὀπτάνιον βλ.λ. ἢ τὸν ὀπτανέα, ὁ τῆς ὀπτήσεως, ὁ ψηστικός.
όπταννίνη (ἡ) νεώτ. βασικὸν δεψικὸν ἀσβέστιον εἰς κόνιν ἀμαυράν, ἀδιάλυτον ἐν ὕδατι, διδόμενον ὡς φάρμακον κατὰ τῶν διαρροιῶν.
όπτάνιον (τὸ) μτγν. κ. **ὀπτανεῖον** (Πλούτ.Κράσσ.8, Λουκ."Ον.27) κ. **ὀπτανήϊον** ('Ηρωδιαν.2,417), ἀνώμ. γενικ. πληθ. **ὀπτανιάων** ἀντὶ **ὀπτανίων ἐκ** μετρικῆς ἀνάγκης (Μάτρ.Δεῖπν.12), τόπος ἔνθα ὀπτῶσι, μαγειρεύουν, μαγειρεῖον· πρβλ.Φρύν.'Επιτ.276 «μαγειρεῖον .. οὐκέτι (δόκιμον), ἀντὶ δὲ τούτου ὀπτάνιον» : 'Αριστφ.'Ιππ.1033 **ἐσφοιτῶν τ' ἐς τοὐπτάνιον λήσει σε κυνηδὸν .. τὰς λοπάδας .. διαλείχων,** αὐτ.Εἰρ.891, "Αλεξ.173,13, Φιλήμ.61· **2) πάπ.** κλίβανος, φοῦρνος· **2)** μτγν. ξηρὸν ξύλον **πρὸς** καῦσιν, καυσόξυλον : Μαν.π.'Ιώσ.'Απ.1,26.
όπτάνομαι μτγν. ὀπτάζομαι βλ.λ. : ΠΔ Βασ.3, 8,8 **καὶ ἐνεβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμέ-**

νων . . **καὶ οὐκ ὠπτάνοντο ἔξω,** Ἑρμητ.3,2,Πάπ.· || παρουσιάζομαι εἰς τὰ ὄμματα, ἐνώπιόν τινος : ΚΔ Πράξ.1,3 **παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα . . δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς.**

ὀπτανός-ή-όν (ὀπτῶ-άω) ὀπτός, φητός, ἀντίθ. ἐφανὸς βλ.λ., ἄ. ὀπταλέος : Σωτ.Κωμ.1,10 **ἀπ' ὀβελίσκων ὀπτανὰ** (κρέα), Ξενοκρ.π.'Ορειβ.2,58, 151· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀπτανὰ** ὡς οὐσ. κρέας πρὸς ὄπτησιν : 'Αριστλ.Πρ.923a,21.

ὀπτασία (ἡ) (ὀπτάζομαι) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὄψις, θέα, ὅραμα, ὅρασις : Φιλήτ.ΑΠ 6,210,6 **Κύπριδος ὀπτασίην·** **2)** μτγν. ἐμφάνισις, παρουσία : ΠΔ Μαλ.3,2 **ἡ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ ὀπτασίᾳ αὐτοῦ;,** αὐτ.Σοφ.Σειρ.43,2· **3)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. εἰδ. ἐμφάνισίς τις καθ' ὕπνους ἢ καθ' ὕπαρ, ὅραμα βλ.λ.2) : ΠΔ 'Εσθ.4,17 **ὃ ἔστιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἐν ἡμέραις ὀπτασίας μου,** ΚΔ Λουκ.1,22, αὐτ. Πράξ.26,19 **ὅθεν . . οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ,** 'Ιω.Χρυσ.Λόγ.Προφ.Δαν.187, Φιλοστόργ.'Εκκλ.'Ιστ.3,15, Μαλάλ.1 452,6 **ἐν ὀπτασίᾳ πλειστάκις ἑωρακότος τὸν τόπον,** Εὐστ.Πον. 179,81 **ὁποῖαι αἱ ὀπτασίαι τοῦ μάρτυρος,** Μωραΐτ.1,186 **καλὰ - καλὰ δὲν τὴν ἐβεβαίωνε ταύτην τὴν ὀπτασίαν,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 19 **ὁ κανονάρχης ὁ πρῶτος ποὺ εἶχε διακρίνει τὴν ὀπτασίαν·** **4)** 'Ησ. «θεωρία, φαντασία»· **5)** πιθ. λάθος ἐξ ἀντιγραφῆς ἐν Πάπ. ἀντὶ ὀπτάνιον **βλ.λ.**

ὀπτασιάζομαι (ὀπτασία) νεώτ. ἀποθ. **βλέπω** ὀπτασίας βλ.λ.3), **ὁράματα,** ὑπόκειμαι εἰς **ὀπτικὴν** ψευδαισθησίαν, ὁραματίζομαι.

ὀπτασιασμός (ὁ) νεώτ. ἀποθ. **τὸ** βλέπειν ὀπτασίας βλ.λ.3), ὁράματα, **τὸ** ὑπόκεισθαι εἰς ὀπτικὴν ψευδαισθησίαν, ἄ. ὁραματισμός.

ὀπτασιαστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπτασιαζόμενος, ὁ βλέπων ὀπτασίας βλ.λ.3), ἄ. ὁραματιστής.

ὀπτευτήρ-ῆρος (ὁ) (ὀπτῶ) μτγν. ὁ σφυρηλατῶν : Κόλουθ.54 **ὀπτευτὴρ σιδήρου** (ὁ 'Ηφαιστος).

ὀπτεύω ὁρῶ, βλέπω· πρβλ. κατοπτεύω : 'Αριστφ. 'Ορν.1061 **πᾶσαν μὲν γὰρ γᾶν ὀπτεύω,** 'Απολλ.Δύσκ. 290,18, Μάξ.Τύρ.8,7· || ἡ φρ. **ὀπτευσάμενοι** (μόχθους) ἐν Εὐστ. εἰς Διον.Περ.195 εἶναι πιθ. ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ ὀττευσάμενοι.

ὀπτήρ-ῆρος (ὁ) (ὄφ) κ. νεώτ. ὁ βλέπων, ὁ παρατηρῶν, ὁ κατοπτεύων τὰ πέριξ, σκοπὸς ἢ κατάσκοπος· πρβλ. 'Ησ. «ὀρατήρ, ἐπόπτης» : 'Οδ.Ξ 261 ὀπτῆρας **δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι,** Αἰσχ.'Ικ.185, Σοφ.ΑΙ.29 **καί μοί τις ὀπτὴρ αὐτὸν εἰσιδὼν . . φράζει·** || νεώτ. ναυτ. ὁ ἐπὶ τοῦ θωρακίου τοῦ ἱστοῦ σκοπός, ὁ ἐποπτεύων τὸν ὁρίζοντα· **2)** ὁ ἰδών, ὁ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀντιληφθείς : αὐτ.'Ιχν.77· || ὁ αὐτόπτης μάρτυς, ὁ κατ' ἐποπτείαν εἰδώς : 'Αντιφ.5,27, Ξεν.ΚΠ 4,5,17 **πεμφάντων δὲ καὶ ὀπτῆρας ὧν πράττομεν.**

ὀπτήρια (δῶρα) (τὰ) τὰ ἐν τοῖς ἀνακαλυπτηρίοις βλ.λ. διδόμενα δῶρα εἰς τὴν νύμφην, ἄ. θεώρητρα· Πολυδ.2,59, αὐτ.3,36 «εἴρηται δὲ καὶ ὀπτήρια, τὰ δῶρα τὰ παρὰ τοῦ πρῶτον ἰδόντος νυμφίου τὴν νύμφην διδόμενα», 'Ησ.· **2)** γεν. δῶρα προσφερόμενα ὑπό τινος, ὅτε κατὰ πρῶτον ἔβλεπε, ἐγνώριζε πρόσωπόν τι, πρῶτα φιλιάτικα : Εὐρ. 'Ιων 1127 **ὡς σφαγαῖσι Διονύσου πέτρας δεύσειε δισσὰς παιδὸς ἀντ' ὀπτηρίων,** Καλλ.'Αρτ.74· **2)** ἐν μτφ. χρ. : 'Ασπασία π. 'Αθήν.5,219D **προσβάλλων ἀκοαῖς ὀπτήρια θυμοῦ.**

ὀπτήσιμος-ον ποι. ὁ πρὸς ὄπτησιν κατάλληλος: Εὔβουλ.4 **ὀπτήσιμον γογγυλίδα ταυτηνὶ φέρω.**

ὄπτησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀπτῶ βλ.λ., φήσιμο, ἀντίθ. ἕψησις βλ.λ.· πρβλ. 'Αριστλ.Μετ.381a,23 «ὄπτησίς ἐστι πέψις ὑπὸ θερμότητος ξηρᾶς καὶ ἀλλοτρίας» : 'Ιππ. Παθ.49, 'Επιγρ. **ὄπτησις σπλάγχνων·** || μτγν. ἡ ἐν κλιβάνω παρασκευὴ ἄρτου, φήσιμο τοῦ φωμιοῦ : 'Ιώσ.ΑΙ 3,10,7, 'Αθήν.3,109C **παρὰ δὲ τὰς ὀπτήσεις ὀνομάζεσθαι ἰπνίτην·** || ὁμ. μτγν. ἐπὶ πηλίνων ἀγγείων, καμίνευσις, φήσιμο : **Λουκ.Προμ.2 τὴν ἐν τῷ πυρὶ τῶν σκευῶν ὄπτησιν,** 'Επιγρ.· **2)** ὁμ. μτγν. ἐπὶ χυμῶν, ὑπερθέρμανσις : Γαλ.13, 335, αὐτ.19,580.

ὀπτήτειρα (ἡ) μτγν. ἡ ὀπτῶσα, ἡ φήνουσα, ἡ καίουσα : Καλλ.ἀπ.475 **ἔστιν ὕδος καὶ γαῖα καὶ ὀπτήτειρα κάμινος.**

ὀπτητήρια (τὰ) 'Ησ. «ὠφά».

ὀπτητός-ή-όν μαν. ὁ ὀπτός, δημ. φητός : **Εὐστ.** 135,17 **ὀπτητοῖς, ὅ ἐστι κατὰ συγκοπὴν ὀπτοῖς.**

ὀπτίζομαι παθ. ὀπτάζομαι βλ.λ. : 'Αρχύτ. π. 'Ιάμβλ.Προτρ.4 **οὕτω καὶ τῶν νοαμάτων ἐν τοῖς ἐόντεσσι ὀπτιζομένοις θεαρός.**

ὀπτική (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς φυσικῆς διαλαμβάνων τὴν σπουδὴν τῶν φωτεινῶν φαινομένων, **τῶν** διεγειρόντων τὸ αἰσθητήριον τῆς ὁράσεως· **2)** **τὸ** μέρος τῆς φυσιολογίας τὸ ἀσχολούμενον **μὲ τὴν** μελέτην καὶ ἔρευναν τῶν τῆς ὁράσεως.

ὀπτίκια (τὰ) μτγν. οἰωνοσκοπήματα, **οἰωνοί :** 'Αρρ.'Επικτ.3,24,117 **οἱ ἐπιθύοντες ἐν τῷ Καπιτωλίῳ ἐπὶ τοῖς ὀπτικίοις.**

ὀπτικομετρία (ἡ) νεώτ. κ. **ὀπτικομετρική ἡ** τέχνη τοῦ προσδιορίζειν διὰ τοῦ ὀπτικομέτρου τοὺς βαθμοὺς τῆς ὁράσεως· **2)** τὸ μέρος τῆς φυσικῆς τὸ περὶ ὁράσεως πραγματευόμενον ἀπὸ ἀπόψεως μαθηματικῆς.

ὀπτικομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ πρὸς τὴν ὀπτικομετρίαν σχετιζόμενος· || ἐπίρρ. **-ῶς.**

ὀπτικόμετρον (τὸ) νεώτ. κ. ὀπτόμετρον ὄργανον δι' οὗ καταμετρεῖται ἡ ἀπόστασις τῆς εὐκρινοῦς ὁράσεως καὶ ἡ προσαρμοστικὴ δύναμις τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἰδίως πρὸς ἐκλογὴν διόπτρων.

ὀπτικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὅρασιν, ὁ πρὸς ταύτην σχετιζόμενος : 'Αριστλ.Α'Υστ.76a,24 **ὀπτικαὶ ἀποδείξεις,** Γαλ.17(2),214 **ὀπτικοὶ λόγοι,** αὐτ.8,20 **ὀπτικὴ δύναμις,** Εὐστ.Πον.95,6 **αἱ ὀπτικαὶ ἀκτῖνες, - ὀπτικὸν πεδίον** (τὸ σύνολον τῆς ἐκτάσεως, ἣν βλέπει τις διά τινος ὀπτικοῦ ὀργάνου), **- ὀπτικοὶ παραισθήσεις, - ὀπτικὴ ἀπάτη·** || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὀπτικὰ ὡς οὐσ. κ. **ὀπτική** (ἡ) ('Αριστλ.Μετ.997b,20) ἡ θεωρία τῶν νόμων, ὑφ' οὓς λειτουργεῖ ἡ ὅρασις : αὐτ.1077a,5· || νεώτ. τὸ θηλ. **ὀπτικὴ** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ὡς ὄργανον τῆς ὁράσεως : **ὀπτικὸν νεῦρον** (διφυὲς νεῦρον ἐκφυόμενον ἐκ τῆς κεντρικῆς οὐσίας τοῦ ἐγκεφάλου διὰ τριῶν ῥιζῶν καὶ διὰ τῶν κογχικῶν κοιλοτήτων, ὅπερ διαπερᾷ τὸν σκληρὸν χιτῶνα τοῦ βολβοῦ καὶ ἐκτείνει τὰς ἶνας αὐτοῦ ἀνὰ τὸν ἀμφιβληστροειδῆ), **- ὀπτικὸν σύστημα** (τὸ σύνολον τῶν διαθλαστικῶν μέσων τοῦ ὀφθαλμοῦ), **- ὀπτικὸν τμῆμα** (ὀπὴ τοῦ ἄνω τοιχώματος τοῦ ὀφθαλμικοῦ κόγχου)· || τὸ ἀρσ. **ὀπτικὸς** ὡς οὐσ. ὁ κατασκευάζων ἢ πωλῶν ὄργανα ὀπτικά· **3)** νεώτ. **ὀπτικὸς τηλέγραφος** σύστημα τηλεγραφικὸν ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ συνεννόησις ἐπιτυγχάνεται δι' ἐκπομπῆς καὶ λήψεως φωτεινῶν σημείων· **4)** ὁμ. νεώτ. τὸ οὐδ. **ὀπτικὸν** ὡς οὐσ. τὸ μέρος φάρου ἢ προβολέως, δι' οὗ τὸ φῶς συγκεντροῦται καὶ ἐξαποστέλλεται πρὸς τὴν καθωρισμένην κατεύθυνσιν.

ὀπτικῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὀπτικῷ **τῷ** τρόπῳ, ἀπὸ ὀπτικῆς ἀπόψεως : Γαλ.18(1),309, 'Ησ. **ὀπτικῶς ἔχοντες,** Φώτ.

'Οπτιλέτις-ιδος (ἡ) κ. **'Οπτιλῖτις** ὀνομασία τῆς 'Αθηνᾶς ἐν Λακεδαίμονι : Πλούτ.Λυκ.11 **'Οπτιλέτιν προσηγόρευσε· τοὺς γὰρ ὀφθαλμοὺς ὀπτίλους οἱ τῇδε Δωριεῖς καλοῦσιν.**

ὀπτιλίας πιθ. ὁ ἐπὶ τηλείας· 'Ησ. ἐν λ. λαμόπτης.

ὀπτιλίασις 'Ησ. «ὀφθαλμίασις» (κῶδ. ὀπτοιαλ-).

ὀπτίλος (ὁ) δωρ. κ. ὀπτίλλος (Ἐπιγρ.) ὁ ὀφθαλμός : Στοβ.3,1,115, Πλούτ.Λυκ.11 **τοὺς γὰρ ὀφθαλμοὺς ὀπτίλους οἱ τῇδε Δωριεῖς καλοῦσιν.**

ὀπ(τ)ιμᾶτοι (οἱ) (λατ.) μσν. στρατιωτικὰ σώματα Γότθων ἐπικούρων ἐγκατεστημένων εἰς τὸ φερώνυμον αὐτῶν θέμα : Μαυρίκ.1,3, ΚΠορφ.Ἔκθ.460,14, Μολυβδόβουλλον 9ου αἰ. **Κύριε, βοήθει τῷ σῷ δούλῳ.. στρατηγῷ καὶ δομεστίκῳ τῶν ὀπτιμάτων.**

ὀπτιμᾶτον θέμα (τὸ) μσν. τὸ πέμπτον ἀσιατικὸν θέμα τῆς Βυζ. αὐτοκρατορίας : ΚΠορφ.Ἔκθ.460,14.

ὀπτιμισμός (ὁ) (λατ.) νεώτ. διεθνὴς ὅρος ταυτόσημος τοῦ αἰσιοδοξία βλ.λ., ἀντίθ. πεσσιμισμός.

ὀπτιμιστής (ὁ) (λατ.) νεώτ., θηλ. **-ίστρια,** ὁ ὀπαδὸς τοῦ ὀπτιμισμοῦ, τῆς φιλοσοφ. θεωρίας τῆς αἰσιοδοξίας· ‖ γεν. ὁ αἰσιόδοξος.

ὀπτίων-ωνος (ὁ) (λατ.) μτγν. ὁ βοηθός, ἰδ. ἐν στρατ. σημ. ὁ κατὰ πρόβλεψιν ὡρισμένος διάδοχος ἢ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀρχηγοῦ στρατιωτικῆς τινος μονάδος ἢ στρατοῦ τινος ἢ ἄ. ὁ ὑπασπιστής: Πλούτ.Γάλβ.24 **ὁ μὲν ὀπτίων, ὁ δὲ τεσσάριος.**

ὀπτογράφημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ διὰ τῆς ὀπτογραφίας βλ.λ. ἀποτυπουμένη εἰκὼν ἐν τῷ ἀμφιβληστροειδεῖ χιτῶνι τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀπτογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπὶ τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς τοῦ ὀφθαλμοῦ διὰ τῶν ὀπτικῶν ἀκτίνων ἀποτύπωσις τοῦ εἰδώλου ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων.

ὀπτόμετρον (τὸ) νεώτ. τὸ ὀπτικόμετρον βλ.λ.

ὀπτόμινσον (τὸ) (ὀπτός, μίνσος) μσν. ὀπτὸν κρέας : ΚΠορφ.Ἔκθ.293,14, αὐτ.749,12.

ὀπτοπλινθοδομή (ἡ) νεώτ. ἡ δι' ὀπτοπλίνθων δομή, τουβλότοιχος.

ὀπτόπλινθον (τὸ) πάπ., νεώτ. **ὀπτόπλινθος** (ἡ) ὀπτή, καμινευτὴ πλίνθος, τοῦβλο.

ὀπτός-ή-όν (1) κ.νεώτ., ὑπερθ. ὀπτότατος (Κρατῖν. 143), ὁ ἔχων ὑποστῇ ὄπτησιν, δημ. ψητός, ψημένος : Ὀδ.Χ 21 **σῖτός τε κρέα τ' ὀπτά,** αὐτ.Π 443, **αὐτ.Δ 66 νῶτα βοὸς .. ὄπτ' ἐν χερσὶν ἑλών,** Ἡρ. **2,77,** Αἰσχ.Ἀγ.1097, Εὐρ.Κύκλ.358 **ὡς ἕτοιμά σοι ἑφθὰ καὶ ὀπτὰ καὶ ἀνθρακιᾶς ἄπο χναύειν** (βραστὰ καὶ ψητά), Πλάτ.Πολ.404C· ‖ ὁ ἐν κλιβάνῳ ὑποστὰς ὄπτησιν : Ἡρ.1,133 **βοῦν καὶ ἵππον .. ὀπτοὺς ἐν καμίνοισι·** ‖ ἐπὶ ἄρτου : αὐτ.2, 92· ‖ κ. ἐπὶ ἰχθύων : ΚΔ Λουκ.24,42 **οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος,** Πάπ.· ‖ ἐπὶ πλίνθων ἢ πηλίνων ἀγγείων καὶ σκευῶν, ὁ καμινευτός : Ἡρ.1,180, αὐτ.186 **ἀνοικοδόμησε πλίνθοισι ὀπτῇσι,** Ξεν.Ἀν.2,4,12, Πάπ.· ‖ νεώτ. **ὀπτὴ γῆ** τὸ ἀπομένον μετὰ τὴν ὄπτησιν τῆς ἀργίλου, δημ. τερρακόττα· ‖ ὑπερθ. **ὀπτότατος** ὁ ἄριστα, ὁ τελείως ὠπτημένος : Κρατῖν.143· **2)** ἐπὶ γῆς, ὁ ἀπεξηραμμένος, ὁ στραγγισμένος τῇ ἐπιδράσει τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων : Ξεν.Οἰκ.16,13 **ὕλης τε δεῖ καθαρὰν αὐτὴν** (τὴν νεὸν) **εἶναι καὶ ὀπτὴν ὅτι μάλιστα πρὸς τοῦ ἡλίου·** **3)** ἐπὶ σιδήρου, ὁ τῇ βοηθείᾳ πυρὸς παρεσκευασμένος, ὁ σφυρήλατος, ὁ βεβαμμένος : Σοφ.Ἀντ.475 **καὶ τὸν ἐγκρατέστατον σίδηρον ὀπτόν·** **4)** μτγν. καίω, καψαλίζω : Ἡρώνδ.2,65 **τὰ ὑπέρθυρ' ὀπτά.**

ὀπτός-ή-όν (2) (ὁρῶ-άω, ὄψομαι) μτγν. ὁ ὁρατὸς βλ.λ.· πρβλ. Ἡσ. «φαινόμενος» : Λουκ.Λεξιφ.9, Ἀθήν.8,338C **ὡσαύτως οὖν καὶ ὃ ἔστιν ἰδεῖν, τοῦτο εἶναι ὀπτόν.**

ὀπτός-ή-όν (3) μσν. ὁ ὥριμος βλ.λ. : Ἀποφθ.Πατέρων 285Δ.

ὀπτούτζικος-η-ο μσν. δημ. ὁ μόλις, ὁ ἐλαφρῶς ἑψημένος : Πρόδρ.2,174 **καὶ τέταρτον ὀπτούτζικα καὶ ἀπέκει τὰ τηγάνου.**

ὄπτω μτγν. ὁρῶ, βλέπω : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπίρρ.198,7.

ὀπτώ ἠλει. προφ. ἀντὶ ὀκτώ : Ἐπιγρ. Ὀλυμπίας.

ὀπτῶ-άω (ἕψω, ὀπτός) κ. νεώτ., παρατ. **ὤπτων** (Εὔβουλ.120), ἀπαρφ. **ὀπτᾶν** (Ἀριστφ.Λυσ.839), δωρ. μτχ. πληθ. ἀρσ. **ὀπτᾶντες** (Ἐπίχ.164), ἀόρ. **ὤπτησα** (Ἰλ.Α 466), ἀπαρφ. **ὀπτῆσαι** (Ὀδ.Ο 98), μτχ. **ὀπτήσας** (αὐτ.Υ 252), παρακ. **ὤπτηκα** (Εὔφρ.1,5), παθ. **ὀπτῶμαι** (Ξεν.Οἰκ.16,14), εὐκτ. **ὀπτῴμην** (Ἡρ.8,137), μτχ. **ὀπτώμενος** (Ἀριστλ.Μετε.383a,21), δωρ. **ὀπτεύμενος** (Θεόκρ.7,55), μέσ. μέλλ. μτ. παθ. σημ. **ὀπτήσομαι** (Λουκ.Ὄν.31), ἀπαρφ. παθ. ἀορ. **ὀπτηθῆναι** (Ὀδ.Υ 27), παρακ. **ὤπτημαι** (Ἀριστφ.ἀπ. 627), παρασκευάζω φαγητὸν διὰ ξηρᾶς θερμότητος, ἄνευ τῆς χρήσεως ὕδατος, ψήνω ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῆς πυρᾶς, ἀντίθ. ἕψω, βράζω, **π.** Ὁμ. πάντοτε ἐπὶ τῆς ὀψαρτυσίας τοῦ κρέατος ἐπὶ πυρᾶς, πρβλ. Εὔβουλ.120 «κρέα δὲ μόνον ὤπτων, ἐπεὶ ἑφθόν γ' οὐ πεποίηκεν (ὁ Ὅμηρος) αὐτῶν οὐδένα» : Ἰλ.Α 466, αὐτ.Β 429, Ὀδ.Γ 33 **κρέα ὤπτων,** αὐτ.Υ 252 **σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐνώμων,** Ἀριστφ.Ὄρν.1690 **ὀπτῶ τὰ κρέα,** Ξεν.ΚΠ 8,2,6· ‖ μτ. γενικ. διαιρ. : αὐτ.Ο 98 **τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος ὀπτῆσαί τε κρεῶν** (μέρος τῶν κρεῶν)· ‖ ψήνω ἢ τηγονίζω, οἷον ἰχθῦς : Ἡρ.9,120 **καλέσας τὸν ὀπτῶντα τοὺς ταρίχους,** Ἀριστφ.ἀπ.627, Κράτ.Κωμ.17· ‖ πάπ. τηγανίζω ᾠά· **2)** ψήνω φρυγανιὰν μετὰ τυροῦ : Εὔβουλ.150,2· **3)** κλιβανίζω, ψήνω στὸ φοῦρνο : Ἡρ.2,47 **σταιτίνας πλάσαντες ὗς καὶ ὀπτήσαντες ταύτας θύουσι,** Ἀριστφ.Βάτρ.507 **ὀπτᾶν πλακοῦντας·** ‖ κ. τὸ παθ. ἐπὶ ἄρτου : Ἡρ.8,137 **ὅκως ὀπτῷτο ὁ ἄρτος** (δ.ἀνάγν. ὀπτῴη)· **4)** ἀναφορ. πρὸς πλίνθους ἢ πήλινα σκεύη, καμινεύω : αὐτ.1, 179 **ἑλκύσαντες δὲ πλίνθους ἱκανὰς ὤπτησαν·** κ. παθ. : Πλάτ.Ἱππ.Μ 288D **καλῶς ὠπτημένη** (χύτρα), Ἀριστλ.Μετε.383a,21 **ὁ ὀπτώμενος κέραμος·** **5)** κ. ἐπὶ τῆς καυματίσεως τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ ἡλίου : Βίων ἀπ.15,12 **ἐπεὶ τόκα μ' ἅλιος ὀπτῇ·** κ. παθ. : Ξεν.Οἰκ.16,14 **ἡ γῆ ὀπτᾶται ὑπὸ τοῦ ἡλίου·** **6)** μτφ. βασανίζω λίαν, πρβλ. δημ. φρ. τοῦ ψήνω τὸ ψάρι στὰ χείλια : Ἀριστφ.Λυσ.839 **τοῦτον ὀπτᾶν καὶ στρέφειν·** κ. παθ. : Σώπ.6,9· **7)** ὁμ. μτφ. ἐπὶ ἔρωτος, καταφλέγω : Σαπφ.115· κ. παθ. : Θεόκρ.7,55 **ὀπτεύμενον ἐξ Ἀφροδίτας,** αὐτ.23,34, Μελέαγρ.ΑΠ 12,92,7· **8)** ρηματ. π. ὀπταλέος, ὀπτανεύς, ὀπτανός, ὀπτευτήρ, ὄπτησις, ὀπτητός, ὀπτητέον, ὀπτός (1).

ὀπυάζομαι ποι., α' πληθ. ἀορ. ὑποτ. **ὀπυασθώμεθα,** ὑπανδρεύομαι, ἔρχομαι εἰς γάμον· πρβλ. ὀπυίω : Λυρ.Ἀλεξ.Ἀδέσπ.1,52 (ἀμφ.ἀνόγν.).

ὄπυι ἐπίρρ. δωρ. τ. τοῦ ὅποι βλ.λ. : Ἐπιγρ.,Νόμ. Γόρτ.4,15, Πάπ. **οὐδ' ὄπυι κα ἔνθῃ.**

ὀπυιητής-έω (ὁ) μτγν. ποι. ὁ σύζυγος : Ἡρώνδ.4,84.

ὀπυιόλαι κ. **ὀπυόλαι** Ἡσ. «γεγαμηκότες».

ὀπυίω, ἀττ. **ὀπύω** (Ἀριστλ.ΗΝικ.1148b,32, Μοῖρ. 278P, Κερκ.17,4), παρατ. **ὤπυιον** (Ἡσ.Θ 819), π. Ὁμ. κ. **ὄπυιον** (Ὀδ.Δ 798) (π. Ὁμ. ἐν χρ. μ. ὁ ἐνεστ. κ. παρατ.), μέλλ. **ὀπύσω** (Ἀριστφ.Ἀχ.255) (ἐπ. ρ. ἐν χρ. κ. ἐν Κρήτ. κ. ἐν τῇ μτγν. ἀττ. πεζ.), ἐπὶ τοῦ ἀνδρός, νυμφεύομαι, λαμβάνω σύζυγον, παίρνω γυναῖκα, Ἡσ. ἐν λ. βεινεῖν «τὸ κατὰ νόμον μίγνυσθαι» : Ἰλ.Π 178, αὐτ.Ν 429 **πρεσβυτάτην δ' ὤπυιε,** αὐτ.Σ 383, Ὀδ.Δ 798 **τὴν Εὔμηλος ὄπυιε,** αὐτ.Β 207, Ἡσίοδ.Α 356 **τοῦ γὰρ ὀπυίεις παῖδα,** αὐτ.Θ 819 **δῶκεν ὀπυίειν θυγατέρα ἥν,** Πίνδ.Ι 4(3),59, Ἀριστφ.Ἀχ.255 **ὡς μακάριος ὅστις σ' ὀπύσει,** Νόμ.Γόρτ.7,42 **αἰ δέ κα .. ὁ ἐπιβάλλων ἡβίονσαν, λείονσαν ὀπυίεθθαι μὴ λῇ ὀπυίειν** (ἐὰν δὲ .. ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου ὑποχρεωμένος δὲν θέλῃ νὰ νυμφευθῇ νεάνιδα ἥτις ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπανδρευθῇ ..)· ‖ κ. ἀπολ. : Ὀδ.Ζ 63 **πέντε δέ τοι φίλοι υἷες .. οἱ δύ' ὀπυίοντες, τρεῖς δ' ἠΐθεοι θαλέθοντες** (δύο ἔγγαμοι, νυμφευμένοι)· **2)** τὸ παθ. ἐπὶ γυναικός, ὑπανδρεύομαι, λαμβάνω σύζυγον : Ἰλ.Θ 304 **τόν ῥ' ἐξ Αἰσύμηθεν ὀπυιομένη τέκε μήτηρ,** Σόλ.π.Πλούτ.Σόλ.20, Νόμ.Γόρτ.4,19 **αἰ κύσαιτο καὶ τέκοι Fοικέα μὴ ὀπυιομένα·** ‖ κ.

μτ. δοτ. ι αὐτ.4 **αἱ δὲ τῷ αὐτῷ αὖτιν ὀπυίοιτο πρὸ τῶ ἐνιαυτῶ·** **3)** μτγν. τὸ ἐνεργ. ἁπλῶς ἔχω συνάφειαν, ἐπαφήν, σχέσιν μετὰ γυναικός, βινῶ βλ.λ.· πρβλ. οἴφω : Κερκ.17,4), Λουκ.Εὐν.12, αὐτ. Μισθ.Συν.41 **Τηρεὺς δύο ἀδελφὰς ἅμα ὀπυίων·** ἐν τῷ παθ. τ., ἐπὶ γυναικός : Ἀριστλ.ΗΝικ.1148b,32 **οὐκ ὀπύουσιν ἀλλ᾽** ὀπύονται (γυναῖκες), Παλλδ. ΑΠ 10,56,7 **πολλὰς δ᾽ ἐστὶ γυναῖκας ἰδεῖν . . ὀπυιομένας ἀκορέστως,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.19,2 **ἔνθ᾽ ἂν εὕρῃ τὸν ἄρρενα ὑπὸ τῆς θηλείας ὀπυιόμενον·** **4)** ρηματ. ποι. ὀπυιητής, ὀπυστύς.

ὄπυς ἐπίρρ. Ἐπιγρ. δωρ. τ. τοῦ ὅποι βλ.λ.

ὀπυστύς-ύος (ἡ) (ὀπυίω) Ἐπιγρ. γάμος βλ.λ.

ὄπω ἐπίρρ., δωρ. τ. τοῦ ὁπόθεν βλ.λ. : Νόμ.Γόρτ. 5,23, αὐτ.10,33, Ἐπιγρ.

ὀπώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ πλήρης ὀποῦ βλ.λ.1): Ἱππ.Διαίτ.2,55 **σῦκα ὀπωδέστερα,** Ἀριστλ.ΖΜ 676a, 15· **2)** ὁ γαλακτώδης : Θεόφρ.ΦΙ 1,12,2· **3)** ὁ ἔχων ὀπὸν ὀξύν : Ἀλέξ.Τραλλ.2· **4)** ἐπὶ δένδρων, θάμνων παραγόντων ἀρωματώδη ἡδύσματα, μπαχαρικά : Φιλόστρ.Ἀπολλ.2,2.

ὄπωπα παρακ. β' τοῦ ρ. ὁρῶ βλ.λ.

ὀπωπή (ἡ) (ὄπωπα) ποι. ὄψις, βλέμμα, πρόσβλεψις, θέα : Ὀδ.Γ 97 **ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς** (ὡς εἶδες)· **2)** ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις, ἐμφάνισις, τὸ ἐξωτερικόν : Ἠριν. ἐν Πάπ. **μετεβάλλετ᾽** ὀπωπάν, Νόνν.Δ 2,60· **3)** ἡ ὅρασις, ἡ αἴσθησις τῆς ὁράσεως : Ὀδ.Ι 512 **χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς·** **4)** μτγν. ὁ βολβὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ : Ἀπολλ.Ρ 2,109 **δρύφε δέ οἱ βλέφαρον, γυμνὴ δ᾽ ὑπελείπετ᾽ ὀπωπή·** || ὁμ. μτγν. ὀφθαλμός, ὄμμα : αὐτ.3,1023, αὐτ.4,1670, Ὀππ.Κυν.3, 75 **μελαινομένῃσιν ὀπωπαῖς.**

ὀπωπητήρ-ῆρος (ὁ) ποι. **ὁ** ὀπτὴρ βλ.λ. : Ὑμν. Ἑρμ.15 **νυκτὸς** ὀπωπητῆρα **πυληδόκον.**

ὀπώπια (ὀστέα) (τὰ) τὰ ὀστᾶ τὰ σχηματίζοντα τὰς ὀφθαλμικὰς κόγχας : Ἱππ.Ὀστ.1.

ὄπωρ ἐπίρρ. αἰολοδωρ. τ. τοῦ ὅπως βλ.λ.: Ἐπιγρ. Ὀλυμπίας.

ὀπώρα (ἡ) (ὀπός, ὥρα) κ. μσν. κ. νεώτ., κ. ὀπώρα (πρβλ. Ἀλκμ.76 χεῖμα χὠπώραν, Ὀπωρίς, μεθόπωρον, μεθοπωρινός), ἰων. **ὀπώρη** ἡ ἐποχὴ τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπιτολῆς τοῦ Σειρίου μέχρι τῆς ἐπιτολῆς τοῦ Ἀρκτούρου, τὸ τελευτοῖον μέρος τοῦ θέρους, ἡ μετὰ τὸ θέρος ὥρα συμφώνως πρὸς τὴν εἰς ἑπτὰ μέρη διαίρεσιν τοῦ ἔτους (ἔαρ, θέρος, **ὀπώρα,** **φθινόπωρον,** σπορητός, χειμών, φυταλιά), **αἱ** τοῦ Κυνὸς ἡμέραι, ἤτοι τὸ ἀπὸ τῶν μέσων Ἰουλίου μέχρι μέσων Σεπτεμβρίου διάστημα· πρβλ. Εὐστ.1065,60 «**τὸ μεταξὺ** τοῦ θέρους καὶ τῆς φθινάδος ὥρας» : Ὀδ.Λ 192 **αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖα τ᾽ ὀπώρη,** Αἰσχ.ἀπ. 304,7 **νέας δ᾽ ὀπώρας ἡνίκ᾽ ἂν ξανθῇ στάχυς,** Ξεν.Ἑλλ.3,2,10 **ἀπετέλεσε τὸ τεῖχος ἀρξάμενος ἀπὸ ἠρινοῦ χρόνου πρὸ ὀπώρας,** Ἀριστλ.Μετ. 348a,1· . **2)** τὸ φθινόπωρον βλ.λ. : Ἡρ.4,199 **ἐπ᾽ ὀκτὼ μῆνας Κυρηναίους ὀπώρη ἐπέχει,** Ἀριστφ. Ὀρν 709 **πρῶτα μὲν ὥρας φαίνομεν ἡμεῖς ἦρος, χειμῶνος, ὀπώρας·** **3)** κ. νεώτ. σαρκώδης ἐδώδιμος καρπὸς ξυλώδους ἢ ποώδους φυτοῦ, ὀπωρικό, φροῦτο· πρβλ. Γεωπ.10,74,1 «ὀπώρα λέγεται ἡ χλοώδη τὸν καρπὸν ἔχουσα, οἷον δωρακινὰ μῆλα, ἀπίδια, δαμασκηνὰ καὶ ὅσα μὴ ἔχει ἔξωθέν τι ξυλῶδες», Ἡσ. «ὀπώρα κυρίως ἡ σταφυλή, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων» : Πίνδ.ἀπ.π.Πλούτ.Ἠθ.745Α **δενδρέων δὲ νομὸν Διόνυσος αὐξάνει, ἁγνὸν φέγγος ὀπώρας,** Σοφ.Τρ.703 **γλαυκῆς ὀπώρας . . ποτοῦ χυθέντος . . Βακχίας ἀπ᾽** ἀμπέλου, αὐτ.ἀπ.255,8, Ἀριστφ.ἀπ.569,1, Ξεν.Ἑλλ.2,4,25 **λαμβάνοντες ξύλα καὶ ὀπώραν** (ὀπώρος, ὀπωρικά), Πλάτ.Νόμ.844D **ὃς ἂν ἀγροίκου ὀπώρας γεύσηται βοτρύων εἴτε σύκων,** αὐτ.845C, Ἰσαῖ.11,43, Ἀριστλ.ΖΙ 606b,2,αὐτ. 629a,2, Ἀλκίφρ.ἀπ.6,10 **ἐαρινὴ ὀπώρα·** **4)** ποι. **κηρίνη ὀπώρα τὸ προϊὸν τῶν** μελισσῶν, **τὸ** μέλι : Ἀλκμ.75· **5)** μτφ. ἐπὶ τῆς ὑπὸ γυναικὸς παρεχομένης ἀπολαύσεως, ἡδονῆς : Ἀρισταίν.Ἐπιστ.2, 1,130 **ἄλλως τε ὀπώραν πωλεῖς ἡ καλή· ἔστιν δὲ ἡ σὴ ὀπώρα ἡδίων τῆς ἀπὸ δένδρων·** **6)** ὁμ. μτφ. ἡ ἀκμὴ τῆς νεανικῆς ἡλικίας, ὁ μέχρι τῆς ἀνδρικῆς χρόνος, δθ. γεν. ἡ ἀκμή, ἡ ὡριμότης : Πίνδ.Ι 2,5 **εἶχεν Ἀφροδίτας μνάστειραν ἁδίσταν ὀπώραν,** αὐτ.Ν 5,6· || ὥριμος παρθενία : Αἰσχ. Ἱκ.998 **τέρειν᾽ ὀπώρα δ᾽ εὐφύλακτος οὐδαμῶς,** αὐτ.1015, Χαιρήμ.π.Ἀθήν.13,608F **πολλὴν ὀπώραν Κύπριδος εἰσορᾶν παρῆν ἁβραῖσι περκάζουσι οἰνάνθαις ὁμοῦ·** **7)** μτγν. ὁμ. μτφ. ἐν φρ. **ὀπώρα ἐπιθυμίας** καρπός, ἀποτέλεσμα, ἀπόλαυσις ἐπιθυμίας : ΚΔ Ἀπ.18,14 **καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ·** **8) Ὀπώρα** (ἡ) Ὀπωρὶς βλ.λ. : Ἐπιγρ.

ὀπωράριον (τὸ) γλωσσ. κῆπος **ὀπωροφόρων** δένδρων.

ὀπωρεύς-έως (ὁ) Ἐπιγρ. προσωνυμία τοῦ Διὸς ἐν Ἀκραιφίᾳ.

ὀπωριαῖος-α-ον ὁ ὀπωρινός, φθινοπωρινός· δθ. τὸ οὐδ. κτ.πληθ. **ὀπωριαῖα** ὡς οὐσ. ὀπώρα βλ.λ.3), ὀπωρικά : Θεόφρ.Σημ.4) **ὅταν περίξηρος ὁ ἀὴρ ᾖ, ἐκκαίει τὰ ὀπωριαῖα.**

ὀπωρίζω (ὀπώρα 3)) δρέπω, τρυγῶ, συλλέγω καρπούς, ὀπωρικά : Πλάτ.Νόμ.845A, **αὐτ.844E τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται,** Διογ.Λ 6,61 **ἀπὸ συκῆς ὀπώριζε·** || τὸ μέσ. συνάγω, συλλέγω τοὺς καρπούς, τὰς ὀπώρας μου : Θεόπομπ.Ἱστ.89 **ὅπως οἱ βουλόμενοι τῶν πολιτῶν ὀπωρίζωνται·** || μτγν. κόπτω ὀπώρας : Πλούτ.Περ.9 **τῶν τε χωρίων τοὺς φραγμοὺς ἀφαιρῶν ὅπως ὀπωρίζωσιν οἱ βουλόμενοι·** **2)** τρώγω ὀπώρας : Ἀριστλ.ΖΙ 612a,30· **3)** ἀφαιρῶ τοὺς καρπούς, **τὰς** ὀπώρας ἀπό **τινος,** δρέπω, τρυγῶ : Ἡρ.4,172 **ἀναβαίνουσι ἐς Αὔγιλα χῶρον ὀπωριεῦντες τοὺς φοίνικας,** αὐτ.182· **4)** τὸ μέσ. κ. μτφ. : Δῖος π.Στοβ.4,21,16 **τοῖς τὰν ὥραν αὐτῶν βολλομένοις ὀπωρίξασθαι.**

ὀπωρικός-ή-όν μτγν., μσν., **νεώτ. κ.** δημ. ὁ εἰς ὀπώραν, ἐδώδιμον καρπὸν ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἐξ ὀπωρῶν γινόμενος· **δθ. ὀπωρική** ὡς οὐσ. ὀνομασία φαρμάκου διὰ τὴν δυσεντερίαν : Πλίν.ΦΙ 24,129· || νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. (ὀ)πωρικό(ν) κ. συχνότ. κτ. πληθ. **(ὀ)πωρικά** ὡς οὐσ. ὀπώρα βλ.λ.3)· **2)** μσν. ὁ ὀπωρινὸς βλ.λ. : Γεωπ. 4,1,14 **ἄμπελον . . καὶ μάλιστα ὀπωρικήν.**

ὀπωριμεῖος-α-ον πάπ. ὁ τῆς ὀπώρας βλ.λ.3) : **ὀπωριμεῖα εἴδη** (ἀμφ.ἀνάγν.).

ὀπώριμος-ον μτγν. ὁ ὀπωροφόρος, καρποφόρος : Ἀνὼν. π. Σουΐδ. ἐν λ. ὀπώρα **τοὺς βασιλικοὺς παραδείσους ἐξέτεμεν, οἳ δὴ πλέοι ὀπωρίμων δένδρων ἦσαν.**

ὀπωρινός-ή-όν ὁ ἀνήκων **ἢ** ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀπώραν βλ.λ.1), ὁ τῆς ὀπώρας (π.Ὁμ., **ὅστις** μ. τὸς πλαγ. πτ. μεταχειρίζεται· τὸ ι τῆς παραληγ. εἶναι μακρόν, ἐὸν καὶ ἡ λήγουσα εἶναι μακρά, ἀλλὰ βραχείας οὔσης τῆς ληγούσης καὶ ἡ παραλήγουσα εἶναι ὁμ. βραχεῖα, ὡς ἐν Ἡσίοδ.Ἔργ. 674· π. Ἀττ. πάντοτε ῑ) : Ἰλ.Ε 5 **ἀκάματον πῦρ, ἀστέρ᾽ ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον** (δηλ. τῷ Σειρίῳ, οὗτινος ἡ ἐπιτολὴ ἐσήμαινε τὴν ἔναρξιν τῆς ὀπώρας βλ.λ.1), αὐτ.Π 385, αὐτ.Φ 346, Ὀδ.Ε 328, Ἡσίοδ.Ἔργ.674 **μηδὲ μένειν τε οἶνον νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον,** αὐτ.677, Εὐρ.ἀπ.896 **ὀπωρινοὶ ὄρχατοι,** Ἀριστφ.ἀπ.506,4, Ἐπιγρ., Νικ.Ἀλεξ.517, Ἀρατ.417, Ὀππ.Κυν.1,124 **ἢ πάλιν ἐσχατιῇσιν . .** ὀπωρινῇσι **τροπῇσι.**

Ὀπωρίς-ίδος (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ θεὰ **τῶν ὀπωρῶν.**

όπωρισμός (ό) μτγν. συλλογή, δρέφις καρπῶν, όπωρῶν, τρυγητός : 'Ακύλ.ΠΔ Δευτ.7,13.

όπωροβασίλις-ίδος (ή) μτγν. έξαίρετόν τι εἶδος σύκων, χαρακτηριζόμενον ὡς ή βασίλισσα τῶν όπωρῶν, τὰ βασιλικὰ σῦκα : 'Ανών.π.'Αθήν. 3,75D **ἐν μὲν οὖν τῷ πεδίῳ φυτεύειν χρὴ χελιδόνεων . . όπωροβασιλίδας δὲ πανταχοῦ.**

όπωροβόρος-ον μτγν. ό όπωροφάγος βλ.λ. : Καισάρ.1100.

όπωροδοτῶ-έω μσν. παρέχω, δίδω όπώρας, μ. ἐν μτφ. σημ. : ΚΜανασσ.Χρον.295 **πικρῶς γὰρ όπωροδοτεῖ καὶ θάνατον ἐκφύει.**

όπωρόζη (ή) νεώτ. τὸ όπωροσάκχαρον βλ.λ.

όπωροθεραπεία (ή) νεώτ. ή διὰ τῶν όπωρῶν τελουμένη θεραπεία, ή ἐφορμογὴ εἰς τὴν θεραπευτικὴν τῆς λήψεως όπωρῶν.

όπωροθήκη (ή) μτγν. τόπος, μέρος, ἐν ᾧ τίθενται καὶ φυλάττονται όπῶραι, ἀποθήκη καρπῶν, όπωρικῶν : Βάρρ.R.R.1,59.

όπωροκάπηλος (ό,ή) μτγν. ό όπωροπώλης, όπωρώνης, μανάβης βλ.λς : 'Αλκίφρ.3,60.

όπωρολόγος-ον μτγν. ό τὰς όπώρας βλ.λ.3), συλλέγων ἢ ό δρέπων, ό τρυγῶν όπώρας, καρπούς : 'Οππ.Κυν.1,125 **όπωρολόγοιο γεωργοῦ.**

όπωροπράτης (ό) μσν. ό όπωροπώλης βλ.λ. : Τζέτζ.'Επιστ.57,49,50.

όπωροπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα ἐν ᾧ πωλοῦνται όπῶραι, όπωρικά, ἐδώδιμοι καρποί, φρουτατζήδικο κ. γεν. μανάβικο.

όπωροπώλης (ό) μτγν. κ.νεώτ., γενικ.κ.-**ώλη** (πάπ.), μσν. κ. νεώτ. θηλ. **όπωροπῶλις-ιδος** (Πρόδρ.'Επιστ.93), ό όπωρώνης βλ.λ.· Φρύν.181 «όπωροπώλης· τοῦδ' οἱ ἀγοραῖοι λέγουσιν· οἱ δὲ πεπαιδευμένοι όπωρώνης» : Πάπ., 'Ησ. ἐν λ. ὡραιοπώλης.

όπωροσάκχαρον (τὸ) νεώτ. προϊὸν ὑδρολύσεως τοῦ καλαμοσακχάρου καὶ τοῦ μέλιτος, ἀπαντῶν εἰς πολλοὺς καρπούς, ἄ. όπωρόζη.

όπωροτροφῶ-έω γλώσσ. τρέφω όπώρας βλ.λ.3), όπωροφορῶ.

όπωροφαγία (ό) σχόλ., μσν. κ. νεώτ. ή δι' όπωρῶν διατροφή : Σχόλ.Γαλ.π.Corp.Med.Gr.5,9(21,198, Στέφ.'Ιππ.1,54D.

όπωροφάγος-ον νεώτ. ό δι' όπωρῶν, διὰ καρπῶν τρεφόμενος, ό τρώγων πολλὰς ἢ ἀποκλειστικῶς όπώρας, ἄ. καρποφάγος.

όπωροφαγῶ-έω μσν. τρώγω όπώρας, τρέφομαι δι' όπωρῶν : ΚΜανασσ.Χρον.246 **ἐκ πάντων όπωροφαγεῖν ἐκέλευσε τῶν δένδρων.**

όπωροφθισία (ή) μτγν. τὸ τέλος τῆς όπώρας βλ.λ.1) : Νικήτ.Εὐγ.9,27 **ὥρας .. όπωροφθισίας.**

όπωροφθόρος-ον μσν. ό τὰς όπώρας φθείρων : ΚΜανασσ.'Ερωτ.3,24 **φυλλοχόοι καὶ στυγνοὶ μῆνες όπωροφθόροι.**

όπωροφορία (ή) μσν. τὸ φέρειν όπώρας, τὸ όπωροφορεῖν : Γερμ.Β Cod.Coisl.278,184,219.

όπωροφόρος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ δένδρων, ό φέρων, ό παράγων όπώρας : 'Αντίφιλ.ΑΠ 7,321 **όπωροφόρον γῆν,** Γεωπ.3,13,4 **όπωροφόρα δένδρα,** ΚΜανασσ.Χρον.89 **όπωροφόροι κλῶνες, - ό κῆπός του ἔχει πολλὰ όπωροφόρα.**

όπωροφορῶ-έω μτγν. φέρω, παράγω όπώρας, φροῦτα : 'Αντίφιλ.ΑΠ 6,252 **τοίην χὼ νιφόεις κρυμὸς όπωροφορεῖ.**

όπωροφυής-οῦς-ές μσν. ό εὔνους διὰ τὴν φυήν, τὴν παραγωγὴν όπωρῶν : Νικήτ.Εὐγ.597 **όπωροφυοῦς θέρους.**

όπωροφυλάκιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. καλύβη χρησιμοποιουμένη ὡς τόπος διαμονῆς τοῦ όπωροφύλακος, δραγάτα, δραγασιά : ΠΔ 'Ησ.1,8 **ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι καὶ ὡς όπωροφυλάκιον ἐν σικυηράτῳ·** **2)** μσν. ἀποθήκη όπωρῶν, όπωροθήκη βλ.λ. : Θεόγνωστ.Καν.136.

όπωροφύλαξ-ακος (ό) ό τὰς όπώρας, τοὺς κήπους ἐξ όπωροφόρων δένδρων φυλάττων, ἀγροφύλαξ, δραγάτης : 'Αριστλ.Πρ.938a,16, Διόδ. Σ 4,6 **όπωροφύλακα τῶν ἀμπελώνων ἀποδεικνύντες καὶ τῶν κήπων,** Πάπ.

όπωρώνης (ό) ό τὰς όπώρας, τὰ φροῦτα ἀγοράζων καὶ πωλῶν· πρβλ. 'Ησ. «όπωρώνας· τοὺς εἰς πρᾶσιν ὠνουμένους», Σουΐδ. «ό τὰς όπώρας πωλῶν καὶ ἀγοράζων» : Δημ.314 **οὖκα καὶ βότρυς καὶ ἐλαίας συλλέγων ὥσπερ όπωρώνης ἐκ τῶν ἀλλοτρίων χωρίων,** Πάπ.· **2)** μτφ. ἐπὶ τῶν δρεπόντων τὰς τοῦ σώματος όπώρας : 'Αρισταίν. 'Επιστ.2,1 **δίδου τοῖς σοῖς όπωρώναις τὴν ὥραν τρυγᾶν· μετ' ὀλίγον ἔσται γεράνδρυον.**

ὅπως ἐπίρρ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐπ. κ. αἰολ. **ὅππως,** Ἰων. **ὅκως,** δωρ. **ὁκῶς** ('Απολλ.Δύσκ. 'Επιρρ.173,11), συσχετ. τοῦ **ὡς κ. πῶς·** ἡ λ. ὡς ἐπίρρ. τρόπου ἀναφέρεται εἰς τὸ προηγούμενον ἐν τῇ σημ. τοῦ ὡς, καθώς, καθ' ὃν τρόπον κ. συχν. μτ. ἐρωτημ. δυνάμεως πῶς, κατὰ ποῖον τρόπον, ὡς σύνδ. δὲ τελικὸς ἐν τῇ σημ. τοῦ ἵνα βλ.λ., μτ. τινος ἀοριστολογικῆς ἰδιότητος, διὰ νά, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ . .· δθ. ὡς ἐπίρρ. ἀναφορ. εὕρηται ἐν πάσαις ταῖς συντάξεσι τῶν ἀναφορ. ἀντων. κ. μορίων, μεθ' όριστ. : 'Οδ.Ο 111 **ἤ τοι νόστον, ὅπως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν,** Σοφ.Τρ.330 **καὶ πορευέσθω στέγας οὕτως ὅπως ἥδιστα,** αὐτ.'Ηλ.1301, Θουκ.7,67 **οὐ παρασκευῆς πίστει μᾶλλον ἢ τύχης ἀποκινδυνεῦσαι οὕτως ὅπως δύνανται·** || σπαν. ἀνάλογος ἢ συγγενής τις λ. ἀντικαθιστᾷ τὸ προηγούμενον ἐπίρρ. : 'Οδ.Π 208 **με τοῖον ἔθηκεν, ὅπως ἐθέλει** (ἀντὶ οἷον)· || σύχν. χωρὶς νὰ προηγῆται ὡρισμένον τι δεικτικόν : 'Ιλ.Δ 37 **ἔρξον ὅπως ἐθέλεις,** 'Οδ.Ξ 172 **ἔλθοι ὅπως ἐθέλω** (ἐνν. αὐτὸν ἐλθεῖν), αὐτ.Ν 145, Ξεν.ΚΠ 8,3,46 αὐτ.4,5,50 **ποίει ὅπως ἄριστόν σοι δοκεῖ εἶναι, - κάμε ὅπως σοῦ εἶπα, - ὅπως μᾶς βεβαιώνει·** || φρ. **ὅπως ἔχω** ὅπως εἶμαι, ἄνευ προετοιμασίας, παρευθύς : Σοφ.Φιλ.819 **ὦ γαῖα, δέξαι θανάσιμόν μ' ὅπως ἔχω·** || μτ. μέλλ. όριστ. ἰδ. κατόπιν ρημάτων φροντίδος, ἐπιμελείας σημαντικῶν ἐν τῇ σημ. κατὰ ποῖον τρόπον, πῶς : 'Ηρ.5,23 **ποιέειν ὅκως μηκέτι κεῖνος ἐς Ἕλληνας ἀπίξεται,** αὐτ.7,8, α' **ἐφρόντιζον ὅκως μὴ λείψομαι τῶν πρότερον γενομένων,** Θουκ.3,4 **ἔπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἥξει,** Ξεν.ΚΠ 1,2,3 **οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται,** Πλάτ.'Απολ.39A **τοῦτο μηχανᾶσθαι ὅπως ἀποφεύξεται πᾶν ποιῶν θάνατον,** αὐτ.Γοργ.502E **τούτου στοχαζόμενοι ὅπως ἔσονται·** || ἡγουμένου ρ. κτ. παρῳχημένον χρόνον δύναται ἡ όριστ. τοῦ μέλλ. νὰ μετατραπῇ εἰς εὐκτ. : Ξεν.ΚΠ 8,1,10, αὐτ.43 **ἐπεμελεῖτο ὅπως μήτε ἄσιτοι μήτε ἄποτοι . . ἔσοιντο,** αὐτ.'Ελλ.7,5,3, αὐτ.Οἰκ.7,5, αὐτ. 'Αγ.2,8 **ἐπεμελήθη δ' ὅπως . . τοὺς πόνους δυνήσοιντο ὑποφέρειν·** || συχν. τὸ ὅπως συνεκφέρεται κτ. ἐναλλαγὴν μτ. τινων ἄ. τ., οἷοι οἱ **δι' ὧν, ὅτῳ τρόπῳ** : Θουκ.6,11, 'Ισοκρ.1,4 **εἰσηγοῦνται μὴ δι' ὧν . . ἀσκήσουσιν, ἀλλ' ὅπως δόξουσι·** **3)** ἐν ἀορίστοις προτ. εὕρηται συντεταγμένον μεθ' ὑποτ. μτ. τοῦ **ἄν** (**ἐπ. κε(ν)**) πρὸς ἔκφρασιν τοῦ καθόλου ὡς πρὸς τὸ παρὸν ἢ τὸ μέλλον, ὁπότε ἀποδοτέον διὰ τοῦ ὅπως καὶ ἄν, ὅσον καὶ ἄν : 'Ιλ.Υ 243 **Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε, μινύθει τε, ὅπως κεν ἐθέλῃσιν,** 'Ηρ.8,143 **ἀμυνεύμεθα οὕτω, ὅκως ἂν καὶ δυνώμεθα,** Ξεν.ΚΠ 1,1,2 **ἐῶσι . . χρῆσθαι οὕτως ὅπως ἂν αὐτοὶ βούλωνται,** Πλάτ.Φαίδ.116A, αὐτ.Συμπ.174B· || ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡγουμένου χρόν. ἱστορικοῦ συντάσσεται μτ. εὐκτ. : Θουκ.8,95 **ἐξαναγκάσειαν τοὺς 'Αθηναίους οὕτως ὅπως τύχοιεν ἀνάγεσθαι,** Ξεν.'Ελλ.2,3,13. || όμ. κ. ἐν γνωμ. ἐκφρά-

σεσι : Σοφ.ΟΤ 979 εἰκῇ κράτιστον ζῆν ὅπως δύναιτό τις· ‖ τὸ ἂν τιθέμενον μτ. εὐκτ. ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὸ ρ. παρὰ εἰς τὸ ἐπίρρ. : Δημ.167 ὅπως ἄν τις ὀνομάσαι τοῦτο |ὅπως ἄλλως ἤθελέ τις ὀνομάσει τοῦτο|· 4) φρ. οὐκ ἔστιν ὅπως ἢ οὐκ ἔσθ' ὅπως δὲν ὑπάρχει τρόπος καθ' ὃν . ., δὲν γίνεται μὲ κανένα τρόπον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ . ., εἶναι πάντῃ ἀδύνατον : Ἡρ.7,102 οὐκ ἔστι ὅκως κοτὲ σοὺς δέξονται λόγους, Ἀριστφ.Πλ.18, Δημ.297· ‖ οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ εἶναι ἀδύνατον νὰ μή, πρέπει μὲ κάθε τρόπον, ἐξάπαντος : Σοφ.ΟΚ 97 οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ πιστὸν ἐξ ὑμῶν πτερὸν ἐξήγαγ', Ἀριστφ. Ἀχ.116, αὐτ.Ἱππ.426, αὐτ.Θεσμ.882, Πλάτ.Ἀπολ. 27E· ‖ ὁμ. ἐν ἀποκρίσει οὐδαμῶς ὅπως οὐ ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἔχῃ, νὰ εἶναι οὕτως : αὐτ.Θεαίτ. 160D· ‖ ὁμ. κ. ἐν ἐρωτήσεσι : Ἀριστφ.Σφ.471 ἔσθ' ὅπως ἄνευ μάχης . . ἐς λόγους ἔλθωμεν ἀλλήλοισι καὶ διαλλαγάς; |δ.ἀνάγν. -οιμεν|, Πλάτ. Πολ.495A ἔστιν οὖν ὅπως ὁ τοιοῦτος φιλοσοφήσει;, αὐτ.Φαῖδρ.262B, αὐτ.Θεαίτ.154C· ‖ κατόπιν τοῦ οὐκ ἔσθ' ὅπως πλὴν τῆς ὁριστ. πάντων τῶν χρόνων, δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ δυνητ. εὐκτ. : Ἀριστφ.Νεφ.1181 οὐ γάρ ἔσθ' ὅπως μί' ἡμέρα γένοιτ' ἂν ἡμέραι δύο, αὐτ.Σφ.212, Ἰσοκρ.12,156, Πλάτ.Λάχ.184C οὐκ ἔσθ' ὅπως ἄν τις φύγοι τὸ καταγέλαστος γενέσθαι· ‖ μτ. εὐκτ. ἄνευ τοῦ ἂν : Αἰσχ.Ἀγ.620 οὐκ ἔσθ' ὅπως λέξαιμι, Εὐρ. Ἀλκ.52, Ἀριστφ.Σφ.471· ‖ κ. μτ. δυνητ. ὁριστ. : Ἰσοκρ.15,206 οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν . . κατέστησαν, Δημ.901· 5) δημ. φρ. ὅπως (κι) ὅπως ὅπως εἶναι δυνατόν, ὅπως μπορεῖ κανεὶς μὲ τὰ ὑπάρχοντα μέσα, ἐκ τῶν ἐνόντων, ὅθ. συνεκδ. ὄχι καὶ τόσο καλὰ ἢ ἐν σπουδῇ καὶ μετ' ἀμελείας, προχείρως : Καρκδ.Παλ.Ἀγ.71 ζῇ ὅπως κι ὅπως, αὐτ. 89, - ντύθηκα ὅπως ὅπως καὶ βγῆκα· 6) π. τραγ. ἐν χρ. ἐν παρομοιώσεσιν ὡς τὸ ὡς : Αἰσχ.Πρ.1001 ὀχλεῖς μάτην με κῦμ' ὅπως παρηγορῶν, Σοφ. Τρ.32, αὐτ.442, αὐτ.683, αὐτ.Ἠλ.98 ὅπως δρῦν ὑλοτόμοι σχίζουσι κάρα, αὐτ.1076 ὅπως ἁ πάνδυρτος ἀηδών, αὐτ.Φιλ.777, Εὐρ.Ἀνδρ.1140, Ἡρώνδ.3,41 ὅκως τις καλλίης κάτω κύπτων, Ἐπιγρ. Λοκρ. ὅπω(ς) ξένον, - ἐσὺ δὲν εἶσαι ἐπιτήδειος ὅπως οἱ ἄλλοι· 7) μτ. ἐπιρρ. ὑπερθ. βαθμοῦ ὡς τὸ ὅτι ἢ τὸ ὡς πρὸς ἔκφρασιν τοῦ ὑφίστου, τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ, ὅσον τὸ δυνατόν : Αἰσχ. Ἀγ.600 ὅπως δ' ἄριστα τὸν ἐμὸν . . πόσιν σπεύσω . . δέξασθαι, Ἀριστφ.Εἰρ.207 ὅπως ἀνωτάτω |ὅσον τὸ δυνατὸν ὑψηλότερα|· ‖ πλῆρες ἐν Σοφ. Τρ.330 οὕτως ὅπως ἥδιστα |ἔχει|· 8) ἐν ἐλλειπτ. φρ. μτ.γενικ. : Αἰσχ.Ἱκ.837 σοῦσθε σοῦσθ' ἐπὶ βᾶριν ὅπως ποδῶν (ἔχετε) |τρέχετε, τρέχετε ὅπως δύνανται οἱ πόδες σας, δηλ. ὅσον ταχέως δύνασθε|· 9) σπαν. πρὸς προσδιορισμὸν τῶν χρονικῶν περιστάσεων ὅτε, ὁπότε, μόλις, ἅμα : Ἰλ.Λ 459 Τρῶες . . ὅπως ἴδον αἷμ' Ὀδυσῆος . . , ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν, αὐτ.Μ 208, Ὀδ.Γ 373, Αἰσχ.Πέρσ. 198 τὸν δ' ὅπως ὁρᾷ Ξέρξης πέπλους ῥήγνυσιν ἀμφὶ σώματι, Σοφ.Ἠλ.749, αὐτ.765, Ἀριστφ. Νεφ.60· ‖ μτ. εὐκτ. ἐπὶ ἀορ. ἐπαναλήψεως, ὁσάκις, ὁπότε : Ἡρ.1,17 ὅκως μεν εἴη ἐν τῇ γῇ καρπὸς ἁδρός, αὐτ.68, αὐτ.2,174· ‖ κ. μτ. ἐπιρρ. ὑπερθ. βαθμοῦ ἐν χρονικῇ σημ. : Ἡσίοδ.Θ 156 ὅπως πρῶτα |εὐθὺς ὡς|, Θέογν.427 ὅπως ὤκιστα, Αἰσχ.Πρ.228 ὅπως τάχιστα τὸν πατρῷον ἐς θρόνον καθέζετ'· 10) μτγν. ἐπὶ τόπου, ὅπου : Ἡρώνδ.3,75 |ἀμφ.|· 11) σπαν. ἐν χρ. πρὸς ἔνδειξιν ἀντικειμ. τῆς προτ. κατόπιν λεκτικῶν, δοξαστικῶν ἢ διανοητικῆς ἀντιλήψεως σημαντικῶν ρημάτων, ὁπότε ἀποδοτέον διὰ τῶν εἰδ. συνδ. ὡς ἢ ὅτι : Ἡρ.1,37 λόγῳ ἀνάπεισον ὅκως μοι ἄμεινω ἐστὶ ταῦτα οὕτω ποιεόμενα, αὐτ.2,49, αὐτ.3,115, αὐτ.116, Σοφ.ΟΤ 548 τοῦτ' αὐτὸ μή μοι φράζ', ὅπως οὐκ εἶ κακός, αὐτ.Ἀντ.223, Πλάτ.Εὐθ.296E· ‖ κ. μτ. τὸ ἐλπίζω : Σοφ.Ἠλ.963, Εὐρ.Ἡρακλ.1051 μὴ γὰρ ἐλπίσῃς ὅπως αὖθις πατρῴας ζῶν ἐμ' ἐκβαλεῖς χθονός· ‖ ὁμ. κ. προηγουμένου ρ. ἢ φρ. ἐκφραζούσης συγκίνησιν, ψυχικὴν ταραχήν : Ὀδ.Δ 109 ἐμοὶ δ' ἄχος . . ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται, Σοφ.Φιλ.169· ‖ συχν. π. Ἀττ. μετὰ τὸ θαυμάζω : Ξεν.Ἀπ.1,1,20 θαυμάζω ὅπως ποτὲ ἐπείσθησαν, Πλάτ.Κρίτ.43A· ‖ φρ. οὐχ ὅπως . . ἀλλὰ ἢ ἀλλὰ καί ὄχι μόνον ὅτι δὲν . . ἀλλὰ καὶ ὅτι |ἐξηγουμένου κτ. ἔλλειψιν τοῦ λέγω ἢ ἐρῶ| : Θουκ.1,35 οὐχ ὅπως κωλυταὶ . . γενήσεσθε, ἀλλὰ καὶ . . δύναμιν προσλαβεῖν περιόψεσθε |ὄχι μόνον δὲν θὰ γίνετε . . ἀλλὰ καὶ θά . . |, Ξεν.Ἑλλ. 5,4,34, Λυσ.30,26 οὐχ ὅπως ὑμῖν τῶν αὑτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφῄρηται, Ἰσοκρ.14,27, Δημ.67, αὐτ 271, αὐτ.1250· ‖ κ. οὐχ ὅπως.. ἀλλ' οὐδὲ ἢ μηδέ ὄχι μόνον δὲν.., ἀλλ' οὔτε καὶ : Θουκ.3,42 οὐχ ὅπως ζημιοῦν ἀλλὰ μηδ' ἀτιμάζειν, Ξεν.Ἑλλ.2,4,14 οὐχ ὅπως ἀδικοῦντες, ἀλλ' οὐδ' ἐπιδημοῦντες ἐφυγαδευόμεθα, αὐτ.Ἀγ.5,1, Ἰσοκρ.14,5 οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἠξιώθημεν· ‖ σπαν. μὴ ὅπως . . ἀλλ' οὐδὲ : Ξεν.ΚΠ 1,3,10 μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἀλλ' οὐδὲ ὀρθοῦσθαι ἐδύνασθε |οὐ μόνον δὲν ἠδύνασθε νὰ ὀρχῆσθε, ἀλλ' οὐδὲ νὰ ἵστασθε ὀρθιοι|· ‖ τὸ οὐχ ὅπως σπαν. ἀκολουθεῖ ἁ. πρότ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἵνα μὴ εἴπωμεν, γιά νὰ μὴν ποῦμε : Σοφ.Ἠλ. 796 πεπαύμεθ' ἡμεῖς, οὐχ ὅπως σὲ παύσομεν, Λουκ.Χαρ.8 μηδ' ἐμπίδα, οὐχ ὅπως ταῦρον ἔτι ἄρασθαι δυνάμενος, αὐτ.Πρ.8, αὐτ.ὑπ.Εἰκ.7· 12) ἐπὶ πλαγίας ἐρωτήσεως, πῶς, κατά τίνα τρόπον, μεθ' ὁριστ. ἱστορικοῦ χρόνου : Ἰλ.Π 113 ἔσπετε νῦν μοι ὅππως δὴ . . πῦρ ἔμπεσε νηυσίν, αὐτ. Κ 545, Ὀδ.Γ 97 εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας, Ξεν.Ἑλλ.1,4,11 Ἀλκιβιάδης ἀνήχθη . . ἐπὶ κατασκοπὴν . . τοῦ οἴκαδε κατάπλου ὅπως ἡ πόλις πρὸς αὐτὸν ἔχει (ἱστορ. ἐνεστ.), Ἀντιφ.5,26· ‖ μτ. μέλλ. ὁριστ. : Ἰλ.Β 252 οὐδὲ τί πω σάφα ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα· ‖ ὁμ. μτ. μέλλ. ὁριστ. κατόπιν ρ. σκέψεως σημαντικῶν : αὐτ.Δ 14 φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα, αὐτ.Ι 251 φράζευ ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ, Ὀδ.Ν 376, αὐτ.386, αὐτ.Τ 557, αὐτ.Υ 29, αὐτ.39· ‖ μεθ' ὑποτ. μτ. ρ. σημαντικῶν σκέψεως, προνοίας κττ. : Ἰλ.Γ 110 λεύσσει ὅπως ὄχ' ἄριστα . . γένηται, αὐτ.Κ 225 ἐνόησεν |γνωμικ. ἀόρ.| ὅππως κέρδος ἔῃ, Ὀδ.Α 77 ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες νόστον ὅπως ἔλθῃσι, αὐτ.Ν 365, Σοφ.ΟΤ 1367 οὐκ οἶδ' ὅπως . . φῶ, αὐτ.Αἴ.428, Ξεν.Ἱππαρχ.1,3 ἐπιμελητέον ὅπως τρέφωνται οἱ ἵπποι, αὐτ.Οἰκ.7,36, αὐτ.9,14, Λυσ.8,5, Πλάτ.Μέν. 91D, αὐτ.Γοργ.515C· ‖ ἡ χρ. τοῦ μέλλ. τῆς ὁριστ. κ. τῆς ὑποτ. δὲν δύναται σαφῶς νὰ διακριθῇ, διότι εἶναι χωρία, ἐν οἷς ἀπαντῶσιν ἀμφότερα παραλλήλως : Αἰσχίν.3,65 ἐπράττετο γὰρ . . πρῶτον μὲν ὅπως μὴ περιμείνητε . . δεύτερον δὲ ὅπως ψηφιεῖσθε· ‖ μτ.εὐκτ. ἡγουμένου ἱστορικοῦ χρόνου : Ξεν.Ἀπ.1,3,2 τῶν ἀδήλων ὅπως ἀποβήσοιτο· ‖ ἰδ. κατόπιν ρ. σκέψεως σημαντικῶν, ὅτε ὁ λόγος εἶναι πράγματι πλάγιος : Ἰλ.Ξ 160 μερμήριξε . . Ἥρη ὅπως ἐξαπάφοιτο |εὐθὺς λόγος : πῶς ἐξαπάφωμαι; |, Ὀδ.Ι 554 μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι νῆες, Σοφ.Ἀντ.271 οὐ γὰρ εἴχομεν . . ὅπως δρῶντες καλῶς πράξαιμεν, Ξεν.ΚΠ 6,2,11, Λυσ.6,39 ἐπεμελήθημεν ὅπως ἐξαλειφθείη αὐτῷ τὰ ἁμαρτήματα, αὐτ.13,32· ‖ μτ. δυνητ. εὐκτ., ὅτε συχν. ἐκφράζεται ἐπιθυμία ἢ εὐχή, ἥτις ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ θὰ ἐξεφέρετο διὰ τοῦ πῶς ἂν : Ἀριστλ.Ἱππ.81 σκόπει ὅπως ἂν ἀπο-

θάνοιμεν ἀνδρικώτατα, Ξεν.Ἑλλ.7,1,33 βουλευόμενοι ὅπως ἂν τὴν ἡγεμονίαν λάβοιεν τῆς Ἑλλάδος, αὐτ.ΚΠ 2,1,4, αὐτ.1,2,10· || ἡ δυνητ. εὐκτ. κ. ἡ ὑποτ. σπαν. ἀπαντῶσιν ἐν ἀλλεπαλλήλοις προτάσεσι : αὐτ.Ἑλλ.3,2,1 ἐβουλεύετο ὅπως ἂν μὴ .. βαρὺς εἴη τοῖς συμμάχοις .. μηδ' αὖ Φαρνάβαζος .. κακουργῇ τὰς πόλεις· || ὅπως ἂν (ἐπ. κεν) μεθ' ὑποτ. ἐκφράζει τρόπον ἢ τὸν σκοπὸν ἀορίστως, ἕπεται δὲ προστ. ἢ ἀπαρφ. ἀντικαθιστῶν τὴν προστ. : Ὀδ.Δ 545 πεῖρα ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι, αὐτ.Α 295 φράζεσθαι .., ὅππως κε μνηστῆρας .. κτείνῃς, Αἰσχ. Ἱκ.233 σκοπεῖτε .. ὅπως ἂν ὑμῖν πρᾶγος εὖ νικᾷ τόδε, Σοφ.Τρ.233, Εὐρ.ΙΑ 539, Ξεν.ΚΠ 8,3,6 ἐπιμεληθῆναι ὅπως ἂν οὕτω γένηται, Πλάτ. Φαῖδρ.239Β, αὐτ.Γοργ.481Α· || σπαν. μτ. ἀπαρφ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ὥστε : Ξεν.ΚΠ 4,2,37 ἐπιμελήθητε προθύμως ὅπως διπλάσια .. σῖτα καὶ ποτὰ παρασκευασθῆναι (δ. ἀνάγν. παρεσκευασμένα ᾖ), αὐτ.Οἰκ.7,29, αὐτ.Ἑλλ.6,2,32, Ἐπιγρ. ὅπως παρακολουθῆμεν, Διόδ.Σ 20,4 ὅπως .. ἔχειν, αὐτ. 85 ὅπως .. εἴργεσθαι, Πάπ. ὅπως πέμπιν (sic)· || μτ. τὰ φόβου ἢ προσοχῆς καὶ προφυλάξεως σημαντικὰ ῥήματα τὸ ὅπως (μὴ) ἐν χρ. μτ. μέλλ. ὁριστ. ἢ μτ. ἀορ. ὑποτ. (ἡ γρ. συχν. εἶναι ἀμφ.· τὰ ἑπόμενα ἐβεβαιώθησαν, ἄλλα μὲν ἐκ τοῦ μέτρου, ἄλλα δ' ἐκ τοῦ τύπου), ὅθ. μτ. μέλλ. ὁριστ. : Ἀριστφ.Ἱππ.112 δέδοιχ' ὅπως μὴ τεύξομαι, Πλάτ. Φαίδ.91C παντὶ λόγῳ ἀντιτείνετε εὐλαβούμενοι ὅπως μὴ .. οἰχήσομαι, αὐτ.Συμπ.193Α· || σπαν. τὸ προηγούμενον ρ. παραλείπεται : αὐτ.Μέν.77Α ὅπως μὴ οὐκ .. ἔσομαι· || μτ. ἀορ. ὑποτ. : Εὐρ.ΙΤ 995 τὴν θεὸν δ' ὅπως λάθω δέδοικα, Ξεν. Ἀπ.3,6,16 φυλάττου ὅπως μὴ εἰς τοὐναντίον ἔλθῃς· || σπαν. μτ. ἐνεστ. ὑποτ. : Πλάτ.Εὐθφρ.4Ε οὐ φοβεῖ ὅπως μὴ ἀνόσιον πρᾶγμα τυγχάνῃς πράττων· || κ. παραλειπομένου τοῦ προηγουμένου ρ. μτ. ὑποτ. ἀορ. : Ἡρ.6,85 ὅκως μή τι ὑμῖν πανώλεθρον κακὸν ἐς τὴν χώρην ἐσβάλωσι· || κ. μτ. ἐνεστ. ὑποτ. : Πλάτ.Κράτ.430D ὅπως μὴ .. ᾖ τοῦτο· || ἡγουμένης εὐκτ. συντάσσεται μτ. εὐκτ. ἰσοδυναμούσης πρὸς ὑποτ. : Ξεν.Ἀπ.2,9,3 εἰ μὴ φοβοίμην ὅπως μὴ ἐπ' αὐτόν με τράποιτο· || ἐν τῇ μτ. μέλλ. ὁριστ. συντάξει συχνότ. ἐπὶ προτροπῆς, προσταγῆς ἢ ἀπαγορεύσεως : Ἡρ.3,36 ὅρα ὅκως μή σευ ἀποστήσονται Πέρσαι, Ἀριστφ.Σφ.141 ἄθρει .. ὅπως μὴ ἐκδύσεται, αὐτ.372 τηρώμεθ' ὅπως μὴ .. αἰσθήσεται· || τοῦ ρ. κτ. μικρὸν παραλειφθέντος, τὸ ὅπως (μὴ) μτ. μέλλ. ὁριστ. ἢ ἀορ. ὑποτ. ἐν χρ. ἀντὶ προστ. (Ἀριστφ.Βάτρ.378 ἔμβα χὤπως ἀρεῖς)· ὅθ. συχνότ. μτ. μέλλ. ὁριστ. : Ἡρ.3,142 ὅκως λόγον δώσεις τῶν μετεχείρισας χρημάτων (δίδου λόγον), Ἀριστφ.Ὄρν.131 ὅπως παρέσει μοι (πάρισθι), αὐτ.Εἰρ.77, Ξεν.Ἀν.1,7,3, Λυσ.1,21, αὐτ.12,50, Πλάτ.Γοργ.489Α· || σπαν. μτ. α' προσ. : Εὐρ. Ἑκ.398 ὁποῖα κισσὸς δρυός, ὅπως τῆσδ' ἕξομαι, Ἀριστφ.Ἐκκλ.297· || σπανιωτ. ἡ σύντ. μτ. ἀορ. ὑποτ. ἀντὶ προστ. : Πλάτ.Εὐθ.296Α ὅπως μή τι ἡμᾶς σφήλῃ, αὐτ.Πρωτ.313C ὅπως μὴ .. ἐξαπατήσῃ, Δημ.45 καὶ ὅπως μὴ ποιήσεθ' ὃ πολλάκις ὑμᾶς ἔβλαψεν· 13) τὸ ὅπως κεῖται ἐν διαλόγοις κ. ὡς ἐν ἀπαντήσει εἰς ἐρώτησιν ἐπανάληψις τοῦ ἐν τῇ ἐρωτήσει πῶς, ἀποδιδόμενον ἐν τῇ νεωτ. κ. δημ. διὰ τοῦ (ἐ)ρωτᾷς πῶς; : Ἀριστφ. Ἱππ.128 πῶς μὲ χρὴ καλεῖν; - Ὅπως; (ἐρωτᾷς πῶς;), αὐτ.Νεφ.677, αὐτ.Πλ.139· 14) μτγν. ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσιν ἀντὶ τοῦ πῶς : Ἰουλ.Ἐπιστ.82,106Β· 15) μτ. γενικ. : Πλάτ.Γοργ.475Ε οὐκ οἶδα παιδείας ὅπως ἔχει καὶ δικαιοσύνης (δὲν γνωρίζω πῶς διάκειται ὡς πρὸς τὴν παιδείαν καὶ τὴν δικαιοσύνην), αὐτ.Πολ.389C· 16) οὐδ' ὅπως οὐδ' ὁπωσδήποτε, οὐδόλως : αὐτ.Θεαίτ.183Β εἰ μὴ ἄρα τὸ οὐδ' ὅπως (δ.ἀνάγν. οὐδ' οὕτως)· 17) κ.μσν κ. νεώτ. ὡς τελικὸς σύνδ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἵνα, διὰ νά .., τῆς σημ. ταύτης τὸ πρῶτον ἐξαγομένης ἐκ τῆς σημ. τοῦ σκοποῦ ἢ τοῦ σχεδίου· ἐν τῇ χρ. ταύτῃ συχνότ. ἐναλλάσσεται μτ. τοῦ ἵνα (Ἀντιφ. 1,23-24, Ἀνδοκ.3,14, Λυκοῦργ.11)· ἐν παλαιοτέραις ἀττ.Ἐπιγρ. ἐν χρ.μ. τὸ ὅπως ἄν, ἅπαξ μ. τοῦ ὅπως ἄνευ τοῦ ἂν ἐν Ἐπιγρ. ἀπαντῶντος, βραδύτερον ὅμως ὑπερισχύει τοῦτο· ἐν τῇ σημ. ταύτῃ συντάσσεται μεθ' ὑποτ. ἡγουμένου ἀρκτικοῦ χρόνου ὁριστ. ἢ ὑποτ. ἢ προστ. οἱουδήποτε χρόνου : Ὀδ. Ξ 181 τὸν δὲ μνηστῆρες .. λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται, Αἰσχ.Χο.873, Σοφ.Φιλ.238 γέγωνέ μοι πᾶν τοῦθ' ὅπως εἰδῶ τίς εἶ, αὐτ.Ἠλ.457, Ξεν. Ἀπ.2,10,2· || μσν. δημ. κτ. τινα πλεονασμόν (τοῦ νὰ - ἵνα) : Πρόδρ.2,565 τὸς ὁκοὰς σου πρόσχες ὅπως νὰ μάθῃς ἀκριβῶς καὶ περὶ τῶν νοσούντων· || ὁμ. ἡγουμένου ἱστορικοῦ χρόνου ἐν τῇ ἐνν. τοῦ παρακ. ὡς μὴ ὑπάρχοντος καὶ ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ ἀορ. : Ἀριστφ.Ἐκκλ.117 ξυνελέγημεν ἐνθάδε ὅπως προμελετήσωμεν (συνεκλήθημεν, δηλ. ἔχομεν συνέλθει εἰς ἐκκλησίαν), Θουκ. 1,73 παρήλθομεν .. ὅπως μὴ χεῖρον βουλεύσησθε· || ὁμ. ὅταν τὸ συμβησόμενον ἢ τὸ σκοπούμενον ἐξετάζηται, κρίνηται ἐξ ἀπόψεως ἐνδιαφερούσης τὸν σκοποῦντα, τὸ κύριον ὑποκείμενον : αὐτ.31 ἤλθον πρεσβευσόμενοι, ὅπως μὴ σφίσι .. τὸ αὐτῶν (ναυτικὸν) ἐμπόδιον γένηται, αὐτ.57, αὐτ.65· || σπαν. ἡ εὐκτ. κ. ἡ ὑποτ. ἀπαντῶσιν ἀλλεπαλλήλως ἐν προτάσεσι : αὐτ 3,22 φρυκτοὺς παρεσκευασμένους ἐς αὐτὸ τοῦτο ὅπως ἀσαφῆ τὰ σημεῖα .. ᾖ καὶ μὴ βοηθοῖεν, αὐτ.6,96, αὐτ.7,17· || μτ. εὐκτ. ἡγουμένου ἱστορικοῦ χρόνου : Ἰλ.Φ 548 πὰρ δὲ οἱ αὐτὸς ἔστη, ὅπως .. κῆρας ἀλάλκοι, Ὀδ.Ν 319, αὐτ.Ξ 312, αὐτ.Σ 160, αὐτ.Χ 472, Σοφ.ΟΤ 1005, αὐτ.ΟΚ 1305, Ξεν.ΚΠ 1,4,25 ἀπεκάλει δή, ὅπως τὰ ἐν Πέρσαις ἐπιχώρια ἐπιτελοίη, Πλάτ.Τίμ.77Ε· || ὁμ. ἡγουμένου ἱστορ. ἐνεστ. : Αἰσχ.Πέρσ.450 πέμπει τούσδ' ὅπως ἄγοι ..· || ὁμ. κ. ἡγουμένης εὐκτ. : Αἰσχ. Εὐμ.298 ἔλθοι .., ὅπως γένοιτο τῶνδ' ἐμοὶ λυτήριος, Σοφ.Αἶ.1221· || μεθ' ἱστορ. χρόνου ὁριστ. εἰς δήλωσιν ἐπακολουθήματος, ὅπερ δὲν ἐπηκολούθησε ἢ ὅπερ προδήλως εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπακολουθήσῃ : Αἰσχ.Χο.196 εἴθ' εἶχε φωνὴν ἔμφρον' ἀγγέλου δίκην, ὅπως δίφροντις οὖσα μὴ 'κινυσσόμην, Σοφ.Ἠλ.1134, Ἀριστφ.Εἰρ.135 ἐχρῆν σε Πηγάσου ζεῦξαι πτερόν, ὅπως ἐφαίνου τοῖς θεοῖς τραγικώτερος, Ἀνδοκ.2,21 ἐδεξάμην ἂν .. φράσαι πρὸς ὑμᾶς .. ὅπως .. προῄδετε, Δημ. 950 τίς οὐκ ἄν .. ταῦτα ἐδήλωσεν, ὅπως .. ταῦτα ἠλέγχθη· || μτ. μέλλ. κτ. τινα ἔλλειψιν : Ἰλ.Α 136, Ὀδ.Α 57 θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται (φροζομένη ὅπως ἐπιλήσεται), Ἀνδοκ.1,43 (χρὴ) ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὸν τροχὸν τοὺς ἀπογραφέντας, ὅπως μὴ πρότερον νὺξ ἔσται, Δημ.443· || μτ. μέλλ. ὁριστ. κ. ἀορ. ὑποτ. ἀλλεπαλλήλως εἰς συνεχεῖς προτάσεις : Αἰσχ.Χο.265 σιγᾶθ' ὅπως μὴ πεύσεταί τις, ὦ τέκνα, γλώσσης χάριν δὲ πάντ' ἀπαγγείλῃ τάδε· 18) τὸ ὅπως μεθ' ὑποτ. σπαν. ἐν χρ. κατόπιν ρ. δεήσεως ἢ παρακλήσεως σημαντικῶν ἀντικαθισταμένου ἀπαρφ. : Ὀδ.Γ 19 λίσσεσθαι .. ὅπως νημερτέα εἴπῃ, Ἀντιφ.1,12 αἰτεῖσθαι ὅπως μὴ καταψηφίσησθε, αὐτ.23, Λυσ.1,29 ὅπως μὴ ἀποθάνῃ ἠντεβόλει, Λυκοῦργ.127· || κ. μτ. τοῦ ἂν : Ἡρ.2,126, αὐτ.3,44, Σοφ.Αἶ.556, Ἀριστφ. Ἀχ.1060 δεῖταί μου σφόδρα ὅπως ἂν οἰκουρῇ, Ἰσαῖ.7,27 διεκελεύετο ὅπως ἂν .., ἐγγράφωσί με· || συχν. ἑρμηνεύεται ὡς ἔλλειψις ἀντὶ τοῦ δεῖ σ' ὁρᾶν (ἢ σκοπεῖν) ὅπως : Σοφ.Φιλ.55, Κρατῖν.108 δεῖ σ' ὅπως .. μηδὲν διοίσεις.

ὅπως δή ἐπίρρ., ἐπ. **ὅππως δή** τίνι τρόπῳ ἀληθῶς, μὲ ποῖον πράγματι τρόπον : Ἰλ.Π 113 **ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, . . ὅππως δή πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν·** **2)** ὁπωσοῦν βλ.λ. : Πλάτ. Ἱππ.232Β **εἴτε πέπεισαι εἴτε ὁπωσδή ἔχεις.**

ὅπως δήποτε ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. δημ. δι᾽ οἱουδήποτε τρόπου : Δημ.30 **πέπρακται νυνὶ τοῦθ᾽ ὁπωσδήποτε,** αὐτ.314, Ἀριστλ.ΗΝικ.1114b,14 **φύσει ἢ ὁπωσδήποτε, - ὁπωσδήποτε θὰ ἔλθω,- θὰ γίνῃ αὐτὸ ποὺ σᾶς λέω ὁπωσδήποτε.**

ὁπωσδηποτοῦν ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. καθ᾽ οἱονδήποτε τρόπον καὶ ἄν . . , ὅπως καὶ νά ᾽ναι : Διοσκ.Θηρ.3, Εὐστρ.ΗΝικ.23,3.

ὅπως οὖν ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. **ὁπωσοῦν** κατά τινα τρόπον, ὁπωσδήποτε, ὀλίγον τι, μετρίως : Θουκ. 1,77,· αὐτ.7,60 **ἀναγκάσαντες ἐσβαίνειν ὅστις καὶ ὁπωσοῦν ἐδόκει ἡλικίας μετέχων ἐπιτήδειος εἶναι,** Ἰσοκρ.2,5, αὐτ.12,2, **- ἡ κατάστασις εἶναι ὁπωσοῦν εὐχάριστος.**

ὅπωσπερ ἐπίρρ., Ἰων. **ὅκως περ** : Ἡρ.6,120 **οἱ τάριχοι . . ἤσπαιρον ὅκως περ ἰχθύες νεάλωτοι,** Σοφ.ΑΙ.1179 **οὕτως ὅπωσπερ τόνδ᾽ ἐγὼ τέμνω πλόκον,** αὐτ.ΟΤ 1336.

ὅπως ποτέ ἐπίρρ. ὁπωσδήποτε, ἐν τοσούτῳ, ἐν τούτοις : Δημ.316 **ἀλλ᾽ ὅπως ποθ᾽ ὑπείλημμαι περὶ τούτων ἀρκεῖ μοι,** Διον.Ἁλ.Ῥωμ.1,11.

ὁπωστιοῦν ἐπίρρ. ὁπωσοῦν βλ.λ. : Θουκ.8,71 **οἱ Ἀθηναῖοι τὰ μὲν ἔνδοθεν οὐδ᾽ ὁπωστιοῦν ἐκίνησαν,** Πλάτ.Φαῖδρ.258C, αὐτ.Φαίδ.61C, αὐτ. Πολ.579Ε, αὐτ.Θεαίτ.179Β.

ὅπωτ ἐπίρρ., ἀ. ὅπως βλ.λ. : Ἐπιγρ.Αἰγοσθενιτῶν.

ὀραγγουτάγγος (ὁ) νεώτ. ζωολ. κ. **ὀραγκουτάγκος** κ. **-άνος,** δημ. **οὐρακουτάγκος** πίθηκος ἐκ τῶν ἀνθρωποειδῶν, ὁμοιάζων λίαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀ. ἄνθρωπος τῶν δασῶν.

ὁραῖος-α-ον γλωσσ. ὁ τῶν ὅρων, τῶν ὁρίων, πρβλ. ὁριαῖος : **ὁραία τεκτονική** (ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν τῇ τῶν ὁρίων χαράξει ἡ οἰκοδομή).

ὅραμα-**ατος** (τὸ) (ὁρῶ-άω) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ὁρώμενον, θέαμα, ὄψις : Ξεν. ΚΠ 3,3,66 **διά τε τὰ δεινὰ ὁράματα καὶ διὰ τὸν φόβον,** Ἀριστλ.Ψυχ.428a,1, αὐτ.ΗΝικ.1173b,18 **φαμὲν γὰρ ὁράματα καὶ ἀκούσματα εἶναι ἡδέα,** ΚΔ Ματθ.17,9 **μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ·** **2)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐν ἐκστάσει, καθ᾽ ὕπαρ ἢ καθ᾽ ὕπνον ὁρώμενον, ἐμφανιζόμενον, ἀ. ὀπτασία βλ.λ. 3) : ΠΔ Γεν.15,1 **ἐγεννήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἅβραμ ἐν ὁράματι,** Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(1),249, ΚΔ Πράξ.9,10 **καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν ὁράματι,** Πάπ., Πρόδρ.2,268 **τὴν νύκτον βλέπω ὁράματα καὶ μοιάζουν παλαμύδας,** Ἐρωτόκρ. 4,123 **δὲν ἦτον τοῦτο ὄνειρο, μὰ ᾽ν᾽ ὅραμα,** Φροσύνη, Παλαμ.Ταφ.66,15 **γερμένοι στῶν ὁραμάτων τὰ πέλαγα μέσα,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 37,6 **ἴδια τοῦ Ὀλύμπου ὁράματα κι ὄνειρα παραδείσων,** Γρυπ. Σκ.Τερρ.39,4· **3)** μτγν. ἐμφάνισις, ἐπιφάνειά τινος ἐν ὁρατῇ μορφῇ : Ἀριστείδ.Λόγ.42(6),8 **ἐν τοῖς ὁράμασι τοῦ θεοῦ** (εἰκ. ἰάμασι)· **4)** ἀντικείμενον ἢ τρόπος σκέψεως, θεωρία : Ἀριστλ.Πολιτ. 1259a,31 **τὸ ὅραμα Θάλεω·** **5)** σκέψις, ἀπόφασις ἐπὶ τῇ προόψει τινός : Δημ.1460 **ἀλλ᾽ ὅραμα τοῦτο ἐποιεῖτο ὁ δῆμος αὐτοῦ καλόν.**

ὁραματίζομαι (ὅραμα) μτγν., νεώτ. κ. δημ., ἀορ. δημ. **ὡραματίσθηκα,** ὁρῶ, βλέπω, θεῶμαι, παρατηρῶ : Ἀκύλ.ΠΔΨαλμ.10(11),4· **2)** νεώτ. βλέπω ὁράματα βλ.λ.2), ἀ. ὀπτασιάζομαι.

ὁραματισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ὁραματίζεσθαι, τὸ ἐπιφαίνεσθαι, ὅθ. **ἐμφάνισις** : Ἀκύλ.ΠΔ Ἰὼβ 4,13 **ὁραματισμοὶ νυκτός** (αἱ καθ᾽ ὕπνον ἐμφανίσεις, πάνθ᾽ ὅσα ἐναργῶς βλέπει τις κοιμώμενος)· **2)** νεώτ. ὀπτασιάζομαι βλ.λ.

ὁραματιστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. **ὁ ὁραματιζόμενος** βλ.λ.1), ὁ βλέπων ὁράματα, **φαντασίας** : Σύμμ.ΠΔ Ἡσ.56,10· **2)** νεώτ. ὁ ὀπτασιαστὴς βλ.λ.: ὁραματιστὴς **τῆς Ἑλλάδος τῶν πέντε θαλασσῶν.**

ὅραμνος (ὁ) μτγν. δ. τ. τοῦ ὀρόδαμνος βλ.λ. : Νίκ.Ἀλεξ.154, Ἀγαθί.ΑΠ 5,291,1 **ἐνθάδε μὲν χλοάουσα τεθηλότι βῶλος ὀράμνῳ φυλλάδος,** Σχόλ. Νίκ.Θηρ.92 **ἐσθλοῦ ἀβροτόνοιο δύω κομόωντας ὀράμνους,** Παῦλ.Σιλ.196 **ἀργυρέων ὀράμνων.**

ὀρανός (ὁ) αἰολ. τ. τοῦ οὐρανὸς βλ.λ.

ὀράριον (τὸ) πάπ. κ. νεώτ. ταινία, **ὀθόνιον τῆς** κεφαλῆς, καφιδρώτιον, κεφαλόδεσμος, μανδήλι : Πάπ.· **2)** μσν. κ. νεώτ. ἄμφιον **κατ᾽** ἐξοχὴν διακριτικὸν τοῦ βαθμοῦ τοῦ διακόνου, ἀποτελούμενον ἐξ ἐπιμήκους λευκῆς λωρίδος ἀναδιπλουμένης περὶ τὸν ἀριστερὸν ὦμον, ἀ. ὡράριον κ. ὡράριον.

ὅρασις-**εως** (ἡ) (ὁρῶ-άω) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ὁρῶ, τὸ βλέπειν, ἡ αἴσθησις τῆς ὄψεως, τῆς διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀντιλήψεως πάντων τῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ἀντικειμένων καὶ γεγονότων· πρβλ. Ἀριστλ.Ψυχ.426a,13 «ὅρασις λέγεται ἡ τῆς ὄψεως ἐνέργεια» : Δημάδ.3, Ἀριστλ. ΗΝικ.1174a,14, αὐτ.Ψυχ.428a,7,**-ἔχω ἀσθενῆ τὴν ὅρασιν, - τὸ αἰσθητήριον τῆς ὁράσεως** (ὁ ὀφθαλμός), **- ἔχασε-ἀνέκτησε τὴν ὅρασίν του·** **2)** Ἐπιγρ. ἡ ἰσχύς, δύναμις ἱκανότης ἐν **τῷ** ὁρᾶν· **3)** μτγν. κτ. πληθ. τὰ ὄργανα δι᾽ ὧν ἀντιλαμβανόμεθα **τῇ** βοηθείᾳ τοῦ φωτὸς τὸν ἔξω κόσμον, οἱ ὀφθαλμοί : Διόδ.Σ 2,6 **δυσχερῶς δ᾽ αὐτοῦ φέροντος, ἠπείλησεν ἐκκόφειν τὰς ὁράσεις,** Διον.Ἁλ. Ῥωμ.8,45, Πλούτ.Ἠθ.88D **ἀλλ᾽ ἔοικε καὶ τοῦ φωτὸς τὸ ἀνακλώμενον μᾶλλον ἐνοχλεῖν τὰς ἀσθενεῖς ὁράσεις·** **4)** ὁμ. μτγν. ὅραμα βλ.λ.2), ὀπτασία : ΠΔ Ἰωὴλ 2,28 **καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται·** **5)** μτγν. ἡ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις, ἡ ὄψις : ΚΔ Ἀποκ.4,3 **καὶ ὁ καθήμενος ἦν ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρδίῳ,** Πάπ. **ὁ μεταμορφούμενος ἐν ταῖς ὁράσεσι.**

ὁρατήρ-ῆρος (ὁ) ὁρατὴς βλ.λ.· Ἡσ. **ἐν λ. ὀπτήρ.**

ὁρατής (ὁ) (ὁρῶ-άω) μτγν. **ὁ** ὁρῶν, ὁ θεώμενος, ὁ ἐπισκοπῶν, ὁ ἐπόπτης : ΠΔ Ἰὼβ 34,21 **αὐτὸς γὰρ ὁρατής ἐστι ἔργων ἀνθρώπων,** Πλούτ.Νικ.19.

ὁρατίζω μτγν. διατηρῶ ἐν ὄψει, ὑπὸ τὰ ὄμματα, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν μου, ἐποπτεύω : Σευῆρ.Ἰατρ.Κλυστ.13D **οἰκείου σκοποῦ ὁρατίζει.**

ὁρατικός-ή-όν (ὁρατός) ὁ ἔχων τὴν δύναμιν τὴν ἱκανότητα τοῦ ὁρᾶν, τῆς ὁράσεως : Ἀριστλ.ΖΓ 781a,1 **τὰ ὄμματα ὁρατικὰ τῶν πόρρωθεν,** Πλούτ. Ἠθ.433D **ὀφθαλμοῦ τε γὰρ ἔχοντος τὴν ὁρατικὴν δύναμιν οὐδὲν ἄνευ φωτὸς ἔργον ἐστίν·** **2)** μτγν. ὁ διὰ τῆς ὁράσεως, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀντιλαμβανόμενος : αὐτ.436D **οὐκ ἀνῄρει τὸ κατὰ τὸν λόγον καὶ πρόνοιαν ὁρατικοὺς καὶ ἀκουστικοὺς γεγονέναι·** **3)** ὁμ. μτγν. τὸ οὐδ. **ὁρατικόν** ὡς οὐσ. ἡ αἴσθησις καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ ὁρᾶν, ἡ ὅρασις βλ.λ.2) : Ἀριστλ.ΖΓ 716a,30· **4)** ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὁ ὀφθαλμός : Βέττ.Βάλ.ἐν Κατ. Ἀστρλ.Κ 8(1),168 **ὁρατικῶν πόνοι·** **5)** ὁμ. μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ **ἀναφερόμενος** εἰς **τὴν** ὅρασιν, ὁ κατάλληλος δι᾽ αὐτήν : Διογ.Λ 8,89 **οὐ τὰ θεραπεύματα φέρεται ὁρατικά·** **6)** κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ τῆς διανοίας, ὁ κεκτημένος, ὁ πεπροικισμένος δι᾽ ἱκανότητος ἀντιλήψεως, ὁ διορατικός, ὁ προορατικός : Φίλ.2,19 ὁρατικὴ **διάνοια·** **7)** ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων εὐαισθησίαν τῶν αἰσθητηρίων καὶ **ὡς ἐκ** ταύτης εὐφυΐαν· πρβλ. Ἡσ. «γνωστικός» : **αὐτ.1,** 593,26 **πᾶς ὁ . . εὐφυΐᾳ χρώμενος ὁρατικός.**

ὁρατικότης-ητος (ἡ) (ὁρατικός) νεώτ. ἡ **δύ**ναμις τῆς ὁράσεως, ἡ ὁρατικὴ ἱκανότης.

ὁρατικῶς ἐπίρρ., μτγν. μεθ᾽ ὁρατικότητος, δι᾽ ὁρατικῆς δυνάμεως : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.7,355 **τὸ γὰρ ὁρατικοῦ πάθους ἀναδεκτικὸν ὁρατικῶς κινεῖται.**

ὁρατόμετρὸν (τὸ) νεώτ. ὄργανόν τι, μηχάνημα δι᾿ οὗ εὑρίσκεται καὶ προσδιορίζεται ἡ ὁρατότης τῆς ἀτμοσφαίρας.

ὁρατόριον (τὸ) (λατ.) νεώτ. μουσικὴ σύνθεσις θρησκευτικοῦ περιεχομένου ἀποτελουμένη ἐξ ᾠδῶν ᾀδομένων ὑπὸ χοροῦ τῇ συνοδείᾳ ὀρχήστρας καὶ χαρακτῆρα ἔχουσα συνήθως δραματικόν, ἅ. ἐκκλησιαστικὸν μελόδραμα.

ὁρατός-ή-όν (ὁρῶ-άω) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ δυνάμενος διὰ τῆς ὁράσεως νὰ γίνῃ ἀντιληπτός, ὃν δύναταί τις νὰ ἴδῃ, ἀντίθ. ἀόρατος : Ἱππ.Παραγγ. 14, Θεόκρ.7,114 **πέτρᾳ ὕπο βλεμύων, ὅθεν οὐκέτι Νεῖλος ὁρατός**, ΚΔ Κολοσσ.1,16 **τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα**, Σύμβ.Πίστεως ἄρθρ.1 **πιστεύω εἰς ἕνα θεόν.. ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων**, Παπαδ.Χριστ.Διηγ.5 **οὐδεμία γωνία οὐρανοῦ ὁρατή, οὐδεμία ἀκτὶς ἡλίου**, - **ὁρατοὶ ἀστέρες** (οἱ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ὁρώμενοι)· ‖ κ. ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ ἁπτός : Πλάτ.Τίμ.28B **ὁρατὸς γὰρ ἁπτός τέ ἐστι καὶ σῶμα ἔχων**· ‖ ὁμ. κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ νοητός : αὐτ.Πολ.509D, αὐτ.524C **τὸ μὲν νοητόν, τὸ δ᾿ ὁρατὸν ἐκαλέσαμεν.**

ὁρατότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁρατοῦ, τὸ ἔχειν τι τὴν ἰδιότητα νὰ ὁρᾶται, νὰ γίνεται ἀντιληπτὸν διὰ τῆς ὁράσεως· ‖ **ὁρατότης τῆς ἀτμοσφαίρας** ὁ βαθμὸς τῆς διαφανείας αὐτῆς· ‖ ναυτ. εἰδ. ἡ ἀπόστασις ἢ τὸ διάστημα, καθ᾿ ὃ δύο πλοῖα ἢ δύο στόλοι δύνανται νὰ γίνουν ἀμοιβαίως ὁρατά.

ὁρατῶς μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁρατόν, διὰ τῆς ὁράσεως, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν : Αἰν.Τακτ. 23,4, Πλούτ.Ἠθ.1029E, Δαμασκ.1 1,99D **αἰσθητῶς καὶ ὁρατῶς**, Νεῖλ.π.Φώτ.Βιβλ.513,34 **νεκρῶν τινων ὁρατῶς ἀναζώντων.**

ὁράτριος (ὁ) Ἐπιγρ. ἐπίθετον τοῦ Διὸς ἐν Κρήτῃ.

ὁραυγοῦμαι-έομαι (ὁρῶ-άω, αὐγή) ἐν ὄψει λαμβάνω, ἀκριβῶς ἐξετάζω, ἐπισκοπῶ : Αἶσ.π.Στοβ. 1,49,27 **συμπείθει μὲν γὰρ ὁ νόος ὁραυγούμενος.**

ὀρβικλᾶτον (τὸ) (λατ.) μτγν.κ.**ὀρβικουλᾶτον** εἶδός τι μήλου : Δίφιλ.π.Ἀθήν.3,80F, Διοσκ.1,115,4 **τὰ δὲ ἠπειρωτικὰ λεγόμενα, ῥωμαϊστὶ δὲ ἀρβικουλᾶτα εὐστόμαχα.**

ὀρβιοποιῶ-έω (ὀρόβιον) πάπ. ἑτοιμάζω σκευασίαν ὀροβίου βλ.λ.

ὀρβιοπωλεῖον (τὸ) πάπ. κατάστημα ὅπου πωλεῖται ὀρόβιον.

ὀρβιοπώλης (ὁ) πάπ. πωλητὴς ὀροβίου.

ὀρβιοπωλία (ἡ) πάπ. τὸ δικαίωμα, ἡ ἄδεια τῆς πωλήσεως ὀροβίου.

ὀρβοπώλης (ὁ) πάπ. ὀρβιοπώλης βλ.λ.

ὀργάζω κ. μσν. μαλάσσω, ζυμώνω, μαλακύνω, καθιστῶ τι ἁπαλόν, μαλακόν, ἕτοιμον ποιῶ διὰ κατεργασίας, ἀργάζω : Αἰσχ.ἀπ.451F, Σοφ.ἀπ.482 **πηλὸν ὀργάζειν χεροῖν**, αὐτ.510, αὐτ.787, Ἀριστφ. Ὄρν.839 **χάλικας παραφόρει, πηλὸν ἀποδὺς ὄργασον**· ‖ μσν. κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Εὐστ.Πον. 93,1 **οἱ τοὺς χάλικας δηλαδὴ παραφοροῦντες καὶ τὸν πηλὸν ἢ τὸν τίτανον ὀργαζόμενοι**· **2**) δεύομαι, κατεργάζομαι : Σοφ.ἀπ.25 **κλωστῆρσι χειρῶν ὀργάσας κατήνυσε σειραῖα δεσμά**· **3**) μτγν. ἐπὶ φύλλων φυτῶν, βρέχων καθιστῶ τι νωπόν, μαλακόν : Νίκ.Ἀλεξ.155 **ἐνιθρύψειας ὀράμνους ὀργάζων λίπεϊ ῥοδέῳ**· κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Ἱππ.Γυν.2, 206 **φύλλα ξηρὰ.. ἐλαίῳ ὀργάσασθαι**, Ἀρχίλ.π. Φώτ.64R, Νίκ.Θηρ.652 **καὶ τὰ μὲν ὀργάζοιο καὶ εἰν ἑνὶ τεύχεϊ μίξας**, Ἀλκίφρ.3,7 (ἀμφ.εἰκ.)· **4**) ἐν τῷ παθ. τ. ἐπὶ κηροῦ, τήκομαι, λειώνω : Πλάτ. Θεαίτ.194C **ὅταν ὁ κηρὸς μετρίως ὠργασμένος ᾖ** (ετ. διόρθ. ἐκ τοῦ Τίμ.Λεξ. κ.Σουΐδ. ἀντὶ εἰργασμ.).

ὀργαίνω ποι. ὀργίζω βλ.λ.I, κάμνω τινὰ νὰ θυμώσῃ, εἰς ὀργὴν ἐμβάλλω, γεν. κινῶ εἰς πάθος : Σοφ.ΟΤ 335 **καὶ γὰρ ἂν πέτρου φύσιν σύ γ᾿ ὀργάνειας**· **2**) ἀμτβ. ὀργίζομαι, κινοῦμαι εἰς πάθος : αὐτ.Τρ.552 **ἀλλ᾿ οὐ γάρ, ὥσπερ εἶπον, ὀργαίνειν καλὸν γυναῖκα νοῦν ἔχουσαν**· ‖ μτ. δοτ. ὀργίζομαι ἐναντίον τινός : Εὐρ.Ἀλκ.1106 **χρή, σοῦ γε μὴ μέλλοντος ὀργαίνειν ἐμοί.**

ὀργανάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ ὄργανον βλ.λ.· εἰδ. μηχανικὸν μουσικὸν ὄργανον, ἅ. ὀργανέττον.

ὀργανάριος (ὁ) γλωσσ. ὁ συριστής, ὁ φυσῶν, παίζων σύριγγα.

ὀργάνη (ἡ) Ἐπιγρ. προσωνυμία τῆς Ἀθηνᾶς· πρβλ. Ἐργάνη : Ἐπιγρ.Θάσου, Ἡσ., Φώτ.

ὀργανέττο(ν) (τὸ) (ἰταλ.) νεώτ. κ. δημ. μικρὸν ὄργανον, εἰδ. μουσικόν, αὐτόματον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὄργανον, περιφερόμενον ὑπὸ πλανοδίου μουσικοῦ, ἅ. ὀργανάκι· **2**) μτ. μειωτικῆς σημ. ἐπὶ παντὸς ἀτόμου ὁμιλοῦντος, γράφοντος, ἐνεργοῦντος κατ᾿ ἐπίφασιν αὐτοβούλως χάριν ἑτέρου ἐπὶ ἀμοιβῇ ἢ ἐπ᾿ ἄλλῳ τινί, ἅ. πουλημένος, ἀγορασμένος : **τὰ ὀργανέττα τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἶχαν ἀφηνιάσει** (ἐπὶ τῶν ἀντιπολιτευομένων ἐφημερίδων), -**εἶναι ὀργανέττο τῆς φαυλοκρατίας.**

ὀργανίδιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄργανον βλ.λ., μικρὸν ὄργανον· συχν. ἐν εἰδ. ζῳολ. σημ. ἕκαστον τῶν διακεκριμένων μερῶν τοῦ σώματος τῶν μονοκυττάρων ὀργανισμῶν.

ὀργανίζω νεώτ., μτχ. παθ. παρακ. **ὠργανισμένος**, ὀργανῶ βλ.λ. : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.34 **ὡς μικρὸς στολίσκος τελείως ὠργανισμένος.**

ὀργανικός-ή-ό(ν) (ὄργανον) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν χρήσει ὤν, ὁ χρησιμεύων ὡς ὄργανον, ἰδ. ἐπὶ τῶν διαφόρων μερῶν καὶ μελῶν τοῦ σώματος : Ἀριστλ.ΖΜ 646b,26, αὐτ.ΖΓ 742b,10· **2**) ὁ ἐξ ὀργάνων ἀποτελούμενος, συνιστάμενος, συγκείμενος : αὐτ.ΗΝικ.1110a,16 **λεκτέον τὰ μέρη πρῶτον μὲν τὰ ὀργανικά**, αὐτ.ΖΜ 661b,29, αὐτ.ΖΓ 739b,14· ‖ νεώτ. ὁ ἐμπεριέχων ὄργανα, ὁ ἔμβιος, ἅ. ἐνόργανος : **ἡ ὀργανικὴ ὑφὴ τῶν ζῴων καὶ φυτῶν**· **3**) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ζῶντα ὀργανισμόν, ὁ παρουσιάζων ἰδιότητας ὀργανισμοῦ εὑρισκομένου ἐν ζωῇ : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 27 **ἔμεινε σὰν ὀργανικὴ ὕπαρξη μακρᾶς ζωῆς**, - **ὀργανικὰ σώματα**· **4**) ὁμ. νεώτ. ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν ὑφὴν τῶν ὀργάνων ἢ τὸν ὀργανισμόν : **ὀργανικὴ νόσος** (ἡ προελθοῦσα ἐκ βλάβης ὀργάνου τινὸς καὶ οὐχὶ ἐξ ἁπλῆς τινος διαταραχῆς) -**λειτουργία** (ἡ λειτουργία τῆς θρέψεως τοῦ ὀργανισμοῦ) - **ἀνάγκη** (πᾶν ὅ,τι θεωρεῖται ἀναγκαῖον διὰ τὸν ὀργανισμόν) - **ἀλλοίωσις ἢ βλάβη** (βλάβη, ἀλλοίωσις ὀργάνου τινὸς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος)· **5**) νεώτ. νομ. ὁ ἀναγόμενος ἢ ἀνήκων εἰς τοὺς θεμελιώδεις νόμους τῆς πολιτείας, εἰς τὸν συνταγματικὸν χάρτην, ἐν γένει εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ κράτους : **ὀργανικὸς νόμος** (ὁ καθορίζων τὰ τῆς ὀργανώσεως κρατικῆς τινος ὑπηρεσίας)· ‖ **ὀργανικὴ θέσις** ἡ ὑπὸ ὀργανικοῦ νόμου καθοριζομένη ἔν τινι ὑπηρεσίᾳ, ὑπούργημα, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ λειτουργήσῃ κανονικῶς ὑπηρεσία· **6**) νεώτ. χημ. ὁ ἐξ ἑνώσεων ἄνθρακος συγκείμενος : **ὀργανικαὶ οὐσίαι** (αἱ προερχόμεναι ἐκ ζῴων ἢ φυτῶν τινων, αἱ ἐξ ἑνώσεων τοῦ ἄνθρακος ἀποτελούμεναι)· ‖ **ὀργανικὴ χημεία** τὸ μέρος τῆς χημείας τὸ ἐξετάζον τὰς ζωϊκάς, φυτικὰς καὶ ἐκ συνθέσεως χημικὰς οὐσίας, ὧν κύριον συστατικὸν εἶναι ὁ ἄνθραξ, ἀντίθ. ἀνόργανος χημεία· **7**) μτγν. φιλοσ. ὁ συγκεκροτημένος εἰς σύνολον αὐτοτελές, οὗ τὰ μέρη σχετίζονται πρὸς τὸ ὅλον, ὡς τὰ ὄργανα τοῦ σώματος πρὸς τὸν ὀργανισμόν· ὅθ. ὁ λογικῶς συγκεκροτημένος, ὁ ἔλλογος, ὁ λογικός : Ἠλ.Πορφ.115,17· **8**) ὁ δι᾿ ὀργάνων, διὰ πράξεως τελούμενος, γινόμενος· ὅθ. ὁ πρακτικός, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ λογικὸς (ὁ κατὰ θεωρίαν, ὁ θεωρη-

τικός) : Πλούτ.Ἠθ.657F, Ἐπιγρ. **ἐποιεῖτο ἀκροάσεις λογικάς τε καὶ ὀργανικάς**· || νεώτ. **ὀργανικὴ μουσικὴ** (ἡ δι' ὀργάνων ἐκτελουμένη, κτ.ἀντίθ. πρὸς τὴν φωνητικήν)· **9**) ὁ ἀνήκων εἰς τὰς λειτουργίας τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ : Ἀριστλ.Πολιτ. 1259b,23 **ἀρετή τις δούλου παρὰ τὰς ὀργανικὰς καὶ διακονικὰς ἄλλη τιμιωτέρα τούτων**· **10**) μτγν. ὁ δι' ὀργάνου κατασκευαζόμενος : Διόδ.Σ 17,43, Πλούτ.Μάρκ.14 **πολλὰ τῶν γραφομένων ἀναγκαῖον εἰς ὀργανικὰς ἐξῆγον . . κατασκευάς**, Ὀνήσανδρ.42,3· || τὸ θηλ. **ὀργανική** (τέχνη) ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τῆς διὰ χρήσεως ὀργάνων κατασκευῆς τινος : Πλούτ.Μάρκ.14 **τὴν . . περιβόητον ὀργανικὴν ἤρξαντο . . κινεῖν οἱ περὶ Εὔδοξον**· **11**) τὸ ἀρσ. **ὀργανικός** ὡς οὐσ. ὁ χειρουργὸς βλ.λ. : Πάπ. **τῶν ὀργανικῶν οἱ διασημότεροι**· **12**) νεώτ. γραμμ. τὸ θηλ. **ὀργανική** (πτῶσις) ὡς οὐσ. μία τῶν ὀκτὼ πτώσεων τῆς Ἰαπετικῆς γλώσσης (ἔχουσα κατάληξιν -φι), δηλοῦσα κυρίως τὸ ὄργανον κ. γεν. τὸν τρόπον δι' οὗ ἐγίνετό τι· **13**) τὸ οὐδ. κτ. συγκρ. βαθμ. ὡς ἐπίρρ. : Ἀριστλ.Ψυχ.433b,21 **τὸ κινοῦν ὀργανικώτερον**, Σιμπλίκ.Οὐρ.504,3.

ὀργανικῶς ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὰ ὄργανα ἢ τὸν ὀργανισμόν, τὴν λειτουργίαν τῶν ὀργάνων : Ἀριστλ.ἨΝικ.1099b,28 (ἀγαθὰ) **σύνεργα καὶ χρήσιμα ὀργανικῶς**, - **ὀργανικῶς ἡ πορεία τῆς νόσου εἶναι καλή**· **2**) μτγν. δι' ὀργάνων : Ἀρχιμ.515,99· **3**) γραμμ. ἀντὶ ὀργανικῆς πτώσεως : Ἀν.Βάχμ.2,294,13 **μετὰ τὴν αἰτιατικὴν τίθεται δοτικὴ ὀργανικῶς**.

ὀργάνιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὄργανον βλ.λ.5) : Μελέαγρ.ΑΠ 5,190 **κώμων σύμπλανον ὀργάνιον**· **2**) κ. ἐπὶ τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος : Μᾶρκ.Αὐρ. 10,38 **ὀργάνια . . περιπεπλασμένα**.

ὀργανισμός (ὁ) (ὀργανίζω) νεώτ. κ. δημ. ὀργανικὴ ὑφὴ ἢ σύνθεσις, ὀργάνωσις· δθ. σύνολον σχετικῶν μερῶν ἴδιον καὶ αὐτοτελὲς ἀποτελοῦν συγκρότημα, σύνολον ὀργάνων συναφῶν πρὸς ἄλληλα, δι' ὧν τελεῖται ἡ λειτουργία τῆς ζωῆς τῶν ἐνοργάνων ὄντων . **ἔχετε ἀδύνατον ὀργανισμόν**, - **ἡ διάσωσίς του ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀντοχῆς τοῦ ὀργανισμοῦ του**, - **ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμός**· **2**) συνεκδ. τὸ ἐνόργανον, τὸ ἔμβιον ὂν : **μονοκύτταροι - θαλάσσιοι ὀργανισμοί** (τὰ ἐν τῇ θαλάσσῃ βιοῦντα ζῶα καὶ φυτά)· **3**) μτφ. τὸ σύνολον τῶν διατάξεων τῶν ρυθμιζουσῶν τὴν λειτουργίαν ἔργου ἢ ὑπηρεσίας τινός : **ὀργανισμὸς τῆς Ἐκκλησίας - τοῦ Στρατοῦ - τῶν ὑπουργείων**· **4**) συγκεκροτημένη τις ὑπηρεσία πρὸς ἐπιτέλεσιν ἔργου τινός : **αὐτόνομος καπνικὸς ὀργανισμός** (αὐτοτελῶς συγκεκροτημένη ὑπηρεσία πρὸς προστασίαν τοῦ καπνοῦ), - **αὐτόνομος σταφιδικὸς ὀργανισμός**, - **λιμενικὸς ὀργανισμός**.

ὀργανιστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. μηχανικὸς ὑδραυλικῆς δεξαμενῆς : Πάπ.· **2**) ὁ παίζων μουσικὸν ὄργανον, ὀργανοπαίκτης : Ὀλυμπιόδ.Ἀλκ.202C· || νεώτ. εἰδ. μουσικὸς παίζων ἐκκλησιαστικὸν ὄργανον, ὅ. ὀργανοκρούστης· **3**) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν ἐκ τῶν ταναγριδῶν.

ὀργανιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὀργανωτικὸς βλ.λ.

ὀργάνιστρον (τὸ) νεώτ. ἔγχορδον μουσικὸν ὄργανον τοῦ μεσαίωνος, ὅ. βιέλλα.

ὀργανίτης (ὁ) πάπ. μηχανουργός.

ὀργανογένεια (ἡ) νεώτ. βιολ. κ. **ὀργανογένεσις -εως** ἀρχικὴ καταβολή, γένεσις καὶ διάπλασις τῶν διαφόρων ὀργάνων ζῴου ἢ φυτοῦ.

ὀργανογενετικός-ή-όν νεώτ. βιολ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανογένειαν ἢ τὴν ὀργανογένεσιν.

ὀργανογενής-οῦς-ές νεώτ. ὀρυκτολ. ἐπὶ ἱζηματογενῶν πετρωμάτων, ὁ προερχόμενος ἐξ ὀργανικῶν ὄντων ἤτοι φυτῶν ἢ ζῴων.

ὀργανογόνος-ον νεώτ. ἐπὶ τῶν χημ. στοιχείων ἄνθρακος, ὑδρογόνου, ὀξυγόνου καὶ ἀζώτου, ὁ παράγων ὀργανικὰς ἑνώσεις.

ὀργανογραφία (ἡ) νεώτ. περιγραφὴ τῶν ὀργάνων ζῴων ἢ φυτῶν, ὅ. ὀργανολογία.

ὀργανογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανογραφίαν, ὅ. ὀργανολογικός.

ὀργανογραφισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. μέθοδος προσδιορισμοῦ τῆς περιμέτρου τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων τοῦ σώματος διὰ γραμμῶν χαρασσομένων ἐπὶ τοῦ δέρματος συμφώνως πρὸς τὰς ἐκ τῆς ἐπικρούσεως καὶ ἀκροάσεως ὑποδείξεις.

ὀργανογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀργανογραφίαν ἀσχολούμενος, ὅ. ὀργανολόγος.

ὀργανοδυναμική (ἡ) νεώτ. ἰατρ. σπουδὴ καὶ περιγραφὴ τῆς λειτουργίας καὶ δυναμικότητος τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος.

ὀργανοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πρὸς ὄργανον ὁμοιάζων· || ὁ ἔχων σχῆμα, σύνθεσιν, χαρακτῆρας ὀργανικοῦ ὄντος.

ὀργανοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀποθεραπεία.

ὀργανοθεσία (ἡ) μτγν. ἡ τοποθέτησις τῶν ὀργάνων βλ.λ.14) : Βέττ.Βάλ.150,23 **κανονικαὶ ὀργ-**.

ὀργανοθετῶ-έω μτγν. τοποθετῶ, τακτοποιῶ, θέτω εἰς τὸ ὄργανον βλ.λ.14)· ἐν χρ. μ. τὸ παθ. : Βέττ.Βάλ.295,24.

ὀργανοκρούστης (ὁ) νεώτ. ὀργανιστὴς βλ.λ.2).

ὀργανοληπτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὑπὸ αἰσθητηρίου ὀργάνου ἢ γεν. ὑπὸ τῶν αἰσθητηρίων λαμβανόμενος, δθ. ὁ προκαλῶν εἰς τὰ αἰσθητήρια ὄργανα ἐρεθισμόν.

ὀργανολογία (ἡ) νεώτ. ὅ. ὀργανογραφία βλ.λ.

ὀργανολογικός-ή-όν νεώτ. ὅ. ὀργανογραφικὸς βλ.λ.

ὀργανολόγος (ὁ) νεώτ. ὅ. ὀργανογράφος βλ.λ.

ὀργανομεταλλικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ χημικῶν ἑνώσεων, ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀργανικῶν ριζῶν μετὰ μετάλλου, ὅ. μεταλλοργανικός.

ὄργανο(ν) (τὸ) (ἔργον, ἔρδω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. πᾶν φυσικὸν ἢ τεχνητὸν μέσον χρησιμεῦον πρὸς παραγωγὴν ἔργου τινός, ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐργαζόμεθα ἢ κατασκευάζομέν τι, δημ. σύνεργο : Σοφ.Τρ.905 **κλαῖε δ' ὀργάνων ὅτου ψαύσειεν, οἷς ἐχρῆτο δειλαία πάρος**, Εὐρ.Βάκχ.1208, αὐτ.Ἴων 1030, Πλάτ.Πολ.374D **καὶ ἀσπίδα μὲν λαβὼν ἤ τι ἄλλο τῶν πολεμικῶν ὅπλων καὶ ὀργάνων**, αὐτ. Νόμ.956A, αὐτ.Πολιτ.298D **τὰ ναυτικὰ ὄργανα** (τὰ ἐξάρτια, τὰ ἄρμεναι), αὐτ.Πολ.370D **ὄργανα, ὅσα περὶ γεωργίαν**, Κτησ.ἀπ.81, Αἰσχίν.1,59· || φρ. **ὄργανα χρόνων ἢ χρόνου** οἱ ἀστέρες : Πλάτ.Τίμ. 41E, αὐτ.42D **τοὺς δ' εἰς τἆλλα ὅσα ὄργανα χρόνου**· **2**) κ. νεώτ. μέρος ἴδιον ἐνοργάνου σώματος, ζῴου ἢ φυτοῦ ἐπιτελοῦν ἰδίαν λειτουργίαν, ἀναγκαίαν διὰ τὴν ζωήν : Ἀριστλ.ΖΜ 642a,11, αὐτ. 645b,14, αὐτ.ΖΓ 716a,24, Φιλόδ.Μουσ.71, αὐτ.96K, Γαλ.10,47· || **τὰ πορευτικὰ ὄργανα τὰ ὄργανα**, δι' ὧν πορεύεται, κινεῖται τὰ σῶμα : Ἀριστλ.ΖΓ 732a,28· || **ὄργανα πρὸς ἐργασίαν τῆς τροφῆς** τὸ πεπτικὸν σύστημα : αὐτ.788b,24· || **τὸ ὄργανον τὸ περὶ τὴν ἀναπνοήν**, νεώτ. **ἀναπνευστικὰ ὄργανα** (τὸ ἀναπνευστικὸν σύστημα) : αὐτ.ΖΜ 664a,29· || **τὰ πρὸς ὀχείαν ὄργανα**, νεώτ. **ὄργανα**, τὰ δι' ὧν ἐπιτελεῖται ἡ ἀναπαραγωγή : αὐτ.ΖΙ 500a,15 **περὶ τὰ ὄργανα τὸ χρήσιμα πρὸς τὴν ὀχείαν**· || **ὄργανον ὀργάνων** ἢ **πρὸ ὀργάνων** ἡ χείρ : αὐτ.Ψυχ.432a,2, αὐτ.ΖΜ 687a,21· **3**) εἰδ. αἰσθητήριον, τὸ μέσον δι' οὗ ἀντιλαμβάνεταί τις : Πλάτ.508B **τὰ περὶ τὰς αἰσθήσεις ὄργανα**, αὐτ. 518C **τὸ ὄργανον, ᾧ καταμανθάνει ἕκαστος**, αὐτ. Φαῖδρ.250B **δι' ἀμυδρῶν ὀργάνων θεᾶσθαί τι**, Ἐπίκ.Φυσ.11,6,7· **4**) χειρουργικὸν ἐργαλεῖον : Ἱππ.Κατ' Ἰητρ.2, Ξεν.ΚΠ 5,3,47 **ὁ ἰατρὸς δὲ οἶδε**

καὶ τῶν ὀργάνων καὶ τῶν φαρμάκων, οἷς χρῆται, **πάντων τὰ ὀνόματα,** Πλάτ.Πολιτ.298C· **5)** κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κτ. πληθ. **τ' ἄργανα** πᾶν εἶδος τεχνητοῦ κατασκευάσματος, δι' οὗ ἐκτελεῖται μουσική τις σύνθεσις ἢ συνοδεύεται ᾆσμα : Σιμων.31, Αἰσχ.άπ.57,1 (ἐσφ.ἀνάγν.), Πλάτ.Συμπ.215C **ὁ μὲν** [Μαρσύας] **δι' ὀργάνων ἐκήλει ἀνθρώπους,** αὐτ. Πολιτ.268B, αὐτ.Πολ.399C, Φιλόδ.Μουσ.98K **μετ' ᾠδῆς καί τινων ὀργάνων,** 'Αθήν.4,183F **τρίγωνον καλούμενον ὄργανον,** Θεοφάν.'Ομ.4 **ἐξῆλθεν ἡ βασίλισσα Εἰρήνη.. ἐπιφερομένη ὄργανα καὶ μουσικά,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.89,9 **θρηνοῦνε τὰ ὄργανα βραχνά·** ‖ μσν. κ.μτφ. : Μηναῖ.ΙΙ,14 'Εσπερ. **ὄργανον κρουόμενον ταῖς θεϊκαῖς ἐπινοίαις ἐχρημάτισας·** ‖ νεώτ. μεγάλη τεχνητὴ συσκευὴ μετ' αὐλῶν καὶ πλήκτρων ἐν χρήσει ἐν τοῖς ναοῖς τῆς Δύσεως διὰ τὴν ἐνόργανον μουσικὴν τῆς λατρείας τῆς χριστιανικῆς θρησκείας· **6)** ὁμ. νεώτ. μτφ. ἡ φωνὴ ἀοιδοῦ ἢ ψάλτου : **ἔχει λαμπρὸν ὄργανον· 7)** ὁμ. νεώτ. μηχάνημα ἢ σκεῦος, δι' οὗ ἐκτελοῦνται πειράματα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἢ παρατηρήσεις : **τὸ τηλεσκόπιον εἶναι τὸ κύριον ὄργανον τῆς ἀστρονομίας· 8)** νεώτ. ὅπλον βλ.λ. : Κάλβ.'Ωδ.2,21,1 **τὴν λάμψιν τῶν ὀργάνων ἀρειμάνιον ἴδε· 9)** τὸ πρὸς ἐπεξεργασίαν ὑλικόν : Πλάτ.Νόμ.678D **ὄργανον ἐν ὄρεσι** (ἡ ξυλική)· **10)** πᾶν τὸ παραχθὲν ἢ ποιηθὲν ἔργον, προϊόν : Σοφ.άπ.398,5 **ξουθοῦ μελίσσης κηρόπλαστον ὄργανον** (ἐπὶ τοῦ μέλιτος), Εὐρ.Φοίν.115 **λαϊνέοισιν 'Αμφίονος ὀργάνοις** (ἐπὶ τῶν τειχῶν τῶν Θηβῶν)· **11)** μετων. πρόσωπον χρησιμοποιούμενον ὡς μέσον πρὸς ἐπιτέλεσίν τινος : Σοφ.ΑΪ.380 **ἁπάντων ἀεὶ κακῶν ὄργανον·** ‖ νεώτ. τὸ πρόσωπον, δι' οὗ πραγματοποιεῖ τις τὸ ποθούμενον : **τοῦ ἐχρησίμευε ὡς ὄργανον ἐκδικήσεως - ὄργανον ἡδονῆς** (ἡ γυνὴ καὶ ἰδ. ἡ ἐμπορευομένη τὸν ἔρωτα)· ‖ **εἶναι ὄργανον τῆς 'Αγγλίας** (ὑποστηρίζει τὰ συμφέροντα αὐτῆς ἐν τῇ ἰδίᾳ του πατρίδι), **- εἶναι ὄργανον τῆς γυναικός του** (ἄγεται καὶ φέρεται ὑπ' αὐτῆς στερούμενος αὐτοβουλίας)· ‖ **μίσθαρνα ὄργανα** ἄτομα χρησιμοποιούμενα ἐπὶ πληρωμῇ εἰς ἐξυπηρέτησιν ἔργου ἢ ἰδέας τινός· ‖ **ὁμ.** νεώτ. πᾶν ὅ,τι χρησιμεύει ὡς μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος : **τὸ βιβλίον εἶναι ὄργανον τῆς σκέψεως, - ἡ ἐφημερὶς εἶναι ὄργανον τῶν λαϊκῶν μαζῶν· 12)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. πρόσωπον ἀποτελοῦν μέλος ὀργανώσεως, δι' οὗ ἐνεργεῖται ὡρισμένη ὑπηρεσία δημοσίας τάξεως : **τὰ ὄργανα τοῦ νόμου εἶναι ὁ δικαστὴς καὶ ὁ χωροφύλαξ, - τὰ ὄργανα τῆς τάξεως** (οἱ ἀστυνομικοί) **- τῆς δικαιοσύνης** (οἱ δικασταί)· **13)** μτφ. ἐπὶ τῆς λογικῆς, ὡς ἀποτελούσης ὄργανον τῆς φιλοσοφίας : 'Αλέξ.'Αφρ.Τοπ.74,29 **ἡ λογικὴ πραγματεία ὀργάνου χώραν ἔχει ἐν φιλοσοφίᾳ,** Σχόλ.Διον.Θρ.161Η **πᾶσα τεχνικὴ διδασκαλία ὑπὸ τὸ λογικὸν ὄργανον ἀνάγεται·** ‖ τίτλος γενικὸς συλλογῆς τῶν λογικῶν συγγραμμάτων τοῦ 'Αριστλ., περιλαμβανούσης τὰς κατηγορίας, τὰ ἀναλυτικά, τὰ τοπικὰ μετὰ τοῦ σοφιστικοῦ ἐλέγχου· ‖ νεώτ. **ὄργανον νέον** ὀνομασία τῆς μεθοδολογίας τοῦ Βάκωνος· ‖ **ὄργανον** ὀνομασία ὑπὸ Καντίου τοῦ συνόλου τῶν ἀρχῶν, αἵτινες πορίζουσι καθαρὰς ἐκ τῶν προτέρων γνώσεις· **14)** μτγν. μέσον ἢ πίναξ ὑπολογισμοῦ : Βέττ.Βάλ. 20,12 **εἰσῆλθον εἰς τὸ προκείμενον ὄργανον· 15)** μτγν. **ὄργανον ὀχλούνιον** τὸ φυτὸν ἠρύγγιον βλ.λ : ΨΔιοσκ.3,21.

ὀργανοπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις ὀργάνου τινὸς τοῦ σώματος.

ὀργανοπαίκτης (ὁ) νεώτ. ὁ παίζων μουσικόν τι ὄργανον καὶ ἰδ. ὁ πλανόδιος μουσικὸς ὁ περιφέρων τὸ ὀργανέττον.

ὀργανοπαράσιτον (τὸ) νεώτ. παθογόνον πρωτόζωον ζῶν ἐν κοιλότητι ὀργάνου τινός.

ὀργανοπήκτωρ-ορος (ὁ,ἡ) μτγν. ὀργανοποιὸς βλ.λ. : Μαν.4,439.

ὀργανοπλασ(τ)ία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ μεθοδικῆς καὶ καταλλήλου ἀσκήσεως ἀνάπτυξις ὀργάνου τινὸς τοῦ σώματος, ἢ μετάπλασις τοῦ σχήματος αὐτοῦ ἢ καὶ ἀνάπλασις ἀτροφικοῦ.

ὀργανοπλαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ συντελῶν εἰς διάπλασιν ἢ ἀνάπλασιν ἢ ἀνάπτυξιν τῶν ὀργάνων.

ὀργανοποιεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐργοστάσιον ἢ κατάστημα τοῦ ὀργανοποιοῦ βλ.λ., κατάστημα ἔνθα κατασκευάζονται μουσικὰ ὄργανα.

ὀργανοποιητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἱκανὸς ἢ κατάλληλος εἰς τὴν κατασκευὴν ὀργάνων· ‖ ὀργανοπλαστικὸς βλ.λ.

ὀργανοποιΐα (ἡ) κ. νεώτ. κατασκευὴ ὀργάνων, ἐργαλείων ἢ μηχανῶν : Τίμ.Λοκρ.101Ε, Φίλ.Ι,29, αὐτ.2,94 **γλῶττα καὶ στόμα καὶ ἡ ἄλλη πᾶσα φωνῆς ὀργανοποιΐα·** ‖ κατασκευὴ εἴδους τινὸς πολεμικῶν συσκευῶν ἢ μηχανημάτων : 'Ηλιόδ. π.'Ορειβ.44,23,43, αὐτ.49,20,8, αὐτ.49,22,15· **2)** μτγν. κατασκευή, σχηματισμὸς ἀνατομικοῦ τινος ὀργάνου : Πορφ.'Εμβρ.13,4· **3)** νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ὀργανοποιοῦ βλ.λ. κατασκευὴ μουσικῶν ὀργάνων.

ὀργανοποιϊκός-ή-όν μτγν. ὁ κατάλληλος εἰς τὴν κατασκευὴν ὀργάνων ἢ ἐργαλείων, ἰδ. πολεμικῶν μηχανῶν, ἐν χρ. μ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀργανοποιϊκὰ** ὡς οὐσ. κατασκευή, βιομηχανία πολεμικῶν μηχανημάτων : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.49,6.

ὀργανοποιός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατασκευάζων ὄργανα ἢ μηχανάς : Διόδ.Σ 17,43, Πτολ.Τετράβ.180, 'Επιγρ.· **2)** νεώτ. ὁ κατασκευαστὴς μουσικῶν ὀργάνων.

ὀργανοποιῶ-έω μτγν. ἐφοδιάζω δι' ὀργάνων : Συριαν.Μεταφ.186,10.

ὀργάνος-η-ον ποι. ὁ ἐργαζόμενος, ὁ κατεργαζόμενος, ὁ πλάττων, ὁ κατασκευάζων τι : Εὐρ. 'Ανδρ.1014 **τίνος εἵνεκ' ἄτιμον ὀργάναν χέρα τεκτοσύνας 'Ενυαλίῳ, προσθέντες τάλαιναν.. μεθεῖτε Τροίαν ;· 2)** τὸ θηλ. ὡς κύρ. ὄν. βλ.λ.

ὀργανοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁ καθορισμός, προσδιορισμὸς τῆς καταστάσεως τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων τοῦ σώματος τῇ χρήσει διαφόρων μέσων· **2)** ἡ ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν ὀργάνων διάγνωσις τῆς νοοτροπίας τοῦ ἀτόμου.

ὀργανοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανοσκοπίαν βλ.λ.· ‖ ἐπίρρ. **-ῶς.**

ὀργανοτακτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανοταξίαν βλ.λ.

ὀργανοταξία (ἡ) νεώτ. βιολ. κατάταξις τῶν διαφόρων ζῴων καὶ φυτῶν συμφώνως πρὸς τὰ ὄργανα ἢ τὴν φύσιν τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν.

ὀργανοφυσιολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς φυσιολογίας διερευνῶν τὰς φυσιολογικὰς λειτουργίας τῶν διαφόρων ὀργάνων ζῴων καὶ φυτῶν.

ὀργανοφυσιολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανοφυσιολογίαν.

ὀργαντίνα (ἡ) δημ. κ. **ὀργκαντίνα** λεπτὸν καὶ διαφανὲς βαμβακερὸν ὕφασμα κατὰ ποιότητα προσεγγίζον τὴν μουσελίναν.

ὀργανῶ-όω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ὀργανώνω,** ἀόρ. **ὠργάνωσα,** παθ. **ὀργανοῦμαι,** δημ. **ὀργανώνομαι,** παρατ. **ὠργανούμην,** παθ. ἀόρ. **ὠργανώθην,** δημ. **ὠργανώθηκα,** ἀπαρφ. παθ. παρακ. **ὠργανῶσθαι,** μτχ. **ὠργανωμένος,** ἐφοδιάζω διὰ τῶν ἀναγκαίων μέσων καὶ ὀργάνων τι, παρέχω, δίδω ὀργάνωσιν εἴς τι : Διόφ.'Αριθμ.Ι **ὀργανῶσαι τὴν μέθοδον·** ‖ ἰδ. ἐν τῷ μέσ. κ. παθ. τ. λαμβάνω, ἐφοδιάζομαι διὰ τῶν ἀναγκαίων μέσων καὶ ὀργάνων, ὑφίσταμαι τὴν ἀναγκαίαν ὀργάνωσιν : Σεξτ.'Εμπ.Μαθ.7,126 **αἰσθήσει καὶ λόγῳ δοκεῖ**

ὠργανῶσθαι ὁ ἄνθρωπος **πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας γνῶσιν,** Πορφ.'Αποχ.3,8· **2)** Ἐπιγρ. κατασκευάζω· **3)** νεώτ. τακτοποιῶ τὰ συστατικὰ μέρη μιᾶς ὀργανώσεως οὕτως, ὥστε νὰ λειτουργῶσιν ἁρμονικῶς καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὅλον, συστηματοποιῶ, διοργανῶ : **ὀργανῶ τὸν στρατόν - ὠργάνωσε τὴν ἀεροπορίαν - συλλαλητήριον - τὰ δικαστήρια - τὴν παραγωγήν·** **4)** ρηματ. π. ὀργάνωσις, ὀργανωτής, ὀργανώτρια.

ὀργανωνυμία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ καταλλήλων ὅρων ὀνομασία τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος.

ὀργανωνυμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανωνυμίαν βλ.λ.

ὀργανώσιμος-ον νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ ὑποστῇ ὀργάνωσιν, ὁ δεκτικὸς ὀργανώσεως.

ὀργάνωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ὀργάνωση,** ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀργανῶ βλ.λ., ἡ τῶν ἀναγκαίων ὀργάνων προμήθεια, ἡ μετὰ σκοποῦ διευθέτησις, κατάλληλος διάταξις καὶ καταρτισμὸς τῶν μερῶν συνόλου τινὸς πρὸς εὔρυθμον, κανονικὴν καὶ ἀποτελεσματικὴν λειτουργίαν : Πορφ.'Αποχ.3,7, **- ὀργάνωσις τοῦ στρατοῦ - τῆς διοικήσεως - τοῦ συλλόγου - τῆς παραγωγῆς - συλλαλητηρίου·** **2)** νεώτ. ἡ κατάστασις τοῦ ὠργανωμένου ὄντος ἢ συστήματος· **3)** ὁμ. νεώτ. συνεκδ. αὐτὸ τοῦτο τὸ ὠργανωμένον ὅλον, σύνολον : **τῆς ἑορτῆς μετέχουν καὶ ἅπασαι αἱ ὀργανώσεις τῆς πόλεως, - φιλανθρωπικὴ ὀργάνωσις.**

ὀργανωτής (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **ὀργανώτρια,** ὁ ὀργανῶν τι, ὁ εἰς ὃν ἔχει ἀνατεθῇ ἡ ὀργάνωσις ὑπηρεσίας τινὸς ἢ ἔργου, ὁ. διοργανωτής : **εἰς ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα ἀνεδείχθη τέλειος ὀργανωτὴς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, - οἱ Γάλλοι ὀργανωταὶ τοῦ στρατοῦ.**

ὀργανωτικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργάνωσιν, ὁ κατάλληλος, ὁ ἱκανὸς νὰ ὀργανώσῃ τι : **ὀργανωτικὸς ἄνθρωπος,- ὀργανωτικὸν πνεῦμα - μυαλό·** || ἐπίρρ.**-ῶς.**

ὀργάς-άδος (ἡ) (ἐνν.γῆ) γῆ εὐχερῶς ἀροτριουμένη, καλῶς ἀρδευομένη, ὅθ. εὔφορος, εὔγειος, λιπαρὸς καὶ ἀκμαῖος ἀγρός, λειμών, τόπος δασώδης καὶ μετὰ καλλιεργησίμων γαιῶν· Ἑλλάδ. «ὀργὰς μὲν κοινῶς πᾶσα ἡ γῆ, ὅπη ἐπιτηδεία πρὸς καρπῶν γονάς» : Εὐρ.Βάκχ.340, αὐτ.445 **φροῦδαί γ' ἐκεῖναι λελυμέναι πρὸς ὀργάδας σκιρτῶσι Βρόμιον ἀνακαλούμεναι θεόν,** αὐτ.'Ηλ.1162, Ξεν.Κυν. 9,2 **κατασκέψασθαι δὲ πρότερον προελθόντα εἰς τὰς ὀργάδας,** 'Αγαθ.ΑΠ 6,41, Ὕμν.'Ισ. **ἐν** Not. Arch.4,212 **ὑπ' ὀργάδα τὰν 'Αχέροντος·** || μέρος γῆς εὔφορον καὶ καρποφόρον ἀφιερωμένον εἰς τοὺς θεούς, περιλαμβάνον δὲ λειμῶνας, ἀγροὺς καὶ ἄλση, πρβλ. τέμενος· εἰδ. **ὀργὰς ἢ ἱερὰ ὀργὰς** χῶρος τοιοῦτος μεταξὺ 'Αθηνῶν καὶ Μεγάρων ἀφιερωμένος εἰς τὴν Δήμητρα καὶ Περσεφόνην· πρβλ. Ἑλλάδ. «ἰδίᾳ δὲ ὀργάδα ἐκάλουν οἱ 'Αθηναῖοι τὴν ταῖν θεαῖν ἀνειμένην τῆς 'Αττικῆς μεταξὺ καὶ τῆς Μεγαρίδος» : Δημ.175 **οἷον ὁ πρὸς τοὺς καταράτους Μεγαρέας ἐψηφίσασθ' ἀποτεμνομένους τὴν ὀργάδα, ἐξιέναι,** Καλλ.άπ.35P, Πλούτ.Περ.30, Παυσ.3,4,2 **ἄλλα τε ἐδῄωσε τῆς χώρας καὶ τῆς καλουμένης ὀργάδος θεῶν τε τῶν ἐν 'Ελευσῖνι ἱερᾶς·** **2)** μσν. ἐν μτφ. χρ. ὡς ἐπίθ.ἐπὶ γυναικῶν εἰς ἡλικίαν γάμου οὐσῶν καὶ πρὸς γονὴν ἐπιτηδείων : Νικ.Χων.Χρον.252 **θυγατέρες εἰς λέχος ὀργάδες.**

ὀργασμός (ὁ) (ὀργάζω) σχόλ. κ. νεώτ. μαλαγμός, φύρσις : Σχόλ.'Ιππ.Χυμ.3· **2)** νεώτ. τὸ ὀργᾶν βλ.λ., σφρῖγος, σφοδρὰ καὶ ἀκατάσχετος φυσιολογικὴ διέγερσις, ἰδ. τῆς γενετησίου ὁρμῆς· || ὁ καθ' ὡρισμένας ἐποχὰς τοῦ ἔτους ἐκδηλούμενος γενετήσιος ἐρεθισμὸς τῶν ζῴων· || κ. ἐπὶ τῆς φύσεως : ὀργασμὸς **τῆς φύσεως** (ἐπὶ τῆς ἐντεταμένης γονιμοποιητικῆς δυνάμεως τῆς φύσεως τῆς παρατηρουμένης κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀναίξεως)· **3)** ὁμ. νεώτ. ἐν μτφ. χρ. ζωηρὰ καὶ ἀκατάσχετος ὁρμή, δραστηριότης, τάσις πρὸς δρᾶσιν, σύντονος ἐργασία : **πολεμικὸς - ἐκπαιδευτικὸς - βιομηχανικὸς ὀργασμός.**

ὀργαστήριον (τὸ) μτγν. τόπος, ἔνθα ἐτελοῦντο ὄργια βλ.λ. : Νικ.'Αλεξ.8 **ἦχί τε 'Ρείης Λοβρίνης θαλάμαι τε καὶ ὀργαστήριον Ἄττεω.**

ὀργεών-ῶνος (ὁ), ποι τ.ὀργ(ε)ιών ('Αντίμ.'Ελεγ.άπ.2, 'Ερμησιάν.7,19), ὀνομ. πληθ. κ. **ὀργεῶναι** ('Επιγρ.) κ. θηλ. **ὀργεῶναι** ('Ησ.), ἀρσ. γενικ. πληθ. **ὀργέων** (Λυσ.άπ.112S πιθ. ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ ὀργεώνων), αἰτ. πληθ. **ὀργηόνας** κ. **ὀργίονας** (Ὕμν.'Απόλλ.389), ἕκαστος τῶν ἐξ ἑκάστου δήμου ἐν 'Αθήναις ἐκλεγομένων πολιτῶν, ὅστις καθ' ὡρισμένους καιροὺς ὤφειλε νὰ τελῇ ἰδιαιτέρας τινὰς θυσίας ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ συμφυλετῶν ἢ συμφρατόρων καὶ συνδημοτῶν· πρβλ. ρωμ. curio· Πολυδ.8,111 «ἔτι δὲ καὶ οἱ συνερχόμενοι συμφυλέται, ἵνα προσφέρωσι θυσίαν τῷ ἥρωΐ των, ἐκολοῦντο ὀργεῶνες» : 'Ισαῖ. 2,14, αὐτ.16 **μάρτυρας ποιεῖν τοὺς φράτορας, τοὺς ὀργεῶνας καὶ τοὺς δημότας,** Φιλόχ.π.Σουΐδ. **τοὺς τε φράτορας ἐπάναγκες δέχεσθαι καὶ τοὺς ὀργεῶνας καὶ τοὺς ὁμογάλακτας οὓς γεννῆτας καλοῦμεν·** || γεν. π. ποιητ. ὁ τελῶν τὰ ὄργια, ἤτοι τὰ ἱερὰ μυστήρια καὶ νόμιμα, ἱερεύς, πρβλ. 'Ησ. «ὀργεώνη, ἱέρεια» : Αἰσχ.άπ.144.

ὀργεωνικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ὀργεῶνας βλ.λ., ὁ τῶν ὀργεώνων : 'Αθήν.5,186A **δεῖπνον ὀργεωνικὸν** (ἑστίασις, εὐωχία τῶν ὀργεώνων), 'Επιγρ. **ὀργεωνικὴ σύνοδος** (συνέλευσις, σύναξις τῶν ὀργεώνων), αὐτ. **τὸ γραμματεῖον τὸ ὀργεωνικόν,** ΑΒ 240 θύματα **ὀργεωνικὰ** (αἱ κοιναὶ τῶν ὀργεώνων θυσίαι αἱ τελούμεναι πρὸς τιμὴν θεοῦ ἢ ἥρωός τινος), Φώτ.

ὀργή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. (ἡ λ. δὲν ἀπαντᾷ π. Ὁμ., ἅπαξ δὲ π.'Ησίοδ., συχνότ.π.λυρ. ποιητ. ὡς κ. ἐν τῇ Ἰων. κ. ἀττ. πεζ.) ἐσωτερική τις κίνησις, ἔφεσις, φυσικὴ τάσις ἢ διάθεσις καὶ ὁρμή, ὅθ. ποιότης τῆς ψυχῆς, διάθεσις, ἦθος, χαρακτήρ, κρᾶσις, ἰδιοσυγκρασία: 'Ησίοδ.'Εργ.304 **κηφήνεσσι κοθούροις εἴκελος ὀργήν,** Θέογν.98, αὐτ.214,αὐτ.964, Σιμων.7,11 **ὀργὴν ἄλλοτ' ἀλλοίην ἔχει,** Πίνδ.Π 9,43 **ἔτραπε μείλιχος ὀργὰ παρφάμεν τοῦτον λόγον,** 'Ηρ.6,128 **διεπειρᾶτο αὐτῶν τῆς τε ἀνδραγαθίης καὶ τῆς ὀργῆς,** Αἰσχ.Πρ.80 **τὴν δ' ἐμὴν αὐθαδίαν, ὀργῆς τε τραχύτητα μὴ 'πίπλησσέ μοι,** αὐτ.192, αὐτ.'Ικ.187, αὐτ.380 **ὀργῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι,** Θουκ.1,140, αὐτ.130· || συχνότ. ἡ λ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κτ. πληθ. : Ὕμν.Δήμ.205, Πίνδ.Ι 4(5),34, αὐτ.Π 2,77 **ὀργαῖς ἀλωπέκων ἴκελοι,** Αἰσχ. 'Ικ.763 **κνωδάλων ἔχοντες ὀργάς,** Σοφ.'Αντ.355 **ἀνεμόεν φρόνημα καὶ ἀστυνόμους ὀργὰς ἐδιδάξατο** (αἱ πρὸς κοινωνίαν διαθέσεις, ἡ ἔφεσις πρὸς κοινωνικὸν βίον), Εὐρ.Τρῳ.53, Θουκ.3,82 **ὁ πόλεμος πρὸς τὰ παρόντα τὰς ὀργὰς τῶν πολλῶν ὁμοιοῖ,** Πλάτ.Πολ.493D· || φρ. **ἐπιφέρω ὀργάς τινι** προσαρμόζω τὴν διάθεσίν μου εἰς τὴν διάθεσιν ἑτέρου : Θουκ.8,83· **2)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. σφοδρὰ δυσάρεστος ψυχικὴ διέγερσις ἐκδηλουμένη συνήθως διὰ παραφορᾶς, πάθος, ὁρμὴ πρὸς τιμωρίαν ἢ ἐκδίκησιν διὰ προσβολήν, ζημίαν, ἀπάτην κττ., θυμός : Θέογν.1223 **οὐδὲν .. ὀργῆς ἀδικώτερον, ἢ τὸν ἔχοντα πημαίνει θυμῷ δειλὰ χαριζομένη,** 'Ηρ.6,85 **εἰ νῦν ὀργῇ χρεόμενοι ἔγνωσαν οὕτω Σπαρτιῆται,** αὐτ.3,25, Σοφ.ΟΤ 1241 **ὅπως γὰρ ὀργῇ χρωμένη παρῆλθ' ἔσω θυρῶνος,** Δημ.'Επιστ.1470 **καὶ οὐκ ἀδικήματι τῇ πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐν ταῖς αἰτίαις ὀργῇ περιπέπτωκα,** ΚΔ Ματθ.3,7 **τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς**

μελλούσης ὀργῆς», Μωραΐτ.1,146 ὃν ὁ ἀρχιληστὴς διεμέλισεν ἐν τῇ ληστρικῇ ὀργῇ του, Ζερβ. Μῦθ.Ζ 155 **καὶ μάλιστα ἐφοβήθησαν τὴν ὀργὴν τοῦ κόσμου·** ‖ μτ. γενικ. ἀντικειμ. **ὀργή τινος** ὀργή, θυμὸς ἐναντίον τινός : Σοφ.Φιλ.1309 **κοὐκ ἔσθ' ὅτου ὀργὴν ἔχοις ἂν οὐδὲ μέμφιν εἰς ἐμέ,** Λύσ.12,20· ‖ κ. μτ. γενικ. τῆς αἰτίας : Πλούτ.Θεμ. 9 **ὀργὴ τῆς προδοσίας εἶχε τοὺς Ἀθηναίους·** ‖ φρ. **ὀργὴν ἔχω τινὶ ἢ πρός τινα** εἶμαι ὠργισμένος ἐναντίον τινός : Ἀριστφ.Εἰρ.659 **ὀργὴν γὰρ αὐτοῖς ὧν ἔπαθε πολλὴν ἔχει·** ὁμ. **δι' ὀργῆς ἔχω τινά** : Θουκ.5,46· ὁμ. **ἐν ὀργῇ ἔχω ἢ ποιοῦμαί τινα** : αὐτ.2,65, Δημ.14· ‖ ὁμ. **τίθεμαί τι εἰς ὀργὴν** ὀργίζομαι διά τι : αὐτ.273 **οὐ τίθεται ταῦτα παρ' ὑμῖν εἰς.. ἣν προσῆκεν ὀργήν·** ‖ **εἰς ὀργὴν πίπτω** ἐξοργίζομαι, παροργίζομαι, θυμοῦμαι, θυμώνω : Εὐρ.Ὀρ.696 **ὅταν γὰρ ἡβᾷ δῆμος εἰς ὀργὴν πεσὼν ὅμοιον ὥστε πῦρ κατασβέσαι λάβρον·** ‖ **ὀργῇ χάριν δίδωμι** ὑποχωρῶ, παραιτοῦμαι τῆς ἐκδικήσεως ἐπὶ γενομένῃ μοι βλάβῃ ἢ προσβολῇ, δίνω τόπο στὴν ὀργή· ‖ **ἀνίημι τῆς ὀργῆς ἢ ὀργὴν χαλῶ** μετριάζω τὴν ὀργήν, τὸν θυμόν μου, ἠρεμῶ : Ἀριστφ.Βάτρ.700, αὐτ. Σφ.727 **ὥστ' ἤδη τὴν ὀργὴν χαλάσας τοὺς σκίπωνας καταβάλλω·** ὁμ. **ὀργὰς ἀφίημι** : Αἰσχ.Πρ. 317· ‖ **ὀργὴν κατέχω ἢ ὀργῆς κρατῶ** συγκρατῶ τὸν θυμόν μου : Φιλήμ.185, Μέν.574· ‖ ὁμ. **ὀργὴν ἐμποιῶ τινι** κάμνω τινὰ νὰ ὀργισθῇ : Πλάτ. Νόμ.793Ε· ‖ ὁμ. **ὀργῆς τυγχάνω** γίνομαι δεκτὸς μετ' ὀργῆς : Δημ.571 **καὶ δεῖξαι τί πεποιηκότες.. τίνος ὀργῆς τετυχήκασι παρ' ὑμῶν·** ‖ ὁμ. **ὀργὰς φαίνω** παρουσιάζομαι ὠργισμένος : Αἰσχ. Χο.326 **φαίνει δ' ὕστερον ὀργάς·** ‖ φρ. δημ. **δίνω τόπο στὴν ὀργὴ** δείκνυμαι ὑποχωρητικός· ‖ **ὀργὴν ἄκρος** ὁ ἔχων προδιάθεσιν εἰς ὀργήν, ὁ λίαν εὐόργητος, πρβλ. ἀκράχολος : Ἡρ.1,73 **ἦν γάρ, ὡς διέδεξε, ὀργὴν ἄκρος·** ‖ νεώτ. **θεία ὀργὴ** θεομηνία· ‖ δημ. ἐπὶ ἀρᾶς **στὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ** στὸ διάβολο (ἔρρ' ἐς κόρακας)· ἀντίθ.**στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ·** ‖ ὁμ.φρ. **νὰ πάρῃ ἡ ὀργὴ** ὡς ἔκφρασις ἀγανακτήσεως, ἠπιωτέρ. τῆς φρ. **νὰ πάρῃ ὁ διάβολος·** ‖ **Πανὸς ὀργαί** πανικὸς φόβος, αἰφνίδιος φόβος ὃν διεγείρει ἡ ὀργὴ τοῦ Πανὸς εἰς τὰ ζῷα : Εὐρ.Μήδ.1172· **3)** ἡ λ. κτ. δοτ. **ὀργῇ** κ. **ἐν ἐπιρρ.** χρ. μετὰ θυμοῦ, ὠργισμένα : Ἡρ.1,61, αὐτ.114 **ὁ δὲ Ἀρτεμβάρης ὀργῇ ὡς εἶχε ἐλθών.. ἀνάρσια πρήγματα ἔφη πεπονθέναι** (τὸν παῖδα)· ‖ ὁμ. κ. ἐμπροθ. **δι' ὀργῆς** μὲ θυμόν : Σοφ.ΟΤ 807 **τὸν τροχηλάτην παίω δι' ὀργῆς,** Θουκ.2,11· ‖ ὁμ. **δι' ὀργὰν** ἕνεκα ὀργῆς, ἕνεκα θυμοῦ : Αἰσχ.Εὐμ.981 **δι' ὀργὰν ποινὰς ἀντιφόνους ἄτας ἁρπαλίσαι πόλεως·** κ. **ὀργῆς χάριν ἢ ὀργῆς ὕπο** : Εὐρ.Ἀνδρ.688, αὐτ.ΙΑ 335 **καὶ σὺ μήτ' ὀργῆς ὕπο ἀποτρέπου τἀληθές.**

ὄργημα-ατος (τὸ) σχόλ. ὀργὴ βλ.λ. : Σχόλ.Σοφ. Αἴ.916 (ἀμφ. εἰκ. ἀντὶ ὄρυγμα).

ὄργητα (ἡ) μσν. δημ. κ. **ὄργιτα** (Ἐρωτόκρ.1,2301), ὀργὴ βλ.λ.2) : αὐτ.1098, Παλαμ.Περ.Χαιρ.197,12 **δὲ σὲ βουλιάζουν οἱ ὄργητες τῶν κλυδώνων.**

ὀργητής (ὁ) μτγν. ὁ ὀργιζόμενος : Ἀδαμ.Φυσιογν.2,28,429 **ὅσοι ἀπὸ βαρέος ἀρξάμενοι φθόγγου εἰς ὀξὺ τελευτῶσιν ὀργηταὶ δύσθυμοι.**

ὀργητύς-ύος (ἡ) Ἡσ. «ὀργή».

ὄργια (τὰ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. μυστικαὶ τελεταί, μυστικὴ λατρεία ὑπὸ μόνων τῶν μεμυημένων τελουμένη, ὡς καὶ τὰ μυστήρια βλ.λ.· ἡ λ. τῶν μεθ' Ὅμ. χρόνων ἐν χρ. Ἰδ. ἐπὶ τῆς μυστηριώδους λατρείας τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσῖνι : Ὕμν.Δήμ.273 **ὄργια δ' αὐτὴ ἐγὼν ὑποθήσομαι,** αὐτ.476, Ἀριστφ.Βάτρ.386 **Δήμητερ, ἁγνῶν ὀργίων ἄνασσα, συμπαραστάτει,** αὐτ.Θεσμ.948· ‖ κ. ἐπὶ τῶν τελετῶν τῶν Καβείρων καὶ τῆς Ἀχαιΐης Δήμητρος: Ἡρ.2,51 **τὰ Καβείρων ὄργια μεμύηται,** αὐτ.5,61· ‖ κ. ἐπὶ τῶν τελετῶν τοῦ Ὀρφέως : αὐτ.2,81 **οὐδὲ γὰρ τούτων τῶν ὀργίων** (τῶν Ὀρφικῶν) **μετέχοντα ὅσιόν ἐστι·** ‖ κ. ἐπὶ τῶν τελετῶν τοῦ Εὐμόλπου : ΑΠ Συμπλ.1,318· ‖ κ. ἐπὶ τῶν τελετῶν τῆς Κυβέλης : Εὐρ.Βάκχ.78 **τά τε ματρὸς μεγάλας ὄργια Κυβέλας θεμιτεύων·** ‖ κ. συνηθέστ. ἐπὶ τῶν διονυσιακῶν τελετῶν : Ἡρ.2,81, Εὐρ.Βάκχ.34 **σκευήν τ' ἔχειν ἠνάγκασ' ὀργίων ἐμῶν,** Θεόκρ.26,13· **2)** γεν. πᾶσα λατρεία περιέχουσα τελετάς, θυσίας : Αἰσχ.Ἑπτ.179 **φιλοθύτων δέ τοι πόλιος ὀργίων μνήστορες ἐστέ μοι,** Σοφ.Τρ.765,αὐτ.Ἀντ.1013,Ἀριστφ.Βάτρ.356· **3)** παντὸς εἴδους μυστήρια ἄσχετα πρὸς τὴν θρησκείαν : Ἱππ.Λεξ.5 **ὄργια ἐπιστήμης,** Μητρόδ.38 **τὰ Ἐπικούρου θεόφαντα ὄργια·** ‖ Ἰδ. ἐπὶ τῶν μυστηρίων τοῦ ἔρωτος : Ἀριστφ.Λυσ.832 **τοῖς τῆς Ἀφροδίτης ὀργίοις εἰλημμένον,** Ἀχιλλ.Τάτ.4,1· **4)** ὀθ. νεώτ. κ. δημ. ἀκολασίαι ἀφροδισιακαί : **κάθε βράδυ κάνουν ὄργια στὸ σπίτι του·** **5)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ἀνήθικοι πράξεις, καταχρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις, παρανομίαι, πιέσεις : **τὰ ἐκλογικὰ ὄργια·** **6)** ὁ ἑν. ὄργιον σπαν. ἀπαντᾷ μτγν. : Λουκ.Συρ.16,Ὀρφ.Ἀλ.52,5 **ὄργιον ἄρρητον, τριφυές, κρύφιον Διὸς ἔρνος,** Πάπ.

ὀργιάζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τελῶ, ἑορτάζω ὄργια βλ.λ.1) : Εὐρ.Βάκχ.415 **ἐκεῖ δὲ Βάκχαις θέμις ὀργιάζειν·** ‖ συχν. μτ. αἰτ. : Πλάτ.Φαῖδρ.250C, αὐτ.Νόμ.910C **τὸν φανέντα κεκτημένον ἕτερα ἱερὰ καὶ ὀργιάζοντα πλὴν τὰ δημόσια,** Πλούτ. Νόμ.8 **θυσίαις καὶ πομπαῖς ἃς αὐτὸς ὠργίασε καὶ κατέστησε·** ‖ μτ. δοτ. τελῶ τινι ὄργια, τὴν προσήκουσαν λατρείαν : Στράβ.10,3,12 **Ῥέαν μὲν καὶ αὐτοὶ τιμῶσι καὶ ὀργιάζουσι ταύτῃ·** κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Πλάτ.Νόμ.717Β **μετὰ θεοὺς δὲ τούσδε καὶ τοῖς δαίμοσιν ὅ γ' ἔμφρων ὀργιάζοιτ' ἄν·** ‖ ἐν τῷ παθ. τ. καθιερῶ : αὐτ. **ἱδρύματα ἴδια πατρῴων θεῶν κατὰ νόμον ὀργιαζόμενα·** **2)** μτγν. μτ. αἰτ. τιμῶ ἢ λατρεύω τινὰ δι' ὀργίων βλ.λ.1) : Στράβ.10,3,12 (ἰδ.ἀνάγν. τοῦ ταύτῃ), Διον.Ἁλ.Ῥωμ.1,69· **3)** ὁμ. μτγν. μτ. αἰτ. προσ. εἰσάγω, μυῶ τινα εἰς ὄργια : Φίλ.2,158 **αὐτόν τε καὶ τοὺς ἀδελφιδοῦς ὠργίαζεν,** Λουκ.Τραγ.112· **4)** νεώτ. κ. δημ. διαπράττω ὄργια βλ.λ.4) : Ζερβ. Μῦθ.Ζ 149 **ἀφήνοντάς σε νὰ ὀργιάσῃς μὲ τὸ δικό μου ἐτοῦτο πλάσμα, - φαίνεται πάλι πὼς ὠργίασες χθὲς τὴ νύχτα·** **5)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. διαπράττω ὄργια βλ.λ.5), ἀνηθικότητας : **ὀργιάζει ἡ συναλλαγὴ - ἡ πλουτοκρατία.**

ὀργιακός-ή-όν μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὄργια βλ.λ.1), ὁ τῶν ὀργίων : Πρόκλ.Ὕμν.2.

ὀργιάς-άδος (ἡ) μτγν. θηλ. ἐπίθ. ἐπὶ ἑορτῆς, ἡ πλήρης ἐκστάσεως καὶ μυστικισμοῦ : Μαν.4,63 **ὀργιάδεσσιν ἑορταῖς.**

ὀργιασμός (ὁ) τέλεσις, τελετὴ ὀργίων βλ.λ.1) : Ἀλεξ.2 **οἱ περὶ τὸν Διόνυσον ὀργιασμοί,** Στράβ. 10,3,11 **ἐπετελεῖτο μετ' ὀργιασμοῦ καὶ τοιούτων προπόλων,** Πλούτ.Ἠθ.169D **μήτε τελετὰς καὶ ὀργιασμούς.. ἀκούωμεν·** **2)** μύησις εἴς τι : Ἰάμβλ.Πυθ.154 **μετὰ τοὺς ἐκ τοσῶνδε μαθημάτων ὀργιασμοὺς καὶ μυήσεις.**

ὀργιαστής (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. ὀργιαστίς-ίδος (Ἐπιγρ.), ὁ τὰ ὄργια τελῶν : Ἀλεξ.2,417Α, Πλούτ.Ἠθ. 1107F **οὐ ναρθηκοφόρον, ἀλλὰ ἐμμανέστατον ὀργιαστήν,** Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.4,47 **ὀργιαστὴς τῆς Ἴσιδος·** **2)** κτ. ἐπέκτ. ὁ ἐνθουσιῶν, ἐνθουσιώδης ὀπαδός τινος συστήματος,ἰδ. φιλοσοφικοῦ : Πλούτ. Ἠθ.717D **ἄνδρα τῆς Ἀκαδημίας εὐκλεέστατον ὀργιαστήν,** Ἀν.Κρ.3,213,7 **οὐκ ἀγεννὴς.. φιλοσοφίας ὀργιαστής·** **3)** νεώτ. ὁ τελῶν ὄργια βλ.λ.4).

ὀργιαστικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὄργια βλ.λ., εἰς τὴν τελετὴν τῶν

ὀργίων, δθ. ὁ διεγερτικός : Ἀριστλ.Πολιτ.1341a,22 **οὐκ ἔστιν ὁ αὐλὸς ἠθικὸν ἀλλὰ .. ὀργιαστικόν,** αὐτ.1342b,3· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὄργια βλ.λ.4), ἢ τοὺς ὀργιαστὰς βλ.λ.3).

ὀργίζω (ὀργή 2)) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. **ὤργισα** (Ἀριστφ.Σφ.223), μέσ. κ. παθ. **ὀργίζομαι,** γ' ἑν. εὐκτ. **ὀργίζοιτο** (Σοφ.ΟΤ 339), μτχ. **ὀργιζόμενος** (Ἀντιφ.5,72), παρατ. **ὠργιζόμην,** δημ. **ὀργιζόμουν(α),** μέσ. μέλλ. μτ. παθ. σημ. **ὀργιοῦμαι** (Ξεν.Ἀν. 6,1,30, Λυσ.15,9, Ἰσοκρ.18,4), παθ. μέλλ. **ὀργισθήσομαι** (Λυσ.21,20), ἀόρ. **ὠργίσθην** (αὐτ.22,2, Πλάτ. Πρωτ.346Β), δημ. **ὠργίσθηκα,** παρακ. **ὤργισμαι** (Εὐρ.Ἱππ.1413, Ἀριστφ.Σφ.431), μτχ. παθ. παρακ. κ. δημ. **ὠργισμένος,** κάμνω τινὰ θυμώδη, προκαλῶ, διεγείρω εἰς ὀργήν τινα, παροργίζω, ἐξοργίζω : Ἀριστφ.Σφ.223 **τὸ γένος ἣν τις ὀργίσῃ τὸ τῶν γερόντων,** αὐτ.404, Πλάτ.Φαῖδρ.267C· ‖ κ. ὡς ἀντίθ. τῷ εὔνουν ποιῶ : Ἀριστλ.Ρητ.1415a,35· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. συχνότ. ἐν τῷ παθ. τ. θυμοῦμαι, ἐρεθίζομαι, εἰς ὀργὴν ἄγομαι, ἐξάπτομαι, παροργίζομαι : Ἀριστφ.Σφ.431 **οἱ μὲν ἐς τὸν πρωκτὸν αὐτῶν εἰσπέτεσθ' ὠργισμένοι,** Λυσ.22,2 **οὕτως ὠργίσθησαν αὐτοῖς,** Πλάτ.Πρωτ.346Β, ΠΔ Κριτ. 6,39 **μὴ δὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός σου ἐν ἐμοί,** ΚΔ Ματθ.5,12, αὐτ.18,34, αὐτ.Λουκ.14,21 **τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ,**αὐτ.Ἀποκ. 11,18, Ἐρωτόκρ.2,2200 **ὠργίστηκε τέτοι' Ἀφεντὸς μὲ δίχως νὰ τσὶ φταίσῃ,** Κάλβ.Ὠδ.2,5,4 **καὶ ὀργίζεται τὸ πνεῦμα τῆς πικρᾶς τύχης,** Σολωμ. Λὸρδ Μπάϋρον 75,3 **νὰ ὀργίζωνται καὶ ἐκεῖνα καὶ γιὰ μᾶς νὰ πολεμοῦν·** ‖ ὁμ. μτ. δοτ. κατά τινος, ἐναντίον τινὸς ἢ διά τι : Εὐρ.Ἑλ.1646 **οὐ γὰρ πεπρωμένοισιν ὀργίζει γάμοις,** Θουκ.4,128, Πλάτ. Ἀπολ.23C· ‖ ὁμ. κ. νεώτ. **ἐπί τινος** ἕνεκά τινος, ἐξ αἰτίας τινός : Ἀνδοκ.1,30, Λυσ.28,2 **ὑμέτερον τοίνυν ἔργον ἐστὶν .. ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ὀργίζεσθαι·** νεώτ. κ. δημ. **ὀρ- ἐναντίον τινός·** ‖ ὁμ. **διά τι** : Ξεν.Ἀν.1,2,26· ‖ **ὑπέρ τινος** χάριν τινός : Θουκ.1,143 **καὶ Πελοποννησίοις ὑπὲρ αὐτῶν ὀργισθέντας πολλῷ πλείοσι μὴ διαμάχεσθαι·** ‖ **ἐπί τινος** ἐναντίον τινός : Δημ.574 **ἀλλ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε·** **3)** κ. νεώτ. τὸ μέσ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ ὀργῆς : Ἀντιφ.5,72 **ἄνθρωπος ὀργιζόμενος·** ‖ φρ. **τὸ ὀργιζόμενον τῆς γνώμης** αἱ ὀργίλαι διαθέσεις : Θουκ.2,59 **ἀπαγαγὼν τὸ ὀργιζόμενον τῆς γνώμης πρὸς τὸ ἠπιώτερον·** **4)** δημ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. **ὠργισμένος** ὁ κατηραμένος, ὁ ἔχων τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ ἐπ' αὐτοῦ· ‖ εἰδ. ὁ διάβολος : **μπῆκε στὴ μέση ὁ ὠργισμένος καὶ προκοπὴ δὲν βλέπει·** ‖ ἐνίοτε ἐπὶ παίδων ἁπλῶς ὡς ἐπικριτικὸν ἐπίθετον : **ἄ ! τ' ὠργισμένο, τί μοῦ 'κανε·** **5)** εἰδ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐπὶ τῶν μυῶν : **κάποιο ὠργισμένο μαγάρισε τὸ τυρί.**

ὀργίλος-η-ον (ὀργή 2)) κ. νεώτ. ὁ ἐπιρρεπὴς πρὸς τὴν ὀργήν, τὸ ὀργίζεσθαι, εὐερέθιστος, εὐκόλως ὀργιζόμενος, θυμούμενος : Ἱππ.Ἐπιδ.1,19, Ξεν.Ἱππ.9,7 **ὥσπερ ἄνθρωπος ὀργίλος πολλάκις, .. καὶ τὸν ἀναβάτην πολλὰ ἀνήκεστα ἐποίησεν,** Πλάτ.Πολ.405C, Ἀριστλ.ΗΝικ.1108a,7, αὐτ.Κατ.10a,7, Πλούτ.Ἠθ.457Β, ΚΔ Τίτ.1,7 **δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον,** Φιλόδ.Ὀργ.74W, **Ἰώσ.Αἱ 15,7,4,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.4,9,6 **φύσει ὄντα ὀργίλον καὶ φονικώτατον, - ὀργίλος χαρακτήρ·** **2)** μτγν. τὸ οὐδ. ὀργίλον ὡς ἐπίρρ. ὀργίλως βλ.λ. : Ἰουλ.Λόγ. 3,103Β, Λιβάν.Λόγ.62,64· ‖ ὁμ. κ. κτ. συγκρ. βαθ. ὀργιλώτερον πλέον εὐερεθίστως, πλέον ὀργίλως : Ἰώσ.Πl 3,2,3.

ὀργιλότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρὸς τὸ ὀργίζεσθαι, τὴν ὀργὴν ῥοπή, κακία, ἐλάττωμα τοῦ εὐκόλως θυμοῦσθαι : Ἀριστλ.ΗΝικ.1108a,7 **τῶν δ' ἄκρων ὁ μὲν ὑπερβάλλων ὀργίλος ἔστω, ἡ δὲ κακία ὀργιλότης,** Πλούτ.Ἠθ.443D.

ὀργιλώδης-ους-ες μσν. ὁ πλήρης ὀργῆς, ὀργίλος : Νικ.Χων.404 **μετ' ὀργιλώδους .. βλέμματος.**

ὀργίλως κ. νεώτ. ὀργῇ, μετ' ὀργῆς, θυμωδῶς, ὠργισμένα, ἐν φρ. **ὀργίλως ἔχω** ὀργίζομαι : Δημ. 583 **παρ' αὐτὰ μὲν τἀδικήματα οὕτως ὀργίλως .. ἅπαντες ἔχοντες ἐφαίνεσθε·** ‖ **ὀργίλως ἔχω τινί** ὀργίζομαι κατά τινος : αὐτ.1121· ‖ **ὀργίλως ἔχω ἐπί τινι** ὀργίζομαι ἐξ αἰτίας, ἕνεκά τινος : Παυσ 8,25,6 **τὴν Δήμητρα ἐπὶ τῷ συμβάντι ἔχειν ὀργίλως·** ‖ κ. **διατίθεμαι ὀργίλως** μετ' ὀργῆς συμπεριφέρομαι,ὀργίζομαι:Φιλόδ.Ὀργ.42W.

ὄργιον (τὸ) μτγν. σπάν. ἑν. τοῦ ὄργια βλ.λ.

ὀργιοφάντης (ὁ) μτγν. ὁ δεικνύων, **ὁ εἰσάγων,** ὁ διδάσκων τὰ ὄργια, ὁ μυῶν **ἄλλους εἰς τὰ ὄργια·** πρβλ. ἱεροφάντης : ΑΠ 9,688, Ὀρφ.Ὕμν.6,11.

ὀργιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς ὀργὴν ἐπιρρεπής, ὀργίλος· ‖ ὁ συντελῶν εἰς τὴν ἐξόργισίν τινος, ἐρεθιστικός.

ὀργιστός-ή-όν μτγν. ὁ ὀργῆς δεκτικός, **ὁ εὐκόλως ἐξοργιζόμενος** : Πλωτῖν.4,3,28.

ὄργιτα (ἡ) μσν. δημ. δ.γρ. τοῦ ὄργητα βλ.λ.

ὀργιῶ-άω μτγν. ποι., ἐπ. μτχ. **ὀργιόωντες,** ὀργιάζω βλ.λ. : Μαν.4,229· **2)** ὀργῶ βλ.λ. : αὐτ.1,260· **3)** ἐπὶ λεόντων, εἶμαι θηριώδης, ἄγριος, ἐξηγριωμένος : ΠΔ Ἡσ 5,29 **ὀργιῶσιν ὡς λέοντες καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμνοι λέοντος.**

ὀργιὼν-ῶνος (ὁ) ποι. τ. τοῦ ὀργεὼν βλ.λ.

ὀργογοργονίστρια (ἡ) πάπ. ἐπίθετον τῆς Ἐρινύος.

ὀργός (ὁ) δημ. κ. **ὄργος** γραμμὴ χαρασσομένη κατὰ τὰς ἐκσκαπτικὰς ἢ ἀγροτικὰς ἐργασίας ὡς ὅριον δεικτικὸν γενομένης ἐκσκαφῆς.

ὀργοτόμος (ὁ) δημ. ὁ διευθύνων ἀγροτικὰς ἐργασίας, ὁ χαράσσων ὀργὸν βλ.λ.· ‖ ἐν χρ. **κ.** ἐν ποιητ. μτφ. : Παλαμ.Τάφ.69,22 **ἀκολουθῶντας τὸ λόγο μου τότε, ὀργοτόμε τοῦ νοῦ μου.**

ὄργυιά (ἡ) (ὀρέγω) ἡ ὀργυιὰ βλ.λ.

ὀργυιά (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., **ἀττ. ὄργυια-ᾶς,** Ἰων. **ὀργυιά-ῆς,** ποι. ὀρόγυια βλ.λ. κ. ἐν συνθ. -ωρυγ- (δεκ-ώρυγος βλ.λ.) (προπαροξ. ἐν τῇ ὀνομαστ. κ. αἰτ. ἑν. π. Ὁμ., ὀξύτ. ἢ περισπώμ. εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις· ἐν τῇ Ἰων. ὀνομαστ. κ. αἰτ. **-ᾶ,-ᾶν,** ἐν τῇ γενικ. κ. δοτ. ἑν. -ῆς -ῇ), τὸ μῆκος τῶν ἐκτεταμένων βραχιόνων, τὸ μεταξὺ τῶν δύο ἐκτεταμένων χειρῶν διάστημα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου μέχρι τοῦ ἄλλου, ἐν χρ. ὡς μονὰς μήκους κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀκριβοῦς· Πελυδ.2,158 **«εἰ δ' ἄμφω τὰς χεῖρας ἐκτείνειας, ὡς καὶ τὸ στέρνον αὐταῖς συμμετρεῖν, ὀργυιὰ τὸ μέτρον»** : Ἰλ.Ψ 327 **ἕστηκε ξύλον .. ὅσον τ' ὄργυι', ὑπὲρ αἴης,** Ὀδ.Ι 325 **τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα,** αὐτ.Κ 167, Ξεν.Ἀπομν.2,3,19, ΚΔ Πράξ.27,28 **καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι,** Ἐρωτόκρ.2,1638 **καὶ μιὰν ὀργυιὰ τὸν ἤρριξε μακρὰ 'πού τ' ἄλογόν του,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.5 **εἶχεν ὕψος δύο ἴσως ὀργυιῶν·** ‖ ἀκριβὲς μῆκος ὡς μέτρον π. Ἡρ. **ἴσον** πρὸς 1,775 μ. : Ἡρ.2,149 **αἱ ἑκατὸν ὀργυιαὶ δίκαιαί εἰσι στάδιον ἑξάπλεθρον, ἑξαπέδου μὲν τῆς ὀργυιῆς μετρεομένης καὶ τετραπήχεος·** πρβλ. 4,41· **2)** ὡς μονὰς μετρήσεως ἐκτάσεων, μέτρον ἴσον, κατὰ Ἥρων.Μαθ.4,11, πρὸς 9 1/4 σπιθαμὰς βασιλικὰς ἤτοι παλαιστὰς βλ.λ.· **3)** νεώτ. ναυτ. ἀγγλικὸν μέτρον μήκους ἐν κοινῇ ναυτ. χρ. **ἴσον** πρὸς δύο ὑάρδας, ἤτοι 1,83μ.

ὀργυιαῖος-α-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μῆκος ἢ μέγεθος μιᾶς ὀργυιᾶς : Σιμμ. ἐν ΑΠ 6,114 **δέρμα καὶ ὀργυιαῖα κέρα βοὸς ἐκ βασιλῆος.**

ὀργυιόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ποι. τ. ἀντὶ τοῦ ὀργυαῖος βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.216 **Ἀσὶς δ' ὀργυιόεντα καὶ ἐς πλέον ἑρπετὰ βόσκει.**

ὀργυιοῦμαι-όομαι μτγν. παθ. ἐκτείνω, ἁπλώνω τὰς χεῖρας, ἔχω ἐκτεταμένας τας χεῖρας : Λυκόφρ.1077 **πέδαις . . ὠργυιωμένη** (δεδεμένη μὲ τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας ὁριζοντίως), αὐτ.26 **φώσσωνας** ὠργυιωμένους (ἱστία ἀναπεπταμένα).

ὀργῶ-άω νεώτ. ἀμτβ. ἐν χρ. μ. κτ. ἐν. ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζῴων, ἔχω ὀργασμόν, κατέχομαι ὑπὸ σφοδρᾶς σαρκικῆς ὁρμῆς,ὀργασμοῦ· **2)** μτφ. ἐπιδίδομαι μετὰ μεγάλης δραστηριότητος, μετὰ ζήλου εἴς τι : Βιζυην.142,265 **ἐπ' ἔργον ἡ χεὶρ ἂν ὀργᾷ κι ἡ ψυχή, - ἡ νεολαία ὀργᾷ πρὸς μάθησιν.**

ὄργωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀργῶ βλ.λ., ἡ ἄροσις τοῦ μέλλοντος νὰ σπαρῇ ἀγροῦ : Κρυστ.Τραγ. ὁ Γέρος Καρβονάρος 9 **πάϊνε στὰ ὀργώματα ὁ ζευγὰς κι ἡ κοπελλιὰ στὸ πλύμα·** **2)** ὁ ἀροθεὶς ἀγρός.

ὀργώνω δημ. μτβ., ἀόρ. **ὤργωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ὠργωμένος,** ἀροτριῶ ἀγρόν : Βαλαωρ.94,1 **ὤργωνε ὁ Χάρος, ὤργωνε τὴ γῆ, ποὺ τόνε τρέμει, - ὤργωσαν τὸ χωράφι γιὰ σπαρτί.**

ὄργωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ὄργωμα βλ.λ.

ὄρδειλον (τὸ) μτγν. πιθ. ἀνάγν. **τόρδειλον,** τὸ φυτὸν τόρδιλον βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.841 **κίκαμά τ' ὄρδειλόν τε περιβρυές.**

ὄρδ(η)μα Ἡσ. «ἡ τολύπη τῶν ἐρίων».

ὄρδικον Ἡσ. «τὸν χιτωνίσκον. Πάριοι».

ὀρδινιά (ἡ) μσν. δημ. τάξις, ἑτοιμασία : Ἐρωτόκρ.1,1322 **μὲ σπούδα μπαίνει σ' ὀρδινιά,** αὐτ.2,581 **θέλου νὰ μποῦνε σ' ὀρδινιά·** **2)** παραγγελία : αὐτ.4,1126 **εἶχα . . μιὰν ὀρδινιά παρμένη.**

ὀρδινιάζω μσν. δημ. διευθετῶ, παρασκευάζω, τακτοποιῶ:Ἐρωτόκρ.2,1757 **δένουν καλὰ ὀρδινιάζουν την καὶ γιατρικὰ τοῦ βάνου·** κ. παθ. : αὐτ. 4,972 **ν' ἁρματωθῇ νὰ 'ρδινιαστῇ.τὴν νύχτα.**

ὀρδυλεύω μοχθῶ· Ἡσ. ἐν λ. ὠρδυλευσάμην.

ὀρεάνες (οἱ) μτγν. κ. **ὀρειάνες** ἄνδρες κατὰ τὴν μυστικὴν γλῶσσαν τῆς Πυθίας : Πλούτ.Ἠθ. 406Ε **ἀπέπαυσε δὲ τὴν Πυθίαν ὁ θεὸς πυρικάους μὲν ὀνομάζουσαν τοὺς αὐτῆς πολίτας, ὀρεάνας δὲ τοὺς ἄνδρας.**

ὀρέγδην ἐπίρρ. σχόλ. δι' ἐκτάσεως τῶν χειρῶν, μὲ τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας : Σχόλ.Ἰλ.Β 543, Ἡσ. ἐν λ. ὀρεκτῇσι μελίῃσι.

ὀρεγιῶ-άω γλωσσ. ὀργῶ πρὸς ὀχείαν.

ὄρεγμα-ατος (τὸ) τὸ ἐκτείνειν, ἔκτασις, ἅπλωμα, ἄνοιγμα, ἐπὶ τῶν χειρῶν : Αἰσχ.Χο.426 **τὰ χερὸς ὀρέγματα,** αὐτ.Ἀγ.1111 **προτείνει δὲ χεὶρ ἐκ χερὸς ὀρέγματα** (κτ. τὸν Ἕρμαν ἐκ τοῦ Σχολ. ἀντί **ὀρεγόμενα** τοῦ Μεδ.Κῶδ.), αὐτ.Χο.799 **βημάτων ὄρεγμα** (ἀλλὰ τὸ χωρίον ἐφθαρμ.), Νικί. ἐν ΑΠλ.4,189 **ἀγροτέρου κοῦφον ὄρεγμα ποδός·** || κ. ἐπὶ τῶν καμήλων, τὸ βάδισμα, τὸ βῆμα : Ἀριστλ. ΖΙ 632a,31 **διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ὀρέγματος** (τὸ ἄνοιγμα τοῦ βήματος)· **2)** γεν. τὸ ἐκτείνειν τι πρὸς τὰ ἔξω, ὅθ. τὸ προσφέρειν τι : Εὐρ.Φοίν. 308 **παρηΐδων τ' ὄρεγμα·** **3)** πάπ. μέτρον μήκους ὡς ὑποδιαίρεσις τοῦ σχοίνου βλ.λ.

ὀρεγμίη (ἡ) μτγν. ἐρευγμός, ρεύξιμο : Ἀρετ. Χρον.Παθ.1,5 (δ. γρ. ὀρυγ-).

ὀρέγνυμι ὀρέγω βλ.λ. μ. κτ. μτχ. : Ἰλ.Α 351 **χεῖρας ὀρεγνύς,** αὐτ.Χ 37, ΑΠ 7,506,6 **χεῖρας ὀρεγνύμενος·** πρβλ.Μόσχ.2,112.

ὀρέγω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. μ. μέσ. **ὀρέγομαι,** Ἰων. κ. μτγν. πεζ., παρατ. **ὤρεγον,** μέλλ. **ὀρέξω,** ἀόρ. **ὤρεξα,** μέσ.κ.παθ. παρατ. **ὠρεγόμην** (σπαν.), μέλλ. **ὀρέξομαι,** ἀόρ. **ὠρεξάμην** (σπαν. π. πεζογρ.: Ξεν. Ἀπομν.1,2,15), ὁμ. **ὠρέχθην** (Ξεν.Ἀπομν.1,2,16, ὡς κ. ἐν Εὐρ οὐδέποτε ὅμως π.Ὁμ.), δημ. **(ὠ)ρέχτηκα,** παρακ. **ὤρεγμαι,** μτ.ἀναδιπλ. γ' πληθ. **ὀρωρέχαται,** ὑπερσ. **ὀρωρέχατο,** ἐκτείνω, ἁπλώνω, ἐξαπλώνω, πρβλ. ὀρέγνυμι, ὀριγνῶμαι : Ἰλ.Ο 371 **εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,** Ὀδ.Μ 257 **χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντος** (ἐπὶ ἱκεσιῶν), Πίνδ.Π 4,240 **ὤρεγον χεῖρας,** Σοφ.ΟΚ 846· || κ. **μτφ.** : ΑΠλ.4,294 Ὅμηρον . . **ἐφ' ὅσον πᾶσαι χεῖρ' ὀρέγουσι πόλεις** (ἀξιοῦσαι, διεκδικοῦσαι αὐτὸν ἑκάστη ἴδιον αὐτῆς)· **2)** δίδω, παρέχω, ἐγχειρίζω, προτείνω τι εἴς τινα : Ἰλ.Ε 33 **ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ,** αὐτ.Μ 328, **ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν ἠέ τις ἡμῖν,** Ὀδ.Ο 312, · Ἡσίοδ.Θ 433, Πίνδ.Π 3,110 **εἰ δέ μοι πλοῦτον θεὸς ἁβρὸν ὀρέξαι,** Πλάτ.Φαίδ.117Β **ὤρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει,** Πάπ. **εἴωθεν ὁ δεῖνα πᾶσιν τοῖς δεομένοις χεῖρα δεξιὰν ὀρέγειν·** **3)** μέσ. κ. παθ. ἀπολ. ἐκτείνομαι πρὸς τὰ ἔξω, ἐκτείνω, ἁπλώνω τὴν χεῖρά μου : Ἰλ.Ω 506 **ἀνδρὸς .. ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι,** αὐτ.Ψ 99, αὐτ.Δ 307 **ἔγχει ὀρεξάσθω** (ἂς προσβάλῃ διὰ τοῦ δόρατος, ἐκ τοῦ ἅρματος, χωρὶς νὰ καταβῇ), αὐτ.Ν 20 **ὀρέξατ' ἰὼν** (ἐξέτεινεν ἑαυτὸν πορευόμενος, δηλ. ἔβαινε ταχέως μὲ μεγάλα βήματα), αὐτ.Λ 26 **ὀρωρέχατο προτὶ δειρὴν** (ἐξέτεινον τὸν αὐχένα), Ἡσίοδ.Α 456 **ὀρεξαμένη ἀπὸ δίφρου** (ἐκτεινομένη ὑπεράνω τοῦ δίφρου, ἀκουμβῶσα ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ δίφρου καὶ ἐκτεινομένη πρὸς τὰ ἔξω, τεντωνομένη)· || Ἐπιγρ. **χεῖρας ὀρέγεσθαι** παρέχειν χεῖρα βοηθείας· **4)** σπεύδω, προθυμοποιοῦμαι εἴς τι, ἔχω διάθεσιν, πόθον πρός τι ἢ διά τι : Ἰλ.Π 834 **ποσσὶν ὀρωρέχαται πολεμίζειν** (ἐπὶ ἵππων, ἔσπευδον εἰς τὸν πόλεμον)· || ἐπὶ ἰχθύος, ἔρχομαι πρὸς τὸ δέλεαρ : Θεόκρ.21,44 **καί τις τῶν τραφερῶν ὠρέξατο·** περὶ τοῦ Αἰσχ. ἐν Ἀγ.1111 βλ.λ. ὄρεγμα· **5)** μτ. γενικ. ἐκτείνω, ἁπλώνω, τὰς χεῖράς μου καὶ λαμβάνω, πιάνω : Ἰλ. Ζ 466 **οὗ παιδὸς ὀρέξατο** (ἐξέτεινε τὰς χεῖράς του πρὸς τὸ τέκνον του), πρβλ.Ὀδ.Λ 392· **6)** ἐπὶ ἐχθρικῆς σημασίας, ἐκτείνομαι εἴς τινα ἵνα τὸν πληγώσω, σκοπεύω, προσβάλλω, κτυπῶ : Ἰλ.Π 322 **τοῦ δ' ἀντίθεος Θρασυμήδης ἔφθη ὀρεξάμενος . . ὦμον** (πρῶτος τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὸν ὦμον), αὐτ.314 **ἔφθη ὀρεξάμενος πρυμνὸν σκέλος,** Ἰλ.Ψ 805 **ὁππότερός κε φθῇσιν ὀρεξάμενος χρόα καλόν,** Τυρτ.12,12 **δηΐων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἱστάμενος·** || ὁμ. ἐπὶ ἱκέτου : Εὐρ.Ἑλ.1238 **τί χρῆμα θηρῶσ' ἱκέτις ὠρέχθης ἐμοῦ·** **7)** μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. παθ. κ. μέσ. ἐκτείνω, ἁπλώνω τὰς χεῖράς μου προσπαθῶν νὰ λάβω τι, ἐπιθυμῶ : Εὐρ.Ἴων. 842 **ὀρεχθῆναι γάμων,** αὐτ.ἀπ.240 **ὀρεχθῆναι τῶν μεγίστων,** Δημόκρ.202 **ὀρέγεσθαι ἀπεόντων,** αὐτ. 202 **ὀρέγεσθαι ζωῆς·** || συχν. π. Ἀττ. πεζοῖς : Ἀντιφ.22,12 **οὔτε τῶν οὐ προσηκόντων ὀρεγόμενον,** Θουκ.3,42, αὐτ.2,65 ὀρεγόμενοι **τοῦ πρῶτος ἕκαστος γίγνεσθαι,** Πλάτ.Πολ.439b **καὶ τούτου ὀρέγεται καὶ ἐπὶ τοῦτο ὁρμᾷ,** αὐτ.485D· || ὁμ. μτ. ἀπαρφ : Εὐρ.Ἡρ.16 **πόλιν ὠρέξατ' οἰκεῖν,** Πλάτ.Πρωτ.326Α **καὶ ὀρέγηται τοιοῦτος γενέσθαι,** Ἐπίκ.ἀπ.187 **οὐδέποτε ὠρέχθην τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν·** || ὁμ. κ. ἀπολ. ἐπιθυμῶ, ποθῶ· πρβλ. ὀρεκτός, ὄρεξις : Ἐμπ.129,4 **πάσῃσιν ὀρέξαιτο πραπίδεσσιν,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1113a12 **ὀρεγόμεθα κατὰ τὴν βούλησιν,** Ἀπολλ.Ρ.2,878 **θυμὸς ὀρέξατο γηθοσύνῃσιν,** ΚΔ Ἑβρ.11,16 **κρείττονος ὀρέγονται,** Χρον.Μορ.195 **εἰς τόπον ὅπου ὀρέγεσαι νὰ ἐσμίξετε οἱ δύο,** Ἐρωτόκρ.1,497 **σὰν κοπελλιὰ ὠρέγετο ν' ἀκούῃ,** αὐτ.1023· || ὁμ.δημ. ἐπιθυμῶ σφοδρῶς, ἐποφθαλμιῶ, ζηλεύω, λαχταρῶ: Ζερβ.Λυρ.Σάτ.1,37 **κι ὅσοι ὀρεγόνταν γράμματα καὶ μάθηση καὶ γνώση, - ὠρέχτηκα νὰ φάω καρπούζι, - τί σοῦ ρέχτηκε καὶ σὲ πῆρε·** **8)** μτ. αἰτ. λαμβάνω τι : Εὐρ.Ὀρ.303 **σῖτόν τ' ὄρεξαι,** αὐτ.Ἑλ.353 **αἰώρημα διὰ δέρης ὀρέξομαι** (θὰ βάλω τὸν βρόχον εἰς τὸν λαιμόν μου).

ὀρειάλωτος-ον (ὄρος, ἀλῶμαι) μσν. ὁ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἀλώμενος, πλανώμενος : Ἰω.Μον. ἐν Boiss.4,187,10 **τὸν ἀπολωλότα καὶ ὀρειάλω-**

τον, τὸν παντὶ θηρίῳ ἕτοιμον εἰς βοράν, Θωμ.Μ 267R (οὗτος ἀποδοκιμάζει τοῦτο, κακῶς ἐκλαβὼν ὡς β' συνθετικὸν τὴν λ. ἀλωτόν).

ὀρειᾶνες (οἱ) ὀρεᾶνες βλ.λ.

ὀρειάρχης (ὁ) μτγν., δωρ. ὀρειάρχας ὁ ἄρχων, ἐξουσιαστὴς τῶν ὀρέων, ἐπίθ. τοῦ Πανός: ΑΠ 6,34 **θῆκεν ὀρειάρχᾳ δῶρα συαγρεσίης.**

ὀρειάς-άδος (ἡ) (ὄρος) μτγν. ἀνώμ. θηλ. τοῦ ὄρειος βλ.λ., ὁ ἀνήκων εἰς τὰ ὄρη, ὁ τῶν ὀρέων: Ἀντίπ.Σιδ. ἐν ΑΠ 6,219,5 **ὀρειάδα . . πέτραν** (ὀρεινὴ πέτρα, βράχος τοῦ βουνοῦ)· **2)** ἐπὶ τάξεώς τινος Νυμφῶν, ἡ τῶν ὀρέων, κ. ὡς οὐσ.: Βίων 1,19 **Νύμφαι κλαίουσιν ὀρειάδες,** Νόνν.Δ 19,329 **Βάκχην λυσιέθειραν ὀρειάδα.**

ὀρείαυλος-ον (αὐλή) μτγν. ὁ εἰς τὰ ὄρη αὐλιζόμενος, ὁ ἐν ὄρεσι **κατοικῶν**: Ὀππ.Κυν.3,18 **θηρσὶν ὀρειαύλοις,** αὐτ.Ἁλ.4,309.

ὀρειβάσια (τὰ) (ἐνν. ἱερὰ) μτγν. θρησκευτικὴ ἑορτή, καθ' ἣν οἱ ἑορτασταὶ διήρχοντο ἐν πανηγυρικαῖς τελεταῖς τὰ ὄρη: Στράβ.12,4,3 **ἑορτή τις ἄγεται παρὰ τοῖς Προυσιεῦσιν καὶ ὀρειβάσια θιασευόντων** (δ. γρ. ὀρειβασίαι).

ὀρειβασία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ βαίνειν, πλανᾶσθαι ἐπὶ τῶν ὀρέων: Στράβ.10,3,23 **τὰς ὀρειβασίας τῶν περὶ τὸ θεῖον σπουδαζόντων,** Μάξ.Τύρ. 34,1, Αἰλ.ΖΙ 3,2 **ὀρειβασίαις σύντροφος**· ‖ νεώτ. ἡ εἰς τὰ ὄρη ἀνάβασις, κ. εἰδ. ἡ ὠργανωμένη ἄνοδος, κάθοδος καὶ κατασκήνωσις ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων, συνήθως ὡς ἄθλημα.

ὀρειβάτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ διαβαίνων, διερχόμενος ἢ περιερχόμενος τὰ ὄρη: Σοφ.Φιλ.955 **οὐ πτηνὸν ὄρνιν οὐδὲ θῆρ' ὀρειβάτην,** Εὐρ.Τρῳ.436 **ὀρειβάτης Κύκλωψ,** Ἀριστφ.Ὄρν.276 **ὄρνις ὀρειβάτης** (δ. γρ. ὀριβ-, κῶδ.), πρβλ. οὐριβάτας, ὀρειοβάτης, Αἰλ.ΖΙ 14,16, αὐτ.6,26· ‖ κ. νεώτ. ὁ ἀναβαίνων εἰς τὰ ὄρη, ὁ εἰς τὴν ὀρειβασίαν ἐπιδιδόμενος, πρβλ. ἀλπινιστής.

ὀρειβατικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἁρμόδιος πρὸς διάβασιν ὀρέων, ὁ τὰ ὄρη διερχόμενος: Κλήμ.Ἀλ.240· ‖ νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀρειβασίαν ἀναφερόμενος, ὁ κατάλληλος εἰς τὴν διάβασιν τῶν ὀρέων: **ὀρειβατικὸν πυροβολικόν**· ‖ ὁμ. ὁ εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ὀρειβασίας ἀναφερόμενος ἢ ἀσχολούμενος: **σύνδεσμος ὀρειβατικός.**

ὀρειβάτις-ιδος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. θηλ. τοῦ ὀρειβάτης βλ.λ.: Πρόδρ.Γαλ.207 **Ἄρτεμίν τ' ὀρειβάτιν.**

ὀρειβατῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. διαβαίνω, διέρχομαι τὰ ὄρη, μτ. αἰτ.: Διόδ.Σ 5,39 **καὶ τραχύτητας ἀπίστους ὀρειβατεῖν εἰωθότες**· ‖ ἀμτβ. περιφέρομαι ἀνὰ τὰ ὄρη: ΑΠ 10,11,12 **εἴτε σύ γ' ὀρειβατέεις,** Πλούτ.Φάβ.7 **τῶν ὀρειβατεῖν δεινῶν Ἰβήρων ἄνδρες ἐλαφροὶ καὶ ποδώκεις**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ἵππων: Στράβ.3,4,15 **δεδιδαγμένων ἵππων ὀρειβατεῖν**· ‖ κ. νεώτ. ἐκτελῶ ἀναβάσεις εἰς τὰ ὄρη, εἶμαι ὀρειβάτης.

ὀρειβρεμέτης (ὁ) λεξ. κ. μσν. δ.γρ. ὀριβρεμέτης· Σουΐδ. «ὁ βροντῶν, κροτῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁ ἠχῶν διὰ τῶν ὀρέων»: Εὐστ.460,27.

ὀρείγανον (τὸ) ὀρίγανον βλ.λ.

ὀρειγενής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ εἰς τὰ ὄρη γεννηθείς: Νίκ.Θηρ.874 **ὀρειγενέος κορίοιο**· **2)** ὀρεινὸς βλ.λ.: Μοσχί.6,5 **ὀρειγενῆ σπήλαια.**

ὀρειδρομία (ἡ) μτγν. τὸ τρέχειν ἀνὰ τὰ ὄρη, τὸ δρομαίως βαίνειν δι' ὀρέων, τρέξιμο: Ἀντίπ. Θεσσ. ἐν ΑΠ 7,413.

ὀρειδρόμος-ον ὁ τὰ ὄρη διατρέχων: Πίνδ. Παιάν.7,6 (ἐν πάπ. ὀριδρ-), Εὐρ.Βάκχ.985 **τίς ὅδε Καδμείων μαστὴρ ὀρειδρόμων;,** αὐτ.ΙΑ 1593 **βωμίαν, ἔλαφον ὀρειδρόμον,** Νόνν.Δ 5,229 (δ.γρ. ὀριδρ-).

ὀρειθαλής-οῦς-ές μτγν. ὁ εἰς τὰ ὄρη θάλλων, βλαστάνων: Λυκόφρ.1423 **ὀρειθαλὴς δρῦς.**

ὀρεικός-ή-όν ὀρικός βλ.λ.

ὀρείκτιτος-ον ὁ διαιτώμενος εἰς τὰ ὄρη, ἐπὶ τῶν ὀρέων: Πίνδ.ἀπ.313 **ὀρείκτιτος σῦς.**

ὀρειλεχής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐπὶ τῶν ὀρέων κοιταζόμενος, κοιμώμενος ἢ κατοικῶν: Ἐμπ.127,1 **ὀρειλεχεῖς λέοντες.**

ὀρειμανής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐμμανῶς ἀγαπῶν νὰ παραμένῃ εἰς τὰ ὄρη: Τρυφιόδ.370 **ὀρειμανὴς Διόνυσος,** Ὀρφ.Ὕμν.31,5 **μητρὸς ὀρειμανοῦς** (κῶδ. ὀρειομανοῦς).

ὀρεινόμος-ον (νέμω) ὁ ἐπὶ τῶν ὀρέων βόσκων: Ἀναξίλ.12 **ὀρεινόμοι δέλφακες** (κῶδ.Ἀθ., πιθ. ὀρειονόμους), Θεόφρ.Φl 9,18,3 **ὀρεινόμος αἴξ**· ‖ ὁ ἀνὰ τὰ ὄρη πλανώμενος: Εὐρ.Ἡρ.364 **τάν τ' ὀρεινόμον ἀγρίων Κενταύρων ποτὲ γένναν,** ΑΠ 9,107 **ἀπεῖπεν ἤδη τὴν ὀρεινόμον πλάνην** (τὴν ἀνὰ τὰ ὄρη περιπλάνησιν).

ὀρεινομῶ-έω Σουΐδ. βόσκω, διαιτῶμαι ἢ διάγω, διαβιῶ ἐν τοῖς ὄρεσι.

ὀρεινός-ή-όν (ὄρος) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ πλήρης ὀρέων, βουνώδης, λοφώδης: Ἡρ.1,110 **χώρη . . ὀρεινή,** αὐτ.2,34 (ἀντίθ. πεδινός), Ξεν.ΚΠ 1,6,43 (ἀντίθ. πεδιάς), Ἀριστλ.Μετ.351a,3 **ὀρεινὴν οὖσαν** (τὴν Ἀρκαδίαν), αὐτ.ΖΙ 556a,4 **ἡ ὀρεινή** (ἡ πολλὰ ὄρη ἔχουσα χώρα, ἡ βουνήσια), ΚΔΛουκ.1,39 **ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινήν,** Πλούτ.Ἠθ.172F **βουλομένους ἀντὶ τῆς ἑαυτῶν, οὔσης ὀρεινῆς καὶ τραχείας, πεδιάδα καὶ μαλακὴν χώραν λαβεῖν**· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὄρη, ὁ τῶν ὀρέων ἢ ὁ εἰς αὐτὰ κατοικῶν: Θουκ.2,96 **παρεκάλει δὲ καὶ τῶν ὀρεινῶν Θρᾳκῶν,** Ξεν.Ἀν.7,4,11 **ἐν τοῖς ὀρεινοῖς . . Θρᾷξὶ πλησίον κατεσκήνησαν,** - **ὀρεινὸ(ν) ἔδαφος - χωριό,** - **οἱ ὀρεινοὶ Ἀκαρνᾶνες**· ‖ κ. ἐπὶ πτηνῶν: Ἀριστλ.ΖΙ 592b,19 **ἕτερος ὀρεινός, διὰ τὸ διατρίβειν ἐν τοῖς ὄρεσιν**· ‖ κ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἐπὶ ὀρέων φυόμενος, εὐδοκιμῶν: Θεόφρ.Φl 6,8,3· ‖ ὁ ὀρεινὸς χαρακτήρ: Πλάτ.Κρατ.394E **τὸ ἄγριον καὶ τὸ ὀρεινὸν** (ἡ ἀγρία καὶ ὀρεινὴ φύσις του, χαρακτήρ του)· ‖ μτφ. **ὀρεινὸν ἱμάτιον** ἄκναπτον βλ.λ.: Κωμ.Ἀδέσπ.328· **3)** ἐν Αἰγύπτῳ, ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ἄκρον, τέρμα τῆς ἐρήμου, εἰδ. ὡς ἐπίθ. τῶν διωρύγων: Πάπ. **ὀρεινὴ διῶρυξ Πολέμωνος.**

ὀρειοβάτης (ὁ) σχόλ. ὀρειβάτης βλ.λ.: Σχόλ. Σοφ.ΟΚ 1054 (δ. γρ. ἐν πάπ. ὀρηο- κ. ὀρεο-).

ὀρείοικος-ον σχόλ. ὁ ἐν ὄρεσι κατοικῶν: Σχόλ. Εὐρ.Ὀρ.1621, αὐτ.Φοίν.683.

ὀρειομανής-οῦς-ές ὀρειμανής βλ.λ.

ὄρειον (τὸ) μτγν. πολύγονον τὸ θῆλυ βλ.λ.: Πλίν.Φl 27,115.

ὀρείονες Ἡσ. «ἄνδρες»· πρβλ. ὀρεᾶνες.

ὀρειονόμος-ον μτγν. ὀρεινόμος βλ.λ.: Ἀντίθ. Σιδ. ἐν ΑΠ 6,14 **Δᾶμις μὲν θηρῶν ἄρκυν ὀρειονόμων,** αὐτ.6,240 **κάπρον ὀρειονόμον** (πιθ. ἐν Ἀναξίλ.12)· πρβλ. ὀρεινόμος.

ὀρειοπτελέα (ἡ) ὀρειπτελέα βλ.λ.

ὄρειος-α-ον κ. -ος-ον, ἐπ. οὔρειος, ἰων. γενικ.θηλ. ὀρέης (Ἐπιγρ.), ὁ τῶν ὀρέων ἢ ἐκ τῶν ὀρέων, ὁ ἐν ὄρεσι φοιτῶν, διατρίβων, διαμένων: Ὕμν.Ἑρμ.244 **νύμφην οὐρείην**· πρβλ. Ἡσίοδ.ἀπ.198· ‖ ὁ ἐπ. τ. ἐν χρ. π. τραγ. κ. κωμ.: Σοφ.Ἀντ. **οὔρειόν τ' ἀκμῆτα ταῦρον,** Εὐρ.ΙΤ 127 **Δίκτυνν' οὐρεία,** αὐτ. Φοίν.806 **οὔρειον τέρας,** Ἀριστφ.Ὄρν.1098 **Νύμφαις οὐρείαις ξυμπαίζων**· ‖ ἀλλ' ἐν ἰαμβ.τριμέτροις ὄρειος (ὅπερ οὐ μόνον ἀττ. ἀλλὰ καὶ ἰων.): Αἰσχ.Ἀγ.497 **ὕλης ὀρείας,** Σοφ.Φιλ.937 **ξυνουσίαι θηρῶν ὀρείων**· ‖ ἐπὶ τῆς Ῥέας· Ἀριστφ.Ὄρν. 746 **σεμνά τε μητρὶ χορεύματ' ὀρείᾳ**· ‖ κ. π. πεζ.: Πλάτ.Νόμ.677B **οἱ περιφυγόντες ὄρειοί τινες ἂν εἶεν νομῆς**· πρβλ. αὐτ.Κριτί.109D, ἀντίθ. ἄγροικος· ‖ ἐν χρ. κ. ἐπὶ ζῴων: Ἀριστλ.ΖΙ 488b,2 **τὰ μὲν ἄγροικα τὰ δ' ὄρεια, ὥσπερ ἔποψ**· ‖ συγκρ. **ὀρειότερος**: Ὀππ.Κυν.2,22.

ὀρειοχᾰρής-οῦς-ές μσν. ὁ ἀσμένως εἰς τὰ ὄρη διατρίβων, διαμένων, ὁ ἀγαπῶν τὸν ὀρεινὸν βίον : ΑΠλ.4,256.

ὀρειπέλαργος (ὁ) εἶδος ἀετοῦ ἢ ἱέρακος ὁ αὐτὸς καὶ περκνόπτερος : Ἀριστλ.ΖΙ 618b,34 **ὀρειπέλαργος καλεῖται καὶ ὑπαίετος.**

ὀρείπλαγκτος-ον ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι πλανώμενος : Ἀριστφ.Θεσμ.326 **Νύμφαι τ' ὀρείπλαγκτοι**, Ὀππ. Κυν.3,224, Νόνν.Δ 21,189 (συχν. ἐν κώδ. ὀριπλ-).

ὀρειπλᾰνής-οῦς-ές μτγν. ὀρείπλαγκτος βλ.λ. : Τρυφιόδ.223 **θηρσὶν ὀρειπλανέεσσιν**, Νόνν.Δ 9,291.

ὀρείπλᾰνος-ον μτγν. ὀρειπλανής βλ.λ. : Νόνν. Δ 16,184 (δ.γρ. ὀριπλ-).

ὀρειπολῶ-έω Σουΐδ. «ὀρεοπολῶ».

ὀρειπτελέα (ἡ) πτελέα ἡ ὀρεινὴ βλ.λ. : Θεόφρ. ΦΙ 3,8 **ἔστι δὲ καὶ τῆς πτελέας δύο γένη· καὶ τὸ μὲν ὀρειπτελέα καλεῖται, τὸ δὲ πτελέα.**

ὄρεις μτχ. τοῦ ὄρημι βλ.λ.

ὀρείτης (ὁ) (ὄρος) μτγν. ὁ κάτοικος τῶν ὀρέων, ὀρεινός, βουνήσιος : Πολύβ.3,33,9 **ἦσαν δ' οἱ διαβάντες εἰς τὴν Λιβύην . . ὀρεῖται Ἴβηρες· 2)** ὀνομασία λίθου τινός : Ὀρφ.Λιθ.356 **σιδηρίτην, τόν ῥα βροτοῖσιν ἥνδανεν ἄλλοισιν καλέειν ἔμψυχον ὀρείτην· 2)** εἶδός τι ἱέρακος : Αἰλ.ΖΙ 2,43.

ὀρεῖτις-ιδος (ἡ) Ἐπιγρ. θηλ. τοῦ ὀρείτης βλ.λ.

ὀρείτορες Ἡσ. «ἄγριοι».

ὀρειτρεφής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐπὶ τῶν ὀρέων τραφεὶς ἢ τρεφόμενος : Ἀπολλ.Ρ 2,44, Χρησμ.π.Λουκ. Ἀλέξ.48 **θῆρας ὀρειτρεφέας**, Τρυφιόδ.193 **ὀρειτρεφέος ποταμοῖο.**

ὀρειτροφεῖσθαι μσν. τὸ **ἐν ὄρεσι** τρέφεσθαι, βιοῦν : Μιχ.Ἀκομ.Ι,83,13 (ἔκδ.Λ.).

ὀρείτροφος-ον ὀρειτρεφὴς βλ.λ. : Σοφ.Ἰχν.151 **ὀρείτροφα βοτά**, πρβλ.Ὀππ.Ἁλ.Ι,12 (συχν. γρ. ἐν κώδ. ὀριτρ-, κ.ὀρίτρ-, ὅπερ ἔχει τὸ Υ π.Βαβρ.106,3).

ὀρειτῡπία (ἡ), Ιων. ὀρειτυπίη ὀρεινὴ ἐργασία, τὸ κόπτειν λίθους ἢ ξύλα εἰς τὰ ὄρη : Ἱππ.Ἐπιδ.6,3,9.

ὀρειτῦπος-ον (τύπτω) μτγν. ὁ ἐν ὄρεσιν, ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐργαζόμενος· κτ. Γαλ.17(2),49 **ὀρειτύποι** (οἱ λατόμοι καὶ ὑλοτόμοι οἱ καταβιβάζοντες ὑλικὸν ἐκ τῶν ὀρέων) (δ.γρ. ὀρεοτύποι κ. ὀροιτύποι).

ὀρείτωρ-ὀρος (ὁ) ὀρείτης βουνήσιος, δθ. ἀγροῖκος βλ.λ.· Ἡσ. «ὀρείτορες, οἱ ἄγριοι».

ὀρειφοίτης (ὁ) Σουΐδ. «ὁ ἐν ὄρει φοιτῶν», ὁ διοδεύων, περιτρέχων αὐτά : Φανοκλ. π. Πλούτ.Ἠθ. 671C **ὀρειφοίτης Διόνυσος.**

ὀρείφοιτος-ον μτγν. ὀρειφοίτης βλ.λ : Βάβρ. 91,2 **ὀρείφοιτοι ποιμένες**, αὐτ.95,25 **ὀρείφοιτα θηρία**, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.30 **ὀρείφοιτοι Βάκχαι.**

ὀρειφοιτῶ-έω μτγν. περιπλανῶμαι εἰς τὰ ὄρη, περιφέρομαι ἀνὰ τὰ ὄρη : Σώστρ.Ἐλεγειοκ. π. Εὐστ.1665,49 **ἑπτὰ ἐτῶν γενομένην ὀρειφοιτεῖν.**

ὀρειχαλκεῖον (τὸ) νεώτ. ἐργαστήριον κατασκευῆς ὀρειχαλκίνων εἰδῶν, χυτήριον ὀρειχάλκου.

ὀρειχαλκεύς-έως (ὁ) νεώτ. ὁ κατεργαζόμενος τὸν ὀρείχαλκον· ‖ **ὁ** εἰς τὴν κατεργασίαν τούτου εἰδικὸς τεχνίτης.

ὀρειχάλκῐνος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀρειχάλκου κατεσκευασμένος : Πλάτ.Κριτί.119C **ἐν στήλῃ γεγραμμένα ὀρειχαλκίνῃ**, - **κλίνη ὀρειχαλκίνη·** ‖ **νεώτ.** ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀρείχαλκον ἢ ἐξ αὐτοῦ χαρακτηριζόμενος : **ὀρειχάλκινα ἐργαλεῖα τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς·** ‖ **ὀρειχαλκίνη ἐποχὴ** (ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ κατεργάζηται τὸν ὀρείχαλκον).

ὀρειχαλκόκονις-εως (ἡ) νεώτ. κόνις ὀρειχάλκου, κασσιτέρου καὶ συνηθέστερον φευδαργύρου, χημικῶς ἢ μηχανικῶς διὰ θρύψεως παραγομένη καὶ χρησιμοποιουμένη εἰς ἐπιχρυσώσεις, ἤτοι ἀντὶ κόνεως χρυσοῦ (φευοοχρύσωμα), ὡς εἰς τὸ χρύσωμα τῆς βιβλιοδεσίας, τὴν διακοσμητικήν, **εἰς** γύψινα κα' ἄλλα ἀντικείμενα.

ὀρείχαλκος (ὁ) κ. νεώτ. μεταλλικὸν **κρᾶμα** δύο μερῶν χαλκοῦ καὶ ἑνὸς φευδαργύρου, χρώματος κιτρίνου, λευκοκιτρίνου ἢ ὑπερύθρου, ἐπιδεκτικὸν στιλβώσεως, εὐρύτατα χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν κατασκευὴν σκευῶν, τεμαχίων μηχανῶν, ὅπλων, τὴν διακοσμητικήν, δημ. μπροῦντζος· ἐν Θεόπομπ.Ἱστ.109 περιγράφεται ὡς μεῖγμα φευδαργύρου καὶ χαλκοῦ : Ὑμν.Ὁμ.6,9, Ἡσίοδ.Α 122 **ὡς εἰπὼν κνημῖδας ὀρειχάλκοιο φαεινοῦ, Ἡφαίστου κλυτὰ δῶρα, περὶ κνήμῃσιν ἔθηκεν**, Βοκχ. ἀπ.68, Πλάτ.Κριτί.114Ε **τὸ γένος ἐκ γῆς ὀρυττόμενον ὀρειχάλκου**, Ἀριστλ.Α Ὕστ.92b,22, αὐτ. Θαυμ.834b,25, Καλλ.Λουτρ.Παλ.19 **οὔτ' ἐς ὀρείχαλκον μεγάλα . . ἔβλεψεν** (κάτοπτρον ἐξ ὀρειχάλκου), Παυσ.2,37,3 **ἐπὶ τῇ καρδίᾳ γεγράφθαι τῇ πεποιημένῃ τοῦ ὀρειχάλκου**, Φιλόστρ.Ἀπολλ. 2,7,20· **2)** ὡς ἐπίθ. ὀρειχάλκινας βλ.λ. : Σουΐδ.

ὀρειχαλκουργία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ὀρειχαλκουργοῦ βλ.λ.: **οἱ Ἀτσίγγανοι καταγίνονται εἰς τὴν ὀρειχαλκουργίαν.**

ὀρειχαλκουργός (ὁ) νεώτ. ὁ κατεργαζόμενος τὸν ὀρείχαλκον, ὁ κατασκευαστὴς ὀρειχαλκίνων πραγμάτων, οἷον σκευῶν, ἐργαλείων.

ὀρειχαλκόχρους-οας-ουν-οον **νεώτ.** **ὁ** ἔχων χρῶμα ὀρειχάλκου.

ὀρειχαλκῶ-όω νεώτ. ἐπιστρώνω ἐπιφάνειαν εὐτελεστέρου τινὸς μετάλλου ἢ ἄλλου ἀντικειμένου δι' ὀρειχάλκου, ἀ. ἐπορειχαλκῶ.

ὀρειχάλκωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ στρώματος ὀρειχάλκου ἐπικάλυψις μεταλλίνου σώματος.

ὀρειώδης-ους-ες μσν. ὀρεινὸς βλ.λ., βουνώδης : Εὐστ.1246,28 **ἡ ὀρειώδης λεπάς.**

ὀρειώτης (ὁ) μτγν., δωρ. **ὀρειώτας-α** ὀρειβάτης βλ.λ. : Ἐρύκ.ἐν ΑΠ 9,824 **Πανὸς ὀρειώτα.**

ὀρεκτικός-ή-ό(ν) (ὄρεξις) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὄρεξιν, ὁ τῆς ὀρέξεως : Ἀριστλ.Ψυχ.433b,3, **αὐτ.**ΗΝικ.Ι,13 **τὸ μὲν γὰρ φυσικὸν οὐδαμῶς κοινωνεῖ τοῦ λόγου· τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν καὶ ὅλως ὀρεκτικόν, μετέχει πως, ᾗ κατήκοόν ἐστιν αὐτοῦ καὶ πειθαρχικόν·** ‖ **τὸ ὀρεκτικὸν** τὸ αὐθόρμητον, τὸ ὁρμέμφυτον : Ἀριστλ.Ψυχ.431a,13 **οὐχ ἕτερον τὸ ὀρεκτικὸν καὶ φευκτικόν . . ἀλλήλων·** ‖ δθ. κ. ὡς ἐπίθ. : Ἀριστλ.ΗΝικ.1102b,30, αὐτ.1139b,4 **ὀρεκτικὸς νοῦς ἢ προαίρεσις· 2)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διεγείρων, προκαλῶν ἐπιθυμίαν, ὁ ἀνοίγων τὴν ὄρεξιν : Διοσκ.5,6 **ὀρεκτικὸς οἶνος**, Ἐρωτόκρ.Ι,1433 **εἶχε περβόλ' ὀρεχτικὸ μὲ δέντρη μυρισμένα· 3)** νεώτ. κ.δημ. ὡς οὐσ. τὸ λαμβανόμενον πρὸ τοῦ φαγητοῦ ἐδώδιμον ἢ ποτὸν διὰ νὰ προκαλέσῃ **τὴν ὄρεξιν.**

ὀρεκτικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης, τὸ γνώρισμα, ἡ διάθεσις τοῦ ὀρεκτικοῦ.

ὀρεκτικῶς ἐπίρρ., μτγν. κατὰ ὀρεκτικὸν τρόπον, μὲ ἐπιθυμίαν, ὄρεξιν : Ἀρρ.Ἐπικτ.3,3,2 **πρὸς τὸ ἀγαθὸν ὀρεκτικῶς κινεῖσθαι.**

ὀρεκτιῶ-ιάω Ἡσ. «ὀρέγομαι».

ὀρεκτός-ή-όν (ὀρέγω) ὁ ἐκτεινόμενος : Ἰλ.Β 543 **ὀρεκτῇσιν μελίῃσιν** (ἀκόντια δι' ὧν δύναταί τις **ἐκ** τοῦ πλησίον, ἤτοι οὐχὶ βάλλων, ἀλλὰ προτείνων, νὰ φθάσῃ τὸν ἐχθρόν), Στράβ.10,1,12 **δόρασι δ' ἐχρῶντο τοῖς ὀρεκτοῖς** (ἡ ἐκ χειρὸς χρῆσις) (ἀντίθ. παλτοῖς)· **2)** ἐπιθυμητός : Ἀριστλ.Ψυχ.433a,18 **τὸ ὀρεκτὸν** (τὸ ἀντικείμενον τῆς ὀρέξεως, ἐπιθυμίας), αὐτ.433b,11 **τὸ ὀρεκτὸν κινεῖ οὐ κινούμενον τῷ νοηθῆναι ἢ φαντασθῆναι**, Στωϊκ.ἀπ.3,22, Μηναῖ. Ι,10 Θεοτ. **ἔστης . . τῆς ἐφέσεως τῶν ὀρεκτῶν, κρατήσας τὸ τελειότατον.**

ὀρεκτῶ-έω Ἡσ. «ὀρέγομαι», Σουΐδ.

ὀρεμπόται (οἱ) μτγν. οἱ πίνοντες **τὰ ὄρη, ὡς** ἐπίθ. τῶν ποταμῶν : Χρησμ.π.Πλούτ.Ἠθ.406Ε.

ὀρέξια (τὰ) δημ. κ. **ξορέξια** ἐπιθυμίαι φιλήδονοι, οἷον φαγητοῦ, ποτοῦ, ἀφροδισίων κτλ. : Ἀρτ

Βατοπ.4,87 **κι ὅπως σ' ὀρέξια του ξοδιάζει, κι** ὅπως σ' **ἐπίδειξες σκορπᾶ.**

ὀρεξίνη (ἡ) νεώτ. λεπτοτάτη ἄμορφος καὶ λευκὴ κόνις, ἐσωτερικῶς λαμβανομένη εἰς μικρὰς ποσότητας, προκαλοῦσα αὔξησιν τῶν γαστρικοῦ ὑγροῦ καὶ διεγείρουσα τὸ αἴσθημα τῆς πείνης.

ὄρεξις-εως (ἡ) (**ὀρέγω**) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. ὄρεξη καθολικωτάτη λέξις δηλοῦσα πᾶν εἶδος ἐφέσεως ἢ ἐπιθυμίας, διάθεσις, κλίσις, ὁρμὴ περιλαμβάνουσα ἐπιθυμίαν, θυμόν, βούλησιν : Ἀριστλ. Ψυχ.414b,2, αὐτ.433a,13, Ἐπίκ.ἀπ.202, Φιλόδ. Μουσ.78Κ, ΚΔ Ρωμ.1,27 **ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους,** Ἐρωτόκρ.4,264 **ἀρχίζει καὶ μιλεῖ της, μὲ σπλάχνος καὶ γλυκότητα νὰ δῇ τὴν** ὄρεξίν της, Μωραΐτ.1,188 **τὸ ἐκφράζον πόθους καὶ ὀρέξεις·** ‖ **σαρκὸς ὀρέξεις** ἡ σαρκικὴ ἐπιθυμία : Μηναῖ.11,4 Ἐξαπ. **καθυπέταξος . . ναὶ σαρκὸς τὰς ὀρέξεις·** ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ἔφεσις, ἐπιθυμία, γοῦστο, κέφι : **ἔχω ὄρεξη γιὰ δουλειά,** φρ. **ὄρεξη ἔχεις** (ἄφησέ με ἥσυχον, μὴ μὲ ἐνοχλῇς)· ‖ κ. νεώτ. παροιμ. φρ. **περὶ ὀρέξεως οὐδεὶς λόγος** (εἰς ζητήματα ἀτομικῆς ἀρεσκείας δὲν χωρεῖ συζήτησις)· ‖ εἰδ. ἐπιθυμία, διάθεσις τοῦ νὰ φάγῃ τις : **μοῦ κόπηκε ἡ ὄρεξη** (ἔχασα τὴν ὄρεξίν μου), - **μοῦ ἄνοιξε ἡ ὄρεξη** (ἀνέκτησα ἢ ἔχω τὴν πρὸς φαγητὸν διάθεσιν), εὐχὴ **καλὴ** (σας) ὄρεξη, φρ. **κάλλιο καλὴ ὄρεξη παρὰ καλὸ φαΐ·** ὁμ. φρ. **τρώγοντας ἔρχεται ἡ ὄρεξη** (κυριολ. κ. μτφ., ὅτι ἐφ' ὅσον δοκιμάζει τις εὐχάριστόν τι ἢ κτᾶταί τι, ἐπιθυμεῖ περισσότερα)· **2)** μτ. γενικ. ἀντικειμένου, ἐπιθυμία, πόθος ἐπιζήτησις πράγματός τινος : Δημόκρ. 219, Πλάτ.Ὅρ.414Β **φιλοσοφία τῆς τῶν ὄντων ἀεὶ ἐπιστήμης ὄρεξις,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1119b,7, αὐτ.Ψυχ.414b,6· ‖ σπαν. ὄρεξις ἐπί τι : Πλούτ.Ἠθ.48C **ὁρμὴν ἐμποιοῦντος εὑρετικὴν καὶ ὄρεξιν ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν·** κ. ὄρεξις περί τι : Δημόκρ.72· **3)** κ. ἀπολ. διάθεσις, κλίσις, ἔφεσις : Ἀριστλ.ΗΝικ.1113a,11 **ὄρεξις βουλευτική,** αὐτ.1139b,5 **ὄρεξις διανοητική,** Ἐπίκ.Δόξ.26 (ἐπιθυμίαι τινὲς) **εὐδιάχυτον τὴν ὄρεξιν ἔχουσιν.**

ὀρεοβαζάγρα Ἐπιγρ. κ. **ὀρεοβαρζάγρα** κ. ὀρεοβαρζάγραμ, ἐπίθ. τῆς Ἑκάτης ἢ τῆς Σελήνης.

ὀρεοβάτης (ὁ) ὀρειοβάτης βλ.λ.

ὀρ(ε)ογνωσία (ἡ) νεώτ. τὸ μέρος τῆς γενικῆς γεωλογίας τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν σύστασιν τῶν ὀρέων.

ὀρ(ε)ογνωστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρεογνωσίαν βλ.λ.

ὀρεογονία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς δυναμικῆς γεωλογίας πραγματευόμενος περὶ τῶν διαφόρων δυνάμεων αἵτινες δρῶσι πρὸς σχηματισμὸν τῶν ὀρέων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

ὀρεογόνος-ον νεώτ. ὁ εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ γένεσις ὄρους, ὁ ἐξ οὗ προῆλθεν ὀρέων διάπλασις.

ὀρεογραφία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς φυσικῆς γεωγραφίας πραγματευόμενος περὶ τῶν ὀρέων καὶ τῶν ὀρεινῶν συστημάτων· **2)** ἡ ἐπὶ τοῦ χάρτου παράστασις τῶν ἀναγλύφων μορφῶν τῆς γῆς.

ὀρεογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρεογραφίαν βλ.λ.

ὀρεογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀρεογραφίαν ἀσχολούμενος ἐπιστήμων.

ὀρεοδομή (ἡ) νεώτ. ἡ μορφολογία καὶ ἡ τεκτονικὴ διαμόρφωσις χώρας τινός· ‖ ἡ διάπλασις τῶν ὀρέων.

ὀρεόδοξα (ἡ) νεώτ. γένος φοινικιδῶν φυτῶν.

ὀρεοκόμος ὀρεωκόμος βλ.λ.

ὀρεοκομῶ-έω ὀρεωκομῶ βλ.λ.

ὀρεομετρία (ἡ) ὀρομετρία βλ.λ.

ὀρεομήκης-ους-ες μτγν. ὁ ἔχων ὕψος ὄρους : Ἀδαμ.Ἀνέμ.40 **ὀρεομήκεις χιόνες** (κῶδ. ὠρεο-).

ὀρέοντο ὄρνυμι βλ.λ.

ὀρεοπόλος-ον γλωσσ. ὁ ἀνὰ **τὰ ὄρη περιφερόμενος,** ὁ ἐπὶ ὀρέων διατρίβων.

ὀρεοπολῶ-έω μτγν. περιέρχομαι ἀνὰ τὰ ὄρη, διατρίβω εἰς τὰ ὄρη : Λουκ.Θε.Δ 20,7 **οὐ γὰρ ἐπιτήδειαι ὀρεοπολεῖν.**

ὀρεοσέλῖνον (τὸ) ὀρεινὸν σέλινον, **τὸ φυτὸν ἀ**θαμάντιον τὸ μακεδονικὸν τῆς οἰκογ. τῶν **σκιοδιοφόρων** : Θεόφρ.ΦΙ 7,6,3, Διοσκ.3,65, Γαλ. 12,119.

ὀρεοτύπος-ον ὀρειτύπος βλ.λ.

ὀρεοφύλαξ-ἄκος (ὁ) γλωσσ. κ. πάπ. **φύλαξ ὀρει**νῶν τόπων· ‖ πάπ. ὁ ἐρημοφύλαξ βλ.λ.

ὀρεόφυτον (τὸ) νεώτ. βοταν. γεν. πᾶν φυτὸν ποῶδες ἐκ τῶν ἀναπτυσσομένων ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν τῶν ὀρέων, ὅπου συνήθ. ἡ βλάστησις δὲν εὐδοκιμεῖ.

ὀρέσβῐος-ον μτγν. **ὁ** εἰς **τὰ** ὄρη, τοὺς ἀγρίους τόπους ζῶν, κατοικῶν : Ὀππ.Κυν.3,345 **ὀρέσβιον οἷα λέαιναν.**

ὄρεσι Ἡσ.«προβάτοις»(ἐσφ.γρ.ἀντὶ ὄβεσι· βλ.οἶς).

ὀρεσίβῐος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ βιῶν ἐν τοῖς ὄρεσι, ὀρέσβιος βλ.λ., ἄ. βουνήσιος : Εὐστ. εἰς Διον.Περ.322 **Ἀργανθώνης τῆς γενναίας, τῆς ὀρεσιβίου.**

ὀρεσῐδρόμος-ον μτγν. ὀρειδρόμος βλ.λ. : Νόνν. Δ 2,442, αὐτ.32,134 **μεθέπων ὀρεσιδρόμον ἄγρην.**

ὀρεσῐκοίτης (ὁ) σχόλ. ἄ. ὀρεσίκοιτος, ὀρειλεχὴς βλ.λ. : Σχόλ.Σοφ.ΟΤ 1100.

ὀρεσίκοιτος-ον Ἡσ. γλώσσ. τοῦ ὀρεσκῴοισιν.

ὀρεσινομία (ἡ) σχόλ. τὸ ἐπὶ τῶν ὀρέων βόσκειν, διατρίβειν, κατοικεῖν : Σχόλ.Ἰλ.Θ 93.

ὀρεσινόμος-ον μσν. ὀρεινόμος βλ.λ. : Κ Μανασσ.Χρον.173.

ὀρεσίοικος-ον ὀρείοικος βλ.λ.· Ἡσ. ἐν λ. ὀρεσκῴοισιν.

ὀρεσιπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰδιάζουσα ἀδιαθεσία παρατηρουμένη εἰς ὡρισμένα ἄτομα, ὅταν ἀ[illegible]ρχωνται ταχέως εἰς ὕψη ἢ ὅταν διαμένωσιν εἰς ὑψηλότερα τῆς ἀτμοσφαίρας στρώματα.

ὀρεσίτροφος-ον ὀρείτροφος βλ.λ.· π.Ὁμ. πάντοτε ὡς ἐπίθ. τοῦ λέοντος : Ἰλ.Μ 299 **λέων ὀρεσίτροφος,** Ὀδ.Ζ 130, Νόνν.Δ 15,204 **ὀρεσίτροφος βούτης,** Μηναῖ.1,21 Ἐξαπ. **βαπτιστὴς ὀρεσίτροφος.**

ὀρεσίφοιτος-ον μτγν. ὀρείφοιτος βλ.λ. : Κορνοῦτ Φύσ.Θε.34.

ὀρεσκεύω (ὄρος) μτγν. ζῶ, κατοικῶ ἐπὶ τῶν ὀρέων : Νίκ.Θηρ.413 **ὀρεσκεύει περὶ βήσσας.**

ὀρέσκῐος-ον μτγν ὀρεσκῷος βλ.λ., ἐπὶ τοῦ Διονύσου : ΑΠ 9,524,16

ὀρεσκόος-ον δ. τ. τοῦ ὀρεσκῷος βλ.λ. : Αἰσχ. Ἑπτ.532 **τόδ' αὐδᾷ μητρὸς ἐξ ὀρεσκόου βλάστημα,** Εὐρ.Ἱππ.1277 **φύσιν ὀρεσκόων,** αὐτ.Κύκλ.247.

ὀρεσκῷος-ον (ὄρος, κεῖμαι) ὁ διαιτώμενος, ἀνατροφεὶς ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁ βουνήσιος, ὅθ. ὁ ἄγριος, εἰδ. ἐπὶ τῶν Κενταύρων : Ἰλ.Α 268 **Φηρσὶν ὀρεσκῴοισι,** Ὀδ.Ι 155 **αἶγας ὀρεσκῴους,** Ἡσίοδ. ἀπ.79,5 **Κένταυροι ὀρεσκῷοι.**

ὀρέσσαυλος-ον μτγν. ὀρείαυλος βλ.λ. : Θεοίτ.ἐν ΑΠ.233,1 **ὀρεσσαύλου πόσις** Ἀχοῦς,Κόλουθ. 107, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.1,64 **ὀρεσσαύλοιο μελάθρου.**

ὀρεσσῐβάτης (ὁ) ποι. τοῦ ἀχρ. ἀντὶ ὀρεσιβάτης, ὁ ἀνὰ τὰ ὄρη περιφερόμενος, περιπλανώμενος : Σοφ.ΟΤ 1100 **Πανὸς ὀρεσσιβάτα** (δωρ.γενικ.), αὐτ. Ἀντ.350 **θηρὸς ὀρεσσιβάτα.**

ὀρεσσίγονος-ον ποι. ὀρειγενὴς βλ.λ. : Αἰσχ.ἀπ. 168, Ἀριστφ.Βάτρ.1344 **Νύμφαι ὀρεσσίγονοι.**

ὀρεσσιδρόμος-ον ὀρεσιδρόμος βλ.λ. : Ὀρφ. Ἀργ.21 **ὀρεσσιδρόμον τε λατρείαν μητρός.**

ὀρεσσινόμος-ον ὀρεινόμος βλ.λ. : Ἡσίοδ.Α 407 **αἰγὸς ὀρεσσινόμου ἢ ἀγροτέρης ἐλάφοιο,** Νόνν.Δ 28 25.

ὀρεσσιπάτος-ον μτγν. ὁ ἐν ὄρεσι περιπατῶν ὁ περιερχόμενος τὰ ὄρη, ὀρεσσιβάτης: **Νόνν. Δ**

14,250 ὀρεσσιπάτοις ἅμα Βάκχαις [ὀρεσσιβάτοις· διόρθ. Craesius].
ὀρεσσιπόλος-ον μτγν. ὀρεοπόλος βλ.λ. : Νόνν. Δ 13,137 ὀρεσσιπόλῳ παρὰ Ῥείῃ.
ὀρεσσίφυτος-ον μτγν. ὁ φυόμενος ἐν τοῖς ὄρεσι, ποὺ φυτρώνει στὰ βουνά : Νόνν.Δ 44,272 ὀρεσσίφυτος ῥίζα.
ὀρεσσίχυτος-ον μτγν. ὁ ἐκ τῶν ὀρέων χυνόμενος : Νόνν.Δ 20,337 ὀρεσσιχύτου ποταμοῖο.
ὀρέστεια (ἡ) ὁ περὶ τοῦ Ὀρέστου μῦθος· || εἰδ. ποίημα τοῦ Στησιχόρου : Στησίχ.ἀπ.34· 2) περιληπτικὸν ὄνομα τῆς τριλογίας τοῦ Αἰσχύλου, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Ἀγαμέμνονος, τῶν Χοηφόρων καὶ τῶν Εὐμενίδων : Ἀριστφ.Βάτρ.1124 πρῶτον δέ μοι τὸν ἐξ Ὀρεστείας λέγε.
ὀρέστειος-α-ον ὁ εἰς τὸν Ὀρέστην ἀνήκων, ὁ τοῦ Ὀρέστου : Σοφ.Ἠλ.1117 εἴπερ τι κλαίεις τῶν Ὀρεστείων κακῶν, Εὐρ.Ἀνδρ.1242 φόνον βίαιον τῆς Ὀρεστείας χερός.
ὀρέστερος-α-ον ποι. ἀντὶ ὀρεινός, ἐπίθ. τοῦ δράκοντος : Ἰλ.Χ 93 ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένῃσι· || ὁμ. ἐπὶ λύκων καὶ λεόντων : Ὀδ.Κ 212 ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι ἠδὲ λέοντες· κ. γεν. : Σοφ.Φιλ.391 ὀρεστέρα παμβῶτι γᾶ, Εὐρ.Τρῳ.551 ὀρεστέραν . . παρθένον, Ὀππ.Ἀλ 4,586 ὀρέστεροι ἀγρευτῆρες (θετ. ἐπίθ. σχηματισθὲν ἐκ τοῦ ὄρος, ἀντίθ ἀγρότερος).
ὀρέστης (ὁ) Φώτ. «ἐν ὄρεσι διαιτώμενος»· 2) ἀλλαχοῦ μόνον ὡς κύρ. ὄνομα Ὀρέστης, κλητ. Ὀρέστα : Σοφ.Ἠλ.6, οὐτ.15 Ὀρέστα καὶ σὺ φίλτατε ξένων Πυλάδη.
ὀρεστίας (ὁ) ὁ τῶν ὀρέων ἄνεμος : Ἀριστλ.π. Ἀχιλλ.Ἀρ.Φαιν.33, Καλλ.ἀπ.39.
ὀρεστιάς-άδος (ἡ) (ἴδρος) ἡ ἀνήκουσα εἰς τὰ ὄρη, ἡ τῶν ὀρέων : Ἰλ.Ζ 420 νύμφαι ὀρεστιάδες (ὀρειάδες), Ὕμν.Ὁμ.19,19.
ὀρέστιον (τὸ) μτγν. κ. ὀρέστειον ἑλένιον βλ.λ. : Πλίν.Φ1 14,108, Διοσκ.1,28, αὐτ.5,56.
ὄρεσφι(ν) ἐπ. γενικ. κ.δοτ. ἑν. κ. πληθ. τοῦ ὄρος.
ὀρεσχάς-άδος (ἡ) ὄσχη βλ.λ. : Ἁρποκρ.ἐν λ.ὀσχοφόροι, Ἡσ. «τὸ σὺν τοῖς βότρυσιν ἀφαιρεθὲν κλῆμα».
ὀρεύς-έως (ὁ), Ιων. οὐρ- (κ. ὁ θῆλυς ὀρ- : Ἀριστλ. ΖΙ 577b,22, μολονότι μετὰ τὴν δοτ. τοῖς θήλεσιν ἀκολουθεῖ γενικ. τῆς θηλείας : αὐτ 573a,16) ἡμίονος, μουλάρι· συχν. ἐν Ἰλ. ὡς ζῷον φορτηγὸν καὶ ἑλαῦνον ἅμαξαν· πρβλ. Ἰλ.Ψ 115 πρὸς 121, κ.Ω 702 πρὸς 716 : Ἀριστφ.Βάτρ.290 νυνὶ δ' ὀρεύς, Ἀριστλ. Ρητ.1405b,25 νικᾶν ταῖς ὀρεῦσι (νικᾶν ἐν ταῖς ἡμιονοδρομίαις)· || π.Ἀττ. ἡ συνήθ.λ.εἶναι ἡμίονος, ἂν καὶ τὸ ἐπίθ. ὀρικὸς προτιμᾷ τοῦ ἡμιονικὸς ὁ Μοῖρ.273Ρ· 2) ποι. ἐπίθ. ἀντὶ τοῦ ὀρεινός : Λυκόφρ.1111 ὅπως τις ὑλοκουρὸς ἐργάτης ὀρεύς.
ὀρεύω Ἡσ. «φυλάσσω».
ὀρεχθῶ-έω ποι. ρ. ἅπαξ π. Ὁμ.· ὑπὸ τῶν περισσοτέρων γραμματικῶν ἑρμηνεύεται ὡς σημαῖνον τὸν τραχὺν ἦχον ὅστις ἐκπέμπεται κατὰ τὴν ἀγωνίαν τοῦ θανάτου ἐκ τοῦ λάρυγγος τῶν σφαζομένων ζῴων (ὡσεὶ συγγενὲς τοῦ ῥοχθῶ) : Ἰλ.Ψ 30 βόες.. ὀρέχθεον ἀμφὶ σιδήρῳ σφαζόμενοι (σχόλ. «κατὰ μίμησιν ἤχου τραχέος . . , ἀντὶ τοῦ ἔστενον ἀναιρούμενοι»· πρβλ.Εὐστ.1285,60, Ἀπολλ.Σοφ. Λεξ.Ὁμ., Ἡσ.)· ἀλλ' ὁμ. κ. ὡς συγγενὲς τοῦ ὀρέγομαι· πρβλ. Εὐστ.1285,60 «ἀναιρούμενοι ὠρέγοντο ἤτοι ἐξετείνοντο», δηλ. ἐτανύοντο, ἐτεντώνοντο ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τοῦ θανάτου)· || δθ. ῥοχθῶ : Θεόκρ. 11,43 τὰν γλαυκὰν δὲ θάλασσαν ἔα ποτὶ χέρσον ὀρεχθεῖν (ἄφες τὴν θάλασσαν νὰ ῥοχθῇ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, τῆς παραλίας)· 2) π. ποι. ἐνδέχομ. σημ. ἐξογκοῦμαι, ἐξοιδαίνομαι, εἰδ. ἐπὶ παλμοῦ ἢ κτύπου τῆς καρδίας ἐν παθήμασιν ἰσχυροῖς, ὡς τὸ ὀρίνομαι ; Ἀριστφ.Νεφ.1368 κἀνταῦθα πῶς οἴεσθέ μου τὴν καρδίαν ὀρεχθεῖν;, Ἀπολλ.Ρ 1, 275 τῇ δὲ . . δέδεται κέαρ ἔνδοθεν ἄτῃ, οὐδ' ἔχει ἐκφλύξαι τόσσον γόον, ὅσον ὀρεχθεῖ, αὐτ.2,49, Νίκ.Ἀλεξ.340 νεάτη δ' ὑπὸ κύστις ὀρεχθεῖ (ἡ κύστις ἐξογκοῦται), Ὀππ.Ἀλ.2,583 σφακέλῳ δέ οἱ ἔνδον ὀρεχθεῖ μαινομένη κραδίη (ἐπὶ ἀποθνῃσκούσης φαλαίνης).
ὀρέω Ιων. ἀσυναίρ. τ. τοῦ ὁρῶ-άω βλ.λ.
ὀρεωκόμος (ὁ) (ὀρεύς) κ. ὀρειοκόμος (Ἡσ.) ὁ κομῶν, θεραπεύων, περιποιούμενος τοὺς ὀρέας ἤτοι τὰς ἡμιόνους: Ἀριστφ.Θεσμ.491 οὐδ' ὡς ὑπὸ τῶν δούλων τε κὠρεωκόμων, αὐτ.ἀπ.633, Ξεν. Ἑλλ.5,4,42 οἱ ὀρεωκόμοι .. ἀπορριπτοῦντες, Πλάτ. Λύσ.208Β τῷ ὀρεωκόμῳ (διόρθ. ἀντὶ ὀρεοκόμος)· || ἐν τοῖς κώδ. συχν. φέρεται ἐσφαλμένως ὀρεοκόμος : Πολυδ.7,183, Ἡσ.
ὀρεωκομῶ-έω μτγν. ὀρεωπολῶ βλ.λ.· Πολυδ. 7,183 (γράφεται ὀρεοκομῶ).
ὀρεωπολῶ-έω Σουΐδ. περιποιοῦμαι ἡμιόνους.
ὀρεωπώλης (ὁ) Σουΐδ. ὁ τοὺς ἡμιόνους πωλῶν.
ὄρηαι ὄρημι βλ.λ.
ὄρημι αἰολ. ἀντὶ ὁρῶ-άω, γ' ἑν. ὄρη (Θεόκρ.30,22), πρβλ. αἰολ. ἐπόρημι, μτχ. ὄρεις (Πιττ.π.Διογ.Λ 1,81), εἰς τὸ θέμα τοῦτο ὀρη- (ὄχι ἐκ τοῦ ὀρα-) πιθ. ἀνήκει τὸ β' ἑν. πρόσ. τοῦ μέσ. ὄρηαι (Ὀδ.Ξ 343) κ. τὸ β' ἑν. τοῦ ἐνεργ. ποθόρησθα (Θεόκρ.6,8)· ἀλλὰ πολλοὶ δωρ. τ. ἔχουν η κατὰ συναίρεσιν ἐξ -άε ὡς τὸ λακων. ἀπαρφ. ὁρῆν (Ἀριστφ.Λυσ.1077, προστ. ὅρη : Ἐπίχ.170,12.
ὀρητός-ή-όν μτγν., Ιων. ὁρατός : Μαν.2,31,αὐτ.130
ὀρῆχου Ἡσ. «τῆς αἱμασιᾶς».
ὀρθά ἐπίρρ. δημ. ὀρθίως, κατακορύφως, ἀ. στητά· 2) ὀρθῶς βλ.λ., καλῶς, σωστά· φρ. ὀρθὰ κοφτὰ ἀπεριφράστως, σαφῶς, ξάστερα : Ἀρτ.Βατοπ.Πρόλ.50 κάθε στοχασμό μου πονηρὸ καὶ μαῦρο, νὰ τὸν πῶ κοφτὰ κι ὀρθά.
ὀρθαγγελῶ-έω μτγν. ἀγγέλλω, ἀναγγέλλω ὀρθῶς καὶ ἀκριβῶς : Φρύν.Σοφ.Παρ.92Β.
ὀρθαγένης ἢ Ὀρθάγης Ὀρθάνης βλ.λ.
ὀρθαγόρας (ὁ) πλαστὸν κύρ. ὄνομα ὑπαινιττόμενον ἄγνωστόν τινα ἐν αἰσχρ.σημ. : Ἀριστφ.Ἐκκλ. 916 κάλει τὸν Ὀρθαγόραν.
ὀρθαγορίσκος (ὁ) μτγν. λεξ. κ. νεώτ. λακων. λ. τὸ θηλάζον χοιρίδιον, γαλαθηνὸν χοιρίδιον : Ἀθήν. 4,139Β θύουσι δὲ καὶ τοὺς γαλαθηνοὺς ὀρθαγορίσκους καὶ παρατιθέασιν ἐν τῇ θοίνῃ τοὺς ἰπνίτας ἄρτους· Ἡσ. «χοιρίδιον μικρόν», πρβλ. ὀρθραγορίσκος· 2) ὄνομα ἰχθύος τινός : Ἀπί π. Πλίν.Φ1 32,19· || νεώτ. ζωολ. γένος σκληροδερμιδῶν ἰχθύων, οὗ κοινότερον εἶδος ὀρθαγορίσκος ἡ μύλη φεγγαρόφαρο.
ὀρθάδιος-ον μτγν. ποι. ἀντὶ ὄρθιος βλ.λ. : Παῦλ. Σιλ.Ἄμβων 24 ἔστι τις πύργος . . ὀρθάδιος βάθροις (κώδ. ὄρθιος).
ὄρθαι ὄρνυμι βλ.λ.
ὀρθάκανθος-ον ὁ ἔχων εὐθεῖς, ὀρθὰς ἀκάνθας : Θεόφρ.Φ1 3,18,11 ἔστι μὲν ἐπαυλόκαρπον, ὁ δὲ καρπὸς ἀκανθώδης καὶ ὥσπερ ὀρθάκανθον.
ὀρθάμπελος (ἡ) μτγν. ἄμπελος φυομένη ὀρθία, μὴ δεομένη ὑποστηρίξεως : Πλίν.Φ1 14,40
ὀρθάνθρωπον γλωσσ. τὸ φυτὸν χελιδόνιον βλ.λ.
ὀρθάννης (ὁ) (ὀρθός) κ. ὀρθάνης (π. Φώτ.) ἢ Ὀρθαγένης (Στράβ.13,1,12) ἢ Ὀρθάγης (Λυκόφρ. 538) εἶδος δαίμονος ἔχοντος τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Πριάπου : Πλάτ.Κωμ.174,12, Ἐπιγρ.
ὄρθαπτον (τὸ) μάλλινον ὕφασμα, πανίον δι' οὗ ἀποσμήχουν, σφογγίζουν, τοὺς βωμοὺς τῶν θεῶν· Δεῖν.π.Πολυδ.7,69 «ἔστι δ' ἐξ ἐρίων πίλημα φοινικοῦν, ᾧ φαιδρύνουσι τὰ ἕδη τῶν θεῶν».
ὀρθεία (ἡ) κ. Ἐπιγρ. κ. Fορθεία, Fωρθεία, Βωρθεία, Βορθέα κ. Ὀρθία· ὁμ. Fορθασία κ. Ὀρθωσία ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος ἐν τῇ Λακωνικῇ καὶ Ἀρ-

καδίᾳ, ἔνθα οἱ νέοι ἐμαστιγοῦντο περὶ τὸν βωμόν της : Ξεν.Λακ.2,9, Πλούτ.'Ηθ.239C, 'Επιγρ.

ὀρθέσιον 'Ησ. «ὄρθιον, μακρόν, ὀξύ, μέγα».

ὀρθεύω (ὀρθός) ὀρθῶ-όω βλ.λ. : Εὐρ.'Ορ.405 **παρῆν τις ἄλλος, ὃς σὸν ὤρθευεν δέμας.**

ὀρθηλός-ή-όν μτγν. κ. 'Επιγρ. ὀρθός : Στράβ.12, 7,3 **δένδρον οὐ μέγα ὀρθηλόν, ἀφ' οὗ καὶ τὰ στυράκινα ἀκοντίσματα,** 'Επιγρ. **ὀρθηλὴ κυμβία.**

ὀρθηρός-ά-όν πάπ. δ.τ. τοῦ ὀρθηλὸς βλ.λ.

ὄρθια ἐπίρρ. κ. δημ. εἰς ὑψηλὸν τόνον, ὀξυφώνως, μεγαλοφώνως : 'Ιλ.Λ 11 **ἦν σε . . ὄρθια** (οὐχὶ ἀλλαχοῦ π. 'Ομ.), 'Υμν.Δήμ.20 **ἰάχησε δ' ὄρθια φωνῇ·** **2**) δημ. ὀρθίως βλ.λ.

ὀρθία δ.τ. τοῦ ὀρθεία βλ.λ.

ὀρθιάδε (ὄρθιος) ἐπίρρ. πρὸς **τὰ ἄνω, τὸν ἀνήφορον** : Ξεν.Λακ.2,3.

ὀρθιάζω κ. νεώτ. ὑψώνω τὴν φωνήν, ὁμιλῶ μεγαλοφώνως, φωνάζω : Αἰσχ.Πέρσ.687 **ὀρθιάζοντες γόοις** (ἐκβάλλω μεγαλοφώνως θρήνους), πρβλ. Φιλόδ.'Οργ.60W· **2**) κ. νεώτ. μτβ. ὀρθῶ, στήνω ὄρθιον, ἀνορθῶ : Λεωνίδ.Ταρ. ἐν ΑΠλ.261,2 **ἰθυτενὲς.. ὀρθιάσας ῥόπαλον** (σηκώνειν τὸ μέλος, ἤτοι τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον)· ‖ νεώτ. ἐπὶ ἵππου, κρατῶ τὰ ὦτα ὀρθοτενῆ· **3**) **ὀρθιάζοντα** γλώσσ. τοῦ ἐξηνδρωμένον· 'Ησ., Παῦλ.Αἰγ.6,70.

ὀρθίαξ-ᾶκος (ὁ) τὸ κατώτατον μέρος ἱστοῦ, καταρτιοῦ, νεώς : 'Επίχ.106.

ὀρθίας (ὁ) 'Ησ. «ἱστὸς νεώς»· ‖ μτφ. ἐπὶ τοῦ ἀνδρικοῦ αἰδοίου : αὐτ.

ὀρθίασις-εως (ἡ) μτγν. κ. σχολ., ἰων. **ὀρθίησις** ἀνόρθωσις, σήκωμα : 'Αρετ.26,11 **οὐδὲ μόρια ἐς ὀρθίησιν ὅκωσπερ σάτυρος ἴσχει γυνή,** Σχόλ. Εὐρ.Φοίν.1284 **ὀρθίασις τριχῶν.**

ὀρθίασμα-ατος (τὸ) ὑψηλὸς τόνος φωνῆς, κραυγή, μεγαλόφωνος ὁμιλία, ἐν τῷ πληθ. βορεῖς, ἐπιτακτικοὶ τόνοι, διαταγαὶ μεγαλοφώνως διδόμεναι : 'Αριστφ.'Αχ.1042 **ἤκουσας ὀρθιασμάτων ;**

ὀρθιόκωπος-ον ὁ ὄρθιος κωπηλατῶν· 'Ησ. «ὀρθιόκωποι· οἱ ἐπιτόνως ἐλαύνοντες, καὶ ἀκλινῶς»· κ. αὐτ. «ὀρθιοκώπους· ἐξορθουμένους ἐν τῷ ἐρέσσειν ἐπιτόνως» (γρ. κώδ. ὀρθιόκοπος).

ὄρθιος-α-ο(ν) (ὀρθός) κ. νεώτ. κ. δημ., ἀττ. κ. -ος -ον ὁ ἀνωφερής, ἀνηφορικός : 'Ησίοδ. 'Εργ.290 **μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος,** Σοφ.ἀπ. 80 **ὄρθιοι πάγοι,** Εὐρ.'Ηλ.489 **πρόσβασιν . . ὀρθίαν,** Θουκ.5,58 **ὄρθιον ἑτέραν** (ἐνν. ὁδὸν) **ἐπορεύοντο,** Ξεν.'Αν.1,2,21 **ὁδὸς ἁμαξιτὸς ὀρθία ἰσχυρῶς,** αὐτ.4,6,12 **ὄρθιον ἰέναι,** αὐτ.'Ελλ.2,4,15 **πρὸς ὄρθιον ἰέναι** (πρὸς τὰ ἄνω, τὸν ἀνήφορον), αὐτ. ΚΠ 2,2,24 **ἡ ἀρετὴ πρὸς ὄρθιον ἄγουσα** (ὁδηγοῦσα δι' ἀνωφεροῦς ἀτραποῦ), αὐτ.'Ελλ.6,4,14 **πρὸς ὀρθίῳ** (ἐπὶ ἐδάφους ὑψουμένου, ἀντίθ. ἐν ἐπιπέδῳ), 'Αρρ.'Αν.1,1,8 **κατὰ τοῦ ὀρθίου** (διὰ τῆς κατωφερείας)· ‖ **τὰ ὄρθια** ἡ χώρα ἀπὸ τῆς ἀκτῆς πρὸς τὰ μεσόγεια : 'Ηρ.4,101 **τὰ ἐς τὴν μεσόγαιαν φέροντα·** **2**) κ. νεώτ. ὁ πρὸς τὰ ἄνω τεταμένος, ὀρθός, ὀρθοτενής, κατακόρυφος, στητός, ἀντίθ. πρηνής, κεκλιμένος : 'Ηρ.9,102 **ὄρθια ἦν τὰ γέρρα,** Εὐρ.'Ανδρ.10 **ῥιφθέντα πύργων . . ἀπ' ὀρθίων,** - **ὀρθία στάσις - ἱστός·** ‖ εἰδ. ἐπὶ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς : Αἰσχ.'Επτ.564 **τριχὸς δ' ὀρθίας πλόκαμος ἵσταται,** Σοφ.ΟΚ **ὀρθίας στῆσαι . . τρίχας·** πρβλ. Εὐρ.'Ελ.632· ‖ **ὄρθιον ἐφιστὰς τὸ οὖς** (τείνας τὸ οὖς διὰ νὰ ἀκούσῃ, κρυφακούσῃ) : Λουκ.Τίμ.23· **3**) ἐπὶ ζῴων, ὅταν σηκώνωνται ἐπὶ τῶν δύο ὀπισθίων ποδῶν : Πίνδ.Π 10,36 **χαίρει, γελᾷ θ' ὁρῶν ὕβριν ὀρθίαν κνωδάλων·** ‖ κ. νεώτ. ὁ ἱστάμενος ἐπὶ τῶν ποδῶν του, ὁ ἐπὶ ποδός, ὁ μὴ καθήμενος : **ὄρθιοι ἐπιβάται τοῦ λεωφορείου·** ‖ φρ. **μόλις στέκω ὄρθιος** ἐπὶ ὑπερβολικῆς κοπώσεως· **4**) ἐπὶ τῆς φωνῆς, ὑψηλὸς κατὰ τὸν τόνον, ὀξύφωνος, ὀξύς : Αἰσχ.Χο.751 **καὶ νυκτιπλάγκτων ὀρθίων κελευμάτων,** Σοφ.'Αντ. 1206 **φωνῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κωκυμάτων,** αὐτ. 'Ηλ.683 **ὀρθίων κηρυγμάτων,** Εὐρ.Τρῳ.1266 **ὀρθίαν . . σάλπιγγος ἠχήν·** ‖ συχν. τὸ οὐδ. ἐν τῷ πληθ. ὡς ἐπίρρ. ὄρθια βλ.λ.· ‖ ὁμ. κ. ἐν τῷ ἑν. : Πίνδ.Ο 9,109 **ὄρθιον ὤρυσαι θαρσέων,** αὐτ.Ν 10,76 **ὄρθιον φώνησε,** Αἰσχ.Πέρσ.389 **ὄρθιον ἀντηλάλαξε . . ἠχώ,** Εὐρ.'Ηρακλ.830 **ἐσήμην' ὄρθιον σάλπιγγι·** **5**) **νόμος ὄρθιος** μελῳδία κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ φωνὴ ἀνέβαινεν εἰς μέγα ὕψος : 'Ηρ.1,24 **διεξελθεῖν νόμον τὸν ὄρθιον,** 'Αριστφ.'Ιππ.1279 **ἢ τὸ λευκὸν οἶδεν ἢ τὸν ὄρθιον νόμον** κ. κτ. πληθ.: Αἰσχ.'Αγ.1153 **μελοτυπεῖς ὁμοῦ τ' ὀρθίοις ἐν νόμοις·** κ. ἁπλῶς ὁ **ὄρθιος** : 'Αριστφ.'Αχ.16· ‖ ὁμ. **μελῳδία ὄρθιος** : Πλούτ.'Ηθ.1140F· **6**) ὄρθιος (ὁ) ἐν τῇ μετρικῇ πούς — —υύ : 'Αριστείδ.Κ 1,16· πρβλ. Πλούτ.'Ηθ.1140F· **7**) στρατ. ὁ κατὰ στήλην ἐσχηματισμένος κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν κατὰ μέτωπον ἢ κατὰ γραμμήν : Ξεν.ΚΠ 3,2,6 **ἡγεῖτο ὀρθίους ποιησάμενος τοὺς λόχους·** πρβλ. αὐτ.'Αν.4, 8,10, αὐτ.4,2,11 **προσβάλλουσι πρὸς τὸν λόφον ὀρθίοις τοῖς λόχοις,** αὐτ.4,3,17 **ἄγειν τοὺς λόχους ὀρθίους,** Πολύβ.11,23,2 **προῆγον** (αὐτοὺς) **ὀρθίους ἐπὶ τοὺς πολεμίους·** πρβλ. Πολύαιν.5,16,1· **8**) ἐπὶ λίθων ἐν οἰκοδομῇ, ὁ τοποθετημένος κατὰ μῆκος εἰς τὸν τοῖχον, ὥστε νὰ δεικνύῃ **τὰς στενὰς πλευράς** : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.80,21 **τιθέντας τοὺς λίθους ὀρθίους ἐν γύψῳ·** **9**) γεν. ὀρθός, εὐθύς, ἀντίθ. κυρτός : 'Ιππ.'Αφορ.5,68 **ὀρθία φλέψ,** Ξεν. Κυν.6,14,15 **ὄρθιον ἴχνος,** Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,6,3 **ὄρθιαι τάφροι,** ἀντίθ. πλάγιος : Αἰν.Τακτ.32,2 **ὄρθιοι κάλαμοι·** ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. : Πλούτ.Σύλλ.1 **καὶ γὰρ οὐκ ἔτι τῶν βίων ἐν ἤθεσιν ὀρθίοις καὶ καθαροῖς μενόντων, ἀλλ' ἐγκεκλικότων·** ‖ δθ.εὐθύς : αὐτ.Κάτ.Πρεσβ.6 **ὀ- καὶ αὐθέκαστος·** **10**) γεωμ. **ὀρθία** (ἐνν. γωνία) ἡ ὀρθὴ γωνία : Πλοῦτ.'Ηθ.373F· ‖ ὡς οὐσ. ἡ **ὀρθία** ἐπὶ κωνικοῦ σχήματος : 'Απολλ.Περγ.1,11· **11**) **ὀρθία διάμετρος** συζυγὴς διάμετρος δισχιδοῦς καμπύλης : 'Απολλ.Περγ.1 'Ορ.1· **12**) ὡς ἐπίθ. τοῦ 'Ασκληπιοῦ: 'Επιγρ.**ὄρθιος.**

ὀρθιῶ-άω γλωσσ. κ. σχόλ. ὀρθῶ-όω βλ.λ : Σχόλ. Λυκόφρ.538 **ὀρθάγην . . ἀπὸ τοῦ ὀρθιᾶν.**

ὀρθίως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὄρθιον, ἐν θέσει ὀρθίᾳ, κατακορύφως, στητά, ὄρθια : **εἰς στάσιν ὀρθίως βάλλοντος.**

ὀρθο- νεώτ. πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λ. εἰς ἃς παρέχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ὀρθός, ὄρθιος, εὐθύς, κάθετος, ἢ καὶ τοῦ γνήσιος, προσήκων, ἀληθής, οἷον **ὀρθόθριξ, ὀρθογώνιος, ὀρθογραφία, ὀρθοεπής,** ὀρθοτομῶ.

ὀρθοάκανθος-ον ὀρθάκανθος βλ.λ.

ὀρθοβατῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. βαδίζω ὀρθῶς, τὴν ὀρθὴν ὁδόν, πηγαίνω ὅπου ἢ ὅπως πρέπει : Φίλιππ.Θεσσ. ἐν ΑΠ 9,11.

ὀρθοβιωτική (ἡ) νεώτ. βιολ. ὅρος σημαίνων τὴν προσπάθειαν πρὸς ἐξάλειψιν τῶν ἀτελειῶν καὶ δυσμορφιῶν τῆς ζωῆς.

ὀρθοβλεπτῶ-έω μσν. βλέπω ὀρθῶς : Στουδ. Θεόδ.777 (ἔκδ. Mi.).

ὀρθόβολος-ον λεξ. ὁ ὀρθῶς ριφθείς, ὁ εὐθέως φερόμενος : 'Ησ. ἐν λ. ἰθυπτίωνα (κῶδ. -βουλον).

ὀρθοβολῶ-έω μτγν. μτφ. βλαστάνω πρὸς τὰ ἄνω κατ' εὐθεῖαν : Φιλόδ.Ρητ.2,71,98S.

ὀρθοβουλία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὀρθὴ βουλή, σκέψις, εὐβουλία : Πολ.Φυσ.219 **ὑγροὶ ὀφθαλμοὶ ὀρθοβουλίαν τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσι,** 'Αδαμ.1,11.

ὀρθόβουλος-ον κ. νεώτ. ὁ ὀρθὰ βουλευόμενος, ὁ ὀρθὴν βουλὴν δίδων, ὁ ὀρθῶς σκεπτόμενος, εὔβουλος, σοφός : Πίνδ.Π 262 **ὀρθόβουλον μῆτιν ἐφευρομένοις,** αὐτ.8,75 **ὀρθοβούλοισι μαχοναῖς·** ‖ ἐπὶ προσώπων : Αἰσχ.Πρ.18 **τῆς ὀρθοβούλου Θέμιδος αἰπυμῆτα παῖ.**

ὀρθόβυθος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀρθὸν βυθόν, εὐθὺν πυθμένα : Μόσχ.Ι 2929C.
ὀρθογενεσία (ἡ) νεώτ. βιολ. ἡ θεωρία καθ' ἣν ἡ τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἐξέλιξις γίνεται διὰ προσαρμογῆς καὶ οὐχὶ δι' ἐπιλογῆς.
ὀρθογναθία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολογ. ἡ μορφὴ ἐκείνη τοῦ προσώπου καὶ ἰδ. τῆς ἄνω γνάθου, καθ' ἣν ἡ πλαγία κατατομὴ ταύτης φέρεται κατακορύφως, ἐπὶ φυσιολογικῆς στάσεως τῆς κεφαλῆς.
ὀρθογναθισμός (ὁ) νεώτ. ὁ κρανιολογικὸς χαρακτὴρ τῶν ὀρθογνάθων φυλῶν.
ὀρθογνεύσιος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐκ πυριγενῶν πετρωμάτων προελθὼν γνεύσιος βλ.λ.
ὀρθογνωμονῶ-έω μτγν. σκέπτομαι ἢ κρίνω ὀρθῶς, ἔχω ὀρθὴν γνώμην : Φίλ.Ι,547,47 **διδάξων ὅτι οὐκ ὀρθογνωμονεῖ.**
ὀρθογνωμῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ὀρθογνωμονῶ βλ.λ.
ὀρθογνώμων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ὀρθὴν γνώμην, ὁ ὀρθὰ νοῶν καὶ κρίνων : Ἱππ.Ἐπιστ.17 **ὀρθογνώμων ψυχή,** Φίλ.Ι,549 **ὀρθογνώμων ἐπιμονή** (μετάφρ. τῆς ἑβρ. λ. Ρεβέκκα).
ὀρθόγραμμος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀρθὰς γραμμάς : ΨΔιον.708C.
ὀρθογραφία (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὀρθὴ γραφὴ τῶν λέξεων συμφώνως πρὸς τοὺς γραμματικοὺς κανόνας : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.165,15, Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.Ι,92,-**δὲν γνωρίζει ὀρθογραφίαν**· ‖ ὄνομα συγγραμμάτων τοῦ Ἡρωδιανοῦ, τοῦ Ὥρου καὶ ἄλλων γραμματικῶν· **3)** σχέδιον οἰκοδομῆς καθ' ὕφος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ σχέδιον τοῦ ἐπιπέδου (κατόψεως) : Βιτρ.Ι,2,2.
ὀρθογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀρθογραφίαν ἀναφερόμενος, ὁ τῆς ὀρθογραφίας : ὀρθογραφικὸν‹ **λεξικόν, - ὀρθογραφικὰ λάθη.**
ὀρθογραφικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀρθογραφικόν.
ὀρθόγραφος-ον νεώτ. ὁ ὀρθῶς γεγραμμένος, ὠρθογραφημένος.
ὀρθογράφος-ον λεξ.κ.νεώτ.,δημ. ὁ γράφων ὀρθῶς, κατὰ τοὺς γραμματικοὺς κανόνας, ὁ γνωρίζων ὀρθογραφίαν βλ.λ.1) : Σουΐδ. ἐν λ. ἀνώγεων.
ὀρθογραφῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ἐκτελῶ, κάμνω σχέδιον οἰκοδομῆς καθ' ὕφος : Ἀπολλδ.Δαμ.Πολιορκ.193,1 **ὡς ὀρθογραφεῖται** (ὡς δείκνυται εἰς τὸ συνημμένον σχέδιον)· πρβλ. ὀρθογραφία 3)· **2)** νεώτ. γράφω ὀρθῶς, ἄνευ ὀρθογραφικῶν σφαλμάτων κατὰ τὴν γραφήν.
ὀρθόγυιον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν στρύχνον μανικὸν βλ.λ. : Διοσκ.4,73.
ὀρθογώνιο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. γεωμ. ὡς οὐσ. τὸ τετράπλευρον οὗ αἱ γωνίαι εἶναι ὀρθαί : Ἀριστλ.Ψυχ.413a,17.
ὀρθογώνιος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀρθὰς γωνίας : Ἀρχύτ.π.Σιμπλικ.Κατ.392,8, Τίμ.Λοκρ.98Α **ὀρθογώνιον τρίγωνον,** Ἀρχιμ.Σφαίρ.Κυλ.Ι Προοίμ. **ὀρθογώνιος κῶνος,** Πάπ. **ἐξ ὀρθογωνίου** (δι' ὀρθογωνισμοῦ).
ὀρθογωνισμός (ὁ) νεώτ. ἡ μετατροπὴ τοῦ σχήματος ἐπιφανείας τινὸς εἰς ὀρθογώνιον διὰ τὴν εὐχερῆ καταμέτρησίν της.
ὀρθογωνίως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀρθογώνιον· δημ. -α.
ὀρθοδαής-οῦς-ές ὁ ὀρθῶς γνωρίζων πῶς νὰ πράξῃ τι, μτ. ἀπρφ. : Αἰσχ.Ἀγ.1022 **οὐδὲ τὸν ὀρθοδαῆ τῶν φθιμένων ἀνάγειν.**
ὀρθοδιάγραμμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ ἐπὶ τοῦ ἀκτινοσκοπικοῦ πετάσματος προβολὴ κατ' ὀρθὴν γωνίαν τῶν σπλάγχνων.
ὀρθοδιαγώνιος (ἡ) νεώτ. ὁ δεύτερος κρυσταλλογραφικὸς ἄξων τοῦ μονοκλινοῦς συστήματος.
ὀρθοδίκαιος-ον ὀρθοδίκας βλ.λ. : Αἰσχ.Εὐμ.944 **μέγα τιμῶντες. . πόλιν ὀρθοδίκαιον.**

ὀρθοδίκας (ὁ) δωρ. ἀντὶ -ης, ὁ ὀρθῶν τὴν δικαιοσύνην, ὁ δι' οὗ στηρίζεται τὸ δίκαιον : Πίνδ.Π 11,9 **ὀρθοδίκαν γᾶς ὀμφαλόν.**
ὀρθόδικος-ον ὀρθοδίκας βλ.λ. : Βακχ.10,9 **ὀρθόδικος Στύξ**· πρβλ.13,23.
ὀρθοδοντία (ἡ) νεώτ. ἡ μορφὴ τῶν φραγμῶν τῶν ὀδόντων, καθ' ἣν οἱ τομεῖς ὀδόντες ἔχουν τοιαύτην θέσιν, ὥστε αἱ γραμμαὶ διαχωρίσεώς των νὰ εἶναι καθέτου διευθύνσεως καὶ νὰ συναντῶνται κατὰ τὴν σύγκλεισιν τῶν σιαγόνων.
ὀρθοδοντική (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ὀδοντιατρικῆς ἐπιστήμης, ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην καὶ χρῆσιν τῶν καταλλήλων μέσων πρὸς ἐπαναφορὰν τῶν στρεβλοφυῶν ὀδόντων εἰς τὴν κανονικὴν αὐτῶν θέσιν.
ὀρθοδοντικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρθοδοντικὴν ἢ τὴν ὀρθοδοντίαν βλ.λ. : **ὀρθοδοντικὰ μηχανήματα**· ‖ τὸ θηλ. **ὀρθοδοντική** ὡς οὐσ. βλ.λ.
ὀρθοδοξαστής (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ὀρθὴν δόξαν περί τινος : Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.343 **οἱ ὀρθοδοξασταὶ καλούμενοι.**
ὀρθοδοξαστικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὀρθοδοξαστήν, ὁ τοῦ ὀρθοδοξαστοῦ, ὁ σύμφωνος πρὸς τὴν ὀρθὴν γνώμην ἢ δόξαν : Πρόκλ.Ἀλκ.76C **ὀρθοδοξαστικὸς βίος**· πρβλ. αὐτ.Παρμ.729S.
ὀρθοδοξαστικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ δόξαν ὀρθήν, ὡς ὀρθοδοξαστής : Ἀσκληπ.Μεταφ.273,7.
ὀρθοδοξία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὀρθὴ γνώμη, δοξασία : Πολυδ.4,7, Ἱεροκλ.Χρ.Ἔπ.10,435Μ, Ὀλυμπ.Φαίδ.113Ν· **2)** κ. νεώτ. ἐκκλ. ὀρθὴ δοξασία περὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἡ ὀρθὴ πίστις τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ἡ εὐλάβεια πρὸς τὰς παραδόσεις αὐτῆς : Ἀθανάσ.Ι,237D, αὐτ.2,720Α, Βασ.4,561Α, Μηναῖ.ΙΙ,5 Συνξ. **διδάσκαλος τῆς ὀρθοδοξίας**· **3)** τὸ σύνολον τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν· **4)** κ. νεώτ. **Κυριακὴ τῆς ὀρθοδοξίας** ἡ πρώτη Κυριακὴ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἑορταζομένη εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀναστηλώσεως τῶν εἰκόνων : ΚΠορφ.Ἔκθ.191,156.
ὀρθοδοξοποιός-όν μσν. ὁ ποιῶν, καθιδρύων, καθιερῶν τὴν ὀρθοδοξίαν : Ἰωσ.Γενέσ.85,5 **ὀρθοδοξοποιὸς ἡμέρα.**
ὀρθόδοξος(-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὀρθὴν γνώμην, ὀρθὴν δοξασίαν· ‖ ἐκκλ. ὁ ὀρθῶς πιστεύων, ὁ διατηρῶν τὴν ὀρθὴν πίστιν, ὁ τὰς παραδόσεις τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας εὐλαβούμενος : Μεθόδ.133Β **ὀρθόδοξος θρησκεία,** Ἀθανάσ.Ι,261Α, Βασ.4,845Α, Κῶδ.Ἰουστιν.Ι,5,21,Μιχ. Ἀτταλ. ἐν Σάθ.Ι,12 **πάσης γὰρ ἐπισκοπῆς ὀρθοδόξων,** Μηναῖ.Ι,18 Ὠδ.4 **τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει, - χριστιανὸς ὀρθόδοξος,** Ψυχόρ.Ταξ.77 **νὰ τοὺς κάμῃ ὀρθοδόξους**· ‖ **ὀρθόδοξος ἐκκλησία** ἡ ἀνατολικὴ χριστιανικὴ ἐκκλησία· ‖ **ὀρθόδοξον δόγμα** τὸ ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας πρεσβευόμενον· **2)** νεώτ. ὁ ἀκολουθῶν τὰ καθιερωμένα, ἢ τὴν πρωταρχικὴν μορφὴν τῆς θεωρίας ἑνὸς δόγματος : **εἶναι ὀρθόδοξος βασιλικός - Καντιανός**· ‖ κ. ἀπολ. ὡς οὐσ. χριστιανὸς ἀσπαζόμενος τὸ ὀρθόδοξον δόγμα.
ὀρθοδοξῶ-έω κ. νεώτ. ἔχω ὀρθὴν δόξαν, ὀρθὴν γνώμην περί τινος : Ἀριστλ.ΗΝικ.7,9 **τοῦ ὀρθοδοξεῖν περὶ τὴν ἀρχήν,** Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ.265,13, Ποσειδ.Ἰατρ.π.Γαλ.5,469.
ὀρθοδόξως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀρθόδοξον : Μεθόδ.65Α, Βασ.4,845Α.
ὀρθοδότειρα διανοίης (ἡ) ἡ ὀρθῆς διανοίας δότειρα, ἡ παρέχουσα ὀρθὴν κρίσιν : Ὀρφ.Ὕμν.75,5 **θρέπτειραι ψυχῆς, διανοίης ὀρθοδότειραι.**
ὀρθοδρόμησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ὀρθοδρομεῖν, τὸ τρέχειν κατ' εὐθεῖαν γραμμήν.

ὀρθοδρομία (ἡ) νεώτ. ναυτ. πλοῦς ἀκολουθῶν τὸ τόξον μεγίστου κύκλου, τὸ συνδέον τὸ ἀφετήριον πρὸς τὸ κατιτήριον σημεῖον, ὅπερ εἶναι καὶ ἡ συντομωτέρα μεταξὺ τῶν δύο σημείων ἀπόστασις, ἀντίθ. λοξοδρομία.

ὀρθοδρομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρθοδρομίαν βλ.λ., δηλ. εἰς τὸν κατ' εὐθεῖαν δρόμον : **ὀρθοδρομικοὶ χάρται.**

ὀρθοδρομῶ-έω κ. νεώτ. τρέχω, κινοῦμαι κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὰ ἐμπρός : Ξεν.Ἱππ.7,14 **τό τε ὀρθοδρομεῖν καὶ τὸ ἀποκάμπτειν,** Πολυδ.1,205· || νεώτ. ναυτ. πλέω κατ' ὀρθοδρομίαν βλ.λ.

ὀρθόδωρον (τὸ) ἀρχ. λεξ. κ. πάπ. μέτρον μήκους, ὑπολογιζόμενον διὰ τῆς χειρός, ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ καρποῦ μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ μέσου δακτύλου· ἦτο ἴσον πρὸς 11 δακτύλους καὶ διάφορον τῆς σπιθαμῆς καὶ τῆς λιχάδος, νῦν ὑπολογιζόμενον εἰς 0,203 τοῦ μέτρου· Ἡσ. **«μέτρον τὸ ὀρθὸν τῆς χειρὸς ἀπὸ ἄκρου τοῦ καρποῦ μέχρι τοῦ δακτύλου· οἱ δὲ σπιθαμήν»,** Πολυδ.2,157 **«τὸ δὲ ἀπὸ καρποῦ ἕως ἄκρων δακτύλων, ἡ πᾶσα χεὶρ ὀρθόδωρον»·** **2)** πάπ. τὸ ἀνδρικὸν μόριον ἐν στύσει.

ὀρθοέθειρος-ον ὀρθόθριξ βλ.λ. : Ὀρφ.Ὕμν.19,8.

ὀρθοέπεια (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ὀρθὴ ἔκφρασις τοῦ λόγου, ἡ ὀρθὴ γλωσσικὴ διατύπωσις τῶν διανοημάτων μας, ἡ τῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν κανόνων ἐπιμέλεια ἐν τῷ λόγῳ εἴτε προφορικῷ εἴτε γραπτῷ : Πλάτ.Φαῖδρ.267C **ὀρθοέπειά γέ τις, ὦ παῖ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλά,** Φιλόδ.Ρητ.1,191C, Διον.Ἁλ.Δημ.25 **ᾧ κανόνα ὀρθοεπείας χρήσασθαι ἀξιοῦμεν,** Κοΐντιλ.1,6,20.

ὀρθοεπής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ὁ ὀρθοεπῶν, ὁ ὀρθῶς κατὰ τοὺς γραμματικοὺς καὶ συντακτικοὺς κανόνας ἐκφραζόμενος : Χειρόγρ.Ἐσκουριὰλ 425Υ· || νεώτ. ὁ ὀρθῶς ἐκπεφρασμένος : **ὀρθοεπὴς λόγος·** πρβλ. καλλιεπής.

ὀρθοεπῶ-έω μτγν. ὁμιλῶ ἢ προφέρω ὀρθῶς, ὀρθολογῶ : Φιλόδ.Ρητ.1,186S, Διον.Ἁλ.Ρωμ.1,90 **τὸ μὴ πᾶσι φθόγγοις ὀρθοεπεῖν.**

ὀρθόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ὀρθάς, ἠνωρθωμένας τὰς τρίχας του, ἢ ὁ ὀρθῶν τὰς τρίχας τινός, ὁ προξενῶν ἀνατριχίλασιν : Αἰσχ.Χο.32 **.. ὀρθόθριξ φόβος,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.7,72 **ὀρθότριχες φόβαι.**

ὀρθοθύρη (ἡ) μτγν. ὀρσοθύρη βλ.λ. : Κράτ. Γραμμ.π.ΕΜ.

ὀρθοκάθεδρος-ον μσν. ὁ καθήμενος κατ' ὀρθίαν τοῦ κορμοῦ στάσιν, ὀρθοκαθιστός, πιθ. ἐν Παῦλ.Αἰγ.6,99 (ἀντὶ ὀρθοκάθευδος) : **ὀ- σχῆμα.**

ὀρθοκάθημαι μσν. κάθημαι ὀρθός, κατ' ὀρθίαν τοῦ κορμοῦ στάσιν : Παῦλ.Αἰγ.6,60.

ὀρθοκάλαμος (ὁ) μτγν. ὁ ὀρθός, εὐθὺς κάλαμος : Διοσκ.4,2 (παρεμβολή).

ὀρθοκάρηνος-ον ὀρθοκέφαλος βλ.λ. : Ὀρφ. Ὕμν.19,8 (δ.γρ.).

ὀρθόκαυλος-ον ὁ ἔχων ὀρθὸν καυλόν : Θεόφρ. Φ.Ι 7,8,2, αὐτ.8,3,2.

ὀρθοκεντρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὀρθόκεντρον βλ.λ. : **ὀρθοκεντρικὴ τομή.**

ὀρθόκεντρον (τὸ) νεώτ. γεωμ. τὸ σημεῖον εἰς ὃ συναντῶνται τὰ τρία ὕψη ἑνὸς τριγώνου.

ὀρθοκέραμος (ἡ) νεώτ. εἰδικὴ κέραμος φέρουσα ἀναγλύφους παραστάσεις καὶ τιθεμένη χάριν διακοσμητικῶν σκοπῶν εἰς τὰ ἐπὶ τῶν κορωνίδων ὅρια τῆς ἐπικεραμώσεως τῆς στέγης.

ὀρθοκέρατος-ον μτγν. λεξ. ὀρθόκερως βλ.λ. : Ἀπολλ.Σοφ.Λεξ.Ὁμ., Ἡσ. ἐν λ. ὀρθοκραιράων.

ὀρθόκερως-ωτος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀρθά, εὐθυτενῆ, **ἴσα κέρατα** : Αἰσχ.ἀπ.74,2 **ὀρθόκερως βοῦς,** Ἐπιγ.ἐν Πάπ. **ὀρθόκερως ἔλαφος·** Πολυδ. 2,31, Ἡσ. κ. Φῶτ. ὀρθόθριξ βλ.λ. : Σοφ.ἀπ.875 **ὀρθόκερως φρίκη** (ἡ ὀρθώνουσα τὰς τρίχας τινὸς ὥστε νὰ ἵστανται ὡς κέρατα).

ὀρθοκεφαλία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολογ. ὁ μέσος βαθμὸς ὕψους τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ κρανίου.

ὀρθοκέφαλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν κεφαλὴν ὀρθήν, ὠρθωμένην : Ἀπολλ.Σοφ.Λεξ.Ὁμ. ἐν λ. ὀρθοκραιράων· **2)** νεώτ. ἀνθρωπολογ. ὁ ἔχων τὴν προσωπικὴν γωνίαν **πλησιάζουσαν** πρὸς τὴν ὀρθήν.

ὀρθόκλαστον (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν πολυπυριτικὸν** ἅλας τῆς ὁμάδος τῶν **ἀστρίων, ὁ. ὀρθόσχιστον.**

ὀρθόκογχα (τὰ) νεώτ. ζωολ. κατηγορία μαλακίων, περιλαμβάνουσα ζῷα ἔχοντα ὀρθὰς κόγχας.

ὀρθόκοιλος μσν. ὀρθόκωλος βλ.λ. : Ἱππιατρ. 15 **ἵπποι τὰ γόνατα ἔχοντες σκληρὰ καὶ ὅμοια τοῖς ὀρθοκοίλοις** (πιθ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ ὀρθόκυλλος).

ὀρθοκόπος (ὁ) Ἐπιγρ. πιθ. ὁ πελεκητὴς λίθων, πετροκόπος.

ὀρθοκόρυδος (ὁ) μτγν. ὁ καθ' αὑτὸ κόρυδος, σωστὸς κορυδαλλός· || παρωνύμιον, ἐπὶ ἀνθρώπου ἔχοντος λεπτὴν καὶ ἀηδῆ φωνήν : Ἀλκίφρ.3.48 **ὃν ἐγὼ τῆς ἀχαρίστου φωνῆς ἕνεκα ὀρθοκόρυδον καλεῖσθαι .. ἔκρινα** (διόρθ Bergler ἀντὶ ὀρθοκόρυζος).

ὀρθόκορυς-υθος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ὀρθὴν περικεφαλαίαν· Ἡσ. «ὁ ὀρθὸν πῖλον ἔχων».

ὀρθόκραιρος-α-ον κ.-ος-ον ὁ ὀρθὰ κέρατα ἔχων, ἐπὶ κερασφόρων κτηνῶν: Ἰλ.Θ 231 **κρέα..βοῶν ὀρθοκραιράων,** Ὀδ.Μ 348· **2)** ὁμ. ἐπὶ τῶν ἄκρων μακρᾶς νηός, ἠνωρθωμένων ἐν εἴδει κεράτων· Ἡσ. «ὀρθοκραιράων ἐπὶ μὲν τῶν νεῶν, **τῶν** ὀρθοπρύμνων» : Ἰλ.Σ 3 **τὸν δ' εὗρε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,** αὐτ.Τ 344· **3)** ὁμ. ἐπὶ ὀροσειρᾶς, ὀξυκόρυφος : Μητροδ.ΑΠ 14,121,5 **Πυρήνην ὀρθόκραιρον.**

ὀρθόκρανος-ον ὁ ὑψωμένην ἔχων τὴν κεφαλήν, τὴν κορυφήν, ἐπὶ ὑψηλοῦ τάφου : Σοφ.Ἀντ.1203.

ὀρθοκρισία (ἡ) μτγν. ἡ ὀρθή, δικαία κρίσις : Κύριλλ.2,286.

ὀρθόκυλλος-ον μτγν. ὁ ἔχων ἀκάμπτως τεταμένα τὰ μέλη : Γαλ.18(1),636.

ὀρθόκωλος-ον μτγν. ὁ ἔχων **τεταμένα τὰ** σκέλη, ὀρθόκυλλος : Γαλ.18(1),623.

ὀρθολέκτης (ὁ) μσν. ὁ ὀρθῶς ἐκφραζόμενος, ὁ κυριολεκτῶν : Νικηφ.Βασιλ.Χρον.7,156.

ὀρθολεκτικός-ή-όν μσν. ὁ κατ' ὀρθολογίαν, κατὰ κυριολεξίαν : Εὐστ.Πον.240,5 **μετὰ τῆς ὀρθολεκτικῆς φράσεως.**

ὀρθολέκτρια (ἡ) θηλ. τοῦ ὀρθολέκτης βλ.λ. : Ἀνών.Κῶδ.Ἐνετ.131Vd.

ὀρθολεκτῶ-έω μτγν. κ. μσν. ὀρθῶς ἐκφράζομαι, μιλῶ σωστά, κυριολεκτῶ : Ψ'Ἀλέξ.Ἀφρ. Μεταφ.783,27, Εὐστ.Πον 228,75 **οὕτω γὰρ εἴθισται λέγειν τοῖς ὀρθολεκτοῦσιν.**

ὀρθολογία (ἡ) τὸ ὀρθῶς λέγειν, ἐκφράζεσθαι, ὀρθοέπεια : Πλάτ.Σοφ.239B **ὥστε μὴ σκοπῶμεν τὴν ὀρθολογίαν κατὰ τὸ μὴ ὄν.**

ὀρθολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὸν ὀρθολογισμὸν βλ.λ. ἀνήκων, ἀναφερόμενος : **ὀρθολογικὴ** θεωρία· ἐπίρρ. **-ῶς.**

ὀρθολογισμός (ὁ) νεώτ. ἡ κατὰ τὸν **ὀρθὸν** λόγον σκέψις, κρίσις· **2)** ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, γνωσιολογικὴ θεωρία δεχομένη τὴν νόησιν ὡς πηγὴν πάσης ἐπιστημονικῆς γνώσεως, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν ἐμπειριοκρατίαν· || εἰδ. ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ τῆς θρησκείας, δοξασία ἀποκρούουσα τὴν ἐξ ἀποκαλύψεως γνῶσιν καὶ δεχομένη τὸ δυνατὸν τῆς διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ἑρμηνείας τῶν ἀτελειῶν ἢ τῶν ἀσυμβιβάστων ἔν τινι θρησκευτικῇ πίστει.

ὀρθολογιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ἀκολουθῶν τὴν θεωρίαν τοῦ ὀρθολογισμοῦ βλ.λ.

ὀρθολογιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὸν ὀρθολογισμὸν ἀναφερόμενος : **ὀρθολογιστικὴ θεω-**

ρία· 2) εἰδ. ἐν τῇ κοινωνικῇ οἰκονομικῇ **ὀρθολογιστικὴ ὀργάνωσις** (rationalisation) ἡ ὀργάνωσις τῆς ἐργασίας κατὰ τρόπον τείνοντα εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ μεγίστου παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος διὰ τῆς μικροτέρας δυνατῆς ἀναλώσεως.

ὀρθολογιστικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀρθολογιστικὸν βλ.λ.

ὀρθολογῶ-έω μτγν. ὀρθῶς ὁμιλῶ, ἐκφράζομαι, ὀρθοεπῶ : Πλούτ.'Ηθ.570F.

ὀρθόλοξος-ον μτγν. ἐπὶ ἐπιδέσμου, ὁ ὀρθὸς καὶ κατὰ γωνίαν : 'Ερωτιαν.ἐν λ. σκέπαρνος **ὅταν ὁ ἐπίδεσμος κλάσιν τινὰ ποιῇ καὶ γωνίαν, οἷον ὅταν ὀρθόλοξον ἐπιδεθῇ.**

ὀρθομαντεία (ἡ) ἡ ἀληθὴς μαντεία, πρόρρησις : Αἰσχ.'Αγ.1215 **ὑπ' αὖ με δεινὸς ὀρθομαντείας πόνος στροβεῖ ταράσσων φροιμίοις.**

ὀρθόμαντις-εως (ὁ,ἡ) ὁ τὰ ἀληθῶς ἐσόμενα, γενησόμενα προλέγων μάντις, ποὺ προφητεύει σωστά : Πίνδ.Ν 1,61 **προφάταν ἔξοχον, ὀρθόμαντιν Τειρεσίαν**· πρβλ. ψευδόμαντις.

ὀρθομαρμαρῶ-όω μσν. διὰ μαρμαρίνων πλακῶν καλύπτω, ἐπενδύω : Κωδ.Πάτρ.144.

ὀρθομαρμάρωμα-ατος (τὸ) μσν. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀρθομαρμαρῶ βλ.λ. : Κολλ.Χρυσ.στ. 304 (ἔκδ.Λάμπρ.).

ὀρθομαρμάρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀρθομαρμαρῶ βλ.λ., ἡ διὰ μαρμαρίνων, ἰδίως ἐγχρώμων, πλακῶν ἐπένδυσις τοίχων.

ὀρθομέλαν-ος (τὸ) νεώτ. χημ. ὄξινον ἀζώχρωμα δι' οὗ βάπτεται τὸ ἔριον κυανομέλαν.

ὀρθομεσοκύνιος ἵππος (ὁ) νεώτ. ὁ ἵππος οὗ τὸ μεσοκύνιον σχηματίζει μετὰ τοῦ ἐδάφους γωνίαν πλησιάζουσαν πρὸς τὴν ὀρθήν, ὅθ. κτ. ἀκολουθίαν ὁ στερούμενος εὐσταθείας.

ὀρθομετρικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ κρυστάλλων, ὁ οὗ οἱ ἄξονες τέμνονται κατ' ὀρθὰς γωνίας.

ὀρθομετωπία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. κ. **ὀρθομετωπισμός** ὁ κανονικὸς σχηματισμός, ἡ συνήθης μορφὴ τοῦ μετώπου, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν προμετωπίαν καὶ τὴν ὀπισθομετωπίαν βλ.λς.

ὀρθομητρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀνόρθωσις καὶ καθήλωσις ἐκτετοπισμένης μήτρας εἰς τὴν φυσιολογικὴν αὐτῆς θέσιν.

ὀρθομίλιον (τὸ) Σουΐδ. γλώσσ. τοῦ τρύβλιον βλ.λ.

ὀρθομορφία (ἡ) νεώτ. κ. **ὀρθομορφισμός** ἡ ὀρθοπεδικὴ βλ.λ.

ὀρθόμφαλος-ον 'Επιγρ. ὁ ἔχων ὀρθὸν ὀμφαλόν· ὅθ. ἐπὶ ἀσπίδος, ἡ ἔχουσα ἐξέχον ὀμφαλοειδὲς κόσμημα : 'Επιγρ. **ὀρθόμφαλον πόπανον.**

ὀρθονόμος-ον ὁ ὀρθῶς, δικαίως διανέμων : Αἰσχ.Εὐμ.963 **δαίμονες ὀρθονόμοι.**

ὀρθόνοτος-ον ὄν. τοῦ ΝΑ ἀνέμου, τοῦ Εὔρου : 'Αριστλ.ἀπ.250 (κῶδ. ἀντὶ ὀρθόνοτος).

ὀρθόνους-οος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὀρθῶς διανοούμενος, κρίνων : Κλήμ.'Αλ.Παιδ.297.

ὀρθονύσταγμος-ον μτγν. ὁ νυστάζων ἱστάμενος ὄρθιος, ποὺ νυστάζει ὀλόρθος : Παλλάδ. 'Ιστρ.'Ιππ.2,119D.

ὀρθοπαγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀρθῶς ἱστάμενος, ἐστερεωμένος, ποὺ στέκεται ὄρθιος : Πλούτ.'Ηθ. 340C **ὀρθοπαγὴς κίταρις.**

ὀρθόπαγον (τὸ) (πάγος) μτγν. ὀρθόν, τραχὺ ὕψωμα βραχῶδες ἐν χρ. ὡς τοπωνυμικόν : Πλούτ. Σύλλ.17 **ἔστι δὲ κορυφὴ τραχεῖα καὶ στροβιλῶδες ὄρος, ὃ καλοῦμεν 'Ορθόπαγον.**

ὀρθοπαιΐα (ἡ) 'Επιγρ. ὀρθόν, εὐθὺ κτύπημα, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὰ παλαίσματα.

ὀρθοπάλη (ἡ) μτγν. ἡ ἐν ὀρθίᾳ στάσει πάλη, ἀντίθ. κλινοπάλη : Λουκ.Λεξιφ.5 **κἀπειδήπερ ἥκομεν εἰς τὸ γυμνάσιον . . ὁ μέν τις ἀκροχειρισμῷ, ὁ δὲ τραχηλισμῷ καὶ ὀρθοπάλῃ ἐχρῆτο.**

ὀρθοπατῶ-έω δημ. ὄρθιος ἵσταμαι· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. εὐδοκιμῶ, στέκομαι καλά, ἀντίθ. παροπατῶ, στραβοπατῶ : Βιζυην.'Υποθῆκαι 12 **θὰ τὸν σκουντήσουν νὰ χαθῇ, | νὰ μὴν ὀρθοπατήσῃ πιά.**

ὀρθοπεδία (ἡ) νεώτ. κ. ὀρθοπεδική κλάδος τῆς χειρουργικῆς ἰατρικῆς μελετῶν τὸν τρόπον τῆς προλήψεως καὶ τῆς θεραπείας τῶν δυσμορφιῶν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.

ὀρθοπεδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρθοπεδίαν : **ὀρθοπεδικὴ θεραπεία, - ὀρθοπεδικὰ μηχανήματα**· ‖ τὸ ἀρσ. ὀρθοπεδικός ὡς οὐσ. ἰατρὸς ἀσχολούμενος εἰς τὴν ὀρθοπεδίαν· ‖ τὸ θηλ. **ὀρθοπεδική ἡ.** ὀρθοπεδία βλ.λ.

ὀρθοπεδιστής (ὁ) νεώτ. ἰατρὸς εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὴν ὀρθοπεδίαν βλ.λ.

ὀρθοπεριπατητικός-ή-όν μτγν. ὁ ὄρθιος περιπατῶν : 'Αλέξ.'Αφρ.Τοπ.381,25, Δαμασκ.11,19 **ἄνθρωπός ἐστι ζῷον ὀρθοπεριπατητικόν.**

ὀρθοπερίπατος-ον μσν. ὁ ὄρθιος περιπατῶν: Συνοδ.'Επιστ.Πατριαρχῶν 52 **ὀρθοπερίπατος ἡ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ διέπλευσεν ἐν τῷ Τιβέρει.**

ὀρθοπλεξιά (ἡ) δημ. ὀρθὸν κολύμβημα.

ὀρθοπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) ἐπὶ ἵππου· Σουΐδ. «ὁ ὀρθὸς αἰρόμενος καὶ πλήττων» : 'Αριστφ.ἀπ.43.

ὀρθόπλουμος-ον (ὀρθός, λατ. pluma) πάπ. ὁ κεντημένος, πλουμισμένος μὲ πτερά.

ὀρθόπλους-οος-ουν-οον ὁ κατ' εὐθεῖαν πλέων· ὅθ. ὁ καλῶς, ἐπιτυχῶς βαίνων, εὐτυχής : Στοβ.4,39,27.

ὀρθοπλοῶ-έω κατ' εὐθεῖαν πλέω, ὅθ. καλῶς, εὐτυχῶς βαίνω : Εὐρύφ.π.Στοβ.4,39,27, Κλινί.αὐτ.3,1, 76 **πᾶν ἔργον ἀνθρώπινον καὶ βίος ὁσιώτατός τε καὶ εὐσεβείας μεθέξει καὶ ὀρθοπλοεῖ.**

ὀρθόπλωρος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀρθήν, ὑψηλὴν πρῷραν : Κ Πορφ. πρὸς Ρωμανὸν 76,22.

ὀρθόπνοια (ἡ) κ. νεώτ. ἰατρ. ἔντονον ἆσθμα, δύσπνοια ἀναγκάζουσα τὸν πάσχοντα νὰ κρατῇ ὄρθιον τὸ σῶμα : 'Ιππ.Προγν.23, αὐτ.Διαίτ.17.

ὀρθοπνοϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐξ ὀρθοπνοίας βλ.λ. πάσχων : 'Ιππ.Κῳακ.417,538· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρθόπνοιαν.

ὀρθόπνους-οος-ουν-οον ὀρθοπνοϊκὸς βλ.λ.Ι : 'Ιππ.Γυν.2,126.

ὀρθοπόδης (ὁ) μτγν. ὀρθόπους βλ.λ.Ι : **Νόνν.Δ** 26,335 **ὀρθοπόδην ἐλέφαντα.**

ὀρθοποδητῶ-έω μσν. ὀρθοποδῶ βλ.λ.Ι : 'Ισαὰκ Μεσοποταμ.2 ἐν «'Αθηνᾷ» τ.11,494.

ὀρθοποδίζω μσν. κατ' εὐθεῖαν βαίνω, περιπατῶ : Κεδρ.Γεώργ.1,80,18.

ὀρθοποδῶ-έω μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. κατ' εὐθεῖαν βαίνω, βαδίζω : Κ Πορφ.'Εκθ.496,16· **2)** μτφ. ἀκολουθῶ τὴν ὀρθὴν ὁδόν, πηγαίνω τὸν σωστὸ δρόμο : ΚΔ Γαλ.2,14 **ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου**· **3)** μτφ. εὐδοκιμῶ, πηγαίνω καλά, εὐημερῶ, ἰδίως οἰκονομικῶς : **τόσα χρόνια ἀγωνίστηκε καὶ δὲν μπόρεσε νὰ ὀρθοποδήσῃ.**

ὀρθόπολις-εως (ὁ,ἡ) ὁ ἀνορθῶν, διασῴζων τὰς πόλεις, εὐτυχῶς διοικῶν : Πίνδ.Ο 2,7 **Θήρωνα . . ἔρεισμ' 'Ακράγαντος . . ἄωτον ὀρθόπολιν.**

ὀρθοπόρος-ον μτγν. ὁ κατ' εὐθεῖαν βαίνων : Χρησμ.π.Πορφ.Πλωτ.22.

ὀρθόπους-οδος-ουν ὁ ἔχων εὐθεῖς, ὀρθοὺς πόδας, ὅθ. ὁ ὀρθῶς ἱστάμενος ἢ βαδίζων : Νίκ. 'Αλεξ.419· **2)** ἀνωφερής, ἀπόκρημνος, ἀπότομος : Σοφ.'Αντ.985 **ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου.**

ὀρθοπραγία (ἡ) μτγν. τὸ τὰ ὀρθὰ πράττειν, φέρεσθαι, ἡ ἐμπρέπουσα στάσις, διαγωγή : Τέλ.22Η.

ὀρθοπραγῶ-έω ὀρθῶς πράττω, ἐνεργῶ, φέρομαι ὡς ἐμπρέπει : Δημόκρ.181, 'Αριστλ.Πολιτ. 1260a,26 **καθόλου γὰρ οἱ λέγοντες ἐξαπατῶσιν ἑαυτοὺς ὅτι τὸ εὖ ἔχειν ἀρετή, ἢ τὸ ὀρθοπραγεῖν,**

ὀρθοπρίων-ονος (ὁ) μτγν. εἶδος πρίονος ἐν χρ. εἰς τὴν χειρουργικήν· πρβλ. χοινικίς : Ἱππ.π.Γαλ.19,126.

ὀρθοπρόσωπος-ον μτγν. ὁ ἔχων ἠνωρθωμένον, ὑψωμένο τὸ πρόσωπον : Καισάρ.222 οὐρανόπτης ὁ ἄνθρωπος, ἡ εἰκὼν ἡ ὀρθοπρόσωπος.

ὀρθόπρυμνος-ο(ν) ἀρχ. λεξ. κ. δημ. ἐπὶ πλοίων, ὁ ἔχων ὀρθῶς ἐξέχουσαν πρὸς τὰ ἄνω τὴν πρύμνην· Ἡσ. ἐν λ. ὀρθοκραιράων : Σολωμ. μτφρ. Ἰλ.Σ 3 ὀμπρὸς εἰς τὰ ὀρθόπρυμνα καράβια.

ὀρθόπτερος-ον Ἡσ. «μεγάλους κολωνοὺς ἔχουσα· πτερὰ γὰρ τὰ εἰς ὕφος ἀνέχοντα, ἢ μεγάλας ἔχουσα περιστόους οἰκοδομάς» : Σοφ.ἀπ.33.

ὀρθοπτικός-ή-όν νεώτ. ὁ συντελῶν εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ ὀπτικοῦ ἐλαττώματος, τοῦ στραβισμοῦ : ὀρθοπτικαὶ διόπτραι - ἀσκήσεις.

ὀρθόπτωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ὀνομαστικὴ πτῶσις : Σουλπ. ἐν Rhet.Lat.Min.323 (ἔκδ. Halm.).

ὀρθόπτωτος-ον σχόλ. ὁ ἐν ὀρθῇ, ἐν ὀνομαστικῇ πτώσει : Σχόλ.Αἰσχ.Πέρσ.135 Περσίδες· τοῦτο ὀρθόπτωτον· δέον γὰρ εἰπεῖν Περσίδων.

ὀρθοπύγιον (τὸ) μτγν. τὸ ὀρροπύγιον βλ.λ. : Ἐρατοσθ.Κατ.41, Βέττ.Βάλ.10,3.

ὀρθοπυγιῶ-άω ὀρθῶ τὰ ὀπίσθια· Ἡσ. «ὀρθοπυγιᾶν· ὅταν γυνὴ ἑαυτὴν ἐπαίρῃ, πρὸς τὸ μακρότερα φαίνεσθαι» : Κωμ.Ἀδέσπ.1095.

ὀρθοπύθμενος-ον Πάπ. ἐπὶ ἀγγείων, ὁ ἔχων ὀρθήν, εὐθεῖαν βάσιν.

ὀρθοπυρεταίνω μτγν. ἔχω ὁμαλὴν πυρετικὴν θερμοκρασίαν : Γαλ.19,558.

ὀρθορρημονῶ-έω μσν. ὀρθῶς ὁμιλῶ, ἐκφράζομαι : Κ Μανασσ.Χρον.6694.

ὀρθορρημοσύνη (ἡ) μτγν. ἡ ὀρθότης ἐν τῷ λόγῳ, τὸ ὀρθῶς ἐκφράζεσθαι, ὁμιλεῖν : Θεμίστ. Λόγ.23,289D Πρωταγόρας ὀρθοέπειάν τε καὶ ὀρθορρημοσύνην μισθοῦ ἐκδιδάσκων.

ὀρθός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ κατ' εὐθεῖαν, εἰς ὕφος ἀνατεταμένος, ὁ ἔχων εὐθυτενῆ πρὸς τὰ ἄνω κατεύθυνσιν, ὄρθιος, μὴ κεκλιμένος : Ἰλ.Κ 153 ἔγχεα δέ σφιν ὄρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος ἐλήλατο, αὐτ.Ω 359 ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν, Ἡσίοδ. Α 391 ὀρθὰς δ' ἐν λοφιῇ φρίσσει τρίχας, αὐτ. Ἔργ.538, Ἡρ.7,64 κυρβασίας . . ὀρθὰς εἶχον πεπηγυίας, Αἰσχ.Χο.496 ὀρθὸν αἴρεις . . κάρα, Ξεν. ΚΠ 8,3,13 ὀρθὴν ἔχων τὴν τιάραν, Πλούτ.Ἀρτοξ. 26 καὶ τὴν καλουμένην κίταριν ὀρθὴν φέρειν ἔδωκε, Χατζόπ.Βρ.Θρ. καὶ στέκεις ὀρθό, | φηλὸ κυπαρίσσι· ‖ ἐπὶ οἰκοδομήματος, κτιρίου, ὁ ἱστάμενος ἀκέραιος : Θουκ.5,42 τοῦ τε Πανάκτου τῇ καθαιρέσει ὃ ἔδει ὀρθὸν παραδοῦναι· οὕτω κ. : Πίνδ.Π 4,267 σὺν ὀρθαῖς κιόνεσσιν . . ἐρειδομένα· 2) ἐπὶ ἀνθρώπων, ζῴων, ὁ ἐπὶ τῶν ποδῶν του ἱστάμενος, ὁ μὴ καθήμενος ἢ μὴ ἀνακεκλιμένος, ὄρθιος : Ἰλ.Σ 246 ὀρθῶν ἑσταότων ἀγορή, Ὀδ.Μ 178 οἱ δ' ἐν νηΐ μ' ἔδησαν ὁμοῦ χεῖράς τε πόδας τε ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, αὐτ.Σ 240· 3) ὁ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν χωρῶν, εὐθύς, ἴσιος : Θέογν.939 εἶμι παρὰ στάθμην ὀρθὴν ὁδόν, Αἰσχ. ἀπ.205 Ἀπόλλων ὀρθὸν ἰθύνοι βέλος, Πίνδ.Π 11, 39 ὀρθὰν κέλευθον ἰών, Σοφ.Αἶ.1253 ὑπὸ σμικρᾶς ὅμως μάστιγος ὀρθὸς εἰς ὁδὸν πορεύεται, Ἀριστφ.Θεσμ.1223 ὀρθὴν ἄνω δίωκε (ἐνν. ὁδόν)· ‖ ὅθ. κ. φρ. : Πίνδ.Ο 10,4 ὀρθᾷ χερί (κατ' εὐθεῖαν, ἀμέσως), αὐτ.13,72 ἀνὰ δ' ἔπαλτ' ὀρθῷ ποδί· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ὀρθὴ γωνία ἡ ἐκ καθέτων πρὸς ἀλλήλας γραμμῶν σχηματιζομένη γωνία, γωνία ἐνενήκοντα μοιρῶν (90°) : Πλάτ.Τίμ.55Β τρίγωνον . . εἰς τὸ κέντρον τὰς ὀρθὰς γωνίας ξυνάγον . .· ‖ ὁμ. ὀρθή κτ. παράλ. τοῦ γωνία : Ἀριστλ.Α Ὕστ.74a,13· ‖ νεώτ. ἀστρον. ὀρθὴ ἀναφορὰ ἀστέρος ἡ δίεδρος γωνία ἡ σχηματιζομένη ὑπὸ τοῦ κολούρου τῶν ἰσημερινῶν καὶ τοῦ ὡριαίου κύκλου τοῦ ἀστέρος· 4) μτφ. ὁ ἀληθής, ἀκριβής, ὁ μὴ σφάλλων, σωστός · Πίνδ.Π 4,279 αὔξεται καὶ Μοῖσα δι' ἀγγελίας ὀρθᾶς, Αἰσχ. Εὐμ.318 μάρτυρες ὀρθαὶ τοῖσι θανοῦσιν παραγιγνόμεναι, Σοφ.ἀπ.322 ὀρθὴ μὲν ἡ γλῶσσ' ἐστίν, ἀσφαλὴς δ' ὁ νοῦς, - ὀρθὴ διδασκαλία, - ὀρθὴ ὑπόδειξις - γνώμη - ἀπόφασις· ‖ ὀρθὸς λόγος τὸ λελογισμένως, συνετῶς διανοεῖσθαι, εὐθυκρισία : Πλάτ.Νόμ.890D· ὀρθῷ λόγῳ κατ' ἀκριβολογίαν, κατ' ἀλήθειαν : Ἡρ.2,17, αὐτ.6,68· ‖ κατ' ὀρθὸν ὀρθῶς : Πλάτ.Τίμ.44Β· ‖ ὁμ. νεώτ. τὸ ὀρθὸν τὸ πρέπον, τὸ δίκαιον, τὸ λογικόν: πράττει πάντοτε τὸ ὀρθόν, - δὲν ἦτο ὀρθὸν νὰ ..· 5) δίκαιος : Σοφ.Αἶ.350 μόνοι ἔτ' ἐμμένοντες ὀρθῷ νόμῳ· ‖ ὅθ. τὸ ὀρθὸν ἡ δικαιοσύνη : Ἡρ.1,96 κατὰ τὸ ὀρθὸν δικάζων, Πλάτ.Πολ.540D τὸ δὲ ὀρθὸν περὶ πλείστου ποιησάμενοι· κ. νεώτ. ὡς ἐπίθ. ὀρθὴ ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, - ὀρθὴ παρατήρησις - τιμωρία· 6) γνήσιος, πραγματικός, ἀληθινός : Ἀριστλ.Πολιτ.1279a,29 ὅταν μὲν ὁ εἷς ἢ οἱ ὀλίγοι ἢ οἱ πολλοὶ πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον ἄρχωσι, ταύτας μὲν ὀρθὰς ἀναγκαῖον εἶναι τὰς πολιτείας, Αἰλ.ΖΙ 11,32 ὀρθὴ μανία πραγματικὴ παραφροσύνη· ‖ ἐν μτγν. ἐκκλ. ἐνν. ὀρθόδοξος : Ἀθανάσ.1,524Β, Βασ.4,545Β· 7) ἀσφαλής, εὐτυχής : Πίνδ.Π 3,95 τοὺς δὲ . . ἔστασεν ὀρθούς, αὐτ.Ν 11,5 οἵ σε γεραίροντες ὀρθὰν φυλάσσοισιν Τένεδον· ‖ κ. ἐν φρ. εἰ(ς) ὀρθὸν εἰς τὴν εὐθεῖαν, τὴν καλὴν κατάστασιν, κατεύθυνσιν, ὁδόν, στὸν καλὸ τὸ δρόμο : Σοφ.ΟΤ 50 στάντες τ' ἐς ὀρθὸν καὶ πεσόντες ὕστερον, Εὐρ.Ἰκ. 1230 μόνον σύ με εἰς ὀρθὸν ἵστη, Πολύβ.31,15,1 ἐν ὀρθῷ κεῖσθαι· ‖ κ. ἐπὶ προφητειῶν : Σοφ.ΟΤ 88 καὶ τὰ δύσφορ', εἰ τύχοι κατ' ὀρθὸν ἐξελθόντα· 8) ἐπὶ προσ., μεγαλόφρων, εὐσταθής, σταθερός : Πλάτ.Θεαίτ.173Α σμικροὶ δὲ καὶ οὐκ ὀρθοὶ τὰς ψυχάς· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ πλήθους, ὁμάδος ἀνθρώπων : Πλούτ.Φιλοπ.12 ἡ δύναμις τῶν Ἀχαιῶν . . καὶ μόνον ὀφθέντος εὐθὺς ὀρθὴ καὶ δραστήριος ἦν· 9) ὁ ἐξεγερθείς, ὅθ. ὁ ἀνήσυχος, τεταραγμένος διά τι : Ἰσοκρ.16,7 ὀρθῆς δὲ τῆς πόλεως γενομένης διὰ τὸ μέγεθος τῶν αἰτιῶν, Διόδ.Σ 16,84· ‖ φρ. ὀρθὸς ἐπί τινι : Ἰσοκρ.5, 70 αἰσθάνῃ δὲ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ὀρθὴν οὖσαν ἐφ' οἷς σὺ τυγχάνεις εἰσηγούμενος, Λυκοῦργ.39 ὀρθὴ ἦν ἡ πόλις ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν· κ. ἀπολ.: Πολύβ.3,112,6 ὀρθὴ καὶ περίφοβος ἦν ἡ πόλις, αὐτ. 28,17,11· 10) ἐν εἰδ. γραμμ. σημ. ὀρθὴ (ἐνν. πτῶσις) ἡ ὀνομαστική· ‖ ὁμ. γραμμ. ὀρθὸς τόνος πλήρης τόνος κατὰ διαστολὴν πρὸς τὰ ἐγκλιτικά : Ἀπολλ.Δυσκ.Ἀντων.309Β· ‖ ὁμ. γραμμ. ὀρθὰ ῥήματα τὰ ἐνεργητικά: Διογ.Λ 7,43,64.

ὀρθοσέβεια (ἡ) μσν. τὸ ὀρθῶς σέβειν : Νικ. Χων.Θησ.Ὀρθ.σ.280 (ἔκδ.Mi.).

ὀρθοσεβής-οῦς-ές μσν. ὁ ὀρθῶς σέβων : Παχυμ.Γ 2,24,19 (ἔκδ.Βόνν.).

ὀρθόσημος-ον μτγν. ὁ μὲ ὀρθάς, καθέτους ραβδώσεις, ἐπὶ φορεμάτων : Διοκλητ.Ἔδικτ.29,24 ὀρθόσημοι Δαλματικαί.

ὀρθοσκελία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ὁ παρά τισι φυλαῖς ἀπαντώμενος εὐθὺς σχηματισμὸς τῶν σκελῶν, ἕνεκα τῆς πτώσεως τοῦ βάρους τοῦ σώματος ἐπὶ δύο μόνον σημείων.

ὀρθόσκελον (τὸ) νεώτ. ὀρθοπεδικὸν ἐργαλεῖον πρὸς εὐθυγράμμισιν ἐστρεβλωμένων σκελῶν.

ὀρθοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δι' ὀρθοσκοπικοῦ φακοῦ ἐξέτασις τοῦ ὀφθαλμοῦ· ἡ διὰ τοῦ ὀρθοσκοπίου βλ.λ.2) ἐξέτασις τοῦ ἀπευθυσμένου.

ὀρθοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ ὀπτικῶν ὀργάνων, ὁ δεικνύων τὸ εἴδωλον τοῦ ἀντικειμένου ἄνευ ἀλλοιώσεως τῶν γραμμῶν αὐτοῦ : ὀρθοσκοπικὸς φακός· 2) ὁ εἰς τὴν ὀρθοσκοπίαν βλ.λ. ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος.

ὀρθοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ὄργανον ὀπτικὸν πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ὀφθαλμοῦ· 2) ὁμ. ὄργανον ἐν χρ. πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀπευθυσμένου ἐντέρου.

ὀρθοσκοπῶ-έω μτγν. ὀρθῶς σκοπῶ, ἐξετάζω, διακρίνω : Ἀσπάσ.ΗΝίκ.99,12.

ὀρθοστάδην (ἵστημι) ἐπίρρ. κ. μσν. ἐν ὀρθῇ στάσει : Αἰσχ.Πρ.32 τήνδε φρουρήσεις πέτραν, ὀρθοστάδην, ἄϋπνος, οὐ κάμπτων γόνυ, Λουκ. Ἀνάχ.3 οἱ δὲ ὀρθοστάδην κεκονιμένοι καὶ αὐτοὶ παίουσιν ἀλλήλους προσπεσόντες, Αἰλ.ΖΙ 4,31 καθεύδει ὀρθοστάδην (περὶ τοῦ ἐλέφαντος), Πολυδ.6,175 ὀρθοστάδην μάχεσθαι, Εὐστ.Πον.253,1 ὀρθοστάδην ἄϋπνος· || ἐν εἰδ. ἐνν. ἐπὶ ἀσθενοῦς, μὴ ἠναγκασμένου νὰ κατακλιθῇ, ποὺ περνᾷ τὴν ἀρρώστια στὸ πόδι : Ἱππ.Ἐπιδ.1,1,5 ἐγίνετο .. πολλοῖσιν ὀρθοστάδην ἀπύροισι.

ὀρθοστάδης Ἡσ. «εἶδος πέμματος»

ὀρθοστάδιον (τὸ) εἶδος χιτῶνος μὴ ζωννυμένου, ἐξικνουμένου μέχρις ἐδάφους : Ἀριστφ.Λυσ.45 κροκωτὰ φοροῦσαι καὶ .. Κιμβερίκ' ὀρθοστάδια καὶ περιβαρίδας, Δίων Κ 63,17 οὐχ ὑπέμεινεν αὐτῷ τὸ ὀρθοστάδιον ἔχων φανῆναι.

ὀρθοστάδιος χιτών μτγν., μσν. κ. νεώτ., τὸ ὀρθοστάδιον βλ.λ. : Πολυβ.7,49, Εὐστ.1166,55· 2) νεώτ. ὀρθοστάδιος εἰδικὸς μανδύας διὰ τοὺς φρενοπαθεῖς, τοὺς μανιακούς, μὲ μακρὰς χειρῖδας περιδενομένας ὀπίσω περὶ τὴν ὀσφὺν δι' ἱμάντος, ὅπως κρατῶσι τὸν φοροῦντα ἐν ἀκινησίᾳ, ζουρλομανδύας.

ὀρθοσταδόν ἐπίρρ. ὀρθοστάδην βλ.λ., ἐν ὀρθίᾳ στάσει : Εὐρ.ἀπ.495,6 ὀρθοσταδὸν λόγχαις ἐπείγοντες φθόνον, Ἀπολλ.Ρ 4,1426 μετὰ δ' ἔρνεα .. ὑπὲρ γαίης ὀρθοσταδὸν ἠέξοντο· || Ἡσ. «ὀρθοσταδόν· τὸ ὀρθὸν ἀφροδισιάζειν».

ὀρθοστασία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ὀρθία στάσις, τὸ ἵστασθαι ὄρθιον : κουράστηκα ἀπὸ τὴν ὀρθοστασία.

ὀρθοστάτης (ὁ) κ. νεώτ., δημ. (εἰδ.) ὁ ὄρθιος ἱστάμενος, σθ. κίων, στῦλος ὄρθιος : Εὐρ.Ἴων 1134 ἀτοίχους περιβολὰς σκηνωμάτων ὀρθοστάταις ἱδρύετο, αὐτ.Ἡρ.980 ὕπτιος δὲ λαΐνους ὀρθοστάτας ἔδευσεν, Ἐπιγρ. ὀρθοστάτας ἀκαταξέστους· 2) κάθετος δοκός, πάσσαλος, κατακόρυφον στήριγμα δι' οὗ συγκρατεῖταί τι ὄρθιον : Εὐρ.Ἰκ. 497 κλιμάκων ὀρθοστάτας· πρβλ. ὀρθόστατος· Φίλ.Βελοπ.74,8· || κ. νεώτ. ὀρθοστάται σκηνῶν - ἀντισκήνων τὰ κατακόρυφα ξύλα ἐφ' ὧν στηρίζονται· ὀρθοστάται γεφυρῶν αἱ κατακόρυφοι ῥάβδοι τῶν δικτυωμάτων· ὀρθοστάται στεγῶν τὰ ξύλινα ἢ σιδηρᾶ τεμάχια τῶν ζευκτῶν, δημ. μπαμπάδες· || δημ. ὁ ἐπὶ στυλίσκου προσηρμοσμένος δίφωτος, τρίφωτος ἢ τετράφωτος λύχνος· πρβλ. λυχνοστάτης· 3) εἶδός τι πλακοῦντος προσφερομένου εἰς τὰς ὑπὲρ νεκρῶν θυσίας : Εὐρ.Ἑλ.547 ἐμπύρους τ' ὀρθοστάτας· || Πολυδ.6,73 «ὁ γὰρ ὀρθοστάτης ἱεροῦ ἄρτου εἶδος».

ὀρθοστατικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀρθοστασίαν ἀναφερόμενος, ὁ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος : ὀρθοστατικὴ λευκωματουρία.

ὀρθόστατος-ον ὁ ὄρθιος ἱστάμενος : Εὐρ.Ἰκ.497 κλιμάκων ὀρθοστάτων (κῶδ. ἀντὶ κλιμάκων ὀρθοστάται, πρβλ. ὀρθοστάτης).

ὀρθοστατῶ-έω ἵσταμαι ὄρθιος : Ἱππ.Ἐπιδ.2,2,24.

ὀρθοστήνω δημ. ὄρθιον ἵστημι, στήνω ὄρθιο : Ἐφταλ.Ὀδ.Ζ 11 κι ἀπόξω ὠρθόστησε πολλὰ παλούκια πυκνωμένα.

ὀρθόστητος-η-ο δημ. ὁ ὄρθιος ἱστάμενος.

ὀρθοστοιχία (ἡ) νεώτ. ἡ κατ' εὐθεῖαν σειρὰν διάταξις φυτῶν.

ὀρθόστοιχος-ον νεώτ. ὁ κατὰ στοίχους ὀρθίους τεταγμένος.

ὀρθοστομῶ-έω μσν. ὁμιλῶ ἐλευθέρως, παρρησίᾳ : Προκ.Γοτθ.3,33 μόνος ὀρθοστομήσας.

ὀρθόστρωτος-ον μτγν. ὁ διὰ μαρμαρίνων πλακῶν ἐστρωμένος : Ἱεροκλ.Ἀστ.54Α τοῖχος ὀρθόστρωτος.

ὀρθόστυλος-ον νεώτ. ἐπὶ οἰκοδομημάτων, ἰδ. ἀρχ. ναῶν, ὁ ἔχων τοὺς κίονας κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν διατεταγμένους.

ὀρθοσυμπαθητικὸν σύστημα (τὸ) νεώτ. τὸ κύριον τμῆμα τοῦ αὐτονόμου νευρικοῦ συστήματος τῶν σπλάγχνων, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸ συμπαθητικόν.

ὀρθοσύνη (ἡ) ὀρθότης, εὐθύτης, ἐν μτφ. σημ. : Δημόκρ.40 ἐν ὀρθοσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ.

ὀρθοτενής-οῦς-ές μτγν. ὁ εἰς ὀρθόν, ὁ εὐθέως τεταμένος : Ὀππ.Κυν.1,189 ὀρθοτενεῖς δόλιχοί τε ποδῶν περιηγέες αὐλοί.

ὀρθότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ὀρθία στάσις : Ξεν. Ἀπομν.1,4,11 ἡ δὲ ὀρθότης καὶ προορᾶν πλέον ποιεῖ δύνασθαι καὶ τὰ ὕπερθεν μᾶλλον θεᾶσθαι, Ἀριστλ.ΖΜ 658a,22· 2) εὐθύτης : αὐτ.654b,5 οὔτε γὰρ ἂν κάμψεως ἦν αἴτιον οὔτ' ὀρθότητος οὐδεμιᾶς· 3) μτφ. ἐν τῇ ἐνν. τοῦ ἀκριβοῦς, ἀληθοῦς, ἐμπρέποντος : Ἀριστφ.Βάτρ.1181 τῆς ὀρθότητος τῶν ἐπῶν, Πλάτ.Τίμ.47C ἐκμαθόντες δὲ καὶ λογισμῶν κατὰ φύσιν ὀρθότητος μετασχόντες, αὐτ.Κρατ.422Β ἡ τῶν ὀνομάτων ὀρθότης (ἡ ὀρθή, ἀκριβὴς αὐτῶν ἔννοια),-ἀμφιβάλλω διὰ τὴν ὀρθότητα τοῦ πορίσματος - τοῦ θεωρήματος - τῆς ἀποδείξεως· 4) εἰδ. ἡ χρῆσις τῆς ὀνομαστικῆς πτώσεως ἐν τῇ ἀφηγήσει : Ἑρμογ.Ἰδ.3.

ὀρθοτίτθιος-ον μτγν. μσν. ἐπὶ γυν., ἡ προέχοντας τοὺς μαστοὺς ἔχουσα : Προκ.Μυστ.10, Σουΐδ.

ὀρθοτομία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν τέμνειν· || κ. μτφ. τὸ τὴν ὀρθὴν ὁδὸν ἀκολουθεῖν : Κλήμ.Ἀλ.2,544Α, Στουδ.Θεόδ. 474Α ὑποδεικνύων ὀρθὴν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐφ' ἅπασιν ὀρθοτομίαν τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας· 2) σθ. ἐν εἰδ. ἐκκλ. ἐνν. ἡ ὀρθοδοξία : Εὐσ.Ἐκκλ. Ἱστ.4,3· 3) νεώτ. ἰατρ. χειρουργικὴ τομὴ τοῦ ὀρθοῦ ἐντέρου.

ὀρθοτομικός-ή-όν νεώτ. μαθημ. ὁ κατ' ὀρθὰς γωνίας τέμνων : ὀρθοτομικαὶ ἐπιφάνειαι.

ὀρθότομος-ον μσν. ὁ ἀκολουθῶν τὴν ὀρθὴν ὁδόν· || μτφ. ἐπὶ τοῦ ὀρθοδόξου δόγματος : Δαμασκ.Ι 1,111Α οὐδ' ἐξ ἑτέρας θρησκείας μεταθεμένῳ εἰς τὴν ὀρθότομον.

ὀρθοτόμος-ον μτγν. ὁ ὀρθῶς τέμνων κ. μτφ. ὁ διδάσκων τὰ ὀρθὰ δόγματα : Ἀθανάσ.2,20C.

ὀρθοτομῶ-έω μτγν. κ. μσν. τέμνω κατ' εὐθεῖαν γραμμήν, δίδω τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν : ΠΔ Παροιμ.3,6 ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου· πάσαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν, ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδούς σου 2) μτφ. ἐκκλ. ὀρθῶς διδάσκω, ἑρμηνεύω : ΚΔ Τιμ.2,2,15 ἐργάτην . . ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, Μηναῖ.11,4 Ἑσπερ.

ὀρθοτόμως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὴν εὐθεῖαν, τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν· μτφ. : Νικ.Δαυΐδ.801 (ἔκδ.Mi.).

ὀρθοτόνησις-εως (ἡ) μτγν. γραμμ. ὁ ὀρθὸς τονισμός : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.36,6.

ὀρθοτονία (ἡ) νεώτ. ὀρθοτόνησις βλ.λ.

ὀρθότονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ διατηρῶν τὸν ὀρθὸν τόνον : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.8,9.

ὀρθοτονουμένως μτγν. ὀρθοτόνως βλ.λ. : Ἡρωδιαν.1,555.

ὀρθοτονῶ-έω μτγν. γράφω τι μετὰ τοῦ προσήκοντος τόνου· κ. παθ. : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.35,6· 2) νεώτ. γραμμ. ὀρθοτονοῦμαι διατηρῶ τὸν τόνον μου, δὲν ἐγκλίνομαι : οἱ ὀρθοτονούμενοι ἀντωνυμικοὶ τόνοι.

ὀρθοτόνως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὀρθότονον βλ.λ. : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.46,8.

ὀρθοτριχία (ἡ) μτγν. ἡ ἐν ἀνορθώσει στάσις τῶν τριχῶν, ἀνατρίχιασμα : Διοσκ.Θηρ.6, Ἱππιατρ. 89, Γαλ.19,564.
ὀρθοτριχίασις-εως μτγν. μσν. ἡ ἀνόρθωσις τῶν τριχῶν, φρικίασις, ἀνατριχίλα : Παῦλ.Αἰγ.5,8.
ὀρθοτριχιῶ-άω γλωσσ. ὀρθοτριχῶ βλ.λ.
ὀρθότριχος-ον νεώτ. ἐπὶ βακτηρίων, ὁ ἔχων ὀρθίας τρίχας· **2**) εἰδ. **ὀρθότριχον** (τὸ) γένος βρυοφύτων, διαδεδομένον κυρίως ἐντὸς δασῶν.
ὀρθοτριχῶ-έω μτγν. ἔχω ἠνωρθωμένας τὰς τρίχας : Σύμμ.ΠΔ'Ιεζ.27,35, Γλωσσ.
ὀρθοτροπία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. (εἰδ.) ὁ εὐθὺς χαρακτήρ, τὸ ἐμπρέπον ἦθος : ΚΜανασσ.Ἐρωτ.7,40 **ὁ χρηστὸς οὐ δύναται τὴν γνώμην μεταθεῖναι, οὐδ' ἐκλαθέσθαι τῆς ῥοπῆς τῆς εἰς ὀρθοτροπίαν**· **2**) νεώτ. βοταν. κ. **ὀρθοτροπισμός** ἡ κατὰ κατακόρυφον φορὰν ἀνάπτυξις φυτῶν.
ὀρθότροπος-ον νεώτ. βοταν. ἐπὶ φυτῶν, ὁ κατακορύφως βλαστάνων ἢ ἀναπτυσσόμενος· **2**) βιολ. **ὀρθότροπον** (τὸ) τὸ φάριον οὗ τὸ κέντρον τῆς μικροπύλης μετὰ τοῦ κέντρου τῆς χαλάζης εὑρίσκονται ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας.
ὀρθοϋφάνται (οἱ) νεώτ. οἰκογ. ἀραχνῶν διατασσουσῶν τὸν ἱστόν κτ. κάθετον διεύθυνσιν.
ὀρθοφορία (ἡ) νεώτ. ἡ κατάστασις ἰσορροπίας τοῦ μυϊκοῦ συστήματος τῶν ὀφθαλμῶν, ἡ ἐπιτρέπουσα τὴν παράλληλον πάντοτε διεύθυνσιν τῶν ὀπτικῶν των ἀξόνων.
ὀρθοφόρμιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀξυβενζοϊκὸν ὀξὺ ἐν χρ. ὡς ἀναλγητικόν.
ὀρθοφρενία (ἡ) νεώτ. ψυχοθεραπευτικὴ μέθοδος συνισταμένη εἰς τὴν διὰ τὴν πειθοῦς καὶ τῆς λογικῆς προσπάθειαν ἐπαναφορᾶς τοῦ ἀσθενοῦς εἰς τὴν ὀρθοφροσύνην.
ὀρθοφρενικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ἀνήκων, ἰδιάζων εἰς τὴν μέθοδον τῆς ὀρθοφρενίας βλ.λ.· ‖ ὁ ἐφαρμόζων τὴν μέθοδον τῆς ὀρθοφρενίας ἰατρός.
ὀρθοφρενοπαιδία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. -παιδική μέθοδος θεραπείας τῶν ἐκφύλων παρορμήσεων καὶ διαστροφῶν, ἰδίως ἐπὶ νεαρῶν ἀτόμων, βασιζομένη ἐπὶ τῆς ἠθικῆς διαπαιδαγωγήσεως.
ὀρθοφρονῶ-έω μσν. κ. νεώτ. ὀρθῶς φρονῶ, σκέπτομαι, λογικῶς διανοοῦμαι, ἔχω εὐθυκρισίαν· ‖ πρεσβεύω τὰ ὀρθά : Στουδ.Θεόδ.525 **καὶ οὐκ ἔστιν ὁ τοῦτο** (τὸ βιβλίον) **συγγραψάμενος ἐπὶ τῷ δόγματι τῶν σεπτῶν εἰκόνων ὀρθοφρονῶν.**
ὀρθοφροσύνη (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀρθοφρονοῦντος, τοῦ λογικῶς διανοουμένου, εὐθυκρισία.
ὀρθόφρων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ἐν ἐξάρσει, ἐν ἀνατάσει τὰς φρένας· Φώτ. «ἀνατεταμένος καὶ μετέωρος ταῖς φρεσίν» : Σοφ.ἀπ.1077.
ὀρθοφυής-οῦ-ές μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ φυτοῦ, ὁ ὀρθίως φυόμενος, κατακορύφως βλαστάνων : Θεόφρ.Φ) 3,8,4 **ἡ μὲν γὰρ ἡμερὶς οὐκ ὀρθοφυής.**
ὀρθοφυΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ φυτοῦ, ἡ ὀρθία, κατακόρυφος, ἀνάπτυξις : Θεόφρ.Φ) 3,8,5 **ἡ δὲ πλατύφυλλος δεύτερον ὀρθοφυΐα καὶ μήκει.**
ὀρθοφυῶ-έω μτγν. ἐπὶ φυτῶν, βλαστάνω, ἀναπτύσσομαι εὐθυγράμμως : Θεόφρ.Φ) 2,6,4 (ἀμφ.).
ὀρθοφωνητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρθοφωνίαν βλ.λ.· ‖ **ἡ ὀρθοφωνητική** ὡς οὐσ. μέθοδος διορθώσεων τῶν φωνητικῶν ἐλαττωμάτων, ἄ. ὀρθοφωνία.
ὀρθοφωνία (ἡ) νεώτ. ἡ ὀρθή, εὐκρινὴς προφορά· ‖ ἡ ὀρθοφωνητικὴ βλ.λ.
ὀρθοχαίτης (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ὠρθωμένην, ὑψωμένην τὴν χαίτην, τὴν κόμην : Στράβ.15,1,57 **ὀρθοχαίτας, λασίους τὰ στήθη**· ‖ π. Ἡσ. ὡς γλωσσ. τοῦ φριξολόφος.
ὀρθοχρωματικός-ή-όν νεώτ. ὁ παρουσιάζων εὐαισθησίαν εἰς ὡρισμένα χρώματα τοῦ φάσματος : ὀρθοχρωματικαὶ πλάκες ἐν τῇ φωτογραφικῇ αἱ παρουσιάζουσαι εὐαισθησίαν εἰς τὰς κιτρίνας καὶ τὰς πρασίνας ἀκτῖνας.
ὀρθοφάλακτος-ον μεγαλόφωνος, ἠχηρός, βροντώδης : Σοφ.Ἰχν.321 **ὀρθοφάλακτος ὀμφά·** ὅθ. κ. ἐπὶ λογομαχίας, ἔντονος, βαρεῖα : αὐτ.249 **[ἔριν] ὀρθοφάλακτον ἐν λόγοις ἑστάναι.**
ὀρθραγορίσκος (ὁ) μτγν. ὀρθαγορίσκος βλ.λ. : Πέρσ.ΚΣτωϊκ.I,102.
ὀρθρεύω περὶ τὸν ὄρθρον ἐγείρομαι, ἐξυπνῶ λίαν πρωΐ : Θεόκρ.10,58 **τὸ ματρὶ κατ' εὐνὰν ὀρθρευοίσᾳ·** ‖ ἐπαγρυπνῶ, εἶμαι ἐν ἐγρηγόρσει· ἐν χρ. μτφ. : Εὐρ.Τρῳ.182 **ὀρθρεύουσαν ψυχὰν ἐκπληχθεῖσ'**· **2**) κ. μέσ. ὀρθρεύομαι : αὐτ.Ἰκ. 978 **γόοισιν δ' ὀρθρευομένα** (ξυπνώντας τὴν αὐγὴ μὲ θρήνους).
ὀρθρία (ἡ) λεξ. ἡ πρωϊνὴ ὥρα· Σουΐδ.
ὀρθρίδιος-ίη-ον μτγν. ποι. **ἀντὶ** τοῦ ὄρθριος, ὁ τοῦ ὄρθρου, τῆς αὐγῆς, αὐγινός : Ἀντίπ.Θεσσ. ΑΠ 5,2 **τί γάρ σὴν εὐνέτιν Ἠῶ οὕτως ὀρθριδίην ἤλασας ἐκ λεχέων.**
ὀρθρίζω μτγν. ὀρθρεύω βλ.λ., ἐξυπνῶ λίαν πρωΐ : ΠΔ Γέν.19,27 **ὤρθρισε δὲ Ἀβραὰμ τῷ πρωὶ εἰς τὸν τόπον,** ΚΔ Λουκ.21,38 **καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.**
ὀρθρινός-ή-όν μτγν. κ. δημ., ὁ τοῦ ὄρθρου, τῆς αὐγῆς, αὐγινός : Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 5,176 **κηρύσσω τὸν Ἔρωτα, τὸν ἄγριον· ἄρτι γάρ, ἄρτι ὀρθρινὸς ἐκ κοίτας ᾤχετ' ἀποπτάμενος,** αὐτ.7,195, Παλαμ.Περ.Χαιρ.143 **τ' ὀρθρινὸ του τραγοῦδι τὸ πουλὶ | μὲ τὴ φωνὴ τοῦ ψάλτη θὰ ταιριάσῃ**· **2**) ὁμ. τὸ οὐδ. πληθ. ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ τὴν αὐγήν, μὲ τὰ χαράματα : Ἀντίπ.Σιδ. ἐν ΑΠ 6,160,1 **Κερκίδα τὰν ὀρθρινὰ χελιδονίδων ἅμα φωνᾷ μελπομέναν,** Μελέαγρ.αὐτ.12,47 **ὀρθρινὰ παίζειν**· **3**) δημ. τὸ οὐδ. ὀρθρινὸ ὡς οὐσ. τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα : Γρυπ.Σκ.Τερρ.17,12 **μὰ δὲν ξυπνάει στὸ ὀρθρινὸ κανένας πεθαμένος.**
ὀρθριοκόκκυξ-υγος μτγν. ὁ κατὰ τὸν ὄρθρον, ὁ λίαν πρωΐ κράζων : Δίφιλ.π.Εὐστ.1459,45 **εὐθὺς ἐξέπεμψέ με ὀρθριοκόκκυξ ἀρτίως ἀλεκτρυών.**
ὄρθριος-ία-ον κ. νεώτ. ὁ κατὰ τὸν ὄρθρον, τὴν αὐγήν, ἰδ. μτ. ρημ. κινήσεως σημαντικῶν : Ὑμν.Ὁμ.Ἑρμ.143 **ἀφίκετο . . ὄρθριος,** Θέογν.863 **ὀρθρίη αὖθις ἔσειμι,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.283 **τοῖς μὴ παροῦσιν ὀρθρίοις ἐς τὴν πύκνα,** Πλάτ.Πρωτ. 313D **ὄρθριος ἥκων,** ΚΔ Λουκ.24,22 **ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς γενόμεναι ὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον**· **2**) ὁ εἰς τὸν ὄρθρον ἀνήκων, ἑωθινός, πρωϊνός : Ἀριστλ.Ἐκκλ.741 **σὺ δὲ δεῦρ' ἡ κιθαρῳδὸς ἔξιθι πολλάκις ἀναστήσασά μ' εἰς ἐκκλησίαν ἀωρὶ νύκτωρ διὰ τὸν ὄρθριον νόμον** (τὸ ἑωθινὸν μέλος), αὐτ.Ὄρν.489 ὁπόταν ὄρθριον ᾄσῃ (ἐνν. ᾆσμα), - **ὄρθριος ὕμνος**· ‖ τὸ οὐδ. **τὸ ὄρθριον ἢ** ἁπλῶς **ὄρθριον** ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ τὸν ὄρθρον, κατὰ τὴν πρωΐαν, τὴν αὐγή : Ἡρ.2,173 **τὸ μὲν ὄρθριον μέχρις ὅτευ πληθώρης ἀγορῆς προθύμως ἔπρησσε τὰ προσφερόμενα πρήγματα, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου . . ,** Ἀριστφ.Ἐκκλ. 526 **πῶς οὖν ὄρθριον ᾤχου,** αὐτ.377,Λουκ.Ὄνειρ.1 **τῷ κρύει μηδέπω με τὸ ὄρθριον . . ἀποπηγνύντι.**
ὀρθριοφοίτης (ὁ) μσν. ὁ κατὰ τὴν πρωΐαν φοιτῶν, συχνάζων που : Φώτ.,Σουΐδ.
ὀρθρισμός (ὁ) μτγν. ἡ ὀρθρική, ἑωθινὴ ἔγερσις : Ἀκύλ.ΠΔ Παροιμ.11,27.
ὀρθροβόας (ὁ) μτγν. ὁ κατὰ τὸν ὄρθρον κράζων, βοῶν, ἐπὶ τοῦ ἀλέκτορος : Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 12,137 **ὀρθροβόας δυσέρωτι κακάγγελε.**
ὀρθρογόη (ἡ) ἡ κατὰ τὸν ὄρθρον θρηνοῦσα: Ἡσιόδ.Ἔργ.508 **ὀρθρογόη Πανδιονὶς ὦρτο χελιδών.**
ὀρθρόθεν ἐπίρρ. μσν. ἀπ' ὄρθρου, ἀπὸ πρωΐας : Νικήτ.Εὐγ.7,13 **δακρύουσαν ὀρθρόθεν.**

ὀρθρολάλος-ον μτγν. ὁ λίαν πρωῒ λαλῶν: Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 6,247 **Κερκίδας ὀρθρολάλοισι χελιδόσιν εἰκελοφώνους.**

ὀρθρόνοτος (ὁ) ὄνομα τοῦ νοτιανατολικοῦ ἀνέμου: Ἀριστλ.ἀπ.250 (κῶδ. ὀρθόνοτος).

ὄρθρος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὀλίγον πρὸ τῆς ἕω, μικρὸν πρὸ τῆς αὐγῆς χρόνος, τὰ χαράματα, ἡ χαραυγή: Ὑμν.Ὁμ.Ἑρμ.98 **τάχα δ' ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός,** Ἡρ.1,198 **ὄρθρου δὲ γενομένου λοῦνται καὶ ἀμφότεροι,** αὐτ.7,188, Ἀριστφ.Ἀχ.256 **ἐπειδὰν ὄρθρος ᾖ,** αὐτ.Ἐκκλ.20, αὐτ.772 **κατ' ὄρθρον,** Πλάτ.Νόμ.951D **ἀπ' ὄρθρου μέχρι περ ἂν ἥλιος ἀνάσχῃ,** Θουκ.6,101 **περὶ ὄρθρον καταβάντες ἀπὸ..,** Θεόκρ.18,56 **νεύμεθα κἄμμες ἐς ὄρθρον,** ΚΔ Λουκ.24,1 **εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερόν,** Δίων Κ 76,17 **ὑπὸ τὸν ὄρθρον** (πρὶν ἀπ' τὴν αὐγή), Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 3,6 **ζαφείρι ἀχνὸ στὸν ὄρθρο της ἡ αὐγή·** ἀπολ. **τὸν ὄρθρον** ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ τὴν αὐγήν: Ἡρ.4,181 **ὕδωρ κρηναῖον.. τὸ τὸν μὲν ὄρθρον γίνεται χλιαρόν, ἀγορῆς δὲ πληθυούσης ψυχρότερον·** ὁμ. **ὄρθρου** κατὰ τὸν ὄρθρον: Ἡσίοδ.Ἔργ.577 **ὄρθρου ἀνιστάμενος·** ‖ **ὄρθρος βαθύς** λίαν πρωΐ, πρὶν ἀπ' τὰ χαράματα: Ἀριστφ.Σφ.216, Πλάτ.Πρωτ.310Α **τῆς παρελθούσης νυκτὸς.. ἔτι βαθέος ὄρθρου,** ΚΔ Λουκ.24,1 **τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέος ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα·** **2)** μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐκκλ. ἡ ἑωθινὴ λειτουργία: Πρόδρ 2,40 **ἂν ῥαθυμήσω πώποτε καὶ λείψω ἀπὸ τὸν ὄρθρον,** Παλαμ.Τάφ.67,16 **τροπάρι θὰ ψάλω μ' ἐσὲ καὶ γιὰ σένα | μεγαλυνάρι τοῦ ὄρθρου,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 19 **ὁ ἡγούμενος ἐπρόσταξε τότε νὰ σημάνουν τὸν ὄρθρον,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.97,3 **στῆς κορυφῆς τὸ ἐρημοκλήσι.. μυστικὸν ὄρθρο θὰ σημάνω·** **3)** κτ. προσωποπ. **ὄρθρος** μυθικὸς κύων, υἱὸς τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχίδνης, φυλάσσων τὰς ἀγέλας τοῦ Γηρυόνου, ὁ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους: Ἡσίοδ.Θ 309.

ὀρθροφοιτοσυκοφαντοδικοταλαίπωροι τρόποι λ. κτ. κωμ. σύνθ. π. Ἀριστφ.Σφ.505· σχόλ. «παρὰ τὸ ὀρθρεύειν καὶ φοιτᾶν καὶ συκοφαντεῖν καὶ ἐν δίκαις ταλαιπωρεῖν».

ὀρθρῶ-όω μτγν. ἀμφίβ. ἐν ΠΔ Ψαλμ.118(119),148.

ὀρθῶ-όω κ. μσν. κ. νεώτ. ἵστημί τι ὀρθόν, ἀνεγείρω τι πεσὸν ἢ κείμενον κάτω, ἀνορθῶ, ἀνορθώνω, σηκώνω: Ἰλ.Η 272 **ὁ δ' ὕπτιος ἐξετανύσθη ἀσπίδι ἐγχριμφθείς· τὸν δ' αἶψ' ὤρθωσεν Ἀπόλλων,** αὐτ.Ψ 695 ‖ ἐγείρω τι ἔχον λοξήν, κεκλιμένην ἢ ὁριζοντίαν στάσιν, σηκώνω ψηλά: Εὐρ. Ἱππ.198 **ὀρθοῦτε κάρα,** αὐτ.Ἀλκ.388 **ὄρθου πρόσωπον, - ὀρθῶ τὴν κεφαλήν·** κ. ἐν τῷ μέσ. τ.: Κόϊντ.4,511 **οὔατα ὀρθώσασθαι·** ‖ μέσ. κ. παθ. ἐγείρομαι, ἀνορθοῦμαι, σηκώνομαι: Ἰλ.Β 42 **ἕζετο δ' ὀρθωθείς,** αὐτ.Κ 80 **ὀρθωθεὶς δ' ἄρ' ἐπ' ἀγκῶνος,** Σοφ.Φιλ.820 **ὦ γαῖα, δέξου θανάσιμόν μ' ὅπως ἔχω· τὸ γὰρ κακὸν τόδ' οὐκέτ'** ὀρθοῦσθαι **μ' ἐᾷ,** Ξεν.ΚΠ 8,8,10 **τοσοῦτον δὲ πίνουσιν ὥστε .. ἐκφέρονται, ἐπειδὰν** μηκέτι **δύνωνται** ὀρθούμενοι **ἐξιέναι·** κ. ἁπλῶς ἀνίσταμαι, ἐγείρομαι ἐκ τῆς ἕδρας μου: Αἰσχ.Εὐμ.708 **ὀρθοῦσθαι δὲ χρή·** **2)** οἰκοδομῶ, κτίζω, ἐγείρω, στήνω οἰκοδόμημα: Εὐρ.Φοίν.1250 **Ζηνὸς ὀρθῶσαι βρέτας τρόπαιον,** Θουκ.6,66 **ἔρυμά τε.. λίθοις λογάδην καὶ ξύλοις διὰ ταχέων ὤρθωσαν,** Ξεν.Ἑλλ.4,8,10 ‖ ἀνεγείρω, ἀνοικοδομῶ: Εὐρ.Τρῳ.1161 **μὴ Τροίαν ποτὲ πεσοῦσαν ὀρθώσειεν;·** **3)** μτφ. ἀναφορ. πρὸς ὕμνον, οἱονεὶ ὡς δόξης μνημεῖον ἐγείρω: Πίνδ.Ο 3,3 **Θήρωνος ὀλυμπιονίκαν ὕμνον ὀρθώσαις·** **4)** εὐθύνω, ποιῶ τι εὐθύ, ἰσιάζω: Ἀριστλ.ΗΝικ.1109b,7 **ὀρθοῦν τὰ διεστραμμένα τῶν ξύλων·** κ. παθ.: Σοφ.ἀπ.421 **ὀρθοῦται κανών·** ‖ **ὁμ. παθ. διευθύνομαι** ὀρθῶς, κατ' εὐθεῖαν, εὐστόχως: αὐτ.Φιλ.1299 **ἀλλ' οὔ τι χαίρων, ἢν τόδ' ὀρθωθῇ βέλος·** **5)** κ. μτφ. τρέπω τι ἐπὶ τὰ βελτίω, ἐπαναφέρω εἰς καλήν, εὐτυχῆ, ἀσφαλῆ κατάστασιν, ἐπανορθῶ: Ἀρχίλ.51 **ἐκ κακῶν.. ὀρθοῦσιν ἄνδρας κειμένους,** Ἡρ.3,122 **ὧδε ποιήσας ὀρθώσεις σεαυτόν,** Αἰσχ.Ἑπτ.229, Σοφ.ΟΚ 394 **νῦν γὰρ θεοί σ' ὀρθοῦσι,** αὐτ.Ἀντ.167 **ἡνίκ' Οἰδίπους ὤρθου πόλιν·** ‖ ὁμ. κ. ὀρθοῦμαι εὐτυχῶ, ἀκμάζω: Σοφ.Ἀντ.675 **τῶν δ' ὀρθουμένων σῴζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἡ πειθαρχία,** Θουκ.2,60 **ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι πόλιν πλείω ξύμπασαν ὀρθουμένην ὠφελεῖν τοὺς ἰδιώτας·** **6)** μτφ. ὑψῶ, τιμῶ, δοξάζω: Πίνδ.Ν 1,15 **Σικελίαν πίειραν ὀρθώσειν·** ‖ καθιστῶ ἔνδοξον, περίφημον: αὐτ. Π 4,60 **χρησμὸς ὤρθωσεν μελίσσας Δελφίδος αὐτομάτῳ κελάδῳ·** **6)** ὀρθῶς ἄγω, κατευθύνω· μτφ.: Αἰσχ.Ἀγ.1475 **νῦν δ' ὤρθωσας στόματος γνώμην** (ὀρθὴν γνώμην διετύπωσας), αὐτ.Χο. 584 **τὰ δ' ἄλλα τούτῳ δεῦρ' ἐποπτεῦσαι λέγω, ξιφηφόρους ἀγῶνας ὀρθώσαντί** μοι (ὀρθῶς κατευθύναντι), Σοφ.ΟΤ 39 **ἀλλὰ προσθήκῃ θεοῦ λέγει νομίζει θ' ἡμὶν ὀρθῶσαι βίον·** ‖ κ. παθ. ἐπὶ ἐνεργειῶν, εὐτυχῶ, εὐοδοῦμαι, κατορθοῦμαι: Ἡρ.1,208 **ἢν ἡ διάβασις μὴ ὀρθωθῇ·** δθ. **τὸ ὀρθούμενον** ἡ ἐπιτυχία: Θουκ.4,18· ‖ **ὀρθοῦμαι** ἐπὶ λόγων, γνωμῶν, εἶμαι ἀληθής, ὀρθός: Ἡρ.7,103 **οὕτως ὀρθοῖτ' ἂν ὁ λόγος,** Εὐρ.Ἱππ.247· **7)** κ. μέσ. ἐπὶ ἐνεργούντων προσώπων, κατορθῶ, ἐπιτυγχάνω: Θουκ.3,30 **ὁ εἴ τις στρατηγὸς ἔν τε αὑτῷ φυλάσσοιτο καὶ τοῖς πολεμίοις ἐνορῶν ἐπιχειροίη, πλεῖστ' ἂν** ὀρθοῖτο, αὐτ.3,37.

ὄρθωμα-ατος (τὸ) μσν. κατόρθωμα, τέχνασμα: Διήγ.Φλώρ.κ.Πλ.Φλώρης 265,251 (ἔκδ. Μαυροφρ.).

ὀρθώνυμος-ον ὁ ἀκριβῶς ὑπὸ τοῦ ὀνόματός του χαρακτηριζόμενος, εἰς ὃν προσφόρως ἀπεδόθη τὸ ὄνομα: Αἰσχ.Ἀγ.683 **Ἰλίῳ δὲ κῆδος ὀρθώνυμον τελεσσίφρων μῆνις ἤλασεν.**

ὀρθῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀρθόν, κατ' ὀρθὴν στάσιν, οὐχὶ κεκλιμένως: Ἀριστλ.ΖΜ 689b,19 **τοῖς δ' ἀνθρώποις οὐ ῥᾴδιον ὀρθῶς ἑστῶσι διαμένειν, ἀλλὰ δεῖται τὸ σῶμα ἀναπαύσεως καὶ καθέδρας·** **2)** μτφ. κατ' ἀλήθειαν, πρεπόντως, σωστά: Ἡρ.1,51 **οὐκ ὀρθῶς λέγοντες,** Αἰσχ.Χο.526 **ἦ καὶ πέπυσθε τοὔναρ, ὥστ' ὀρθῶς φράσαι;,** Σοφ.Φιλ.341 **ὀρθῶς ἔλεξας,** αὐτ.Ἠλ.1040 **εἴρηκας ὀρθῶς ᾧ σὺ πρόσκεισαι κακῷ, - δὲν ἐξεφράσθης ὀρθῶς·** ‖ ἐν ἀποκρίσει, ἀληθῶς, τῷ ὄντι, σωστά: Πλάτ.Πρωτ.359Ε **ἀληθῆ λέγεις καὶ ἀεὶ ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως. Ὀρθῶς γε, ἔφην ἐγώ,** Δίφιλ.32,18· **3)** πράγματι, ὄντως, ἀληθινά: Πλάτ. Φαίδ.67Β **τοὺς ὀρθῶς φιλομαθεῖς·** **4)** δικαίως, πρεπόντως: Θουκ.3,56 **ὀρθῶς τε ἐτιμωρησάμεθα κατὰ τὸν πᾶσι νόμον,** Ἀντιφ.1,10.

ὀρθωσία (ἡ) (1) Σουΐδ. «ὄρθωσις».

ὀρθωσία (ἡ) (2), ἰων. ὀρθωσίη προσωνυμία τῆς Ἀρτέμιδος: Ἡρ 4,87 **πρὸς τὸν βωμὸν τῆς Ὀρθωσίης Ἀρτέμιδος,** Πίνδ.Ο 3,30, Λυκόφρ.1331 **τὴν τοξόδαμνον νοσφίσας Ὀρθωσίαν,** Ἐπιγρ.

ὀρθώσιος (ὁ) μτγν. ἐπώνυμον τοῦ Διός: Διον. Ἁλ.Ρωμ.2,50 **Ρωμύλος** (βωμὸν καθιέρωσεν) **Ὀρθωσίῳ Διΐ·** ‖ ὁμ. τοῦ Ποσειδῶνος: Ἐπιγρ.

ὄρθωσις-εως (ἡ) (ὀρθῶ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀρθῶ βλ.λ., τὸ ἔχειν, τὸ κρατεῖν τι ὄρθιον, ἔγερσις, ἀνέγερσις, τάσις πρὸς τὰ ἄνω: **ὄρθωσις τῶν κωπῶν - πεσόντος στύλου·** **2)** συχν. ἐν μτφ. σημ. ἀνόρθωσις, ἐπὶ τὰ βελτίω ῥοπή, τάσις, βελτίωσις: Πλούτ.Ἠθ.166Ε **ὄρθωσιν λόγων καὶ ἔργων τῶν ἀρίστων·** **3)** εὐτυχία: Δημόκρ.252 **πόλις εὖ ἀγομένη μεγίστη ὄρθωσίς ἐστι·** **4)** ἐν εἰδ. γραμμ. ἐνν. ἡ χρῆσις τῆς ὀνομαστικῆς, ὡς οὔσης ἐκ τῶν ὀρθῶν καὶ οὐχὶ πλαγίων πτώσεων: Ἑρμογ.Ἰδ.1,9.

ὀρθωτήρ-ῆρος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ἐπιτυχῶς ἐκτελῶν, διευθύνων τι : Πίνδ.Π 1,56 **οὕτω δ' Ἱέρωνι θεὸς ὀρθωτὴρ πέλοι τὸν προσέρποντα χρόνον·** **2)** νεώτ. πᾶν μέσον, δι' οὗ ὀρθοῦται, ἀνυψοῦταί **τι : ὀρθωτῆρες μύες τριχῶν** (οἱ παράγοντες τὴν ὀρθοτριχίαν τῆς κεφαλῆς)· **3)** νεώτ. ναυτ. καλώδιον ἀναβαστάζον τὸν κέρκον τοῦ ἐπιδρόμου ἐν ἱστιοπλοΐᾳ, δημ. βέντα τῆς ράντας· **4)** ὁμ. ναυτ. ἅλυσις ἀναβαστάζουσα τὰς ἐπωτίδας τῶν λέμβων· **5)** ὁμ. τὸ ἀγόμενον βλ.λ. τοῦ λεμβούχου βλ.λ.2), τὸ ἐπέχον θέσιν κεροίακος.

ὀρθωτήριον (τὸ) νεώτ. ναυτ. ἀφετηρίασμα προσδεδεμένον εἰς τὸν ἱστιοῦχον, ἢ φέλλιον, ἐν ᾧ ἀγκυρίζεται κόραξ περιβάλλων τὴν ὑπέραν· **2)** πολύσπαστον ἐξ ἑνὸς τριπλοῦ καὶ ἑνὸς διπλοῦ τροχίλου πρὸς ὄρθωσιν τῶν μεγάλων κεραιῶν ἢ πρὸς ἔνθεσιν τῆς ἀκάτου, ἡ ταρέσα.

ὀρθωτής (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὀρθωτὴρ βλ.λ. ὁ ἐπιστάμενος καὶ βλέπων καὶ διέπων θεός : Ἐπιφάν. 2,82Α· **2)** μσν. δημόσιος ὑπάλληλος ἀσκῶν τὸ λειτούργημα ἐφόρου, ἐπιστάτου : Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,58 **ἀπρόσβατον εἶναι πᾶσι κριταῖς τε καὶ πράκτορσι, .. ὀρθωταῖς τε καὶ ἐπόπταις.**

ὀρθωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ πρὸς ὄρθωσιν ἱκανός, ἐπιτήδειος, κατάλληλος : **ὀρθωτικὸν μηχάνημα** (τὸ ὀρθοπεδικόν)· **2)** τὸ θηλ. **ὀρθωτική** ὡς οὐσ. ἡ ὀρθοπεδία βλ.λ.

ὁρία (ἡ) Ἐπιγρ. ὅριον, σύνορον : αὐτ. **ἀπὸ τῆς ὁρίας τῆς γῆς** (ἀπὸ τῆς μεθορίου).

ὁριαῖος-ον γλωσσ. ὁ εἰς τὰ ὅρια, τὰ σύνορα ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : **ὁριαῖος λίθος.**

ὁριακός-ή-όν νεώτ., ἰδ. ὡς ὅρος ἐπιστημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς **τὰ ὅρια** πράγματος ἢ καταστάσεως, πέραν τῶν ὁποίων δὲν ὑφίσταται ἢ δὲν χωρεῖ αὐτὸ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἢ ἡ κατάστασις· ὁμ. δὲ ἐπὶ ἐνεργείας, ὁ καθιστῶν, προσδιορίζων, δεικνύων τὰ ὅρια πέραν τῶν ὁποίων ἡ ἐνέργεια δὲν ἐπάγεται τὰ καθεστῶτα ἢ τὰ προβλεπόμενα ἢ τὰ σκοπούμενα ἢ τὰ ἐφετὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς· ‖ εἰδ. ὀργ. χημ. **ὁριακὴ κατάστασις** ἐπὶ τῶν ἐστέρων βλ.λ., ἡ κατάστασις καθ' ἣν οἱ ἐστέρες μὴ ἔχοντες πλέον ὑδρογόνα ἀντικαταστήσιμα ὑπὸ μετάλλου **καθίστανται οὐδέτεροι** ἐστέρες ἢ ἀλκυλεστέρες· ‖ ὁμ. εἰδ. Πολ.Οἰκ. **ὁριακὴ χρησιμότης (ἢ ὠφελιμότης)** τὸ εἰκαζόμενον, ἐμπειρικῶς ὑπολογιζόμενον ὅριον παραγωγῆς καταναλισκομένων ἢ χρησιμοποιουμένων ἀγαθῶν, πέραν τοῦ ὁποίου ἡ παραγωγὴ προϊόντων ὑπερβαίνει τὰς ἀνάγκας τοῦ συνόλου τῶν ἀνθρώπων, ὅθ. ἀπόλλυσι τὴν χρησιμότητα· καθ' ὅσον δὲ αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πολλαπλαῖ, οἷον τροφῆς, κατοικίας, ἱματισμοῦ, θερμάνσεως, τέρψεως, ἡ **ὁριακὴ χρησιμότης** ἐκτιμᾶται καὶ ὁρίζεται ἐν συσχετίσει καὶ ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ παραγωγὴν ἄ. προϊόντων πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἄ. ἀναγκῶν. Οὕτως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁριακῆς χρησιμότητος διεμορφώθη ἐν τῇ νεωτ. οἰκονομικῇ ἐπιστήμῃ θεωρία προσμετροῦσα τὴν ἀξίαν τῶν ἀγαθῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁριακῆς ὠφελιμότητος καὶ τοῦ διαθεσίμου ἀποθέματος ἑκάστου ἀγαθοῦ.

ὁριάριος (ὁ) (λατ.) Ἐπιγρ. κ. μσν. ὁ φύλαξ, ὁ ἐπιστάτης τῆς σιτοθήκης : Ἐπιγρ., Πρόδρ.2,63 **ἐκεῖνος ἔνι ὁριάριος καὶ σὺ σκυβαλοφύλαξ** (ἰδιόρθ. ὡρειάριος).

ὀρίας (ὁ) ὁ ἀπὸ τῶν ὀρέων πνέων ἄνεμος, βουνήσιος ἀέρας : Ἀριστλ.π.Ἀχιλλ.Τάτ.Ἀρ.Φαιν.158Α.

ὀριαχές Ἡσ. «ὀρίκοιτον».

ὀρίβακχος (ὁ) μτγν. ὁ Βάκχος τῶν ὀρέων ὡς ἐκ τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι τελουμένων βακχικῶν ὀργίων : Ὀππ.Κυν.1,24 **οὐκ ἐθέλω τριετῆ σε τανῦν ὀρίβακχον ἀείδειν.**

ὀριβάτης (ὁ) δ. τ. τοῦ οὐριβάτης βλ.λ.

ὀριγανέλαιον (τὸ) νεώτ. τὸ αἰθέριον ἔλαιον τοῦ ὀριγάνου ἐν χρήσει εἰς τὰς ὀδονταλγίας ὡς καὶ εἰς τὴν ἀρωματοποιΐαν, δημ. ριγανόλαδο.

ὀριγανίζω μτγν. ὁμοιάζω πρὸς ὀρίγανον κατά τινα τούτου ἰδιότητα : Διοσκ.1,15 **τῇ ὀσμῇ ὀριγανίζειν,** αὐτ.3,62 **ὀριγανίζον τῇ γεύσει σπερμάτιον.**

ὀριγανίς-ίδος (ἡ) μτγν., βοιωτ. τ. ὀρίγανις (Λύκ.π. Ὀρειβ.9,34,4), τὸ φυτὸν μᾶρον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,42.

ὀριγανίτης (ὁ) (οἶνος) μτγν. ὁ μετὰ ὀριγάνου παρεσκευασμένος οἶνος : Διοσκ 5,51 **ὀριγανίτης δι' ὀριγάνου .. σκευάζεται, ὁμοίως τῷ θυμίτῃ.**

ὀριγανίων (ὁ) κωμ. ὀν. βατράχου : Βατραχομ.256.

ὀριγανοειδές (τὸ) Ζωναρ. «τὸ ὕσσωπον».

ὀριγανόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ κατεσκευασμένος ἐκ ἢ μετ' ὀριγάνου : Νίκ.Θηρ.65.

ὀρίγανον (τὸ) κ. νεώτ. κ. **ὀρίγανος** (ὁ) (Ἴων Χ Ἐλεγ.5, Ἱππ.Ἐπιδ.5,54) κ. **ὀρίγανος** (ἡ) (Ἀριστφ. Ἐκκλ.1030, Ἀριστλ.ΖΙ 612a,25, αὐτ.Πρ.925a,29, Κλέαρχ.π.Ἀθήν.3,116Ε), δημ. **ρίγανη** φρυγανώδης βοτάνη πικρᾶς καὶ δριμείας γεύσεως, ἀρτυματικὴ καὶ μυρεψική : Ἐπίχ.17, Ἴων Χ Ἐλεγ.5, Ἱππ.Ἐπιδ.5,54, αὐτ.2,54, Ἀριστφ.Ἐκκλ.1030 **ὑποστορέσαι νυν πρῶτα τῆς ὀριγάνου,** αὐτ.ἀπ.130, Ἀντιφάν.222,4, Ἀριστλ.ΖΙ 612a,25· **ἡ δὲ χελώνη , . , ἐπεσθίει τὴν ὀρίγανον·** **2)** **ὀρίγανος ἡ ἡρακλεωτική,** νεώτ. **ὀρίγανον τὸ ἡρακλεωτικόν** ἀρτυματικὴ καὶ μυρεφικὴ πόα, ἡ κατ' ἐξοχὴν ρίγανη : Διοσκ.3,27, Γαλ.12,91· ‖ ὁμ. **ὀρίγανος λευκή** : Θεόφρ.Φί 6,2,3· ‖ **ὀρίγανος μέλαινα** : αὐτ.· ‖ νεώτ. **ὀρίγανον τὸ μᾶρον - τὸ πράσινον - τὸ τουρνεφόρτειον** δημ. κεφαλόχορτο· **3)** ἐν μτφ. χρ. ἡ φρ. **ὀρίγανον βλέπω** δριμύ τι βλέπω : Ἀριστφ. Βάτρ.603 **ἀλλ' ὅμως ἐγὼ παρέξω 'μαυτὸν ἀνδρεῖον τὸ λῆμα καὶ βλέποντ' ὀρίγανον.**

ὀριγνῶμαι-άομαι, μέλλ. **ὀριγνήσομαι** (Δίων Κ 41,53), ἀόρ. **ὠριγνήθην** (Ἀντιφ.Σοφ.21, Ἰσοκρ. Ἐπιστ.6,9), ὀρέγομαι, ἐκτείνομαι, τανύομαι, ἁπλώνομαι : Ἡσίοδ.Α 190 **ἔγχεσιν ἠδ' ἐλάτῃς αὐτοσχεδὸν ὀριγνῶντο** (μὲ προτεταμένα τὰ δόρατα ἐμάχοντο)· **2)** μτ. γενικ. τοῦ πράγμ. ἐκτείνομαι πρός τι, ἀποβλέπω **εἴς τι,** ἐπιθυμῶ τινος : Εὐρ. Βάκχ.1255 **ὅτ' ἐν νεανίαισι Θηβαίοις ἅμα θηρῶν ὀριγνῷτ',** Ἰσοκρ.Ἐπιστ.6,9 **καὶ ποίας δόξης ὀριγνηθῆναι,** Πλάτ.Ἀξίοχ.366Α **τῆς ἐκεῖσε διαίτης καὶ χορείας ὀριγνωμένη,** Σωκρ.Ἐπιστ.29 **μὴ τοῦ πλείονος ὀριγνᾶσθαι·** ‖ κ. μτ. αἰτ. : Διον.Ἀλ. Ρωμ.1,61 **Δήμητρος εὐνὴν ὀριγνώμενος.**

ὀρίγονος-ον ὁ εἰς τὰ ὄρη γεννώμενος, φυόμενος, ὀρειγενής: Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.88 **ὀρίγονοι πεῦκαι.**

ὀριδρόμος-ον δ. γρ. τοῦ ὀρειδρόμος βλ.λ. : Νόνν.Δ 5,229.

ὁριζοντιογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ προβολὴ πάντων τῶν σημείων ἀντικειμένου τινὸς ἐπὶ ἐπιπέδου παραλλήλου πρὸς **τὸν ὁρίζοντα·** ‖ τοπογραφικὸν σχεδιάγραμμα, ἐφ' οὗ παρίσταται ἐν ἀποτυπώσει τμῆμά τι γηΐνης ἐπιφανείας.

ὁριζόντιος-α-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὁρίζοντα, ὁ τοῦ ὁρίζοντος· **2)** ὁ πρὸς τὸν ὁρίζοντα παράλληλος, ἀντίθ. κατακόρυφος : **ὁριζόντιος γραμμή - ἐπιφάνεια - διεύθυνσις·** ‖ **ὁριζόντιον ἐπίπεδον** τὸ κάθετον ἐπὶ τὴν κατακόρυφον **ἑκάστου τόπου·** ‖ **ὁριζόντιοι κύκλοι** μικροὶ κύκλοι τῆς οὐρανίου σφαίρας παράλληλοι πρὸς **τὸν ὁρίζοντα·** ‖ **ὁριζόντιοι συντεταγμέναι** σύστημα σφαιρικῶν συντεταγμένων πρὸς προσδιορισμὸν τῆς θέσεως ἀστέρος ἐπὶ τῆς οὐρανίου σφαίρας, ἐν τῷ ὁποίῳ ὡς βασικὸν ἐπίπεδον λαμβάνεται ὁ ὁρίζων καὶ ὡς πρῶτος κάθετος κύκλος ὁ μεσημβρινὸς τοῦ τόπου· **3)** ἐπὶ οἰκιῶν, **ὁριζόντιος ἰδιοκτησία** ἡ κατ' ὄροφον, ἄ. ὀροφοκτησία.

όριζοντιότης-ητος (ή) νεώτ. ή ίδιότης τοῦ όριζοντίου, τὸ εἶναί τι όριζόντιον : **όριζοντιότης ἐπιφανειῶν - ἐπιπέδων.**

όριζοντιῶ-όω νεώτ. κ. όριζοντιώνω **καθιστῶ** όριζόντιον, τοποθετῶ όριζοντίως.

όριζοντίως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον όριζόντιον βλ.λ.2), παραλλήλως πρὸς τὸν ὁρίζοντα, ἀντίθ. καθέτως.

όριζοντίωσις-εως (ή) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ όριζοντιῶ, όριζοντία τοποθέτησις, ἰδ. ἀστρονομικοῦ ἢ χωρομετρικοῦ ὀργάνου.

ὁρίζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ιων. **οὐρίζω** ('Ηρ. 2,16), μέλλ. **ὁριῶ** ('Αριστλ.Κατ.5b,5 **δι-**, 'Ισοκρ.4,174), ἀόρ. **ὥρισα** (Σοφ.'Αντ.452, Πλάτ.Νόμ.864Ε), Ιων. **οὔρισα** ('Ηρ.3,142), παρακ. **ὥρικα** (Δημ.807, 'Αριστ.Μετ.382a,19), μέσ. μέλλ. **ὁριοῦμαι** (Πλάτ.Θεαίτ. 190Β, αὐτ.Νόμ.737D), ἀόρ. α' **ὡρισάμην** (αὐτ. Θεαίτ.148Α, 'Επικρ.11,18), παθ. μέλλ. **ὁριοθήσομαι** (Πλάτ.Θεαίτ.158D), ἀόρ. α' **ὡρίσθην** (αὐτ.Χαρμ. 171Α), δημ. **ὡρίστηκα,** παρακ. **ὥρισμαι,** (Θουκ. 1,71, Πλάτ.Συμπ.182Α), μτχ. **ὡρισμένος** (Εὐρ.'Εκ.801, Δημ.877), χωρίζω ἀπό τινος δι' ὁρίου, θέτω ὅριον ἢ χρησιμεύω ὡς ὅριον, ὡς σημεῖον διαχωρισμοῦ εἴς τι, ἰδ. ἐν γεωγραφικῇ ἐνν., προσδιορίζω τὴν θέσιν ἀπό τινος μέρους, τόπου, χώρας ἢ λαοῦ τινος : Θουκ.2,96 **τὰ δὲ πρὸς Τριβαλλοὺς . . Τρῆρες ὥριζον,** Ξεν.ΚΠ 8,6,21 **τὴν ἀρχὴν ὥριζεν αὐτῷ ἡ 'Ερυθρὰ θάλαττα, - τὰ Πυρηναῖα ὁρίζουν πρὸς βορρᾶν τὴν 'Ισπανίαν·** ‖ μτ. αἰτ. κ. δοτ.: 'Ηθ.2,16 **ὁ Νεῖλος ὁ τὴν 'Ασίαν οὐρίζων τῇ Λιβύῃ·** ‖ μτ. αἰτ. προσ. κ. γενικ. πράγμ. : Σοφ. Φιλ.636 **ὡς ἡμᾶς πολὺ πέλαγος ὁρίζει τῆς 'Οδυσσέως νεώς·** κ. παθ. : Εὐρ.'Ιων 295 **Εὔβοι' ὅροις ὑγροῖσι ὡρισμένη,** Ξεν.Οἰκ.9,5 **θύρᾳ βαλανωτῇ ὡρισμένην ἀπὸ τῆς ἀνδρωνίτιδος, - ἡ Ρουμανία ὁρίζεται πρὸς νότον ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως ποταμοῦ·** ‖ δι' ὁρίων χωρίζω, καθορίζω τὴν ἔκτασίν τινος : 'Ηρ.3,142 **βωμὸν ἱδρύσατο καὶ τέμενος περὶ αὐτὸν οὔρισε·** **2)** διαχωρίζω, ἀποχωρίζω : Πλάτ.Νόμ.944Α **χρὴ τὸν νόμον ὁρίζειν πειρᾶσθαι κατὰ μέρη·** **3)** κτ. ἐπέκτ. ἀποχωρίζω, ἀπομακρύνω, στέλλω μακράν : Εὐρ.'Ελ. 128 **χειμὼν ἄλλοσ' ἄλλον ὥρισεν·** ‖ παθ. ἀπέρχομαι, ἀπομακρύνομαι, φεύγω μακριά : αὐτ.'Ιων 1459 **ματρὸς ἐκ χειρῶν ὁρίζει,** 'Αριστφ.'Εκκλ.202· **4)** δθ. **ὁρίζω τινὰ ἀπὸ** ἀναγκάζω τινὰ νὰ ἀπομακρυνθῇ, ἐξορίζω : αὐτ.'Εκ.941 **ἐπεὶ νόστιμον ναῦς ἐκίνησεν πόδα καί μ' ἀπὸ γᾶς ὥρισεν 'Ιλιάδος·** **5)** ἀμτβ. συνορεύω, γειτνιάζω : 'Ηρ.4,42 **πλὴν ὅσον αὐτῆς πρὸς τὴν 'Ασίαν οὐρίζει·** **6)** διέρχομαι διὰ μέσου τινός, διαπερῶ : Εὐρ. Μήδ.433 **διδύμους ὁρίσασα πόντου πέτρας,** Λυκόφρ.1289· **7)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν μτφ. σημ. τάσσω, καθορίζω, προσδιορίζω : Αἰσχ.Χο.927 **πατρὸς γὰρ αἶσα τόνδ' ἐπουρίζει μόρον,** Σοφ.'Αντ. 452 **ἡ Δίκη . . ἐν ἀνθρώποισιν ὥρισεν νόμους,** Εὐρ.ΙΤ 979, αὐτ.'Εκ.259, Ξεν.'Αν.7,7,36 **οὐ γὰρ ὁ ἀριθμὸς ὁ ὁρίζων τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον,** αὐτ. 'Απ.1,2,35, Πλάτ.Νόμ.864Ε, **- ἡ ἀγορανομία ὥρισε τὰς τιμὰς τῶν τροφίμων, - ὁ δάσκαλος δὲν μᾶς ὥρισε μάθημα γι' αὔριο·** κ. τὸ μέσ. : Πλάτ.Γοργ. 470Β, Δημ.416 **ἃ ὡρίσω σὺ δίκαια·** κ. παθ. : 'Αριστλ.ΖΙ 542a,19 **ὧραι τῆς ὀχείας εἰσὶν ὡρισμέναι ἑκάστοις τῶν ζῴων,** αὐτ.Πολιτ.1282b,22, αὐτ.Μετ. 1002b,18 **ἀρχαὶ ἀριθμῷ ὡρισμέναι** (ἀντίθ. ἄπειροι), αὐτ.Οὐρ.273a,14, **- στάσεις ὡρισμέναι, - δὲν ὡρίσθη ἡ ἡμέρα τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου 'Αρχιεπισκόπου, - τιμαὶ ὡρισμέναι** (μὴ ἐπιδεχόμεναι διαπραγματεύσεις, παζαρέματα)· ‖ νεώτ. ἡ μτχ. τοῦ παθ. παρακ. κ. ἄνευ τῆς ἐνν. τοῦ σαφῶς καθωρισμένου : **ἔχω ὡρισμένας ἀπορίας** (ἀπορίας τινάς), **- εἶναι ὡρισμένα ζητήματα, ποὺ πρέπει νὰ λυθοῦν** (ζητήματά τινα)· **8)** κ. νεώτ. διατυπῶ τὸν ὁρισμὸν πράγματος, λέξεως ἢ ἐννοίας τινός : **ὁρίσατε τί εἶναι ἀλήθεια - κόσμος - ἐπιστήμη·** ὁμ. κ. μέσ. : Ξεν.'Απ.4,6,6 **ὁριζόμενοι δικαίους εἶναι τοὺς εἰδότας τὰ περὶ ἀνθρώπους νόμιμα,** Πλάτ.505C, 'Επικρ.11,18 **τί ποτ' ἄρ' ὡρίσαντο καὶ τίνος γένους εἶναι τὸ φυτόν;,** 'Αριστλ.ΗΝικ.1104b, 24, αὐτ.117a,16· κ. παθ. : Ξεν.'Απ.4,6,4 **ὁ ἄρα τὰ περὶ τοὺς θεοὺς νόμιμα εἰδὼς ὀρθῶς ἂν ἡμῖν εὐσεβὴς ὡρισμένος εἴη,** Πλάτ.Χαρμ.171Α, 'Αριστλ. ΗΝικ.1128b,11 (ἡ αἰδὼς) **ὁρίζεται φόβος τις ἀδοξίας·** **9)** τάσσω, διατάσσω, προστάζω : Σοφ. ἀπ.24 **ἀπελθεῖν ὥρισ' εἰς ἀκτὴν ἐμοί,** Εὐρ.'Ιων 1222 **Δελφῶν δ' ἄνακτες ὥρισαν πετρορριφῆ θανεῖν ἐμὴν δέσποιναν,** φρ. δημ. **τί ὁρίζετε;** (τί θέλετε;), δημ.παροιμ. **ἐγὼ τὸ σκύλλο μ' ὥριζα κι ὁ σκύλλος τὴν οὐρά του** (ἐπὶ τῶν ἀποφευγόντων τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἣν ἔλαβον ἐντολῆς ἀναθέτοντες αὐτὴν εἰς τρίτους)· ὁμ. κ. μέσ. : Δημ.115 **αὐτὸν πολεμεῖν ὁρίζομαι·** **10)** ὁμ. τὸ μέσ. **ὁρίζομαι** καταλαμβάνω, λαμβάνω, ὑπὸ τὴν κατοχήν μου, ἐξουσιάζω : Αἰσχ.'Ικ.256 **ὁρίζομαι δὲ τήνδε Περραιβῶν χθόνα,** Εὐρ.ἀπ.696 **γαῖα . . ἣν Πέλοψ ὁρίζεται·** ‖ νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐνεργ. **ὁρίζω** ἄρχω, ἐξουσιάζω, εἶμαι κύριός τινος : **μέχρι τῶν Βαλκανικῶν πολέμων τὴν Μακεδονίαν ὥριζεν ἡ Τουρκία,** δ.τραγ. **καὶ ποιός τὰ ὁρίζει τὰ χωριὰ καὶ ποιός τὰ κουμαντάρει;·** ‖ δημ. κ. ἀπολ. : δ.δίστ. **ὁ κόσμος ὅλος κι ἂν τὸ πῇ κι ὁ βασιλιὰς ποὺ ὁρίζει·** κ. μτφ. ἐπὶ τῆς εἱμαρμένης ὡς ἐξουσιαζούσης τὰς τύχας τῶν θνητῶν : Γρυπ.Σκ.Τερρ. 60,9 **ὅριζε, Μοῖρα τῶ Μοιρῶ, | ἐσὺ ποὺ γνέθεις καὶ ξεγνέθεις·** ‖ ὁμ. δημ. ἔχω ὑπὸ τὰς διαταγάς μου : **ὥριζε σκλάβους ἄμετρους·** ‖ ὁμ. δημ. **δὲν ὁρίζω** μτ. αἰτ. ἀδυνατῶ, δὲν δύναμαι νὰ ἐπιβληθῶ εἴς τινα : **δὲν ὁρίζει τὴ γυναίκα του - τοὺς γιούς του·** ‖ **νεώτ. κ. δημ.** ἡ προστ. **ὁρίστε** ὡς φιλόφρων ἀπάντησις πρὸς καλοῦντά τινα ὀνομαστικῶς, διατάξατε· ‖ **κ.** ἐρωτημ. **ὁρίστε;** ἐπαναλάβετε, σᾶς παρακαλῶ ὅ,τι εἴπατε, πῶς, **τί εἴπατε;·** **11)** τὸ μέσ. ἔχω ὑπὸ τὴν διαχείρισίν μου, καρποῦμαί τι : Λυσ.17,6 **μέρος τῆς οὐσίας ἑαυτῷ ὁρίζεσθαι·** **12)** ἐν εἰδ. ἐνν. ἀναφορ. πρὸς δίκην, ἀποφαίνομαι, ἀποφασίζω, καθορίζω τὴν ποινήν : Δημ.807 **καὶ θάνατον μὲν ὡρικέναι τὴν ζημίαν,** Λυκοῦργ.65· **13)** φρ. **ὁρίζω θεόν** θεοποιῶ : Μελέαγρ.ΑΠ 12,158,7 **σὲ γὰρ θεὸν ὥρισε δαίμων·** **14)** τὸ μέσ. ἱδρύω, στήνω : Σοφ. Τρ.237 **ἔνθ' ὁρίζεται βωμοὺς . . Διΐ,** Ξεν.'Αν.7,5,13 **ὁρίζεσθαι στήλας·** **15)** ὡς εἰδ. ἀττ. δικαν. ὅρος, σημειῶ δι' ὅρων, ὑποθηκεύω : Δημ.877 **δισχιλίων ὡρισμένος τὴν οἰκίαν,** Πουλυδ.10,9· **16)** δημ. φρ. **καλῶς ὥρισες - ὡρίσατε** καλῶς ἦλθες - ἤλθατε, ὡς εὖ παρέστης - παρέστητε· ‖ **καλῶς νὰ ὁρίσῃ** εἶναι λίαν εὐπρόσδεκτος· **17)** δημ. ἡ προστ. **ὁρίστε** μετά τινος ἐπιρρημ. ἢ ἐμπροθ. διορ. τόπου, ὡς φιλόφρων παράστασις πρὸς ἐπισκέπτας, σᾶς παρακαλῶ εἰσέλθετε, περάστε : **ὁρίστε μέσα - ἀπὸ δῶ·** ‖ συχν. ὡς ἁπλοῦν μόριον προστακτικόν : **ὁρίστε καθίστε·** ‖ συχν. ὡς δεικτικὸν μόριον, ἰδού, νά : **ὁρίστε τὰ χρήματα ποὺ σᾶς χρωστῶ, - ὁρίστε τὸ βιβλίο, ποὺ ζητᾶτε·** **18)** ὁμ. δημ. κ. σχετλιαστικῶς : **ὁρίστε κατάστασις πραγμάτων·** ‖ κ. μτ. τῆς αἰτ. μας : **ὁρίστε μας χάλια·** **19)** τὸ ἀρσ. τῆς μτχ. **ὁρίζων** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **20)** νεώτ. τὸ θηλ. τῆς μτχ. **ὁρίζουσα** ὡς οὐσ. εἶδός τι ἀλγεβρικῆς παραστάσεως· **21)** ρηματ.π. ὁρισμός, ὅρισις, ὅρισμα, ὁριστέον.

ὁρίζων-οντος (ὁ) κ. νεώτ., δημ. **ὁρίζοντας** (κτ. παράλ. τοῦ κύκλος) ὁ περιορίζων τὴν ὅρασιν κύκλος, ἡ κυκλοτερὴς γραμμή, καθ' ἣν φαίνεται ἐφα-

πτόμενος τῆς γῆς ὁ οὐρανός : Τίμ.Λοκρ.97Α **πᾶς δὲ ἐν μεγέθει ἀστὴρ ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα πρὸ ἁλίου προγενόμενος ἁμέραν ὁρίζει,** αὐτ.97D **κατ' ἀποτομὰς τῶν ὁριζόντων,** Αὐτόλ.Σφ.5, 'Αριστλ.Μετ.363a,27 **ὁ τοῦ ὁρίζοντος κύκλος,** αὐτ. Οὐρ.297b,34, - **νέφη εἰς τὸν ὁρίζοντα,** - **ἕνα πλοῖο φάνηκε στὰ βάθη τοῦ ὁρίζοντα,** Ψυχάρ.Τοξ.33 **στὰ μέρη τῆς ἀνατολῆς ἔβλεπα τὸν ὁρίζοντα ν' ἀσπρίζῃ,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.54,1 **ὁρίζοντες τετράπλατοι οὐρανοὶ μπροστά μας·** **2)** νεώτ. μτφ. τὸ ὅριον μέχρις οὗ ἐξικνεῖται, ἐκτείνεταί τι, ἡ ἔκτασις ἀντιλήψεως, γνώσεων, ἐνεργειῶν, ἀποτελεσμάτων : **ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἤνοιξε νέους ὁρίζοντας εἰς τὴν ἰατρικήν,** - **ὁ πνευματικός του ὁρίζων εἶναι πολὺ στενός·** **3)** ὁμ. νεώτ. ἐν μτφ. χρ. κατάστασις, κύκλος πραγμάτων : **θολοῦται ὁ πολιτικὸς ὁρίζων** (ἐπιδεινοῦται ἡ πολιτικὴ κατάστασις, ἐγκυμονεῖ δυσάρεστα).

ὀρικάνην Ἡσ. «δεσμωτήριον, οἱ δὲ φραγμόν, οἱ δὲ σαργάνην ἢ σκῆπτρον»· πρβλ. ὀρκάνη.

ὀρικός-ή-όν (ὀρεύς), μσν. ὀρεικός (Σουΐδ., Θωμ. Μ 253,Μ), ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἡμίονον, ὁ τοῦ ἡμιόνου ἢ ὁ ἁρμόζων, ὁ κατάλληλος δι' ἡμίονον : Πλάτ.Λύσ.208Β **τοῦ ὀρικοῦ ζεύγους,** Ἰσαῖ. 5,43,Διόδ.Σ 2,11 **τοῦτον** (τὸν λίθον) **δὲ πολλοῖς πλήθεσι λευκῶν ὀρικῶν τε καὶ βοϊκῶν καταγαγοῦσα,** Ἰουλ.Λόγ.3,72.

ὁρικός-ή-όν ὁ εἰς τὸν ὅρον, τὸν ὁρισμὸν ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : 'Αριστλ.Τοπ.102a,9· **2)** μτγν. ἀστρολ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ὅριον : Βέττ.Βάλ.143,15.

ὀρικτίτης (ὁ) ποι. ἢ ὀρίκτιτος ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι κατοικῶν : Πίνδ.ἀπ.267 **ὗὸς ὀρικτίτου** (ἴδ.γρ.ὀρεικ-).

ὀρίκτυπος-ον μτγν. ὁ ἀνὰ τὰ ὄρη ἀντηχῶν : Νόνν.Δ 14,29 **κῶμον ἀνακρούοντες ὀρίκτυπον.**

ὀρικυπτεῖν Ἡσ. «τὸ ἀνατείνεσθαι καὶ ἐπ' ἄκρων ὀνύχων ἵστασθαι» (ἴδ.γρ. ὀρκυπτεῖν).

ὁρικῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν ἀναφ., ἐν σχέσει πρὸς τὸν ὅρον, τὸν ὁρισμόν, κατὰ τρόπον ὁρικὸν βλ.λ.1): Φίλ.1,297, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.7,426· **2)** ἀστρολ. κατὰ τρόπον ὁρικὸν βλ.λ.2) : Βέττ.Βάλ.268,4.

ὁριμαλίδες (αἱ) δ. τ. τοῦ ὀρομαλίδες βλ.λ.

ὀρινάδες Ἡσ. «τὰ ἀνώτερα».

ὄρινδα ΑΒ 54,Γ «ἣν οἱ πολλοὶ ὄρυζαν καλοῦσι».

ὀρίνδης ἄρτος (ὁ) ὁ ἐξ ὀρύζης παρεσκευασμένος ἄρτος : Σοφ.ἀπ.609, Πολυδ.6,73.

ὀρίνδιος-ον μτγν. ὁ τῆς ὀρύζης : Πολυδ.6,73 **ὀρίνδιον σπέρμα.**

ὀρινίαι (αἱ) Ἡσ. «ἀναδενδράδες».

ὀρινοβάτης (ὁ) μτγν. (ἐνν. γαστραφέτης) ὁ ὀρειβατικός, ὁ διὰ τοὺς ὀρειβατοῦντας : Βίτ.64,4.

ὀρίντης (ὁ) μσν. ὁ ὀρίνων, ἐξεγείρων : Θεόγνωστ.Καν.43,26.

ὀρίνω ποι., ἀόρ. **ὤρινα,** ἐπ. **ὄρινα** (Ἰλ.Ω 760), γ' ἑν. μέσ. ἀόρ. α' **ὠρίνατο** (Βακχ.12,112), παθ. ἀόρ. **ὠρίνθην,** ἐπ. **ὀρίνθην** (Ἰλ.Ε 29), ἐγείρω, κινῶ, διεγείρω, σηκώνω : αὐτ.Ι 4 **ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον,** αὐτ.Λ 298 **ἀέλλῃ . . πόντον ὀρίνει,** αὐτ.Φ 235· **2)** μτφ. διεγείρω, ἐξερεθίζω : αὐτ.Β 142 **τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν,** αὐτ.Δ 208, Ὀδ.Δ 366 **τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα,** αὐτ.Ρ 47· κ. παθ. : αὐτ.Σ 75 **Ἴρῳ δὲ κακὸς ὠρίνετο θυμός,** αὐτ.Λ 521· **3)** φέρω, προκαλῶ ἔκπληξιν, ταραχήν, τρόμον εἴς τινα, ταράσσω : αὐτ.Ω 448 **μνηστῆρας ὀρίνων·** κ. ποθ. : αὐτ.Χ 33, Πίνδ.ἀπ.208, Ἐπικρ.11,36 **οὐδὲν ὀρινθείς·** **4)** παρορμῶ, παροτρύνω, παρακινῶ τινα εἰς πρᾶξιν, ἐνέργειαν, μτ. ἀπαρφ. : 'Ορφ.Λιθ.59 **τὰς ἐμὲ κηρύσσειν . . Ἀργειφόντης ἀνθρώποισιν ὄρινε.**

ὁριοδείκτης πάπ. κ. ΑΒ ὁ τὰ ὅρια δεικνύων, καθορίζων, σημειῶν, ὁριστής : Πάπ.,ΑΒ 287,20 **ὥσπερ τινὲς ὄντες γεωμέτραι καὶ ὁριοδεῖκται.**

ὁριοδεικτῶ-έω πάπ. δεικνύω, σημειῶ τὰ ὅρια.

ὁριοθετῶ-έω μτγν. ὅρια τίθημι, θέτω σύνορα : 'Ακύλ.ΠΔ Δευτ.19,14.

ὁριοκράτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ τῶν ὁρίων ἐξουσιαστής, κυβερνήτης· ἐν εἰδ. ἀστρον. ἐνν. ὁ διέπων μοίρας, σημεῖά τινα τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου : Δωρόθ.Κατ.'Αστρλ.Κ 2,198, Σχόλ.Πτολ.Τετράβ.173.

ὅριον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἄκρον, μέχρις οὗ ἐξικνεῖταί τι, τέρμα, πέρας, σύνορον : Ἱππ.Κατ' Ἰητρ.3, Ἑλλ.'Επιγρ.978,12· ἴδ. κτ. πληθ. : Σοφ.ἀπ.721 **ὅρια κελεύθου τῆσδε,** Εὐρ.Τρῳ.375, αὐτ.Ἡρ.82 **οὔτε γαίας ὅρι' ἂν ἐκβαῖμεν λάθρᾳ,** Θουκ.2,12 **ἐπειδὴ ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἐγένετο,** Ὀρφ.'Αργ.149 **Τεγέης ὅρια προλιπόντα,** - **τὰ ὅρια τοῦ κτήματος** - **τοῦ ἀγροῦ** - **τοῦ δάσους·** ‖ νεώτ. μτφ. **ὅριον ἡλικίας** ὡρισμένον ἔτος τῆς ἡλικίας, μεθ' ὃ ἐπιβάλλεται ἡ ἀποχή, παῦσις ἀπό τινος ἐνεργείας : **ἐξῆλθον πλεῖστοι καθηγηταὶ τοῦ πανεπιστημίου λόγῳ ὁρίου ἡλικίας·** ‖ ὁμ. νεώτ. εἰδ. **ἐν τῇ φυσ. ὅριον ἐλαστικότητος** τὸ σημεῖον πέραν οὗ ἐκτεινόμενον σῶμά τι δὲν εἶναι πλέον δεκτικὸν ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ μορφήν· **2)** κ. νεώτ. τὰ ὀρόσημα, τὰ σύνορα : Πλάτ.Νόμ.842Ε **μὴ κινείτω γῆς ὅρια μηδείς·** **3)** μτγν. συνεκδ. ὁ ἀγρός : ΠΔ 'Εξ.10,4 **ἐπάγω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον ἀκρίδα πολλὴν ἐπὶ πάντα τὰ ὅριά σου·** **4)** Ἡσ. «τείχισμα, φραγμός»· **5)** νεώτ. μτφ. τὸ ἄκρον σημεῖον, μέχρις οὗ ἐξικνεῖται κατάστασίς τις ἢ δυνατότης ἐνεργείας τινός : **τὰ ὅρια τῆς ἐκτελεστικῆς** - **τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας·** **6)** νεώτ. κ. δημ. φρ. **δὲν ἔχει ὅρια** εἶναι ἀπεριόριστος, ἀνεξάντλητος : **ἡ εὐγένειά του** - **ἡ ἀναίδειά του δὲν ἔχει ὅρια·** κ. ἀντίθ. : **ἔχει καὶ ἡ ὑπομονὴ τὰ ὅριά της** (δὲν εἶναι ἀνεξάντλητος)· ‖ ὁμ. φρ. **ὑπερβαίνω τὰ ὅρια ἢ ἐξέρχομαι τῶν ὁρίων,** δημ. **βγαίνω ἀπ' τὰ ὅρια** παρεκτρέπομαι, ὑπερβάλλω τὸ σύνηθες μέτρον, τὸ παρακάνω.

ὄριον (τὸ) γλωσσ. ὑποκορ. τοῦ ὄρος, μικρὸν βουνόν, βουναλάκι.

ὅριος-ον (ὅρος) ὁ τῶν ὁρίων, τῶν συνόρων· ἀθ. **Ζεὺς ὅριος** ὁ φύλαξ, προστάτης τῶν ὁρίων, τῶν σημείων τῆς ἰδιοκτησίας : Πλάτ.Νόμ.842Ε **Διὸς ὁρίου μὲν πρῶτος νόμος ὅδε εἰρήσθω,** Δημ.86 **τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου·** ‖ μτγν. κ. ἐπὶ παντὸς θεοῦ, προστάτου τῆς ἰδιοκτησίας : Διον.'Αλ.Ρωμ.2,74 **ἑορτὴν τὴν τῶν ὁρίων θεῶν,** Πλούτ.Νόμ.16 **τὸν ὅριον θεὸν εἰρήνης φύλακα καὶ δικαιοσύνης.**

ὁριπέδιον (τὸ) μτγν. δ. τ. τοῦ ὀροπέδιον βλ.λ.

ὀρίπλαγκτος-ον μτγν. δ. τ. τοῦ ὀρείπλαγκτος βλ.λ., ὁ ἀνὰ τὰ ὄρη πλανώμενος : 'Οππ.Κυν.3,224 **σκύμνον ὀριπλάγκτοιο λεαίνης,** Νόνν.Δ 21,187.

ὀριπλανής-οῦς-ές μτγν. κ. **ὀρίπλανος-ον, δ. τ.** τοῦ ὀρειπλανής βλ.λ. : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.6,176 **ὀριπλανέες μετανάσται,** αὐτ.Δ 21,177.

ὅρισις-εως (ἡ) μτγν. ὁρισμός, προσδιορισμός : Γαλ.8,698· **2)** Ἡσ. «προθεσμία, καιρός».

ὅρισμα-ατος (τὸ) (ὁρίζω), ἰων. **οὔρισμα** ὅριον, σύνορον : Ἡρ.2,17 **οὔρισμα δὲ 'Ασίῃ καὶ Λιβύῃ οἴδαμεν οὐδὲν ἐὸν . . εἰ μὴ τοὺς Αἰγυπτίων οὔρους·** ἴδ. κτ. πληθ. : αὐτ.4,45 **καὶ οὐρίσματα αὐτῇ** (τῇ Εὐρώπῃ) **. . ἐτέθη·** **2)** ὀρόσημον : Εὐρ.'Εκ.16 **ἕως γῆς ὀρθ' ἔκειθ' ὁρίσματα·** ‖ παροιμ. **Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὁρίσματα** (ἐπὶ διαμφισβητουμένων πραγμάτων) : Πλούτ.'Ηθ.122C.

ὁρισμός (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁρίζω βλ.λ.1), χάραξις ἢ τοποθέτησις ὅρων, ὁρίων, συνόρων : 'Αριστλ.ΗΝικ. 1159a,4 **ἀκριβὴς . . οὐκ ἔστιν ὁρισμὸς . . ἕως τίνος,** Διον.'Αλ.Ρωμ.2,742 **ὁρισμοὺς τῶν κτήσεων,** Πάπ. **γείτονες καθὼς διὰ τῆς τοῦ ὁρισμοῦ πορείας δηλοῦται·** **2)** μσν. σπάν. ὅριον, σύνορον:

Τζέτζ.Χιλ.8,737 ἡ Αἴγυπτος Νείλῳ χωριζομένη Αἰθιοπίας ὁρισμῶν· **3)** νεώτ. προσδιορισμός, καθορισμός τινος : ὁρισμός **κηδεμόνος - χρονολογίας - τιμῆς ἐμπορευμάτων· 4)** κ. μσν. κ. νεώτ. καθορισμός, προσδιορισμὸς τοῦ περιεχομένου ἐννοίας τινὸς διὰ διατυπώσεως τῶν οὐσιωδῶν γνωρισμάτων αὐτῆς : Ἀριστλ.Α'Υστ.91a,1 **ὁ γὰρ ὁρισμὸς τοῦ τί ἐστιν εἶναι δοκεῖ,** αὐτ.Τοπ.139a,26, - **ὁ ὁρισμὸς τῆς ἀρετῆς - τῆς δικαιοσύνης - τῆς ἰσότητος, - ὁ κατ' Ἀριστοτέλην ὁρισμὸς τῆς τραγῳδίας· 5)** μτγν. εἰδ. καθορισμὸς ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἔκβασιν ἀγῶνος, ἄθλου, στοίχημα : Πλούτ. ΤΓράκχ.14 **ἄμαχος εἶναι δοκῶν εἰς ὁρισμόν τινα προυκαλεῖτο τὸν Τιβέριον,** αὐτ.'Αλέξ.6·· **6)** μτγν., μσν. κ. δημ. διαταγή, ἐντολή, προσταγή : ΠΔ Δαν. 6,12(13) **βασιλεῦ οὐχ ὁρισμὸν ἔταξας, ὅπως . . .,** Χρον.Μορ.502 **νὰ σωρευτοῦν ν' ἀκούσωσι τὸν ὁρισμὸν τοῦ πάπα,** Ἐρωτόκρ.2,2247 **κι ὀμπρὸς ἐπροσκυνήσασι τὸν ὁρισμό τ' ἀφέντη,** αὐτ.4, 786, Πολιτ.'Εκλ.Τραγ.98,25 **φάτε καὶ πιέτε, γέροντες, κι ἐγὼ στὸν ὁρισμό σας** (πρόθυμος εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐπιθυμιῶν σας), Κάλαντ.Χριστ. **ἂν εἶναι ὁρισμός σας, Χριστοῦ τὴ Θεία Γέννηση νὰ πῶ στ' ἀρχοντικό σας·** || φρ. **στοὺς ὁρισμούς σας** εἰς τὰς διαταγάς σας, διατάξατε, ὅπως διατάξετε· **7)** μτγν. εὐχή, ὑπόσχεσις, τάξιμο, τάμα : ΠΔ Ἀρ.30,4 **ἐὰν δὲ εὔξηται γυνὴ εὐχὴν κυρίῳ ἢ ὁρίσηται ὁρισμὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς.**

ὁριστής (ὁ) κ. μσν. ὁ σημειῶν, καθορίζων τὰ ὅρια, τὰ σύνορα· δθ. ὑπάλληλος ἐντεταλμένος ὑπὸ τῆς πολιτείας τὸν καθορισμὸν τῶν ὁρίων ἐν τοῖς δημοσίοις ἢ καὶ τοῖς ἰδιωτικοῖς κτήμασι : Ὑπερείδ. Εὐξ.16, Πλούτ.ΤΓράκχ.1 **ἕτερον ἀντὶ τοῦ Τιβερίου προὐθέθηκε τοῖς πολλοῖς ὁριστὴν ἑλέσθαι· 2)** ὁ ὁρίζων, διατάσσων, προστάττων τι : Δημ.199 **τῶν δ' ἑλληνικῶν δικαίων οἱ κρατοῦντες ὁρισταὶ τοῖς ἥττοσι γίνονται,** Πλωτῖν.5,1,5· **3)** μσν. ἡγεμών, διοικητής, ἄρχων : Χρον.Μορ.219 **νὰ ἕνι πρῶτος σ' ὅλους διὰ κεφαλὴν καὶ ὁριστὴν εἰς ὅλα τὰ φουσσᾶτα.**

ὁριστικισμός (ὁ) νεώτ. ὅρος φιλοσ. ἀποδίδων τὸ determinismus, ἄ. ὀρθότ. αἰτιοκρατία βλ.λ.

ὁριστικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὅρον, τὸν ὁρισμὸν βλ.λ.4) : Ἀριστλ.Ψυχ.413a,14 **λόγος ὁριστικός,** Πλούτ.'Ηθ. 1026D, Γαλ.1,307 **ὁριστικὴ διδασκαλία· 2)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ὡρισμένος, ὁ σαφῶς καθωρισμένος, δθ. ὁ ἀμετάβλητος, ὁ τελειωτικός : **ἐλήφθη ὁριστικὴ ἀπόφασις, - δὲν ἔδωσεν ἀκόμη ὁριστικὴν ἀπάντησιν·** || δημ. ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. κτ. πληθ. **ὁριστικά** ὡς ἐπίρρ. ὁριστικῶς βλ.λ.2) : **ἀποφάσισε νὰ φύγῃ ὁριστικά, - ὁριστικὰ ἐγκατέλειψε τὶς σπουδές του· 3)** ἐν εἰδ. γραμμ. σημ. τὸ θηλ. **ὁριστική** (ἔγκλισις) ὡς οὐσ. ἡ πρώτη ρηματικὴ ἔγκλισις ἡ δηλοῦσα τὸ πράγματι συμβαῖνον : Διον.Θρ.638, Ἀπολλ.Δύσκ.Σύντ.31,14· || **ὁριστικὰ ῥήματα** : αὐτ. Ἐπιρρ.124,9· || νεώτ. **ὁριστικὴ ἀντωνυμία** ἡ καθορίζουσα, ἡ διαστέλλουσά τι ἀπὸ παντὸς ἄλλου.

ὁριστικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ ἡ κατάστασις τοῦ ὁριστικοῦ βλ.λ.2).

ὁριστικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ., κατὰ τρόπον ὁριστικὸν βλ.λ.1), προσδιοριστικῶν : Ἑρμογ.Στάσ. 3, Συριαν.Μεταφ.12,12· **2)** νεώτ. τελειωτικῶς, ἀμεταβλήτως, ὡρισμένως : **δὲν ἀπεφάσισεν ἀκόμη ὁριστικῶς ἂν θὰ δεχθῇ· 3)** ἐν γραμμ. σημ. κατ' ἔγκλισιν ὁριστικήν : Φρύν.337,Σχόλ.Εὐρ.'Εκ.88.

ὁριστός-ή-όν ὁ δεκτικὸς ὁρισμοῦ βλ.λ.4), ὁ δυνάμενος νὰ ὁρισθῇ : Ἀριστλ.Μεταφ.908b,6 **τῶν ὁριστῶν ἀρχὰς εἶναι τὰ γένη,** Πλούτ.'Ηθ.720Β.

ὀριτρεφής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐπὶ τῶν ὀρέων τρεφόμενος, αὐξανόμενος : Ἀπολλ.Ρ 2,34 **ὀριτρεφέος κοτίνοιο,** Τρυφιόδ.193.

ὀρίτροφος-ον ὁ ὀριτρεφὴς βλ.λ. : Βατραχομ.106,3.

ὀρίχαλκος (ὁ) νεώτ. δ.γρ. τοῦ ὀρείχαλκος βλ.λ.

ὀριχᾶται Ἡσ. «γλίχεται, ἐπιθυμεῖ».

ὄριφα Ἡσ. «Ἐρινύς».

ὀρκάθους Ἡσ. «ἐφ' ὧν τὰ σῦκα φύχουσι».

ὀρκάνη (ἡ) (ἔργω, εἴργω) ποι. ἕρκος, φραγμός, περίφραγμα : Αἰσχ.'Επτ.346 **ποτὶ πτόλιν δ' ὀρκάνα πυργῶτις· 2)** θηρευτικὸν δίκτυον : Εὐρ.Βάκχ. 611 **εἰς σκοτεινὰς ὀρκάνας πεσούμενος· 3)** Ἡσ. «εἱρκτή, δεσμωτήριον· ἔνιοι κρεμάστραν· ἄλλοι σαργάνην· οἱ δὲ φραγμόν».

ὀρκαπάτης (ὁ) μτγν. ὁ δι' ὅρκου ἀπατῶν· Σουΐδ. «ὀρκαπάτην· χλευαστὴν δι' ὅρκων» : Παῦλ. Σιλ.ΑΠ 5,249 **δείδια μή με λίπῃς. ἐστὲ γὰρ ὀρκαπάται·** || κ. ὡς ἐπίθ. : Νόνν.Δ 48,544.

ὀρκέλλη (ἡ) νεώτ. πορφυρᾶ χρωστικὴ ἐρίων ἐξαγομένη ἐκ λειχήνων ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἀμμωνίας.

ὄρκη (ἡ) Ἡσ. «ὄφις»· **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν κητωδῶν ἐκ τῶν **δελφινιδῶν.**

ὀρκῆσι βαρβαρισμὸς τοῦ ὀρχησάσθω **ἐν** Ἀριστφ.Θεσμ.1179.

ὀρκιατόμος-ον δωρ. τ. τοῦ ὁρκιοτόμος βλ.λ.

ὀρκιατομῶ-έω δωρ. τ. τοῦ ὁρκιοτομῶ βλ.λ.

ὁρκίζω κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. μέλλ. **ὁρκιξέω** (Ἐπιγρ. Δελφῶν), ὁρκῶ, ὑποχρεῶ τινα εἰς δόσιν, παροχὴν ὅρκου, τὸν βάζω νὰ ὁρκισθῇ : Ξεν.Συμπ.4, 10 **οὐδενὸς γὰρ ὁρκίζοντος ἀεὶ ὀμνύοντες καλὸν μὲ φατε εἶναι,** Δημ.235 **οὐκ ἂν ὡρκίζομεν αὐτόν,** Ἀριστλ.ἀπ.149, Ἐπιγρ. **ὁρκίζειν τινὰ ἐφ' ᾧ ἔσται,** Πάπ.' || κ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : Ἐπιγρ. **ὁρκίζειν τινὰς ὅρκον·** || κ. μτ. ἀπαρφ. : ΠΔ Νε.5,12 **καὶ ἐκάλεσα τοὺς ἱερεῖς καὶ ὥρκισα αὐτοὺς ποιῆσαι ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο·** || κ. ἐν τῷ παθ. τ. : Ἱππ. 'Ορκ. **ὡρκισμένοι νόμῳ ἰητρικῷ,** Πάπ. **ὀμνύτω ὁ ὁρκιζόμενος ἐν τῇ ἀγορᾷ, - ὡρκίσθηκε νὰ μὴν τὸ μαρτυρήσῃ· 2)** μτγν. εἰδ. ἐπὶ λήψεως ὅρκου δι' ἐπικλήσεως τῆς θείας δυνάμεως μτ. αἰτ. τοῦ ἐπικαλουμένου θεοῦ : Ὀρφ.ἀπ.299 **οὐρανὸν ὁρκίζω σε,** ΚΔΜᾶρκ.5,7 **ὁρκίζω σε τὸν θεὸν** (σὲ ὁρκίζω ἐν ὀνόματι τοῦ θεοῦ)· || κ. ἐμπροθ. **κατὰ θεοῦ,** νεώτ. **εἰς τὸ ὄνομα . . .,** δημ. **στὸν . .** : ΠΔΠαραλ.2,36,13 **ἀθετῆσαι ἃ ὥρκισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ θεοῦ,** Πάπ. **καὶ ὁρκίζω ὑμᾶς κατὰ τοῦ παντοκράτορος θεοῦ, - τὴν ὥρκισε στὴν Παναγία·** κ. παθ. **ὡρκίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ·** || δημ. κ. ἐπὶ ὅρκου δι' ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματος προσφιλῶν προσώπων : **τὸν ὥρκισα στὰ παιδιά του - σ' ὅ,τι ἀγαπᾷ·** κ. παθ. : **ὁρκίζομαι στὴν ψυχὴ τῆς μάννας μου.**

ὁρκιητόμος-ον Ἰων. τ. τοῦ ὁρκιοτόμος βλ.λ.

ὁρκιηφόρος-ον Ἰων. τ. τοῦ ὁρκιοφόρος βλ.λ.

ὁρκικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὸν ὅρκον ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων· Στωϊκ.ἀπ.2,58,60.

ὁρκίλλομαι λεξ. ὁρκίζομαι ματαίους, κενοὺς ὅρκους : Φωτ., Ἡσ. (ἀμφ.).

ὅρκιον (τὸ) ὁ ὅρκος βλ.λ. : Ἰλ.Δ 158 **ὥς σ' ἔβαλον Τρῶες, κατὰ δ' ὅρκια** πιστὰ πάτησαν, αὐτ. Α 69, αὐτ.411, Ὀδ.Τ 302 **ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω,** Εὐρ.'Ικ.1232 **ὅρκια δῶμεν τῷδ' ἀνδρὶ πόλει τε,** Ἀπολλ.Ρ 2,443 **ὅρκια πορεῖν· 2)** κτ. πληθ. **ὅρκια** θυσίαι, ἱεραὶ τελεταὶ αἵτινες συνοδεύουν τὴν δόσιν, τὴν παροχὴν ἐνόρκου διαβεβαιώσεως, τὴν μεθ' ὅρκου συμφωνίαν : Ἰλ.Γ 269 **κήρυκες . . . ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον,** Ἀριστλ.'Αθ.3,3 **οἱ ἐννέα ἄρχοντες ὀμνύουσιν . . τὰ ὅρκια ποιήσειν,** Ἐπιγρ. **ὅρκια παρεχέτω ὁ ἱερωργός· 3)** τὸ ἀντικείμενον τοῦ ὅρκου, ἡ δι' ἐνόρκου βεβαιώσεως κυρωθεῖσα ὑπόσχεσις, ἐπίσημος συμφωνία, συνθήκη : Ἰλ.Χ 262 **ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά,** Ἡρ.1,77 **παρακαλέσας μὲν Αἰγυπτίους κατὰ τὸ ὅρκιον,** Αἰσχ.'Αγ.1431 **τήνδ' ἀκούεις ὁρκίων ἐμῶν θέμιν,** Σοφ.Τρ.1223, Θουκ.6,52 **οἱ**

δ' οὐκ ἐδέχοντο, λέγοντες σφίσι τὰ ὅρκια εἶναι (ὅτι εἶναι ὑπόχρεοι κατὰ συνθήκην), Λουκ.Συρ.12 **οὔτε γὰρ ὅρκια ἐφύλασσον** **4)** ὑπόσχεσις, βεβαίωσις δι' ὅρκου ἠγγυημένη : Πίνδ.Ο 10(11),9 **πιστὸν ὅρκιον**, Λυσ.20,26 **ἀφικομένου γὰρ ἐκεῖσε Συρακοσίου ὅρκιον ἔχοντος καὶ ἑτοίμου..ὁρκοῦν** **5)** κτ. πληθ. ἐγγύησις : 'Αριστφ.Νεφ.533 **ἐκ τούτου μοι πιστὰ παρ' ὑμῖν γνώμης ἔσθ' ὅρκια.**

ὅρκιος-ον, θηλ. κ. -ία, ὁ δι' ὅρκου ὑπόχρεως, ὡρκισμένος : Σοφ ΟΚ 1637 **οὐκ ὄκνου μέτα κατήνεσεν τάδ' ὅρκιος δράσειν ξένῳ**, αὐτ.'Αντ.305 **εὖ τοῦτ' ἐπίστασαι, ὅρκιος δέ σοι λέγω** **2)** ὁ εἰς ὃν ὁρκίζεταί τις, ὃν ἐπικαλεῖται ὁρκιζόμενος, ἐπὶ τῶν θεῶν, ὡς ἐπαγρυπνούντων ἐπὶ τῆς τηρήσεως τοῦ ὅρκου : αὐτ.Φιλ.1304 **ὅμως δὲ λέξω, Ζῆνα δ' ὅρκιον καλῶ**, Εὐρ.'Ιππ.1025, αὐτ.Φοίν.481, Θουκ. 1,71 **δρῶμεν δ' ἂν ἄδικον οὐδὲν οὔτε πρὸς θεῶν τῶν ὁρκίων**, Αἰσχίν.1,114 **ἐπιμόσας τοὺς ὁρκίους** θεούς, 'Αριστλ.Θαυμ.845b,33, Παυσ.5,24· || **ξίφος ὅρκιον** τὸ ἐφ' οὗ δίδει ἢ λαμβάνει ὅρκον τις, εἰς ὃ τις ὁρκίζεται : Εὐρ.Φοίν.1677.

ὁρκιοτόμος-ον, Ιων. **ὁρκιητόμος**, δωρ. **ὁρκιατόμος** ὁ τέμνων τὸ ὅρκιον θῦμα, ὁ πανηγυρικῶς ὁρκιζόμενος ἔν τινι ἱεροτελεστίᾳ : Πολυδ.1,39, 'Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.189,9 **«Ἴωνες τοὺς ὁρκιοτόμους** ὁρκιητόμους φασί» (ἴδ. ἀνάγν. ὁρκιηφόρους).

ὁρκιοτομῶ-έω, Ιων. **ὁρκιητομῶ**, δωρ. **ὁρκιατομῶ** πανηγυρικῶς θύω· πρβλ. ὁρκιοτόμος : Τιμοκρ.3.

ὁρκιοφόρος-ον Ιων. ὁρκιηφόρος δ.ἀνάγν. τοῦ ὁρκιητόμος ἐν 'Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.189,9.

ὅρκισις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁρκίζω βλ.λ., ἡ ἐπιβολὴ ἢ ἡ δόσις ὅρκου, ὁρκοληψία, ὁρκοδοσία.

ὅρκισμα-ατος (τό) 'Επιγρ. ἐξορκισμὸς βλ.λ.

ὁρκισμός (ὁ) μτγν. ἡ ἐπιβολὴ ἢ δόσις, παροχὴ ὅρκου : ΠΔ Γέν.21,31 **τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου φρέαρ ὁρκισμοῦ, ὅτι ἐκεῖ ὤμοσαν ἀμφότεροι**, Πολύβ.6,33,1 **οἱ χιλίαρχοι τοὺς ἐκ τοῦ στρατοπέδου πάντας.. ὁρκίζουσι, καθ' ἕνα ποιούμενοι τὸν ὁρκισμόν.**

ὁρκιστής (ὁ) ἀρχ. λεξ. ὁ ὁρκωτὴς βλ.λ. : Φώτ. ὁρκωτάς **οὐχὶ ὁρκιστὰς.. λέγουσι.**

ὅρκμον 'Ησ. «φράγμα».

ὁρκόδεσμος (ὁ) μσν. ὁ διὰ τῆς συνομολογήσεως ὅρκου ἐπιτευχθεὶς δεσμός, σύνδεσμος δι' ὅρκου μεθ' ὡρισμένου ἀτόμου : Λίβ.Ροδ.2309 **ἤτον καλὸν νὰ μὴ ὤμοσα.. νὰ μηδὲ εἰς ὁρκόδεσμον ἐδέθην μετὰ σένα.**

ὁρκοδοσία (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁρκοδοτῶ βλ.λ., ἡ δόσις, παροχὴ ἐνόρκου διαβεβαιώσεως, ἴδ. ἐνώπιον δικαστηρίου ἢ ἀρχῆς : **ὁρκοδοσία μαρτύρων - ὑπαλλήλων.**

ὁρκοδοτῶ-έω νεώτ. δίδω ὅρκον, παρέχω ἔνορκον διαβεβαίωσιν ἴδ. ἐνώπιον δικαστηρίου.

ὁρκοληψία (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπὸ λειτουργοῦ τινὸς τῆς πολιτείας, ἴδ. δικαστοῦ, λῆψις ὅρκου προσώπου τινός, ὅρκισις.

ὁρκοπαραβατῶ-έω μσν. παραβαίνω δοθέντα ὅρκον : Λίβ.Ροδ.289 (ἔκδ.Μαυροφρ.).

ὁρκοπάτης (ὁ) δημ. ὁ πατῶν, παραβαίνων τὸν ὅρκον του, ἐπίορκος.

ὁρκοπατῶ-έω μσν. παραβαίνω, πατῶ, καταπατῶ τὸν ὅρκον : Λίβ.Ροδ.1532 (ἔκδ. Μαυροφρ.).

ὁρκοποιοῦμαι-έομαι μσν. ὁρκίζομαι, δι' ὅρκου βεβαιῶ : Εὐστ.Πον.352,84.

ὅρκος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. βεβαίωσις, ὑπόσχεσις, λόγος διδόμενος μετ' ἐπικλήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ γενικῶς ἱεροῦ τινος προσώπου ἢ θείας δυνάμεως ὡς μάρτυρος ἢ τιμωροῦ, ἐν ποικίλαις συνεκφοραῖς μετ' ἐπιθέτων, πλειστάκις δὲ καὶ ὡς σύστοιχον ἀντικείμενον : 'Ιλ.Α 239 **ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὅρκος**, 'Οδ.Β 377 **ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσα καρτερὸν ὅρκον**, Πίνδ.Ο 6,20 **καὶ μέγαν ὅρκον ὀμόσαις τοῦτό γε οἱ σαφέως μαρτυρήσω**, Αἰσχ.'Αγ.1290 **ὀμώμοται γὰρ ὅρκος ἐκ θεῶν μέγας**, Εὐρ.'Ελ.835 **ἁγνὸν ὅρκον . κατώμοσα·** || νεώτ. **δικαστικὸς ὅρκος** ὁ ἐν δικαστηρίῳ διδόμενος· || **ἐπακτὸς ὅρκος** ὁ ὃν ἐπάγει τις τῶν διαδίκων εἰς τὸν ἕτερον· **2)** ἐν χρ. ἐν πλείσταις φρ. οἷον : **ὅρκον τίθημί τινι** ὁρκίζομαι, ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομά τινος : Αἰσχ.'Αγ.1570 **δαίμονι τῷ Πλεισθενιδῶν ὅρκους θεμένη·** || **ὅρκον ποιοῦμαί τινι** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Ξεν.Λακ.15,7 **ὅρκον ἀλλήλοις ποιοῦνται οἱ μὲν ἔφοροι ὑπὲρ τῆς πόλεως, ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ·** || **ὅρκον ἐπελαύνω ἢ ὅρκον προσάγω τινί** ἐπιβάλλω εἴς τινα ὅρκον, τὸν βάζω νὰ ὁρκισθῇ : 'Ηρ.1,146 **σφίσι αὐτοῖσι ὅρκους ἐπήλασαν**, αὐτ.6,62· || **ὅρκον δίδωμι** ὀμνύω, ὁρκίζομαι : 'Αριστφ.Λυσ.1185 **ὅρκους δ' ἐκεῖ καὶ πίστιν ἀλλήλοις δότε**, Δημ. 995· ὁμ. κ. **ὅρκον ἀποδίδωμι** : αὐτ.443 **καὶ μεθ' ὑμῶν τοὺς ὅρκους αὐτοῖς ἀποδοίη**, Αἰσχίν.3,74· || δημ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. **ὅρκο δίνω ἢ παίρνω : ἔδωσε ὅρκο καὶ θὰ τὴν πάρῃ, - πῆρε ὅρκο πὼς δὲν τὸ 'κανε αὐτός·** || ὁμ. κ. **κάνω ἢ βάνω ὅρκο** : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.162,12 **ποὺ πάνε οἱ ναῦτες γιὰ νερὸ καὶ κάνουν ὅρκο στὸ Σταυρό·** || **ὅρκον δέχομαι** λαμβάνω ὅρκον παρά τινος : 'Ηρ.6,23 **ὅρκους δοὺς καὶ δεξάμενος**, Αἰσχ.Εὐμ.429 **ἀλλ' ὅρκον οὐ δέξαιτ' ἂν εἰ δοῦναι θέλεις**, 'Αριστφ. Βάτρ.589· || δημ. ὅρκο παίρνω μτ. γενικ. ἀποσπῶ παρά τινος ὅρκον : **τοῦ πῆρε ὅρκο πὼς δὲ θὰ ξαναπαίξῃ χαρτιά·** || κ. **ὅρκον λαμβάνω** : Ξεν.'Ελλ.2,3,9 **ὅρκους ἔδοσαν καὶ ἔλαβον ὑποτελεῖν**, 'Αριστλ.Ρητ.1377a,7, αὐτ.8· || **ὅρκον ἀπολαμβάνω** ἐπιβάλλω ὅρκον, νὰ ὁρκισθῇ τις : Δημ.59· || **ὅρκον ἐπιορκῶ** ψευδῶς ὁρκίζομαι : Αἰσχίν.1,115· **3)** ἐν συχνοτ. χρ. κ. μτ. ρ. δηλούντων κατ' ἐξοχὴν τὴν ἔνορκον δέσμευσίν τινος : Εὐρ.'Ικ.1129 **καὶ τόνδ' ἂν ὅρκοις ζεύξομαι**, αὐτ. Μήδ.162 **μεγάλοις ὅρκοις ἐνδησαμένα τὸν κατάρατον πόσιν**, αὐτ.ΙΤ 781, Θουκ.4,86, αὐτ.1,9 **τοῖς Τυνδάρεω ὅρκοις κατηλειμμένους τοὺς 'Ελένης μνηστῆρας ἄγων**, 'Απολλ.Ρ 4,1205 **ἀρρήκτοισι δ' ἐνιζεύξας.. ὅρκοις·** **4)** ὁμ. μτ. ρ. δηλούντων τὴν ὑπὸ τοῦ ὀμόσαντος τήρησιν ἢ μὴ τῶν ἐνόρκως ἐπιβεβαιωθέντων πραγμάτων, κυρωθεισῶν ὑποσχέσεων κττ. : Εὐρ.Μήδ.754 **τί δ' ὅρκῳ τῷδε μὴ 'μμένων πάθοις;**, αὐτ.'Ικ.1194, αὐτ.'Ιππ.1063, Ξεν.'Ελλ. 2,4,43 **τοῖς ὅρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος**, αὐτ.'Αν 3,6,10, Πλάτ.Συμπ.183Β, Λυκόφρ.1243 **ὅρκους κρατήσας, - κρατῶ τὸν ὅρκο μου, - πάτησε τὸν ὅρκο του** (παρέβη τὰ ἐνόρκως βεβαιωθέντα ἢ κυρωθέντα)· **5)** ἡ λ. εὕρηται μτ. προθ. ἐν ἐπιρρ. χρ. σὺν ὅρκῳ ἐνόρκως : 'Οδ.Ξ 151 **οὐκ αὔτως.. ἀλλὰ σὺν ὅρκῳ**, 'Ηρ.9,11, Ξεν.ΚΠ 2,3,12 **σὺν ὅρκῳ θεῶν**, αὐτ. 'Αν.2,5,14· || νεώτ. ἐν ὁμ. σημ. **μεθ' ὅρκου : τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα ἐβεβαίωσε μεθ' ὅρκου·** **6)** κ. ἐν παροιμ. χρ. : Σοφ.ἀπ.811 **ὅρκους ἐγὼ γυναικὸς εἰς ὕδωρ γράφω** (οὐδεμίαν πίστιν, ἀξίαν δίδω τοὺς γυναικείους ὅρκους)· ἡ παροιμ. αὕτη παρῳδήθη ὑπὸ Φιλωνίδ.7 **ὅρκους δὲ μοιχῶν.. εἰς τέφραν γράφω·** **7)** ἐν χρ. π. ποιητ. ἐν τῇ ἐνν. τοῦ εἰς ὃ ὁρκίζεταί τις προσώπ. ἢ πράγμ., τοῦ ὃ ἐπικαλεῖταί τις ὁρκιζόμενος : 'Ιλ.Ο 38 **Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος ὅρκος.. πέλει μακάρεσσι θεοῖσι**, 'Ησίοδ.Θ 400, Πίνδ.Π 4,167, 'Υμν. Δήμ.259, 'Αριστλ.Μεταφ.983b,31· || ὅθ. κ. ἐπὶ πραγμ. : 'Αρχίλ.96 **ὅρκον δ' ἐνοσφίσθης μέγαν, ἅλας καὶ τράπεζαν**, Κρατῖν.231 **οἷς ἦν μέγιστος ὅρκος.. κύων, ἔπειτα χήν·** **8)** κτ. προσωποποίησιν ὁ "Ορκος ὡς θεὸς τοῦ ὀμνύειν, ὁρκίζεσθαι, ἀναφερόμενος ὡς υἱὸς τῆς 'Εριδος : 'Ησίοδ. 'Εργ.802· || ὁμ. ὡς θεότης τιμωροῦσα τοὺς

ψευδορκοῦντας καὶ τοὺς ἐπιόρκους : αὐτ.217, Θέογν.231, Χρησμ.π.'Ηρ.6,86, γ' ὅρκῳ νικῆσαι καὶ **χρήματα λῄσασθαι·** ‖ ὁμ. ἀναφέρεται ὡς ὑπηρέτης τοῦ Διός : Σοφ.ΟΚ 1767 **ταῦτ' οὖν ἔκλυεν δαίμων . . χὼ πάντ' ἀΐων Διὸς Ὅρκος.**

ὀρκοσέλινον (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ πετροσέλινον βλ.λ. : Δουκάγγ.

ὀρκοσκοπικόν (τὸ) μσν. ἔγγραφον βεβαιωτικὸν δοθέντος ὅρκου : Κ.Πορφ.'Εκθ.416 (ἔκδ.Βόνν.).

ὀρκοσφάλτης (ὁ) μσν. ὁ παραβαίνων τὸν ὅρκον : Τζέτζ.'Ομ.66.

ὀρκοῦρος (ὁ) μτγν. τ. τοῦ ἑρκοῦρος βλ.λ.

ὀρκύαλος (ὁ) μτγν. δ. ἀνάγν. τοῦ ὄρκυνος βλ.λ. : Ξενοκρ. π. 'Ορειβ.2,58,140.

ὀρκυνεῖον (τὸ) 'Επιγρ. τόπος, μέρος, ὅπου τρέφονται ἢ ταριχεύονται ὄρκυνοι, θύννοι.

ὄρκυνος (ὁ) μτγν. ὁ ἰχθὺς ὄρκυς βλ.λ., θύννος : Αἰλ.ΖΙ 1,40,'Αθήν.7315C **τοὺς ὀρκύνους ἐκ τῆς περὶ 'Ηρακλέους στήλας θαλάσσης περαιουμένους.**

ὀρκύπτειν 'Ησ. «ὑπερκύπτειν (δεῖν τι· τὸ ἐκτείνειν ἑαυτὸν καὶ ἐπ' ὀνύχων ἵστασθαι», Σουΐδ.

ὄρκυς-υνος (ὁ) μτγν. κ. **ὄρκυνος**, αἰτ. **ὄρκυν**, εἶδός τι μεγάλου θύννου, τόννου : 'Αναξανδρ.41,62, 'Αρχέστρ. ἀπ.34,3, 'Αριστλ.ΖΙ 543b,5 **οἱ δὲ ὄρκυνες καὶ σκορπίδες . . ἐν τῷ πελάγει** (τίκτουσι).

ὀρκῶ-όω ὑποχρεῶ τινα εἰς δόσιν ὅρκου, τοῦ ἐπιβάλλω ὁρκισμόν : Κρατῖν.366, 'Αριστφ.Θεσμ.276 **οὐδ' ὥρκωσ' ἐγώ,** Λυσ.20,26 **καὶ ἑτοίμου ὄντος ὁρκοῦν καὶ προσιόντος πρὸς ἕνα ἕκαστον·** ‖ συχν. μτ. ἀπαρφ. μέλλ. : Θουκ.4,74 **ὁρκώσαντες πίστεσι μεγάλαις μηδὲν μνησικακήσειν,** 'Ισαῖ. 5,33 **ὁρκ- τινὰ ἢ μὴν ἐμμενεῖν·** ‖ κ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : Θουκ.8,75 **ὥρκωσαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὅρκους,** 'Αριστφ.Λυσ.187 **Λυσιστράτη, τίν' ὅρκον ὁρκώσεις ποθ' ἡμᾶς;** ‖ μτγν. κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Πλούτ.Γάλβ.10· παθ. δίδω ὅρκον, δι' ὅρκου ὑποχρεοῦμαι : Πολ.'Ιστ.83.

ὅρκωμα-ατος (τὸ) ποι. ὁ ὅρκος βλ.λ. : Αἰσχ. Εὐμ.487 **ἀρωγὰ τῆς δίκης (θ') ὁρκώματα,** αὐτ.768 **τοῖς τἀμὰ παρβαίνουσι νῦν ὁρκώματα.**

ὁρκωμόσια (τὰ) ἔνορκος διαβεβαίωσις, ἡ δι' ὅρκου κύρωσις ὑποσχέσεως : Πλάτ.Φαῖδρ.241Α **ἐπὶ τὰ τῆς προτέρας ἀρχῆς ὁρκωμόσιά τε καὶ ὑποσχέσεις·** **2)** ἡ θυσία, ἡ τελετὴ ἡ κατὰ τὴν ὁρκωμοσίαν, κατὰ τὴν μεθ' ὅρκου συνομολόγησιν συνθήκης γινομένη, τὰ ὅρκια : αὐτ.Κριτί.120Ε **ἐπὶ τὰ τῶν ὁρκωμοσίων καύματα,** 'Επιγρ. Σμύρνης **τὰ ἱερεῖα τὰ εἰς τὰ ὁρκωμόσια·** **3)** μτγν. καθ' ἑν. **ὁρκωμόσιον τόπος ἐν ᾧ συνωμολογήθη συνθήκη,** κυρωθεῖσα δι' ὅρκου : Πλούτ.Θησ.27.

ὁρκωμοσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. δόσις ὅρκου, ἔνορκος ὑπόσχεσις, διαβεβαίωσις, ὁρκοδοσία : ΠΔ 'Ιεζ.17,18, ΚΔ 'Εβρ.7,20 **οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες,** - **ὁρκωμοσία τῶν νεοσυλλέκτων - τῶν νέων ὑπουργῶν - τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων** (ἔνορκος διαβεβαίωσις περὶ τηρήσεως τῶν νόμων καὶ ἐνσυνειδήτου ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν).

ὁρκωμόσιον (τὸ) μτγν. βλ. ὁρκωμόσια 2).

ὁρκωμοτήριον (τὸ) μσν. ὅρκος : Νικηφ.Γρηγ. 'Ιστ.Βυζ.8,4,185F **ὁρκωμοτήρια φρίκης μεστὰ ξυνετίθουν τε καὶ ἐδίδοσαν.**

ὁρκωμότης (ὁ) μτγν. κ. 'Επιγρ. ὁ ἔνορκος, ὁ ὁρκωμοτήσας : 'Επιγρ.· **2)** ὁ ὁρκίζων ἐν δικαστηρίῳ, ὁρκωτής βλ.λ. : Πολυδ.1,38,'Επιγρ.

ὁρκωμοτικός-ή-όν σχόλ. κ. μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος **εἰς** τὸν ὅρκον, τὴν ὁρκωμοσίαν, **εἰδ. ὁ ἐν** χρήσει **ἐπὶ** ὅρκων : Σχόλ.'Αριστφ.Πλ.608 **ὁρκωμοτικὸν ἐπίρρημα,** Εὐστ.92,16· **2)** μσν. τὸ οὐδ. ὁρκωμοτικὸν ὡς οὐσ. ἔγγραφον ἐπιβεβαιοῦν **τὴν** δόσιν, παροχὴν ὅρκου : Χρον.Μορ.2943 **καὶ ὅσον ἐπαράλαβεν τὰ ὁρκωμοτικά τους.**

ὁρκωμοτικῶς ἐπίρρ. μσν. δι' ὅρκου, δι' ὁρκωμοσίας : Εὐστ.53,15.

ὁρκώμοτος-ον μτγν. ὁ εἰς ὃν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὀμνύει, ὁρκίζεταί τις : Λυκόφρ.707 **Στυγὸς κελαινῆς νασμόν, ἔνθα Τερμιεὺς ὁρκωμότους ἔτευξεν ἀφθίτους ἕδρας.**

ὁρκωμοτῶ-έω κ. νεώτ. ὁρκίζομαι, ὀμνύω : 'Αριστφ.ἀπ 70· ‖ μτ. δοτ. **ὁρκωμοτῶ τινι** ὁρκίζομαι ἐνώπιόν τινος ἢ εἴς τινα : Αἰσχ.Εὐμ.764 **ἐγὼ δὲ χώρᾳ τῇδε καὶ τῷ σῷ στρατῷ . . ὁρκωμοτήσας·** ‖ κ. μτ. ἐμπρ. διορ. : Εὐρ.'Ικ.1190 **πάσης ὑπὲρ γῆς Δαναϊδῶν ὁρκωμοτῶν,** Πλούτ. Πύρρ.6, Λουκ.Τόξ.50· ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. ὁρκίζομαι ὅτι . . : Αἰσχ.'Επτ.46 **Ἄρη . . καὶ φιλαίματον Φόβον ὁρκωμότησαν λαπάζειν ἄστυ.**

ὁρκωτής (ὁ) ὁ ἐν δικαστηρίῳ ὁρκίζων, ὁ ἐπὶ τῆς λήψεως τοῦ ὅρκου : 'Αντιφ.6,14 **τοῦ ὁρκωτοῦ ἀκούουσιν,** Κρατῖν.366, Ξεν.'Ελλ.6,5,3 **ἐξέπεμψαν τοὺς ὁρκωτὰς καὶ ἐκέλευσαν τὰ μέγιστα τέλη ἐν ἑκάστῃ πόλει ὁρκῶσαι,** Πολ.'Ιστ.83.

ὁρκωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὁρκωτόν, τὰ ὁρκωτὰ δικαστήρια.

ὁρκωτός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ δοὺς ὅρκον, ὁ δι' ὅρκου δεδεσμευμένος : Πολυδ.1,39, Γλωσσ.· **2)** νεώτ. ὁρκωτὸν **δικαστήριον** τὸ ἐν ποινικαῖς δίκαις συγκροτούμενον ἐκ δώδεκα λαϊκῶν δικαστῶν, ὁρκιζομένων πρὸ τῆς αναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν ὅτι ἐνσυνειδήτως θὰ **ἐκτελέσωσι** ταῦτα, ἀ. δικαστήριον τῶν ἐνόρκων.

ὀρλεανιστής (ὁ) νεώτ. ὀπαδὸς τοῦ κόμματος τοῦ ὑποστηρίζοντος τὰ ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ θρόνου δικαιώματα τῶν δουκῶν τῆς 'Ορλεάνης.

ὁρμάζω μτγν. (κτ.ΕΜ 631,49 ἐκ παραφθορᾶς τοῦ ἁρμόζω) μτγν. μσν. μνηστεύω, ἀρραβωνίζω : 'Επιφάν. π. Θησ. Στεφ. ἐν λ. **ὥρμασε τὴν παρθένον εἰς τὸν μονογενῆ υἱόν,** 'Αέτ.16,26· **2)** μέσ. ἐπὶ ἀνδρός, συνάπτω συνοικέσιον μετὰ γυναικός : αὐτ. **ὁρμασάμενος Εὐδοκίαν τὴν θυγατέρα Ρωγάτου,** Βί.'Αγίας Εὐφροσύνης **ὁ ὁρμασάμενος αὐτήν.**

ὁρμαθίζω μσν. κ. νεώτ. συνάπτω εἰς ὁρμαθὸν ὁμοειδῆ ἀντικείμενα, κάνω ἁρμαθιά, ἁρμαθιάζω: 'Ησ. ἐν λ. πινακοπώλης **τίλλοντες γὰρ αὐτὰ καὶ τιθέντες ἐπώλουν τὰ λεπτὰ ὁρμαθίζοντες,** Σουΐδ. ἐν λ. μασχαλίσματα.

ὁρμάθιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὁρμαθὸς βλ.λ.: Γαλ.12,207, Σχόλ.Διον.Θρ.195Η.

ὁρμάθισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁρμαθίζω βλ.λ., τὸ ἁρμάθισσμα.

ὁρμαθός (ὁ) κ. νεώτ. ὅρμος, σύνολον ὁμοειδῶν ἀντικειμένων διαπεπερασμένων εἰς νῆμα, κρίκον ἢ σύρμα, ἁρμάθα, ἁρμαθιά : 'Αριστφ.Λυσ. 647, αὐτ.Πλ.765 **κἀγὼ δ' ἀναδῆσαι βούλομαι εὐαγγέλιά σε κριβανωτῶν ὁρμαθῷ,** Πλάτ.'Ιων 533Ε **ὁρμαθὸς μακρὸς σιδηρίων καὶ δακτυλίων ἐξ ἀλλήλων ἤρτηται,** - **ὁρμαθὸς κλειδίων - σύκων·** **2)** μτφ. ἐπὶ πλήθους ἀνθρώπων : αὐτ. **ὁρμαθὸς ἐνθουσιαζόντων,** αὐτ.536Α **ὁρμαθὸς χορευτῶν·** ‖ κ. ἐπὶ νυκτερίδων : 'Οδ.Ω 8 **ἐπεί καί τις ἀποπέσῃσιν ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης·** ‖ κ. ἐπὶ ἁμαξῶν : Ξεν.ΚΠ 6,3,2 **πολλοὺς ὁρμαθοὺς ποιούμενος τῶν ἁμαξῶν·** ‖ ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ ἀφῃρημένων ἐννοιῶν, πραγμάτων κττ. : 'Αριστφ Βάτρ.914 **ὁρμαθοὺς μελῶν,** Θεόφρ.Χαρ.6,8 **ὁρμαθὸς γραμματιδίων,** 'Ανών. π. Σουΐδ. **ὁρμαθὸς κακῶν, - ὁρμαθὸς ἀνοησιῶν - ψευδολογιῶν - ἐπιχειρημάτων.**

ὁρμαθῶ δωρ. ὑποτ. παθ. ἀόρ. α' τοῦ ρ. ὁρμῶ -άω βλ.λ. : Εὐρ.'Ανδρ.859.

ὁρμαίνω (ὁρμῶ-άω) ποι. (π. Ὅμ. μ. κτ. ἐνεστ., παρατ. κ. ἀόρ.), στρέφω, ἀνακινῶ τι κατὰ νοῦν, ἐρευνῶ κρίνων, διανοοῦμαι, συλλογίεμαι, συχν. μτ. αἰτ. : 'Ιλ.Α 193 **εἷος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,** αὐτ.Κ 4, αὐτ 507, 'Οδ.Δ 843,

Ὑμν.Ἑρμ.66, Ἀπολλ.Ρ 3,451 **πολλὰ δὲ θυμῷ ὥρμαινε·** **2)** μτ. αἰτ. πράγμ. στοχάζομαι, μελετῶ, σκέπτομαί τι : Ἰλ.Κ 28 **ἤλυθον εἰς Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες,** Πίνδ.Ο 8,41 **ἔννεπε δ' ἀντίον ὁρμαίνων τέρας εὐθὺς Ἀπόλλων·** ‖ ὁμ. κ. μτ. τελικ. προτ. : Ἰλ.Φ 137 **ὥρμηνεν δ' ἀνὰ θυμὸν ὅπως παύσειε πόνοιο δῖον Ἀχιλλῆα·** ‖ κ. ἑπομένης προτ. μτ. τῶν μορίων **ἤ.. ἤ.., εἰ,** αὐτ.Π 435, αὐτ.Δ 789, Ὀδ.Ο 300· ‖ ἀπολ. σκέπτομαι, συλλογίζομαι : αὐτ.Ξ 20· **3)** μτ. ἀπαρφ. ἐφίεμαι, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ, ποθῶ : Ὁμηρ.Ἐπιγρ. 4,16, Ἀπολλ.Ρ 3,620, Θεόκρ.24,26 **οὖλαν δὲ ποσὶν διελάκτισε χλαῖναν, φευγέμεν ὁρμαίνων·** **4)** ἔχω ὁρμήν, εἶμαι ὁρμητικός, ἀνυπομονῶ : Αἰσχ.Ἑπτ.394 (ἵππος) **βοὴν σάλπιγγος ὁρμαίνει κλύων,** Βακχ.ἀπ. 16,12, Σιμων.Ἰαμβ.1,7 **Ἐλπὶς δὲ πάντας κἀπιπιθείη τρέφει ἄπρηκτον ὁρμαίνοντας·** **5)** παρακινῶ, προτρέπω : Πίνδ.Ο 3,25 **δὴ τότ' ἐς γαῖαν πορεύειν θυμὸς ὥρμαν'** (δ. γρ. ὥρμα)· **6)** ἡ μτχ. ὁρμαίνων ὡς ἐπίρρ. μετὰ προθυμίας, ταχέως : αὐτ. 13,84 **ἤτοι καὶ ὁ καρτερὸς ὁρμαίνων ἕλε Βελλεροφόντας·** **7)** μτβ. ἐκπέμπω, ἀποβάλλω : Αἰσχ. Ἀγ.1388 **οὕτω τὸν αὑτοῦ θυμὸν ὁρμαίνει πεσὸν** (διόρθ.Hermann ὀρυγάνει).

ὁρμανόν Ἡσ. «ἀνεστηκός· χαλεπόν».

ὁρμάστειρα (ἡ) ποι. ἡ παρακινοῦσα, παρορμῶσα εἴς τι : Ὀρφ.Ἀργ.32,9 **ὁρμάστειρα, φίλοιστρε κακοῖς, ἀγαθοῖς δὲ φρόνησις.**

ὁρμαστός (ὁ) μτγν. μσν., θηλ. **ὁρμαστή** ὁ νυμφίος, ἡ νύμφη· πρβλ. ὁρμάζω : Δουκάγγ.

ὅρμαστρα (τὰ) μτγν. μσν. ἡ μνηστεία, ἀρραβών, ἀρραβωνιάσματα : ΨΝικ.1,Α,2,4.

ὁρμᾶται Ἡσ. «οἱ ἀνδροκτόνοι. Σκύθαι».

ὁρματήριον (τὸ) Ἐπιγρ. δωρ. τ. τοῦ ὁρμητήριον βλ.λ. : Ἐπιγρ. Κρήτης.

ὁρμειά (ἡ) μτγν. δ. γρ. τοῦ ὁρμιά : Θεόκρ.21,11.

ὁρμέμφυτος-ον νεώτ. ὁ ἐξ αὐτομάτως ἐκδηλουμένης φυσικῆς ὁρμῆς συμβαίνων, ὁ οὐχὶ βεβουλευμένος, ὁ ἐνστιγματικός : **ὁρμέμφυτος κίνησις - πρᾶξις·** ‖ τὸ οὐδ. **ὁρμέμφυτον** ὡς οὐσ. ἡ παρ' ἀνθρώποις καὶ ζῴοις φυσικὴ αὐτόματος-ἐνόρμησις, καθ' ἣν ἐνεργεῖ τις οὐχὶ ἐξ ὑπολογισμοῦ καὶ κατὰ κρίσιν, ἀλλ' ἐξ ἐνστίκτου.

ὁρμεμφύτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁρμέμφυτον, ἐκ φυσικῆς, αὐτομάτου ἐνορμήσεως, ἐνστικτωδῶς : **ὁρμεμφύτως ἔκαμε μίαν κίνησιν λυτρωτικὴν καὶ ἐσώθη.**

ὁρμενόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ ἔχων ἐπιμήκη καυλόν : Νίκ.Θηρ.840 **ὁρμενόεντα λύκαφον.**

ὅρμενος (ὁ) μτγν. μσν. κ. **ὁρμενος** πληθ. κ. κτ. οὐδ. **ὅρμενα** (Ποσειδ.24), βλαστός, καυλός : Ἀθήν.2,62F «Ἀττικοὶ δ' εἰσὶν οἱ λέγοντες ὅρμενον τὸν ἀπὸ τῆς κράμβης ἐξηνθηκότα», Ἡσ. «οἱ μὲν τῆς κράμβης τὸ ἐντὸς κύημα· οἱ δὲ τὸν ἄγριον ἀσπάραγον· ἄλλοι πᾶν τὸ ἐκκεκαυλημένον» : Πολυδ.6,61, Ἰουλ.Λόγ.5,176Α **τῶν λαχάνων ὁρμένοις μὲν συγχωρεῖ χρῆσθαι,** ΕΜ 161,4.

ὁρμή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. βιαία, ὁρμητικὴ κίνησις, φορὰ πρὸς τὰ ἔμπρός, ἐξόρμησις : Ἰλ.Ι 355 **μόγις δὲ μευ ἔκφυγεν ὁρμήν,** αὐτ.Κ 123 **ἐμέ τ' εἰσορόων καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος ὁρμήν** (ἐπὶ τῆς ὁρμητικῆς φορᾶς, τῆς κινήσεως, ἣν λαμβάνει τις παρ' ἄλλου), Ὀδ.Β 403, Ἀριστφ.Ὄρν.845, Ξεν.Ἀν. 2,1,3 **ἤδη δὲ ἐν ὁρμῇ ὄντων** (ἐν ᾧ προπαρεσκευάζοντο πρὸς ἐκκίνησιν), Ἡρωδιαν.Ἱστ.2,5,3 **καὶ θυμῷ καὶ ἀλόγῳ ὁρμῇ τοῦ στρατοπέδου δρόμῳ φερόμενοι, - δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συγκρατήσουν τὴν ὁρμὴν τοῦ στρατεύματος, - ἐπετέθησαν μὲ ἀκάθεκτον ὁρμήν·** **2)** συχν. ἐπὶ πραγμ. ἡ φυσικῶν φαιν., βιαία κίνησις, ὁρμητική, ταχεῖα φορά, ἔντασις, σφοδρότης : Ἰλ.Λ 157 **θάμνοι πρόρριζοι πίπτουσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὁρμῇ,** Ὀδ.Ε 320 **μεγάλου ὑπὸ κύματος ὁρμῆς,** Ἡσίοδ.Α 365 **πρηνὴς δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν ἔγχεος ὁρμῇ,** Εὐρ.Τρῳ. 1080, Ἀριστφ.Νεφ.335 **ὑγρᾶν νεφελᾶν.. δάϊον ὁρμάν,** Ἀριστλ.Μετ.364b,5, Ἀπολλ.Ρ 2,117 **κύματος ὁρμῇ, - παρεσύρθη ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τοῦ ρεύματος, - ἡ ὁρμὴ τοῦ ἀνέμου ἐξερρίζωνε τὰ δέντρα·** ‖ ὁρμὴ γονάτων ἡ δύναμις τοῦ ἅλλεσθαι, πηδᾶν : Πίνδ.Ν 5,20 **ἔχω γονάτων ἐλαφρὸν ὁρμάν·** ‖ ὁρμὴ ποδὸς ταχύτης ποδῶν : Εὐρ.Ἠλ.112 **σύντειν', ὥρα, ποδὸς ὁρμάν·** **3)** εἰδ. εἰσβολή, ἐπιδρομή, ἐπίθεσις : Ἡρ.1,11 **ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἡ ὁρμὴ ἔσται,** Ξεν.Ἀν.3,1,10 **τὴν ἐπὶ βασιλέα ὁρμήν·** **4)** μσν. βία, πολεμικότης : Μηναῖ.11,7 Ὠδ. **μεμηνότων τυράννων τὴν δυσκάθεκτον ὁρμὴν καταβαλόντες·** **5)** ἐπὶ ζῴων, σφοδρότης, ταχύτης ἐν τῇ κινήσει, τῇ ἐπιθέσει : Ἰλ.Λ 119 **ἱδρώουσα κραταιοῦ θηρὸς ὑφ' ὁρμῆς,** Θέογν.986 **οὐδ' ἵππων ὁρμὴ γίγνεται ὠκυτέρη·** **6)** κίνησις πρὸς ἐπίτευξιν, πρὸς πραγμάτωσίν τινος, ζῆλος, ἐπιμέλεια, διάθεσις πρός τι: Ἰλ.Δ 466 **μίνυνθα δέ οἱ γένεθ' ὁρμή,** Ὀδ.Ε 416 **μελέη δέ μοι ἔσσεται ὁρμή,** Ἡρ.7,18 **ἐπεὶ δὲ δαιμονίη τις γίνεται ὁρμή,** Σοφ. Ἀντ.135, αὐτ.Φιλ.566, Ξεν.Ἀπ.4,4,7 **ἠναντιώθη τοιαύτῃ ὁρμῇ τοῦ δήμου·** ‖ φρ. μιᾷ ὁρμῇ ὁμοθυμαδόν, μετὰ τῆς αὐτῆς διαθέσεως, μὲ τὸν ἴδιο ζῆλο : αὐτ.Ἀν.3,2,9 **πάντες μιᾷ ὁρμῇ προσεκύνησαν τὸν θεόν·** ‖ ὁμ. κ. ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς ἢ ὑπὸ μιᾷ ὁρμῇ : Θουκ.7,71, Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.2· **7)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁρμέμφυτος, ἐσωτερικὴ τάσις, διάθεσις τοῦ ἀνθρώπου : Πλάτ.Φαῖδρ.279Α **ἐπὶ μείζω δέ τις αὐτὸν ἄγοι ὁρμὴ θειοτέρη,** Πλούτ.Ἠθ. 161C **ἔλεγεν ὡς ὁρμῇ τινι χρήσαιτο δαιμονίῳ, - αἱ εὐγενεῖς ὁρμαί, - δὲν κατορθώνει νὰ περιορίσῃ τὶς κακὲς ὁρμές του·** **8)** ὡς μὴ ἀποτετελεσμένη ἐπιθυμία : Πλάτ.Φίλ.35C· **9)** ἐν τῇ Στωϊκῇ φιλοσοφίᾳ, ἡ ἄνευ λόγου ὁρμέμφυτος διάθεσις, ἡ πρὸς τὴν μετὰ λόγου ἐλευθέραν θέλησιν ἀντιτιθεμένη : Στωϊκ.ἀπ.3,40· ‖ νεώτ. γενετήσιος ὁρμή ἡ φυσιολογικὴ τάσις πρὸς συνουσίαν, σαρκικὴν ἐπαφήν, μεῖξιν : **αἱ διαστροφαὶ τῆς γενετησίου ὁρμῆς** (αἱ παρὰ φύσιν ἐκδηλώσεις αὐτῆς)· ‖ νεώτ. κ. δημ. φρ. **δὲν ἔχει ὁρμές** εἶναι ἀναφρόδιτος, ἀνίκανος πρὸς συνουσίαν· **10)** γεν. ἔκφρασις, ἐκδήλωσις τῆς ἐσωτερικῆς, πληθούσης ζωτικότητος : Πλούτ.Θεμ.2 **πρῶται τῆς νεότητος ὁρμαί, - ἡ νεανικὴ ὁρμὴ τὸν ὤθησεν εἰς μεγάλας ἐπιτεύξεις·** **11)** ἔκφρασις, ἐκδήλωσις ἐσωτερικοῦ πάθους : Πλάτ.Ὅρ.415Ε **θυμός, ὁρμὴ βίαιος ἄνευ λογισμοῦ,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.47,1 **τὰ φτερά, καρδιοχτύπια, ὁρμὲς ἄφραστες,** Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 18,5 **κάθε ὁρμὴ κοίμισε τῆς ἀγάπης·** **12)** ἔνθερμος ἐπιθυμία, διάθεσις, σφοδρὸς πόθος πρός τι, διά τι : Ἐμπ.35,13 **ἠπιόφρων φιλότητος ἀμεμφέος ἄμβροτος ὁρμή,** Θουκ 7,43, ΑΠ 9,362,16 **εὐναίων δάρων βεβιημένος ὁρμῇ,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 13 **κάποια χωρικὴ, ποὺ τῆς εἶχαν ἐξεγείρει τὴν ὁρμὴν τῶν γεννήσεων αἱ πρῶται χλιαρότητες τῆς ἀνοίξεως·** ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Πλούτ.Παρμ. 135Β **καλὴ καὶ θεία ἡ ὁρμή, ἣν ὁρμᾷς ἐπὶ τοὺς λόγους,** Ἀριστλ.ΗΜ 1185a,31, Ἡρωδιαν.Ἱστ.4,12,12 **ὁ δὲ Ἀντωνῖνος τὴν ὁρμὴν ἤδη καὶ τὴν γνώμην περὶ τὴν ἱπποδρομίαν ἔχων·** ‖ φρ. **ὁρμὴ εἰσπίπτει** μτ. ἀπαρφ. σφοδρὰ ἐπιθυμία καταλαμβάνει νά.. : Θουκ.4,4 **τοῖς στρατιώταις ὁρμὴ ἐσέπεσε.. ἐκτειχίσαι τὸ χωρίον·** ‖ **ὁρμὴν ἔχω** καταλαμβάνομαι ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας νά.. : Πλούτ.Ποπλ. 19 **ὁρμὴν ἔσχον ἀπονήξασθαι πρὸς ῥεῦμα πολύ.**

ὁρμηδόν ἐπίρρ. μεθ' ὁρμῆς, ὁρμητικῶς : Ἑρμ. Τρισμ.π.Στοβ.1,49,68.

ὅρμημα-ατος (τὸ) (ὁρμῶ) ὁρμή, ἐξόρμησις, ὤθησις : Ἐπίκ.Φυσ.98G **μηδ' ἡμῶν τι συνεργόν, μηδ' ὅρμημα,** Πλούτ.Ἠθ.452C **ὅρμημα τῷ λογισμῷ**

καὶ ὄχημα τὸ πάθος προστιθέντες· **2)** ὁρμητική, ταχεῖα πρὸς τὰ πρόσω κίνησις : Αἰλ.Φ1 13,21 ὁρμήμασι νηός· || κ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης : Πρόκλ.Τετράβ.4 **θαλάσσης ὁρμήματα· 3)** ὁρμητική, βιαία κροῦσις, ἀκάθεκτος ἐπίθεσις : ΚΔ Ἀποκ.18,21 **οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις· 4)** ἔξαφις ζωηροῦ πάθους, οἷον ἀγανάκτησις, ὀργή : ΠΔ Ὠσ.5,10 **ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὅρμημά μου· 5)** συγκίνησις, λύπη : Ἰλ.Β 356 **τίσασθαι δ' Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε** (τὰς συγκινήσεις τῆς Ἑλένης, ἢ τὰς τῶν Ἑλλήνων ἐξ αἰτίας τῆς Ἑλένης).

ὁρμήνεια (ἡ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁρμηνεύω βλ.λ., νουθέτησις, συμβουλή, καθοδήγησις, ὑπόδειξις : δ.τραγ. **τοῦ γέρου τὴν ὁρμήνεια δὲν τὴν ἀκούσανε,** Ζερβ.Λυρ.Σατ.2,228 **θὰ καρτερέσω τὸ λοιπὸν νά 'χω δική σου ὁρμήνεια,** αὐτ.Μῦθ.Ζ 65 **οὐδὲ κἂν εὐχαρίστησε τὰ γέρο γιὰ τὶς ὁρμήνειες.**

ὁρμηνεύω (ἐκ τοῦ ἑρμηνεύω) μσν., δημ. κ. ἁρμηνεύω συμβουλεύω, νουθετῶ, καθοδηγῶ : **δὲ δέχεται νὰ τὸν ὁρμηνέψῃ κανείς, - τὸν ὁρμηνεύουνε οἱ γονεῖς του, μὰ μυαλὸ δὲν ἀλλάζει,** παροιμ. **ὁρμηνεύει τὸ πουλὶ τὴν ὄρνιθα** (ἐπὶ νεαρῶν ἢ ἀμαθῶν συμβουλευόντων τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πλέον πεπειραμένους)· κ. παθ. καθοδηγοῦμαι : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 67 **κι ἐκεῖνος στὴ σπηλιὰ τοῦ μάγου ἐπήγαινεν ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ γέρο ὁρμηνεμένος,** φρ. **μάρτυρας ὁρμηνεμένος** (ὁ εἰς ὃν ὑπεδείχθησαν ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου τὰ κατεθησόμενα ἢ κατατεθέντα)· **2)** ὑποδεικνύω τι εἴς τινα, ὑποβάλλω τινί τι : **τὸν ὁρμηνέψανε νὰ φερθῇ καλὰ στ' ἀφεντικά του· 3)** μσν. συνιστῶ τι : Χρον.Μορ.8213 **μὲ τὸ ὁρμήνεφεν ἰατρός.**

ὁρμησία (ἡ) μσν. Εὐστ.Ἰλ.130,7 «ἡ καθωμιλημένη γλῶσσα ὁρμησίας τὰς τοῦ λιμένος προσγείους λέγει κατατομὰς καὶ καταγωγάς».

ὅρμησις-εως (ἡ) σχόλ. ὁρμητική, ταχεῖα κίνησις, ἀνάπαλσις : Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 4,847 **ἔστι δὲ καὶ . . ἀμαρυγὴ λαμπηδόνος συνεχοῦς ὅρμησις.**

ὁρμητήριον (τό), δωρ. ὁρμᾶτ- κ. νεώτ. μέσον πρὸς παρόρμησιν, ἐνθάρρυνσιν, διέγερσιν: Ξεν.Ἱππ. 10,15· **2)** κ.νεώτ. ὁ τόπος, ἐξ οὗ ὁρμᾶταί τις, θέσις ὀχυρὰ χρησιμεύουσα ὡς κέντρον, ἀφ' οὗ ἐξορμᾷ τις εἰς ἐπιχείρησιν πολεμικῶν ἐνεργειῶν, **ἐξορμητήριον·** Σουΐδ. «ἔστι δὲ ὁρμητήριον, ὅθεν τὰ πρὸς πόλεμον ἐξαρτύοντες ἔξίασι μαχεσόμενοι» : Ἰσοκρ.4,162, Δημ.409 **καὶ ἐν Εὐβοίᾳ κατασκευασθησόμενα ὁρμητήρια ἐφ' ὑμᾶς,** Πολύβ.1,17,5 **ὁρμητηρίῳ χρῆσθαι ταύτῃ τῇ πόλει πρὸς τὸν πόλεμον,** Πλούτ.Καῖσ.53 **ὡς εἴη πᾶσιν εἰς τὴν μάχην ὁρμητήριον καὶ καταφυγή·** || εἰδ. ναυτικὸς σταθμός, ἐξ οὗ ἐξορμοῦν τὰ πλοῖα πρὸς ναυμαχίαν ἢ ἐπιδρομάς : Στράβ.5,2,5 **στόλους καὶ ὁρμητήρια ἤδη κατεσκευάσθαι,** Ἐπιγρ. Κρήτης **πόλιν καὶ λιμένας καὶ ὁρμητήρια παρέχειν· 3)** κοίτη, φωλεὸς ἀγρίου θηρίου : Πλούτ.Ἠθ.961C· **4)** ἐν μτφ. σημ. : αὐτ.Ἠθ.48F **ὁρμητήριον ἐφ' ἡμᾶς εὐφυὲς ἔχοντι τὴν φιλαυτίαν·** || ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ πόλεως : Λιβάν.Προγυμν.25,12 **πόλις ὁρμητήριον ἀκολασίας.**

ὁρμητιαῖος-α-ον μτγν. ὁ πλήρης ὁρμῆς, ὁρμητικός : Μακάρ.776C.

ὁρμητίας (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ πλήρης ὁρμῆς, βίαιος, ὁρμητικός : Ἰω.Χρυσ.εἰς Παῦλ.8,53,43 **οὕτω τολμητίας ὢν καὶ ὁρμητίας,** Εὐστ.1819,24.

ὁρμητικά ἐπίρρ. δημ. ὁρμητικῶς βλ.λ. : **ἡ ἐπίθεση ἔγινε ὁρμητικά· 2)** κ. ἐπὶ φυσικῶν ἢ συναισθηματικῶν διαθέσεων, ἐκδηλώσεων, λειτουργιῶν : Ψυχάρ Ταξ.26 **ὁρμητικὰ πῆγε ὁ νοῦς μου στὴν πατρίδα,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 36 **ἡ μανία τῆς συντηρήσεως . . ἐφανερώνετο ἀπ' ἀρχῆς τῆς ζωῆς του ἀνεπιφύλακτα καὶ ὁρμητικά.**

ὁρμητικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ πλήρης ὁρμῆς, ὁ μετ' ἐντάσεως, μετὰ δυνάμεως ἐκδηλούμενος, βίαιος : Τίμ.Λοκρ.102Ε **ὁρμητικᾶς δυνάμιος,** Πλούτ.Ἠθ.1122Β **ὅτι τριῶν περὶ ψυχὴν κινημάτων ὄντων φανταστικοῦ καὶ ὁρμητικοῦ καὶ συγκαταθετικοῦ, - ὁρμητικὴ κίνησις - ἐπίθεσις, - ὁρμητικὸς ἄνεμος - χαρακτήρ· 2)** μσν. ἐπὶ ἐμβίων ὄντων, ὁ μεθ' ὁρμῆς, μετὰ βίας ἐνεργῶν, κινούμενος : Ἰω.Διάκ.Ἀλληγ.788 **τῶν δὲ ζῴων τὰ ὁρμητικώτερά εἰσιν ὅ τε βοῦς καὶ ὁ κάπρος· 3)** ὁ ἔχων ἔντονον κλίσιν, ἐπιθυμίαν, ὁρμὴν πρός τι : Ἀριστλ.Πρ.869b,13, αὐτ.Ζ1 573a,27 **ὁρμητικώτερα πρὸς τὴν ὀχείαν· 4)** ἐρεθιστικός, διεγερτικός : Ἀθήν.3,74Β.

ὁρμητικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁρμητικοῦ, τοῦ βιαίως ἐκδηλουμένου ἢ τοῦ ὁρμητικῶς, ταχέως ἐνεργοῦντος, κινουμένου, σφοδρότης, βιαιότης : **ὁρμητικότης ρεύματος ποταμοῦ·** || κ. μτφ. : **ὁρμητικότης χαρακτῆρος, - ἡ νίκη ὀφείλεται εἰς τὴν ὁρμητικότητα τῆς ἐπιθέσεως.**

ὁρμητικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ., δημ. **-ά** κατὰ τρόπον ὁρμητικόν, βίαιον, σφοδρὸν ἐν τῇ ἐκδηλώσει : Ἀθήν.9,401C **παρὰ τὸ σεύεσθαι . . καὶ ὁρμητικῶς ἔχειν·** || κ. ἐμπροθ. μετὰ κλίσεως, τάσεως ἐντόνου πρός τι : Ἀριστλ.Ζ1 597a,29.

ὁρμητός-ή-όν μτγν. ὁ δεκτικὸς κινήσεως, ὃν δύναταί τις νὰ κινήσῃ· ὅθ. ὁ εἰς κίνησιν τιθέμενος, κινούμενος : Μᾶρκ.Αὐρ.9,28 **ἀποδέχου τὸ ἐκείνης ὁρμητόν** (τὸ ὑπὸ τῆς διανοίας κινούμενον, τὸ ἐπιθυμητὸν τῆς ψυχῆς).

ὁρμιά (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. (προφ. δισύλλ.) τὸ λεπτὸν νῆμα, τὸ χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν πρόσδεσιν τῶν ἀγκίστρων τῶν διαφόρων ἁλιευτικῶν ὀργάνων, ἰδ. τὸ ἐξ ἱππείων τριχῶν σχοινίον, ἁ. δημ. ὁρμίδι ἢ ἁρμίδι ἢ ἁρμίθι ἢ ἁρμιθιά : Εὐρ.Ἑλ.1615 **κάμνονθ' ὁρμιὰν τείνων μὲ τις ὠφείλετο,** Πλάτ. Κωμ.11, Ἀντιφάν.28, Ἀριστλ.Ζ1 621a,15, Θεόκρ.21,11 **τοὶ κάλαμοι, τἄγκιστρα . . ὁρμιαὶ κύρτοι τε** (δ. γρ. ὁρμειαί), Λουκ.Νεκρ.Δ 27 **βίον ἄπορον ἀπὸ καλάθου καὶ ὁρμιᾶς εἶχον,** Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,3.

ὁρμιατόνος (ὁ) ὁ τείνων τὴν ὁρμιάν, ἁλιεύς: Εὐρ. Ἑλ.1615 (διορθ.).

ὅρμιγκας (ὁ) δημ. ἡ ἕλμινς βλ.λ.

ὁρμίδι(ον) (τὸ) νεώτ., δημ. κ. **ἁρμίδι** ὁρμιὰ βλ.λ.· **2)** εἰδ. ναυτ. μακρὸν καὶ λεπτὸν σχοινίον ἐν χρ. εἰς τὴν ἕλξιν ἢ ἐξάρτησιν διαφόρων ἀντικειμένων, ὡς τὰ εἰς τὴν βόλισιν· **3)** φυσιολ. ὁρμόνη βλ.λ.

ὁρμιευτής (ὁ) ὁ δι' ὁρμιᾶς ἁλιεύων· Μοῖρ.42 «ἀσπαλιευτής . . Ἀττικοί, ὁρμιευτής Ἕλληνες».

ὁρμίζω κ. νεώτ., μέλλ. **ὁρμίσω,** ἐπ. ὁρμίσσω (Ἰλ. Ζ 77), ἀόρ. **ὥρμισα** (Ὀδ.Δ 785), μέσ. κ. παθ. **-ομαι,** μέσ. μέλλ. **ὁρμιοῦμαι** (Θουκ.6,42), μέσ. ἀόρ. α' **ὡρμισάμην** (Ἡρ.9,96, Θουκ.2,86), παθ. ἀόρ. **ὡρμίσθην,** παρακ. **ὥρμισμαι** (Εὐρ.ΙΤ 1328), φέρω πλοῖον εἰς ὅρμον πρὸς ἀγκυροβόλησιν, ὁδηγῶ πλοῖον εἰς λιμένα, προσορμίζω, ἀράζω : Ὀδ.Γ 11 **οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο . . τὴν δ' ὥρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί,** αὐτ.Μ 317, Ἡρ.6,107 **τὰς νέας ὥρμιζε,** Εὐρ.Τρῳ. 1155 **ὡς οἴκαδε ὁρμίσῃ πλάτην** (νὰ ὁδηγήσῃ τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς εἰς τὴν πατρίδα)· || κ. ἐν τῷ μέσ. τ. κ. ἐπὶ πλεόντων, προσορμίζομαι, ἀγκυροβολῶ, ἀράζω : Ἡρ.9,96 **οἱ αὐτοῦ ὁρμισάμενοι,** Θουκ.2,86 **ἐπὶ τῷ Ῥίῳ, ἔξω τοῦ Ῥίου ὡρμίσαντο,** αὐτ.8,11, Ξεν.Ἀν.6,2,2 **καὶ ὡρμίσαντο παρὰ τῇ . . Χερρονήσῳ,** αὐτ.Ἑλλ.1,4,18, Πολύβ.5,17,9 **ἐνταῦθα ὁρμίζονταί τε καὶ στρατόπεδον ἐποιήσαντο·** || τὸ ἐνεργ. κ. ἐν εἰδ. ἐνν. ἀγκυροβολῶ ἐν ἀνοικτῇ θαλάσσῃ, ρίχνω ἄγκυρα στ' ἀνοιχτά : Ἰλ.Ξ 76 **ὕψι δ' ἐπ' εὐνάων ὁρμίσσομεν** (τὰς ναῦς), **εἰσόκεν ἔλθῃ νύξ,** Ὀδ.Δ 785· || κ. παθ. ἐπὶ πλοίου : Εὐρ.ΙΤ 1328 **οὗ ναῦς Ὀρέστου κρύφιος ἦν ὡρμισμένη· 2)** μτγν. κτ. ἐπέκτ. **φέρω** πρὸς τὴν ξη-

ράν, ἀποθέτω εἰς τὴν παραλίαν : ΑΠ 9,115,4 **ἀσπίδ' Ἀχιλλῆος . . θάλασσα παρὰ τύμβον Αἴαντος νηκτὴν ὥρμισσεν·** 3) μτφ. περιτυλίσσω, δένω· πρβλ. ἀρμόζω 4): Αἰσχ.Χο.529 **ἐν σπαργάνοισιν παιδὸς ὁρμίσαι δίκην** (δίκην παιδὸς ἐτοποθέτησαν αὐτὸν - τὸν δράκοντα - ἐν σπαργάνοις)· 4) ὁμ. μτφ. τὸ παθ. προσάγομαι, ὁδηγοῦμαι : Ἐμπεδ.98,3 **Κύπριδος ὁρμισθεῖσα τελείοις ἐν λιμένεσσιν,** Φιλήμ.213,9 **κἂν μὲν ὁρμισθῇ τις ἡμῶν εἰς λιμένα τὸν τῆς τέχνης·** 5) ὁμ. τὸ παθ. ἐν εἰδ. σημ. ἐπὶ τῶν θανόντων, οἱονεὶ καταπλεόντων εἰς τὸν τοῦ θανάτου λιμένα : Αἰλ.ἀπ.79 **τὴν ὅρμισιν τὴν τελευταίαν ὁρμιζομένων τὸ θεῖον οὐκ ἀμελεῖ.**

ὁρμιηβόλος (ὁ) μτγν. ποι. ὁ τὴν ὁρμιὰν ἤτοι τὸ εἰς ἄγκιστρον ἀπολῆγον σχοινίον βάλλων (ἐνν. εἰς τὴν θάλασσαν), ἁλιεύς, φαράς : Στάτ.Φλάκκ. ΑΠ 6,196, Ἀπολλωνίδ.αὐτ.7,693.

ὅρμικας Ἡσ. «μύρμηξ».

ὁρμίνη (ἡ) νεώτ. ἄ. ὁρμόνη βλ.λ.

ὅρμινον (τὸ) μτγν. κ. **ὅρμινος** (ὁ) (Πολυδ.6,61) κ. ὀρμῖνος (ὁ) (Ἡσ.) ὀσπριόν τι, πιθανῶς εἶδός τι σφάκου ἢ ἐλελισφάκου : Θεόφρ.Φ) 8,1,4, Νίκ.Θηρ. 393 **κάρφεά θ' ὁρμίνοιο,** αὐτ.Ἀλ.615, Διοσκ.3,129, Πολ.Ἰστ.88· 2) Πολυδ.6,61 «ὅρμινοι· σήσαμα».

ὁρμινώδης-ους (ὁ) μτγν. εἶδός τι ἐλελισφάκου, ἀλιφασκιᾶς : Πλίν.Φ) 37,10.

ὁρμιόδεσμος (ὁ) νεώτ. ναυτ. εἶδός τι κόμβου χρησιμοποιουμένου εἰς σύνδεσιν τῶν δύο ἄκρων ὁρμιᾶς, ὡς καὶ εἰς τὴν πρόχειρον, οὐχὶ διὰ κερκίδος, ἐπισκευὴν τῶν δικτύων.

ὅρμισις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁρμίζω βλ.λ., προσόρμισις πλοίου, προσαγωγὴ πλοίου εἰς ὅρμον, εἰς λιμένα : Αἰλ.ἀπ.79 **ὅρμισιν τὴν τελευταίαν.**

ὁρμίσκιον (τὸ) μτγν. ὀνομ. πολυτίμου τινὸς λίθου : Πλίν.Φ) 37,168.

ὁρμίσκος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὅρμος βλ.λ.1), μικρὸν περιδέραιον· πρβλ.Ἡσ. «ὁρμίσκοι· περιτραχήλιοι κόσμοι γυναικεῖοι» : Ἐπιγρ., Χάρ.Ἰστ. 3J **κατασκευάζουσι δ' ἐξ αὐτῶν** (τῶν μαργαριτῶν) **ὁρμίσκους τε καὶ φέλλια,** Φίλ.1,665, Γρηγ.Νύσσ. 1,508Β· 2) μτγν. σφραγὶς ἐν δακτυλίῳ, δαχτυλιδόβουλλα : ΠΔ Γέν.38,18 **ὁ δὲ εἶπε τίνα τὸν ἀρραβῶνά σοι δώσω; ἡ δὲ εἶπε τὸν δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὁρμίσκον,** Ἰώσ.ΑΙ 1,16,2· 3) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὅρμος βλ.λ.5).

ὅρμισμα-ατος (τὸ) μτγν. τόπος ὅπου ὁρμίζεται, ἀγκυροβολεῖ τις, ὅρμος, λιμάνι· μ. μτφ. : Ἡράκλειτ.Ἀλληγ.61 **ἀσφαλὲς ἀνθρώποις ὅρμισμα.**

ὁρμιστηρία (ἡ) μτγν. ἄλυσις, σχοινίον, δι' οὗ προσδένεται ἢ ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται πρᾶγμά τι : Φίλ. Μηχ.Βελοπ.91,12 **αἱ ὁρμιστηρίαι δέδενται τῶν σανίδων,** Διόδ.Σ 17,44 **τὰς τῶν κριῶν ὁρμιστηρίας ὑποτέμνοντες.**

ὁρμίστρια (ἡ) πάπ. ἡ ἄγουσα εἰς ἀσφαλὲς ἀγκυροβόλιον ὡς ἐπίθ. τῆς Ἴσιδος, ὡς ὁδηγούσης εἰς τὸν ὅρμον τοῦ θανάτου.

ὁρμογόνια (τὰ) νεώτ. φυσιολ. φυσικαὶ ἐκβλαστήσεις κυανοφυκῶν ἀναπαραγωγικαὶ τοῦ φύκους.

ὁρμογόνος-ον νεώτ. φυσιολ. ἐπὶ ἐνδοκρινῶν ἀδένων, ὁ ἐκκρίνων ὁρμόνας.

ὁρμοδοτήρ-ῆρος μτγν. ὁ διδοὺς ὅρμον, λιμένα, ἐπὶ θεοῦ : Θεαίτ.ΑΠ 10,16.

ὁρμονάλη (ἡ) νεώτ. εἶδος ὁρμόνης βλ.λ. παραγομένης ὑπὸ τοῦ βλεννογόνου τοῦ στόματος κατὰ τὴν πέψιν.

ὁρμόνη (ἡ) νεώτ. φυσιολ. ἔκκριμα τῶν ἐνδοκρινῶν ἀδένων, διὰ τοῦ αἵματος μεταφερόμενον εἰς ὡρισμένα ὄργανα, εἰς ὧν τὴν χημικὴν σύστασιν ἐπιφέρει μεταβολάς, ἄ. ὁρμίδιον, ὁρμίνη.

ὁρμονικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὰς ὁρμόνας βλ.λ. ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : **ὁρμονικαὶ ἐκκρίσεις.**

ὁρμονοθεραπεία νεώτ. ἡ δι' ὁρμονῶν θεραπεία, ἄ. ὀποθεραπεία.

ὅρμος (ὁ) (εἴρω) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **ὁρμός** περιτραχήλιον κόσμημα, περιδέραιον : Ἰλ.Σ 401 **πόρπας τε γναμπτάς θ' ἕλικας κάλυκάς τε καὶ ὅρμους,** Ὀδ.Ο 460 **χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο,** Ἡσίοδ.Ἔργ.74 **ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροΐ,** Αἰσχ.Χο.617 **χρυσεοδμήτοισιν ὅρμοις,**Εὐρ.Ἠλ.177,Ἀριστφ.Σφ.677,Πλάτ.Πολ.470Α· 2) ὅθ.κτ.ἐπέκτ.πᾶν τὸ κυκλικὸν σχῆμα ἔχον, ὅμοιον πρὸς περιδέραιον : Πίνδ.Ο 2,74 **ὅρμοισι τῶν χέρας ἀναπλέκοντι καὶ κεφαλάς,** αὐτ.Ν 4,17 **ὅρμον στεφάνων πέμφαντα·** 3) ὅθ. κ. ἐπὶ κυκλίου χοροῦ, ὃν παῖδες καὶ νεάνιδες κατὰ σειρὰν ὄπισθεν ἀλλήλων εὑρισκόμενοι ἐναλλὰξ ἐχόρευον : Λουκ. Ὀρχ.12 **ἐφήβων τε καὶ παρθένων παρ' ἕνα χορευόντων καὶ ὡς ἀληθῶς ὅρμῳ ἐοικότων·** 4) Ἡσ. «ὅρμοι· ἱμάντες ὑποδημάτων»· 5) εἰδ. ἐν συνηθεστ. χρ. κ. νεώτ. μέρος θαλάσσης κατάλληλον πρὸς ἀσφαλῆ ἀγκυροβολίαν πλοίων : Ἰλ.Α 435 **τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς,** Ἡρ. 7,194, Αἰσχ.Ἱκ.765 **οὐδ' ὅρμος, οὐδὲ πεισμάτων σωτηρία,** αὐτ.772 **πρὶν ὅρμῳ ναῦν θρασυνθῆναι,** αὐτ.Ἀγ.665, Σοφ.ΟΤ 196 **ἐς τὸν ἀπόξενον ὅρμον Θρῄκιον κλύδωνα,-ὁ ὅρμος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου·** || φρ. **ὅρμον ποιοῦμαι** ὁρμίζομαι, προσορμίζομαι : Ἡρ.7,193· || **ὅρμον τίθεμαι** ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Θεόκρ.13,30 **εἴσω δ' ὅρμον ἔθεντο Προποντίδος·** 6) ἐν μτφ. σημ. τόπος ἔνθα τις ἐν ἀσφαλείᾳ διάγει, σκέπη, καταφύγιον, λιμάνι : Εὐρ.Ἑκ.450, Βιάν.ΑΠ 7,188 **ὅρμος ἐλευθερίας,** Βίων π.Διογ.Λ 4,48 **τὸ γῆρας . . ὅρμος κακῶν,** Ἑλλ.Ἐπιγρ.67 **βίον πλεύσαντα πρὸς ὅρμον** (εἰς τὸ τέρμα τῆς ζωῆς ἀφικόμενον)· || ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ τοῦ ἔρωτος : Μελέαγρ.ΑΠ 12,167,3 **ἀλλά μ' ἐς ὅρμον δέξαι τὸν ναύτην Κύπριδος ἐν πελάγει·** 7) μτγν. ἕρμα, ἔρεισμα, στήριγμα : Ἀπολλωνίδ.ΑΠ 9,296 **καὶ τὸν ἀπ' ἀγκύρας ὅρμον ἔκειρε νεῶν** (τὸ ἔρεισμα, ὅπερ παρέχουσιν αἱ ἄγκυραι)· || ὁμ. κ. ἐπὶ ὁδοιπορούντων ἐν ἀναφ. πρὸς ὄνον, οὗ ἐπιβαίνουσιν : Παλλδ.ΑΠ 11,317 **ὄνον τῶν βασταζομένων ὅρμον ὁδοιπορίης·** 8) τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον : Ἰακωφ.Ἀνθ.1,64,3.

ὁρμός (ὁ) μτγν. ὅρμος βλ.λ.1) κ. 4).

ὁρμοφυλακία (ἡ) Ἐπιγρ. κ. πάπ. ἡ ἀποθήκη κοσμηματοπώλου : Ἐπιγρ.· 2) πάπ. τὸ ἀξίωμα τοῦ ὁρμοφύλακος βλ.λ.

ὁρμοφύλαξ-ακος (ὁ) πάπ. ὁ φύλαξ τοῦ ὅρμου τοῦ λιμένος, λιμενοφύλαξ.

ὁρμῶ-άω (ὁρμή) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **ὁρμήσω,** ἀόρ. **ὥρμησα,** β' ἐν. προστ. λακων. **ὅρμαον** (Ἀριστφ.Λυσ.1247), παρακ. **ὥρμηκα,** μέσ. κ. παθ. **ὁρμῶμαι,** γ' ἐν. παρατ. **ὡρμᾶτο** (Ἰλ.Γ 142), μέσ. μέλλ. **ὁρμήσομαι** (Ἡρ.5,34, Ξεν.ΚΠ 7,1,9), ἀόρ. α' **ὡρμησάμην** (Ἰλ.Φ 595, Ἡσίοδ.Α 127 ἐφ-), παθ. μέλλ. **ὁρμηθήσομαι** (Γαλ.5,85), ἀόρ. **ὡρμήθην** (Ἰλ. Ε 12, Θουκ.3,98), παρακ. **ὥρμημαι** (Σοφ.Ἠλ.70, Εὐρ.Ἠλ.340, Θουκ.6,33), ἰων. γ' πληθ. ὑπερσ. **ὁρμέαται** (Ἡρ.5,121), ἰων. γ' πληθ. ὑπερσ. παρακ. **ὁρμέατο** (αὐτ.8,35), (δ.γρ. ὡρμ-), ἐν μτβ. χρ. παρορμῶ, παροτρύνω, παρακινῶ τινα εἴς τι, ἐπί τι : Ἰλ.Ζ 338 **νῦν δέ με παρειποῦσ' ἄλοχος . . ὥρμησ' εἰς πόλεμον,** Πίνδ.Ο 10(11),21, Ἡρ.8,106, Σοφ.Αἶ.174 **ἦ ῥά σε Ἄρτεμις ὥρμασε πανδάμους ἐπὶ βοῦς;,** Εὐρ. Ὀρ.352 **ὦ χιλιόναυν στρατὸν ὁρμήσας εἰς γῆν Ἀσίαν,** Πλάτ.Νόμ.875Β **ἡ φύσις ὁρμᾷ τινος ἐπὶ πλεονεξίαν·** || κ. ἀπλῶς μτ. αἰτ. : Ὀδ.Σ 376 **εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὁρμήσειε Κρονίων σήμερον·** || κ. μτ. ἀπαρφ. : Πλάτ.Φαῖδρ.255D· || κ. ἐν τῷ παθ. τ. παρακινοῦμαι, παροτρύνομαι : Ὀδ.Θ 499 **ὁρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο** (ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ τῆς Μούσης), Σοφ.Ἠλ.70 **πρὸς θεῶν ὡρμη-**

μένος· ‖ ὁμ. τὸ παθ. παρορμῶμαι βίᾳ, ἀναγκάζομαι, βιάζομαι : Ὀδ.Ν 82 **ἵπποι . . ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῆσιν ἱμάσθλης**· **2)** συχνότ. ἐν ἀμτβ. χρ. κινοῦμαι, φέρομαι ὁρμητικῶς, βιαίως, ἐπιπίπτω, ρίχνομαι, χυμῶ, μτ. ἀπαρφ. : Ἰλ.Ν 64 **ἴρηξ ὥς .. ὁρμήσῃ διώκειν ὄρνεον ἄλλο,** αὐτ.Φ 265,αὐτ.Χ 194 **ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων . . ἀντίον ἀΐξασθαι,** Ἡρ.1,76 **πρὶν δὲ ἐξελαύνειν ὁρμῆσαι τὸν στρατόν,** Σοφ.Ἀντ.133 **βαλβίδων ἀπ' ἄκρων ἤδη νίκην ὁρμῶντ' ἀλαλάξαι,** Ξεν.Ἀν.3,4,44 **ὥρμησαν ἁμιλλᾶσθαι ἐπὶ τὸ ἄκρον, - ὥρμησε κατ' ἐπάνω του νὰ τὸν χτυπήσῃ**· ‖ κ. ἐν τῷ μέσ. τ. φέρομαι ὁρμητικῶς, μτ. ἀπαρφ. : Ἰλ.Ο 511 **μήπως φεύγειν . . ὁρμήσωνται**· **3)** φέρομαι, ἐπιτίθεμαι πάσῃ δυνάμει κατά τινος, χοιμῶ κατ' ἐπάνω : Ἰλ.Δ 335 **ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν Τρώων ὁρμήσειε καὶ ἄρξειαν πολέμοιο**· ‖ κ. μτ. ἐμπροθ.διορ. : Ἡσίοδ.Α 403 **ἀλλήλοις κοτέοντες ἐπὶ σφέας ὁρμήσωσι,** Ἡρ.1,1 **καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους ὁρμῆσαι ἐπ' αὐτάς,** Εὐρ. Ἰκ.1220, Ξεν.ΚΠ 7,1,17 **ἐμέ τε ἤδη παρεῖναι νόμιζε καὶ ὅρμα εἰς τοὺς ἄνδρας,** Ἐπιγρ. **ὥρμασε ἐπὶ τὰ βασίλεια τῶν Σκυθᾶν**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ πλεόντων : Ξεν.Ἑλλ.1,3,2 **ἐκεῖθεν ἐπὶ Καλχηδόνα καὶ Βυζάντιον ὁρμήσαντες**· **4)** ὁρμῶ **εἴς τι** σπεύδω ὁρμητικῶς πρός τι : Αἰσχ.Πέρσ.394 **ἐς μάχην ὁρμῶντες εὐψύχῳ θράσει,** Εὐρ.Φοίν.259 **ἐς ἀγῶνα τόνδ' ἔνοπλος ὁρμᾷ,** Ξεν.Ἀν.1,8,25, **- ὥρμησε στὴ φωτιὰ - στὴ μάχη**· **5)** κ. ἄνευ πολεμικῆς ἢ ἐχθρικῆς σημ., σπεύδω, τρέχω : Ἡρ.7,179 **προϊδόντες δὲ οὗτοι τὰς νέας τῶν βαρβάρων ἐς φυγὴν ὥρμησαν,** Εὐρ.Μήδ.1177 **ἡ μὲν ἐς πατρὸς δόμους ὥρμησεν,** Πλάτ.Φαῖδ.112Β· ‖ κ. μέσ. : Ἰλ.Γ 142 **ὡρμᾶτ' ἐκ θαλάμοιο,** Ἡρ.8,35, Αἰσχ.Πρ.337 **ὁρμώμενον δὲ μηδαμῶς ἀντισπάσῃς,** Σοφ.Τρ.156, Εὐρ.Ἱππ.1152· ‖ τὸ ἐνεργ. κ. μτ. συστοίχ. ἢ συνωνύμου αἰτ. : Ξεν.Ἀν.3,1,8 **μέλλοντος ἤδη ὁρμᾶν τὴν ἄνω ὁδόν**· **6)** ἀπολ. ἄρχομαι ἐνεργείας τινός, ἀρχίζω, ξεκινῶ : Πλάτ.Πρωτ.314Β **ὥσπερ ὡρμήσαμεν, ἴωμεν**· ὁμ. κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Ἡρ.1,17, αὐτ.8,133 **ἐντεῦθεν ὁρμεόμενος ἔπεμπε κατὰ τὰ χρηστήρια ἄνδρα Εὐρωπέα γένος** (ἐπὶ στρατηγοῦ ἔχοντος ἔν τινι τόπῳ τὸ κέντρον τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτοῦ), αὐτ.122, Θουκ.1,64, Ξεν.ΚΠ 6,3,1 **ἐπεὶ δὲ καλὰ τὰ ἱερὰ ἦν, ὡρμᾶτο σὺν τῷ στρατεύματι**· ‖ φρ. **ἀπ' ἐλασσόνων ὁρμῶμαι** ἄρχομαι ἀπὸ μικροτέρων μέσων : Θουκ.2,65· **7)** ἔχω τάσιν, κλίσιν πρός τι, ρέπω, τείνω πρός τι, ἐπιδιώκω τι ἐπιμόνως : Ξεν.Ἀπ.3,7,9 **οἱ γὰρ πολλοὶ ὡρμηκότες ἐπὶ τὸ σκοπεῖν τὰ τῶν ἄλλων πράγματα,** Ἀλεξ. 135,14 **ἐπὶ τραγῳδίαν ὥρμηκε,** Φιλόδ.Ὀργ.93W **φυσικῶς ἐπὶ τὴν ὀργὴν ὁρμᾶν,** αὐτ.Ἀκαδ.64Μ **ἐπὶ φιλοσοφίαν ὁρμᾶν,** Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ 4,536 **μήτ' εἰς ἀδίκους πράξεις ὁρμῶν**· ὁμ. κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Πλάτ.Πολ.581Α· ‖ τὸ ἐνεργ. κ. ἐν ἀναφ. πρὸς φυσικάς, ὁρμεμφύτους, ἐνστικτώδεις ὁρμάς : Ἀριστλ.ΖΙ 546a,15 **πρὸς τὰς ὀχείας ὁρμᾶν**· **8)** τὸ μέσ. ἐπὶ ἀφῃρημ. ἐνν., προχωρῶ, προβαίνω : Σοφ. Αἴ.198 **ἐχθρῶν ὕβρις ὧδ' ἀταρβήτως ὁρμᾶται,** Εὐρ.Μήδ.183 **πένθος γὰρ μεγάλως τόδ' ὁρμᾶται**· **9)** νεώτ. ἐν τῷ παθ. τ. κινοῦμαι ὑπό τινος αἰτίας, ἔχω τι ὡς ἐλατήριον, ἀφορμήν : **πόθεν ὁρμώμενος ὑπεστήριξε τὰς ἀπόψεις αὐτάς, ἄδηλον**· **10)** ὁμ. νεώτ. μτφ τὸ μέσ. προέρχομαι, κατάγομαι : **ἐξ ἀριστοκρατικοῦ γένους ὁρμώμενος**· **11)** ρημ.π. ὅρμημα, ὅρμησις, ὁρμητέον, ὁρμητήριον, ὁρμητής, ὁρμητίας, ὁρμητικός, ὁρμητός.

ὁρμῶ-έω (ὅρμος) κ. νεώτ., μέλλ. ὁρμήσω, ἀόρ. **ὥρμησα,** ἐπὶ πλοίου, εἶμαι ἐν ὅρμῳ, ἠγκυροβολημένος : Ἡρ.7,22 **ἐν Ἐλαιοῦντι ὥρμεον τριήρεις,** αὐτ.7,188, Εὐρ.Ὀρ.55, αὐτ.ΙΤ 1043 **οὗ ναῦς ὁρμεῖ,** Θουκ.1,52 **ἐπὶ τὸν . . λιμένα, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν,** αὐτ.7,2 **οὗ αὐτοῖς τὰ πλοῖα, ἃ ἤγαγεν, ὥρμει,** Δημ.932, **- τὰ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς ὁρμοῦντα πλοῖα** ἀπήντησαν εἰς τὸν χαιρετισμόν· ‖ κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Ἡρ.7,189 **ὁρμέοντο ἐς πόντον** (ἔρριψαν ἄγκυραν ἐν μέσῳ πελάγει)· **2)** μτφ. ἐπὶ τῆς ἀρετῆς : Ἀριστείδ.1, 134J **ἐπὶ τῆς ἐκείνων ἀρετῆς ὁρμῶ**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς ποιητικῆς δυνάμεως : Λουκ.Δημ.Ἐγκώμ.18 **ἐπὶ τῆς ποιητικῆς δυνάμεως ὁρμεῖν**· **3)** παροιμ. φρ. **ἐπὶ δυοῖν ἀγκύραιν ὁρμῶ** ἔχων διπλῆν διέξοδον, διπλοῦν στήριγμα, διπλῆν βάσιν, διπλοῦν τρόπον διαφυγῆς, σωτηρίας : Δημ.1295 **μηδ' ἐπὶ δυοῖν ἀγκύραιν ὁρμεῖν αὐτοὺς ἐᾶτε**· ‖ ὁμ. **μέγας ἐπὶ σμικροῖς ὁρμῶ** ἐξαρτῶμαι ἐκ μικρῶν πραγμάτων : Σοφ.ΟΚ 148.

ὀρναπέτιον (τὸ) βοιωτ. τ. τοῦ ὄρνεον : Ἀριστφ. Ἀχ.913 **τί δαὶ κακὸν παθὼν ὀρναπετίοισι πόλεμον ἦρα καὶ μάχαν;.**

ὀρνεάζομαι ὑπόθ. ἀσχολοῦμαι, καταγίνομαι περὶ τὴν θήραν ὀρνέων· ‖ δθ. μτφ. κρατῶ τὴν κεφαλὴν ὑψηλά, ὥσπερ ὁ ὀρνιθοθήρας, ὁ κυνηγὸς περισκοπῶν πρὸς εὕρεσιν θηράματος : Κωμ.Ἀδέσπ.1202, Ἡσ.

ὀρνεακός-ή-όν μσν. ὁ εἰς τὰ ὄρνεα ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : Τζέτζ.Λυκόφρ.598.

ὀρνεοβατία (ἡ) μτγν. ἡ μετ' ὀρνέων μεῖξις· πρβλ. κτηνοβασία : Ἰω.Νηστ.93Β.

ὀρνεόβρωτος μτγν. ὁ ὑπὸ τῶν ὀρνέων καταβρωθείς : Ψ'Ἰω.Χρυσ.Λόγ.13,7,275 **ὁ εἷς μὲν αὐτῶν ὀρνεόβρωτος ἐγένετο.**

ὀρνεογλυφιστί πάπ. διὰ τοῦ τρόπου ἢ κατὰ τὸν τρόπον ἐκφράσεως ἐννοιῶν δι' ὀρνέων ἐν τῇ ἱερογλυφικῇ γραμμῇ.

ὀρνεοθηρευτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν θήραν τῶν ὀρνέων· δθ. τὸ θηλ. ὀρνεοθηρευτική (τέχνη) ἡ τέχνη τῆς θήρας τῶν ὀρνέων : Ἀθήν.1,25D **ἐγυμνάζοντο δὲ πρὸς ὀρνεοθηρευτικήν.**

ὀρνεοθυσία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ θυσία ὀρνέων ἢ ἡ πρὸς ὀρνεομαντείαν τελουμένη θυσία : Παυσ. Δαμ.160D, Μαλάλ.11,258.

ὀρνεοκόμος (ὁ) μσν. ὁ τρέφων, ὁ περιποιούμενος ὄρνεα, πτηνά : ΚΠαντεχνῆ Ἐκφρ.Κυνηγεσίου Annuaire des Études Gr.6,297.

ὀρνεοκράτης (ὁ) μσν. ὁ οἱονεὶ βασιλεύων τῶν ὀρνέων : ΚΜανασσ.Χρον.2,778 **ὀρνεοκράτην ὄρνιν.**

ὀρνεοκράτωρ-ορος (ὁ) μσν. ὀρνεοκράτης βλ.λ. : ΚΜανασσ.Χρον.160 **ὀρνεοκράτωρ ἀετός.**

ὀρνεόμαντις-εως (ὁ) σχόλ. ὁ διὰ τῶν ὀρνέων, μαντευόμενος,οἰωνοσκόπος:Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.718.

ὀρνεομιγής-οῦς-ές μσν. ὁ ἐκ μείξεως ὀρνέου καὶ ἀνθρώπου προελθών, ὁ ἔχων μορφὴν ὀρνέου καὶ ἀνθρώπου : Τζέτζ.Λυκόφρ.721.

ὀρνεόμικτος-ον μσν. ὁ ὀρνεομιγής βλ.λ. : Τζέτζ.Λυκόφρ.592.

ὀρνεόμορφος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὄψιν, μορφὴν ὀρνέου : Πρόκλ.Τετράβ.281.

ὄρνεον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ὄρνιο** ὄρνις, πτηνόν, πουλί:Ἰλ.Ν 64 **ὥς.. ὁρμήσῃ πεδίοιο διώκειν ὄρνεον ἄλλο,** Κρατῖν.108, Ἀριστφ.Ὄρν.291, Ξεν. Ἀν.6,1,3 **τὰ ὄρνεα ἐπιτίθεσθαι τῷ ἀετῷ,** Πλάτ. Φαῖδρ.274C, Ἀριστλ.ΖΓ 756a,16, Πλούτ.Ἠθ.680Ε **τὰ τῶν ἄλλων ὀρνέων πτερά**· ‖ μσν. κ. νεώτ. ὡς γενικὴ ὀνομασία παντὸς ἀγρίου ἁρπακτικοῦ πτηνοῦ, δημ. **ὄρνιο**· **2)** κτ. πληθ. **τὰ ὄρνεα** ἐν εἰδ. σημ. ἡ ἀγορὰ ἔνθα πωλοῦνται πτηνά : Ἀριστφ. Ὄρν.13 **ἡ δεινὰ νὼ δέδρακε οὐκ τῶν ὀρνέων**· ‖ Ἡσ.«ὄρνεα· ὀρνεοπώλια καὶ πετεινὰ καὶ τόπος».

ὀρνεοπάτακτος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ ὀρνέων παταχθείς, πληγείς, σπαραχθείς, φονευθείς: Ἰω.Νηστ. 1896Α **ἢ αἷμα ἔφαγεν ἢ πνικτὸν ἢ θηριάλωτον ἢ θνησιμαῖον ἢ ὀρνεοπάτακτον.**

όρνεοπώλης (ό) σχόλ. ό πωλητής όρνέων, πτηνών : Σχόλ.'Αριστφ.'Όρν.14.

όρνεοπώλιον (τό) σχόλ. τόπος πωλήσεως όρνέων, άγορά πτηνών, πουλιών : Σχόλ.'Αριστφ. 'Όρν.13, 'Ησ. έν λ. όρνεα.

όρνεοσκοπητικός-ή-όν μτγν. ό άνήκων ή άναφερόμενος είς τήν όρνεοσκοπίαν, όρνιθομαντείαν, ά. όρνεοσκοπικός βλ.λ. : Νόνν.'Ιστ.Συναγ. 1,72, Εύδοκ.Μ 41.

όρνεοσκοπία (ή) μτγν. ή διά τών όρνέων, τών πτηνών μαντεία, όρνιθομαντεία, οίωνοσκοπία, οίωνομαντεία : Κύριλλ.'Ιεροσολ.38.

όρνεοσκοπικός-ή-όν μτγν. ό άνήκων ή άναφερόμενος είς τήν όρνεοσκοπίαν βλ.λ., ά. όρνεοσκοπητικός : 'Αν.'Οξ.4,240, Γαλ.Φιλ.'Ιστ.105D.

όρνεοσκοπία (ή) νεώτ. τό έργον τοϋ όρνεοσκόπου βλ.λ.

όρνεοσκόπος (ό) μτγν. κ. σχόλ. ό έκ τής πτήσεως τών πτηνών ή έκ τής φωνής αύτών μαντευόμενος, ό ένεργών όρνεοσκοπίαν, ά. όρνιθοσκόπος : Βέττ.Βάλ.4,14, Σχόλ.'Ιλ.Α 69, Παυσ.Δαμ.157D.

όρνεοσκοπώ-έω μτγν. ένεργώ όρνεοσκοπίαν βλ.λ., μαντεύομαι έκ τής πτήσεως ή τών φωνών τών όρνέων : 'Ηρωδιαν.465Ρ, Δοσίθ.430Κ.

όρνεοσόφιον (τό) μσν. κ. νεώτ. κ. **όρνεοσοφικόν** συγγραφή πραγματευομένη περί τοϋ άρμοδίου τρόπου τής περιποιήσεως τών πτηνών, πρβλ. ίερακοσόφιον : Δουκάγγ.

όρνεοτρόφος (ό) μτγν. ό τρέφων καί περιποιούμενος πτηνά : Κατ.'Αστρλ.Κ 1,166, Πάπ.

όρνεοφθορία (ή) μτγν. όρνεοθατία: Νηστ.Ι 106D.

όρνεόφοιτος-ον μτγν. ό ύπό όρνέων, πτηνών συχναζόμενος : Σάτυρ.'Επιγρ.ΑΠ 10,11.

όρνεώδης-ους-ες μτγν. ό έν είδει όρνέου, πτηνοϋ, όθ. έν μτφ. σημ. έπί άστάτου καί έλαφρόνου άνθρώπου : Πλούτ.'Ηθ.44C.

όρνεώτης (ό) μτγν. ό κυνηγός πτηνών, όρνιθευτής, όρνιθοθήρας : Πολυβ.7,198.

όρνιά (ή) δημ. κ. **όρνιός** (ό) ό έρινεός βλ.λ.

όρνιθα (ή) δημ. όρνις, άλεκτορίς, κόττα.

όρνιθαγρευτής (ό) σχόλ. ό όρνιθοθήρας βλ.λ. : Σχόλ.'Αριστφ.Νεφ.731.

όρνιθαρειό (τό) δημ. όρνιθών, κοτέτσι, κουμάσι.

όρνιθάριον (τό) ύποκορ. τοϋ όρνις βλ.λ., μικρόν πτηνόν, όρνίθιον : 'Αναξανδρ.41,63, Νικόστρ.Κωμ.2, 'Αριστλ.Θαυμ.841b,18.

όρνίθαρχος (ό) ό άρχων, ό οίονεί βασιλεύς τών όρνίθων, τών πτηνών : 'Αριστφ.'Όρν.1215 **ούδέ σύμβολον έπέβαλεν όρνίθαρχος ούδείς σοι.**

όρνιθάς (ό) πάπ. όρνιθοπώλης.

όρνιθεία (ή) (όρνιθεύομαι) μτγν. ή πρός μαντείαν έπισκόπησις, παρατήρησις τής πτήσεως τών πτηνών ή τής φωνής αύτών, οίωνοσκοπία : Πολύβ. 6,26,4 **παραγίγνονται δέ πάντες οί καταγραφέντες, ώς άν μηδεμιάς άλλης συγχωρουμένης προφάσεως τοίς έξορκισθείσι πλήν όρνιθείας·** **2)** ή όρνιθευτική βλ.λ., ή τέχνη τοϋ συλλαμβάνειν τά πτηνά : Πολυβ.7,139.

όρνιθεϊον (τό) μτγν. τόπος συχναζόμενος ύπό πτηνών : Φρύν.Σοφ.Παρ.94Β (ΑΒ 54,26) «όρνιθεΐα· οί τόποι ένθα οί όρνιθές είσιν ή θήραι».

όρνίθειος-α-ον κ. **-ος-ον** κ. **όρνίθεος** (πάπ.) ό άνήκων ή άναφερόμενος είς όρνιθα, είς πτηνόν : 'Αριστφ.άπ.405 **όρνίθειος οίκίσκος** (ό κλωβός πτηνοϋ), αύτ.Βάτρ.510 **έπεί τοι καί κρέα άνέβραττεν όρνίθεια,** αύτ.Νεφ.399, Ξεν.'Αν.4,5,31· || ό έκ τής όρνιθος προερχόμενος : 'Ηγήσ.15 **όρνίθειος ζωμός** (κοττόσουπα), Πάπ. **φά όρνίθεα·** **2)** τό ούδ. κτ. πληθ. **όρνίθεια** (ένν. κρέα) ώς ούσ. τό κρέας τής όρνιθος, τοϋ πουλιοϋ : 'Αριστφ.'Όρν. 1590 **καί μήν τά γ' όρνίθεια λιπάρ' είναι πρέπει.**

όρνιθευτής (ό) ό κυνηγών διά δικτύων, παγίδων πτηνά, πουλιά : 'Αριστφ.'Όρν.526 **κάν τοίς ίεροίς πάς τις έφ' ήμίν όρνιθευτής ίστησι βρόχους.**

όρνιθευτικός-ή-όν ό άνήκων ή άναφερόμενος είς τήν όρνιθοθηρίαν, είς τό κυνήγιον τών πτηνών· όθ. όρνιθευτική (τέχνη) ώς ούσ. ή τέχνη τοϋ θηρεύειν, τοϋ συλλαμβάνειν τούς όρνιθας, τά πτηνά : Πλάτ.Σοφ.220, Πορφ.'Αποχ.1,53, Πολυβ.7,139.

όρνιθεύω (όρνις) θηρεύω, συλλαμβάνω διά δικτύων, παγίδων, βρόχων όρνιθας, πτηνά, πιάνω πουλιά : Ξεν.'Ελλ.4,1,16· **2)** τό μέσ. **όρνιθεύομαι** έπισκοπώ, παρατηρώ τήν πτήσιν ή τάς φωνάς τών όρνίθων, τών πτηνών, πρός μαντείαν, οίωνίζομαι : Διον.'Αλ.Ρωμ.4,13, 'Εκατ.'Αβδ.14.

όρνιθία (ή) μτγν. δηλητηρίασις διά κόπρου πτηνοϋ : 'Ιππιατρ.89.

όρνιθιάζω σχόλ. μαντεύομαι παρατηρών τήν πτήσιν ή τάς φωνάς τών πτηνών, οίωνίζομαι, ά. όρνιθεύομαι : Σχόλ.'Αριστφ.1677.

όρνιθιακός-ή-όν μτγν. ό είς τάς όρνιθας, τά πτηνά άνήκων ή άναφερόμενος· όθ. τό ούδ. κτ. πληθ. **όρνιθιακά** ώς ούσ. ίστορία πραγματευομένη περί τών πτηνών, άποδιδομένη δέ είς Διον.Περ.

όρνιθίας (ό) κ. μσν., συνήθ. κτ. πληθ. **όρνιθίαι** (άνεμοι) οί μετά τό έαρ πνέοντες βόρειοι άνεμοι, οί φέροντες τά άποδημητικά πτηνά πρός τά νοτιώτερα μέρη : 'Ιπп.'Επιδ.7,105, Δημόκρ.14, 'Αριστλ. Μετ.362a,23, αύτ.Κόσ.395a,4, Πάπ.· || κ. έπί θυέλλης : 'Αριστφ.'Αχ.877 **ώσπερεί χειμών άρα όρνιθίας είς τήν άγοράν έλήλυθας·** **2)** ό έμπορευόμενος όρνιθας, έμπορος πτηνών, πουλιών : Λιβάν.'Υπόθ.Δημ.334, Τζέτζ.Χιλ.6,56.

όρνιθικός-ή-όν μτγν. ό τών όρνίθων, ό είς τά πτηνά άνήκων ή διδόμενος : Λουκ.'Όνειρ.5.

όρνίθι(ον) (τό) κ. νεώτ. κ. δημ. ύποκορ. τοϋ όρνις, μικρόν πτηνόν : 'Ηρ.2,77, 'Αριστφ.'Όρν.223, 'Αριστλ.ΖΙ 609a,16· || κ. νεώτ. μικρά όρνις, κοττόπουλο : Κρατίν.113, Στράττ.58 **τά χοιρίδια τέθνηκε καί τά μίκρ' όρνίθια.**

όρνιθοβόρος-ον ό καταβιβρώσκων όρνιθας, έπί τής άλώπεκος : Κυραν.52.

όρνιθοβοσκεΐον (τό) μτγν. τόπος ένθα βόσκονται όρνιθες, ήτοι πτηνά, πτηνοτροφεΐον, όρνιθών : Βάρρ.RR 3,9,2.

όρνιθόγαλον (τό) μτγν. κ. νεώτ. είδός τι βολβώδους φυτοϋ : Διοσκ.2,144, Γαλ.19,739, Πλίν.ΦΙ 21,102· || νεώτ. βοταν. γένος φυτών έκ τών λειριοειδών, δημ. άγριόσκιλλα, μαυρομμάτα.

όρνιθογενής-ούς-ές μτγν. ό έκ γονής πτηνοϋ γεννηθείς, ά. όρνιθόγονος : 'Αρτεμίδ.Δαλδ.1,37.

όρνιθογνώμων-ονος-ον μτγν. ό τά περί όρνίθων, τά περί πτηνών γιγνώσκων : ΑΙλ.ΦΙ 16,2.

όρνιθογονία (ή) μτγν. ή γένεσις τών όρνίθων, τών πτηνών· όθ. τίτλος συγγράμματος μνημονευομένου παρά Φιλόχ.207, 'Αντωνίν.Λιβ.3.

όρνιθόγονος-ον ποι. ό έκ γονής όρνιθος, έκ γονικής σποράς πτηνοϋ γεννηθείς, έπί τής 'Ελένης ώς ούσης θυγατρός τής Λήδας καί τοϋ κύκνου (τοϋ Διός) : Εύρ.'Ορ.1385.

όρνιθοειδής-ούς-ές μτγν. ό έν είδει όρνιθος, ό όμοιάζων πρός πτηνόν : 'Αδαμ.1,4.

όρνιθοθήρας (ό) κ. νεώτ. ό θηρεύων καί συλλαμβάνων όρνιθας, πτηνά : 'Αριστφ.'Όρν.62 **οΐμοι τάλας, όρνιθοθήρα τουτωί,** 'Αριστλ.ΖΙ 609a,15, Πλούτ.'Ηθ.800Α, Δίων Χρ.72,16, Πάπ.

όρνιθοθηρευτής (ή) σχόλ. ό θηρεύων όρνιθας, κυνηγός πουλιών : Σχόλ.'Αριστφ.'Όρν.526.

όρνιθοθηρία (ή) μτγν. ή θήρα όρνίθων, κυνήγιον πτηνών : Εύτέκν.Παράφρ.'Οππ.2.

όρνιθοθηρώ-έω μτγν. θηρεύω όρνιθας, κυνηγώ πτηνά, πουλιά : Τελεκλ.26 (δ.γρ. όρνιθοθηράν).

όρνιθοκάπηλος (ό) κάπηλος, έμπορος όρνίθων, ό έμπορευόμενος πτηνά, όρνιθοπώλης : Κριτί.70D.

ὀρνιθοκλέπτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κλέπτων ὄρνιθας, κλεφτοκοττάς : Ἡρόδ.Ἰατρ.6,102.
ὀρνιθοκλόος ΕΜ 632,18 «ἀπὸ τοῦ κοεῖν τὸ συνιέναι γίνεται ὀρνιθοκόος βλ.λ.· εἶτα ὀρνιθοκλόος».
ὀρνιθοκλόπος (ὁ) νεώτ. ὁ ὀρνιθοκλέπτης βλ.λ.
ὀρνιθοκομεῖον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. τόπος ἔνθα τρέφονται, διατηροῦνται πτηνά : Σουΐδ.· || νεώτ. ἐν εἰδ. πως σημ. τόπος ἔνθα ἐπιστημονικῶς ἐκτρέφονται ὄρνιθες καὶ γεν. πτηνά, πουλερικά.
ὀρνιθοκομία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ὀρνιθοκόμου βλ.λ., ἡ κατ' ἐπιστημονικὴν μέθοδον μέριμνα διὰ τὴν ἀνατροφήν, τὴν περιποίησιν ὀρνίθων.
ὀρνιθοκομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρνιθοκομίαν βλ.λ. : **ὀρνιθοκομικὸς σταθμός, - ὀρνιθοκομικαὶ μέθοδοι.**
ὀρνιθοκόμος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνατρέφων ὄρνιθας : Προκ.Βανδ.1,2· || ὀρνιθοκόμοι τίτλος κωμῳδίας τοῦ Ἀναξίλα· **2)** νεώτ. εἰδικώτ. **ὀρνιθοκόμος** (ὁ) ὡς οὐσ. ὁ ἐπιστημονικῶς ἐκτρέφων ὄρνιθας καὶ γενικῶς πουλερικά.
ὀρνιθοκόος-ον (ὄρνις, κοεῖν) ὁ διὰ τῶν ὀρνίθων τὰ σημαίνοντα νοῶν, ὀρνιθοσκόπος· πρβλ. ὀρνιθοκλόος· ΕΜ 632,18.
ὀρνιθοκρίτης (ὁ) γλωσσ. ὁ ἑρμηνεύων τὰς πτήσεις ἢ τὰς κραυγὰς τῶν ὀρνίθων, τῶν πτηνῶν.
ὀρνιθολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ζῳολογίας πραγματευόμενος περὶ πτηνῶν.
ὀρνιθολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρνιθολογίαν βλ.λ.· || ἐπίρρ.-**ῶς.**
ὀρνιθολόγος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ περὶ πτηνῶν πραγματευόμενος : Πλούτ.Ἠθ.406C· **2)** νεώτ. **ὀρνιθολόγος** (ὁ) ὡς οὐσ. ἐπιστήμων περὶ τὰ πτηνά, τὰ πουλερικὰ ἀσχολούμενος· πρβλ. ὀρνιθολογία.
ὀρνιθολόχος-ον (λοχῶ-άω), δωρ. **ὀρνιχολόχος** ὁ συλλαμβάνων ὄρνιθας, πτηνά : Πίνδ.Ι 1,48, Πλούτ.Ἠθ.473A.
ὀρνιθομανής-οῦς-ές μτγν. ὁ καθ' ὑπερβολήν, ὁ ἐμμανῶς ἀγαπῶν τὰ πτηνά : Χρύσ.Στωϊκ.3,130,167.
ὀρνιθομαντεία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τῆς παρατηρήσεως τῶν ὀρνίθων, τῶν πτηνῶν, μαντεία, οἰωνοσκοπία : Πρόκλ.Ἡσιόδ.Ἔργ.824.
ὀρνιθόμαντις-εως (ὁ) Ἡσ. «ὁ διὰ τῶν ὀρνίθων μαντευόμενος»· πρβλ. ὀρνεόμαντις.
ὀρνιθομανῶ-έω καθ' ὑπερβολήν, οἱονεὶ ἐμμανῶς τὰς ὄρνιθας, τὰ πτηνὰ ἀγαπῶ : Ἀριστφ.Ὄρν. 1284 **ὠρνιθομάνουν δ' οὕτω περιφανῶς, ὥστε καὶ πολλοῖσι ὀρνίθων ὀνόματ' ἦν κείμενα,** αὐτ.1344.
ὀρνιθόμορφος-ον μτγν. ὁ ἔχων τὴν μορφὴν πτηνοῦ : Δημήτρ.1,336.
ὀρνιθόμυια (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **Ἱπποβοσκιδῶν.**
ὀρνιθόμυαλος-η-ο δημ. ὁ οἱονεὶ ἔχων νοῦν ὀρνίθων, δθ. ἄνους, βλάξ, συνών. πετεινόμυαλος.
ὀρνιθονομεῖον (τὸ) δ.γρ. τοῦ ὀρνιθοκομεῖον ἐν Σουΐδ.
ὀρνιθοπάζαρο (τὸ) δημ. ἀγορὰ ἔνθα πωλοῦνται ὄρνιθες, κόττες καὶ γενικῶς πτηνά.
ὀρνιθόπαις-αιδος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἐξ ὄρνιθος γεννηθείς, τέκνον πτηνοῦ, δθ. ὅμοιος πρὸς πτηνόν, ὡς ἐπίθετον Σειρῆνος : Λυκόφρ.731.
ὀρνιθοπέδη (ἡ) μτγν. παγὶς πρὸς σύλληψιν ὀρνίθων, ἤτοι πουλιῶν : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 9,396.
ὀρνιθόπους-οδος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος χεδροπῶν φυτῶν.
ὀρνιθόπουλ(λ)ο (τὸ) δημ. ἐν χρ. ἀδιαφόρως φυσ. γένους, μικρὰ ὄρνις, κοττόπουλο.
ὀρνιθοπρόσωπος-ον μτγν. ὁ ἔχων πρόσωπον, μορφὴν ὄρνιθος, πτηνοῦ : Πορφ.Ἀποχ.3,16.
ὀρνιθοπωλεῖον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τόπος, κατάστημα πωλήσεως ὀρνίθων : Πολυδ.7,198.
ὀρνιθοπώλης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ πωλῶν ὄρνιθας, πτηνά, πουλερικά : Πολυδ.7,198.

ὀρνιθόρρυγχος (ὁ) νεώτ. γένος θηλαστικῶν ζῴων ᾠοτόκων φερόντων ράμφος.
ὀρνιθοσκαλίδα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν σκολόπαξ.
ὀρνιθοσκαλίσματα (τὰ) δημ. τὰ σκαλίσματα τῆς ὄρνιθος· ἐν χρ. μ. μτφ. ἐπὶ κακῆς, δυσαναγνώστου γραφῆς : **τέτοια ὀρνιθοσκαλίσματα, ποὺ ἔγραφες, πῶς νὰ διαβαστοῦνε;.**
ὀρνιθοσκοπία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τῆς ἐπισκοπήσεως, τῆς παρατηρήσεως τῶν πτηνῶν μαντεία, οἰωνοσκοπία : Φλέγ.37 J.
ὀρνιθοσκόπος-ον ὁ δι' ἐπισκοπήσεως τῶν πτηνῶν, διὰ παρατηρήσεως τῆς πτήσεως ὡς καὶ τῆς φωνῆς αὐτῶν μαντευόμενος : Θεόφρ.Χαρ.16,11, Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,60, Πολυδ.7,188· **2)** θᾶκος **ὀρνιθοσκόπον** ἕδρα, ἑδώλιον τοῦ οἰωνοσκόπου : Σοφ. Ἀντ.999 **ἐς γὰρ παλαιὸν θᾶκον ὀρνιθοσκόπον.**
ὀρνιθοσκοποῦμαι-έομαι μτγν. μαντεύομαι παρατηρῶν τὰς πτήσεις ὡς καὶ τὴν φωνὴν τῶν πτηνῶν : ΠΔ Λευΐτ.19,26.
ὀρνιθοτροφεῖον (τὸ) (ὄρνις,τρέφω) μτγν. κ.νεώτ. ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἐκτρέφονται ὄρνιθες, κατοικίδια πτηνά, ὀρνιθοκομεῖον, ὀρνιθών : Βάρρ.3,5,8.
ὀρνιθοτροφία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διατροφὴ καὶ ἀναπαραγωγὴ ὀρνίθων καὶ ἄλλων κατοικιδίων πτηνῶν, ά. ὀρνιθοκομία : Πλούτ.Περ.13 **εἴς τε τὰς Πυριλάμπους ὀρνιθοτροφίας, ὃς ἑταῖρος ὢν Περικλέους αἰτίαν εἶχε ταῶνας ὑφιέναι ταῖς γυναιξὶν·** || νεώτ. ζῳοτεχν. κλάδος τῆς ζῳοτεχνίας ἔχων ἀντικείμενον τὴν ἐπιστημονικὴν διατροφὴν τῶν ὀρνίθων πρὸς οἰκονομικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ᾠῶν, τοῦ κρέατος καὶ τῶν πτερῶν αὐτῶν· **2)** τὸ σύνολον τῆς παραγωγῆς τόπου ἢ χώρας τινὸς εἰς ὄρνιθας καὶ ἄλλα κατοικίδια πτηνά.
ὀρνιθοτρόφος-ον (ὄρνις, τρέφω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐκτρέφων, ὁ παράγων ὄρνιθας, ὁ περὶ τὴν ἐκτροφὴν καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ὀρνίθων ἀσχολούμενος· τὸ ἀρσ. **ὀρνιθοτρόφος** ὡς οὐσ. ὁ πτηνοτρόφος : Διόδ.Σ 1,74 **οἵ τε ὀρνιθοτρόφοι καὶ οἱ χηνοβοσκοί,** Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(4),216.
ὀρνιθοτροφῶ-έω (ὀρνιθοτρόφος) μσν. ἐκτρέφω ὄρνιθας, εἶμαι ὀρνιθοτρόφος : Γεωπ.14,7,8.
ὀρνιθοτυφλιά (ἡ) δημ. ἡ νόσος νυκταλωπία βλ.λ.
ὀρνιθοτυφλότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ νυκταλωπία, ἡ ὀρνιθοτυφλιά : Θεοδόσ. ἐν Θησ.Στεφ. **ὁ δὲ νυκτάλωψ εἶδός ἐστι νοσήματος, τὸ παρὰ τοῖς ἀγοραίοις ὀρνιθοτυφλότης ὀνομαζόμενον.**
ὀρνιθοτύφλωμα-ατος (τὸ) μσν. ἡ ὀρνιθοτυφλότης βλ.λ. : Ἀγάπ.Γεωπ.97.
ὀρνιθοῦμαι-όομαι (ὄρνις) μτγν. παθ. μεταβάλλομαι εἰς ὄρνιν, γίνομαι πτηνόν, πουλί : Φιλόχ.207 **ὑπὸ Ἄρεως τὸν Κύκνον ὀρνιθωθῆναι** (εἰς ὄρνιν μεταμορφωθῆναι), Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.1310 **τοῖς βουλομένοις ὀρνιθωθῆναι,** αὐτ.35.
ὀρνιθοφάγος-ον (ὄρνις, τρώγω) ὁ τρώγων ὄρνιθας, πτηνά : Ἀριστλ.ΖΙ 612b,14 **ἔστι δὲ καὶ ὀρνιθοφάγον, ὥσπερ αἱ αἴλουροι.**
ὀρνιθοφιλία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀγάπη πρὸς τὰς ὄρνιθας καὶ γενικῶς τὰ πτηνά· **2)** ἡ κατάστασις ἀνθέων τινῶν, ὧν ἡ ἐπικονίασις γίνεται διὰ πτηνῶν.
ὀρνιθόφιλος-ον νεώτ. ὁ ἀγαπῶν τὰς ὄρνιθας καὶ γενικῶς τὰ πτηνά· **2)** ἐπὶ ἀνθέων, ἐκεῖνο οὗ ἡ ἐπικονίασις γίνεται διὰ μικρῶν πτηνῶν.
ὀρνιθοφυής-οῦς-ές (ὄρνις, φυή) μτγν. ὁ ὅμοιος κατὰ τὴν φυήν, τὸ σχῆμα πρὸς ὄρνιθα, ὁ ἔχων τὸ σχῆμα, τὸ εἶδος ὄρνιθος : Ἀθήν.11,491D **εἴτε βούλεταί τις ὀρνιθοφυεῖς κόρας εἴτ' αὖ καὶ ἀνθρωποειδεῖς,** Σχόλ.Λυκόφρ.731.
ὀρνιθοχηνονητ(τ)οπερδικοπράτης (ὁ) μσν. ὁ πιπράσκων, ὁ πωλῶν ὄρνιθας, χῆνας, νήσσας καὶ πέρδικας : Κ Ρόδ. ποιήμ.Matr.An.Gr.2,624.
ὀρνιθώδης-ους-ες (ὄρνις) ὀρνιθοειδὴς βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΜ 659b,27 **ῥύγχος ὀρνιθῶδες,** αὐτ.ΖΙ 564b,

20 τὰ μὲν γὰρ ᾠοτοκοῦντα δικρόας ἔχει καὶ κάτω, τὰ δὲ σελάχη ὀρνιθωδεστέρας (ὑστέρας), Σχόλ.᾿Αριστφ.῞Ορν.1295 ὀρνιθώδης τὴν κεφαλήν.

ὀρνῑθών-ῶνος (ὁ) ᾿Επιγρ.,πάπ. κ. νεώτ., δημ.-ώνας, τὸ κατάλυμα, ὁ οἰκίσκος τῶν ὀρνίθων, ὀρνιθοτροφεῖον, κοτέτσι, κουμάσι, ὀρνιθαρειό : ᾿Επιγρ. Βάρρ.3,3,1, Πάπ.· || νεώτ. κτ. ἐπέκτ. ὁ περικλείων τὸν κυρίως ὀρνιθῶνα, περιπεφραγμένος χῶρος, ἐν ᾧ διαιτῶνται καὶ βόσκουσιν αἱ ὄρνιθες.

ὄρνιξ-ῖχος (ὁ) πάπ. κτ. Φώτ. Ἰων. κ. δωρ. ἀντὶ ὄρνις βλ.λ.· Φώτ. «ὄρνις ᾿Αττικοί· ῎Ιωνες δὲ ὄρνιξ, .. καὶ Δωριεῖς ὄρνιξ».

ὄρνιο (τὸ) μσν. δημ. τὸ ὄρνεον, ἁρπακτικόν, σαρκοφάγον πτηνὸν κ. ἰδ. ὁ γύψ καὶ ὁ γυπάετος : ᾿Ερωτόκρ.2,1382 στὰ λαγκάδια .. τ᾿ ἄγρια .., ὁπού ᾿ναι μέσα τὰ θεριὰ κι ὄρνια κατοικημένα, αὐτ.1388, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 76,17 σὰν ὄρνιο σκιαγμένο πετάει ψηλὰ στὰ οὐράνια πλάτη· **2)** νεώτ. ἐπὶ προσ., εὐήθης, βλάξ, ἠλίθιος, κεχηνώς, χαζός.

ὄρνιος-ον μτγν. ποι. ἀντὶ ὀρνίθειος βλ.λ. : Παλλδ. ΑΠ 9,377,9 ὄρνια καὶ μόσχεια.

ὀρνιός (ὁ) δημ. ὁ ἐρινεὸς βλ.λ.1), ἅ. ὀρνιά : ᾿Εφταλ.᾿Οδ.Μ 103 μεγάλος εἶναι ὀρνιὸς ἐκεῖ, μυριόφυλλος.

ὄρνις-ῖθος (ὁ,ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ὄρνιθα, αἰτ. ἑν. ὄρνιθα κ. ὄρνιν, πληθ. ὀνομαστ. ὄρνῖθες, αἰτ. ὄρνιθας κ. ὄρνεις ἢ ὄρνις, ὁμ. ὀνομαστ. ἑν. ὄρνιξ (Πάπ.), γενικ. ὄρνιχος (Πίνδ.Ι 5(6),53), αἰτ. ὄρνιχα (Πίνδ.Ο 2,88), πληθ. ὀνομαστ. ὄρνιχες (Βακχ.5,22), γενικ. ὀρνίχων (᾿Αλκμ.67), δοτ. ὄρνιξι (Πίνδ.Π 5,112), ὀρνίχεσσι (Πίνδ.Π 4,190) · (ἐν τοῖς τρισυλλάβοις πτώσεσιν πάντοτε ῑ), π.᾿Ομ. ὄρνῖς (᾿Ιλ.Ι 323), ἀλλὰ κ. ὄρνῖς (αὐτ.Ω 219), π. μτγν. ἐπ. ὄρνῖς κ. ὄρνῖς, ὁμ. κ. π. τραγ. (π.᾿Αριστφ. πάντοτε ὄρνις), γεν. πᾶν πτηνὸν εἴτε ἄγριον καὶ ἁρπακτικόν, εἴτε ἥμερον καὶ κατοικίδιον : ᾿Ιλ.Η 59 ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσιν, ᾿Οδ.Ε 51 λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς, Σοφ.Αἴ.629 γόον ὄρνιθος ἀηδοῦς, αὐτ.ἀπ.323 ὄρνις πέρδιξ, Εὐρ.ΙΤ 1089 ὄρνις .. ἀλκυών, αὐτ.᾿Ελ.19 κύκνου μορφώματ᾿ ὄρνιθος λαβών, Ξεν.ΚΠ 1,6,39 ἐπὶ .. τὰς ὄρνιθας .. ἐπορεύου, Πλάτ.Θεαίτ.197C εἴ τις ὄρνιθας ἀγρίας, περιστερὰς ἤ τι ἄλλο, θηρεύσας, ᾿Αθήν.9,373Α κ.ἑξ., ῾Ηρωδιαν.᾿Ιστ.8,5,9 εἴασαν κυσί τε καὶ ὄρνισι βοράν, Εὐστ.Πον.255,58 οἱ θηρατικοὶ ὄρνεις· **2)** οἰωνός, μαντικόν, προφητικὸν πτηνόν, ἐκ τῆς πτήσεως καὶ τῶν κραυγῶν τοῦ ὁποίου ἐμαντεύετο ὁ οἰωνοσκόπος : ᾿Ιλ.Θ 251 ὃ τ᾿ ἄρ᾿ ἐκ Διὸς ἤλυθεν ὄρνις, αὐτ.Ν 821 ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις, ᾿Οδ.Υ 242 ἀριστερὰς ἤλυθεν ὄρνις, ῾Ησίοδ.῎Εργ.828 ὄρνιθας κρίνων, Αἰσχ.᾿Επτ.26 χρηστηρίους ὄρνιθας, Σοφ.ΟΤ 52, Εὐρ.Φοίν.839 οἰωνίσματ᾿ ὀρνίθων μαθών, αὐτ.ΙΑ 607, Πλάτ.Φαῖδρ.244C ζήτησιν τοῦ μέλλοντος διά τε ὀρνίθων ποιουμένων, αὐτ.Φίλ. 67Β, Θεόκρ.17,72 ἔκλαγε φωνᾷ .. αἰετός, αἴσιος ὄρνις, Πλούτ.Κάμ.32 ὅταν ἐπ᾿ ὄρνισι διαμαντευόμενοι καθέζωνται, αὐτ.᾿Ηθ.405D ὄρνιθας μαντικούς, Γαλ.12,314· **3)** μτφ. ἡ διὰ τῆς ἑρμηνείας τῆς πτήσεως ἢ τῆς κραυγῆς τῶν πτηνῶν λαμβανομένη προφητεία, οἰώνισμα, οἰωνοσκόπημα : ᾿Ιλ.Κ 277 οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσι νύκτα δι᾿ ὀρφναίην, ἀλλὰ κλάγξαντος ἄκουσαν. χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ᾿ ᾿Οδυσσεύς· || γεν. σημεῖον ἐκ θεοῦ, πρόρρησις, ἄνευ ἀμέσου ἀναφορᾶς εἰς πτηνά : ᾿Ιλ.Ω 219 μηδέ μοι αὐτὴ ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλευ (κακοπούλι), Πίνδ.Π 4,19 κεῖνος ὄρνις ἐκτελευτάσει μεγαλᾶν πολίων ματρόπολιν θήραν γενέσθαι, Αἰσχ.ἀπ.95 ὄρνιθα δ᾿ οὐ ποιῶ σε τῆς ἐμῆς ὁδοῦ, Εὐρ.ΙΑ 988, ᾿Αριστφ.῞Ορν.719, αὐτ.Πλ. 63 δέχου τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ· **4)** π. ᾿Αττ. ὄρνις (ὁ) συνήθ. ὁ ἀλεκτρυών, ὁ ἀλέκτωρ, ὁ πετεινός, ὁ κόκκορας : Σοφ.᾿Ηλ.18 φθέγματ᾿ ὀρνίθων σαφῆ, αὐτ.ἀπ.791 κοκκυβόας ὄρνις, ᾿Αριστφ.Σφ.815 ἀτὰρ τί τὸν ὄρνιν ὡς ἔμ᾿ ἐξηνέγκατε;, Θεόκρ.24,64 ὄρνιθες τρίτον ἄρτι τὸν ἔσχατον ὄρθρον ἄειδον, Συνέσ.᾿Επιστ.4 (νυκτὸς) .. περὶ δευτέραν οὔσης ὀρνίθων ᾠδήν· || κ.νεώτ. ὄρνις (ἡ), δημ. ὄρνιθα τὸ θῆλυ τοῦ ἀλέκτορος, ἡ ἀλεκτορίς, ἡ κόττα, ἡ πουλάδα : Αἰσχ.Εὐμ 866 ἐνοικίου δ᾿ ὄρνιθος οὐ λέγω μάχην, Σοφ.ἀπ.477 θήλεια ὄρνις, ᾿Αριστφ.῞Ορν.102 πότερον ὄρνις ἢ ταῶς ;, Μέν.ἀπ.167, Θεόκρ.22,72 ὀρνίθων φοινικολόφων τοιοίδε κυδοιμοί, Μόσχ.3,49, Βάβρ.17,1 ὄρνιθος οἰκίης, ΚΔ Ματθ.23,37 ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, αὐτ.Λουκ.13,34, ᾿Επιγρ. ἀλέκτορα καὶ ὄρνιθα τελέαν· || νεώτ. ζωολ. γένος ὀρνιθοειδῶν φασιανιδῶν πτηνῶν· || παροιμ. : Αἰσχ.᾿Αγ.394 διώκει παῖς ποτανὸν ὄρνιν, Εὐρ.᾿Ιππ.828 ὄρνις γὰρ ὥς τις ἐκ χερῶν ἄφαντος εἶ, ᾿Αριστφ.Σφ.508 οὐδ᾿ ἂν ὀρνίθων γάλα ἀντὶ τοῦ βίου λάβοιμ᾿ ἂν οὗ με νῦν ἀποστερεῖς (ἐπὶ σπανίου, θαυμασίου ἐδέσματος ἢ ἐξόχου τύχης, ἀντίστ. δημ. τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα), αὐτ.῞Ορν.1673, Μνησίμ.9 τὸ λεγόμενον σπανιώτατον πάρεστιν ὀρνίθων γάλα καὶ φασιανὸς ἀποτετιλμένος καλῶς, Μέν.ἀπ.936, Λουκ. Μισθ.Συν.13 ἕξεις τὸ τῆς ᾿Αμαλθείας κέρας καὶ ἀμέλξεις ὀρνίθων γάλα ;· ἀλλὰ π.᾿Αναξ.22 ὄρνιθος γάλα τὸ ἐν τοῖς ᾠοῖς λευκόν· **5)** ὁ χήν, ἡ χήνα : Βάβρ.123,1· **6)** κτ. πληθ. τὸ μέρος τῆς ἀγορᾶς, ἔνθα ἐπωλοῦντο ὄρνιθες, ὀρνίθια : Δημ. 417 τὸν εἰς τοὺς ὄρνεις εἰσιόντα (τὸν εἰσερχόμενον εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν πτηνῶν)· **7)** ποι. Μοισᾶν ὄρνιχες πτηνὰ τῶν Μουσῶν, δηλ. οἱ ποιηταί : Θεόκρ.7,47 Μοισᾶν ὄρνιχες, ὅσοι ποτὶ Χῖον ἀοιδὸν ἀντὶ κοκκύζοντες ἐτώσια μοχθίζοντι· **8)** ὀνομασία τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Κύκνου : Εὔδοξ.π. ῞Ιππαρχ.1,2,16, ῎Αρατ.275, Πτολ.Τετράβ.26.

ὄρνῖτο βαρβαρισμὸς ἀντὶ ὄρνισι : ᾿Αριστφ.῞Ορν. 1679 καλάνι κόραυνα καὶ μεγάλα βασιλιναῦ ὄρνιτο παραδίδωμι.

ὄρνιχα, ὄρνιχος αἰτ. κ. γενικ. ἑν. τοῦ ὄρνις βλ.λ. : Πίνδ.Ο 2,88, αὐτ.5(6),53.

ὀρνῖχολόχος (ὁ) δωρ. τ. τοῦ ὀρνιθολόχος βλ.λ. : Πίνδ.Ι 1,48 μηλοβάτᾳ τ᾿ ἀρότᾳ τ᾿ ὀρνιχολόχῳ τε καὶ ὃν πόντος τράφει.

ὀρνόλη (ἡ) (λατ.) γλωσσ. ἡ κάλπις.

ὀρνοσκόπος-ον μσν. ὁ ὀρνιθοσκόπος : Μαλάλ. 11,254-5 (ἀντὶ ὀρνεοσκόπος).

ὄρνῡμι ἢ ὀρνύω ἐπ. ποι. ἐκ τοῦ πρώτου τ. μ. προστ. ὄρνῠθι (᾿Ιλ.Ζ 363), ὄρνῠτε (᾿Οδ.Κ 457) κ. ἀπαρφ. ὀρνύμεναι κ. ὀρνύμεν, ἐκ τοῦ δευτέρου τ. ἐνεστ. ὀρνύει (Πίνδ.Ο 13,12), γ' ἑν. κ. πληθ. παρατ. ὤρνυε (᾿Οδ.Φ 100), ὤρνυον (᾿Ιλ.Μ 142), μέλλ. ὄρσω, ἀόρ. ὦρσα, ἰων. γ' ἑν. πρόσ. ὄρσασκε (᾿Ιλ.Ρ 423), ἀόρ. β' μτ. ἀναδιπλ. ὤρορε (᾿Οδ.Δ 712) (ἀλλὰ τὸ ὤρορε κεῖται ἀντὶ τοῦ ὄρωρε : ᾿Ιλ.Ν 78, ᾿Οδ.Θ 539)· τὸ μέσ. ὄρνῠμαι, ἐν χρ. π.᾿Ομ. ἐν γ' ἑν. προσ. ὄρνυται (᾿Ιλ.Ε 532), προστ. ὄρνυσθε (᾿Ιλ.Ε 102), μτχ. ὀρνύμενος (᾿Ιλ.Υ 158), παρατ. ὠρνύμην οὗ ἐν χρ. π.᾿Ομ. τὸ γ' ἑν. κ. πληθ. πρόσ. ὤρνῠτο (᾿Ιλ.Γ 267), ὤρνυντο (᾿Οδ.Γ 397), μέλλ. ὀροῦμαι, γ' ἑν. πρόσ. ὀρεῖται (᾿Ιλ.Υ 140), ἀόρ. β' πρόσ. ὠρόμην (᾿Ιλ.Μ 279), γ' ἑν. ὤρετο (᾿Ιλ.Ξ 397), κ. συχνότερα ἐν τῷ συνηρ. τ. ὦρτο, γ' πληθ. πρόσ. ἄνευ αὐξήσεως ὄροντο (᾿Οδ.Γ 471) κ. ὀρέοντο (᾿Ιλ.Β 398), προστ. ὄρσο (᾿Ιλ.Ε 109) ἢ ὄρσεο (᾿Ιλ.Γ 250), ἰων. συνηρ. ὄρσευ (᾿Ιλ.Δ 264), ὑποτ. ὄρηται (᾿Οδ.Π 98), ἀπαρφ. ὄρθαι (᾿Ιλ.Θ 474), μτχ. ὀρόμενος (Αἰσχ.᾿Επτ.87) κ. ὄρμενος (᾿Ιλ.Λ 326), τῷ μέσ. ἀνήκει καὶ ὁ παρακ. ὄρωρα, ἐν χρ. π.᾿Ομ. μ. ἐν γ' ἑν. προσ. ὄρωρε, ὑποτ. ὀρώρῃ (᾿Ιλ.Ι 610) κ. ὑπερσυντ. ὀρώρει (᾿Ιλ.Β 810) κ. ὠρώρει (᾿Ιλ.Σ 498), παθ. παρακ. ὀρώρεται (= ὄρωρε : ᾿Οδ.Τ 377), ὑποτ. ὀρώρηται (᾿Ιλ.Ν 271), γ'

πληθ. πρόσ. ἀόρ. **ὦρθεν** (Κόριvv.ἐν Λυρ.Συμπλ.Ι, 21), κυρ. κινῶ, ἐγείρω, διεγείρω, ἐξεγείρω, ἐξανίστημι, ἀναταράσσω, ξεσηκώνω, ἰδ. ἐπὶ σωματικῆς κινήσεως, παροτρύνω τινὰ εἴς τι, παρορμῶ, παρακινῶ, προτρέπω, ἐμπροθ. : Ἰλ.Ε 629 **Τληπόλεμον . . ὦρσεν ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι**, αὐτ.Υ 79 **Αἰνείαν . . ὦρσεν . . ἀντία Πηλείωνος**, Ἡσίοδ.Θ 523 **οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε**, Πίνδ.Π 2,29 **ἀλλά νιν ὕβρις εἰς ἀνάταν . . ὦρσεν**· ὁμ. κ. μτ. ἀπαρφ. : Ἰλ.Ν 794 **Ζεὺς ὦρσε μάχεσθαι**, Ὀδ.Ψ 222 **τὴν . . ῥέξαι θεὸς ὤρορεν ἔργον**, Πίνδ.Ο 13,12 **τόλμα . . μοι . . γλῶσσαν ὀρνύει λέγειν**, Σοφ.Ἀντ.1060 **ὄρσεις με τἀκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι**· ‖ τὸ μέσ. μτ. παρακ. **ὄρωρα** θέτω ἐμαυτὸν εἰς κίνησιν, κινοῦμαι, ἐγείρομαι : Ἰλ.Ι 610 **εἰς ὅ κε . . μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ** (ἐφ' ὅσον τὰ γόνατά μου κινοῦνται), Ὀδ.Σ 133· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. ἐν χρ. π.Ὁμ. ἐν προστ. **ὄρσεο** ἐγείρου, σπεῦσον, σήκω, ἐμπρός! (ὡς τὰ ἄγε κ. ἴθι) ἐπὶ παρακελεύσεως : Ἰλ.Γ 250 **ὄρσεο Λαομεδοντιάδη, καλέουσιν ἄριστοι Τρώων**, αὐτ.Ω 88 **ὄρσο, Θέτι, καλέει Ζεύς**, αὐτ.Δ 264 **ὄρσευ πολεμόνδε**· ‖ τὸ μέσ. ἐν ἐχθρικῇ σημ. ἐπιπίπτω κατά τινος, ὁρμῶ μανιωδῶς, ἐφορμῶ : Ἰλ.Ε 590 **Ἕκτωρ . . ὦρτο . . ἐπ' αὐτούς**, αὐτ. Φ 248 **ὦρτο δ' ἐπ' αὐτῷ**, αὐτ.Ε 17 **ὤρνυτο χαλκῷ Τυδεΐδης**, Αἰσχ.Ἑπτ.89 **ὄρνυται λαὸς . . ἐπὶ πτόλιν**, Σοφ.ΟΚ 1320 **ἕκτος δὲ . . Ἀρκὰς ὄρνυται**· **2**) συντελῶ εἰς τὸ νὰ ἐγερθῇ τι, κάμνω νὰ σηκωθῇ, ἐγείρω, ἀνίστημι, σηκώνω : Ὀδ.Ψ 348 **ἀπ' Ὠκεανοῦ . . ἠριγένειαν ὦρσεν**, αὐτ.Η 169 **χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα . . ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν**· ὁμ. τὸ μέσ. ἐγείρομαι κ. ἰδίως ἐκ τῆς κλίνης, σηκώνομαι ἀπ' τὸ κρεβάτι : Ἰλ.Λ 645 **ἀπὸ θρόνου ὦρτο φαεινοῦ**, αὐτ.Ε 13 **ἀπὸ χθονὸς ὤρνυτο** (ἐσηκώνετο ἀπὸ . .), αὐτ.Λ 2 **Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων . . ὤρνυθ'**; Ὀδ.Β 2 **ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφιν**· ὁμ. κ. ἀπολ. : Ἡσίοδ.Θ 843 **ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' Ὄλυμπος ὀρνυμένοιο ἄνακτος**· κ. μτ. ἀπαρφ. **ἐγείρομαι** ἵνα πράξω τι, ἑτοιμάζομαι πρός τι, ἀρχίζω νὰ πράττω τι : Ἰλ.Ν 62 **ὦρτο πέτεσθαι**, αὐτ. Μ 279 **ὤρετο . . Ζεὺς νιφέμεν** (ἤρχισε νὰ . .), Ὀδ. Β 397 **οἱ δ' εὕδειν ὤρνυντο** (ἐσηκώθηκαν νὰ πᾶνε γιὰ ὕπνο), αὐτ.Η 14 **ὦρτο . . ἴμεν**· κ. ἄνευ ἀπαρφ.: αὐτ.Θ 539 **ὤρορε θεῖος ἀοιδός** (ἤρχισε νὰ ψάλλῃ)· **ὁμ.** μτ. μτχ. : αὐτ.Η 342 **ὄρσο κέων** (σήκω νὰ κοιμηθῇς, κτ. σχόλ. «διεγέρθητι κοιμηθησόμενος»), Ἀριστφ.Βάτρ.1529 **εὐοδίαν ἀγαθὴν ἀπιόντι ποιητῇ ἐς φάος ὀρνυμένῳ δότε** (ἐν ᾧ ἐγείρεται ἵνα ἀπέλθῃ)· ‖ ἐξεγείρω ἐξ ὕπνου, ἐξυπνῶ τινα : Ἰλ.Κ 518 **ὦρσεν . . Ἱπποκόωντα**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ζῴων, διεγείρω, ἐξεγείρω, ἐξανίστημι, διώκω : Ἰλ.Χ 190 **ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων . . ὄρσας ἐξ εὐνῆς**, Ὀδ.Ι 154 **ὦρσαν δὲ νύμφαι, . . αἶγας ὀρεσκῴους**· πρβλ. δημ. σηκώνω λαγό, μπεκάτσα· **3**) συνήθ. ἐν χρ. **ἐπὶ** ἀψύχων καὶ φυσικῶν φαινομένων, ἐγείρω, κινῶ, ἀνακινῶ, ἐξεγείρω, ἐπιφέρω : Ἰλ.Α 10 **νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε**, αὐτ.Ξ 254 **ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἐπὶ πόντον ἀήτας**, αὐτ.Φ 335 **χαλεπὴν ὄρσουσα θύελλαν**, Ὀδ.Λ 407 **ὄρσας . . ἀνέμων . . ἀϋτμήν**, Αἰσχ.Πέρσ.496 **θεὸς χειμῶν' ἄωρον ὦρσε**, Εὐρ.Ἑκ.201 **οἵαν . . σοι λώβαν ἐχθίσταν ἀρρήταν τ' ὦρσέν τις δαίμων** (Βερναρδ.Γρηγ. «οἵαν συμφορὰν ἐπήγειρέν (ἐπήνεγκέ) σοι ἐχθίστην ἅμα καὶ ἄρρητον δαίμων τις!»)· κ. μέσ. ἐγείρομαι, σηκώνομαι : Ἰλ.Θ 135 **φλὸξ ὦρτο**, αὐτ.Ρ 738 **πῦρ . . ὄρμενον ἐξαίφνης**, αὐτ.Ψ 214 **ὦρτο δὲ κῦμα πνοιῇ ὕπο λιγυρῇ**, αὐτ.Γ 13 **κονίσαλος ὤρνυτο**, Ὀδ.Ε 294 **ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ**, Σοφ.ΟΤ 177 **κρεῖσσον . . πυρὸς ὄρμενον**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ἀνθρωπίνων πράξεων, παθῶν κττ. : Ἰλ.Δ 16 **πόλεμον . . καὶ φύλοπιν ὄρσομεν**, αὐτ.Λ 53 **ἐν δὲ κυδοιμὸν ὦρσε κακόν**, αὐτ.Ψ 108 **ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο**, αὐτ.Θ 335 **ἐν μένος ὦρσεν**, αὐτ.Ν 362 **ἐν φόβον ὦρσεν**, Ὀδ.Γ 161 **ἔριν ὦρσε**, αὐτ. Κ 457 **θαλερὸν γόον ὄρνυτε**, Πίνδ.Π 3,102 **ὦρσεν πυρὶ καιόμενος ἐκ Δαναῶν γόον**· ὁμ. κ. μέσ. : Ἰλ.Ε 532 **φευγόντων δ' οὔτ' ἄρ κλέος ὄρνυμαι οὔτε τις ἀλκή**, αὐτ.Ν 78 **καί μοι μένος ὤρορε**, αὐτ.Ρ 384 **ἔριδος μέγα νεῖκος ὀρώρειν**, αὐτ.Κ 483 **τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικής**, αὐτ.Π 635 **ὤρνυτο δοῦπος**, αὐτ.Λ 572 **δοῦρα . . ὄρμενα πρόσσω** (δόρατα πετῶντα πρὸς τὰ ἐμπρός), Ὀδ. Α 347 **ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται**, αὐτ.Ξ 412, Ἡσίοδ. Θ 191 **ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου χροὸς ὤρνυτο** (ἀφρὸς ἐσχηματίζετο, ἐσηκώνετο ἀπὸ τοῦ ἀθανάτου δέρματος), Ἀλκ.71 **ὡς λόγος ἐκ πατέρων ὄρωρεν**, Πίνδ.Ο 8,34 **ὀρνυμένων πολέμων**· **4**) π. Ἀπολλ.Ρ **τὸ ὄρωρε**, ἐν χρ. σχεδὸν ὡς ἐστί : Ἀπολλ. Ρ Ι,713· ὁμ. τὸ **ὀρώρει** ἦν : αὐτ.2,473, αὐτ.3,457.

ὀρνύφι(ο)ν (τὸ) κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ ὄρνις βλ.λ., τὸ ὀρνίθιον : Θεόφρ.ἀπ.169, Διοσκ.2,54, Αἰλ.Ζ) 4,4), Ὀρειβ.ἀπ.118, Πάπ. ὀρνύφιν, Εὐστ.Πον.120,76.

ὀρο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεων τινων ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον ἀνήκει ἢ ἀναφέρεται εἰς ὄρος, βουνό, οἷον **ὀροπέδιον, ὀρογνωσία, ὀρογραφία.**

ὀρο- ἢ ὀρρο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεών τινων ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον ἀνήκει εἰς ὀρόν, προέρχεται ἐξ ὀροῦ ἢ ἐνεργεῖται δι' ὀροῦ, οἷον **ὀροποσίη, - ὀρόγαλα, - ὀροθεραπεία.**

ὅρο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεών τινων δηλοῦν τὸν ὅρον, τὸ ὅριον : **ὁροθεσία, ὁροθέτης, ὁρόσημον.**

ὀροαιματώδης-ους-ες ἢ ὀροαιματηρός-ά-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ συγκείμενος, ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀροῦ ἐμπεριέχοντος καὶ αἱμοσφαίρια : **ὀροαιματώδης ὄγκος** ἢ **ὕδος** (τὸ ὀροαιμάτωμα βλ.λ.), - ὀροαιματῶδες **ἐξίδρωμα.**

ὀροαιμάτωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ὄγκος σχηματιζόμενος ὑπὸ τὸ τριχωτὸν δέρμα τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐμβρύου κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ τοκετοῦ ἐξ ὀροαιματώδους ἐγχύσεως τοῦ ὑποδορίου κυτταρώδους ἱστοῦ ὡς καὶ τῶν ὑποκειμένων χωρῶν, ἅ. ὀροαιματώδης ὕδος.

ὀροαντίδρασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. βιολογικὴ ἀντίδρασις ἐν τῷ ὀρῷ τοῦ αἵματος πάσχοντος ἀτόμου πρὸς διάγνωσιν διαφόρων νόσων : **ὀροαντίδρασις Vassermann** (πρὸς διάγνωσιν τῆς συφίλιδος), - **ὀροαντίδρασις Widal** (πρὸς διάγνωσιν τοῦ κοιλιακοῦ τύφου).

ὀροβάγχη (ἡ) ἢ **ὀροβάκχη** [Ἡσ.] κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ποῶδες καὶ παρασιτικὸν ἰδ. τοῦ ὀρόβου φυτὸν ἐπίθυμον τὸ εὐρωπαϊκόν· Ἡσ. «ὀροβάκχη, βοτάνη τις, οἱ δὲ τῆς ῥοιᾶς τοὺς καρπούς, ἃς ἔνιοι κυτίνους» : Θεόφρ.ΦΙ 8,8,4, Γεωπ.2,43· **2**) κ. νεώτ. τὸ ποῶδες καὶ παρασιτικὸν τῶν ἐλλοβοκάρπων φυτὸν ὀροβάγχη ἢ ἐπαλξωτή, ὁ λύκος : Διοσκ. 2,142, Γεωπ.2,42· ‖ νεώτ. βοταν. γένος ὀροβαγχιδῶν φυτῶν, περιλαμβάνον πόας παρασιτικῶς βλαστανούσας ἐπὶ τῶν ῥιζῶν ἄλλων φυτῶν.

ὀροβάδιον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν ὀρόβαξ βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,140.

ὀροβάδων Ἡρ. «νεβρῶν».

ὀρόβακχος (ὁ) μτγν. κτ. πληθ. ὀρόβακχοι σίδης ὁ καρπὸς τῆς ῥοιᾶς, τὸ ῥόϊδι : Νίκ.Θηρ 869 **σὺν καὶ ἀκανθοβόλος χαίτη νεαλεῖς τ' ὀρόβακχοι** (ἔνθα ὁ σχολ. σημειοῖ ὅτι σημαίνει ἐπίσης «τοὺς σκυτίνους ἀσκούς»).

ὀρόβαξ (ἡ) μτγν. ἅ. ὀροβάδιον τὸ φυτὸν γλυκυσίδη βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,140.

ὀρόβηθρον (τὸ) μτγν. τὸ παρασιτικὸν φυτὸν ὑποκιστὶς βλ.λ. : ΨΔιοσκ.1,97.

(ὀ)ρόβι (τὸ) δημ. τὸ ἐτήσιον κτηνοτροφικὸν φυτὸν ὄροβος βλ.λ.

ὀροβιαῖος-α-ον (ὄροβος) μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων τὸ μέγεθος ὀρόβου βλ.λ. : Διοσκ.4,150, αὐτ.164, Ὀρειβ.ἀπ.56, Ἀλέξ.Τραλλ.7,4, Γεωπ.5,34,1.

ὀροβίας (ὁ) εἶδος ἐρεβίνθου βλ.λ. : Θεόφρ.Φ 8,5,1 ὀροβίαι **οἱ ἐρέβινθοι,** Γαλ.11,876, αὐτ.13,236, Ὀρειβ.Εὐπορ.2,1,359R· **2)** εἶδος λιβάνου βλ.λ. : Πλίν.Φ 12,62, Διοσκ.1,68.

ὀροβίζω ἀρχ.λεξ. τρέφω τινὰ δι' ὀρόβων· Ἡσ. «ὠροβισμένοι, κεχορτασμένοι ἀπὸ τῶν ὀρόβων».

ὀρόβινος-η-ον (ὄροβος) μτγν. κ. μσν. ὁ ἐξ ὀρόβου πεποιημένος, κατεσκευασμένος : Φίλ.Μηχ. Βελοπ.89,18, Διοσκ.2,108, Γαλ.14,162, αὐτ.186,6 **ἀλεύρου ὀροβίνου λεπτοτάτου,** Ἀλέξ.Τραλλ.7,104, Θεοφάν.Νόνν.1,314· **2)** νεώτ. ζῳολ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. γένος λεπιδοπτέρων **πυραλιδῶν** ἐντόμων.

ὀρόβιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄροβος βλ.λ. : Ἱππ. Κρισίμ.9 **ἐν τῷ οὔρῳ ὑφίσταται οἷον ὀρόβιον πυρρόν·** **2)** ἄλευρον ἐξ ὀρόβων : Ἱππ.Γυν.Φύσ. 24· **3)** Ἡσ. «χρυσοκόλλης εἶδος», AB 286,24 «ὄροβοι, ὀσπρίου εἶδος, ἀφ' οὗ ἴσως ὀρόβια τὸ πρῶτον ἐγίνετο»· **4)** εἶδος καταποτίου ἔχοντος μέγεθος ὀρόβου : Διοσκ.Εὐπ.1,12.

ὀροβίτης (ὁ) μτγν. ὁ ὅμοιος ἢ ἰσομεγέθης πρὸς ὄροβον βλ.λ. : Διόδ.Σ 3,13 **ὀροβίτην λίθον.**

ὀροβῖτις-ιδος (ἡ) μτγν., θηλ. τοῦ ὀροβίτης, εἶδος παρεσκευασμένης χρυσοκόλλης : Πλίν.Φ 33,89.

ὀροβλεν(ν)ογόν(ι)οι ἀδένες (οἱ) νεώτ. ἐξωκρινεῖς ἀδένες, ὧν τὸ ἔκκριμα εἶναι ὀρῶδες ἅμα καὶ βλεννῶδες, οἷοι οἱ ὑπογνάθιοι.

ὀροβόγλυκο (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν ἀστράγαλος βλ.λ.1).

ὀροβοειδής-οῦς-ές (ὄροβος) μτγν. κ. μσν. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄροβον βλ.λ.1) ἐπὶ καθιζημάτων τινῶν τῶν οὔρων : Γαλ.7,950, Ἀκτουάρ.Ἰω.ἐν Ideleri Φυσ. 2,23,24 **ὀροβοειδεῖς ὑποστάσεις·** **2)** πάπ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ ὀρόβου βλ.λ.1) : Πάπ. θωρακεῖον **ὀροβοειδές.**

ὄροβος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐτήσιον κτηνοτροφικὸν φυτὸν ὄροβος ὁ κοινός, τὸ ρόβι : Θεόφρ.Φ 2,4,2, Διοσκ.2,108, Πάπ.· ‖ νεώτ. βοταν. γένος **ἐλλοβοκάρπων** φυτῶν, οὗ τὰ σπέρματα χρησιμοποιοῦνται ὡς τροφὴ τῶν ἀροτήρων ἰδ. βοῶν· **2)** συνήθ. κτ. πληθ. ὁ καρπός, τὰ σπέρματα τοῦ φυτοῦ ὄροβος ὁ κοινός : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ. 8, αὐτ.Διαίτ.2 **κριθαὶ ἢ ὄροβοι,** αὐτ.Δι.2,45, Δημ. 598 **ἴστ' ὀρόβους ὄντας ὠνίους,** Ἀριστλ.Ζ 522b, 29 **οἱ δ' ὄροβοι** (καὶ) **ταῖς κυούσαις οὐ συμφέρουσι,** Διόδ.Σ 2,57 **φέροντα καρπὸν . . παρεμφερῆ τοῖς λευκοῖς ὀρόβοις,** Δίων Χρ.6,62· **3)** μσν. ἡ χάλαζα βλ.λ.3)· Εὐστ.Ἰλ.853,55 «γίνονται δέ, φασίν, ἐν σαρκὶ ὀστρέου καθὰ ἐν ὑείοις κρέασιν αἱ χάλαζαι . . , ἃς . . ὀρόβους οἱ ἰδιῶται φασι».

ὀροβοφαγῶ-έω (ὄροβος, τρώγω) τρώγω ὄροβον : Ἱππ.Ἐπιδ.2,4,3(=6,4,11).

ὀροβοφόρος-ον (ὄροβος, φέρω) ὁ φέρων, ὁ ἔχων ὀρόβους : Πάπ. **ὀροβοφόρος γῆ.**

ὀροβώδης-ους-ες ὁ ὀροβοειδὴς ἢ ὁ ἐκ τοῦ εἴδους τοῦ ὀρόβου βλ.λ.1) : Θεόφρ.Φ 8,2,3, αὐτ.3,9,5.

ὀρόγαλα-ακτος (τὸ) νεώτ. τὸ ὑδαρὲς ὑπόλειμμα τοῦ γάλακτος μετὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀφαίρεσιν τοῦ βουτύρου καὶ τῆς τυρίνης· ‖ **ὀρόγαλα ἡλιοτροπιοῦχον** θρεπτικὸν ὑπόστρωμα ἐν χρήσει πρὸς καλλιέργειαν τοῦ βακτηριδίου τοῦ τύφου καὶ διάκρισιν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν παρατυφικῶν.

ὀρογένεια (ἡ) νεώτ. ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐσχηματίσθησαν τὰ ὄρη, ἄ. ὀρεογονία.

ὀρογενής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐξ ὅρου τινὸς γεννηθείς : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.57 **μονὰς ὀρογενὴς οὖσα.**

ὄρογκοι (οἱ) μτγν. ὄρη, κορυφαὶ βουνῶν, ἀκρώρειαι· Ἡσ. «τῶν ὀρῶν τὰ ὀγκώδη, ἃ καὶ ὀρόχθους καλοῦσιν ἢ ὀρῶν λόφους· τινὲς δὲ καὶ τὰ ἐργάσιμα ξύλα», Φώτ. «ὀρόγκους· τοὺς τῶν ὀρῶν ὄγκους» : Νίκ.Ἀλεξ.42 **ἐν δ' ἀκοναίοις θηλείην ἀκόνιτον ἀνεβλάστησεν ὀρόγκοις** (σχόλ. «μετεώροις τόποις»), Διον.Περ.286 **Ἑρκυνίου δρυμοῖο παραθρώσκοντες ὀρόγκους** (Εὐστ. «τὴν τοῦ ὄρους ἐξόγκωσιν καὶ ἀνάτασιν»).

ὀρογλυφῶ-έω μτγν. κ. μσν. μετακινῶ τὰ ὅρια ἢ ἀλλοιῶ τὰ ἐπ' αὐτῶν σημεῖα : Ἀποστ.Διατ.1,1, 200 **ὅπως ὀρογλυφήσας ἀναγκάσῃ τὸν ἔχοντα τοῦ μηδενὸς ἀποδόσθαι αὐτῷ,** Εὐστ.Ἰλ.767,57 **οὐ μόνον ὑπούλως διὰ τοῦ ἠρέμα ὀρογλυφεῖν, ἀλλὰ καὶ.. διὰ τοῦ ὑπερπηδᾶν,** αὐτ.Πον.195, 50 **τῶν θελόντων ὑποσπᾶσθαι τὰ τῶν πέλας καὶ ὀρογλυφεῖν·** κ. παθ. : αὐτ.83,20, αὐτ.133,54 **βοᾷ ἐπὶ οἰκίας ἀφαιρέσει, ἄλλος ὅτι ὀρογλυφεῖται τὸ κατ' αὐτὸν γήδιον.**

ὀρογνωσία (ἡ) νεώτ. ἀντὶ ὀρεογνωσία βλ.λ.

ὀρογόνος-ον νεώτ. ἐπὶ ὀργάνων τοῦ σώματος, ὁ παράγων, ὁ ἐκκρίνων ὀρόν : **ὀρογόνος ὑμὴν - χιτών, - ὀρογόνοι ἀδένες** - θύλακοι.

ὀρογραφία (ἡ) νεώτ. ἀντὶ ὀρεογραφία βλ.λ.

ὀρογραφικός-ή-όν νεώτ. ἀντὶ ὀρεογραφικὸς βλ.λ.

ὀρόγυια (ἡ), γενικ. πληθ. ὀρογυῶν (Ἐπιγρ.), ἀντὶ ὀργυιά βλ.λ. : Πίνδ.Π 4,228 **ἀνὰ βωλακίας δ' ὀρόγυιαν σχίζε νῶτον γᾶς,** Ἀριστφ.ἀπ.942.

ὀρογώνιον (τὸ) πάπ. ἀντὶ ὀρθογώνιον βλ.λ.

ὀροδαμνίς-ίδος (ἡ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὀρόδαμνος βλ.λ., μικρὸς κλάδος, κλαδίσκος, κλωνάριον : Θεόκρ.7,138 **ποτὶ σκιαραῖς ὀροδαμνίσιν αἰθαλίωνες τέττιγες λαλαγεῦντες.**

ὀρόδαμνος (ὁ) κλών, κλάδος, βλάστημα, ἄ. ὄρσμνος, ῥάδαμνος· Ἡσ. «παραφυάς, κλάδος, ὄρπηξ» : Θεόφρ.Φ 9,16,3, Καλλ.ἀπ.139 **Περσῆος ἐπώνυμος, ἧς ὀρόδαμνον Αἰγύπτῳ κατέπηξε,** Νίκ. Θηρ.863, αὐτ.Ἀλεξ.603 **ὑσσώπου ὀροδάμνους,** Λουκ.Ἐρωτ.31 **ὥσπερ ἡ ἐν Δωδώνῃ φηγὸς ἐκ τῶν ὀροδάμνων ἱερὰν ἀπορρήξασα φωνήν.**

ὀροδεμνιάδες (Νύμφαι) (αἱ) ἀρχ. λεξ. αἱ ἐπὶ τῶν ὀρέων οἰκοῦσαι, κοιμώμεναι, αἱ Νύμφαι τῶν ὀρέων· Ἡσ. «νύμφαι (καὶ) αἱ Μέλιτται ἀπὸ τοῦ ὄρους καὶ τῶν δεμνίων· ἐπεὶ ἐκεῖ κοιτάζονται· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν ὀροδάμνων, οἵ εἰσι κλάδοι».

ὀροδιαγνωστική (ἡ) νεώτ. ἰατρ. θεραπευτικὴ μέθοδος, δι' ἧς ἐπιτυγχάνεται ἡ διάγνωσις διαφόρων νόσων δι' ὀροαντιδράσεων βλ.λ.

ὀροδίος Ἡσ. «φόβος» (γραπτ. ὀρρωδία).

ὀροθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ **ὀροθεραπευτικὴ** μέθοδος θεραπείας λοιμωδῶν νόσων ἢ καὶ προφυλάξεως ἀπ' αὐτῶν διὰ τοῦ ὀροῦ τοῦ αἵματος ζῴων ἀνοσοποιηθέντων κατὰ τῶν νόσων τούτων, ὡς καὶ δι' εἰδικῶν τεχνητῶν ὀρῶν.

ὀροθεραπευτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀροθεραπείαν, ὁ τῆς ὀροθεραπείας : **ὀροθεραπευτικαὶ μέθοδοι·** **2)** τὸ θηλ. **ὀροθεραπευτικὴ** ὡς οὐσ. ἡ ὀροθεραπεία.

ὀροθεσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ τῶν ὅρων θέσις, τὸ τιθέναι τὰ ὅρια, ὁ καθορισμὸς τῶν ὁρίων καὶ εἰδικώτερον τῶν συνόρων τῶν διαχωριζόντων χώραν τινὰ ἀπὸ τῶν περὶ αὐτήν : Πάπ.· **2)** κτ. πληθ. **ὀροθεσίαι** τὰ ὅρια, τὰ σύνορα : ΚΔ Πράξ.17,26 **ὁρίσας . . τὰς ὀροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν·** ‖ ὁμ. μτφ. : Βασ.1072Α **ὑπερβαίνειν τὰς ὀροθεσίας.**

ὀροθέσιον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., ἰδ. κτ. πληθ. τὸ τεθειμένον σύνοραν, ὀρόσημον, σύνορο· Ἡσ. «ὀροθέσια· τὰ χωρίζοντα τὴν γῆν» : Γαλ. 19,349 **τῶν ἐν τοῖς χωρίοις ὀροθεσίων,** Σχόλ. Λυκόφρ.1069· ὁμ. κ. κτ. ἑν. : Πέτρ.Πατρίκ.433D **τὸν Τίγριν ἑκατέρας πολιτείας ὀροθέσιον εἶναι.**

ὀροθέτης (ὁ) γλωσσ. κ. μσν. ὁ ὁρίζων τὰ ὅρια, τὰ σύνορα χώρας τινός, μτφ. π. Φώτ.Ἐπιστ.351,19, ψΧρυσ.10.979Ε **φύσεως ὀροθέτης.**

ὁροθέτησις-εως (ἡ) (ὁροθετῶ) νεώτ. ἡ ὁροθεσία βλ.λ., τοποθέτησις ὁροσήμων.

ὁροθετικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁροθεσίαν : **ὁροθετικὴ ἐπιτροπή**· ‖ ὁ καθορίζων τὰ ὅρια, ὁ προσδιορίζων τὰ σύνορα περιοχῆς τινος : **ὁροθετικὴ γραμμή** (ἡ χαράσσουσα τὰ ὅρια δύο ὁμόρων ἐπικρατειῶν).

ὁροθετῶ-έω (ὅρος, τίθημι) μτγν., μσν. κ. νεώτ. θέτω τὰ ὅρια, προσδιορίζω τὰ σύνορα, τοποθετῶ ὁρόσημα : Ἀκύλ.ΠΔ Δευτ.19,14, Ἀθανάσ.2,388, Ἐπιφάν.1,223· ‖ μτφ. καθορίζω : Οἰκουμ.Ἀποκ. 248,2 (ἔκδ.Κρ.) **τοῦ συμφέροντος ἑκάστῳ ὡροθετηκότος**· **2)** ρηματ. π. ὁροθέτης, ὁροθέτησις.

ὀροθύνω ἐπ. κ. ποι. κ. μσν., ὁ ἐνεστ. ὀροθύνει ἅπαξ μ.π.Ὁμ. (Ὀδ.Σ 407), ἀλλὰ κυρ. ἐν χρ. κτ. ἐπ. παρατ. γ' προσ. **ὀρόθυνε**, ἀόρ. α' **ὠρόθυνα** (Λυκόφρ.693), προστ. **ὀρόθυνον**, ὄρνυμι, κινῶ, ἐγείρω, διεγείρω, ἐξεγείρω, ἐρεθίζω, παρορμῶ, προτρέπω, παρακινῶ, συνήθ. ἐπὶ προσ. : Ἰλ.Ν 351 **Ἀργείους δὲ . . ὀρόθυνε**· κ. ἐπὶ ἀψύχων : Ἰλ.Φ 312 **πάντας δ' ὀρόθυνον ἐναύλους**, Ὀδ.Ε 292 **πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας**, Λυκόφρ.693 **οἳ μῶλον ὠρόθυναν ἐκγόνοις Κρόνου**, ΔίωνΧρ.64,11 **πάσας ὀροθυνεῖ τὰς ἀέλλας**· κ. παθ. : Αἰσχ.Πρ.200 **στάσις τ' ἐν ἀλλήλοισιν ὠροθύνετο**, Νικ.Χων.Μαν.Κομν.2,65D **ὡς ἀχανεῖς ἀμπώτιδες καὶ σύρτεις . . ὠροθύνοντο**· ‖ μτ. ἀπαρφ. παραινῶ τινα πρός τι, παροτρύνω τινὰ νὰ πράξῃ τι : Ἀπολλ.Ρ 1,522 **ὀρόθυνεν ἑταίρους βαινέμεναι τ' ἐπὶ νῆα**, αὐτ.1275.

ὀροιβάδες Ἡσ. «**αἱ αἶγες**».

ὀροικλάνοι Ἡσ. «**ὀξύσχοινοι**».

ὀροϊνώδης-ους-ες νεώτ. ἰατρ. **ὁ συγκείμενος**, ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀρώδους ὑγροῦ περιέχοντος καὶ ἰνικὴν βλ.λ. : **ὀροϊνῶδες ἐξίδρωμα** (τὸ ἐξίδρωμα τῆς ἐξιδρωματικῆς πλευρίτιδος).

ὀροιτύπος-ον δ. τ. τοῦ ὀρειτύπος **βλ.λ.**· κτ. Σουΐδ. ὑλοτόμος : Ἐλ.Ἀλ.Ἀδ.1,6, Νικ.Θηρ.5 **σὲ ἂν πολυεργὸς ἀροτρεὺς Βουκαῖός τ' ἀλέγοι καὶ ὀροιτύπος**, αὐτ.377 **ὀροιτύποιο βατῆρα** (κτ. σχόλ. «**ποιμενικὴν ῥάβδον**»), Πέρσ.ΑΠ 7,445 **ἄγραυλοι γενεῆθεν ὀροιτύποι**.

ὀροκάρυον (τὸ) μτγν. τὸ ὀρεινὸν κάρυον, εἶδος δένδρου φυομένου παρὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον : Στράβ.12,3,12 **ἡ δὲ Σινωπῖτις καὶ σφένδαμνον φύει καὶ ὀροκάρυον**.

ὀρολεύκωμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. ὀρολευκωματίνη (ἡ) ἡ ἐν τῷ ὀρῷ τοῦ αἵματος λευκωματίνη.

ὀρολογία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κλάδος τῆς μικροβιολογίας ἔχων ἀντικείμενον τὴν μελέτην τοῦ ὀροῦ τοῦ αἵματος καὶ τῶν χυμῶν τοῦ ὀργανισμοῦ, ὡς καὶ τὴν χρησιμοποίησιν αὐτῶν ἐν τῇ διαγνωστικῇ καὶ τῇ θεραπευτικῇ.

ὁρολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνασχόλησις περὶ τοὺς φιλοσοφικούς, τοὺς ἐπιστημονικούς, τεχνικοὺς καὶ ἄλλους ὅρους· **2)** συναγωγὴ τῶν ὅρων ἐπιστήμης ἢ τέχνης τινὸς ἢ καὶ κλάδου αὐτῶν : **Ἰατρικὴ ὁρολογία**.

ὁρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁρολογίαν, ὁ τῆς ὁρολογίας : **ὁρολογικὴ ἐξέτασις τοῦ αἵματος**.

ὀρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρολογίαν, ὁ τῆς ὀρολογίας.

ὄρομαι (πρβλ. ὁρῶ) ἐπιτηρῶ, ἐπιβλέπω, ἐπιστατῶ, φυλάττω, κτ. Ἡσ. «**ὄρει· φυλάσσει**», μ. ἐν συνθέσει μτ. τῆς ἐπί, χωριζομένης πάντοτε διὰ τμήσεως ἀπὸ τοῦ ρ. : Ἰλ.Ψ 112 **ἐπὶ δ' ἀνὴρ ἐσθλὸς ὀρώρειν Μηριόνης**, Ὀδ.Δ 471 **ἐπὶ δ' ἀνέρες . . ὄροντο οἶνον οἰνοχοεῦντες**, αὐτ.Ξ 104· **2)** Ἡσ. «**ὀρόμενος· ὁρμώμενος**», αὐτ. «**ὄρονται· ἐφορμῶσιν, ἐπακολουθοῦσιν**».

ὀρομαλίδες (αἱ) (ὄρος, μῆλον (2)) δωρ. ἀντὶ τοῦ ἀχρήστου **ὀρομηλίδες**, εἶδος ἀγρίων μήλων, ἄγρια μῆλα : Θεόκρ.5,94 **οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἀκύλοις ὀρομαλίδες· αἱ μὲν ἔχοντι λεπτὸν ἀπὸ πρίνοιο λεπύριον, αἱ δὲ μελίχροι** (κοιν. ὀριμαλίδες).

ὀρομέτρης (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν ὀρομετρίαν ἀσχολούμενος.

ὀρομετρία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς χαρτογραφίας ἔχων ἀντικείμενον τὴν ζωηροτέραν ἀπόδοσιν τῆς εἰκόνος πάσης ἐδαφικῆς ἐξάρσεως διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως χαρακτηριστικῶν τινων ἀριθμῶν.

ὄρον (τὸ) κ. **ὄρος** (Πολυδ.7,150) ξύλινον ὄργανον, δι' οὗ ἐκπιέζονται αἱ σταφυλαὶ καὶ αἱ ἐλαῖαι : Αἰσχ.ἀπ.107, Ἰσαῖ.ἀπ.24, Μέν.ἀπ.172.

ὀρονοσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαταραχαὶ ἐπισυμβαίνουσαι εἰς ἄτομα, ἐφ' ὧν ἐγένοντο ἐνέσεις ὀροῦ αἵματος πρὸς θεραπευτικὸν σκοπόν.

ὀρόντιον (τὸ) μτγν. εἶδός τι φυτοῦ ἐν χρ. ὡς φάρμακον διὰ τὸν ἴκτερον : Ἀρχιγ.π.Γαλ.13,236.

ὀρονύχιον (τὸ) (ὅρος, νύξ) Φώτ. «**ὅρος νυκτερινός, τουτέστι φυλακή**».

ὀροπέδιον (τὸ) (ὄρος, πεδίον) μτγν. κ. νεώτ. πεδινὴ ἔκτασις ἐπὶ τῶν ἀνωτέρων ὁρίων τῶν ὀρέων ἢ τῶν λοφωδῶν ὑψωμάτων, πεδιὰς ἐπὶ ὄρους, ἐν μέσῳ ὀρέων : Στράβ.7,1,5 **ἐπὶ τὸν δρυμὸν τὰς προσβάσεις ποιεῖσθαι δι' ὀροπεδίων**, αὐτ.15,1,44 **ὀροπέδιον.. τρισχιλίων πως τὸν κύκλον σταδίων**.

ὀροποτίη (ἡ) ἰων. ἀντὶ τοῦ ἀττ. τ. ὀροποσία μὴ ἀπαντῶντος ἐν κειμ. τὸ πίνειν ὀρόν, ἡ πόσις ὀροῦ : Ἱππ.Νούσ.2,70 (ἴδ.γρ. ὀρροποσίη).

ὀροποτῶ-έω (ὀρός, πίνω) πίνω ὀρόν : Ἱππ.Νούσ. 2,70 (ἴδ.γρ. ὀρροποτῶ), αὐτ.Ἐντ.Παθ.16.

ὀροπτερική (ἡ) νεώτ. μαθ. στρεβλή τις καμπύλη ἐκ τριτοβαθμίων ἀλγεβρικῶν τοιούτων.

ὀροπυώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἐξ ὀροῦ καὶ πύου συγκείμενος, ὁ ὀρώδης ἅμα καὶ πυώδης.

ὄρος-ους(-εος) (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ἴδ. κτ. πληθ. **ὄρη**, γενικ. πληθ. **ὀρέων**, κ. **ὀρῶν**, ἐπ. κ. λυρ. τ. **οὔρεος**, δοτ. **οὔρεϊ**, αἰτ. **οὔρεα**, δοτ. πληθ. **οὔρεσι**, πιθ. **οὐ**- ἀντὶ **ὀ**- χάριν τοῦ μέτρου, δμ. **ὤρεα, ὤρεος**, δωρ. τ. (Θεόκρ.1,77, αὐτ.115, αὐτ. 4,35), μεγάλη ἔξαρσις τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς φθάνουσα εἰς ὕψος μεγαλύτερον τοῦ λόφου καὶ τοῦ βουνοῦ, τὸ βουνό : Ἰλ.Α 157 **οὔρεά τε σκιόεντα θάλασσά τε ἠχήεσσα**, αὐτ.Γ 10 **ὄρεος κορυφῇσι**, αὐτ.Λ 87, αὐτ.Α 235 **ἐν ὄρεσσι**, αὐτ.Ω 614 **ἐν οὔρεσιν**, Ὀδ.Τ 431 **αἰπὺ δ' ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλῃ Παρνησοῦ**, Ἡσίοδ.Θ 129 **Γαῖα . . γείνατο δ' οὔρεα μακρά, θεῶν χαρίεντας ἐναύλους**, Πίνδ.Π 6,21 **ἐν οὔρεσι**, Ἡρ.1,43 **ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὸν Ὄλυμπον τὸ ὄρος**, Αἰσχ.Πρ.811 **Βυβλίνων ὀρῶν ἄπο ἵησι**, Εὐρ.Βάκχ.719 **πλάκας ναίοντες ὀρέων**, Θουκ.3,24 **τὴν πρὸς τὸ ὄρος φέρουσαν ὁδόν**, Ξεν.Ἑλλ.4,6,8, αὐτ.Ἀν.3,5,7 **ὄρη ἦν ὑπερύψηλα**, Πλάτ.Κριτ.111C **τῶν γὰρ ὀρῶν ἔστιν ἃ νῦν μὲν ἔχει μελίτταις μόναις τροφήν**, αὐτ.Νόμ. 833B, Θεόκρ.4,35 **τὸν ταῦρον ἀπ' ὤρεος ἄγε πιάξας**, ΚΔ Ματθ.26,30 **ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν**, αὐτ.Λουκ.3,5 **πᾶν ὄρος καὶ βουνός**, αὐτ. Πράξ.7,38 **ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ**, αὐτ.Ἀπ.14,1, Εὐμάθ. Ὑσμ.417 **ἴσα καὶ ὄρεσιν ἐγείρει τὰ κύματα**, Μηναῖ.11,4 Ὄρθρ.Ὠδ.4 **ὄρη ὑψηλότατα καταλαβὼν** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.26,15 **τὰ κόκκαλα τῶ χρισθιανῶ . . ὅσοι καταλυθήκανε στὰ ὄρη κι εἰς τὰ δάση**,- **Ἅγιον Ὄρος** (ἡ νοτιανατολικὴ χερσόνησος τῆς Χαλκιδικῆς, ἄ. Ἄθως), φρ. **στὰ ὄρη, στὰ βουνὰ** (ἀρὰ ἐπὶ ἀπευκταίου τινός)· **2)** νεώτ. ἀνατ **ὄρος τῆς Ἀφροδίτης** (τὸ ἐφήβαιον τῆς γυναικός)· **3)** διαμέρισμα, ἐπαρχία, ἐνορία : Ἐπιγρ. **ὄρος Ἀργειατᾶν**, Ἐπιγρ. **ὄρος Ὀγχνιᾶιον**· **4)** ἐν Αἰγύπτῳ, ἔρημος: Πάπ.· εἰδ.ὡς τόπος ταφῆς, νεκροταφεῖον : Πάπ.· **5)** μέρος τοῦ ποδός· Πολυδ. 2,197 «**μέρη δὲ ποδὸς τὰ μὲν ἄνω πρὸ τῶν δακτύλων, πεδίον ἢ ὄρος, ἢ πολυόστεον**»· **6)** ἀντὶ ὀ-

ρον β.λ.· Πολυδ.7,150 «τὸ ξύλον, ἐν ᾧ τοὔλαιον πιέζεται»· **7)** ἡ ἀμίς βλ.λ.: Σχόλ.'Αριστφ.'Αχ.82.

ὅρος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. **οὖρος**, κρητ. κ. ἀργ. **ὧρος**, κερκ. **ὅρϜος**, ἡρακλ. **ὅρος**, μεγαρ. **ὅρρος** ὅριον, σύνορον, τέρμα, ἐπὶ τόπου ἢ χρόνου : 'Ιλ.Μ 421 **ἀμφ' οὔροισι δύ' ἀνέρε δηριάασθον**, Σόλ.π.'Αριστλ.'Αθ.12,5 **ἐγὼ δὲ τούτων ὥσπερ ἐν μεταιχμίῳ ὅρος κατέστην**· ὁμ. μτ. γενικ. : Πίνδ.Ο 6,77 **ὑπὸ Κυλλάνας ὅρους**, Βσκχ.5, 144 **ὁ γὰρ οὖρος ἦν τῆς Μηδικῆς ἀρχῆς καὶ τῆς Λυδίης ὁ Ἅλυς**, αὐτ.4,52, αὐτ.1.32 **ἐς . . ἑβδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζόης ἀνθρώπῳ προτίθημι** (θέτω ὡς ὅριον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς . .), Αἰσχ. Πρ.970 **ὅταν περάσῃς ῥεῖθρον ἠπείροιν ὅρον**, αὐτ.666 **γῆς ἐπ' ἐσχάτοις ὅροις**, Σοφ.ΟΚ 400 **γῆς δὲ μὴ 'μβαίνῃς ὅρων**, Εὐρ.'Ηρ.669 **οὐδεὶς ὅρος ἐκ θεῶν χρηστοῖς οὐδὲ κακοῖς σαφής**, 'Αντιφ.3, 2,4 **τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν ὅρων τῆς αὐτοῦ πορείας . . ἐξενεχθὲν ἔτρωσεν αὐτόν**, Πλάτ.Τίμ.25C **ὅσοι κατοικοῦμεν ἐντὸς ὅρων Ἡρακλείων**, αὐτ. Νόμ.785Β **γάμου δὲ ὅρον εἶναι κόρῃ μὲν ἀπὸ ἑκκαίδεκα ἐτῶν** (ὁ χρόνος καθ' ὃν δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον), αὐτ.Πολ.443D **ὥσπερ ὅρους τρεῖς ἁρμονίας . . . νεάτης τε καὶ ὑπάτης καὶ μέσης** (ἡ ἀναλογία), αὐτ.Φίλ.17D **τοὺς ὅρους τῶν διαστημάτων** (τὰ ὅρια ἢ τὴν ἀναλογίαν τῶν διαστημάτων ἐν τῇ μουσικῇ κλίμακι), 'Ηρῳδιαν.'Ιστ.2,2,8 **τοὺς ἐπὶ τοῖς ὅροις τῆς 'Ρωμαίων ἀρχῆς ἱδρυμένους**, - **θὰ σᾶς εὐγνωμονῶ ἐφ' ὅρου ζωῆς** (μέχρι πέρατος τοῦ βίου), - **κατ' ἀνώτατον ἢ κατώτατον ὅρον** (κατ' ἀνώτατον ἢ κατώτατον δυνατόν, ἐφικτὸν ἢ ἐπιτρεπόμενον ὅριον), - **μέσος ὅρος** (τὸ ἐνδιάμεσον μεταξὺ δύο ἄκρων ὁρίων)· ‖ ὁμ. ἀπολ. : Πλάτ.Νόμ.849Ε **εἰς τὸν τόπον . . ἐν οἷς ἂν . . ἕδρας πρεπούσας ὅρους θῶνται τῶν ὠνίων** (μέρη ὅπου νὰ πωλῶνται), αὐτ.Πολ.373D **ὑπερβάντες τὸν τῶν ἀναγκαίων ὅρον**· **2)** μτφ. : Αἰσχ.'Αγ.485 **ὁ θῆλυς ὅρος ἐπινέμεται** (τὸ ὅριον τοῦ γυναικείου νοῦ), αὐτ.1154 **πόθεν ὅρους ἔχεις θεσπεσίας ὁδοῦ**, Πολύβ.(18)17),5,3 **παρὰ μὲν τοῖς Αἰτωλοῖς μήτε φιλίας ὅρους ὑπάρχειν μήτ' ἔχθρας**· **3)** τὸ ὁροθέσιον, τὸ ὁρόσημον· Πολυδ. 9,9 «στήλη ἐνεστηκυῖα» : 'Ιλ.Φ 405 **λίθον εἵλετο . . τόν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης**· ‖ ἀναμνηστικὸς λίθος ἢ στήλη : 'Ηρ.1, 93 **οὖροι δὲ . . ἦσαν ἐπὶ τοῦ σήματος ἄνω**· ‖ ἰδ. ὅροι πλάκες ἐνεπίγραφοι ἁπλαῖ, τριγωνικοῦ συνήθως σχήματος, ἐπιτιθέμεναι ἐπὶ ἐνυποθήκου κτήματος· 'Αρποκρ. «ὅρος, τὰ ἐπόντα ταῖς ὑποκειμέναις οἰκίαις καὶ χωρίοις γράμματα, ἃ ἐδήλου, ὅτι ὑπόκεινται δανειστῇ», 'Ησ.«στήλη ἡ καταπεπηγυῖα ἐπὶ χωρίῳ ἢ οἰκίᾳ» : Σόλ 36 **τῆς ἐγώ ποτε ὅρους ἀνεῖλον πολλαχῇ πεπηγότας**, 'Ισαῖ.6,36 **ὅπως . . ὅροι τεθεῖεν**· ‖ ὁμ. μτ. γενικ. τοῦ ποσοῦ : Δημ. 876 **τίθησιν ὅρους ἐπὶ μὲν τὴν οἰκίαν δισχιλίων, ἐπὶ δὲ τὸ χωρίον ταλάντου**, Θεόφρ.Χαρ.10,9 **τοὺς ὅρους δ' ἐπισκοπεῖσθαι ὁσημέραι εἰ διαμένουσιν οἱ αὐτοί**, 'Επιγρ. **δανείζειν τοὺς ἱερέας . . ἐπὶ χωρίῳ . . καὶ ὅρον ἐφιστάναι**· ‖ ὁρόσημον ἐκ λίθου διαχωρίζον τὰς ἱερὰς γαίας ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν : 'Επιγρ. **ὅρος τοῦ ἱεροῦ**, 'Επιγρ. **ὅρος μὴ τοιχοδομεῖν ἐντὸς τῶν ὅρων ἰδιώτην**, αὐτ. **ὅρος κρήνης**, αὐτ. **ὅρος σήματος**· **4)** κανών, γνώμων, νόμος, θεσμός : Βάκχ.ἀπ.7 **εἷς ὅρος, μία βροτοῖσίν ἐστιν εὐτυχίας ὁδός**, Εὐρ.ΙΤ 1219 **ἢν δ' ἄγαν δοκῶ χρονίζειν τοῦδ' ὅρος τίς ἐστί μοι ;**, Πλάτ. Πολ.551Α **ὅρον πολιτείας ὀλιγαρχικῆς ταξάμενοι πλῆθος χρημάτων**, αὐτ.Φαῖδρ.237D, 'Αριστλ.Πολιτ.1294a,10 **ἀριστοκρατίας μὲν γὰρ ὅρος ἀρετή, ὀλιγαρχίας δὲ πλοῦτος** (ἡ ἀρχή, τὸ μέτρον τῆς ἀριστοκρατίας εἶναι ἡ ἱκανότης), ΑΠλ.368,2 **οἱ Βένετοι Πρασίνοισιν ἐναντίοι αἰὲν ἐόντες εἰς ἕν' ὁμοφροσύνης ἐξεβόησαν ὅρον**· ‖ τέλος, σκοπός, πρόθεσις : Δημ.548 **ἕν' ὅρον θέμενος παντὶ τρόπῳ μ' ἀνελεῖν**· **5)** περιοριστικὴ διάταξις, συμφωνία, κανών, αἵρεσις : Θουκ.4,92 **ἢν νικηθῶμεν, εἷς ὅρος οὐκ ἀντίλεκτος παγήσεται**; Δημ.633 **τὴν ἐφορίαν ἀγορὰν ὅρον προσγράψας, ἧς εἴργεσθαί φησιν**, Λυκοῦργ.73 **ὅρους τοῖς βαρβάροις πήξαντες τοὺς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τούτους κωλύσοντες ὑπερβαίνειν**, Πάπ. **περὶ δὲ ἑτέρου τινὸς πράγματος ὅρος οὐθεὶς γέγονεν**, αὐτ. **συνεθέμην πρὸς τὸν δεῖνα ἐπὶ ὅροις, ὥστε**, - **παρεδόθησαν ἄνευ ὅρων**, - **συνῆψε δάνειον ὑπὸ δυσμενεῖς ὅρους**, - **οἱ δεκατέσσαρες ὅροι τοῦ Οὐΐλσων**, - **οἱ ὅροι τῆς συνθήκης τῶν Σέρβων**, - **παρέβη τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου**, - **δέχομαι νὰ σᾶς συνοδεύσω, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐπιστρέφωμεν ἐνωρίς**· ‖ νεώτ. νομ. ἡ εἰς τὰς χαριστικὰς ἢ καὶ ἄλλας δικαιοπραξίας προστιθεμένη ῥήτρα, δι' ἧς **ἐπιβάλλεται** εἰς τὸν λήπτην ὅπως πράξῃ ἢ παραλείψῃ τι· ‖ πάπ. κ. μσν. διάταξις, ἀπόφασις : Πάπ. **ἐντευχθεὶς ὅρον δώσω**, Μαλάλ.1 384,10 **εἰ μὴ διὰ τῆς αὔριον . . δώσετε αὐτοῖς τὸν ὅρον καὶ ἀπαλλάξετε αὐτούς**, αὐτ.12 **δεδωκότες αὐτοῖς ὅρον**· **6)** νεώτ. κ. δημ. κατάστασις πραγμάτων, περίστασις, συνθήκη, τρόπος, δεδομένον : **ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς ζωῆς τῶν ἐργαζομένων τάξεων**, - **ἐργαζόμεθα ὑπὸ καλοὺς ὅρους**, - **οἱ ὅροι τῆς ζωῆς τῶν μεταλλωρύχων εἶναι ἄθλιοι**· **7)** εἰδ. λογικ. τὸ ἕτερον τῶν δύο οὐσιωδῶν στοιχείων τῆς προτάσεως, τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ κατηγορούμενον : 'Αριστλ.ΑΠρ.24b,16, αὐτ.Οὐρ.282a,1, αὐτ.ΗΝικ.1142b,24 **ὅρος μέσος** (ὁ μέσος ὅρος)· ‖ ὅθ. κ. νεώτ. ὁρισμός· 'Αριστλ.Τοπ.101b,39 «ὅρος δέ ἐστι λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνων», Χρύσ. Στωϊκ.2,75 «ἡ τοῦ ἰδίου ἀπόδοσις», 'Ανών.π.Λάμπεκ Βιβλ.Καισ.7,388Α «ὅρος ἐστὶ λόγος σύντομος δηλωτικὸς τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου πράγματος» : Πλάτ.Ὅρ.414D **ὅρος ἐκ διαφορᾶς καὶ γένους συγκείμενος**· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. τίτλος ἔργου ἀποδιδομένου εἰς τὸν Πλάτωνα· ‖ νεώτ. **ὅροι** ὀνομασία ἐννοιῶν ἢ πραγμάτων εἰδικῶς καθωρισμένη ἐν ταῖς ἐπιστήμαις καὶ ταῖς τέχναις : **φιλοσοφικοὶ ὅροι**, - **ὅροι τῆς φυσικῆς** - **τῆς χημείας**, - **βοτανολογικοὶ ὅροι**, - **νομικοὶ ὅροι**· ‖ **ὅροι** οἱ οἱονεὶ δηλοῦντες προτάσεις : 'Αριστλ. ΑΠρ.29a,21 **ὅροι κατηγορικοί**, αὐτ. **ὅροι στερητικοί**· ‖ νεώτ. **ὅρων τετράς** συλλογιστικὸν σφάλμα προερχόμενον ἐκ τῆς διττῆς σημασίας ἑνὸς ἐκ τῶν τριῶν ὅρων τοῦ συλλογισμοῦ· **8)** εἰδ. μαθημ. μέρη λόγου ἢ ἀναλογίας . 'Αρχύτ.2, 'Αριστλ. ΗΝικ.1131b,5, Εὐκλ.5 'Ορισμ.8 **ὅρος ἐστὶν ὅ τινός ἐστι πέρας**, Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,8· ‖ νεώτ. μαθημ. **ὅροι κλάσματος** (ὁ ἀριθμητὴς καὶ ὁ παρονομαστὴς αὐτοῦ), - **ὅροι ἀναλογίας** (οἱ τέσσαρες ἀριθμοὶ οἱ ἀπαρτίζοντες αὐτήν), - **ὅροι πολυωνύμου** (τὰ μονώνυμα τὰ ἀποτελοῦντα αὐτό)· **9)** εἰδ. ἀστρολ. **οἱ τρεῖς ὅροι** οἱ τρεῖς ὅροι ἐν χρήσει ὄντες εἰς ποικίλους ὑπολογισμούς : Βέττ.Βάλ.304,1.

ὅρϜος (ὁ) 'Επιγρ. κερκ. ἀντὶ ὅρος βλ.λ.

ὅρος (ὁ) ἢ **ὅρος** ἀρχ. λεξ. ὁ φύλαξ, ἃ. οὖρος βλ.λ. : Φώτ. ἐν λ. ὀρονύχιον.

ὀρός (ὁ) κ. **ὀρρός**, κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ὑδαρὲς μέρος τοῦ γάλακτος τὸ ἀπομένον μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς τυρίνης καὶ τοῦ βουτύρου ἐξ αὐτοῦ, τὸ μετὰ τὴν πῆξιν τοῦ γάλακτος ὑδατῶδες ὑπόλειμμα τὸ τυρόγαλο· Εὐστ.906 «ὀρὸς . . ἡ τοῦ γάλακτος ὑποστάθμη καθ' Ὅμηρον» : 'Οδ.Ι 222 **ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα**, αὐτ.Ρ 225 **ὀρὸν πίνων** (Εὐστ. «ἡ ὑδατώδης τοῦ γάλακτος ὑπόστασις»), 'Ιππ.Γυν. 1,29, 'Αριστλ.ΖΙ 521b,27 **πᾶν δὲ γάλα ἔχει ἰχῶρα ὑδατώδη, ὃ καλεῖται ὀρρός**· **2)** τὸ μετὰ τὴν

ἀφαίρεσιν αἱμοσφαιρίων καὶ ἰνικῆς ἀπομένον ὑδατῶδες μέρος τοῦ αἵματος, τὸ μετὰ τὴν πῆξιν τοῦ αἵματος ὑδατῶδες ὑπόλειμμα : Πλάτ.Τίμ.83D **ὀρὸς ἱδρὼς καὶ δάκρυον·** ‖ νεώτ. **τεχνητοὶ ὀροί** (διαλύματά τινα ἀλάτων ἢ καὶ ἄλλων οὐσιῶν χρησιμοποιούμενα εἰς θεραπευτικὰς ἐνέσεις), - **φυσιολογικὸς ὀρός** (διάλυμα χλωριούχου νατρίου ἐν ὕδατι), - **ὀρὸς αἱμολυτικός, ἀντιδυσεντερικὸς** κττ.' **3**) τὸ ὑγρὸν μέρος τῆς πίσσης, ὅ. ὀρ(ρ)όπισσα : Ἱππ.Ἑλκ.12,Θεόφρ.Φ1 3,9,2,Παῦλ.Αἰγ.3,74· **4**) **σπερματικὸς ὀρὸς** τὸ ρευστὸν τοῦ σπέρματος : Πλούτ. Ἀρέσκ.Φιλ.5,23 **ἄρχεσθαι τοὺς ἀνθρώπους τελειότητος περὶ τὴν δευτέραν ἑβδομάδα, περὶ ἣν ὁ σπερματικὸς κρίνεται ὀρρός·** ‖ κ. ἁπλῶς **ὀρός** : αὐτ.Ἠθ.981F **οἱ δὲ ἑπόμενοι ταῖς θηλείαις, καταρρέουσι μικρὸν τὸν ὀρόν.**

ὀροσάγγαι (οἱ) (περσ.) οἱ εὐεργέται τοῦ βασιλέως· Γραμμ.π.Φώτ. «οἱ εὐεργέται βασιλέως ὀροσάγγαι καλέονται» Ἡρ.8,85 **οἱ δ' εὐεργέται βασιλέος ὀροσάγγαι καλέονται Περσιστί·** **2**) οἱ σωματοφύλακες· Γραμμ.π.Φώτ. «ὀροσάγγαι μὲν οἱ σωματοφύλακες» : Σοφ.ἀπ.183, αὐτ.634.

ὀροσειρά (ἡ) νεώτ. σειρὰ ὀρέων συνεχομένων πρὸς ἄλληλα, ἅλυσις ὀρέων, ὅ. βουνοσειρά.

ὀροσήμανσις-εως (ἡ) νεώτ. ὁ δι' ὀροσήμων καθορισμὸς τῶν ὁρίων ἐκτάσεώς τινος, τοποθέτησις ὀροσήμων, ὀροθέτησις.

ὀρόσημο(ν) τὸ) νεώτ. κ. δημ. σῆμα, σημεῖον, ἐκ λίθου, πασσάλου κττ., δεικνύον τὸ ὅριον ἐκτάσεώς τινος ἐν ξηρᾷ ἢ θαλάσσῃ, ὅ. ὀροθέσιον.

ὀρόσπιζος (ὁ) εἶδός τι μικροῦ πτηνοῦ προσομοίου **μὲ** σπίνον : Ἀριστλ ΖΙ 592,b25 **ὀρόσπιζος, οὗτος σπίζῃ ὅμοιος . . περὶ τὸν αὐχένα κυανοῦν.**

ὀροστέγεια (ἡ) νεώτ. μικροβιολ. ἡ ἐξοικείωσις τῶν μικροβίων πρὸς εἰδικοὺς ἀνόσους ὀρούς, ἡ ἰδιότης τῶν ὀροστεγῶν μικροβίων.

ὀροστεγής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ μικροβίων, ὁ ἐξοικειωθεὶς πρός τινα ὀρὸν **καὶ μὴ** προσβαλλόμενος πλέον ὑπ' αὐτοῦ.

ὀροσφαιρίνη (ἡ) νεώτ. πρωτεϊνικὴ ὕλη ἐκ τῶν γλοβουλινῶν, ἀπαντῶσα κυρ.ἐν τῷ ὀρῷ τοῦ αἵματος.

ὀροτύπος -ον ὁ καταρρίπτων τὰ ὄρη : Αἰσχ.Ἑπτ. 85 **βρέμει δ' ἀμαχέτου δίκαν ὕδατος ὀροτύπου·** ‖ κτ. Φώτ. «ὀροτύπους, τοὺς γίγαντας, ὅτι ταῖς τῶν ὀρῶν κορυφαῖς ἔβαλλον».

ὀρούα (ἡ) ἀντὶ ὀρύα βλ.λ.· Ἡσ. «ὀρούα, χορδὴ καὶ σύντριμμα πολιτικόν».

ὀρούβω ἢ ὀρουβῶ, παμφυλ. ἀντὶ ὀρούω βλ.λ. κτ. Ἡρακλ. π. Εὐστ.1654 «οὕτω δὲ καὶ ὀρούω, ὀρούβω λέγουσι, καὶ περισπωμένως δὲ ὀρουβῶ.»

ὀρούματα Ἡσ. «ὁρμήματα, πηδήματα».

ὀροῦσα θηλ. μτχ. ἀόρ. β' τοῦ ὄρνυμι βλ.λ.

ὄρουσις-εως (ἡ) (ὀρούω) ὅρμησις, ὁρμή, κτ. Στωικ.ἀπ.3,40 «φορὰ διανοίας ἐπί τι μέλλον» : Φίλ. 1,602 **τὸ δὲ γινόμενον ὄρουσιν ἐκάλεσαν** (πιθ. εἰκ. ἀντὶ ἔρυσιν), Κλήμ.Ἀλ.226,32 **ὄρουσις καὶ ἰσχύς·** ‖ ἀντὶ ὄρουμα, πήδημα: Δίων Χρ.2,80 **τῶν τοῦ Ἀχιλλέως πηδήσεων καὶ ὀρούσεων.**

ὀρουστικός-ή-όν σχόλ. ὁ ὁρμητικός, ὁ ἐφορμιστικός : Σχόλ.Πίνδ.Π 2,16,679.

ὀρούω ἐπ. κ. ποι., παρατ. **ὤρουον,** μέλλ. **ὀρούσω,** ἀόρ. **ὤρουσα** κ. ἐπ. **ὄρουσα** (Ἰλ.Β 310), μτχ. **ὀρούσας** (Ἰλ.Λ 359), ἀμτβ. ἐγείρομαι καὶ ὁρμῶ βιαίως ἐπί τι ἢ πρὸς τὰ ἐμπρός, ἐφορμῶ, ἐπιπίπτω, ἐπὶ προσ. κ. πραγμάτων : Ἰλ.Λ 359 **ἐς δίφρον ὀρούσας,** αὐτ.Β 310 **πρός ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν,** αὐτ.Ξ 401 **ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν,** Ἡσίοδ.Α 412, Εὐρ.ΙΤ 297 **μόσχους ὀρούσας εἰς μέσας λέων ὅπως,** αὐτ.Ἡρ.972 **οἱ δὲ ταρβοῦντες φόβῳ ὤρουον ἄλλος ἄλλοσ',** Δημόκρ.228 **οἱ ὀρχησταὶ οἱ ἐς τὰς μαχαίρας ὀρούοντες,** Θεόκρ.6,13 **μὴ τᾶς παιδὸς ἐπὶ κνάμαισιν ὀρούσῃ,** Πλούτ.Κοριολ.8 **κρατῶν ἁπάντων, πρὸς οὓς ὀρούσειε·** ὁμ. ἐπὶ τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως : Ἰλ.Ν 505 **αἰχμὴ . . στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν,** Ἡσίοδ.Α 437 ὅτ' **ἀπὸ μεγάλου πέτρη** πρηῶνος **ὀρούσῃ,** Αἰσχ.Εὐμ.113 **ἐκ μέσων ἀρκυστάτων ὤρουσεν,** Εὐρ.Φοίν.1237, Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.13 **αὐτόθεν ὀρούσαντες . . κατὰ τῶν ὀρῶν ἔθεον·** ὁμ. μτ. αἰτ. : Αἰσχ.Ἀγ.826 **πήδημ' ὀρούσας·** ‖ ὁμ. μτφ. : Σοφ.ΟΤ 877 **ὕβρις . . αἶπος ἀπότομον ὤρουσεν εἰς ἀνάγκαν,** αὐτ.Ἠλ. 1441 **λαθραῖον ὡς ὀρούσῃ πρὸς δίκας ἀγῶνα,** Φιλήμ.214 **πρὸς θάνατον ὀρούειν·** ‖ κινῶ : Ἀρχέστρ.ἀπ.24,3· **2**) μτ.γενικ.τοῦ ἀντικ.παλαίῳ κατά τινος : Πίνδ.Π 10,61 **τῶν δ' ἕκαστος ὀρούει·** **3**) ὁμ. μτ. ἀπαρφ. εἶμαι πρόθυμος, ἕτοιμος νὰ πράξω τι : Πίνδ.ΠΟ 9,102 **πολλοὶ δὲ διδακταῖς ἀνθρώπων ἀρεταῖς κλέος ὤρουσαν ἀρέσθαι·** **4**) γεν. ἐγείρομαι, ὑψοῦμαι: Ὀππ.Κυν.3,474 **ἐκ.. κεφαλῆς δίδυμον κέρας ἰθὺς ὀρούει·** **5**) ρηματ.π. ὄρουσις.

ὀροφή (ἡ) (ἐρέφω) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐσωτερικὴ ὄψις, ἐπιφάνεια τῆς στέγης, τὸ ἐσωτερικὸν ἐπιστέγασμα δωματίου ἢ ἄλλου τινὸς διαμερίσματος, τὸ ταβάνι· : Ὀδ.Χ 298 **αἰγίδ' ἀνέσχεν ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς,** Ἡρ.2,148 **τῶν οἰκημάτων ὀροφὴ . . λιθίνη,** αὐτ.155 **τὸ δὲ καταστέγασμα τῆς ὀροφῆς** (κτ. πλεονασμόν), Ἀριστφ.Νεφ 173 **ἄνω κεχηνότος ἀπὸ τῆς ὀροφῆς . . γαλεώτης κατέχεσεν,** Θουκ.4,48 **ἀναβάντες δὲ ἐπὶ τὸ τέγος . . καὶ διελόντες τὴν ὀροφήν,** Ξεν.Ἑλλ.6,5,9 **τὴν ὀροφὴν** (τοῦ νεὼ) **διελόντες,** Πλάτ.Πολ.529Β **ἐν ὀροφῇ ποικίλματα θεώμενος,** Πολύβ.5,9,3 **τῷ πυρὶ κατελυμήναντο τὰς ὀροφάς,** Γεωπ.14,6,2,Παπαδ.Χριστ.Διηγ.5 **ἀπὸ τοῦ ἐδάφους μέχρι τῆς ὀροφῆς·** ‖ κτ. πληθ. τὰ ξύλα τῆς στέγης, τὰ σανιδώματα τῆς σκηνῆς : Θεόφρ.Φ1 5,3,7 **διαμνημονεύουσιν ὀροφάς τινὰς τῶν ἀρχαίων οὔσας·** ‖ νεώτ. συνεκδ. ἡ στέγη οἰκήματός τινος· **2**) ἡ κορυφὴ τῆς κυψέλης : Ἀριστλ.ΖΙ 624a,6 **ἄρχονται δὲ τῶν ἱστῶν ἄνωθεν ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ σμήνους·** **3**) νεώτ. τὸ ἀνώτατον ὕψος μέχρις οὗ δύναται ν' ἀνέλθῃ ἀεροπλάνον τι ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ· **4**) συριακὸν ὄνομα εἴδους τινὸς φυτοῦ, ὅ. κροκοδιλιάς βλ.λ. : Ἀέτ.11,2.

ὀροφηφάγος-ον (ὀροφή, τρώγω) μτγν. κ. μσν. ὁ τρώγων, ὁ καταστρέφων τὴν ὀροφήν : Ἀγαθ.ΑΠ 9,152 **Ἀτρειδᾶν ὀροφηφάγον ἁψαμένων πῦρ.**

ὀροφηφόρος-ον (ὀροφή, φέρω) μτγν. κ. μσν. ὁ φέρων στέγην μεθ' ἑαυτοῦ, ὁ βαστάζων τὴν ὀροφὴν ἐπάνω του· Ἡσ. «ὀροφηφόρον ζῷον πᾶν ὀστρακόδερμον» : Ἀγαθ.ΑΠ 9,631.

ὀροφιαῖος-α-ον (ὀροφή) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀροφὴν βλ.λ.1), ὁ τῆς ὀροφῆς : Ἐπιγρ. **τοὺς λίθους τοὺς ὀροφιαίους.**

ὀροφίας (ὁ) ὁ ὑπὸ τὴν ὀροφήν, ἐν τῷ οἴκῳ ζῶν : Ἀριστφ.Σφ.206 **μῦς . . ὑπὸ τῶν κεραμίδων ἠλιαστὴς ὀροφίας** (μῦς ὁ κοινός, ἀντίθ. μῦς ἀρουραῖος), Ἡσ. ὀροφίας ὄφις (κατοικίδιος ἢ ἥμερος).

ὀροφικός-ή-όν ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀροφὴν βλ.λ.1), ὁ τῆς ὀροφῆς : Ἡσ. ἐν λ. κουράς.

ὀρόφινος-η-ον μτγν. ὁ ἔχων καλαμίνην στέγην, ὁ ἐσκεπασμένος διὰ καλαμίνης ὀροφῆς : Αἰν.Τακτ. 32,8 **εἰς τὰς ὀροφίνας οἰκίας·** ‖ Ἡσ. «ὀρ(ο)φίνη· καλάμη μελίνης».

ὀρόφιον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. λειτουργ. ἀντὶ **κιβώριον** βλ.λ.3) : Βί.Ἀγ.Θεοκτίστης ἐν Θησ.Στεφ. **καὶ θείας τραπέζης τὸ περικείμενον ὀρόφιον, ὃ κιβώριον καλεῖν σύνηθες.**

ὀροφοίτης (ὁ) ΕΜ 461,27 ἀντὶ ὀρειφοίτης βλ.λ.

ὀροφοιτῶ-άω (ὄρος, φοιτῶ) μτγν. ἀντὶ ὀρειφοιτῶ βλ.λ.· Ἡσ. «ὀροφοιτῶντα, εἰς ὄρη περιερχόμενον» : ΠΔ Μακκ.4,14,15 **τῶν πετεινῶν, τὰ μὲν ἥμερα κατὰ τὰς οἰκίας ὀροφοιτῶντα** (δ.γρ. ὀροφοιτοῦντα, πιθ. κτ. ἁπλοποίησιν ἀντὶ ὀροφοφοιτῶντα).

δροφος (ὁ) (ἐρέφω) κ. μσν. κ. νεώτ. εἶδος καλάμου, δι' οὗ ἐστέγαζον τὰς οἰκίας : Ἰλ.Ω 451 ἀτάρ καθύπερθεν ἔρεφαν λαχνήεντ' ὄροφον, Ἀριστλ.άπ.268 (ἔνθα διακρίνει αὐτὸν τοῦ κοινοῦ καλάμου), Εὐστ.Ἰλ.1358,50· **2**) ὀροφή, στέγη οἰκήματος : Χρησμ.π.Ἡρ.7,140 κατά δ' ἀκροτάτοις ὀρόφοισι αἷμα μέλαν κέχυται, Αἰσχ.Ἱκ.651 τὸν οὔτις ἂν δόμος ἔχων ἐπ' ὀρόφων ἰαίνοιτο, Ἀριστφ.Λυσ.229 οὐ πρὸς τὸν ὄροφον ἀνατενῶ τά Περσικά, Θουκ.1,134 τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφεῖλον καὶ τὰς θύρας, Ξεν.Ἀν. 7,4,16 διὰ τοῦ ὀρόφου ἐφαίνετο πῦρ, Πλάτ.Πολ. 417Α ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὄροφον ἰέναι (συνοικεῖν τινι), Μακεδ.ΑΠ 9,649,2 τὸ μέλαθρον ἄχρι καὶ ἤγαγεν εἰς ὀρόφους, Ἰωσ.ΑΙ 8,3,2 ὄροφος δ' αὐτοῖς ἐπεβέβλητο κέδρου· ‖ κτ. πληθ. ὄροφοι Φοίβου ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος : Εὐρ.Ἴων 89 σμύρνης δ' ἀνύδρου καπνὸς εἰς ὀρόφους Φοίβου πέτεται· **3**) μτγν. ἡ σκέπη, τὸ ἐπιστέγασμα ἁμάξης : Παυσ.1,19,1 τῆς ἁμάξης τοὺς βοῦς .. ἐς τὸν ὄροφον ἀνέρριψεν· **4**) νεώτ. σύνολον δωματίων καὶ διαμερισμάτων οἰκοδομῆς τινος, ἐχόντων ἰσοϋψὲς δάπεδον καὶ ἰσοϋψῆ ὀροφήν: κατοικεῖ εἰς τὸν πρῶτον - εἰς τὸν τρίτον ὄροφον (δημ. πρῶτο - τρίτο πάτωμα), - ἰδιοκτησία κατ' ὄροφον (ἀ. ὁριζόντιος ἰδιοκτησία).

ὀροφυλακή (ἡ) νεώτ. σῶμα ἐλαφροῦ πεζικοῦ χρησιμοποιούμενον ἄλλοτε πρὸς φρούρησιν τῶν συνόρων τῆς Ἑλλάδος.

ὀροφυλᾰκικός-ή-όν Ἐπιγρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν φύλαξιν, τὴν φρούρησιν τῶν συνόρων : ὀροφυλακικὸν τέλος.

ὀροφύλαξ-ᾰκος (ὁ) (ὅρος, φύλαξ) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ ἐπιμελούμενος τῶν ὀροθεσίων, ὁ ἔφορος τῶν ὀροσήμων : Ἐπιγρ.· **2**) Ἐπιγρ. κ. πάπ. ὁ φύλαξ τῶν συνόρων· ‖ νεώτ. στρατιώτης ἢ ὑπάλληλος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς φρουρήσεως τῶν συνόρων· ‖ ὁμ. ὁπλίτης τῆς ὀροφυλακῆς βλ.λ.· **3**) μτγν. ὁ διατηρῶν, ὁ διαφυλάττων τὰ ὅρια : Πρόκλ. Τίμ.3,184D ὀροφύλαξ τινῶν.

ὀροφύλαξ-ᾰκος (ὁ) (ὄρος, φύλαξ) Ἐπιγρ. ὁ φύλαξ τῶν ὀρέων· πρβλ. ὀρεοφύλαξ.

ὀροφῠλᾰκῶ-έω (ὀροφύλαξ) Ἐπιγρ. εἶμαι ὀροφύλαξ, φύλαξ τῶν συνόρων.

ὀροφῶ-όω (ὀροφή) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐπικαλύπτω τι δι' ὀροφῆς, στεγάζω, ταβανώνω, σκεπάζω : ΠΔ Βασ.3,7,7 τὸ αἰλὰμ τοῦ κριτηρίου ἐποίησε, καὶ ὠρόφωσεν ἐν κέδρῳ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ ἐδάφους, Φίλ.Βυζ.Θαυμ.1,1 τοῖς ῥιζώμασι τῶν δένδρων ὑπεράνωθεν ὠροφωκώς, Γρηγ.Νύσσ.1,525Α ταῖς κέδροις ὀροφώσας· κ. παθ. : Ἰώσ.ΠΙ 5,5,2 κεδρίνοις φατνώμασιν ὠρόφωντο, Πλούτ.Ἠθ.210Ε οἰκίαν τετραγώνοις ὠροφωμένην δοκοῖς, Ἡσ. ἐν λ. σκιάς .. σκηνὴ ὠροφωμένη· **2**) μτφ. μαν. ἐπικαλύπτω, ἐπιστεγάζω : Εὐστ.Πον.136,26 ὧν γινομένων καὶ τὰ ἄλλα προτίθενται καὶ ὀροφοῦνται·ὡς ἐπὶ θεμελίῳ στερρῷ· **3**) σχηματίζω τι ἐν εἴδει ὀροφῆς, εἰς σχῆμα στέγης : Ἰώσ.ΠΙ 6,1,3 τοὺς θυρεοὺς ὀροφώσαντες ὑπὲρ τῶν σωμάτων· **4**) ῥηματ.π. ὀρόφωμα, ὀρόφωσις, ὀροφωτός.

ὀρόφωμα-ατος (τὸ) (ὀροφῶ) μτγν. κ. νεώτ. ὀροφή, στέγη, σανίδωμα : Καλλίξ.1 οἶκος ἦν ἄλλος πεντάκλινος ὀρόφωμα ῥομβωτὸν ἔχων, ΠΔ Ἰεζ. 41,26 εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αἰλάμ, αὐτ.Παραλ. 2,3,7, Φίλ.Βυζ.Θαυμ.1,6 ἡ πρὸς τοῖς ὀροφώμασι γῆ, Ἀλέξ.Πολ. π. Εὐστ.Εὐαγγ.Προπ.2,429,13 Gaist. ὀρόφωμα ποιῆσαι ἐκ φατνωμάτων χρυσῶν, Διόδ.Σ 2,10 τὸ ἐπὶ τοῖς δοκοῖς ὀρόφωμα .. εἶχεν ὑπεστρωμένον κάλαμον.

ὀρόφωσις-εως (ἡ) (ὀροφῶ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ κατασκευὴ ὀροφῆς, ἡ τοποθέτησις στέγης, στέγασις, ταβάνωμα : Ἐπιγρ., Ἐπιφάν.1,1082Β τὴν ἄνωθεν τῆς ὀροφώσεως σκέπην, Εὐστ.Πον.184,5 ὀρόφωσις ἡ ἐκ τῶν τῆς γῆς.

ὀροφωτής (ὁ) μσν. ὁ κατασκευαστὴς ὀροφῶν, στεγῶν : ΚΜανασσ.Χρον.175 ὁ πάνσοφος ὀροφωτὴς τῆς παγκοσμίου στέγης.

ὀροφωτός-ή-όν (ὀροφῶ) μτγν. μσν. ὁ φέρων ὀροφήν, ὁ ἔχων στέγην, ὁ ἐστεγασμένος, ὁ σκεπαστός : Εὐστ.Ἰλ.892,33.

ὀρόω ἐπ. τ. τοῦ ὀρῶ βλ.λ. : Ἰλ.Ε 244 ἄνδρ' ὁρόω .. ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι.

ὄρπα Ἡσ. «Ἐρινύς»· πρβλ. ὄριφα.

ὀρπανοδικασταί (οἱ) Ἐπιγρ. κρητ. ἀντὶ ὀρφανοδικασταὶ βλ.λ.

ὄρπαξ-ακος (ὁ) αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὄρπηξ βλ.λ.· **2**) Ἡσ. «ὄρπαξ· θρασὺς ἄνεμος» (πιθ. αἰολ. τ. τοῦ ἅρπαξ).

ὄρπας Ἡσ. «τῆς ἀκρίδος ὁ γόνος, ἔνθεν γάρον ποιοῦσιν»· πρβλ. ὄρπηξ.

ὄρπετον (τὸ) αἰολ. τ. ἀντὶ ἑρπετὸν βλ.λ. : Σαπφ. 40 ἔρος γλυκύπικρον ἀμάχανον ὄρπετον.

ὄρπη Ἡσ. «σίδηρος, ἐν ᾧ τὸν ἐλέφαντα τύπτουσιν»· πρβλ. ἅρπη.

ὄρπηξ-ηκος (ὁ) κ. μσν., ἀττ. ὄρπηξ, αἰολ. κ. δωρ. ὄρπαξ-ᾱκος νεαρὸς βλαστός, κλάδος, βλαστάρι, κλωνάρι : Ἰλ.Φ 38 ὁ δ' ἐρινεὸν ὀξέϊ χαλκῷ τάμνε νέους ὄρπηκας, Σαπφ.104 ὄρπακι βραδίνῳ, Πίνδ. Παρθ.2,7, Θεόκρ.7,146 τοὶ δ' ἐκέχυντο ὄρπακες βραβίλοισι καταβρίθοντες ἔραζε, Καλλ.Ἀπόλλ.1 ὁ τὠπόλλωνος ἐσείσατο δάφνινος ὄρπηξ, Ἀπολλ. Ρ 4,1425 ποίης γε μὲν ὑφόθι μακροὶ βλάστεον ὄρπηκες, Μελέαγρ.ΑΠ 4,1,39 νέους ὄρπηκας ἐλαίης, Γρηγ.Νύσσ.1,611Β ἀκανθώδεις τοὺς ὄρπηκας, Εὐστ.Πον.223,65 κλάδους καὶ ὄρπηκας· **2**) πᾶν τὸ ἐκ νεαρῶν βλαστῶν ἢ δένδρων κατεσκευασμένον, οἷον βούκεντρον : Ἡσίοδ.Ἔργ.468 ὅτ' ἂν ἄκρον ἐχέτλης χειρὶ λαβὼν ὄρπηκα βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵκηαι· **3**) συνεκδ. λόγχη, δόρυ : Εὐρ. Ἱππ.221 παρὰ χαίταν ξανθὰν ῥῖψαι Θεσσαλὸν ὄρπακ'· **4**) μτφ. ἔκγονος, ἀπόγονος : Ὀρφ. Ἀργ.215 δισσοὶ ὄρπηκες ἀμύμονες ἦκον, Ἀμφίων .. ἰδ' Ἀστέριος· ‖ μσν. ὁμ. μτφ. : Στοὐδ. Θεόδ.210Α ὁ ὄρπηξ τῆς λογικῆς βλαστοφορίας.

ὀρρεῖον (τὸ) (λατ.) μτγν. ἢ ὄρρεον ἢ ὡρεῖον, ὅ. γρ. τὸ ὅρριον βλ.λ.

ὀρρέξας Ἡσ. «θραύσας, ἀνελόμενος».

ὀρρεοπραιποσιτία (ἡ) Ἐπιγρ. τὸ ἔργον ἢ τὸ ἀξίωμα τοῦ προϊσταμένου, τοῦ ἐπιστάτου τῶν ὀρρίων βλ.λ.

ὀρριδιᾶν Ἡσ. «τὸ ἐπὶ τὰ ἰσχία καὶ τοὺς γλουτοὺς πεσεῖν».

ὄρριον Ἡσ. «ὀρίγανον».

ὅρριον (τὸ) Ἐπιγρ. κ. πάπ., νεώτ. κ. ὀρρεῖον δημοσία ἢ ἰδιωτικὴ ἀποθήκη χρήσιμος πρὸς ἐναπόθεσιν διαφόρων ἐμπορευμάτων καὶ ἰδ. σιτηρῶν, ἀποθήκη σίτου, σιτοβολών : Ἐπιγρ., Πάπ. μεσίτῃ δημοσίων ὀρρίων, αὐτ. Κυρίῳ μεσίτῃ ὀρρίων πολιτῶν· **2**) κτ. ἐπέκτ. τὸ δοχεῖον τοῦ σίτου· **3**) ὁμ. γεν. τὸ πανδοχεῖον.

ὀρρόβηλος Ἡσ. «ὁδός, Ἰταλιῶται» (ἀναγν. ὁδός· πρβλ. οὐδὸς ὡς γλῶσσ. τοῦ βηλὸς κ. βατήρ, Ἡσ. κ. ΑΒ 224).

ὀρροθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἀντὶ ὀροθεραπεία βλ.λ.

ὀρρόμελι-ιτος (τὸ) μσν. ὀρὸς μετὰ μέλιτος : Γεωπ.12,22,1 (ὅ.γρ. οἰνόμελι).

ὀρ(ρ)όπισσα (ἡ) (ὀρρός, πίσσα) μσν. ὁ ὀρὸς βλ.λ.3) : Παῦλ.Αἰγ.3,74 (ὅ.γρ. ἀντὶ ὀρὸς πίσσης).

ὀρραποτίη (ἡ) ὅ.γρ. ὀροποτίη βλ.λ.: Ἱππ.Νούσ.2,70.

ὀρροποτῶ-έω ὅ.γρ. ὀροποτῶ : Ἱππ.Ἐντ.Παθ.16.

ὀρροπύγιον (τὸ) (ὄρρος) κ. νεώτ. κ. οὐροπύγιον, ἰων. ὀρσοπύγιον τὸ κάτω ἄκρον τοῦ ὀστοῦ τοῦ κόκκυγος, ἰδ. ἐπὶ πτηνῶν, ἔνθα φύονται τὰ πτερὰ

τῆς οὐρᾶς· Μοῖρ.282 «ὀρροπύγιον Ἀττικοί, ὀρθοπύγιον Ἕλληνες» : Ἀριστλ.ΖΙ 504a,32 **οὐρὰν μὲν οὐκ ἔχουσιν, ὀρροπύγιον δέ** (δ.γρ. ὀροπύγιον), αὐτ.618b,33 **πτερὰ . . βραχύτατα καὶ ὀρροπύγιον πρόμηκες** (δ.γρ. ὀροπύγιον), Ἐπιγρ. ὀρσοπύγιον· ὁμ. ἐπὶ τῆς σηπίας : Ἀριστλ.ΖΙ 525a,12 **ἔχει ὁ ἄρρην τῆς θηλείας . . τὸ οὐροπύγιον ὀξύτερον·** 2) γεν. ἡ οὐρὰ ἡ πυγή, ὁ γλουτὸς παντὸς ζῴου : Ἀριστφ.Σφ.1075 **ἐσμὲν ἡμεῖς, οἷς πρόσεστι τοῦτο τοὐρροπύγιον**, αὐτ.Νεφ.162.

ὀρροπυγόστικτος-ον ὁ κατάστικτος κατὰ τὸ ὀρροπύγιον, ὁ ἔχων τὴν οὐρὰν κατάστικτον : Ἀριστλ.ἀπ.298 **ὀρροπυγόστικτοι δὲ τῶν ἰχθύων μελάνουρος καὶ σάργος.**

ὄρρος (ὁ) τὸ τέλος, τὸ ἄκρον τοῦ ἱεροῦ ὀστοῦ· Γαλ.19,127 «τοῦ ἱεροῦ ὀστέου τὸ πέρας», Μοῖρ. 284P «ὄρρος τὸ ἐπάνω τοῦ πρωκτοῦ, Ἀττικοί», Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ.122 «τὸ ἐπάνω τῆς πυγῆς ὀστοῦν, ἐξ οὗ ἡ οὐρὰ τῶν ζῴων φύεται» : Ἀθήν.13,565F **περιάγεσθαι ξυρουμένους τὴν ὑπήνην καὶ τὸν ὄρρον·** 2) ἡ κοχώνη, ὁ περίνεος· κτ. Ἀμμών. 27 «ὄρρος λέγεται ὁ περὶ τοὺς γλουτοὺς τόπος, ὃν τινες ταῦρον λέγουσιν»· || κτ. Ροῦφ.Ὀνομ.101 «τῶν δὲ αἰδοίων τοῦ μὲν ἄρρενος ἡ μὲν ἐκκρεμὴς φύσις, καυλὸς . . τὸ δὲ μὴ ἐκκρεμές, ὑπόστημα . . καὶ ἡ διὰ μέσου γραμμή, τράμις· οἱ δὲ ὄρρον ὀνομάζουσι», Πολυδ.2,173 (ἑρμ. τοῦ ὄρρου) «τὸ δὲ ῥαφῇ μὲν ἐοικός, ὑπὸ δὲ τὸν καυλὸν διὰ τοῦ ὀσχέου μέσου . . εἰς τὸν δακτύλιον καταλῆγον περίνεον ὀνομάζεται καὶ τράμις»· 3) γεν. ἡ πυγή, ὁ πρωκτός, ὁ γλουτός : Ἀριστφ.Βάτρ.222 **ἀλγεῖν ἄρχομαι τὸν ὄρρον**, αὐτ.Εἰρ.1239 **θλίβει τὸν ὄρρον** (σχόλ. «ὄρρος δέ ἐστιν ὁ ὑποκείμενος τοῖς σφαιρώμασι τόπος»), Λουκ.Λεξιφ.2 **ἀνατεθεὶς ἐπὶ τὴν ἀστράβην ἐδάρην τὸν ὄρρον.**

ὀρρός (ὁ) κ. νεώτ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ ὀρὸς βλ.λ. : Ἱππ. Γυν.1,29, Ἀριστλ.ΖΙ 521b,27 **πᾶν δὲ γάλα ἔχει ἰχῶρα ὑδατώδη, ὃ καλεῖται ὀρρός**, Ροῦφ.Νεφρ.Κύστ.14.

ὀρρῶ-όω (ὀρρός) μτγν. μεταβάλλω, μετατρέπω εἰς ὀρρὸν βλ.λ., **τὸ** παθ. : Κλήμ.Ἀλ.128.

ὀρρωδέως ἐπίρρ. Ἡσ. «ἐμφόβως».

ὀρρώδης-ους-ες (ὄρρος) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν ὄρρον βλ.λ.3) : Ἱππ.Διαιτ. (Νόθ.137 **ξηραινομένων τῶν τενόντων τῶν ὀρρωδέων** (Γαλ.19,127 «τῶν ἄχρι τοῦ ὄρρου ἐκτεινομένων»)· 2) (ὀρρός) κ.νεώτ.ἀντὶ ὀρώδης, ὁ ὅμοιος, ὁ ὁμοιάζων πρὸς ὀρόν:Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,9,7 **ὀρρώδες γάλα**, Γαλ.4,201,15 **ὀρρῶδες τὸ αἷμα**, Ἀκτουάρ.Ἰω. ἐν Ideleri Φυσ.2,7,9,14 **ὀρρώδης χυμός.**

ὀρρωδία (ἡ) (ὀρρωδῶ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. **ἀρρωδίη** τρόμος, φόβος, δέος, δειλία, δισταγμός : Ἡρ.7,173, αὐτ.8,70 **τοὺς δὲ Ἕλληνας εἶχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη**, αὐτ.9,101 **ἦν δὲ ἀρρωδίη σφι . . , οὔτι περὶ σφέων αὐτῶν**, αὐτ.4,140 **ἐς πᾶσαν ἀρρωδίην ἀπίκατο**, μή . ., Εὐρ.Φοίν.1389 **διὰ φίλων ὀρρωδίαν**, αὐτ.Μήδ.317 **ὀρρωδία μοι μή τι βουλεύσῃς κακόν**, Θουκ.2,89 **οὐκ ἀξιῶν τὰ μὴ δεινὰ ἐν ὀρρωδίᾳ ἔχειν** (φοβεῖσθαι), Ἰώσ.ΑΙ 16,4,3 **παρούσης δέ τινος ὀρρωδίας**, Παχυμ.Γ'Ἀνδρ.Παλ. 1,4B **πῆξε τὴν ὀρρωδίαν·** 2) νεώτ. ζωολ. γένος λεπιδοπτέρων νυκτιιδῶν ἐντόμων.

ὀρρωδῶ-έω κ. νεώτ., ἰων. **ἀρρωδέω**, μέλλ. **ὀρρωδήσω**, ἀόρ. **ὠρρώδησα**, φοβοῦμαι, εὐλαβοῦμαι, δειλιῶ, τρέμω, συστέλλομαι, διστάζω, ζαρώνω· κτ. Εὐστ.907 «ὁ δὲ ῥηθεὶς Ἐρέννιος ἄλλο τι λέγων φησὶν ὅτι ἀρρωδεῖν κατὰ στέρησιν λέγεται, τὸ μὴ ὀρρωδεῖν ἢ εὐλαβεῖσθαι, ἀλλὰ καταφρονεῖν καὶ τεθαρρηκέναι», μτ. αἰτ. : Ἡρ.5,35 **ἀρρωδέων δὲ τούτων ἕκαστα ἐβουλεύετο ἀπόστασιν**, Εὐρ.Ἠλ.831 **ὀρρωδῶ τινα δόλον θυραῖον**, Ἀριστφ.Ἱππ.126 **τὸν περὶ σεαυτοῦ χρησμὸν ὀρρωδῶν**, αὐτ.541, Ξεν.Ἑλλ.6,5,29 **τοὺς ἀπογεγραμμένους ἧττον ὠρρώδουν**, Πλάτ.Συμπ.213D **τὴν τούτου μανίαν τε καὶ φιλεραστίαν πάνυ ὀρρωδῶ**, Δημ.152 **μήτ' ὀρρωδεῖν ὑμᾶς τὴν ἐκείνου δύναμιν·** ὁμ. μτ. γενικ. φοβοῦμαι διά τι ἢ ἕνεκά τινος : Ἡρ.1,111 **τοῦ τόκου τῆς γυναικὸς ἀρρωδέων**· ὁμ. ἐμπροθ. (περί τινι, περί τινος, ὑπέρ τινος, ἀμφί τινος) : Θουκ.6,9 **ἧσσον ἑτέρων περὶ τῷ ἐμαυτοῦ σώματι ὀρρωδῶ**, Ἀνδοκ.2,7 **οὐ περὶ ἐμοῦ μόνου ὀρρωδεῖν, εἴ τι ἔδει παθεῖν**, Λυσ.28,7 **ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ὀρρωδοῦντας**, Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,2 **ὀρρωδεῖν ἀμφὶ θανάτου**· ὁμ. ἑπομένης ἐξηρτημένης προτάσεως : Ἡρ.8,70 **ἀρρώδεον δέ, ὅτι . . ,** αὐτ.1,9 **ἀρρωδέων, μή τί οἱ ἐξ αὐτῶν γένηται**, Ἱππ.Γυν.1,70 **ὀρρωδέειν ὅπως μὴ . . ,** Ἀντιφ.3,3,4, Πλάτ.Εὐθφρ.3Α **ὀρρωδῶ, μὴ τοὐναντίον γένηται**· ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Εὐρ.Ἑκ.768 **πατήρ νιν ἐξέπεμψεν ὀρρωδῶν θανεῖν**, αὐτ.ἀπ. 128 **αὐτὸς ὀρρωδῶν παθεῖν**· κ. ἀπολ. : Ἡρ.3,1 **τῇ δυνάμι τῶν Περσέων ἀχθόμενος καὶ ἀρρωδέων.**

ὀρσάγγης ὁ ὀροσάγγης βλ.λ.· Ἡσ. «σωματοφύλαξ ἢ τὸν βασιλέως οἶκόν ποτε εὐεργετήσας».

ὄρσασκε ἰων. γ' ἐν. πρόσ. ἀορ. τοῦ ὄρνυμι βλ.λ.

ὄρσε ἐπιφών. δημ. (ἐκ τῆς προστ. ὅρισε τοῦ ὁρίζω) ἀντὶ ὁρίστε, ἰδού, νά, συνήθ. ἐν χρ. εἰρων., ὑβριστ. ἢ χλευαστ. : φρ. **ὄρσε, γαμπρέ, κουφέτα** (ἐπὶ τῶν ἀκαίρως ἢ ἀδεξίως ποιούντων τι), - **ὄρσε νὰ τὸ πάρῃς μόνος σου** (δηλ. δὲν θὰ σοῦ τὸ δώσω ποτέ)· κ. ἀπολ. **ὄρσε** (ἐπιφώνησις συνοδεύουσα ὑβριστικὴν χειρονομίαν).

ὄρσεο κ. συνηρ. ἰων. **ὄρσευ** ἀ. **ὄρσο** προστ.μέσ. ἀορ. τοῦ ὄρνυμι βλ.λ.

ὀρσίαλος-ον (ὄρνυμι, ἅλς) ὁ κινῶν, ὁ ταράσσων τὴν θάλασσαν, ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνος : Βάκχ.15,19.

ὀρσιβάκχας (ὄρνυμι, Βάκχα) μ. κτ. αἰτ. -αν ὁ ἐμπνέων, ὁ οἰστρηλατῶν, ὁ ἐνθουσιάζων τὰς Βάκχας : Βακχ.18,49 **ὀρσιβάκχαν . . Διόνυσον.**

ὀρσιγύναικα (τὸν) αἰτ. ἐν. τὸν ἐξεγείροντα, θέτοντα εἰς κίνησιν τὰς γυναῖκας: Λυρ.Ἀδέσπ.131 Εὔιον **ὀρσιγύναικα μαινομέναις ἀνθέοντα τιμαῖσι.**

ὀρσικτύπος-ον (ὄρνυμι, κτύπος) ὁ διεγείρων κτύπον, ὁ προκαλῶν ἢ παράγων θόρυβον, ὁ βροντῶν: Πίνδ.Ο 10(11),81 **ὀρσικτύπου Διός . . κεραυνόν.**

ὀρσίμαχος-ον (ὄρνυμι,μάχη) ὁ ἐγείρων, ὁ παρορμῶν εἰς μάχην : Βακχ.14,3B1. **ὀρσιμάχου** (Παλλάδος).

ὀρσινεφής-οῦς-ές (ὄρνυμι, νέφος) κ. μσν. ὁ διεγείρων, ὁ συναγείρων τὰ νέφη, ὁ νεφεληγερέτης : Πίνδ.Ν 5,34 **ὁ δ' ἐφράσθη κατένευσέν τε Fοι ὀρσινεφὴς ἐξ οὐρανοῦ**, Εὐστ.Πον.56,13.

ὀρσιπέτης (ὄρνυμι, πέτομαι) Ἡσ. «ὑφοῦ πετόμενος».

ὀρσίπους-ποδος (ὁ,ἡ) (ὄρνυμι, πούς) ὁ αἴρων, ὁ ὑψῶν τοὺς πόδας, ὁ ὠκύπους, ὁ ταχύπους, ὁ ταχύς : Τραγ.Ἀδέσπ.2,45 **ὀρσίπους βοή** (ἡ φωνὴ δι' ἧς οἱ πόδες ἐγείρονται εἰς κίνησιν· κτ. Ἡσ. «ἐριστικοὺς παρασκευάζουσα πρὸς τὸν τῶν ποδῶν δρόμον»), Σιμμ.ΑΠ 15,27,8 **ὀρσιπόδων ἐλάφων.**

ὀρσίτης (ὁ) μτγν. εἶδος ὀρχήσεως ἐν Κρήτῃ, ἀ. ἐπικρήδιος : Ἀθήν.14,629C **πᾶς ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς ὀρχήσεως καὶ αἱ πολλαὶ παρονομασίαι αὐτῶν, ὡς παρὰ Κρησὶν ὀρσίτης καὶ ἐπικρήδιος.**

ὄρσο ὄρσεο βλ.λ.

ὀρσοδάκνη (ἡ) κ. νεώτ. εἶδος ἐντόμου δάκνοντος καὶ φθείροντος τοὺς βλαστοὺς τῶν φυτῶν· Ἡσ. «ζῳύφιόν τι ἐν τῇ κράμβῃ γινόμενον» : Ἀριστλ.ΖΙ 552a,30 **οἱ δὲ ὀρσοδάκναι ἐκ τῶν σκωλήκων μεταβαλλόντων** (γίνονται)· || νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ὠκυπόδων σαγριιδῶν ἐντόμων.

ὀρσόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) (ὄρνυμι, θρίξ) μτγν. μσν. ὁ ἐγείρων, ὁ ἀνορθῶν τὰς τρίχας : Θεόγνωστ.Καν 97,9 **ὄρσω ὀρσόθριξ, ὀρσοθώραξ**· πρβλ. ὀρθότριξ.

ὀρσοθύρα (ἡ) (ὄρνυμι, θύρα) κ. νεώτ. θύρα ἐν ὕψει, οὐχὶ ἰσοπέδως κειμένη· Φώτ. «θύρα ἐν ὕψει

τοῦ τοίχου», εἶδ. ἡ ὀπισθία θύρα ἐν τῷ δεξιῷ τοίχῳ τοῦ μεγάρου τῶν ἀνδρῶν, δι' ἧς εἰσήρχοντο εἰς τὴν λαύραν βλ.λ.ΙΙ· Ἡσ. «ὀρσοθύρα· θύρα μεγάλη καὶ ὑψηλή, δι' ἧς ἐστιν ὀροῦσαι καταβαίνοντα. ἄλλοι πᾶσα θύρα μὴ ἔχουσα τὸν βαθμὸν πρὸς τῇ γῇ, ἀλλ' ἀπέχουσα τοῦ ἐδάφους, οἷον θυρίς· ἢ θύρα εἰς ὑπερῷον ἀνάγουσα» : Ὀδ.Χ 126 **ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ** (κτ. Εὐστ. «θύρα τις ἐπίσημος ὑψηλοτέραν πρόσβασιν ἔχουσα»), αὐτ.333· **2)** ὁμ. ἐν αἰσχρ. σημ. : Σιμων.'Αμ.17 **τῆς ὄπισθεν ὀρσοθύρας**· **3)** νεώτ. ἡ οὐχὶ κυρία, ἡ μὴ κεντρικὴ θύρα τῆς οἰκίας, ἡ πόρτα τῆς ὑπηρεσίας, τὸ παραπόρτι.

ὀρσοθώραξ μτγν. κ. μσν. ἄνευ ἑρμηνείας : Θεόγνωστ.Καν.97.

ὀρσοί Ἡσ. «τῶν ἀρνῶν οἱ ἔσχατοι γινόμενοι».

ὀρσολοπεύω ἢ **ὀρσολοπῶ-έω** ἐρεθίζω, παροργίζω, λυπῶ, προκαλῶ, καθάπτομαί τινος, μτ. αἰτ. : Ὑμν.'Ερμ.308 **ἢ με βοῶν ἕνεχ' ὧδε χολούμενος ὀρσολοπεύεις**, Μάξ.Τύρ.107 **αἰεί κε πανήμερον ὀρσολοπεύοι μύθῳ ὀνειδείῳ**· ‖ κ. μέσ. ἐξεγείρομαι : Αἰσχ.Πέρσ.10 **κακομάντις ἄγαν ὀρσολοπεῖται θυμὸς ἔσωθεν.**

ὀρσόλοπος-ον ὁ εἰς τὴν μάχην ὁρμῶν, ὁ πολεμικός, ὁ ὁρμητικός, ὁ θυελλώδης, ἐπίθ. τοῦ Ἄρεως : Ἀνακρ.70.

ὀρσολοπῶ-έω ὅ. ὀρσολοπεύω βλ.λ.· Φώτ. «ὀρσολοπεῖν, λοιδορεῖν, πολεμεῖν»· κ. παθ.· Ἡσ. «ὀρσολοπεῖται· διαπολεμεῖται, ταράσσεται» : Αἰσχ. Πέρσ.10 **ἄγαν ὀρσολοπεῖται θυμὸς** (ταράσσεται ἡ καρδία μου).

ὀρσός λακων. ἀντὶ ὀρθὸς βλ.λ. : Ἀριστφ.Λυσ.995 **ὀρσὰ Λακεδαίμων πᾶα.**

ὀρσότης-ητος (ἡ) ὁρμή : Κριτ.41D.

ὀρσοτρίαινᾰ (ὁ) (ὄρνυμι, τρίαινα) γενικ. **-ᾶ**, αἰτ. **-ᾶν**, δωρ. ἀντὶ **-τριαίνης-ου,-ην**, ὁ πάλλων, ὁ κινῶν τὴν τρίαιναν : Πινδ.Ο 8,48 **ὀρσοτρίαινα δ' ἐπ' Ἰσθμῷ ποντίᾳ ἅρμα . . τανύειν**, αὐτ.Π 2,12 **ὀρσοτρίαιναν . . καλέων θεόν.**

ὀρσύδρα (ἡ) (ὄρνυμι, ὕδωρ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. σωλὴν δι' οὗ ἀναβιβάζεται τὸ ὕδωρ εἰς ὕψος· Εὐστ.'Οδ.1921,15 «ὀπὴ δι' ἧς ὄρνυται ὕδωρ ὑψοῦ»· **2)** νεώτ. σωλὴν προσηρμοσμένος ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ τῶν οἰκοδομῶν πρὸς ἀποχέτευσιν τῶν ὀμβρίων ὑδάτων, **ὅ.** σωληνωτὴ ὑδρορρόη, λούκι.

ὄρσω μέλλ. τοῦ ὄρνυμι βλ.λ.

ὀρτάζω ἰων. τ. τοῦ ἑορτάζω βλ.λ. : Ἡρ.2,60 **ὀρτάζουσι μεγάλας ἀνάγοντες θυσίας.**

ὀρτᾰλίζω μ. ἐν συνθέσει ἀνορταλίζω βλ.λ.

ὀρτᾰλίς-ίδος (ἡ) νεογνὸν πτηνοῦ, νεοσσός, νεόττιον, ὀρνίθιον κ. γεν. πτηνὸν κατοικίδιον, ὀρνίθι : Νικ.'Αλεξ.294 **φοῖσιν ἀλίγκια τοῖά τε βοσκὰς ὀρταλὶς αἰχμητῆσιν ὑπευνηθεῖσα νεοσσοῖς ἔκβαλεν**· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος ὀρνιθοειδῶν πηνελοπιδῶν πτηνῶν· ‖ ὁμ. γένος διπτέρων βραχυελύτρων μυιιδῶν ἐντόμων.

ὀρτᾰλιχεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ ὀρτάλιχος βλ.λ.2) : Νικ.'Αλεξ.228 **χηνὸς νέον ὀρταλιχῆα.**

ὀρτάλῐχος (ὁ) κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ ὀρταλὶς βλ.λ., ὀρνίθιον· Φώτ. «ὀρτάλιχοι· οἱ μηδέπω πετόμενοι νεοττοί» : Θεόκρ.13,12 **οὐδ' ὁπόκ' ὀρτάλιχοι μινυροὶ ποτὶ κοῖτον ὁρῷεν**· ‖ ὁμ. βοιωτ ἀντὶ ἀλεκτρυών : Ἀριστφ.'Αχ.871 **εἴ τι βούλει, πρίασο, . . τῶν ὀρταλίχων** (σχόλ. «τοὺς ἀλεκτρυόνας»), Στράτ.Κωμ.47,4 **τὸν ἀλεκτρυόνα δ' ὀρτάλιχα**· **2)** γεν. νέον πτηνόν, νεοσσός, πουλάκι : Αἰσχ. 'Αγ.53 **πόνον ὀρταλίχων ὀλέσαντες**,'Oππ.'Αλ 5,579 **ὀρτ- χελιδόσι**, Ἀγαθ.ΑΠ 5,201,4 **ὄρνιθες δροσερῶν μητέρες ὀρταλίχων**, αὐτ.9,766,2 πετεηνῶν **ἔθνεα καὶ ταχινούς . . ὀρταλίχους**· **3)** νεαρὸν ζῷον : Σοφ.ἀπ.793 **φακαλοῦχοι μητέρες αἰγές τ' ἐπιμαστίδιον γόνον ὀρταλίχων ἀναφαίνοιεν.**

ὀρτάριον (τὸ) μσν. κ. ἀρτάριον, εἶδος χειμερινῆς ἐπενδύσεως ὑποδημάτων· Σουΐδ. «ὀρτάρια οἱ τῶν ποδῶν πῖλοι», Τζέτζ.Λυκόφρ. «ἀσκέραι δὲ κυρίως τὰ ἐν τοῖς ποσὶ πιλία ἤτοι τὰ ὀρτάρια λέγεται» : Στουδ.Θεόδ.Κατηχ. ἐν Θησ.Στεφ. **σφίγγει με τὸ καλίκιον καὶ οὐ πάρεστί μοι ἀλλαγὴ ὀρταρίων ἑτέρων.**

ὀρτενσία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἢ **ὀρτανσία**, δημ. **ὀρτένσια**, γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν ῥηξιπετροειδῶν ὧν πλεῖστα κοσμητικά.

ὀρτή (ἡ) ἰων. ἀντὶ ἑορτὴ βλ.λ. : Ἡρ.1,31 **ἐούσης ὀρτῆς τῇ Ἥρῃ.**

ὄρτιρ Ἐπιγρ. ἀντὶ ὅστις βλ.λ.

ὀρτός Ἡσ. «βωμός. Κύπριοι».

ὄρτσα δημ. (προστ. τοῦ ὀρτσάρω) ὡς ναυτ. κέλευσμα, πρόσαγε !, ἀντίθ. πόντζα : **ὄρτσα (ὁ)λὰ μπάντα** (πρόσαγε ὅλον ἢ κάτω ὅλον τὸν οἴακα !, ὅπως ἀναστρέφῃ τὸ πλοῖον καὶ ἡ προσήνεμος πλευρὰ αὐτοῦ καταστῇ ὑπήνεμος), - **γυρίζω ὄρτσ' ἀ λὰ μπάντα** (ἀναστρέφω, στρέφω ἀνάπρωρα τῷ ἀνέμῳ), φρ. **οὔτε στὰ ὄρτσα ἔρχεται οὔτε στὰ μπόντζα μπαίνει** (μτφ. ἐπὶ προσ. εἶναι δυσήνιος, ἀνοικονόμητος)· ‖ ὁμ. ὡς ἐπίρρ. : **βαστῶ ὄρτσα, - τραβῶ** ἢ **πηγαίνω στὰ ὄρτσα** (κρατῶ πρὸς τὴν ἐγγυτάτην ἢ ἀρμενίζω ἐγγύτατα).

ὀρτσάρισμα (τὸ) δημ. ἡ κίνησις, καθ' ἣν τὸ διάμηκες τοῦ πλοίου πλησιάζει πρὸς τὴν κοίτην τοῦ ἀνέμου μέχρι γωνίας, πέραν τῆς ὁποίας τὰ ἱστία παύουσι δεχόμενα τὸν ἄνεμον, ἡ προσαγωγή.

ὀρτσάρω (ἰταλ.) δημ., ἀόρ. **ὀρτσάρισα** κ. **ὄρτσαρα**, μτχ. παθ. παρακ. **ὀρτσαρισμένος**, ἐπὶ ἱστιοφόρων, προσάγω τὸ ἱστιοπλοοῦν πρὸς τὴν κοίτην τοῦ ἀνέμου : δ.δίστ. **ὀρτσάρισε, ὀρτσάρισε, | τὸν κάβο καβαντζάρισε**· **2)** ἀμτβ. ἐπὶ ἱστιοπλοοῦντος πλοίου, προσάγομαι πρὸς τὴν κοίτην τοῦ ἀνέμου : δ.δίστ. **ὀρτσάρισε, μπρατσέρα μου, | νὰ φέρῃς τὸν ἀέρα μου**· **3)** ῥηματ. π. ὀρτσάρισμα.

Ὀρτυγία (ἡ) κ. ἐπ. **Ὀρτυγίη** ἀρχ. ὄνομα τῆς νήσου Δήλου : Ὀδ.Ε 123 **ἕως μιν ἐν Ὀρτυγίῃ . . βελέεσσιν κατέπεφνεν**· **2)** ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος ἐκ τῆς ὁμωνύμου νήσου : Σοφ.Τρ.213 **βοᾶτε τὰν ὁμόσπορον Ἄρτεμιν Ὀρτυγίαν.**

ὀρτύγιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄρτυξ βλ.λ. : Εὐπ.214 **μικρ' ἄττ' ὀρτύγια**, Ἀντιφάν.5 **ὀρτυγίου ψυχὴν ἔχων.**

ὀρτυγίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ὀρνιθοειδῶν **τιναμιδῶν** πτηνῶν.

ὀρτῠγοθήρας (ὁ) (ὄρτυξ, θηρεύω) κ. νεώτ. ὁ θηρεύων ὄρτυγας, ὁ θηρευτὴς ὀρτύγων : Πλάτ. Εὐθ.290D **ἃ ἐθήρευσαν . . οἱ ὀρτυγοθῆραι τοῖς ὀρτυγοτρόφοις παραδιδόασιν.**

ὀρτῠγοκόμος (ὁ) (ὄρτυξ, κομῶ (2)) ὁ ἐκτρέφων, ὁ διατηρῶν ὄρτυγας : Αἰσχ.ἀπ.242.

ὀρτῠγόκομπος κτ. ἀνάγν. Διον.Ζώπ. ἐν Ἀριστφ. Ὄρν.1299 (σχόλ. εἰς 1297) ὁ πλήττων (κατὰ κεφαλῆς) ὄρτυγας, ὀρτυγοκόπος βλ.λ.

ὀρτῠγοκοπία (ἡ) ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. εἶδος παιδιᾶς καθ' ἣν ἐτοποθέτουν ἐντὸς προδιαγεγραμμένου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κύκλου εἰδικῶς ἐκγυμνασθέντα ὄρτυγα, ὃν ὁ ὀρτυγοκόπος ἔτυπτε διὰ τοῦ λιχανοῦ ἢ ἀπέσπα τὰ πτερὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, θεωρουμένου νικητοῦ τοῦ ὄρτυγος ἐὰν ὑπέμενε τὸ τοιοῦτον χωρὶς νὰ διαφύγῃ ἔξω τῆς γραμμῆς τοῦ κύκλου : Πολυδ.9,107· ‖ κτ. Φῶτ. ἐν λ. ὀρτυγοκόπος «ἐν ᾗ ὄρτυγας ἱστᾶσιν ἐν γύρῳ, οὓς τύπτουσιν εἰς τὴν κεφαλήν, καὶ ὁ μὲν ἐν τῷ γύρῳ καταβαλὼν τὸν ὄρτυγα, λαμβάνει ἑξῆς οὓς ἂν δύνηται· ὁ δὲ ἀποτυχὼν παρέχει θατέρῳ τοὺς ὄρτυγας τύπτειν, καὶ τοῦτο ἀνὰ μέρος ποιοῦσι».

ὀρτῠγοκοπικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρτυγοκοπίαν, ὁ ἔμπειρος περὶ τὴν ὀρτυγοκοπίαν : Πολυδ.9,108.

ὀρτῦγοκόπος-ον [ὄρτυξ, κόπτω] κ. νεώτ. ὁ ἔμπειρος, ἱκανὸς εἰς τὸ παίγνιον τῆς ὀρτυγοκοπίας βλ.λ. : Πλάτ.Κωμ.108, 'Αθήν.11,506D **Μειδίαν τε ὀρτυγοκόπον,** Σχόλ.'Αριστφ.'Ορν.1297.

ὀρτῦγοκοπῶ-έω [ὀρτυγοκόπος] μτγν. παίζω τὴν ὀρτυγοκοπίαν βλ.λ. : Πλούτ.'Ηθ.34D **κυβεύεις ἢ ὀρτυγοκοπεῖς ἢ καπηλεύεις,** Πολυδ.9,107.

ὀρτῦγομανία (ἡ) μτγν. ἡ μανία πρὸς τὸ ἐσθίειν ὄρτυγας κ. γεν. θηράματα : Χρύσ.Στωϊκ.3,167 **τὴν μὲν γυναικομανίαν τὴν δὲ ὀρτυγομανίαν.**

ὀρτῦγομήτρα (ἡ) εἶδος πτηνοῦ συναποδημοῦντος μετὰ τῶν ὀρτύγων, πιθ. τὸ πτηνὸν κρὲξ βλ.λ.2), κτ. 'Ησ. «ὄρτυξ ὑπερμεγέθης», ὀρτυκομάνα : ·Κρατῖν.246 **Ἰθακησία ὀρτυγομήτρα,** 'Αριστλ.Ζ1 597b,16 **ἡ δὲ ὀρτυγομήτρα παραπλήσιος τὴν μορφὴν τοῖς λιμναίοις ἐστί,** ΠΔ 'Εξ.16,13 **ἀνέβη ὀρτυγομήτρα, καὶ ἐκάλυφε τὴν παρεμβολήν,** αὐτ.'Αρ.11, 3) **καὶ ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν** ἀπὸ τῆς θαλάσσης, 'Αθήν.9,393A ἡ **δὲ ὀρτυγομήτρα καλουμένη, . . λέγει δὲ περὶ αὐτῆς ὁ Μύνδιος 'Αλέξανδρος ὅτι ἐστὶ τὸ μέγεθος ἡλίκη τρυγών, σκέλη δὲ μακρά, δυσθαλὴς καὶ δειλή·** || ὁμ. κωμικ. ἐπὶ τῆς Λητοῦς : 'Αριστφ.'Ορν.870 **κύκνῳ Πυθίῳ καὶ Δηλίῳ, καὶ Λητοῖ 'Ορτυγομήτρᾳ.**

ὀρτῦγοπώλης (ὁ) μτγν. ὁ πωλῶν ὄρτυγας, ὁ πωλητὴς ὀρτύγων : Πολυδ.7,136.

ὀρτῦγοτροφεῖον (τὸ) ὁ τόπος ἔνθα ἐκτρέφονται ὄρτυγες : 'Αριστλ.Πρ.892a,11.

ὀρτῦγοτρόφος (ὁ) [ὄρτυξ, τρέφω] ὁ ἐκτρέφων, ὁ διατηρῶν ὄρτυγας : Πλάτ.Εὐθ.290D **ἃ ἐθήρευσαν . . οἱ ὀρτυγοθῆραι τοῖς ὀρτυγοτρόφοις παραδιδόασιν,** Πολυδ.7,136.

ὀρτῦγοτροφῶ-έω [ὀρτυγοτρόφος] μτγν. ἐκτρέφω, διατηρῶ ὄρτυγας : Μᾶρκ.Αὐρ.1,6 **τὸ μὴ ὀρτυγοτροφεῖν.**

ὀρτύκι (τὸ) δημ. ὁ ὄρτυξ βλ.λ., ὀρτύγιον.

ὀρτυκομάνα (ἡ) δημ. τὸ διαβατικὸν πτηνὸν κρέξ, ἃ. ὀρτυγομήτρα· **2**) τὸ πτηνὸν ἐρωδιός, ἃ. ὀρτυκοσούρτης.

ὀρτυκοσοῦρτης (ὁ) δημ. τὸ πτηνὸν ἐρωδιός.

ὄρτυξ-ῠγος (ὁ,) [κ. ἡ : Λυκόφρ.401, κ. γενικ. -ῦκος : Φιλήμ.245] κ. νεώτ. τὸ ἀποδημητικὸν πτηνὸν ὄρτυξ ὁ κοινός, τὸ ὀρτύκι, ἡ χαμοπέρδικα : 'Ηρ 2,77 **ὀρνίθων δὲ τούς τε ὄρτυγας καὶ τὰς νήσσας,** 'Επίχ.45,'Αριστφ.'Ορν.707 **ὁ μὲν ὄρτυγα δούς . . ὁ δὲ χῆνα,** αὐτ.1297, Ξεν.'Απομν.2,1,4 **οἵ τε ὄρτυγες καὶ οἱ πέρδικες,** 'Αριστλ Ζ1 597a,23 **οἱ δ' ὄρτυγες τῶν γεράνων,** αὐτ.597b,5 **ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ὄρτυγες, ἐὰν μή τινες ὑπολειφθῶσι καὶ τῶν τρυγόνων,** Λυκόφρ.401 **τύμβος δὲ γείτων ὄρτυγος πτερουμένης** [σχόλ. «τῆς Δήλου νήσου ἢ τῆς 'Αστερίας, γενομένης ὄρτυγος»] 'Αθήν.9,392A· || νεώτ. ζῳολ. γένος ὀρνιθοειδῶν τετραονιδῶν πτηνῶν· **2**) τὸ φυτὸν στελεφοῦρος βλ λ. : Θεόφρ.Φ1 7,11,2.

ὀρτῶς ἐπίρρ. βαρβαρισμὸς ἀντὶ ὀρθῶς βλ.λ. : 'Αριστφ.Θεσμ.1215 **ὀρτῶς δὲ συβίνη ἐτί.**

ὀρύα (ἡ) χορδή, λουκάνικο, ὀνομασία ἔργου τινὸς τοῦ 'Επιχάρμου· 'Ησ. «ὀρούα, χορδὴ καὶ σύντριμμα πολιτικόν, εἰς ὃ 'Επιχάρμου δρᾶμα», Εὐστ.'Οδ. 1915,21 «τὰς κοινῶς λεγομένας χορδὰς ὀρύας 'Επίχαρμος ὀνομάζει» : 'Επίχ.110K· ὁμ. **ὀρῦα,** πιθ. 'Αρίσταρχ.π.'Ηρωδιαν.Τεχν.Λειφ.1,303.

ὀρυά (ἡ) πάπ. εἶδος λιθοτομικοῦ ἐργαλείου.

ὀρυαῖον (τὸ) πάπ. ἡ ὀρύα, ἡ χορδή.

ὀρυγάνει 'Ησ. «ἐρεύγεται», πρβλ. ὀρυμαίνω.

ὀρυγεύς γλωσσ. ὁ ὀρύκτης, ὁ σκαφεύς.

ὀρῦγή (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἀντὶ ὀρυχὴ βλ.λ. : Διον. 'Αλ.Ρωμ.4,59, Διοσκ.4,162, Τζέτζ.Χιλ.1,915, Νικ Χων. Χρον.396A· **2**) κτ. πληθ. βαθμίδες : Κυραν.5.

ὀρύγιον (τὸ) ἀρχ. λεξ. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ ὄρυξ βλ.λ.] 'Ησ. ἐν λ. σκαπάνη, Μόσχ.] ἐν Κοτελ.2,387A **λάβε ὀρύγιον καὶ ἄμην.**

ὄρυγμα-ατος (τὸ) [ὀρύσσω] κ. νεώτ. μέρος τῆς γῆς βαθέως ἐσκαμμένον, ἐκσκαφὴ τοῦ ἐδάφους, λάκκος, τάφρος, χάνδαξ : 'Ηρ.1,179 **ὀρύσσοντες ἅμα τὴν τάφρον ἐπλίνθευον τὴν γῆν τὴν ἐκ τοῦ ὀρύγματος ἐκφερομένην,** αὐτ.7,23, Θουκ. 1,106 **ἐσέπεσεν ἔς του χωρίον ἰδιώτου, ᾧ ἔτυχεν ὄρυγμα μέγα περιεῖργον,** Ξεν.ΚΠ 1,6,28 **δολοῦν ὗς ἀγρίους πλέγμασι καὶ ὀρύγμασι**;, 'Ηρωδιαν.'Ιστ. 4,9,7 **οἱ δὲ ὤρυττον ὀρύγματα μέγιστα ἕλκοντές τε τοὺς πίπτοντας ἐνέβαλλον·** || ὑπόγειος δίοδος, διάδρομος, ὑπόνομος : 'Ηρ.3,60 **οὔρεός τε ὑψηλοῦ . . τούτου ὄρυγμα κάτωθεν ἀρξάμενον, ἀμφίστομον, τὸ δὲ μῆκος τοῦ ὀρύγματος ἑπτὰ στάδιοί εἰσι,** αὐτ.4,200 **ὀρύσσοντές τε ὀρύγματα ὑπόγαια·** || ὁμ. ὑπόνομος κατασκευαζόμενος ὑπὸ πολιορκούντων : Ξεν.'Ελλ.3,1,7 **ὡς δ' ἐκ τοῦ τείχους ἐκθέοντες πολλάκις ἐνέβαλον εἰς τὸ ὄρυγμα καὶ ξύλα καὶ λίθους,** Πολύβ.5,100,2 **βραχείας ἐνδόσεως γενομένης ἤρξαντο τῶν ὀρυγμάτων οἱ Μακεδόνες,**αὐτ.9,41,7 **ἐκ δὲ τῆς μεταξὺ τῶν πύργων στοᾶς ὀρύγματα διπλᾶ προσήγετο πρὸς τὸ μεσοπύργιον·** || ὁμ. ἐν τῇ κατεργασίᾳ τοῦ μετάλλου : Πολύβ 34,10,[1 **ἐπὶ δύο πόδας ἀποσύραντι τὴν ἐπιπολῆς γῆν εὐθὺς ὀρυκτὸν εὑρίσκεσθαι χρυσόν. τὸ δ' ὄρυγμα . . πεντεκαίδεκα ποδῶν·** **2**) ἐν 'Αθήναις βάραθρόν τι εἰς ὃ ἐρρίπτοντο οἱ εἰς θάνατον καταδικαζόμενοι ἐγκληματίαι : Δείν.1,62 **ὁ ἐπὶ τῷ ὀρύγματι** [ὁ δήμιος], Λυκοῦργ.121 **τῷ ἐπὶ τοῦ ὀρύγματος,** Πολυδ.8,71 **ὁ πρὸς τῷ ὀρύγματι·** **3**) ἡ ὄρυξις βλ.λ. : Λουκ. 'Αλ.'Ιστ.2,1 **τοῦ μὲν ὀρύγματος ἐπαυσάμεθα.**

ὀρυγμᾰδός (ὁ) ἀρχ.λεξ. ἀντὶ ὀρυμαγδός βλ.λ.· 'Ησ. «φόφος, κτύπος».

ὀρυγμαδώδης-ους-ες μσν. ὁ πλήρης ὀρυγμαδοῦ, ὁ ταραχώδης : ΨΧρυσ.9,963Β [πιθ.γρ.].

ὀρυγμάδες 'Ησ. «θόρυβοι».

ὀρυγμάτιον (τὸ) γλωσσ. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄρυγμα, μικρὸν ὄρυγμα.

ὀρυγμίη (ἡ) δ.γρ. ὀρεγμίη βλ.λ.:'Αρετ.Χρον.Παθ.1,5.

ὄρυγμος 'Ησ. «βρυχόμενος».

ὀρυγμός (ὁ) 'Επιγρ. τὸ ὄρυγμα βλ.λ.1).

ὄρυγξ 'Ησ. ἀντὶ ὄρυξ βλ.λ.1).

ὄρυζα (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., κ. **ὄρυζον** (τὸ) [Θεόφρ. Φ1 4,4,10] τὸ φυτὸν ὄρυζα ἡ ἥμερος (βλ.κατωτ.), ὡς καὶ τὰ σπέρματα αὐτοῦ : 'Αριστόβ.π.Στράβ.15, 1,18 **τὴν δ' ὄρυζάν φησιν ὁ 'Αριστόβουλος ἑστάναι ἐν ὕδατι κλειστῷ,** αὐτ.13, Διοσκ 2,95· || ὄρυζα ἑφθὴ φαγητὸν ἐξ ὀρύζης, κυρίας τροφῆς τῶν 'Ινδῶν : Μεγασθ.28· || νεώτ. βοταν. γένος ὑδροχαρῶν φυτῶν ἐκ τῶν ἀγρωστοειδῶν ὧν ἓν εἶδος ὄρυζα ἡ ἥμερος, δημ. ρύζι· || μτγν. **οἶνος ἐξ ὀρύζης** εἶδός τι οἰνοπνευματῶδους δριμείας γεύσεως ποτοῦ, παραγομένου ἐκ ζυμώσεως σπερμάτων ὀρύζης : Αἰλ.Ζ1 13,8 **τῷ δὲ εἰς πόλεμον ἀθλοῦντι οἶνος μὲν . . ἐπεὶ τὸν μὲν ἐξ ὀρύζης χειρουργοῦσι.**

ὀρυζάλευρον (τὸ) νεώτ., δημ. ρυζάλευρο ἄλευρον ἐξ ἀποφλοιωθέντων σπερμάτων ὀρύζης·

ὀρυζάμυλον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐξ ὀρύζης παρασκευαζόμενον ἄμυλον, χρησιμοποιούμενον καὶ ὡς βασικὴ ὕλη διαφόρων καλλωπιστικῶν συσκευασμάτων· πρβλ. ὀρυζόκονις.

ὀρύζιον (τὸ) σχόλ. κ. μσν., δημ. **ρύζι,** ὑποκορ. τοῦ ὄρυζα βλ.λ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. : Σχόλ.Διον.Θρ. 195Η, 'Αχμ.'Ονειροκρ.210, ΑΒ 794,19.

ὀρυζίτης πλακοῦς (ὁ) μτγν. ὁ ἐξ ὀρύζης πλακοῦς : Χρύσ.Τυαν π.'Αθήν.14,647D **γίγνεται δέ, φησι, καὶ ὀρυζίτης πλακοῦς.**

ὀρυζοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πρὸς ὄρυζαν ὁμοιάζων : ὀρυζοειδῆ σωμάτια (κοκκία σχηματιζόμενα κατὰ τὴν φλεγμονὴν τῶν περιτενοντίων ὀρογόνων θυλάκων τῆς παλάμης).

ὀρυζόκονις-εως (ἡ) νεώτ. ὀρυζάμυλον, Ιδ. χρησιμοποιούμενον εἰς σκευάσματα καλλωπισμοῦ δι' ἐπίπασιν τοῦ δέρματος, ἡ πούδρα.
ὀρυζοτροφῶ-έω μτγν. ἐπὶ ἐδάφους, ἀγροῦ, τρέφω, παράγω ὄρυζαν : Στράβ.17,3,23 **οὐκ ὀρυζοτροφεῖ δ' ἡ γῆ διὰ τὸν αὐχμόν.**
ὀρυζοφαγία (ἡ) νεώτ. τὸ τρώγειν, τὸ λαμβάνειν ὡς κυρίαν τροφὴν ὄρυζαν.
ὀρυζοφάγος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ὡς κυρίαν τροφὴν τὴν ὄρυζαν, ὁ ἐξ ὀρύζης κυρίως τρεφόμενος· ‖ ὁ πολὺ ἀγαπῶν τὰ ἐξ ὀρύζης ἢ μετ' ὀρύζης ἐδέσματα.
ὀρυζὼν-ῶνος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. φυτεία ὀρύζης: Συμβόλαιον ἐν Ζαμπ.Σπ.'ΙταλοελλΛ.118 **σὺν τοῦ ὀρυζῶνος καὶ ἐλαιῶνος.**
ὀρυκτέλαιον (τὸ) νεώτ. πετρέλαιον βλ.λ.· **2)** λιπαντικὸν παχὺ ἔλαιον λαμβανόμενον **ἐξ** ἀποστάξεως πετρελαίου.
ὀρυκτὴ (ἡ) μτγν. ὄρυγμα βλ.λ.1) : Φίλ.1,626.
ὀρυκτὴρ-ῆρος (ὁ) μτγν. μεταλλωρύχος : Ζήν. Κιτ.1,30, Φίλ.2,619 **ὑπεργάζεσθαι τὴν σκληρόγεων καὶ λιθωδεστάτην ὀρυκτήρων οὐκ ἔλαττον,** Νικ. Χων.88B **ὀρυκτῆρσιν ὑπομοχλευόμενον,** αὐτ.182Α.
ὀρυκτήριος-α-ον μσν. ὁ δι' ὄρυξιν κατάλληλος, μ. τὸ οὐδ. **ὀρυκτήριον** ὡς οὐσ. ὄρυξ βλ.λ.1) : ASS'Απρίλ.1,20F **οὐδὲ γὰρ ἔχω ὀρυκτήριον τῇ χρείᾳ κατάλληλον.**
ὀρύκτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ὀρύττων, ὁ ἀνοίγων ὄρυγμα, ὁ ἀνασκάπτων τὴν γῆν, ὁ σκαφεύς· ‖ ἐπὶ πτηνῶν, μετὰ γενικ. ὁ ἀνασκάπτων διὰ τοῦ ράμφους του πρὸς ἀνεύρεσιν σπόρων ἢ σκωλήκων : Αἰσώπ.Μῦθ.99 **φᾶρές τ' ὀρύκται σπερμάτων ἀρουραίων· 2)** μτγν. εἶδός τι ἀρότρου ἢ ἡ δι' αὐτοῦ ἀνοιγομένη αὔλαξ : Στράβ.15,1,18 **σπείρεσθαι τὴν γῆν ὑπὸ τοῦ τυχόντος ὀρύκτου χαραχθεῖσαν· 3)** νεώτ. σφῦρα μετὰ σφηνὸς ἢ ξοΐδος ἐν χρ. εἰς τὰ μεταλλεῖα διὰ τὴν διάτρησιν τῶν κοιτασμάτων καὶ πετρωμάτων, ὅταν ταῦτα εἶναι σκληρά· **4)** νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων ἐκ τῶν φυλλοκεράτων.
ὀρυκτικὸς-ή-όν ἀρχ. λεξ. ὁ πρὸς ὄρυξιν κατάλληλος ἢ πρὸς κατασκευὴν σήραγγος ἢ ὑπονόμου· Σουΐδ.ἐν λ.ἄμη **ἐργαλεῖον ὀρυκτικόν.**
ὀρυκτογεωλογία (ἡ) νεώτ. μέρος τῆς φυσικῆς πραγματευόμενον περὶ τῆς γενέσεως, τῆς εὑρέσεως, τῆς συνθέσεως καὶ συστάσεως τῶν ὀρυκτῶν ἐν τῇ φύσει· ‖ ἐπίθ. **-ικός-ή-όν.**
ὀρυκτογνωσία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐμπειρικὴ διάγνωσις τῶν ὀρυκτῶν **ἐπὶ** τῇ βάσει τῶν φυσικῶν αὐτῶν γνωρισμάτων· ‖ ἐπιθ. **-ικός-ή-όν.**
ὀρυκτογνώστης (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν ὀρυκτογνωσίαν ἀσχολούμενος καὶ εἰδήμων ταύτης.
ὀρυκτογραφία (ἡ) νεώτ. τὸ μέρος τῆς ὀρυκτολογίας τὸ ἐρευνῶν τὰ ὀρυκτολογικὰ εἴδη, τὰς παραλλαγὰς καὶ ποικιλίας αὐτῶν.
ὀρυκτογραφικὸς-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀρυκτογραφίαν ἀνήκων, ἀναφερόμενος.
ὀρυκτογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν ὀρυκτογραφίαν ἀσχολούμενος ἐπιστήμων.
ὀρυκτοδεψία (ἡ) νεώτ. κατεργασία δερμάτων δι' ὑλῶν ἐκ τοῦ ὀρυκτοῦ βασιλείου.
ὀρυκτολογία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη πραγματευομένη περὶ τῶν **ἐκ τῆς γῆς** ὀρυσσομένων ἀνοργάνων σωμάτων, **τῶν ὀρυκτῶν.**
ὀρυκτολογικὸς-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρυκτολογίαν, ὁ ἀναγόμενος εἰς αὐτὴν **ἢ τὰ ὀρυκτὰ ἐν** γένει : **ὀρυκτολογικὸν ἐργοστάσιον, - ὀρυκτολογικὸς πλοῦτος** (τὸ σύνολον τῶν ἐν τῷ ὑπεδάφει χώρας τινὸς εὑρισκομένων ὀρυκτῶν)· ‖ ἐπίρρ. **-ικῶς.**
ὀρυκτολόγος (ὁ) νεώτ. ἐπιστήμων εἰδικῶς περὶ τὴν ὀρυκτολογίαν ἀσχολούμενος.
ὀρυκτὸν (τὸ) (ὀρύσσω) νεώτ. σῶμα ἀνόργανον ὁμογενές, ἔχον ὡρισμένην χημικὴν σύστασιν καὶ εὑρισκόμενον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἢ **ἐν** τῷ ὑπεδάφει ἢ καὶ ἐν τοῖς ἐγκάτοις αὐτῆς, **ἐξ ὧν** λαμβάνεται δι' ὀρύξεως.
ὀρυκτὸς-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ὀρυχθείς, **ὁ δι' ἐκ**σκαφῆς ἀποτελεσθείς : 'Ιλ.Θ 179 **τάφρον ὑπερθορέονται ὀρυκτήν** (ἡ δι' ἐκσκαφῆς καὶ οὐχὶ φύσει ἀνοιχθεῖσα), 'Ηρ.2,17 **οὐκ ἰθαγενέα στόματά ἐστι, ἀλλ' ὀρυκτά** (τεχνητοὶ καὶ οὐχὶ φυσικοὶ ὀχετοί), αὐτ.149, Εὐρ.Τρῳ.1153 **ὀρυκτὸς τάφος,** Ξεν.'Αν.4,5, 25 **ὀρυκταὶ εἴσοδοι,** Πλούτ.'Ηθ.770Ε **ἀποθῆκαι ὀρυκταὶ ὑπόγειοι· 2)** ὁ ἐκ τῆς γῆς ὀρυσσόμενος, ὁ ἀνευρισκόμενος ἢ λαμβανόμενος δι' ὀρύξεως, ἐπὶ λίθων, μετάλλων κλπ. : 'Αριστλ.Μετ. 378a,20 **τὰ μὲν ὀρυκτά, τὰ δὲ μεταλλευτά,** Πολύβ.34,10,10 **ἀποσύραντι τὴν ἐπιπολῆς γῆν εὐθὺς ὀρυκτὸν εὑρίσκεσθαι χρυσόν·** ‖ νεώτ. **τὸ οὐδ. ὀρυκτὸν** ὡς οὐσ. βλ.λ.· ‖ μτγν., μσν. **κ. νεώτ.** ὁ αὐτοφυής, ὡς δηλ. φύσει εὑρίσκεται ἐν τῇ γῇ καὶ οὐχὶ χημικῶς ἢ ἄλλως πως παρεσκευασμένος : Διοσκ.5,109 **ὀρυκτὸς ἅλς,** Γαλ.11,694, 'Ιππιατρ. 43,25 **ἁλὸς ὀρυκτοῦ, - ὀρυκτὸν ἅλας** (ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ δι' ἐξατμίσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος λαμβανόμενον)· ‖ **ἰχθύες ὀρυκτοὶ εἶδός τι ἰχθύων** λαμβανομένων δι' ἐλαφρᾶς ἀνασκαφῆς τῆς ἄμμου, εἶδός τι ἐγχέλεων ζώντων ἐν ἀμμώδει ἰλύϊ : 'Αρχέστρ.ἀπ.22, 'Αριστλ.Θαυμ.835b,16, Θεόφρ.ἀπ. 171,7, 'Αθήν.8,331C **τούς τε ὀρυκτοὺς ἰχθῦς καλουμένους, οἳ ἐν 'Ηρακλείᾳ γίγνονται· 3)** νεώτ. ὁ ἐντὸς πετρωμάτων τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς ἀπολιθωθεὶς καὶ διατηρούμενος ἔκτοτε : **ὁ· κογχύλια· 4)** νεώτ. **ὀρυκτὸν γάλα ἢ ὀρέων ἢ ὀρεινὸν εἶ**δος εὐθρύπτου κροκυδώδους ἀσβεστολίθου.
ὀρυκτοτεχνία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς ἀναζητήσεως τῶν ὀρυκτῶν· ‖ ὁμ. ἡ τέχνη χρησιμοποιήσεως τῶν ὀρυκτῶν· ‖ ἐπίθ. -ικός-ή-όν.
ὀρυκτρὶς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. μσν., θηλ. τοῦ ὀρυκτὴρ βλ.λ., ἡ ἀνορύττουσα, ἡ ἀνασκάπτουσα : 'Αθήν. Μηχ.19,3 **ὀρυκτρὶς χελώνη,** Τζέτζ.Χιλ.11,609.
ὀρύκτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὀρυκτὴρ βλ.λ. : **Γρηγ.** Ναζ.2,203.
ὄρυμα-ατος (τὸ) 'Επιγρ. δ.τ. τοῦ ὄρυγμα βλ.λ.
ὀρυμαγδὸς (ὁ) ποι. ἰσχυρὸς κρότος, πολύηχος θόρυβος, ὀχλοβοή, ἀντάρα, Ιδ. ὁ ἄτακτος θόρυβος συνηθροισμένων ἢ ἀγωνιζομένων στρατευμάτων ὡς καὶ πλήθους ἀνθρώπων ἐργαζομένων ἢ περιτρεχόντων : 'Ιλ.Β 810 **πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει,** αὐτ.Ρ 424 **ἴαχεσκε σάκος μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ ὀξέα καὶ λιγέως,** αὐτ.401· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν εἰς μάχην κινουμένων ἀνθρώπων καὶ κυνῶν : 'Ιλ.Κ 185 **πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν·** ‖ κ. ἐπὶ θορύβου ὃν προκαλοῦσι κραυγάζοντες ἄνθρωποι καὶ χρεμετίζοντες ἵπποι : αὐτ. Ρ 741· **2)** ὁ θόρυβος, ὁ κρότος τῶν ξυλοκόπων : αὐτ.Π 633 **ὥς τε δρυτόμων ἀνδρῶν ὀρυμαγδὸς ὀρώρῃ οὔρεος ἐν βήσσῃς·** ‖ ἐπὶ τοῦ κρότου, ὃν παράγει δέσμη ξύλων ριπτομένων κατὰ γῆς : 'Οδ.Ι 235 **ὄβριμον ἄχθος ὕλης ἀζαλέης . . ἔντοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκε· 3)** ὁ θορυβώδης ἦχος, ὁ παραγόμενος ἐκ χειμάρρου κατερχομένου ἐξ ὄρους : 'Ιλ.Φ 256 **ῥέων μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ **ἐκ** τρικυμίας θορύβου : Σιμων.51 **ἁλὸς ἀμφιταρασσομένας ὀρυμαγδός·** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ ἐκ κωπηλασίας θορύβου : 'Απολλ.Ρ 4,105 **πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπειγομένων ἐλάτῃσιν ἦεν· 4)** μτφ. ὄγκος, ὄχλος : 'Ιγνάτ.'Επιστ.Τραλλ.69 **φεύγετε δὲ αὐτοῦ καὶ τὰς κακὰς παραφυάδας . . καὶ ὅλον αὐτοῦ τὸν ὀρυμαγδὸν τῆς κακίας.**
ὄρυμος 'Ησ. «βωμός, οἱ δὲ ὄρυμβος».
ὀρυνθεῖ 'Ησ. «γρυλίζει».

ὄρυξ-υγος (ὁ) κ. ὄρυγξ-υγγος (Ἡσ.) κ. μσν. κ. νεώτ. ὀξύ τι σιδηροῦν ἐργαλεῖον, εἶδός τι σκαφίου, λαοξοϊκόν, χρήσιμον εἰς σκαφὴν καὶ διατρύπησιν πετρῶν : Φανί.ΑΠ 6,297 **σφῦραν καὶ δαπέδων μουνορυχὰν ὄρυγα,** Σχόλ.Ἡρ.7,89, Θεόγνωστ. Καν.24,32· **2)** κ. νεώτ. εἶδός τι ἀφρικανικῆς ἢ Ἰνδικῆς δορκάδος ἢ ἀντιλόπης μὲ μακρὰ καὶ εὐθέα κέρατα : Ἀριστλ.ΖΙ 490b,20 **μονόκερων δὲ καὶ δίχηλον ὄρυξ,** αὐτ.ΖΜ 663a,23, Καλλίξ.2,ΠΔ Δευτ. 14,5 **ἔλαφον καὶ δορκάδα καὶ πύγαργον, ὄρυγα καὶ καμηλοπάρδαλιν,** Φίλ.2,353, Πλούτ.Ἠθ.974F, Ὀππ.Κυν.2,446, Αἰλ.ΖΙ 7,8, αὐτ.13,25· ‖ **ὄρυξ τετράκερως** εἶδός τι Ἰνδικῆς ἀντιλόπης τετρακεράτου : αὐτ.15,14· **3)** μτγν. τὸ ζῷον μονόδους βλ.λ. ὁ μονόκερως ἢ εἶδός τι φαλαίνης : Στράβ.3,2,7 **ὀρύγων τε καὶ φαλαινῶν καὶ φυσητήρων.**

ὄρυξις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀρύσσω, ἀνόρυξις, ἐκσκαφή, σκάψιμο : Ἀριστλ.ΖΜ 693a,16 **πρός τε γὰρ τὴν ὄρυξιν χρήσιμον τὸ τοιοῦτον,** Ἐπιγρ. **ὄρυξις μετάλλου,** Πλούτ.Πομπ.66 **καὶ τάφρων ὀρύξεις καὶ τειχῶν οἰκοδομίας.**

ὀρύομαι Ἡσ. «ὀρύεται· ὑλακτεῖ»· πρβλ. ὠρύομαι.

ὄρυς-υος (ὁ) ἀγριόν τι ζῷον τῆς Λιβύης, πιθ. ὁ ὄρυξ βλ.λ.2) : Ἡρ.4,192 **καὶ ὄρυες . . (μέγαθος δὲ τὸ θηρίον τοῦτο κατὰ βοῦν ἐστί).**

ὀρύσσω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **ὀρύττω,** μτγν. κ. ὀρύχω (Ἄρατ.1086) κ. **ὀρύγω** (Ἐπιγρ.), παρατ. **ὤρυσσον,** ἀττ. **ὤρυττον,** μέλλ. **ὀρύξω** (Ἰλ.Η 341), ἀόρ. **ὤρυξα** (Θουκ.3,76), ἐπ. **ὄρυξα** (Ὀδ.Λ 25), ἀόρ. β' **ὤρυγον** (Φιλόστρ.Ἀπολλ.1,25), παρακ. **ὀρώρυχα** (Φερεκρ.145,19, **κατ-**),ὑπερσ. **ὀρωρύχειν** (Ἀππ.Ἐμφ. 4,107), μέσ. κ. παθ. **ὀρύσσομαι,** παρατ. ἀττ. **ὠρυττόμην** (Δημ.859 **κατ-**), μέσ. ἀόρ. α' **ὠρυξάμην** (Ἡρ.1,186, Ἀπολλ.Ρ 3,1032), παθ. μέλλ. **ὀρυχθήσομαι** (Ἀντιφ.3,2,10 **κατ-**), κ. **ὀρυχήσομαι** (Ἀριστφ. Ὀρν.394 **κατ-**), τετελ. μέλλ. **ὀρωρύξομαι** (Σουΐδ.), παθ. ἀόρ. **ὠρύχθην** (Ἡρ.1,186), ἀόρ. β' **ὠρύγην** (πάπ.), παθ. παρακ. **ὀρώρυγμαι** (Ἡρ.2,158), σπαν. κ. **ὤρυγμαι** (Ἀντιφ.3,3,12 **κατ-,** Σωφρ.3 **ὑποκατ-,** Λουκ.Τίμ.53 **δι-**), ὑπερσ. **ὀρωρύγμην** (Ἡρ.1,186, Πλάτ.Κριτί.119C) κ. **ὠρωρύγμην** (Ξεν.Ἀν.7,8,14 **δι-**), **σκάπτω,** ἀνοίγω κοίλωμα ἐν τῇ γῇ δι' ἐκσκαφῆς, ἀνασκάπτω : Ἰλ.Η 341 **ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ὀρύξομεν ἐγγύθι τάφρον,** Ὀδ.Λ 25 **βόθρον ὄρυξα,** Ἡρ.1,186 **ἐπεί τε γὰρ ὤρυσσε τὸ ἔλυτρον τῇ λίμνῃ,** αὐτ.4,200, Ἀριστφ.Ἱππ.605, Θουκ.2,76, Ξεν. ΚΠ 7,3,5, ΚΔ Μᾶρκ.12,1 **ὤρυξεν ὑπολήνιον,** Μηναῖ. 1,19 Συνξ.Ἀγ.Μακαρ. **καὶ σπήλαιον αὐτοχείρως . . ὀρύξας·** κ. ἀπολ. : Ἡρ.7,22 **ὤρυσσον ὑπὸ μαστίγων** (τυπτόμενοι ὑπὸ μαστίγων ἐξηναγκάζοντο νὰ σκάπτωσι), Ἀριστλ.Πρ.933b,33 **ἐὰν ὀρύξῃ τις παρὰ τὴν θάλασσαν,** ΚΔ Ματθ.25,18 **ἀπελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον·** κ. μέσ. : Ἡρ.3,9 **δεξαμενὰς ὀρύξασθαι·** κ. παθ. : αὐτ.2,158 **εὖρος δὲ ὠρύχθη ὥστε τριήρεας δύο πλώειν ὁμοῦ·** ‖ κ. ἐν ἀναφ. πρὸς τοὺς ἀσπάλακας, σκάπτω ὑπογείως κατασκευάζων φωλεὰν καὶ ἀνυψῶ ὑπὲρ ταύτην τὸ χῶμα : Ἀριστλ. ΖΙ 606a,2 **οὐδ', ἄν τις κομίσῃ, ἐθέλουσιν ὀρύττειν,** αὐτ.Θαυμ.842b,4· ‖ τὸ οὐδ. τῆς μτχ. παθ. ἀορ. **ὀρυχθὲν** ὄρυγμα, τάφρος : αὐτ.1,186· **2)** σκάπτω διὰ μέσου τινός, διορύσσω : Χρησμ.π.Ἡρ.1, 174 **ταύτῃ ὁ Ἰσθμός ἐστι, τὸν ὤρυσσον·** κ. παθ. : αὐτ.1,186 **καὶ τὸ χωρίον ὀρώρυκτο·** **3)** ὀρύσσων ἐξάγω τι, ἐξορύσσω : Ὀδ.Κ 305 **χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν ἀνδράσι γε θνητοῖσι,** Θεόκρ.5,123 **ἐνθὼν τὰν κυκλάμινον ὄρυσσέ νυν ἐς τὸν Ἄλεντα·** ὁμ. κ.μέσ. διάμεσ. : Ἡρ.1,186 **λίθους ὠρύξατο** (ἐπέβλεψε,ἐφρόντισε διὰ τὴν ἐξαγωγὴν λίθων)· παθ.: αὐτ.185 **ὁ ὀρυσσόμενος χοῦς** (τὸ διὰ τῆς ὀρύξεως ἐξαγόμενον χῶμα), Πλάτ.Κριτί.114E· **4)** κτ. ἐπέκτ. ἐξάγω ἐκ κοιλότητος τοῦ **ἐμαυτοῦ** σώματος τρυφερόν τι μέρος, **ἐξορύττω, ἐκβάλλω** : Ἀριστφ.Ὀρν.442, αὐτ.Εἰρ.899 **ὑπαλειψαμένοις νεανικῶς παίειν, ὀρύττειν,** Ἀντίφιλλ.119 **ὀφθαλμὸν ὤρυττέν τις ὥσπερ ἰχθύος·** **5)** σκάπτω πρὸς ἀπόκρυψίν τινος, θάπτω, παραχώνω τι : Σοφ.Αἴ.659 **κρύψω τόδ' ἔγχος τοὐμόν . . , γαίας ὀρύξας ἔνθα μή τις ὄψεται,** Ξεν.Οἰκ.19,2· **6)** ρηματ. π. ὄρυξις, ὀρυχή, ὀρυχεῖον, ὄρυγμα, -γμός, ὀρυκτός.

ὀρυχεῖον (τὸ) νεώτ. τόπος γῆς ἔνθα γίνεται συστηματικὴ ἐξαγωγὴ δι' ὀρύξεως ὀρυκτῶν βλ.λ.

ὀρυχή (ἡ) κ. νεώτ. ὄρυξις βλ.λ. : Ἐπιγρ. **Δήλου,** Λουκ.Νέρ.1 **ἡ ὀρυχὴ τοῦ Ἰσθμοῦ·** ‖ ἐκσκαφὴ διὰ τοῦ ρύγχους, ἐπὶ χοίρου : Πλούτ.Ἠθ.670Α.

ὀρύχω μτγν. δ. τ. τοῦ ὀρύσσω βλ.λ. : Ἄρατ.1086.

ὀρφακίνης (ὁ) μτγν. νέος, νεαρὸς ὀρφὼς βλ.λ.: Δορί.π.Ἀθήν.7,315B **τὸν νέον φησὶν ὀρφὼν ὑπ' ἐνίων καλεῖσθαι ὀρφακίνην.**

ὀρφάνεια (ἡ) πάπ. δ.γρ. τοῦ ὀρφανία βλ.λ.

ὀρφάνε(υ)μα-ατος (τὸ) ποι., δημ. κ. **ἀρφάνεμα** ὀρφανία, ὀρφάνια : Εὐρ.Ἡρ.546 **τί ταρβῶν ὀρφάνευμ' ἐμῶν τέκνων;**

ὀρφανεύω ποι., δημ. κ. **ἀρφανεύω,** παρ. **ὠρφάνευον** (Εὐρ.Ἄλκ.297), ἀόρ. **ὠρφάνευσα,** ἐξ οὗ ἀπαρφ. **ὀρφανεῦσαι** (αὐτ.165), δημ. **ὀρφάνεψα** κ. **ἀρφάνεψα,** μέσ. κ. παθ. **ὀρφανεύομαι** (αὐτ.Ἱππ. 847), παρατ. γ' ἑν. **ὠρφανεύετο** (αὐτ.Ἄλκ 535), μέσ. μέλλ. **ὀρφανεύσομαι,** δημ. παθ. παρακ. μτχ. **ὀρφανεμένος,** φροντίζω περὶ τῶν ὀρφανῶν παίδων, ἀνατρέφω ἢ ἐπιτροπεύω ὀρφανούς : Εὐρ.Ἄλκ.165, αὐτ.297 **κοὐκ ἂν μονωθεὶς σῆς δάμαρτος ἔστενες καὶ παῖδας ὠρφάνευες·** παθ. ὀρφανεύομαι, ὡς ὀρφανὸς τυγχάνω τῆς φροντίδος τινός, ἐπιτροπεύομαι ὑπό τινος : αὐτ.Ἱππ.847 **ἔρημος οἶκος καὶ τέκν' ὀρφανεύεται·** **2)** δημ. ἀπομένω ὀρφανός, στεροῦμαι τοῦ ἑτέρου τῶν γονέων μου ἢ καὶ ἀμφοτέρων λόγῳ θανάτου αὐτῶν : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.210,11 **βοήθειαν νὰ δίνῃ . . στὶς ἐκκλησιὲς καὶ στὰ ὀρφανεμένα,** Ψυχάρ.Ταξ.138 **ἀπομνήσκει ὁλόξερο γυμνό, σὰν ὀρφανεμένο·** ‖ δημ. κτ. ἐπέκτ. στεροῦμαί τινος προστάτου, χάνω κάποιον : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.210,8 **νὰ μάθουν πῶς 'ρφανέψαμεν ἀπὸ τοὺς ἄρχοντάς μας·** **3)** ρηματ.π. ὀρφάνε(υ)μα, ὀρφανεία.

ὀρφάνια (ἡ) δημ. δ. ἀρφάνια, ἡ ὀρφανία βλ.λ.ς.

ὀρφανία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **ὀρφάνια** κ. **ἀρφάνια** ἡ κατάστασις τοῦ ὀρφανοῦ βλ.λ. : Λυσ.26,12 **αὐτὸς οὗτος τῆς ὀρφανίας αἴτιος γεγένηται;,** Πλάτ. Νόμ.926E, αὐτ.Κρίτ.45D, Πολύβ.28,1,5· **2)** γεν. στέρησις, ἀπώλεια, ἔλλειψις τινος : Δαμάγ.ΑΠ 7, 540,6 **γῆρας ἐν ἀργαλέῃ . . ὀρφανίῃ·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ἀντικειμ. : Πίνδ.Ι 7(8),7 **ὀρφανία στεφάνων.**

ὀρφανίζω κ. νεώτ., μέλλ. -ιῶ (Εὐρ.Ἄλκ.276), ἀόρ. **ὠρφάνισα** (Ἑλλ.Ἐπιγρ.233,10), ποι. γ' ἑν. **ὠρφάνισσε** (Εὐρ.Ἄλκ.397), παθ. παρακ. μτχ. **ὠρφανισμένος** (Σοφ.Τρ.942), καθιστῶ, κάμνω τινὰ ὀρφανόν, ἔρημον, ἀπορφανίζω : Εὐρ.Ἄλκ.276 **πρὸς παίδων, οὓς ὀρφανιεῖς,** αὐτ.397· ‖ παθ. καθίσταμαι ὀρφανός : Πίνδ.Π 6,22 **ὀρφανιζομένῳ Πηλείδᾳ·** **2)** μτ. γενικ. ἀποστερῶ, ἐπὶ πράγματος : Θεόκρ. Ἐπιστ.5,6 **Πᾶνα . . ὀρφανίσωμες ὕπνου,** ΑΠ 7,483, Ἐπιγρ.· παθ. στεροῦμαι : Γοργί.Ἑλ.7 **ὀρφανίζεσθαι τῶν φίλων,** Σοφ.Τρ 942 **ἐκ δυοῖν . . ὠρφανισμένος βίου·** **3)** μτφ. ἐκβάλλω, ἀφαιρῶ : Πίνδ.Π 4,283 **ὀρφανίζει κακὰν γλῶσσαν ὀπός·** **4)** ὁμ. μτφ. ἀπαλείφω, ἐξαλείφω : Ἑλλ.Ἐπιγρ.233,10 **Ἀΐδης . . ἐλπίδας ὠρφάνισεν·** **5)** ρηματ.π. ὀρφανισμός, ὀρφανιστής.

ὀρφανικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀπωρφανισμένος, ὁ ἐστερημένος γονέων : Ἰλ.Ζ 432 **μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θήῃς χήρην τε γυναῖκα,** αὐτ.Λ 394, ΑΠ 7,372, Ὀππ.Ἁλ 3,358 **ὀρφανικοῖο μετ' ἠιθέοια·** ‖ τὸ ἀρσ. κ. ὡς οὐσ. ὀρφανός, ὀρφα-

νόν : Γρηγ.Ναζ.Β,26,7 **χῆραί τ' ὀρφανικοί τε τί ῥέξετε;**, Νόνν.Εὐαγγ.᾿Ιω.14,71· || φρ. **ἦμαρ ὀρφανικόν** ἡ ἡμέρα ἥτις κάμνει τινὰ ὀρφανόν, δθ. ἡ ὀρφονία : ᾿Ιλ.Χ 490· **2)** κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀρφανὸν ἢ τὴν ὀρφανίαν, ὁ τοῦ ὀρφανοῦ : Πλάτ.Νόμ.928A **τὸν τῆς ὀρφανικῆς μετειληφότα τύχης**, αὐτ.922A, ᾿Αριστλ.᾿Αθ.56,6, ᾿Αχμ.᾿Ονειροκρ.133,15 **χρυσίον ὀρφανικόν**, Κάλβ.᾿Ωδ.19,8,3 **ἄν . . θρῆνον ὀρφανικὸν ἀκούσῃς**, νομ. **ὀρφανικὴ** περιουσία (ἡ ὀρφανῶν ἀνηλίκων)· || τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. **ὀρφανικά** ὡς οὐσ. ἡ περιουσία, τὰ συμφέροντα τῶν ὀρφανῶν : ᾿Αριστλ.Πολιτ.1268a,14 **τοὺς δ' αἱρεθέντας ἐπιμελεῖσθαι κοινῶν . . καὶ** ὀρφανικῶν.

ὀρφανικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὀρφανικόν, κατὰ τὴν τύχην ἣν οἱ ὀρφανοὶ ἔχουσι : Μᾶρκ ᾿Ερ.913Ε **ὀρφανικῶς αὐτῷ συνεῖναι.**

ὀρφάνιος-ον μτγν. ποι. ὁ ὀρφανικός, δθ. ἔρημος : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,466 **ὀρφάνιον κλαίω γῆρας.**

ὀρφανισμός (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ὀρφανίζω βλ.λ., ἀπορφάνισις, ἀπορφανισμός : Μιχ. ᾿Ακομ.2,261,5,6 (ἔκδ.Λ.).

ὀρφανιστής (ὁ) κηδεμών, ἐπιμελητής, ἐπίτροπος τῶν ὀρφανῶν : Σοφ.ΑΪ.512 **εἰ νέας τροφῆς στερηθεὶς σοῦ διοίσεται μόνος ὑπ' ὀρφανιστῶν**· || Σουΐδ. «ὀρφανιστάς· ἀρχὴν ᾿Αθήνησι τὰ τῶν ὀρφανῶν κρίνουσαν»· πρβλ. ὀρφανοφύλαξ.

ὀρφανοδικασταί (οἱ), κρητ. προφ. ὀρπανοδικασταί δικασταὶ ἐκδικάζοντες ὑποθέσεις ὀρφανίας, ὀρφανικά : Νόμ.Γόρτ.12,23.

ὀρφανοπάτωρ-ορος (ὁ) πάπ. ἐπὶ τοῦ θεοῦ, ὁ πατήρ, ὁ προστάτης τῶν ὀρφανῶν.

ὀρφανός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. -ός -όν (Εὐρ.᾿Εκ.149), δημ. κ. ἀρφανός ὁ ἄνευ γονέων, ὁ στερηθεὶς τοῦ ἑνὸς ἢ καὶ ἀμφοτέρων τῶν **γονέων αὐτοῦ** : ᾿Οδ.Υ 68 **αἱ δ' ἐλείποντο ὀρφαναί**, ῾Ησίοδ.῎Εργ.330 **ὅς τε δι' ἀφραδίης ἀλιταίνεται ὀρφανὰ τέκνα**, Σοφ.ΑΪ.653 **παῖδά τ' ὀρφανὸν λιπεῖν**, Παπαδ.Χριστ.Διηγ.3 **τὰ δύο ὀρφανὰ ἐγγονά της**· || κ. ὡς οὐσ. : Λυσ.26,12 **καὶ ἐπικλήρων καὶ ὀρφανῶν κύριον γεγενημένον**, Ξεν. ᾿Αν.7,232, Πλάτ.Νόμ.926C **ὀρφανοῖς καὶ ὀρφαναῖς**, ᾿Αριστλ.᾿Αθ.56,6, ΚΔ ᾿Ιω.14,18 **οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς**· || ἐν ταύτῃ τῇ χρ. κτ. οὐδ. : Πλάτ. Νόμ.927C **εἰς ὀρφανὰ καὶ ἔρημα ὑβρίζειν**, Πρόδρ. 2,548 **τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν χηρῶν** πατέρα, Παπαδ.Χριστ.Διηγ.3 **ἄφεῖσα αὐτῇ τὰ δύο ὀρφανὰ κληρονομίαν**· || ἐπὶ ζώων : ᾿Αριστφ.᾿Ορν.1361· || κ. ἐπὶ οἴκου : Σοφ.ἀπ.943, Εὐρ.῎Αλκ.657· || κ. μτ. γενικ. : Εὐρ.᾿Ηλ.914 **κὠρφανὴν φίλου πατρὸς καὶ τόνδ' ἔθηκας**· **2)** ὁμ. μτ. γενικ. ὁ στερούμενος, ὁ ἐστερημένος, ὁ ἔχων ἔλλειψίν τινος, ἐπὶ γονέων : Πίνδ.Ο 9,61 **πότμον ὀρφανὸν γενεᾶς**, Εὐρ. ᾿Εκ.149 **ὀρφανὸν εἶναι παιδὸς μελέας**, αὐτ.ἀπ. 332,6· || κ. ἐπὶ πτηνῶν : Σοφ.᾿Αντ.425 **ὅταν κενῆς εὐνῆς νεοσσῶν ὀρφανὸν βλέψῃ λέχος**· || ὁμ. κ. γεν. : Πίνδ.Ι 6(7),10 **ἀμπέμψας ὀρφανὸν μυρίων ἑτάρων ἐς ῎Αργος**, Εὐρ.᾿Ορ.1136 **νύμφας ἔθηκεν ὀρφανὰς ξυναόρων**· **3)** μτφ. ὁ παρημελημένος, ὁ περιφρονημένος : ῾Ηρώνδ.3,15 **ἡ δέλτος ὀρφανὴ κεῖται**, ᾿Επίγρ.π.Παυσ.1,13,3 **ὀρφανὰ κεῖται τὰς μεγαλαυχήτου σκῦλα Μακηδονίας**· || ὁμ. μτφ. κ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ὁ ἀδαὴς ταύτης : Πλάτ.᾿Αλκ.2,147A **ὀρφανὸς ὢν ταύτης τῆς ἐπιστήμης**· || κ. ἐπὶ φόφου : αὐτ.Παιᾶν.6,9 **φόφον . . Κασταλίας ὀρφανὸν ἀνδρῶν χορεύσιος**· || φρ. **ὀρφανὸς ὕβρεως** ὁ ἀπηλλαγμένος ἀλαζονείας : Πίνδ.Ι 3(4),8(26)· || ὁμ. **ὀρφανὸς μαχᾶν** ἀπόμαχος : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.154· || ὁμ. **ὀρφανὴ βίου** ἄπορος, πτωχή : ῾Ηρώνδ.3,39· || ὁμ. **ὀρφανὸς ἀγκίστρου κάλαμος** κάλαμος στερούμενος, μὴ ἔχων **ἄγκιστρον** : Διοσκ.ΑΠ 12,42· || ὁμ. **ὀρφανὸς ἤχου ἐστερημένος ἦχου**, μὴ ἠχῶν : ᾿Ανών.ΑΠ 7,546,5 **τὸ δὲ οἱ βέλος ὀρφανὸν ἤχου**· || ἐν κωμ. μτφ. **ὀρφανὸν ταρίχιον** (ἰχθὺς τεταριχευμένος ἄνευ κάρυκεύματος) : Φερεκρ.22 (ἀμφ.ἀνάγν.), ὁμ.δημ. **ὀρφανὴ** σούπα ἡ οὐχὶ ἐκ ζωμοῦ κρέατος ἢ **ἰχθύος.**

ὀρφανότης-ητος (ἡ) ᾿Επιγρ. ὀρφανία βλ.λ.

ὀρφανοτροφεῖο(ν) (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἵδρυμα ἐν ᾧ περιθάλπονται ὀρφανοὶ παῖδες : Κῶδ.᾿Ιουστιν.1,2,27,2, Μηναῖ.11,12 Συνξ.Νείλου ᾿Ασκητοῦ **ἐν τῷ ὀρφανοτροφείῳ.**

ὀρφανοτρόφος-ον μτγν. ὁ ἀνατρέφων ὀρφανά : Κῶδ.᾿Ιουστιν.1,3,41,12, Σουΐδ. ἐν λ. ᾿Ακάκιος.

ὀρφανοτροφῶ-έω σχόλ. ἀνατρέφω ὀρφανοὺς παῖδας : Σχόλ.Εὐρ.῎Αλκ.165.

ὀρφανοῦμαι-όομαι μτγν. παθ. γίνομαι ὀρφανός, ἀπορφανίζομαι, δθ. κτ. ἐπέκτ. μτ. γενικ. στεροῦμαι, εἶμαι ἐστερημένος τινός : Φίλιππ.Θεσσ. ΑΠ 6,101 **ἀκμῆς γυῖον ὠρφανωμένος.**

ὀρφανοφύλαξ-ακος (ὁ) ὁ τῶν ὀρφανῶν **φύλαξ**· εἰδ. ἐν ᾿Αθήναις, ὅπου διωρίζοντο ἐπίτροποι παίδων ὀρφανῶν ὧν οἱ πατέρες ἐφονεύθησαν **ἐν πολέμῳ**· ἐν χρ. κτ. πληθ. : Ξεν.Προσ.2,7.

ὀρφεῖος-α-ον ὁ ἀναφερόμενος εἰς **τὸν ᾿Ορφέα**, ὁ τοῦ ᾿Ορφέως : Εὐρ.῎Αλκ.969 **τὰς ᾿Ορφεία κατέγραφεν γῆρυς**, Πλάτ.Νόμ.829Ε· || **ὀρφεῖος** (μὴν) (ὁ) ὄνομα μηνός τινος ἐν Μυτιλήνῃ : ᾿Επιγρ.

ὀρφεοτελεστής (ὁ) ὁ μυῶν, ὁ εἰσάγων εἰς **τὰ** μυστήρια τοῦ ᾿Ορφέως : Πλούτ.᾿Ηθ.224Ε· **2)** γεν. ὁ ἱεροφάντης : Θεόφρ.Χορ.16,12 **καὶ τελεσθησόμενος πρὸς τοὺς ὀρφεοτελεστάς.**

᾿Ορφεύς-έως (ὁ), δωρ. ῎Ορφης (῎Ιβυκ.10A) κ. ᾿Ορφήν (῾Ηρωδιον.1,14) περιώνυμος Θρᾷξ ἥρως καὶ ἀοιδός, οὗ τὴν ὕπαρξιν δὲν παραδέχεται ἤδη ὁ ᾿Αριστλ.· ἦτο υἱὸς τοῦ ᾿Απόλλωνος καὶ τῆς μούσης Καλλιόπης : Πίνδ.Π 4,177, Πλάτ.Πολ.364Ε.

ὀρφεύς-έως (ὁ) ποι. ὁ ἰχθὺς ὀρφός, ὀρφώς : ᾿Αλεξ.113 (μετά τινος λογοπαιγνίου ἐπὶ τοῦ ὀνόματος ᾿Ορφεύς), Μάρκελλ.Σιδ.33.

ὀρφίας (ὁ) νεώτ. ζωολ. κ. ὀρφία (ἡ) βελόνη βλ.λ.5).

ὀρφικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὀρφεῖος βλ.λ.: ᾿Αριστλ.Ψυχ.410b,28 **ἐν τοῖς ὀρφικοῖς ἔπεσι καλουμένοις**, Πλάτ.Νόμ.782C **ὀρφικοί τινες λεγόμενοι βίοι ἐγίνοντο ἡμῶν τοῖς τότε**, **ὀρφικοὶ ὕμνοι** (ὧν ποιητὴς ἐθεωρεῖτο ὁ ᾿Ορφεύς), Παλαμ. Περ.Χαιρ.60,13 **στὴν ὀρφικὴ τὴ λύρα**· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀρφικὰ** (τὰ) ὄργια εἰσαχθέντα, διδαχθέντα ὑπὸ τοῦ ᾿Ορφέως : ῾Ηρ.2,81 **ὁμολογέουσι δὲ ταῦτα τοῖσι ᾿Ορφικοῖσι καλεομένοισι καὶ Βακχικοῖσι**, Διογ.Λ 6,4 **μυούμενος τὰ ὀρφικά**· || εἰδ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. σύνολον ποικίλων ποιητικῶν ἔργων, ἀποδιδομένων εἰς τὸν ἀοιδὸν ᾿Ορφέα : Πλούτ.᾿Αρέσκ.Φιλ.2,13,8 **ἐν τοῖς ὀρφικοῖς**· || σχόλ. κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. **ὀρφικοί** οἱ παρ' ἀρχ. μυστικοὶ ποιηταὶ οἵτινες ἐθεώρουν ἑαυτοὺς μαθητὰς τοῦ ᾿Ορφέως : Σχόλ.Πίνδ.Π 3,96.

ὀρφικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ὀρφικόν, κατὰ τοὺς ὀρφικοὺς ποιητάς, συμφώνως τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ὀρφικῶν μυστηρίων : ᾿Ολυμπ.Φίλ.286,7.

ὀρφίνη ῾Ησ. «καλάμη μελίνης».

ὄρφιος-α-ον μτγν. ὁ ἐξ ὀρφοῦ παρεσκευασμένος : ᾿Αλέξ.Τραλλ.7,8, αὐτ.11,6.

ὀρφίσκος (ὁ) μτγν. κίχλη βλ.λ.2) : ᾿Αθήν.7,305D **καλεῖσθαι .. κίχλην οἰνώδεα . . ὀρφίσκον**

ὀρφισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἐν τοῖς ὀρφικοῖς ποιήμασι περιεχομένη μυστικοπαθὴς θρησκεία καὶ θεολογία προελθοῦσα ἐκ συνδυασμοῦ τῆς θρακοφρυγικῆς λατρείας τοῦ Διονύσου μετὰ στοιχείων τῆς θρησκείας τῆς κυρίως ῾Ελλάδος καὶ ἐκζητοῦσα τὴν δι' ἐξαγνισμοῦ, μετανοίας καὶ ἰδιαιτέρων τελετῶν κτῆσιν μὲν ἠρέμου καὶ ἁγνῆς ζωῆς ἐπιγείου, ἀποφυγὴν δὲ μετὰ θάνατον τῶν ποινῶν καὶ βασάνων τοῦ ᾅδου.

ὀρφναῖος-α-ον ποι. ὁ σκοτεινός, ὁ ζοφερός, ὁ μαῦρος (π. Ὅμ. πάντοτε ἐπίθ. τῆς νυκτός) : Ἰλ. Κ 83 **ἔρχεαι οἶος νύκτα δι' ὀρφναίην**, Ὀδ.Α 143, Εὐρ.Ὀρ.1225 **ὦ δῶμα ναίων νυκτὸς ὀρφναίας πάτερ**, Μαν.3,95, Κλήμ.Ἀλ Στρωμ.5,717, Εὐσ.Εὐαγγ. Προπ.3,344,13· ‖ τὸ θηλ. ὀρφναίη (νύξ) ὡς οὐσ. ἡ νὺξ βλ.λ.ΙΙ : Ἀπολλ.Ρ 2,670 **ὀρφναίη πέλεται**· **2)** ὁ ἐν καιρῷ νυκτὸς γινόμενος, νυκτερινός : Αἰσχ.Ἀγ.21 **φανέντος ὀρφναίου πυρός**.

ὄρφνη (ἡ) ποι. κ. σπαν. πεζ., δωρ. **ὄρφνα** τὸ τῆς νυκτὸς σκότος, δθ. αὐτὴ ἡ νύξ : Θέογν.1077 **ὄρφνη γὰρ τέταται**, Πίνδ.Ο Ι,7(, αὐτ.Π Ι,23 **ἀλλ' ἐν ὄρφναισιν .. φοίνισσα κυλινδομένα φλόξ**, Εὐρ.Ἰκ. 994, Ξεν.Λακ.5,7 **τῇ ὄρφνῃ ὅσα ἡμέρᾳ χρηστέον**, Τίμ.Λοκρ.97C, Πολύβ.18,19,7, Ἐπιγρ. **οὔτε .. ἠοῦς, οὐκ ὄρφνης**, Φίντ.π.Στοβ.4,23,61A· ‖ **χθονὸς μέλαινα ὄρφνη** ἐπὶ τοῦ σκότους τοῦ Ἅδου, τοῦ Κάτω Κόσμου : Εὐρ.Ἡρ.46.

ὀρφνήεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ποι. τ. τοῦ ὀρφνὸς βλ.λ. : Κόϊντ.3,657, Μαν.4,57.

ὄρφνῖνος-η-ον κ. **ὄρφνιος** (Ἀριστλ.Χρωμ.702a,27, αὐτ.794b,5,Πλούτ.Ἠθ.565C), ὀρφνὸς βλ.λ· ‖ **ὄρφνινον χρῶμα** σκοτεινόφαιον χρῶμα, παραγόμενον διὰ μείξεως μέλανος, λευκοῦ καὶ ἐρυθροῦ, ἐν μεγαλυτέρᾳ ποσότητι τοῦ μέλανος : Ξεν.ΚΠ 8,3,3, Πλάτ.Τίμ.68C **ὄρφνινον δέ, ὅταν τούτοις μεμιγμένοις καυθεῖσί τε μᾶλλον συγκραθῇ μέλαν**, Δοῦρ. 31J **ὄρφνινον ἔχουσαι τὸ φέγγος τῆς χρόας**.

ὀρφνίον Ἡσ. «μέλαν ἱμάτιον».

ὄρφνιος-α-ον μτγν. ὁ ὀρφνὸς βλ.λ. : Πλούτ. 565C **τὰ ποικίλα .. χρώματα τῶν ψυχῶν τὸ μὲν ὄρφνιον καὶ ῥυπαρόν**.

ὀρφνίς-ίδος (ἡ) (ὀρφνός) Ἡσ. «τὸ μέλαν ἱμάτιον καὶ ὀρφνῶδες».

ὀρφνίτης (ὁ) μτγν. ποι., δωρ. -ίτας ὁ ἐξ ὀρφνῶν κλάδων πεπλεγμένος : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,289,4 **ἁ δὲ τὸν ὀρφνίταν εἰροκόμον τάλαρον** (ἀμφ.ἀν.).

ὀρφνόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἔχων τρίχωμα ὀρφνοῦ, σκοτεινοῦ, μαύρου χρώματος.

ὀρφνός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βαθὺ σκοτεινὸν χρῶμα, ἰοειδής, βαθὺς μελαχρινός : Νίκ. Θηρ.656 **φράζεο δ' αἰγλήεντα χαμαίλεον ἠδὲ καὶ ὀρφνόν**, αὐτ. π. Ἀθήν.15,684E, ΕΜ 634,26.

ὀρφνῶ-όω νεώτ. βάφω τι ὀρφνόν· ‖ εἰδ. ἐπιχρίω μεταλλικὴν ἐπιφάνειαν δι' ὀρειχαλκίνης κόνεως, ὥστε ν' ἀποβάλῃ αὕτη τὴν στιλπνότητά της.

ὀρφνώδης-ους-ες ὁ σκοτεινός, ὁ μελαψός : Ἱππ. Προγν.24 **ὀρφνῶδές τι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν φαίνεσθαι**, Ἀδαμ.35, Γαλ.17(2),120 **χολὴ .. ὀρφνώδης**.

ὄρφνωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἐπεξεργασία, δι' ἧς δίδεται εἰς μεταλλικὰς ἐπιφανείας χρῶμα σκοτεινὸν ἄνευ μεταλλικῆς λάμψεως· πρβλ. ὀρφνῶ.

ὀρφοβότης Ἡσ. «ὀρφανῶν ἐπίτροπος».

ὀρφοβοτία (ἡ) λεξ. φροντίς, ἀνατροφὴ ὀρφανῶν· Ἡσ. ἐν λ. ὤρφωσεν.

ὀρφώς (ὁ) κ. ὀρφῶς κ. ὀρφός (Ἀριστλ.Ζ(591a,11) κ. νεώτ. κ. **ὄρφος** (Ἡρωδιαν.1,224), δημ. **ὀρφός** κ. **ρο(υ)φός**, γενικ. **ὀρφῶ** (Κρατῖν.147), αἰτ. **ὀρφῶν** (Πλάτ.Κωμ.173,13), δοτ. πληθ. **ὀρφῶσι** (αὐτ.56), αἰτ. **ὀρφῶς** (Ἀριστφ.Σφ.493) ὁ ἰχθὺς ἐπινέφελος βλ.λ.3) ὁ γίγας : Ἀριστφ.Σφ.493 **ἢν μὲν ὠνῆταί τις ὀρφῶς**, Πλάτ.Κωμ.56, αὐτ.173,13, Κρατῖν.147, Ἀμειψ.8, Ἀριστλ.Ζ(543b,1 **ταχὺ δὲ καὶ ὁ ὀρφὼς ἐκ μικροῦ γίγνεται μέγας**, αὐτ.591a,11, Νουμήν. π. Ἀθήν.7, 315B, Ὀλυμπ.Γοργ.360J· ‖ ὀρφὸς ὁ ἐρυθρολαμπής (rubens) : Πλίν.Ζ(32,153.

ὤρφωσεν Ἡσ. «ὠρφάνισεν».

ὀρχάζω νεώτ., μέσ. **ὀρχάζομαι** ἐγκαθιστῶ ἢ σχηματίζω ὄρχον βλ.λ.

ὀρχάμη (ἡ) μτγν. μέρος γῆς κατάφυτον ἐξ ἀγρίων δένδρων· Πολυδ.7,147 «δασεῖα δένδροις οὐχ ἡμέροις γῆ».

ὄρχαμος (ὁ) ποι. ὁ πρῶτος ἔν τινι σειρᾷ, ἀρχός, ἀρχηγός, δθ. γεν. ὁ πρῶτος, εἰδ. ὁ στρατηγέτης· π. Ὅμ. κ. Ἡσίοδ. ἐν φρ. : Ἰλ.Β 837, αὐτ.Ξ 102 **ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται, ὄρχαμε λαῶν**, Ὀδ.Ξ 22, αὐτ.121, αὐτ.Υ 185, αὐτ 254, Αἰσχ.Ἀγ. Πέρσ.129 **καὶ πεδοστιβὴς λεὼς σμῆνος ὡς ἐκλέλοιπεν μελισσᾶν σὺν ὀρχάμῳ στρατοῦ**· ‖ μτγν. μτ. γενικ. : Παλλδ.ΑΠ 11,284, Ἰω.Γαζ Πίναξ **τοῦ κόσμου** 18 **ὄρχαμε κόσμου**.

ὀρχάς-άδος (ἡ) ἐπίθ. ἡ περιφράσσουσα, ἡ καλύπτουσα : Σοφ.ἀπ.812 **ὀρχὰς στέγη**· ‖ κ. ὡς οὐσ. Ἡσ. «ὀρχάς· περίβολος, αἱμασιά».

ὀρχάς-άδος (ἡ) (2) (ὄρχις) μτγν. εἶδός τι ἐλαίας, καλουμένης οὕτω ἐκ τοῦ ἑαυτῆς σχήματος : Νίκ. Ἀλεξ.87 **ὀρχάδος εἶαρ ἐλαίης**, Βεργίλ.Γεωργ.2,86 olivae orchades.

ὄρχατος (ὁ) (ἐκ τοῦ ὄρχος βλ.λ., ὡς τὸ μέσατος ἐκ τοῦ μέσος, μύχατος ἐκ τοῦ μυχός) ποι. σειρὰ φυτῶν, δένδρων : Ἰλ.Ξ 123 **πολλοὶ δὲ φυτῶν ἔσαν ὄρχατοι ἀμφίς**, Εὐρ.ἀπ.888,2 **Βακχίου φιλανθέμου Αἴθοπα πεπαίνοντ' ὀρχάτους ὀπωρινούς**, Μοσχί.6,12 **οἴνης ὀρχάτους**· ‖ δθ. κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἄλλων πραγμ., οἷον ἐπὶ ὀδόντων : Μακεδ. ΑΠ 11,374 **ὀδόντων ὄρχατος**· ‖ κ. ἐπὶ κιόνων : Ἀχιλλ.Τάτ.5,1 **κιόνων ὄρχατοι**· **2)** ἐπίστοιχος φυτεία, τόπος κατὰ στοίχους ἐν τάξει πεφυτευμένος, δθ. κῆπος, περιβόλι : Ὀδ.Η 112 **ἐκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος**, αὐτ.Ω 222, Ἀνύτ.ΑΠ 9,314 **ὄρχατος ἠνεμόεις**.

ὄρχεα (ἡ) μτγν. ὄσχεος βλ.λ., ἡ δερματίνη σκέπη τῶν ὄρχεων : Γαλ.19,127.

ὀρχέα Ἡσ. «ἡ τοῦ ταύρου ὀ(σ)χέα».

ὀρχείδιον (τὸ) δ. γρ. τοῦ ὀρχίδιον βλ.λ.· Σουΐδ.

ὀρχεκτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐκτομὴ ὄρχεως, εὐνουχισμός.

ὀρχεοαναρτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. εἰδικὸς ἀναρτὴρ πρὸς συγκράτησιν τῶν ὄρχεων.

ὀρχεοειδῆ (τὰ) κ. ὀρχιο- νεώτ. βοταν. ὁμοιογένεια μονοκοτυληδόνων κοσμητικῶν φυτῶν.

ὀρχεοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀποθεραπεία δι' ἐκχυλίσματος ὀρχικοῦ.

ὀρχεοκήλη (ἡ) νεώτ. ὄγκος τοῦ ὄρχεως.

ὀρχεοπηξία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **ὀρχεορραφία** ἐγχείρησις, δι' ἧς προσηλοῦται ὁ ὄρχις εἰς τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὀσχέῳ θέσιν.

ὀρχεοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πᾶσα ἐπὶ τῶν ὄρχεων ἐκτελουμένη ἐγχειρητικὴ τομή.

ὀρχηδόν (ὄρχος) ἐπίρρ. κατὰ σειράν, καθ' ἕνα ἕκαστον ἄνδρα, κατὰ κεφαλήν : Ἡρ.7,144 **ἔμελλον λέξεσθαι ὀρχηδὸν ἕκαστος δέκα δραχμάς** (κακῶς ἑρμηνεύεται διὰ τοῦ «ἄνδρας καὶ παῖδας, γυναῖκας δ' οὔ», ἐν Σχόλ.Ἀριστείδ.3,597, αὐτ.599D)· **2)** Ἡσ. «ἠβηδόν».

ὀρχηθμός (ὁ) ἐπ. ὄρχησις, χορός : Ἰλ.Ν 637 **μολπῆς γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο**, Ὀδ. Θ 263, αὐτ.Ψ 134, Ἡσίοδ.Α 282 **τοί γε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ**, Ὑμν.Ἀπόλλ.149 (δ. ἀνάγν.), πρβλ. ὀρχησμός.

ὄρχημα-ατος (τὸ), μσν. κ. **ὄρχησμα** (Νικήτ.Εὐγ.7, 315, Διγεν.Ἀκρ.4205), χορός, χόρευμα : Σιμων. 31, Σοφ.Αἴ.700 **ὅπως .. ὀρχήματ' αὐτοδαῆ ξυνὼν ἰάψῃς**, Ξεν.Συμπ.2,23, Λουκ.Ὀρχ.70 **κάλλους δὲ προνοῶν καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας**.

ὀρχηματικός-ή-όν μσν. ὁ εἰς τὸ ὄρχημα ἀνήκων, ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸν χορόν : Εὐστ.137,38.

ὄρχησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ὀρχοῦμαι βλ.λ., χορός : Ἐπίχ 171, Ἡρ 1,202 **εἰς ὃ ἐς ὄρχησίν τε ἀνίστασθαι καὶ ἐς ἀοιδὴν ἀπικνέεσθαι**, Πλούτ.Ἠθ.705Α **μέλος δὲ καὶ ῥυθμὸς καὶ ὄρχησις καὶ ᾠδή**, αὐτ.747C, Λουκ.Ὀρχ.5, Πολυδ.4,95, Ἀθήν.1,14D· ‖ κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις, ἡ ἐνέργεια τοῦ ὀρχεῖσθαι, τὸ χορεύειν· ‖ ὑπὸ τοῦ Πλάτ.

Νόμ.795E ἀναφέρεται ὡς μέρος τῆς γυμναστικῆς· ‖ **ὄρχησις ἐν (τοῖς) ὅπλοις** - ἐνόπλιος χορὸς ἐνόπλων, πολεμικός : αὐτ.Κρατ.406D **ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις ὄρχησις**· πρβλ.Ξεν.'Αν.6,1,1)· ‖ τρία εἴδη ὀρχήσεως διακρίνονται ἐν τῇ σκηνικῇ ποιήσει· πρβλ.'Αθήν.14,630C **«τρεῖς δ' εἰσὶ** τῆς σκηνικῆς ποιήσεως ὀρχήσεις, τραγική, κωμική, σατυρική»· **2**) εἰδ. χορὸς παντομιμικός, παντόμιμος : 'Ηρ.6, 129 **διά τήν τε ὄρχησιν καὶ τὴν ἀναιδείην κατεῖχε ἑωυτόν**· **3**) **περὶ ὀρχήσεως** τίτλος ἔργου τοῦ Λουκιανοῦ.

ὄρχησμα-ατος (τὸ) μσν. δ. τ. τοῦ ὄρχημα βλ.λ. : Νικήτ.Εὐγ.7,315, Διγεν.'Ακρ.4205 **εἶθ' οὕτως ἐν ὀρχήσματι τὸν ἦχον μεταφέρων.**

ὀρχησμός (ὁ) ποι. ὀρχηθμὸς βλ.λ., μ. κτ.πληθ.: Αἰσχ.Εὐμ.370 **ὀρχησμοῖς τ' ἐπιφθόνοις ποδός**, Παν.14,3 **πάντες ὀρχησμοί**, Μαικ.ΑΠ 6,33 **ὑπ' ὀρχησμῶν λελυγισμένον . . ἴχνος.**

ὀρχηστήρ-ῆρος (ὁ) ἐπ. δ.τ. τοῦ ὀρχηστὴς βλ.λ.: 'Ιλ.Σ 494 **κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον**, 'Ησιόδ. ἀπ.198,3, Νόνν.Δ 28,275 **ὀρχηστῆρες 'Ενυοῦς**· **2**) μτγν. **κτ. ἐπέκτ. ὀρχηστὴρ πολέμοιο** ὁ πολεμιστής : αὐτ.304· **3**) **μτφ. κ.** ἐπὶ ἀσπαίροντος ἰχθύος : 'Οππ.Κυν.1,61.

ὀρχηστήριον (τὸ) μσν. τόπος ἔνθα ὀρχοῦνται, χορευτικὸς στίβος, χοροστασιό, χοροστάσι, χορευταριό : Μιχ.'Ακομ.2,270,5 (ἔκδ.Λ.).

ὀρχηστής (ὁ) **κ.** νεώτ., θηλ. **ὀρχηστρίς-ίδος** ('Αριστφ.'Αχ.1093, αὐτ.Νεφ.996,Κράτ.Κωμ.27), μτγν. **κ. ὀρχήστρια** (Πολυδ.4,95), ὁ ὀρχούμενος, ὁ χορευτής : 'Ιλ.Π 617 **τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα**, αὐτ.Ω 261, 'Επίχ.171, Πινδ.ἀπ.148, Πλάτ. Εὐθ.276D **ὥσπερ οἱ ἀγαθοὶ ὀρχησταί**,'Επίγρ.,Πάπ.· ‖ χορευτὴς παντόμιμος : 'Αριστλ.Ποιητ.1447a,27 **αὐτῷ τῷ ῥυθμῷ μιμοῦνται αἱ τῶν ὀρχηστῶν**, Δημόκρ.228 **ὀρχησταὶ οἱ ἐς τὰς μαχαίρας ὀρούοντες**, Λουκ.'Ορχ.67· **2**) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων **ἐκ τῶν κουρκουλιονιδῶν.**

ὀρχηστικός-ή-όν **κ.** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὄρχησιν, ὁ τῆς ὀρχήσεως : Πλάτ.Νόμ.816A **μίμησις τῶν λεγομένων σχήμασι γενομένη τὴν ὀρχηστικὴν ἐξειργάσατο τέχνην**, Πλούτ.'Ηθ.67F **ὀρχηστικὴ ὑγρότης**· ‖ **κ.** τὸ θηλ. ὡς οὐσ. : Πολύβ.9,20,7 **καὶ ἄτοπον τοὺς μὲν ὀρχηστικῆς ἢ τοὺς αὐλητικῆς ἐφιεμένους**, Λουκ. 'Ορχ.65, αὐτ.71, Μᾶρκ.Αὐρ.5,1, αὐτ.7,61· ‖ ὁ ἁρμόζων, ὁ κατάλληλος δι' ὄρχησιν : 'Αριστλ.Ποιητ. 1449a,23 **τετραμέρῳ ἐχρῶντο διὰ τὸ σατυρικὴν καὶ ὀρχηστικωτέραν εἶναι τὴν ποίησιν** (ἐπὶ τοῦ τροχαϊκοῦ μέτρου), αὐτ.1460a,1, αὐτ.ἀπ.583, 'Αθήν. 1,21E **πολλὰ σχήματα ὀρχηστικὰ αὐτὸς ἐξευρίσκων**· ‖ ἐπὶ προσ., ὁ ἱκανός, ὁ ἐπιδέξιος εἰς τὴν ὄρχησιν : Γαλ.6,158, Πτολ.Τετράβ.64· **2**) μτγν. ὁ παντομιμικός : Λουκ.'Ορχ.31 **διακεκριμέναι τῶν τραγικῶν αἱ ὀρχηστικαὶ** (ὑποθέσεις).

ὀρχηστικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὀρχηστικόν, μὲ ῥυθμόν, μὲ βῆμα ὀρχηστικόν : Στράβ. 10,3,21 καὶ **Κορύβαντες δὲ ἀπὸ τοῦ κορύπτοντας βαίνειν ὀρχηστικῶς**, Αἰλ.ΖΙ 2,11, Πολυδ.4,95.

ὀρχηστοδιδάσκαλος (ὁ) διδάσκαλος τῆς ὀρχηστικῆς τέχνης, χοροδιδάσκαλος : Ξεν.Συμπ.2,15, αὐτ.9,3, Λουκ.Μισθ.Συν.27 **ὅταν σε παρευδοκιμῇ κίναιδός τις ἢ ὀρχηστοδιδάσκαλος.**

ὀρχηστομανία (ἡ) μτγν. ἡ τῆς ὀρχήσεως μανιώδης ἀγάπη : 'Ωριγ.1,996A (δ.γρ. ὀρχηστρομανία).

ὀρχηστομανῶ-έω μτγν. ἔχω ὑπερβολικήν, μανιώδη πρὸς τὴν ὄρχησιν ἀγάπην, μάλιστα δὲ τὴν παντομιμικήν : Λουκ.'Ορχ.85 **εὖ οἶδα . . πάνυ ἁλωσόμενόν σε καὶ ὀρχηστομανήσοντα.**

ὀρχηστοπᾰλάριος (ὁ) μτγν. ὁ εἰς τὴν ὀρχηστοπάλην βλ.λ. ἐξησκημένος, ὁ ἔμπειρος, ὁ ἱκανὸς εἰς αὐτήν : Φίρμικ.8,15.

ὀρχηστοπάλη (ἡ) 'Επιγρ. συνδυασμός τις ὀρχήσεως καὶ πάλης.

ὀρχήστρα (ἡ) (ὀρχοῦμαι) **κ.** νεώτ. **κ.** δημ. μέρος ἔνθα ἐκτελεῖται ὄρχησις, χορός, εἰδ. ἐν τῷ ἀττ. θεάτρῳ· ὁ πρὸ τῆς σκηνῆς ἰσόπεδος ἡμικυκλικὸς ἢ κυκλοτερὴς χῶρος, ἐν ᾧ ὠρχεῖτο ἢ ἐκινεῖτο ὁ χορός· καὶ ἐπὶ μὲν τῆς διαμέτρου τοῦ ἡμικυκλίου ὑψοῦτο ἡ σκηνὴ ὑψηλότερον ἔδαφος ἔχουσα, ἐπὶ δὲ τῆς περιφερείας αὐτοῦ ἠγείροντο βαθμηδὸν τὰ βάθρα τῶν θεατῶν, ἐν δὲ τῷ κέντρῳ εὑρίσκετο ἡ θυμέλη βλ.λ. : 'Αριστλ.Πρ.901b,30, 'Επιγρ.· ‖ νεώτ. ἐν τῷ νεωτέρῳ θεάτρῳ, ὁ μεταξὺ τῆς σκηνῆς καὶ τῆς πλατείας διὰ τοὺς μουσικοὺς προωρισμένος χῶρος· **2**) ὁμ. νεώτ. μετωνυμ. ὁμὰς μουσικῶν μετὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν, ἐν οἷς πρωτεύουσι τὰ ἔγχορδα· **3**) δημ. συγχορδία βλ.λ. : Παλαμ.Περ.Χοιρ.178,18 **στοῦ ὀργάνου τὴν ὀρχήστρα ἡ μουσικὴ ἡ μεθύστρα ταράζεται**· **4**) μτφ. ἡ θορυβώδης, οἱονεὶ ἐκ πλείστων ὀργάνων ἀτάκτως ἠχούντων προερχομένη βοὴ τῆς θαλάσσης, τοῦ ὠκεανοῦ : Πορφύρ.Σκ.112, **(τοῦ ὠκεανοῦ ἡ καλασμένη ὀρχήστρα**· **5**) μέρος τι τῆς ἀγορᾶς τῶν 'Αθηνῶν : Πλάτ.'Απολ.26E **ἃ ἔξεστι . . δραχμῆς ἐκ τῆς ὀρχήστρας πριαμένους Σωκράτους καταγελᾶν**, Τίμ.Λεξ., Φώτ.· **6**) μτφ. τόπος ἐν ᾧ διεξάγεται πόλεμος, θέατρον μάχης : Πλούτ.'Ηθ.143E· **7**) Σουΐδ. «ὀρχήστρα».

ὀρχήστρια (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ ὀρχηστὴς βλ.λ., χορεύτρια : Πολυδ.4,95 (δ.ἀνάγν.), Μοῖρ.279P.

ὀρχηστρικός-ή-όν πιθ. ἐσφ. ἀνάγν. **τοῦ** ὀρχηστικὸς βλ.λ. ἐν Θεοπόμπ.'Ιστ.111(a).

ὀρχήστριον (τὸ) ὑποκορ. **τοῦ** ὀρχήστρα βλ.λ.1), μικρὰ ὀρχήστρα· Σουΐδ.

ὀρχηστρίς-ίδος (ἡ) θηλ. τοῦ ὀρχηστής, χορεύτρια : 'Αριστφ.'Αχ.1093, αὐτ.Νεφ.996 **μηδ' εἰς ὀρχηστρίδος εἰσάττειν**, Κράτ.Κωμ.27, Μεταγ.4, Πλάτ. Πρωτ.347D **οὔτ' αὐλητρίδας οὔτε ὀρχηστρίδας**, 'Αριστλ.ΗΕὐδ.1246a,35 (ἐσφ. ἀνάγν. -ιάδες).

ὀρχηστύς-ύος (ἡ) ἰων. τ. τοῦ ὄρχησις βλ.λ., δοτ. συνῃρ. **ὀρχηστυῖ** ('Οδ.Θ 253, αὐτ.Ρ 605) : 'Ιλ.Ν 731 **ἄλλῳ δ' ὀρχηστύν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν**; 'Οδ.Α 152, Εὐρ.Κύκλ.171.

ὀρχιαλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νευραλγικὸς πόνος τῶν ὄρχεων ἐξ ὀρχίτιδος προερχόμενος.

ὀρχίδιον (τὸ) μτγν. **κ. ὀρχείδιον** (Σουΐδ.), δημ. **ἀρχίδι** ὑποκορ. τοῦ ὄρχις βλ.λ. : Διοσκ.4,139 **ὥσπερ ὀρχίδια κατὰ δύο προσκείμενα.**

ὀρχιεπιδιδυμῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ τε ὄρχεως καὶ τῆς ἐπιδιδυμίδος.

ὀρχικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὄρχιν ἢ τοὺς ὄρχεις : **ὀρχικὴ ἀρτηρία.**

ὀρχίλος (ὁ) κ. ὄρχιλος ('Αριστλ.ΖΙ 109a,12, Θεόφρ. Σημ.39,53) πτηνόν τι, πιθ. ὁ τρωγλοδύτης βλ.λ. : 'Αριστφ.'Ορν.568 **βασιλεύς ἐστ' ὀρχίλος ὄρνις**, αὐτ.Σφ.1513, 'Αρατ.1025· ‖ πτηνόν τι, ὅπερ ἐθεωρεῖτο δυσοίωνον διὰ τοὺς γάμους : Εὐφορ.4.

ὀρχιοειδῆ (τὰ) νεώτ. ὀρχεοειδῆ βλ.λ.

ὀρχιπέδη (ἡ) μτγν. δέσμευσις, ἀχρήστευσις τῶν ὄρχεων, ἀδυναμία γενετήσιος, ἀνικανότης : 'Αντιφάν.Μακ.ΑΠ 10,100 **τοιαύτη σ' ἐκδέχετ' ὀρχιπέδη.**

ὀρχιπεδίζω ἅπτομαι τῶν ὄρχεων καὶ κρατῶ αὐτοὺς αἰσχρῶς· πρβλ. 'Ησ. «ὀρχιπεδίζειν, κακοσχολεύεσθαι παρὰ τοῖς παιδίοις» : 'Αριστφ.'Ορν. 142 **οὐ προσηγάγου, οὐκ ὠρχιπέδισας, ὢν ἐμοὶ πατρικὸς φίλος.**

ὀρχίπεδον (τὸ) (ὄρχις, πέδον) θύλακος τῶν ὄρχεων, ὄσχη βλ.λ. ἢ καὶ αὐτοὶ οἱ ὄρχεις, ἀείποτε κτ. πληθ. : 'Αριστφ.'Ιππ.772 **καὶ τῇ κρεάγρᾳ τῶν ὀρχιπέδων ἑλκοίμην**, αὐτ.'Ορν 443, αὐτ.Πλ.956.

ὄρχις-εως (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. γενικ. -ιος, αἰτ. ὄρχιν, ὀν. πληθ. **ὄρχιες**, ἀττ. **ὄρχεις**, γενικ. **ὄρχεων**, αἰτ. **ὄρχεις**, ἑκάτερος τῶν διδύμων γεννητικῶν ἀδέ-

νων τοῦ ἄρρενος, τῶν παραγόντων τὸ σπέρμα, δημ. ὀρχίδι, συνήθ. κτ. πληθ. : Ἡρ.4,109 καὶ οἱ ὄρχιες αὐτοῖσί εἰσι χρήσιμοι ἐς ὑστερέων ἄκεσιν, Ἱππ.Ἀέρ.4, Εὔβουλ.63,4· ‖ ἐπὶ γυναικός, ᾠοθήκη : Γαλ.2,810· **2)** τὸ φυτὸν ὄρχις ὁ φυχανθής, λαβὼν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ σχήματος τῶν βολβῶν, δημ. σαλέπι, σερνικοβότανο καὶ ὄρχις ὁ μακροσκελής : Θεόφρ.Φ1 9,18,3, Διοσκ.3,126· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν ὀρχεοειδῶν, ὧν εἴδη εἶναι ὄρχις ὁ φυχανθὴς καὶ ὄρχις ὁ μακροσκελής· **3)** μτγν. ὄρχις (ἡ) εἶδός τι ἐλαίας, ὀνομασθείσης οὕτω ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ καρποῦ αὐτῆς· πρβλ. ὀρχάς 2) : Κολουμ.5,8· **4)** μτγν. εἶδός τι ἰχθύος : Πλίν.32,11.

ὀρχιτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρχῖτιδα βλλ., ὁ πρὸς αὐτὴν σχετικός· ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ πάσχων ἐξ ὀρχίτιδος.

ὀρχῖτις-ιδος (ἡ) (1) μτγν. ὁ καρπὸς τῆς ὄρχεως βλλ.3) : Κολουμ.12,47, Βεργίλ.Γεωργ.2,86.

ὀρχῖτις-ιδος (ἡ) (2) νεώτ. ἰατρ. ὀξεῖα ἢ χρονία φλεγμονὴ τοῦ ὄρχεως ἢ τῶν ὄρχεων, ἁ. διδυμῖτις : φυματιώδης - συφιλιδικὴ ὀρχῖτις.

ὀρχμαί Ἡσ. «φραγμοί, καλαμῶνες, φάρσγγες, σπῆλυγξ».

ὀρχμούς Λεξ.Κανταβρ. «λοχμῶδες καὶ ὄρειον χωρίον, οὐκ ἐπεξεργαζόμενον».

ὀρχομενίζω φρονῶ τὰ τῶν Ὀρχομενίων : Ἑλλάν. 81J (πιθ. δὲν εἶναι τοῦ Ἑλλαν.).

ὀρχομένιος-α-ον κ. Ἐρχομένιος (Ἐπιγρ.) κ. Ἐρχομίνιος (αὐτ.) ὁ κάτοικος ἢ ὁ ἐκ τοῦ Ὀρχομενοῦ τῆς Βοιωτίας ἢ τῆς Ἀρκαδίας καταγόμενος : Ἡρ.9,16 ὑποκρίνασθαι ὡς εἴη Ὀρχομένιος.

ὄρχος (ὁ) κ. νεώτ. σειρὰ ἀμπέλων ἢ ὀπωροφόρων δένδρων : Ὀδ.Η 127 ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον παντοῖαι πεφύκασιν, αὐτ.Ω 341, Ἡσίοδ.Α 296, Ἀριστφ.Ἀχ.995 πρῶτα μὲν ἂν ἀμπελίδος ὄρχον ἐλάσαι μακρόν, Ξεν.Οἰκ.20,3 οὐκ ὀρθῶς τοὺς ὄρχους ἐφύτευσεν, Θεόφρ.Φ1 4,4,8, Βάβρ.5,108 ὄρχους ἐπέκειρεν ὀδόντι (ἄρκτος)· **2)** συνεκδ. τόπος περίφρακτος καὶ πεφυτευμένος, κῆπος· Ἡσ.· **3)** νεώτ. στρατιωτικὸς σχηματισμὸς ἐπιφορτισμένος τὸν ἀνεφοδιασμόν, τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἐπισκευὴν διαφόρων ὑλικῶν τοῦ στρατεύματος : ὄρχος πυροβολικοῦ - μηχανικοῦ - αὐτοκινήτων - ὑγειονομικός· ‖ ὁμ. τὸ σύνολον τῶν μὴ ἐζευγμένων ὀχημάτων, πυροβόλων κτλ. ἐν στρατῶνι ἢ σταθμεύσει, ὡς καὶ ὁ τόπος ἔνθα ταῦτα παραμένουσι.

ὀρχός (ὁ) μτγν. τὸ ἄκρον τῶν βλεφάρων, ἁ. ταρσός : Πολυδ.2,69.

ὀρχοτομία (ἡ) μσν. ἡ διὰ τομῆς ἀφαίρεσις τῶν ὄρχεων, εὐνουχισμός : Ἱππιατρ.99 ἀρίστη δὲ ὥρα τῆς ὀρχοτομίας ἐαρινή.

ὀρχοτομῶ-έω μτγν. κ. μσν. τέμνω, ἐκτέμνω τοὺς ὄρχεις, εὐνουχίζω, μ. τὸ παθ. : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,9 ὠρχοτομήθησαν ἢ ἐθλάσθησαν, Ἱππιατρ.2.

ὀρχοῦμαι-έομαι κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. γ' πληθ. ὀρχεῦνται (Ἡσίοδ.Θ 4), παρατ. ὠρχούμην (Ξεν.Ἀν.6,1,7), ἐπ. γ' πληθ. ὠρχεῦντο (Ἰλ.Σ 594), μέλλ. ὀρχήσομαι (Ἀριστφ.Θεσμ.1178, Ξεν.ΚΠ 1,3,10, αὐτ.Συμπ.2,17), ἀόρ. ὠρχησάμην (Ἀνακρ.69, Ἡρ.6,129), ἀπαρφ. ὀρχήσασθαι (Ὀδ.Θ 371), παθ. ἀόρ. ὠρχήθην (Εὐφορ.87), χορεύω βλλ. : Ἰλ.Σ 594 ἠΐθεοι καὶ παρθένοι . . ὠρχεῦντ', Ὀδ.Θ 371, αὐτ.Ξ 465, Ἡσίοδ.Θ 4 πόσσ' ἁπαλοῖσιν ὀρχεῦνται, Χρησμ. π.Ἡρ.1,66 δώσω τοι Τεγέην ποσσίκροτον ὀρχήσασθαι, Ἀριστφ.Θεσμ.1178, Ξεν.ΚΠ 1,3,10, ΚΔ Ματθ. 11,17 ηὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, Λουκ.Ὀρχ.30· ‖ κ. μτ. αἰτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου : Ἡρ.6,129 ὠρχήσατο Λακωνικὰ σχημάτια (ἐχόρευσε λακωνικοὺς χορούς), Ξεν.ΚΠ 8,4,12 ὀρχοῦμαι τὸ Περσικόν, αὐτ.Συμπ.7,5, Λουκ.Ὀρχ.11· κ. παθ. : Ἀθήν.14,641D τῶν ὕμνων οἳ μὲν ὠρχοῦντο οἳ δ' οὐκ ὠρχοῦντο· ‖ ὀρχοῦμαι πρὸς ὅπλα χορεύω τὴν πυρρίχην, τὸν πυρρίχιον χορόν : Δημήτρ.Σκήψ.π.Ἀθήν.4,155B ἐν τῷ δείπνῳ πρὸς ὅπλα ὠρχοῦντο οὐ μόνον οἱ βασιλέως φίλοι· ‖ ὀρχοῦμαι ταῖς χερσί χειρονομῶ χορευτικῶς, ἐκτελῶ ρυθμικὰς χορευτικὰς κινήσεις διὰ τῶν χειρῶν : Ἀντιφάν.113,1 οὐχ ὁρᾷς ὀρχούμενον ταῖς χερσὶ τὸν βάκηλον· ‖ ἐκφράζω, παριστάνω δι' ὀρχήσεως ἢ παντομιμικῶν κινήσεων : Λουκ.Ὀρχ.80 ὀρχεῖσθαι τὴν τοῦ Κρόνου τεκνοφαγίαν, αὐτ.83 ὀρχεῖται τὸν Αἴαντα, Βόηθ.ΑΠ 9,248, Λουκίλλ.αὐτ. 11,254· **2)** μτφ. σκιρτῶ, πάλλομαι, λακτίζω, κλωτσῶ : Αἰσχ.Χο.166 ὀρχεῖται δὲ καρδία φόβῳ· **3)** τὸ ἐνεργ. ὀρχῶ-έω κάμνω τινὰ νὰ χορεύσῃ, νὰ σκιρτήσῃ : Ἴων ΧΤραγ.50 ἐκ τῶν ἀέλπτων μᾶλλον ὤρχησε φρένας· **4)** ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἀναφ. πρὸς σεισμόν, σείομαι : Καλλ.Δῆλ.139 Θεσσαλίη ὠρχήσατο· **5)** ρηματ. π. ὄρχησις, ὄρχημα, ὀρχηθμός, ὀρχησμός, ὀρχηστήρ, ὀρχηστήριον, ὀρχηστής, ὀρχηστρίς, ὀρχήστρια, ὀρχηστύς, ὀρχήστρα, ὀρχήστριον.

ὄρω ποι. ὄρνυμι βλλ., ἐν χρ. μ. ἐν τῇ μτχ. ὄροντες : Ὀρφ.Λιθ.113.

ὄρφ ἐπίρρ. λ. φρυγικὴ ἄνω : Νεοπτόλ.π.Ἀχιλλ. Τάτ.Ἀρ.Φαιν.5.

ὁρῶ-άω κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. ὁρόω (Ἰλ.Ε 244), αἰολ. ὄρημι (Σαπφ.2,11), ἰων. ὁρέω (Ἡρ.1,180), β' ἑν. ὁρᾷς (Ἀρχίλ.87), ἰων. ὁρῇς (Ἡρώνδ.2,67), γ' ἑν. ὁρᾷ (Σιμων.7,80), ἰων. ὁρῇ (Ἱππ.Σαρκ.17, αὐτ. Ὀφ.11, α' πληθ. ὁρῶμεν (Ἡρ.5,40), γ' πληθ. ὁρῶσι (αὐτ.1,124, ἐπ-), ἐπ. β' πληθ. εὐκτ. ὁρόωτε (Ἰλ.Δ 347), ἀπαρφ. ὁρᾶν (αὐτ.33, αὐτ.2,64), ἰων. κ. ὁρῆν (Δημόκρ.11, Ἱππ.Σαρκ.2), ἀττ. παρατ. ἑώρων (Ἀριστφ.Πλ.713, αὐτ.Νεφ.354, Θουκ.1,51) κ. ἑώρων (Ἐπιγρ.), γ' ἑν. ἑώρη (Ἐπιγρ.) κ. ὥρα (Ἡρ.1,11, αὐτ.3,72), ἐπ. ὅρα (Ἰλ.Π 646), α' πληθ. ὡρῶμεν (Ἡρ.2,131, δ.ἀνάγν. ὁρῶμεν), β' πληθ. ὡρᾶτε (αὐτ. 7,8, β'), γ' πληθ. ὥρων (αὐτ.4,3), μέσ. μέλλ., ἀείποτε μτ. ἐνεργ. σημ. ἐκ θεμ. ὀπ-, ὄψομαι (Ἰλ.Ω 704), ἐπ. κ. ἀττ. β' ἑν. ὄψεαι (αὐτ.Θ 471, Ὀδ.Ω 511), μέσ. ἀόρ. α' ὀψάμην ἐξ οὗ γ' ἑν. ὄψατο (Πίνδ. ἀπ.88,6 σπάν., μ. σύνθ. ἐπ-), β' πληθ. ὑποτ. ὄψησθε (ΚΔ Λουκ.13,28), ἀόρ. β' ἐκ θέμ. Ϝιδ- εἶδον κ. μέσ. εἰδόμην (ὄντες χρόνοι κυρίως τοῦ εἴδω βλλ.), παρακ. ἑόρακα (Ἀριστφ.Θεσμ.32, αὐτ.33, αὐτ.Ὄρν.1573, αὐτ.Πλ.98, αὐτ.1045, Εὔπ.181,3, Ἄλεξ. 272,1, Μέν.Ἐπιτρ.166, αὐτ.Περικ.270, Βάτ.5,11) (τὴν γραφὴν ταύτην ἀπαιτεῖ τὸ μέτρον κ. οὐχὶ ἑώρακα, ὅθ. ὑποστηρίζεται ὅτι οἱ τ. ἑόρακα, ἑοράκη δέον πανταχοῦ νὰ ὑποκαταστήσωσι τοὺς ἑώρακα - ἑωράκη ἐν τοῖς δοκίμοις συγγραφεῦσι) κ. ἑώρακα (Ἐπιγρ., Πάπ., Θεόγνωστ.Καν.150), ἰων. ὀρώρηκα (Ἡρώνδ.4,77) κ. ὤρηκα (αὐτ.40), δωρ. μτχ. ὡρακυῖα (Ἐπιγρ.), παρακ. β' ἐκ θέμ. ὀπ- ὄπωπα (Ἰλ.Ζ 124, Ὀδ.Φ 94, Ἐμπ.109, Ἡρ.3,37, αὐτ. 63, Ἱππ.Ἄρθρ.1, αὐτ.Σαρκ.17, Αἰσχ.Εὐμ.57, Σοφ. Ἀντ.6, Ἀριστφ.Λυσ.1157, αὐτ.1225, ἅπαξ π.Ἀττ. πεζ. Πλάτ.Κρατ.399C), γ' ἑν. ὑπερσ. ὀπώπει (Ὀδ.Φ 123) κ. ὀπώπεε (Ἡρ.5,92J), γ' πληθ. ὀπώπεσαν (αὐτ. 7,125), μέσ. ὁρῶμαι-άομαι (Ἰλ.Ν 99), ἐπ. β' ἑν. ὄρηαι (Ὀδ.Ξ 343), παρατ. ἑωρώμην κ. ὡρώμην (ΚΔ Πράξ.2,25, προ-), ἐπ. γ' ἑν. ὁρᾶτο (Ἰλ.Α 56), παθ. μέλλ. ἐκ θέμ. ὀπ- ὀφθήσομαι (Σοφ.Τρ.452, Εὐρ.Ἡρ.1155, Ἀνδοκ.2,10, Λυσ.3,34), παθ. ἀόρ. β' ὤφθην (Σοφ.Ἀντ.709, Εὐρ.Ἑκ.970, Θουκ.4,73), ἰων γ' πληθ. εὐκτ. ὀφθείησαν (Ἡρ.8,7), ἀπαρφ. ὀφθῆναι (αὐτ.1,10), μτχ. ὀφθείς (αὐτ.9), μτγν. παθ. μέλλ. ὁραθήσομαι (Γαλ.Χρ.Μορ.10,12), παθ. ἀόρ. α' ἑωράθην (Διόδ.Σ 20,6), ἀπαρφ. ὁραθῆναι (Ἀριστλ. ΖΚ 699b,19, Πλάτ.Ὅρ.411B), παθ. παρακ. β' ὦμμαι (Ἰσοκρ.ἀπ.165), β' ἑν. ὦψαι (Δημ.314), γ' ἑν. ὦπται

(Αἰσχ.Πρ.998, Δημ.722), βλέπω, θεῶμαι, θεωρῶ, κοιτάζω : Ἰλ.Υ 481 ὁ δὲ μιν μένε χεῖρα βαρυνθεὶς, πρόσθ' ὁρόων θάνατον, αὐτ.Σ 61, αὐτ.Ψ 323· ‖ κ. μτ. ἔμπροθ. διορ. εἴς τι(να) : αὐτ.Ω 633 ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες, Ὀδ.Υ 373, Εὐρ.ἀπ.607, Ἀριστλ.Ποιητ.1460a,14 διὰ τὸ μὴ ὁρᾶν εἰς τὸν πράττοντα· κ. τὸ μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ. : Ἰλ.Α 56 ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο, Ἡσίοδ.ἀπ.188· ‖ ὁμ. κ. ἐπί τι(να) : Ἰλ.Α 350 ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον· ‖ κ. ἔν τινι : Ὀδ.Θ 459 θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα· ‖ ὁμ. ὁρῶ πρός τι(να) στρέφω τοὺς ὀφθαλμοὺς πρός τι(να), κατευθύνω τὸ βλέμμα, παρατηρῶ : Θουκ.2,93, Ξεν.ΚΠ 7,1,23 πρὸς τὸ τοῦ Κύρου στράτευμα ὁρῶντες, αὐτ.Ἱππ.62, αὐτ.12,13, αὐτ.Συμπ.5,6, ΑΠ 7,496· ‖ ὁμ. κ. κατά τιν(α) βλέπω, παρατηρῶ διαρκῶς ἢ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, πρβλ. καθορῶ 3) κ.4) : Ἰλ.Π 646 κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὅρα (ἐξηκολούθει νὰ βλέπῃ διαρκῶς πρὸς αὐτούς)· κ. μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ. : αὐτ.Ω 291 Τροίην κατὰ πᾶσαν ὁρᾶται· **2)** βλέπω, θωρῶ, ἀντικρύζω : Ἰλ.Σ 61 ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο, Ὀδ.Δ 833, Ἡσίοδ.Α 426 δεινὸν ὁρῶν ὄσσοισι, Πινδ.Ο 9,111 τόνδ' ἀνέρα δαιμονίᾳ γεγάμεν εὔχειρα, δεξιόγυιον, ὁρῶντ' ἀλκάν, Σοφ.ΟΤ 375 ὥστε μήτ' ἐμέ, μήτ' ἄλλον, ὅστις φῶς ὁρᾷ, βλάψαι ποτ' ἄν, Εὐρ.Ὀρ.1523, αὐτ.Ἀλκ.691, Θεόκρ.13,45 ἔαρ ὁρόωσα Νύχεια, Λουκ.Ὀρχ.63 ἀκούω, ἄνθρωπε, ἃ ποιεῖς, οὐχ ὁρῶ μόνον· κ. μέσ. : Εὐρ.Ἀνδρ.113 τί μ' ἐχρῆν ἔτι φέγγος ὁρᾶσθαι Ἑρμιόνας δούλαν;· **3)** ἔχω, διατηρῶ τὴν ὅρασίν μου, ἔχω τὰ μάτια μου, ἀντίθ. οὐχ ὁρῶ (εἶμαι τυφλός)· ὅθ. φρ. ἀμβλύτερον ὁρῶ ἔχω ἀμβλυτέραν, ἠλαττωμένην τὴν ὅρασιν, ἀντίθ. ὀξύτερον βλέπω : Πλάτ. Πολ.596Α ἐπεὶ πολλά τοι ὀξύτερον βλεπόντων ἀμβλύτερον ὁρῶντες πρότερον εἶδον· ‖ ἐπὶ σμικρὸν ὁρῶ μυωπάζω : αὐτ.Θεαίτ.174Ε· ἐν ὁμ. σημ. κ. ὁρῶ βραχύ τι : αὐτ.Πολ.488Β ὑπόκωφον δὲ καὶ ὁρῶντα ὡσαύτως βραχύ τι· ‖ φρ. πάνθ' ὁρῶντα λέγω πάντα ὅσα λέγω ἔχουσιν ὀφθαλμούς, δηλ. ἔχουσι τὸ φῶς τῆς διανοίας, εἶναι ἄρτια, ὀρθά, ὅλων συνοπτικά : Σοφ.ΟΚ 64 ὅσ' ἂν λέξωμεν, πάνθ' ὁρῶντα λέξομεν· **4)** ὅθ. ἀντιλαμβάνομαι διὰ τῆς ὁράσεως, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ ἀντικείμενα τοῦ ἔξω κόσμου: Ἰλ.Β 799 ἀλλ' οὔπω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν ὄπωπα, Ὀδ.Φ 94, Σοφ.Αἴτ.84 πῶς, εἴπερ ὀφθαλμοῖς γε τοῖς αὐτοῖς ὁρᾷ;, Εὐρ.Ἰκ.78 τὰ γὰρ φθιτῶν τοῖς ὁρῶσι κόσμος· ‖ ἡδέως ὁρῶ τινα βλέπω εὐχαρίστως τινά : Ξεν.Ἱερ.3,2 ἡδέως μὲν τοῦτον οἱ φιλοῦντες παρόντα ὁρῶσιν· πρβλ. Εὐρ ΙΑ 1122 ‖ μτγν. κακῶς ὁρῶ τινα βλέπω, ἀντικρύζω τινὰ μετὰ δυσαρεσκείας : Φιλόστρ.Ἀπολλ.7,42· ‖ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶ (κτ. πλεονασμὸν πρὸς ἐπίτ. ἢ κτ. ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ ὁρῶ διανοίᾳ) ἀντιλαμβάνομαι ἰδίοις ὄμμασι, μὲ τὰ μάτια μου : Ἰλ.Ω 392 τὸν μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα· ‖ ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρῶ βλέπω ἀσκαρδαμυκτί, ἀτενῶς, κατόματα, κοιτάζω στὰ μάτια : Ὀδ.Θ 459 θαύμαζεν δ' Ὀδυσσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα· ‖ αἰεὶ τέρμ' ὁρῶ βλέπω πάντοτε πρὸς τὸ τέρμα, ἔχω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐστηριγμένους εἰς αὐτό : Ἰλ.Ψ 323· ‖ συχν. εὕρηται μτ. μτχ. κατηγορηματικῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ἀντικείμ. : Ὀδ.Κ 99 καπνὸν . . ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα, Αἰσχ.Πρ.438 ὁρῶν ἐμαυτὸν ὧδε προυσελούμενον, αὐτ.70, αὐτ.384, Σοφ.Τρ.706, αὐτ.Ἠλ.1170, Εὐρ.Ἑκ.342 ὁρῶ σε κρύπτοντα (ἰδιοκρίνω ὅτι σύ), Θουκ.2,74, Ξεν.Ἀπ.2,4,1, αὐτ.2,6,29· ‖ σπαν. μτ. κατηγ.μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑποκείμ. : Εὐρ.Μήδ.350 καὶ νῦν ὁρῶ μὲν ἐξαμαρτάνων, γύναι, ὅμως δὲ τεύξει τοῦδε· ‖ ὁμ. μτ. μτχ. κατηγορ. κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Ἰλ.Χ 169 ἄνδρα διωκόμενον . . ὁρῶμαι, Αἰσχ.Πρ.896 μήποτε . . μ', ὦ . . Μοῖραι, λεχέων Διὸς εὐνάτειραν ἴδοισθε πέλουσαν· ‖ σπαν. μτ. ἀπαρφ. : Θουκ.8,60 ἑώρων οὐκέτι οἷόν τε εἶναι· ‖ κ. μτ. πλαγίου λόγου : Ἰλ.Φ 108 οὐχ ὁράᾳς οἷος καὶ ἐγὼ καλός τε μέγας τε, Αἰσχ.Πρ.261, αὐτ.335, αὐτ.906 τὰν Διὸς γὰρ οὐχ ὁρῶ μῆτιν ὅπᾳ φύγοιμ' ἄν, αὐτ. 951, Πλάτ.Πολ.327C ὁρᾷς ἡμᾶς ὅσοι ἐσμέν;· ‖ σπαν. μτ. γενικ. κ. τότε καθ' ἕλξιν ἐκ συνεκφορᾶς μτ. ρ. συντασσομένου μτ. γενικ. : Ξεν.Ἀπ.1,1,11 οὐδεὶς Σωκράτους οὐδὲν ἀσεβὲς . . οὔτε πράττοντος εἶδεν οὔτε λέγοντος ἤκουσεν· ‖ παθ. τὰ ὁρώμενα τὰ ὁρατὰ ἀντικείμενα : Πλάτ.Πολ. 508C τοῦτο τοῦτον ἐν τῷ ὁρατῷ πρός τε ὄψιν καὶ τὰ ὁρώμενα, αὐτ.Παρμ.130Α· **5)** τὸ β' ἑν. κ. πληθ. ὁρᾷς;, ὁρᾶτε; εὕρηται συχνότ. παρενθετικῶς ἐν τῇ σημ. τοῦ βλέπεις, ἀντελήφθης, μπῆκες;, βλέπετε, ἀντελήφθητε, μπήκατε; : Ἀριστφ. Νεφ.355 καὶ νῦν γ' ὅτι Κλεισθένη εἶδον, ὁρᾷς, διὰ τοῦτ' ἐγένοντο γυναῖκες, αὐτ.Θεσμ.490· ‖ κ. πληρέστερον, ὡς ὁρᾷς : Σοφ.Ἠλ.1114, αὐτ. Τρ.365· ‖ σπαν. τὸ ὁρᾷς; ἐν ἀρχῇ προτ. : αὐτ. Ἠλ.628 ὁρᾷς; πρὸς ὀργὴν ἐκφέρει, Πλάτ.Πρωτ. 336Β· ‖ κτ. ἀρνητ. ἐκφρ. οὐχ ὁρᾷς; ἐν εἰρωνικῇ σημ. : Δημ.305· **6)** στρέφω τοὺς ὀφθαλμούς, τὴν προσοχήν μου εἴς τι : Ἰλ.Κ 239 ἐς γενεὴν ὁρόων, μηδ' εἰ βασιλεύτερός ἐστιν, Σόλ.11,7 εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε καὶ εἰς ἔπη αἱμύλου ἀνδρός· κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Αἰσχ.Ἱκ.104 ἰδέσθω δ' εἰς ὕβριν βρότειον· ‖ συχνότ. κτ. προστ., ὡς τὸ βλέπε ἀκολουθούσης πλαγ. ἐρωτήσεως : αὐτ.Πρ. 997 ὅρα νυν εἴ σοι ταῦτ' ἀρωγὰ φαίνεται, Ἀριστφ.Ἐκκλ.300, Θουκ.5,27, Πλάτ.Φαίδ.118Α ἀλλ' ὅρα εἴ τι ἄλλο λέγεις· ‖ ὁμ. κ. ὅρα μὴ πρόσεχε μήπως . . : Σοφ.Φιλ.30, αὐτ.519 ὅρα σὺ μὴ νῦν μέν τις εὐχερὴς παρῇς, ΚΔ Ματθ.18,10 ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· ‖ σπαν. ἡγουμένης τῆς πλαγ. ἐρωτήσεως : Αἰσχ. Εὐμ.652 πῶς . . ὑπερδικεῖς, ὅρα· ‖ ἐν τῷ παθ. τ. θεωροῦμαι, ἐπακριβῶς, μετὰ προσοχῆς ἐξετάζομαι : Αἰσχ.Πρ.998 ὦπται πάλαι δὴ καὶ βεβούλευται τάδε· **7)** βλέπω, προσέχω χάριν τινός, προβλέπω, προνοῶ : Σοφ.Αἴ.1165 ταχύνας σπεῦσον κοίλην κάπετόν τιν' ἰδεῖν τῷδ', Θεόκρ.15,2 ὅρη δίφρον, Εὐνόα, αὐτῷ, ΠΔ Γέν.22,8 ὁ θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὁλοκάρπωσιν· **8)** μτ. αἰτ. προσ. ἀποβλέπω εἴς τινα ἐπὶ τῇ ἐλπίδι βοηθείας : Δημ.1120 Φορμίωνα δὲ ἑώρακεν καὶ τούτῳ γέγον' οἰκεῖος· **9)** ἀποβλέπω, σκοπῶ, ἑτοιμάζομαι : Εὐρ.ΙΑ 1624 ὡς στρατὸς πρὸς πλοῦν ὁρᾷ, Ζώσ.6,12 εἰς τὴν Ἀττάλου καθαίρεσιν εἶδεν, Διόδ.Σ 36,3 ὁρῶ ἐπὶ τὴν προδοσίαν, αὐτ.33,1 ὁρᾶν πρὸς σπονδάς· **10)** μτγν. ἀνήκω εἰς τὴν μερίδα τινός : Φιλόστρ.1,18 ἔς τινα ὁρᾶν· **11)** ἐν τῷ παθ. τ. κ. ἰδ. ἐν τῷ ἀορ. φαίνομαι μτ. κατηγορ. μτχ. : Εὐρ.ΙΤ 933 ὤφθημεν οὐ νῦν πρῶτον ὄντες ἄθλιοι, Πλάτ.Φαῖδρ.239C, αὐτ.Συμπ. 178, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,90 ὑβριστὴς καὶ μεγαλόφρων ὤφθη κατὰ τοῦ φύσαντος, Πρόδρ 2,371 ἀναίτιοι ὑπάρχουσιν καὶ δίκαιοι ὁρῶνται· **12)** ἀπολ. βλέπω ὁράματα, ὁραματίζομαι : ΠΔ Ἀριθμ.24,3 ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν, αὐτ.15· ‖ παθ. ἐμφανίζομαι ἐν ὁράματι : αὐτ.Κριτ.13,3 καὶ ὤφθη ἄγγελος κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα· **13)** μτφ. διακρίνω, παρατηρῶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διανοίας, γιγνώσκω, γνωρίζω : Σοφ.Ἠλ. 945 ὅρα πόνου τοι χωρὶς οὐδὲν εὐτυχεῖ, αὐτ. ΟΚ 138 φωνῇ γὰρ ὁρῶ τὸ φατιζόμενον (βλέπω, διακρίνω ἀπὸ τὴν φωνήν), Ἀλεξ.222,4 ἂν οἴνου . . ὀσμὴν ἴδωσιν· **14)** μτγν. βλέπω, συναντῶ : Πάπ. ἐμνήσθης μοι ἰδεῖν τὸν κεραμέα περὶ τῶν

κεραμίων· **15)** τὸ ἀπαρφ. συχνότ. ἐν ὀνομαστικῇ χρ.: Σόλ.12(4),6 **τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν,** Αἰσχ. Πέρσ.387 **ἐπεὶ .. λευκόπωλος ἡμέρα πᾶσαν κατέσχε γαῖαν εὐφεγγὴς ἰδεῖν,** αὐτ.398, αὐτ.Χο.174, αὐτ.176, Σοφ.ΟΚ 327, Ξεν.'Αν.2,6,9 **ὁρᾶν στυγνὸς ἦν·** || κ. μτ. γενικ. ἐπιθ. : Σοφ.ΑΪ.818 **μάλιστα μισηθέντος, ἐχθίστου θ' ὁρᾶν·** || κ. μτ. ἐπιρρ. : Αἰσχ.'Αγ.349 **μὴ διχορρόπως ἰδεῖν·** || κ. μτ. οὐσ. : αὐτ.'Επτ.644 **ἄνδρα τευχηστὴν ἰδεῖν·** **16)** ρηματ.π. ὅρασις, ὅραμα, ὁρατής, ὁρατήρ, ὁρατός, ὁρατέον.

ὀρώδης-ους-ες (ὀρός) κ. νεώτ. ὁ ἐν εἴδει ὀροῦ βλ.λ., ὁ ὁμοιάζων πρὸς ὀρόν : Θεόφρ.ΦΑΪτ.5,9,7, Γαλ.Χρ.Μορ.14,13, αὐτ.6,765Κ (ἐν κώδ. ὀρρώδης)· **2)** (ὄρος) ὁ ὀρεινός, βουνήσιος : ΕΜ 208,4.

ὄρωρα ἐνεργ. παρακ. τοῦ ρ. ὄρνυμι βλ.λ.

ὀρώρει γ' ἑν. τοῦ ὑπερσ. τοῦ ρ. ὄρνυμι βλ.λ.

ὄρωρεται γ' ἑν. τοῦ μέσ. παρακ. τοῦ ρ. ὄρνυμι.

ὀρωρέχαται γ' πληθ. μέσ. παρακ. τοῦ ρ. ὀρέγω.

ὀρωρέχατο γ' πληθ. μέσ. ὑπερσ. τοῦ ρ. ὀρέγω.

ὀρώρυχα παρακ. τοῦ ρ. ὀρύσσω βλ.λ.

ὀρώρυκτο γ' ἑν. παθ. ὑπερσ. τοῦ ρ. ὀρύσσω.

ὅς,ἥ,ὅ ἀντων. κ. μσν. κ. νεώτ., γενικ. **οὗ** ('Ιλ.Η 325), ἐπ. ὅου (αὐτ.Β 325, 'Οδ.Α 70, 'Υμν.'Απόλλ.156), θηλ. **ἧς** ('Ιλ.Ε 265), ἐπ. **ἕης** (αὐτ.Π 208, ἴσως κτ. τὸ ὅου), οὐδ. **οὗ**, δοτ. **ᾧ, ᾗ, ᾧ**, αἰτ. ὅν, ἥν, ὅ, πληθ. ὀν. **οἵ, αἵ, ἅ**, γενικ. **ὧν**, δοτ. ἀρσ. κ. οὐδ. **οἷς** κ. οἷσι, θηλ. **αἷς** κ. **αἷσι** (οὐδέποτε π.'Ομ.) κ. **ᾗς** κ. ᾗσι,αἰτ. **οὕς, ἅς, ἅ** (π.'Ομ. ἀπαντᾷ κατ' ὀνομ. ἀρσ.κ.οὐδ. **ὅς, ὅ**, κ. πιθ. κατ' ὀνομ. θηλ. **ἥ** κ. ὀνομ. ἀρσ.πληθ. **οἵ**, τῶν λοιπῶν πτ. ἀντικαθισταμένων ὑπὸ τῶν τοῦ ὁ, ἡ, τὸ (ὅ,ἥ,τό)· πολλοὶ κώδικες ἔχουσιν ἥ ἐν 'Ιλ.Ρ 551, 'Οδ.Ω 255, ἀλλὰ τοῦτο ὡς κ. τὸ οἵ δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς ἀνήκοντα εἰς ἀμφοτέρας τὰς λ.· ἡ λ. ἦτο ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ γλώσσῃ ἐν χρ. ὡς δεικτικὴ ἀντων. ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς οὗτος, ὅδε βλ.λ. κ. τὸ ἄρθρ. ὁ βλ.λ.), κ. ὡς ἀναφορ. ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ τονούμενον ἄρθρ. ὅ, ἥ, τὸ βλ.λ.· π. τοῖς μετέπειτα κατέστη μ. ἀναφορ. ἀντων. πλὴν ὀλίγων ἰδιαιτέρων φρ.· ἡ δεικτ.. αὐτη ἀντων. δὲν πρέπει νὰ συγχέηται πρὸς τὴν κτητ. ὅς, ἥ, ὅ βλ. κατωτ. 2)· ὅθ. κεῖται ἐν τῇ σημ. οὗτος, ὅδε, αὐτός· ἀείποτε ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῶν συνδ. **γὰρ** ἢ τοῦ **καὶ** : 'Ιλ.Α 286 **ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν,** αὐτ. Φ 198 **ἀλλὰ καὶ ὃς δείδοικε,** αὐτ.Ψ 9, αὐτ.Μ 344, 'Οδ.Ω 190 **ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων·** || συχν. ἐν χρ. ἐμφατικῶς ἐν τῇ ἀποδόσει καὶ κτ. τὸ πλεῖστον μτ. τοῦ **οὐδὲ** ἢ **μηδὲ** προηγουμένων : 'Ιλ.Ζ 59 **μηδ' ὅν τινα γαστέρι μήτηρ κοῦρον ἐόντα φέροι, μηδ' ὃς φύγοι,** αὐτ.Η 160, 'Οδ.Δ 653· || ὁμ. κ. προηγουμένης μτχ. : 'Ησίοδ.'Εργ.22 **εἰς ἕτερον γάρ τίς τε ἰδὼν .., ὃς σπεύδει** (ἀντὶ ὅστις ἂν ἴδῃ, ὃς σπεύδει)· **2)** μεθ' 'Ομ. ἡ χρ. ὡς δεικτ. ἀντων. παρέμεινε μ. ἔν τισι περιπτώσεσιν· οἷον ἐν ἀρχῇ προτ., προηγουμένου τοῦ συνδ. **καὶ** : 'Ηρ. 7,18 **καὶ ὃς ἀμβώσας μέγα ἀναθρώσκει,** αὐτ.8,56, αὐτ.87, Ξεν.Συμπ.1,15, αὐτ.'Αν.7,6,4, Πλάτ.Φαιδ.118, αὐτ.Πρωτ.310D, αὐτ.Συμπ.201Ε **καὶ ἥ, Οὐκ εὐφημήσεις;** || φρ. **ἦ δ' ὅς, ἦ δ' ἥ** εἶπεν αὐτός, εἶπεν αὐτή : Πλάτ.Πολ.327C, αὐτ.Συμπ.205C· || κ. ἐν ἀντιθέσεσιν, ἔνθα ἐνίοτε ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἄρθρ. : Φωκυλ.1 **Λέριοι κακοί· οὐχ ὁ μέν, ὃς δ' οὔ,** 'Αρχύτ.π.Στοβ.3,1,110, Φιλήμ.99, Δημ. 248, 'Ηράκλειτ.102, Μόσχ.3,76, Βίων 1,81, ΚΔ Ματθ. 13,8 **καὶ ἐδίδου καρπὸν ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα,** 'Αλφ.ΑΠ 6,187· || ὁμ. ἀντιστοιχοῦν κ. πρὸς ἄλλας ἀντωνυμίας : Φιλήμ.31,6 **ἑτέρων .., ὧν δέ,** 'Αριστλ.ΖΙ 564a,2) **ἐφ' ᾧ μὲν .., ἐπὶ θατέρῳ δέ·** || φρ. **ὃς καὶ ὃς** τοιοῦτος καὶ τοιοῦτος ἄνθρωπος : 'Ηρ.4,68 **ὡς τὰς βασιληΐας ἱστίας ἐπιώρκησέ ὃς καὶ ὅς** (ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ἄρθρ. ἀνεπλήρωσε τὰς πλαγίας πτ.)·

3) κ. μσν. κ. νεώτ. ὡς ἀναφ. ἀντων. ὅστις, ἥτις, ὅ,τι, ὁ ὁποῖος (ἐκ παραλλήλου μτ. τῆς ἁπλῆς ἀναφ. ὅς, ἥ, ὅ (π.'Ομ. κ. ὁ, ἡ, τὸ) ἐν κοινῇ χρ. κ. οἱ σύνθετοι τ. **ὅστε, ὅ(σ)τις, ὅ(σ)περ, ὅσγε** βλ.λς· κυρ. συμφωνεῖ κτ. γέν. πρὸς τὸ ὄνομ. ἢ τὴν ἀντων. τῆς προηγουμένης προτάσεως, εἰς ἣν ἀναφέρεται, ἀκριβῶς ὡς ἐπιθ.· ὁ κανὼν ὅμως οὗτος ἐπιδέχεται πλείστας ὅσας ἐξαιρέσεις, οἷον τὸ ἀναφορικὸν δύναται νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ νοούμενον καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ δηλούμενον γένος τῆς προηγουμένης προτ. ἢ τοῦ δεικτικοῦ : 'Ιλ.Χ 87 **φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτή,** Εὐρ.'Ικ.12 **τέκνων, οὓς ἤγαγε·** || κατόπιν τῶν περιληπτικῶν ὀνομ. τὸ ἀναφορικὸν συχν. τίθεται ἐν τῷ πληθ. κτ. γένος τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος νοούμενον : 'Ιλ.Π 369 **λεῖπε δὲ λαὸν Τρωϊκόν, οὓς ἀέκοντας ὀρυκτὴ τάφρος ἔρυκε,** Θουκ.6,91 **στρατιὰν .. τοιαύτην .., οἵ τινες,** αὐτ.3,4 **τὸ ναυτικόν, οἵ ..,** Πλάτ.Φαῖδρ.260Α· || ὁμ. κ. κατόπιν ὀνομ. χωρῶν ἢ πόλεων : 'Οδ.Ψ 319 **Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανεν, οἵ ..** (ἤτοι εἰς τὴν Τηλέπυλον τῶν Λαιστρυγόνων ἔφθασεν, οἱ ὁποῖοι ..), 'Ηρ.7,Β, β' **τὰς 'Αθήνας, οἵ γε ..,** Θουκ.6,94· || δύναται νὰ συμφωνῇ κ. πρὸς τὸ ὄνομ. ἢ ἀντων.,τῶν ὁποίων ἡ ἔνν. ὑπάρχει ἐν τῷ ἐπιθ. διορισμῷ : Σοφ. 'Αντ.1137, αὐτ.ΟΚ 731 **τῆς ἐμῆς ἐπεισόδου, ὃν ..** (τῆς εἰσόδου ἐμοῦ, ὅστις ..), Εὐρ.'Ηρ.157 **τοὺς 'Ηρακλείους παῖδας, ὃς ..** (τοὺς παῖδας τοῦ 'Ηρακλέους, ὁ ὁποῖος ..), Δημ.459 **τὸν ἥμισυν ἐστ' ἀτελὴς τοῦ χρόνου· εἶθ' ἧς πᾶσι μέτεστι** (ἔνθα τὸ ἧς συμφωνεῖ πρὸς τὸ **ἀτελείας** ὅπερ νοεῖται ἐν τῷ ἀτελής)· || ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ἐν τῷ ἑν. προσδιοριζόμενον ὄνομα σημαίνει ὁλόκληρον τάξιν, τὸ ἀναφορ. ἀκολουθεῖ κτ. πληθ. : 'Οδ. Τ 40 **ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἳ .. ἔχουσιν** (ἀντὶ **τις θεῶν, οἳ**), αὐτ.Μ 97 **κῆτος, ἃ μυρία βόσκει .. 'Αμφιτρίτη** (ἓν ἐκ τῶν μυρίων, ἅτινα ..), Εὐρ.'Ορ. 920 **αὐτουργός, οἵπερ ..** (εἷς ἐκ τῶν αὐτουργῶν, οἱ ὁποῖοι ..)· σπαν. ἐν τῇ πεζ. : Λυσ.1,32, Δημ.328 **ἀνὴρ καλός τε κἀγαθός, ἐν οἷς οὐδαμοῦ σὺ φανήσει γεγονώς·** || ἀντιθέτως ἑν. ἀναφορ. προσδιορίζει πληθ. δεικτικόν, ὅταν πρόκειται ἰδιαιτέρως νὰ προσδιορισθῇ ἓν τῶν εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην ἀνηκόντων· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ προτιμῶνται τὸ ἀναφορ. ὅ(σ)τις ἢ τὸ ὃς ἄν : 'Ιλ.Γ 279 **ἀνθρώπους τίνυσθον, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ** (ἀντὶ ἀνθρώπων τινά, ὅς κε ..), 'Αριστφ.Νεφ.1381 **πάντα .. ὅ,τι νοοίης** (ἤτοι πᾶν, ὅπερ ..)· || σπαν. τὸ ὅς : 'Ηρ.7,36 **τὰ λίνεα (ὅπλα), τοῦ τάλαντον ὁ πῆχυς εἷλκε** (ἑνὸς ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πῆχυς ..)· || τὸ ἀναφ. σπαν. τίθεται κατ' οὐδ., συμφωνοῦν οὕτω μᾶλλον πρὸς τὴν ἐν τῷ προσδιοριζομένῳ ὑπάρχουσαν ἔνν. ἢ πρὸς αὐτὸ τὸ προσδιοριζόμενον ὀνομ. : Εὐρ.Βάκχ.454 **γυναῖκας, ἐφ' ὅπερ ..** (πλάσμα, πρᾶγμα, διὰ τὸ ὁποῖον ..), Πλάτ.Πολ. 359C **διὰ τὴν πλεονεξίαν, ὃ πᾶσα φύσις διώκειν πέφυκεν** (διὰ τὴν πλεονεξίαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον..), αὐτ.Νόμ.849D, Δημ.355 **τοὺς Φωκέας, ὃ σιωπᾶν εἰκὸς ἦν** (ὄνομα, τὸ ὁποῖον ..)· || μτ. ρ. δηλωτικῶν κλήσεως ἢ ὀνομασίας τὸ ἀναφ. συχν. συμφωνεῖ μᾶλλον πρὸς τὸ ὄν. ὅπερ προστίθεται ὡς κατηγορούμενον ἢ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον : 'Ηρ.7,54 **ξίφος, τὸν ἀκινάκην καλέουσι,** αὐτ.5,108· **τὴν ἄκρην, αἳ καλεῦνται Κληΐδες,** αὐτ.2,17, αὐτ. 124· **4)** ἐν τῇ συντάξει κυρ. τὸ ἀναφ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ οὐσ. ἢ ρ. τῆς αὐτῆς προτ. κ. ἐκφέρεται κτ. τὰς συντακτικὰς αὐτῶν ἀπαιτήσεις· συχν. ὅμως συμφωνεῖ κτ. πτῶσιν πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον καθ' ἕλξιν (ἐπιθ. ἄγνωστος ἡ περίπτωσις αὕτη π.'Ομ., τὸ ἧς δὲ ἐν 'Ιλ.Ε 265, αὐτ.Ψ 649 δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῇ κατ' ἄ. τρόπον· τὸ φαινόμ. συχνότατον π. 'Αττ., δι' ὃ ἐκλήθη ἀττ. ἕλξις) : 'Ηρ.4,78, Θουκ.7,21 **ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων, ὧν ἔπεισε**

στρατιάν· ‖ συχν. συμβαίνει τοῦτο κ. ἐπὶ τῆς δεικτ. ἀντων., τῆς ὁποίας παραλειπομένης, λαμβάνει τὴν πτ. τὸ οὐσ.: Σοφ.Ἠλ.1048 φρονεῖν ἔοικας οὐδέν, ὧν ἐγὼ λέγω [ἀντὶ οὐδὲν τούτων, ἃ..], αὐτ.ΟΚ 334, Ξεν.ΚΠ 3,1,34 ἀνθ' ὧν ἂν ἐμοὶ δανείσῃς [ἀντὶ τούτων, ἃ . .], Πλάτ.Γοργ.519Α· ‖ σπαν. ἡ δεικτ. ἀντων. ἕπεται: Θουκ.3,64 ἀφ' ὧν ἐγένεσθε ἀγαθοί, ἀπὸ τούτων ὠφελεῖσθαι, Δημ.95, αὐτ.96· ‖ σπαν. ἡ ἕλξις αὕτη εὑρίσκεται ὅταν ἡ αἰτ. μεταβάλλεται εἰς γενικ. ἢ δοτ., ἀλλ' ἐνίοτε κ. ἡ ὀνομ. καθ' ἕλξιν μεταβάλλεται εἰς γενικ.: Ἡρ.1,78, Θουκ.7,67 ἀφ' ὧν παρεσκεύασται [ἀντὶ ἀπὸ τούτων, ἃ παρεσκεύασται], Πλάτ.Γοργ.509Α ὧν ἐγὼ ἐντετύχηκα οὐδείς [τούτων οἷς ἐγώ . .]· ‖ κ. ἀντιθ. τὸ προσδιοριζόμενον δεικτ. λαμβάνει τὴν πτ. τοῦ ἀναφορ.: Ἰλ.Κ 416 φυλακὰς δ' ἃς εἴρεαι . . , οὔτις [ἀντὶ φυλακῶν . . οὔτις], Ἡρ.2,106 τὰς στήλας, τὰς ἵστα.. αἱ πλεῦνες [ἀντὶ τῶν στηλῶν . . αἱ πλεῦνες]· ‖ ὁμ. κ. ὅταν τὸ ὄνομ. ἀκολουθῇ τὴν ἀναφ. πρότ. δύναται νὰ τεθῇ ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ ἀναφορ. : Ἰλ.Γ 123, Ὀδ.Α 69 Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἀντίθεον Πολύφημον, αὐτ.Δ 11, Αἰσχ.Ἑπτ.553, Εὐρ.Ἑκ.771, αὐτ.986, αὐτ.Ἱππ.101 τήνδ' ἣ πύλαισι σαῖς ἐφέστηκεν Κύπρις· ‖ σπαν. ἡ δεικτ. ἀντων. ἢ ἔναρθρον ὄνομ. μεταφέρεται εἰς τὴν ἀναφορ. πρότασιν: Ἡρ.4,44 Ἰνδὸν ποταμόν, ὃς κροκοδείλους δεύτερος οὗτος . . παρέχεται [ἀντὶ Ἰνδὸν ποταμόν, δεύτερον τοῦτον, ὃς . .], Εὐρ.ΙΑ 156 σφραγῖδα . . , ἣν ἐπὶ δέλτῳ τήνδε κομίζεις, Πλάτ.Νόμ.647Α φοβούμεθα δέ γε . . δόξαν . . , ὃν δὴ καὶ καλοῦμεν τὸν φόβον ἡμεῖς γε αἰσχύνην· **5)** τὸ ἀναφ. ἐν πάσαις ταῖς πτώσ. δύναται νὰ συνταχθῇ μτ. γενικ. τοῦ ὅλου: Ὀδ.Ο 35 ἀθανάτων ὅς τίς σε . . [πᾶς τις τῶν ἀθανάτων, ὅστις . .], Ἡρ.7,170 οἳ ὑπὸ Μικύθου . . ἀναγκαζόμενοι τῶν ἀστῶν, Αἰσχ.Πέρσ.475, Πλάτ.Φαῖδρ.247Β ᾧ . . τῶν ἡνιόχων· ‖ συχν. ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ἀναφ. κτ. οὐδ. : Ἡρ.7,50 ὁρᾷς τὰ Περσέων πρήγματα ἐς ὃ δυνάμιος προκεχώρηκε [ἰδ.γρ. ἐς τό], Εὐρ.Ἴων 363, Θουκ.7,36 ᾧπερ τῆς τέχνης ἐπίστευον [εἰς ὃ μέρος - τὸ ἰδιαίτερον - τῆς τέχνης των], αὐτ.4,109· ‖ σπαν. ἐνταῦθα ἡ ἕλξις: Αἰσχ.Ἑπτ.819 ἕξουσι δ' ἣν λάβωσιν ἐν ταφῇ χθονός [ἀντὶ ὃ χθονός]· **6)** ὡς πρὸς τὰς ἐγκλίσεις, καθ' ἃς ἐκφέρεται ἡ ἀναφορ. πρότ., παρατηροῦνται τὰ ἑξῆς· ὅταν τὸ ἀναφορ. εἶναι ἐν τῇ ἐνν. τοῦ καὶ μτ. δεικτ. ἀντων. [ὃς=καὶ αὐτός], δύναται νὰ ἐπακολουθήσῃ μία τῶν ἐγκλίσεων τῶν ἀνεξαρτήτων προτ.: Εὐρ.Ἑλ.815, αὐτ.ἀπ.672, Λυσ.2,34 ἦλθε τὸ ναυτικὸν τὸ τῶν βαρβάρων, ὃ τίς οὐκ ἂν ἰδὼν ἐφοβήθη ;, Πλάτ.Μέν.89Ε· ‖ ὅταν τὸ ὃς ἢ ὅστις [=οἱοσδήποτε] εἶναι ἐν περιληπτ. ὑποθετικῇ ἐννοίᾳ ἡ ἔγκλισις, ἥτις ἐπακολουθεῖ, εἶναι μία τῶν μετὰ τοῦ εἰ ἐκφερομένων, οἷον ὁριστ. ἐνεστ. ὅταν διὰ τῆς ἀναφ. πρατ. ἐκφράζεται θετικόν τι γεγονός: Ἰλ.Ε 175 τῷ δ' ἄφες ἀνδρὶ βέλος . . ὅς τις ὅδε κρατέει, Ὀδ.Ε 445, αὐτ.Ξ 157 ὅς, ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος . . ὃς πενίῃ εἴκων ἀπατήλια βάζει, Ἡρ.6,12, αὐτ.2,60, Αἰσχ.Ἀγ.160· ‖ ὑποτ., ὅταν διὰ τῆς ἀναφορ. προτ. ἐκφράζεται γεγονὸς πιθανόν, ἐνδεχόμενον ἢ ὑποτιθέμενον, τιθεμένου τοῦ ἂν ἢ κεν [ταῦτα δυνατὸν νὰ ἐλλείπωσι π. τοῖς ποιηταῖς]: Ἰλ.Ε 407 οὐ δηθὰ ὃς ἀθανάτοισι μάχηται, Ὀδ.Τ 378 ξυνίει ἔπος ὅττι κεν εἴπω· ‖ εὐκτ. κατόπιν ἱστορικῶν χρ. : Ἰλ.Ο 731 Τρῶας ἄμυνε νεῶν, ὅς τις φέροι ἀκάματον πῦρ, Ἡσίοδ.Α 480, Θουκ.7,29, Πλάτ.Ἀπολ.21Α· ‖ κ. εὐκτ. ἄνευ τοῦ ἂν κατόπιν ἀρκτικῶν χρ.: Σοφ.Ἀντ.666 ὃν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν· ‖ ὁμ. κ. κατόπιν εὐκτ. : Ἀριστφ.Σφ.1431 ἔρδοι τις, ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην· **7)** ἡ ἀντων. εὕρηται καὶ ἐν ἰδιοιτέραις ὅλως χρ., οἷον π.Ὁμ. κ. τοῖς δοκίμοις, ὅταν συνεκφέρωνται δύο ἀναφ. προτ. ἡνωμέναι διὰ τοῦ καὶ ἢ δέ, ἡ ἀναφ. ἀντων. ἐν τῇ β' προτ. ἀντικαθίσταται ὑπὸ δεικτ., ἔστω καὶ ἂν μετεβλήθη ἡ πτ.: Ἰλ.Α 78 ἄνδρα . . , ὃς μέγα πάντων Ἀργείων κρατέει καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί [ἀντὶ καὶ ᾧ], Ὀδ.Α 70, αὐτ.Ξ 85· ‖ σπαν. παραλείπεται καὶ τὸ δεικτ. ἐν τῇ β' προτ.: Ἰλ.Γ 235 οὕς κεν ἐῢ γνοίην καί τ' οὔνομα μυθησαίμην [ἀντὶ καὶ ὧν], Ὀδ.Β 54, αὐτ.114, Χρησμ.π. Ἡρ.1,47, Πλάτ.Πολ.533D ἃς ἐπιστήμας μὲν προσείπομεν . . , δέονται δὲ ὀνόματος ἄλλου· ‖ τὸ οὐδ. τῆς ἀναφ. ἀντων. ἐν χρ. π. Ἀττ. εἰσάγει πρότασιν χαρακτηρίζουσαν τὸ σύνολον τῆς κυρίας προτάσεως, ἥτις ἐπακολουθεῖ καὶ εἰσάγεται διὰ τοῦ γάρ, ὅτι, εἰ, ἐπειδή: Ἀριστφ.Ὀρν.514 ὃ δὲ δεινότατόν γ' ἐστὶν ἁπάντων, ὁ Ζεὺς γὰρ ἕστηκεν, Ἰσοκρ.6,56, Πλάτ.491Β, αὐτ.Ἀπολ.18C· ‖ κ. ἄνευ συνδέσμ. ἐν τῇ β' προτ., ἰδ. ὅταν τὸ ἀναφορ. εὕρηται ἐν προεξαγγελτικαῖς παραθέσεσι: Εὐρ.Ἠλ.938, Ἀνδοκ.4,16 ὃ δὲ πάντων δεινότατόν ἐστι, τοιοῦτος ὤν, Λυσ.19,33· **8)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ἃ δύναται νὰ ἐκφράζῃ ἀναφορὰν πρός τι: Ἡρ.3,81, Σοφ.ΟΤ 216, Εὐρ.Μήδ.453 ἃ δ' . . ἐστί σοι λελεγμένα, πᾶν κέρδος ἡγοῦ· **9)** συχν. ἡ ἀναφορ. ἀντων. δύναται νὰ ἀναλυθῇ εἰς σύνδ. κ. προσ. ἀντων. : Ξεν.Ἀπ.2,7,13 θαυμαστὸν ποιεῖς, ὃς ἡμῖν οὐδὲν δίδως [ὅτι σύ . .], Πλάτ.Συμπ.204Β· **10)** συχν. εὕρηται ἐν ὑποθ. προτ. ἀντὶ τοῦ εἰ ἢ ἐάν τις: Ἰλ.Ξ 81 βέλτερον ὃς . . προφύγῃ κακόν, ἠὲ ἁλώῃ, Ἡσίοδ.Ἔργ.327, Εὐρ.ἀπ.1042 συμφορὰ δ', ὃς ἂν τύχῃ κακῆς γυναικός, Θουκ.2,44, αὐτ.6,14· **11)** συχν. ἀντικαθιστᾷ τελικὸν σύνδεσμον ἢ εὕρηται ἐν προτ. ἀντικαθιστώσῃ τελικὸν ἀπαρφ.: Ἰλ.Ι 165 κλητοὺς ὀτρύνομεν, οἵ κε τάχιστα ἔλθωσ', Ὀδ.Ο 458· ‖ ὁμ. κ. μτ. μέλλ. ὁριστ: Εὐρ.ΙΤ 1209, Θουκ.7,25, Ξεν.Ἑλλ.2,3,2 τριάκοντα ἄνδρας ἑλέσθαι, οἳ τοὺς πατρίους νόμους συγγράψουσι· ‖ ὁμ. κ. μτ. μέλλ. εὐκτ. : Πλάτ.Τίμ.33C ὀργάνου, ᾧ τὴν τροφὴν δέξοιτο· **12)** ὁμ. ἀντικαθιστᾷ, μετὰ τὸ οὕτω, ὧδε τὸν συλλογιστικὸν σύνδ. ὥστε: Ἡρ.4,52, Σοφ.Ἀντ.220 οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, ὃς θανεῖν ἐρᾷ, Εὐρ.Ἄλκ.198, Ἀριστφ.Ἀχ.737· **13)** ἐνίοτε ἐν χρ. ἀντὶ τῆς ἀντων. οἷος βλ.λ.: Σοφ.Αἴ.1259 μαθὼν ὃς εἶ φύσιν, Εὐρ.Ἄλκ.640, Πλάτ.Εὐθ.283D ὃς μὲν οὐκ ἔστι, βούλεσθε αὐτὸν γενέσθαι, ὃς δ' ἔστι νῦν, μηκέτι εἶναι· **14)** ἡ ἀναφ. ἀντων. ὃς εὕρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ ὅστις ἢ τίς, ποιὸς ἐν πλαγ. λόγῳ : Ἰλ.Β 365 γνώσῃ . . ὅς . . ἡγεμόνων κακὸς ἠδ' ὅς κ' ἐσθλὸς ἔῃσι, Ἡρ.6,124 ὃς ἦν ὁ ἀναδέξας, οὐκ ἔχω εἰπεῖν [δὲν δύναμαι νὰ εἴπω τίς ἦτο ὁ . .], αὐτ.9,71· ‖ ὁμ. κ. π. Ἀττ.: Σοφ.ΟΤ 1068, αὐτ.ΟΚ 1171, Ἀριστφ.Ἀχ.118 ἐγῷδ' ὅς ἐστι, Κλεισθένης ὁ Σιβυρτίου, αὐτ.442, αὐτ.Ὀρν.804, Ξεν.ΚΠ 6,1,46, Ἀριστλ.Ποιητ.1452a,26, Πάπ. γράψας παρ' οὗ κομιούμεθα· **15)** μτγν. ἐν ἐρωτήσεσιν ἀντὶ τῆς ἐρωτ. ἀντων. τίς; : ΚΔ Ματθ.26,50 ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει ;, Ἀρρ.Ἐπίκτ.4,1,120 ἣν δοκεῖς ;· **16)** ἡ ἀναφ. ἀντων. εὕρηται συνημμένη μτ. μορίων καὶ συνδέσμων, οἷον ὅς γε ἀναλελυμένος τ. τοῦ ὅσγε βλ.λ.· **17)** ὁμ. ὃς δὴ ὅστις νῦν, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος τώρα: Ἰλ.Φ 315 ὃς δὴ νῦν κρατέει· ‖ τὸ οὐδ. ὁδήποτε, ἁδήποτε ὁτιδήποτε ἢ ὁσαδήποτε: Ἀριστλ.ΗΝικ.1167a,35, αὐτ.1164a,25· ‖ ὃν δή ποτε τρόπον κατὰ τὸν ἕνα ἢ ἄλλον, καθ' οἱονδήποτε τρόπον: αὐτ.Μετ.1090a,6· **18)** ὃς καὶ ὅστις ὡσαύτως: Ἰλ.Γ 176, Θουκ.1,128· ‖ καὶ ὃς καὶ ὁ ὁποῖος: Δημ.642 ὑφ' ὧν δεῖ καὶ ἐν αἷς ἡμέραις καθήκει· **19)** ὅς κε(ν) ὅστις καὶ ἄν, ὁστισδήποτε: Ἰλ.Ι 397 τάων ἥν κ' ἐθέλωμι φίλην ποιήσομ' ἄκοιτιν· ‖ ὁμ. κεῖται καὶ ἀντὶ τοῦ εἴτις: Ὀδ.Δ

196 νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν κλαίειν, ὅς κε θάνῃσι· **20)** ὅσπερ βλ.λ.· **21)** ὅστε βλ.λ.· **22)** ὅστις βλ.λ.· **23)** πτώσεις τινὲς τῆς ἀναφ. ἀντων. ἐν χρ. ἀπολ. ὡς ἐπίρρ., οἷον ἡ γενικ. οὗ ἐπὶ τόπου, ἔνθα, ὅπου : Αἰσχ.Πέρσ.487 Μηλιᾶ τε κόλπον, οὗ Σπερχειὸς ἄρδει πεδίον, Σοφ.ΟΚ 158· ‖ ὁμ κ. οὗ δή ὅπου νῦν: Αἰσχ.Πρ.814,Πλάτ.Φαῖδρ. 248Ι1 (δ.ἀνάγν.)· ‖ οὗπερ ὅπου βεβαίως, ὅπου ἀκριβῶς : Αἰσχ.Ἑπτ.1016, Σοφ.Αἶ.1237, αὐτ.ΟΚ 77· ‖ ἔστιν οὗ ἐνιαχοῦ, ἔν τισι τόποις : Εὐρ.Ὀρ.638· ‖ οὗ μὲν . . οὗ δέ . . ἀλλαχοῦ μὲν . . ἀλλαχοῦ δέ . . : Ἀριστλ.Οἰκ.1345b,34· ‖ κ. μτ. γενικ. : Εὐρ. ΙΑ 1583 οὐκ εἶδεν οὗ γῆς εἰσέδυ, Πλάτ.Μέν.84Α· ‖ ὁμ. εἰς ποῖον σημεῖον, εἰς ποῖον βαθμόν : Λουκ. Τόξ.17 συνιδὼν οὗ κακῶν ἦν· ‖ κ. ἐν βραχυλογ. ἐκφράσεσι : Θουκ.2,86, Ξεν.Ἀν.2,1,6 μικρὸν προϊόντες . . , οὗ ἡ μάχη ἐγένετο (ἐκεῖσε, οὗ), αὐτ.ΚΠ 5,4,14, Φιλόστρ Ἡρ.Προοίμ.13 ἐπειδὰν (ζήσωμεν οὗ ἄγεις· ‖ π. τοῖς μτγν. κεῖται ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ οἷ : Τίμων Φλ.69 οὗπερ ἂν ἔλθῃ· ‖ ὁμ. ἐπὶ χρόνου, ἐπὶ περιστάσεων : Σοφ.Φιλ.1049 οὗ γὰρ τοιούτων δεῖ, τοιοῦτός εἰμ' ἐγώ· **24)** ὁμ. ἐπὶ τόπου ἡ δοτ. τοῦ θηλ. ᾗ, δωρ. ᾇ ὅπου, σ' ὅποιο μέρος : Ἰλ.Ν 53 ᾗ ῥ' ὅ γ' ὁ λυσσώδης, φλογὶ εἴκελος, ἡγεμονεύει, Σοφ.Ἠλ.1435, Πλάτ.Φαῖδ. 82D· ‖ ὁμ. ἡ δοτ. ἐπὶ τρόπου, ὡς, ὅπως : Αἰσχ.Χο.558 ᾗ καὶ Λοξίας ἐφήμισεν, Σοφ.ΟΚ 1603, Θουκ.8,71· **25)** ἀρχ. τοπικὴ οἷ ὡς ἐπίρρ. βλ.λ.· **26)** πιθ. ἀρχ. ἀφαιρ. δωρ. ὦ ὁπόθεν, ἀπ' ὅπου : Θεόκρ.3,11 τηνῶθε καθεῖλον, ὦ μ' ἐκέλευ καθελεῖν τυ, Ἐπιγρ. ἐν τᾷ πόλι, ὦ κ' ᾖ, καρῦξαι ἐν τἀγορᾷ· **27)** ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. ὅ ἐν συχνοτ. χρ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ὅτι βλ.λ. : Ἰλ.Α 120 λεύσσετε γὰρ τό γε πάντες ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ· ‖ ὁμ. κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ διότι, ἐπειδὴ βλ.λ. : αὐτ.Υ 283 ταρβήσας ὅ οἱ ἄγχι πάγη βέλος· ‖ ἐν Ἀττ. ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. ἑν. κ. πληθ. ὅ, ἅ δι' ὅ, δι' ὃν λόγον : Σοφ.Τρ.137, Εὐρ.Φοίν.155 σὺν δίκῃ δ' ἥκουσι γῆν, ὃ καὶ δέδοικα μὴ σκοπῶσ' ὀρθῶς θεοί, αὐτ.Ἑκ. 13, Ἀριστφ.Ἐκκλ.338, Ἰσοκρ.8,122· ‖ καθ' ὅ : Θουκ.2,40, αὐτ.3,12, ΚΔ Ρωμ.6,10, αὐτ.Γαλ.2,20 ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ· **28)** κ. ἐμπρόθ. ἀφ' οὗ περ ἐκ τοῦ χρόνου καθ' ὅν, ἀφ' ὅτου : Αἰσχ.Πέρσ.177 ἀφ' οὗπερ παῖς ἐμὸς στείλας στρατὸν Ἰαόνων γῆν οἴχεται πέρσαι θέλων· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἀφ' οὗ ἢ ἀφοῦ ἐν ὁμ. σημ.· **29)** ἐφ' ᾧ (τε) ἐπὶ τῷ ὅρῳ τούτῳ : Ἡρ.3,83, αὐτ.1,22, αὐτ. 7,154, Θουκ.1,126 ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν ποιήσουσιν, Ξεν.Ἑλλ.2,2,20· ‖ ὁμ. ἐφ' ᾧ διὰ τὸν λόγον αὐτόν, διὰ τοῦτο : ΚΔ Ρωμ.5,12 εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον· **30)** νεώτ. ἐν ᾧ ἢ ἐνῷ βλ.λ.· **31)** ὁμ. νεώτ. δι' ὃ ἢ διό διὰ τοῦτο, ὅθεν· **32)** ὁμ. νεώτ. καθ' ὃ κ. καθ' ἃ ὡς, ὅπως ἢ λόγῳ τοῦ ὅτι : ἀπηλλάγη τῶν στρατιωτικῶν του ὑποχρεώσεων καθ' ὃ ἀνάπηρος, - καθ' ἃ μεταδίδει τὸ τηλεγρ. πρακτορεῖον, ἐκηρύχθη πόλεμος· ‖ φρ. καθ' ἃ εἴπομεν ὅπως εἴπομεν· **33)** ὁμ. νεώτ. ἐξ οὗ ἀπὸ τοῦ χρόνου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου, ἀφ' ὅτου· ‖ ἀφ' ἧς ἀπὸ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν : δὲν τὸν εἶδα ἀφ' ἧς ἠσθένησα· **34)** δημ. ἀφ' οὗ ἢ ἀφοῦ ἅπαξ καί, μιὰ καί : ἀφοῦ δὲν μιλᾷς θὰ φύγω· **35)** φρ. ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐκεῖνος περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλοῦμεν, δημ. ὁ λεγάμενος· ‖ ὁμ. φρ. εἰς τὸν πρόν ὃν ὅρον ὅπου προώρισται· ‖ ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἐκ τῶν ἀπαραιτήτων· ‖ ὃ μὴ γένοιτο ἀπευχὴ ὅπως μὴ συντελεσθῇ, μὴ γίνῃ τι.

ὅς,ἥ,ὅν (2) κτητ. ἀντων. γ' προσ. συνῃρ.τ. τοῦ ἑός, ἑή, ἑόν βλ.λ., Ὁμ. μ. ὃ (Ἰλ.Α609, αὐτ.Φ 305, Ὀδ.Λ 515), κρητ. κ. αἰολ. Ϝός (Νόμ.Γόρτ.1,18, Ἐπιγρ.Σαπφ. Συμπλ 1,6, Λυρ.Ἀδέσπ.32, Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.107, 111), τίθεται ἢ πρὸ τοῦ προσδιοριζομένου ὀνόμ. ἢ μετ' αὐτὸ ἐν τῇ σημ. ὁ ἰδικός του, ὁ ἰδικός της : Ἰλ.Ζ 170 δεῖξαι δ' ἠνώγειν ᾧ πενθερῷ, ὄφρ' ἀπόλοιτο, αὐτ.202, Ὀδ.Ψ 150, αὐτ.Γ 39, Ἐπιγρ. ἧς ἀρχῆς, Πίνδ.Ο 5,8 καὶ ὃν πατέρ' Ἄκρων' ἐκάρυξε, αὐτ.Π 6,36, Βάκχ.5,47, Ἡρ.1,205, Αἰσχ.Εὐμ.367 Ζεὺς γὰρ αἱματοσταγὲς ἀξιόμισον ἔθνος τόδε λέσχας ἃς ἀπηξιώσατο, Σοφ.ΟΚ 1639, Εὐρ.Μήδ. 955 δίδωσιν ἐκγόνοισιν οἷς· ‖ ἐνίοτε μτ. ἐνάρθρ. ὀνόμ. : Ἰλ.Μ 280 ἀνθρώποισι πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα, Ὀδ.Ξ 152 τὰ ἃ δώματα, Αἰσχ.Ἑπτ.641 τῶν ὧν γενέσθαι πάγχυ Πολυνείκους βίᾳ, Σοφ.Αἶ. 442, αὐτ.Τρ.266, αὐτ.525, αὐτ.ΟΤ 1248, Νόμ.Γόρτ.2, 46 τά Ϝὰ αὐτᾶς· **2)** σπαν. ἐν χρ. ἡ πρὸς τὸ β' πρόσ. ἀναφορὰ ἀντὶ τοῦ σὸς βλ.λ., ὁ ἰδικός σου : Ἡσίοδ.Ἔργ.381 σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶν ᾗσιν, Περσ.ΑΠ 7,539, Μόσχ.4,77 μηδέν σε χερειότερον φρεσὶν ᾗσι στέργειν· **3)** σπανιώτ. ἐν χρ. ἀντὶ τοῦ α' προσ. ἐμὸς βλ.λ., ὁ ἰδικός μου : Ὀδ Ι 28 οὔτοι ἔγωγε ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι, αὐτ.Ν 320, Ἀπολλ.Ρ 4,1015, αὐτ.1036.

ὅσα ἐπίρρ. κ. δημ. οὐδ. πληθ. τοῦ ὅσος βλ.λ.

ὁσάγωνος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁσασδήποτε γωνίας : Θέων Σμ.40Η.

ὁσάκις (ὅσος) ἐπίρρ. κ. νεώτ., ἐπ. ὁσσάκι(ς) (Ἰλ. Φ 265, Ὀδ.Λ 585, Ἡρακλεωτ.Πίν.1,132, Καλλ.Ἐπιγρ. 2,2), ὅσας φοράς : Ἰλ.Φ 265, αὐτ.Χ 194 ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων . . ἀντίον ἀΐξασθαι, Ὀδ.Λ 585, Θουκ.7,18 καὶ ὁσάκις περί του διαφοραὶ γένοιντο, Ξεν.Ἀπ.3,4,3, Λυσ.25,9, Πλάτ.Θεαίτ.143Α, ΚΔ Κορινθ.1,11,25 τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν· **2)** νεώτ. ὁπόταν, κάθε φορά, πού . . : ὁσάκις σὲ ἐζήτησα, δὲν σὲ εὗρον.

ὁσακισδήποτε ἐπίρρ. μτγν. ὁσάκις δή ποτε, ὅσας καὶ ἂν εἶναι ἢ ἂν τύχῃ φοράς : Δοσίθ.409Κ.

ὁσακισοῦν ἐπίρρ. μτγν. ὁσάκις οὖν : Νικόμ. Γερ.Ἀριθμ.2,17.

ὁσαπλάσιος-ον μτγν. ὁ ὁσαπλασίων βλ.λ. : Ἀρχιμ.Σφαίρ.Κυλ.1,2, Ἰαμβλ.Νικ.Ἀριθμ.97Ρ.

ὁσαπλασίων-ονος-ον ὅσας φορὰς περισσότερος ἢ μεγαλύτερος : Ἀριστλ.Πρ.929b,14, Εὐκλ.12, 13, Ἀρχιμ Ἰσορρ.1,6.

ὁσαυταχῶς ἐπίρρ. μσν. ὁσάκις βλ.λ. : Ψελλ. ἐν Σάθ.5,353 ὁσαυταχῶς ἀπὸ τῶν αὐτόθι τις πρὸς τὰ ἐνταῦθα ποιεῖται τὴν ἄφιξιν.

ὁσαχῇ ἐπιρρ. ἀντίστοιχον τῷ δεικτ. τοσαχῇ κ. τῷ ἐρωτημ. ποσαχῇ, καθ' ὅσους τρόπους· μ. μτ. τοῦ περ : Πλάτ.Τίμ.43Ε καὶ διαφορὰς τῶν κύκλων ἐμποιεῖν, ὁσαχῇπερ ἦν δυνατὸν (καθ' ὅσους τρόπους καὶ ἂν).

ὁσαχοῖ ἐπίρρ. μτγν. ὁσάκις βλ.λ. : Ἀριστείδ. Λόγ.38(7),21 ὁσαχοῖ δὲ Ἀσκληπιῷ εἴσοδος καὶ τούτοις κλισιάδες ἀνεῖνται.

ὁσαχοῦ ἐπίρρ. ἀντίστ. τοῦ ἐρωτημ. ποσαχοῦ, εἰς ὅσον πολλοὺς τόπους, εἰς ὁσαδήποτε μέρη : Δημ. 682 ὁσαχοῦ κύριος γέγονεν τοῦ πράττειν.

ὁσαχῶς ἐπίρρ. ὁσαχῇ βλ.λ. : Ἱππ.Εὐσχ.9, Ἀριστλ. Μετ.1017a,23 ὁσαχῶς λέγεται, αὐτ.Τοπ.105a,34 Ἀριστόξ.Ἁρμον.1,4Α ὁσαχῶς δύναται διαιρεῖσθαι.

ὅσγε, ἥγε, ὅγε ἀντων. (ὅς, γε) ὅστις τῷ ὄντι ἢ ὅστις (ἢ ὅτι) τοὐλάχιστον, ἐκεῖνο(ς) μάλιστα πού· Ἡρ.2,83 τόγε μάλιστα ἐν τιμῇ ἄγονται, αὐτ.111· ‖ ἡ δοτ. τοῦ θηλ. τῇγε ὡς ἐπίρρ. ὡς τοὐλάχιστον, ὅπως μάλιστα : αὐτ.7,139 τῇ γέ μοι φαίνεται εἶναι ἀληθές· **2)** συχν. ὅστις ἀκριβῶς, ἐκεῖνος ἀκριβῶς, ἐκεῖνος ἀκριβῶς πού . . : αὐτ.8,β' οἵ γε . . ὑπῆρξαν ἄδικα ποιεῦντες, Σοφ.ΟΤ 35 ἀνδρῶν (σὲ) πρῶτον . . κρίνοντες . . , ὅς γ' ἐξέλυσας (ἀφ' οὗ σύ . .), αὐτ.342, αὐτ.853.

ὅσδε μτγν. τ. τοῦ ὅδε βλ.λ. : Ἐπιγρ.

ὅσδω αἰολ. προφ. τοῦ ὄζω βλ.λ. : Θεόκρ.1,14a.

ὀσέτε(ι)ος-ον γλωσσ. ὁ κατ' ἔτος, ὁ ἐτήσιος

ὁσέτη [τὰ] [ὅσα ἔτη] κατ' ἔτος, καθ' ἕκαστον ἔτος : 'Αριστφ.Θεσμ.624 [δ.ἀνάγν. ὅσ' ἔτη].
ὁσημέραι [ὅσαι ἡμέραι] ἐπίρρ. κ. νεώτ. καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καθημερινῶς : 'Αριστφ.Πλ.1006, Θουκ.7,27 **ὁσημέραι ἐξελαυνόντων τῶν ἱππέων,** Πλάτ.Νόμ.849D, 'Αλεξ.28, Φιλόδ.'Οργ.61W· ‖ φρ. **δι' ἡμέρας ὁσημέραι** δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καθ' ἑκάστην : 'Ερμιππ.4 **οὐ παύσεται δι' ἡμέρας ὁσημέραι τροχάζων**· ‖ **ὁσημέραι ἕως ἂν** καθ' ἑκάστην ἕως ὅτου : Νόμ.π.Δημ.707 **ἐκτιθέτω πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων ὁσημέραι, ἕως ἂν ἡ ἐκκλησία γένηται**· **2**] νεώτ. ἐφ' ὅσον παρέρχονται αἱ ἡμέραι, ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, βαθμηδόν : **τὸ ὕδωρ τῆς δεξαμενῆς ὁσημέραι ἐλαττοῦται.**
ὀσθάλη [ἡ] μτγν. φοῖνιξ βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,43 [ἀμφ.].
-όσθων 'Επιγρ.'Αττ. κατάληξις γ' πληθ. προστ. ἀντὶ -έσθων : **συσσημαινόσθων,** αὐτ. **ἐπιμελόσθων.**
ὁσία [ἡ], ἰων. **ὁσίη** οὐσιαστικοποιηθὲν θηλ. τοῦ ὅσιος βλ.λ., ὁ θεῖος νόμος, τὸ ἄγραφον, τὸ φυσικὸν δίκαιον : 'Οδ.Π 423 **οὐδ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν** [δὲν εἶναι κατὰ τὸν θεῖον νόμον καὶ τὸ φυσικὸν δίκαιον συγκεχωρημένον νὰ ..], αὐτ. Χ 412, Πίνδ.Π 9,36 **ὁσία κλυτὰν χέρα Ϝοι προσενεγκεῖν,** 'Ηρ.2,45, αὐτ.171, 'Αριστφ.Πλ.682 **νομίσας πολλὴν ὁσίαν τοῦ πράγματος,** Δημ.548 **οὔτε θεοὺς οὔθ' ὁσίαν οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἐποιήσατ' ἐμποδών,** Καλλ.ΑΙτ.3,1,5, Πάπ. **τῶν ἱερῶν ὁσία παντί**· ‖ φρ. **ἐκ πάσης ὁσίης** παντάπασι, ἐντελῶς κατὰ τὸ θεῖον δίκαιον : 'Υμν.'Ερμ.470· ‖ κ. ἐν προσωποπ. 'Οσία ἡ Δικαιοσύνη : Εὐρ.Βάκχ.370 **'Οσία πότνα θεῶν.. ἃ κατὰ γᾶν.. πτέρυγα φέρεις**· **2**) ἡ πρὸς τὸ θεῖον ὀφειλομένη παρὰ τῶν ἀνθρώπων λατρεία, τελεταί, προσφοραί, θυσίαι : 'Υμν.'Ερμ.173 **κἀγὼ τῆς ὁσίης ἐπιβήσομαι ἧς περ 'Απόλλων** [καὶ ἐγὼ θὰ λάβω μέρος εἰς τὴν λατρείαν, ἧς ἀπολαύει ὁ 'Απόλλων]· ‖ φρ. **ὁσίη γίγνεται** τελεῖται ἡ λατρεία καὶ ἀποδίδονται αἱ τιμαί : αὐτ.'Απόλλ.237 **ὣς ὁσίη ἐγένετο**· ‖ ὁμ. θυσία : 'Αρχί.Νεώτ.ΑΠ 9,91 **λιτῇ προσγελάσαις ὁσίῃ**· ‖ ὁμ. ὁσίη κρεῶν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐσθίειν ἐκ τῶν κρεῶν τῶν θυσιῶν : αὐτ.'Ερμ.130· **3**) αἱ τελευταῖαι τιμαὶ αἱ εἰς νεκρὸν ἀποδιδόμεναι : 'Ιάμβλ.Πυθ.30,184 **τὴν ὁσίαν ἀποπληροῦν**· **4**) παροιμ. **ὁσίας ἕκατι ἢ ἕνεκα ἐκ** θρησκευτικῆς συνηθείας, ὅλως τυπικῶς, ἁπλῶς διὰ τοὺς τύπους : Εὐρ.ΙΤ 1461 **ὁσίας ἕκατι θεά θ' ὅπως τιμὰς ἔχῃ,** Εὔβουλ.110, 'Εφιππ.15,4· ‖ κ. παροιμ. φρ. ἐκ τῆς τυπικῆς τελέσεως τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν : Εὐρ. ΙΤ 1161 ὁσίᾳ [ἡ 'Οσίᾳ] **δίδωμ' ἔπος τόδε.**
ὁσιεύω ἐπ. ὁσιῶ-όω: Λίν.π.Στοβ.3,1,70 [ἐσφ.ἀνάγν.].
ὁσιομάρτυς-υρος [ὁ,ἡ] μσν. κ. νεώτ., δημ. -άρτυρας ἐκκλησ. ὅσιος, ἀσκητὴς ὑποστὰς μαρτυρικὸν θάνατον ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς πίστεως : Μηναῖ.1,8 'Ορθρ.'Ωδ.3 **ὅθεν μακαρίζεσθε ὁσιομάρτυρες,** αὐτ.22 **μνήμη . . τοῦ 'Αγίου 'Οσιομάρτυρος 'Αναστασίου τοῦ Πέρσου.**
ὁσιοπρεπῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον εἰς ὅσιον ἐμπρέποντα : Φώτ.Βιβλ.474,11 **ὁσιοπρεπῶς καὶ ἁγίως . . τὰς οὐρανίους σκηνὰς ἐκληρώσατο.**
ὅσιος-α-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. **ὅσιος-ον** [Πλάτ.Νόμ.831D, Διον.'Αλ.Ρωμ.5,71], συγκρ. ὁσιαίτερος [Εὐρ.άπ.457 δ.γρ.], ὁ ὡρισμένος, ὁ καθιερωμένος ὑπὸ τοῦ θείου νόμου, ὁ ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ νόμου ἐπιτρεπόμενος, ὁ τεθειμένος κατὰ τὸ φυσικὸν δίκαιον : Θέογν.132 **ὅσοις ὁσίη, Κύρνε, μέμηλε δίκη,** Αἰσχ.Πρ.529, Σοφ.ΑΙ.1405, Εὐρ.Βάκχ.374, αὐτ. 'Ιππ.764, αὐτ.ΙΤ 465 **δέξαι θυσίας, ἃς ὁ παρ' ἡμῖν νόμος οὐχ ὁσίας . . ἀναφαίνει**· ‖ ἡ ἔννοια τῆς λ. ὅσιος συχν. ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς σχέσεως ὁτὲ μὲν πρὸς τὴν λ. **δίκαιος** [ὁ ὑπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου νόμου τεθείς, καθιερωμένος], ὁτὲ δὲ πρὸς τὴν λ. **ἱερός** [ὁ τοῖς θεοῖς καθιερωθείς]· ὅθ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ δίκαιος ὁ ὑπὸ τοῦ θείου νόμου καθωρισμένος, ὁ ἡγιασμένος, ὁ ἅγιος, ὁ σεβάσμιος : 'Αντιφ.1,25 **δικαιότερον καὶ ὁσιώτερον καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων,** Πολύβ.22,10,8 **τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους δίκαια καὶ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅσια**· ‖ ὅθ. συχν. αἱ δύο λς κεῖνται ὡς ἀντίθετοι : Πλάτ. Πολιτ.301D **τὰ δίκαια καὶ τὰ ὅσια** [τὰ κατὰ θείαν καὶ ἀνθρωπίνην διάταξιν]· ‖ ὁμ. κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ νόμιμος βλ.λ. : 'Αριστφ.Θεσμ.676 **ὅσια καὶ νόμιμα,** Πλάτ.Νόμ.861D· ‖ φρ. **ὅσιόν τι δρῶ θεοὺς** ἐκπληρῶ καθῆκον ἐκ τῶν παρὰ τῶν ἀνθρώπων ὀφειλομένων εἰς τοὺς θεούς : Εὐρ.'Ικ.40· ‖ κ. ἐν ἀρᾷ, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ἀνόσιος βλ.λ. : 'Επιγρ. **ἀποδοῦσι μὲν αὐτοῖς ὅσια ᾖ, μὴ ἀποδοῦσι δὲ ἀνόσια**· ‖ κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ἐλεύθερος βλ.λ. : αὐτ. **ὅσια καὶ ἐλεύθερα**· ‖ τὸ οὐδ. **ὅσιον** ὡς οὐσ. ἡ εὐσέβεια: Πλάτ.Εὐθφρ.5D· **2**) ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ **ἱερός** ὁ ἐπιτρεπόμενος, ὁ συγχωρούμενος, ἢ ὁ μὴ ἀπαγορευόμενος ὑπὸ τοῦ θείου νόμου, ὁ ἔξω τοῦ ἱεροῦ κύκλου κείμενος, ὁ κοσμικός, ὅθ. **ἱερὰ καὶ ὅσια** [πράγματα ἱερὰ καὶ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ κύκλου κείμενα, κοσμικά] : Θουκ. 2,52 **ἐς ὀλιγωρίαν ἐτράποντο καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων ὁμοίως,** Πλάτ.Πολ.344Α, αὐτ.Νόμ.857Β, 'Ισοκρ. 7,66, Δημ.703 **τῶν ἱερῶν μὲν χρημάτων τοὺς θεούς, τῶν ὁσίων δὲ τὴν πόλιν ἀποστερεῖ,** 'Επιγρ. **ὁ ταμίας τῶν ὁσίων προσόδων**· ‖ ὅσιον **χωρίον** τόπος ἐν ᾧ ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ θείου νόμου νὰ γίνῃ τι, ὁ μὴ ἱερός : 'Αριστφ.Λυσ.743 **ἕως ἂν εἰς ὅσιον** μόλω **'γὼ χωρίον**· ‖ φρ. **ὅσιόν ἐστι** μτ. ἀπαρφ. εἶναι νόμιμον, ὑπ' οὐδενὸς νόμου ἀπαγορεύεται, ἐμποδίζεται : Εὐ.ΙΤ 1045 **θιγεῖν γὰρ ὅσιόν ἐστ' ἐμοὶ μόνῃ**· κ. **οὐχ ὅσιόν ἐστι** εἶναι ἀνόσιον, μὴ νόμιμον, ἀσεβές : 'Ηρ.6,81· ‖ ὁμ. φρ. **οὐχ ὅσιον ποιοῦμαι** θεωρῶ ἄνομον, ἀσεβές : αὐτ.2,170, Δημ.'Επιστ.5,3· ‖ **ὅσια ποιῶ** ἐκτελῶ ὅσα ὁ θεῖος νόμος ὑπαγορεύει : 'Ηρ.6,86,α'· ‖ **ὅσια λέγω ἢ φωνῶ** ὁμιλῶ εὐσεβῶς : αὐτ.9,79, Σοφ. Φιλ.662· ‖ **ὅσια φρονῶ** διαλογίζομαι εὐσεβῶς : Εὐρ.'Ηλ.1203· ‖ ὁμ. νεώτ. ἐν φρ. **δὲν ἔχει οὔτε ἱερὸν οὔτε ὅσιον** [ἐπὶ ἀνθρώπου λίαν κακοήθους]· **3**) ἐπὶ προσ., ὁ εἰς τὸ θεῖον ἀφιερωμένος, ὁ εὐσεβής, ὁ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν θεόν, ὁ ἐνάρετος, θρῆσκος : Αἰσχ.'Ικ.27 **καὶ Ζεὺς . . οἰκοφύλαξ ὁσίων ἀνδρῶν,** 'Αριστφ.Βάτρ.327 **ἐλθὲ τόνδ' ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων ὁσίους ἐς θιασώτας,** αὐτ.336, 'Αντιφ.2,2,2, Θουκ.5,104, ΚΔ'Εβρ.7,26 **τοιοῦτος . . ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς,** ὅσιος, **ἄκακος, ἀμίαντος,** φρ. κ.νεώτ. **καὶ ἐν ὁσίοις ὅσιος καὶ ἐν ἐκλεκτοῖς ἐκλεκτός**· ‖ νεώτ. ἐκκλ. ὡς τίτλος ἐπισκόπων, ὁμ. τοῦ ἅγιος : **ὁ ὅσιος 'Αγαθουπόλεως**· ‖ κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ἐπίορκος βλ.λ. : Ξεν.'Αν.2,6,25· ‖ κ. ὁ σεβόμενός τινα : Εὐρ.'Ηρακλ.719 **εἰ δ' ἐστὶν ὅσιος αὐτὸς οἶδεν εἰς ἐμέ,** αὐτ.Κύκλ.125, Γόργ.· ‖ κ. μτ. γενικ. : Αἰσχ.'Επτ.1015 **ἱερῶν πατρῴων ὅσιος**· **4**) ὁ ἀναμάρτητος, ὁ καθαρός, ὁ ἁγνός : 'Εμπ.4,2 **ἐξ ὁσίων στομάτων,** Νόμ.Σόλ.π. 'Ανδοκ.1,96 **ὅσιος ἔστω καὶ εὐαγής,** Εὐρ.'Ιων 150 **ὅσιος ἀπ' εὐνᾶς,** ΠΔ Ψαλμ.29(30),5 **ψάλατε τῷ κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐτοῦ**· ‖ κ. ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος ἅτινα εἶναι ὄργανα ἀγαθῆς ἢ κακῆς τινος πράξεως : Αἰσχ.Χο.378 **τῶν δὲ κρατούντων χέρες οὐχ ὅσιαι**· **5**) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀσκητὴς ὁ κατὰ Χριστὸν βιώσας καὶ καθηγιασμένος ὑπὸ τῆς 'Εκκλησίας : Μηναῖ.1,1 'Ορθρ.Δοξαστ. **μισθοὺς τῶν ἀγώνων σου κομισάμενος, ὅσιε,** Κάλβ.'Ωδ.8,4,1 **τῶν ὁσίων τὰ πνεύματα ὡς ἀργυρέα ὁμίχλη τὰ ὑψηλὰ ἀναβαίνει**· **6**) σπαν. ἐπὶ θεῶν, ὁ ἀμόλυντος, ὁ ἄμωμος, ὁ ἅγιος : 'Ορφ. 'Υμν.77,2, 'Επιγρ. **θεοῖς ὁσίοις καὶ δικαίοις**· μτγν. ἐκκλ. ἐπὶ τοῦ ἑνὸς θεοῦ, ὁ τελείως ἀγαθός : ΚΔ. 'Απ.15,4 **Κύριε, ὅτι μόνος ὅσιος (εἶ)**· **7**) προσ-

ωνυμία πέντε ἱερέων ἐν Δελφοῖς Ἰδιαίτερα καθήκοντα ἐχόντων : Πλούτ.'Ηθ 292D, αὐτ.365A· **8**) τὸ θηλ. ὁσία ὡς ούσ. βλ.λ.

ὁσιότης-ότητος (ἡ) κ μσν. κ. νεώτ. • ἡ ἰδιότης τοῦ ὁσίου βλ.λ., διάθεσις τοῦ ἀτόμου πρὸς τήρησιν τοῦ θείου νόμου, εὐσέβεια, ἁγιότης : Ξεν.ΚΠ 6,1,47, αὐτ.Κυν.1,11, Πλάτ.Εὐθφρ.14D, αὐτ.Πρωτ.329C μόρια (τῆς ἀρετῆς) **ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ὁσιότης**, 'Ισοκρ.11,28, Πλούτ.'Αλκ. 34, αὐτ.359F, ΚΔΛουκ.1,75, αὐτ.'Εφεσ.4,24 **τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα** (ἄνθρωπον) **ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι**, Μηναῖ.1,17 'Εσπερ.Δοξαστ.· **2**) μτγν., μσν. κ. νεώτ. προσωνυμία ἀνδρῶν κατεχόντων κατώτερα ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα : Βασ.'Επιστ.3, 155D **τοῖς γράμμασι τῆς σῆς ὁσιότητος· 3**) μτγν. σεβασμός, σέβας, στοργή : Διόδ.Σ,7,4 ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς ὁσιότης **καὶ ἡ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβεια**, αὐτ.31,27 **ὁσιότης πρὸς τὴν τεκοῦσαν.**

ὁσιουργός-όν μτγν. ὁ ἐργαζόμενος, ὁ ἐκτελῶν ὅσιον, ἱερὸν ἔργον : Κύριλλ.55,3,776 **ὅσια οὖν τὰ ὁσιουργὰ καὶ δικαίους καὶ ἀμώμους ἀποφαίνοντα τοὺς δεχομένους αὐτά.**

ὁσιουργῶ-έω μτγν. πράττω, ἐκτελῶ ὅσια ἔργα, εἶμαι ὅσιος : Κύριλλ.5,167C **οὐχ ὁσιουργεῖ καὶ τοῖς θείοις κρίμασιν ἀνέδην ἐπιπηδᾷ· 2**) 'Ησ. «ὁσιουργῆσαι· ἀποκαρδιουργῆσαι καὶ τὸ ἐπιλέγειν ἐν ταῖς θυσίαις, ὅταν ἀπάρχωνται τῶν θεῶν αὐτῶν».

ὁσιόφρων-ονος-ον μσν. ὁ ὅσια φρονήματα ἔχων, ὁ ὁσίως διαλογιζόμενος : Μιχ.Μον.ἐν Βί. Στουδ.Θεοδ.240 (ἔκδ.Mi.).

ὀσιριάζω μτγν. δίδομαι, παραδίδομαι ἢ εἶμαι παραδεδομένος εἰς τὴν λατρείαν τοῦ 'Οσίριδος : Δαμάσκ.π.Σουΐδ. ἐν λ. 'Ασκληπιόδοτος **ἔς τε 'Αλεξάνδρειαν τὴν ὀσιριάζουσαν.**

ὀσιριακός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν 'Οσιριν, ὁ τοῦ 'Οσίριδος : Πλούτ. 364E **τοῖς ὀσιριακοῖς καθωσιωμένην ἱεροῖς.**

ὀσιριάς-άδος (ἡ) ἐπίθ. θηλ. μτγν. ὀσιριακὴ βλ.λ. : Δαμάσκ.'Ισιδ.107 **τά τε ἄλλα καὶ τὰς 'Οσιριάδας ἐπὶ τῷ σώματι περιβολάς· 2**) **ὀσιριὰς πόα** τὸ φυτὸν ὄσιρις βλ.λ. : 'Αέτ.1,304.

ὀσιρίειον (τὸ) πάπ., μσν. **ὀσιρεῖον** (Θεόγνωστ. Καν.129) ἱερὸν τοῦ 'Οσίριδος.

'Οσιρις-ιδος (ὁ), Ἰων. γενικ. '**Οσίριος** ('Ηρ.2,42, 'Επιγρ.), κ. '**Οσείριδος** (αὐτ.) κ. '**Οσίρεως** (Μαν. ἐν 'Ιώσ.'Απ.1,26), δοτ. '**Οσίριδι** ('Επιγρ.) κ. '**Οσίρει** (αὐτ.), ὄνομα τοῦ μεγίστου παρ' Αἰγυπτίοις θεοῦ, κυρίου τοῦ Κάτω Κόσμου· **2**) μτγν. '**Οσίριδος ἀστὴρ** ὁ πλανήτης Ζεύς : 'Αχιλλ.'Αρ.Φαιν.17.

ὄσιρις-ιδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ὄσυρις βλ.λ. ἢ λευκή : Πλίν.Φι 27,111, Διοσκ.4,140, Γαλ.12,93.

ὀσιρίτης (ὁ) (αἰγυπτ.) μτγν. κυνοκεφάλιον βλ.λ. : 'Απι.π.Πλίν.Φι 30,18.

ὁσιῶ-όω (ὅσιος), παρατ. **ὡσίουν** (Εὐδοκ.25,7), μέλλ. ὁσιώσω (Ψλίν.π.Στοβ.5,22), ἀόρ. **ὡσίωσα** (Εὐστ. Σχόλ.'Ιλ.Π 665), μέσ. κ. παθ. **ὁσιοῦμαι** (αὐτ.Πον.158, 13), προστ. **ὁσιούσθω** (Εὐρ.Βάκχ.70), παρατ. **ὡσιούμην** (Εὐστ.'Οδ.1717,43), μέσ. ἀόρ. α' **ὡσιωσάμην**, ἐξ οὗ ἀπαρφ. **ὁσιώσασθαι** (αὐτ.1376,29), παθ. μέλλ. **ὁσιωθήσομαι** (ΠΔ Βασ.2,22,26, αὐτ.Ψαλμ.17, 26, αὐτ.Σοφ.Σολ 6,11, 'Ιππόλ.1,247), παθ. ἀόρ. **ὡσιώθην** (Πλούτ.Ρωμ.28, Λουκ.Λεξιφ.10), ἀπαρφ. **ὁσιωθῆναι** (Φώτ., Σουΐδ.), μτχ. **ὁσιωθείς** (Εὐρ.ἀπ. π.Πορφ.'Αποχ.4,19, Στουδ.Θεόδ.438B), παθ. παρακ. ἀπαρφ. **ὡσιῶσθαι** (Φίλ.2,137), μτγν. **ὡσιωμένος** (Πολυβ.1,22,25, 'Ιω.Λυδ.'Αρχ.2,3,96, Εὐστ.Πον. 38,24), ὅσιον, ἱερὸν ποιῶ, ἀφιερῶ, ἀπαλλάσσω, ἐλευθερῶ τινα ἐγκλήματος ἢ ἐνοχῆς δι' ἐξιλαστικῆς θυσίας, ὅθ. τὸ μέσ. διατηρῶ τι ἁγνόν, καθαρόν : Εὐρ.Βάκχ.114 **ἀμφὶ δὲ νάρθηκας ὑβριστὰς ὁσιοῦσθ'**, αὐτ.70 (δ. ἀνάγν.)· ‖ παθ. διατηροῦμαι ἁγνός, ἐξαγνίζομαι : Εὐρ.ἀπ.472,15 **μητρὶ τ' ὀρείῳ δᾷδας ἀνασχὼν .. βάκχος ἐκλήθην ὁσιωθείς**, Ξεν.'Ελλ.3,3,1 **ἐπεὶ δὲ ὡσιώθησαν αἱ ἡμέραι καὶ ἔδει βασιλέα καθίστασθαι·** ‖ κ. ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν : Πλούτ.Ρωμ.28 **ὥσπερ ἐν τελετῇ καθαρθῶσι καὶ ὁσιωθῶσι· 2**) ποιῶ ἐξιλέωσιν, ἱλασμόν : Εὐρ 'Ορ.515 **ὅστις αἷμ' ἔχων κυρεῖ, φυγαῖσι δ' ὁσιοῦν, ἀνταποκτείνειν δὲ μή**, Δημ.644 **τὸ τὸν κατιόντα ὁσιοῦν καὶ καθαίρεσθαι· 3**) ὁσιῶ (τινα) τῇ γῇ κηδεύω, ἐνταφιάζω νεκρόν τινα ἐξ αἰσθήματος εὐσεβείας : Φιλόστρ.'Ηρ.10,7· **4**) ρηματ. π. ὁσίωμα, ὁσίωσις, ὁσιωτήρ.

ὁσίωμα-ατος (τὸ) μσν. εὐσεβὴς πρᾶξις, ὅσιον ἔργον : Στουδ.Θεόδ.337B.

ὁσίως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὅσιον, συμφώνως πρὸς τὸν θεῖον ἢ φυσικὸν νόμον: Εὐρ.'Ικ.63 **ὁσίως οὐχ, ὑπ' ἀνάγκας δὲ προσπίπτουσα προσαιτοῦσ' ἔμολον δεξιπύρους θεῶν θυμέλας**, αὐτ.'Ιππ.1287, Θουκ.2,5, 'Αντιφ.2,4,12, Πλάτ.Φαιδ.113D, αὐτ.Πολ.331A **ὅτι ὃς ἂν δικαίως καὶ ὁσίως τὸν βίον διαγάγῃ**, αὐτ.Νόμ.799F **ὁσίως καὶ κατὰ νόμον·** ‖ ἀπρόσ. ἔκφρ. **ὁσίως ἔχει τινὶ** μτ. ἀπαρφ. ἐπιτρέπεται, συγχωρεῖται εἴς τινα νά.. : Ξεν.ΚΠ 8,5,26 **ὁσίως ἂν ὑμῖν ἔχοι τοῦτον θύειν τὰ ἱερὰ ὑπὲρ ὑμῶν·** ‖ ὁμ. κ. μτ. μτχ. : αὐτ.'Ελλ. 4,7,2 **ἐπηρώτα τὸν θεὸν εἰ ὁσίως ἂν ἔχοι αὐτῷ μὴ δεχομένῳ τὰς σπονδὰς τῶν 'Αργείων.**

ὁσίωσις-εως (ἡ) μτγν. ἐξάγνισις, ἁγνισμός, ἁγιασμός, κάθαρσις ἀπό τινος : Διον.'Αλ.Ρωμ.1,88 **ἡ ὁσίωσις τῶν μιασμάτων.**

ὁσιωτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. **ὁ** καθοσιῶν τι, ὀνομασία τοῦ ἱερείου τοῦ θυομένου, ὅτε τις τῶν ἱερέων ἐν Δελφοῖς διωρίζετο εἰς τὴν τάξιν τῶν ὁσίων βλ.λ.7), οἵτινες ἦσαν πέντε καὶ συνιερούργουν μετὰ τῶν προφητῶν : Πλούτ.'Ηθ.292D.

ὄσκαλσις-εως (ἡ) σκάλσις βλ.λ. : Θεόφρ.Φι 2,7,5.

ὀσκάπτω 'Ησ. «ἀνασκάπτω» (πιθ. αἰολ. = ὀ(ν)σκάπτω).

ὀσκία (ἡ) 'Επιγρ. κρητ. τ. τοῦ οἰκία βλ.λ. : 'Επιγρ. Κνωσίων.

ὀσκικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς "Οσκους, ἰταλικὸν λαὸν κατοικοῦντα ἐν Καμπανίᾳ : **ὀσκικὴ γλῶσσα.**

ὄσκολον (τὸ) νεώτ. στρατ. μηνοειδὴς μεταλλίνη πλάξ, ἣν ἔφερον ἄλλοτε οἱ ἀξιωματικοὶ ὑπὸ τὸν λαιμὸν ὡς σημεῖον ὑπηρεσίας.

ὀσκρός (ὁ) δημ. τὸ κέντρον τῆς μελίσσης, τοῦ σκορπιοῦ κ. ἄλλων ἐντόμων.

ὀσκρώνω (ὀσκρός) δημ. ἐπὶ μελισσῶν, κεντῶ διὰ τοῦ ὀσκροῦ, κεντρώνω, ὅ. σκρώχνω.

ὀσμανθής-οῦς (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν ἐλαιοειδῶν.

ὀσμανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὀθωμανικὸς βλ.λ.

ὀσμανλής (ὁ) δημ., θηλ. -ίδισσα ὀθωμανός.

ὀσμάς-άδος (ἡ) μτγν. τὸ ὄνοσμα βλ.λ. :Διοσκ.3,131.

ὀσμή (ἡ) (ὄδωδα, ὄζω) κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. κ. ἰων. τ. τοῦ παλαιοτέρου **ὀδμή** ἀπαντῶντος π. 'Ομ.,'Ηρ., Πίνδ. ἀποκλειστικῶς, πλειστάκις δὲ π. τοῖς μετέπειτα (Αἰσχ.Πρ.115, Δημόκρ.11, Θεόφρ.ΦΑἶτ.6,14,1, Φύλαρχ.63), Διοκλ.ἀπ.129), ἀπόπνοια δυσάρεστος ἢ εὐάρεστος πράγματός τινος, πᾶν τὸ προκαλοῦν τὸ αἴσθημα τῆς ὀσφρήσεως, εὐωδία ἢ δυσωδία, μυρουδιά, κυρ. δυσάρεστος : 'Ιλ.Ξ 415 **δεινὴ δὲ θεείου γίγνεται ὀδμή**, 'Οδ.Δ 406 **πικρὸν ἀποπνείουσα ἁλὸς .. ὀδμὴν** (ἐπὶ τῆς ἀποπνοίας τῶν φωκῶν), Πίνδ.ἀπ.129,6 **ὀδμὰ .. κατὰ χῶρον κίδναται**, Αἰσχ.Εὐμ.253 **ὀσμὴ βροτείων αἱμάτων**, Σοφ.'Αντ.412 **ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ** (τοῦ νεκροῦ) .. **πεφευγότες**, αὐτ.Φιλ.891, 'Αριστφ.Εἰρ.753 **βυρσῶν ὀσμὰς δεινάς**, Θουκ.7,87 **ὀσμαὶ οὐκ ἀνεκτοί·** ‖ κ. ἐπὶ εὐαρέστου : Εὐρ.Κύκλ.153 **ὡς καλὴν ὀσμὴν ἔχει**, 'Αριστφ.'Εκκλ.1124, "Αλεξ.222,4 **οἴνου ὀσμή**, Φιλήμ.98,4,ΚΔ 'Ιω.12,3 **ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ**

τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου· **2)** εὐῶδες μῦρον : Ξεν. Ἱέρ.1,4 **διὰ δὲ τῶν ὤτων ἀκούσμασι, διὰ δὲ τῶν ῥινῶν ὀσμαῖς**, Ἀχιλλ.Τάτ.2,38· **3)** ἡ αἴσθησις τῆς ὀσφρήσεως, ἡ ὄσφρησις : Δημόκρ.ΙΙ,Ἡσ.

ὀσμήρης-ους-ες μτγν. ὁ πλήρης ὀσμῆς, ὁ ἔχων, ὁ ἀναδίδων ὀσμήν, ποὺ μυρίζει : Νίκ.Ἀλεξ.237.

ὀσμηρός-ά-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὀσμήρης βλ.λ. : Νίκ.ἀπ.75,57· **2)** μτγν. τὸ ἀρσ. **ὀσμηρός** ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν μηδική βλ.λ. : ΨΔιοσκ.2,147 (πιθ.).

ὀσμηρότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀσμηροῦ βλ.λ.

ὄσμησις-εως (ἡ) μτγν. **τὸ ὀσμᾶσθαι, ὀσμή, μυ**ρωδιά : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,ΙΙ.

ὀσμητήριον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ ὀσμᾶταί τις, ὅθ. προβοσκὶς τῆς νύμφης πολλῶν ψυχῶν.

ὀσμητός-ή-όν ὃν ὀσφραίνεταί τις ἢ δύναται νὰ ὀσφρανθῇ : Θεόφρ.Αἰσθ.90.

ὀσμία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **ἐντόμων ὑμενοπτέ**ρων ἐκ τῶν **μελισσιδῶν.**

ὀσμιδρωσία (ἡ) νεώτ. κ. **ὀσμίδρωσις-εως** ἔκκρισις ἱδρῶτος ὄζοντος δριμέως, **ἃ.**βρωμιδρωσία.

ὀσμίζομαι δημ., παρατ. **ὠσμιζόμουν(α)**, ἀόρ. **ὠ**σμίστηκα κ. **ὠσμήθηκα,** ὀσμῶμαι βλ.λ.) : Βάρν. Ἀπολ.Σωκρ.7 **νὰ ὀσμίζεται τὴ μυρωδιὰ τῆς ρετσίνας·** ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. ὡς τὸ ὀσφραίνομαι, ἀντιλαμβάνομαι ἀορίστως, παίρνω χαμπάρι.

ὀσμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄσμιον βλ.λ.

ὄσμιον (τὸ) νεώτ. χημικὸν στοιχεῖον ἐκ τῶν μετάλλων, βαρύτερον πάντων τῶν γνωστῶν σωμάτων, συνοδεῦον ἐν τῇ φύσει τὸν λευκόχρυσον.

ὀσμιρίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. σπανιώτατον κρᾶμα ὀσμίου καὶ ἰριδίου μετ' ἐλαχίστης ποσότητος ροδίου, ρουθηνίου καὶ λευκοχρύσου.

ὀσμίτης βρόμος (ὁ) γλωσσ. ἡ ἀγρία μίνθη.

ὀσμῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν καλαμίνθη βλ.λ.: ΨΔιοσκ.3,35· **2)** τὸ φυτὸν θύμβρα βλ.λ. : αὐτ.37.

ὀσμογόνος-ον νεώτ. ὁ παράγων, ἀναδίδων ὀσμήν· **2)** τὸ οὐδ. **ὀσμογόνον** ὡς οὐσ. συσκευή, δι' ἧς ἐνεργεῖται ἡ ὄσμωσις, ἃ. ὠσμογόνον.

ὀσμογράφος (ὁ) νεώτ. κ. **ὠσμογράφος** ὄργανον ἀναγράφον τὴν ὀσμωτικὴν πίεσιν.

ὀσμόζωμον (τὸ) νεώτ. ἐκχύλισμα κρέατος καὶ αἵματος, μεῖγμα κρεατίνης.

ὀσμολογία (ἡ) νεώτ. σπουδή, περιγραφὴ τῶν διαφόρων ὀσμῶν καὶ ὀσμηρῶν οὐσιῶν.

ὀσμομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. ὀσμομετρία (ἡ) μέτρησις, καταμέτρησις τῆς ὀξύτητος τῆς αἰσθήσεως τῆς ὀσφρήσεως· **2)** μέτρησις τῆς ὀσμωτικῆς πιέσεως.

ὀσμομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀσμομετρίαν ἢ τὸ ὀσμόμετρον.

ὀσμόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ καταμετρεῖται ἡ ὀξύτης τῆς αἰσθήσεως τῆς ὀσφρήσεως, ἃ. ὀσμοσκόπιον· **2)** κ. **ὠσμόμετρον** ὄργανον δι' οὗ καταμετρεῖται ἡ ὀσμωτικὴ ἐνέργεια.

ὀσμορρυθμιστής (ὁ) νεώτ. συσκευὴ κανονίζουσα τὸν βαθμὸν τοῦ ἀεροκένου εἰς τὰς φύσιγγας τὰς χρησιμοποιουμένας ἐν τῇ ἀκτινολογίᾳ.

ὀσμός (ὁ) μτγν. τὸ φυτὸν μήδιον βλ.λ. : Διοσκ.4,18.

ὀσμοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ὀσμόμετρον βλ.λ.(Ι).

ὀσμύλη (ἡ) ὁ θαλάσσιος πολύπους ἐλεδώνη βλ.λ. ἡ μοσχοφόρος : Ἀριστλ.ἀπ.305.

ὀσμύλιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὀσμύλος βλ.λ.: Ἀριστφ. ἀπ.247, Καλλ.ἀπ.38· **2)** Ἡσ. «ὄζαινα».

ὀσμύλος (ὁ) εἶδός τι πολύποδος, ἃ. ὀσμύλη : Ἀριστλ.π.Ἀθήν.7,318E **εἴδη δ' ἐστὶ πολυπόδων ἐλεδώνη . . ὀσμύλος·** **2)** δ.ἀνάγν. τοῦ μορμύρος ἐν Ἀριστλ.ΖΙ 570b,20, Αἰλ.ΖΙ 9,45.

ὀσμώδης-ους-ες ὁ ὀσμήρης βλ.λ. : Ἀριστλ.Αἰσθ. 443a,13 **ἅλες μᾶλλον λίτρου ὀσμώδεις,** Θεόφρ. ΦΑἰτ.2,16,1, αὐτ.Αἰσθ.20.

ὀσμῶμαι-ῶμαι (ὀσμή), παλαιότ. τ. **ὀδμῶμαι** -ῶμαι ὀσφραίνομαι, διὰ τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ὀσφρήσεως ἀντιλαμβάνομαι τῆς ὀσμῆς πράγματός τινος, μτ. γενικ. : Ἀριστλ.ΖΙ 541a,25 **καὶ τῶν αἰδοίων ὀσμῶνται ἀλλήλων·** ‖ μτγν. μτ. αἰτ. : Γαλ.17(2), 151· **2)** ἀπολ. ὀσφραίνομαι, ἔχω τὴν αἴσθησιν τῆς ὀσφρήσεως : Δημόκρ.ΙΙ, Ἡράκλειτ.98, Ἀριστλ. Ψυχ.421a,11, Λουκίλλ.ΑΠ 11,240· **3)** τὸ οὐδ. τῆς μτχ. κτ. πληθ. **ὀσμώμενα** ὡς **οὐσ.** τὰ ὄργανα τῆς ὀσφρήσεως : Γολ.Χρ.Μορ.8,4· **4)** μτφ. προαισθάνομαι, ἀντιλαμβάνομαι, ἐννοῶ, παρατηρῶ : Σοφ.ἀπ.176 **Λάκωνος ὀσμᾶται λόγου.**

ὄσμωσις-εως (ἡ) νεώτ. δ.γρ. τοῦ ὤσμωσις βλ.λ.

ὀσμωτικός-ή-όν νεώτ. δ.γρ. τοῦ ὠσμωτικὸς βλ.λ.

ὁσονοῦν ἐπίρρ. ἐκ τῆς ἀναφορ. ἀντωνυμ. ὁσοσοῦν βλ.λ.

ὁσονούπω ἐπίρρ. **κ.** νεώτ. κ. κεχωρ. **ὅσον οὔπω,** ἐντὸς ὀλίγου, μετ' οὐ πολύ, τὸ ταχύτερον, ὅπου νά 'ναι : Εὐρ.Βάκχ.1076 **ὅσον γὰρ οὔπω δῆλον ἦν θάσσων ἄνω,** Θουκ.4,125, αὐτ.6,34.

ὅσος-η-ο(ν) ἐπίθ. ἀναφορ. κ. μσν., νεώτ. **κ.** δημ., ποι. κ. **ὅσσος** (Ἰλ.Ω 670, Ὀδ.Δ 723, Αἰσχ.Πέρσ.864, Ἐπιγρ.), αἰολ. λεσβ. **ὄσσος** (Ἀλκ.πάπ.Ὀξυρ. 1788), κρητ. **ὄζος** (Ἐπιγρ.) κ. **ὄττος** (Νόμ.Γόρτυνος), συσχετ. τοῦ πόσος κ. ὡς ἀντίστοιχον πρὸς τὰ τόσ(σ)ος, τοσόσδε, τοσοῦτος, εὕρηται ἐπὶ μεγέθους, τόσον μέγας ὡς . .· ἐπὶ ποσότητος ἢ πλήθους, τόσον πολὺς ὡς . . · ἐπὶ διαστήματος ἢ τόπου, τόσον μακρός, τόσον εὐρὺς ὡς . . · ἐπὶ χρόνου, τόσον μακροχρόνιος, τόσον καιρὸν ὡς . . · ἐπὶ ἀριθμοῦ, τόσος πολυάριθμος ὡς . . · ἐπὶ ἤχου, τόσον ἰσχυρὸς ὡς . . · καὶ ἐπὶ βαθμοῦ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας, τόσος ὡς .. : Ἰλ.Ω 670 **τόσσον χρόνον ὅσσον ἄνωγας,** Ὀδ.Τ 169,Σοφ.Ἠλ.286 **τοσόνδ' ὅσον μοι θυμὸς ἡδονὴν φέρει,** Δημ.50 **τοσοῦτον ὄχλον καὶ παρασκευήν, ὅσην** . . , Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 83,7 **κι ὅσους θὰ κόψῃ τὸ σπαθὶ τόσους θενὰ πατήσω, · μοῦ ἐπέστρεφε ὅσα ἀκριβῶς χρήματα τοῦ εἶχα δώσει, · ἔχει τόσην περιουσίαν ὅσην καὶ ἡ ἀδελφή της·** ‖ ὁμ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν λ. πᾶς ἢ ἅπας : Ἰλ.Ψ 190 **κάλυφε δὲ χῶρον ἅπαντα, ὅσσον ἐπεῖχε νέκυς,** Ὀδ.Δ 723, Αἰσχ. Πρ.976 **τοὺς πάντας ἐχθαίρω θεούς, ὅσοι . . κακοῦσί μ' ἐκδίκως·** ‖ σπαν. ἑπομένης τῆς λ. πᾶς : Σοφ.ΟΤ 1464 **ὅσων . . φαύοιμι, πάντων τῶνδ' ἀεὶ μετειχέτην·** ‖ δημ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὸ ἐπίθ. ὅλος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.107,10 **οἱ μαῦροί μου ὅσοι τ' ἄκουσαν οὖλοι βουβοὶ ἀπομείναν·** ‖ ὁμ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὸ ἴσος· ὅθ. ἴσος ὅσος ἀκριβῶς τόσος ὡς . . : Ἀριστφ.Ἐκκλ.174 **ἐμοὶ δ' ἴσον τῆς χώρας μέτα, ὅσον περ ὑμῖν,** Δημ.528 **τὸ ἴσον τῷ δημοσίῳ προστιμᾶν οἱ νόμοι κελεύουσιν ὅσον περ δὴ τῷ ἰδιώτῃ ;·** ‖ σπαν. ἡ λ., ἰδ. τὸ δεικτικόν, εἰς ὃ ἀναφέρεται, παραλείπεται : Ὀδ.Κ 113 **τὴν δὲ γυναῖκα εὗρον ὅσην τ' ὄρεος κορυφήν·** ‖ ἡ λ. ὅσος συχν. εὕρηται κειμένη ἐν σχήμ. κτ. τὸ νοούμενον : Θουκ.2,45 **γυναικείας ἀρετῆς, ὅσαι** (τῆς ἀρετῆς τῶν γυναικῶν, ὅσαι)· ‖ σπαν. τὸ ἀναφορ. τίθεται καθ' ἕλξιν εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ προσδιοριζομένου :.Αἰσχ.Ἑπτ.309 **εὐτραφέστατον πωμάτων ὅσων ἵησιν** (ἀντὶ ὅσα ἵησιν)· ‖ ἐνίοτε τὸ ὅσος συνάπτεται κ. μτ. τῆς ἀντων. οἷος βλ.λ. : Ἰλ.Ω 630 **Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα, ὅσσος ἔην, οἷός τε·** ‖ κ. μτ. τῆς ἀντων. ὅστις βλ.λ. : Ὀδ. Π 236 **ὄφρα ἴδω, ὅσσοι τε καὶ οἵ τινες ἀνέρες εἰσίν·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. συχν. ἐκφέρεται μτ. τινος οὐσ. ὡς ἐπιθετικὸς αὐτοῦ διορ. : Ἰλ.Ξ 371 **ἀσπίδες ὅσσαι ἄρισται ἐνὶ στρατῷ ἠδὲ μέγισται,** Ὀδ.Μ 86 **τῆς ἤτοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακος νεογιλῆς γίγνεται,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.69,11 **κι ὅσοι κλέφτες τ' ἀκούσανε, πᾶνε νὰ προσκυνήσουν,** αὐτ. 76,7, αὐτ.128,6· ‖ τὸ οὐσ. συχν. τίθεται ἐν τῷ

διοριζομένη δεικτικῇ προτ., ἐν ᾧ ὁμαλῶς ἀνήκει εἰς τὴν διορίζουσαν ἀναφορικήν: Ἰλ.Λ 658 **οὐδέ τι οἶδε πένθεος, ὅσσον ὄρωρε,** Σοφ.Αἶ.118 **ὁρᾷς .. τὴν θεῶν ἰσχύν, ὅση** [ἐστί], Ἀριστφ.Βάτρ.1278 **ὦ Ζεῦ .., τὸ χρῆμα τῶν κόπων ὅσον !**, αὐτ.Νεφ.2· ‖ π. Ἀττ. τὸ ὅσος ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῇ αὐτ. προτ.: Πλάτ.Τίμ.68B **τὸ δὲ ὅσον μέτρον ὅσοις** [μιγνύμενον] (ὅση ποσότης τοῦ πρώτου συστατικοῦ καὶ τῶν λοιπῶν), Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,740 **γαίης ὅσσης ὅσσον ἔχει μόριον·** ‖ ἐν τῇ κυρίᾳ προτ. τὸ οὐσ., εἰς ὃ ἀναφέρεται **τὸ ὅσος,** τίθεται ἢ κτ. γενικ. διαιρετικὴν ἢ κτ. ὀνομ. πληθ. ἀριθμ.: Ἰλ.Μ 13 **Τρώων θάνον ὅσσοι ἄριστοι,** αὐτ.Ι 55 **οὔ τις .. ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιοί** [ἀντὶ Ἀχαιῶν ὅσοι], αὐτ.Ε 267, Αἰσχ.Πέρσ.441 **Περσῶν ὅσοι περ ἦσαν ἀκμαῖοι φύσιν,** Πλάτ.Πολ.467D· **3)** ἐπὶ χρόνου ἐν συνεκφορᾷ μτ. λ. δηλούσης χρονικήν τινα μονάδα, ὅθ. **ὅσαι ἡμέραι** ὁσημέραι βλ.λ.: Ὑπερείδ. Ἀθ.19, Ἀριστλ.Ἀθ.43,3 **τὴν μὲν οὖν βουλὴν ὅσαι ἡμέραι, πλὴν ἐάν τις ἀφέσιμος ᾖ,** Θεμίστ.Λόγ.15, 192D· ‖ **ὅσα ἔτη** καθ' ἕκαστον ἔτος, κατ' ἔτος, πρβλ. ὁσέτη: Ξεν.Ἀθ.3,4 **πρὸς δὲ τούτοις χορηγοῖς διαδικάσαι εἰς Διονύσια .. καὶ Ἡφαίστεια ὅσα ἔτη·** ‖ ὅσοι μῆνες καθ' ἕκαστον μῆνα: Δημ.744 **πρῶτον μὲν ὅσοι μῆνες μικροῦ δέουσι νομοθετεῖν τὰ αὐτοῖς συμφέροντα·** ‖ ὅσαι ὧραι καθ' ἑκάστην ὥραν, ἁπάσας τὰς ὥρας: Θεμίστ.Λόγ.15,192D· **4)** νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ σημ. τοῦ πᾶς, ὅλος: **ὅση περιουσία εἶχε τὴν ἄφησε στὴν κόρη του, - δῶσέ μου ὅσα μπορεῖς,- ὅσοι προσῆλθον ἐγκαίρως ἔλαβον τὰ βιβλιαράκια των·** **5)** μτ. τῆς ἀντων. τις συχν. συνάπτεται πρὸς δήλωσιν ἀορίστου μεγέθους ἢ ποσοῦ, ἰδ. ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσι: Ὀδ.Κ 45 **ἰδώμεθα .. ὅσσος τις χρυσὸν .. ἔνεστιν,** Ἡρ.1,193 **ὅσον τι δένδρον .. γίγνεται,** αὐτ.185, αὐτ.7,102· **6)** συχν. εὕρηται μτ. αἰτ. τοῦ κατά τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς: αὐτ.2,170 **λίμνη .. μέγαθος .. ὅση περ ἡ ἐν Δήλῳ** [κατὰ τὸ μέγεθος τόση, ὅση ..], αὐτ.175, Πλάτ.Πολ.423B **ὅσην δεῖ τὸ μέγεθος τὴν πόλιν ποιεῖσθαι·** **7)** κ. μτ. ἐπιθ. δηλούντων ποσότητα: Ἡρ.4,194 (πίθηκοι) **ἄφθονοι ὅσοι .. γίνονται** (δηλ. παμπληθεῖς), Φιλόδ.Ρητ.1,3,αὐτ.91S, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.9, Λουκ.Ἀλέξ.1 **ὀλίγους ὅσους τῶν κοφίνων,** Ἐπιγρ. **ἐτόλμησαν ἐπιφύεσθαι ἡμεῖν πλεῖστοι ὅσοι,** Λογγῖν.Ὕψ.1,1 **διὰ μυρίων ὅσων·** ‖ ὑπερφυὴς ὅσος καθ' ὑπερβολὴν μέγας, πολυάριθμος: Ἀριστφ.Πλ.750 **ἀλλ' ἦν περὶ αὐτὸν ὄχλος ὑπερφυὴς ὅσος·** ‖ συχνότ. κ. νεώτ. μτ. τοῦ ἐπιθ. θαυμαστός: Πλάτ.Ἱππ. Μ 282C **χρήματα θαυμαστὰ ὅσα,** αὐτ.Πολ.350D **μετὰ ἱδρῶτος θαυμαστοῦ ὅσου·** ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. ἐν ἐπιρρ. συντάξει: αὐτ.Θεαίτ.150D **θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδιδόντες,** αὐτ.Λάχ.184C **θαυμαστὸν ὅσον διαφέρει·** ‖ ἐν ὁμ. συντάξει κ. μτ. οὐδ. ἄ. ἐπιθ.: αὐτ.Πολ.588A **ἀμηχάνῳ δὴ ὅσῳ πλεῖον νικήσει εὐσχημοσύνη τε βίου,** Στρατ ΑΠ 12,227 **βαιὸν ὅσον παραβάς,** Θεόκρ.1,45 **τυτθὸν δ' ὅσσον ἄπωθεν ἁλιτρύτοιο γέροντος πυρναίαις σταφυλαῖσι καλὸν βέβριθεν ἀλωά·** **8)** συχν. κ. μτ. ἐπιθ. ὑπερθ. βαθμοῦ: Ἡρ.6,44 **ὅσας ἂν πλείστας δύνωνται καταστρέφεσθαι τῶν πολίων,** Θουκ.7,21· ὅσον τάχος ὅσον τὸ δυνατὸν ταχέως: Ἀριστφ. Θεσμ.727 **καταίθειν τὸν πανοῦργον, πυρπολεῖν θ' ὅσον τάχος·** ‖ ὅσον σθένος μετὰ πάσης δυνάμεως: Θεόκρ.1,42 **φαίης κα γυίων νιν ὅσον σθένος ἐλλοπιεύειν,** Ἀπολλ.Ρ 2,589· **9)** ἐν φρ. μτ. ἀπαρφ. τόσον, ὅσον εἶναι ἀρκετὸν διὰ νά ..: Σοφ.ΟΤ 1191 **τίς ἀνὴρ πλέον τῆς εὐδαιμονίας φέρει ἢ τοσοῦτον ὅσον δοκεῖν;,** Θουκ.1,2 **νεμόμενοί τε τὰ αὐτῶν ἕκαστοι ὅσον ἀποζῆν,** Ξεν. Ἀν.4,1,5 **ἐλείπετο τῆς νυκτὸς ὅσον .. διελθεῖν τὸ πεδίον,** Πλάτ.Πολ.416E· **10)** ἐν τῇ σημ. τοῦ ὅτι τοσοῦτος: Ὀδ.Δ 75 **Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή, ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλά,** Εὐρ.Ἑλ.74 **θεοί σ', ὅσον μίμημ' ἔχεις Ἑλένης·** **11)** συχν. εὕρηται μτ. ὁ. μορίων, οἷον **ὅσος ἄν** (κεν) ὁσονδήποτε μέγας, μεθ' ὑποτ.: Ἰλ.Γ 66 **οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα, ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν·** ‖ **ὅσος δὴ** ὅσον μέγας ἢ ὅσος κατὰ τὸν ἀριθμὸν (ἀλλὰ π. Ὁμ. ἁπλῶς ἐπιτεταμ. τὸ ὅσος: Ὀδ.Ο 487): Ἡρ.3,52 **ζημίην τοῦτον ὀφείλειν, ὅσην δὴ εἴπας** (εἰπὼν πόσην), αὐτ. 159 **ἐπέταξε τοῖσι .. ἔθνεσι γυναῖκας .. καθιστάναι, ὅσας δὴ ἐπιτάσσων** (ἐπιτάσσων πόσας τὸν ἀριθμόν), αὐτ.1,160 **παρεσκευάζοντο ἐπὶ μισθῷ ὅσῳ δὴ** (ἐπὶ ὡρισμένῳ μισθῷ)· **12)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. καθ' ἑν. κ. κτ. πληθ. ὅσο(ν) κ. ὅσα κεῖνται ἐπιρρηματικῶς κ. δηλοῦν τόσον πολὺ ὅσον, εἰς βαθμὸν ὅσον: Ἰλ.Φ 371 **οὐ μέντοι ἐγὼ τόσον αἴτιός εἰμι, ὅσσον οἱ ἄλλοι·** ‖ μτ. ἀπαρφ. τόσον ὥστε νά ..: Ἀριστλ.Ρητ. 1376a,34 **ὅσον αὔξειν ἢ καθαιρεῖν·** ‖ ὁμ. μτ. ἀπαρφ. παρενθετικῶς: Ἀριστφ.Νεφ.1252 **ὅσον γέ μ' εἰδέναι** (καθ' ὅσον γνωρίζω), Πλάτ.Θεαίτ.145A, Διον.Ἁλ.Ρωμ.2,59, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.4,11 **ὅσον ἐς Ἑλλάδα γλῶσσαν ἀπὸ Λατίνης μεταβαλεῖν·** ‖ συχνότ. μεθ' ὁριστ.: Ἰλ.Ν 222 **ὅσσον ἔγωγε γιγνώσκω,** αὐτ.Υ 360, Θουκ.8,46 **ὅσα γε .. ἦν εἰκάσαι·** ‖ **ὅσον τὸ σὸν μέρος** ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐσέ: Σοφ.ΟΤ 1059· ‖ **ὅσον καθ' ἕν' ἄνδρα** ὅσον ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς δυνάμεως ἑνὸς ἀνδρός: Δημ. 278· ‖ ἐν ὁμ. σημ. κ. μτ. γενικ.: Πλάτ.Κρατ. 422C **ὅσον γε δυνάμεως παρ' ἐμοί ἐστι·** ‖ Ξεν. Ἀπ.2,1,21 **ὅσα ἐγὼ μέμνημαι** (ἐφ' ὅσον ἐγὼ ἐνθυμοῦμαι), Πλάτ.Πολ.467C **οἱ πατέρες, ὅσα ἄνθρωποι, οὐκ ἀμαθεῖς ἔσονται** (οἱ πατέρες, ἐφ' ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν των, δὲν θὰ εἶναι ἀμαθεῖς)· ‖ νεώτ. κ. δημ. τόσον ὡς: **εἶναι γενναῖος, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος, - ἦταν ἀστεῖος, ὅσο δὲ μπορεῖς νὰ φαντασθῇς·** **13)** ἐπὶ ποσότητος, πόσον, πόσον πολύ: Ἰλ.Ψ 276 **ἴστε γὰρ ὅσσον ἐμοὶ ἀρετῇ περιβάλλετον ἵπποι,** Αἰσχ.Πρ. 927 **μαθήσεται ὅσον τό τ' ἄρχειν καὶ τὸ δουλεύειν δίχα·** ‖ ὁμ. κ. μτ. ἐπιθ.: Ἡσίοδ.Ἔργ.41 **ὅσον .. μέγ' ὄνειαρ,** αὐτ.Θ 582 **ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει·** ‖ μσν., νεώτ. κ. δημ. εἰς οἱανδήποτε ποσότητα, πλῆθος, μέγεθος, ἔντασιν: Ἐρωτόκρ. 1,1256 **κι ὅσον κι ἂ φεύγω κι ἂ γλακῶ μὲ τὰ φτερὰ μὲ σώνει, - ὅσον καὶ ἂν ἐπιμείνῃς δὲν θὰ τὸ ἐπιτύχῃς,** δημ. παροιμ. **ὅσο θέλεις βρόντα στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα** (ἐπὶ ματαιοπονοῦντος)· **14)** ὁμ. ὡς ἐπιρρ. μόνον τόσον ὅσον, μόνον ἕως: Ἰλ.Ι 354 **ὅσον ἐς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν,** Ἡρ.4,45 **ὅσον ἐκ Φοινίκης ἐς Κρήτην,** Πλάτ.Γοργ.485A **φιλοσοφίας, ὅσον παιδείας χάριν, μετέχειν,** Δίφιλ.43,14 **οὐδὲν ἡδέως ποιεῖ γὰρ οὗτος, ἀλλ' ὅσον νόμου χάριν,** Φιλήμ.98,3· **15)** ὀλίγον βλ.λ.· πρβλ. Ἡσ. «ὅσον ὀλίγον, ὅσαν ὅσον δέ, ὀλίγον ὀλίγον»: Ἀριστφ.Σφ.213 **τί οὐκ ἀπεκοιμήθημεν ὅσον ὅσον στίλην;,** Λεωνίδ.Ταρ. ΑΠ 7,472 **ἢ ὅσον ὅσσον στιγμή,** ΚΔ Λουκ.5,3 **ἐπαναγαγεῖν ὅσον ὅσον** (κῶδ. ὀλίγον)· ‖ **παρ' ὅσον** ἧττον παρ' ὀλίγον ἧττον: Διαν.Θρ.631,17· ‖ **οὐδ' ὅσον** οὔτε καί: Καλλ.Ἐπιγρ.47,9 **οὐδ' ὅσον ἀττάραγόν τυ δεδοίκαμες·** ‖ κ. ἀπολ. οὔτε κατ' ἐλάχιστον: αὐτ.Ἀπολλ.37 **οὔποτε Φοίβου θηλείας' οὐδ' ὅσσον ἐπὶ χνόος ἦλθε παρειαῖς,** Ἀπολλ. Ρ 2,181, αὐτ.190· ‖ κ. **οὐδ' ὅσον ὅσσον**: Φιλέτ. 7· **16)** ὁμ. ἐπιρρ. ἐπὶ ἀποστάσεως ἢ διαστήματος ὅσον (τε) περίπου, σχεδόν, ἀπάνω κάτω: Ὀδ.Ι 325 **τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστάς,** αὐτ.Κ 517, αὐτ.Ν 114 **ὅσον τ' ἐπὶ ἥμισυ,** Ἡρ.9,57 **ὅσον τε δέκα στάδια,** αὐτ.2,96, αὐτ.9,51, Θουκ.7,38 **ὅσον δύο πλέθρα,** Ξεν.ΚΠ 3,3,28 **ἐπεὶ**

δὲ προσιόντες, ἀπεῖχον ὅσον παρασάγγην, Πλότ. Φαῖδρ.220C· **17)** ὁμ. ὡς ἐπίρρ. μτ. ἐπιθ. ποιότητος ἢ βαθμοῦ, συχνότ. συγκριτ. βαθμοῦ, καθ' ὅσον, ἐφ' ὅσον : Ἰλ.Π 722 αἴθ', ὅσον ἥσσων εἰμί, τόσον σέο φέρτερος ἔην, αὐτ.Ι 160 ὅσσον βασιλεύτερός εἰμι (καθ' ὅσον εἶμαι μεγαλύτερος βασιλεύς)· ‖ ὁμ. κ. κτ. δοτ. ὅσῳ (περ) : Ἀριστφ.ἀπ.488,3 ὅσῳ κρείττω· ‖ κ. μτ. ὑπερθ. βαθμοῦ : Ἰλ Θ 17 γνώσετ'.., ὅσον εἰμὶ θεῶν κάρτιστος· ‖ ὁμ. κ. κτ. δοτ. : Ἡρ.38,2 διέδεξε, ὅσῳ ἐστὶ τοῦτο ἄριστον· ‖ ὁμ. κ. μτ. ἐπιρρ. : Ἡρ.1,186 ὅσα ἐδύνατο μάλιστα, Αἰσχ.Πρ.524, αὐτ.Χο.772 ὅσον τάχιστα, Σοφ.Ἀντ.1103, αὐτ.Ἠλ.1433· ‖ ὁμ. κ. κτ. δοτ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.40 ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός, Ξεν.ΚΠ 1,3,14 ὅσῳ ἂν πλεονάκις εἰσίῃς· ‖ ἡ δοτ. ὅσῳ μτ. συγκρ. ἑπομένου ἑτέρου συγκρ. μτ. τοῦ τοσούτῳ κεῖται ἐν συσχετ. τοῦ τοσούτῳ μᾶλλον : Ξεν.ΚΠ 7,5,80, Πλάτ.Πολ.368B ὅσῳ μᾶλλον πιστεύω, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπορῶ· ‖ κ. παραλειπομένου τοῦ τοσούτῳ : Σοφ.ΟΚ 792 πολλῷ γ', ὅσῳ περ καὶ σαφεστέρων κλύω· ‖ κ. μτ. ὑπερθ. : Ἡρ.6,137, αὐτ.5,49, αὐτ.8,3, Σοφ.Τρ.313 νιν τῶνδε πλεῖστον ᾤκτισα.. ὅσῳ περ καὶ φρονεῖν οἶδεν μόνη, Θουκ.8,84· **18)** κ. μτ. ἀρν. μορ. ὅσον οὐ ἢ ὁσονού μονονουχὶ βλ.λ., παρ' ὀλίγον, σχεδόν : Θουκ.1,36 ὅταν ἐς τὸν μέλλοντα καὶ ὅσον οὐ παρόντα πόλεμον, αὐτ.5,59· ‖ ὅσον οὐκ ἤδη ἀμέσως, πάραυτα : Εὐρ.Ἑκ.141 ἥξει δ' Ὀδυσσεὺς ὅσον οὐκ ἤδη, Θουκ.8,96 καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς πορεῖναι· ‖ κ. ἁπλῶς ὅσον ἤδη : Πολύβ.2,4,4 ἃ γὰρ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοὶ προσεδόκων ὅσον ἤδη πείσεσθαι· ‖ κ. νεώτ. ὅσον οὔπω ἁ. ὁσονούπω βλ.λ.· ‖ ὅσον οὐδέπω μτ. μέλλ., τώρα ἀμέσως, ἐντὸς ὀλίγου, στὸ λεφτό : Νικόμ.Γερ.Ἀριθμ.1,8, Ἡλιόδ.Αἰθ.2,31 καὶ τῷ μὲν ὅσον οὐδέπω περὶ ὧν ἥκω διαλεχθήσομαι· ‖ οὐχ ὅσον.. ἀλλ' οὐδὲ ὄχι μόνον, ἀλλ' οὔτε καί : Θουκ.4,62 οὐχ ὅσον οὐκ ἠμύναντο, ἀλλ' οὐδ' ἐσώθησαν· ‖ ὅσον μὴ μόνον ὁπού δέν, πλὴν ὅμως ὅτι : Πλάτ.Εὐθ.273A καλός τε κἀγαθὸς τὴν φύσιν, ὅσον μὴ ὑβριστὴς διὰ τὸ νέος εἶναι· ‖ κ. μτ. ρ. : Ξεν.Οἰκ.21,4 πείθεσθαι.., ὅσον ἂν μὴ ἀνάγκη ᾖ· **19)** ὅσα (περ) ὡς, ὥσπερ, ὅπως ἀκριβῶς, καθώς : Ξεν.ΚΠ 1,5,12 λιμῷ δὲ ὅσα περ ὄψῳ διαχρῆσθε, Λουκ.Ἀλ.Ἱστ. 1,24· **20)** δημ. ἐπὶ χρόνου, ἐφ' ὅσον, καθ' ὅσον χρόνον, μεθ' ὁριστ. : Πολιτ.Ἐκλ.Τραγ.54,20 ὅσο 'ν' ὁ Χρῖστος ζωντανὸς Τούρκους δὲν προσκυνάει,- ὅσο ἦταν γερός, δούλευε, - ὅσο ζῶ δὲ θὰ τὸ ξεχάσω· ‖ κ. μεθ' ὑποτ. ἐπὶ πράξεως προσδοκωμένης : αὐτ.17,6 ὅσο νὰ φτάσῃ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Θανάσης Βάγιας, δ.τραγ. ὅσο νὰ μοῦ ποῦν «ὥρα καλὴ» θὰ πάω σαράντα ράχες· **21)** ὁμ. δημ. ἕως ὅτου : ὅσο νὰ πῇς κύμινο ἔφτασα, - θὰ σὲ περιμένω ὅσο νὰ σχολάσῃς· ‖ ἐν τῇ αὐτῇ σημ. εἰσάγει χρον. πρότ. δηλοῦσαν τὸ ὑστερόχρονον : δ.τραγ. ψάλλουν τὸ χερουβικό, ὅσο νὰ βγοῦνε τ' ἅγια (ἤτοι εἰς τὸ μέσον τοῦ χερουβικοῦ)· **22)** ὁμ. δημ. μτ. ἢ ἄνευ τοῦ συνδ. καὶ εἰσάγει ἀναφ. πρότ. ἐν ἐνδοτικῇ παραχωρητικῇ ἐνν. : Καρκβ.Λ Πλώρ.161 ὁ ναύκληρος ὅσο καὶ ἂν πάσχιζε, τίποτε δὲν ἔκανε, - ὅσο νὰ 'τρεχε δὲν μποροῦσε νὰ τὸν φτάσῃ· **23)** νεώτ. φρ. ὅσον ἀφορᾷ, - ὅσον διά, δημ. ὅσο γιὰ ὡς πρός : ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑπόλοιπα, θὰ σοῦ τὰ ἐξοφλήσω βραδύτερον, - ὅσο γιὰ μένα, μὴ σὲ νοιάζῃ· ‖ ὁμ. νεώτ. ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ ὅ,τι ἀφορᾷ ἐμέ, ὅσον ἐξαρτᾶται ἐξ ἐμοῦ, κατὰ τὴν γνώμην μου : ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἔχει δίκαιον νὰ σᾶς ἐχθρεύεται· ‖ δημ. ὅσο νὰ 'ναι πάντως, ὁπωσδήποτε ἢ παρὰ ταῦτα, μολοντοῦτο : ὅσο νά 'ναι τὸ ἴδιο γάλα βυζάξατε· ‖ ὅσο νὰ πῇς ὅσο δύνασαι νὰ εἴπῃς, ὅσο μπορεῖς νὰ πῇς : ἕνα δέντρο ψηλὸ ὅσο νὰ πῇς· ‖ ὁμ. κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ μολαταῦτα, παρὰ ταῦτα : ὅσο νὰ πῇς, πατέρας σου εἶναι· ‖ ὁμ. δημ. ὅσα-ὅσα εἰς οἱανδήποτε τιμήν : τὰ πούλησε ὅσα-ὅσα, - τὰ δίνω ὅσα-ὅσα, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τὰ ξεφορτωθῶ· **24)** μτ. προθ. ἐς ὅσον, ἐφ' ὅσον, καθ' ὅσον ἐν χρ. σχεδὸν ὡς ἡ αἰτ. ὅσον : Σοφ.Φιλ.1403 εἰς ὅσον γ' ἐγὼ σθένω, Θουκ. 1,4 ἐφ' ὅσον ἐδύνατο, Πλάτ.Πολ.607A εἰς ὅσον δύνανται, αὐτ.Τίμ.51B καθ' ὅσον δυνατόν, Ἐπιγρ. ἐφ' ὅσον ἐστὶν δυνατός· ‖ μτγν. κ. νεώτ. κ. ἐν χρον. σημ. ἐν ᾧ χρόνῳ, καθ' ὃν χρόνον : Πάπ. ἐς ὅσον δύναμίς μοι ὑπῆρχεν, - ἐφ' ὅσον ἐνύκτωνε ἐπὶ τοσοῦτον ἀνησύχει· ‖ κ. νεώτ. ἐν ὅσῳ ἐν ὁμ. σημ. : Ἀριστφ.Εἰρ.943 ἐπείγετε νῦν ἐν ὅσῳ σοβαρὰ θεόθεν κατέχει πολέμου μετάτροπος αὔρα, Θουκ.8,87,- ἐν ὅσῳ δὲν καλλιεργεῖται ἐντατικῶς ἡ γῆ, οἱ γεωργοὶ θὰ ὑποφέρουν.

ὁσοσδηοῦν ἀντων. μτγν. ὁσονδήποτε μέγας, εὐρύς : Ἰουλ.Λόγ.3,119A.

ὁσοσδήποτε, ὁσηδήποτε, **ὁσονδήποτε ἀντων.** ἀοριστολ. νεώτ. ὅσος καὶ ἄν.

ὁσοσδηποτοῦν ἀντων. ὁσονδήποτε πολυάριθμος : Εὐκλ.9,9, Ἀγαθρχ.34.

ὁσοσοῦν, ὁσηοῦν, ὁσονοῦν (ὅσος οὖν) ἀντων., ἰων. ὁσοσῶν, οὐδ. ὁσονῶν ὁσονδήποτε μικρός : Ἡρ. 1,199 τὸ δὲ ἀργύριον μέγαθός ἐστι ὁσονῶν (δ.γρ. ὅσον ὦν), αὐτ.2,22, Ἀριστλ.Πολιτ.1265a,41, Θεόφρ. Φl 6,75, Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.14P.

ὅσοσπερ, ὅσηπερ, ὅσονπερ ἀντων. ἐπίθ. ἀκριβῶς τόσον μέγας, τόσον πολὺς ὅσον, οὐχὶ μεγαλύτερος ἤ : Ἡσίοδ.Θ 475, Ἡρ.4,50 τοῦ μὲν χειμῶνός ἐστι (ὁ Ἴστρος) ὅσοσπέρ ἐστι, αὐτ.4,87, Αἰσχ.Πέρσ.423 ὅσαι περ ἦσαν βαρβάρου στρατεύματος, Ἀριστφ.Σφ.806.

ὁσοῦν, ἡοῦν, ὁοῦν ἀντων. ὁστισοῦν βλ.λ. : Ἐπιγρ. τρόπῳ τινὶ ἢ παρευρέσει ᾗοῦν.

ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ (ὅς περ) ἀντων. κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. ὅπερ (Ἰλ.Η 114, αὐτ.Φ 107), γενικ. οὗ περ, ἐπ. οἷόπερ (Ἀπολλ.Ρ 1,1325), π. Ἴωσι κ. ποιητ. αἱ πλάγιαι πτ. παραλαμβάνονται ἐκ τοῦ ἄρθρ., ὅθ. γενικ. τοῦπερ (Αἰσχ.Πέρσ.779), δοτ. θηλ. τῇπερ (Ἰλ.Ω 603), αἰτ. οὐδ. τόπερ (Ἀπολλ.Ρ 130), ἐπ. ὀν. πληθ. τοίπερ (Ὀδ.Ν 130), οὐδ. τάπερ (Ἡρ.3,16), γενικ. τῶνπερ (Ἰλ.Ν 638), (ἐν τῇ συμφωνίᾳ πρὸς τὴν λ. εἰς ἣν ἀναφέρεται καὶ ἐν τῇ συντάξει ἀκολουθεῖ τὴν ἀντων. ὅς βλ.λ.)· ὅστις ἀκριβῶς, ἀκριβῶς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος· συχν. ὅμως ἐν ἐντελῶς ὁμ. σημ. μτ. τοῦ ὅς βλ.λ.· εὕρηται δὲ πολλάκις κεχωρισμένη παρεμβαλλομένων μεταξὺ τοῦ ὅς κ. περ δ. λ. : Ἰλ.Δ 524 ὁ δ' ἐπέδραμεν, ὅς ῥ' ἔβαλέν περ, αὐτ. Ν 101· ‖ ὡς πρὸς τὴν δεικτ. ἀντων. σημαίνει τὴν ἀκριβεστέραν σύνδεσιν καὶ ὁμοίωσιν τῆς ἀναφορ. μτ. τῆς κυρ. προτ., ὅθ. συχν. μτ. ἐπιθ. ἐκφραζόντων ὁμοιότητα : Ἡρ.8,42 ναύαρχος μὲν νυν ἐπῆν ὡυτὸς ὅςπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Σοφ.ΟΤ 1499 ἐκ τῶν ἴσων.., ὧνπερ αὐτὸς ἐξέφυ, Ξεν. Ἀν.5,4,34 ὅμοια ἔπραττον ἅπερ ἄ..· **2)** αἱ δ. πτ. κεῖνται συχν. ἐν εἰδ. χρ. ὡς ἐπιρρ., οἷον ὅπερ διό, ὅθεν : Διόδ.Σ 13,18 ὅπερ, εἰ μὴ παρεκρούσθησαν, ἀσφαλῶς ἂν ἐχωρίσθησαν (δ. ἀνάγν. ᾧπερ)· ‖ καίτοι, ἂν καί : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων. 103,7· ‖ ἅπερ ὡς, καθώς, ὅπως : Αἰσχ.Χο.381 τοῦτο διαμπερὲς οὖς ἵκεθ' ἅπερ τι βέλος, αὐτ. Εὐμ.131, αὐτ.660, Σοφ.Αἴ.168, Ξεν.Ἑλλ.5,1,18 δειπνήσατε μὲν ἅπερ καὶ ὡς ἐμέλλετε· **3)** οὗ περ ὅπου : Αἰσχ.Ἑπτ.1011 τέθνηκεν οὗπερ τοῖς νέοις θνῄσκειν καλόν, Σοφ.Αἴ.1237, αὐτ.ΟΚ 77· **4)** ᾗπερ, δωρ. ᾇπερ, ἰων. τῇπερ πρός τινα κατεύθυνσιν, πρός τι μέρος : Ἰλ.Ζ 41 ἐβήτην πρὸς πόλιν, ᾗπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο, Ἡρ.1,30, Ξεν. Ἀν.6,5,10· ‖ ὡς, καθώς, ὅπως : Ἰλ.Η 286 αὐτὰρ

ἐγὼ μάλα πείσομαι, ᾗπερ ἂν οὗτος, Αἰσχ.Χο. 440, Ἀριστφ.Ἀρ.364, Ξεν.Ἀπ.3,8,2· **5)** ἐν τῇ λογ. τοῦ Ἀριστλ. ἡ φρ. **ὅπερ** (ἐστὶ) εὕρηται ἐν δύο σημ., ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ φυσικοῦ, τοῦ μὴ ἐπιδεχομένου αὐξομείωσιν, δθ. αὐτὸ τοῦτο, ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶναι : αὐτ.Κατ 3b,36 **ἑκάστη οὐσία τοῦθ' ὅπερ ἐστίν, οὐ λέγεται μᾶλλον καὶ ἧττον,** αὐτ.6a,39 **τὸ διπλάσιον τοῦθ' ὅπερ ἐστίν, ἑτέρου λέγεται·** ‖ ὁμ. εὕρηται κ. ἐπὶ ταυτότητος : αὐτ.Τοπ.120b,23 **οὔτε ἡ χιὼν ὅπερ λευκόν** (οὔτε τὸ χρῶμα τῆς χιόνος εἶναι ἀκριβῶς λευκόν)· ‖ δθ. πρὸς ἔκφρασιν τῆς ἀκριβοῦς καὶ οὐσιώδους φύσεως πράγματός τινος : αὐτ.ΗΝικ.1153b,6 **οὐ γὰρ ἂν φαίη ὅπερ κακόν τι εἶναι τὴν ἡδονήν,** αὐτ.Α'Υστ.83a,24 **τὰ μὲν οὐσίαν σημαίνοντα ὅπερ ἐκεῖνο ἢ ὅπερ ἐκεῖνό τι σημαίνει** (δεικνύοντα ἢ τί ἀκριβῶς εἶναι τὸ ἐν λόγῳ πρᾶγμα, ἢ τίνος εἴδους εἶναι, δθ. διακρίνονται τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη), αὐτ.Μετ.1030a,3 **ὅπερ** (τόδε) **τί ἐστι τὸ τί ἦν εἶναι** (ἡ οὐσία ἑνὸς ἀντικειμένου εἶναι πλήρως καὶ ἀκριβῶς ὡρισμένον χαρακτηριστικόν), αὐτ. Α'Υστ.89a,35 **ἡ μὲν** (ἐπιστήμη) **ὅπερ ἀνθρώπου ἐστίν** (ἡ γνῶσις λ.χ. ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῷον, εἶναι ἡ μάθησις ὅτι τὸ «ζῷον» εἶναι στοιχεῖον τῆς οὐσιώδους φύσεως τοῦ ἀνθρώπου).

ὀσπίτιν (τό) μσν. ὀσπίτιον βλ.λ. : Νικήτ.Βυζ.769Β.

ὀσπίτιον (τὸ) πάπ., μσν. κ. **ὀσπίτιν,** δημ. σπίτι οἰκία, κατοικία, μσν. ἰδ. πτωχική : Πάπ. **ἐπῆλθον τῷ ὀσπιτίῳ τοῦ κολλήγα μου,** Παλλάδ.Λαυσ. 1019Β,Χρον.Μορ.1706 **νὰ ἔχουσιν τὰ ὀσπίτια τους, ὁμοίως τὰ γονικά τους.**

ὀσποδάρος (ὁ) σλαβ. δεσπότης, αὐθέντης, κύριος ὡς παλαιὸς τίτλος τῶν ἡγεμόνων τῆς Μολδαυΐας καὶ Βλαχίας διατηρηθεὶς μέχρι τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος.

ὄσπρα Ἡσ. «ποικίλα»· πρβλ. ὄσπρος.

ὄσπρεον (τὸ) πάπ. δ. τ. τοῦ ὄσπριον (ἀποδοκιμ. ἐν ΕΜ 635,48).

ὀσπρεύω Ἐπιγρ. φυτεύω ὄσπρια.

ὀσπρηγοί (οἱ) Ἐπιγρ. οἱ ὄσπρια ἄγοντες, **οἱ** φέροντες φορτίον ὀσπρίων.

ὀσπριοδόχος-ον μσν. ἐπὶ δοχείων, ὁ δεχόμενος ὄσπρια : Εὐστ.976,34 **ὀσπριοδόχον ἀγγεῖον.**

ὀσπριοθήκη (ἡ) γλωσσ. θήκη, δοχεῖον, σκεῦος πρὸς ἀπόθεσιν, φύλαξιν ὀσπρίων.

ὀσπριόκηπος (ὁ) νεώτ. κῆπος ἐν ᾧ σπείρονται ἰδ. ὄσπρια· πρβλ. λαχανόκηπος.

ὀσπριολέων-οντος (ὁ) μσν. δ.γρ. τοῦ ὀσπρολέων.

ὄσπριον (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. γενικὴ ὀνομασία τῶν ξηρῶν ἐδωδίμων καρπῶν πολλῶν φυτῶν ἐλλοβοκάρπων (φακῆς, φασιόλου, ἐρεβίνθου, κυάμου κτλ.), ἀ. ὄσπρεον βλ.λ. : Ἡρ.2,37 **νομίζοντες οὐ καθαρὸν μιν εἶναι ὄσπριον** (ἐνν. τοὺς κυάμους) : Ἀλεξ.266,7, Γαλ.6,302, Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.35 **ὀσπρίου ἀνὰ μόδια τρία·** ‖ συνήθ. κτ. πληθ. : Ἱππ.Διαίτ.47 **ὄσπρια δὲ πάντα φυσώδεα,** Ξεν.Ἀν.4,4,9 **ὄσπρια παντοδαπά,** Πλάτ.Κριτί.115Β, Θεόφρ.Φ(8,1,) **τὰ .. χεδροπά, οἷον κύαμος, ἐρέβινθος.. καὶ ὅλως τὰ ὄσπρια προσαγορευόμενα,** Ὀρειβ.ἀπ.142, Μηναῖ.1,19 Συναξ. **μὴ φαγεῖν πλὴν λαχάνων ὠμῶν καὶ ὀσπρίων βρεκτῶν,** - παραγωγὴ ὀσπρίων.

ὀσπριοπώλης (ὁ) σχόλ.κ.Ἐπιγρ. ὁ πωλῶν ὄσπρια, θηλ. ὀσπριόπωλις-ιδος : Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ.427.

ὀσπριοφαγία (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ τρώγῃ τις κυρίως ὄσπρια.

ὀσπριοφάγος (ὁ) νεώτ. ὁ κυρίως δι' ὀσπρίων τρεφόμενος· ‖ ὁ ἀγαπῶν νὰ τρώγῃ ὄσπρια.

ὀσπριοφαγῶ-έω τρώγω ὄσπρια : Ἱππ.Ἐπιδ. 2,4,3 ὀσπριοφαγέοντες.

ὀσπριώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄσπριον : Ἀκύλ.ΠΔΛευϊτ.2,14 **λάχανα ὀσπριώδη,** Ὀρειβ. ἀπ.80· ‖ κ. μτφ. : Εὐστ.Πον.259,84 **παρενσπείρας ὀσπριώδη θεωρίαν τινά.**

ὀσπρολέων-οντος (ὁ) ἡ ὀροβάγχη βλ.λ. : Γεωπ. 2,42,1 **ὀσπρολέων, ὃν τινες ὀροβάγχην καλοῦσι.**

ὄσπρος Ἡσ. «ἰδίως τις λέγεται, ὡς πίσος καὶ ἐρέβινθος»· πρβλ. ὄσπριον.

ὄσσα (ἡ), ἀττ. **ὄττα** ἡ φήμη, ἡ θεωρουμένη διὰ τὸ ἄγνωστον τῆς προελεύσεώς της θεία, προερχομένη ἐκ θεῶν καὶ διαδιδομένη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων : Ὀδ.Α 282 **ἣν .. ὄσσαν ἀκούσῃς ἐκ Διός, ἥ .. φέρει κλέος ἀνθρώποισιν** (σχόλ. «τὴν ἐκ θεῶν κληδόνα»), αὐτ.Β 216, Σοφ.Αἱ.998· ‖ θεία προμήνυσις, προφητεία, φωνὴ οἰωνοῦ : Πινδ.Ο 6,62 **ἀρτιεπὴς πατρία ὄσσα** (ἡ μαντικὴ φωνὴ τοῦ Ἀπόλλωνος), Ἀπολλ.Ρ 1,1087 **ὄρνιθος ὄσσα·** σπαν. π. πεζοῖς κ. μτγν. : Πλάτ.Νόμ.800C **κακὴν ὄτταν,** Αἰλ.ΖΙ 12,1 **ὄτταν ἀγαθήν,** Πορφ.Ἀποχ.2,53 **δι' ὀνειράτων καὶ συμβόλων καὶ δι' ὄττης·** ‖ προσωποπ. ὡς ἄγγελος τοῦ Διός : Ἰλ.Β 93 **ὄσσα δεδήει.. Διὸς ἄγγελος,** Ὀδ.Ω 413 **ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος.., ᾤχετο·** **2)** ἐπὶ τῶν Μουσῶν καὶ τῶν Χαρίτων, φωνή, λαλιά : Ἡσίοδ.Θ 10 **περικαλλέα ὄσσαν ἱεῖσαι** (αἱ Μοῦσαι), αὐτ.Θ 43 **ἄμβροτον ὄσσαν ἱεῖσαι,** αὐτ.Θ 65 **ἐρατὴν διὰ στόματ' ὄσσαν ἱεῖσαι** (αἱ Χάριτες)· **3)** μυκηθμός, ἐπὶ ταύρου : αὐτ.Θ 832 **ταύρου ἐριβρύχεω.. ὄσσαν·** **4)** γεν. ἦχος, βοή : Ὑμν.Ἑρμ.443 **θαυμασίην γὰρ τήνδε νεήφατον ὄσσαν ἀκούω** (ἐνν. τῆς κιθάρας), Ἡσίοδ.Θ 701 **οὔασιν ὄσσαν ἀκοῦσαι** (τὴν βοὴν τῆς μάχης).

ὄσσα ἰων. κ. ἐπ. τ. **οὐδ.** πληθ. τοῦ ὅσος ἀντὶ ὅσα.

ὀσσάκι ἰων. κ. ἐπ. τ. ἀντὶ ὁσάκις.

ὀσσάτιος ἐκτεταμ. ἐπ. τ. τοῦ ὅσος : Ἰλ.Ε 758 **ὀσσάτιόν τε καὶ οἷον ἀπώλεσε λαόν,** Ἀπολλ.Ρ 1,372· μτ. τοῦ **περ** κ. τοῦ ἀντιστοίχου δεικτ. **τόσσος** : Νίκ.Θηρ.570 **τόσσον ἐπιστείβειν λείπει βάθος, ὀσσάτιόν περ ἐκνέμεται.**

ὄσσε (τὼ) δυϊκ. ὀνομαστ. κ. αἰτ. π. Ὁμ. συνήθ., ἔνθα συνάπτεται μτ. ἐπιθ. πληθ. ἀριθ. οἱ δύο ὀφθαλμοί, τὰ μάτια : Ἰλ.Ν 435 **ὄσσε φαεινά, αἱματόεντα·** ἀλλὰ κ. μτ. δυϊκ. ἀριθ. : αὐτ.Ν 3 **πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ·** μτ. ρ. ἑν. ἀριθ. : αὐτ.Μ 466 **πυρὶ δ' ὄσσε δεδήει,** Ὀδ.Ζ 131 **ἐν δέ οἱ ὄσσε δαίεται·** κ. μτ. ρ. δυϊκ. ἀριθ. : Ἰλ.Φ 415 **ὄσσε λαμπέσθην·** ἀπὸ Ἡσιόδ. κ. ἑξῆς κ. γενικ. πληθ. **ὄσσων** : Ἡσίοδ.Θ 826, Αἰσχ.Πρ.400· κ. δοτ. ὄσσοις, ὄσσοισι : Ἡσίοδ.Α 145, αὐτ.Α 430, Σαπφ.29, Αἰσχ. Πρ.114, αὐτ.Ἀγ.469, Σοφ.Ἀντ.1231, αὐτ.Ἰχν.47· ἀπαντᾷ κ. δοτ. ὄσσει : Εὐστ.58,28· κ. γενικ. πληθ. **ὀσσέων·** Ἡσ. «ὀσσέων ὀφθαλμῶν»· πρβλ. ὄσσομαι, ὄψομαι.

ὀσσεία ἀντὶ τοῦ ἀττ. ὀττεία βλ.λ.

ὀσσεῖος-α-ον μτγν. ὁ εἰς τὸ ὄρος Ὄσσαν ἀνήκων : Καλλ.Ὑμν.3,52 **Ὄσσειοι πρηόνες.**

ὀσσεύομαι ἀντὶ τοῦ ἀττ. ὀττεύομαι βλ.λ.

ὀσσῆξαι Ἡσ. «ἐπιδεῖξαι».

ὀσσητῆρα Ἡσ. «βοηθόν» (δηλ. ἀοσσ-).

ὀσσίφραγος (ὁ) μτγν. τὸ πτηνὸν φίνις ἢ φήνη βλ.λ : Διοσκ.2,58.

ὀσσίχος-η-ον ὑποκορ. τοῦ ὅσος, ὅσσος, ὁσονδήποτε μικρὸς ἢ ὀλίγος : Θεόκρ.4,55 **ὀσσίχον ἐστὶ τὸ τύμμα καὶ ἁλίκον ἄνδρα δαμάσδει** (κτ. ἀ. ὀσσιχον).

ὄσσομαι (ὄσσε) ἐπ. ρ., οὗ μ. ὁ ἐνεστ. κ. παρατ. ἐν χρήσει ἄνευ αὐξ., ἀντιστ. πρὸς τὸν μέλλ. **ὄψομαι** (βλ. **ὄφ**) (τὸ ἐνεργ. ὄσσω μ. ἐν ΕΜ 562,6, αὐτ. 673,1) ὡς αἰολ.)· κυρ. ὁρῶ, βλέπω, ὡς π. μτγν. : Ἀπολλ.Ρ 2,28 **ἐπὶ δ' ὄσσεται οἰόθεν οἷος ἄνδρα τόν, ὅς μιν ἔτυφε,** Ἀνών. π. Γαλ.ἀπ.63 **ὄμμασι λοξὸν ὑποδρὰξ ὀσσομένη·** ὁμ. ἐν τῷ συνθ. **προτιόσσομαι** βλ.λ.· **2)** συνήθ. βλέπω κατὰ διάνοιαν, φαντάζομαι : Ὀδ.Α 115 **ὀσσόμενος πατέρ'**

ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσίν, αὐτ.Υ 81· 3) προβλέπω, προαισθάνομαι, προμαντεύω : Ὀδ.Κ 374 κακὰ δ' ὄσσετο θυμός, Ἰλ.Κ 224 ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ· 4) προσημαίνω εἰς ἄλλους, προμηνύω, προλέγω : Ἰλ.Ξ 17 πέλαγος.. κύματι κωφῷ ὀσσόμενον λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα· ‖ Ἰδ. προσημαίνω διὰ τοῦ βλέμματος ἢ ἐξωτερικῶν κινήσεων : Ἰλ.Α 105 κάκ' ὀσσόμενος, Ὀδ. Β 152 ἐπιδινηθέντε (ἐνν. τὼ αἰετώ, οἱ δύο θεοί) τιναξάσθην πτερὰ πυκνά, .. ὄσσοντο δ' ὄλεθρον (προεμήνυον)· πρβλ. Ἀπολλ.Ρ 551.

ὄσσος-η-ον δ. τ. τοῦ ὅσος βλ.λ.

ὄσσω αἰολ. ρ. ἐνεργ. τοῦ ὄσσομαι βλ.λ.

ὀσσῶσθαι Ἡσ. «κληδονίσασθαι».

ὀστάγρα (ἡ) (ὀστέον) μτγν., νεώτ. ὀστεάγρα βλ.λ. λαβὶς πρὸς ἐξαγωγὴν συντριμμάτων ὀστοῦ : Σωρ. 2,63, Γαλ.10,449 ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ὀστάγρας ἀνατείναντες, Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.44,11,7· 2) ὀστεοκόπος βλ.λ. : Θεόφρ.Κόπ.2 τοὺς ὀστεοκόπους ὀστάγρας καλοῦσι.

ὀσταθείς Ἡσ. «ἐξαγκωνισθείς».

ὀστακός (ὁ) ὁ ἀστακὸς βλ.λ.· Ἡσ. «ὀστακός. εἶδος καράβου· οἱ δὲ ἀστακὸν λέγουσι» : Ἀριστομ.6, Εὐνάπ.Ἱστ.ἀπ.251D, Ἀθήν.3,105Β τὸν δ' ἀστακὸν οἱ ἀττικοὶ διὰ τοῦ ο ὀστακὸν λέγουσι, καθάπερ καὶ ὀσταφίδας· 2) ὡς κύρ. ὄν. Ὄστακος : Ἐπιγρ.Δήλου.

ὀσταλιόχος Ἡσ. «τόξευμα».

ὀστανακολεύς-έως (ὁ) Ἐπιγρ. ὄν. χειρουργικοῦ τινος ὀργάνου.

ὀστανάλαβεύς-έως (ὁ) Ἐπιγρ. (δ.γρ. -λαβεύς) ὄν. χειρουργικοῦ τινος ὀργάνου.

ὀσταρίδιον (τὸ) μτγν. ὀστάριον βλ.λ. : Παλλάδ. Ἱππ.12,279C (πληθ.).

ὀστάριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ ὀστοῦν βλ.λ. : Νίκαρχ.ΑΠ 11,96 ὡς ἐμὲ κίχλαι αἱ νέκυες ξηροῖς ἤκαχον ὀσταρίοις, Τζέτζ.Χιλ.10,231 ὀστάριά τινα ἀστραγαλώδη· ‖ μικρὸν τεμάχιον ὀστοῦ:Ἡλιόδ.Χειρ.π.Ὀρειβ.46,11,30,Διοσκ.Εὐπ.1,235· 2) ὁ ὀστρακώδης φλοιὸς τοῦ καρύου κτλ. : Διοσκ.Εὐπ.1,118, Ἀλέξ.Τραλλ.8,2, Παῦλ.Αἰγ.6,24.

ὄστασαν Ἡσ. «ἀνέστησαν» (πιθ. αἰολ. ὄ(ν)στασαν, δηλ. ἀνάστ-).

ὀσταφίς-ίδος (ἡ) ἀττ. τ. ἀντὶ ἀσταφὶς βλ.λ. : Ἀθήν.3,105Β (πρβλ. ὀστακὸς κτλ.).

ὅστε, ἥτε, ὅτε κ. κεχωρ. ὅς τε, ἥ τε, ὅ τε (π. Ὁμ. τὸ ἀρσ. ὅ τε κ. μ. ἐν Ἰλ.Ρ 757 ὅς τε) ὡς τὸ ἁπλοῦν ὅς ἢ ὅστις κ. συνήθ. μετά τινος γενικεύσεως (τὸ τε οὐδόλως ἐπηρεάζει τὴν σημ. ὡς ἐν τοῖς ὅτε, ὥστε, οἷός τε, ἐπεί τε κτλ.), ὅστις, ὁ ὁποῖος, ἐκεῖνος πού : Ἰλ.Ε 481 τά τε, αὐτ.Λ 554 τάς τε, Ὀδ.Ξ 221 ὅ τέ μοι εἴξειε πόδεσσιν· κ. π. Πίνδ.Π 2,39 ἄν τε· ὁμ. π. τραγικοῖς ἐν τοῖς λυρ. χωρίοις : Αἰσχ.Ἀγ.49 αἰγυπιῶν, οἵτ', αὐτ.Πέρσ.16, Σοφ.Ἠλ.151 σὲ .. ἅτ' ἐν τάφῳ .. δακρύεις, Εὐρ. Ἑκ.445 αὔρα, .. ἅτε ποντοπόρους κομίζεις .. ἀκάτους· σπανιώτ. ἐν τριμέτροις : Αἰσχ.Πέρσ.297, 762, αὐτ.Εὐμ.25,1024· π. πεζογρ. μ. ἐν ἰδιαιτ. τ. ὡς ἅτε, ἐφ' ᾧ τε· σπαν. ἐκφέρ. κ. τὸ προσδιοριζόμ. ἀντίστ. δεικτικὸν ῥητῶς : Ἰλ.Ε 332 θεάων τάων, αἵτ', αὐτ.Ω 758 τῷ ἴκελος, ὅν τ', Ὀδ.Η 312 τά τε φρονέων, ἅ τ' ἐγώπερ· ‖ κ. μτ. τοῦ περ (βεβαιωτικοῦ) : Ἰλ.Υ 65 τά τε στυγέουσι θεοί περ· ‖ κ. μτ. τοῦ ρα παρεντιθεμένου μεταξὺ τοῦ ὅς κ. τοῦ τε : Ἰλ.Δ 482 αἴγειρος ὥς, ἥ ῥά τε· πρβλ. αὐτ.Ο 441· 2) ἐξ οὗ τε ἐξ οὗ χρόνου, ἐκ τοῦ χρόνου καθ' ὅν, ἀφ' ὅτου : Αἰσχ.Πέρσ.762 ἐξ οὗτε τιμὴν Ζεὺς ἄναξ τήνδ' ὤπασεν, αὐτ.Εὐμ.25· περὶ τῶν ἅτε, ᾧτε βλ.λς, ἐφ' ᾧτε βλ. ἐπί 32), ἧτε (δωρ. ἀντὶ ἧτε βλ.λ.).

ὀστεάγρα (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μεταλλικὴ λαβίς, ἐν εἴδει ψαλίδος, ἧς οἱ βραχίονες ἀπολήγουσιν εἰς ὀδοντωτὰ ἄκρο, χρησιμοποιουμένη πρὸς σύλληψιν καὶ ἐξαγωγὴν τῶν ἀπολυμάτων κατὰ τὰς διεκπρίσεις τῶν ὀσιῶν καὶ ὀστεομυελίτιδας ἢ τῶν παρασχίδων ἐπὶ τραυμάτων τῶν ὀστῶν· ἅ. ὀστεουλκός.

ὀστεαλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἄλγος τῶν ὀστῶν ἢ τοῦ περιοστέου κατὰ τὴν ἔναρξιν φλεγμονώδους ἐπεξεργασίας· ἅ. ὀστεωδυνία· ‖ εἰδ. ὀστεαλγίαι οἱ νυκτερινοὶ πόνοι τῶν ὀστῶν τῶν συφιλιδικῶν.

ὀστεαλγικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεαλγίαν βλ.λ.· ‖ ὁ πάσχων ἐξ αὐτῆς.

ὀστεάλευρον (τὸ) νεώτ. κόνις λαμβανομένη δι' ἀλέσεως καὶ ἀποστειρώσεως ὀστῶν, χρήσιμος πρὸς διατροφὴν τῶν ζῴων.

ὀστεάνθραξ-ακος (ὁ) νεώτ. ἄνθραξ πορώδης λαμβανόμενος δι' ἀπανθρακώσεως ὀστῶν· ἅ. ζῳάνθραξ.

ὀστεέλαιον (τὸ) νεώτ. τὸ λιπαρὸν ἔλαιον τῶν ὀστῶν τὸ λαμβανόμενον δι' ἐκχυλίσεως ἢ ἄλλως καὶ χρήσιμον ὡς λιπαντικὸν λεπτῶν μηχανημάτων λόγῳ τῆς εἰς τὸ ψῦχος ἀνθεκτικότητος αὐτοῦ.

ὀστεΐνος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀστῶν πεποιημένος, κοκκάλινος, κοκκαλένιος : Ἡρ.4,2 ἐπεὰν φυσητῆρας λάβωσι ὀστεΐνους.. φυσῶσι, Πλάτ. Τίμ.74Β τῆς ὀστεΐνης φύσεως ἕξιν (διόρθ. ὀστίνης), Ἀριστλ.Ζ1 493a,2· πρβλ. ὄστινος, ὀστόϊνος· ‖ νεώτ. ἰατρ. ὀστεΐνα ἢ ὄστινα πετάλια συστατικὰ μέρη τῶν ὀστῶν· ‖ ὀστεΐνη οὐσία μία τῶν περιβαλλουσῶν τὴν πολφικὴν κοιλότητα τῶν ὀδόντων.

ὀστεΐτις-ιδος νεώτ. ὀστῖτις βλ.λ.

ὀστεοαραίωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀραίωσις τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ τῶν ὀστῶν παρατηρουμένη εἰς φλεγμονώδεις αὐτῶν καταστάσεις.

ὀστε(ο)αρθρῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ ἀρθρώσεως καὶ τῶν κατ' αὐτὴν ὀστῶν.

ὀστε(ο)αρθρικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστε(ο)αρθρίτιδα βλ.λ.· 2) ὁ πάσχων ἐξ ὀστε(ο)αρθρίτιδος.

ὀστεοαρθροπάθεια (ἡ) σύγχρονος παρσμορφωτικὴ πάθησις ἀρθρώσεως καὶ τῶν περὶ αὐτὴν ὀστῶν.

ὀστεοβλάσται (αἱ) νεώτ. ἰατρ. κύτταρα τοῦ ἐμβρυϊκοῦ συνδετικοῦ ἱστοῦ ἐξ ὧν γίνεται ἡ διάπλασις τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ.

ὀστεοβόρος-ον νεώτ. ὁ τὸ ὀστοῦν διαβιβρώσκων, τρώγων, φθείρων.

ὀστεογένεια (ἡ) νεώτ. τὸ μέρος τῆς ἐμβρυολογίας τὸ πραγματευόμενον περὶ τῆς διαπλάσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ καὶ τοῦ συστήματος τῶν ὀστῶν· ἅ. ὀστεογονία.

ὀστεογένεσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νόσος τῶν ὀστῶν, ἐξ ἧς τὸ ἔμβρυον ἢ γεννᾶται νεκρὸν ἢ ἀποθνήσκει μετ' ὀλίγον.

ὀστεογονία (ἡ) νεώτ. ἡ ἅ. ὀστεογένεια βλ.λ.

ὀστεογονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεογονίαν ἢ ὀστεογένειαν βλ.λς.

ὀστεογόνος-ον νεώτ. ὁ παράγων ὀστοῦν, ὁ τὸν ὀστίτην ἱστὸν διαπλάσσων : ὀ- κύτταρον.

ὀστεογραφία (ἡ) νεώτ. ἀνατ. κλάδος τῆς ἀνατομίας πραγματευόμενος περὶ τῶν ὀστῶν.

ὀστεογραφικός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεογραφίαν βλ.λ.

ὀστεοειδής-ές νεώτ. ὁ πρὸς ὀστοῦν ὅμοιος.

ὀστεοθήκη (ἡ) νεώτ. θήκη ἐν ᾗ φυλάσσονται τὰ ὀστᾶ τῶν ἀνακομιζομένων νεκρῶν· ‖ οἰκοδόμημα ἐν ᾧ συσσωρεύονται τὰ ὀστᾶ τῶν νεκρῶν, ἅ. ὀστεοφυλάκιον, χωνευτήρι.

ὀστεοθλάστης (ὁ) νεώτ. ἰατρ. συσκευὴ δι' ἧς θραύονται ἢ μερίζονται τὰ ὀστᾶ, πρβλ. ὀστεοκλάστης, ὀστεοκατάκτης, ὀστεορρήκτης· ‖ νεώτ. ἀνατ. ἕκαστον τῶν πολυπυρήνων γιγαντοκυττάρων τῶν ὀστῶν τῶν προκαλούντων τὴν διάρρηξιν αὐτῶν· 2) ζῳολ. γένος τι νησσῶν.

ὀστεοθλαστικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν θλάσιν τῶν ὀστῶν, ἄ. ὀστεοκλαστικός.
ὀστεοκλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ τῶν χειρῶν ἢ μηχανημάτων ἀναίμακτος θραῦσις ὀστοῦ πρὸς διόρθ. δυσμορφίας ἢ βλάβης μέλους τινός.
ὀστεοκλάστης (ὁ) νεώτ. ἰατρ. συσκευὴ χρησιμοποιουμένη ἐν τῇ ὀρθοπεδικῇ πρὸς ἀναίμακτον (ἄνευ τομῆς τῶν μαλακῶν μορίων καὶ ἀποκαλύφεως τοῦ ὀστοῦ) θραῦσιν ὀστοῦ φέροντος κύρτωσιν ἢ ἄλλην πάθησιν.
ὀστεοκλαστικός-ή-όν νεώτ. ὀστεοθλαστικός βλ.λ.
ὀστεόκολλα (ἡ) νεώτ. ζωϊκὴ κόλλα βλ.λ.
ὀστεόκολλον (τὸ) μσν. κόλλα ἐξαγομένη ἐκ τῶν ὀστῶν : Ἱππιατρ.181.
ὀστεοκόλλος (ἡ) μσν. τὸ φυτὸν σύμφυτον βλ. : Ἱππιατρ.66.
ὀστεοκολπῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῶν κόλπων τοῦ προσώπου, μετωπιαίου, σφηνοειδῶν γναθιαίων ἄντρων καὶ ἠθμοειδοῦς ὀφειλομένη εἰς τραῦμα ἢ λοιμώδη νόσον.
ὀστεοκόπος (ὁ) κ. νεώτ. ἰατρ. φλεγμονώδης προσβολή, καθ' ἣν ὁ πάσχων αἰσθάνεται τὰ ὀστᾶ του κεκομμένα, πονοῦντα ὡς ἐὰν ἦσαν τεθραυσμένα : Θεόφρ.Κόπ.2, Γαλ.8,104· ‖ νεώτ. ἰατρ. ὡς ἐπίθ. : **ὀστεοκόπον ἄλγος** ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ.
ὀστεοκύστις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. κοῖλον ἡμισφαιροειδὲς ἢ ᾠοειδὲς ἔπαρμα τῆς ἔσω ἐπιφανείας τοῦ λαβυρίνθου τοῦ ὠτὸς προέχον κάτωθι τῆς μέσης ρινικῆς κόγχης.
ὀστεοκύτταρον (τὸ) νεώτ. ἀνατομ. ἕκαστον τῶν ἀρχικῶν συστατικῶν τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ, τῇ ἐπενεργείᾳ τῶν ὁποίων διαπλάσσεται ἡ μεσοκυττάριος οὐσία αὐτοῦ.
ὀστεολατυποπαγής-οῦς-ές νεώτ. ὁ συγκείμενος **ἐξ ὀστέων κ.** λατυπῶν συγκεκολλημένων δι' ὀρυκτῆς τινος οὐσίας.
ὀστεόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν φωσφορικὸν ἅλας τοῦ ἀσβεστίου, ἀποτελοῦν γεώδη παραλλαγὴν τοῦ φωσφορίτου.
ὀστεόλιπος (τὸ) νεώτ. τὸ ἐκ τῶν ὀστῶν ἐξαγόμενον λίπος.
ὀστεολογία (ἡ), Ἰων.-ίη πραγματεία περὶ ὀστῶν : Ἱππ.Ἀφ.249· ‖ περιγραφὴ τῶν ὀστῶν : Γαλ.14, 72, ἄ. ὀστολογία· ‖ νεώτ. τμῆμα τῆς ἀνατομικῆς πραγματευόμενον περὶ τοῦ ἐρειστικοῦ συστήματος, τοῦ σκελετοῦ τοῦ σώματος.
ὀστεολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεολογίαν : **ὀστεολογικὴ πραγματεία**.
ὀστεολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν ὀστεολογίαν βλ.λ. ἐν νεωτ. σημ.· **2**) τὸ οὐδ. -ον χειρουργικὸν ἐργαλεῖον : Ἱππ.Γυν.1,70.
ὀστεολογῶ-έω πραγματεύομαι περὶ ὀστῶν : Γαλ.14,690.
ὀστεολυσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ καταστροφὴ τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ.
ὀστεολυτικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ προκαλῶν ὀστεολυσίαν βλ.λ. ἢ ὁ ἀνήκων, ἰδιάζων εἰς ταύτην.
ὀστεομαλακία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. σοβαρὰ πάθησις τῶν ὀστῶν ἐξελισσομένη βραδέως, καθ' ἣν ἐπέρχεται ἐκτιτάνωσις τῶν φωσφορικῶν καὶ τιτανικῶν ἁλάτων καὶ ἀτροφία τῶν ὀστῶν, ἀναπτύσσεται δὲ ὀστεοειδὴς ἱστὸς εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ τῆς ὀστεΐνης οὐσίας αὐτῶν καὶ ταῦτα καθίστανται εὐλύγιστα καὶ μαλθακὰ ὡς χόνδροι, παραμορφούμενα ἐκ τῆς πιέσεως τοῦ σώματος, ἄ. ὀστεομαλακυνσία, ὀστεομαλάκυνσις.
ὀστεομετρία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ἡ διὰ μετρικῶν μεθόδων σπουδὴ τοῦ ἀνθρωπίνου σκελετοῦ.
ὀστεομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεομετρίαν βλ.λ.
ὀστεόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων μορφὴν ὀστοῦ.
ὀστεομυελῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πυώδης φλεγμονὴ τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστῶν παρουσιάζουσα φαινόμενα βαρείας γενικῆς λοιμώξεως καὶ ἐντοπισμοῦ εἴς τι τμῆμα τοῦ σκελετοῦ.
ὀστεονέκρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νέκρωσις ἱστοῦ τινος τοῦ σώματος ἢ γαγγραίνωσις αὐτοῦ.
ὀστεονοσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀστεοπάθεια βλ.λ.
ὀστεοπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀνομ. πάσης νόσου ἢ ἐκδηλώσεως νοσηρότητος τῶν ὀστῶν ἐξ ἐλλείψεως ἁλάτων ἢ βιταμινῶν ἐν αὐτοῖς ἢ διαταραχῆς τῆς λειτουργίας τῶν ἐνδοκρινῶν (ὀστεομαλακία, ραχῖτις, ὀστεοπώρωσις), ἄ. ὀστεονοσία.
ὀστεοπεριοστικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἔχων σχέσιν μὲ τὸ ὀστοῦν καὶ τὸ περιόστεον ὁμοῦ : ὀστεοπεριοστικὸν ἀπόστημα.
ὀστεοπεριοστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. σύγχρονος φλεγμονὴ τοῦ ὀστοῦ καὶ τοῦ περιοστέου διακρινομένη εἰς ὀξεῖαν κ. χρονίαν : **ὀστεοπεριοστῖτις φατνιοδοντική, -ὀστ- τῶν φαλάγγων - τῶν δακτύλων** (καλαγκάθι, καλάγκαθο).
ὀστεοπλασία (ἡ) νεώτ. ἀνατ. ἡ διάπλασις τῶν ὀστῶν κατὰ τὴν ἐμβρυϊκὴν ζωήν· ‖ ὀστεοπλαστία βλ.λ.
ὀστεοπλάστης (ὁ) νεώτ. ἀνατ. τὸ ὀστεῶδες κύτταρον τὸ ἐν ἑκάστῃ τῶν μικροσκοπικῶν κοιλοτήτων τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ ὑπάρχον.
ὀστεοπλαστία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐγχείρησις πλαστικὴ πρὸς ὁλικὴν ἢ μερικὴν ἀναπλήρωσιν ἐλλείποντος ὀστοῦ, ἄ. ὀστεοπλαστική, ὀστεοπλασία.
ὀστεοπλαστικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεοπλαστίαν βλ.λ. : **ὀστεοπλαστικαὶ μέθοδοι**· ‖ **ὀστεοπλαστική** ὡς **οὐσ.** ἡ ὀστεοπλαστία βλ.λ.
ὀστεοπόρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀτροφία τῶν ὀστῶν καθισταμένων εὐθραύστων, ὀφειλομένη εἰς ἀραίωσιν τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ καὶ ἐπισυμβαίνουσα κατὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν.
ὀστεορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. αἱμορραγία προκληθεῖσα ἐκ ρήξεως ὀστοῦ.
ὀστεορραφία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ σύρματος ἀνασύνδεσις τμημάτων κατεαγότος ὀστοῦ.
ὀστεορρήκτης (ὁ) νεώτ. ὀστεοκλάστης βλ.λ.
ὀστεορρηκτικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ προκαλῶν ρῆξιν τῶν ὀστῶν.
ὀστεοσάρκωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἀνατ. σάρκωμα ἀπὸ ὀστοῦ ἐξορμώμενον καὶ χαρακτηριζόμενον ἐκ τῆς προελεύσεώς του ὡς περιοστικὸν (περιφερικὸν) κ. μυελογενὲς (κεντρικόν).
ὀστεοσκλήρυνσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ὑπερβολικὴ αὔξησις τῆς φλοιώδους οὐσίας τῶν ὀστῶν· ἀντίθ. ἡ ὀστεοπόρωσις βλ.λ.
ὀστεοσπογγίωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ κατὰ τὴν φυματιώδη ὀστίτιδα συμβαίνουσα σπογγώδης ἀλλοίωσις τοῦ φυσιολογικοῦ ὀστοῦ.
ὀστεοστεάτωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. μυελοσάρκωμα, νεόπλασμα τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστῶν λιπώδες τὴν ὑφὴν ὡς περιέχον μυελοπλάκας.
ὀστεοσυνθεσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ὀστεοσύνθεσις ἡ ὀστεοπλαστία βλ.λ.
ὀστεοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαίρεσις τοῦ ὀστοῦ χάριν θεραπευτικοῦ σκοποῦ.
ὀστεοτόμον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. κ. **ὀστεοτόμος** (ὁ) χειρουργικὸν ἐργαλεῖον ἐν εἴδει φαλίδος χρησιμεῦον πρὸς τομὴν λεπτῶν ὀστῶν.
ὀστεοτρύπανον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον ἐν εἴδει τρυπάνου περιστροφικῶς κινούμενον, χρήσιμον κατὰ τὰς ὀστεορραφίας καὶ τὰς διατρήσεις τοῦ κρανίου.
ὀστεουλκός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. λαβὶς πρὸς σύλληψιν καὶ ἐξαγωγὴν θρουσμάτων ὀστοῦ.
ὀστεοφάγος-ον νεώτ. ἰατρ. κύτταρον κατατρώγον, φθεῖρον τὸν ὀστίτην ἱστόν.

ὀστεόφθισις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φθίσις τῶν ὀστῶν, φυματιώδης ὀστῖτις.
ὀστεοφθορία νεώτ. ἰατρ. φθορὰ τῆς οὐσίας τῶν ὀστῶν· || ἡ νόσος τερηδὼν βλ.λ.
ὀστεοφθόρος-ον νεώτ. ἰατρ. ὁ φθείρων τὰ ὀστᾶ, ἄ. ὀστεοβόρος.
ὀστεοφυΐα (ἡ) νεώτ. ἀνατ. ὀστέωσις τοῦ ἀρχικοῦ χόνδρου τῶν ὀστῶν, ἀνάπτυξις ὀστίτου ἱστοῦ· || πόρωσις κατεαγότος ὀστοῦ.
ὀστεοφυλάκιον (τὸ) νεώτ. ὑπόστεγος χῶρος ἐν νεκροταφείῳ, ἐν ᾧ τοποθετοῦνται τὰ ὀστᾶ ἢ αἱ ὀστεοθῆκαι τῶν ἐκταφέντων νεκρῶν.
ὀστεόφυμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. παθολογικὸν ἐξόγκωμα τῶν ὀστῶν.
ὀστεόφυτον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. καλοήθης νεοπλαστία τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ.
ὀστεοχονδρῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ σύγχρονος φλεγμονὴ τοῦ ὀστοῦ καὶ τοῦ χόνδρου.
ὀστεοψαθύρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις τῶν ὀστῶν, καθ' ἣν ταῦτα εἶναι εὔθρυπτα κ. εὔθραυστα, προσβάλλουσα τὰ βρέφη πρὸ τοῦ τοκετοῦ ἢ ὀλίγον μετ' αὐτόν.
ὀστεῶ-όω νεώτ. ἀνατ. μετατρέπω εἰς ὀστοῦν· συνήθ. μέσ. **ὀστεοῦμαι** ἰδ. ἐπὶ τῶν χόνδρων, μεταβάλλομαι εἰς ὀστοῦν.
ὀστεώδης-ους-ες (ὁ) μτγν.κ.νεώτ. ὁ ἔχων τὴν μορφὴν ἢ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ὀστοῦ : Πλούτ.'Ηθ. 916Α **σκληρὸν καὶ ὀστεῶδες, - ὀστεώδης οὐσία**· || ὁ ἔχων κύριον χαρακτηριστικὸν τὰ ὀστᾶ : ὀστεώδης **χείρ**· **2**) ὁ ἐξ ὀστῶν ἀποτελούμενος : **ὀστεῶδες σύστημα** σκελετός.
ὀστεωδυνία (ἡ) νεώτ. ἡ ὀστεαλγία βλ.λ.
ὀστεωδυνικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων σχέσιν πρὸς τὴν ὀστεωδυνίαν βλ.λ.
ὀστέωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. καλοήθης ὄγκος, νεόπλασμα τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ.
ὀστέωσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ὀστεΐνη φύσις : Εὐστ.Πον.144,52 **ὀστοῦν δὲ ἱερὸν.. διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ὀστεώσεως ὄνομα σχεῖν οὕτω** δοξάζουσι· || νεώτ. ἀνατ. ἡ ἀνάπτυξις ὀστίτου ἱστοῦ γινομένη τῇ ἐνεργείᾳ τῶν νεοβλαστῶν βλ.λ.
ὀστεωτικός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ χρησιμεύων, ὁ συντελῶν εἰς τὴν ὀστέωσιν βλ.λ.
ὄστια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν θείαν κοινωνίαν μεταδιδόμενος ἄζυμος ἄρτος· **2**) **νεώτ.** φαρμ. ὑπόκοιλος κάψα ἐξ ἀζύμου ἄρτου, ἐν ᾗ οἱ φαρμακοποιοὶ θέτουσι τὰ κακῆς γεύσεως φάρμακα πρὸς εὔκολον κατάποσιν, κλειομένη **δι' ἑτέρας** ὁμοίας· **3**) δισκίον ἀζύμου ἄρτου **δι' ὧν παλαιότερον** ἐσφράγιζον τὰς ἐπιστολάς.
ὀστία (τὰ) δωρ. τ. ἀντὶ **ὀστᾶ** πληθ. τοῦ ὀστοῦν βλ.λ. : Θεόκρ.2,62.
ὀστιάριος (ὁ) μσν. **κ.** νεώτ. [ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα διδόμενον εἰς ψάλτας καὶ ἀναγνώστας, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς διακόνους] ὁ ἐπιβλέπων εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ναῶν πρὸς παρεμπόδισιν τῶν ἀσεβῶν καὶ εὔτακτον ἀπέλευσιν τῶν πιστῶν, πρὸς τούτοις δὲ βαστάζων τὴν ράβδον τοῦ ἀρχιερέως καὶ κατὰ τὴν ἐκλογὴν ἀρχιερέως ἱστάμενος εἰς τὴν θύραν (πρῶτος ὀστιάριος) ἢ κρατῶν τὸ μονοβάμβουλον (δεύτερος ὀστιάριος) : Λεοντ.Νεαπ.1677D.
ὀστινος-η-ον (ὀστέον) ἀττ. τ. τοῦ ὀστεΐνος βλ.λ.: 'Αριστλ.ΖΜ 692b,18 (κῶδ.), Πολυδ.2,232· || κτ. οὐδ. πληθ. **ὄστινα** ὁ ἐξ ὀστοῦ αὐλός : 'Αριστφ.'Αχ.863 τοῖς ὀστίνοις **φυσῆτε τὸν πρωκτὸν κυνός.**
ὅστις, ἥτις, ὅ τι κ. μσν. κ. νεώτ. (συχν. κ. ὅ,τι πρὸς διάκρ. ἀπὸ τοῦ συνδ. ὅτι)· π. 'Ομ. κ. ὁ ἰσοδύν. ἀρσ. τ. **ὅτις** (ὁμ. ἐν Κριτὶ.2,9, ἰων. πεζ. κ. 'Επιγρ. 'Ερυθρῶν, ἀρκ.'Ορχομ.) κ. οὐδ. **ὅττι** (πρβλ. 'Αλκ. 45 **ὅττι**)· πτωτ. τ. ἐν τῇ πρώτῃ μορφῇ τῆς κλίσεως **τοῦ δευτέρου μ.μέρους** γενικ. **ὅτου** (Θουκ.1,23), ἐπ. **ὅττεο** κ. **ὅττευ** ('Οδ.Ρ 121) κ. **ὅτευ** (αὐτ.Ρ 421· κ. π. 'Ηρ.1,7), ἰων. **ὅτεο** ('Επιγρ.), λεσβ. **ὅττω** (Σαπφ. Συμπλὴρ.5,3), δελφ. κ. δημ. ὅτινος ('Επιγρ.), δοτ. **ὅτῳ**· ἐνίοτε ὁμ. ἰων. ('Εμπ.2,5, Δημόκρ.99), ἐπ. ὀτεῳ ('Οδ.Β 114) κ. ὡς δισύλλ. ('Ιλ.Μ 428· ὁμ. π. 'Ηρ., Δημοκρ.100, 'Ηρακλ.Φιλ.15, 'Επιγρ. 'Αμφιπόλεως), ἀρκ.**ὀσέοι** ('Επιγρ.), δελφ. **ὅτινι** ('Επιγρ.), κρητ.**ὅτιμι** ('Επιγρ.), αἰτ. ἐπ. **ὅτινα** ('Οδ.Θ 204)· ὀν. πληθ. ἀρσ. ἀργολ. **ὅττινες**, ἐπ.οὐδ. **ὅτινα**, γενικ. ἐπ. **ὅτεων**, ἀττ. **ὅτων** (ὁμ. ἐν 'Ησιοδ.ἀπ.238, 'Αναξ.12, 'Ιππ.'Αερ.21), δημ. **ὅτινων**, δοτ. ἐπ. **ὀτέοισι(ν)**, ἀττ. **ὅτοισι** (Σοφ 'Αντ.1335) κ. **ὅτοις** (αὐτ.Τρ.1119), αἰτ. ἐπ. **ὅτινας**, αἰολ. **ὅττινας** (Σαπφ.12)· || ἐν τῇ δευτέρᾳ μορφῇ **τῆς κλίσεως** τοῦ πρώτου μ. μέρους κρητ. γενικ.ἐν. **ὤτι** ('Επιγρ.) κ. πληθ. οὐδ. **ἄτι**· ἐν τῇ μορφῇ τῆς διπλῆς κλίσεως **οὗτινος, ἧστινος** κτλ.· π. 'Ομ. μ **ὅν τινα, ἥτινα, οἵ τινες, οὕς τινας, ἅς τινας**· γενικ. **ἧστινος** (Αἰσχ.'Αγ.1358), δοτ. **ᾧτινι** (τὸ πρῶτον ἐν 'Ησιοδ.'Εργ.31), **ᾗτινι δὴ** (Θουκ.8,87), δοτ. πληθ. **οἷστισι** ('Αριστφ.Εἰρ.1279)· περὶ τοῦ ἰων. κ. ἐπ. τ. **ἄσσα** ἀττ. **ἄττα** βλ.λ· ριζ. σημ. ἀναφ. μτ. τινος ἀορ. γενικότητος (διάφορος δηλ. τοῦ ἁπλῶς ἀναφ. **ὅς** μεθ' οὗ ταυτίζεται π.μτγν.), μτ.ἀναφορᾶς συνήθ. εἰς ἀντιστοιχ.δεικτικόν,ὁστισδήποτε, ὁποιοσδήποτε: 'Οδ.Α 47 **ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι,** αὐτ.Ο 35 **ἀθανάτων ὅς τις σε φυλάσσει**· || κ. ἄνευ ἀντιστοιχ. δεικτ. ὁστιδήποτε ἐξ ὅλων ἐν γένει : 'Ιλ.Φ 347 **χαίρει δέ μιν ὅς τις ἐθείρῃ,** 'Οδ.Ξ 54 **Ζεύς τοι δοίη.., ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις**· ὅθ. συνήθ. ἐπὶ γνωμῶν κ. ἀποφθεγμ. : Αἰσχ. Πρ.263 **ἐλαφρόν, ὅς τις πημάτων ἔξω πόδα ἔχει, παραινεῖν,** Μέν.114 μακάριος **ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει,** Αμσ.3,4 οὗτος βέλτιστος **ἂν εἴη, ὅστις**· || δημ. **ὅτινος, ὅτινων** οἵου (ἢ οἵων) δήποτε, ὁποίου (ὁποίων) καὶ ἂν : Παπαδ.Πρωτ.Διηγ.70 (ἔκδ. Δικαίου) **δὲν πιστεύω νὰ τὴ γυρέψουν πρωτύτερα ὅτινος νὰ εἶναι, - ὅτινων δὲν τοὺς λείπει τὸ μυαλὸ θὰ προκόψουν**· || ὁμ. κ. μτ. εὐκτ. τοῦ πλαγ.λ., ὅταν ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν: 'Ιλ.Β 188 **ὅντινα κιχείη ἐρητύσασκε,** Ξεν.'Αν.1,1,5 **ὅστις ἀφικνοῖτο.. πρὸς αὐτόν, πάντας..** ἀπεπέμπετο· || **κ.** μτ. ἁπλῆς ὑποτ. : 'Οδ.Θ 209 **ἄφρων δὴ κεῖνός γε.., ὅς τις.. προφέρηται,** Αἰσχ.Εὐμ.202 **γυναικός, ἥτις ἄνδρα νοσφίσῃ**· || γενικώτ. μτ. τοῦ **ἂν (κεν)** κ. ὑποτ. ὅστις καὶ ἄν, ὅστις εἶναι δυνατόν : 'Οδ.Ξ 445 **θεὸς τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει, ὅττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ,** Ξεν.'Αγ.5,7,33 **τίς (πόλις) ἡμᾶς δέξεται, ἥτις ἂν ὁρᾷ τοσαύτην ἀνομίαν**· || ὁμ. κ. μτ. ἐπιθ. ὑπερθ. βαθμοῦ : Σπονδαὶ π. Θουκ.5,23 **τρόπῳ ὅτῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ**· || κ. μ. μτ. ἐπιθ. ὑπερθ. βαθμοῦ : Παυσ. 10,1.5 **ὅντινα ἀφανέστατον δύναιντο τρόπον**· || π. τραγ. κ. ἀττ. πεζ. ἡ γενικότης ἐνισχύεται συνήθ. προτασσομένου ἀλλὰ μ. καθ' **ἐν.** ἀριθ. τοῦ **πᾶς, ἅπας** : Αἰσχ.Πρ.35 **ἅπας δὲ τραχὺς ὅστις ἂν νέον κρατῇ,** αὐτ.612 **λέξω σοι πᾶν ὅ,τι χρῄζεις μαθεῖν,** Θουκ.8,90· (κτ. πληθ. εὔχρηστον **πάντες ὅσοι** ἀντὶ πάντες οἵτινες· ἀλλὰ 'Επιγρ. **πᾶσιν.. ὅστις ἐρωτᾷ** ὅστις ἐξ ὅλων)· **2**) ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. τίς, ποιός : 'Ιλ.Γ 192 **εἴπ' ἄγε μοι καὶ τόνδε.. ὅς τις ὅδ' ἐστί,** αὐτ.Ξ 509 **ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, ὅς τις δὴ πρῶτος** (τίς πρῶτος), 'Οδ.Θ 28 **ξένος ὅδ' οὐκ οἶδ' ὅς τις,** Σοφ.Φιλ.249 **οὐ γὰρ οἶσθά μ' ὅντιν' εἰσορᾷς,** Πλάτ.Φίλ.22 **μανθάνομεν οὖν ὅ,τι νῦν ἡμῖν** ἐστι τὸ ξυμβαῖνον, Παυσ.1,43,3 **ἠρώτα** τρόπον ὅντινα εὐδαιμονήσουσιν· || **ἐπὶ** εὐθ. ἐρωτ. μ. ὡς ἐπανάλ. τῆς προηγ. ἐρωτ. **τίς** : 'Αριστφ.'Αχ.595 **τίς γὰρ εἶ; ἀπάντ. ὅστις; πολίτης** χρηστός, αὐτ. Βάτρ.198 **οὗτος τί ποιεῖς; ἀπάντ. ὅτι ποιῶ;,** Πλάτ. Εὐθύφρ.2C **τίνα γραφήν σε γέγραπται;,** ἀπάντ. ἥν τινα.. · ὅλλὰ π. μτγν. **κ. ἐπὶ** εὐθ. ἐρωτ. : 'Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.140,12 **ὅ τι ἐστὶ τὸ ἐμποδίζον,**

Ἰουλ.᾽Αθ.82,109Β ἀνθ᾽ ὅτου; διὸ τίνα αἰτίαν;· 3) ὡς ἀναφερόμ.εἰς ὡρισμ. ἀντικείμ (συγγενεστέρο σημ. πρὸς τὴν τοῦ ὅς) κ. κυρ. ὅταν νοῆται γενικότης τις : Ἡρ.3,120 Πολυκράτεα .. δι᾽ ὅντινα κακῶς ἤκουσε ἐνν. τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, Σοφ. ΟΤ 1184 ὦ φῶς, τελευταῖόν σε προσβλέψαιμι νῦν, ὅστις πέφασμαι φύς τ᾽ ἀφ᾽ ὧν οὐ χρῆν (ὡς τοιοῦτος ἐγὼ ὅστις ἐφάνην γεννηθείς)· πρβλ. Αἰσχ. Πρ.38, αὐτ.᾽Αγ.1065· 4) ἀλλὰ κ. ἐπὶ ὅλως ὡρισμένης ἐννοίας ἰδ. π. μτγν. κ. νεώτ. ὅς, ὁ ὁποῖος: Θουκ.6,3 βωμόν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεώς ἐστι· ‖ κ. ἔτι εἰδικώτ.ἀναφερόμ. εἰς προηγ.δεικτικὰ οὗτος, ὅδε : Ἡρ.1,167 πόλιν .. ταύτην ἥτις νῦν Ὑέλη καλέεται, αὐτ.2,99, Εὐρ.᾽Ιππ.943 σκέψασθε δ᾽ εἰς τόνδ᾽, ὅστις, Θεόκρ.8,87 αἶγα, ἅτις .. τὸν ἀμολγέα πληροῖ· 5) μτ. δ. μορίων δι᾽ ὧν ἡ σημ. ἀποβαίνει ἔτι ὡρισμένη ὡς ὅστις γε ὁ ὁποῖος βέβαια (πρβλ. ὅσγε), Σοφ.ΟΤ 1335 τί γὰρ ἔδει μ᾽ ὁρᾶν, ὅτῳ γ᾽ ὁρῶντι μηδὲν ἦν ἰδεῖν γλυκύ;, ᾽Αριστφ.Βάτρ.1184 ὅντινά γε ἴδηλ. τὸν Οἰδίπουν), πρὶν φῦναι .. ἀπόλλων ἔφη ἀποκτενεῖν τὸν πατέρα· ‖ ὅστις περ συνήθ. ὡς οὐδ. ὁ ὁποῖος ἀκριβῶς (πρβλ. ὅσπερ) : ᾽Αριστφ.᾽Εκκλ.53 ὅ τι περ ἔστ᾽ ὄφελος ἐν τῇ πόλει· πρβλ. Πλάτ.Πολ.492Ε· ὡς ἀρσ. : Δημ.21,225· ‖ ὅστις τε ἔνθα τό τε δὲν ἀλλοιοῖ τὴν σημ. ὡς ἐν τῷ ὅστε βλ.λ. : ᾽Ιλ.Χ 43 κ. ἀλλαχοῦ· ‖ ὅστις ποτὲ ὁστισδήποτε, οἱοσδήποτε : Αἰσχ.᾽Αγ.160 Ζεύς, ὅστις ποτ᾽ ἐστίν, Ἡρ.8,65· ‖ ὅστις δὴ (βλ. δὴ 6) συνήθ. ἄνευ διακεκριμένης τινὸς ἀναφ. δυνάμεως, ὁποιος δήποτε, ὁποιος καὶ ἂν : Ἡρ.1,86 θεῶν ὅτεω δὴ (εἰς ὁποιον δήποτε, εἴς τινα ἐκ τῶν θεῶν), αὐτ.3,121, Θουκ.8,87 ᾗ τινι δὴ γνώμῃ ἀφικνεῖται ..· ὁμ. κ. νεώτ. ὁστισδήποτε (συνήθ. μ. κτ. ὀν. ἐν.) : Ἡρ.6,134 ὅ τι δήκοτε πρήξοντα, Πλάτ.Φαῖδρ.273C ὅστις δήποτ᾽ ὤν, Δημ.19,167 ὡς ἀπετύγχαν᾽ ὁτουδήποτε· ὁμ. πάπ. ὁτῳδήτινι τρόπῳ· ‖ ὁστισοῦν, ὁτιοῦν ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν : Θουκ.4,16, αὐτ.8, 27 μετὰ ὁτουοῦν τρόπου, Πλάτ.Θεαίτ.175Α ὁτῳοῦν, πάπ. παρευρέσει ᾑτινιοῦν· εἰς ὁστισοῦν ὁστισδήποτε ἄνθρωπος : ᾽Αριστλ.Πολιτ.1286a,3)· ‖ κ. μτ. ἀρν. : Θέογν.64 μηδοτιοῦν, Πλάτ.Εὐθύφρ. 5Β μηδ᾽ ἂν ὁστισοῦν τυγχάνῃ ὤν· ὁμ. ᾽Αριστφ. Νεφ.344 εἴξασιν .. ἐρίοισι πεπταμένοισι, κοὐχὶ γυναιξὶν .. οὐδ᾽ ὁτιοῦν (οὐδὲ κατά τι, κατ᾽ οὐδέν), αὐτ.Πλ.385 κοὐ διοίσοντ᾽ .. οὐδ᾽ ὁτιοῦν τῶν Παμφίλου· σπαν. ὁτιοῦν ὡς ὑποκ. ρ. ὁτιδήποτε : ᾽Αριστλ.Κόσ.391a,22· ὁμ. ὁστισδηποτοῦν ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν : Δημ.40,8, Αἰσχίν.1,164· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. κ. τὸ ἁπλοῦν ὅστις : Πλάτ.᾽Ιππ.Μ 282D· κ. μτ. ἀρν. : Ξεν.᾽Ελλ.1,5,9 μηδὲ οἵτινες, Πολύβ.9,14,6 οὐδ᾽ ἧστινος ἂν ἀσχολίας τὸ πρᾶγμα προσεδεῖτο· 6) ἐπὶ προτάσεων ἐνεχουσῶν συνέπειάν τινα, συμπέρασμα (ἀναφ. συμπερασματικῶν) συνήθ. ἐν ἀναφ. πρὸς προηγ. τίς οὕτως, ὥστε : Ξεν.᾽Αν.7,1,29 ἔστι τις οὕτως ἄφρων, ὅστις οἴεται (ὅστις, δθ. ὥστε νὰ νομίζῃ, ποὺ νομίζει), Δημ.1,15 τίς οὕτως εὐήθης, ὅστις (ὥστε)· 7) ἐπὶ προτ. ἐνεχουσῶν αἰτίαν τινὰ (ἀναφ. αἰτιολ.) ἐπειδή, διότι : Αἰσχ.᾽Αγ.1065 μαίνεταί γε ..., ἥτις λιποῦσα μὲν πόλιν νεαίρετον ἥκει (ἐπειδή)· ‖ δθ. ὅ τι ἀπολυτ. ὡς αἰτιολ. σύνδ. διότι βλ.λ.· 8) φρ. ὅστις εἶ, ὅστις ἐστὶ ὁποιος καὶ ἂν εἶσαι, εἶναι : ᾽Αριστφ.Σφ.1406 προσκαλοῦμαί σ᾽ ὅστις εἶ, πρὸς τοὺς ἀγορανόμους, Εὐρ.᾽Εκ.502 τί κινεῖς μ᾽, ὅστις εἶ, λυπουμένην;· ‖ ἔστιν ὅστις τίς κ. συνήθ. μτ. ἀρν. οὐκ ἔστιν ὅστις οὐδείς : ᾽Ιλ.Β 687 οὐ γὰρ ἔην ὅς τίς σφιν.. ἡγήσαιτο, Αἰσχ.Πρ.293 οὐκ ἔστιν ὅτῳ μείζονα μοῖραν νείμαιμ᾽ ἢ σοί, ᾽Αριστφ.Βάτρ.1217 οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ᾽ ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ· ὁμ.Σοφ.ἀπ.354,5 εἰσὶν οἵτινες τινές· ὁμ. Ἡρ.5,97 οὐδὲν ὅ τι οὐ (πᾶν, τὸ κάθε τι),Θουκ.7,87 οὐδὲν ὅτι οὐκ ἐπεγένετο αὐτοῖς· 9) μτ. δ. προθ. φρ. ἐξ ὅτου ἐξ οὗ, ἀφ᾽ οὗ χρόνου, ἀφ᾽ ὅτου : Σοφ.ΟΚ 345, ᾽Αριστφ.Νεφ.528 ἐξ ὅτου .. ἠκουσάτην, Ξεν.ΚΠ Β,2,16· κ. μτ. τοῦ περ ἀφ᾽ οὗ ἀκριβῶς χρόνου : ᾽Αριστφ.᾽Αχ.596 ἐξ ὅτου περ ὁ πόλεμος στρατωνίδης (ἐνν. εἰμί)· ‖ ἐξ ὅτου ἐκ τίνος αἰτίας, διατί : Σοφ.Τρ.671 δίδαξον .. ἐξ ὅτου φοβεῖ, Εὐρ.Κύκλ.639· πρβλ. ἀνθ᾽ ὅτου ἀνωτ.2)· ‖ ὁμ. ἀπ᾽ ὅτευ ἀφ᾽ ὅτου : Ἡρ.1,7 ἀπ᾽ ὅτευ ὁ δῆμος Λύδιος ἐκλήθη· ‖ νεώτ. ἀφ᾽ ὅτου ἀφ᾽ οὗ χρόνου : ἀφ᾽ ὅτου ἀπηλευθερώθη ἡ ῾Ελλάς· ‖ μτγν. κ. νεώτ. ἕως ὅτου (ἐνν. χρόνου) μέχρις οὗ, ἕως τότε ποὺ : ΚΔ Λουκ.13,8 ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν, - ἕως ὅτου συναντηθῶμεν· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. μέχρις ὅτου : θὰ ἐπιμένω μέχρις ὅτου ὑποχωρήσῃ· ‖ ἐφ᾽ ὅτῳ ἐφ᾽ ᾧτε, δι᾽ ὃ : Διόδ.Σ 16,4· ὁμ. ᾽Επιγρ. Δελφῶν ἐφ᾽ ὅτῳ τε ἐν τῇ αὐτῇ σημ.

ὁστισδήποτε, ἡτισδήποτε, ὁτιδήποτε βλ. ὅστις 5).

ὀστίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὰ ὀστᾶ ἢ ὁ ἐν αὐτοῖς:Ῥοῦφ.᾽Ονομ.217 ὁ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις ὀστέοις μυελός, ὀστίτης· ‖ νεώτ. ἀνατ. ὀστίτης ἱστὸς ὁ ἱστὸς ἐξ οὗ σύγκειται τὰ ὀστᾶ.

ὀστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῶν ὀστῶν ὀφειλομένη εἰς ἐπιδράσεις μικροργανισμῶν ἢ τοξικῶν οὐσιῶν καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀνατομικῆς ἕδρας αὐτῆς καλουμένη περιοστῖτις, ὀστεομυελῖτις, κυστικὴ ὀστῖτις κτλ.

ὄστλιγξ-ιγγος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. πλόκαμος τῆς κόμης, βόστρυχος : Καλλ.ἀπ.12 ἀπ᾽ ὀστλίγγων αἰὲν ἄλειφα ῥέει· 2) πᾶν τὸ συνεστραμμένον βοστρυχοειδῶς, ὡς ἡ ἕλιξ, φαλὶς τῆς ἀμπέλου κ. ἄλλων ἀναρριχητικῶν φυτῶν : Θεόφρ.ΦΙ 3,18,5 ἄνθος .. ὄστλιγγας ἔχον ὥσπερ καὶ ὁ βότρυς· ‖ λαμπηδών, ἡ ἑλικοειδῶς κινουμένη ἀστραπή : ᾽Απολλ.Ρ 1,1297 τῷ δὲ οἱ ὄσσε ὄστλιγγες μαλεροῖο πυρὸς ἰνδάλλοντο.

ὀστο- θέμα τῆς λ. ὀστοῦν κ. ὀστεο-, ἐξ οὗ ὡς πρώτου συνθετικοῦ σχηματίζονται πλεῖσται ἰδ. μτγν. κ. νεώτ. λ. τῆς ἑλλ. γλώσσης.

ὀστοδερμία (ἡ) μσν. τὰ ὀστᾶ καὶ τὸ δέρμα ὁμοῦ : Τζέτζ.Χιλ.10,717 ἅπας καλεῖ γὰρ σκελετὸν νεκρῶν ὀστοδερμίας.

ὀστόδερμον (τὸ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὀστρακόδερμον βλ.λ. : Θεόγνωστ.Καν.13,1 χέλιος, τὸ ὀστόδερμον, ἢ μετὰ ὀστράκων καὶ λίθων ἰλύς.

ὀστοδέτης-ου (ὁ) μτγν. ὁ δένων, ἀνατάσσων ὀστᾶ : Ζώσ.᾽Αλχ.233Β.

ὀστοδετικὴ διαγραφὴ μτγν. διάγραμμα, σχέδιον πρὸς προσαρμογὴν κ. δέσιν, ἀνάταξιν ὀστῶν : Ζώσ.᾽Αλχ.233Β.

ὀστοδοχεῖον (τὸ) γλωσσ. δοχεῖον, ἀγγεῖον ἐν ᾧ τοποθετοῦνται ὀστᾶ.

ὀστοειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος πρὸς ὀστοῦν : ῾Ιππ. Τόπ.᾽Ανθρ.4 ξηρότερα καὶ ὀστοειδέστερα, Γαλ.14, 720 αἱ ὀστοειδεῖς ἀποφύσεις.

ὀστοθηκάριον (τὸ) ᾽Επιγρ. ὑποκορ. τοῦ ὀστοθήκη βλ.λ., μικρὰ ὀστοθήκη.

ὀστοθήκη μτγν. θήκη ὀστῶν, σαρκοφάγος : Λυκόφρ.367, Κωμ.᾽Αδέσπ.329.

ὀστοθήκιον (τὸ) ᾽Επιγρ. ὑποκορ. τοῦ ὀστοθήκη.

ὀστόϊνος-ον μτγν. ὀστέϊνος βλ.λ.:᾽Ακύλ.ΠΔ᾽Εξ.1,9.

ὀστοκατεάκτης-ου (ὁ) γλωσσ. ὁ θραύων ὀστᾶ, θαλάσσιος ἀετός.

ὀστοκλάστης-ου (ὁ) γλωσσ. ὀστοκατεάκτης.

ὀστοκόπος (ὁ) δ.γρ. τοῦ ὀστεοκόπος βλ.λ.

ὀστοκοπώδης-ους-ες μτγν. ὁ προκαλῶν τὴν αἴσθησιν τοῦ ὀστεοκόπου βλ.λ. : Παλλάδ.π.Πυρετῶν 22,2, ᾽Αέτ.4,38.

ὀστοκόραξ-ακος (ὁ) γλωσσ. ὁ ὀστοκατεάκτης.

ὀστολογία (ἡ) μτγν. συλλογὴ τῶν ὀστῶν μετὰ τὴν καῦσιν τοῦ σώματος : Διόδ.Σ 4,38 ἐλθόντες

ἐπὶ τὴν ὀστολογίαν· 2) δ.γρ. ἀντί ὀστεολογία βλ.λ.2) : Γαλ.2,220.

ὀστολόγιον (τὸ) γλωσσ. τόπος ἐν ᾧ συλλέγονται τὰ ὀστᾶ.

ὀστολόγος-ον ὁ συλλέγων τὰ ὀστᾶ μετὰ τὴν καῦσιν τοῦ νεκροῦ : Ἐπίλ.7· ‖ Ὀστολόγοι ὄν. τραγῳδίας τοῦ Αἰσχ. : Ἀθήν.15,667C.

ὀστολογῶ-έω συλλέγω ὀστᾶ καέντος νεκροῦ : Ἰσαῖ.4,19 οὔτ' ἀποθανόντα ἀνείλετο, οὔτ' ἔκαυσεν, οὔτ' ὠστολόγησεν· ‖ Σουίδ. κ. «ὀστολογεῖν· ἐξετάζειν, ἐξερευνᾶν».

ὀστομάχιον (τὸ) μτγν. παίγνιον παιζόμενον διὰ τεσσάρων ὀστεΐνων πεσσῶν : Αὔσ.Εἰδ.17 Προοίμ.

ὀστοποιητικός-ή-όν μτγν. ὁ ποιῶν, πλάττων ὀστᾶ : Γαλ.Φυσ.Δυν.1,6 δυνάμει ὀστοποιητικῇ.

ὀστοτραγῶ-έω μσν. τρώγω, ροκανίζω ὀστᾶ, ἐπὶ κυνῶν : Παχυμ.Γ 2,232,10 ὥσπερ κύνας ὠστοτραγηκότας λιχνεύεσθαι ὀστοῦν.

ὀστοῦν-έον (τὸ) ἀττ. κ. νεώτ., ποι. ὀστεῦν (ΑΠ7, 480), αἰολ. πιθ. ὄστιον (Ἀλκ. ἐν πάπ.) πληθ. ἀττ. κ. νεώτ. ὀστᾶ, ἐπ. ὀστέα, μτγν. ἐπ. ὀστά (Ὀππ.Κυν. 1,268), δωρ. ὀστία (Θεόκρ.2,61), γενικ. πληθ. ἐπ. ὀστεόφιν, π. τραγ. κ. κωμ. ὀστέων ἀλλὰ κ. ὀστῶν, ὅπου τὸ μέτρον ἀπαιτεῖ τοῦτο (Εὐρ.Τρ.1177)· π. μτγν. πεζ. ὡς κ. π. Ἀριστλ. γεν. οἱ ἀσυναίρ. τ.· ὀστέον (πάπ.), δοτ. πληθ. ὀστέοις (Διογ.Οἰν.39), ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου κ. τῶν ζῴων, ἕκαστον τῶν σκληρῶν ὀργάνων ἐφ' ὧν στηρίζονται προσκεκολλημένα τὰ μαλθακὰ μέρη τοῦ σώματος, κόκκαλο : Ἰλ.Δ 460 πέρησε δ' ἄρ ὀστέον εἴσω αἰχμὴ χαλκείη, Ὀδ.Α 161 λεύκ' ὀστέα (τὰ ὑπὸ τῆς βροχῆς κ. τοῦ ἡλίου λευκανθέντα), αὐτ.Μ 45 πολὺς δ' ἀμφ' ὀστεόφιν θὶς (μέγας σωρὸς ὀστῶν πέριξ), Ἡσίοδ.Θ 540 ὀστέα λευκὰ βοὸς (ὁμ. πάντοτε κτ. πληθ.π. Ἡσιόδ.), Αἰσχ.ἀπ.367 ὀστέων στέγαστρον (τὸ δέρμα), Ἡρ. 4,64 γυμνοῦσι τὰ ὀστέα τῶν κρεῶν, Ἱππ.Κεφ. Τρωμ.1, Ἀριστλ.ΖΜ 654b,11 ἀρχὴ τῶν ὀστῶν ἡ καλουμένη ῥάχις, ΚΔΛουκ.24,39 πνεῦμα, σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, Πρόδρ.2,271 καὶ κατ' ὀλίγον ὀλιγὸν συντρίβω τὰ ὀστᾶ μου, Νεκρ.ἀκολ. τὰ ὀστᾶ τὰ γεγυμνωμένα· ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου κρανίου : Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.2· πρβλ. Ἰλ.Μ 185 αἰχμὴ .. ῥῆξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ .. πεπάλακτο· ‖ νεώτ. φρ. κτ. μτφ. μέχρι μυελοῦ ὀστέων κατὰ βάθος, τελείως· πρβλ. ὡς τὸ κόκκαλο· ὁμ. φρ. (εἶναι) σάρξ ἐκ τῆς σαρκός μου καὶ ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστῶν μου κατάγεται ἀπ' ἐμοῦ κ. μοῦ ὁμοιάζει ἀπολύτως (ἐκ τῆς φρ. ἐν ΠΔ Γέν.2,23 τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου, π. τῆς Εὔας)· ‖ ὁμ. φρ. λαμβάνει σάρκα καὶ ὀστᾶ (σκοπός τις, ἰδέα, προσπάθειά τις γίνεται πραγματικότης)· 2) μτφ. πᾶν τὸ ὅμοιον (ἰδ. κατὰ τὴν σκληρότητα) πρὸς τὸ ὀστοῦν : Χοιρίλ.Τραγ.2 γῆς ἀστέοισι (διόρθ. ὀστοῖσι) ἐγχριμφθεὶς πόδα (εἰς τοὺς βράχους)· 3) ὁ πυρὴν τῶν καρπῶν : Διοσκ.Εὐπ.1,66, Σχόλ. Νίκ.Ἀλεξ.99, πάπ. ὀστῶν περσεΐνων.

ὀστοφαγῶ-έω μτγν. τρώγω ὀστᾶ : Στράβ.16, 4,17 μὴ κρεοφαγεῖν μόνον ἀλλὰ καὶ ὀστεοφαγεῖν, Ἀλέξ.Τραλλ.4, Παῦλ.Αἰγ.3,42.

ὀστοφανῶ-έω μσν. δεικνύω τὰ ὀστᾶ μου, τὰς πλευράς : Ἱππιατρ.38 αἵ τε κιθάραι παρ' ἑκάτερα τοῦ νώτου ὀστοφανοῦσι.

ὀστοφόρος-ον μσν. ἐπὶ ὀπωρῶν, αἱ ἔχουσαι σκληροὺς πυρῆνας, ὀστᾶ βλ.λ.3) : Ἀχμ.Ὀνειροκρ. 151,121 ἔσπειρεν ἐξ ὀπωρῶν ὀστοφόρων ὀστέα.

ὀστοφυής-οῦς-ές ὁ ὀστεώδους φύσεως ἢ οὐσίας, ἐπὶ ζῴων : Βατραχομ.294.

ὀστρακάριος (ὁ) μσν. τεχνίτης κατασκευάζων ὄστρακα ἤτοι κεράμους, κεραμεύς : Θεοφάν.371 τεχνίτας ἤγαγεν .. οἰκοδόμους .. ἀπὸ δὲ τῆς Ἑλλάδος ὀστρακαρίους πεντακοσίους.

ὀστρακᾶς-ᾶ (ὁ) μτγν. κεραμεύς : Ἡρωδιαν. Ρητ.2,657.

ὀστράκεος-α-ον μτγν. ὀστράκινος βλ.λ. : Νίκ. ἀπ.73,3 (ἀμφ.γρ.), Ὀρφ.Ἀργ.322.

ὀστράκειος-α-ον σχόλ. κ. πάπ. ὀστράκεος βλ.λ. : Σχόλ.Λουκ.Λεξιφ.7.

ὀστρακεύς-έως μτγν. ἃ. ὀστρακᾶς, ὁ κεραμεύς: Νικαίν.ΑΠ 4,191.

ὀστρακηρός-ά-όν ὁ ἔχων ὀστράκινον περίβλημα, ὅθ. ὀστρακηρὰ ζῷα τὰ ὀστρακόδερμα βλ.λ.3): Ἀριστλ.ΖΓ 763a,30, αὐτ.ΖΜ 679b12.

ὀστρακιά (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. δημ. μολυσματικὴ νόσος χαρακτηριζομένη ὑπὸ ἐξανθήματος ἐρυθροῦ καὶ προσβάλλουσα συνήθ. τὰ παιδία καὶ τοὺς ὁμαδικῶς διαβιοῦντας, στρατιώτας κλπ.

ὀστρακίας-ου (ὁ) μτγν. λίθος τις ὁμοιάζων πρὸς τὸν ἀχάτην : Πλίν.ΦΙ 37,177.

ὀστρακίζω κ. μσν. ἐξορίζω δι' ὀστράκων (δηλ. διὰ ψηφοφορίας δι' ὀστράκων γινομένης, ὡς κυρ. ἐν Ἀθήναις) : Θουκ.1,135 ἔτυχε γὰρ ὠστρακισμένος, Ἀνδοκ.3,3 Μιλτιάδην τὸν Κίμωνος ὠστρακισμένον, Ἀριστλ.Ἀθ.22,6 τοὺς τῶν τυράννων φίλους ὠστράκιζον, Σχολ.Ἀριστφ.Ἱππ.855· ὁμ. ἐν Ἄργει : Ἀριστλ.Πολιτ.1302b,18 ἐνιαχοῦ εἰώθασιν ὀστρακίζειν, οἷον ἐν Ἄργει καὶ Ἀθήνησιν· ἐν Μιλήτῳ κ. Μεγάροις : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἱππ.855· 2) μσν. μτφ. ἐπὶ τῶν ὀπαδῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀποκηρύσσω, ἀποβάλλω ἀπὸ τῆς κοινωνίας τῶν πιστῶν : Εὐστ.Πον.187,92 μήτε πολίτης ἀποβαίης ὁποίους ὀστρακίζει τὸ ἁγιώτατον εὐαγγέλιον.

ὀστρακίνδα ἐπίρρ. ἐπὶ τῷ ὀστράκῳ, ὄν. παιδιᾶς καθ' ἣν ὄστρακον βεβαμμένον διὰ πίσσης κατὰ τὸ ἓν μέρος ἀναρρίπτεται καὶ ἀναλόγως τῆς πρὸς τὰ ἄνω ἐπιφανείας μετὰ τὴν πτῶσιν ἡ ἀντίστοιχος ὁμὰς τῶν παικτῶν καταδιώκει τὴν ἑτέραν, ἃ. περιστροφὴ ὀστράκου : Ἀριστφ.Ἱππ. 855 εἰ .. βλέφειας ὀστρακίνδα (ὑπαινίσσεται τὸν ὀστρακισμόν), Πολυδ.9,111, Ἑρμεί.Ἀλ.Φαῖδρ.9,90A.

ὀστράκινος-η-ον κ. νεώτ. ἐπὶ ἀγγείων, ὁ ἐκ πηλοῦ ὡς τὰ ὄστρακα, πήλινος, πρβλ. κεραμιδένιος : Ἱππ.Γυν.Φύσ.34 τοῖσιν ὀστρακίνοισιν ἀγγείοισιν, Πλάτ.Κωμ.114, Νικαρχ.ΑΠ 11,74 ἡ δ' ἔφερε τήγανον ὀστράκινον, ΚΔΤιμ.2,2,20 σκεύη .. ὀστράκινα, πάπ. ἀπὸ πολυτελοῦς εἴδους μέχρι εὐτελοῦς καὶ ξυλικοῦ καὶ ὀστρακίνου· 2) ὁ ἐξ ὀστράκου : Λουκ.Λεξιφ.6 ὀστράκινα (δ. γρ. ὀστρακόρινα) τὸ δέρμα (ἐνν. ζῷα) τὰ ὀστρακόδερμα βλ.λ., - ὀστράκινον κτένιον (τὸ ἐξ ὀστράκου).

ὀστράκιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄστρακον βλ.λ.4), μικρὸν ὄστρακον : Ἀριστλ.ΖΙ 594a,11 θηρεύουσί τινες καὶ τοὺς ἔχεις εἰς ὀστράκια διατιθέντες οἶνον (δ. γρ. ὀστράκινα ἐνν. ἀγγεῖα), Στράβ.17,3,11 ἐν δὲ τοῖς πεδίοις ὀστρακίων καὶ χηρομύδων πλῆθος, Σχόλ.Διον.Θρ.196H· 2) ὀστρακόδερμον βλ.λ. : Στράβ.17,2,4 ὀστρακίων δὲ κοχλίαι μεγάλοι· 3) νεώτ. ζωολ. γένος πλεκτογνάθων ἰχθύων τῆς ὁμοιογενείας τῶν ὀστρακιονιδῶν.

ὀστρακίς-ίδος (ἡ) μτγν. οἱ πυρῆνες τῶν κώνων καὶ οἱ κῶνοι ἀντὶ τῶν κωνοφόρων : Ἀθήν.2,57B Μνησίθεος .. ὀστρακίδας καλεῖ τῶν κώνων τοὺς πυρῆνας, ἔτι δὲ τοὺς κώνους· 2) Ἡσ. «ἀγαλμάτιόν τι Ἀφροδίτης».

ὀστρακισμός (ὁ) ἡ δι' ὀστράκου ἐξορία, ἃ. ἐξοστρακισμός : Ἀριστλ.Ἀθ.22,3 ἐχρήσαντο τῷ νόμῳ τῷ περὶ τὸν ὀστρακισμόν, αὐτ.Πολιτ.1284a,17.

ὀστρακίτης-ου (ὁ) μτγν. ὀστράκινος βλ.λ. : Διοσκ.5,146 ὀστρακίτης λίθος, ὅμοιος ὢν ὀστράκῳ ..., ᾧ χρῶνται .. πρὸς τριχῶν ἄρσιν αἱ γυναῖκες, Πλίν.ΦΙ 36,139· 2) ὡς οὐσ. ὀστρακίας βλ.λ. : Πλίν.ΦΙ 37,177· 3) εἶδος πλακοῦντος : Ἀθήν.14,647F· 4) νεώτ. γεωλ. ἀπολίθωμα ὀστράκου ἀποτελούμενον ἐξ ἀνθρακικοῦ ἀσβεστίου.

ὀστρακῖτις-ιδος μτγν. κατωτέρα τις ποικιλία τῆς καδμείας βλ.λ.4) : Διοσκ.5,74.
ὀστρακιώδης-ες νεώτ. ὁ τῆς ὀστρακιᾶς, ὁ ταύτῃ προσιδιάζων : **ὀστρακιῶδες ἐξάνθημα.**
ὀστρακοδέρματος-ον μτγν. ὀστρακόδερμος βλ.λ. : Ἀθανάσ.3,363.
ὀστρακόδερμος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων δέρμα ἢ περίβλημα ἐξ ὀστράκου βλ.λ. : Βατραχομ.295 **ὀστρακόδερμοι καρκίνοι,** Ἀριστλ.Ζ1 523b,9 **ἔτι δὲ τὰ ὀστρακόδερμα** (ἐνν.ζῷα) .. **τὸ τῶν κοχλιῶν καὶ τῶν ὀστρέων γένος** (ἀντίθ. μαλακόστρακα). Θεόφρ.Φ1 4,6,8,Ἀθήν.3,89F,Ἰουλ.Λόγ.6,193b· || ἐπὶ εἴδους καρκίνου : Ἀριστλ.Ζ1 601a,18 **οἱ καρκίνοι .., οἱ μὲν μαλακόστρακοι.. φασὶ δὲ καὶ τοὺς ὀστρακοδέρμους·** || κ.ἐπὶ ᾠῶν ἐχόντων σκληρὸν περίβλημα : αὐτ.Ζ1 489a,14 **τῶν δ' ᾠῶν τὰ μὲν ὀστρακόδερμά ἐστι καὶ δίχροα οἷον τὰ τῶν ὀρνίθων·** **2)** νεώτ. ζῳολ. ὡς οὐσ. **ὀστρακόδερμοι** (οἱ) τάξις ἰχθύων χαρακτηριζομένων ἐκ τῶν λεπιδωτῶν πλακῶν ἢ ἀκανθῶν τοῦ σώματός των· **3)** ὁμ. νεώτ. ζῳολ. **ὀστρακόδερμα** τὰ ὀστρακοειδῆ ἢ ὀστρακώδη βλ.λς.
ὀστρακοειδής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς ὄστρακα ὅμοιος : Σωφρόν.3573B· **2)** ὡς οὐσ. ὀστρακοειδῆ (τὰ) ἄ. ὀστρακώδη βλ.λ.4).
ὀστρακόεις-εντος-εσσα-εν ποι. τ. ἀντὶ ὀστράκινος βλ.λ. : Ἀντίφιλ.ΑΠ 9,86 **δόμος ὀστρακόεις,** Ἀνών.ποιητ. π. Σουΐδ. ἐν λ. στυφελισμός **ὀστρακόεντα νῶτα·** || συνῃρ. **ὀστρακοῦς** : Γαλ.8,90.
ὀστρακοκονία (ἡ) μσν. εἶδος ἀσβεστοκονιάματος μεμιγμένου μετὰ σκύρων κ. κεράμων, δι' οὗ ἐπεστρώννυτο τὸ δάπεδον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἢ τὸ οὕτως ἐπεστρωμένον δάπεδον : Γεωπ.2,27,5.
ὀστρακολέπια (τὰ) Λεξ. Βοταν. ἐκ Βασιλ.κώδ. 2147 **«κήρυκες, τὰ ὀστρακολέπια».**
ὀστρακολογία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. κλάδος τῆς ζῳολογίας ἀσχολούμενος εἰδ. μὲ τὰ ὄστρακα βλ.λ.· **2)** νεώτ.ἀρχαιολ. κλάδος τῆς παλαιογραφίας ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἑρμηνείαν τῶν ἐπὶ ὀστράκων σῳζομένων γραπτῶν μνημείων· πρβλ. ὄστρακον 4).
ὄστρακον (τὸ) κ. νεώτ. πήλινον ἀγγεῖον, χύτρα, εἰδ. ἡ πρὸς ἐναπόθεσιν τῶν ἐκθέτων : Ἀριστφ. Βάτρ.1190 **πρῶτον μεν αὐτὸν γενόμενον .. ἐξέθεσαν ἐν ὀστράκῳ** (περὶ τοῦ Οἰδίποδος, σχόλ. **«ἐν χύτραις ἐξετίθεσαν τὰ παιδία· διὸ καὶ χυτρίζειν ἔλεγον»**), Λυσ.3,28 **ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν .. ὄστρακον ἔχοντες·** || τὸ ἄ. ἀρδάνιον βλ.λ. : Ἡσ. **«ὄστρακον· ὁπότε τις ἀποθάνοι, γάστραν πρὸ τῶν θυρῶν ἐτίθεσαν, ἐξ ἄλλης οἰκίας λαμβάνοντες καὶ πληροῦντες ὕδατος»** || ἀνθοδοχεῖον, γλάστρα, γάστρα : Θεόφρ.Φ1 6,7,3 **σπείρεται δὲ καὶ εἰς ὄστρακα διατετρημένα καθάπερ οἱ φοίνικες·** **2)** θραῦσμα πηλίνου ἀγγείου ἢ κεράμου : Λυκόφρ.778 **πληγαῖς ὑπείκειν καὶ βολαῖσιν ὀστράκων,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.7,12,5 **ἀναπηδῶντες εἰς τὰ δωμάτια τῷ τε κεράμῳ βάλλοντες αὐτοὺς καὶ λίθων βολαῖς τῶν τε ἄλλων ὀστράκων ἐλυμαίνοντο·** || **ὀστράκου περιστροφή** τὸ παίγνιον ὀστρακίνδα βλ.λ.· πρβλ. Εὐστ.1160 (περιγραφήν) : Πλάτ.Πολ.521C **τοῦτο οὐκ ὀστράκου ἂν εἴη περιστροφή, ἀλλὰ ψυχῆς περιαγωγή·** ὁμ. **ὀστράκου μεταπεσόντος** ἐνν. μετὰ τὴν ἀνάρριψιν, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παιγνίου : Πλάτ.Φαῖδρ.241B· || εἰδ. τὸ τεμάχιον κεράμου δι' οὗ ἐψήφιζον τὴν ἐκ τῆς πατρίδος ἐξορίαν, τὸν ὀστρακισμὸν ἢ ἐξοστρακισμόν τινος, ἰδ. ἐν Ἀθήναις κ. ἀλλαχοῦ· δθ. φρ. **τὸ ὄστρακον ἐπιφέρειν** τινὶ ψηφίζειν ὑπὲρ τῆς ἐξορίας τινός : Πλούτ.Ἀλκ.13· ὁμ. φρ. **τοὔστρακον παροίχεται** παρῆλθεν ὁ κίνδυνος τοῦ ὀστρακισμοῦ : Κρατῖν.71· || κτ. πληθ. **τὰ ὄστρακα** ὁ **ὀστρακισμὸς** βλ.λ. : Πλάτ.Κωμ.187· **3)** κεραμὶς βλ.λ. : Ἱππ.Νοῦσ.2,47 **ἴπνου ὄστρακον·** **4)** κτ. πληθ. ἐξ ὀστράκου κρόταλα : Ἀριστφ.Βάτρ.1305 **ποῦ 'στιν ἡ τοῖς ὀστράκοις αὕτη κροτοῦσα** (περὶ τῆς μούσης τοῦ Εὐριπίδου), Δίδυμ. π. Ἀθήν.14,636 **ἀντὶ τῆς λύρας κογχύλια καὶ ὄστρακα συγκρούοντας εὔρυθμον ἦχον ἀποτελεῖν τοῖς ὀρχουμένοις·** **5)** τὸ σκληρὸν περίβλημα ζῴων τινῶν ὡς τῆς χελώνης, τοῦ κοχλίου κττ. : Ὑμν.Ἑρμ.33, Σοφ. Ἰχν.303 (ἀμφ.γρ.), Ἱππ.Ἀφ.245, Θεόκρ.9,25 **τήνῳ δὲ στρόμβῳ καλὸν ὄστρακον,** Ἀριστλ.Ζ1528b4 **τὸ δ' ὄστρακον ἐκτός, ἐντὸς δ' οὐθὲν σκληρόν·** || εἰδ. τὸ ὄστρακον χελώνης : Φίλ.1.666 **κλιντῆρες ὀστράκοις .. ἐνδεδυμένοι** (πιθ. γρ.)· || τὸ κέλυφος ᾠοῦ : Αἰσχ.ἀπ.337 **ἀπτῆνα .. ἄρτι γυμνὸν ὀστράκων,** Ἀριστλ.ΖΓ 754a,2· || μτφ. ἐπὶ τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Καρκίνου : Ἐρατοσθ.Καταστ. 11 **ἔχει ὁ καρκίνος ἐπὶ τοῦ ὀστράκου ἀστέρας λαμπρούς·** **6)** νεώτ. ἡ ἐξ ὀστράκων χελώνης λαμβανομένη πρὸς κατασκευὴν διαφόρων ἀντικειμένων ὕλη, ἄ. ταρταρούγα.
ὀστρακόνωτος-ον μτγν. ὁ ἔχων τὰ νῶτα δι' ὀστράκου κεκαλυμμένα: Τεῦκρ.π.Ἀθήν.10,455 **ζῷον ἄπουν, ἀνόστεον .. ὀστρακόνωτον,** Αἰλ.Ζ1 9,6.
ὀστρακοποιός (ὁ) γλωσσ. ὁ κεραμεύς, ἄ. ὀστρακᾶς, κεραμεύς.
ὀστρακόρινος-ον μτγν. ὀστρακόδερμος βλ.λ. : Ὀππ.Ἁλ.1,313, Λουκ.Λεξιφ.6.
ὀστρακοῦς συνῃρ. τ. τοῦ ὀστρακόεις βλ.λ.
ὀστρακοφορία (ἡ) τὸ δι' ὀστράκων ψηφίζειν· πρβλ. ὄστρακον 4) : Ἀριστλ.Ἀθ.43,5 **περὶ τῆς ὀστρακοφορίας ἐπιχειροτονίαν διδόασι,** Πλούτ. Ἀλκ.13 **τῷ Ὑπερβόλῳ κάτω τὴν ὀ- ἔτρεψεν.**
ὀστρακοφόρος-ον νεώτ. ἐπὶ ζῴων, ὁ φέρων ὀστράκινον περίβλημα.
ὀστρακοφορῶ-έω σχόλ. ψηφίζω δι' ὀστράκων, συμμετέχω εἴς τινα περὶ ὀστρακισμοῦ ψηφοφορίαν : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἱππ.851 **οὐ μόνον δὲ Ἀθηναῖοι ὠστρακοφόρουν.**
ὀστρακόχρους-οος-ουν-οον μτγν. ὁ ἔχων ὀστράκινον χρῶμα : Στάτυλλ.ΑΠ 6,196 **ὀστρακόχροον τῷ Πανὶ τὸν πάγουρον.**
ὀστρακῶ-όω μεταβάλλω τι εἰς μικρὰ τεμάχια ὡς τὰ τοῦ θραυομένου πηλίνου ἀγγείου, θρυμματίζω, κάνω θρύψαλα· παθ. θρυμματίζομαι, συντρίβομαι, γίνομαι κομμάτια : Αἰσχ.ἀπ.180,4 **ἐναυάγησεν ὠστρακουμένη·** **2)** κάμνω τι σκληρὸν ὡς τὸ ὄστρακον : Ἀριστλ.Πρ.869b,25 **τὸ δὲ πῦρ .. καὶ δέρμα καίει καὶ ὀστρακοῖ·** παθ. καλύπτομαι διὰ σκληροῦ περιβλήματος : Λυκόφρ.89 **ὠστρακωμένη·** || ὁμ.ἐπὶ τοῦ διὰ τῆς ἑψήσεως σκληρυνομένου ἔξωθεν ἄρτου, ξηροψήνομαι : Γαλ.14,50· **3)** ἐπιστρωννύω δι' ὀστρακοκονίας βλ.λ. : Ἐπιγρ.
ὀστρακώδης-ους-ες κ.νεώτ. ὁ ἐξ ὀστράκου ἀποτελούμενος, ὁ ὀστράκινος βλ.λ., ἐπὶ τῆς χελώνης : Ἀριστλ.Ζ1 600b,20 **δέρμα μαλακὸν καὶ μὴ ὀστρακῶδες, ὥσπερ τῆς χελώνης·** ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ ᾠῶν τινων : αὐτ.Ζ1558a,28 **οὐ περιέχει φλοιὸς ὀστρακώδης·** || δθ. κ. ὡς οὐσ. **τὸ ὀστρακῶδες** ἐνν. μέρος, τὸ ὄστρακον τῶν ὀστρακοειδῶν ἐν γένει : αὐτ.Ζ1525b,12 **τὸ στερεὸν καὶ ὀστρακῶδες ἐκτὸς ἔχει** (ἐπὶ τοῦ καρκίνου), αὐτ.Ζ1 531a,17 (ἐπὶ τῶν ὀστρέων)· **2)** μσν. κ. νεώτ. ὁ αὐγάζων, στίλβων, ὡς ὄστρακά τινα κ. πολύτιμοι λίθοι : Ψελλ.Λιθ.22 **λυχνίτης· ἔστι δὲ ὁ μὲν ὀστρακώδης, ὁ δὲ πορφύρεται, ὁ δὲ διαυγάζει,** Ζερβ.Μυθ.Ζ 115 **οἱ ῥοδαλὲς ὀστρακώδεις ἀνταύγειες τ' οὐρανοῦ·** **3)** ἐπὶ τόπου, ὁ πετρώδης, βραχώδης καὶ σκληρὸς ὡς ὄστρακον : ΠΔ Κριτ.1,35 **κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τῷ ὀστρακώδει ἐν ᾧ αἱ ἄρκοι καὶ αἱ ἀλώπεκες,** Πάπ. **ὀστρακώδης τόπος** (δ. ἑρμ. ὁ πλήρης, κεκαλυμμένος ὑπὸ κεράμων)· **4)** νεώτ. ζῳολ. **ὀστρακώδη** κατηγορία μαλακοστράκων ὧν

τὸ δίθυρον ὄστρακον ἀσβεστολιθικῆς ἢ κερατώδους συστάσεως περιβάλλει ὁλόκληρον τὸ σῶμα.

ὀστράκωσις-εως (ἡ) νεώτ. παλαιοντολ. μορφὴ τῆς ἀπολιθώσεως ὀργανικῶν σωμάτων, καθ' ἣν ξέναι οὐσίαι περιεκάλυψαν ἢ ἐπλήρωσαν τὰ ἐν αὐτοῖς σχηματισθέντα κενά.

ὀστρειακός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ὄστρεον βλ.λ. ἢ προερχόμενος ἐξ αὐτοῦ : Ζωναρ. 1591 **τὴν ὀστρειακὴν σάρκα.**

ὀστρεΐδαι (αἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἐλασματοβραγχίων μαλακίων, ὧν κυριώτερον γένος τὸ ὄστρεον βλ.λ.

ὀστρείδιον (τὸ) νεώτ. τὸ ὄστρεον βλ.λ.

ὀστρειδομυδίτζια (τὰ) μσν. ὑποκορ. τοῦ στρείδια καὶ μύδια, στρειδάκια καὶ μυδάκια : Πρόδρ. 2,344 **καὶ φακὴν μὲ ὀστρειδομυδίτζια.**

ὀστρεΐνος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς ὄστρεον, προερχόμενος ἢ κατασκευαζόμενος ἐξ αὐτοῦ : Πλάτ.Φίλ.21C **ὅσα θαλάττια μετ' ὀστρεΐνων ἔμψυχά ἐστι σωμάτων·** **2)** πάπ. ἐρυθρός, κόκκινος· πρβλ. ὄστρεον.

ὀστρειογραφής-οῦς-ές ὁ βεβαμμένος διὰ πορφυροῦ χρώματος : Μάμερκ. π. Πλούτ.Τιμ.3) **τάσδ' ὀστρειογραφεῖς .. ἀσπίδας.**

ὄστρειον (τὸ) ὄστρεον βλ.λ.

ὀστρειώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς ὄστρεον, **ὁ.** ὀστρεώδης βλ.λ. : 'Αριστλ.ΖΜ 687a,9.

ὀστρεοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅμοιος (ἰδ. κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν) πρὸς ὄστρεον : **ὀστρεοειδῆ ὀρυκτὰ** (ὁ χαλαζίας, τὸ θεῖον κτλ.).

ὀστρεοκομεῖον (τὸ) νεώτ. μέρος ἐν ᾧ ἐκτρέφονται ὄστρεα πρὸς βελτίωσιν τοῦ εἴδους των.

ὀστρεοκομία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ζῳοτεχνίας ἀσχολούμενος μὲ τὴν βελτίωσιν τῶν ὀστρέων.

ὀστρεοκόμος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν ὀστρεοκομίαν βλ.λ. ἀσχολούμενος.

ὄστρεον (τὸ) κ. νεώτ. συνήθ. **π.** μτγν. ὁ κυρ. ἀττ. τ. **ὄστρειον** ὡς κ. π. παλαιοτ. ποιηταῖς χάριν τοῦ μέτρου· π. Πλάτ. ἀμφότ. γένος μαλακίων ἐλασματοβραγχίων τῆς ὁμοιογενείας τῶν ὀστρεΐδων, ὀστρείδιον, ὀστρεῖδι, στρεῖδι : Αἰσχ.ἀπ.25 **κόγχοι, μύες, κὤστρεια,** 'Επίχ.42 **ὄστρεια συμμεμυκότα** (ἰδ.γρ. ὄστρεα), Κρατῖν.8 **πίνvησι καὶ ὀστρείοισιν ὁμοίη,** 'Αναξανδρ.41,61 **πίνναι, λεπάδες, μύες, ὄστρεια,** Μάτρ.Δεῖπν.16, Νἰκ.ἀπ.83· **2)** γεν. τὸ γένος τῶν ὀστρακοδέρμων· 'Ησ. «ὄστρεα· τὰ κογχύλια· Λάκωνες ἄνθος» : 'Αριστλ.ΖΙ 490b,10 **ἄλλο δὲ γένος .. τὸ τῶν ὀστρακοδέρμων, ὃ καλεῖται ὄστρεον·** ‖ νεώτ. ζῳολ. κ. γενικωτέρα ὀνομασία διαφόρων ἐλασματοβραγχίων μαλακίων, τινὰ τῶν ὁποίων περιέχουσι καὶ μαργαρίτας ὡς τὰ γένη οὐνία, μαργαριτάνη· **3)** πορφυροῦν χρῶμα χρήσιμον πρὸς βαφήν, πιθ. τὸ παραγόμενον ἐκ τῆς πορφύρας : Πλάτ.Κρατ.424D **ὄστρεον μόνον ἐπιφέρειν,** αὐτ.Πολ.420C **ὀστρείῳ ἐναληλιμμένος,** Καλλίξ.2 **τὰ σώματα ἐκέχριντο ὀστρείῳ.**

ὀστρεοτροφεῖον (τὸ) νεώτ. ὀστρεοκομεῖον βλ.λ.

ὀστρεοτροφία (ἡ) νεώτ. ὀστρεοκομία βλ.λ.

ὀστρεοτρόφος (ὁ) νεώτ. ὀστρεοκόμος βλ.λ.

ὀστρέχα (ἡ) δημ. ἡ ἀστράχα βλ.λ. : Βλαστ.Συνμ. 319 ἐν λ. κανάλι.

ὀστρεώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς ὄστρεον : 'Αριστλ.ΖΙ 607b,3 **τὰ .. ὀστρακόδερμα .. καὶ ἅπαντα τὰ ὀστρεώδη καὶ μαλακόστρακα,** Στράβ. 3,2,7 **τὰ .. ὀστρεώδη πάντα καὶ κογχοειδῆ,** 'Αριστείδ.Κ 2,105Β **τὸ ὀστρεῶδες ὄργανον,** 'Ολυμπ.Φαίδ.143Ν· ἄ. ὀστρειώδης.

ὄστρια (ἡ) δημ. ὁ νότιος ἄνεμος.

ὀστριογάρμπης (ὁ) κ. ὀστρογάρμπης δημ. ὁ ἄνεμος λιβόνοτος βλ.λ.

ὀστριασιρόκος (ὁ) κ. ὀστριασορόκος δημ. ὁ ἄνεμος εὐρόνοτος βλ.λ.

ὄστριμον (τὸ) στάβλος ἢ περίβολος ἐν ᾧ ἐγκλείουσι τὰ κτήνη· 'Ησ. «ἐν ᾧ αἱ θεριναὶ μοναὶ τόπος, οἱ δὲ ἐπαύλεις» : 'Αντίμ.41 **βόας ὀστρίμου ἐξήλασσεν,** Λυκόφρ.94.

ὄστρινος ὅ. τ. τοῦ ὀστρεΐνος βλ.λ.

ὀστρίτης λίθος (ὁ) εἶδός τι λίθου : 'Ορφ.Λιθ.344.

ὀστρογάρμπης (ὁ) ὀστριογάρμπης βλ.λ.

ὀστρουθίνη (ἡ) νεώτ. χημ. πικρά τις ὕλη ἐκ τῶν ριζωμάτων πευκεδάνου τοῦ ὀστρουθίου.

ὀστρουθόλη (ἡ) νεώτ. πικρά τις ὕλη ἀνευρεθεῖσα ὡς ἡ ὀστρουθίνη βλ.λ. **καὶ ἀποτελοῦσα** λευκὰς κρυσταλλικὰς βελόνας.

ὀστρύα (ἡ) κ. ὀστρύη κ. **ὄστρυς**-υος **κ. ὀστρυΐς -ίδος,** δημ. **ὀστρυά** εἶδος δένδρου μετὰ σκληροῦ ξύλου τῆς οἰκογ. τῶν **κυπελλοφοριδῶν,** οὗ εἴδη **ὀστρύα** ἡ **κοινὴ** ἢ μελιόγαυρος καὶ **ὀστρύα** ἡ **βιργινία** : Θεόφρ.ΦΙ 3,10,3, Πλίν.ΦΙ 13,117.

ὀστρύγγιον γλωσσ. «ἡ ἐπιφυλλίς».

ὀστρυΐς-ίδος (ἡ) ἡ ὀστρύα βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 1,8,2.

ὄστρυς-υος (ἡ) ὅ. τ. τοῦ ὀστρυὰ βλ.λ.

ὀστώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὀστοῦν, ἐξ ὀστοῦ : Ξεν.'Ιππ.1,8, 'Αριστλ.ΖΙ 500b,23 **τὰ δ' ὀστώδη** (αἰδοῖα) **ὥσπερ ἀλώπεκος καὶ λύκου,** Θεόφρ.ΦΙ 3,18,5, Πορφ.'Εμβρ.17,7, Πάπ. **ὀστώδη μέρη·** συγκρ. **ὀστωδέστερος** περισσότερον ὀστώδης τινός : 'Αριστλ.ΖΜ 654a,30 **σκληρότητα .. σαρκὸς ὀστωδεστέραν·** **2)** νεώτ. ὁ ἔχων χονδρὰ ὀστᾶ, χονδροκόκκαλος.

ὄσυρις (ὁ) μτγν. κ.νεώτ. ὅ.γρ. τοῦ ὄσιρις (φυτοῦ)· ‖ νεώτ. βοταν. γένος **σανταλιδῶν φυτῶν,** οὗ εἶδος ὄσυρις ἡ λευκή, πλευριτόξυλο.

ὄσφρα (ἡ) μτγν. ἡ ὀσμὴ βλ.λ. : 'Αχιλλ.Τάτ.2,38 (πρβλ. ὀσφραίνομαι).

ὀσφράδιον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. πᾶσα **οὐσία ἐξεγείρουσα** διὰ τῆς ἰσχυρᾶς ὀσμῆς της ἐκ λιποψυχίας, προσβάλλουσα τὸ νευρικὸν σύστημα ὡς ὁ αἰθήρ, ἡ ἀμμωνία, ἀρωματικά τινα ἅλατα:Εὐστ.46,3.

ὀσφραίνομαι κ. νεώτ., οἱ τ. τοῦ ἐνεστ. **ὀσφρᾶται-ῶνται** κλπ. μ.π. μτγν. (Παυσ.9,21,3, Λουκ.'Αλ.48), μέλλ. **ὀσφρήσομαι,** ἀόρ. β' **ὠσφρόμην,** ἀπαρφ. ὀσφρέσθαι, μτχ. **ὀσφρόμενος,** ὁ τ. τοῦ ἀόρ. **ὤσφραντο** ('Ηρ.1,80,'Αριστείδ.2,308J), πιθ. ἐκ σφάλμ. τῶν ἀντιγραφέων ἀντὶ **ὤσφροντο,** ἀόρ. α' ὠσφρήσαντο (π. μτγν.), παθ. μέλλ. **ὀσφρηθήσομαι,** ἀόρ. ὠσφράνθην, π. 'Ησ. **ὠσφρήθη,** ἀπαρφ. κ. **ὀσφρηθῆναι** (μτγν.) κυρ. μτ. γενικ. αἰσθάνομαι τὴν ὀσμήν τινος, μυρίζομαι κάτι, μοῦ μυρίζει κάτι : 'Αριστφ. Βάτρ.654 **κρομμύων ὀσφραίνομαι,** Ξεν.'Απομν. 2,1,24 **τίνων ἂν ὀσφραινόμενος ἢ ἁπτόμενος ἡσθείης·** ‖ μτ. συστοίχου αἰτ. : 'Ηρ.1,80 **οὔτε τὴν ἰδέην αὐτῆς ὁρέων οὔτε τὴν ὀδμὴν ὀσφραινόμενος·** ‖ μτ. αἰτ. ἁπλῆς μ. π. μτγν. κ. νεώτ. (τὰ ἐν 'Αριστφ.Βάτρ.479 κ. Εὐρ.Κύκλ.154 **εἶδες γὰρ αὐτήν; - Οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ὀσφραίνομαι,** ἐνν. αὐτῆς· ἐν δὲ 'Αριστφ.Πλ.896 **ὀσφραίνει τι;** τὸ τι εἶναι ἐπίρρ. διόλου, μήπως) : 'Αριστλ.π.Αἰλ.Ζ19,54, **- ὀσφραίνομαι θρυαλλίδα ἐσβεσμένην, - ὀσφραίνομαι ῥόδον·** **2)** ἀπολ. ἔχω ὄσφρησιν, ἀντιλαμβάνομαι τὸ αἴσθημα τῆς ὀσμῆς : Πλάτ.Φαίδ.96B **τὰς αἰσθήσεις τοῦ ἀκούειν .. καὶ ὀσφραίνεσθαι,** 'Αριστλ.Αἰσθ.445a,5 **ἡ αἴσθησις ἡ τοῦ ὀσφραίνεσθαι,** Θεόφρ.ΦΙ 4,16,6 **ὀσφραίνεσθαί φασι καὶ ἕλκειν·** **3)** μτφ. αἰσθάνομαι, ἀντιλαμβάνομαι, ὑποπτεύω, παίρνω μυρωδιά : 'Αριστφ.Λυσ.619 **ὀσφραίνομαι τῆς 'Ιππίου τυραννίδος,** Λουκ.Τίμ. 45 **ὀσφραινόμενος τοῦ χρυσίου·** ‖ ὁμ. νεώτ. μτ. αἰτ. : **ὀσφαίνομαι κίνδυνον - ἐπιβουλήν.**

ὀσφραίνω τινὰ τινι μτγν. μτβ. προκαλῶ **τὸ** αἴσθημα τῆς ὀσμῆς εἴς τινα διά τινος (**ὀσφραντοῦ**), μυρίζω κάποιον μὲ κάτι : Γαλ.13,454 **μήκωνος φύλλα .. ὡς μάζαν ποιήσας ὀσφραινε·** **πρβλ.** ἀποσφραίνω, προσοσφραίνω.

ὄσφρανσις-εως (ἡ) ἡ ὄσφρησις βλ.λ. : Κλέαρχ. π. Ἀθήν.13,611B **αἰσθήσει . . τῇ πρὸς ὄσφρανσιν.**

ὀσφραντήριος-α-ον ὁ δι' οὗ τις ὀσφραίνεται, τὸ ὄργανον τῆς ὀσφρήσεως : Ἀριστφ.Βάτρ.983 **μυκτῆρες ὀσφραντήριοι·** **2)** τὸ ὀσφράδιον βλ.λ. : Εὐστ.46,3.

ὀσφραντικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὄσφρησιν : Ἀριστλ.Ψυχ.421b,32 **τὸ ὀσφραντικὸν αἰσθητήριον** (τὸ αἰσθητήριον, τὸ ὄργανον τῆς ὀσφρήσεως, ἡ ρίς), - **ὀσφραντικὸν νεῦρον** (τὸ τῆς ὀσφρήσεως αἰσθητήριον νεῦρον)· **2)** ὁ ἱκανὸς νὰ ὀσφραίνηται, εὐαίσθητος εἰς ὀσμάς : Ἀριστλ. ΖΓ 781b,10 **ὀσφραντικὰ κυνίδια·** κ. ἐπὶ τῆς ἀμπέλου : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,18,4· **3) τὸ ὀσφραντικόν** ὡς οὐσ. ἡ δύναμις, ἡ ἱκανότης τοῦ ὀσφραίνεσθαι : Ἀριστλ.Αἰσθ.438b,22 **ὁ ἐνεργείᾳ ἡ ὄσφρησις, τοῦτο δυνάμει τὸ ὀσφραντικόν.**

ὀσφραντικότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ εἶναί τινα ὀσφραντικὸν βλ.λ.2).

ὀσφραντός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἐρεθίζων τὸ αἰσθητήριον τῆς ὀσφρήσεως, ἐκεῖνος ὃν δύναταί τις νὰ ὀσφρανθῇ : Ἀριστλ.Ψυχ.421b,6, Σωρ.1,67, Γαλ.11,54, Πορφ.Ἀποχ.1,33.

ὀσφρασία (ἡ) μτγν. ἡ ὀσμή, ἡ μυρωδιά : ΠΔ Ὠσ.14,6 **καὶ ἡ ὀσφρασία αὐτοῦ ὡς λιβάνου.**

ὀσφρησίμετρον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. κ. ψυχολ. ὄργανον πρὸς μέτρησιν τῆς πρὸς τὰς διαφόρους ὀσφρητικὰς ὕλας εὐαισθησίας τῆς ὀσφρήσεως.

ὄσφρησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ μία τῶν πέντε αἰσθήσεων, δι' ἧς λαμβάνομεν γνῶσιν τῆς ὀσμῆς **τῶν διαφόρων ὑλικῶν ἀντικειμένων** : Πλάτ.Φαῖδ. 111B **ὄψει καὶ ἀκοῇ καὶ ὀσφρήσει,** Ἀριστλ.ΖΜ 658b,28 **τὸ τῆς ὀσφρήσεως αἰσθητήριον·** κτ.πληθ. : Ὀππ.Κυν.4,66 **θήρεσι πᾶσιν ὀξύταται ῥινῶν ὀσφρήσεις, - ὁ κύων ἔχει ὀξυτάτην ὄσφρησιν·** **2)** τὸ αἰσθητήριον τῆς ὀσφρήσεως ὄργανον, ἡ ρίς : Ἀριστλ.Ψυχ.425a,5, ΚΔ Κορ.1,12,17 **εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις;,** Ἡρωδιαν.1,12,2 **μύρου . . τάς τε ὀσφρήσεις καὶ τὰ ὦτα ἐνεπίμπλασαν.**

ὀσφρητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὄσφρησιν, ὁ σχετικὸς πρὸς αὐτήν : Γαλ.5,359 **τοὺς ὀσφρητικοὺς πόρους,** Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,6 **ὀσφρητικὴ δύναμις·** || νεώτ. ἀνατ. **ὀσφρητικὴ αὖλαξ** στενὴ αὖλαξ ἄγουσα ἀπὸ τοῦ μυκτῆρος **εἰς τὴν ὀσφρητικὴν χώραν κατὰ** μῆκος τῆς ράχεως τῆς ρινός, δι' ἧς εἰσπνέεται ὁ ἀήρ, ἅ. τρόπις ρινός : **ὀσφρητικὸν νεῦρον** (τὸ ἐξηπλωμένον εἰς τὸν βλεννογόνον τοῦ κύτους τῆς ρινός)· || οὕτω **δ' ἐν** σχέσει πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς ὀσφρήσεως : **ὀσφρητικὴ αὖλαξ ἐγκεφάλου** (αὖλαξ τις **τοῦ** μετωπιαίου λοβοῦ), - **ὀσφρητικὰ** νήματα,-**ὀσφρητικὴ ταινία, - ὀσφρητικαὶ χορδαὶ ἢ ἕλικες, - ὀσφρητικὸς βολβός - λοβός.**

ὀσφρητικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ὀσφραντικότης.

ὀσφρητός-ή-όν μτγν. ὀσφραντὸς βλ.λ. : Γαλ. 3,24 **γευσταῖς ἢ ὀσφρηταῖς ποιότησιν,** Σέξτ.Ἐμπ. Μαθ.8,43, Ἀλέξ.Ἀφρ.Αἰσθ.86,12.

ὀσφυαλγής-ές ὁ ἔχων ἄλγος εἰς τὴν ὀσφύν : Αἰσχ.ἀπ.361 **ὀσφυαλγὴς γέρων,** Ἱππ.Κωακ.313.

ὀσφυαλγία (ἡ) κ. νεώτ., ἰατρ. ἰων. -ίη ἄλγος περὶ τὴν ὀσφυϊκὴν χώραν, ὀφειλόμενον ἰδ. εἰς διάστρεμμά τι τῶν ἀρθρώσεων τῶν ὀσφυϊκῶν σπονδύλων, πόνος τῆς μέσης : Ἱππ.Κωακ.606.

ὀσφυαλγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος, ὁ ἰδιάζων, εἰς τὴν ὀσφυαλγίαν βλ.λ.

ὀσφυαλγῶ-έω κ. νεώτ. ἔχω ὀσφυαλγίαν, μοῦ πονεῖ ἡ μέση : Ἱππ.Κωακ.154.

ὀσφύδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὀσφύς, μικρὰ ὀσφύς, μεσούλα : Θεόγνωστ.Καν.125.

ὀσφυήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) (ἄγνυμι) Λεξικ.Πνευμ.209V **«ὁ** κεκλασμένος καὶ ἀσθενὴς τὴν ὀσφύν».

ὀσφυϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ τῆς ὀσφύος, ὁ ἀναφερόμενος εἰς αὐτήν : **ὀσφυϊκοὶ σπόνδυλοι.**

ὀσφυΐτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ὀσφυαλγία βλ.λ. ὡς πάθησις.

ὀσφυο- κ. ὀσφυ- (ὀσφὺς) ὡς πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λ.,ἰδ. ἰατρ., σημαῖνον ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ὀσφύν, οἷον **ὀσφυοπλευρικός, ὀσφυοκοιλιακός, ὀσφυολαγόνιος** κτλ.

ὀσφυολαγόνιος-ον νεώτ. ὁ τῶν λαγόνων καὶ τῆς ὀσφύος : **ὀσφυολαγόνιος σύνδεσμος.**

ὀσφυόπληγμα-ατος (τὸ) νεώτ. κτηνιατρ. πάθησις τῶν ὑποζυγίων περὶ τὴν ὀσφυϊκὴν ἢ νεφρικὴν χώραν προερχομένη ἐκ μωλωπισμῶν καὶ προκαλοῦσα ἐνίοτε νέκρωσιν τῶν σπονδύλων καὶ συνδέσμων.

ὀσφύς-ύος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., αἰτ. ὀσφύν κ. ὀσφύα (ΑΠ 12,213), δ.γρ. ὄσφῦς, ὄσφῦν (Ἡρωδιαν. 2,937), τὸ κατὰ τοὺς νεφροὺς μέρος τῶν νώτων ὄπισθεν τῶν κοιλιακῶν τοιχωμάτων, ἡ μέση : Αἰσχ. Προμ.497 **κῶλα συγκαλυπτὰ καὶ μακρὰν ὀσφῦν,** Ἐπίχ.80, Ἱππ.Ἀέρ.20, Ἀριστλ.ΖΙ 493a,22 **τῶν δ' ὄπισθεν διάζωμα μὲν ἡ ὀσφύς· ὅθεν καὶ τοὔνομα ἔχει·** || τὸ περὶ τοὺς νεφροὺς μέρος τοῦ θύματος : Ἡρ.2,40 **σκέλεα δὲ ἀποτάμνουσι καὶ τὴν ὀσφὺν ἄκρην καὶ τοὺς ὤμους,** Φερεκρ 23,4, Ἀριστφ.Εἰρ.1053 **ὄπτα σὺ σιγῇ κἄπαγ' ἀπὸ τῆς ὀσφύος,** Μέν.319,12· || ἐπὶ δ. ζῴων, οἷον τοῦ ἵππου : Ξεν.Ἱππ.1,12 **ὀσφὺς ἡ διπλῆ τῆς ἁπλῆς καὶ ἐγκαθῆσθαι μαλακωτέρα καὶ ἰδεῖν ἡδίων** (διπλῆ ὡς ἐκ τῆς κατὰ μῆκος τῆς σπονδυλ. στήλης αὔλακος)· ἐπὶ ἰχθύων : Ἀντιφ.132,6· ἐπὶ σφηκῶν : Ἀριστφ.Σφ.225 **ἔχουσι γὰρ καὶ κέντρον ἐκ τῆς ὀσφύος ὀξύτατον·** **2)** μτγν. κ. νεώτ. κτ. ἐπέκτ. τὸ μεταξὺ τῆς βάσεως τοῦ θώρακος καὶ τῶν λαγόνων μέρος τοῦ σώματος, ὅπου τίθεται ἡ ζώνη· Ἡσ. «ὀσφύν, τὸν παρὰ πλευρὸν διάκενον τόπον»· ὅθ. **περιζώννυσθαι ἢ ἀναζώννυσθαι τὴν ὀσφύν** θέτειν περὶ τὴν ὀσφὺν τὸν ζωστῆρα, τὸ νὰ ζώνεταί τις : ΠΔ Ἱερ.1,17 **καὶ σὺ περίζωσε τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνάστηθι,** αὐτ.Δαν.10,5 **ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ περιεζωσμένη ἐν χρυσίῳ·** || ὅθ. μτφ. **περιζώννυσθαι τὴν ὀσφύν** εἶναί τινα ἕτοιμον, γρηγορεῖν τινα : ΚΔ Λουκ.12,35 **ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι** (ἐστὲ ἕτοιμοι, γρηγορεῖτε)· **3)** μτγν. μτφ. φρ. **ὁ καρπὸς τῆς ὀσφύος τινὸς** ὁ υἱός τινος : ΠΔ Γεν.35,11 **βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται,** ΚΔ Ἑβρ.7,5 **ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ.**

ὀσχέα (ἡ) δ. τ. τοῦ ὄσχη βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 510a,12 **ἔχουσι καθ' αὑτοὺς τοὺς ὄρχεις, οἱ δ' ἐν τῇ καλουμένῃ ὀσχέᾳ,** αὐτ.ΖΓ 719b,5.

ὀσχεϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄσχεον βλ.λ.

ὀσχεΐτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ ὀσχέου βλ.λ. καθ' ἣν τοῦτο καθίσταται ἐρυθρόν, οἰδηματῶδες, τεταμένον καὶ ἐπώδυνον καὶ ἥτις ὀφείλεται εἰς τραυματικὴν βλάβην, θλάσιν κττ. ἢ διήθησιν τῶν οὔρων.

ὀσχεοκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μορφὴ βουβωνοκήλης καθ' ἣν ὁ κηλικὸς σάκκος κατέρχεται ἐν τῷ ὀσχέῳ.

ὄσχεον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ., δ. τ. τοῦ ὄσχη βλ.λ., ὁ συνήθ. ἐν χρήσει τ. ἐν τῇ νεωτ. ἰατρ.· Πολυδ. 2,172 (δ.γρ. ὀσχεός) «τὸ τῶν ὄρχεων ἀγγεῖον»· || **ὀσχέου διάφραγμα** προεκβολὴ τοῦ δαρτοῦ χιτῶνος χωρίζουσα τοὺς δύο ὄρχεις.

ὀσχεοπλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐπὶ τοῦ ὀσχέου πλαστικὴ ἐγχείρησις ἐπὶ καταστροφῆς αὐτοῦ ἕνεκα τραυματισμοῦ, ἐλεφαντιάσεως κλπ.

ὀσχεοπλαστική (ἡ) νεώτ. ὀσχεοπλασία βλ.λ.

ὄσχεος (ὁ) δ.τ. τοῦ ὄσχη βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 493a,33 **ὄρχεις δύο· τὸ δὲ πέριξ** δέρμα, **ὃ καλεῖται ὄ-**

σχεος (δ.γρ. ὀσχέσι), Ροῦφ.'Ονομ.104, 'Ησ. δ.γρ. ὀσχεός : 'Ηρωδιαν 2,121.

ὀσχέωμα-ατος (τὸ) νεώτ. Ιατρ. νεόπλασμα, ὄγκος ἀναπτυσσόμενος ἐπὶ τοῦ ὀσχέου.

ὄσχη (ἡ) κ. νεώτ. τὸ κρεμάμενον ὑπὸ τὴν ῥίζαν τοῦ πέους κόλπωμα τοῦ δέρματος ἐν ᾧ κατασκηνοῦσιν οἱ ὄρχεις, ὁ θύλακος, τὸ σακκούλι τῶν ὄρχεων (π. νεωτ. συνήθ. ὄσχεον) : 'Ιππ.Νοῦσ.2,61· **2**) ὄσχος βλ.λ. : Νίκ.'Αλεξ.109· **3**) τὰ ἐγκεφαλικὰ σκέλη, ἃ ὄλοσχος.

ὄσχιον (τὸ) μτγν. ἔκφυσις περὶ τὸ στόμιον τῆς μήτρας ἐξέχουσα πρὸς τὰ ἄνω· Γαλ.19,127 «ἡ περὶ τὸ στόμιον τῆς μήτρας ἑλικοειδὴς ἐπανάστασις».

ὄσχις-ιος (ἡ) πιθ. ὄσχιον:'Ιππ.Κωσκ.528 (ἀλλ'ἐπειδὴ ἀναφέρεται εἰς ἄρρεν ἐν αὐτ.'Επιδ.7,33, πιθ. διορθ. ἀμφότ. εἰς ἰξύας, ὡς κ. τὸ ἐν αὐτ.'Επιδ.5,61 **ὄρχιας**).

ὀσχοθόρος-ον μτγν. ὁ τοὺς ὄσχους, νεαροὺς κλάδους κατατρώγων : Χρησμ.Σιβ.8,494 **οὐδ' ἀπὸ ὀσχοθόροιο πυρῆς.**

ὄσχος (ὁ) δ.γρ. τοῦ ὦσχος βλ.λ.· || ἐν 'Ιππ.Γυν. 2,204 δ.ἀνάγν. ἀντὶ ὄχος βλ.λ.4)· **2**) νεώτ. ἀρχιτ. γλυπτικὴ ἢ ζωγραφικὴ ἀπεικόνισις ἀμπελοκλήματος ἐν εἴδει ἕλικος ἀποληγούσης εἰς φύλλα καὶ καρποὺς πρὸς διακόσμησιν εἰκονοστασίων, ἐσωτερικοῦ οἰκιῶν, δαπέδων κτλ.

ὀσχοφόρια (τὰ) ἃ. ὠσχοφόρια βλ.λ.

ὀσχοφορικός-ή-όν ἃ. ὠσχοφορικὸς βλ.λ.

ὀσχοφόριον (τὸ) ἃ. ὠσχοφόριον βλ.λ.

ὀσχοφόροι (οἱ) ἃ. ὠσχοφόροι βλ.λ.

ὀσχοφορῶ-έω ἃ. ὠσχοφορῶ βλ.λ.

ὀσῶραι (ὅσαι ὧραι, ἐνν. εἰσίν) μσν. πᾶσαν ὥραν, ἐν παντὶ καιρῷ : Εὐστ.'Ιλ.339,62.

ὅτα αἰολ. τ. ἀντὶ ὅτε βλ.λ. : Σαπφ.43 (πρβλ. πότα ἀντὶ πότε).

ὅτα ἀντὶ ὅττα, ὅσσα βλ.λς.

ὅταμπερ 'Επιγρ.δ.γρ. ἀντὶ ὅταν περ ἀκριβῶς ὅταν.

ὅταν κ. κεχωρ. **ὅτ' ἄν** (ὅτε ἄν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ὄντας** βλ.λ. (ἐπ. ὅτε **κεν**, βλ. **ὅτε** II)) σύνδ. χρον. π. δοκίμοις πάντοτε μτ. ὑποτ. (ἢ εὐκτ. πλ. λ.) κ. ἀναφερόμ.· εἰς τὸ μέλλον μετά τινος πιθανολογίας (μ. π. μτγν. κ. νεώτ. κ. εἰς τὸ παρελθόν, βλ. κατωτ.6), ὅταν (εἰς τὸ μέλλον) συμβῇ νά, ἐφ'ὅσον, εἰς ἣν περίπτωσιν : 'Ιλ.Ι 101 **ὅτ' ἄν τινα θυμὸς ἀνώγῃ,** 'Αριστφ.Σφ.590 **ἡ βουλὴ χὠ δῆμος ὅταν κρῖναι μέγα πρᾶγμ' ἀπορήσῃ, - ὅταν μᾶς καλέσῃ ἡ πατρίς, θὰ πολεμήσωμεν·** || ὁμ. μτ. τινος σαφοῦς ὑποθέσεως ἐπὶ σημ. συγγ. τῆς τοῦ ἐὰν (ὑποθ.χρον. προτ.) ὅταν τυχόν, ἐάν, σάν : Σοφ.'Ιων 744 **καὶ τοῦτο τυφλὸν ὅταν ἐγὼ βλέπω βραχὺ** (περὶ τοῦ βάκτρου), 'Αριστφ.'Εκκλ.640 **τί δῆθ', ὅταν ἀγνὼς ᾖ** (ὁ πατήρ), **πῶς οὐ τότε καταχεσοῦνται;,** Δημ. 22,22 **ὅταν τις .. μὴ παράσχηται πίστιν ὧν λέγῃ·** **2**) νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ καθαρᾶς ὑποθέσεως, ἐάν : **ὅταν εἶσαι ἐργατικός, δὲ θὰ πεινάσῃς·** **3**) ἐπὶ προσδοκωμένου τινός, καθ' ὃν χρόνον θά, (τότε) ποὺ θά : 'Ιλ.Ζ 448 **ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ 'Ίλιος ἱρή,** 'Ησίοδ.'Έργ.339 **ὅτ' ἄν φάος ἱερὸν ἔλθῃ,** Αἰσχ.Πρ.744 **τί που δράσεις, ὅταν τὰ λοιπὰ πυνθάνῃ κακά;,** Σοφ.Αἴ.846 **ἥλιε .. τὴν ἐμὴν ὅταν χθόνα ἴδῃς,** ΚΔ Λουκ.23,42 **μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου,** αὐτ. Θεσσ.2,1,10 **ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι .. καὶ θαυμασθῆναι·** **4**) ἐπὶ ἐπαναλήψεως πράξεώς τινος ἐν τῷ μέλλοντι ἀορίστως, ὁσάκις, κάθε φορὰ ποὺ θά : 'Ιλ.Α 519 **ὅτ' ἄν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν,** Πίνδ.Ο 2,23 **ὅταν θεοῦ Μοῖρα πέμπῃ .. ὄλβον,** Σοφ.Φιλ.111 **ὅταν τι δρᾷς εἰς κέρδος οὐκ ὀκνεῖν πρέπει,** 'Αριστφ.'Εκκλ.781 **ὅταν .. εὐχόμεσθα διδόναι τ' ἀγαθά,** Θουκ.4,16 **ὅτε δ' ἄν .. παραβαίνωσιν ἑκάτεροι .. λελύσθαι τὰς σπονδάς,** Πλάτ.Πρωτ.360Β **οὐκ αἰσχροὺς φόβους φοβοῦνται, ὅταν φοβῶνται, - ὅταν παίρνῃ λεπτὰ στὰ χέρια του, τὸν χάνομε·** || κ. ἐν ῥητ. σχ. ἐπαναλαμβανόμ. χάριν ἐμφάσεως : Δημ.21,72 **πολλὰ γὰρ ἂν ποιήσειεν ὁ τύπτων .. ὅταν** (ἐνν. τύπτῃ) **ὡς ὑβρίζων, ὅταν ὡς ἐχθρός, ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρρης·** **5**) ἐπὶ παρομοιώσεων μτ. τοῦ ἀναφ. ὡς (καὶ ἀντιστοίχου δεικτ. ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει), ὅπως ὁσάκις, ὅπως κάθε φορά : 'Ιλ. Κ 5 **ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ πόσις 'Ήρης,** 'Οδ.Ε 394 **ὡς δ' ὅτ' ἂν .. βίοτος .. φανήῃ·** || ὁμ. ἐν 'Ιλ.Μ 42 **ὡς δ' ὅταν στρέφεται** (δηλ. μεθ' ὁριστ. φαινομενικῶς, ἔνθα ὅμως ἐπ. ἀντὶ στρέφηται) κ. ἐν 'Οδ.Κ 410 **ὡς δ' ὅτ' ἂν ἄγραυλοι πόριες** (ἔρχωνται) **περὶ βοῦς ἀγελαίας ἐλθούσας εἰς κόπρον·** **6**) μτγν., νεώτ. κ. δημ. κ. μτ. ὁριστ. παντός χρ. εἰς δήλ. παντὸς χρον. σημείου (ἀντικαταστῆσαν κ. τὸ ὅτε) ὅτε, καθ' ὃν χρόνον, ἐν ᾧ χρόνῳ, τότε ποὺ : Στράβ.12,3,27 **ὅταν δείκνυται,** ΠΔ Γέν.38,9 **ὅταν εἰσήρχετο·** πρβλ. Πολύβ.4,32,5, ΚΔ 'Αποκ.8,1 **ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα,** 'Απολλδ.Πολιορκ.187,12 **ὅταν ἔξουσι,** ΚΔ Λουκ.13,28 **ὅταν ὄψεσθε** (δ.γρ. ὄψησθε), Κονδυλ.Δάσκ. **ὅταν ἤμουν δάσκαλος** (τίτλ.), **- ὅταν ἐκηρύχθη ἡ ἐπανάστασις, - ὄντας ἤρθατε, χάρηκα·** || νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ ἐπαναλήψεως πράξεως ἐν τῷ παρελθόντι ἀντικατ. τὸ ὁπότε ὁσάκις, κάθε φορὰ ποὺ : **ὅταν ὡμιλοῦσε, ἐμάγευε·** **7**) μτ. εὐκτ. μ. εἰς πλαγ. λ. (ἐξηρτ. ἐξ ἱστ. χρ.) δηλ. ἀναφερόμ. εἰς τὸ μέλλον ὡς πρὸς τὴν χρον. στιγμὴν τῆς πράξεως, ἀντὶ τῆς ἐν εὐθεῖ λόγῳ ὑποτ. : 'Ιλ.Ι 225 **οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα .. ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἵκοι,** Αἰσχ.Πέρσ.45 **ὅταν νεῶν .. ἐκσωζοίατο** (κτ. διόρθ. ὅτ' ἐκ νεῶν ἢ ὅτε κεν)· **8**) **πρὶν γ' ὅταν** πρίν γε ἢ ὅταν, πρίν, προτοῦ βέβαια παρὰ ἀφοῦ (γίνῃ τι) : 'Οδ.Β 374 **ὄμοσον μὴ .. μυθήσασθαι πρίν γ' ὅτ' ἂν ἑνδεκάτη .. γένηται·** || εἰς **ὅτε κεν** μέχρι τοῦ χρόνου καθ' ὃν : αὐτ.Β 97 **μίμνετ' .. εἰς ὅ κε φᾶρος ἐκτελέσω·** || **ὅταν τάχιστα** εὐθὺς ἀφοῦ : 'Αριστφ.Θεσμ.1205 **ὅταν λυθῇς τάχιστα, φεύξει, καὶ τενεῖς ὡς τὴν γυναῖκα·** || **ὅταν πρῶτον** ἀφοῦ : Πλάτ.Λυσ.211Β· || **ὅταν τε .. καὶ ὅταν** εἴτε .. εἴτε : Πλάτ.Νόμ. 744C **ὅταν τε μένωσιν ἐν τῷ αὐτῷ τιμήματι καὶ ὅταν πλουσιώτεροι .. γιγνόμενοι μεταβαίνωσιν.**

ὅτε σύνδ. χρον. κ.μσν. κ.νεώτ. (ἐκ τοῦ ἀναφ. θ. **ὁ-** κ. τοῦ **τε**), δωρ. **ὅκα**, αἰολ. **ὅτα**· ἀναφ. ἀντίστ. τοῦ ἐρωτ. **πότε** κ. τοῦ δεικτ. **τότε** κυρ. μτ. χρον. σημ. κ. δὴ ἀναφ. εἰς πραγμ. γεγονότα τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἐνίοτε αἰτιολ., ειδ., ὑποθ., συμπερ. μτ. ὁριστ. ἱστ. χρ. ἐπὶ πράξεως ἥτις ἐγίνετο ἢ ἔγινε πράγματι κατὰ τὸ παρελθόν, ὅταν, τὸν καιρὸν ποὺ, τότε ποὺ: 'Ιλ.Α 432 **ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο, ἱστία .. στείλαντο,** αὐτ.Ε 394 **ὅτε .. βεβλήκει,** Πίνδ.Ο 1,21 **ὅτε παρ' 'Αλφειῷ σύτο,** Σοφ.Φιλ.397 **ὅτε τὰ πάτρια τεύχεα παρεδίδοσαν,** Ξεν.'Ανάβ.1,10, 15 **σχεδὸν δ' ὅτε ταῦτα ἦν καὶ ἥλιος ἐδύετο,** Θεόκρ.1,66 **πᾷ ποκ' ἄρ' ἦσθ' ὅκα Δάφνις ἐτάκετο,** ΠΔ'Ιεζ 31,16 **ἐσείσθησαν τὰ ἔθνη, ὅτε κατεβίβαζον αὐτὸν εἰς ᾅδου,** ΚΔ Θεσσ.2,3,10 **καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς τοῦτο παρηγγέλλομεν,** Πάπ. ἐρε. **δίνθων ὅτε ὧδ' ἐδείπνει·** || τὸ ῥ.ἐνίοτε παραλείπεται κ. ἐνν. ἐκ τῆς ἀποδόσεως : Ξεν.'Ελλ.1,7,35 **Καλλίξενος δὲ κατελθών, ὅτε καὶ οἱ ἐκ Πειραιῶς** (ἐνν. κατῆλθον)· ὁμ. ἐν ἐλλειπτ. φρ. : 'Ιλ.Θ 229 **πῇ ἔβαν εὐχωλαί, ὅτε δὴ φάμεν εἶναι ἄριστοι;** (ἐνν. ἃς ἐκάμναμεν, ὅτε ἐλέγομεν)· || ὁμ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ συσχετικὸν **τότε** : 'Ιλ.Κ 365 **ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μιγήσασθαι .., τότε δὴ μένος ἔμβαλ' 'Αθήνη,** αὐτ.Χ 209, 'Οκτώηχ. 'Απολ. ἦχ. β' **ὅτε κατῆλθες πρὸς τὸν θάνατον .., τότε τὸν ᾍδην ἐνέκρωσας,** Μεγ.'Εβδ.Κάθ. **ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ .. ἐφωτίζοντο, τότε 'Ιούδας .. ἐσκοτίζετο·** || ὁμ. πρὸς τὸ αὐτίκα : αὐτ.Δ 210

ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, .. αὐτίκα . ἕλκεν ὀιστόν· οὕτω κ. πρὸς ὁμοίας χρον. ἐκφρ. : Ἰλ.Β 743 ἤματι τῷ, ὅτε Φῆρας ἐτίσατο, Ἡρ.1,160 ἦν δὲ χρόνος οὗτος οὐκ ὀλίγος γενόμενος, ὅτε ἐποιέετο καθ' ὃ διάστημα, Πλάτ.Πρωτ.320C ἦν γάρ ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν· ‖ ἐν αναφ. πρὸς προηγ. νῦν ἀφ' ὅτου, ἀπὸ τὸν καιρὸ πού : Ἰλ.Φ 156 νῦν ἠὼς ἐνδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα· ‖ μτ. εὐκτ. πλαγ. λ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ.: Ξεν.Ἀν.4,1,16 θαμινὰ παρήγγειλεν .. ὑπομένειν, ὅτε οἱ πολέμιοι .. ἐπικέοιντο· **2**) ὁμ. μτ. ὁριστ. ἱστ. χρ. κατόπιν ρ. αἰσθήσεως καὶ γνώσεως (ἀκούω, οἶδα, μέμνημαι κττ.) ἐπὶ σημ. χρονικῆς καὶ εἰδικῆς ταυτοχρ., ὅταν κ. ὅτι, τότε πού, ὅτι : Ἰλ. Α 397 πολλάκι .. ἄκουσα εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα, αὐτ.Ο 18 ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε τε κρέμω ὑψόθεν; Ἀριστφ.Σφ.354 μέμνησαι .. ὅτ' .. ἵεις σαυτὸν κατὰ τοῦ τείχους, Θουκ.2,21, Εὐρ.Ἑκ.110 οἶσθ' ὅτε χρυσέοις ἐφάνη σὺν ὅπλοις ξέρεις ὅτι, πού· ὁμ. μτ. τοῦ λανθάνω : Ἰλ.Ρ 627 οὐδ' ἔλαθ' Αἴαντα .. ὅτε δὴ Τρώεσσι δίδου ἑτεραλκέα νίκην· **3**) ὁμ. ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ ὥστε (συμπερασμ. πρότ.) : Ἀριστφ.Ἀχ.647 οὕτω δ' .. ἤδη πόρρω κλέος ἥκει, ὅτε καὶ βασιλεὺς .. ἠρώτησεν· **4**) μτ. ὁριστ. ἐνεστ. ἀναφερόμ. εἰς μίαν περίπτωσιν τοῦ παρόντος ἢ περιγράφον (κ. συνήθ. ἡγουμένου νῦν), τώρα ὅταν, τώρα πού : Ἰλ.Β 471 ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει, Σοφ.Ἠλ.789 νῦν γὰρ οἰμῶξαι πάρα, ὅθ' ὧδ' ἔχων πρὸς τῆσδ' ὑβρίζει μητρός, Ξεν.ΚΠ 2,46 νῦν, ὅτε .. σοι ὀξέως ὑπακούω· ὁμ. κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς προηγ. λ. ἢ φρ. ἰσοδυνάμους τῷ νῦν : Σοφ.Τρ.711 ὧν ἐγὼ μεθύστερον (δηλ. νῦν), ὅτ' οὐκέτ' ἀρκεῖ, τὴν μάθησιν ἄρνυμαι· **5**) μτ. ὁριστ. ἐνεστ. κ. αἰτίαν τινὰ σημαῖνον (χρον. αἰτιολ. προτ.) τώρα πού, ἀφοῦ, ἐπειδή : Ἰλ.Π 433 ὤ μοι ἐγών, ὅτε μοι Σαρπηδόνα .. μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο δαμῆναι, Σοφ.Αἴ.711 νῦν πάρα.. πελάσαι φάος .. ὅτ' Αἴας .. θέσμι' ἐξήνυσε, Δημ.1,1 ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν· ‖ ὁμ. κ. μτ. μορίων (περὶ ὧν βλ.κατηγ.12) ὅτε δή : Πλάτ.Πρωτ.354C· ‖ ὅτε γε : Ἡρ.5,921· ‖ κ. μτ. ὁριστ. παρακ. ἐπὶ συντελεσθείσης πράξεως : Ἀριστφ.Νεφ.34 ἐξήλικας ἐμὲ.. ὅτε καὶ δίκας ὤφληκα, Σοφ.Φιλ.428 τί δῆτα δεῖ σκοπεῖν, ὅθ' οἵδε μὲν τεθνᾶσι (τώρα πού, ἀφοῦ)· **6**) ὁμ. μτ. ὁριστ. ἐνεστ. ἐπὶ παρομοιώσεων, συνήθ. μτ. τοῦ ὡς, ὅπως τότε πού : Ἰλ.Π 364 ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται, Ὀδ.Κ 462· ἐνίοτε τὸ ρ. ὑπονοεῖται ἐκ τῆς κυρ. προτ. : Ἰλ.Β 394 Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα, Πίνδ.Π 11, 40· ‖ ὅθ. ὡς ὅτε κ. ἐπιρρ. τρόπον τινά : Πίνδ.Ν 9,16 Ἐριφύλαν, ὅρκιον, ὡς ὅτε πιστόν, δόντες Ὀκλεΐδᾳ γυναῖκα· **7**) μτ. ὁριστ. συνήθ. ἱστ. χρ. κ. ἐν τῇ ἐλλειπτ. φρ. ἔστιν ὅτε ἢ ἔσθ' ὅτε εἶναι καιρός, περίστασις πού, ἐνίοτε, κάποτε - κάποτε : Πίνδ.Ο 11,1 ἔστιν ἀνθρώποις ἀνέμων ὅτε πλείστα χρῆσις, Ἡρ.2,120 οὐκ ἔστι ὅτε οὐ δύο ἢ τρεῖς .. ἀπέθνῃσκον, Σοφ.Αἴ.56 κἀδόκει μὲν ἔσθ' ὅτε δισσοὺς Ἀτρείδας αὐτόχειρ κτείνειν, Πλούτ. Περ.15 ἦν δ' ὅτε καὶ ἐχειροῦτο· **8**) μτ. ὁριστ. μέλλ. σπαν. ἐπὶ ὡρισμένης τινὸς προσδοκίας (ἀντίθ. ἐπὶ ἀορ. τὸ ὅταν βλ.λ.3)) : Ὀδ.Σ 272 νὺξ δ' ἔσται, ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσει .. ἐμέθεν· **9**) μτ. εὐκτ. ἐπὶ ἐπαναλ. πράξεώς τινος ἐν τῷ παρελθόντι, ὁσάκις, κάθε φορὰ πού : Ἰλ.Α 610 ἔνθα πάρος κοιμᾶθ' ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι, αὐτ. Δ 263· ὁμ. κ. ὅτε δή : Ἰλ.Γ 216· **10**) μτ. εὐκτ. κ. ἐπὶ μελλόντων νὰ συμβῶσιν, ἀλλ' ὡς ἀβεβαίων παρισταμένων, ἐξηρτ. συνήθ. ἐκ δυνητ. εὐκτ. ἢ κ. ὑποτ. (δηλ. ἐν ὑποθ. χρον. προτάσεσιν) ὅταν ποτέ, ἐὰν ποτέ : Ἰλ.Γ 55 οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις .., ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης, αὐτ.Σ 465, αὐτ.Φ 429, Αἰσχ.Εὐμ.726 χὤτε δεόμενος τύχοι· ‖ ὁμ. ὅτε μὴ πάντοτε μτ. εὐκτ. ἀντὶ εἰ μὴ ἐκτὸς ἄν, πλὴν ὅταν : Ἰλ.Ν 319 ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων ἐμβάλοι .. δαλὸν νήεσσι, Ὀδ.Π 197 οὐ γάρ .. ἄν .. ἀνὴρ τάδε μηχανόῳτο .. ὅτε μὴ θεὸς .. θείη, Ἀριστλ.Πολ.1277a,24, Ἀπολλ.Ρ 4,587· ἀλλὰ μτ.ὑποτ. αὐτ.1,245, 4,409· **11**) μτ. ὑποτ. μ. π. ἐπ. κ. λυρ. ποιηταῖς (ἀντὶ τοῦ π.δοκίμοις Ἀττ. ὅταν) ἐπὶ μέλλοντος γενέσθαι, ὅταν : Ἰλ.Δ 259 ὅτε πέρ τε .. αἴθοπα οἶνον .. κέρωνται, Αἰσχ.Ἀγ.766 ὅτε τὸ κύριον μόλῃ φάος τόκου· ‖ ἐπ. ὅτε κεν μεθ' ὑποτακτ. : Ἰλ.Υ 130 δείσεται .. ὅτε κέν τις ἐναντίβιον θεὸς ἔλθῃ· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ παρομοιώσεων ἐν χρ. συνηθεστ. ἢ μτ.ὁριστ. (πρβλ.6)) μτ. τοῦ ὡς, ὅπως ὅταν : Ἰλ.Β 147 ὡς δ' ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βαθὺ λήιον, Ἡσίοδ.Α 374 ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος .. πέτραι ἀποθρώσκωσιν· **12**) μτ. ἄ. μορίων ὡς ὅτ' ἂν ἢ ὅτε κεν ὅταν βλ λ.· ‖ ὅτε δή συνήθ. π.Ὁμ. κ. Ἡσιόδ., ἰσχυρότερον τοῦ ὅτε κ. συνήθ. μτ. ὁριστ., ὅτε βεβαίως : Ἰλ.Ε 65, Ἡσίοδ.Θ 280, Ἀριστφ.Ἀχ.535 ὅτε δὴ 'πείνων βάδην· ὁμ. ὅτε δή ῥα : Ἰλ.Δ 446, Ἡσίοδ.Θ 58· συνήθ. ἐν ἀναφ. πρὸς ἀντίστοιχ.δεικτ. : Ἰλ.Κ 365 ὅτε δὴ .., τότε δή, αὐτ.Ψ 721 ὅτε δὴ ῥ' .., δὴ τότε, αὐτ.Χ 208 ὅτε δὴ .. καὶ τότε δή, αὐτ.Ω 31 ὅτε δή ῥα .., καὶ τότ' ἄρ'· ‖ ὅτ' ἄρ' ὅτε τυχόν : Ἰλ.Κ 540· ‖ ὅτε περ ὅτε ἀκριβῶς, ἔτι καὶ ὅτε, ἀκόμη καὶ ὅταν : Ἰλ.Ε 802, Ἡσίοδ.Θ 291 ἤματι τῷ, ὅτε περ βοῦς ἤλασεν, Ἡρόδ.5,99, Θουκ.1,8· ὁμ. ὅτε πέρ τε : Ἰλ.Δ 259, αὐτ.Κ 7· ‖ ὅτε τε (ἔνθα τὸ τε δὲν ἐπηρεάζει τὴν σημ.) : Ἰλ.Β 471, Ἡσίοδ.Α 397· ‖ ὅτε γε ὅτε βεβαίως, ἀφοῦ βεβαίως (δηλ. μετά τινος αἰτίας· πρβλ 5)) : Πλάτ.Φαίδ.84Ε ὅτε γε μηδ' ὑμᾶς δύναμαι πείθειν· ‖ ἐπ. φρ. πρίν γ' ὅτε πρότερον ἤ : Ὀδ.Ν 322 πρίν γ' ὅτε .. θάρσυνας· ‖ ὁμ. πρίν γ' ὅτε δή .., ἢ κ. συχνακις παραλειπομένου τοῦ ρ. πρὸ τοῦ ὅτε : Ἰλ Ι 488, αὐτ.Μ 437· ‖ μτγν. ὅτε καί ποτε ὁσάκις : Ἀθήν.10,438Ε ὅτε καί ποτε συνιδών τις αὐτὸν στρατιώτης ἔφη.

ὁτέ κ. νεώτ. ἀοριστολ.χρον. ἐπίρρ. ἐν χρ. ἐπὶ ζεύγους ἀντιστοίχων χρον. προτάσεων, ὧν εἰσάγει τὴν πρώτην μετὰ τοῦ μέν, τῆς δευτέρας εἰσαγομένης διὰ τοῦ ἄλλοτε ἢ ἰσοδυν. αὐτῷ λ. καὶ τοῦ δέ, ἐν τῇ σημ. τοῦ ἔστιν ὅτε (βλ. ὅτε 7)), ἐνίοτε, ἄλλοτε μὲν .. ἄλλοτε δέ, πότε .. καὶ πότε : Ἰλ.Υ 29 ὁτὲ μέν .., ἄλλοτε, αὐτ.Σ 599 ὁτὲ μέν .., ἄλλοτε δ' αὖ, αὐτ.Λ 64 ὁτὲ μέν τε .. ἄλλοτε δέ, Ἀριστλ.Η Νικ.1100a,28 ὁτὲ μέν .., πάλιν δέ, αὐτ.Ποιητ.1448a, 21 ὁτὲ μὲν .. ἤ, Ἀπολλ.Ρ 1,1270 ὁτὲ μέν .., ὁτὲ δ' αὖτε, αὐτ.3,1300 ὁτὲ μέν τε .., ὅτ' αὖ, Πολύβ.6, 20,8 ὁτὲ μέν .., ποτὲ δέ· ‖ ἐνίοτε ἀντιστρόφως : Ἰλ.Λ 566 ἄλλοτε μέν .., ὁτὲ δέ· ὁμ. Ἀριστλ. Μετ.360b,3 ἐνίοτε μέν .., ὁτὲ δέ· π.Σοφ.Αἴ.56 ἔσθ' ὅτε .., ὅτ' ἄλλοτε· ‖ μ. π.Ἀριστλ., μτγν. πεζ. κ. νεώτ. ὁτὲ μὲν .., ὁτὲ δέ : Ἀριστλ.Πολιτ.1290a,4, - ἦτο ὁτὲ μὲν εὔχαρις, ὁτὲ δὲ δύσθυμος· ‖ ἐν τῇ δευτέρᾳ προτ. μ., ἄνευ ἀντιστ. ἐν τῇ πρώτῃ : Ἰλ.Ρ 178 ὁτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μάχεσθαι· ‖ σπανιώτ. ἐν τῇ ἀρχῇ μιᾶς μ. προτ. ἄνευ ἄλλης ἀντιστοίχ. : Ξεν.Κυν.5,8, αὐτ.9,8.

ὀτεῖος-α-ον Ἐπιγρ. κρητ. τ. τοῦ ὁποῖος ἀλλ' ἐν τῇ σημ. τοῦ ὅστις· **2**) βοιωτ. ὀτῖος ἐν μηδοτίη βλ.λ.· πρβλ. τεῖος, τέουτος.

ὅτεο, ὀτέοισιν, ὅτευ, ὅτεῳ, ὅτεων ἐπ. κ. ἰων. πτ. τοῦ ὅστις βλ.λ.

ὀτῆμος ἐσφ. ἀνάγν. ἀντὶ ὀπῆμος ἐν Ἡρώνδ.3,55.

ὅτερος-α-ον Ἐπιγρ. κρητ. τ. τοῦ ὁπάτερος.

ὅ τι οὐδ. τῆς ἀντων. ὅστις ἐν χρ. ὡς ἐπίρρ., συνήθ. κ. ὅ,τι (πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ συνδ. ὅτι βλ.λ.) ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐνίοτε· ἐπ. ὅ ττι κ. ὅ,ττι (περὶ τῆς ἀντωνυμ. χρήσεως, βλ. ὅστις) ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. ὡς τὸ

διότι, διατί, διὰ ποῖον λόγον : Ἰλ.Α 64 ὅς κ' εἴποι, ὅ τι τόσσον ἐχώσατο, Ὀδ.Τ 464, Ἡρ.3,78 εἴρετο, ὅ τι οὐ χρᾶται τῇ χειρί, Ἀριστφ.Πλ.19 ἢν μὴ φράσῃς ὅ τι τῷδ' ἀκολουθοῦμέν ποτε, . . σοὶ παρέξω πράγματα· || ἐνίοτε κ. μτ. προθ. : Ἡρ.6,3 εἰρωτώμενος κατ' ὅ τι . . οὕτως ἐπέστειλε· 2) ἐν εὐθ. ἐρωτ. μτ. τοῦ ἐρωτ. τί ; εἰς ὃ προσδίδει ἀοριστολογίαν τινά, διατί ; διὰ ποῖον (τάχα) λόγον ; : Δημ.23,214 ὅτι τί ; ποίας ἔλαβεν ναῦς ὑμῖν . . ;, Λουκ.Δημ.Ἐγκώμ.22 ὅ τι τί δή ;, Πλάτ. Πολ.343Α ὅτι δή τι μάλιστα ;, αὐτ.Χαρμ.161C ὅ τι δή τί γε ;· 3) ὅ τι μὴ (συνήθ. ὅτι μή) ὡς ἐπίρρ. κατόπιν ἀρνητ. προτάσεως, πλήν, ἐκτός : Ἰλ.Π 227 οὔ τέ τεῳ σπένδεσκε θεῶν, ὅτι μὴ Διὶ πατρὶ (δ. γρ. ὅτε μή), Ἡρ.1,18 οὐδαμοί . . , ὅ τι μὴ Χῖοι μοῦνοι, Θουκ.4,26 οὐ γὰρ ἦν κρήνη ὅτι μὴ μία ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει· || σπαν. μτ. ρ. διαφόρου τοῦ τῆς κυρ. προτ. : Ἀρρ.Ἀν.1,16,4 διέφυγε μὲν οὐδείς, ὅ τι μὴ διέλαθέ τις (δηλ. διέφυγε λαθών τις)· 4) ὅ τι μὴ ὁμ. ὡς ἐπίρρ. κατόπιν ἐρωτ. διὰ τοῦ οὐ, ἐφ' ὅσον δέν, μιὰ ποὺ δέν : Πλάτ.Πολ.581D οὐ τὴν μὲν . . καὶ αὖ τὴν ἀπὸ τοῦ μανθάνειν ἡδονήν, ὅ τι μὴ μάθημα τιμὴν φέρει, καπνὸν καὶ φλυαρίαν [ἡγεῖται] ;· 5) ὅτι ἀλλ' ἢ ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. τοῦ ὅ τι μή : ΠΔ Βασ.1,30,17 καὶ οὐκ ἐσώθη ἀνὴρ ἐξ αὐτῶν, ὅτι ἀλλ' ἢ τετρακόσια παιδάρια· 6) μτ. ὑπερθ. βαθ. ἐπιρρ., ὅσον τὸ δυνατόν : Ἰλ.Δ 193 ὅττι τάχιστα, Ὀδ.Ε 112 σ' ἠνώγειν ἀποπεμπέμεν ὅττι τάχιστα· ὁμ. Ἡρ.9,7 ὅ τι τάχος, Σοφ.Ἀντ.1321 (ἀμφ.γρ.), Θουκ. 7,42, Πλάτ.Ἐπιστ.7· ὁμ. Θουκ.5,36 ὅ τι μάλιστα, αὐτ.3,40 ὅ τι ἐγγύτατα, αὐτ.6,23 ὅ τι ἐλάχιστα, αὐτ.7,74 ὅ τι χρησιμώτατα· || π. μτγν. κ. μσν. κ. μτ. θετ. βαθ. ἐπιρρ. : Ὀππ.Ἁλ.4,302 θαλλοὺς γὰρ ὁμοῦ . . ἐλαίης ὅττι μάλ' εὐφυέας, Εὐστ. Πον.210,39 ἀσκήσεως ὅτι μάλα συχνῆς, Εὐμάθ. Ὑσμ.26Α κλίνας ὅτι λαμπρῶς ἐσταλμένας καὶ μαλακῶς· || ὁμ. μτ. ὑπερθ. βαθ. ἐπιθ. ὅσον τὸ δυνατόν : Θουκ.4,32 ὅ τι πλείστη ἀπορία, Ξεν. Ἑλλ.4,8,6 ὅ τι πλεῖστον ναυτικόν, αὐτ.ΚΠ 6,1,53 ὅ τι πλεῖστον χρόνον, Πλάτ.Πολ.421Β ὅ τι πλείστη εὐδαιμονία· ὁμ. Θουκ.1,126 ὅ τι μεγίστη πρόφασις· ὁμ. Ἀριστφ.Σφ.1276 παῖδας ὅτι χειροτονικωτάτους.

ὅτι σύνδ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπ. κ. ὅττι (π. Ὁμ. ἀμφότ., κ. συνήθ. μτ. μορίων ὅτι ῥα, ὅτι δή) εἰδ. εἰσάγων ἀντικειμ. πρότ., κατόπιν ρ. λεκτικῶν, δοξαστικῶν, αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικῶν κττ., μτ. ὁριστ. (π. Ὁμ. πάντοτε, π. Ἀττ. κυρίως) κ. σημαίνει τὸ τί λέγει, νομίζει κτλ. τις : Ἰλ.Λ 408 οἶδα γάρ, ὅτι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο, αὐτ.Χ 439 ἤγγειλ', ὅττι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων, Πλάτ.Ἀπολ.23Β ἐνδείκνυμαι ὅτι οὐκ ἔστι σοφός, Ξεν.Ἀν.1,2,21 ᾔσθετο ὅτι τὸ Μένωνος στράτευμα ἤδη ἐν Κιλικίᾳ ἦν, ΚΔ Ἰω.13,1 εἰδὼς . . ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ.. πρὸς τὸν πατέρα, Ματθ.5,17 μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον, αὐτ.Ρωμ.15,14 πέπεισμαι δὲ . . ὅτι· || ὁμ. μτ. ὁριστ. κ. ἐν πλαγ. λόγῳ (συνήθ. π. Ἀττ. κ. πάντοτε π. μτγν., μσν., νεωτ. κ. ἐν τῷ δημ. λόγῳ) καὶ δὴ καθ' ὃν χρόνον θὰ ὡμίλει ὁ λαλῶν : Θουκ.1,114 ἠγγέλθη . . ὅτι Μέγαρα ἀφέστηκε (ἀντὶ ὑπερσυντ.), αὐτ.1,90 ἀποκρινάμενοι ὅτι πέμψουσιν· || κατόπιν ἱστ. χρόνου μτ. εὐκτ. πλαγ. λόγου (κανον. σύντ.) : Ἀριστφ. Πλ.88 ἠπείλησ' . . ὅτι βαδιοίμην, Θουκ.5,61 ἔλεγον ὅτι οὐκ ὀρθῶς αἱ σπονδαὶ γένοιντο, Πλάτ.Φαίδ.59Ε ἐπυθόμεθα ὅτι τὸ πλοῖον ἐκ Δήλου ἀφιγμένον εἴη· || μτ. ὁριστ. κ. εὐκτ. ὁμοῦ ἐν τῇ αὐτῇ προτ., ἀλλὰ ἐν σημ. διαφ. ἀποχρώσεως : Θουκ.2,13 Περικλῆς . . προηγόρευε . . ὅτι Ἀρχίδαμος μέν οἱ ξένος εἴη . . τοὺς δ' ἀγροὺς . . ἀφίησιν, Ξεν.Ἀν.2,1,3 ἔλεγον, ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς . . εἴη, Πλάτ.Φαίδ.61Β ἐννοήσας ὅτι τὸν ποιητὴν δέοι, . . καὶ αὐτὸς οὐκ ἦ μυθολογικός· || κατόπιν ὑποθ. προτ. ἐχούσης ὡς ἀπόδοσιν τὸ ρ. τῆς εἰδ., τοῦτο ἀκολουθεῖ τοὺς κανόνας τῶν ὑποθ. λόγων : Δημ.46,12 εἴ τις ἔροιτο, καθ' ὁποίους νόμους δεῖ πολιτεύεσθαι, δῆλον ὅτι ἀποκρίναιοθ' ἂν (τὴν δυν. εὐκτ. ἀπαιτεῖ τὸ εἰ ἔροιτο)· Πλάτ.Λάχ.179D λέγοντες ὅτι, εἰ . . ἀμελήσουσι . . ἀκλεεῖς γενήσονται, εἰ δ' ἐπιμελήσονται . . τάχ' ἂν τῶν ὀνομάτων ἄξιοι γένοιντο· || ἐνίοτε τὸ ὑποκ. τῆς εἰδ. προτ. εἶναι ἀντικ. (ἢ ὑποκ. ἐὰν εἶναι τὸ ρ. παθ.) τῆς κυρίας, ἤτοι γίνεται μετάταξις ὑποκειμένου : Ξεν.Ἀν.3,2,23 Λυκάονας δὲ καὶ αὐτοὶ εἴδομεν, ὅτι . . καρποῦνται (ἀντὶ εἴδομεν, ὅτι Λυκ. καρποῦνται), ΚΔ Κορ. 1,15,12 εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται (ἀντὶ εἰ δὲ κηρύσσ., ὅτι Χριστὸς.. ἐγήγερται), Λίβ.Ροδ.635 ἔβλεπες τὰ λιθάρια τοῦ κάστρου, ὅτι λάμπουν· || συνηθέστ. ὅταν ἐννοεῖται τὸ ὑποκ. ἐν τῇ εἰδ. προτ. : Λίβ.Ροδ.35 ἐγὼ ὡς τὸν εἶδα, ὅτι πονεῖ (ἀντὶ ἐγὼ ὡς εἶδα, ὅτι (ἐνν. αὐτὸς) πονεῖ), - ὅταν τὸν κατάλαβα, ὅτι εἶχε τέτοιο σκοπό· || ἐνίοτε γίνεται μετάταξις κ. ὁλοκλήρ. τῆς προτ. : Ξεν.Ἀν.1,6,2 εἶπεν, εἰ αὐτῷ δοίη χιλίους ἱππέας, ὅτι . . κατακάνοι (ἀντὶ εἶπεν, ὅτι . . , εἰ)· ὅθ. διπλοῦν ὅτι κτ. πλεονασμ. : αὐτ.5, 6,19 λέγουσιν, ὅτι, εἰ μὴ ἐκποριοῦσι τῇ στρατιᾷ μισθόν, . . ὅτι κινδυνεύσει· 2) ὡς ἐπεξήγησις εἰς προηγ. δεικτ. : Ἰλ.Ο 226 ἀλλὰ τόδ' . . ἐμοὶ . . κέρδιον . . ἔπλετο, ὅττι πάροιθε . . ὑπόειξε χεῖρας ἐμάς, Πλάτ.Γοργ.488Α εὖ ἴσθι τοῦτο, ὅτι οὐχ ἑκὼν ἐξαμαρτάνω, ΚΔ Τιμόθ.1,1,9 εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, Λίβ.Ροδ.633 οὐκ ἦτον συντυχία, ὅτι ἀνατέλλει τὴν αὐγὴν (ἐνν. οὐκ ἦτον τοῦτο)· κ. ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς προτ. ἑπομένου τοῦ δεικτ. : Πλάτ.Πρωτ.330 τὰ μὲν ἄλλα ὀρθῶς ἤκουσας, ὅτι δὲ καὶ ἐμὲ οἴει εἰπεῖν τοῦτο παρήκουσας· || ὁμ. κατόπιν προεξαγγελτικῆς παραθέσεως ὡς ἐπεξήγησις αὐτῆς : Πλάτ.Φαίδ.66 τὸ δὲ ἔσχατον πάντων, ὅτι . . θόρυβον παρέχει (ἐνν. εἶναι τοῦτο, ὅτι), Ἰσοκρ.5,136 τὸ δὲ μέγιστον τῶν εἰρημένων, ὅτι συμβαίνει· 3) ὅτι ἐνίοτε σημαίνει ὡς πρὸς τὸ γεγονὸς ὅτι .. ὡς πρὸς τὸ ὅτι : Πλάτ.Κρατ.384C ὅτι . . οὗ φησι . . ὄνομα εἶναι, ὑποπτεύω αὐτὸν σκώπτειν, αὐτ.Πρωτ.330Ε· 4) πλεοναστικῶς ἐπὶ πλαγίου λόγου, ὅταν οἱ λόγοι τινὸς ἀναφέρωνται αὐτολεξεί : Ἡρ.2,115 λόγον τόνδε ἐκφαίνει ὁ Πρωτεύς, λέγων ὅτι ἐγὼ εἰ μὴ . . ἡγεύμην, Πλάτ.Πρωτ.318Α καὶ ἐγὼ εἶπον, ὅτι ἡ αὐτή μοι ἀρχή ἐστι, ΚΔ Ρωμ.8,36 καθὼς γέγραπται, ὅτι ἕνεκά σου θανατούμεθα, Διήγ.Ἀχιλλ. 235 τοῦτο δὲ πᾶσι προσφωνῶ . . ὅτι ἐάν τινα θεάσωμαι· || ὁμ. ἐν τῇ αὐτῇ προτ. μτ. εἰδ. ἀπαρφ.: Πλάτ.Νόμ 892D εἶπον ὅτι πρῶτον ἐμὲ χρῆναι πειραθῆναι κατ' ἐμαυτόν, αὐτ.Φαίδ.63C ὅτι μέντοι παρὰ θεοὺς . . ἥξειν, εὖ ἴστε ὅτι . . διισχυρισαίμην ἄν, Ξεν.Ἑλλ.2,2,2 εἰδὼς ὅτι . . ἔσεσθαι· || ὁμ. ἐν τῇ αὐτῇ προτ. μτ. μτχ. : Πλάτ.Γοργ. 481D αἰσθάνομαι . . ὅτι ὁπόσ' ἂν φῇ σου τὰ παιδικὰ καὶ ὅπως ἂν φῇ ἔχειν, οὐ δυναμένου ἀντιλέγειν· || ὁμ.κατόπιν συμφυρμοῦ δύο προτάσεων: Ξεν.Ἀν.6,4,18 ὡς γὰρ ἐγὼ ἤκουσά τινος, ὅτι Κλέανδρος μέλλει ἥξειν (ἀντὶ ὡς . . ἤκουσα, Κλ. μέλλει ἥξειν ἢ ἤκουσα, ὅτι Κλ. μέλλει ἥξειν), ΚΔ Ἀπ. 3,15 οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός (ἀντὶ οἶδα, ὅτι οὔτε . . ἢ τὰ ἔργα σου ἐστί, ὅτι οὔτε)· || συνήθ. ἐκ σφάλμ. τῶν ἀντιγραφέων παρεμβαλλόντων τὸ ὅτι ὡς ἀπαραίτ. μτ. τὸ εἶπε, λέγουσι κττ.· πιθ. ἐν Ξεν.Ἀν.5,6,19 (βλ 4)· || μσν. κ. μτ. ἄλλων συνδέσμων ὧν δὲν ἐπηρεάζει τὴν σημ. : Λίβ.Ροδ.2198 ἐπρόσεχες τὸ ἀμπέλιν,

ὅτι νὰ ἔχῃ τὸν καρπὸν ὥριμον εἰς τὸ τρύγος· ‖ ὁμ. ἀντὶ ὡς : αὐτ.2236 **τέτοιον ἐπορπάτει, ὅτι ὁπόταν τρέχει τὸ νερὸν** (ὡς ὁπόταν)· **5)** περιληπτ. ἀντικαθιστῶν ὁλόκληρον πρότασιν ἰδ. ἐν καταφατικαῖς ἀποκρίσεσι : Πλάτ.Γοργ.475C **οὐκοῦν . . τὸ ἀδικεῖν κάκιον ἂν εἴη τοῦ ἀδικεῖσθαι ;** ἀπόκρ. **δῆλον δὴ ὅτι** (ἐνν. **κάκιον ἂν εἴη ἢ ταῦτα οὕτως ἔχει**)· ‖ ὁθ. κ. ἐν παρενθετ. καταφ. προτάσεσι καθ' ὁμοίαν ἔλλειψιν, **οἶδ' ὅτι ἢ εὖ οἶδ' ὅτι', οἶσθ' ὅτι, ἴσθ' ὅτι** : Σοφ.'Αντ.754 **οὐ τόνδ' Ὄλυμπον ἴσθ' ὅτι, χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεννάσεις ἐμέ,** Πλάτ.Γοργ.486Α **οἶσθ' ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ὅ τι χρήσαιο σαυτῷ** (ἐντεῦθεν κ. τοῦ **δηλονότι** βλ.λ. ἡ χρ. ὡς ἐπιρρήμ.)· **6) οὐχ ὅτι . ., ἀλλὰ ἢ ἀλλὰ καὶ** ὄχι μόνον . . ., ἀλλὰ καί : Ξεν. 'Απομν.2,9,8 **οὐχ ὅτι ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ**· ‖ ὁμ. **οὐχ ὅτι . . ἀλλ' οὐδέ** : Θουκ.2,97 **ἀλλ' . . ἀδύνατα ἐξισοῦσθαι οὐχ ὅτι τὰ ἐν Εὐρώπῃ, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ 'Ασίᾳ**· ὁμ **οὐ μόνον ὅτι . . ἀλλὰ** : Πλάτ.Συμπ.179Β **οὐ μόνον ὅτι ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες**· ‖ **οὐχ ὅτι** μὴ ἀκολουθούμενον ὑπὸ δευτέρας προτάσεως, ἂν καί : Πλάτ.Πρωτ.336D **οὐχ ὅτι παίζει καί φησιν ἐπιλήσμων εἶναι**· ‖ κ. νεώτ. φρ. **μ' ὅλον ὅτι** (δηλ. μὲ ὅλον τοῦτο, ὅτι) κ. μολονότι ὡς σύνδ. ἂν καί : **μ' ὅλον ὅτι ἔχω ἀντίρρησιν, θὰ τὸ πράξω**· ‖ ὁμ. νεώτ. **παρ' ὅλον ὅτι** ἂν καί : **παρ' ὅλον ὅτι τοὺς εὐηργέτησεν, ὑπῆρξαν ἀχάριστοι**· κ. **παρ' ὅτι** καίτοι, ἂν καί : **δὲν σὲ τιμωρῶ παρ' ὅτι κατακρίνω τὴν πρᾶξίν σου** (δηλ. παρὰ τοῦτο, ὅτι)· ‖ **ὅτι μὴ** ἀνήκει εἰς τὸ ἀντων. ὅτι βλ.λ.· **7)** ὡς αἰτιολ. σύνδ. ἰδ. π. δοκίμοις κατόπιν ρ. ψυχ. πάθους (οὗ ἡ εἰδ. πρότ. ἐκφράζει τὴν αἰτίαν), ἐπειδή, διότι, ὡς τὸ νεώτ. καθότι : 'Ιλ.Α 56 **κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο,** 'Οδ.Ψ 115 **νῦν δ' ὅττι ῥυπόω . . τούνεκ' ἀτιμάζει με,** Πίνδ.Ο 3,39 **κῦδος . . διδόντων Τυνδαριδᾶν, ὅτι πλείσταισι . . ξενίαις αὐτοὺς ἐποίχονται τραπέζαις,** Πλάτ.Λάχ.179C **αἰτιώμεθα τοὺς πατέρας ἡμῶν, ὅτι ἡμᾶς μὲν εἴων τρυφᾶν,** Ματθ.5,3 **μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν,** Διήγ.'Αχιλλ.409 **ἐθαύμασα τὴν πίστιν σας καὶ ὑπερθαύμασά την, ὅτι ὡς γενναῖοι . . ποσῶς οὐδὲν ἐδειλιάσατε**· ‖ κ. **ὅτι περ** διότι ὡς γνωστόν : Θουκ.4,14 **περιαλγοῦντες τῷ πάθει, ὅτι περ . . οἱ ἄνδρες ἀπελαμβάνοντο**· ‖ μτγν. ὡς ἐπεξηγηματικὸν αἰτιολ., διὰ τὸν λόγον ὅτι : ΚΔ 'Ιω.18,2 **ᾔδει δὲ καὶ 'Ιούδας . . τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη καὶ ὁ 'Ιησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ**· ‖ π. μτγν. καὶ ἀνεξαρτήτως πως ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἅπαντα τὰ προηγούμενα, (ὅλα ταῦτα) διότι : ΠΔ Ψαλμ.43,26 **ὅτι ἐταπεινώθη εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν,** ΚΔ Ματθ. 6,13 κ. ἐν Λειτ.Χρυσοστ. **ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα** (πρβλ. ὁμ. χρῆσιν τοῦ **γάρ** π. μτγν. : Λειτ.Χρυσοστ. **σοῦ γάρ ἐστι τὸ ἔλεος**)· ‖ ὁμ. ὡς αἰτιολ. σύνδ. ἐφ' ὅσον, ἀφοῦ, μιὰ καί : 'Ιλ.Π 35 **γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα . . ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής** (κατά τινα ἔλλειψιν ἀντὶ σὲ ἐγέννησε . . καὶ λέγω τοῦτο, ἀφοῦ εἶσαι τόσο σκληρόκαρδος), ΚΔ Ματθ.8,27 **ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι . . ὑπακούουσιν αὐτῷ ;**· ‖ νεώτ. **καθ' ὅτι** διότι, ἐφ' ὅσον : **συμφωνῶ καθ' ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι ἡ μόνη ὀρθή**· **8)** ἐνίοτε ἐκ τῆς εἰδ. κ. ἐν συμπερ. σημ. ἀντὶ ὥστε, οὕτως ὥστε : 'Οδ.Ε 340 **τίπτε τοι ὧδε Ποσειδάων . . ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει ;**, 'Ιλ.Ζ 125, αὐτ.Δ 30, Σχόλ.Θεόκρ.9,25 **μέγας δὲ ἦν ὁ στρόμβος . . , ὅτι τὸ κρέας . . διέκοψα εἰς πέντε μερίδας.** (Ἡ τελευτ. συλλαβὴ π.'Αττ. δὲν ἐκθλίβεται, πιθ. πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως μτ. τοῦ **ὅτε** (π.'Ομ. ὅτ' ἤ' **ὅ τ'** πάντοτε ἀντὶ **ὅτε ἢ ὅ τε**· οὐδὲν παράδειγμα τοῦ τ. **ὅττ'** ὑπάρχει)· χασμῳδία μετὰ τὸ ὅτι ἀπαντᾷ π. κωμ. : 'Αριστφ.Λυσ.611 **ὅτι οὐχί,** αὐτ.'Αχ.516.)

ὀτιαφόροι (οἱ) ΑΒ 287 **«οἱ τὰς ὠτίδας φέροντες** ἐργάται· ὠτὶς δὲ εἶδος ὄρνιθος».

ὁτιή κ. **ὅτι ἤ** σύνδ. συνήθ. π. κωμ. ἀντὶ ὅτι βλ.λ.7), διότι, ἐπειδή : Εὐρ.Κύκλ.643, 'Αριστφ.'Ιππ.34 **ὁτιὴ θεοῖσιν ἐχθρός εἰμ'**· ‖ ἐπὶ ἐρωτ. μτ. τοῦ τί διατί : αὐτ.Νεφ.784 **ὁτιὴ τί ;** ὁμ. αὐτ.Νεφ.755 **ὁτιὴ τί δή ;** ἀπόκρ. **ὁτιὴ κατὰ μῆνα . . δανείζεται**· (ὁ τονισμὸς **ὅτι ἤ** κτ. 'Απολλ.Δύσκ.256,2 «πρὸς πάντων συμφώνως ἀνεγνώσθη ἐν ὀξείᾳ τάσει τὸ ο»· ὁ δὲ τον. **ὁτιὴ** ἐν κώδ.· ὁμ. Εὐστ.118,86 «οἱ 'Αττικοὶ ὀξυτόνως λέγουσι τιὴ καὶ ὁτιή»· **2)** σπανιώτ. εἰδ. ὅτι : 'Αριστφ.Νεφ.331 **οἶσθ' ὁτιὴ πλείστους αὗται βόσκουσι σοφιστάς.**

ὁτιοῦν ἐπιτετ. τ. τοῦ οὐδ. τοῦ ὅστις βλ.λ.

ὅτιπερ ὅτι βλ.λ.7).

ὅτις, ὅτινα, ὅτινας ἐπ. τ. τοῦ ὅστις βλ.λ.

ὀτίς-ίδος (ἡ) κ. **οὐτίς** κ. **ὠτίς** εἶδος ὄρνιθος· πρβλ. ὀτιαφόροι : Γαλ.Διαίτ.3 **μεταξὺ δὲ πως τῶν γερανῶν τε καὶ τῶν χηνῶν ἡ σὰρξ τῶν καλουμένων οὐτίδων ἢ ὠτίδων ἐστίν** (κτ. διόρθ. ὀτίδων).

ὀτλεύω μτγν. ὀτλέω βλ.λ. : 'Απολλ.Ρ 2,1008 **καπνῷ κάματον βαρὺν ὀτλεύουσι** (σχόλ. «ὑπομένουσι»), Βάβρ.37,3 **μόχθον οἷον ὀτλεύεις.**

ὀτλέω μτγν. μτ. αἰτ. ὑποφέρω, κακοπαθῶ, πονῶ : Καλλίμ.ἀπ.274 **κενεὸν πόνον ὀτλήσαντες,** 'Απολλ.Ρ 3,769, Λυκόφρ.819 **πεῖραν ὀτλῆσαι κακῶν.**

ὄτλημα-ατος (τό) 'Ησ. «κακοπάθημα», Θεόγνωστ.Καν.13,23 «κακοπραγία».

ὀτλήμων-ον 'Ησ. «ἄθλιος».

ὄτλος (ὁ) πάθημα, συμφορά· 'Ησ. κ. Σουΐδ. «μόχθος, κακοπάθεια» : Αἰσχ.'Επτ.18 **ἅπαντα πανδοκοῦσα παιδείας ὄτλον,** Σοφ.Τρ.7 **νυμφείων ὄτλον ἄλγιστον ἔσχον** (διόρθ. κτ. τὸν σχολ. ἀντὶ ὄκνον).

ὄτοβος (ὁ) ἰσχυρὸς θόρυβος, κτύπος, κρότος, ταραχή : 'Ησίοδ.Θ 709 **ὄτοβος δ' ἄπλητος ὀρώρει σμερδαλέης ἔριδος,** Αἰσχ.'Επτ.151 **ὄτοβον ἁρμάτων ἀμφὶ πόλιν κλύω,** Σοφ.ΟΚ 1479 **ἰδοὺ . . ἀμφίσταται διαπρύσιος ὄτοβος** (ἐπὶ τῆς βροντῆς)· ‖ ὁ ἦχος ἐν γένει : Σοφ.ΑΙ.1202 **γλυκὺν αὐλῶν ὄτοβον,** 'Αντίμ.'Ελεγ.ἀπ.17 **κροτάλων θηλυμανεῖς ὄτοβοι** (ἡ συνήθ. ἐν χειρογρ. γρ. ὄττοβος ἐσφ.).

ὀτοβῶ-έω ἠχῶ ὑποκώφως : Αἰσχ.Πρ.574 **κηρόπακτος ὀτοβεῖ δόναξ . . ὑπνοδόταν νόμον**· ‖ 'Ησ. «ὀτοβεῖ· θορυβεῖ».

ὀτόστυλλος (ὁ) ἢ **-ον** (τὸ) φυτόν τι : 'Επίχ.161.

ὀτοτοῖ ἐπιφ. κ. **ὀττοτοῖ** μ. π. τραγ. κ. μ. ἐν λυρ. χωρίοις, ἐπὶ ἄλγους, θλίψεως, ὢχ !, ἄχ ! : Αἰσχ.Πέρσ. 918 **ὀτοτοῖ, βασιλεῦ, στρατιᾶς . . κόσμου τ' ἀνδρῶν,** Εὐρ.'Ορ.1389, αὐτ.'Ανδρ.1197 (διπλοῦν)· ‖ ὁμ. ἐκτεταμ. : Αἰσχ.Πέρσ.268 **ὀτοτοτοῖ,** αὐτ.'Αγ.1072 **ὀτοτοτοτοῖ,** Εὐρ.Τρ.1294 **ὀττοτοτοτοτοῖ,** αὐτ.'Ἴων 789 **ὀττοτοττοτοῖ.**

ὀτοτύζω, μέλλ. ὀτοτύξομαι κράζω, ξεφωνίζω ὀτοτοῖ, θρηνῶ μεγαλοφώνως, ὀλοφύρομαι : 'Αριστφ.Εἰρ.1011 **τὸν δ' ὀτοτύζειν, εἶτα μονῳδεῖν ἐκ Μηδείας,** αὐτ.Λυσ.520 **ὀτοτύξεσθαι μακρὰ τὴν κεφαλήν** παθ. θρηνοῦμαι, μὲ θρηνοῦν : Αἰσχ.Χο. 327 **ὀτοτύζεται δ' ὁ θνήσκων.**

'Οτοτύξιοι (οἱ) κωμ. κύρ. ὄν. π. 'Αριστφ., οἱ ἄνθρωποι τῶν θρήνων, θρηνῳδοί, κλαψιάρηδες, μτ. λογοπαιγν. ἐπὶ τοῦ ἐθν. ὄν. **'Ολοφύξιοι** (κάτ. τῆς 'Ολοφύξου πόλ. παρὰ τὸν Ἄθω) : 'Αριστ.'Όρν. 1043 **καθάπερ 'Ολοφύξιοι.- Σὺ δέ γ' οἷσίπερ 'Οτοτύξιοι χρήσει τάχα** (δ.γρ. ὠτοτύξιοι).

ὅτου οὕτινος, γενικ. τοῦ ὅστις βλ.λ.

ὕτρα 'Ησ. «ἡ τοῦ ἀλέκτορος οὐρά».

ὀτραλέος-η-ον μτγν. ὀτρηρός βλ.λ. 'Οππ.'Αλ. 2,273 **ὀτραλέη μύραινα,** Κόϊντ.11,107 **ὀτραλέαι δὲ ποτὶ μόρον εἰσὶ κέλευθοι.**

ὀτραλέως ταχέως, ἐσπευσμένως· Ἡσ. «ὀξέως, δραστικῶς, ἐνεργῶς» : Ἰλ.Γ 260 **ἐκέλευσε.., τοὶ δ' ὀτραλέως ἐπίθοντο**, Ὀδ.Τ 100, Ἡσίοδ.Α 410 **οἱ δ' ὀτραλέως ἐνόησαν**, Σαπφ.Συμπλήρ.20a,11, Ἀπολλ.Ρ Ι,1210· πρβλ. ὀτρύνω.

ὄτρεα Ἡσ «ἡμίονος» (πιθ. οὐρέα, αἰτ. τοῦ **οὐρεὺς** ὀρεὺς βλ.λ.)· πρβλ. ὀτρεύς.

ὀτρεύς (ὁ) Θεόγνωστ.Καν.13 **«ὁ ἡμίονος»**.

ὀτρηρός-ά-όν ταχύς, εὐκίνητος, σβέλτος : Ἰλ.Α 321 **τώ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρηρὼ θεράποντε**, Ἀριστφ.Ὀρν.909 **Μουσάων θεράπων ὀτρηρός**, Μάτρ.Δεῖπν.92 **μάζῃ ὀτρηρῇ· 2)** ὀξύς, κοπτερός, αἰχμηρός, ὀδυνηρός : Ὀππ.Ἁλ.2,529 **ὀτρηρῇσιν ἐπισπέρχων ὀδύνῃσιν**.

ὀτρηρῶς ὀτραλέως βλ.λ. : Ὀδ.Δ 735 **ἀλλά τις ὀτρηρῶς Δολίον καλέσειε γέροντα**.

ὄτριχες πληθ. τοῦ ὄθριξ βλ.λ.

ὀτρύγη Ἡσ. «χόρτος, καλάμη».

ὀτρυγηφάγος-ον ὁ τρώγων χόρτον, καλάμην· συγγ. τρυγηφάγος βλ.λ. : Ἀρχίλ.97.

ὀτρυντήρ Ἡσ. «κήρυξ, κελευστής, σαλπιγκτήρ».

ὀτρυντικός-ή-όν μόν. ὁ παροτρύνων, παρορμῶν : Εὐστ.831,26 **ὀτρυντικὸν ἢ ἐπισπευστικόν**.

ὀτρυντύς-ύος (ἡ) παρότρυνσις, παρακίνησις, προτροπή· Ἡσ. «ὁ ἐκ τοῦ παροτρύνειν γινόμενος ἐρεθισμός» : Ἰλ.Τ 234 **μηδέ τις ἄλλην λαῶν ὀτρυντὺν ποτιδέγμενος ἰσχαναάσθω**, Ἀντίμ.91.

ὀτρύνω ποι. ἐνίοτε κ. π. τραγ. (ἐν τριμ. κ. λυρ.) κ. π. μτγν. πεζ., π. Ἀττ. πεζ. σύνθ. **ἐποτρύνω** ὅπερ ἅ. σύνηθ. κ. π. ἐπ. κ. τραγ., ἐπ. ἀπαρφ. **ὀτρυνέμεν**, παρατ. **ὤτρυνον** κ. **ὀτρύνεσκον** (π.Ὁμ.ἀμφότ.), μέλλ. **ὀτρυνέω**, ἐπ. ἀόρ. **ὄτρυνα**· μέσ. κ. παθ. μ. ἐνεστ. κ. παρατ., παροτρύνω, παρακινῶ, παραθαρρύνω εἴς τι ἔργον ἀπαιτοῦν τόλμην (ὡς εἰς μάχην κττ.) : Ἰλ.Ε 482 **ἀλλὰ καὶ ὣς Λυκίους ὀτρύνω**, αὐτ. Ε 470 **ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου**, Αἰσχ. Ἑπτ.726 **παιδολέτωρ δ' ἔρις ἅδ' ὀτρύνει**, Ἀριστλ. Κοσ.399Β· ‖ ὁμ. μτ. ἀπαρφ. παρακινῶ τινα νά : Ὀδ.Ρ 430 **ὀπτῆρας.. ὄτρυνα νέεσθαι**, αὐτ.Β 244 **ἡμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν**, Εὐρ.Ἀλκ.755 **ὤτρυνεν φέρειν**· ἐνίοτε τὸ ἀπαρφ. παραλείπ.: Ἰλ.Κ 38 **ἤ τιν' ἑταίρων ὀτρυνέεις Τρώεσσιν ἐπίσκοπον** (ἐνν. ἰέναι), Εὐρ.Ρῆσ.558 **ὃν ναῶν Ἕκτωρ ὤτρυνε κατόπταν**· ‖ σπαν. μτ. τελ. προτ. διὰ τοῦ **ὡς** ὅπως, νά : Ὀδ.Ρ 362 **ὡς, Ὀδυσῆα ὄτρυν' ὡς ἂν πύρνα.. ἀγείροι**· ‖ σπαν. μτ. δοτ. προσ. κ. ἀπαρφ. : Πίνδ.Π 4,41 **ὤτρυνον... θεραπόντεσσιν φυλάξαι**· ‖ μτ. προθ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. : Ὀδ.Α 85 **Ἑρμείαν.. νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν**, Ἰλ.Ω 289 **σέ γε θυμὸς.. ὀτρύνει ἐπὶ νῆας**, αὐτ.Ο 40 **τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἴσω**, αὐτ.Ρ 75 **ὀτρύνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας**, Ἰλ.Β 589 **ὀτρύνων πόλεμόνδε**, Πίνδ.Ν 10,23 **δᾶμον ὀτρύνει ποτὶ βουθυσίαν Ἥρας· 2)** ὡς μέσ. προθυμοῦμαι, σπεύδω : Ὀδ.Κ 425 **αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθαι ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθαι**, αὐτ.Ρ 183 **ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθαι.., ὡς κ' ἐμὲ.. ἐπιβήσετε πάτρης**· τὸ ἐνεργ. ἐπὶ τῆς σημ. ταύτης μ. ἐν Ἰλ.Η 420 **ὠτρύνοντο νέκυς τ' ἀγέμεν· 3)** σπανιώτ. ἐπὶ ζῴων, παρορμῶ, κεντῶ : Ἰλ.Ψ 111 **οὐρῆας τ' ὤτρυνε· 4)** ἐπὶ πραγμ., ἐπισπεύδω, ἐπιταχύνω, κάμνω νὰ γίνῃ τι ταχέως : Ὀδ.Η 151 **πομπὴν ὀτρύνετε**, αὐτ. Β 253 **ὀτρυνέει.. ὁδόν**, αὐτ. Π 355 **ἀγγελίην ὀτρύνομεν**, Ἰλ.Μ 277 **μάχην ὤτρυνον Ἀχαιῶν**.

ὅττα ἀττ. ἀντὶ ὅσσα βλ.λ.

ὀττάβα νεώτ. διεθν. ναυτ. ὀρ. σύστημα σημαντήρων φωτοβόλων λειτουργούντων δι' ἀσετυλίνης ἐν τῇ γενέσει αὐτῆς τῇ ἐπιδράσει τοῦ θαλασσίου ὕδατος ἐπὶ ἀποθηκευμένου ἐν τῷ σημαντῆρι ἀνθρακασβεστίου· **2)** μουσ. ἅ. ὀκτάβα βλ.λ.

ὀτταβίνο ἰταλ. συνήθης ὀνομ. τοῦ μικροῦ πλαγιαύλου ἅ. πίκκολο.

ὄτταβος (ὁ) δ.τ. τοῦ κότταβος βλ.λ. : ΕΜ 616,57 «παρὰ τὸν ὄτταβον ὃ σημαίνει τὸν τάραχον· οὕτω δὲ λέγουσιν Ἴωνες».

ὀττεία (ἡ) μτγν. ἡ ἐκ δυσοιώνων ἤχων μαντεία : Διον.Ἁλ.Ρωμ.9,45 **σὺν οἰωνοῖς τε καὶ ὀττείαις· 2)** προαίσθησις κακοῦ καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς τρόμος : αὐτ.Ι,38 **ἵνα τὸ τῆς ὀττείας.. παραμένον ἐξαιρεθῇ**.

ὀττεντοτισμός (ὁ) νεώτ. διεθν. ὅρος εἶδος λαλιᾶς δυσαρθρίας ἢ τραυλισμοῦ κληθὲν οὕτως ἐκ τῆς χαρακτηριστικῆς προφορᾶς τῶν Ὀττεντότων βλ.λ., προφερόντων νὰ φραζόμενα μετὰ τινος πλαταγισμοῦ κατὰ τὴν εἴσπνοήν.

ὅττεο, ὅττευ ἐπ. γεν. τοῦ ὅστις βλ.λ.

ὀττεύομαι, ἀττ. ἀντὶ ὀσσεύομαι (ὅπερ δὲν ἀπαντᾷ) μαντεύομαι ἐκ προφητικοῦ τινος ἤχου, ἐκ φωνῆς τινος (πρβλ. ὄσσα) : Ἀριστφ.Λυσ.597 **οὐδεὶς ἐθέλει γῆμαι αὐτήν, ὀττευομένη δὲ κάθηται** (ἐπὶ ἐρώσης γυναικός), Πλούτ.Ἠθ.356Ε **ὀττεύεσθαι ταῖς τούτων κληδόσι**, Αἰλ.ΖΙ 1,48 **ὀττεύεσθαι πρὸς** (κόρακος) **βοήν**· ‖ γεν. προαισθάνομαι, προμαντεύω τι : Πολύβ.27,16,5 **τὸ μέλλον ὀττευσάμενοι**, αὐτ.Ι,ΙΙ,5 **ὀττευσάμενος περὶ τῶν ὅλων πραγμάτων**· ‖ ὁμ. μτ. ἀπαρφ. προαισθάνομαι ὅτι, προβλέπω, προλέγω ὅτι : Πορφ.Νυμφ.33 **τὸ σκοτεινὸν τῶν κινδύνων μεταβάλλειν ὀττευόμενοι**, Λουκ.Λεξιφ.19 **ὀττεύομαι γοῦν μηδὲ ὅλως ἐντυγχάνειν· 2)** θεωρῶ τι ὡς δυσοίωνον, σὰν κακοσημαδιά : Διον.Ἁλ.Ρωμ.9,23 **τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀποφράδα τίθεται.. τὴν τότε συμβᾶσαν αὐτῇ τύχην ὀττευομένη**· ‖ δθ. ἀποστρέφομαί τι, βδελύσσομαι ὡς δυσοίωνον : Διον.Ἁλ.Ρωμ.2,19 **πάντα ὀττεύεται τῦφον, ᾧ μὴ πρόσεστι τὸ εὐπρεπές· 3)** τὸ ἐνεργ. **ὀττεύουσι** μ. ἐν ΑἰλΖΙ 2,19 (πιθ. ἐσφ. γρ.)· ἰσοδύν. (κτ. Μοῖρ.279Ρ) τῷ κληδονίζομαι.

ὅττι ἐπ. ἀντὶ ὅτι βλ.λ.

ὅ ττι ἐπ. ἀντὶ ὅ τι βλ.λ.

ὄττις (ἡ) μτγν. Ἡσ. «ὄφις» : Ἀρετ.Χροτ.Νούσ.2,13.

ὀττοτοῖ ἐσφ. γρ. τοῦ ὀτοτοῖ βλ.λ.

ὅτῳ ἀττ. τ. ἀντὶ ᾧτινι δοτ. τοῦ ὅστις βλ.λ.

-ου κατάληξις δοτ. ἀντὶ -ῳ ἐν Ἐπιγρ. Θεσσ. **τοῦ δένδρου** (ἀντὶ τῷ δένδρῳ).

ου δίφθογγος τῆς ἑλλ.γλώσσης προελθοῦσα ἐκ τῶν φων. **ο κ. υ** ἢ κτ. ἀναπληρ. ἐκτ. (λέοντ-σι, λέουσι) ἢ ἐκ συναιρ. (δηλό-ομεν δηλοῦμεν) ἢ ἐξ ἀντιγρ. τοῦ λατιν. **v** (Οὐάρρων), κανον. μακρὰ κ. μ. ἐν τῇ αἰολ. διαλ. βραχεῖα (Πρισκιαν.Ι,6).

οὐ κ. μον. κ. νεώτ. (σπαν.) ἀρνητ. μόριον, ἐν χρ. πρὸ συμφώνων (συμπεριλ. καὶ τοῦ δίγαμμα), ὀλλὰ πρὸ φωνήεντ. ψιλουμένου **οὐκ** κ. δασυνομ. **οὐχ** (Ἰων. **οὐκ** ἐν γένει), ἐν τέλει προτ. κ. **οὔ** (βλ.9) ἐπ. κ. Ἰων. κ. **οὐκί** π.Ὁμ. ἰδ. ἐν τῷ τέλει προτάσεως ἢ στίχου (Ἰλ.Β 238), ἀττ. κ. **οὐχί** χάριν ἐμφάσεως ἢ χάριν τοῦ μέτρου (πρβλ. ναίχι)· ἐν μτγν. Ἐπιγρ. (**Δ'** πΧ.αἰ.) κ. **οκ** (δηλ. γραφομένης τῆς ἀνέκαθεν γνησίας διφθ. ου διὰ βραχ. ο· πρβλ. Σουΐδ. ἐν λ. Φιλοξένου γραμμάτιον)· ἐκφράζει ἄρνησιν γεγονότος ἢ ἀρνητ. σχέσιν ἐν γένει κατόπιν κρίσεως, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ μὴ ἐκφράζον ἀρνητ. βούλησιν· γεν. ἀρνεῖται τι, εἶναι ἀπόλυτον, ἀντικειμενικόν, ἐν ᾧ τὸ μὴ ἀπορρίπτει, εἶναι σχετικόν, ὑποκειμενικόν (τὴν αὐτὴν διαφ. ἔχουσι καὶ τὰ ἑκατέρωθεν σύνθ. οὐδείς, μηδεὶς κττ.)· συνάπτεται μτ. μεμονωμένων ἁπλῶν λ. (ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ μὴ μ. ἐν προτάσεσιν ἔχον θέσιν), μεθ' ὧν ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν, ὡς μτ. ρ.: Ἰλ.Ω 296 **οὐ δίδωμι** (κατακρατῶ), αὐτ.Β 132 **οὐκ εἰῶ** (κωλύω), αὐτ.Ι,112 **οὐκ ἐθέλω** (ἀποκρούω ἀρνοῦμαι), αὐτ.Η 393 **οὔ φημι** (ἀρνοῦμαι), Ἀριστφ. Σφ.341 **οὐ βούλομαι**, ΚΔ Ρωμ.1 13 **οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν**· ‖ ἐνίοτε ἀντικαθ. ὑπὸ τοῦ μὴ ἐν τῇ περιπτ. ταύτῃ, ἐπειδὴ ἀπαιτεῖ τὸ εἶδος τῆς προτ. τοῦτο : Λυκοῦργ.34 **εἰ μή φησι ταῦτα ἀληθῆ εἶναι·** ἀλλὰ

κ. ἀντιθ. ἐνίοτε παραμένει καίπερ ἀπαιτουμένου μή : Ἰλ.Γ 289 εἰ δ' ἂν . . οὐκ ἐθέλωσιν· || μτ. μτχ. : Ἰλ.Δ 224 οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι· || μτ. ἐπιθ. : Ἰλ.Ε 366 τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην, Θουκ. 6,7 τῆς τε γῆς ἔτεμον οὐ πολλήν· || μτ. ἐπιρρ. : Θουκ.Ι,68 οὐχ ἥκιστα, Ἀριστφ.Ὄρν.24 οὐ ταὐτὰ κρώζει, αὐτ.Σφ.461 οὐ ῥᾳδίως, ΚΔ Ματθ.6,30 οὐ πολλῷ μᾶλλον, Πρόδρ.2,19 ἐγὼ δ' οὐχ οὕτως γράφω· || σπαν. μτ. ρημ. ὀνομάτων : Θουκ.3, 95 ἡ οὐ περιτείχισις, Ξεν.Λακ.5,4 τὰς οὐκ ἀναγκαίας πόσεις· **2)** ἐν κυρ. προτ. μτ. ὁριστ. ἐπὶ θετικῆς διαβεβαιώσεως : Ἰλ.Α 29 τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, Πίνδ.Π Ι,94 οὐ φθίνει Κροίσου.. ἀρετά, ΚΔ Ἰω.Ι,8 οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, Πρόδρ.2,41 οὐ φέρειν ὅλως δύναμαι τὰς προσταγὰς ἐκείνων· μτ. ὁριστ. μτ. τοῦ ἂν : Ἰλ.Θ 369 οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε, Πίνδ.Ν 7,25 οὔ κεν . . ἔπαξε· || μτ. δυνητ. εὐκτ. : Ἰλ.Α 271 κείνοισι δ' ἂν οὔ τις . . μαχέοιτο, Ἡρ.6,63 οὐκ ἂν ἐμὸς εἴη (ὁ παῖς ἐνν.), Αἰσχ.Πρ.979 εἴης φορητὸς οὐκ ἄν, εἰ πράσσοις καλῶς, Εὐρ.Ἑκ.1250 οὐκ ἂν δυναίμην, Ἀριστφ.Ἀχ.403 οὐ γὰρ ἂν ἀπέλθοιμ' ἀλλὰ κόψω τὴν θύραν, Λουκ.Νεκρ.Δ 22 οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος· || μτ. εὐκτ. (ἄνευ τοῦ ἄν, κεν) ἐν τῇ σημ. μέλλ. : Ἰλ.Ε 303 ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν· || μτ. ὑποτ. ἐν τῇ σημ. μέλλοντος, μ. ἐπ. : Ἰλ.Η 197 οὐ γάρ τίς με βίῃ γε ἑκὼν ἀέκοντα δίηται, αὐτ.Γ 54 οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις· || μτγν. μτ. ὁριστ. μέλλ. ἐπὶ συμβουλῆς, παρακλήσεως, εὐχῆς (ἀντὶ τοῦ κανον. π. δοκ. μή) : ΚΔ Ματθ.5,21 οὐ φονεύσεις. Ὃς δ' ἂν φονεύσῃ ἔνοχος ἔσται (ἀλλ' ἐπὶ ἐντόνου ἀπαγορεύσεως, μή : αὐτ.Ματθ.10,19)· || μσν. κ. ἀντὶ οὐ μή : Πρόδρ.Ι,286 οὐ διαβῇ εἰς λάρυγγά σου· || μσν. κ. μτ. ὑποτ. κ. τοῦ ἂν (ἀντὶ δυν. εὐκτ.) : αὐτ.2,448 μυρίας γὰρ εἰ λέγει τις . . ἀληθείας, οὐκ ἂν μαλάξῃ πώποτε τὸν νοῦν τοῦ ἡγουμένου· **3)** κτ. παράλ. τοῦ ρ. καὶ μεμονωμένον : Εὐρ.Ἑκ.399 οὐκ, ἤν γε πείθῃ τοῖσι σοῦ σοφωτέροις (ἀναφ. εἰς τὸ προηγ. τῇσδ' ἕξομαι, δηλ. ἐνν. οὐχ ἕξῃ), Πλάτ.Φαιδ.89Β οὐκ (ἐνν. ἀποκερῇ), ἄν γε ἐμοὶ πείθῃ, ΚΔ Ἰω.Ι,21 ὁ προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη, οὔ· ὁμ. αὐτ.Ματθ.5,37 ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ· || ἐνίοτε καθιστᾷ ἀρνητ. τὴν προηγ. πρότ. : Ἀριστφ.Εἰρ.850 οὐκ ἂν . . δοίην τῶν θεῶν τριώβολον, εἰ πορνοβοσκοῦσι· ἀπόκρ. οὔκ, ἀλλὰ κἀκεῖ ζῶσιν ἀπὸ τούτων τινές (δηλ. οὐ πορνοβοσκοῦσι)· || συνήθ. μτ. τοῦ μὰ βλ.λ. κ. αἰτ. ἐπὶ ἐνόρκου ἀρνήσεως, ὄχι τ' ὁρκίζομαι στόν . ., ὄχι μὰ τόν . . : Λουκ.Νεκρ.Δ 20,4 οὐ μὰ Δί', ἀλλὰ κενοδοξία· ἐνίοτε ἡγουμένου τοῦ μὰ : Ἀριστφ.Σφ.665 μὰ Δί' οὐ μέντοι· ἐνίοτε καὶ ἄνευ τοῦ μὰ : Σοφ.ΟΤ 660 οὐ τὸν πάντων θεῶν θεὸν πρόμον Ἅλιον· **4)** ἐν ἐξηρτ. προτ. (κτ. κανόνα, κρίσεως· ἐν ᾧ τὸ μή, ἐπιθυμίας), κατόπιν ρ. λεκτικῶν, γνωστικῶν καὶ δείξεως, μτ. τῶν εἰδ. συνδ. ὅτι, ὡς καὶ ὁριστ., ὅτι δέν : Ὀδ.Δ 377 ἐκ μέν τοι ἐρέω . ., ὡς ἐγὼ οὔ τι ἑκὼν κατερύκομαι, Σοφ.Ἠλ.561 ὡς οὐ δίκῃ γ' ἔκτεινας, ἀλλά σ' ἔσπασεν πειθώ, Δημ.2,20 δειξάτω, ὡς οὐκ ἀληθῆ . . λέγω ἢ ὡς οἱ . . Θετταλοὶ νῦν οὐκ ἂν ἐλεύθεροι γένοιντο· ὁμ. μτ. ὁριστ. καὶ τοῦ ἂν : Ξεν.Ἑλλ.5,4,22 ἀπελογοῦντο ὡς οὐκ ἄν ποτε οὕτω μωροὶ ἦσαν, Πλάτ.Πολ.330Α, ΚΔ Ματθ.12,7 εἰ δ' ἐγνώκειτε . . οὐκ ἂν κατεδικάσατε· ὁμ. μτ. δυνητ. εὐκτ. : Θουκ.Ι,40 ὡς δὲ οὐκ ἂν δικαίως αὐτοὺς δέχοισθε μαθεῖν χρή, Ξεν.ΚΠ Ι,Ι,3 ὅτι οὐδ' ἂν ἴδοιεν, Δημ.2,20· μτ. εὐκτ. πλαγ. λόγ. ἀντὶ τῆς ἐν εὐθ. λόγ. ὁριστ. : Αἰσχ.Πέρσ.358 ἔλεξε παιδὶ σῷ . . ὡς . . Ἕλληνες οὐ μενοῖεν, Σοφ.Φιλ.346 ὡς οὐ θέμις γίγνοιτ', Θουκ.Ι,38 λέγοντες ὡς οὐκ . . ἀποπεμφθεῖεν, Ξεν.Ἑλλ.6,Ι,Ι ἔλεγον ὅτι εἰ μὴ βοηθήσοιεν, οὐ δυνήσοιντο, Πλάτ.Ἀπολ.22Β ἔγνων οὖν καὶ περὶ τῶν ποιητῶν . . τοῦτο, ὅτι οὐ σοφίᾳ ποιοῖεν ἃ ποιοῖεν· || ἐν πάσῃ αἰτιολ. προτ. : Ἰλ.Ι 534 χωσαμένη, ὃ οἱ οὔ τι θαλύσια . . ῥέξ', Ἡρ.3,80 ἄχθεται ὅτι οὐ κάρτα θεραπεύεται, Λυσ.17,3 διότι οὐκ ἦσαν δίκαι, οὐ δυνατοὶ ἦμεν παρ' αὐτῶν ἃ ὤφειλον πράξασθαι, Πλάτ. Πρωτ.335C νῦν δ' ἐπειδὴ οὐκ ἐθέλεις . ., εἶμι, ΠΔ Ψαλμ.93,14 ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τον λαὸν αὐτοῦ· || ἐν χρον. προτ. ἀναφερ. εἰς ὡρισμ. χρον. σημεῖον ἢ γεγονός : Θουκ Ι,102 ἐπειδὴ τὸ χωρίον οὐχ ἡλίσκετο· || ἐν ἀναφ. προτ. : Ἰλ. Β 338 νηπιάχοις οἷς οὔ τι μέλει πολεμήϊα ἔργα, ΚΔ Λουκ.12,2 οὐδὲν συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· || εἰδ. ἐν τῇ φρ. οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ καὶ ταῖς ὁμ. (πρβλ. ὅστις 8)) οὐδείς, κανεὶς δέν, ὅθ. πάντες : Εὐρ.Ἑκ.298 οὐκ ἔστιν . . ἀνθρώπου φύσις, ἥτις . . οὐκ ἂν ἐκβάλοι δάκρυ, αὐτ.Τρ.1051 οὐκ ἔστ' ἐραστὴς ὅστις οὐκ ἀεὶ φιλεῖ· ὁμ. Σοφ.ΑΪ.725 οὔτις ἔσθ' ὃς οὔ, Ἰσοκρ.15, 180 οὐδείς ἐστιν ὅστις οὐ πάντες· || ἐν ἀναφ. αἰτιολ. προτ. : Πλάτ.Κρίτ.46Α οἵτινές σε οὐχὶ ἐσώσαμεν οἱ ὁποῖοι δέν... διότι δέν· || ἐν συμπερασμ. προτ. μτ. τοῦ ὥστε καὶ ὁριστ. : Ἀριστφ.Σφ.384 ὥστ' οὐ δυνατόν σ' εἴργειν ἔσται, Σοφ ΑΪ.98 ὥστε οὔποτ' Αἴανθ' οἵδ' ἀτιμάσουσ' ἔτι· ὁμ. μτ. δυν. εὐκτ. ἢ δυν. ὁριστ. : Ἰσοκρ.8,45 οὕτως αὐτοὺς ἀγαπῶμεν . . ὥστε . . οὐκ ἂν ἐθελήσαιμεν, Δημ.18,30 οὐκ ἂν ὡρκίζομεν αὐτὸν ὥστε τῆς εἰρήνης ἂν διημαρτήκει καὶ οὐκ ἂν ἀμφότερα εἶχε· || ὁμ. μτ. τοῦ ὥστε κ. ἀπαρφ., σχεδὸν πάντοτε ἐπὶ πλαγ. λόγου : Λυσ.18,6 ὥστε οὐκ ἂν ποθ' ἑτέρας ἐπιθυμῆσαι πολιτείας, Ἰσαῖ.11,27, Δημ.19,308 ὥστ' οὐκ αἰσχύνεσθαι (ἀντὶ τοῦ ἐν εὐθ. λόγ. οὐκ αἰσχύνονται)· σπανιώτ. ἐν εὐθ. λ. : Εὐρ.Φοίν.1358 ὥστ' οὐχ ἅπαντα σ' εἰδέναι τὰ δρώμενα, αὐτ.Ἑλ.108, Δημ.53,2 οὐδ' αὖ οὕτως ἄπορος ἦν . . ὥστ' οὐκ ἂν ἐξευρεῖν τὸν ἀπογράφοντα· || ἐν ὑποθ. προτ. κτ. ἐξαίρεσιν (ἀντὶ τοῦ κανον. μή), ὅταν ἀποτελῇ μτ. τινος λ. μίαν ἔννοιαν ἢ ἀναφέρ. εἴς τι μέρος τῆς προτ. (ὄχι εἰς ὁλόκλ. ταύτην) : Ἰλ.Δ 55 εἴ περ γὰρ φθονέω τε καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι (συνδ. μτ. τοῦ εἰῶ), αὐτ.Ο 178, αὐτ.Υ 129, αὐτ.Ω 296, Ὀδ.Β 276, αὐτ. Μ 382, αὐτ.Ν 144· ὁμ. Ἰλ.Ο 162 εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται (ἀναφ. μ. εἰς τὸ ἐπέεσσι δηλ. ὄχι μὲ λόγια μόνον)· || ὁμ κτ. ἐξαίρ. ἐν ὑποθ. προτ. μτ. ὁριστ., ὅταν ἡ ὑπόθ. εἶναι τυπική, πράγματι δὲ ἡ πρότ. αἰτιολ. ὡς μτ. ρ. ψυχ. πάθους : Ἡρ.7,46 κατοικτῖραι . . εἰ . . οὐδεὶς ἐς ἑκατοστὸν ἔτος περιέσται, Ἰσοκρ.Ι,44 μὴ θαυμάσῃς, εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων οὐ πρέπει σοι· πρβλ.Σοφ.ΑΪ. 1242, ΚΔ Λουκ.14,26 εἴ τις ἔρχεται πρός με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ· || ὁμ. κ. μτ. ὁριστ. μ., μετὰ τὰ δεινόν ἐστιν, αἰσχρόν ἐστι κττ. : Ἡρ.7,9 δεινὸν γὰρ ἂν εἴη πρᾶγμα, εἰ Σάκας μὲν καταστρεψάμενοι δούλους ἔχομεν, Ἕλληνας δ' οὐ τιμωρησόμεθα, Ἀνδοκ.Ι,102, Δημ.8,55· ὁμ. Δημ. 15,23 οὐκ αἰσχρόν, εἰ τὸ μὲν Ἀργείων πλῆθος οὐκ ἐφοβήθη, Ἡρ.5,97, Λυσ.22,13· || ὁμ. ἐν ὑποθ. προτ. ὅταν ἐν αὐτῇ περιέχωνται λόγοι τινὸς αὐτολεξεί : Εὐρ.Ἴων 374 εἰ δ' οὐκέτ' ἐστὶ (ἐνν. ὥσπερ λέγεις), τίνι τρόπῳ διεφθάρη ;, Δημ.54,29 εἰ, ὡς νῦν φήσει, οὐ παρεσκευάσατο· || μσν. ἐν ὑποθ. προτ. μτ. ὑποτ. : Πρόδ.2,519 καὶ ἂν οὐ τὸ πάρῃ, ἐξάφες τον, αὐτ.Ι,264 ἂν γὰρ οὐκ ἔχω τί φαγεῖν· || ἐν πλαγ. λόγῳ μτ. ἀπαρφ. κειμένου ἀντὶ τῆς ἐν εὐθ. λόγῳ ὁριστ., μτ. λεκτ. ρ. : Ὀδ.Δ 664 φαμὲν δὲ οἱ οὐ τελέεσθαι, Σοφ.Φιλ.1389 φημὶ δ' οὔ σε μανθάνειν, Θουκ.Ι,67 λέγοντες οὐκ εἶναι αὐτόνομοι· ὁμ. μτ. ρ. δοξαστ. : Θουκ.Ι,39 ἡγήσαντο ἡμᾶς οὐ περιόψεσθαι, Πλάτ.Πολ.369Β

(περὶ τῆς ἀντικαταστάσεως ἐνίοτε τοῦ οὐ ὑπὸ τοῦ μὴ βλ. μή)· ἐνίοτε εἰς συνεχεῖς προτ οὐ κ. μή : Σοφ Φιλ.1058 **οἶμαι σοῦ κάκιον οὐδὲν ἂν τούτων κρατύνειν μηδ' ἐπιθύνειν χερί**, Πλάτ.Πρωτ.319B **αὐτὸ ἡγοῦμαι οὐ διδακτὸν εἶναι μηδὲ . . παρασκευαστόν**· ‖ μτ. μτχ. ὅταν αὕτη ἀναλύηται εἰς πρότ. δεχομένην τὸ οὐ ὡς μτ. τὰ αἰσθήσ., γνώσ., δείξ. δηλώσ. κττ. ρ. (κατηγ.μτχ.) : Εὐρ.Ἑκ. 316 **τὸν κατθανόνθ' ὁρῶντες οὐ τιμώμενον**, Θουκ.2,3 **κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας**, Ἀντιφ.2,4,8 **ἔργῳ δηλώσω οὐ παραγενόμενος**· ‖ μτ. μτχ. αἰτιολ. : Ἡρ.8,89 **τῶν βαρβάρων οἱ πολλοὶ . . διεφθάρησαν νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι**, Θουκ.4,130 **τὴν Μένδην πόλιν ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβάσεως ἀνοιχθεῖσαν διήρπασαν**· ‖ μτ. μτχ. ἐναντιωμ. : Εὐρ.Ἀλκ.352 **δόξω γυναῖκα καίπερ οὐκ ἔχων ἔχειν**· πρβλ. Σοφ.Φοίν.377· ‖ μτ. μτχ. μέλλ. συνοδευομένης ὑπὸ τοῦ ὡς (τελικῆς), ὡσὰν νὰ μὴ πρόκειται νά : Σοφ.Ἠλ.1025 **ὡς οὐχὶ συνδράσουσα νουθετεῖς τάδε**, Λυσ.12,73 **ἐθορυβεῖτε ὡς οὐ ποιήσοντες ταῦτα**· ὁμ. μτ. μτχ. συνοδ. ὑπὸ τοῦ **ὥσπερ** : Λυκοῦργ.90 **ὥσπερ οὐ πάντας τούτῳ τῷ τεκμηρίῳ χρωμένους**· πρβλ. Θουκ.8,1, Ἰσοκρ.4,1)· περὶ τῶν ἐξαιρέσ. ἐν τῇ περιπτ. ταύτῃ βλ. μή· ‖ μτ. μτχ. ἐνάρθρου κτ. ἐξαίρ. ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ μή, ὅταν ὑπάρχῃ φανερὰ ἀναφορὰ εἰς γεγονός : Ἀντιφ.6,26 **οἱ οὐκ ἐθέλοντες**, Θουκ.1,74 **ἡμεῖς δὲ ἀπὸ τῆς οὐκ οὔσης ἔτι (πόλεως) ὁρμώμενοι**, Ἀνδοκ.1,9 **τῶν οὐ βουλομένων**, Λυσ.12,82 **τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας ἀκρίτους ἀπέκτειναν**, Πλάτ.Πολ.427E **τὸ οὐχ εὑρημένον**, Λυκοῦργ.43 **τὸν οὐδὲ συμπενθῆσαι τὰς τῆς πατρίδος συμφορὰς τολμήσαντα** (προηγουμένου τοῦ τὸν μή τε ὅπλα θέμενον ὑπὲρ τῆς πατρίδος μή τε τὸ σῶμα παρασχόντα)· ‖ μτ. ἐνάρθρ. ἐπιθ. καὶ ἀφῃρ. οὐσ. ἐνίοτε κτ. ἐξαίρ. ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ μή : Θουκ.1,137 **τὴν τῶν γεφυρῶν οὐ διάλυσιν** (τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν διελύθησαν αἱ γέφυραι), αὐτ.5,35 **ἡ τῶν χωρίων οὐκ ἀπόδοσις**, Ξεν. Λακ.54 **τὰς οὐκ ἀναγκαίας πόσεις**, Εὐρ.ΙΑ 371 **τοὺς οὐδένας**, αὐτ.Φοίν.598 **τὸν οὐδέν** (κανον. ὁ μηδείς, τὸ μηδέν)· ‖ ὁμ. κ. ἄνευ τοῦ ἄρθρου : Εὐρ.Βάκχ.1287 **ἐν οὐ καιρῷ**, αὐτ.Βάκχ.455 **οὐ πάλης ὕπο**· ‖ ἐπὶ ἐρωτ. ἀρνητ. εἰς ἃς προσδοκᾶται θετικὴ ἀπόκρ., δέν . . ; : Ἰλ.Κ 165 **οὐ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι . . ;**, Ὀδ.Ρ 545 **οὐχ ὁρᾷς . . ;** (δὲν βλέπεις ;), Αἰσχ.Πρ.956 **οὐκ . . ᾐσθόμην ;**· ‖ κ. ἄνευ ἐρωτηματικοῦ, ὁπότε ἡ φρ. ἔχει θετικὴν ἔννοιαν : ΚΔ Πράξ.2,34 **οὐ γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτός** (ὁ Δ. ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς . .)· ‖ ἐπὶ ἐρωτ. ἐπεχουσῶν θέσιν προσταγῆς ἢ ἀνυπομόνου προσδοκίας, μτ. ὁριστ. μέλλ. δὲν θά . . ; : Εὐρ.Ἑκ.1282 **οὐχ ἕλξετ' αὐτὸν . . βίᾳ ;**, Σοφ.Ἀντ.885, Ἀριστφ.Ἀχ.484 **οὐκ εἶ καταπιὼν Εὐριπίδην ;**, αὐτ.Ἀχ.283 **βάλλε, βάλλε, βάλλε . . οὐ βαλεῖς; οὐ βαλεῖς;**, Δείν.1,18 **οὐκ ἀποκτενεῖτε τὸν μιαρὸν τοῦτον ἄνθρωπον;**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ἐρωτ. ἐχουσῶν θέσιν παρακλήσεως, μτ. δυν. εὐκτ. : Ἰλ.Ε 456 **οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο ;** (δηλ. ἔρυσαι), Σοφ.Φοίν.1222 **οὐκ ἂν φράσειας ;**· ‖ ἐπὶ ἐρωτ. εἰσαγομ. διὰ τοῦ **οὐ δή, οὐ δή που, οὔ που, οὔ τί που** αἵτινες ἐκφράζουσιν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ λεγομένου, ἀλήθεια, δέν . . ; τάχα . . δέν ; : Πίνδ.Π 4,87 **οὔ τί που οὗτος Ἀπόλλων ;**, Σοφ.Φιλ.1233 **οὔ τί που δοῦναι νοεῖς ;**, Εὐρ.Ἠλ.1202 **οὐ δή ποθ' ἡμῖν ξυγγενὴς ἥκεις ποθέν;** (ἀλήθεια, δὲν ἦρθες συγγενής μας ἀπὸ κάπου ;), Ἀριστφ.Βάτρ.522 **οὔ τί που σπουδὴν ποιεῖ, ὁτιή σε παίζων Ἡρακλέα 'νεσκεύασα ;**· ‖ ἐνίοτε παραλείπ. ἐννοούμ ἐκ τῆς ἑπομ. προτ. ἰδ. π. ποι. : Ἡρ.1,215 **σιδήρῳ οὐδ' ἀργύρῳ χρέωνται οὐδέν**, Ἀριστφ.Ὄρν.694 **γῆ δ' οὐδ' ἀὴρ οὐδ' οὐρανὸς ἦν**, Ἐπιγρ. ῥοδιακὴ **οὗς οὐδὲ πυθμένα οὐκ ἔχουσα**· **5)** κτ. πλεον. τὸ οὐ τίθεται κατόπιν ρ. λεκτ. δηλούντων ἄρνησιν, ἀντίρρησιν, ἀμφισβήτησιν ἐν τῇ εἰδ. προτ. (ὡς ἐὰν ἦτο ἀνεξάρτητος), ἵνα δείξῃ τὸν ἀρν. χαρακτῆρα αὐτῆς (ἀντιθ. πρὸς τὸ νεώτ. ἀρνοῦμαι, ὅτι . .) : Θουκ.1,77 **οὐδ' ἂν αὐτοὶ ἀντέλεγον ὡς οὐ χρεών**, Ξεν.Ἑλλ.2,3,16 **ἀντέλεγον ὅτι οὐκ ἐκχωροίη τοῖς . . βουλομένοις**, Ἰσοκρ.6,48 **οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν ἀντειπεῖν ὡς οὐ . . τὴν ἐμπειρίαν . . ἔχομεν**, Δημ.8,31 **ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐστὶν οὐκ ἔχετ' ἀντιλέγειν**, Ξεν.Ἀθ.217 **ἀρνεῖσθαι ὅτι οὐ παρῆν**, Δημ.34, 49 **οὐδ' αὐτὸς . . ἔξαρνος ἐγένετο ὡς οὐκ εἴη εἰρηκώς**· ‖ ὁμ. κτ. πλεονασμ. ἐν τῷ δευτέρῳ ὅρῳ ἀρνητικῶς ἐκφερομ. συγκρίσεως : Ἡρ.4,118 **ἥκει ὁ Πέρσης οὐδέν τι μᾶλλον ἐπ' ἡμέας ἢ οὐ καὶ ἐπ' ὑμέας**, Θουκ.2,62 **οὐδ' εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μᾶλλον ἢ οὐ . . ὀλιγωρῆσαι**· ‖ ὁμ. μτ. τὸ **πλήν** : Ξεν.Λακ.15,6, Δημ.18, 45 **πλὴν οὐκ ἐφ' ἑαυτοὺς ἑκάστων οἰομένων τὸ δεινὸν ἥξειν**· **6)** ἐν ἐπακολουθούσῃ ἑτέρᾳ ἀρνήσει τὸ οὐ ἐπαναλαμβάνεται συντιθέμενον μτ. ἀντων., ἐπιρρ. ἢ συνδ. εἰς **οὐδείς, οὐδέ, οὐδαμῶς** (ὡς καὶ τὸ μὴ εἰς μηδείς, μηδέ, μηδαμῶς) ὄχι . . οὔτε ἢ δὲν . . οὔτε : Ἰλ.Ρ 641 **οὐδὲ πεπύσθαι λυγρῆς ἀγγελίης**, Εὐρ.Ἀνδρ.986 **οὐκ ἔστιν οὐδὲν κρεῖσσον οἰκείου φίλου**· ‖ ὁμ. ἐν ᾗ περιπτ. εἶναι σύνθ. κ. ἡ προηγ. ἀρν. : Πλάτ.Νόμ.808B **καθεύδων οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος οὐδὲν μᾶλλον τοῦ μὴ ζῶντος**, αὐτ.Παρμ.166A **οὐδενὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινωνίαν ἔχει**· ‖ ὁμ.προηγ. ἀρνητ. ἐπιθ.: Εὐρ.Ἀνδρ.746 **ἀδύνατος οὐδὲν ἄλλο πλὴν λέγειν μάτην**· ‖ ἀντιστρόφως, ὅταν ἕπηται τῆς συνθ. ἀρν. ἐν ἑτέρᾳ προτ., ἡ σημ. μένει ἀμετάβλ. καὶ τῶν δύο ἀρν., οὔτε . . δέν : Ξεν.ΚΠ 2,1,8 **οὐδ' εἰ πάντες ἔλθοιεν Πέρσαι πλήθει γε οὐχ ὑπερβαλοίμεθ' ἂν τοὺς πολεμίους**, Πλάτ.Πολ.426B **οὐδ' ἂν ἡ πόλις ἅρα** (ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν) **ὅλη τοιοῦτον ποιῇ, οὐκ ἐπαινέσῃ**· ‖ ἀλλ' ὅταν, προηγουμ. τῆς συνθ. ἀρν., ἕπηται μετὰ τοῦ ρ. ἐν τῇ αὐτῇ προτ., αἱ δύο ἀρν. ἀποτελοῦν ἰσχυροτ. κατάφασιν : Χρησμ.π.Ἡρ.5,56 **οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδικῶν τίσιν οὐκ ἀποτείσει** (δηλ. πάντες ἀποτείσουσι), Σοφ.ἀπ.935 **γλώσσης κρυφαῖον οὐδὲν οὐ διέρχεται** (δηλ. πάντα διέρχεται), Ξεν.Συμπ.1,9 **οὐδεὶς οὐκ ἔπασχέ τι** (πιθ. ἡ αὐτὴ περίπτωσις τοῦ οὐδεὶς ὅστις οὐ· πρβλ. ὅστις 8))· ‖ ἐπανάλ. τοῦ οὐ ἁπλοῦ ἐν ἑτέρᾳ προτ. ἢ ἀποδιδομένου εἴς τινα μ. λ. δὲν ἀποτελεῖ κατάφασιν : Λυσ.6,34 **ὥσπερ οὐ διὰ πρᾳότητα καὶ ἀσχολίαν ὑμετέραν οὐ δεδωκὼς ὑμῖν δίκην**, αὐτ.13,52 **ἐγὼ δ' οὐκ οἴμαι . . οὐ δεῖν ὑμᾶς ἀμύνεσθαι** (δὲν νομίζω ὅτι δὲν πρέπει)· ‖ ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ προτ. ἐπανάλ. τοῦ οὐ (ἁπλοῦ) ἀποτελεῖ ἰσχυροτ. κατάφασιν : Δημ. 229 **οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμέ, ἐμὲ δέ, εἴπερ ἐξελέγξειν ἐνόμιζεν, [αὐτὸν] οὐκ ἂν ἐγράφατο** (δηλ. οὐκ . . ἐμὲ . . οὐκ ἂν ἐγράφατο, ὃ ἐγράφατο ἄν με, εἴπερ . . ἐνόμιζεν· ἄ. ἀποδίδουσιν εἰς τὰ ἀντιθετ. μὲν . . δὲ τὴν ἀντίθ. τῶν ἀρν. κακῶς)· ‖ ἐνίοτε ἐπαναλ. μτ. ἐμφάσεως, ὅταν βεβαιωτ. τι μόριον συνοδεύῃ τὸ προηγ. οὐ ἢ **οὐδέ** : Ἰλ.Τ 295 **οὐδὲ μὲν οὐδέ μ' ἔασκες**, Πλάτ.Πρωτ.331B **οὐ μέντοι οὐδὲ αὖ ὡς σύ μοι δοκεῖς οἴεσθαι**· ‖ π. Ἀττ. ἐνίοτε ἐπαναλ. παρενθετικῶς χάριν ἐμφάσεως : Σοφ.ΟΚ 587 **οὐ σμικρός, οὐκ, ἀγὼν ὅδε**, αὐτ.ΑΪ.970 **θεοῖς τέθνηκεν οὗτος, οὐ κείνοισιν, οὔ**, Ἀριστφ.Βάτρ.1308 **αὕτη ποθ' ἡ Μοῦσ' οὐκ ἐλεσβίαζεν, οὔ**· **7)** περὶ τοῦ οὐ μὴ βλ. μὴ οὐ· **8)** κανονικῶς τὸ οὐ τίθ. πρὸ τῆς λέξεως εἰς ἣν πίπτει ἡ ἀρν. : Ξεν.ΚΠ 3,1, 41 **οὐκ ἐκεῖνον ἐθεώμην· ἀλλὰ τίνα μήν; ἔφη ὁ Τιγράνης**, Μέν.639 **οὐχ αἱ τρίχες ποιοῦσιν αἱ λευ-**

καὶ φρονεῖν, ΚΔ Κορ.2,7,3 οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω· || π. ποιηταῖς ὑπάρχει ἐλευθερία τις ὡς πρὸς τοῦτο : Πίνδ.Ο 4,19 οὐ ψεύδεϊ τέγξω λόγον, αὐτ.Ο 8,79 κατακρύπτει δ' οὐ κόνις· ὁμ. π. μτγν. : ΚΔ Ἰω.7,42 οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι, αὐτ.Ματθ.6,26 οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν;· || εἰς τὸ τέλος τῆς προτ. τίθ. χάριν ἐμφάσεως, ὁπότε τονίζεται καὶ δὲν γίνεται οὐκ πρὸ φωνήεντος : Πίνδ.Ο 7,48 καὶ τοὶ γὰρ αἰθοίσας ἔχοντες σπέρμ' ἀνέβαν φλογὸς οὔ, Σοφ.Αἶ.545 ταρβήσει γὰρ οὔ, Ξεν.ΚΠ 2,38 ἄλκιμον εἶναι οὐ τῷ μὲν προσῆκον, τῷδ' οὔ, ἀλλὰ πᾶσι· || ὁμ. εἰς τὸ τέλος τίθεται ἐπὶ προτ. ἀντιθετικῆς συνδεσμ. διὰ τῶν μέν, δέ : Θουκ.6,38 βούλονται μέν, δύνανται δ' οὔ, Ξεν.Ἀν.4,4,3 καλὸς μέν, μέγας δ' οὔ, Πλάτ.Ἀπολ.21C ἔδοξέ μοι ὁ ἀνὴρ δοκεῖν μὲν εἶναι σοφός.. εἶναι δ' οὔ· ὁμ.Ἡρ.1,139 Πέρσας μὲν λέληθε, ἡμέας μέντοι οὔ· ὁμ. μτ. τῶν ὁ μέν, ὁ δέ : Πλάτ.Κρίτ. 47A οὐ πάσας χρὴ τὰς δόξας τιμᾶν, ἀλλὰ τὰς μέν, τὰς δ' οὔ· || ἐπὶ ἀντιθετ. προτ. ἐνίοτε μ. ἐν τῇ πρώτῃ μτ. τοῦ μέν : Ξεν.Ἀν.6,4,20 οἱ δὲ στρατηγοὶ ἐξῆγον μὲν οὔ, συνεκάλεσαν δέ, αὐτ.ΚΠ 1,4,10, Πλάτ.Φαίδ.73B· κ. μ. ἐν μιᾷ προτ. μτ. τοῦ μέν : Ἡρ.7,208 κατώρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπεδον (π. ποιηταῖς, ὅταν πρὸ τοῦ οὐ ὑπάρχῃ φωνῆεν γίνεται συνίζ. ἀποτελούντων μίαν συλλ. ἀμφοτ. : Ἰλ.Ε 349 ἢ οὐ· π. Ἀττ. κ. μὴ οὐ, ἐγὼ οὐ)· **9)** μτ. ἄ. μορίων διατηρεῖ πάντοτε τὴν ἀρν. σημ. αὐτοῦ, ἀλλὰ μτ. δ. ἀποχρώσεων, ὡς οὐ γὰρ ἐν εὐθεῖ λόγῳ ἐκφρ. ἀρνητ. αἰτιολογίαν, διότι δέν : Ἰλ.Χ 438 οὐ γάρ.. ἄγγελος ἐλθὼν ἤγγειλ'.., ἀλλ' ἥ γ' ἱστὸν ὕφαινε· κ. οὐ μὲν γάρ : αὐτ.Ε 402, ΚΔ Ματθ.9,24 ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει, Πρόδρ.2,633 οὐ γὰρ ὑπέρογκα ζητῶ || ὁμ. ἐν ἐπινεύσει εἰς ἀρνητ. ἐρώτ., ὄχι βέβαια : Πλάτ.Θεαίτ.150A· || ἐπὶ βεβαιώσεως γινομ. ἐρωτηματικῶς, κτ. ἔλλειψιν, διατί ὄχι;, καὶ δέν..; : Ἀριστφ.Εἰρ.970 τούτους ἀγαθοὺς ἐνόμισας;—οὐ γάρ, οἵτινες..; (καὶ δὲν εἶναι ἀγαθοί, αὐτοὶ πού..)· || ἐπὶ ἐρωτήσ. εἰς ἃς ἀναμένεται καταφ. ἀπάντ., μήπως δέν : Ἀριστφ. Ἱππ.1389 οὐ γὰρ ὁ Παφλαγὼν ἀπέκρυπτε ταύτας;· || ὅθ. κ. μ. οὐ γάρ; μήπως ὄχι..; δὲν εἶν' ἔτσι; : Πλάτ.Πολ.504C· **10)** οὐ γὰρ ἀλλά ἐλλειπτ. φρ. π. Ἀττ. πρὸς ἔκφρ. ἠγανακτημένης ἢ ἐμπαθοῦς βεβαιώσεως, ὄχι (αὐτό).., ἀλλὰ (πράγματι) : Εὐρ. Βάκχ.785 οὐ γὰρ ἀλλ' ὑπερβάλλει τάδε, Ἀριστφ Βάτρ.58 μὴ σκῶπτέ μ', ὤδελφ', οὐ γὰρ ἀλλ' ἔχω κακῶς· || ὁμ. πρὸς ἔκφρ. ἔτι ἰσχυροτέρας βεβαιώσεως, ὄχι (αὐτὸ μόνον).. ἀλλὰ καί : Ἀριστφ. Λυσ.55 ἆρ' οὐ παρεῖναι τὰς γυναῖκας δῆτ' ἐχρῆν; ἀπόκρ. οὐ γάρ, μὰ Δί', ἀλλὰ πετομένας ἥκειν πάλαι (ὄχι δὲν ἔπρεπε.. ἀλλὰ κι ἔπρεπε νὰ ἔχουν πετώντας ἔλθει)· || ὁμ. ἐν τῇ σημ. τοῦ καὶ γάρ (αἰτιολ.) : Ἀριστφ.Νεφ.232 οὐ γὰρ ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ ἕλκει πρὸς αὑτὴν τὴν ἰκμάδα τῆς φροντίδος, Εὐρ.ΙΤ 1005 οὐ μήν τι φεύγω.. σῶσαι τά σ'· οὐ γὰρ ἀλλ' ἀνὴρ μὲν ἐκ δόμων θανὼν ποθεινός, τὰ δὲ γυναικὸς ἀσθενῆ, Καλλ.Ἴαμβ.1,92· **11)** οὐ γὰρ δή διότι βέβαια δέν, γιατὶ ἀληθινὰ δέν : Σοφ ΟΤ 576 οὐ γὰρ δὴ φονεὺς ἁλώσομαι· || ὁμ. οὐ γὰρ δή..γε : Δημ.29,14· οὐ γὰρ δήπου : Πλάτ.Πρωτ. 309C· οὐ γὰρ δήπου γε : αὐτ.Πολ.509A· **12)** οὐ γὰρ οὖν ἐπὶ ἐπινεύσεως εἰς προηγ. ἀρνητ. πρότ., ὄχι βέβαια : Πλάτ.Παρμ.134B αὐτά γε τὰ εἴδη, ὡς ὁμολογεῖς, οὔτε ἔχομεν, οὔτε... ἀπόκρ. οὐ γὰρ οὖν, αὐτ Θεαίτ.203 σκεπτέον καὶ οὐ προδοτέον... ἀπόκρ. οὐ γὰρ οὖν (ἐνν. προδοτέον)· **13)** οὐ γάρ που.. γε βλ. γάρ 15)· **14)** οὐ γάρ τοι βλ. γάρ 15)· || οὐ γάρ τοι ἀλλά.. γε οὐ γὰρ ἀλλὰ βλ.11) : Πλάτ.Εὐθ.286B· **15)** οὐ δή βλ. δή 3)· || π.Ὁμ. κ. πρὸς ἐπίτασιν ἀρν ἐρωτήσ. : Ὀδ.Η 239 οὐ δὴ φῇς ἐπὶ πόντου ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκέσθαι; (δὲν συμφωνεῖς βεβαίως ὅτι..;)· || οὐ δή που ἢ οὐ δήπου πρὸς ἔκφρ. ἀρνήσ. μετά τινος ἀβεβαιότητος, πιθανὸν ὄχι, ἴσως δέν : Αἰσχ.Πρ.1064 οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γε τλητὸν παρέσυρας ἔπος· || οὐ δῆτα ὄχι βεβαίως, ἀληθινὰ ὄχι : Αἰσχ.Πρ.370 οὐδ' ἔστιν αὐτῷ τῆσδ' ἀποστροφὴ τύχης;, ἀπάντ. οὐ δῆτ', πλὴν ἔγωγε.. λυθείς· **16)** οὐ θην ποι. σύνηθ. π.Ὁμ. ὄχι βεβαίως, βλ. θην· || κ. οὐ θην δή : Ὀδ.Γ 352· || ὁμ. ἐπὶ ἀρν. λοιπὸν δέν; τάχα δέν; : αὐτ.Λ 553 οὐκ ἄρ' ἔμελλες οὐδὲ θανὼν λύσεσθαι.. χόλου;· πρβλ. οὐκοῦν 2)· **17)** οὐκ ἄρα ἐν ἐκφρ. συμπερασμ. ἢ ἀνακεφαλαιωτικῇ, λοιπὸν δέν, βεβαίως δέν : Ἰλ.Π 33 οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεύς· **18)** οὐκέτι, οὔκουν, οὐκοῦν, οὔπω βλ.λς· **19)** νεώτ. μ. ἐν ταῖς λογίαις φρ. οὐχ ἧττον, οὐχ ἧττον ὅμως, οὐ μόνον.., ἀλλὰ καί, οὐ μὴν ἀλλά, οὐκ ὀλίγοι, οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι (δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη λύσις, ἐπὶ πραγμ. συμβαινόντων κατ' ἀνάγκην), ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ (ἐκ τῶν πλέον ἀπαραιτήτων), ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός (ἀναρίθμητα, ἄπειρα), οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον (δὲν εἶναι ἀνεπανόρθωτον, ἐπὶ κακοῦ) κ. ἄ.

οὔ δημ. ἐπιφών. σχετλιαστ. : οὔ, νὰ μοῦ χαθῇς!, οὔ, πῶς κατάντησες!· **2)** βεβαιωτ. μτ. ἐμφάσεως : ἦτανε κόσμος; ἀπάντησις οὔ, πολλοί, ἢ κ. μ. οὔ!

οὔ ἑλλ. ὄν. τοῦ λατιν. γράμμ. u : Ἰουλ.Λόγ.2,72A.

οὔ ὄν. τοῦ γράμμ. ο (ὄμικρον) βλ.λ.

οὗ γενικ. τῆς ἀναφ. κ. κτητ. ἀντων. ὅς βλ.λ.· || ὡς ἐπίρρ. ὅπου, βλ. ὅς.

οὗ, οἷ, ἕ αἱ ἐν χρ. πλάγ. πτ. τῆς προσωπ. ἀντων. τοῦ τρίτου προσ. συμπληρούμ. κτ. τὰς ἐλλειπούσας πτώσεις ὑπὸ τῆς δεικτ. αὐτός κ. ἐν τῷ πληθ. ὑπὸ τῆς σφεῖς, σφῶν κτλ., γενικ. ἐπ. ἕο (Ἰλ.Ε 343) κ. ἐγκλιτ. ἑο (Ὀδ.Ξ 461) κ. εὗ κ. ἐγκλιτ. εὑ (Ἡρ.3,135) κ. εἷο (Ἰλ.Δ 400) κ. ἑοῦ (Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.77,10), δ. ἐπ. τ. ἕθεν (Ἰλ.Γ 128, Αἰσχ.Ἱκ.66), Fέθεν (Ἀλκ.11) κ. ὁμοῦ οὗ ἕθεν (Ἀπολλ.Ρ 1,362), εἷο ἐμοῦ (αὐτ.2, 635), Ἀττ. οὗ ἀλλὰ σπάν., λοκρ. Ἐπιγρ. Fέος (ἀμφ.), βοιωτ. ἑοῦς (Κόριvv.2), δωρ. Fίο (κῶδ. γίο)· μτγν. ἐπ. ἑοῖο (Ἀπολλ.Ρ 1,1032, ἔνθα δ. γρ. ἐεῖο)· δοτ. ἐπ. οἷ κ. ὡς ἐγκλιτ. (τὸ ἐγκλιτ. οἱ πιθ. ὡς γενικ.), Δελφ. Fοι, ἀττ. οἷ κ. ἐγκλιτ. οἱ (Αἰσχ.Ἀγ.1147), π. Ὁμ. κ. ἑοῖ, ἐν χρ. ὡς ἀντων. πρώτου προσ. ἑοῖ αὐτῇ (Ἀπολλ.Ρ 3,99)· περὶ τοῦ τ. Fίν, ἵν βλ. ἵ· βοιωτ. ἑΐν (Κόριvv.36)· αἰτ. ἐπ. ἕ κ. ἐγκλιτ. ἑ (οὐδέπ. π. τραγ., κωμ. Ἡρ., Θουκ., Ξεν., ἀλλὰ π. Πλάτ.Συμπ.175A ἀ.), π. Ὁμ. κ. ἑέ· ὡς αἰτ. πληθ. θηλ. ἑ (Ὕμν.Ἀφρ.267)· Fhέ ἀμφ. ἐν Ἐπιγρ. Παμφυλίας· περὶ τῶν τ. σφε, μιν, νιν, ἵ, σφωέ, σφεῖς βλ.λς, αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτόν : Ἰλ.Ο 165 ἐπεὶ ἑό φημι βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι, αὐτ.Ι 376-7 ἅλις δέ οἱ· ἀλλὰ ἕκηλος ἐρρέτω· ἐκ γάρ ὠν φρένας εἵλετο.. Ζεύς, Ἀρχίλ.29 ἡ δέ οἱ κόμη ὤμους κατεσκίαζε· || π.πεζ. ἡ χρ. τῆς ἐγκλ. γενικ. οἱ οὐδέποτε, ἐξαιρ. τῶν διαλέκτων : Ἡρ.3,15 ἀπέλαβε τὴν οἱ ὁ πατὴρ εἶχε ἀρχὴν (ὁ πατὴρ αὐτοῦ), Ἐπιγρ. Ἄργους, βοιωτ., Κυρήνης· **2)** ὡς τὸ ἐμὲ (Ἰλ.Κ 387 αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι) ὁμ. τὸ οὗ (οἷ, ἕ) κ. ἐπὶ αὐτοπαθείας, ἑαυτοῦ, τοῦ ἑαυτοῦ του : Ἰλ.Β 239 Ἀχιλῆα, ἕο μέγ' ἀμείνονα φῶτα ἠτίμησεν, Ὀδ.Λ 433 ἡ δ' ἔξοχα λυγρὰ ἰδυῖα οἷ τε κατ' αἶσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω· || π. Ἀττ. ἡ χρ. αὕτη ἀπαντᾷ μ. ὅταν ἡ ἀντων. εὑρίσκεται ἐν ἐξηρτ. προτ. ἢ συντάξεσιν (ἰδ. μτ. ἀπαρφ.) κ. ἀναφέρεται εἰς τὸ ρ. τῆς κυρ. προτ. : Θουκ.2,13 προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις.. ὅτι Ἀρχίδαμος μέν οἱ ξένος εἴη.. καὶ μηδεμίαν οἱ ὑποψίαν κατὰ ταῦτα γίγνεσθαι· **3)** ἐν συνδυασμῷ μτ. τῆς δεικτ. ἀντων. αὐτοῦ αὐτόν κτλ. σχημ. τὴν αὐ-

ιοπαθῆ ἑαυτοῦ, ἑαυτῷ, - όν κτλ. (π.Ὁμ. κεχωρ. ὡς δύο λέξεις), ἐν τῇ χρήσει τῆς ὁποίας δὲν ὑφίσταται ὁ προηγ. περιορισμός : Ἰλ.Τ 384 πειρήθη δ'.ἕο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεύς, αὐτ.Ε 64' || περὶ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντων. ἑαυτοῦ (ὡς μιᾶς λ.) βλ.λ. (ἐν Ἰλ.Ω 154 ὅς Ϝ' ἄξει δηλ.μτ. ἐκθλ. τοῦ Ϝε δέον ν' ἀναγνωσθῇ κ. γραφῇ ἀντὶ ὅς ἄξει' ὁμ.αὐτ.Ω 183 ἀντὶ ὅς σ' ἄξει κ. πιθ. αὐτ.Α 195, αὐτ.Δ 315 ὡς Ϝ, αὐτ.Π 545 μὴ Ϝ', Ὀδ.Ε 135 ἠδέ Ϝ'· ὁμ. Ἰλ.Ζ 289 ἔνθα Ϝ(οἱ) ἔσαν πιθ. ἀντὶ ἔνθ' ἔσαν οἱ' πρβλ.Ὀδ. Ο 556 ἔνθ' οἱ ἔσαν υἷες' ὁμ. Ἰλ.Ε 310 ἀμφὶ δέ Ϝοι ἔσαν ὄσσε' ἡ ἐξ ἐκθλ. αἰτ. Ϝ' πιθ. ὑπάρχει κ. ἐν Ἐπιγρ. δός δέ Ϝ' ἰν ἀνθρώποις δόξαν ἔχεν ἀγαθ(ά)ν (ἀντὶ Ϝιν).

οὐα κ. αὐα ἄ. δα βλ.λ.

οὐά ἢ οὐᾶ ἐπιφών. θαυμασμοῦ ἢ ἐκπλήξεως (λατ. vah) : Ἀρρ.Ἐπίκτ.3,22,34 οὐᾶ, βασιλεύς, Δίων Κ 63, 20 Ὀλυμπιανῖκα, οὐᾶ, Πυθιονῖκα, οὐᾶ· εἰρωνείας : ΚΔ Μᾶρκ.15,29 οὐά ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν.

οὐαγάτεια (ἡ) νεώτ. φυτολ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἑλλοβοκάρπων, οὗ γνωστότ. εἶδος οὐαγάτεια ἡ σταχυρά.

οὔαδας οὖδας βλ.λ. : Χρησμ. ἐν Ἐπιγρ.

οὐάδιον (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τοῦ μαγγανίου ἀπαντῶν ἐπὶ ἄλλων τοιούτων ὑπὸ μορφὴν ἐπιγενῶν μαζῶν.

οὐαί μτγν. ἐπιφών. ὀδύνης κ. ἀγανακτήσεως (λατ. vae) ἀλίμονον, ὄϊμέ, ἄχ !, μτ. ὀνομαστ. : ΠΔ Ἀμ.5,18 οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου' μτ. κλητ. αὐτ.Βασ.3,13,30 οὐαί ἀδελφέ' μτ. δοτ. : αὐτ.Ἀριθ.21,29 οὐαί σοι Μωάβ, ἀπώλου λαὸς Χαμώς, Ἀρρ.Ἐπικτ.3,19,1' μτ.αἰτ.: ΚΔ Ἀποκ.8,13 οὐαὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς' || ἀπειλῆς : Ματθ.23,14 οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς' **2)** ὡς οὐσ. ἡ αὐαί τὸ ἀλίμονον, τὸ ἄχ (δηλ. ἡ συμφορὰ ἡ προκαλοῦσα τοῦτο) : ΚΔ Ἀποκ.9,12 ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν' ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα, αὐτ.Ἀποκ.11,14.

οὐαί Ἡσ. «φυλαί. Κύπριοι».

οὐάραι Ἡσ. «ἡμεῖς. Κύπριοι».

οὐαρθώνιος πόρος νεώτ. ἀνατ. ὁ ἐκφορητικὸς πόρος τοῦ ὑπογναθίου ἀδένος.

οὔαρον Ἡσ. «ἔλαιον. Κύπριοι».

οὖας ποι. ἀντὶ οὖς βλ.λ.

οὐαστής Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,47 «θρίαμβος».

οὔατα, οὔατος, οὔασι ποι. πτ. τοῦ οὖς βλ.λ.

οὐάτιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ οὖς, ἀφτάκι.

οὐατόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ ἔχων μακρὰ ὦτα: Καλλ.Αἴτ.2079,31 οὐατόεις θὴρ (Εὔστ.Ἰλ.870,6 «θὴρ οὐατόεις παρὰ Καλλιμάχῳ ὁ ὄνος»)· Μελέαγρ.ΑΠ 7,207 οὐατόεις λαγώς' **2)** μτφ. πᾶν τὸ ἔχον δύο λαβὰς ἐν εἴδει ὤτων : Σιμων.246 οὐατόεις σκύφος, Ἀντίμ.π.Σχόλ.Ἰλ.Ψ 845 ἐν χείρεσσι καλαύροπας οὐατοέσσας εἶλον' πρβλ. ὠτώεις.

οὐατοκοίτης-ου (ὁ) μτγν. ὁ ἐνωτοκοίτης βλ.λ. : Νόνν.Δ.26,94 ἀνέρες οὐατοκοῖται, αὐτ.26,99 στρατὸν οὐατοκοίτην.

οὐγγία ἡ οὐγκία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. οὐγκιά ἢ οὐγγιά (προφ. δισύλλ.) ἡ λατιν. uncia, δ. γρ. ὀγκία (Ἐπίχ.203, Σωφρ.151) τὸ δωδεκατημόριον τοῦ ἀσσαρίου ἢ ἐν γέν. ὅλου τινός, λ. παραληφθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῆς Σικελίας : Ἀριστλ.ἀπ.510, Γαλ.13, 789, Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ.210,7, Μηναϊ.11,14 Μαρκιανοῦ σιτίον δ' ἦν αὐτῷ ἑκάστῃ ἑσπέρᾳ, τρεῖς οὐγκίαι ἄρτου' **2)** νεώτ. δημ. μονὰς βάρους ἐν πολλαῖς χώραις κ. ἰδ. Ἀγγλίᾳ κ. Ἀφρικῇ, παρ' ἡμῖν δὲ ἐν χρ. ἐπὶ ὡρισμένων ἰδ. φαρμ.

οὐγκιαῖος-α-ον Ἐπιγρ. ὁ βάρους μιᾶς οὐγγίας βλ.λ.

οὐγκιασμός (ὁ) μσν. ἡ διὰ τῆς οὐγκίας μέτρησις : Ἰουστιν.Νεαρ.107,1 (κτ. πληθ.).

οὐγγρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ κράτος ἢ ἔθνος Οὐγγαρίαν ἢ τοὺς Οὔγγρους' || ὁ τῶν ἢ ὑπὸ τῶν Οὔγγρων : οὐγγρικὴ ἐπιδρομή.

οὐγγροφινικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμοεθνίαν τῶν Οὐγγροφίνων.

οὔγια (ἡ) δημ., διαλ. κ. γούϊα (Φθιῶτ.) παρυφή, ἄκρα, προφύλλι πανίου : παροιμ. δὲς οὔγια, πάρε πανί' δὲς μάννα, πάρε παιδί.

οὐγία Ἐπιγρ. βοιωτ. τ. τοῦ ὑγεία βλ.λ.

οὐγκ (τὸ) νεώτ. ὄν. τηλεγραφ. μηχανήματος ἐκ τοῦ ὄν. τοῦ ἐφευρέτου αὐτοῦ.

οὐγκιστής νεώτ. τηλεγραφητής χειριζόμενος τὸ τηλεγρ. μηχάνημα οὐγκ ἢ χιούζ.

οὐγώ ἀττ. κρᾶσ. ἀντὶ ὁ ἐγώ : Ἀριστφ.Ἀχ.41.

οὐδαῖος-α-ον κ. ος-ον ὁ ἐπὶ τῆς γῆς, γήϊνος : Ὀρφ.Ἀργ.394 ἐπ οὐδαίοιο χαμεύνης κεῖτο μέγας Κένταυρος, Νόνν.Εὐαγγ.11,141 χάσματος οὐδαίοιο δυσήνεμος ἔρχεται ὀδμή' **2)** χθόνιος, ὁ ὑπὸ τὴν γῆν, ὁ τοῦ κάτω κόσμου, ἐπὶ τῆς Περσεφόνης : Λυκόφρ.49,698 οὐδαίαν θεόν' ἐπὶ τοῦ Διός : Μητρόδ.ΑΠ 14,123 οὐδαίῳ Ζανί, Διον.Περ. 789 οὐδαῖος Κρονίδης.

οὐδάλλος μτγν. οὐδέτερος : Θεόκρ.6,46 νίκη μὰν οὐδάλλος, ἀνήσσατοι δ' ἐγένοντο.

οὐδαμά ἐπίρρ. καθόλου, διόλου : Ἀρχίλ.Συμπλ. 3,6, Θέογν.1363, Σαπφ.77 (οὐδ-), Ἀνακρ.π.Ἡφαιστ. 69,6 οὐ γὰρ ἂν ἄλλη λύσις ἐκ πόνων γένοιτ' οὐδαμὰ τῶνδε, Αἰσχ.Ἱκ.884, Σοφ.Ἀντ.830 καί νιν ὄμβροι . . χιών τ' οὐ λείπει, Ἡρ.1,5 οὐδαμὰ ἐν τὠυτῷ μένουσαν, Ἐμπ.148 οὐδαμὰ λήγει, Ψλουκ. Ἀστρολ.19 μῦθον οὐδαμὰ πιστόν.

οὐδαμῇ ἐπίρρ. τοπ. δ. γρ. ἐν πάπ. οὐδαμῇ ἐπὶ οὐδενὸς μέρους, εἰς οὐδὲν μέρος : Ἡσίοδ.Α 218 οὐδαμῇ ἐστήρικτο, Αἰσχ.Πέρσ.385 κρυφαῖον ἔκπλουν οὐδαμῇ καθίστατο, Τελεκλ.21, Ἡρ.2,116 οὐδαμῇ ἄλλῃ, Εὐρ.ἀπ.34 οὐδαμῇ βίου' || κατ' οὐδένα τρόπον, μὲ κανένα τρόπον : Ἡρ.1,24 οὐδαμῇ μετιέντα, αὐτ.1,34.

οὐδαμινός-ή-όν μτγν. (κτ. τὸν Ἡρωδιαν.2,26 προπαροξ. μηδάμινος-η-ον) Ἡσ. «οὐδενὸς λόγου ἄξιος, βραχύς, εὐτελής», τιποτένιος : Ἰώσ.ΑΙ 17,2,4, Ἡφαιστ.Ἀστρ.3,2' κ. συγκριτ. : Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.7 πολὺ οὐδαμινέστερος.

οὐδαμινότης-ητος (ἡ) Εὐστ.201,28 ἡ μηδαμινότης βλ.λ.

οὐδαμόθεν ἐπιρρ. κ. νεώτ. ἐκ τοῦ οὐδαμός, ἐξ οὐδενὸς μέρους, ἀπὸ πουθενά : Ξεν.Ἀν.2,4,23 καὶ οὔτε ἐπέθετο οὐδεὶς οὐδαμόθεν, Ἀνδοκ.4,34 οὐδαμόθεν προσήκει, Πλάτ.Πρωτ.319D οὐδαμόθεν μαθών, αὐτ.Φαίδ.70D οὐδαμόθεν ἄλλοθεν.

οὐδαμόθι ἰων. τ. τοῦ οὐδαμοῦ βλ.λ. : Ἡρ.3,113 οὐδαμόθι ἑτέρωθι' || μτ. γενικ. : αὐτ.7,126 οὐδαμόθι πάσης τῆς Εὐρώπης.

οὐδαμοῖ ἐπίρρ. ἐκ τοῦ οὐδαμός, εἰς οὐδὲν μέρος, πρὸς οὐδὲν μέρος : Ἀριστφ.Σφ.1188 τεθεώρηκα πώποτ' οὐδαμοῖ πλὴν εἰς Πάρον, Ξεν.Ἀν. 6,3,16 ἡμεῖς γὰρ ἀποδραίημεν ἂν οὐδαμοῖ ἐνθένδε, αὐτ. Ἑλλ.5,2,8 (εἰς ἅπαντ. διόρθ. ἀντὶ οὐδαμοῦ), Δημ.675 οὐ γὰρ ἤλθομεν οὐδαμοῖ εἰς Θρᾴκης, Ἡρωδιαν.1,502.

οὐδαμός-ή-όν (οὐδὲ ἀμός-ή-όν) οὐδείς, κονείς, κανένας' Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.52,7' ἐν χρ. μ. ἐν τῷ πληθ. κ. μ. π. Ἰωσι συγγρ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἀττ. οὐδένες βλ.λ. : Ἡρ.7,145 πρήγματα . . οὐδαμῶν Ἑλληνικῶν τῶν οὐ πολλὸν μέζω (δηλ. πολὺ μεγαλυτέρα πάσης ἑλλην. δυνάμεως)· σπαν. κτ. θηλ. : αὐτ.4,114 οὐδαμὰς ἄλλας' πρβλ. μηδαμός.

οὐδαμόσε ἐπίρρ. ἐκ τοῦ οὐδαμός, οὐδαμοῖ βλ.λ. : Θουκ.5,49 ὅπλα οὐδαμόσε ἔτι αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν, Πλάτ.Φαίδ.108Α οὐ γάρ πού τις ἂν διαμάρτοι οὐδαμόσε μιᾶς ὁδοῦ οὔσης, Δημ.1076 τὴν θυγατέρ' ἔδωκα οὐδαμόσε ἔξω.

οὐδαμοῦ ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἐκ τοῦ οὐδαμός, ἰων. τ. οὐδαμόθι βλ.λ., ἐν οὐδενὶ τόπῳ, εἰς οὐδὲν μέρος, πουθενὰ (ἀντιστ. εἰς τὴν ἐρώτ. ποῦ;) : Αἰσχ. Ἱκ.329 **πόνου δ' ἴδοις ἂν οὐδαμοῦ ταὐτὸν πτερόν,** Ἡρ.2,150 **τοῦ ὀρύγματος τούτου οὐκ ὥρεον τὸν χοῦν οὐδαμοῦ ἐόντα,** Θουκ.1,3· κ.μτ.γενικ.: Ἡρ. 7,166 **οὐδαμοῦ γῆς,** Εὐρ.Ἱππ.1012 **οὐδαμοῦ μὴν οὖν φρενῶν** (συνήθ. ἀπαντᾷ ἐν κώδ. ὡς ἐσφ. γρ. ἀντὶ οὐδαμοῖ βλ.λ.)· **2**) τροπ. κατ' οὐδένα τρόπον : Πλάτ.Συμπ.184E **ἄλλοθι οὐδαμοῦ,** αὐτ.Πρωτ.324E· **3**) μτ. δ. ρ. σχηματίζει εἰδ. φρ., ὡς **οὐδαμοῦ λέγω τινὰ** δὲν ὑπολογίζω, θεωρῶ τινα ὡς μηδαμινόν : Σοφ.Ἀντ.183· || **οὐδαμοῦ νομίζω** οὐδόλως πιστεύω, παραδέχομαι : Αἰσχ.Πέρσ.498 **θεοὺς.. νομίζων οὐδαμοῦ·** || **οὐδαμοῦ εἰμι, φαίνομαι** εἶμαι ἀνύπαρκτος, δὲν λαμβάνομαι ὑπ' ὄψιν διόλου : Εὐρ.ΙΤ 115 **δειλοὶ δ' εἰσὶν οὐδὲν οὐδαμοῦ,** Πλάτ.Φαίδ.70A, αὐτ.72C **οὐδαμοῦ ἂν φαίνοιτο,** Δημ.18,310 **ἀνδρὶ καλῷ τε κἀγαθῷ, ἐν οἷς οὐδαμοῦ σὺ φανήσει γεγονώς.**

οὐδαμῶς ἐπίρρ. τροπ. κ. νεώτ. ἐκ τοῦ οὐδαμός, δ. γρ. **οὐθαμῶς** (Θεόφρ.Μεταφ.7) κατ' οὐδένα τρόπον, μὲ κανένα τρόπο, καθόλου, διόλου : Ἡρ.2,148 **δεικνύναι αὐτὰ οὐδαμῶς ἤθελον,** αὐτ.1,123 **ἄλλως οὐδαμῶς** (κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον), Πλάτ.Φαίδ.78D **οὐδέποτε οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἀλλοίωσιν οὐδεμίαν ἐνδέχεται,** Πολύβ.29B, ΚΔ Ματθ.2,6 **Βηθλεὲμ.. οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα·** συνήθ. ὡς ἀπάντ. ἐν ἐρωτ.: Αἰσχ.Πέρσ.240 **πότερα γὰρ.. πρέπει;** ἀπόκρ. **οὐδαμῶς·** ὁμ. κ. μτ. ἄ. μορίων : Ἀριστφ.Νεφ.688 **οὐδαμῶς γ'·** πρβλ. μηδαμῶς.

οὖδας (τὸ) ποι.,γενικ. **οὔδεος,** δοτ. **οὔδει** (σπανιώτ. **οὔδεϊ**), ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς, τὸ ἔδαφος : Ἰλ.Μ 192 **οὔδει ἐρείσθη,** Ὀδ.13,395 **ἄσπετον οὖδας,** αὐτ.Ι 135 **πῖαρ.. οὖδας** (εὔφορος γῆ), Ἰλ.Λ 749 **ὀδὰξ ἕλον οὖδας** (σχόλ. «τοῖς ὀδοῦσι τὴν γῆν ἔδακνον θνήσκοντες»), αὐτ.Μ 448 **ἀπ' οὔδεος,** αὐτ. Ρ 457 **οὐδάσδε·** ὁμ. π. τραγ. : Αἰσχ.Ἀγ.503 **πατρῷον οὖδας Ἀργείας χθονός,** Σοφ.Ἠλ.752 **φορούμενος πρὸς οὖδας ἄλλοτ' οὐρανῷ σκέλη προβαίνων,** Εὐρ.Ἑκ.405 **πρὸς οὖδας πεσεῖν,** Ἐμπ. 115,10 **χθονὸς οὖδας,** Ὀρφ.Λιθ.377 **ἐκ χειρῶν οὐδάσδε βαλών·** **2**) τὸ δάπεδον, τὸ πάτωμα οἰκίας, δωματίου : Ἰλ.Ω 527 **ἐν Διὸς οὔδει** (εἰς τὸ δάπεδον τῆς κατοικίας τοῦ Διός), αὐτ.Ε 734 **πατρὸς ἐπ' οὔδεϊ,** Ὀδ.Ψ 46 **κραταίπεδον οὖδας,** παροιμ. ἐν Ὕμν.Ἑρμ.284 **ἐπ' οὔδεϊ φῶτα καθίσσαι** (νὰ τὸν βάλῃς νὰ καθίσῃ στὸ πάτωμα, ἀφοῦ τοῦ πάρῃς τὰ ὑπάρχοντά του, δηλ. νὰ τὸν γδύσῃς, νὰ τὸν ρημάξῃς).

οὐδέ (οὐ δέ) ἀρν. μόριον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐν χρ. ὡς σύνδ. κ. ὡς ἐπίρρ. ἐπὶ προτ. κρίσεως ὡς τὸ **οὐ** (ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ **μηδέ,** ὅπερ, ὡς τὸ **μή,** εἶναι ἐν χρ. ἐπὶ προτ. ἐπιθυμίας)· συνήθ. ὡς σύνδ. ἀντιτίθεται πρὸς προηγ. **μὲν** (δθ. κ. ἐνίοτε γρ. **οὐ δὲ**) οὐχὶ δέ, καὶ ὄχι, κσι δὲν : Ἰλ.Ε 138 **ὅν ῥά τε ποιμὴν.. χραύσῃ.. οὐδὲ δαμάσσῃ·** || ὁμ. ἐνίοτε καὶ ἐπαναλαμβανόμενον : αὐτ.Ω 25 **ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἑήνδανεν, οὐδὲ ποθ' Ἥρῃ, οὐδὲ Ποσειδάων', οὐδὲ γλαυκώπιδι κούρῃ·** || κ. ἄνευ προηγ. **μέν** : αὐτ.Ε 21 **Ἰδαῖος δ' ἀπόρουσε λιπὼν.. δίφρον, οὐδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ κταμένοιο·** **2**) προηγουμένης ἁπλῆς ἀρνήσεως ἐν τῇ αὐτῇ προτ., ὡς ἐπανάλ. ταύτης (**οὐ.. οὐδέ**)· πρβλ. οὐ 7), δὲν.. οὐδέ : Ὀδ.Κ 379 **βρώμης δ' οὐχ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος,** αὐτ.Χ 226 **οὐκέτι σοί.. μένος ἔμπεδον οὐδέ τις ἀλκή,** Σοφ.Φιλ.692 **οὐκ ἔχων βάσιν, οὐδέ τιν' ἐγχώρων·** || ἐνίοτε ἐν τῇ σημ. ταύτῃ προηγεῖται ἀντὶ **οὐ** ἕτερον **οὐδὲ καὶ δὲν.. οὔτε** : Ὀδ.Χ 222 **οὐδέ τοι υἷας ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν, οὐδὲ θύγατρας, οὐδ' ἄλοχον..** πολεύειν (διότι τὸ πρῶτον **οὐδὲ** ἀναφ. εἰς τὸ τῆς ἑτέρας προτ. **οὐδ' ἄλοχον·** πρβλ. 3)· || ὁμ. κ. παραλειπομ. τῆς ἁπλῆς ἀρν.· πρβλ. οὐ 4) : Ἡρ.1,215 **σιδήρῳ δ' οὐδ' ἀργύρῳ χρέωνται οὐδέν** (οὔτε σίδηρον μεταχειρίζονται, οὔτε ἄργυρον), Θουκ.6,55 **Θεσσαλοῦ μὲν οὐδ' Ἱππάρχου οὐδεὶς παῖς,** Δημ.22,4 **ἁπλοῦν μὲν οὐδὲ δίκαιον οὐδὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοι·** || προηγ. ἀρν. λ. συνθέτου μτ. τοῦ στερ ἀ- ἐν σημ. παραπλησίᾳ τῆς τοῦ **οὐ.. οὐδέ** : Ἰλ.Α 95 **ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων, οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα** (δηλ. ὃν οὐκ ἐτίμησε.. οὐδέ), Αἰσχ.Πρ.716 **ἀνήμεροι γὰρ οὐδὲ πρόσπλαστοι ξένοις,** Σοφ.Φιλ.2 **ἄστιπτος οὐδ' οἰκουμένη·** || ὁμ. ἐν ταῖς φρ. **οὐ γὰρ οὐδὲ** βεβαίως οὐδέ : Σοφ.Ἠλ.595 **ἀλλ' οὐ γὰρ οὐδὲ νουθετεῖν ἔξεστί σοι·** ὁμ. **οὐ μὰν οὐδέ,** Ἰλ.Ψ 441· **3**) συνήθ. ἐν ἀρχῇ διαδοχ. προτ. συνάπτει ταύτας ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ **οὔτε.. οὔτε** συνδέον μέρη προτ., καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς σημ. τῶν **δέ** (διασταλτικοῦ) κ. **τε** (συμπλεκτ. ἢ συνδετ.), ὁπότε ἡ τῆς πρώτης προτ. ἀρν. ἔχει ἐπιρρ. σημ., ἡ δὲ τῆς δευτέρας εἶναι ἰσχυροτέρα : Θουκ.1,142 **καὶ μὴν οὐδ' ἡ ἐπιτείχισις οὐδὲν τὸ ναυτικὸν ἄξιον φοβηθῆναι·** || μσν. δημ. ὡς **οὔτε.. οὔτε** : Ἐρωτόκρ.1,174 **οὐδὲ λογιάζει το ποτέ, οὐδ' ἔτοιες ἔγνοιες ἔχει·** μτ. τὸ **οὔτε** ἐνίοτε ἀκολουθεῖ τὸ **οὐδὲ** (ὡς **τε.., δέ**), ἀλλ' οὐδέποτε ἀντιστρόφως (**οὐδέ.. οὔτε**), πλὴν ἐὰν μετὰ τὸ οὔτε ἕπεται τὸ καὶ (οὐδὲ.. οὔτε καὶ) τῆς ἐκφρ. ἐχούσης οὕτως ἐπιτατικὴν σημ.· **4**) ὁμ. ἐπαναλαμβ. ἐπὶ προτ. ἀναφ. κ. ἀντιστ. δεικτ., ὅπως δέν, ἔτσι καὶ δέν : Πλάτ.Ἀλκ.2,141A **ὥσπερ οὐδ' ηὔχετο** (ἐνν. οὕτως) **οὐδ' ᾤετο,** Ξεν.ΚΠ 1,6,18 **ὥσπερ οὐδὲ γεωργοῦ οὐδὲν ὄφελος, οὕτως οὐδὲ στρατηγοῦ οὐδὲν ὄφελος εἶναι·** **5**) ὁμ. ἐν ταῖς φρ. **οὐδὲ γὰρ οὐδέ** : Ἰλ.Ε 22, αὐτ.Ζ 130· **οὐδὲ μὲν οὐδέ** : αὐτ.Β 703· **6**) ἐνίοτε μὴ προηγ. ἑτέρας ἀρν. ἢ ἀρνητ. λ., καὶ ὄχι, καὶ μή : Ὀδ.Κ 375 **Κίρκη δ' ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἥμενον, οὐδ' ἐπὶ σίτῳ χεῖρας ἰάλλοντα,** Αἰσχ.Πρ.326 **τραχὺς μόναρχος οὐδ' ὑπεύθυνος,** Σοφ.Φιλ.756 **δεινὸν γάρ, οὐδὲ ῥητόν·** **7**) ὡς ἐπίρρ. π. Ὁμ. συνήθ. μτ. ἐπιθ. οὔτε καί : Ἰλ.Β 386 **οὐδ' ἠβαιόν** (οὔτε καὶ μικρόν), αὐτ.Α 354 **οὐδὲ τυτθόν,** αὐτ.Υ 27 **οὐδὲ μίνυνθα·** ὁμ. κ. αὐτ. Ξ 141 **ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι φρένες οὐδ' ἠβαιαί** (διότι δὲν ἔχει μυαλό, οὔτε καὶ λίγο)· συχν. π. Ἀττ. : Πλάτ Πολ.329A **τότε μὲν εὖ ζῶντες, νῦν δ' οὐδὲ ζῶντες,** Λυσ.3,31 **τούτῳ μὲν οὐδὲ διελέγετο,** Δημ. 18,70 **οὐδ' εἰ γέγονεν, οἶδα·** || ὁμ.κ. μτ. μορίων : Ξεν.ΚΠ 3,3,50 **οὐδὲ μήν,** Πλάτ.Φαίδ.97A **οὐδέ γ',** αὐτ.Πολ.499A **οὐδέ γ' αὖ·** || π. Ἀττ. κ. μτ. τοῦ εἷς (συνήθ. γρ. κ. οὐδεὶς βλ.λ.) : Ἀριστφ.Πλ. 137 **οὐδ' ἂν εἷς θύσειεν,** Θουκ.2,87 **οὐδὲ καθ' ἕν,** Ξεν.ΚΠ 2,3,10 **οὐδὲ παρ' ἑνός·** συνήθ. κ. ἄνευ ἐκθλίψεως : αὐτ.Πλ.1182 **οὐδὲ εἷς,** πρβλ. Ἡρ.1,45, αὐτ.Πλ.138 **οὐκ ἀλλ' οὐδὲ ἕν·** || μτ. τοῦ **καὶ** καὶ ὄχι, μετά τινος ἐμφάσεως : Θουκ.7,56 **καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὖ μόνον, ἀλλὰ καί·** πρβλ.Ξεν.Ἀν. 3,2,4· || **ἀλλ' οὐδὲ** κ. συνήθ. ἐν τῇ φρ. **ἀλλ' οὐδ' ὥς** μὰ οὔτε κι ἔτσι : Ἰλ.Η 261, αὐτ.Ι 351· **8**) μτ. προσθ. σημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς προηγ. ἀρν., οὔτε καί, ὁμοίως οὔτε (οὔτε καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ) : Πλάτ.Πολ.349B **ὁ δίκαιος τοῦ δικαίου δοκεῖ τί σοι ἂν ἐθέλειν πλέον ἔχειν;** ἀπόκρ. **οὐδαμῶς.** ἐρώτ. **τί δέ; τῆς δικαίας πράξεως;** ἀπόκρ. **οὐδὲ τῆς δικαίας·** **9**) νεώτ. κ. δημ. ὡς ἐπιδοτ. : **δὲν θέλω οὐδὲ νὰ τὸν ἀκούσω.**

οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν ἀόρ. ἀντων. κ μσν. κ. νεώτ., γεν. **οὐδενός,** οὐδεμιᾶς, οὐδενός, κτ. τὸ εἷς, μία ἕν, πληθ. **οὐδένες, οὐδένων** (πρβλ. μηδεῖς), οὐδέποτε οἱ τ. τοῦ θηλ. **οὐδεμίη-ίην,** ἀλλὰ μ. **οὐδεμιῇ** (πιθ. ἐν ΚαλλΑἴτ.2080,56), σπαν. **οὐδ' ἴα** (Σαπφ.69, Μόσχ.4,40) π. Ὁμ., Ἡσιοδ. κ. Πινδ.

|οἵτινες προτιμ. τὸ οὔτις|, μ. κτ. οὐδ. οὐδὲν |όν. κ. αἰτ.|, ἐξαιρ. τῆς φρ. τὸ ὂν μένος οὐδενὶ εἴκων : Ἰλ.Χ 459, Ὀδ.Λ 515· ὁ τ. οὐδείς ἀπαντᾷ ἐν Βακχ.ἀπ.28, οὐδὲ εἷς, οὔτε ἕνας, κανείς, κανένας : Πίνδ.Π 4,286 οὐδὲ μακύνων τέλος οὐδέν, Αἰσχ.Πρ.234 καὶ τοῖσιν οὐδεὶς ἀντέβαινε πλὴν ἐμοῦ, Ἡρ.1,32 οὐδὲν ὅμοιον προσάγει πρῆγμα, Σοφ.Φιλ.301 ναυβάτης οὐδείς, ΚΔ Ματθ.6,24 οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν, αὐτ. Λουκ.4,24 οὐδεὶς προφήτης δεκτὸς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, Πάπ. αἰτία οὐδεμία ἄλλη, - τὸν κατεδίκασαν ἄνευ οὐδενὸς οἴκτου· ‖ ἐν τῇ κυρ. σημ. οὔτε ἕνας, οὐδέποτε πάσχει ἔκθλιψιν κ. π. Ἀττ. ποι. ἔτι : Ἀριστφ.Βάτρ.927 σαφὲς δ' ἂν εἶπεν οὐδὲ ἕν, αὐτ.Λυσ.1044· ‖ οὕτω συνήθ. παρεντίθ. μόρια, βλ. οὐδέ· ‖ κτ. πληθ. σπανιώτ. |ὡς ἀντικαθ. ἰδ. ἐν Ἰων. ὑπὸ τοῦ οὐδαμοὶ βλ.λ.| ἐπὶ προσ. κ. πραγμ., κανεὶς ἀπό : Ἀνδοκ.1,23 οὐδένας . . εἰπόντας εἶδα |ἰδ.γρ. οὐδένα εἰπόντα|, Ξεν.Λακ.3,1, Δημ.18,23 πρὸς οὐδένας τῶν Ἑλλήνων, αὐτ.2,17 οὐδένων εἰσὶ βελτίους |δηλ. οὐ τινων ἄλλων, ἐνν. ἀνθρώπων|, Παυσ.3,24,3· περὶ τῆς ἑτέρας σημ. τοῦ πληθ. βλ.λ.2|· ‖ φρ. οὐδεὶς ὅστις οὐ, οὐδὲν ὅτι οὐ βλ. ὅστις 8| : Ἡρ.5,97· ἡ φρ. αὕτη ἀπέβη σχεδὸν μία λ., δι' ὃ καὶ εἰς τὰς πτ. τοῦ ὅστις ἀκολουθοῦσιν αἱ τοῦ οὐδείς : Πλάτ. Φαίδ.117D οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε |ἀντὶ οὐδεὶς ὄντινα|, αὐτ.Πρωτ.317C οὐδενὸς ὅτου οὐ πάντων ἂν . . πατὴρ εἴην, αὐτ.Μέν.70C οὐδενὶ ὅτῳ· ‖ π. μτγν. κ. ἄνευ τοῦ οὐ οὐδέν, τίποτε : Ἀγαθ.Προοίμ.137D οὐδὲν ὅ τι παρήσω· ‖ μτγν. φρ. ὅστις οὐδείς οὔτε ἑνός, κανένας : Ἀγαθ.5,20 ἐτεθνήκεσαν δὲ αὐτῶν μὲν ἀμφὶ τοὺς τετρακοσίους, Ῥωμαίων δὲ ὅστις οὐδείς· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. μτ. γενικ. διαιρ. |ὡς τὰ πᾶν εἰς τοσοῦτον κτλ.|, συνηθέστ. οὐδὲν μέρος, τίποτε : Θουκ.8,22 οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας· ὁμ. ἐνν. τῆς λ. πρᾶγμα, κανένα πρᾶγμα, τίποτα : Εὐρ.Ἑκ.596 ὁ μὲν πονηρὰς οὐδὲν ἄλλο πλὴν κακός |τίποτα πέρα ἀπὸ κακός|, φρ. ἓν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα, ΚΔ Ματθ.26,62 οὐδὲν ἀποκρίνει;, - οὐδὲν θὰ παραλείψω διὰ νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος· ὁμ. μτ. συγκριτ. ἐπιθ. ἐν ὑπερθ. σημ. : οὐδὲν προσφιλέστερον τῆς ἐλευθερίας· ‖ τὸ οὐδ' οὐδέν ὁπολύτως τίποτε : Πλάτ.Θεαίτ.180Α· **2)** οὐτιδανός, ἀνάξιος λόγου, τιποτένιος : Πίνδ.Ν 6,3 τὸ μὲν |γένος ἀνδρῶν| οὐδέν, Ἀριστφ.Ἱππ.158 ὦ νῦν μὲν οὐδεὶς αὔριον δ' ὑπέρμεγας· κ. κτ. πληθ. : Ἡρ. 9,58 οὐδένες ἐόντες ἐν οὐδαμοῖσι ἐοῦσι Ἕλλησι, Σοφ.Αἴ.1114 οὐ γὰρ ἠξίου τοὺς μηδένας, αὐτ.Ἴων 594, Εὐρ.Ἀνδρ.700· συνήθ. ἐν τῷ οὐδ. τιποτένια |πράγματα| : Ἀριστφ.Ὄρν.19 οὐκ ἄρ' ᾔστην οὐδὲν ἄλλο πλὴν δάκνειν, Θέογν.141 οὐδὲν εἰδώς· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. κατηγ. τοῦ ὑποκ. τῆς προτ. τίποτε, ἀνάξιος λόγου : Σοφ.Φιλ.951 οὐδέν εἰμι, Ἀριστφ.Ἐκκλ.144 οὐδὲν εἶ, Εὐρ.Ἑκ.626 τὰ δ' οὐδὲν |ἐνν. ἐστι|, ΚΔ Πράξ.21,24 ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστι· ‖ μτ. προθ.: Σοφ.ΟΤ 983 παρ' οὐδὲν εἶναι |εἶναι ἀνάξιον λόγου|, αὐτ.Ἀντ.35 παρ' οὐδὲν ἄγειν, Εὐρ.ΙΤ 732 παρ' οὐδὲν θέσθαι· ὁμ. Σοφ.ΟΚ 584 δι' οὐδενὸς ποιεῖσθαι |οὐδόλως ὑπολογίζειν, ἐκτιμᾶν|, Δημ.2,18 ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει |ἐν τῇ αὐτῇ σημ.|, ΚΔ Πράξ.19,27 τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογισθῆναι |νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνάξιον λόγου|· ‖ τὸ οὐδ. ὡς ἀφηρ. οὐσ. τὸ τίποτε, ἡ μηδαμινότης : Εὐρ.ἀπ.532,2 τὸ μηδὲν εἰς οὐδὲν ῥέπει, Πλάτ. Θεαίτ.175Ε ᾧ ἀνεμέσητον . . οὐδενὶ εἶναι· ‖ οὐδὲν λέγω δὲν λέγω τι σπουδαῖον ἢ δὲν λέγω τίποτε ἔχον ὑπόστασιν, ψεύδομαι : Ἀριστλ.Θεσμ. 625, αὐτ.Ὄρν.66, Πλάτ.Ἀπολ 30Β· **3)** τὸ οὐδὲν ὡς οὐσ. τὸ ἐν τῇ ἀριθμητικῇ μηδέν, τὸ μηδενικό : Νικόμ.Ἀριθμ 2,6· ‖ π. Δημοκρ. ἐν χρ. ὡς ὄν. τοῦ κενοῦ καὶ τοῦ ἀπείρου : Ἀριστλ.ἀπ 208· **4)** οὐδέν ὡς ἐπίρρ. οὐδόλως, οὐδαμῶς, καθόλου, διόλου : Ἰλ.Α 402 ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν, Ἡρ.5,34, Θουκ.8,22, Ἀριστφ.Νεφ.1293 κᾆτα πῶς αὕτη . . οὐδὲν γίγνεται . . πλείων, ΚΔ Ματθ.27,24 ἰδὼν ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, αὐτ.Γαλ.2,6 ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει, Πάπ. νομίζω δὲ ὅτι οὐδὲν τούτῳ με λυπήσεις· ὁμ. οὐδέν τι : Ξεν.Ἀπομν.1,2,42· οὐδέν τι πάντως : Ἡρ.5,65· ‖ κ. ὡς μονολεκτ. ἀπόκρ. ἀποφατική, διόλου, καθόλου : Εὐρ.Μήδ.64 μὴ φθόνει φράσαι. ἀπόκρ. οὐδέν, Ἀριστφ.Νεφ.694, αὐτ.Νεφ.733 οὐδὲν πάνυ, αὐτ.Ὄρν.1360 οὐδέν γε |καθόλου βέβαια|· ‖ μτ. συγκρ. ἐπιρρ. : οὐδὲν μᾶλλον, βλ. μάλα· οὐδὲν ἧττον, βλ. ἥσσων· ὁμ. οὐδὲν ὕστερον, βλ. ὕστερος· οὐδὲν ἄλλο ἤ, βλ. ἄλλος· **5)** ὅθ. τὸ ἐπίρρ. διά τινος μτβ. σημ. ὡς ἐν Πάπ. οὐδέν σοι ἐνκαλῶ περὶ οὐδενὸς ἁπλῶς οὐδόλως ἢ δέν· ‖ π. μσν. ἀπέβη καθαρὰ ἄρνησις, δέν : Πρόδρ.1,137· καὶ οὐδὲν τρέχουν τὰ σάλια μου ὡς τρέχει τὸ ποτάμιν, αὐτ.2,454 πάτερ, πετζὶν οὐδὲν ἔχω, ν' ἀνήβω ν' ἀγοράσω |περὶ τοῦ μτγν. τ. οὐθείς βλ.λ.|.

οὐδέκοτε Ἰων. τ. τοῦ οὐδέποτε βλ.λ. : Ἡρ.8,111.

οὐδενάκι ἐπίρρ. μτγν. ἐκ τοῦ οὐδέν, οὐδ' ἅπαξ, οὔτε μιὰ φορά : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.19Ρ.

οὐδένεια (ἡ) κ. οὐδενία ἡ μηδαμινότης, τὸ νὰ εἶναι κανεὶς τιποτένιος· Ἡσ. «οὐδενείας· εὐτελείας» : Πλάτ.Φαῖδρ.235Α ἐμέ γε ἔλαθεν ὑπὸ τῆς ἐμῆς οὐδενίας, Ἔφορ.137J, Πολύβ.34,14,3 ἡ τῶν βασιλέων οὐδένεια, Φίλ.1,447 οὐδένειαν |ἰδ.γρ. κωδ. οὐδενίαν, οὐθένειαν|, Αἰλ.ΖΙ 15,13 ὡς καταγνῶναι νοθείαν . . καὶ οὐδένειαν.

οὐδενίζω |οὐδέν| μτγν. ἐξουθενῶ, ἐκμηδενίζω: ΑΠ 5,139 οὐδενίσας Δαναῶν δεκέτη πόνον.

οὐδενόσωρος-ον |ὤρα| ἀνάξιος φροντίδος, προσοχῆς, λόγου, ἀξιοκαταφρόνητος : Ἰλ Θ 177 τείχεα . . ἀβλήχρ' οὐδενόσωρα, Ὀππ.Ἀλ.2,478 καδδὲ λέλειπται ὀστέον οὐδενόσωρον.

οὐδενῶ-όω οὐδενίζω βλ.λ. : ΕΜ 350,25.

οὐδένωσις-εως |ἡ| μτγν. ἐκμηδενισμός, ἐξουθένωσις : Θεοδοτ.ΠΔ Ἡσ.34,11.

οὐδενωτής-οῦ |ὁ| μτγν. ὁ ἐκμηδενίζων, ὁ ἀφανίζων : Φιλόδ.Κακ.42J.

οὐδέπη ἢ οὐδέ πῃ ἐπίρρ. κατ' οὐδένα τρόπον: Ὀδ.Μ 433 οὐδέ πῃ εἶχον οὔτε στηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον οὔτ' ἐπιβῆναι· ‖ οὐδέ πῃ ἔστι μτ. ἀπαρφ. κατ' οὐδένα τρόπον εἶναι δυνατὸν νά : Ἰλ.Ζ 267 οὐδέ πῃ ἔστι κελαινεφεῖ Κρονίωνι . . εὐχετάασθαι, Ὑμν.Διόν.58 οὐδέ πῃ ἔστι . . κοσμῆσαι ἀοιδήν.

οὐδέποτε ἐπίρρ. κ. νεώτ., Ἰων. πεζ. οὐδέκοτε, δωρ. οὐδέποκα, π. Ὁμ. κεχωρ. οὐδέ ποτε κ. συνήθ. μτ. παρῳχ. χρόν. οὐδὲ μίαν φοράν, ποτέ : Ἰλ.Α 155 οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ . . καρπὸν ἐδηλήσαντ'· ἀλλὰ κ. μτ. ἐνεστ. : Ὀδ.Κ 464 οὐδέ ποθ' ὔμιν θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, Ἡσίοδ.Θ 759· κ. μτ. μέλλ. : Ὀδ.Β 203 οὐδέ ποτ' ἶσα ἔσσεται, Ἡσίοδ.Ἔργ.176· π. Ὁμ. ἐνίοτε παρεντίθ. κ.ἄ.λ. : Ἰλ.Ζ 99 οὐδ' Ἀχιλῆά ποθ' ὧδέ γ' ἐδείδιμεν· π. Ἀττ. συνήθ. μτ. ἐνεστ. κ. μέλλ. |ἢ ἰσοδυν. ἐγκλ. : Ἐπιγρ. οὐδέποτε μὴ λειφθῇ|, ἐνῷ μτ. παρῳχ. χρ. τὸ οὐδεπώποτε, ὅθ. ὁ κανὼν τοῦ Φρυν.Σοφ.Παρ.91Β «οὐδέποτε ἐπὶ μέλλοντος . . , ἐπὶ δὲ παρῳχημένου τὸ οὐδεπώποτε» ἀλλ' ἀπαντᾷ κ. π. δοκ. μτ. παρῳχ. χρ. : Κωμ.Ἀδέσπ.23, Ξεν.Ἀν.2,6,13, αὐτ.Ἀγησ.11,7, αὐτ. Οἰκ.20,22, Αἰσχίν.3,151, Μέν.653, ΚΔ Ματθ.7,23 οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς, Πρόδρ.2,215 γεύσεως γὰρ οὐδέποτε μετέλαβον ἐκείνων.

οὐδέ πω ἐπίρρ. κ. σύνδ. πάντοτε ἐπὶ τοῦ παρελθ. κυρ. καὶ οὐδὲ ἀκόμη, καὶ οὔτε ἀκόμη : Ὀδ.

Λ 481 **οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον** 'Αχαιΐδος, **οὐδέ πω ἀμῆς γῆς ἀπέβην**· δθ. ὄχι ἀκόμη, μέχρι τώρα ὄχι : Αἰσχ.Πρ.320 **σὺ δ' οὐδέπω ταπεινός**, Πλάτ. Συμπ.172C **οὐδέπω τρία ἔτη ἐστίν**, Δημ.873 **οὐδέπω καὶ τήμερον**, ΚΔ Λουκ.23,53 **ἐν μνήματι . . , οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶς οὐδέπω κείμενος**· π.'Ομ. συνήθ. παρεμβαλλομένης λ. τινος **οὐδὲ τί πω, οὐδ' ἄν πω** κτλ.· ‖ π. άττ. κ. μτγν. κ. μτ. ἐνεστ. : Πλάτ.Φαίδ.106Β, Λουκ.Μισθ.Συν.21 **σὺ δὲ οὐδέπω ὁρᾷς**, Πάπ. **τοῦ δεῖνα οὐδέπω ὄντος τῶν ἐτῶν**· ‖ μτγν. κ. μτ. μέλλ. : Ζώσ.2l **ὅσον οὐδέπω συμβήσεσθαι**.

οὐδεπώποτε ἐπίρρ. κ. σύνδ. πάντοτε ἐπὶ τοῦ παρελθ. οὐδέποτε ἀκόμη, ποτὲ (ἕως τώρα) ἀκόμη : Σοφ.Φιλ.250 **ὃν γ' εἶδον οὐδεπώποτε**, 'Ανδοκ.1,22 **ὡς οὐδεπώποτε ἔλθοι**, Πλάτ.Πρωτ.313C· **2)** π. μτγν. τὸ πω ἀπώλεσε τὴν παρωχ. σημ. αὐτοῦ, δθ. **οὐδεπώποτε** κ. μτ. μέλλ., οὐδέποτε : Θεμίστ.Λόγ.26,330A **οὐδεπώποτε ἀπολαύσομεν**· πρβλ. μηδεπώποτε, οὐδέποτε.

οὐδετεροκτητικὰ ῥήματα (τὸ) γραμμ.ΑΒ 2,302,15 «ὅσα πρὸ ἑαυτῶν ὀνομαστικὴν ἀπαιτοῦσι καὶ μεθ' αὐτὰ γενικήν, οἷον χρήζω βιβλίων, ἀντὶ τοῦ χρείαν ἔχω».

οὐδέτερος-α-ον ἀντων. ἀόρ. κ. νεώτ. οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος ἐκ τῶν δύο, κανένας ἀπὸ τοὺς δυό : 'Ηρ.1,51, 'Αριστφ Βάτρ.1412 **οὐ γὰρ δι' ἔχθρας οὐδετέρῳ γενήσομαι**· ‖ κτ. πληθ. ὅταν ἀμφότ. τὰ μέρη εἶναι πολλά, οὔτε οἱ μέν, οὔτε οἱ δὲ (ἐκ τῶν δύο μερῶν) : 'Ησ.Θ 638 **οὐδέ τις ἦν ἔριδος χαλεπῆς λύσις .. οὐδετέροις** (δηλ. τοῖς Τιτᾶσι καὶ τοῖς τέκνοις τοῦ Κρόνου), αὐτ.Α 171, 'Ηρ.1,76 **οὐδέτερος** (τῶν ἀντιπάλων) **ἐπεκράτησε**· π. τοῦ κεχωρ. τ. **οὐδ' ἕτερος** βλ. ἕτερος· **2)** ὁ μὴ ἀνήκων εἰς οὐδετέραν ἐκ δύο τάξεων, κατηγοριῶν, ἰδιοτήτων, ὁμάδων ἀντιτιθεμένων πρὸς ἀλλήλας : 'Αριστλ.ΗΝικ.1175b,26 **διαφερουσῶν δὲ τῶν ἐνεργειῶν . . τῶν μὲν αἱρετῶν οὐσῶν, τῶν δὲ φευκτῶν, τῶν δ' οὐδετέρων** (δηλ. οὔτε αἱρετῶν, οὔτε φευκτῶν)· ὁμ. ἐν τῇ ἰατρ. ὁ μήτε ὑγιὴς μήτε ὡς ἀσθενὴς δυνάμενος νὰ θεωρηθῇ : 'Ηρόφ. π.Γαλ.6,338, Γαλ.1,307 **οὐδέτερον σῶμα**· ‖ γραμμ. κ. νεώτ. τὸ οὔτε ἄρσεν. οὔτε θηλ. ὄνομα : Διον.'Αλ.'Αμμ.2,10 **ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν καὶ οὐδετέρων**, 'Απολλ.Δυσκ.'Αντων.6,19 **τὸ οὐδέτερον** (ἐνν. γένος), - **τὸ α τῶν οὐδετέρων εἶναι πάντοτε βραχὺ** (ἐνν. ὀνομάτων οὐσ. ἢ ἐπιθ.)· ὁμ. ἐπὶ ρ. : Σχόλ.Διον.Θρ.2464 **οὐδετέρα διάθεσις**, - **οὐδέτερον ῥῆμα** (οὗ ἡ διάθεσις οὔτε ἐνέργειαν, οὔτε πάθος, οὔτε μεσότητα, ἀλλὰ κατάστασιν, ἄ. **ρ. οὐδετέρας διαθέσεως**)· ‖ νεώτ. ζῳολ. ὁ μήτε εἰς τὰ ἄρρενα μήτε εἰς τὰ θήλεα ἀνήκων : **αἱ ἐργάτιδες τῶν μελισσῶν εἶναι οὐδέτεραι**· ‖ νεώτ. χημ. **οὐδετέρα ἕνωσις** ἡ μὴ σχηματίζουσα ἄλλας ἑνώσεις οὔτε μετ' ὀξέων, οὔτε μετὰ βάσεων· δθ. **οὐδέτερον ἅλας** τὸ προκύπτον κατόπιν τελείας ἐξουδετερώσεως ὀξέος τινὸς ὑπὸ τινος βάσεως, ἢ ἀντιστρόφως βάσεως ὑπὸ τινος ὀξέος· πρβλ. ὁριακός· **3)** δθ. νεώτ. ὁ ὑπὲρ οὐδενὸς τασσόμενος μεταξὺ διαμαχομένων, ὁ ἀδιάφορος, ὁ ἀπέχων: **ἡ στάσις μου ἦτο οὐδετέρα, - ἔμεινα οὐδέτερος**· ‖ διεθν. δίκ. ὁ μὴ μετέχων οὐδενὸς τῶν ἐμπολέμων μερῶν καὶ ἐν γένει τοῦ πολέμου : **ἡ 'Ελλὰς δὲν ἔμεινεν οὐδετέρα κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον**· ‖ **οὐδετέρα ζώνη** τμῆμα ἐδάφους δυνάμει (διεθνοῦς) συμβάσεως μὴ χρησιμοποιούμενον παρ' οὐδενὸς τῶν ἀντιπάλων δι' ἐπιχειρήσεις ἢ κατασκευὴν ὀχυρωμάτων, ἄ. **οὐδέτερον ἔδαφος**· **4)** οὐδέτερα ὡς ἐπίρρ., οὐδετέρως βλ.λ.: Πλάτ.Θεαίτ.184A **δεῖ δὲ οὐδέτερα, ἀλλά . .**

οὐδετερότης-τητος (ἡ) νεώτ. τὸ εἶναί τινα οὐδέτερον βλ.λ.3) : **ἡ οὐδετερότης τοῦ Βελγίου παρεβιάσθη κατὰ τὸν Μέγαν πόλεμον, - ἀπεφασίσθη ἡ οὐδετερότης ζώνης τινός**· ‖ διεθν. δίκ. ἡ κατάστασις κράτους τινὸς μὴ μετέχοντος πολέμου διεξαγομένου μεταξὺ ἄλλων τοιούτων, διεθνῶς σεβαστὴ καὶ διεπομένη ὑπὸ εἰδικῶν διεθνῶν νόμων (δίκαιον τῆς οὐδετερότητος) τεθέντων κυρ. ὑπὸ τῆς ἐν Χάγῃ δευτέρας συνδιασκέψεως τῆς εἰρήνης (1907)· ‖ **οὐδετερότης ἔνοπλος** καθ' ἣν τὸ οὐδ. κράτος διατηρεῖ ἐνόπλους δυνάμεις ὑπὸ τὰς σημαίας· ‖ **οὐδετερότης προσωρινὴ** ἡ ἐν ὡρισμένῳ τινὶ πολέμῳ ἢ δι' ὡρισμένον χρόνον· ‖ **οὐδετερότης διαρκὴς** ἡ μόνιμος· **2)** νεώτ. χημ. τὸ γνώρισμα ἑνώσεώς τινος μὴ δυναμένης νὰ σχηματίσῃ ἅλατο μετ' ὀξέων ἢ βάσεων ἢ διαλύματός τινος ἀδιαφόρου ἔναντι τῶν δεικτῶν.

οὐδετερόφιλος-ον νεώτ. ὁ φιλῶν, ἀγαπῶν τὴν οὐδετερότητα· **2)** βιολ. **οὐδετερόφιλα λευκοκύτταρα** τὰ ἔχοντα τὴν ἰδιότητα νὰ χρωματίζωνται διὰ μείγματος ὀξίνων καὶ βασικῶν χρωστικῶν οὐσιῶν, ἄ. φιλουδέτερα.

οὐδετερῶ-όω νεώτ. καθιστῶ τι οὐδέτερον βλ.λ.2)· πρβλ. ἐξουδετερῶ.

οὐδετέρωθεν κ. κεχωρ. **οὐδ' ἑτέρωθεν** ἐπίρρ. τοπ. ἐξ οὐδετέρου μέρους, ἀπὸ κανένα ἀπὸ τὰ δύο μέρη : Λυσ.17,4 **οὐδετέρωθεν εἰσπράξασθαι οἷόν τε** (δ.γρ. οὐδ' ἑτέρωθεν), Γαλ.16,157.

οὐδετέρωθι ἐπίρρ. τοπ. μτγν. εἰς οὐδέτερον μέρος, σὲ κανένα ἀπὸ τὰ δύο μέρη : Σιμπλίκ.Οὐρ. 4,1 **οὐδετέρωθι περὶ κόσμου φασὶν εἰρηκέναι**.

οὐδετέρως ἐπίρρ. τροπ. κατ' οὐδένα ἐκ τῶν δύο τρόπων, οὔτε ἔτσι, οὔτε ἀλλιῶς : Πλάτ.Νόμ. 902C **οὐδετέρως τοῖς κεκτημένοις . . ἀμελεῖν**· **2)** κατὰ τρόπον οὐδέτερον βλ.λ.2), οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἀνήκῃ τι εἰς οὐδὲν τῶν ἀντιτιθεμένων : 'Απολλ.Δύσκ.Συντ.199,20 (κατ' οὐδέτερον γένος), Γαλ.9,458, 'Αθήν.15,701A **λύχνα δὲ οὐδετέρως εἴρηκεν 'Ηρόδοτος**.

οὐδετέρωσε ἐπίρρ. τοπ. πρὸς οὐδὲν ἐκ τῶν δύο μερῶν : 'Ιλ.Ξ 18 **οὐδ' ἄρα τε προκυλίνδεται οὐδετέρωσε**, Θέογν.945 **οὐδετέρωσε κλινόμενος**, Στράβ.2,1,11 **οὐδετέρωσε ῥέπει**.

οὐδετέρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ οὐδετεροῦν, ἡ ἐξουδετέρωσις.

οὐδέτις βλ. τις.

οὐδήδονιν μτγν. πτηνόν τι τῆς 'Αφρικῆς, ὁ σιδερίτης : Διοσκ.4,33.

οὐδήεις-εντος-εσσα-εν (οὖδας) ὁ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ ἐπίγειος : 'Οδ.Ε 334 **πρὶν μὲν ἔην βροτὸς οὐδήεσσα**, αὐτ.Κ 136 **Κίρκη . . δεινὴ θεὸς οὐδήεσσα** (ἐν ἀμφ. τοῖς χωρ. δ.γρ. αὐδήεσσα).

οὐδής ἐπιγρ. λακ. τ. ἀντὶ οὐδείς.

οὐδόλως κ. νεώτ. μτγν. γρ. τοῦ οὐδ' ὅλως, καθόλου, διόλου : Εὐστ.Πον.88, Μηναῖ.11,9 'Ωδ.4 **ἀπατῆσαι οὐδόλως ἴσχυσαν, - οὐδόλως ἐκτιμᾶται τὸ πνεῦμα εἰς τὴν ἐποχήν μας**.

οὐδοπότερος δ.γρ. ἀντὶ οὐδ' ὁπότερος βλ.λ.

οὐδοποτέρωσε δ.γρ. ἀντὶ οὐδ' ὁποτέρωσε βλ.λ.

οὐδοπωσοῦν, οὐδοπωστιοῦν βλ. ὁπωσοῦν.

οὐδός, δωρ. **ὠδός**, ἀττ. **ὀδός** (ἀλλὰ κ. **ὁ** ποι. τ. **οὐδός** π. πεζ..: 'Αριστλ.Μεταφ.1042b,19 κ.ἀ.) γενικ. πληθ. **ὀδέων** ('Επιγρ.), τὸ κατώφλιον κ. ἰδ. τὸ κατώφλιον ναοῦ ἢ οἰκίας : 'Ιλ.Ι 404 **λάϊνος οὐδὸς . . Φοίβου 'Απόλλωνος, Πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ**, 'Οδ.Η 83 **χάλκεος οὐδός**, αὐτ.Ρ 449 **μέλινος οὐδός**, αὐτ. Φ 43 **δρύϊνος οὐδός**, 'Ησίοδ.Θ 749 **μέγας οὐδός**· ‖ π. μτγν. ὡς γλώσσ. τοῦ βηλὸς βλ.λ. : ΑΒ 224· **2)** τὸ κατώφλιον δι' οὗ εἰσέρχεταί τις, ἡ εἴσοδος ἐν γένει εἴς τινα κλειστὸν χῶρον : 'Οδ.Α 104 **ἐπὶ προθύροις 'Οδυσῆος, οὐδοῦ ἔπ' αὐλείου**· ‖ τὸ κατώφλιον τῆς εἰσόδου τοῦ 'Αδου : 'Ιλ.Θ 15 **ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον, ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός**, Σοφ.ΟΚ 57 **χαλκόπους ὀ-**

δός· || κτ. πληθ. πιθ. τὸ ἀνώφλιον : Θεόκρ.23,50 (ἀμφ.γρ., κώδ. ὀόδων· κτ. διόρθ. μέσων εἰσόδων)· 3) μτφ. γήραος οὐδός τὸ κατώφλιον, ἡ ἔναρξις τοῦ γήρατος ἢ πιθ. ἡ ἀπὸ τοῦ γήρατος εἰς τὸν θάνατον μετάβασις (πρβλ. οὐδὸς βιότου τὸ τέλος τῆς ζωῆς : Κόϊντ.10,426) : Ἰλ.Χ 60, Ὀδ.Ο 348, αὐτ.Ψ 212 γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι, Ἡσίοδ.Ἔργ.331, Ἡρ.3,14, Λυκοῦργ.40 ἐπὶ γήραος ὀδῷ, Μέν.671, ΨΦωκυλ.230 μέχρι γήραος οὐδοῦ· 4) νεώτ. ἀνατ. οὐδὸς ῥινὰς μηνοειδὴς προεξοχή, δι' ἧς ἑκατέρα ῥινικὴ κοιλότης διαιρεῖται εἰς τὸν πρόδομον τῆς ῥινὸς καὶ τὴν κυρίως τοιαύτην· || νεώτ. ψυχ. οὐδὸς τῆς συνειδήσεως τὸ ἀ. κατώφλιον βλ.λ. τῆς συνειδήσεως.

οὐδός (ἡ) ἰων. τ. ἀντὶ ὁδός δρόμος μ. ἐν Ὀδ.Ρ 196 δός δέ μοι . . ῥόπαλον . . σκηρίπτεσθαι, ἐπεὶ ἦ φάτ' ἀρισφαλέ' ἔμμεναι οὐδόν.

οὐδοστισοῦν, οὐδοτιοῦν, βλ. ὅστις 5).

οὐδραία Ἡσ. «ὑδρία, μέτρον τι, Ἀττικοῦ μετρητοῦ ἥμισυ» (δ.γρ. οὐδρία, κῶδ. οὐδρεία).

οὐδραίνει Ἡσ. «περικαθαίρει, Λάκωνες».

οὐδύεται Ἡσ. «ἐρίζει».

οὐδών-ῶνος (ὁ) μτγν. εἶδός τι ἐμβάδων : Πολυδ. 10,50 ἐπὶ τῶν ὀνομαζομένων οὐδώνων πίλους τριμίτους ἔξεστιν εἰπεῖν.

οὐδωνάριον μτγν. ὑποκορ. τοῦ οὐδών, οὐδώνιον, οὐδών βλ.λ. : Χαρίσ.1,552Κ.

οὐδώνιον (τὸ) Ἐπιγρ. ὑποκορ. τοῦ οὐδὼν βλ.λ. : Διοκλητ.Ἔδικτ. ἐν Ἐπιγρ.

οὐελλιγκτωνία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν κωνοφόρων περιλαμβάνον δασικὰ δένδρα μεγάλου ἀναστήματος, ὧν τὸ ὑψηλότερον οὐελλιγκτωνία ἡ γιγάντειος εἶναι τὸ ὑψηλότερον τῶν γνωστῶν δένδρων, ἰθαγενὲς τῆς Καλιφορνίας.

οὐενετιανός-ή-όν Ἐπιγρ. βενετιανὸς βλ.λ.

οὐενέτιος-ον μτγν. ὁ οὐένετος, βένετος βλ.λ. : Δίων Κ 61,6 οὐενέτιος στολή.

οὐένετος-η-ον Ἐπιγρ. βένετος βλ.λ.

οὐζέ Ἐπιγρ. Ὀλυμπίας ἀντὶ οὐδέ βλ.λ.

οὖζο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. οἰνοπνευματῶδες ἑλληνικὸν ποτὸν παρασκευαζόμενον παλαιότερον μὲν ἐκ διπλῆς ἀποστάξεως τοῦ στεμφυλοπνεύματος (σούμας) τῇ προσθήκῃ ἀρωματικῶν ὑλῶν, νῦν δὲ βιομηχανικῶς ἐκ καθαροῦ οἰνοπνεύματος προερχομένου ἐκ σταφίδος ἢ ἄ. προϊόντων, ὕδατος καὶ ἀνηθόλης τῇ προσθήκῃ μικρῶν ποσοτήτων ἀρωματικῶν αἰθερίων ἐλαίων, ἄ. ρακί.

οὐζοποσία (ἡ) νεώτ. τὸ πίνειν κ. ἰδ. καθ' ὑπερβολὴν οὖζον βλ.λ.

οὐζοπότης-ου (ὁ) νεώτ. ὁ πίνων καὶ ἰδ. ὁ ἰδιαιτέρως ἀγαπῶν τὴν πόσιν οὔζου βλ.λ.

οὐζοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα πωλήσεως κατ' ἐξοχὴν οὔζου.

οὐζοπώλης (ὁ) νεώτ. ὁ πωλῶν κυρ. οὖζον, ὁ ἰδιοκτήτης οὐζοπωλείου.

οὖθα Ἡσ. «σποδός, ὀδός».

οὐθαμεῖ Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρου δωρ. ἀντὶ οὐδαμῇ.

οὖθαρ-ατος (τὸ) κυρ. ἐπὶ ζῴου, ὁ μαστός, τὸ μαστάρι : Ὀδ.Ι 440 οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο, Ἡρ. 4,2 τὰς φλέβας τε πιμπλᾶσθαι . . τῆς ἵππου καὶ τὸ οὖθαρ κατίεσθαι, Ἀριστλ.ΖΙ 523a,1 καθιέναι τὸ οὖθαρ, Θεόκρ.8,42 γάλακτος οὔθατα πιδῶσιν· || μτγν. κτ. ἀντιδ. ἀπὸ τοῦ μαστοί, πιθ. ἡ ῥώγα τοῦ μαστοῦ : Πλούτ.Ἠθ.496C· || μεθομ. κ. ἐπὶ γυναικῶν, τὸ στῆθος μετὰ τῶν μαστῶν, τὰ βυζιά : Αἰσχ.Χο.532 πῶς ἄτρωτον οὖθαρ ἦν ὑπὸ στύγους ;, Τελεκλ.31 ὡς οὖσα θῆλυς εἰκότως οὖθαρ φορῶ· 2) μτφ. οὖθαρ ἀρούρης ἡ γονιμωτάτη, πλουσιωτάτη γῆ : Ἰλ.Ι 141 εἰ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' . . οὖθαρ ἀρούρης, Ὑμν.Δήμ.450 φερέσβιον οὖθαρ ἀρούρης τὸ πρίν, Κρατῖν.220, Ἀριστφ.ἀπ.110 οὖθαρ ἀγαθῆς χθονός· || ποι. μτχ. ἐπὶ τῆς ἀμπέλου : Μακεδ.ΑΠ 9,645 ὀπώρη οὔθατος ἐκ βοτρύων ξανθὸν ἄμελξε γάνος.

οὔθαρα Ἡσ. «ἐπὶ ἀσκοῦ ὁ κατὰ τὸ οὖθαρ τόπος, οἱ δέ, περὶ ὃν στρέφεται ὁ χορός, ἢ ὁ τροχός».

οὐθάτιος-α-ον μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ οὖθαρ βλ.λ.) : Κριναγ.ΑΠ 9,430 μαστοῦ οὐθατίου.

οὐθατόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. οὐθάτιος βλ.λ. : Νίκ.Ἀλεξ.90 οὐθατόεντα μαζόν, Ὀππ.Κυν.1,508 πόρτιας οὐθατοέσσας· 2) μτφ. γόνιμος, καρποφόρος, παραγωγικός : Ὀρφ.Λιθ.696 χθόνα πάντων τροφὸν οὐθατόεσσαν.

οὐθείς-ενός, οὐθέν μτγν.τ.τοῦ οὐδείς, οὐδὲν ἀπαντ. ἐν ἀττ.Ἐπιγρ. τοῦ 378 π.Χ. παραλλ. πρὸς τὸ οὐδείς· ὑπερισχύει μεταξὺ 325 κ. 100 π.Χ. κ. ἰδ. ἐν πτολ. πάπ. μέχρι τοῦ 130 π.Χ., ὅτε τὸ οὐδείς ἐγένετο κοινὸν καὶ ἐπεκράτησεν ἀπὸ τοῦ 1 μ.Χ. τελείως· ὁμ. κ. ἐν μὴ ἀττ. ἐπιγρ.· ἀλλ' ἐν κώδ.Θουκ., Ἀντιφ., Ἀνδοκ.,Λυσ.,Ἡρ. οὐδέποτε οὐθείς, ὃ ἀπαντᾷ (συνήθ. ὡς δ.γρ.) ἐν κώδ.Ξεν.,Ἰσοκρ.,Πλάτ.,Ὑπερ.,Ἀριστλ., Δημ., Θεόφρ. κ. μτγν. συγγρ. Τελέσ.,Πολύβ. κ. ἄ.· εἰς τὴν στρογγυλογράμμ.γρ. τῆς ΠΔ δ κ. θ ποικίλλει ἀναλ. τῆς χρονολ.

οὐθένεια μτγν. τ. τοῦ οὐδένεια: Εὐστ.Πον.283,65.

οὐθενής-οῦς-ές μσν. ἀνάξιος λόγου, τιποτένιος : Στουδ.Θεόδ.406C.

οὐθέτερος-α-ον μτγν. οὐδέτερος βλ.λ. : Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.11,186, Ἰάμβλ.Προτρ.21,26.

οὐϊβουρνον νεώτ. βοταν. τὸ φυτὸν βιβοῦρνον.

οὔιγγον (τὸ) κ. οὔϊπον κ. οὔϊτον τὸ φυτὸν κολοκασία βλ.λ. ἡ ἀρχαία : Θεόφρ.ΦΙ 1,1,7, αὐτ.1,6.9· πρβλ. Ἡσ. «οὔϊτον· τὸ ὑπ' ἐνίων σιτόν».

οὐϊγουρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν τουρκικῆς καταγωγῆς λαὸν Οὐϊγούρους : οὐϊγουρικὴ γλῶσσα.

οὐΐσκυ (τὸ) (ἀγγλ.) ποτὸν οἰνοπνευματῶδες πλούσιον εἰς ἀλκοόλην παρασκευαζόμενον δι' ἀποστάξεως ἀλκοολούχου ὑγροῦ προερχομένου ἐκ ζυμώσεως σακχαροποιηθέντων δημητριακῶν καρπῶν, ὡς κριθῆς, ἀραβοσίτου κ. ἄ.

οὐΐτουλος (ὁ) (λατ.) μόσχος, βιδέλο : Ἑλλάν.111J.

οὐκ τὸ οὐ βλ.λ. ἑπομένης λ.ἀρχομ.ἀπὸ φιλ.φωνήεντ.

οὐκ ἀττ. κρᾶσ. ὁ ἐκ : Ἀριστλ.ἀπ.675,9.

οὐκάζιον (τὸ) νεώτ. αὐτοκρατορικὸν διάταγμα τῶν τσάρων τῆς Ρωσίας ἔχον ἰσχὺν νόμου καὶ διὰ νέου τοιούτου μ. καταργούμενον.

οὐκέτι ἢ οὐκ ἔτι ἐπίρρ. σύνηθ. π. Ὁμ.,Ἡσίοδ., Ἡρ. κ. Ἀττ. ὄχι περαιτέρω, ὄχι τοῦ λοιποῦ, ὄχι εἰς τὸ ἑξῆς (κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ οὔπω ὄχι ἀκόμη), ὄχι πλέον, ὄχι πιά : Ἰλ.Ν 701 οὐκέτι πάμπαν, αὐτ.Τ 343 οὐκέτι πάγχυ· κ. μτ. παρεμβαλλ. λ. : αὐτ.Ν 7 οὐ πάμπαν ἔτι, αὐτ.Β 13 οὐ γὰρ ἔτι· || ἐνίοτε καὶ ἀνεστραμμ. : Σοφ.Τρ.161 ἔτ' οὐκ, αὐτ.Φιλ.1217 ἔτ' οὐδέν, Ἀριστφ.Πλ.1177 ἔτ' οὐδείς.

οὐκί ἰων. τ. ἀντὶ οὐχί, οὐ βλ.λ.

οὔκουν (οὐκ οὖν) ἐπίρρ. ἐπὶ διαρρήδην ἀρν. σύνηθ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἐπακολουθοῦσαν λ., βεβαίως δέν, ἀσφαλῶς δὲν (μτ. ἐμφάσ.) : Σοφ. Φιλ.872 οὔκουν Ἀτρεῖδαι τοῦτ' ἔτλησαν εὐφόρως οὕτως ἐνεγκεῖν, Ἀριστφ.Ἱππ.465 οὔκουν μ' ἐν Ἄργει γ' οἷα πράττεις λανθάνει· ὁμ. οὔκουν . . γε δηλ. τὸ ἀρνητ. τοῦ γοῦν : Αἰσχ.Πρ.324 οὔκουν ἔμοιγε χρώμενος διδασκάλῳ, Σοφ.Ἀντ.321 οὔκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ, Ξεν.Ἑλλ.4, 2,10 μὴ ἀρχιτέκτων βούλει γενέσθαι ; οὔκουν ἔγωγε, ἔφη, Πλάτ.Φαῖδρ.258C οὔκουν εἰκός γε ἐξ ὧν σὺ λέγεις, αὐτ.Φαίδ.70Β οὔκουν γ' ἂν οἶμαι εἰπεῖν τινα· || ἐνίοτε τὸ οὖν ἔχει ἀνακεφαλ. σημ. ἀναφερ. εἰς τὰ προηγ. : κατὰ ταῦτα δέν, κατόπιν τούτων δέν : Θουκ.1,10 οὔκουν ἀπιστεῖν εἰκὸς (ἀναφερόμ. εἰς τὸ προηγ. οὐκ ἄν τις ἀπιστοίη)· || ὁμ.ἐν ἀποδ. ὑποθ.λόγ.:αὐτ.1,9 οὐκ ἂν οὖν νήσων

ἐκράτει .. εἰ μὴ ναυτικὸν εἶχε (ἐὰν δὲν εἶχε ναυτ. ὑπὸ τὴν προϋποθ. αὐτήν, δὲν θὰ . .), Ξεν.ΚΠ 4,1,23 οὔκουν ἀπολείψομαί γέ σου . . εἰ τοῦτο λέγεις· || μτ. συμπερ. δυν. ἐν τῷ οὖν ἄρα, συνεπῶς, ὅθεν δὲν (ὄχι) : Ἀριστλ.Φυσ.213a,3) οὔκουν τοῦτο δεῖ δεικνύναι ὅτι . ., ἀλλ' ὅτι, Ἀριστφ.Βάτρ.1065 οὔκουν ἐθέλει γε τριηραρχεῖν πλουτῶν οὐδείς, Πλάτ.Κρατ.384Β οὔκουν οἶδα· **2)** ἐπὶ ἐμποθῶν ἐρωτ. ἐν τῇ αὐτῇ σχεδὸν σημ. πρὸς τὸ οὐ, λοιπὸν δὲν ;, ἔ, λοιπὸν δὲν ; : Αἰσχ.Πρ.379 οὔκουν, Προμηθεῦ, τοῦτο γιγνώσκεις, ὅτι, Σοφ.ΟΤ 973 οὔκουν ἐγώ σοι ταῦτα προὔλεγον πάλαι ;, Λυσ.10,12 οὐκ οὖν δεινόν, εἰ . . ; Ἰσαῖ.5,34, Αἰσχίν.1,85 (ἐνίοτε κεχωρ. οὐκ οὖν κ. πιθ. οὐκοῦν)· ὁμ. παρεμβαλλ. ἄλλ. λ. : Ἀριστφ.Ἱππ.875 οὐ δεινὸν οὖν δῆτ' . . ;' || ἐπὶ ἐρωτ. ἰσοδ. πρὸς ἀνυπόμονον προσταγὴν μτ. μέλλ. β' ἑν. προσ., λοιπὸν δὲν θὰ . . ; : Αἰσχ. Πρ.52 οὔκουν ἐπείξῃ τῷδε δεσμὰ περιβαλεῖν ;, Σοφ.ΟΤ 676 οὔκουν μ' ἐάσεις κἀκτὸς εἶ, Πλάτ. Συμπ.175Α· ὁμ. μτ. μέλλ. γ' ἑν. προσ. κ. του τις : Σοφ.ΟΚ 897 οὔκουν τις ὡς τάχιστα . . ἀναγκάσει· ὁμ. μτ. δυν. εὐκτ. : Σοφ.ΑΪ.1051 οὔκουν ἂν εἴποις . . ;' ὁμ. ἐπαναλ. τῆς ἀρν. : Σοφ.Ἠλ.630 οὔκουν ἐάσεις οὐδ' ὑπ' εὐφήμου βοῆς θῦσαί με ;' **3)** ἐν ἀποκρ. καθ' ἃς δράττεται ὁ ἀποκρινόμενος ἐπιχειρήματός τινος ἐκ τῆς προηγ. προτ., καὶ ὕστερ' ἀπ' αὐτὸ δὲν . . ; : Σοφ.Ἀντ.512 οὔκουν ὅμαιμος χὠ καταντίον θανών ;, Ἀριστφ.Πλ.257 σπεύδεθ', ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλλειν. ἀπόκρ. οὔκουν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως ;' **4)** ἐν Ἰων. πεζ. ὢν παρεντιθέμ. μεταξὺ τοῦ οὐκ κ. τοῦ ρ., ὁπωσδήποτε δὲν : Ἡρ.3,137 ταῦτα λέγοντες, τοὺς Κροτωνιήτας οὐκ ὦν ἔπειθον.

οὐκοῦν (οὐκ οὖν) ἐπίρρ. διαφέρον τοῦ οὔκουν κτ. τὸν τον. κ. τὴν σημ. (Ἀπολλ.Δύσκ.Συνδ.257) ἐπὶ ἐρωτ. ἐπαγουσῶν κατάνευσιν εἰς συμπέρασμά τι ἢ προσθήκην εἰς ὅ τι ἔχει ἤδη γίνει παραδεκτόν, λοιπὸν δὲν . . ; : Ξεν.ΚΠ 2,4,15 οὐκοῦν δοκεῖ σοι .. συμφέρον εἶναι . . ; , Πλάτ.Πρωτ.332Β οὐκοῦν σωφροσύνῃ σωφρονοῦσιν ;, ἀπόκρ. ἀνάγκη, ΚΔ Ἰω.18,37 οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ ;. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς.· || μτ. ὑποτ. ἐπὶ προτροπῆς : αὐτ.Γοργ. 449Β οὐκοῦν καὶ ἄλλους σε φῶμεν δυνατὸν εἶναι ποιεῖν (ἐνν. ῥήτορας ἀγαθούς)· **2)** ἐπομ. τοῦ οὐ, ὅταν ἀναμένεται ἀρν. ἀπάντησις, λοιπόν : Πλάτ. Φιληβ.43D οὐκοῦν οὐκ ἂν εἴη τὸ μὴ λυπεῖσθαι ποτε ταὐτὸν τῷ χαίρειν ;, Δημ.16,4 οὐκοῦν οὐδ' ἂν εἷς ἀντείποι ;' **3)** ἐν βεβαιωτ. προτ. ἀσφαλῶς ὄχι : Πλάτ.Φαιδ.67Β οὐκοῦν, εἰ ταῦτα ἀληθῆ, πολλὴ ἐλπὶς ἀφικομένῳ οἷ ἐγὼ πορεύομαι· **4)** μτ. ὑποτ. ἢ προστ. ὁμ. ἐπὶ βεβαιωτ. προτ., λοιπὸν ἄς.. : Πλάτ.Λάχ.195Α οὐκοῦν διδάσκωμεν αὐτόν, ἀλλὰ μὴ λοιδορῶμεν, αὐτ.Φαιδρ.274Β οὐκοῦν . . ἱκανῶς ἐχέτω (λοιπὸν ἂς ἀρκέσῃ τοῦτο), Λουκ.Νεκρ.Δ 23,3 οὐκοῦν . . σὺ . . καὶ τοῦτο ἴασαι καὶ τὸν Ἑρμῆν κέλευσον· || ὁμ. μτ. δυν. εὐκτ. : Ἀριστφ.Εἰρ.43 οὐκοῦν ἂν ἤδη τῶν θεατῶν τις λέγοι· || ὁμ. ἐπὶ ἀπαγορεύσεως μτ. ὑποτ. : Αἰσχίν.1,159 οὐκοῦν μὴ.. αὐτομολήσῃς, Δημ.8, 59 οὐκοῦν ὑπόλοιπον δουλεύειν (ἡ δουλεία, λοιπόν, εἶναι ἡ μόνη διέξοδος)· **5)** ἐν ἀποκρίσεσι, μάλιστα, πολὺ καλά : Σοφ.Φιλ.639 ἴωμεν . ., ἀπόκρ. οὐκοῦν ἐπειδὰν πνεῦμα τοὐκ πρῴρας ἀνῇ, τότε στελοῦμεν, αὐτ.Ἀντ.91 ἀμηχάνων ἐρᾷς. ἀπόκρ. οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω πεπαύσομαι, Ἀριστφ. Εἰρ.364 ἀπόλωλας, ὦ κακόδαιμον. ἀπόκρ. οὐκοῦν ἢν λάχω, Πλάτ.Πολιτ.289D ἴθι δὴ σκεψώμεθα. ἀπόκρ. οὐκοῦν χρή· || ἀσφαλῶς, βεβαίως: Σοφ.Ἀντ.817 οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἔπαινον ἔχουσ'.. ἀπέρχῃ, Ἀριστφ.Πλ.1087 οὐκοῦν τρύγοιπος ταῦτα πάντ' ἰάσεται.

οὔκω Ἰων. ἀντὶ οὔπω βλ.λ.

οὔκων κ. **οὐκῶν** δωρ. τ. ἀντὶ οὔκουν κ. οὐκοῦν βλ.λς.

οὔκως Ἰων. τ. ἀντὶ οὔπως βλ.λ.

οὐλαδώνυμος-ον δ.γρ. οὐλαμώνυμος βλ.λ.

οὐλαί (αἱ), ἀττ. ὀλαί χονδροκομμένη, χονδροαλεσμένη κριθὴ δι' ἧς ἐπάσσετο πρὸ τῆς θυσίας ἡ κεφαλὴ τοῦ θύματος : Ὀδ.Γ 441 ἑτέρῃ δ' ἔχεν οὐλὰς ἐν κανέῳ, Ἡρ.1,160 οὐλὰς κριθέων, αὐτ.1, 132, Ἀριστφ.Ἱππ.1167 μαζίσκην ἐπὶ τῶν ὀλῶν . μεμαγμένην, Θεόφρ.Χαρ.10,13.

οὐλαμαγός (ὁ) νεώτ. στρατ. ὁ διοικητὴς οὐλαμοῦ βλ.λ.3), ἀνθυπολοχαγὸς ἢ ὑπολοχαγός.

οὐλαμηγός (ὁ) νεώτ. ναυτ. ἀρχηγὸς οὐλαμοῦ βλ.λ.4)· || ὡς θηλ., πλοῖον οὗ ἐπιβαίνει ὁ ἀρχηγὸς οὐλαμοῦ, ἄ. οὐλαμηγὸν πλοῖον.

οὐλαμηφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων οὐλαμόν, στρατόν, πολεμικός : Λυκόφρ.32.

οὐλαμοεργός (ὁ) ἐπίθ. τοῦ πλανήτου Ἄρεως, πολεμικός· πρβλ. οὐλαμηφόρος : Κατ.Ἀστρλ.Κ 1.173.

οὐλαμός (ὁ) κ. νεώτ. πλῆθος, στῖφος πολεμιστῶν ἰδ. μαχομένων : Ἰλ.Δ 251 κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν, αὐτ.Δ 273 (οὐδέπ. ἐν Ὀδ.)· || μτφ. ἐπὶ σμήνους μελισσῶν : Νίκ.Θηρ.611 μελισσαῖος οὐλαμός· **2)** μτγν. ὡς τεχν. ὅρ. ἴλη ἱππικοῦ ἐξ ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἱππέων ἀποτελουμένη : Πολύβ.6, 28,3 γίνεται γὰρ τὸ ὅλον σχῆμα . . τετράγωνον, Πλούτ.Λυκοῦργ.23· || νεώτ. στρατ. ὀργανικὸν τμῆμα ἴλης ἱππικοῦ ἀποτελούμενον ἐκ δύο ὁμάδων μάχης, ἢ πυροβολαρχίας ἀποτελ. ἐκ δύο στοιχείων· **3)** νεώτ. ναυτ. τακτικὸς σχηματισμὸς ἐκ τριῶν πλοίων ἐν σχήματι τριγώνου οὗ τὴν κορυφὴν κατέχει τὸ οὐλαμηγὸν πλοῖον.

οὐλαμώνυμος-ον (οὐλαμός, ὄνομα) μτγν. ὁ ὀνομασθείς, ὁ λαβὼν τὸ ὄνομά του ἐκ τοῦ οὐλαμοῦ βλ.λ.1), ἐπίθ. τοῦ Νεοπτολέμου : Λυκόφρ.183 προγεννήτειραν οὐλαμωνύμου (δ. γρ. οὐλαδωνύμου, ὃ ὁ σχολ. ἐξηγεῖ ὡς ἐπίθ. τοῦ Πάριδος οὗ τὸ ὄν. παρήγ. ἐκ τοῦ πήρα δηλ. οὐλὰς βλ.λ.2).

οὐλάνος (ὁ) νεώτ. ὄνομ. τῶν ἱππέων ἐν τῷ γερμανικῷ, αὐστριακῷ κ. ῥωσικῷ στρατῷ, ἱππεὺς λογχοφόρος.

οὐλανισμός (ὁ) Ζωναρ. «οὐρανίσκος».

οὐλάς-άδος (ἡ) μτγν. ἀνώμ. θηλ. τοῦ οὖλος βλ.λ., οὔλη, σγουρή, κατσαρή, ἐπὶ τῶν φύλλων δρυός : Νίκ.Ἀλεξ.260 χαίτη δρυός· **2)** ὡς οὐσ. πήρα, θύλακος· Ἡσ. «οὐλάδες πῆραι, θύλακοι» : Καλλ.ἀπ.360 πτωχῶν οὐλὰς ἀεὶ κενεή· πρβλ. Ἡσ. ἐν λ. θυλίδες, θυλλίς, οὐλάδες.

οὐλαφηφορεῖ Ἡσ. «νεκροφορεῖ».

οὐλαφηφόρος (ὁ) μτγν. ὁ φέρων νεκρόν, ὁ νεκροφόρος : Καλλ.Καμβ.1,234.

οὔλαφος Ἡσ. «νεκρός».

οὐλβοειδῆ (τὰ) νεώτ. φυτολ. οἰκογένεια θαλασσίων φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν ἀλγῶν· γέν. οὔλβη (φύκη τῶν θαλ. πυθμένων).

οὖλε οὔλω βλ.λ.

οὐλεμάς (ὁ) (ἀραβ.) ὁ κάτοχος ἐπιστημονικῆς μορφώσεως, σοφός, ἰδ. ἀπόφοιτος ἱερονομικῆς σχολῆς καὶ διοριζόμενος συνήθ. ἱεροδικαστής.

οὐλερύθημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. δερματικὴ νόσος σπανία χαρακτηριζομένη ὑπὸ ἐρυθρῶν ἐπηρμένων βλατίδων ἐπὶ τῶν παρειῶν, τοῦ ἐξωτερικοῦ ὠτὸς καὶ τῆς κεφαλῆς προκαλοῦσα ἀτροφίαν τοῦ δέρματος.

οὐλέω οὔλω βλ.λ.

οὐλή (ἡ) κ. μαν. κ. νεώτ. τὸ ἐπὶ τῆς ἐπουλωμένης πληγῆς σημεῖον, ἴχνος ταύτης, τὸ σημάδι λαβωματιᾶς : Ὀδ.Τ 393 ἔγνω οὐλήν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε (οὐδέπ.ἐν Ἰλ.), Εὐρ.Ἠλ.573 οὐλὴν παρ' ὀφρὺν ἥν ποτ' . . ᾑμάχθη πεσών, Ἱππ.Νοῦσ.1,21, Ξεν.Ἀπομν.3,4,1 τὰς οὐλὰς τῶν τραυμάτων, Πλάτ. Γοργ.524C ἴχνη τῶν πληγῶν οὐλὰς ἐν τῷ σώμα-

τι, Δημ.53,8 ἕλκη.. ὧν ἔτι τὰς οὐλὰς ἔχει, Ἀριστλ. Πρ.877a,2 μὴ ἐν ταῖς οὐλαῖς φύεσθαι τρίχας· ‖ μτφ.: Πλούτ.Ἠθ.65D ἡ οὐλὴ τῆς διαβολῆς, Μηναῖ.1,17 Ὠδ.8 τῆς ἁμαρτίας τὰς οὐλὰς ἐξάλειψον.

οὔλημα (τό) γλωσσ. αἱ οὐλαὶ βλ.λ.

οὐλιαζόεις ἀτμοὶ (οἱ) (οὔλιος, ζωή) ἀτμοὶ θανατηφόροι : Αἰσχ ἀπ.205,2 (εἰκ.).

οὔλιγξ μτγν., σἶτ. πληθ. **οὔλιγγας** δ. γρ. τοῦ ὤλιγγας (ἔλιγγας, ὤριγγας) : Πολυδ.2,67.

οὔλιμος Ἡσ. «ὀλέθριος».

οὔλιος-α-ον (οὖλος) ὀλοός, ὀλέθριος, θανατηφόρος : Ἰλ.Λ 62 οὔλιος ἀστήρ (ὁ ἀστὴρ Κύων), Ἡσ.Α 192 ἐναρφόρος οὔλιος Ἄρης, Πίνδ.Ο 9, 76, αὐτ.Ο 13,23 οὐλίῳ νιν ἐν Ἄρει παραγορεῖτο, αὐτ.Π 12,8 οὔλιος θρῆνος· ‖ π. τραγ. μ. ἅπαξ: Σοφ.Αἶ.932 οὐλίῳ σὺν πάθει· **2)** ὡς ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος : Φερεκ.149J, Ἐπιγρ. (Λίνδου) Ἀπόλλων Ὄλιος, Ἐπιγρ. (Μιλήτου, Δήλου) Ἀπόλλων Οὔλιος· πρβλ.Στράβ. «Οὔλιον δ' Ἀπόλλωνα καλοῦσί τινα καὶ Μιλήσιοι καὶ Δήλιοι οἷον ὑγιαστικὸν καὶ Παιωνικόν· τὸ γὰρ οὔλειν ὑγιαίνειν» πιθ. ὅμως καὶ ὧδε ἐν τῇ σημ. ὀλοός βλ.λ.

οὐλίριος-ον πάπ. τριχωτός, μαλλιαρός (ἀμφ ἀνάγν.).

οὐλῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πᾶσα φλεγμονὴ τῶν οὔλων ἐκ μηχανικῶν ἢ χημικῶν αἰτίων ἢ ἐξ ἐγκαταστάσεως μικροργανισμῶν εἰς τὰ οὖλα.

οὐλοβάται Ἡσ. «οἱ κολοβοί».

οὐλοβόρος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλέθριον, θανατηφόρον δῆγμα : Νίκ.Θηρ.826 εἰ δ' ἔτυμον σὺν οὐλοβόροις ἐχίεσσι θόρνυσθαι (δ.γρ. ἰοβόρος).

οὐλοδέτης-ου (ὁ) Εὐστ.1162,33 δέμα ἐκ σταχύων κριθῆς, δεμάτι ἀπὸ κριθάρι.

οὐλόδετον (τὸ) Εὐστ.1162,30 δεμάτιον δεδεμένον διὰ σταχύων κριθῆς.

οὐλοέθειρος (ὁ,ἡ) οὐλόθριξ: Τζέτζ.Μεθ' Ὁμ.662.

οὐλόθριξ-τριχος (ὁ, ἡ) κ. νεώτ. ὁ ἔχων οὔλας τρίχας, σγουρομάλλης, ἀντίθ. εὐθύθριξ : Ἡρ.2,104 μελάγχροές εἰσι καὶ οὐλότριχες, Ἀριστλ ΖΓ 782b, 18 Αἰθίοπες δὲ καὶ οἱ ἐν τοῖς θερμοῖς οὐλότριχες, Στράβ.2,2,3 διόπερ οὐλότριχας.. γεννᾶσθαι, Ἀλεξ.Ἀφρ.Πρ.1,2 οἱ οὐλότριχες, ὡς ξηροκέφαλοι, θᾶττον φαλακροῦνται· **2)** νεώτ. φυτολ. τὸ ἀρσ. οὐλόθριξ ὡς οὐσ. γένος θαλασσίων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν οὐλοτριχιδῶν.

οὐλοθυσία (ἡ) λεξ. πλήρης, τελεία θυσία· Ἡσ.

οὐλοθυτῶ-έω Σουΐδ. «οὐλοθυτεῖν, κριθὰς ἐπιχέειν τοῖς θύμασι».

οὐλοκάρηνος-ον οὐλόθριξ βλ.λ. : Ὀδ.Τ 246 γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος· **2)** οὐλόποδ', οὐλοκάρηνα ἀντὶ ὅλους πόδας, ὅλα κόρηνα : Ὑμν.Ἑρμ.137.

οὐλόκερως-ω-ων (οὖλος (2), κέρας), μτγν. ὁ ἔχων καμπύλα ἢ στρεπτά, ἑλικοειδῆ κέρατα : Στράβ.2,2,3 οὐλότριχας καὶ οὐλόκερως καὶ προχείλους . . γεννᾶσθαι.

οὐλοκέφαλος-ον (οὖλος (2), κεφαλή) ἀ. οὐλοκάρηνος βλ.λ.(ι) : Φερεκρ.223,Πτολ.Τετράβ.143.

οὐλοκίκιννα (τὰ) ποι. ἀντὶ οὖλοι κίκιννοι, τὰ συνεστραμμένα, κατσαρὰ τσουλούφια : Τελέσ.π. Πολυδ.2,23· πρβλ. οὐλοκάρηνος 2).

οὐλοκόμης (ὁ) μτγν. ἀ. οὐλοκόμος βλ.λ. : Πλούτ. Ἀρατ.2J οὐλοκόμην καὶ μελάγχρουν, Ἀριστείδ. Λόγ.50 (26),40.

οὐλόκομος-ον (οὖλος 2), κόμη) ὁ ἔχων οὔλην κόμην, σγουρά, κατσαρὰ μαλλιά, ὁ οὐλόθριξ : Ἀλεξ.324, Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,2.

οὐλοκομῶ-άω (οὐλοκόμης) ἀρχ. λεξ. εἶμαι οὐλοκόμης, οὐλόθριξ, ἔχω σγουρά, κατσαρὰ μαλλιά· Ἡσ. ἐν λ. ατραβαλοκομᾶν.

οὐλόκρανος-ον μτγν. οὐλοκάρηνος βλ.λ.(ι) : Ἀρρ.Ἰνδ.6,9.

οὐλομελής-οῦς-ές (οὖλος (1), μέλος) ὁ ἔχων σῶα, ὑγιῆ καὶ ἀκέραια ὅλα τὰ μέλη αὐτοῦ, ὁ ἀρτιμελής : Παρμ.8,4 (πιθ. ἐσφ.γρ.).

οὐλομελίη (ἡ) Ἰων. τ. ἀντὶ ὁλομέλειο βλ.λ., ἡ ἰδιότης τοῦ οὐλομελοῦς βλ.λ., ἡ ὁλότης, ἡ ἐντέλεια τῶν μελῶν, ὅθ. ἡ καθόλου φύσις πράγματός τινος : Ἱππ.Ἄρθρ.Ι) περὶ ἀδένων οὐλομελίης, αὐτ. Ἀδ.1, Ἀριστλ.Μετσφ.1093b,4 ἧς ὁ ἀριθμὸς ἴσος τῇ οὐλομελείᾳ τοῦ οὐρανοῦ (κῶδ. ἀντὶ ὁλομελείᾳ, εἰς τὸ ὅλον οὐράνιον σύστημα), Γαλ.Χρ.Μορ. 1,8· ‖ ὁμ. ἐν φρ. κατὰ οὐλομελίην ἀντίθ. κατὰ μέρος : Ἱππ.Τροφ.23· **2)** κτ. δοτ. οὐλομελίῃ ὡς ἐπίρρ. Ἡσ. «καθόλου, συλλήβδην».

οὐλόμενον (τὸ) μτγν. ἀ. ὄν. τοῦ φυτοῦ κωνείου βλ.λ.(ι) : ΨΔιοσκ.4,78.

οὐλόμενος-η-ον ποι. ἀντὶ ὀλόμενος, μτχ. μέσ. ἀόρ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ., ἐν χρ. μ. ὡς ἐπίθ. μτ. ἐνεργ. σημ., κύρ. ὁ καθ' οὗ ἐκφέρει τις τὴν ἀράν, ὁ κατηραμένος, ὁ φέρων θάνατον καὶ φθοράν, ὁ φθοροποιός, ὁ ὀλέθριος, ὁ θανατηφόρος, ὁ καταστρεπτικός, ἐπὶ προσ. κ. πραγμ. : Ἰλ.Α 2 μῆνιν . . οὐλομένην, αὐτ.Τ 92 Ἄτη . . οὐλομένη, Ὀδ.Δ 92 δόλῳ οὐλομένης ἀλόχοιο, αὐτ.Κ 394 φάρμακον οὐλόμενον, Ἡσίοδ.Θ 225 γῆρας τ' οὐλόμενον, Θέαγν.390 οὐλομένας τ' ἔριδας, αὐτ.1174 ὕβριος οὐλομένης, Πίνδ.Π 4,293 οὐλομέναν νοῦσον, Αἰσχ. Πρ.398 στένω σε τᾶς οὐλομένας τύχας, Σοφ.ἀπ. 185 οὐλόμενε παίδων, ποῖον εἴρηκας λόγον, Εὐρ. Φοίν.1529, Ἐμπ.17,19 οὐλόμενον Νεῖκος, Θεόκρ. 24,29 φάρμακα λυγρὰ τέτυκται οὐλομένοις ὀφίεσσιν, Ἀπολλ.Ρ 2,153 οὐλομένην ἄτην· **2)** ὁ ἀπολωλώς, ὁ κατεστραμμένος, ὁ χαμένος : Εὐρ.αὐτ. ΙΤ 1109 (δ.γρ.), αὐτ.ΙΑ 792 τίς ἄρα μ' . . πατρίδος οὐλομένας ἀπολωτιεῖ (δ.γρ. ἀντὶ ὀλλυμένας)· ‖ ὅθ. ὁ κακοδαίμων, ὁ δυστυχής : Ὀδ.Σ 273 στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσει οὐλομένης ἐμέθεν.

οὐλομέτριον (τό) Ἐπιγρ. μέτρον οὐλῶν βλ.λ.

οὖλον (τό) κ. νεώτ., συνήθ. κτ. πληθ. **οὖλα**, ἡ περὶ τὰ φατνία τῶν ὀδόντων σάρξ, τὸ περὶ τοὺς ὀδόντας σαρκῶδες μέρος τῆς σιαγόνος, τὰ γοῦλια· ‖ ὁρισμ. ἀνατ. τὸ ἐπικαλύπτον τὰς φατνιώδεις ἀποφύσεις τῶν γνάθων καὶ τοὺς αὐχένας τῶν ὀδόντων τμῆμα τοῦ βλεννογόνου τοῦ στόματος : Ἱππ.Ἐπιδ.7,113, αὐτ.Ἀφορ.3,25, αὐτ.Νούσ.2,11, Αἰσχ. Χο.898 πρὸς ᾧ σὺ πολλὰ δὴ βρίζων ἅμα οὔλοισιν ἐξήμελξας εὐτραφὲς γάλα, Πλάτ.Φαῖδρ.251C κνῆσίς τε καὶ ἀγανάκτησις περὶ τὰ οὖλα, Ἀριστλ. ΖΙ 493a,1 τὸ μὲν διφυὲς τοῦ στόματος παρίσθμιον, τὸ δὲ πολυφυές, οὖλον· σάρκινα δὲ ταῦτα· ἐντὸς δ' ὀδόντες, Νίκ.Θηρ.306, Ἀλέξ.Ἀφρ. Πρ.1,46 ἐν τοῖς οὔλοις ὀδόντες· **2)** κτ. πληθ. οὖλα οἴδημα τῶν οὔλων : Ἱππ.464,28.

οὐλοξανθόκομος-ον (οὖλος, ξανθός, κόμη) μσν. ὁ ἔχων οὔλην καὶ ξανθὴν κόμην : Πασχ.Χρον.1,577.

οὐλοός-όν ἐπ. ἀντὶ ὀλοὸς βλ.λ., ὁ ὀλέθριος : Ὀρφ.Λιθ.676, Μαν.6,464 οὐλοὸν ἅλμην, Ἀπολλ.Ρ 2,85 οὐλοὸν ἆσθμα, αὐτ.3,1042, Νίκ.Θηρ.352 οὐλοὸν θῆρα, αὐτ.565 Κάστορος οὐλοὸν ὄρχιν (κτ. σχόλ. «ὀλέθριον ἑαυτῷ, ἢ ὁλόκληρον»).

οὐλόφρων-ονος-ον σχόλ. ἀντὶ ὀλοόφρων βλ.λ. : Σχόλ.Ὁμ.783 (ἔκδ. Bachmann).

οὐλοποίησις-εως (ἡ) (οὖλος (2), ποιῶ) μτγν. τὸ ποιεῖν τι οὖλον, σγουρό, κατσαρό, τὸ σγούρωμα, τὸ κατσάρωμα : Γαλ.12,445 οὐλοποίησις τριχῶν.

οὐλοποιός-όν (οὖλος (2), ποιῶ) μτγν. κ. μσν., κτ. πληθ. οὐδ. οὐλοποιά αἱ προπαρασκευαί, αἱ ἑτοιμασίαι πρὸς οὐλοποίησιν βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.3,2.

οὐλόπους-ποδος, κτ. αἰτ. πληθ. τοῦ οὐδ. οὐλόποδα ἀντὶ ὅλους πόδας : Ὑμν.Ἑρμ.137 οὐλόποδ', οὐλοκάρηνα· πρβλ. οὐλοκάρηνος 2).

οὐλοπρόσωπος-ον ὁ ἔχων οὔλας ἐπὶ τοῦ προσώπου : Ἀνατόλ. ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(3),188,6.

οὐλοπώγων-ωνος (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων οὖλον πώγωνα, σγουρά, κατσαρὰ γένια· Πολυδ.4,145.

οὐλορραγία (ἡ) (οὖλον) νεώτ. Ιατρ. ἡ τάσις τῶν οὔλων πρὸς αἱμορραγίαν ἢ καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ αἱμορραγία τῶν οὔλων.

οὐλος-η-ον (1) ἀρχ. ἐπ. κ. Ιων. τ. τοῦ ὅλος βλ.λ. : 'Οδ.Ρ 343 **ἄρτον τ' οὖλον ἑλὼν . . καὶ κρέας.**

οὖλος-η-ον (2) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐριοῦχος, ὁ μάλλινος, ἢ ὁ παχύς, ὁ πυκνός : 'Ιλ.Π 224 **χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων οὔλων τε ταπήτων** (σχόλ. «δασέων καὶ ἐχόντων οὐλότητα»), αὐτ.Κ 134 **οὔλη δ' ἐπενήνοθε λάχνη** (πυκνὸν ἦτο τὸ μαλλὶ ἐπάνω της), 'Οδ.Δ 50 **ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας** (σχόλ. «ἁπαλάς, κεκροκισμένας ἢ τριχωτάς», αὐτ. «καινουργίδας»), 'Ερμιππ.47,1 **χλανίδες δ' οὖλαι καταβέβληνται,** 'Αριστφ.Βάτρ. 1067 **χιτῶνά γ' ἔχων οὔλων ἐρίων,** Θεόκρ.24,25 **οὔλαν δὲ ποσὶν διελάκτισε χλαῖναν,** 'Επιγρ. εἱμάτιον γυναικεῖον **οὖλον**· **2)** κ. νεώτ. ἐπὶ τριχῶν, ὁ ἑλικοειδῶς συνεστραμμένος, ὁ σγουρός, ὁ κατσαρός : 'Οδ.Ζ 231 **κὰδ δὲ κάρητος οὔλας ἧκε κόμας,** αὐτ.Ψ 158, 'Ηρ.7,70 **οἱ δὲ ἐκ τῆς Λιβύης οὐλότατον τρίχωμα ἔχουσι πάντων ἀνθρώπων,** Μᾶρκ.'Αργ.ΑΠ 6,201,2 **βόστρυχον ὡραίων οὖλον ἀπὸ πλοκάμων**· ‖ ὁμ. ἐπὶ προσ. : Καλλ. Δῆλ.302 **οὖλος ἐθείραις Ἕσπερος,** Φιλόδ.ΑΠ 5,120 **σελίνων οὐλότερη** (ἐπὶ κόρης), Διόδ.Σ 3,8 **ταῖς . . ἰδέαις σιμοί, τοῖς δὲ τριχώμασιν οὖλοι**· ὁμ. ἐπὶ προβάτων : 'Αριστλ.ΖΙ 596b,6 **εἰσὶ δ' εὐχειμερώτεραι αἱ πλατύκεροι ὄϊες τῶν μακροκέρκων, καὶ αἱ κολεραὶ τῶν δασέων· δυσχείμεροι δὲ καὶ αἱ οὖλαι**· **3)** ἐπὶ φυτῶν, ὁ συνεστραμμένος, ὁ περιπεπλεγμένος, ὁ περιτυλιγμένος, ὁ βοστρυχώδης : Στησίχ.29 **ἴων κορωνίδας οὔλας** (στέφανοι πυκνῶς πλεχθέντες ἐκ τῶν ἴων), Σιμων.183,2 **οὔλης . . σκολιὸν πλέγμα . . ἕλικος** (ἐπὶ τῆς ἀμπέλου), 'Ιππ.Γυν.2,181 **οὖλον σέλινον,** Θεόφρ.ΦΙ 9,4,3 **οὖλον φύλλον,** Φιλόδ.ΑΠ 9,412 **οὖλαι θρίδακες**· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὖλα** ὡς ἐπίρρ. ἐπὶ καπνοῦ, ἑλικοειδῶς, βοστρυχοειδῶς : Καλλ.ἀπ.Ι,41Ρ **οὖλα κυλινδόμενον**· **4)** γεν. ὁ συνεστραμμένος, ὁ σκολιός, ὁ στρεβλός : Κωμ.'Αδέσπ.208 **ὥσπερ σέλινον οὖλα τὰ σκέλη φορεῖν**· **5)** ἐπὶ ξύλων, ὁ συμπαγής, ὁ στερεός, ὁ σκληρός : Θεόφρ.ΦΙ 3,11,1 **οὖλαι ῥίζαι,** αὐτ.4,2,7, αὐτ.5,5,1 **ξύλα οὔλας ἔχοντα συστροφάς,** αὐτ.3,9,6 **οὐλότερον τὸ δένδρον,** Φἰλ.Μηχ.Βελοπ.66,51, Βάβρ.115,10 **οὖλον ὄστρακον**· **6)** μτφ. ἐπὶ λόγου, ὁ συμπαγής, ὁ σύντομος, ὁ περιεκτικός : Πλούτ.'Ηθ.510Ε **οὖλα καὶ πυκνὰ καὶ συνεστραμμένα φθεγγομένους**· **7)** ἐπὶ ὀρχήσεως, ὁ μετ' ἐντέχνου ἐπικάμψεως καὶ περιπλοκῆς τῶν ποδῶν τελούμενος, ὁ ταχύς, ὁ γοργός : Καλλ.'Αρτ.247 **αἱ δὲ πόδεσσιν οὖλα κατεκροτάλιζον,** αὐτ.Δία 52 **οὖλα δὲ Κούρητές σε περὶ πρύλιν ὠρχήσαντο** (σχόλ. «ὑγιεινῶς, κατὰ κλῆρον»)· ‖ ὁμ. ἐπὶ κωπηλασίας: Καλλ.'Επιγρ.5,5 **οὖλος ἐρέσσων ποσσὶ νιν.**

οὖλος-η-ον (3) (ὀλοϜός, ὄλλυμι) ποι. ὁ ὀλοός βλ.λ., ὁ ὀλέθριος, φθοροποιός, καταστρεπτικός, ἐξολοθρευτής· 'Ησ. «ὀλετήρ, δεινός», αὐτ. «ταραχώδης»· π. 'Ομ. ἐν 'Ιλ. δὶς ὡς ἐπίθ. τοῦ Ἄρεως καὶ ἅπαξ τοῦ 'Αχιλλέως : 'Ιλ.Ε 461 **Τρώων δὲ στίχας οὖλος Ἄρης ὦτρυνε,** αὐτ.717 **εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα,** αὐτ.Φ 536 **δείδια γὰρ μὴ οὖλος ἀνὴρ εἰς τεῖχος ἅληται** (σχόλ. δ. ἑρμ. κραταιός)· ‖ ὁμ. π. μτγν. ποι. ἐπὶ τοῦ Ἔρωτος (προσωπ.) τῆς θυέλλης κ. ἄ. ἐπαγομένων φθοράν : Βίων 15,14 **οὖλον χεῖμα,** 'Απολλ.Ρ 3,297 **οὖλος Ἔρως** (ὁ σκληρός), αὐτ.1078, Νίκ.Θηρ.233 **οὖλον στόμιον** (ἐπὶ στόματος ἰοβόλου ζῴου)· **2)** δὶς ἐν 'Ομ.'Ιλ. ὡς ἐπίθ. τοῦ 'Ονείρου (προσωπ.), **ὁ διὰ πλάνης,** διὰ δόλου ἐπιφέρων βλάβην, φθορὰν (κτ. διαφ. παραγ. κ. ἑρμ. Εὐστ. ἐκ τοῦ εἴλω) στρεβλός, σκολιός, δθ. ἀπατηλός, δολερός : 'Ιλ. Β 6, αὐτ.8 **βάσκ' ἴθι, οὖλε Ὄνειρε, θοὰς ἐπὶ νῆας 'Αχαιῶν**· ‖ μτγν. ὁμ. ὁ σκολιός, περίστρεπτος, στρεπτός : 'Επιγρ. ἐν ΑΠ 7,543 **οὖλον ἀνηρίθμιον ..νέφος γεράνων,** Γρηγ.Ναζ.27a,1),233 (ἔκδ. Drouk) **οὖλος ὄφις**· **3)** αὐνεκδ. ὁ θλιβερός, ὁ ἐλεεινός : Νίκ.Θηρ.671 **κνυζηθμὸν κυνὸς οὖλον**· ‖ τὸ οὐδ. **οὖλον** ἐν τῇ σημ. ταύτῃ ὡς ἐπίρρ. ἅπαξ κ. π. 'Ομ. : 'Ιλ.Ρ 756 **ὡς τε ψαρῶν νέφος ἔρχεται ἠὲ κολοιῶν, οὖλον κεκλήγοντες,** 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,27 **οὖλον ἀείδειν.**

οὖλος (ὁ) (4) μτγν. ὁ ἴουλος βλ.λ.2)· 'Ησ., Σχόλ. 'Απολλ.Ρ 1,972 «ἡ ἐκ τῶν δραγμάτων συναγομένη δέσμη καὶ Οὐλὼ ἡ Δημήτηρ» : Σῆμ.π.'Αθήν.14,618D **συναθροισθέντα δὲ καὶ ἐκ πολλῶν μίαν γενόμενα δέσμην οὔλους καὶ ἰούλους**· **2)** ᾠδή, ὕμνος πρὸς τιμὴν τῆς Δήμητρος : Σῆμ.19 **τοὺς ὕμνους τοὺς εἰς τὴν θεὸν οὔλους καλοῦσι,** Δίδ. 'Αλ.π.Σχόλ.'Απολλ.Ρ 1,972.

οὖλος-η-ο μσν. κ. δημ. ἀντὶ ὅλος βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.4,806 **εἶδεν τον ὁ Ρωτόκριτος, κι ἀναγαλλιάσεν οὖλος,** φρ. **γυναῖκα μὲ τὰ ροῦλά της** (πλήρης, ἐντελής, ποὺ δὲν τῆς λείπει τίποτε).

οὐλόσφαιρα (ἡ) 'Επιγρ. εἶδος τροχίσκου, καταποτίου, παστίλλια.

οὐλότης-ητος (ἡ) (οὖλος (2)) ἡ ἰδιότης τοῦ οὔλου (2) βλ.λ.2), τὸ νὰ εἶναί τι οὖλον, σγουρόν, κατσαρό, τὸ βοστρυχῶδες : 'Αριστλ.ΖΓ 782a,3 **εἰσὶ δὲ διαφοραὶ τῶν τριχῶν κατὰ τε σκληρότητα καὶ μαλακότητα . . καὶ εὐθύτητα καὶ οὐλότητα,** αὐτ.782b,28 **συντρέχει ὥσπερ ἐπὶ τοῦ πυρὸς καομένη ἡ θρίξ· ὡς οὔσης τῆς οὐλότητος,** συσπάσεως δι' **ἔνδειαν ὑγροῦ,** αὐτ.Πρ.909a,30, Φιλόστρ. Εἰκ.2,6 **οὐλότης τῶν σελίνων**· ‖ τὸ κοκκῶδες, τὸ σπυρωτό : Θεόφρ.ΦΑἰτ.6,11,8 **τὴν οὐλότητα τῶν ξύλων,** αὐτ.ΦΙ 5,2,3, Σουΐδ. ἐν λ. Αἰγίς ἡ **ἐν ταῖς πεύκαις οὐλότης.**

οὐλότριχος-ον κ. μαν. ἀντὶ οὐλόθριξ βλ.λ.· Φώτ. «οὐλόθριξ, οὐχὶ οὐλότριχος» : 'Αριστλ.ΖΙ 629b,34 **γένη δ' ἐστὶ λεόντων δύο· τούτων δὲ τὸ μὲν στρογγυλώτερον καὶ οὐλοτριχώτερον . . τὸ δὲ καὶ εὐθύτριχον,** Γεωπ.16,1,9 (δ.γρ.).

οὐλοτριχῶ-έω (οὐλότριχος) μτγν. εἶμαι οὐλόθριξ, ἔχω οὔλην κόμην, σγουρά, κατσαρά μαλλιά : Στράβ.15,1,24 **τοὺς Ἰνδοὺς μὴ οὐλοτριχεῖν.**

οὐλοφάγος (ὁ) μσν. Δημήτρ.Πεπ.'Ιερακ.1) «ἐὰν ἔστιν οὐλοφάγος, ἤγουν ἔχῃ ὡς κεγχρίου κόκκους μελαίνας».

οὐλοφόνον (τὸ) μτγν. τὸ ποῶδες φυτὸν χαμαιλέων ὁ μέλας : Διοσκ.3,9.

οὐλοφόνος-ον μτγν. ὁ λίαν ὀλέθριος, καταστρεπτικός : Νίκ.'Αλεξ.280 **ἐξιόεν . . παρὰ χείλεσι πῶμα οὐλοφόνον** (δ.γρ.).

οὐλοφόρος-ον (οὖλος (4), φέρω) μτγν. ὁ φέρων οὔλους, δέματα σταχύων, ὁ ἀμαλλοφόρος : Σέρβ. Βιργιλ.Αἰν.11,858 (διόρθ. ἀμαλλοφόρος).

οὐλόφρων-ονος-ον ὁ ὀλοόφρων βλ.λ. : Αἰσχ.'Ικ. 750 **οὐλόφρονες δὲ καὶ δολιομήτιδες** (διόρθ. ἀντὶ δουλόφρονες).

οὐλοφυής-οῦς-ές (οὖλος (1), φύω) ὁ ὅλως ἐν φυσικῇ καταστάσει διατελῶν, ὁ ἔχων τραχεῖαν φυήν, ὁ τραχύς, ὁ ἀκατέργαστος : 'Εμπ.62,4 **οὐλοφυεῖς μὲν πρῶτα τύποι χθονὸς ἐξανέτελλον.**

οὐλόφυλλος-ον (οὖλος (2), φύλλον) ὁ ἔχων οὖλα, συνεστραμμένα, κατσαρὰ φύλλα, ἀντίθ. λειόφυλλος : Θεόφρ.ΦΙ 7,4,4 **οὐλόφυλλος ῥάφανος.**

οὐλοχοεῖον (τὸ) ἢ **οὐλοχόϊον** (οὐλαί, χέω) τὸ κανοῦν· 'Ησ. «ἀγγεῖον εἰς ὃ αἱ οὐλαὶ ἐμβάλλονται πρὸς ἀπαρχὰς τῶν θεῶν».

οὐλόχυτα (τὰ) ἄ. οὐλοχύται βλ.λ.· 'Ησ. «τὰ κατάργματα».

οὐλοχύται (αἱ) (οὐλαί, χέω) τὸ κάνιστρον ἢ τὸ ἀγγεῖον ἐν ᾧ ἐτίθεντο αἱ οὐλαὶ βλ.λ.· Ἡσ. «οὐλοχύτας· ὁτὲ μὲν τὰ κανᾶ, ἐν οἷς τὰς οὐλάς, αἵ εἰσι κριθαί, τῶν ἱερείων κατέχεον· φαίνεται δὲ ἀγγεῖα δηλοῦσθαι ἢ κριθὰς πεφρυγμένας»· **2)** οὐλαί, χονδροαλεσμέναι κριθαὶ πασσόμεναι ἐπὶ τοῦ θύματος καὶ τοῦ βωμοῦ πρὸ τῆς θυσίας: Ἰλ.Α 449 **καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο,** αὐτ.458, Ὀδ.Δ 761 **ἐν δ' ἔθετ' οὐλοχύτας κανέῳ** (κτ. Εὐσ. «κριθαὶ μετὰ ἁλῶν, ἃς ἐπέχεον τοῖς βωμοῖς πρὸ τῆς ἱερουργίας»), αὐτ.Γ 445 **χέρνιβά τ' οὐλοχύτας τε κατήρχετο** (ἐπὶ τῆς τελετῆς τοῦ ἐπιπάσσειν τὰς οὐλὰς πρὸ τῆς θυσίας), Ἀπολλ.Ρ 1,409 **χέρνιβά τ' οὐλοχύτας παρέσχεθον.**

οὐλοχυτοῦμαι-έομαι (οὐλοχύται) ἐπιπάσσω τὰς οὐλὰς ἐπὶ τῶν θυμάτων κατὰ τὴν θυσίαν, τελῶ τὴν ἱεροπραξίαν τῆς ἐπιπάσεως τῶν οὐλῶν βλ.λ. πρὸ τῆς θυσίας: Θεόφρ π.Πορφ.Ἀποχ.2,6 ταύταις (ταῖς κριθαῖς) **ἀπ' ἀρχῆς μὲν οὐλοχυτεῖτο κατὰ τὰς πρώτας θυσίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.**

οὐλτιμάτον (τὸ) (λατ.) νεώτ. τὸ τελεσίγραφον βλ.λ.

οὔλτιμο (τὸ) (ἰταλ.) δημ. τὸ ἔσχατον, τὸ τελευταῖον.

οὐλτρα- πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λέξεων τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον ὑπάρχει ἢ γίνεται καθ' ὑπερβολήν: **οὐλτραμοντέρνος** (ὁ καθ' ὑπερβολὴν νεωτεριστής), - **οὐλτραμικροσκόπιον** (τὸ ὑπερμικροσκόπιον).

οὐλτραμαρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἢ **οὐλτραμαρῖνον** (τὸ) κυανοῦν χρῶμα ἐν χρήσει ὡς ὑδατόχρωμα διὰ τοίχους ὡς καὶ διὰ τὴν λεύκανσιν σακχάρου ἢ ὑποκιτρίνου χάρτου ἐπίσης δὲ καὶ κατὰ τὴν ἔκπλυσιν λευκῶν ὑφασμάτων, τὸ λουλάκι.

οὐλυμπόθεν ἐπίρρ. ἐκ τοῦ Ὀλύμπου, ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον: Πίνδ.Π 4,214 **πότνια δ' ὠκυτάτων βελέων ποικίλαν ἴυγγα τετράκναμον Οὐλυμπόθεν ἐν ἀλύτῳ ζεύξαισα κύκλῳ.**

οὐλυμπόνδε ἐπίρρ. εἰς τὸν Ὄλυμπον: Ἰλ.Α 221 ἡ δ' **Οὐλυμπόνδε βεβήκειν,** Πίνδ.Ο 3,36 **τοῖς γὰρ ἐπέτραπεν Οὐλυμπόνδ' ἰὼν θαητὸν ἀγῶνα νέμειν.**

οὔλω (οὖλος) εἶμαι ὅλος, ὁλόκληρος, ἀκέραιος, σῶος, ὑγιής, ἀβλαβής, εἶμαι καλά· Στράβ.14,1,6 «τὸ γὰρ οὔλειν ὑγιαίνειν»· ‖ ἐν χρ. π. Ὁμ. κτ. προστ. **οὖλε** χαῖρε, ὑγίαινε, γειά σου: Ὀδ.Ω 402 **οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε** (ὑγίαινε καὶ εὐτύχει), Ὑμν. Ἀπόλλ.466 **οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε.**

οὐλῶ-έω λεξ. ἀντὶ οὔλω· Ἡσ. «οὐλείοιεν· ἐν ὑγείᾳ φυλάσσειν», Γρηγορ.Καρ.4918.

οὐλῶ-όω (οὐλή) κ. μσν. κ. νεώτ. σχηματίζω οὐλήν, ἐπουλῶ, ἐπιφέρω ἐπούλωσιν: Θεσσαλ. ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(3),145,1· πρβλ. Ἡρωδιαν.Τεχν.Λείψ. 1,447· κ. παθ. ἐπουλοῦμαι, καλύπτομαι ὑπὸ δέρματος: Ἀριστλ.Πρ.893a,27, Εὐστ.Πον.173,30 **τὸ τραῦμα οὐλοῦται καὶ εἰς ὁλότητα τὸ σῶμα καθίσταται·** **2)** ρηματ. π. οὔλωμα, οὔλωσις.

Οὐλώ (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ **Ἰουλώ,** ἐπίθ. τῆς Δήμητρος, ὡς θεᾶς τῶν ἰούλων βλ.λ.2)· Δίδ.Ἀλ.π.Σχόλ. Ἀπολλ.Ρ 1,972 «ἡ ἐκ τῶν δραγμάτων συναγομένη δέσμη καὶ Οὐλὼ ἡ Δημήτηρ»· πρβλ.Σῆμ.19.

οὐλώδης-ους-ες (οὐλή) γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ πλήρης, ὁ ἀνάπλεως οὐλῶν, ὁ ἔχων πολλὰς οὐλάς· **2)** νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς οὐλήν.

οὔλωμα-ατος (τὸ) (οὐλῶ) λεξ. ἡ οὔλωσις, οὐλή: Σουΐδ. ἐν λ. ἐνσκειρωθεὶς ἀπὸ **τραύματος ἀπολιθωθὲν περίττωμα καὶ οὔλωμα.**

οὔλως ἐπίρρ. δωρ. ἀντὶ ὅλως βλ.λ.: Πέμπελ.π. Στοβ.4,25,52.

οὔλωσις-εως (ἡ) (οὐλῶ) μτγν. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οὐλῶ, ἡ ἐπούλωσις, ἡ θεραπεία: Γαλ.18(2),598, Εὐστ.1199,46.

οὐ μά κ. οὐ μὰ γὰρ βλ.λ. μὰ 2).

οὐμαί Ἡσ. «ὑμέτεραι. Λάκωνες».

οὐ μάν δωρ. κ. αἰολ. ἀντὶ τοῦ ἰων. κ. ἀττ. οὐ μήν, βεβαίως, τῷ ὄντι ὄχι, αὔξησις τῆς ἀρνήσεως ἐν τῷ ὅρκῳ, ἐν χρ. κ. π. Ὁμ., ὅστις συνάπτει πρὸς τούτοις καὶ τὰ **οὐ μὰν οὐδὲ** κ. **οὐ μήν**: Ἰλ.Δ 512 **οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλλεὺς .. μάρναται.**

οὐμανισμός (ὁ) (λατ.) νεώτ. ἀ. ἀνθρωπισμὸς βλ.λ.3).

οὐμανιστής (ὁ) (λατ.) νεώτ. ἀ.ἀνθρωπιστὴς βλ.λ.1).

οὐ μέν μὴ ἑπομένου τοῦ δέ, οὐχὶ ἀληθῶς, βέβαια ὄχι, παντάπασιν, ἐπίτασις τῆς ἀρνήσεως: Ὀδ.Γ 14 **οὐ μέν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς, οὐδ' ἠβαιόν.**

οὐ μὲν δή βεβαίως οὐχί, βέβαια ὄχι, ἐπὶ ὅρκου: Ξεν.ΚΠ 2,2,22 **μὰ Δί' ἔφη, οὐ μὲν δή· ἀλλὰ τοῦτά γε ψευδόμενος ἑάλωκα,** αὐτ.5,5,18.

οὐ μὲν οὖν ἢ οὐμενοῦν κ. μσν. τοὐναντίον οὐχί, βεβαίως ὄχι, λοιπὸν ὄχι· Ἡσ. «οὐ μὲν οὖν οὐδαμῶς» εἰσάγον ἀρνητικὴν ἔκφρασιν πρὸς ἀντιλογίαν ἢ διόρθωσιν προλεχθείσης φράσεως ἢ εἰσηγήσεως: Ἀριστφ.Βάτρ.556 **οὐ μὲν οὖν με προσεδόκας, .. ἂν γνῶναί σ' ἔτι** (δὲν ἤλπιζες λοιπὸν ὅτι θέλω πάλιν σὲ γνωρίσει), αὐτ.1188, αὐτ.Πλ 870 **μὰ Δί', οὐ μὲν οὖν ἔσθ' ὑγιὲς ὑμῶν οὐδενός,** Πλάτ.Εὐθ.305Α **οὐδενὸς μὲν οὖν ἄξιον,** Δημ.330 **τὰς τῶν προτέρων εὐεργεσίας οὔσας ὑπερμεγέθεις, οὐ μὲν οὖν εἴποι τις ἂν ἡλίκας,** Στουδ. Θεόδ.55Δ **μὴ βραδεῖαν καὶ οὐκ ἀποχρῶσαν τὴν ἴασιν ἐκομίσατο, οὐμενουν ἀλλὰ καὶ ταχυτέραν τῶν ἄλλων·** ‖ ὁμ. κ. ἐν ἀποκρ.: Πλάτ. Συμπ.201C **ἐγώ, .. σοὶ οὐκ ἂν δυναίμην ἀντιλέγειν, .. οὐ μὲν οὖν τῇ ἀληθείᾳ .. δύνασαι ἀντιλέγειν** (οὐχὶ πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀλήθειαν βεβαίως δὲν δύνασαι νὰ ἀντιλέγῃς), Δημ.274 **ἆρ' οὖν οὐδ' ἔλεγεν, .. ἡνίκ' ἐργάσασθαί τι δέοι κακόν; οὐ μὲν οὖν ἦν εἰπεῖν ἑτέρῳ,** Λουκ.Τίμ.54 **ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐ Θρασυκλῆς, ὁ φιλόσοφος οὗτός ἐστιν; οὐ μὲν οὖν ἄλλος.**

οὐμενοῦν .. γε ὅμως ὄχι λοιπόν, ὅμως ὄχι τοὐλάχιστον: Παυσ.1,20,1 **ἔφασκεν οἴχεσθαι Πραξιτέλει τὸ πολὺ τῶν ἔργων πυρὸς ἐσπεσόντος ἐς τὸ οἴκημα, οὐ μὲν οὖν πάντα γε ἀφανισθῆναι.**

οὐ μέν πως κατ' οὐδένα τρόπον: Ἰλ.Β 203 **οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί.**

οὐ μέντοι κ. μον. βεβαίως οὐχί, ἀληθινὰ ὄχι: Ἰλ.Θ 294 **τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν ὀτρύνεις; οὐ μέν τοι,** αὐτ.Φ 370 **οὐ μέντοι ἐγὼ τόσον αἴτιός εἰμι, ὅσσον οἱ ἄλλοι πάντες·** **2)** ὁμ. ἑπομένων ἀ. μορίων, οἷον **οὐ μέντοι .. γε** οὐχὶ ἐν τούτοις, ὁπωσδήποτε οὐχί: Ἡρ.1,104 **οὐ μέντοι οἵ γε Σκύθαι ταύτῃ ἐσέβαλον,** Ἀριστφ.Σφ.231 **μὰ τὸν Δί', οὐ μέντοι πρό τοῦ γ', ἀλλ' ἦσθ' ἱμὰς κύνειος,** Θουκ.1,3 **οὐ μέντοι πολλοῦ γε χρόνου ἐδύνατο καὶ ἅπασιν ἐκνικῆσαι,** Πλάτ.Φαίδ.62Β **οὐ μέντοι ἀλλ' ἴσως ἔχει τινὰ λόγον** (ὄχι δὲν εἶναι ἄλογον, ἀλλ' ἴσως . .), αὐτ.Συμπ.173Β **οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ Σωκράτη γε ἔνια ἤδη ἀνηρόμην ὧν ἐκείνου ἤκουσα,** Ἀχμ.Ὀνειροκρ.126,87 **ἐὰν δὲ μόνον ἴδῃ ὅτι ἐφίλησεν ἢ συνωμίλησεν, οὐ μέντοι δὲ συνουσίασεν·** **3)** ὁμ. ἐπὶ ἐρωτήσεως **οὐ μέντοι** μήπως ὄχι, δὲν ἔχει οὕτω;: Πλάτ.Φαῖδρ. 229Β **εἰπέ μοι, .. οὐκ ἐνθένδε μέντοι ποθὲν** (προσδοκωμένης καταφατικῆς ἀπαντήσεως), αὐτ. Πρωτ.300Α, αὐτ.Πολ.339Β.

οὐμές, οὐμίων βοιωτ. τ. ἀντὶ ὑμεῖς, ὑμῶν βλ.λ.: Κόριν.6,22.

οὐ μή ἐπιτατ. τῆς ἀρνήσεως ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσιν παρέχον συνήθως αὐταῖς ἐμπαθῆ τινα ἔκφρασιν, προελθὸν δὲ ἐξ ὑπονοουμ. λ. φόβου σημαντικῆς, μτ. ὑποτ. ἀορ.: Ἡρ.1,199 **οὐ γὰρ μὴ ἀπώσηται,** Αἰσχ.Ἑπτ.38 **οὔ τι μὴ ληφθῶ δόλῳ** (οὐ δέδια μὴ ληφθῶ δόλῳ, βεβαίως δὲν θ' ἀπατηθῶ), αὐτ.199, αὐτ.Χο.895 **θανόντα δ' οὔτι μὴ προδῷς ποτε,** Σοφ.Αἴ.560 **οὔτοι σ' Ἀχαιῶν, .. μή τις ὑβρίσῃ,** αὐτ.ΟΤ 771 **κοὐ μὴ** στερηθῇς γ' ἐς

τοσοῦτον ἐλπίδων, Εὐρ.'Εκ.1039, 'Αριστφ.'Αχ.662 **κοὐ μή ποθ' ἁλῶ**, Θουκ.4,95 **οὐ μή ποτε . . ἐς τὴν χώραν . . ἐσβάλωσιν**, Ξεν.ΚΠ 5,1,17, Πλάτ. Φαίδ.105D **οὐ μή ποτε δέξηται**, αὐτ.Γοργ.494D, Δημ.53 **οὐδὲν ἡμῖν μὴ γένηται τῶν δεόντων**, ΠΔ Δευτ.31,8, ΚΔ 'Εβρ.13,5 **οὐ μή σε ἀνῶ οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλίπω**, αὐτ.Λουκ.10,19 **καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ**, Λουκ.'Αλ.18 **οὐδὲν μὴ γένηται ἄδικον**, 'Ηλιόδ.Αἰθ.5,2 **οὐ μὴ μανῶ**· ‖ σπαν. μεθ' ὑποτ. ἐνεστ. καὶ τοῦτο συνήθ. μτ. ρημάτων σημαινόντων δύναμιν ἢ ἱκανότητα : Σοφ.ΟΚ 1023 **οὐ μή ποτε . . φυγόντες . . ἐπεύχωνται θεοῖς** (ὃ.γρ. ἐπεύξωνται), Ξεν.ΚΠ 8,1,5 **οὐ μὴ δύνηται Κῦρος** (ὃ.γρ. ἀντὶ δυνήσεται), αὐτ.'Ιέρ.11,15 **οὐ μή σοι δύνωνται ἀντέχειν οἱ πολέμιοι**, Πλάτ.Πολ.341B **οὐ μὴ οἷός τ' ᾖς**, αὐτ.Φίλ.48D **οὐ γὰρ μὴ δυνατὸς ὦ**, 'Ησαΐ.8,24 οὐ μὴ εἰσίῃς (διόρθ.Bekk. οὐ μὴ εἴσει εἰς . .)· ‖ ὁμ. προστιθεμένων ρητῶς καὶ τῶν φόβου σημαντικῶν λ. : 'Ηρ.1,84 **οὐ γὰρ ἦν δεινὸν . . μὴ ἁλῷ κοτέ**, αὐτ.7,235, 'Αριστφ.'Εκκλ. 650 **οὐχὶ δέος μή σε φιλήσῃ**, Ξεν.'Απομν.2,1,25 **οὐ φόβος μή σε ἀγάγω**, Πλάτ.'Απολ.28B **οὐδὲν δὲ δεινὸν μὴ ἐν ἐμοὶ στῇ**, αὐτ.Φαίδ.84B, αὐτ. Γοργ.520D, αὐτ.Πολ.465B· ‖ ἐν τισι χωρίοις δὲν ὑπάρχει ποσῶς ἡ ἔννοια τοῦ φόβου ἢ τῆς ὑποψίας : Σοφ.Φιλ.103 **οὐ μὴ πίθηται**, Εὐρ.ΙΤ 18 **οὐ μὴ ναῦς ἀφορμήσῃ χθονός, πρὶν ἂν κόρην σὴν . . 'Αρτεμις λάβῃ σφαγεῖσαν**· ‖ ὁμ. μετὰ τὸν σύνδεσμον ὅτι : Θουκ.5,69 **ὅτι ἐν Πελοποννήσῳ . . τήν τε ἀρχὴν . . μείζω ἕξουσι, καὶ οὐ μή ποτέ τις αὐτοῖς ἄλλος ἐς τὴν γῆν ἔλθῃ**, Ξεν.'Ελλ.4,2,3 **ὅτι οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν**, Πλάτ.Πολ.499B· ‖ ὁμ. μτ. τὸ ὡς, ἐπειδή, ἀφ' οὗ : 'Αριστφ.'Ορν. 461 **ὡς τὰς σπονδὰς οὐ μὴ πρότερον παραβῶμεν**· ‖ ὁμ. μτ. τὸ ὥστε : Πλάτ.Φαῖδρ.277D **ὥστ' . . οὐ μή σου ἀπολειφθῶ**· ‖ ὁμ. μτ. μέλλ. ὁριστ. : Σοφ.'Ηλ.1052 **οὔ σοι μὴ μεθέψομαί ποτε** (ὃ.γρ. οἱ), 'Αριστφ.Βάτρ.508 **οὐ μή σ' ἐγὼ περιόψομ' ἀπελθόντ'**, Ξεν.ΚΠ 3,2,8 **οὐ μὴ δέξονται τοὺς πολεμίους** (ὃ.γρ. δέξωνται), ΚΔ 'Ιω.20,25 **ἐὰν μὴ . . βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω**· ‖ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τίθεται εὐκτ. : Σοφ.Φιλ.611 **ἐθέσπισεν . . ὡς οὐ μή ποτε πέρσοιεν**, Δίων Κ 66,2 **ἤχθετο . . οὐχ ὅτι ὑβρίσειεν αὐτόν, ἀλλὰ οὐ μὴ μεγάλως ἀγήλειεν αὐτόν**· ‖ ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Εὐρ.Φοίν.1590 **εἶπε.. οὐ μή ποτε.. εὖ πράξειν πόλιν**, Εὐστ.π.Tafel.Θεσσαλ.403B **ἀξιῶν ἐμαυτὸν οὐ μὴ βλέπειν τὴν σὴν βασιλείαν**· **2**) ἐπὶ ἀπαγορεύσεως, τὸ οὐ μή, χρ. ἐρωτηματ. μτ. μέλλ. ὁριστ. (κυρ. τοῦ β' προσ.) πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀπαγορεύσεως : Σοφ.Τρ.978 **οὐ μὴ 'ξεγερεῖς τὸν ὕπνῳ κάτοχον;** (μὴ ἐξέγειρε), Εὐρ.'Ικ.1066 **οὐ μὴ μῦθον εἰς πολλοὺς ἐρεῖς;**, αὐτ.'Ιππ.213,'Αριστφ. 'Αχ.166 **οὐ μὴ πρόσει τούτοισιν ἐσκοροδισμένοις;**, αὐτ.Νεφ.367· ὅταν τὰ χειρόγραφα ἔχωσιν ὑποτ. ἀορ. ἐν τοιαύταις φρ. (οἷον : αὐτ.Νεφ.296 **οὐ μὴ σκώψῃς μηδὲ ποιήσῃς . .**), ἔχουσι γενικῶς μεταβληθῇ ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν εἰς μέλλ. ὁριστ.· ‖ ὁμ. ἡ ἀπαγόρευσις ἐξακολουθεῖ διὰ τοῦ **καὶ** ἢ διὰ τοῦ **μηδὲ** : Σοφ.Τρ.978 **οὐ μὴ 'ξεγερεῖς τὸν ὕπνῳ κάτοχον κἀκκινήσεις κἀναστήσεις . . ;** Εὐρ.'Ιππ. 606, 'Αριστφ.Βάτρ.298 **οὐ μὴ καλεῖς μ', ὤνθρωφ', . . μηδὲ κατερεῖς τοὔνομα**· ‖ ὁμ. μετατρεπομένης τῆς ἀπαγορεύσεως εἰς ἄμεσον προσταγὴν διὰ τοῦ **ἀλλὰ** ἢ **δέ** : Εὐρ.Βάκχ.792 **οὐ μὴ φρενώσεις μ', ἀλλὰ δέσμιος φυγὼν σώσει τόδ' ;**, αὐτ. 343 **οὐ μὴ προσοίσεις χεῖρα, βακχεύσεις δ' ἰών;**, αὐτ.'Ηλ.383, 'Αριστφ.Νεφ.505 **οὐ μὴ λαλήσεις, ἀλλ' ἀκολουθήσεις ἐμοὶ . .** , αὐτ.Βάτρ.202· **3**) μτγν. ἐν ΠΔ Βασ.2,24,14 **ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖρας κυρίου, . . εἰς δὲ χεῖρας ἀνθρώπου οὐ μὴ ἐμπέσω** (δὲν θὰ ἐπιτρέψω νὰ . ., θὰ ἐμποδίσω . .)· **4**) ὁμ. ἐπὶ ἐρωτήσεως, πῶς ὄχι, πῶς δέν, δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι : ΚΔ Λουκ.18,7 **ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ . . ;** · **5**) τὸ **οὐ κ. μὴ** σπαν. ἀπαντῶσιν ἑκάτερον μετὰ τοῦ ἰδίου ρήματος ἢ τοῦ ἰσοδυνάμου· οἱ ἐκδόται διαφωνοῦσι πρός τε ἀλλήλους καὶ πρὸς ἑαυτοὺς θεωροῦντες τὴν ἐρώτησιν ὡς περιλαμβάνουσαν ὁτὲ μὲν τὴν ὅλην πρότασιν ὁτὲ δὲ οὐχί : Αἰσχ.'Επτ. 250 **οὐ σῖγα μηδὲν τῶνδ' ἐρεῖς κατὰ πτόλιν;** (σῖγα, ἀντὶ σιγήσει)· ‖ ἀλλαχοῦ τὸ οὐ τίθεται ἐν τῇ μιᾷ προτάσει, τὸ δὲ μὴ ἐν τῇ ἑτέρᾳ, κατὰ τὴν ἰδ. χρ. ἑκάτ. : Σοφ.ΑΙ.75 **οὐ σῖγ' ἀνέξει μηδὲ δειλίαν ἀρεῖ;**, αὐτ.ΟΤ 637, Εὐρ.'Ελ.437 **οὐκ ἀπαλλάξει δόμων καὶ μὴ . . ὄχλον παρέξεις δεσπόταις.**

οὐ μὴν κ. μσν., δωρ. κ. αἰολ. **οὐ μάν**, ἀλλ' ὅμως οὐχί, ὁπωσδήποτε ὄχι, ἐν τούτοις ὄχι : 'Ιλ.Ο 16 **οὐ μὰν οἶδ', εἰ αὖτε κακορραφίης . . πρώτη ἐπαύρηαι καί σε πληγῇσιν ἱμάσσω**, Αἰσχ.'Αγ.1068 **οὐ μὴν πλέω ῥίψασ' ἀτιμασθήσομαι**, Σοφ.Φιλ.811 **οὐ μήν σ' ἔνορκόν γ' ἀξιῶ θέσθαι**, Ξεν.'Αν.7,6,38, Δημ.547 **οὐ μὴν ἐνταῦθ' ἕστηκεν τὸ πρᾶγμ'**, Θεόκρ.8,74 **οὐ μὰν οὐδὲ λόγον ἐκρίθην ἄπο πικρὸν ἐν' αὐτᾷ**, Λυκόφρ.1412 **οὐ μὰν ὑπείξει γ' ἡ 'πιμηθέως τοκάς**, Αἰσχ.Ζ) 15,1 **οὐ μὴν οὐ δύνανται τοὺς ἐπινηχομένους λαθεῖν ἰχθύας**, Διον.Περ.839 **οὐ μὰν οὐδὲ γυναῖκας ὀνέσσεαι**, Μάξ.'Ομολ.2, 67C **οὐ μὴν γέ τοι καθ' οἷον δήποτε τρόπον**· ‖ **οὐ μὴν . . γε** ἡγουμένης ἀρνήσεως, οὔτε βεβαίως : 'Αριστφ.Εἰρ.41 **'Αφροδίτης μὲν γάρ οὔ μοι φαίνεται . . οὐ μὴν Χαρίτων γε**· ὁμ. κ. ἄνευ ἡγουμένης ἀρνήσεως : αὐτ.Νεφ.53 **οὐ μὴν ἐρῶ γ' ὡς ἀργὸς ἦν** (ἀδυνατῶ ἀληθῶς νὰ εἴπω . .).

οὐ μὴν ἀλλά κ. μσν κ. νεώτ. οὐχ ἧττον ὅμως, μ' ὅλον ὅτι, προσέτι, πρὸς τούτοις : Ξεν.ΚΠ 1,4,8 **οὐ μὴν ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κῦρος . . καὶ ὁ ἵππος ἐξανέστη**, Δημ.51 **οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως οὐχ ἡδὲ' ἀκούειν**, Πολύβ.1,23,5 **οὐ μὴν ἀλλὰ τελέως κατεγνωκότες τῶν ἐναντίων ἐνέβαλον οἱ πρῶτοι πλέοντες τετολμηκότως**, αὐτ.3,16,7· ‖ ὁμ. **οὐ μὴν ἀλλά.. γε** : Πλάτ.Γοργ.449B **οὐ μὴν ἀλλὰ πειράσομαί γε ὡς διὰ βραχυτάτων**, αὐτ.Πολιτ.263B· ‖ **οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ** προσέτι, πρὸς τούτοις : Δημ. 973 **οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐγκλήματος τούτου δῆλόν ἐστιν**, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.5,99, Μαλάλ.Ι 249,15 **πολέμων κινηθέντων ἐν τῇ ἀνατολῇ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτῆς . . πόλεως . . ληφθείσης.**

οὐμοριστής (ὁ) (ἀγγλ.) νεώτ. ἀ. χιουμοριστὴς βλ.λ.

οὐμός-ή-όν αἰολ. τ. ἀντὶ ὑμός· 'Ησ. «**οὐμαί· ὑμέτεραι**».

οὑμός-ή-όν κτ. ἀττ. κρᾶσιν ἀντὶ ὁ ἐμὸς βλ.λ. : 'Ιλ.Θ 360 **πατὴρ οὑμὸς φρεσὶ μαίνεται**, Εὐρ.Τρῳ. 1240 **οὐκ ἦν ἄρ' ἐν θεοῖσι πλὴν οὑμοὶ πόνοι.**

-ουν 'Επιγρ. θεσσαλ. κατάληξις γενικ. πληθ. ἀντὶ -ων : 'Επιγρ. **πλειόνουν τοῦν κατοικεισόντουν, ἄλλουν 'Ελλάνουν.**

οὑν κτ. ἀττ. κρᾶσιν ἀντὶ οἱ ἐν : Εὐρ.Μήδ.819 **περισσοὶ πάντες οὑν μέσῳ λόγοι**· **2**) ὁμ. κτ. συναίρ. τοῦ ὁ ἐν : 'Αριστφ.Θεσμ.1165 **ὅδ' ἐστὶν, οὑν τῇ σανίδι, κηδεστὴς ἐμός.**

οὖν κ. μαν., ἰων. κ. δωρ. **ὦν**, μόριον οὐδέποτε ἐν ἀρχῇ προτάσεως τιθέμενον, ἐπιβεβαιοῦν τι, συνήθως ἐν ἀντιθέσει πρός τι μὴ ἐπιβεβαιούμενον, π. 'Ομ. μ. μτ. ἄλλων μορίων, οἷον τοῦ γε, γάρ, οὔτε ἢ μήτε, ὡς, ἐπεί, μέν, κ. ἄ., ἀληθῶς, βεβαίως, τῷ ὄντι, πράγματι : 'Ιλ.Β 350 **φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι . . Κρονίωνα**, αὐτ.Λ 754 **τόφρα γὰρ οὖν ἑπόμεσθα . . ὄφρ'** (. . μέχρις αὐτοῦ ἀκριβῶς τοῦ σημείου), 'Οδ.Β 123, 'Ηρ.3,80 **ἐλέχθησαν λόγοι ἄπιστοι μὲν ἐνίοισι 'Ελλήνων, ἐλέχθησαν δ' ὦν** (ἀλλὰ πράγματι ἐλέχθησαν), Αἰσχ.'Αγ.676 **εἰ δ' οὖν τις ἀκτὶς ἡλίου νιν ἱστορεῖ . . ζῶντα**, αὐτ.34, Θουκ.2,5 **Θηβαῖοι μὲν ταῦτα λέγουσι . . Πλα-**

ταιῆς δ' οὐχ ὁμολογοῦσι . . ἐκ δ' οὖν τῆς γῆς ἀνεχώρησαν (ὁπωσδήποτε ὑπέστρεψαν ἐκ τῆς ..), Πλάτ.Νόμ.699B σωτηρίαν . . λεπτὴν μὲν . . μόνην δ' οὖν, αὐτ.Πρωτ.309B τί οὖν τὰ νῦν; ἢ παρ' ἐκείνου φαίνει;, Θεόκρ.14,29 ἤδη δ' ὦν πόσιος τοὶ τέσσαρες ἐν βάθει ἦμες, 'Απολλ.Ρ 4,1441 ἤλυθε δ' οὖν κἀκεῖνος· ὁμ. τὸ δ' οὖν μτ. παρένθεσιν : 'Ηρ.6,76, Πλάτ.'Απολ 34D εἰ δή τις ὑμῶν οὕτως ἔχει, - οὐκ ἀξιῶ μὲν γὰρ ἔγωγε· εἰ δ' οὖν.. (ἀλλ' ἐὰν τῷ ὄντι ἔχῃ οὑτωςί)· || ὁμ. ἀλλ' οὖν.. γε ἀλλὰ ὁπωσδήποτε, ἀλλὰ ἐν πάσῃ περιπτώσει : Σοφ.'Αντ.84 ἀλλ' οὖν προμηνύσῃς γε τοῦτο μηδενὶ τοὔργον, αὐτ.Αἴ.535, αὐτ.Φιλ.1305· ὁμ. κ. ἀλλ' οὖν γε : Διόδ.Σ 1,90 ἀλλ' οὖν γε τὰ μάλιστα θαυμαζόμενα τῶν παρ' Αἰγυπτίοις νόμιμα διευκρινήκαμεν, Δίων Χρ.1,390 ἀλλ' οὖν γε τῆς εὐωχίας οὐδεὶς ἐκείνοις φθόνος· || ὁμ. ποι. μτ. τοῦ ἔμπης, ἐν τούτοις, οὐχ ἧττον, τοὐλάχιστον : 'Οδ.Λ 351 ἔμπης οὖν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον· || ὁμ. ὡς παραχώρησις, ἔστω, ἂς εἶναι, ἂς δεχθοῦμε ὅτι : Σοφ.Φιλ.305 τάχ' οὖν τις ἄκων ἔσχε· πολλὰ γὰρ τάδε ἐν τῷ μακρῷ γένοιτ' ἂν ἀνθρώπων χρόνῳ· || ὁμ. ἐν ἀποδόσει μετὰ τὸ εἰ ἢ ἐάν : 'Ηρ.3,140 εἰ καὶ σμικρά, ἀλλ' ὦν ἴση γε ἡ χάρις, Εὐρ.Φοίν. 498 εἰ καὶ μὴ καθ' 'Ελλήνων χθόνα τεθράμμεθ', ἀλλ' οὖν ξυνετά μοι δοκεῖς λέγειν, Πλάτ.Φαίδ. 91B εἰ δὲ μηδέν ἐστι τελευτήσαντι, ἀλλ' οὖν τοῦτόν γε τὸν χρόνον . . ἀηδὴς ἔσομαι ὀδυρόμενος· || ὁμ. μτ. τοῦ ἐπεί κ. ὡς πρὸς ἔξαρσιν τῆς ἐννοίας τῆς διὰ τοῦ ἐπεὶ ἢ τοῦ ὡς εἰσαγομένης προτάσεως, ὅταν λοιπόν, ἐν ᾧ λοιπόν : 'Ιλ.Δ 244 νεβροί, αἵ τ' ἐπεὶ οὖν ἔκαμον . . θέουσαι, ἑστᾶσ', αὐτ.Γ 21 τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν, 'Οδ.Σ 467 ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, 'Ησίοδ.Θ 853 ἐπεὶ οὖν κόρθυνεν ἑὸν μένος, 'Απολλ.Ρ 3,896 ἐπεὶ οὖν ἱκόμεσθα· || ὁμ. πρὸς δήλωσιν τῆς πραγματοποιήσεως τῶν προειρημένων, ἀφ' οὗ ἅπαξ : 'Ιλ.Α 57 ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν 'Αχιλλεύς . . οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν, 'Οδ.Ρ 226· || ὁμ. οὔτ' οὖν.., οὔτε, ἢ οὔτε . ., οὔτ' οὖν οὔτε βέβαια . . οὔτε, ἐν χρ. ὅπως ἐξενεχθῇ μετ' ἐμφάσεως ἡ πρώτη ἢ ἡ δευτέρα πρότασις : 'Ιλ.Ρ 20, 'Οδ.Α 414 οὔτ' οὖν ἀγγελίῃ ἔτι πείθομαι, . ., οὔτε (Εὐστ. «τὸ δὲ οὔτ' οὖν, ταυτόν ἐστι τῷ οὔτε δή· οὐ γὰρ ἀεὶ αἰτιολογεῖ ὁ οὖν σύνδεσμος, ἀλλ' ἐν μυρίοις καὶ παραπληροῖ»), 'Ηρ.9,26 οὔτ' ὦν καινὰ οὔτε παλαιά, Σοφ.ΟΤ 90 οὔτε γὰρ θρασὺς οὔτ' οὖν προδείσας εἰμὶ τῷ . . λόγῳ· || ὁμ. μήτ' οὖν . . μήτε, μήτε βέβαια . . μήτε : 'Ιλ.Θ 7 μήτε τις οὖν θήλεια θεὸς . . μήτε . . ἄρσην, 'Οδ.Ρ 401, Σοφ ΟΤ 271 μήτ' ἄροτρον . . μήτ' οὖν γυναικῶν παῖδας· || ὁμ. εἰ . ., εἴτ' οὖν ἢ εἴτ' οὖν . . εἴτε ἐν ὑποθετικαῖς καὶ ταῖς σχετικαῖς αὐταῖς προτάσεσι πρὸς δήλωσιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ πραγματικοῦ τῆς ἐν αὐταῖς ἐκφραζομένης ἰδέας, ἐὰν . . , ἢ ἐὰν τῷ ὄντι, εἴτε τῇ ἀληθείᾳ, εἴτε : Πίνδ Π 4,78 ξεῖνος αἴτ' ὦν ἀστός (=αἴτε ξεῖνος αἴτ' ὦν ἀστός), Αἰσχ.'Αγ.491 εἴτ' οὖν ἀληθεῖς εἴτ' ὀνειράτων δίκην, Σοφ.'Ηλ.560 εἴτ' οὖν δικαίως εἴτε μή;, Εὐρ.'Αλκ.140, αὐτ.'Ηρακλ.149 εἴτ' οὖν εἴτε μὴ γενήσεται (εἴτε θὰ γίνῃ ὄντως, εἴτε ὄχι)· ὁμ. ἐπαναλαμβανόμενον, εἴτ' οὖν . . εἴτ' οὖν : Αἰσχ.Χο.683, Πλάτ.'Απολ.34E εἴτ' οὖν ἀληθὲς εἴτ' οὖν ψεῦδος· || ὁμ. κ. ἐν παρενθετικαῖς ἀναφ. προτάσεσιν : Αἰσχ.Χο.96 ἢ σῖγ' ἀτίμως, ὥσπερ οὖν ἀπώλετο πατήρ (ὅπως ἀκριβῶς . .), Εὐρ.'Ιππ.1307 (δ.γρ.), Πλάτ.'Απολ.21D οὗτος μὲν οἴεταί τι εἰδέναι οὐκ εἰδώς, ἐγὼ δέ, ὥσπερ οὖν οὐκ οἶδα, οὐδὲ οἴομαι, αὐτ.Φαῖδρ. 242E εἰ δ' ἔστιν, ὥσπερ οὖν ἔστι, θεός (ἐὰν εἶναι, ὅπως πραγματικὰ εἶναι, θεός)· || ὁμ. ἡγουμένου τοῦ γὰρ βλ.λ.(5) πρὸς βεβαίωσιν ἢ ἐξήγησιν, διότι βεβαίως, διότι πράγματι ἢ κ. ἁπλῶς, λοιπόν, ἀληθινά : 'Οδ.Β 123 τόφρα γὰρ οὖν βίοτόν τε . . ἔδονται, Αἰσχ.'Αγ.674, Σοφ.'Αντ.741 σοῦ γὰρ οὖν προκήδομαι, Ξεν.Οἰκ.17,1 ὁρᾷς, . . , ὡς ἀμφοτέροις . . ταὐτὰ δοκεῖ. Δοκεῖ γὰρ οὖν, 'Απολλ.Ρ 2,471 εὖτε γὰρ οὖν ὡς πλεῖστα κάμοι· || ὁμ. μτ. τοῦ μέν, βεβαίως, ἀληθῶς, τῷ ὄντι : 'Ιλ. Ι 550 ὄφρα μὲν οὖν . . πολεμίζεν, 'Αριστφ.Θεσμ. 536, 'Απολλ.Ρ 4,1472 ὁ μὲν οὖν . . ἔδη· ὁμ. κ. μὲν . . οὖν : Σοφ.ΟΚ 1539 τὰ μὲν τοιαῦτ' οὖν εἰδότ' ἐκδιδάσκομεν· **2)** προστιθέμενον εἰς ἀορίστους ἀντων. κ. ἐπιρρ. ἐπιτείνει τὴν σημασίαν αὐτῶν, οἷον ὅστις - ὁστισοῦν (ὁστισδήποτε), κ. ἄλλος ὁστισοῦν (ἄλλος, ὁποιος καὶ ἂν εἶναι), ὅπως - ὁπωσοῦν (ὁπωσδήποτε, ἀλλὰ μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ σημ. ἔν τινι μέτρῳ, κάπως)· ὁμ. ὁποιοσοῦν, ὁποιοστισοῦν, ὁποσοσοῦν, ὁπωσδηποτοῦν, ὁπητιοῦν, ὁποθενοῦν κττ. βλ.λς· πρβλ.Λοβέκ.Φρύν.373· **3)** κ. μσν. ἐν χρ. πρὸς συνέχισιν λόγου, διηγήσεως, οἷα τὰ νεώτ. κ. δημ. τότε λοιπόν, ἔπειτα, ὕστερα λοιπόν, τὸ λοιπόν : 'Οδ.Ν 122 καὶ τὰ μὲν οὖν . . θῆκαν, Σοφ.'Ηλ.38 ὅτ' οὖν τοιόνδε χρησμὸν εἰσηκούσαμεν, Ξεν.ΚΠ 4,1,22 εὐθὺς οὖν ὁ Κῦρος εἶπεν, Πλάτ.Φαῖδρ.251C, Μαλάλ.Ι 29,19 οἱ οὖν Σύριοι ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου· ὁμ. δ' οὖν : Αἰσχ.'Αγ.34, Σοφ.Αἴ.114· || ὁμ. τὸ οὖν ἐν χρ. κατὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς διηγήσεως μετὰ παρεμπίπτουσαν παρένθεσιν ἢ μακρὰν ἀπόδοσιν : 'Ηρ.1,69 ὦ Λακεδαιμόνιοι, χρήσαντος τοῦ θεοῦ . . , ὑμέας γὰρ πυνθάνομαι προεστάναι . ., ὑμέας ὦν . . προσκαλέομαι φίλος, Θουκ.2,16, Πλάτ.Συμπ.201D· || ὁμ. π.'Ηρ. τὸ ὦν κ. μετὰ βραχεῖαν ἀπόδοσιν : 'Ηρ.1, 144· || ὁμ. τὸ οὖν (ἰων. ὦν) συχνάκις παρεισάγεται μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ ρήματος αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ διηγήσεως μτ. ἀόρ. : 'Ηρ.2, 87 ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, ἀπ' ὦν ἔδωκαν, αὐτ.88, 'Ιππ.Νούσ.1,14 δι' οὖν ἐφθάρησαν (δ.γρ.), 'Επίχ.124,3 ἐπ' ὦν ἐπίομες οἶνον, 'Αριστφ.Βάτρ. 1047 ὥστε γε καὐτόν σε κατ' οὖν ἔβαλεν, Δωριεὺς π.'Αθήν.10,413A πάντα κατ' οὖν μοῦνος ἐδαίσατό νιν, Στράτ.ΑΠ 12,226,3 ἤ με κατ' οὖν ἐδάμασσεν· ὁμ. μτ. μτχ. : 'Ηρ.2,39 οἱ δὲ φέροντες ἐς τὴν ἀγορὴν ἀπ' ὦν ἔδοντο, αὐτ.40, αὐτ.172· **4)** ὡς συλλογιστικὸς ἢ συμπερασματικὸς σύνδεσμος, ὅθεν, λοιπόν, ἄρα, ἤτοι, μὴ ἀπαντῶν ἐν τοιαύτῃ σημ. π.'Ομ., σπαν.π.Αἰσχ. κ.ἰδ. ἐν ἐρωτήσεσι, λίαν κοινὸν δὲ ἀπὸ τοῦ 'Ηρ. καὶ ἐφεξῆς : Αἰσχ. Εὐμ.219 εἰ τοῖσιν οὖν κτείνουσιν ἀλλήλους χαλᾷς τὸ μὴ 'ντρέπεσθαι, Ξεν.ΚΠ 4,1,20 καὶ σὺ οὖν ἡμῖν δίκαιος εἶ ἀντιχαρίζεσθαι, αὐτ.'Αν.1,9,8, Πλάτ.Συμπ.191C ἔστι δὴ οὖν, αὐτ.Πολιτ.340E· || κ. ἐπὶ ἐρωτήσεων : Αἰσχ.Πρ.771 τίς οὖν ὁ λύσων ἐστὶν . . ;, Σοφ.Αἴ.873, 'Αριστφ.Πλ.906 πῶς οὖν διέζῃς ἢ πόθεν μηδὲν ποιῶν;, Πλάτ.Φαίδ. 57A τί οὖν δή ἐστιν . . ;, αὐτ.Θεαίτ.146A· || σπαν. τὸ μετὰ τοῦ οὖν συμπέρασμα προηγεῖται : Σοφ. ΟΚ 980 οὐ γὰρ οὖν σιγήσομαι, σοῦ γ' εἰς τόδ' ἐξελθόντος ἀνόσιον στόμα.

οὖναι 'Ησ. «δεῦρο· δράμε. 'Αρκάδες».

οὕνεκα κ. πρὸ φωνήεντ. οὕνεκεν σύνδεσμ. ἀναφορικὸς ἀντὶ οὗ ἕνεκα, ἕνεκα τούτου, δι' ὅ, ὅθεν, διὰ τοῦτο : 'Ιλ.Ι 505 ἡ δ' ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπος, οὕνεκα πάσας . . ὑπεκπροθέει, 'Οδ. Γ 61, Πίνδ.Π 9,93 οὕνεκεν . . τὸ πεπονημένον εὖ μὴ . . κρυπτέτω· **2)** ὡς ἀνταπόδοσις εἰς τὸ τοὔνεκα, ἐπειδή, διότι, μτ. τὸ τοῦδ' ἕνεκα : 'Ιλ.Α 111 τοῦδ' ἕνεκά σφιν . . ἄλγεα τεύχει, οὕνεκ' ἐγώ· ὁμ.μτ. τὸ τῷ: 'Οδ.Ν 332 τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν . . οὕνεκ' ἐπητής ἐσσι· ὁμ. συνήθ. τίθεται καθ' ἑαυτὸ χωρὶς νὰ προηγῆται δεικτικόν : 'Ιλ.Α 11 οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμασεν, αὐτ.Η 140 οὕνεκ' ἄρα, αὐτ.Γ 403 οὕνεκα δή, Πίνδ.Ν 9,36 οὕνεκεν ἐν πολέμῳ, Αἰσχ.'Ικ.639 οὕνεκ' ᾤκτισαν ἡ-

μᾶς, Σοφ.Φιλ.586, Ἡρώνδ.2,21 **οὕνεκεν πλεῖ τὴν θάλασσαν**, Ἐπιγρ. **οὕνεκα πιστὸς ἔφυς**· 3) ὅτι, μτ. τὰ ῥήματα εἰδέναι, νοεῖν, νεμεσσᾶν, γνῶναι, ἐννοεῖν, μαθεῖν, αἰσθάνεσθαι, ἐρέειν, λέγειν : Ὀδ.Ε 216 **οἶδα . . πάντα . . , οὕνεκα σεῖο . . εἶδος . . εἰσάντα ἰδέσθαι**, αὐτ.Η 300 **οὐκ ἐνόησεν . οὕνεκα**, αὐτ.Π 379 **ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστὰς οὕνεκα..**, αὐτ.Ψ 214 **μηδὲ νεμέσσα, οὕνεκα..**, Σοφ. Φιλ.232 ἴσθι.. **οὕνεκα Ἕλληνές ἐσμεν**, αὐτ.'Αντ.63, αὐτ.ΟΤ 708 **μάθ' οὕνεκ' ἐστί σοι**, αὐτ.'Ηλ.1478,Εὐρ. ΙΑ 102 **συμπλεῖν τ' Ἀχαιοῖς οὕνεκ' οὐ θέλοι λέγων**· 4) **οὕνεκα** κ. σπαν. **οὕνεκεν** (Ἡρώνδ.1, 84) ὡς πρόθ. καταχρ. συντασσομένη πρὸς γενικ. ἧς ἐπιτάσσεται, ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ **ἕνεκα**, **εἵνεκα** βλ.λ.1)· Ἡσ. «οὕνεκα· διότι», αὐτ. «οὕνεκα· οὐ χάριν» : Σόλ.37,5, Αἰσχ.Πρ.347, Σοφ.Φιλ.774 **θάρσει προνοίας οὕνεκα** (ἴδ.γρ. εἵνεκα), αὐτ.'Ηλ.387 **ἀλλ' ἐξίκοιτο τοὐδέ γ' οὕνεκ' ἐν τάχει** (ἴδ.γρ. ἀντὶ εἵνεκ'), Θουκ.6,56 **ἀσφαλείας οὕνεκα** (ἐσφ.γρ. ἀντὶ ἕνεκα), Δημ.1358 **δυοῖν δ' οὕνεκα ἦλθεν** (ἐσφ. γρ. ἀντὶ ἕνεκα), Ἡρώνδ.1,84 **ὧν οὕνεκεν**· ὁμ. ἀντὶ τοῦ οὕνεκα, τὸ εἵνεκα κ. ἕνεκα βλ.λ.7) : Ὑμν.'Αφρ.199, Ἀπολλ.Ρ 4,1523.

οὕνεσθε ἐπ. β' πληθ. ἐνεστ. τοῦ ὄνομαι βλ.λ. : Ἰλ.Ω 241 **ἦ οὕνεσθ'** (ἴδ.γρ. ὀνόσασθ').

'οὔνης Ἡσ. «κλέπτης, κλεπτῶν συνηφαρεία (sic)».

οὐνία (ἡ) νεώτ. τὸ σύνολον τῶν οὐνιτῶν βλ.λ.· 2) ἡ ἑλληνόρρυθμος λατινικὴ ἐκκλησία, τὸ ἐκκλησιαστικὸν σύστημα τῶν οὐνιτῶν.

οὔνιος Ἡσ. «εὔνις, δρομεύς, κλέπτης».

οὐνῖται (οἱ) (λατ.) νεώτ. ἢ **οὐνιᾶται** χριστιανοὶ καθολικοὶ ἀνήκοντες πρότερον εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ διατηροῦντες ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους ταύτης, ἀλλὰ παραδεχόμενοι ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὸ δόγμα τῆς Δυτικῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀναγνωρίζοντες τὸν Πάπαν ὡς ἀρχηγὸν τῆς ὅλης Ἐκκλησίας· εἰδ. οἱ Ἕλληνες οὐνῖται διατηροῦσι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ ὡς καὶ τὸ σχῆμα τῶν ὀρθοδόξων κληρικῶν.

οὐνιτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς οὐνίτας βλ.λ., ὁ τῶν οὐνιτῶν : **οὐνιτικὴ ἐκκλησία** (ἡ πρεσβεύουσα πάντα ὅσα καὶ ἡ καθολική, ἀλλὰ διατηροῦσα τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν τοῦ κλήρου ὡς καὶ τὴν γλῶσσαν τῆς θείας λατρείας, ἣν εἶχε πρὸ τῆς προσελεύσεως αὐτῆς εἰς τὸν παπισμόν).

οὐνιτισμός (ὁ) νεώτ. ἢ **οὐνιατισμός** τὸ ἐκκλησιαστικὸν σύστημα τῶν οὐνιτῶν, ἃ. οὐνία.

οὐννάρχης (ὁ) μσν. ὁ ἀρχηγὸς τῶν Οὔννων βλ.λ. : Νικ.Χων.133,18 (ἔκδ.Β.).

οὐνναρχία (ἡ) μσν. τὸ ἀξίωμα, ἡ δικαιοδοσία τοῦ οὐννάρχου βλ.λ.: Νικ.Χων.221 ἐν σημ.6,9 (ἔκδ.Β.).

Οὖννοι (οἱ) νεώτ. ἀρχαῖος μογγολικὸς νομαδικὸς λαὸς διαβόητος διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθείσας θηριωδίας κατὰ τὴν ἐναντίον τῆς Εὐρώπης ἐπιδρομὴν αὐτοῦ (5ον, 6ον αἰ. μ.Χ.).

οὔνομα-ατος (τὸ) ἐπ. κ. Ἰων. τ. τοῦ ὄνομα βλ.λ. : Ὀδ.Ζ 194 **ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν**.

οὐνομάζω ἰων. τ. τοῦ ὀνομάζω βλ.λ. : Ἡρ.2,155 **ὡς καὶ πρότερον οὐνόμασταί μοι**.

οὐνομαίνω ἰων. τ. τοῦ ὀνομαίνω βλ.λ. : Ἡρ.4,47 **τούτους οὐνομανέω**.

οὐνομαστός-ή-όν Ἰων. τ. τοῦ ὀνομαστὸς βλ.λ. : Ἡρ.4,47 **ὅσοι δὲ οὐνομαστοί τέ εἰσι αὐτῶν**.

οὖνον Ἡσ. «ὑγιές. Κύπριοι δρόμον».

οὐ νυ ἐπ. σχεδὸν ὡς τὸ οὐ δή ἐπιτεῖνον τὴν ἄρνησιν διὸ συμπεράσματος νοουμένου ἐκ τῶν ἡγουμένων βεβαίως οὐχί, ὄχι βέβαια· ὁμ. ἐν χρ. κ. πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀρνήσεως ἐν ἐρωτήσει : Ἰλ.Δ 242 **Ἀργεῖοι . ., οὔ νυ σέβεσθε ;**

οὔξ κτ. κρᾶσιν ἀντὶ ὁ ἐξ βλ.λ.

οὖον (τὸ) ὃ. τ. τοῦ ὄον βλ.λ. : Γαλ.12,87 «ὄη τὸ δένδρον, ἧς ὁ καρπὸς ὄα καλεῖται, ὑπὸ δὲ τῶν πολλῶν οὖα» : Ἱππ.Δι.2,55, Θεόφρ.ΦΙ 3,2,1.

οὖπα δωρ. ἀντὶ οὗ πη : Ἀριστφ.Λυσ.1157 **οὖπα γυναῖκ' ὄπωπα χαϊωτέραν**.

οὐπαρχῶση βοιωτ. μτχ. ἀντὶ ὑπαρχούσῃ : Ἐπιγρ.· ‖ κτ. Herwerden ἐν λ. **οὐπάρχωση** βοιωτ. ἀντὶ ὑπάρχουσαι.

οὔ περ ἢ **οὔπερ** ἐπιτατ. ἀντὶ οὐ βλ.λ., οὐδόλως, οὐδαμῶς : Ἰλ.Ξ 416 **τὸν δ' οὔ περ ἔχει θράσος**.

οὗπερ ἐπίρρ. κ. μσν. ἐπὶ τόπου, ποῦ, ὅπου ἀκριβῶς : Σοφ.ΟΚ 77 **αὐτοῦ μέν', οὗπερ κἀφάνης**, Ἀριστφ.Πλ.1192 **ἱδρυσόμεθ' οὖν . . τὸν Πλοῦτον, οὗπερ πρότερον ἦν ἱδρυμένος**, Διογ.Λ 9,105 **οὗπερ ἂν ἔλθῃ**, Ἀγαθ.4,9,226 **τὴν . . πεῖραν, οὗπερ ἡμᾶς ἄγουσα φέρει**.

οὐπέρ πρόθ. βοιωτ. ἀντὶ ὑπὲρ βλ.λ. : Ἐπιγρ.

οὐπεραμερίη βοιωτ. ὀνομαστ. πληθ. ἀντὶ ὑπερημερίαι βλ.λ. : Ἐπιγρ.

οὐπερδικιόνθω βοιωτ. προστ. ἀντὶ ὑπερδικούντων : Ἐπιγρ.

οὔ πῃ οὐδαμοῦ, κατ' οὐδένα τρόπον : Ἰλ.Ν 191 **ἀλλ' οὔ πῃ χροὸς εἴσατο**, Ὀδ.Ε 410.

οὑπί ἀττ. κρᾶσις ἀντὶ ὁ ἐπί : Ἀριστφ.Νεφ.218 **φέρε τίς γὰρ οὗτος οὑπὶ τῆς κρεμάθρας ἀνήρ ;**

οὔπιγγος (ὁ) μτγν. ἱκετήριος ᾠδὴ ἐν εἴδει δεήσεως ᾀδομένη πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος κατὰ τοὺς τοκετούς· πρβλ. οὖπις : Πολυδ.1,38 **ἰδίᾳ δὲ Ἀρτέμιδος ὕμνος οὔπιγγος**, Ἀθήν.14,619Β **οὔπιγγοι δὲ αἱ εἰς Ἄρτεμιν**· ‖ κ. ἐν Τροιζῆνι κτ. Δίδ.'Αλ.π.Σχολ.'Απολλ.Ρ 1,972 «παρὰ Τροιζηνίοις εἰς Ἄρτεμιν ὕμνος».

Οὖπις-ιος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος ὡς ὠκυτόκου, προστάτιδος τῶν ἐπιτόκων (κτ. σχόλ. «παρὰ τὸ ὀπίζεσθαι αὐτὴν τὰς τικτούσας»· πρβλ. οὔπιγγος· Καλλ.'Αρτ.204 **Οὖπι ἄνασσ' εὐῶπι**, αὐτ.240, Νόνν.Δ 48,332, Τζέτζ.Λυκόφρ.936 **Οὖπις παρὰ Θρᾳξὶν** (ἐπίθετον Ἀρτέμιδος)· 2) ἐπὶ τῆς Νεμέσεως ὡς ταχέως τιμωρούσης τοὺς ἐν ἐπιγνώσει ἀδίκους θνητούς : Ἐπιγρ.

οὔ ποθι ἐπίρρ. οὐδαμοῦ, πουθενά : Ἰλ.Ν 309 **ἐπεὶ οὔ ποθι ἔλπομαι οὕτως δευέσθαι πολέμοιο**, Ἀπολλ.Ρ 4,1443 **τὸ μὲν οὔ ποθι μέλλει ἰδέσθαι**.

οὔ ποκα δωρ. ἀντὶ οὔποτε βλ.λ. : Ἐπίχ.170.

οὐπόλυπα βοιωτ. ἀντὶ ὑπόλοιπα : Ἐπιγρ.

οὔ ποτε ἢ **οὔποτε** ἐπίρρ., δωρ. **οὔποκα** οὐδέποτε, ποτέ, καμιὰ φορά, συνήθ. π. Ὁμ. συντασσόμενον μτ. ἐνεστ., μέλλ. κ. παρῳχημ. χρόνων : Ἰλ.Α 234 **τὸ μὲν οὔ ποτε φύλλα καὶ ὄζους φύσει**, αὐτ.Κ 164 **σὺ μὲν πόνου οὔ ποτε λήγεις**, αὐτ.Χ 458, Ὀδ.Δ 693 **κεῖνος δ' οὔποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει**, Πίνδ.Π 10,27 **ὁ χάλκεος οὐρανὸς οὔ ποτ' ἀμβατὸς αὐτῷ**, Αἰσχ.Πρ.174 **στερεάς τ' οὔποτ' ἀπειλὰς πτήξας τόδ' ἐγὼ καταμηνύσω**, Σοφ.ΟΤ 505 **οὔποτ' ἔγωγ' ἄν, . . μεμφομένων ἂν καταφαίην**, Ἐπίχ.170, Ἀριστφ.'Ιππ.1289 **οὔποτ' ἐκ ταὐτοῦ μεθ' ἡμῶν πίεται ποτηρίου**, Ξεν.'Αν.3,1,3 **οὓς οὔποτ' ἐνόμιζον ἔτι ὄψεσθαι**, Πλάτ.Φαῖδρ.245C **μόνον δὴ τὸ αὐτὸ κινοῦν , . . , οὔ ποτε λήγει κινούμενον**, Καλλ.Λουτρ.Παλ.5 **οὔποκ' Ἀθαναία μεγάλως ἀπενίψατο πάχεις**, Ἀπολλ.Ρ 2,740 **σιγὴ δ' οὔποτε τήν γε . . ἔχει**· ὁμ..π. Ὁμ. μτ. μιᾶς ἢ πλειόνων λ. παρεμβαλλομένων μεταξὺ τοῦ οὐ κ. τοῦ ποτέ : Ἰλ.Α 163 **οὐ μὲν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας**, αὐτ.Δ 48.

οὔπου . . ; μήπως τάχα, μήπως ἀληθῶς . . ; :Εὐρ. Ἑλ.135 **οὔ πού νιν Ἑλένης . . ὤλεσεν κλέος ;**

οὔποψ κτ. ἀττ. κρᾶσιν ἀντὶ ὁ ἔποψ βλ.λ., ὁ τσαλαπετεινός : Ἀριστφ.'Ορν.226 **οὔποψ μελῳδεῖν αὖ παρασκευάζεται**.

οὔπω ἢ **οὐ πω** ἐπίρρ. κ. νεώτ., Ἰων. οὔκω ὄχι ἀκόμη, ἀκόμη δέν, ἀντίθ. οὐκέτι, συνήθ. μτ. ἐνεστ. ἢ

παρῳχημ. χρ. (κ. ἴδ. παρακ. ἢ ἀορ. ἐν σημ. ὑπερσυντ.) : Ἰλ.Β 799 **οὔ πω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν ὄπωπα**, Ὀδ.Ν 335, Ἡσίοδ.Ἔργ.521, Πίνδ.Ο 13,31 **ἀντεβόλησεν τῶν ἀνὴρ θνατὸς οὔπω τις πρότερον**, Αἰσχ.Πρ.982 **καὶ μὴν σύ γ' οὔπω σωφρονεῖν ἐπίστασαι**, Εὐρ.Ἱππ.908, Πλάτ.Πρωτ.322Β **πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὔπω εἶχον**, Μέν.Ἐπιτρ.98, ΚΔ Ματθ.24,6 **οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος**, αὐτ.Ἰω.2,4 **οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου**· νεώτ. μ. ἐν ταῖς φρ. **οὔπω καιρὸς** (δὲν εἶναι ἀκόμη καιρός), **κ. ὅσον οὔπω** (ἐντὸς ὀλίγου)· ὁμ. συνήθ. μετὰ παρεμβαλλομένης ἄλλης λέξεως : Ἰλ.Α 262 **οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας**, Ἡρ 6,110 **ὁ δὲ δεκόμενος οὔτι κω συμβολὴν ἐποιέετο**, Αἰσχ.Πρ.27 **ὁ λωφήσων γὰρ οὐ πέφυκέ πω**, Σοφ.Ηλ.513 **οὔ τί πω ἔλιπεν ἐκ τοῦδ' οἴκου . . αἰκία**, Πλάτ.Πολ.370D **οὐκ ἂν πω πάνυ γε μέγα τι εἴη**· **2)** ἐνίοτε τίθεται ἁπλῶς ὡς ἰσχυρότερος τύπος ἀρνήσεως, οὐδόλως, οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον, διόλου, ὁπότε συντάσσεται μετ' ἐνεστ. ἢ μέλλ. : Ἰλ.Γ 306 **οὔπω τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι**, αὐτ.Ξ 143 **σοὶ δ' οὔπω . . θεοὶ . . κοτέουσιν**, Ὀδ.Β 118, Σοφ.ΟΤ 594 **οὔπω τοσοῦτον ἠπατημένος κυρῶ**, Ὀππ.Κυν.3,391 **ὑστρίγγων δ' οὔπω τι πέλει . . ῥίγιον εἰσιδέειν**· ὁμ. μτ. ἀορ. : Αἰσχ.ἀπ.241, Σοφ.ΟΤ 105 **οὐ γὰρ εἰσεῖδόν γέ πω**.

οὐπώποκα δωρ. ἀντὶ οὐπώποτε βλ.λ. : Ἐπίχ.170,1.

οὐ πώποτε ἢ οὐπώποτε κ. μσν., δωρ. **οὐπώποκα** οὐδέποτε ἀκόμη, καμιὰ φορὰ ἕως τώρα, συνήθ. μτ. παρῳχημ. χρόνων : Ἰλ.Α 106 **μάντι κακῶν, οὐ πώ ποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας**, Ὀδ.Φ 123 **πάρος δ' οὐ πώποτ' ὀπώπει**, Αἰσχ.Εὐμ.616 **οὐ πώποτ' εἶπον**, Ἀριστφ.Θεσμ.497, Ξεν.ΚΠ 1,6,4 **οὐπώποτε ἀμελήσας αὐτῶν;**· ὁμ. κ. μτ. τοῦ γὰρ παρεμβαλλομένου : Ἰλ.Α 154 **οὐ γάρ πώ ποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν**, αὐτ.Δ 158· ὁμ. μτ. ἐνεστ. μ. ἐν Ὀδ.Μ 98 **τῇ δ' οὐ πώποτε .. ἀκήριοι εὐχετόωνται παρφυγέειν**· ὁμ. μτ. μέλλ. π. μτγν. κ. μσν. : Λιβάν.Ἐπιστ. 1113,530Α **οὐ πώποτε ποιήσεσθαι**, Μέν.Πρ.94D.

οὔπως ἢ οὔ πως, ἐπίρρ., ἰων. **οὔκως** οὐδαμῶς, οὐδόλως, κατ' οὐδένα τρόπον, διόλου, καθόλου, ἐπιτεινομένης λίαν τῆς ἀρνήσεως : Ἰλ.Δ 320 **ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν**, Ὀδ.Ρ 12 **οὔ πως ἔστιν ἅπαντας . . ἀνέχεσθαι**, Ἡρ.1,33 **ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ οὔ κως ἐχαρίζετο**· ὁμ. κ. μετὰ παρεμπιπτούσης ἄλλης λέξεως : Ἰλ.Δ 158 **οὐ μὲν πως ἅλιον πέλει ὅρκιον**.

οὐρά (ἡ) (συγγ. τῷ ὄρρος) κ. νεώτ.,ἰων. **οὐρή**, δημ. κ. **νουρά** κ. **ὀρά** τὸ ὀπίσθιον ἄκρον τοῦ κορμοῦ τῶν ζῴων, ἀποτελοῦν προέκτασιν τῆς σπονδυλικῆς στήλης παρὰ τοῖς σπονδυλωτοῖς, ἡ κέρκος : Ἰλ.Υ 170 **οὐρῇ δὲ πλευράς . . μαστίεται** (ἐπὶ λέοντος), Ὀδ.Ρ 302 **οὐρῇ μέν ῥ' ὅ γ' ἔσηνε καὶ οὔατα κάββαλεν** (ἐπὶ κυνός), αὐτ.Κ 215 (ἐπὶ λύκων κ. λεόντων), Ἡσίοδ.Θ 771 **σαίνει ὁμῶς οὐρῇ τε καὶ οὔασιν**, Ἡρ 2,38 **κατορᾷ δὲ καὶ τὰς τρίχας τῆς οὐρῆς**, Εὐρ.Ῥησ.784 **θείνοντε δ' οὐρᾷ πωλικῆς ῥινοῦ τρίχα**, Ξεν.Κυν.6,15 **ταῖς οὐραῖς διασείουσαι καὶ ἐπικρίνουσαι τὰ ὦτα**, Ἀριστλ.ΖΜ 689b,31 **τὴν καλουμένην οὐρὰν καὶ κέρκον αὐτοῖς ἀπέδωκεν ἡ φύσις**· οὐχὶ ὅμως ἐπὶ τῶν πτηνῶν : αὐτ. ΖΙ 504a,31 **καὶ οὐρὰν μὲν οὐκ ἔχουσιν ὀρροπύγιον δέ**, ΚΔ Ἀπ.9,19 **ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστι καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν**, Βιζυην.Ποιήμ.Νυχτερίδα 2 **ποντικὸς μὲ τὴν οὐρά**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 61,10 **οἱ Τρίτωνες μὲ τὴν φαρήσια οὐρά**, - **ἡ οὐρὰ τοῦ ἀλόγου - τοῦ φαριοῦ**· || νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν : **ἡ οὐρὰ τῆς ὄρνιθος - τοῦ παγωνιοῦ**· **2)** κτ. εὐφημ. τὸ αἰδοῖον, ὡς ὁμ. κ. κέρκος· Φώτ. «**οὐράν**, αἰδοῖον, Σοφοκλῆς» : Σοφ.ἀπ.1078· **3)** νεώτ. κ. δημ. πᾶν ὅ,τι ὁμοιάζει πρὸς οὐρὰν ἢ ἀποτελεῖ τὸ ὀκροτελεύτιον ἄκρον πράγματός τινος : **οὐρὰ κόμης - ἐσθῆτος - χαρταετοῦ - μάστιγος**, - **οὐρὰ τοῦ ψηφίου 9 - τοῦ γράμματος ρ**, - **οὐρὰ τοῦ ἀεροπλάνου** (τὸ ὀπίσθιον τμῆμα αὐτοῦ τὸ φέρον τὰ πηδάλια βάθους καὶ κατευθύνσεως), - **οὐρὰ τοῦ κομήτου - τῆς Μικρᾶς Ἄρκτου - τοῦ Δράκοντος, -οὐρὰ τοῦ Δελφῖνος**· || δημ. φρ. **κάνω οὐρὰ** (τίθεμαι ὄπισθεν ἄλλων ἀναμένων τὴν σειράν μου), - **μοῦ ἔγινε οὐρὰ** (μὲ ἀκολουθεῖ παντοῦ καὶ πάντοτε), - **φέματα μὲ οὐρὰ** (τερατώδη ψεύδη), - **λίρα ἢ παρὰς μὲ οὐρὰ** (ἄφθονα χρήματα), - **ἔχει ψεῖρα μὲ τὴν οὐρὰ** (πλῆθος φθειρῶν), - **κουνάει τὴν οὐρά της** (ἐπὶ γυναικός, ῥέπει εἰς τὰ ἐρωτικά), - **χώνει παντοῦ τὴν οὐρά του** (ἀναμειγνύεται παντοῦ καὶ ἰδίως εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἄλλων), - **ἔχει κομμένη τὴν οὐρά του** (ἀπέβαλε τὴν ἰσχὺν ἢ ἔχασε τὸ θράσος ἢ τὴν ἀλαζονείαν αὐτοῦ)· παροιμ. **πίσω ἔχει ἡ ἀχλάδα τὴν οὐρά** (τὰ ἀποτελέσματα ἢ αἱ δυσχέρειαι θὰ φανῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι)· **4)** κ. νεώτ. ἐπὶ στρατοῦ ἐν πορείᾳ, ὀπισθοφυλακή, οὐραγία : Εὐστ.1185 «**οὐρὰ** στρατοῦ, τὸ ὄπισθεν» : Ξεν'Αν.3,4,38 **καλεῖ Ξενοφῶντα ἀπὸ τῆς οὐρᾶς**, αὐτ.6,5,5 **τὴν οὐρὰν τοῦ κέρατος ποιησάμενοι** (τὸ ὀπίσω μέρος τοῦ κέρατος), αὐτ. ΚΠ 2,3,21 **τὸν δεύτερον τούτου κατ' οὐρὰν ἐκέλευσεν ἕπεσθαι** (ν' ἀκολουθῇ κατόπιν αὐτοῦ, ἐξόπισθεν), αὐτ.5,3,45 **τῷ κατ' οὐρὰν παρεγγυάτῳ ἕπεσθαι** (τὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν ὀπισθοφυλακήν), αὐτ.Ἑλλ.4,3,4 **τοὺς ἡμίσεις δ' ἐπ' οὐρᾷ ἔχων τῶν ἱππέων** (εἰς τὴν ὀπισθοφυλακήν), αὐτ.Ἀγησ.2,2 **παραπέμπει ἐπ' οὐρὰν** (πρὸς τὰ ὀπίσω), Πολύβ.2, 67,2 **κατ' οὐρὰν προσπίπτοντες** (ἐπιπίπτοντες ἐξόπισθεν), Αἰλ.ΖΙ 16,33 **εἰς οὐράν**· || ὁμ. νεώτ. ναυτ. τὸ σύνολον τῶν τελευταίων πλοίων τῆς οὐραγίας, ἴδ. τῆς κατὰ γραμμὴν παραγωγῆς στολοδρομούσης ναυτικῆς δυνάμεως· || νεώτ.γεν. τὸ τελευταῖον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἔν τινι σειρᾷ : **ἡ οὐρὰ τῆς φάλαγγος**· **5)** ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῆς φάλαγγος, ἀντίθ. κεφαλή : Αἰλ.Τακτ.7,3, Ἀρρ.Τακτ.Β,3· || γεν. πᾶν τὸ θεωρούμενον ὡς ἀντίθετον πρὸς κεφαλήν, κορυφήν τινα : Πάπ.**ἑπτὰ κλῶνας ἐλαίας ἄρας, τὰς μὲν ἓξ δῆσον οὐρὰν καὶ κεφαλὴν ἓν καθ' ἓν** (μαζὶ τὰ δύο ἄκρα ἑκάστου κλώνου χωριστά)· **6) ῥήματος οὐρή** ἡ ἠχὼ τοῦ λόγου : ΑΠλ.4,155 **ἠχὼ μιμολόγον, φωνῆς τρύγα, ῥήματος οὐρήν**· **7)** νεώτ. χημ. τὸ κατὰ τὴν κλασματικὴν ἀπόσταξιν λαμβανόμενον τελευταῖον κλάσμα, ἐν ᾧ περιέχονται τὰ ὀλιγώτερον πτητικὰ συστατικά· **8)** δημ. ὀνομασίαι διαφόρων φυτῶν, οἷον **οὐρὰ ἀπ' τ' ἄλογο** τὸ ποῶδες φυτὸν ἵππουρις ἢ μείζων· **οὐρὰ ἀπ' τὴν ἀλεπού** τὸ φυτὸν ἔβενος ἡ κρητική· **οὐρὰ τῆς ἀλεποῦς** τὸ ποῶδες φυτὸν ὄρχις ὁ μακροσκελής· **οὐρὰ τοῦ λαγοῦ** τὸ ποῶδες φυτὸν ὄρχις ὁ γραπτός.

οὐράγημα-ατος (τὸ) μσν. ἡ οὐραγία βλ.λ. : Εὐστ.Πον.176,96 **οὐ ταῖς προμάχοις ῥᾳδιουργίαις, ἀλλ' ὡς ἄν τις εἴποι τῷ οὐραγήματι**.

οὐραγία (ἡ) (οὐραγός) μτγν. κ. νεώτ. ἡ οὐρὰ τῆς φάλαγγος, τοῦ στρατεύματος ἐν πορείᾳ, ἡ ὀπισθοφυλακή· Ἡσ. «**οὐραγία**· στρατηγίας οὐρά, τουτέστι τὸ τέλος τῆς στρατιᾶς καὶ τῆς τάξεως» : ΠΔ Δευτ.25,18 **ἀντέστη σοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἔκοψέ σου τὴν οὐραγίαν**, Πολύβ.1,19,14 **τῆς οὐραγίας τῆς τῶν περὶ τὸν Ἀννίβαν . . καθαψάμενοι**, αὐτ.6,40,6 **τῶν ἐπὶ τῆς οὐραγίας τεταγμένων**, Διόδ.Σ 14,80 **προσπίπτοντες ἀτάκτως τοῖς ἐπὶ τῆς οὐραγίας ἐξήπτοντο**, Πλούτ.Ἀντ.42 **ᾔτησεν . . πλείονας φίλους ἐπ' οὐρὰν καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ στόματος ἱππέων τινάς**· || νεώτ. ναυτ. ἡ ὀπισθοφυλακὴ ναυτικῆς δυνάμεως καὶ ἰδίᾳ τῆς στολοδρομούσης κατὰ γραμμὴν παραγωγῆς.

οὐράγιον (τὸ) Ἡσ. «ἔσχατον».

οὐραγκάν (ὁ) (ἱσπαν. ἐκ τοῦ καραϊβικοῦ) νεώτ.εἶδ. ὁρμητική ἐκ κυκλώνος θύελλα τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν· **2**) κτ. ἐπέκτ. θύελλα ἡ καταιγίς, καθ' ἣν ὁ ἄνεμος πνέει μετ' ἐξαιρετικῆς βιαιότητος, ραγάνι.
οὐραγκο(υ)τάγκος (ὁ) δημ. ἀντὶ ὀραγγουτάγκος βλ.λ.
οὐραγός (ὁ) (οὐρά, ἄγω) κ. νεώτ. **ὁ** ἄγων τὴν οὐρὰν βλ.λ.4), ὁ ἀρχηγὸς τῆς οὐραγίας, τῆς ὀπισθοφυλακῆς· Ἡσ. «οὐραγός· τῆς οὐρᾶς ὁ ἔσχατος ἡγεμών. καὶ τοῦ εὐωνύμου κέρατος φύλαξ. ὁ δὲ τοῦ δεξιοῦ δεξιοφύλαξ» : Ξεν.Ἀν.4,3,26 οὐρα**γοὺς δὲ καταστήσασθαι πρὸς τοῦ ποταμοῦ**, αὐτ. ΚΠ 2,3,22, Πολύβ.6,24,2 **προσεκλέγονται δ' οὗτοι.. τοὺς ἴσους οὐραγούς**, Πολυδ.1,127· ‖ νεώτ. στρατ. ὑπαξιωματικὸς τασσόμενος ὄπισθεν ὁμάδος τινὸς ἐν πορείᾳ· **2**) ὁ τελευταῖος στρατιώτης τοῦ λόχου : Ἀσκληπιόδ.2,2, Αἰλ.Τακτ.5,1, Ἀρρ. Τακτ.5,4· ‖ ὁμ. ἐν τῷ ἱππικῷ, ὁ τελευταῖος ἱππεὺς τοῦ ρόμβου βλ.λ. : Ἀσκληπιόδ.7,2· ‖ νεώτ. ναυτ. τὸ τελευταῖον πλοῖον τῆς οὐραγίας, ὡς καὶ τῆς κατὰ γραμμὴν παραγωγῆς στολοδρομούσης ναυτικῆς δυνάμεως, ἀντίθ. πρωτόπλους· **3**) εἷς τῶν ἐκτάκτων τῶν προσκεκολλημένων εἰς μίαν τάξιν βλ.λ. : Ἀσκληπιόδ.2,9, Αἰλ.Τακτ.9,4, Ἀρρ. Τακτ.10,4· ‖ ὁμ. εἰς μίαν ἑκατονταρχίαν τῶν φιλῶν : Ἀσκληπιόδ.6,3· **4**) νεώτ. ἀνατ. **οὐραγός** ἀντὶ οὐραχὸς βλ.λ.
οὐραγῶ-έω (οὐραγός) μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι οὐραγὸς βλ.λ., ἄγω τὴν οὐρὰν βλ.λ.4), ὁδηγῶ, διευθύνω τὴν ὀπισθοφυλακὴν στρατεύματος ἐν πορείᾳ· Σουΐδ. «οὐραγεῖ, τὸ τέλος ἄγει τοῦ στρατοῦ» : Ἀππ.Ἰβηρ.86· ‖ γεν. εἶμαι ἐν τῇ οὐρᾷ, τοῖς ὄπισθεν στρατεύματός τινος, ἕπομαι, ἀκολουθῶ κατόπιν : ΠΔ Ἰησ.6,8 **οἱ δὲ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἔμπροσθεν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς κιβωτοῦ**, Πολύβ.4,11,6 **τῶν δ' ἱππέων οὐραγούντων διὰ τοῦ πεδίου**, Διόδ.Σ 13, 18 **τοὺς δὲ δυναμένους μάχεσθαι προηγεῖσθαι καὶ οὐραγεῖν τάξαντες**, Ἀππ Ἰβηρ.48· **2**) τὸ οὐραγοῦν ζυγὸν οἱ δύο στρατιῶται οὐραγοὶ βλ.λ.2) : Ἀσκληπιόδ.10,14· **3**) μτφ. ὑστερῶ, καθυστερῶ, βραδύνω· Ἡσ. «οὐραγεῖ, ὑστερίζει» : ΠΔ Σοφ.Σειρ.35,11 **ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου καὶ μὴ οὐράγει**· **4**) ρηματ. π. οὐράγημα.
οὐρᾰγωγός-όν (οὖρον (1), ἄγω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ προκαλῶν, ὁ διευκολύνων τὴν οὔρησιν, ὁ συντελῶν εἰς τὴν ἀφθονωτέραν ἔκκρισιν οὔρων, ὁ διουρητικός : Σωρ.1,71 **οὐραγωγὸν πότισμα**, - **οὐραγωγὰ φάρμακα.**
οὐραδίζω νεώτ. ἐλαύνω λέμβον δι' οὐραδίου βλ.λ.2), λάμνω μὲ γουργούλα βλ.λ.
οὐράδιον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ οὐρὰ βλ.λ.1)· Δουκάγγ. «κέρκος καὶ τὸ οὐράδιον» : Γεωπ. 20,27 **χωρὶς τῶν οὐραδίων**· **2**) νεώτ. ναυτ. κώπη ἑλικοειδῶς ἑκατέρωθεν ἐλαυνομένη ἐκ τῆς πρύμνης λέμβου ἢ πάκτωνος πρὸς προώθησιν αὐτοῦ, ἡ γουργούλα.
οὐραία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ οὐρὰ βλ.λ.1) : Βάβρ. 110,3 **κέρκον οὐραίης** (πιθ. ἐσφ.γρ. ἀντὶ οὐραίων), Ἀρετ.Χρον.Νούσ.2,13 **τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς οὐραίης**, Ἡρωδιαν.Τεχν.Λείψ.1,531, Εὐστ.Ὀδ.1758,56.
οὐραιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δηλητηρίασις τοῦ αἵματος διὰ τῶν τοξινῶν τῶν οὔρων, ὀφειλομένη εἰς ἀνεπάρκειαν τῆς λειτουργίας τῶν νεφρῶν.
οὐραιμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐραιμίαν βλ.λ., ὁ τῆς οὐραιμίας· **2**) ὁ πάσχων ἐξ οὐραιμίας.
οὐραῖος-α-ον (οὐρά) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐράν, ὁ τῆς οὐρᾶς, ὁ κείμενος πρὸς τὸ μέρος τῆς οὐρᾶς : Ἰλ.Ψ 520 **τρίχες ἄκραι οὐραῖαι**, Ἀπολλ.Ρ 2,571 **ἄκρα δ' ἔκοψαν οὐραῖα πτερὰ ταί γε πελειάδος** (τὰ πτερὰ τῆς οὐρᾶς), Λουκ.Ὀνειρ.28 **τὸ οὐραῖον πτερόν**, Ὀρειβ.8,6,15, Εὐστ.Πον.176,87 **ἄκρῳ τῷ οὐραίῳ ἐγκαθήμενον φέρει τὸ θανάσιμον**, - **τὸ οὐραῖον πτερύγιον τῶν ἰχθύων**· ‖ **τὰ οὐραῖα** τὸ κατὰ τὴν οὐρὰν τμῆμα τοῦ σώματος τῶν ἰχθύων : Ἱππ.Δι.3,79· **2**) τὸ οὐδ. **οὐραῖον** ὡς οὐσ. ἡ οὐρὰ βλ.λ.1) : Ἀχαι.27,3, Εὐρ.Ἴων 1154 **ἄρκτος στρέφουσ' οὐραῖα**, Μέν.Κόλ.ἀπ.7 **οὐραῖον κυνός**· ‖ μσν. ὁμ. τὸ ἀρσ. **οὐραῖος** ὡς οὐσ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : ΨΚωδ.304,14 (ἔκδ. Perg.)· **3**) ὁμ. τὸ οὐδ. **οὐραῖον** ὡς οὐσ. ἐπὶ ἰχθύος, τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς, τὸ κατὰ τὴν οὐρὰν πτερύγιον : Σοφ. ἀπ.762 **χορὸς.. ἰχθύων ἐπερρόθει, σαίνοντες οὐραίοισι**; Ἀριστλ.Ζ1 490a,4 **ὁ κόρδυλος τοῖς ποσὶ καὶ τῷ οὐραίῳ** (νεῖ), Ἄρατ.363 (ἀμφ.γρ.)· **4**) ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ πέρας τοῦ ὀστέου, τοῦ κόκκυγος : Γαλ.15,863· **5**) γεν. ὁ ὀπίσθιος, ὁ τελευταῖος : Θεόκρ.25,269 **πόδας.. ἐπίεζον οὐραίους** (τοὺς ὀπισθίους πόδας), Ἄρατ.352 **ποσσὶν ὑπ' οὐραίοισι**· **6**) τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὐραῖα** ὡς οὐσ. τὸ ὄπισθεν μέρος, τὸ ἔσχατον : Φίλ.2,109, Λουκ.Ἀλ.Ἰστ.1,35 **τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια καὶ οὐραῖα τῆς ὕλης Ταριχᾶνες οἰκοῦσιν**, αὐτ.2,1 ἀρξάμενοι .. **ἀπὸ τῶν οὐραίων ἐκαίομεν**· **7**) ὁμ. νεώτ. τὸ οὐδ. **οὐραῖον** ὡς οὐσ. μέρος τοῦ κλείστρου τῶν ὀπισθογεμῶν τυφεκίων, ἄ. κινητὸν οὐραῖον.
οὐραῖος (ὁ) (αἰγυπτ.) μτγν. εἶδος δηλητηριώδους ὄφεως, ἄ. βασιλίσκος βλ.λ.2) : Ὡραπ.1,1.
οὐρακίλη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ κυκλικὴ ἕνωσις.
οὐρακός (ὁ) Πολυδ.1,90 ἐσφ. γρ. ἀντὶ οὐρίαχος.
οὐράλιος-ον κ. -α-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ Οὐράλια ὄρη.
οὐραλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. σπανία παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ ἀμφιβολίτου, προερχομένη ἐκ μετασωματώσεως κρυστάλλων αὐγίτου πρὸς κρυστάλλους κεροστίλβης.
οὐραλοαλταϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ Οὐράλια καὶ τὰ Ἀλτάϊα ὄρη : **οὐραλοαλταϊκοὶ λαοὶ** (οἱ κατοικοῦντες τὴν περὶ τὰ Οὐράλια καὶ Ἀλτάϊα ὄρη τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας περιοχήν, ἄ. τουρανικοί, φιννοταταρικοί, σκυθικοί), - **οὐραλοαλταϊκὴ γλωσσικὴ ὁμοεθνία** (μεγάλη γλωσσικὴ ὁμὰς περιλαμβάνουσα τὰς φιννοουγγρικὰς καὶ τὰς μαντζουϊκὰς γλώσσας).
οὐράνη (ἡ) (οὖρον) ἀμίς, οὐροδοχεῖον, κατουροκάνατο : Αἰσχ.ἀπ.180,2, Σοφ.ἀπ.565 **ἀμφὶ θυμῷ τὴν κάκοσμον οὐράνην ἔρριψεν οὐδ' ἥμαρτε**· **2**) οὐρητὴρ βλ.λ.· Πολυδ.2,223 «οἱ δὲ παραπέμποντες ἐξ ἑκατέρων τῶν νεφρῶν τὸ οὖρον τόποι, οὐράναι τε καὶ οὐρητῆρες καλοῦνται».
οὐρᾰνία (ἡ) κ. νεώτ., ἐπ. κ. ἰων. Οὐρανίη, βοιωτ. **Ὠρανία** (Ἐπιγρ.) ἡ ἐξ οὐρανοῦ, ὀνομασία μιᾶς ἐκ τῶν ἐννέα Μουσῶν, προστάτιδος τοῦ ἀστρονομικοῦ ἔπους καὶ τῆς διδακτικῆς ποιήσεως : Ἡσίοδ.Θ 78 **Πολύμνιά τ' Οὐρανίη τε**· ‖ μτγν. ἰδ. ὡς Μοῦσα τῆς Ἀστρονομίας : Κικ. Div.1,11,17· **2**) ἐπίθ. τῆς Ἀφροδίτης, ὡς θεᾶς ἰσχυρᾶς καὶ δημιουργικῆς, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν Πάνδημον Ἀφροδίτην : Πίνδ.ἀπ.122,4 **πολλάκι ματέρ' ἐρώτων οὐρανίαν πτάμεναι νόημα ποττὰν Ἀφροδίταν**, Ἡρ.1,105 **ἐσύλησαν τῆς οὐρανίης Ἀφροδίτης τὸ ἱρόν**, αὐτ.4,59, Ξεν.Συμπ.8,9 **εἰ μὲν οὖν μία ἐστὶν Ἀφροδίτη ἢ διτταί, Οὐρανία τε καὶ Πάνδημος, οὐκ οἶδα**, Πλάτ.Συμπ.181C, Παυσ. 1,14,7 **ἱερὸν.. Ἀφροδίτης Οὐρανίας**· ‖ νεώτ. σύνηθες ὄνομα γυναικός· **3**) οἱ Ἄραβες **ἐκάλουν** τὴν σελήνην Ἀλιλάτ, ἤτοι Οὐρανίαν : Ἡρ.3,8 **ὀνομάζουσι δὲ τὸν μὲν Διόνυσον Ὀροτάλτ, τὴν δὲ Οὐρανίην Ἀλιλάτ**· **4**) εἶδος παιδιᾶς, καθ' ἣν εἷς τῶν παικτῶν ἔρριπτε πρὸς τὰ ἄνω σφαῖραν, οἱ δὲ λοιποὶ προσεπάθουν νὰ συλλάβωσι ταύτην, πρὶν ἢ πέσῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· Πολυδ.

9,106, Ἡσ. «ὅταν τὴν σφαῖραν ἀναβάλλωσιν· καὶ τὴν τοιαύτην δὲ καθόλου παιδιὰν οὐρανίαν καλοῦσιν καὶ οὐρανίζειν» **5)** τὸ φυτὸν ἴρις βλ.λ.6): ΨΔιοσκ.I,I· **6)** αἰολ. ἡ δωρ. **ὠρανίᾱφι** πιθ. κλητ.: Ἀλκμ.59 **Μῶσα Διὸς θύγατερ ὠρανίαφι λίγ' ἀείσομαι** [ὦ Μοῦσα, κόρη τοῦ Διός ..].

οὐρᾰνιάζω ἀρχ. λεξ. ῥίπτω ὑψηλὰ εἰς τὸν ἀέρα τὴν σφαῖραν, παίζω τὴν παιδιὰν οὐρανίαν βλ.λ.4)· Ἡσ. ἐν λ. οὐρανίαν.

οὐρᾰνιάς-άδος [ἡ] Ἐπιγρ. ἡ τέλεσις ἀγώνων πρὸς τιμὴν τῆς Οὐρανίας· πρβλ. Ὀλυμπιάς.

οὐρᾰνίδης [ὁ], δωρ -ας-α ὁ υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ: Ἡσίοδ.Θ 486 **Οὐρανίδῃ μέγ' ἄνακτι,** Πίνδ.Π 3,4 **Οὐρανίδα γόνον εὐρυμέδοντα Κρόνου·** ‖ ὁμ. **Οὐρανίδαι** οἱ Τιτᾶνες : Ἡσίοδ.Θ 502 **λῦσε δὲ πατροκασιγνήτους ὀλοῶν ἀπὸ δεσμῶν Οὐρανίδας·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν θεῶν : Πίνδ.Π 4,194 **πατέρ' Οὐρανιδᾶν .. Ζῆνα,** Εὐρ.Φοίν.823 **Ἁρμονίας δέ ποτ' εἰς ὑμεναίους ἤλυθον Οὐρανίδαι,** Θεόκρ. 17,22 **σὺν ἄλλοισιν θαλίας ἔχει Οὐρανίδῃσι,** Καλλ. Δία 3 **δικασπόλον Οὐρανίδῃσι·** ‖ κ. ὡς ἐπίθ. ὁ οὐράνιος : Εὐρ.Ἑκ.148 **κήρυσσε θεοὺς τοὺς τ' οὐρανίδας τούς θ' ὑπὸ γαῖαν.**

οὐρᾰνίζω ἢ οὐρανίζομαι φθάνω μέχρις οὐρανοῦ· Φώτ. «οὐρανιζέτω, πρὸς τὸν οὐρανὸν διικνείσθω, Αἰσχύλος» : Αἰσχ.ἀπ.436.

οὐρανικός-ή-όν νεώτ. γραμμ. ἐπὶ τῶν συμφώνων ἄ. οὐρανισκόφωνος βλ.λ. : **τὰ σύμφωνα κ, γ, χ εἶναι οὐρανικά·** **2)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ στοιχεῖον οὐράνιον : **οὐρανικὸν ὀξύ.**

οὐρανιτίτης [ὁ] νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν οὐρανικὸν ἅλας τοῦ μολύβδου.

οὐράνιον [τὸ] νεώτ. χημ. ἀργυρόστιλπνον χημικὸν στοιχεῖον **ἐκ** τῶν μετάλλων.

οὐράνιος-α-ον κ. **οὐράνιος-ον** κ. μσν. νεώτ., κ. δημ. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ ὤν, εὑρισκόμενος ἢ κατοικῶν : Ὑμν.Δήμ.55 **τίς θεῶν οὐρανίων ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων,** Πίνδ.ἀπ.30,1 **Θέμις οὐρανία,** Ἡρ.6,56 **Διὸς οὐρανίου,** Αἰσχ.Πρ.165 **δάμναται οὐρανίαν γένναν,** Σοφ.Ἠλ.1064, Εὐρ.Ἱππ.59 **τὰν Διὸς οὐρανίαν Ἄρτεμιν,** αὐτ.Ἡρ.758 **ἄφρονα λόγον οὐρανίων μακάρων κατέβαλ',** Ἀριστφ. Νεφ.305 **οὐρανίοις τε θεοῖς δωρήματα,** Πλάτ. Νόμ.828C **τῶν χθονίων καὶ ὅσους αὖ θεοὺς οὐρανίους ἐπονομαστέον,** Καλλ.Δία 55 **οὐράνιε Ζεῦ,** Ἐπιγρ. **αἱ οὐράνιαι θεοί** [ἡ Δημήτηρ καὶ Κόρη], ΚΔ Ματθ.6,32 **οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος,** αὐτ.Λουκ.2,13, Μηναῖ.11,8 Ἀπολ. **τῶν οὐρανίων στρατιῶν ἀρχιστράτηγοι,** Ἀκολ.Μεγ.Σαββάτου Ἐγκώμ.Στάσις 3 **οὐράνιαι δυνάμεις ἐξέστησαν τῷ φόβῳ νεκρόν σε καθορῶσαι·** ‖ τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. **οὐράνιοι** ὡς οὐσ. οἱ θεοί· Ἡσ. **«οἱ** τὸν οὐρανὸν κατοικοῦντες», ἄ. ἐπουράνιοι : Ἐπιγρ.· ὁμ. κ. τὸ θηλ. **οὐράνιαι** αἱ θεαί : Πίνδ.Π 2,38 **εἶδος γὰρ ὑπεροχωτάτᾳ πρέπειν οὐρανίων θυγατέρι Κρόνου** [δ.γρ. ἀντὶ οὐρανιδᾶν]· **2)** γεν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ τοῦ οὐρανοῦ, **ὁ** ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ : Πίνδ.Π 3,75 **ἀστέρος οὐρανίου,** αὐτ.Ο 11(10),2 **οὐρανίων ὑδάτων ὀμβρίων,** Αἰσχ.Πρ.429 **γᾶν οὐράνιόν τε πόλον,** Σοφ.Ἀντ.418 **οὐράνιον ἄχος** [ἐπὶ θυέλλης, κτ. Φώτ. «τὸν κονιορτόν, Σοφοκλῆς»], αὐτ.ΟΚ 1466 **οὐρανία .. ἀστραπή,** Εὐρ.Ἴων 715 **οὐράνιον .. ἕδραν,** Ἀριστφ.Νεφ.316 **οὐράνιαι Νεφέλαι,** Ξεν.ΚΠ 1,6,2 **δῆλον .. ἐν οὐρανίοις σημείοις,** Πλάτ.Τίμ.90A **φυτὸν οὐκ ἔγγειον ἀλλὰ οὐράνιον,** Μαν.4,24 **οὐρανίου κορυφῆς,** Γεωπ. 2,6,10, Κάλβ.Ὠδ.11,10, Πορφύρ.Σκ.98,5 **ἀνοίξανε γιὰ σᾶς οἱ οὐράνιοι θόλοι, - οὐράνιος σφαῖρα** [νοητὴ σφαῖρα ἔχουσα ἀκτῖνα ἄπειρον καὶ κέντρον ταυτιζόμενον πρὸς τὴν θέσιν τοῦ παρατηρητοῦ **ἢ** πρὸς τὸ κέντρον **τῆς γῆς** λαμβανομένης ὡς σημείου], - **οὐράνιον τόξον** [ἡ ἶρις βλ.λ.2)], - **οὐράνιον σῶμα,** - **οὐράνια φαινόμενα** [τὰ φαινόμενα, ἅτινα παρατηροῦμεν ἐξελισσόμενα ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ], - **οὐράνιος μηχανική** [ἡ ἐξετάζουσα τὰ οὐράνια σώματα τῇ βοηθείᾳ τῆς μαθηματικῆς ἀναλύσεως]· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὐράνια** ὡς οὐσ. τὰ οὐράνια φαινόμενα, τὰ μετέωρα : Σοφ.ΟΤ 301 **οὐράνιά τε καὶ χθονοστιβῆ,** Ξεν. Ἀπομν.1,1,11, Θεόφρ.Μεταφ.320,6 **ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τοῖς οὐρανίοις τὴν φορὰν ζητητέον·** ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὐράνια** ὡς οὐσ. αἱ βροχαί. Θεόφρ.ΦΙ 4,14,8 **γίνονται δὲ νόσοι καὶ τῶν καρπῶν· ἐὰν μὴ κατὰ καιρὸν τὰ πνεύματα καὶ τὰ οὐράνια γένηται· 3)** δημ. ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὐράνια** ὡς οὐσ. ὁ οὐρανός, τὰ ἐπουράνια : Βιζυην.Ποιήμ.117,8 **βουρκωθῆκαν τὰ βουνά· | εἶναι βουβὰ τ' ἀηδόνια μας καὶ τὰ οὐράνια σκοτεινά· 4)** μτγν. κ. μσν. ὁ θεῖος : Ἀκολουθ.Θεί.Μεταλήψεως Ὠδ.8 **τῶν οὐρανίων καὶ φρικτῶν καὶ ἁγίων σου, Χριστέ, .. Μυστηρίων·** ‖ νεώτ. κ.δημ. ὁ θεῖος, ὁ ἐξαίσιος, ὁ θαυμάσιος, ὁ θεσπέσιος, ὁ ὑπέροχος, ὁ ἰδανικός : Ψυχάρ.Ταξ.145 **ἡ οὐρανία, ἡ χαριτωμένη σου φωνή, - οὐρανία γαλήνη, - οὐράνιον κάλλος· 5)** ὁ μέχρις οὐρανοῦ ἐξικνούμενος, φθάνων, ὁ ὑψηλὸς μέχρις οὐρανοῦ· Ἡσ. «δηλοῖ δὲ καὶ τὸ μέγα καὶ ὑψηλόν» : Πίνδ.Π 1,19 **κίων δ' οὐρανία συνέχει** [ἐπὶ τῆς Αἴτνης], Εὐρ. Βάκχ.1064 **ἐλάτης οὐράνιον ἄκρον κλάδον,** αὐτ. Ἠλ.860 **οὐράνιον πήδημα,** Ἀριστφ.Σφ.1492 **σκέλος οὐράνιόν γ' ἐκλακτίζων** [διὰ λακτίσματος τινάσσων ὑψηλά], αὐτ.1530· ὁμ. **ἐπὶ** ἤχου : Αἰσχ.Ἱκ. **ἴυζε δ' ὀμφὰν οὐρανίαν,** Εὐρ.Τρῳ.519 **ἵππον οὐράνια βρέμοντα** [ὡς ἐπίρρ. σφοδρῶς, δυνατά]· ‖ ὁμ. μτφ. ὁ οὐρανομήκης, ὁ καθ' ὑπερβολὴν μέγας, ὁ κολοσσιαῖος, ὁ τεράστιος, ὁ πελώριος, ὁ φοβερός, ὁ μανιώδης : Αἰσχ.Πέρσ.573 **βαρὺ δ' ἀμβόασον οὐράνι' ἄχη,** Ἀριστφ.Βάτρ.1135 **ἡμάρτηκεν οὐράνιον ὅσον** [θαυμάσιον ὅσον], αὐτ.781· **6)** ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ, ὁ οὐρανής : Φιλόστρ.Ἀπολλ.1,25 **λίθος κυανωτάτη καὶ οὐρανία ἰδεῖν· 7)** μτγν. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὐράνια** πιθ. ὁ οὐρανός, ὁ οὐρανίσκος : Λουκ.ΑΠ 6,17,4 **ἀπὸ μὲν πυγῆς Εὐφρῶ τάδε· ταῦτα δὲ Κλειώ, ὡς θέμις· ἡ τριτάτη δ' Ἀτθὶς ἀπ' οὐρανίων. ἀνθ' ὧν τῇ μὲν πέμπε τὰ παιδικά· .., κέρδη, τῇ δὲ τὰ θηλείης·** πρβλ. οὐρανισμός, αἰδοιολειξία· **8)** μτγν. τὸ οὐδ. **οὐράνιον** ὡς οὐσ. ὀνομασία κολλυρίου τινός : Ὀρειβ.π.Ἀέτ.7,106· **9)** ὡς οὐσ. **κ.** ὡς κύρ. ὄν. **τὸ** θηλ. **οὐρανία** βλ.λ.· **10)** νεώτ. τὸ οὐδ. **οὐράνιον** ὡς οὐσ. βλ.λ.

οὐρᾰνίς-ίδος [ἡ] μτγν. ἀνώμαλον θηλ. τοῦ **οὐράνιος** βλ.λ.2) : ΑΠ 15,5 **οὐρανὶς τελετά.**

οὐρανισκοπλασ(τ)ία [ἡ] νεώτ. ἰατρ. **ἄ.** οὐρανοπλαστία βλ.λ.

οὐρανισκορραφία [ἡ] νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ ραφῶν ἕνωσις τῆς διῃρημένης ὑπερῴας, ραφὴ τῆς ὑπερῴας πρὸς ἕνωσιν ὑπάρχοντος χάσματος.

οὐρᾰνίσκος [ὁ] κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ὑποκορ. τοῦ οὐρανὸς βλ.λ., δθ. θολοειδὴς ὀροφὴ δωματίου κ. ἰδ. σκηνῆς, σκιὰς θρόνου, στέγασμα : Καλλίξ.2 **ὑπερεῖδον τὴν σύμπασαν τοῦ συμποσίου στέγην. αὕτη δ' ἐνεπετάσθη κατὰ μέσον οὐρανίσκῳ κοκκινοβαφεῖ περιλεύκῳ,** Φύλαρχ. 31J **οἱ δὲ ὑπερτείνοντες οὐρανίσκοι .. ἐσκέπαζον τὸν ἄνω τόπον,** Πλούτ.Ἀλέξ 37 **καθίσαντος αὐτοῦ .. ὑπὸ τὸν χρυσοῦν οὐρανίσκον ἐν τῷ βασιλικῷ θρόνῳ,** αὐτ.Φωκ.33· **2)** κ. νεώτ. ἀνατ. τὸ ἄνω τοίχωμα τῆς κοιλότητος τοῦ στόματος, ἄ. οὐρανός, ὑπερῴα : Ἀριστλ.Πρ.963a,2 (δ.γρ.), Γαλ.Χρ.Μορ.11,10, Σωρ.2,62, Ἀθήν.7,315D **αἱ γνάθοι καὶ οὐρανίσκοι,** Ἐρωτόκρ.3,940 **κάτω στὸν οὐρανίσκον του ἐσύρθηκ' ἡ φωνή του,** αὐτ.5,918

καὶ μίαν πληγὴ τοῦ βρίσκω, | δαμάκιν ἀποκατωθιό ἀποὺ τὸν οὐρανίσκο· **3)** ἀστερισμός τις ἐν τῷ νοτίῳ ἡμισφαιρίῳ, ὅ. νότιος στέφανος : Σχόλ.'Αρατ.400 **ἄλλοι . . οὓς τῶν νεωτέρων τινὲς οὐρανίσκον καλοῦσιν, οἱ δὲ νότιον στέφανον.**

οὐρανισκόφωνος-ον νεώτ. γραμμ. ὁ κατ' ἐξοχὴν διὰ τοῦ οὐρανίσκου βλ.λ.2) ἐκφωνούμενος, προφερόμενος : **οὐρανισκόφωνα γράμματα** (τὰ σύμφωνα κ, γ, χ. ὅ. οὐρανικά), **- οὐ- φθόγγοι.**

οὐράνισμα-ατος (τὸ) νεώτ. βυζαντ. μουσ. ἓν ἐκ τῶν τεσσαράκοντα ἀφώνων σημείων τοῦ ἀρχαίου στενογραφικοῦ συστήματος τῆς βυζ. μουσικῆς.

οὐρανισμός (ὁ) νεώτ. εἶδος ὁμοφυλοφιλίας ἀπαντώσης συχνότερον παρὰ τῷ ἄρρενι καὶ ἰδ. ὑπὸ παθητικὴν μορφήν.

οὐρανιστής (ὁ) νεώτ. ὁ πάσχων ἐξ οὐρανισμοῦ.

οὐρανίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. σπάνιον ὀρυκτὸν ἐνύδρου φωσφορικοῦ ἀσβεστίου μετὰ οὐρανίου.

οὐρανίων-ωνος, ἰδ. κτ. πληθ. **οὐρανίωνες** οἱ κατοικοῦντες τὸν οὐρανόν, οἱ οὐράνιοι, οἱ ἐπουράνιοι, οἱ ἄνω θεοί· κτ. 'Ησ. «οὐρανίωνας· τοὺς ὑπὸ τὴν οὐρανοῦ ἀρχὴν τεταγμένους» : 'Ιλ.Α 570 **θεοὶ οὐρανίωνες,** 'Οδ.Η 242, Θεόκρ.12,22 θεοὶ **οὐρανίωνες·** θμ. τὸ θηλ. : 'Επιγρ. **θεαὶ οὐρανιῶναι·** ὁμ. κ. ἁπλῶς Οὐρανίωνες : 'Ιλ.Ε 373 **τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε, φίλον τέκος, Οὐρανιώνων,** 'Ησίοδ. Θ 461 **ἵνα μή τις ἀγαυῶν Οὐρανιώνων ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχοι βασιληΐδα τιμήν,** αὐτ.919· **2)** ὁμ. κ. οἱ Τιτᾶνες, ὡς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταγόμενοι, ὅ. Οὐρανίδαι : 'Ιλ.Ε 898 **καί κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος οὐρανιώνων.**

οὐρανίως ἐπίρρ. μτγν. ἀπὸ οὐρανίας ἀπόψεως, ἀντίθ. γηΐνως : Πρόκλ.'Ιερ.148Β· **2)** θεόθεν, ἐκ θεοῦ : Διον.'Αρεοπ.129.

οὐρανοβάμων-ονος (ὁ,ἡ) (βαίνω) λεξ., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ βαίνων, πορευόμενος, ὁ διὰ τοῦ οὐρανοῦ ὁδεύων· Σουΐδ. «οὐρανοβάμονος, οὐρανοφοίτου»· **2)** νεώτ. μτφ. ὁ οἱονεὶ ἐν τῷ οὐρανῷ βαίνων, ὁ αἰθεροβάμων, ὁ ὑψιπέτης· || νεώτ. ὁμ. μτφ. ὁ φαντασιοκόπος· **3)** μσν. ὁ μέχρις οὐρανοῦ ἐξικνούμενος, ἐκτεινόμενος : Εὐστ. Πον.6,90 **τῆς οὐρανοβάμονος κλίμακος.**

οὐρανοβάτης (ὁ) νεώτ., τὸ θηλ. **-βάτις-ιδος** ὁ οὐρανοβάμων βλ.λ.2), ὅ. ἀεροβάτης.

οὐρᾰνοβᾰτῶ-έω (οὐρανός, βαίνω) μτγν. κ. νεώτ. περιπατῶ, βαδίζω ἢ κινοῦμαι ἐν τῷ οὐρανῷ : Βέττ. Βάλ.241,14, 'Ιω.Χρυσ.5,528, 'Ισίδ.Πηλ.197· **2)** νεώτ. μτφ. φαντασιοκοπῶ, ὅ. ἀεροβατῶ.

οὐρανοβαφής-οῦς-ές (οὐρανός, βάπτω) μσν. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ : Νικήτ.Παφλ.3.

οὐρανοβλέπτης (ὁ) (οὐρανός, βλέπω) μτγν. ὁ τὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ οὐράνια βλέπων : Χρύσ.'Ιεροσολ.Cod.Par.513, fol.103 V°.

οὐρανόβρυτος-ον μσν. ὁ οὐρανόθεν, ὁ ἐξ οὐρανοῦ βρύων : Φιλῆς I,155, σημ.9 (ἔκδ. Mil.).

οὐρανογνώμων-ονος-ον (οὐρανός, γνώμη) μτγν. κ. μσν. ὁ ἔμπειρος περὶ τὴν γνῶσιν τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἐπιστάμενος, ὁ γνωρίζων τὰ τοῦ οὐρανοῦ : 'Ικαρ.5 **ὑφαγάραι τινὲς καὶ οὐρανογνώμονες οἱ ἄνδρες . . μοι κατεφάνησαν,** Εὐστ.'Ιλ.1337,18.

οὐρανογνωσία (ἡ) νεώτ. ἡ γνῶσις καὶ ἔρευνα τοῦ οὐρανοῦ, ὅ. ἀστρονομία.

οὐρανόγραπτος-ον (οὐρανός, γράφω) μσν. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ γραφείς, ὁ ἐν οὐρανοῖς γεγραμμένος, τεθεσπισμένος : Graec.orthod.Quirin.I,254.

οὐρᾰνογρᾰφία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., ἰων. **οὐρανογραφίη** ἡ περιγραφὴ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ὡς τίτλος συγγράμματος τοῦ Δημοκρίτου : Διογ.Λ 9,48· **2)** νεώτ. καταρτισμὸς χάρτου τοῦ οὐρανοῦ.

οὐρανογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρανογραφίαν βλ.λ.1), ὁ τῆς οὐρανογραφίας : **οὐρανογραφικὸς χάρτης, - οὐρανογραφικαὶ μελέται, - οὐρανογραφικαὶ συντεταγμέναι** (σύστημα σφαιρικῶν συντεταγμένων, ἐν ᾧ λαμβάνεται ὡς ἐπίπεδον ὁ ἰσημερινὸς καὶ ὡς πρῶτος κάθετος κύκλος ὁ κόλουρος τῶν ἰσημερινῶν ὁ διερχόμενος διὰ τῶν ἰσημερινῶν σημείων).

οὐρᾰνόδεικτος-ον (οὐρανός, δείκνυμι) ὁ δεικνύων ἑαυτὸν ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ φαινόμενος, ἐμφανιζόμενος : 'Ομ.'Υμν.32,3 **οὐρανόδεικτος αἴγλη μήνης.**

οὐρᾰνοδρόμος-ον (οὐρανός, τρέχω) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ τρέχων ἀνὰ τὸν οὐρανόν, ὁ διατρέχων τὸν οὐρανόν : 'Επιγρ., 'Ιω.'Ιεροσολ.ΒΙ.'Ιω.Δαμασκ.232 (ἔκδ. Major Boiss.), Μηναῖ.I,25 Μέγ.'Εσπ. **οὐρανοδρόμῳ τε ἐπιβὰς τεθρίππῳ,** Κάλβ.'Ωδ.10,16 **κυλίουσα | τὴν ἅμαξαν .. οὐρανοδρόμον.**

οὐρανοδρομῶ-έω (οὐρανοδρόμος) μτγν. κ. μσν. τρέχω ἀνὰ τὸν οὐρανόν, διατρέχω τὸν οὐρανόν : Κλήμ.'Αλ.289 (ἐσφ.γρ. ἀντὶ οὐριοδρομῶ), Πασχ. Χρον.271,1, Στουδ.Θεόδ.617 **οὐρανοδρομεῖν.**

οὐρᾰνόδροσος-ον μσν. ὁ οὐρανίαν δρόσον ἔχων : Φιλῆς I,155,174 (ἔκδ.Mil.).

οὐρᾰνοδύναμος-ον μσν. ἐπὶ τοῦ 'Ιησοῦ, ὁ ἔχων οὐρανίαν, ἤτοι θείαν δύναμιν : 'Ανών. ἐν Cod.Par.985, fol.299V°.

οὐρᾰνοειδής-οῦς-ές (οὐρανός) ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς τὸν οὐρανὸν κατὰ τὸ χρῶμα ἢ τὸ σχῆμα· 'Ησ. **ἐν λ.** κυανόν,**-οὐρανοειδὲς εἶδος χρώματος.**

οὐρᾰνόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ τοῦ οὐρανοῦ : Μαν.4,273 **οὐρανόεσσαν ἀτραπόν· 2) οὐρανόεσσα ὑπήνη** ὁ οὐρανίσκος : Νίκ.'Αλεξ.16 **οὐρανόεσσαν ὑπήνην** (σχόλ. «ἢ τὸ ἐπάνω τοῦ χείλους τρίχωμα ἢ τὴν ὑπερῴαν, ἤτοι τὸν οὐρανίσκον καταχρηστικῶς»).

οὐρανοθαλλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν ἔνυδρον ἀνθρακικὸν ἅλας τοῦ ἀσβεστίου καὶ οὐρανίου.

οὐρανοθέμελα (τὰ) δημ. οἱονεὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ, κτ. ποι. μτφ. ὁ ὁρίζων.

οὐρανόθεν ἐπίρρ. κ. μσν. ἐπὶ τόπου, ἐξ οὐρανοῦ, ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἄνωθεν : 'Ιλ.Α 208 **ἦλθον ἐγὼ . . οὐρανόθεν,** 'Οδ.Ε 294, 'Ησίοδ.Θ 761 **οὐρανόθεν καταβαίνων,** ΠΔ Μακκ.4,4,10 **οὐρανόθεν ἔφιπποι προσεφάνησαν ἄγγελοι,** ΚΔ Πράξ.14,17 **οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδούς,** αὐτ.26,13 **εἶδον . . οὐρανόθεν . . περιλάμψαν με φῶς,** Μηναῖ.I,3, 'Ορθρ.'Ωδ.Ι **φωτοφόρον μοι χάριν, οὐρανόθεν παράσχου,** 'Ακολουθ.'Ακαθ.'Υμν.Οἶκος Ι **ἄγγελος πρωτοστάτης οὐρανόθεν ἐπέμφθη·** || κυρ.παλαιὰ γενικ. τοῦ οὐρανός, διὸ καὶ συνάπτεται ἐνίοτε μτ. προθ. (ἀπό, ἐξ, κατά) : 'Ιλ.Φ 199 **ὅτ' ἀπ' οὐρανόθεν σμαραγήσῃ,** αὐτ.Θ 19 **σειρὴν . . ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες,** 'Ησίοδ.Α 384 **κὰδ δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανόθεν ψιάδας βάλεν,** 'Ορφ.Λιθ.601.

οὐρᾰνοθεσία (ἡ) σχόλ. ἡ θέσις τῶν ἀστερισμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ, χάρτης τοῦ οὐρανοῦ, ἀντίθ σφαιρογραφία : Σχόλ.'Αρατ.248.

οὐρᾰνόθῐ ἐπίρρ. τόπου, ἐν τῷ οὐρανῷ : 'Ιλ.Γ 3 **οὐρανόθι πρό** (ὑπὸ τὸν οὐρανόν, μπροστὰ στὸν οὐρανόν· κτ. σχόλ. «ἐν τῷ ὑπὸ τὰ νέφη τόπῳ» πρβλ. τὸ 'Ιλιόθι πρὸ ἠῶθι πρό).

οὐρανοκατέβατος-η-ο δημ. ὁ οἱονεὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ ἀπροσδοκήτως ἐρχόμενος ἢ συμβαίνων, ὁ οὐρανόπεμπτος, ὁ ἀνέλπιστος : Βαλαωρ.Παράφρ.'Ωδ.Laprade 15 **σὰν οὐρανοκατέβατη κι ἀνέλπιστη μιὰ ἀχτίδα, - οὐρανοκατέβατη κληρονομιά,-μᾶς παρουσιάσθηκε σὰν οὐρανοκατέβατος·** || ὁμ. συνεκδ. ὁ ἐξαίρετος, ὁ θαυμάσιος, ὁ σπάνιος : **οὐρανοκατέβατη τύχη.**

οὐρᾰνοκάτοικος-ον γλωσσ. ὁ κατοικῶν ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ ἐπουράνιος.

οὐρᾰνοκευθμωνοδίαιτος-ον πάπ. ὁ διαιτώμενος, ὁ διάγων ἐν τοῖς κευθμῶσι τοῦ οὐρανοῦ.

οὐρᾰνοκλῖμαξ-ᾰκος (ἡ) (οὐρανός, κλῖμαξ) μτγν. κ. μσν. κλῖμαξ διήκουσα, ἐκτεινομένη μέχρις οὐρανοῦ : Φίλ.1,620 (δ.γρ.), ΨΧρυσ.7,299.

οὐρᾰνόκτητος-ον (οὐρανός, κτῶμαι) μσν. ὁ ἔχων κτῆμα τὸν οὐρανὸν ἢ ἀνήκων ὡς κτῆμα εἰς τὸν οὐρανόν : Στουδ.Θεόδ.617,115,5 **βίον φαεινὸν οὐρανοκτήτου κλέους.**

οὐρανολάτραι (οἱ) νεώτ. ὁπαδοὶ ἰουδαΐζούσης τινὸς αἱρέσεως τιμῶντες τὸν ὕφιστον Θεὸν καὶ ἔχοντες σχέσιν τινὰ πρὸς τοὺς ὑφισταρίους.

οὐρᾰνολέσχης (ὁ) ΕΜ 623,11 ὁ περὶ οὐρανίων πραγμάτων ὁμιλῶν, φλυαρῶν, πολυλογῶν.

οὐρανόλιθος (ὁ) νεώτ. ᾶ. ἀερόλιθος βλ.λ.

οὐρανολογία (ἡ) νεώτ. ἡ περὶ οὐρανοῦ πραγματεία, ἤτοι περιγραφὴ τῶν ἀστερισμῶν, τῶν οὐρανίων σωμάτων ὡς καὶ γενικῶς τῶν οὐρανίων φαινομένων· **2)** ἐπιστήμη ἐρευνῶσα τὴν βαθυτέραν ἐξήγησιν καὶ αἰτιολογίαν τῶν νόμων τῆς μεταβολῆς τῶν ἀντικειμένων ἐν σχέσει πρὸς τὰ μαθηματικά, κατὰ τὸν Ἀμπέρ.

οὐρανολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρανολογίαν βλ.λ.

οὐρᾰνομέτρης (ὁ) (οὐρανός, μετρῶ) μτγν. ὁ μετρῶν τὸν οὐρανὸν : Ἐπιφάν.1,829.

οὐρανομετρία (ἡ) νεώτ. ὀνομασία παλαιοτέρων καταλόγων τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ.

οὐρανομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρανομετρίαν βλ.λ.

οὐρᾰνομήκης-ους-ες (οὐρανός, μῆκος) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ οἱονεὶ μέχρις οὐρανοῦ ἐξικνούμενος, ἐκτεινόμενος κατὰ τὸ μῆκος, οὗ τὸ ὕφος φθάνει μέχρις οὐρανοῦ : Ὀδ.Ε 239 **ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης,** Ἡρ.2,138 **δένδρεα οὐρανομήκεα,** Αἰσχ.Ἀγ. 92 **οὐρανομήκης λαμπὰς ἀνίσχει,** Ξέρξ.Ἐπιστ.π. Πλούτ.Ἠθ.455D **Ἄθω οὐρανομήκη,** Τρυφιόδ.562 **οὐρανόμηκες ἀναστήσασα κάρηνον,** ΕΜ 623,11 **ὄρει ἀγχινεφεῖ καὶ οὐρανομήκει ὄντι,** Μηναῖ.1,4 Ὄρθρ.Ὠδ.5 Θεοτ. **πύλη . . οὐρανομήκης,** Εὐστ. Πον.234,70 **οὐρανομήκεις στῦλοι,** Κάλβ.Ὠδ.13,36 **καπνοὺς καὶ φλόγας οὐρανομήκεις·** **2)** μτφ. ὁ λίαν ὑψηλός, μέγας : Ἀριστφ.Νεφ.357 **οὐρανομήκη ῥήξατε κἀμοὶ φωνήν,** αὐτ.459 **κλέος οὐρανόμηκες ἐν βροτοῖσιν ἕξεις,** Ἰσοκρ.15,134 **τὸ δὲ κατορθωθὲν οὐρανόμηκες ποιήσουσιν** (θὰ τὸ ἐξάρουν μέχρις οὐρανοῦ), Ἀριστλ.Ρητ.1408b,13 **οὐρανόμηκες κακόν,** Ἐπίκ.ἀπ.183 **οὐρανομήκη σημεῖα τῆς εὐνοίας,** Φιλόδ.Ρητ.2,272S **οὐρανομήκης διαφορά,** Εὐνάπ.Ἱστ.ἀπ.251D **οὐρανομήκεις ἐλπίδες, · οὐρανομήκης κραυγή.**

οὐρᾰνομίμητος-ον (οὐρανός, μιμοῦμαι) μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ μίμησιν τοῦ οὐρανοῦ κατεσκευασμένος, ὁ ἀπομιμούμενος τὸν οὐρανόν : Φίλ. ἀπ.15H **οὐρανομίμητος πολιτεία,** Εὐστ.Πον.219,14 **οὐρανομιμήτου πολιτείας,** ASS Μαρτίου 2,703C **τὸ οὐρανομίμητον μοναστήριον.**

οὐρᾰνόνῑκος-ον (οὐρανός, νίκη) ὁ νικῶν, ὁ ὑπερτερῶν τὸν οὐρανόν : Αἰσχ.Ἱκ.165 **κοννῶ δ' ἄταν γαμετᾶς οὐρανόνικον.**

οὐρανοξύστης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ οἱονεὶ διὰ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ξέων τὸν οὐρανόν, πανύψηλον καὶ πολυώροφον οἰκοδόμημα.

οὐρᾰνόπαις-παιδος (ὁ) παῖς, τέκνον τοῦ Οὐρανοῦ : Ὀρφ.Ὕμν.79,1 **Οὐρανόπαιδ' ἁγνήν.**

οὐρᾰνόπεμπτος-ον (οὐρανός, πέμπω), μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ οὐρανοῦ πεμφθείς, ὁ θεόπεμπτος : Γερμ. ἐν Cod.Coisl.278, fol.293, Μωραΐτ.1,184 **ὡς οὐρανόπεμπτος ἐφάνη εἰς τὸν Γέροντα, · οὐρανόπεμπτον δώρημα.**

οὐρᾰνοπετής-οῦς-ές (οὐρανός, πίπτω) μτγν. ὁ ἐξ οὐρανοῦ πεσών, καταπεσών : Πλούτ.Ἠθ.830F **θεήλατοι καὶ οὐρανοπετεῖς . . δαίμονες,** αὐτ.870C **ὁ δὲ κέλης οὗτος ἦν . . οὐρανοπετής.**

οὐρᾰνόπλαγκτος-ον (οὐρανός, πλάζομαι) ὁ ἀνὰ τὸν οὐρανὸν πλανώμενος, περιπλανώμενος : Ὀρφ.Ὕμν.21,1 **ἀέριοι νεφέλαι . . οὐρανόπλαγκτοι,** Μαν.4,623 **μερόπων γενεὴ καματηδὸν ἀλᾶτοι ἢ βίον ἢ θάνατον διζημένη οὐρανόπλαγκτον.**

οὐρανοπλασ(τ)ία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πλαστικὴ ἐγχείρησις πρὸς διόρθωσιν λυκοστόματος τοῦ οὐρανίσκου βλ.λ.2), ᾶ. οὐρανισκοπλαστία.

οὐρᾰνόπλαστος(-η)-ο(ν) (οὐρανός, πλάσσω) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ πλασθείς: Λίβ.Ροδ.1513 (ἔκδ. Wr.) **οὐρανόπλαστος κόσμος·** ‖ νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. ὁ οἱονεὶ ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ πλασθείς, ὁ οὐράνιος, ὁ θεῖος, ὁ τέλειος, ὁ ἰδεώδης.

οὐρᾰνόπλοκος-ον (οὐρανός, πλέκω) μσν. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ πλεχθείς : Ψελλ.ἐν Σάθ.5,317.

οὐρᾰνοποιΐα (ἡ) (οὐρανός, ποιῶ) μτγν. ἡ ποίησις, ἡ δημιουργία οὐρανοῦ : Διογ.Λ 3,77.

οὐρᾰνόπολις-εως (ἡ) (οὐρανός, πόλις) μτγν. κ. μσν. ἡ οὐρανία, ἡ θεία πόλις, ἐπὶ τῆς Ῥώμης : Ἀθήν.1,20C **τὰς ἐν τῇ Ῥωμαίων οὐρανοπόλει Ῥώμῃ ἀριθμουμένας πόλεις·** ὁμ. ἐπὶ τῆς Ἱερουσαλήμ : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.242 **τὰς δώδεκα τῆς οὐρανοπόλεως πύλας,** Εὐστ.Πον.187,90, αὐτ.207,4· ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως : ΚΜανασσ. 5493 **τῆς Βυζαντίου πόλεως, ἣν οὐρανόπολιν εἰπὼν οὐκ ἄν τις διαμάρτοι.**

οὐρᾰνοπολίτευτος-ον μσν. ὁ ἔχων οὐρανίαν πολιτείαν : Στουδ.Θεόδ. ἐν Cod.Par.891, fol.261.

οὐρᾰνοπολίτης (ὁ) μτγν. κ. μσν., τὸ θηλ. **οὐρανοπολῖτις-ιδος,** ὁ πολίτης τοῦ οὐρανοῦ, ὁ κατοικῶν ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀποδιδόμενον εἰς Πλάτ. ὑπὸ τοῦ Ἀνων.Proll.Plat.10 (Πλάτ.6,206H), Ἰω.Χρυσ.6, 978,25 **οὐρανοπολῖτις,** Μάξ.Ὁμολ.1,394, Εὐστ. Πον.21,11, Ἐφραίμ ἐν Κοτελ.3,65C **τί πόλεως ἐλαύνεις τὸν οὐρανοπολίτην.**

οὐρᾰνοπολῶ-έω (οὐρανός, πέλομαι) μτγν. κ. μσν. περιπολῶ τὸν οὐρανόν, οὐρανοδρομῶ, οὐρανοβατῶ : Ἰω.Χρυσ.1,786,28, Πασχ.Χρον.275,3 **ὁ.. ὡς πνεῦμα μετ' ἀγγέλων οὐρανοπολῶν.**

οὐρᾰνοπορ(ε)ία (ἡ) μτγν. (οὐρανοπόρος) **ἡ ἐν** τῷ οὐρανῷ πορεία : Διον Ἀρεοπ.679B.

οὐρᾰνοπόρος-ον μτγν. κ. μσν. **ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ,** ὁ διὰ τοῦ οὐρανοῦ πορευόμενος : Μεθόδ. Συμπ.113D Boiss., Κοτελ.2,341A **διήγησιν τῆς οὐρανοπόρου ῥοδωνιᾶς φέρειν.**

οὐρᾰνοπορῶ-έω μσν. πορεύομαι διὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἐν τοῖς οὐρανοῖς : Κοσμ.Ἱερ.Γρηγ.Ναζ.6.

οὐρᾰνοπράτης (ὁ) (οὐρανός, πιπράσκω) μσν. ὁ τὸν οὐρανὸν πιπράσκων, μτφ. ἤτοι ὁ καπηλευόμενος τὰ θεῖα : Πισίδ.Γ 402.

οὐρᾰνοπρόβλητος-ον μσν. ὁ ἐξ οὐρανοῦ ἤτοι ἐκ τοῦ θεοῦ προβεβλημένος : Gretser.Opp.2,143B.

οὐρᾰνόπτης (ὁ) μτγν. ὁ τὸν οὐρανὸν ὁρῶν : Καισάρ.1073 **οὐρανόπτης ὁ ἄνθρωπος.**

οὐρανόραμα-ατος (τὸ) νεώτ. μηχανικὴ συσκευή, δι' ἧς προβάλλονται πανοραματικῶς ἐπὶ ἡμισφαιρικοῦ θόλου τὰ κυριώτερα τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ ἀναπαριστῶνται αἱ κινήσεις αὐτῶν.

οὐρᾰνόροφος-ον (οὐρανός, ὀροφή) μτγν. ὁ ἔχων θολοειδῆ ὀροφήν : Ἀθήν.1,48F **σκηνὴν οὐρανόροφον** (πιθ. εἰκ. ἀντὶ οὐρανοφόρον).

οὐρᾰνός (ὁ) (κτ. Ἀριστλ.Κόσ.400a,7 ἐκ τοῦ ὅρος, ἄνω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., βοιωτ. **ὠρανός** (Ἀλκμ. 23,16), αἰολ. **ὄρανος** (Ἀλκ.34, ἀλλὰ ἐν Σαπφ.1,11) **ὠράνω** τὸ ἄνωθεν ἡμῶν ἄπειρον διάστημα, ἐν ᾧ κινοῦνται τὰ οὐράνια σώματα, τὸ ἀπὸ τοῦ ζενὶθ μέχρι τοῦ ὁρίζοντος ἐκτεινόμενον οὐράνιον στερέωμα, θεωρούμενον ὡς κοῖλον ἡμισφαίριον ἐρειδόμενον ὑπὲρ τὴν γῆν ἐπὶ στηλῶν : Ἰλ.Ζ 108 **ἐξ οὐ-**

ρανοῦ ἀστερόεντος, αὐτ.Σ 485 ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται (οἱ ἀστέρες ἦσαν προσηλωμένοι ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐκινοῦντο μετ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ὑπετίθετο πάντοτε περιστρεφόμενος), αὐτ.Ρ 425 χάλκεον οὐρανόν, 'Οδ.Ο 329 σιδήρεον οὐρανόν, αὐτ.Α 54 ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς μακράς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν (ἐπὶ τοῦ Ἄτλαντος), αὐτ.Υ 357 ἠέλιος δὲ οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε (ἐπὶ ἐκλείψεως), 'Ησίοδ.Θ 127 Γαῖα δέ τοι .. ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ Οὐρανὸν ἀστερόενθ' ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι, Πίνδ.Π 10,27, Σοφ.Αἶ.845 ὦ τὸν αἰπὺν οὐρανὸν διφρηλατῶν ἥλιε, Εὐρ.Φοίν.1, Πλούτ.'Αρέσκ.Φιλ.2,11,2 στερέμνιον εἶναι τὸν οὐρανόν, ΚΔ Ματθ.24, 31 ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν, αὐτ.Μᾶρκ.13,25 καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, Λουκ.Φιλόπ.13 γῆ δ' οὐδ' ἀὴρ οὐδ' οὐρανὸς ἦν, Λογγῖν.9,4 τὸ ἐπ' οὐρανὸν ἀπὸ γῆς διάστημα, Πολῖτ.Ἐκλ.Τραγ.63,1 πολὺ σκοτίδιασε ὁ οὐρανός, Κρυστ.'Αγροτ.Νεραϊδόπ.10 τ' ἀστέρια τοὐρανοῦ, Πορφύρ.Σκ.12,2· ‖ φρ. εὑρίσκεται εἰς τὸν ἕβδομον οὐρανὸν (εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς μακαριότητος, τῆς εὐδαιμονίας), παροιμ. καθάριος οὐρανὸς ἀστραπὲς δὲ φοβᾶται (αἱ συκοφαντίαι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θίξωσι τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἀθῴου)· **2)** ὁ οὐράνιος θόλος ὡς ἕδρα τῶν θεῶν ἐκτὸς ἢ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος : 'Ιλ.Α 497 ἀνέβη .. οὐρανὸν Οὔλυμπόν τε, αὐτ.Ζ 108, αὐτ.Ε 749 πύλαι .. οὐρανοῦ (πυκνὸν νέφος ὃ αἱ ὧραι ἀνέκλινον ἢ ἐπέθετον), αὐτ.Θ 549, 'Οδ.Α 67 ἱρὰ θεοῖσιν .. ἔδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, Αἰσχ.Πρ.897 μηδὲ πλαθείην γαμέτᾳ τινὶ τῶν ἐξ οὐρανοῦ (τῶν οὐρανίων θεῶν), Σοφ.'Ηλ.174 μέγας οὐρανῷ Ζεύς, 'Αριστφ.Πλ.267 νὴ τὸν οὐρανόν, αὐτ.366, Πλάτ.Πολ.508Α τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν· ‖ μτγν. ἐκκλ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἄπειρον διάστημα ὡς κατοικία τοῦ Θεοῦ, τῶν ἀγγέλων, τῶν δικαίων ψυχῶν μετὰ θάνατον καὶ ὡς ἕδρα τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν καὶ τῆς αἰωνίου μακαριότητος : ΚΔ Ματθ. 6,9 Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, αὐτ.10 ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, αὐτ.Λουκ.6,23, αὐτ. Μᾶρκ.12,25, αὐτ.Ματθ.3,2 ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν (τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ), 'Ερωτόκρ.3,1498 ἤνοιξε τὸν Παράδεισο, καὶ τσ' οὐρανοὺς μοῦ δίδει, Σολωμ.Πρὸς Δὲ Ρώσση 4 μιὰ στιγμὴ πρὶν φύγῃ | τ' οὐρανοῦ κατὰ τὰ μέρη (ἡ ψυχή)· **3)** γεν. πᾶς ὁ ὑπὲρ τὴν γῆν αἰθήρ, ὁ ἀήρ, ἡ ἀτμόσφαιρα π.'Ομ. συνήθ. μτ. κοσμητ. ἐπιθ. : 'Ιλ.Ρ 425 ὀρυμαγδὸς χάλκεον .. οὐρανὸν ἷκε, αὐτ.Α 317, αὐτ.192 κλέος οὐρανὸν ἵκει, 'Οδ.Ξ 302 οὐδέ τις ἄλλη φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα, αὐτ.Ο 329 ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει (φθάνει μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, εἰς ὕψιστον βαθμόν), Σοφ.ΟΚ 381 πρὸς οὐρανὸν βιβῶν (ἀναβιβάσας μέχρις οὐρανοῦ), Εὐρ.Μήδ.57 γῇ τε κοὐρανῷ λέξαι .. τύχας, Ξεν.ΚΠ 1,4,11 αἱ μὲν ἔλαφοι .. ἥλλοντο πρὸς τὸν οὐρανὸν (ἐπήδων ὑψηλά), αὐτ. Οἰκ.19,9 πρὸς τὸν οὐρανὸν βλέπον, Πλάτ.Τίμ.23C, ΚΔ Ματθ.6,26 τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, αὐτ.8,20, Συνέσ.79,224 ἀράσσει τῇ κεφαλῇ τὸν οὐρανόν· **4)** εἰδ. φιλοσ. τὸ σύμπαν, ὁ κόσμος : Πλάτ.Πολιτ.269D ὃν δὲ οὐρανὸν καὶ κόσμον ἐπωνομάκαμεν, αὐτ.Τίμ.32Β, 'Αριστλ.Οὐρ.278b,21, αὐτ.Μεταφ. 990a,20· ὁμ. κ. κτ. πληθ. οὐρανοί : ΠΔ Ψαλμ.96(97),6, αὐτ.18,2 οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ· **5)** νεώτ. εἰδικώτ. ὁ κατὰ τόπους οὐράνιος θόλος : ὁ ἀττικὸς οὐρανός, ἑλληνικὸς οὐρανός, ὁ ἀείποτε κυανοῦς οὐρανὸς τῆς 'Ιωνίας· **6)** οἱ κλιματολογικοὶ ὅροι, τὸ κλῖμα : 'Ηρ.1,142 τοῦ μὲν οὐρανοῦ καὶ τῶν ὡρέων, ἐν τῷ καλλίστῳ ἐτύγχανον ἱδρυσάμενοι πόλιας· **7)** π. Πυθαγορείοις, ὀνομασία τοῦ ἀριθμοῦ δέκα, τῆς δεκάδος : Θεολ.'Αριθμ.59D· **8)** κ. νεώτ. πᾶν ὅ,τι ἔχει τὸ σχῆμα τοῦ οὐρανίου θόλου, οἷον θολοειδὴς ὀροφὴ ἢ στέγη, θολοειδὲς ἐπικάλυμμα ἢ ἐπιστέγασμα χώρου ἢ ἐπίπλου· 'Ησ. «οὐρανός, ὁ κατηστερισμένος τόπος Πέρσαι δὲ τὰς βασιλείους σκηνὰς καὶ αὐλάς, ὧν τὰ καλύμματα κυκλοτερῆ, οὐρανός» : οὐρανὸς κλίνης - θρόνου - ἑστίας· ‖ σκηνή, σκιάς : Θεμίστ.Λόγ.13,166Β χρυσῆν πλάτανον περιφέρεται καὶ χρυσοῦν οὐρανόν· ‖ μσν. κινητὴ σκιάς, φερομένη ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς καθημένων ἢ βαδιζόντων : Σγουρ.'Ιστ.Συνόδ.Φλωρεντ.4,18(90Β) οὐρανὸν ὕπερθεν τοῦ βασιλέως αἰωρούμενον, - οὐρανὸς ἐπιταφίου· **9)** ἡ ὑπερῴα, ὁ οὐρανίσκος βλ.λ.2) : 'Αριστλ.ΖΙ 492a,20 εἰς μὲν τὸν ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει πόρον, εἰς δὲ τὸν τοῦ στόματος οὐρανόν, αὐτ.ΖΜ 660a,14 ὑπὸ δὲ τὸν οὐρανὸν ἐν τῷ στόματι ἡ γλῶττα τοῖς ζῴοις ἐστί, 'Αθήν.8,344Β θερμόν ποτε καταβροχθίσας ἰχθὺν ἔφησε τὸν οὐρανὸν κατακεκαῦσθαι, Μᾶρκ.'Αργ.ΑΠ 5,104 ἡ γὰρ ὁ ταύτης οὐρανὸς ἐντὸς ἔχει καὶ κύνα καὶ διδύμους· **10)** ἐπίθεμα, στέγασμα : Μάτρ.Δεῖπν.12 τῷ δὲ μάγειροι μὲν φόρεον πλῆσάν τε τραπέζας, οἷς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς ὀπτανιάων· **11)** ὡς κύρ. ὄνομα Οὐρανὸς υἱὸς τοῦ 'Ερέβους καὶ τῆς Γαίας, ὅστις λαβὼν ὡς σύζυγον τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἐγέννησε τὸν Κρόνον καὶ τοὺς Τιτᾶνας : 'Ομ.'Υμν.30,17, 'Ησίοδ.Θ 127 Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ οὐρανόν, αὐτ.147, Πίνδ.Ο 7,38 οὐρανὸς δ' ἔφριξέ νιν καὶ Γαῖα μήτηρ, Αἰσχ.Πρ.205, Εὐρ.'Ηρ. 844, Πλάτ.Συμπ.180D Οὐρανοῦ θυγάτηρ· **12)** νεώτ. ἄστρον. ὡς κύρ. ὄνομα Οὐρανὸς ὁ ἕβδομος κατὰ σειρὰν ἀποστάσεως ἀπὸ τοῦ 'Ηλίου πλανήτης, εἷς ἐκ τῶν μεγάλων τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος.

οὐρᾰνοσκόπος-ον (οὐρανός, σκοπῶ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ σκοπῶν, ὁ παρατηρῶν τὸν οὐρανόν· ‖ τὸ ἀρσ. οὐρανοσκόπος ὡς οὐσ. ὁ ἰχθὺς οὐρανοσκόπος ὁ σκάθηρος, ὁ λύχνος, ἄ. καλλιώνυμος βλ.λ.1) : Δίφιλ.Σ.π.'Αθήν.8356Α οὐρανοσκόπος δὲ καὶ ὁ ἁγνὸς καλούμενος ἢ καὶ καλλιώνυμος, Πλίν.Φ1 32,69, Γαλ.Χρ.Μορ.3,3· ‖ νεώτ. ζῳολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων τραχινιδῶν ἰχθύων.

οὐρᾰνοστεγής ἆθλος (ὁ) ὁ ἆθλος τοῦ φέρειν ἢ ὑποβαστάζειν τὸν οὐρανόν : Αἰσχ.άπ.312.

οὐρᾰνοστεοπλαστία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πλαστικὴ ἐγχείρησις πρὸς διόρθωσιν λυκοστόματος διὰ τῆς χρήσεως καὶ ὀστῶν τῆς ὀστείνης ὑπερῴας πρὸς σύγκλεισιν τοῦ ὑπερῴου θόλου.

οὐρᾰνοσφαιρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἔνυδρον ὀρυκτὸν οὐρανικὸν ἅλας τοῦ βισμουθίου.

οὐρᾰνοτίμητος-ον (οὐρανός, τιμῶ) μσν. ὁ ἐξ οὐρανοῦ τιμηθείς : Στουδ.Θεόδ.453D.

οὐρᾰνουσία (ἡ) πάπ. ἡ οὐσία τοῦ οὐρανοῦ : τὴν οὐρανουσίαν δι' ἧς τὰ πάντα στρέφουσιν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ὑμᾶς .. ὅσοι ἐστὲ ἄγγελοι.

οὐρᾰνοῦχος-ον (οὐρανός, ἔχω) ὁ ἔχων, ὁ κρατῶν τὸν οὐρανόν : Αἰσχ.Χο.960 ἄξια δ' οὐρανοῦχον ἀρχὰν σέβειν (τὴν κυβερνῶσαν τὸν οὐρανόν).

οὐρᾰνοφανής-οῦς-ές (οὐρανός, φαίνομαι) μτγν. ὁ ἐμφανίζων ἑαυτὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ ἐμφανιζόμενος : 'Αθανάσ.2,1116Α.

οὐρᾰνοφάντης (ὁ) μσν. ἄ. οὐρανοφάντωρ βλ.λ.: Βαλσ.45,36 (Horna, Wien. Stud. XXV, II).

οὐρᾰνοφάντωρ-ορος (ὁ,ἡ) λεξ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ φανείς, ὁ λάμπων μέχρις οὐρανοῦ ἢ ὁ ἀποκαλύπτων τὰ οὐράνια· Σουΐδ. «οὗ ἡ λαμπρότης εἰς ὕψος φαίνεται», ὡς ἐπίθ. τοῦ Μεγ. Βασιλείου : Βί.Βασ.168D, Νικηφ.Πατρ.1064C.

οὐρᾰνοφεγγής-οῦς-ές μσν. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φέγγων. : 'Ανδρ.Κρ.113.

οὐρᾰνόφι(ν) ἐπίρρ. ἐν τῷ οὐρανῷ : 'Απολλ.Δύσκ. 'Επιρρ.163,29.

οὐρανοφοίτης (ὁ) (οὐρανός, φοιτῶ) μτγν. κ. μσν. ὁ περιπατῶν ἐν τῷ οὐρανῷ : Ὕμν.Μαγ.2,(2),14), Γρηγ.Ναζ.6,6,220 (ἐκδ. Dronk.) **οὐρανοφοίτην**, Σουΐδ.ἐν λ. οὐρανοβάμονος, Εὐστ.Πον.21,12 **τοὺς οὐρανοφοίτας ἀποστόλους.**

οὐρανόφοιτος-ον μτγν. ὁ εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ διὰ τοῦ οὐρανοῦ πορευόμενος, ὁ πετῶν, ὁ ὑψούμενος μέχρις οὐρανοῦ : Φίλ.2,515 (δ.γρ. ἀντὶ ἀνώφοιτος), Χρησμ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.4,23,175 **τὸ τοῦ πυρὸς οὐρανόφοιτον.**

οὐρανοφοιτᾶν Ἡσ. «ἐν τῷ οὐρανῷ διατρίβειν».

οὐρανοφόρος-ον (οὐρανός, φέρω) μτγν. κ.γλωσσ. ὁ φέρων, ὁ βαστάζων τὸν οὐρανόν· πρβλ. οὐρανόροφος· **2)** ὁ φέρων, ὁ ὁδηγῶν εἰς τὸν οὐρανόν : Βασ.4,357Β **οὐρανοφόρος κλῖμαξ.**

οὐρανοφράντωρ-ορος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ οὐράνιος ῥήτωρ ἢ ὁ διηγούμενος περὶ οὐρανοῦ, ἐν τῇ Ἑξαημέρῳ, ἐπίθ. τοῦ Μεγ.Βασ. : Index Bill. Vatic. ex cod. Colbert 99 **ἐξήγησις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς Βασιλείου τοῦ μεγάλου καὶ οὐρανοφράντορος εἰς τοὺς φαλμοὺς** (διόρθ. οὐρανοφάντωρ).

οὐρανόφρων-ονος-ον (οὐρανός, φρήν) μσν. ὁ ἔχων οὐράνια, θεῖα φρονήματα, ὁ εὐσεβής : Κοτελ.2,22Α **ἡ οὐρανόφρων διαγωγή.**

οὐρανοχάλκευτος-ον (οὐρανός, χαλκεύω) μσν. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ χαλκευθείς : Γερμ.ἐν Cod.Coisl.278, fol.24 r° **οὐρανοχάλκευτος στήλη μετανοίας ὁ Δαβίδ,** Ζιγαβ.ἐν Mi.Pa.Gr.130,24 **οὐ- πανοπλία.**

οὐρανόχρους-σος-ουν-οον (οὐρανός, χροιά) κ. νεώτ. ὁ ἔχων γαλανὸν τὸ χρῶμα ἢ τὴν φωτεινότητα τοῦ οὐρανοῦ : Θεόφρ.ἐν Ideler Φυσ.2,334,17 **ὦ οὐρανόχρουν κάλλος ἐκλάμπον σέλας.**

οὐρανοχρώματος-ον (οὐρανός, χρῶμα) μτγν. ὁ οὐρανόχρους βλ.λ. : Ἀθήν.3,90Ε **οἱ δὲ θήλεις οὐρανοχρώματοί τέ εἰσι** (δ.γρ. ἀντὶ μονοχρώματοι).

οὐρανόχρωμος-η-ο δημ. ὁ οὐρανόχρους, ὁ οὐρανύς : Παλαμ.Τάφ.45 **καὶ μὲ τὸ οὐρανόχρωμον —ὦ ἐσύ—φορεματάκι καὶ μὲ τὰ παιγνίδια σου.**

οὐρανύς-ιά-νύ δημ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ, οὐρανόχρους, γαλανός.

οὐρανῶ-όω (οὐρανός) μσν. μετάγω, μεταθέτω τι εἰς τὸν οὐρανόν, θεοποιῶ : Εὐστ.π.Tafel.de Thess.403C **τὸ ἐν ἐμοὶ χθόνιον οἷον οὐράνωσας·** κ. παθ. : Ἀνδρ.Κρ.19,129,136 **οὐρανοῦμαι,** Εὐστ.Ἰλ. 17,34 **δι' ἀρετὴν ὥσπερ οὐρανώθησαν,** αὐτ.Πον. 29,21 **παραχώρησον οὐρανωθῆναι τὰ ὑπὸ σέ· 2)** ρηματ.π. οὐράνωσις.

οὐράνωσις-εως (ἡ) (οὐρανῶ) μσν. ἡ εἰς τὸν οὐρανὸν μεταγωγή, μετάθεσις, ἡ ἀποθέωσις, ἡ θεοποίησις : Εὐστ.Ἰλ.Β2,3 **τὸ δὲ οὐρανόθεν τοῦτο τὸ παρ' Ὁμήρῳ, . . ἀφορμὴ γέγονε τοῖς Πλατωνικοῖς τῆς κεφαλικῆς οὐρανώσεως.**

οὐραξ-αγος (ἡ) ἀττ. τὸ πτηνὸν τέτριξ βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 559a,12 **ἡ δὲ τέτριξ, ἣν καλοῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι οὔραγα.**

οὔραυλος (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπίσθιος αὐλός, ἡ οὐρὰ τοῦ πολεμικοῦ πυραύλου βλ.λ.

οὐραχοειδής-οῦς-ές (οὐραχός) μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς οὐραχὸν βλ.λ.1) : Σωρ.1,73 **οὐ- ἔντερον.**

οὐραχός (ὁ) (οὖρον) κ. νεώτ. ἰνώδης σύνδεσμος μεταξὺ ὀμφαλοῦ καὶ οὐροδόχου κύστεως παρὰ τοῖς ἐμβρύοις, ὁ ἀγωγὸς τῶν οὔρων τοῦ ἐμβρύου : Γαλ.Χρ.Μορ.15,5, αὐτ.4,657, αὐτ.2,907, Σωρ.1,57, αὐτ.80· || νεώτ. ἀνατ. σωληνοειδὴς μίσχος ἐν τῇ ἀρχικῇ διαπλάσει τοῦ ἐμβρύου, οὗ ἡ κάτω μοῖρα ἀνευρυνομένη διαπλάσσεται εἰς οὐροδόχον κύστιν· **2)** ἡ κορυφὴ τῆς καρδίας : Ἱππ.Καρδ.4 **οὐδὲ τῆς καρδίης νέμεται τὴν ἐσχατιήν, ἀλλ' ἐγκαταλείπει τὸν οὐραχόν,** πρβλ.Ἀρετ. Ὀξ.Παθ.1,8· **3) οὐραχοὶ τῶν ὀφρύων** τὸ ἐξωτερικὸ ἄκρα τῶν ὀφρύων : Πάπ.· **4)** κορμός, στέλεχος : Αἰλ.ΖΙ 6,43 **τοὺς καλουμένους οὐραχοὺς τῶν καρπίμων·** πρβλ. Διοσκ.4,177· **5)** ἡ αἰχμὴ τοῦ τρυπάνου : Ἀπολλδ.Δομ.Πολιορκ.148,8.

οὐρβανὸς στρατηγός (ὁ) Ἐπιγρ. τὸ λατ. praetor urbanus, ὁ ἀστυδίκης.

οὐργάτης ἀττ. κρᾶσις ἀντὶ ὁ ἐργάτης : Σοφ. Ἀντ.252 **ἄσημος οὐργάτης τις ἦν.**

οὔρδα (ἡ) δημ. ἡ μυζήθρα βλ.λ.

οὔρεα (τὰ) ποι. ὀνομαστ. κ. αἰτ. πληθ. τοῦ ὄρος.

οὐρεάζη (ἡ) νεώτ. κ. **οὐρεάση** κ. **οὐριάση** εἶδος ἐνζύμου μετατρέποντος τὴν οὐρίαν εἰς ἀνθρακικὸν ὀξὺ καὶ ἀμμωνίαν.

οὐρεδοσπόρια (τὰ) νεώτ. εἰδικὰ σπόρια τῶν μυκήτων, ἀναπτυσσόμενα ἐντὸς φλυκταινῶν.

οὐρεθάναι (αἱ) νεώτ. χημ. ἐστέρες τοῦ καρβαμιδικοῦ ὀξέος παρασκευαζόμενοι δι' ἐπιδράσεως ἀμμωνίας ἐπὶ ἐστέρων τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος.

οὐρεῖον (τὸ) (οὖρος (2)) Ἐπιγρ. φρούριον· πρβλ. ὠρεῖα, οὐρεύς, οὐρεύω.

οὔρειος-η-ον (1) ποι. ἀντὶ ὄρειος βλ.λ. : Πίνδ.Ν 2,11 **ὀρειᾶν γε Πελειάδων.**

οὔρειος-α-ον (2) (οὖρον (1)) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ οὖρα, ὁ τῶν οὔρων, **ὁ διὰ τὰ οὖρα** : Ἀντισθ.π.Φώτ. **οὔρειος βῖκος** (Ἡσ. «οὔριον· βῖκον, τὴν ἀμίδα ἢ οὐροδόχην»).

οὐρεοφοιτὰς-άδος (ἡ) μτγν. θηλ. ἐπιθ. οὐρεόφοιτος : Λουκίλλ.ΑΠ 11,194,1 **πανὶ φιλοσπήλυγγι καὶ** οὐρεοφοιτάσι **Νύμφαις.**

οὐρεόφοιτος-ον ποι. ἀντὶ ὀρεόφοιτος βλ.λ., ὁ ἀνὰ τὰ ὄρη φοιτῶν, ὁ διὰ τῶν ὀρέων πορευόμενος, περιφερόμενος : Ἰακώφ.εἰς ΑΠ 82.

οὐρεσιβώτης (ὁ) ποι. ἀντὶ ὀρεσιβώτης ὁ βόσκων, τρεφόμενος ἐπὶ τῶν ὀρέων : Σοφ.Φιλ.1148 **θηρῶν, οὓς ὅδ' ἔχει χῶρος οὐρεσιβώτας.**

οὐρεσίδρομος-ον δ. τ. τοῦ ὀρεσίδρομος βλ.λ. : Εὐρ.Βάκχ.986 (διόρθ. ὀρειδρόμων).

οὐρεσίοικος-ον μτγν. ποι. τοῦ ὀρεσίοικος βλ.λ.: Ἀρχί.ΑΠ 6,181 **τρίζυγες, οὐρεσίοικε, κασίγνητοι.**

οὐρεσιφοίτης (ὁ) μτγν., θηλ.-φοῖτις -ιτιδος, ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι φοιτῶν, ὁ οὐρεόφοιτος : Ἀρχί.ΑΠ 9,524 (κῶδ.)· κ. θηλ. : Ὀρφ.Ὕμν.1,8.

οὐρεσίφοιτος-ον μτγν. ποι. τ. τοῦ ὀρεσίφοιτος βλ.λ. : Μελέαγρ.ΑΠ 5,143 **θάλλει δ' οὐρεσίφοιτα κρίνα,** Ὀππ.Ἁλ.5,404 **οὐρεσίφοιτον . . χέλυν,** Νόνν.Δ 9,76, Χριστόδ.Ἔκφρ.306 **φοίβου οὐρεσίφοιτος ὁμόγνιος ἵστατο κούρη.**

οὐρεύς-ῆος (ὁ) ἰων. τοῦ ὀρεύς βλ.λ. : Ἰλ.Α 50 **οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο καὶ κύνας ἀργούς·** || **ἐν Ἰλ.Κ 84 ἠέ τιν' οὐρήων διζήμενος ἤ τιν' ἑταίρων** λαμβάνεται ὡς οὖρος, φύλαξ· πιθ.κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἡμίονος (π. σχολ. ἀμφότεραι αἱ σημασίαι).

οὐρεύω Ἐπιγρ. ἐκτελῶ καθήκοντα οὔρου, φύλακος, **φρουροῦ·** πρβλ. ὀρεύειν, ὠρεύειν.

οὐρῆας ἐπ. αἰτ. τοῦ ὀρεύς βλ.λ.

οὐρηβόρος-ον μτγν. ὁ τρώγων τὴν οὐράν του, ὁ. οὐροβόρος : Ἰω.Λυδ.Μην.8,4 **Αἰγύπτιοι καθ' ἱερὸν λόγον δράκοντα οὐρηβόρον ταῖς πυραμίσιν ἐγγλύφουσιν** (δ. γρ. οὐρηβόλον).

οὐρηδόχος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ οὐροδόχος βλ.λ. : Γαλ.4,886, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,108 **διὰ τί τοῖς ὀρνέοις οὐρηδόχον κύστιν καὶ νεφροὺς ἡ φύσις οὐκ ἐδωρήσατο ;,** Γρηγορ.Ν.Ἱστ.Βυζ.9,285Α **τοῦ οὐρηδόχου οἰκίσκου.**

οὐρήθρα (ἡ) (οὐρέω) κ. νεώτ., ἰων. -θρη ὁ σωληνοειδὴς πόρος, δι' οὗ ἐξέρχονται τὰ οὖρα ἐκ τῆς οὐροδόχου κύστεως : Ἱππ.Ἀφορ.4,82 **ἐν τῇ οὐρήθρῃ φύματα φύεται,** Ἀριστλ.ΖΙ 493b,4 **οὐρήθρα ἔξω τῶν ὑστερῶν, δίοδος τῷ σπέρματι τοῦ ἄρρενος· 2)** Ἐπιγρ. δεξαμενὴ ἀκαθαρσιῶν, ὑπόνομος.

οὐρηθραῖος-α-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων **εἰς τὴν οὐρήθραν** βλ.λ. : **οὐρηθραῖος δακτύλιος - πρόδομος,-οὐρηθραῖοι ἀδένες - κόλποι, - οὐρηθραία ἀ-**

κρολοφία· . || οὐρηθραία αὖλαξ σχηματιζομένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τοῦ φαλλοῦ ἢ γεννητικοῦ φύματος.

οὐρηθραλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πόνος ἢ νευραλγία τῆς οὐρήθρας.

οὐρηθρεκτομία (ἡ) νεώτ. κ. -ομή ἀφαίρεσις τμήματος τῆς οὐρήθρας δι' ἐγχειρήσεως.

οὐρηθρέμφραξις (ἡ) νεώτ. κ. **-φραξία** ἡ ἔμφραξις τοῦ αὐλοῦ τῆς οὐρήθρας.

οὐρηθρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρήθραν : οὐρηθρικὸν **ἕλκος**, - οὐρηθρικὴ **βλέννα**.

οὐρηθρισμός (ὁ) νεώτ. ἐρεθισμὸς ἢ σπασμὸς τῆς οὐρήθρας.

οὐρηθρῖτις-ιτιδος (ἡ) νεώτ. φλεγμονὴ τῆς οὐρήθρας ὀξεῖα ἢ χρονία.

οὐρηθροκήλη (ἡ) νεώτ. τὸ ἀνεύρυσμα τοῦ ὑγιοῦς κάτω τοιχώματος τῆς οὐρήθρας· || κυρ. πρόπτωσις τῆς γυναικείας οὐρήθρας διὰ τοῦ κολπικοῦ τοιχώματος.

οὐρηθροκολεϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρήθραν καὶ τὸν κολεόν : οὐρηθροκολεϊκὸς **μῦς**.

οὐρηθροκυστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. φλεγμονὴ τοῦ αὐχένος τῆς κύστεως καὶ τῆς ὀπισθίας οὐρήθρας.

οὐρηθροπλασία (ἡ) νεώτ. κ. **οὐρηθροπλαστική** ἀναπλήρωσις ἐλλείποντος τμήματος τῆς οὐρήθρας δι' ἐγχειρήσεως.

οὐρηθρορραγία (ἡ) νεώτ. αἱμορραγία τῆς οὐρήθρας ἕνεκεν βλάβης ἢ λοιμώξεως.

οὐρηθρορραφία (ἡ) νεώτ. κ.**-ρραφή** ραφὴ τῆς οὐρήθρας ἐπὶ τραυμάτων ἢ ἐγχειρήσεων γενομένων κατ' αὐτήν.

οὐρηθρόρροια (ἡ) νεώτ. βλεννώδης ἢ πυώδης ρύσις ἀπὸ τῆς οὐρήθρας.

οὐρηθροσκόπησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **-σκοπία** ἐξέτασις τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς οὐρήθρας δι' εἰδικοῦ ὀργάνου, τοῦ οὐρηθροσκοπίου.

οὐρηθροσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρηθροσκοπίαν ἢ εἰς τὸ οὐρηθροσκόπιον βλ.λς: οὐρηθροσκοπικὴ **ἐξέτασις**.

οὐρηθροσκόπιον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ ἐξετάζεται τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οὐρήθρας.

οὐρηθροστένωσις-εως (ἡ) νεώτ. στένωσις ἢ στένωμα τῆς οὐρήθρας.

οὐρηθροτομία (ἡ) νεώτ. διατομὴ τῆς οὐρήθρας πρὸς θεραπείαν τῶν στενωμάτων αὐτῆς.

οὐρηθροτόμον (τὸ) νεώτ. κ. **-όμος** (ὁ) χειρουργικὸν ἐργαλεῖον, δι' οὗ ἐνεργοῦνται τομαὶ ἐν τῇ οὐρήθρᾳ πρὸς θεραπείαν τῶν στενωμάτων αὐτῆς.

οὔρημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ οὖρον τὸ ἐξελθὸν τῆς οὐρήθρας : Ἱππ.Φύσ.Ἀνθρ.231,2 **ὁκόσοισι δὲ αἱματώδεα μὲν τὰ οὐρήματα, τουτέστιν αἱ φλέβες πεπονήκασι.**

οὐρηρός-ά-όν ὁ πρὸς οὔρησιν : Φιλούμ.Δηλ.14,5 **οὐρηρὸν ἄγγος** (οὐροδόχον ἀγγεῖον, κατουροκάνατο)· πρβλ.Ἀέτ.6,3, Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ.803 «ἀμὶς οὐρητρίς, οὐρηρὸν ἀγγεῖον».

οὐρησείω γλωσσ. ἐπιθυμῶ, θέλω νὰ οὐρήσω.

οὔρησις-εως (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. πληθ. **οὐρήσιες**, τὸ οὐρεῖν, κατούρημα : Ἱππ.Ἀέρ.9 **δοκεῖ γὰρ αὐτοῖς τὸ αἴτιον ἐνταῦθα εἶναι τῆς οὐρήσιος**, αὐτ. Κωακ.582, Ἀριστλ.Μετ.366b,19, Ἐπικ.ἀπ.177, Μνησίθ.Ἀθ.π.Ἀθήν.3,121D **οἱ δ' ὀξεῖς καὶ δριμεῖς λύουσι τὴν οὔρησιν.**

οὐρητήρ-ῆρος (ὁ) κ. νεώτ. . ἡ οὐρήθρα βλ.λ.: Ἱππ.Ἀέρ.9 **ὁ γὰρ οὐρητὴρ βραχύς ἐστιν ὁ τῆς κύστιος καὶ εὐρύς . .**, Ἀριστλ.ΖΙ 519b,17 **οὐδ' ἡ κύστις συμφύεται, ἀλλ' ἢ παρ' αὐτὴν ἀρχὴν τοῦ οὐρητῆρος·** **2**) π. μτγν. κ. νεωτ. **οὐρητῆρες** δύο σωληνοειδεῖς πόροι, ἀγωγοὶ μεταφέροντες τὰ οὖρα ἐκ τῶν νεφρῶν εἰς τὴν κύστιν : Γαλ.19,363.

οὐρητηραλγία (ἡ) νεώτ. ἄλγος τῶν οὐρητήρων.

οὐρητηρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οὐρητῆρα : **οὐρητηρικὴ κάλυξ** μικρὸν κόλπωμα τοῦ οὐροποιητικοῦ συστήματος, ὅπερ ἐπιμηκυνόμενον σχηματίζει τὸν οὐρητῆρα.

οὐρητήριον (τὸ) νεώτ. κ. δημ. μέρος καταλλήλως διεσκευασμένον πρὸς οὔρησιν (ἰδ. ἐν δημοσίῳ χώρῳ).

οὐρητηρῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. φλεγμονὴ τοῦ οὐρητῆρος ἐκ τραυματικῆς αἰτίας ἢ μολύνσεως αὐτοῦ.

οὐρητηροκυστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἴς τε τὸν οὐρητῆρα καὶ τὴν κύστιν.

οὐρητηρολιθίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐμφάνισις τιτανωδῶν συγκριμάτων ἢ λίθου ἐν τῷ οὐρητῆρι.

οὐρητηρορραφία (ἡ) νεώτ. συρραφὴ ἀνοίγματός τινος τοῦ οὐρητῆρος δι' ἐγχειρήσεως.

οὐρητηροτομία (ἡ) νεώτ. χειρουργικὴ τομὴ τοῦ οὐρητῆρος πρὸς ἀφαίρεσιν λίθου.

οὐρητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἔχων τάσιν εἰς τὸ συχνῶς ἢ πολὺ οὐρεῖν : Ἱππ.Διαίτ.52 **οὕτω γὰρ ἂν οὐρητικώτατος εἴη καὶ ἰσχύοι μάλιστα**, Ἀριστλ. ΖΜ 670b,9 **οἱ λίαν οὐρητικοί·** **2**) ὁ κινῶν τὴν ἔκκρισιν οὔρων, διουρητικός : Ἱππ.Διαίτ.53 (ἐσφ.ἀνάγν., διόρθ. διουρητικόν) : Ἀριστλ.Πρ.865a, 19, Ἀθήν.1,32C **τῶν οἴνων . . ὁ μὲν λευκὸς . . οὐρητικὸς θερμὸς πεπτικός τε'** κ. συγκρ. : Δίφιλ.π. Ἀθήν.9,371B **εὐκοιλιώτερον δὲ τὸ λευκόν, τὸ δὲ μέλαν οὐρητικώτερον**, Διοσκ.3,137· || ὁ ὅμοιος πρὸς οὖρα : Ἀριστλ.Πρ.908b,2 **οὐρητικὴ ὀσμή·** **3**) ἀγγεῖον ἢ πόρος οὐρητικὸς ἡ οὐρήθρα βλ.λ.: Σωρ.1,57, Γαλ.Χρ.Μορ.5,16· **4**) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ οὖρα ἢ οὔρησιν : **οὐρητικὴ ἀνωμαλία**, - **οὐρητικὰ ὄργανα**.

οὐρητιῶ-άω ἐφετ. τοῦ οὐρῶ βλ.λ. : Ἀριστφ.Σφ. 807 **ἀμὶς μέν, ἢν οὐρητιάσῃς**, Ἀριστλ.Πρ.878b,33· πρβλ. οὐρησείω.

οὐρητός-ή-όν μτγν. ἐν τῷ πληθ. διουρητικὰ (φάρμακα) : Ὀρειβ.Εὐπόρ.1,9.

οὐρητρίς-ίδος (ἡ) σχόλ. ἀμίς, οὐροδοχεῖον : Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ.803, Σουίδ. ἐν λ. ἀμίδα.

οὐρί (τὸ) ἄκλιτ. ἐν τῇ μωαμεθανικῇ θρησκείᾳ ὡραῖαι γυναῖκες τοῦ παραδείσου προωρισμέναι διὰ τοὺς καλοὺς Μουσουλμάνους.

οὐρία (ἡ) κ. νεώτ. ὑδρόβιόν τι πτηνὸν παρεμφερὲς πρὸς νῆσσαν : Ἀθήν.9,395E **ἡ δὲ λεγομένη οὐρία οὐ πολὺ λείπεται νήττης, χρώματι δὲ ῥυπαροκέραμός ἐστι, τὸ δὲ ῥύγχος μακρόν τε καὶ στενὸν ἔχει·** || νεώτ. ζωολ. γένος **νηκτικῶν** ἀλκιδῶν πτηνῶν· **2**) θηλ. τοῦ ἐπιθ. οὔριος βλ.λ.3): Πλάτ.Πρωτ.338A **Πρωταγόραν . . οὐρίᾳ ἐφέντα φεύγειν εἰς τὸ πέλαγος τῶν λόγων** (μτφ.)· **3**) νεώτ. χημ. ἐν τῶν συστατικῶν τῶν οὔρων.

οὐρίαχος (ὁ) (οὐρά) ὁ σαυρωτήρ, ἡ κατωτάτη σιδηρᾶ ἄκρα τοῦ δόρατος, ἀντίθ. αἰχμή : Ἰλ. Ν 443 **ἢ ῥα οἱ ἀσπαίρουσα καὶ οὐρίαχον πολέμιζεν**, Ἀπολλ.Ρ3,1253, Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 6,111 **πλήξας ῥομβωτῷ δούρατος οὐριάχῳ**, Ἡλιόδ.Αἰθ.9,15 **τὸν οὐρίαχον δὲ βρόχῳ πρὸς τοῖς ἱππείοις μηροῖς ἐξήρτηται·** || ἐπὶ τῆς κεφαλῆς βέλους, τὸ μέρος τὸ στερεούμενον εἰς τὴν ἄτρακτον : Παῦλ. Αἰγ.6,88 ἰδ. ἀνάγν.)· || πιθ. τὸ στέλεχος κηροστάτου : Καλλ.ἀπ.50· || ὁμ. τὸ μέσον τῆς κώπης : Πολυδ.1,90 (ἰδ. ἀνάγν. οὐρακός).

οὐριβάτας (ὁ) ποι. τ. τοῦ ὀρειβάτης βλ.λ., ὁ βαίνων, ἀναβαίνων εἰς τὰ ὄρη· πρβλ. οὐρεσφοιτος : Εὐρ.ἀπ.773,27 **σύριγγας δ' οὐριβάται κινοῦσιν ποίμνας ἐλάται**, αὐτ.Ἠλ.170 (εἰκ.).

οὐρίζω ἰων. τ. τοῦ ὁρίζω βλ.λ.

οὐρίζω (οὖρος) (ΙΙ) ἀττ., μέλλ.**-ιῶ**, φέρω δι' οὐρίου ἀνέμου, διαπορθμεύω, πέμπω, ἐπὶ λόγων καὶ εὐχῶν : Αἰσχ.Χο.317 **τύχοιμ' ἂν ἕκαθεν οὐρίσας ἔνθα σ' ἔχουσιν εὐναί ,'** || ὁδηγῶ τι αἰσίως : Σοφ.

ΟΤ 695 σαλεύουσαν **κατ' ὀρθὸν οὐρίσας**· ‖ ἐν Αἰσχ.Πέρσ.602 κτ. τινας ὑπονοεῖται ἡ αἰτ. **αὐτούς**, κτ. σχόλ. λαμβάνεται ἀμτβ. ὡς οὐριοδρομῶ.
οὐρίθρεπτος-η-ον ποι. τ. τοῦ ὀρίθρεπτος βλ.λ., ὁ ἐπὶ τῶν ὀρέων τραφείς : Εὐρ.'Εκ.205 **σκύμνον γάρ μ' ὥστ' οὐριθρέπταν.**
οὐρικόμετρον (τὸ) νεώτ. συσκευὴ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐν τοῖς οὔροις οὐρικοῦ ὀξέος.
οὐρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰ οὖρα : **οὐρικὴ ἀρθρῖτις** (ἐκδήλωσις ἀρθριτισμοῦ ὀφειλομένη εἰς περίσσειαν οὐρικοῦ ὀξέος ἐν τῷ αἵματι)· ‖ ὁ ἀπαντῶν εἰς τὰ οὖρα : **οὐρικὸν ὀξύ.**
οὐριοδρομία (ἡ) νεώτ. Ιστιοδρομία, καθ' ἣν πνέει οὔριος ἄνεμος, ἱστιοδρομία ἐξ οὐρίας, ἀρμένισμα στὰ πρύμα.
οὐριοδρόμος-ον μσν. ὁ τρέχων ἢ πλέων μὲ οὔριον, εὐνοϊκὸν ἄνεμον : Τιμαρίων ἐν Notices 9,195 **κατὰ τὰς οὐριοδρόμους ναῦς.**
οὐριοδρομῶ-έω μτγν. κ. μσν. τρέχω, πλέω μὲ οὔριον, εὐνοϊκὸν ἄνεμον, ἀρμενίζω πρύμα:Διόδ.Σ 3,34 **πολλοὶ τῶν πλοϊζομένων οὐριοδρομούσαις ναυσὶ φορτίσιν**, Φίλ.2,57), Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.10,56, 'Αντυλλ. π.'Ορειβ.6,23,3, Διογ.Λ 1,116 **καὶ ναῦν οὐριοδρομοῦσαν ἰδών, εἶπεν ὡς μετ' οὐ πολὺ καταδύσεται**, 'Ηλιόδ.Αἰθ.5,17 **τῆς νεὼς οὐριοδρομαούσης**, Εὐστ.Πον.198,80 **οὐριοδρομοῦντες.**
οὐριομετρία (ἡ) νεώτ. μέτρησις τῆς ἐν τοῖς οὔροις ἢ τῷ αἵματι ἐνεχομένης οὐρίας βλ.λ.
οὐριόμετρον (τὸ) νεώτ. συσκευὴ πρὸς προσδιορισμὸν τῆς οὐρίας τῶν οὔρων καὶ τοῦ αἵματος.
οὔριον (τὸ) (οὖρος) 'Ησ. «φυλακή, σημεῖον».
οὔριος-ον κ.-α-ον (οὖρος) κ.μσν. κ.νεώτ., δημ. **οὔριος** κ. οὐδ. **οὔριο** ὁ ἔχων καλόν, εὐνοϊκὸν ἄνεμον : Σοφ.Φιλ.780 **γένοιτο δὲ πλοῦς οὔριός τε κεὐσταλής**, Εὐρ.ΙΑ 1596 **πλοῦν οὔριον δίδωσιν ἡμῖν**, αὐτ.352 **στρατὸς οὐρίας πομπῆς σπανίζων**· ‖ ἐπὶ πλοίου : Σοφ.Φιλ.355 **κἀγὼ 'π' ἄκρον Σίγειον οὐρίῳ πλάτῃ κατηγόμην**, Εὐρ.'Ελ.406 **οὔριον εἰσῆλθε λαῖφος**, 'Αριστφ.'Ιππ.433 **ἀφήσω κατὰ κῦμ' ἐμαυτὸν οὔριον**· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. ὡς ἐπίρρ.: αὐτ.Λυσ.550 **ἔτι γὰρ νῦν οὔρια θεῖτε** (τρέχετε μὲ εὐνοϊκὸν ἄνεμον)· ‖ μτφ. εὐτυχής, ἐπιτυχής : Αἰσχ.Χο.814 **πρᾶξιν οὐρίαν θέλων** (δ.γρ. οὐρίσαι), Εὐρ.'Ηρακλ.822 **οὔριον φόνον**, 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,164 **σόν, ὁδῖται, οὔριον ἰθύνοι πάντα τύχη βίοτον**· τὸ οὐδ. πληθ. **οὔρια** ὡς ἐπίρρ. : Εὐρ.'Ελ.1588 (ἐν κῶδ. πιθ. ἀμφ. οὔριαι)· **2)** ὁ εὐνοῶν, ἐπιτυχής, καλός : αὐτ.'Εκ.900 **οὐ γὰρ ἵησ' οὐρίας πνοὰς θεός**, Ξεν.'Ελλ.1,6,37 **ἦν δὲ τὸ πνεῦμα οὔριον**, Θουκ.7,53 **ἦν γὰρ ἐπὶ τοὺς 'Αθηναίους ὁ ἄνεμος οὔριος**· ‖ κωμ. ἐπὶ τῶν φυσῶν, τῶν φυσητήρων τοῦ χαλκέως : 'Αριστφ.'Αχ.669 **ἐρεθιζόμενος οὐρίᾳ ῥιπίδι**· **3)** **οὐρία** (πνοή) (ἡ) οὖρος, εὐνοϊκὸς ἄνεμος : 'Αρχίλ. ἐν Πάπ., Πλάτ.Πρωτ.338Α, 'Αριστλ.Μηχ.851b,6 **ἐξ οὐρίας διαδραμεῖν**, Πολύβ.1,47,2 **ἐξ οὐρίας πλέουσι**, Λουκ.Λεξιφ.15 **ὁλκάδα τριάρμενον ἐν οὐρίῳ πλέουσαν**, Λιβάν.'Επιστ.178 **πάντα ἐξ οὐρίων θεῖ**· κ. νεώτ. ὡς ἐπιθ. τοῦ ἀνέμου, ὁ ἐκ τῆς πρύμνης πνέων, πρύμος : **οὔριος ἄνεμος**· **4)** Ζεὺς οὔριος ὁ πέμπων εὐνοϊκὸν ἄνεμον ἢ ὁδηγῶν εἰς αἴσιον τέρμα : Αἰσχ.'Ικ.594 **τὸ πᾶν μῆχαρ οὔριος Ζεύς**, Μελέαγρ.ΑΠ 12,53,7 **αὐτίκα καὶ Ζεὺς οὔριος ὑμετέρας πνεύσεται ἐς ὀθόνας**· ‖ κ. γενικ. : Γαιτουλ.ΑΠ 5,16 **οὔριος ἀλλ' ἐπίλαμψον ἐμῷ καὶ ἔρωτι καὶ ἱστῷ . . Κύπρι**· **5)** **οὔριον ᾠόν**, δημ. **οὔριο αὐγό** τὸ εἰς κλώσσημα ἀνεπιτήδειον, ἀκατάλληλον, ἄγονον ᾠόν, ὅ. ὑπηνέμιον : 'Αριστλ.ΖΓ 753a,22, Θεοδώρ.2,375 **τὸ ᾠὸν συνέτριψε καὶ οὔριον ἔδειξε, τουτέστιν ἀσθενῆ τὴν ἐπιβουλὴν**· πρβλ.'Αριστλ.ΖΙ 560a,5**κυνόσουρα καὶ οὔρια γίγνεται τοῦ θέρους μᾶλλον. Ζεφύρια δὲ καλεῖται τὰ ὑπηνέμια ὑπό τινων** (ἐσφ.ἀνάγν. οὔρινα)· **6)** δημ. **οὔριος**-ια μτφ. ἐπὶ ἀνθρ., ὁ κενὸς τὸν νοῦν, ἀπερίσκεπτος, ἐλαφρόμυαλος : **οὔριος εἶναι τοῦ λόγου του**, - **οὔριο κεφάλι**· **7)** δμ. δημ. τὸ οὐδ. οὔριο ὡς οὐσ. ὁ βεζοαρδικὸς λίθος, οὐσία σχηματιζομένη ὡς **ἐντερόλιθος** ἐν τῷ ἥπατι βοός.
οὔριος-α-ον (οὖρον) λεξ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰ οὖρα βλ.λ.· πρβλ. οὔρειος· 'Ησ. **οὔριον βῖκον.**
οὐριοστάτης (ὁ) (ἵστημι) ὁ εὐτυχῶς ἱστάμενος, σταθερὸς καὶ εὐτυχής : Αἰσχ.Χο.821 **θῆλυν οὐριοστάταν** (ἀμφ.).
οὐριότης-ητος (ἡ) (οὔριος) σχόλ. ὁ εὐτυχὴς δρόμος, ἐπιτυχία : Σχόλ.Πίνδ.Ν 6,48 **τὴν οὐριότητα τῶν ποιημάτων.**
οὐρίς-ίδος (ἡ) ἡ ἀμὶς βλ.λ. : ΕΜ 642,40.
οὐρισεδίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. φάρμακον διουρητικὸν καὶ διαλυτικὸν τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος.
οὔρισμα-ατος (τὸ) Ιων. τ. τοῦ ὅρισμα βλ.λ., ὅριον, μεθόριος, σύνορον : 'Ηρ.2,17 **οὔρισμα δὲ 'Ασίη καὶ Λιβύῃ οἴδαμεν.**
οὐριῶ-όω μτγν. παραδίδω εἰς τὸν ἄνεμον, ἀφήνω νὰ ἀνεμίζεται, ἐπὶ τῆς κόμης : Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 9,777,4 **διηνεμωμένας κορυφῆς ἐθείρας οὐρίωκεν εἰς δρόμον.**
οὐρλιάζω δημ. ἐπὶ κυνῶν, ὠρύομαι, φωνάζω· ‖ μτφ. περιφρον. ἐπὶ ἀνθρ. ἐν ὀργῇ, ἐξάφει διατελοῦντος, κραυγάζω ὀξέως.
οὔρλιασμα-ατος (τὸ) δημ κ. **οὐρλιαχτὸ** ἡ ὠρυγὴ ἡ φωνὴ τοῦ οὐρλιάσματος : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 124 **μὴν ἡ ὡραιότης φύγῃ ἀπὸ τὰ δάση . . καὶ ξεθαρρέψῃ τὸ οὔρλιασμα ἐκεῖ τῶν τσακαλιῶν.**
οὐρμπανισμός (ὁ) (γαλλ.) νεώτ. ὁ πολισμός, ἡ πολεοδομία· **2)** ἡ ἀστυφιλία βλ.λ.
οὖρνις κτ. ἀττ. κρᾶσ. ὁ ὄρνις βλ.λ. : 'Αριστφ. 'Ορν.284 **Καλλίας ἄρ' οὗτος οὖρνις ἐστίν.**
οὐροβακτηρία (ἡ) νεώτ. κ. -ιον κ. -ίδιον (τὸ) ἕκαστον τῶν μικροβίων τῶν προκαλούντων τὴν ἀποσύνθεσιν τῶν οὔρων.
οὐροβόρος-ον (οὐρά) πάπ. ὁ τὴν οὐρὰν δάκνων : **οὐροβόρος δράκων**· πρβλ. οὐρηβόρος.
οὐρόγαλον (τὸ) (οὖρον) μτγν. τὸ οὖρον τῆς γαλῆς : Ζώσ.'Αλχ.226Β.
οὐρογενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐκ τῶν οὔρων προερχόμενος, γεννώμενος : **οὐρογενὴς δηλητηρίασις.**
οὐρογεννητικός-ή-όν νεώτ. κ. **οὐρογόνος** ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὔρησιν καὶ τὴν γέννησιν : **οὐρογεννητικὰ ὄργανα** (ὄργανα χρησιμεύοντα διὰ τὴν οὔρησιν ἅμα καὶ τὴν γέννησιν), - **οὐρογεννητικὸς κόλπος.**
οὐρόδεσμος (ὁ) νεώτ. δεσμὸς δι' οὗ καθάπτομεν τρόχιλον ἢ αὔσπαστον πρὸς ἱστὸν ἢ κεραίαν ἢ ἐξάρτιον διὰ τῆς οὐρᾶς περιστρεφομένης ἑλικοειδῶς.
οὐροδέτησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ οὐροδετεῖν διὰ κατασκευῆς οὐροδέσμου.
οὐροδετῶ-έω νεώτ. ἐξαρτῶ τρόχιλον διὰ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ.
οὐροδόκη (ἡ) λεξ. ἡ οὐροδόχη βλ.λ. : Ξεν.π.Φώτ.
οὐροδοχεῖον (τὸ) γλωσσ. κ.νεώτ.κ.-όχιον δοχεῖον πρὸς οὔρησιν, κατουρακάνατο, ἀγγεῖο, καθοίκι.
οὐροδόχη (ἡ) 'Ησ. τὸ οὐροδοχεῖον βλ.λ.
οὐροδόχος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ περιέχων ἢ δεχόμενος οὖρα : Γαλ.8373, Σχόλ.'Αριστφ.'Αχ.82, - **οὐροδόχος κύστις.**
οὐροειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς οὐράν : 'Αγαθήμ.2.
οὐρόκοκκοι (οἱ) νεώτ. μικρόκοκκοι δι' ὧν μετατρέπεται ἡ οὐρία εἰς ἀνθρακικὸν ὀμμώνιον.
οὐροκρισία (ἡ) νεώτ. ἡ κρίσις, διάγνωσις περὶ τῆς καταστάσεως ἀσθενοῦς ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν οὔρων αὐτοῦ.
οὐροκυστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. φλεγμονὴ τῆς **οὐροδόχου κύστεως.**

οὐρόλεπτος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **γαδιδῶν.**

οὐρολιθίασις-εως (ἡ) νεώτ. σχηματισμὸς λίθων ἐν τῷ οὔρῳ ἢ ἐν τοῖς οὐροποιητικοῖς ὀργάνοις.

οὐρόλιθος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐν τῷ νεφρῷ ἢ τῇ οὐροδόχῳ κύστει σχηματιζόμενος λίθος.

οὐρολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς πραγματευόμενος εἰδικῶς περὶ τῆς λειτουργίας καὶ περὶ τῶν νόσων τοῦ οὐροποιητικοῦ συστήματος.

οὐρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ σχετιζόμενος πρὸς τὴν οὐρολογίαν βλ.λ. : **οὐρολογικὸν σύγγραμμα.**

οὐρολόγος (ὁ) νεώτ. εἰδικὸς ἰατρὸς τῆς οὐρολογίας.

οὐρομελής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων σκέλη ἀπολήγοντα εἰς ἕνα μόνον πόδα : **οὐρομελῆ τέρατα.**

οὐρόμετρον (τὸ) νεώτ. ἀραιόμετρον πρὸς ποσοδιορισμὸν τοῦ εἰδικοῦ βάρους τῶν οὔρων.

οὖρον (τὸ) (1) κ. νεώτ. ὑγρὸν ὅπερ ἐκκρινόμενον ὑπὸ τῶν νεφρῶν περιέχει ἐν διαλύσει πολυαρίθμους ὀργανικὰς καὶ ἀνοργάνους οὐσίας, κάτουρο : Ἡρ.2,111 **ἀναβλέψει γυναικὸς οὔρῳ νιψάμενος τοὺς ὀφθαλμούς**· κυρ. κτ. πληθ. : Ἱππ.Ἀφορ. 4,69. Θεόφρ.Ὀσμ.60(62).

οὖρον (τὸ) (2) τὸ διάστημα εἰς ὃ κίνησίς τις ἐκτείνεται, ὅριον, τέρμα : Ἰλ.Ψ 431 **ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίοιο πέλονται,** αὐτ.Κ 351 **ὅσσον τ' ἐπὶ οὖρα πέλονται ἡμιόνων, αἱ γάρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσιν ἑλκέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον** (τ. ἔ. ὅσον μακρὰν φθάνουν ζεύγη ἡμιόνων, διότι αἱ ἡμίονοι εἶναι καταλληλότεραι τῶν βοῶν νὰ ἑλκύουν τὸ ἄροτρον)· κ. κτ. ἑν. : Ὀδ.Θ 124 **ὅσσον τ' ἐν νειῷ οὖρον πέλει ἡμιόνοιιν τόσσον ὑπεκπροθέων** . || ἐν τῷ πληθ. ἁπλ. τὰ ὅρια : Ἀπολλ.Ρ 2,795· **2) οὖρα μυὸς** τὸ φυτὸν μολόχη βλ.λ. : Διοσκ.332, αὐτ.π Ἀπουλ. Βοτσν.1 **οὖρα ἰχνεύμονος** τὸ φυτὸν ἀρνόγλωσσον βλ.λ.

οὐροποίησις-εως (ἡ) νεώτ. σχηματισμὸς οὔρων.

οὐροποιητικός-ή-όν νεώτ. ὁ παράγων οὖρα : **οὐροποιητικὰ ὄργανα.**

οὐροποιογεννητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ οὐροποιητικὰ καὶ τὰ γεννητικὰ ὁμοῦ ὄργανα.

οὐροπύγιος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρὰν ὁμοῦ καὶ τὸν πρωκτόν· || τὸ οὐδ. **οὐροπύγιον** ὡς οὐσ. ἡ ὀπισθία ραχιαία ἄκρα τοῦ σώματος τῶν πτηνῶν, ἐφ' ἧς φύονται τὰ πηδαλιώδη πτερά.

οὐροπυγῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. φλεγμονὴ τοῦ ἐπὶ τοῦ οὐροπυγίου ἀδένος τῶν πτηνῶν καὶ διαπύησις αὐτοῦ, σπυρί.

οὖρος (ὁ) (1) οὔριος, εὐνοϊκὸς ἄνεμος, ἐπίφορος : Ἰλ.Α 479 **τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει ἑκάεργος Ἀπόλλων,** Ὀδ.Δ 357, Πίνδ.Π 1,34 **ἐς πλόον ἀρχομένοις πομπὸν ἐλθεῖν οὖρον,** Εὐρ.Τρῳ.20 **μένουσι δὲ πρύμνηθεν οὖρον, ὡς δεκασπόρῳ χρόνῳ,** Θεόκρ.13,52 **πλευστικὸς οὖρος**· ὡς παρεχόμενος ὑπὸ τῶν θεῶν : Ὀδ.Ε 176, αὐτ.Δ 520 **ἂψ δὲ θεοὶ οὖρον στρέψαν** (οἱ θεοὶ μετέτρεψαν πάλιν τὸν ἄνεμον εἰς οὔριον)· κ. κτ. πληθ. : αὐτ.360 **οὐδέ ποτ' οὖροι πνείοντες φαίνονθ' ἁλιαέες**· || σπαν. ἐπὶ ἰσχυροῦ ἀνέμου ἢ θυέλλης : Ἰλ.Ξ 19 **πρίν τινα κεκριμένον καταβήμεναι ἐκ Διὸς οὖρον,** φρ. **ἀποπέμπειν κατ' οὖρον** (πέμπειν μετὰ τοῦ ἀνέμου, ἐπισπεύδειν) : Χρησμ.π.Ἡρ.4,163· || ἐν φρ. κ. μτφ. : Αἰσχ.Ἑπτ.690 **ἴτω κατ' οὖρον . . πᾶν τὸ Λαΐου γένος** (ἂς ὑπάγῃ εἰς τὸν ἄνεμον, ἂς καταστραφῇ . .), Σοφ.Τρ.468 **ταῦτα μὲν ῥείτω κατ' οὖρον** (ἂς παρασύρωνται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τοῦ ρεύματος), αὐτ.8,15 **οὖρος ὀφθαλμῶν ἐμῶν αὐτῇ γένοιτ' ἄπωθεν ἑρπούσῃ** (οὔριος ἄνεμος ἂς ἐπισπεύσῃ αὐτὴν μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν μου, τ. ἔ. ἂς ἀπέλθῃ ὅ τι τάχιστα)· ὁμ. ἐν φρ. π. αὐτ. Φιλ.855 **οὖρός τοι, τέκνον, οὖρος** (ἐστι) (εἶναι καιρὸς κατάλληλος), Εὐρ.Ἴων 1509 **γένοιτό τις οὖρος ἐκ κακῶν** (κῶδ. ἐγένετο)· κ. π. Πίνδ. μτφ. ἐπὶ τῶν ἐπῶν : αὐτ.Ο 9,47 **ἔγειρ' ἐπέων σφιν οὖρον λιγύν** (δ.γρ. οἶμον), αὐτ.Ν 6,32 **εὔθυν' ἐπὶ τοῦτον ἐπέων, ὦ Μοῖσ', ἄγ' οὖρον εὐκλεΐα**· || σπαν. π. πεζ. : Ξεν.Ἑλλ.2,3,31 **ἕως ἂν εἰς οὖρον καταστῶσιν,** Λουκ.Τόξ.7 **κατ' οὖρον ὁ πλοῦς εἴη.**

οὖρος (ὁ) (2) φύλαξ, φρουρός, ἐπόπτης : Ἰλ.Θ 80 **Νέστωρ οἶος ἔμιμνε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,** Ὀδ.Ο 89 **οὐ γὰρ ὄπισθεν οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσιν,** Πίνδ.Ι 8(7),60 **μανύων Ἀχιλεύς, οὖρος Αἰακιδᾶν** (ὑπερασπιστής), Ἀπολλ. Ρ 4,1643 **οὖρος νήσου,** Ὀππ.Κυν.1,375 **οὖρος βουκολίων**· πρβλ. ἐπίουρος, οὐρεύς· || ὡς ἐπίθ. **τῶν κυνῶν,** συγγ. τοῦ ἐρύω κ. ὅρομαι βλ.λ.· **2)** μτγν.μτ. τοῦ **βοῦς** βοῦς πρωτογενής, ἄγριος : Ἀδρ.ΑΠ 6,332,2 **βοὸς οὔρου ἀσκητὸν χρυσῷ παμφανόωντι κέρας**· **3)** Ἰων τ. τοῦ ὄρος βλ λ.

οὐρός (ὁ) ταφροειδὲς ὄρυγμα δι' οὗ ἀνεῖλκον εἰς τὴν ξηρὰν καὶ τἀνάπαλιν καθεῖλκον εἰς τὴν θάλασσαν τὰ πλοῖα : Ἰλ.Β 153 **οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον**· πρβλ. Πολυδ.10,149.

οὐροσθενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων τὸ οὐραῖον ἄκρον λίαν ἀνεπτυγμένον.

οὐροσκοπία (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς διάγνωσιν ἐξέτασις τῶν οὔρων ἀπὸ πάσης ἐπόψεως.

οὐροσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀφορῶν τὴν οὐροσκοπίαν βλ.λ.· || ἐπίρρ. **-ῶς.**

οὐρόσπερμα (τὸ) νεώτ. **-ον** γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν συνθέτων.

οὐροσωλήν-ῆνος (ὁ) νεώτ. ὁ δοκιμαστικὸς σωλὴν πρὸς ἐξέτασιν τῶν οὔρων.

οὐροσωληνάρια (τὰ) νεώτ. σωληνάρια τοῦ νεφρικοῦ παρεγχύματος, ἐν οἷς γίνεται ἡ ἀπέκκρισις τοῦ οὔρου, ἁ. οὐροφόρα σωληνάρια.

οὐροτομῶ-έω ἵππον λεξ. τέμνω οὐρὰν ἵππου : Σουΐδ. οὐροτομήσαντες **πεντήκοντα ἵππους.**

οὐροτοξία (ἡ) νεώτ. ἡ ποσότης οὔρου ἥτις ἐνιεμένη εἰς σῶμα ζῴου φονεύει 1 χιλιόγραμμον τοῦ βάρους τοῦ σώματος αὐτοῦ.

οὐροτοξικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων σχέσιν πρὸς τὴν τοξικότητα τῶν οὔρων : **οὐ- συντελεστής.**

οὐροτροπίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. ἑξαμεθυλενοτετραμίνη χρησιμοποιουμένη ἐν τῇ θεραπευτικῇ ὡς φάρμακον διουρητικὸν καὶ ἀντισηπτικὸν τῶν οὐρητικῶν ὀργάνων.

οὐροφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων, διοχετεύων τὸ οὖρον : **οὐροφόρος ἀγωγός, - οὐ- σωληνάριον.**

οὐροφύλαξ (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ὀροφύλαξ βλ.λ.

οὐροχημεία (ἡ) νεώτ. αἱ χημικαὶ μέθοδοι αἱ χρησιμοποιούμεναι διὰ τὴν ἀνάλυσιν τῶν οὔρων.

οὐροχημικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐροχημείαν βλ.λ. : **οὐ- ἀντιδράσεις**· || ὁ χημικός, ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν οὐροχημείαν βλ.λ.

οὐροχολίνη (ἡ) νεώτ. κιτρίνη χρωστικὴ οὐσία τοῦ οὔρου σχηματιζομένη ἐκ τῆς χολοχρωστικῆς.

οὐρόχρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. χρωστικὴ ὕλη ἥτις δίδει τὴν κιτρίνην χροιὰν εἰς τὰ φυσιολογικὰ οὖρα.

οὐρτική (ἡ) νεώτ. ἡ κνίδη βλ.λ.

οὐρτίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα πυριγενές.

οὐρῶ-έω (1) (οὖρον) κ. νεώτ., παρατ. **ἐούρουν** (προσ-), Ἰων. **οὔρεον** ἢ **οὔρεσκον,** μέλλ. **οὐρήσω,** ἀττ. -ήσομαι, ἀόρ. **ἐούρησα** (ἐν-), Ἰων. **οὔρησα,** παρακ. **ἐούρηκα,** Ἰων. παρακ. **οὐρήκειν,** παθ. Ἰων. ἀόρ. **οὐρήθην,** ἀποβάλλω τὸ οὖρον διὰ τῆς φυσικῆς ὁδοῦ, κατουρῶ : Ἡσίοδ.Ἔργ.729 **μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβάδην οὐρήσῃς,** Ἡρ. 1,133 **οὐκὶ οὐρῆσαι ἀντίον ἄλλου**· || μτ. αἰτ. πράγμ. ἐκβάλλω μετὰ τῶν οὔρων : Ἱππ.Ἀφορ.4,80 **οὐρεῖν αἷμα,** Ἀντωνῖν.Λιβ.41 **ὁ Μίνως οὔρεσκεν**

ὄφεις καὶ σκορπίους· 2) παθ. προκαλῶ τὴν ἔκκρισιν οὔρων, εἶμαι διουρητικός : Ἱππ.Δι.2,46 **οὐρέεται μᾶλλον** (ὡς μᾶλλον διουρητικόν), Ἀρετ. Χρον.Νούσ.Ι,4 **οἶνος οὐρεόμενος** (διουρητικὸς οἶνος), Ἀθήν.Ι,32F, Ὀρειβ.4,28· ‖ τὸ οὐδ. **τὸ οὐρούμενον** τὸ οὔρημα βλ.λ.· ‖ ὁμ. τὸ ἐνεργ. ἐνεργῶ ὡς διουρητικόν : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.Ι,10.

οὐρῶ-έω (2) (οὖρος) σχόλ. ἀγρυπνῶ, φυλάττω : Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 4,1614, ΕΜ 54,31.

οὐρώδης-ους-ες (οὐρά) ὁ ἀνήκων εἰς τὴν οὐρὰν ἢ τὸν πρωκτόν : Ἱππ.Διαίτ.(Νόθ.) 37 **τῶν τενόντων τῶν οὐρωδέων** (κῶδ. ὀρρωδέων).

-ους ἐν Ἐπιγρ. κατάληξ. γενικ. πτώσεως τριτοκλίτων ἀσυναιρέτων κυρ. ὀνομάτων ἀντὶ **-ος : Δάμωνους** (Δάμωνος) - **Νίκωνους** (Νίκωνος).

οὖς (τό) κ. μσν. κ. νεώτ., γενικ. **ὠτός**, δοτ. **ὠτί**, ὀνομαστ. πληθ. **ὦτα**, γενικ. **ὤτων**, δοτ. **ὠσί** (**ὤτοις**, ἀδόκ. κτ. : Φρύνιχ.186), π. Ὁμ. μ. αἰτ. ἐν. κ. δοτ. πληθ.· αἱ λοιπαὶ πτώσεις ὡς ἐξ ὀνομαστ. **οὖας**, γενικ. **οὔατος**, ὀνομαστ. πληθ. κ. αἰτ. **οὔατα**, δοτ. **οὔασι**, ἑλληνιστικὴ ὀνομαστ. ἐν. **ὦς** κ. δωρ. **ὦς**, πληθ. **ὦϝαθ'**, πιθ. ἀντὶ **ὦτά θ'** ἐν Ἀλκμ. 14, τὸ μέλος τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει ὡς ὄργανον τῆς ἀκοῆς κ. ἰδ. τὸ ἐξωτερικὸν πτερύγιον τούτου, τὸ αὐτί : Ἰλ.Λ 109 **Ἄντιφον αὖ παρὰ οὖς ἔλασε ξίφει**, αὐτ.Σ 272 **αἲ γὰρ δή μοι ἀπ' οὔατος ὧδε γένοιτο** (ὤ, εἴθε ποτὲ νὰ μὴ ἀκούσω περὶ τοιούτου πράγματος), Ὀδ.Μ 200 **ὃν σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλειφ'**, Ἡρ.4,129 **ὀρθὰ ἱστάντες τὰ ὦτα** (ἐπὶ ἵππων), ΚΔ Λουκ.22,50 **καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν·** πρβλ. Σοφ.Ἠλ.27· τὸ ὅλον οὖς, ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικόν : Ἡρ.7,39 **ἐν τοῖσι ὠσὶ . . οἰκέει ὁ θυμός**, Αἰσχ.Πέρσ.605 **βοᾷ ἐν ὠσὶ κέλαδος** (ἠχεῖ ἐντὸς τῶν ὤτων), Σοφ. Ἀντ.1188 **φθόγγος βάλλει δι' ὤτων·** κ. γεν. μτ. προθ. : αὐτ.Ἠλ.1437 **δι' ὠτὸς παῦρα ἐννέπειν πρός τινα**, αὐτ.ΑΙ.149 **λόγους ψιθύρους εἰς ὦτα φέρει**, Εὐρ.Μήδ.1139 **δι' ὤτων ἦν λόγος**, αὐτ. Ἀνδρ.1091 **εἰς οὖς ἑκάστῳ . . ηὔδα λόγους**, Πλάτ.Εὐθ.275Ε **προσκύψας μοι μικρὸν πρὸς τὸ οὖς**, Θεόκρ.14,27 **ἁμὶν τοῦτο δι' ὠτὸς ἔγεντο·** ‖ συνεκδ. ἡ ἀκοὴ συχν. μτ. ρ. ἐν φρ. : Πλάτ. Κρατ.396D **παρεῖχον τὰ ὦτα** (προσεῖχον), αὐτ. Συμπ.216Α **εἰ ἐθέλοιμι παρέχειν τὰ ὦτα**, αὐτ.Πολ. 531Α **παραβάλλοντες τὰ ὦτα**, Πλούτ.Ἠθ.232F **ὦτα χορηγεῖν**, αὐτ.1113C **οἱ ὦτα ἔχοντες** (οἱ ἀκούοντες), ΚΔ Ματθ.13,43 **ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω**, αὐτ.Ἀπ.2,7 **ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω**, - **κλείω τὰ ὦτα** (κωφεύω), - **τείνει οὖς εὐήκοον** (εἶναι πρόθυμος νὰ εἰσακούσῃ)· ‖ μτφ. ἐπὶ κατασκόπων τῶν βασιλέων ἐν Περσίᾳ : Ξεν.ΚΠ 8,2,10 **τὰ βασιλέως ὦτα**, Ἀριστλ.Πολιτ.1287b,30· κ. γεν. : Πλούτ.Ἠθ.522F **τὸ τῶν λεγομένων ὤτων καὶ προσαγωγέων γένος·** κ. π. Πλάτ.Παλ.613C ἐν φρ. **τὰ ὦτα ἐπὶ τῶν ὤμων ἔχοντες** ἐπὶ ἀνθρώπ. ἀπερχομένων ἐν καταισχύνῃ· πρβλ. παροιμ. ἐν λ. λύκος κ. φρ. δημ. μὲ κατεβασμένα ἀφτιά· κ. ἐπὶ τῶν ἀθλητῶν (ἐχόντων τὰ ὦτα τεθλασμένα καὶ ἐξῳδηκότα) : Θεόκρ.22,45 **τεθλασμένος οὔατα πυγμαῖς** (πρβλ. ὠτοκάταξις)· 2) ἐξ ὁμοιότητος πρὸς τὸ οὖς, κτ. πληθ. λαβαὶ κυρ. ἀμφορέων, χερούλια στάμνας : Ἰλ.Λ 633 **οὔατα δ' αὐτοῦ τέσσαρ' ἔσαν**, Βίων π.Πλούτ.Ἠθ.536Α **ἀμφορεῦσιν ὑπὸ τῶν ὤτων ῥᾳδίως μεταφερομένοις**, Ἥρων Πνευμ.2,23· κ. ἐπὶ ποτηρίων : Ἀλεξ. 270,3 (ποτήριον) **ὦτα συντεθλασμένον·** ‖ ἐν τῇ ἀρχιτ. ἡ παρωτίς βλ.λ.4) : Ἐπιγρ.· ‖ **οὖς Ἀφροδίτης** εἶδος ὀστρακοδέρμου : Ἀντίγ.Καρ.π.Ἀθήν. 3,88Α **τὸ ὄστρεον τοῦτο ὑπὸ Αἰολέων καλεῖσθαι οὖς Ἀφροδίτης·** κ. **θαλάττιον οὖς** ἡ ἀγρία λεπάς : Ἀριστλ.ΖΙ 529b,16 **τῇ δ' ἀγρίᾳ λεπάδι, ἥν τινες καλοῦσι θαλάττιον οὖς, ὑποκάτω τοῦ ὀστράκου ἐξέρχεται ἡ περίττωσις·** ‖ **τὰ ὦτα τῆς καρδίας** τὰ ὅμοια τοῖς ὠσὶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς καρδίας λοβία : Ἱππ.Καρδ.8,Γαλ.Χρ.Μορ.6,15· ‖ μέρος ἰατρ. ἐπιδέσμου : Ἡρακλῆς π.Ὀρειβ.48,15

οὖς Ἐπιγρ. ὡς βλ.λ.

οὐσία (ἡ) (ἐκ μτχ. τοῦ εἰμί) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. **οὐσίη**, δωρ. **ἐσσία**, **ὠσία** ὅ τι ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἴς τινα, ἰδιοκτησία, περιουσία, βιός : Ἡρ.Ι,92 **τὰ δὲ ἄλλα ἀναθήματα ἐξ ἀνδρὸς ἐγένετο οὐσίης ἐχθροῦ**, Εὐρ.Ἡρ.337, Ἀριστφ.Ἐκκλ.729 **προχειριοῦμαι κἀξετάσω τὴν οὐσίαν**, Λυσ.18,17 **ἀδίκως δημεύεσθαι τὴν οὐσίαν**, αὐτ.24,11 **εἰ γὰρ ἐκεκτήμην οὐσίαν** (ἐὰν εἶχον περιουσίαν, ἐὰν ἤμην πλούσιος), Δίφιλ.32,7 **ὑπὲρ τὴν οὐσίαν δαπανᾶν**, Ἀνάξιππ.Ι,32 **πατρῴαν οὐσίαν κατεσθίειν**, Ἀνδοκ.Ι,118 **τὴν μὲν οὖν φανερὰν οὐσίαν κατέλιπε** (τὴν πραγματικὴν περιουσίαν), Πάπ. **καλῶς.. ἐπεμελήθη τῶν οὐσιῶν ὑπὲρ τοῦ δημάρχου**, ΚΔ Λουκ.15,12 **πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας**, Χρον.Μορ.1022 **πρὸς τὴν οὐσίαν.. τοῦ καθενός·** ‖ συχν. ἐν πάπ. ἐπὶ κτημάτων ἐν Αἰγύπτῳ· 2) π. Σοφ.Τρ.911 **ἔκλαιεν . . τὰς ἄπαιδας εἰς τὸ λοιπὸν οὐσίας** πιθ. (π. Σχολ.) ἡ κοίτη, συνουσία· 3) ἐν τῇ φιλοσ. ὡς τὸ Ἰων. φύσις, τὸ σταθερὸν ὄν, ἡ ἀμετάβλητος πραγματικότης, τὸ ἀληθῶς καὶ πραγματικῶς ὑπάρχον (ἀντίθ. γένεσις) : Πλάτ.Τίμ.29C **ὅτι περ πρὸς γένεσιν οὐσία, τοῦτο πρὸς πίστιν ἀλήθεια**, αὐτ.Νόμ. 966Ε **ὡν κίνησις γένεσιν παραλαβοῦσα ἀέναον οὐσίαν ἐπόρισεν**, Ἀριστλ.ΖΜ 641b,32 **γένεσις μὲν τὸ σπέρμα, οὐσία δὲ τὸ τέλος**, αὐτ.Μεταφ. 1003b,7· ὅθ. ἐν ἀφῃρημένῃ ἐνν. ἡ ὕπαρξις, ἀντίθ. τὸ μὴ εἶναι : Πλάτ.Θεαίτ.185C **οὐσίαν λέγεις καὶ τὸ μὴ εἶναι, καὶ ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα·** ‖ ὁμ. κτ. ἀντίθ. πρὸς τὰ πάθη : Πλάτ.Εὐθύφρ.11Α **τὴν μὲν οὐσίαν μοι αὐτοῦ οὐ βούλεσθαι δηλῶσαι, πάθος δέ τι περὶ αὐτοῦ λέγειν**, Ἀριστλ.Μεταφ.1003b,7 **πάθη οὐσίας·** ἀντίθ. συμβεβηκότα : αὐτ.Α΄Ὑστ.83a,24, αὐτ.Ψυχ.402a,8 **ἥ φύσις** (τῆς ψυχῆς) **καὶ ἡ οὐσία, εἶθ' ὅσα συμβέβηκε περὶ αὐτήν·** ‖ ἡ πραγματική, ἀληθὴς φύσις, ἐπὶ ἐκείνου ὅπερ εἶναι μέλος εἴδους τινός, ὁριζόμενον ἐν Πλάτ.Φαιδ.65D ὡς **«ὃ τυγχάνει ἕκαστον ὄν»·** ὁμ. ὡς **«τό τι ἐστι»** ἐν Ἀριστλ.Α΄Ὑστ.90b,30· ‖ ὁμ. κ. ὁ ἀληθὴς ὁρισμὸς πράγματός τινος : Πλάτ.Φαῖδρ.245Ε **ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον** (ἡ φύσις καὶ ὁ ὁρισμὸς αὐτῆς), Ἀριστλ.Μεταφ.1017b,22 **τὸ τί ἦν εἶναι οὗ ὁ λόγος ὁρισμός, καὶ τοῦτο οὐσία λέγεται·** ‖ τὸ ἔχειν οὐσίαν, ἡ ὕπαρξις τῆς οὐσίας, ἡ οὐσιότης βλ.λ. : Πλάτ. Πολ.509Β **ἔτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρεσβείᾳ . . ὑπερέχοντος·** ‖ συγκεκριμένως τὸ στοιχεῖον, τὸ ὑπόστρωμα, τὸ ὁποῖον ὑπόκειται εἰς ὅλας τὰς μεταβολὰς τῆς φύσεως· οὕτω π. Πλάτ.Σοφ.246Α **ταὐτὸν σῶμα καὶ οὐσίαν ὁριζόμενοι**, αὐτ. **νοητὰ ἄττα καὶ ἀσώματα εἴδη . . τὴν ἀληθινὴν οὐσίαν·** ὑπὸ τοῦ Ἀριστλ. ἐφαρμοζόμενον ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν θεωρίαν τῶν ἀτόμων τοῦ Δημοκρ. : Ἀριστλ.Οὐρ.298b,3 **πᾶσαι αἱ φυσικαὶ οὐσίαι ἢ σώματα ἢ μετὰ σωμάτων γίγνονται·** ‖ νεώτ. φιλοσ. ὁ σταθερὸς φορεὺς τῶν ἐναλλασσομένων ἰδιοτήτων τῶν ὄντων μὲ διαφόρους ἐν ταῖς λεπτομερείαις παραλλαγάς· ‖ ὁμ. νεώτ. τὸ εἶναι, ἡ πραγματικὴ ὑπόστασις πράγματός τινος : **ἡ οὐσία τῶν ὄντων εἶναι ὁ θεός·** 4) ἐν τῇ λογ. ἡ οὐσία ὡς πρώτη κατηγορία : Ἀριστλ.Κατ.1b,26, Μεταφ. 1037a,5· ὅθ. π. αὐτ.Κατ.2b,5 **αἱ πρῶται οὐσίαι** (τὰ ἄτομα) **αἱ δεύτεραι οὐσίαι** (τὰ εἴδη καὶ γένη), αὐτ. Μεταφ.1037a,5 **ἡ μὲν ψυχὴ οὐσία ἡ πρώτη, τὸ δὲ σῶμα ὕλη**, αὐτ.Ψυχ.412a,19 **ἡ ψυχὴ οὐσία τοῦ ἐμψύχου·** ‖ ἐπὶ ἀφῃρημένων ἐννοιῶν τῶν μαθηματικῶν : αὐτ.Α΄Ὑστ.87a,36 **μονὰς οὐσία ἄθετος, στιγμὴ δὲ**

οὐσία θετός· 5) μετὰ τοὺς 'Αριστλ. κ. Πλάτ. ἐν διαφόροις χρ. οἷον π.Ζήν.Στωϊκ.ἀπ.Ι,24 ἄποιος οὐσία (ἡ ὕλη)· κ. γεν. : Πολυστρ 12W κατὰ οὐσίαν· ἀντίθ. κατὰ δύναμιν ἢ ἐνέργειαν : Πρόκλ.Στοιχ. Φυσ.171 πᾶς νοῦς ἀμέριστός ἐστιν οὐσία· πρβλ. Πτολ.2,4,5· || π.Πυθαγ. ὀνομ. τῆς μονάδος : Θεολ. 'Αριθμ.6· 6) αἱ οὐσίαι αἱ ἀνθιστάμεναι εἰς τὸ πῦρ οὐσίαι : Ζωσ.'Αλχ.168B· ἐπὶ τῶν τεσσάρων σωμάτων (χαλκοῦ, κασσιτέρου, μολύβδου, σιδήρου) : ΨΔημοκρ.π.αὐτ.167B· 7) ἐν τῇ μαγείᾳ, ὑλικὸν ἀντικείμενον δι' οὗ γίνεται συνάφεια μεταξὺ τοῦ ὑπερφυσικοῦ μέσου καὶ τοῦ προσώπου ἐφ' οὗ ἐπιζητεῖται νὰ ἐνεργήσῃ τὸ μέσον τοῦτο, οἷον θρὶξ : Πάπ. λαβὼν βελόνην διείρων τὴν οὐσίαν εἰς αὐτήν· || ὁμ. σαπρία ἐκ τάφου : Πάπ.· || ὁμ. πάπ. κυνοκεφάλου οὐσία, - κυνὸς οὐσία ἡ κόπρος· 8) ἔμπλαστρόν τι : 'Αέτ. 15,15· 9) οὐσίαι πλοῖα βυζαντινὰ βοηθητικὰ ὡς τὰ χελάνδια καὶ οἱ πάμφυλοι : ΚΠορφ. 'Εκθ.664-5· 10) νεώτ. ὕλη, σῶμα φυσικόν : οὐσία συμπαγής - ρευστή, - ἐκρηκτικαὶ οὐσίαι· 11) νεώτ. μτφ. ἡ βαθυτέρα ἔννοια, ἡ κεφαλαιώδης σημασία : ἡ οὐσία τοῦ ζητήματος - τῆς ὑποθέσεως· || ὁμ. τὸ καθαυτὸ περιεχόμενον ἐννοίας τινὸς ἢ πράγματος, σπουδαιότης, σοβαρότης : λόγοι ἄνευ οὐσίας, - λόγια χωρὶς οὐσία· || κ. ἐν φρ. κατ' οὐσίαν κατὰ βάθος, πράγματι, καθ' αὑτό· 12) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιάζουσα γεῦσις, τὸ εὔγευστον, ἡ νοστιμάδα : χόρτα χωρὶς λάδι δὲν ἔχουν οὐσία· 13) νεώτ. εἰδ. ἀνατομ. οὐσίαι μεσακυττάριοι οὐσίαι ρευσταὶ ἢ συμπαγεῖς παρεμβαλλόμεναι μεταξὺ τῶν κυττάρων τῶν ἱστῶν.

οὐσιάζω πάπ. καθιστῶ μαγικῶς ἀποτελεσματικόν, ἐπιτυγχάνω τι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς μαγικῆς οὐσίας βλ.λ.7).

οὐσιακός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων εἰς περιουσίαν, εἰς κτῆμα : οὐσιακὴ μίσθωσις, - οὐ- μισθωταί.

οὐσιάρχης (ὁ) μτγν. ἡ ἀρχὴ τῆς ὑπάρξεως, ὁ δημιουργὸς τῆς οὐσίας : 'Απουλ.'Ασκληπ.19.

οὐσιαρχία (ἡ) μτγν. ἡ πηγή, αἰτία τῆς ὑπάρξεως : Διον.'Αρεοπ.5,431.

οὐσιαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐσίαν, ὁ ἔχων οὐσίαν : οὐσιαστικὴ ἔννοια - ἐκδούλευσις· || τὸ οὐδ. οὐσιαστικὸν πᾶσα λέξις ἢ ὄνομα, ὅπερ σημαίνει ὄν τι, πρόσωπον, ζῷον ἢ πρᾶγμα ἢ καὶ ἀφῃρημένην ἔννοιαν, οἷον ἀνήρ, ζῷον, φυτόν, εὐσέβεια : τὸ ἐπίθετον προσδιορίζει τὸ οὐσιαστικόν· ἐπίρρ. οὐσιαστικῶς κ. δημ. -ά κατ' οὐσίαν, πραγματικά.

οὐσΐδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ οὐσία βλ.λ.1) : Νικομ.π.'Αθήν.2,58A οὐσΐδιον γὰρ καταλιπόντος τοῦ πατρός, 'Αρρ.'Επικτ.2,2,10.

οὐσιομετρία (ἡ) ἐσφ. ἀνάγν. π. 'Ερμ.Τρισμ. π. Στοβ.1,49,69.

οὐσίον (τὸ) μον. εἶδος ὑφάσματος : 'Αχμ.'Ονειροκρ.220.

οὐσιοπάτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ πατὴρ τῆς ὑπάρξεως, ἐπὶ τοῦ δευτέρου θεοῦ κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τῶν νεοπλατωνικῶν : 'Ιάμβλ.Μυστ.8,2.

οὐσιοποιός-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ποιῶν, δημιουργῶν οὐσίαν : 'Ερμεί.'Αλ.Φαῖδρ.153A, Πρόκλ.Στοιχ. Φυσ.157, Δαμάσκ.'Αρχ.83, Σιμπλίκ.Κατ.325,20.

οὐσιοποιῶ-έω μσν. ποιῶ, δημιουργῶ οὐσίαν : Στουδ.Θεόδ.521.

οὐσιότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. μσν. - ἡ ἰδιότης τῆς ὑπάρξεως : Δαμάσκ.'Αρχ.58, 'Ηλ.Κατ.221,1· || τὸ ἔχειν οὐσίαν : 'Επιγρ., 'Ερμ.Τρισμ.π.Στοβ.1,4),4.

οὐσιῶ-όω (οὐσία) δίδω οὐσίαν, φέρω εἰς ὕπαρξιν, δημιουργῶ : Πλωτῖν.6,1,10, Σιμπλ. εἰς Πρόκλ.Παρμ.1003S, Δαμάσκ.'Αρχ.80, Φιλόπ.'Ιω. 'Υπομν.ΖΓ 7,26· || παθ. εἶμαι ἐν τῇ ὑπάρξει ἢ ἔχω οὐσίαν : Πορφ.Κατ.99,7, αὐτ.π.Στοβ.'Ανθολ. 1,414 τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν, ὡς ἐν τούτῳ ἡμῶν οὐσιωμένην, Πρόκλ.Κρατ.57P, Συριαν.Μεταφ.7,24, Δαμάσκ.'Αρχ.83, Σιμπλίκ.'Επίκτ.129D, Εὐστ.Πον.141, 41 φωνὴ οὐδεμία οὐσίωται, εὐτυχεῖν δὲ καὶ δυστυχεῖν οὐσίαις τισὶν ἐπιλέγεται.

οὐσιώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ πλήρης οὐσίας, πραγματικός, ἀληθινός : 'Επίκ.Φύσ.14,) οὐσιώδης σύγκρισις, Πλούτ.'Ηθ.1085D, 'Απολλ.Δύσκ. 83,11, 'Αρετ.Χρον.Παθ.2,12, Πλωτῖν.2,8 τὴν οὐσίαν δύναμιν εἶναι, ἧς οὔτε νοερώτερον οὔτε οὐσιωδέστερον, αὐτ.5,3,5 οὐσιώδης νόησις· || νεώτ. ὁ ἀποτελῶν τὴν οὐσίαν, ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν οὐσίαν, κύριος, σημαντικός, ἀπαραίτητος : οὐσιώδης διαφορά, - οὐσιώδης ὅρος.

οὐσιωδῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον οὐσιώδη βλ.λ. : 'Ηρων 'Ορ.136,2, Συριαν. Μεταφ.147,31, Εὐστ.Πον.141,28 εἴ περ οὐσιωδῶς εὐτυχία τις ἀποκεκλήρωται.

οὐσιωνυμία (ἡ) μτγν. ἡ ὀνομασία τῆς οὐσίας ὄντος τινός : Διον.'Αρεοπ.5,431B μετιτέον δὲ νῦν ἐπὶ τὴν ὄντως οὖσαν τοῦ ὄντως ὄντος θεολογικὴν οὐσιωνυμίαν.

οὐσιωνυμῶ-έω μσν. ὀνομάζω τὴν οὐσίαν ὄντος τινός : Θεοφάν.23 ὅτι δὲ καὶ αὕτη (ἡ θεία ὑπερουσιότης) οὐσιωνυμεῖται καὶ κυρίως αὕτη, τοῦ μεγάλου ἄκουσον Διονυσίου.

οὐσίωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ δημιουργία οὐσίας τινός : Κύριλλ. εἰς 'Ιωάνν.4,36 τροπῆς ἁπάσης καὶ ἀλλοιώσεως τῆς κατὰ τὸν τῆς οὐσιώσεως λόγον, Δαμάσκ.'Αρχ.83, Σιμπλίκ.Φυσ.433,17.

οὐσιώτερα μτγν. πιθ. ἐσφ. ἀνάγν. ἀντὶ οὐσιωδέστερα συγκρ. τοῦ οὐσιώδης βλ.λ.

οὐσιωτικός-ή-όν μτγν. ὁ δημιουργῶν οὐσίαν, οὐσιοποιός : Δαμάσκ.'Αρχ.83.

οὐσιωτός-ή-όν μτγν. ὁ δυνάμενος νὰ γίνῃ οὐσία βλ.λ.2) : Δαμάσκ.'Αρχ.83. -

οὔσκη (ἡ) μτγν. πῶμα κακκάβου : Ζώσ.'Αλχ.222B (γλῶσσ. ἐν περιθωρίῳ).

ουσον (τὸ) μτγν. σχοινίον πλοίου, ἄρμενα : Λυκόφρ.20 οἱ δ' οὖσα . . ναῦται λίαζον, 'Αλέξ. Αἰτ.3,21 διὰ μὲν καλὸν ἤρικεν οὖσον (π.'Αντιμ. Coll.Alex.6 ἀμφ. πιθ. οἶσον).

οὐσσάρος (ὁ) (οὐγγρ.) νεώτ. στρατιώτης ἐλαφροῦ ἱππικοῦ : τὸ τάγμα τῶν οὐσσάρων.

οὐστερομηνία (ἡ) 'Επιγρ. τὸ ὕστερον, τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ μηνός.

οὔστερος-ον 'Επιγρ. ὕστερος βλ.λ.

οὔτ νεώτ. φθογγόσημον μουσικὸν συνών. τοῦ ντό.

οὗτα 'Επιγρ. ταῦτα πληθ. οὐδ. τοῦ οὗτος βλ.λ.

οὐτάζω ἐπ. ἐν χρ. κ. π. τραγ. ἐνεργ. κ. παθ., μέλλ. οὐτάσω, ἀόρ. οὔτασα, παθ. παρακ. οὔτασται, μτχ. οὐτασμένος, πλήττω, κτυπῶ, πληγώνω δι' ὅπλου, τιτρώσκω, τραυματίζω· πρβλ. οὐτάω : 'Ιλ. Μ 427 πολλοὶ δ' οὐτάζοντο κατὰ χρόα νηλέϊ χαλκῷ· || κυρ. κτυπῶ διὰ τῆς χειρὸς καὶ τραυματίζω, ἐκφερόμενον πληρέστερον διὰ τοῦ σχεδόν : αὐτ.Ε 458 Κύπριδα μὲν πρῶτα σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ, αὐτ.Η 273 αὐτοσχεδὸν οὐτάζοντο· || συχν. μτ. αἰτ. προσ. ἢ τοῦ τρωθέντος μέρους, μτ. διπλ. αἰτ. : αὐτ.Ε 458 Κύπριδα . . οὔτασε χεῖρα· || συχν. μτ. αἰτ. πράγμ. : αὐτ.Η 258 σάκος οὔτασε δουρὶ (διετρύπησε τὴν ἀσπίδα)· μτ. συστοίχ. αἰτ. : αὐτ.Ε 361 ἕλκος, ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνὴρ (Θ. Γαζῆς «πάνυ πιέζομαι ὑπὸ τοῦ τραύτος, ὅ με ἔτρωσεν ἀνὴρ θνητός»)· || γεν. τιτρώσκω, πληγώνω (ὡς τὸ βάλλω) διὰ κεραυνοῦ : Εὐρ. 'Ιππ.684 πρόρριζον ἐκτρίψειεν οὐτάσας πυρί· διὰ βελῶν : αὐτ.'Ηρ.199 τυφλοῖς ὁρῶντας οὐτάσας τοξεύμασι· πρβλ. 'Οππ.'Αλ.2,37A.

οὗ τἄν ἀττ. κρᾶσ. τοῦ οὔτοι ἄν : Σοφ.ΟΚ 1351.

οὗ τἆρα ἀττ. κρᾶσ. τοῦ οὔτοι ἄρα : Εὐρ.'Ελ. 85 οὗ τἆρα σ' 'Ελένην εἰ στυγεῖς θαυμαστέον.

οὐτάω κ. δ. τ. οὔτημι, γ' ἐν. οὐτᾷ, ἐπ. προστ. οὔτᾶε, μέλλ. οὐτήσω, ἀόρ. οὔτησα, ἰων. οὐτήσασκε, παθ. μτχ. ἀορ. οὐτηθείς· ὁμ. (ὡς ἐκ τοῦ οὔτημι) γ' ἐν. ἐπ. ἀορ. οὖτα, ἀπαρφ. οὐτάμεναι κ. οὐτάμεν, μτχ. (ἐν παθ. ἐνν.) οὐτάμενος, ἰων. θαμιστ. ἀορ. οὔτασκε, οὐτάζω βλ.λ. : Ἰλ.Δ 525 οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν, αὐτ.Φ 402 τῇ μιν Ἄρης οὔτησε μιαιφόνος ἔγχεϊ μακρῷ· ‖ κτυπῶ διὰ τῆς χειρὸς καὶ τραυματίζω : αὐτ.Λ 659 ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε· μτ. αἰτ. προσ. ἢ τοῦ τρωθέντος μέρους, μτ. διπλ. αἰτ. : Ὀδ.Χ 294 Λειώκριτον οὖτα δουρὶ μέσον κενεῶνα· ‖ κ. ἐπὶ πληγῆς : Ἰλ.Ξ 518 ψυχὴ δὲ κατ' οὐταμένην ὠτειλὴν ἔσσυτ' (διὰ τοῦ διὰ τῆς τρώσεως γενομένου τραύματος)· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ τιτρώσκοντος ξίφους : Αἰσχ.Χο.640 ξίφος διανταίαν . . οὐτᾷ.

οὔτε (οὐ, τε) ἐπίρρ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. συνδετικὸν ἀρνητικῶν προτάσεων (ὡς τὸ τε θετικῶν), σπαν. ἐν τῇ ἁπλῇ σημ. καὶ οὐχί : Ἰλ.Χ 265 οὔτε τι νῶϊν ὅρκια ἔσσονται, Ἡρ.1,13 οὔτε γὰρ ἐκείνους διδόναι (διόρθ. οὐδέ), Ἀριστλ.Φυσ.208a,8 οὔτε γὰρ ἵνα ἡ γένεσις μὴ ἐπιλείπῃ, Λουκ.Παράσ.27 οὔτε γὰρ τὴν ῥητορικὴν ἕν τι καὶ τὸ αὐτὸ νομίζομεν· **2)** ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπαναλαμβάνεται οὔτε . . οὔτε· συχν. συνάπτεται ἕτερον μόριον μετὰ τοῦ πρώτου ἢ τοῦ δευτέρου οὔτε : Ἰλ.Ε 89 τὸν δ' οὔτ' ἄρ τε γέφυραι . . οὔτ' ἄρα ἕρκεα ἴσχει, Ὀδ.Α 202 οὔτε τι μάντις ἐὼν οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς, Ξεν.ΚΠ 4,3,12 οὔτε μὴν ἀκοντίζειν .. ἀλλ' οὐδὲ μήν· ‖ κ. γεν. νεώτ. κ. δημ. παροιμ. οὔτε στὸ σακκὶ οὔτε στὸ σακκούλι (ἐπὶ ἀνθρώπου μὴ εὐχαριστουμένου ἐν οὐδεμιᾷ περιστάσει), - οὔτε γάτα οὔτε ζημιά· ‖ συχνότ. ἐν χρ. ὅπως διαιρεθῇ γενικὴ ἄρνησις εἰς μερικωτέρας προτάσεις, δύο ἢ πλείονας : Ἰλ.Χ 200 ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν, οὔτ' ἄρ ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν οὔθ' ὁ διώκειν· κ. μτ. προηγουμένης ἀρνήσεως : Ἰλ.Ζ 450, Θουκ.4,4 οὐκ ἔπειθεν οὔτε τοὺς στρατηγοὺς οὔτε τοὺς στρατιώτας· κ. ἄνευ προηγ. ἀρνήσεως : Ἰλ.Α 490 οὔτε ποτ' ἐς ἀγορὴν πωλέσκετο· ‖ ἐν τῇ ἑτέρᾳ τῶν δύο προτάσεων τῶν διὰ τοῦ οὔτε ἀπ' ἀλλήλων διακρινομένων δύναται νὰ εἰσαχθῇ ἀρνητικὴ πρότασις μερικωτέρα διὰ τοῦ οὐδέ : Θέογν. 537 οὔτε γὰρ ἐκ σκίλλης ῥόδα φύεται οὐδ' ὑάκινθος (κώδ. οὔθ'), οὐδέ ποτ' ἐκ δούλης τέκνον ἐλευθέριον, Δημ.829 οὔτε . . ἀπέφηνεν οὐδὲ παρέσχηται μάρτυρας, οὔτ' αὖ τὸν ἀριθμὸν . . ἐπανέφερεν· ‖ ἐνίοτε μτ. πολλὰς προτάσεις ἐκφερομένας διὰ τοῦ οὔτε ἡ τελευταία ἐκφέρεται ἐμφατικῶς διὰ τοῦ οὐδέ : Πλάτ.Πολ.426B οὔτε φάρμακα οὔτε καύσεις οὔτε τομαὶ οὐδ' αὖ ἐπῳδαὶ (οὔτε κἂν ..)· ‖ ὁμ. τὸ οὐδὲ (μηδὲ) δύναται ν' ἀκολουθήσῃ εἰς ἁπλοῦν οὔτε (μήτε) : Ὀδ.Θ 563 οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος οὐδ' ἀπολέσθαι, Πίνδ.Π 8,83 τοῖς οὔτε νόστος ὁμῶς ἔπαλνος ἐν Πυθιάδι κρίθη, οὐδὲ μολόντων . . , Σοφ.ΟΚ 1139 οὔτ' εἴ τι μῆκος τῶν λόγων ἔθου πλέον . . οὔτ' εἰ πρὸ τοὐμοῦ προὔλαβες τὰ τῶνδ' ἔπη, Πλάτ. Ἀπολλ.19D οὔτε γὰρ τούτων οὐδέν ἐστιν, οὐδέ γ' εἴ τινος ἀκηκόατε . . οὐδὲ τοῦτο ἀληθές (ἐν πολλοῖς χωρίοις αἱ γραφαὶ ποικίλλουσι, πολλάκις δὲ μετέβαλλον οἱ ἐκδόται τὸ οὐδὲ εἰς οὔτε)· ‖ ἐνίοτε μετὰ τὸ οὔτε ἕπεται οὐδὲ μὲν ἢ οὐδὲ μὴν : Ὀδ.Ν 207 νῦν δ' οὔτ' ἄρ πῃ θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ καλλείψω, Ξεν.ΚΠ 4,5,27 οὔτε ἔρημον κατελίπομεν . . οὐδὲ μὴν ἀποχωροῦντές γέ σε οἰόμεθα ἐν κινδύνῳ· ‖ μετὰ τὸ οὔτε ἀκολουθεῖ ἐνίοτε καταφατικὴ πρότασις διὰ τοῦ τε : Ἰλ.Ω 156 οὔτ' αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ' ἄλλους . . ἐρύξει (καὶ δὲν θὰ φονεύσῃ καὶ θ' ἀμυνθῇ), Ἡρ.5,49 οὔτε γὰρ οἱ βάρβαροι ἄλκιμοί εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ ἐς τὸν πόλεμον.. ἀνήκετε, Αἰσχ.Πρ.246 οὔτ' ἂν εἰσιδεῖν τάδε ἔχρῃζον, εἰσιδοῦσά τ' ἠλγύνθην κέαρ· ‖ ἐνίοτε ἡ ἄρνησις τίθεται μετὰ τὸ τε : Πίνδ.Ν 11,40 οὔτ' ὦν μέλαιναι καρπὸν ἔδωκαν ἄρουραι, δένδρεά τ' οὐκ ἐθέλει, Σοφ.Ἀντ.763 οὔθ' ἥδ' ὀλεῖται πλησία, σύ τ' οὐδαμὰ τοὐμὸν προσόψει· ‖ κ. πρὸ κ. μετὰ τὸ οὔτε : Ἡρ.2,37 κυάμους δὲ οὔτε τι μάλα σπείρουσι, τούς τε γενομένους οὔτε τρώγουσι οὔτε ἕψοντες πατέονται· ‖ ἀμφ. ἡ σύνδεσις διὰ τοῦ οὔτε . . καὶ π. Εὐρ.ΙΤ 591 οὔτε δυσγενὴς καὶ τὰς Μυκήνας οἶσθα· ἀσφαλὴς π.μτγν , οἷον : Λουκ.Ἑταιρ.Δ 2,4 οὔτε πάντα ἡ Λεσβία . , ἐψεύσατο καὶ σὺ τἀληθῆ ἀπήγγελκας· ‖ συχν. κτ. σχῆμα ἀνακόλουθον ἀκολουθεῖται οὐχὶ ὑπὸ δευτέρου οὔτε ἀλλ' ὑπὸ ἄλλου τινὸς μορίου, οἷον ὑπὸ τοῦ οὐδὲ κ. ὑπὸ μ. τοῦ δέ : Ἰλ.Ω 368 οὔτ' αὐτὸς νέος ἐσσί, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ, Ἡρ.1,108 οὔτε ἄλλοτέ κω παρεῖδες ἀνδρὶ τῷδε ἄχαρι οὐδέν, φυλασσόμεθα δὲ ἐς σέ, Ξεν.Ἀν 6,3,16 οὔτε πλοῖά ἐστιν οἷς ἀποπλευσούμεθα, μένουσι δὲ αὐτοῦ, Πλάτ.Πολ.388E οὔτε ἄρα ἀνθρώπους ἀξίους λόγου κρατουμένους . ., πολὺ δὲ ἧττον· ‖ π. ποι. ἐνίοτε τὸ οὐ ἀκολουθεῖ ἄνευ συνδετικοῦ τινος μορίου : Ἡρ.1,138 οὔτε ἐνουρέουσι οὔτε ἐμπτύουσι, οὐ χεῖρας ἐναπονίζονται, οὐδέ . . , Αἰσχ.Πρ.479 οὐκ ἦν ἀλέξημ' οὐδὲν οὔτε βρώσιμον οὐ χριστόν, οὔτε πιστόν, Σοφ.ΟΚ 972 οὔτε βλάστας πω γενεθλίους πατρός, οὐ μητρὸς εἶχον, Θεόκρ. 15,139 οὔτ' Ἀγαμέμνων τοῦτ' ἔπαθ' οὔτ' Αἴας . . οὐ Πατροκλῆς· ‖ π. ποι. ἐνίοτε τὸ οὔτε ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ οὐ κ. οὐκέτι : Ὀδ.Δ 566 οὐ, οὐ νιφετὸς οὔτ' ἄρ χειμὼν πολὺς οὔτε ποτ' ὄμβρος, Θέογν.125 οὐ γὰρ ἂν εἰδείης ἀνδρὸς νόον οὔτε γυναικός, Αἰσχ.Πέρσ.588 οὐκέτι δασμοφοροῦσιν δεσποσύναισιν ἀνάγκαις οὐδ' ἐς γᾶν προπίτνοντες ἄρξονται· ‖ ἐνίοτε παραλείπεται τὸ πρῶτον οὔτε : Πίνδ.Π 10,29 ναυσὶ δ' οὔτε πεζὸς ἰὼν ἂν εὕροις, Αἰσχ.Ἀγ.532 Πάρις γὰρ οὔτε συντελὴς πόλις· πρβλ. μήτε· ‖ ὅταν τὰ οὔτε κ. μήτε ἀνταποκρίνωνται πρὸς ἄλληλα, ἑκάτερον διατηρεῖ τὴν οἰκείαν αὐτῷ ἔννοιαν : Δημ. 106 ἀναιδὴς οὔτ' εἰμὶ μήτε γενοίμην (οὔτε εἶμαι ἀναιδής, μήτε νὰ γίνω)· πρβλ. Αἰσχίν.3,128· ‖ νεώτ. κ. δημ. μόριον ἀρνητικὸν ὡς ἐπιδοτικόν : δὲν θέλω οὔτε νὰ τὸν ξέρω, - δὲν ἦρθε οὔτε στὴ γιορτή μου· κ. παροιμ. φρς οὔτε φύλλος στὸν κόρφο του (ἐπὶ περιελθόντος εἰς δεινὴν θέσιν), - δὲ δίνει οὔτε τὴ θέρμη του (ἐπὶ λίαν φιλαργύρου) κ. ἄ.

οὔτερος ἰων. τ. τοῦ ὁ ἕτερος βλ.λ. : Ἡρ.1,34 τῶν οὔτερος μὲν διέφθαρτο· οὐδ. τοὔτερον : αὐτ.32 τοὔτερον τῶν ἐτέων μηνὶ μακρότερον γίνεσθαι.

οὔτημι δ. τ. τοῦ οὐτάω βλ.λ.

οὐτήσασκε θαμιστ. ἀόρ. τοῦ οὐτάω βλ.λ.

οὔτησις-εως (ἡ) (οὐτάω) λεξ. ἡ τρῶσις· Ζωναρ.

οὐτήτειρα (ἡ) μτγν. ἡ οὐτάζουσα, ἡ τιτρώσκουσα, πληγώνουσα : Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,172 οὐτήτειρα διψὰς ἔχιδνα.

οὔτι οὐδ. τοῦ οὔτις βλ.λ.

οὐτῐδᾰνός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ οὐδενὸς λόγου ἄξιος, μηδαμινός, πρόστυχος, τιποτένιος, ἐπὶ προσ. : Ἰλ.Α 293 ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην, Ὀδ.Θ 209, Ὀππ.Ἁλ.2,144 οὐτιδανὸς δὲ βίην καὶ οἱ δέμας ἄμμορον ἀλκῆς, Εὐστ.Πον.107,3· **2)** ἀδιαφορῶν, ἀπρόσεκτος : Αἰσχ.Ἑπτ.361 γᾶς δόσις οὐτιδανοῖς ἐν ῥοθίοις φορεῖται (σχολ. «τροπικῶς δὲ ῥόθια εἶπε τὰ συνεχῆ κινήματα τῶν πολεμίων»).

οὐτιδανότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ οὐτιδανοῦ, ποταπότης, φαυλότης.

οὔτι πη (ἢ πῃ), δωρ. οὔτι πα (ἢ πᾳ) κατ' οὐδένα τρόπον : Ἡσίοδ.Ἔργ.105 οὕτως οὔτι πη ἔστι Διὸς

νόον ἐξαλέασθαι, Θεόκρ.Ι,63 **οὔτι πᾳ εἰς Ἀΐδαν γε τὸν ἐκλελάθοντα φυλαξεῖς.**

οὔτι που ὑποθέτω ὄχι, ὄχι βέβαια, συνήθ. χρ. ἐν ἀσυμπληρώτῳ ἐρωτημ. προτάσει : Πίνδ.Π 4,87 οὔτι που οὗτος Ἀπόλλων, Σοφ.Φιλ.1233 **οὔ τί που δοῦναι νοεῖς;,** Ἀριστφ.Βάτρ.522 **οὔ τί που σπουδὴν ποιεῖ** (ὑποθέτω, βέβαια, ὅτι δὲν ὁμιλεῖς σοβαρῶς) (ἐν κώδ. ὡς μία λ. οὔτιπου).

οὔτι πω, ἰων. **οὔτι κω** οὐδόλως ἀκόμη : Ἡρ.6,110 **οὔτι κω συμβολὴν ἐποιέετο,** Αἰσχ.Πέρσ.179 **οὔτι πω τοιόνδ' ἐναργὲς εἰδόμην.**

οὔτις (οὐ, τις), οὐδ. οὔτι (κλινόμενον ὡς τὸ τις), οὐδείς, κανείς, κανένας, οὐδ. οὐδέν, κανένα (κοινὸν π. ἅπασι τοῖς ποι., π. Ὁμ. κ. Πίνδ. ἀντὶ τοῦ οὐδείς ἐν τῷ ἀρσ. κ. θηλ., ὅπερ προτιμᾶται π. Ἀττ. ποι.· π. πεζ. ἐν χρ. μ. τὸ οὐδείς, πλὴν τοῦ οὐδ.) : Ἰλ.Α 88 **οὔτις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,** Αἰσχ.Ἀγ.396 **λιτᾶν δ' ἀκούει μὲν οὔτις θεῶν·** || συχν. συμφωνεῖ μτ. τοῦ οὐσ. : Σοφ.Ἠλ.188 **ἅς φίλος οὔτις ἀνὴρ ὑπερίσταται·** πρβλ. Αἰσχ.Πρ.445· || π. Ὁμ. κ. Ἡσίοδ. ἁ. λ. παρεντίθεται : Ἰλ.Ζ 487 **οὐ γάρ τις .. ἀνὴρ Ἄϊδι προϊάψει,** Ὀδ.Θ 552 **οὐ μὲν γάρ τις . . ἀνώνυμος ἔστ' ἀνθρώπων·** || σπαν. ἐν τῷ πληθ. : αὐτ.Ζ 279 **ἐπεὶ οὔτινες ἐγγύθεν εἰσίν,** Αἰσχ. Ἀγ.1099 **προφήτας δ' οὔτινας ματεύομεν·** **2)** τὸ οὐδ. οὔτι ἐν χρ. ὡς ἐπίρρ. οὐδόλως, οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον : Ἰλ.Α 153 **δεῦρο μαχησόμενος, ἐπεὶ οὔ τί μοι αἴτιοί εἰσιν,** Ἡρ.Ι,148 **πεπόνθασι δὲ οὔτι μοῦναι αἱ Ἰώνων ὁρταὶ τοῦτο,** Σοφ. Ἠλ.817 **ἀλλ' οὔ τι μὴν ἔγωγε τοῦ λοιποῦ χρόνου,** Πλάτ.Πολ.331Α **οὔτι παντὶ ἀνδρί·** ἐπιτεταμένον : αὐτ.Φαίδ.8?D· || κ. κεχωρισμένον : Ἰλ.Υ 467 **οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν,** αὐτ.Θ 39 **οὔ νύ τι θυμῷ,** Σοφ.Αἴ.1111 **οὐ γάρ τι τῆς σῆς εἵνεκ' ἐστρατεύσατο;·** || **τὸ οὔτι** μηδέν, τίποτε : Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.1,15· κ. πληθ. : αὐτ.17 **τῶν οὐτινῶν·** **3)** ὡς κύρ. ὄν. μτ. διαφόρου τονισμοῦ **Οὖτις (ὁ),** αἰτ. Οὖτιν Οὐδείς, Κανείς, ψευδὲς ὄν. ὅπερ ἔλαβεν ὁ Ὀδυσσεύς, ὅπως ἀπατήσῃ τὸν Πολύφημον : Ὀδ.Ι 366 **Οὖτις ἐμοί γ' ὄνομα· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσιν,** Εὐρ.Κύκλ.549 **Οὖτιν·** || ὄν. σοφίσματός τινος· **περὶ οὔτιδος** τίτλ. ἔργου τοῦ Χρυσίππου : Διογ.Λ 7,198.

οὐτίς-ίδος (ἡ) ἡ ὠτίς, ὠτὶς βλ.λ. : Ἀλκμ.146Β, Γαλ.6,703.

οὔτοι ἐπίρρ. ὄντως οὐχί, βεβαίως, ἀληθῶς ὄχι : Ἰλ.Α 298 **χερσὶ μὲν οὔτοι ἐγώ γε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης,** Ἡσίοδ.Ἔργ.759 **τὸ γὰρ οὔτοι λώϊόν ἐστιν·** || π. Ἀττ. συχν. πρὸ διαμαρτυρίας : Ἀριστφ.Πλ.64 **οὔ τοι μὰ τὴν Δήμητρα χαιρήσεις ἔτι,** αὐτ.Θεσμ.34 **μὰ τὸν Δί' οὔτοι γε,** Σοφ.Ἠλ.137 **ἀλλ' οὔτοι τόν γ' ἐξ Ἀΐδα,** Πλάτ.Κρίτ.43D **οὔτοι δὴ ἀφῖκται, ἀλλὰ δοκεῖ μέν μοι ἥξειν τήμερον·** || μτ. τοῦ πότε ὄντως οὐδέποτε : Σοφ.Ἀντ.522 **οὔτοι ποθ' οὐχθρούς, οὐδ' ὅταν θάνῃ·** πρβλ. **οὔ τἄν, οὔ τἄρα** (συχν. τὸ **οὔτοι** συγχέεται πρὸς τὸ **οὔτι**).

οὐτοπία (ἡ) (οὐ τόπος) νεώτ. ἡ λ. ἐν χρ. διεθν. θεωρία, ἰδέα, ἐπιδίωξις ἀνεπίδεκτος πραγματοποιήσεως· σύστημα, σχέδιον, ἰδεολογία ἔξω τῆς πραγματικότητος, φαντασιολογία· ἡ λ. προῆλθεν ἐν χρ. ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄγγλου Θωμᾶ Μοὺρ γραφέντος καὶ ἐκδοθέντος (1518) συγγράμματος ὑπὸ τὸν τίτλον de insula Utopia, ἐν ᾧ ὑπὸ τύπον μυθιστορικὸν διατυπώνει μὴ ὑφιστάμενον, ἀλλὰ καὶ ἀνεφάρμοστον κοινωνικοπολιτικὸν σύστημα : **τὸ νὰ ἐπιδιώκηται διὰ νόμων ἡ ἀπόλυτος εὐτυχία εἶναι καθαρὰ οὐτοπία·** κ. κτ. πληθ. : **αἱ οὐτοπίαι τῶν διεθνιστῶν.**

οὐτοπικός-ή-όν (οὐτοπία) νεώτ. ὁ ἔχων τὸν χαρακτῆρα, τὴν ἰδιότητα οὐτοπίας βλ.λ., ὁ μὴ δεκτικὸς πραγματοποιήσεως : **οὐτοπικὸς σοσιαλισμός, - οὐτοπικαὶ κοσμοκρατορικαὶ βλέψεις.**

οὐτοπιστής (ὁ) (οὐτοπία) νεώτ. κ. δημ., θηλ. -ίστρια, ὁ πλάττων ἢ ἀποδεχόμενος θεωρίας, ἐπιδιώξεις, γνώμας μεταρρυθμίσεων, ἰδ. κοινωνικὰς ἢ πολιτικάς, μὴ δεκτικὰς ἐφαρμογῆς, πραγματοποιήσεως : **οὐτοπισταὶ πολιτειολόγοι.**

οὐτοπιστικός-ή-όν ὁ ἰδιάζων εἰς οὐτοπιστὰς βλ.λ. ἢ εἰς οὐτοπικὴν βλ.λ. θεωρίαν, ἐνέργειαν.

οὗτος, αὕτη, τοῦτο κ. μσν. κ. νεώτ., γεν. **τούτου, ταύτης, τούτου,** τὸ δυϊκ. θηλ. οὐδέποτε π. Ἀττ.· πιθ. παρήχθη ἐξ ἀναδιπλασιασμοῦ τῆς δεικτ.ἀντων. **ὁ,ἡ, τό** μτ. παρεμβολῆς τοῦ **-υ-**, δωρ.γενικ. ἐν. θηλ. **τούτας,** ὀνομαστ. πληθ. **τοῦτοι, ταῦται** (τὸ α' ἀπαντᾷ καὶ τὸ β' ἀμφίβολον π. Σώφρ. βέβαιον π. τινι Ἐπιγρ.Δελφ.), εἰς βοιωτ. διάλεκτον πάντες οἱ τ. ἀρχίζουν ἀπὸ οὑτ-, ὡς γενικ. ἐν. οὐδ. **οὕτω,** αἰτ. θηλ. ἐν. **οὕταν,** αἰτ. πληθ. οὐδ. **οὕτα,** γενικ. θηλ. πληθ. ἀττ. **τούτων,** κρητ. **ταυτᾶν,** οὐδ. **ταύτων,** π. Ἴωσι **τοότην, ταότα·** π. Ἀττ. οὗτος συχν. ἐπετείνετο διὰ τοῦ δεικτικοῦ προσχηματισμοῦ **-ί, οὑτοσί, αὑτηί, τουτί,** γενικ. **τουτουί,** δοτ. **τουτῳί,** αἰτ. **τουτονί,** ὀνομαστ. πληθ. **οὑτοιί,** οὐδ. **ταυτί** (τοῦτος ἐδῶ)· συνήθ. μόριόν τι παρεμβάλλεται μεταξὺ τῆς ἀντων. κ. τοῦ **-ί,** οἷον **αὑτηγί,** ἀντὶ **αὑτηί γε, τουτογί** ἀντὶ **τουτί γε, ταυταγί** ἀντὶ **ταυτί γε, τουτοδί** ἀντὶ **τουτὶ δέ, τουτουμενί** ἀντὶ **τουταυὶ μέν·** π.κώδ. ἐνίοτε προστίθεται ν ἐφελκυστικὸν εἰς τοὺς τύπους **οὑτοσίν, οὑτωσίν** (τὸ ι μακρόν· μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγος πρὸ αὐτοῦ θεωροῦνται βραχέα, οἷον **αὑτηί, τουτῳί, οὑτοιί**), ἀντων. δηλοῦσα ὅτι πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα νοεῖται ὅπως εἶναι καὶ εὑρίσκεται ἐν τῇ οὐσίᾳ του· κυρ. ἐν χρ. ὡς ἀντωνυμικὸν οὐσιαστικόν, οὗτος ἐδῶ, τοῦτος· ὅθ. τὸ οὐδ. συντάσσεται μτ. γενικ. : Ἡρ.Ι,84 **κατὰ τοῦτο τῆς ἀκροπόλιος τῇ οὐδεὶς ἐτέτακτο φύλακος,** Δημ.50 **ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἐλήλυθεν, ὥστ' ἐπιστέλλειν,** Πλάτ.Εὐθ.278Β **ταῦτα δὴ τῶν μαθημάτων παιδιά ἐστι·** || συχν. ὡς ἐπίθ. ὅτε τὸ προσδιοριζόμενον οὐσ. λαμβάνει συνήθ τὸ ἄρθρον : **οὗτος ὁ ἀνήρ ἢ ὁ ἀνὴρ οὗτος, - αὕτη ἡ γυνή, - τοῦτο τὸ παιδίον·** || ἰδ. ποι. π. τραγ. κ. ἐν Ἐπιγρ. κ. μσν. οὐδόλως ἐν χρ. τὸ ἄρθρον : Ἰλ.Ξ 471 **ἦ ῥ' οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προθοήνορος,** Ὀδ.Α 406 **ὁππόθεν οὗτος ἀνήρ,** Αἰσχ.Πέρσ.122 **τοῦτ' ἔπος γυναικοπληθὴς ὅμιλος ἀπύων,** Ἐπιγρ. **τοπεῖα· τούτων τὰ ἡμίσεα τοπείων,** Πρόδρ. Notices 8,82 **ἱερὸν Αὐτοματίας, ἀλλοκότου ταύτης θεᾶς, ἱδρυσάμενος·** || ὁμ. ἄνευ ἄρθρ. ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν εἶναι οὕτως ὡρισμένον, ὥστε δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ ἐκφώνησις τούτου : Ἡρ. 4,8, Θουκ.Ι,85 **ταύτας ἅς οἱ πατέρες παρέδοσαν μελέτας,** Σοφ.Ἠλ.530 **πατὴρ σός οὗτος, ὃν θρηνεῖς ἀεί·** πρβλ. Πλάτ.Πολ.449D· || ὁμ. ὅταν τὸ οὗτος ἔχῃ τοπικὴν ἔννοιαν, οὗτος ἐδῶ, ἐνταῦθα : Ξεν.Ἀν.3,5,9 **πολλὰ ὁρῶ ταῦτα πρόβατα·** || ὁμ. ὅταν τὸ ὄν., πρὸς ὃ τὸ οὗτος συμφωνεῖ, τίθηται ὡς κατηγορούμενον : Σοφ Φιλ.1034, Πλάτ.Ἀπολ.18Α **δικαστοῦ αὕτη ἀρετή (ἐστι)·** κ.ὅταν τὸ κατηγορούμενον δὲν διακρίνεται σαφῶς τοῦ ὑποκειμένου : Θουκ.Ι,66 **αἰτίαι μὲν αὗται προυγεγένηντο** (αὗται ἦσαν αἱ αἰτίαι, αἵτινες προσέτι ἠγέρθησαν), Πλάτ.Φίλ.16C· συχν. μτ. ὑπερθ. : Θουκ.Ι,Ι **κίνησις γὰρ αὕτη δὴ μεγίστη τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο** (αὕτη ἦτο φανερῶς ἡ μεγίστη κίνησις ἥτις . .)· μτ. τοῦ **πρῶτος** : αὐτ.Ι,55 **αἰτία δὲ αὕτη πρώτη ἐγένετο,** ΚΔΛουκ.2,2· || κ.πρὸς ἔκφρ. περιφρονήσεως : Πλάτ.Γοργ.489Β **οὑτοσὶ ἀνὴρ οὐ παύσεται φλυαρῶν·** || ἰδ. ἐν χρ. μτ. ἐμφάσεως, ἢ καταφρονητικῶς, ἐνῷ τὸ **ἐκεῖνος** δηλοῖ ἔπαινον καὶ δόξαν : Σοφ Ἠλ.301 **ὁ πάντ' ἄναλκις οὗτος** (τ. ἔ. ὁ Αἴγισθος), Ξεν.Ἀν.Ι,6,8 **τούτους τοὺς**

πολυτελεῖς χιτῶνας (τ. ἐ. τῶν Περσῶν), Πλάτ. Φαίδ.69C, Θεόφρ.Φl 3,7,3 τὸ θυλακῶδες τοῦτο, ΔίωνΧρ.31,154· ‖ όμ.κ. τὸ ούδ. ἐν χρ.ἐπὶ προσ. εἰς ἔκφρ. περιφρονήσεως : Ἀριστφ.Ἱππ.854 **μελιτοπῶλαι καὶ τυροπῶλαι· τοῦτο δ' εἰς ἕν ἐστι συγκεκυφός·** **2)** κτ. ούδ. γένος, συνήθ.μὴ συμφωνοῦν πρὸς τὸ ὄνομα τὸ ἐν τῇ φρ. ὅν ὡς κατηγορούμεμενον : Εὐρ.Βάκχ.305 **μανία δὲ τοῦτ' ἐστί**, Δημ.367 κ. κτ. πληθ. : Αἰσχίν.3,13, αὐτ.2,166 **ταῦτ' ἐστὶν ὁ προδότης**· κ. μτ. ἐπεξηγητικῆς προτάσεως : Δημ. 1309 **τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ συκοφάντης, αἰτιάσασθαι μὲν πάντα ἐξελέγξαι δὲ μηδέν**· ‖ όμ. μτ. ούσ. ἐπεξηγημ. : Ὀδ.Α 159 **τούτοισιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδή**, Πλάτ.Ἀπ.36Ε **τούτου τιμῶμαι, ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως**· ‖ τὸ ούδ. συχν. προσδιορίζει άρσ. ἢ θηλ. όν. : Ἡρ.4, 23 **καρπὸν φορέει κυάμῳ ἴσον· τοῦτο ἐπεὰν γένηται πέπον**, Ξεν.Ἀν.1,5,10 **ἐπὶ τούτων διέβαινον καὶ ἐλάμβανον τὰ ἐπιτήδεια**· **3)** μτ. ἀντωνυμ. προσωπικῶν : Σοφ.ΟΤ 532 **οὗτος σύ**· ἢ ἐρωτηματικῶν : αὐτ.Φιλ.1173 **τί τοῦτ' ἔλεξας;** (τί εἶναι τοῦτο τὸ ὁποῖον εἶπες;), αὐτ.ΟΚ 388 **ποίοισι τούτοις;** (ἀντὶ ποιά ἐστι ταῦτα οἷς ἔχεις ἐλπίδα;)· όμ. κ. ἀναφορικῶν : Ἰλ.Λ 612 **Νέστορ' ἔρειο ὅν τινα τοῦτον ἄγει**· κ. μτ. τοῦ οἷος : Ὀδ.Υ 377 **οἷον μέν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην**· κτητικῶν : Σοφ.Ἠλ.53C **πατὴρ σὸς οὗτος** (οὗτος ὁ ἰδικός σου πατήρ)· δεικτικῶν : Ἡρ.1,32 **οὗτος ἐκεῖνος, τὸν σὺ ζητέεις** (ἔνθα τὸ κατηγ. εἶναι **ἐκεῖνος**)· μτ. τοῦ **αὐτός** : Σοφ.Φιλ.128 **τοῦτον τὸν αὐτὸν ἄνδρα** (αὐτὸν τοῦτον, τὸν ἴδιον ἄνθρωπον)· πλὴν κτ. ἐξαίρεσιν ἐν Ἐπιγρ. **Διφίλου οὗτος ὅδ' ἐστὶ τύπος**· κ. π.Ὀδ Υ 380 **ἄλλος τις οὗτος ἀνέστη** (ἄλλος αὐτὸς ἐδῶ)· **4)** μτ. ἀριθμ. : Λυσ.7,10 **τέθνηκε ταῦτα τρία ἔτη** (πρὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν), Χρον. Πασχ.716,20 πρὸ **πλείστων τούτων ἡμερῶν** **5)** **οὗτος** συνήθ. δεικνύει τὸ πλησιέστερον κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ **ἐκεῖνος** ὅπερ δεικνύει τὸ ἀπώτερον· όθ. τὸ ταῦτα ὡς τὸ ἐνταῦθα, τὰ περὶ ἡμᾶς πράγματα, τὰ γήϊνα : Πλάτ.Φαίδ.75Ε **περὶ ταῦτα ἐκείνας ἀναλαμβάνομεν τὰς ἐπιστήμας**· πρβλ. ὅδε· πολλάκις δὲ οὐχὶ τὸ πράγματι πλησιέστατον, ἀλλὰ τὸ σπουδαιότατον : Δημ.90 **δεῖ . . τὸ βέλτιστον ἀεί, μὴ τὸ ῥᾷστον λέγειν· ἐπὶ ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ βαδιεῖται, ἐπὶ τοῦτο δὲ . .**· πρβλ.αὐτ.29· κ. ἐν τῇ νεωτ. κ. δημ. ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τὸ **ἐκεῖνος** : **ποιὸ θέλεις· τοῦτο ἢ ἐκεῖνο;**· ‖ όμ. ὅταν ἐκ δύο πραγμ. τὸ μὲν προηγῆται, τὸ δὲ ἕπηται, τὸ **ὅδε** συνήθ. ἀναφέρεται εἰς τὸ ἑπόμενον, τὸ δὲ **οὗτος** εἰς τὸ προηγούμενον : Σοφ.ΟΚ 787 **οὐκ ἔστι σοι ταῦτ' ἀλλὰ σοι τάδ' ἔστ' . .**· πρβλ. ὅδε 3I· συχν. ἐν τούτοις, ὅταν δὲν ὑπάρχουν δύο πράγματα, τὸ **οὗτος** ἀναφέρεται εἰς τὰ ἑπόμενα : Ἰλ.Ν 377 **καί κε τοι ἡμεῖς ταῦτά γ' ὑποσχόμενοι τελέσαιμεν**, Ὀδ.Β 306, Αἰσχ.Πρ.379· ‖ π.Ἀττ. ἐν τῇ δικανικῇ γλώσσῃ τὸ **οὗτος** συνήθ. ἐπὶ τοῦ ἀντιδίκου, εἴτε κατηγόρου : Αἰσχίν.2,130 **ἀλλ' ἔμοιγε νὴ τοὺς θεοὺς οὑτοσὶ δοκεῖ μόνον λογίζεσθαι**· εἴτε κατηγορουμένου : αὐτ.1,1 **τουτουὶ δημηγοροῦντος παρὰ τοὺς νόμους**· ἐν δὲ τοῖς πολιτικοῖς λόγοις τοῦ Δημ. **οὗτοι** συχν. οἱ ἀντίδικοι : αὐτ.40 **πολλάκις εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον συμβαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν**· κ. ἐν τοῖς δικανικοῖς λόγοις αὐτοῦ οἱ δικασταί, τὸ δικαστήριον : αὐτ.958 **ἃ διὰ τῆς τούτων φιλανθρωπίας ἀπολαύσας εὕρετο**· ‖ συχν. ὡς ἐπίρρ. ἐν τοπικῇ σημ. : Ἰλ.Κ 82 **τίς δ' οὗτος κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν ἔρχεαι;** (τίς εἶσαι σὺ ἐδῶ ὅστις ἔρχεσαι;)· μτ. ὀντων. β' προσ. ὅπερ ὑπονοεῖ συνήθ. ἀγανάκτησιν ἢ περιφρόνησιν: Σοφ.ΟΤ 532 **οὗτος σύ, πῶς δεῦρ' ἦλθες;** (ἕ, σύ! σύ, αὐτοῦ..)· κ. μ. τὸ **οὗτος** ὡς κλητική : Αἰσχ.Ἱκ.911 **οὗτος, τί ποιεῖς;**, μτ. κυρ. όν. : Σοφ.Αἶ.98 **ὦ οὗτος, Αἴας· δεύτερόν σε προσκαλῶ**· μτ. κλητ. : Θεόκρ.5,76 **βέντισθ' οὗτος, ἐγὼ . . πάντ' ἀγορεύω**· **6)** ἀπλ. ὡς δεικτικὸν τοῦ ὅς : Ὀδ.Β 40 **ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνήρ**, Σοφ. ΟΤ 1180· κ. ἑπομένης ἀναφ. προτ. : αὐτ.Φιλ.1247 **ἃ γ' ἔλαβες βουλαῖς ἐμαῖς, πάλιν μεθεῖναι ταῦτα;**· αὐτ.Ἀντ.183, Πλάτ. Γοργ.469C· **7)** τοιοῦτος, τέτοιος : Πίνδ.Ο 4,26 **οὗτος ἐγὼ ταχυτᾶτι**, Δημ.319 **σὺ τοίνυν οὗτος εὑρέθης**· **8)** μτ. παρένθεσιν τὸ ὑποκ. χάριν ἐμφάσεως ἐπαναλαμβάνεται ἐκ νέου διὰ τοῦ **οὗτος** : Ἡρ.4,16 **οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀριστέης . . , οὐδὲ οὗτος προσωτέρω . . ἐν αὐτοῖσι τοῖσι ἔπεσι ποιέων ἔφησε ἀπικέσθαι**, Πλάτ. Φαίδ. 107D· **9)** **καὶ οὗτος, - οὐδὲ οὗτος** προστίθενται πρὸς ἐνίσχυσιν προηγηθείσης λ. : Θουκ.4,55 **ξυνεστῶτες παρὰ τὴν . . ἰδέαν τῆς παρασκευῆς ναυτικῷ ἀγῶνι, καὶ τούτῳ πρὸς Ἀθηναίους;** Αἰσχίν.2,100 **ἑνὸς ἀνδρός, οὐδὲ τούτου λίαν εὐπόρου**· πρβλ.Ἡρ.1,147· **10)** συνήθ. ἐπαναλαμβάνεται κ. εἰς χωρία ἔνθα ἠδύνατο νὰ τεθῇ **αὐτὸς** ἢ **αὐτό** : Ἀριστφ.Βάτρ.1526 **τοῖσιν τούτου τοῦτον μέλεσιν καὶ μολπαῖσιν κελαδοῦντες**· πρβλ.Πλάτ.Λάχ.200D· **11)** **ταῦτα** ἐν χρ. ἐν διαφ. φρς, οἷον π.Ἀριστφ. Σφ.142 **ταῦτ', ὦ δέσποτα** (τ. ἐ. ἔστι ταῦτα, ταῦτα δράσω, μάλιστα, κύριε)· κ. μτ. μορίου : αὐτ.Ἀχ.815 **ταῦτα δή**, αὐτ.Σφ.142 **ταυτὰ νυν** (πρβλ.Ἱππ.1111, Εὐρ.Φοιν.417 **ἦν ταῦτα** (μάλιστα, ἀληθῶς, βεβαίως), Πλάτ.Φαίδ.78Α, αὐτ.Συμπ.220Ε: **καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα** (φρ. παροιμιώδης)· κ. νεώτ. **μετὰ ταῦτα** κατόπιν· ‖ **ταῦτα** κ. ἐν τέλει τῶν λ. ἐν ἐπιταφίοις, πιθ. ἀντὶ τῆς φρ. **ταῦτα οὕτως ἔχει ἢ ὁ βίος ταῦτά ἐστιν** : Ἐπιγρ. **οὐδὶς** (=εἰς) **ἀθάνατος· ταῦτα**, αὐτ. **Προκόπι ταῦτα**, αὐτ. **χαίρεται** (=τε), **ταῦτα**· όμ. κ. ἐν τέλει ἐπιστολῶν : Πάπ. **ἄμ μὴ πέμψῃς, οὐ μὴ φάγω, οὐ μὴ πείνω. ταῦτα**· ‖ νεώτ. τελικὴ φρ. ἐπιστολῶν : **ταῦτα καὶ μένω**· **12)** ἐν ἐπιρρ. χρ. **ταῦτα** ἀπολ. διό, ὅθεν, διὰ τοῦτο : Ἰλ.Λ 694 **ταῦθ' ὑπερηφανέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες**· μτ. συνδ. ἢ μορ. : Ἀριστφ.Ἀχ.90 **ταῦτ' ἄρ' ἐφενάκιζες σύ**, Αἰσχ.Πέρσ.159 **ταῦτα δὴ λιποῦσ' ἱκάνω**, Σοφ.Τρ.550· κ. μτ. τοῦ **αὐτά** : Πλάτ.Πρωτ.310Β **ἀλλ' αὐτὰ ταῦτα καὶ νῦν ἥκω παρὰ σέ**· ‖ σπαν. τὸ **τοῦτο** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Σοφ.ΟΤ 1005, Πλάτ.Συμπ.201Α **αὐτὸ γὰρ τοῦτο** (ἀκριβῶς δι' αὐτό)· κ. μσν. κ. νεώτ. **πρὸς τοῦτο** : Παχυμ.π. Ἀνδρ.1,2,6Β **οἱ δέ γε πρὸς τοῦτο παρακινοῦντες . . ἐῴκεσαν**· ‖ **πρὸς ταῦτα** διὰ ταῦτα : Αἰσχ.Πρ.992 **πρὸς ταῦτα ῥιπτέσθω μὲν αἰθαλοῦσσα φλόξ**· ‖ **καὶ ταῦτα** ἐν χρ. πρὸς ἐπίτ. τῶν προειρημένων : Αἰσχ.Εὐμ.627 **ἄνδρα γενναῖον θανεῖν, καὶ ταῦτα πρὸς γυναικός**· κυρ. μτ. μτχ. : Σοφ.ΟΤ 37 **ὅς γ' ἐξέλυσας ἄστυ . . καὶ ταῦθ' ὑφ' ἡμῶν οὐδὲν ἐξειδὼς πλέον** ἢ τῆς μτχ. ἀφαιρουμένης : Σοφ.Ἠλ.614 **καὶ ταῦτα τηλικοῦτος; ἆρά σοι δοκεῖ**, Πλάτ.Ἐρυξ.400Β· κ. νεώτ. : **καὶ ταῦτα ἐνῶ ὁ ἐχθρὸς ἦτο ἐπὶ θύραις**· ‖ όμ. **καὶ ταῦτα** ἐν τῇ σημ. ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὅ τι καὶ νὰ συμβαίνῃ (ἢ συνέβη) : αὐτ.Πολ.341C **νῦν γοῦν, ἔφη, ἐπεχείρησας, οὐδὲν ὢν καὶ ταῦτα** (τ.ἐ. προσπαθεῖτε ὅταν δύνασθε)· ‖ νεώτ. **κατὰ ταῦτα** συμφώνως πρὸς τὰ λεχθέντα, **ὥστε**· ‖ **τοῦτο μὲν . . τοῦτο δὲ τὸ μὲν . . τὸ δὲ . .**, ἐν μέρει μὲν . . ἐν μέρει **δὲ . .**, συχν.π.Ἡρ. οἷον : 1,161 **καὶ τοῦτο μὲν Πριηνέας ἐξηνδραποδίσατο, τοῦτο δὲ Μαιάνδρου πεδίον πᾶν ἐπέδραμε**· **τοῦτο μὲν** ἐνίοτε ἀκολουθεῖται ὑπὸ μ. τοῦ **δὲ** : αὐτ.4,76 **τοῦτο μὲν γὰρ Ἀνάχαρσις . . πλώων δὲ δι' Ἑλλησπόντου προσίσχει**, Σοφ.Αἶ.670· ὑπὸ τοῦ **δὲ αὖ**, **ἔπειτα δὲ** : Ἡρ.7,176 **τοῦτο μὲν . . ἐκ τοῦ πελάγεος τοῦ Θρηϊκίου . . ἡ δὲ αὖ διὰ Τρηχῖνος ἔσοδος**, Σοφ.Ἀντ.61 **τοῦτο μὲν γυναῖχ' ὅτι ἔφυ-**

μεν, .. ἔπειτα δ' οὕνεκα ἀρχόμεσθ'· όμ. ἀκολουθεῖται ὑπὸ τοῦ εἶτα, ἀλλά : αὐτ.Φιλ.1345 τοῦτο μὲν .. ἐς χεῖρας ἐλθεῖν, εἶτα τὴν πολύστονον Τροίαν ἑλόντα· κ. νεώτ. τούτου ἕνεκα· ‖ δοτ. θηλ. ταύτῃ ἐπὶ τοῦ τόπου τούτου, ἐνταῦθα : αὐτ. Φιλ.1331 ταύτῃ μὲν αἴρῃ, τῇδε δ' αὖ δύνῃ πάλιν, Ἀριστφ.Ἱππ.843· όμ. διὰ τοῦτο, κατὰ τοῦτο: αὐτ.Πλ.572 μηδὲν ταύτῃ γε κομήσῃς, Ξεν.Ἱέρ. 7,12· ‖ όμ. ταύτῃ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, οὕτως : Αἰσχ.Πρ.191 ἔσται ποθ', ὅταν ταύτῃ ραισθῇ, αὐτ.Πρ.511· ‖ ὡς δεικτικὸν εἰς ὃ ἀναφέρεται τὸ ὥσπερ κ. ὅπῃ κ. οὕτω : Ξεν.ΚΠ 8,3,2 ὅπῃ γὰρ ἂν κάλλιστον .., ταύτῃ ἕκαστα δεῖ καταστήσασθαι· ταύτῃ ὡς τὸ οὕτω καί: Σχόλ.Πλάτ.Συμπ.215Β· ‖ ἐκ τούτου ἢ τούτων μετὰ ταῦτα : Ξεν.Ἑλλ.3, 1,6 ἐκ τούτου ἤδη καὶ ἐν τοῖς πεδίοις ἀντετάττετο· πρβλ. νεώτ. ὡς ἐκ τούτου (κατ' ἀκολουθίαν, ἕνεκα)· ‖ ἐν τούτῳ ὡς τόσον: Πλάτ.Πολ.4,40C οὐκ ἐν τούτῳ ζεῖ τε καὶ χαλεπαίνει· κ. ἐν τῷ μεταξύ, ἐν τούτοις : Ἡρ.1,126, Θουκ.3,72 ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα, Ξεν.Ἀπομν.2,1,27· ‖ κ. νεώτ. ἐν τῷ μεταξὺ ταύτῳ κατὰ τὸν μεταξὺ χρόνον· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τούτῳ ἐπίτηδες· ‖ πρὸς τούτοις (-οισι) κ. νεώτ. προσέτι, ἀκόμη : Ἡρ.2,51 ταῦτα μέν νυν καὶ ἄλλα πρὸς τούτοισι, Ξεν. Ἀπομν.2,4,4 ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὁρᾶν ἔφη τοὺς πολλούς, Πλάτ.Πρωτ.326Α, - δὲν τὸ ἔκαμα ἐπὶ τούτῳ· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐν τούτοις ἢ μ' ὅλα ταῦτα ὡς ἀπόδοσις τοῦ εἰ καὶ ἢ μ' ὅλον ὅτι.

οὑτοσί ἢ διὰ τοῦ ι ἐπαύξ. τῆς ἀντων. οὗτος βλ.λ.

οὕτως (οὗτος) ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. πρὸ συμφώνου οὕτω (ὡς κ. τὸ οὕτως πρὸ συμφώνου, ἐνῷ τὸ οὕτω οὐδέποτε πρὸ φωνήεντος εἰμὴ π. ἐπ. ποι. κ. Ἰωσι πεζ.), π.Ἀττ.ἐπιτείνεται διὰ προσσχηματισμοῦ οὑτωσί(ν) κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τοιουτοτρόπως, ἔτσι (κυρ. τὸ δεικτικὸν τοῦ ὡς) : Ἰλ.Δ 168 αἴθ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσει' Ἀγαμέμνων, Ὀδ.Δ 148, Ξεν.ΚΠ 1,4,21 οὕτω καὶ ὁ Κῦρος ἐφέρετο, ΚΔ Ματθ.7,12 οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· ‖ συχν. παραλείπεται μετὰ τὸ ὡς : Θουκ.8,1 ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίουν ταῦτα· ‖ π. πεζ. συχν. ἀκολουθεῖ ἡ ἀναφ. ἀντων. ἀντὶ τοῦ ὥστε : Δημ.100 οὐ γὰρ οὕτω γ' εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν οὐδεὶς ὅς· ‖ ὅταν δύο τρόποι ἀντιτίθενται πρὸς ἀλλήλους, συχν. ἐκφέρονται διὰ τῶν ἐπιρρ. οὕτω κ. ἐκείνως : Ἰσοκρ.12,172, οὐ κἂν .. ἡγήσαιτο τότε μὲν ἐκείνως, νῦν δ' οὕτω διαλεχθέντα περὶ αὐτῶν· ‖ ὅταν τὸ οὕτω ἢ οὕτως ἀναφέρηται εἰς τὸ ἑπόμενον, σημαίνει ὡς ἑξῆς : Ξεν.Ἀν.2,2,2 οὕτω χρὴ ποιεῖν· ἐὰν μὲν ἥκωμεν, ὥσπερ λέγετε, ΚΔ Ματθ.1,18 τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν· κ. νεώτ. τὰ πράγματα ἐν τέλει διερρυθμίσθησαν οὕτω· ‖ φρ. συνήθ. νεωτ. ἐν χρ. πρὸς συγκεφαλαίωσιν τῶν προειρημένων τούτων οὕτως ἐχόντων· όμ. καὶ οὕτως καὶ ἐπὶ τοιαύτῃ ὑποθέσει : Θουκ.1,10 φαίνεται καὶ οὕτως ἐνδεεστέρα· ‖ κ. ἐπιτατ.: Ἰλ.Β 158 οὕτω δὴ οἶκόνδε, αὐτ.116 οὕτω που (οὕτω στοχάζομαι)· κ. νεώτ. οὕτως ἐτελείωσεν ἡ συζήτησις· ‖ ἐν φρ. π.Ὀδ.Λ 348 τοῦτο μὲν οὕτω δὴ ἔσται ἔπος (οὕτω θὰ γίνῃ)· ‖ π.πεζ.ἀπλ. οὕτως ἐπὶ ἀποκρίσεων, ἀκριβῶς οὕτω : Ξεν.Οἰκ.1,9· ἢ οὐχ οὕτως ; οὕτω μὲν οὖν : ΚΔ Κορινθ.Ι,14,21 καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί μου, λέγει Κύριος· ‖ κ. νεώτ. ἐν φρ. οὕτως ἢ ἄλλως πάντως, ὁπωσδήποτε, ἔτσι κι ἀλλιῶς· οὕτως εἰπεῖν τρόπον τινά· ‖ ἐμφαντικὸν μτ. προστ. ἀκριβῶς, χωρὶς οὐδὲν ἐπὶ πλέον, τίποτα παραπάνω : Ἰλ.Χ 498 ἔρρ' οὕτως, Ὀδ.Ε 146 οὕτω νῦν ἀπόπεμπε (ἀκριβῶς ὅπως λέγεις)· ἐπὶ εὐχῶν ἢ προσευχῶν, οὕτω γένοιτο, ἔται νά : Ἡρώνδ.3,1 οὕτω τί σοι δοίησαν αἱ Μοῦσαι .. τοῦτον .. δεῖρον· ‖ όμ. ἐπὶ διαμαρτυρίας, τ. ἔ. ὅταν τὸ λεγόμενον εἶναι ἀληθές : Ἀριστφ.Θεσμ.469 οὕτως ὀναίμην τῶν τέκνων, μισῶ τὸν ἄνδρ' (ἔτσι νὰ χαρῶ τὰ παιδιά μου)· ‖ κ.ἑπομέν. ὡς : Ἀριστφ.Νεφ 520 οὕτω νικήσαιμί τ' ἐγὼ καὶ νομιζοίμην σοφός, ὡς ὑμᾶς ..ἠξίωσ'· ‖ ἐν φρ. κτ. τὴν ἔναρξιν διηγήσεως, ποτὲ ἔτσι .. : αὐτ.Σφ.1182 οὕτω ποτ' ἦν μῦς καὶ γαλῆ (ἔτσι μιὰ φορὰ κι ἕναν καιρό), Πλάτ.Φαῖδρ.237Β ἦν οὕτω δὴ παῖς (ὑπῆρχε ποτέ ..)· οὕτω μτ. γενικ.: Αἰσχ.Ἀγ.950 τούτων μὲν οὕτω (τόσον διὰ ταῦτα), Ἀριστλ.Πολ.1253b,27 οὕτω καὶ τῶν οἰκονομικῶν· ‖ κ. ἐπὶ τοπικῆς ἐννοίας : Δημ.681 ὥσπερ γὰρ Χαλκὶς τῷ τόπῳ τῆς Εὐβοίας πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται, οὕτω Χερσονήσου κεῖται .. πόλις· ‖ κ. νεώτ. ὁ οὕτω καλούμενος ἢ λεγόμενος ἐμφατικὸν ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ ὁ καλούμενος ἢ ὁ λεγόμενος· ‖ συχν. τίθεται τὸ οὕτω ὅταν ὁ λέγων θέλῃ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἀναφερομένην ὀνομασίαν : Ἑρμογ.Ἰδ.2,11 τοῦ καὶ ὀνομασθέντος οὕτω ῥήτορος, Αἰλ.ΖΙ 11,1 τῶν Ῥιπαίων οὕτω καλουμένων· νεώτ. κ. καταφρονητικῶς : ὁ οὕτως αὐτοκαλούμενος συγγραφεὺς - πολιτικὸς - λογοτέχνης· ‖ οὕτω ἢ οὕτω δὴ συχν. εἰσάγει τὴν κυρίαν πρότασιν μετὰ τὴν προσδιορίζουσαν : Ἡρ.7,158 ἐπειδὴ περιελήλυθε ὁ πόλεμος, , οὕτω δὴ Γέλωνας μνῆστις γέγονε, Θουκ. 1,131 ἐπειδὴ τῇ .. νηὶ .. ἐκπλεύσας .. τοιαῦτα ἐφαίνετο ποιῶν .. οὕτω δὴ οὐκέτι ἐπέσχον· ‖ Ἰδ. κατόπιν μτχ.: Ἡρ.2,92 ἐν κλιβάνῳ πνίξαντες, οὕτω τρώγουσι (τ. ἔ. ἐπειδὰν πνίξωσιν, οὕτω ..)· ‖ κ. μτ. γενικ. ἀπολ. : Θουκ.7,15 ὡς ἂν τῶν ἡγεμόνων ὑμῖν μὴ μεμπτῶν γεγενημένων, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε, Ξεν.ΚΠ 1,6,11· **2)** ἐνίοτε ἐπὶ συμπερασματικῆς ὄντως ἐνν., ὅθεν, διὰ τοῦτο: Πλάτ. Φαίδ.61Β οὕτω δὴ πρῶτον μὲν εἰς τὸν θεὸν ἐποίησα· **3)** μτ. ἐπιθ. ἢ ἐπιρρ. τόσον, τόσον πολύ, τόσον καθ' ὑπερβολήν : Ἰλ.Γ 169 καλὸς οὕτω, Ἀριστφ.Ὄρν.63 οὕτως τι δεινὸν οὐδὲ κάλλιον λέγειν, ΚΔ Γαλ.3,3 οὕτως ἀνόητοί ἐστε ; ἐνίοτε ἀκολουθεῖ κ. ὡς ἢ ὥστε : Ξεν.Ἀν.7,4,3 ἦν δὲ .. ψῦχος οὕτως ὥστε τὸ ὕδωρ ἐπήγνυτο· ἐν τῇ χρ. ταύτῃ ἐνίοτε τὸ ἀναφορικὸν ὃς ἀντὶ τοῦ ὥστε: Ἡρ.4,52 κρήνη οὕτω δή τι ἐοῦσα πικρή, ἣ .. κιρνᾷ (τ. ἔ. ὥστε κιρνᾶν), Σοφ.Ἀντ.220 οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος ὃς θανεῖν ἐρᾷ· ‖ ὡς κ.τὸ ἔνθα : Ἡρ. 4,28 δυσχείμερος αὕτη ἡ .. χώρη οὕτω δή τί ἐστι, ἔνθα (τ. ἔ. ὥστε ἐνταῦθα) τοὺς μὲν ὀκτὼ τῶν μηνῶν ἀφόρητος οἷος γίνεται κρυμός· ‖ ἐνίοτε οὐδὲν συνδετικὸν μόρ. τίθεται : αὐτ.3,12 αἱ μὲν .. κεφαλαὶ .. οὕτω δή τι ἰσχυραί, μόγις ἂν λίθῳ παίσας διαρρήξειας (τόσον ἰσχυραί, ὥστε μόλις διὰ λίθου θὰ ἠδύνασο νά ..)· **4)** ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ αὕτως ἐν μειωτικῇ σημ. ἁπλῶς μόνον, ἁπλῶς : Ἰλ.Β 120 μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν, Πλάτ.Συμπ.176Ε μὴ διὰ μέθης .. ἀλλ' οὕτω πίνοντας πρὸς ἡδονήν· ‖ μτ. μορ. : Πλάτ. Θεαίτ.142D οὕτω γε ἀπὸ στόματος, Δημ.14 ὑμεῖς δὲ οὕτω .. λαμβάνετε εἰς τὰς ἑορτάς· κ. μτ. τοῦ ἁπλῶς : Πλάτ.Νόμ.633C· ‖ όμ. ἐκ τοῦ προχείρου, ἀμέσως : Πλάτ.Γοργ.464Β μίαν μὲν οὕτως ὀνομάσαι οὐκ ἔχω σοι· ‖ ἄνευ αἰτίας, ἄνευ λόγου : Σοφ.Φιλ.1067 ἀλλ' οὕτως ἄπει ; (χωρὶς νὰ εἴπῃς τι περισσότερον)· ‖ κ. ἐν φρ. π. Πλάτ.Εὐθύφρ.3Β ὡς οὕτω γ' ἀκοῦσαι (ἐκ πρώτης ἀκοῆς)· ‖ όμ. π.Εὐρ.Ἀλκ.680 οὐ .. οὕτως ἄπει (ἀτιμωρητί)· **5)** ὡς ἑβραϊσμὸς οὕτως τοιοῦτος,τέτοιος ἄνθρωπος (ἢ πρᾶγμα) : ΚΔ Μάρκ.2,12 δοξάζειν τὸν θεὸν λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν

οὑτωσί(ν) ἐπίτασις τοῦ ἐπιρρ. οὕτως βλ.λ.

οὑτωτρόπως ἐπίρρ. μτγν. τούτῳ τῷ τρόπῳ, τοιουτρόπως : Παλλάδ.Ἰατρ.Ἱππ.2,98D.

οὔφ νεώτ. κ. δημ. ἐπιφών. ἐκφράζον δυσαρέσκειαν· **2**) όμ. ἐκφράζον ἀνακούφισιν.

οὐφέλλαν Ἡσ. «γῆν τὴν εἰς τὰ ἱμάτια».

οὐφίδρωμα Ἡσ. «τοῦ σάγματος ἡ πρὸς τῇ πλευρᾷ διφθέρα».

οὖφις ἀττ. κρᾶσ. τοῦ ὁ ὄφις βλ.λ. : Αἰσχ.Χο.544 οὖφις **τε, παῖς ὥς, σπαργάνοις ὡπλίζετο.**

οὐχί ἐπίρρ. κ. νεώτ. οὐ βλ.λ.

οὐχῖνος ἀττ. κρασ. τοῦ ὁ ἐχῖνος βλ.λ. : Ἀριστφ. Σφ.1437 **οὐχῖνος οὖν ἔχων τιν᾿ ἐπεμαρτύρατο.**

οὐχ ὅπως, οὐχ ὅτι τὸ οὐ δασυνόμενον μτ. τοῦ ὅπως, ὅτι βλ.λς.

ούώτερ-πόλο (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. ποδοσφαίρισις διεξαγομένη ἐν τῷ ὕδατι.

ὄφ μσν. ἐπιφών. πόνου ἢ φόβου : Εὐστ.900,27 «ὁ ἐτυμολογήσας τὸν ὄφιν οὐκ ἀπὸ τοῦ ὄπτω ὄφω ὦφα, συνήθως, ἀλλ᾿ ἐκ τοῦ ὄφ ἐπιφωνήματος, ὃ κατὰ πνεύματος ἀθρόαν εἴσπνοὴν ἐγγίνεται τοῖς ἢ ἀλγοῦσιν ἢ φόβον παθοῦσι».

ὄφατα Ἡσ. «δεσμοὶ ἀρότρων».

ὀφαταί Ζωναρ. «ἱερὰ στολή».

ὀφείδιον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. **δ.** γρ. τοῦ ὀφίδιον βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 607a,30 (κῶδ., διόρθ. ὀφίδιον), Εὐστ.Πον.143,69 **ὀφείδιον ἱερόν·** ‖ εἶδος ἰχθύος : Πλίν.32,53.

ὀφείλεια (ἡ) πάπ. ἡ ὀφειλή, τὸ χρέος.

ὀφειλέσιον (τὸ) μσν. μικρὰ ὀφειλή, χρέος μικρόν : Εὐστ.1751,12.

ὀφειλέτης (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. **-έτις-ιδος** ὁ χρεώστης, ὁ χρεωστῶν τι : Πλάτ.Νόμ.736D **κεκτημένων δὲ καὶ ὀφειλέτας αὐτοῖς πολλούς,** ΚΔ Ματθ. 6,12 **ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·** ἐν φρ. **ὀφειλέτης εἰμὶ** μτ. ἀπαρφ. εἶμαι ὑπόχρεως νά . . : Σοφ.Αἴ.590 **ὡς οὐδὲν ἀρκεῖν εἴμ᾿ ὀφειλέτης ἔτι ;,** ΚΔ Ρωμ.8,12 **ὀφειλέται ἐσμέν .. τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν·** ‖ π. νεωτ. (δ: ὁ χρεωστῶν χρήματα, ἀντίθ. δανειστής, ἢ ἀπαιτητής : **οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου - τῆς κληρονομίας, - εὐεργετικαὶ διατάξεις ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν·** ‖ τὸ θηλ. ὀφειλέτις ἡ χρεῶστις : Εὐρ.Ῥῆσ.965 **ὀφειλέτις δέ μοι τοῦ Ὀρφέως τιμῶσα φαίνεσθαι φίλους.**

ὀφειλετικός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὀφειλέτην βλ.λ. : Εὐστ.Πον.197,8 **κατά τινα καὶ αὐτοδεξίωσιν ὀφειλετικὴν καὶ ὁσίωσιν πρέπουσαν·** ‖ νεώτ. **ὀφειλετικὸν ὑπόλοιπον** τὸ χρεωστικόν.

ὀφειλετικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον ὀφειλετικὸν βλ.λ. : Εὐστ.Πον.86,9 **διδασκαλίαν πυκνήν, ἧς ἕνεκεν ὀφειλετικῶς ἐνταῦθα συνηνέχθημεν.**

ὀφειλέω μτγν. τ. τοῦ ὀφείλω βλ.λ., ἐν τῷ παθ. ὀφείλομαι, χρεωστοῦμαι : Εὐσέβ.Μύνδ.31 (ἀμφ. ἀνάγν.)· **2**) ἐνεργ. μτ. ἀπαρφ. εἶμαι ὑποχρεωμένος : αὐτ.48 (πιθ. ἐσφ.ἀνάγν.).

ὀφειλή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὅ,τι ὀφείλει τις, χρέος, δάνειον : Ξεν.Προσ. (π.ΕΜ 644,31), Πάπ. **μενεῖ δὲ ἡ ὀφειλὴ ἀκίνδυνος παντὸς κινδύνου,** ΚΔ Ματθ. 18,32 **δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι,** Εὐστ.Πον.266,52 **τὴν τῆς ὀφειλῆς ἔκτισιν·** **2**) γεν. καθῆκον, ὑποχρέωσις : ΚΔ Ρωμ. 13,7 **ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλάς.**

ὀφείλημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. ὀφειλὴ βλ.λ., τὸ ὀφειλόμενον, χρέος : Θουκ.2,40 **ἀλλ᾿ ὡς ὀφείλημα τὴν ἀρετὴν ἀποδώσων,** Πλάτ.Νόμ.717B **ἀποτίνειν τὰ πρῶτά τε καὶ μέγιστα ὀφειλήματα,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1165a,3 **ἀποδοτέον ὀφείλημα·** πρβλ. Ἡρωδιαν.471 «ὄφλημα καὶ ὀφείλημα διαφέρει· ὄφλημα γὰρ τὸ ἐκ καταδίκης λέγεται, ὀφείλημα δὲ ὃ ἐδανείσατό τις»· **2**) μτφ. ἐν τῇ Κυριακῇ προσευχῇ, ἁμαρτία : **καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν·** πρβλ. κ. ὀφήλωμα.

ὀφείλησις-εως (ἡ) πάπ. τὸ ὀφείλημα βλ.λ. : **ὀφείλησις οἴνου.**

ὀφειλομένως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ χρέος, προσηκόντως : Ἐπιφάν.1,972, Στουδ. Θεόδ.377C.

ὀφειλόντως ἐπίρρ. ἐκ μτχ. τοῦ ὀφείλω, ὡς χρέος, ἐπαξίως, δεόντως· Ἡσ. ἐν λ. προσηκόντως.

ὀφείλω κ. μσν., νεῶτ. κ. δημ., ἐπ. **ὀφέλλω,** παρατ. **ὤφειλον κ. ὤφελλον ἢ ὄφελλον** (πλειστ. κ. προσ-) (ἀττ. κ. ἰων. ὀφείλετ᾿, ὄφειλον, πιθ. ὀφείλεται εἰς τοὺς ἀντιγραφεῖς), μέλλ. **ὀφειλήσω κ. ὀφειλέσω,** ἀόρ. α᾿ **ὠφείλησα,** παρακ. **ὠφείληκα** (κ. **ὤφληκα**), ὑπερσ. **-ήκειν,** ἀόρ. β᾿ **ὤφελον** (κ. **ὦφλον**), παθ. **-είλομαι** (κ. προσ-, ἐν-, προ-), παρατ. **-όμην** (κ. προ-), μτχ. ἀορ. **ὀφειληθείς,** κρητ. **ὀφήλω,** (γρ. ὀπέλο ἐν Νόμ.Γόρτ.), ἀρκ. **ὀφέλλω κ. ὀφήλω,** ἐν ἀττ. Ἐπιγρ. ἀμφότεραι αἱ γρ. **ὀφελ-** κ. **ὀφειλ-,** εἶμαι ὀφειλέτης, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀποδώσω τι ἔναντι ἄλλου τινὸς ληφθέντος, χρεωστῶ : Ἰλ.Λ 688 **πολέσιν γὰρ Ἐπειοὶ χρεῖος ὄφειλον,** Ὀδ.Θ 332, Ἀριστφ.Νεφ.21 **τί ὀφείλω ;** (τί χρεωστῶ ;), Πλάτ.Πολ.331B **μηδ᾿ αὖ ὀφείλοντα ἢ θεῷ θυσίας τινὰς ἢ ἀνθρώπῳ χρήματα,** ΚΔ Ματθ.18,28 **ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια·** μτ. μ. δοτ. εἶμαι χρεώστης εἴς τινα : Ἀριστφ.Νεφ. 1135 **οἷς ὀφείλων τυγχάνω,** Φιλήμ.163 **τρίτον δὲ χαίρειν, εἶτ᾿ ὀφείλειν μηδενί·** ἀπολ. εἶμαι ὑποχρεωμένος : Ἀριστφ.Νεφ.485 **ἐὰν δ᾿ ὀφείλω σχέτλιος, ἐπιλήσμων πάνυ·** ‖ **οἱ ὀφείλοντες** οἱ χρεῶσται : Ἀριστλ.ΗΝικ.1167b,21, Πλούτ.Ἠθ.832Α **οἱ δὲ ὀφείλοντες ἀπαιτούμενοι, δασμολογούμενοι, δουλεύοντες, ἀνέχονται, καρτεροῦσι·** ‖ παθ. χρεωστοῦμαι, μένω ὡς χρέος : Ὀδ.Γ 367 **ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται** (ἐσφ. ἀνάγν. ὀφείλεται), Ξεν.Ἀν.1,2,11 **μισθὸς τοῖς στρατιώταις ὠφείλετο·** **τὸ ὀφειλόμενον** τὸ χρέος, ἡ ὀφειλή: Ξεν.Ἀν.7,7,34 **εἰ τούτοις τὸ ὀφειλόμενον ἀποδοθείη,** ΚΔ Ματθ. 18,34 **παρέδωσαν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ,** Σιμων.π.Πλάτ. Πολ.331Ε· **2**) μτφ. ἀναγνωρίζω ὡς πρώτην ἀρχήν, ὡς κύριον αἴτιον, ἀναγνωρίζω, χρεωστῶ προσγινομένην εὐεργεσίαν : Πίνδ.Ο 10(11),3 **γλυκὺ γὰρ αὐτῷ μέλος ὀφείλων ἐπιλέλαθ᾿,** Εὐρ.Ἡρ.287 **ὀφείλομεν γὰρ πολλὰ δώμασιν καλά,** Ξεν.ΚΠ 7,2,28 **δοκῶ χαριστήρια ὀφειλήσειν,** Α(λ.Π) 10,5 **τὴν ψυχὴν πᾶσιν ὀφείλειν, - ὀφείλει τὴν θέσιν του εἰς τὴν τύχην·** κ. παθ. : Αἰσχ.ἀπ.315 **ὀφείλεταί τινι ἐκ θεῶν κλέος·** ‖ κ. νεώτ. χρεωστῶ ἀνταπόδοσιν, εὐεργεσίαν, εἶμαι ὑποχρεωμένος ν᾿ ἀνταποδώσω γενομένην πρός με εὐεργεσίαν : φρς **ὀφείλω χάριτας - εὐγνωμοσύνην·** πρβλ. χάρις Ι)· ‖ κ. παθ. : Θουκ.1,137 **καί μοι εὐεργεσία ὀφείλεται,** Ξεν.ΚΠ 4,5,32 **ἀντὶ χαρίτων ἔχθραι ὀφείλονται,** Πλάτ.Πολ.335Ε **τοῖς μὲν ἐχθροῖς βλάβην ὀφείλεσθαι παρὰ τοῦ δικαίου ἀνδρός, τοῖς δὲ φίλοις ὠφέλειαν· τοὐφειλόμενον** ὅ,τι ὀφείλεται, ἡ ὀφειλή : Αἰσχ.Χο.310 **τοὐφειλόμενον πράσσουσα Δίκη·** ‖ ὡς δικανικὸς ὅρος, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ δώσω : Ἀνδοκ.1,73 **ὁπόσοι εὐθύνας ὦφλον ἄρξαντες ἀρχάς·** δθ. ὡς τὸ ὀφλισκάνω, ὑφίσταμαι τιμωρίαν κ.εἶδ. πληρώνω πρόστιμον : Λυσ.9,10 **ὁ δὲ νόμος τοὺς ἐντὸς πλημμελοῦντας ἀγορεύει τὴν ζημίαν ὀφείλειν·** κ. ἐν φρ. **ὀφείλω διπλῆν τὴν βλάβην** χρεωστῶ νὰ πληρώσω διπλῆν τὴν ἐπελθοῦσαν ζημίαν : αὐτ.909Α· ὑφίσταμαι ποινήν : Πλάτ.Νόμ.909Α **ὀφείλῃ δ᾿ αὖθις τὴν τοιαύτην δίκην·** ἐν τῷ παθ. ἐπὶ προσ., ὀφείλομαι ἢ εἶμαι προωρισμένος διά τι : Σιμων. 122 **θανάτῳ πάντες ὀφειλόμεθα,** ΠΔ Σοφ.Σαλ. 12,20 **καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ μετὰ τοσαύτης ἐτιμώρησας προσοχῆς·** κ. μτ. δοτ. ὀργ. : Κριναγ. ΑΠ 9,283 **τοιαύταις χερσὶν ὀφειλόμεθα** (εἶναι ὁ προορισμός σου, γραμμένο νὰ πεθάνῃς διὰ τοιούτων χειρῶν)· **3**) μτ. ἀπαρφ. ὀφείλω, εἶμαι ὑποχρεωμένος, ἔχω καθῆκον νὰ πράξω τι : Ἰλ.Τ 200

ἄλλοτέ περ καὶ μᾶλλον ὀφέλλετε ταῦτα πένεσθαι, Ἡρ.1,41 **ὀφείλεις . . χρηστά** ἐς σὲ **χρησταῖσί τε** αμείβεσθαι, Εὐρ.Ἀλκ.682 ὀφείλω **δ' οὐχ ὑπερθνήσκειν σέθεν·** κ. ἐπὶ πραγμ. πρέπει νὰ . . : Ἀριστλ.ΗΝικ.1104a,2 **ὁ λόγος οὐκ ἀκριβῶς ὀφείλειν λέγεσθαι,** ΚΔ Ἰω.19,7 **καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν·** νεωτ. ἀναλελυμ. **ὀφείλομεν νὰ ὑπακούωμεν εἰς τοὺς ἀνωτέρους·** κ. παθ : Αἰσχ.ἀπ 456 **δράσαντι γάρ τοι καὶ παθεῖν ὀφείλεται,** Σοφ.Φιλ.1421 **σοὶ τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν,** Εὐρ.Ἀλκ.419 **ὡς πᾶσιν ἡμῖν κατθανεῖν ὀφείλεται·** πρβλ Λυσ 25,11· ‖ ἐπὶ ταύτης τῆς ἐνν. ὁ ἐπ. παρατ. **ὤφελλον** ἢ **ὄφελλον** κ ἀόρ. **ὤφελον** ἢ **ὄφελον** ἐν χρ. ἐπὶ πραγμ., ἅπερ δὲν ἔχει πράξει τις, ἀλλ' ἅπερ ἔπρεπε νὰ εἶχον πραχθῇ : Ἰλ.Ψ 546 **ὤφελεν ἀθανάτοισιν εὔχεσθαι·** πρβλ.αὐτ.Κ 117, Ὀδ.Δ 472· ‖ οἱ χρόνοι οὗτοι ἐν χρ. κ. ὅταν ἀκολουθῇ ἀπαρφ. ἐνεστ. ἢ ἀορ. πρὸς δήλωσιν ἐπιθυμίας ἥτις δὲν δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ : Ἰλ.Ζ 350 **ἀνδρός . . ὤφελλον ἀμείνονος εἶναι ἄκοιτις** (ἔπρεπε νὰ ἤμην . ., εἴθε νὰ ἤμην), αὐτ.Α 353 **τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι,** Ὀδ.Δ 97· ‖ συχν. προτάσσεται τὸ **εἴθε** (ἐπ. αἴθε). ὡς, ὡς δή, ἅτινα ἐκφέρουσι τὴν εὐχὴν ἰσχυρότερον : Ἰλ.Γ 40 **αἴθ' ὄφελες ἄγονός τ' ἔμεναι ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι** (εἴθε νὰ εἶχες μείνει . .), Ὀδ.Σ 401 **αἴθ' ὤφελλ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι,** Σοφ.Ἠλ.1021 **εἴθ' ὤφελες τοιάδε τὴν γνώμην πατρός,** Ἀριστφ.Νεφ.41 **εἴθ' ὤφελ' ἡ προμνήστρι' ἀπολέσθαι κακῶς·** κ.μτ.τοῦ ὡς : Ἰλ.Λ 380 **ὡς ὄφελόν τοι νείατον . . ἑλέσθαι,** Ὀδ.Β 184 **ὡς . . ὤφελες,** Ἀριστφ.Βάτρ.955 **ὡς πρὶν διδάξαι γ' ὤφειλες·** κ. μτ. τοῦ **ὡς δή** ἐπιτατ. : Ὀδ.Λ 217 **ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον ..·** κ. μτ. ἀρνήσ. : Ἰλ.Ι 693 **μηδ' ὄφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλεΐωνα,** Ὀδ.Θ 312 **τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον,** αὐτ.Λ 548, Σοφ. Φιλ.969 **μὴ ποτ' ὤφελον λιπεῖν τὴν Σκῦρον,** Εὐρ. Ἴων 286, Δημ 539 **ὡς μηδὲ νῦν ὤφελον,** Κόϊντ.5,194 **ὡς μὴ ὤφειλες ἱκέσθαι·** ‖ ὁμ. κ. νεώτ. μ. ἐν τῇ παρενθετ. φρ. **ὡς μὴ ὤφελε** εἴθε νὰ μὴ ἐγίνετο ;· ‖ ἄνευ αὐξήσ.π.Ἡρ.1,111 **εἶδον .. τὸ μὴ ἰδεῖν ὀφείλον·** ‖ ὁμ. κ. μτ. ὁριστ. : Καλλ.Ἐπιγρ.19,1 **ὤφελε μηδ' ἐγένοντο θοαὶ νέες·** ‖ **ὄφελον** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. : Ὀρφ.Ἀργ.1159 **ὤμοι ἐγών, ὄφελόν με . ὀλέ**[illegible] κ.μτ ρ. β' προσ.: ΙΙΔ [illegible] ον ἐν **ᾅδῃ** [illegible] ἐφύλαξας, ΚΔ Κορ.Ι.4,8 **καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε,** Ἀθήν.4,156Α **ἀλλ' ὡς ὤφελον . . τὴν θρᾴκιον ταύτην παίξας παιδιὰν διεφθάρης·** ὁμ. μτ. γ' προσ. : Ἀρρ Ἐπίκτ.2,18,15, Δίων Χρ 38,47· κ. μτ. α' πληθ. προσ. : ΠΔ Ἐξ.16,3 **ὄφελον ἀπεθάνομεν πληγέντες ὑπὸ κυρίου ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,** Πάπ **ὤφελον εἰ ἐδυνάμεθα πέτασθαι·** κ. μτ.ἀπαρφ.: Ἐπιγρ. **ὄφελομ μὲν ἡ θεός . . στερῆσαι·** **4**) ἀπροσ. **ὀφείλει** δεῖ, εἶναι ἀναγκαῖον· μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. . Πίνδ.Ν 2,6 **ὀφείλει δ' ἔτι, πατρίαν . . δρέπεσθαι,** Ἀπολλ.Ρ 3,678 **ὀφελλέ με μήτε . . εἰσοράαν·** ‖ ὁμ. κ. προσ. ἀπολ. : Πάπ **αἱ ὀφείλουσαι ἱερουργίαι τῶν θεῶν** (αἱ ὀφειλόμεναι), Σωρ.1,79 **κατὰ τὸν ὀφείλοντα καιρόν** (κατὰ τὸν πρέποντα καιρόν, ἐν καιρῷ).

ὀφελής-οῦς-ές Πάπ. ἐπωφελής, πλεονεκτικός.

ὀφέλλιμος-ον μτγν. ὁ ἐπωφελής, ὁ παρέχων ὠφέλειαν : Μάξιμ 135 **οὐ γάρ κεν γάμος εἴη ὀφέλλιμος ἤμασι τούτοις.**

ὀφέλλιον γλωσσ. ψωμίον.

ὀφέλλω (1) αἰολ.,ἀόρ. ὁριστ. **ὤφελλε** κ. **ὄφελλε(ν),** γ' πληθ. ἀορ. ὑποτ. **ὀφέλλωσιν,** ἀόρ. εὐκτ. **ὀφέλλειεν,** αὐξάνω, μεγαλώνω, προάγω, ὑψώνω, ἐνισχύω, ἐπιτείνω : Ἰλ.Δ 445 **ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν,** αὐτ.Ο 383 Ἲς ἀνέμου· **ἡ γάρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλει** (καθιστᾷ μεγάλα τὰ κύματα), Ὀδ.Β 334 **οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμιν,** Ἡσίοδ.Ἔργ.213 **σὺ δ' ἄκουε δίκης, μηδ' ὕβριν ὄφελλε,** Διον.Περ.133 **οὐ γάρ τις κείνῳ ἐναλίγκια κύματ' ὀφέλλει . . πόρος·** κ. παθ. : Ἰλ.Ψ 524 **ὀφέλλετο γὰρ μένος ἠῢ ἵππου,** Αἰσχ.Ἑπτ.249 **ἀραγμὸς ἐν πύλαις ὀφέλλεται** (αὐξάνεται, γίνεται ἰσχυρότερος), Θεόκρ.17,78 **λήϊον . . ὀφελλόμενον Διὸς ὄμβρῳ·** ‖ προάγω, δίδω τιμήν, τιμῶ : Ἰλ.Α 510 **ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ,** Πίνδ.Π 4,260 **πεδίον σὺν θεῶν ὀφέλλειν·** ‖ προάγω εἰς εὐδαιμονίαν : Ὀδ. Ο 21 **κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν·** κ. παθ. : αὐτ.Ξ 233 **αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο** (προήγετο εἰς εὐτυχίαν).

ὀφέλλω (2) σαρώνω : Ἱππῶν.51 **ὀφ- τὴν στέγην.**

ὀφέλλω (3) ἐπ. αἰολ. κ. ἀρκ. τ. τοῦ ὀφείλω βλ.λ.

ὄφελμα-ατος (τὸ) (ὀφέλλω) αὔξημα, μεγάλυνσις : Σοφ.ἀπ.1079.

ὄφελμα-ατος (τὸ) (ὀφέλλω) κ. μσν. τὸ σάρωθρον, ἡ σκοῦπα : Ἱππῶν.51,Εὐστ.1887 «ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ῥηθὲν σάρον, ἤτοι σάρωτρον, καὶ ὄφελμα ἐκαλεῖτο κατὰ τοὺς παλαιούς».

ὀφελμός (ὁ) Ἐπιγρ. τὸ ὄφελμα βλ.λ.1).

ὄφελος (τὸ) (ὀφέλλω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. **ἐν** χρ. μ. κτ. ὀνομαστ. κ. αἰτ. ἐν. ὠφέλεια, κέρδος, βοήθεια : Ἰλ.Ν 236 **αἴ κ' ὄφελός τι γενώμεθα καὶ δύ' ἐόντε** («εἴ ποτέ τις ὠφέλεια γενοίμεθα», Γαζ.Θ), αὐτ.Χ 513 **οὐδὲν σοί γ' ὄφελος** (οὐδὲν καλόν), Ὑμν.Ἑρμ.34 **ὄφελός τί μοι ἔσσῃ,** Θέογν.102 **τί δ' ἔστ' ὄφελος δειλὸς ἀνήρ ;,** Σοφ.Φιλ.1384 **λέγεις Ἀτρείδαις ὄφελος ἢ 'π' ἐμοὶ τόδε ;,** Ἀριστφ.Πλ. 1152 **τί δῆτ' ἂν εἴης ὄφελος ἡμῖν;** (εἰς τί ἠδύνασο νὰ μᾶς χρησιμεύσῃς;), Ἐρωτόκρ.Ι,518 **κι οὐδένα σὲ κεῖνα πού 'ρχισεν, ὄφελος δὲν ἐδόθη,-κι ἂν πάω, κανένα ὄφελος δὲν ἔχω·** πρβλ. Πλάτ.Πολ.505Α· π. Αἰσχίν.2,24 **τὸ μέγα ὄφελος τῆς πόλεως** (εἰρωνικῶς ἀντὶ μεγίστη ζημία)· μτ. ἀπαρφ. : Πλάτ.Γοργ.504Ε **τί γὰρ ὄφελος σώματί γε κάμνοντι . . σιτία πολλὰ διδόναι ;,** Φιλήμ.104 **τί ζῆν ὄφελος ᾧ μὴ 'στι τὸ ζῆν εἰδέναι ;·** ‖ ὁμ.μτ. γενικ. : Αἰσχ.Ἱκ.737 **φυγᾶς ὄφελος εἴ τί μοι,** Εὐρ.ἀπ.548 **τί τῆς εὐμορφίας ὄφελος·** κ.μτ.τοῦ **οὐδέν** : Ἡρ.8,68,γ' **τῶν ὄφελός ἐστι οὐδέν,** Ἱππ.Δι.3,69 **οἷσι . . οὐδὲν ὄφελός ἐστιν οὔτε χρημάτων οὔτε τῶν ἄλλων οὐδενὸς ἄτερ τῆς ὑγιείης,** Ἀνδοκ 4,17 **ἐλευθερίας οὐδὲν ὄφελος,** Ξεν.ΚΠ 1,6,18 **γεωργοῦ ἀργοῦ οὐδὲν ὄφελος·** κ. γεν. : Πλάτ.Πολ.530C **ἐάν τι ἡμῶν ὡς νομοθετῶν ὄφελος ᾖ,** Δημ.784 **οὔτε γὰρ μαγείρῳ μαχαίρας οὐδὲν ἔστ' ὄφελος δήπουθεν ἥτις μὴ τέμνει,** Μέν.821 **τί δ' ὄφελος εὖ λαλοῦντος, ἂν κακῶς φρονῇ ;·** ‖ τὸ καλόν, τὸ ὠφέλιμον, συμφέρον : Ἀριστφ.Ἐκκλ.53 **ὅτι περ ἔστ' ὄφελος ἐν τῇ πόλει** (πᾶν ὅ,τι εἶναι καλόν, συμφέρον διὰ τὴν πόλιν), Λουκ.Ἡρ.8 **ὅ τι περ ὄφελος ἐξ ἑκάστης πόλεως·** κ.μτ.γενικ. : Ξεν.Ἑλλ.5,3,6 **ὅτι περ ὄφελος τοῦ στρατεύματος** (τὸ ὑγιὲς καὶ τὸ χρήσιμον μέρος τοῦ στρατεύματος), Λουκ.Τίμ.55 **ὅτι περ λιχνείας καὶ ἀπληστίας ὄφελος** (ὁ πάντων ἀπληστότατος)· μτ. γενικ. ἀντικειμ., βοήθεια ἐναντίον πράγματός τινος : Νίκ.Θηρ.518 **τὴν ἤτοι ἔχιος καὶ . . ἐχίδνης ἀγρεύσεις ὄφελος.**

ὀφελός (ὁ) ὡς ἔτυμ. τοῦ ὀβελὸς βλ.λ. : Ἀριστφ. ἀπ.580· πρβλ. Πολυδ.9,77.

ὀφέλσιμος-ον μτγν. ποι. τ. τοῦ ὠφέλιμος βλ.λ. : Καλλ.Ἀπόλλ.94 **οὐδὲ πόλει τόσ' ἔνειμεν ὀφέλσιμα,** Ὀρφ.Ἀργ.469, Ὀππ.Ἀλ.3,429.

ὀφελτρεύω (ὄφελτρον) μτγν. καλλύνω, καθαρίζω, σκουπίζω : Λυκόφρ.1165 «ὀφελτρεύουσι, κοσμοῦσι, καλλύνουσι».

ὄφελτρον (τὸ) λεξ. τὸ κάλλυντρον· Ἡσ.

ὀφεοδαίμων (ὁ) μτγν. ὁ ἐν μορφῇ ὄφεως δαίμων : ΨΓρηγ.Θεολ.1157Β.

ὀφεόδηκτος-ον μσν., δ.γρ. -ώδηκτος ὁ ὑπὸ ὄφεως δηχθείς : Εὐστ.330,12, Τζέτζ.Χιλ.8,170.
ὀφεόμαχος-ον δ.γρ. τοῦ ὀφιομάχος βλ.λ.
ὀφεοπρόσωπος-ον πάπ. ὁ ἔχων πρόσωπον, μορφὴν ὄφεως.
ὀφεώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς ὄφιν : Πλάτ. Πολ.590Β **τὸ λεοντῶδές τε καὶ ὀφεῶδες αὔξηται.**
ὀφεωδῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον ὀφεώδη βλ.λ., σὰν φίδι : Εὐστ. εἰς Διον.Περ.16 **τῶν ποταμῶν ὀφεωδῶς πως ἑλισσομένων.**
ὀφεωπλόκαμος-ον μτγν κ. μσν., δ.γρ. ὀφεοπλόκαμος ὁ ἔχων τοὺς πλοκάμους ὀφιώδεις : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.10 (ἀμφ.ἀνάγν.), Εὐστ.716,56 **τὴν Γοργόνα, οἱ δὲ καὶ ὀφεωπλόκαμον.**
ὀφεωσταφύλη (ἡ) μτγν. κυρ. σταφυλὴ ὄφεως· πιθ. ἡ κάππαρις, ἄ. κυνόσβατος : Πλίν.13,23.
ὀφήλωμα-ατος (τὸ) Ἐπιγρ. Κρήτ. ἀντὶ ὀφείλημα.
ὀφθαλμαλγία (ἡ) νεώτ. ἄλγος τῶν ὀφθαλμῶν, πονόμματος.
ὀφθαλμαντίδρασις-εως (ἡ) νεώτ. ἀντίδρασις προκαλουμένη ἀπὸ τοῦ ἐπιπεφυκότος τοῦ ὀφθαλμοῦ, δι' εἰσαγωγῆς ἐν αὐτῷ ὑγρᾶς ἢ στερεᾶς τινος οὐσίας χάριν διαγνωστικοῦ σκοποῦ.
ὀφθαλμαπάτη (ἡ) νεώτ. ἀπάτη τῶν ὀφθαλμῶν, τὸ νὰ νομίζῃ τις ὅτι βλέπει ἄλλο παρὰ τὸ πραγματικὸν ἢ τὸ νὰ βλέπῃ πράγματα ἀνύπαρκτα.
ὀφθαλμεκτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀφαίρεσις τοῦ βολβοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ.
ὀφθαλμηδόν ἐπίρρ. γλωσσ. ἐν εἴδει ὀφθαλμοῦ ἢ ὀφθαλμῶν, ὀφθαλμοειδῶς.
ὀφθάλμια (τὰ) μτγν. ἡ περιοχὴ τῶν ὀφθαλμῶν: Γαλ.19,429· **2)** Ἐπιγρ. ἐπὶ μαρμάρου ἢ ξύλου ἢ μετάλλου παράστασις ὀφθαλμῶν ὡς ἀνάθημα.
ὀφθαλμία (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. **ὀφθαλμίη** νόσος τῶν ὀφθαλμῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν γίνεται καὶ ἔκκρισις ὑγρῶν : Ἱππ.Ἀέρ.10 **ὀφθαλμίαι ξηραί,** αὐτ.3 ὀφθαλμίαι **ὑγραί,** αὐτ.Ἐπιδ.1,5, Ἀριστφ.Πλ.115 **ταύτης ἀπαλλάξειν σε τῆς ὀφθαλμίας,** Ξεν.Ἀπομν.3, 8,3, Πλάτ.Φαῖδ.255D ἀπ' ἄλλου **ὀφθαλμίας ἀπολελαυκώς**· ‖ νεώτ. νόσημα οἱουδήποτε χιτῶνος τοῦ ὀφθαλμοῦ· **2)** μτφ. ὁ φθόνος : Φιλόδ. Κακ.21J **ὀφθαλμία τίς ἐστιν ψυχῆς.**
ὀφθαλμιαῖος-α-ον μσν. ὀφθαλμικὸς βλ.λ. : Σωφρόν.3661Α.
ὀφθαλμίας (ὁ) μτγν. ὀξυδερκής, ὡς ὄνομα εἴδους τινὸς ἀετοῦ : Λυκόφρ.148 **ἀετὸς ὀφθαλμίας**· **2)** εἶδός τι ἰχθύος : Πλαῦτ.850.
ὀφθαλμίασις-εως (ἡ) μτγν., λεξ. κ. νεώτ. Ἡσ. ὀφθαλμία βλ.λ.· ‖ γλῶσσ.τοῦ ὀπτιλίασις:Πλούτ.ἀπ.149.
ὀφθαλμιατρεῖον (τὸ) νεώτ. εἰδικὸν ἵδρυμα, ὅπου θεραπεύονται τὰ ὀφθαλμικὰ νοσήματα : **ὀφθαλμιατρεῖον τοῦ πανεπιστημίου.**
ὀφθαλμιατρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἰατρικὴν τῶν ὀφθαλμῶν, ἄ. ὀφθαλμολογικός : **ὀφθ- κλινική**· **2) ὀφθαλμιατρική** (ἡ) ὡς οὐσ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, ἀσχολούμενος εἰς τὴν σπουδὴν καὶ θεραπείαν τῶν ὀφθαλμικῶν νοσημάτων, ἄ. ὀφθαλμολογία.
ὀφθαλμίατρος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικὸς ἰατρὸς τῶν ὀφθαλμικῶν νοσημάτων.
ὀφθαλμίδιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὀφθαλμὸς βλ.λ.· **2)** νεώτ. ζωολ. τὸ ἐν εἴδει ὀφθαλμοῦ στίγμα, ὅπερ παρατηρεῖται κατὰ τὴν κεφαλὴν τῶν ἐντόμων· ‖ στρατ. τεχνολ. ὀπὴ ἐλαχίστης διαμέτρου ἐπὶ μεταλλικοῦ ἐλάσματος χρησιμεύουσα διὰ τὴν διόπτευσιν κατὰ τὴν σκόπευσιν.
ὀφθαλμίζομαι παθ. ἐνοφθαλμίζομαι, ἐμβολιάζομαι, ἐπὶ δένδρων : Θεόφρ.ΦΑΙτ.2,14,4· πρβλ. ἐνοφθαλμίζω· **2)** στολίζομαι διὰ πολυτίμων λίθων· Σουίδ. **«ὠφθαλμιασμένους ἄνθραξι καὶ ἠλέκτροις εἶχον τοὺς πόδας οἱ κλῖναι τῶν ἀρχαίων»**· **3)** πάσχω **ἐξ** ὀφθαλμίας βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.633D.

ὀφθαλμικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ τῶν ὀφθαλμῶν : Διοσκ.1,11 **πρὸς τὰς ὀφθαλμικὰς φλεγμονὰς ἁρμόζει ἀναξεσθὲν ἐν οἴνῳ καὶ λεῖον ἐπιχριόμενον,** - **ὀφθαλμικὰ φάρμακα**· ‖ **ὁ ὀφθαλμικὸς** ὀφθαλμίατρος : Γαλ.12,786 **ὁ ὀφθαλμικὸς στόλου βρεττανικοῦ**· πρβλ. Χρ.Μορ.10,11.
ὀφθάλμιον (τὸ) μτγν. μ. ἐν τῷ πληθ. ὀφθάλμια.
ὀφθαλμῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐπιθ. τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς θεᾶς τῆς σελήνης : Παυσ.3,18,1· **2)** νεώτ. πάθησις τῶν ὀφθαλμῶν, ὀφθαλμία.
ὀφθαλμιῶ-ιάω κ. νεώτ. πάσχω ἐξ ὀφθαλμίας, ἔχω ὀφθαλμίαν βλ.λ. : Ἡρ.7,229 **καὶ κατεκέατο ἐν Ἀλπηνοῖσι ὀφθαλμιῶντες ἐς τὸ ἔσχατον,** Ἱππ. Ἀφορ.6,17, Ἀριστφ.Βάτρ.192 **οὐ γὰρ ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμιῶν,** Ξεν.Ἑλλ.2,1,3 **ἐντυχών τινι ὀφθαλμιῶντι ἀνθρώπῳ ἀπιόντι ἐξ ἰατρείου,** Πλάτ. Ἀλκ.2,139Ε· **2)** μτφ. ἐπὶ τοῦ πόνου διν αἰσθάνεται ὁ φθονερὸς βλέπων τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἄλλου, βλέπω μετὰ φθόνου ἢ ἔχω ἐπιθυμητικῶς· **πρβλ.** ἐποφθαλμιῶ : Ὑπερείδ.ἀπ.258· ‖ **ὀφθαλμιῶ ἐπί τινι** : Ἀνών.π.Σουίδ. **ὀφθαλμιῶντας ἐπὶ τοῖς χρήμασι**· πρβλ.Πλούτ.Ἠθ.705D· ‖ **ὀφθαλμιῶ περί τι** αἰσθάνομαι φθόνον, ζηλοτυπίαν πρός τι ἢ διά τι: Πολύβ.1,7,2 **περὶ τὸ κάλλος τῆς πόλεως ὀφθαλμιάσαντες,** αὐτ.2,17,3· ‖ μτ. αἰτ. προσβλέπω μετὰ φθόνου, ζηλοτύπως : Πολύβ.31,21,1 **τὸ πλῆθος τῶν προσόδων ὀφθαλμιῶν.**
ὀφθαλμοαντίδρασις-εως (ἡ) νεώτ. ὀφθαλμαντίδρασις βλ.λ.
ὀφθαλμοβολή (ἡ) νεώτ. ἡ οἱονεὶ βολὴ **τῶν ὀφθαλμῶν,** τὸ ρίξιμο **τῶν** ματιῶν, ἡ ματιά.
ὀφθαλμοβόλος-ον μτγν. ὁ βάλλων, ρίπτων **τὰ** βλέμματά του ἐπί τινος : Βέττ.Βάλ.117,18.
ὀφθαλμοβολῶ-έω σχόλ. κ. μσν. ρίπτω **εἴς τι** τὰ ὄμματά μου, βάνω στὸ μάτι : Σχολ.Ἰλ.Γ 443, Σχόλ.Λυκόφρ.93 **τὴν Ἑλένην ὀφθαλμοβολήσας**· ‖ κ. παθ. ἐπιτηροῦμαι : Νικ.Χων.Χρον.4,2 **ὀφθαλμοβολούμενος καὶ ὕποπτος.**
ὀφθαλμοβόρος-ον ὁ ἐξορύσσων **καὶ** κατατρώγων τὰ ὄμματα, ἐπὶ τοῦ πτηνοῦ ἐρωδιός : Ἀριστλ. ΖΙ 617α,9 **ὀφθαλμοβόρος τῶν ὀρνίθων.**
ὀφθαλμογραφία (ἡ) νεώτ. ἀνατομικὴ **περι**γραφὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ.
ὀφθαλμοδουλεία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ **τῶν ὀφθαλμῶν** ἔκφρασις δουλικῆς προθυμίας, ὅθ. ἡ ἐπίπλαστος ὑπακοή, προθυμία : ΚΔ Ἐφεσ.6,6 **μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ,** αὐτ.Κολ.3,22 (δ.γρ. -ία).
ὀφθαλμόδουλος-ον μτγν. ὁ χρώμενος ὀφθαλμοδουλείᾳ : Ἀποστ.Διατ.1,299Α **μὴ ὡς ὀφθαλμόδουλος, ἀλλ' ὡς φιλοδέσποτος.**
ὀφθαλμοδυναμόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ μετρεῖται ἡ πίεσις τῶν ἀρτηριῶν τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς.
ὀφθαλμοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ πρὸς ὀφθαλμὸν ὅμοιος : Διοσκ.3,156 **βούφθαλμον ἀνίησι .. ἄνθη ὀφθαλμοειδῆ, ὅθεν καὶ ὠνόμασται· 2)** κατάδηλος, φανερός, καταφανής : Ἀριστόξ.Ἁρμον. 40Μ **χαριζόμενοι δὲ τοῖς ἰδιώταις καὶ πειρώμενοι ἀποδιδόναι ὀφθαλμοειδές τι ἔργον.**
ὀφθαλμοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ ὀφθαλμοειδῆ τρόπον, ἐν σχήματι ὀφθαλμοῦ : ΨΔιοσκ.4,58.
ὀφθαλμόζῳον (τὸ) νεώτ. ὀνομασία διαφόρων παρασιτικῶν ζωαρίων, ἅτινα προσβάλλουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς διαφόρων ζῴων, **ὁ.** ὀφθαλμοζωάρια.
ὀφθαλμοκήλη (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς τὰ ἔξω μετατόπισις, πτῶσις τοῦ βολβοῦ **τῶν ὀφθαλμῶν.**
ὀφθαλμοκλέπτης (ὁ) μσν. **ὁ τῶν ὀφθαλμῶν** κλέπτης, ἐπὶ τοῦ Περσέως **ὅστις ἔκλεψε τὸν ἕνα** καὶ μόνον ὀφθαλμὸν τῶν **τριῶν** Γραιῶν : Τζέτζ Λυκόφρ.843.

ὀφθαλμόλιθοι (οἱ) νεώτ. τὰ ἐξ ἁλάτων ἀσβεστίου καὶ φωσφόρου ἀποτελούμενα σώματα, τὰ σχηματιζόμενα καὶ ἐναποτιθέμενα ἐντὸς τῶν διαφ. χιτώνων τοῦ βολβοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ.
ὀφθαλμολογία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη ἀσχολουμένη περὶ τὴν παθολογίαν καὶ θεραπείαν τῶν ὀφθαλμῶν.
ὀφθαλμολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀφθαλμολογίαν βλ.λ.: **ὀφθαλμολογικὴ μελέτη - κλινική.**
ὀφθαλμολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. εἰδ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος εἰς τὴν θεραπευτικὴν τῶν ὀφθαλμῶν, ἄ. ὀφθαλμίατρος.
ὀφθαλμομαλακία (ἡ) νεώτ. μαλάκυνσις καὶ ἀτροφία τοῦ ὀφθαλμικοῦ βολβοῦ.
ὀφθαλμομετρία (ἡ) νεώτ. ἡ δι' εἰδικῶν ὀργάνων καταμέτρησις τῆς κυρτότητος τῶν μεσημβρινῶν τοῦ κερατοειδοῦς.
ὀφθαλμομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀφθαλμομετρίαν βλ.λ.
ὀφθαλμόμετρον (τὸ) νεώτ. ὀπτικὸν ὄργανον δι' οὗ καθορίζονται οἱ κύριοι μεσημβρινοὶ τοῦ κερατοειδοῦς καὶ ὁ βαθμὸς τῆς ἀστιγμίας αὐτοῦ.
ὀφθαλμοπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. γεν. ὀνομασία πάσης ὀφθαλμικῆς παθήσεως.
ὀφθαλμοπλανία (ἡ) μτγν. ἡ τῶν ὀφθαλμῶν πλάνη, ἀπάτη : Νεῖλ.'Επιστ.81,97,20 **ταῖς ἄλλαις μυρίαις ὀφθαλμοπλανίαις.**
ὀφθαλμοπληγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐξ ἐκνευρίσεων παράλυσις τῶν ὀφθαλμικῶν μυῶν.
ὀφθαλμοπληγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀφθαλμοπληγίαν βλ.λ.: ὀφθαλμοπληγικὴ **ἡμικρανία.**
ὀφθαλμοπόνος (ὁ) μτγν. ἄλγος, πόνος ἐξ ὀφθαλμίας : Βέττ.Βάλ.III,2.
ὀφθαλμοπονῶ-έω μτγν. πάσχω ἐξ ὀφθαλμίας, ἀπὸ πονόματον : 'Ανών.ἐν Ρήτ.21,21.
ὀφθαλμοπορνεία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. μτφ. ἡ διὰ τῶν βλεμμάτων ἐκδηλουμένη ἐρωτικὴ ἐπιθυμία, τὸ προσβλέπειν ἀναιδῶς τὰς γυναῖκας.
ὀφθαλμοπόρνος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἀσκῶν ὀφθαλμοπορνείαν βλ.λ.
ὀφθαλμορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. αἱμορραγία τῶν ὀφθαλμῶν, προκαλουμένη κατ' ἀκολουθίαν ῥήξεως τῶν ἀγγείων τῶν ἐξωτερικῶν ἢ ἐσωτερικῶν χιτώνων αὐτῶν.
ὀφθαλμόρροια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐκροὴ βλέννης ἢ πύου ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν.
ὀφθαλμορρύκτης (ὁ) μσν. ὁ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύσσων : Κ.Μανασσ.Χρον.4461.
ὀφθαλμός (ὁ) (ὀφ) κ. νεώτ. τὸ δι' οὗ ὁρῶμεν, τὸ ὄργανον τῆς ὁράσεως, τὸ ὀμμάτιον, τὸ μάτι· ἐν χρ. π. 'Ομ. κ. 'Ησίοδ., κυρ. ἐν τῷ πληθ. : 'Οδ.Τ 211 **ὀφθαλμοὶ δ' ὡς εἰ κέρα ἕστασαν . . ἀτρέμας ἐν βλεφάρεσι·** ὁμ. κ. ἐν τῷ ἑν. : 'Ηρ.9,22 **παίειν μιν ἐς τὸν ὀφθαλμόν,** ΠΔ 'Εξ.21,24 **ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ** (κακὸν ἀντὶ κακοῦ)· ὁ πληθ. ἦτο συνηθέστατος, ἀλλ' ἀπαντᾷ καὶ ὁ δυϊκ. : 'Αριστφ. Νεφ.362 **καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλεις·** ὁ πληθ. εἶναι ἐν χρ. ἐν πολλαῖς φράσεσι : 'Ιλ.Ω 204 **ἐλθέμεν ἐς ὀφθαλμοὺς τινος** (ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τινος), αὐτ.463 **οὐδ' 'Αχιλῆος ὀφθαλμοὺς εἴσειμι,** 'Οδ.Δ 47 **ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν·** || **ἐν ὀφθαλμοῖσιν νοῶ,** ὁρῶ ἀντιλαμβάνομαι, βλέπω ἐνώπιόν μου : 'Ιλ.Ω 312 **ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,** 'Οδ.Θ 459 **θαύμαζεν δ' 'Οδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα·** ὁμ **ἔχω ἐν ὀφθαλμοῖς** ἔχω ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου : Ξεν.'Αν.4,5,29· ὁμ. **τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς (τινος)** (ὅ,τι εἶναι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τινος), τὸ προφανῶς γελοῖον : Πλάτ.Θεαίτ.174C **περὶ τῶν παρὰ πόδας καὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς διαλέγεσθαι,** αὐτ.Πολ.452D **τὸ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς δὴ γελοῖον,** αὐτ.Συμπ.213Α **ἐπίπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν ἔχοντα,** Αἰσχίν.2,143 **πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν προφαίνεσθαι,** Λουκ.Τόξ.20· || γίνεσθαί **τινι ἐξ ὀφθαλμῶν** ἀπέρχεσθαι ἀπ' ἔμπροσθέν τινος : 'Ηρ.5,106, αὐτ.1,120 **ἐξ ὀφθαλμῶν ἀποπέμφασθαι,** 'Αλκίφρ.3,20 **ἐξ ὀφθαλμῶν ποιεῖν·** || **κατ' ὀφθαλμοὺς λέγειν τινί** λέγω κατὰ πρόσωπον, μετὰ θάρρους, ἀντίθ τῷ **εἰς οὖς,** πρβλ. δημ. κατάματα : 'Αριστφ.Βάτρ.626 **ἵνα σοι κατ' ὀφθαλμοὺς λέγῃ,** Ξεν.'Ιέρ.1,14 **τυράννου κατ' ὀφθαλμοὺς κατηγορεῖν** (κατηγορεῖν κατὰ πρόσωπον, στὰ φανερά)· || κ. νεώτ. εἰς φρ. **ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου** (ἐμπρός μου)· **ἔχω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν** (ὑπ' ὄψιν)· **ἀποστρέφω τοὺς ὀφθαλμοὺς** (στρέφω τὸ βλέμμα μου ἀπό τινος)· **ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ** (στὴ στιγμή)· **κλείω τοὺς ὀφθαλμοὺς** (κάνω πὼς δὲν βλέπω, ἀνέχομαί τι)· ὁμ. **διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ** (ἄνευ διόπτρων, χωρὶς γυαλιά)· κ. καθ' ἑν. ἐν φρ. ἐν Πάπ. **πρὸς ὀφθαλμὸν ἐπιχεῖν, μίσγειν·** || **ὀφθαλμοὶ** ἐζωγραφοῦντο εἰς τὰς πρῴρας τῶν πλοίων : Φιλόστρ.Εἰκ.1,19 **βλοσυροῖς κατὰ πρῷραν ὀφθαλμοῖς οἷον βλέπει,** Πολυδ.1,86· δθ. σκωπτ. ἐν 'Αριστφ.'Αχ 97 **ἄσκωμ' ἔχεις που περὶ τὸν ὀφθαλμὸν κάτω·** || νεώτ. ναυτ. ἑκάστη τῶν ὀπῶν ἐπὶ τῶν πλευρῶν πλοίου, δι' ὧν διέρχεται ἅλυσις, τὸ ὀκιο· **2)** **στέρησις ὀφθαλμῶν** παροδικὴ στέρησις τῆς ὁράσεως : Γαλ.17(1),400· **3)** κτ. ἐν. ἐπὶ τοῦ κυριαρχοῦντος ἢ κυβερνῶντος ἢ ἐπὶ τοῦ δεσπότου : 'Ησίοδ.'Εργ.267 **πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας,** Ξεν.Οἰκ. 12,20 **δεσπότου ὀφθαλμός,** Μέν.Μον.179 **Δίκης ὀφθαλμὸς ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ,** Σεκοῦνδ.3 **ἀκοίμητος ὀφθαλμὸς** (ἐπὶ τοῦ θεοῦ)· ὁμ. ἐπὶ βασιλέως : Αἰσχ. Χο.934 **ὀφθαλμὸν οἴκων,** αὐτ.Πέρσ.169· || **ὀφθαλμὸς βασιλέως** οἱ ἔμπιστοι κατάσκοποι τοῦ βασιλέως, διὰ τῶν ὁποίων ἔβλεπε καὶ παρηκολούθει τὰ γινόμενα ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν ἧς ἦρχεν : 'Ηρ.11,14 **τὸν δέ κού τινα αὐτῶν ὀφθαλμὸν βασιλέως εἶναι** (δ. γρ. -ος), 'Αριστφ.'Αχ.92 **Ψευδαρτάβαν τὸν βασιλέως ὀφθαλμόν,** Ξεν.ΚΠ 8,2,10 τοὺς **βασιλέως καλουμένους ὀφθαλμούς,** 'Αριστλ. Πολιτ.1287b,29, Φίλ.1,642· **4)** ἐπὶ τῆς σελήνης · Πίνδ.Ο 3,20 **ἑσπέρας ὀφθαλμὸν ἀντέφλεξε Μήνα,** Αἰσχ.'Επτ.390 **νυκτὸς ὀφθαλμός·** ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Σεκοῦνδ.5 **οὐράνιος ὀφθαλμός·** **5)** τὸ πλέον ἀγαπητὸν καὶ ἄριστον πρᾶγμα, καθὼς ὁ ὀφθαλμὸς εἶναι τὸ πολυτιμότατον μέρος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος· δθ. ἐπὶ ἀνθρώπων : Πίνδ.Ο 2, 11 **Σικελίας . . ὀφθαλμός,** αὐτ.6,16 **ποθέω στρατιᾶς ὀφθαλμὸν ἐμᾶς·** ὁμ. φῶς, χαρά, παρηγορία : Σοφ.ΟΤ 987 **μέγας γ' ὀφθαλμὸς οἱ πατρὸς τάφοι,** Εὐρ.'Ανδ.406· **6)** κ. νεώτ. βοταν. φῦμα μικρὸν τοῦ φυτικοῦ βλαστοῦ, τὸ ὁποῖον ἀναπτύσσεται εἰς νέον βλαστὸν ἢ ἄνθος, μπουμπούκι, μάτι : 'Αλκμ.43, 'Ιων Χ.1,6, 'Ιππ.Φύσ.Παιδ 26,Ξεν. Οἰκ.19,10 **πλείονες ἂν οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰ γῆς εἶεν,** Θεόφρ.ΦΙ 4,14,16 **ἔνια δὲ καὶ ῥιγώσαντα νοσεῖ, καθάπερ ἡ ἄμπελος· ἀμβλοῦνται γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς πρωτοτόμου, - ὀφθαλμὸς φυλλοφόρος - ἀνθοφόρος·** **7)** χειρουργικὸς τις ἐπίδεσμος καλύπτων τὸν ἕνα ἢ καὶ ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμούς : 'Ιππ.Κατ'Ιητρ.7, 'Ηλιόδ.Χειρ.π.'Ορειβ. 48,29,30· **8)** 'Επιγρ. ἐν τῷ δυτικ. ἑκάτερον τῶν μικρῶν σφαιρωμάτων εἰς τὰ ὁποῖα καταλήγουσιν αἱ δύο ἕλικες τοῦ ἰωνικοῦ κιονοκράνου· || κ.νεώτ. ἀρχιτεκτ. ἐπὶ κιόνων **ὀφθαλμός-οἱ·** **9)** νεώτ. τυπογρ. τὸ ἐπὶ τοῦ τυπογραφικοῦ στοιχείου ἀνάγλυφον γράμμα· || μετεωρολ. **ὀφθαλμὸς θυέλλης** ἡ κεντρικὴ ἥσυχος περιοχὴ ἑνὸς τροπικοῦ κυκλῶνος : Μετεωρολ. Λεξ. ἐν λ.
ὀφθαλμοσκόπησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου ἐξέτασις τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀφθαλμοσκοπία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ὀφθαλμιατρικῆς ἐπιστήμης πραγματευόμενος περὶ τῆς διὰ τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου ἐξετάσεως τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς δι' αὐτοῦ διαγνώσεως τῶν διαφόρων ὀφθαλμικῶν νόσων.
ὀφθαλμοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀφθαλμοσκοπίαν, εἰς τὴν διὰ τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου ἐξέτασιν τοῦ ὀφθαλμοῦ: ὀφθαλμοσκοπικὴ **ἐξέτασις - μελέτη.**
ὀφθαλμοσκοπικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα εἰς τὴν ὀφθαλμοσκοπίαν βλ.λ.
ὀφθαλμοσκόπιον (τό) νεώτ. ἰατρ. ὀπτικὸν ὄργανον, δι' οὗ ὁ ἰατρὸς ἐξετάζει τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ.
ὀφθαλμόσοφος-ον μτγν. ὁ εἰς τὰ τῶν ὀφθαλμῶν σοφός, τῶν ὀφθαλμῶν ἰατρός, ὀφθαλμίατρος : Λουκ.Λεξιφ.4 **Ἀσκληπιάδου τινὸς ὀφθαλμοσόφου.**
ὀφθαλμοστασία (ἡ) ἀκινητοποίησις τοῦ βολβοῦ διὰ τοῦ ὀφθαλμοστάτου βλ.λ.
ὀφθαλμοστᾰτήρ-ῆρος (ὁ) Ἐπιγρ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον.
ὀφθαλμοστάτης (ὁ) νεώτ. ἐργαλεῖον δι' οὗ κρατοῦνται ἀνεῳγμένα τὰ βλέφαρα καὶ ἀκίνητος ὁ βολβὸς προκειμένης ἐγχειρήσεως.
ὀφθαλμότεγκτος-ον ὁ βρέχων τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ ἀναβρύων ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν : Εὐρ.Ἀλκ. 184 **ὀφθαλμοτέγκτῳ δεύεται πλημμυρίδι.**
ὀφθαλμοτομία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ τομῆς παρακέντησις ἢ ἐξόρυξις τοῦ ὀφθαλμοῦ.
ὀφθαλμοτονόμετρον (τό) νεώτ. ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου προσδιορίζεται ὁ βαθμὸς τῆς ἐσωτερικῆς τάσεως τοῦ ὀφθαλμοῦ.
ὀφθαλμοτρόπιον (τό) νεώτ. ἰατρ. ὄργανον δι' οὗ μελετῶνται αἱ κινήσεις τοῦ βολβοῦ τῶν ὀφθαλμῶν.
ὀφθαλμοφάνεια (ἡ) μσν. ὀφθαλμοπλανία βλ.λ., ὀπτικὴ ἀπάτη, οἵα ἡ ὑπὸ τῶν θαυματοποιῶν παραγομένη : Εὐστ.Πον.157,79 **ὑπὸ φωτὶ αἰθριάζοντι καὶ ὀφθαλμοφανείᾳ.**
ὀφθαλμοφᾰνής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς φανερός, ὁ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν γινόμενος ἀντιληπτός, ὁρατός : Ἀριστλ.ἀπ.208, Πάπ. ἀργύριον **ὀφθαλμοφανὲς ἐναντίον . . μαρτύρων·** **2)** προφανής, καταφανής : Ἀριστόξ.Ἁρμον.41 **παντὸς ὀφθαλμοφανοῦς ἔργου πέρας ἐστὶν ἡ ξύνεσις,** Στράβ.2,1,18 **ὀφθαλμοφανῆ γὰρ πάντα ταῦτα (καὶ) ἰδιώτῃ καὶ οὐ δεόμενα μαθηματικῆς σημειώσεως.**
ὀφθαλμοφανία (ἡ) μσν. ὀφθαλμοφάνεια βλ.λ. : Βί.Ἁγ.Συμεὼν.Σαλοῦ χειρ.π.Στεφ.Βυζ. ἐν λ. **καὶ ἔλεγεν ὅτι ὥσπερ ὁ φηφᾶς ποιεῖ ὀφθαλμοφανίαν, οὕτως καὶ οὗτος ποιεῖ,** Κορ.Ἀτ.4Β,701 ἐν λ.φηφᾶς.
ὀφθαλμοφανῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ ὀφθαλμοφανῆ τρόπον : ΠΔ Ἐσθ.8,13 **τὰ δὲ ἀντίγραφα ἐκτιθέσθωσαν ὀφθαλμοφανῶς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ,** Φίλ.1,614,Σέξτ. Ἐμπ.558 **τὰ ὀφθαλμοφανῶς φθειρόμενα,** Εὐστ.Πον.51,47 **ὀφθαλμοφανῶς ἐκφαίνοιντο.**
ὀφθαλμωδυνία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀδύνη, πόνος ἢ νευραλγία τοῦ ὀφθαλμοῦ· πρβλ. ὀφθαλμαλγία.
ὀφθαλμωρύχος-ον (ὀρύσσω) ὁ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύσσων : Αἰσχ.Εὐμ.186 **ἀλλ' οὗ καρανιστῆρες ὀφθαλμωρύχοι δίκαι.**
ὀφθαλμωρῠχῶ-έω μτγν. ἐξορύσσω ὀφθαλμούς, βγάζω μάτια : Φιλόδ.Ὁμ.59Ο.
ὀφθῆναι ἀπαρφ. παθ. ἀόρ. **α'** τοῦ ρ. ὁρῶ.
ὀφιάκανθα (ἡ) νεώτ. γένος ἐχινοδέρμων.
ὀφιᾰκός-ή-όν σχόλ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὄφιν, ὁ τοῦ ὄφεως· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. **τὰ ὀφιακά** σύγγραμμα τοῦ Νικάνδρου περὶ ὄφεων : Σχόλ.Νίκ.Θηρ.377.
ὀφίασις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ὀφιοειδὴς τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς γύμνωσις : Γαλ.12,381, σύτ. 10,1004· ‖ νεώτ. δερματικὴ πάθησις, καθ' ἣν ἀποπίπτουσι κατὰ τόπους αἱ τρίχες τῆς κόμης ἢ τοῦ σώματος, ὁ δὲ πάσχων φέρει κηλῖδας παρεμφερεῖς πρὸς τὰς τοῦ δέρματος τῶν ὄφεων· **2)** εἶδος λέπρας, καθ' ὃ ὁ ἀσθενὴς ἀποβάλλει τὸ δέρμα ὡς ὁ ὄφις· Γαλ.386 **«ὀφίασιν λέγουσι τὴν ἐκδέρουσαν τοὺς ἁλόντας ὡς ὄφεις».**
ὀφίαυλος (ὁ) νεώτ. πνευστὸν μουσικὸν ὄργανον τῆς κατηγορίας τῶν κερατίων, ἀνακαλυφθὲν κατὰ τὸ 1590 ὑπὸ Γουλιέλμου τοῦ ἐξ Ὠσέρρης.
ὀφιγοί (οἱ) Ἡσ. **«ὀπτικοί».**
ὀφιδεύειν Ἡσ. **«σχολάζειν, διατρίβειν, ὀκνεῖν».**
ὀφιδιαστερίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἐχινοζῴων τῆς τάξ. τῶν **ἀστεροειδῶν.**
ὀφίδιον (τό) κ. Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄφις βλ.λ., μικρὸς ὄφις : Θεόφρ.Φ19,15,2, Ἀπολλ. Παραδ.Θαυμ.12, (γρ. **ὀφείδιον** ἐν κώδ. Ἀριστλ.Ζ1607a,30, Στράβ.15,1,45)· ‖ νεώτ. γεν. ὄφις, φίδι· **2)** εἶδος ἰχθύος : Πλίν.Φ132,149, πρβλ. **ὄφις·** Ἡσ. **«ποιὸς ἰχθῦς»·** ‖ κ. νεώτ. ζῳολ. γένος τι ἰχθύων. (Πιθ. **ὀφίδιον,** συνῃρ. τοῦ ὀφῑ-ΐδιον.)
ὀφιείκελος-ον μτγν. ὁ μὲ ὄφιν ὅμοιος : Ἐπιφάν.1,348.
ὀφιηβοσίη (ἡ) Ἐπιγρ. τροφὴ ὄφεων, ἐπὶ τῆς πυθικῆς δάφνης καὶ τοῦ σελίνου τῶν νεμείων : Ἐπιγρ. **ὀφιηβοσίης αὐλοῖσιν** Ἀρίστων.
ὀφιῆτις-ήτιδος (ἡ) θηλ. τοῦ ὀφίτης βλ.λ., ὁ πρὸς ὀφίτην ὅμοιος· ‖ **ὀφιῆτις πέτρη** ὀφίτης : Ὀρφ. Λιθ.341, Διον.Περ.1013.
ὀφικλῃΐς-ΐδος (ἡ) νεώτ. κ. **ὀφικλεὶς** χάλκινον πνευστὸν ὄργανον τῆς οἰκογ. τῶν **κλειδοκεράτων.**
ὀφιοβόρος-ον μτγν. ὁ βιβρώσκων, τρώγων τοὺς ὄφεις : Χρησμ.π.Πλούτ Ἠθ.406Ε.
ὀφιογενής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐξ ὄφεως γεννηθείς· ‖ οἱ Ὀφιογενεῖς ὄνομα ἀσιατικῶν τινων φυλῶν : Κράτ.Γραμμ.π.Πλιν.Φ17,13, Στράβ.13,1,14 **τοὺς Ὀφιογενεῖς συγγένειάν τινα ἔχειν πρὸς τοὺς ὄφεις,** Βάρρ.π.Πρισκιαν.διάτ.10,32, Αἰλ.Ζ112,39.
ὀφιογένειον (τό) μτγν. ἐλαφόβοσκον βλ.λ. : Ψ Διοσκ.3,69.
ὀφιογλωσσοειδῆ (τά) νεώτ. βοταν. κ. **ὀφιογλωσσίδαι** (οἱ) οἰκογ. κρυπτογαμικῶν φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν πτερίδων.
ὀφιογνώμων-ονος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔμπειρος περὶ τοὺς ὄφεις,ποὺ ξαίρει ἀπὸ φίδια: Στουδ.Θεόδ.196Α.
ὀφιόδειρος-ον ὁ ἔχων δειρήν, λαιμὸν **ὄφεως** : Χρησμ.π.Ἀριστλ.Θαυμ.832a,21.
ὀφιόδερμα-ατος (τό) νεώτ. ζῳολ. ὀφιουρὰ βλ.λ.
ὀφιόδηκτος-ον μτγν., μσν. κ. σχόλ. ὁ δηχθεὶς ὑπὸ ὄφεως : ΠΔ Σοφ.Σειρ.12,13 **τίς ἐλεήσει ἐπαοιδὸν ὀφιόδηκτον,** Γαλ.14,300, Ἱππιατρ.86.
ὀφιοδιώκτης (ὁ) γλωσσ. κυνηγὸς ὄφεων, δηλ. γόης, ὁ σαγηνεύων αὐτούς.
ὀφιοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄφιν : Διοσκ.2,166· ‖ νεώτ. ἐπὶ γραμμῶν, ὁδῶν, ποταμῶν κ. ἄ., ὁ ἑλισσόμενος σπειροειδῶς, ποὺ σχηματίζει κορδέλλες, ζίγκ-ζάγκ.
ὀφιοειδῶς ἐπίρρ., νεώτ. κατὰ τρόπον ὀφιοειδῆ, μὲ κορδέλλες.
ὀφιόεις-εντος-εσσα-εν (ὄφις) ὁ ἀφθονῶν εἰς ὄφεις, ὁ ἔχων ὄφεις ἀφθόνους : Ἀντίμ.78 ἰοῦτος ἔχει τὸ ο μακρόν, βλ. ὄφις)· πρβλ. ὀφιοῦσσα.
ὀφιόθριξ-τρῐχος (ὁ,ἡ) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τρίχας, κόμην ἐξ ὄφεων : Τζέτζ.εἰς Ἡσίοδ.Α 235· **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος **ἀστεροειδῶν** ἐχινοδέρμων.
ὀφιοκέφᾰλος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων κεφαλὴν ὄφεως : Ἀθανάσ.2,9· **2)** εἶδος ἱέρακος : Δημήτρ.Πεπ.Ἱερακ.1,2 **«δεῖ τὸν ἐπιλεγόμενον ἱέρακα ἐν πρώτοις τὸν νεανίσκον ἐπιζητεῖν, ἔπειτα**

τὸν λεγόμενον ὀφιοκέφαλον· εἰσὶ γὰρ οἱ μακρὰς τὰς κεφαλὰς ἔχοντες καὶ ὁμοίας ὄφεων» **3)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **ὀφιοκεφαλιδῶν**, οὗ ἀξιολογώτερον εἶδος εἶναι **ὀφ·ὁ στικτός.**
ὀφιοκτόνη (ἡ) μτγν. ἡ κτείνουσα, φονεύουσα τοὺς ὄφεις, εἶδος σκολοπένδρας : Διοσκ.Θηρ.5.
ὀφιοκτόνος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ κτείνων, φονεύων τοὺς ὄφεις : Εὐστ.183,12· **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀφιοκτόνον** (τὸ) τὸ ἐλαφόβοσκον βλ.λ. : Ψ Διοσκ.3,69.
ὀφιολατρεία (ἡ) νεώτ. τὸ λατρεύειν τοὺς ὄφεις ἢ τὰ ἑρπετὰ ἐν γένει.
ὀφιολάτρης (ὁ) νεώτ. ὁ λατρεύων τοὺς ὄφεις.
ὀφιολάτρις-ιδος (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ ὀφιολάτρης.
ὀφιόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀφίτης βλ.λ.
ὀφιομάχης (ὁ) μτγν. ὀφιομάχος βλ.λ.2) : ΠΔ Λευϊτ.11,22 **ὀφιομάχην καὶ τὰ ὅμοια,** Φίλ.1,39.
ὀφιομάχος-ον μτγν. λεξ. ὁ πρὸς ὄφεις μαχόμενος : Φίλ.1,86 **ὀφιομάχος γνώμη**· **2)** ὡς οὐσ. εἶδος ἀκρίδος· Ἡσ. «ὀφιομάχος· ἰχνεύμων, ἀκρίδων γένος μὴ ἔχον πτερά».
ὀφιόμορφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μορφὴν ὄφεως : Ἐπιφάν.1,648A.
ὄφιον (τὸ) γλῶσσ. «ὄφιον καὶ σηπίας ὄστρακόν ἐστιν ἄσβεστος φῶν».
ὀφιόνεος-η-ον (ὄφις) μτγν. ὁ ὡς ὁ τοῦ ὄφεως, ὀφιοειδής : Ὀππ.Κυν.3,436 **οὐρὴ οἱ δολιχὴ γὰρ** ὀφιονέη τε **τέτυκται** (ὅπου -ῑ-).
ὀφϊονῖκοι (οἱ) μτγν. τίτλος βιβλίου περιέχοντος κωμικὰς ἱστορίας ὑπὸ Κόγχλαντος : Γαλ.11,798.
ὀφιόξυλον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ἀποκυανοειδῶν.**
ὀφιοπαίκτης (ὁ) γλωσσ. γόης, σαγηνευτὴς τῶν ὄφεων, πιθ. (κτ. εἰκ. ἀντὶ ὄφιο-).
ὀφιοπλόκαμος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων πλοκάμους ὀφιοειδεῖς : Ὀρφ.Ὕμν.69,12.
ὀφΐοπους-οδος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἔχων ὀφιοειδεῖς πόδας ἢ ὁ ἀντὶ ποδῶν ἔχων ὡς σκέλη ὄφεις : Λουκ.Φιλοψ.22 **καὶ τὰ μὲν ἔνερθεν ὀφιόπους ἦν**· || Σουΐδ. «ὀφιόπους γυνή, ἕρπουσα».
ὀφιοπώγων-ονος (ὁ) νεώτ. γένος **αἱμοδωροειδῶν φυτῶν.**
ὄφιος (ὁ) δημ. ὁ ὄφις, τὸ φίδι βλ.λ. : Βιζυην. 44,29 **μὲ τὸν ὄφιο ποιὸ πουλὶ πολεμᾷ;**
ὀφιοσκόρδον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὀφιοσκόροδον βλ.λ. : Διοσκ.2,152, Γεωπ.12,307· **2)** κάππαρις : Διοσκ.2,173.
ὀφιοσκόροδον (τὸ) μτγν. ἄγριον σκόροδον, ἀ. σκοροδόπρασον : Γαλ.12,126.
ὀφιόσπαρτος-ον (σπείρω), ποι. **ὀφιόσπρατος** ὁ ἐσπαρμένος ὑπὸ ὄφεων, γονιμοποιηθεὶς ἢ γεννηθεὶς ὑπ' αὐτῶν : ΕΜ 237,13.
ὀφιοστάφυλη (ἡ) μτγν. ὀφιοστάφυλον βλ.λ. : Πλίν.Φ1 13,127, αὐτ.23,21.
ὀφιοστάφυλον (τὸ) μτγν. ἄμπελος λευκὴ βλ.λ.: Διοσκ.4,182· **2)** κάππαρις : Διοσκ.2,173.
ὀφιότροπος-ον μσν. ὁ ἔχων τρόπους, ἤθη ὄφεως, ἐχίδνης : ΚΜανασσ.Χρον.4210 **ὀφιότροποι θεομισεῖς Ἑβραῖοι.**
ὀφιοτρόφος-ον μσν. ὁ τρέφων ὄφεις, ἐχίδνας : Στουδ.Θεόδ.499B.
ὀφιουρά (ἡ) νεώτ. κ. ὀφίουρος (ὁ) γένος **ὀφιουροειδῶν** ἐχινοδέρμων.
ὀφίουρος-ον (οὐρά) λεξ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων οὐρὰν ὄφεως, ἐπὶ Αἰθιοπικοῦ τινος πτηνοῦ : Ἡσ.· **2)** νεώτ. ζῳολ. ὀφιουρὰ βλ.λ.
ὀφιοῦσσα (ἡ) συνηρ.τ. ἀντὶ **ὀφιόεσσα** (ἐνν. νῆσος) ἡ πλήρης ὄφεων νῆσος, ὄνομα τῆς Κύθνου: Ἀριστλ. ἀπ.522· || ὁμ. ἐπὶ τῆς Ρόδου· Ἡσ. «ἡ Ρόδος διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὄφεων»· || ὁμ. ἐπὶ διαφ. νήσων : Στράβ.3,5,1,Στέφ.Βυζ.ἐν λ. Βέσβικος· **2)** μαγικόν τι φυτόν : Πλίν.Φ1 24,163.

ὀφιοῦχεος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν ὀφιοῦχον βλ.λ.1) : Ἄρατ.522· **2)** δαίμων τις ἐμποδίζων τοὺς ἀλχημιστάς : Ὀλυμπ.Ἀλχ.86B.
ὀφιοῦχος (ὁ) (ἔχω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων, κρατῶν ὄφιν, ὄνομα ἀστερισμοῦ : Εὔδοξ.π.Ἱππαρχ.1, 2,7, Ἄρατ.76, Πτολ.Τετράβ.26· **2)** νεώτ. ἄστρον. ἀστερισμὸς κείμενος νοτίως τοῦ Ἡρακλέους καὶ βορείως τοῦ Σκορπίου.
ὀφιοφαγία (ἡ) νεώτ. τὸ τρώγειν ὄφεις.
ὀφιοφάγος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ τρώγων ὄφεις, ὁ χρησιμοποιῶν αὐτοὺς ὡς τροφήν· || **οἱ Ὀφιοφάγοι** ὄνομα λαοῦ τινος : Πλίν.Φ1 6,169.
ὀφιοφόρος-ον Ἐπιγρ. ὁ φέρων ἢ ἔχων ὄφεις.
ὀφιόφωνος-ον μσν.. ὁ ἔχων φωνὴν ὄφεως : Στουδ.Θεόδ.279A.
ὄφις-εως (ὁ) κ. νεώτ., γενικ. ποι. κ. **ὄφεος,** δωρ. κ. Ἰων. **ὄφιος,** ἑρπετὸν ἐπίμηκες καὶ ἄπουν, φίδι, δημ. κ. ὄφιος (προφ. δισύλλ.) : Ἰλ.Μ 208 **αἰόλον ὄφιν,** Πίνδ.Π 4,249 **γλουκῶπα ποικιλόνωτον ὄφιν,** Αἰσχ.Χο.544, Ἡρ.8,41, Θεόκρ.15,58 **τὸν ψυχρὸν ὄφιν τὰ μάλιστα δεδοίκω,** Μωραϊτ.1,167 **μάτια, ὡς τοῦ ἀστρίτου τοῦ ὄφεως παίζοντα, - Ισόδολος ὄφις·** || ἰσοδύναμον τῷ δράκων βλ.λ. : Ἡσίοδ.Θ 322 **ἡ δ' ὄφιος, κρατεροῖο δράκοντος,** αὐτ.825 **ἑκατὸν κεφαλαὶ ὄφιος, δεινοῖο δράκοντος·** **2)** μτφ. ἐπὶ βέλους : Αἰσχ.Εὐμ.181 **λαβοῦσα πτηνὸν ἀργηστὴν ὄφιν**· || ὁμ. κ. νεώτ. μτφ. ἄνθρωπος ὕπουλος : **ἐθέρμανα ὄφιν εἰς τοὺς κόλπους** μου (περιέθαλψα, εὐηργέτησα ἄνθρωπον δόλιον καὶ ἀχάριστον)· **3)** κ. ἐπὶ ὁμοιωμάτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὄφεως, ὡς τὸ δράκων βλ.λ., φέλιον ὀφιοειδές : Νικόστρ.33, Μέν 387, Φιλόστρ. Ἐπιστ.22· Μοῖρ. «ὄφεις Ἀττικοί, τὰ παρὰ τοῖς Ἕλλησι φέλια»· || **τρικάρηνος ὄφις ὁ χάλκεος** ὁ ἀφιερωμένος εἰς τοὺς Δελφούς : Ἡρ.9,81· **4)** κ. νεώτ. ἄστρον. Ἰσημερινὸς ἀστερισμὸς θεωρούμενος ὑπὸ τινων ὡς τμῆμα τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Ὀφιούχου, ὑπὸ τινων δὲ ὡς ἰδισίτερος ἀστερισμός, ἀποτελούμενος ἐκ δύο τμημάτων, τοῦ ἑνὸς πρὸς δυσμὰς τοῦ Ὀφιούχου φέροντος τὸ ὄνομα **κεφαλὴ ὄφεως,** τοῦ δ' ἑτέρου πρὸς ἀνατολὰς καὶ καλουμένου **οὐρὰ ὄφεως** : Εὔδοξ.π. Ἱππάρχ.1,2,18, Ἄρατ.82· **5)** φυτόν τι ἀναρριχητικόν : Ἱππ Γυν.2,114· **6)** εἶδος ἰχθύος, βλ. ὀφίδιον 2)· **7)** εἶδος σκώληκος (ἀλλαχοῦ δρακόντιον): Ροῦφ.Ἐρωτήμ.65· **8)** ὀφίασις βλ.λ.1) : Κέλσ.Ἰατρ. 6,4, Πολυδ.4,192. (Ἡ πρώτη συλλαβὴ ἐνίοτε εἶναι μακρὰ εἰς παλαιοτ. ποιητάς, οἷον : Ἰλ.Μ 208 **αἰόλον ὄφιν**· πρβλ.Ἱππῶν.49,6, ὁπότε καὶ προεφέρετο (ἴσως καὶ ἐγράφετο) ὄπφις· πρβλ.Εὐστ. Ἰλ Μ 208.)
ὀφίτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄφιν· ὅθ. **ὀφίτης λίθος**· Διοσκ.5,162 «λίθος ὀφίτης, ὁ μέν τίς ἐστι βαρὺς καὶ μέλας· ὁ δὲ σποδοειδὴς τὴν χρόαν καὶ κατεστιγμένος· ὁ δέ τις γραμμὰς ἔχων λευκάς» : Ὀρφ.Λιθ.463· || νεώτ.ὀρυκτολ. ἔνυδρον ὀρυκτὸν πυριτικὸν μαγνήσιον χρώματος συνήθως πρασίνου ἢ ἐνίοτε κιτρινοφαίου ἕως ὑπομαύρου.
ὀφιώδης-ους-ες κ. μσν. ὀφιοειδὴς βλ λ. : Ἀριστλ.ΖΜ 696b,23 **οἷον ἔγχελυς καὶ ὅσα ὀφιώδη,** αὐτ.ΖΠ 707b,30 (συγκρ.), Φίλ.1,81 **ὀφιῶδες πάθος,** αὐτ.82 **ὀφιώδης ἡδονή,** Ἱππιατρ.10 **τὴν λεγομένην ὀφιώδη φλέβα**· **2)** ὀφιόεις βλ.λ., ὁ πλήρης ὄφεων : Πίνδ.Ο 13,63 **τᾶς ὀφιώδεος υἱὸν ποτε** Γοργόνος, Στράβ.16,4,6 **ὀφιώδης νῆσος.**
ὀφίων-ονος μτγν. ὄνομα ἀγρίου ἀμνοῦ τῆς Σαρδηνίας : Πλίν.Φ1 28,151, αὐτ.30,146.
ὀφίωψ-ωπος (ὁ) νεώτ. γένος σαυριδῶν ἑρπετῶν.
ὄφκαιρος-η-ο(ν) μσν., δημ. εὔκαιρος ἤτοι κενός, ἄδειος, μάταιος : Ἐρωτόκρ.3,164 **ὅποιος διατάσσει καὶ μιλεῖ, ὄφκαιρον κόπον ἔχει** || ἐπὶ πλήγματος καταφερομένου κατά τινος, ὁ ἀποτυχών : αὐτ.2,1881 **ὄφκαιρη πῆγ' ἡ κοπανιά.**

ὀφλάνειν Ἡσ. «ὀφλισκάνειν· ὀφείλειν».

ὀφλάριον (τὸ) γλῶσσα τεμάχιον ἄρτου.

ὀφλεῖν δ. τ. τοῦ ὀφλισκάνω βλ. λ.· Ἡσ. «ὀφείλειν ἐκ καταδίκης».

ὄφλεμα-ατος (τὸ) ὄφλημα βλ.λ.· Ἐπιγρ. (πιθ.).

ὄφλημα-ατος (τὸ) (ὀφλεῖν) πρόστιμον ἐπιβληθὲν κατὰ τὴν δίκην, τὸ ποσὸν ὃ καταδικάζεταί τις νὰ πληρώσῃ : Ἰσαῖ.11,43 **ὀφλήματα εἰσπράττειν,** Δημ. 546 **οὐ γάρ ἐστιν ὄφλημ' ὅ τι χρὴ καταθέντ' ἐπίτιμον γενέσθαι τουτονί,** Ἀριστλ.Ἀθ.63,3 **ἐκτεῖσαι ὄφλημα,** Δημ.998, Διόδ.Σ 16,23· ‖ γεν. χρέος· Ἡσ. «χρεώστημα» : Λουκ.Ἑρμότ.80 **ὑπερήμερον εἶναι καὶ ἐκπρόθεσμον τὸ ὄφλημα,** Ἡρωδιαν. 5,1,6 **ὥσπερ ὄφλημα κληρονομίας.**

ὄφλησις-εως (ἡ) μτγν. ποινή, τιμωρία, ὄφλημα· Ἡσ. «χρεώστησις» : ΠΔ Βαρ.3,8 **καὶ εἰς ὄφλησιν κατὰ .. τὰς ἀδικίας πατέρων ἡμῶν,** Φώτ.,Σουΐδ.

ὀφλητής (ὁ) γλωσσ. ὁ χρεώστης βλ.λ.

ὀφλισκάνω, παρατ. **ὠφλίσκανον,** μέλλ. **ὀφλήσω,** ἀόρ. **ὤφλησα,** παρακ. **ὤφληκα,** ἀρχ. μτχ. δοτ. πληθ. **Fοφληκόσι** (Ἐπιγρ.), π. δοκίμοις συγγραφεῦσιν ὁ ἀόρ. εἶναι **ὦφλον,** ἀπαρφ. **ὀφλεῖν** κ. μτχ. **ὀφλών·** ἐνίοτε γράφονται ἐσφαλμένως **ὄφλειν, ὄφλων** ὡς ἐὰν ἦσαν ἐξ ἀττ. ἐνεστ. **ὄφλω·** ἀλλ' ὁ ἐνεστ. οὗτος, καίπερ ἀναφερόμενος ὑπὸ Ἡρωδιαν. 1,148, ἀπαντᾷ μόνον ἢ. μτγν. συγγρ., οἷον Δίωνι Χρ.31,143· ὁ τ. **ὀφλῶ-έω** εἶναι ἔτι μᾶλλον ἀμφίβολος, διότι π. Ἡσ. τὸ **ὀφλεῖ** δέον νὰ γραφῇ **ὄφλει·** τὸ **ὤφλεε** π. Ἡρ.8,26 εἶναι ἐσφ. ἀντὶ **ὦφλε** (τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ εἴς τινα κώδικας)· ὁ ἐνεστ. **ὀφλίσκω** ἀναφέρεται ὑπὸ Σουΐδ., ὁ δ' ἕτερος **ὀφλάνω** ὑπὸ τοῦ Φώτ. κ. Ἡσ., τούτου δὲ τὸ γ' ἑν. πρόσ. τοῦ μέλλ. **ὀφλανεῖ** ὑπὸ τοῦ Σόλ. π. τῷ Σχόλ.Ἰλ.Φ 282, καθίσταμαι, γίνομαι ὀφειλέτης, χρεωστῶ, ὀφείλω, κυρ. ἐπὶ ἀνθρώπου καταδικασθέντος εἰς πληρωμὴν προστίμου, ὑποχρεοῦμαι νὰ πληρώσω τι : Εὐρ.Μήδ 581 **πλείστην ζημίαν ὀφλισκάνει,** Ἀριστφ.Εἰρ.172 **πέντε τάλαντα .. ὀφλήσει,** Λυσ.20,14 **ὦφλε χρήματα,** Ξεν.Ἀν.5,8,1 **ὦφλε .. τὸ μείωμα εἴκοσι μνᾶς,** Πλάτ.Ἀπολ 36Α **ὦφλε χιλίας δραχμάς,** Ἰσοκρ.18,12 **τὴν ἐπωβελίαν ὀφλήσει·** **2)** φρ. **δίκην ὀφλισκάνω** καταδικάζομαι εἴς τινα δίκην, χάνω τὴ δίκη : Ἀριστφ.Νεφ.34 **δίκας ὦφληκα,** αὐτ.Ἐκκλ.655 **ἢν τις ὄφλῃ παρὰ τοῖς ἄρχουσι δίκην** .., Ἀντιφ.5,13 **ἐρήμην ὀφ[illegible] .. τὴν δίκην,** Ἀνδοκ.1,[illegible]3 **ἐξούλας ἢ γραφὰς ἢ ἐπιβολὰς ὦφλον,** Ἰσαῖ.12,12 **ὀφλεῖν δίαιταν** (χάνω κατὰ τὴν κατὰ διαιτησίαν δίκην), Δημ.862 **ὦφλε τὴν δίαιταν,** Αἰσχίν.3,10 **κλοπῆς ἕνεκα τὰς εὐθύνας ὠφληκώς·** **3)** ἀπολ καταδικάζομαι, χάνω : Ἀριστφ.Νεφ.777 **μέλλων ὀφλήσειν,** αὐτ.Ἀχ 689 **κᾆτ' ὀφλὼν ἀπέρχεται,** Θουκ.3,70, Πλάτ.Νόμ. 745Α· ‖ φρ. **ὀφλεῖν τῷ δημοσίῳ ἐπί τινι** διά τι σφάλμα : Δημ.998· **4)** μτ. γενικ. τοῦ ἐγκλήματος : Αἰσχ.Ἀγ.534 **ὀφλὼν γὰρ ἁρπαγῆς τε καὶ κλοπῆς δίκην·** συχν. ἄνευ τοῦ δίκην : Ἀνδοκ. 1,74 **κλοπῆς ἢ δώρων ὄφλοιεν,** Πλάτ.Νόμ.874Β **τὸν καὶ ὠφληκότι φόνου μὴ ἐπιβαίνειν ἱερῶν,** αὐτ 877C **καὶ ὄφλῃ τραύματος ἐκ προνοίας,** Δημ. 732 **κἂν ἀστρατείας τις ὄφλῃ,** αὐτ.790 **ὀφλοῦσαν ἀποστασίου·** ‖ ὁμ. μτ. γενικ. τῆς ποινῆς : Πλάτ.Ἀπολ.39Β **θανάτου δίκην ὄφλων,** αὐτ.Νόμ. 856D· ‖ μτ. ἀπαρφ. ἐν φρ. ὁριζούσῃ τὴν ποινὴν ἢ τὸ χρέος : Ἐπιγρ. **ὦφλεν δύο τριήρεις καινὰς ἀποδοῦναι·** ‖ μτ. μτχ. ἐν φρ. ὁριζούσῃ τὸ ἔγκλημα : Πλάτ.Νόμ.845Ε **ἂν τις ὄφλῃ φαρμακείαις τισὶ βλάπτων·** **5)** γεν. μτ. αἰτ. δηλούσης κατηγορίαν, μομφήν, ἐχθρικὴν διάθεσιν, λοιδωρίαν κττ. : Εὐρ.Ἑλ.67 **αἰσχύνην ὄφλῃ,** αὐτ. Ἀνδρ.188 **ὄφλω βλάβην,** αὐτ.Μήδ 404 **γέλωτα ὀφλεῖν** (καταγελῶμαι), Ἀριστφ.Νεφ.1035 **μὴ γέλωτ' ὀφλήσεις·** ‖ φρ. **δειλίαν ὀφλισκάνω** ἐπισύρω κατ' ἐμαυτοῦ κατηγορίαν δειλίας, ἔχω χαρακτῆρα δειλοῦ : Ἡρ.26 **δειλίην ὦφλε πρὸς βασιλέος** (δ.γρ. ὤφλεε) (ἐπέσυρε καθ' ἑαυτοῦ τὴν μομφὴν δειλίας παρὰ τοῦ βασιλέως)· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ἀ. φεκτῶν : Σοφ.Ἀντ.470 **σχεδόν τι μώρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω,** αὐτ.1028 **αὐθαδία τοι σκαιότητ' ὀφλισκάνει,** αὐτ.ΟΤ 511, Εὐρ.Ἑκ.327 **ἀμαθίαν ὀφλήσομεν,** αὐτ.Ἴων 443, Πλάτ.Ἀπολ.39Β **ὑπὸ τῆς ἀληθείας ὠφληκότες μοχθηρίαν καὶ ἀδικίαν,** Δημ.16 **ἄνοιαν ὀφλισκάνων,** αὐτ.18 **αἰσχύνην ὠφλήκατε·** ‖ ὅθ κ. μτ. αἰτ. κ. δοτ., ταύτης δηλούσης τὸ πρόσ. εἰς ὃ ἡ ὀφειλὴ ἢ ἐξ οὗ ἡ κατηγορία κλπ. : Εὐρ.Βάκχ.854 **γέλωτα Θηβαίοις ὀφλεῖν·** ‖ ὁμ. ἐμπροθέτως **παρά τινι πρός τινα** : Πλάτ.Φαίδ.117Α **γέλωτα ὀφλήσειν παρ' ἐμαυτῷ,** αὐτ.Ἱππ.Μ 282Α **γέλωτ' ἂν ὄφλοι πρὸς ὑμᾶς.**

ὀφλοί Ἡσ. «ὀφειλέται, ὀφειλαί».

ὀφνίς Ἡσ. «ὕννις, ἄροτρον».

ὄφρα ἐν χρ. ὡς τελικὸς καὶ χρονικὸς σύνδεσμος, συσχετ. τοῦ **τόφρα,** π. Ἴωσ. κ. Δωρ. ποιηταῖς καὶ τρὶς ἐν λυρ. χωρίοις τῶν τραγικῶν (Αἰσχ.Χο.360, αὐτ.Εὐμ.338, Σοφ.Ἠλ.225)· ὡς τελικὸς σύνδεσμος ἵνα, ὅπως, ὡς, διὰ νὰ .., μεθ' ὑποτ. κατόπιν ἀρκτικῶν χρόνων καὶ προστ. : Ἰλ.Α 524 **ὄφρα πεποίθῃς,** αὐτ.Δ 205 **ὄφρα ἴδῃ Μενέλαον, Ἀρήιον Ἀτρέος υἱόν·** ‖ ἐν συνεκφ. τοῦ κε ἢ ἂν : Ἰλ.Χ 382 **ὄφρα κ' ἔτι γνῶμεν Τρώων νόον,** αὐτ.Β 440 **ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα** (**ἴομεν** κ. **ἐγείρομεν** ἐπ. τ. τῆς ὑποτ. ἀντὶ ἴωμεν, ἐγείρωμεν), αὐτ.Ζ 308 **ὄφρα . . ἱερεύσομεν** (ἀντὶ -ωμεν), Ὀδ.Ρ 10 **ὄφρα ἂν ἐκεῖθι δαῖτα πτωχεύῃ,** αὐτ.Σ 364, Πίνδ.Ο 7,15 **ὄφρα . . αἰνέσω,** αὐτ. Π 11,9, αὐτ.Ο 6,23 **ὄφρα . . βάσομεν . . ἵκωμαί τε** (ἔνθα τὸ βάσομεν εἶναι ὑποτ. ἀορ.), Βακχ.17,42 **ὄφρα μήσεται·** κ. ἀρνητ. : Ἰλ.Α 118 **ὄφρα μὴ οἶος Ἀργείων ἀγέραστος·** ‖ π. Ὁμ. τρὶς γίνεται χρῆσις τοῦ μέλλ. τῆς ὁριστ. : Ἰλ.Π 242 **ὄφρα καὶ Ἕκτωρ εἴσεται,** Ὀδ.Δ 163 **ὄφρα .. ἔπος ὑποθήσεαι,** αὐτ.Ρ 6 **ὄφρα με μήτηρ ὄψεται·** ‖ ὁμ. κ. κατόπιν ἱστορικῶν χρόνων : Ἰλ.Α 158 **ἅμ' ἑσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρῃς,** αὐτ.444, Ὀδ.Γ 15 **καὶ πόντον ἐπέπλως, ὄφρα πύθηαι,** αὐτ.Ζ 173, Πίνδ.Π 4,92 **ὄφρα τις .. ἔραται,** Ἀπολλ.Ρ 1,16, αὐτ.3,1307· ‖ κ. μτ. εὐκτ. κατόπιν ἱστορικῶν χρόνων : Ἰλ.Δ 300 **ἐς μέσον ἔλασσεν, ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζοι,** Ὀδ.Α 261 **ὄφρα οἱ εἴη ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας·** ‖ σπαν. **ὄφρα κε** ἢ **ὄφρ' ἂν** μτ. εὐκτ. : Ἰλ.Μ 26 **ὄφρα κε θᾶσσον ἁλίπλοα τείχεα θείη,** Ὀδ.Ρ 298 **ὄφρ' ἂν ἄγοιεν·** ‖ ἐνίοτε κ. ἄνευ τοῦ **ἄν, κε(ν)** : Ἰλ.Δ 346 **ὄφρ' ἐθέλητον,** Ὀδ.Ο 81 **ὄφρα τοι αὐτὸς ἕπωμαι·** ἐν Ἰλ.Ω 554 τὸ **κεῖται** εἶναι ὑποτακτική (κώδ.γρ. κῆται)· **2)** χρον. σύνδ. ἐφ' ὅσον, καθ' ὃν χρόνον, συνήθ. μτ. παρατ. : Ἰλ.Β 769 **ἀνδρῶν . . ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας, ὄφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν·** πρβλ. Ὀδ.Υ 136· τὸ συσχετ. **τόφρα** ἢ **τόφρα δὲ..** συνήθ. ἕπεται ἐν τῇ ἀποδόσει ὡς ἐν Ὀδ.Ι 56 **ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ, τόφρα δὲ . .** · πρβλ. Ἰλ.Δ 220, αὐτ.Ι 550· ‖ ὁμ. χρον. μεθ' ὑποτ. κ. συνήθ. μετὰ τοῦ **ἄν, κε(ν)** : Ἰλ.Ζ 113 **ὄφρ' ἂν ἐγὼ βήω,** Ὀδ.Β 124 **ὄφρα κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον, ὅν τινά οἱ νῦν·** ‖ ὁμ. κτ. πλεονασμὸν μτ. τοῦ **τόφρα** ἐν τῇ ἀποδόσει : Ἰλ.Λ 202 **ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷς Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν . . τόφρ' ὑπόεικε μάχης,** πρβλ Ὀδ.Ε 361, αὐτ.Ζ 259· τὸ **τόφρα** προηγεῖται ἐν Ἰλ.Α 509 **τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν,** Ὀδ.Β 124· **3)** ἐπὶ διαρκείας χρόνου, ἕως ὅτου, μέχρις, μεθ' ὁριστ. ἀορ. ἐπὶ γεγονότος ἀναφερομένου εἰς τὸ παρελθόν : Ἰλ.Ε 557 **ὄφρα καὶ αὐτὼ . . κατέκταθεν** (ἕως ὅτου ἐπὶ τέλους καὶ αὐτοὶ ἐφονεύθησαν), αὐτ.Κ 488 **ὄφρα δυώδεκ' ἔπεφνεν,**

Ὀδ.Ε 57 **ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο**· κ. ἡγουμένου τοῦ τόφρα : Ὀδ.Δ 289 **τόφρα δ' ἔχ', ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη**· ‖ ὁμ. μεθ' ὑποτ. ἀορ. ἐπὶ γεγονότος ἀναφερομένου εἰς τὸ μέλλον : Ἰλ.Α 82 **ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ** (κρατεῖ, φυλάττει τὴν ὀργήν, μέχρις ὅτου τὴν ἱκανοποιήσῃ), αὐτ.Ξ 87· **4)** τοπικῶς, μέχρι : Ἀπολλ. Ρ 2,805 **ὄφρ' αὐτοῖο ποτὶ στόμα Θερμώδοντος**· ‖ μτ. εὐκτ. ἐπὶ μελλοντικοῦ χρόνου ἐν σχέσει πρὸς τὸ παρελθόν : Ὀδ.Μ 437 **νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσειεν**· πρβλ. Ἰλ.Κ 571, Ὀδ.Γ285· ‖ ἐν χρ. ἀντὶ τοῦ τόφρα ἢ τέως ἐπί τινα καιρόν, πρὸς καιρόν, μόνον ἐν Ἰλ.Ο 547 **ὁ δ' ὄφρα . . εἰλίποδας βοῦς βόσκ' ἐν Περκώτῃ**, ‖ Ἡσ. «ὄφρα· ἵνα, ὅπως. ἕως, μέχρις. ἐάν».

ὄφρυα Ἡσ. «τὰ ὑψηλὰ καὶ ὑπερκείμενα χωρία. τινὲς αἱμασιάς».

ὀφρύα (ἡ) ὀφρύη βλ.λ.

ὀφρυάζω (ὀφρῦς) κ. λεξ. κ. νεώτ. σημαίνω, δηλῶ, ἐκφράζω ὁτιδήποτε διὰ τῶν ὀφρύων, νεύω δι' αὐτῶν· Ἡσ. «ὀφρυάζει· ταῖς ὀφρύσι νεύει» : Ἀμειψ.36· **2)** φαίνομαι ὑπερήφανος, ἀλαζών, ὑπερόπτης : Φρύν.Σοφ.Παρ.93Β «ὀφρυάζειν τὸ τὰς ὀφρῦς ἐπαίρειν καὶ ἀποσεμνύνεσθαι», Φώτ. «ὀφρυάζειν· τὸ συνάγειν τὰς ὀφρῦς» (συνέλκω τὰς ὀφρῦς, τὰ φρύδια, προσλαμβάνων οὕτως ἔκφρασιν ὑπερηφανείας), Ἀρκάδ.16,Προκ.Γοτθ.4,11,28.

ὀφρυανασπασίδης (ὁ) (ἀνασπῶ) μτγν. λ. κωμ. ὁ τὰς ὀφρῦς ἀνασπῶν καὶ ἐπαίρων περιφρονητικῶς : Ἡγήσ.π.Ἀθήν.4,162Α **ὀφρυανασπασίδαι, ῥινεγκαταπηξιγένειοι**.

ὀφρυγνᾷ βοιωτ. λ. Ἡσ. «ὀφρυάζει».

ὀφρύδι(ο)ν (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ ὀφρὺς βλ.λ.· Ἡσ. ἐν λ. ἐπισκύνιον, Θεόγνωστ.Καν.125, Νικ.Χων. εἰς Ἰσαάκ.κ.Ἀλέξ.3 **τὰ ὀφρύδια ἔχειν δασέα καὶ ἡνωμένα, ἐπάνω τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κρεμάμενα**, Διγεν.Ἀκρ.1510 **πρόσωπον ἄσπρον ῥοδινόν, κατάμαυρον ὀφρύδιν**.

ὀφρύη ἰων., δωρ. **ὀφρύα** (Ἐπιγρ.) δ.τ. τοῦ ὀφρὺς βλ.λ.3)· Ἡσ.«ὀφρύη· χῶμα, λόφος, αἱμασιά» : Ἡρ. **4,181 ὀφρύη ψάμμου κατήκει**, αὐτ.182, Εὐρ.Ἡρακλ.394 **λεπαίαν δ' ὀφρύην καθήμενος**· ‖ π. πάπ. αἰτ. ἐν. **ὀφρύγην** πρόχωμα, ὄχθη.

ὀφρύκνηστον Ἡσ. «ἐρυθριῶντα, οἱ γὰρ ἐρυθριῶντες κνῶνται τὰς ὀφρῦς» (πρβλ. τὸ λατ. homo fronte perfricta = ἄνθρωπος τρίψας τὸ μέτωπόν του τοσάκις, ὥστε νὰ μὴ ἐπιδέχηται πλέον ἐρύθημα).

ὀφρυόεις-εντος-εσσα-εν ὁ ἐπὶ τῆς ὀφρύος ἢ τοῦ χείλους κρημνοῦ, ὁ προέχων, ἐπικρεμάμενος, ἀπόκρημνος : Ἰλ.Χ 411 **Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ Ἀκροκορίνθου : Χρησμ.π.Ἡρ.5,92,2 **ὀφρυόεντα Κόρινθον**, Νόνν.Δ 15,106 **ὀφρυόεν μέτωπον**· πρβλ. ὀφρυῶ· **2)** μτφ. μεγαλοπρεπής, ἐπίσημος, σεμνός, σεμνοπρεπής : Ἀντίπ.Θεσσ. ἐν ΑΠ 7,39 **ὀφρυόεσσα ἀοιδή** (ἐπὶ τῆς ποιήσεως τοῦ Αἰσχύλου).

ὄφρυον (τὸ) νεώτ. ἀνθρωπολ. κεφαλομετρικὸν σημεῖον νοητόν, ὀλίγον ὕπερθεν τοῦ κλασσικοῦ μεσοφρύου, εὑρισκόμενον κατὰ τὴν διασταύρωσιν γραμμῆς ἑνούσης τὰ ἀνώτατα σημεῖα τῶν δύο ὀφρύων μετὰ τῆς γραμμῆς τοῦ μέσου ὀβελιαίου ἐπιπέδου τῆς κεφαλῆς.

ὀφρυόσκιος-ον ὁ ὑπὸ τῶν ὀφρύων σκιαζόμενος : Πλάτ.Κωμ. π.Ἀριστλ.Τοπ.140a,4 **ὀφρυόσκιον τὸν ὀφθαλμόν** (ἐνν. εἶπεν).

ὀφρυοῦμαι-όομαι παθ. ἀνασπῶ τὰς ὀφρῦς ὑψηλά, ἐπαίρω τὰς ὀφρῦς, ὅθ. συνεκδ. φέρομαι ὑπερηφάνως : Τίμων Φλ.άπ.13 **ὠφρυωμένοι γραμματικοί**, Λουκ.Ἔρωτ.2 **ἀγροικίαν ὠφρυωμένος** (πλήρης ὑπεροπτικῆς ἀγροικίας), Σέξτ.Ἐμπ. Πυρρ.3,278, Ἀλκίφρ.3,4 (**ὠφρυωμένος** εἶναι τετρασύλλ. ἐν Τίμωνι Φλ.άπ.13).

ὀφρῦς-ύος (ἡ) κ. νεώτ., αἰτ. ἐν. **ὀφρῦν** κ. π. μτγν. ποι. **ὀφρύα** (Ὀππ.Κυν.4,405), αἰτ. πληθ. **ὀφρύας** ἀλλὰ κ. **ὀφρῦς**, ὁμ. κ. π. Ἀττικοῖς (ῡ ἐν τῇ ὀνομαστ. κ. αἰτ. τονουμένας, **ὀφρῦς, ὀφρῦν**, ὑπὸ Ἡρωδιαν.2,937· ὁ τονισμὸς **ὀφρύς, ὀφρύν** ἀπαντᾷ π. μτγν. συγγραφεῦσι· ἐν συνθέσει δὲ ἔχει τὸ ῠ, οἷον εὔοφρυς, λεύκοφρυς), τὸ ἄνωθεν τῆς ὀφθαλμικῆς κόγχης ἔπαρμα καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ τοξοειδῶς κείμενον τριχωτὸν δέρμα, τὸ φρύδι : Ἰλ.Ξ 493 **τὸν . . ὑπ' ὀφρύος οὔτα κατ' ὀφθαλμοῖο θέμεθλα**, Ἀριστλ.ΖΜ 671b,32 **τὴν ὀφρὺν τὴν δεξιὰν αἴρουσι μᾶλλον**, Πρ.878b,28· κυρ. ἐν τῷ πληθ. : Ἰλ.Ν 88 **ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λεῖβον**, Ἡσίοδ.Θ 827 **ὑπ' ὀφρύσι πῦρ ἀμάρυσσε**· ‖ συχν. μτ. τοῦ νεύω περὶ σημείων, ἐκφραζόντων συναίσθημά τι ἢ συναίνεσιν ἢ περὶ γενομένων πρὸς συνεννόησιν νευμάτων : Ἰλ.Α 528 **ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων** (δηλ. ἐπένευσεν ὀφρύσι, κατένευσε), Ὀδ.Π 164 **ἡ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε** (ἔνευσε, ἔκαμε νεῦμα εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ τι), αὐτ.Ι 468 **ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ** (ἔκαμε νεῦμα νὰ μή . .), αὐτ.Μ 194 **ὀφρύσι νευστάζων**· ‖ ὁμ. εἰς φρς ἐκφραζούσας συγκίνησιν : **τὰς ὀφρῦς ἀνασπᾶν** εἰς ἔνδειξιν θλίψεως, στενοχωρίας : Ἀριστφ. Ἀχ.1069 **τὰς ὀφρῦς ἀνεσπακὼς ὥσπερ τι δεινὸν ἀγγελῶν**, Μέν.556,3 **ἀνασπάσας τις τὰς ὀφρῦς οἴμοι λαλεῖ**· ‖ κ. ἐν ἀναφ. πρὸς ὑπερηφανίαν, ἀλαζονείαν κτλ.: Κρατῖν.355 **ἀνελκταῖς ὀφρύσι σεμνός**, Ἀριστφ.Βάτρ.925 **ὀφρῦς ἔχοντα καὶ λόφους**, Εὐρ.άπ.1040 **ὀφρῦν ἐπαίρειν**, Ἀλεξ.16,6 **τὰς ὀφρῦς ἔχειν ἐπάνω τῆς κορυφῆς**, Δημ.442 **τὰς ὀφρῦς ἀνέσπακε**, Μέν.39 **οἱ τὰς ὀφρῦς αἴροντες**, Λουκ. Ἔρωτ.54 **καὶ ὅσοι τὴν φιλοσοφίας ὀφρὺν ὑπὲρ αὐτοὺς τοὺς κροτάφους ὑπερήρκασι**, ΑΠ 7,440,6 **ὀφρῦν ἐφέλκεσθαι**, Ἀγαθ.αὐτ.5,215 **ὅσσον ἐρύσσασι ὀφρύας**· ‖ τοὐναντίον ἐν φρ. **τὰς ὀφρῦς συνάγειν** συνοφρυοῦσθαι : Ἀριστφ. Νεφ.582 **τὰς ὀφρῦς συνήγομεν κἀποιοῦμεν δεινά**, αὐτ.Πλ.756, Ἀντιφάν.307 **τὰς ὀφρῦς συνέλκειν**, Λουκ.Β Πρ.7 **καὶ συνέσπακε τὰς ὀφρῦς**, Ἀλκίφρ. 3,3 **τὰς ὀφρῦς κατεσπακώς**· ‖ κ. ἀντιθ. **καταβαλεῖν, λῦσαι, μεθεῖναι τὰς ὀφρῦς** ἢ **τὴν ὀφρῦν** χαλαρώνω ἢ ἀφήνω νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν θέσιν των αἱ ὀφρύες, πραΰνομαι ἢ καθίσταμαι εὔχαρις : Εὐρ.Κύκλ.167 **ἅπαξ μεθυσθεὶς καταβαλὼν τε τὰς ὀφρῦς**, αὐτ.Ἱππ.290 **στυγνὴν ὀφρῦν λύσασα**, αὐτ. ΙΑ 648, Πλάτ.Κωμ.32 **σχάζεσθαι τὰς ὀφρῦς**, Ζήν.Τ 1,58 **ὀφρὺς μὴ καθειμένη**, Πλούτ.Ἠθ.10627 **καθέσθαι τὰς ὀφρῦς**· ‖ ὅθ. **ὀφρῦς** ἐν χρ. πρὸς ἐκδήλωσιν σοβαρότητος : Εὐρ.Ἱππ.172 **στυγνὸν δ' ὀφρύων νέφος αὐξάνεται**, Ξεν.Συμπ.8,3 **σπουδαῖαι μὲν αὐτοῦ αἱ ὀφρύες**· ‖ ὁμ. πρὸς ἐκδήλωσιν χαρᾶς, γέλωτος κτλ. : Πίνδ.Π 9,38 **ἀγανᾷ χλαρὸν γελάσσαις ὀφρύϊ**, Ὑμν.Δημ.358· ‖ κ. συνεκδ. **ὀφρῦς** καταφρόνησις, ὑπεροψία, ὑπερηφάνεια, οἴησις, ἔπαρσις· Ἡσ. «ἔπαρσις, ὑπερηφανία»· πρβλ. ὀφρύωμα : ΑΠ 7,409, αὐτ.9,43, αὐτ.10,122· ‖ περὶ τοῦ φυσιογνωμικοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν βλ. Ἀριστλ.ΖΙ 491b,14, αὐτ.Φυσιογν. 812b,26· **2)** κ. νεώτ. συνεκδ. ἐκ τῆς ὁμοιότητος τοῦ σχήματος ἡ ὀφρὺς ὄρους, λόφου, ὀρεινὴ σειρὰ μετὰ πλευρᾶς ἀποκρήμνου, ἀπόκρημνος βράχος κ. καθόλου κράσπεδον οἱουδήποτε ὑψώματος : Ἰλ.Υ 151 **οἱ δ' ἑτέρωσε καθῖζον ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης**, Πίνδ.Ο 13,106 **τὰ δ' ὑπ' ὀφρύϊ Παρνασίᾳ**· **3)** ὁμ. κρηπίδωμα, ἀνάχωμα : Πολύβ.36,8,3 **ὀφρὺς ἀπότομος**· ‖ ὁμ. ἡ ἐπικρεμαμένη καὶ ἐξέχουσα ἀπότομος ὄχθη τοῦ ποταμοῦ: αὐτ.2,33,7, Πάπ. **ἐπ' ὀφρύων ποταμοῦ**· ‖ τοπογρ. **ἡ** χαρακτηριστικὴ γραμμὴ ὑψώματός τινος **ἥτις** διαχωρίζει τὴν ἀνωτέραν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ (πλάκα) ἀπὸ τὴν μέσην (κορμόν)· ‖ στρατ.

ὁ γεωμετρικὸς τόπος τῶν σημείων ἐκείνων τῶν κλιτύων, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀποκαλύπτεται εἰς τὴν θέαν τοῦ παρατηρητοῦ ὅλον τὸ ἔμπροσθεν ἔδαφος μέχρι τῶν ὑπωρειῶν· || κ. νεώτ. ἐπὶ τάφρου : Στράβ.5,3,7 **ἐξέτειναν ὅσον ἐξαστάδιον χῶμα ἐπὶ τῇ ἐντὸς ὀφρύι τῆς τάφρου·** || ἐπὶ τοῦ χείλους κοιλοτήτων : Γαλ.Χρ.Μορ.1,15· || ὁμ. συνεκδ. ἡ παραλία : Ἀπολλ.Ρ 1,178 **ἐπ' ὀφρύσιν αἰγιαλοῖο·** || ἐπὶ ξυλίνου πήγματος **περιβάλλοντος** τὸ στόμιον πολεμικῆς μηχανῆς : Φιλ.Μηχ.Βελοπ.57,7· || ἐπιστύλιον : Προκ.Γαζ.157Β· **4)** φυτόν τι : Πλίν.Φ.Ι 26,164· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ὀρχεοειδῶν,** οὗ γνωστότερα εἴδη παρ' ἡμῖν εἶναι **ὀφρῦς ἡ μέλισσα,** σερνικοβότανο, **ὀφρῦς ὁ οἶστρος,** πουλάκι τῆς Λαμπρῆς (Κεφαλληνία), καὶ **ὀφρῦς ἡ τενθρηδών** κόρη κ. μέλισσα (Κύπρος)· **5)** νεώτ. δερματολ. μυοδερματικὴ προεξοχὴ τοῦ ὑπερκογχίου χείλους τοῦ μετώπου ἄνωθεν ἑκατέρου τῶν ὀφθαλμῶν καὶ καλυπτομένη ὑπὸ πυκνῶν τριχῶν· **6)** νεώτ. ναυτ. **ὀφρῦς,** δημ. **φρῦδι** βαθυτεφρόχρουν νέφος ἐμφανιζόμενον ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ἐν καιρῷ προμηνύοντι λαίλαπα (μπόραν), δημ. κ. (σ)καθούρι· || ὠκεαν. ἡ γραμμὴ καθ' ἣν περατοῦται πρὸς τὰ ἄνω ἡ χαίτη ἑκάστου κύματος καὶ καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτοῦ.

ὀφρυῶ-άω μτγν. ἔχω ὀροσειρὰς ἢ λόφους· **ἐν** χρ. ὡς παροιμιώδης ἔκφρασις : Στράβ.8,6,23 **Κόρινθος ὀφρυᾷ τε καὶ κοιλαίνεται·** πρβλ.ὀφρυόεις.

ὀφρυώδης-ους-ες μτγν. ὁ σχηματίζων, ἔχων προεξοχὰς ἐν εἴδει ὀφρύος : Γαλ.Χρ.Μορ.13,2 **ὀφρυώδεις κοιλότητες** (αἱ σχηματίζουσαι χείλη), αὐτ.2,776, Ἡλιόδ.Χειρ.π.Ὀρειβ.46,15,2.

ὀφρύωμα-ατος (τό) μσν. μτφ. ὀφρύωσις βλ.λ.2), κόμπος, ὑπεροψία : Ἀνδρ.Κρ.173 **ὀφρύωμα τῶν ἐχθρῶν.**

ὀφρύωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. μσν. τὸ χεῖλος τῆς κοτύλης τοῦ μηριαίου ὀστοῦ : Παῦλ.Αἰγ.6,224,31 **ὑψηλοτέραις ὀφρυώσεσι κατωχύρωται·** **2)** συνεκδ. ὑπεροψία, ὑπερηφανία : Ὠριγ.2,404Β.

ὀφφικιάλιος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **ὀφφικιάλης** κ. **ὀφφικιοῦχος** (λατ. officialis) π. Βυζαντ. ἀξιωματικός, ὁ δι' ὀφφικίου τετιμημένος ἄρχων, ὁ ἔχων ὀφφίκιον βλ.λ., ἄσκησιν κρατικῆς τινος ἀνωτέρας ὑπηρεσίας : Βασ.4,713Α, Κ Πορφ.Ἔκθ.10,6, αὐτ.460,16, Χρον.Μορ.7976 **νὰ εἶναι πιστοὶ . . εἰς ἐσένα . . ὡς ὀφφικιάλου τοῦ ρηγός.**

ὀφφίκιον (τὸ) (λατ.) μσν. κ. νεώτ. π. Βυζαντινοῖς ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον ἔφερον οἱ διάφοροι ἐκκλησιαστικοί, αὐλικοί, πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἄρχοντες τῆς αὐτοκρατορίας : Χρον.Μορ.144 **τὸ ὀφφίκιον ἐπαράλαβε, μὲ προθυμίαν τὸ ἐπῆρε.**

ὀχ μσν. δημ. κ. δημ. πρόθεσις ἰδιωματικὴ προελθοῦσα ἐκ τῆς **ἐκ** κατὰ νεωτέραν διολεκτικὴν ἐξέλιξιν (**ἐκ-ὀκ-ὀχ**) ἀπό : Ἐρωτόκρ.1,48 **κι ὁ Ρήγας ὀχ τὸ λογισμὸ καὶ βάρος ἐλυτρώθη,** αὐτ.111 **νὰ φεύγῃ ὀχ τὸ παλάτι,** Σολωμ. Ἡ Φαρμακωμένη 6,2 **ὀχ τὸ στόμα σου τ' ἤθελε βγῆ.**

ὄχα ἐπίρρ. ἐπ. ἐν χρ. π. Ὁμ. μ. ὡς ἐπιτατικὸν πρὸ τοῦ ὑπερθ. ἄριστος, τὰ μάλιστα : Ἰλ.Α 69 **ὄχ' ἄριστος** (ἐξόχως ἄριστος)· πρβλ. ἔξοχα.

ὀχάνη (ἡ) μτγν. ὄχανον βλ.λ. : Πλούτ.Κλεομ.11 **καὶ τὴν ἀσπίδα φορεῖν δι' ὀχάνης.**

ὄχανον (τὸ) (ἔχω) ἡ λαβὴ ἀσπίδος, ἥτις ἦτο ταινία σκυτίνη ἢ καὶ ἐκ μετάλλου, καθηλωμένη κατὰ τὰς δύο ἄκρας εἰς τὸ **ἐσωτερικὸν** μέρος αὐτῆς, ὥστε ὁ ἀσπιδοφόρος νὰ δύναται **νὰ** ἐμβάλλῃ τὴν χεῖρα εἰς αὐτὴν καὶ **νὰ** κινῇ ταύτην εὐκόλως καὶ κατὰ βούλησιν : Ἀνακρ.91, Ἡρ.2,141 **πρὸς δὲ τῶν ἀσπίδων τὰ ὄχανα,** αὐτ.1,171 **καὶ ὄχανα ἀσπίσι οὗτοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι πρῶτοι** (οἱ Κᾶρες), Αἰν.Τακτ.29,12.

ὀχεά (ἡ) μτγν., ἰων. **ὀχεή,** συνηρ. γενικ. **ὀχῆς** (Ἀρατ.956) χειά βλ.λ., ὀπή, σπήλαιον : Ἀρατ.1026 **δύνων ἐς κοίλας ὀχεάς.** Νικ.Θηρ 139 **ὁπότε σκαρθμοὺς ἐλάφων ὀχεῇσιν ἀλύξας ἀνδρὸς ἐνισκήψῃ χολόων θυμοφθόρον ἰόν,** Ὀρφ.Ἀργ.79.

ὀχέεσκον ἰων. παρατ. τοῦ ὀχῶ βλ.λ.

ὀχεία (ἡ) (ὀχεύω) κ. νεώτ. ἡ σαρκικὴ μεῖξις, συνουσία, τὸ βάτευμα, ἐπὶ τοῦ ἄρρενος ζῴου : Ξεν. Ἱππ.5,8 **οὐχ ὁμοίως ὑπομένουσι τοὺς ὄνους ἐπὶ τῇ ὀχείᾳ·** || ὁμ. ἐπὶ τοῦ θήλεος : Ἀριστφ.ΖΓ 748a,21 **ὀχείαν δέχεσθαι·** || ἐπὶ ἀμφοτέρων : Ἀριστλ.ΖΙ 540a,2 ὀχείαν ποιεῖσθαι, Θεόφρ.Ὀσμ.61 περὶ **τὰς ὀχείας** (κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ὀχείας)· **2)** πάπ.ἡ γονιμοποίησις ἐπὶ φυτῶν (διόρθ.ἀντὶ ὠχ-)· **3)** (ὀχῶ) **ὀχεία ποντία** ἡ κατέχουσα τὸ πλοῖον ἐν τῇ θαλάσσῃ, (δηλ. ἄγκυρα)· πρβλ. ὀχεῖον **5)** : Τραγ.Ἀδέσπ.251 (π.Ἡσ.).

ὀχεῖον (τὸ) ἄρρεν ζῷον φυλαττόμενον, τρεφόμενον ὅπως βατεύῃ τὰ θήλεα, ἐπιβήτωρ, βατευτής : Ἀριστλ.ΖΙ 572a,14 **οὐκ ἐξαιροῦσι τὰ ὀχεῖα ἐκ τῶν θηλειῶν,** αὐτ.ΖΓ 748a,27, Στράβ.16,2,10 **ὀχεῖα δὲ τούτων τριακόσια,** Πλούτ.Λυκ.15 **καὶ ἵππους ὑπὸ τοῖς κρατίστοις τῶν ὀχείων βιβάζουσι χάριτι·** **2)** ἀλεκτρυών, ἀλέκτωρ, κόκκορας : Ἀριστλ. ΖΓ 730a,11· **3)** π. Ἁρποκρ. τόπος, «ἐν ᾧ ὀχεῖαι γίνονται κτηνῶν ἢ ὀχήματα μισθοῦνται», πιθ. ἑρμηνεία τοῦ π.Λυκοῦργ.ἀπ.26 **γείτονας τοῦ ὀχείου·** **4)** ὄχημα βλ.λ.2), ὀχος : Δείν.ἀπ.64,2· **5)** ἄγκυρα βλ.λ. : Τραγ.Ἀδέσπ.251 (π.Θεογνώστ.Καν.128).

ὀχεῖος-α-ον ὁ ἐπιτήδειος, κατάλληλος, ἀνήκων εἰς τὴν ὀχείαν βλ.λ.1), εἰς τὸ βατεύειν : Δείν.ἀπ.64,2 **ὀχεῖος ἵππος** (ἐπιβήτωρ).

ὄχεντρα (ἡ) δημ. ἔχιδνα ἡ ἀμμοδύτης βλ.λ. : Κρυστ.Ἀγροτ. Τὸ μαγεμένο μαντήλι (2) **γυναῖκα ἀνάποδη καὶ ὄχεντρα ὠργισμένη,** Γρυπ.Σκ.Τερρ. 81,17 **μερώνουν κι οἱ ὄχεντρες σὰν ἀγαποῦνε.**

ὄχερη (ἡ) δημ. κ. **ἔχερη** ἐξάρτημα τοῦ ἀρότρου, ξύλον, οὗ ἔχεται ὁ ἀρότης κατευθύνων τὸ ἄροτρον, ἐχέτλη, ἀλετρόχερο.

ὀχεσφι(ν) ἐπ. δοτ. πληθ. τοῦ ὄχος βλ.λ.

ὀχετάγωγία, ὀχετάγωγός, ὀχεταγωγῶ δ. τ. τοῦ ὀχετηγωγία,-γός,-γῶ βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ.844Α **πλὴν αὐτῆς τῆς ὀχεταγωγίας,** Πολυδ.1,224, αὐτ.1,221.

ὀχετάριος (ὁ) γλωσσ. ὑδρογνώμων βλ.λ.

ὀχετεία (ἡ) τὸ διοχετεύειν ὕδωρ δι' ἀγωγοῦ, τὸ ἄγειν εἰς αὐλάκιον, τάφρον, ὑδραγωγία, ἄρδευσις : Ἀριστλ.ΖΜ 668a,27 **καθάπερ οὖν ἐν ταῖς ὀχετείαις αἱ μέγισται τῶν τάφρων διαμένουσιν·** || κ.μτφ.: Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,7,6 **ὀχετεία τῆς τροφῆς.**

ὀχέτευμα-ατος (τό) ὀχετὸς βλ.λ., ὁ σωλὴν τοῦ μυκτῆρος : Ἀριστλ.ΖΙ 492d,16 **μέρος δ' αὐτοῦ τὸ μὲν διάφραγμα χόνδρος, τὸ δ' ὀχέτωμα κενόν.**

ὀχετεύω μεταβιβάζω ὕδωρ δι' ὀχετοῦ ἢ διώρυγος ἢ τάφρου : Ἡρ.2,99 **τὸν δὲ ποταμὸν ὀχετεῦσαι τὸ μέσον τῶν οὐρέων ῥέειν,** Πάπ.κ. μτφ.: Ἐμπ.4,2 **ἐκ στομάτων καθαρὴν ὀχετεύσατε πηγήν,** Ἀριστλ.ΖΜ 668a,20 **ἡ φύσις τὸ αἷμα διὰ παντὸς ὠχέτευκε τοῦ σώματος·** κ. παθ. : Ἡρ 3,60 **ὕδωρ ὀχετευόμενον διὰ σωλήνων·** μτφ. : Αἰσχ. Ἀγ.867 **πρὸς οἶκον ὠχετεύετο φάτις·** || ὁμ. κ. μέσ. : ΑΠ 9,162 **ῥοῦν ὀχετευσάμενος·** **2)** κατασκευάζω τι ὡς ὀχετόν : Ἑρμητ.5,6 **τίς ὁ ὀχετεύσας τὰς φλέβας ;**

ὀχετηγία (ἡ) μτγν. λεξ. ἡ διὰ τάφρων, αὐλάκων ἄρδευσις : Προκ.Γοτθ.4,12 **διελεῖν τὴν ὀχετηγίαν** (δ. γρ. ὀχεταγωγίαν), Σουΐδ.

ὀχετηγός-όν (ἄγω) Ἡσ. «ὁ τὸ ὕδωρ ἄγων, ὑδραγωγός, κηπουρὸς ἢ ὁ ἄρδων», ὁ διοχετεύων ὕδωρ δι' αὔλακος ἢ ὀχετοῦ : Ἰλ.Φ 257 **ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγὸς ἀπὸ κρήνης μελανύδρου ἂμ φυτὰ καὶ κήπους ὕδατι ῥόον ἡγεμονεύῃ·** κ. μτφ. ἐπὶ τοῦ αὐλοῦ : ΑΠ 9,505,6 **πνεῦμα ὀχετηγόν·** || ὁμ.

ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ : ΑΠ 362,5 **ἐῶν ὀχετηγὸς ἐρώτων,** Μακεδ.ΑΠ 228 **ἔρως ὀχετηγὸς** ἀνίης.

ὀχετηγῶ-έω μσν. ἄγω, φέρω, διοχετεύω ὕδωρ διὰ τάφρων ἢ ὀχετοῦ : Εὐστ.1379,49 **ὠχετήγησε μισαγκείας τινὸς δίκην.**

ὀχέτιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ ὀχετὸς βλ.λ. : Διογ.Λ 7,17, ΚΜανασσ.Ἔρωτ.9,49 **ἂν γὰρ χαρᾶς ὀχέτιον, ἂν ἡδονῆς ῥανίδες . . ἄρδωσι τὴν καρδίαν.**

ὀχετίσκος (ὁ) νεώτ. μικρὸς ὀχετός.

ὄχετλον (τὸ) λεξ. ὄχημα βλ.λ. Ἡσ. (ἐν πληθ.), Φώτ.

ὀχετογνώμων-ονος (ὁ) νεώτ. μικρὸς ὑδατοφράκτης ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, δι' οὗ ρυθμίζεται ἡ ἐκροὴ τοῦ ὕδατος ἐκ τῶν δεξαμενῶν ὡς καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν αὐλάκων καὶ ὀχετῶν.

ὀχετοκράνιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὀχετόκρονον βλ.λ. : ΕΜ 644,48, ΑΒ 287 (ὅπου ἑρμηνεύεται διὰ τοῦ κηλώνειον).

ὀχετόκρᾶναν (τὸ) κ. λεξ. τὸ τέλος ἢ ἡ ἔξοδος ὅθεν ἐκχέεται τὸ ὕδωρ : Ὑπερείδ.ἀπ.132, Φώτ. «ὀχετόκρανα, τὰς λεγομένας ἐκχύσεις τῶν μηχανημάτων· **εἰσὶ δὲ αὗται** ξύλιναι ἢ κεράτιναι· οἱ δέ φασι τοὺς ὑπονόμους καὶ τοὺς ὑπὸ γῆν ὀχετούς».

ὀχετὸς (ὁ) (ὄχος, ὀχῶ) κ. νεώτ. μέσον πρὸς μεταφοράν, διοχέτευσιν ὕδατος, σωλὴν διοχετεύσεως, κατεσκευασμένος ἐκ δέρματος : Ἡρ.3,9 **ῥαψάμενον τῶν ὠμοβοέων καὶ τῶν ἄλλων δερμάτων ὀχετὸν** μήκει **ἐξικνεύμενον ἐς τὴν ἄνυδρον, ἀγαγεῖν διὰ δὴ τούτου τὸ ὕδωρ·** ὅταν εὑρίσκεται ὑπογείως εἶναι πεποιημένος ἐξ ξύλου : Ἐπιγρ.· ὁμ. λίθινος : Ἐπιγρ. **ὀχετὸς λίθινος κρυπτός·** καὶ ἄνευ ὀνομασίας τῆς ὕλης ἐξ ἧς εἶναι κατεσκευασμένος : Θουκ.6,100 **οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τούς τε ὀχετοὺς αὐτῶν . . διέφθειραν,** Πλάτ.Φαίδ. 112C **ῥεῖ διὰ τῶν** ὀχετῶν **καὶ διὰ τῆς γῆς,** Ἐπιγρ. **τοὺς προϋπάρχοντας ὀχετοὺς** κρυπτοὺς **ποιεῖν·** || κ. νεώτ. κατασκευὴ προωρισμένη νὰ καθοδηγήσῃ τὰ ὕδατα ἀπὸ ἑνὸς σημείου εἰς ἕτερον, αὖλαξ ἢ ὑπόγειος σῆραγξ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατεσκευασμένη : Ἀριστλ.Πολιτ.1303b,13 **αἱ διαβάσεις τῶν ὀχετῶν·** || ὀχετοὶ **μετέωροι** ἀνοικτοὶ ὀχετοί, αὔλακες ἀρδεύσεως : Ἀριστλ.Ἀθ. 50,2· || ἀφεδρὼν βλ.λ. : ΚΔ Μάρκ.7,19 **καὶ εἰς τὸν ὀχετὸν ἐκπορεύεται καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα** (γρ.ἐν κώδ.)· || καθ' Ἡσ.«ὀχετός, σωλήν, ἀγωγός, ῥύαξ, ὕδωρ, ὑδραγωγεῖον»· **2)** ἀνατομ. τραχεῖα ἀρτηρία, ἀγωγοὶ τῆς τραχείας ἄγοντες **εἰς** τοὺς πνεύμονας : Πλάτ.Τίμ.70D **τῆς ἀρτηρίας ὀχετοὺς ἐπὶ τὸν πνεύμονα ἔτεμον,** Πολυδ.' 2,217 **οἱ τοῦ αἵματος ὀχετοί·** || ἐπὶ τῶν οὐρητικῶν καὶ σπλαγχνικῶν ἀγωγῶν : Ἱππ.Τέχν.48,50, Ξεν. Ἀπομν.1,4,6 **ἀποστρέφαι τοὺς τούτων ὀχετούς·** **3)** ἐν τῷ πληθ. ῥύακες, χείμαρροι : Πίνδ.Ο 5,12 **καὶ σεμνοὺς ὀχετούς,** Εὐρ.Ὀρ 809 **παρὰ Σιμουντίοις ὀχετοῖς,** αὐτ.ΙΑ 767· || κ. μτφ. : Πίνδ.Ο 10(11),37 **πλαγαῖς τε σιδάρου βαθὺν εἰς ὀχετὸν ἄτας,** Εὐρ.Ἱκ.1111 **παρεκτρέποντες ὀχετὸν ὥστε μὴ θανεῖν** (παρασκευάζοντες πλάγιον τρόπον, μέσον ἐκφυγῆς), Φερεκρ.130,7 **ὀχετοὶ βοτρύων·** πρβλ. Τελεκλ.1,9, Δομάσκ.Ἀρχ.127 **ἐν τοῖς μεριστοῖς ὀχετοῖς** (ἐν τοῖς ῥεύμασι), αὐτ.130· **4)** ἀττ. τ. ἀντὶ βόρβορος κτ. τὸν Ἑλλάδ.π.Φώτ.535Α,9 **τὸν δὲ βόρβορον ὀχετὸν** (ἐκάλουν Ἀθηναῖοι).

ὄχευμα-ατος (τὸ) ἡ πρᾶξις, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὀχείας βλ.λ., τὸ σπέρμα, τὸ ἔμβρυον : Ἀριστλ.ΖΙ 577a,26 **ὁ μὲν οὖν ὄνος ἐπαναβὰς διαφθείρει τὸ τοῦ ἵππου ὄχευμα,** αὐτ.Φυσ.2,506 (πιθ. εἰκ.).

ὀχεὺς-έως (ὁ) (ἔχω) κ. νεώτ., ἐπ. γενικ. -ῆος πᾶν ὅ, τι χρησιμεύει εἰς τὸ συγκρατεῖν ἢ στερεώνειν τι· ταινίο, ἱμὰς χρησιμεύων πρὸς δέσιν τῆς περικεφαλαίας ὑπὸ τὸν πώγωνα· Ἡσ. «ὀχῆες· οἱ συνέχοντες τὴν θωρακοζώνην κρίκοι καὶ οἱ μοχλοί. ἀπὸ τοῦ συνέχειν» : Ἰλ.Γ 372 **ὅς οἱ ὑπ' ἀνθερεῶνος ὀχεὺς τέτατο τρυφαλείης·** **2)** ἐν τῷ πληθ. αἱ συγκρατοῦσαι τὸν ζωστῆρα πόρπαι : Ἰλ Δ 132 **ζωστῆρος ὀχῆες χρύσειοι σύνεχον,** αὐτ.Υ 414· **3)** μοχλός, μάνδαλος, σύρτης ἐπὶ τοῦ ἔσωθεν μέρους τῆς θύρας· Ἡσ. «ὀχεῖς· κλῆθρα Κερκυραῖοι» : Ἰλ.Μ 121 **ἐπικεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὀχῆα,** Ὀδ.Φ 47 **θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας,** Παρμ.1,16, Θεόκρ 24,49, Φιλόδ Ρητ.1,280S ὀχεὺς θύρας· **4)** κοχλίαι συγκρατοῦντες τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τόπου ἐν πολεμικῇ μηχανῇ : Φίλ Μηχ.Βελοπ.72,31· **5)** οἱ οἴακες τῶν πλοίων : Ὀππ.Κυν.4,59 **νεῶν . . ὀχῆας·** **6)** ὀχῆες **τῆς ὑστέρης** ὄχοι βλ.λ.41 : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,11 (δ.ἀνάγν. ὄσχιες, ὄχιες)· **7)** ὄχανον βλ.λ. : Πολύβ.18,18,4 ὀχεῖς **σκύτινοι·** **8)**-ἄξων τροχοῦ : Ὀρφ.ἀπ.247,25 **σφαίρης ἢ τ' ἀμφὶς** ὀχῆος **ἀεὶ περιτέλλει.**

ὄχευσις-εως (ἡ) μτγν. ὀχεία βλ.λ. : Ἰώσ.ΑΙ **4,** 8,9 **ὄχευσις κυνός·** πρβλ. Πλούτ.ἀπ.13,7.

ὀχευτὴς (ὁ) μτγν. κ. μσν. ἐπιβήτωρ, βατευτής, ὀχεῖον βλ.λ. : Διοσκ.2,79 **ὀχευτὴς ἵππου,** Γαλ **6,**533, Ἱππιατρ.14, Ἡσ. ἐν λ. κήλων· || κ. μτφ. ἄνθρωπος ἀκόλαστος, ἀσελγής, λάγνος : ΑΠ 11,318,5 **καὶ γὰρ ὀχευτὴς καὶ μωρός, μαλακός τ' ἐστὶ καὶ ὀφοφάγος,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε 27 **λάγνον δὲ** καὶ **ὀχευτὴν** (ἐνν. τὸν Πᾶνα).

ὀχευτικὸς-ή-όν ἐπὶ ζῴων, ὁ εἰς τὸν ὀχευτὴν ἀνήκων· **2)** ὁ ἔχων τάσιν ἢ ὁ ἐπιτήδειος πρὸς ὀχείαν· || ὁ λάγνος, ἐπὶ ζῴων : Ἀριστλ.Μακροβ.466b,7· ὁμ. ἐπὶ πτηνῶν : αὐτ.ΖΙ 564b,11 **οἱ μὲν μᾶλλον ὀχευτικοὶ καὶ ἀεὶ μᾶλλον ἐπιδήλως·** || κ. ἐπὶ ἀνθρώπ. : Πτολ.Τετράβ.64· κ. συγκρ. ὀχευτικώτερος-α-ον : Ἀθήν.9,391Ε **τοὺς ἀγρίους φησὶν ὀχευτικωτέρους εἶναι τῶν ἡμέρων.**

ὀχευτικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα, ἰδιάζοντα εἰς ὀχευτὴν βλ.λ. Ἡσ. ἐν λ. ὀχῶν.

ὀχευτὸς-ή-όν (ὀχεύω) μτγν. ἐπὶ θηλ. ζῴων, ὁ ὀχευθείς, ὁθ. ὁ ἔγκυος, ἐγγαστρωμένος : Διοσκ.2, 97 **τὸ δὲ τῶν ὀχευτῶν ἵππων σηπτικοῖς μείγνυται.**

ὀχεύτρια (ἡ) Ἡσ. ἡ φόα βλ.λ.

ὀχεύω κ. νεώτ. ἐπὶ ἀρρένων ζῴων, σπαν. δὲ κ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ἰδ. ὑποτιμητικῶς (Πλάτ.Πολ. 586Α), ἐπιβαίνω τῆς θηλείας πρὸς σαρκικὴν μεῖξιν, βατεύω, πλακώνω : Ἡρ.3,85 **τὸν Δαρείου ἵππον . . περιῆγε ἀγχοῦ τῇ ἵππῳ . . τέλος δὲ ἐπῆκε ὀχεῦσαι τὸν ἵππον,** Πλάτ.Πολ.454D **τὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν γένος . . διαφέρειν, τὸ μὲν θῆλυ τίκτειν, τὸ δὲ ἄρρεν ὀχεύειν,** αὐτ.586Α **εἰς τραπέζας βόσκονται,** χορταζόμενοι **καὶ ὀχεύοντες** (ἐπὶ ἀνθρ. ὑποτιμητικῶς)· κ. μτ. αἰτ. : αὐτ.Εὐθ. 298Ε **εἶδον αὐτὸν** (τὸν κύνα) **ὀχεύειν τὴν κύνα·** || τὸ παθ. **ὀχεύομαι** ἐπὶ θηλ. ζῴων, βατεύομαι : Ἀριστλ.ΖΙ 575a,22 **ὀχεύει δὲ τὰ ἄρρενα καὶ ὀχεύεται τὰ θήλεα ἐνιαύσια ὄντα πρῶτον, ὥστε καὶ γεννᾶν** (ἐπὶ βοῶν), αὐτ.ΖΓ 748a,33 **ἐὰν μὲν ἵππος ἀναβῇ ἐπὶ ὠχευμένην ὑπὸ τοῦ ὄνου, οὐ διαφθείρει τὴν τοῦ ὄνου ὀχείαν·** || ἐν χρ. κ. ὡς μέσ. ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν γενῶν, συνουσιάζομαι : Ἡρ.2,64 **ὀρνίθων γένεα ὀχευόμενα·** πρβλ.Θεόφρ. Σημ.25· **2)** ἐπὶ ἱπποκόμου, ἱπποτρόφου, ἄγω τὸν ἵππον παρὰ τὴν φορβάδα, ὅπως ἐπιβῇ αὐτῆς, βάλλω τὸν ἵππον νὰ βατεύσῃ τὴν θήλειαν : Ἀριστλ. ΖΓ 748a,19.

ὀχὴ (ἡ) (ἔχω) μτγν. Ἡσ. «ὀχή· (τρώγλη, τροφὴ καὶ ὄρος Εὐβοίας καὶ τροχός»· || ποι. κ. ὀκχὴ στήριγμα, ὑποστήριξις : Λυκόφρ.482 **φηγίνων πύργων ὀχήν,** Γαλ.ἀπ ἀνων.48· **2)** τὸ διὰ τροφῆς στηρίζειν, ἐνισχύειν, συντηρεῖν, ἡ τροφή· Ἡσ. **ἐν** λ., Ἀθήν.8,363Β **τὰς εὐωχίας ἐκάλουν οὐχ ἀπὸ τῆς ὀχῆς, ἥ ἐστι τροφή·** **3)** ἡ ὀχεία βλ.λ.-: Ἀρατ.1069· **4)** **ὀχῆς** συνηρ. γενικ. τοῦ ὀχεὰ βλ.λ.· **5)** ὡς κύρ. ὄν. ὄρος π τῆς Εὐβοίας.

ὄχημα (τὸ) (ὀχῶ, ὀχοῦμαι) κ. νεώτ. τὸ φέρον, βαστάζον, ὑποστηρίζον τι, ἐν χρ. ἐπὶ πραγμ., ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ἐπὶ προσ. : Εὐρ.Τρῳ 884 **ὦ γῆς ὄχημα κἀπὶ γῆς ἔχων ἕδραν** (περὶ τοῦ Διός)· **2)** κυρ. κ. νεώτ. πρᾶγμα, κατασκεύασμα εὐχερῶς ἰδ. ἐπὶ τροχῶν κινούμενον ἐν τῇ ξηρᾷ δι' ἕλξεως αὐτοῦ ὑπὸ ζῴου ἢ ζῴων, νεώτ. δὲ καὶ ὑπὸ κινητηρίου μηχανῆς, χρησιμεῦον δὲ πρὸς μεταφορὰν προσώπων ἢ ζῴων ἢ πραγμ. ἀπό τινος τόπου εἰς ἄ., οἷον ἅμαξα, ἅρμα, ἕλκηθρον, σιδηροδρομικὸν βαγόνιον, αὐτοκίνητον κττ. : Ἡρ 5,21 **εἵπετο .. ὀχήματα καὶ θεράποντες καὶ ἡ πᾶσα πολλὴ παρασκευή, - ὄχημα ἀποσκευῶν - τροφῶν**· ‖ εἰδ ἅμαξα, ἰδ. ἡ συρομένη ὑπὸ ἡμιόνων (ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ἅρμα, συρόμενον ὑπὸ ἵππων) : Πίνδ.π. Ἀθήν.1,28Β **Σικελίας ὄχημα δαιδάλεον ματεύειν,** Σοφ.Ἠλ.740 **ἱππικῶν ὀχημάτων,** Εὐρ.Ἱκ 662 **ἁρμάτων δ' ὀχήματα,** αὐτ.Ἀλκ.67 **ἵππειον ὄχημα,** αὐτ. Ῥῆσ.621 **ὄχημα πωλικόν,** Ἐπιγρ. **ἔπαρχος ὀχημάτων** (λατ. praefectus vehiculorum)· κ. μτφ. ποι : Τραγ.Ἀδέσπ 565 **αὔρα, θεῶν ὄχημα**· **3)** ἐπὶ πλοίων, συνήθ. μτ. ἐξηγητ. ἐπιθ. : Αἰσχ.Πρ.468 **λινόπτερ' ηὗρε ναυτίλων ὀχήματα,** Σοφ Τρ.656 **ὄχημα ναός,** Εὐρ.ΙΤ 410 **νάϊον ὄχημα,** Πλάτ.Ἱππ.Μ 295D **τὰ ὀχήματα τά τε πεζὰ καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ**· πρβλ.αὐτ.Φαίδ.113D· **4)** ἐπὶ ζῴων, ἐφ' ὧν ὀχεῖταί τις : Ἀριστφ.Εἰρ 866 **ὄχημα κανθάρου πιδάς** (κάνθαρος πρὸς ἱππασίαν,γιὰ καβαλλίκευμα, τρόπον τινὰ ἵππος)· ‖ ἐπὶ τοῦ δελφῖνος τοῦ Ἀρίωνος : ΑΠ Παράρτ.1,3· ‖ κ. μτφ. : Πίνδ.ἀπ. 124,1 **ἐρατᾶν ὄχημ' ἀοιδᾶν** (ὡς ὁ Πίνδ. καλεῖ μίαν τῶν ᾠδῶν του ἣν πέμπει πρὸς φίλον), Πλάτ.Φαίδ. 85D **ἐπὶ βεβαιοτέρου ὀχήματος ἢ λόγου θείου τινὸς διαπορευθῆναι**· ‖ μτφ. ὁμ. ἐπὶ ὑγροῦ : Ἱππ Τροφ 55 **ὄχημα τροφῆς,** Πλούτ.Ἠθ.698D **τὸ σιτίον οἷον ὀχήματι τῷ ὑγρῷ χρώμενον**· ‖ κ. ἐπὶ τῆς κοίλης φλεβός : Ἱππ.π.Γαλ.Χρ.Μορ.4,5· ‖ ὁμ. ἐπὶ μέλιτος, ὡς μέσου πρὸς διευκόλυνσιν τῆς καταπόσεως τῶν φαρμάκων : Γαλ.10,300, Χρησμ. π. Ἱεροκλ.Πλ.Χρ.Ἐπ 26,478Μ **σῶμα .. ψυχῆς λεπτὸν ὄχημα**· **5)** εἰδ. μτφ. ἐπὶ τοῦ ὑποτιθεμένου ὀχήματος, τοῦ ἀποτελουμένου ἐκ λεπτῆς καὶ ἀφθάρτου ὕλης σχηματιζομένης ὑπὸ τῆς ψυχῆς, ἤτοι ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ σώματος αὐτῆς : Πρόκλ Στοιχ. Θεολ.205,Ἰάμβλ.Μυστ.5,12, Δαμάσκ.Ἀρχ.102· ‖ ὁμ. μτφ. ἐπὶ τοῦ κάλλους : Πρόκλ.Ἀλκ 33C **ἀχράντῳ ὀχήματι χρώμενοι τῷ .. κάλλει.**

ὀχηματίζω μσν. κάθημαι ὡς ἐπὶ ὀχήματος : Ἰωσ.Γενέσ.11,12 (ἔκδ.Β) **ὀχηματίζω τῷ .. θρόνῳ.**

ὀχηματικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὄχημα, μεταφορικός : Ἀσκληπιόδ. 1,3 **ὀχηματικὴ δύναμις** (ἡ ἔφιππος δύναμις)· ‖ **τὸ ὀχηματικὸν** ἐπὶ ἱππέων, ἁμαξαγωγῶν καὶ ὁδηγῶν ἐλεφάντων : Ἀσκληπιόδ.11.

ὀχημάτιον (τὸ) γλώσσ. ὑποκορ. τοῦ ὄχημα βλ.λ.

ὄχησις-εως (ἡ) τὸ φέρειν, μεταφέρειν, μεταβιβάζειν, τὸ ἐλαύνειν ἐφ' ἁμάξης : Πλάτ.Τίμ.89Α **καὶ ὅπῃ περ ἂν ὀχήσεις ἄκοποι γίγνωνται,** αὐτ.Πολ. 452C **ἵππων ὀχήσεις** (ἱππασίας), Ἀριστλ.Φυσ 243a, 17, Φιλόδ.Ρητ.2,197S, Στράβ.1,3,12 **τὴν ὄχησιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιεῖσθαι** (ὀχεῖσθαι)· ‖ ἐπὶ χωλῶν : Ἱππ.Ἄρθρ.52 **ἡ ὄχησις πλείστη ἐπὶ τοῦ ὑγιέος σκέλεος** (τὸ βάρος τοῦ σώματος ρίπτεται εἰς τὸ ὑγιὲς σκέλος κατὰ τὸ βάδισμα).

ὀχθάσθαι Ἡσ. «ἀπὸ τοῦ ὄχθη, οἱ γὰρ στένοντες ἑαυτοὺς μετεωρίζουσιν».

ὄχθη (ἡ) κ. νεώτ., ἀρχ. τ. τοῦ ὄχθος βλ.λ., πᾶν ὕψωμα γῆς τεχνικὸν ἢ φυσικόν, λόφος, πρόχωμα, σώρευμα ἀνεσκαμμένης γῆς, συνήθ. τὸ χεῖλος τῶν πλευρῶν τῶν ποταμίων κοιτῶν, γεν. τὸ ἐγγὺς τοῦ ὕδατος λίμνης ἢ ποταμοῦ μέρος τῆς ξηρᾶς. ὁ ὄχτος : Ἰλ.Φ 171 **ὁ δ' ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην,** αὐτ 172· ὁμ. ἐν τῷ ἑν. : Πλούτ.Ποπλ.16 **καὶ προσέμιξε τῇ πέραν ὄχθῃ δόρατι Τυρρηνικῷ,** Ἀρρ.Ἀν. 1,14,4 **ἐτάχθησαν δὲ τὴν μὲν ἵππον παρατείναντες τῷ ποταμῷ κατὰ τὴν ὄχθην ἐπὶ φάλαγγα μακράν,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 120 **ἐνῷ γοργὰ ἐπηγαίνομε πρὸς τὴν ὄχθην τῆς λίμνης**· ‖ συνήθ. μτ. τῆς λ. ποταμὸς ἐν τῷ πληθ. ὑψηλαὶ ὄχθαι ποταμοῦ : Ἰλ.Δ 487 **ἡ μέν τ' ἀζομένη κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας,** αὐτ.Σ 533, Ὀδ.Ζ 97 **παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο,** Πίνδ.Π 4,46 **Καφισοῦ παρ' ὄχθαις**· πρβλ. Αἰσχ Πρ. 810,αὐτ.Ἑπτ.392· ‖ ἐπὶ τάφρου : Ἰλ.Ο 356 **ὄχθας καπέτοιο** (τὰ ἑκατέρωθεν ὑψηλὰ χείλη τῆς τάφρου)· ‖ ὁμ. ὑψώματα, λόφοι ψαμμώδεις παρὰ τὴν θάλασσαν ἢ παρὰ ποταμόν : Ὀδ.Ι 132 **ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας,** Πίνδ.Π 1,18 **ταί θ' ὑπὲρ Κύμας ἁλιερκέες ὄχθαι,** Ξεν.Ἀν.4,3,3 **πεζοὺς δ' ἐπὶ ταῖς ὄχθαις παρατεταγμένους**· ‖ ὁ τ. **ὄχθη** (ἡ) διακρίνεται ὡς ἀναφερομένη μ. εἰς τὰ παρὰ ποταμὸν ὑψώματα, ὁ δὲ τ. **ὄχθος** (ὁ) ἐν χρ. πάντοτε ἐπὶ λόφου· πρβλ. Σοφ.Φιλ.726 **Σπερχειοῦ τε παρ' ὄχθας,** αὐτ.729 **Οἴτας ὑπὲρ ὄχθων**· ἡ διάκρισις αὕτη δὲν τηρεῖται π. Πίνδ.1,64 **ὄχθαις ὕπο Ταϋγέτου ναίοντες αἰεί,** ὁμ.Σοφ.Ἀντ.1132 **Νυσαίων ὀρέων .. ὄχθαι**· κ. ἀντιθ. π.Σαπφ.44 (Lobel) : **ὄχθους Ἀχέροντος,** Αἰσχ.Ἀγ.1161 **Ἀχερουσίους ὄχθους,** Εὐρ.Ἱκ.655 **Ἰσμήνιον πρὸς ὄχθον**· ‖ κ. π. μτγν. πεζ. ἀντὶ τοῦ παραλία, ἀκτή : **τὴν ὄχθαν** (sic) **τῆς θαλάσσης** : Ἀέτ.2,203.

ὀχθηρός-ά-όν μτγν. λοφώδης, ὑψηλός, πλήρης λόφων : Εὐφορ.120, Διον.Ἁλ.Ῥωμ.11,26 **εἰς χωρίον ὀχθηρὸν καὶ στενόπορον,** ΑΠλ.4,256.

ὄχθησις-εως (ἡ) Ἡσ. «θόρυβος, τάραχος».

ὀχθίζω μτγν. τ. τοῦ ὀχθῶ βλ.λ. : Ὀππ.Ἁλ.5,179, αὐτ.540· πρβλ. προσοχθίζω.

ὄχθοιβος (ὁ) κ. Ἐπιγρ. πορφυρὰ γραμμή, ἁλουργὲς πρόσραμμα ἔμπροσθεν καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ χιτῶνος : Φερεκρ.100, Ἀριστφ.ἀπ.320,2· **2)** περιλαίμιον : Ἐπιγρ. **ὄχθοιβοι χρυσία ἔχοντες,** αὐτ. **ὄχθοιβος ὃν .. ἔχει ἐπὶ τῷ τραχήλῳ.**

ὄχθος (ὁ) κ. νεώτ. ὕψωμα γῆς, μικρὸς λόφος, ὁ. ὄχτος· τὸ πρῶτον ἐν Ὕμν.Ἀπόλλ.17, Πίνδ.Ο 9,3 **ἅρκεσε Κρόνιον παρ' ὄχθον ἀγεμονεῦσαι**· ‖ συχν. π.Ἡρ.,Αἰσχ.κ Εὐρ. ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου: Ἡρ.8,52 **ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς Ἀκροπόλιος ὄχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρήϊον πάγον,** Εὐρ. ΙΤ 961 **ὡς δ' εἰς Ἄρειον ὄχθον ἧκον**· ‖ κ. γεν. ἐπὶ λόφου ἢ ὑψώματος : Αἰσχ.Πέρσ.647 **φίλος ὄχθος,** αὐτ.Χο.4 **τύμβου δ' ἐπ' ὄχθῳ τῷδε κηρύσσω**· ‖ σπαν.ὡς τὸ ὄχθη, ἐπὶ τῆς ὄχθης βλ.λ. ποταμοῦ (ἐν Αἰσχ.Χο.954, δοτ. **ὄχθει** ὡς ἐξ ὀνομαστ. ὄχθος-ους, εἶναι παρεφθαρμένη)· **2)** ἐπὶ λέπρας, σαρκῶδες ἔκφυμα ἐπὶ τοῦ σώματος : Ἀρετ.Χρον.Παθ. 2,13, Ῥοῦφ.π.Ὀρειβ.45,28,3· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν φυτῶν, φῦμα, οἴδημα : Ἀρχιμ. π. Γαλ.12,263,Μαν.1,54.

ὀχθοφόρος-ον μτγν. ὀχθοφόρος βλ.λ. : Μαν.4,251.

ὀχθοφύλαξ-ακος (ὁ) γλωσσ. ὁ φρουρῶν, φυλάττων τὴν ὄχθην ποταμοῦ.

ὀχθρεύγω μσν. κρητ. κ. μέσ. **ὀχθρεύγομαι** ἐχθρεύομαι ἢ γίνομαι ἐχθρός : Ἐρωτόκρ.3,121 **οἱ καιροὶ ἀλιὰ ὀχθρεύγουν ὀγιὰ σένα,** αὐτ.2,1850 **ὠχθρεύγετο κι ἐζήλευγε τὸ κάθε παλληκάρι.**

ὄχθριτα (ἡ) μσν. δημ. ἔχθρα : Ἐρωτόκρ.1,5 **τῶν ἀρμάτω οἱ ταραχές, ὄχθριτες καὶ τὰ βάρη.**

ὀχθρός-ή-ό μσν. δημ. ἐχθρός : Ἐρωτόκρ.1,355 **δυό σου ὀχθροὶ μεγάλοι,** αὐτ.4,570 **ὡσὰν ὀχθροὶ εἰς τὸ παιδὶ ἐκάνα.**

ὀχθῶ-έω (ὁ ἐνεστ. μ. ἐν συνθέσει προσοχθῶ βλ.λ.), μέλλ. **ὀχθήσω** (Κόϊντ.3,451) ἐπ. ρ. ἐν χρ. π.Ὁμ. μ. κτ. ἀόρ., ὑπερλυποῦμαι, ἄχθομαι, βαρύνομαι, δυσαρεστοῦμαι, δοκιμάζω ψυχικὸν βάρος : Ἰλ.Α 570 **ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ Οὐρανίωνες,** αὐτ.Ο 101· ἀλλαχοῦ μ. κτ. μτχ. : Ἰλ.Α 517 **τὴν**

δὲ μέγ' όχθήσας προσέφη, αὐτ.Δ 30, αὐτ.Λ 403 **όχθήσας δ' ἄρα εἶπε,** 'Οδ.Ψ 182 **όχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κεδνὰ ἰδυῖαν.**

όχθώδης-ους-ες (ὄχθος) μτγν. όχθηρός, ὅμοιος πρὸς λόφον, λοφώδης, πλήρης λόφων : Διον.'Αλ. Ρωμ.6,33 **όχθώδη χωρία,** 'Ονήσανδρ.18 **όχθώδεις τόποι·** **2)** φυματώδης, ὁ ἔχων προεξοχήν : Διοσκ. 1,112 **όχθώδης ἐπίφυσις·** πρβλ Ρούφ.π.'Ορειβ.8,24, 30, Γαλ.19,132, αὐτ.12,313 **τὸ τοῦ δέρματος όχθῶδες** (φυματώδης λέπραι, 'Ιεροκλ.Στ.35Α **όχθώδεις ἐπαυξήσεις σαρκῶν.**

ὄχι 'Επιγρ., μσν., δημ., νεώτ. κ. δημ. ἀρνητ. μόρ. οὐχί, ὄχι, ἀντίθ. τὸ ναί· ἀναφέρεται πάντοτε εἰς ὀνόμ. ἢ ἐπιρρ., εἰς δὲ τὸ ρῆμα μόνον ὡς ἀπάντησις ἀρνητική : 'Ερωτόκρ.1,2197 **τ' ἀνάβλεμμα τῆς 'Αρετῆς εἶναι στὸ ναὶ κι εἰς τ' ὄχι** (μεταξὺ καταφάσεως καὶ ἀρνήσεως, ἐπὶ δισταγμοῦ εἰς τὴν ἔκφρασιν γνώμης), Γρυπ.Σκ.Τερρ.74,7 **στὸ ναὶ καὶ στ' ὄχι στέκεται | ἡ δίβουλή τους** · γνώμη, - **παίζεις χαρτιά; ὄχι** (δὲν παίζω), - **μπορεῖς νὰ μοῦ τραγουδήσῃς; ὄχι** (δὲν μπορῶ),-**ὄχι σήμερον ἀλλὰ αὔριον·** || **ὄχι αὐτά, - ὄχι ἔτσι, ἀλλιῶς.**

όχί μτγν. ἀντὶ οὐχί, ὄχι βλ.λ. : Διογ.Οἰν.8.

όχιά (ἡ) δημ. ἔχιδνα βλ.λ. : Βαλαωρ.Φροσ.304 **καθὼς τὰ τέκνα τῆς όχιᾶς ξεσχίζουνε καὶ τρώγουν,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.9,9 **κι ὅπως νεροκαμένη όχιά, μεσημερνή, τὴ γλῶσσα . . πετᾷ.**

όχλαγωγεύς-έως (ὁ) γλωσσ. όχλαγωγὸς βλ.λ.

όχλᾰγωγία (ἡ) μτγν. γλωσσ. κ. νεώτ. σύναξις, συνάθροισις λαοῦ ἢ ὄχλου : Πλαύτ.Πύρρ.29 **ταῦτα μὲν ἔστι πυλαϊκῆς όχλαγωγίας καὶ ἀσοφίαν ἔχοντα πολλήν·** **2)** γλωσσ. συνέλευσις, θορυβώδης συζήτησις· || νεώτ. θορυβώδης καὶ στασιαστικὴ συνάθροισις ὄχλου· || όμ. νεώτ. κτ. ἐπέκτ. θόρυβος φωνῶν, ταραχή.

όχλαγωγικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἄγων, παρασύρων, προσελκύων τὸν ὄχλον πρὸς ἐκμετάλλευσιν, ὅθεν ἀγυρτικός : Γαλ.14,305· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν όχλαγωγίαν, ὁ τῆς όχλαγωγίας, δημαγωγικός, στασιαστικός, θορυβώδης : **όχλαγωγικὸν κόμμα - ἀντιπολίτευσις.**

όχλαγωγικῶς ἐπίρρ., νεώτ. κατὰ τρόπον όχλαγωγικὸν βλ.λ.2) : **όχλαγωγικῶς διεκδικεῖ τὴν ἀρχὴν ἡ ἀντιπολίτευσις.**

όχλαγώγιον (τὸ) γλωσσ. συνέλευσις, συνάθροισις, ἄτακτος συρροὴ λαοῦ· πρβλ. όχλαγωγία.

όχλαγωγός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἄγων, συναθροίζων πρὸς ἑαυτὸν τὸν ὄχλον, ὁ ἀρχηγὸς τῆς όχλαγωγίας : 'Ιώσ.'Απ.2,1 **ὑπ' ἀνθρώπου καὶ παρὰ τὸν βίον όχλαγωγοῦ γεγονότος,** Γαλ.14,180, Βέττ. Βάλ.74,18· **2)** ὁ συναθροίζων τὸν ὄχλον πρὸς ἐπανάστασιν ἢ ἀνατροπήν.

όχλαγωγῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. περιποιοῦμαι τὸν ὄχλον, ἵνα καταστῶ ἡγέτης αὐτοῦ, δι' ἐπαγωγῶν τρόπων προσεταιρίζομαι τὸν ὄχλον : Πολύβ.24,7,2· || συνάγω, προσελκύω τὸ πλῆθος : Στράβ.14,2,5 **ἐφθέγγοντο γὰρ πρὸς τὴν γραφὴν οἱ πέρδικες καὶ ὠχλαγώγουν·** || 'Ησ. «όχλαγωγῆσαι, θορυβῆσαι, ἢ συναγαγεῖν ὄχλον, ἢ ταράξαι».

όχλάζω μτγν. εἶμαι, εὑρίσκομαι ἐν θορύβῳ, θορυβῶ, όχλῶ : 'Ακύλ.ΠΔ'Ιερ.4,19.

όχλαρχικός-ή-όν μσν. ὁ ἐπιτήδειος, ἱκανὸς νὰ ἄρχῃ τοῦ ὄχλου : Νικ.Χων.361C.

όχλεύς-έως (ὁ) λεξ. κ. νεώτ. 'Ησ. «μόχλος»· || νεώτ. σιδηρᾶ ράβδος ἐν χρ. πρὸς μετακίνησιν βαρῶν ἢ ἀπόσπασιν λίθων ἐκ λιθοστρώτου.

όχλεύω όχλῶ βλ.λ.· || 'Ησ. «όχλεύονται· κινοῦνται».

όχληδόν ἐπίρρ. μτγν. σωρηδὸν βλ.λ. : Φίλ.162 **όχληδὸν συναχθεὶς ὁ λαός.**

ὄχλημα-ατος (τὸ) μτγν. ἐνόχλησις : Σέξτ.'Εμπ. Μαθ.11,158.

όχληρία (ἡ) μτγν. όχληρότης βλ.λ., φορτικότης, δυσαρέσκεια : ΠΔ'Εκκλ.7,26 **καὶ τοῦ γνῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ όχληρίαν καὶ περιφοράν.**

όχληρός-ά-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ φέρων ἐνόχλησιν, ἐνοχλητικός, δυσάρεστος, βαρετός, ἐπὶ προσώπων : Εὐρ.'Ελ.452 **όχληρὸς ἴσθ' ὤν,** αὐτ. 'Αλκ.540, 'Αριστφ.'Αχ.460 **ἴσθι δ' όχληρὸς ὢν δόμοις,** Πλάτ.'Ιππ.Μ 295Α **οὐκ όχληρὸς ἔσομαί σοι,** Αἰσχίν.1,135 **όχληρὸς ὢν καὶ πλείστων ἐραστὴς γεγονώς,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.23 **νὰ παραλάβῃ όχληρὸν συμπλωτῆρα,-ό- ἄνθρωπος·** **2)** ἐπὶ συγγραφέως, ὑβριστικός, προσβλητικός:Διον.'Αλ.Θουκ. 30· **3)** ἐπὶ λόγου κ. γεν. ἐπὶ πραγμ., ὁ προξενῶν ἀνίαν, όχληρός : 'Ηρ.1,186 **όχληρὸν τοῦτο,** 'Ισοκρ.5,15) **τὸν δὲ λόγον τὸν ἐμὸν ἥκιστ' ἂν όχληρὸν γενέσθαι τοῖς ἀκούουσιν·** **4)** θορυβώδης, ταραχώδης : Πλάτ.Πολ.569Α **μετὰ όχληρῶν ξυμποτῶν ἐξελαύνων.**

όχληρότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ εἶναί τις όχληρός, ἐνοχλητικότης.

όχληρώδης-ους-ες μτγν. όχληρὸς τὸ εἶδος, όχληρὸς βλ.λ. : Λουκίλλ.π.Γελλ.18,8.

όχληρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον όχληρὸν βλ.λ. : Διον.'Αλ.Δημ.15· κ. συγκρ. **όχληροτέρως** : 'Ιππ.'Επιδ.1,19, Φιλόδ.Μουσ.63Κ.

ὄχλησις-εως (ἡ) κ. νεώτ., μσν. -η διατάραξις, ἐνόχλησις, βάρυνσις, ἀηδία : Δημόκρ.212, 'Επίκ. Φύσ.131C, Πολύβ.15,36,2 **μετά τινος όχλήσεως ἐπιτελεῖσθαι τὴν ἐνάργειαν τῶν τοιούτων,** 'Ανδρόν. Ρ 570Μ, Διον.'Αλ.Συνθ.12, Πλούτ.'Ηθ.1127D, Βέττ. Βάλ.167,20 **ὄχλησις σωματική,** 'Επιγρ.· || συνήθ. κτ. πληθ. : 'Επίκ.Δόξ.8, Φιλόδ.Μουσ.63Κ **ἡδοναὶ καὶ όχλήσεις,** Φιλόπ.'Υπομν.εἰς'Αριστλ.ΑΠρ.276 **αἱ ἐκ τῶν παθῶν όχλήσεις,** Εὐστ.Πον.247,42 **πραγματικαῖς όχλήσεσι·** || όμ. ἐπὶ ἀσθενείας : Κορνοῦτ. Φύσ. Θε. 33, 'Ιππιατρ.38 **ὄχλησις πνεύματος·** **2)** μσν. ἀντὶ όχλαγωγία : Χρον.Μορ.874 **ὄχλησῃ ἐγίνη, ταραχή, τὸ τί κρίσιν νὰ πάθῃ·** **3)** νεώτ. νομ. ἡ κατὰ δικονομικὸν τύπον ὑπόμνησις, πρόσκλησις πρός **τινα** πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του, ὡς ἐν τῷ ἀττ. δικ. ἡ λ. ὄχλος (Μοῖρ.289Ρ).

όχλητικός-ή-όν μτγν. όχλικὸς βλ.λ. : Πρόκλ. Τετράβ.218 **πράγματα όχλητικὰ καὶ πολιτικά.**

όχλίζω κινῶ διὰ μοχλοῦ, ἀνυψῶ, μετακινῶ· Σουΐδ. «όχλίζειν, μοχλεύειν, κινεῖν» : 'Ιλ.Μ 448 **τὸν δ' οὔ κε δύ' ἀνέρε δήμου ἀρίστω ῥηιδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος όχλίσσειαν** (λᾶαν), 'Οδ.Ι 242 **οὐκ ἂν τόν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἄμαξαι . . ἀπ' οὔδεος όχλίσσειαν** (θυρεόν), Καλλ.Δῆλ.43 **ἐκ νεάτων ὤχλισσε** (νήσους), 'Απολλ.Ρ 4,962 **όχλίζουσαι νῆα διὲκ πέτρας·** **2)** ἐν φρ. **όχλίζω τὸ στόμα** ἀνοίγω τὸ στόμα βιαίως, ὅθ. συνεκδ. ἄρχομαι νὰ ὁμιλῶ μετὰ σφοδρότητος : Νίκ.'Αλεξ.225· **3)** 'Ησ. «όχλιζομένων· συναγομένων».

όχλικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ εἰς τὸν ὄχλον ἀνήκων, ὁ πρὸς τὸν ὄχλον κλίνων, ὁ τοῦ ὄχλου, ὁ λαϊκός : Ποσειδών.9J **ὑποδοχὰς ποιούμενος όχλικάς,** Διον.'Αλ.Ρωμ.2,60 **όχλικὴ ἑστίασις,** Φίλ.2,537 **ἄνθρωπος όχλικός, δημοκόπος,** Πλούτ.Σύγκρ Λυκ. Νομ.2 **όχλικὴ καὶ θεραπευτικὴ τοῦ πλήθους διάταξις,** 'Ηλιόδ.Αἰθ.3,6 **μή τι πρὸς τῆς όχλικῆς ἀηδίας ἐπιτέτριπται συνεπίσκεψαι,** Εὐστ.Πον.277,75 **τοὺς όχλικοὺς καὶ ξύγκλυδας.**

όχλικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον όχλικόν : Πλούτ.'Ηθ.484Β.

όχλοάρεσκος (ὁ) μτγν. ὁ προσπαθῶν ν' ἀρέσῃ εἰς τὸν ὄχλον, ὁ κολακεύω τὸν ὄχλον : Τίμων Φλ.34,3.

όχλοβοή (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐκ τοῦ ὄχλου προερχομένη βοή· || πολύς, μέγας ἐξ ὁμάδος ἀνθρώπων προερχόμενος θόρυβος : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 31 **καὶ ἡ φωνή του ἐπνίγηκε μέσα εἰς τὴν όχλοβοή.**

ὀχλοισίαν Ἡσ. «ἱκεσίαν, ἐκκλησίαν».

ὀχλοκοπικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς ὀχλοκόπον· ‖ ἡ **ὀχλοκοπική** ἡ τέχνη τοῦ κολακεύειν τὸν ὄχλον : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.2,50.

ὀχλοκόπος (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ κόλαξ τοῦ ὄχλου, ὁ διὰ παντοίων μάλιστα κακῶν μέσων σπουδάζων ν' ἀποκτήσῃ τὴν εὔνοιαν τοῦ ὄχλου· πρβλ. δημοκόπος : Πολύβ.3,80,3 τὸν **δὲ Φλαμίνιον ὀχλοκόπον μὲν καὶ δημαγωγὸν εἶναι τέλειον,** Πτολ.Τετράβ.159· ‖ κ. ὡς ἐπίθ. : Εὐστ.Πον.111,26 **τὰς τοιαύτας ὀχλοκόπους προόδους.**

ὀχλοκοπῶ-έω μτγν. σπουδάζω ν' ἀποκτήσω κολακευτικῶς τοῦ ὄχλου τὴν εὔνοιαν διὰ παντοίων μέσων, μάλιστα δὲ κακῶν : Πλούτ.Ἠθ.746Ε **ὀχλοκοποῦντας, ἢ πανηγυρίζοντας,** Εὐστ.Πον.74,69 **μὴ καὶ εἰς οὐδὲν δέον ὀχλοκοπῶμεν.**

ὀχλοκρᾱσία (ἡ) μτγν. ἡ κρᾶσις, μεῖξις, ἀνάμειξις μετὰ τοῦ ὄχλου : Λοβέκ. εἰς Φρύν.526.

ὀχλοκρᾰτία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ πολιτικὴ κατάστασις κυβερνήσεως, καθ' ἣν ὁ ὄχλος ἐπικρατεῖ εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τῆς πολιτείας : Πολύβ.6,4,6 **λέγω δὲ μοναρχίαν, ὀλιγαρχίαν, ὀχλοκρατίαν,** αὐτ.6,57,9 **τὸ χείριστον, τὴν ὀχλοκρατίαν,** Πλούτ.Ἠθ.826F, Μάξ.Τύρ.33 (δ. γρ. ὀχλοκρασία).

ὀχλοκρατικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀχλοκρατίαν : **ὀχλοκρατικὴ διοίκησις·** ‖ κ. ἐπίρρ. **-ῶς.**

ὀχλοκρατοῦμαι-έομαι λεξ. κ. νεώτ. κυβερνῶμαι ὀχλοκρατικῶς : **ὀχλοκρατουμένη πόλις.**

ὀχλόλογος Ἡσ. «κατάλογος λαοῦ».

ὀχλολοίδορος-ον μτγν. ὁ τὸν ὄχλον λοιδορῶν, προπηλακίζων : Τίμων Φλ.43.

ὀχλομᾰνῶ-έω μτγν. καθ' ὑπερβολήν, μανιωδῶς ἐπιθυμῶ τοῦ ὄχλου τὴν κοινωνίαν ἢ τὸν ἔπαινον, μετὰ μανίας ἐπιδιώκω τὴν εὔνοιαν, τὸν προσεταιρισμὸν τοῦ ὄχλου : Πλούτ.Ἠθ.603C.

ὀχλοποίησις-εως (ἡ) (ὀχλοποιῶ) ἡ διέγερσις τοῦ ὄχλου· Ἡσ. ἐν λ. δημαγωγίας.

ὀχλοποιῶ-έω διεγείρω εἰς ταραχὴν τὸν ὄχλον : ΚΔ Πράξ.17,5 **ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν·** **2)** ρηματ. π. ὀχλοποίησις.

ὀχλοπολῑτεία (ἡ) μτγν. ἡ ὀχλοκρατία : Ὀλυμπ. Γοργ.251J.

ὄχλος (ὁ) κ. μσν., **νεώτ. κ. δημ.** πληθὺς ἀνθρώπων ἀτάκτως συνηγμένων καὶ συναγκωνιζομένων : Πίνδ.Π 4,85 **ἐν ἀγορᾷ πλήθοντος ὄχλου,** Εὐρ.Ὀρ.108 **ἐς ὄχλον ἕρπειν παρθένοισιν οὐ καλόν,** Θουκ.4,126 **οἱ τοιοῦτοι ὄχλοι τοῖς μὲν τὴν πρώτην ἔφοδον δεξαμένοις ἄπωθεν ἐν ἀπειλαῖς τὸ ἀνδρεῖον μελλήσει ἐπικομποῦσιν·** ‖ γεν. πλῆθος ἀνθρώπων αὐχὶ συντεταγμένων : Αἰσχ.Περσ.42 **ἁβροδιαίτων δ' ἕπεται Λυδῶν ὄχλος·** ‖ κ. ἐπὶ στρατεύματος μὴ πειθαρχοῦντος : Ξεν.Ἀν.6,1,26 **ὁ ὄχλος τῶν στρατιωτῶν,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.6,7,1, **ἀλλ' ὄχλας μᾶλλον ἢ στρατὸς ὑπάρχων·** ‖ ἐπὶ τῶν ἀκολουθούντων τῷ στρατοπέδῳ μὴ στρατιωτῶν : Ξεν Ἀν.3,4,26 **ὥστε παντάπασι ταύτην τὴν ἡμέραν ἄχρηστοι ἦσαν ἐν τῷ ὄχλῳ ὄντες·** **2)** ἐπὶ πολιτικῆς σημ., τὸ πλῆθος τῆς κατωτάτης τάξεως τοῦ λαοῦ, ὁ χύδην λαός, ἡ λαϊκὴ μᾶζα, ὁ συρφετός : Θουκ.7,8 **τῷ ὄχλῳ πρὸς χάριν τι λέγοντες οὐ τὰ ὄντα ἀπαγγέλλωσιν,** Ξεν.ΚΠ 2,2,21 **οἱ ὁμότιμοι ὤκνουν τὴν τοῦ ὄχλου ἰσομοιρίαν,** Πλάτ.Ἀξ.368D **πρὸς ὄχλον ζῶν,** αὐτ.Γοργ.455Α **δικαστήριον καὶ ἄλλων ὄχλων** (περιφρονητικῶς, καὶ ἄλλων τοῦ λαοῦ συνάξεων), ΠΔ Σοφ.Σαλ.6,2 **ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν,** Ψυχάρ.Ταξ.25 **πήγαινα μέσα στὸν ὄχλο ποὺ μὲ σκουντοῦσε·** ‖ ἐν παροιμ. : Διον.Ἀλ.Λυσ.10 **δι' ὄχλου ἤδη τοῦτό γε** (τοῦτο **εἶναι** καὶ εἰς τὸν πολὺν λαὸν γνωστόν)· ‖ κ. ἐπὶ ζῴων : Εὐρ.ΙΑ 191 **ἵππων τ' ὄχλον ἰδέσθαι·** **3)** κ. ἐπὶ λόγων κ. γεν. ἐπὶ πραγμ., μέγας ἀριθμός, πλῆθος, ὄγκος πολύς : Αἰσχ.Πρ.827 **ὄχλον μὲν οὖν τὸν πλεῖστον ἐκλείψω λόγων** (τὸ πλῆθος τῶν λόγων, τὴν πολυλογίαν θ' ἀφήσω κατὰ μέρος), Πλάτ.Τίμ.75Ε **τὸν τῶν σαρκῶν ὄχλον** (ὄγκον), Ἰσοκρ.12,192 **τὸν πλεῖστον ὄχλον τῶν πραχθέντων·** ‖ **κ.** κτ. πληθ. : Ἀριστλ.Ρητ.1395b,28 **πιθανώτεροι οἱ ἀπαίδευτοι ἐν τοῖς ὄχλοις,** Δίφιλ.24,4 **καχεξία τις ὑποδέδυκε τοὺς ὄχλους·** **4)** ὁ θόρυβος καὶ ἡ βοὴ πλήθους ἀνθρώπων, ἡ ταραχή, δθ. ἐνόχλησις· Σουΐδ. «ταραχή, ἀγανάκτησις»: Ἡρ. 186 **λιπαρεόντων δὲ αὐτῶν καὶ ὄχλον παρεχόντων,** Εὐρ.Ἴων 635 **τὴν φιλτάτην μὲν πρῶτον ἀνθρώποις σχολὴν ὄχλον τε μέτριον,** Ἀριστφ.Ἐκκλ. 888 **κεἰ γὰρ δι' ὄχλου τοῦτ' ἐστὶ τοῖς θεωμένοις,** Θουκ.1,73, Πλάτ.Ἀλκ.1,103Α, Δημ.299 **μάταιον ὄχλον τοὺς λόγους νομίσητε,** αὐτ 348.

ὀχλοτερπής-οῦς-ές μτγν. ὁ τέρπων τὸν ὄχλον : Πολυδ.4,31 **λόγοι ὀχλοτερπεῖς,** αὐτ.4,96.

ὀχλοχᾰρής-οῦς-ές μτγν. ὁ εὐφραίνων τὸν ὄχλον, ὁ φίλος τοῦ ὄχλου : Μαν.4,277, Μᾶρκ.Αὐρ.1, 16 **μήτε περὶ ἀνθρώπους δημοκοπικόν, ἢ ἀρεσκευτικόν, ἢ ὀχλοχαρές.**

ὀχλῶ-έω (ὄχλος) κ. μσν. κ. νεώτ. κινῶ, διαταράττω, κυλίω· κ. μέσ.· Ἡσ. «ὀχλεῦνται· ἠρέμα κινοῦνται» : Ἰλ.Φ 261 **ψηφῖδες ἅπασαι ὀχλεῦνται** (κυλίονται πρὸς τὰ ἔμπροσθεν)· **2)** μτ. αἰτ. ὀχληρῶς κωλύω, ἐμποδίζω, ἐνοχλῶ : Ἡσ. «ὀχλεῖ· κωλύει μετὰ τοῦ ὄχλου» : Ἡρ.5,41 **οἱ τῆς ἐπελθούσης γυναικὸς οἰκήϊοι πυθόμενοι ὤχλεον,** Αἰσχ.Πρ.1001 **ὀχλεῖς μάτην με·** ‖ κ. παθ. ἐνοχλοῦμαι, ταράττομαι : Ἀριστ.ΗΝικ.1167a,10, Ἱππιατρ.38· ‖ ἀπολ. **ὀχλῶ** εἶμαι ὀχληρός : Ἱππ.Ἐπιδ. 2,1,3, Σοφ.ΟΤ 446 **ὡς παρὼν σύ γ' ἐμποδὼν ὀχλεῖς·** **3)** παθ. ἐπὶ τόπου, πληροῦμαι ὄχλου, συρφετοῦ : Κέβ.15 **ὁδὸς .. ἥτις οὐ πολὺ ὀχλεῖται.**

ὀχλώδης-ους-ες ὁ θορυβώδης, ταραχώδης, δυσάρεστος, ὀχληρός : Πλάτ.Πολ.590Β **ὑπὸ τῷ ὀχλώδει θηρίῳ·** **2)** ἐπὶ ἑλκῶν, ἐνοχλητικός : Ἱππ. Ἀγμ.11 **χρόνια καὶ ὀχλώδεα·** ‖ **τὸ ὀχλῶδες** ὡς οὐσ. ἡ ὀχληρότης : Θουκ.6,24 **οἱ δὲ τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ οὐκ ἐξῃρέθησαν ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους τῆς παρασκευῆς·** **3)** ὁ ἐκ τοῦ ὄχλου προερχόμενος, ὁ κοινός, ὁ χυδαῖος : Πλούτ.Κάτ. Πρεσβ.18 **συνημμένος ἐκ τῆς ὀχλώδους καὶ θυραίου δόξης ἐπεισόδιός ἐστιν,** αὐτ.Λούκ.37 **ὀχλώδη θρίαμβον,** Τζέτζ.Χιλ.8,312 **ὀχλώδη περιβόλαια.**

ὄχμα-ατος (τὸ) (ἔχω) Ἡσ. «πόρπημα».

ὀχμάζω κατέχω, κρατῶ τι στερεῶς· Ἡσ. «ὀχμάζει· βαστάζει. ἐρείδει. θάλπει. συνέχει. κατέχει. πιέζει»: Αἰσχ.Πρ.5 **τὸν λεωργὸν ὀχμάσαι .. ἐν ἀρρήκτοις πέδαις** (σχόλ. «δῆσαι, συνδῆσαι, προσπῆξαι», Εὐρ.Κύκλ.484 **τίς δ' ἐπὶ πρώτῳ ταχθεὶς δαλοῦ κώπην ὀχμάσας,** αὐτ.Ὀρ.265, Λυκόφρ.41 **πατρὸς παλαιστοῦ χερσὶν ὀχμάσας δέμας·** πρβλ. ἐχμάζω· ‖ ἐπὶ ἵππου, δαμάζω, ζεύγνυμι : Σχόλ. Ἀπολλ.Ρ 1,743 «τὸν ἵππον ὑπὸ χαλινὸν ἀγαγεῖν, ἢ ὑπὸ ὄχημα» : Εὐρ.Ἠλ.817 **ἵππους τ' ὀχμάζει·** **2)** φέρω, βαστάζω : Ἀπολλ.Ρ 1,743 **Ἄρεος ὀχμάζουσα** (σχόλ. «κατέχουσα, βαστάζουσα»· **3)** ἀνέχω, σηκώνω, κρατῶ ἐπάνω : Ὀππ.Ἁλ.3.374 **φελλοὶ δ' ὀχμάζουσιν ἄνω δόλον.**

ὀχμή (ἡ) σχόλ. τὸ ὄχανον, ὁ πόρπαξ, ἡ λαβὴ τῆς ἀσπίδος· Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.618 «ὀχμὴ λέγεται τὸ μέσον ἐχόμενον ἢ παρὰ τὸ ἔχειν ἔχημα καὶ ἔχμα κατὰ συγκοπήν».

ὀχμος (ὁ) ὁ ὄγμος· Ἡσ. «ὄχμοι σταχύων· φυτεῖαι» : ποι. π. Κυρ. **ἀσταχύων ὄχμοις φρίττουσιν ἄρουραι·** **2)** (ἔχω) πύργος, ὀχυρὸς τόπος : Λυκόφρ.443 **αἰπὺς ἀλιβρὼς ὄχμος.**

ὄχνη (ἡ) μτγν. τ. τοῦ ὄγχνη βλ.λ.

ὀχομένιον (τὸ) πάπ. τὸ ἐχομένιον, κορίανδρον.
ὄχος (ὁ) (ἔχω) κ. νεώτ. ἐν χρ. π. Ὅμ. ἐν ἑτεροκλ. οὐδ. πληθ. **ὄχεα**, ποι. δοτ. **ὄχεσφι** κ. **ὀχέεσι**, ὄχημα, ἅρμα : Ἰλ.Δ 419 **ἦ ῥα καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε**, αὐτ.Ε 28, Ὑμν.Δημ.19, Αἰσχ. Πρ.710 **οἳ πλεκτὰς στέγας πεδάρσιοι ναίουσ' ἐπ' εὐκύκλοις ὄχοις**, Εὐρ.Ἰκ.676· κ.κτ.ἑν. : Πίνδ.Ο 6,24, Ἡρ.8,124 **ἐδωρήσαντό τε μιν ὄχῳ**, Αἰσχ.Ἀγ.1070 **τὸν δ' ἐρημώσασ' ὄχον**· ‖ κ. ἐν περιφρ. ἅρματος ὄχος τὸ ὄχημα : Εὐρ.Ἱππ.1166 **οἰκεῖος αὐτὸν ὤλεσ' ἁρμάτων ὄχος**, αὐτ.ΙΤ 370, αὐτ.Φοίν.1190· ‖ ἐπὶ πλοίου : Αἰσχ.Ἰκ.32 **ξὺν ὄχῳ ταχυήρει πέμφατε πόντονδε**· **2**) κτ. πληθ. οἱ τροχοί : Εὐρ.ΙΑ 146 **τροχαλοὶ ὄχοι ἀπήνης**· **3**) ἐν φρ. λιμένες **νηῶν ὄχος** λιμένες προστατεύοντες τὰ πλοῖα : Ὀδ. Ε 404 **οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες νηῶν ὄχοι**, Ὀρφ. Ἀργ.1198· **4**) ἰατρ. : Ἱππ.Γυν.2,204 **νεῦρα τῆς ὑστέρης τὰ καλεόμενα ὄχοι** (δ.γρ.ὀσχοί)· πρβλ. ὀχεύς· **5**) ὁ ὀχετός : Ἐπιγρ. μισθωτοῖς **τοὺς ὄχους ἀνακαθάρασι τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ**· **6**) Σουΐδ. «τοῦ ὕδατος ἡ ὁρμή».
ὀχός-ή-όν (ἔχω) μτγν. ὁ κρατῶν, ὁ φέρων, ὁ βαστάζων σφιγκτά : Φίλ.Βυζ.Θαυμ.1,5 **ἡ ῥίζα . . ῥεμβομένη καταγείας ταῖς δι' ἀλλήλων ἐμπλοκαῖς ὀχὸν καὶ βεβηκυῖαν ἀσφαλῶς τὴν φυὴν τῶν δένδρων συμφυλάσσει.**
ὄχου δημ. ἐπιφ. ὤχ βλ.λ.
ὀχρός Ἡσ. «ὀχούμενος, φερόμενος».
ὄχτος (ὁ) δημ. μικρὸν ὕψωμα γῆς, ὄχθος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.120,18 **ἀπὸ τὶς ἄκρες δῶσέ του κι ἀπ' τοὺς παλιοὺς τοὺς ὄχτους.**
ὀχτρός (ὁ) δημ. προφ. τοῦ ἐχθρὸς ἐν τῇ σημ. τοῦ ἰδιώτου, τοῦ προσωπικῶς ἐχθροῦ, ἀντίθ. φίλος : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 43,16 **θησαυρὸ ποὺ θὰ μοῦ φτάνῃ νὰ θρέφω . . φίλους κι ὀχτρούς.**
ὀχτώ δημ. προφ. ἀντὶ ὀκτὼ βλ.λ.
ὀχυρίαι σχόλ. «αἱ ἀσφάλειαι καὶ οἷον ὀχυρότητες».
ὀχυροποιῶ-έω μτγν. καθιστῶ τι στερεόν, ἀσφαλίζω, στερεώνω : Σχόλ.Φιλοστρ.Εἰκ.1,4· ‖ κ. μέσ. : Πολύβ.1,18,4 **ὀχυροποιησάμενοι τοὺς εὐκαίρους τῶν τόπων ἐν διαστάσει.**
ὀχῦρός-ά-όν (ἔχω) ἐπὶ ξύλου, ὁ ἐχυρός, ὁ στερεός, διαρκής, δυνατός : Αἰσχ.Πέρσ.89 **ὀχυροῖς ἕρκεσιν** (κῶδ. ἐχυροῖς)· κ. ὑπερθ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.429 **ὃς γὰρ βουσὶν ἀροῦν ὀχυρώτατός ἐστιν**· ‖ ἐπὶ ἀνδρῶν : Αἰσχ.Ἀγ.44 **δισκήπτρου τιμῆς ὀχυρὸν ζεῦγος Ἀτρειδᾶιν**· **2**) ἰσχυρός, ἀσφαλής : Εὐρ. ΙΑ 738 **ὀχυροῖσι παρθενῶσι φρουροῦνται**· ‖ κ. νεώτ. ἰδ. ἐπὶ τόπων στρατιωτικῶς, ὁ φύσει ὢν δύσβατος, ἀπόκρημνος, ἢ διὰ τέχνης γενόμενος δυσπροσπέλαστος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ : Ξεν.Ἀν.1,2,22 **ὄρος δ' αὐτὸ περιεῖχεν ὀχυρόν**, Ἰσοκρ.9,10 (δ. γρ.)· κ. ὑπερθ. : Πολύβ.7,15,2 **συμβαίνει τὰς ὀχυρωτάτας πόλεις ὡς ἐπὶ τῷ πολὺ ῥᾷστα γίγνεσθαι τοῖς πολεμίοις ὑποχειρίους**· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **ὀχυρὰ** ὡς οὐσ. : Ξεν.ΚΠ 6,1,15 **τῶν μὲν ἐκείνων ὀχυρῶν ἡμᾶς ὡς πλεῖστα παραιρεῖν.**
ὀχυρότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἐπὶ τόπου, ἡ ἰδιότης τοῦ ὀχυροῦ βλ λ.2) : Αἰλ.Τακτ.22,2 **ὀχυρότητος μετέχειν**, Πολύβ.5,62,6 **ταῖς ὀχυρότησι τῶν τόπων ὑπέμενον**, αὐτ.7,15,2, Ἰώσ.ΑΙ 3,14,2, Ἰω.Καταк.Ἱστ.219C **τὰς δυσχωρίας παραιτουμένους καὶ τὰς ὀχυρότητας τὰς ἐκ τῶν τόπων.**
ὀχυρῶ-όω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ὀχυρώνω καθιστῶ τινα τόπον τεχνικῶς ἰσχυρὸν εἰς ἀντίστασιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ εἰς ἀπώθησιν ἐχθροῦ ἢ εἰς ἀφόρμησιν, ἐπίθεσιν : Πολύβ.14,9,9 **τὴν πόλιν ὀχυροῦν**, ΠΔ Ἱερ.28(51),53 **ἐὰν ὀχυρώσῃ τὰ τείχη ἰσχύϊ αὐτῆς**, Ἰώσ.ΑΙ 12,7,7, Ἰω.Καταк.227B **καὶ ὠχύρου τὴν πόλιν**· ‖ κ. μτφ. : ΠΔ Μακκ.4,13,7 **ἡ ἑπτάπυργος τῶν νεανίσκων εὐλογιστία τὸν τῆς εὐσεβείας ὀχυρώσασα λιμένα**· ‖ τὸ μέσ. ὡς ἐνεργ. : Ξεν.ΚΠ 5,4,39 **τὰ τείχη σὺν Κύρῳ ὠχυρώσατο**, Πολύβ.1,18,3 **τὰ δὲ μεταξὺ τῶν στρατοπέδων ἐξ ἑκατέρου τοῦ μέρους τῆς πόλεως ὠχυρώσαντο**· ‖ κ. παθ. ἐξασφαλίζομαι ἀπὸ ἐπιθέσεως, ἀπὸ προσβολῆς : Πλάτ.Ἀξ.371B **τὰ πρόπυλα κλείθροις ὀχυροῦνται**, Ἀριστλ.Κόσ. 398a,18 **πρόθυρα τείχεσι . . ὠχύρωτο**· **2**) νεώτ. μτφ. μέσ. χρησιμοποιῶ τι ὡς μέσον, ὡς ἐπιχείρημα, ὡς πρόσχημα : **ἡ κυβέρνησις ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ τὴν πρότασιν ὀχυρουμένη εἰς τὴν διάταξιν τοῦ δεῖνα νόμου**· **3**) πολιορκοῦμαι : ΠΔ Ἰησ. 6,1 **καὶ Ἱεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη**· **4**) μτφ. βεβαιῶ : Φιλόδ.Ρητ.2,985 **ὀχυροῦν τὸ λεγόμενον**· **5**) ρηματ.π. ὀχύρωμα, ὀχύρωσις, ὀχυρωτικός, ὀχυρωτέον.
ὀχύρωμα-ατος (τὸ) (ὀχυρῶ) κ. μσν. κ. νεώτ. φρούριον, θέσις ὠχυρωμένη· Ἡσ. «ὀχύρωμα· τεῖχος ἀσφαλές, ὀχυρόν, κάστρον, φρούριον» : Ξεν. Ἑλλ.3,2,3 **διασπάσαντες τὸ αὑτῶν ὀχύρωμα ἐφέροντο εἰς αὐτούς**, ΠΔ Γεν.39,20 **ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα**, Πολύβ.4,6,3 **κατέσχον τὸ καλούμενον ὀχύρωμα Κλάριον**, ΚΔ Κορινθ.2,10,4 **πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων**, Ζαλοκ.61,19 (Ἐκδ. Φέξη) **πλὴν ν' ἀνακύφουν ἔκτοτε οἱ Τοῦρκοι δὲν ἐτόλμων | ἐκ τῶν ὀχυρωμάτων.**
ὀχυρωματικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀχύρωσιν ἢ ὁ χρησιμεύων πρὸς ὀχύρωσιν : **τὰ ὀχυρωματικὰ ἔργα τῶν βορείων συνόρων.**
ὀχῦρωμάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὀχύρωμα βλ.λ., μικρὸν φρούριον, καστρὶ : ΠΔ Μακκ.1,16,15 **καὶ ὑπεδέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ Ἀβούβου εἰς τὸ ὀχυρωμάτιον καλούμενον Δώκ.**
ὀχυρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀχυρόν, ἰσχυρῶς, ἀσφαλῶς : Εὐρ.Μήδ.124 **ἐμοὶ γοῦν, εἰ μὴ μεγάλως, ὀχυρῶς γ' εἴη καταγηράσκειν**, Χαρίτ.7,2.
ὀχύρωσις-εως (ἡ) (ὀχυρῶ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀχυρῶ βλ.λ. : ΠΔ Μακκ.1,10,11 **οἰκοδομεῖν τὰ τείχη καὶ τὸ ὄρος Σιὼν κυκλόθεν ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὀχύρωσιν**, Ἰώσ.ΠΙ 7,6,2· ‖ νεώτ. κ.δημ. εἰδ. τὸ σύνολον τῶν τεχνικῶν ἔργων δι' ὧν ὀχυροῦται θέσις τις : **συνετελέσθη - ἀπεπερατώθη ἡ ὀχύρωσις τοῦ στομίου τοῦ λιμένος.**
ὀχῦρωτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ συντελῶν, ὁ χρησιμεύων πρὸς ὀχύρωσιν, στερεοποίησιν : Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.7,23 **ὀχυρωτικὸν εἶναι τῆς διανοίας τὸν διαλεκτικὸν τόπον**· ‖ νεώτ. ἐπίρρ. -ῶς· **2**) νεώτ. στρατ. **ἡ ὀχυρωτικὴ** ὡς οὐσ. ὁ κλάδος τῆς στρατιωτικῆς τέχνης ὁ ἐξετάζων τὸ σύνολον τῶν πρὸς ὀχύρωσιν ἔργων καὶ τὸν τρόπον τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν.
ὀχῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. κ. ὀγχέω ἢ ὀκχέω (π. Πίνδ.), παρατ. ὤχαυν κ. ἰων. ὀχέεσκον (Ὀδ.Λ 619), μέλλ. ὀχήσω (Αἰσχ.Πρ.143) κ. μέσ. μέλλ. ὀχήσομαι (Ἰλ.Ω 731), ἀόρ. ὤχησα (Καλλ.Δία 23) κ. ἐπ. μέσ. ἀόρ. ὀχήσατο (Ὀδ.Ε 54) κ. παθ. ἐν ἀπαρφ. ὀχηθῆναι (Ἱππ.Ἄρθρ.58, Λουκ.Λεξιφ.2), αἰολ. μτχ. παρακ. ὀχήμενος (Λυρ.Ἀλ.Ἀδέσπ.51) π. Ἀττ. πεζ. ἐν χρ. μ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ., φέρω, ὑποφέρω, βαστάζω, πάσχω : Ὀδ.Η 211 **ὀχέοντας ὀϊζύν**, αὐτ.Λ 619 **κακὸν μόρον . . , ὅνπερ ἐγὼν ὀχέεσκον**, Πίνδ. Ο 2,67 **ἀπροσόρατον ὀκχέοντι πόνον**, Δημόκρ. 173 **ἐπὴν τἀγαθὰ μὴ ἐπιστῆται . . ὀχεῖν εὐπόρως** (φέρειν τὴν εὐτυχίαν οὐχὶ μετὰ μετριότητος)· **2**) πράττω τι συνεχῶς ἐν φρ. νηπιάας ὀχέω κάμνω παιδικὰ πράγματα, παιγνίδια : Ὀδ.Α 297 **οὐδέ τί σε χρὴ νηπιάας ὀχέειν**· **3**) φυλάττω : Αἰσχ. Πρ.143 **φρουρὰν ἄζηλον ὀχήσω** (σχόλ. «οἴκησιν κακήν, ἣν οὐδεὶς ζηλώσει, φυλάξω»)· **4**) φέρω, κρατῶ : Θέογν.534 **χαίρω δ' εὔφθογγον χερσὶ**

λύρην **όχέων**, Εύρ.'Ορ.802 **ὡς έγὼ δι' ἄστεώς** σε **σμικρὰ φροντίζων ὄχλου οὐδὲν αἰσχυνθείς ὀχήσω**, Ξεν.ΚΠ 1,3,8 **διδόασι τοῖς τρισὶ δακτύλοις ὀχοῦντες τὴν φιάλην**· ‖ έπὶ τῶν ποδῶν, φέρω τὸ σῶμα, βαστάζω : 'Ιππ.'Αρθρ.52· ‖ κ. μτφ. έπὶ τῆς ψυχῆς : Πλάτ.Κρατ.400A **τί σοι δοκεῖ ἔχειν τε καὶ ὀχεῖν ἄλλο ἢ ψυχή;**· **5**) κρατῶ, κατέχω στερεῶς, ὑποστηρίζω : Εύρ.'Ελ.277 **ἄγκυρα δ' ἥ μου τὰς τύχας ὤχει μόνη**· **6**) ίππεύω, άντίθ. πεζοπορῶ : Ξεν.'Ιππαρχ.4,1 **μέτριον μὲν ὀχοῦντα, μέτριον δὲ πεζοποροῦντα**· κ. μτβ. : 'Αριστφ.Βάτρ.23 **αὐτὸς βαδίζω . . , τοῦτον δ' ὀχῶ** [τοῦτον δὲ τὸν ἔχω καὶ κάθηται έπὶ τοῦ ὄνου]· ‖ κ. νεώτ. συνήθ. έν τῷ μέσ. φέρομαι ὑπὸ ἵππου ἢ έφ' ἀμάξης : 'Υμν.'Αφρ.218 **ἵπποισιν ὀχεῖτο**, 'Ηρ. 1,131 **έφ' ἀμάξης ὀχεῖσθαι**, Ξεν.ΚΠ 4,5,58 **τὰ ξυστὰ ἔχοντας ἀεὶ έπὶ τῶν ἵππων ὀχεῖσθαι**, Πλάτ. Λύσ.208A **ό- ἐπί τινος τῶν τοῦ πατρὸς ἁρμάτων**, Λουκ.Λεξιφ.2 **έπ' ἀστράβης ὀχηθείς**· ‖ κ. γεν φέρομαι έν κινήσει έπί τινος, έποχοῦμαι : 'Ιλ.Ω 731 **νηυσὶν ὀχήσονται**, 'Οδ.Ε 54 **ὀχήσατο κύμασιν 'Ερμῆς** [σχόλ. «έπωχήσατο, έπέδραμεν»], Πλούτ. 'Ηθ.967C **ἐπὶ θατέρου σκέλους ὀχοῦνται τὸ σῶμα**, 'Οππ.'Αλ.5,449 **δελφῖνος περὶ νώτῳ**· ‖ κ. μτφ. χωρῶ ἐν συναφείᾳ, προχωρῶ έν συναρτήσει μετ' ἄλλου τινός, συμπορεύομαί τινι φερόμενος : Πλωτῖν.6,3,22 **ὁ χρόνος . . συνθεῖ** [τῇ κινήσει] **ὡς ἐπὶ φερομένης ὀχούμενος**· ‖ ὁμ. μτφ. ίατρ. έπὶ όστοῦ έξηρθρωμένου, έπιβαίνω ἄλλου όστοῦ : 'Ιππ 'Αρθρ.51· **7**) έν ἀναφ. πρὸς πλοῖον, μετάγομαι, ταξιδεύω, διαπλέω έπὶ . : Πλάτ.Φαίδ.85D **ἐπὶ τούτου ὀχούμενον ὥσπερ ἐπὶ σχεδίας**· ‖ ποι. έν μτφ. φρ. **ὀχοῦμαι ἐπὶ ῥοπῆς** φέρομαι, βαίνω, χωρῶ έπὶ κλίσεως, έπὶ κατωφερείας : Εύρ.'Ορ.69 **ὡς τά γ' ἄλλ' ἐπ' ἀσθενοῦς ῥοπῆς ὀχούμεθ'**· **8**) μτφ. **ὀχοῦμαι ἐπὶ ἐλπίδος** συγκρατῶ τὸ θάρρος μου στηριζόμενος είς έλπίδα : 'Αριστφ.'Ιππ. 1244, αὐτ.άπ.150 **ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὠχεῖσθ' ἄρα**, Πλούτ.'Ηθ.1103E **νεὼς ἐκπεσὼν . . ἐπ' ἐλπίδος ὀχεῖταί τινος**· **9**) έπιπλέω, έπὶ τῆς έπιφανείας ὑγροῦ είμὶ ἢ κινοῦμαι, έν χρ. κ. μτφ. : Χρησμ. [π Διον.'Αλ.Ρωμ.1,19] **οὗ νᾶσος ὀχεῖται** [έπὶ τῆς Δήλου], Πλωτῖν.1,6,8 **εἰδώλου καλοῦ ἐφ' ὕδατος ὀχουμένου**· ‖ **τὰ ὀχούμενα** [τὰ έπιπλέοντα σώματα] τίτλος ἔργου τοῦ 'Αρχιμήδους : Στράβ.1,3,11· πρβλ. αὐτ.15,1,38· **10**) ὀχεύομαι, συνουσιάζομαι : 'Αρατ.1070 **ὁππότε . . τὰ . . ἄρσενα πάντα δεξάμεναι πάλιν αὖτις ἀναβλήδην ὀχέωνται**· **11**) ρηματ. π. ὄχημα, ὄχησις.

όχῶν 'Ησ. «όχευτικῶς ἔχων. ἢ τροχῶν ἁρμάτων»

ὄψ - ὀπός [ἡ] (1) [ἔπος] ποι. έν χρ. μ. έν ταῖς πλαγίαις πτώσεσι, ὀπός, ὀπί, ὄπα, ἡ φωνὴ τοῦ λαλοῦντος, ᾄδοντος, κράζοντος : 'Ιλ.Α 604 **ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ**, αὐτ.Π 76 **'Ατρείδεω ὀπὸς ἔκλυον**, 'Οδ.Κ 221 **Κίρκης . . ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ**, 'Ησίοδ.Θ 41 **θεᾶν ὀπὶ λειριοέσσῃ**, Πίνδ.Ν 7,84 **γαρυέμεν ἁμέρᾳ ὀπί**, Αίσχ.'Ικ.60 **δοξάσει τις ἀκούειν ὄπα τᾶς Τηρείας μήτιδος οἰκτρᾶς ἀλόχου**· ‖ έπὶ τῆς φωνῆς τοῦ τέττιγος, τὸ τερέτισμα : 'Ιλ.Γ 152 **ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι**· ‖ έπὶ τῆς φωνῆς τῶν ἀμνῶν, τὸ βέλασμα : 'Ιλ.Δ 435 **ἀκούουσαι ὄπα ἀρνῶν**· ‖ έπὶ τῶν αὐλῶν : Θέογν.532 **αὐλῶν φθεγγομένων ἱμερόεσσαν ὄπα**· **2**) ἔκφρασις, λόγος : 'Ιλ.Η 53 **ὡς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν**, αὐτ.Λ 137 **προσαυδήτην βασιλῆα . .· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσαν**, Σοφ.'Ηλ.1068 **κατά μοι βόασον οἰκτρὰν ὄπα τοῖς ἔνερθ' 'Ατρείδαις**.

ὄψ - ὀπός [ἡ] (2) [ὄψομαι] ἡ ὄψις, ὁ όφθαλμός, ἡ ὅρασις : 'Εμπ.88 **μία γίνεται ἀμφοτέρων ὄψ**, 'Αντίμ.63 **Δήμητρός τοι 'Ελευσίνης ἱερὴ ὄψ**.

ὀψάγονος-ον 'Επιγρ. ἀ. ὀψίγονος βλ.λ.

ὀψαλίδαι 'Ησ. «οἱ ἀρχηγέται τῶν Αίτωλῶν».

ὀψᾱμάτης [ὁ] [ὀψέ, ἀμαω] δωρ. **ἀντὶ ὀψαμήτης**, ὁ θερίζων μέχρι τῆς νυκτός, ἀργά [σχόλ. «ὁ μέχρις ὀψίας θερίζων καὶ κακοπαθῶν»] : Θεόκρ.10,7 **Μίλων ὀψαμᾶτα**.

ὄψᾰνον [τὸ] [ὄψομαι] ἡ ὄψις : Αίσχ.Χο.534 **οὔτοι μάταιον . . ὄψανον πέλει**.

ὀψαρᾶς-ᾶ [ὁ] μσν. ὁ ἁλιεύς, ὁ φαράς : Κεδρ. Γεώργ.2,621,5.

ὀψάρευμα-ατος [τὸ] νεώτ. ἡ ἁλιεία, τὸ φάρεμα : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.42 **ἐπήγαινε καθημερινῶς μὲ τὶς βάρκες, εἰς τοὺς ναύλους καὶ τὸ ὀψάρευμα**.

ὀψᾰρίδιον [τὸ] πάπ. κ. μσν., ὑποκορ. τοῦ ὀψάριον, μικρὸ φάρι, φαράκι : Γεωπ.30,46,1.

ὀψάρι(ο)ν [τὸ] κ. μσν. κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ ὄψον βλ.λ.· AB 53,5 «ὀψάριον· τὸ ὄψον, οὐχὶ τοὺς ἰχθῦς. οἱ δὲ νῦν τοὺς ἰχθῦς λέγουσιν» : Πλάτ.Κωμ.95 **ὀψάριον ἔκαμες καὶ προσέστη τοῦτό σοι**, Φερεκρ 27 **τοὐψάριον τουτὶ παρέθηκέ τις ἡμῖν**, Φιλήμ.32· **2**) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἰχθύς, τὸ φάρι : Μέν. π.'Αθήν.9,385E **ἐπιθυμιάσας τῷ βορέᾳ λιβανίδιον ὀψάριον οὐδὲν ἔλαβον**, ΚΔ 'Ιω.6,9 **ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον**, Μόσχ.1 185 **λαβοῦσα τὸ ὀψάριον ἤρξατο αὐτὸ καθαίρειν**, Πασχ.Χρον.715,20 **μεγάλα ὀψάρια**, Πρόδρ.1,232 **πότε δὲ τὴν ἀνθρακιὰν τὴν φοβερὰν ἐκείνην κειμένην βλέπω, βασιλεῦ, μετὰ τῶν ὀψαρίων**, 'Αραβ.Μυθ.Χαλ.1,66 **καὶ τὸν ἐρωτᾷ ἂν τὰ ὀψάρια εἶναι ἕτοιμα**.

ὀψαριοπωλεῖον [τὸ] 'Επιγρ. τὸ ἰχθυοπωλεῖον, τὸ φαράδικο : **τὰς ἐν τῷ ὀψαριοπωλείῳ μαρμαρίνας τραπέζας**.

ὀψᾰριοπώλης [ὁ] 'Επιγρ. ὁ ἰχθυοπώλης, ὁ φαράς.

ὀψᾰρότης [ὁ] [ὀψέ, ἀρῶ] ὁ ἀροτριῶν τὸν ἀγρὸν ὀψέ, ἀργά, οὐχὶ έν καιρῷ : 'Ησίοδ.'Εργ 490 **οὕτω κ' ὀψαρότης πρωτηρότῃ ἰσοφαρίζοι**.

ὀψάρτῡμα-ατος [τὸ] [ὀψαρτύω] μσν. τὸ ἀρτυμένιον, τροφὴ παρεσκευασμένη διὰ καρυκεύματος : Νικ.Χων.95A.

ὀψαρτῠσία [ἡ] κ. μσν. τεχνικὴ προπαρασκευασία φαγητοῦ, μαγειρικὴ τέχνη : Πλάτ.Κωμ.173,4 **Φιλοξένου καινή τις ὀψαρτυσία**, Εὐστ.428 **'Ηλίου τράπεζαν, οὐχ οἵαν ἡ τῆς ἱστορίας ὀψαρτυσία παρατίθησιν**· **2**) τὸ μεμαγειρευμένον κατά τινα ὡρισμένον τρόπον, τὸ μαγείρευμα, ἡ μαγειρειά : Λόγγ.4.16 **ἥδετο γευόμενος ἀστυκῆς ὀψαρτυσίας**.

ὀψαρτῡτής [ὁ] [ὀψαρτύω] ὁ μάγειρος· Πολυδ. 6,7 «ὁ τὰ ὄψα ἀρτύνων» : 'Υπερείδ.άπ.259, Φιλόδ. Μουσ.86K **ὀψαρτυταὶ καὶ μυροποιοί**· ‖ έν χρ. έμπαικτικῶς : Τίμ.'Ιστ.70.

ὀψαρτῡτικός ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς μάγειρον ἢ τὴν μαγειρικήν· ‖ **ἡ ὀψαρτυτική** ὡς ούσ. ἡ μαγειρικὴ τέχνη : Τιμοκλ.37, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ. 6,33, Φιλόδ.Μουσ.45K **ὀψαρτυτικὴ καὶ μυρεψική**· ‖ **τὸ ὀψαρτυτικόν** ὡς ούσ. βιβλίον π περὶ μαγειρικῆς τέχνης : 'Αθήν.3,105C **ὡς δ' ὁ 'Ηρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ**, αὐτ.9,387C· ‖ κ. ὡς έπίθ. : 'Αθήν.9,387D **'Αρτεμίδωρος δὲ ὁ 'Αριστοφάνειος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις ὀψαρτυτικαῖς γλώσσαις**.

ὀψαρτύω [ὄψα, ἀρτύω], μσν. **ὀψοαρτύω** [Τζέτζ. Χιλ.10,819] παρασκευάζω, καρυκεύω έδέσματα, ἰδ. ὄψον καὶ κρέας, έν χρ. κ. μτφ. : 'Αθήν.1,18A **οὐδ' αἰσχύνην ὀψαρτύοντας αὐτούς**, Τίμ.'Ιστ. π. Πολύβ.12,24,2 **τὸν δ' 'Αριστοτέλην, ὀψαρτύοντα πλεονάκις ἐν τοῖς συγγράμμασι, ὀψοφάγον εἶναι καὶ λίχνον**· **2**) ρηματ.π. ὀψάρτυμα, ὀψαρτυτής, ὀψαρτυτικός.

ὀψέ έπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., αίολ. **ὄψι** μετὰ μακρὸν χρόνον, πολὺν καιρὸν μετὰ ταῦτα, βραδέως, κατόπι : 'Ιλ.Δ 161 **ἔκ δὲ καὶ ὀψὲ τελεῖ**, 'Οδ. Ι 534 **ὀψὲ κακῶς ἔλθοι**, Σοφ.ΟΚ 1264 **ἀγὼ πανώλης ὄψ' ἄγαν' ἐκμανθάνω**, Εύρ.'Ορ.99 **ὀψέ γε φρονεῖς εὖ**· ‖ ὁμ. μγ. τοῦ δηλ(γοῦν, πέρ : 'Ιλ.Η

399 **ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε** βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης, Πίνδ.Ν 3,30 **ὀψέ περ,** Αἰσχ.'Αγ.1425 γνώσει διδαχθεὶς **ὀψὲ** γοῦν τὸ **σωφρονεῖν,** Θουκ.1,14 **ὀψέ τε ἀφ' οὗ** 'Αθηναίους Θεμιστοκλῆς **ἔπεισεν Αἰγινήταις** πολεμοῦντας· **2)** ἀργά, πρὸς τὴν ἑσπέραν ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ πρωΐ : 'Ιλ.Φ 232 **εἰς ὅ κεν ἔλθῃ δείελος ὀψὲ δύων,** 'Οδ.Ε 272, 'Ησίοδ. Ἔργ.485 **εἰ δέ κεν ὀψ' ἀρόσῃς,** Θουκ.4,106 **καὶ αἱ νῆες ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψὲ κατέπλεον ἐς τὴν** 'Ηιόνα, Ξεν.'Αν.2,2,6 **ἤδη δὲ καὶ ὀψὲ ἦν** (ἦτο ἡ ὥρα περασμένη, ἐβράδιαζε), αὐτ.3,4,36 **ὀψὲ ἐγίγνετο,** Δημ.1303 **καὶ εἰς ὀψὲ ψηφίζεσθαι** (ἐξακολουθεῖν τὴν ψηφοφορίαν μέχρις ἑσπέρας)· ‖ κ. μτ. γενικ. : Θουκ.4,93 **ἤδη γὰρ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν,** Δημ.451 **τῆς δ' ὥρας** ἐγίγνετο **ὀψέ,** Λουκ. Δημ.'Εγκώμ.14 **ὀψὲ τῆς ἡλικίας** (εἰς περασμένην ἡλικίαν), ΚΠορφ.'Εκθ.403· **3)** ὡς πρόθ. μτ.γενικ. κατόπιν, μετὰ ταῦτα : Φιλόστρ.'Απολλ.6,10, ΚΔ Ματθ.28,1 **ὀψὲ δὲ σαββάτων·** **4)** 'Ησ. «ὀψέ ποτε· μόλις ποτέ».

ὀφείω ἐφετικὸν τοῦ ὁρῶ, παρατ. **ὤφεον** (Σώφρ. 81), μτ. γενικ. ἐπιθυμῶ, θέλω νὰ ἰδῶ· 'Ησ. «ὀφείοντες· ἰδεῖν θέλοντες, ὀπτικῶς ἔχοντες, παρακολουθοῦντες τοῖς γινομένοις, κατοπτεῦσαι βουλόμενοι» : 'Ιλ.Ξ 37 **οἵ γ' ὀφείοντες αὐτῆς καὶ πολέμοιο κίον ἀθρόοι,** Σώφρ.81 **ἐγὼν δέ τοι καὶ πάλαι ὤφεον.**

ὀφεκουέντα (ἡ) (λατ.) μτγν. ἐπὶ τῆς τύχης, ἡ πειθήνιος, μειλίχιος : Πλούτ.'Ηθ.322F.

ὀφές μσν. κ. δημ. κ. φές χθές : 'Ερωτόκρ.2,1842 **ὅ τι γίνῃ ὀφὲς μὲ τὸ Σπιδόλιοντα,** αὐτ.4,1333· ‖ ὁμ. **ὀφὲς ἀργά(ς)** χθὲς τὸ βράδυ : 'Ερωτόκρ. 3,1036 **κι ὀφὲς ἀργὰς τὴν προξενειὰ τὴ νύχτα μᾶς ἐφέρα,** δ.τραγ. **κι ὀφὲς ἀργὰ 'το στὸ χορὸ κι ἐχόρευγε στὸν κάβο.**

ὄφημα-ατος (τὸ) τὸ ὄψον, τὸ προσφάγιον : Πλάτ.Πολ.372C (κῶδ. ἐφήματα), Στράβ.7,4,6 **(ἱππείῳ καὶ τυρῷ καὶ γάλακτι καὶ ὀξυγάλακτι· τοῦτο δὲ καὶ ὄφημά ἐστιν αὐτοῖς κατασκευασθέν πως,** Πλούτ.'Ηθ.664A **τοῖς καλοῖς καὶ γενναίοις ἐκείνοις πολίταις παρατιθεὶς βολβούς, . . τυρόν, ὀφήματα παντοδαπά,** Λόγγ.3,5 **ἐμπλήσας τὴν πήραν ὀφημάτων μεμελιτωμένων.**

ὀφημέρα (ἡ) (ὀψέ) γλωσσ. ἡ ὀψία, ἡ ἑσπέρα.

ὀφητήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. πιθ. ὁ ἐφητὴρ βλ.λ. : Θεοδωρίδ.π.'Αθήν.6,229D **τηγάνῳ εὖ ἥψησεν ἐν ὀφητῆρι κόλυμβον** (διόρθ. ἐφητῆρι).

ὄφι αἰολ. τ. ἀντὶ ὀψὲ βλ.λ. : Λυρ.'Αλ.'Αδέσπ.57.

ὀψία (ἡ) κ. νεώτ., Ἰων. **-ίη,** θηλ. τοῦ ὄψιος, ἐνίοτε μτ. τοῦ δείλη, τὸ πρὸς τὴν ἑσπέραν μέρος τῆς ἡμέρας, ἡ ἑσπέρα, τὸ βράδυ, ἀντίθ. ὄρθρος : 'Ηρ.7,167 **ἐμάχοντο ἐξ ἠοῦς ἀρξάμενοι μέχρι δείλης ὀψίης,** Θουκ.8,26 **περὶ δείλην ἤδη ὀψίαν,** Δημ.1301 **ἠρξάμεθα δὲ τοῦ διαψηφίζεσθαι δείλης ὀψίας,** ΚΔ 'Ιω.6,16 **ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν,** Συνέσ.'Επιστ.51 **δείλης ὀψίας τῷ κατ' 'Ερυθρὰν κόλπῳ προσέχομεν.**

ὀψιαίτατος-η-ον ἀττ. ὑπερθ. τοῦ ὄψιος βλ.λ.

ὀψιαίτερος-α-ον ἀττ. συγκρ. τοῦ ὄψιος βλ.λ.

ὀψιανθής-οῦς-ές (ὀψέ) ὁ ἀνθῶν βραδέως, ὀψίμως, ἀργά, ἀντίθ. πρωϊανθής : Θεόφρ.ΦΙ 6,4,4, αὐτ.6,6,10.

ὀψιανθῶ-έω ἀνθῶ ὀψέ, ἀργά : Θεόφρ.ΦΙ 6,2,6.

ὀψιᾶνὸς λίθος (ὁ) μέλας τις λίθος, παραχθεὶς ἐξ ἡφαιστείου : 'Ορφ.Λιθ.282 **λίθου μένος ὀψιανοῖο,** 'Αρρ.Εὐξ.145 **ἐν βάθει κεχωσμένος . . ὁ ὀψιανὸς λίθος ἐν ἐκείνῃ μόνῃ τοπικῶς γεννώμενος.**

ὀψιβλαστής-οῦς-ές (βλαστάνω) ὁ βλαστάνων ὀψίμως, ἀργά, ἀντίθ. πρωϊβλαστής : Θεόφρ.ΦΙ 1,14,3 **διὰ τί δὲ τὰ μὲν πρωϊβλαστῆ, τὰ δὲ ὀψιβλαστῆ, ταύτας ἄν τις ἀποδοίη τὰς αἰτίας.**

ὀψίβλαστος-ον ὁ ὀψιβλαστὴς βλ.λ. : Θεόφρ. ΦΙ 3,4,2· συγκρ. : αὐτ.ΦΑἰτ.1,10,2 **τὰ ἀείφυλλα τῶν δένδρων καὶ ὀψιβλαστότερα καὶ ὀψικαρπότερα.**

ὀψιβλαστῶ-έω βλαστάνω βραδέως, ἀργά : Θεόφρ.ΦΙ 1,9,6 **ὀψιβλαστεῖ μέν, οὐδὲν δὲ ὑστερεῖ τῶν ἄλλων** (ἐν τῷ φυλλοβολεῖν).

ὀψιγαμία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀργὰ γινόμενος γάμος, ὁ ὄψιμος : Κατ.'Αστρολ.Κ 8(4),143, Σουΐδ. ἐν λ. ὑπεργαμία.

ὀψιγαμίου γραφή (ἡ) ἄ. ὀψιγαμίου δίκη δικαστικὴ καταδίωξις ἐπὶ ἀναβολῇ τοῦ γάμου πέρα τοῦ νενομισμένου ὁρίου ἡλικίας : 'Αρίστων Χ 1,89, Πλούτ.Λύσ.30 **ἐν Σπάρτῃ καὶ ἀγαμίου δίκη καὶ ὀψιγαμίου καὶ κακογαμίου.**

ὀψίγᾰμος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ συνάψας γάμον, ὁ νυμφευθεὶς ἐν προκεχωρημένῃ ἡλικίᾳ : Πλούτ. 'Ηθ.493E (ἐσφ.γρ.), Βέττ.Βάλ.118,23.

ὀψιγᾰμῶ-έω μτγν. συνάπτω γάμον ἐν προκεχωρημένῃ ἡλικίᾳ : Βέττ.Βάλ.119,3.

ὀψιγένεθλος-ον μσν. ὁ ἀργὰ γεννηθείς, ὁ ὀψιγενής : Πρόδρ. ἐν Notit.MSS 8,2,207 **'Ρώμη ὀψιγένεθλε, Ρώμη Κωνσταντινιᾶς.**

ὀψιγενής-οῦς-ές λεξ. ὁ ὀψὲ γεννώμενος· Φώτ. «ὀψιγενής· βραδέως γεννηθείς»· **2)** νεώτ. ἐπὶ τέκνων, τὸ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς γεννηθέν· **3) ὀψιγενεῖς κληρονόμοι** οἱ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διαθέτου ἐπιγενόμενοι οἰκεῖοι ἢ οἱ μετὰ τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης ἄλλως ἢ γεννήσει ὑπεξούσιοι· **4)** ὁ μετὰ τὸν πρέποντα χρόνον ἐκδηλούμενος : **δεικνύει ἤδη ὀψιγενὲς ἐνδιαφέρον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως.**

ὀψιγέννητος-ον λεξ. κ. νεώτ. ὁ ὀψιγενής· 'Ησ. «ὀψιγέννητα· βραδέως γεννηθέντα».

ὀψιγονία (ἡ) γλωσσ. ἡ πολὺ ὕστερα γενεά.

ὀψίγονος-ον κ. νεώτ. ὁ μετέπειτα γεννηθείς, ὁ μεταγενέστερος : 'Ιλ.Π 31 **τί σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ;** ‖ συνήθ. κτ. πληθ. οἱ μεταγενέστεροι· Φώτ. «ὀψιγόνων· τῶν ὀψὲ καὶ μετὰ πολὺν χρόνον ἐσομένων» : 'Ιλ.Γ 353 **ὄφρα τις ἐρρίγῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων ξεινοδόκον κακὰ ῥέξαι,** 'Οδ.Α 32 **ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ·** **2)** ἐπὶ τέκνου, ὁ ἐν τῷ γήρατι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεννηθείς : 'Υμν.Δήμ.165, 'Αρρ.'Ινδ.9,2· **3)** ὁ κατόπιν γεννηθείς, ὁ νεώτερος : 'Ηρ.7,3, **ὁ δὲ βασιλεύοντι ὀψίγονος ἐπιγένηται,** Αἰσχ.'Ικ.361 **σὺ δὲ παρ' ὀψιγόνου μάθε γεραρὰ φρονῶν·** ‖ ὁ νέος : Θεόκρ.24,31 **τὼ δ' αὖτε σπείρασιν ἑλισσέσθην περὶ παῖδα ὀψίγονον·** **4)** ἐπὶ τοῦ ἰχθύος βελόνης, ὁ τελευταῖος κατὰ τὴν ὠοτοκίαν : 'Αριστλ.ΖΙ 571a,2 **ὀψιγόνον δὲ ἐστὶ καὶ ἡ καλουμένη βελόνη·** **5)** μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν ὀδόντων, οἱ σωφρονιστῆρες ὡς φυόμενοι ἐν προκεχωρηκυίᾳ ἡλικίᾳ : Πολυδ.2,92.

ὀψιδιανός (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. πέτρωμα ἡφαιστειογενές, ὀξινον τελείως, ὑαλῶδους ὑφῆς.

ὀψιέστερος-α-ον συγκρ. τοῦ ὄψιος βλ.λ.

ὀψίζω (ὀψέ) πράττω τι ἀργά, βραδέως : Ξεν. 'Αν.4,5,5 **καὶ τὸ πῦρ καίοντες οὐ προσίεσαν πρὸς τὸ πῦρ τοὺς ὀψίζοντας,** αὐτ.'Ελλ.6,5,21 **καίπερ μάλα ὀψίζων,** Πλούτ.Λυκ.12 ὁπότε θύσας τις **ἢ κυνηγῶν ὀψίσειε,** Εὐστ.'Ιλ.249 **ὀψίζοντος εἰς βοήθειαν·** κ. παθ. : Λυσ.ἀπ.18 **ὀψίζομαι ἐν ταῖς ὁδοῖς** (εὑρίσκομαι ἀκόμη τὴν ἑσπέραν εἰς τοὺς δρόμους), Ξεν.Λακ.6,4 **ὑπὸ θήρας ὀψισθέντες** (καταληφθέντες ὑπὸ τῆς νυκτός), 'Ηλιόδ.Αἰθ.5,22 **ὠψίσθημεν τῆς ἀναγωγῆς,** Στουδ.Θεόδ.396D **ὠψίσθημεν ἐπιστεῖλαί σοι·** **2)** ρηματ. π. ὀψισμός.

ὀψικαρπία (ἡ) ἡ ὄψιμος καρποφορία : Θεόφρ.ΦΙ 3,2,1 **ἴδια δὲ πρὸς τὰ ἥμερα τῶν ἀγρίων ὀψικαρπία τε . . καὶ πολυκαρπία τῷ προφαίνειν.**

ὀψίκαρπος-ον ὁ ἀργὰ καρποφορῶν, ὁ φέρων καρπὸν ὄψιμον : Θεόφρ.ΦΑἰτ.6,4,6· κ. συγκρ. :

αὐτ.ΦΑΙτ.Ι,10,7 **τὰ ἀείφυλλα τῶν δένδρων καὶ ὀξυβλαστότερα καὶ ὀψικαρπότερα.**

ὀψικαρπῶ-έω καρποφορῶ ὀψίμως, ἀργά : Θεόφρ.ΦΑΙτ.Ι,17,9.

ὀψικάτωρ-ορος (ὁ) μσν. ὁ ἀκολουθῶν τινα τιμῆς ἕνεκεν ἢ καὶ λόγῳ ἀσφαλείας· πρβλ. ὀφίκιον· Πρόδρ.2,329 **διαβαίνουσιν τὴν πόλιν, καὶ μὲ τοὺς ὀψικάτορας καὶ μὲ πολὺν ὀφίκιν.**

ὀψίκαυστοι ἁλιεῖς (οἱ) μσν. οἱ τὴν ὄψιν ἔχοντες ἡλιοκαῆ : Στουδ.Θεόδ.775.

ὀψικέλευθος-ον μτγν. ὁ ἐρχόμενος, πορευόμενος βραδέως, ἀργά : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.11,17 **ὀψικέλευθος ὁδίτης.**

ὀψικεύω μσν. π. Βυζ. συνοδεύω τινὰ ἐν πομπῇ· || κ. παθ. συνοδεύομαι ὑπὸ πομπῆς τινος, χάριν τιμῆς ἢ καὶ ἀσφαλείας.

ὀψίκιον (τὸ) μσν. κ. ὀφίκιν, δημ. φίκι, π. Βυζ. πᾶσα συνοδεία ἀκολουθοῦσά τινα τιμῆς ἕνεκεν ἢ καὶ λόγῳ ἀσφαλείας· πρβλ. ὀψικεύω, ὀψικάτωρ: Πρόδρ.2,359 **αὐτοὶ καβαλλικεύουσιν, διαβαίνουσιν τὴν πόλιν καὶ μὲ τοὺς ὀψικάτορας καὶ μὲ πολὺν ὀφίκιν· 2)** μεγάλη διοικητικὴ περιφέρεια τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, περιλαμβάνουσα τὰς πόλεις Νίκαιαν, Προῦσαν κ. ἄ.

ὀψίκλωψ-κλωπος (ὁ) μτγν. ὁ κλέπτων ἐν καιρῷ νυκτός : Πολ.Φυσ.2,5 (ἐσφ. γρ.).

ὀψίκοιτος-ον ὁ ὀψὲ εἰς τὴν κλίνην ἀπερχόμενος, ὁ ἀργὰ κοιμώμενος : Αἰσχ.'Αγ.889 **ἐν ὀψικοίτοις δ' ὄμμασιν βλάβας ἔχω.**

ὀψιμάδα (ἡ) δημ. κ. φιμάδα θῆλυ ἐρίφιον ἢ ἀρνίον γεννηθὲν βραδύτερον τοῦ συνήθους, φιμάδι, φιμάρι.

ὀψιμάθεια (ἡ) ἄ. ὀψιμαθία βλ.λ.

ὀψιμαθής-οῦς-ές (μανθάνω) κ. νεώτ. ὁ ἀργὰ μανθάνων, ὁ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς παιδικῆς ἢ ἐφηβικῆς ἡλικίας μαθών : Πλάτ.Σοφ.251Β **τῶν γερόντων τοῖς ὀψιμαθέσι,** 'Ισοκρ.10,2 **νῦν δὲ τίς οὕτως ὀψιμαθής ἐστιν ὅστις οἶδε·** || ὁμ. μτ. γενικ. : Ξεν.ΚΠ Ι,6,35 **ὡς τοίνυν ὀψιμαθῆ ὄντα ἐμὲ τούτων τῶν πλεονεξιῶν,** Πλάτ.Πολ.409Β **ὀψιμαθῆ γεγονότα τῆς ἀδικίας,** 'Ισοκρ.12,96 **τοὺς μὲν ἡμετέρους ὀψιμαθεῖς αὐτῶν γεγενημένους·** || κ. ἐπικριτικῶς, ὁ ἐξ ὀψίμου μαθήσεως κομπαστικός, ὁ παρὰ τὴν προκεχωρηκυῖαν ἡλικίαν εἰς μαθήσεις ἀναρμόστους αὐτῷ ἐπιδιδόμενος : Θεόφρ.Χαρ.27 **ὁ δὲ ὀψιμαθὴς τοιοῦτός τις, οἷος ῥήσεις μανθάνειν ἑξήκοντα ἔτη γεγονώς,** Λουκ.'Ορχ.33 **καὶ ὀψιμαθῆ καὶ ἐμαυτῷ ἄκαιρον οἴομαι εἶναι·** || ὁ κακῶς ἐφαρμόζων τὰ μεμαθημένα : Τίμ.'Ιστ.70.

ὀψἴμᾰθία (ἡ) κ. νεώτ., δ. γρ. ὀψιμάθεια, μάθησις ὀψὲ κτηθεῖσα : Θεόφρ.Χαρ.37 **ἡ δὲ ὀψιμαθία φιλοπονία περὶ παιδείαν δόξειεν ἂν εἶναι ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν,** Πολύβ.12,4c,1, Πλούτ.'Ηθ.334C, αὐτ.634D, 'Ιάμβλ.Πυθ.31,209.

ὀψἴμᾰθῶ-έω μτγν. μανθάνω μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς παιδικῆς ἢ ἐφηβικῆς ἡλικίας, ἀργά : Λουκ. Μισθ.Συν.23 **ὀψιμαθήσας δὲ καὶ πόρρω που τῆς ἡλικίας παιδευόμενος.**

ὀψιμαθῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀψιμαθῆ βλ.λ.· || κ. συγκρ. : Εὐστ.Πον.287,49 **ἤδη κατέγνω καὶ ὁ βασιλεὺς ὀψιμαθέστερον.**

ὀψιμιά (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀψίμου· || κτ. πληθ. οἱ ὄψιμοι καρποί.

ὀψἴμοθος-ον μτγν. ὁ ἀργὰ εἰς μάχην ἐρχόμενος : Νόνν.Δ 28,92 **ὀψιμόθου Κλυτίοιο.**

ὀψίμορος-ον μτγν. ὁ ἀποθνήσκων βραδέως, ἀργά : 'Οππ.'Αλ.1,142, Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.19,165.

ὄψιμος(-η)-ο(ν) (ὀψέ) ποι. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὕστερος ἢ μετὰ τὸν πρέποντα ἢ διωρισμένον καιρὸν γινόμενος, ὁ ὄψιος, ὁ βραδυχρόνιος, ὁ βραδύς· 'Ησ. «ὄψιμον, ὀψιτέλεστον· ὀψὲ γεννώμενον ἢ ὀψὲ ἀρξάμενον καὶ ὀψὲ τελεσθησόμενον», αὐτ. «ὄψιμος· χρόνιος. βραδύς» : 'Ιλ.Β 325 **ἡμῖν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα Ζεύς, ὄψιμον ὀψιτέλεστον,** Διόδ.Ι,10 **ἐν τοῖς ὀψίμοις τῶν ὑδάτων φανερῶς ὁρᾶσθαι γεννωμένας φύσεις ἐμψύχων,** ΚΔ 'Ιακ.5,7 **μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως λάβῃ ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον·** κ. συγκρ. : Ποπ. **καιρὸς ὀψιμώτερος·** κ. ὑπερθ. : Ξεν.Οἰκ.17,4 **περὶ τοῦ σπόρου, πότερον ὁ πρώιμος κράτιστος.. ἢ ὁ ὀψιμώτατος·** || νεώτ. κ. δημ. ὁ καθυστερήσας, ὁ μετὰ τὸν πρέποντα χρόνον ἐκδηλούμενος : **ὄψιμες ἀγάπες· 2)** ἐπὶ τῆς ποιητικῆς, ὁ πρόσφατος, ὁ νέος : Πλούτ.'Ηθ.675F **τήν τε ποιητικὴν ἀπεφαίνομεν οὐκ ὄψιμον οὐδὲ νεαρὰν ἐπὶ τοὺς ἱεροὺς ἀγῶνας ἀφιγμένην·** || εἰδ. ἐπὶ φυτῶν κ. καρπῶν : Θεόφρ.ΦΙ 1,9,7 **καθάπερ αἱ ὄψιμοι συκαῖ καὶ ἀχράδες·** ἐπὶ καρπῶν, ὁ ὀψὲ ὡριμάζων : **ὄψιμοι καρποί·** || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. τὰ ὀψὲ σπειρόμενα, ἡ ὀψιμιά.

ὀψιμότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀψίμου.

ὀψίμως μτγν. κ. νεώτ. βραδέως, ἀργά : Πρόκλ. 'Ησίοδ.483, Πάπ. **γῆ ὀψίμως ἀποκαλυφθεῖσα.**

ὀψῖνός-ή-όν μτγν. ὁ ὄψιος : Περίπλ.'Ερ.Θαλ.32, Πτολ.Μαθ.8,4, 'Απολλ.Δύσκ.Συντ.ΙΙΙ,5, Δοσίθ.397Κ.

ὀψῖνους-οος-ουν-οον, ποι. ὀψίνοος, ἐπίθ. τοῦ 'Επιμηθέως, ὁ ἀργὰ σκεπτόμενος ἢ ἐννοῶν τι, ὁ ἀμελής· 'Ησ. «ὁ ὀψὲ φρονῶν εὖ» : Πίνδ.Π 5,28. **'Επιμαθέος ὀψινόου·** || κ. γεν. : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.3,121 **ὀψίνοος μετάνοια.**

ὀψιομετρία (ἡ) νεώτ. μέθοδος ἐξετάσεως τῆς ὀξύτητος καὶ τῆς διαθλάσεως τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀψιόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς διαθλάσεως τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀψίον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὄψον βλ.λ. : Θεμίστ. Λόγ.13,173Α **οὐκ ὀψία ἀποτέμνοντες καὶ οἶνου ἐπιχέοντες.**

ὀψιοπαίκτης (ὁ) ἀντὶ ὀφιοπαίκτης βλ.λ.

ὄψιος-α-ον (ὀψέ) κ.νεώτ., συγκρ. ὀψιαίτερος ('Αριστλ.Μετ.362a,24) κ. ὀψιέστερος (Θεόφρ. ΦΑΙτ.4,8,3 δ.γρ.) κ. ὀψίτερος (Πίνδ.Παιάν.6,82, Πλούτ.'Ηθ.119C), ὑπερθ. ὀψιαίτατος (Ξεν.'Ελλ.5,4,3) κ. ὀψίτατος (Πολυδ.1,69), ὁ συμβαίνων ἢ γινόμενος εἰς περασμένην ὥραν, ὁ ὄψιμος, ὁ ἀργός· 'Ησ. «ὄψιοι· δειλινοί, ὕστεροι» : Πίνδ.Ι 4(3),53 **τὰν ὀψίᾳ ἐν νυκτὶ ταμὼν περὶ Ϝῶ φασγάνῳ μομφὰν ἔχεν παίδεσσιν 'Ελλάνων,** 'Αριστλ.ΖΙ 553b,20 **ὅταν ἔαρ ὄψιον γένηται,** αὐτ.543a,10 **ᾠὰ τὰ μὲν πρώϊα τὰ δ' ὄψιμα,** Θεόφρ.ΦΙ 2,8,1 **ὄψια σῦκα,** αὐτ.6,5,3 **τὸ δὲ σπέρμα τοῦ μὲν πρωΐου σησαμῶδες· τοῦ δὲ ὀψίου στρογγύλον, ἐπίμελαν ἐν λοβῷ·** κ. συγκρ. : Πίνδ.Παι.6,82 **ὀψιτέρα ἅλωσις,** 'Αριστλ. Μετ.362a,24, Θεόφρ.ΦΑΙτ.4,8,2 **πυροὶ δὲ κριθῶν ὀψιέστεροι,** Πλούτ.'Ηθ.119C **ὀψίτερον μετήλλαξας τὸν βίον·** κ. ὑπερθ. : Ξεν.'Ελλ.5,4,3 **ἐξ ἀγροῦ ἀπιόντες ἡνίκαπερ οἱ ἀπὸ τῶν ἔργων ὀψιαίτατοι·** πρβλ. Πολυδ.1,69 «τὸ γὰρ πρωιαίτατον καὶ ὀψιαίτατον οὐκ ἐπὶ ἡμέρας μέρους, ἀλλ' ἐπὶ χρόνου λέγεται οἷον.. πρωὶ τῆς ἡλικίας καὶ πρωίτατον, καὶ ὀψὲ τῆς ἡλικίας, ὀψιαίτερον, ὀψιαίτατον, ὀψίτατον»· **2)** τὸ θηλ. **ὀψία** ὡς οὐσ. βλ.λ.

ὀψἴότης-ότητος (ἡ) ἡ βραδύτης, ἡ ἀργοπορία, ἀντίθ. πρωϊότης : Θεόφρ.ΦΑΙτ.4,11,9 **ἐν τῇ πρωϊότητι καὶ ὀψιότητι.**

ὀψιπέδων-ωνος (ὁ) μτγν. ὁ ἐπὶ πολὺ διατελέσας ἐν δεσμοῖς, ὁ πολὺν χρόνον δεδεμένος εἰς ἁλύσεις· 'Ησ. «ὀψιπέδωνος· τοὺς ἕως ζῶσιν ἄζοντας πέδας βράδιον», Φώτ. «ὀψιπέδων, ὁ μέχρι πολλοῦ ἐν πέδαις γεγονώς· σύνηθες Μενάνδρῳ τὸ ὄνομα» : Μέν.1049· || Φώτ. «ὑψιπέδων· οὐχὶ πεπεδημένος, ἀλλὰ ὀψὲ λελυμένος».

ὀψίπλουτος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ γενόμενος ἀργὰ πλούσιος, ὁ νεόπλουτος : Βασ.π.Θησ. Στεφ.

ἐν λ.· ‖ κ. κτ. ἐπέκτ. ἐπικριτικῶς ὁ ἐκ τούτου γελοίως ἀλαζονευόμενος.

ὄψις-εως (ἡ) (ὁρῶ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ὄψη**, Ἰων γενικ. **ὄψιος**, τὸ φαινόμενον μέρος προσώπου ἢ πράγματος, τὸ ἐξωτερικὸν μέρος : Ἰλ.Ζ 468 **πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθείς**, αὐτ.Ω 632 **εἰσορόων ὄψιν τ' ἀγαθὴν καὶ μῦθον ἀκούων**, Σοφ.ΟΚ 577 **δῶρον, οὐ σπουδαῖον εἰς ὄψιν**, Θουκ.6,46 **πλείω τὴν ὄψιν παρείχετο**, Ξεν.Ἀν.5,9,9 **ὥστε ὄψιν καλὴν φαίνεσθαι**, Πάπ. **ἡ ὁρωμένη ἡμῶν γυμνὴ ὄψις**, - **τὰ χειρόγραφα διὰ τὸ τυπογραφεῖον πρέπει νὰ γράφωνται μόνον ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως τοῦ χάρτου**, - **ἡ ὄψις τοῦ ὑφάσματος** (ἡ κυρία, ἡ ἐπιδεικνυομένη ἐπιφάνεια)· ‖ ὁμ. ἡ αἰτ. ἀπολ. : Πίνδ.Ν 10,15 **τῷ ὄψιν ἐειδόμενος**, Ἑρμιππ.4 **στρογγύλος τὴν ὄψιν**, Πλάτ.Παρμ.127Β **καλὸς τε κἀγαθὸς τὴν ὄψιν**· ‖ ὁμ. μτ. προθ. : Ἀντιφάν.33,2 **ἀπὸ τῆς ὄψεως Ἑλληνικὸς** (ἐάν κρίνῃ τις ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ του)· ‖ νεώτ. κτ. ἐπέκτ. ἑκάστη τῶν μορφῶν ὑφ' ἃς παρουσιάζεται ἀφῃρημένη τις ἔννοια ἢ θέμα, ὁ τρόπος τῆς ἐμφανίσεως, ἡ ἄποψις : **αἱ διάφοροι ὄψεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος**, - **μετεβλήθη ἡ ὄψις τοῦ κόσμου**· **2**) τὸ πρόσωπον, ἡ ἔκφρασις : Εὐρ.Μήδ.905 **ὄψιν τέρειναν τήνδ' ἔπλησα δακρύων**, Θουκ.6,58 **ἀδήλως τῇ ὄψει πλασάμενος**, Λυσ.16,19 **οὐκ ἄξιος ἀπ' ὄψεως οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα**, Πλάτ. Φαῖδρ.240D **ὁρῶντι μὲν ὄψιν πρεσβυτέραν καὶ οὐκ ἐν ὥρᾳ**, Μέν.541,2 **τίνι δεδήλωταί ποτε ; ὄψει**, Ἐρωτόκρ.1,163 **καὶ μὲ βαρὺν ἀνάβλεμμα καὶ μ' ὄψιν ἀλλαγμένη στρέφεται στὸ Ρωτόκριτο**, - Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 33,25 **μὰ σὰν ἡ ἀγάπη ἐφώτισε τὴν ὄψη σου**, - **καθὼς μὲ εἶδε, χάλασε ἡ ὄψη του** κ. κτ. πληθ. : Ἄλεξ.98,6, Ἀναξανδρ.41,33· **3**) ἡ ἐντύπωσις ἔκ τινος πράγματος : Πλάτ.Θεαίτ.193C **ὥσπερ οἱ ἔμπαλιν ὑποδούμενοι παραλλάξας προσβάλω τὴν ἑκατέρου ὄψιν πρὸς τὸ ἀλλότριον σημεῖον**· **4**) θέαμα : Αἰσχ.Πέρσ.48 **φοβερὰν ὄψιν προσιδέσθαι**, Εὐρ.Ὀρ.727 **εἰσορῶ γὰρ τόνδε φίλτατον βροτῶν Πυλάδην δρόμῳ στείχοντα Φωκέων ἄπο, ἡδεῖαν ὄψιν**, Ἀντιφάν.33,2 **τὰ δὲ χρήματα . . ἔστιν ὄψις** (ἐξωτερική ἐπίδειξις)· ‖ κ. ἐπὶ σκηνικῶν παραστάσεων : Ἀριστλ.Ποι.1453b,1 **ἔστιν μὲν οὖν τὸ φοβερὸν καὶ ἐλεεινὸν ἐκ τῆς ὄψεως γίγνεσθαι**· **5**) ὅραμα, φάντασμα : Ἡρ.1,39 **ἰδόντι γε ὄψιν τοιαύτην**, αὐτ.3,30 **ὄψις ἐν τῷ ὕπνῳ**, αὐτ.8,54, Αἰσχ.Πρ 645 **ὄψεις ἔννυχοι**, Σοφ.Ἠλ.413 **εἴ μοι λέγοις τὴν ὄψιν, εἴποιμ' ἂν τότε**· **6**) ἡ δύναμις τοῦ βλέπειν, ἡ ὅρασις : Ἰλ.Υ 205 **ὄψει δ' οὔτ' ἄρ πω σὺ ἐμοὺς ἴδες οὔτ' ἄρ' ἐγὼ σούς**, Ὀδ.Ψ 94 **ὄψει δ' ἄλλοτε μέν μιν ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν**, Ἡρ.9,93 **τῆς ὄψεως στερηθῆναι**, Θουκ.3,112 **οὐ καθορωμένους τῇ ὄψει νυκτὸς οὔσης**· **7**) ἡ ἐνέργεια τοῦ βλέπειν : Πλάτ.Κρατ.396Β **ἡ εἰς τὸ ἄνω ὄψις**· ‖ δημ. τὸ βλέμμα, τὸ κοίταγμα : Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν. 1,3 **σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψη ποὺ μὲ βία μετράει τὴ γῆ**· ‖ κ. ἐν φρ. **ἐκ πρώτης ὄψεως** μὲ τὸ πρῶτον βλέμμα· **8**) ἡ αἴσθησις τῆς ὁράσεως : Ἀριστλ.Ψυχ.428a,6, αὐτ.Μετ.369b,9· ‖ ἐπὶ τῶν ἡδονῶν : Ἀριστλ.ΗΝικ.1118a,3· **9**) κτ. πληθ. οἱ ὀφθαλμοί· Ἡσ. «ὄψεις· τὰ ὄμματα, ὀφθαλμοί» : Σοφ.ΟΤ 1328 **πῶς ἔτλης τοιαῦτα σὰς ὄψεις μαρᾶναι**, Ξεν.Συμπ.1,9 **τὸ κάλλος πάντων εἷλκε τὰς ὄψεις ἐπ' αὐτόν**, - **διαπράττονται ἐγκλήματα ὑπὸ τὰς ὄψεις τῶν ἀστυνομικῶν**· ‖ κ. ἐν φρ. **λαμβάνω ὑπ' ὄψιν ἢ ἔχω ὑπ' ὄψιν** ἔχω τὸν νοῦν μου ἐπί τινος, δὲν λησμονῶ· ‖ κ. σπαν. κτ. ἑν. : Πολύβ.3,59,12 **ἐστερήθη τῆς μιᾶς ὄψεως**· ‖ ὁμ. κτ. ἑν. ἐπὶ περιληπτικῆς ἐννοίας, οἱ ὀφθαλμοί : Ἀριστλ.ΖΙ 602a,11 **λευκὴν ἔχοντες τὴν ὄψιν** (ἰχθύες), αὐτ.ΖΜ 656b,29· **10**) ἀνατ. τὸ κυκλοτερὲς πρόσθιον τμῆμα τοῦ ἀγγειώδους χιτῶνος τοῦ βολβοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἡ ἶρις : Ἱππ.Προρρ.2,19· **11**) ἀνατ. τὸ στρογγύλον ἄνοιγμα τῆς ἴριδος τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἡ κόρη : Ροῦφ.Ὀνομ.23· **12**) ἐπὶ τῶν ὀπτικῶν ἀκτίνων, ὡς ἐκπορευομένων ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν : Πλάτ.Τίμ.45C **ὅταν οὖν μεθημερινὸν ᾖ φῶς περὶ τὸ τῆς ὄψεως ῥεῦμα**, αὐτ.46B, Ἀριστλ.Μετ.343a,13 (ὁ Ἀριστλ. ἀλλαχοῦ ἠμφεσβήτησε τὴν θεωρίαν ταύτην : Ἀριστλ.Αἰσθ.437b,14)· **13**) ἡ θέα : Ἡρ.1,136 **οὐκ ἀπικνέεται ἐς ὄψιν τῷ πατρὶ** (ἐνώπιον τοῦ πατρός), Αἰσχ.Χο.215 **εἰς ὄψιν ἥκεις ὧνπερ ἐξηύχου πάλαι**, Θουκ 2,37 **λυπηρὰς τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι**, Πλούτ.Τ Γράκχ.12 **ἐν ὄψει τοῦ δήμου**· **14**) πάπ. ἀξίωμα, θέσις : Πάπ. **κατὰ τὴν ἐμὴν ὄψιν καὶ ὑπόληψιν** (sic), αὐτ. **ἡ τῶν γονέων ἡμῶν προτεραία ὄψις**.

ὀψισμός (ὁ) (ὀψίζω) μτγν. ἡ καθυστέρησις : Διον.Ἀλ.Ρωμ.4,46 **τὸν ὀψισμὸν αὐτοῦ διαβαλών**.

ὀψίσπορος-ον ὁ ἀργὰ σπαρεὶς ἢ ὁ πρέπων νὰ σπείρηται ἀργὰ ἢ ὄψιμα : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,12,4.

ὀψισπορῶ-έω σπείρω ἀργά, ὄψιμα : Θεόφρ.ΦΙ 8,1,7 **περὶ τοῦ πρωϊσπορεῖν ἕκαστα καὶ ὀψισπορεῖν αἱ χῶραι διαφέρουσι**.

ὀψίτεκνος-ον μτγν. ὁ γεννῶν ἀργά, ὄψιμα παιδία : Λυκόφρ.1272 **ἐν ὀψιτέκνοις ὄλβίαν**.

ὀψιτέλεστος-ον ὁ μετὰ πολὺν χρόνον ἐκτελούμενος· Φώτ. «ὀψιτέλευτον· βραδέως τελούμενον» : Ἰλ.Β 325 **ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται** (σχόλ. «ὀψὲ τελεσθησόμενον»).

ὀψιτέλευτος-ον μτγν. κ. σχολ. ὁ ὀψιτέλεστος βλ.λ. : Νόνν.Δ 5,206 (δ.γρ.), Σχόλ.Ἰλ.Φ 232 (δ.γρ.).

ὀψίτερος-α-ον συγκρ. τοῦ ὄψιος βλ.λ.

ὀψίτευκτος-ον σχόλ. δ.γρ. τοῦ ὀψιτέλευτος.

ὀψιτοκία (ἡ) μσν. τὸ ἀργά, βραδέως τεκεῖν, γεννᾶν : Πρόδρ.Ἐπ.28.

ὀψιτόκος (ἡ) μτγν. ἡ ὀψέ, ἀργὰ τεκοῦσα : Γρηγ.Ναζ.3,1003Α.

ὀψίτομος-ον ἐπὶ ἀμπέλου, ὁ ἀργὰ κοπτόμενος, ἀργοκλαδευμένος : Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,2,3 **καὶ τὰ τῶν ἀμπέλων διαιρετέον, τάς τε πρωτοτόμους καὶ τὰς ὀψιτόμους**.

ὀψίτυχος-ον μτγν. ὁ ὀψέ, ἀργὰ κτηθείς : Μαν. 5,71 **ὀψίτυχος πίστις**, Ἡρωδιαν.2,932, Παῦλ.Ἀλ.3.

ὀψιφανής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὀψὲ φανείς, ἀνατέλλων, ὁ ἀρτιφανής : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.7,14.

ὀψιφόρος-ον ἐπὶ δένδρων, ὁ καρποφορῶν ἀργά : Θεόφρ.ΦΑἰτ.1,17,9 **τὰ ὀψιφόρα, καθάπερ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ λεγόμενον δένδρον, ὃ ἑκατοστῷ ἔτει μυθολογοῦσι φέρειν καρπόν**.

ὀψίφυγος-ον μτγν. ὁ φεύγων ὀψέ, ἀργά, οὐχὶ ἐν καιρῷ : Ἡρωδιαν.1,234.

ὀψίχα Ἡσ. «ὀψίχα· ὀψέ, Βυζάντιοι».

ὀψοαρτύω μσν. ἄ. ὀψαρτύω βλ.λ. : Τζέτζ.Χιλ.10, 819 **καὶ τὴν ὀψοαρτύουσαν ἐξηκριβώκει τέχνην**.

ὀψόβαφον (τὸ) λεξ. συνήθ. κτ. πληθ. ἀγγεῖον, λεκάνη πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ὀψωνίων, ἡ ὀψοδόκη· Πολυδ.6,85 «ἀγγεῖα ἡδυσμάτων ἢ βρωμάτων», Σουΐδ. ἐν λ. ἁρμονία «διὸ καὶ ὀψόβαφα εἰώθασιν ἐκ διαφόρου κατασκευάζειν ὕλης, ἵνα τῇ διαφορᾷ τῶν ἀπηχήσεων τὴν ἁρμονίαν ἀποτελέσωσιν»· πρβλ. ὀξύβαφον.

ὀψοδαίδαλος-ον (ὄψον) μτγν. ἐπίθ. τοῦ Ἀρχεστράτου, ὁ ἔμπειρος περὶ τὴν παρασκευὴν ἐδεσμάτων, ὁ ἐπιτήδειος μάγειρος : Ἀθήν.3,101Β **Ἀρχέστρατος γοῦν ὁ ὀψοδαίδαλος μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὰς προπόσεις καὶ τὸ μύροις χρήσασθαί φησιν**· πρβλ. λογοδαίδαλος.

ὀψοδεία (ἡ) (δέω) Σουΐδ. «ἡ ἔνδεια τῶν ὄψων».

ὀψοδόκη (ἡ) λεξ. ἡ ὀψοθήκη βλ.λ.· Φώτ. ἐν λ. κέραμον «λέγεται ἐπὶ τῶν λεκανίδων· αὗται δὲ εἰσὶν αἱ λεκανίδες κεραμεαῖ, παραπλήσιαι .. κρατῆρι, ἃς νῦν ὀψοδόκας αἱ γυναῖκες καλοῦσιν».

ὀψόδουλος (ὁ) μσν. ὁ δοῦλος τῶν ὄψων, ὁ κοιλιόδουλος : Εὐστ.Πον 310,38 **εἴ τις ὀψόδουλος καὶ εἰς γαστέρα μαργαίνων.**

ὀψοδόχος-ον μσν. ὁ τὰ ὄψα δεχόμενος : Κοτελ.3,505C **τά τῆς .. τραπέζης ὀψοδόχα τρύβλια.**

ὀψοθήκη (ἡ) λεξ. νεώτ. μέρος ἔνθα φυλάττονται ὄψα, τὸ ὀψοφυλάκιον· Σουΐδ. ἐν λ. γυλιάς.

ὀψοκομιστής (ὁ) νεώτ. ἀχθοφόρος μεταφέρων ὀψώνια ἐκ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὰς οἰκίας.

ὀψολογία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. πραγματεία ἢ περιγραφὴ περὶ ὄψων, φαγητῶν : Ἀθήν.7,284Ε **ἐκ ταύτης ἡμῶν τῆς ὀψολογίας ὁ καλὸς Οὐλπιανός ζητείτω.**

ὀψολόγιον (τὸ) πάπ. κ. νεώτ. πιθ. δεῖγμα εἰσαγομένων τροφίμων· **2)** νεώτ. κατάλογος ἐδεσμάτων γεύματος, ἢ ἑστιατορίου, τὸ ἐδεσματολόγιον, λίστα, μενού.

ὀψολόγος-ον μτγν. ὁ πραγματευόμενος περὶ ἐδεσμάτων, φαγητῶν : Ἀθήν.8,337Β **ἐπῆλθε καὶ ὁ ὀψολόγος Δωρίων.**

ὄψομαι μέσ. μέλλ. μτ. ἐνεργ. σημ. τοῦ ὁρῶ βλ.λ.

ὀψομανής-οῦς-ές ὁ καθ' ὑπερβολὴν ἀγαπῶν τὰ ὄψα, τὰ ποικίλα ἐδέσματα : Χρύσ.Στωϊκ.3,167 **καὶ γὰρ ὁ φίλοψος . . οἷον ὀψομανής ἐστι.**

ὀψομανία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ μανιώδης ἀγάπη τῶν ὄψων, τῶν ἐδεσμάτων : Εὐστ.Διον.Θρ.374.

ὄψον (τὸ) (ἕψω) κ. μσν. κ. νεώτ. ἔδεσμα, τροφὴ κ. ἐν τῷ ἡρωϊκῷ αἰῶνι συνήθ. τὸ κρέας, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν ἄρτον καὶ τὰς ἄλλας τροφάς· Ἡσ. «ὄψα· προσφάγια. μαγειρεύματα» : Ἰλ.Ι 489 **πρίν γ' ὅτε δή σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γούνεσσι καθίσσας ὄψου τ' ἄσαιμι προταμὼν καὶ οἶνον ἐπισχών,** Ὀδ.Γ 480 **ἐν δὲ . . σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν, ὄψα τε,** αὐτ. Ε 267, Ἀριστφ.Ἱππ.1106 **ὄψον ὀπτόν,** Θουκ.1,138 **ἄρτον, . . οἶνον . . , ὄψον,** Ξεν.Ἀπομν.3,14,2 **ἐσθίουσι ἐπὶ τῷ σίτῳ ὄψον,** Πλάτ.Πολ.372C **ὄψον ἕξουσιν, ἅλας τε δηλονότι καὶ ἐλάας καὶ τυρὸν καὶ βολβοὺς καὶ λάχανα,** Πλούτ.Ἠθ.99D **τοὺς παῖδας διδάσκομεν . . τῇ δεξιᾷ λαμβάνειν τοῦ ὄψου τῇ δ' ἀριστερᾷ κρατεῖν τὸν ἄρτον·** ‖ κ. μτφ. : Πίνδ.Ν 8,21 **ὄψον δὲ λόγοι φθονεροῖσι·** **2)** πᾶν τὸ ἐσθιόμενον μετὰ τοῦ ἄρτου ἢ τῆς τροφῆς ὡς προσφάγιον ἢ ὅπως προκαλέσῃ τὴν πόσιν οἴνου: Ἰλ.Λ 630 **κρόμμυον ποτῷ ὄψον·** **3)** τὸ καρύκευμα : Ἀριστφ.Εἰρ.123 **κολλύραν . . καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ' αὐτῇ** Ισχόλ. «ἔπαιξε δὲ παρὰ τὸ λεγόμενον, εἰ δ' οἶνον αἰτεῖ κόνδυλον αὐτῷ δός, ὑπὲρ τοῦ ἐθίζειν τοὺς παῖδας μηδὲν περιττὸν ζητεῖν»), Πλάτ.Θεαίτ.175· ‖ κ. μτφ. : Ξεν.ΚΠ 1,5,12 **λιμῷ δὲ ὅσαπερ ὄψῳ διαχρῆσθε,** αὐτ.7,5,80 **οἱ πόνοι ὄψον τοῖς ἀγαθοῖς,** αὐτ.Ἀπομν.1,3,5· **4)** γεν. πολυτελῆ ἐδέσματα : Ξεν.Ἀπομν.1,5,2 **τῷ ὄψῳ τε καὶ τῷ οἴνῳ χαίροντα,** Πλάτ.Πολ.372Ε **ὄψα καὶ μύρα, ὄψα καὶ τραγήματα·** **5)** ἐν Ἀθήναις, ὁ ἰχθύς, τὸ κύριον προσφάγιον τῶν Ἀθηναίων : Ἱππ.606,10 **ὄψοισι θαλασσίοισι μᾶλλον ἢ κρέασι χρῆσθαι,** Εὐρ.π.Ἀθήν.14,640Β **πλήρης μὲν ὄψων ποντίων** (τράπεζα), Πλούτ.Ἠθ.667Ε **πολλῶν ὄντων ὄψων ἐκνενίκηκεν ὁ ἰχθὺς μόνος ἢ μάλιστά γε ὄψον καλεῖσθαι·** **6)** ὁ τόπος ἔνθα ἐπωλοῦντο τὸ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα φαγητά, κ. ἰδ. οἱ ἰχθύες, τὰ ἰχθυοπωλεῖα, ἡ φαραγορά· Πολυδ.6,7 «ὄψον καὶ τόπος Ἀθήνησιν, ἀφ' οὗ φασιν, ἀπῆλθον εἰς τοὔψον» : Ἀριστφ.ἀπ.247 **τραπόμενον εἰς τοὔψον λαβεῖν ὀσμύλια,** Στράβ.14,2,21 **καταλιπόντας ἀπελθεῖν ἐπὶ τὸ ὄψον.**

ὀψονόμος (ὁ) (νέμω) κ. μσν. ὁ ἐπιστατῶν εἰς τὴν διατίμησιν τῶν ἰχθύων καὶ γεν. τῶν τροφίμων, ὁ ἀγορανόμος : Σόφιλ.2 **ὀψονόμους ὀξιῶν αἱρεῖσθαι ὑπὸ τῆς βουλῆς δύ' ἢ καὶ τρεῖς,** Γρηγορ.Ν ἐν Μουστ.4 **ἡμῖν ἔργα ταῦτ' ἐπιχώρια, καθάπερ ἁλιεῦσι σαγῆναι καὶ ὀψονόμοις τὰ δεῖπνα.**

ὀψονομῶ-έω εἶμαι ὀψονόμος βλ.λ. : **Κριτί.60D.**

ὀψοπλύνια Ἡσ. «σκάφαι».

ὀψοποιεῖον (τὸ) ὀπτανεῖον, φοῦρνος πρὸς ὄπτησιν ὄψων· Ἡσ. ἐν λ. πύρδαλον.

ὀψοποίημα-ατος (τὸ) (ὀψοποιῶ) μτγν. κ. μσν. τὸ ἐντέχνως παρεσκευασμένον ἔδεσμα, ἡ τροφή : ΠΔ'Ἰουδ.12,1 **καὶ αὐτοῦ συνέταξε καταστρῶσαι αὐτῇ ἀπὸ τῶν ὀψοποιημάτων αὐτοῦ,** Γεωπ.20,18 **Πτολάτος τοὔνομα, ὀψοποίημα ἐν θαλάσσῃ, ὥστε ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν ἐν αὐτῇ τοὺς ἰχθύας.**

ὀψοποιητικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἔντεχνον μαγειρικήν : Πολυδ.6,70 **ἐκ τῶν ὀψοποιητικῶν συγγραμμάτων,** αὐτ 6,71 **ὀψοποιητικῆς πραγματείας·** ‖ **ἡ ὀψοποιητική** ὡς οὐσ. ἡ μαγειρικὴ τέχνη : Ἀριστλ.Μεταφ.1027a,4 **ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν ὀψοποιητικήν.**

ὀψοποιία (ἡ) ἡ ἔντεχνος μαγειρική : Ξεν.Ἀπομν. 3,14,5 **ὀψοποιία πολυτελής,** Πλάτ.Γοργ.462D **ὀψοποιία ἥτις μοι δοκεῖ τέχνη εἶναι·** ‖ βιβλίον πραγματευόμενον περὶ τῆς ἐντέχνου μαγειρικῆς : Ἀθήν.3,112D **καὶ Μίθαικος ὁ τὴν ὀψοποιίαν συγγεγραφὼς τὴν σικελικήν.**

ὀψοποιικός-ή-όν ἀ. ὀψοποιητικὸς βλ.λ.· Θωμ. Μ 668 «ὀψοποιικὸς καὶ ὀψοποιικὴ κάλλιον ἢ ὀψοποιητικὸς καὶ ὀψοποιητική» : Ξεν.Οἰκ.9,7 **ὀψοποιϊκὰ ὄργανα·** ‖ **ἡ ὀψοποιικὴ** ὡς οὐσ. ἡ μαγειρικὴ τέχνη : Πλάτ.Γοργ.463Β **καὶ ἡ ὀψοποιικὴ δοκεῖ μὲν εἶναι τέχνη,** Ἀριστλ.Πολιτ.1255b,26 (δ.γρ.).

ὀψοποιός (ὁ) κ. μσν. ὁ παρασκευάζων ὄψα, ἐδέσματα, ὁ μάγειρος : Ἡρ.9,82 **κελεῦσαι τούς τε ἀρτοκόπους καὶ τοὺς ὀψοποιούς,** Ξεν.Ἑλλ.7,1,38 **ἀρτοκόπους μὲν καὶ ὀψοποιοὺς καὶ οἰνοχόους,** Πλάτ.Γοργ.517Β **σιτοποιὸν ἢ ὀψοποιόν,** αὐτ. Πολ.373C **δεήσει ὀψοποιῶν τε καὶ μαγείρων,** Ἀλεξ.149,6 **τὸν ὀψοποιὸν σκευάσαι χρηστῶς μόνον δεῖ τοὔψον,** Διον.Κωμ.2,9 **οὐκέτι μάγειρος ὀψοποιός δ' ἐστί που,** Πλούτ.Ἠθ.616Α **τοῖς μὲν ὀψοποιοῖς . . σφόδρα μέλειν τί πρῶτον,** Λουκ.Β Πρ.12 **πεμμάτων ἐπιστήμων,** Εὐστ.Πον.150,72· ‖ κ. μτφ. : Χορίκ.Βρουμ.14,18 **λόγων ὀψοποιός.**

ὀψοποιΐς-ΐδος (ἡ) Ἐπιγρ. θηλ. τοῦ ὀψοποιός.

ὀψοποιῶ-έω παρασκευάζω, μαγειρεύω κρέας, ἰχθῦς, ἀρτύω : Ἀλεξ.24,1 **ὀψοποιεῖν εὐφυῶς,** Πλούτ. Ἠθ.663C· **2)** ἐσθίω ὄψον μετ' ἄρτου : Ξεν.Ἀπομν.3,14,5 **ἣν ὀψοποιεῖται ὁ . . ἅμα παντοδαπὰ ἡδύσματα εἰς τὸ σῶμα λαμβάνων,** αὐτ.Ἑλλ.7,2,22 **κατελάμβανον δὲ τοὺς ἐν τῷ τείχει πολεμίους.. ὀψοποιουμένους,** Δημ.1257 **ὀψοποιουμένους τοὺς παῖδας·** **3)** μτφ. παρασκευάζω, ἑτοιμάζω ἔντεχνον λόγον : Πλούτ.Ἠθ.55Α **λόγον ἐφ' ἡδονῇ καὶ πρὸς ἡδονὴν ὀψοποιεῖν καὶ καρυκεύειν·** **4)** ρηματ.π. ὀψοποίημα, ὀψοποιητικός.

ὀψοπόνος-ον μτγν. ὁ μετὰ πολλῆς προσοχῆς παρασκευάζων τὴν τροφήν, ὁ ἔμπειρος μάγειρος· Σουΐδ. «ὁ περὶ τὰ ὄψα ἀσχολούμενος, ὁ μάγειρος» : Ἀρίστων ΑΠ 6,306,9 **οὑψοπόνος Σπίνθηρ Ἑρμῇ τάδε σύμβολα τέχνας θήκατο.**

ὀψοπωλεῖον (τὸ) δ.γρ. ὀψοπώλιον βλ.λ.

ὀψοπώλης (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ., θηλ. **ὀψόπωλις,** ὁ πωλῶν ὄψα, τρόφιμα, ἰδίᾳ ἰχθῦς, ἀθ. ὁ ἰχθυοπώλης, ὁ ψαράς : Μωραΐτ.1,187 **ὑποχρεωμένος ἐκεῖ ν' ἀπαριθμῇ τοὺς ὀψοπώλας.**

ὀψοπωλία (ἡ) μτγν. ἡ πώλησις ὄψων, τροφῶν κ. ἰχθύων, ἡ ἰχθυοπωλία : Στράβ.14,2,21 **ὡς δ' ὁ κώδων ὁ κατὰ τὴν ὀψοπωλίαν ἐψόφησε,** Ἀθήν.1,6Α **εὑρὼν τὴν ὀψοπωλίαν κενήν.**

ὀψοπώλιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. μέρος ἔνθα πωλοῦνται ὄψα παρεσκευασμένα κ. ἰδίως ἰχθύες, ἡ ψαραγορά, τὸ ψαροπάζαρο, μαρκάς : Στράβ.17, 2,4, Ἰω.Λυδ.Μῆν.4,138, Σουΐδ.ἐν λ.Αὔγουστος **τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ἐχόρευον ἐν τῷ Αὐγουστείῳ οἷον ἐν ὀψοπωλίῳ εἰς τιμὴν Τιβερίου.**

ὀφόπωλις-ιδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. τὸ ὀφοπώλιον, ἡ φαραγορά : Πλούτ.Τιμ.14 **ἐν Κορίνθῳ διατρίβοντα περὶ τὴν ὀφόπωλιν·** **2)** μσν. ἡ σύζυγος τοῦ ἰχθυοπώλου ἢ πωλήτρια ἰχθύων : Πρόδρ. ἐν Notices 8,83 **καπηλίδος υἱὸς ἢ .. ὀφοπώλιδος.**

ὄφος (ὁ) Σουΐδ. «μοχθηρός».

ὄφος-ους (τὸ) μτγν. τὸ ὄφον : ΠΔ'Αρ.11,22 **ἢ πᾶν τὸ ὄφος τῆς θαλάσσης συναχθήσεται αὐτοῖς καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς;**

ὀφοτράγος (ὁ) μτγν. ὁ ὀφοφάγος:Κερκ.6,13 (ἀμφ.).

ὀφοφαγία (ἡ) τὸ ἐσθίειν παντοδαπὰ ὄφα καὶ ἐμβάμματα : Θεόπομπ.Κωμ.179, Αἰσχίν.1,42 **ὀφοφαγίαις καὶ πολυτελείαις δείπνων,** 'Αθήν.8,338B **ἦν ὁ Δωρίων οὗτος ἐπὶ ὀφοφαγίᾳ διαβόητος·** **2)** δίαιτα δι' ἰχθύων, φαροφαγία : Ζήν.Κ 1,66.

ὀφοφάγος (ὁ), ὑπερθ. **ὀφοφαγίστατος,** ὁ ἐσθίων ἄνευ ἄρτου ἐδέσματα μετ' ἄρτου ἐσθιόμενα, ὁ ἀγαπῶν ἐμμανῶς τὰ καλὰ φαγητὰ καὶ ἰδ. τοὺς ἰχθῦς, ὁ λαίμαργος, ὁ λιχούδης : 'Αριστφ.Εἰρ.810 **ἄμφω Γοργόνες ὀφοφάγοι,** Κηφισόδ.9, Εὔβουλ.88, Σόφιλ.7 **ὀφοφάγος εἶ καὶ κνισολοιχός,** 'Αριστλ. ΗΝικ.1118a,32, Πλούτ.'Ηθ.667F, 'Αθήν.1,21B, Εὔστ. 'Ιλ.867,61· κ. ὑπερθ. : Ξεν.'Απομν.3,14,2, Πολυδ.6,37 **ἐπὶ ποίῳ ποτὲ ἔργῳ ἄνθρωπος ὀφοφάγος καλεῖται·** **2)** ὄνομα ἰχθύος τινός : 'Οππ.'Αλ.1,141.

ὀφοφαγῶ-έω ἐσθίω ἄνευ ἄρτου ἐδέσματα μετ' ἄρτου ἐσθιόμενα, εἶμαι λαίμαργος, λιχούδης : 'Αριστφ.Νεφ.983 **οὐδ' ὀφοφαγεῖν οὐδὲ κιχλίζειν,** Πλούτ.'Ηθ.439E **παιδὸς ὀφοφαγοῦντος ὁ Διογένης τῷ παιδαγωγῷ κόνδυλον ἔδωκεν,** Εὔστ.'Ιλ. 867,59· **2)** τρώγω μαγειρευμένην τροφήν : 'Αριστλ.ΖΙ 625b,21 **ἡ μέλισσα .. οὐδ' ὀφοφαγεῖ.**

ὀφοφιλία (ἡ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ φιλοφία βλ.λ.

ὀφοφόρος-ον ὁ φέρων, ὁ βαστάζων ὄφα, τροφήν : Μάτρ.Δεῖπν.47 **σείων ὀφοφόρους πίνακας κατὰ δεξιὸν ὦμον,** Πολυδ.10,91.

ὀφοφυλάκιον (τὸ) νεώτ. τὸ μέρος ἔνθα φυλάσσονται τὰ ὄφα, τὰ ἐδέσματα.

ὀφών-ῶνος (ὁ) καλάθιον πρὸς ἐναπόθεσιν ὄφων· 'Ησ. «ὀφῶνα· τὴν πρὸς τὸ ὀφωνεῖν σπυρίδα».

ὀφωνάτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ ἀγοράζων ὄφα, τρόφιμα, ὁ ὀφώνης, φωνιστής : 'Αθήν.4,171A «ἐκάλουν δὲ καὶ ἀγοραστὴν τὸν τὰ ὄφα ὠνούμενον, νῦν δ' ὀφωνάτορα»· πρβλ.ΑΒ 339,14.

ὀφώνης (ὁ) (ὄφον) ὁ ἀγοράζων ὄφα, τρόφιμα, καὶ ἰδ. ἰχθῦς, ὁ φωνιστής : 'Αριστφ.ἀπ.503 **ὡς οὑφώνης διατρίβειν ἡμῶν τἄριστον ἔοικεν.**

ὀφωνητής (ὁ) (ὀφωνῶ) μτγν. κ. μσν. ὁ ὀφώνης βλ.λ. : 'Αρρ.'Επικτ.3,26,21, Τζέτζ.Χιλ.5,534.

ὀφωνητικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀγορὰν ὄφων, ἰδ. ἰχθύων: 'Αθήν.6,228C.

ὀφωνήτρια (ἡ) νεώτ. ναυτ. εἶδ. μικρὰ λέμβος δι' ἧς γίνεται ἡ μεταφορὰ τῶν ἀγοραζομένων τροφίμων εἰς τὸ πλοῖον, φωνίστρα.

ὀφωνία (ἡ) ἀγορὰ τῶν ὄφων, τῶν τροφίμων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἰχθύων, τὸ φώνισμα : Κριτ.60D, "Αλεξ. 186,2 **ὅμως λογίσασθαι πρὸς ἐμαυτὸν βούλομαι καθεζόμενος ἐνταῦθα τὴν ὀφωνίαν,** Πλούτ.Λυκ.12, 'Αθήν.4,141C **ἔτι δὲ εἰς ὀφωνίαν περὶ δέκα..ὀβολούς.**

ὀφωνιάζω μτγν. ἐφοδιάζω διὰ ζωοτροφιῶν, προμηθεύω : Πολύβ.15,25,11, Διόδ.Σ 33,22 **ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ὀφωνιάσας τὴν δύναμιν·** κ. παθ. : Πολύβ.23,8,4 **τὸ γὰρ ὀφωνιάζεσθαι τὴν βουλὴν ὑπ' Εὐμένους καθ' ἕκαστον ἔτος,** Διον. 'Αλ.Ρωμ.4,19 **ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ὀφωνιαζομένους χρημάτων,** Στράβ.14,2,5 (ἀμφ.γρ.), Διόδ.Σ 16,22· **2)** ρηματ.π. ὀφωνιασμός, ὀφωνιαστής.

ὀφωνιασμός (ὁ) (ὀφωνιάζω) μτγν. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀφωνιάζω, ἡ προμήθεια τροφῆς : Μέν.1050· **2)** αἱ ζωοτροφίαι καὶ ὁ μισθὸς τοῦ στρατεύματος : Πολύβ.1,66,8 **ὡς θᾶττον ἐσομένης τῆς ἐπανόδου πρὸς τοὺς ὀφωνιασμούς,** αὐτ.1,69,7 **διότι μετὰ τὸν ὀφωνιασμὸν χωρισθέντων τῶν ἄλλων γενῶν εἰς τὰς πατρίδας ἀπερείσονται,** Διον.'Αλ.Ρωμ.8,68.

ὀφωνιαστής (ὁ) πάπ. ὁ ἐφοδιάζων διὰ ζωοτροφιῶν, τροφοδότης, φωνιστής.

ὀφωνιάτωρ-ωρος (ὁ) μτγν. ἅ. ὀφωνάτωρ βλ.λ. : ΑΒ 339,14.

ὀφωνίζω μτγν. κ. μσν. ἐφοδιάζω διὰ ζωοτροφιῶν, προμηθεύω, ἅ. ὀφωνιάζω : Τιμαρ.ἐν Notitt.Mss. 9,205 **ἔζων γὰρ ἡδέως ἐξ αὐτῶν ὀφωνίζων·** κ. παθ. : Κατ.'ΑστρλΚ Β(4),137 **ὀφωνιζομένους παρὰ βασιλέων·** **2)** ρηματ.π. ὀφωνισμός.

ὀφωνιοδόκος-ον μτγν. ἐπὶ σπυρίδος, ὁ χρησιμοποιούμενος πρὸς ἐναπόθεσιν ὀφωνίων : Πολυδ. 10,92 **σπυρίδα ὀφωνιοδόκον** (ζεμπίλι διὰ φώνια).

ὀφώνιον (τὸ) (ὄφον, ὠνοῦμαι) μτγν. κ. νεώτ., δημ. φώνι βλ.λ., ἡ δι' ἀγορᾶς, ἡ προμήθεια τροφίμων, τὰ ὤνια : Μέν.1051, Θουκ.2 **ᾔτησεν εἰς ὀφώνιον τριώβολον,** Πάπ. **δὸς τῷ δεῖνα ὑπὲρ ὀφωνίων ἀρτάβας δύο·** **2)** μτγν. μισθὸς παρεχόμενος εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ ἀξιωματικοὺς χάριν προμηθείας τῶν ἀναγκαίων τροφῶν· Φώτ. «ὀφώνιον τὴν ὀφωνίαν· τὸ δὲ παρ' ἡμῖν ὀφώνιον μισθὸν λέγουσι καὶ σιτηρέσιον» : Πολύβ.6,39,12 **ὀφώνιον δ' οἱ μὲν πεζοὶ λαμβάνουσι τῆς ἡμέρας δύο ὀβολούς,** Διον. 'Αλ.Ρωμ.9,36 **τό τ' ὀφώνιον τῇ στρατιᾷ καὶ τὸ ἀντὶ τοῦ σίτου συγχωρηθέν·** κ.κτ.πληθ.:Πολύβ.3,25,4 **τὰ δὲ ὀφώνια τοῖς αὐτῶν ἑκάτεροι,** ΠΔ Μακκ.1,3,28 **ἔδωκεν ὀφώνια ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ·** ‖ πάπ. μισθός, ἀμοιβὴ ἀστυνομικοῦ, φύλακος κττ. : Πάπ. **ὀφώνιον φυλακιτῶν,** αὐτ. **ὀφώνιον μαγδωλοφυλάκων,** αὐτ. **ὀφώνιον φύλακος ἀμπελώνων·** ‖ ὁμ. ἀμοιβὴ διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, ἀντιμισθία : Πάπ. **τὰ σώματα** (οἱ μισθοφόροι) **ἐνοχλεῖ ἡμᾶς τὰ ὀφώνια ἀπαιτοῦντα·** ‖ καταβολὴ εἰς χρῆμα, πληρωμή : Πάπ. **τό τε ὀφώνιον καὶ σιτομετρίαν καὶ τὸ ἔλαιον,** αὐτ. **ἵνα ἡμῖν ὀφώνιον προστεθῇ καὶ σιτάριον·** ‖ κ. μτφ. ἡ ἀνταμοιβή : ΚΔ Ρωμ.6,23 **τὰ γὰρ ὀφώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος·** **3)** 'Ησ., Φώτ. «ὀφώνια· κέρδη, χαρίσματα» ἐν ταῖς σημ. ταύταις ἐν χρ. ἰδ. ἐν πάπ., δόσις χρηματική, δώρημα, ἐπίδομα εἰς τέκνον ἢ δοῦλον ἢ μουσικὸν ἢ ἀθλητὴν (ἔπαθλον) κττ.· ‖ πάπ. χρηματικὸν φιλοδώρημα, μπαξίσι· ‖ ὁμ. ὀφειλομένου ὑπολοίπου ἄφεσις εἰς ἐκμισθωτὰς φόρου.

ὀφωνιοπώλης (ὁ) γλωσσ. ὁ πωλῶν ὀφώνια.

ὀφωνισμός (ὁ) (ὀφωνίζω) μτγν. κ. μσν. ὁ ὀφωνιασμὸς βλ.λ. : Πολυδ.6,38, Σκυλίτζ.'Ιω.π.Θησ. Στεφ.ἐν λ. **τοῦ ὀφωνισμοῦ ἐνδεήσαντες.**

ὀφωνῶ-έω μτ. ἐμπροθ. διορ. (**ἐπί τινι**) ἀγοράζω τὰ πρὸς τροφὴν ἀναγκαῖα προσφάγια καὶ ἰδίως ἰχθῦς : 'Αριστφ.Σφ.495 **ὀφωνεῖν ἔοιχ' ἄνθρωπος ἐπὶ τυραννίδι·** ‖ κ. μτ. αἰτ. : Εὔπ.154 **τριχίδας ὀφωνεῖ,** 'Αριστφ.Σφ.1506 **νὴ Δί' ὠφώνηκ' ἄρα. Μὰ τὸν Δί' οὐδέν γ' ἄλλο πλήν γε καρκίνου,** 'Αντιφάν.192,1 **ὀφ- ὑπογάστρια·** ‖ κ. ἄνευ προσδιορ. γεν. ἀγοράζω τρόφιμα, φωνίζω : Ξεν.'Απομν.3,14,1 **ἐπαύοντο πολλοῦ ὀφωνοῦντες,** Παροιμ.π.Πλούτ.'Ηθ.709A **Δελφοῖσι θύσας αὐτὸς ὀφωνεῖ κρέας·** πρβλ.Εὔστ.'Ιλ.867,59.

ὀώρων 'Ησ. «γυναικῶν»· πρβλ. ὄαρ.

Π

Π, π, πεῖ ἢ πῖ τὸ δέκατον ἕκτον γράμμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, ἄκλιτον, προελθὸν ἐκ τοῦ σημιτικοῦ πέ, ὅπερ σημαίνει στόμα· ἀντίστοιχον πρὸς τὸ τῆς Ἰνδικῆς καὶ Λατινικῆς p, προφερόμενον ἔν τε τῇ ἀρχαίᾳ καὶ μέσῃ καὶ νέᾳ Ἑλληνικῇ κατὰ κανόνα ὡς διχειλικὸς κλειστὸς ἀκαριαῖος φθόγγος, ἔχον δὲ ἀντίστοιχα τὸ μέσον β καὶ τὸ δασὺ φ· ‖ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, μέσῃ καὶ νέᾳ Ἑλληνικῇ ὁ φθόγγος π μετὰ τοὺς ἐρρίνους φθόγγους μ, ν ἐν μέσῳ λέξεως ἢ καὶ ἐν τῇ συνεκφωνήσει δύο λέξεων προφέρεται ὡς τὸ λατινικὸν b, οἷον ἔμπορος (ἔμ-bορος)· ἐν δημ. οἱ δύο φθόγγοι μ ἢ ν καὶ π προφέρονται ὡς b οἷον ἀμπέλι (abeli), τὸν Πειραιᾶ (tobirea)· ‖ δθ. διὰ τοῦ συμπλέγματος μπ ἀποδίδεται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὁ φθόγγος b τῶν ξένων λέξεων, οἷον μπαλτὰς (τουρκ. baità), μπακαρὰς (baccarat), μπαμπὰς (beba) κττ.· **2)** τὸ π προέρχεται ἐξ ἀρχαίας ἰαπετικῆς κληρονομίας ὡς ἐν ταῖς λ. πατήρ, λατ. peter, σανσκρ. pitâ, πόσις, λατ. potis, potens, σανσκρ. patis· ‖ ὁμ. ἀντιστοιχεῖ καὶ πρὸς τὸ ἰαπετικὸν ph, οἷον πόσις, potis, γοτθ. faths· πρό, λατ. pro, σανσκρ. pra, γοτθ. fru-ma (πρῶτος)· ‖ ὁμ. τὸ π προέρχεται ἐκ τοῦ ἰαπετικοῦ ὑπερωϊκοῦ φθόγγου qu εὑρισκομένου πρὸ τοῦ α, ο ἢ πρὸ συμφώνου, ἐν τῇ αἰολικῇ δὲ καὶ πρὸ τοῦ ε καὶ ι, ἐνῷ εἰς τὰς λοιπὰς διαλέκτους πρὸ τῶν τελευταίων φωνηέντων τούτων ὁ φθόγγος qu τρέπεται εἰς τ, οἷον ἕπομαι, λατ. sequor, ὄμμα - ὄπ-μα, λατ. oculus, πόσος, λατ. quot (ἀλλὰ τίς - quid)· ‖ ἐν τῇ αἰολ. ὅμως καὶ δωρ. ἔχομεν π καὶ πρὸ τῶν λεπτοτέρων φωνηέντων ε, η, ι, οἷον πέτορες, λατ. quattuor, πέμπε (πέντε), λατ. quinque· ‖ ὁμ. πολλάκις προέρχεται ἐκ τοῦ δασέος φθόγγου φ κατ' ἀνομοίωσιν πρὸς ἕτερον δασύ, οἷον φεφρόντικα-πεφρόντικα, ἀμφέχω - ἀμπέχω· ‖ ὁμ. κ. ἐκ τοῦ δασέος φ κατ' ἀφομοίωσιν πρὸς ἑπόμενον φιλόν, οἷον γράφ-ω - γραπ-τός· ‖ ὁμ. κ. ἐκ τοῦ μέσου β κατ' ἀφομοίωσιν πρὸς ἑπόμενον φιλόν, οἷον τρίβ-ω - τέτριπ-ται· ‖ ὁμ. προέρχεται ἐκ τοῦ β ἑπομένου τοῦ ἀήχου σ, οἷον θλίβ-ω - ἔθλιπ-σα - ἔθλιψα· **3)** τὸ π ὑφίσταται ποικίλας τροπάς, ἤτοι τρέπεται εἰς φ, οἷον λίπ-ος - ἀλείφ-ω, βλέπ-ω - βλέφ-αρον· ‖ ὁμ. τὸ π ἐν τῇ δημ. γλώσσῃ τρέπεται εἰς φ ἐν τῷ συμπλέγματι πτ, οἷον πτωχός - φτωχός, γραπτόν - γραφτό, πτύω, πτύσιμον - φτυῶ, φτύσιμο· ‖ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ δημ. γλώσσῃ τὸ π διατηρεῖται ἀμετάβλητον καὶ ἐν τῷ συμπλέγματι πτ ἔν τισιν ἐκ τῆς λογίας παραδόσεως εἰλημμέναις λέξεσιν, οἷον πτῶμα (ἐν χρ. κ. φτῶμα), περίπτωση, σύμπτωση κττ.· ‖ ὁμ. τὸ π τρέπεται ἐν τῇ δημ. γλώσσῃ εἰς φ ἐν ταῖς λέξεσι κόρφος (κόλπος), γκόλφι (ἐγκόλπιον) κατ' ἐπίδρασιν ἴσως τῶν ὑγρῶν λ ἢ ρ· ‖ ὁμ. τὸ π κ. ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ τρέπεται εἰς φ πολλάκις παρὰ τῷ σ ἐν τῷ συμπλέγματι σπ, οἷον ἀσπάραγος - ἀσφάραγος, λίσπος - λίσφος, σπόγγος - σφόγγος, σπόνδυλος - σφόνδυλος· κατὰ ταῦτα καὶ τὰ δημ. σφονδύλι, σφουγγάρι κττ.· ‖ εἰς ξένας λέξεις εἰσαχθείσας ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλην. γλώσσῃ τὸ π ἐναλλάσσεται πρὸς τὰ χειλικὰ β καὶ φ, οἷον Νιόπη-Νιόβη, πρύτανις,-βρύτανις, κυπάρισσος - κυφόρισσος, Ἀμπρακία - Ἀμβρακία· ‖ ἐν τῇ Ἰωνικῇ διαλέκτῳ τὸ π τρέπεται εἰς κ ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς καὶ ἐρωτηματικαῖς λέξεσιν, οἷον κῶς-πῶς, ὅκως-ὅπως, κοῖος - ποῖος, ὁκοῖος-ὁποῖος, κόσος - πόσος, ὁκόσος - ὁπόσος· ‖ ὁμ. πρὸ τοῦ δ τὸ π τρέπεται εἰς β, οἷον ῥάβδος (ῥάπ-ισμα), κλέβδην (κλέπ-δην)· ‖ ὁμ. πρὸ τοῦ θ τρέπεται εἰς τὸ δασὺ φ, οἷον ἐλείφθην (λείπ-ω)· ‖ ὁμ. τὸ π ἐν τῇ αἰολικῇ διαλέκτῳ ἐναλλάσσεται πρὸς τὸ μ, οἷον ὄππα - ὄμμα, πεδά - μετά, μάτημι - ποτέω· ‖ ὁμ. ἐν τῇ δημ. τὸ π ἐναλλάσσεται πρὸς τὸ διχειλικὸν μ, οἷον πατινάδα - ματινάδα, Πεντέλη - Μεντέλη· ‖ ὁμ. τὸ π ἐναλλάσσεται ἐνίοτε μετὰ τοῦ γ, οἷον λαπαρὸς - λαγαρός, λαπάρα - λαγών, λαγὸς - lepus· **4)** τὸ π ἐν συνδυασμῷ πρὸς διαφ. φθόγγους ὑπέστη ἀλλοιώσεις· οὕτω συγχωνευθὲν μετὰ τοῦ σ ἀπετέλεσε ψ, οἷον σκόλαψ (σκόλοπ-ς), ἔλειψα (ἔλειπ-σα)· ‖ ὁμ. μετὰ τοῦ j ἀποτελεῖ τὸ σύμπλεγμα πτ ἐν ταῖς ῥηματικαῖς καταλήξεσιν, οἷον κόπ-j-ω - κόπτω· ‖ ὁμ. τὸ π μετὰ τοῦ μ ἀφομοιοῦται εἰς μ, οἷον λέλειμμαι - λέλειπ-μαι, ὄμμα-ὄπ-μα, βλέμμα - βλέπ-μα· ‖ ὁμ. ἔν τισι διαλέκτοις ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ τ, οἷον κρητ. ἔγραττται (ἀντὶ γέγραπται), ἑττὰ (ἀντὶ ἑπτά), ττολίαρχος (θεσσαλ.) ἀντὶ πτολίαρχος, ἀπ(ὸ) τᾶς - ἀττᾶς, ἐπ(ὶ) τοῖ - ἐττοῖ· ‖ π. Ὁμ. τὸ π ἀφομοιοῦται καὶ πρὸς τὸ β, οἷον ὑπ(ο)βάλλω - ὑββάλλω· **5)** τὸ π ἐπιδρᾷ ἐπὶ τὸ ἔρρινον ν, ὥστε τοῦτο τρέπεται πρὸ τοῦ π εἰς τὸ διχειλικὸν μ, οἷον ἐν-ποιῶ - ἐμποιῶ, ἔν-πειρος - ἔμπειρος κττ.· **6)** τὸ π ἐν τῇ αἰολ. διαλέκτῳ καὶ π. ἐπ. πολλάκις διπλασιάζεται ἐν ταῖς ἀναφορ. λέξεσιν, οἷον ὁπποῖος κττ.· **7)** πολλάκις π. ποι. μετὰ τὸ π ἀναπτύσσεται τ, οἷον πτόλις - πόλις, πτόλεμος - πόλεμος· **8)** ὡς ἀριθμητικὸν ὀξυτονούμενον ἄνωθεν (π') ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν 80, τὸ τακτικὸν ὀγδοηκοστὸς καὶ τὸ ἐπίρρημα ὀγδοηκοντάκις, ὀξυτονούμενον δὲ κάτωθεν (,π) ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας, τὸ τακτικὸν ὀγδοηκοντάκις χιλιοστὸς καὶ τὸ ἐπίρρ. ὀγδοηκοντάκις χιλιάκις· ‖ ὁμ. τὸ Π ἐν τῷ ἀττικῷ ἀριθμητικῷ συστήματι καὶ ἀλλαχοῦ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν πέντε, τιθέμενον δὲ ἄνωθεν τῶν γραμμάτων Δ (δέκα), Η (100), Χ (1000), Μ (10,000) δηλοῖ τὸ πενταπλάσιον τούτων· ‖ ὡς μαθηματικὸν σύμβολον τὸ μικρὸν π δηλοῖ τὴν σταθερὰν σχέσιν τῆς περιφερείας κύκλου πρὸς τὴν διάμετρον αὐτοῦ, ἤτοι τὸν ἀσύμμετρον ἀριθμὸν 3,14· **9)** ὁμ. τὸ π χρησιμοποιεῖται ἐν ποικίλαις συντομογραφίαις, οἷον π.χ. = παραδείγματος χάριν, π.Χ. = πρὸ Χριστοῦ, π.μ. = πρὸ μεσημβρίας· ‖ τὸ Π ἢ π εἰς ἑλληνικοὺς ὑδρογραφικοὺς χάρτας ἢ ναυτικὰ ἡμερολόγια δηλοῖ συντομογραφικῶς πηλὸς ὡς εἶδος τοῦ βυθοῦ· **10)** ἐν τῇ βυζαντινῇ μουσικῇ τὸ π δηλοῖ τὸν φθόγγον πα· ‖ ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ μουσικῇ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἰταλ. p καὶ δηλοῖ piano (ἐλαφρά), τὰ δὲ pp δηλοῦσι pianissimo (ἐλαφρότατα, πολὺ ἀδύνατα).

πᾷ δωρ. τ. τοῦ πῇ, πῶς : Ἀριστφ.Ἀχ.785, αὐτ. Λυσ.171· ‖ δωρ. τ. τοῦ ὅπα βλ.λ. : Ἐπιγρ.· ‖ ὁμ. δωρ. τ. τοῦ ὅπου βλ.λ. : Ἀρχιμ.π.Σιμπλίκ. Φυσ.1110,5· ‖ ὡς ἐγκλιτ. πᾳ δωρ. τ.τοῦ πῃ ὁπουδήποτε, ὁπωσδήποτε : Ἀριστφ.Λυσ.155.

πα *ἀποκοπ. τῆς προθ. παρά : Ἐπιγρ. πα Δάματρα, αὐτ. πα Δάματρι.*

πά μσν. κ. νεώτ., εἶδ. μουσ. ὁ πρῶτος φθόγγος τῆς κλίμακος τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, ἀντίστοιχος πρὸς τὸν λα τῆς εὐρωπ. μουσικῆς.

πᾶά λακων. τ. τοῦ πᾶσα : Ἀριστφ.Λυσ.995 ὀρσὰ Λακεδαίμων πᾶά καὶ τοὶ σύμμαχοι ἅπαντες ἑστύκαντι, Ἡρωδιαν.2,301.

παδιόνι (τό) μσν. κ.δημ. σκηνή, τασντήρι : Ἐρωτόκρ.4,1941 εἰς τὸ παδιόνι πᾶσι, Ἐρωφίλ.2,288 ἐκ τὰ παδιόνια . . μοῦ μήνυσες ὁ βασιλιάς.

πάγα (ἡ) (Ιταλ.) δημ. μισθός, πληρωμή, χρηματικὸν ἐπιχορήγημα : παίρνει κάθε μῆνα τὴν πάγα του κι εἶναι ἥσυχος.

παγά (ἡ) δωρ. τ. τοῦ πηγή βλ.λ.

παγαίη Ἡσ. «κύων Σκυθιστί».

παγαίνω δημ. κ. πηγαίνω ὑπάγω καὶ ὑπαγαίνω βλ.λ. : Πορφυρ.Σκ.65 ἐγὼ δὲν ξέρω, ἐβγαίνανε κι ἐσμίγαν κι ἐπαγαῖναν.

πάγανα Ἡσ. «σφῦραι».

παγάνα (ἡ) μσν. κ. δημ. κ. παγανιά τρόπος θήρας συνιστάμενος εἰς τὴν ἀπὸ διαφόρων σημείων ὀνίχνευσιν καὶ καταδίωξιν τῶν θηραμάτων ὑπὸ πολλῶν ἀτόμων πρὸς τοὺς κυρίους κυνηγούς : ἐσεῖς θὰ βγῆτε στὴν παγάνα καὶ μεῖς θὰ περιμένουμε στὸ ρέμα γιὰ νὰ σκοτώνουμε τὸ κυνήγι· ‖ μτφ. ἀναφορικῶς πρὸς πρόσωπα, ἡ καταδίωξις : ἐβγήκανε παγάνα νὰ τὸν πιάσουν, Ζερβ.Μῦθ.266 πῶς θὰ βγῇ | γιὰ παγάνα ἐπὰ στὴ γῆ | τῶν Μοιρῶν ὁ κύρης· **2)** ἡ ὁμὰς τῶν ἀτόμων τῶν ἐκτελούντων τὴν ἀνίχνευσιν καὶ καταδίωξις ἐν τῇ θήρᾳ : ἐσὺ θὰ πᾷς μὲ τὴν παγάνα.

παγαναία (ἡ) μσν. τὸ μέρος εἰς ὃ ἐστήθη ὁμαδικὴ ἐνέδρα, παγάνα, πρὸς θήραν : Διγεν.Ἀκρ. 1447 ἔλαφος ἐξεπήδησεν ἀπὸ τῆς παγαναίας.

παγανάλια (τά) ἑορτὴ τῶν Ρωμαίων ἐν μηνὶ Ἰανουαρίῳ (Paganalia) : Διον.Ἀλ.Ρωμ.4,15.

παγανίζω δημ. κυνηγῶ διὰ τῆς μεθόδου τῆς παγάνας βλ.λ., ἐκδιώκω ὁμαδικῶς θηράματα, κάμνω παγάνα.

πᾰγᾱνικός-ή-όν (πάγος, pagus) πάπ. ὁ ἀνήκων εἰς πάγον, ἤτοι κώμην, ὅθ. πολίτης, πολιτικός, ἀντίθ. στρατιωτικός· **2)** πάπ. λαϊκός, ἀντίθ. μοναχός· **3)** ἰδιώτης, ἀνεπίσημος.

παγανισμός (ὁ) (λατ.) νεώτ. ἡ εἰδωλολατρεία : πολλάκις καὶ σήμερον εὑρίσκομεν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκδηλώσεις παγανισμοῦ· ‖ γεν. εἰδωλολατρικὴ διάθεσις : ὁ παγανισμὸς τῆς τέχνης τῆς Ἀναγεννήσεως.

παγανιστής (ὁ) (παγάνα) δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὁμάδα τῶν παγανιζόντων ἤτοι τῶν διὰ φωνῶν καὶ θορύβου ἐλαυνόντων τὰ θηράματα πρὸς τοὺς κυρίως κυνηγούς.

παγανό (τό) δημ., ἰδ. πληθ., ὁ καλλικάντζαρος βλ.λ. : τὰ δωδεκάημερα βγαίνουν τὰ παγανά.

πᾰγᾱνός (ὁ) (πάγος, pagus) μτγν., μσν. κ. δημ. πολίτης, πολιτικός, ἀντίθ. στρατιωτικός· ‖ μσν. ὅθ. ὁ ἀστράτευτος· Σουΐδ. «παγανός· ἀστράτευτος»· **2)** Ἡσ. «ἰδιώτης, ἄφρων» : Πάπ.· **3)** Ἐπιγρ. Ἐδέσσ. εἶδος ξιφομάχου· **4)** δημ. ὅ. παγανὸς βλ.λ.

παγάομαι (παγά, πηγή) Ἐπιγρ. λούομαι εἰς πηγήν.

παγάρχης (ὁ) μτγν. π. πάπ. ὁ ἄρχων πάγου, κώμης : Ἰουστιν.Ἐδικτ.13,25. Πάπ.

παγαρχία (ἡ) πάπ. ἡ ὑπὸ τὸν παγάρχην περιφέρεια, διοικητικὸν διαμέρισμα : Ἰουστιν.Ἐδικτ.13,25· **2)** ἡ ἐξουσία, τὸ ἀξίωμα τοῦ παγάρχου : Πάπ.

πάγαρχος (ὁ) πάπ. παγάρχης βλ.λ.

παγαρχῶ-έω πάπ. εἰμὶ παγάρχης, ἀσκῶ τὸ ἀξίωμα τοῦ παγάρχου : Ἐπιγρ.,Ἰουστιν.Ἐδικτ.13,25· **2)** τὸ παθ. παγαρχοῦμαι εἰμὶ ὑπὸ τὴν διοίκησιν, δικαιοδοσίαν παγάρχου : Ἰουστιν.Ἐδικτ.13,25,Πάπ.

παγάς Ἡσ. «παγάς· γῆ τις ὑπὸ τῶν γεωργῶν».

πάγασα Ἡσ. «θύρα, καὶ πσγασαί».

παγάσασθαι Ἐπιγρ. τὸ ἐν τῇ ἱερᾷ κρήνῃ νίπτεσθαι : Ἐπιγρ.Δωδώνης.

παγασήιος-ον ὁ τῶν Παγασῶν : ἈπολλΡ 1,524 λιμὴν Παγασήιος.

παγασηΐς-ηΐδος (ἡ) ἡ τῶν Παγασῶν : ἈπολλΡ 1,318 ἀκτὴ Παγασηΐς.

παγασιτικός-ή-όν νεώτ. ὁ τῶν Παγασῶν.

παγγάληνος-ον μσν. ὁ πλήρης γαλήνης, ὁ παντελῶς γαληνός : Ἀναστ.Συν.1193A.

παγγάς Ἡσ. «πλάνος».

παγγέλαστος-ον μτγν. ὁ καταγέλαστος : Ἐπιφάν.Ἁγιοπ.1,460D παγγελάστου χλεύης.

παγγέλοιος-ον ὁ καθ' ὁλοκληρίαν γελοῖος, ὁ ὅλως διόλου γελοῖος : Πλάτ.Φαῖδρ.260C παγγέλοιόν γ' ἂν ἤδη εἴη, αὐτ.Πολ.7,522D παγγέλοιον στρατηγὸν Ἀγαμέμνονα ἐν ταῖς τραγῳδίαις ἀποφαίνει, Εὔβουλ.53,6 παγγέλοιός τ' ἐστ' ἰδεῖν.

παγγενεί ἐπίρρ.κ.παγγενῆ (ΕΜ) μετὰ παντὸς τοῦ γένους, ἢ μετὰ πάντων τῶν γενῶν : Ξανθ.10 παγγενεί τε καὶ πανδημεί, Ἐπιγρ. ἐκριζωθήσεται παγγενεί, Πολυδ.9,143.

παγγενεσία (ἡ) νεώτ. κ. παγγένεσις βιολογικὴ θεωρία ἀφορῶσα εἰς τὸν τρόπον κληρονομίας ἐπικτήτων ἰδιοτήτων.

παγγενέτης (ὁ) μτγν., θηλ. παγγενέτειρα, ὁ πάντων γενέτης : Ὀρφ.Ὕμν.20,5 Ζεὺς παγγενέτης, Χρησμ.Σιβ.3,550,Ἀντιφ.ἐν ΑΠ 12,97 φύσις παγγενέτειρα, Πρόκλ.Ὕμν.1,34 παγγενέταο θεοῦ.

παγγενέτωρ-ορος (ὁ) παγγενέτης βλ.λ. : Ὀρφ. ἀπ.236 Ἥλιος παγγενέτωρ.

παγγενής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ παντὸς γένους, παντοειδής : Μαν.ἐν Ἀν.Κρ.1,43 τὸ ἀρχὴν ἑαυτῷ παγγενῆ θησαυρίσαι· **2)** ἡ αἰτ. ὡς ἐπίρρ. παγγενεῖ βλ.λ.· ΕΜ 647 «παγγενῆ· ἐπίρρημα μεσότητος μετεβλήθη δὲ ἐξ αἰτιατικῆς πτώσεως εἰς ἐπίρρημα».

παγγενῶς ἐπίρρ. μσν. μετὰ παντὸς τοῦ γένους, ὅ. παγγενεὶ βλ.λ. : Νικήτ.Εὐγ.8,66.

πάγγεος-ον ὁ σύμπασαν τὴν γῆν κρατῶν : Ὀρφ. Ὕμν.59,8 πάγγεον ἅρμα διώκει δόξα· **2)** ἐπὶ τοῦ ρωμαϊκοῦ δήμου, ὁ κρατῶν, ὁ ἐξουσιάζων σύμπασαν τὴν γῆν : Ἐπιγρ. δῆμος πάγγεος.

παγγέραστος-ον μσν. ὁ ὑπὸ πάντων γεραιρόμενος, τιμώμενος : ASS Σεπτεμβρ.5,283,1 Εὐφημία παγγέραστε.

παγγερμανισμός (ὁ) νεώτ. πολιτικὴ τάσις ἀποσκοποῦσα τὴν εἰς ἑνιαῖον κράτος ἕνωσιν τῶν πληθυσμῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν γερμανικὴν φυλήν.

παγγερμανιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τῆς θεωρίας τοῦ παγγερμανισμοῦ βλ.λ.

παγγερμανιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παγγερμανισμόν : παγγερμανιστικὴ προπαγάνδα.

παγγέωργος-ον μτγν. μτφ. ὁ πάντων ὡς γεωργὸς ἐπιμελούμενος : ΠΔ Μακκ.4,1,29 ὁ παγγέωργος λογισμὸς περικαθαίρων.

παγγήρως-ων κ. μσν. ὁ ὑπέργηρος : Τζέτζ.Λυκόφρ.826 παγγήρων γραῦν, αὐτ.Ἐξήγ.Ἰλ.14,6 ὁ παγγήρως χρόνος.

παγγλυκερός-ά-όν ὁ καθ' ὑπερβολὴν γλυκερός, γλυκύς, ποθεινός : Ἀριστφ.Λυσ.970 μὰ Δί', ἀλλὰ φίλη καὶ παγγλυκερά.

παγγλωσσία (ἡ) ἀπεραντολογία, φλυαρία : Πίνδ. Ο 5,87 λάβρος παγγλωσσία.

πάγγλωσσος-ον κ. μσν. κ. πάγγλωττος ὁ πάσας γλώσσας λαλῶν : Ἐπιγρ. πάγγλωσσον γένος·

|| ἐπὶ τόπου, ὁ **ἐν ᾧ πᾶσαι αἱ γλῶσσαι λαλοῦνται**: Θεόδ.'Υρτακ. ἐν 'Αν.Βοασσ.3,65 **πάγγλωττος ἦν ὁ παράδεισος.**

παγγόνατον (τὸ) μτγν. βήχιον βλ.λ.|| : ΨΔιοσκ.3,112.

πάγγονος 'Επιγρ. ὁ τοῖς πᾶσι παρέχων ζωήν: 'Επιγρ. **'Ηλίωι . . πανγόνωι.**

πάγγυμνος-ον μσν. ὁλόγυμνος : Εὐστ.1398,59 **παγγύμνους νύκτωρ καθεύδειν.**

παγγυναικὶ ἐπίρ. μτγν. μεθ' ὅλων τῶν γυναικῶν: Δίων Κ 41,9 **παμπαιδὶ καὶ παγγυναικὶ παρῆσαν.**

παγγώνιος (ὁ) μτγν. κ. **πάγγωνος**· πολύτιμός τις λίθος : Πλιν.Φ| 37,178.

παγείς-εῖσα-έν μτχ. παθ. ἀορ. β' τοῦ πήγνυμι βλ.λ.

παγελός 'Ησ. «ἀστράγαλος βλ.λ.

πάγεμα (τὸ) δημ. παγεμὸς βλ.λ.

παγεμός (ὁ) δημ. πηγεμὸς βλ.λ.

πάγεν γ' πληθ. ἐπ. ἀόρ. β' τοῦ πήγνυμι βλ.λ.

παγερός-ά(-ή)-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ.δημ. παγετώδης, ψυχρὸς ὡς πάγος : Δίων Χρ.30,11 **ψυχρόν τε καὶ παγερόν**, - **παγερὸς ἄνεμος**· || μτφ. ἐπὶ ὕφους, χαρακτῆρος κττ., ψυχρός, στερούμενος θέρμης, ἐγκαρδιότητος : **παγερὸ ὕφος**, - **παγερὰ χειραψία**, - **παγερὸ χαμόγελο**· **2**) ὁ ἐπιτήδειος πρὸς πῆξιν, ὁ πηγνύμενος : 'Αρετ.'Οξ.Παθ.22 **αἷμα μελάντερον καὶ παγερώτερον** (κώδ. παγετώτερον)· || εἰδ. τὸ οὐδ. ὡς αὐσ. **τὸ παγερόν** ἡ ἰδιότης, ἡ ἱκανότης τοῦ πήγνυσθαι : 'Αρετ. 'Οξ.Νούσ.2,2 **ξὺν γὰρ τῷ λείῳ καὶ τὸ παγερὸν ἴσχει**· **3**) νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **παγερός** εἶδος ἀγρίας μικροσώμου γαλῆς.

παγερότης (ἡ) νεώτ. **ἡ** ἰδιότης τοῦ παγεροῦ: **ἡ παγερότης τοῦ ἀέρος**· || ὁμ. μτφ. : **ἡ παγερότης τοῦ ὕφους.**

παγετός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **πάγετος** μέγα ψῦχος, ὥστε νὰ μεταβάλλεται τὸ ὕδωρ εἰς πάγον κ. γεν. ὑπερβολικὸν ψῦχος, παγωνιά:Πίνδ.Παιᾶν.9,17, 'Ιππ.'Αέρ.7, Ξεν.Κυν.5,1 **ὅταν πάχνη ᾖ καὶ παγετός**, Φρύνιχ.ἐν ΑΒ 61,9 **πάγος καὶ πάγετος ἑκατέρῳ χρῶ**, Διόδ.Σ 3,34, Πρόδρ.Ι,260.

παγετώδης-ους-ες κ. νεώτ. παγερός, ψυχρὸς ὡς πάγος : Σοφ.Φιλ.1082 **πέτρας γύαλον θερμὸν καὶ παγετῶδες**· || ὁμ. ἐπὶ τοῦ ὕδατος : 'Ιππ. 'Αέρ.7, Γαλ.6,187,4 **ἔστω δὲ μήτε χλιαρὸν τὸ ὕδωρ, μή τε ἀτέραμνον καὶ παγετῶδες**· || ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἀέρος : 'Αριστλ.Κόσ.392b,6 **ἀὴρ ὑποκέχυται ζοφώδης ὢν καὶ παγετώδης τὴν φύσιν**, 'Αγαθιν.π.'Ορειβ.10,7,22 **λουτρὰ παγετώδη**· **2**) ὁ ἐπιφέρων παγετόν, ὁ μετὰ παγετοῦ : Πολύαιν.4,6,11 **παγετώδους νυκτὸς γενομένης**, - **παγετώδης ἀήρ.**

παγετών-ῶνος (ὁ) νεώτ. παγὼν βλ.λ.

παγεύς-έως (ὁ) μτγν. βάθρον : 'Ηρων Διοπτρ.3.

πάγη (ἡ) πᾶν ὅ τι πηγνύει καὶ συγκρατεῖ· ὅθ. βρόχος, παγίς : 'Ηρ.2,121, ε' **ὅτε τοῦ ἀδελφεοῦ ἐν τῷ θησαυρῷ τοῦ βασιλέως ὑπὸ πάγης ἁλόντος ἀποτάμοι τὴν κεφαλήν**, Πλάτ.Νόμ.824Α **ἄρκυσί τε καὶ πάγαις**· || εἰδ. τὸ κυνηγετικὸν δίκτυον, θηρευτικὴ παγίς· Φώτ. «πάγη· θηρευτικὸν ὄργανον· καὶ ἔστι τετράγωνος»: Ξεν.ΚΠ 1,6,39 **καὶ πρὶν κινεῖσθαι τὰς ὄρνιθας ἐπεποίηντό σοι ἐπὶ τούτῳ αἱ πάγαι αὐταῖς**, Θεοφύλ.'Επ.65 **αἱ μὲν γὰρ εἴρηται καὶ πάλαι τοὺς λαγωοὺς ἀπελαύνουσι, δι' ὧν καὶ ἁλίσκονται**· **2**) μτφ δόλος, πανουργία, παγίς : Αἰσχ.'Αγ.822 **πάγας ἐπραξάμεσθα** (ὅ. ἀνάγν ἐκραξά-), Φίλ.Ι **ἅτε σαγηνευθεὶς πάγαις πολυειδέσι**· || **ὑπόπυρος πάγη** μτφ. ἐπὶ τῶν φάρων τοῦ Ναυπλίου : Σοφ.ἀπ.435 **ἐν 'Αριστεῖδ.1,259 ποίας Ναυπλίου πάγας ὑποπύρους ὡς ἔφη Σοφοκλῆς ἄξιον τῇ πυρκαϊᾷ ταύτῃ παραβάλλειν.**

πάγην ἐπ. ἀόρ. β' τοῦ πήγνυμι βλ.λ.

παγηνός 'Ησ. «**τὸ ἐξ ὁδοιπορίας καὶ διωγμῶν κονιορτός**».

παγίδα (ἡ) δημ. παγὶς βλ.λ.

παγίδε(υ)μα (τὸ) μτγν. κ. μσν. παγίς, ἐμπόδιον: Κλήμ.'Αλ.'Επ.'Ιακ.7, Εὐστ.Πον.109,18.

παγίδευσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ παγιδεύειν, ἡ ἐνέδρα.

παγιδευτήριον (τὸ) μσν. παγίδευμα βλ.λ. : Βl. Βακχ.73,5.

παγιδευτικός-ή-όν μσν. ὁ παγιδεύων, ὁ ἐμβάλλων τινὰ εἰς παγίδα, ὅθ. ὁ δελεαστικός. ΨΧρυσ. 8,259 **τί μοι καρπὸν παγιδευτικὸν προσήγαγες ;**

παγιδεύω μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐμβάλλω τινὰ εἰς παγίδα, στήνω παγίδα εἴς τινα, συλλαμβάνω τινὰ ἐν παγίδι, κ. μτφ. δελεάζω, ἐξαπατῶ : ΠΔ Βασ. 1,28,9, ΚΔ Ματθ.22,15 **τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ**, 'Επιφάν.2,214C· || εἰδ. τὸ παθ. **παγιδεύομαι** καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἔρωτος : Κλήμ. 'Αποστ.διδ.Ι,3, **τῇ ἐπὶ σὲ πεπαγιδευμένῃ.**

παγίδι (τὸ) δημ. παῖδι βλ.λ.

παγίδιον (τὸ) μτγν. ὑποκ. τοῦ παγὶς βλ.λ. : Βέττ. Βάλ.284,26.

παγίδωμα (τὸ) ἐσφ. γρ. ἀντὶ παγίδευμα βλ.λ.

πάγιος-α-ον κ. -ος-ον (πήγνυμι) κ. μσν. κ. νεώτ. στερεός : Λουκ.'Αλέξ.21 **κηρὸς . . σιδήρου παγιώτερος**· **2**) σταθερός, ἀμετάβλητος : Δίων Κ 65,1 **οὐδὲν πάγιόν ἐστι τῶν ἀνθρωπίνων**, Φίλ.1,248,26 **οὐδὲν βέβαιον ἢ πάγιον**, - **πάγιον χρέος**, - **παγία πρόσοδος**· || τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. παγίως, σταθερῶς : Λιβάν.Λόγ.64,47 **πάγιον ἕστηκε**· || ἐπὶ προσ., σταθερός, ἀκίνητος : Δίων Κ 76,12 **δραμεῖν ὀξύτατος καὶ συστῆναι παγιώτατος**· || ὁμ. ἐπὶ προσ., μτφ. σταθερός, μετὰ σταθεροῦ καὶ ἀμεταβλήτου φρονήματος : 'Ανδρ.Κρ.155C **ἵν' ἀμφοτέρωθεν ἐκ πράξεως δὴ, λεγέτω καὶ θεωρίας, ἄρτιος εἴη καὶ πάγιος**· || **πάγιος λόγος** βέβαιος, ἀκριβής, σωστὸς λόγος : Πλάτ.'Επιν.984D **πάγιον ἐχέτω τοῦτον τὸν λόγον.**

παγιότης-ητος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ παγίου, σταθερότης, εὐστάθεια βλ.λ. : Γρηγ.Νύσσ. 1,3913 **ἐν ἀμεταθέτῳ τῇ παγιότητι**, - **παγιότης τῶν προσόδων** - **τῆς πολιτικῆς καταστάσεως.**

παγίς-ίδος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. πᾶν κατασκεύασμα χρησιμεῦον πρὸς ἄγραν ζῴου, πρὸς παγίδευσιν, πάγη βλ.λ. : Βατραχομ.115 **ξύλινον δόλον ἐξευρόντες ἣν παγίδα καλέουσιν**, Καλλ.ἀπ.458, 'Αντίπ.ΑΠ 6,109, ΚΔ Λουκ.21,35 **ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους**, Ζερβ. Μῦθ.Ζ 66 **πῆρε ξόβεργες πολλὲς | καὶ στὰ λάκκια, στὶς ἐρμιὲς | ἔστησε παγίδες**, - **παγίδες γιὰ ποντίκια**, - **τὰ λιοντάρια τὰ πιάνουν μὲ παγίδες σκαμμένες στὴ γῆ**· || φρ. **παγίδας ἱστάναι** στήνω παγίδας : 'Αριστφ.'Ορν.527 **πᾶς τις ἐφ' ὑμῖν ὀρνιθευτὴς ἵστησι βρόχους, παγίδας, ῥάβδους**· || **δουρατέα παγίς** ὁ δούρειος ἵππος : 'Αγαθ. ΑΠ 9,152· **2**) μτφ. δόλος, μέσον πρὸς ἐξαπάτησιν ἢ πρὸς δελεασμόν : 'Αλεξ.66 **τοῖς ἄρτοις ὅσας ἱστᾶσι παγίδας**, 'Επιγρ. **παγίδας προὔφυγον ἀμπλακίης**, ΚΔ Τιμ.2,2,26 **καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος**, Διοσκ.ΑΠ 5,56 **γλῆναι . . σπλάγχνων ἡμετέρων δίκτυα καὶ παγίδες**· || ὁμ. ἐπὶ γυναικῶν : 'Αμφις 28, Μέν.689, Λουκ.'Εταιρ.11 **τὴν ἑταίραν, ἣν παγίδα ἐπικαλοῦσιν**, Εὐμάθ.9,400 **δέλεαρ ἐρωτικὸν καὶ παγίδα ἔρωτος ἄφυκτον** (ἐνν. τὴν κόρην), ΑΒ 18,21 **τοὺς κόσμους καὶ τὰς ἐσθῆτας, αἷς χρῶνται αἱ γυναῖκες καλλωπιζόμεναι, παγίδας εἶπεν 'Αριστοτέλης**· **3**) ἡ ἄγκυρα τῶν πλοίων : Φίλιπ.Θεσσ.ΑΠ 6,5 **ἄγκυρα νεῶν πλαζομένων παγίδα**· **4**) μσν. ἡ πλευρά, τὸ παΐδι : Θεοφ.πρωτοσπ.π.Στεφ. **παγίδες πλευρῶν.**

παγιῶ-όω μτγν. κ. μσν., νεώτ. κ. παγιώνω καθιστῶ τι πάγιον, ἑδραῖον, σταθερόν, κυρ. κ. μτφ. : 'Ηλ. ἐν Πορφ.118,31, ΕΜ 646,45. -'Ησ. **βεβήκει . .**

πεπαγίωτο, - ἐπαγίωσε τὴν θέσιν του· || δθ. κ. μτγν. καθορίζω, ἀποφασίζω : Μεν.Πρ.23D ἐπαγιώθη τὸν ἄρχοντα διατιθέναι τὸ πλημμεληθὲν (καθωρίσθη, ἀπεφασίσθη νά . .).

παγίως ἐπίρρ. κ. νεώτ. σταθερῶς, στερεῶς : Ἀριστλ.Οὐρ.289b,30 παγίως εἶναι (ἀντίθ. ρεῖν), Δαμάσκ.Ἀρχ.266 παγίως ἑστάναι· **2)** θετικῶς, ἀνεπιφυλάκτως : Πλάτ.Πολ.434D παγίως λέγειν, αὐτ.479C παγίως νοῆσαι, αὐτ.Τίμ.49D παγίως διισχυρίζεσθαι, Ἀριστλ.Ρητ.1389b,19.

παγίωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. στερέωσις, σταθεροποίησις : Ὀλυμπ.Φαῖδ.66N.

παγκαίνιστος-ον κ. μσν. ὁ ἀείποτε ἀνακαινιζόμενος, ὁ πάντοτε καινός, νέος : Αἰσχ.Ἀγ.760 πορφύρας κηκῖδα παγκαίνιστον.

παγκάκιστος-ον μσν. κ. δημ. ἴδ. ἐν Συνξ. ὡς ἐπίθ. τοῦ διαβόλου καὶ τινων αὐτοκρατόρων ἢ ἀ. ἀρχόντων διωκτῶν τῶν χριστιανῶν.

πάγκακος-ον ἐπὶ προσώπων, ὁ καθ' ὁλοκληρίαν κακός, ὁ καθ' ὑπερβολὴν κακός, μοχθηρός : Θέογν.149 χρήματα μὲν ὁ δαίμων καὶ παγκάκῳ ἀνδρὶ δίδωσιν, Πλάτ.Νόμ.928E ἐν παγκάκων ἤθεσιν ἀνθρώπων, Ἀριστλ.ΗΝικ.1099b,5 πάγκακοι παῖδες· κ. ὑπερθ. : Σοφ.Ἀντ.742 ὦ παγκάκιστε διὰ δίκης ἰὼν πατρί· || γεν. ἐπὶ πραγμ., ὁ καθ' ὑπερβολήν, ὅλως διόλου κακός : Ἡσίοδ.Ἔργ.813 πάγκακον ἦμαρ (ἀτυχεστάτη ἡμέρα), Πλάτ.Ἐπιστ.354E δουλεία δὲ καὶ ἐλευθερία ὑπερβάλλουσα μὲν ἑκατέρα πάγκακον, ἔμμετρος δὲ οὖσα πανάγαθον· || ὁ λίαν βλαβερός : Πλάτ.Πρωτ.334B τὸ ἔλαιον τοῖς μὲν φυτοῖς ἅπασιν ἐστὶ πάγκακον.

παγκάκουργος-ον ὁ καθ' ὁλοκληρίαν, ὁ ἐντελῶς κακοῦργος· Ἡσ. ἐν λ. παναίγυλος.

παγκάκως ἐπίρρ. κατὰ τρόπον λίαν κακόν, ἀθλιέστατον : Αἰσχ.Ἑπτ.552 ἦ τἂν πανώλεις παγκάκως τ' ὀλοίατο, αὐτ.Χο.740 δόμοις δὲ τοῖσδε παγκάκως ἔχει, Εὐρ.Μήδ.1,135 εἰ τεθνᾶσι παγκάκως, Πύθωνι 1,6 παγκάκως διακείμενοι.

παγκάλλιστος-ον Ἐπιγρ. ὡραιότατος : Ἐπιγρ. παγκάλλιστος στέφανος τοῦ ἰδίου γένους.

παγκαλοεύμορφος-η-ον μσν. ὁ τὴν μορφὴν πάγκαλος, λίαν εὔμορφος : Διγεν.Ἀκρ.4705 ὦ ἥλιε παγκαλοεύμορφε.

πάγκαλος-ον κ. -η-ον νεώτ. ὡραιότατος, κάλλιστος : Ἀριστφ.Πλουτ.1018 καὶ τὰς χεῖρας παγκάλους ἔχειν μ' ἔφη, Πλάτ.Συμπ.204C διὰ ταῦτά σοι, οἶμαι, πάγκαλος ἐφαίνετο ὁ Ἔρως, αὐτ. Φαῖδρ.276E παγκάλην λέγεις παρὰ φαύλην παιδιάν, Θεόπομπ.Κωμ.9, - πάγκαλος νεᾶνις.

παγκάλως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ὡραιότατα : Ἱππ. Ἄρθρ.833 παγκάλως μὲν τοῖσι δεσμοῖσιν ἐσκευάσθαι, Εὐρ.ἀπ.285,7, Πλάτ.Φαῖδρ.230C παγκάλως ἔχειν, αὐτ.Ἀπολ.31D καὶ παγκάλως γέ μοι δοκεῖ ἐναντιοῦσθαι, αὐτ.Κρατ 396A, Εὐθφρ.7A, αὐτ. Εὐθ.303B παγκάλως ἐθορύβουν .. οἱ τοῦ Εὐθυδήμου ἐρασταί, Συνέσ.120C παγκάλως εἰρῆσθαι.

παγκάρι(ον) (τὸ) (λατ.) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐκκλησιαστικὸν ἔπιπλον, εὑρισκόμενον συνήθως δεξιὰ τῆς δυτικῆς εἰσόδου τῶν ἑλληνικῶν ναῶν, πρὸ τοῦ ὁποίου ἵστανται οἱ ἐπίτροποι τοῦ ναοῦ.

παγκαρπία (ἡ) ἡ -άρπεια μεῖγμα παντοειδῶν καρπῶν προσφερόμενον π. ἀρχ. συνήθως ὡς θυσία ἄπυρος, ὡς νῦν τὰ πολυσπόρια : Σοφ.ἀπ. 398 ἐνῆν δὲ συμμιγὴς ὀλαῖς παγκαρπία, Εὐρ.ἀπ. 912 θυσίαν ἄπυρον παγκαρπίας δέξαι (κῶδ παγκαρπείας)· || παγκαρπία μελιτοῦττα μεῖγμα παντοειδῶν καρπῶν μετὰ μέλιτος : Θεόφρ.ΦΙ 9,8,7 εἴ τι καὶ ἄλλο προστιθέασιν, οἷον ὅταν τὸ πάνακες τὸ Ἀσκληπίειον καλούμενον· ἀντεμβάλλειν γὰρ τῇ γῇ παγκαρπίαν μελιτοῦτταν· || μτγν. γεν. παντοειδεῖς καρποί : Γρηγ.Νύσσ.1,614C βρύειν εἰς τοῦ κοίλου τὴν παγκαρπίαν (περὶ τοῦ κέρατος τῆς Ἀμαλθείας)· || δθ. ὁμ. μτφ. : Εὐστ. Πον.166,12 καρποὶ ψυχοτρόφοι, ἀρετῶν παγκαρπίαι· **2)** εἰδ. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἶδος πλακοῦντος : Ἁρποκρ.π.Ἀθήν.14,648B.

παγκάρπιον (τὸ) νεώτ. ἀρχιτεκτονικὸν κόσμημα παριστάνον στεφάνους ἢ ἡμιστεφάνους ἐξ ἀνθέων καὶ καρπῶν.

πάγκαρπος-ον ὁ ἐκ παντὸς εἴδους καρπῶν συγκείμενος : Σοφ.Ἠλ.635 ἔπαιρε δὴ σὺ θύμαθ', ἡ παροῦσά μοι, πάγκαρπ' ἄνακτι τῷδε· **2)** πλούσιος εἰς παντοειδεῖς καρπούς : Πίνδ.Π 9,58 πάγκαρπα φυτά, αὐτ.Ι 4(3),41 πάγκαρπος χθών· || γονὴ πάγκαρπος παραγωγὴ παντὸς εἴδους καρπῶν : Πλάτ.Ἀξ.371C ἔνθα ἄφθονοι μὲν ὧραι παγκάρπου γονῆς· **3)** μτφ. πλήρης πνευματικῶν ἢ διανοητικῶν καρπῶν : ΑΠ 4,1,1 πάγκαρπος ἀοιδά· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ πάγκαρπον τίτλος βιβλίου : Γελλ.Προοίμ.8· **4)** πλήρης καρποῦ, κατάφορτος καρποῦ, πολυκαρπημένος : Σοφ. ΟΤ 83 οὐ γὰρ ἂν κάρα πολυστεφὴς ὧδ' εἷρπε παγκάρπου δάφνης· **5)** τὸ ἀρσ. πάγκαρπος ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν χαμαιλέων μέλας, ΨΔιοσκ.3,9.

παγκαταγέλαστος-ον μσν. ὁ τὰ μάλιστα καταγέλαστος, δθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἰδιότης τοῦ παγκαταγελάστου : Νικ.Χων.Χρον.188A τὸ ἐκείνων παγκαταγέλαστον.

παγκατάμικτος-ον μτγν. ὁ ἐκ παντὸς εἴδους μεμιγμένος : Φιλόξ.3,13 (πιθ.γρ.).

παγκαταπύγων-ονος (ὁ,ἡ), οὐδ. -άπυγον ὁ τὰ μάλιστα καταπύγων, αἰσχρότατος : Ἀριστφ.Λυσ. 137 ὦ παγκατάπυγον θἠμέτερον ἅπαν γένος.

παγκατάρατος-ον ὁ ὅλως κατάρατος : Ἀριστφ.Λυσ.588.

παγκευθής-οῦς-ές ὁ τὰ πάντα κρύπτων : Σοφ. ΟΚ 1563 τὰν παγκευθῆ κάτω νεκρῶν πλάκα.

παγκιέρης (ὁ) δημ. ἀ. μπαγκ(ι)έρης βλ.λ.

παγκ(λ)άδια (τὰ) (κλάδος) ἑορτὴ εἰς Ῥόδον κατὰ τὸ κλάδευμα τῆς ἀμπέλου· Ἡσ. «ἑορτὴ παρὰ Ῥοδίοις, ὅταν ἡ ἄμπελος τμηθῇ».

παγκλαστῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἐκρηκτικὴ οὐσία ἐκ μείγματος νιτροβενζολίου καὶ τετροξιδίου τοῦ ὀζώτου.

πάγκλαυτος-ον κ. πάγκλαυστος ὁ κατὰ πάντα ἀξιοθρήνητος : Αἰσχ.Ἑπτ.368 παγκλαύτων ἀλγέων, αὐτ. Πέρσ.822· πάγκλαυτον ἐξαμᾷ θέρος, Σοφ.Ἠλ.1058 πάγκλαυτον αἰῶνα κοινὸν εἵλον **2)** ἐνεργ. ὁ ὅλως δακρύων, ὁ πάντοτε, καθ' ὁλοκληρίαν δακρύων : Σοφ.Τρ.652, αὐτ.Ἀντ.831 ὑπ' ὀφρύσι παγκλαύτοις.

παγκλέϊστος-ον μσν. ὁ πάντα κλέη ἔχων, ὁ λίαν ἔνδοξος, πανένδοξος, δθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ παγκλέϊστον ἡ ἰδιότης τοῦ παγκλεΐστου : Νικ. Χων.358C τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ παγκλέϊστον τῆς τῶν Ῥωμαίων βασιλείας.

πάγκλειτος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα περίφημος, ξακουστός : Καστορίων 2 πάγκλειτ' ἔπη, Χριστ.Πασχ.597.

παγκλέπτης (ὁ) μσν. ὁ τὰ πάντα κλέπτων, ὁ καθ' ὅλα κλέπτης, κλεφταράς, κλέφταρος : Τζέτζ. Χιλ.13,371 ἐλθὲ καὶ σύ, ὦ πάγκλεπτε.

παγκληρία (ἡ) πλήρης κληρονομία, ἅπασα ἡ ἐκ κληρονομίας περιουσία : Αἰσχ.Χο.486, Σοφ.ἀπ.915 αἶα Θεσσαλῶν παγκληρία, Εὐρ.Ἴων 814 σὴν παραλαβὼν παγκληρίαν, αὐτ.Ἰκ.14, Λυκόφρ.592 Δαυνίων παγκληρίαν.

πάγκληρος-ον ὁ κατεχόμενος ὑπό τινος ὁλόκληρος ὡς κληρονομία : Εὐρ.Ἴων 1542 οὐκ ἂν ποτ' ἔσχες .. παγκλήρους δόμους.

παγκλήρως ἐπίρρ. κατὰ πλήρη κλῆρον, πλήρως : Οἰκουμεν.Ἀποκαλ.387,19.

πάγκοινος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τοῖς πᾶσιν, εἰς ὅλους κοινός : Ἱππ.Ἀέρ.2 πάγκοινα νοσήματα

τα, Πίνδ.Ο 6,63 **πάγκοινος χώρα** (ἐπὶ τῆς Ὀλυμπίας), Αἰσχ.Ἐπτ.608 **πληγεὶς Θεοῦ μάστιγι παγκοίνῳ** (ἐπὶ τοῦ θανάτου), Σοφ.Ἠλ.138 **ἐξ Ἅιδου παγκοίνου λίμνας,** Εὐρ.Τρῳ.425 **ἐν ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς** (ἀπέχθημα κοινὸν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις), **-ὁ πάγκοινος θάνατος·** ‖ κ. νεώτ. ὁ κοινότατος, ὁ τοῖς πᾶσι γνωστός, φανερός: Σοφ.Ἠλ.1049 **ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέξεις** (σχόλ. «πᾶσιν κοινὸν καὶ φανερόν»), **- πάγκοινον ᾆσμα, - πάγκοινος ἰδέα·** ‖ εἰς ὃν πάντες μετέχουσι, κοινωνοῦσιν: Ἱππ.291,14 **ἂν μὴ ἀνάγκη καταλάβῃ παγκοίνου στρατείας,** Αἰσχ.Χο.458.

παγκοίνως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κοινότατα, εἰς ὅλους: Μαν.4,506, **-ἐγένετο παγκοίνως γνωστόν.**

παγκοίρανος-ον μτγν. ὁ πάντων κοίρανος, κύριος: Ὀππ.Κυν.4,21 **θεὰ παγκοίρανε θήρης.**

παγκοίτης-ου (ὁ) ὁ ἐν ᾧ πάντες θὰ κοιτασθῶσιν, ὁ πάντας κοιτάζων, ὁ τοῖς πᾶσιν ὡς κοίτη χρησιμεύων, ἐπὶ τοῦ Ἅδου ἢ τοῦ τάφου: Σοφ. Ἀντ.804 **τὸν παγκοίταν θάλαμον** (τὸν τάφον), αὐτ.811 **ὁ παγκοίτας Ἅδας.**

παγκόνιτος-ον ὁ πανταχόθεν κεκαλυμμένος διὰ κόνεως, ὁ κατασκονισμένος: Σοφ.Τρ.505 **τίνες πάμπληκτα παγκόνιτά τ' ἐξῆλθον ἄεθλ' ἀγώνων** (τίνες ἐξῆλθον εἰς τοὺς μεστοὺς πληγῶν καὶ κόνεως ἄθλους τῶν ἀγώνων).

πάγκος (ὁ) δημ. μπάγκος βλ.λ.

παγκοσμία (ἡ) νεώτ. φιλοσοφικὴ θεωρία καθ' ἣν τὸ σύμπαν ἀποτελεῖ ἀτελεύτητον σειρὰν κόσμων, ἧς ἐκτὸς οὐδὲν ὑπάρχει.

παγκόσμιος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον: Ὀρφ. Ὕμν.34,20 **παγκόσμιος μοῖρα, - παγκόσμιος ἕλξις, -παγκόσμιοι νόμοι·** 2) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἅπασαν τὴν γῆν ἢ εἰς πάντα τὰ ἔθνη καὶ τοὺς λαοὺς τῆς γῆς: ΨΧρυσ.Λόγ.5,7,237 **παγκόσμιος κατακλυσμός,** Μεθόδ.418, Ἀνδρ. Κρ.12,58, ΚΜανασσ.Χρον.5, **- παγκόσμιος ἔκθεσις, - παγκόσμιος ἱστορία, - παγκόσμιος γεωγραφία, - παγκόσμιος πόλεμος·** 3) μσν. ὁ ἐξαιρέτως, ἐκπρεπῶς κόσμιος, σεμνός, εὐπρεπής: Μηναῖ.12,1 **Ὠδὴ σοὶ τῷ παντουργῷ ἐν τῇ καμίνῳ παῖδες παγκόσμιον πλέξαντες χορείαν ἔμελπον.**

πάγκοσμος (ὁ) μτγν. ὁλόκληρος κόσμος: Δαμάσκ.Ἀρχ.279 **βουληθεὶς ὁ νοῦς ἕκαστος πάγκοσμος εἶναι.**

παγκράδη Ἡσ. «ἀπὸ τῆς κράδης τῶν σύκων».

πάγκρανον (τὸ) θαψία βλ.λ.: ΨΔιοσκ.4,153.

παγκράτεια μσν. ἡ παντοκράτειρα: Βρυέν.Ν 40Β **γήμας τὴν παγκράτειαν τοῦ Ἰβήρων κατάρχοντος θυγατέρα Μαρίαν** (διορθ. παγκράτειρα).

παγκρατευτής (ὁ) παγκρατιαστὴς βλ.λ.: Ψ Καλλισθ.1,18 **μᾶλλον παλαιστὴς ἢ παγκρατευτής.**

παγκρατής-οῦς-ές (κράτος) κυρίως ὡς ἐπίθ. θεοτήτων, παντοδύναμος, πανίσχυρος: Αἰσχ.Ἐπτ.255 **ὦ παγκρατὲς Ζεῦ, τρέψον εἰς ἐχθροὺς βέλος,** αὐτ.Εὐμ.918 **καὶ Ζεὺς ὁ παγκρατής,** Εὐρ.ἀπ. 431,4, αὐτ.Ῥῆσ.231 **ὦ παγκρατές, ὦ Τροίας τείχη παλαιὰ δείμας,** Ἀριστφ.Θεσμ.317 **καὶ σὺ παγκρατὴς κόρα,** ΠΔ Μακκ.2,3,22 **ὁ παγκρατὴς κύριος·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς μοίρας: Βακχ.16,24· ‖ ὁμ. γεν. ἐπὶ προσώπων, πανίσχυρος, παντοδύναμος: Αἰσχ.Ἀγ.1648 **ὅπως .. ἀμφοῖν γένηται τοῖνδε παγκρατὴς φονεύς·** ‖ ὁμ. ἐπὶ πραγμάτων: Πίνδ. Ν 4,62 **παγκρατὲς πῦρ,** αὐτ.Διθύρ.2,15 **παγκρατὴς κεραυνός,** Βακχ.ἀπ.10 **ἀρετὰν σοφίαν τε παγκρατὴς ἐλέγχει ἀλάθεια,** Σοφ.Φιλ.986, Σοφ.Αἶ. 675 **ἐν δ' ὁ παγκρατὴς ὕπνος λύει πεδήσας,** Κλήμ. Ἀλ.Στρωμ.5,1,6 **δύναμις παγκρατής,** Πισίδ.Γ 1050 **παγκρατὲς κράτος·** ‖ **παγκρατεῖς ἕδραι** ὁ παντοδύναμος βασιλικὸς θρόνος τοῦ Διός: Αἰσχ. Πρ.391 **τῷ νέον θακοῦντι παγκρατεῖς ἕδρας.**

παγκρατησία (ἡ) μτγν. ἡ πλήρης κυριότης, ἡ πλήρης ἐξουσία: Φίλ.2,129 **πρὸς δὲ τῇ εἰρήνῃ καὶ παγκρατησίαν ἱερωσύνης αὐτῷ** (ἔδωκεν).

παγκρατιάζω κ. νεώτ. ἀγωνίζομαι, διαγωνίζομαι τὸ παγκράτιον βλ.λ.: Ἰσοκρ.15,252 **ἢ καὶ πυκτεύειν καὶ παγκρατιάζειν ὡς οἷόν τ' ἄριστα παιδευθέντες τῶν μὲν ἀγώνων ἀμελοῖεν,** Πλάτ. Γοργ.456D, αὐτ.Χαρμ.159 **τί δέ; πυκτεύειν καὶ παγκρατιάζειν οὐχ ὡσαύτως;,** Παυσ.5,2,9 **τὸν μὲν παγκρατιάσαντα ἐν παισί·** ‖ κ. μτ. αἰτ.: Ἐπιγρ. **πάντας ἐπαγκρατίασε τοὺς κλήρους·** 2) μτφ. κινῶ τοὺς βραχίονας βιαίως ὡσεὶ γυμναζόμενος εἰς τὸ παγκράτιον, δθ. χειρονομῶ βιαίως: Αἰσχίν.1,26 **παγκρατιάζειν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.**

παγκρατιαστής (ὁ) κ. νεώτ. ὁ διαγωνιζόμενος τὸ παγκράτιον· Ἡσ. «παγκρατιασταί· ἀθληταὶ πύκται», Σουΐδ. «παγκρατιασταῖς· τοῖς χερσὶ καὶ ποσὶ, πυκτομαχοῦσι»: Πλάτ.Πολ.338C **Πολυδάμας ἡμῶν κρείττων ὁ παγκρατιαστής,** αὐτ.Εὐθ. 271C, Ἐπιγρ. **ἀνὴρ παγκρατιαστής,** Πλούτ.Ἠθ. 486B **πύκται δὲ παγκρατιασταῖς φίλιοι, καὶ δολιχοδρόμοι παλαισταῖς εὐμενεῖς εἰσι.**

παγκρατιαστικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ παγκράτιον βλ.λ.: Πλάτ.Εὐθ.272Α **παγκρατιαστικὴ τέχνη·** 2) ὁ ἔμπειρος εἰς τὸ παγκράτιον, ὁ ἱκανὸς παγκρατιαστής: Ἀριστλ. Ῥητ.1361b,26 **ὁ θλίβειν καὶ κατέχειν δυνάμενος, παλαιστικός· ὁ δ' ὦσαι τῇ πληγῇ, πυκτικός· ὁ δ' ἀμφοτέρους τούτους, παγκρατιαστικός,** Γαλ. 6,158 **εἴτ' ὀρχηστικὸς ἦν ὁ ἄνθρωπος, εἴθ' ὁπλομαχικός, εἴτε παγκρατιαστικός, εἴτε παλαιστικός.**

παγκρατιαστικῶς ἐπίρρ. διὰ τῆς παγκρατιαστικῆς τέχνης: Πολυδ.3,150, Σχόλ.Πίνδ.Ν 3,27.

παγκράτιον (τὸ) κ. νεώτ. ἀρχαῖον ἑλληνικὸν ἀγώνισμα περιλαμβάνον πάλην καὶ πυγμήν· Σχόλ. Πλάτ.397 «παγκράτιον ἀγών τις ἐξ ἀτελοῦς πάλης καὶ ἀτελοῦς πυγμῆς συγκείμενος»: Ξενοφ.2,5, Πίνδ. Ν 5,52, Ἡρ.9,105 **ἀνὴρ παγκράτιον ἐπασκήσας,** Ἐπιγρ.· ‖ ὁμ. μτ. τῶν ρ. νικᾶν, μάχεσθαι, ἀσκεῖσθαι, οἷον **παγκράτιον νικᾶν - μάχεσθαι - ἀσκῆσθαι** νικῶ εἰς τὸ παγκράτιον, ἀγωνίζομαι παγκράτιον, ἀσκοῦμαι εἰς τὸ παγκράτιον: Ἀριστφ. Σφ.1191, Θουκ.5,49 **οἷς Ἀνδροσθένης Ἀρκὰς παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα,** Πλάτ.Νόμ.795Β **παγκράτιον ἠσκηκὼς ἢ πυγμὴν ἢ πάλην,** Πλούτ.Ἠθ. 189Ε **πυγμὴν δὲ καὶ παγκράτιον ἀγωνίζεσθαι ἐκώλυσεν** (ὁ Λυκοῦργος)· ‖ ὁμ. μτφ.: Εὐνάπ. Ἱστ.ἀπ.89,21 **τὸ παγκράτιον τῶν λόγων·** 2) κ. νεώτ. τὸ φυτὸν scilla maritima: Διοσκ.2,203, Πλίν.ΦΙ 27,92· ‖ νεώτ. φυτολ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ἀμαρυλλιδοειδῶν·** 3) στοιχὰς βλ.λ.: ΨΔιοσκ.3,26· 4) πάγκρανον βλ.λ.

παγκράτιστος-η-ον μσν. πανάριστος: ΠσΣολ.Σιλ.22

παγκρατορικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παγκράτορα βλ.λ.: Διον.Ἀρεοπ. 243Α **τὴν παγκρατορικὴν ἀσφάλειαν καὶ ὑπεροχὴν τῆς θείας δυνάμεως.**

παγκράτωρ-ορος (ὁ) κ. μσν. παντοκράτωρ, παντοδύναμος: Ἐπιγρ., Χριστ.Πάσχ.1346.

πάγκρεας-ατος (τὸ) κ. νεώτ. ἀδενῶδες ὄργανον τῆς κοιλίας προσηρτημένον εἰς τὸν πεπτικὸν σωλῆνα· Ἀριστλ.ΖΙ 514b,11 «ἡ παρὰ τὴν πρώτην τοῦ ἐντέρου ἔκφυσιν κειμένη σὰρξ διαπίμελος καὶ ἀδενώδης πάγκρεας»: Ῥοῦφ.Ὀνομ.175, Γαλ.Χρ.Μορ. 5,2 **τὸ πάγκρεας, ὅπερ ἔνιοι καλλίκρεας ὀνομάζουσιν·** 2) σκωπτικὸν ὄνομα διδόμενον ὑπὸ τοῦ Τίμωνος **εἰς τὸν Πύρρωνα**: Τίμ.31 (πιθ. ἀνάγν. πᾶν κρέας).

παγκρεατικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ πάγκρεας: **παγκρεατικὸν ὑγρόν.**

παγκρεατίνη (ἡ) νεώτ. ὑδατῶδες ἐκχύλισμα νωποῦ παγκρέατος προβάτου, χοίρου ἢ βοός.

παγκρεατῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ὀξεῖα ἢ χρονία φλεγμονὴ τοῦ παγκρέατος.
παγκρεατοσπληνικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ πάγκρεας καὶ τὸν σπλῆνα· δθ. **παγκρεατικὸς σύνδεσμος** ὁ σύνδεσμος ἢ πτυχὴ τοῦ περιτοναίου, ἥτις συνδέει καὶ στηρίζει τὴν οὐρὰν τοῦ παγκρέατος εἰς τὰς πύλας τοῦ σπληνός.
παγκρότως ἐπίρρ. μετὰ μεγάλου κρότου ἢ ἐν ρυθμῷ συνήθ. μτ. τοῦ ἐρέσσειν· **παγκρότως ἐρέσσειν** κωπηλατῶ ἐρρύθμως, ἐν ρυθμῷ : Αἰσχ.᾿Ικ.723 **διείλασα λαῖφος παγκρότως ἐρέσσεται.**
πάγκρυφος-ον μτγν. ὁ ὅλως κεκρυμμένος : ᾿Ιουστ.35C **῎Αμμωνα δὲ ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λόγοις πάγκρυφον τὸν θεὸν ὀνομάζοντος.**
παγκτήμων-ονος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα κεκτημένος : Κλήμ.᾿Αλ.Παιδ.3,275,28 **πῶς οὗτος οὐ πολυκτήμων καὶ παγκτήμων.**
παγκτησία (ἡ) μτγν. ἡ παντελής, τελεία κατοχή : ᾿Επιγρ., Φίλ.2,392, Πολυδ.10,12 **κάλλιον δὲ τὴν ἐνδομενίαν παγκτησίαν ἢ παμπησίαν ὀνομάσας.**
παγκύνιον (τὸ) μτγν. εἶδος φύκους τῆς θαλάσσης, ἔχον μέγεθος μυρίκης καὶ φέρον καρπὸν ὅμοιον πρὸς τὸν καρπὸν τῆς μήκωνος : Αἰλ Ζ1 14,24.
πάγκυφος-ον ὁ ἐντελῶς κυφός, καμπουριασμένος· ‖ δθ. **πάγκυφος ἐλαία** ἡ ἐπὶ τῆς ᾿Ακροπόλεως ἱερὰ ἐλαία, ὀνομαζομένη οὕτως ἐκ τοῦ συνεστραμμένου σχήματος καὶ τῆς κυφότητος αὐτῆς· Πολυδ.6,163 «ἐλαίας εἶδός τι κατακεκυφὸς καὶ ταπεινὸν **ἐν τῇ ἀκροπόλει**» : ᾿Αριστφ.ἀπ.727.
πάγνιον (τὸ) μτγν. ἀντὶ παιγνίδιον βλ.λ.
παγνύναι δωρ. τ. τοῦ ἀπαρφ. πηγνύναι : Βακχ. 10,87 **φάσγανον ἄμφακες ἐν στέρνοισι πᾶξαι.**
πάγξενος-ον ὁ πᾶσι τοῖς ξένοις κοινός, ὁ λίαν φιλόξενος : Σοφ.ἀπ.378.
παγοβούνι (τὸ) δημ. τὸ παγόβουνον βλ.λ.
παγόβουνο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. μέγας ὄγκος πάγου ἐκ πολικοῦ παγετῶνος ἀπεσπασμένος, ἐπιπλέων ἐν θαλάσσῃ καὶ συνήθως ὑπὸ ρευμάτων βιαίως φερόμενος : **εἰς τὰ διαπλέοντα τὰς ἀρκτικὰς θαλάσσας πλοῖα μέγας κίνδυνος εἶναι τὰ παγόβουνα·** πρβλ. χιονοστιβάς.
παγόδα (ἡ) (περσ.) νεώτ. κ. δημ. κτ. κυριολεξ. εἰδώλου (but) ναὸς (Kedeh), εἶδος οἰκοδομῆς περιπτέρου, ἐστεγασμένης διὰ πυραμιδοειδοῦς πολυέδρου στέγης, καταφόρτου συνήθως ἰδιορρύθμων ἀρχιτεκτονικῶν κοσμημάτων, ἀφιερωμένης δὲ **εἴς** τινα θεότητα, ἧς τὸ **εἴδωλον** (ἰδ. Βούδδας) εἶναι ἱδρυμένον ἐν τῷ περικλείστῳ κεντρικῷ διαμερίσματι, μόνον μίαν θύραν ἔχοντι· περὶ τὸν ἱερὸν τοῦτον χῶρον ὑπάρχουσι προθάλαμοι στηριζόμενοι ἐπὶ ὑποστυλωμάτων καὶ περὶ τούτους περιβολότοιχος ἔχων τέσσαρας πυλῶνας πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος. Παγόδαι εἰσὶ πολυπληθεῖς ἐν Κίνᾳ, ἐν ᾿Ινδίαις, ἐν Σιὰμ κ. ἀλλαχοῦ τῆς ἄπω ᾿Ανατολῆς, ἀφιερωμέναι ἰδ. εἰς λατρείαν τοῦ Βούδδα· **2)** συνεκδ. μικρὸν εἴδωλον ἐκ πορσελλάνης ἢ ἐκ μετάλλου, ἔχον κεφαλὴν χωριστήν, κινουμένην ἐπὶ τῶν ὤμων· **3)** ἐν ᾿Ινδίαις ἐν χρ. ὡς ὀνομ. χρυσοῦ τινος νομίσματος· **4)** ὡς ὀνομ. εἴδους γωνιωδῶν εἰς τὰ ἄκρα γυναικείων ξυλοπεδίλων· ‖ ὁμ. ὡς ὄνομα εἴδους χειρίδος στενῆς μέχρι τοῦ ἀγκῶνος καὶ εἶτα πρὸς τὰ κάτω πλατυνομένης.
παγοδρομία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ ὀλισθαίνειν, τρέχειν ἐπὶ τοῦ πάγου δι᾿ εἰδικῶν πεδίλων.
παγοδρομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παγοδρομίαν : **π. ἀγῶνες.**
παγοδρόμιον (τὸ) νεώτ. τόπος πρὸς παγοδρομίαν.
παγοδρόμος (ὁ) νεώτ. ὁ παγοδρομῶν βλ.λ.
παγοδρομῶ-έω νεώτ. τρέχω, ὀλισθαίνω ἐπὶ **τοῦ πάγου διὰ παγοπεδίλων.**
παγοθραύστης (ὁ) νεώτ. ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς θραῦσιν τῶν πάγων· ‖ εἰδ. πλοῖον κατάλληλον ὅπως διανοίγῃ δίοδον διὰ μέσου πεπηγότων ὑδάτων, ἅ. παγοθραυστικόν.
παγοθραυστικός-ή-όν νεώτ. ὁ κατάλληλος πρὸς θραῦσιν τῶν πάγων : **παγοθραυστικὸν πλοῖον·** ‖ τὸ οὐδ. παγοθραυστικὸν ὡς οὐσ. κτ.παράλ. τοῦ πλοῖον, πλοῖον εἰδικὸν ὅπως θραῦον τοὺς πάγους διανοίγῃ δίοδον.
παγοκρύσταλλος (ὁ) νεώτ. κρύσταλλος **ἐκ** πάγου· ‖ συνήθ. κτ. πληθ. **παγοκρύσταλλοι** κρύσταλλοι ἐκ πάγου σχηματιζόμενοι ἐπὶ ψυχροῦ καὶ αἰθρίου καιροῦ.
παγολίθαξ (ὁ) νεώτ. λιθὼν βλ.λ.
παγόλυτος ὁ ἐκ διαλυομένου πάγου προερχόμενος, εἰδ. ἐπὶ τοῦ ὕδατος : ῾Ηρόδ.᾿Ιατρ.π. ᾿Ορειβ.5,30,18 **παγόλυτον ὕδωρ.**
παγοπέδιλον (τὸ) νεώτ. πέδιλον ἐκ μετάλλου, τὸ ὁποῖον φορεῖ **ὁ** παγοδρόμος ὀλισθαίνων ἐπὶ τοῦ πάγου.
παγόπληκτος-ον νεώτ. ὁ πληγείς, ὁ ὑποστὰς βλάβην ἐκ τοῦ πάγου.
παγοπληξία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ὑπὸ τοῦ πάγου ἢ γενικῶς τοῦ ψύχους προκαλουμένη παράλυσις ἢ γενικῶς **νοσηρὰ** κατάστασις : ῾Ιππιατρ.125 **χειμῶνος ὥρᾳ πάγοι λυποῦσι περὶ τὰς ὁδοιπορίας ἵππους τε καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ὑποζυγίων .. τὸ πάθος ἐκάλεσαν παγοπληξίαν.**
παγόπλοιον (τὸ) νεώτ. ἕλκηθρον ἐν εἴδει μικρᾶς λέμβου μετ᾿ ὀλισθητήρων ἀντὶ τρόπιδος, κινούμενον ἐπὶ τοῦ πάγου δι᾿ ἱστίων.
παγοποιεῖο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἐργοστάσιον ἐν ᾧ κατασκευάζεται τεχνητὸς πάγος.
πάγος (ὁ) (λατ. pagus) διοικητικὸν διαμέρισμα, περιοχή : Πλούτ.Νομ.16.
πάγος (ὁ) (πήγνυμι) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. γενικῶς πᾶν τὸ πεπηγός, ἐμπεπηγμένον, στερεῶς τεθειμένον ἀκίνητον πρᾶγμα· δθ. κορυφὴ ὄρους: ᾿Οδ. Ε 405 **σπιλάδες τε πάγοι τε,** αὐτ.411 **ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες·** ‖ γεν ἀπόκρημνος βράχος : ῾Ησίοδ.Α 439 **πάγος δέ οἱ ἀντεβόλησεν ὑψηλός,** Πίνδ.10(11),49 **πάγον** Κρόνου, αὐτ.12,33 **οὐ γὰρ πάγος οὐδὲ προσάντης κέλευθος,** Σοφ.᾿Ιχν.215 **χλοερὸς ὑλώδης πάγος,** Λυκόφρ.1348 **αἰπὺν πάγον,** Αἰλ.Ζ13,26 **ἐν τοῖς πάγοις τοῖς ὑψηλοῖς·** ‖ εἰδ. **῎Αρε(ι)ος Πάγος** ὁ ἐν ᾿Αθήναις βράχος τοῦ ῎Αρεως, ἔνθα τὸ ἀνώτατον δικαστήριον, ἡ τοῦ ᾿Αρείου Πάγου βουλή : ῾Ηρ.8,52 **ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὄχθον, τὸν . . καλέουσι ᾿Αρήιον πάγον,** Αἰσχ.Εὐμ.685 **῎Αρει δ᾿ ἔθυον, ἔνθεν ἔστ᾿ ἐπώνυμος πέτρα πάγος τ᾿ ῎Αρειος,** Σοφ.ΟΚ 947· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. : Εὐρ.ΙΤ 1470 **ἐν ᾿Αρείοις πάγοις·** ‖ ὁμ. **οἱ ᾿Αθηναίων πάγοι** : Σοφ.ἀπ.323 **ἐν κλεινοῖς ᾿Αθηναίων πάγοις·** ‖ **μαντεῖος πάγος** εἰδ. ἐπὶ τῶν Δελφῶν . Παιὰν Δελφ 7,16 **μαντεῖος,** ἀκρονιφὴς **πάγος· 2)** κ. νεώτ. τὸ ἐκ τοῦ ψύχους στερεοποιηθὲν ὕδωρ : Πλούτ.᾿Ηθ.953F **πάντα ταῦτα παντάπασιν ὑπὸ τῆς ψυχρότητος παγῆναι, διὸ καὶ πάγοι καλοῦνται,** αὐτ.969A **ἀλώπεκα ποιοῦντας γνώμονα τῆς τοῦ πάγου στερρότητος ἡσυχῇ γὰρ ὑπάγουσα παραβάλλει τὸ οὖς,** Λεων. ἐν ΑΠ 6,221 **πάγος κρυόεις,** Παλαμ.Τάφ.28,4 **σὸν ὀλάσπρο ἀντίφεγγο | τ᾿ ἀνήλιαγου τοῦ πάγου,** Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 36 **κι ἄλλες (** λουλούδια πρώϊμα **ποὺ τὰ μαραίνει ὁ πάγος·** ‖ κ. ἑτερόκλιτ. δοτ. πάγει (Διόδ. Σ 3,34), δοτ. πληθ. **πάγεσι** παγετός : Σοφ.Φιλ.293 **πάγου χυθέντος, οἷα χείματι,** αὐτ.ἀπ.149,3 **πάγου φανέντος αἰθρίου,** Πλάτ.Συμπ.220B **ὄντος πάγου οἵου δεινοτάτου·** ‖ ὁμ. κτ. πληθ. : Αἰσχ.᾿Αγ.335 **τῶν ὑπαιθρίων πάγων δρόσων τ᾿ ἀπαλλαγέντες,** Σοφ.᾿Αντ.357, ᾿Αριστλ.Ζ1 523a,20, αὐτ.ΖΓ 735a,35· **3)** εἰδ. ὁ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ γάλακτος σχημα-

τιζόμενος μετὰ τὴν ψῦξιν ἀφρός, τσίπα, καϊμάκι : Σχόλ.Νίκ.'Αλ.91 **γραῦς ὁ ἐπὶ τοῦ γάλακτος γιγνόμενος πάγος** . **4**) ὁμ. εἰδ. τὸ ἅλας ὡς σχηματιζόμενον δι' ἐξατμίσεως τοῦ ὕδατος : Λυκόφρ.135 **Αἰγαιῶνος ἀγνίτην πάγον** **5**) ὁμ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ αἵματος, ἡ πῆξις τοῦ αἵματος : 'Αρετ.'Οξ.Παθ.2,2.

πάγος ἄκριτον (τὸ) ἡ ἄμορφος καὶ συγκεχυμένη περιβάλλουσα τὸν κόσμον μᾶζα : Γαλ.Λεξ.'Ιππ. 420 «ἄκριτον πάγος τὸ οἷον ἀδιάκριτον· εἴρηται δὲ ἐν τῷ περὶ ἑβδομάδος ἐπὶ τοῦ μετὰ τὸν κόσμον ἤτοι ἀπείρου ἢ οἷον ἀδιατυπώτου κενοῦ» : 'Ιππ.'Εβδ.6.

παγός δ. τ. πηγὸς βλ.λ.

παγούαιρ 'Ησ. «μάρμαρος ἢ μικακύς».

πάγουρας (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ καρκίνος βλ.λ., ἄ. κάβουρας : παροιμ. **ὁ πάγουρας στὴν τρύπα του εἶναι μεγάλος ρήγας** || ὁμ. **ἐδῶ σὲ θέλω πάγουρα (ἢ κάβουρα) νὰ πηδᾶς τὰ κάρβουνα** || νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστράκων.

παγούριον (τὸ) μσν., δημ. παγοῦρι φορητὸν ὑδροδοχεῖον ἐν χρήσει κυρίως π. τοῖς στρατιώταις : Κωνστ.Πωγων.247,6, Πρόδρ.2,342 **εἰ μὴ φωμίτζιν καὶ κρασίν, σάκκους καὶ ὥρια παγούρια, -οἱ στρατιῶται γέμισαν τὰ παγούρια τους νερό.**

παγουρομάννα (ἡ) δημ. κ. καβουρομάννα πάγουρος μεγάλων διαστάσεων.

πάγουρος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. πάγουρας κ. κάβουρας κ. παγοῦρι κ. καβοῦρι εἶδος καρκίνου : 'Αριστφ.'Ιππ.606 **ἤσθιον δὲ τοὺς παγούρους**, Ξεναρχ.8,2, Σπεύσ. π. 'Αθήν.3,105Β, 'Αριστλ. Ζ1 525b,5,Γεωπον.2,18,3 **καρκίνους ποταμίους, τουτέστι παγούρους, εἰς ὕδωρ βαλών** εἰδ. νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκ. τῶν **παγουριδῶν** || μτφ. ἐπὶ τοῦ γηραιοῦ Φοίνικος : Λυκόφρ.419 **κουροτρόφον πάγουρον**, Εὐστ.762 **καὶ ὅρα τό, γῆρας ἀποξύσαι, προσφυῶς ῥηθὲν τῇ τοῦ γεροντικοῦ δέρματος τραχύτητι δι' ἣν καὶ πάγουρον αὐτὸν ἡ Κασάνδρα που καλεῖ.**

πάγρος (ὁ) κ. νεώτ. φάγρος βλ.λ. : 'Ηρωδιαν.Ι, 203 || εἰδ. νεώτ. γένος ἰχθύων ἀκανθοπτερυγίων τῆς οἰκ. τῶν **σπαριδῶν.**

παγχάλεπος-ον ἐπὶ προσ. καὶ πραγμάτων, ὁ καθ' ὑπερβολὴν χαλεπός, δύσκολος καθ' ὅλα : 'Αντιφ.2,2,3 **καὶ ἐμὲ ὡς δεινὸν μὲν παγχάλεπόν φασιν ἐλέγχεσθαι εἶναι**, Πλάτ.Φαῖδ.85б, αὐτ.Κρατ. 409D **ἢ τοῦτό τι παγχάλεπον εἶναι**, αὐτ.Νόμ. 708D, Ξεν.'Αν.5,2,20 **ἄλλως δὲ παγχάλεπον ἐδόκει εἶναι ἀπελθεῖν** || ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Πλάτ. Σοφ.236D **ἀλλ' οὕτως θαυμαστὸς ἀνὴρ καὶ κατιδεῖν παγχάλεπος**, αὐτ.Πολιτ.291C, αὐτ.Φίλ.16C.

παγχαλέπως ἐπίρρ. λίαν δυσκόλως, συνήθ. ἐν τῇ φρ. **παγχαλέπως ἔχω** διάκειμαι λίαν δυσμενῶς, ὀργίλως : Ξεν.'Αν.7,5,16 **πρὸς δὲ τὸν Ξενοφῶντα οἵ τε στρατιῶται παγχαλέπως εἶχον.**

παγχάλκεος-ον ὁ ὁλόκληρος ἐκ χαλκοῦ, ὁλόχαλκος : 'Οδ.Θ 403 **δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον**, αὐτ.Λ 575 **τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσιν χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον** || ὁμ. ἐπὶ ἀνθρώπων : 'Ιλ.Υ 102 **οὐδ' εἰ παγχάλκεος εὔχεται εἶναι**, 'Απόλλ.Ρ 4,1655 **οὐθ' εἰ παγχάλκεοι εἶεν.**

παγχάλκειος-ον μσν. παγχάλκεος βλ.λ. : 'Απολλινάρ.Ψαλμ.17,75.

παγχαλκεύς-έως (ὁ) 'Ησ. «πολύτεχνος» (κῶδ. πασχαλκεύς).

πάγχαλκος-ον παγχάλκεος βλ.λ. : 'Οδ.Ρ.378 **αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε καὶ κυνέη πάγχαλκος**, Αἰσχ.'Επτ.591 **ἀσπίδ' εὔκυκλον νέμων πάγχαλκον**, Σοφ.'Ηλ.195, Εὐρ.'Ηρακλ.276 **πάγχαλκος αἰχμή** || **πάγχαλκα τέλη** ἐπὶ ὅπλων μελλόντων ν' ἀφιερωθῶσιν εἰς τὸν Δία : αὐτ.'Αντ.143 **Ζηνὶ τροπαίῳ πάγχαλκα τέλη.**

παγχαρής-οῦς-ές ὁ τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα χαροποιῶν, εὐφραίνων : 'Ερμοπίων π. 'Αμμιαν. Μαρκ.17,4,22 **βασιλεὺς παγχαρὴς 'Ηλίου παῖς** **2**) παθ. ὁ πλήρης χαρᾶς, ὁ καθ' ὑπερβολὴν χαίρων, εὐφραινόμενος : 'Αστράμφ.'Ονειρ.5 **κλαίων καθ' ὕπνους παγχαρὴς πάντως ἔδη.**

πάγχορτος-ον ὁ περιέχων πᾶν τὸ πρὸς χορτασμὸν ἀπαιτούμενον : Σοφ.άπ.666 **σίτοισι παγχόρτοισιν ἐξενίζομεν.**

παγχρησίμως ἐπίρρ. μσν. πάνυ, καθ' ὑπερβολὴν χρησίμως : Εὐσ. ἐν Maii Coll. nov. Vat.I,3.

πάγχρηστος-ον κ. μσν. χρήσιμος πρὸς πᾶν, ἢ πρὸς πάντα : 'Αριστφ.'Αχ.936 **πάγχρηστον ἄγγος ἔσται**, Ξεν.'Απ.2,4,5 **ἢ ποῖον ἄλλο κτῆμα οὕτω πάγχρηστον ;** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. πάγχρηστον ὄνομα ποικίλων φαρμάκων : Γαλ.12, 756,13,101, 'Ορειβ.άπ.97 || μσν. ὁμ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **πάγχρηστος** : Θεοφάν.Νόνν.Ι,102 **τὸν διὰ σπερμάτων τροχίσκον ἢ τὸν πάγχρηστον**, αὐτ. 332 **διάχριε δὲ καὶ .. τὸν πάγχρηστον.**

πάγχριστος-ον (χρίω) ὁ παντελῶς κεχρισμένος : Σοφ.Τρ.661 **ὅθεν μόλοι πανάμερος τᾶς πειθοῦς παγχρίστῳ συγκραθεὶς** (ἄνευ οὐσ.' ὁ Σχολ. γράφει «λείπει τῷ πέπλῳ» λέγεται ἐπὶ τοῦ μαγικοῦ χιτῶνος τοῦ κεχρισμένου διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Νέσσου· τὸ χωρίον νοσεῖ).

παγχρόνιος-ον μτγν. ὁ διαρκῶν δι' ὅλου τοῦ χρόνου : Δομ. π. Σιμπ. εἰς Φίλ.776,23.

πάγχρους-οος-ουν-οον ὁ δι' ὅλων τῶν χρωμάτων κεχρωσμένος, ὁ εἰς χρωματισμὸν πλουσίως ἔχων : Πλίν.Φ1 37,178, Συνέσ.16 Α **ἀπετελέσθη τε θέαμα .. πάγχρουν ὥσπερ οἱ ταῴ.**

παγχρύσεος-ον ὁ ὅλως χρυσοῦς, ὁλόχρυσος : 'Ιλ.Β 448 **τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσεοι ἠερέθοντο**, 'Ομ.'Υμν.27,5, 'Ησιόδ.Θ 335 **παγχρύσεα μῆλα φυλάσσει.**

παγχρύσιος-ον παγχρύσεος βλ.λ. : 'Αλκμ.23,67.

πάγχρυσος-ον ὁ ὅλος χρυσοῦς, ὁλόχρυσος : Πίνδ.Ο 7,4,αὐτ.Π 4,68 **πάγχρυσον νάκος**, Σοφ.'Ηλ. 510 **πάγχρυσοι δίφροι**, Εὐρ.Μήδ.5 **πάγχρυσον δέρας**, 'Αγαθ.ἐν ΑΠ 9,153 **πάγχρυσος ἐφεστρίς.**

πάγχρωμα-ατος (τὸ) γλωσσ. τὸ φυτὸν βερβένα.

παγχρώματον (τὸ) γλωσσ. τὸ φυτὸν δρακόντιον.

πάγχρωμος (ὁ) νεώτ. ὁ πάγχρους βλ.λ.

πάγχρως-ων μτγν. πάγχρους βλ.λ. : Συνέσ.114Β **οὕτως ἐν ἐλαχίστῳ πάγχρως ἐγένετο.**

πάγχυ (πᾶς, πᾶν) ἐπίρρ. ἐκκλ. κ. Ἰων. κ. αἰολ. τ. τοῦ πάνυ παντελῶς, ὁλοκλήρως : 'Ιλ.Ξ 143 **σοὶ δ' οὔπω μάλα πάγχυ θεοὶ μάκαρες κοτέουσιν**, 'Οδ.Δ 825 **μηδέτι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι**, Σαπφ.Συμπλ.5,5 **πάγχυ δ' εὔμαρές σύνετον πόησαι πάντι τοῦτο**, 'Ηρ.Ι,31 **δοκέειν πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἴσεσθαι**, Πίνδ.Π 2,82, 'Επίχ.99,3 || σπαν. π. τραγ. : Αἰσχ.'Επτ.641 **θεοὺς γενεθλίους καλεῖ .. ἐποπτῆρας λιτῶν ὧν γενέσθαι πάγχυ Πολυνείκους βία**, 'Αριστφ.Βατρ.1531 **πάγχυ γὰρ ἐκ μεγάλων ἀχέων παυσαίμεθ' ἂν οὕτως** || ὁμ. σπαν. εἰς μτγν. : 'Απп.'Εμφ.Πολ.2,2 **πάγχυ δ' ἐλπίσας αἱρεθήσεσθαι.**

παγχυρισμός 'Ησ. «πολυσύγκριτος».

πά(γ)ω νεώτ., δημ. κ. πάου ὑπάγω, πηγαίνω βλ.λ.

παγῶ-όω μτγν. παγώνω βλ.λ. : 'Ιω.Χρυσ.4,57,6.

παγώδης-ους-ες κ. μσν. παγετώδης βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΑΙτ.2,4,12 **πεῖρα καὶ μὴ παγώδης γῆ**, Γεωπ.1,12,50 **τὸ θέρος καυματῶδες, τὸ φθινόπωρον παγῶδες.**

πάγωμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ παγώνω βλ.λ. : **τὸ πάγωμα τῶν νερῶν - τοῦ βουτύρου - τῶν χεριῶν.**

παγωμένος-η-ον μτχ. παθ. παρακ. τοῦ παγώνω.

παγών-ῶνος (ὁ) νεώτ. μεγάλη ἔκτασις πάγου ἐπὶ τῶν πολικῶν **χωρῶν.**

παγώνι (τό) μσν. κ. δημ. τὸ πτηνὸν ταώς : Διγεν. 'Ακρ.102 ἀργυροκατασκεύαστα παγώνια καὶ περδίκια, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.151,4 πῶς δὲν ἔκανα φτερὰ σὰν τοῦ παγωνιοῦ χρυσά, Γρυπ.Σκ.Τερρ.21,2 φτερὰ κρατῶντας παγωνιοῦ.

παγωνιά (ἡ) δημ. , παγετός, δριμὺ ψῦχος : Παλαμ.Τάφ.39 ἡ παγωνιά | τοῦ . . θανάτου.

παγωνιέρα (ἡ) δημ. συσκευὴ δι' ἧς ψύχομεν, παγώνομεν διάφορα ὑγρὰ ἢ ἄλλα εἴδη.

παγώνω μσν., νεώτ. κ. δημ., μτχ. παθ. παρακ. παγωμένος, διὰ τοῦ ψύχους ἐπιφέρω ψῦξιν ὑγρῶν, μετατρέπω ὑγρόν τι εἰς στερεὸν διὰ τῆς ψύξεως : ὁ βοριὰς πάγωσε τὴ λίμνη' ‖ ὁμ. ἀμτβ. : Πρόδρ.2,229 εἰ δὲ παγώσει κόλλυται, καὶ ἀπέκει οὐκ ἀποσπᾶται, - ἐπάγωσεν ὁ Δούναβις' ‖ ὁμ., ἡ μτχ. παθ. παρακ. παγωμένος μτ. ἐπιθ. χρ. : παγωμένη λίμνη, - βόρειος παγωμένος ὠκεανός' ‖ ἡ μτχ. παγωμένος ὁ κεκαλυμμένος διὰ πάγων : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 43 ὅταν φεύγοντας μακριὰ ἀπὸ τοὺς ἀνήλιαγους λόγκους καὶ τὰ παγωμένα βουνά' **2)** ψύχω, καταψύχω : παγώνω τὸ νερό - τὰ φροῦτα' ‖ κ. ἐπὶ ἀνθρ., γεν. ἐπὶ ζώντων ὀργανισμῶν, ψύχω, καταψύχω : Ζαλοκ. 324,4 (ἐκδ. Φέξη) ὁ βοριὰς ποὺ τ' ἀρνάκια παγώνει, - αὐτὸ τὸ ξεροβόρι μᾶς ἐπάγωσε' ‖ κ. ἀμτβ. ψύχομαι, καταψύχομαι : πάγωσαν τὰ νερά - τὰ φροῦτα' ‖ ἡ μτχ. τοῦ παρακ. κ. μτβ. κ. ἀμτβ. παγωμένο νερό' ‖ ὁμ. ἐπὶ ἀνθρ. αἰσθάνομαι δριμὺ ψῦχος, καταψύχομαι : Ζαμπ.612 ὁ νοῦς του σκοτεινιάστηκε, τὰ χείλη του παγώνουν, - παγώσαμε χωρὶς θέρμανση' ‖ ὁμ. ἡ μτχ. τοῦ παθ. παρακ. : Κάλβ.18 ἥσυχα, παγωμένα | τὰ μεγάλα πτερὰ τῆς βαθείας νύκτος' **3)** μτφ. προκαλῶ ψυχρότητα, δυσθυμίαν, δυσαρέσκειαν, ἀπογοήτευσιν : μᾶς πάγωσες μὲ τὰ λόγια σου - μὲ τὰ καλαμπούρια σου - μὲ τὶς σαχλαμάρες σου κττ.' ‖ ὁμ. ἀμτβ. : ἐπαγώσαμε ὅλοι ἀπὸ τὸν τρόπο του' ‖ ἡ μτχ. τοῦ παθ. παρακ. παγωμένος μτφ. ὁ προκαλῶν δυσθυμίαν ἢ νέκραν, ὁ ψυχρός : Πορφύρ.Σκ.33 μιὰ παγωμένη σιωπή, σὰν τὸ χιόνι στὰ χιόνια, - παγωμένο γέλιο' **4)** ἐκπλήσσω, τρομάζω, καταπλήσσω : Παλαμ.Τάφ.48 βόγγος ἀπαλώτατος | καὶ κλάμα ποὺ παγώνει' ‖ ὁμ. ἀμτβ. μένω κατάπληκτος, τρομάζω:Παλαμ.Τάφ.12 καραβοσυντρίμματα | ξανοίγω καὶ παγώνω' ‖ φρ.παγώνω τὸ αἷμα τρομάζω, καταπλήσσω' κ. ἀμτβ. παγώνει τὸ αἷμά μου καταπλήσσομαι, καταλαμβάνομαι ὑπὸ φόβου, καταπλήξεως κττ. : Παπαδ. Χριστ.Τεμπ.94 ἠκούετο παγώνουσα τὸ αἷμα καὶ τοῦ πλέον τολμητίου.

παγωτό(ν) (τό) νεώτ. κ. δημ. γλύκισμα παρασκευαζόμενον διὰ τεχνητῆς πήξεως κατεργασθέντων μειγμάτων ἐκ γάλακτος, σακχάρεως, ᾠῶν, φυτικῶν ὀπῶν, ἀρωμάτων κ.ἄ.

παδάλιον (τό) δωρ. τ. τοῦ πηδάλιον βλ. : 'Αρχύτ.π.Στοβ.'Ανθ.1,196.

παδάω δωρ. τ. τοῦ πηδάω, γ' ἑν. πρόσ. παδῇ, προστ. πάδη (=πήδα) : Σώφρ.20, 'Αριστφ.Λυσ.1317.

παδησχέαι 'Ησ. «σχίζαι».

παδίνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν φυκιδῶν.

πάδινος-η-ον μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ δένδρον πάδος ἢ ὁ ἐκ τοῦ ξύλου τοῦ δένδρου τούτου πεποιημένος : 'Απολλδ.'Αρχ.Μαθ.46.

παδόεις-εντος-εσσα-εν 'Επιγρ. ὁ πλήρης πάδων.

πάδος (ἡ) εἶδος δένδρου, πιθ. ἡ πῆδος ἐν εἰδ. σημ. : Θεόφρ.Φl 4,1,3.

πάει (τό) δημ. τὸ ὑπάγειν, ὁ πηγεμὸς βλ.' πρβλ. τὸ ἔλα : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 72 κι εἶναι τὸ πάει μου σὰ φευγάλα, - στὸ πάει καὶ στὸ ἔλα.

παζάρε(υ)μα (τό) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ παζαρεύω βλ. : ἄφησε τὸ παζάρεμα, - δὲν πουλῶ μὲ παζαρέματα.

παζαρευτής (ὁ) δημ. ὁ παζαρεύων, ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ παζάρευμα : πάρε τον μαζί σου στὴν ἀγορὰ κι εἶναι παζαρευτὴς αὐτός.

παζαρεύω δημ. διαπραγματεύομαι τὴν τιμὴν ἐμπορεύματός τινος προσπαθῶν νὰ ἐπιτύχω τὴν μᾶλλον συμφέρουσαν : ἐδῶ δὲν παζαρεύουνε, ἔχουμε ὡρισμένες τιμές, - δὲν μ' ἀρέσει ἐμένα νὰ παζαρεύω' **2)** ὁμ. κ. μτφ. διαπραγματεύομαι ἵνα ἐπιτύχω τὰ μᾶλλον συμφέροντα ἀνταλλάγματα προκειμένου νὰ πράξω τι : παζαρεύει τὴν ψῆφό του, - τὴν προσχώρησή του στὸ κόμμα.

παζαρήσιος-α-ον δημ., δ.γρ. παζαρίσιος ὁ πωλούμενος εἰς τὸ παζάρι, εἰς τὴν ἀγοράν' ἀντίθ. σπιτήσιος' Κορ.'Ατ.4Α,379 «παζαρίαιον' πρατικόν» : δὲν μ' ἀρέσει τὸ παζαρήσιο ψωμί.

παζάρι (τό) (τουρκ.) μσν. κ. δημ. ἡ καθ' ὡρισμένην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος συνάθροισις πωλητῶν πρὸς ὁμαδικωτέραν πώλησιν τῶν προϊόντων αὐτῶν : κάθε Κυριακὴ γίνεται παζάρι' ‖ εἰδ. ἡ καθ' ὡρισμένην ἡμέραν τοῦ ἔτους λαϊκὴ ἀγορὰ εἰς διάφορα μέρη τῆς ὑπαίθρου, ἄ. ἐμποροπανήγυρις : φέτος δὲν ἔγινε παζάρι τσ' "Αγια - Μαύρας' **2)** ὁ τόπος ἔνθα γίνονται αἱ ἀγοραπωλησίαι, ἡ ἀγορά : πάω νὰ κάμω καμιὰ βόλτα στὸ παζάρι, παροιμ. τί θέλει ἡ ἀλεπού στὸ παζάρι (λέγεται ἐπὶ τῶν ἀναμειγνυομένων εἰς συζητήσεις ὑπερβαινούσας τὰς δυνάμεις αὐτῶν ἢ ἀρεσκομένων νὰ εὑρίσκωνται εἰς περιβάλλον ἀνωτέρου κύκλου πρὸς ὃ δὲν δύνανται νὰ προσαρμοσθῶσιν)' **3)** ἡ πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς μᾶλλον συμφερούσης τιμῆς διαπραγμάτευσις, τὸ παζάρευμα : δὲν μ' ἀρέσουν τὰ παζάρια' πές μου μιὰ καὶ καλὴ τὴν τιμή' ‖ φρ. κάνω παζάρια παζαρεύω.

παζαριάζω δημ. παζαρεύω βλ. : δ.τραγ. μὴ μὲ πουλᾷς, κυρούλα μου, καὶ μὴ μὲ παζαριάζῃς.

παζαριάτικος-η-ο δημ. παζαρήσιος βλ.

παζαρίτης (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ ἐν τῇ ἀγορᾷ, εἰς τὸ παζάρι ἔμπορος.

παζαρλίκι (τουρκ.) δημ. τὸ παζάρευμα βλ.

πάζιον (τό) τοπάζιον' 'Ησ., Λεξ.Κυρ.

παθαίνω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. ἔπαθον, δημ. ἔπαθα, μέσ. κ. παθ. παθαίνομαι, κινῶ εἰς πάθος, εἰς συγκίνησιν : Κορν.Ρητ.388, Διον.'Αλ.Δημ. 18, αὐτ.Θουκ.23' ‖ τὸ μέσ. αἰσθάνομαι πάθος, συγκίνησιν, ἐξάπτομαι, συγκινοῦμαι καθ' ὑπερβολήν : Μέν.'Επιτ.587 σύ μοι χολὴν κινεῖς παθαινομένη, Διον.'Αλ.Ρωμ.3,73 κεκραγότες καὶ παθαινόμενοι τὸν ἄγριον τρόπον, Δίων Κ 51,12 ὁ Καῖσαρ συνίει αὐτῆς παθαινομένης,-διὰ κάθε ἰδέαν τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζει παθαίνεται ὁλόκληρος' ‖ εἰδ. ἐπὶ ῥητόρων, ὁμιλῶ μτ. ποθητικῶν κινήσεων, χειρονομιῶν, παριστῶ τι μετὰ πάθους καὶ συγκινήσεως : Διον.'Αλ.Λυσ.9, Πλούτ.'Ηθ.447F τοὺς ῥήτορας ἐν ταῖς ἀριστοκρατίαις οἱ ἄρχοντες οὐκ ἐῶσι παθαίνεσθαι, Λουκ.'Ερωτ.29 σχεδὸν γὰρ ὡς ἐν 'Αρείῳ Πάγῳ περὶ φόνου καὶ φαρμάκων ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ φωνῆς ἐπαθήνατο' ‖ ὁμ. ἐπὶ χορευτοῦ : Αὐτομ.ἐν ΑΠ 5,128 ὀρχηστρίδα, τὴν κακοτέχνοις σχήμασιν ἐξ ἁπαλῶν κινυμένην ὀνύχων, αἰνέω, οὐχ ὅτι πάντα παθαίνεται' ‖ ὁμ. ἐπὶ μουσικοῦ : Πλούτ.'Ηθ.713Α' ‖ τὸ παθ. ὑπόκειμαι εἰς πάθος, ἢ καταλαμβάνομαι ὑπὸ συγκινήσεως : Πορφ.'Αποχ.1,42 παθαίνομαι κατὰ τὴν αἴσθησιν, αὐτ.Γνῶμ.29, Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.209' **2)** τὸ παθ. ὑπόκειμαι εἰς ἐξωτερικὰς ἐπιδράσεις : 'Ολυμπ.Μετ.9,28, Σιμπλίκ.Κατ.316,12' **3)** μσν. κ. νεώτ. πάσχω, ὑποφέρω, ὑφίσταμαι κακά : Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.68,4 τί εἶν' τὸ κακὸ ποὺ πάθαμε οἱ μαῦροι οἱ Λαζαῖοι, - ἔπαθα πολλὰ κακά-συμφορές, φρ. τὴν παθαίνω (ἀστοχῶ, ἀποτυγχάνω) : τὴν ἔπαθα τώρα! εἶπα μιὰ μεγάλη ἀνοησία, φρ. τὴν ἔπαθε σὰν ἀγράμματος.

παθέειν ἐπ. ἀπαρφ. ἀόρ. τοῦ πάσχω βλ.λ.

παθεινός-ή-όν κ.-ινός μτγν. ὁ πάσχων, ὁ θρηνώδης, πενθήμων : ΠΔ'Ἰὼβ 29,25 **ὃν τρόπον παθεινὸς παρακαλῶν**· **2)** ἀσθενικός, ἀρρωστιάρης : Πάπ.

παθεμπειρισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. θεωρία καθ' ἣν πᾶσαι αἱ ἔννοιαι δέον νὰ θεωρηθῶσι προερχόμεναι ἐκ στοιχείων ἐνυπαρχόντων ἐν τῇ ἐμπειρίᾳ, ἀναγόμεναι δὲ οὕτως εἰς συναισθήματα.

παθερός-ή-ό δημ. ὁ ὑποκείμενος εὐκόλως εἰς νόσους, ἀσθενικός, ἀρρωστιάρης· ‖ κ.ἐπὶ φυτῶν, ὁ εὐπρόσβλητος οἷον ὑπὸ καύματος ἢ ψύχους.

πάθη (ἡ) ἡ παθητικὴ κατάστασις : Πλάτ.Τίμ.80Β· ‖ δθ. τὸ συμβάν, τὸ συμβεβηκός, ἡ περιπέτεια εἴς τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἀντίθ. πρᾶξις : 'Ηρ.1,122 **κατ' ὁδὸν δὲ πυθέσθαι πᾶσαν τὴν ἑωυτοῦ πάθην**, Σοφ.ΑΪ.295 **καὶ τὰς ἐκεῖ μὲν οὐκ ἔχω λέγειν πάθας**, Πλάτ.Νόμ.903Β, αὐτ.'Επιν.983D· **2)** ἡ συμφορά, τὸ πάθημα : 'Ηρ.3,40 **ἢν τε μὴ ἐναλλὰξ ἤδη τὠπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοι τῇσι πάθῃσι προσπίπτωσι**, Πίνδ.Π 3,42,97 **ὀξείαισι πάθαις**, Σοφ. ΟΚ 7 **στέργειν γὰρ αἱ πάθαι με χὠ χρόνος ξυνὼν μακρὸς διδάσκει**, 'Aππ. Μιθριδ.77 **μνῆμα τῆς ἐκείνου πάθης**, Διον.Ρητ.14 **τὰς ἐν τῇ νεότητι πάθας**· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. αἱ ἀσθένειαι ἢ γεν. αἱ παθήσεις : 'Ιππ.Κεφ.Τρωμ.13 **τὰς πάθας τὰς ἐν τῷ ὀστέῳ γινομένας**· ‖ δθ. **ἡ πάθη τῶν ὀφθαλμῶν** ἡ τύφλωσις : 'Ηρ.2,111 **ἀναθήματα δὲ ἀποφυγὼν τὴν πάθην τῶν ὀφθαλμῶν ἄλλα τε . . ἀνέθηκε**· ‖ **ἡ τοῦ πνίγους πάθη** ἡ ἀσφυξία : Πλάτ. Φίλ.32Α **ἡ παρὰ φύσιν τοῦ πνίγους πάθη.**

πάθημα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δοτ. πληθ. κ. **παθημάτοις** ὅ,τι πάσχει, παθαίνει τις, τὸ συμβάν, ἡ παθητικὴ κατάστασις ἢ ἐντύπωσις· ἀντίθ. ἔργον ἢ ποίημα : Ξεν.ΚΠ 3,1,17 **πάθημα τῆς ψυχῆς εἶναι τὴν σωφροσύνην, οὐ μάθημα**, Πλάτ. Φαίδ.79D **καὶ τοῦτο αὐτῆς** (ἐνν. τῆς ψυχῆς) **τὸ πάθημα φρόνησις κέκληται**, αὐτ.Σοφ.248Β, Πλωτ. 4,9,2 **τὸ τῆς ἑτέρας χειρὸς πάθημα**· ‖ συνήθ. κτ. πληθ. παθήματα αἱ παθητικαὶ καταστάσεις, ἐντυπώσεις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ποιήματα : Πλάτ. Πολ.437Β, αὐτ.Φίλ.33D **τὰ περὶ τὸ σῶμα παθήματα**, αὐτ.Θεαίτ.186C **ὅσα διὰ τοῦ σώματος παθήματα ἐπὶ τὴν ψυχὴν τείνει**, αὐτ.Πολ.511D **παθήματα ἐν τῇ ψυχῇ γιγνόμενα**· **2)** ὁμ. συνήθ. κτ. πληθ. αἱ περιπέτειαι, τὰ συμβάντα, τὰ συμβεβηκότα : Πλάτ.Πολ.393Β **τὰ ἐν . . 'Οδυσσείᾳ παθήματα**, αὐτ.Νόμ.681D **πάντα εἴδη καὶ παθήματα πολιτειῶν**, - **τὰ παθήματα τοῦ 'Οδυσσέως**· **3)** αἱ μεταβολαί, αἱ μεταπτώσεις τῶν ὑλικῶν σωμάτων, τὰ φυσικὰ φαινόμενα, αἱ σχέσεις τῶν ὑλικῶν σωμάτων : Πλάτ."Ιων 531C **καὶ περὶ τῶν οὐρανίων παθημάτων**, αὐτ.Φαίδ.98Α, 'Αριστλ.Μεταφ.982b,16 **οἷον περί τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον**· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. ἐν τῇ λογικῇ καθόλου αἱ μεταβολαί, τροπαὶ τῶν ἐννοιῶν, ποιοτήτων, μεγεθῶν κττ. : Πλάτ.Φαῖδρ.271Β, αὐτ. Παρμ.141D, αὐτ.157Β, 'Αριστλ.Ποιητ.76b,3, αὐτ.Οὐρ. 310a,20· ‖ νεώτ. ὁμ. ἐν τῇ γραμμ. αἱ τροπαί, αἱ μεταβολαί : **τὰ παθήματα τῶν φθόγγων**· ‖ **τὰ παθήματα τὰ αἰσθητά** αἱ ἰδιότητες : 'Αριστλ. Αἰσθ.445b,4 **καὶ τὰ παθήματα τὰ αἰσθητά, οἷον χρῶμα καὶ χυμός, καὶ ὀσμὴ καὶ ψόφος καὶ βάρος καὶ ψυχρὸν καὶ θερμὸν καὶ κοῦφον καὶ σκληρὸν καὶ μαλακόν**· **4)** εἰδ. ἰατρ. ἡ νόσος : Γαλ.10,32 **διοίσει δ' οὐδὲν ἢ νόσον ἢ νόσημα λέγειν, ὥσπερ οὐδὲ πάθος ἢ πάθημα**· ‖ κτ. πληθ. : Πλάτ.Πολ.439D **παθήματα καὶ νοσήματα**· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. τὰ συμπτώματα τῆς νόσου : 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.2 **ἣν δὴ τῶν κυναγχικῶν τὰ παθήματα τάδε**, αὐτ.'Επιδ.2,2,24· **5**) κτ. πληθ. τὰ πάθη, ἀντίθ. πρὸς τὰ ἤθη, ἕξεις : 'Αριστλ.Πολιτ. 1254b,24 **παθήμασιν ὑπηρετεῖν** (ὑπείκειν εἰς τὰ πάθη)· **6)** πᾶν ὅ τι πάσχει τις λυπηρόν, ἀτύχημα, δυστύχημα, συμφορά· κ. γεν. λυπηρὸν συμβεβηκός : Σοφ.Τρ.142, αὐτ.Φιλ.338 **τὸ σὸν πάθημ' ἐλέγχω πρῶτον**, Θουκ.4,48 **ἐπεγένετο γὰρ νὺξ τῷ παθήματι**· ‖ συνήθ. κτ. πληθ. τὰ παθήματα αἱ συμφοραί, αἱ δυστυχίαι, αἱ ἀτυχίαι, κ. γενικῶς τὰ λυπηρὰ συμβεβηκότα : 'Ηρ 1,207 **τὰ δέ μοι παθήματα ἐόντα ἀχάριτα, παθήματα γέγονε**, Σοφ. ΟΚ 361 **τὰ μὲν παθήμαθ' ἅπαθον**, 'Αριστφ.Θεσμ. 199 **τὰς συμφορὰς γὰρ οὐχὶ τοῖς τεχνάσμασιν φέρειν δίκαιον, ἀλλὰ τοῖς μαθήμασιν**, Πλάτ. Συμπ.222Β **ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἡμετέρων παθημάτων γνόντα εὐλαβηθῆναι**, Πλούτ.'Ηθ.535C **δεινὸν γὰρ ἂν ἀληθῶς φανείη τούτους μὲν ἐν νοσήμασι καὶ παθήμασιν ἀκάμπτους διαμένειν καὶ ἐχυροὺς καὶ δυσμεταθέτους**, Διον.'Αλ.Ρωμ.8,33 **τἀμὰ παθήματα παιδεύματα γενήσεται τοῖς ἄλλοις**, - **τὰ παθήματα μοῦ ἔγιναν μαθήματα**· ‖ ἀκούσια παθήματα, ἀντίθ. ἑκούσια καὶ ἐκ προνοίας ἀδικήματα : 'Αντιφ.1,27· ‖ ἐπὶ θεῶν, τὸ πάθος : 'Ορφ.ἀπ.327 **χαῖρε παθὼν τὸ πάθος**, ΚΔΚορινθ.2,1,5 **περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς** (τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ).

παθηματικός-ή-όν ὁ ὑποκείμενος εἰς παθήματα, ὁ δεκτικὸς ἐντυπώσεων, ὁ παθαινόμενος : 'Ιουλ. Λόγ.6,199C **τὸ παθηματικὸν τῆς ψυχῆς μόριον.**

παθηματικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον παθηματικόν, δεκτικὸν ἐντυπώσεως : Σέξτ.'Εμπ.2,10 **ἀπὸ τῶν παθηματικῶς ὑποπιπτόντων** («τὰ κατὰ φαντασίαν παθητικὴν ὑποπίπτοντα»).

πάθησις (ἡ) κ. νεώτ. τὸ πάσχειν, ἡ παθητικὴ κατάστασις· ἀντίθ. ποίησις : 'Αριστλ.Φυσ.202a,23, αὐτ.Ψυχ.426a,9 **ἡ ποίησις καὶ ἡ πάθησις ἐν τῷ πάσχοντι ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ ποιοῦντι**, Πλωτῖν.6,1,20 ‖ νεώτ. γραμμ. τὸ πάθημα, ἡ μεταβολή : **πάθησις φθόγγων**, - **πάθησις φωνηέντων**· **2)** κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ νόσος, ἡ ἀσθένεια, ἡ ὀργανικὴ βλάβη : 'Αντίγ.Καρ.171 **ὄφεων παθήσεις**, - **πάθησις τοῦ στομάχου**, - **πάθησις τῶν νεφρῶν**· ‖ μσν. μτφ. ἐπὶ τοῦ ἔρωτος : Εὐμάθ.137 **ἔρωτα, τὴν πικρὰν ταύτην καὶ γλυκυτάτην μοι πάθησιν.**

παθητικά ἐπίρρ. δημ. παθητικῶς βλ.λ., κατὰ τρόπον παθητικόν, ἀντίθ. ἐνεργητικά : **ὑπομένει παθητικὰ τὴ μοῖρά του**· **2)** μετὰ πάθους : **ἀναστέναξε παθητικά**· **3)** μὲ πάθος, χολήν, κακίαν : **μίλησε παθητικὰ γιὰ νὰ σὲ πειράξῃ.**

παθητικός-ή-ό(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑποκείμενος εἰς πάθησιν, ὁ δεκτικὸς παθημάτων· δθ. εὐαίσθητος : Τίμ.Λοκρ.102Β **δύναμις παθητική**, Πορφ.'Αποχ.2,39, 'Ιουλ.Λόγ.6,183D· ‖ μτ. γενικ. πράγμ. ὁ δυνάμενος νὰ αἰσθάνεταί τι : 'Αριστλ.Η Νικ.1105b,24· **2)** ὁ πλήρης πάθους, συγκινήσεως : 'Αριστλ.Ποιητ.1459b 9 **παθητικὴ ἐποποιία**, αὐτ.Ρητ.1408a,10 **παθητικὴ λέξις**, - **παθητικὰ τραγοῦδι**, - **παθητικὸ βλέμμα**, - **παθητικὸ παίξιμο**· ‖ φρ. **ἐκ τῶν παθητικῶν λέγειν** λέγειν παθητικά, συγκινητικὰ πράγματα : 'Αριστλ.Ρητ.1417a,36· ‖ τὸ οὐδ. τὸ παθητικὸν ὡς οὐσ. ὁ συγκινητικὸς τρόπος τοῦ λέγειν, γράφειν, τὸ συγκινητικὸν ὕφος : Κικ.Ρητ.37· **3)** δημ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ διατηρῶν ἐν τῇ ψυχῇ πάθος, ἤτοι χόλον, κακίαν, μνησικακίαν : **αἱμοβόρος καὶ παθητικὸς ἄνθρωπος**· **4)** ὁ πάσχων, ὁ δεχόμενος ἐνέργειαν ὑπὸ ἄλλου ἐπιφερομένην, ἀντίθ. ποιητικός, ἐνεργητικός : 'Αριστλ. ΖΙ 324a,7 **διό, καθάπερ εἴρηται, τὰ μὲν τῶν ποιητικῶν ἀπαθῆ, τὰ δὲ παθητικὰ ὥσπερ ἐπὶ κινήσεως**, αὐτ.Μεταφ.1021a,15 **τὰ δὲ ποιητικὰ καὶ παθητικὰ κατὰ δύναμιν ποιητικὴν καὶ παθητικὴν καὶ ἐνεργείας τὰς τῶν δυνάμεων**, - **παθητικὴ ἀντίστασις**, - **παθητικὴ κατάστασις**, - **ἐτήρει στάσιν παθητικήν**· ‖ τὸ παθητικὸν μόριον τῆς ψυχῆς τὸ μέρος τῆς ψυχῆς τὸ δεχόμενον ἐντολάς,

ἐντυπώσεις· δθ. τὸ ἄλογον : Ἀριστλ.Πολιτ.1254b,8, αὐτ.Φυσ.202a,23 **ἀναγκαῖον γὰρ ἴσως εἶναί τινα ἐνέργειαν ἄλλην τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ,** Ζήν.Στωϊκ.1,56 **τῆς ψυχῆς τὸ φανταστικὸν καὶ τὸ παθητικόν·** || εἰδ. γραμμ. ἐπὶ τῶν ρ. καὶ τῶν παρεπομένων αὐτῶν, ὁ δηλῶν ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει : Διον.Ἀλ.Ἀμμ.2,2, Ἀπολλ.Δύσκ. Συντ.150,10 **παθητικὸν ρῆμα, - παθητικὴ διάθεσις, - παθητικὴ φωνή·** || νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ παθητικό(ν)** τὸ σύνολον τῶν οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεων προσώπου τινὸς ἢ ὀργανώσεως, ἀντίθ. ἐνεργητικό(ν) : **τὰ χρέη ἐγράφησαν εἰς τὸ παθητικὸν τῆς ἑταιρείας, - ὁ ἰσολογισμὸς ἔκλεισε μὲ μεγάλο παθητικό·** || ὁμ. τὸ οὐδ. **τὸ παθητικό(ν)** ὡς οὐσ. μτφ. τὰ μειονεκτήματά τινος : **ἔχει κι αὐτὸς πολλὰ στὸ παθητικό του·** **5)** ὁ ὑποκείμενος εἰς πάθη βλ.λ.:Θεόφρ.ΦΑίτ.1,21,3 **ζῷα παθητικά·** **6)** **παθητικαὶ ποιότητες** αἱ προκαλοῦσαι πάθος, συγκίνησιν ποιότητες : Ἀριστλ. Κατ.9a,28 **τῷ δὲ κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἑκάστην τῶν εἰρημένων ποιοτήτων πάθους εἶναι ποιητικὴν παθητικαὶ ποιότητες λέγονται·** **7)** εἰδ. ἀστρολ. **παθητικὸν ζῴδιον** παθικὸν βλ.λ. : Βέττ. Βάλ.113,24· **8)** εἰδ. ἰατρ. **παθητικὴ στέγνωσις** σύσφιγξις τῶν πόρων : Σωρ.1,29· || ὁμ. εἰδ. ἰατρ. **παθητικὸν νεῦρον** τὸ νεῦρον τῆς τετάρτης ἐγκεφαλικῆς συζυγίας, τὸ λεπτότατον τῶν ἐγκεφαλικῶν νεύρων.

παθητικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ κατάστασις τοῦ παθητικοῦ· || χημ. ἡ ἰδιότης μετάλλων τινῶν νὰ καλύπτωνται διὰ λεπτοῦ στρώματος ὀξειδίου ἐκ τοῦ ἰδίου μετάλλου, καθιστάμενα οὕτως ἀπρόσβλητα ὑπὸ τῶν ὀξέων.

παθητικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. μετὰ πάθους, μετὰ συγκινήσεως : Ἀριστλ.Ρητ.1408a,24 **παθητικῶς λέγειν, - περιέγραφε τὴν σκηνὴν παθητικῶς·** **2)** ἄνευ ἐνεργείας ἢ προσπαθείας, ἐν κινήσει ὑπὸ ἐξωτερικῶν αἰτίων : Πλούτ.Ἠθ.1111E **σώματα παθητικῶς κινούμενα,** Ἰάμβλ.Μυστ.1,18 **παθητικῶς χωρεῖν, - ἀνθίστατο παθητικῶς·** || εἰδ. γραμμ. εἰς παθητικὴν φωνήν, ἐν τῷ παθητικῷ τύπῳ : Ἀπολλ. Δύσκ.Συντ.276,20, **- τὰ ρήματα ταῦτα ἀπαντοῦν μόνον παθητικῶς.**

παθητολάτρης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ λατρεύων τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς παθητὸν βλ.λ.: Εὐσ.π.Θησ. Στεφ. **καὶ ὁ φθαρτολάτρας ἐνυβρίζων τοὺς ὀρθοδόξους λέληθεν αὐτὸν δι᾽ ὧν λέγει παθητολάτρης ἀληθῶς ἐπελεγχόμενος,** Φώτ.Ἀντ.14.

παθητός-ή-όν ὁ παθών : Μέν.Μον.457 **παθητὸς ἐστι πᾶς τις εὐπροσήγορος·** **2)** ὁ ὑποκείμενος εἰς πάθος, ὁ ὑφιστάμενος πάθος, πάθησιν· π. ἀττ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ παθητόν** : Πλούτ.Πελ.16 **τὸ θνητὸν καὶ παθητὸν ἀποβαλόντας·** || μτγν. ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ : ΚΔ Πράξ.26,23 **εἰ παθητὸς ὁ Χριστός,** Φώτ.Βιβλ.106,15 **παρατίθησι πάλιν φωνὰς πατρικὰς καὶ παρίστησι παθητὸν καὶ θνητὸν καὶ κατὰ τοῦτο φθαρτὸν τὸ κυριακὸν σῶμα ἐκ τῆς αὐτοῦ ἐνδόξου ἀναστάσεως·** **3)** ὁ ὑποκείμενος εἰς ἐξωτερικὰς ἐπιδράσεις, μεταβολὰς καὶ ἀλλοιώσεις, μεταβλητός, ἀντίθ. ἀπαθής : Ἀριστλ.Κόσ.392a,33, Πλωτῖν.6,4,8 **παθητὸν καὶ μεριστόν,** Ὀλυμπ.Φαίδ.101 **νοῦς ἐστι παθητὸς καὶ μεριστός,** Δαμάσκ.Ἀρχ.416 **ὁ νοῦς ἀπαθὴς ἡ δὲ γένεσις παθητή,** Φίλ.1,76· **4)** παθητικὸς βλ.λ., ἀντίθ. δραστήριος : Φίλ.1,2· **5)** πάπ. εἰδ. ἰατρ. ὁ ὑπὸ πάθους, ὑπὸ νοσήματος προσβεβλημένος : Πάπ. **στεφάνη παθητή.**

παθιάζω δημ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ πάθους, ὑπερβολικῆς λύπης : **ἐπάθιασα σ᾽ αὐτὸ τὸ ἄβολο σπίτι·** **2)** καταλαμβάνομαι ὑπὸ σοβαροῦ καὶ χρονίου νοσήματος : **ἐπάθιασε ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ τὶς πίκρες·** || κ. παθ. μτχ. **παθιασμένος** ταλαιπωρημένος, κακοτυχισμένος· εἰδ. ὁ πάσχων ἐκ χρονίου νοσήματος, ἰδ. ἐκ φυματιάσεως.

παθιακός-ή-ό δημ. παθιάρης βλ.λ.

παθιάρης (ὁ) δημ. ὁ ἐπισφαλοῦς ὑγείας, ὁ εἰς νόσους δεκτικός· πρβλ. χτικιάρης.

παθιασμένος-η-ο μτχ.παθ.παρακ. τοῦ παθιάζω.

παθικεύομαι παρέχω ἐμαυτὸν εἰς ἀσέλγειαν, εἰμὶ παθικὸς βλ.λ. : Νικαρχ.ΑΠ 11,73 **κολλᾶται (γραῖα) κνίζει παθικεύεται.**

παθικός-ή-όν ὁ παθικευόμενος, ὁ παρέχων ἑαυτὸν εἰς ἀσέλγειαν, δηλ. ὁ πάσχων γυναικεῖα : Ἰουβεν.2,99.

πάθιλον (τὸ) μσν. εἶδος τροχίσκου ἐξ ἀρωμάτων : Ἱερακοσ.99.

παθινός-ή-όν ἀ. παθεινὸς βλ.λ.

παθιώταρ Ἡσ. «συγγενοῦς, τελευταίου».

πάθνη (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ φάτνη : Γεωπ.15,4,1 **τὰ στόμια τῶν παθνῶν,** Εὐστ.1259,38.

παθογένεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κλάδος τῆς παθολογίας μελετῶν τὸν τρόπον καθ᾽ ὃν τὰ παθογόνα αἴτια προκαλοῦσι τὰς νοσηρὰς ἐκδηλώσεις.

παθογνωμικός-ή-όν μτγν. ὁ παθογνωμονικὸς βλ.λ. : Γαλ.19,351,16 **παθογνωμικὸν δὲ τὸ περὶ τὴν διάγνωσιν τοῦ παρὰ φύσιν ὄν.**

παθογνωμονικός-ή-όν (πάθος, γνώμων) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔμπειρος περὶ τὴν κρίσιν συμπτωμάτων ἢ νόσων, ὁ τὴν ἀσθένειαν καλῶς γνωρίζων· Γαλ. «παθογνωμονικόν ἐστι τῶν τε ἐντὸς καὶ ἐκτὸς σημείωσις»· αὐτ. «τὸ τῆς τοῦ πάθους ἰδέας δηλωτικόν» : Γαλ.17(2),390 **παθογνωμονικὰ συμπτώματα,** αὐτ.18(2),663 **παθογνωμονικαὶ τηρήσεις·** || νεώτ. ἰατρ. ὁ εἰδικῶς χαρακτηρίζων νόσον τινὰ καὶ ἐπιτρέπων συνεπῶς τὴν διάγνωσιν ταύτης.

παθογόνος-ον νεώτ. ὁ ἱκανὸς νὰ δημιουργήσῃ πάθησίν τινα, νοσογόνος : **παθογόνα μικρόβια, - παθογόνος δρᾶσις τῶν μικροβίων.**

παθοῖσας αἰολ. μτχ. ἀορ. β' τοῦ πάσχω ἀντὶ παθούσας : Ἀλκ.ἀπ.42.

παθοκράτεια (ἡ) μτγν. ἡ ὑπόταξις τῶν παθῶν, ἡ ἐγκράτεια : ΠΔ Μακκ.4,13,5 **πῶς οὖν οὐκ ἔστιν τούτοις τὴν τῆς εὐλογιστίας παθοκράτειαν ὁμολογεῖν** (δ.γρ. παθοκρατορίαν).

παθοκρατορία (ἡ) μτγν. δ.γρ. τοῦ παθοκράτεια βλ.λ. : ΠΔ Μακκ.4,13,5.

παθοκρατορικός-ή-όν μτγν. ὁ κυριεύων τὰ πάθη : Ἀθανάσ.2,1256A.

παθοκρατοῦμαι-έομαι μτγν. ἔχω τὸ κράτος τῶν παθῶν τῆς ψυχῆς, κυβερνῶμαι ὑπὸ τῶν παθῶν : ΠΔ Μακκ.4,7,20 **οὐδὲν οὖν ἐναντιοῦται τὸ φαίνεσθαί τινας παθοκρατεῖσθαι διὰ τὸν ἀσθενῆ λογισμόν.**

παθοκτονία (ἡ) μσν. τὸ κτείνειν, καταβάλλειν τὰ πάθη : Γερμ.ἐν Cod.Coisl.278.

παθοκτόνος-ον μσν. ὁ κτείνων, ὁ καταβάλλων τὰ πάθη : Ἀποφθέγμ.Πατέρων 368A, Εὐστ.635 **Βελλεροφόντης ἠθικῶς .. ἀνὴρ ὁ τὴν τοιαύτην Χίμαιραν κτείνων καὶ ὡς εἰπεῖν παθοκτόνος,** Γερμ.255D **παθοκτόνος γάρ ἐστιν ὁ ζωοποιός.**

παθολογία (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ. ὁμολογία, πραγματεία περὶ παθῶν· **2)** νεώτ. ἰατρ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην καὶ θεραπείαν τῶν νόσων καὶ ἰδ. τῶν ἐσωτερικῶν ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν χειρουργικήν.

παθολογικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ πάθη, ὁ πραγματευόμενος περὶ παθῶν : Ἐπίκ.Φύσ.143C **παθολογικὸς τρόπος,** Γαλ.14,689 **τὸ παθολογικὸν μέρος,** Στοβ.2,7,2 **παθολογικὸς τόπος·** || **ἡ παθολογικὴ** ὡς οὐσ. ἡ περὶ νόσων ἐπιστήμη : αὐτ.2,280A· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παθολογίαν ἢ τὸν παθολόγον : **παθολογικὴ μελέτη·** || **παθολογικὴ ἀνατομία** νέος καὶ σπουδαιότατος κλάδος

τῆς ἰατρικῆς, ἐξετάζων τὰς διαφόρους ἀνατομικὰς καὶ μορφικὰς ἀλλοιώσεις τῶν κυττάρων, ἱστῶν καὶ ὀργάνων τοῦ σώματος κατὰ τὰς διαφόρους νόσους ἐν σχέσει πρὸς τὰ προκαλοῦντα ταύτας αἴτια· ‖ κ. ἐπίρρ. -ῶς.

παθολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ἰατρὸς ἀσχολούμενος εἰδικῶς εἰς τὴν διάγνωσιν καὶ θεραπείαν, ἰδ. τῶν ἐσωτερικῶν νοσημάτων.

παθολογῶ-έω μτγν. λέγω, ὁμιλῶ περὶ παθῶν : Μᾶρκ.Αὐρ.Β,13 **ἐπὶ πάσης, . . φαντασίας** φυσιολογεῖν, **παθολογεῖν**· κ.παθ. : Ἀναστ.Σιν.Ὁδ.222,16 παθολογεῖται ὁ θεός· **2**) ὁμιλῶ περὶ σωματικοῦ πάθους, περὶ ἐκδηλώσεων νόσου : Γαλ.14,691 **τὸ δὲ αἰτιολογεῖν καὶ** παθολογ**εῖν καὶ αὐτὰ ἀναγκαῖα.**

παθοποιΐα (ἡ) μτγν. ἡ τῶν παθῶν διέγερσις· Ρουφινιαν.36 «σχῆμα δι' **οὗ** τὸ μῖσος **ἢ** τὴν ὀργὴν ἢ τὸ ἔλεος κινοῦμεν».

παθοποιός-όν μτγν. ὁ προκαλῶν τὰ πάθη, τὰς νόσους : Γαλ.12,251· **2**) ὁ παθητικὸς βλ.λ.7) : Κατ. Ἀστρλ.Κ 1,147 παθοποιὰ **ζῴδια.**

παθοπράτης (ὁ) μόν. ὁ κατὰ τὰ πάθη αὐτοῦ δρῶν, ὁ ὑποχείριος τῶν παθῶν : Στουδ.Θεόδ.1493 παθοπράται **καὶ φιλεγκλήμονες.**

πάθος (τὸ) (πάσχω) κ. μσν., νεώτ. **κ.** δημ. **ὅ**,τι τις ἤ τι πάσχει, ὑποφέρει, ὅθ. **ὅ**,τι εἴς τινα ἢ εἴς τι συμβαίνει : Πλάτ.Θεαίτ.193C **τὰ ἐν τοῖς κατόπτροις τῆς ὄψεως πάθη,** αὐτ.Πολ.162Α **νῦν δὲ τὰ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ πάθη τε καὶ εἴδη**· ‖ τυχαῖον, ἀπροσδόκητον πάθημα, σύμβαμα εἴς τινα : Ἡρ 5, 4 ἀνηγεόμενοι **τὰ ἀνθρωπήϊα πάντα πάθεα,** Σοφ. ΟΤ 732, Ἀντιφ.3,4,10 **μεμνημένοι τοῦ πάθους ὅτι διὰ τὸν ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθόντα ἐγένετο**· **2**) ὅ,τι ἔχει πάθει τις, καλὸν ἢ κακόν, πάθημα : Αἰσχ.Ἀγ.177 **τὸν πάθει μάθος θέντα κυρίως ἔχειν,** Πλάτ.Φαίδ.96Α **ἐγὼ οὖν σοι δίειμι περὶ αὐτῶν, ἐάν βούλῃ, τά γ' ἐμὰ πάθη**· ‖ ὁμ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ δρᾶμα, ποίημα, πρᾶξις, ἔργον : Αἰσχ.Ἀγ.533 **τὸ δρᾶμα τοῦ πάθους πλέον,** Πλάτ. Φαῖδρ.245C **δεῖ οὖν πρῶτον ψυχῆς φύσεως πέρι θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης ἰδόντα πάθη τε καὶ ἔργα τἀληθὲς νοῆσαι,** αὐτ.Νόμ.876D, Ἀριστλ.Ποι. 1447α,28 **ἤθη καὶ πάθη καὶ πράξεις**· **3**) ἐπὶ κακῆς σημ., δυστύχημα, ἀτύχημα, συμφορά : Ἡρ.1,91 **ὅκως ἂν κατὰ τοὺς παῖδας τοὺς Κροίσου γένοιτο τὸ Σαρδίων πάθος,** Αἰσχ.Πρ.703 **οἷα χρὴ πάθη τλῆναι πρὸς Ἥρας τήνδε τὴν νεάνιδα,** Σοφ.Αἴ. 932 **οὐλίῳ σὺν πάθει,** Πλάτ.Πολ.380Α **τὰ τῆς Νιόβης πάθη**· ‖ μεγάλη ἧττα, καταστροφή : Ἡρ 1, 137 **πάθος μέγα Πέρσας πεπονθότας**· ‖ ἀνεπανόρθωτος βλάβη, θάνατος : Ἡρ.1,137 **μηδὲ τῶν ἑωυτοῦ οἰκετέων ἐπὶ μιῇ αἰτίῃ ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν,** αὐτ.2,133 **μετὰ τὸ τῆς θυγατρὸς πάθος**· **4**) πάθησις, σωματική, νόσος, ἀσθένεια, ἀρρώστια : Ἀριστλ.ΖΓ 738α,16 **καὶ γίνεται τὸ πάθος οἷον αἱμοῤῥοΐς,** αὐτ.750α,30 **τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ πάθος, ὑπερβολὴ περιττώματος ἐκκρίσεως,** Γαλ.10,91 ‖ δημ. **εἰδ. κτ.** πληθ. νόσημα ἀφροδίσιον : **εἶναι γεμάτος πάθη**· **5**) μτγν., μσν., νεώτ. **κ.** δημ. συνήθ. **κτ.** πληθ. παθήματα, περιπέτειαι, βαρεῖαι σωματικαὶ ταλαιπωρίαι, ψυχικαὶ ὀδύναι : Ἰουστιν 1,32, Ἰγνάτ.Διάκ.640Α, Μηναῖ.12,2 Σταυροθ. **οἴμοι ὦ παμφίλτατε! πῶς ἐνέγκω τὸ πάθος;** (πῶς θὰ βαστάξω τὸν καημό σου), Κρυστ.Τραγούδι τῆς ξενιτειᾶς 5 **ν' ἀρχίσω νὰ συλλογισθῶ τῆς ξενιτειᾶς τὰ πάθη,** παροιμ. φρ. **τοῦ λιναριοῦ τὰ πάθη** (ἀνεκδιήγητα βάσανα)· ‖ εἰδ. ἐπὶ τῆς σταυρώσεως τοῦ Ἰ. Χριστοῦ : **τὰ πάθη τοῦ Σωτῆρος, - ἡ ἑβδομάς τῶν Παθῶν** (ἡ Μεγ.Ἑβδομάς) **6**) **κ. νεώτ. κ.** δημ. ἰσχυρὰ συναισθηματικὴ κίνησις τοῦ θυμικοῦ, οἷον ἡ ὀργή, τὸ μῖσος, ὁ φθόνος, ὁ ἔρως κττ.· Ἀριστλ.ΗΝικ.1105b,21 **«λέγω δὲ** πάθη . . **ὅλως οἷς ἕπεται** ἡδονὴ ἢ λύπη» : Δημόκρ. 3) **σοφίη ψυχὴν** παθῶν **ἀφαιρεῖται,** Θουκ.3,84 **μάλιστα δ' ἂν διὰ πάθους ἐπιθυμοῦντες τὰ τῶν πέλας ἔχειν,** Πλάτ.Φαῖδρ.265Β **οὐκ οἶδ' ὅπῃ τὸ ἐρωτικὸν πάθος** ἀπεικάζοντες, Ἀριστλ.Πολιτ. 1287b,3 **ὡς οὐ δυνάμενοι κρίνειν τὸ ἀληθὲς διὰ τὸ κρίνειν** περὶ τε οἰκείων **καὶ ἐν πάθει ὄντες,** ΚΔ Θεσσ.1,4,5 **μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν Θεόν,** Δίων Κ 60,3 **ἔξω τῶν παθῶν γίγνεσθαι**· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐχθρικὴ διάθεσις, ἡ δυσμένεια, ἡ ἐμπάθεια βλ.λ.2) : **ὁ προϊστάμενός μου ἔχει πάθος ἐναντίον μου, - τὸ πάθος τυφλώνει** τὴν **κρίσιν**· **7**) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔντονος καὶ ἐπίμονος ῥοπὴ τῆς βουλήσεως, ἡ ἀκατανίκητος ἐπιθυμία πρός τι : **τὸ πάθος τῆς χαρτοπαιξίας**· **8**) κ. νεώτ. θέρμη τοῦ λόγου προκαλοῦσα συγκίνησιν εἰς τοὺς ἀκροατάς, παθητικὴ ἔκφρασις : Ἀριστλ.Ρητ.1418α,12 **πάθος ποιεῖν,** Πλούτ.Ἠθ.711Ε **πράγματα πάθος ἔχοντα,** Λογγῖν. Ὕψ.8,1 **τὸ σφοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος**· ‖ δημ. θερμὴ συναισθηματικὴ ἐκδήλωσις : **τραγουδάει μὲ πάθος**· **9**) π. Ἐπίκ. ἡ αἴσθησις : Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,13U **ἀκουστικὸν πάθος**· **10**) διάθεσις, θέσις, κατάστασις : Πλάτ.Σοφ.228Ε **τὸ τῆς παντοδαπῆς ἀγνοίας πάθος,** αὐτ.248D, Ἀπολλ.Δύσκ. Συντ.12,17· **11**) φυσικὸν φαινόμενον : Πλάτ.Φαίδ. 96C **τὰ περὶ τὸν οὐρανόν τε καὶ τὴν γῆν πάθη,** αὐτ.Ἱππ.Μ 285C, Ἀριστλ Μεταφ.186α,5 **τὰ τοῦ οὐρανοῦ πάθη καὶ μέρη,** αὐτ.Κόσ.395b,36 **πάθος τοῦτο, ὃ καλοῦμεν σεισμόν**· **12**) εἰδ. ἐν τῇ λογικῇ, τὰ συμβεβηκότα, αἱ ἰδιότητες τῶν πραγμάτων : Πλάτ.Εὐθφρ.11Α **πάθος δέ τι περὶ αὐτοῦ λέγειν, ὅτι πέπονθε τοῦτο τὸ ὅσιον**· **13**) ἐν τῇ φυσικῇ, ἡ ἰδιότης τῆς ἀλλοιώσεως τῶν σωμάτων· Ἀριστλ.Μεταφ.1022b,15 «πάθος **λέγεται** . . ποιότης καθ' ἣν ἀλλοιοῦσθαι ἐνδέχεται, οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, καὶ γλυκὺ καὶ πικρόν, **καὶ** βαρύτης καὶ κουφότης»· ὁμ. ἐν τῇ ἀριθμητικῇ κ. γεν. τοῖς μαθηματικοῖς, αἱ ἰδιότητες τοῦ μετασχηματισμοῦ, τῆς μετατροπῆς : Ἀριστλ.Μεταφ.985b,29 **τὸ τῶν ἀριθμῶν πάθος,** αὐτ.Ρητ.1355b,31 **γεωμετρία περὶ τὰ συμβεβηκότα πάθη τοῖς μεγέθεσι,** Ἰάμβλ.Μαθ. Ἐπιστ.23 **ἀριθμοῖς καὶ γραμμαῖς καὶ τοῖς τούτων πάθεσι**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν φυτῶν : Θεόφρ. Φ1 1,1,1 **τῶν φυτῶν τὰ μέρη καὶ τὰ πάθη**· **14**) κ. νεώτ. γραμμ. μεταβολὴ φθόγγου, καταλήξεως, θέματός τινος : Ἀριστλ.Ρητ.1460b,12· πρβλ. Ἀπολλ. Δύσκ.Ἀντων.38,24· ‖ εἰδ. ἐν τῇ συντ., ἡ μεταβεβλημένη, τροποποιημένη σύνταξις : Ἀπολλ.Δύσκ. Συντ.6,15· **15**) εἰδ. ἐν τῇ γραφῇ, σημεῖα διάφορα τοῦ τόνου, οἷον ἀπόστροφος, ὑφέν, ὑποδιαστολή : Διον.Θρ.1,707U.

παθός (ὁ) δημ. ὁ παθών, ὁ ἐξ ἰδίου παθήματος γιγνώσκων τι : παροιμ. **ὁ παθὸς μαθὸς** (πρέπει νὰ πάθῃ τις πρῶτον, ἵνα οὕτω συνετισθῇ)· ‖ ὁμ. παροιμ. ἀνάλογος **ὁ παθὸς γιατρός.**

παθωμένος-η-ο μτχ. παθ. παρακ. **πάσχω,** πάσκω βλ.λς : Ἐρωτόκρ.2,154 **δέτε καὶ λυπηθῆτέ με εἰς τά 'χω παθωμένα.**

παι Ἐπιγρ. δεικτικὸν μόριον **τῆς κυπρ. διαλέκτου.**

παιάν-ᾶνος (ὁ) **κ. νεώτ.,** ἐπ. **παιήων,** ἀττ. κ. ἰων. **παιών,** αἰολ. **πάων,** ὡς κύρ. ὄν. **ὁ** ἰατρὸς τῶν θεῶν : Ἰλ.Ε 401 **τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων ἠκέσατ',** Ὀδ.Δ 232 **ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης**· πρβλ. Πίνδ.Π 4,270· ‖ ὅθ. κ. ἐπών. τοῦ Ἀσκληπιοῦ : Ἀριστφ.Πλ.636 **Ἀσκληπιοῦ παιῶνος εὐμενοῦς τυχών**· ‖ κ. γεν. προσηγ. ὁ ἰατρός : Αἰσχ.Ἀγ.99 **παιὼν γενοῦ τῆσδε μερίμνης,** Σοφ.Φιλ.168 **παιῶνα κακῶν**· ‖ ἐπών. τοῦ Ἀπόλλωνος ὡς ἐπικούρου καὶ σῴζοντος θεοῦ : Αἰσχ.Ἀγ.146 **ἰήιον δὴ καλέω Παιᾶνα,** Σοφ.Τρ.221 **ἰὼ Παιάν,** Ἀριστφ.Ἀχ.1212 **ἰὼ ἰὼ Παιὰν Παιάν,** Πλάτ.Κριτί.108C **τὸν Παιῶνά τε καὶ τὰς Μούσας**

ἐπικαλούμενος, Πάπ. ὦ βασιλεῦ Παιάν.. Ἀπόλλον' || ἐπών. τοῦ Διός, π.Ροδίοις· Ἡσ. «Παιὰν Ζεύς»· || ἐπών. τοῦ Διονύσου: Ὀρφ.Ὕμν. 52,11, Φιλόδαμ.5· || ἐπώνυμ. τοῦ Ἡλίου: Ὀρφ. Ὕμν.8,12 || ἐπών. τοῦ Πανός: Ὀρφ.Ὕμν.12,11· **2)** γεν. σωτήρ, λυτρωτής, ἐλευθερωτής ἀπὸ κακοῦ τινος: Αἰσχ.ἀπ.255,1 **ὦ θάνατε Παιάν,** Εὐρ. Ἱππ.1373 **καί μοι Θάνατος Παιὰν ἔλθοι**· **3)** οὕτω χορικὸν ᾆσμα, ᾠδή τις ἢ ὕμνος παρρησιαστικός, πολύφωνος πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, ἰδ. ἵνα ἐξιλεωθῇ πρὸς ἀποτροπὴν κακοῦ τινος ἢ λοιμοῦ, ὑπ' αὐτοῦ σταλέντος· Πρόκλ.π.Φώτ.8ιβλ.320Β «εἶδός τι ᾠδῆς εἰς πάντας νῦν γραφόμενον θεούς, τὸ δὲ παλαιὸν ἰδίως τῷ Ἀπόλλωνι καὶ τῇ Ἀρτέμιδι ἐπὶ κατοπαύσει λοιμῶν καὶ νόσων ᾀδόμενος»: Ἰλ.Α 473 **μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο, καλὸν ἀείδοντες παιήονα,** Ὕμν.Ἀπόλλ.518 **Κρητῶν παιήονες** (οἵ φάλται τοιούτων ὕμνων), Αἰσχ.ἀπ.350,4 **παιᾶν' ἐπευφήμησεν**· || ὁμ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὰς λ. θρῆνοι, στενάγματα κτπ.: Αἰσχ.Χο.343 **ἀντὶ δὲ θρήνων ἐπιτυμβιδίων παιὰν μελάθροις ἐν βασιλείοις,** Σοφ.ΟΤ 5 **πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει, ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων**· || ὁμ. ὕμνος εἰς ἄλλους θεούς, οἷον εἰς τὸν Ποσειδῶνα μετὰ σεισμόν: Ξεν.Ἑλλ.4,7,4 **οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀρξαμένων τῶν ἀπὸ δαμοσίας πάντες ὕμνησαν τὸν περὶ τὸν Ποσειδῶ παιᾶνα**· **4)** ᾆσμα θριάμβου μετὰ νίκην ἀποτεινόμενον εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, εὐχαριστία: Ἰλ.Χ 391 **νῦν δ' ἄγ' ἀείδοντες παιήονα, κοῦρον Ἀχαιῶν,** Αἰσχ.Ἑπτ.635 **ἁλώσιμον παιᾶν' ἐπεξιακχάσας,** Πλούτ.Ρωμ.16 **ἐπινικίου παιᾶνος ἐξάρχων**· **5)** ᾆσμα ᾀδόμενον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν κατὰ τὴν μάχην, πολεμικὸν ἐμβατήριον: Αἰσχ.Πέρσ.393 **οὐ γὰρ ὡς φυγῇ παιᾶν' ἐφύμνουν σεμνὸν Ἕλληνες τότε,** Ξεν.ΚΠ 4,1,6 **σπονδὰς τοῖς θεοῖς ποιεῖσθε καὶ παιᾶνα ἐξάρχεσθε**· πρβλ. Σχόλ.Θουκ.1,50 «δύο παιᾶνας ᾖδον οἱ Ἕλληνες, πρὸ μὲν τοῦ πολέμου τῷ Ἄρει, μετὰ δὲ τὸν πόλεμον τῷ Ἀπόλλωνι»· **6)** ᾆσμα ἢ μέλος ᾀδόμενον ἰδ. ἐπὶ τῇ ἐνάρξει ἐπιχειρήσεώς τινος ὡς οἰωνὸς ἐπιτυχίας: Ὕμν.Ἀπόλλ.517, Ἀριστφ.Θεσμ.1035 **γαμηλίῳ μὲν οὐ ξὺν παιῶνι,** Θουκ.7,75 **ἀντὶ δ' εὐχῆς τε καὶ παιάνων, μεθ' ὧν ἐξέπλεον**· || ᾆσμα ᾀδόμενον ἐν συμποσίοις: Φερεκρ.131,5 **ἔγχει κἀπιβόα τρίτον παιῶνα,** Ξεν.Συμπ.2,1· || κ. κτ. ὀξύμωρον: Αἰσχ.Ἀγ 645 **τοιῶνδε μέντοι πημάτων σεσαγμένον πρέπει λέγειν παιᾶνα τόνδ' Ἐρινύων,** αὐτ.Χο.151, Εὐρ.Τρῳ. 126 **αὐλῶν παιᾶνι στυγνῷ** (ἐπὶ θρήνου), αὐτ.577 **τί παιᾶν' ἐμὸν στενάζεις,** αὐτ.Ἄλκ.424· **7)** ἐν τῇ προσῳδίᾳ, ἴδιος μετρικὸς πούς συνιστάμενος ἐκ τριῶν βραχειῶν συλλαβῶν καὶ μιᾶς μακρᾶς, ἤτοι -υυυ ἢ υ-υυ ἢ υυ-υ ἢ υυυ-: Ἀριστλ.Ρητ.1409a,2.

παιανίας (ὁ) Ἐπιγρ. κτ. πληθ. λειτουργοί τινες ἐν ἱεροτελεστίαις· πρβλ. παιανιστής· δ. ἑρμην. ὁ ᾄδων παιᾶνα.

παιανίζω κ. νεώτ. ᾄδω τὸν παιᾶνα, ὕμνον δοξολογίας πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ γεν. ἐπινίκιον ᾠδήν, καὶ πολεμικὸν ᾆσμα· Σουΐδ. «παιανίσαι· τὸν παιᾶνα ἐπικαλεῖσθαι»· πρβλ. παιωνίζω: Αἰσχ.Ἑπτ. 268 **ἔπειτα σὺ ὀλολυγμὸν ἱερὸν εὐμενῆ παιάνισον** (δ.γρ.), Πλάτ.Ἀξ.365Β **οὐχὶ παιανίζοντας εἰς τὸ χρεὼν ἀπιέναι;,** Πολύβ.3,43,8 **τῶν δὲ κατὰ πρόσωπον βαρβάρων παιανιζόντων,** Ἰώσ.Π1 6,8,5 **μετὰ κρότου καὶ χαρᾶς ἐπαιάνιζον ἐπὶ τῇ νίκῃ**· || κ. μέσ.: Δίων Κ 43,37 **οὔτε ἐπαιανίζετό τις αὐτῶν οὔτε ἔστενεν**· **2)** νεώτ. μουσ. ἐπὶ ὀρχήστρας πνευστῶν ἢ ἐγχόρδων ὀργάνων, παίζω μουσικὸν τεμάχιον: **ἡ ὀρχήστρα ἐπαιάνισε τὸν ἐθνικὸν ὕμνον, - εἰς τὴν πλατεῖαν θὰ παιανίζῃ καθ' ἑκάστην ἡ μουσικὴ τῆς φρουρᾶς**· **3)** ρηματ.π. παιανισμός, παιανιστής.

παιᾶνικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς παιᾶνα: Ἀθήν.15,696Ε **παιανικὸν ἰδίωμα,** Εὐστ.137,39 **παιανικὴ ᾠδὴ** (ᾆσμα κατὰ τρόπον παιᾶνος ᾀδόμενον).

παιᾶνίς-ίδος (ἡ) ἡ ἀνήκουσα εἰς παιᾶνα ἢ ὁ ὅμοιος πρὸς παιᾶνα: Πινδ.ἀπ.139 **παιάνιδες ἀοιδαί.**

παιανισμός (ὁ) (παιανίζω) μτγν. τὸ ἀναβάλλεσθαι καὶ ψάλλειν παιᾶνα, ὁ παιωνισμός· Σουΐδ. «ᾠδὴ ἐπὶ ἀπαλλαγῇ κακῶν»· Διον.Ἁλ Ρωμ.2,41 **ἐπικελεύσει τε καὶ παιανισμῷ πολλὴν ἐποίουν τὴν εἰς τὸ εὔψυχον ἐπίδοσιν,** Στράβ.9,3,12.

παιᾶνισταί (οἱ) Ἐπιγρ. οἱ τὸν παιᾶνα ᾄδοντες, ἱερά τις ἑταιρεία ἐν Ρώμῃ: **οἱ παιανισταὶ τοῦ Μουνιχίου Ἀσκληπιοῦ.**

παιανῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. κ. παιανίτης (ὁ) λίθος τις τῶν πολυτίμων: Πλίν.Φ1 37,180 (δ.γρ.), Ἰσίδ.Σεβ.Ἐτυμ.14;4,13.

παιᾶνογράφος-ον μτγν. ὁ γράφων, ὁ ποιῶν παιᾶνα: Ἀπολλ.Παραδ.40.

παιανόκροτα φθέγματα (τὰ) μσν. τὰ μετὰ κρότου παιάνων: Φιλῆς 1,15.

παῖγμα-ατος (τὸ) (παίζω) παίγνιον, σκῶμμα, διασκέδασις: Εὐρ.Βάκχ.161 **λωτὸς ὅταν.. παίγματα βρέμῃ,** Λυρ.Ἀλ.Ἀδέσπ.37,15 **Λύδια παίγματα λύρας**· **2)** ἀστεϊσμός: Πολύστρ.28W **τὸ τοιοῦτον παῖγμα τῶν λόγων.**

παιγμονή (ἡ) μσν. ἐμπαιγμός, σκῶμμα: Πανάρ. Χρον.Τραπεζ.364,42.

παιγμός (ὁ) (παίζω) σχόλ. ἡ παιδιά, τὸ σκῶμμα, ὁ ἐμπαιγμός: Σχόλ.Ἰλ.Φ 575.

παιγμοσύνη (ἡ) ποι. ὁ παιγμὸς βλ.λ., τὸ σκῶμμα: Στησίχ.50 **παιγμοσύνας φιλεῖ μολπάς τ' Ἀπόλλων**· πρβλ. φιλοπαιγμοσύνη.

παιγνήμων-ονος-ον μτγν κ. μσν. ὁ παιγνιήμων βλ.λ., ὁ παιγνιώδης: Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.106, Εὐστ. Πον.95,89· κ. ἐπίρρ. **-όνως**: Εὐστ.772,38.

παιγνία (ἡ), ἰων. **-ίη**, ἡ παιδιά, τὸ παιγνίδιον: Ἡρ. 1,94 **τὰς παιγνίας τὰς νῦν σφίσι τε καὶ Ἕλλησι κατεστεῶσας ἑωυτῶν ἐξεύρημα γενέσθαι,** αὐτ. 2,173, ΠΔ Κριτ.16,27 **ἐπὶ τὸ δῶμα ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες οἱ θεωροῦντες ἐν παιγνίαις,** Φιλόδ.Ρητ.2,50S· **2)** ἡ ἑορτή: Ἀριστφ. Λυσ.700 **ὥστε κἀχθὲς θηκάτῃ ποιοῦσα παιγνίαν.. τὴν ἑταίραν ἐκάλεσ' ἐκ τῶν γειτόνων.**

παιγνιᾶγράφος (ὁ) μτγν. ὁ γράφων παιγνιώδη, ἰδ. ποιήματα: Ἀθήν.14,638D **παιγνιαγράφου τῆς ἱλαρᾶς μούσης.**

παιγνιάζω λεξ. παίζω, σκώπτω: Ἀν.Βοασσ.5,99 **τοὺς παῖδας συναθροίζεσθαι καὶ παιγνιάζειν.**

παιγνιδᾶτα ἐπίρρ. μσν. δημ. ἐρωτοτρόπως: Ἐρωτόκρ.1,1191 **ὅταν τοῦ μίλειε σπλαχνικὰ κι ἐθώρειε παιγνιδᾶτα.**

παιγνιδάω δημ. παιγνιωδῶς ἐνεργῶ, φέρομαι, παιγνιδιστὰ κάμνω κάτι, παιγνιδίζω· || εἰδ. ἐπὶ φυσικῶν φαινομένων: **παιγνιδάει τὸ κῦμα στ' ἀκρογιάλι - τ' ὀγεράκι ἀνάμεσα στὰ κλαδιά.**

παιγνίδι (τὸ) δημ., δ. προφ. **παιχνίδι** ἡ παιδιά, τὸ παίγνιον, ἰδ. ἡ ὑπὸ παίδων σωματικὴ πρὸς τέρψιν ἄσκησις, ἡ ἔχουσα συνήθως χροιάν τινα συμπράξεως ἢ ἁμίλλης πολλῶν καὶ διενεργουμένη κατὰ προδιαγεγραμμένον κανόνα ἢ συμφωνίαν: **τὸ παιγνίδι τῆς τυφλόμυγας, - ἀθλητικὰ - σχολικὰ παιγνίδια**· || κ. ἐπὶ παιγνίων, ἀσκήσεων γεν., ἀδιακρίτως ἡλικίας τῶν μετεχόντων: **τὸ παιχνίδι τοῦ γκόλφ - τοῦ τέννυς**· || ὁμ. γεν. ἐπὶ παιγνιωδῶν πρὸς τέρψιν ἀσκήσεων ἢ ἐνασχολήσεων: **τὸ παιγνίδι τῆς τριόδας - τοῦ σκακιοῦ - τοῦ μπιλλιάρδου - τῆς μπερλίνας**· **2)** μτφ. ὡς κατηγ. ἐπὶ ἐργασίας ἢ ἀσχολίας, ἄκοπος, εὐχερής: **ἡ ἀποστήθιση τῆς ἱστορίας τοῦ εἶναι παιγνίδι, - αὐτὴ ἡ δουλειά μοῦ εἶναι παιγνίδι**· **3)** τὸ ἐπὶ χρήμασι κυβεύειν ἢ χαρτοπαίζειν κτπ.: **τὸ παιγνίδι**

τὸν κατέστρεφε, - τυχηρὰ παιγνίδια' || ὅμ. κ. ἐπὶ χρηματιστηριακῶν περιδόσεων : **τὸ παιγνίδι στὸ χρηματιστήριο ἀφάνισε πολλούς'** **4)** ἐν ᾗ σημ. κ. τὸ μσν. κ. νεώτ. παιγνίδιον βλ.λ.3)· **5)** τέχνασμα, πλεκτάνη πρὸς ἐξαπάτησιν ἢ πρὸς ἀστεϊσμὸν ἢ διακωμῴδησιν : **τοῦ σκάρωσαν ἕνα ἄσχημο παιγνίδι'** **6)** μτφ. ἕρμαιον ἄλλου : **ἔχει γίνει παιγνίδι τῆς γυναίκας του'** **7)** κτ. πληθ. **παιγνίδια** τὰ ἐν λαϊκῇ χρ. ἰδ. πρὸς χορούς μουσικὰ ὄργανα κ. συνεκδ. οἱ παίζοντες αὐτά, ἅ. λαλούμενα βλ.λ. : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.249,7 **γιὰ χαμηλῶστε, φλάμπουρα, πάφετε σεῖς, παιγνίδια'** **8)** ἐν ᾗ σημ. κ. τὸ νεώτ. παιγνίδιον βλ.λ.4).

παιγνιδιάρης-α, θηλ. κ. -ισσα, πληθ. -**άριδες**, θηλ. -άρες κ. -άρισσες ὁ ἀρεσκόμενος, ὁ ἐπιδιδόμενος συνήθως εἰς παιγνιώδεις κινήσεις, ἐνεργείας, ὁ ἔχων δεξιότητα εἰς παιγνιώδεις ἀσκήσεις, ἰδ. ἐπὶ ζῴων : σκύλος **παιγνιδιάρης, - γάτα παιγνιδιάρα, - δλές οἱ μαϊμοῦδες εἶναι παιγνιδιάρες'** **2)** συνεκδ. τὸ θηλ. ἐπὶ νέας γυναικός, ἡ ἀρεσκομένη εἰς τὸ παιγνιωδῶς πρὸς ἔρωτα προκαλεῖν.

παιγνιδιάρικος-η-ο (παιγνιδιάρης) δημ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς παιγνιδιάρην βλ.λ. : **παιγνιδιάρικα καμώματα - νάζια'** **2)** τὸ οὐδ. ἐν χρ. κ. ὡς οὐδ. τοῦ παιγνιδιάρης : **παιγνιδιάρικο γατὶ - παιδί'** || κ. ἐπίρρ. **παιγνιδιάρικα** κατὰ τρόπον παιγνιώδη.

παιγνιδιάτορας (ὁ) (παιγνίδια=μουσικὰ ὄργανα) δημ. ὁ κατ' ἐπάγγελμα παίζων μουσικόν τι ὄργανον ἐκ τῶν ἐν χρ. εἰς λαϊκὰς συναθροίσεις καὶ εἰς λαϊκοὺς χορούς· συνήθ. κτ. πληθ. -**ες** ἡ ὁμάς, τὸ συγκρότημα λαϊκῶν ὀργανοπαικτῶν : **μήνυσε κι ἦρθαν παιγνιδιάτορες κι ἄρχισε ἔτσι ὁ χορός.**

παιγνιδίζω (παιγνίδι(ον)) δημ. κ. **παιγνιδίζω** εὐθύμως παίζω, μετὰ παιγνιώδους διαθέσεως κινοῦμαι, φέρομαι, κάνω παιγνίδια : Παλαμ.Α' Λόγος Παραδείσων 143 **εἶναι πουλιὰ ποὺ ἀλαφρὰ καὶ τρελλὰ παιγνιδίζουν καὶ πλάνα'** || μτφ. κ. ἐπὶ ἀψύχων, συνηθέστ. παιγνιδάω : **τὸ κῦμα παιγνιδίζει στὴν ἀκρογιαλιά,-παιγνιδίζουν οἱ αὖρες στὰ μαλλιά μας'** **2)** ἀντὶ τοῦ παιδιαρίζω βλ.λ. : φέρομαι ἢ ὁμιλῶ ὡς παιδίον : **ἄσε τὶς κουταμάρες καὶ μὴ παιγνιδίζῃς.**

παιγνίδι(ο)ν (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **παιγνίδι** βλ.λ., ὑποκορ. τοῦ παίγνιον, ἡ πρὸς εὔθυμον τέρψιν γινομένη κωμικὴ παράστασις, κωμικὸν παίγνιον : Λέων Γραμμ.531,360,14, Μαλάλ.1314,16· || μσν. γενικώτ. ἡ πρὸς τέρψιν, πρὸς ψυχαγωγίαν παιδιά : Διγεν.'Ακρ.255 **παιγνίδια ἀγάπα καὶ χοροὺς διὰ νὰ παίζῃ πάντα'** **2)** μσν. εἰδ. ἐρωτοτροπία, ἐρωτικὴ ἐκδήλωσις, ἔκφρασις : αὐτ.139 **ἀπὸ τὰ γοργοκινήματα ὁποὺ 'χει εἰς τὰ παιγνίδια τὸν ἔρωτα ἐδήλωσαν'** || σπαν. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κ. νεώτ. : Κάλβ.Ψαρὰ 15,4 **οὔτ' ἔρωτος παιγνίδια τὸν νοῦν συγχύζουν'** **3)** νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ παίζειν ἐπὶ χρήμασι, οἷον ἐν χαρτοπαιξίᾳ ἢ ἐπὶ τῆς αὐξομειώσεως τῶν ἐν χρηματιστηρίῳ ἀξιῶν ἤτοι κτ. νομ. ἔκφρ. τὸ παίγνιον καὶ ἡ περίδοσις : **ἀπαγορεύονται τὰ τυχηρὰ παιγνίδια, - μεικτὰ παιγνίδια** (τὰ ἐν οἷς πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ κέρδους συμβάλλει ἰδίως καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ παίκτου)· πρβλ. πλὴν τῆς τύχης συμπαίγνιον, παιγνίδι, παιγνιώδης, παιγνιδιάρης, παιγνιδιάτορας.

παιγνίδισμα (τὸ) δημ. κ. **παιχνίδισμα** τὸ εὐθύμως παίζειν, ἡ μετὰ παιγνιώδους διαθέσεως κίνησις ἢ ἔκφρασις : Παλαμ.Τάφ.41 **τὰ φιλάκια ἀσώτευες, | τὰ παιγνιδίσματά σου'** κ. μτφ. ἐπὶ ἀψύχων : **τὸ παιγνίδισμα τῆς αὔρας-τοῦ κύματος-τοῦ φωτός** (ἡ γοργή, ταχεῖα κύμανσις).

παιγνιημόνως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον παιγνιήμονα, παιγνιώδη : Εὐστ.772,38 ᾧ (τῷ πηλῷ) **δοκεῖ παρωνομάσθαι παιγνιημόνως ὁ Πηλεύς.**

παιγνιήμων-ονος-ον κ. μσν. *ὁ ἀγαπῶν τὰ σκώμματα*, ὁ παιγνιώδης, ἅ. παιγνήμων, ὁ φιλοπαίγμων : 'Ηρ.2,173 **κατέσκωπτε τοὺς συμπότας καὶ ἦν μάταιός τε καὶ παιγνιήμων**, Νουμήν.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.14,5 **τὸ κομψὸν καὶ παιγνιῆμον** (τοῦ Σωκράτους), Εὐστ.Πον.202,17 **μηδὲ εἰς παιγνιήμονα θετέον τὴν οὕτω σεμνοτάτην ἀρχήν.**

παιγνικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀγαπῶν τὰ παίγνια, ὁ παιγνιήμων : Γρηγ.Ναζ.14.

παιγνικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον παιγνικόν, παιγνιώδη : ASS 'Ιουλίου 1,152,12.

παίγνιον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. παιγνίδι, πρβλ. παιδιά, πρᾶξις ἁπλῶς πρὸς ψυχαγωγίαν γινομένη, παιχνίδι : Πλάτ.Νόμ.796Β **Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια, - τὸ ποδόσφαιρον χαρακτηρίζεται ὡς παίγνιον'** || οὕτω κ. ἐπὶ εὐχερῶς ἐκτελουμένης ἐργασίας : Εὐφρ.1,35· **2)** ἐν εἰδ. ἐνν. τερπνή, κωμικὴ παράστασις : Πλάτ.Νόμ.816F **ὅσα μὲν οὖν περὶ γέλωτά ἐστι παίγνια, ἃ δὴ κωμῳδίαν πάντες λέγομεν**, "Εφιππ.7· || ὅμ. τερπνόν, διασκεδαστικὸν ποίημα : Λεωνίδ.Ταρ. ἐν ΑΠ 6,322 **δίστιχον εὐθίκτου παίγνιον εὐεπίης**, Πολύβ.16,21,12· || **ὅμ. τὸ τερπνόν**, διασκεδαστικὸν ᾆσμα, ὡς τὸ τοῦ τέττιγος : Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 7,196,6· **3)** ἀντικείμενον, μέσον χρησιμεῦον πρὸς τέρψιν, ψυχαγωγίαν, διασκέδασιν, ἄθυρμα, παιχνίδι· οὕτω κ. μτφ. τὸ εἰς τὴν ἀπόλυτον διάθεσίν τινος εὑρισκόμενον : Πλάτ.Νόμ.803C **ἄνθρωπον δὲ . . θεοῦ τι παίγνιον εἶναι μεμηχανευμένον**, Μηναῖ.12,4 'Ωδὴ 'Αγίας Βαρβάρας ὁ γῆν **καταλήψεσθαι καὶ ἐξαλείψειν τὴν θάλασσαν τύραννος εἰκαίως φρυαττόμενος, ὡς παίγνιον πρόκειται Βαρβάρας κόρης ποσί'** || οὕτω κ. ἐπὶ προσ. κ. πραγμ. ἐφ' ὧν ἀκαταβλήτως, καταθλιπτικῶς ἐπιδρᾷ φυσική τις δύναμις : Σεκοῦνδ.Δόξ.7 **τύχης παίγνιον**, αὐτ.17 **πλοῖον ἀνέμων παίγνιον'** πρβλ. δημ. παιχνίδι **τῆς Μοίρας'** **4)** ἀναφορ. πρὸς ἐρωμένον, μεθ' οὗ παίζει τις, πρόσωπον : 'Αριστφ.'Εκκλ.922 **ἀλλ' οὐκ ἂν ποθ' ὑφαρπάσαιο τἀμὰ παίγνια'** · **5)** ἐν εἰδ. σημ. ἀναφορ. πρὸς ἀνθρώπους ἐν φρ. **κακὰ παίγνια** κακότροποι, κακόβουλοι, κατεργαρέοι : Θεόκρ.15,50 **οἷα πρὶν ἐξ ἀπάτας κεκροτημένοι ἄνδρες ἔπαισδον, ἀλλάλοις ὁμαλοί, κακὰ παίγνια, πάντες ἐριναί** (κατὰ διάφ. ἀντίληψιν ὡς ἀντικείμ. τοῦ **ἔπαισδον**)· **6)** νεώτ.εἰδ. τὸ ἐπὶ χρήμασι παίζειν, ἡ χαρτοπαιξία, ἢ τὸ χαρτοπαίγνιον : **τυχηρὰ παίγνια, - ἀπαγορεύεται ἐκ τοῦ νόμου τὸ παίγνιον καὶ ἡ περίδοσις.**

παίγνιος-ον μτγν. ὁ παιγνιώδης, ὁ ἀστεῖος, ὁ χρησιμεύων εἰς παιδιάν : Στράτ.ΑΠ 12,212 **καρύων παίγνιος εὐστοχίη** (τὸ διὰ καρύων παιγνίδιον).

παιγνιόχαρτον (τὸ) νεώτ. τεμάχιον ἐκ χονδροῦ χάρτου, σχήματος ὀρθογωνίου, φέρον ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως ἔγχρωμον παράστασιν δηλοῦσαν συμβολικὴν ἀξίαν ἐν χρ. εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, χαρτὶ τῆς τράπουλας.

παιγνιώδης-ους-ες (παιγνία, -ώδης) κ. νεώτ. ὁ πλήρης παιγνίων, ὁ φιλοπαίγμων, ὁ ἀστεῖος, ὁ παιχνιδιάρης : Πλούτ.'Αγησ.2 **ἡ δὲ ἱλαρότης καὶ τὸ εὔθυμον ἐν ἅπαντι καιρῷ καὶ παιγνιῶδες'** || **τὸ παιγνιῶδες** ὡς οὐσ. ἡ παιγνιώδης διάθεσις, ὁ ἀστεῖος χαρακτήρ : Ξεν.'Ελλ.2,3,56 **μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς'** κ. συγκρ. : Πλούτ.Συμπ.2,26 **ὑπὸ τοῦ οἴνου ἀναπειθόμενοι πρὸς τὸ παιγνιωδέστερον ἀφιξόμεθα'** || νεώτ. κ. ἐπίρρ. -**ῶς**.

παιγνιωτής (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὑποκριτής, μῖμος : 'Αποστ.Διατ.8,32· κ. πληθ. : 'Ανών. ἐν Bandini Imp. Or.1,32Β : **οἱ παιγνιωταὶ τοῦ 'Ιπποδρόμου.**

παίδα (ἡ) μσν. κ. δημ. βάσανος, στενοχωρία, ταλαιπωρία, παιδεμός : 'Ερωτόκρ.1,105 *ἐπάσκισ'* **ὅσο μπόρεσε τὴν παίδα ν' ἀλαφρώσῃ**, αὐτ.345, 'Ερωφ.

Ἰντερμ.3,46, παροιμ. **τὰ παιδιὰ εἶναι παίδα** (ἡ ἀνατροφὴ τῶν παίδων εἶναι πλήρης κόπων καὶ ταλαιπωριῶν), - **τὴν παίδα ποὺ μοῦ κάνει ὁ ἀφέντης μου δὲ λέγεται.**

παῖδα (ἡ) δημ. κ. **παγίδα** μεγεθ. τοῦ παγίδι βλ.λ.

παιδαγρέται (οἱ) Ἡσ. «ἀρχή τις ἐπὶ ἱππέων» (διόρθ. ἱππαγρέται).

παιδἄγωγεῖον (τὸ) κ. νεώτ. αἴθουσα ἐν σχολείῳ, ἐν ᾗ οἱ παιδαγωγοὶ περιέμενον τοὺς οἰκείους παῖδας : Δημ.313 **τὸ μέλαν τρίβων καὶ τὰ βάθρα σπογγίζων καὶ τὸ παιδαγωγεῖον κορῶν·** **2)** μτγν. κ. νεώτ. ἵδρυμα, ἐν ᾧ παιδαγωγοῦνται παῖδες, σχολεῖον : Πλούτ.Πομπ.6 **ὅτι δημαγωγὸς αὐτοῖς ἐκ παιδαγωγείου παραπεπήδηκεν ὁ Πομπήϊος,** Θεμίστ.Λόγ.21,258Β.

παιδαγώγημα-ατος (τὸ) (παιδαγωγῶ) μτγν. τρόπος παιδαγωγοῦ τινος, τρόπος, σχέδιον παιδαγωγήσεως : Μάξ.Τύρ.37,5· || κ. νεώτ. παιδαγωγικὸν ἀντικείμενον, διδασκαλία : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.1,145 **τούτῳ τῷ παιδαγωγήματι διὰ Δαβὶδ κέχρηται.**

παιδαγώγησις-εως (ἡ) (παιδαγωγῶ) ἡ τοῦ παιδὸς ὁδηγία, ἡ διδασκαλία : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.2,198 **αἱ τῶν ὀλισθηρῶν ὀφθαλμῶν παιδαγωγήσεις.**

παιδαγωγία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ἀξίωμα, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ παιδαγωγοῦ : Πλάτ.Τίμ.89D **καὶ πρότερον παρασκευαστέον εἰς δύναμιν ὅ τι κάλλιστον καὶ ἄριστον εἰς τὴν παιδαγωγίαν εἶναι·** || ἡ ὁδηγία καὶ ἀνατροφὴ τῶν παίδων, ἡ ἐκπαίδευσις· Ἡσ. «παιδεία, διδασκαλία» : Πλάτ.Πολ.491Ε **τὰς ψυχὰς οὕτω φῶμεν τὰς εὐφυεστάτας κακῆς παιδαγωγίας τυχούσας διαφερόντως κακὰς γίγνεσθαι·** **2)** μτφ. ἡ περιποίησις δένδρων : Πλούτ. Ἠθ.2Ε **τυχόντα δὲ ὀρθῆς παιδαγωγίας ἔγκαρπα γίνεται καὶ τελεσφόρα;·** **3)** γεν. ἡ περιποίησις, ἡ θεραπεία ἀσθενῶν, ἡ νοσηλεία : Εὐρ.Ὀρ.883 **νόσημα κηδεύοντα παιδαγωγίᾳ.**

παιδαγωγικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παιδαγωγὸν ἢ τὴν παιδαγωγίαν : Μάρκ.Αὐρ.11,6 **παιδαγωγικὴν παρρησίαν ἔχουσα,** - **παιδαγωγικαὶ ἀσκήσεις·** || τὸ ἀρσ. **παιδαγωγικός** ὡς οὐσ. πραγματεία περὶ ἀνατροφῆς τῶν παίδων : Διογ.Κ 6,75 **φησὶ δὲ Κλεομένης ἐν τῷ . . Παιδαγωγικῷ·** || νεώτ. τὸ θηλ. **παιδαγωγική** ὡς οὐσ. ἐπιστήμη ἀσχολουμένη περὶ τὴν ἀγωγήν, τὴν ἀνατροφὴν καὶ μόρφωσιν τῶν παίδων· **2)** μτφ. ἡ τῶν νόσων θεραπευτική, ἡ ἰατρική : Πλάτ.Πολ. 406Α **τῇ παιδαγωγικῇ τῶν νοσημάτων ταύτῃ τῇ νῦν ἰατρικῇ πρὸ τοῦ Ἀσκληπιάδαι οὐκ ἐχρῶντο.**

παιδαγωγικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον παιδαγωγικὸν βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.73Α **μὴ φιλικῶς ἀλλὰ παιδαγωγικῶς προσφέρηται τοῖς συνήθεσιν·** κ. ὑπερθ. : Κλήμ.Ἀλ.131.

παιδἄγωγός (ὁ,ἡ) (παῖς, ἄγω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐν Ἀθήναις ὁ ὁδηγῶν τοὺς παῖδας ἐκ τῆς πατρικῆς οἰκίας εἰς τὸ σχολεῖον ἢ γυμναστήριον καὶ ἐπαναφέρων εἰς τὴν οἰκίαν, ὁδηγὸς τῶν παίδων : Ἡρ.8,75 **οἰκέτης δὲ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλέος παίδων,** Εὐρ.Ἴων725 **ὦ πρέσβυ παιδαγωγ' Ἐρεχθέως πατρὸς τοὐμοῦ ποτ' ὄντος,** Λυσ.32,28 **δύο παῖδας καὶ ἀδελφὴν καὶ παιδαγωγὸν καὶ θεράπαιναν·** || γεν. ὁ ἐπιμελούμενος τῆς ἀγωγῆς τῶν παίδων, ὁ διδάσκαλος : Πλάτ.Πολ.490Ε **οὐδὲ τὸν τοῦ . Ἀχιλλέως παιδαγωγὸν Φοίνικα ἐπαινετέον·** || μτ. τῶν λ. τίτθη, τροφός : Πλάτ.Πολ.373C **ἢ οὐ δοκεῖ δεήσειν παιδαγωγῶν, τιτθῶν, τροφῶν·** || κ. μτ. τοῦ ἡγεμών : Πλάτ.Πολ.467D **καὶ ἡλικίᾳ ἱκανοὺς ἡγεμόνας τε καὶ παιδαγωγοὺς εἶναι·** || κ. μτ. τοῦ διδάσκαλος : Ξεν.Λακ.3,1 **ὅταν γε μὴν ἐκ παίδων εἰς τὸ μειρακιοῦσθαι ἐκβαίνωσι, τηνικαῦτα οἱ μὲν ἄλλοι παύουσι μὲν ἀπὸ παιδαγωγῶν, παύουσι δὲ καὶ ἀπὸ διδασκάλων·** **2)** νεώτ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος εἰδικῶς περὶ τὴν ἀγωγὴν τῶν παίδων, ὁ περὶ τὴν παιδαγωγικὴν ἐπιστήμην ἐντριβής· **3)** μτγν. σκωπτικῶς ἐπὶ τοῦ Φαβίου Μαξίμου, ὡς παρακολουθοῦντος πανταχοῦ τὸν Ἀννίβαν : Πλούτ. Φάβ.5 **οἱ τὸν μὲν Φάβιον σκώπτοντες καὶ καταφρονοῦντες Ἀννίβου παιδαγωγὸν ἀπεκάλουν·** **4)** μτφ. ὁ καθοδηγῶν τινα εἰς τὴν πίστιν : ΚΔ Γαλ. 3,24 **ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν·** **5)** γεν. ὁ ἀρχηγός : Πλούτ.Ἄρατ.48 **ἀλλὰ καὶ βασιλείας ἀγαθὸς εἶναι παιδαγωγός,** αὐτ.Γάλβ.17 **παιδαγωγὸν τῆς τυραννίδος.**

παιδἄγωγῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., παρακ. πεπαιδαγώγηκα (Λουκ.Τίμ.13) κ. παθ. πεπαιδαγώγημαι (Πλούτ.Ἀντ.10), μέσ. μέλλ. ἐν παθ. σημ. παιδαγωγήσομαι (Πλάτ.Ἀλκ.1,135D), παθ. ἀόρ. **ἐπαιδαγωγήθην** (Πλάτ.Νόμ.641Β), συνοδεύω ὡς παιδαγωγός, ὁθ.ἀνατρέφω καὶ διδάσκω, ἐκπαιδεύω : Πλάτ. Θεαίτ.167C **οὕτω δυνάμενος παιδαγωγεῖν σοφός τε καὶ ἄξιος πολλῶν χρημάτων τοῖς παιδευθεῖσι,** Πλούτ.Ἠθ.439F **Λάκων ἐρωτηθεὶς τί παρέχει παιδαγωγῶν, τὰ καλά, ἔφη, τοῖς παισὶν ἡδέα ποιῶν·** **2)** ὁδηγῶ, περιποιοῦμαί τινα ὡς παιδίον : Σοφ.ἀπ.695 **γέρων γέροντα παιδαγωγήσω σ' ἐγώ,** Εὐρ.Ἡρακλ.729 **ἢ παιδαγωγεῖν γὰρ τὸν ὁπλίτην χρεών;·** κ. παθ. ἐπὶ παιδίου : Ἱππ. Ἄρθρ.52 **3)** περιστέλλω, μετριάζω : Μουσών.ἀπ. 7,29Η π- **τὰς ἐπιθυμίας,** Λουκ.Ὀρχ.72 **καὶ ὅλως τὰ ἤθη τῶν ὁρώντων παιδαγωγοῦν·** || καθοδηγῶ : Μηναῖ.12,5 Ὠδ.4 **νόμῳ Θεοῦ παιδαγωγήσας·** κ. παθ. : Πλάτ.Νόμ.752C **τὴν παιδαγωγηθεῖσαν οὕτω πόλιν,** Πλούτ.Ἠθ.443D **ἂν ὑπὸ τοῦ λόγου παιδαγωγηθῇ τὸ πάθος·** **4)** διευθύνω, παθ. : Πλάτ.Νόμ.641Β **συμποσίου ὀρθῶς παιδαγωγηθέντος·** **5)** ὁδηγῶ τινα ἢ κατὰ πόδας ἀκολουθῶ : Πλάτ.Πολ.600Ε **αὐτοὶ ἂν ἐπαιδαγώγουν ὅπῃ ᾖεσαν,** αὐτ.Ἀλκ.1,135D· **6)** ἄγω καὶ φέρω τινὰ διὰ κολακειῶν ἢ ἄ., τὸν κάνω ὅπως θέλω· κ. παθ. : Ὑπερείδ.Ἀθ.3 **ὑπὸ Ἀντιγόνας τὸν τρόπον τοῦτον παιδαγωγηθῆναι·** **7)** ῥηματ.π. παιδαγωγητέον, παιδαγώγημα, παιδαγώγησις.

παιδάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ παγίδι βλ.λ.

παιδάκι(ον) (τὸ) λεξ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ παῖς, παιδάριον· Ἡσ. «παιδάκια· μειράκια».

παιδαλήθριον Ἡσ. «παιδισκάριον».

παιδάρειον (τὸ) Ἐπιγρ. δ.γρ. ἀντὶ παιδάριον βλ.λ. : **σῶμα ἄνδρεῖον παιδαρείου.**

παιδαρέλι (τὸ) δημ. ὑποκ. περιφρ. παιδάριον.

παιδαρίδιον (τὸ) γλωσσ. ὑποκορ. τοῦ παιδάριον.

παιδἄριεύομαι μτγν. ἀποθ. φέρομαι παιδαριωδῶς : Ἀριστόξ.π.Στοβ.4,1,49, Ἡσ. ἐν λ. βλαττοῖ.

παιδαριήματα Ἡσ. «παιδάρια».

παιδαρικός-ή-όν μτγν. ὁ παιδικός : Ἐπιφάν.1,442C· **2)** πάπ. ἐπὶ κέρδους ἢ ἀμοιβῆς, ὁ προωρισμένος διὰ τοὺς δούλους : **ἐκ τοῦ γλεύκους ἀπολαμβάνειν ὑπὲρ παιδαρικῶν κάδους Χ.**

παιδἄριογέρων-οντος (ὁ) μτγν. παιδίον ἔχον φρόνησιν γέροντος : Σωζόμ.Ἐκκλ.Ἱστ.3,14 **ἔτι νέος ὢν διέπρεπεν, ὡς παιδαριογέροντα παρὰ τῶν μοναχῶν ὀνομάζεσθαι.**

παιδάριο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ παῖς, μικρὸν παιδίον : Ἀριστφ.Ὄρν.494 **ἐς δεκάτης γάρ ποτε παιδαρίου κληθεὶς ὑπέπινον ἐν ἄστει,** αὐτ.Πλ.536, αὐτ.Νέφ.821 **παιδάριον εἰ καὶ φρονεῖς ἀρχαϊκά,** Πλάτ.Συμπ.207D **ἐκ παιδαρίου ὁ αὐτὸς λέγεται ἕως ἂν πρεσβύτης γένηται** (ἐκ μικρᾶς, παιδικῆς ἡλικίας), Δημ.1252 **τὸν μὲν γὰρ Κέρδωνα ἐκ μικροῦ παιδαρίου ἐξεθρέψατο,** ΚΔ Ἰω.6,9 **ἔστι παιδάριον ἓν ὧδε·** || μικρὸν κοράσιον : Ἀριστφ.Θεσμ.1203 **σὺ μὲν οὖν ἀπότρεχε, παιδάριον, τουτὶ λαβών,** Μέν.428· || κ. κτ. πληθ. μικρὰ παιδία : Ἀριστφ.Σφ.568 **τὰ παιδάρι' εὐθὺς ἀνέλκει,** Ἀνδοκ.1,130 **παρὰ τοῖς παιδα-**

ρίοις τοῖς μικροτάτοις· **2)** νεώτ. συνεκδ. ἄνθρωπος ἀνόητος, κουτός· **3)** ὁ νεαρὸς δοῦλος : Ἀριστφ.Πλ.823 **ἕπου μετ' ἐμοῦ, παιδάριον, ἵνα πρὸς τὸν θεὸν ἴωμεν,** Ξεν.Ἀγησ.1,21.

παιδαριοτρόφος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ προσλαμβάνων παιδάρια, νεαροὺς δούλους.

παιδαρίσκος (ὁ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παῖς, μικρὸς παῖς, παιδάριον : Ἡλιόδ.Αἰθ.5,14 **παιδαρίσκος ἐποίμαινε πρόβατα.**

παιδαριώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἁρμόζων εἰς παιδάριον, ὁ ἐστερημένος σοβαρότητος, ὁ παιδιακήσιος, παιδιάστικος : Πλάτ.Φίλ.14D **παιδαριώδη καὶ ῥᾴδια καὶ σφόδρα τοῖς λόγοις ἐμπόδια ὑπολαμβανόντων γίγνεσθαι,** Ἀριστλ.Πολ.1270b,28 παιδαριώδης γάρ ἐστι λίαν, αὐτ.Μεταφ.995a,5, -παιδαριώδης **ἀπάντησις**· κ. ὑπερθ. : Πολύβ.12,4b,1 πρᾶγμα πάντων παιδαριωδέστατον· || **τὸ παιδαριωδέστατον** λίαν-παιδαριῶδες ὕφος : Λογγῖν.Ὕφ. 4,1 **ὑπὸ δὲ ἔρωτος τοῦ ξένας νοήσεις ἀεὶ κινεῖν πολλάκις ἐκπίπτων εἰς τὸ παιδαριωδέστατον.**

παιδαριωδία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ παιδαριώδους, πρᾶξις ἢ λόγος παιδαριώδης.

παιδαριωδῶς ἐπίρρ., μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον παιδαριώδη βλ.λ. : Πολύβ.27,2,10 **παιδαριωδῶς πτοηθὲν κατελύθη καὶ διεσκορπίσθη κατὰ πόλεις,** Φιλόδ.Μουσ.91Κ, Γαλ.14,224,11 **παιδαριωδῶς τῇ ἀνάγκῃ τοῦ δόγματος δουλεύων.**

παιδάρτησις-εως (ἡ) (παιδαρτῶ) ἐσφ. γρ. ἀντὶ πεδάρτησις βλ.λ.

παιδαρτῶ-άω ἐσφ.γρ. ἀντὶ πεδαρτῶ βλ.λ.

παιδαρύλλιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παιδάριον· πρβλ. παιδαρέλι : Κύριλλ.68Α.

παιδασία (ἡ) πάπ. πιθ. πανδαισία ὑπὸ τὴν σημ. παροχῆς τροφίμων **εἰδῶν : δώσω κατ' ἔτος** μισθωτικοῦ **δραχμὰς τέσσαρας καὶ** παιδασίας **τῷ μὲν ἐνεστῶτι** (ἔτει), **πυροῦ (ἀρτάβης) ἥμισυ, τῷ δ' εἰσιόντι ἔτει κριθῆς (ἀρτάβης) ἥμισυ.**

παιδδωάν λακων. γενικ. πληθ. μτχ. ἐνεστ. τοῦ παίζω βλ.λ. ἀντὶ παιζουσῶν : Ἀριστφ.Λυσ.1313.

παιδεία (ἡ) (παιδεύω) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀνατροφὴ παιδίου : Αἰσχ.Ἑπτ.18 **ἅπαντα πανδοκοῦσα παιδείας ὄτλον· 2)** ἡ ἀνατροφὴ καὶ διδασκαλία, ἡ ἐκπαίδευσις : Ἀριστφ.Νεφ.961 **λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν ὡς διέκειτο,** Θουκ.2,39 καὶ ἐν ταῖς **παιδείαις οἱ μὲν ἐπιπόνῳ** ἀσκήσει εὐθὺς νέοι ὄντες **τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται,** Πλάτ. Φίλ.55D τὸ **δὲ περὶ παιδείαν καὶ τροφήν· 3)** κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως, ἡ μόρφωσις : Δημόκρ.180 **ἡ παιδεία εὐτυχοῦσι κόσμος, ἀτυχοῦσι καταφύγιον,** Πλάτ. Πρωτ.327D **οἷς μὴ παιδεία ἐστὶ μήτε δικαστήρια,** αὐτ.Πολ.376Ε, Ἀριστλ.Πολ.1338a,30 **ὅτι μὲν τοίνυν ἔστι παιδεία τις ἣν οὐχ ὡς χρησίμην παιδευτέον τοὺς υἱεῖς οὐδ' ὡς ἀναγκαίαν ἀλλ' ὡς ἐλευθέριον·** πρβλ.Πλάτ.Νόμ.653C **παιδείαν δὴ λέγω τὴν παραγιγνομένην πρῶτον παισὶν ἀρετήν, - ἀνὴρ ἐξαιρέτου παιδείας·** || κ. κτ. πληθ. σύστημα ἐκπαιδεύσεως : Πλάτ.Νόμ.804D **ἑῶντα τὰς παιδείας, - ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων** (τὸ ἐπιμελούμενον τῆς μορφώσεως τῶν πολιτῶν)· **4)** ἡ περιποίησις τῶν δένδρων, ἡ δενδροκομική : Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,7,4· **5)** ἐν φρ. : Εὐρ.Τρῳ.128 **πλεκτὰν Αἰγύπτου παιδείαν** (ἱστία ἐκ βύβλου γενόμενα, πανία ἐκ παπύρου)· **6)** ἡ τέχνη, ἡ ἐπιστήμη : Ἐπιγρ. **παιδεία ἱερή** (ἡ ἰατρική)· **7)** ἡ τιμωρία : ΠΔ Παροιμ.22,15 **ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ,** ΚΔ Ἑβρ.12,5 **υἱέ** μου **μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου· 8)** ἡ νεότης, ἡ παιδικὴ ἡλικία : Θέογν.1305 **παιδείης πολυήρατον ἄνθος,** Λυσ.20,11 **ἐκ παιδείας φίλος·** πρβλ. παιδία· **9)** δθ. κ. περιληπτ. ὅμιλος νέων, ἡ νεολαία : Λουκ.Ἔρωτ.6 **παιδείας λιπαρὴς ὄχλος.**

παιδεινής-οῦς (ὁ) ΑΒ 1408 «γαληνής, **σαφηνής,** παιδεινὴς παιδεινοῦς ὁ παιδικός».

παίδειος-ον (παῖς) κ. **παιδεῖος** (Ἡρωδιαν.1,135) ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς παιδία, ὁ παιδικός : Πίνδ.Ι 2,3 **ῥίμφα παιδείους ἐτόξευον μελιγάρυας ὕμνους,** Αἰσχ.Ἀγ.1242 **τὴν μὲν Θυέστου δαῖτα παιδείων κρεῶν ξυνῆκα καὶ πέφρικα,** Σοφ.Ἀντ. 918 **παίδειος τροφὴ** (ἡ φροντὶς τῆς ἀνατροφῆς τῶν παίδων), Πλάτ.Νόμ.643D **τὸν μὲν οἰκοδομοῦντά τι τῶν παιδείων οἰκοδομημάτων παίζειν χρή,** αὐτ.747Β· || ὁ προερχόμενος **ἐκ** τῶν παίδων, τῶν τέκνων : Πλάτ.Νόμ.810Α **ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἄτιμος τῶν παιδείων ἔστω τιμῶν** (ἃς ἀποδίδουσι τὰ τέκνα)· **2)** Ἐπιγρ. **τὸ** οὐδ. **παιδεῖον** ὡς οὐσ. πιθ. παιδικὸν φόρεμα.

παιδεμός (ὁ) (παιδεύω) μσν. κ. δημ. ἡ πρᾶξις κ. ἰδ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ παιδεύω ἐν τῇ σημ. τιμωρῶ, ἐπιβάλλω ποινήν τινα ἀπ' εὐθείας : **ὁ παιδεμὸς** χρειάζεται **πότε πότε στὰ παιδιά· 2)** κυρ. ταλαιπωρία, κακοπάθεια : **ὡς νὰ περάσουμε τὸ βουνὸ εἴχαμε πολὺ** παιδεμό.

παιδεραστεύω μτγν. ἀ. παιδεραστῶ βλ.λ. : Ρητόρ. ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(4),169.

παιδεραστής (ὁ) κ. νεώτ. **ἐπὶ** κακῆς σημ. **ὁ** ἐραστὴς τῶν παίδων, ὁ ὁμοφυλόφιλος : Ἀριστφ. Ἀχ.265 **μοιχέ, παιδεραστά,** Πλάτ.Συμπ.192Β **πάντως μὲν οὖν ὁ τοιοῦτος παιδεραστής τε καὶ φιλεραστὴς γίγνεται,** Εὔβουλ.130.

παιδεραστία (ἡ) κ. νεώτ. ὁ πρὸς παῖδας ἔρως, ὁ παρὰ φύσιν ἔρως ἀνδρὸς πρὸς ἄρρενα παῖδα: Πλάτ.Συμπ.181C **ἐν αὐτῇ τῇ παιδεραστίᾳ τοὺς εἰλικρινῶς ὑπὸ τούτου τοῦ ἔρωτος ὡρμημένους·** || νεώτ. γενικώτ. ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις τοῦ συνουσιάζεσθαι μετ' ἀρρένων.

παιδεραστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. **ὁ ἀνήκων ἢ** ἀναφερόμενος εἰς τὴν παιδεραστίαν : Λουκ.Οἶκ.4 **οὐκ ᾐσχύνετο γέρων ἄνθρωπος, παρακαλῶν** παρθένους συνεισομένας **τὰ παιδεραστικά.**

παιδεράστρια (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ παιδεραστής, ἡ ἐρῶσα παιδία : Ἀθήν.1,601Β **διὸ καὶ παιδεράστριάν τινες καλοῦσι τὴν τραγῳδίαν.**

παιδεραστῶ-έω εἶμαι παιδεραστής, σφοδρῶς ἀγαπῶ τοὺς παῖδας : Πλάτ.Συμπ.192Β **παιδεραστοῦσι καὶ πρὸς τοὺς γάμους καὶ παιδοποιΐας οὐ προσέχουσι τὸν νοῦν φύσει·** || ἐπὶ τῆς Ῥέας : Λουκ.Θε.Δ 12,1 **μητέρα τοσούτων θεῶν οὖσαν ἀνέπεισας παιδεραστεῖν καὶ τὸ Φρύγιον μειράκιον ποθεῖν.**

παιδέρως-ωτος (ὁ) κ. νεώτ. **ὁ** παιδεραστής : Πολυδ.3,70 **ὁ μέντοι παιδέρως Ζεὺς παρὰ τῷ Τηλεκλείδῃ πέπαικται· 2)** εἶδος φυτοῦ, οὗ τὰ ἄνθη πρὸς στεφάνους ἐχρησίμευον : Παυσ.2,10,6 **ἔνεστι δὲ ὁ παιδέρως ἐν ὑπαίθρῳ τοῦ περιβόλου πόα·** πρβλ.Νίκ.ἀπ.74,55 **παιδὸς ἔρωτες·** || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **γρομφάδιοειδῶν· 3)** ὁ ἀνθρίσκος βλ.λ., τὸ σκαντζίκι : Πλίν.Φ1 19, 170· **4)** πολύτιμός τις λίθος, εἶδος ὀπαλλίου : Πλίν.Φ1 37,84· πρβλ.Ὀρφ.Λιθ.282 **ὀπάλλιον . . ἀγλαόν, ἱμερτοῦ τέρενα χρόα παιδὸς ἔχοντα· 5)** ἐρυθρόν τι χρῶμα πρὸς ἔντριψιν, φιμύθιον : Ἀλεξ.98,18 **λευκόχρως λίαν τίς ἐστι, παιδέρωτ' ἐντρίβεται,** Ἀθήν.12,542C **παιδέρωτι τὸ πρόσωπον ὑπαλειφόμενος,** Ἀλκίφρ.1,33 **εἰς φῦκός με καὶ τὸν παιδέρωτα ἔσκωπτεν· 6)** πάπ. φυτικὸν χρῶμα ἐρυθρᾶς ἀποχρώσεως· **7)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων ἐκ τῶν **σταφυλινιδῶν.**

παιδερώτινον (τὸ) πάπ. ὁ παιδέρως βλ.λ.5).

παίδευμα-ατος (τὸ) (παιδεύω) ἐπὶ προσ., ὁ ἐκπαιδευόμενος, ὁ μαθητής, ὁ τρόφιμος : Εὐρ.Ἠλ. 887 **ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου παίδευμα,** Πλάτ.Τίμ. 24D **γεννήματα καὶ παιδεύματα θεῶν ὄντες** (ὑμεῖς)· κ. κτ. πληθ. **ἐπὶ ἑνὸς** μόνον **προσώπου :**

Εὐρ.Ἱππ.11 Ἱππόλυτος, ἁγνοῦ Πιτθέως παιδεύματα· || κτ πληθ. ἐπὶ ζῴων, θρέμματα : Εὐρ. Ἀνδρ.1100 **μῆλα, φυλλάδος Παρνασίας παιδεύματα**· || κ. ἐπὶ ἰχθύων : Εὐρ.ἀπ.27,5 **πόντου παιδεύματα**· **2)** μάθημα, διδασκαλία, ἐπιστήμη : Σοφ.ἀπ.1120,3 **χωρῶμεν ἤδη, παῖδες, εἰς τὰ τῶν σοφῶν διδασκαλεῖα, μουσικῆς παιδεύματα,** Ξεν.Οἰκ.7,6 **ὅπερ μέγιστον ἔμοιγε δοκεῖ παίδευμα εἶναι καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικί,** Πλάτ.Νόμ.747C **καλὰ τὰ παιδεύματα καὶ προσήκοντα γίγνοιτ' ἄν,** Ἀριστλ.Πολιτ.1338a,11 **ταῦτα μὲν τὰ παιδεύματα καὶ ταύτας τὰς μαθήσεις ἑαυτῶν εἶναι χάριν**· **3)** μέσα παιδεύσεως, διδασκαλίας : Εὐρ.ἀπ.54 **κακόν τι παίδευμα ἦν ἄρ'.. ὁ πλοῦτος.**

παίδευσις-εως (ἡ) (παιδεύω) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ παιδεύω, ἡ ἐκπαίδευσις, ἀγωγή· Πλάτ.Ὅρ. 416B «παιδείας παράδοσις» : Ἡρ.4,78 **πολλὸν πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ μᾶλλον τετραμμένος ἦν ἀπὸ παιδεύσιος τῆς ἐπεπαίδευτο,** Ἀριστφ.Νεφ.986 **ἐξ ὧν ἄνδρας Μαραθωνομάχους ἡ μὴ παίδευσις ἔθρεψεν,** Ξεν.Ἀπομν.2,1,34 **διώκει τὴν ὑπ' ἀρετῆς Ἡρακλέους παίδευσιν,** Πλάτ.Κριτί.110C **τροφὴ καὶ παίδευσις,** αὐτ.Ἱππ.Μ 284C **ξενικὴν παίδευσιν παιδεύειν,** Ἰσοκρ.4,50 **Ἕλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδεύσεως τῆς ἡμετέρας μετέχοντας**· κ. πληθ. : Πλάτ.Νόμ.926E **μετὰ μὲν οὖν τὴν πρώτην ἑκάστοις εἴρηνται τροφαὶ καὶ παιδεύσεις**· || ἐπὶ τῆς ρητορικῆς, ἡ διδασκαλία : Ἰσοκρ.11,49 **μήτε τὴν περὶ τοὺς λόγους παίδευσιν διαβαλεῖς**· **2)** τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκπαιδεύσεως, αἱ γνώσεις, ἡ παιδεία, ἡ μόρφωσις : Ἀριστφ.Θεσμ.175 **οὐ ζηλῶ σε τῆς παιδεύσεως,** Πλάτ.Πρωτ.349A **σεαυτὸν ἀπέφηνας παιδεύσεως καὶ ἀρετῆς διδάσκαλον,** Ἀριστλ.Ρητ.1399a,13· **3)** τὸ ἐκπαιδευτήριον, τὸ σχολεῖον : Θουκ.2,41 **τὴν ἡμετέραν πόλιν Ἑλλάδος παίδευσιν εἶναι.**

παιδευτήριον (τὸ) (παιδεύω) μτγν. τὸ ἐκπαιδευτήριον, τὸ σχολεῖον : Διόδ.13,27 **διότε τὸν ἔλεον τοῖς τὴν πατρίδα κοινὸν παιδευτήριον παρεχομένοις πᾶσιν ἀνθρώποις,** Στράβ.4,1,5 **ὥσθ' ἡ πόλις μικρὸν μὲν πρότερον τοῖς βαρβάροις ἀνεῖτο παιδευτήριον,** Ἰουλ.Λόγ.6,182B.

παιδευτής (ὁ) (παιδεύω) κ. δημ. ὁ διδάσκαλος, ὁ παιδαγωγός : Πλάτ.Πολ.493C **τοιοῦτος δὴ ὢν πρὸς Δία οὐκ ἄτοπος ἄν σοι δοκεῖ εἶναι παιδευτής,** Πάπ. **παιδευτὴς ἑλληνικῶν λόγων,** Μηναῖ.12,11 Ἑσπερ. **ἐγκρατείας παιδευτήν**· **2)** μτγν. κ. δημ. ὁ τιμωρῶν τινα : ΚΔ Ἑβρ.12,9 **τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμεθα**· πρβλ. παιδεμὸς 1).

παιδευτικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἁρμόζων εἰς παίδευσιν : Τίμ.Λοκρ.103E **παιδευτικαὶ .. δυνάμεις τᾶν ψυχᾶν,** Στράβ.14,5,4 **τὸν παιδευτικὸν βίον ἑλόμενος**· || ἡ παιδευτικὴ ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ ἐκπαιδεύειν, ἡ παιδαγωγική : Πλάτ.Σοφ.231B **τῆς δὲ παιδευτικῆς ὁ περὶ τὴν μάταιον δοξοσοφίαν γιγνόμενος ἔλεγχος**· || τὸ οὐδ. παιδευτικὸν ὡς οὐσ. : Πλούτ.Λυκ.4 **ἀκρασίαν διατριβῆς τὸ πολιτικὸν καὶ παιδευτικὸν οὐκ ἐλάττονος ἄξιον σπουδῆς ἀναμεμιγμένον**· **2)** ὁ ἔμπειρος εἰς τὸ διδάσκειν : Φίλ.1,438.

παιδευτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον παιδευτικὸν βλ.λ. : Φίλ.1,169 **δογματικῶς ἅμα καὶ παιδευτικῶς,** Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.2,35· || κ. ὑπερθ. : Φίλ.1,319 **παιδευτικώτατα οὖν εἴρηται.**

παιδευτός-ή-όν (παιδεύω) ὁ ὃν δύναταί τις νὰ παιδεύσῃ, νὰ μάθῃ διὰ διδασκαλίας : Πλάτ.Πρωτ. 344C **παιδευτὴν εἶναι ἀρετήν.**

παιδεύτρια (ἡ) μσν. θηλ. τοῦ παιδευτής, ἡ παιδαγωγός, ἡ διδάσκαλος, ἡ τροφός : Πεισ.606.

παιδεύω (παῖς, παιδός) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐν ἀναφ. πρὸς παῖδα, παρέχων τροφὴν συντηρῶ, ἀναπτύσσω, ἐκτρέφω, μεγαλώνω τινά, ἀναστοίνω : Σοφ.ἀπ.648 **λευκὸν αὐτὴν ἐπαίδευσε γάλα**· || κ. παθ. ἀνατρέφομαι, μεγαλώνω που ἢ κατά τινα τρόπον : αὐτ.ΟΚ 562 **ὃς οἶδα καὐτὸς ὡς ἐπαιδεύθην ξένος,** Εὐρ.Ἴων 953 **Ἅιδου δ' ἐν δόμοις παιδεύεται** (ἐπὶ τεθνεῶτος παιδίου, μεγαλώνει, ἡλικιοῦται ἐν τῷ Ἅδῃ)· **2)** κτ. συνεκδ. κ. ἐν συνηθέστ. χρ., πνευματικῶς ἀναπτύσσω διδάσκων, παιδαγωγῶ, ἐκπαιδεύω : Σοφ.Τρ.451, Εὐρ.Ἰκ.917 **οὕτω παῖδας εὖ παιδεύετε,** Πλάτ.Ἀπολ.24E **οἵδε τοὺς νέους παιδεύειν οἷοί τε εἰσὶ καὶ βελτίους ποιοῦσι;**· || περιληπτ. ἐπὶ λαοῦ, ἔθνους, πόλεως, διαμορφῶ τὸν πολιτισμόν, τὴν πνευματικότητα : αὐτ.Πολ.606E **τὴν Ἑλλάδα πεπαίδευκεν ὁ ποιητής**· || κ. μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ. μτ. αἰτ. ἀντικειμ. ἐκπαιδεύω τινὰ εἴς τι, διδάσκω : Εὐρ.ἀπ.1068 **οὐ γάρ τις οὕτω παῖδας εὖ παιδεύσεται,** Πλάτ.Μέν. 93D **ἃ ἐκεῖνος αὐτὸν ἐπαιδεύσατο**· **3)** μτ. αἰτ. πράγμ. διδάσκω τι εἴς τινα, μαθαίνω σὲ κάποιον κάτι : Ἀριστλ.Πολιτ.1337b,23 **ἔστι δὲ τέτταρα σχεδὸν ἃ παιδεύειν εἰώθασι**· || κ. παθ. διδάσκομαι ὑπό τινος εἴς τι: Πλάτ.Νόμ.695A **τὴν πατρῴαν οὐ παιδευομένους τέχνην,** Μηναῖ.12,3 Συνξ. **τὰ ἱερὰ δὲ γράμματα παιδευθείς**· || κ. μτ. διπλ. αἰτ. διδάσκω τινά τι : Ἀντιφ.3,2,3 **ἐδόκουν μὲν οὖν ἔγωγε ταῦτα παιδεύων τὸν υἱόν,** Πλάτ.Πολ. 414D· κ. συστοιχως : Αἰσχίν.3,148 **ἀείμνηστον παιδείαν αὐτοὺς ἐπαίδευσε**· || ὁμ. μτ. αἰτ. κ. δοτ. διδάσκω τι εἴς τινα, ἐκπαιδεύω ὡς πρός τι : Πλάτ.Πολ.430A **ὅτε .. ἐπαιδεύομεν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ,** αὐτ.522A· κ.παθ. : αὐτ.Νόμ.741A **πολίτας παρεμβάλλειν νόθῃ παιδείᾳ πεπαιδευμένους**· || κ. μτ. δοτ. ἐμπροθ. **παιδεύω ἔν τινι** ἐκπαιδεύω εἴς τι : αὐτ.Κριτ.50D **οἱ .. νόμοι, παραγγέλλοντες τῷ πατρὶ τῷ σῷ σε ἐν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν**· κ. παθ. : Θουκ.1,84 **ὅστις ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις παιδεύεται**· || κ.μτ. αἰτ. ἐμπροθ. : Πλάτ.Γοργ.519E **τῶν φασκόντων παιδεύειν ἀνθρώπους εἰς ἀρετήν,** Ξεν.Ἀπολ.29 **οὐκ ἔφην χρῆναι τὸν υἱὸν περὶ βύρσας παιδεύειν**· κ. παθ. : Πλάτ.Πολ.492E, Ξεν.Ἀπομν.1,2,1 **ἔτι δὲ πρὸς τὸ μετρίων δεῖσθαι πεπαιδευμένος οὕτως ..**· || μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. διδάσκω, μαθαίνω νά .. : Ἡρ.1,155 **πρόειπε δ' αὐτοῖσι κιθαρίζειν τε καὶ ψάλλειν καὶ καπηλεύειν παιδεύειν τοὺς παῖδας**· κ. κτ. παράλ. τοῦ ἀπαρφ. : Σοφ.ΟΚ 919 **καίτοι σε Θῆβαί γ' οὐκ ἐπαίδευσαν κακόν** (ἐνν. εἶναι), Εὐρ. Ἀνδρ.601 **εἰ μὴ γυναῖκας σώφρονας παιδεύετε;** (εἶναι)· κ. παθ. : Ξεν.Ἀπομν.2,1,3 **τῷ παιδευομένῳ ἄρχειν**· **4)** ἡ μτχ. **πεπαιδευμένος**-η-ον ἀπολ. ὁ τυχὼν διδασκαλίας, μαθήσεως : Πλάτ.Νόμ.654A· ἰδίως ὁ ἀνωτέρας μορφώσεως, πνευματικῆς καλλιεργείας : αὐτ.875D **ἃ καὶ φαυλοτέρως ἂν πεπαιδευμένοι δικασταὶ δύναιντο κατιδεῖν,** Ξεν.ΚΠ 5,2,17 **Πέρσης ἀνὴρ τῶν πεπαιδευμένων**· || κτ. ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ δημιουργός : Πλάτ. Ἀντ. 135D· **5)** διορθῶ, σωφρονίζω : Σοφ.Αἴ. 595 **εἰ τοὐμὸν ἦθος ἄρτι παιδεύειν νοεῖς,** Ξεν. Ἀπομν.1,3,5 **Διαίτῃ δὲ τὴν τε ψυχὴν ἐπαίδευσε καὶ τὸ σῶμα**· || ὅθ. κ. : Ἀριστλ.Ρητ.1389b,11 **ἡ γὰρ εὐτραπελία πεπαιδευμένη ὕβρις ἐστί**· **6)** τιμωρῶ, κολάζω : ΠΔ Ὠσ.7,12 **παιδεύω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν,** ΚΔ Λουκ. 23,16 **παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω**· || δημ. κ. ἀναφορ. πρὸς ἀνθρωπίνας πράξεις ἀξίας μομφῆς, τιμωρίας : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.267,2 **περκαλῶ σε, Παναγιά, | νὰ παιδέψῃς τὴν κλεφτιά**· **7)** βασανίζω, ταλαιπωρῶ, τυραννῶ : φρ. ἐκκλ. **ὃν ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει,** Ἐρωτόκρ.2,2257 **πάλ' ἃ θελήσ' ἡ μοῖρά μου, ποὺ πάντα μὲ παιδεύγει,** Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 44,15 **κι ὅλο παιδεύει ὁ Χάροντας τὶς νύφες τῆς ἀγάπης**· || ἐπιμόνως, ὀχληρῶς ἀπασχολῶ :

Ἐρωτόκρ.1,888 **κι ὁ λογισμὸς ὁπού βαλε δίκια τόνε παιδεύγει** κ. παθ. : αὐτ.Δ76 **κι ὡς τὴν αὐγὴ παιδεύγεται μὲ τ' ὄνειρου τὴ ζάλη.**

παιδήιος-η-ον Ἰων. τ. ἀντὶ παίδειος βλ.λ. : Εὐσ. Ἐκκλ.Ἱστ.203D, Νόνν.Δ 9,185, αὐτ.Εὐαγγ.Ἰω.9,108 **παιδήιον ἥβην·** **2)** Ἐπιγρ. **τὰ παιδήια** ὡς οὐσ. ἑορτὴ φατρίας ἐπὶ τῇ ἀποδοχῇ παιδός.

παιδί (τό) δημ. τὸ παιδίον βλ.λ.

παΐδι (τὸ) δημ. κ. παγίδι, ὑποκορ. **παΐδάκι** τὸ πλευρὸν τοῦ σκελετοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων.

παιδία (ἡ), Ἰων. -ίη ἡ παιδικὴ ἡλικία, ἡ νεότης, ἡ παιδεία : Ἱππ.Προρρ.2,42 **ἐν παιδίῃ καὶ νεότητι,** Πλάτ.Νόμ.808E **παιδίας καὶ νηπιότητος χάριν,** Πάπ. **ἐκ παιδίας·** **2)** τὸ παιδαριῶδες τοῦ τρόπου : Πλάτ.Νόμ.864D **ἢ γήρᾳ ὑπερμέτρῳ ξυνεχόμενος ἢ παιδίᾳ χρώμενος.**

παιδιά (ἡ) (παίζω) κ. μσν. κ. νεώτ. παιδαριῶδες παιγνίδιον, ἰδ. τὸ ὁμαδικὸν καὶ καταλλήλως ὠργανωμένον, οἷον παρ' ἡμῖν τὰ σκλαβάκια, τὸ κρυφτό, ἡ τυφλόμυγα· ΕΜ 657,50 **«τὸ γὰρ σημαῖνον τὸ παίγνιον διὰ τοῦ ι γράφεται·** καὶ παρ' ἡμῖν μὲν ὀξύνεται, οἷον παιδιά, παρὰ δὲ τοῖς Ἀθηναίοις βαρύνεται, οἷον παιδία» : Ἀριστφ.Πλ.1056, Ξεν. Συμπ.1,1 **τὰ μετὰ σπουδῆς καὶ τὰ ἐν ταῖς παιδιαῖς,** Πλάτ.Νόμ.798C **τοὺς ἐν ταῖς παιδιαῖς νεωτερίζοντας,** Ἀριστλ.Ρητ.1370b,35 **παιδιαὶ μαχητικαί, αὐλητικαί, ἐριστικαί·** **2)** σκῶμμα, χαριεντισμός, ἀστειότης : Πλάτ.Κριτ.46D **ἦν δὲ παιδιὰ καὶ φλυαρία ὡς ἀληθῶς,** αὐτ.Πρωτ.347, αὐτ. Φαῖδρ.265C **παιδιᾷ πεπαῖσθαι,** Πλούτ.Ἠθ.59B **τὸν ἐν γέλωτι καὶ ἀκράτῳ καὶ σκώμμασι καὶ παιδιαῖς ἔλεγχον,** αὐτ.456E· ‖ κ. μτφ. : Αἰσχ. Πρ.316 **ὥστε σοι τὸν νῦν χόλον.. παιδιὰν εἶναι δοκεῖν,** Ἀριστλ.Πολιτ.1339a,16 **παιδιᾶς ἕνεκα καὶ ἀναπαύσεως,** αὐτ.ΗΝικ.1127b,34 **διαγωγὴ μετὰ παιδιᾶς·** **3)** Ἐπιγρ. κτ. πληθ. σχολικαὶ διακοπαί.

παιδιακήσιος-ια-ιο δημ. ὁ ἁρμόζων εἰς παιδίον, ὁ παιδαριώδης : **παιδιακήσια καμώματα·** **2)** ὁ παιδικός : **ἀκούω φωνὲς παιδιακήσιες.**

παιδιακίζω δημ. ἀ. παιδιαρίζω βλ.λ.

παιδιακός-ή-όν Ἐπιγρ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος **εἰς τὸ παιδίον : παιδιακὴ ἐπίκρισις,** Βιζυην.Αὐτάρκεια 7 **πού μοιάζουν παιδιακὲς γραμμὲς πὰ στοῦ γιαλοῦ τὸν ἄμμο;,** Κρυστ.ἡ Φλογέρα 73 **κι ἐκείνη ἡ ἀγάπη ἡ παιδιακή, πού 'χα γι' αὐτήν, ἡ ἄθῶα.**

παιδιαρίζω δημ. ἀμτβ. ἐπὶ ἐνηλίκων, πράττω, φέρομαι ὡς παιδίον, κάνω σὰν παιδί, παιδιακίζω· **2)** ρηματ.π. παιδιάρισμα.

παιδιάρισμα (τὸ) (παιδιαρίζω) δημ. συνήθ. κτ. πληθ. πρᾶξις, λόγος παιδαριώδης.

παιδιαροκαμώματα (τὰ) δημ. πράξεις ἐπιπολαίως, ἀκρίτως γινόμεναι ὑπὸ παιδίου· ‖ συνεκδ. πρᾶξις παιδαριώδης, εἰς παῖδα ἁρμόζουσα.

παιδιάστικος-η-ο δημ. ὁ οἱονεὶ εἰς παῖδας ἴδιος, παιδαριώδης, παιδιαρίστικος : **παιδιάστικα ἀστεῖα - καμώματα·** ‖ τὸ οὐδ. ἐνόρθ. κ. ὡς οὐσ. : **εἴκοσι χρονῶ κορίτσι κι ἔχει ἀκόμη τὸ παιδιάστικο, - ἄφησε τὰ παιδιάστικα** (τὰς παιδαριωδίας)· **2)** ἀντὶ παιδιάτικος βλ.λ.

παιδιάτικος-η-ο δημ. ὁ ἰδιάζων, ὁ ἁρμόζων εἰς παιδία, παιδικός : Παλαμ.Τάφ.34,11 **σὰν φευγᾶ παιδιάτικα λογάκια πού μεθᾶνε,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 37,1 **χαρὲς παιδιάτικες, χλομές, σὰ λουλούδια ὅ τι ἀνοίγουν, - παιδιάτικο χαμόγελο, - παιδιάτικη ἀφέλεια - ἀγνωσιά.**

παιδιατρική (ἡ) νεώτ. Ἰατρ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης ἀσχολούμενος περὶ τὰ νοσήματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τὴν θεραπείαν αὐτῶν.

παιδίατρος (ὁ) νεώτ. ἰατρὸς τῶν παιδικῶν νόσων.

παιδικέωρ Ἡσ. «ὁ ἐν γυμνασίῳ ὑπηρέτης» πρβλ. παιδισκιωρός.

παιδικισμός (ὁ) νεώτ. Ἰατρ. ἐπὶ ἐνηλίκων ἀτόμων, ἡ διατήρησις χαρακτήρων τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἀπό τε φυσικῆς καὶ ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ἀπόψεως, ὁ παιδομορφισμός.

παιδικός-ή-ό(ν) (παῖς) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς παιδίον, ὁ παιδιάστικος : Ἀριστφ.Λυσ.415 **νέος ἔχοντ' οὐ παιδικόν,** Λυσ.21,4 **παιδικὸς χορός,** Πλάτ.Πολ. 608A **εὐλαβούμενοι πάλιν ἐμπεσεῖν εἰς τὸν παιδικόν τε καὶ τὸν τῶν πολλῶν ἔρωτα,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1123a,15 **παιδικὸν δῶρον** (δῶρον εἰς παῖδα), αὐτ.1119a,34 **παιδικαὶ ἁμαρτίαι,** Πολύβ.9,21,4 **τούτου δ' ἐστὶν αἴτιον ὅτι τῶν ἐν τοῖς παιδικοῖς μαθήμασι παραδιδομένων ἡμῖν διὰ τῆς γεωμετρίας οὐ μνημονεύομεν,** Στράβ.2,4,2 **ἐκ τῆς παιδικῆς μετρήσεως,** Πάπ. **παιδικὸς χιτών,** Μηναῖ. 12,6 Συνξ. **καὶ πρὸ τῆς παιδικῆς τιθηνούμενος ἡλικίας,** Πάπαδ.Χριστ.Τεμπ.22 **καὶ μὲ παιδικὴν χάριν,** Παλαμ.Τάφ.21,6 **καὶ σταυρῶστέ του μ' αὐτοὺς τὰ παιδικὰ χεράκια·** ‖ νεώτ. νομ. **παιδικὰ δικαστήρια** δικαστήρια εἰς ὧν τὴν δικαιοδοσίαν ὑπάγονται τὰ ἐγκλήματα τῶν ἀνηλίκων· **2)** ὁ παιδαριώδης· Φώτ.369,22 **«λέγεται δὲ παιδικὸν καὶ τὸ παιδαριῶδες,** οἷον τὸ ἁρμόζον παιδί» : Πλάτ.Φιλ.49A **εἰ μέλλομεν τὸν παιδικὸν ἰδόντες φθόνον,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1176b,33 **ἠλίθιον καὶ λίαν παιδικόν·** **3)** ὁ παιγνιώδης, ὁ διασκεδαστικός : Ξεν.Ἀγησ.8,2 **καὶ μὴν μετεῖχε μὲν ἥδιστα παιδικῶν λόγων,** Πλάτ.Κρατ.406C **τὸν δὲ παιδικὸν οὐδὲν κωλύει διελθεῖν·** **4)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἀγαπητὸν παῖδα, ὁ ἐρωτικός : Βάκχ.ἀπ.3,12 **παιδικοὶ θ' ὕμνοι φλέγονται,** Ξεν.ΚΠ 1,4,27 **εἰ δὲ δεῖ καὶ παιδικοῦ λόγου ἐπιμνησθῆναι·** ‖ **τὰ παιδικὰ** ἐνν. μέλη, οἷον τὸ 29 εἰδύλλιον τοῦ Θεοκρίτου· **5)** **τὸ παιδικὸν** ὡς οὐσ. ὁ ἐρώμενος : Πάπ. **μηδὲ παλλακὴν μηδὲ παιδικὸν ἔχειν·** ‖ ὁμ. πληθ. **τὰ παιδικὰ** ὡς οὐσ. ἀείποτε ἐπὶ ἑνὸς προσώπου κ. συνήθ. ἀναφορ πρὸς παῖδα ἄρρενα, ὁ ἐρώμενος, τὸ ἀγαπητὸν πρόσωπον : Σοφ.ἀπ.153 **τὰ παιδίχ', ὡς ὁρᾷς, ἀπώλεσας,** Θουκ.1,132 **παιδικά ποτε ὢν αὐτοῦ καὶ πιστότατος ἐκείνῳ,** Πλάτ.Συμπ.178E **στρατόπεδον ἐραστῶν τε καὶ παιδικῶν·** ‖ σπαν. ἐπὶ κορασίου : Κρατῖν.258, Εὐπ.327· ‖ κ. γεν. : Φιλόστρ.Ἡρ.2,7 **ἐπῳδὰς καὶ τέχνας, αἷς τὰ παιδικὰ θέλξουσι** (σχόλ. «ταῦτα ἐπὶ τῶν ἀρρένων· ἐνταῦθα δὲ παρεχρήσατο τῇ λέξει»)· ‖ μσν. ὁμ. κτ. πληθ. **τὸ ἔργον, ᾧ προσέχων τις χαίρει** : Πλάτ.Γοργ.482A **τὴν φιλοσοφίαν, τὰ ἐμὰ παιδικά** (τὴν φιλοσοφίαν, τὴν ἐμὴν ἐρωμένην)· πρβλ. Λιβάν.Λόγ.59,133.

παιδικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης, ὁ χαρακτὴρ τοῦ παιδικοῦ, ἡ ἀφέλεια.

παιδικυνηγεσία (ἡ) πάπ. ἀ. τὸ παιδικυνηγέσια, ἡ καταδίωξις, τὸ κυνήγημα τῶν παίδων.

παιδικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον παιδικὸν βλ.λ. : Πλάτ.Λύσ.211A **παιδικῶς καὶ φιλικῶς.. ἔφη,** Πολύβ.3,11,7 **ἀσμένως κατανεύσαντος καί τι καὶ προσαξιώσαντος παιδικῶς,** Πλούτ.Θησ.8.

παιδίνορ Ἡσ. «παιδίσκη».

παιδιογέρων-οντος (ὁ) μτγν. κ. μσν. **γέρων ἔχων φρένας παιδίου** : Παλλάδ.Λαυσ.53, Νικ.Χων. 282A (κῶδ. παιδαριογέρων).

παιδιόθεν ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, ἀπὸ μικρὸ παιδί : ΚΔ Μᾶρκ.9,21 **πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ ; ὁ δὲ εἶπε· παιδιόθεν,** Παχυμ.Γ Μιχ.Παλαιολ.82D **κατὰ ἀρετὴν παιδιόθεν συνήθης.**

παιδιομετρία (ἡ) νεώτ. ἀ. παιδομετρία.

παιδίον (τὸ) κ. μσν. κ. παιδίν, νεώτ. δημ. **παιδί,** ὑποκορ. **παιδάκι,** μεγεθ. **παίδαρος,** ὑποκορ. τοῦ **παῖς,** μικρὸς παῖς : Ἡρ.1,110 **κελεύει σε Ἀστυάγης τὸ παιδίον τοῦτο λαβόντα θεῖναι ἐς τὸ ἐρη-**

μότατον τῶν ὀρέων, Ἀριστφ.Εἰρ.50 ἐγὼ δὲ τὸν λόγον γε τοῖσι παιδίοις καὶ τοῖσιν ἀνδρίοισι.. φράσω, Πλάτ.Λύσ.212Ε τὰ νεωστὶ γεγονότα παιδία.. ὅταν κολάζηται ὑπὸ τῆς μητρός, ΚΔ Ματθ. 19,14 ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με, αὐτ.Λουκ.1,80, Διγεν.Ἀκρ.1458 ἅπας γὰρ νοῦς ἀνθρώπινος ἐκπλήττει τὸ τοιοῦτον | πῶς ἔφθασε τὴν ἔλαφον παιδὶ χωρὶς τοῦ ἵππου, Σολωμ.Λάμπρ.5,) κι ὅταν ἀκούω ξένο παιδὶ κοντά μου | μάννα νὰ λέῃ, Κάλβ.Τὸ Φάσμα 7,2, Παλαμ.Τάφ.38,9 βάλθηκε μὲ τῶν παιδιῶν | τὴ σάρκα νὰ χορτάσῃ, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 51,15 μὰ τὸ στοιχειὸ τοῦ πηγαδιοῦ |.. τὸν ἤσκιο ἁπλώνει ἑνὸς παιδιοῦ | πεντάμορφου μέσ' στὰ νερά του, - ὁμορφο - συμπαθητικὸ - ἔξυπνο παιδί, - παιδὶ τοῦ δρόμου (ἀγυιόπαις, ἀλητάκι)· || φρ. ἐκ παιδίου ἐκ μικρᾶς, παιδικῆς ἡλικίας, παιδιόθεν : Ξεν.ΚΠ 1, 6,20 σύ τε γάρ με.. ἐκ παιδίου ἐπαίδευες· **2**) μτ. γενικ. ὑποκειμ. τὸ παιδίον τινὸς τὸ τέκνον, ὁ γόνος, τὸ παιδί του : Ἡρ.2,119 λαβὼν γὰρ δύο παιδία ἀνδρῶν ἐπιχωρίων ἔντομά σφεα ἐποίησε, ΚΔ Ἰω.4,49 Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου, Πρόδρ.1,119 εὐθὺς τὸ βράσσειν τὸ θερμόν, λέγει πρὸς τὸ παιδίν του, Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.250,25 ἔρχονται οἱ μάννες γιὰ νερό, γνωρίζουν τὰ παιδιά τους, Λασκαρ.Μυστ.30 μιὰ οἰκογένεια ποὺ θέλει.. νὰ δώσῃ καλὴν ἀνατροφὴν εἰς τὰ παιδιά της, Βιζυην.60,24 (ἐκδ.Φέξη) κι ἡ δόλια μου ματιὰ θολή· | παιδί μου, ὥρα σου καλή· || παροιμ. φρ. τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν ὅμοια πρὸς τὸν πατέρα ποιούντων : Κωμ. Ἀδέσπ.672· ὁμ. : Στράβ.10,3,15 τῆς μητρὸς τὸ παιδίον· κ. δημ. αὐτὸς εἶναι παιδὶ τῆς μάννας του - τοῦ μπαμπᾶ του· || κ. ὡς τρυφερὰ προσφώνησις πρὸς ἀγαπώμενον ἢ ἐρώμενον πρόσωπον : πρόσεξε, παιδί μου,-ἔλα κοντά μου, παιδί μου, Βιζυην. 151,12 (ἐκδ.Φέξη) ἔλα καὶ σὺ δίπλα στὸ ξανθὸ παιδί σου | καὶ κοιμήσου· **3**) κτ. συνεκδ. πᾶς νέος ἄνθρωπος, ἔφηβος, νεαρός : ἤμουν παιδὶ ἀκόμα ὅταν πρωτόγραφα - ὅταν ἄνοιξα τὸ μαγαζί· κ. ὡς προσφώνησις : καλῶς τὰ παιδιά, - γειά σου, παιδί· **4**) εἰδ. νεαρός, μικρὸς δοῦλος, ὑπηρέτης : Ἀριστφ.Βάτρ.37 παιδίον, παῖ ἠμί, παῖ, αὐτ.Νεφ.132 ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴν θύραν ; παῖ, παιδίον, - ἔστειλα τὸ παιδὶ νὰ μοῦ φωνίσῃ· **5**) δημ. ἄνθρωπος ἁπλοῦς, ἀφελὴς τὰ αἰσθήματα, εὔπιστος, μὲ παιδικὴν ψυχή : μὴ γίνεσαι παιδί, καημένε!, Παλαμ.Μεγάλος Εἶσαι 4 κι ἂν περιμένῃς | τὸ μῖσος ποὺ ἕρπει γυρεύοντάς σε βάγια νὰ στρώσῃ γιὰ νὰ διαβαίνῃς, | παιδὶ ποὺ θά 'σαι!· **6**) ἐν εἰδ. ἐνν. τὸ παιδίον παιδικὴ νόσος, πιθ. οἱ σπασμοί : Ἱππ.Ἀέρ.3 (ἀμφ.ἀνάγν. ἀντὶ παιδικόν).

παιδίος (ὁ) μτγν. βαρβαρισμὸς ἀντὶ παιδίον : Πλούτ.Ἀλέξ.27 ἔνιοι δέ φασι τὸν μὲν προφήτην ἑλληνιστὶ βουλόμενον προσειπεῖν μετά τινος φιλοφροσύνης.. εἰπεῖν, ὦ παιδίος, ἀντὶ τοῦ νῦ τῷ σῖγμα χρησάμενον.

παιδιότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ παιδικὴ ἡλικία : Ἀκύλ.ΠΔ Ψαλμ.109(110),3, Ἐπιφάν.1,610.

παιδιοτροφῶ-έω μτγν. δ.γρ. τοῦ παιδοτροφῶ βλ.λ. : Μᾶρκ.Αὐρ.4,32.

παιδιόφραστος διήγησις τῶν τετραπόδων ζῴων (ἡ) μσν. δημῶδες ἑλληνικὸν στιχούργημα ποιηθὲν πιθανῶς κατὰ τὸν 14ον αἰ. καὶ περιγράφον συνέλευσιν πάντων τῶν τετραπόδων, σαρκοφάγων καὶ φυτοφάγων, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ λέοντος : Carm.Gr.Medii aevi., ed. Wagner, Lips. 1874.

παιδισκάριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παιδίσκη : Μέν.Μισ.3 παιδισκάριόν με καταδεδούλωκ' εὐτελές, ὃν πώποτ' οὐδεὶς τῶν πολεμίων, Φίλ.2,451 εὔμορφα παιδισκάρια.. ὄψεως κάλλει καὶ τῇ περὶ λόγους χάριτι πορθοῦντα τοὺς κεκτημένους, Λουκ.Νεκρ.Δ 27,7 ὑπὸ δὲ τοῦ τυχόντος παιδισκαρίου καὶ δακρύων ἐπιπλάστων καὶ στεναγμῶν ἑάλως ὁ γενναῖος, Ἡλιόδ.Αἰθ.1,11 Θίσβη παιδισκάριον ἦν αὐτῇ.

παιδισκεῖος-α-ον μτγν. πάπ. ὁ ἁρμόζων εἰς παιδίον : Πάπ. παιδισκεῖον χλανίσκιον· **2**) τὸ παιδισκεῖον ὡς οὐσ. οἴκημα παιδισκῶν, πορνεῖον, μπορδέλο : Ἀθήν.10,437F πορευόμενος μετά τινων γνωρίμων ὡς ἐγένετο κατὰ τὸ παιδισκεῖον.

παιδίσκη (ἡ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ παῖς, νεαρὰ κόρη, κοράσιον· Φρύν.239 «παιδίσκη· τοῦτο ἐπὶ τῆς θεραπαίνης οἱ νῦν τιθέασιν· οἱ δ' ἀρχαῖοι ἐπὶ τῆς νεάνιδος, οἷς ἀκολουθητέον» : Ξεν.Ἀν.4,3,11 καὶ παιδίσκας ὥσπερ μαρσίπους ἱματίων κατατιθεμένους ἐν πέτρᾳ ἀντρώδει, Ἀναξίλ.22,26, Μέν.102· || παιδίσκη νέα ἐπὶ γυναικὸς ἐγγάμου : Πλούτ.Κικ.41 ἐρχομένῃ δὲ τῇ θυγατρί, παιδίσκῃ νέᾳ· **2**) νεαρὰ δούλη, σκλάβα : Λυσ. 1,12 ἵνα σύγε,.. πειρᾷς ἐνταῦθα τὴν παιδίσκην, αὐτ.13,67 ἐκεῖθεν δὲ παιδίσκην ἀστῆς ἐξαγαγὼν ἁλίσκεται, ΚΔ Γαλ.4,22 Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχων, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας· || γεν. δούλη, ὑπηρέτρια : ΚΔ Μᾶρκ.14,66 ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, αὐτ.Λουκ.12,45 τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, Παπαδ. Χριστ.Τεμπ.23 συχνὰ συχνὰ συνέβαινε νὰ ξεχάσῃ ἡ μικρὰ παιδίσκη,.. τὸ εἶδος, τὸ ὁποῖον ἐστάλη ν' ἀγοράσῃ· **3**) ἡ πόρνη, ἡ πουτάνα : Ἡρ.1,93 καὶ αἱ ἐνεργαζόμεναι παιδίσκαι, Ἰσαῖ.6,19, Πλούτ Περ.24 παιδίσκας ἑταιρούσας τρέφουσαν, Ἀθήν. 10,437Ε αἱ δημόσιαι παιδίσκαι.

παιδίσκιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παιδίσκη βλ.λ.: Ἀριστφ.Βυζ. ἐν Μύλλ.429.

παιδισκίωρος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ἔχων τὴν ἐπιμέλειαν τῶν παιδισκῶν βλ.λ.

παιδίσκος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ παῖς, μικρὸν παιδίον, μικρὸς υἱός· Ἡσ. «οἱ ἐκ παίδων εἰς ἄνδρας μεταβαίνοντες» : Ἀριστφ.Ἐκκλ.1146 ἐλευθέρως καλεῖν γέροντα, μειράκιον, παιδίσκον, Ξεν.Ἑλλ.5,4, 32 ὅστις μέντοι παῖς τε ὢν καὶ παιδίσκος, Πολύβ. 31,4,9 τὸν φιλομήτορα βασιλέα, παιδίσκον ὄντα, Δίων Κ 54,9 Μιθριδάτῃ τινὶ τὴν Κομμαγηνὴν.. παιδίσκῳ ἔτ' ὄντι ἐπέτρεφε, Πάπ. Ἑρμείνου παιδίσκου καὶ αὐτοῦ κληρονόμου.

παιδισμός (ὁ) νεώτ. ἄ. παιδικισμὸς βλ.λ.

παιδιστί ἐπίρρ. μτγν. ὡς παιδίον : Ὠριγ.3,265Α οὐ γὰρ ἐπιστάμενος παιδιστί, ἵν' οὕτως εἴπω, λαλεῖν, βιάζομαι.

παιδιώδης-ους-ες (παιδιά) κ. μσν. ὁ πλήρης παιγνιδίων, ὁ παιγνιώδης, ὁ ἀστεῖος : Ἴων.Χ Ἰστ.1 παιδιώδη παρ' οἶνον· || ὁ ἀγαπῶν τὰς παιδιάς, τὰς διασκεδάσεις : Ἀριστλ.ΗΝικ.1150b,16 δοκεῖ δὲ καὶ ὁ παιδιώδης, ἀκόλαστος εἶναι· || ὁμ. τὸ παιδιῶδες ὡς οὐσ. : Πλούτ.Ἠθ.68Α οὔτε τέρπει τὸ βωμολόχον καὶ παιδιῶδες· **2**) (παιδίον) ὁ παιδαριώδης : Διον.Ἀλ.Πομπ.6 τούτων δὲ τὸ μὲν ἴσον καὶ τὸ ὅμοιον, παιδιῶδες, Τζέτζ.Ἐξήγ. Ἰλ.125,21 παιδιώδεις ἀπορίας ἐπέλυσαν.

παιδνός-ή-όν (συντετμ. τ. τοῦ παιδινός) κ. -ός -όν (Εὐρ.ΙΖ 1271), ὁ παιδαριώδης, ὁ παιδικός : Αἰσχ. Ἀγ.479 τίς ὧδε παιδνὸς ἢ φρενῶν κεκομμένος, Διόδ.Ταρ.ΑΠ 7,632 παιδνὰς αὐτίκ' ἔτεινε χέρας, Εὐστ.Πον.115,52 τὸ κατ' ἀγροικίαν παιδνόν τε καὶ ἀφελές· **2**) τὸ ἀρσ. παιδνός ὡς οὐσ.παῖς, παιδίον: Ὀδ.Φ 21 πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς παιδνὸς ἐών, αὐτ.Ω 338, Καλλ.Δία 57 ἀλλ' ἔτι παιδνὸς ἐὼν ἐφράσσαο πάντα τέλεια, Τζέτζ.Λυκόφρ.178 παιδνῷ δ' οὔνομα θῆκε Πυρίσσοον· || τὸ θηλ. παιδνὴ ὡς οὐσ. ἡ παιδίσκη, τὸ κοράσιον : Χριστόδ. Ἔκφρ.413 Μοιρὼ.. ἣν ἔτι παιδνὴν ἔτρεφον εὐεπίης ἡρωΐδος Ἴδμονα Μοῦσαι.

παιδοβάτιον Ἡσ. «εἶδος ἀμπέλου».

παιδοβόλι (τό) δημ. πλῆθος, συρροή παιδίων, παιδομάζωμα, παιδοθέμι.
παιδοβόρος-ον (βορά) ὁ τρώγων παῖδας : Αἰσχ. Χο.1068 **παιδοβόροι μόχθοι Θυέστου**· πρβλ.Νόνν. Δ 21,120 **παιδοβόροις γενύεσσι.**
παιδοβοσκός-όν μτγν. ὁ βόσκων, φυλάττων παῖδας, ὁ παιδαγωγός : Λουκ.Λεξιφ.13 **ὡς μὴ καρηβαρεῖν ἄρξαίμην κἀτά σοι τὸν παιδοβοσκόν καλῶ ἐπὶ σέ.**
παιδοβρώς-ῶτος (ὁ,ἡ) μσν. ἐπίθ. τοῦ Κρόνου, ὁ καταβροχθίζων παῖδας : Εὐστ.86,13 **τὸν παιδοβρῶτα πατέρα Κρόνον.**
παιδοβρωσία (ἡ) μτγν. μσν. τὸ καταβροχθίζειν παῖδας : Δαμάσκ.'Αρχ.377.
παιδόβρωτος θοίνη (ἡ) μτγν. ἡ καθ' ἣν ἐγένετο βρῶσις παιδός, εὐωχία : Λυκόφρ.1199 **τὰς παιδοβρώτους ἐκφυγοῦσ' ὁμευνέτου θοίνας ἀσέπτους** (ἐπὶ τοῦ Ταντάλου).
παιδογαμία (ἡ) νεώτ. βιολ. περίπτωσις ἑνώσεως δύο γαμετῶν, προελθόντων διὰ κυτταροτομίας ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ μητρικοῦ κυττάρου.
παιδόγγονα (τὰ) μσν. κ. δημ. παιδιὰ καὶ ἐγγόνια, οἱ ἀπόγονοι : 'Ερωτόκρ.5,1515 **ἐκάμασι παιδόγγονα, κι ὅλα γενῆκαν πλούσα,** Στάθ.3,520· ‖ ἐπὶ εὐχῆς : **νά χαίρεσαι τά παιδόγγονά σου.**
παιδογγονῶ μσν. ἔχω παιδία καὶ ἐγγόνια, παιδόγγονα : Γύπ.5,326.
παιδογένεσις-εως (ἡ) νεώτ. εἰδικὴ περίπτωσις παρθενογενέσεως, παρουσιαζομένη εἴς τινα ἔντομα, ὅ. παιδογονία.
παιδογεννῶ δημ. γεννῶ παιδία : Βλαστ.Συνμ.58.
παιδογόνια (τὰ) μτγν. (ἐνν. ἱερά), ἑορτὴ ἐπὶ τῇ γεννήσει παιδίου : Διόδ.Σ 33,13.
παιδογονία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ γέννησις παίδων : Πλάτ.Συμπ.208E **διὰ παιδογονίας ἀθανασίαν καὶ εὐδαιμονίαν,** 'Ηλιόδ.Αἰθ.10,40 **συνεῖναι θεσμῷ παιδογονίας ἐφίημι**· ‖ ἐπὶ μητρός : 'Αθήν.'Ιατρ.π.'Ορειβ.7,3· **2)** νεώτ. ἡ παιδογένεσις βλ.λ.
παιδογόνος-ον (γονή) ὁ γεννῶν τέκνα : Εὐρ.'Ικ. 629 **τᾶς παλαιομάτορος παιδογόνε πόριος 'Ινάχου**· ‖ ὁ παρέχων γέννησιν εἰς τὰ παιδία : Διοσκ. 'Επιγρ.ΑΠ 5,53 **παιδογόνῳ.. Κύπριδι τερπόμενος**· **2)** ὁ δίδων γεννητικὴν δύναμιν : Θεόκρ.'Επιγρ.4,4 **π- φάλης**· ‖ ἐπὶ πηγῆς, ἡ ἔχουσα ἰδιότητας ἐπιτρεπούσας τὴν τῶν ἀφροδισίων λειτουργίαν : Θεόφρ.Φ) 9,18,10 **ἐνιαχοῦ μὲν γὰρ τὸ ὕδωρ παιδογόνον φασὶν εἶναι γυναιξίν, ὥσπερ ἐν Θεσπιαῖς,** 'Αθήν.2,41F **ἐν δὲ τῷ περὶ φυτῶν ἐνιαχοῦ φησιν ὕδωρ γίνεσθαι παιδογόνον.**
παιδογονῶ δημ. γεννῶ παιδία : Βλαστ.Συνμ.157.
παιδογραφία (ἡ) μσν. ἡ γραφή, σημείωσις τοῦ χρόνου, καθ' ὃν παιδίον ἐγεννήθη : Βασιλικὰ 38,1,3 **διὰ τῶν παιδογραφιῶν καὶ δι' ἑτέρων ἀποδείξεων** (σχόλ. **«ὡς** ὅταν οἱ πατέρες ἀπογράφωνται κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἐγεννήθη τὰ τέκνα»).
παιδοδιδασκαλία (ἡ) μσν. ἡ διδασκαλία τῶν παίδων : Μιχ.'Ακομ.10.
παιδοδιδάσκαλος (ὁ) σχόλ. κ. νεώτ. ὁ διδάσκαλος παίδων : Σχόλ.Εὐρ.'Ορ.1492.
παιδόεις-εντος-εσσα-εν ὅ. παιδοῦς βλ.λ.
παιδοθέμι (τό) δημ. ἡ συρροὴ πλήθους παιδίων, τὸ παιδοβόλι : Βλαστ.Συνμ.157.
παιδόθεν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, ὅ. παιδιόθεν· 'Ησ. «παιδόθεν· ἀρχῆθεν, ἐκ ῥίζης, ἀπὸ γενέσεως, ἐκ παιδικῆς ἡλικίας» : 'Ιβυκ.1,10, Λουκ.Φιλόπ 19 **ὁρῶ δὲ Κράτωνα τὸν πολιτικόν, παιδόθεν φίλον ὄντα καὶ συμποτικόν,** Θεμίστ.Λόγ.25,310D.
παιδοθετῶ-έω μσν. υἱοθετῶ : Κ Μανασσ.Χρον. 6140 **τὸν Μιχαὴλ . τῇ γαμετῇ παιδοθετεῖ.**
παιδοκομία (ἡ) λεξ. κ. νεώτ. τέχνη τῆς ἀνατροφῆς καὶ περιποιήσεως μικρῶν παιδίων, ἰδ. ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως· 'Ησ. «παιδοτροφία».
παιδοκομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παιδοκομίαν βλ.λ.
παιδοκόμος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐπιμελούμενος καὶ ἀνατρέφων παιδία· 'Ησ. «παιδοτρόφος» : Κύριλλ.49,680 **παιδοκόμοι ὥσπερ τοῖς ἐξ ἐθνῶν γεγόνασιν οἱ μακάριοι μαθηταί,** Νόνν.Δ 5,378.
παιδοκομῶ-έω μτγν. κ. νεώτ., δημ. παιδοκομάω, τρέφω, περιποιοῦμαι, ἀνατρέφω παιδία· Σουΐδ. «παιδοκομοῦντα· παῖδα τρέφοντα» : Αἰμίλ.ΑΠ 7, 623 **τὰ μητρὸς φίλτρα καὶ εἰν 'Αΐδῃ παιδοκομεῖν ἔμαθεν,** Κύριλλ.2,46 **παιδοκομεῖ μὲν ὁ νόμος, τέλειοι δὲ λοιπὸν τὸ τοῦ Χριστοῦ μυστήριον**· ‖ ὁμ. μέσ. κ. μτφ. : Κύριλλ.322 **διὰ τοῦ Μωσέως παιδοκομεῖσθαι τὸν 'Ισραήλ**· **2)** δημ. ἰδ. ἐν Μάνῃ, ἐπὶ γυναικός, γεννῶ τέκνα : **εἶναι πενήντα χρονῶν καὶ παιδοκομάει ἀκόμα.**
παιδοκόραξ-ακος (ὁ) μτγν. ἐπὶ παιδεραστοῦ, ὁ δίκην κόρακος κυνηγῶν τὰ παιδία, ὁ ἀπλήστως ἐφιέμενος τῶν παίδων : Διοσκ.'Επιγρ.ΑΠ 12,42 **βλέφον ἐς 'Ερμογένην πλήρει χερί, καὶ τάχα πρήξεις παιδοκόραξ ἂν σοι θυμὸς ὀνειροπολῇ.**
παιδοκόρης (ὁ) 'Ησ. «'Ερμῆς τιμᾶται ἐν Μεταποντίοις».
παιδοκράτωρ-ορος (ὁ,ἡ) ὁ ἄρχων ἐν τοῖς παισίν, ὁ φύλαξ· 'Ησ. «κουράτωρ, τροφεὺς παίδων».
παιδοκτίζω μτγν. ἀδόκ. τ. ἀντὶ παιδοποιῶ· 'Ερωτιαν.282 «οὐ παιδοκτίσει· οὐ παιδοποιήσει, κτίσαι γὰρ τὸ ποιῆσαι».
παιδοκτονία (ἡ) μτγν., μσν κ. νεώτ. ὁ φόνος παιδίου, τέκνου, κ. ἰδ. βρέφους, βρεφοκτονία : Φίλ.2,27, Γρηγ.Νύσσ.2,872C, Θεοφύλ.Σ 'Επιστ.30,49· κ. κτ. πληθ. : Προκ.Μυστ.46 **παιδοκτονίαι πολλαὶ ἐθελουσίων ἀμβλώσεων.**
παιδοκτόνος-ον (κτείνω) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ φονεὺς τῶν ἑαυτοῦ παιδίων, τέκνων : Σοφ.'Αντ. 1305 **σοὶ .. τῷ παιδοκτόνῳ,** Εὐρ.'Ηρ.835 **παιδοκτόνους φρενῶν ταραγμούς,** αὐτ.1381 **ἡμᾶς ἔχεις παιδοκτόνους σούς,** Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠλ.137,5 **ἔρρε καὶ ἐν κηρῷ, παιδοκτόνε**· ‖ γεν. ὁ φονεύων μικρὰ παιδία : 'Οππ.'Αλ.5,586.
παιδοκτονῶ-έω φονεύω παῖδας, τέκνα : Εὐρ. 'Ηρ.1280 **παιδοκτονήσας δῶμα θριγκῶσαι κακοῖς,** Γρηγ.Νύσσ.2,907Α **'Αβραὰμ παιδοκτονοῦντα,** 'Ιω.Χρυσ.1,797,Β· κ. παθ. : ΨΧρυσ.6,649D.
παιδολετήρ-ῆρος (ὁ) λεξ., θηλ. **παιδολέτειρα** κ. **παιδολέτρια** κ. **παιδολέτις,** ὁ φονεὺς τῶν ἑαυτοῦ παίδων, τέκνων, ὁ παιδολέτωρ· ‖ Σουΐδ.
παιδολέτειρα (ἡ) θηλ. τοῦ παιδολετὴρ βλ.λ. : Μήδ.849 **πόλις ἢ φίλων πόμπιμόν σε χώρα τὰν παιδολέτειραν ἕξει ;,** ΑΠλ.4,138.
παιδολέτις-ιδος (ἡ) ἐπιγρ. κ. **-έτρια** ('Ησ.) θηλ. τοῦ παιδολετὴρ βλ.λ. : ΑΠ 3,3 **ἦγε δ' ἐς ὀφθαλμοὺς λαμπάδα παιδολέτιν.**
παιδολέτωρ-ορος (ὁ,ἡ) ὁ φονεὺς τῶν ἑαυτοῦ τέκνων, ὁ παιδοφόνος : Αἰσχ.'Επτ.726 **παιδολέτωρ δ' ἔρις ἅδ' ὀτρύνει,** Εὐρ.Μήδ.1393 **φεῦ, φεῦ, μυσαρὰ καὶ παιδολέτορ.**
παιδολό(γ)ι (τό) δημ. περιληπτ. **πολλοὶ παῖδες,** πλῆθος παίδων, οἱ ἔν τινι συνοικίᾳ ἢ τμήματι συνοικίας παῖδες : **τὸ παιδολόϊ τῆς γειτονιᾶς μου - τοῦ δρόμου ποὺ εἶναι τὰ σπίτι μου, - στὸ χορὸ ἦταν πολὺ παιδολόγι.**
παιδολογία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐκλογὴ παίδων· **2)** νεώτ.κλάδος τῆς παιδαγωγικῆς, περιλαμβάνων τὰ τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναπτύξεως τῶν παίδων.
παιδόλογο (τὸ) δημ. ἐν χρ. κτ. πληθ. **-α** λόγοι εἰς παῖδας ἀνήκοντες, ἰδιάζοντες, παιδαριώδεις : **ἄς λείψουν τὰ παιδόλογα.**
παιδολυμάς-άδος (ἡ) (λύμη) **ὁ καταστρέφων,** ἀπολλὺς τοὺς παῖδας : Αἰσχ.Χο.605 **ἁ παιδολυμὰς** τάλαινα Θεστιάς.

παιδομάζωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐπὶ τουρκοκρατίας γενομένη ἁρπαγὴ μικρῶν χριστιανοπαίδων, οἵτινες ἐκτουρκιζόμενοι κατετάσσοντο μετὰ τὴν ἐνηλικίωσίν των εἰς τὸ τάγμα τῶν γενιτσάρων· **2)** συρροὴ πολλῶν παιδίων, παιδολόγι, παιδοθέμι.

παιδομαθής-οῦς-ές (μανθάνω) ὁ μαθὼν ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ, ὁ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας διδαχθεὶς καὶ μαθών τι : Ἱππ.Νόμ.2 **παιδομαθέα γενόμενον ἐν τρόπῳ ὁκοῖος εὐφυὴς πρὸς μάθησιν ἔσται·** ‖ ὁ προώρως ἐπιδοὺς εἴς τι : Ἀντιδ.2,5 **καὶ παιδομαθὴς πρὸς αὐτὸ τὴν διάνοιαν ἦν,** Πολύβ.3,71,6 **ὁρμῆς δὲ πλήρη καὶ παιδομαθῆ περὶ τὰ πολεμικά,** Λογγῖν.Ὑφ.44,3 **παιδομαθεῖς εἶναι δουλείας δικαίας.**

παιδομάθεια (ἡ), Ἰων. -ίη ἡ ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ μάθησις, ἀντιθ. ὀψιμαθία : Ἱππ.Νόμ.2,3.

παιδομανής-οῦς-ές (μαίνομαι) μτγν. ὁ ἐμμανῶς τοὺς παῖδας ἀγαπῶν : Ἀλέξ.Αἰτ.5,5 **παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι πότην ἴσον,** Μελέαγρ.ΑΠ 5,207 **οὔ μοι παιδομανὴς κραδία·** ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ παιδεραστής : Πλούτ.Ἠθ.88F **οὐκοῦν μηδὲ μοιχὸν λοιδωρήσῃς, αὐτὸς ὢν παιδομανης,** Ρουφῖν. Ἐπιγρ.ΑΠ 5,18 **οὐκέτι παιδομανής, ὡς πρίν ποτε, νῦν δὲ καλοῦμαι θηλυμανής.**

παιδομάνι (τὸ) δημ. ἐπιτατ. περιληπτ. τὸ πολύ, τὸ ὑπερβολικὸν πλῆθος παίδων.

παιδομανία (ἡ) μτγν. ὁ περὶ τὰ παιδία μανικὸς ἔρως : Πλούτ.Ἠθ.769B.

παιδομετρία (ἡ) νεώτ. πρακτικὸς κλάδος τῆς πειραματικῆς παιδαγωγικῆς καὶ παιδολογίας, ἀσχολούμενος περὶ τὴν μέτρησιν τῶν σωματικῶν ὀργάνων καὶ τῶν ψυχικῶν ἱκανοτήτων τοῦ παιδός.

παιδομετρική (ἡ) νεώτ. ἡ παιδομετρία βλ.λ.

παιδομήτωρ-ορος (ἡ) μσν. ἡ μήτηρ παίδων: Κ Μανασσ.Χρον.6228 **τεκνουργὸς παιδομήτωρ.**

παιδομιξία (ἡ) μσν. μῖξις σαρκικὴ μετὰ ἄρρενος παιδός, ἀρσενοκοιτία: Ἐξομολογ.119E **ἐφθάρης εἰς κτηνοβάτειαν ἢ παιδομιξίαν.**

παιδομορφισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἀνωμαλία τῆς σωματικῆς διαπλάσεως χαρακτηριζομένη διὰ τῆς παραμονῆς, ἐπὶ ἀτόμου ὑπερβάντος τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, μορφολογικῶν χαρακτήρων ἀνηκόντων εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἁ. παιδικισμός.

παιδονομία (ἡ) ἡ ἀνατροφή, ἡ ἐκπαίδευσις τῶν παίδων : Ἀριστλ.Πολ.1335b,4 **ἐπιστήσασι μὲν μᾶλλον λεκτέον ἐν τοῖς περὶ τῆς παιδονομίας· 2)** τὸ ἐπάγγελμα, τὸ ἀξίωμα τοῦ παιδονόμου : Ἀριστλ. 1322b,39 **γυναικονομία νομοφυλακία, παιδονομία.**

παιδονομικός-ή-όν Ἐπιγρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παιδονόμον βλ.λ. : Ἐπιγρ. **παιδονομικοὶ νόμοι.**

παιδονόμος (ὁ) (νέμω) κ. νεώτ. ἐν ταῖς δωρικαῖς πόλεσι, ἐπόπτης τῆς ἀνατροφῆς τῶν παίδων, ἔφορος τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως : Ξεν. Λακ.2,2, Ἀριστλ.Πολ.1300a,4 **παιδονόμος δὲ καὶ γυναικονόμος .. ἀριστοκρατικόν, δημοκρατικὸν δ' οὔ . . , οὐδ' ὀλιγαρχικόν,** Στράβ.10,4,20 **καθ' ἕκαστον δὲ ἀνδρεῖον ἐφέστηκε παιδονόμος·** **2)** νεώτ. ὁ ἐκ διορισμοῦ ἐπιμελούμενος τῆς εὐταξίας τῶν παίδων ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ τῷ σχολείῳ, ὁ ἐπιστάτης : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.38 **πότε ὡς παιδονόμος τοῦ σχολείου.**

παιδονομῶ-έω μτγν. εἶμαι παιδονόμος βλ.λ.) : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.2,30.

παιδόπαις-παιδος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ τοῦ παιδὸς παῖς, ὁ ἔγγονος.

παιδοπίπης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ κατοπτεύων, κρυφοκοιτάζων τοὺς παῖδας, ὁ παιδεραστής : Ἀθήν.13,563C **παιδοπῖπαι ὄντες καὶ τοῦτο μόνον ἐζηλωκότες τὸν ἀρχηγὸν ὑμῶν τῆς σοφίας Ζήνωνα τὸν Φοίνικα,** Θεοδωρ.Θεραπ.103,11 **λαγνιστάτους καὶ παιδοπίπας.**

παιδοπνίκτρια (ἡ) μσν. ἡ τοὺς παῖδας πνίγουσα, ἡ παιδοκτόνος : Ἀνών.Διήγ.ἐν Σάθ.5,575.

παιδοποιήσιμος-ον σχόλ. ἐπὶ γυναικός, ἡ πρὸς παιδοποιίαν ἱκανὴ ἢ προωρισμένη : Σχόλ.Σοφ. Ἀντ.569.

παιδοποίησις εως (ἡ) (παιδοποιῶ) κ. νεώτ. ἡ παιδοποιία : Πλάτ.Νόμ.947D **καὶ κόρας ἑπομένως ἐξόπισθεν ὅσαι τ' ἂν γυναῖκες τῆς παιδοποιήσεως ἀπηλλαγμέναι τυγχάνωσι.**

παιδοποιητής (ὁ) (παιδοποιῶ) λεξ. ὁ παιδοποιός.

παιδοποιΐα (ἡ) κ. νεώτ. ἡ γέννησις παίδων, τέκνων : Πλάτ.Πολ.423E **τήν τε τῶν γυναικῶν κτῆσιν καὶ γάμων καὶ παιδοποιΐας,** Ὀκελλ.4,4, Πορφ.Μαρκ.) κ. κτ. πληθ. : Πλάτ.Συμπ.192B **παιδοποιΐας οὐ προσέχουσι τὸν νοῦν φύσει· 2)** ἡ υἱοθεσία : Ἀριστλ.Πολιτ.1274b,3 **νομοθέτης δ' αὐτοῖς ἐγένετο φιλόλαος περί τ' ἄλλων τινῶν καὶ περὶ τὰς παιδοποιΐας.**

παιδοποιϊκός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς παιδοποιΐαν : Ψελλ.Ἑρμ.144,13.

παιδοποιός-όν ὁ γεννῶν παιδία : Εὐρ.Ἀνδρ.4 **δάμαρ δοθεῖσα παιδοποιὸς Ἕκτορι,** αὐτ. Φοίν.338· πρβλ.Ἰώσ. ΑΙ 4,8,23· **2)** ἐπὶ τοῦ σπέρματος, ὁ γόνιμος, ὁ γεννητικός· Ἡρ.6,68 **ὡς Ἀρίστωνα σπέρμα παιδοποιὸν οὐκ ἐνῆν.**

παιδοποιῶ-έω κ. νεώτ. ἐπὶ ἀνδρός, γεννῶ παιδία ἔκ τινος, τεκνοποιῶ : Εὐρ.Ἡρακλ.524 **τίς γὰρ κόρην ἔρημον ἢ δάμαρτ' ἔχειν ἢ παιδοποιεῖν ἐξ ἐμοῦ βουλήσεται ;,** Λουκ.Θε.Δ 22,1 **ὃς τοιαῦτα γεννᾷς καὶ παιδοποιεῖς·** κ. παθ. : Δημ. 794 **ἐξ ἥσπερ ὁ βάσκανος οὗτος πεπαιδοποίηται** (ἔχει γεννηθῇ)· ‖ κ. μέσ. : Εὐρ.Ὀρ.1080 **σὺ δ' ἄλλο λέκτρον παιδοποίησαι λαβών,** Ἀνδοκ.4,23 **ἐκ ταύτης γὰρ παιδοποιεῖται τῆς γυναικός,** Πλάτ.Πολ.449D **πῶς παιδοποιήσονται,** Αἰσχίν.2,177 **παιδοποιούμενοι δὲ ἐξ ἑταίρων· 2)** ἐπὶ γυναικός, τίκτω παιδία : Σοφ.Ἠλ.589 **καὶ παιδοποιεῖς, τοὺς δὲ πρόσθεν εὐσεβεῖς κἀξ εὐσεβῶν βλαστόντας ἐκβαλοῦσ' ἔχεις,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.615 **καὶ παιδοποιεῖν τῷ βουλομένῳ,** Σωρ.1,29· **3)** υἱοθετῶ : Πλούτ.Ἠθ.1000D (διόρθ. παῖδα ποιεῖσθαι)· **4)** ρηματ. π. παιδοποίησις, παιδοποιητής, παιδοποιητέον, παιδοποιήσιμος.

παιδοπόρος-ον (πόρος) μτγν. ὁ δι' οὗ διέρχεται παιδίον, οἷον ἡ μήτρα : Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 9, 311 **παιδοπόρος γένεσις.**

παιδοπούλα (ἡ) μσν. θηλ. τοῦ παιδόπουλο βλ.λ. : Λιβ.Ροδ.1849 **ἐβγαίνει ἐκ τὸ κελλίν της ἐκείνη καὶ οἱ καλόφωνες οἱ δύο παιδοπούλες.**

παιδόπουλο (τὸ) μσν. κ. δημ. ὁ παῖς, ὁ ἐν τρυφερᾷ ἡλικίᾳ : Λιβ.Ροδ.1174 **ἦλθεν . . πτερωτὸν παιδόπουλον εἰς αὐτήν,** Πολίτ.Ἐκλ.250,18 **τὰ τρυφερὰ παιδόπουλα στὴ σέλλα ἀραδιασμένα.**

παιδοσπορία (ἡ) μτγν. ἡ γέννησις παίδων : Εὐσ. 2,1241B **γάμοι παιδοσπορίαι τε.**

παιδοσπόρος-ον ὁ σπείρων, ὁ γεννῶν παῖδας, τέκνα : Ἀριστφ.ἀπ.328 **ἄνδρας ἀπεχρήσαντο τοὺς παιδοσπόρους,** Δαμάσκ.π.Φώτ. Βιβλ.166,31).

παιδοσπορῶ-έω σπείρω, γεννῶ παιδία : Πλάτ. Φαῖδρ.205E **τετράποδος νόμον βαίνειν ἐπιχειρεῖ καὶ παιδοσπορεῖν,** Φίλ.2,20.

παιδοσύνη (ἡ) μτγν. ποι. ἀντὶ παιδεία : Μαν. 4,378 **γονέων . . παιδοσύνῃσιν ὀθνείων.**

παιδοσφαγία (ἡ) μτγν. σφαγὴ παίδων:Καισάρ.1005.

παιδοτοκία (ἡ) μσν. ἡ γέννησις παιδός, τόκος : Γρηγορ. Ν 1,21,24 **ὥραν παιδοτοκίας.**

παιδοτόκος-ον κ. μσν. ὁ γεννῶν παιδία, τέκνα : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.2,4 **παιδοτόκου γάμος ἔσκε βίου . . ἀρχή,** Μηναῖ.12,9 Συνξ. **παιδοτόκον μητέρα ἐργάζεται· 2)** ὁ εὐνοῶν τὴν παιδοτοκίαν, ὁ βοηθῶν κατὰ τὸν τοκετόν : Χρησμ.π.Φλέγ.37J.

παιδοτοκῶ-έω λεξ. ἐπὶ γυναικός, τίκτω παῖδα.

παιδοτρῖβεῖον (τὸ) μτγν. ὁ τόπος, ἔνθα ὁ παιδοτρίβης γυμνάζει τοὺς παῖδας : Ἰσίδ.Πηλ.95Α.

παιδοτρῖβή (ἡ) μσν. ἡ ἀνατροφὴ παίδων, ἡ διδασκαλία : Δουκ.54Β **τῆς μετὰ τοῦ Ἰωάννου παιδοτριβῆς.**

παιδοτρῖβης (ὁ) (τρίβω) ὁ διδάσκων τοὺς παῖδας τὴν πάλην καὶ ἄλλας γυμναστικὰς ἀσκήσεις, ὁ γυμναστής: Ἀριστφ.Νεφ.973 **ἐν παιδοτρίβου δὲ καθίζοντος τὸν μηρὸν ἔδει προβαλέσθαι τοὺς παῖδας,** Πλάτ.Πρωτ.312Β **οἷα παρὰ τοῦ γραμματιστοῦ ἐγένετο καὶ κιθαριστοῦ καὶ παιδοτρίβου,** αὐτ.Γοργ.504Α **παιδοτρίβαι τε καὶ ἰατροί,** Ἐπιγρ. **ὁ διὰ βίου παιδοτρίβης τῶν ἐφήβων·** ‖ κ. μτφ.: Ἰουλ.Λόγ.2,58C **ὁ παιδοτρίβης τοῦ τυράννου.**

παιδοτρῖβία (ἡ), Ἰων. -ίη, ἡ διδασκαλία, ἡ τέχνη τοῦ παιδοτρίβου : Ἱππ.Δι.1,24, Ἀρχιππ.51.

παιδοτρῖβικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς παιδοτρίβην· ‖ **ἡ παιδοτριβική** (ἐνν. τέχνη) ἡ παλαιστική : Ἰσοκρ.15,181 **περὶ μὲν τὰ σώματα τὴν παιδοτριβικήν,** Ἀριστλ.Πολιτ.1338b,7 **δῆλον ἐκ τούτων ὅτι παραδοτέον τοὺς παῖδας γυμναστικῇ καὶ παιδοτριβικῇ.**

παιδοτρῖβικῶς ὡς παιδοτρίβης : Ἀριστφ.Ἱππ.492 **ἀλλ' εὖ λέγεις καὶ παιδοτριβικῶς ταυταγί.**

παιδότριβον (τὸ) μτγν. τὸ γυμναστήριον : Ἰω.Χρυσ.1,364Ε **ἐν παιδοτρίβῳ .. καὶ παλαίστρᾳ.**

παιδοτρῖβῶ-έω εἶμαι παιδοτρίβης, διδάσκαλος τῆς γυμναστικῆς : Ἐπιγρ.· **2)** παιδεύω, γυμνάζω τοὺς παῖδας εἰς τὴν πάλην : Δημ.771 **δέδοικα μὴ δόξητέ τισιν τὸν ἀεὶ βουλόμενον εἶναι πονηρὸν τῶν ἐν τῇ πόλει παιδοτριβεῖν,** Πλούτ.Ἠθ.795Ε **ὁ παιδοτριβῶν νέον ἐν πράγμασι κοινοῖς·** ‖ κ. μτφ, μτ. αἰτ. πράγμ. : Πλούτ.Σύγκρ.Κικ.κ.Δημ.4 **ὡς μείζονα καὶ βαρυτέραν πεπαιδοτριβηκότι τυραννίδα τῆς ὑφ' αὐτοῦ καταλυθείσης·** κ. παθ. : Φίλ.2,265 **ψυχῆς πορνείαν ἀκολασίᾳ συντρόφῳ .. πεπαιδοτριβημένης,** Ἰουλ.Καίσ.324D· **3)** παιδεραστῶ : Στράττ.ΑΠ 12,222 **παιδοτρίβης, λεῖον προδιδάσκων, εἰς τὸ γόνυ κάμψας, μέσσον ἐπαιδοτρίβει,** Αὐτομ.ΑΠ 12,34 **παίζων δὲ πρὸς αὐτὸν** (τὸν παιδοτρίβην) **φημί, Σὺ καὶ νύκτωρ, φίλτατε, παιδοτριβεῖς;.**

παιδότριψ-ῖβος (ὁ) μτγν. ὁ παιδοτρίβης, ὁ γυμναστής : Λουκ.Τίμ.14 (δ.γρ.).

παιδοτροφία (ἡ) τὸ τρέφειν παῖδας καὶ ἡ ἀνατροφὴ αὐτῶν : Ξεν.Οἰκ.7,21 **στεγνῶν δὲ δεῖται καὶ ἡ τῶν νεογνῶν τέκνων παιδοτροφία,** Πλάτ.Πολ.465C **ὅσας ἐν παιδοτροφίᾳ καὶ χρηματισμοῖς διὰ τροφὴν οἰκετῶν ἀναγκαίαν ἴσχουσι,** Δημ.613 **διὰ παιδοτροφίας δὲ καὶ οἰκεῖ' ἀναλώματα καὶ λῃτουργίας ἑτέρας ἐλλελοιπότες εἰσφοράν,** Μέν.Ἐπιτρ.37, Ἰώσ.ΑΙ 2,6,2· ‖ κ. ἐπὶ ζῴων : Ὀππ.Κυν.3,161.

παιδοτρόφιον (τὸ) πάπ. πιθ. τὸ θήλαστρον βλ.λ.

παιδοτρόφος-ον ὁ τρέφων, ἀνατρέφων παῖδας, παιδοκόμος : Σιμων.124 **ἱερὰν παιδοτρόφον ποικίλας ἀλκυόνος,** Σοφ.ΟΚ 701 **γλαυκᾶς παιδοτρόφου φύλλον ἐλαίας·** πρβλ. Ἡσ. ἐν λ. στέφανον «ἔθος ἦν, ὁπότε παιδίον ἄρρεν γένοιτο παρ' Ἀττικοῖς, στέφανον ἐλαίας τιθέναι πρὸ τῶν θυρῶν»· **2)** τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ μήτηρ : Εὐρ.Ἡρ.902 **πατέρα τάν τε παιδοτρόφον·** **3)** ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Κορώνῃ : Παυσ.4,34,6.

παιδοτροφῶ-έω κ. μσν. τρέφω, ἀνατρέφω παιδία : Ἀριστφ.Λυσ.956 **πῶς ταυτηνὶ παιδοτροφήσω ;,** Λουκ.Ἑταιρ.Δ 2,1 **μετὰ μικρὸν παιδοτροφεῖν δεήσει,** Ἰουλ.Ἐπιστ.95,14 **τὴν πόλιν ὑμῶν, ὥσπερ γνησίαν θυγατέρα, παιδοτροφήσαντες·** κ. παθ. : Γεωπ.4,3.

παιδότρωτος-ον (τιτρώσκω) ὁ ὑπὸ παίδων τρωθείς : Αἰσχ.Εὐμ.496 **πολλὰ δ' ἔτυμα παιδότρωτα πάθεα προσνεμεῖ τοκεῦσιν μεταῦθις ἐν χρόνῳ.**

παιδούλα (ἡ) δημ. ἡ μικρὰ τὴν ἡλικίαν κόρη, κοριτσάκι : Σολωμ.Θάνατ.Ὀρφ.1 **πές μου, θυμᾶσαι, ἀγάπη μου, ἐκείνη τὴν παιδούλα,** Παλαμ.Τάφ.71,1 **τῆς ἀλησμόνητης νιότης κορῶνες χλωρές, ὦ παιδοῦλες·** πρβλ. παιδοπούλα.

παιδουργία (ἡ) κ. μσν. ἡ γέννησις παίδων, ἡ παιδοποιία : Πλάτ.Νόμ.775C **δεῖ μὴ τῶν σωμάτων διακεχυμένων ὑπὸ μέθης γίγνεσθαι τὴν παιδουργίαν·** **2)** ἡ παιδοποιὸς γυνή, ἡ μητέρα : Σοφ.ΟΤ 1248 **τὴν δὲ τίκτουσαν λίποι τοῖς οἷσιν αὐτοῦ δύστεκνον παιδουργίαν.**

παιδουργός-όν (ἔρδω) μσν. ὁ γεννῶν παῖδας : Θεοφύλ.Σ. Ἱστ.185Β **τὰ παιδουργὰ μόρια.**

παιδουργῶ-έω κ. μσν. γεννῶ παιδία, παιδοποιῶ : Εὐρ.Ἴων 175 **χωρῶν δίνας τὰς Ἀλφειοῦ παιδούργει ἢ νάπος Ἴσθμιον.**

παιδοῦς-οῦντος-οῦσσα-οῦν ἀντὶ τοῦ **παιδόεις -όεσσα-όεν** ὁ ἔχων ἀφθονίαν τέκνων, ὁ πλούσιος εἰς παῖδας : Καλλ.ἀπ.431, Τζέτζ.Λυκόφρ.843 **τῆς γαλῆς τῆς παιδούσης καὶ παῖδας τικτούσης ἐκ τοῦ τραχήλου·** **2)** **ἡ παιδοῦσα** ὡς οὐσ. ἡ ἔγκυος : Ἱππ.Γυν.Φύσ.99 **εἰ ἔστι παιδοῦσα** (ἡ γυνή).

παιδοφαγία (ἡ) μτγν. τὸ καταβιβρώσκειν, τρώγειν παῖδας : Ἰω.Χρυσ.2,472,42.

παιδοφάγος-ον ὁ καταβροχθίζων παῖδας : Πίνδ.ἀπ.306 **παιδοφάγος ἰχθύς.**

παιδοφθορία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ φθορά, ἡ ἀποπλάνησις παίδων : Κλήμ.Ἀλ.85,223, Θεόφιλ.Πρωτ. εἰς Αὐτολ.75 **μοιχείας καὶ παιδοφθορίας.**

παιδοφθόρος-ον μτγν. ὁ φθείρων, ὁ ἀποπλανῶν παῖδας : Ἐπιφάν.2,108.

παιδοφθορῶ-έω μτγν. φθείρω, ἀποπλανῶ εἰς ἀσέλγειαν παῖδας : Κλήμ.Ἀλ.85,223 **οὐ μοιχεύσεις, οὐ παιδοφθορήσεις.**

παιδοφίλης (ὁ) ὁ παιδεραστής : Θέογν.1357 **αἰεὶ παιδοφίλῃσιν ἐπὶ ζυγὸν αὐχένι κεῖται δύσμορον,** Τελεκλ.49.

παιδόφῖλος-ον ὁ ἀγαπῶν τοὺς παῖδας· ‖ **ἡ παιδοφίλη** ἐπίθ. τῆς Δήμητρος : Ὀρφ.Ὕμν.40,13· ‖ κ. συγκρ. ἐν παροιμ. : Σαπφ.47 **Γέλλως παιδοφιλωτέρα** (Ζηνόβ. «ἐπὶ τῶν ἀώρως τελευτησάντων, ἤτοι ἐπὶ τῶν φιλοτέκνων μέν, τρυφῇ δὲ διαφθειρόντων αὐτά»).

παιδοφῖλῶ-έω ἀγαπῶ τοὺς παῖδας, παιδεραστῶ : Θέογν.1318 **σὲ δὲ μὴ .. παιδοφιλεῖν ἐθέλοι,** αὐτ.1345 **παιδοφιλεῖν δέ τι τερπνόν,** Σόλ.25, Καλλ.ἀπ.107· ‖ κ. παθ. ἐπὶ τοῦ παιδός : Πλάτ.Κωμ.247· πρβλ. Κόντ.Γλωσσ.Παρατ.98.

παιδοφονεύς-έως (ὁ) μτγν. ἐπ., αἰτ. **-ῆα** ὁ φονεὺς τῶν παίδων : Κόϊντ.2,32 **ἀνηλέα παιδοφονῆα.**

παιδοφονία (ἡ) μτγν. ὁ φόνος παιδίων : Πλούτ.Ἠθ.727D.

παιδοφόνος-ον ὁ φονεύων παιδία : Ἰλ.Ω 506 **ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι,** Ἡρ.7,190 **ἦν γάρ τις καὶ τοῦτον ἄχαρις συμφορὴ λυπεῦσα παιδοφόνος** (ἡ συμφορὰ ὅτι ἐφόνευσε τὸν ἑαυτοῦ παῖδα), Εὐρ.Μήδ.1407 **οἷά τε πάσχομεν ἐκ τῆς μυσαρᾶς καὶ παιδοφόνου τῆσδε λεαίνης,** Πορφ.Ἀποχ.259,3 **παιδοφόνους καὶ πατροκτόνους·** πρβλ.Εὐρ.Ἡρ.1201 **παιδοφόνον αἷμα** (ὁ φόνος τῶν παίδων).

παιδοφόντης (ὁ) μτγν. ὁ φονεὺς παίδων, ὁ παιδοφονεύς : Φίλ.2,581.

παιδοφορῶ-έω μτγν. φέρω, ὁδηγῶ παιδία : Μελέαγρ.ΑΠ 12,52 **τετράκι δ' εὐδαίμων παιδοφορῶν ἄνεμος.**

παιδοφύλαξ-ἄκος (ὁ) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ φύλαξ τῶν παίδων, ἄρχων δημόσιος παρὰ Στρατονικεῦσι : **μετὰ τῶν δημοσίων παιδοφυλάκων·** ‖ νεώτ. ὁ ἐπιμελούμενος τῆς εὐταξίας τῶν παίδων.

παιδύλλιον (τὸ) μσν. μικρὸν παιδίον, παιδούλι, παιδάκι : Μιχ.Ἀκομ.2,44,23.

παιδωμή (ἡ) μσν., δημ. κ. -ωμός παῖδα, ταλαιπωρία, βάσανος, παιδεμός βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.1,490 κι ὁ λογισμός της βρίσκετο σὲ παιδωμὴ μεγάλη.
παιδώνακτας Ἡσ. «οἱ προϊστάμενοι τῆς τῶν παίδων εὐκοσμίας».
παιδώνας Ἡσ. «τοὺς μισθοῦ ἐκ τῆς ἀγορᾶς κομίζοντάς τι».
παίδωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ υἱοθέτησις, υἱοθεσία : Ἰώσ.ΑΙ 17,2 παρέξοντος αὐτῷ γάμου τε ἰσχὺν καὶ παιδώσεως τέκνων γνησίων.
παιζογελῶ δημ. κ. -άω παίζω καὶ γελῶ, εἶμαι εὔθυμος, χαρούμενος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.143,1 παιζογελώντα ἀνέβαινε, κλαίοντας κατέβαινε· **2**) ὡς μτφ. ἐμπαίζω, κατειρωνεύομαί τινα, ἀπατῶ : τὸν παιζογελοῦν καὶ τὰ πιστεύει.
παιζογλεντῶ δημ. κ. -ίζω παιζογελῶ βλ.λ.
παίζω (παῖς) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. παίσδω, λακ. θηλ. γεν. πληθ. μτχ. ἐνεστ. παιδδωᾶν, παρατ. ἔπαιζον, μέλ. παίξομαι κ. παίξω κ. παιξοῦμαι, ἀόρ. α' ἔπαισα κ. ἔπαιξα, παρακ. πέπαικα κ. πέπαιχα, παθ. παρακ. πέπαισμαι (Ἡρ. 1,77, δ. ἀνάγν. πέπλασται), προστ. πεπαίσθω, παθ. ἀόρ. ἐπαίχθην, παρακ. πέπαιγμαι, ἀπαρφ. πεπαῖχθαι, προστ. πεπαίχθω (π. Ὁμ. ἐν χρ. μ. κτ. παρατ. κ. ἀόρ. προστ. παίσατε, π. τραγ. μ. κτ. ἐνεστ.), κυρ. παίζω ὡς τὰ παιδία, διασκεδάζω, ψυχαγωγοῦμαι : Ὀδ.Ζ 106 τῇ δέ θ' ἅμα Νύμφαι .. ἀγρονόμοι παίζουσι, Ἡρ.1,114 ἔπαιζε δὲ μετ' ἄλλων ἡλίκων ἐν ὁδῷ, Παλαμ.Τάφ.35,2 κρύψε, μάνα, τὸ παιδί | ποὺ στὸ πλευρό σου παίζει· κ. μτφ. : Ἡράκλειτ.52 αἰὼν παῖς ἐστι παίζων· || ἰδ. ὀρχοῦμαι, χορεύω : Ὀδ.Θ 251 ὅσσοι ἄριστοι, παίσατε . . , αὐτ.Ψ 147 ποσσὶν ἀνδρῶν παιζόντων, Πίνδ.Ο 13,86 ἐνόπλια χαλκωθεὶς ἔπαιζεν, Ἀριστφ. Βάτρ.409 ἀζημίους παίζειν τε καὶ χορεύειν· κ. παθ. ἐπὶ τοῦ χοροῦ : αὐτ.Θεσμ.1227 ἀλλὰ πέπαισται μετρίως ἡμῖν· || ἐπιδίδομαι εἰς τεχνικὸν ἢ τυχηρὸν παίγνιον χάριν τέρψεως, παίζω (παιδιάν, παιγνίδιον) : Ὀδ.Ζ 100 σφαίρῃ ταὶ δ' ἄρ' ἔπαιζον ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι, Ἑρμ.100,9 κλεψύδρῃ παίζειν, Φερεκρ.43 ἀντ' ἀστραγάλων κονδύλοισι παίζειν, Κτησ.ἀπ.29,59 κύβοις ἐπὶ συνθήκαις παίζειν, Πλάτ. Κωμ.46,1 παίζειν πρὸς κότταβον, Ἐρωτόκρ.1,274 ἔχει τ' ὀλόγδυμνο παιδί, ποὺ παίζει τὸ δοξάρι, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.43,16 πηδᾶνε, παίζουν καὶ γλεντοῦν καὶ ρίχνουν στὸ σημάδι, - παίζω τάβλι - μπιλιάρδο· μτ. τοῦ μετὰ τινων παίζειν μετ' ἄλλων : Ἡρ.1,114 ἔπαιζε δὲ μετ' ἄλλων· κ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : Ἀνακρ.53 κότταβον ἀγκύλῃ παίζειν, Κρατῖν.56 κύνα καὶ πόλιν παίζειν (ἐπὶ παιγνιδίου ὁμοίου τῷ ζατρικίῳ ἢ τῇ ντάμα), Πλούτ.Ἀλέξ.73 σφαῖραν αὐτοῦ παίζοντος· κ. μτ. τοῦ παιδιάν : Ἀριστφ.Πλ.1055 βούλει διὰ χρόνου πρός με παῖσαι . . παιδιάν τινα;· κ. μτ. ἐπιρρ. : Ἀντιφάν.283 φανίνδα παίζειν· πρβλ. Κράτ.23· || εἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἐπιδίδομαι εἰς κερδοσκοπικὰ παιγνίδια : παίζει στὶς κοῦρσες - στὰ χαρτιά· || εἰδ. νεώτ. κ. δημ. χαρτοπαικτῶ : οὔτε πίνει, οὔτε παίζει· || παίζω ἐπιδεξίως μουσικὸν ὄργανον : Ὕμν.Ἀπόλλ.206, - παίζει βιολὶ - πιάνο· κ. μτ. αἰτ. : Ἀριστφ.Βάτρ.230 καὶ κεροβάτας Πάν, ὁ καλαμόφθογγα παίζων· || κ. νεώτ. εἰδ. ἐκτελῶ μουσικόν τι τεμάχιον :. ἔπαιξαν τὸν ἐθνικὸν ὕμνον· || ὁμ. χορεύω καὶ ᾄδω : Πίνδ.Ο 1,16 οἷα παίζομεν φίλαν ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν· || διασκεδάζω θηρεύων, ἐξέρχομαι εἰς κυνήγιον : Σοφ. Ἠλ.567 θεᾶς παίζων κατ' ἄλσος ἐξεκίνησεν ποδοῖν· **2**) ἐρωτοτροπῶ, παίζω ἐρωτικῶς : Ξεν.Συμπ.9,2 εἴσεισι πρὸς αὐτήν, ἔπειτα παιξοῦνται πρὸς ἀλλήλους, ΠΔ Γεν.26,8 εἶδε τὸν Ἰσαὰκ παίζοντα μετὰ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· ἐπὶ θηλειῶν ἵππων : Ἀριστλ.ΖΙ 572a,30 καὶ πρὸς αὐτὰς παίζουσι· κ. δημ. ἐν φρ. τὰ παίζει μὲ τὴν Α ἐρωτοτροπεῖ· κ. λ. τραγ. μὲ ἄλλον παίζεις καὶ γελᾷς καὶ μένανε μὲ παρατᾷς· **3**) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ θιάσου, παριστῶ ἐπὶ σκηνῆς ἔργον τι : αὔριο θὰ παίξουν ἄλλο ἔργο· κ. ἐπὶ ἠθοποιῶν, ὑποδύομαι πρόσωπον θεατρικοῦ τινος ἔργου : ἕνας κωμικὸς παίζει τὸν ρόλον τοῦ ὑπηρέτου· **4**) μτφ. νεώτ. κ. δημ ἐπὶ ἀψύχων, κινοῦμαι ταχέως τῇδε κἀκεῖσε, ταλαντεύομαι, πάλλομαι : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 59,3 παίζει τ' ἀγέρι στὴ ροδιά | κι ἡ φυλλουριά της σειέται, - παίζει ὁ μπερντές - τὸ πόδι μου μέσα στὸ παπούτσι, - παίζει τὸ μάτι μου πάλλεται, ἅλλεται ὁ ὀφθαλμός μου· πρόληψις, καθ' ἣν πιστεύεται ὅτι φίλος τις ἀναφέρει τὸ ὄνομά μου)· κ. ἐν φρ. παίζουν τὰ φύλλα (φρίσσουν, σείονται)· παίζει ἡ σημαία (κυματίζει)· || ἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἐν φρ. τὸν παίζω στὰ δάχτυλα (τὸν μεταχειρίζομαι κατὰ βούλησιν)· τοῦ τὴν ἔπαιξε (τὸν ἐξηπάτησε) ἢ μᾶς παίζει τὸν παπά (προσπαθεῖ νὰ μᾶς ἐξαπατήσῃ)· ξέρεις ὅτι ἐγὼ δὲν παίζω (δὲν ἀστεΐζομαι, σοβαρολογῶ)· δὲν εἶναι παῖξε γέλασε (ἐπὶ δυσκόλων ἔργων)· τοῦ τις ἔπαιξε (τὸν ἔδειρε)· τοῦ παῖξα μιὰ μὲ τὸ πιστόλι (ἰδ. ἐν Κρήτῃ, τὸν ἐπυροβόλησα)· || φρ. ὄχι παίζουμε ἣν ἐπιλέγει τις πρὸς τὸν οἱονεὶ ἐκπληττόμενον ἢ δυσπιστοῦντα· κ. παροιμ. παίζει ὁ λύκος μὲ τ' ἀρνί (ἐπὶ ἀνίσου πάλης)· **5**) περιπαίζω, ἀστεΐζομαι, λέγω τι χάριν παιδιᾶς, ἀστεῖα, χωρατεύω : Ἡρ.2,28 οὗτος δ' ἔμοιγε παίζειν ἐδόκεε φάμενος εἰδέναι ἀτρεκέως, Ξεν. Ἀπομν.4,1,1 καὶ γὰρ παίζων οὐδὲν ἧττον ἢ σπουδάζων ἐλυσιτέλει, Εὐρ.Ἡρ.952 παίζει πρὸς ἡμᾶς δεσπότης ἢ μαίνεται;, Ἀριστφ.Βάτρ.376 καὶ παίζων καὶ χλευάζων, Πλάτ.Εὐθ.283Β παίζετε ταῦτα λέγοντες, αὐτ.Φαίδ.89Β παίζειν μου εἰς τὰς τρίχας, Ἀντιφάν.218,4 παίζειν καὶ γελᾶν, Ἄμφις 8 πῖνε, παῖζε· μτ. δοτ. ἐπιθ. ἀντων. : Ξεν.ΚΠ 6,1,6 τοιαῦτα ἔπαιζον σπουδῇ πρὸς ἀλλήλους· || ἡ μτχ. παίζων συχν. ἀπολ. ἀστειευόμενος : Πλάτ. Θεαίτ.145Β ἀλλ' ὅρα μὴ παίζων ἔλεγεν· πρβλ. Νόμ.636C· κ. παθ. : Ἡρ.4,77 ὁ λόγος πέπαισται (ἔχει λεχθῇ ἀστείως, χάριν ἀστεϊσμοῦ), Πλάτ. Εὐθ.278D ταῦτα πεπαίσθω ὑμῖν (ἀρκετὰ ἐλέχθησαν ἀστεῖα), Τίμαρχ.π.Ἀθήν.11,501F πεπαῖχθαι τὴν λέξιν· τὸ οὐδ. τῆς μτχ. τὸ παιζόμενον τὸ ἀστείως λεγόμενον : Πλούτ.Ἠθ.1090F τοῦτο τὸ παιζόμενον· κ. τὸ πεπαιγμένον (τὸ ἀστείως λεχθέν) : αὐτ.81Ε τῷ Μενεδήμῳ πεπαιγμένον· τὸ ἐν Ἑλλ.Ἐπιγράμμ. οἷα πέπαιγμαι ἐν ἐνεργ. σημ.· || π. γραμμ. ἐπὶ λ. ἐφ' ὧν γίνονται ἀστεϊσμοί, ἢ αἵτινες ἐσχηματίσθησαν χάριν λογοπαιγνίου : Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.42 οἱ κωμῳδοὶ παίζειν εἰώθασι τὰ τοιαῦτα· **6**) μτ. αἰτ. παίζω μέ τι, ἐμπαίζω, περιπαίζω, σκώπτω : Λουκ.Νιγρ.20 παίζειν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, Ἀγαθ.ΑΠ 10,64.
παιηόνιος-α-ον μτγν. ὁ ἰώμενος, θεραπεύων : Μάγν.Ἐπιγρ.ΑΠλ.4,270 παιηονίη χείρ· πρβλ. παιώνιος· || θηλ. παιηονίς-ίδος δ.ἀνάγν. τοῦ παιωνιάς βλ.λ. : Ἀγαθ.ΑΠ 11,382,6 παιηονίδος σοφίης.
παιηοσύνη (ἡ) ἡ θεραπευτικὴ τέχνη, ἰατρεία· Ἡσ.
παιήων-ονος (ὁ) ἐπ. τ. τοῦ παιάν βλ.λ., ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : Ὕμν.Ἀπόλλ.517 Ἰὴ Παιῆον' ἄειδον.
παίκτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. παίχτης, θηλ. παίκτειρα (Ὀρφ.Ὕμν.3,9) κ. νεώτ. παίκτρια ὁ ὀρχούμενος, χορεύων ἢ παίζων : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,422 παίκτας ἧσθά τις . . ψηφάκων παίκτας, Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,2 δειλοὶ καὶ παῖκται καὶ αἰσχρολόγοι· || νεώτ. εἰδ. ὁ γινώσκων νὰ παίζῃ τυχηρὰ ἢ ἄλλα παιγνίδια καὶ ὁ μετὰ πάθους ἐπιδιδόμενος εἰς αὐτά : εἶναι δεινὸς παίκτης.
παικτικός ἡ όν μτγν. ὁ ἀγαπῶν τὰ παιγνίδια, φιλοπαίγμων : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.27 τὸ παικτικόν,

παικτικῶς ἐπίρρ. μσν. ἀστείως, χάριν ἀστεϊσμοῦ, ἐμπαικτικῶς : Εὐστ.Πον.III,44, αὐτ.1082 **ἀγνεὼν ἐκαλεῖτο παικτικῶς.**

παικτός-ή-όν μτγν. κ. μσν. παιγνιώδης, σκωπτικός, ἀστεῖος : Ἰω.Χρυσ.I,290C **τίνος ἕνεκα παίζει ἐν οὐ παικτοῖς**; (φρ. παροιμ.), Φώτ.Ἐπιστ.330,40 **ἴσως γὰρ οὐδὲ δεῖ σπουδάζειν ἐν παικτοῖς.**

παίκτωρ-ορος (ὁ) σχόλ. ὁ παίκτης βλ.λ. : Σχόλ. Θεόκρ.6,18 **νικῆσαι τὸν ὅμοιον παίκτορα.**

παῖμα-ατος (τὸ) κρητ. κοπὴ νομίσματος, κόμμα βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. : Ἐπιγρ. **Γόρτυνος τὸ παῖμα.**

παινάδι (τὸ) δημ. κ. -**έδι** ἰδιότης ἀξία ἐπαίνου, ἀρετή· ἀντίθ. φεγάδι.

παίνεμα (τὸ) μσν., δημ. κ. παινεμός κ. παινεσιά, **παινεφιά** ἡ πρᾶξις τοῦ ἐπαινεῖν καὶ οἱ λόγοι δι' ὧν τις ἐπαινεῖ τινα, ἔπαινος : Ἐρωτόκρ.4,961 **κι ὅλ' οἱ στρατιῶτες τῆς Βλαχιᾶς παινέματα τοῦ κάνουν,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.122,6 **ἐκεῖ ἔφερε κι ὁ Μαυριανὸς παίνεμα τσ' ἀδερφῆς του,** Κρυστ. Ἀγροτ.τὸ Νεραϊδόπαιδο 40 ἀκούει **τὰ παινέματα, τὰ λόγια τῆς Νεράϊδας.**

παινεσιά (ἡ) δημ. κ. **παινεφιὰ** τὸ παίνεμα βλ.λ.

παινεσιάρης-α-ικο δημ. ὁ ἐπαινῶν, ἐγκωμιάζων ἑαυτόν, καυχηματίας, καυχησιάρης.

παίνεται κωμ. βαρβαρισμ. τοῦ φαίνεται βλ.λ. : Ἀριστφ.Θεσμ.1114.

παινετικός-ή-ό δημ. ὁ λέγων, ἐξυμνῶν ἐπαίνους : Κρυστ.Τραγ.139,40 **καὶ λέγουν καὶ τοῦ τσέλιγγα παινετικὸ τραγούδι.**

παινετός-ή-ό δημ. ὁ ἐπαινεθείς, ἀξιωθεὶς ἐπαίνου· ‖ ὁμ. ὁ ἄξιος ἐπαίνου.

παινεύω δημ. κ. **παινῶ-άω** ἐπαινῶ, ἐγκωμιάζω : **πολὺ παινεύουν τὸ γαμβρό·** ‖ δοξάζω, ἴδ. ἐν μτχ. παθ. παρακ. : δ.τραγ. **Ἀρβανίτες παινεμένοι, ποὺ 'ν' ὁ Ἀλῆ πασᾶς καημένοι·** ‖ μέσ. παινεύομαι, καυχησιολογῶ : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.248,6 **ἡ Εὐγενούλα ἡ μοσκονιὰ κι ἡ μικροπαντρεμένη | ἐβγῆκε κι ἐπαινεύτηκε πὼς Χάρο δὲ φοβᾶται,** Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ.80 **καὶ παινεύονται, θαρρώντας | πὼς ἐχτύπησαν ἐχθρό,** Βιζυην.95,16 **νά 'Ι στὰ μοῦτρα, μασκαρά, | ποὺ θὰ παινεθῇς σὲ μένα.**

παίνια (ἡ) δημ. κ. **παίνιο** (τὸ), ἴδ. κτ. πληθ. **παίνια** ὁ ἀπονεμόμενος ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, τὸ παίνεμα.

παινῶ μσν. κ. δημ. κ. **-άω,** μέσ. παινοῦμαι κ. **-ιέμαι,** ἐπαινῶ, ἐγκωμιάζω : Πρόδρ.I,206 **ἀλλὰ καὶ τί, καλέ, παινῶ τοὺς χειροτεχναρίους**;, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.33,2 **ἄλλοι παινᾶνε τὸν πασᾶ καὶ ἄλλοι τὸ βιζίρη, | μὰ γὼ παινάω τὸ σπαθὶ τὸ τουρκοματωμένο·** ‖ κ. μέσ. : Ἐρωτόκρ.1,955 **φρόνιμη, ἄξα καὶ παινεμένη,** δ.τραγ. **ἐγὼ εἶμαι ἡ βλάχα ἡ ὄμορφη, ἡ βλάχα ἡ παινεμένη.**

παίξιμο (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ παίζειν βλ.λ : Παλαμ.Δωδ.Γύφτου 147 **μὰ σὰν ἀκούσουν ἀπὸ μένα | στ' ὄργανο τὸ προφητικὸ | τὰ νέα παιξίματ' ἀνθισμένα, - τὸ παίξιμο τῶν παιδιῶν - τοῦ ματιοῦ·** ‖ ὁ τρόπος τοῦ παίζειν : **τὸ παίξιμό του ἦταν ἀτζαμίστικο.**

παῖον Ἡσ. «ἀσφαλές, βέβαιον».

παιονίη ἐπ. τ. τοῦ παιωνία βλ.λ. : Ὀρφ.Ἀργ.918.

παιονικός-ή-όν ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς Παίονας : Θουκ.3,96 **καὶ ἄλλα ὅσα ἔθνη Παιονικά·** ‖ ἀνώμ.θηλ. **Παιονίς-ίδος** : Ἡρ.4,33 **τὰς Θρηϊκίας καὶ τὰς Παιονίδας γυναῖκας.**

παιονίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ συνθετικὴ χρωστικὴ οὐσία λαμβανομένη δι' ἐπιδράσεως ἀμμωνίας ἐπὶ χρωστίνης.

παιόνιος-η-ον ἐπ. τ. τοῦ παιώνιος : βλ.λ. : ΑΠ 14, 55 **παιονίη χείρ.**

παιπακέη πάπ. ἡ φωνὴ τοῦ πτηνοῦ κίσσης.

παιπάλη (ἡ) κ. νεώτ. (κτ. ἀναδιπλασ. ἐκ τοῦ πάλη) τὸ λεπτότατον ἄλευρον, ἡ ἄχνη : Ἀριστφ.Νεφ.262 **καταπαττόμενος γὰρ παιπάλη γενήσομαι,** Ἀπολλ. Κιτ.π.Γολ.12,502 **παιπάλη ἀλφίτων** (ἐσφ.ἀνάγν. π. Διοσκ.3,39)· ‖ κ. μτφ. ἐν φρ. : Ἀριστφ Νεφ.260 **λέγειν γενήσει τρίμμα, κρόταλον, παιπάλη** (ἐπὶ ἀνθρώπου πραγματευόμενον περὶ λεπτῶν πραγμάτων)· πρβλ. παιπάλημα καὶ πασπάλη.

παιπάλημα-ατος (τὸ) πρᾶγμα λεπτότατον, τρίμμα, ἄχνη· ‖ κυρ. μτφ. ἐπὶ ἀνθρ., πανοῦργος : Ἀριστφ. Ὄρν.431 **σόφισμα, κύρμα, τρῖμμα, παιπάλημ' ὅλον,** Αἰσχρ.8,8 **λόγων τι παιπάλημα καὶ κακὴ γλῶσσα,** Αἰσχίν.2,40 **ὅ τι μὲν οὖν ἦν ποθ' ὁ κέρκωψ ἢ τὸ καλούμενον παιπάλημα,** Λουκ.Ψευδολ. 32 **ὦ παιπάλημα καὶ κίναδος.**

παιπάλῖμος-ον μσν. ὁ πανοῦργος, ἐπίτριπτος, δόλιος· Θεόγνωστ.Καν.10,31 «τὸ παίω ῥῆμα .. παρ' ὃ καὶ παῦμα καὶ παιπάλιμος ὁ ποικίλος καὶ ἐντρεχὴς ἐπὶ κακίᾳ»· μ. ἐν τῇ κοινῇ διαλέκτῳ : Σχόλ.Διον.Ὀδ.Κ 97.

παιπάλλω Ἡσ. «σείω».

παιπαλόεις-εντος-εσσα-εν ἐπ. λ. ὁ τραχύς, ἀπότομος, ἀπόκρημνος : Ἰλ.Ν 17 **ἐξ ὄρεος κατεβήσετο παιπαλόεντος,** Ὀδ.Κ 97 **ἔστην δὲ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών,** Ἡσίοδ.Θ 860 **οὔρεος ἐν βήσσῃσιν Αἴτνης παιπαλοέσσης·** ‖ ἐπὶ ὀρεινῶν ὁδῶν ἢ ἀτραπῶν, ὁ ἔχων πολλὰς στροφάς, ἀνώμαλος : Ἰλ.Μ 168 **ὁδῷ ἔπι παιπαλοέσσῃ,** αὐτ. Ρ 743 **ἐξ ὄρεος κατὰ παιπαλόεσσαν ἀταρπόν·** ‖ ἐπὶ τῶν βραχωδῶν νήσων : Ἰλ.Ν 33 **μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης,** Ὑμν.Ἀπόλλ. 172, Ἀπολλ.Ρ 4,1635.

παίπαλον (τὸ) μτγν. ἀπότομον, δύσβατον μέρος· πρβλ. Σχόλ.Ἀριστφ.Νεφ.260 «παίπαλα καλοῦμεν τὰ τῶν χωρίων δύσβατα» : Καλλ.Ἀρτ.194 **παίπαλά τε κρημνούς τε.**

παιπαλῶ-άω εἶμαι εἰς τὰς πανουργίας λεπτὸς ὡς ἡ παιπάλη βλ.λ., εἶμαι πανοῦργος· Ἡσ., Σουΐδ.

παιπαλώδης-ους-ες ὁ λίαν πανοῦργος : ΕΜ 515,7 «γυναῖκας παιπαλώδεις», Σουΐδ.

παίρνω μσν. κ. δημ. λαμβάνω τι διὰ τῶν χειρῶν, σηκώνω καὶ μεταφέρω : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.14, 26 **πάρτε, μαννάδες, τὰ παιδιά, παπάδες τοὺς ἁγίους·** ‖ παροιμ. **πάρ' τὸν ἕνα, χτύπα τὸν ἄλλον** ἐπὶ δύο ἢ περισσοτέρων ἀνθρώπων τῆς αὐτῆς κακῆς ποιότητος· ‖ ἄγω μετ' ἐμαυτοῦ, ἀπάγω : Διγεν.Ἀκρ.310 **καὶ παίρνοντας τοὺς νέους του ἦλθεν εἰς Ρωμανίαν, - τὸν πῆρα καὶ φύγαμε ἀπὸ ἐκεῖ·** ‖ φρ. **τὸν πῆραν μέσα** τὸν ἐφυλάκισαν· ὁμ. **τὸν πῆρε ὁ χάρος - ὁ θεὸς** ἀπέθανε· ὁμ. **τὸν πῆρε τὸ ποτάμι** τὸν παρέσυρε καὶ τὸν ἔπνιξε, κ. ἐν μτφ. σημ. κατεστράφη οἰκονομικῶς· ὁμ. **μὲ πῆρε σβάρνα** μὲ παρέσυρε, καὶ συνεκδ. **παίρνω σβάρνα** διέρχομαι ἐν τάχει καὶ διαδοχικῶς, ἐπισκέπτομαι ἐν τάχει τι τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο· ὁμ. **νὰ σὲ πάρῃ ὁ διάβολος** ἀρὰ ὅπως τις ἀπαλλαγῇ ἐνοχλητικοῦ ἀνθρώπου· κ. μτφ. **μὲ πῆρε ὁ διάβολος** κατεστρόφην· ‖ ὁμ. προσλαμβάνω : **ἔλα νὰ σὲ πάρω μαζί μου·** ‖ φρ. **πῆρε τὰ μάτια του ἢ τῶν ὀ- ἢ ἐμματιῶν του** ἔφυγεν, ἐγκατέλειψεν ὁριστικῶς τόπον τινά· ὁμ. **πῆρα κουράγιο** ἐνεθαρρύνθην· ὁμ. **παίρνω φωτιὰ** ἀνάπτω, καίομαι, κ.μτφ. ἐξάπτομαι· παροιμ. **πάρ' τον στὸ γάμο σου νὰ σοῦ πῇ καὶ τοῦ χρόνου** (ἐπὶ δυσαρέστου καὶ ἀνεπικαίρου λόγου)· ‖ φρ. **τὸν πῆρε τὸ μάτι μου** τὸν ἀντελήφθην, τὸν διέκρινα αἰφνιδίως· κ. **τὸν πῆρε τ' αὐτί μου** τὸν ἄκουσα μίαν στιγμήν· **τὸν πῆρα στὸ λαιμό μου** ἔγινα αἴτιος ζημίας ἢ καταστροφῆς ἄλλου· **2)** ἀποσπῶ ἀπὸ τῆς θέσεώς του, ἀφοιρῶ, ἁρπάζω : **μᾶς πῆρε ὁ ἀέρας τὸν τσίγκο, - τὸ ποτάμι ξεχείλισε καὶ μᾶς πῆρε τὰ ξύλα·** ‖ συνεπαίρνω, ἁρπάζω : Διγεν.Ἀκρ. 145 **ἐπῆρε καὶ τὸν λογισμὸν καὶ αὐτὴν τὴν αἴσθησίν της·** ‖ ὑπεξαιρῶ, κλέπτω : δ.τραγ. **μπῆκαν κλέφτες στὸ μαντρί, πήρανε τὸ λάγι' ἀρνί' πῆραν**

τὴν καρδάρα μου' ‖ κυριεύω, ἐκπορθῶ: δ.τραγ. πῆραν τὰ κάστρα, πῆράν τα, πῆραν καὶ τὰ ντερβένια' ‖ ὁμ. μτβ. καταλαμβάνω, προφτάνω, κυρ. ἐν φρ. μᾶς πῆρε ἡ νύχτα - ἡ μέρα - τὸ μεσημέρι ἐπῆλθε νὺξ-ἡμέρα - μεσημβρία πρὶν ἢ συντελέσωμεν τὸ πραττόμενον' ‖ ἐν τῷ παθ. καταλαμβάνομαι, κυριεύομαι, ἐπὶ ἀνθρ. ἐν φρ. μτφ. μὲ πῆρε τὸ παράπονο κατελήφθην ὑπὸ λύπης ἢ παραπόνου, ἔκλαιον παραπονετικά· ὁμ. μὲ πῆραν τὰ αἷματα ἐκαλύφθην ὑπὸ αἱμάτων κατόπιν πλήγματος' **3**) νυμφεύομαι, ὑπανδρεύομαι : πῆρε μιὰ γριὰ πλούσια, - τὴν ἀγαπᾷ καὶ δὲν τὴν παίρνει' **4**) δέχομαι τι παρ' ἄλλου, παραλαμβάνω, γίνομαι κάτοχός τινος : πῆρε γράμμα ἀπὸ τὴν 'Αμερικὴ μὲ ἐπιταγή, - πῆρε τὸ δίπλωμά του' φρ. παίρνω στὰ σοβαρά σοβαρεύομαι' ‖ ὁμ. δέχομαί τι πρὸς βρῶσιν ἢ πόσιν : πᾶρτε ἕνα μεζέ, - δὲν παίρνει τὸ γιατρικό του' **5**) ἀκολουθῶ : Σολωμ.'Εθν. 'Υμν.10 μοναχὴ τὸν δρόμο ἐπῆρες | ἐξανάλθες μοναχή, Ζερβ.ΚΚ 14,14 κι ἄλλοτε σὰν τέτοιαν ὥρα | παίρναμε τὴ ρεμστιά' ἐν φρ. πῆρε τὸν καλὰ ἢ τὸν κακὸ δρόμο ἀκολουθεῖ, βαίνει τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς ἢ τῆς κακίας' παίρνω ἀπὸ κοντὰ ἢ ἀπὸ πίσω ἢ στὸ κατόπι ἀκολουθῶ, καταδιώκω τινὰ ἐκ τοῦ σύνεγγυς' φρ. πῆρε τὰ βουνὰ |μτφ.| παραφρονήσας ἢ ἐξ ἀπογνώσεως ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τῆς κοινωνίας, οἱονεὶ τρέχει ἀσκόπως ἐπὶ τῶν ὀρέων' ὁμ. παίρνει πολλὰ μίλια διανύει πολλὰ μίλια' ὁμ. πῆρα τὸν κατήφορο ἢ τὴν κάτω βόλτα κατέρχομαι, κ. ἐν μτφ. σημ. καταστρέφομαι οἰκονομικῶς ἢ ἀπὸ ἀπόψεως ὑγείας' **6**) πληρώνομαι, ἀμείβομαι, μισθοδοτοῦμαι : πόσα παίρνει τὸ μῆνα ; **7**) ἀγοράζω ἢ μισθῶ τι : πῆρα τὸ κοστοῦμι μου μὲ δόσεις - ὑπηρέτρια - γραμματικὸ' **8**) προσλαμβάνω, ἀποκτῶ τι : τὸ φάρι πῆρε μιὰ μυρωδιὰ ἄσχημη' ‖ ἐπὶ νόσων, μολύνομαι, προσβάλλομαι : πῆρε τῦφο - πλευρίτη' **9**) ἐπιτυγχάνω, εὑρίσκω : τὸν πῆρε ἡ ρόδα καὶ τοῦ 'σπασε τὰ πλευρά' **10**) κερδίζω, νικῶ εἰς παιδιάν, ἰδ. εἰς χαρτοπαίγνιον, τάβλι κττ. : τοὺς ἐπῆρα ὅλους' **11**) ἐκλαμβάνω : πῆρα τὸ Δημήτρη γιὰ τὸν Κώστα, γιατὶ φοροῦν ἴδια παλτά, - γιὰ ἄλλον μὲ πῆρες' ἐν φρ. τὸν πῆρα γιὰ ἀγροῖκο - φεύτη τὸν ἐξέλαβον' τὸ παίρνω ἀνάποδα παρεξηγῶ' ‖ ὁμ. ἐν φρ. τὸ πῆρε στὰ μπόσικα τὸ ἠμέλησεν' ὁμ. ἐν ναυτ. φρασιολ. παίρνω τὰ μπόσικα συνάγω σχοινίον χαλαρόν' **12**) ἀναλαμβάνω, δέχομαι νὰ κάμνω τι ἀντ' ἄλλου : πῆρε ὁ ἄλλος τὰ πράγματα πρὸς μεταφοράν' ἰδ. ἐν φρ. πῆρα ἀπάνω μου τὴ δουλειά τὴν ἀνέλαβον' ὁμ. φρ. πῆρα ἀπάνω μου τὰ βάρη τῆς οἰκογενείας τὰ ἀνέλαβον· ὁμ. παίρνω τὸ μέρος του τάσσομαι ὑπὲρ αὐτοῦ, τὸν ὑπερασπίζομαι' ‖ ὁμ. ἀπλ. πῆρα ἀπάνω μου ἀνέρρωσα, συνῆλθον, κ. μτφ. ἀνέρρωσα οἰκονομικῶς' **13**) ἐπὶ ἀγγείων, κιβωτίων καὶ κλειστῶν ἐν γένει χώρων, χωρῶ, περιλαμβάνω, δέχομαι, πιάνω : τὸ μπουκάλι παίρνει μία καὶ ἑκατό,-δὲν μᾶς παίρνει τὸ δωμάτιο - τὸ αὐτοκίνητο' **14**) μέσ. ἀντιλαμβάνομαι, μανθάνω ταχέως, ἀποστηθίζω : 'Ερωτόκρ.1,479 ἤπαιρνε τὰ τραγούδια του, συχνὰ τὰ ξαναλέγει, - τὰ παιδιά του δὲν τὰ παίρνουν τὰ γράμματα' ‖ ὁμ. ἀντιλαμβάνομαι, πληροφοροῦμαι' ἐν φρ. τὸ πῆρε εἴδηση - μυρωδιὰ - χαμπάρι τὸ ἐπληροφορήθη, τὸ ἀντελήφθη' **15**) ὁμ. τὸ μέσ. ἐπαίρομαι, ὑπερηφανεύομαι, καυχῶμαι : 'Ερωτόκρ.2,1275 ἐτοῦτ' οἱ τρεῖς ἐπαίρνουνταν τσ' ἄλλους νὰ πολεμήσου' κ. ἐνεργ. ἐν φρ. τὸ πῆρε πολὺ ἀπάνω του ἀλαζονεύεται, ἐπαίρεται παρ' ἀξίαν' ‖ ὁμ. ἐν φρ. παίρνω ἀέρα καθίσταμαι αὐθάδης, ἀποθρασύνομαι' πῆραν τὰ μυαλά του ἀέρα κατελήφθη ὑπὸ μεγαλομανίας, ἐξετράπη τῆς ὁδοῦ τῆς φρονήσεως' **16**) εἰδ. ἐπὶ φωτογραφικῆς μηχανῆς, περιλαμβάνω ἐντὸς τῆς εἰκόνος κατά τινα τρόπον : δὲν μᾶς πῆρε καλὰ ἡ μηχανή' **17**) ὡς ἀμτβ. συντασσόμ. μτ. τοῦ μορ. νὰ ἢ τοῦ καὶ ἀρχίζω : παίρνω νὰ συνέρχωμαι, - πῆρε καὶ ξινίζει τὸ κρασί' κ. ἀπροσ. παίρνει νὰ ξημερώσῃ - νὰ βραδιάζῃ' κ. ἐν φρ. πῆρε ἀέρας - βοριὰς - βροχὴ ἤ ἄρχισε νὰ πνέῃ ἀέρας - βοριὰς - νὰ πίπτῃ βροχή' ‖ κ. τριτοπροσώπως, ἐξαρκεῖ, φθάνει : δὲν μᾶς παίρνει ὁ καιρός' κ. ἐν φρ. ὅσο παίρνει τὸ μάτι ἕως ὅπου ἐξικνεῖται, φθάνει τὸ βλέμμα' ὁμ. ἐν φρ. εἶναι καλὸς - ἔξυπνος ὅσο παίρνει εἰς τὸ ἔπακρον, μέχρι τοῦ ὑπερτάτου σημείου' ‖ κ. ἐν τῇ ναυτ. φρασιολ. 'μὲ |σὲ ἢ τὸν| παίρνει ἐπιτρέπει ὁ ἄνεμος, ὥστε πλέων τις τὴν ἐγγυτάτην νὰ διέλθῃ ἀσφαλῶς στενὸν ἢ ἐγγὺς βράχου ἢ ὑφάλου ἢ νὰ παραλλάξῃ ἀκρωτήριον' **18**) χρησιμοποιῶ, μεταχειρίζομαι ὡς μεταφορικὸν μέσον, ἐπιβιβάζομαι : πῆρα τὸ βαπόρι - τὸ τραῖνο - τὸ τράμ' **19**) τὸ παθ. παίρνομαι πάσχω ἐξ ἡμιπληγίας, πιάνομαι : πάρθηκε ὁλόκληρος,-εἶναι παρμένος βλ.λ.' **20**) ἐπὶ ἀποπομπῆς ἐν φρ. πᾶρε τὴ βόλτα σου στρέφον καὶ φύγε μακράν' ὁμ. ἐν τῇ ναυτ. γλῶσσ. παίρνω (τὴ) βόλτα στρέφω' **21**) ἐν φρ. τὸν πῆρε (ἀπὸ) κάτω τὸν ὑπεσκέλισε' κ. ναυτ. παίρνω κάτω ὑποστέλλω ἱστίον ἢ σῆμα, καθαιρῶ ἱστίον καὶ κεραίαν' **22**) ἐν φρ. πᾶρε δῶσε δοῦναι λαβεῖν, φιλία, σχέσις συχνὴ καὶ ὕποπτος' ὁμ. φρ. παίρνει καὶ δίνει ἔχει μεγάλην ἰσχύν' ‖ ὁμ. παίρνω λόγια προκαλῶ ἐπιτηδείως ἐκμυστηρεύσεις, ἵνα τὰς μεταδώσω εἰς ἄλλους' ὁμ. παίρνω μὲ καλὸ ἢ μὲ κακὸ μάτι συμπαθῶ ἢ ἀντιπαθῶ τινα ἄνευ προφανοῦς αἰτίας' ‖ ὁμ. πῆρα τὰ μέτρα μου μετεχειρίσθην τὰ κατάλληλα μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν' **23**) ἐν τῇ ναυτ. γλῶσσ. φρ. παίρνω μέσα εἰσέλκω δοράτιον, ἐνθέτω λέμβον, ἀποθέτω τὰς κώπας : παίρνω τινὸς τὸ σοβράνο πλέω ἢ διέρχομαι ἐκ τοῦ προσηνέμου ἐν σχέσει πρὸς ἄλλο πλοῖον' παίρνω τὸ πέλαγος μετεωρίζομαι' παίρνω σόπρα προλαμβάνω |τὸν ἄνεμον, ἐπὶ ἱστίου καὶ πλοίου, ἕνεκα κακοῦ οἰακισμοῦ|.

παῖς-παιδός (ὁ,ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. παιδί, ἐν 'Επιγρ. παῦς, γενικ. πληθ. παίδων κ. δωρ. παιδῶν, δοτ. πληθ. παισί κ. ἐπ. παίδεσσι, π. παλαιοῖς ἐπ. ἡ ὀνομαστ. συχν. δισύλλ. πάϊς |ὅπερ κ. ἀναγκαῖον, ὁσάκις ἡ λ. ἀνήκει εἰς δύο διαφόρους πόδας| ὡς κ. πιθ. εἰς τὸν ε' πόδα ἢ πρὸ τῆς βουκολικῆς διαιρέσεως, γεν. παϊδός δοτ. παϊδί αἰτ. πάϊν κλητ. πάϊ' πρβλ. πῆς, ἐν σχέσει καταγωγῆς, τὸ τέκνον, ὁ γόνος, τὸ παιδί : Πλάτ.Νόμ.788A γενομένων δὲ παίδων ἀρρένων καὶ θηλειῶν, Μηναῖ.12,6 Συνξ.'Αγ.Νικολάου ποριζόμενον ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν παίδων ποιεῖσθαι τροφήν, Πρόδρ.2, 386 καὶ παίζουσιν τὸ λέγουσιν οἱ παῖδες' ‖ εἰδ. ὁ υἱός : 'Ιλ.B 205 εἷς βασιλεύς, ᾧ δῶκε Κρόνου πάϊς . . σκῆπτρόν τ' |εἰδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν πατέρα|, Θουκ.1,4 τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας, Πάπ. παῖς |ἀντίθ. κόρα|, ΚΔ Λουκ. 1,69 Δαυῒδ παιδὸς αὐτοῦ' ‖ τὸ θηλ.ἡ θυγάτηρ : 'Ιλ. A 20 παῖδα δ' ἐμοὶ λύσαιτε φίλην, ΚΔ Λουκ.8,54 ἡ παῖς ἐγείρου' ‖ τὸ ἀρσ. ὁ θετὸς υἱός : 'Ιλ.I 494 σὲ παῖδα, θεοῖς ἐπιείκελ' 'Αχιλλεῦ, ποιεύμην, Πίνδ.N 7,100' ‖ συχν.π.ρητ. ἐπὶ νομίμου καταγωγῆς : 'Ισοκρ.19,9 τούτοις μόνους παῖδας γνησίους καταλιπών, 'Ισαῖ.7,31' ἐπὶ ζῴων : Αἰσχ.'Αγ.50 οἵτ' ἐκπατίοις ἄλγεσι παίδων ὕπατοι' ‖ μτφ. ἀμπέλου παῖς ὁ οἶνος : Πίνδ.N 9,52' ‖ κ. ἐπὶ ἄλλων φυτῶν : Χαιρήμ.5 χορῶν ἐραστὴς κισσός, ἐνιαυτοῦ δὲ παῖς' ἐπὶ τῆς 'Ηχοῦς : Εὐρ.'Εκ.1110 πέτρας ὀρείας παῖς λέλακ' ἀνὰ στρατόν' ἐπὶ τῆς ποινῆς τῆς ἐπιορκίας : Χρησμ. π. 'Ηρ 6,

86, γ' **δρκου πάϊς ἐστὶν ἀνώνυμος**· ἐπὶ ἰχθύων : Αἰσχ.Πέρσ 578 **πρὸς ἀναύδων, ἐή, παίδων τᾶς ἀ-διάντου, ὀᾶ**· || περιφραστ. : Ἡρ.1,27 **ἐπὶ Λυδῶν παῖδας** (εἰς τοὺς Λυδούς), Αἰσχ.Πέρσ.402 **παῖδες Ἑλλήνων** (οἱ Ἕλληνες)· ὡς περιγραφὴ ἐπαγγέλματός τινος κατὰ κληρονομίαν ἀπὸ τοῦ πατρός : Πλάτ.Πολ.407Ε **οἱ παῖδες αὐτοῦ** (τοῦ Ἀσκληπιοῦ) (οἱ ἰατροί), αὐτ.Νόμ.769Β **οἱ ζωγράφων παῖδες** (οἱ ζωγράφοι), Λουκ.Ἀνάχ.19 **ῥητόρων παῖδες** (οἱ ῥήτορες)· πρβλ.αὐτ.Διφ.5· **2)** ἐν σχέσει ἡλικίας, νέος, νεανίας ἢ κοράσιον : Ἰλ.Β 289 **ὥς τε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ χῆραί τε γυναῖκες**, Ὀδ.Δ 665 **ἐκ τοσσῶνδ' ἀέκητι νέος πάϊς οἴχεται αὔτως**, Σαπφ. 34 **σμίκρα παῖς**, Αἰσχ.Χο.755 **οὐ γάρ τι φωνεῖ παῖς ἔτ' ὢν ἐν σπαργάνοις**, Πλάτ.Πρωτ.342Ε **παιδὸς μηδὲν βελτίων**· μτ. ἀ. οὐσιαστ. : Ἰλ.Φ 282 **ὡς παῖδα συφορβὸν** (νεαρὸν χοιροβοσκόν), Πίνδ.Ν 3, 72 **ἐν παισὶ νέοισι παῖς**, Ἀριστφ.Λυσ.595 **παῖδα κόρην γαμεῖν**· (περὶ διαφορᾶς λ. παῖς, παιδίον, μειράκιον· πρβλ.Ἱππ.Ἑβδ.5, Ξεν.Συμπ.4,17)· || **ἐκ παιδὸς ἢ ἐκ παίδων** ἐκ παιδικῆς ἡλικίας : Πλάτ. Πολ.374C **ἐκ παιδὸς ἐπιτηδεύων**, Ξεν.Ἑλλ.5,4,25 **ἡλικίαν τε ἔχων τὴν ἄρτι ἐκ παίδων**, Αἰσχίν.1,180 **ἐκ παιδὸς εἰς γῆρας**, Ἀριστλ.Πολιτ.1336α,14 **συνεθίζειν ἐκ μικρῶν παίδων**, Δημ.564 **εὐθὺς ἐκ παίδων ἐξελθών**· || **ἐν παισὶ** ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ : Δίων Κ 56,36 (Ἡρακλῆς) **ἐν παισὶν ὄφεις ἀπέκτεινεν**, Ἡρωδιαν.Ἱστ.6,8,1 **πρότερον μὲν ἐν παισὶ ποιμαίνων**· || παροιμ. π. Πλάτ.Εὐθ.279D **τοῦτο κ' ἂν παῖς γνοίη**, αὐτ.Φαίδ.77Ε **ἔνι τις καὶ ἐν ἡμῖν παῖς** (ὡς ἐκ τοῦ δεισιδαίμονος φόβου τῶν παιδίων), Λουκ.Περεγρ.11 **ἐν βραχεῖ παῖδας αὐτοὺς ἀπέφηνε προφήτης**· || μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήλικος ἄνθρωπος, ὁ μικρός : ΚΔ Ματθ.2,16 **τότε Ἡρώδης . . ἐθυμώθη λίαν καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας ἐν Βηθλεέμ**· **3)** ἀπὸ ἀπόψεως καταστάσεως, δοῦλος, ἀνὴρ ἢ γυνή : Αἰσχ Χο.653 **τίς ἔνδον, ὦ παῖ, παῖ, μάλ' αὖθις, ἐν δόμοις ;**, Ἀριστφ.Νεφ.132 **ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴν θύραν ; παῖ, παιδίον**· κ. ἐπὶ τοῦ πληρώματος πλοίου :Δημ. 894 **ὠνὴν ποιοῦμαι τῆς νεὼς καὶ τῶν παίδων.**

παισά Ἀθήν.14,646 «πλακούντια παρὰ Κῴοις».

παίσαις αἰολ. αἰτ. τοῦ παῖσα, πᾶσα θηλ. τοῦ πᾶς βλ.λ. : Ἐπιγρ. **παίσαις ταὶς δωρέαις** (πάσας τὰς δωρεάς).

παισαρεύματα Ἡσ. «περικόμματα».

παισαρεύς Ἡσ. «παιρέτης» (κῶδ. παιρεύς).

παίσδω δωρ. τ. τοῦ παίζω βλ.λ.

παισία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτερίδων τῆς οἰκογ. τῶν **πολυποδιοειδῶν.**

παῖσμα Σχόλ.Ἰλ.Ε 98 «ἡ τῶν ποδῶν βάσις».

παίστης (ὁ) πάπ. ὁ ἐκτελεστὴς μουσικοῦ ἔργου, ὁ παίζων μουσικὸν ἔργον : **ὁμολογῶ λειτουργῆσαί σοι σὺν ἄλλοις παισταῖς τρισί.**

παιστικός-ή-όν ὁ ἀστεῖος : Κλέαρχ.63 **γρῖφος πρόβλημά ἐστι παιστικόν.**

παίστρα (ἡ) μτγν., ἰων. -τρη τόπος ἔνθα παίζουσι τυχηρὰ παιγνίδια, χαρτοπαικτεῖον : Ἡρώνδ.3,11.94

παίστρια (ἡ) μσν. ἡ παίκτρια, ὀρχηστρίς, χορεύτρια : Κ Μανασσ.Χρον.2028 **ἔχαιρε δὲ κιθαρῳδοῖς καὶ γυναιξὶ παιστρίαις.**

παιφάσσω ὁρμητικῶς κινοῦμαι, φέρομαι, ἐφορμῶ : Ἰλ.Β 450 **παιφάσσουσα διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν**, Ἀπολλ.Ρ 4,1442 **παίφασσε δὲ τόνδ' ἀνὰ χῶρον ὕδωρ ἐξερέων**, Πρόκλ.Ἀλκ.136· || κινοῦμαι, σείομαι : Ὀππ.Κυν.2,250 **λείψανα παιφάσσοντα καὶ ἀσπαίροντα φόνοισι**· || μτβ. κινῶ, σείω βιαίως : Ἰω.Γαζ.Ἔκφρ.525 **λαμπάδα παιφάσσουσα**· πρβλ. διαφάσσειν.

παιχνίδι (τὸ) δημ. δ. προφ. παιγνίδι βλ.λ.

παιχνιδιάρης-διάτορας-δίζω δ. προφ. τοῦ παιγνιδιάρης-διάτορας-δίζω βλ.λς.

παίχνιον (τὸ) μτγν. ἰων. τοῦ παίγνιον βλ.λ. : Καλλ. Ἴαμβ.ἀπ.9,390Ρ.

παίω κ. μσν., βοιωτ. πήω, β' ἐν. ἀττ. προστ. **παῖ**, παρατ. **ἔπαιον**, μέλλ. **παίσω** κ. **παιήσω**, ἀόρ. **ἔπαισα**, παρακ. **(ὑπερ)πέπαικα**, μέσ. παρατ. **ἐπαιόμην** κ. ἀόρ. **ἐπαισάμην**, παθ. ἀόρ. **ἐπαίσθην**, παρακ. **(ἐμ)πέπαισμαι**· οἱ παθ. χρόν. κυρ. ἐκ τοῦ **πλήσσω** (Σοφ.Ἀντ.171 **παίσαντές τε καὶ πληγέντες**)· ὁ ἀόρ. τοῦ πατάσσω **ἐπάταξα** ἐν χρ. γεν. ,ὡς ἀόρ. τοῦ παίω, ποι ρ. (σπον. π. ἀττ πεζ.) τύπτω, κτυπῶ εἴτε διὰ τῆς χειρὸς εἴτε διὰ ῥάβδου εἴτε δι' ὅπλου : Ἡρ.3,137 **τοῖσι σκυτάλοισι ἔπαιον τοὺς Πέρσας**, αὐτ.9,107, Σοφ.Αἴ.242 **τὸν δ' ὀρθὸν ἄνω κίονι δήσας . . παίει λιγυρᾷ μάστιγι διπλῇ**, Εὐρ.Ὀρ.1063, Ἀριστφ.Νεφ.549 **ὃς μέγιστον ὄντα Κλέων' ἔπαισ' εἰς τὴν γαστέρα**, Ξεν.ΚΠ 4,6,4 **εἰς τὰ στέρνα παίσας τὸν μόνον μοι καὶ φίλον παῖδα**, Ἀλκίφρ.3,43 **παίειν τὸν νῶτόν τινος**· συχν. παραλειπ. τῆς αἰτ. : Αἰσχ.Ἐπτ.957 **παισθεὶς ἔπαισας**, Εὐρ.Ῥῆσ.685 **πέλας ἴθι, παῖε πᾶς**, Ξεν.Κυν.6, 18 **παισάτω πᾶς** (κῶδ. παῖς), **παῖ δή, παῖ δή**· μτ. διπλ. αἰτ. : Ἀριστφ.Ὄρν.497 **λωποδύτης παίει ῥοπάλῳ με τὸ νῶτον**· μτ. συστοιχ. αἰτ. : Σοφ.Ἀντ. 1309 **τί μ' οὐκ ἀνταίαν ἔπαισέν τις** (πληγήν), Ξεν. Ἀν.5,8,12 **ὀλίγας παίσειεν** (πληγάς)· || ὁμ. μέσ.: Ξεν.ΚΠ 7,3,6 **ταῦτα ἀκούσας ὁ Κῦρος ἐπαίσατο ἄρα τὸν μηρὸν** (ἔπληξε τὸν μηρὸν του)· πρβλ. Πλούτ.Πομπ.24· κ. παθ. : Θουκ.4,47 **παιομένους καὶ κεντουμένους ὑπὸ τῶν παρατεταγμένων**, Λυσ.4,6 **ἐγχειριδίῳ πληγεὶς ἀπέθανεν ἢ πὺξ παιόμενος**, Μηναῖ.6,14 Συνξ.Θύρσου **πὺξ παίεται καὶ τὰ σφυρὰ συνθλᾶται**· πρβλ. Αἰσχ.Πέρσ.416, Ἀντιφ.2,4,4· || ἐπὶ κωπηλατῶν, πλήττω διὰ τῆς κώπης : Αἰσχ.Πέρσ.397 **ἔπαισαν ἅλμην βρύχιον ἐκ κελεύματος**· || μτφ. κτυπῶ, πληγώνω διὰ τοῦ λόγου : Ἀριστφ.Ἀχ.686 **ἐς τάχος παίει ξυνάπτων στρογγύλοις τοῖς ῥήμασι**· **2)** σπαν. ὡς τὸ βάλλω, ἐπὶ βελῶν, ἀκοντίων ἢ βλημάτων οἵων δήποτε : Ξεν.ΚΠ 6,4,18 **τοὺς πολεμίους παίοντες ἀμηχανεῖν**· κ. παθ. : Πλούτ.Ἠθ.665D **τὰ παιόμενα τοῖς κεραυνοῖς**· || κ. ἐπὶ ἀτόμων : αὐτ.1111Ε **παίονται καὶ παίουσι τὸν ἅπαντα χρόνον**· **3)** μτ. αἰτ. ὀργαν. κτυπῶ, κρούω τι κατά τινος : Αἰσχ.Πέρσ.409 **εὐθὺς δὲ ναῦς ἐν νηὶ χαλκήρη στόλον ἔπαισεν**, Εὐρ.Ὀρ.1472, Πλούτ.Πύρρ.15 **χαλεπὴ θάλασσα παίουσα πρὸς χωρία δύσορμα**· || κ. μτφ. : Σοφ.Ἀντ.1274 **ἐν δ' ἐμῷ κάρᾳ θεὸς . . μέγα βάρος ἔπαισεν**· **4)** ἀποδιώκω, διώχνω : Ἀριστφ. Σφ.456 **παῖε, παῖ, . . τοὺς σφῆκας ἀπὸ τῆς οἰκίας**· **5)** ἐπὶ σαρκικῆς μίξεως : αὐτ.Εἰρ.874 **αὕτη Θεωρία 'στίν, ἣν ἡμεῖς ποτε ἐπαίομεν**· **6)** μτφ. σβέννυμι, καταπαύω, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς δίψαν : Εὔβουλ.138 **διψῶντα . . ὄξει παίειν**· πρβλ. πατάσσω 2)· **7)** ἀμτβ. κρούω, κτυπῶ ἐπί τινος, συγκρούομαι : Αἰσχ.Πρ.885 **θολεροὶ λόγοι παίουσ' εἰκῇ στυγνῆς πρὸς κύμασιν ἄτης** (δ.γρ. πταίουσ'), Ξεν.Ἀν.4,2,3 **πρὸς τὰς πέτρας παίοντες διεσφενδονῶντο**· || μτ. αἰτ. : Αἰσχ.Ἀγ.1007 **ἔπαισεν ἄφαντον ἕρμα**, Σοφ.Ἠλ.745 **λανθάνει στήλην ἄκραν παίσας** (ἐπὶ ἁρματηλάτου)· **8)** καταβιβρώσκω, κατατρώγω : Ἀριστφ.Ἀχ.835 **παίειν ἐφ' ἀλὶ τὰν μάδδαν**, Ἐπιχ.35,12 (πιθ.).

παιών-ῶνος (ὁ) ἰων. τ. τοῦ παιάν βλ.λ.

παιωνεῖον (τὸ) δ.γρ. τοῦ παιώνιον βλ.λ.· Φώτ. 370,22 «παιωνεῖον· ἰατρεῖον, θεραπευτήριον».

παιώνειος-ον μτγν. ὁ παιώνιος βλ.λ.ΙΙ : Λογγῖν. Ὕψ.16,2 **παιώνειόν τινα καὶ ἀλεξιφάρμακον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουόντων καθιεὶς λόγον**, Μαρῖν. Πρόκλ.32 **σύμβολος θεῖος καὶ ὄντως παιώνειος.**

παιωνία (ἡ) (Παιών) κ. νεώτ., ἐπ. παιονία εἶδος φυτοῦ ἔχοντος ἀντισπασμωδικὰς ἰδιότητας, ἀ. γλυκυσίδη : Θεόφρ.ΦΙ 9,8,6· || π. ΨΔιοσκ.3,140

παιωνία ἄρρην τὸ φυτὸν παιωνία ἢ κοραλλιόχρους, κ. **παιωνία θήλεια** ἡ παιωνία ἡ φαρμακευτική· || ὁμ. τὸ φυτὸν χελιδόνιον τὸ μέγα : Ψ Διοσκ.2,180· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **βατραχιειδῶν·** **2)** ἀντίδοτόν τι (φάρμακον) : 'Ορειβ.ἀπ.82.

παιωνιάς-άδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ παιώνιος βλ.λ.

παιωνίζω παιανίζω, ᾄδω παιᾶνα ἢ ἐπινίκιον ὕμνον:'Ηρ.5,1 **ὡς ἐπαιώνιζον κεχαρηκότες,** 'Αριστφ. 'Ιππ.1318 **ἐπὶ καιναῖσιν δ' εὐτυχίαισιν παιωνίζειν τὸ θέατρον,** Θουκ.1,50· || μτ. συστοίχ. αἰτ. ᾄδω ἐν θριάμβῳ : Αἰσχ.'Επτ.268 **ὀλολυγμὸν ἱερὸν εὐμενῆ παιώνισον** (ἐσφ. ἀνάγν. παιάνισον)· **2)** τιμῶ τινα διὰ παιάνων : Φιλόστρ. 'Απολλ.5,4 **τὸν θάνατον μόνοι ἀνθρώπων παιωνίζονται·** || κ. παθ. : Αἰσχ.ἀπ.161,3 **οὐ βωμός ἐστιν** (θανάτου) **οὐδὲ παιωνίζεται.**

παιωνικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ἰατρικὴν τέχνην, ἰατρευτικός, θεραπευτικός : Γαλ.19,169, Πρόκλ.Κρατ.100Ρ· **2)** (παιάν) ὁ ὡς παιάν, ὁ ἐκ παιωνικῶν ποδῶν συνιστάμενος : Δημήτρ.41 **οὐ γὰρ ἐκ παιώνων ἀκριβῶς, ἀλλὰ παιωνικόν τί ἐστι,** Πλούτ.'Ηθ.1143D **παιωνικαὶ ρυθμοποιίαι,** Σχόλ.'Αριστφ.'Ιππ.303 **τὸ πρῶτον κῶλον παιωνικὸν δίρρυθμον, - παιωνικὸν μέτρον.**

παιώνιος-α-ον, ἀνώμ. θηλ. **παιωνιάς** κ. **παιωνίς,** ὁ ἀνήκων εἰς τὸν παιῶνο, ἰατρικός, θεραπευτικός, ἰσματικός : Αἰσχ.'Ικ.1066 **χειρὶ παιωνίᾳ,** αὐτ.'Αγ.848 **δεῖ φαρμάκων παιωνίων,** Σοφ.Φιλ.1345 **παιωνίας ἐς χεῖρας ἐλθεῖν,** 'Ιουλ.Λόγ.8,240B **κοινὸν εὑρίσκεσθαι χρὴ τῶν παρόντων παιωνικὸν ἄκος·** μτ. γενικ. : 'Αντιπ.Σιδ.ΑΠ 9,420 **χρυσὸς ἔρωτος ἀεὶ παιώνιος·** || θηλ. **παιωνιάς σοφίη** κ. **παιωνίς** (ἐνν. τέχνη) ἡ ἰατρικὴ τέχνη, ἡ θεραπευτική : 'Αγαθ.ΑΠ 11,332,6, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,51· πρβλ. παιόνιος· **2)** ὡς οὐσ. **παιώνιος** (ὁ) ὁ θεραπεύων, ἰώμενος, ἀνακουφίζων : Σοφ.Τρ.1208 **οὐ δῆτ' ἔγωγ', ἀλλ' ὧν ἔχω παιώνιον . . ἰατῆρα τῶν ἐμῶν κακῶν·** || καταπότιόν τι, τροχίσκος : Γαλ.13,242· || τὸ θηλ. **παιωνία** ἐπίθ. τῆς 'Αθηνᾶς : Παυσ.1,2,5 **ἐνταῦθά ἐστιν 'Αθηνᾶς ἄγαλμα Παιωνίας·** || τὸ οὐδ. **παιώνιον** (τὸ) θεραπευτήριον, νοσοκομεῖον : Κράτ. 14· πρβλ. παιωνεῖον· || κτ. πληθ. **παιώνια** (τὰ) ἑορτή τις τοῦ Παιῶνος : 'Αριστφ.'Αχ.1213 **ἀλλ' οὐχὶ νυνὶ τήμερον Παιώνια·** **3)** **κέλαδος παιώνιος** ἐπινίκιος ὕμνος : Αἰσχ.Περσ.605 **βοᾷ δ' ἐν ὠσὶ κέλαδος οὐ παιώνιος.**

παιωνίς (ἡ) μτγν. ἀνώμαλ. θηλ. τοῦ παιώνιος βλ.λ.

παιωνισμός (ὁ), μτγν. κ. **παιανισμός** τὸ ᾄδειν τὸν παιᾶνα : Θουκ.7,44 **μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα ἔβλαψε καὶ ὁ παιωνισμός.**

πακετάρισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πακετάρω βλ.λ., ἡ συσκευὴ δέματος : **τὸ πακετάρισμα τῶν κλινοσκεπασμάτων.**

πακετάρω δημ., ἀόρ. -άρισα, μτχ. παθ. παρακ. **πακεταρισμένος,** συσκευάζω εἰς δέμα, εἰς πακέτο.

πακέτο (τὸ) (Ιταλ.) δημ. δέμα διαφόρων πραγμάτων περιτετυλιγμένων διὰ χάρτου· || κυτίον καπνοῦ ἢ σιγάρων : **μικρὸ - μεγάλο πακέτο.**

πακιάλιον (τὸ) πάπ. φακιάλιον, μανδήλιον κεφαλῆς· πρβλ. φακιόλιον.

πακοτῆ 'Ησ. «ἀποσκότ(..)».

πακούω μσν. δημ. κτ. συγκ. ὑπακούω βλ.λ., συμμορφοῦμαι εἰς ἐπιταγήν τινα : 'Ερωτόκρ.5,223 **γιατὶ δὲν ἤθελε στὰ 'θελα νὰ πακούσῃ.**

πακτά δωρ. τ. τοῦ πηκτὴ βλ.λ.

πακτάριος (ὁ) πάπ. ἀγνώστ. ἐνν., πιθ. ὑπάλληλος μισθοδοσίας : **'Ιωάννης . . πακτάριος τοῦ ὀξέος δρόμου τοῦ ἐνδόξου ὑμῶν οἴκου καὶ τοῦ βαδιστικοῦ στάβλου.**

πακτεύω (λατ.) μτγν. ἔρχομαι εἰς συμφωνίαν, **συμφωνῶ** : Πέτρ.Πατρίκ.431D.

πακτίς (ἡ) ἡ πηκτὶς βλ.λ. : 'Ελλ.'Επιγράμμ.560,5 **Μοῦσα δὲ καὶ σοφίαν καὶ πακτίδα τὰν φιλέραστον συμφωνίαν ἐρατοῖς μειξαμένα μέλεσιν.**

πάκτο(ν) (τὸ) (λατ.) κ. μσν. κ.δημ. συνθήκη, συμφωνία, σύμβασις, συμβόλαιον : Πάπ. **ἄρουραι, ἃς ἔχεις ἐπὶ πάκτῳ παρὰ τοῦ δεῖνα·** **2)** κ. μσν. κ. δημ. μίσθωμα, μίσθωσις, εἶδ. ἐδαφονόμιον βλ.λ. : Πάπ. **διδόναι τῷ μοναστηρίῳ λόγῳ ἐνιαυσίου καὶ αἰωνίου πάκτου νομισμάτιον ἕν.**

πακτοποιός (ὁ) πάπ. ὁ πακτωνοποιὸς βλ.λ. : **γναφεῖς καὶ χαλκεῖς καὶ τέκτονες καὶ πακτοποιοί.**

πακτός (ὁ) δωρ. τ. τοῦ πηκτὸς βλ.λ.

πακτοχάρτι (τὸ) δημ. συμβόλαιον πάκτου βλ.λ.2), μισθωτήριον.

πακτῶ-όω (πακτός) κ. νεώτ. κλείω ἀσφαλῶς, στερεώνω, ἀσφαλίζω : 'Αρχίλ.187, Σοφ.ΑΙ.579 **τὸν παῖδα τόνδ' ἤδη δέχου καὶ δῶμα πάκτου** (καὶ κλεῖσέ τον ἀσφαλῶς εἰς τὴν οἰκίαν),'Αριστφ Λυσ.265 **κλῄθροις δὲ καὶ μοχλοῖσιν τὰ προπύλαια πακτοῦν·** || κλείω, φράττω, στουπώνω : αὐτ.Σφ. 128 **ἡμεῖς δ' ὅσ' ἦν τετρημένα ἀνεβύσαμεν ῥακίοισι κἀπακτώσαμεν·** || κ.νεώτ.ἐμπηγνύω ἢ ἐντειχίζω τι στερεῶς : **δοκὸς πεπακτωμένη** (δοκὸς ἧς μέρη τινὰ εἶναι ἐντετειχισμένα ἔν τινι κτιρίῳ)· **2)** δένω ἀσφαλῶς : Αὐτομ.ΑΠ 10,23 **ἀλλ' ὅταν ἐμπνεύσῃ, κατὰ θ' ἱστία πάντα φέρηται, λαίφεα πακτώσας, μέσσα θέει πελάγη·** **3)** νεώτ. (πάκτον) ἐσφ. ἀντὶ πακτώνω βλ.λ.

πάκτωμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ., δημ. προφ. **πάχτωμα** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πακτῶ βλ.λ.1), ἡ στερέωσις, εἶδ. ναυτ. ἐπὶ πλοίων, τὸ καλαφάτισμα, ἤδη (ἀντ' αὐτοῦ) διάναξις· **2)** ἡ μίσθωσις, ἰδ. ἀγροτικῶν κτημάτων καὶ κυρ. ἐπὶ παροχῇ εἰς τὸν μισθωτὴν ποσοστοῦ ἐκ τῶν προϊόντων, ἡ μορτή· || κ. γενικώτ. ἡ μίσθωσις.

πάκτων-ωνος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἐλαφρὸν ἀκάτιον ἐκ δοκίδων ἰτέας, ὅπερ δύναταί τις νὰ διαλύσῃ εἰς τεμάχια καὶ νὰ συναρμόσῃ αὐτὸ πάλιν κατὰ βούλησιν (ἐν χρ. συνήθ. ἐν τῷ Νείλῳ) : Στράβ. 17,1,50 **διέβημεν δὲ εἰς τὴν νῆσον ἐπὶ πάκτωνος· ὁ δὲ πάκτων διὰ σκυταλίδων πεπηγός ἐστι σκάφιον ὥστ' ἐοικέναι διαπλοκίνῳ,** Πάπ. **"Ηρων ἐξάγων ἐν πάκτωνι ἀρσενικῷ ἐρίων σάκκαν.**

πακτωνάριον πάπ. λέμβος.

πακτωνίτης (ὁ) πάπ. ὁ κατασκευαστὴς πάκτωνος βλ.λ., ναυπηγός.

πακτωνοποιός (ὁ) πάπ. ὁ πακτωνίτης βλ.λ.

πακτώνω μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. μισθῶ κτῆμα ἰδ. ἀγροτικόν.

πάκτωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ σύμπηξις, σύνδεσις, στερέωσις : Πολυδ.1,84· **2)** νεώτ. ἡ μίσθωσις ἀκινήτου ἢ κινητοῦ, δι' ἧς παρέχεται ἐκτὸς τῆς χρήσεως καὶ ἡ κάρπωσις.

πακτωτής (ὁ) ὁ πακτωνίτης βλ.λ. : Πάπ. **ὁ δεῖνα τῷ δεῖνα πακτωτῇ.**

πάλα (ἡ) (1) μτγν. βῶλος χρυσοῦ : Στράβ.3,2,8 **ἡμιλιτριαίας βώλους ἃς καλοῦσι πάλας·** **2)** 'Ησ. «πάλα· ζώνη».

πάλα (ἡ) (2) (τουρκ.) δημ. σπάθη πλατεῖα καὶ κυρτή : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.75,3 **πῆχουν τ' ἀσήμια τὰ πολλά, τὶς ἀσημένιες πάλες.** Μαλακ.Συντρίμμ. 97,9 **τοῦ καπετὰν πασᾶ φόραε τὴν πάλα | καὶ τὸ χαρμπὶ τοῦ Μπότσαρη.**

παλαβάδα (ἡ) δημ. ἡ παλαβωμάρα βλ.λ.

παλαβομάρα (ἡ) δημ. δ.γρ. τοῦ παλαβωμάρα.

παλαβός-ή-ό δημ. ὁ βεβλαμμένος τὸν νοῦν, ἄφρων, ἀσύνετος, ἀνισόρροπος, τρελλός : παροιμ. **σκότωνε παλαβούς, πλήρωνε τζερεμέδες·** || παράτολμος, ριψοκίνδυνος· ἐπίρρ. -ά.

παλάβρα (ἡ) (ἰσπαν.) δημ. κενολόγημα, μεγαλαυχία, καυχησιολογία, κομπορρημοσύνη· **2)** κτ. παρετυμαλ. παλαβωμάρα βλ.λ.

παλάθρας (ὁ) δημ. ὁ κενολόγος, μεγάλαυχος, κομπορρήμων· 2) παλαβὸς βλ.λ.

παλαβωμάρα (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ παλαβοῦ, τρελλοῦ, τρέλλα, ἀσυνεσία : τὸν ἔχει πιάσει παλαβωμάρα· 2) ἡ πρᾶξις ἢ ὁ λόγος τοῦ παλαβοῦ, ἀνοησία : ὅλο παλαβωμάρες κάνει.

παλαβώνω δημ. κάμνω τινὰ νὰ παλαβώσῃ, τρελλαθῇ, καθιστῶ ἐκτὸς ἑαυτοῦ, τρελλαίνω, ξετρελλαίνω : τὸν παλάβωσε ἡ φτώχεια - ἡ ἀγάπη· 2) ἀμτβ. γίνομαι τρελλός, παλαβός, τρελλαίνομαι : παλάβωσε καὶ τὸν ἔκλεισαν στὸ νοσοκομεῖο· κ. παθ. ἀόρ. -ηκα : δ.τραγ. (π.Ζαμπ.Σπ.621) καὶ τώρα παλαβώθηκε καὶ περπατεῖ καὶ κλαίει.

παλάγκο (τὸ) δημ. ἐν τῷ ναυτ. σύσπαστον, σύστημα τροχαλιῶν ἐν χρ. ἐν τοῖς ἱστιοφόροις : παλάνκο μὲ οὐρά (ἔνουρον σύσπαστον), - πολάγκο μὲ γάντζο (κορακωτόν), - παλάγκο μὲ ποδάρι (ἐπαγόμενον σύσπαστον), - παλάγκο τοῦ καπονιοῦ (ἐπωτίδιον σύσπαστον), - παλάγκο τῆς ράντας (κερκόπους), - παλάγκο τοῦ πεσκαδούρου (μασχαλιατήρ)· ‖ φρ. σόττο παλάγκο ὅρος ἐν ναυλοσυμφώνοις καθ' ὃν ὁ παραλήπτης τοῦ φορτίου ὑποχρεοῦται εἰδοποιούμενος νὰ παραλάβῃ ἐγκαίρως τὸ ἐμπόρευμα ἐκφορτωνόμενον εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ πλοίου διὰ τῶν βαρούλκων.

παλαγκονίτης (ὁ) νεώτ.πετρογρ. πέτρωμα ἡφαιστειογενές.

παλαγμός (ὁ) ραντισμός, ράντισμα, πιτσίλισμα : Αἰσχ.ἀπ.329 πρὶν ἂν παλαγμοῖς αἵματος χοιροκτόνου αὐτός σε χράνῃ Ζεὺς καταστάξας χεροῖν.

παλαδῖνος (ὁ) (λατ.) νεώτ. εὐγενής, ἱππότης, ἥρως ἐρωτικῶν ἢ ἄλλων τυχοδιωκτικῶν περιπετειῶν.

παλάθη (ἡ) ὁρμαθός, ἀρμάθα ξηρῶν καρπῶν, κ. ἰδ. σύκων : Ἡρ.4,23 ἀπὸ τῆς παχύτητος αὐτοῦ τῆς τρυγὸς παλάθας συντιθέασι καὶ ταύτας σιτέονται, Θεόφρ.ΦΙ 4,2,10, ΠΔ Βασ.Ι,25,18 ἔλαβε διακοσίους ἄρτους.. καὶ διακοσίας παλάθας, καὶ ἔθετο ἐπὶ τοὺς ὄνους, Ἀμύντ.π.Ἀθήν.11,500D παλάθης συριακῆς, Λουκ.Ἀλ.41 παλάθην ἰσχάδων οὗτός γε προσεπιλήψεται.

παλάθιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παλάθη βλ.λ., μικρὸς ὁρμαθός : Πολ.π.Ἀθήν.11,478C παλάθιον, μέλι, ἔλαιον· πρβλ. παλάσιον.

παλαθίς-ίδος (ἡ) μτγν. τὸ παλάθιον βλ.λ. : Φίλ. Μηχ.Βελοπ.89,28 τὰ σῦκα μετὰ τῶν γιγάρτων τῆς σταφίδος, κοπέντα καὶ εἰς παλαθίδα διαμερισθέντα, Στράβ.2,3,4 οἴνου καὶ παλαθίδων.

παλαθώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς παλάθην βλ.λ. : Διοσκ.1,80 ἁδρόβωλον παλαθῶδες.

πάλαι ἐπίρρ. κ. νεώτ. πρὸ πολλοῦ, κατὰ τὸν παλαιὸν καιρόν, χρόνον : Ἰλ.Ι 527 μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔ τι νέον γε, Σοφ.Ἠλ.1049 πάλαι δέδοκται ταῦτα κοὐ νεωστί μοι, Πλάτ. Ἀπολ.18B πάλαι πολλὰ ἤδη ἔτη καὶ οὐδὲν ἀληθὲς λέγοντες, Μηναῖ.6,1 Ὀρθρ.Θεοτοκ. ὁ πάλαι ἐξ οὐδενός, ποιήσας τὰ σύμπαντα· ‖ μτ. τοῦ ποτέ, κάποτε, μιὰ φορὰ κι ἕνα καιρό : Ἀριστφ. Πλ.1002 πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι, Πλάτ. Κριτί.110A τῶν ἐν τοῖς πρόσθεν καὶ πάλαι ποτὲ γεγονότων ἠμέλουν· ἀντιθ.ἄρτι : Πλάτ.Θεαίτ.142A ἄρτι, ὦ Τερψίων, ἢ πάλαι ἐξ ἀγροῦ; ‖ συχν.ἐν χρ. μτ.ἐνεστ.ἐπὶ τῆς σημ.παρακ.: Σοφ.Αἴ.5 ὁρῶ.. πάλαι κυνηγετοῦντα καὶ μετρούμενον (ἀπὸ πολλοῦ ἔχω ἴδῃ), Πλάτ.Μέν.91A πάλαι λέγει πρός με· κ. μτ. τοῦ πότε : Ἀριστφ.Σφ.1060 πάλαι ποτ' ὄντες ὑμεῖς ἄλκιμοι (σεῖς οἱ πρὸ πολλοῦ ὑπάρξαντες,· σπαν. κ. μτ. παρακ. : Σοφ.Φιλ.1030 τέθνηχ' ὑμῖν πάλαι· μτ. παρατ. ἐπὶ σημ. ὑπερσ. : Ἰλ.Ψ 871 ἀτὰρ δὴ ὀϊστὸν ἔχεν πάλαι (εἶχε πρὸ πολλοῦ)· πρβλ. Εὐπ.11· κ. μτ. ἄρθρ. : Ἡρ.1,5 τὰ γὰρ τὸ πάλαι μεγάλα ἦν· πρβλ.Θουκ.1,5· 2) ὡς ἐπίθ. μτ. τοῦ ἄρθρ. κ. οὐσιαστ. ὁ παλαιός : Πίνδ.Ι 2,1 οἱ μὲν πάλαι, ὦ Θρασύβουλε, φῶτες (οἱ παλαιοὶ.. ἄνθρωποι), Σοφ.ΟΤ 1 Κάδμου τοῦ πάλαι νέα τροφή, αὐτ.916 τὰ καινὰ τοῖς πάλαι τεκμαίρεται, Ἀριστλ. Μεταφ.1069a,29 οἱ πάλαι (οἱ παλαιοί, ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς νῦν), Δημ.429 οὐ τοίνυν τὰ πάλαι ἂν τις ἔχοι μόνον εἰπεῖν (δ.ἀνάγν. παλαί'), ΚΔΠέτρ.2,1,9 λήθην.. τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν· 3) πρότερον, πρωτύτερα, ἐπὶ χρόνου μόλις παρελθόντος,κατὰ τὸ παρελθόν: Ἰλ.Ι 105 ἠμὲν πάλαι ἠδ' ἔτι καὶ νῦν, Σοφ.Ἀντ.181 κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ· ‖ δθ. ἄρτι, οὐχὶ πρὸ πολλοῦ, πρὸ μικροῦ, τώρα μόλις : Αἰσχ.Πρ.845 ἐς ταυτὸν ἐλθὼν τῶν πάλαι λόγων ἴχνος, Ξεν.Οἰκ. 19,17 πάλαι σοι ἔλεγον, Ἀριστλ.Πολιτ.1282a,15 διά τε τὸν πάλαι λόγον, ΚΔ Μᾶρκ.15,44 ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε.

παλαιά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους, τὸ πάλαι.

παλαίβιος-ον μσν. ὁ μακρόβιος:Πρόδρ.Ἐπιγρ.36.

παλαιβίωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ πάλαι, προτέρα βίωσις : ΨΧρυσ.7,325 δὸς τοῦ παιδὸς τὴν παλαιβίωσιν, καὶ κινῶ τὴν γλῶτταν πρὸς ὀμβροδοσίαν.

παλαίβω δημ. κ. παλεύω παλαίω βλ.λ.

παλαιγενής-οῦς-ές ὁ πάλαι, πρὸ πολλῶν ἐτῶν γεννηθείς, παλαιός, ὑπέργηρως : Ἰλ.Ρ 561 ἄττα γεραιὲ παλαιγενές, Ὀδ.Χ 395 γρηῦ παλαιγενές, Ὑμν.Δημ.113 ἄνθρωποι παλαιγενεῖς, Αἰσχ.Πρ.222 κευθμὼν καλύπτει τὸν παλαιγενῆ Κρόνον, αὐτ. Ἑπτ.742 παλαιγενὴς παρβασία,Εὐρ.Μήδ.421 μοῦσαι δὲ παλαιγενέων λήξουσ' ἀοιδᾶν, Ἀντιφάν.237,1 Βάκχος παλαιγενής (παλαιὸς οἶνος), Ἀλεξ.119,2 νέκταρ παλαιγενές· ‖ ὁ πολὺ παλαιός, παμπάλαιος : Αἰσχ.Ἀγ.1637 ἐχθρὸς ἢ παλαιγενής.

παλαιγονία (ἡ) ἡ ἀρχαιότης, οἱ παλαιοὶ χρόνοι : Ὀρφ.Λιθ 182.

παλαίγονος-ον ὁ παλαιγενὴς βλ.λ. : Πίνδ.Ο 13,50 μῆτιν τε γαρύων παλαιγόνων.

παλαιένδοξος-ον μτγν. ὁ ἐκ παλαιῶν χρόνων ἔνδοξος, ὁ παλαιὰν ἔχων φήμην : Φίλ.2,437 παλαιοπλούτων καὶ παλαιενδόξων.

παλαιετής-οῦς-ές ὁ παλαιὸς κατὰ τὰ ἔτη, γέρων· Ἡσ. (κώδ. -δέτης).

παλαιζωϊκὸς αἰὼν (ὁ) νεώτ. δ. τ. τοῦ παλαιοζωϊκὸς αἰὼν βλ.λ.

παλαίθεος (ἡ) ἡ παλαιὰ θεός· Ἡσ., Φώτ. «παλαιθέου, παλαιᾶς θεοῦ».

παλαίθετος-ον ὁ ἐκ μακροῦ χρόνου ἀποτεθειμένος, ἀποθηκευμένος : Καλλ.ἀπ.66C παλαίθετα κᾶλα· ‖ κ. γεν. ὁ ἀρχαῖος, παλαιός : Ἴων Χ Τραγ.22 παλαίθετος ὕμνος.

παλαιϊκός-ή-ό δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιὰν ἐποχήν : παλαιϊκοὶ ἄνθρωποι (οἱ ἐχόμενοι τῶν παλαιῶν ἠθῶν καὶ τῆς παλαιᾶς νοοτροπίας)· ‖ ἐπίρρ. -ά ἀπὸ παλαιᾶς ἐποχῆς.

παλαίμαχος-ον νεώτ. παλαιὸς πολεμιστής, ὁ ἐν τοῖς πολέμοις ἐγγηράσας μαχητής· ‖ κ. μτφ. ὁ ἐπιδέξιος τεχνίτης, ὁ ἔχων μακρὰν ἄσκησιν, ὁ λίαν πεπειρασμένος ἔν τινι ἐργασίᾳ.

πάλαιμι αἰολ. παλαίω βλ.λ. : Ἡρωδιαν.2,930,4.

παλαιμόνια (τὰ) γλωσσ. ἑορτὴ τοῦ Παλαίμονος.

παλαιμονῶ-έω παλαίω, μάχομαι : Πίνδ.Π 2,61 χαύνᾳ πραπίδι παλαιμονεῖ κενεά.

παλαιμοσύνη μτγν. ἡ παλαισμοσύνη βλ.λ. : Ἀρίσταρχ.π.Εὐστ.1543,22 «ἡ παλαισμοσύνη παλαιμοσύνη γραφομένη εὑρίσκεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς».

παλαιο- α' συνθετ. πολλῶν λ. δηλοῦν ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ β' συνθετ. σημαινόμενον ἔχει τὴν ἰδιότητα τοῦ παλαιοῦ ἢ ἀναφέρεται εἰς παλαιὰ πράγματα ἢ παλαιοὺς χρόνους, οἷον παλαιογενής - παλαιοπώλης - παλαιογράφος - παλαιογραφῶ κ.ἄ.

παλαιοανθρωπογεωγραφία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς παλαιοβιογεωγραφίας μελετῶν τὸν προϊστορι-

κὸν ἄνθρωπον ἐν σχέσει πρὸς τὸ γεωγραφικὸν του περιβάλλον.

παλαιοανθρωπολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς παλαιοντολογίας πραγματευόμενος εἰδ. τὰ πρωτογενῆ εἴδη τοῦ ἀνθρώπου.

παλαιοαρχαιολογία (ἡ) νεώτ. ἀρχαιολογία ἀναφερομένη εἰς τὰ ἔργα τέχνης τοῦ προϊστορικοῦ ἀνθρώπου.

παλαιοαρχαιολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιοαρχαιολογίαν.

παλαιοβιβλιοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. ἐμπορικὸν κατάστημα πωλήσεως παλαιῶν κ. ἰδ. μεταχειρισμένων βιβλίων.

παλαιοβιβλιοπώλης (ὁ) νεώτ., θηλ. -ῶλις-ιδος βιβλιοπώλης ἐμπορευόμενος παλαιὰ κ. ἰδ. μεταχειρισμένα βιβλία.

παλαιοβιογεωγραφία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς παλαιοβιολογίας ἐρευνῶν τοὺς προϊστορικοὺς ὀργανισμοὺς ἐν σχέσει μὲ τὸ γεωγραφικὸν των περιβάλλον.

παλαιοβιολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς βιολογίας ἀσχολούμενος μὲ τοὺς εἰς ἀπολιθώματα ἀνευρισκομένους ὀργανισμοὺς καὶ τὰς σχέσεις αὐτῶν πρὸς τὸ περιβάλλον.

παλαιοβιολογικός (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιοβιολογίαν βλ.λ.

παλαιοβοτανική (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς βοτανικῆς ἀσχολούμενος μὲ τὸν προϊστορικὸν κόσμον τῶν παρελθουσῶν γεωλογικῶν περιόδων καὶ ἐποχῶν.

πᾰλαιογενής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ παλαιγενὴς βλ.λ. : Ἀριστφ.Νεφ.358 **χαῖρ', ὦ πρεσβῦτα παλαιογενές, θηρατὰ λόγων φιλομούσων'** ‖ **νεώτ.** παλαιογενὴς **ὑποδιάπλασις** ἡ ἀρχαιοτέρα **τῶν** δύο ὑποδιαπλάσεων, εἰς τὰς ὁποίας ὑποδιαιρεῖται ἡ τριτογενὴς διάπλασις τοῦ καινοζωϊκοῦ ἀθροίσματος στρωμάτων τῆς γῆς· ὅμ. **παλαιογενὴς ὑποπερίοδος** ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν δύο ὑποπεριόδων, εἰς τὰς ὁποίας ὑποδιαιρεῖται ἡ τριτογενὴς διάπλασις τοῦ καινοζωϊκοῦ ἀθροίσματος καθ' ἣν **ἐσχηματίσθη** ἡ παλαιογενὴς ὑποδιάπλασις τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς.

παλαιογεωγραφία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς γεωγραφίας σπουδάζων τὴν μορφὴν καὶ τὰς ἀλλοιώσεις τοῦ γηΐνου φλοιοῦ ἀπὸ τῆς τελειωτικῆς στερεοποιήσεως αὐτοῦ.

παλαιογεωγραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιογεωγραφίαν βλ.λ.

παλαιογόνος-ον ὁ παλαίγονος βλ.λ. : Πλάτ. Κωμ.90, ΑΠλ.4,295.

παλαιογραφία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη ἀσχολουμένη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀρχ. κωδίκων καὶ τὸν καθορισμὸν χρονολογίας καὶ γνησιότητος αὐτῶν.

παλαιογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιογραφίαν βλ.λ.

παλαιογράφος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων κωδίκων.

παλαιόδουλος (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ παλαιοῦ, ἀπὸ παλαιοῦ χρόνου, ἐκ κληρονομίας δοῦλος : Φίλ.2,446.

παλαιοεθνολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ἐθνολογίας μελετῶν τὰ προϊστορικὰ ἔθνη.

παλαιοεθνολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιοεθνολογίαν.

παλαιοεθνολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικῶς ἀσχολούμενος περὶ τὴν παλαιοεθνολογίαν βλ.λ.

παλαιοζωϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν περίοδον τῆς γῆς καθ' ἣν ἀνευρίσκονται τὰ παλαιότερα ἴχνη τῆς ζωῆς· ‖ **παλαιοζωϊκὸς αἰών** ἡ τετάρτη κατὰ σειρὰν μεγάλη ἐποχὴ τοῦ γεωλογικοῦ παρελθόντος τῆς γῆς.

παλαιοζῳολογία (ἡ) νεωτ. κλάδος τῆς παλαιοντολογίας ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἔρευναν καὶ τὴν συστηματικὴν κατάταξιν τῶν ἐκλιπόντων ζῴων.

παλαιοζῳολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιοζῳολογίαν βλ.λ.

παλαιοζῳολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὴν παλαιοζῳολογίαν βλ.λ.

παλαιοημερολογίτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **-ῖτισσα,** ὁ ὀπαδὸς τοῦ παλαιοῦ (Ἰουλιανοῦ) ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου.

παλαιοηώκαινος-ον νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιὰν ἠώκαινον περίοδον τῆς γῆς.

παλαιόθεν ἐπίρρ. νεώτ., δημ. **παλαιοῦθε** ἐκ παλαιοῦ, ἐκ μακροῦ χρόνου, ἔκπαλαι.

παλαιόθερμος-ον μσν. ὁ παλαιὸς καὶ ἐπιφέρων θέρμην, ζέστην, ὁ παλιὸς καὶ ζεστερός : ΚΜανασσ.Ἐρωτ.5,27 **παλαιόθερμος οἶνος.**

παλαιοθέτης Ἡσ. «παλαιοπράγμων (πιθ. διόρθ. πολυπράγμων), δραστήριος».

παλαιοθήριον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος περισσοδακτύλων ζῴων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **ἱππιδῶν** ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.

παλαιοκαθολικισμός (ὁ) νεώτ. ἡ αἵρεσις τῶν παλαιοκαθολικῶν βλ.λ.

παλαιοκαθολικός-ή-όν νεώτ. ὁ καθολικὸς **ὁ** μὴ δεχόμενος τὸ ἀλάθητον τοῦ πάπα.

παλαιόκαινος-ον νεώτ. δ. γρ. τοῦ παλαιοηώκαινος βλ.λ.

παλαιοκρητιδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιὰν κρητιδικὴν περίοδον : **παλαιοκρητιδικὴ ὑποδιάπλασις.**

παλαιόκτητος-ον γλωσσ. ὁ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου κτηθείς, οὗ ἡ κτῆσις παλαιόθεν.

παλαιολιθικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν περίοδον τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, καθ' ἣν κατεσκεύαζεν ὅπλα καὶ ἐργαλεῖα ἐξ ἀκατεργάστου λίθου.

παλαιολογῶ-έω μτγν. λέγω, ὁμιλῶ περὶ ἀρχαίων πραγμάτων : Ἀππ.Ἰβηρ.2.

παλαιομάγᾰδις (ἡ) μτγν. ὁ μάγαδις βλ.λ.2) : Ἀθήν.4,182D **ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐλὸς ὁ καὶ παλαιομάγαδις ὀνομαζόμενος** (ἰδ.ἀνάγν. πλαγιομάγαδις).

παλαιομαστόδους-όδοντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν τῆς ὁμοιογενείας τῶν **ἐλεφαντιδῶν,** ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.

παλαιομάτωρ-ορος (ἡ) ἡ εἰς παλαιοὺς χρόνους ὑπάρξασα μήτηρ : Εὐρ.Ἰκ.628 **ἰὼ Ζεῦ, τᾶς παλαιομάτορος παιδογόνε πόριος Ἰνάχου.**

παλαιομώλωψ-ωπος (ὁ) (μώλωψ) γλωσσ. ὁ παλαιόθεν πανοῦργος, δόλιος, ἀπατεὼν (veterator)· πρβλ. δημ. παλιοκατεργάρης, παλιοπαλιάνθρωπος.

παλαιοντολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστήμη ἡ πραγματευομένη περὶ τῶν εἰδῶν τοῦ ζωϊκοῦ καὶ τοῦ φυτικοῦ κόσμου, τῶν ἐκλιπόντων ἤδη κατὰ τὸ τελευταῖον (τὸ καὶ νῦν) τμῆμα τῆς ἀλλουβίου τεταρτογενοῦς περιόδου καὶ ἀπαντώντων μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

παλαιοντολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιοντολογίαν : **παλαιοντολογικὸν μουσεῖον.**

παλαιοντολόγος (ὁ,ἡ) ὁ κατ' ἐπιστήμην εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὴν παλαιοντολογίαν βλ.λ. : **αἱ εἰκασίαι παλαιοντολόγων τινῶν περὶ ὑποστάσεως πιθηκανθρώπου εἶναι ὅλως ἀστήρικτοι.**

παλαιόπληγος-ον μσν. ὁ ἐκ παλαιῶν πληγῶν, ἐκ δαρμοῦ ἢ ἄ. ταλαιπωριῶν κακοπαθήσας : Πρόδρ.2,479 **γαδοῦριν παλαιόπληγον, ὀρνίθιν κορυντζᾶριν·** πρβλ. κοντριάρικος.

παλαιόπολις (ἡ) κ. νεώτ. ἡ παλαιὰ πόλις, Ἡσ.· ‖ νεώτ. ὡς τοπωνυμ.

παλαιόπλουτος-ον ὁ ἐκ παλαιοῦ χρόνου πλούσιος, ἀρχαιόπλουτος : Θουκ.8,28 **παλαιόπλουτον γὰρ ἦν τὸ χωρίον,** Ἀριστλ.Ἀθ.6,2 *τοὺς ὕστερον* **δοκοῦντας εἶναι παλαιοπλούτους.**

παλαιοπράγμων-ονος-ον γλώσσ. τοῦ παλαιοθέτης βλ.λ.' Ἡσ.

παλαιοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. ὁ τόπος, ἔνθα πωλοῦνται παλαιὰ ἀντικείμενα, τὸ κατάστημα τοῦ παλαιοπώλου.

παλαιοπώλης (ὁ) νεώτ., θηλ. **-ῶλις-ιδος**, ἔμπορος παλαιῶν κ. ἰδ. μεταχειρισμένων ἀντικειμένων.

παλαιοπωλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ παλαιοπώλου βλ.λ.

παλαιόρ (ὁ) ἀνόητος, βλάξ : Ἀριστφ.Λυσ.988 παλαιόρ γα **ναὶ τὸν Κάστορα**' πρβλ.Ἡσ.«μωρός».

παλαιοράφιον (τὸ) γλωσσ. τὸ κατάστημα τοῦ παλαιοράφου βλ.λ.,τοῦ ἐπιδιορθωτοῦ ὑποδημάτων.

παλαιοράφος-ον γλωσσ. ὁ παλαιὰ ῥάπτων, ἐπιδιορθωτὴς ὑποδημάτων, μπαλωματής.

παλαιόρνις-ιθος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ψιττακῶν, τῆς ὁμοιογενείας τῶν **πλατυκερκιδῶν.**

παλαιορογραφία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς παλαιογεωγραφίας, ἀσχολούμενος μὲ τὴν διαδρομὴν τῶν ἀρχαίων ὀροσειρῶν καὶ τὸν χρόνον τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ὀροσειρῶν τούτων.

πᾰλαιός-ά-όν κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **παλιός-ιά-ιό,** αἰολ. πάλαος, βοιωτ. **παληός,** λακ. **παλεός,** ὁμαλὸν συγκρ. κ. ὑπερθ. **παλαιότερος, παλαιότατος,** συχν. **παλαίτερος, παλαίτατος** (ἐκ τοῦ πάλαι) (ἡ παραλήγουσα π. ποι. ὑπάρχει μ. ὅταν εἶναι βραχεῖα' ἔν τισι χωρίοις **παλεός**), ὁ παλαιὸς κατὰ τὰ ἔτη, ἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ προκεχωρημένος τὴν ἡλικίαν, ἡλικιωμένος, γηραιός, γέρος : Ἰλ.Ξ 108 **ἢ νέος ἠὲ παλαιός,** Ὀδ.Α 395 **νέοι ἠδὲ παλαιοί,** αὐτ.Ν 432, Πίνδ.Ν 3,73 **ἐν ἀνδράσιν ἀνήρ, τρίτος ἐν παλαιτέροισι,** Εὐρ.Μήδ.68 **ἔνθα δὴ παλαίτατοι θάσσουσι, - παλιὸς ἔμπορος**' δημ. παροιμ. (ὡς ἐπὶ ζῴων) **παλιὸς γάτος τρυφερὰ ποντίκια ὀνειρεύεται** (ἐπὶ ἐρωτομανῶν γερόντων ὀρεγομένων ἀνηλίκων κορασίων)' ὁμ.**ἡ παλιά κότα ἔχει τὸ ζουμί** (ἐπὶ ὡρίμων γυναικῶν αἵτινες εἶναι ἡδονικώτεραι εἰς τὸν ἔρωτα)' ‖ ὁμ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ὑπάρχων : Ὀδ.Β 340 ἐν **δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο,** αὐτ.293 **νῆες . . νέαι ἠδὲ παλαιαί,** Ἀριστφ.Πλ.1086 **τρὺξ παλαιὰ καὶ σαπρά,** Λυσ.28,4 **τριήρεις παλαιὰς ἀντὶ καινῶν παραδώσειν,** Πλάτ.Μέν.91D **τὰ ὑποδήματα ἐργαζόμενοι τὰ παλαιὰ καὶ τὰ ἱμάτια,** Θεόφρ.ΦΙ 7,1,6 **παλαιὰ σπέρματα,** ΚΔ Λουκ.5,39 **οἶνον . . οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν εὐθέως θέλει νέον**' π. μτγν. μ. **παλαιὰ** ἡ παλαιὰ διαθήκη βλ.λ.' ‖ γεν. νεώτ. κ. δημ. ὁ πρὸ πολλοῦ ὑπάρξας : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 33,24 **κι ἐφάνη μου ποὺ ἀντίκρυσα κάποια παλιά μου γνώρα**' ‖ κ.ὁ ἐκ μακρᾶς χρήσεως φθαρείς, ὁ ἄχρηστος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.187,3 **παλιὰ στράτα δὲ χάνεται, καινούρια δὲν πατιέται, οὐδὲ παλιὰ ἀγαπητικιὰ δὲν ἀπολησμονιέται**' κ. ἐν παροιμ. φρ. **τὸν γράφω στὰ παλιά μου τὰ παπούτσια** (οὐδεμίαν σημασίαν τοῦ δίνω, τὸν περιφρονῶ)' κ. παροιμ. φρ. **τὸ παλιὸ σακκὶ δὲ γίνεται καινούργιο** (ἐπὶ τῶν ἀνεπανορθώτως κατεστραμμένων ἀντικειμένων ἢ καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων ἐχομένων τῶν παλαιῶν των ἕξεων)' ‖ νεώτ. κ. δημ. **κ. ὁ** προηγούμενος : **στὸ παλιὸ σπίτι ἀφήσαμε ὅλα τὰ λουλούδια**' **2)** ὁ εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἀνήκων, ὑπάρξας, ἀρχαῖος, ἐπὶ προσ. : Ἰλ.Ζ 215 **ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώϊός ἐσσι παλαιός,** αὐτ.Λ 166 **παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδαο,** Ὀδ.Β 118 **κέρδεα . . οἵ' οὔ πώ τιν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν,** Θουκ. 1,4 **Μίνως παλαίτατος ὧν ἀκοῇ ἴσμεν,** Πλάτ.Κρατ. 411Β **οἱ πάνυ παλαιοὶ ἄνθρωποι**' κ. ἀπλ. **οἱ παλαιοὶ** οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι κ. εἰδ. οἱ πρόγονοι : Θουκ.1,3 **δηλοῖ δέ μοι τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ ἥκιστα**' ‖ νεώτ. εἰδ. ὁ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου πρεσβεύων τι : **παλαιὸς βασιλόφρων**' ‖ ὁμ. **νεώτ. κ.** δημ. ὁ πεπειραμένος : **παλιὸς καραβοκύρης**' ‖ ὁμ. ὁ ἐφαρμόζων παλαιὰς μεθόδους : **παλαιὸς γιατρός, - παλαιὰ μοδίστρα**' ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄλλοτε διατελέσας ἐν ἐνεργείᾳ εἴς τι ὑπούργημα, ἐπάγγελμα, ἀσχολίαν κττ. : **ὁ παλαιὸς δήμαρχος - πρόεδρος**' ‖ ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀρχαῖος : Ὀδ.Ψ 296 **ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο,** αὐτ.Η 157 **παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,** Ἡρ.9,26 **καινὰ καὶ παλαιὰ ἔργα,** Σολωμ.Λὸρδ Μπάϋρ.83 **ἐδῶ στὴν παλαιά σου | κατοικία,** Κάλβ.18,8 **εἰς τοῦτον τὸν ναὸν | τῶν πρώτων χριστιανῶν, | παλαιότατον κτίριον, πῶς ἦλθον;, - παλαιὰ ἀνάκτορα, - ἡ Ἠλέκτρα παίζεται στὸ παλιὸ θέατρο**' **3)** ὁ οὗ δὲν γίνεται πλέον χρῆσις : Αἰσχ.Εὐμ.778 **παλαιοὺς νόμους καθιππάσασθε,** Λυσ.6,51 **κατὰ τὸ νόμιμον τὸ παλαιὸν καὶ τὸ ἀρχαῖον,** Πλάτ.Γοργ.499C **κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον, - παλαιὰ φράσις - ἔκφρασις**' ‖ ἐπὶ τόπων, ὁ κτ. παλαιὰν ἐποχὴν ἐκ ἀκμῇ ὑπάρξας : Αἰσχ.Πέρσ.17 **τὸ παλαιὸν Κίσσιον,** Σοφ.Ἠλ.4 **τὸ γὰρ παλαιὸν Ἄργος, - παλαιὰ Κόρινθος**' ἐν Πάπ. **καιροὶ παλαιοί**' κ. δημ. **τὰ παλιὰ χρόνια** οἱ ἀρχαῖοι χρόνοι' ‖ **τὸ παλαιόν** ὡς ἐπίρρ. τὸ πάλαι, κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους, ἄλλοτε : Ἡρ.1, 171 **τὸ γὰρ παλαιὸν . . Μίνω τε κατήκοοι . . εἶχον τὰς νήσους,** Αἰσχ.Πέρσ.102 **Μοῖρ' ἐκράτησεν τὸ παλαιόν,** Πλάτ.Κρατ.401C **τὸ παλαιὸν ἐσσίαν καλεῖν τὴν οὐσίαν**' ‖ ὁμ. **ἐκ** παλαιοῦ ἐκ τῶν παλαιῶν ἢ **ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ** ἀπὸ παλαιοῦ χρόνου : Ἡρ.1,57 **μαντήϊον ἐκ παλαιοῦ ἱδρυμένον,** Ἀντιφ. 2,1,5 **ἐκ παλαιοῦ ἐχθρὸς ὢν αὐτοῦ,** Θουκ.1,2 **εὐθὺς ἀπὸ παλαιοῦ,** Ἡρῴνδ.2,102 **ἐκ τῶν παλαιῶν**' κ. συγκρ. κ. ὑπερθ. ἀπὸ παλαιοτέρου ἢ παλαιοτάτου χρόνου : Ἡρ.1,60 **ἐκ παλαιτέρου τοῦ βαρβάρου ἔθνεος τὸ Ἑλληνικόν,** Θουκ.1,18 **στασιάσασα ὅμως ἐκ παλαιτάτου καὶ ηὐνομήθη καὶ αἰεὶ ἀτυράννευτος ἦν**' **4)** ἐπὶ πραγμ. ἐν καλῇ σημ., ὁ ἐπὶ μακρὸν χρόνον διατηρούμενος' δθ. ὁ σεβαστός, σεβάσμιος, τίμιος διὰ τὴν ἀρχαιότητα : Ἀντιφ.6,4 **εἴργεσθαι θυσιῶν, ἀγώνων, ἅπερ μέγιστα καὶ παλαιότατα τοῖς ἀνθρώποις**' ‖ κ. ἀντιθ. ἐν κακῇ σημ. ἀπηρχαιωμένος, ἄχρηστος διὰ τὴν παλαιότητα γενόμενος : Σοφ.ΟΤ 290 **καὶ μὴν τά γ' ἄλλα κωφὰ καὶ παλαί' ἔπη**' ‖ ἐν Ἐπιγρ. **παλαιὸν δρᾶμα** τὸ προηγουμένως ἀναβιβασθὲν εἰς τὴν σκηνήν, παρασταθέν.

παλαιόσπιτον (τὸ) μσν., δημ. **παλιόσπιτο** ἡ παλαιά, ἡ πρὸ πολλοῦ κτισθεῖσα οἰκία, τὸ παλιὸ σπίτι : Πρόδρ.1,370 **τὸ σπίτι τὸ παλαιόσπιτον, τὸ καινουργιοχαλασμένον.**

παλαιοτεταρτογενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιὰν τεταρτογενῆ περίοδον τῆς γῆς.

πᾰλαιότης-ητος (ἡ) **κ. νεώτ.** ἡ ἰδιότης τοῦ παλαιοῦ, ἀρχαιότης, ἀπηρχαιωμένος χαρακτήρ : Εὐρ.Ἑλ.1056 **παλαιότης γὰρ τῷ λόγῳ γ' ἔνεστί τις,** Πλάτ.Πολ.609Ε **εἴτε παλαιότης εἴτε σαπρότης εἴτε ἡτισοῦν οὖσα,** ΚΔ Ρωμ.7,6 **δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος**' ‖ ἡ ἰδιότης τοῦ πρὸ πολλοῦ ὑπάρχοντος, τὸ πόλιωμα, μπαγιάτιασμα: Δίων Κ.72,8 **παλαιότης ἄρτου**' **2)** ἡ γεροντική, μεγάλη ἡλικία : Αἰσχίν.2,42 **ὑπερβολήν τινα ἑαυτοῦ παλαιότητος καὶ πλήθους ἐτῶν εἰπόντος**' ‖ κ ἐπὶ σπόρων φυτῶν : Θεόφρ.ΦΙ 7,1,6.

πᾰλαιοτόκος-ον μτγν. κυρ. ἐπὶ γυναικός, ἡ πρὸ πολλοῦ τεκοῦσα : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.2,3.

παλαιοτροπία (ἡ) μσν. τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ὁ παλαιὸς τρόπος : Εὐστ.531,40 **οὕτω δέ γε παλαιοτροπίαν τινὰ ἔχουσιν.**

παλαιοτροπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰς τροπικὰς χώρας τοῦ παλαιοῦ κόσμου : **παλαιοτροπικὰ φυτὰ - ἀπολιθώματα**

παλαιότροπος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατὰ παλαιὸν τρόπον ὢν ἢ πεποιημένος, ὁ ἀρχαίων τρόπων, παλαιοῦ ἔθους : Ἰάμβλ.Πυθ.23,103 παλαιότροπος χαρακτήρ· || κ. ἐπὶ πραγμ. : Νικόμ.Γερ. Ἀριθμ.2,16 παλαιότροποι βωμοί, - παλαιότροπος οἰκοδομή - ἀμφίεσις.

παλαιότυπος-ον νεώτ. ὁ ἀρχέτυπος βλ.λ.

πἄλαιουργός (ὁ) μτγν. ὁ ἐπιρράπτων παλαιὰ ὑποδήματα, ὁ ἐμβαλωματής· Πολυδ.7,82 «οἱ δὲ παλαιὰ ἐπιρράπτοντες παλαιουργοί».

παλαιοφἄνής-οῦς-ές μσν. ὁ φαινόμενος παλαιός, ὁ ὃν νομίζει τις παλαιόν : Γεωπ.7,24,1 παλαιοφανεῖς οἶνοι.

πἄλαιόφρων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων φρένας γέροντος, ἐκεῖνος ποὺ σκέπτεται σὰν γέρος : Αἰσχ. Εὐμ.838 ἐμὲ παλαιόφρονα κατά τε γᾶς οἰκεῖν.

παλαιοφυτολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς παλαιοντολογίας ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἔρευναν καὶ τὴν συστηματικὴν κατάταξιν τῶν ἐκλιπόντων φυτικῶν ὀργανισμῶν.

παλαιοφυτολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικῶς καὶ κατ' ἐπιστήμην ἀσχολούμενος περὶ τὴν παλαιοφυτολογίαν βλ.λ.

παλαιοχἄρακτος-ον ὁ ἐκ παλαιοῦ χρόνου ἐλθὼν εἰς κυκλοφορίαν : Πάπ. παλαιοχάρακτον νομισμάτιον.

παλαιοχριστιανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους : παλαιοχριστιανικὴ τέχνη - παράδοσις.

παλαιόχρονος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ πολλῶν ἐτῶν, μακραίων, πολυχρονίτης : ΚΜανασσ.Χρον.6047 παλαιόχρονος πέμπελος ὢν τριγέρων.

παλαιοχωρίον (τὸ) μσν. τὸ παλαιόν, ἀρχαῖον χωρίον : Ἄννα Κομν.442 περὶ παλαιοχωρίων δέ τι γενομένῳ.

πἄλαιπλούσιος-ον μτγν. ὁ παλαιόπλουτος βλ.λ. : Φίλ.1,233 οὐκ ἐκ παλαιπλουσίων, ἀλλ' ἐκ φιλαρέτων φύντες.

παλαίπλουτος-ον πάπ. ὁ παλαιπλούσιος βλ.λ.

παλαίπολις-εως (ἡ) κ. μσν. ὡς προσηγ. ἡ πάλαι, ἡ παλαιὰ πόλις : Εὐστ.Πον.237,92 ἡ ἐμὴ παλαίπολις· **2)** εἰδ. Ἡσ. «τὸ πάλαι Ἄργος».

πἄλαισις-εως (ἡ) μτγν. ἀγών, πάλη : Πτολ. Ἁρμ.1,1.

πάλαισμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ τέχνασμα τοῦ παλαιστοῦ ἐν τῇ πάλῃ, ἵνα προκαλέσῃ τὴν πτῶσιν τοῦ ἄλλου, κόλπο παλαιστικό : Ἡρ.9,33 παρὰ ἓν πάλαισμα ἔδραμε νικᾶν, Αἰσχ.Εὐμ.589 ἓν μὲν τόδ' ἤδη τῶν τριῶν παλαισμάτων· || γεν. πᾶς δόλος ἢ τέχνασμα : Αἰσχίν.3,205 πάλαισμα τοῦτ' ἐστὶ δικαστηρίου (δικαστικὸν τέχνασμα), Διον.Ἁλ. Ῥωμ.8,12 σόφισμα . . καὶ πάλαισμα τῶν ἀκουόντων, Ἀθήν.7,307B ὦ Θετταλὸν πάλαισμα (λεγόμενον πρὸς τινα)· || δθ. μτφ. ὑπεκφυγή : Ἀριστφ. Βάτρ.689 κεἴ τις ἥμαρτε σφαλείς τι Φρυνίχου παλαίσμασιν· **2)** ἐν τῷ πληθ. παλαιστικὰ κατορθώματα : Πίνδ.Ὀ 9,13 ἀνδρὸς ἀμφὶ παλαίσμασιν φόρμιγγ' ἐλελίζων· || ἐπὶ παντὸς ἀγῶνος, ἀγών : Αἰσχ.Ἀγ.63 πολλὰ παλαίσματα καὶ γυιοβαρῆ· || κ. κτ. ἐν. : ΟΤ 880 πόλει πάλαισμα μήποτε λῦσαι θεὸν αἰτοῦμαι· πρβλ.Εὐρ.Μήδ.1214· **3)** συνεκδ. ὁ πόλεμος : Ἰουλ.Λόγ.2,66C· **4)** ἐν τῷ πληθ. ἐπὶ εἰκαστικῶν συνθέσεων, συμπλέγματα παλαιστῶν : Φιλόστρ.Εἰκ.2,32.

παλαισμός (ὁ) μτγν. τὸ πάλαισμα βλ.λ. : Γρηγ. Ναζ.Ὠδ.2,45,107.

παλαισμοσύνη (ἡ) ποι. τ. τοῦ πάλη βλ.λ. : Ἰλ.Ψ 701 παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς, Ὀδ.Θ 103 πύξ τε παλαισμοσύνῃ τε καὶ ἅλμασιν, Σιμων.149.

παλαίστα (ὁ) αἰολ. τ. τοῦ παλαστὴ βλ.λ. : Ἀλκ. ἀπ.33,6 παλαίσταν ἀπολείποντα μόναν ἴαν παχέων ἀπὸ πέμπων.

πἄλαιστἄγής-οῦς μτγν. ἐν φρ. παλαισταγὴς οἶνος (ὁ) οἶνος ὅστις ἐκ τῆς παλαιότητος κατέστη πηκτός : Νίκ.Θηρ.591 παλαισταγέος οἴνοιο.

παλαιστή (ἡ) μτγν., αἰολ. παλαίστα παλαστὴ βλ.λ. : Ἱππ.Γυν.Φύσ.33, Ἀριστλ.ΖΙ 606a,14.

παλαιστής (ὁ) (παλαίω) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. νεώτ. κ. δημ. παλαίστρια, ὁ παλαίων, ὁ ἀσκῶν τὸ ἀγώνισμα τῆς πάλης ὡς ἀθλητὴς ἢ ὡς φίλαθλος : Ὀδ. Θ 246 οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες οὐδὲ παλαισταί, Ἡρ.3,137 παλαιστέω Μίλωνος, Ἀριστφ. Λυσ.1083 ὥσπερ παλαιστὰς ἄνδρας ἀπὸ τῶν γαστέρων, Πλάτ.Νόμ.819B πυκτῶν καὶ παλαιστῶν ἐφεδρείας, ΠΔ Ἐξ.25,23 καὶ ποιήσεις αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ· **2)** γεν. ἀντίπαλος, ἐχθρός : Αἰσχ.Πρ.920 τοῖον παλαιστὴν νῦν παρασκευάζεται ἐπ' αὐτὸς αὐτῷ, Σοφ.Φιλ.431 σοφὸς παλαιστὴς κεῖνος (ἐπὶ τοῦ Ὀδυσσέως)· || κ. ἐπὶ στρατιώτου : Σοφ.ἀπ.859· ὁμ. κ. ἐπὶ στρατιωτικῆς ὁμάδος, ἐπὶ σώματος στρατιωτῶν : Εὐρ.Ἰκ. 704 λόχος . . ἐξηνδρωμένος δεινὸς παλαιστὴς ἦν· **3)** ἀγωνιστής, συναγωνιστής : Αἰσχ.Ἀγ.1206 ἀλλ' ἦν παλαιστὴς κάρτ' ἐμοὶ πνέων χάριν· **4)** μτγν. ἀντὶ τοῦ παλαστὴ (ἡ) βλ.λ. : ΠΔ Βασ.3,7,24 καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής.

πἄλαιστιαῖος-α-ον κ. μσν. δ. τ. τοῦ παλαστιαῖος βλ.λ. : Θεόφρ.Φl 2,7,7, Πολύβ.6,23,3 ὁ δὲ μείζων ἐστὶ καὶ παλαιστιαῖος, Ἰώσ.ΑΙ 8,3,5, Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.9,300, Ψελλ.Πον.132,10.

πἄλαιστικός-ή-όν (παλαίω) κ. νεώτ. ὁ ἔμπειρος, ἐπιτήδειος εἰς τὸ ἀγώνισμα τῆς πάλης : Ἀριστλ.Ρητ.1361b,24, Λουκ.Θε.Δ 20,14 γυμνὰς τὰ πολλὰ καὶ παλαιστική· || ἡ παλαιστικὴ (τέχνη) ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ παλαιστοῦ : Παυσ.1,39,3 παλαιστικὴν γὰρ τέχνην εὗρε Θησεὺς πρῶτος· **2)** ὁ προσγενόμενος ἐκ τῆς περὶ τὴν πάλην ἀσκήσεως : Πλούτ.Ἠθ.130B πρὸς ἰσχύν, οὐ παλαιστικὴν οὐδὲ σαρκοῦσαν καὶ πυκνοῦσαν· || ὁ εἰς παλαιστὴν ἰδιάζων, ὁ διὰ πάλην προσφυής : Φιλόστρ.Γυμν.35 στέρνα παλαιστικώτερα.

παλαιστικῶς ἐπίρρ. μτγν., συγκρ. -ώτερον κατὰ τρόπον παλαιστικὸν βλ.λ., ὡς παρὰ παλαισταῖς : Πολυδ.3,149, Φιλόστρ.Γυμν.35.

παλαιστίνειος-α-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Παλαιστίνην : παλαιστίνειος ἑταιρεία.

παλαιστόριον (τὸ) λεξ. τόπος ἔνθα διεξάγεται παλαιστικὸς ἀγών : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

πἄλαιστός (ὁ) Ἐπιγρ. ἡ παλαιστὴ βλ.λ.

πἄλαίστρα (ἡ) (παλαίω) κ. νεώτ. τόπος ἔνθα οἱ παλαισταὶ γυμνάζονται, ἀσκοῦνται, σχολὴ πάλης, γυμναστήριον : Ἡρ.6,126 δρόμον καὶ παλαίστρην ποιησάμενος, Ἱππ.Ἄρθρ.4, Εὐρ.Ἠλ.528 ὁ μὲν παλαίστραις ἀνδρὸς εὐγενοῦς τραφείς, Ἀριστφ.Βάτρ.729 τραφέντας ἐν παλαίστραις καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ, Ξεν.Λακ.2,1 πέμπουσιν εἰς διδασκάλων μαθησομένους καὶ γράμματα καὶ μουσικὴν καὶ τὰ ἐν παλαίστρᾳ, Πλάτ.Γοργ.456C εἰς παλαίστραν φοιτήσας· || νεώτ. κ. μτφ. τὸ πνευματικὸν ἢ πολιτικὸν πεδίον, ἔνθα τις παλαίων πρὸς τοὺς ἄλλους ἀγωνίζεται περὶ ἐπικρατήσεως : οἱ πρωταθληταὶ τῆς πολιτικῆς παλαίστρας· **2)** εἰδ. τὸ μέρος ἔνθα ὁ Κερκύων ἔσφαζε τὰ θύματά του: Βακχ.17,26 Κερκύονος παλαίστρα, Παυσ. 1,39,3 καὶ ὁ τόπος οὗτος παλαίστρα καὶ εἰς ἐμὲ ἐκαλεῖτο Κερκύονος· **3)** μτφ. πᾶσα σχολή : Πλούτ.Δημήτρ.5 ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου παλαίστρας, Λογγῖν.4,4 ἡ Σωκράτους παλαίστρα.

πἄλαιστρἄτιώτης (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ παλαίμαχος βλ.λ.

παλαιστριαῖος-α-ον ὁ ἁρμόδιος, κατάλληλος διὰ τὴν παλαίστραν βλ.λ.1) : Θεόφρ.Χαρ.5,9 παλαιστριαίαν κόνιν ἔχον καὶ σφαιριστήριον (δ. ἀνάγν. παλαιστρίδιον).

παλαιστρίδιον (τό) πάπ. ὑποκορ. τοῦ παλαίστρα βλ.λ.· πρβλ. παλαιστριοῖος.
παλαιστρικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς τὴν παλαίστραν βλ.λ.1): Ἀλεξ.325, Ἀριστλ.Κατ.10b,4 **παλαιστρικὴ ἐπιστήμη** 2) μτγν. ἀντὶ παλαιστικὸς βλ.λ.1): Πλούτ.Ἠθ.639F, Σωρ.Ἐπιδ.51, Γαλ.6,158, Ἱεροκλ.Πλ.Χρ.Ἐπ.16,456Μ.
παλαιστρικῶς ἐπίρρ. σχόλ. κατὰ τὸν τρόπον τῆς παλαίστρας, ὅπως γίνεται εἰς τὴν παλαίστραν βλ.λ.1): Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ.1206.
παλαιστρίτης (ὁ) ὁ ὅμοιος πρὸς παλαιστήν,ἀθλητικός: Καλλ.ἀπ.191,Πλούτ.Ἠθ.274D **εὐτράπελοι καὶ παλαιστρῖται καὶ καλοὶ λέγεσθαι** ‖ Ἐπιγρ. **οἱ παλαιστρῖται** οἱ ἐν τῇ παλαίστρᾳ γυμναζόμενοι· 2) ἐπὶ θεῶν, ὁ προστάτης τῆς παλαίστρας, τῆς πόλης: Βάβρ 48,5 **παλαιστρίτης θεός**· κ. ἐν Ἐπιγρ. ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ· 3) ἐν τῇ Ιατρ.**παλαιστρίτης τρόπος** τρόπος θεραπείας ἐξαρθρώσεως διὰ μαλάξεως ὡς ἐν ταῖς παλαίστραις: Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.4,9,1,1.
παλαιστροφύλαξ-ακος (ὁ) φύλαξ ἢ ἐπιμελητὴς τῆς παλαίστρας βλ.λ.1), ὁ ἐπιστάτης αὐτῆς: Ἱππ.Ἐπιδ.6,8,30, Ἐπιγρ.ΑΙλ.ΠΙ 8,14, Πάπ. **παλαιστροφύλαξ τοῦ μεγάλου γυμνασίου.**
παλαίστωμα-ατος (τό) μτγν. ἡ παλαιστὴ βλ.λ.: Ἀκύλ.ΠΔ Βασ.3,7,9(46).
παλαίτερος-αίτατος παραθ. τοῦ παλαιός.
παλαίφαγος-ον δ. ἀνάγν. τοῦ παλαίφατος βλ.λ.2)· Ἡσ. «παλαιφάγου, πάλαι ἐσθιομένης».
παλαιφάμενος-η-ον μτγν. ὁ παλαίφατος βλ.λ.1): Καλλ.ἀπ.102 **παλαιφάμενος ἄγνος.**
παλαίφατος-ον (φημί) ποι. κ. νεώτ. ἐπίθ. ὁ πρὸ πολλοῦ χρόνου λαληθείς, λεχθείς, προφητευθείς: Ὀδ.Ι 507 **ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει**, Αἰσχ.Ἀγ.750 **παλαίφατος δ' ἐν βροτοῖς γέρων λόγος**, Σοφ.ΟΚ 454 **παλαίφαθ' ἁμοὶ Φοῖβος ἤνυσέν ποτε**· 2) κ. νεώτ. ὁ περὶ οὗ ἀρχαία φήμη ὑπάρχει, ὁ πάλαι φημιζόμενος, μυθώδης: Ὀδ.Τ 163 **οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου οὐδ' ἀπὸ πέτρης** (δ.ἀνάγν. παλαιφάγου, παλαιφύτου)· 3) γεν. ἀρχέγονος, παλαιός, πάνυ ἀρχαῖος, παμπάλαιος: Πίνδ.Ν 6,31 **παλαίφατος γενεά**, Αἰσχ.Ἱκ.532 **παλαίφατον ἁμέτερον γένος**, Σοφ.Τρ.823 **τᾶς παλαιφάτου προνοίας**· ‖ κ. ὁ ἔχων τι ἐκ παλαιοῦ χρόνου: Πίνδ.Ν 2,16 **Ἀχάρναι δὲ παλαίφατον εὐάνορες** (εἶχον γενναίους ἄνδρας ἀπὸ παλαιοῦ χρόνου).
παλαίφυτος-ον δ. ἀνάγν. τοῦ παλαίφατος βλ.λ.2).
παλαίχθων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ διαμείνας ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔν τινι χώρᾳ, παλαιὸς κάτοικος, παλαιόθεν ἐντόπιος: Αἰσχ.Ἑπτ.104 **παλαίχθων Ἄρης**, Ἐπίγρ.π. Αἰσχίν.3,190 **παλαίχθων δῆμος Ἀθηναίων.**
παλαίχρονος-ον μσν. ὁ παλαιόχρονος: Τζέτζ.Ὁμ.385 **γυῖα ὑποτρομέοντα παλαίχρονα.**
παλαίω (πάλη) κ. νεώτ., δημ. **παλαίβω** κ. **παλεύω**, αἰολ. **πάλαιμι**, βοιωτ. **παλήω**, παρατ. **ἐπάλαιον** (κ. προσ-), μέλλ. **παλαίσω**, ἀόρ. **ἐπάλαισα**, ἀγωνίζομαι μετά τινος σῶμα πρὸς σῶμα προσπαθῶν νὰ ρίψω αὐτὸν κατὰ γῆς: Ἰλ.Ψ 621 **οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεαι οὐδὲ παλαίσεις**, Σοφ.ἀπ.941,13 **παλαίουσ' ἐς τρίς**, Πλάτ.Πρωτ.350F **οἱ ἐπιστάμενοι παλαίειν δυνατώτεροί εἰσι τῶν μὴ ἐπισταμένων παλαίειν**, αὐτ.Μέν.94C **οὗτοι δὲ ἐδόκουν τῶν τότε κάλλιστα παλαίειν**· ἡ μτχ. παλαίσας ὁ παλαιστής: Δημ.537 **τὸν παλαίσαντά ποτ' ἐκεῖνον** (τὸν ποτε περίφημον ἐκεῖνον ὡς παλαιστήν)· ‖ μτ. δοτ. **παλαίω τινί** ἀγωνίζομαι μετά τινος: Ὀδ.Δ 343 **ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς**, Πίνδ.Π 9,27 **ὀμβρίμῳ μούναν παλαίοισαν**· ‖ κ. μτφ. ἀγωνίζομαι πρὸς δυστύχημά τι: Ἡσίοδ.Ἔργ.413 **αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει**, Πίνδ.Ν 8,27 **Αἴας στερηθεὶς ὅπλων φόνῳ πάλαισεν**, Εὐρ.Ῥῆσ.509 **κακῷ δὲ μερμέρῳ παλαίομεν**, Ξεν.Οἰκ.17,2 **πολλαῖς ζημίαις παλαίσαντες**· ‖ νεώτ. κ. δημ. κτ. ἐπέκτ. διεκδικῶ τὴν νίκην, μάχομαι: **ἡ φρουρὰ ἐπάλαισεν ἐπὶ μακρὸν κατὰ τῶν ξένων ἐπιδρομέων**, - **παλεύει ὁλημερὶς γιὰ νὰ τὰ βγάλῃ πέρα**· ‖ φρ. **παλαίει μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου** (ἐπὶ βαρέως ἀσθενούντων, χοροπαλεύει)· 2) μτ. αἰτ. νικῶ: Ἀν.Ὀξ.3,216 **λόγον λόγῳ παλαιστέον**· ‖ κ. παθ. ἡττῶμαι, καταβάλλομαι: Εὐρ.Ἠλ.686 **ὡς εἰ παλαισθεὶς πτῶμα θανάσιμον πεσεῖ**, αὐτ.Κύκλ.678 **οἶνος . . παλαίεσθαι βαρύς**· 3) μτ. ἀπορφ. πειρῶμαι, προσπαθῶ: Ἀχιλλ.Τάτ.107 **ἐπαλαίομεν τὴν ναῦν εἰς τὸ ἀντίρροπον καθελεῖν**· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ἀναλελυμ. πειρῶμαι, προσπαθῶ νὰ ἐπιτύχω τι: **παλεύω ὅλη μέρα νὰ τελειώσω τὸ φόρεμα.**
παλαιῶ-όω (παλαιός) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. παλαιώνω, δημ. παλιώνω (ἐσφ.γρ. **παληώνω**) βλ.λ., ἀόρ. ἐπαλαίωσα, παρακ. πεπαλαίωκα, καθιστῶ τι παλαιόν, παλιώνω: ΠΔ Ἰὼβ 9,5 **ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἴδασιν, ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὀργῇ**· 2) κυρ. κ. νεώτ. παθ. **παλαιοῦμαι** γίνομαι παλαιός, κατατρίβομαι, φθείρομαι ἐκ τοῦ χρόνου ἢ τῆς πολλῆς χρήσεως: Ἀριστλ.Μετ.390a,22 **οἱ παλαιούμενοι νεκροί**, αὐτ.Ζ) 557b,6 **ἐν κηρίῳ δὲ γίγνεται παλαιουμένῳ** (εἰς πολυκαιρισμένον κηρόν), ΚΔ Λουκ.12,33 **ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ παλαιούμενα**, - **ἐπαλαιώθη τὸ κτίριον**· ‖ δθ. γηράσκω: Πλάτ.Συμπ.208Β **τῷ τὸ ἀπιὸν καὶ παλαιούμενον ἕτερον νέον ἐγκαταλείπειν οἷον αὐτὸ ἦν**· ‖ **τὸ πεπαλαιωμένον** ἢ παλαιωθὲν τὸ παλαιόν, τὸ ὑπὸ τοῦ χρόνου γεγηρακὼς ἢ ἐφθαρμένον: Ἱππ.Ἄρθρ.7 **πεπαλαιωμένον ἔκπτωμα βραχίονος**, Διον.Ἀλ.Ρωμ.3,10 **γένος παλαιωθὲν ὑπὸ χρόνου**, ΠΔ Σωσάννα 52 **πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν**, - **πεπαλαιωμένη ἐσθής**· 3) νεώτ. κτ. μτφ. ἐπὶ ἀντιλήψεων, δοξασιῶν, ὁ οὐχὶ σύγχρονος, ὁ ἐν τῷ παρελθόντι ἰσχύσας: **ἰδέαι πεπαλαιωμέναι**· 4) ἐν τῷ παθ. γίνομαι ἐκ παλαιότητος ἄχρηστος· ἐπὶ οἴνου, εἶμαι ξεθυμασμένος: Θεόφρ.Φ) 6,7,5, Γαλ.14,14 **οἶνος παλαιούμενος**, Ἀθήν.1,33Α **ὁ δὲ τούτων πεπαλαιωμένος καὶ κεχρονικὼς φαρμακώδης ὢν καροῖ λίαν ταχέως**· ‖ κ. γεν.: Γεωπ.2,30,4 **παλαιούμεναι κριθαί**· 5) μτγν. καταργῶ, ἀκυρῶ νόμον: ΚΔ Ἑβρ.8,13 **ἐν τῷ λέγειν καινὴν πεπαλαίωκε τὴν πρώτην** (διαθήκην).
παλαίωμα-ατος (τό) μτγν. τὸ γενόμενον παλαιόν: ΠΔ Ἰὼβ 36,28 **ρυήσονται παλαιώματα.**
παλαίωσις-εως (ἡ) (παλαιοῦμαι) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ διατήρησις ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἰδ. ἐπὶ οἴνου: Στράβ.5,4,3 **νεωστὶ πειρασθεὶς ὅτι παλαίωσιν δέχεται**, Ξενοκρ.π.Ὀρειβ.2,58,140, Πλούτ.Ἠθ.656Β, Ἀθήν.1,33Β **χαριέστατος δ' οἶνος εἰς παλαίωσιν ὁ κερκυραῖος**, Γεωπ.5,9,3 **παλαίωσις τῶν οἴνων**· ‖ ὁμ. κ. μτφ.: ΠΔ Να.1,15 (2,1) **διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαίωσιν**, Ἀνδρόν.Ρ 572Μ **μῆνις ὀργὴ εἰς παλαίωσιν ἀποτιθεμένη**· 2) ἐπὶ φαρμακευτικῶν βοτανῶν, ἡ ὡρίμανσις: Ἱππ.Εὐσχ.10· 3) ἐν Πάπ. ἡ κατάστασις τῆς ἐρημώσεως, ἐπὶ οἰκίας· 4) μσν. κ. νεώτ. τὸ παλαιοῦσθαι, φθείρεσθαι ἐκ τοῦ χρόνου, τὸ παλαίωμα: Ἀχμ.Ὀνειροκρ.132,13 **ἡ παλαίωσις τῶν ἱματίων.**
παλαμάκια (τὰ) δημ. ἡ ἐπονειλημμένη κρότησις τῶν παλαμῶν εἰς ἔνδειξιν ἐπιδοκιμασίας, ὅ. χειροκροτῶ: λαϊκ.τραγ. **παλαμάκια ποιξετε, ὁ μπαμπάς του ἔρχεται.**
παλαμάρι (τό) δημ. χονδρὸν σχοινίον ἐν χρ. ἰδ. ὡς πρυμνήσιον εἰς τὰ πλοῖα, ὅ. κάλως, καραβόσκοινο, πρυμάτσα.
παλαμαρᾶς (ὁ) δημ. ὁ κατασκευάζων παλαμάρια βλ.λ.
παλάμη (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **κ. ἀπαλάμη**, ἐπ. γενικ. κ. δοτ. **παλάμηφι(ν)** ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια

τῆς χειρός· δθ. ἡ χείρ, ἐν χρ. εἰς τὸ ἔχειν ἢ κρατεῖν τι : Ἰλ.Γ 338 **ἔγχος ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει**, Ὀδ.Α 104 **παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος**, Πίνδ. Π 1,44 **παλάμᾳ δονέων**, Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ.127 **βάλε, φῶς μου, τὴν παλάμη | εἰς τὰ στήθια τοῦ πατρός**, Μαλακ.Συντρίμ.105 **τὸν εἶδαν στὴν παλάμη της τὸν καβαλλάρη τὸν ξανθὸ | καὶ θὰ τὸν πάρῃ ἐφέτο**· || ἡ χείρ ἐν χρ. εἰς ἔργα βίας : Ἰλ.Γ 128 **ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμάων** (ὑπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Ἄρεως), Εὐρ.Ἰκ.865 **παθῶν ὀλόμεναι παλάμαις**· || δθ. ἔργον βίας, βιαία πρᾶξις : Σοφ.Φιλ.1206 **ὡς τίνα δὴ ῥέξῃς παλάμαν ποτέ;**· || ἡ χείρ ἐν χρ. εἰς ἔργα τέχνης : Ἰλ.Ο 411 **τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος**, Ἡσίοδ.Θ 580 **ἀσκήσας παλάμῃσι**, Ἐπιγρ. **ἐργατίναις παλάμῃσιν**· **2)** μτφ. εὐφυΐα, τέχνη, ἐπινόημα, σχέδιον, τέχνασμα, ἐν καλῇ κ. κακῇ σημ. : Θέογν.624 **παλάμη βιότου** (ἐπινόημα πρὸς συντήρησιν ἢ διατροφήν), Ἀριστφ.Σφ.645 **παντοίας πλέκειν παλάμας**· πρβλ. Ἡρ.8,19· ἰδ. ἐπὶ τῶν θεῶν : Πίνδ.Ο 10(11),21 **θεοῦ σὺν παλάμᾳ** (τέχνασμα τοῦ θεοῦ), Σοφ.Φιλ.177 **ὦ παλάμαι θεῶν**· ἐπὶ τοῦ Σισύφου : Πίνδ.Ο 13,52 **πυκνότατος παλάμαις**· πρβλ. Αἰσχ.Πρ.167· **3)** ἔργον τῆς χειρός, ἔργον τέχνης κ. αὐτὴ ἡ τέχνη· Ἡσ. «παλάμαι αἱ χεῖρες, καὶ αἱ τέχναι, ἐπεὶ δι' αὐτῶν πολλὰ μαιόμεθα»· || **πυριγενὴς παλάμη** τὸ ξίφος : Εὐρ.Ὀρ.820 **τοκέων πυριγενεῖ τεμεῖν παλάμᾳ χρόα**· **4)** νεώτ. μέτρον μήκους, τὸ δέκατον τοῦ βασιλικοῦ πήχεως· **5)** νεώτ. ἐργαλεῖον τοῦ ἱστιορράφου ἐν χρ. ὡς δακτυλήθρα· **6)** νεώτ. μεῖγμα ἐκ στέατος, πίσσης καὶ θείου, δι' οὗ ἐπαλείφονται τὰ πλοῖα ἐξωτερικῶς.

παλαμήδεια (ἡ) νεώτ. γένος μεγάλων νηκτικῶν πτηνῶν τῆς ὁμοιογενείας τῶν **παλαμηδειδῶν**.

πᾰλᾰμήδειος-α-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Παλαμήδην, ὁ χαρακτηρίζων τὸν Παλαμήδην, ὁ εὐφυής, ὁ εὐμήχανος : Ἀλκίφρ.3,4 **παλαμήδειον βούλευμα**, ΕΜ 666,21 **παλαμήδειον ἀβάκιον**, Ἀνν. Κομν. **παλαμήδειον μηχάνημα**.

πᾰλᾰμηδικός-ή-όν ὁ παλαμήδειος βλ.λ. : Εὐπ. 351,6 **παλαμηδικὸν τοὐξεύρημα**.

πᾰλάμημα-ατος (τὸ) μτγν. ἐπινόημα, σχέδιον, τέχνασμα : Κωμ.Ἀδέσπ.706, Αἰλ.ΖΙ 1,32 **ἔστι γὰρ δεινὴ** (ἡ μύραινα) **συνιδεῖν τὸ παλάμημα**.

παλαμηφορῶ-έω μσν. φέρω ἐν τῇ παλάμῃ : Ἀκροπ.Κ εἰς Δαμασκ.Ι ASS Μαΐου 2,741,45 **ἣν αὐτὸς ὁ Θεὸς παλαμηφορεῖ**.

παλαμιά (ἡ) δημ. κτύπημα διὰ τῆς παλάμης τῆς χειρός.

παλαμιαῖος-α-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλάμην : **παλαμιαῖαι φλέβες**· **2)** ὁ ἔχων μῆκος ἢ διαστάσεις μιᾶς παλάμης.

παλαμίδα (ἡ) μσν. κ. δημ. τὸ ἀπ' εὐθείας ράπισμα· ἀντίθ. ἀνάστροφη, ξανάστροφη· **2)** ἑσφ. γρ. ἀντὶ παλαμύδα, ὁ ἰχθὺς πηλαμὺς βλ.λ. : Πρόδρ. 2,223 **ἢ παλαμίδαν ἢ σκουμπρίν, θύνναν βρωμιαρέαν**.

παλαμίδι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ὀνωνὶς βλ.λ.

παλαμίζω δημ. δράττομαι διὰ τῆς παλάμης, ἐπιθέτω, βάζω που τὴν παλάμην τῆς χειρός μου : **παλαμίζει τὸ Εὐαγγέλιο**· **2)** ἐν τῷ ναυτ. ἐπικαίω τὴν περὶ τὴν τρόπιν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σκάφους· || ὁμ. ἐπαλείφω πλοῖον διὰ παλάμης βλ.λ.6).

παλαμικός-ή-όν νεώτ. ὁ παλαμιαῖος βλ.λ. : **βραχὺς - μακρὸς παλαμικὸς μῦς**.

παλαμίς-ίδος (ἡ) μτγν. ὁ ἀσπάλαξ βλ.λ. : Ἀλέξ. Τραλλ.11,652 **ἀσφάλακος τοῦ ζώου, ὅ τινες παλαμίδα καλοῦσι**· **2)** πηλαμὺς βλ.λ. : Κυραν.22· **3)** Ἡσ.«παλαμίς· τεχνίτης παρὰ τοῖς Σαλαμινίοις».

παλάμισμα-ατος (τὸ) δημ. ἐν τῷ ναυτ. ἡ ἐπίκαυσις βλ.λ.ἢ).

πᾰλαμναῖος (ὁ) (παλάμη) ὁ διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ παλάμης, χειρὸς ἀνελών, φονεύων τινά· δθ. ὁ φονεύς, δολοφόνος : Σοφ.Τρ.1207 **φονέα γενέσθαι καὶ παλαμναῖον σέθεν**· **2)** ὁ μεμολυσμένος ἕνεκα φόνου, ἔνοχος φόνου, ἱκέτης μήπω ἐξαγνισθείς : Αἰσχ.Εὐμ.448 **ἄφθογγον εἶναι τὸν παλαμναῖον νόμος**, Σοφ.Ἠλ.587 **ἥτις ξυνεύδεις τῷ παλαμναίῳ**, Ὑπερείδ.ἀπ.85, Βάβρ.82,6 **ὦ παλαμναίη** (ὦ κατηραμένη, ἐπὶ τῆς ἀλώπεκος)· **3)** ὡς ἐπίθ. ὁ βδελυρός, ἀχρεῖος, ὀλέθριος : Φρύν.Κωμ. 58 **τῷ παλαμναίῳ ξένῳ**, Ἀπολλ.Ρ 4,709 **παλαμναῖαι ἱκεσίαι** (αἱ ὑπὲρ φόνου γιγνόμεναι), Ὀρφ. Λιθ.512 **παλαμναία ἀσπίς**, Ἐπιγρ. **παλαμναῖον μόρον ἕξει** (θὰ ἔχῃ ἀχρεῖον θάνατον)· **4)** ἀλάστωρ, ἐκδικητικός, ἐκδικητὴς αἵματος : Εὐρ.ΙΤ 1218 **μὴ παλαμναῖον λάβω**, Ξεν.ΚΠ 8,7,18 **παλαμναίους τοῖς ἀνοσίοις ἐπιπέμπουσι**· || ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κ. ὡς ἐπίθ. : Τίμ.Λοκρ.105 **δαίμοσι παλαμναίοις χθονίοις τε**, Ἀριστλ.Κόσ.401a,23 **Ζεὺς παλαμναῖος**, Πλούτ.Ὀθ.1 **παλαμναίου δαίμονος**· πρβλ.Πολύβ.ἀπ.98, Πολυδ.5,131, ΕΜ 647,43.

παλαμοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς παλάμην, ὁ ἔχων τὸ σχῆμα παλάμης : **παλαμοειδὲς φύλλον, - παλαμοειδὲς ἔλασμα**.

παλαμομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρόχειρος διὰ τῆς παλάμης μέτρησις μήκους τινός.

παλαμόνευρος-ον νεώτ. ἐπὶ φύλλων, οὗ αἱ νευρώσεις ἀποκλίνουσιν ἀπό τινος σημείου τοῦ μίσχου δίκην δακτύλων ἀνθρωπίνης παλάμης.

παλαμοσκόποι (οἱ) μσν. οἱ διὰ τῆς παρατηρήσεως τῆς χειρὸς προλέγοντες τὰ μέλλοντα, οἱ χειρομάντεις : Βαλσ.Καν.61 **τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου**.

παλαμοσχιδής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ φύλλων, ὁ κεχωρισμένος εἰς λοβοὺς δίκην δακτύλων, ὁ παλαμόνευρος.

παλαμύδα (ἡ) δημ. ἑσφ.γρ. **παλαμίδα** ὁ ἰχθὺς πηλαμύς : παροιμ. **παλαμύδα σοῦ μυρίζει, ντεῖ-.μεντὲ νὰ φᾷς κολιό** (ἐπὶ ἔχοντος ὑπερβολικὰς ἀξιώσεις)· φρ. **παλαμύδα τοῦ μυρίζει** (εἶναι ἄξιος ξυλοκοπήματος).

παλαμῶμαι-άομαι (παλάμη), μέλλ. **παλαμήσομαι** κ. αἰολ. **παλαμάσομαι** (Ἀλκ.72), ἐργάζομαι διὰ τῶν χειρῶν, ἀπεργάζομαι, ἐπιτελῶ, ἐκτελῶ, κατορθῶ : Ξεν.ΚΠ 4,3,17 **ταῖς δὲ χερσὶ τὸ δέον παλαμᾶσθαι**· **2)** μτφ. ἐπιχειρῶ τι μετ' ἐπιτηδειότητος, μηχανῶμαι, τεχνάζω, ἐπινοῶ, τεκταίνομαι· Εὐρ.ἀπ.910 **πρὸς ταῦθ' ὅ τι χρὴ καὶ παλαμάσθω., καὶ τεκταινέσθω**, Ἀριστφ.Ἀχ.659 **πρὸς ταῦτα Κλέων καὶ παλαμάσθω**, αὐτ.Εἰρ.94 **τόλμημα νέον παλαμησάμενος** (ἐπιχειρήσας μετ' ἐπιτηδειότητος τολμηρόν τι ἔργον), Φιλόστρ.Ἀπολλ.2,33 **μηχανὰς παλαμᾶσθαι**· || ὁμ. τὸ ἐνεργ. μ.ἐν μτχ. ἀορ. **παλαμήσας** Ἡσ. «τεχνάσας».

παλαμωνίδα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἀστράγαλος βλ.λ.· **2)** τὸ φρυγανῶδες καὶ ζιζάνιον **φυτὸν** ὀνωνὶς ἡ ἀρχαία.

παλάντζα (ἡ) δημ. ἀ. μπολάντζα βλ.λ.

πάλαξις-εως (ἡ) (παλάσσω) τὸ μιαίνειν, τὸ μολύνειν, ἡ μόλυνσις : Πορφ.Μαρκ.19 (ἐκδ.Mai.)· **2)** Ἐπιγρ. ἡ δι' ἐλαιοχρώματος πρώτη ἐπάλειψις ἀχρωματίστου ἐπιφανείας, τὸ ἀστάρι βλ.λ.2).

πᾰλάσιον (τὸ) ἀντὶ παλάθιον βλ.λ.· Φώτ.371,20 «παλάσια, τὰ συγκεκρμμένα σῦκα . . εἰσὶ δὲ ἐξ ἰσχάδων ἢ σύκων κεκομμένοι βῶλοι πλινθοειδεῖς» : Ἀριστφ.Εἰρ.574 **τῶν τε παλασίων ἐκείνων τῶν τε σύκων, τῶν τε μύρτων**.

παλάσκα (ἡ) (οὐγγρ.) δημ. ἡ **μπαλάσκα** μικρὰ δερματίνη θήκη φυσιγγίων φερομένη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν : Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.65 **καὶ παλλάσκες, καὶ σπαθία, | μὲ ὁλοσκόρπιστα μυαλά**· **2)** δερματινὸς κυνηγετικὸς σάκκος, ἀσκοπήρα κυνηγοῦ.

πἄλάσσω ἐπ., μέλλ. παλάξω, παθ. παρακ. **πεπάλαγμαι,** ραίνω, ραντίζω, μιαίνω, μολύνω, καθιστῶ τι μιαρόν, ρυπαρόν, ἀκάθαρτον· Ἡσ. «παλάξαι βρέξαι .. παλάσσειν (sic), ταράσσειν, βρέχειν, μολύνειν» : Ὀδ.Ν 395 **αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν .. οὖδας**· συνήθ. ἐν παθ. : Ἰλ.Ε 100 **παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ,** Ὀδ.Χ 402, αὐτ.406, Ἡσίοδ.Ἔργ.733 **αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμένος,**Καλλ. Λουτρ.Παλ.7 **λύθρωι πεπαλαγμένα πάντα φέροισα τεύχεα,** Κὅιντ.12,410 **νιφετῷ παλάσσεται ὕδωρ**· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. **παλάσσομαι** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Ἰλ. Λ 169 **λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας** (ἐμόλυνε)· **2)** τὸ παθ. ἐπὶ πραγμάτων, διασπείρομαι, διασκορπίζομαι μακράν : Ἰλ.Λ 98 **ἐγκέφαλος δὲ ἔνδον ἅπας πεπάλακτο,** αὐτ.Μ 186· **3)** ὁμ. παθ. σχίζομαι πλήττομαι : Καλλ.Δῆλ.78 **Ἀσωπὸς βαρύγουνος, ἐπεὶ πεπάλακτο κεραυνῶι** (ἀντὶ ἐπέπληκτο)· **4)** ἐν μέσ. παρακ. κινῶ, σείω, εἰδ. πάλλω τοὺς λαχνούς, ἐπὶ προσ. ἐξαγόντων κλήρους, οὓς ἔπαλλον ἐντὸς περικεφαλαίας : Ἰλ.Η 171 **κλήρῳ νῦν πεπάλασθε διαμπερές** (ὁρίσατε διὰ κλήρου τὴν τύχην σας), Ὀδ.Ι 331 **τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάσθαι ἄνωγον,** Ἀπολλ.Ρ 1,358 **πεπάλαχθε κατὰ κληῖδας ἐρετμά**· πρβλ. πάλλω· **5)** ρηματ.π.πάλαξις.

πἄλαστή (ἡ) ἀττ. κ. νεώτ. τ. τοῦ παλαιστή, ἡ παλάμη τῆς χειρός, δθ. κ. ὡς μέτρον μήκους, ἰσοδυναμοῦν πρὸς τέσσαρας δακτύλους (77-78 χιλιοστόμετρα) : Κρατῖν.133, Ἐπιγρ., Φρύν.264, Πάπ.

παλαστιαῖος-α-ον (παλαστή) κ. παλαιστιαῖος -α-ον ὁ ἔχων τὸ μῆκος παλαστῆς : Ἡρ.Ι,50 **ὕψος δὲ παλαιστιαῖα,** Ἐπιγρ. παλαστιαῖος.

παλατιανός-ή-ό(ν) μσν. κ. δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀνακτόρων, ὁ ἄνθρωπος τοῦ παλατιοῦ, ὁ ἀνακτορικός, ὁ αὐλικός : Πρόδρ.ἐν Κορ.Ἄτ.Ι,233 **ἐκεῖνος ἔνι Παλατιανός, καὶ σὺ εἶσαι Λεβατάρης.**

πἄλᾰτῖνος-η-ον μτγν. κ.μσν., νεώτ. κ. παλατινός -ή-όν **ὁ ἀνήκων** ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ Παλάτιον, **ἕνα τῶν ἑπτὰ λόφων** τῆς Ρώμης : Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,70 **Παλατίνη βιβλιοθήκη** (ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου ἱδρυθεῖσα ἐπὶ τοῦ ἐν Ρώμῃ Παλατίνου **λόφου**)· ‖ **τὸ ἀρσ. Παλατῖνος** ὡς οὐσ. κύρ. ὄνομα, **ὁ** λόφος τοῦ Παλατίου ἐν Ρώμῃ· **2)** μσν. **ὁ** ἀνήκων **εἰς** τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ παλατίου, τῶν ἀνακτόρων, **ὁ** αὐλικός, ὁ εὐγενής, ἀ. παλατιανός, παλαδῖνος : Πρόδρ.2,71 **ἐκεῖνος Παλατῖνος ἦν, σὺ δὲ σκυβαλοφύλαξ**· ‖ ὁ ἐκ τοῦ παλατίου, **ἐκ** τῶν ἀνακτόρων προερχόμενος ἢ διὰ τὸ παλάτιον προωρισμένος : ΨΚωδιν.139,7 (ἔκδ. Preg.) **παλατῖνοι ἄρτοι**· **3)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος **εἰς τὸ** Παλατινᾶτον τῆς Γερμανίας : **Παλατίνη ἀνθολογία** (ὁ ἐν Ἀϊδελβέργῃ εὑρεθεὶς κῶδιξ τῆς Ἑλλ. ἀνθολογίας τοῦ Κωνστ.Κεφαλᾶ).

παλάτιον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. δημ. **-άτι(ν)** **εἷς ἐκ τῶν** ἑπτὰ λόφων τῆς Ρώμης, ἐφ' οὗ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Αὐγούστου καί, μετ' αὐτόν, ἄλλων αὐτοκρατόρων : Πλούτ.Γάλβ.1 **ἡ δετῶν Καισάρων ἑστία, τὸ Παλάτιον, ἐν ἐλάσσονι χρόνῳ τέσσαρας αὐτοκράτορας ὑπεδέξατο**· **2)** δθ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὡς προσηγορ. ἀνάκτορον αὐτοκράτορος, βασιλέως ἢ ἡγεμόνος· Δίων Κ 53,16 **«καλεῖται δὲ τὰ βασίλεια παλάτιον .. ὅτι ἔν τε Παλατίῳ ὁ** Καῖσαρ **ᾤκει καὶ ἐκεῖ τὸ στρατήγιον εἶχε .. καὶ διὰ τοῦτο κἂν ἄλλοθι ὁ αὐτοκράτωρ καταλύῃ** τὴν τοῦ **παλατίου ἐπίκλησιν ἡ καταγωγὴ αὐτοῦ ἴσχει»**· Θωμ.Μ 145 **«βασίλεια κρεῖττον ἢ ἀνάκτορα· τὸ δὲ παλάτια ἀδόκιμον»** : Πάπ. **ὁ δεῖνα πραιτωριανὸς τοῦ θείου παλατίου,** Πρόδρ.2,74 **ἐκεῖνος πάντ' εἰσέβαινεν σειστὸς εἰς τὸ παλάτιν,** ΨΚωδιν.139,7 (ἔκδ. Preg.) **παλατῖνοι ἄρτοι ὡς ἐκ τοῦ Παλατίου χορηγούμενοι,** Ἀραβ. Μυθ.Χαλ.Ι,102 ὁ βασιλεὺς Καλίφης στοχαζόμενος **τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ παλατίου,** Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.280,Ι κιόνιν πορφυρόν, ποὺ στέκει στὸ παλάτιν, | ἀπού κουμπίζει ὁ βασιλεὺς καὶ κρίνει ὁ **λογοθέτης,** Κρυστ.Ἀγροτ.Τραγουδιστρ.Βασιλ.32 τοῦ παλατιοῦ βασίλισσα, κυρά μου νὰ σὲ κάμω, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 22,15 ὁπόχει τὸ ἀκουστὸ παλάτι ὁ Στοχασμὸς ὁ βασιλιάς, - παλάτιον τὸ μέγα ἢ ἱερὸν καὶ θεοφύλακτον παλάτιον (κατ' ἐξοχὴν τὸ ἀνάκτορον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔνθα διέμενον οἱ αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου)· **2)** κτ. **ἐπέκτ.** μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα, πολυτελὴς **οἶκος,** μέγαρον : Διγεν.Ἀκρ.56 **σὺ δὲ παλάτια θαυμαστὰ κτίσε διὰ τ' ἐκείνην,** αὐτ.3993, - **τὸ σπίτι του εἶναι παλάτι**· **3)** δημ. τὸ σύνολον τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνακτόρων ὡς καὶ τῶν περιβαλλόντων τὸν ἡγεμόνα προσώπων, ἡ αὐλή· **4)** δημ. αὐτὸς οὗτος ὁ βασιλεὺς ἢ ἡγεμών : **τὸ παλάτι διώρισε ἰδικόν του ὑπουργὸν τῆς Παιδείας**· ‖ μαν. κ. νεώτ. ὅλη ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια : Εὐχὴ Ἐκκλ. **ὑπὲρ τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοῦ.**

πἄλατίτζιον (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ παλάτιον βλ.λ.) : ΨΚωδιν.265,5 (ἔκδ.Preg.).

πἄλᾰχή (ἡ) (παλάσσω) μτγν. πᾶν ὅ,τι ἔλαχέ τινι, τὸ διὰ κλήρου πεσόν τινι, ὁ κλῆρος· Ἡσ. «ἀρχή, λῆξις, μοῖρα, γενεά» : Νίκ.Θηρ.449 **ἐκ παλαχῆς ἀέξεται** (ἐξ ἀρχῆς).

πἄλαχῆθεν Ἡσ. «ἐκ γενεᾶς, ἐκ παλαιοῦ».

πάλε ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. ἀντὶ πάλιν βλ.λ. : Πρόδρ.2,248 **μακάρι νὰ τὲς εὕρισκα! καὶ πάλε** καί 'τρωγά 'τες, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.59,9 **δέκα χωριὰ ν ἐχάλασα τὰ ξαναφκειάνω πάλε.**

πάλεμα (τὸ) δημ. ἢ πάλαιμα ἡ ἐνέργεια τοῦ παλαίειν, ἡ πάλη.

πἄλεομίσημα-ατος (τὸ) (παλεός=παλαιός)παλιοὐ μίσημο, ἀντικείμενον μίσους : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.60.

πἄλεονυμφάγονος-ον (παλεός, νυμφάγονος) ὁ ἐκ παλαιοῦ γεννῶν νύμφας, ὁ ἐν ᾧ ἐκ παλαιοῦ ἐγεννήθησαν αἱ νύμφαι : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.120 κ(ὑρ)εγ **γὰρ χερὶ πα(λ)ε(ο)νυμφάγονον (ἄβατ)ον ἄντρον** (πάπ. παλεονυμφαιογόνον).

παλεόρ λακων. ἀντὶ παλαιὸς βλ.λ.· Ἡσ. «παλεόρ (κῶδ. παλαίωρ)· μωρός».

παλέτσα (ἡ) (Ἰταλ.) μσν., δημ. κ. **παλέτσι** (τὸ) **εἶδος** χονδροῦ ὑφάσματος ἐξ οὗ κατασκευάζονται οἱ σάκκοι, τὰ σακκιά, λινάτσα : Ἐρωτόκρ.4,58) **μὲ τὴν παλέτσα τὴ χοντρὴ καὶ μ' ἄχερα τσὶ κάνει | στρῶμα.**

παλέ(τ)τα (ἡ) δημ. τὸ πυξίον, ἡ χρωματοπυξὶς βλ.λ.· **2)** συνεκδ. ἡ χρωματικὴ κλῖμαξ, **ἣν** μεταχειρίζεται ὁ καλλιτέχνης : **πλουσία παλέτα, - ἁπλῆ - αὐστηρὰ παλέτα.**

πάλευμα-ατος (τὸ) (παλεύω) μσν. δέλεαρ, θέλγητρον, δόλωμα : Ἀνών.π.Bast.εἰς Γρηγ.Κορ.1017S.

πἄλευτά Φώτ. «τὰ λίνα οἷς τὰ θηρία ἁλίσκεται».

πἄλευτής (ὁ) (παλεύω) λεξ., θηλ. **παλεύτρια,** ὁ ἐξαπατῶν, δελεάζων, δθ. ὡς οὐσ. πτηνόν τι κεκλεισμένον ἐντὸς κλωβίου καὶ χρησιμεῦον πρὸς προσέλκυσιν εἰς παγίδα ἄλλων πτηνῶν· Ἡσ.· **2)** Ἡσ. «παλευταί· οἱ τὰ λίνα ἱστῶντες, οἷς τὰ θηρία παλεύεται».

παλευτικός-ή-όν Ἡσ. «παλευτικόν· θηρευτικόν» (κῶδ. πατευτικόν).

παλεύτρια (ἡ) θηλ. τοῦ παλευτής βλ.λ.|| κτ. ΑΒ 59,6 **εἰ ἐξαπατῶσα.** Τίθεται ἐπὶ τῶν ὀρνίθων τῶν **ἐξαπατώντων** τὰ ἄλλα ὄρνεα, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν περιστερῶν» : Ἀριστλ.Ζ1 613a,23 **αἱ τρυγόνες δὲ καὶ αἱ περιστεραὶ ζῶσι καὶ ὀκτὼ ἔτη αἱ τετυφλωμέναι ὑπὸ τῶν παλευτρίας τρεφόντων αὐτάς**· **2)** ὁμ. ὡς ἐπίθ. : Αἰλ.Ζ1 13,17 **παλεύτριαι πελειάδες**· ‖ μτφ ἐπὶ τῶν ἑταιρῶν : Εὔβ.84,1 **τὰς φιλῳδοὺς κερμάτων παλευτρίας.**

παλευτρίς-ίδος (ἡ) ἡ παλεύτρια βλ.λ.· Φώτ.327,2 «παλευτρίδες αἱ περιστεραί».

παλεύω ἐνεργῶ ὡς παλευτής, θηρευτικὸν πτηνόν, ἀγρεύω, δελεάζω, προσελκύω : Ἀριστφ.Ὄρν. 1083 **τὰς περιστερὰς . . συλλαβὼν εἶρξας ἔχει, κἀναγκάζει παλεύειν δεδεμένας ἐν δικτύῳ**· ‖ κ. παθ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν, δελεάζομαι, προσελκύομαι : Φιλόστρ.Εἰκ.2,33· **2)** μτφ. δελεάζω, ἀποπλανῶ, ἐξαπατῶ, σαγηνεύω, παγιδεύω τινά· Φώτ.372 «παλεῦσαι, ἐξαπατῆσαι, ὑπαγαγέσθαι· ἀπὸ τῆς πάλης ἢ τοῦ παλαίειν» : Πλούτ.Ἠθ.52Β **ὁ δὲ κόλαξ αὐτὸς ἑτέρους ἐπάγεται καὶ παλεύει**, αὐτ.Σύλλ.2º, Φιλόστρ.Ἀπολλ.4,25 **παλεύειν τινὰ τοῖς ἀφροδισίοις**· κ. ἀπολ. : Φίλ.Ι,654· **3)** ρηματ. π. πάλευμα, παλευτής.

παλεύω (πάλη) δημ. κ. παλαίβω; ἀόρ. (ἐ)πάλεφα, παλαίω βλ.λ.Ι) : Legr.Ch.Pop.89 **ἔλα, Χάρ', ἄς παλεύωμεν στὸ χάλκινον τ' ἀλώνι**, Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.112,6 **γιὰ νὰ 'βγῃ νὰ παλέφουμε στὸ μαρμαρένιο ἀλώνι**, Κρυστ.Ἀγροτ.Φλογέρα 43 **πόσες φορὲς στὰ χόρτα | μ' ἔρριχνε σὰν παλαίβαμεν**· **2)** μτφ. διεξάγω ἀπεγνωσμένον ἀγῶνα, μάχομαι, πολεμῶ, ἀγωνίζομαι ἀπεγνωσμένως κατ' ἀντιπάλων, ἀντιξόων περιστάσεων κττ. : Σολωμ.Ὄνειρ. Μαρίας 3 **μὲ τὸ κῦμα, μὲ τσ' ἀνέμους, παλεύω μοναχή, - παλαίβει ἀπ' τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν του**· ‖ φρ. **παλαίβει μὲ τὸ Χάρο** πνέει τὰ λοίσθια· ‖ κτ. ἐπέκτ. ἀποπειρῶμαι, προσπαθῶ νὰ ἐπιτύχω τι, καταβάλλω μεγάλας προσπαθείας πρός τι : Πορφύρ. Σκ.28 **σὰ φῶς ἑσπέρας | παντοτεινῆς, ποὺ ἐπάλευε νὰ λείφῃ, - δύο χρόνια παλαίβει νὰ διορισθῇ στὸ ταχυδρομεῖο**· **3)** ρηματ. π. πάλεμα.

παλέω φθείρομαι, διαφθείρομαι, ἀφανίζομαι, καταστρέφομαι· Ἡσ. «παλήσειε· διαφθαρείη· ἐπάλησεν· ἐφθάρη. πεπαληκέναι· ἐκπεσεῖν. πεπαλημέναι· βεβλαμμέναι»· ὁμ. ἐν συντετμ. τ. π. Ἡσ. κ. Φώτ. «πεπαλμένος· βεβλαμμένος», Φώτ. «πεπαλκέναι λέγεται τὸ ἐκπίπτειν τὰ πλοῖα» : Ἡρ.8,21 **εἰ παλήσειε ὁ ναυτικὸς στρατός**.

πάλη (ἡ) (Ι) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ παλαίειν, τὸ πάλευμα, ἀγώνισμα σῶμα πρὸς σῶμα μεταξὺ δύο ἀτόμων προσπαθούντων ἀμοιβαίως νὰ καταρρίψωσιν ὁ εἷς τὸν ἕτερον : Ἰλ.Ψ 635 **πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα . . Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ**, Ὀδ.Θ 206, Πινδ.Ο 8,20 **κρατέων πάλᾳ**, Ἱππ.Διαίτ.(Νόθ.)62 **γυμναζέσθω καὶ ἀφιδρούτω· γυμνασίου δὲ τρῖψις, πάλη ἀπὸ ὀρθοῦ**, Εὐρ.Ἄλκ. 1031 **νικῶσι πυγμὴν καὶ πάλην**, Ἀριστφ.Ἱππ.1238 **ἐν παιδοτρίβου δὲ τίνα πάλην ἐμάνθανες ;**, Θουκ.Ι,6 **πυγμῆς καὶ πάλης ἆθλα τίθεται**, Πλάτ. Νόμ.795Β **τελέως παγκράτιον ἠσκηκὼς ἢ πυγμὴν ἢ πάλην**, Πλούτ.Ἠθ.638D **τεχνικώτατον καὶ πανουργότατον τῶν ἀθλημάτων τὴν πάλην οὖσαν, ἅμα καὶ πρεσβύτατον εἶναι**, Λουκ.Τίμ.50 **νενίκηκε δὲ πὺξ καὶ πάλην καὶ δρόμον**, Ἐπιγρ. **παίδων, ἐφήβων νεωτέρων, μέσων, πρεσβυτέρων, ἀνδρῶν πάλη**, Πάπ. παλαισταὶ κρίσεως .. **πάλης**, **- ἑλληνορρωμαϊκὴ πάλη**· **2)** γεν. ἀγών, μάχη, συμπλοκή : Αἰσχ.Χο.866 **τοιάνδε πάλην μόνος ὢν ἔφεδρος δισσοῖς μέλλει . . ἅψειν**, Εὐρ.Ἡρακλ.159 **εἰς πάλην καθίσταται δορὸς τὸ πρᾶγμα, - ἡ πάλη ἁρμάτων μάχης - τῶν θωρηκτῶν**· ‖ μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἀγὼν ἐπικρατήσεως, προσπάθεια ὑπερνικήσεως ἀντιθέτων δυνάμεων ἢ ἐμποδίων : ΚΔ Ἐφεσ.6,12 **οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς**, Μηναῖ. 12,14 Ὀρθρ.Ὠδ.3 **πρὸς πάλην μάρτυς τοῦ ἐχθροῦ θαρσαλέως ἐξῆλθες, οὐκ ἀσπίδα, οὐ δόρυ, ἀλλὰ πίστιν . . ἐνθέως θωρακισθείς**, Παπαδ.Χριστ.Τεμπ. 11 **δὲν σ' ἔμελε . . διὰ τὴν σκληρὰν πάλην τῆς ζωῆς, - ἡ πάλη τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, - πάλη τῶν τάξεων** (ἡ μεταξὺ **τῶν διαφόρων** κοινωνικῶν τάξεων ἀντίθεσις συμφερόντων **καὶ ὁ ἐξ** αὐτῆς προερχόμενος ἀγὼν κατισχύσεως **τῆς** μιᾶς **ἐξ** αὐτῶν εἰς βάρος τῶν ἄλλων), **- πολιτικὴ πάλη.**

πάλη (ἡ) (2) ἡ παλή (κτ. Σχολ.Ἰλ.Κ 7 πρὸς διαστολὴν ἐκ τοῦ πάλη (1)), τὸ λεπτότατον κεκοσκινισμένον ἄλευρον, τὸ ἄνθος τοῦ ἀλεύρου, ἡ παιπάλη· Εὐστ.898,7 «πάλη κυρίως κατὰ Αἴλιον Διονύσιον λεπτότατον ἄλευρον καὶ τέφρα» : Ἱππ.Γυν.Ι,64 **πάλη ἀλφίτου**, Λύκ.π.Ὀρειβ.9,51,1 **πάλη πυρίνη**, Ζώπυρ.π.Ὀρειβ.14,61,1 **νάρθηκος πάλαι**, Ἀρχιγ.π.Γαλ. 12,791· **2)** πᾶσα λεπτὴ κόνις, σποδός, τέφρα, κονιορτός : Φερεκρ.60 **ἀνέπλησα τὠφθαλμὼ πάλης φυσῶν τὸ πῦρ.**

πάλημα-ατος (τὸ) μτγν. ἡ πάλη (2), τὸ λεπτότατον ἄλευρον : Νίκ.Ἀλεξ.551 **ὀρόβοιο παλήματι.**

παλημάτιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ πάλημα βλ.λ.· Ἡσ. «τὸ λεπτὸν ἄλευρον» : Ἀριστφ.ἀπ.682.

παλήν (ὁ) Ἐπιγρ. λυκ. ἀντὶ βαλὴν βλ.λ.ΙΙ.

πάλθοις Ἡσ. «τόξοις. σφενδόναις».

παληός βοιωτ. κ.δημ. ἀντὶ παλαιὸς βλ.λ.· EM 35,7· ‖ δημ. ἐσφ.γρ. ἀντὶ παλιὸς βλ.λ.

πάλι ἐπίρρ. μτγν. ποι. κ. δημ. τ. τοῦ πάλιν βλ.λ. : Ὀρφ.Ὕμν.3,10 **καὶ πάλι φεύγεις**, Καλλ.Ἐπιγρ.10 **ὄφρα πύθηαι ἤ τι περὶ ψυχῆς ἢ πάλι πῶς ἔσεαι**, Μελέαγρ.ΑΠ 5,181,1 **πάλι δεύτερον αὐτῇ καὶ τρίτον ἄγγειλον**, Φιλόδ.Μουσ.17,40Κ, Ἀνών.Lond.6,36, Πάπ.

παλιάλογο (τὸ) δημ. γηραιὸς καὶ ἄχρηστος ἵππος· **2)** δυσήνιος ἵππος.

παλιανθρωπιά (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ παλιανθρώπου, ἀχρειότης, φαυλότης : Ἀρτ.Βατοπ.Ι,5 **περγελοῦσα μοναχός μου | τὴν παλιανθρωπιὰ τοῦ κόσμου**· ‖ πρᾶξις ἰδιάζουσα εἰς παλιάνθρωπον: **αὐτὸ ποὺ ἔκαμες λέγεται παλιανθρωπιά.**

παλιάνθρωπος (ὁ) δημ. κακοήθης, ἀχρεῖος, φαῦλος, ποταπός, οὐτιδανὸς ἄνθρωπος.

παλιάρισμα (τὸ) δημ. ναυτ. ἡ διὰ πτύων φόρτωσις ἅλατος, ἢ δημητριακῶν κττ. χύδην καὶ ἡ ἰσοπέδωσις τοῦ φορτίου.

παλιατζίδικο (τὸ) δημ. κατάστημα ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως παλαιῶν ἀντικειμένων καὶ ἰδ. ἐνδυμάτων, παλαιοπωλεῖον.

παλιάτσα (ἡ) λίαν παλαιὸν καὶ ἐφθαρμένον ἀντικείμενον : **φοράει κάτι παλιάτσες.**

παλιάτσος (ὁ) (ἰταλ.) δημ. κωμικὸν πρόσωπον εἰς λαϊκὰ θεάματα, οἷον ἱπποδρόμια, ὑπαιθρίους παραστάσεις, πανηγύρεις κττ. διὰ τῶν λόγων, τῶν τρόπων, τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ προκαλοῦν τὸν γέλωτα, γελωτοποιός, μῖμος : Ζερβ.Λυρ.Σάτ.Πρόλ. 3 **κι ἴδια παλιάτσους ἐνιώθα νὰ προσπερνᾶνε 'μπρός μου | πλούτια καὶ δόξες κι ἡδονές**· ‖ μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ γελοῖος καὶ εὐτελής.

παλίβλαστος ἀντὶ παλίμβλαστος βλ.λ. : Θεόφρ. ΦΙ 7,2,4 **παλιβλάστους καυλοὺς** (ἄ.γρ. ἀντὶ παλιμβλαστεῖς).

παλίβολος Ἡσ. ἀντὶ παλίμβολος βλ.λ.

παλιγγέλως-ωτος (ὁ) (γέλως) μτγν. τὸ ἀμοιβαῖον περιγέλασμα : Φίλ.Ι,528 **παλιγγέλωτος καὶ κωμικῆς χλεύης** (πιθ.γρ.).

παλιγγενεσία (ἡ) (γένεσις) μτγν. κ. νεώτ. ἡ οἱονεὶ ἐκ δευτέρου γένεσις, ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τὴν ζωὴν μετὰ θάνατον, ἡ ἀρχὴ νέας ζωῆς, ἀναγέννησις· Ἡσ. «τὸ ἐκ δευτέρου ἀναγεννηθῆναι, ἢ ἀνακαινισθῆναι» : Φίλ.2,144 **παλιγγενεσίας ἡγεμόνες** (ἐπὶ τοῦ Νῶε καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ), Ἰώσ.ΑΙ 11, 3,9 **ἡ ἀνάκτησις καὶ παλιγγενεσία τῆς πατρίδος**, Λουκ.Μυῖ.Ἐγκ.7 **ἀποθανοῦσα . . μυῖα τέφρας ἐπιχυθείσης ἀνίσταται καὶ παλιγγενεσία τις αὐτῇ καὶ βίος ἄλλος .. γίνεται**, Ἰσίδ.Πηλ.4,17,420, **- ἡ ἑλληνικὴ παλιγγενεσία** (ἡ ἀπὸ τῶν Τούρκων ἀπελευθέρωσις τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821)· ‖ ἡ ἀνανέωσις τοῦ γένους, τῆς **ράτσας** :

'Ερμητ.3,3· || δθ. ἡ μετὰ τὴν ἐξορίαν ἀποκατάστασις : Κικ.'Αττ.6,6,4· || ἡ μετανάστευσις, μετοίκησις τῶν ψυχῶν, ἡ μετεμψύχωσις : Πλούτ.'Ηθ. 998C, Κλήμ.'Αλ.539· **2)** ἐν τῇ στωϊκ. φιλοσ. ἡ ἐκ νέου γένεσις τοῦ κόσμου, ἡ περιοδικὴ καὶ αἰωνία ἐπάνοδος τῶν αὐτῶν γεγονότων : Χρύσ.Στωϊκ.2,191, αὐτ.187, Βόηθ.Σιδ.3,265, Μᾶρκ.Αὐρ.11,1 **τὴν περιοδικὴν παλιγγενεσίαν τῶν ὅλων,** Πρόκλ.Τίμ.3,241D· **3)** εἰδ. ἰατρ. ὑποτροπή, ὑποτροπίασις : Γαλ.13,83· || **ἡ ἐκ νέου** ἐξοίδησις : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.45,2,7· **4)** εἰδ. ἐν ΚΔ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν καὶ ἡ ἀλλαγὴ τῶν ζώντων : ΚΔ Ματθ.19,28 **ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ·** **5)** ἡ διὰ τοῦ χριστιανικοῦ βαπτίσματος ἀναγέννησις : ΚΔ Τίτ.3,5 **διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος 'Αγίου·** **6)** εἰδ. ἐν τῷ ρωμ. δικαίῳ, ἡ ἀποκατάστασις τοῦ γένους (restitutio nataliam) : 'Ιουστιν.Νεαρ.18,11.

παλιγγενέσιος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλιγγενεσίαν, ὁ τῆς παλιγγενεσίας : Κλήμ.'Αλ.219 **τῆς παλιγγενεσίου οἰκονομίας.**

παλιγγενής-οῦς-ές (γένος) μτγν. ὁ αὖθις, ὁ ἐκ νέου γεννηθείς : Νόνν.Δ 2,650 **παλιγγενέος φύσις ὕλης,** Πάπ. **παλιγγενὴς αἰών.**

παλίγγλωσσος-ον (γλῶσσα) κ. παλιγλ- ('Ησ.) ὁ ἀντιφατικός, ὁ ψευδής : Πίνδ.Ν 1,28 **παλίγγλωσσον.. ἀγγέλων ῥῆσιν θέσαν·** **2)** ὁ καμπτόμενος, ὁ δυσωπούμενος : Πίνδ.Παρθ.2,63 **ἔρις οὐ παλίγγλωσσος·** **3)** ὁ λαλῶν, ὁ ἔχων ξένην γλῶσσαν, ὁ ξενόγλωσσος : Πίνδ.Ι 5(6),24 **οὐδ' ἔστιν οὕτω βάρβαρος οὔτε παλίγγλωσσος πόλις·** **4)** ὁ δύσφημος : Κωμ.'Αδέσπ.1098· **5)** 'Ησ. «παλιγλώσσῳ· βλασφήμῳ».

παλίγγναμπτος-ον (γνάπτω) μτγν. ἢ παλίγγναπτος ὁ κεκαμμένος, ὁ γυρισμένος πρὸς τὰ ὀπίσω : 'Οππ.Κυν.2,305 **παλιγνάμπτοισιν ἀκωκαῖς,** Τρυφιόδ.523 **παλιγγνάπτοισι κελεύθοις.**

παλίγγνωστος-ον ὁ ἐκ νέου γνωσθείς, ὁ ὃν ἐκ νέου ἔμαθέ τις· 'Ησ. γλώσσ. τοῦ παλινδαές.

παλιγγραφία (ἡ) (γραφή) μτγν. ἀναθεώρησις δίκης : 'Ιουλ.Λαοδ. ἐν Κατ.'ΑστρΛ.Κ 5(1),191.

παλιγκαπηλεύω (καπηλεύω) εἶμαι παλιγκάπηλος βλ.λ., πωλῶ τι ἐκ νέου, πωλῶ κατὰ μικρὰς ποσότητας, λιανικῶς μεταπωλῶ : Δημ.1285 **παλιγκαπηλεύων καὶ συνιστὰς τὰς τιμὰς τοῦ σίτου.**

παλιγκάπηλος (ὁ) (κάπηλος) κ. μσν. ὁ ἀγοράζων ἐμπορεύματα καὶ μεταπωλῶν ταῦτα κατὰ μικρὰς ποσότητας, μεταπράτης, μεταπωλητής· 'Ησ. «παλιγκάπηλος· ὁ μετάβολος. ὁ τὸ αὐτὸ ἀεὶ ἀγοράζων καὶ πωλῶν» : 'Αριστφ.Πλ.1156 **τί οὖν 'Ερμῆν παλιγκάπηλον ἡμᾶς δεῖ τρέφειν·** || μτφ.: Δημ.784 **εἰ δὲ κάπηλός ἐστιν πονηρίας καὶ παλιγκάπηλος καὶ μεταβολεύς,** Θεοφύλ.Σ 116,15 (ἐκδ. Bonn.) **βασιλέα παλιγκάπηλον.**

παλιγκινής-οῦς-ές (κινῶ) σχόλ. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω κινούμενος, ἐρχόμενος, ὑπάγων· Σχόλ.'Απολλ.Ρ 4,1315 (δ.γρ. ἀντὶ παλιγκλινής).

παλίγκλαστος-ον (κλῶ) ὁ ὀπίσω κεκλασμένος, γυρισμένος, λυγισμένος, κυρτός· 'Ησ. «παλίγκλαστον· σκολιόν, αὐστηρόν, δύστροπον».

παλιγκλινής-οῦς-ές (κλίνω) σχόλ. ὁ κλίνων πρὸς τὰ ὀπίσω, γλώσσ. ἐπὶ τοῦ παλιμπετές· Σχόλ. 'Απολλ.Ρ 4,1315 «παλιμπετές· παλιγκλινές, εἰς τούπίσω παλικαμπές».

παλιγκοταίνω, μέλλ. παλιγκοταινήσω, ἀ. παλιγκοτῶ βλ.λ. : 'Ιππ.'Αγμ.11, αὐτ.Γυν.2,171.

παλιγκότησις-εως (ἡ) (παλιγκοτῶ) ἡ ἐκ νέου φλόγωσις ἕλκους, ἐμπύησις πληγῆς : 'Ιππ.'Αγμ.11,31 **τὰς παλιγκοτήσιας τῶν τρωμάτων.**

παλιγκοτία (ἡ) ἡ παλιγκότησις βλ.λ. : 'Ιππ.'Αρθρ. 67 **ὑπὸ πάντων τὰς παλιγκοτίας παρέχει.**

παλίγκοτος-ον (κότος) ὁ ἐπιστρέφων πάλιν εἰς τὸν παλαιὸν κότον, ὁ αὖθις κοτέων, θυμούμενος, ὁ μοχθηρός, ὁ ἐπίμονος, ὁ πεισματώδης, ὁ πείσμων, ὁ μνησίκακος, ὁ ὀργίλος· Σουίδ. «ὀργίλος, στυγνός, φοβερός, ἐναντίος» : Σαπφ.72 **ἀλλά τις οὐκ ἔμμι παλιγκότων ὄργαν,** Πίνδ.Ο 2,22 **πῆμα θνάσκει παλίγκοτον,** Αἰσχ.'Αγ.863 **κλύουσαν κληδόνας παλιγκότους** (ἐπιβλαβεῖς, δυσαρέστους φήμας), αὐτ.571 **τὸν ζῶντα δ' ἀλγεῖν χρὴ τύχης παλιγκότου** (Βερναρδ.Γρ. «ὁ ζῶν πρέπει νὰ λυπῆται διὰ τὴν αἰωνίως (κυρ. πάλιν πάντοτε) ἐχθρικὴν τύχην»), 'Αντιφ.Σοφ.49 **τὰ παλίγκοτα λέγειν,** Μόσχ 4,92 **δειμαίνω δὲ παλίγκοτον ὄφιν ἰδοῦσα·** || ἐπὶ προσ., ὁ δυσμενής, ὁ ἐχθρικός, ὁ κακεντρεχής, μτ. δοτ. : Εὐπ.51,12, 'Αριστφ.Εἰρ.390 **μὴ γένῃ παλίγκοτος ἀντιβολοῦσιν ἡμῖν** (σχόλ «ἀντὶ τοῦ ἐναντίος· μὴ ἐξ ὑποστροφῆς ὀργισθῇς πάλιν καὶ μετανοήσῃς ἐφ' οἷς ἡμᾶς εὐεργετῆσαι προθυμῇ τε καὶ διανοῇ»)· || ὁμ. ἔμπροθ. (πρός τινα) : Θεόκρ. 22,58 **ἄγριος εἶ, πρὸς πάντα παλίγκοτος ἠδ' ὑπερόπτης·** || ἀπολ. **οἱ παλίγκοτοι** οἱ ἐναντίοι : Πίνδ.Ν 4,96 **τραχὺς δὲ παλιγκότοις ἔφεδρος,** Αἰσχ. 'Ικ.376 **ἄγος μὲν εἴη τοῖς ἐμοῖς παλιγκότοις** (ἂς πέσῃ τὸ ἄγος εἰς τοὺς ἐχθρούς μου) **2)** μτφ. ἐπὶ πληγῶν, ἑλκῶν, ὁ καθιστάμενος ἐκ νέου κακοήθης, ὁ διανοσούμενος ἐκ νέου : 'Ιππ.'Αρθρ. 27 **παλιγκοτώτατος·** **3)** ὁ ἀπότομος, ὁ κρημνώδης, ὁ τραχύς, ὁ ἀνώμαλος : 'Αρχίλ.87 **πάγος τρηχύς τε καὶ παλίγκοτος.**

παλιγκοτῶ-έω (παλίγκοτος) ἐπὶ ἑλκῶν, πληγῶν, καθίσταμαι ἐκ νέου κακοήθης, διαπυοῦμαι πάλιν, ὑποτροπιάζω, ξαναθυμώνω : 'Ιππ.'Αγμ.11,25· **2)** ρηματ.π. παλιγκότησις.

παλιγκότως ἐπίρρ. κατὰ τρόπον παλίγκοτον, μνησικάκως, ἐχθρικῶς : 'Ηρ.4,156 **αὐτῷ. συνεφέρετο παλιγκότως** (εἰς αὐτὸν.. ἡ συμφορά των ἐπανήρχετο πάλιν ὡς ἔκ τινος μνησικακίας), Εὐρ. ἀπ.576,2 **φέρειν τὰ συμπίπτοντα μὴ παλιγκότως** (ὑποφέρειν τὰς συμφορὰς οὐχὶ μνησικάκως).

παλίγκραιπνος-ον (κραιπνός) μτγν. ὁ λίαν κραιπνός, ὁ σφόδρα ταχύς, γοργός : ΑΠ 15,27 **παλίγκραιπνος ποσί.**

παλιγκρισία (ἡ) (κρίσις) μτγν. ἀναθεώρησις δικαστικῆς ἀποφάσεως, αὖθις ἐκδίκασις : 'Ιουλ. Λαοδ. ἐν Κατ.'ΑστρΛ.Κ 5(1),191 (πιθ.γρ.).

παλίγκτησις-εως (ἡ) (κτῆσις) μτγν. κ. μσν. ἡ ἀνάκτησις τῆς κατοχῆς, ἡ ἀνάληψις τῆς κτήσεως : Ρητόρ.ἐν Κατ.'ΑστρΛ.Κ 7,196 **παλιγκτήσεις.**

παλίγκτιστος-ον (κτίζω) γλωσσ. ὁ αὖθις κτισθείς, ὁ ἐκ νέου οἰκοδομηθείς, ὁ ἀνακαινισθείς.

παλίγκυρτος (ὁ) (κύρτος) μτγν. εἶδος ἁλιευτικοῦ καλάθου· Σουίδ. «ἁλιευτικὸν ἀγγεῖον» : Πολύβ.ἀπ.65 **τῶν γὰρ πολεμίων αὐτομάτως καθάπερ εἰς παλίγκυρτον αὐτοὺς καθεικότων.**

παλίγλωσσος-ον 'Ησ. ἀντὶ παλίγγλωσσος βλ.λ.5).

παλίγναπτος-ον μτγν. ἀ. παλίγγναπτος βλ.λ. : 'Οππ.'Αλ.1,54 **παλιγνάπτοιό τε χαλκοῦ.**

παλίδα κτ. Κεδρ.Γεώργ.1,220,17 (ἐκδ.Β) «παλίδα τὴν φαλίδα ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι».

παλιδερκής-οῦς-ές (δέρκομαι) ὁ εἰς τὰ ὀπίσω δερκόμενος, βλέπων : 'Ορφ.'Υμν.61,1 (ἐσφ.γρ. ἀντὶ πανδερκής).

παλίδορκος-ον (δέρκομαι) ὁ εἰς τὰ ὀπίσω βλέπων : 'Αλκμ.145 (εἰκ.).

παλίζεσθαι 'Ησ. «σφαιρίζειν» (ἀντὶ παλλίζεσθαι).

παλικαμπής-οῦς-ές (καμπή) σχόλ. ὁ καμπύλος, κυρτὸς πρὸς τὰ ὀπίσω, γλώσσ. τοῦ παλιμπετής βλ.λ : Σχόλ.Παρ.'Απολλ.Ρ 4,1315.

παλική (ἡ) νεώτ. μία ἐκ τῶν ἰνδικῶν γλωσσῶν, αἵτινες ἀνεπτύχθησαν καὶ διεμορφώθησαν μετὰ τὴν περίοδον τῆς σανσκριτικῆς, εἰς ἣν συνετάχθησαν τὰ ἱερὰ βιβλία τῶν 'Ινδῶν βουδδιστῶν.

παλιλλαλία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαταραχὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν ὁ πάσχων ὁμιλῶν ἐπαναλαμβάνει αὐτομάτως τὰς αὐτὰς λέξεις ἢ φράσεις.

παλιλλαλικός-ή-όν νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ παλιλλαλίας βλ.λ.

παλιλλεξίαι (αἱ) μσν. αἱ τῶν αὐτῶν λόγων ἐπαναλήψεις, παλιλλογίαι : Κοσμ.'Ιερ.344 (ἐκδ. Mi.).

πᾰλίλληπτος-ον 'Ησ. γλώσσ. ἐπὶ τοῦ παλιγάγρετος βλ.λ., ὁ πάλιν ληφθεὶς ἢ ληπτός.

πᾰλιλλογία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ὑπὸ τοῦ εἰπόντος ἐπανάληψις τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων· ‖ ἀνακεφαλαίωσις : 'Αριστλ.Ρητ.'Αλ.1433b,29, αὐτ. 1428a,8 **παλιλλογίαι**· **2)** ἄρνησις τῶν λεχθέντων, παλινῳδία, ἀμφιλογία : Θεόφρ.Χαρ.1,7 **τοιαύτας φωνὰς καὶ πλοκὰς καὶ παλιλλογίας εὑρεῖν ἐστι τοῦ εἴρωνος**, Γρηγ.Νύσσ.1,700D **παλιλλογίας ὄχλον**, Πράξ.Συνόδ.3,817,29 **τὴν περιττὴν ἀδολεσχίαν καὶ παλιλλογίαν.**

πᾰλίλλογος-ον (λέγω) κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὑπαρχῆς, ἐκ νέου συναγόμενος, συναθροιζόμενος : 'Ιλ.Α 126 λαοὺς **δ' οὐκ ἐπέοικε** παλίλλογα **ταῦτ' ἐπαγείρειν**· **2)** νεώτ. ὁ ἐπαναλαμβάνων τοὺς ἤδη ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντας λόγους.

πᾰλιλλογῶ-έω (παλίλλογος) κ. νεώτ. λέγω **ἐκ** νέου **τὰ** ὑπ' ἐμοῦ λεχθέντα, ἐπαναλαμβάνω, εἰδ. ἀνακεφαλαιῶ : 'Ηρ.1,118 **τὸ πρῆγμα . . ὡς οἱ ἐπαλιλλόγητο**, αὐτ.90, 'Αριστλ.Ρητ.'Αλ.1433b,31, Φιλόδ. Ποιημ.5,26, 'Ιώσ.ΑΙ 17,5,5, 'Αππ.Μιθριδ.14, 'Ωριγ. Κέλσ.1,502E **ἵνα μὴ παλιλλογῶμεν,** Σιμπλίκ.Φυσ. 1159,4· κ. παθ. : 'Ωριγ.Κέλσ.1,440B **τὸ ἑξῆς παλιλλογούμενον ὑπὸ τοῦ Κέλσου.**

πᾰλίλλῡτος-ον (λύω) ὁ πάλιν, ὁ ἐκ νέου λυθείς : Νόνν.Δ 35,250, αὐτ.Εὐαγγ.'Ιω.11,177 **μιγάδος ῥήξαντο παλίλλυτα δεσμὰ κορείης.**

πᾰλιμβακχειᾰκός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παλιμβάκχειον βλ.λ. : 'Ηφαιστ.13,1, Τζέτζ. ἐν 'Αν.Κρ.3,314,13.

πᾰλιμβάκχειος (ὁ) (βακχεῖος) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἀντίστροφος τοῦ βακχείου βλ.λ.4), μετρικὸς πούς ἀποτελούμενος ἐκ δύο μακρῶν καὶ μιᾶς βραχείας (— — ∪), ἢ ἐκ βραχείας καὶ δύο μακρῶν (∪ — —)· 'Ηφαιστ.3,2, 'Αριστείδ.Κ 1,22, Εὐστ.1551,54 **«ἔστι δὲ** παλιμβακχεῖος ἢ προπαροξυτόνως παλιμβάκχειος, πεντάχρονος πούς ἐκ δύο μακρῶν καὶ βραχείας».

πᾰλιμβακχοβακχεῖος (ὁ) μσν. ὁ παλιμβάκχειος βλ.λ. : Τζέτζ.ἐν'Αν.Κρ.3,304.

πᾰλιμβᾰλής-οῦς-ές (βάλλω) μτγν. ὁ ὕπτιος, ὁ πλαγιασμένος, ὁ πεσμένος ἀνάσκελα· Φώτ. «ὁ ἀνάταυρα πεσών» : Καλλ.ἀπ.52.

πᾰλίμβᾰμος-ον (βαίνω) ὁ εἰς τοὐπίσω βαίνων, ὁ πηγαίνων ὀπίσω καὶ ἔμπρός, ὁ ἀναστρεφόμενος : Πίνδ.Π 9,18 **ἃ μὲν οὔθ' ἱστῶν παλιμβάμους ἐφίλησεν ὁδούς** (ἐπὶ γυναικῶν ὑφαινουσῶν κτ. Σχολ. «αἱ γὰρ ὀρθαὶ ὑφαίνουσαι προπορεύονται καὶ πάλιν (εἰς;) τὸν αὐτὸν πορεύονται τόπον καὶ ὑποστρέφουσιν»· πρβλ. 'Ομ.(Α 31) «ἱστὸν ἐποιχομένην»).

πᾰλίμβῐος-ον (βίος) 'Επιγρ. κ. λεξ. ὁ πάλιν, ὁ ἐκ νέου ζῶν, ὁ ἀναβιῶν· 'Ησ., Φώτ.,Σουΐδ. «ὡς ἐξ ἀναβιώσεως» : 'Επιγρ.

πᾰλιμβλαστής-οῦς-ές (βλαστάνω) ὁ πάλιν, ἐκ νέου βλαστάνων ἢ φυόμενος : Εὐρ.'Ηρ.1274 **τήν τ' ἀμφίκρανον καὶ παλιμβλαστῆ κύνα** (περὶ τῆς 'Ὕδρας), Θεόφρ.ΦΙ 7,2,4 **καυλοὶ παλιμβλαστεῖς,** αὐτ.ΦΑἰτ.4,8,5 **στάχυες καὶ μικροὶ καὶ ἀτελεῖς, ἅτε παλιμβλαστεῖς ὄντες,**

πᾰλιμβληθείς-έντος-εῖσα-έν (βάλλω) μτγν. ὁ ἐκ νέου βληθείς, ἐκπεμφθείς, ἐπὶ βέλους : Ῥοῦφ. 'Ιατρ.'Ερωτ.60 **βέλος παλιμβληθέν.**

παλιμβολία (ἡ) (παλίμβολος) μτγν. κ. μσν. τὸ εὐμετάβλητον, ἡ ἀστασία τῆς γνώμης, ἀστάθεια, ἀβεβαιότης, μεταμέλεια· Σουΐδ. «εὐμετάβλητος γνώμη» : 'Αγαθ.2,6, αὐτ.ΑΠ 5,301,12 **ἡ δὲ σαοφρονέουσα** μόλις φιλότητι μιγεῖσα **δέχνυται ἀστόργου κέντρα παλιμβολίης καὶ στυγέει τὸ τελεσθέν,** Παχυμ.Γ'Ανδρ.184Ε.

πᾰλίμβολος-ον (πάλιν, βάλλω) ὁ ἀντίστροφος, ὁ ἀντίθετος : Σχόλ.'Αριστφ.Νεφ.298· ‖ δθ. ὁ μὴ ἐπὶ γνώμῃ μένων, ὁ ἄστατος, ὁ εὐμετάβλητος, ὁ ἄπιστος, ὁ δόλ.ος, ὁ ὕπουλος· 'Ησ. «παλίμβολος· ἀκατάλληλος, ἀνάρμοστος . . ὁ πολλάκις ἐπὶ μεταβολῇ ἀπημπολημένος, κοῦφός τε καὶ οὐ βέβαιος, . . ἀπ' ἄλλου **εἰς ἄλλο μεταβαίνων»**, αὐτ. «ἀδόκιμος, ἀνελεύθερος» : Πλάτ.Νόμ.705Α **ἤθη παλίμβολα καὶ ἄπιστα,** Πλούτ.Κράσσ.21 **δολερὸς καὶ παλίμβολος ἀνήρ**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ παλιμβολία βλ.λ. : Αἰσχίν.2,40 **τὸ καλούμενον** παιπάλημα **ἢ τὸ παλίμβολον,** Δίων Χρ.31,321Α **μηδὲν παλίμβολον ἔχοντας μηδὲ δυσχερές, ἀλλὰ πλεῖστον ἀπάτης καὶ πονηρίας ἀπηλλαγμένους**· **2)** ἐπὶ δούλου, ὁ παλίμπρατος : Μέν.ἀπ.445· **3)** φρ. **πέδιλα παλίμβολα** γυρισμένα ἀπὸ τὴν ἄλλην ὄψιν, ἀνάποδα : Νίκ.ἀπ.85 **ἢ μὲν ἔοικε πέλμασιν,** οἷσι **πέδιλα παλίμβολα κασσύουσιν;**· ‖ ὁ ἀποσυντεθεὶς καὶ ἀνασυσταθείς : 'Αρισταίν.1,28 **παλίμβολος ἱστὸς Πηνελόπης** (τὸ ὕφασμα, ὅπερ διέλυε καθ' ἑκάστην νύκτα καὶ πάλιν ὕφαινε τὴν ἡμέραν).

πᾰλιμβόλως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον παλίμβολον, μετὰ παλιμβολίας, ἀσταθῶς : Πολυδ. 3,132, 'Επιφάν.1,592Α.

πᾰλιμβορέας (ὁ) (βορέας) ἄνεμος πνέων ἀντιθέτως πρὸς τὸν ἐπικρατοῦντα βόρειον ἄνεμον : Θεόφρ.'Αν.28 **καὶ ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ἐτησίας ἀντίπνοιαι γίνονται τῷ βορέᾳ διὰ τὴν περίκλασιν . . οὓς δὴ καλοῦσι παλιμβορέας.**

πᾰλιμβουλία (ἡ) (παλίμβουλος) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀλλαγὴ καὶ ἀστασία τῆς βουλῆς, τῆς γνώμης, τῆς θελήσεως : 'Αδαμ.2,24 **δειλίας καὶ παλιμβουλίας σημεῖον** (ἑσφ.γρ. ἀντὶ παλιμβολία).

πᾰλίμβουλος-ον (βουλή) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ πάλιν, ὁ ἐκ δευτέρου σχηματίζων γνώμην, ὁ μεταβάλλων βουλήν, γνώμην, ὁ ἄστατος : 'Αδαμ.1,15 (ἑσφ.γρ. ἀντὶ παλίμβολος), Θεοδώρ.1,397 **Σαοὺλ ὁ παλίμβουλος καὶ παμπόνηρος,** Σχόλ.Θουκ.3,37 **ἐὰν ὦμεν παλίμβουλοι,** Εὐστ.375,1 ποικίλος **καὶ παλίμβουλος**· ‖ μσν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ παλιμβουλία βλ.λ. : 'Ανν.Κομν.312C **τὸ παλίμβουλον τῆς Λατίνων γνώμης.**

πᾰλιμμᾰχῶ-έω (μάχομαι) μτγν. μάχομαι ἐκ νέου, ἀνανεώνω τὴν μάχην : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.3,55.

πᾰλιμμεταβολή (ἡ) (μεταβολή) μτγν. ἡ συχνή, ἡ ἐπανειλημμένη μεταβολή : Πλούτ.'Ηθ.998D.

πᾰλιμμήκης-ους-ες (μῆκος) ὁ διπλάσιος τὸ μῆκος : Αἰσχ.'Αγ.196 **παλιμμήκη χρόνον τιθεῖσαι.**

πᾰλίμπαις-αιδος (ὁ,ἡ) (παῖς) μτγν. κ. νεώτ. ὁ πάλιν, ὁ ἐκ νέου παῖς, ὁ οἱονεὶ γινόμενος ἐκ νέου παιδίον, ἐπὶ γέροντος ὑποστάντος λόγῳ τῆς ἡλικίας του ἐξασθένησιν τῆς νοήσεως, ὁ ξαναμωραμμένος : Λουκ.Κρόν.9 **οὕτω γὰρ ἂν τὴν παροιμίαν ἐπαληθεύσαιμι, ἣ φησι παλίμπαιδας τοὺς γέροντας γίγνεσθαι.**

πᾰλίμπαστος-ον (πάσσω) μτγν. ἐπίθ. τοῦ πελάγους, ὁ πάλιν ραίνων : Διον.Βυζ.53 (ἀμφ. γρ.).

πᾰλίμπεμπτος-ον (πέμπω) μσν. ὁ πάλιν, ὁ ὀπίσω πεμφθείς, ὁ ἐπιστραφείς : Πρόδρ.ἐν Notices des Mss.8,147.

πᾰλιμπέτεια (ἡ) μτγν. ἡ παλινδρομία, ἡ ἐπιστροφή, ἡ ἐπάνοδος : Θεολ.'Αριθμ.58.

πᾰλιμπετής-οῦς-ές (πίπτω) κ. μσν. ὁ εἰς τοὐπίσω πίπτων, πεπτωκώς· 'Ησ. «παλιμπετής· ὀπισθόρμητος, **ἢ** ἐναντιοπετής» : Νόνν.Δ 3,30, αὐτ. Εὐαγγ.'Ιω.7,128 καὶ **με παλιμπετέες μαστεύσατε,** ΚΜανασσ.Χρον.3420 παλιμπετῆ παλίνστροφον **ἐπιβιβάζει κτήνους**· ‖ τὸ **οὐδ. παλιμπετὲς** ὡς ἐπίρρ. πάλιν, ὀπίσω, ὀπίσω πάλιν : 'Ιλ.Π 395 **ἂψ**

ἐπὶ νῆας **ἔεργε παλιμπετές**, Ὀδ.Ε 27 ὧς.. **ἐν νηὶ παλιμπετὲς ἀπονέωνται** (σχόλ. «ἐξ ὑποστροφῆς, εἰς τὰ ὀπίσω»), Καλλ.Δῆλ.294 **οὐδ' οἵ γε παλιμπετὲς οἴκαδ' ἵκοντο**, Ἀπολλ.Ρ 2,1250 **αἰετὸν ἤπατι φέρβε παλιμπετὲς ἀΐσσοντα**· **2)** ὁ παλίνδρομος, ὁ περιοδικός : Θεολ.Ἀριθμ.57· κ. ἐπίρρ. -τῶς : Σχόλ.Ἰλ.Π 395.

πᾰλίμπηγα (τά) (πήγνυμι) τὰ ἐπερροµµένα ὑποδήματα, τὰ μπαλωμένα παπούτσια· Πολυδ.6,164 «παλίμπηγα δέ οἱ κωμικοὶ **τὰ παλαιὰ καττύματα**» : Κωμ.Ἀδέσπ.1099.

πᾰλίμπηξις-εως (ἡ) ἡ ἐπιδιόρθωσις, τὸ μπάλωμα τῶν ὑποδημάτων : Θεόφρ.Χαρ.22,11 **τὰ ὑποδήματα παλιμπήξει κεκαττυμένα φορεῖν**.

πᾰλίμπισσα (ἡ) (πίσσα) μτγν. ἡ ἐκ νέου ἐφηθεῖσα πίσσα, ξηρὰ πίσσα· Ἡσ. «παλίμπιττα· ἐφθὴ πίττα» : Διοσκ.1,72· πρβλ. παλίνπιττα.

πᾰλίμπλαγκτος-ον (πλάζω) ὁ φέρων ἢ ὁ πλανώμενος εἰς τὰ ὀπίσω ἢ ὁ ἐπιστρέφων ὀπίσω : Αἰσχ.Πρ.838 **ἀφ' οὗ παλιμπλάγκτοισι χειμάζει δρόμοις** (κτ.Ἡσ. «ὀπισθορμήτοις» κτ. Βερναρδ.Γρ. «ἀπὸ τοῦ ὁποίου (κόλπου) στρέφεις πρὸς τὰ ὀπίσω ἐν πολλῇ ταλαιπωρίᾳ»), Ὀρφεὺς π.Κλήμ.Ἀλ.64 **μή.., βροτὲ ποικιλόμητι, βράδυνε, ἀλλὰ παλίμπλαγκτος στρέψας θεὸν ἱλάσκοιο**.

πᾰλιμπλάζομαι (πλάζομαι), παθ. μ. ἐν μτχ. ἀορ. **παλιμπλαχθείς** περιπλανῶμαι κατὰ τὴν ἐπιστροφήν : Ἰλ.Α 59 **νῦν ἄμμε παλιμπλαχθέντας ὀΐω ἂψ ἀπονοστήσειν** (δ.γρ. πάλιν πλαχθέντας), Ὀδ.Ν 5.

πᾰλιμπλᾰνής-οῦς-ές (πλανῶ) μτγν. ὁ τῇδε κἀκεῖσε πλανώμενος : Ἀντιπ.ΑΠ 6,287,4 **λοξὰ.. Μαιάνδρου ῥεῖθρα παλιμπλανέος**, Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.491,5 **παλιμπλανέος βιότοιο**.

πᾰλιμπλεκής-οῦς-ές (πλέκω) μτγν. ὁ πεπλεγμένος πρὸς τὰ ὀπίσω πάλιν : Ὀππ.Ἁλ.4,47 **κύρτοισι παλιμπλεκέεσσιν**.

πᾰλίμπλους-οος-ουν-οον (πλέω) μτγν. ὁ πλέων ὀπίσω : ΑΙλ.Ζ1 3,14.

πᾰλίμπλῦτος-ον (πλύνω) μτγν. ὁ ἐκ νέου πλυθείς, καθαρθείς, μτφ. ἐπὶ λογοκλόπου ἐπεξεργαζομένου ἢ τροποποιοῦντος τὰ ἔργα τῶν ἄλλων καὶ ἐκδίδοντος αὐτὰ ὡς ἴδια ἑαυτοῦ : Διοσκ.ΑΠ 7,708 **κηφὴν παλίμπλυτος**.

πᾰλίμπλωτος-ον ἰων. τ. τοῦ παλίμπλους βλ.λ. : Λυκόφρ.1431 **φυγῆς παλιμπλώτοιο**.

πᾰλιμπνόη (ἡ) (πνοή), ποι. **παλιμπνοίη** ἡ ἐναντία πνοή, ὁ ἐναντίος ἄνεμος : Θεόφρ.Ἀν.26 **ἡ γὰρ τροπὴ καθάπερ παλιμπνόη τίς ἐστι πνεύματος** (διόρθ. ἀντὶ πάλιν πνοή).

πᾰλιμπνοίη (ἡ) ποι. κ. **παλίμπνοια** μσν. τ. τοῦ παλιμπνόη βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 1,586 **ἀνέμοιο παλιμπνοίῃσιν** (δ.γρ. παλιμπνοιῇσιν)· ‖ μτφ. : Νικ.Χων. Χρον.317Β **τῇ παλιμπνοίᾳ τῶν πράξεων**.

πᾰλίμπνους-οος-ουν-οον (πνέω) μτγν. ὁ ἐκ νέου πνέων, ἀναπνέων : Νόνν.Δ 37,295 **διχθαδίῳ μυκτῆρι παλίμπνοον ἆσθμα τιταίνων**.

πᾰλίμπνοιος-η-ον ποι. ὁ δινούμενος, ὁ περιστρεφόμενος : Ὀππ.Ἁλ.1,771 **παλίμπνοιαι δῖναι** (εἰκ.).

πᾰλίμποινος-ον (ποινή) μτγν. ὁ ἀνταποδίδων, ὁ φιλέκδικος, ὁ ἐκδικητικός : Μάξιμ.17 **παλιμποίνῃσι δίκῃσι**· **2)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **παλίμποινα** ὡς οὐσ. ἀνταπόδοσις, ἀνταμοιβή, πληρωμή, ἐκδίκησις : Αἰσχ.Χο.793 **δίδυμα καὶ τριπλᾶ παλίμποινα θέλων ἀμείψει** (Βερναρδ.Γρ. «πρόθυμος θὰ ἀποδώσῃ διπλῆν καὶ τριπλῆν ἀνταμοιβήν»).

παλιμπόρευτος-ον κ. μσν. ἁ. παλίμπορος βλ.λ. : Τιμόθ.Μηλ.Πέρσ.186 **παλινπόρευτος** (sic) ὡς **ἐσεῖδε βασιλεὺς εἰς φυγὴν ὁρμῶντα παμμιγῆ στρατόν**, Λυκόφρ.180, αὐτ.628, Σχόλ.Πίνδ.Π 9,33, Ἄνν. Κομν.382Α, ΚΜανασσ. Χρον.4060.

πᾰλίμπορος-ον (πόρος) ὁ ὀπίσω πορευόμενος, ἐπιστρέφων : Τιμόθ.Μηλ.Πέρσ.174 **ἐπεὶ παλίμπορον φυγὴν ἔθεντο ταχύπορον**, Νόνν.Δ 2,247· ‖ ὁ εἰς ὑπάντησιν πορευόμενος : Ὀππ.Ἁλ.4,529.

πᾰλιμπότης (ὁ) Ἐπιγρ. ἡ παλίμποτον (τὸ) εἶδος διπλοῦ ποτηρίου ἀποτελουμένου ἐκ δύο κατὰ τὰς βάσεις ἡνωμένων ποτηρίων, οὕτως ὥστε νὰ δέχεται ὑγρὸν ἑκατέρωθεν.

πᾰλίμποτον (τὸ) εἶδος ποτηρίου ἄνωθεν καὶ κάτωθεν κοίλου : Ἐπιγρ. παλιμπότων.. προτομῶν.

πᾰλίμπους-ποδος (ὁ,ἡ) (πούς) μτγν. κ. μσν. ὁ εἰς τὰ ὀπίσω πορευόμενος, ὁ ἐπιστρέφων, ὁ ἀναποδίζων : Λυκόφρ.126 **παλίμπουν εἰς πάτραν**, Μελέαγρ.ΑΠ 5,162 **παλίμπους στεῖχε**, Ἰώσ.ΠΙ 4,1,6 **παλίμπους ἡ τύχη περιΐσταται**, Παχυμ Γ.Ἀνδρόν. 461) **παλίμπους δίκη**.

πᾰλιμπράτης (ὁ) (πιπράσκω) ὁ παλιγκάπηλος, ὁ μεταπράτης : Σωκρ.Ἐπιστ.1,1 **Σωκράτην φαίνῃ ὑπονοεῖν παλιμπράτην τινὰ εἶναι παιδείας**.

πᾰλίμπρᾱτος-ον (πιπράσκω) μτγν. ὁ ἐκ νέου ἢ εἰς μικρὰς ποσότητας πωλούμενος, ὁ ἐκ μεταπωλήσεως προερχόμενος, ἰδ. ἐπὶ δούλων οὐτιδανῶν, ἀχρείων μεταβιβαζομένων ἀπὸ αὐθέντου εἰς αὐθέντην διὰ συχνῆς πωλήσεως· Πολυδ.3,125 «ὁ δὲ πολλάκις πραθείς, ὃν εἴποι τις ἂν παλίμπρατον, παλίμβολος ἂν λέγοιτο»· ‖ γεν. ὁ ἀχρεῖος, ὁ οὐτιδανός, ὁ μηδενὸς ἄξιος, ὁ παλίμβολος : Φίλ. 2,523, Πολυδ.4,36· ὁμ. ἐπὶ πραγμάτων : Δίων.Χρ.31, 37, Πολυδ.7,12 **καὶ τὸ δεύτερον πιπρασκόμενα, .. ἀναπιπρασκόμενα, παλίμπρατα, παλίμβολα**.

πᾰλιμπρατῶ-έω εἶμαι μεταπράτης, μεταπωλητής, μεταπωλῶ : Πάπ. οἱ **παλιμπρατοῦντες** (οἱ μεταπράται, μεταπωληταί).

πᾰλιμπροδοσία (ἡ) (προδοσία) μτγν. ἡ διπλῆ προδοσία, καὶ πρὸς τὰ δύο μέρη προδοσία, προδοσία ἀντὶ προδοσίας : Πολύβ.5,96,4 **ἐγένετο δὲ καὶ περὶ Φανοτεῖς παλιμπροδοσία τοιόνδε τινὰ τρόπον**, Διον.Ἁλ.Ρωμ.8,32, Διόδ.Σ15,91, Πλούτ.Ἀλκ.25.

πᾰλιμπροδότης (ὁ) ὁ διπλοῦς προδότης, ὁ προδίδων ἐναλλὰξ καὶ τὰ δύο μέρη ἢ καὶ τὸν προδώσαντα αὐτῷ τι : Δειν.ἀπ.89,26, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ. 5,96 **ὧν φύσει παλιμπροδότης**.

πᾰλιμπρυμνηδόν (πρύμνα) ἐπίρρ. ἐπὶ πλοίου, μὲ τὴν πρύμναν πρὸς τὰ ἐμπρός, πισόκωλα : Εὐρ. ΙΤ 1395 **δεινὸς γὰρ ἐλθὼν ἄνεμος ἐξαίφνης νεὼς ὠθεῖ παλιμπρυμνηδὸν** (διόρθ. ἐκ τοῦ Ἡσ. ἑρμηνεύοντος, «οἷον παλίμπρυμνον χώρησιν»).

πᾰλίμπρυμνος-ον (πρύμνα) ἀρχ. λεξ. ὁ ἀνακρουόμενος πρύμναν, ὁ ἀναποδίζων, ὁ ὀπισθοχωρῶν, ὁ ἐπιστρέφων : Ἡσ. **ἐν λ. παλιμπρυμνηδὸν οἷον παλίμπρυμνον χώρησιν**.

πᾰλιμπῡγηδόν (πυγή) ἐπίρρ. μὲ τὴν πυγὴν πρὸς τὰ ἐμπρός, πισόκωλα· Ἡσ. «παλιμπυγηδόν· τὸ εἰς τοὐπίσω ἀναποδίζειν» : Ἀριστλ.ΖΜ 659,a,20 **ὑποχωροῦντας παλιμπυγηδόν**.

πᾰλιμπώλης (ὁ) (πωλῶ) μτγν. ὁ ἀγοράζων πραγμ. ὅπως μεταπωλήσῃ αὐτά, μεταπράτης, παλιμπράτης· Πολυδ.7,12 «τὰ δεύτερον πιπρασκόμενα .. παλίμπρατα, παλίμπωλα, καὶ ὁ τοῦτο ποιῶν παλιμπώλης».

πᾰλίμπωλος-ον (πωλῶ) ὁ παλίμπρατος βλ.λ.: Πολυδ.7,12 «**τὰ δεύτερον πιπρασκόμενα ἀναπωλούμενα καὶ παλίμπωλα**»· ‖ εἰδ. ἐπὶ ἔργων μὴ συμπληρωθέντων ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐργολάβου καὶ παραχωρηθέντων εἰς ἄλλον : Ἐπιγρ. **ἄχρι ἂν ὁ ἐπαναπριάμενος τὰ παλίμπωλα τοὺς ἐγγύους ἀξιοχρέους καταστήσῃ**.

πᾰλίμφημος-ον (φήμη) κ. μσν., δωρ. παλίμφαμος ὁ ἀναιρῶν τὸν ἑαυτοῦ λόγον, ὁ ἔξαρνος τῶν ἰδίων λόγων, ὁ ἀνακαλῶν τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ, ὁ ἀντιλέγων, ὁ ἀντιφάσκων, ὁ παλινῳδῶν : Εὐρ. Ἴων 1096 **παλίμφαμος ἀοιδὰ καὶ μοῦσ' εἰς ἄνδρας ἴτω δυσκέλαδος ἀμφὶ λέκτρων** (ἡ παλινῳδία, κτ.Βερναρδ.Γρ. «προκειμένου περὶ λέκτρων ἡ ᾠδὴ παλινῳδοῦσα καὶ ἡ μοῦσα κακολογοῦσα ἂς

ἔλθῃ εἰς τοὺς ἄνδρος (ὡς προσβάλῃ τοὺς ἄνδρας)»]· **2**) μτγν. κ. μσν. ὁ κακόφημος, ὁ δύσφημος : Φἱλ.2,30) **παλίμφημοι εὐχαί**, αὐτ.55, Τρυφιόδ.423 **παλίμφημοι λαβροσύναι**, Φώτ.372,17.

πᾰλίμφοιτος-ον (φοιτῶ) μτγν. ὁ πάλιν φοιτῶν, ὁ ἐπιστρέφων, ὁ ἐπανερχόμενος : Μάξιμ.332.

πᾰλίμφρων-ονος (ὁ,ἡ) (φρήν) μτγν. ὁ μεταβάλλων φρόνημα, ὁ ἀλλάσσων γνώμην : Λυκόφρ.1349.

πᾰλιμφυής-οῦς-ές (φύω) μτγν. ♥ ἐπὶ τῆς Λερναίας Ὕδρας, ὁ πάλιν, ἐκ νέου φυόμενος, ὁ ἀναβλαστάνων, ὁ ἀναγεννώμενος : Λουκ.Ἔρωτ.2 **κάρηνα Λερναῖα τῆς παλιμφυοῦς Ὕδρας πολυπλοκώτερα**, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.7,148 **παλιμφυὲς ἔμπεδον** (ἔνθεον) **ὕδωρ**.

πᾰλίμφηκτρον (φήχω) γλωσσ. **τὸ ἐξεσμένον**· πρβλ. παλίμψηστος.

πᾰλίμψηστος-ον (ψῶ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ δευτέρου ἐξεσμένος, ἐπὶ χειρογράφων, παπύρων ἢ περγαμηνῶν, ὧν τὸ ἀρχικὸν κείμενον ἀπεξέσθη πρὸς γραφὴν νέου κειμένου : Πλούτ.Ἠθ.779C· || τὸ οὐδ. **παλίμψηστον** ὡς οὐσ. τὸ χειρόγραφον ἀφ' οὗ ἀπεσβέσθησαν τὰ γεγραμμένα καὶ ἐγράφησαν ἀντ' αὐτῶν ἄλλα : Κικ.Οἰκ.7,18,2, Πλούτ.Ἠθ.504D : **οἱ δὲ ἀποκναίουσι δήπου τὰ ὦτα ταῖς ταυτολογίαις, ὥσπερ παλίμψηστα διαμολύνοντες.**

πάλῐ(ν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **πάλε** ἐπὶ τόπου, ὀπίσω, πρὸς τὰ ὀπίσω, ἰδ. ἐπ. συνήθ. μτ. ῥημάτων κινήσεως σημαντικῶν· Σχολ.Ἰλ.3,276 «τὸ δὲ πάλιν εἰς τοὐπίσω, τὸ δὲ αὖτις χρονικόν, ἐξ ὑστέρου» : Ἰλ.Α 380 **χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο**, αὐτ.116 **δόμεναι πάλιν** (δίδω ὀπίσω, ἐπιστρέφω), Ἡρ.5,72 **πάλιν χώρει μηδ' ἔσιθι ἐς τὸ ἱρόν**, Αἰσχ.Πρ.854, αὐτ.Ἀγ.1021 **τίς ἂν πάλιν ἀγκαλέσαιτ' ἐπαείδων** (τίς ἤθελε καλέσει ὀπίσω, ἀνακαλέσει), Σοφ ΟΚ 601, Εὐρ.Μήδ.4,11), Ἀνδοκ.2,23 **πάλιν ἀπόδοτε**, Ξεν.Ἑλλ.7,3,10, **νῦν δὲ ὅτε πάλιν ἦλθεν** (ἐπέστρεψε), Πλάτ.Κρατ.438Α **ἐπανέλθωμεν δὴ πάλιν ὅθεν δεῦρο μετέβημεν**, δ. τραγ. **πάλι δικά μας θά 'ναι** σπαν. μτ. γενικ. : Ἰλ.Σ 138 **πάλιν τράπεθ' υἷος ἑῆος** (ἐστράφη ὀπίσω ἀπὸ τοῦ υἱοῦ της), αὐτ.Υ 439· ὁμ. κ. μτ. ἄλλου ἐπιρρ.· Φώτ. «πάλιν καὶ αὖθις καὶ αὖτις· ταῦτα τὸ τρία ταυτὸν σημαίνει· ὥστε καὶ ἐκ παραλλήλου χρῶνται ἀμφοῖν, αὖτις πάλιν, πάλιν αὖτις λέγοντες» : Ἰλ.Ρ 553, αὐτ. Σ 280 **ἂψ πάλιν εἶσ' ἐπὶ νῆας**, Ὀδ.Ν 125 **αὐτοὶ δ' αὖτ' οἰκόνδε πάλιν κίον**, Ἡσίοδ.Θ 181 **πάλιν δ' ἔρριψε φέρεσθαι ἐξοπίσω**, Πίνδ.Ο 1,67, Σοφ.Ἠλ. 53 **εἶτ' ἄψορρον ἥξομεν πάλιν**, Ἀριστφ.Λυσ 792 **κοὐκέτι κατῆλθε πάλιν οἴκαδε ὑπὸ μίσους**, αὐτ. Βάτρ.1486, Πλάτ.Πρωτ.318Ε **τὰς γὰρ τέχνας αὐτοὺς πεφευγότας ἄκοντας πάλιν αὖ ἄγοντες ἐμβάλλουσιν εἰς τέχνας**· **2**) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν ἀντιρρητικαῖς ἐκφράσεσι, τοὐναντίον, ἐξ ἐναντίας, ἀντιθέτως, τἀνάπαλιν ἀφ' ἑτέρου, ἐξ ἄλλου : Ἰλ.Ι 56 **οὔ τίς του τὸν μῦθον ὀνόσσεται . . οὐδὲ πάλιν ἐρέει** (σχόλ. «οὐδὲ τὰ ἐναντία σου ἐρεῖ»), αὐτ. Δ 357 **πάλιν δ' ὅ γε λάζετο μῦθον** (ἀνεκάλεσε ὅσα εἶπε), Αἰσχ.Ἑπτ.1040 **μηδέ τῳ δόξῃ πάλιν** (ὡς μὴ νομίσῃ κανεὶς τὸ ἐναντίον), Πλάτ.Γοργ.482D, αὐτ. Ἀπολ.27D **θεοὺς οὐχ ἡγούμενον φάναι ἐμὲ θεοὺς αὖ ἡγεῖσθαι πάλιν**,-**ἄλλοι θέλουν τὸν δήμαρχο, κι ἄλλοι πάλι δὲν τὸν θέλουν**· ὁμ. μτ. γενικ.: Πίνδ.Ο 10(11),87 **νεώτατος τὸ πάλιν ἤδη** (τοὐναντίον τῆς νεότητος), Εὐρ.Ἡρ.777 **χρόνου . . τὸ πάλιν** (ἡ μεταβολὴ τοῦ χρόνου)· **3**) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χρόνου, αὖθις, ἐκ νέου, ἐκ δευτέρου, ἔτι ἅπαξ, ἄλλην μίαν φοράν, ξανά, σπαν. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ π. Ὅμ. : Ἰλ Β 276 **οὔ θήν μιν πάλιν αὖτις ἀνήσει θυμὸς . . νεικείειν βασιλῆος**, Ὀδ.Π 456, Σοφ. ΟΤ 1166 **εἴ σε ταῦτ' ἐρήσομαι πάλιν**, Ξεν.Ἀπομν.Ι, 6,11 **πάλιν δέ ποτε . . διαλεγόμενος . ὦ Σώκρατες, ἐγώ τοί σε δίκαιον μὲν νομίζω**, Πλάτ.Πρωτ. 322Β, Ἀριστλ.Πολιτ.1289b,29 **πρῶτον μὲν . ., ἔπειτα πάλιν**, ΚΔ Ματθ.21,36 **πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους**, αὐτ.Μᾶρκ.3,1 **καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.63,1 **πολὺ σκοτίδιασε ὁ οὐρανός, πάλι νὰ βρέξῃ θέλει**· || μτ. ἐπιρρ. κ. φρ. ταυτοσήμων : Σοφ.Φιλ.342 **τὸ σόν φράσον αὖθις πάλιν μοι πρᾶγμα**, αὐτ.Τρ.1088 **δαίνυται γὰρ αὖ πάλιν**, Ἀριστφ.Πλ.622· || κ. διπλοῦν ἐπιτατ. : Μελέαγρ.ΑΠ 5,135 **ἔγχει καὶ πάλιν εἰπέ, πάλιν, πάλιν, Ἡλιοδώρας**, Στράβ.17,1,3 **ἀνάγκη δὴ ἀναμετρεῖσθαι πάλιν καὶ πάλιν**, Πλούτ. Ἠθ.565D, Αἰλ.ΠΙ 1,4, Εὐστ.Πον.118,8, Νικ.Χων.Χρον. 271Α **πάλιν καὶ πάλιν ἐπαναστάτησαν**· **4**) κατὰ σειράν, μὲ τὴν σειράν, ἀμοιβαίως : Σοφ.Ἠλ.371 **εἰ σὺ μὲν μάθοις τοῖς τῆσδε χρῆσθαι, τοῖς δὲ σοῖς αὕτη πάλιν**, Ἀριστφ.Ἀχ.342, Ξεν.Ἀν.1,6,7 **πάλιν δὲ Κῦρος ἠρώτα**, Πλάτ.Πολ.612D, Καλλ. Ἄρτ.87 **αἶψα δ' ἐπὶ σκύλακας πάλιν ἤιες.**

πᾰλῐνάγγελος-ον λεξ. Ἡσ. «ὁ ἐξ ὑποστροφῆς ἄγγελος, ὅταν ἀπαγγείλας τινί, ἀπὸ τούτου ἑτέραν φάσιν ἐπιφέρῃ», Φώτ. κ. Σουΐδ. «παλινάγγελος· ὀπίσω ἐπανελθὼν ἄγγελος».

πᾰλῐνάγρετος-ον (ἀγρέω) **ὁ** ὀπίσω λαμβανόμενος, ὁ ἀνακαλούμενος, ὁ ἀνακλητός : Εὐστ.144,16 «ὁ ἐκ μεταμέλου ἀνάπαλιν ἀγειρόμενος» : Ἰλ.Α 526 (ἔπος) **παλινάγρετον οὐδ' ἀπατηλόν** (ἀμετάκλητος, ἀνέκκλητος λόγος, κτ. σχόλ. «παλισύλλεκτον, εἰς τοὐπίσω ληπτόν, ἐξ οὗ ψευδὲς ἢ μεταμελητόν» κτ.Φώτ.372,19 «πάλιν καὶ αὖτις ὑστερόληπτον»), Ἡσίοδ.Α 93 **ἣν ἄτην ἀχέων· ἡ δ' οὐ παλινάγρετός ἐστιν**, Θεόκρ.29,28 **νεότατα δ' ἔχειν παλινάγρετον οὐκ ἔστι**, Νόνν.Δ 3,255 **παλινάγρετος αἰών**, αὐτ.6,175 **παλινάγρετος ἀρχή**· || ὃν δύναταί τις ν' ἀνακτήσῃ, ὁ ἀνακτητός, ἐπὶ στοιχείου : Νουμήν.Ἀπ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.15,17 **στοιχεῖα . . καὶ γεννητὰ καὶ παλινάγρετα**· **2**) ὁ ἀναιρῶν, ὁ ἀνακαλῶν τοὺς ἑαυτοῦ λόγους, ὁ παλινῳδῶν, ἐπὶ τοῦ φιλοσόφου Ἀρκεσιλάου : Νουμήν. Ἀπ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.14,5 **παλινάγρετος καὶ δύσκριτος καὶ** παλίμβολός **τε ἅμα.**

πᾰλῐναίρετος-ον (αἱρῶ) ὁ παυθεὶς καὶ ἐκ νέου αἱρεθείς, ἐπὶ δημοσίων ἀρχόντων, ὁ ἀποχειροτονηθεὶς τὴν ἀρχὴν καὶ ἐκ δευτέρου χειροτονηθείς : Εὔπ.89, Ἄρχιππ.14 **ἢν αὖν ποιῶμεν ταῦτα, κίνδυνος λαθεῖν ἀπαξάπαντας γενομένους παλιναιρέτους**, Νικόστρ.34 **ῥήτορες ἐξωρμενικότες δυσχερεῖς παλιναίρετοι**· **2**) ἐπὶ οἰκοδομῶν, ὁ καθαιρεθείς, κρημνισθεὶς καὶ οἰκοδομηθεὶς ἐκ νέου, ὁ ἐπισκευασθείς· Ἁρποκρ. «παλιναίρετα τὰ ἐκ καταλύσεως οἰκοδομίας παλαιᾶς εἰς ἑτέραν πρόσφατον οἰκοδόμησιν ἐμβαλλόμενα», Ἡσ. «παλιναίρετον, ἐπεσκευασμένον καὶ οἷον ἐκ παλαιοῦ κεκαινοποιημένον», Σουΐδ. : Πίνδ.ἀπ.84, Ἐπιγρ. **σιδήρου παλιναιρέτου**· **3**) ἐν Πλάτ.Τίμ.82Ε **παλιναίρετα . . γεγονότα καὶ διεφθαρμένα** (κτ. Τίμ. Λεξ. «φευκτά, ἔκβλητα, τὸ ἐναντίον . . αὐτῇ τῇ αἱρέσει πάθος ἐμποιοῦντα»).

πᾰλῐναυξής-οῦς-ές (αὔξω) μτγν. ὁ πάλιν αὐξάνων, ὁ ἐκ νέου αὐξανόμενος : Θεαίτ.ΑΠλ.4,221 **παλιναυξέος ἐκ περιωπῆς**, Νόνν.Δ 25,542 **ἔμπνουν ἐψύχωσε δέμας παλιναυξέϊ νεκρῷ.**

πᾰλῐναυτόμολος (ὁ) (αὐτόμολος) ὁ αὐτομολήσας πρὸς τὸν ἐχθρὸν καὶ ἐπανελθὼν ἐκ νέου εἰς τοὺς οἰκείους : Ξεν.Ἑλλ.7,3,10 **ποῦ ἔχων Ἕλλησι σπονδὰς ἀποδεῖξαι ἢ προδόταις ἢ παλιναυτομόλοις ἢ τυράννοις ;**

πᾰλῐνδαής-οῦς-ές (δαῆναι) Ἡσ. **ὁ ἐκ νέου γνωσθείς**, ὁ παλίγγνωστος.

παλινδαμαλίς-ίδος (ἡ)· νεώτ. ἰατρ. ὀρὸς πρὸς ἐμβολιασμὸν κατὰ τῆς νόσου εὐλογίας παραχθεὶς ἐπὶ μόσχου ἐμβολιασθέντος δι' ἐνανθρωπισθείσης δαμαλείου ὕλης, πρβλ δαμαλίς.

πἄλινδῖκία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐπανάληψις ἐξ ἀρχῆς γενομένης δίκης, ἡ ἐκ δευτέρου ἐκδίκασις ὑποθέσεώς τινος, ἡ ἀναφηλάφησις· Ἡσ. «ἡ ἐξ ἀρχῆς δίκη» : Πλούτ.Δημ.6 **τοῖς ἐπιτρόποις ἤρξατο δικάζεσθαι . . πολλὰς διαδύσεις καὶ παλινδικίας εὑρίσκοντας,** Ἡρωδιον.Ἱστ.7,6,4, Ἡρακλεωτ.Πίν.Ι,157 **μὴ εἶναι μήτε ἄρνησιν μήτε παλινδικίαν,** Βί.Ἰω.Χρυσ.8,353,21 **οὐδεμίαν παλινδικίας εὕρισκον ἀφορμήν.**

πἄλίνδῖκος-ον (δίκη) ὁ πάλιν περὶ τῶν αὐτῶν κρινόμενος ἢ ὁ πολλάκις, ὁ κατ' ἐπανάληψιν εἰς δίκας ἐρχόμενος, ὁ φιλόδικος : Κράτ.51· **2)** ὁ ἐνεργῶν ἐναντίον τοῦ νόμου, ὁ παράνομος, ὁ βίαιος : Δημ.π.Πολυδ.8,26.

πἄλινδῖκῶ-έω (παλίνδικος) πάπ. κ. ἀρχ. λεξ. προσφεύγω ἐκ νέου εἰς τὸ δικαστήριον, κινῶ νέαν δίκην· Ἡσ. «παλινδικεῖ· ἐπισυνάπτει δίκην».

πἄλινδίνητος-ον (δινῶ) μτγν. ὁ κατ' ἐπανάληψιν δινούμενος, συστρεφόμενος, πού στριφογυρίζει ἐδῶ κι ἐκεῖ : Ἀντίφιλ.ΑΠ 9,73 **παλινδίνητος θάλασσα,** Κλαυδιαν.αὐτ.Ι,19,2,αὐτ.9,505,14 **ἀστρῴην ἐδίδαξα παλινδίνητον ἀνάγκην** (τὸν νόμον τῆς κινήσεως τοῦ οὐρανοῦ), Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.Ι ,28 **παλινδίνητον ὑφιμέλαθρον ἐλεύσομαι·** || κτ. Ἡσ. «παλινδίνητον· συνεχές».

πἄλινδῖνία (ἡ) ἀρχ. λεξ. ἡ δίνη, ὁ στρόβιλος τοῦ ὕδατος· Ἡσ. «ἡ ἐξ ὑποστροφῆς ὑδάτων».

πἄλινδίωκτος-ον (διώκω) Ἡσ. ὁ ὀπίσω ἢ πάλιν δεδιωγμένος.

πἄλινδίωξις-εως (ἡ) (δίωξις) μτγν. κ. μσν. παλίωξις βλ.λ. : Ἀππ.Λιβ.46 **ἐλπίσας ἐργάσασθαί τινα παλινδίωξιν,** Δίων Κ 74,6, Ἀγαθ.61,22.

πἄλινδορία (ἡ) κατειργασμένον δέρμα, σκύτος διὰ πέλματα ὑποδημάτων, πετσὶ γιὰ σόλες : Πλάτ. Κωμ.164 **σὲ μὲν . . παλινδορίαν παίσας αὐτοῦ καταθήσω·** πρβλ.Πολυδ.6,164.

πἄλινδρομή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ παλινδρομία βλ.λ., ἐπιστροφή, ὑποτροπή : Ἱππ.1136D **πολλαὶ παλινδρομαὶ ἐγένοντο,** Γαλ.9,182 **ἐκ τῆς εἴσω παλινδρομῆς· τῆς φλεγμονῆς,** Δημήτρ.Πεπ.80 **παλινδρομαὶ καὶ ἐπιβολαὶ τοῦ νοσήματος.**

πἄλινδρομής-οῦς-ές μτγν. ὁ παλίνδρομος, ὁ ὑφιστάμενος ἐκ νέου τὴν προσβολὴν νόσου τινός : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.29 **ἐς ταὐτὰ παλινδρομέες.**

πἄλινδρόμησις-εως (ἡ) (παλινδρομῶ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **παλινδρομία** ἡ ἐνέργεια τοῦ παλινδρομεῖν : Εὐστ.244,28, - **παλινδρόμησις κυμάτων,** Νικ.Χων.Χρον.298D **μετακύβευσις καὶ παλινδρόμησις,** - **παλινδρομήσεως νόμος** (βιολογικὴ κατάστασις, καθ' ἣν ἐπέρχεται ἐπαναστροφὴ ἢ μεταβολὴ κατ' ἀντίστροφον σειρὰν ὀργάνου τινὸς ἢ συνόλου ὀργάνων ἢ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ὀργανισμοῦ)· || νεώτ. μηχανολ. ἡ ἐν ὡρισμένῳ διαστήματι κίνησις τμήματός τινος μηχανῆς καὶ ἡ κατ' ἀντίθετον φορὰν ἐπάνοδος αὐτοῦ εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ θέσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τροχιᾶς.

πἄλινδρομία (ἡ) (παλινδρομῶ) κ. νεώτ., ἰων. **παλινδρομίη** τὸ παλινδρομεῖν, τὸ τρέχειν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἡ κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν πορεία, ὑποστροφή : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.Ι,3 **τῆς φύσιος ἡ παλινδρομία** (ἀποκατάστασις, ἀνάρρωσις), Διογ.Λ 7,152 **παλινδρομία τοῦ ἡλίου,** Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.76P **τὴν ἀνάκρουσιν τῆς παλινδρομίας,** Φανί.ΑΠ 6,307 **ὤλετο δ' ἄν που λιμώσσων, εἰ μὴ στέρξε παλινδρομίαν·** || τὸ ὀπισθοχωρεῖν ἢ πρὸς τὰ ἔσω χωρεῖν ἄνευ ὡριμάνσεως, ἐπὶ ἀποστήματος ἢ ἐξανθήματος : Ἱππ.Προρρ.2,7· || κτ. πληθ. **παλινδρομίαι** ὑποτροπαὶ νόσων : αὐτ.Ἐπιδ.4,42.

πἄλινδρομικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλινδρομίαν, ὁ διὰ παλινδρομήσεως γινόμενος, ὁ παλινδρομῶν : Στράβ. 1,3,8 **θάλατταν .. παλινδρομικήν τινα κινουμένην κίνησιν,** - *παλινδρομικὴ* **κίνησις** (κίνησις τμήματος μηχανῆς, γινομένη ἐναλλὰξ κατὰ τὰς δύο ἀντιθέτους φοράς, ἐπὶ τῆς αὐτῆς τροχιᾶς)· ἐπίρρ. νεώτ. **-ικῶς.**

πἄλίνδρομος-ον (δρόμος) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ πάλιν πρὸς τὰ ὀπίσω τρέχων, ὁ εἰς τὰ ὀπίσω στρεφόμενος, ὁ ἐπανερχόμενος· Σουΐδ. «ὀπισθόρμητος» : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.233,7 **παλίνδρομον ἔλλαβε πένθος** (συνεχῶς ἐπανερχόμενον), Σεκοῦνδ.6 **σελήνη παλίνδρομος ἀνάμνησις,** Λουκ.Τίμ.37 **παλίνδρομος . . ἄπειθι,** Διογ.Λ 2,65 **μνᾶς . . παλινδρόμους ἀπολαβεῖν** (ὀπίσω πάλιν), Πισίδ.Γ 1230, - **παλίνδρομος κίνησις·** || μτφ. ὁ διστακτικός, ὁ ἀβέβαιος : Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.2,203· **2)** νεώτ. ἀνατ. **παλίνδρομον νεῦρον** κλάδος τοῦ πνευμονογαστρικοῦ νεύρου τὴν ἐννεύρωσιν τοῦ λάρυγγος καὶ τμήματος τοῦ οἰσοφάγου.

πἄλινδρομῶ-έω (παλίνδρομος) κ. μσν. κ. νεώτ. τρέχω πάλιν πρὸς τὰ ὀπίσω, πηγαίνω πρὸς τὰ ὀπίσω, πηγαίνω πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἦλθον, ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω, ἐμπροθ. (ἐπί τινα, ἔς τι)· Ἡσ. «παλινδρομεῖ, ἀνατρέχει, ὑποστρέφει» : Ἰώσ. ΠΙ 3,2,3 **παλινδρομεῖν ἐπὶ τόπον,** Ἀρετ.Χρον. Παθ.Ι,6 **παλινδρομεῖν ἐς ταὐτά·** κ. ἀπολ. : Μαν. π.Ἰωσ.Ἀπ.Ι,26· ὁμ. ἐπὶ πλοίου : Ψ'Ηρ.Βί.Ὁμ.19, Διόδ.Σ 20,74 **τῶν δὲ πλοίων . . τὰ μὲν . . διεφθάρη, τὰ δ' ἐπαλινδρόμησεν εἰς τὴν Γάζαν,** Πλούτ. Κικ.32 **ἀντιπνεύσαντος πελαγίου . . ἐπαλινδρόμησεν·** ὁμ. παροιμ. ἐν Λουκ.Ὀν.18 **παλινδρομῆσαι μᾶλλον ἢ κακῶς δραμεῖν·** **2)** εἰδ. ἰατρ. ὀπισθοχωρῶ ἄνευ ὡριμάνσεως, κατακάθημαι, ἐπὶ ἀποστήματος : Ἱππ.Προγν.18 (ἀμφ.γρ.), αὐτ.23 **μὴ παλινδρομῇ τὸ ἐρυσίπελας ἔσω·** || ἐπανέρχομαι, ὑποστρέφω, ὑποτροπιάζω : Ἱππ.Ἐπιδ.2,3,18, Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.Ι,7, Λουκ.Ἀποκ.32 **φιλεῖ γάρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμενα παλινδρομεῖν·** || **παλινδρομῶν σφυγμός** ὁ παλίνδρομος, ὁ περιοδικός : Γαλ.9,510, Μαρκελλῖν.Ἰατρ.400(27,25) **ὁ παλινδρομῶν σφυγμός ἐστιν ὁ πλείονα χρόνον ἐν τῇ συστολῇ μένων . . , εἶτα πάλιν ἐπανιστάμενος καὶ πλήσσων·** || ὁμ. ἐπὶ τῶν παλινδρόμων νεύρων : Γαλ.8,53, αὐτ.Χρ.Μορ.16,4· **3)** μτφ. πίπτω πάλιν ἐπί τινος, ἀναπίπτω, ἐπαναπίπτω : Πολύβ.7,3,8 **παλινδρομήσαντα πρὸς τὰς Καρχηδονίων ἐλπίδας,** Πλούτ.Ἠθ.718F **γεωμετρία ἐπὶ τὰ αἰσθητὰ παλινδρομοῦσα,** Φώτ.Ἐπιστ.296 **πρὸς τὰ τῆς δυσσεβείας . . ἐπαλινδρόμησε·** || **βλασφημία παλινδρομοῦσα** ὕβρις ἐπιστρέφουσα, ἐπανερχομένη εἰς τὸν ἐκστομοῦντα αὐτήν : Πλούτ. Ἠθ.89D **οὐδὲν γὰρ αἴσχιόν ἐστι βλασφημίας παλινδρομούσης·** **4)** ρημοτ.π. παλινδρόμησις, παλινδρομία.

πἄλινδρόμως ἐπίρρ. μσν ἐπὶ πορείας, πρὸς τὰ ὀπίσω : Πρόδρ.218 **τὰ δ' ὅπλα ῥῖψαι καὶ δραμεῖν παλινδρόμως.**

πἄλινδωμήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ νέου οἰκοδομῶν, ὁ ἀνοικοδομῶν : Παῦλ.Σιλ.Ἔκφρ.Ἁγ. Σοφ.218 **πόνους . . παλινδωμήτορας οἴκου.**

πἄλίνεδρος ὁ ἐπανερχόμενος εἰς τὰς ἰδίας ἕδρας πρὸς ἀνάπαυσιν : Πάπ. **πτηνῶν . . παντοῖα γένη παλινέδρων.**

πἄλινεκχῦμενίτας (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ νέου σπαταλῶν, ἀσωτεύων : Κερκ.4,12.

πἄλινέμπορος (ὁ) ὁ παλιγκάπηλος, ὁ μεταπράτης, ὁ μεταπωλητής· Φώτ.373,17 «παλιγκάπηλος, ὁ τὸ αὐτὸ ἀγοράζων καὶ πωλῶν. Λέγουσι δὲ καὶ παλινέμπορος».

πἄλινζωΐα (ἡ) (παλίνζωος) μτγν. κ. μσν. ἡ νέα, ἡ δευτέρα ζωή, ἀναβίωσις : Ἰσίδ.Πηλ.Ἐπιστ.1,54,17 **τεθνεῶτας πρὸς παλινζωΐαν ἐκάλεσε,** Οἰκουμ. Ἀποκ.186,26 (ἔκδ. Cramer) **τῆς . . αἰωνίου παλινζωΐας,** Μακάρ.Χρυσ.2,153C (Ferets) **εἰς πρόσκαιρον παλινζωΐαν.**

πάλινζωος-ον (ζωή) μτγν. ὁ πάλιν ζωός, ὁ ἐκ νέου ζῶν, ὁ ἀναβιῶν· γλωσσ. : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω. 2,105 παλινζώῳ τινὶ πότμῳ (ἀντὶ ζώῳ).

παλίνη (ἡ) ἀρχ. λεξ. ἡ πάλη (2), ἡ πασπάλη· ΕΜ 650,3 «παρὰ τὴν πάλην ἢ παλίνην, ἣν οἱ Ἀττικοὶ πασπάλην λέγουσι».

παλινηνεμία (ἡ) (νηνεμία) μτγν. ἡ ἐπανερχομένη νηνεμία : Βάσσος ΑΠ 10,102 **οὐδὲ γαλήνης ἀργῆς ἠσπασάμην τὴν παλινηνεμίαν** (δ.γρ. πολυνηνεμίην).

παλινθέρμανσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ νέου, ἐκ δευτέρου θέρμανσις, τὸ ξαναζέσταμα : παλινθέρμανσις ἀτμοῦ.

παλινίδρυσις-εως (ἡ) (ἵδρυσις) ἡ ἐκ νέου, ἐκ δευτέρου ἵδρυσις, ἀντίθ. μετεωρισμός : Ἱππ.Χυμ.2.

παλινλιθηγία (ἡ) Ἐπιγρ. ἐπαναφορὰ ἀπορριφθέντων λίθων εἰς λατομεῖον.

πάλιννοσος-ον (νόσος) μσν. **ὁ ἐκ νέου νοσῶν,** ὁ περιπίπτων ἐκ νέου εἰς νόσον, ὁ ἀσθενῶν πάλιν : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.56,3 **παλίννοσος καὶ ὀλιγόζωος.**

παλιννόστησις-εως (ἡ) (παλιννοστῶ) μσν. κ. νεώτ. ἀντὶ παλινόστησις βλ.λ. : Βρυένν.Ν 78C.

πάλιννοστος-ον μτγν. παλίνοστος βλ.λ. : Νόνν.Δ 6,62 **παλιννόστοιο μετήλυδα κύκλον ἀριθμοῦ.**

παλιννοστῶ-έω (νοστῶ) μσν. κ. νεώτ. ἀντὶ παλινοστῶ βλ.λ. : Ἀνν.Κομν 400C **εἰς τὴν οἰκείαν παλιννοστῆσαι παρεμβολήν,** Εὐστ.Πον.135,80.

παλινοδία (ἡ) (ὁδός) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀνατρέχειν τινὰ ὁδόν, τὸ διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἐπανέρχεσθαι, ἡ ἐπιστροφή· Σουΐδ. «ἐναντία ὁδός»· δθ. παλινδρομία, ἀναδρομὴ ἐπὶ ἀριθμῶν : Θεολ.Ἀριθμ. 59 **κατὰ παλινοδίαν ἐπ' αὐτόν πως ἀνακυκλεῖται,** αὐτ.57 **ἐκ τῶν λεγομένων παλινοδιῶν.**

παλινοδῶ-έω (ὁδός) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἀνατρέχω τινὰ ὁδόν, ὁδεύω τὴν αὐτὴν ὁδὸν κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, ὑποστρέφω, ἐπανέρχομαι : Στέφ.Διάκ.1104D **ὀπισθόρμητοι ἐπαλινοδοῦσαν οἴκαδε·** πρβλ. τριοδῶ· || εἰδ. μαθημ. ἐν τῷ παθ. ἐπαναλαμβάνομαι, ἐπὶ ἀριθμῶν : Θεολ.Ἀριθμ.22 **πάντες ἀριθμοὶ δευτεροδούμενοι καὶ ἐπ' ἄπειρον παλινοδούμενοι·** **2)** ρηματ.π. παλινοδία.

παλίνοιωνίαι Ἡσ. «ἐκ δευτέρου μαντεῖαι».

παλίνοπτος-ον (ὀπτοῦμαι) Ἱππ.π.Γαλ.19,127 «παλίνοπτα· τὰ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀπεστραμμένα».

παλινορθῶ-όω (ὀρθῶ) νεώτ. ὀρθῶ ἐκ νέου καταπεσὸν ἢ καταργηθέν τι, ἀποκαθιστῶ ἐν τῇ προτέρᾳ θέσει· **2)** ρηματ. π. παλινόρθωσις.

παλινόρθωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ νέου ὄρθωσις καταπεσόντος ἢ καταργηθέντος τινός, ἡ ἀποκατάστασίς τινος ἐν τῇ προτέρᾳ αὐτοῦ θέσει : **ἡ παλινόρθωσις τῶν Βουρβώνων ἐν Γαλλίᾳ, - ἡ** παλινόρθωσις **τῆς βασιλείας ἐν Ἑλλάδι.**

παλινόρμενος-η-ον (ὄρνυμι) ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω ὁρμήσας ἢ ὁ ἐκ νέου προσβαλών, ἐπιτεθείς : Ἰλ.Λ 326 **ὀλέκον Τρῶας παλινορμένω** (κρεῖττον ἐν διαστάσει πάλιν ὀρμένω).

παλινόρμητος-ον (ὁρμῶ) σχόλ. κ. μσν. ὁ παλίνορσος βλ.λ : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.1178, Βί.Ἰω.Χρυσ. 8,361,1 **αὐτοὺς παλινορμήτους ἀπέπεμψε.**

παλίνορσος-ον (ὄρνυμι) κ. μσν. ὁ φερόμενος, ὁ ὁρμῶν πρὸς τὰ ὀπίσω, ὁ εἰς τὰ ὀπίσω πηδῶν· ΕΜ 648,28 «παρὰ τὸ ὄρος γίνεται ῥηματικὸν ὄνομα ὀρτὸς καὶ παλίνορτος ἔχρην διὰ τοῦ τ γράφεσθαι, οὐχὶ διὰ τοῦ σ, ἵν' ᾖ ὁ πάλιν ὡρμημένος. Σημαίνει δὲ τὸ ὀπισθόρμητος ἐκ τοῦ πάλιν σημαίνοντος τὸ εἰς τοὐπίσω καὶ ὄρσω αἰολικοῦ μέλλοντος» : Ἰλ.Γ 33 **ὥς δ' ὅ τε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη,** Ἑρμ.35,1, Ἀπολλ.Ρ 1,416 **ἄγε νῆα . . παλίνορσον ἐς Ἑλλάδα,** Ἀρετ.Ὀξ. Παθ.2,5 **παλίνορσος φορὴ** (ἡ παλινδρομικὴ κίνησις), Θεοφύλ.Σ 90,15 (ἐκδ.Bonn.) **παλίνορσος οἷα ἐπανήκεν,** Ἀνν.Κομν.116A **παλίνορσοι γεγόνασι** (ἐπὶ ἐχθρῶν τραπέντων εἰς φυγήν)· || ὁ ἐπανερχόμενος, ὑποστρέφων, ὑποτροπιάζων : Ἀρετ.Χρον.Νοῦσ.1,5 **ἢν ἡ νοῦσος παλίνορσος ὀφθῇ·** **2)** τὸ οὐδ. **παλίνορσον** ὡς ἐπίρρ. πάλιν πρὸς τὰ ὀπίσω : Εὐτόλμ.ΑΠ 7,608· || ἀττ. **παλίνορρον** μετὰ βιαίου τιναγμοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω : Ἀριστφ.Ἀχ.1179 **καὶ τὸ σφυρὸν παλίνορρον ἐξεκόκκισεν.**

παλίνορτος-ον (ὄρνυμι) ὁ πάλιν ὁρμώμενος, ὁ ἐκ νέου ἐξεγειρόμενος, ὁ ἐπανερχόμενος, ποὺ ξαναγυρίζει : Αἰσχ.Ἀγ.155 **παλίνορτος . . μῆνις.**

πάλινος ἀντὶ πήλινος βλ.λ. : Ἐπίχ.ἀπ.83 **παλίνων λεκίς.**

παλινόστησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. παλιννόστησις ἡ ἐπάνοδος εἰς τὸν τόπον **ἐξ οὗ** ἀνεχώρησέ τις, ἡ εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφή.

παλινόστιμος-ον (νόστιμος) μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλινόστησιν, ὁ τῆς ἐπιστροφῆς, τῆς ἐπανόδου : Ὀππ.Ἀλ.1,616 **παλινόστιμος ὁρμὴ** (ἐπιθυμία ἐπανόδου), Νόνν.Δ 11,413.

παλίνοστος-ον (νόστος) μτγν. ἢ **παλίννοστος** ὁ ἐπανερχόμενος ὀπίσω, ὁ ὑποστρέφων, **ὁ** ἐπιστρέφων : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.1,214 **παλίνοστος πορεία** (τοκετός), αὐτ.3,24, Ἰω.Γαζ.1,23 (ἐκδ. Cramer).

παλινοστῶ-έω (νόστος, νοστῶ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. νοστῶ πάλιν, ἐπανέρχομαι ὀπίσω, ἐπιστρέφω κ. ἰδ. εἰς τὴν πατρίδα : Γαλ.16,89, Ὀλυμπ.Μετ.112,20, Θεοφύλ.Σ 71Β, Ἀνν.Κομν.400C, Εὐστ.Παν.80,10, Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.15 **ὅλοι οἱ ἐντόπιοι, ὅσοι εἶχαν παλινοστήσει ἀπὸ τὸ Σουέζ·** **2)** ρηματ.π. παλινόστησις.

παλίνουρος-ον (οὖρον) μτγν. **ὁ ἐκ νέου, ἐκ** δευτέρου οὐρῶν, λογοπαίγνιον ἐπὶ τοῦ κυρ. ὀνόματος Παλίνουρος : Μαρτιάλ.3,78,2.

πάλινπιττα Ἡσ. «ἐφθὴ πίττα».

παλινρύμη (ἡ) μτγν. ἁ. παλιρρύμη **βλ.λ.** : Πολύβ. 15,17,1 **ἡ τῆς τύχης παλινρύμη.**

παλινσάγης Ἡσ. «χήρα γυνή».

παλίνσκιος-ον (σκιά) ἢ **παλίσκιος** **ὁ** ἐπισκιαζόμενος ἐκ νέου ἢ ὁ ἔχων πυκνὴν σκιάν, σύσκιος : Ἀριστλ.Ζ1 556a,24 **ἐλαῖαι οὐ . . γίγνονται παλίνσκιοι,** Λουκ.Ἔρωτ.12 **ἦν δὲ ὑπὸ ταῖς ἄγαν παλινσκίοις ὕλαις ἱλαραὶ κλισίαι·** || **τὸ οὐδ. παλίνσκιον** ὡς οὐσ. τόπος σκιαζόμενος, ὑπόστεγον : Ἀρχίλ.34 **ἐν παλινσκίῳ,** Θεόφρ.Φ1 1,12 **ἐν παλινσκίοις καὶ νηνέμοις καὶ ἐφύδροις,** Πλούτ.Νομ.10 **κολάζοντος . . καὶ γυμνὴν τὴν πλημμελήσασαν ὀθόνης ἐν παλινσκίῳ παρατεινομένης·** **2)** ὁ σκοτεινός, ὁ ζοφώδης· Ἡσ. «σύσκιος, σκοτεινός, ζοφώδης» : Σοφ.ἀπ.289 **χειμῶνι παλινσκίῳ** (κτ. Σουΐδ. «ζοφερῷ», κτ. Φώτ. «σκοτεινῷ»).

παλινσκοπιά (ἡ) (σκοπιά) τὸ βλέπειν πρὸς τὰ ὀπίσω, κατὰ τὴν ἐναντίαν διεύθυνσιν : Εὐρ.Ὀρ. 1262 **δόχμιά νυν κόρας διάφερ' ὀμμάτων ἐκεῖθεν ἐνθάδ', εἶτα παλινσκοπιάν. ἔχομεν ὡς θροεῖς.**

παλίνσοος-ον (σόος) μτγν. ὁ πάλιν σῶος, ὁ ἐκ νέου σωθείς : Νόνν.Δ 25,535 **ψυχραῖς γενύεσσι παλίνσοον ἄσθμα τιταίνων οἰγομένῳ κατὰ βαιὸν ἐθήμονι βόμβεε λαιμῷ,** ΑΠ 1,49 **παλίνσοον ἄσθμα.**

παλινστατῶ-έω (στάσις) μτγν. ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω ἐκ στάσεως, ἐπὶ τῶν Ρωμαίων πληβείων : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,38 **παλινστατοῦντος** (ἐσφ.γρ. ἀντὶ πάλιν ἀστατοῦντος).

παλινστομῶ-έω (στόμα) δυσφημῶ, λέγω δυσοιώνους λόγους : Αἰσχ.Ἑπτ.258 **παλινστομεῖς αὖ θιγγάνουσ' ἀγαλμάτων.**

παλινστραφής-οῦς-ές (στρέφω) ὁ ἀντίστροφος, ὁ ἀντίθετος : Σοφ.Ἰχν.112 **παλινστραφῆ βήματα.**

παλίνστρεπτος-ον (στρέφω) μτγν. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω ἐστραμμένος : Νίκ.Θηρ.679 **ὑπεριονίδαο παλινστρέπτοιο** (δ.γρ. παλιστρέπτοιο), Μάξιμ.80 **ἐν κριοῖο παλινστρέπτοιο κελεύθῳ.**

παλινστρόβητος-ον (στροβῶ) μτγν. ὁ περιστρεφόμενος, ὁ στροβιλιζόμενος, ὁ περιδινούμε-

νος : Λυκόφρ.739 παλινοστροβήτοις πημοναῖς ἀλώμενος (σχόλ. «ὀπισθορμήτοις, πολυπλάνοις»).
παλίνστροφος-ον (στρέφω) μτγν. κ. μσν. ὁ παλίστρεπτος βλ.λ. : Ὀππ.Κυν.2,99 **κέρας παλίνστροφον ἠέρτηται**, Σχόλ.Ἀριστφ.Νεφ.298 **γνώμην παλίνστροφον**, Κ Μανασσ.Χρον.3420, ΨΧρυσ.8,665D (ἐκδ. Par.) **παλινστρόφων πνευμάτων**.
παλινστροφῶ-έω (στροφή) μσν. στρέφω πρὸς τὰ ὀπίσω : Στουδ.Θεόδ.806 **παλινστροφήσασα**.
παλινσύλλεκτος-ον λεξ. ὁ ἐκ νέου συλλεχθείς, συναθροισθείς : Ἡσ., Φώτ. ἐν λ. παλίλλογα.
παλίντιτος-ον (τίνω) ὁ ἀνταποδιδόμενος, ὁ ὑποκείμενος εἰς ἀνταπόδοσιν· Ἡσ. «παλίντιτα, ὀπισθέκτιτα, ὅ ἐστιν ἐξ ὑποστροφῆς τιμωρίαν δώσοντα» : Ὀδ.Α 379 **αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι** (νὰ ἐπέλθῃ ἀνταπόδοσις διὰ τῆς ἐκ μέρους τῶν θεῶν τιμωρίας)· **2)** ἐνεργ. ὁ ἀνταποδίδων : Ἐμπ.111,5 **παλίντιτα πνεύματα**.
παλιντοκία (ἡ) (τόκος) μτγν. ἡ ἐκ δευτέρου ζήτησις πληρωθέντος, καταβληθέντος τόκου : Πλούτ.Ἠθ.295D **δόγμα θέμενοι, τοὺς τόκους ἀνεπράττοντο παρὰ τῶν δανειστῶν, οὓς δεδωκότες ἐτύγχανον, παλιντοκίαν τὸ γινόμενον προσαγορεύσαντες· 2)** ἡ παλιγγενεσία βλ.λ.(: Ἰσίδ. Πηλ.228C **ἡ κατὰ Ἰησοῦν παλιντοκία**.
παλίντοκος-ον (τίκτω) μσν. ὁ ὁ ἀνόμοιος τοῖς ἑαυτοῦ τοκεῦσι : ΚΜανασσ.Χρον.2231 **θαυμάζω τὸ παλίντοκον τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους, καὶ πῶς οὐκ ἐξεικάζονται οἱ παῖδες τοῖς πατράσι**.
παλίντονος-ον (τείνω) κ. νεώτ. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω τεινόμενος, καμπτόμενος, κυρτούμενος, ὁ ἐλαστικός, ἐπὶ τόξου τεταμένου : Ἰλ.Θ 266 **παλίντονα τόξα τιταίνων**, αὐτ.Ο 443 (σχόλ. «εἰς τοὐπίσω τεινόμενος, ἑλκόμενος»)· ὁμ. κ. ἐπὶ μὴ τεταμένου τόξου : Ἰλ.Κ 459 **ἕλοντο καὶ λυκέην καὶ τόξα παλίντονα**, Ὀδ.Φ 11 **ἔνθα δὲ τόξον κεῖτο παλίντονον ἠδὲ φαρέτρη**, Ἡρ.7,69. **Ἀράβιοι .. τόξα .. παλίντονα εἶχον πρὸς δεξιὰ** (κτ. Εὐστ.712,21 «παλίντονα δοκεῖ μὲν ἅπαντα εἶναι τὰ τόξα· Ἡρόδοτος δὲ .. ὑπέβαλε νοεῖν μὴ πᾶν τόξον εἶναι παλίντονον ἁπλῶς, ἀλλὰ κυρίως καὶ μάλιστα τὸ κατ' ἐπίτασιν ἔμπαλιν τεινόμενον, ὡς καὶ οὕτω κυκλοτερὲς γίνεσθαι, ἢ καὶ ἄλλως φράσαι, τὸ ἐπὶ θάτερα μέρη κλινόμενον, ὥς φασιν οἱ παλαιοί»), Αἰσχ. Χο.160 **Σκύθης θ' ἅτ' ἐν χεροῖν παλίντον' ἐν ἔργῳ βέλη 'πιπάλλων**, Σοφ.Τρ.511 **παλίντονα .. τόξα**· ‖ ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω τεταμένος : Ἀριστφ. Ὀρν.1739 **Ἔρως .. ἡνίας εὔθυνε παλιντόνους· 2) ὁ ἐξ ἀντιθέτων τάσεων προερχόμενος** : Ἡράκλ.Φιλ.51 **παλίντονος ἁρμονίη κόσμου ὅκωσπερ λύρης καὶ τόξου** (δ.γρ. παλίντροπος)· **3)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **παλίντονα** ὡς οὐσ. στρατιωτικαὶ βλητικαὶ μηχαναί, λειτουργοῦσαι διὰ τῆς τάσεως δεσμίδος χορδῶν καὶ ἐξακοντίζουσαι λίθους, ἀλλ' οὐχὶ αἰχμηρὰ βλήματα, λιθοβόλα : Ἥρων Βελοπ.74, αὐτ.104, Φίλ.Μηχ.Βελοπ.91,36.
παλιντραπελία (ἡ) ἀρχ. λεξ. **ἡ** παλιντροπία βλ.λ. : Πολυδ.3,132.
παλιντράπελος-ον ὁ παλίντροπος βλ.λ.2) : Πίνδ. Ο 2,41 **πῆμ' ἄγει παλιντράπελον ἄλλῳ χρόνῳ** (σχόλ. «ἀντεστραμμένον», Σουίδ. «ἀντίστροφον, ἐναντίον, ἀντεστραμμένον»)· ἐπίρρ. μτγν. -ως : Φιλοστόργ.Ἐκκλ.Ἱστ.2,7,481 **ἐπὶ τὸ ὁμοούσιον παλιντραπέλως ἐπανέστρεφεν**.
παλιντριβής-οῦς-ές (τρίβω) ὁ κατ' ἐπανάληψιν, ὁ συνεχῶς τριβόμενος, ἐπὶ τοῦ ὄνου, ὁ δι' ἐπανειλημμένων ῥαβδισμῶν γενόμενος ἀμβλὺς καὶ ξηροτράχηλος, ὁ ἐπίμονος, ὁ ὑπομένων ὅλα τὰ κτυπήματα : Σιμων.Ἀμ.7,43· **2)** ὁ πανοῦργος, ὁ δόλιος, ὁ κακοήθης· Ἡσ. «παλιντριβῆ· κακεντρεχῆ» : Σοφ.Φιλ.448 **πανοῦργα καὶ παλιντριβῆ**.
παλίντριψ-ῖβος (ὁ,ἡ) γλωσσ. ὁ παλιντριβής βλ.λ.
παλιντροπής-οῦς-ές μτγν. ὁ παλίντροπος βλ.λ.: Νίκ.Θηρ.402 **φύξῃ δὲ παλιντροπέες φορέονται**.
παλιντροπία (ἡ) μτγν. τὸ περιστρέφεσθαι, περιστροφή· ‖ μτφ.κτ. πληθ. μεταβολαὶ γνώμης, παλιμβολίαι : Ἀπολλ.Ρ 3,1157 **ἡ δὲ παλιντροπίῃσιν ἀμήχανος** (σχόλ. «ἤτοι ταῖς περιστροφαῖς· ἢ διὰ τὸ ἔμπαλιν τετράφθαι αὐτῆς τὴν ψυχήν. ἡ δὲ τῇ ὑποστροφῇ ἐν ἀπόρῳ καταστᾶσα»)· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. μεταβολαὶ τῆς τύχης : Πολύβ.Ἐκλ.Βατ.375.
παλίντροπος-ον (τρέπω) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐστραμμένος ἢ στρεφόμενος πρὸς τὰ ὀπίσω, πρὸς τὴν ἀντίθετον διεύθυνσιν, ὁ ἀπεστραμμένος : Αἰσχ. Ἀγ.776 **τὰ χρυσόπαστα δ' ἔδεθλα σὺν πίνῳ χερῶν παλιντρόποις ὄμμασι λιποῦσ'**, αὐτ.Ἱκ.173 **νῦν ἔχων παλίντροπον ὄψιν ἐν λιταῖσιν· 2)** ὁ στρέφων πρὸς τὰ ὀπίσω, ὁ ἐπιστρέφων, ὁ ἐπανερχόμενος : Σοφ.Φιλ.1222 **παλίντροπος κέλευθον ἕρπεις**, Εὐρ.Ἡρ.1069 **παλίντροπος .. στρέφεται**, Παρμ.6,9 **παλίντροπος κέλευθος**, ΑΠ 9,61 **παλίντροπος ἐκ πολέμοιο· 3)** ὁ ῥέπων, ὁ κλίνων πρὸς τὸ ἕτερον μέρος, ὁ ἐναντίος, ὁ ἀντίθετος : Σοφ.ἀπ.576,5 **παλίντροπος πλάστιγξ τοῦ βίου**, Πολύβ.14,6,6 **παλιντρόπου τῆς ἐλπίδος αὐτοῖς ἀποβαινούσης πρὸς τὰς ἐξ ἀρχῆς ἐπιβολὰς** (εἰς τοὐναντίον καθισταμένης), αὐτ.5,16,9 **παλίντροπον λαμβάνουσα τὴν προκοπὴν ταῖς ἐξ ἀρχῆς αὐτῶν ἐλπίσιν** (ὅλως ἐναντίαν πρὸς τὰς ἐξ ἀρχῆς ἐλπίδας αὐτῶν), Διόδ.Σ 15,85 **παλίντροπον ποιῆσαι τὴν μάχην**, Ὀνήσανδρ.27 **παλίντροπον ποιήσασθαι τὴν δίωξιν** (δ.γρ. παλίστροφον), Ἀππ.Μιθρ.88, Ψ Χρυσ.9,963Β (ἐκδ. Par.)· ‖ μτφ. ὁ εὐκόλως μεταβάλλων γνώμην, ὁ παλίμβουλος, ὁ ἄστατος : Πολυδ.4,36, Ὀνήσανδρ.35,4 **τὸ παλίντροπον τοῦ δαιμονίου** (τὸ εὐμετάβολον)· **4)** ἐνεργ. ὁ στρέφων, ὁ τρέπων εἰς παραφοράν : Βακχ.10,54 **ταῖσιν δὲ χολωσάμενα στήθεσσι παλίντροπον ἔμβαλεν νόημα** (νοῦν πλάνητα, δηλ. παράνοιαν)· **5)** δ.γρ. ἀντὶ παλίντονος βλ.λ.2).
παλιντροπῶμαι-άομαι (παλίντροπος) μτγν. εἰς τοὐπίσω τρέπομαι, ἐπιστρέφω, ἐπανέρχομαι· Εὐστ. 719,57 «δῆλον δὲ ὡς ἐκ τοῦ πάλιν τρέπειν ὁ παλίντροπος σύγκειται καὶ τὸ παλιντροπάασθαι» : Ἀπολλ.Ρ 4,165 **ἐπὶ νῆα παλιντροπάασθαι**, αὐτ.643.
παλιντυπής-οῦς-ές (τύπτω) ὁ εἰς τοὐπίσω ἢ πάλιν κτυπηθείς· τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Ἀπολλ Ρ 3,1254 **ἆλτο δ' ἀκωκὴ .. ἄκμονος ὥστε παλιντυπές**.
παλιντυχής-οῦς-ές (τύχη) ὁ ἔχων ἐναντίαν, κακὴν τύχην, ὁ δυστυχής : Αἰσχ.Ἀγ.464 **π- τριβᾷ βίου**.
παλινῳδία (ἡ) (ᾠδή) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀναίρεσις τοῦ περιεχομένου ᾠδῆς τινος δι' ἄλλης· Ἡσ. «παλινῳδίαν· ᾠδὴν τῇ προτέρᾳ ἐναντίαν», Σουίδ. «ἐναντία ᾠδή, ἢ τὸ τὰ ἐναντία εἰπεῖν τοῖς προτέροις», ὀνομασία ᾠδῆς τινος τοῦ Στησιχόρου, δι' ἧς ἀνεκάλει τὰς προηγουμένας αὐτοῦ κατὰ τῆς Ἑλένης βλασφημίας : Πλάτ.Φαῖδρ.243Β **ποιήσας δὴ πᾶσαν τὴν καλουμένην παλινῳδίαν παραχρῆμα ἀνέβλεψεν**, αὐτ.Ἐπιστ.319Β, Ἰσοκρ.10,64 **τὴν καλουμένην παλινῳδίαν ἐποίησε·** ‖ κ. νεώτ. ἡ ἀναίρεσις, ἡ ἀνάκλησις τῶν πρότερον λεχθέντων· Ἡσ. « .. ἢ δόγμα τῷ πρώην ἐναντίον» : Πλάτ. Φαῖδρ.257Α **ἀρίστη δέδοται .. παλινῳδία**, Κικ. Ἀττ.4,5,1, Φίλ.1,260, Πλούτ.Ἀλέξ.54 **τὸν ἄνδρα πρὸς τὴν παλινῳδίαν τραπόμενον**, Λουκ.Ἀλ.35 **παλινῳδία τῶν λόγων πρὸς τὸ ἐναντίον· 2)** μτγν. ἡ ἐπανάληψις ᾠδῆς τινος ἢ τὸ κατ' ἐπανάληψιν ᾄδειν : Κλήμ.Ἀλ.289· **3)** μσν. ἡ ἐξ ἀντιθέτου μεταβολὴ στάσεως εἴς τι : Μηναῖ.12,6 Συνξ. **παλινῳδίαν τοῖς προτοῦ βασιλεῦσιν ᾖδε, καθαιρεῖσθαι μὲν τοὺς τῶν εἰδώλων ναοὺς κελεύων**.
παλινῳδικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλινῳδίαν, ἐπὶ ᾀσμάτων· κτ. Ἡφαιστ. Ποιημ.4 «παλινῳδικὰ δὲ ἐν οἷς τὰ μὲν περιέχοντα

ἀλλήλοις ἐστὶν ὅμοια, ἀνόμοια δὲ τοῖς περιεχομένοις· τὰ δὲ περιεχόμενα ἀλλήλοις μὲν ὅμοιά ἐστιν, ἀνόμοια δὲ τοῖς περιέχουσιν» : Κρατῖν.6D **παλινῳδικοὶ ὕμνοι.**

πᾰλινῳδῶ-έω (ᾠδή) κ. νεώτ., μέλλ. **παλινῳδήσω,** ᾄδω ᾠδὴν ἐναντίαν τῇ προτέρᾳ, δθ. γεν. ἀναιρῶ τὸ ὅσα πρότερον εἶπον, ἀνακαλῶ : Πλάτ.'Αλκ.2, 142D **ὀλίγον δὲ ἐπισχόντες ἐνίοτε παλινῳδοῦσιν, ἀνευχόμενοι ἅττ' ἂν τὸ πρῶτον εὔξωνται,** αὐτ. 148B, Λουκ.'Απολ.1 **παλινῳδεῖν πρὸς τὸ χεῖρον,** αὐτ.'Αλέξ.28 **χρησμὸς ἄλλος.. παλινῳδῶν· 2)** ἐπαναλομβάνω ᾠδήν τινα· κ. γεν. ἐπαναλαμβάνω : Φίλ.1,506, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.7,202.

παλινώριον (τὸ) νεώτ. ναυτ. ὄργανον δι' οὗ εὑρίσκετο τὸ ἀζιμοὺθ τοῦ ἡλίου, συναρτήσει τῆς ὥρας, τῆς κλίσεως τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πλάτους.

πᾰλίνωρος-ον (ὥρα) μτγν. ὁ ἐναλλάττων καὶ ἐπιστρέφων μετὰ τῶν ἐποχῶν, ἐπὶ ἀστέρος : "Αρατ.452· **2)** 'Ησ. **«παλινώρους· ἄκοντας»** (παλίνωρον ἐσφ.γρ. ἀντὶ παλίνορρον 'Ησ.).

παλιο- πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λέξεων τῆς δημοτικῆς γλώσσης, προσδίδον τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον εἶναι παλαιόν, ἐφθαρμένον καὶ ἄχρηστον ἢ ἀνάξιον λόγου, οἷον παλιοσίδερο, παλιοκάλυβο, παλιοκάϊκο, παλιοκάραβο, παλιόρουχα· || ὁμ. ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον εἶναι φαῦλον, ἀχρεῖον, οἷον παλιογυναῖκα, παλιάνθρωπος, παλιόπαιδο, παλιόμουτρο.

παλιόβλαχος (ὁ) δημ. ὑβριστ. ὁ ἀγροῖκος τοὺς τρόπους, ὁ ἄξεστος καὶ χυδαῖος.

παλιοβρώμα (ἡ) δημ. ὑβριστ. ἐπὶ γυναικῶν, ἡ φαῦλος, κακοήθης, αἰσχρά, ἃ. παλιογυναῖκα.

παλιογυναῖκα (ἡ) δημ. ἢ **παλιογύναικο** (τὸ), κακότροπος, δύστροπος, κακεντρεχὴς γυνή· **2)** γυνὴ ἐλευθερίων ἠθῶν, ἑταίρα, πόρνη.

παλιοζαγάρι (τὸ) δημ. ὑβριστ.. συγγ. τοῦ παλιόσκυλ(λ)ο βλ.λ.2) : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.12,10 **τί λέτε, μωρ' παλιότουρκοι καὶ σεῖς παλιοζαγάρια ;.**

παλιοκόριτσο (τὸ) δημ. κόρη κακῆς ἀνατροφῆς ἢ διαγωγῆς, ἐπιληψίμων ἠθῶν· || κτ. κλητ. κ. ἄνευ μέμψεως, ἁπλῶς ἐπιτιμητικόν.

παλιόκορμο (τὸ) δημ. ὑβριστ. ἐπὶ προσ., ὁ φαῦλος, ὁ αἰσχρός, ὁ κακοήθης, ὁ οὐτιδανός, ὁ παλιάνθρωπος ἢ ἡ παλιογυναῖκα βλ.λ.

πᾰλιόλιν πάπ. τὸ παλλιόλιον, ὁ μικρός, ἐπενδύτης, τὸ ἐπανωφοράκι.

πάλιον (τὸ) (λατ.) πάπ. ρωμαϊκὸν ἔνδυμα.

παλιόπαιδο (τὸ) δημ. παῖς κακῆς ἀνατροφῆς ἢ διαγωγῆς, ἀγυιόπαις· || κτ. κλητ. κ. ἄνευ μέμψεως, ἁπλῶς ἐπιτιμητικόν.

παλιοπαλιάνθρωπος (ὁ) δημ. ἐπιτατ. τοῦ παλιάνθρωπος βλ.λ.

παλιός-ὰ-ὸ δημ. τ. τοῦ παλαιὸς βλ.λ.

παλιοσκρόφα (ἡ) δημ. ὑβριστ. ἐπὶ γυναικῶν, φαύλη, κακοήθης, πόρνη.

παλιόσκυλ(λ)ο (τὸ) δημ. ἐπὶ κυνῶν, ὁ οὐχὶ ἐκλεκτοῦ εἴδους, ράτσας, ἃ βρωμόσκυλλο· || κτ. ἐπέκτ. ὁ ἀδέσποτος κύων· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ φαῦλος, ὁ αἰσχρός, ὁ ἀχρεῖος, ὁ κακοήθης.

παλιόσπιτο (τὸ) δημ. παλαιά, ἐφθαρμένη ἢ μικρᾶς ἀξίας οἰκία : Ψυχάρ.Ταξ.75 **ἕνα ξύλινο σπίτι, ἕνα παλιόσπιτο, τὸ μόνο μας καταφύγιο.**

παλιοτόμαρο (τὸ) δημ. ὑβριστ. ἐπὶ προσ. ὁ αἰσχρός, ὁ κακοήθης, ὁ οὐτιδανός, ὁ πρόστυχος· πρβλ. παλιόκορμο, παλιόμουτρο.

παλιότουρκος (ὁ) δημ. ὑβριστ. ὁ φαῦλος, ὁ ἀχρεῖος Τοῦρκος : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.7,7 **ἂς ἔρτουν οἱ παλιότουρκοι, τίποτε δὲ μᾶς κάνουν.**

παλιούρα (ἡ) δημ κ. **πάλιουρας** (ὁ) ἃ. παλιούρι βλ.λ. · Κρυστ.Ποιήμ 163,24 (ἐκδ.Φέξη) **τὴν ἀγαπάω, ὅσο ἀγαπάει τὸν πάλιουρα τὸ γίδι.**

παλιούρι (τὸ) δημ. τὸ ἀκανθαβόλον θαμνῶδες φυτὸν παλίουρος ὁ ἀκανθώδης.

πᾰλῐούρῖνος-η-ον μτγν. ὁ ἐκ παλιούρου βλ.λ.: Στράβ.16,4,17 **ράβδοις παλιουρίναις.**

πᾰλῐουρίς γλωσσ. ἡ ρυτή, τὸ πήγανον.

πᾰλίουρος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. τὸ θαμνῶδες καὶ ἀκανθῶδες φυτὸν παλίουρος ὁ ἀκανθώδης, τὸ παλιούρι· 'Ησ. « .. καὶ τὸ θαμνῶδες δένδρον» : Εὐρ. Κύκλ.394 **παλιούρου κλάδῳ,** Θεόπομπ.'Ιστ.129, Θεόκρ.24,89 **κάγκανα δ' ἀσπαλάθου ξύλ' ἑτοιμάσατ' ἢ παλιούρου,** Διοσκ.1,92· || νεώτ. βοταν. γένος **ραμνοειδῶν** θαμνωδῶν φυτῶν· **2)** τὸ δένδρον ζίζυφος ἢ κεντροφόρος : Θεόφρ.Φ1 4,3,3, 'Αγαθρχ.34 **ὁ πάλιουρος,** Πλίν.Φ1 13,111· **3)** 'Ησ. «παλίουρος· κάδος. ἀντλητήρ».

πᾰλῐουροφόρος θρῖναξ (ὁ) μτγν. τρίκρανον λικμητήριον ἐκ παλιούρου βλ.λ.1): 'Αντίφιλ.ΑΠ 6,95 **παλιουροφόρον.. τρίνακα καὶ τρητοὺς ποδεῶνας ὁ γατόμος ἄνθετο Δηοῖ.**

παλιοχαρβαλωμένος-η-ον μσν. ὁ παλαιὸς καὶ ἐσχισμένος : Πρόδρ.1,361 **κάπα μου, πάλιν κάπα μου, παλιοχαρβαλωμένη.**

πᾰλίρρευσις-εως (ἡ) μσν. ἡ παλίρροια : Τζέτζ. Λυκόφρ.757.

πᾰλιρρόθιος-η-ον (ρόθος) ἐπὶ κύματος, ὁ μετὰ κρότου πρὸς τὰ ὀπίσω φερόμενος, ὁ ἀναρρέων : 'Οδ.Ε 430 **κῦμα.. παλιρρόθιον δέ μιν αὖτις πλῆξεν,** αὐτ.1 485 **τὴν δ' αἶψ' ἠπειρόνδε παλιρρόθιον φέρε κῦμα,** Λουκ.'Επιγρ.2,12 **πενίης κῦμα παλιρρόθιον·** || γεν. ὁ παλίρρους : "Αρατ.347 (ναῦς) **παλιρροθίη.. καθάπτεται ἠπείροιο** (σχόλ. «κωπηλασίᾳ καθορμίζεται τῇ ἠπείρῳ»)· || τὸ οὐδ. πληθ. **παλιρρόθια** ὡς οὐσ. παλίρροια : 'Απολλ.Ρ 1,1170.

πᾰλίρροθος-ον ἀντὶ παλίρροχθος βλ.λ.

παλίρροια (ἡ) (παλίρρους) κ. νεώτ. κ. **παλιρροία** (Σοφ.άπ.832), ἰων. **παλιρροίη** ἡ πρὸς τὰ ὀπίσω ροὴ τοῦ ὕδατος : 'Ηρ.2,28 **δίνας τινὰς ταύτῃ ἐούσας ἰσχυρὰς καὶ παλιρροίην·** || κ. νεώτ. τὸ φαινόμενον τῆς περιοδικῆς καθ' ἑκάστην ἀνυψώσεως καὶ καταπτώσεως τῆς μέσης ἐπιφανείας τοῦ θαλασσίου ὕδατος : Σοφ.άπ.832 **στενωπὸς "Αρδου καὶ παλιρροία βυθοῦ,** Καλλ.Δήλ.193 **παλιρροίηι ἐπινήχεται** (ἐπὶ τῆς Δήλου), Πολύβ.34, 9,5 **ἢν ταῖς παλιρροίαις τῆς θαλάττης ἀντιπαθεῖν,** 'Αγαθήμ.5,22 **παλίρροιαι·** πρβλ. πλημμυρίς, ἄμπωτις· **2)** γεν. ἀνάρροια, ἀνάρρους : 'Αριστλ.ΖΜ 670b,8 **διὰ τὴν.. παλίρροιαν τῆς ὑγρότητος.. αἱ κοιλίαι σκληραὶ γίνονται σπληνιῶσιν,** αὐτ.'Ενυπν.461a,6 **παλίρροια τοῦ θερμοῦ,** 'Αρετ. 'Οξ.Νούσ 1,7 **ἐς παλίρροιαν ἰέναι·** **3)** μτφ. τὸ κυμαίνεσθαι, τὸ ταλαντεύεσθαι, ἡ ἀστασία : Πολύβ.1,82,3 **παράδοξος περὶ αὐτοὺς παλίρροια τῶν πραγμάτων** (τῆς τύχης), Διόδ.Σ 18,59 **καταπλαγείη τὴν ἐπ' ἀμφότερα τὰ μέρη τῆς τύχης παλίρροιαν·** ὁμ. ἐπὶ τῆς ἀναμνήσεως : Φίλ.1,593.

πᾰλίρροιβδος-ον (ροιβδῶ) μτγν. ὁ ὁρμῶν πρὸς τὰ ὀπίσω μετὰ ροίβδου, μεγάλης βοῆς : 'Οππ.'Αλ. 5,220 (δ.γρ. παλίρροιζος).

παλίρροιζος-ον μτγν. δ.γρ. ἀντὶ παλίρροιβδος.

παλιρροϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλίρροιαν βλ.λ.1), ὁ τῆς παλιρροίας : **παλιρροϊκὴ κίνησις τῆς θαλάσσης,** - **παλιρροϊκὸν κῦμα** (τὸ ἐπὶ τῶν θαλασσῶν παραγόμενον ὑπὸ τῶν ἕλξεων τοῦ 'Ηλίου καὶ τῆς Σελήνης),-**παλιρροϊκὸν ρεῦμα** (τὸ παρατηρούμενον εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς θαλάσσης καὶ ὀφειλόμενον εἰς τὸ φαινόμενον τῆς παλιρροίας).

παλιρροιογράφος (ὁ) νεώτ. ὄργανον καταγράφον αὐτομάτως τὰς μεταβολὰς τῆς θαλασσίας στάθμης **τὰς** ὀφειλομένας κυρίως μὲν εἰς τὴν παλίρροιαν, ἐν μέρει δὲ καὶ εἰς τὸν ἄνεμον καὶ τὰς **μεταβολὰς τῆς βαρομετρικῆς πιέσεως.**

παλιρροιόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον τοποθετούμενον **εἰς τὰς ἀκτὰς** πρὸς μέτρησιν τῶν ἐκ **τῆς** παλιρροίας, **τοῦ** ἀνέμου **καὶ** τῆς βορομετρικῆς **πιέσεως μεταβολῶν** τῆς θαλασσίας στάθμης.

πᾰλίρροιος-ον μτγν. παλίρρους βλ.λ, ἐπὶ κυμάτων : Λυκόφρ.380 **παλίρροιοι δῖναι,** 'Οππ.'Αλ.1,778.

πᾰλίρροπος-ος (ρέπω) ὁ πάλιν ρέπων, ὁ εἰς τοὐπίσω κλίνων ἢ κεκαμμένος : Εὐρ.'Ηλ.492 **παλίρροπον γόνυ** (**τὸ** ἐκ **τοῦ βάρους τοῦ** σώματος καμπτόμενον, κλονούμενον).

πᾰλίρρους-οος-ουν-οον (ροῦς) ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω ρέων, ὁ ἀναρρέων : Εὐρ.ΙΤ 1397 **εἰς δὲ γῆν πάλιν κλύδων παλίρρους ἦγε ναῦν·** || ὁ πλημμυρῶν καὶ ἀποσυρόμενος, μτφ. ἐπὶ τῆς ἀναπνοῆς : 'Οππ. 'Αλ.2,398 **παλίρροος ἀήρ,** Τρυφιόδ.76 **παλίρροον ἆσθμα·** **2)** μτφ. ὁ παλινδρομῶν, ὁ ὑποστρέφων, ὁ ἐπανερχόμενος κατὰ τῆς κεφαλῆς τινος : Εὐρ.'Ηρ.739 **ἰὼ δίκα καὶ θεῶν παλίρρους πότμος.**

πᾰλίρροχθος-ον (ροχθῶ) ὁ ἀντηχῶν ἐκ τοῦ ρόχθου τῶν παλιρροιῶν : Αἰσχ.'Αγ.191 **παλιρρόχθοις ἐν Αὐλίδος τόποις** (διόρθ. χάριν τοῦ μέτρου ἀντὶ παλιρρόθοις).

πᾰλιρροῶ-έω (παλίρρους) πλημμυρῶ καὶ ἀποσύρομαι, ρέω κατά τινα διεύθυνσιν καὶ ἀποσύρομαι κατὰ τὴν αὐτήν, ἐπαναχωρῶ : Θεόφρ.'Αν.10 **καθάπερ παλιρροοῦντος τοῦ ἀέρος,** Στράβ.1,3,8, αὐτ.3,3,3 **παλιρροεῖν γὰρ φάναι τὴν θάλατταν·** **2)** ἀνακόπτομαι,ἐπὶ ἐφιδρώσεως:Διοκλ.Καρ.ἀπ.147.

παλιρρύμη (ἡ) μτγν. **ἡ παλινρύμη** εἰς τὰ ὀπίσω κίνησις, φορά, ὑποχώρησις : Πλούτ.Φλαμ.10 παλιρρύμην **τοῦ σάλου .. λαμβάνοντος,** Διόδ. Σ 3,51 ὑπὸ **τῆς πάλιν ῥύμης·** || **παλιρρύμη τῆς** τύχης ἡ μεταστροφὴ τῆς τύχης : Πολύβ.15,7,1 εἰ; **τὴν τῆς τύχης ἐμπεπτωκέναι παλιρρύμην** (συνήθ. κ. πιθ ὀρθὴ ἡ κεχωρ. γρ. πάλιν ῥύμη).

παλίρρυτος-ον παλίρροος βλ.λ. : Σοφ.'Ηλ.1420 **παλίρρυτον γὰρ αἷμ' ὑπεξαιροῦσι τῶν κτανόντων οἱ πάλαι** θανόντες (διόρθ. ἀντὶ πολύρρυτον)· ὁμ. ἐπὶ μέλιτος : Φιλόξ.3,8 **παλίρρυτοι παγαὶ** (δ.γρ. μελιρρύτοισι).

παλισ(σ)άνδρη (ἡ) νεώτ., δημ. **παλισ(σ)άνδρο** (τὸ) **εἶδος ἐκλεκτοῦ ξύλου πρὸς κατασκευὴν** πολυτελῶν **ἐπίπλων.**

παλίσκιος δ.τ. τῶν παλίνσκιος βλ.λ. : 'Υμν.'Ερμ.6.

παλίσσυρτος-ον (σύρω) 'Ερμητ. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω **συρόμενος.**

παλίσσυτος-ον (σεύω, ἔσσυμαι) ὁ ταχέως καὶ ὁρμητικῶς ὑποστρέφων, ὀπισθοχωρῶν, ὑποχωρῶν : Σοφ.ΟΤ 193 **παλίσσυτον δρόμημα** (κατεσπευσμένη φυγή), Εὐρ.'Ικ.338 **παλίσσυτον στεῖχε,** Λυκόφρ.1461 **παλίσσυτος ποσὶν ἔβαινεν εἱρκτῆς ἐντός,** 'Απολλ.Ρ 1,1206 **παλίσσυτος ὦρτο νέεσθαι,** Πολύβ.15,12,2 **παλίσσυτα ὥρμησε τὰ θηρία,** 'Αρετ Χρον.Παθ.1,15 **παλίσσυτος χολή,** αὐτ.'Οξ.Νούσ.2,3 **παλίσσυτος φύσις.**

παλισσυτῶ-έω μτγν. φέρομαι ὁρμητικῶς πρὸς **τὰ** ὀπίσω : Διόδ.Σ 3,22 **κλύδων φερόμενος μὲν εἰς τὴν γῆν κατὰ τὸν τῆς πλημμυρίδος καιρὸν ..** παλισσυτῶν **δὲ κατὰ τὴν ἄμπωτιν,** αὐτ.1,23.

παλίστρεπτος, παλίστροφος δ. τ. τῶν παλίνστρεπτος, παλίνστροφος βλ.λς.

παλίτης (ὁ) νεώτ. χημ. ἀσφυξιογόνον ἀέριον ἐν ὑγρᾷ καταστάσει ὑπὸ τὴν συνήθη θερμοκρασίαν ἐκτοξευόμενον ἐντὸς ὀβίδων.

παλιτραχηλίζω πάπ. εἶμαι σκληροτράχηλος.

πάλιωμα (τὸ) δημ. ἀφηρ. οὐσ. ἡ παλαίωσις βλ.λ.: **τὰ ρουχά του κιτρινίζουν ἀπ' τὸ πάλιωμα.**

παλιώνω δημ. παλαιῶ βλ.λ., καθιστῶ τι παλαιὸν δθ. συνεκδ. ἐφθαρμένον· **2)** ἀμτβ. καθίσταμαι παλαιός : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.187,4 **σὰν εἶν' ἡ ἀγάπη μυστική, παλιώνει μὰ δὲ λειώνει·** || ἐπὶ πραγμ., φθείρομαι, λειώνω : **πάλιωσαν τὰ παπούτσια μου.**

παλίωξις-εως (ἡ) (πάλι, ἰωκή) ἡ ὑπὸ τῶν διωκομένων στροφὴ πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ δίωξις τῶν διωκόντων· Φώτ.374,13 «ὅταν οἱ φεύγοντες μεταβαλλόμενοι διώκωσιν» : 'Ιλ.Μ 71 **παλίωξις δὲ γένηται ἐκ νεῶν,** 'Ησίοδ.Α 154 (ἀντίθ. προΐωξις), Θεοφύλ.Σ 50,22 **οἱ δὲ Πέρσαι τῇ παλιώξει χρησάμενοι·** πρβλ. παλινδίωξις.

πάλκος 'Ησ. «πηλός».

πάλλα (ἡ) 'Ησ. «σφαῖρα ἐκ ποικίλων ναμάτων (πιθ. νημάτων) πεποιημένη»· κτ. Διονυσιόδ. ἡ λ. σημ. τὸ αὐτὸ μτ. τοῦ ἐν 'Οδ.Ζ 115 σφαῖρα (Εὐστ.1554«Διονυσιόδωρος λέγεται γράφαι, πάλλαν ἔπειτ' ἔρριφεν, ὡς ταὐτὸν ὂν εἰπεῖν σφαῖραν καὶ πάλλαν ἀπὸ τοῦ πάλλεσθαι»).

πάλλαγμα ἐσφ λ.ἐν Αἰσχ.'Ικ.296 ἐμπάλαγμα βλ.λ.

παλλάδιον (τὸ) (Παλλάς) ξόανον, ὁμοίωμα θεοῦ κ. ἰδ. τῆς Παλλάδος 'Αθηνᾶς : 'Ηρ.4,189 **ἐκ Λιβύης ἥκει ἡ στολὴ τῶν Παλλαδίων,** 'Αριστφ.'Αχ. 547 **Παλλαδίων χρυσουμένων** (σχόλ. «ἐν ταῖς πρῴραις τῶν τριήρων ἦν ἀγάλματα ξύλινα τῆς 'Αθηνᾶς»)· **2)** Φερεκ.179) «ἐκάλουν τὰ βαλλόμενα εἰς γῆν ἐκ τοὐρανοῦ ἀγάλματα», ἄ. διιπετές ἄγαλμα· **3)** ὁ τόπος ἔνθα συνήρχοντο οἱ ἐφέται (πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐπὶ φόνῳ δικῶν) ἐν 'Αθήναις : 'Αριστφ.ἀπ.585 **ἐπὶ Παλλαδίῳ δώσεις δίκην,** 'Αριστλ.'Αθ.57,3 **κἂν οἰκέτην ἀποκτείνῃ τις ἢ μέτοικον ἢ ξένον, οἱ ἐπὶ Παλλαδίῳ** (ἐνν. δικάζουσι), Παυσ.1,28,8 **ἄλλα καὶ ἐπὶ Παλλαδίῳ** (ἐνν. δικαστήρια) **καλοῦσι·** **4)** νεώτ. χημ. μέταλλον στιλπνὸν καὶ λευκὸν τῆς οἰκογενείας τοῦ λευκοχρύσου συνοδεῦον τοῦτο εἰς **τὰ** ὀρυκτὰ αὐτοῦ.

παλλαϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ὑφ' ἅπαντος τοῦ λαοῦ γινόμενος, ὁ εἰς ὃν μετέχει σύμπας ὁ λαός : **παλλαϊκὸς συναγερμός, - παλλαϊκὸν συλλαλητήριον, - παλλαϊκὴ συνδρομή** (ἄ. πάνδημος).

παλλαισθησία (ἡ) νεώτ. φυσιολ. κ. ψυχολ. ἡ αἴσθησις τρομωδῶν κινήσεων ἐπὶ τινος ἱστοῦ καὶ δὴ καὶ ὀστοῦ τοῦ ἀνθρ. σώματος ἐφαπτομένου πρὸς δονούμενον διαπασῶν, ἄ. δονητικὴ αἰσθητικότης.

παλλακεία ἢ παλλακία (ἡ) ἡ ἄνευ γάμου καὶ πρὸς συνευνασμὸν συμβίωσις μετὰ παλλακίδος βλ.λ. : 'Ισαῖ.3,39 **ἐπὶ παλλακίᾳ δοῦναι** (κῶδ. παλλακίδι), Δημ.59,1386 **τὰς μὲν ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκα ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακὰς τῆς καθ' ἡμέραν παλλακείας** (δ.γρ. θεραπείας τοῦ σώματος). Στράβ.17, 1,46 **μετὰ τὸν τῆς παλλακείας καιρόν.**

παλλακεύω ἀμτβ. εἰδ. δι' ἱεροτελεστικοὺς λόγους εἶμαι παλλακὶς βλ.λ. : Στράβ.17,1,46 **αὕτη δὲ παλλακεύει καὶ σύνεστιν οἷς βούλεται** (περὶ τῆς ἱερείας τοῦ Διός)· || γενικῶς, εἶμαι παλλακίς τινος : Στράβ.13,4,3 **ἣν καὶ παλλακεῦσαι τῷ βασιλεῖ Μιθριδάτῃ φασίν·** || συνηθέστ. μέσ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. : Πλούτ.Θεμ.26 **οὐ μόνον τὰς γαμετὰς ἀλλὰ καὶ τὰς ἀργυρωνήτους καὶ παλλακευομένας·** κ. μτ. δοτ. προσ. : αὐτ.Φάβ.21 **τῷ Φαβίῳ παλλακεύεται,** Συνέσ.ἐπ.3 **ἐπαλλακεύετο ναυκλήρῳ δεσπότῃ·** **2)** ὡς μέσ. ἐπὶ ἀνδρῶν, διατηρῶ τινα ὡς παλλακίδα : 'Ηρ.4,155 **Φρονίμην παραλαβὼν .. ἐπαλλακεύετο** ('Ησ. «παλλακῇ ἐχρῆτο»).

παλλακή (ἡ) παλλακὶς βλ.λ : 'Ηρ.1,135 **πολλὰς κουριδίας γυναῖκας πολλῷ δὲ πλεῦνας παλλακάς,** 'Αριστφ.Σφ.1353 **ἐγώ σ' .. λυσάμενος ἕξω παλλακήν,** 'Αντιφ.1,14 **ἦν αὐτῷ παλλακή, ἣν ὁ Φιλόνεως ἐπὶ πορνεῖον ἔμελλε καταστῆσαι,** Νόμ.π. Δημ.23,637 **ἐπὶ παλλακῇ ἣν ἂν ἐπ' ἐλευθέροις παισὶν ἔχῃ,** Λυσ.1,31 **καὶ ἐπὶ ταῖς παλλακαῖς ταῖς ἐλάττονος ἀξίαις τὴν αὐτὴν δίκην ἐπέθηκε,** Πλάτ 'Ιων 538C **ἡ Νέστορος παλλακή,** Δημ.59,1386, ΠΔ. Κριτ.19,1 **καὶ ἔλαβεν αὐτῷ γυναῖκα παλλακήν.** Πάπ **μηδὲ παλλακὴν μηδὲ παιδικὸν ἔχειν·** **2)** πιθ νεᾶνις, κοπέλλα : ΑΠ.Δ ἀπ.172.

παλλακία (ἡ) ἄ. παλλακεία βλ.λ.

παλλακίδιον (τό) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παλλακίς μικρὰ παλλακίς : Πλούτ.Ἠθ.789Β παλλακίδιον ἀντὶ γαμετῆς ἐπισπάσασθαι.

παλλακῖνος (ὁ) ὁ ἐκ παλλακίδος υἱός· ΕΜ 793, 50 «ὁ ἀπὸ παλλακῆς» : Σώφρ.124.

παλλάκιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ πάλλαξ βλ.λ.· Ἡσ. «μειράκιον» : Ἀλκμ.92 (ἀμφ. ἀνάγν.), Πλάτ.Κωμ. 206, Αἰλ.Δ.ἀπ.172 (ὁ ὁποῖος ἀπορρίπτει τὸν τ. παλλήκιον)· **2)** γλωσσ. «παλλακεία».

παλλακίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν ἄκοιτιν, δηλ. τὴν νόμιμον σύζυγον, συζῶσα μετά τινος ὡς ἐρωμένη αὐτοῦ, μαντινοῦδα, μαντενούτα, μαιτρέσσα, μορόζα, (συνήθ.π.ἀρχ. **ἐξ ὠνητῶν δούλων**) : Ἰλ.Ι 449 **παλλακίδος.. τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν,** Ὀδ.Ξ 203 **ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ παλλακίς,** Ἡρόφ. π.Σωρ.2,53 (ἀμφ.γρ.), Ἐπιγρ.Κυζίκου ΑΠ 3,3 **παλλακίδος δούλης,** ΠΔ Ἰώβ 19,17 **προσεκαλούμην δὲ κολακεύων υἱοὺς παλλακίδων μου**· ‖ ὁμ.ἐπὶ παλλακευομένων δι' ἱεροτελεστικοὺς λόγους· πρβλ. παλλακεύω : Ἐπιγρ. **ἐκ προγόνων παλλακίδων.**

παλλακισμός (ὁ) μσν. κ. νεώτ. παλλακεία βλ.λ. : Φώτ.Νομ.13,5.

παλλακός (ὁ) Ἡσ. «ἐρώμενος», Φώτ.374,22«παλλακόν, τὸν παλλακευόμενον».

παλλαντιὰς κόρη μτγν. Παλλὰς βλ.λ. : Φίλιππ. Θεσσ.ΑΠ 6,247 **Φιλέριθε κόρη Παλλαντιάς.**

παλλάντιος λόφος μτγν. ὁ ἐν Ρώμῃ Παλατῖνος λόφος : Αἰλ.Π Ι 12,11· πρβλ. Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,31, **ὄνομα δὲ τῷ πολίσματι τούτῳ τίθενται Παλλάντιον, ὡς ἀπὸ τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ σφῶν μητροπόλεως,** Παυσ.8,43,1 **Ἀντωνῖνος ὁ πρότερος πόλιν.. ἀντὶ κώμης ἐποίησε Παλλάντιον.**

πάλλαξ-ακος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ μόλις πρὸ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας παῖς : Αἰλ.ἀπ.172· θηλ.νεᾶνις:Γέλλ.4,3.

πάλλας-αντος (ὁ) νέος : Φιλιστίδ.1J.

παλλάς-άδος (ἡ) πιθ. κοράσιον, κοριτσάκι, κοπέλλο, πρβλ. πάλλαξ (κτ. ἄ. ἐκ τοῦ πάλλω, ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς ὡς παλλούσης τὸ δόρυ ἢ ἀναπηδησάσης ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός) : Ἰλ.Α 200 **Παλλὰς Ἀθηναίη**· ‖ βραδύτ. κ. ἄνευ τοῦ **Ἀθηνᾶ** : Βακχ.5,92, Ἡρ.5,77 **τῶν ἵππους δεκάτην Παλλάδι τάσδ' ἔθεσαν,** Ἀριστφ.Πλ.772 **ἔπειτα σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πέδον**· **2)** νόμισμα φέρον τὴν κεφαλὴν τῆς Παλλάδος : Εὔβουλ.6 **παλλάδες**· ‖ Ἡσ. «Παλλάδος πρόσωπον· στατήρ, ἐπὶ μὲν ἑνὸς μέρους Ἀθηνᾶς πρόσωπον, ἐπὶ δὲ θατέρου τὴν γλαῦκα»· **3)** μτγν. παρθένος ἱέρεια : Στράβ. 17,1,46 **τῷ Διὶ.. παρθένος ἱερᾶται, ἃς καλοῦσιν οἱ Ἕλληνες παλλάδας,** Εὐστ.1742,37· **4)** π. Πυθαγ. ὀνομ. τοῦ ἀριθμοῦ πέντε : Θεολ.Ἀριθμ.32.

παλλάχανον Ἡσ. «κρόμμυον» ἐν Ἀσκάλωνι.

πάλλευκος-ον νεώτ. καθ' ὁλοκληρίαν λευκός, ὁλόλευκος, κατάλευκος, κάτασπρος : **πάλλευκος χιών, - πάλλευκα ἱστία.**

παλληκαράκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ παλληκάρι(ον) βλ.λ.

παλληκαράς (ὁ) δημ. μεγεθ. τοῦ παλληκάρι(ον), ἀνὴρ τολμηρός, ἀπτόητος, γενναῖος : Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.77 **ἀλλ' οἱ ἀνδρεῖοι παλληκαράδες δὲν ψηφοῦν τὸν ἀριθμό,** Ἀρτ.Βατοπ.4,14 **σκύβει τὸ κεφάλι μπρὸς σὲ λῃστὲς παλληκαράδες.**

παλληκαρεύω δημ., (ἰδ. μέσ. παλληκαρεύομαι ὑποδύομαι, κάνω τὸ παλληκάρι, συνήθ. χωρὶς νὰ εἶμαι, ἐπιδεικνύω ἀνδρεῖαν : Βλαστ.Συνμ. 30 ἐν λ. ἀντριέβουμαι **μὴν παλληκαρεύεσαι καὶ σὲ ξέρομε**· ‖ μέσ. ἐπὶ γερόντων, προσποιῶ νὰ ἐπιδεικνύω παράστημα καὶ χάριν παλληκαριοῦ, νέου εὐσταλοῦς, καμαρώνω : Βλαστ.Συνμ.96 ἐν λ. καμαρώνω, - **ἂν καὶ γέρος, παλληκαρεύεται.**

παλληκαρήσια ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα εἰς παλληκάρι, εὐτόλμως, μετὰ παρρησίας, ἀντρίκια : **τοῦ ἀπάντησε παλληκαρίσια**· ‖ εὐσταλῶς : **περπατεῖ παλληκαρήσια.**

παλληκαρήσιος-ια-ιο δημ. ὁ ἁρμόζων εἰς παλληκάρι, εὐθαρσής, γενναῖος : **παλληκαρήσιο φέρσιμο - καρδιά**· ‖ ὁ εὐσταλής, ὑπερήφανος, λεβέντικος : **παλληκαρήσια περπατησιά.**

παλληκάρι (τὸ) παλληκάριον βλ.λ.

παλληκαριά (ἡ) μσν. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ παλληκαριοῦ, ἀνδρεία, γενναιότης : Κρυστ.Ἀγροτ. Φλογ.53 **ἐγὼ 'παιρνα παλληκαριὰ κι αὐτὴ ὀμορφιὰ καὶ μάγια, - ἡ παλληκαριὰ δὲν ἔχει τόση πέραση στὸν καιρό μας**· πρβλ.παλληκαρωσύνη· **2)** πρᾶξις γενναία, ἀνδραγάθημα, κατόρθωμα : Ἐρωτόκρ.2,2026 **τὴ γνώση, τσὶ παλληκαριές, τσὶ χάρες του δηγοῦνται**· ‖ κτ. πληθ. οἱ **παλληκαριές** πράξεις πρὸς ἐπίδειξιν ἀνδρείας, ἄ. παλληκαρισμοί : **σὲ μένα δὲν περνοῦν παλληκαριές, - ἄσε τὶς παλληκαριές.**

παλληκαριάτικος-η-ο νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς παλληκάρι βλ.λ.· **2)** τὸ οὐδ. **παλληκαριάτικο** ὡς οὐσ. προγαμιαία δωρεὰ χήρας πρὸς νέον τὴν ἡλικίαν μνηστῆρα· πρβλ. ἀγριλίκι.

παλληκάριον (τὸ) κ. πάπ., μσν. κ. παλλικ- κ. δημ. παλ(λ)ηκάρι ὀπαδός, ἀκόλουθος : Πάπ. **παλληκάριον τοῦ συμβούλου**· ‖ π. Βυζ. εἰδ. πεζὸς ἀκόλουθος ἐφίππου πολεμιστοῦ· ‖ εἰδ. ἐπὶ κλεφτῶν κ. ἁρματολῶν, οἱ ὀπαδοί, οἱ ὑπὸ τὴν διοίκησιν ὁπλαρχηγοῦ τινος πολεμισταί : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.78,5 **ποῦ 'σαι, Τσαούση, γλήγορα μάσε τὰ παλληκάρια, - τὰ παλληκάρια τοῦ Κατσαντώνη**· ‖ βραδύτ. κ. ἐπὶ μελῶν λῃστρικῆς συμμορίας : **τὰ παλληκάρια τοῦ Νταβέλη**· πρβλ. πρωτοπαλλήκαρο· **2)** ἀνδρεῖος, ἰσχυρὸς κ. ἱκανὸς μαχητής, καλὸς πολεμιστής : Ἐρωτόκρ.3,73 **μὰ θέλω νὰ 'ναι ὄμορφος, νὰ 'ναι καὶ παλληκάρι,** Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.141 **παλληκάρια μου ! οἱ πολέμοι γιὰ σᾶς ὅλοι εἶναι χαρά,** Κάλβ.15,6 **μακρὰν καὶ σκοτεινὴν ζωὴν τὰ παλληκάρια μισοῦν**· ‖ ἥρως : Βλαχογ.Παληκ.Τίτλ. **τὰ παληκάρια τὰ παλιὰ** (οἱ κατὰ τὸν Ἀγῶνα δράσαντες καὶ ἡρωοποιηθέντες μαχηταί)· ‖ ἐν γένει τολμηρός, ὑπερήφανος, ἀξιοπρεπής : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 6,7 **τὰ παλληκάρια τοῦ Μωριᾶ κι οἱ ὄμορφες τῆς Πάτρας, - στάθηκε παλληκάρι** (κράτησε τὸ λόγο του)· ‖ παροιμ. **τὸ καλὸ τὸ παλληκάρι ξέρει κι ἄλλο μονοπάτι** ἐπὶ τῶν ὑπερνικώντων μετὰ δεξιότητος καὶ τέχνης τὰ ἐμπόδια· ‖ φρ. **παλληκάρι τῆς φακῆς** εἰρων. ὁ θρασύδειλος, ὁ ἐπιδεικνύων ἀνύπαρκτον γενναιότητα καὶ γελοιοποιούμενος· **3)** ὁ σφριγῶν καὶ εὐσταλὴς νέος μεταξὺ τῆς παιδικῆς καὶ τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας: Διγεν. Ἀκρ.265 **τὰ καλὰ τὰ παλληκάρια καὶ διαλέγη ὡσὰν πετράδια,** Ἐρωτόκρ.2,159 **Δημοφάνης ἐκράζετο τ' ἀγένειο παλληκάρι,** Παλαμ.Τάφ.25 **κι ὅπως εἶσαι ἀνάλαφρο.. κι ἅρματα δὲ σοῦ βροντᾶν παλληκαριοῦ στὴ ζώνη** (δηλ. ὡρίμου διὰ τὴν χρῆσιν αὐτῶν), - **πέθανε εἴκοσι χρονῶν παλληκάρι, - δὲν εἶναι μικρὸς πιά, ἔγινε κοτζάμ παλληκάρι**· ‖ κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ κορίτσι, ἄρρεν τέκνον : **ἔχει ἕνα παλληκάρι καὶ δυὸ κορίτσια**· **4)** κτ. ἐπέκτ. ἄγαμος, ἀνύπαντρος : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.174,7 **γιὰ τὸ σκάσιμο τἀντρῶνε, πεῖσμα τῶν παλληκαριῶνε, - εἶναι παλληκάρι ἀκόμα· δὲν παντρεύτηκε**· πρβλ. γεροντοπαλλήκαρο.

παλληκαρισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἐπίδειξις ἀνδρείας, παλληκαριᾶς ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς· ‖ ἰδ. κτ. πληθ. ἄ. παλληκαριές : **δὲν ἀφήνεις τοὺς παλληκαρισμούς;**

παλληκαρίστικα ἐπίρρ. δημ. μὲ παλληκαρίστικον τρόπο, παλληκαρήσια βλ.λ. : **τὰ πῆρε μὲ τὸ χέρι του, παλληκαρίστικα.**

παλληκαρίστικος-η-ο δημ. παλληκαρήσιος

παλλήκαρος (ὁ) δημ. μεγεθ. τοῦ παλληκάρι, εὔσωμος καὶ στιβαρὸς νέος : Βλαστ.Συνμ. ἐν λ. γενναῖος,-**ἦταν ἕνας παλλήκαρος ὢς ἐκεῖ ἀπάνω.**

παλληκαρωσύνη (ἡ) παλληκαριὰ βλ.λ. ὡς ἰδιότης, γενναιότης.

παλλήκιον (τὸ) παλλάκιον βλ.λ.

Παλληνίς-ίδος (ἡ) θηλ. τοῦ Παλληνεύς-έως, ἡ κάτοικος τῆς Παλλήνης, δήμου τῆς Ἀττικῆς, ὡς ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς : Ἡρ.1,62 **ἀπικνέονται ἐπὶ Παλληνίδος Ἀθηναίης ἱερόν.**

παλληνίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν προσωπανθῶν, οὗ γνωστότατον εἶδος ἐν Ἑλλάδι παλληνὶς ἡ ἀκανθώδης, ἁ. καρφόχορτο ἢ καρφοχόρταρο.

πάλληξ-ηκος (ὁ) πάλλαξ βλ.λ. : Ἀριστφ.Βυζ.37V, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.20 **ἀφ' οὗ καὶ πάλληκες καὶ παλλακαὶ προσαγορεύονται· σκιρτητικὸν δὲ καὶ παλλόμενον τὸ νέον·** || Ἡσ. «πάλληξ· βούπαις».

παλλία (ἡ) Ἡσ. ὄν. ἀγωνίσματός τινος.

παλλιάτα (ἡ) νεώτ. λατ. τὸ ἕτερον τῶν εἰδῶν τῆς λατιν. κωμῳδίας τὸ ἔχον ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν τογκάταν ρωμαϊκῆς ὑποθέσεως.

παλλικάριον (τὸ) πάπ. παλληκάριον βλ.λ.

πάλλικες (οἱ) μσν. οἱ ὑπ' ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν τοῦ Βυζαντ. στρατοῦ προσλαμβανόμενοι καὶ συντηρούμενοι ὡς ὑπηρέται νεανίαι, οἱ (εἶτα) καλούμενοι παλληκάρια, παῖδες, ζάγδαροι.

παλλίολον (τὸ) πάπ. λατ. ὑποκορ. τοῦ πάλλιον βλ.λ.

πάλλιον (τὸ) (λατ.) πάπ. κ. νεώτ. τετράπλευρον ἢ ὀρθογώνιον τεμάχιον ὑφάσματος π. Ρωμαίοις· || ρωμαϊκὸν ἔνδυμα κατ' ἀπομίμησιν τοῦ ἑλλην. ἱματίου· **2)** τεμάχιον λευκοῦ μαλλίνου ὑφάσματος φέρον ἐνυφασμένους ἓξ μέλανας μεταξίνους σταυροὺς καὶ παρεχόμενον εἰς τὸν ἀναλαμβάνοντα ἀρχιερατικὴν δικαιοδοσίαν ἐπίσκοπον ὡς σύμβολον ταύτης, π. τῇ δυτ. ἐκκλησίᾳ.

παλλιχίαρ Ἡσ. «πεμμάτιόν τι παρὰ Λάκωσι».

παλλυριν Ἐπιγρ. (αἰτ. ἑν., πιθ. ἀντὶ -**ύριον** πιθ. ὀνομ. νόσου τινός (δ. γρ. **παλυρριν** : Ἐπιγρ.).

παλλύτας-ου (ὁ) Ἡσ. «ὄργανον βασανιστήριον».

πάλλω κ. νεώτ., παρατ. **ἔπαλλον,** ἐπ. **πάλλον,** ἀόρ. **ἔπηλα,** ἐπ. **πῆλα,** ἐπ. μτχ. ἀορ. β' μ. σύνθ. **ἀμπεπαλών** π. Ὁμ., μέσ.ἀόρ. **πήλασθαι** (Καλλ.Δία 64) (οἱ τ. **πεπάλασθε, πεπαλάσθαι** (παλάσσω βλ.λ.) ἀποδίδονται εἰς τὸ **πάλλω,** ἀλλὰ πιθανώτ. εἰκάζ. ὡς τ. αὐτοῦ οἱ **πεπάλεσθε, πεπαλέσθαι**), παθ. ἀόρ. β' **ἐπάλην** (ἀν-: Στράβ.8,6,21), ἐπ. ἀόρ. **πάλτο** (ἀλλ' ἐν Ἰλ.Ν 643 κ. Φ 140 **ἔπᾶλτο** τοῦ **ἐφάλλομαι**), μτβ. σείω, κινῶ, κουνάω (δ. δόρυ, ἀκόντιον κττ., κραδαίνω πρὶν ρίψω αὐτὸ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ : Ἰλ. Π 142 **τὸ μὲν** (ἔγχος) **οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς,** αὐτ.Χ 320 **αἰχμὴν . . πάλλεν,** αὐτ.Γ 19 **δοῦρε δύο . . πάλλων,** Πίνδ.Ν 3,45 **βραχυσίδαρον ἄκοντα πάλλων,** Εὐρ.ΙΤ 824 **λόγχην πατρὸς .. χερσὶ πάλλων·** || ὁμ.ἀναφ. πρὸς λίθον, κεραυνὸν κττ.: Ἰλ. Ε 304 **χερμάδιον . . ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν . . ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε,** Ἀριστφ.Ὄρν.1714 **πάλλων κεραυνόν, πτεροφόρον Διὸς βέλος·** || κ. ἀναφ. πρὸς ἄλλα ὅπλα μὴ ριπτόμενα, κινῶ, ταλαντεύω : Ἡσίοδ.Α 321 **τὸ μὲν** (ἐνν. σάκος) **Διὸς ἄλκιμος υἱὸς πάλλεν ἐπικρατέως,** Εὐρ.Ἴων 210 **γοργῶπιν πάλλουσαν ἴτυν,** αὐτ.Βάκχ.783 **πέλτας θ' . ὅσοι πάλλουσι·** || ἀναπάλλω, χορεύω στὰ χέρια, ἀναφ. πρὸς παῖδα : Ἰλ.Ζ 474 **πῆλε χερσὶν** (ὁ Ἕκτωρ τὸν Ἀστυάνακτα), Εὐρ.Ἑκ.1158 **τέκν' ἐν χεροῖν ἔπαλλον·** || κινῶ τι ἰσχυρῶς, τραντάζω : Εὐρ. Ἴων 1151 **Νὺξ ὄχημ' ἔπαλλεν·** **2) πάλλω κλήρους** σείω, κουνῶ τοὺς κλήρους ἕως ὅτου ἐκτιναχθῇ τις ἐξ αὐτῶν : Ἰλ.Γ 316 **κλήρους ἐν κυνέῃ χαλκήρει πάλλον·** || ὁμ. κ. μ. **πάλλω** (ἄνευ ἀντικ.) : Ἰλ.Η 181 **πάλλεν .. Νέστωρ, ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος κυνέης,** αὐτ.Γ 324· || **πάλλω τινὰ κλήρῳ** κληρῶ τι περί τινος, κληρώνω (ἀποφασίζω μὲ κλῆρο) κάτι γιὰ κάποιον : Σοφ.Ἠλ.710 **στάντες δ', ὅθ' αὐτοὺς οἱ . . βραβῆς κλήροις ἔπηλαν·** || μέσ. **πάλλομαι** ρίχνω κλῆρο γιὰ κάτι : Ἰλ.Ο 191 **ἔλαχον πολιὴν ἅλα παλλομένων,** αὐτ.Ω 400 **παλλόμενος κλήρῳ λάχον ἐνθάδ' ἕπεσθαι,** Ἡρ.3,128 **κελεύων πάλλεσθαι· παλλομένων δὲ λαγχάνει . . Βαγαῖος·** κ. παθ. : Σοφ.Ἀντ.396 **κλῆρος . . οὐκ ἐπάλλετο** (δὲν ἐγίνετο κλήρωσις)· **3)** ἀμτβ. ἀσπαίρω, ἀνατινάσσομαι, ἀναπηδῶ, χοροπηδῶ : Εὐρ.Ἠλ. 435 **ἵν' ὁ φίλαυλος ἔπαλλε δελφίς,** Ἀριστφ.Λυσ. 1304 **ὦ εἶα κοῦφα πάλλων·** κ. μέσ. : Ἡρ.9,120 **οἱ τάριχοι ἐπάλλοντό τε καὶ ἤσπαιρον ὅκως περ ἰχθύες νεάλωτοι·** || τρέμω, φρικιῶ : Σοφ.ΟΤ 153 **ἐκτέταμαι φοβερὰν φρένα δείματι πάλλων·** || ἐπὶ ἵππων, ὁρμῶ, ρίπτομαι : Εὐρ.Ἠλ.477 **τετραβάμονες ἵπποι ἔπαλλον·** **4)** νεώτ. ἀμτβ. ἐπὶ χορδῆς, μεμβράνης κτλ., κινοῦμαι παλμικῶς, δονοῦμαι, τρέμω : **ὅσον ταχύτερον πάλλει χορδή τις, τόσον ὁ ἦχος γίνεται ὀξύτερος·** **5)** νεώτ. ἀμτβ. ἐπὶ τῆς καρδίας, κινοῦμαι ρυθμικῶς, κάμνω παλμικὰς κινήσεις, χτυπῶ· || φρ. **πάλλει ἡ καρδιά μου** συγκινοῦμαι· **6)** ὡς μέσ. αὐτοπαθὲς κινῶ, σείω, ταλαντεύω ἐμαυτόν : Ἰλ.Ο 645 **στρεφθεὶς . . μετόπισθεν ἐν ἀσπίδος ἄντυγι πάλτο** (μπλέχτηκε στὴ στεφάνη τῆς ἀσπ., πεδικλώθηκε)· || εἰδ. ἐπὶ τῆς καρδίας κινοῦμαι παλμικῶς : Ἰλ.Χ 452 **ἐν δ' ἐμοὶ αὐτῇ στήθεσι πάλλεται ἦτορ,** Αἰσχ.Χο.410 **πέπαλται μοι φίλον κέαρ·** πρβ.5)· || ἐπὶ τοῦ σώματος, τρέμω : Ξεν.Ἐφ.1,9 **ἐπάλλετο δ' αὐτοῖς τὰ σώματα καὶ ἐκραδαίνοντο αὐτοῖς αἱ ψυχαί·** || ὁμ. **πάλλομαι καρδίαν** πάλλει ἡ καρδιά μου, καρδιοχτυπῶ, ἔχω καρδιοχτύπι, τρέμω, φοβοῦμαι : Ἰλ.Χ 461 **μεγάροιο διέσσυτο . . παλλομένη κραδίην·** || κ. μ. **πάλλομαι** ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. : Ὕμν.Δήμ.293 **δείματι παλλόμεναι** (τρέμοντας ἀπὸ φόβο), Χρησμ.π. Ἡρ.7,140 **δείματι παλλόμενοι·** || ἐπὶ ποδῶν, τρέμω : Ἀριστφ.Βάτρ. 345 **γόνυ πάλλεται γερόντων·** || ἐπὶ χορδῶν, παλμικῶς δονοῦμαι : Πλάτ.Φαίδ.94C **μήποτ' ἂν αὐτὴν . . ἐναντία ᾄδειν οἷς ἐπιτείνοιτο καὶ χαλῷτο καὶ πάλλοιτο·** || ἐπὶ πτηνῶν, κινῶ τὰς πτέρυγας, πετῶ : Πίνδ.Ν 5,21 **καὶ πέραν πόντοιο πάλλοντ' αἰετοί.**

παλλώβητος-ον πανλώβητος βλ.λ.

πάλμα (ἡ) νεώτ. ναυτ. ἐργαλεῖον πρὸς μέτρησιν τοῦ πάχους τοῦ ἱστοῦ ἐν τῇ ναυπηγικῇ ξυλουργίᾳ· **2)** λατ. μετρικὴ μονὰς ἴση πρὸς τέσσαρας δακτύλους· πρβλ. ἑλλην. παλάμη.

πάλμα (τὸ) νεώτ. ὁ παλμὸς βλ.λ.

παλμάρισμα-ατος (τὸ) νεώτ. ναυτ. ἡ ἐν τῇ ναυπηγικῇ ξυλουργίᾳ ἐκλέπτυνσις, τὸ ξεχόνδρισμα τοῦ ἱστοῦ καὶ ἡ συνεχὴς διαρκούσης τῆς ἐργασίας ταύτης μέτρησις τοῦ πάχους αὐτοῦ διὰ τῆς πάλμας βλ.λ.

παλματίας-ου (ὁ) (πάλλω) ὁ ὑπὸ παλμῶν, παλμικῶν δονήσεων χαρακτηριζόμενος : Ἀριστλ.Κόσ. 396a,10 **παλματίας σεισμός.**

παλματικός-ή-όν μσν. παλμικὸς βλ.λ. : Εὐδοκ. Ἰωνιὰ 41,72.

παλμέττα (ἡ) (ἰταλ.) νεώτ. κ. δημ. διακοσμητικὸν σχέδιον ὁμοιάζον πρὸς φύλλον φοίνικος (λατ. πάλμα), ἀντίστοιχον τοῦ ἑλληνικοῦ ἀνθεμίου βλ.λ.

πάλμη (ἡ) πάπ. κ. Ἡσ. μικρὰ ἀσπίς· Ἡσ. «γέρρον»· **2)** φοινικοβάλανος : Πάπ.

παλμικός-ή-όν Σουΐδ. κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παλμόν : **παλμικὸν οἰώνισμα** (τὸ διὰ τῶν παλμῶν, τῶν σφυγμῶν γινόμενον) τίτλ. ἔργου : Σουΐδ. ἐν λ. οἰώνισμα **παλμικὸν δὲ τὸ διὰ τῆς πάλσεως τοῦ σώματος γνωριζόμενον οἷον εἰ**

ἐπάλθη ὁ . . ὀφθαλμός ἢ ὦμος ἢ μηρός· || ὁ μετὰ παλμῶν γινόμενος, ὑπὸ παλμῶν χαρακτηριζόμενος : **παλμικαὶ κινήσεις - δονήσεις**· ἐπίρρ. νεώτ. **παλμικῶς** διὰ παλμῶν, μετὰ παλμῶν.

παλμογράφημα-ατος (τὸ) νεώτ. φυσ. ἡ λαμβανομένη διὰ τοῦ παλμογράφου καμπύλη τῆς ἐντάσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος· **2)** φυσιολ. τὸ ἄ. καρδιογράφημα βλ.λ.

παλμογράφος (ὁ) νεώτ. φυσ. ὄργανον ἐν τῇ ἠλεκτροτεχνίᾳ δι' οὗ καταγράφονται αἱ μεταβολαὶ εἰς ἔντασιν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος· **2)** φυσιολ. ὁ ἄ. καρδιογράφος βλ.λ.

παλμός (ὁ) κ. νεώτ. παλινδρομική, τρομώδης κίνησις, κραδασμός, τρέμουλο : 'Αλκίφρ.1,39 **παλμὸς τῆς πηγῆς**· || ἰδ. ἐπὶ πλαστικῶν ἢ τεταμένων σωμάτων : **παλμοὶ χορδῆς,-ἐλάσματος**· πρβλ. δόνησις· **2)** εἰδ. ἐπὶ τῆς καρδίας κ. τῶν ἀρτηριῶν, ἑκάστη τῶν συστολῶν αὐτῆς, ὁ κτύπος, ἄ. σφυγμός : 'Ιππ.Διαίτ.37 παλμὸς **φλεβῶν**, αὐτ.'Επιδ.1,26Β **παλμὸς ὑποχονδρίου**, Νίκ.'Αλεξ.27 **παλμοὶ ὑπὸ κροτάφοισι**, Γαλ.8,87 **Αἰγιμίου** τὸ περὶ **παλμῶν βιβλίον, ὃ νῦν** ἡμεῖς **καλοῦμεν σφυγμόν**· || ἀπολ. **παλμός** ἀσθένειά τις τῆς καρδίας : 'Αριστλ.'Αναπν.479b,21 **ἐν τῇ νόσῳ τῇ καλουμένῃ παλμῷ**· || νεώτ. ἰατρ. **παλμοὶ** ἡ εἰς νευρικὸς ἢ ψυχικὰς ἀφορμὰς ἢ νόσον τῆς καρδίας ὀφειλομένη ἔντασις καὶ ἐπιτάχυνσις τῶν καρδιακῶν συστολῶν ἢ προκαλοῦσα χαρακτηριστικὸν ὀχληρὸν αἴσθημα· || φρ. **ἔχω παλμοὺς** πάσχω ἐκ τοιούτου καρδιακοῦ νοσήματος· || όμ. **οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας** ἡ ἐρωτικὴ συγκίνησις, τὸ χτυποκάρδι γιὰ κάποιον : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.13 **δὲν εἶχεν αἰσθανθῇ ἕως τώρα τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας της**· **3)** ἐπὶ φυσ. φαινομένων, κραδασμός, ταχεῖα κίνησις : Διόδ.Σ 3,51 ταῖς.. **αὔραις ὀχεῖσθαι μετεωριζόμενον, καὶ παλμοὺς ποιοῦντα** (τὸν ἄνεμον), Νόνν.Δ 2,193 **κυβιστητῆρι δὲ παλμῷ . . ἀστεροπὴ σκίρτησεν**· || ἐπὶ μετεώρων : Πλούτ. Λύσ.12 (κῶδ.)· **4)** μτγν. **ἐπὶ** βολῆς, ἡ ῥύμη, ἡ ὁρμή : 'Αθήν.Μηχ.37,8· || νεώτ. ἐπὶ ρίψεως ἀκοντίου, σφαίρας κτπ. **ἡ φορά**, φόρα : **ἡ ρῖψις δὲν ἀπαιτεῖ τόσον δύναμιν ὅσον παλμὸν κατάλληλον**· || όμ. ἐπὶ ἅλματος, ἡ προπαρασκευαστικὴ συσπείρωσις καὶ ἔντασις τοῦ σώματος : **πηδάει μὲ ὡραῖο παλμό**· **5)** π. 'Επίκ. ἡ ἐσωτερικὴ δόνησις τῶν σωμάτων : 'Επίκ.'Επιστ.1,8U.

παλμουλάριος (ὁ) μτγν. λατ. ὁ φέρων μικρὰν ἀσπίδα, πάλμην, πελταστής : Μᾶρκ.Αὐρ.1,5 **μήτε παλμουλάριος ἢ σκουτάριος γενέσθαι.**

πάλμυς-υδος (ὁ) λυδ. βασιλεύς : 'Ιππῶν.1,15· ὡς ἐπίθ. τοῦ βασιλέως τῶν θεῶν, τοῦ Διός : Λυκόφρ. 691, Αἰσχ.ἀπ.437 **πάλμυδος** (διόρθ. ἀντὶ παλάμυδος), Τζέτζ.Χιλ.5,456 **τοῖς δὲ Λυδοῖς καὶ Ἴωσι τοῖς ἐν Ἐφέσου τόποις πρὶν πάλμυς βασιλεὺς ὁ σύμπας ἐκαλεῖτο.**

παλμώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς παλμόν : 'Ιππ. Προρρ.1,30, Διόδ.Σ 3,50 **αἱ κατὰ τὸν ἀέρα συστάσεις . . περιχέονται τοῖς σώμασι ψυχραὶ καὶ παλμώδεις**· || ὁ ὑπὸ παλμῶν χαρακτηριζόμενος : Φίλ.1,116 **παλμώδης νόσος**, αὐτ.1,212 **ὅταν παλμῶδες ἐν ψυχῇ πάθος ὠμὸν γένηται**· || **παλμώδεις κινήσεις** κατ' ἀντιδ. πρὸς τὰς σφυγμώδεις : Γαλ 8,722.

πάλος (ὁ) (πάλλω) κλῆρος ἐκπηδῶν ἐκ τῆς σειομένης περικεφαλαίας : Αἰσχ.'Επτ.458 **πάλος ἐξ ὑπτίου 'πήδησεν εὐχάλκου κράνους**· πρβλ. πάλλω 2)· || γεν. π. λυρ. ἰων. κ. τραγ. κλῆρος : Σαπφ.9 **τόνδε τὸν πάλον λαχόην**, Αἰσχ.Πέρσ.779 **κἀγὼ πάλου τ' ἔκυρσα τοῦπερ ἤθελον**, αὐτ.'Επτ.126, 'Ηρ.3,80 **πάλῳ ἀρχὰς ἄρχειν**, Εὐρ.'Ιων 416 **οὓς ἐκλήρωσεν πάλους**· || ψῆφος : Αἰσχ.Εὐμ.753 **ἀρίθμημα τῶν πάλων.**

πάλος (ὁ) (λατ.) κ. μσν. πάσσαλος, παλούκι : Αἰσωπ.402 **τοῖχος σπαραττόμενος ὑπὸ πάλου βιαίως**, Διοκλητ.'Εδικτ.14,1, Ζώσ.2,35, Πάπ. **πάλος ξύλινος**, Παπαδ.Χρ.Τεμπ.78 **εἶχεν ἐμπήξει ἕνα πάλον εἰς τὴν γῆν**· **2)** ὁμάς ἢ ζεῦγος ξιφομάχων : 'Επιγρ.

παλός (ὁ) δωρ. τ. τοῦ πηλὸς βλ.λ. : Σώφρ.32.

παλουδαμέντα (τὰ) (λατ.) μτγν. αἱ χλαμύδες ἃς περιεβάλλοντο οἱ Ρωμαῖοι στρατηγοὶ ὑπὲρ τὴν πανοπλίαν : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.4.

παλούδιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. **τοῦ** πάλος βλ.λ., μικρὸς πάλος, παλουκάκι.

παλούκι (τὸ) (πάλος, παλούδιον) μσν. **κ.** δημ. πάσσαλος : **ὁ φράχτης εἶναι μὲ παλούκια**· || **ὁ** πρὸς ἀνάρτησιν διαφόρων ἀντικειμένων **ἐπὶ** τοῦ τοίχου πάσσαλος, καρφί : Διγεν.'Ακρ.2949 **καὶ τὴν θαμπούραν μου λαβὼν ἐγὼ ἐκ τὸ παλούκι**· || μτφ. φρ. **αὐτὸ εἶναι τὸ παλούκι** αὐτὴ εἶναι ἡ δυσκολία ἡ ἀνυπέρβλητος· || **ἄνθρωπος τοῦ σκοινιοῦ καὶ τοῦ** παλουκιοῦ ἐξώλης καὶ προώλης· || παροιμ. ὅποιος πηδάει **πολλὰ παλούκια σὲ** κάποιο θὰ καθίσῃ ἐπὶ τῶν παρατόλμως ριψοκινδυνευόντων κατ' ἐπανάληψιν.

παλουκιά (ἡ) δημ. κτύπημα μὲ παλούκι· **πρβλ.** ξυλιά, σπαθιά, ματσουκιά κττ.

παλουκοδέτης-η (ὁ) δημ. παλούκι εἰς τὸ ὁποῖον δένουσι τὰ ζῷα : δημ. τραγ. **μαζὶ δένουν τοὺς μαύρους των σ' ἕναν παλουκοδέτη.**

παλουκοκαύτης-η (ὁ) δημ. ὁ καίων τὰ παλούκια, ἐπίθ. τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ διὰ τοῦ ἀπροόπτου ψύχους του ἐξαναγκάζοντος τοὺς ἀνθρώπους νὰ καίωσι τὰ παλούκια τῶν φρακτῶν, διότι ἐξήντλησαν κατὰ τὸν χειμῶνα τὰ καυσόξυλα : φρ. **Μάρτης γδάρτης καὶ παλουκοκαύτης.**

παλούκωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ παλουκώνω βλ.λ., ἀνασκολοπισμός, σούβλισμα· **2)** μτφ. ἐν αἰσχρ. σημ.

παλουκώνω δημ. διαπερῶ διὰ πασσάλου τὸ σῶμά τινος, ἀνασκολοπίζω, σουβλίζω : δημ.τραγ. π.Ζαμπ.'Ιω.620 **ἐλᾶτε νὰ σᾶς κόψω γὼ καὶ νὰ σᾶς παλουκώσω**· **2)** μτφ. ἐν αἰσχ. σημ.

παλούρα (ἡ) δημ.κ. **παλούρι** (τὸ) τὸ φυτὸν παλίουρος βλ.λ. **ὁ** ἀκανθώδης.

παλπάρης (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος νευροπτέρων ἐντόμων ἐκ τῶν **μεγαλοπτέρων.**

πάλσαμον (τὸ) διαλεκτ. τ. ἀντὶ βάλσαμον : Παυσ. 9,28,3 **μέγεθος μὲν κατὰ μυρσίνης θάμνου τὰ πάλσαμά ἐστι.**

πάλσις-εως (ἡ) μτγν. τὸ πάλλειν, κινεῖν, σείειν· ΕΜ 394,56 **«ἀπὸ** τῆς τῶν δοράτων πάλσεως»· **2)** κραδασμός, ἀστραπιαία κίνησις : Πορφ.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,11 **'Απόλλωνα προσεῖπον ἀπὸ τῆς τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ πάλσεως**· **3)** π. 'Επίκ. ἐσωτερικὴ δόνησις, ἄ.παλμὸς βλ.λ.5):'Επίκ.'Επ.1,121.

παλτάζω 'Ησ.κτ.ἀόρ. «ἐπάλταξα, παλτῷ ἔβαλον».

παλτάρια Φώτ., Σουΐδ. «σεμίδαλις»· πρβλ. πολτάρια.

παλτεύω πάπ. ἀμφ. σημ., πιθ. κοπανίζω λινον.

πάλτο ἐπ. τ. ἀόρ. τοῦ πάλλω βλ.λ.

παλτό (τὸ) (γαλλ.) νεώτ. ἐπανωφόριον, πανωφόρι.

παλτός-ή-όν ὁ παλλόμενος, ὁ ἐκτοξευόμενος : Σοφ.'Αντ.131 **παλτῷ ῥιπτεῖ πυρί**· **2)** ὡς οὐσ. τὸ παλτὸν βλῆμα, βέλος : Αἰσχ.ἀπ.16 **καὶ παλτὰ κάγκυλητὰ καὶ χλῆδον βαλών**· || βλῆμα ριπτόμενον διὰ καταπέλτου : 'Αρρ.Τακτ.43,1· **3)** ἐλαφρὸν δόρυ ἐν χρ. π. Πέρσαις ἱππεῦσι· Πολυβ. 1,138 «παλτὸν Μηδικόν, τὸ ἀκόντιον» : Ξεν.ΚΠ 6,2,16 **παλτὸν δὲ ἐν ἰσχυρὸν ἕκαστος λαβών**, αὐτ.'Ελλ. 3,4,14 **κρανέϊνα παλτὰ ἔχοντες.**

παλύνω μτ. αἰτ. τοῦ πράγματος ἐπιπάσσω, πασπαλίζω μὲ κάτι· Πλούτ.'Ηθ.638 «τὸ συμπάσαι τῶν ποιητῶν καὶ καταπάσαι παλῦναι λεγόντων» :

Ἰλ.Σ 560 **λεύκ' ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον** (μὲ πολλὰ λευκὰ ἄλφιτα, σχόλ. «πάλυνον, ἐνέμισγον, ἐμασσον»), αὐτ.'Οδ.Κ 520· ὁμ. **παλύνω τι ἐπί τινι** : Σοφ.'Αντ.247 **διψίαν κόνιν παλύνας**· ‖ κ. μτ. δοτ. τοῦ πράγμ. **παλύνω τί τινι** πάσσω τι διά τινος : 'Οδ.Ξ 429 **παλύνας ἀλφίτου ἀκτῇ**· παθ. : Θεόκρ.4,28 **ἁ σῦριγξ εὐρῶτι παλύνεται**· ὁμ. ἐπὶ ὑγρῶν, ραντίζω τι διά τινος : Διον.Περ.1049 **κάρην ἱδρῶτι παλῦναι**· ‖ ἐπὶ τῆς χιόνος, πασπαλίζω, καλύπτω : Ἰλ.Κ 7 **χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας**· κ.παθ. : 'Απολλ.Ρ 3,69 **νιφετῷ δ' ἐπαλύνετο πάντα**· **2)** μτ. δοτ. ἀλείφω, χρίω : Σάτυρ.'Επιγρ.ΑΠ 10,11 **ἔξω παλύνειν**· κ. μέσ. ἀλείφομαι : 'Απολλ.Ρ 3,1256 **καὶ δ' αὐτὸς μετέπειτα παλύνετο.**

πᾶμα-ατος (τὸ) κ. **πάμμα** κτῆμα· Σχόλ.Ἰλ.Δ 433 «πάμματα παρὰ Δωριεῦσι τὰ κτήματα ἀπὸ τοῦ πῶ τὸ κτῶμαι» : Θεόκρ.Σῦρ.12 (δ.γρ. πῆμα), Βησαντ.5, 'Επιγρ. **πατρῷα καὶ ματρῷα πάματα**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ζώων· πρβλ. δημ. χτῆμα : 'Επιγρ.

παματοφαγῶ-έω (πᾶμα, φαγεῖν) 'Επιγρ. δημεύω.

παμβαβυλωνισμός (ὁ) νεώτ. ἡ θεωρία περὶ τῶν ἀρχαίων πολιτισμῶν καθ' ἣν οὗτοι καὶ δὴ καὶ ἡ μυθολογία καὶ θρησκεία αὐτῶν δέον νὰ ἑρμηνεύωνται διὰ τῆς βαβυλωνιακῆς κοσμοθεωρίας.

παμβακίς-ίδος (ἡ) μτγν. τὸ βαμβάκιον, τὸ βαμπάκι : Μυρῖν.ΑΠ 6,254 **κοιτίδα παμβακίδων.**

παμβαλκανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἅπαντα τὰ ἐπὶ τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου κράτη ἢ ἔθνη : **παμβαλκανικὴ συνεννόησις - σύμπραξις.**

παμβασίλεια (ἡ) ἡ τῶν πάντων βασίλισσα, πανίσχυρος βασίλισσα : 'Αριστφ.Νεφ.1150 παμβασίλει' 'Απαιόλη, 'Απολλ.Ρ 4,382 **παμβασίλεια Διὸς ἄκοιτις**, 'Επιγρ. **σύ, παμβασίλεια θεά, πολυώνυμε Κούρα** (ἐνν. τὴν Περσεφόνην).

παμβασιλεία (ἡ) ἡ τῶν πάντων βασιλεία, ἀπεριόριστος ἐξουσία, ἀπόλυτος μοναρχία : 'Αριστλ. Πολιτ.1287a,8 **περὶ δὲ τῆς παμβασιλείας καλουμένης, αὕτη ἐστὶ καθ' ἣν ἄρχει πάντων κατὰ τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν ὁ βασιλεύς.**

παμβασιλεύς-έως (ὁ) κ. μσν. ὁ τῶν πάντων βασιλεύς, ἀπόλυτος μονάρχης : 'Αλκ.5, 'Αγαθ.ΑΠλ. 4,41 **Θωμᾶν, παμβασιλῆος ἀμεμφέα κηδεμονῆα**, 'Επιγρ. **'Αδριανὸν παμβασιλέα**· ‖ ἰδ. ἐπὶ τοῦ θεοῦ : ΠΔ Σοφ.Σειρ.50,15 **ἐξέχεεν εἰς θεμέλια θυσιαστηρίου ὀσμὴν εὐωδίας ὑψίστῳ παμβασιλεῖ**, Πρόδρ.2,374 **'Εμμανουὴλ παμβασιλεῦ παρὰ σαραντaπέντε** (δηλ. Μανουήλ, ὅστις μὲ μόνην τὴν ἔλλειψιν τῶν γραμμ. ΕΜ δηλ. τοῦ **με**, τοῦ σαρανταπέντε, εἶσαι κατὰ τὰ ἄλλα ὁ οὐράνιος παμβασιλεύς, ὁ 'Εμμανουήλ, ὁ Χριστός).

παμβδελυρός-ά-όν ὁ καθ' ὁλοκληρίαν, παντάπασι, ἐντελῶς βδελυρός : 'Αριστφ.Λυσ.969 **ὦ παμβδελυρὰ καὶ παμμυσαρά.**

παμβέβηλος-ον μσν. ὁ παντόπασιν, ἐντελῶς βέβηλος : 'Ανών.π.Σουΐδ. ἐν λ. Κωνσταντῖνος.

παμβίας-ου (ὁ) ὁ τὰ πάντα κατανικῶν, καταδυναστεύων : Πίνδ.Ν 9,24 **παμβίᾳ κεραυνῷ.**

παμβλαβής-οῦς-ές μτγν. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν, ἐντελῶς βεβλαμμένος : Μαν.4,31 **παμβλαβέας ῥέζει καὶ ἀκτεάνους.**

παμβοιώτιος-α-ον μτγν. ὁ εἰς ἅπαντας τοὺς Βοιωτοὺς ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος· ‖ ὡς οὐσ. **παμβοιώτιος** (ἐνν. μήν) ὄνομα μηνός τινος **ἐν Βοιωτίᾳ** : 'Επιγρ.· ‖ ὁμ. ὡς οὐσ. **τὰ παμβοιώτια** (ἐνν. ἱερά) ἑορτὴ τῶν ἡνωμένων Βοιωτῶν : Πολύβ. 4,3,5 **τὴν τῶν Παμβοιωτίων πανήγυριν**, Στράβ. 9,2,29 **ἐνταῦθα δὲ** (δηλ. ἐν Κορωνείᾳ) **καὶ τὰ Παμβοιώτια συνετέλουν.**

παμβοιωτοί (οἱ) 'Επιγρ. οἱ Βοιωτοὶ ἐν τῷ συνόλῳ των (πρβλ. Παναχαιοὶ κτλ.) : **τὸ κοινὸν Παμβοιωτῶν συνέδριον.**

πάμβορος ον μτγν. ὁ τὰ πάντα καταβιβρώσκων, καταβροχθίζων, παμφάγος : 'Ιώσ.ΑΙ 5,8,6, Αἰλ.ΦΙ 1,27· κ. ὑπερθ. : Σουΐδ. **παμβορώτατος.**

παμβόρος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **καραβιδῶν.**

παμβότανον (τὸ) μτγν. πᾶσαι ὁμοῦ αἱ βοτάναι, τὰ κάθε λογῆς χορτάρια : ΠΔ 'Ιὼβ 5,25 **τὰ δὲ τέκνα σου .. ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ.**

πάμβοτος-ον ὁ τοὺς πάντας τρέφων : Αἰσχ.'Ικ. 558 **Δῖον πάμβοτον ἄλσος.**

πάμβουλος-ον μτγν. ὁ τοὺς πάντας ἐπὶ παντὸς συμβουλεύων : 'Ορφ..24,4 (δ.γρ. ἀντὶ πολύ-).

παμβώτωρ-ορος (ὁ,ἡ) πάμβοτος βλ λ. : Κύπρ.1,4· θηλ. **παμβῶτις**-ιδος : Σοφ.Φιλ.391 **παμβῶτι Γᾶ.**

πάμμα (τὸ) δ. γρ. τοῦ πᾶμα βλ.λ.

παμμάκαρ-αρος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα μάκαρ, πανευδαίμων, πανευτυχής : 'Ορφ. 'Υμν.19,3, Μηναῖ.12,5 'Εξαπ. **παμμάκαρ, ὦ 'Ιωάννη.**

παμμακάριος-α-ον μσν. παμμάκαρ βλ.λ. : Εὐστ. 'Εγκώμ.Κωνστ 6.

παμμακάριστος-ον 'Επιγρ. κ. μσν. παμμάκαρ βλ.λ.· 'Ησ. ἐν λ. πανόλβιος, Μηναῖ.12,4 'Εσπ. **'Ιουλιανὴ ἡ παμμακάριστος.**

παμμάκαρος-ον μσν. παμμάκαρ βλ.λ. : Στέφ. Διάκ 1168Β.

παμμαστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ καθολικὴ τοῦ μαστοῦ περιλαμβάνουσα καὶ τὸν κυρίως μαζικὸν ἀδένα καὶ τὸν λιπώδη ἱστόν.

παμμάταιος-α-ον ὁ παντόπασιν, ὅλως, τελείως μάταιος : Αἰσχ.'Αγ.388 **ἄκος δὲ παμμάταιον** (δ.γρ. πᾶν μάταιον)· ‖ κενός, κενόδοξος : Πρόδρ.Ροδ. 126 **ὦ παμμάταιος καὶ παράφρων καρδία.**

παμμαχί ἐπίρρ. μτγν. ἐν γενικῇ μάχῃ, ἐν παμμαχίᾳ, διὰ παμμαχίας βλ.λ. : 'Απολλ.Δύσκ.Σύνδ.234,9.

παμμαχία (ἡ) ἀγῶνες παντὸς εἴδους : Βακχ.12,76.

παμμάχιον (τὸ) Φώτ., Σουΐδ. «παγκράτιον».

πάμμαχος ἢ **παμμάχος**-ον ὁ ἕτοιμος ἢ ἱκανὸς πρὸς παντὸς εἴδους μάχην, ὁ δυνάμενος ν' ἀντεπεξέλθῃ εἰς πᾶσαν μάχην : Αἰσχ.'Αγ.169 **παμμάχῳ θράσει βρύων**· ὡς ἐπίθ. τῆς 'Αθηνᾶς : 'Αριστφ. Λυσ.1321 **τὰν χαλκίοικον ὕμνει τὰν πάμμαχον**· ‖ εἰδ. παγκρατιαστὴς ἀγωνιζόμενος εἰς πᾶν εἶδος ἀγῶνος : Πλάτ.Εὐθ.271C **τούτω γὰρ ἐστον κομιδῇ παμμάχω, οὐ κατὰ τὼ .. παγκρατιαστὰ ἀδελφώ**, Θεόκρ.24 **πάμμαχοι ἐξεύροντο σοφίσματα σύμφορα τέχνᾳ**, Δίων Χρ.8,19, 'Αντιπ.Σιδ. (ἢ Φίλιππ.Θεσσ.), ΑΠ 7,692 **ὁ παμμάχων κεραυνός**· ‖ μτφ. ὁ πᾶν μέσον χρησιμοποιῶν χάριν τῆς νίκης : Πλούτ.'Ηθ.804Β **οὐ φαῦλος ἀλλὰ παμμάχος ἀγὼν ὁ τῆς πολιτείας**· ‖ ὁμ.**παμμάχος ἀτυχία** ἡ εἰς πᾶν μέσον προστρέχουσα (δ.ἑρμ. ἡ παντελῶς καταβάλλουσα ἢ πανίσχυρος) : 'Ιππ.Παραγγ. 13· **2)** ὡς οὐσ. : Πάπ. **εἰς τὸ πάμμαχον** εἰς τὸν δι' ὅλων τῶν μέσων ἀγῶνα· ‖ τὸ οὐδ.πληθ.ὡς ἐπίρρ. **πάμμαχα** δι' ὅλων τῶν μέσων : Πάπ. **τοὺς πέντε προεκαλεσάμην πάμμαχα**· ‖ **παμμάχως** ἐπίρρ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : 'Ιουστ.2,132,14, Κλήμ.'Αλ.Παιδ. 3,2,9 **παμμάχως σῴζειν.**

πάμμεγας-άλη-α ὁ παρὰ πολὺ μέγας, ὑπερμεγέθης, πελώριος : Πλάτ.Φαῖδρ.273Α **δοκεῖ τοῦτο πάμμεγα εἶναι**, Λουκ.'Ικαρ.15 **φῶς πάμμεγα**· ‖ ὑπερθ. μτγν. **παμμέγιστος** : Αἰλ.ΠΙ 10,2· ὁμ. μσν. **παμμεγίστατος** : 'Αλέξ.Μον.4069Β.

παμμεγέθης-ους-ες πάμμεγας βλ.λ. : Πλάτ.Παρμ. 164D **ἀντὶ σμικροτάτου παμμέγεθες**, Ξεν.'Απομν. 3,6,13 **λέγεις .. παμμέγεθες πρᾶγμα**, Τιμοκλ.8,14, Δημ.241 **παμμέγεθες σημεῖον ἐστι τῶν πεπρεσβευμένων**, 'Αριστλ.ΖΓ 745a,34, Μέν 'Ηρ.2, Πολύβ.7,8,8 **παμμέγεθες σημεῖον βίου σώφρονος**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. λίαν μεγάλως : Αἰσχίν.2,106 **παμμέγεθες ἀναβοᾶν**· πρβλ.Μέν.Σαμ.149· ‖ ὑπερθ. παμμεγεθέστατος : Σουΐδ. ἐν λ. Γολιάθης.

παμμεδέων-ουσα-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα κυβερνῶν, παντοκράτωρ : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.5,102 **παμμεδέοντι υἱέϊ**, αὐτ.Εὐαγγ.'Ιω.12,71 παμμεδέουσα μορφή.
παμμείλιχος-ον μτγν. ὁ καθ' ὑπερβολὴν μειλίχιος, πρᾶος : 'Ιω.Γαζ.'Εκφρ.1,75.
παμμέλας-αινα-αν ὁλόμαυρος, κατάμαυρος : 'Οδ.Γ 6 **ταύρους παμμέλανας**, αὐτ.Λ 33 **ὄϊν ἱερεύσέμεν.. παμμέλαν'**, Λουκ.Προμ.4 **κάμηλον Βακτριανὴν παμμέλαιναν**, Αἰλ.ΖΙ 15,14 **βόες παμμέλανες**, Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.168C **οἴνου παμμέλανος**, 'Επιγρ. **παμμέλας τράγος**.
παμμελεὶ ἐπίρρ. μτγν. μετὰ πάσης μελῳδίας, μελῳδικώτατα : Πορφ.Χριστ.94.
παμμελής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐνέχων πᾶν εἶδος μελῳδίας, μελῳδικώτατος : ΠΔ Μακκ.3,7,16 **ἐν αἴνοις καὶ παμμελέσιν ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ** ['Ησ. «ἐμμελέσι, γλυκεροῖς»]· **2)** ὁ ἔχων (ἀκέραια) ἅπαντα τὰ μέλη του, ἀρτιμελής, ἀκέραιος : Πολυβ.1,29 **παμμελῆ ἱερεῖα**.
πάμμεστος-ον κατάμεστος, πλήρης : Θεόφρ. ΦΙ 3,15,3 **ὄρος πάμμεστον τερμίνθων**.
πάμμετρος βίβλος (ἡ) μτγν. βιβλίον περιέχον στίχους μὲ παντὸς εἴδους μέτρα : Διογ.Λ 7,31 **εἴπομεν.. ἐν τῇ παμμέτρῳ** (ἐνν. βίβλῳ ἢ ποιήσει).
παμμήκης-ους-ες ὁ λίαν μακρός, εἰς πᾶν μῆκος ἐξικνούμενος, ἀτέλειωτος : Σοφ.ΟΚ 1609 **οὐδ' ἀνίεσαν στέρνων ἀραγμοὺς οὐδὲ παμμήκεις γόους**, Πλάτ.Φαῖδρ.268C **περὶ σμικροῦ πράγματος ῥήσεις παμμήκεις ποιεῖν**, 'Αριστλ.Μετ.351b,10 **ἐν χρόνοις παμμήκεσι**, Γαλ.19,63 **λόγου.. παμμήκους**· || μτγν. τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. εἰς μέγα μῆκος, ὑπερβολικῶς, παρὰ πολύ : Μάξ.Τύρ.7,7 **πάμμηκες διαφέρει ἔπαινος ἡδονῆς**.
πάμμηνις νύξ (ἡ) μτγν. ἡ ὑπὸ τῆς πανσελήνου φωτιζομένη : 'Αρατ.189 **νυκτὶ παμμήνιδι**.
πάμμηνος-ον ὁ καθ' ὅλους τοὺς μῆνας, καθ' ὅλον τὸ ἔτος διαρκῶν : Σοφ.'Ηλ.851 **πανδύρτῳ παμμήνῳ πολλῶν στυγνῶν τ' ἀχέων αἰῶνι**.
παμμήστωρ-ορος (ὁ,ἡ) ὁ πάντων ἐφευρέτης, πάντων τεχνίτης : Λυκόφρ.490 **παμμήστωρ μοῖρα βροτῶν**, Τραγ.'Αδέσπ.129,9 **παμμήστωρ 'Αρης**, 'Ορφ. ἀπ.47 **παμμήστωρ Μοῖρα**.
παμμήτειρα (ἡ) παμμήτωρ βλ.λ. : 'Υμν.'Ομ.30,1, **γαῖαν παμμήτειραν**, Μελεαγρ.ΑΠ 5,164 **παμμήτειρα θεῶν.. φίλη Νύξ**, 'Ορφ.ἀπ.168,27 [ἰδ.γρ.].
παμμῆτις-ιδος (ὁ,ἡ) ὁ τὰ πάντα γινώσκων ἢ ἐφευρίσκων : Σιμων.61 **παμμῆτις θεός**.
παμμήτωρ-ορος (ἡ) ἡ τῶν πάντων μήτηρ : Αἰσχ. Πρ.90 **παμμῆτορ τε γῆ**, Φίλ.1,32· πρβλ. 'Ορφ.ἀπ. 168,27, Κλήμ.'Αλ.Παιδ.2,10,85 **τῆς παμμήτορος καὶ γενεσιουργοῦ φύσεως**, Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.314D **τὴν παμμήτορα τῶν ὅλων φύσιν**, Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.5,100 **παμμήτορα κόσμου ζωήν**, 'Επίγρ. **θεᾷ παμμήτορι Ῥείῃ**· **2)** ἀληθής, πραγματική, καθ' ὅλα ὅσα μήτηρ · Σοφ.'Αντ.1282 **γυνὴ τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ** [σχόλ. «ἡ κατὰ πάντα μήτηρ»].
παμμηχανία (ἡ) μσν. ἡ εἰς μέγαν βαθμόν, ὑπερβολικὴ πανουργία : 'Ιω.Κλίμ.204.
παμμήχανος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα μηχανώμενος, πολυμήχανος : Νεῖλ.330.
παμμίαρος-ον κ. νεώτ. ὁ ὅλως μιαρός, μιαρώτατος : 'Αριστφ.Εἰρ.183 **καὶ μιαρὲ καὶ παμμίαρε καὶ μιαρώτατε**, Κάλθ.6,23 **τὴν ὀργὴν παμμίαρον τῶν ἐχθρῶν της**· || μτγν. ὑπερθ. παμμιαρώτατος ὁ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν μιαρός : ΠΔ Μακκ.4,10,17 **ὁ αἱμοβόρος καὶ φονώδης καὶ παμμιαρώτατος 'Αντίοχος**.
παμμιγής-οῦς-ές ὁ ἐκ πάντων, ἐκ παντὸς εἴδους μεμιγμένος : Αἰσχ.Πέρσ.269 **παμμιγῆ βέλεα**, Τιμόθ. Πέρσ.118 **παμμιγὴς στρατός**, Λυκόφρ.5 **παμμιγὴς βοή**, ΠΔ Μακκ.2,12,13 **παμμιγῆ ἔθνη**, Διόδ.Σ 29,19 **συμμάχοις παμμιγέσιν**.
πάμμικρος-ον ὁ ὅλως, ἐντελῶς μικρός, μικρότατος : 'Αριστφ.ΖΜ 665b,1 **φαίνεται.. στιγμῆς ἔχοντα μέγεθος, πάμμικρα δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐκβολίμοις τῶν ἐμβρύων** (ἐνν. τὰ σπλάγχνα), Γαλ.18,753.
πάμμικτος κ. **πάμμεικτος**-ον παμμιγὴς βλ.λ. : Αἰσχ.Πέρσ.53 **πάμμικτον ὄχλον πέμπει σύρδην**, 'Ακύλ.Ψαλμ.77(78),45, Βέττ.Βάλ.15,15.
παμμιξία (ἡ) νεώτ. βιολ. ὅρ. πρὸς καθορισμὸν τῆς ἄνευ ἐπιλογῆς συζεύξεως τῶν ὄντων.
παμμίσητος-ον μσν. εἰς ἄκρον μισητός : Εὐστ.Πον.160,53.
πάμμορος-ον ὁ εἰς τὸ ἔπακρον δυστυχής, δυστυχέστατος : Σοφ.ΟΚ 161 **ξένε πάμμορ'**.
παμμορφισμὸς (ὁ) νεώτ. φιλοσ. ἡ θεωρία καθ' ἣν πᾶν τὸ προσπίπτον εἰς τὴν ἀντίληψιν ἡμῶν διὰ τῶν αἰσθήσεων ἔχει μορφήν.
πάμμορφος-ον μτγν. ὁ ἔχων πᾶσαν μορφήν : Θεολ.'Αριθμ.7 (**περὶ τοῦ Πρωτέως**),Δαμάσκ.'Αρχ.311 **πάμμορφοι ἰδέαι**.
πάμμουσος-ον μτγν. ὁ λίαν εὔμουσος : Φίλ.1,625 **πάμμουσος ἁρμονία**, αὐτ.1,526 **πάμμουσος χορεία**, Χρησμ.Σιβ.5,573 **παμμούσῳ φθόγγῳ μελιηδέας ὕμνους θεατροκοπῶν**.
παμμόχθηρος-ον μσν. ὁ λίαν μοχθηρός : Μηναῖ. 12,6 'Ωδ.1 **τὴν παμμόχθηρον ἁμαρτίαν ἐξήλειφε**.
παμμυῖα (ἡ) μτγν. κυνόμυια βλ.λ. : ΠΔ 'Ακύλ.'Εξ. 8,21, αὐτ.Ψαλμ.77,45.
παμμύριος-ον μτγν. ὁ τελείως ἀναρίθμητος : Φίλ.1,329 **οὐ τὰ ἐν μέρει φυτά, ἀλλὰ παμμύρια**, 'Ανν.Κομν.14,445C **ὅλαις ἁμάξαις παμμυρίαις**.
παμμυσαρός-ά-όν παμμίαρος βλ.λ. : 'Αριστφ Λυσ.969 **παμβδελυρὰ καὶ παμμυσαρά**.
πάμνηστος-ον ὁ πάνυ μνήμων, ὑπερβολικῶς ἐνθυμούμενος : Μαΐστ.46.
παμοῦχος ἀχρ. τ. ὀθ. τὸ δωρ. παμῶχος βλ.λ.
πάμπα (ἡ) νεώτ. μεγάλη ἄδενδρος ἔκτασις κεκαλυμμένη ὑπὸ στεπποειδῶν χορτολειμώνων καὶ σποραδικῶν φυλλοβόλων δασῶν, ἀπαντῶσα πολλαχοῦ τῆς Ν. 'Αμερικῆς.
παμπαθής-οῦς-ές μτγν. ὁ τὰ πάντα πάσχων:Πλωτῖν.1,8,3, 'Ιάμβλ.Μυστ.3,29 **παμπαθὴς ὕλη**· **2)** ἐν αἰσχρ. σημ., παθικὸς βλ.λ. : Μαν.4,311· **3)** ὀν. ἐμπλάστρου τινός ; 'Αέτ.15,15.
παμπαιδὶ ἐπίρρ. μτγν. μεθ' ὅλων τῶν παίδων : Δίων Κ 41,9 **παμπαιδὶ καὶ παγγυναικί**.
παμπάλαιος-ον κ. νεώτ. παλαιότατος εἰς ἄκρον παλαιός : Πλάτ.Θεαίτ.181Β **παμπαλαίους.. καὶ πασσόφους ἄνδρας ἀποδεδοκιμακότας**, 'Αριστλ.Μεταφ.1074b,1 **τοὺς παμπαλαίους καὶ.. πρώτους θεολογήσαντας**· κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ καινός : Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.1 **ἔλεγε καινὸς εἶναι πρὸς ἀρχήν.., ἔργοις δὲ προγόνων καὶ ἀρεταῖς παμπάλαιος**, Συνέσ.'Επ.133 **ἐπιστολὴν παμπάλαιον**.
πάμπαλιν ἐπίρρ. ἀκριβῶς τοὐναντίον, τελείως ἀντιθέτως : Κράτ.15.
παμπάμων-ονος-ον 'Ησ. ὁ τὰ πάντα κεκτημένος, ὁ κάτοχος πάντων.
πάμπαν ἐπίρρ. ἐξ ὁλοκλήρου, παντελῶς, μτ. ῥ.: 'Ιλ.Α 422 **πολέμου δ' ἀποπάνεο πάμπαν**, 'Οδ.Β 49, 'Ησιοδ.''Εργ.275 **βίης δ' ἐπιλάθεο πάμπαν**, Σαπφ. 51,4, Πίνδ.Ο 2,69,'Εμπ.140· μτ. ἐπιθ. : 'Οδ.Υ 140 **πάμπαν ὀϊζυρός**, Εὐρ.Μήδ.1091 (ἀνάπ.), Καλλ.Δία 60· μτ. ἐπιρρ. 'Ιλ.Ν 111 **πάμπαν ἐτήτυμον αἰτιός ἐστιν**, 'Ηρ.2,45 **πάμπαν ἀπείρως ἔχειν**· π. μτγν. πεζ. γεν. σπάν. : Ξεν.'Αγησ.11,4,'Αριστλ.Οὐρ.286a,6, Αἰν. Τακτ.16,2· || μτ. τοῦ ἄρθρου τὸ πάμπαν ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. : Εὐρ Ῥῆσ.855 **οὐδ' ἀφιγμένον τὸ πάμπαν ἦσαν**, Πλάτ.Πολιτ.270Ε **κομιδῇ τὸ πάμπαν ἐξηφανίζετο**· || ἡγουμένης ἀρνήσεως **οὐδὲ τι πάμπαν** οὐδόλως, κατ' οὐδένα τρόπον : 'Ιλ.Ι 435.
πάμπανυ ἐπίρρ. μτγν. ἐπιτετ. τ. τοῦ πάνυ : Δίων Κ 56,30 [ἀμφ.].

παμπειθής-οῦς-ές ὁ πάντας πείθων, παρασύρων: Πίνδ.Π 4,184 τὸν δὲ παμπειθῆ . . πόθον.

παμπελοποννησιακός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς σύμπασαν τὴν Πελοπόννησον ἢ ἅπαντας τοὺς Πελοποννησίους ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος.

παμπήδην ἐπίρρ. καθ' ὁλοκληρίαν: Θέογν.615, Αἰσχ.Πέρσ.729 παμπήδην . . λαὸς πᾶς κατέφθαρται δορί, Σοφ.Αἴ.916 φάρει καλύψω .. παμπήδην.

παμπηδόν, παμπηδονίς ἐπίρρ. μτγν. μσν. παμπήδην βλ.λ.: Θεόγνωστ.Καν.163.

παμπησία (ἡ) (πέπαμαι) ὁλοσχερὴς κτῆσις, πλήρης ἰδιοκτησία: Αἰσχ.'Επτ.817 διέλαχον . . κτημάτων παμπησίαν, Εὐρ.'Ιων 1305, 'Αριστφ.'Εκκλ.868.

πάμπιστος-ον μσν. δημ. ὁ τελείως, ἀπολύτως πιστός· ὑπερθ. παμπιστότατος ὁ εἰς τὸ ἔπακρον ἀφωσιωμένος: Διήγ.'Αχιλλ.1099 στρατιῶται ἀνδρειωμένοι μου καὶ παμπιστότατοί μου· **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ πάμπιστον πλήρης ἀπόδειξις: Διγεν.'Ακρ.3335 οὐκ εἴληφας τὸ πάμπιστον ἡμῶν (δ.γρ. ἡμῖν) τῆς εὐτολμίας.

πάμπλειστος-πλειστή-πλειστον μτγν. ὁ εἰς μεγίστην ποσότητα ἢ ἀριθμόν, ὑπερβολικῶς πολύς, ἄφθονος: 'Ηρωδιαν.5,6,5 πάμπλειστα χρήματα, Δίων Κ 7,16 πάμπλειστα δαπανήσας, Αἰλ.ΖΙ 10,50 πάμπλειστος ἄργυρος.

παμπλείων-ονος (ὁ,ἡ) πολλῷ πλείων κατὰ πολὺ μεγαλύτερος: 'Αριστλ.'Ακουστ.804a,15 παμπλείων ὄγκος τῆς φωνῆς.

παμπλήγδην ἐπίρρ. Σουΐδ. ἐπιτετ. τ. τοῦ ἐμπλήγδην βλ.λ.

παμπληθεί ἐπίρρ. μτγν. ἅπαν ὁμοῦ τὸ πλῆθος: ΚΔ Λουκ.23,18 ἀνέκραξαν δὲ παμπληθεὶ λέγοντες, Δίων Κ 75,9.

παμπληθής-οῦς-ές κ.νεώτ. ὁ ἐν ἅπαντι τῷ πλήθει, ἀθρόος: Ξεν.'Ελλ.6,5,26 οἱ δὲ ἀνέβησαν παμπληθεῖς 'Αρκάδες, - παμπληθὴς συγκέντρωσις· **2)** ὁ κατὰ μέγα πλῆθος, πάμπολυς, πολυάριθμος: Πλάτ.Νόμ.782B παμπληθεῖς μεταβολαί, 'Ισοκρ.15,154 παμπληθῆ κεκτήμεθα τὴν οὐσίαν, Δημ.19,145 παμπληθεῖς γεωργίαι, 'Αριστλ.Θαυμ.833a,20 παμπληθὲς πῦρ, Πάπ. παμπληθεῖς κραυγαί· ‖ ἐπὶ χρόνου, μακρότατος: Διόδ.Σ 14,13 παμπληθῆ χρόνον . . ὑπισχνούμενος οὐκ ἔπειθε· ‖ κτ. πληθ. μτ. γενικ. πλεῖστοι (ἔκ τινος), μέγα πλῆθος: 'Ισοκρ.12,169 παμπληθεῖς 'Αργείων· ‖ ὁμ. κτ. ἑν. μτ. περιληπτ. λ.: 'Αριστλ.ΖΙ 567b,2 παμπληθὲς ἂν τὸ γένος ἦν (ἐνν. τῶν ἰχθύων)· **3)** τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. καθ' ὁλοκληρίαν, τελείως: Δημ.19,347 μνησθῆναι παμπληθές (δ.γρ. πάμπληθες) ἀπέσχεν.

παμπληθία (ἡ) ἅπαν τὸ πλῆθος: Σοφ.ἀπ.373,4 παμπληθία οἰκετῶν.

παμπληθύς 'Επιγρ., αἰτ. -ύν, παμπληθὴς βλ.λ.2): 'Επιγρ. παμπληθὺν θρήνων γόον.

παμπληθύω μτγν. εἶμαι ἐντελῶς πλήρης: 'Ακύλ.ΠΔ 'Ιὼβ 36,31.

πάμπληκτος-ον ὁ μεστὸς πληγμάτων: Σοφ.Τρ. 505 ἄεθλα πάμπληκτα (ἀγῶνες καθ' οὓς πλεῖσται πληγαὶ λαμβάνονται καὶ δίδονται).

παμπλήρης-ους-ες ὁ ὅλως πλήρης, πληρέστατος: 'Αριστλ.Γεν.Φθορ.325a,29 (δ.γρ. παμπληθές).

παμπλούσιος-ον πάμπλουτος βλ.λ.: Πλάτ.Νόμ. 743C οὐκ εἰσὶν οἱ παμπλούσιοι ἀγαθοί· εἰ δὲ μὴ ἀγαθοὶ οὐκ εὐδαίμονες, Δίων Κ 40,12.

πάμπλουτος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ εἰς μέγιστον βαθμὸν πλούσιος, ζάπλουτος: Σοφ.ἀπ.646,5 πάμπλουτος ὄλβος, Γαλ.Ψυχ.Παθ.9, Διγεν.'Ακρ.1688 αὐτὴ λοιπὸν πάμπλουτος, ὡραιοτάτη κόρη.

παμπόθητος-ον μσν. ὁ λίαν ποθητός, περιπόθητος: Μόδεστ.3296A.

παμποίκιλος-ον κ. μσν., δημ. κ. νεώτ. πολυποίκιλος, ὁ πλούσιος καὶ ποικίλης ἐργασίας: 'Οδ. Ο 105 ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι· ἐπὶ ἱερῶν σκευῶν: Πίνδ.Ν 10,36 ἐν ἀγγέων ἕρκεσιν παμποικίλοις, Εὐρ.'Ελ.1359 νεβρῶν παμποίκιλοι στολίδες· ‖ μτφ.: Φίλ.1,651 παμποίκιλον ὕφασμα ἐπὶ τῆς οἰκουμένης· πρβλ.αὐτ.1,654· **2)** ὁ πολλαπλοῦς, πολυειδής: Πλάτ.Τίμ.82B ἀλλοιότητας παμποικίλους (δ γρ. παμποικίλας)· ‖ μσν. δημ. ὁ παντὸς εἴδους, κάθε λογῆς: Διήγ.'Αχιλλ.1161 στέφανον . . ἀπὸ . . ρόδου . . καὶ παμποικίλων καὶ τερπνῶν ἀθίτζια μυρισμένα (ἐσφ. ἀντὶ ἀθίτζιων μυρισμένων)· **3)** ἐπὶ προσ., πολυμήχανος, ἐφευρετικός: Βέττ.Βάλ.17,16 ποικίλος περὶ πᾶσαν τέχνην.

πάμπολις-εως (ὁ,ἡ) ὁ ἐν πάσῃ πόλει ἰσχυρός, ἐπικρατῶν, ὁ παγκόσμιος: Σοφ.'Αντ.614 νόμος ὅδ', οὐδὲν ἕρπει θνατῶν βιότῳ πάμπολις ἐκτὸς ἄτας (διόρθ. πάμπολύ γ').

πάμπολυς-πόλλη-πολυ κ. νεώτ. παρὰ πολὺς κατ' ἀριθμὸν ἢ ποσότητα ἢ μέγεθος, μπόλικος: 'Αριστφ.'Ιππ.320 κατάγελων πάμπολυν . . παρασχεθεῖν, Πλάτ.Νόμ.677E πάμπολυ γῆς πλῆθος, αὐτ.Νόμ.640D ἀγαθῇ τύχῃ· παμπόλλῃ μὲν οὖν, Ξεν.'Αν.2,4,26 πάμπολυ στράτευμα, Πάπ. ἀνήλωσα πάμπολλα ἀναλώματα, Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.7B πάμπολλαι ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι· ‖ θηλ. κ. πάμπολλος: 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.89,12, Λουκ.Κυν.1 ὡς ἄσην πάμπολλον τουτὶ τὸ τριβώνιον φέρειν, Αἰλ.ΠΙ 4,8· ‖ τὸ οὐδ. πάμπολυ ὡς ἐπίρρ. παρὰ πολύ, ὑπερβολικῶς: Πλάτ.Σοφ.255D εἴ γε τὸ ὂν καὶ τὸ θάτερον μὴ πάμπολυ διαφερέτην.

παμπολυτελής-ές ὁ λίαν πολυτελής: 'Ιώσ.ΑΙ 17,8,1.

παμπόνηρος-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς ἄκρον πονηρός, παγκάκιστος, τελείως ἐξαχρειωμένος: 'Αριστφ.'Αχ.854 Παύσων ὁ παμπόνηρος, Πλάτ.Πολ.489D παμπόνηροι οἱ πλεῖστοι τῶν ἰόντων ἐπ' αὐτὴν (δηλ. τὴν φιλοσοφίαν), Δημ.18,267 ὁ δὲ παμπόνηρος ἄνθρωπος καὶ θεοῖς ἐχθρός, Φιλόδ.Ρητ.1,3445· **2)** ἐπὶ πραγμ., ὁ παρὰ πολὺ ἄσχημος: 'Επίχ.87 παμπόνηρον ὄφον, Φιλόδ.'Οργ. 27W παμπόνηρος διάθεσις· **3)** μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ πράγματι κακός, ἀλλ' ὑποκρινόμενος εἰς μέγαν βαθμὸν ἀγαθότητα: Μηναῖ.12,4, 'Ωδ.2 ὄφις ὁ παμπόνηρος (δηλ. ὁ ἐξαπατήσας τὴν Εὔαν), Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 72 σὰν τὸ τελώνιο τὸ παμπόνηρο τοῦ μύθου· ‖ φρ. παμπόνηρη ἀλεπού ἄνθρωπος ὕπουλος, κρυφίνους, ὑποκριτής.

παμπονήρως ἐπίρρ. μτγν. εἰς μέγαν βαθμὸν κακῶς, πολὺ ἄσχημα· κυρ. ἐν τῇ φρ. παμπονήρως ἔχειν εἶναί τινα ὑπερβολικῶς ἀσθενῆ: Λουκ.'Αποκ.14· πρβλ. 'Ιουλ.Λόγ.8,241B.

παμπορθής-οῦς-ές ὁ τὸ πᾶν καταστρέφων, πιθ. κτ.αἰτ. ἐν Αἰσχ.'Αγ.714 ἀντὶ παμπρόσθη (ἐνν.Πάριν).

παμπόρνη (ἡ) μσν. ἡ κατὰ πάντα, ἡ ἐσχάτης ὑποστάθμης πόρνη: Βί.'Αγ.Θεοδώρας (χειρόγρ.) ἐν Cod.Reg.1454F,38 παμπόρνη καὶ μοιχαλίς.

παμπόρφυρος-ον ὁλοπόρφυρος, κατακόκκινος: Πίνδ.Ο 6,55 ξανθαῖσι καὶ παμπορφύροις ἀκτῖσι βεβρεγμένος ἁβρὸν σῶμα.

πάμποτε ἐπίρρ. μσν. πάντοτε: Κ Πορφ.'Εκθ.446,17.

παμπότνια (ἡ) μτγν. ἡ ἀπολύτως σεβασμία, πρβλ. πανσεβάσμιος: Λεωνίδ.'Αλ.ΑΠ 6,281.

παμπρασία (ἡ) μτγν. ἡ πώλησις πάντων (τῶν ὑπαρχόντων), πάσης τῆς περιουσίας: Πολύβ.7,196.

πάμπρεπτος-ον ὁ ὅλως πρέπων, ἔξοχος, ξεχωριστός: Αἰσχ.'Αγ.117 παμπρέπτοις ἐν ἕδραισιν.

παμπρόσθη ἐφθαρμ. γρ. πιθ. ἀντὶ παμπορθῆ αἰτ. τοῦ παμπορθής βλ.λ.

παμπρόσωπος-ον μτγν. ὁ πᾶν πρόσωπον ἔχων, ποικιλόμορφος: Πλωτῖν.6,7,15.

παμπρύτανις-εως (ὁ) μτγν. ὁ τῶν πάντων κύριος, ἐξουσιαστής: Φίλ.1,642.

πάμπρωτος-η-ον ὁ πάντων πρῶτος ἢ ὅλως πρῶτος, ὁλόπρωτος: 'Ιλ.Η 324 πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν Νέστωρ· ‖ τὸ οὐδ. πάμπρωτον

ὡς ἐπίρρ. πρωτίστως, πρῶτα-πρῶτα : Ὀδ.Δ 577 **νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,** Πίνδ.Π 4,111 **ἐπεὶ πάμπρωτον εἶδον φέγγος·** || ὁμ. **πάμπρωτα** ὡς ἐπίρρ.: Ἰλ.Δ 97 **τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα παρ' ἀγλαὰ φέροιο·** || μτγν. ὑπερθ. **παμπρώτιστα** ἀπολύτως πρώτιστα : Ἀπολλ.Ρ 4,1693.

πάμπτωχος-ον νεώτ. ὁ τελείως πτωχός, ὅλως διόλου πτωχός : **ἐχρεοκόπησε καὶ ἔμεινε πάμπτωχος, - πάμπτωχος οἰκογένεια.**

πάμπυκνος-ον μσν. ὁ ὅλως πυκνός, πυκνότατος : Τζέτζ.Ὁμ.Ἀλλ.Ἰλ.20,54.

πάμπυος-ον ὁ πλήρης πύου : Ἱππ.Κωακ.373 **πάμπυοι πτύσιες.**

πάμπυστος-ον μτγν. ὁ ὑφ' ὅλων γνωστὸς ἢ ὅλως γνωστός· || τὸ οὐδ. **πάμπυστα** ὡς ἐπίρρ. ἐν πλήρει γνώσει ἢ πρὸς πλήρη γνῶσιν : Χρησμ. Σιβ.7,672 **οἳ τὸν θεὸν πάμπυστα διὰ φρενὸς ἱλάσκονται** (δ.γρ. πάμπιστα).

πάμπωρος-ον πάπ. ὁ λίαν ταλαίπωρος.

παμφαγής-οῦς-ές μσν. δημ. παμφάγος βλ.λ. : Πρόδρ.Τετράστ.60,10.

παμφάγος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα καταβροχθίζων, ἀδηφάγος : Ἀλκμ.33,4 **ὁ παμφάγος Ἀλκμάν,** Εὐρ.Μήδ.1187 **νᾶμα παμφάγου πυρός,** Ἀκολ.Μεγ.Σαββ.Ἐγκώμ.Στάσις 1,21 **Ἅδης ὁ παμφάγος ἐξήμεσεν ἐξ αἰῶνος οὓς κατέπιε νεκρούς·** **2)** ὁ πᾶσαν τροφὴν δυνάμενος νὰ τρώγῃ, ὡς **παμφάγα ζῷα** κτ. ἀντίθ. πρὸς τὰ ζῳοφάγα, καρποφάγα : Ἀριστλ.Πολιτ.1256a,25, Ἰουλ.Λόγ.6,192D **τῶν παμφάγων, οἷς πάντα ἐσθίειν νόμος·** || νεώτ. ζῳολ. κατηγορία ζῴων ἀνηκόντων εἰς διάφορα ζῳολογικὰ ἀθροίσματα καὶ τρεφομένων τόσον διὰ φυτικῶν ὅσον καὶ διὰ ζῳϊκῶν οὐσιῶν· || συγκρ. **παμφαγώτερος-α-ον** : Ἀριστλ.ΖΓ 786a,34 **τὰ παμφαγώτερα ποικιλώτερα·** ὑπερθ. **-ώτατος-η-ον** : Θεόφρ.ΦΙ 9,15,4 **παμφαγώτατον πάντων ὁ βοῦς.**

παμφαής-οῦς-ές ὁ ὅλως λάμπων, λαμπρότατος, φεγγοβολῶν: Σοφ.Φιλ.728 **θείῳ πυρὶ παμφαής,** Εὐρ. Τρ.548 **ἐν δόμοις δὲ παμφαὲς σέλας πυρός·** ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Εὐρ.Μήδ.1251 **ἰὼ Γᾶ τε καὶ παμφαὴς ἀκτὶς Ἀελίου·** πρβλ. Ἀριστφ.Ὄρν.1709· || ἐπὶ μέλιτος, καθαρός, ξάστερος : Αἰσχ.Πέρσ.612 **τῆς τ' ἀνθεμουργοῦ στάγμα, παμφαὲς μέλι.**

παμφαίνω ἀναδεδιπλασμ. τ. τοῦ **φαίνω** μ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ., λάμπω, ἐκπέμπω ἀκτῖνας ὡς τὸ πεπυρακτωμένον μέταλλον, ἀκτινοβολῶ, γυαλίζω : Ἰλ.Λ 30 **ἧλοι χρύσεοι πάμφαινον,** αὐτ.Ξ 11 **σάκος χαλκῷ παμφαῖνον,** αὐτ.Τ 398 **τεύχεσι παμφαίνων** (ἐνν. **ὁ Ἀχιλλεύς**)· ἐπὶ ἀστέρος : αὐτ.Ε 6 **ὅς τε μάλιστα λαμπρὸν παμφαίνῃσι** (ἐπ. τ. ἀντὶ **παμφαίνει ἢ -ῃ**), Ἡσίοδ.Ἔργ.567 **πρῶτον παμφαίνων·** || λευκαυγάζω, ἀσπρογαλιάζω : Ἰλ.Λ 100 **καὶ τοὺς μὲν λίπεν . . στήθεσι παμφαίνοντας,** Ἐπίκ. ἐν πάπ. **ὕπερθε κέρα πάμφαινεν ἰδέσθαι.**

παμφάλυα Σώφρ.152 «**τὴν πομφόλυγα**».

παμφαλύζω Ἡσ. «**τρέμω**».

παμφαλῶ-άω ἰων. μτ. ἀναδιπλ. (ὡς παιφάσσω· πρβλ. παπταλῶ-άω, παπταίνω) βλέπω κατάπληκτος, ἔμφοβος· Ἡσ. «**μετὰ** [illegible]**οιήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐπιβλέπειν**» : Ἱππῶν.131, Ἀνακρ.160, Ἡρῶνδ.4,77, Ἐρύκ.π.Σχολ.Ἀπολλ.Ρ 2,127 **πάντοσε παμφαλόωντες·** || Ἡσ. «**ἐπαμφάλησα· ἐθαύμασα**» || ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Λυκόφρ.1433 **ἄγχι παμφαλώμενος.**

παμφανής-οῦς-ές μτγν. λαμπρότατος : Μεθόδ. 361C· **2)** τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ.· Ψ Διοσκ.4,88 «**ἀείζων τὸ μέγα**».

παμφανόων-οντος (ὁ) **-όωσα** (ἡ) ἐπ. μτχ. ὡς ἐκ ρ. **παμφανάω** (πρβλ. Ἡσ. «**παμφανᾷ· λάμπει**») λάμπων, στίλβων, ἀπαστράπτων, ἰδ. ἐπὶ μετάλλων : Ἰλ.Β 458 **παμφανόωσα αἴγλη** (χαλκοῦ), αὐτ.Ε 295 **παμφανόωντα τεύχεα·** ὁμ. Ὀδ.Ν 29 **παμφανόων ἠέλιος,** Ἐμπ.98,2 **παμφανόων αἰθήρ.**

παμφάρμακος-ον ὁ εἰς παντὸς εἴδους φάρμακα ἔμπειρος, ἐπὶ τῆς Μηδείας : Πίνδ.Π 4,415 **πῦρ δέ νιν οὐκ ἐόλει παμφαρμάκου ξείνας ἐφετμαῖς.**

πάμφαυλος-ον μτγν. ὁ ὅλως διόλου, τελείως φαῦλος : Νεῖλ.Ἐπ.344, αὐτ.408.

παμφεγγής-οῦς-ές παμφαὴς βλ.λ. : Σοφ.Ἠλ.105 **ἐς τ' ἂν παμφεγγεῖς ἄστρων ῥιπάς.**

παμφερής-οῦς-ές μτγν. ὁ τὰ πάντα φέρων, τὰ πάντα περιέχων : Γαλ.19,469.

πάμφημος-ον Ζωναρ. ὁ τὰ πάντα λέγων.

πάμφθαρτος-ον ὁ τὰ πάντα φθείρων : Αἰσχ.Χο. 296 **κακῶς ταριχευθέντα παμφθάρτῳ μόρῳ.**

πάμφθερσις-εως (ἡ) ἡ καταστροφεὺς τῶν πάντων : Βακχ.ἀπ.20,2.

πάμφθογγος-ον Ἡσ. ὁ παντὸς ἢ ὁ μετὰ παντὸς ἤχου, πάμφωνος.

πάμφι ἐπίρρ. Ἡσ. «**παντάπασι**».

παμφίλειον (τὸ) μτγν. εἶδος ἐμπλάστρου:Γαλ.13,667.

παμφίλητος-ον μσν. ὁ πάμφιλος βλ.λ. : Εὐστ. Πον.158,70, αὐτ.226,40.

πάμφιλος-ον ὁ παρ' ὅλων φιλούμενος, ἀγαπώμενος, ἀγαπητός: Αἰσχ.Εὐμ.536 **ὁ πάμφιλος καὶ πολύευκτος ὄλβος** (πιθ.)· κ.ὑπερθ.**-έστατος-η-ον.**Πάπ.

πάμφλεκτος-ον (φλέγω) ὁ φλέγων, ὁ κατακαίων τὰ πάντα : Σοφ.Ἠλ.1139 **οὔτε παμφλέκτου πυρὸς ἀνειλόμην . ., ἄθλιον βάρος,** Ἀξιόν.4,11.

παμφόβερος-α-ον Ἐπιγρ. ὁ λίαν φοβερός, ὁ τρομακτικώτατος.

πάμφοιτος-ον Ἐπιγρ. ὁ εἰς πάντα τὰ μέρη φοιτῶν, ὁ πανταχοῦ παρών, περὶ τῆς Ἥρας : Ἐπιγρ. **πάμφοιτος ἄνασσα.**

πάμφορβος-η-ον (φορβή) μτγν. κ. μσν. ὁ πάντα τρέφων, πολύφορβος : Χριστόδ.ΑΠ 7,698 **παμφόρβη παλάμη,** Ἑλλ.Ἐπιγρ., Εὐστ.978,4.

παμφορία (ἡ) μσν. παραγωγή, εὐφορία παντὸς εἴδους καρπῶν : Μετοχ.Θ 738.

πάμφορος-ον (φέρω) ὁ τὰ πάντα φέρων, ὁ παντὸς εἴδους καρποὺς παράγων, ὁ γονιμώτατος : Ἡρ.7,8, α' **χώρην τε τῆς νῦν ἐκτήμεθα οὐκ ἐλάσσονα οὐδὲ φαυλοτέρην, παμφορωτέρην δέ,** Ἱππ. Κφακ.502, Ὀρφ.ἀπ.251, Αἰσχ.Πέρσ.618, Ξεν.Ἀπ.2, 4,7 **παμφορώτατον κτῆμα, ὃ καλεῖται φίλος,** Πλάτ.Νόμ.704C, Θεόφρ.ΦΙ 3,2,6· **2)** ὁ τὰ πάντα, ὁ ποικίλα πράγματα φέρων μεθ' ἑαυτοῦ συμμεμειγμένα : Πίνδ.Π 6,13 **οὔτ' ἄνεμος ἐς μυχοὺς ἁλὸς ἄξοισι παμφόρῳ χεράδῳ τυπτόμενον** (διόρθ. τοῦ χεράδι)· **3)** μτφ. : Παλλάδ.Ἱππ.2,114D.

πάμφρικτος-ον μτγν. ὁ εἰς μέγιστον βαθμὸν φρικώδης, φρικτότατος : ΨΧρυσ.Ἰω 11,9,11A.

παμφρόνιμος-ον μσν. ὁ λίαν, ὁ κατὰ πάντα φρόνιμος : Τζέτζ.Χιλ 6,595 **οὗτος παμφρονιμώτατος ὢν γέρων ὁ Μαργίτης.**

παμφύγδην (φυγή) ἐπίρρ. μτγν. **ἐν πλήρει φυγῇ,** ἐν πλήρει κατατροπώσει : Ὀππ.Ἀλ.2,548 (δ.ἀνάγν. παμφύρδην).

παμφυής-οῦς-ές Ἐπιγρ. ὁ τὰ πάντα ἐν τῇ φύσει αὐτοῦ συνδυάζων, περὶ τοῦ Πανός.

παμφυλία (ἡ) μτγν. ἄθροισμα, σύνολον, πλῆθος ἐκ πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν : Σύμμ.ΠΔ Γέν.14,1.

παμφυλιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Παμφυλίαν, ὁ τῆς Παμφυλίας : **παμφυλιακὴ γλῶσσα - διάλεκτος.**

παμφυλιάρχης (ὁ) Ἐπιγρ. ἄρχων, προϊστάμενος τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου τῆς Παμφυλίας.

πάμφυλος-ον (φυλή, φῦλον) ὁ ἀποτελούμενος ἐκ συμμεμειγμένων φυλῶν, ὁ ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν συγκείμενος : Πλάτ.Πολιτ 291Α **πάμφυλόν τι γένος αὐτῶν, ὥς γε ἄρτι σκοπουμένῳ φαίνεται,** Πολυδ. 9,21· || ὁ παντοειδής : Ἀριστφ.Ὄρν.1063 **κτείνων παμφύλων γένναν θηρῶν·** **2)** **Πάμφυλοι** (οἱ), γενικ. **Παμφυλᾶν** (Ἐπιγρ.) κ.**Παμφύλεων** (αὐτ.), ὄνομα τῶν ἀνηκόντων εἰς μίαν ἐκ τῶν τριῶν Δω-

ρικῶν φυλῶν : Ἡρ.5,68 **μετέπειτα . . μετέβαλον ἐς τοὺς Ὑλλέας καὶ Παμφύλους καὶ Δυμανάτας·** **3)** **Πάμφυλος** (ὁ) ὁ κάτοικος τῆς Παμφυλίας : Ἡρ.1,28,Πλάτ.Πολ.614Β· **4)** μσν. μετωνυμ. **πάμφυλοι** (οἱ) κ. **πάμφιλοι** κ. **πάμφυλα** (τὸ) εἶδός τι πολεμικῶν πλοίων τοῦ Βυζαντίου : Λέων Σοφ. 19,38, ΚΠορφ.Ἐκθ.2,44.

παμφύρδην δ.γρ. τοῦ παμφύγδην βλ.λ.

πάμφυρτος-ον (φύρω) μτγν. ὁ ἐκ παντὸς εἴδους μεμειγμένος, σύνθετος ἐκ ποικίλων πραγμάτων, παντοειδής : Φίλ.1,148 **πάμφυρτον γέννημα,** αὐτ.2,53, Ὀππ.Ἁλ.1,779· ‖ κ. μτφ. : Λογγῖν.Ὕψ. 9,7 **Ὅμηρος . . παραδιδοὺς τραύματα θεῶν . . πάθη πάμφυρτα·** **2)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **πάμφυρτα** ὡς ἐπίρρ. συγκεχυμένως βλ.λ. : Σοφ.Ἰχν.232.

πάμφυτος-ον μτγν. ὁ ἐν ἑαυτῷ περιλαμβάνων πάντα τὰ τῶν φυτῶν εἴδη : Ἱππόλ.Αἱρ.172,14.

πάμφωνος-ον ποι. ὁ παράγων, ὁ ἐκπέμπων, ὁ ἀποδίδων πάσας τὰς φωνάς, πάντας τοὺς ἤχους ἢ τόνους : Πίνδ.Ο 7,12 **ἅμα μὲν φόρμιγγι παμφώνοισί τ' ἐν ἔντεσιν αὐλῶν,** αὐτ.Π 12,19, αὐτ.Ι 4(5), 27· **2)** **ὁ** διὰ πολλῶν φωνῶν, ζωηρῶν ᾀσμάτων ᾀδόμενος : αὐτ.Π 3,17 **οὐδὲ παμφώνων ἰαχὰν ὑμεναίων·** **3)** μτγν. μτφ. ὁ ἐκφραστικός : Ἀντίπ. Σιδ.ΑΠλ.4,290 **πάμφωνοι χεῖρες·** **4)** ἐνεργ. ὁ ποιῶν τινα φωνὰς ἐκβάλλειν, ὁ λύων τὴν γλῶσσαν καὶ προκαλῶν οὕτω θόρυβον ἢ φλυαρίαν : Φιλόξ. 16 **εὐρρείτας οἶνος πάμφωνος.**

παμφώνως ἐπίρρ. μτγν. διὰ πασῶν τῶν φωνῶν, διὰ πάντων τῶν ἤχων : Συνέσ.287Β.

παμφώτιστος-ον μτγν. ὁ ὅλος φωτιζόμενος, ὁ πλήρως καταυγαζόμενος, ὁ ὑπέρλαμπρος : Ψ Χρυσ.Ἰω.7,499,20 **παμφώτιστος σταυρός.**

πάμφωτος-ον μσν. ὁ παμφώτιστος : Νικήτ. Παφλ.377, Ἀνν.Κομν.505.

πάμφεκτος-ον (φέγω) μτγν. ὁ ὅλως, ὁ σφόδρα ἀξιόμεμπτος : Μαν.4,316.

παμφέκτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ τοὺς πάντας ἢ τὰ πάντα φέγων : Μαν.4,58.

παμψηφεί, ἐπίρρ., δωρ. **παμψᾱφεί** (Πῶλ.π.Στοβ. 3,9,51), μεθ' ὅλων, δι' ὅλων τῶν ψήφων, διὰ παμψηφίας : Λουκίλλ.ΑΠ 11,239 **παμψηφεὶ νικῶν,** Σχόλ. Ἀριστφ.Ἱππ.525, **-ἐξελέγη πρόεδρος παμψηφεί.**

παμψηφία (ἡ) νεώτ. ἡ ρῖψις, ἡ πρὸς ἐκλογὴν παροχὴ τοῦ συνόλου τῶν ψήφων ὑπέρ τινος προσώπου ἢ ζητήματος : **ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ διὰ παμψηφίας, - ἐγινε πρόεδρος διὰ παμψηφίας.**

πάμψογος-ον μτγν. ὁ παμφέκτωρ βλ.λ. : Πτολ. Τετράβ.160.

παμψυχιαρχία (ἡ) νεώτ.φιλοσ.κ. **παμψυχισμός** (ὁ) φιλοσοφικὴ θεωρία, καθ' ἣν τὸ πᾶν ἐν τῇ φύσει, ἤτοι πᾶσα ὕλη ἐνέχει ἐν ἑαυτῇ καὶ ψυχικήν τινα οὐσίαν ἀνάλογον πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου.

πάμψῡχος-ον (ψυχή) ποι. ὁ ὅλος ψυχή, ὁ πλήρης ζωῆς καὶ δυνάμεως, ἐπὶ τοῦ Ἀμφιάρεω : Σοφ.Ἠλ. 841 **πάμψυχος ἀνάσσει** (κτ. τὸν Σχόλ. ὅμως ἑρμηνεύεται «πασῶν ψυχῶν ἀνάσσει», πρβλ.Ὀδ.Λ 483, Αἰσχ.Χο.355).

πάμψυχρος-ον μσν. ὁ τελείως ψυχρός, ὁ κατάψυχρος : Ἰω.Φακ.Περιγρ.Παλαιστ.4.

πᾱμωχιῶν Ἡσ. «κεκτημένος».

παμῶχος (ὁ) δωρ. τ. τοῦ ἀχρ. παμοῦχος, **ὁ κάτοχος,** ὁ κύριος, ὁ ἰδιοκτήτης τινός· Ἡσ.

παμωχῶ-έω κατέχω τι : Ἡρακλεωτ. Πίν.1,168.

πάν-ανός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδός τι ἰχθύος : Πτολ.Χέν.π.Φώτ Βιβλ.153Β, Σουΐδ.ἐν λ.· **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος πιθήκων στενορρίνων ἐκ τῶν ἀνθρωπομορφιδῶν, δημ. χιμπατζής.

παν- κ. νεώτ. κ. δημ. κ. **παμ-** ἢ **παγ-** (ἐκ τροπῆς τοῦ **ν** ἀναλόγως τοῦ ἑπομένου συμφώνου), α' συνθετικὸν πλείστων λ. αἵτινες ἔχουν τὴν ἐνν. ὅτι τὸ διὰ τοῦ β' συνθετ. δηλούμενον ὑπάρχει ἡ τελεῖται πλήρως, ὅλως ἢ εἰς ὑπέρτατον βαθμόν, οἷον πανάγιος, πάγκακος, πάμπλουτος, πανώριος· **2)** ὁμ. ὅτι τὸ β' συνθετικὸν ἀναφέρεται εἰς τὸ σύνολον τῶν πραγμάτων ἢ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, οἷον πανδιδακτήριον, παμβασιλεύς, πάγκοινος.

πάνα (ἡ) δημ. δ.γρ. τοῦ πάννα βλ.λ.

πάναβρος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἢ λίαν ἁβρός, μαλακός, μαλθακός : Λουκ.Ρητ.Διδ.11 **πάναβρόν τινα Σαρδανάπαλλον . . ἢ αὐτὸν Ἀγάθωνα τὸν τῆς τραγῳδίας ἐπέραστον . . ποιητήν.**

παναγαθία (ἡ) ἡ τελεία ἀγαθότης : Θεογ.π. Στοβ.3,1,117.

πανάγαθος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., θηλ. κ. **-η** ὁ εἰς τὸν ἀνώτατον, ὑπέρτατον βαθμόν, ὁ ὅλως ἀγαθός, **ὁ ἄριστος** : Κρατῖν.434, Πλάτ.Ἐπιστ.354Ε **δουλεία γὰρ καὶ ἐλευθερία ὑπερβάλλουσα μὲν ἑκατέρα πάγκακον, ἔμμετρος δ' οὖσα, πανάγαθον,** Σιμπλίκ.Ἐπίκτ.76D· **2)** μσν. κ. νεώτ. ὡς προσωνυμ. τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐν ἑαυτῷ πᾶσαν ἀγαθότητα περικλείων· ‖ ὁμ. κ. ὡς οὐσ. : **δόξα τῷ Παναγάθῳ, αἱ ἐργασίαι προοδεύουν.**

παναγάπητος-ον μτγν. ὁ τοῖς πᾶσιν ἀγαπητός, ὁ ὑπὸ πάντων ἀγαπώμενος : Ἀθανάσ.1,922Α.

πανάγαστος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἄξιος παντὸς θαυμασμοῦ, ὁ ὑπὸ πάντων θαυμαζόμενος.

παναγέννητος-ον (πᾶν, ἀγέννητος) μτγν. **ὁ ὅλως,** ὁ τελείως ἀγέννητος : Διον.Ἀρεοπ.912C.

παναγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως ἡγιασμένος, ὁ λίαν καθαρός, ὁ πάναγνος, ὁ ἱερώτατος : Καλλ. ἀπ.1,36Ρ, Πλούτ.Κάμ.20 **ἀμφοτέρους δὲ ταῖς παναγέσι μόναις παρθένοις ὁρατοὺς εἶναι,** Δίων Χρυσ.11,153 παναγὴς κόρη (ἡ Κασάνδρα), Πολυδ. 1,35, Ἐπιγρ. **παναγὴς** ἱερεύς, Ἰουλ.Λόγ.5,160Β· ‖ ἐπὶ τῶν Ρωμαίων δημάρχων, ὁ ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος: Διον.Ἁλ.Ρωμ.6,89 **τὰ τῶν δημάρχων σώματα ἱερὰ εἶναι καὶ παναγῆ·** **2)** ὁ ὑπὸ ἄγους τινὸς ὅλως βαρυνόμενος, ὁ παμμίαρος : Φιλωνίδ.5.

πανάγητος-ον μτγν. ὁ εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν σεβαστός, **ὁ** πανσεβάσμιος : Μαν.2,433.

παναγία (ἡ) (θηλ. τοῦ πανάγιος κ. ὡς κύρ.ὄν.(μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **Παναγιὰ** κ. **Παναΐα** ἡ ἐπικρατεστέρα τῶν χαρακτηριστικῶν προσωνυμιῶν τῆς Μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς οὔσης πανάγνου καὶ παναμώμου : Ἐπιγρ., Μηναῖ.12,1 Ὠδ.9 Θεοτ. **τὸν σεπτὸν τόκον σου σέβοντες, Παναγία Μητροπάρθενε·** ‖ ὁθ. μσν. νεώτ. κ. δημ. ἀπολ. ὡς κύρ.ὄν. τῆς θεοτόκου Μαρίας : Σολωμ.Λάμπρ.25,74 **ποῖος εἶδε τὰ χέρια νὰ σηκώνη ἡ Παναγία;,** δ.δίστ. **Μαρία λὲν τὴν Παναγιά, Μαρία λὲν καὶ σένα·** ‖ ὁθ. δημ. τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς σεμνότητος, τῆς αἰδημοσύνης· ἐν χρ. κ. σκωπτ. **μᾶς κάνει τὴν Παναγία·** ‖ ὁμ. δημ. ἐν χρ. κ. πρὸς ὅρκον ἢ κ. βλασφήμως· **2)** μσν., νεώτ. κ. δημ. εἰκὼν τῆς Θεοτόκου : **Παναγία ἡ Γαλακτοτροφοῦσα - ἡ Γλυκοφιλοῦσα·** **3)** δμ. ναὸς τῆς Θεοτόκου : **Παναγία ἡ Βλαχερνίτισσα - ἡ Χρυσοσκαλίτισσα - ἡ Χρυσοκαστριώτισσα·** **4)** δημ. **τῆς Παναγιᾶς τὸ χορτάρι ἢ** παναγιόχορτο βλ.λ.

παναγιάριον (τὸ) μσν. τίτλος διαφόρων συλλογῶν περιλαμβανουσῶν ἀφηγήσεις θαυμάτων τῆς Θεοτόκου ἢ ἐγκώμια καὶ ὕμνους ἀφιερωμένους εἰς αὐτήν· **2)** μικρὰ ξυλίνη **ἢ ἐκ μετάλλου** εἰκὼν τῆς Θεοτόκου ἐν χρ. καὶ ὡς ἐγκόλπιον· ‖ δίσκος φέρων εἰκονιζομένην τὴν μορφὴν τῆς Θεοτόκου, ἐφ' οὗ ἀποτίθεται ὁ εὐλογημένος ἄρτος.

πανάγιος-α ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν ἅγιος, ὁ ὅλως ἅγιος, ὁ ἁγιώτατος : ΠΔ Μσκκ.4,7,4 **ὡς ὁ πανάγιος Ἐλεάζαρος τὴν ἱερὰν ψυχὴν αἰκισμοῖς τε καὶ στρέβλαις πυρπολούμενος,** Μηναῖ.12,6 Λιτὴ **τοῦ παναγίου Πνεύματος μυροθήκη ὑπάρχων·** ‖ Πανάγιος τάφος ὁ τάφος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁθ. κτ. ἐπέκτ,

κ. ὁ τόπος ἢ ὁ ναὸς ἐν ᾧ εὑρίσκεται ὁ τάφος· || τὸ θηλ. **Παναγία** ὡς κύρ. ὄν. βλ.λ.1)· **2**) Ἡσ. «παναγία· ἱέρεια, ἥτις οὐ μίσγεται ἀνδρί»· **3**) πανάγιος νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων ἐκ τῶν **καραβιδῶν**.

παναγιότης-ητος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τιμητικὸς τίτλος τοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως : **ἡ Α. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης**.

παναγιόχορτο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν τεύκριον βλ.λ. τὸ πόλιον, ἄ. τῆς Παναγιᾶς ἢ Κυρᾶς τὸ χορτάρι, ἀμάραντο, βοτάνι τῆς ἀγάπης.

παναγιστία Ἡσ. «ἐντελὴς ἁγιότης».

παναγίτσα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ Παναγία, βλ.λ. 1,2,3) : **βόηθα, Παναγίτσα μου**· **2**) τὸ φυτὸν ἠρανθὲς βλ.λ. τὸ εὔοσμον, ἄ. δακράκι, πασχαλοῦδα.

παναγίως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον πανάγιον βλ.λ. : Ἱππόλ.Αἱρ.416,81.

παναγιώτατος-η-ον μσν., νεώτ. κ. δημ. ὑπερθ. τοῦ πανάγιος βλ.λ.· μ. τὸ ἀρσ. ὡς τιμητικὴ προσαγόρευσις τοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως.

παναγλάϊστος-ον (ἀγλαΐζω) μσν. ὁ ὅλως ἠγλαϊσμένος : Στέφ.Διάκ.1076D.

πανάγνεια (ἡ) μσν. ἡ ἐν πᾶσιν, ἡ τελεία ἁγνότης : Δαμασκ.13,693B.

πάναγνος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ παναγὴς βλ.λ.1) : Καλλίστρ.10 **πάναγνον ὄμμα**, Σχόλ.Αἰσχίν. 1,20 **πάναγνοι κήρυκες**, Μηναῖ.12,1 Ὄρθρ.Ὠδ.1 **ὑπερευλογημένη Παρθένε πάναγνε**.

πανάγνως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον πάναγνον : ΨΔιον.Ἀρεοπ.436A.

παναγορία (ἡ) Ἐπιγρ. πανήγυρις βλ.λ.

παναγόρσιος (ὁ) Ἐπιγρ. πανηγύριος βλ.λ., **ὄνομα** μηνός τινος ἐν Τεγέᾳ.

πανάγορσις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. παναγορία βλ.λ.

πανάγρετος-ον μτγν. ποι. ὁ συλλαμβάνων παντὸς εἴδους ἄγραν : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 6,75 **ὁσσάκι γὰρ τόξοιο πανάγρετος ἴαχε νευρά**.

παναγρεύς-έως (ὁ) μτγν. ποι. ὁ τὰ πάντα ἀγρεύων, ὁ συλλαμβάνων ὁτιδήποτε : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,218 **φυλάκων τε παναγρέα κανθὸν ἀλύξαι**, αὐτ.7,609.

πανάγριος-ον μτγν. ποι. ὁ τελείως, ὁ ὅλως διόλου ἄγριος, ἀγριώτατος : Ὀππ.Κυν.2,45, Φωκυλ. 202 (δ.γρ. πανάριστος).

παναγρίς-ίδος (ἡ) Ἐπιγρ. λεβητάριον βλ.λ. : Ἐπιγρ.Αἰγίνης παναγρὶς **χαλκὲ τετρεμένε μία**.

πάναγρον (τὸ) μτγν. δίκτυον ἁλιευτικὸν ἢ θηρευτικόν· πρβλ. Ἡσ. «πάναγρα· ἐν οἷς τὰ λεπτὰ καὶ ἁδρὰ θηρεύεται» : Ὀππ.Κυν.1,150, αὐτ.Ἁλ.3, 83· **2**) εὐρὺς κλωβὸς πρὸς σιτεῖον ὀρνίθων : Ἀθήν.1,22D **ὥσπερ ἐν πανάγρῳ τινὶ σιτοῦνται . . οἱ πολυτιμότατοι ὄρνιθες**.

πάναγρος-ον (ἄγρα) ὁ παντὸς εἴδους ἄγραν συλλαμβάνων : Ἰλ.Ε 487 **ὡς ἀψῖσι λίνου ἁλόντε πανάγρου** (ἐπὶ μεγάλου δικτύου), Ἀθήν.1,25B **ὁμοιῶν τὴν ἅλωσιν πανάγρου δικτύου θήρᾳ**· || κ. μτφ. : Τρυφιόδ.674 **λίνῳ θανάτοιο πανάγρῳ**.

πανάγρυπνος-ον μτγν. ποι. ὁ ὅλως ἐγρηγορώς : Μελέαγρ.ΑΠ 7,195 **πανάγρυπνος μέριμνα**.

παναγυριάρχας (ὁ) δωρ. τ. τοῦ πανηγυριάρχης.

παναγύριος δωρ. τ. τοῦ πανηγ- βλ.λ.

πανάγυρις (ἡ) δωρ. τ. τοῦ πανήγυρις βλ.λ.

πανάδα (ἡ) δημ. πρόχειρον ἔδεσμα παρασκευαζόμενον ἐκ τεμαχίων ἄρτου βραζομένων ἐντὸς ὕδατος μετ' ἐλαίου ἢ γάλακτος, ἄ. παππάρα· **2**) δ.γρ. τοῦ παννάδα βλ.λ.

πανάδηλος-ον μσν. ὁ ὅλως ἢ ὁ τοῖς πᾶσιν ἄδηλος : Ἀναστ.Σιν.93B.

πανάεθλος-ον πάπ. ὁ ὑποστὰς πάντα τὰ εἴδη τῶν μαρτυρικῶν ἄθλων.

παναεικής-οῦς-ές μτγν. ὁ πάνυ ἀεικής, ὁ λίαν σκληρός, ὁ ἀπηνέστατος : Ἑλλ.Ἐπιγρ.403,1 **παναεικεῖς μοῖραι**, Ἀντίοχ.Ἀστρ.ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 1,112.

παναεργής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως ἀκατέργαστος, ὁ ἀδιάπεπτος : Νίκ.Ἀλεξ.66 **π- δόρπος**.

πανάζωστος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἄοπλας : Ἐπιγρ.Κρήτης **ὤμοσαν ἀγελάοι πανάζωστοι**.

παναθάνατος-ον Ἐπιγρ. ἐπιτετ. τ. τοῦ ἀθάνατος βλ.λ. : **παναθάνατος Ἰησοῦς Χριστός**.

παναθέμιτος-ον μσν. ὁ παντελῶς ἀθέμιτος : Νικ.Χων.Χρον.169B.

πανάθεος-ον μσν. ὁ ὅλως ἄθεος, ὁ ἀσεβέστατος : Νικ.Χων.Χρον.1,716,19.

παναθέσμιος-ον μτγν. διόρθ. τοῦ πανάθεσμος βλ.λ. ἐν Μαν.4,56.

πανάθεσμος-ον μτγν. ὁ τελείως ἄθεσμος, ὁ πάντῃ ἄνομος, ὁ παρανομώτατος : Ὀππ.Κυν.2,428.

παναθέσμως μσν. κατὰ τρόπον πανάθεσμον βλ.λ., ὅλως παρανόμως : Νικ.Χων.378,19 (ἔκδ. β').

πανάθεστος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ ὅλως ἀδυσώπητος, ὁ ἀπηνέστατος· Ἡσ. (κῶδ. παναίθετος).

παναθήναια (τὰ) (ἱερά) κ. νεώτ. ἡ μεγίστη καὶ ἐπιφανεστάτη τῶν ἑορτῶν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κράτους τελουμένη ἐν Ἀθήναις πρὸς τιμὴν τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς· ἀπὸ τοῦ Πεισιστράτου διεκρίθη ἡ ἑορτὴ εἰς δύο, εἰς **τὰ μικρὰ Παναθήναια** ἅτινα ἤγοντο κατὰ μῆνα Ἑκατομβαιῶνα τοῦ α', β' κ. δ' ἔτους ἑκάστης Ὀλυμπιάδος καὶ **τὰ μεγάλα Παναθήναια** ἅτινα ἑωρτάζοντο πανηγυρικώτερον τὸν αὐτὸν μῆνα ἀνὰ πᾶν γ' ἔτος ἑκάστης Ὀλυμπιάδος : Ἡρ.5,56 **ἐν τῇ προτέρῃ νυκτὶ τῶν Παναθηναίων**, Ἀριστφ.Νεφ.988, Θουκ.5,47, Λυσ. 21,1, αὐτ.2, Ἰσοκρ.12,17· || Ἐπιγρ. ἑορτὴ ἐν Ἰλίῳ τελουμένη πρὸς τιμὴν Ἀθηνᾶς τῆς Ἰλιάδος.

παναθηναϊκός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἁρμόζων ἢ τελούμενος κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων : Θουκ.1,20 **τῷ Ἱππάρχῳ περιτυχόντες. . τὴν Παναθηναϊκὴν πομπὴν διακοσμοῦντι ἀπέκτειναν**· || τὸ ἀρσ. Παναθηναϊκὸς ὡς οὐσ. τίτλος λόγου τοῦ Ἰσοκράτους· || **τὸ οὐδ. κτ. πληθ. Παναθηναϊκὰ** ὡς οὐσ. ὀνομασία δοχείων διδομένων ὡς ἐπάθλων κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων : Ποσειδών.25J· **2**) νεώτ. ἐπιτεταμένος τ. τοῦ ἀθηναϊκὸς βλ.λ. : **Παναθηναϊκὸν στάδιον**· || ὁ ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς Ἀθηναίους : **παναθηναϊκὸς συναγερμός**.

παναθήναιος (ὁ) Ἐπιγρ. ὄν. μηνός τινος ἐν Ἰλίῳ.

παναθηναΐς-ίδος (ἡ) Ἐπιγρ. τετραετὲς χρονικὸν διάστημα ἀπό τινος ἑορτασμοῦ τῶν μεγάλων Παναθηναίων μέχρι τοῦ ἑπομένου· **2**) ὡς ἐπιθ. **Παναθηναῒς σκάφη** πλοῖον φερόμενον κατὰ τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων, ἀπὸ τοῦ ἱστοῦ τῆς ὁποίας ἦτο ἐξηρτημένος ὁ πέπλος, δι' οὗ περιεβάλλετο τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Ἀκροπόλει.

παναθηναϊσταί (οἱ) Ἐπιγρ., δωρ. **παναθαναϊσταί** οἱ ἄγοντες, οἱ τελοῦντες, οἱ ἑορτάζοντες τὰ Παναθήναια ἐν Τέῳ καὶ ἐν Ρόδῳ.

πανάθλιος-α-ον κ. νεώτ. κ. δημ. (θηλ. -άθλια) ὁ ὅλως ἄθλιος, ὁ λίαν δυστυχής, ἐλεεινός : Αἰσχ.Χο. 695 **φίλων ἀποψιλοῖς με τὴν παναθλίαν**, Σοφ.ΟΚ 1110, Εὐρ.Ἑκ.658, Φίλ.1,542· || νεώτ. κ. δημ. κ. ὁ κάκιστος : **πανάθλιος κακοῦργος**.

παναιγλήεις-εντος-εσσα-εν μσν. ὁ καταλαμπόμενος, ὁ πλήρως φωτιζόμενος, ὁ φωτεινότατος : ΑΠ 9,806 **παναιγλήεις κῆπος**.

παναίδοιος-η-ον Ἐπιγρ. ὁ παντὸς σεβασμοῦ ἄξιος, ὁ πανσεβάσμιος.

πάναιθος-η-ον ἐπ. ὁ ὅλως λαμπρός, ὁ παμφαής, ὁ στιλπνότατος : Ἰλ.Ξ 372 **κεφαλὰς δὲ παναίθῃσιν κορύθεσσιν κρύψαντες**.

παναίολος-ον ποι. ὁ ὅλος λάμπων ἐκ διαφόρων χρωμάτων : Ἰλ.Δ 186 **ἀλλὰ πάροιθεν εἰρύσατο ζωστὴρ τε παναίολος**, αὐτ.215, αὐτ.Κ 77, αὐτ. Λ 374, αὐτ.Ν 552, Ἡσίοδ.Α 139· **2**) ὁ ἀστερόεις : Ὀρφ.Ὕμν.4,7 **παναίολος οὐρανός**, αὐτ.

άπ.238· **3)** μτφ. **ὁ** παλλαπλοῦς, ὁ πολυειδής : Αἰσχ.Πέρσ.634**Ιέντος τὰ παναίολ' αἰανῆ..βάγματα**.
παναισθησία (ἡ) μτγν. ἡ πλήρης εὐρωστία τῶν αἰσθήσεων : Διογ.Λ 10,65 **διὸ καὶ ἐνυπαρχούσης τῆς ψυχῆς παναισθησία** (διόρθ. τοῦ ἀναισθ-).
παναίσιος-α-ον μτγν. ὁ ἄγαν αἴσιος, ὁ λίαν εὐνοϊκός : Κύριλλ.'Ιεροσ.Κατηχ.554B.
πανάϊστος-ον μτγν. ὁ ὅλως, ὁ τελείως ἄγνωστος : Χρησμ.Σιβ.3,393.
παναίσυλος-ον 'Ησ.«παγκάκουργος» (κῶδ. -αἰγ-).
παναίσχης-ους-ες ὁ ὅλως, ὁλοτελῶς δυσειδής, ὁ λίαν ἄσχημος : 'Αριστλ.ΗΝικ.1099b,4 **παναίσχης τὴν ἰδέαν**, Πολυβ.6,163.
παναισχίστως μσν. παντελῶς, ὅλως διόλου δυσειδῶς : 'Ιωὴλ Χρον.**ἐν** Mi.139, αὐτ.248.
παναισχραμορφία (ἡ) μσν. ἡ παντελής, ἀπόλυτος δυσμορφία, ἀσχημία : Τζέτζ.Χιλ.3,216.
πάναισχρος-ον μτγν., ὑπερθ. παναίσχιστος-η-ον ὁ παναίσχης βλ.λ. : Μελέαγρ.ΑΠ 6,163 **τίς τάδε μοι .. ἀνῆψεν σκῦλα, παναισχίστην τέρψιν 'Ενυαλίου**, Δίων Χρ.31,35, Πτολ.Τετράβ.172.
παναίσχρως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. ὅλως αἰσχρῶς, αἰσχρότατα, λίαν ἀναισχύντως : Πολύβ.4,58,11 **τὸ.. συνδιασωθὲν.. μέρος ἐρριφὸς τὰ ὅπλα παναίσχρως**, Τζέτζ.Χιλ.6,44.
παναίτιος-ον (αἰτία) ὁ πάντων ὧν αἰτία, ὁ αἴτιος πάντων : Αἰσχ.'Αγ.1486 **ἰὴ ἰή, διαὶ Διὸς παναιτίου πανεργέτα**, Δαμάσκ.'Αρχ.37· **2)** ὁ μόνος αἴτιος πάντων, ὁ εἰς ὃν ἅπασα ἡ ἐνοχὴ ἀνήκει, ἀντιθ. μεταίτιος : Αἰσχ.Εὐμ.200 **ἀλλ' εἷς τὸ πᾶν ἔπραξας ὢν παναίτιος**.
παναιτωλικός-ή-όν 'Επιγρ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς Αἰτωλούς· ὁθ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **παναιτωλικά** ὡς οὐσ. **τὰ** Παναιτώλια βλ.λ. : 'Επιγρ.
παναιτώλιον (τὸ) μτγν., ἰδ. παναιτώλια (τὰ) κ. παναιτωλικά, συνέλευσις γενικὴ μεθ' ἑορτῶν καὶ ἀγώνων τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν Αἰτωλικὴν Συμπολιτείαν : Πολυβ.6,163, Λιβάν.31,29.
πανακαρπής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως ἄκαρπος, ὁ παντελῶς ἄγονος : Νικ.Θηρ.612.
πανάκεια (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ πανακοῦς βλ.λ.1), ὁθ. φάρμακον πᾶσαν ἀσθένειαν θεραπεῦον : Φίλ.1.215, Γαλ.13,766· || 'Ησ. «θεραπεία»· **2)** μτγν. κ. νεώτ. ἐν μτφ. ἐνν.: Λογγῖν.'Υφ.38,5 **παντὸς τολμήματος λεκτικοῦ λύσις καὶ πανάκειά τις τὰ ἐγγὺς ἐκστάσεως ἔργα καὶ πάθη,-τὸ πολιτικόν του πρόγραμμα θεωρεῖται πανάκεια**· **3)** μτγν. ὄνομα ἰαματικῆς τινος βοτάνης ἢ τοῦ χυμοῦ αὐτῆς : Καλλ.'Απόλλ.40 **οὐ λίπος 'Απόλλωνος ἀποστάζουσιν αἴθειραι, ἀλλ' αὐτὴν πανάκειαν**, Γαλ. 14,156· **4)** τὸ φυτὸν ὀποπάναξ βλ.λ. ὁ ἀνατολικός, δημ. πολύκαρπο, ἀμπελῶνα : Θεόφρ.ΦΙ 9, 15,7· **5)** μτγν. τὸ φυτὸν λασαριόφυτον βλ.λ. τὸ γαργανικόν : ΨΔιοσκ.3,51· **6)** τὸ φυτὸν ἄρκιον βλ.λ. : αὐτ.4,106· **7)** ὀνομασία τοῦ ἀριθμοῦ ἓξ ἐν τῇ Πυθαγορείῳ γλώσσῃ : Θεολ.'Αριθμ.38· **8)** ὄνομα μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ 'Ασκληπιοῦ : 'Ιππ.'Ορκ., 'Αριστφ.Πλ.702, αὐτ.730.
πανάκειον (τὸ) μτγν. πανάκειαβλ.λ.2):Νικ.Θηρ.508.
πάνακες-ους (τὸ) τὸ φυτὸν νάρθηξ βλ.λ. ἡ ναρθηκία : 'Ιππ.Γυν.2,201, Θεόφρ.ΦΙ 9,7,2· **2)** πάνακες 'Ασκληπίειον πιθ. τὸ φυτὸν νάρδος βλ.λ. ἡ φαρμακευτική : αὐτ.9,8,7, αὐτ.9,11,1· **3)** πάνακες 'Ηράκλειον πανάκεια βλ.λ.3) : αὐτ.9,11,3, Διοσκ.3, 48· **4)** **πάνακες Κενταύρειον** εἶδός τι τοῦ φυτοῦ κενταυρίου βλ.λ. : Πλίν.ΦΙ 25,33, Σχόλ.Νικ. Θηρ.564· **5)** πάνακες **λεπτόφυλλον** τὸ φυτὸν ἐρυθραία τὸ κενταύριον : Θεόφρ.ΦΙ 9,11,4· **6)** πάνακες **Χειρώνιον** τὸ φυτὸν κόνυζα βλ.λ. τὸ ἐλένιον· **7)** ὁμ. πάνακες **Χειρώνιον** τὸ φυτὸν ἀνδρόσαιμον βλ.λ. : Νικ.Θηρ.565, αὐτ.500, Διοσκ.3,50.

πανάκη (ἡ) μτγν. ποι. πανάκεια βλ.λ.3) : Κριναγ.ΑΠλ.4,273.
πανακηδής-οῦς-ές μτγν. **ὁ** μὴ ἔχων οὐδεμίαν φροντίδα, ὁ τελείως ἀμέριμνος, ἐπὶ τῆς σαλαμάνδρας : Νικ.'Αλεξ.538.
πανακήρατος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὅλως ἀκήρατος, ὁ πανάμωμος, ὁ πάντῃ ἀμόλυντος, ἀμίαντος : 'Επιγρ.Συνέσ.'Υμν.8,41, Πάπ.· **2)** ὁ ὅλως μὴ βλαπτόμενος, ἄφθαρτος : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.6,200.
πανακής-οῦς-ές (ἄκος) μτγν. ὁ τὰ πάντα ἰώμενος : Στράβ.6,3,9 **ποτάμιον πανακὲς πρὸς τὰς τῶν θρεμμάτων νόσους**· || κ. μτφ.: 'Επίκ.άπ.154 **λύπης πανακές**, Καλλ.'Επιγρ.47,4 **πανακὲς πάντων φάρμακον ἁ σοφία**, Φίλ.1,455.
πανακίς-ίδος (ἡ) σχόλ. ἡ ἀγρία ὀρίγανος βλ.λ. : Σχόλ.Νικ.Θηρ.627.
πανακίτης (οἶνος) (ὁ) μτγν. οἶνος παρεσκευασμένος μετὰ τοῦ φυτοῦ πάνακες βλ.λ. : Διοσκ.5,62.
πανάκτειος-ον μτγν. **ἐν** φρ. Νικ.Θηρ.626 **πανάκτειος κονίλη**· Σχόλ. «ἡ ἐπὶ πάσῃ ἀκτῇ φυομένη» (δ.ἑρμ. ποι. τ. τοῦ πανάκειος)· πρβλ. πάνακτος.
πάνακτος 'Ησ. «ὀρίγανος».
παναλάστωρ-ορος (ὁ) μτγν. ποι. ἐπιτετ. τ. τοῦ ἀλάστωρ βλ.λ. : 'Αντίπ.Θεσσ.ΑΠ 9,269.
παναλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. περιωδυνία, ἄλγος καθ' ὅλον τὸ σῶμα ἐπὶ ρευματικῶν μυαλγιῶν ἢ πολλαπλῶν νευραλγιῶν ἢ πολυνευρίτιδος.
παναληθεύουσα διήγησις (ἡ) μσν. ἡ κατὰ πάντα ἀληθὴς διήγησις : Γερμ.Α 357 (ἐκδ. Mi.).
παναληθής-οῦς-ές κ. μσν. **ὁ** κατὰ πάντα ἀληθεύων : Αἰσχ.'Επτ.722 **πέφρικα τὰν ὠλεσίοικον θεόν.., παναληθῆ κακόμαντιν** ['Ερινύν]· || ἐπὶ πραγμ., ὁ τελείως ἀληθὴς ἢ ὁ πραγματικός : Πλάτ. Πολ.583B **οὐδὲ παναληθής ἐστιν ἡ τῶν ἄλλων ἡδονή**, 'Ιάμβλ.Προτρ.4, Μηναῖ.12,2 'Ωδ.9 **παναληθεῖ κλήσει τὸν σεπτὸν τόκον σου σέβοντες**.
παναληθῶς ἐπίρρ. ποι. ὅλως διόλου ἀληθῶς, ἀληθέστατα : Αἰσχ.'Ικ.86 **εὐθείη Διὸς εὖ παναληθῶς**.
παναλήμων-ονος-ον μτγν. ὁ εἰς πάντα τὰ μέρη πλανώμενος : Πρόκλ.'Υμν.3,15 **παναλήμων ψυχή**.
παναλθής-οῦς-ές μτγν. **ὁ** τὰ πάντα θεραπεύων : Νικ.Θηρ.939.
παναλκής-οῦς-ές (ἀλκή) ποι. πανίσχυρος, παντοδύναμος : Αἰσχ.'Επτ.166 **ἰὼ παναλκεῖς θεοί.. τέλειοι γᾶς.. τᾶσδε πυργοφύλακες** (δ. ἀνάγν. παναρκής)· **2)** μτφ. ἐπὶ ἐμπλάστρων, καταπλασμάτων: 'Αέτ.3,177· πρβλ. παναρκής.
παναλουργής-οῦς-ές ὁ τὸ χρῶμα ὅλως ἁλουργής, ὁλοπόρφυρος, κατακόκκινος : Ξενοφ.3,3.
πανάλωτος-ον (ἁλίσκω) ποι. ὁ τοὺς πάντας ἢ τὰ πάντα συλλαμβάνων : Αἰσχ.'Αγ.361 **μέγα δουλείας γάγγαμον ἄτης παναλώτου**.
παναμάρεια (τὰ) 'Επιγρ. ἑορτὴ ἐν Καρίᾳ τελουμένη πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς τοῦ Παναμάρου.
πανάμαρος (ὁ) 'Επιγρ., ἀττ. πανήμερος κ. πανημέριος προσωνυμία τοῦ Διὸς ἐν Καρίᾳ.
παναμάς (ὁ) νεώτ. κ. δημ. λ. ληφθεῖσα **ἐκ τῆς σκανδαλώδους ὑποθέσεως καταχρήσεων σχετικῶν πρὸς τὰ ἔργο τῆς τομῆς τοῦ** ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ καὶ οὖσα ἐν χρ. ἐν τῇ ἐνν. πάσης μεγάλης καταχρήσεως, εἰς ἣν εἶναι ἀναμεμειγμένα καὶ πολιτικὰ πρόσωπα· **2)** ἐλαφρὸς φιάθινος πῖλος **ἐκ** φύλλων θάμνων τῆς Κεντρ. 'Αμερικῆς.
παναμείδητος-ον μτγν. ὁ πάντῃ, ὁ ὅλως διόλου ἀγέλαστος, ὁ λίαν σκυθρωπὸς καὶ ἄγριος : 'Οππ.Κυν.3,141 **παναμείδητα πρόσωπα**.
παναμείλικτος-ον ὁ ὅλως ἀμείλικτος, ὁ ὅλως διόλου ἀδυσώπητος, ἀμαλάκωτος : 'Οππ.Κυν.3,223 **παναμείλικτος δράκαινα**.
παναμείλιχος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἀνελεήμων : 'Οππ.Κυν.2,203 **παναμείλιχον ἦτορ**.

παναμερικανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὁλόκληρον τὴν 'Αμερικὴν ἢ πάντας τοὺς 'Αμερικανούς.
παναμερικανισμός (ὁ) νεώτ. πολιτικὴ κίνησις σκοποῦσα τὴν σύσφιγξιν τῶν δεσμῶν πάντων τῶν κρατῶν τῆς 'Αμερικῆς.
πανάμερος-ον δωρ. τ. τοῦ πανήμερος βλ.λ.
παναμέτρητος-ον λεξ. ὁ πάντη, ὁ ὅλως ἀμέτρητος.
πανάμμορος-ον μτγν. ποι. ὁ πάντη ἄμοιρος, ἀμέτοχος εἴς τι, ὁ παντελῶς μὴ μετέχων τινός: Μητρόδ.ΑΠ 14,125 **παναμμόρου ἠελίοιο.**
πανάμια (τὰ) 'Επιγρ. ἑορτὴ ἐν Θεσπιαῖς ἀγομένη τὸν μῆνα Πάναμον.
πάναμος (ὁ) 'Επιγρ., βοιωτ. **πάνεμος** (Πλούτ.Κάμ 19), κορινθ. **πάνημος** (Δημ.280, Καλλ.'Επιγρ.46), ὄνομα μηνός τινος ἐν Ἄργει, 'Επιδαύρῳ, Μεγάροις, Θεσπιαῖς καὶ Κορίνθῳ, ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν βοηδρομιῶνα τῶν 'Αθηνῶν.
παναμώμητος-ον μσν. ὁ ὅλως ἀμώμητος: Μαν.Φιλ.1,215, Μηναῖ.12,1'Εσπερ. **ὁρῶσα τὸν ἐκ σοῦ τεχθέντα, Παναμώμητε, κρεμάμενον.**
παναμωμήτως ἐπίρρ. μσν. ὅλως ἀμωμήτως: Ψελλ.'Ασμ.Σαλ.6,7.
πανάμωμος-ον κ. μσν. ὁ ὅλως ἄμωμος, ὁ πάναγνος: Σιμων.5,7· ‖ μσν. μία τῶν τιμητικῶν προσωνυμιῶν τῆς Θεοτόκου: Μηναῖ.12,1'Ωδ.6 Θεοτ. **εὐλογημένη πανάμωμε.**
πανάνθρωπος-ον μτγν. ὁ πάντων τῶν ἀνθρώπων ὤν, ὁ πανανθρώπινος, ὁ κοινός: Καισάρ.Διάλ. 4,186 **ἡ ἐκ νεκρῶν πανάνθρωπος ἀνάστασις.**
πανάνυτος Φώτ. «παντοδύναμος», Σουΐδ. «πάντη δυνατός».
πάναξ-ακος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν πάνακες ἢ πανάκεια βλ.λ.2): Διοσκ.2,163, αὐτ.3,51, Ψ Διοσκ.3,48, Φιλάγρ.π.'Ορειβ.5,19,12.
πανάξιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα ἄξιος, ἀξιώτατος: 'Οππ.Κυν.3,408, Μηναῖ.12,5 'Ορθρ Αἶν. **καθωράθης πανάξιος.**
πανᾰοίδιμος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὑπὸ πάντων ᾀδόμενος, ὁ παρὰ πάντων ἐπαινούμενος, περιφημότατος: ΑΠλ.4,71, Διόσκορος ἐν Πάπ., Μηναῖ. 12,3 'Ορθρ.'Ωδ.9 **τῶν σῶν προρρήσεων, παναοίδιμε, . . ὁρῶντες . . τὴν ἔκβασιν.**
πανᾰπᾰλος-ον ὁ πάντη ἁπαλὸς ἢ τρυφερός: 'Οδ.Ν 223 **ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ . . , παναπάλῳ,** Φίλ.2,432 **πανάπαλοι γυναῖκες.**
πανάπαστος-ον μτγν. ὁ μηδόλως γευσάμενος, ὁ ὅλως διόλου νηστικός, ὁ τὰ μάλιστα πεινῶν: Νίκ.'Αλεξ.592.
παναπειθής-οῦς-ές ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ παναπευθὴς ἐν Παρμ.4,6.
παναπείριτος-ον μτγν. ὁ ὅλως διόλου μὴ ἔχων πέρας, ὅρια, ἀπέραντος, ἀμέτρητος, ἀχανής: 'Οππ.Κυν.2,517.
παναπείρων-ονος-ον ποι. ὁ πανᾰπείριτος βλ.λ., ὅθ. ἐπὶ τοῦ Διός, οὗ ἡ ὑπόστασις, ἡ δύναμις, ἡ ἐξουσία ὅλως ἄπειρος, ὁ ἐν παντὶ ἄπειρος: Πίνδ. Παιᾶν.8,24 **ὦ πανάπειρον εὐρύοπα Κρονίων, τελεῖς . . πεπρωμέναν πάθαν.**
παναπενθής-οῦς-ές ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ ταλαπενθὴς βλ.λ.: ΑΠλ.4,265.
παναπευθής-οῦς-ές ὁ ὅλως ἀνεξιχνίαστος: Παρμ.4,6 **παναπευθῆ ἀταρπόν.**
παναπήμων-ονος-ον ποι. ὁ πάντη ἀβλαβής: 'Ησίοδ.'Εργ.811 **πρωτίστη δ' εἰνὰς παναπήμων ἀνθρώποισιν·** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ 'Απόλλωνος, ὁ οὐδεμίαν προξενῶν βλάβην, ὅθ. ὁ εὔνους: ΑΠ 9,525.
παναπηρής-οῦς-ές μτγν. ποι. ὁ ὅλως ἀβλαπτος, ὁ οὐδεμίαν ὑποστὰς ἀναπηρίαν, οὐδένα ἀκρωτηριασμόν, ὁ πάντη ἀκέραιος: Καλλ.Δήμ.125 **ὡς κεφαλὰς παναπηρέας ἕξομες αἰεί.**

πανάπιστος-ον μτγν. ὁ ὅλως, ὁ πάντη ἀπίστευτος: Φιλόδ.Ρητ.1,232S.
παναπόπληκτος-ον ὁ ἐντελῶς ἀπόπληκτος, ὁ πάντη ἔκθαμβος, ἐμβρόντητος: Σωκρ.'Επιστ 36.
πανάπορος-ον μτγν. ὁ πανήπορος βλ.λ.: 'Ασκληπ.Μεταφ.421,29, 'Ησ.
παναπόστροφος-ον μτγν. ἐπὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ὁ τελείως ἀντίστροφος, ὁ ὅλως ἀντίθετος: Μαν.6,295 **παναπόστροφος οἶμος.**
πανάποτμος-ον ἐπ. ὁ ὅλως ἀτυχής, ὁ τελείως δυστυχής: 'Ιλ.Ω 255 **ὤ μοι ἐγὼ πανάποτμος.**
πανάπυστος-ον Φώτ.«ὅλως ἀνήκουστος», Σουΐδ.
παναραβισμός (ὁ) νεώτ. κίνησις πολιτικὴ πρὸς ἕνωσιν εἰς ἑνιαῖον κράτος μορφῆς ὁμοσπονδιακῆς πάντων τῶν ἀραβικῶν λαῶν.
παναραβιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ παναραβισμοῦ βλ.λ.
πανάργυρος-ον ποι. ὁ ὅλος ἐξ ἀργύρου: 'Οδ.ι 203 **δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον,** αὐτ.Ω 275, Σοφ.ἀπ.378,3, 'Αντίμ.15.
παναρείων-ονος (ὁ) μτγν. ὁ ὅλως ἀρείων, ὁ ἄγαν ἡρωϊκός, ὁ εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν ἥρως, κ. κτ. πληθ.: Διόσκορος ἐν Πάπ.
πανάρεστος-ον μσν. ὁ πάνυ ἀρεστός: Κεδρ. Γεώργ.1,348,16 (ἐκδ. β').
πανάρετος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἐνάρετος, ὁ ἐναρετώτατος: Φιλόδ.Ρητ.2,203S, Φίλ.1451, Λουκ.Φιλοφ.6 **ὁρᾷς αἵους ἄνδρας σοί φημι πανσόφους καὶ παναρέτους,** Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.9,152, 'Επιγρ.
παναρέτως ἐπίρρ. 'Επιγρ. ὅλως ἐναρέτως.
παναρίζηλος-ον μτγν. ὁ πάντη ζηλωτός, ὁ λίαν ἀξιοζήλευτος: Διόσκορος ἐν Πάπ. **παναρίζηλος 'Αριάδνη.**
πανάριον (τὸ) (λατ.) μτγν. ἀρτοφόριον βλ.λ.: Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,234.
πανάριστος-ον κ. μσν., θηλ. κ. **-αρίστη** ('Επιγρ.), ὁ πάντων ἄριστος: 'Ησίοδ.'Εργ.293 **οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ,** Φωκυλίδ.202 **ταύρους ὑφιτένοντας, ἀτὰρ σκυλάκων πανάριστον** (δ. γρ. πανάγριον), Φιλόδ.Ρητ.2,198S, ΑΠ 11, 394, Λουκ.Δραπ.30, Πάπ. **τῆς παναρίστης αὐτῶν μητρός,** Μηναῖ.12,1'Ωδ.1 **μακαρίζομέν σε, πανάριστε,** Πρόδρ.2,596 **εἶδες πανάριστον ἰατρόν, εἶδες λαμπρὸν τεχνίτην;**
πανάρκεια (ἡ) μτγν. τὸ πλῆρες, ἡ ἐντέλεια, ἐπὶ τῆς πανακείας βλ.λ.7): Θεολ.'Αριθμ.38.
παναρκέτα νόσος (ἡ) ποι. ἡ ὅλως βαρεῖα: Αἰσχ.Χο.70 (ἀμφ.).
παναρκής-οῦς-ές ὁ πανταρκὴς βλ.λ.: Αἰσχ.'Επτ. 166 **παναρκεῖς θεοὶ . . τέλειοι . . γᾶς τᾶσδε πυργοφύλακες** (δ., γρ. παναλκεῖς)· ‖ ἐπὶ τοῦ 'Ηλίου, ὁ τοὺς πάντας φωτίζων ὁμοίως: Καλλ.ἀπ.48,1· ‖ κ. ἐπὶ καταπλασμάτων, ὁ ἔχων μεγίστην θεραπευτικὴν ἰδιότητα ἢ δύναμιν: Λύκ.π.'Ορειβ.9,26,1.
παναρμόνιος-ον κ. νεώτ. ὁ περιλαμβάνων ἐν ἑαυτῷ πάντας τοὺς μουσικοὺς τρόπους ἢ κλίμακας, ὁ πλήρης ἁρμονίας, ὅθ. τὸ οὐδ. **παναρμόνιον** ὡς οὐσ. ἐπὶ τοῦ ὕφους τῆς μουσικῆς: Πλάτ.Πολ. 399C **οὐκ ἄρα πολυχορδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ τοῖς μέλεσι,** αὐτ.404D· ‖ κ. νεώτ. δμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. μουσικὸν ὄργανον ἐφ' οὗ πᾶσαι αἱ ἁρμονίαι δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι: αὐτ.399D **καὶ αὐτὰ τὰ παναρμόνια αὐλοῦ τυγχάνει ὄντα μίμημα;,** 'Αλεξ.298 **τὸ παναρμόνιον τὸ καινόν,** Δίων Κ74,3· ‖ κ. ἐπὶ κινύρας: Μηναῖ.12,4'Ορθρ.Καθίσμ. **κινύρα παναρμόνιος·** **2)** μτφ. ὁ σύνθετος ἐκ πλείστων μερῶν ὁρμονικώτατα πρὸς ἄλληλα ἡρμοσμένων, ὅθ. ὁ τέλειος, ὁ ἐντελής: Πλάτ.Φαῖδρ.277C **ποικίλῃ μὲν ποικίλους ψυχῇ καὶ παναρμονίους διδοὺς λόγους,** 'Ιάμβλ.Μυστ.5.21· ‖ **ψυχαὶ παναρμόνιοι** (ἐπὶ τοῦ 'Ομήρου καὶ τοῦ Πλάτωνος·

Ὀλυμπ.Πλάτ.4W **ψυχαὶ παναρμόνιοι, διὸ παντοδαπῶς ἐστιν ἀκούειν ἀμφοτέρων**· ‖ κ. ἐπὶ τῆς ὀρχήσεως : Λουκ.Ὀρχ.72 **παναρμόνιόν τι χρῆμα ἡ ὄρχησις**· ‖ ὁ ἐν τελείᾳ ἁρμονίᾳ ὑπάρχων, ὁ ἁρμονικώτατος : Πυθ.ἐν Θεολ.Ἀριθμ.54, Φίλ.242 **ἀστέρων στρατιὰ παναρμόνιος**, αὐτ.136 **παναρμόνιος συζυγία τῶν τεττάρων δυνάμεων**, αὐτ.166· **3)** **παναρμόνιοι ἐρωαὶ** ἐπὶ τοῦ ὀνείρου τῶν Μουσῶν : Χρησμ.π.Πορφ.Πλωτ.22· **4)** **παναρμόνιον τετράχορδον** ἐπὶ τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ τῶν συντρόφων του : Ἰουλ.Καίσ.315C· **5)** τὸ οὐδ. **παναρμόνιον** ὡς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον παναρμόνιον, ἁρμονικώτατα:Φιλόστρ.Εἰκ.2,1 **παναρμόνιον ᾄδειν.**

παναρρεπής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως, ὁ τελείως ἀκίνητος : Διον.Ἀρεοπ.28Α.

πανάρρητος-ον μτγν. ὁ πάντῃ ἄρρητος, ὁ ὅλως ἀνέκφραστος, μυστικός : Συνέσ.Ὕμν.2,91.

παναρχαϊκός-ή-όν Ἐπιγρ. ὁ λίαν ἀρχαῖος, ὁ ἀρχαιότατος : Χρον.Λίνδ.88 **παναρχαϊκὸς πίναξ.**

πανάρχαιος-α-ον νεώτ. ὁ παναρχαῖος βλ.λ.

παναρχαῖος-α-ον μτγν. ὁ παναρχαϊκὸς βλ.λ.: Πολυδ.5,150 **παναρχαῖα γράμματα.**

πάναρχος-ον ποι. ὁ ἐπὶ πάντων ἄρχων, ὁ πανίσχυρος, παντοκράτωρ : Σοφ.ΟΚ 1293 **τοῖς σοῖς πανάρχοις οὕνεκ' ἐνθακεῖν θρόνοις.**

πανάρχων-οντος (ὁ) μτγν. ὁ ἄρχων, ὁ ἐξουσιαστὴς τῶν πάντων : Φίλ.2,452.

πανασελγῶς ἐπίρρ. μσν. πάνυ ἀσελγῶς, ἀσελγέστατα : Μεθόδ. ἐν Μαΐ.3,252.

πανασιτία (ἡ) ἀρχ. λεξ. σπάνις σίτου, ἐσφ. γρ. τοῦ σπανοσιτία : Πολυδ.1,52.

πανασκηθής-οῦς-ές Ἡσ. ὁ κατὰ πάντα ἀσκηθής, ὁ οὐδεμίαν βλάβην ὑποστάς, σῶος.

πανασμένως ἐπίρρ. Ἐπιγρ. λίαν ἀσμένως, προθυμότατα : Ἐπιγρ.Βοιωτ.· ‖ μσν. κ. τὸ ὑπερθ. **πανασμενέστατα** : Τζέτζ.Χιλ.9,10.

πανάστερος-ον μσν. ὁ πλήρης ἀστέρων, ἀστερόεις, κατάστερος : Τζέτζ.Μεθ' Ὁμ.58.

πανασφάλιος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ πᾶσαν ἀσφάλειαν παρέχων, ἐπίθ. τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἐν Μυτιλήνῃ.

πανάσωτος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ὅλως ἄσωτος . Βί. Νείλου Νεωτ.97D.

πανᾶτις-ιδος (ἡ) μτγν. ποι. ὁ. τ. τοῦ πηνῖτις βλ.λ.

πανατρεκής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως ἀτρεκής, πάνυ ἀλάνθαστος, ἀληθέστατος : Ἐπιγρ. **οἶσιν μεμηλόσιν φάτιν πανατρεκῆ βοήσω**, Ἰουλ.ΑΠ 7,594 **πανατρεκὲς μνῆμα**· **2)** τὸ οὐδ. **πανατρεκὲς** ὡς ἐπίρρ. ἀληθέστατα : Ἀπολλ.Ρ 4,1382.

παναύγεια (ἡ) μτγν. πλήρης, γενικὴ λάμψις, δθ. πηγὴ τοῦ φωτός : Φίλ.1,8 **ὑπερουράνιος ἀστὴρ πηγὴ τῶν αἰσθητῶν ἀστέρων, ἣν . . καλέσειεν ἄν τις παναύγειαν.**

παναυγής-οῦς-ές ποι. ὁ παμφαής, ὁ πανταχόθεν λάμπων, ὁλοφώτεινος : Ὀρφ.Ὕμν.10,3.

πανάϋπνος-ον μτγν. ὁ τελείως ἄϋπνος : Ὀππ. Ἁλ.2,659.

παναφανής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως ἀφανής, ὁ τελείως ἀόρατος : Ἐρατοσθ.Κατ.23.

παναφῆλιξ-ικος (ὁ,ἡ) ἐπ. ὁ κεχωρισμένος πάντων τῶν συμπαικτόρων, ὁ κωλυόμενος τῆς μετὰ τῶν συνηλικιωτῶν συναναστροφῆς, δθ. φρ. **παναφήλικα τίθημί τινα** ἀποστερῶ τινα πάντων τῶν συμπαικτόρων, τῶν συντρόφων αὐτοῦ : Ἰλ.Χ 490 **ἦμαρ ὀρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησιν.**

πανάφθιτος-ον μτγν. ποι. ὁ ὅλως ἄφθιτος, ὁ τελείως ἄφθαρτος, ὁ ἀΐδιος : Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,14 **πανάφθιτον ἦμαρ.**

πανάφθονος-ον πάπ. ὁ παρέχων τὰ πάντα ἐν μεγίστῃ ἀφθονίᾳ, ἐπίθ. τῆς Ἴσιδος.

παναφραδής-οῦς-ές μσν. ὁ ὅλως ἀπερίσκεπτος, ἀσυλλόγιστος : Τζέτζ.Πρὸ Ὁμ.333.

πανάφυκτος-ον μτγν. ποι. ὁ πάντῃ ἄφευκτος, ὁ ὅλως διόλου ἀναπόφευκτος : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 9,396 **πανάφυκτος βρόχος**, Ἐπιγρ.

πανάφυλλος-ον ποι. ὁ ὅλως ἄφυλλος, ὁ παντελῶς φύλλων στερούμενος : Ὕμν.Δήμ.452.

παναχαιά (ἡ) μτγν. ἐπίθ. τῆς Δήμητρος λατρευομένης ὑπὸ πάντων τῶν Ἀχαιῶν : Παυσ.7,24,3 **ἐφεξῆς δὲ τῷ Ὁμαγυρίῳ Διὶ Παναχαιᾶς ἐστι Δήμητρος**· ‖ ὁμ. τῆς Ἀρτέμιδος : Ἐπιγρ.Δελφ.

παναχαιὶς γῆ (ἡ) μτγν. ποι. ὅλη ἡ Ἀχαΐα : Ἀπολλ.Ρ 1,243· **2)** Παναχαιΐς-ίδος (ἡ) ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς ὡς λατρευομένης ἐν πάσῃ τῇ Ἀχαΐᾳ: Παυσ. 7,20,2 **καὶ Ἀθηνᾶς ναὸς ἐπίκλησιν Παναχαιΐδος.**

παναχαϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὅλους τοὺς Ἀχαιοὺς ἢ εἰς ὅλην τὴν Ἀχαΐαν : **παναχαϊκὸν συνέδριον.**

παναχαιοί (οἱ) ἐπ. σύμπαντες οἱ Ἀχαιοί: Ἰλ.Β 404.

πανάχραντος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὅλως ἄχραντος, ἀμόλυντος, ἀκηλίδωτος, ἄμωμος, μία τῶν τιμητικῶν προσωνυμιῶν τῆς Θεοτόκου : Μόδεστ. 3288Β, Μόσχ.Ζ 3052Α, Ἀναστ.Σιν.272Α Μηνοϊ.12, Ὄρθρ.Ὠδ.7 Θεοτ. **πύλην ἀδιόδευτον ὁ Προφήτης βλέπει σε, Παρθένε πανάχραντε.**

πανάψογος-ον μσν. ὁ πάντῃ ἄψογος ἢ ὁ ὄντως ἄψογος : Ἑρμονιακ.Ἰλ.348,16 (ἔκδ. Μαυροφρ.).

πανάώριος-ον (ὥρα) ποι. ὁ παντελῶς ἄωρος, πρόωρος, ὁ προωρισμένος εἰς πρόωρον τέλος, ὁ ἀώρως ἀποθνήσκων, ὁ ἄμοιρος : Ἰλ.Ω 540 **ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκεν παναώριον**· ‖ ἐπὶ προγμ., ὁ λίαν προώρως ἐμφανιζόμενος : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,263, 5 **καὶ γάρ που λαγόνεσσι ῥυτὶς παναώριος ἤδη.**

πανάωρος-ον Ἐπιγρ. ὁ παναώριος βλ.λ.

πανδαής-οῦς-ές μσν. ὁ παντογνώστης, ὁ λίαν πεπαιδευμένος : Τζέτζ.Χιλ.4,529.

πανδαίδαλος-ον ποι. ὁ πλουσίως καὶ μετὰ λεπτῆς τέχνης ἐξειργασμένος, γεγλυμμένος, ὁ περιτέχνως κεκοσμημένος : Πίνδ.ἀπ.75,5.

πανδαιμόνιον (τὸ) νεώτ. ὁ τόπος ἐν ᾧ πάντες οἱ δαίμονες διαμένουσιν, δθ. ἡ πρωτεύουσα τοῦ φανταστικοῦ βασιλείου τῆς Κολάσεως, ἔνθα συνέρχονται εἰς συμβούλιον οἱ δαίμονες· **2)** μτφ. μέγας θόρυβος ἐκ παντοίων φωνῶν, κρότων κτλ. μετὰ πλήρους συγχύσεως καὶ ἀταξίας.

πανδαισία (ἡ) (δαίς) κ. νεώτ. πλούσιον συμπόσιον, τελεία εὐωχία, μεγαλοπρεπὲς γεῦμα ἐν ᾧ παρατίθενται παντοῖα φαγητὰ καὶ παρευρίσκονται πάντες : Ἡρ.5,20 **οἴκατε πανδαισίῃ τελέῃ ἱστιῆσθαι**, Ἀριστοφ.Εἰρ.565, Ἰσαῖ.ἀπ.100,Πλούτ.Ἠθ.1102Α.

πανδαίσιον (τὸ) Φώτ. «πανδαισία», Σουΐδ.

πανδάκέτης (ὁ) (δάκνω) μτγν. ὁ πάντας δάκνων, ὁ λίαν δηκτικός, περὶ τοῦ Κάτωνος : Ἐπίγρ.π.Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.1 **πυρρόν, πανδακέτην . . Πόρκιον εἰς Ἀΐδην Φερσεφόνη δέχεται.**

πανδάκρυτος-ον ποι. ὁ συνοδευόμενος ὑπὸ μεγάλης ῥοῆς δακρύων: Σοφ.Τρ.50 **κατεῖδον** (σὲ) **ἤδη πανδάκρυτ' ὀδύρματα τὴν Ἡράκλειον ἔξοδον γοωμένην**· **2)** ὁ λίαν ἀξιοδάκρυτος, ὁ πολὺ δυστυχισμένος : Αἰσχ.Ἑπτ.654, Σοφ.Φιλ.689, Εὐρ. Ὀρ.976 **πανδάκρυτ' ἐφαμέρων ἔθνη πολύπονα.**

πανδάλητος-ον (δηλοῦμαι-έομαι, δάλλει) μτγν. ποι. ὁ ἐπίτριπτος βλ.λ. : Ἱππῶν.2.

πανδαμάτωρ-ορος (ὁ,ἡ) (δαμάω) κ. νεώτ., θηλ. πανδαμάτειρα (Ὀρφ.Ὕμν.10,26, Ἐπιγρ.), ὁ τὰ πάντα δαμάζων, ὑποτάσσων, ἐπὶ τοῦ ὕπνου : Ἰλ.Ω 5 **οὐδέ μιν ὕπνος ᾕρει πανδαμάτωρ**, Ὀδ.1 373· ‖ κ. νεώτ. ἐπὶ τοῦ χρόνου : Σιμων.4,5, Βακχ 12, 205, Ἐπιγρ., - **ὁ πανδαμάτωρ χρόνος**· ‖ κ. ἐπὶ δαίμονος : Σοφ.Φιλ.1467 **γνώμη τε φίλων χὠ πανδαμάτωρ δαίμων**· ‖ κ. ἐπὶ τῆς μοίρας : Ἀριστλ. Πέπλ.43 **πανδαμάτωρ μοῖρα**· **2)** μτγν., ἐπὶ κεραυνοῦ, ὁ τὰ πάντα καταστρέφων : Λουκ.Τίμ.2 **τὴν τοῦ πανδαμάτορος κεραυνοῦ φλόγα.**

πανδᾶμεί ἐπίρρ. δωρ. τ. τοῦ πανδημεὶ βλ.λ.
πάνδᾶμος-ον δωρ. τ. τοῦ πάνδημος βλ.λ.
πανδανικά (τὰ) νεώτ. βοταν. τάξις μονοκοτυληδόνων, περιλαμβάνουσα λιμνοβίους πόας ἢ δένδρα μὲ γραμμοειδῆ φύλλα καὶ γυμνά· οἰκογ. τούτων τὰ **πανδανοειδῆ**, ὧν γένος ὁ **πάνδανος**.
πάνδειλος-ον ὁ καθ' ὅλα δείλοιος, ὁ λίαν ἄθλιος, ἀξιολύπητος : Ἐμπ.141, Ὀππ.Κυν.3,230.
πανδείμαντος-ον (δειμαίνω) ὁ τοῖς πᾶσι φοβερός : Πίνδ.ἀπ.1189 (ἀμφ.), Λυρ.Ἀδέσπ.140.
πάνδεινος-ον κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ κατὰ πάντα δεινός, ὁ λίαν φοβερός, ὁ ὑπερβαλλόντως τρομερός : Πλάτ.Πολ.610D **οὐκ ἄρα πάνδεινον φανεῖται ἡ ἀδικία,** αὐτ.605C, Μέν.Σαμ.212, Δημ.1267 **πάνδεινον ἔσται πρᾶγμα,** Ῥοῦφ.ἀπ.69· ‖ μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἰδ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **πάνδεινα** ὡς ούσ. μεγάλα δεινά, μεγάλαι συμφοραί, στερήσεις, θλίψεις, βάσανα : Λουκ.Προμ.8 **καὶ πάνδεινα ἡγήσεσθαι πεπονθέναι·** **2)** ἐν ἀπροσ. ἐκφρ. **πάνδεινόν** (ἐστι) μτ. ἀπαρφ. εἶναι λίαν προσβλητικόν, λίαν ὑβριστικόν : Δημ.646 **πάνδεινον γράφειν ὡς ἐκδοτέον τοῖς ἐγκαλοῦσιν,** Φιλόδ.Ὀργ.86W· **3)** ὁ εἰς πάντα εὐφυής, ὁ ἱκανώτατος, ὁ λίαν ἐπιδέξιος : Πλάτ.Πολιτ.290B **καὶ πόλλ' ἄττα ἕτερα περὶ τὰς ἀρχὰς διαπονεῖσθαι τινὲς ἕτεροι πάνδεινοι·** ‖ κ. εἰρων. : Δημ.378 **δῆλον ὅτι πάνδεινος εἴ τις.**
πανδέκτης (ὁ) μτγν. κ. μσν., θηλ. **πανδέκτειρα**, ὁ τὰ πάντα ἐν ἑαυτῷ δεχόμενος : Ἱππ.Ἐπιστ.23 **κοιλίη πανδέκτειρα·** **2)** κτ. πληθ. **πανδέκται** ὄνομα καθολικῶν ἢ ἐγκυκλοπαιδικῶν λεξικῶν, οἷα συνέταξαν ὁ Τύρων καὶ ὁ Δωρόθεος : Γέλλ.13,9· **3)** ὁμ. κτ. πληθ. συλλογὴ ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν ἀρχαίων ρωμαϊκῶν νομικῶν συγγραμμάτων συνταχθεῖσα ἐντολῇ τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Ἰουστινιανοῦ : Κῶδ.Ἰουστιν.1,17,1,12· κ. ἐν. **πανδέκτης** : αὐτ.Εἴσ.1· **4)** λέξις τῶν Στωϊκῶν ἐν χρ. ἀντὶ τῆς λ. ἐπίρρημα βλ.λ.3) : Χαρίσ.190K· **5)** μσν. εἶδός τι πλοίου : ΚΠορφ.Ἔκθ.468,1.
πανδελέτειος-ον κωμ. λ. ὁ πανοῦργος καὶ μοχθηρὸς ὡς ὁ Πανδέλετος : Ἀριστφ.924, Σχόλ.αὐτ.
πανδέξιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ πάνυ ἢ ἐν πᾶσι δεξιός, ἐπιτήδειος : Συνέσ.132B, Μετοχ.Θ 3,52.
πανδερκέτης (ὁ) ποι. ὁ πανδερκής βλ.λ.2) : Εὐρ. Ἠλ.1177 **Ζεῦ πανδερκέτα βροτῶν.**
πανδερκής-οῦς-ές ὁ πανταχόθεν ὁρώμενος : Βοκχ.16,70· **2)** κ. ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ τὰ πάντα ἢ τοὺς πάντας βλέπων : ΑΠ 9,525,17, Κόϊντ.2,443.
πανδέτης (ὁ) πάπ. ὁ ἀσφαλῶς δέων, συνδέων, πιθ. ὀνομασία κόμβου τινός.
πανδεχής-οῦς-ές ὁ τὰ πάντα δεχόμενος, περιλαμβάνων : Πλάτ.Τίμ.51A **ἀλλ' ἀνόρατον εἶδός τι καὶ ἄμορφον, πανδεχές,** Φίλ.1,386, Πλούτ.Ἠθ. 1014D, Ὀρφ.ἀπ.315,3 **μήτηρ ἁπάντων πανδεχής.**
πανδημ(ε)ί ἐπίρρ. κ. μσν., δωρ. πανδαμ(ε)ί (Αἰσχ. Ἑπτ.296, αὐτ.Εὐμ.1038) μετὰ παντὸς τοῦ λαοῦ, τοῦ ὄχλου, πάντες ὁμοῦ, ἐν σώματι, ἀθρόως : Ἡρ. 6,63, αὐτ.7,120 **ὃς συνεβούλευσε** Ἀβδηρίτῃσι **πανδημεὶ αὐτοὺς ἐλθόντας ἐς . . τὰ ἱρά,** Θουκ. 1,126, Ἀνδοκ.3,18, Λυσ.2,49, Πλάτ.Νόμ.814A, Ἰσοκρ. 10,27, Ῥουφῖν.ΑΠ 5,43, Μηναῖ 12,6 Συνξ.Ἀγ.Νικολάου **καὶ πανδημεὶ συναθροισθέντες·** ‖ φρ. **πανδημεὶ στρατεύω** ἐκστρατεύω πανστρατιᾷ : Θουκ.5,33 **Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ θέρους πανδημεὶ ἐστράτευσαν.**
πανδημία (ἡ) κ. νεώτ. σύμπας ὁ δῆμος, ὁλόκληρος ὁ λαὸς πόλεώς τινος : Πλάτ.Νόμ 829B **ὅταν ὡς πανδημίαν ἐξάγειν δόξῃ τοῖς ἄρχουσιν,** Ἀριστλ.ἀπ.384, Πλούτ.Θησ.25 **κήρυγμα Θησέως γενέσθαι φασὶ πανδημίαν** τινὰ **καθιστάντος·** **2)** νεώτ. ἐπιδημία ἐξαπλουμένη καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἢ εἰς μεγάλην περιοχὴν αὐτῆς· **3)** ἡ δοτ. **πανδημίᾳ** ὡς ἐπίρρ. πανδημεὶ βλ.λ. : Αἰσχ.Ἱκ.607 **πανδημίᾳ γὰρ χερσὶ δεξιωνύμοις ἔφριξεν αἰθὴρ τόνδε . . λόγον.**
πανδημικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων τὸν χαρακτῆρα ἢ τὴν μορφὴν πανδημίας βλ.λ.2).
πανδήμιος-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς σύμπαντα τὸν λαόν, ὁ κοινός, ὁ δημόσιος : Ὀδ. Σ 1 **ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ πτωχεύεσκ' Ἰθάκης** (ἐπαιτῶν παρὰ πάντων)· ‖ **πανδήμιος πόλις** ἡ πόλις μετὰ πάντων τῶν κατοίκων αὐτῆς : Σοφ.Ἀντ.1141 **ὡς βιαίας ἔχεται πανδάμιος πόλις ἐπὶ νόσου** (δ.γρ. πάνδαμος)· ‖ **πανδήμιος ἄγρη** ἄγρα παντὸς εἴδους ἰχθύων : ΑΠ 9,383,2· ‖ **πανδήμιον ἦμαρ** ἡμέρα καθ' ἣν ἅπας ὁ δῆμος, σύμπας ὁ λαὸς πανηγυρίζει : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.10,22.
πάνδημος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **πάνδᾶμος** ὁ πανδήμιος βλ.λ. : Σοφ.Αἴ.175, Εὐρ.Ἀλκ.1026 **ἀγῶνα γὰρ πάνδημον εὑρίσκω τινὰς τιθέντας,** αὐτ. Βάκχ.227, Ἐπιγρ. **πάνδημον δεῖπνον,** Πάπ. **πάνδημος ἀρχή,** Καισάρ.Δ ἐν Σάθ.3,182 **ὡς ἐπί τι πάνδημον συρρέοντες θέατρον·** ‖ νεώτ. ὁ τῇ συμμετοχῇ σύμπαντος τοῦ λαοῦ **ἐπιτελούμενος ἢ** ἐκδηλούμενος : **πάνδημος ἑορτασμὸς τῆς ἐθνικῆς ἐπετείου·** ‖ **πάνδημος πόλις** ἅπαν τὸ πλῆθος, ἅπας ὁ λαὸς τῆς πόλεως : Σοφ.Ἀντ.7 **φασὶ πανδήμῳ πόλει κήρυγμα θεῖναι·** ‖ **πάνδημος στρατός** σύμπασα ἡ στρατιωτικὴ δύναμις : αὐτ.Αἴ.844 **μὴ φείδεσθε πανδήμου στρατοῦ·** **2)** ὁ καθολικός, ὁ γενικός : Ἀλκιδ. π. Ἀριστλ.Ῥητ.1406a,26 **πάνδημος χάρις·** ‖ κ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Διὸς ἐν Ἀθήναις : Ἐπιγρ.· **3)** ἐπὶ νόσων, ὁ πανδημικός : Γαλ.17(1),2· **4)** ὁ κοινός, ὁ συνήθης, ὁ λαϊκός : Ἀριστόξ.ἀπ.Ἱστ.90 **πάνδημος μουσική,** Φιλόδ. Ῥητ.1,165S **ἡ πάνδημος λέξις** (ἡ κοινή, ἡ χυδαία, ἡ ὑπὸ τοῦ ὄχλου μεταχειριζομένη)· **5)** **πάνδημος ἔρως** ὁ κοινός, ὁ χυδαῖος, ὁ σαρκικός, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν οὐράνιον : Πλάτ.Συμπ.180E **ἀναγκαῖον δὴ τὸν Ἔρωτα τὸν μὲν . . πάνδημον . . καλεῖσθαι, τὸν δὲ οὐράνιον·** ‖ κ. ἐπὶ τῆς Ἀφροδίτης : **αὐτ.181A ὁ μὲν οὖν τῆς πανδήμου Ἀφροδίτης,** Παυσ.1,22,3· ‖ τὸ θηλ. κ. ὡς οὐσ. ἡ πάνδημος Ἀφροδίτη ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν οὐρανίαν : Λουκ.Ἑταιρ.Δ 7,1 **θῦσαι μὲν τῇ πανδήμῳ δεήσει λευκὴν μηκάδα·** ‖ **πάνδημοι ἐρασταὶ** οἱ ὄντες ἐρασταὶ πολλῶν, οἱ κοινοί, οἱ δημόσιοι : Πλάτ.Συμπ.181E **χρῆν δὲ καὶ τούτους πανδήμους ἐραστὰς προσαναγκάζειν.**
πανδήμως Ἐπιγρ. κ. νεώτ. πανδημεὶ βλ.λ. : Ἐπιγρ. Μαντινείας **τοὺς ἀνθρώπους εὐώχησε πανδήμως.**
πάνδῖα (τὰ) ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις πρὸς τιμὴν τοῦ Διός· Λεξ.Ῥητ.292,10 «Πάνδια· ἑορτὴ Ἀθήνησιν, ἤτοι ἀπὸ Πανδίας τῆς Σελήνης» : Δημ.517 **ποιεῖν τὴν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου μετὰ τὰ Πάνδια.**
πανδίκαιος-ον (οἱ) μσν. δίκαιος καθ' ὅλα, δικαιότατος : Στουδ.Θεόδ.729 **πανδίκαιοι νόμοι.**
πάνδῖκος-ον (δίκη) ὁ καθ' ὅλα δίκαιος, ὁ δικαιότατος : Αἰσχ.Ἱκ.776 **πάνδικον σέβας,** Σοφ. Τρ.294 **πανδίκῳ φρενί.**
πανδίκως ἐπίρρ. μετὰ παντὸς τοῦ δικαίου, δικαιότατα : Αἰσχ.Ἑπτ.172 **κλύεται πανδίκως χειροτόνους λιτάς,** αὐτ.Χο.241, Σοφ.ΟΚ 1306 **θάνοιμι πανδίκως,** Εὐρ.Ῥῆσ.720.
πανδῑονίς-ίδος (ἡ) ἡ τοῦ Πανδίονος θυγάτηρ : Ἡσιόδ.Ἔργ.568 **τὸν δὲ μετ' ὀρθογόη Πανδιονὶς ὦρτο χελιδὼν ἐς φάος ἀνθρώποις·** **2)** μία τῶν δέκα φυλῶν τῆς ἀρχαίας Ἀττικῆς· Ἁρποκρ. «μία τῶν δέκα φυλῶν παρ' Ἀθηναίοις ἐστί, κληθεῖσα ἀπὸ Πανδίονος τοῦ Ἐριχθονίου» : Αἰσχίν.2,169 **Τεμενίδου τὸν τῆς Πανδιονίδος ταξίαρχον.**
πανδῖος-ον μτγν., θηλ. κ. **πανδία** ὁ ἐντελῶς θεῖος, ὁ θειότατος : ΨΔιοσκ 2,18 **πανδῖος ῥίζα** (τὸ φυτὸν χελιδόνιον μέγα)· ‖ ἐπίθ. τῆς σελή-

νης : Μάξ.Τύρ.146 **δεικήλῳ δ' ἐνὶ τῷδε φάσι πανδῖα Σελήνη**, αὐτ.123.

πανδόκεια (ἡ) μτγν. κ. **πανδόκια** ('Επιγρ.) ἡ πανδοκεύτρια, ἡ ξενοδόχος : 'Ηρωδιαν.Ι,248, Χοιροβ. ἐν 'Αν.'Οξ.2,190,10 «βασιλεὺς βασίλεια, πανδοκεὺς πανδόκεια, λέγεται δὲ καὶ πανδοκεύτρια».

πανδοκεία (ἡ) τὸ ἔργον τοῦ πανδοκέως, τοῦ ξενοδόχου : Πλάτ.Νόμ.918D **πάντα τὰ περὶ τὴν .. πανδοκείαν γένη διαβέβληταί τε καὶ ἐν αἰσχροῖς γέγονεν ὀνείδεσιν**, Πολυδ.7,16.

πανδοκεῖον (τὸ) κ. πανδοκίον ('Ησ.), μτγν. πανδοχεῖον Φρύν.307 «πανδοχεῖον, οἱ διὰ τοῦ χ λέγοντες ἁμαρτάνουσιν· διὰ γὰρ τοῦ κ χρὴ λέγειν πανδοκεῖον», οἰκία, ἐν ᾗ καταλύουσι παντὸς εἴδους ξένοι, ξενοδοχεῖον, χάνι· Φώτ.377,10 «πανδοκεῖον· καταγώγιον, τὸ διδόμενον μισθοῦ στεγανόμιον· λέγεται καὶ διὰ τοῦ χῖ διὰ τὴν τῶν στοιχείων συγγένειαν» : 'Αριστφ.Βάτρ.550 **ὃς εἰς τὸ πανδοκεῖον εἰσελθών ποτε ἑκκαίδεκ' ἄρτους κατέφαγ' ἡμῶν**, Δημ.390 **ἐν τῷ πανδοκείῳ τῷ πρὸ τοῦ Διοσκορείου .. ἐνταῦθα ἐγίγνοντο οἱ ὅρκοι**, Αἰσχίν.2,97, Πολύβ.2,15,5 **ποιοῦνται γὰρ τὰς καταλύσεις οἱ διοδεύοντες τὴν χώραν ἐν τοῖς πανδοκείοις**.

πανδοκεύς-έως (ὁ) κ. πανδοχεύς (ΚΔΛουκ.10,35) ὁ πάντας τοὺς ἐρχομένους δεχόμενος, ὁ ξενοδόχος : Πλάτ.Νόμ.918Β **καὶ μισθωτὸς καὶ πανδοκεὺς καὶ ἄλλα**, Πολύβ.2,15,6 **ὡς μὲν οὖν ἐπὶ τὰ πολὺ παρίενται τοὺς καταλύτας οἱ πανδοκεῖς**, Πλούτ. 'Ηθ.234Ε· ‖ κ. μτφ. : Πλάτ.Πολ.580Α **πάσης κακίας πανδοκεῖ τε καὶ τροφεῖ**, Λυκόφρ.655 **πρόπαντας "Αδης πανδοκεὺς ἀγρεύσεται**.

πανδόκευσις-εως (ἡ) (πανδοκεύω) ἡ πανδοκεία βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ.842D **ναυκληρικῶν μὲν γὰρ .. καὶ πανδοκεύσεων .. καὶ ἄλλων μυρίων τοιούτων τὰ πολλὰ ἀπήλλακται**.

πανδοκευτής (ὁ) (πανδοκεύω) πάπ., θηλ. πανδοκεύτρια ὁ πανδοκεύς, ὁ ξενοδόχος.

πανδοκεύτρια (ἡ) θηλ. τοῦ πανδοκευτής, ἡ ξενοδόχος : 'Αριστφ.Βάτρ.114 **τούτους φράσον μοι, λιμένας, .. πανδοκευτρίας, ὅπου κόρεις ὀλίγιστοι**, αὐτ.Πλ.426, Δίων Κ 46,6· **2)** μτφ. ἐπὶ τῆς φαλαίνης, ἡ ἑτοίμη νὰ καταβροχθίσῃ τὰ πάντα : 'Αριστφ.Σφ.35 **κἄπειτα τούτοις τοῖς προβάτοισι μούδόκει δημηγορεῖν φάλαινα πανδοκεύτρια**.

πανδοκεύω (πάνδοκος) δέχομαι καὶ περιποιοῦμαι ξένον, ξενίζω : 'Ηρ.4,95 **πανδοκεύοντα τῶν ἀστῶν τοὺς πρώτους καὶ εὐωχέοντα**, Πλάτ.Νόμ. 918Ε **πανδοκεῦσαι τοὺς πανταχῇ ἀρίστους ἄνδρας ἐπί τινα χρόνον**· ‖ κ. ἀπολ. διατηρῶ πανδοκεῖον, ξενοδοχεῖον : Θεόφρ.Χαρ.6,5 **δεινὸς δὲ καὶ πανδοκεῦσαι .. καὶ μηδεμίαν αἰσχρὰν ἐργασίαν ἀποδοκιμάσαι**· κ. παθ. : Διον.'Αλ.Ρωμ.4,53 **ὅσα μέρη πανδοκεύεται** (ἔχουσι πανδοκεῖα καὶ κατοικοῦνται ἀκόμη)· **2)** ρηματ.π. πανδόκευσις, πανδοκευτής, πανδοκεύτρια.

πανδόκια (ἡ) 'Επιγρ. ὅ. πανδόκεια βλ.λ. : **Δεκομία Συρίσκα πανδόκια χρηστὰ χαῖρε**.

πανδόκισσα (ἡ) μσν. ἡ πανδοκεύτρια, ἡ ξενοδόχος : Στέφ.Βυζ. ἐν λ. Καππαδοκία.

πάνδοκος-ον (δέχομαι) κ. **πανδόκος** ἐπὶ τοῦ πορθμείου τοῦ Χάρωνος, ὁ τοὺς πάντας δεχόμενος, ὁ τοῖς πᾶσι κοινός : Αἰσχ.'Επτ.860 **θεωρίδα .. ἀνάλιον, πάνδοκον**· ‖ κ. ἐπὶ τῶν ἱερῶν τόπων τῆς 'Ηλιδας καὶ τῶν Δελφῶν : Πίνδ.Ο 3,17 **πανδόκῳ ἄλσει**, αὐτ.Ο 4,17, αὐτ.Π 8,61 **πάνδοκον ναὸν εὐκλέα διανέμων Πυθῶνος ἐν γυάλοις**, Σοφ.ἀπ 274 **πάνδοκος ξενόστασις**· ‖ κ.μτ. γενικ. : Αἰσχ.Χο.662 **ἐν δόμοισι πανδόκοις ξένων**.

πανδοκῶ-έω ὅ. πανδοκεύω βλ.λ., ξενίζω : Τιμοκρ.1,10 **'Ισθμοῖ δ' ἐπανδόκει γελοίως**· **2)** μτφ. λαμβάνω ἐπάνω μου, ἀναλαμβάνω : Αἰσχ.'Επτ.18 **ἅπαντα πανδοκοῦσα παιδείας ὄτλον**.

πάνδοξ-δοχος (ὁ) 'Ησ. «ὁ ἐν πανδοχ(ε)ίῳ οἰκῶν».

πανδοξία (ἡ) ἡ πλήρης, ἐντελὴς δόξα : Πίνδ.Ν 1,11 **ἔστι δ' ἐν εὐτυχίᾳ πανδοξίας ἄκρον**.

πανδόξως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ πάσης δόξης, ἐν πάσῃ δόξῃ : Κύριλλ.1,383.

πανδορκία (ἡ) μσν. τὸ πάντα δέρκεσθαι, τὸ εἶναί τινα πανόπτην : Φιλῆς 1,391.

πανδοσία (ἡ) κ. μσν. ἡ εἰς πάντας ἑαυτὴν παρέχουσα, ἡ πόρνη : 'Ανακρ.156, Κωμ.'Αδέσπ.1352, Εὐστ.862,45 **εἰ δὲ καὶ πανδοσία ἡ τοιαύτη ἐλέγετο πρὸς παίγνιον τῆς Πανδώρας .. ἄλλου τοῦτο λόγου**, αὐτ.1082,40.

πάνδουλος-ον μτγν. ὁ κατὰ πάντα, ἐν πᾶσι δοῦλος : Ρουφῖν.'Επιγρ.ΑΠ 5,21 **ταῦρον ὑποζεύξας εἰς πόθον αὐτόμολον, αὐτοθελῆ, πάνδουλον**, Μαν.4,602 **πανδούλους .. ὁμόζυγα λατρεύοντας**.

πανδοῦρα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. πανδούρα μουσικὸν ὄργανον, ἔχον τρεῖς χορδάς, ὅ. πανδουρίς, πάνδουρος· Πολυδ.4,60 «τρίχορδον δέ, ὅπερ 'Ασσύριοι πανδοῦραν ὠνόμαζον», 'Ησ. «πανδοῦρα ἢ πανδουρίς· ὄργανον μουσικόν» : 'Αθήν. 4,184Α **κατασκευάζειν τὴν πανδούραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσσῃ φυομένης δάφνης**.

πανδουρᾶς (ὁ) νεώτ. κ.δημ. μουσ. ὄργανον πολύχορδον τῆς οἰκογ. τοῦ λαούτου· πρβλ. πανδοῦρα.

πανδουρίζω μσν. παίζω τὴν πανδοῦραν : Hist. Ang.Elag.32· **2)** ρηματ.π. πανδουριστής.

πανδούριον (τὸ) λεξ. ὑποκορ. τοῦ πανδούρα βλ.λ. : 'Ησ. ἐν λ. πηκτίς **σύριγγες ἐκ καλάμων πανδούρια**· **2)** (πᾶν δείρω, ἐκδέρω) Ζωναρ.1512 «πανδούριον· μάχαιρα σφακτική».

πανδουρίς-ίδος (ἡ) γλωσσ. κ. λεξ. ὅ. πανδοῦρα.

πανδουριστής (ὁ) (πανδουρίζω) μτγν. ὁ παίζων πανδοῦραν βλ.λ. : Εὔφορ.ἀπ.'Ιστ.8 **ναβλισταί, καὶ πανδουρισταί, καὶ σαμβυκισταί**.

πάνδοθροι (οἱ) νεώτ. ἄτακτοι ἔνοπλοι μισθοφόροι δρῶντες ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 18 αἰ.

πάνδουρος (ὁ) μτγν. κ. φάνδουρος ἡ πανδοῦρα βλ.λ. : Εὔφορ.π.'Αθήν.4,183F **τοῦ δὲ καλουμένου πανδούρου**· ‖ 'Ησ. «πάνδουρος· ὁ μεταχειριζόμενος αὐτὸ (πανδουρίδα)».

πανδοχεῖον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὅ. πανδοκεῖον, τὸ ξενοδοχεῖον, τὸ χάνι : Θεόφρ.ΛΙΘ.53 (κῶδ.), Στράβ.5,3,9 **κάτεισιν ἐπὶ 'Αλγιδον πολίχνιον καὶ Πικτὰς πανδοχεῖα**, αὐτ.12,8,7, ΚΔ Λουκ.10,34 **ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ**.

πανδοχεῖος-ον (δέχομαι) μσν. ὁ τοὺς πάντας δεχόμενος, ὅ. πάνδοκος : Διγεν.'Ακρ.4710 **πῶς ἄφνω σὲ κατέπιεν ὁ πανδοχεῖος ᾅδης**· ‖ τὸ οὐδ. πανδοχεῖον ὡς οὐσ. βλ.λ.

πανδοχεύς-έως (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὅ. πανδοκεὺς βλ.λ., ὁ ξενοδόχος· 'Ησ. «πανδοχεύς, ἐπιδέξιος, ὁ πάντας δεχόμενος» : ΚΔ Λουκ.10,35 **ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ**.

πανδοχεύω μτγν. ὅ. πανδοκεύω βλ.λ. : Γρηγ. Νύσσ.1,689Β **πανδοχεύει ἐν ἑαυτῷ τὸ ἀχώρητον**.

πανδοχής-οῦς-ές μσν. ὁ πανδεχὴς βλ.λ. : Μιχ. 'Ακομ.1,77, Νικήτ.Εὐγ.8,205 **πανδοχὲς σφαίρωμα**.

πάνδοχος-ον μτγν. κ. **πανδόχος** ὅ. πάνδοκος βλ.λ. : Λυκόφρ.655 (δ.γρ.)· πρβλ.Λοβέκ.Φρύν.307.

πανδρεύω δημ. προφ. κ. παντρεύω ὑπανδρεύω βλ.λ. : Βιζυην.Μεταμορφ.5 **κι εὑρῆκε καὶ τὰ πάνδρεψε σ' ἀνθρώπους μὲ κεφάλι**.

πανδρολόγημα (τὸ) δημ. ὅ. παντρολόγημο βλ.λ.

πανδρολογῶ δημ. ὅ. παντρολογῶ βλ.λ.

πανδρόσειον (τὸ) 'Επιγρ. ὁ ναὸς τῆς Πανδρόσου θυγατρὸς τοῦ Κέκροπος καὶ τῆς 'Αγραύλου· πρβλ.Παυσ.1,27,2.

πανδύναμος-ον μτγν. ὁ παντοδύναμος : Πρόκλ. Πλάτ.Θεολ.4,27.

πανδυνάστειρα (ἡ) 'Επιγρ. ἡ δυναστεύουσα ἐπὶ πάντων : **πανδυνάστειρα ἄνασσα**.

πάνδυρτος-ον ποι. ἀντὶ πανόδυρτος, ὁ ὑπὸ πάντων ὀδυρόμενος, ὁ θρηνώδης : Αἰσχ.Πέρσ.940 ἴετ' αἰανῆ **πάνδυρτον δύσθροον αὐδάν,** Εὐρ.Ἑκ.212 κλαίω πανδύρτοις θρήνοις· **2)** ἐπὶ τῆς ἀηδόνος, ἡ ἀπαύστως ὀδυρομένη : Σοφ.Ἠλ.1077 **ἁ πάνδυρτος ἀηδών.**

πανδυσία (ἡ) μτγν., ἰων. **-ίη,** ἐπὶ ἀστέρος, ἡ παντελὴς δύσις : Λεωνίδ.Ταρ.7,273 **δνοφερῆς κύματα πανδυσίης ἔθλαψ' Ὠρίωνος.**

πανδώρα (ἡ) κ. νεώτ. ὀνομ. τῆς Γῆς, ἡ τὰ πάντα δωρουμένη, δίδουσα· Ἡσ. «πανδώρα ἡ γῆ, ὅτι τὰ πρὸς τὸ ζῆν πάντα δωρεῖται. ἀφ' οὗ καὶ ζείδωρος καὶ ἀνησιδώρα» : Ἀριστφ.Ὄρν.971 **πρῶτον Πανδώρᾳ θῦσαι λευκότριχα κριόν,** Φίλ.Ι,32 **παμμήτορα, καὶ καρποφόρον, καὶ πανδώραν· 2)** παθ. ὡς κύρ. ὄν. ἡ πρώτη γυνή, πλασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου τῇ διαταγῇ τοῦ Διὸς καὶ λαβοῦσα δῶρα παρὰ πάντων τῶν θεῶν, ὅπως ἑλκύσῃ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἐπιμηθέως : Ἡσίοδ.Ἔργ.81 **ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες δῶρον ἐδώρησαν· 3)** νεώτ. εἶδος πανδουρᾶ, ἄ. μπαντούρα βλ.λ.

πάνδωρος-ον ἐπίθ. τῆς γῆς, ὁ τὰ πάντα δωρούμενος, παρέχων, ὁ γενναιόδωρος : Βακχ.ἀπ 20,4 **ἁ πάνδωρος αἶσα,** Ὀππ.Κυν.Ι,12 **πάνδωρος ἄρουρα·** || κ. ἐπὶ τοῦ Διός : Κλεάνθ.Ι,32 **πάνδωρος Ζεύς.**

πανδώτειρα (ἡ) ἐπίθ. τῆς γῆς κ. τῆς φύσεως, ἡ τὰ πάντα διδοῦσα : Ὀρφ.Ὕμν.10,16 **πανδώτειρα φύσις,** αὐτ.40,3 **πανδώτειρα Δημήτηρ.**

πανεγγύησις-εως (ἡ) μτγν. ἐγγύησις ὑπὲρ πάντων ἢ διὰ πάντα : Οἰνόμ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.223Β **πανεγγύησις θεία.**

πανεγωϊσμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. θεωρία, καθ' ἣν πᾶσαι αἱ ἐνέργειαι τοῦ ἀτόμου πρέπει νὰ πηγάζωσιν **ἐκ** τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ ἐγωϊσμοῦ.

πανεθνεὶ ἐπίρρ. μτγν. **κ. πανεθνὶ** (ΠΔ Σοφ.Σαλ. 19,8) μετὰ παντὸς τοῦ ἔθνους, μεθ' ὅλου τοῦ λαοῦ : Στράβ.5,Ι,6 **πολεμοῦντες πρὸς Δάκας, ἕως ἀπώλοντο πανεθνεί.**

πανεθνὶ ἐπίρρ. μτγν. ἄ. πανεθνεὶ βλ.λ. : ΠΔ Σαλ. 19,8 **δι' οὗ πανεθνὶ διῆλθον.**

πάνεια (ἡ) Ἡσ. «κεχαρτασμένη».

πανειδάτος-ον μτγν. ὁ συνιστάμενος **ἐκ** παντὸς **εἴδους** ἐδεσμάτων : Κόϊντ.Ι,88.

πανείδεος-ον μτγν. ὁ πανειδὴς βλ.λ. : Ζώσ.Ἀλχ. 205Β, Διον.Ἀρεοπ.729 **ὡς εἶναι τὸν αὐτὸν πάνσχημον καὶ ἄμορφον, καὶ πανείδεον** καὶ ἀκαλλῆ.

πανειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ πᾶσαν μορφὴν λαμβάνων ἢ ἔχων, **ὁ ἐξ** ὅλων τῶν **εἰδῶν** συνιστάμενος : Θεολ.Ἀριθμ.4,28 **μονὰς . . ἀρρήτῳ τινὶ φύσει πανειδὴς οὖσα.**

πανεικέλιος-ον (εἴκελος) μτγν. ἄ. πανείκελος βλ.λ. : Μαν.2,494.

πανείκελος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς, ὁ λίαν ὅμοιός τινι : Ὀππ.Κυν.Ι,434 **τὸν μὲν γάρ τε κύνεσσι πανείκελον ὠπήσαιο μείζοσι ποιμενικοῖς·** || κ. μτ. δοτ. : ΑΠ 9,699 **γάλακτι πανείκελα ῥεύματα πηγῆς·** || κ. μτ. γενικ. : Ὀρφ.Λιθ.203 **ἰχὼρ πανείκελος γάλακτος·** || ὁμ. τὸ οὐδ. **πανείκελον** ὡς ἐπίρρ. : Καλλ.Αἴτ. ἐν Πάπ.

πανεῖον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν σατύριον : Ἀπουλ.15.

πάνειος-α-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Πᾶνα, ὁ πανικός : Αἰν.Τακτ.27,1 **τοὺς περὶ τὴν πόλιν ἢ στρατόπεδα ἐξαίφνης θορύβους καὶ φόβους γενομένους νυκτὸς ἢ μεθ' ἡμέραν, ἅπερ ὑπό τινων καλεῖται πάνεια, ἔστι δὲ τὸ ὄνομα Πελοποννήσιον, καὶ μάλιστα Ἀρκαδικόν· 2)** τὸ Πάνειον ὡς οὐσ. ναὸς τοῦ Πανός : Στράβ.9,1,21, αὐτ 17,1,10 **ἔστι δὲ καὶ Πάνειον, ὕψος τι χειροποίητον στροβιλοειδὲς ἐμφερὲς ὄχθῳ πετρώδει διὰ κοχλίου τὴν ἀνάβασιν ἔχον· 3)** Ἐπιγρ. **τὰ Πάνεια** ὡς οὐσ. ἑορτὴ τοῦ Πανὸς ἐν Δήλῳ.

πανείπας Ἡσ. «ἀναιδής».

πανεκλελεγμένος-η-ον μσν. **ὁ** πάνυ ἐκλεκτός : Ἰω.Διάκ.Ἀνδριανοπ.200.

πανεκλελεγμένως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον πάνυ ἐκλεκτόν : Ἰω.Διάκ.Ἀδριανοπ.201.

πανέκφρων-ονος-ον μσν. ὁ ὅλως, ἐντελῶς ἔκφρων : Στουδ.Θεόδ. ἐν Mi.5,52.

πανελεήμων-ονος-**ον** μτγν. ὁ πανοικτίρμων : Ἰω.Χρυσ.3,553, Πάπ. **τοῦ πανελεήμονος Θεοῦ.**

πανελευθερία (ἡ) Ἐπιγρ. ἐλευθερία ἐν πᾶσι, πλήρης ἐλευθερία.

πανελεύθερος-ον κ.μσν. ὁ ὅλως ἐλεύθερος : Ἑλλ. Ἐπιγράμμ.640, ΑΠλ.5,338 **πανελεύθερος γενέθλη.**

πανέλληνες-ων (οἱ) κ. νεώτ. πάντες οἱ Ἕλληνες : Ἰλ.8 530 **ἔγχεϊη δ' ἐκέκαστο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιούς,** Ἡσίοδ.Ἔργ.528 **βράδιον δὲ Πανελλήνεσσι φαείνει,** Εὐρ.Ἰκ.526 **τὸν Πανελλήνων νόμον σῴζων,** Στράβ.8,6,6 **ὡς Πανελλήνων ὀϊζὺς ἐς Θάσον συνέδραμεν.**

πανελληνιάς-άδος (ἡ) Ἐπιγρ. ἑορτασμὸς **τῶν** Πανελληνίων.

πανελλήνιος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων **ἢ** ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς Ἕλληνας ἢ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα : Ἐπιγρ. πανελλήνιος **ἀγών,** - **πανελλήνιος ἐξέγερσις κατὰ τῆς κυβερνήσεως·** || κ. ἐπίρρ. **-ίως· 2)** τὸ ἀρσ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός, ὁ ὑπέρτατος θεὸς συμπάντων τῶν Ἑλλήνων : Παυσ. Ι,18,9 **ναὸν Ἥρας καὶ Διὸς Πανελληνίου καὶ θεοῖς τοῖς πᾶσιν ἱερὸν κοινόν,** αὐτ.2,29,8· **3) τὸ Πανελλήνιον** ὡς οὐσ. ἱερὸν τοῦ Διὸς ἐν Αἰγίνῃ ἱδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Αἰακοῦ : Παυσ.2,30,4 **τὸ δὲ Πανελλήνιον, ὅτι μὴ τοῦ Διὸς τὸ ἱερόν, ἄλλο τὸ ὄρος ἀξιόλογον εἶχεν οὐδέν· 4)** σωματεῖον τῶν ἡνωμένων Ἑλλήνων, ἱδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ, οὗ τὰ μέλη ἐκαλοῦντο Πανέλληνες : Ἐπιγρ. **τὸ κοινὸν τοῦ Πανελληνίου· 5)** νεώτ. τὸ σύνολον τῶν Ἑλλήνων, ὅλη ἡ Ἑλλάς : **εἶναι εὐφήμως** γνωστὸς **ἀνὰ τὸ πανελλήνιον· 6)** Ἐπιγρ. **τὰ Πανελλήνια** ὡς οὐσ. ἡ ἑορτὴ τῶν ἡνωμένων Ἑλλήνων ἱδρυθεῖσα ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ : Φιλόστρ.Ἀπόλλ.2,1,5.

πανέλοφ-οπος (ὁ) δωρ. **κ.** αἰολ. ἀντὶ πηνέλοψ βλ.λ. : Ἀλκ.84, Ἴβυκ.8.

πανέμνοστος-η-ο(ν) μσν. κ. δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν νόστιμος, ὁ νοστιμώτατος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 136,2 **πανέμνοστα κορίτσια, βγῆκαν νὰ περπατήσουνε,** Μαλακ.Συντρ.27,2 **ἡ ρήγισσα τρελλάθηκε μ' ἕνα πανέμνοστον ἀγόρι.**

πανεμφαής-οῦς-**ές** μτγν. **ὁ** πᾶσι φέγγων, φωτίζων, ὁ λαμπρότατος : Ἰω.Γεωμ.3,59.

πανεμφερής-**οῦς**-ές μσν. ὁ ἐντελῶς **ὅμοιος** : Τζέτζ.Χιλ.8,419, Πρόδρ.38.

πανέμφρων-ονος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς σοφός, ὁ σοφώτατος : Ἡλιόδ.Μυστ.Ι,32.

πανέμφυτος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἔμφυτος, ὁ κατάφυτος : Ἐπιφάν.2,162D.

πανένδικος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς δίκαιος, ὁ δικαιότατος : Γρηγ Ναζ.2,207.

πανένδοξος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐντελῶς ἔνδοξος, περίφημος : Μηναῖ.5,12 Θεοτ. **καλλιμάρτυς πανένδοξε,** Μάξ.Ὁμολ.1252D, Νικήτ.Παφλ.573D, ASS Αὐγούστου 2,445,24, αὐτ.Σεπτεμβρίου 5,282,66 **χαίροις, Εὐφημία πανένδοξε.**

πανενθεϊσμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. δόγμα καθ' ὃ θεὸς καὶ κόσμος δὲν ταυτίζονται, ἀλλ' ὁ κόσμος περιέχεται ἐν τῷ θεῷ, χωρὶς ἡ θεία οὐσία νὰ ἐξαντλῆται ἐν τῷ κόσμῳ.

πανεντελής-οῦς-**ές** μτγν. κ. μσν. ὁ ἐντελῶς τέλειος : Ἀν.Ὀξ.3,322, Τζέτζ. ἐν Ἀν.Κρ.3,222,19 **πόδας τετρασυλλάβους ἀνελλιπεῖς, πανεντελεῖς.**

πανέντιμος-ον μσν. ὁ πάνυ ἔντιμος : Εὐστ. Πον.336,77· **κ.** ὑπερθ. : Ἀνν.Κομν.84.

πανεξαίρετος-ον μσν. ὁ πάνυ ἐξαίρετος: Ἑρμονιακ.Ἰλ.217, Βέλθ.Χρυσ.373, Διήγ.Ἀχιλλ.405 καὶ ἀλλάγια πανεξαίρετα δωρεῖ καὶ δίδει.

πανέξαλλος-ον Ἡσ. «ἐν πᾶσιν ἀλλότριος».

πανέξοχος-ον ὁ πάνυ, ὁ λίαν ἔξοχος. Ὀρφ. Ἀργ.80 εἰμὶ δ' ἐγὼ Μινύησι πανέξοχον αἷμα λελογχώς, Μαν.2,30 πανέξοχοι .. πάντων, Ὀππ.Κυν.1, 477, Ἐπιγρ. ἐν μούσαισι πανέξοχος.

πανεξόχως ἐπίρρ. πάπ. κατὰ τρόπον πανέξοχον, ἐξοχώτατα: τῆς πανεξόχως βελτίστου ὑπερφυοῦς ὑμῶν ἐξουσίας.

πανεορτεύω Ἐπιγρ. πιθ. πανηγυρίζω πανίερον ἑορτήν.

πανέορτος-ον μτγν. ὁ πανταχοῦ, ὁ λίαν ἑορταζόμενος: Φίλ.2,477,2 τὴν ἑβδόμην πανίερόν τινα καὶ πανέορτον νομίζοντες εἶναι, ΨΧρυσ.12, 1053 ἡμέρα πανηγυρικὴ καὶ πανέορτος, Μηναῖ. 12,6 Ἑσπερ. τὴν .. πανέορτον μνήμην σου.

πανεπάρκιος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἐπαρκὴς εἰς πάντα, κατὰ πάντα: Ἐπιγρ.π.Σουΐδ. ἐν λ. Παλαμήδης εἴη μοι βίος πανεπάρκιος.

πανεπαφροδισία (ἡ) μσν. ἡ ἐντελὴς ἐπαφροδισία, ἐρασμιότης: Εὐστ.1598,6 πανεπαφροδισίας καὶ χάριτος μεστόν.

πανεπέραστος-ον μσν. ὁ λίαν, ἐν πᾶσιν ἐραστός: Κεδρ.Γεώργ.1,381,16.

πανεπήκοος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἐπακούων τὰς παρακλήσεις πάντων: πανεπήκοος θεός.

πᾰνεπήρᾰτος-ον Ἐπιγρ. ὁ λίαν ἐράσμιος, ἀγαπητός: Χαρίτων εἶδος πανεπηράτων.

πᾰνεπήτρῐμος-ον μτγν. ὁ λίαν πυκνῶς ὑφασμένος· || μτφ. ἐπὶ χιόνος, ὁ πάνυ ἀθρόος, ὁ πυκνότατος: Ὀππ.Κυν.3,172 ἑσπερίου ζεφύρου πανεπήτριμα χευαμένοιο.

πᾰνεπίθῡμος-ον μτγν. ὁ πάνυ πλεονέκτης, ὁ τῶν πάντων ἐπιθυμῶν: Πολ.Φυσ.245.

πᾰνεπίκλοπος-ον μτγν. ὁ σφόδρα πανοῦργος, ὁ πάνυ δόλιος: Ὀππ.Κυν.2,28.

πανεπίσκοπος-ον μτγν. ὁ πάντα σκοπῶν, παρατηρῶν, ὁ παντόπτης: Γαιτ.ΑΠ 7,245, Μαν.4,95 ἐπὴν .. γονίμην ὥρην πανεπίσκοπα φέγγεα βάλλῃ τοξότεω, Κλήμ.Ἀλ.837.

πανεπιστημιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ πανεπιστήμιον ἢ τοὺς εἰς αὐτὸ διδάσκοντας ἢ φοιτῶντας: πανεπιστημιακὰ ἐργαστήρια - σπουδαὶ-παραδόσεις· || ἐπίρρ.-ῶς.

πανεπιστήμιο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα, ἐν ᾧ εἰς συμπληρώσαντας τὴν ἐγκύκλιον παίδευσιν (τελειοφοίτους γυμνασίου) καὶ εἰς ἐπιστήμην ἐπιδιδομένους διδάσκονται κατὰ σχολὰς αἱ κυριώτεραι τῶν ἐπιστημῶν καὶ εἰδικώτερον οἱ κλάδοι τούτων οἱ ἐν τῇ κοινωνικῇ πράξει ἐφηρμοσμένοι· ἡ διδασκαλία αὕτη γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει κρατικῶς κεκυρωμένου προγράμματος, καθορίζοντος τὸ περιεχόμενον τῆς ὑφ' ἑκάστου εἰδικοῦ καθηγητοῦ διδασκαλίας, τὸν χρόνον φοιτήσεως τῶν διδασκομένων (φοιτητῶν) καὶ τὸν τρόπον ἐξετάσεως ἑκάστου τούτων πρὸς βεβαίωσιν τῆς καταρτίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ εἰδικῇ ἐπιστήμῃ, ἣν ἐσπούδασε καὶ ἀπονομὴν οὕτω πτυχίου παρέχοντος τὸ δικαίωμα τῆς ἐνασκήσεως τῆς ἐπιστήμης ταύτης ἰδιωτικῶς ἢ ἐν δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ· **2)** συνεκδ. τὸ σύνολον τῶν διδασκόντων καὶ τῶν διδασκομένων (καθηγητῶν καὶ μαθητῶν) ἐν τῷ πανεπιστημίῳ· **3)** ὁμ. τὸ κτίριον ἢ τὰ κτίρια ὅπου γίνεται ἡ πανεπιστημιακὴ ἐκπαίδευσις.

πανεπιστημοσύνη (ἡ) νεώτ. ἡ εὐρεῖα, ἡ οἱονεὶ καθολικὴ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις εἰδημοσύνη, γνῶσις.

πανεπιστήμων-ονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα ἐπιστάμενος, ὁ τὰ πάντα ἐννοῶν, ὁ παντογνώστης: Γαλ.16,324, Σχόλ.Πλάτ.Φαῖδρ.261D· **2)** νεώτ. ὁ ἔχων πανεπιστημοσύνην βλ.λ.

πανεπιτήδειος ον μσν. ὁ ἐν πᾶσιν, ὁ πάνυ ἐπιτήδειος: Βέλθ.Χρυσ.320.

πανεπίφρων-ονος-ον μτγν. ὁ ἐν πᾶσιν ἔχων ἐπιφροσύνην βλ.λ., προσοχήν, μέριμναν, ὁ τὰ πάντα παρατηρῶν· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. -α δόλια, πονηρὰ τεχνάσματα: Ὀππ.Κυν.1,328.

πᾰνεπόπτης (ὁ) μτγν. ὁ τὰ πάντα ἐποπτεύων, ἐπισκοπῶν, ὁ πανεπίσκοπος: ΠΔ Μακκ.2,9,5 ὁ πανεπόπτης κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ πληγῇ (ὃ.γρ.), Χρησμ. Σιβ. ἐν Προοιμ.4.

πᾰνεπόρφνιος-ον (ἐπί, ὀρφνη) μτγν. ὁ δι' ὅλης τῆς νυκτός: Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 5,205 σὺν ᾧ πανεπόρφνιος ἠῶ ηὗγασ' ἐν αὐλείοις οὐ κοπιῶσα θύραις.

πᾰνεπόψιος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα ἐφορῶν, ὁ πανεπίσκοπος: Νόνν.Δ 9,133.

πανεπώπης (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ πανεπόπτης βλ.λ.: Ζηνὶ Θεῶν ὑπάτῳ πανεπώπῃ.

πανεράκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ πανέρι βλ.λ.

πανεράς (ὁ) δημ. ὁ κατασκευαστὴς πανεριῶν.

πανεράσμιος-α-ον μσν. ὁ πάνυ ἐράσμιος, ἀγαπητός: Μιχ.Σύγκ. εἰς Διον.Ἀρεοπ.386,6.

πανέραστος (ὁ) μτγν. λίθος τις τῶν πολυτίμων, ἄ. πανέρως: Πλίν.Φl 37,178.

πανεργέτης (ὁ) ἐπὶ τοῦ Διός, ὁ τὰ πάντα ἐργαζόμενος, διαπράττων: Αἰσχ.Ἀγ.1486 διαὶ Διὸς παναιτίου πανεργέτα.

πανερημία (ἡ) νεώτ. ἡ παντελὴς ἐρημία.

πᾰνέρημος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ χωρῶν, πόλεων, οἴκων, ὁ παντελῶς ἔρημος, ὁ ρημαγμένος: Στράβ.17,1,27 νυνὶ μὲν οὖν ἐστι πανέρημος ἡ πόλις, Λουκ.Νεκρ.Δ 27,2 τὰ περὶ τὰς Ἐλευθερὰς χωρία πανέρημα ὄντα ὑπὸ τῶν πολέμων, Πάπ. πανερήμου οὔσης τῆς κώμης· || νεώτ. ποι. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἡ ὅλως ἔρημος ἀπὸ πλοῖα: Κάλβ. Ὠδ.18,8 πανέρημος, ξεσκέπαστη | ἀστράπτει τώρα ἡ πλάτη τῶν ὑδάτων.

πανεριά (ἡ) δημ. τὸ περιεχόμενον ἑνὸς πανερίου, ὅσον δύναται νὰ χωρέσῃ ἕνα πανέρι.

πανέρι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κάλαθος ἰδ. εὐρὺς καὶ ὀδοθής, κάνιστρον, κοφίνι: Κρυστ.Γκόλφω 66 χλόη μαλακή, βρύσες κρυερές, πανέρια.

πανέρμος-η-ο δημ. ὁ πανέρημος βλ.λ.: Σολωμ.Ἐλ.Πολ.Σχεδ.3,4 τὰ μάτια ταῦτα νὰ σ' ἰδοῦν μέσ' στὸ πανέρμο δάσος, Κρυστ.ἡ Ἁρπαγὴ 99 τέτοια ἐδιάλεξα ὁ δύστυχος | νύχτα σιγαλή, συγνεφιάρα, πανέρμην.

πανέρως-ωτος (ὁ) μτγν. ἄ. πανέραστος βλ.λ.: Πλίν.Φl 37,178.

πᾰνεσθλος-ον μσν. ὁ πάνυ ἐσθλός: ASS Σεπτεμβρίου 5,274C ταῖς σαῖς θαρρήσας πανέσθλοις εὐχαῖς.

πᾰνέσπερος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δι' ὅλης ἑσπέρας διαρκῶν: Μνασάλκ.ΑΠ 7,194 πανέσπερον ὕμνον ἀείδειν.

πανέστιος-ον (ἑστία) μτγν. ὁ μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας μετοικιζόμενος: Πλούτ.Σόλ.24 πανεστίοις Ἀθήναζε μετοικιζομένοις ἐπὶ τέχνῃ, Ἰω. Χρυσ.1,99 πανέστιον ἀνατρέφας.

πᾰνέσχᾰτος-ον μτγν. ποι. κ. νεώτ. ὁ πάντων ἔσχατος: Ἀπολλ.Ρ 4,308.

πάνετες (ἔτος) ἐπίρρ. καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ολόχρονα: Πινδ.Π 1,20 πάνετες χιόνος τιθήνα.

πᾰνετήτῠμος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς ἀληθής, ὁ ἀληθέστατος, ὁ βεβαιότατος: Ὀρφ.Ἀργ.540, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.8,98 ἦμαρ ἐλευθερίης πανετήτυμον.

πᾰνετώσιος-ον ὁ λίαν μάταιος, ὁ ἄνευ ἀποτελέσματος, ὁ ἀνωφελής: Ὀρφ.Ἀργ.1228.

πᾰνευᾱγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐντελῶς εὐαγής: Διον.Ἀρεοπ.363 αἱ πανευαγεῖς ἐκκλησίαι.

πανευαγῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον λίαν εὐαγῆ: Νικήτ.Παφλ.40.

πανευγενής-οῦς-ές μσν., ὑπερθ. πανευγενέστατος, ὁ πάνυ εὐγενής : Θεοφύλ.Βουλγ.2,657, Τζέτζ.Χιλ.Ι,198, Διήγ.'Αχιλλ.20 **ἦν τῶν 'Ελλήνων βασιλεύς, πανευγενὴς καὶ ἀνδρεῖος·** ‖ κ. ὑπερθ. Ιδ ὡς τιμητικὴ προσηγορία ἄρχοντος : 'Ανν.Κομν. 93C, Θεοφύλ.Βουλγ.Ι,190, Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,200 **καὶ πανευγενεστάτῳ τῆς κραταιᾶς τῷ ἑρμηνεῖ .. βασιλείας·** πρβλ. πανοσιώτατος, παναγιώτατος.

πανεύγενος-ον μσν. ἀ. πανευγενής βλ.λ. : Διγεν. 'Ακρ.943 **καὶ αὖθις τὸν πανεύγενον καὶ πάγκαλον υἱόν μου,** Λίβ.Ροδ.ΙΙ3Ι **νὰ περπατῇ ἡ πανεύγενος τὸ πύργωμαν τοῦ κάστρου.**

πανευδαίμων-ονος-ον μτγν. κ. νεώτ. **ὁ εἰς** τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν εὐδαίμων, ὁ εὐδαιμονέστατος : Πλούτ.'Ηθ.1063D, Λουκ.Χάρ.14 **Πολυκράτην ὁρᾷς τὸν Σαμίων τύραννον πανευδαίμονα ἡγούμενον εἶναι·** **2|** 'Επιγρ. κ. πάπ. ὡς τιμητικὸς τίτλος : 'Επιγρ. **πανευδαίμων βασιλεία,** Πάπ.

πἄνεύδιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐντελῶς, ὁ λίαν εὔδιος, γαλήνιος : Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.815Β **τῆς ἀληθείας ὄντως ἀληθείας ἐποπτεῦσαι τὸ πανεύδιον,** Εὐμάθ.'Υσμ.242 **ὦ Πόσειδον . . μὴ πρὸς πνεῦμα πανεύδιον ἀντιπνεύσαις Διός.**

πἄνεύδοξος-ον μσν ὁ πάνυ εὔδοξος : Θεοφύλ.Πράξ.28,18.

πανευειδής-οῦς-ές μσν. ὁ λίαν εὐειδής, ὁ εὐειδέστατος : Ψελλ.ΠΔ'Ἀσμ.2,14, Διήγ.'Αχιλλ.32 **νέους τε καὶ πανευειδεῖς, πανευτυχεῖς, πλουσίους.**

πἄνευεργέτης (ὁ) μτγν. ὁ μέγας εὐεργέτης, ὁ εὐεργετικώτατος : Εὐσ.'Εκκλ.'Ιστ.10,4.

πἄνευέφοδος-ον μτγν. ὁ λίαν εὐπρόσβλητος, εὐπρόσιτος, εὐκολοπέραστος : Πολύβ.4,56,6 **ἔστι δ' ἐπίπεδον καὶ πανευέφοδον ἐπὶ τὴν πόλιν.**

πανευθαλής-οῦς-ές μσν. ὁ λίαν εὐθαλής : Διγεν.'Ακρ.32 **πέφυκαν οὗτοι καὶ γονεῖς ἀρσενικῶν παιδίων, εὐστόργων τε, πανευθαλῶν.**

πἄνεύκηλος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς ἥσυχος, ὁ ἡσυχαίτατος : 'Απολλ.Ρ 3,1196.

πανευκλεής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ εὐκλεέστατος, ὁ ἐνδοξότατος : Μηναῖ.3,6 'Ορθρ. **οἱ τεσσαράκοντα δύο πανευκλεεῖς.. μάρτυρες,** Παχυμ. Γ'Ανδρόν.429Α **τοῦ πανευκλεοῦς Κωνσταντίνου.**

πἄνευλαβής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ λίαν εὐλαβής, ὁ εὐσεβέστατος· κ. ὑπερθ. : Καισάρ. Δαπ.ἐν Σάθ.3,140 **οἱ πανευλαβέστατοι ἱερεῖς.**

πανευλαβῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον πανευλαβῆ, λίαν εὐλαβῶς : 'Ανών.Βί.Χρυσ.8, 356,21,Νικήφ.Παφλ.1,375C.

πανευμαρής-οῦς-ές ὁ προχειρότατος, ἀνετώτατος, εὐκολώτατος : Εὐρ.ἀπ.π.'Αν.'Ορ.47.

πἄνευμήχἄνος-ον μσν. ὁ πάνυ εὐμήχανος, ὁ ἐπιτηδειότατος, εὐφυέστατος : Τζέτζ.Χιλ.9,530.

πανεύμνοστος-ον μσν. ὁ λίαν ὡραῖος, εὔμορφος, ὁ παραπολὺ νόστιμος : Διγεν.'Ακρ.3839 **εἰς χρόνους πλείστους καὶ καλούς, πανεύμνοστέ μου κύρκα·** πρβλ. πανέμνοστος.

πἄνεύμορφος-ον ὁ πάνυ εὔμορφος, ὁ εὐμορφότατος· κ. ὑπερθ. : Τζέτζ.Χιλ.2,17 **Κλεοπάτρα πανευμορφοτάτη,** Διγεν.'Ακρ.63 **ἐβλάστησεν ἡ κόρη πανεύμορφος καὶ εὐθαλής,** Διηγ.'Αχιλλ.724 **τὸν κῆπον κατεβαίνει ἀπὸ φουσκίνας πάντερπνου καὶ πλήρης, πανευμόρφου.**

πανεύνους-οος-ουν-οον ὁ πάνυ εὔνους, ὁ εὐνοϊκώτατος : Ρήτ.9,229 **φίλοι πάνευνοι.**

πανεύπορον (τὸ) μσν. τὸ πάνυ εὔπορον : Σωφρόν.3,77.

πανευπρεπής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ πάνυ εὐπρεπής, ὁ εὐπρεπέστατος : Δίων Χρ.11,53 **πανευπρεπῆ κόρην** (δ.γρ.πάνυ εὐπρεπῆ), Μαλάλ.Ι 232,19· κ. ὑπερθ.: Τζέτζ.Χιλ.8,518 **πανευπρεπέστατος ὄρνις.**

πανεύρυθμος (ὁ) 'Επιγρ. πιθ. ὁ λίαν εὔρυθμος, ὁ ἁρμονικός : **πανεύρυθμοι ἔφηβοι.**

πανευσεβής-οῦς-ές πάπ. κ. μσν. ὁ λίαν εὐσεβής, ὁ εὐσεβέστατος : Πάπ. **τὸ πανευσεβὲς ὑμῶν κράτος,** Πρόδρ 85· κ. ὑπερθ. : Κύριλλ.248.

πανευσεβῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον λίαν εὐσεβῆ : Δαμασκ.Ι 142Α.

πἄνεύσημος-ον μσν. ὁ λίαν ἐπίσημος, διακεκριμένος : Νικ.Χων.Χρον.27C **ἐπιστάσης τῆς πανευσήμου ἡμέρας τῆς Χριστοῦ ἀναστάσεως.**

πἄνευσθενής-οῦς-ές μσν. ὁ λίαν εὐσθενής, ὁ σθεναρώτατος, ὁ ἰσχυρότατος : Τζέτζ.Χιλ.2,569 **πανευσθενὴς πυγμάχος.**

πανευστόχως μσν. λίαν εὐστόχως : Πρόδρ. ἐν'Αν.Βοασσ.374.

πἄνευτελής-οῦς-ές μσν. ὁ λίαν εὐτελής, μηδαμινός, ἀχρεῖος, ποταπός : Σουΐδ.ἐν λ. ἀγοραῖος νοῦς, Κωνσταντίν.Γ 120,15 **ὁ ἀνάξιος καὶ πανευτελὴς δοῦλος.**

πανεύτονος-ον μτγν. ὁ πάνυ εὔτονος, ὁ λίαν τεταμένος : 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,425 **τόξα μὲν αὐδᾶσει με πανέντονον·** ‖ ὅθ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ λίαν ἐνεργητικός, δραστήριος, ἐπιμελής.

πἄνευτῠχής-οῦς-ές μσν. κ.νεώτ. ὁ λίαν εὐτυχής, ὁ εὐτυχέστατος : 'Ανν.Κομν.94Β, Διήγ. 'Αχιλλ.21 **πλούσιος καὶ πανευτυχής, ἐν χώρᾳ Μυρμιδόνων,** Καισάρ.Δαπ.ἐν Σαθ.3,20 **λίαν τετιμημένον ἐς ἔτη μαθρυσάλια, πανευτυχῆ τε ἅμα,** Βιζυην.82,10 **μ' ἀγνὰ ἐπῆγε νὰ ζήσῃ πλήθη, εἰς ἄλλον κόσμο πανευτυχῆ.**

πανευτῠχία (ἡ) ἐπίγρ., Ἰων. -ίη ἡ πλήρης, ἡ ἐν πᾶσιν εὐτυχία : 'Ελλ.'Επιγράμμ.443.

πανεύφημος-ον 'Επιγρ., πάπ. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα εὔφημος ἢ εὐφημίας ἄξιος : Μηναῖ.12,5 **χαρμονικῶς ἡ μνήμη σου ἐκτελεῖται, πανεύφημε,** Καισάρ.Δαπ.ἐν Σαθ.3,78 **πανευφήμου εὐφημίας.**

πανευφημοῦμαι-έομαι πάπ. ἐπευφημοῦμαι, ἐπαινοῦμαι παντοῦ : **τὸ ἐν πᾶσι πανευφημούμενον ὑμῶν ὕφος.**

πανεύφορος-ον λεξ. κ. νεώτ. ὁ λίαν εὔφορος.

πανεύφρων-ονος-ον (εὐφρόνη) ὁ πάννυχος βλ.λ., ὁ καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Κρατῖν.435.

πανευφυής-οῦς-ές μσν. ὁ ἔχων ἐν πᾶσι καλὴν φυήν, καλὸ φυσικό· κ. ὑπερθ. : Τζέτζ.Χιλ.4,854· ‖ ἐπίρρ. -ῶς : Εὐμάθ.'Υσμ.2,6.

πανεύω (Πάν) μτγν. ὑποκρίνομαι τὸν Πᾶνα· ‖ ἐν ἀναφ. πρὸς γυναῖκα, μεταχειρίζομαι αὐτὴν ὡς ὁ Πάν, συγκοιμῶμαι γυναικί, συνουσιάζομαι : 'Ηρακλ.Παραδ.25 **καὶ νῦν δὲ ἔτι τὰς εἰς πλῆθος γυναῖκας λέγομεν ὅτι ἐπανεύομεν αὐτάς.**

πανευώδης-ους-ες μσν. ὁ λίαν εὐώδης : Μιχ. Συγκ.εἰς Διον.'Αρεοπ.383.

πανευώνυμος-ον ὁ λίαν, ὅλως εὐώνυμος βλ.λ. : Πασχ.Χρον.Ι,294,2 **λαλιὰν ἔχουσιν ἡδυτάτην καὶ πανευώνυμον.**

πἄνευώχητος-ον σχόλ. ὁ πλήρης παντὸς εἴδους ἐδεσμάτων : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.2,221.

πἄνεφθος-ον ὁ πάνυ ἐφθός· ‖ ἐπὶ μετάλλων, ὁ κεκαθαρμένος τελείως, ὁ κεχωνευμένος : 'Ησίοδ.Α 208 **πανέφθου κασσιτέροιο.**

πανέφορος-ον μτγν , μσν. ὁ πάντων ἔφορος : 'Ανών.Βί.Χρυσ.8,358,34.

πἄνεχθής-οῦς-ές ὁ ὅλως μισητός : 'Ορφ.'Υμν. 61,11 **παύουσα πανεχθεῖς γνώμας, οὐχ ὁσίας·** ‖ κ. ὑπερθ. πανέχθιστος : Λυκόφρ.1057 **φάος γοηρὸν καὶ πανέχθιστον φανέν.**

πανέχινος (ὁ) μτγν. ἢ **πανέχινον** (τὸ) ἀμφ. σημ. : ΠΔ'Ἰὼβ 15,26 **ἐν πανεχίνῳ τῆς ἀσπίδος αὐτοῦ** (δ.γρ. πάχει νώτῳ).

πάνζοφος-ον μτγν. ὁ ὅλως, λίαν ζοφερός, ὁ σκοτεινότατος : Γρηγ.Ναζ.Χριστ.Πάσχων 1515 **'Αΐδαο πανζόφου στέγη.**

πανζωοτία (ἡ) νεώτ. ἐπιζωοτία ἐπεκταθεῖσα εἰς πάντα τὰ ζῷα, γενική.

πανηβηδὸν ἐπίρρ. μσν. πᾶσα ὁμοῦ ἡ νεολαία, ὅλοι οἱ ἔφηβοι : Τζέτζ.Χιλ.7,996 **κεφαλὰς ἐκείραντο πανηβηδὸν οἱ πάντες.**

πανηγεμών-όνος(ὁ) μτγν. ὁ ἡγεμὼν πάντων : Φίλ.1,227 **τῆς ἀπὸ τοῦ πανηγεμόνος ἐξόδου,** Εὐσ. Βί.Κωνστ.1,39 **τῷ πανηγεμόνι καὶ τῆς νίκης αἰτίῳ.**

πανηγυράζω Ἐπιγρ. δ.γρ. πανηγυριάζω, πανηγυρίζω βλ.λ.).

πανηγυρήσιος-α-ο δημ. ὁ ἀναφερόμενος, ὁ ἰδιάζων, ἁρμόζων εἰς ἑορταστικὴν πανήγυριν, ὁ ἐκ ἢ μετὰ πανηγύρεως : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 31 **κι ἡ γνώμη σου πανηγυρήσια σκόλη·** ‖ φρ. πανηγυρήσιος μᾶς ἦρθε ἐν κραιπάλῃ, οἰνοβαρής.

πανηγύρι (τὸ) δημ. πανήγυρις, κ. ἰδ. ἡ πρὸς ἑορτασμὸν θρησκευτικῆς τινος ἐπετείου ἐν ἀκολουθίᾳ ἱεροτελεστίας ἐν ναῷ : **τὸ πανηγύρι τοῦ ἁγίου Δημητρίου - τῆς Ἁγίας Ζώνης·** ‖ συνεκδ. ἑορτὴ ἁγίου ἢ ἑορτασμὸς γεγονότος καθιερωμένου ἐν τῷ ἑορτολογίῳ : Ἀρτ.Βατοπ.1 τ' **ἅη Λιᾶ τὸ πανηγύρι·** 2) γενικώτ. ὁμαδικὸς ἑορτασμός, οἷον δι' εὐωχίας, ᾀσμάτων, χοροῦ κττ. : **στ' ἀρραβωνιάσματα κάμανε μεγάλο πανηγύρι,- ἡ ζωὴ δὲν εἶναι μόνο πανηγύρι·** ‖ διασκέδασις πολλῶν ὁμοῦ, ξεφάντωση, ξεφάντωμα, γλέντι : Σολωμ.Λὸρδ Μπάϊρ.70,3 ὡσὰν **νά 'τουν πανηγύρι,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 4,20 **πανηγύρι τῆς ἡδονῆς νὰ γίνῃ,** Πορφ.Σκ.113 **ἥλιος..σπέρνει τὴ χαρὰ τρελλοῦ πανηγυριοῦ·** 3) κτ. συνεκδ. εἰρων. ἔρις δύο ἢ πλειόνων, διένεξις, συμπλοκὴ θορυβώδης ἐνέχουσά τι τὸ κωμικόν : **ἐδιώξαν τὸν ἀρραβωνιαστικὸ χθὲς κι ἔγινε μεγάλο πανηγύρι, - σὰν πάῃ σπίτι του μεθυσμένος, τοῦ ρίχνονται ὅλοι κι ἀρχίζει τὸ πανηγύρι·** 4) ἡ ἔν τινι τόπῳ συνήθως ἅπαξ τοῦ ἔτους ἐν τακτῇ ἡμερομηνίᾳ τελουμένη ἐμπορικὴ πανήγυρις ἤτοι συρροὴ πολλαχόθεν πολλῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀγοραπωλησίαν ποικίλων προϊόντων ἐγχωρίων ἢ ἀλλαχόθεν προσκομιζομένων : **τὸ πανηγύρι τῆς Χαλκίδας - τοῦ Αἰγίου·** ‖ φρ. **εἶναι γιὰ τὰ πανηγύρια** ὡς χαρακτηρισμὸς πράγματος ἀθλίας ποιότητος· ὁμ. ἡ αὐτὴ φρ. ἐπὶ ἀνθρ. παραδόξως παραλογιζομένου ἢ ἀνοήτως ἰδιορρύθμου· πρβλ. πανήγυρις.

πᾰνηγῠριάρχης (ὁ) μτγν. δωρ. κ. αἰολ. **παναγυριάρχας** ὁ ἀρχηγὸς πανηγύρεως, ὁ ἐπιτετραμμένος τὸ συνάγειν καὶ συντελεῖν πανήγυρίν τινα : Πλούτ.Ἠθ.679Β **ἀμίκτων γὰρ αὕτη καὶ ἀφίλων δείπνων ἡ παρασκευὴ καὶ πανηγυριάρχου μᾶλλον ἢ συμποσιάρχου δεομένων,** Ἐπιγρ. **Ἱερέα Διὸς .. πρῶτον ἄρχοντα καὶ πανηγυριάρχην.**

πᾰνηγῠριαρχῶ-έω Ἐπιγρ. εἶμαι ἀρχηγός, προστάτης πανηγύρεως : **πανηγυριαρχήσας τῶν μεγάλων Παναθηναίων.**

πᾰνηγῠρίζω (πανήγυρις) κ. μαν., νεώτ. κ. δημ. ἄγω πανήγυριν, μετέχω πανηγύρεως, ὁμαδικῆς ἑορτῆς, ἑορτάζω : Ἡρ.2,59 **πανηγυρίζουσι δὲ Αἰγύπτιοι οὐκ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, πανηγύριας δὲ συχνάς,** Πλούτ.Ἠθ.873Ε, Ἡρωδιαν.Ἱστ.1,9,2 **ὡς ἐς βασιλίδα πόλιν πανηγυρίζουσαν,** Πάπ. **τὴν τῶν ἐπινικίων ἡμέραν πανηγυρίζειν,** Ἀκολ.Ἀκαθ. Ὕμν.Ὠδὴ 1 **καὶ ὀφθήσομαι φαιδρῶς πανηγυρίζων,** Μηναῖ.12,9 Συνξ. **ταύτην γοῦν τὴν ἡμέραν πανηγυρίζομεν, ὡς ἀνάμνησιν ἔχουσαν τῶν ὑπ' Ἀγγέλου δοθέντων χρησμῶν·** 2) νεώτ. κ. δημ. ἑορτάζω πλουσίως καὶ ἐπιδεικτικῶς : **θὰ πανηγυρίσωμεν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ τοῦ υἱοῦ μου·** κ. παθ. : **ἐπανηγυρίσθη τὸ γεγονός·** 3) γεν. εὐφραίνομαι, τέρπομαι, διασκεδάζω : Ἀλεξ.219,17, Αἰλ.Π 13,1 **καὶ παρῆν τῇ τε ἄλλῃ πανηγυρίζειν, καὶ κατὰ τὴν εὐωδίαν ἑστιᾶσθαι·** 4) φοιτῶ, συχνάζω εἰς ἀγοράς : Ἀπп.Λιθ.116 **πανηγυρίζουσιν ὑπὸ τῶν κερδῶν, οὐ πολιορκοῦσιν ἐοίκατε·** 5) ἐκφωνῶ λόγον πανηγυρικὸν εἴς τινα τοῦ λαοῦ συνάθροισιν· Πολυβ.4,31 «πανηγυρίσαι· τὸ πανηγυρικοὺς λόγους ἐξενεγκεῖν, πανδήμους λόγους εἰπεῖν» : Ἰσοκρ.5,13 **τοὺς μὲν ἄλλους ἐὰν πανηγυρίζειν,** Πλούτ.Ἠθ.802Ε· 6) παθ. ἐπὶ αὐλῶν, ἠχῶ ἑορταστικῶς : Ἡράκλειτ.Ἀλληγ.9 **οὐδ' ἂν αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπὴ διὰ τοῦ βαρβαρικοῦ στρατεύματος ἐπανηγυρίζετο·** 7) ρηματ.π. πανηγυρισμός, πανηγύρισμα, πανηγυριστής.

πᾰνηγῠρικός-ή-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς πανήγυριν, συνέλευσιν : Ἰσοκρ.12,263 **λοιδορουμένους δὲ τοῖς λόγοις τοῖς σοῖς ἐν τοῖς ὄχλοις τοῖς πανηγυρικοῖς,** Πλούτ. Ἠθ.608F **οὐδὲ ἦν παρασκευὴ πολυτελείας, πανηγυρικῆς περὶ τὴν ταφήν·** 2) γεν. ὁ δημοσίως ἐστολισμένος, καλλωπισμένος, ὁ ἑορταστικός, ὁ κατάκοσμος, ἰδ. ἐπὶ λόγου, ὁ ἐκφωνούμενος πρὸς ἔπαινον, ὁ ἐγκωμιαστικός : Ἰσοκρ.5,9 **ἅπερ ἐν τῷ πανηγυρικῷ λόγῳ τυγχάνω συμβεβουλευκώς,** αὐτ.5,94, Ἀριστλ.Ρητ.1408b,15 **Ἰσοκράτης ἐν τῷ πανηγυρικῷ** (λόγῳ), Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,192 **αὐτὸς ἐσύνθεσε διάφορα λογύδρια πανηγυρικὰ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν·** ‖ κ. συγκρ. : Διον. Ἀλκ.Κρίσ.5,2· ‖ νεώτ. ἐπὶ λόγου, ὁ ἐκφωνούμενος ἐξ ἀφορμῆς ἀναμνηστικῆς ἑορτῆς ἢ ἐπισήμου τελετῆς : **τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας θὰ ἐκφωνήσῃ ὁ καθηγητὴς τῆς ἱστορίας·** 3) ὁ κολακευτικός, ὁ ψευδής : Πλούτ.Ἠθ.6Α **τῶν δὲ πανηγυρικῶν λήρων ὡς πορρωτάτω τοὺς υἱεῖς ἀπάγειν·** 4) ἐπὶ ὕφους, ὁ ἐπιδεικτικός, ἀντίθ. ἀληθινός : Διον.Ἀλ.Δημ.8· ‖ νεώτ. γεν. λαμπρός, πομπώδης : **πανηγυρικὴ ὑποδοχή·** ‖ ἐπὶ προσ., ὁ πομπώδης, ὁ σοβαρός : Πλούτ.Λούκ.6 **γυναικὶ σοβαρᾷ καὶ πανηγυρικῇ·** 5) νεώτ. μτφ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὑπερβολικὸς ἔπαινος, ἐγκώμιον· ‖ κ. ἀντιθ. εἰρων. σφοδρὰ προσωπικὴ ἐπίθεσις : **ἤκουσε τὸν πανηγυρικό(ν) του.**

πανηγυρικῶς ἐπίρρ., μτγν. κ. νεώτ., δημ. -ά κατὰ τρόπον πανηγυρικόν, πομπωδῶς : Πλούτ.Κάμ. 16 **κατεσκευασμένας .. καὶ πρὸς δίαιταν πανηγυρικῶς·** ‖ κ. συγκρ. **-ώτερον** : Πολύβ.5,34,3 **πανηγυρικώτερον διῆγε τὰ κατὰ τὴν ἀρχήν·** ‖ νεώτ. κ. δημ. περιφανῶς, οἱονεὶ ἐπισήμως : **ἠθώωθη πανηγυρικῶς.**

πᾰνήγῠρις-εως (ἡ) (πᾶς, ἄγυρις, ἀγορά) κ. νεώτ., δωρ. **πανάγυρις,** δημ. **πανηγύρι** ἐθνικὴ καὶ δὴ καὶ ἑορταστικὴ συνέλευσις εἰς τιμὴν θεοῦ τινος, οἷον ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἐν Νεμέᾳ, ἐν Δελφοῖς, ἐν Κορίνθῳ, συνήθως τελουμένη διὰ λιτανειῶν, πομπῶν, χορῶν, εὐωχιῶν καὶ ἀγώνων : Πίνδ.Ο 9 **Ζηνὸς ἀμφὶ πανήγυριν,** Ἡρ.2,58 **πανηγύριας δὲ .. πρῶτοι ἀνθρώπων Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι·** ἐν χρ. μτ. τῶν ρ. ἀνάγειν (ἄγειν), ποιεῖσθαι, συνάγειν, διαλύειν κ. συστοιχ. πανήγυριν πανηγυρίζειν : αὐτ.2, 59 **πανηγυρίζουσι δὲ Αἰγύπτιοι οὐκ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, πανηγύριας δὲ συχνάς,** Ἰσοκρ.4,1 **πολλάκις ἐθαύμασα τῶν τὰς πανηγύρεις συναγαγόντων,** Ξεν.ΚΠ 6,1,10 **διαλύειν τήνδε τὴν πανήγυριν·** κ. ἐμπροθ. (ἐν, ἐς) μτ. τῶν ρ. βουλεύεσθαι, θεωρεῖν, ἐπονέναι : Αἰσχ.Ἀγ.845 **ἐν πανηγύρει βουλευσόμεσθα,** Ἀριστφ.Εἰρ.342 **ἐς πανηγύρεις θεωρεῖν, ἑστιᾶσθαι, κοτταβίζειν,** Πλάτ.Ἱππ.Ε 363C **Ὀλυμπίαζε ἐς τὼν Ἑλλήνων πανηγύρεις ἐπανιών·** ‖ νεώτ. ὁμ. συνέλευσις, συρροὴ πλήθους πρὸς ἐκκλησιαστικὴν τελετὴν κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτῆς ναοῦ, συναφῶς δὲ καὶ ἡ πρὸς τέρψιν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ναοῦ (πόλει, κώμῃ, νήσῳ) διαμονὴ τῶν συνελθόντων ἐπὶ βραχύν τινα χρόνον : **ἡ πανήγυρις τοῦ Παντοκράτορος ἐν Κερκύρᾳ, - ἡ πανήγυρις τῆς Τήνου - τῆς Ἑκατομπυλιανῆς** (Κατωπολιανῆς)· πρβλ. δημ. πανηγύρι· 2) κ. νεώτ. προσωρινή, συνήθ. ὀλιγοήμερος σύστασις μεγάλης ἐμπορικῆς ἀγορᾶς ἔν τινι τόπῳ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν

συγχρονισμῷ πρὸς θρησκευτικὴν πανήγυριν διεξαγομένη, νεώτ. συνηθέστ. ἐν χρ. ἡ λ. ἐμποροπανήγυρις : Στράβ.10,5,4 **ἥ τε πανήγυρις ἐμπορικόν τι πρᾶγμά ἐστι·** 3) συνέλευσις θεῶν ἰδ., ἀλλὰ κ. γενικώτ. οἱαδήποτε ἀνθρώπων πρός τινα κοινὸν σκοπὸν συνέλευσις καὶ σύσκεψις : Αἰσχ.Ἑπτ.220 **θεῶν ἅδε πανήγυρις,** Εὐρ.Ἡρ.1283 **εἰς ποῖον ἱερὸν ἢ πανήγυριν φίλων εἶμ᾽;·** || τὸ σύνολον **τῶν** συνελθόντων : Θουκ.5,50 **τῇ πανηγύρει δέος ἐγένετο μὴ ξὺν ὅπλοις ἔλθωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι·** 4) συνεκδ. τέρψις, ἀπόλαυσις, ἰδ. ἐν φρ. **πανήγυρις ὀφθαλμῶν** : Αἰλ.ΠΙ 3,1.

πᾰνηγύρισμα-ατος (τὸ) (πανηγυρίζω) μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ πανηγυρισμὸς βλ.λ. : ΨΧρυσ.8,963 **κοσμικὸν πανηγύρισμα·** || εἰδ. μσν. κ. δημ. ἐκκλ. ἔν τινι περιοχῇ ἐπίσημος ἑορτασμὸς ἁγίου : **τὸ πανηγύρισμα τοῦ ἁγίου Δημητρίου τελεῖται ἐν Θεσσαλονίκῃ.**

πανηγυρισμός (ὁ) (πανηγυρίζω) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ πανηγυρίζειν, ὁ ἑορτασμός, τὸ ἑορταστικῶς ἄγειν : ΠΔ Σοφ.Σαλ.15,12 **ἐλογίσαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ τὸν βίον πανηγυρισμὸν ἐπικερδῆ,** Διον.Ἀλ.Ῥωμ.7,71 **κατά τε πανηγυρισμοὺς καὶ ξένων ὑποδοχάς, - ὁ ἐπὶ τῇ ἁλώσει τῶν Ἰωαννίνων πανηγυρισμός·** 2) ἡ ἐπίδειξις : Πλούτ.Ἠθ.791B **καὶ ταῖς πράξεσιν ἀπηλλαγμένης πανηγυρισμοῦ καὶ δοξοκοπίας.**

πᾰνηγυριστήριον (τὸ) Ἐπιγρ. τόπος ἔνθα τελοῦνται πανηγύρεις, ἐθνικαὶ ἑορταστικαὶ συγκεντρώσεις θρησκευτικὴν ἀφετηρίαν ἔχουσαι : Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρ. **ἐν τοῖς κοινοῖς τῆς Ἑλλάδος πανηγυριστηρίοις, Ὀλυμπίασι καὶ Ἰσθμοῖ καὶ Νεμέᾳ.**

πανηγυριστής (ὁ) (πανηγυρίζω) μτγν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. **-ίστρια,** δημ. πληθ. **-άδες, ὁ** πανηγυρίζων, ὁ μετέχων πανηγύρεως, ἑορταστικῆς συγκεντρώσεως, ὁ πανηγυριώτης : Στράβ.17,1,17 **ἀντὶ πάντων δ᾽ ἐστὶν ὁ τῶν πανηγυριστῶν ὄχλος,** Λουκ.Ἡρ.2 **ὅθεν ἕκαστος ἦν τῶν πανηγυριστῶν,** Γρηγ.Ναζ.2,107 **εἰ καὶ ὀρχήσασθαι δεῖ σε ὡς πανηγυριστὴν καὶ φιλέορτον, - πολλοὶ τῶν πανηγυριστῶν καταυλίζονται εἰς τὴν ὕπαιθρον.**

πανηγυρίστρια (ἡ) (πανηγυρίζω) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. θηλ. τοῦ πανηγυριστής, ἡ πανηγυρίζουσα, ἡ εἰς θρησκευτ. πανήγυριν προσελθοῦσα, παρισταμένη : Πρόδρ.ἐν Notic.et extr.des manuscr.6, 562, **- πλῆθος πανηγυριστριῶν προσέρχονται εἰς τὸν ναΐσκον κατὰ τὴν ἑορτήν.**

πανηγυριώτης (ὁ) (πανήγυρις) δημ., θηλ.-ώτισσα, ὁ προσελθὼν εἰς θρησκευτ. πανήγυριν καὶ μετέχων τῶν συναφῶν ταύτῃ ἑορτασμῶν : Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.112,7 **κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε ἀπ᾽ τοὺς πανηγυριῶτες.**

πανηγυριώτικος-η-ο (πανηγυριώτης) δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς πανηγυριώτην βλ.λ. ἢ εἰς θρησκ. πανηγυρισμόν : **πανηγυριώτικος στολισμός, - πανηγυριώτικη διασκέδασις.**

πᾰνήκοος-ον μσν. ὁ πάντα τὰ λεγόμενα ἀκούων : Γρηγορ.Ν ἐν Ἀν.Βοασσ.3,198 **ἔγωγε ἐμαυτὸν ἄγλωττον μέν, πανήκοον δέ σοι καθίστημι.**

πανήλιος-ον μτγν. ὁ ὅλως προσήλιος· || ἐπὶ τῆς ἡμέρας, ὁ εὔδιος : Αἰλ.ἀπ.67 **πανήλιος ἡμέρα.**

πᾰνημᾰδόν (ἦμαρ) μτγν. καθ᾽ ὅλας τὰς ἡμέρας· Ἡσ.«διὰ βίου» : Μάξ.Τύρ.182 **τηκόμενος διερῇσι πανημαδὸν ἐλπωρῇσιν,** Χρησμ.Εὐσ.Εὐαγγ. Προπ.214Α **δρεπόμενος πανημαδόν.**

πᾰνῆμαρ ἐπίρρ. ἐπ. δι᾽ ὅλης τῆς ἡμέρας, καθ᾽ ὅλην τὴν ἡμέραν : Ὀδ.Ν 31 **ᾧ τε πανῆμαρ νειὸν ἄν᾽ ἕλκητον βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον.**

πανημάτιος-η-ον μτγν. ποι. ὁ πανημέριος βλ.λ.· Εὐστ.1110,59 «πανημάτιον οὐ λέγει Ὅμηρος, ἀλλὰ πανημέριον» : Ὀππ.Ἁλ.1,696 **παῖδα δ᾽ ἐν ἀγκοίνῃσι πανηματίη φορέουσα.**

πανήμερα (ἥμερος) ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον πανήμερον, ἐντελῶς ἥσυχον, πρᾶον: Διήγ.Ἀχιλλ.1237 **ὅμως σταθεὶς πανήμερα λέγει τὸν στρατιώτην.**

πᾰνημερεύω κ. νεώτ. διάγω ὅλην τὴν ἡμέραν πράττων τι ἢ ἔν τινι τόπῳ : Εὐρ.Ῥῆσ.361 **ἀρά ποτ᾽ αὖθις ἁ παλαιὰ Τροία τοὺς προπότας παναμερεύσει θιάσους ἐρώτων.**

πανημερία (ἡ) νεώτ. ναυτ. ἡ ὑπὸ ὁμάδος ἐκτέλεσις εἰκοσιτετραώρου ὑπηρεσίας ἐπὶ πλοίου.

πᾰνημέριος-α-ον, δωρ. πᾰνᾱμέριος ὁ διαρκῶν ὅλην τὴν ἡμέραν, ὁ δι᾽ ὅλης τῆς ἡμέρας πράττων τι : Ἰλ.Α 472 **οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο,** Ὀδ.Μ 24 **πίνετε οἶνον αὖθι πανημέριοι,** Ἡσιόδ.Α 396 **πανημέριός τε καὶ ἠῷος χέει αὐδήν,** Θέογν.1336 **οἴκαδε δ᾽ ἐλθὼν εὕδει σὺν καλῷ παιδὶ πανημέριος,** Εὐρ.Ἴων 122 **σαίρω δάπεδον .. πανημέριον·** πρβλ.Ὀδ Δ 356· || τὸ οὐδ. πανημέριον ὡς ἐπίρρ. πανῆμαρ, δι᾽ ὅλης τῆς ἡμέρας : Ἰλ.Λ 279 **οὐκ ἐμὲ μητίετα Ζεὺς εἴασε Τρώεσσι πανημέριον πολεμίζειν·** 2) ὁ ἀποτελούμενος ἐκ τῆς ὅλης ἡμέρας : Εὐρ.Ἱππ.369 **τίς σε παναμέριος ὅδε χρόνος μένει** (ὁλόκληρος ἡμέρα).

πανημερόν (πανήμερος) ἐπίρρ. καθ᾽ ὅλην τὴν ἡμέραν : Ἡρ.7,183 **πανημερὸν δὲ πλώοντες οἱ βάρβαροι ἐξανύουσι τῆς Μαγνησίης χώρης.**

πανήμερος-ον, δωρ. πανᾱ́μερος ὁ πανημέριος βλ.λ., ἐπὶ τοῦ γυπὸς τοῦ Προμηθέως : Αἰσχ.Πρ.1024 **ἄκλητος ἕρπων δαιταλεὺς πανήμερος·** || δωρ. ἐπίθ.τοῦ Διός : Ἐπιγρ. **Ζεὺς πανάμερος·** 2) μτγν. μσν. ἐκκλ. (ἥμερος) ὁ τελείως ἥσυχος, πρᾶος.

πάνημος (ὁ) ἴδ. πάναμος βλ.λ. : Δημ.280.

πᾰνήπορος-ον Ἡσ. «πανάπορος, ἐνδεής».

πᾰνήρης-ους-ες Ἡσ.«πανηρέα·πᾶσιν ἀρέσκοντα».

πάνηστος-ον (ἥδομαι) μτγν. ὁ ὅλως, ὁ λίαν εὐάρεστος : Χρησμ.Σιβ.14,145 **ὃν πάντες πίνουσι πάνηστον Ἀρμένιοι κρύσταλλον ἄγαν ῥείοντος Ἀράξεω** (ἴδ.γρ. πάνιστον)

πανθᾰλής-οῦς-ές ὁ πάνυ εὐθαλής, ἡ ὁ ἀειθαλής : Βακχ.12,69 **πανθαλέων ἀνθέων,** αὐτ 12 229.

πανθαμαρτωλός-όν μτγν. ὁ ἐν πᾶσιν, ὁ λίαν ἁμαρτωλός : Κλήμ. πρὸς Κορ·νθ.2,18.

πανθάνω μσν. πάσχω : Στουδ.Θεόδ.1228Α.

πανθαρσής-οῦς-ές μτγν ὁ λίαν, ὁ ἐν πᾶσιν εὐθαρσής : Μαν.2,171.

πανθαυμάσιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ πανθαύμαστος βλ.λ. : Ἀέτ.15,15 **πανθαυμάσιον φάρμακον.**

πανθαύμαστος-ον μσν. ὁ λίαν θαυμαστός : Σουΐδ., Παχυμ.ΓΜιχ.Παλ.351Β, Βί Νείλου Νεωτ 59,25 **τὰ πανθαύμαστα κάλλη.**

πανθέατος-ον λεξ. ὁ ὑπὸ πάντων βλεπόμενος· Σουΐδ. ἐν λ. Πάνθους

πανθεΐα (ἡ) νεώτ φιλοσ. ὁ πανθεϊσμός βλ.λ.

πάνθειον (τὸ) κ. Ἐπιγρ. ναός, τόπος καθιερωμένος εἰς πάντας τοὺς θεούς : Ἀριστλ Θαυμ.834a,12· || ὁμ. ἐν Ῥώμῃ : Δίων Κ 53,27· || κ. μτφ. : Ἀριστλ. ἀπ.18 **τὸ τῶν πλανητῶν πάνθειον·** πρβλ.Φιλ.1,483.

πάνθειος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς θεούς, ὁ κοινὸς εἰς ὅλους τοὺς θεούς : Ὀρφ.Ὕμν.54,7 **πάνθειος τελετή·** 2) Ἐπιγρ. ὁ **Πάνθειος** ὁ τὰ πάντα περιλαμβάνων θεός· 3) ὁμ. **πάνθειος** (ἐνν. μήν) ὄνομ. μηνὸς ἐν Λέσβῳ· 4) τὸ θηλ. **πανθεία** ὡς οὐσ. εἶδός τι ἐμπλάστρου : Ὀρειβ.ἀπ.49· 5) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **πάνθειον** βλ.λ.· 6) νεώτ. ὁ πάνυ θεῖος, θειότατος.

πανθεϊσμός (ὁ) νεώτ (διεθν. ὅρος) ἡ φιλοσοφικὴ θεωρία ἡ διδάσκουσα ὅτι ἡ δημιουργὸς δύναμις (ὁ θεός) εἶναι ἐν αὐτῷ τῷ ἐνεργῷ σύμπαντι (τῷ κόσμῳ) ἀποτελοῦσα μετ᾽ αὐτοῦ ἀδιαιρέτως ἕν τι ἀΐδιον· τοῦτο δὲ τὸ ἀΐδιον τινὲς μὲν τῶν πανθεϊστῶν φιλοσόφων δέχονται ὅτι ἔχει τελολογικὴν ἐνέργειαν πρὸς θετικὴν συνολικῶς προιοῦσαν ἐξέλιξιν (ἤτοι ἐνιαῖον ὂν συνειδὸς καὶ πάνσοφον ἐν τῇ

ὁλότητι αὐτοῦ), ἕτεροι δὲ θεωροῦσιν ὡς ἁπλῶς καὶ μόνον δυνάμει σταθερῶς ὄν, τῶν πολλαπλῶν κατ' αἴσθησιν ὄντων στερουμένων πραγματικότητος. Καὶ κατὰ μὲν τὴν τελολογικὴν δοξασίαν διαρθροῦνται **ὁ γενετικὸς πανθεϊσμός,** καθ' ὃν ὁ θεὸς συνεξελίσσεται μετὰ τοῦ κόσμου, **ὁ πνευματικὸς πανθεϊσμὸς** (νοητικὸς ἢ λογικὸς ἢ βουλητικός) καὶ **ὁ ἐνίζων πανθεϊσμὸς** (ἐν τῇ νεωτ. ἐκδοχῇ αὐτοῦ), κατὰ δὲ τὸν ἀτελολογικὸν συναρμόζονται κυρίως μὲν καὶ ἀμέσως **ὁ φυσιοκρατικὸς ἢ ὑλικὸς πανθεϊσμός,** πορισματικῶς δὲ ὁ τῶν Ἐλεατῶν, τῶν Στωϊκῶν καὶ τῶν ὑλοζωϊστῶν καὶ κατὰ συναμφοτέρους (ἐνδοκοσμίως ἅμα καὶ ὑπερβατικῶς) ὁ τῶν νεοπλατωνικῶν.

πανθεϊστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ πανθεϊσμοῦ.

πανθεϊστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν πανθεϊσμὸν βλ.λ. ἢ τὸν πανθεϊστήν· || κ. ἐπίρρ. **-ῶς.**

πανθελγής-οῦς-ές μτγν. ὁ τοὺς πάντας θέλγων: Νόνν.Δ 31,271 **πανθελγέα μίτρην,** αὐτ.Εὐαγγ.Ἰω. 1,114 **πανθελγὴς φωνή.**

πανθεληματισμός (ὁ) νεώτ. ἄ. πανθελισμὸς βλ.λ.

πανθελισμός (ὁ) νεώτ. σπαν. ἀντὶ τοῦ φιλοσ. ὅρου βουλησιαρχία ἢ βουλησιοκρατία βλ.λ.

πανθέλκτειρα (ἡ) ἡ πάντας καταθέλγουσα: Σιμων.183,1 **πανθέλκτειρα ἡμερίς.**

πάνθεο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ναὸς ἢ τόπος ἀφιερωμένος εἰς πάντας τοὺς θεούς, ἄ. πάνθειον· **2)** μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα ἀφιερωμένον εἰς τὴν μνήμην μεγάλων ἀνδρῶν, ἡρῴον: **τὸ πάνθεον τοῦ Ἀγρίππα ἐν Ρώμῃ·** **3)** τὸ σύνολον τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἔθνους ἢ ἐποχῆς τινος ἢ πασῶν τῶν ἐποχῶν τῆς Ιστορίας: **τὸ ὄνομά του ἀνεγράφη εἰς τὸ πάνθεον τῆς Ιστορίας·** || εἰρων. τὸ σύνολον ἐγκληματιῶν, κακοποιῶν: **τὸ ἀστυνομικὸν πάνθεον** (αἱ ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ τηρούμεναι φωτογραφίαι τῶν κακοποιῶν).

πάνθεος (ὁ) γλωσσ. ὁ θεὸς πάντων.

πανθερός (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ πενθερός.

πανθέφης (ὁ) (ἕφω) γλωσσ. σκεῦός τι μαγειρικόν· πρβλ. αὐθέφης.

πανθεών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. ὀνομασία μηνὸς ἐν Νεαπόλει.

πανθέωρος-ον μσν. ὁ πάντα θεωρῶν: Νικήτ. Παφλ.1,375Β.

πανθηής-οῦς-ές Ἐπιγρ. ὁ πανθέατος βλ.λ.: **πανθηὴς βωμός.**

πάνθηκτος-ον μσν. ἐπὶ ξίφους, ὁ λίαν ὀξύς, ὁ πολὺ ἠκονημένος: Πρόδρ.Ἔρωτ.5.

πανθηλής-οῦς-ές (θάλλω), δωρ. **-θαλής** ὁ παντοειδεῖς θαλλοὺς ἔχων· || ἐπὶ τόπου, ὁ κατάφυτος ἐκ παντοειδῶν δένδρων: Βακχ.12,69, Ἀντίπ. Θεσσ.ΑΠ 9,282 **πανθηλὴς ὕλη.**

πάνθηλυς-εος (ὁ) λεξ. ἐπὶ τοῦ Διονύσου, ὁ ἐντελῶς ἐκτεθηλυμμένος: ΕΜ 277,3 **Διονῦς ὁ γυναικίας καὶ πάνθηλυς.**

πάνθηρ-προς (ὁ) κ. νεώτ. ζῳολ. εἶδος ἀγρίου ἁρπακτικοῦ ζῴου, οὗ τὸ δέρμα εἶναι κατεστιγμένον καὶ ποικιλόχρουν, ἡ λεοπάρδαλις: Ἡρ.4,192 **θῶες καὶ πάνθηρες καὶ βόρυες,** Ξεν.Κυν.11,1 **λέοντες δέ, . . πάνθηρες, ἄρκτοι, καὶ τἄλλα ὅσα ἐστὶ τοιαῦτα θηρία,** Ἀριστλ.Ζ1 580a,25 **ὁ πάνθηρ δὲ τίκτει τυφλά, ὥσπερ λύκος,** Στράβ.16,4,16 **λέοντος μὲν πρόσωπον ἔχοντες τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα πάνθηρος,** Αἰλ.Ζ1 15,14, Ὀππ.Κυν.2,572.

πανθήρα (ἡ) μτγν. σύμπασα ἡ λεία: Οὐλπ. ἐν Πανδ.19,1,11,18· **2)** μέγα δίκτυον: ΑΠ 9,24.

πανθήριον (τό) γλωσσ. ὁ λὺγξ βλ.λ.

πανθηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ πάνθηρ βλ.λ.: Βάρρ.5,20.

πανθηρίσκος (ὁ) μτγν. ὑποκορ. μικρὸς πάνθηρ, σκύμνος πάνθηρος: Ἥρων Αὐτομ.4,1.

πάνθηρος-ον μτγν. ἐπὶ τόπου, ὁ τρέφων πάντα τὰ θηρία: Ἰω.Λυδ.Μην.4,38 **καὶ πάνθηρον δὲ παρ' αὐτοῦ τοὔνομα ποιοῦσιν ἀποδεχόμενοι, οἱονεὶ τὴν πάνθηρον γῆν ἐξ αὐτοῦ λαμβάνουσαν τὴν ζωοποιὸν καὶ εὐφραντικὴν τροφήν.**

πανθιωνάριος-ον πάπ. ὁ ἔχων τὴν μορφὴν πανθέου: **πανθιωνάριος μυροθήκη.**

πανθοινὶ ἐπίρρ. μτγν. κ. **πανθοινεὶ** ἐν μεγάλῃ πανδαισίᾳ, ἐν πλουσίῳ συμποσίῳ, δείπνῳ: Ἀπολλ. Δύσκ.Συνδ.234,9, Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.255.

πανθοινία (ἡ) μτγν. κ. σχόλ. μεγάλη, τελεία εὐωχία, πλουσιοπάροχον δεῖπνον· Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ. 999 **«πανθοινίαν ἔλεγον, . . ὁπότε εἰς κοινὸν κατατιθέντες τὰ κομισθέντα δεῖπνα πάντες ἀπέλαυον»**: Αἰλ.Ζ1 2,57, αὐτ.5,54, Κέλσ.π.Συριγ.1,760Α **τί δεινὸν κοινωνῆσαι τῆς πανθοινίας.**

πάνθοινος-ον κ.**-η-ον** (θοίνη) μτγν. ὁ πλήρης παντὸς εἴδους ἐδεσμάτων: Ὀππ.Ἁλ.2,221 **πανθοίνοισι τραπέζαις·** πρβλ.Βάβρ.95,90 **δαῖτα πανθοίνην** (ἡ πανθοινία, ἡ πανδαισία).

πανθοινῶ-έω μτγν. κατευωχοῦμαι· Φαβωρ. λ. πονθοινεῖ **«καὶ πανθοινεῖν τὸ κατευωχεῖσθαι».**

πάνθρους-οος-ουν-οον ὁ τολμηρῶς πάνυ καὶ αὐθαδῶς ὁμιλῶν καὶ δημοσιεύων πάντα· Ἡσ. «πανθρόῳ δήμῳ· παρρησίαν ἄγοντι δήμῳ, πάντα θροοῦντι, ὥστε μηδὲν ὑποστέλλεσθαι».

πανθυμαδὸν ἐπίρρ. μσν. ὀλοψύχως καὶ μετὰ θυμοῦ, ὀργῆς· Ἡσ. «πάσῃ τῇ ψυχῇ, ἢ παντὶ τῷ θυμῷ»: Ὀδ.Σ 33 **οὐδοῦ ἐπὶ ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο·** **2)** μσν. πάντες συμφώνως: Ἰὼσ Γενέσ.18D **πανθυμαδὸν ἀναπλέουσι.**

πάνθυος-ον Ἐπιγρ. ὁ θυσιμικὸς βλ.λ. **ι πάνθυον ἔτος.**

πανθυπακουστης (ὁ) πάπ. ὁ τὰ πάντα ὑπακούων.

πάνθυτος-ον (θύω) ὁ ἑορταζόμενος διὰ παντὸς εἴδους θυσιῶν, ὁ παρὰ πᾶσι σεβόμενος: Σοφ.Αἰ.712 **θεῶν δ' αὖ πάνθυτα θέσμι' ἐξήνυσ'.**

πανί (τὸ) μσν. κ. δημ., δ.γρ. παννί ὕφασμα λεπτὸν λινὸν ἢ βαμβακερὸν ἀλεύκαντον, ὀθόνη: Ἐρωτόκρ.1,1846 **νὰ κανακίσῃ στὸ πανί μὲ σπλάχνος τὴ κεράν του,** δ.τραγ. **πανὶ χοντρό, πανὶ γερό, πανὶ καλὰ φασμένο·** || δημ. εἰδ. μικρὸν τεμάχιον ὑφάσματος οἱονδήποτε: **δῶσ' μου ἕνα πανὶ νὰ ξεσκονίσω - νὰ σφουγγίσω τὸ τραπέζι·** || ὁμ. ἰδ. κτ. πληθ. αἱ πρὸς περιτύλιξιν βρέφους ὀθόναι: **μωρουδίστικα πανιά·** **2)** συνεκδ. **πανί** τὸ ἱστίον πλοίου καὶ **πανιά** τὸ σύνολον τῶν ἱστίων πλοίου: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.183,6 **οὐδὲ μαζώνει τὰ πανιὰ οὔτε κι ἐμπρὸς τραυάει·** φρ. **κάνω πανιὰ** ἐκπετάννυω τὰ ἱστία πρὸς ἀπόπλουν· ὁμ. **σηκώνομαι στὰ πανιά** εἶμαι εἰς τάξιν ἀπάρσεως, ἕτοιμος πρὸς ἀναχώρησιν (ἐν χρ. κ. μτφ. ἐπὶ προσ. ἑτοίμου ν' ἀπέλθῃ ἢ ν' ἀποχωρήσῃ)· ὁμ. **βάζω πανιά,** - **φορτσάρω (τὰ) πανιὰ** προσθέτω ἱστία· ὁμ. **βαρκάδα μὲ πανί** ἱστιοπλοΐα· || ὁμ. συνεκδ. ἰδ. κτ. πληθ. αὐτὸ τὸ ἱστιοφόρον πλοῖον: **φάνηκαν πέντε πανιά·** **3)** μτφ. ἐν φρ. **γίνηκε πανί** ἔγινε κάτωχρος· || ὁμ. **ἕνα πανὶ εἶναι ὅλοι τους** (ἐπικριτικῶς) εἶναι ὅλοι ὅμοιοι, τοῦ αὐτοῦ φυράματος· || ὁμ. **ἔμεινε πανὶ μὲ πανί** μὲ ὅλως κενὸν βαλάντιον, ὅλως ἄνευ χρημάτων.

πάνια (τά) τὸ πλήσμια βλ.λ.: Δεινόλ.π.Ἀθήν.3,111C.

πανία (ἡ) ἡ πλησμονή: Δεινόλ.π.Ἀθήν.3,111C.

πανιάζω δημ. ἄ. παννιάζω βλ.λ.

πανιάς-άδος (ἡ) μτγν. ποι. ἀνώμ. θηλ. τοῦ πανικὸς βλ.λ.: Νόνν.Δ 7,49 **πανιὰς σῦριγξ.**

πανιασταί (οἱ) Ἐπιγρ. οἱ τὸν Πᾶνα λατρεύοντες, ἱερὸς σύλλογος ἐν Ρόδῳ καὶ ἐν Περγάμῳ.

πανιβηρισμός (ὁ) νεώτ. ἡ τάσις τῶν λατινικῶν πολιτειῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ὅπως συγκροτηθῶσι διοικητικῶς ἐν ἐκπολιτιστικῇ ἐπικοινωνίᾳ πρὸς τὴν ἰβηρικὴν μητρόπολιν.

πανίερος(-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ.δημ. ὁ πάνυ ἱερός : Φίλ.1,483 **τῶν πανιέρων τεμενῶν,** αὐτ.2,472 **τὴν ἑβδόμην πανίερον καὶ πανέορτον,** Παλαμ. Τάφ.49,6 **κι εἰσ' ἐσὺ ποὺ βάφτισαν σὲ μιὰ πανίερη φρίκη·** **2**) ὑπερθ. πανιερώτατος βλ.λ.

πανιερότης-ητος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ πανιέρου· **2**) μσν. κ. νεώτ. τίτλος μητροπολίτου ἢ ἐπισκόπου : Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,79. **περὶ τῆς 'συμβοηθείας ἐν τῷ χρέει τῆς αὐτοῦ Πανιερότητος παραίνεσιν ἐποιήσαμεν.**

πανιερώτατος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὑπερθ. τοῦ πανίερος, τίτλος προσφωνητικὸς ἀπονεμόμενος εἰς τοὺς μητροπολίτας τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, ἄ. σεβασμιώτατος : Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,78 **κατὰ τὴν σὴν πρὸς ἡμᾶς περὶ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Γαβριὴλ τοῦ Χαλκηδόνος παραίνεσιν.**

πανίζω δημ. ἄ. παννίζω βλ.λ.

πανικὰ (τὰ) δημ. ἄ. παννικὰ βλ.λ.

πᾶνἴκός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ., τὸ ἀρσ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Πᾶνα : Λουκ.Διον.6 **οἱ ἄνδρες δὲ τῆς Πανικῆς** (πηγῆς)· **2**) ἐπὶ φόβου, ὁ ἐκ τοῦ Πανὸς προερχόμενος : Διόδ.Σ 14,32 **θόρυβος ὁ καλούμενος πανικός,** Ἰώσ.ΠΙ 5,2,5 **πανικὸν δεῖμα,** Πλούτ.Καῖσ.43 **πανικὸν τάραχον ἠσθοντο γιγνόμενον παρὰ τοῖς πολεμίοις·** πρβλ. Πολύαιν.1,2, Σχόλ.Εὐρ.Ρῆσ.36· ‖ ὁμ. **τὸ πανικὸν** ὡς οὐσ. μέγας φόβος παραλύων τὰς ἀνωτέρας ψυχικὰς λειτουργίας καὶ ἐμφανιζόμενος συνήθως εἰς ὁλοκλήρους ὁμάδας πρὸ μεγάλων κινδύνων : Πολύβ.5,96,3 **πανικῷ περιπεσόντες,** αὐτ.20,6,12 **πανικοῦ δ' ἐμπεσόντος αὐτοῖς καὶ φήμης ὅτι πάρεστι Φιλοποίμην τοὺς Ἀχαιοὺς ἔχων·** κ. κτ. πληθ. : Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,16· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. **ὁ πανικὸς** ὡς οὐσ. : **ἄτακτος ὑποχώρησις τοῦ στρατοῦ προκληθεῖσα ἐκ πανικοῦ, - πανικὸς εἰς τὸ χρηματιστήριον** (ραγδαία ὑποτίμησις τῶν ἀξιῶν).

πᾶνἴλἄδὸν ἐπίρρ. μσν. κατὰ στίφη ὁλόκληρα, μὲ ὅλους τοὺς λόχους : Τζέτζ.Ὁμ.432 **οἱ δ' ἄλλοι ἐχέοντο πανιλαδὸν ἔξω τείχους.**

πᾶνἴλἄος-ον μτγν. ὁ πλήρης ἐλέους καὶ χάριτος : Ὀππ.Ἁλ.2,40 **πανίλαον ἦτορ,** Νόνν.Εὐαγγ. Ἰω.6,40 **πανίλαον ὄμμα τιταίνων.**

πανίλαρος-ον μτγν. ὁ πάνυ, ἐντελῶς ἱλαρός : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.6,160 **πανίλαρον ὄμμα.**

πανίλεος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς ἵλεως, ἤπιος, πρᾶος : Ὀππ.Ἁλ.2,40.

πᾶνίμερος-ον (ἵμερος) ὁ πάνυ ἀξιέραστος, ἀγαπητός : Μαν.5,78 (ὃ.γρ.), Χριστόδ.Ἔκφρ.ΑΠ 2,169 **κόσμον . . πανίμερον·** **2**) ὁ φλεγόμενος ὑπὸ ἐπιθυμίας, ὁ σφόδρα ἐπιθυμῶν: Σοφ.Τρ.660 (ὃ.γρ.).

πάνινος-η-ο δημ. ἄ. πάννινος βλ.λ.

πάνιον (τὸ) Ἐπιγρ. τὸ σπήλαιον τοῦ Πανός· **2**) κτ. πληθ. **τὰ πάνια** βλ.λ.

πᾶνίον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. δωρ. τ. ἀντὶ πηνίον βλ.λ.· **2**) μσν. κ. νεώτ. ὕφασμα λινὸν ἢ βαμβακερόν, τὸ πανί : Μοσχ.1107 **καλῶς περικαθαρίσας τὸ τραῦμα καὶ δήσας τὸν πόδα πανίῳ ἀπέλυσεν,** Ὀρνεοσόφ.31· πρβλ. πανί.

πᾶνιος-α-ον ὁ τοῦ Πανός, ὁ πανικός : Αἰσχ.ἀπ.98 **πανίας βήσσας·** **2**) Ἡσ. «πανίῳ δαίμονι· μανιώδει δαίμονι».

πανίουρος (ὁ) πάπ. πιθ. παλίουρος βλ.λ.

πανίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἄ. πανίσκη, τὸ σύνολον τῶν ζωϊκῶν εἰδῶν γεωγραφικῆς τινος περιοχῆς ἢ χώρας ἢ γεωλογικοῦ τινος αἰῶνος ἢ περιόδου· πρβλ. χλωρίς.

πανίσδομαι δωρ. ἀντὶ πηνίζομαι βλ.λ. : Θεόκρ. 18,32 **ἐν ταλάρῳ πανίσδεται ἔργα τοιαῦτα.**

πανίσκη (ἡ) νεώτ. ὁ. πανίς βλ.λ.

πᾶνίσκος (ὁ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ Πάν, ἐν χρ. ἴδ. ὑποτιμητικῶς : Κικ.Φύσ.Θε.3,17,43, Κλήμ.Ἀλ.Προτρ. 4,61 **πανίσκοι τινὲς καὶ γυμναὶ κόραι.**

πανισλαμισμός (ὁ) νεώτ. πολιτικὸν σύστημα ἐπιδιῶκον τὴν γενικὴν διάδοσιν τοῦ Ἰσλαμισμοῦ ἢ τὴν ἕνωσιν καὶ συνεργασίαν σύμπαντος τοῦ μουσουλμανικοῦ κόσμου.

πανιώνια (τὰ) ἑορτὴ τῶν Ἰώνων πρὸς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος εἰς τὸ ἐν Μυκάλῃ ἱερὸν αὐτοῦ ἄλσος : Ἡρ.1,148 **ἐς τὴν συλλεγόμενοι ἀπὸ τῶν πολίων Ἴωνες ἄγεσκον ὁρτήν, τῇ . . οὔνομα Πανιώνια.**

πᾶνισμός (ὁ) μτγν. ὁ ὑπὸ τοῦ Πανὸς ἐμπνεόμενος ἐνθουσιασμὸς ἢ φόβος : Πλούτ.Ἠθ.1152D **πρὸς πανισμὸν ἔνθεον** (πιθ.διορθ. παιανισμός).

πάνιστος-ον μτγν. πιθ. ὁ πανευφρόσυνος βλ.λ.: Χρησμ.Σιβ.14,150 (ὃ.γρ. πάνηστος).

πᾶνίσχῦρος-ον σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ἰσχυρότατος, ὁ στερεώτατος : Σχόλ.Αἰσχ.Ἑπτ.255.

πανίτζιν (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ πανίον, πηνίον βλ.λς : Πρόδρ.2,460 **πανίτζιν ἔδωκα προχθὲς εἰς τὸν βαφέαν.**

πᾶνίχνιον (τὸ) μτγν. κτ. πληθ. ἅπαν τὸ ἴχνος, ἀχνάρι θηρίου : Ὀππ.Κυν.1,454 **μυξωτῆρσι κύνες δὲ πανίχνια σημήναντο.**

πανίωνες-ων (οἱ) μσν. πάντες οἱ Ἴωνες ὁμοῦ : Εὐστ.1414,36.

πᾶνιώνιον (τὸ) ἄλσος ἱερὸν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Μυκάλης ἐν Ἰωνίᾳ καὶ ναὸς τοῦ Ἑλικωνίου Ποσειδῶνος, ἔνθα συνήρχετο τὸ συνέδριον τῶν πληρεξουσίων τῶν δώδεκα Ἰωνικῶν πόλεων : Ἡρ.1,141 **συνελέγοντο ἐς Πανιώνιον οἱ ἄλλοι πλὴν Μιλησίων·** **2**) κτ.πληθ. **πανιώνια** (ἐνν. ἱερά) ἑορτὴ τῶν Πανιώνων : Ἡρ.1,148.

πανιώνιος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς ἐν Ἰωνίᾳ Ἕλληνας : **πανιώνιοι ἀγῶνες, - Πανιώνιος Γυμναστικὸς Σύλλογος·** **2**) Ἐπιγρ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος· **3**) Ἐπιγρ. ἐπίθ. τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ· **4**) ὁμ. εἶδος ἀμφορίσκου : Ἐπιγρ.

πανκακώσιμος-ον πάπ. ὁ τοὺς πάντας ὑβρίζων, προσβάλλων.

πάνκαλος-ον πάπ. ὁ πάγκαλος, ὁ πολὺ εὔμορφος, ὡραιότατος : **Ἶσις πάνκαλος.**

πανκρείτων (ὁ) ὁ τὰ πάντα δυνάμενος νὰ πράξῃ, ὁ παντοδύναμος : Πάπ. **ὁ πανκρείτων δεσπότης τῶν ὅλων θεὸς παντοκράτωρ.**

πανλόγιον Ἐπιγρ. τὸ σύνολον, ἡ ὅλη συνάθροισις.

πανλῦσἴτελής-οῦς-ές Ἐπιγρ. ὁ λίαν, ἐξαιρετικῶς λυσιτελής.

πανλώβητος-ον μτγν. ὁ πάνυ λελωβημένος, ὁ λίαν δύσμορφος, δυσειδέστατος, ἄσχημος : Λουκ. Τόξ.24 **πανλώβητόν τι καὶ ἀπρόσιτον μορμολύκειον** (διόρθ. παλλώβητον).

πάννα (ἡ) δημ. μέγα τεμάχιον ὑφάσματος· ‖ εἰδ. τεμάχιον ὀθόνης δι' οὗ περιτυλίσσονται τὰ βρέφη, σπάργανον· **2**) τεμάχιον ὑφάσματος χονδροῦ, δι' οὗ γίνεται ὁ καθαρισμὸς τοῦ κλιβάνου, ἄ. φουρνόπαννο· **3**) ἱστὸς τῆς ἀράχνης· **4**) εὐρὺς μούχλα σχηματιζομένη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἐδωδίμων οὐσιῶν· **4**) ἡ νόσος τῶν ὀφθαλμῶν καταρράκτης.

παννάδα (ἡ) δημ. κ. **παννίδα** κιτρινίζουσα κηλὶς ἐπὶ τοῦ δέρματος, ἐφηλίς, ἄ. φακίδα, πιτσυλάδα· **2**) σπαν. εἶδος τι ἐμπλάστρου, κατάπλασμα.

παννάς (ὁ) δημ. ὁ πσννιστὴς βλ.λ.

παννέφελος-ον ὁ ὅλως κεκαλυμμένος ὑπὸ νεφελῶν, ὁ ἐντελῶς συννεφιασμένος : Ὀρφ.Ὕμν.19,4.

παννεωτερικῶς ἐπίρρ. σχόλ. ὅλως νεωτερικῶς, προσφάτως : Σχόλ.Bemb.Ter.Adelph.765 (ἀπὸ τ. paneotericos).

παννί (τὸ) δημ. ἄ. πανὶ βλ.λ.

παννιάζω δημ. κ. πανιάζω, μτχ. παθ. παρακ. **παννιασμένος,** γίνομαι λευκὸς ὡς πανίον, ὑποκίτρινος, ὠχριῶ, κιτρινίζω, χάνω τὸ χρῶμά μου

πάν(ν)ιασε ἀπὸ τὸ φόβο του· κ. παθ. : χείλη παν(ν)ιασμένα· || ἔχω ἐπὶ τοῦ δέρματος πανάδα βλ.λ.1)· **2)** ἐπὶ ἐδωδίμων, σχηματίζω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας πάννα βλ.λ.4), εὐρωτιῶ, μουχλιάζω.

παννιάρα (ἡ) δημ. ὁ παννιστὴς βλ.λ.

παν(ν)ίζω δημ. καθαρίζω διὰ πανίου, τοῦ φουρνόπαννου, τὸ δάπεδον τοῦ κλιβάνου ἀπὸ τῶν ὑπολειμμάτων τῆς πυρᾶς, συνήθ. πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν πρὸς ὄπτησιν ἄρτων.

παννικά (τὰ) δημ. κ. **πανικά** τὰ λεπτὰ κ. ἰδ. ἄχρωμα βαμβακερὰ ὑφάσματα ἐν γένει.

πάννικος-ον ὁ τῶν πάντων νικητής : Βακχ.10,21 **παννίκοιο πάλας.**

πάν(ν)ινος-η-ο δημ. ὁ ἐκ παν(ν)ίου κατεσκευασμένος.

πάν(ν)ισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ παννίζω βλ.λ., ὁ καθαρισμὸς τοῦ κλιβάνου : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.60 **μετὰ τὸ κόλλημα ἢ τὸ διὰ κλάδων ἄναμμα, ἐπήρχετο τὸ πάνισμα.**

παννιστής (ὁ) δημ. ὁ καθαρίζων τὸν κλίβανον διὰ πάννας βλ.λ.

παννόας Ἡσ. «ὁ ἀπόπληκτος καὶ ἀδολέσχης».

παννόητος-ον μτγν. ὁ πάνυ νοητός, ὁ καθόλου ἐννοούμενος **ὁ τοῖς** πᾶσι νοητός : Διον.Ἀρεοπ.2,262.

πάννος (ὁ) κ. νεώτ. ράκος, πανί : Δίων Κ 49,36· **2)** νεώτ. ἰατρ. νεόπλαστος ἱστὸς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ κερατοειδοῦς, ὅ. παννώδης κερατῖτις.

πάννυκτος-ον μσν. ὁ παννύχιος βλ.λ. : Εὐστ. Ἀντιοχ.640C.

παννυξία (ἡ) μτγν. ὁλονυκτία, ξενυχτιά, ξενύχτισμα : Ἐπιφάν.2,268.

παννυχεύω μσν. τελῶ ἐν τῷ ναῷ παννυχίδα, ἀγρυπνίαν, ὁλονυκτίαν : Θεοφάν.Κοπρών.26 **τοὺς σταυροὺς τῶν ἐκκλησιῶν ἀφεῖλεν καὶ παννυχεύειν ἐκώλυσεν.**

παννυχί ἐπίρρ. μσν. καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἐν παννυχίδι : Ἰω.Κλίμ.116,2.

παννυχίζω (παννυχίς) ἑορτάζω ἀφ' ἑσπέρας ἑορτήν, ἀγρυπνῶ δι' ἑορτὴν καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ξενυχτῶ σὲ γιορτή : Σαπφ.Σιμπλ.17,3, Ἀριστφ.Βάτρ. 448 **οὗ παννυχίζουσιν θεᾷ, φέγγος ἱερὸν οἴσων,** Τίμ.Ἱστ.127 **παννυχίζειν περὶ τὰ ἀγάλματα,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.17,6 **ποίαν μέλλομεν παννυχίζειν ἑορτήν·** || κ. μέσ. : Λουκ.Ἑταιρ.Δ 14,1 **ὁ δὲ τῶν νυκτῶν φιλεῖται καὶ μόνος ἔνδον ἐστὶ καὶ παννυχίζεται·** **2)** γεν. πράττω τι καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἀγρυπνῶ δι' ὅλης τῆς νυκτός, ξενυχτῶ : Πίνδ.Ι 4(3), 65 **φλὸξ συνεχὲς παννυχίζουσα,** Ἀριστφ.ἀπ.695 **παννυχίζων** (δι' ὅλης τῆς νυκτός)· || κ. μτ. συστ. αἰτ. : αὐτ.Νεφ.1069 **οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασιν τὴν νύκτα παννυχίζειν.**

παννυχικός-ή-όν μτγν. ὁ ἁρμόζων, κατάλληλος εἰς παννυχίδα βλ.λ.1)· || κωμ. ἐπὶ γαστριμάργου δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐσθίοντος καὶ πίνοντος : Ποσειδ.π.Ἀθήν.10,414D **Φυρόμαχον τὸν πάντα φαγεῖν βορόν, οἷα κορώνην παννυχικήν.**

παννύχιος-η-ον κ. νεώτ. ὁ καθ' ὅλην τὴν νύκτα διαρκῶν, ὁλονύκτιος : Ἰλ.Β 2 **ἀνέρες .. εὗδον παννύχιοι,** Ὀδ.Β 434 **παννυχίη μέν ῥ' ἥ γε** (ἡ νηῦς) **καὶ ἠῶ πεῖρε κέλευθον,** Ἡσίοδ.Α 46 **παννύχιος δ' ἄρ' ἔλεκτο σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι,** Ἡρ.2, 62 **ἔπεστι αὐτὸ τὸ ἐλλύχνιον, καὶ τοῦτο καίεται παννύχιον·** || ὁ καθ' ὅλην τὴν νύκτα γινόμενος, τελούμενος : Ἰλ.Ψ 217 **παννύχιοι δ' ἄρα τοί γε πυρῆς ἄμυδις φλόγ' ἔβαλλον,** Σοφ.Ἀντ.153 **χοροῖς παννυχίοις πάντας ἐπέλθωμεν·** πρβλ. Εὐρ.Βάκχ. 862· || τὸ οὐδ. **παννύχιον** κ. ὡς ἐπίρρ. : Ἰλ.Β 24 **οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,** Πορφ.Χριστ.55.

παννυχίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. ἑορτὴ ἢ ἄλλη τις δρᾶσις διαρκοῦσα καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἀγρυπνία : Ἀριστφ.Βάτρ.371 **καὶ παννυχίδας τὰς ἡμετέρας, αἳ τῇδε πρέπουσιν ἑορτῇ,** Ἡρ.4,76 **θύσειν τε .. καὶ παννυχίδα στήσειν·,** Κριτί.1,8D **παννυχίδα ἀμφιέπειν,** Εὐρ.Ἑλ.1365 **παννυχίδες θεᾶς,** Πλάτ.Πολ.328Α **καὶ πρός γε παννυχίδα ποιήσουσιν,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.3,8,10· || νεώτ. ἐκκλ. ἀκολουθία διαρκοῦσα καθ' ὅλην τὴν νύκτα κατὰ τὴν παραμονὴν ἑορτῆς ἢ κατόπιν θεομηνίας κττ., ὁλονυκτία· || γεν. τὸ διανυκτερεύειν ἐν φυλακῇ : Σοφ.Ἠλ.92 **τὰ δὲ παννυχίδων ἤδη στυγεραὶ ξυνίσασ' εὐναὶ μογερῶν οἴκων.**

παννύχισμα-ατος (τὸ) μτγν. ὁ παννυχισμὸς βλ.λ.: Σεκοῦνδ.15 **γῆ σελήνης παννύχισμα,** αὐτ.6 **σελήνη πλεόντων παννύχισμα.**

παννυχισμός (ὁ) γλωσσ. τὸ ἀγρυπνεῖν δι' ὅλης τῆς νυκτός, ὁλονυκτία.

παννυχιστής (ὁ) γλωσσ. ὁ ἀγρυπνῶν δι' ὅλης τῆς νυκτός, ὁ τελῶν παννυχίδα.

παννυχίως ἐπίρρ. δι' ὅλης τῆς νυκτός, καθ' ὅλην τὴν νύκτα : ΕΜ 650,48.

πάννυχος-ον κ. μσν. ὁ ἐνεργῶν ἢ πάσχων τι καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Ὀδ.Ξ 458 **ὗε δ' ἄρα Ζεὺς πάννυχος,** Ἡρ.2,130 **νύκτα δὲ ἑκάστην πάννυχος λύχνος παρακαίεται,** Αἰσχ.Πέρσ.382 **πάννυχοι δὴ διάπλοον καθίστασαν ναῶν ἄνακτες·** πρβλ. Σοφ. Ἀντ.1152· || ὁ διαρκῶν καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Ἰλ.Κ 159 **τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς;,** Ἐπιγρ. **πάννυχα ὄργια,** Μηναῖ.6,13 Συνξ.Ἀρσενίου **τὰς παννύχους στάσεις καὶ τὰς τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἐφόδους·** || κ. ὁ παραμένων καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Εὐρ.Ἀλκ.451 **παννύχου σελάνας·** || τὸ οὐδ. πληθ. **πάννυχα** ὡς ἐπίρρ. δι' ὅλης τῆς νυκτός : Σοφ.ΑΙ.929 **τοιά μοι πάννυχα καὶ φαέθοντ' ἀνεστέναζες,** Ἐπιγρ.

παννύχως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. δι' ὅλης τῆς νυκτός, καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Ἐπιφάν.1,215D **ἄϋπνον παννύχως διατετελεκότα,** Νικήτ.Εὐγ.2,296.

πανόδυρτος-ον μτγν. ὁ πάνυ ὀδυρτός, λίαν ἀξιοθρήνητος : Μελέαγρ.ΑΠ 7,476,9, Ἑλλ.Ἐπιγράμμ. 230, ΠΔ Μακκ.3,4,2 **ἀνήκεστον πένθος ἦν καὶ πανόδυρτος μετὰ δακρύων βοή·** πρβλ. αὐτ.6,32.

πάνοιζυς-υος-υ ὁ ὅλως δυστυχής, πανάθλιος : Αἰσχ.Χο.49 **ἰὼ πάνοιζυς ἑστία.**

πανοικεί ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. -κί πανοικεσίᾳ βλ.λ.: Πλάτ.Ἐρυξ.392C **ἕως τις αὐτοὺς ἐπιθέμενος πανοικὶ ἐξέλῃ,** Στράβ.16,4,13 **ἀναβαίνουσι πανοικὶ μετὰ παιανισμοῦ** (δ.γρ. πανοίκιοι), ΠΔ Ἐξ.1,1 **ἕκαστος πανοικὶ αὐτῶν εἰσήλθοσαν,** ΚΔ Πράξ.16,34 **καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ** (μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ).

πανοικεσίᾳ ἐπίρρ. κ. -ησίᾳ σὺν πάσῃ τῇ οἰκογενείᾳ, οἰκογενειακῶς : Θουκ.2,16 **πανοικεσίᾳ τὰς ἀναστάσεις ἐποιοῦντο,** Ἀντιφ.Σοφ.108, Διον.Ἀλ. Ρωμ.7,18 **οἱ ἐπαναστάντες πανοικεσίᾳ,** Πάπ. **εὔχομαί σε ὑγιαίνειν πανοικεσίᾳ.**

πανοικής-οῦς-ές μσν. ὁ μεθ' ὅλης τῆς ἑαυτοῦ οἰκογενείας ὤν : Μιχ.Ἀκομ.2,301,12 **ἔχουσι γάρ σε Ἀθῆναι πανοικέα.**

πανοικησία (ἡ) δ.γρ. τοῦ πανοικεσία βλ.λ.: Θουκ. 3,57 (ἰδ.ἀνάγν. -εσίαι), Μάξ.Τύρ.19,1, Πάπ., Δίων Κ 41,7 **πανοικησίᾳ ἀνιστάμενοι.**

πανοικία (ἡ) μτγν. ἡ ὅλη οἰκογένεια : ΠΔ Γέν. 50,8 **πᾶσα ἡ πανοικία Ἰωσήφ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ·** **2)** ἰδ. κτ. δοτ. **πανοικίᾳ** κ. ἰων. -ίῃ ὡς ἐπίρρ. μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας : Ἡρ.7,39 **τὸν χρῆν πανοικίῃ αὐτῇ γυναικὶ συνέπεσθαι,** Φιλήμ.50, Πάπ. **ἔρρωσθε πανοικίᾳ.**

πανοίκιος-ον ὁ μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας : Διον. Ἀλ.Ρωμ.1,71, Διόδ.Σ 5,20 **δυνήσεσθαι γὰρ αὐτοὺς .. ἀπᾶραι πανοικίους εἰς ἀγνοουμένην,** Στράβ.4,4,2 **πανοικίων ἐξαιρόντων,** Φιλ.2,9, Ἐπιστ.Νέρων.ἐν Ἐπιγρ. **περὶ τῶν θυσιῶν .. ἃς ἐνετείλασθε ..**

ὑπὲρ τῆς πανοικίου μου ὑγείας . . ἐπιτελέσαι· || τὸ οὐδ. ἐν. ὡς ἐπίρρ. μεθ' ὅλων τῶν οἰκ. : Δημήτρ.Λάκ.ἐν Ἡρακλεωτ.Πίν.1055,23 (πιθ.ἐσφ.ἀνάγν.).

πανοικτίρμων-ονος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ οἰκτίρμων πρὸς πάντας, ὁ πολυεύσπλαχνος, προσωνυμία τοῦ Θεοῦ : Ἀνδρ.Κρήτ.335.

πᾰνοικτιστής (ὁ) πάπ. κ. **-κτίστης** ὁ πανοικτίρμων βλ.λ. : **πάντων τῶν ἀπεριστάτων ἔστε πανοικτίσται,** οὐτ. **πανοικτίστης θεός.**

πανοίκτιστος-ον μσν. ὁ πάνυ ἄξιος οἴκτου, ἀξιολύπητος : Νικήτ.Εὐγ.6,327.

πᾰνοίμοι ἐπιφών. ὢ μεγάλη δυστυχία ! : Αἰσχ.Χο. *875* **οἴμοι, πανοίμοι.**

πανόλβιος-ον ὁ πάνυ ὄλβιος, εὐδαίμων, παμμακάριστος, εὐτυχής : Ὕμν.Διόν.54 **καί μιν ἔθηκε πανόλβιον,** Θέογν.441 **οὐδεὶς γὰρ πάντ' ἐστὶ πανόλβιος,** Μηναῖ.12,3 Ὄρθρ.Ὠδ.8 **τῷ τρισηλίῳ ἠξιώθης, πανόλβιε·** || ὁ εὐλογημένος : Εὐνάπ.Ἰστ. ἀπ.267 D **πανόλβιον χρῆμα.**

πανολβίως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον πανόλβιον βλ.λ. : Διον.Ἀρεοπ.16,54.

πάνολβος-ον ὁ πανόλβιος βλ.λ. : Αἰσχ.Ἱκ.582 **δι' αἰῶνος μακροῦ πάνολβον·** || ὑπερθ. **πανολβιστος** : Χρησμ.Σιβύλλ.3,40.

πανολέθριος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ πάνυ ὀλέθριος : Κλήμ.Ἐπιστ.Πέτρ.5,76. Σχόλ.Σοφ.Αἴ.839.

πανόλεθρος (ὁ) ἐσφ γρ. τοῦ πανώλεθρος βλ.λ. : Λοβέκ.Φρύν.705.

πανομβρία (ἡ) μσν. ὁ πολὺς ὄμβρος, ἡ μεγάλη βροχή : Σωφρόν. ἐν Spicil.Pom.3,384.

πᾰνομιλεὶ ἐπίρρ. κ. **-ιλὶ** σὺν παντὶ ὁμίλῳ, μεθ' ὅλου τοῦ πλήθους : Αἰσχ.Ἑπτ.296 **πανδαμὶ πανομιλὶ στείχουσιν.**

πανόμματος-ον μτγν. ὁ πάντα προσβλέπων : Ἐπίγρ.ΑΠ 1,117 **Χριστὸς .. ἡ πανόμματος χάρις.**

πανόμοιος-ον μτγν. κ. νεώτ., ἐπ. -ομοίϊος ὁ ὅλως διόλου ὅμοιος, ὁ ὁμοιάζων καταπληκτικῶς **πρὸς ἄλλον,** ὁ καθ' ὅλα ὅμοιος : Φιλόδ.Ρητ.1,179S, Νόνν.Δ 16,161, Ἀγαθ.ΑΠ 9,482,19.

πανομοιότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ πανομοίου βλ.λ., ἡ καθ' ὅλα ὁμοιότης.

πανομοιότυπον (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἀκριβὴς ἀπομίμησις ἢ ἀντιγραφὴ πρωτοτύπου τινός : **πανομοιότυπον σχεδίου-εἰκόνος·** || συνεκδ. πᾶν ὅ,τι ὁμοιάζει καταπληκτικῶς πρὸς ἄλλο τι : **εἶναι τὸ πανομοιότυπον τοῦ πάππου του.**

πανομοίως ἐπίρρ. ὅλως ὁμοίως : Ἱππ.Ἰητρ.10.

πᾰνομφαῖος-αία-αῖον ὁ πέμπων ὀμφάς, ἤτοι φωνὰς προοιωνιζούσας τι, ὁ ἀποστέλλων μαντείας, συνήθ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Διὸς κ. ἄ. θεῶν : Ἰλ.Θ 250 **ἔνθα πανομφαίῳ Ζηνὶ ῥέζεσκον Ἀχαιοί,** Σιμων. 144, Ὀρφ.Ἀργ.660, Κόϊντ.5,626 **πανομφαῖος Ἠέλιος,** ΕΜ 768,53 **Ἥρα πανομφαία.**

πᾰνομφής-οῦς-ές μτγν. ὁ πανομφαῖος βλ.λ. κ Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.5,8 **πανομφέας ὥσπερ ὀνείρους.**

•**πᾰνοπλία** (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -ίη ὁ πλήρης, ὁλόκληρος **ὁπλισμὸς** τοῦ **ὁπλίτου,** ἅπαντα τὰ ὅπλα τοῦ ὁπλίτου τὰ προοριζόμενα διά τε τὴν ἐπίθεσιν καὶ τὴν ἄμυναν, ἡ ἀμυντικὴ περιβολὴ αὐτοῦ (τ.ἔ. ἀσπίς, περικεφαλαία, θώραξ, κνημῖδες, ξίφος καὶ δόρυ) : Ἡρ.1,60 **τὴν γυναῖκα σκευάσαντες πανοπλίῃ . . , ἤλαυνον εἰς τὸ ἄστυ,** αὐτ.4,180, Ἀριστφ. Ὄρν.830 **πανοπλίαν ἔστηκ' ἔχουσα,** Θουκ.3,114 **τριακόσιαι πανοπλίαι,** Πλάτ.Νόμ.796C **πανοπλίᾳ δὲ παντελεῖ κοσμηθεῖσα . διαπεραίνειν,** Ὀνήσανδρ.1,20 **πανοπλίαι ἐπάργυροι καὶ κατάχρυσοι,** ΚΔ Λουκ.11,22 **ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος . . νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει·** || ὁμ. κ. μτφ.: αὐτ.Ἐφεσ.6,11 **ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ.**

πανοπλίτης (ὁ) κ. μσν. ὁ φέρων, φορῶν πανοπλίαν βλ.λ. : Τυρτ 11,38 (πιθ. ἐσφ. ἀγν. ἀντὶ πάνοπλος), Πρόδρ. ἐν Ἀν.Βοασσ 374.

πάνοπλος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων πλήρη τὸν ὁπλισμόν, ὁ πλήρως καὶ βαρέως ὡπλισμένος, ο ὡπλισμένος μὲ ὅλα του τὰ ὅπλα : Αἰσχ.Ἑπτ.59 **πάνοπλος Ἀργείων στρατός,** Εὐρ.Φοίν.149 **ὄχλος .. πάνοπλος ἀμφέπει·** || ἐπὶ τελείου ὁπλισμοῦ : αὐτ.779 **ἐκφέρετε τεύχη πάνοπλά τ' ἀμφιβλήματα,** Πάπ. **νικᾶν πάνοπλον** (νικᾶν εἰς ἀγῶνα, ἐν ᾧ κατέρχονται ἐν πλήρει ὁπλισμῷ).

πᾰνοπλότατος-η-ον μτγν. ὁ νεώτατος, πολὺ νέος : Ἀπολλ.Ρ 3,244 **εἰδυῖαν . . Τηθύος ὠκεανοῦ τε πανοπλοτάτην γεγαυῖαν.**

πανόπλως ἐπίρρ. μσν. μὲ πᾶσαν τὴν πανοπλίαν : Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.Μ 34.

πανοπτήρ-ῆρος (ὁ) (ὄψομαι) μσν. ὁ πανόπτης βλ.λ. : Ψελλ. ἐν Σάθ.1,42.

πανόπτης (ὁ) (ὄψομαι) ὁ **τὰ** πάνθ' ὁρῶν, ἐποπτεύων, ἐπίθ. τοῦ Ἡλίου : Αἰσχ.Πρ.91 **καὶ τὸν πανόπτην κύκλον ἡλίου καλῶ·** πρβλ. Πορφ.Ἀποχ. 2,26· ὁμ. τοῦ Διός : αὐτ.Εὐμ.1045 **Ζεὺς ὁ πανόπτας,** Ὀρφ.ἀπ.170· κ. ἐπὶ τοῦ βουκόλου Ἄργου : αὐτ. Ἱκ.304 **ποῖον πανόπτην οἰοβουκόλον λέγεις;** κ. μ. πανόπτης : Εὐρ.Φοίν.1115 **στικτοῖς πανόπτην ὄμμασιν δεδορκότα·** || **οἱ πανόπται** τίτλοι κωμῳδιῶν τοῦ Κρατίνου κ. Εὐβούλου.

πάνοπτος-ον (ὄψομαι) Ἡσ. ὁ πανταχόθεν φαινόμενος, ὑπὸ πάντων βλεπόμενος.

πανόπτρια (ἡ) μσν. θηλ. τοῦ πανόπτης βλ.λ. : Πρόδρ.Ἐρωτ.153 **τὸ τῆς δίκης γὰρ ὄμμα τῆς πανοπτρίας,** ΚΜανασσ.Χρον.4103 **τὰς κόρας . . θεοῦ τὰς πανοπτρίας.**

πανόραμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. μεγάλη εἰκὼν τοποθετημένη συνήθ.κατὰ μῆκος τοίχου κυκλοτεροῦς κτιρίου φωτιζομένου τεχνηέντως, **ὥστε ὁ** θεατὴς εὑρισκόμενος εἰς τὸ κέντρον **νὰ** βλέπῃ τὰ παριστάμενα ἐν αὐτῇ ἀντικείμενα ὡς πραγματικὰ εἰς ἀνοικτὸν ὁρίζοντα· **2)** τὸ κτίριον ἐν ᾧ εἶναι τοποθετημένη εἰκών τις· || κατασκεύασμα **ἐν** εἴδει κιβωτίου μετὰ φακοῦ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς, δι' οὗ βλέπει τις ὑπὸ μεγέθυνσιν διαφόρους ἐναλλασσομένας ἐν **τῷ** ἐσωτερικῷ τοῦ κιβωτίου εἰκόνας· **3)** θέα πρὸς ἐκτεταμένον ὁρίζοντα· || ἡ συνολικὴ ἄποψις ἐκτεταμένου ὡραίου τοπίου : **τὸ πανόραμα τοῦ Εὐβοϊκοῦ.**

πανοραματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς πανόραμα, ὁ ὁρώμενος ὡς ἐν πανοράματι : **πανοραματικὴ θέα.**

πανοραματικῶς ἐπίρρ. νεώτ., δημ. **-ά ἐν εἴδει** πανοράματος.

πανόργιλος-ον μτγν. ὁ πάνυ ὀργίλος βλ.λ. : Νεῖλ.Ἐπιστ.155 **ἀπηγριωμένους καὶ πανοργίλους.**

πανορκία (ἡ) μτγν. τὸ ἐπὶ παντὸς ὁρκίζεσθαι, ἡ ἑτοιμότης πρὸς πάντα ὅρκον : Γρηγ.Ναζ.2,228D.

πανορμῆθεν ἐπίρρ. μσν. ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Πανόρμου : Θεοφάν.Κερ.989.

πανορμίη Ἡσ. «ἐπίθετον Ἀπόλλωνος» (πιθ. πάνοπτος).

πάνορμος-ον κ. νεώτ. εὐρὺς λιμήν, ὅρμος, εἰς ὃν πᾶν πλοῖον καὶ ἐν παντὶ ἀνέμῳ ὁρμίζεται : Ὀδ.Ν 195 **ἀτραπιτοί τε διηνεκέες λιμένες τε πάνορμοι·** **2) πάνορμος** (ὁ) ὄν. διαφόρων παραθαλασσίων πόλεων μετὰ λιμένων, ὧν ἐπισημοτάτη ἡ νῦν **καλουμένη** Παλέρμον : Θουκ.6,2 **Σολόεντα καὶ Πάνορμον ἐγγὺς τῶν Ἐλύμων.**

πανόρπη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων νευροπτέρων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **πανορπιδῶν.**

πανός (ὁ) Ἀθήν.3,111C **«πανός, ἄρτος. Μεσσάπιοι».**

πᾰνός (ὁ) ὁ φανὸς βλ.λ.

πανόσιος-ία-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ πάνυ ὅσιος, κατὰ πάντα ὅσιος, ὁσιώτατος· || συνήθ. τὸ ὑπερθ. **πανοσιώτατος** τιμητικὸς τίτλος τῶν ἀγάμων κληρικῶν καὶ ἱερομονάχων : Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,140 **πανοσιώτατοι ἡγούμενοι.**

πανοσιότης ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ πανοσίου βλ.λ. ‖ τίτλ. ἐκκλησιαστικὸς ὡς τὸ πανοσιώτατος **ἡ υμετέρα πανοσιότης**.

πἄνόσμεος (ὁ) μτγν. κ. -μιος ὁ πάνυ εὔοσμος : Νικ.άπ π. Ἀθην.15,684C **σὺν δὲ καὶ ὑφῆέν τε πανόσμεον ὅσσα τε τύμβοι**.

πανοσπρία (ἡ) μτγν κ. μσν. ἡ μεῖξις παντὸς εἴδους ὀσπρίων : Πολυδ.1,248, Ἰσίδ.Πηλ.Ἐπιστ.559 **πανοσπρίαν, τὸ τοῦ λόγου ποιεῖν, Φώτ**.

πανούκλα (ἡ) μσν. κ. δημ. ἡ νόσος πανώλης βλ.λ. : Καισαρ.Δαπ.3,192 **τὴν ἁγίαν κάραν, τὴν ὁποίαν στέλλουσι, καὶ τὴν φέρουσιν εἰς τὴν πανούκλαν** 2) μτφ. γυνὴ δύσμορφος, μοχθηρά.

πανουκλιάζω δημ. προσβάλλομαι ὑπὸ πανώλους, παθαίνω πανούκλα ‖ ἡ μτχ. παθ. παρακ. πανουκλιασμένος-η-ο κ. μτφ. χαρακτηρισμὸς ἀνθρώπου εἰς πάντα ἀναμιγνυομένου : **αὐτὸς ὁ πανουκλιασμένος τὰ κάνει ὅλα**.

πανουκλιάρης-α-ικο δημ. ὁ προσβεβλημένος ὑπὸ τῆς νόσου πανώλους ‖ μτφ. δύσμορφος καὶ μοχθηρός.

πανουκλίζω μτγν. πηνίζω βλ.λ. : Ὀρειβ.ἀπ.137.

πανουλεύς Ἡσ. «ἐξώλης» [δ.γρ. πανούλης].

πἄνούργευμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ πανούργημα βλ.λ. : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἱππ.800 (πιθ.ἐσφ.ἀνάγν.), ΠΔ Σοφ.Σειρ.1,6 **καὶ τὰ πανουργεύματα αὐτῆς τίς ἔγνω;** ‖ ἐν τῷ πληθ. ἐπὶ καλῆς σημ. θαυμαστὰ κατορθώματα : αὐτ.Ἰουδ.11,8 **ἠκούσαμεν γὰρ .. τὰ πανουργεύματα τῆς ψυχῆς σου**.

πανουργεύομαι μτγν. κ. μσν. πανουργῶ βλ.λ.: ΠΔ Βασ.1,23,22 **μή ποτε πανουργεύσηται** 2) παθ. νοθεύομαι, παραποιοῦμαι : Γαλ.15,105, Εὐστ.Πον. 163,1 (ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ πανουργοῦμαι π.αὐτ.6,269).

πανούργημα-ατος (τὸ) κ. μσν. πανοῦργον ἔργον, τέχνασμα, ἀπάτη : Σοφ.Ἠλ.1387 **μετάδρομοι κακῶν πανουργημάτων ἄφυκτοι κύνες**, ΠΔ Σοφ. Σειρ.1,6 (ἐσφ.ἀνάγν · πρβλ. πανούργευμα), Φίλ.2,203 **τὸ μέντοι πανούργημα φθάνει καὶ πρὸς ἀσέβειαν**, Θεοφύλ.Σ 85 ‖ σοφιστεία, σόφισμα : Γαλ.5,251.

πανουργία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. δόλος, ἀπάτη, κακοήθεια, τέχνασμα : Αἰσχ.Ἑπτ.603 **ναύταισι θερμοῖς ἐν πανουργίᾳ τινί**, Σοφ.Φιλ.927 **πανουργίας δεινῆς τέχνημ᾽ ἔχθιστον**, Λυσ.22,16 **περὶ τῆς τούτων πανουργίας καὶ κακονοίας ἡ πόλις ἔγνωκεν**, Πλάτ.Νόμ.747C **τὴν καλουμένην πανουργίαν ἀντὶ σοφίας ἀπεργασάμενος λάθοι**, Ἀριστλ.ΗΝίκ.1144a,27, ΚΔ Λουκ.20,23 **κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπε πρὸς αὐτούς**, Μηναῖ.6,10 Συνξ.Θωμᾶ **οὐκ ἔφερεν ἐπὶ πολὺ ὁ καινουργὸς τῆς κακίας ὁρᾶν τὰς πανουργίας αὐτοῦ**, Λίβ.Ροδ.2500 **μετὰ μηχανήματος καὶ μετὰ πανουργίας τὴν κόρην ἐβουλήθηκε νὰ ἐπάρη νὰ μισεύσῃ**, Πρόδρ.2,538 **πράσχες ποιμένος, Δέσποτα, δευτέραν πανουργίαν** ‖ ἐπὶ ρητ.σοφιστεία : Σέξτ. Ἐμπ.304,1 **διὰ τὴν τοῦ ῥήτορος πανουργίαν** ‖ ἐν τῷ πληθ. ὁμ. κακοῦργοι πράξεις, δόλοι, κακουργήματα : Σοφ.Ἀντ.300 **πανουργίας δ᾽ ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν** ‖ ἐπὶ ζῴων : Ἀριστλ.ΖΙ 588a,23 **φόβοι καὶ θάρρη, καὶ θυμοὶ καὶ πανουργίαι** 2) νόθευσις φαρμάκων ἢ μέλιτος : Γαλ.14,27.

πανουργικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων εἰς πανοῦργον, δόλιος : Ἰω.Χρυσ.Ὁμ.5,646, Θεοφύλ.Σ 150,11 **πανουργικωτάτῳ σοφίσματι** 2) ἐν Πάπ. **πανουργικὸν ξύλον** ἡ ἀγχόνη (πιθ.ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ πανιούρινον παλιούρινον) πρβλ. πανίουρος 3) ΨΚαλλισθ 2,16 **πανουργικὰ ὅπλα** (ἀμφ.ἐνν.).

πανουργικῶς ἐπίρρ. σχόλ. κατὰ τρόπον πανοῦργον, δόλιον, δολίως : Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ.1064.

πανουργιππαρχίδης (ὁ) ὁ πανοῦργος Ἱππαρχίδης : Ἀριστφ.Ἀχ.603 **Τισαμενοφαινίππους, πανουργιππαρχίδας** πρβλ. δημ. κατεργαροσπύρος, κατεργαροκώστας κττ.

πανοῦργος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., συγκρ -ότερος, -έστερος, ὑπερθ. -ότατος, ὁ ἱκανὸς νὰ πράξῃ πᾶν ἔργον δόλιον, πονηρός, μοχθηρός, δόλιος, ἀπατεών, μασκαράς : Αἰσχ.Χο.384 **βροτῶν τλάμονι καὶ πανούργῳ χειρί**, Εὐρ.Ἀλκ.766 **πανοῦργον κλῶπα καὶ λῃστήν τινα**, Ἀριστφ.Ἱππ.250 **οὗτος ἦν πανοῦργος πολλάκις τῆς ἡμέρας**, αὐτ.45 **Παφλαγόνα, πανουργότατον καὶ διαβολώτατόν τινα**, Λυσ.3,44 **τὸ μὲν τῶν εὐηθεστέρων, τὸ δὲ τῶν πανουργοτάτων**, ΠΔ Παροιμ.21,11 **ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος** ‖ ὡς οὐσ. ἄνθρωπος δόλιος, ἀπατεών, πονηρός, διαβολεμένος : Εὐρ.Ἱππ.1400 **Κύπρις γὰρ ἡ πανοῦργος ὧδ᾽ ἐμήσατο**, αὐτ.Ἑκ.1257 **χαίρεις.., ὦ πανοῦργε σύ**, Ἀριστφ.Ἱππ.249 **καὶ πανοῦργον καὶ πανοῦργον**, ΚΔ Κορ.2,12,16 **ἀλλ᾽ ὑπάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον**, Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ 3,40 **ὡς πανοῦργος ἐγέλασε τοὺς Βενετζιάνους καὶ ἦλθε πάλιν εἰς τὴν βασιλείαν**, Κάλβ.Λύρ.16,13 **βλέπει ὁ θεὸς καὶ ἀστράπτει διὰ τοὺς πανούργους** ‖ **τὰ πανοῦργα** οἱ πανοῦργοι, οἱ πονηροὶ κατὰ τὸ εἶδος : Σοφ.Φιλ.448 **τὰ μὲν πανοῦργα καὶ παλιντριβῆ χαίρουσ᾽ ἀναστρέφοντες ἐξ Ἅιδου** ‖ **τὸ πανοῦργον** ἡ πανουργία βλ.λ. : αὐτ.Ἠλ.1507 **τὸ γὰρ πανοῦργον οὐκ ἂν ἦν πολύ** ‖ κ. ἐπὶ ζῴων, τὸ πονηρόν : Ἀριστλ.ΖΙ 488b,20 **τὰ μὲν πανοῦργα καὶ κακοῦργα, οἷον ἀλώπηξ** 2) ἐν διφορουμένως κακῇ σημ εὐφυής, ἔξυπνος, ἐπιτήδειος, ἐφευρετικός, τετραπέρατος : Πλάτ. Πολ.409C **πανοῦργός τε καὶ σοφὸς οἰόμενος εἶναι**, Ἀριστλ.ΗΝίκ.1144a,28, Δημ.10 **μὴ πανοῦργος ὢν .. πράγμασι χρῆσθαι**, Πολύβ.5,75,2 **πάντων τῶν ζῴων .. ἄνθρωπος .. δοκοῦν εἶναι πανουργότατον**, Πλούτ.Ἠθ.28A **κομψὸν ἡγεῖσθαι καὶ πανοῦργον ὁ νέος ἐθιζέσθω** 3) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων ἐκ τῶν μελισσιδῶν.

πανουργῶ-έω, παρακ. πεπανούργηκα, εἶμαι πανοῦργος, ἀπατεών, εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ κάμω ὅλα τὰ πρὸς ἀπάτην : Εὐρ.Μήδ.583 **τολμᾷ πανουργεῖν**, Ἀριστφ.Ἀχ.658 **οὐδὲ πανουργῶν, οὐδὲ κατάρδων**, Ἀντιφ.5,65 **οἱ μὲν γὰρ πανουργοῦντες ἅμα τε πανουργοῦσι καὶ πρόφασιν εὑρίσκουσι τοῦ ἀδικήματος** μτ. αἰτ. συστοιχ. : Ἀριστφ.Ἱππ.803 **ἃ πανουργεῖς μὴ καθορᾷ σου**, Σοφ Ἀντ.74 **ὅσια πανουργήσασ᾽** (τολμήσασα ἕνα δίκαιον ἔγκλημα) κ. μτ. τῆς περί : Δημ.942 **πανουργοῦσι περὶ τὰ συμβόλαια τὰ ναυτικά** 2) παθ. νοθεύομαι : Γαλ.6,269.

πανούργως ἐπίρρ., ὑπερθ. -ότατα, κατὰ τρόπον πανοῦργον, δόλιον, δολίως, μὲ ἀπάτη : Ἀριστφ.Ἱππ.317 **ἐπώλεις δέρμα .. τοῖς ἀγροίκοισιν πανούργως, ὥστε φαίνεσθαι παχύ**, Πλάτ.Σοφ 239C **μᾶλλον πανούργως εἰς ἄπορον ὁ σοφιστὴς τόπον καταδέδυκεν** 2) μετὰ ἐπιτηδειότητος, πονηρίας : Ἀθήν.9,407A **πανούργως καὶ ὑποκριτικῶς λέγειν τὰ ἔπη** 3) μετὰ μείξεως, μετὰ ἢ διὰ νοθείας, νοθευτικῶς : Γαλ.14,54 **πέπερι πανούργως κατασκευαζόμενον**.

πἄνούριος-ον (οὖρος) Ἡσ. συνήθ. ἐπὶ ἀνέμων ὁ πάνυ οὔριος, πολὺ εὐνοϊκός.

πανούσιος-ον μτγν. ὁ ἀποτελῶν καθολικὴν οὐσίαν, τὴν οὐσίαν τοῦ παντός : Δαμάσκ.Ἀρχ.13.

πανοῦχος φλόξ (ἡ) μτγν. ἡ φλὸξ τοῦ φανοῦ : Τραγ.Ἀδέσπ.160 πρβλ. πανός, φανός.

πανοφθαλμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαπυητικὴ φλεγμονὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ καταλήγουσα εἰς ὁλικὴν διαπύησιν τοῦ βολβοῦ.

πάνοψ-οπος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ τὰ πάντα ὁρῶν, **βλέπων** ἐπίθ. τοῦ Ἑρμοῦ πρβλ. πανόπτης.

πανόφια (τὰ) δ.γρ. τοῦ πυανέφια βλ.λ.

πἄνόφιος-ον (ὄφις) ὁ ὑπὸ πάντων ὁρώμενος, ὁ τοῖς πᾶσιν ὁρατός : Ἰλ.Φ 397 **αὐτὴ δὲ πανόψιον**

ἔγχος ἐλοῦσα (ἐσφ.ἀνάγν. ὑπονόσφιον)˙ 2) ὁ τὰ πάντα ὁρῶν, βλέπων : Νόνν.Δ 14,169 **πάντοθι δινεύουσα πανόφιον ὄμμα προσώπου.**

πάνπλειστος-η-ον μσν. ὁ παρὰ πολύς, παμπληθής, πολυάριθμος : Πρόδρ.2,624 **δι' ἅς ἐξεῖπον πρότερον πανπλείστους τὰς αἰτίας.**

πάνριζος-ον Ἐπιγρ. ὁ μὲ ὅλας τὰς ρίζας του : **πάνριζον γένος.**

πανρύπαρος-ον μσν. ὁ ὅλως ρυπαρός, βρώμικος : Φιλῆς 2,300 (ἔκδ.Mil.).

πάνρυτος-ον (ρέω) ὁ ἐντελῶς ρευστός˙ ἐπιθ. τῆς φύσεως : Ὀρφ.Ὕμν.10,23.

πανρώμαιοι (τοί) μσν. πάντες ἐν συνόλῳ οἱ Ρωμαῖοι : Νικ.Χων.Χιλ.5Α.

πάνσα (ἡ) ἡ πᾶσα, θηλ. τοῦ πᾶς βλ.λ.

πανσαγία (ἡ) ἡ πανοπλία βλ.λ. : Σοφ.Ἀντ.107 **τὸν λεύκασπιν Ἀργόθεν ἐκ φῶτα βάντα πανσαγίᾳ** (ἐν ὅλῃ τῇ πανοπλίᾳ).

πάνσαν Ἐπιγρ. πᾶσαν, αἰτ. θηλ. τοῦ πᾶς βλ.λ. : **Ἀγησίδαμνος Ἀγησιστράτω ἱερὴς** (ἱερεὺς) **γενόμενος τὰν πόλιν πάνσαν προξένος καὶ εὐεργέτας.**

πανσεβάσμιος-ον μτγν. ὁ πᾶσι σεβάσμιος, σεβασμιώτατος : Ἀκολ.Κυρ.Πάσχα Ὀρθρ.Ὠδ.9 Κατ. **Πάσχα μυστικόν, Πάσχα πανσεβάσμιον,** Μηναῖ.6.3 Ἑσπερ. **ὁ τὴν ἀκτῖνα τῆς θεαρχικωτάτης αἴγλης εἰσδεξάμενος . ., πανσεβάσμιε.**

πανσέβαστος-ον μσν. ὁ πανσεβάσμιος βλ.λ. : Μιχ.Ἐφ.ΜΦυσ.142,5, Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,77 **τοῦ βασιλοπρεποῦς καὶ πανσεβάστου γράμματος κατόχους γενέσθαι καταξιώσαντες.**

πανσεβαστοϋπέρτατος-ον μσν. τοῖς πᾶσιν εὐσεβὴς κ. ὑπέρτατος : Νικ.Χων.Θησ.Ὀρθοδ.236.

πανσεβής-οῦς-ές μσν. ὁ πανσέβαστος βλ.λ. : Πρόδρ.Ἐπιστ.84.

πανσεληνιάζω μτγν. ἐπὶ τῆς σελήνης, εἶμαι πανσέληνος : Πτολ.Τετράβ.237 **σελήνη πανσεληνιάζουσα.**

πανσεληνιακός-ή-όν μτγν. ὁ τῆς πανσελήνου ἢ κατὰ τὴν πανσέληνον : Πτολ.Τετράβ.92 **πανσεληνιακὴ συζυγία˙** πρβλ. Βέττ.Βάλ.21,22.

πανσέληνος-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., κ. πασσέ ἐπὶ τῆς σελήνης, ἡ πεφωτισμένη ὁλόκληρος ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ὁλοφεγγής, τὸ ὁλόγιομο φεγγάρι : Θουκ. 7,50 **ἡ σελήνη ἐτύγχανε οὖσα πανσέληνος,** Ἀριστλ.ΖΙ 622b,27 **ἐργάζονται γὰρ καὶ τὰς νύκτας τὰς πανσελήνους,** Δίων Κ 40,25 **προδοθεὶς ὑπὸ τῆς σελήνης πανσελήνου οὔσης˙** κ. π.Εὐρ.Ἴων 1155 **κύκλος πανσέληνος** (ὁ πλήρης κύκλος τῆς σελήνης)˙ 2) **ἡ πανσέληνος** (ὥρα) ὁ χρόνος τῆς πανσελήνου : Ἡρ.2,47 **τῇ αὐτῇ πανσελήνῳ,** Ἀριστφ.Ἀχ. 84 **τῇ πανσελήνῳ,** Σοφ.ΟΤ 1090 **τὰν αὔριον πανσέληνον** (κατὰ τὴν προσεχῆ πανσέληνον)˙ κ. ἄνευ ἄρθρ. : Αἰσχ.Ἑπτ.389 **λαμπρὰ δὲ πανσέληνος ἐν μέσῳ σάκει˙** ‖ **ταῖς πανσελήνοις ἢ ἐν ταῖς πανσελήνοις ἢ πανσέληνον** (τό) ὅτε εἶναι πανσέληνος : Ἀριστλ.ΖΙ 544a,20 **ταῖς πανσελήνοις καὶ ταῖς ἀλεειναῖς ἡμέραις,** Ἀπολλωνίδ.Θαυμ.36˙ πρβλ.Στωϊκ.ἀπ.1,34˙ 3) στρογγύλος ὡς ἡ πανσέληνος : Ἕρμιππ.37 **χρυσίδ' οἴνου πανσέληνον ἐκπιὼν ὑφείλετο.**

πάνσεμνος-ον μτγν. ὁ πάνυ σεμνός, λίαν σεβάσμιος, μεγαλοπρεπής : Λουκ.ΒΠρ.26 **πάνσεμνα φῂς καὶ ὀνησιφόρα τὰ μαθήματα,** Μηναῖ.6,4 Ἑσπερ.Ἀπολυτ. **τὰς παγίδας συνέτριψε.. βοηθείᾳ καὶ ὅπλῳ τοῦ Σταυροῦ ἡ πάνσεμνος.**

πανσεμνοστομῶ-έω μσν. λίαν σεμνῶς, μετὰ πάσης σοβαρότητος καὶ μεγαλοπρεπείας ὁμιλῶ : Τζέτζ.Χιλ.6.48 **Δημοσθένους πανσεμνοστομοῦντος.**

πάνσεπτος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὅλως ἱερός, ἱερώτατος : Ἀμφιλ.39 **τὸ πάνσεπτον μνημόσυνον,** Μηναῖ.6,11 Ὀρθρ.Κάθισμα **ἐν συλλόγῳ πανσέπτῳ φιλοσοφῶν,** Μιχ.Ἐφ.ΜΦυσ.62,3.

πανσέπτως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον πάνσεπτον, ἱερόν : Συμ.Βί.Σαμψ.ASS Ἰουν.5,270,38 **πανσέπτως ἐγκατατίθεται.**

πανσές (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν καὶ τὸ ἄνθος τοῦ ἴου τοῦ τρίχρου βλ.λ.

πανσθεναρός (ὁ) μσν. ὁ πανσθενὴς βλ.λ. : Βαλσ.37,7.

πανσθενεί ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. παντὶ σθένει, πάσῃ δυνάμει, μετὰ πάσης δυνάμεως : Γρηγ.Ναζ. 3,408Α, Πράξ.Ἀγ.Θεοδότης 250.

πανσθενής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα δυνάμενος, πανίσχυρος, παντοδύναμος : Κύριλλ.Ἠσ.52,730 **πανσθενεστάτην ἔχει τὴν δεξιάν,** Πρόδρ.Γαλ.91, Βιζυην.144,9 (ἔκδ.Φέξη) **κι ἐλαύνει τὸν νοῦν πανσθενοῦς ἡγεμόνος.**

πανσθενουργός-όν μσν. ὁ τὰ πάντα δυνάμενος νὰ ποιήσῃ : Ἰωσ.Γεν.εἰς Ρητ.(Walz)3,474,10 **τῆς πανσθενουργοῦ καὶ σοφῆς πανταιτίας.**

πανσθενουργόφωτον (τό) μτγν. τὸ μετὰ πανσθενοῦς, μεγάλης ἐνεργείας φωτίζον : Δαμασκ. Ι.(ἐν Mi.) 96,833.

πανσθενῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον πανσθενῆ βλ.λ., πανισχύρως: Δαμασκ.Ι.Ὕμν.Θεογ.7, Μακάρ.Χρυσ.153 **πανσθενῶς αὐτουργηθεῖσα.**

πανσίδηρος-ον μσν. ὁ ὅλως ἐκ σιδήρου : Νικ.Χων.203,21 **τὸ πανσίδηρον καὶ πάγχαλκον τῶν στρατευμάτων.**

πανσιόν (ἡ) (γαλλ.) δημ. τὸ ἀντίτιμον τῆς κατοικίας μετὰ τροφῆς˙ 2) κατάστημα παρέχον ἔναντι πληρωμῆς κατοικίαν μετὰ τροφῆς.

πανσκαφία (ἡ) μσν. κ. **-εία** τὸ σκάπτειν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν πρὸς φυτείαν ἔκτασιν : Γεωπ.5,9,11 **καλλίων ἡ διὰ πανσκαφίας φυτεία τῆς διὰ παττάλου φυτείας.**

πάνσκιος-ον μσν. ὁ πανταχόθεν σκιαζόμενος, ὁ ὅλος σκιά, κατάσκιος : Γεωπ.3,11,8 **πάνσκιος γῆ.**

πάνσκοπος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα βλέπων : Παῦλ.Αἰγ.ΑΠ 7,480 **πάνσκοπον ὄμμα Δίκης.**

πανσλαυικός-ή-όν νεώτ. κ. **-σλαβικός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς σλαυϊκοὺς λαούς˙ 2) ὁ τοῦ πανσλαυϊσμοῦ.

πανσλαυϊσμός (ὁ) νεώτ. κ. **-σλαβισμός** κίνησις τῶν σλαυϊκῶν λαῶν ἐπιδιώκουσα τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν σλαυϊκῶν λαῶν καὶ τὴν πολιτικὴν αὐτῶν ἕνωσιν εἰς ἓν ἑνιαῖον κράτος.

πανσλαυϊστής (ὁ) νεώτ. κ. **-σλαβιστής** ὁ ὀπαδὸς τῆς πολιτικῆς κινήσεως τοῦ πανσλαυϊσμοῦ.

πανσλαυϊστικός-ή-όν νεώτ. κ. **πανσλαβιστικός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς πανσλαυϊστὰς βλ.λ. ἢ τὸν πανσλαυϊσμὸν βλ.λ. : **ὁ πανσλαυιστικὸς κίνδυνος ἐν τοῖς Βαλκανίοις.**

πάνσμικρος-ον ὁ πάνυ σμικρός, σμικρότατος : Πλάτ.Νόμ.903C **μόριον εἰς τὸ πᾶν ξυντείνει βλέπον ἀεί, καίπερ πάνσμικρον ὄν.**

πανσόβητος-ον μτγν. ὁ εὐκόλως ὠθούμενος πανταχόσε, ὁ ἀπὸ παντοῦ σπρωχνόμενος : Ἰω.Λυδ. Μην.2,6 **πανσόβητος ἡ ὕλη καὶ ἄστατος.**

πανσοφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ πανσόφου, ἡ κατοχὴ πάσης γνώσεως.

πάνσοφος-ον κ. νεώτ., π. Πλάτ. **πάσσοφος** ὁ πάνυ, ὁ πάρα πολὺ σοφός, ὁ κατέχων πᾶν τὸ ἐπιστητόν : Αἰσχ.Ἱκ.320 **τὸ πάνσοφον νῦν ὄνομα τοῦτό μοι φράσον,** Σοφ.ἀπ.913 **πάνσοφον κρότημα** (ἐπὶ τοῦ Ὀδυσσέως), Εὐρ.Ἡρ.188 **τὸ πάνσοφον δ' εὕρημα, τοξήρη σάγην,** Πλάτ.Πρωτ.315Ε **πάσσοφος γάρ μοι δοκεῖ ἀνὴρ εἶναι καὶ θεῖος,** Μηναῖ.6,4 Ἑσπερ.Ἀπολυτ.Ἰωάννου **δεῦτε εὐφημήσωμεν, Ἰωάννην τὸν πάνσοφον.**

πανσόφως ἐπίρρ. κ. μσν. μετὰ πάσης, μεγάλης σοφίας : Πλάτ.Κωμ.269, Μηναῖ.6,13 Ὀρθρ.Θεοτοκ. **ἐκύησας πανάχραντε, τὸν Θεοῦ θεὸν Λόγον.. ἐκτελοῦντα πανσόφως οἰκονομίαν ἀρίστην.**

πανσπερμηδόν ἐπίρρ. μτγν. μετὰ σπερμάτων παντὸς εἴδους: Νικ.ἀπ.π.'Αθήν.2,372F ὄσπρια πανσπερμηδὸν **ἐπεγχεύησιν ἀλετρίς.**

πανσπερμία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ μεῖξις παντὸς εἴδους σπερμάτων, τὸ ἀνακάτωμα τῶν σπερμάτων: 'Αριστλ.ΖΓ 769a,29, Λουκ.'Ερμότ.61 **ἐνέστω δὲ μὴ οἶνος, ἀλλὰ πανσπερμία τις,** 'Αλκίφρ.3,14, Γεωπ.5,8,2· ‖ κ. μτφ. μεγάλη ποικιλία: Πλούτ.'Ηθ. 348A **πανσπερμία μύθων·** **2)** ἡ μεῖξις τῶν στοιχείων εἰς τὰ συστήματα τοῦ 'Αναξαγόρα καὶ τῶν ἀτομιστῶν: 'Αριστλ.Οὐρ.303a,16 **ὡς οὖσαν τὴν φύσιν οἷον πανσπερμίαν πάντων τῶν στοιχείων·** πρβλ. αὐτ.Φυσ.203a,21· ‖ κ.γεν. ἡ μεῖξις τῶν στοιχείων διὰ τὴν γένεσιν τῆς ζωῆς: Πλάτ.Τίμ.73C **πανσπερμίαν παντὶ θνητῷ γένει μηχανώμενος,**Πλούτ. 'Ηθ.463A **παθῶν πανσπερμία τις ὁ θυμός·** **3)** νεώτ. πλῆθος ἀνθρώπων διαφόρων ἐθνικοτήτων.

πανσπερμισμός (ὁ) νεώτ. ἡ περὶ πανσπερμίας φιλοσοφικὴ θεωρία.

πανσπερμιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τῆς θεωρίας τοῦ πανσπερμισμοῦ βλ.λ.

πάνσπερμος-ον μτγν. ὁ ἐκ παντὸς εἴδους σπερμάτων συνιστάμενος: Διόδ.Ζων.ΑΠ 6,98 **μοῖραν ἀλοιήσας στάχυος πάνσπερμά τε ταῦτα.**

πανστρατί ἐπίρρ. πανστρατιᾷ βλ.λ.· Σουίδ.

πανστρατιά (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ὅλον στράτευμα, ἡ σύναξις τοῦ ὅλου στρατεύματος, ἐπιστράτευσις ὅλων τῶν δυνάμεων: Θουκ.4,94 **πανστρατιᾶς ξένων καὶ ἀστῶν γενομένης,** Μηνοῖ.6,4 'Ορθρ. 'Ωδ.1 **ἐν βυθῷ κατέστρωσε ποτὲ . . πανστρατιὰν ἡ ὑπέροπλος δύναμις·** ‖ συνήθ. ἡ δοτ. -ᾷ, ἰων. -ιῇ μετὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος: 'Ηρ.1,62 **καὶ οὗτοι πανστρατιῇ ἦσαν ἐπὶ τοὺς κατιόντας,** Θουκ.2,5 **οἱ δ' ἄλλοι . . οὓς ἔδει ἔτι τῆς νυκτὸς παραγενέσθαι πανστρατιᾷ.**

πανσυδί (σεύομαι) ἐπίρρ. κ. -δεί κ. πασσυδί μετὰ πάσης δυνάμεως· δθ. πανστρατιᾷ βλ.λ.: Θουκ.8,1 **πανσυδὶ διεφθάρθαι,** Ξεν.ΚΠ 1,4,18 **ὁρῶν ἐκβοηθοῦντας καὶ τοὺς ἄλλους πασσυδί, ἐκβοηθεῖ καὶ αὐτός,** Φερεκρ.31, Διον.'Αλ.Ρωμ.5,46,'Ονήσανδρ.42,12· ‖ π.Φώτ.401,14 «πασσυδί· παντελῶς».

πανσυδίᾳ (σεύομαι) ἐπίρρ., ἐπ. -ίῃ δ.γρ. πασσυδίᾳ μετὰ πάσης σπουδῆς, προθυμίας: 'Ιλ.Β 12 **θωρῆξαί ἑ κέλευε κάρη κομόωντας 'Αχαιοὺς πανσυδίῃ,** Εὐρ.Τρῳ.797 **τίνος ἐνδέομεν μὴ οὐ πανσυδίᾳ·** **2)** πανστρατιᾷ: Ξεν.'Ελλ.4,4,9 **ἧκον οἱ 'Αργεῖοι πασσυδίᾳ βοηθοῦντες,** Αἰν.Τακτ.15,9, Κόϊντ.7,432.

πανσυδίην ἐπίρρ., δ.γρ. **πασσυδίην** πανσυδίᾳ βλ.λ.): ΕΜ 650,55 «πανσυδίη ἐπίρρημά ἐστιν ἀθροίσεως παμπληθεί» (ἐσφ.ἀνάγν. π.Σουίδ.), 'Ησ. ἐν λ. πασσύριον.

πανσύνετος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα συνετός, ἡ πάνυ, πολὺ συνετός: Κύριλλ.'Αλ.ἐν Mai. Biblioth.Patr.2,107, Πρόδ.Cod.Par.2831.

πανσυρεί δ.γρ. τοῦ πασσυρεί βλ.λ.

πάνσυρτος-ον (σύρω) ὁ τὰ πάντα σύρων, ἕλκων: Σοφ.'Ηλ.851 **πανσύρτῳ πανδρήνῳ πολλῶν στυγνῶν τ' ἀχέων αἰῶνι** (δ.ἀνάγν. πανδύρτῳ).

πάνσχημος-ον μτγν. ὁ πανσχήμων βλ.λ.: Διον. 'Αρεοπ.Ρωμ.5,8.

πανσχήμων-ονος-ον μτγν. ὁ ἔχων οἱανδήποτε ἢ ἀπροσδιόριστον μορφήν, ὁ πάσης μορφῆς: Θεολ.'Αριθμ.8 **δύο ἀριθμῶν σχέσις πανσχήμων ἐστίν·** πρβλ.'Ιάμβλ.Νικ.'Αριθμ.57P.

πάνσωμος-ον μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ὑπάρχων εἰς ὅλον τὸ σῶμα, ὁ ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα: Νικ.Χων.Χρον. 340 **ἐπενεγκόντες πληγὰς πανσώμους·** ‖ ἐπίρρ. **πανσώμως** μεθ' ὅλου τοῦ σώματος: Διον.'Αρεοπ. 'Εκκλ.'Ιεραρχ.217 **τὸν ἄνδρα χρῖσαι πανσώμως παραδούς.**

πανσώτειρα (ἡ) 'Επιγρ. θηλ. τοῦ μ.μσν.ἀρσ. πανσώτηρ, ἡ τοὺς πάντας σώζουσα, ἐπὶ τῆς 'Ισιδος.

πανσώτηρ-ηρος (ὁ,ἡ) ἐκκλ. ὁ τοὺς πάντας σώζων, διαφυλάττων, ἐπὶ τῆς παρθένου Μαρίας· πρβλ. πανσώτειρα: Montefalc Bibl.Coisl.41,49 **λιταῖς τῆς πανσώτηρος κοσμοσώστου.**

πανσωτήριον (τὸ) μσν. τὸ πάντας σῷζον: Βί. 'Αγ.Γρηγορ.ἐπισκ.Ripsim.153.

πάντα ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. πάντοτε, διαρκῶς, ὁλοένα: Διγεν.'Ακρ.191 **νὰ εἶναι πάντα τρίδουλος, δοῦλός του δουλωμένος,** Πρόδρ.2,517 **πάντα τὸν δεῖναν μερτικὸν μικρότερον τὸν δίδει,** 'Ερωτόκρ. 1,1271 **πάντα σὲ θέλει τυραννᾷ χειμῶνα καλοκαίρι·** ‖ ἐν πάσῃ περιπτώσει, πάντως, ὁπωσδήποτε: **πᾶς δὲν πᾶς, ἐγὼ πάντα θὰ 'ρθω·** ‖ κ. φρ. γιὰ πάντα διὰ παντός, δι' ὅλον τὸν ἐπίλοιπον χρόνον· κ. μιὰ γιὰ πάντα ἅπαξ διὰ παντός, πρώτην καὶ τελευταῖον φορόν.

παντᾷ ἐπίρρ. δωρ. τοῦ πάντῃ βλ.λ.

παντάγαθος-ον μτγν. ὁ κατὰ πάντα ἀγαθός, καλός, πανάγαθος: 'Επιγρ.· ‖ τὸ οὐδ. **παντάγαθον** τὸ καλὸν δι' ὅλα, ὠφέλιμον, ἐπὶ ἐμπλάστρου: Γαλ.13,649.

πανταγέωργος (ὁ) μτγν. ὁ πάντα γεωργῶν, ἐργαζόμενος τὴν γῆν· μτφ. ὁ πάντα ἐργαζόμενος: 'Ιώσ.Μάρκ.15 **πανταγέωργος λογισμός.**

πανταγήρως-ω-ων ὁ οὐδέποτε γηράσκων, ὁ ἀμετάβλητος: Σοφ.'Αντ.606 (δ.ἀνάγν.).

παντάδικος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἄδικος: Φίλ.2,362.

παντάδουσα (ἡ) τὸ φυτὸν κενταύριον τὸ ἀστρωτόν: Θεόφρ.ΦΙ 6,5,1.

πανταεθνής-οῦς-ές μτγν. ὁ παντὸς ἔθνους: 'Απ.'Εμφ.Πολ.4,34 (ἀμφ.).

παντάθλιος-α-ον ὁ κατὰ πάντα, καθ'ὅλα ἄθλιος, ἐλεεινός, πανάθλιος: Πάπ. **ἡ πανταθλία κώμη 'Αφροδίτη,** αὐτ. **ἡ πανταθλία ἡμῶν πόλις.**

πάνταθλος-ον ὁ ἐν πᾶσι τοῖς ἄθλοις ἐξησκημένος: Θησ.Στεφ.ἐν λ.

παντάϊολος-ον ὁ ὅλως ἀκτινοβολῶν, λίαν ἀκτινοβόλος: 'Ορφ.ἀπ.236 **πανταίολος "Ηλιος.**

πανταιτία (ἡ) μτγν. ἡ δημιουργὸς αἰτία πάντων τῶν πραγμάτων: 'Ιώσ. ἐν Welz.Ρητ.3,10 **τῆς πανσθενουργοῦ καὶ σοφῆς πανταιτίας.**

παναίτιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ παναίτιος βλ.λ.: Προκ.ἐν Mai.Auct.Class.6,348, Μιχ.Συγκ.355 **παναίτιος Τριάς.**

παντακύριος-ον πάπ. ὁ πάντων κύριος, ἀφέντης: **παντακύριε βασιλεῦ.**

παντάλας-αινα-αν ὁ ὅλως δυστυχής, πανάθλιος, δυστυχέστατος: Αἰσχ.Πέρσ.638 **παντάλαν' ἄχη διαβοάσω,** Εὐρ.'Ανδρ.140 **παντάλαινα νύμφα.**

παντάληθής-οῦς-ές 'Επιγρ. ἐπὶ χρησμοῦ, ὁ κατὰ πάντα ἀληθής, ἀληθέστατος.

πανταλόνι (τὸ) δημ. κ. **παντελόνι** ἡ περισκελὶς βλ.λ.· ὁ πληθ.ἄνευ πληθ. ἐνν.: **μακριὰ παντελόνια·** ‖ συνεκδ. **τὸ ἐσώβρακον·** ‖ ὁμ. γυναικεῖον ἐσώρρουχον, καλύπτον τὰ σκέλη.

πανταμάρτητος-ον μτγν. τ. τοῦ παναμάρτητος βλ.λ., ὁ ὅλως ἁμαρτωλός: 'Επιστ.Βαρνάβ.68,15 (ἐκδ. Men.), **πενήτων . . κριταὶ πανταμάρτητοι.**

παντανάθεμα (τὸ) μσν. πλῆρες ἀνάθεμα, κατάρα: Στουδ.Θεόδ.1816C **ἀνάθεμα αὐτοῖς καὶ κατανάθεμα καὶ παντανάθεμα ὑπὸ πατρός, υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος.**

παντάναξ-ακτος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., θηλ. -άνασσα, ὁ τῶν πάντων βασιλεύς, ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου, παντάρχης: Μηνοῖ.6,11 'Εσπερ.Σταυροθεοτ. **πάθος σου τὸ σεπτὸν ἡ σεμνὴ . . Μήτηρ, Μακρόθυμε παντάναξ, ἑωρακυῖα,** 'Ακολουθ.Μ. Παρασκευῆς **Υἱὲ θεοῦ παντάναξ·** ‖ τὸ θηλ. ὡς προσηγ. τῆς Θεοτόκου: Μηναῖ.6,6 Θεοτοκ. **ἡ παντάνασσα Μητροπάρθενος·** κ. ἐπὶ τῶν ἐπὶ γῆς βασιλέων: Πρόδρ.2,620 **ἀλλ' ὦ πορφύρας βλάστημα, παντάναξ τροπαιοῦχε.**

παντάπαν ἐπίρρ. μσν. παντάπασι βλ.λ.: ᾽Εφραὶμ Καισάρ.10219 **προφάσεις παντάπαν ἄνευ λόγου.**

παντάπᾱσι(ν) ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἐν πᾶσιν ὅλως, ἐξ ὁλοκλήρου, ὁλοσχερῶς, ὅλως διόλου : ῾Ηρ.7,152 **πείθεσθαί γε μὴν οὐ παντάπασιν ὀφείλω,** Θουκ. 6,71 **ὅπως μὴ παντάπασιν ἱπποκρατῶνται,** Ξεν. ΚΠ 1,3,17 **τὰ δίκαια παντάπασιν ἀκριβῶ,** Πλάτ. Φαῖδ.88Α **ἔν τινι τῶν θανάτων παντάπασιν ἀπόλλυσθαι·** ‖ μτ. ἐπιθ. ὅλως διόλου : Ξεν.ΚΠ,1,4 12 **παντάπασι βλὰξ** (ἐντελῶς βλάξ), Πλάτ.Πολ.293 Α **παντάπασιν ὀλίγους δεῖν ζητεῖν,** Δημ 540 **παντάπασιν ἔρημος·** ‖ κ. μτ. ἐπιρρ. : Θουκ.5,104 **οὐ παντάπασιν οὕτω ἀλόγως θρασυνόμεθα** (ὄχι ὅλως διόλου ἄνευ λόγου), ᾽Ισοκρ.12,232 **λίαν πικρῶς καὶ παντάπασιν ἀνοήτως·** ‖ ὁμ.μτ. ἄρθρ. : Θουκ.3,87 **ἐκλιποῦσα μὲν οὐδένα χρόνον τὸ παντάπασιν·** ‖ κ. μτ. ἀρνητ. : ᾽Αναξ.12 **παντάπασιν οὐδέν,** ᾽Αριστλ.Γεν.Φθορ.316a,27· ‖ ἐν ἀποκρίσεσι, μάλιστα, βεβαίως, ἀναμφιβόλως, βεβαιότατα : Ξεν.᾽Απομν.4,5,3 **παντάπασί γ᾽, ἔφη,** Πλάτ. Φαῖδρ 278Β **παντάπασι μὲν οὖν ἔγωγε βούλομαί τε καὶ εὔχομαι ἃ λέγεις.**

παντάπρωτος-η-ον ὁ πάντοτε, οἱονεὶ πρῶτος, τιμητ. τίτλ. ἐν Σπάρτῃ : ᾽Επιγρ. **πανταπρώτη γυνή.**

πανταπώλεια (ἡ) μσν. ἡ παντελής, ὁλοσχερὴς ἀπώλεια : ᾽Αναστ.Σιν.120D.

πανταπώλης (ὁ) ᾽Επιγρ. μεταπράτης· πρβλ. παντοπώλης : **ἰατρὸς πανταπώλης.**

παντάρβη (ἡ) κ.μσν. πολύτιμός τις λίθος,πιθ.ὁ πορφυροῦς ἀδάμας, τὸ ρουμπίνι : Κτησ.ἀπ.57,2, Φιλόστρ.᾽Απολλ.3,46, ῾Ηλιόδ.Αἰθ.8,11 **παντάρβην φορέουσα πυρὸς μὴ τάρβει ἐρωήν,** Εὐστ.Πον.212,40.

πανταρβής-οῦς-ές μτγν. ὁ τὰ πάντα φοβούμενος : Μαν.2,168, Ρητόρ. εἰς Κατ.᾽Αστρλ.Κ 1,45.

παντάρετος-η-ον ὁ ἔχων πάσας τὰς ἀρετάς : ᾽Επιγρ. **πανταρέτην γυναῖκα** (ἀμφ.).

παντάριστος-η-ον ᾽Επιγρ. ὁ πάντων ἄριστος, ὁ καλύτερος, τιμητικὸς τίτλος ἐν Σπάρτῃ.

πανταρκής-οῦς-ές ὁ πᾶσιν ἀρκῶν, αὐταρκῶν, πανίσχυρος : Αἰσχ.Πέρσ.855 **πανταρκὴς ἀκάκας ἄμαχος βασιλεύς.**

παντάρχας-α (ὁ) δωρ. τ. τοῦ παντάρχης βλ.λ. : ᾽Αριστφ.᾽Ορν.1059 **ἤδη μοι τῷ παντόπτᾳ καὶ παντάρχᾳ θνητοὶ πάντες.**

παντάρχης (ὁ) μτγν. ὁ τῶν πάντων ἄρχων : ᾽Αποστ.Διατ.6,11 **παντάρχην, παντεξούσιον.**

πανταρχία (ἡ) Σουΐδ. γλῶσσ. τοῦ παντοκρατορία.

πανταρχικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὸν τρόπον τοῦ παντάρχου βλ.λ. : Μιχ.᾽Ατταλ 73,12.

πάνταρχος-ον ὁ ἐπὶ πάντων ἄρχων, παντοκράτωρ, παντάναξ : Σοφ.ΟΚ 1085 **ἰὼ Ζεῦ, πάνταρχε θεῶν,** Φἰλ.1,242 **ὁ πάνταρχος** (ὁ ὕψιστος, ὁ θεός)· ‖ ἐν πάπ. **ἡ πάνταρχος** ἡ θεὰ ῏Ισις.

πανταρχῶ-έω ᾽Επιγρ. εἶμαι ἄρχων, κύριος, ἐξουσιαστής : **πανταρχεῖν τῆς ᾽Ομβειτῶν πόλεως.**

παντάρχων-οντος (ὁ) ὁ ὑπηρετήσας εἰς ὅλας τὰς ἀρχάς, ὁ λαβὼν ὅλας τὰς ἐξουσίας : ᾽Επιγρ. **βουλευτὴς παντάρχων.**

παντάσκιος-ον ῾Ησ. ὁ πανταχόθεν σκιὰν ἔχων, σκιαζόμενος.

παντάσπορος-ον πάπ. ὁ τελείως ἄσπορος.

παντατίφ (τὸ) (γαλλ.) δημ. κόσμημα κρεμώμενον συνήθ. διὰ λεπτῆς ἁλύσεως ἐκ τοῦ λαιμοῦ.

πανταυγής-οῦς-ές μτγν. ὁ τὰ πάντα ὁρῶν, βλέπων : Μαν.1,287 **ὄμμα βάλῃ πανταυγὲς ἐν ἡμερινῇσι λοχείαις.**

παντᾰχῇ ἐπίρρ. τόπου, ἐν παντὶ τόπῳ, εἰς ὅλα τὰ μέρη : Θουκ.1,49 **πανταχῇ μὲν οὖν πολὺς θόρυβος . . ἦν,** Ξεν.᾽Αν.2,5,7 **πανταχῇ γὰρ . . πάντων ἴσον οἱ θεοὶ κρατοῦσι** (ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ πάντῃ), Πλάτ.Φαῖδ.109Β **εἶναι γὰρ πανταχῇ περὶ τὴν γῆν πολλὰ κοῖλα·** ‖ μτ.γενικ. τόπου, εἰς πᾶν μέρος τοῦ . . : ῾Ηρ.7,106 **κατέστασαν γὰρ τοῦ ῾Ελλησπόντου πανταχῇ,** Εὐρ.᾽Ιων 1107 **πανταχῇ γὰρ ἄστεως ζητῶν νιν ἐξέπλησα·** ‖ ὁμ. εἰς πᾶσαν πλευράν : ῾Ηρ.2,124 **τῆς** (πυραμίδος) **ἐστὶ πανταχῇ μέτωπον ἕκαστον ὀκτὼ πλέθρα,** Θουκ.7,79 **προσέβαλλόν τε πανταχῇ αὐτοῖς κύκλῳ,** αὐτ.3,68 **διακοσίων ποδῶν πανταχῇ·** ‖ κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, πανταχοῦ : Σοφ ΟΚ 122 **λεῦσσέ νιν, προσπεύθου πανταχῇ,** ᾽Αριστφ.Θεσμ.660 **διασκοπεῖν πανταχῇ·** πρβλ. ᾽Ορν.165· **2)** μτφ. κατὰ πάντα τρόπον, ἀπολύτως, καθ᾽ ὅλας τὰς σχέσεις : ῾Ηρ.5,78 **δηλοῖ δὲ οὐ κατ᾽ ἓν μοῦνον, ἀλλὰ πανταχῇ,** Σοφ.᾽Αντ 634 **πανταχῇ δρῶντες φίλοι** (κατὰ πάντα τρόπον ἐνεργοῦντες), Εὐρ.Μήδ 364 **κακῶς πέπρακται πανταχῇ,** Πλάτ.Νόμ.918Ε **οἱ πανταχῇ ἄριστοι ἄνδρες·** **3)** ἐν πάσῃ περιπτώσει : Σοφ. Αἴ.1369 **πανταχῇ χρηστός γ᾽ ἔσει.**

παντᾰχόθεν ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐξ ὅλων τῶν διευθύνσεων, ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ἀπὸ παντοῦ : ῾Ηρ.7,25 **ἐκ τῆς ᾽Ασίης πανταχόθεν,** ᾽Αριστφ.Λυσ. 1007 **τοῦτο τὸ πράγμα πανταχόθεν ξυνομώμοται ὑπὸ τῶν γυναικῶν,** Πλάτ.Συμπ.190Ε **συνέλκων πανταχόθεν τὸ δέρμα ἐπὶ τὴν γαστέρα,** ΚΔΜᾶρκ. 1,45 **καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν,** Σάθ.3,27 **ἕως ὅπου ἐσυνάχθησαν πανταχόθεν τὰ στρατεύματα·** ‖ μσν. κ. ἀντὶ πανταχόθι, εἰς ὅλα τὰ μέρη : Μηναῖ 6,7 Συνξ.Παύλου Μοναχοῦ **καὶ τῆς φήμης πανταχόθεν διαδοθείσης·** **2)** ἐκ πάντων τῶν μερῶν τ. ἔ. κατὰ πάντα τρόπον : Θουκ.1,17 **πανταχόθεν ἡ ῾Ελλὰς ἐπὶ πολὺν χρόνον κατείχετο,** Ξεν.᾽Απομν.2,1,25 **πανταχόθεν γὰρ ὠφελεῖσθαι . . παρέχω,** Δημ.307 **πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαίτιον.**

παντᾰχόθι ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. ἐν παντὶ τόπῳ, πανταχοῦ βλ.λ. : Γαλ.14,81· μτ. γενικ. : Λουκ.Θε.Δ 9,1 **πανταχόθι τοῦ σώματος,** Φώτ.379,7.

παντᾰχοῖ ἐπίρρ. κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, πρὸς οἱονδήποτε μέρος : ᾽Αριστφ.Σφ.1004 **ἄγων μετ᾽ ἐμαυτοῦ πανταχοῖ** (ὅ. ἀνάγν. πανταχοῦ), Δημ.46 **πρὸς ᾽Αρτάβαζον καὶ πανταχοῖ μᾶλλον οἴχεται.**

παντᾰχόσε ἐπίρρ. πανταχοῖ βλ.λ. : Θουκ.7,42 **τήν τε τῶν ᾽Αθηναίων δύναμιν πανταχόσε πολλὴν φαινομένην,** Πλάτ.Πολ.540Α **ἑλκόμενοι πανταχόσε·** ‖ ἀνωμάλως ἀντὶ τοῦ πανταχοῦ βλ.λ. : Πλούτ.᾽Αγ.14 **τοῖς πανταχόσε δήμοις.**

παντᾰχοῦ ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἐν παντὶ τόπῳ, εἰς ὅλα τὰ μέρη, παντοῦ : ῾Ηρ.3,117 **ἄρδεσκε διαλελαμμένος πανταχοῦ τούτων τῶν εἰρημένων,** Σοφ. Αἴ.1252 **οἱ φρονοῦντες εὖ κρατοῦσι πανταχοῦ,** Εὐρ.ΙΤ 568, Πλάτ.Χαρμ.160Α **καὶ ἐν γραμματιστοῦ . . καὶ ἄλλοθι πανταχοῦ,** ΚΔ Λουκ.9,6 **διήρχοντο . . θεραπεύοντες πανταχοῦ,** Μηναῖ.6,6 ᾽Εσπερ. **πανταχοῦ γὰρ καλούμενος, ὀξέως προφθάνεις·** μτ. γενικ. : αὐτ.Φαῖδ.111Α **πανταχοῦ τῆς γῆς** (ἐσφ. ἀνάγν. ἀλλαχοῦ)· ‖ πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν : Εὐρ.ΙΤ 68 **σκοποῦμαι δ᾽ ὄμμα πανταχοῦ στρέφων,** ᾽Αριστφ.Λυσ.1230 **μεθύοντες ἀεὶ πανταχοῦ πρεσβεύομεν·** **2)** ὅλως, ἀείποτε, ὁλοσχερῶς : Πλάτ.Πολ.504Α **τὸν δὲ πανταχοῦ ἀκήρατον ἐκβαίνοντα,** αὐτ.Παρμ.128Β **οὐ πανταχοῦ ἤσθησαι.**

πανταχοῦσα (ἡ) δημ. δ.τ. τοῦ ἀπανταχοῦσα βλ.λ.

παντάχραντος-ον μσν. ὁ πανάχραντος βλ.λ. : ᾽Αμφιλ.44.

παντάχρηστος-ον μσν. ὁ εἰς πάντα χρήσιμος : Δωρόθ.Μον.786D **θυμελικὴ παντάχρηστος.**

παντᾰχῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ πάντα τρόπον, ὅλως : Πλάτ.Παρμ.143C **οὕτω πανταχῶς ἐφ᾽ ἑκάστου ἄμφω λέγω,** ᾽Ισοκρ.15,94 **πρὸς γὰρ τὸ παρὸν πανταχῶς ἕξει μοι καλῶς.**

παντεβιπᾶσιν ᾽Επιγρ. (ἀμφ.) πάντ᾽ ἐπὶ πᾶσιν.

παντειδήμων-ονος (ὁ) μτγν. ὁ γνώστης πάντων, ὁ τὰ πάντα γνωρίζων : Φιλόδ.Κακ.32J.

παντεκνεί ἐπίρρ. μτγν. μετὰ πάντων τῶν τέκνων : Διδ.'Αλ.593 (ἔκδ.Mi.).

παντέλαφρος-ον μσν. ὁ ὅλως διόλου ἐλαφρός, ἐλαφρότατος : Στουδ.Θεόδ.1796 (ἔκδ.Mi.) παντέλαφρον φορτίον.

παντέλεια (ἡ) μτγν. ἡ ἄκρα τελειότης, ὁ μέγιστος βαθμός, τὸ κορύφωμα : Πολύβ.1,4,8,9 **τοιαύτην συνέβη γενέσθαι τὴν παντέλειαν τῆς καταφθορᾶς, ὥστε καὶ τὰς βάσεις τῶν πύργων.. ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀχρειωθῆναι**, Φιλόδ.Ρητ.2,34S **εἰς παντέλειαν διδαχθῆναι** (ἀντιθ. εἰς τύπωσιν)· || ἐπὶ τῆς μυήσεως εἰς τὰ μυστήρια : Πλούτ.'Ηθ.1061F **εἰς ἀσφαλῆ τινα καὶ βεβαίαν παντέλειαν τῶν ἀγαθῶν ἐξικόμενον**· || κ. ἐπὶ τῶν μεγάλων μυστηρίων : αὐτ.671D **τριετηρικὴ παντέλεια**· **2**) π. πυθαγ. ὁ ἀριθμὸς δέκα : Θεολ.'Αριθμ.63 **καλεῖται δὲ κράτος καὶ παντέλεια ἐπεὶ πάντα περαίνει τὸν ἀριθμὸν περιέχουσα πᾶσαν φύσιν ἐντὸς ἑαυτῆς ἀρτίου τε καὶ περισσοῦ, κινουμένου τε καὶ ἀκινήτου, ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ.**

παντέλειος-ον κ. μσν. ὁ παντελής, ὁ κατὰ πάντα τέλειος : Θεόφρ.ἀπ.53 **παντέλειος νοῦς**, Πορφ.Γνῶμ.22, 'Ιεροκλ.Χρ.'Επ.1,419Μ, Πρόκλ.Στοιχ. Φυσ.64 **ἀπὸ τῶν παντελείων τὰ τέλεια**, Θεοφύλ. Βουλγ.293D **τῷ παντελείῳ πατρί**· || **παντέλειος ἀριθμός** ὁ ἀριθμὸς δέκα : Φίλ.ἀπ.72Η· || **τὰ παντέλεια** ἡ τελευταία ἡμέρα τῶν Θεσμοφορίων ἐν Συρακούσαις : 'Ηρακλ.Ταρ.π.'Αθήν.14,647Α **τοῖς παντελείοις τῶν θεσμοφορίων ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάζεσθαι ἐφήβαια γυναικεῖα, ἃ καλεῖσθαι .. μυλλούς**, Εὐστ.Πον.208,60 **τοῖς παντελείοις τῶν Θεσμοφορίων.**

παντελειῶ-όω μτγν. καθιστῶ, κάμνω τινὰ τέλειον καθ' ὅλα : Ζώσ.'Αλχ.245Β.

παντελείως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον παντέλειον βλ.λ. : 'Ερωτιαν. ἐν λ. ἀπαρτί.

παντελεύθερος-α-ον μτγν. κ. μσν., δημ. -ος-η-ο ὁ πανελεύθερος, ὁ κατὰ πάντα, τελείως ἐλεύθερος : Δαμασκ.Ι 2,256C, Στουδ.Θεόδ.848 (ἔκδ. Mi.), Λασκαρ.Ποιήμ.25,17 **παντελευθέρους θὲ νὰ σᾶς ἀφήσω | νὰν τόνε βάλ' τε ὁμπρόθε ἢ ἀποπίσω.**

παντελής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ καθ' ὅλα τέλειος, πλήρης : Αἰσχ.'Ικ.601 **δήμου παντελῆ ψηφίσματα**, Σοφ.'Αντ.930 **ἐκείνου γ' οὖσα παντελὴς δάμαρ** (ἡ πληρέστατα κεκτημένη δικαιώματα συζύγου)· || ὁ ἐντελής, τέλειος ὁλόκληρος : Αἰσχ.Χο.560 **παντελῆ σάγην ἔχων**, Σοφ.'Αντ.1163 **λαβὼν τε χώρας παντελῆ μοναρχίαν**, αὐτ.1016 **ἐσχάραι τε παντελεῖς** (ὁλόκληρος ὁ ἀριθμὸς τῶν διὰ τὰς θυσίας ἐσχαρῶν, πᾶσαι), Πλάτ.Νόμ.796C **πανοπλίᾳ δὲ παντελεῖ κοσμηθεῖσα**· || μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐντελής, ὁλοσχερής : Δίων Χρ.38,17 **παντελὴς μανία**, Σέργ.Μοκρ. ἐν Σάθ.3,251 **ἠπείλει κίνδυνον καὶ παντελῆ ἀφανισμὸν ἡ ἐκεῖ ἐκκλησία**, - **παντελὴς καταστροφὴ-ἄγνοια**· **2**) π. Φιλολ. ἐν Στοβ.Προοίμ.3 **παντελὴς δύναμις ἁ τᾶς δεκάδος** ὁ πλήρης ἀριθμὸς δέκα· πρβλ. Δαμάσκ.'Αρχ. 195· **3**) μτγν. **τὸ παντελὲς ἢ κατὰ** (ἢ **εἰς**) **τὸ παντελὲς** ὡς ἐπίρρ. παντελῶς βλ.λ. : Φίλ.2,567, αὐτ. 1,90, ΚΔΛουκ.13,11 **καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν .. συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακῦψαι εἰς τὸ παντελές**, Αἰλ.ΖΙ 17,27, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.7,30· || ὁμ. **εἰς τὸ παντελὲς** διὰ παντός, γιὰ πάντα : 'Ιουλ.Λόγ.2,61C.

παντελίη (ἡ) 'Επιγρ. ἡ θεὰ Δημήτηρ : **Παντελίῃ Βάκχῳ τε καὶ αὐτῇ Περσεφόνῃ.**

παντελικός-ή-όν μτγν. ὁ καθολικός, ὁ γενικός : Μεθόδ.307 **παντελικὴ πρόνοια**, 'Επιφάν.1,551 **παντελικὴ ἀναίρεσις.**

παντελόνι (τὸ) δημ. δ. τ. τοῦ πανταλόνι βλ.λ.

παντελῶς ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. -**έως** ὅλως τελείως, ὁλοκλήρως, ὁλοσχερῶς, ἐντελῶς, συνήθ.μτ. ρ. : 'Ηρ.7,37 **ἡ διῶρυξ παντελέως πεποιημένη ἠγγέλλετο**, αὐτ.4,95 **παντελέως εἶχε τὸ οἴκημα** (ἦτο ἐντελῶς τελειωμένον), Αἰσχ.Πρ.440 **τίς ἄλλος ἢ 'γὼ παντελῶς διώρισεν**;, Σοφ.ΟΤ 669 **χρή με παντελῶς θανεῖν** (ὁλοσχερῶς), 'Επ.κρ.4 **ἐκμεμάθηκα ταῦτα παντελῶς**, 'Αραβ.Μῦθ Χαλ.1,81 **δὲν τῆς ὡμίλησε παντελῶς ἀφ' οὗ ἐγὼ τὸν ἐπλήγωσα**· || μτ. ἐπιθ. : Ξεν.'Ελλ.2,4,34 **συνταξάμενος παντελῶς βαθεῖαν φάλαγγα ἦγεν ἐπὶ τοὺς 'Αθηναίους**, Φιλιππδ.12 **ἄχρηστα παντελῶς**, 'Επικ.4 **ἐκμεμάθηκα ταῦτα παντελῶς**· || μτ.ἀρν. **οὐ παντελῶς** οὐδόλως, οὐδαμῶς : Μέν.694· || ὁμ. ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους : 'Αριστλ.Πολιτ.1298α,16 **βαδίζουσι πάντες κατὰ μέρος ἐκ τῶν φυλῶν καὶ τῶν μορίων τῶν ἐλαχίστων παντελῶς**· **2**) ἐπὶ ἀπαντήσεων, βεβαιότατα, μάλιστα : Πλάτ.Πολ.379C **παντελῶς γ', ἔφη**, αὐτ.Παρμ.155C **πάνυ μὲν οὖν.**

παντενέργητος-ον μτγν. ὁ κατὰ πάντα ἐνεργός, πηγὴ πάσης ἐνεργείας : Πορφ.Γνῶμ.36 **τὸ ἓν παντενέργητον.**

παντεξάλειπτος-ον μσν. ὁ παντελῶς ἐξαληλιμμένος, ἠφανισμένος : Τιμόθ.'Ιεροσ.237Β.

παντεξουσία (ἡ) μτγν. ἡ τῶν πάντων ἐξουσία, ἀρχή : Γρηγ.Ναζ.3,1161Α.

παντεξούσιος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα ἐξουσιάζων, παντοδύναμος, πανίσχυρος : Κλήμ.'Αλ.2,768Β.

παντεπαίνετος-ον μσν. ὁ ἐν πᾶσιν, ὑπὸ πάντων ἐπαινετός : Στουδ.Θεόδ.1573(ἔκδ.Mi.).

παντεπήκοος-ον μτγν. ὁ πάντα ἐπακούων : Διδ.'Αλ.449Α.

παντεπίθυμος-ον μτγν. ὁ παντορέκτης βλ.λ.2) : Πολ.Φυσ.30.

παντεπίσκοπος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τὰ πάντα ἐφορῶν, ἐπιβλέπων, ἐποπτεύων : ΠΔ Σοφ.Σολ.7,23 **φιλάνθρωπον .. καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων νοερῶν** (ἔσφ. ἀνάγν.πανεπ-), Φώτ.π. Wolf 'Αν.'Ελλ.2,105 **ἐνώπιον τοῦ παντεφόρου καὶ παντεπισκόπου τῆς Δίκης ὀφθαλμοῦ.**

παντεπόπτης (ὁ) μτγν., ἐν 'Επιγρ. -**εφόπτης** ὁ τὰ πάντα ἐπιβλέπων, ἐφορῶν : Βέττ.Βάλ.1,4, Πρόκλ. Παρμ.820S, Σχόλ.'Αριστφ.'Αχ.434 **καὶ ὁ Ζεὺς δὲ παντεπόπτης λέγεται**· || μτγν. κ. νεώτ. προσωνυμ. τοῦ Θεοῦ : Μηναῖ.3,4 'Εσπερ. **τῷ παντεπόπτῃ κατηκολούθησας.**

παντεποπτικός-ή-όν μσν. ὁ παντεπόπτης βλ.λ.: Γερμ.Α' 256D **ὄμμασι παντεποπτικοῖς.**

παντεργέτης (ὁ) μτγν. κ. μσν. κ. **παντεργάτης** ὁ πανεργέτης βλ.λ. : Ρήτορ. (ἐν Walz.) 3,474, Σχόλ. 'Αριστφ.'Αχ.435, 'Επιγρ. **θεὸς παντεργάτης**, Ψελλ. 'Ασμ.1,6 **ἐπλάσθημεν ἐκ θεοῦ παντεργάτου.**

παντέρημος-η-ο μσν. κ. δημ., συνήθ. **παντέρμος** ὁ ἔρημος ἢ ἐγκαταλελειμμένος, ὁ ἄνευ συντρόφων, μόνος : 'Ερωτόκρ.1,842 **νὰ χάσω τὶς ἐλπίδες μου, παντέρμο νὰ μ' ἀφήσῃ**, - **ἔχασε τὰ παιδιά της κι ἔμεινε παντέρημη**· || κ. ἐπὶ πραγμ. : αὐτ. 4,1971 **καὶ τὰ παντέρμα ντ' ἄρματα, ὡς ἦσα ματωμένα, | εἰς τ' ἄλογό του τά 'χανε.**

παντερόλι (τὸ) (ἰταλ.) δημ. μικρὸς ἐπισείων, ἀνεμούριον.

παντερπής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ τοὺς πάντας τέρπων : Πλούτ.'Ηθ.1104Ε **ἰαχᾶς παντερπέος αὐλῶν**, Λυρ.'Αδέσπ.96, 'Οππ.Κυν.3,149 **γαμίης παντερπέος εὐνῆς**, Τζέτζ.'Ομ.208 **παντερπέα κεστόν.**

πάντερπνος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ πάνυ τερπνός, πάρα πολὺ εὐχάριστος, εὐφρόσυνος : Μηναῖ.6,7 Συνξ.Παύλου Μοναχοῦ **εἰς παράδεισον ποικίλον καὶ πάντερπνον**, Διη.'Αχιλλ.40 **ἠθέλησεν νὰ χωρισθῇ τὴν πάντερπνον τὴν κόρην.**

πάντεσι 'Επιγρ. πᾶς. δοτ. τοῦ πᾶς βλ.λ.

παντεσπάνι (τὸ) (ιταλ.) εἶδος πλακοῦντος, πίττας ἐξ ἀλεύρου, ᾠῶν καὶ σακχάρεως.

παντετοίμως ἐπίρρ. μτγν. ὅλως ἑτοίμως, παραχρῆμα, ἀμέσως : 'Ηρωδ.5.4,51.

παντευεργέτης (ὁ) μτγν. ὁ εὐεργέτης πάντων, ὁ πάντας εὐεργετῶν, ἐκεῖνος ποὺ κάνει σὲ ὅλους καλό : Γρηγ.Νάζ.2,256.
παντευλόγητος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα εὐλογητός, εὐλογημένος : Μεθόδ.375C, ASS Ἰουνίου 3,96 **παντευλόγητε κόρη.**
παντεύμορφος-ον μσν. ὁ καθ' ὅλα εὔμορφος, ὡραιότατος : Τζέτζ.Χιλ.5,949.
παντευχαρίστως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ πάσης εὐχαριστήσεως, πολὺ εὐχαρίστως : Βαλσ.7,3.
παντευχία (ἡ) ἡ πανοπλία, ὁ πλήρης, τέλειος ὁπλισμός : Φερεκ.158J, Εὐρ.Ἡρακλ.787 **παντευχίαν ἔχοντα πολεμίων σέθεν,** αὐτ.Ἰκ.1192 **εἰς τὴνδ' ἐποίσειν πολέμιον παντευχίαν** (ἐχθροὺς ἐν πλήρει πανοπλίᾳ), Ἀριστοφ.5 **παντευχίαν δὲ θεοῦ . . λαβεῖν** (τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ)' ‖ δοτ. μτ. **ξὺν ἢ ἐν π-** μὲ πλήρη ὁπλισμόν : Αἰσχ.Ἑπτ.31 **σοῦσθε σὺν πανοπλίᾳ'** κ. κτ. πληθ. : Φιλόδ.Ὀμ.580.
πάντευχος-ον μτγν. ὁ πάνοπλος, ὁ ὡπλισμένος ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν : Χρησμ.Χαλδ.π. Δαμασκ.Ἀρχ.196 **πάντευχον ἀκμὴν φωτός.**
παντέφορος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τὰ πάντα ἐφορεύων, ἐρευνῶν : Ἀθανασ.1,599, Εὐστ.Πον.142,40.
παντεχνήμων-ονος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ τῶν πάντων τεχνίτης, δημιουργός, ὁ τὰ πάντα δημιουργήσας : Δαμάσκ.Ι.2,843B **ὁ παντεχνήμων λόγος.**
παντεχνής-οῦς-ές μσν. ὁ παντεχνήμων : Εὐστ. Πον.272,20 **ἦν γὰρ . . ἀληθῶς παντεχνής.**
παντεχνίτης (ὁ) μτγν. μσν. ὁ πάσας τὰς τέχνας μετερχόμενος, πολυτεχνίτης : Νομοκάνων Cotel.475 **ῥάπτου ἢ παντεχνίτου.**
πάντεχνος-ον ὁ πρὸς πάσας τὰς τέχνας χρήσιμος, ὁ πάσας τὰς τέχνας γινώσκων : Αἰσχ.Πρ.7 **παντέχνου πυρὸς σέλας.**
παντέχω δημ. ἀπαντέχω βλ.λ. : Παλαμ.Τάφ.69,9 **σύντροφο κι ἄγγελο ἐσὲ καὶ παιδί μου παντέχω.**
παντζάρι (τό) δημ. τὸ φυτὸν τεῦτλον τὸ ἐρυθρόφυλλον, ἄ. κοκκινογούλι.
παντζούρι (τὸ) (περσ.) δημ. ἐξωτερικὸν παραθυρόφυλλον, ἀποτελούμενον ἐκ λεπτῶν τεμαχίων σανίδων, προσηρμοσμένων ἐντὸς πλαισίου, καὶ ἀνοιγόμενον πρὸς τὰ ἔξω.
πάντῃ ἐπίρρ. κ. νεώτ., δωρ. **παντᾷ** κ. ἐν πάπ. **παντεῖ,** αἰολ. **πάντᾳ** κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, εἰς ὅλα τὰ μέρη, παντοῦ' συνήθ. ἑπομέν.ἢ προηγ.προθέσ. : Ἰλ.Ψ 34 **πάντῃ ἀμφὶ νέκυν,** Ἡσίοδ.Ἔργ. 125 **πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,** Ἡρ.1,126 **ὀκτωκαίδεκα σταδίους ἢ εἴκοσι πάντῃ'** κ. γεν. : Ὀδ. Μ 233 **πάντῃ παπταίνοντι πρὸς ἠεροειδέα πέτρην,** Ἀριστφ.Σφ.246 **τῷ λύχνῳ πάντῃ διασκοπῶμεν'** ‖ ἐκ παντὸς μέρους : Ἡρ.1,181 **ἱρὸν δύο σταδίων πάντῃ,** Ξεν.Ἀν.3,1,2 **κύκλῳ δὲ αὐτοῖς πάντῃ πολλὰ καὶ ἔθνη καὶ πόλεις πολέμιαι ἦσαν'** **2)** κατὰ πάντα τρόπον, ὅλως, καθ' ὁλοκληρίαν, ὁλοσχερῶς : Ἐμπ.22,8 **πάντῃ συγγίνεσθαι ἀήθεα,** Τραγ.Ἀδέσπ.26 **οὐδὲν ἦν πάντῃ καλόν'** κ. μτ. ἐπιρρ. : Πλάτ.Τίμ.29C **μὴ δυνατοὶ γιγνώμεθα πάντῃ πάντως,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1100b,20, ΚΔ Πράξ.24,3 **πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα'** ‖ κ. μτ. ἀρνήσ. οὐχὶ ἐντελῶς : Λουκ.Τίμ.2 **οὐ πάντῃ ἀπίθανος ὤν'** **3)** νεώτ. ναυτ. κέλευσμα, ὅπως τὰ ἀγόμενα ἀφεθῶσι παντελῶς ἀπὸ τῶν κρατουσῶν αὐτὰ χειρῶν (ἄ. μπάντου ἢ ἀμπάνται).
παντήκοος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα ἀκούων.
πάντης μσν. κ. δημ. σύνδ. ἄ. πάντησμ' βλ.λ. : Legr.Rec.3,109 **πάντης εἶμαι χρυσοχὸς** (μήπως εἶμαι χρυσοχός), δ.τραγ. **πάντης δὲν ἔχ' ἀφέντης μας τόπους νὰ μᾶσε πάῃ.**
πάντησμ' μσν.δημ.σύνδ. διστακτικὸς ἐρωτηματικός, μή, μήπως : Ἐρωτόκρ.5,615 **καὶ πάντησμ' ὄντε τὸ κακὸ γενῇ, κι οἱ πονεμένοι | ἀργήσου νὰ τὸ μάθουσι, λιγώτερο πομένει ;**
πάντημως δημ. σύνδ. ἀντὶ πάντησμ' βλ.λ.:Βλαστ. Παύλ.Γαμ.119 **πάντημως καὶ μοῦ φταῖτε.**
παντήχνω μσν. δημ. ἀπαντήχνω βλ.λ., ἀπαντέχω : Ἐρωτόκρ.2,642 **συχνιὰ συχνιὰ παντήχνασι μ' αὐτὸν τὸν υἱὸν ὁμάδι.**
παντΐβολος-ον Ἐπιγρ. οὗ ἀνεφύησαν ἅπαντες οἱ ὀδόντες, ποὺ ἔχει ὅλα του τὰ δόντια : **ἵππος παντιβόλος'** πρβλ. ἄβολος.
παντιδερκής-οῦς-ές ἀντὶ παντοδερκής βλ.λ.
παντιέρα (ἡ) δημ. ἄ. μπαντιέρα βλ.λ.
παντιμάξιος-α-ον πάπ. ὁ πάσης τιμῆς ἄξιος : **τῷ δεσπό(τῃ) μ(ο)υ . . περιβλ(έπτῳ) πα(ν)τιμ(αξίῳ) ἀξιω(τάτῳ) . . κυρίῳ.**
πάντϊμος-ον (τιμή) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ πάνυ ἔντιμος, πολύτιμος, ὁ λίαν τιμητικός : Σοφ.Ἠλ.687 **νίκης ἔχων ἐξῆλθε πάντιμον γέρας,** Ὀρφ.Ὕμν.14,5, Διόδ.Σ 38/9,17 **πάντιμος ἱερεύς** (ὁ pontifex maximus, ὁ ἄκρος ἀρχιερεὺς παρὰ Ῥωμαίοις), Εὐστ. Ἐκκλ.Ἱστ.160D **πάντιμον προσηγορίαν,** Πάπ. **τὸ πάντιμον ὕφος ὑμῶν** (ἐπὶ ἡγεμόνος), ΘΛειτουργ. Εὐχὴ Ἱερέως **δοξάζειν καὶ ἀνυμνεῖν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου,** Ἀκολουθ.Ἀκαθ. Ὕμν.Ὠδ.6 **τὴν θείαν ταύτην καὶ πάντιμον τελοῦντες ἑορτὴν οἱ θεόφρονες τῆς Θεομήτορος.**
παντλήμων-ονος-ον, δωρ. **παντλάμων,** ὁ παντάλας βλ.λ. : Σοφ.ΟΤ 1379 **τῶν ὁ παντλήμων ἐγὼ . . εἷς,** αὐτ.Ἠλ.150 **ἰὼ παντλάμων Νιόβα,** Εὐρ.Ἑκ. 197 **ὦ δεινὰ παθοῦσα, ὦ παντλάμων.**
παντοβαρής-οῦς-ές (βάρος) Ἐπιγρ. ὁ τοῖς πᾶσι βαρύς, ὁ τοὺς πάντας καταθλίβων, καταπιέζων, καταδυναστεύων : **παντοβαρὴς Ἅιδης.**
παντοβίης (ὁ) (βία) μτγν. ὁ τοὺς πάντας βιάζων, δαμάζων, καταβάλλων, νικῶν : Θεοδωρίδ. ΑΠ 7,732 **παντοβίης Ἀχέρων.**
παντογένεθλος-ον (γενέθλη) ὁ τοὺς πάντας γεννῶν, παράγων, ὁ πάντων πατήρ : Ὀρφ.Ὕμν.15,7 **παντογένεθλος Ζεύς'** **2)** ὁ παντὸς εἴδους, ὁ παντοειδής : Ὀρφ.Ὕμν.58,6 **π- πνεύματα.**
παντογενής-οῦς-ές μτγν. ὁ παντογένεθλος βλ.λ): Σωτ.15,1 **παντογενὴς Αἰών.**
παντογήρως-ω-ων (γῆρας) ὁ τὰ πάντα γηραιὰ ποιῶν, φέρων εἰς γῆρας, ἤτοι ὁ τοὺς πάντας καταβάλλων : Σοφ.Ἀντ.606 **τὰν οὔθ' ὕπνος αἱρεῖ ποθ' ὁ παντογήρως** (δ.γρ. πανταγήρως, ὁ μηδέποτε γηράσκων, ὁ ἀμετάβλητος, ἀλλὰ πιθ. ἀμφότεραι ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὁ πάντ' ἀγρῶν).
παντογνώστης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ τὰ πάντα γιγνώσκων, ὁ κατέχων πᾶσαν γνῶσιν, ὁ πάνσοφος : **ὁ Παντογνώστης Θεός.**
παντογόνος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τοὺς πάντας γεννῶν, παράγων : Χρησμ.π.Φλεγ.37 **παντογόνοις Μοίραις** (π. Ζωσ.2,6 ποντογόνοι), Ἰω.Γεωμ.Ὕμν.3,50 **μήτηρ παντογόνου, θρέπτρια παντοτρόφου.**
παντογράφος (ὁ) νεώτ. ὄργανον χρήσιμον πρὸς μηχανικὴν ἀντιγραφὴν εἰκόνος ἢ σχεδίου ὑπὸ τὴν αὐτὴν εἴτε ὑπὸ διάφορον κλίμακα.
παντοδαής-οῦς-ές μτγν. ὁ τὰ πάντα εἰδώς, γινώσκων, ὁ παντογνώστης : Ἐπίγραμμ.π.Διογ.Λ 9,43.
παντοδαπάνητος-ον (δαπανῶ) μσν. ὁ ὑπὸ πάντων δαπανώμενος : Εὐστ.Πον.71,20.
παντοδαπῇ ἐπίρρ. πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν : Ἀριστλ.ΕΜ 660a,24 **συστέλλειν γὰρ καὶ προβάλλειν παντοδαπῇ . . μάλιστ' ἂν δύναιτο** (ἡ γλῶττα).
παντοδαπής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. τ. τοῦ παντοδαπὸς βλ.λ. : Ἐπίκ. ἐν Πάπ.Ἡρακλ.1413,4, Πρόκλ. Παρμ.605S, ΕΜ 204,23 **παντοδαπὴ κόπρον,** αὐτ. 711,48 **περὶ παντοδαποῦς ὕλης,** Ἰωσ.Γενέσ.57D **παντοδαπεῖ ξίφει.**
παντοδαπία (ἡ) μτγν. ἀφθονία παντὸς εἴδους : Ἀκύλ.ΠΔ Ἡσ.66,11.
παντοδαπός-ή-όν (πᾶς, πρβλ. ἀλλοδαπός) κ. μσν. κ. νεώτ., συγκρ. **παντοδαπώτερος,** ὑπερθετ. παν-

τοδαπώτατος, ὁ παντὸς γένους ἢ εἴδους, ὁ παντοειδής, ὁ παντοῖος, ὁ ποικίλος : Ὕμν.Δήμ.402 παντοδαπὰ ἄνθεα, Σαπφ.20 παντοδαπαὶ χρόϊαι, Ἡρ.9,84 πολλούς δέ τινας . . καὶ παντοδαπούς ἤκουσα θάψαι Μαρδόνιον, αὐτ.7,22, Ἱππ.Ἀέρ.9 ὕδατα πίνουσι παντοδαπώτατα, Αἰσχ.Ἑπτ.357 παντοδαπὸς δὲ καρπός, Εὐρ.Ἑλ.525 παντοδαπᾶς ἐπὶ γᾶς πόδα χριμπτόμενος, Ἰσοκρ.15,295 γυμνάσια πλεῖστα καὶ παντοδαπώτατα παρέχουσαν, Ἀριστλ.ΖΙ 525b,3 τῶν δὲ καρκίνων παντοδαπώτερον τὸ γένος, Φιλόδ.Ρητ.Ι,198S, Διογ.Λ 5,5 παντοδαπὴ ἱστορία (ἡ ποικίλη), Ἰουλ.Λόγ.111Β θέατρα παντοδαπά, Πάπ. λάχανα παντοδαπά, Μηναῖ.12,11 Συνξ.3 παντοδαπὰς ἰάσεις ἐπιτελοῦσα, Καισάρ. Δαπ. ἐν Σάθ.3,100 μύροις δὲ παντοδαποῖς καὶ βαλσάμοις· || ἐπὶ ἀνθρ. περιφρονητικῶς : Ἀνδοκ.2,23 δούλοις ἀνθρώποις καὶ ξένοις καὶ παντοδαποῖς πολιτείαν . . διδόντας· || κ. ἐπὶ ἰδιοτήτων προσ. : Πλάτ.Σοφ.228Ε τὸ δὲ πολλῆς καὶ παντοδαπῆς ἀγνοίας πάθος· **2)** ὁ ἐκ πάσης χώρας, ἐκ παντὸς τόπου : Λουκ.ΒΠρ.8 ποδαπὸς εἶ ; παντοδαπός· **3)** φρ. παντοδαπὸς γίγνεται γίνεται παντοῖος, λαμβάνει παντοῖα σχήματα : Ἀριστφ.Βάτρ.289 θηρίον . . δεινόν· παντοδαπὸν γοῦν γίγνεται, Πλάτ.Πολ.398Α παντοδαπὸν γίγνεσθαι καὶ μιμεῖσθαι πάντα χρήματα, αὐτ.Ἴων 541Ε.

παντοδαπῶς ἐπίρρ. κατὰ πάντα τρόπον : Πλάτ.Παρμ.130Α ἀπορίαν ἐν τοῖς αὐτοῖς εἴδεσι παντοδαπῶς πλεκομένην, Ποιητ.π.Ἀριστλ.ΗΝικ. 1106b,35 ἐσθλοὶ μὲν γὰρ ἁπλῶς, παντοδαπῶς δὲ κακοί, αὐτ.1100a,27 παντοδαπῶς ἔχειν, Συνέσ.43,33 ὁ παντοδαπῶς ἔχων τοῦ λόγου.

παντοδερκής-οῦς-ές (δέρκομαι) μσν. ὁ τὰ πάντα δερκόμενος, ὁρῶν, βλέπων : Κ Μανασσ.Ἐραστ.2,74 οὐ τὰς θεοῦ παντοδερκεῖς καὶ πανοπτρίας κόρας (ἀνάγν. παντιδερκεῖς).

παντοδεχής-οῦς-ές (δέχομαι) μσν. ὁ τὰ πάντα ἢ τοὺς πάντας δεχόμενος : ΚΜανασσ.Ἐραστ.4,6 παντοδεχὲς φρούριον (ὁ Ἅδης).

παντοδήλητος-ον (δηλῶ) μσν. ὁ. πανδήλητας βλ.λ. : Νικ.Χων.Χρον.8,7.

παντοδίαιτος-ον (δίαιτα) ὁ τὰ πάντα τρώγων, παμφάγος : Ὀρφ.Ὕμν.66,5 παμφάγε, πανδαμάτωρ . . , παντοδίαιτε.

παντοδίδακτος-ον (διδάσκω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα διδαχθείς, μαθών : Χρησμ.π.Φλέγ.36J σεμνὴν Πλουτωνίδα παντοδίδακτον.

παντοδότειρα (ἡ) κ. νεώτ. ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ πανδώτειρα βλ.λ. : Ὀρφ.Ὕμν.59,18.

παντοδότης (ὁ) (δότης) μτγν. κ. νεώτ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ θεοῦ, ὁ τὰ πάντα διδούς, ὁ τῶν πάντων δοτήρ : Δίδ.Ἀλ.589 (ἔκδ.Mi.).

παντοδόχος-ον (δέχομαι) μσν. ὁ παντοδεχὴς βλ.λ. : Κ Μανασσ.Χρον.4398 γῇ τῇ παντοδόχῳ.

παντοδυναμία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ παντοδυνάμου, τὸ νὰ εἶναί τις παντοδύναμος : Σολωμ.Θάνατ.Αἰμιλ.Ροδόσταμο 2 στὴ θύρα τὴν ὁλόχρυση τῆς Παντοδυναμίας (ἀντὶ τοῦ Παντοδυνάμου), - ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ.

παντοδύναμος(-η)-ο(ν) (δύναμις) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τὰ πάντα δυνάμενος, ὁ πανίσχυρος : ΠΔ Σοφ.Σαλ.7,23 πνεῦμα . . παντοδύναμον, πανεπίσκοπον, Πλωτῖν.5,9,9 φύσις νοερὰ καὶ παντοδύναμος, Ἡλ.Πορφ.17,18, Σχόλ.Αἰσχ.Ἑπτ.166, Μηναῖ.12,6 Ὄρθρ.Ὠδ.3 ὁ . . ἑδράσας ἐν τοῖς ὕδασι τὴν γῆν παντοδύναμε, Κ Μανασσ.Χρον.1025· || νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀρσ. Παντοδύναμος ὡς κύρ. ὄνομα, ὁ Θεός.

παντοδυνάστης ὁ τῶν πάντων δυνάστης, ὁ παντοδύναμος, ὁ πανίσχυρος : Ὀρφ.Ὕμν.12,4.

παντοδύνατος-ον μσν. ὁ παντοδύναμος, ὁ πανίσχυρος : Ἰω.Ἱεροσ.460Β.

παντοδωροδότης θεός (ὁ) μσν. ὁ τὰ πάντα δωρούμενος : ASS Σεπτεμβρ.8,366Ε.

παντοεθνής-οῦς-ές (ἔθνος) λεξ. κ. νεώτ. ὁ ἐκ παντὸς ἔθνους καταγόμενος ἢ ὁ εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἀνήκων : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

παντοειδής-οῦς-ές (εἶδος) μσν. κ. νεώτ. ὁ παντὸς εἴδους, ὁ παντοδαπός, ὁ παντοῖος, ὁ ποικίλος : Οἰκουμ. εἰς Ἀποκ.240,8 (ἔκδ. Cramer) ποικίλην δὲ καὶ παντοειδῆ φαντασίαν, Σέργ.Μακρ. ἐν Σάθ.3,255 μερίμνας καὶ παντοειδεῖς φροντίδας· ἐπίρρ. νεώτ. -δῶς.

παντοεπής-οῦς-ές (ἔπος) μτγν. ὁ τὰ πάντα λέγων, φλυαρῶν : Ἀδαμ.2,41.

παντοεργός-όν κ. μσν. ὁ τὰ πάντα ἐργαζόμενος, πράττων, κατορθῶν : Φιλόλ.π.Στοβ Ι,Προοίμ.3 παντοεργὸς δύναμις, ΚΜανασσ.Χρον.232 ἔπλασε .. τὸν ἄνθρωπον παντοεργοῖς παλάμαις.

παντοέρκτης (ὁ) μτγν. ὁ παντορέκτης, ὁ πανοῦργος, ἀχρεῖος κατεργάρης : Ἡρώνδ.5,42 τὸ ῥύγχος τοῦ παντοέρκτεω τούτου.

παντοθαλής-οῦς-ές ὁ ποιῶν τὰ πάντα θάλλειν : Ὀρφ.Ὕμν.32,16, Ἐπιγρ. παντοθαλὴς ὥρη· **2)** ὁ πάντοθεν, ὁ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν θάλλων : Ἐπιγρ.

πάντοθε(ν) (πᾶς) ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐξ ὅλων τῶν μερῶν, ἐκ παντὸς μέρους, ἀπὸ παντοῦ, πανταχόθεν : Ἰλ.Ο 623 λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν, Ἡρ.2,138 ἐὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ πόλι τὸ ἱρὸν κατορᾶται πάντοθεν περιιόντι, αὐτ.7,225, Αἰσχ. Ἀγ.1370 ταύτην ἐπαινεῖν πάντοθεν πληθύνομαι, Σοφ.ΟΚ 1240, Πλάτ.Κριτί.117Ε ὁ . . λιμὴν ἔγεμε πλοίων καὶ ἐμπόρων ἀφικνουμένων πάντοθεν, Ἀριστλ.ΖΜ 656b,29 ἀκούει . . , οὐ μόνον κατ' εὐθυωρίαν ἀλλὰ πάντοθεν, αὐτ.ΗΝικ.1121b,32 πάντοθεν λαμβάνειν, Μέν.ἀπ.625 μὴ πάντοθεν κέρδαινε, Θεόκρ.17,97 ἐς ἀφνεὸν ἔρχεται οἶκον πάντοθε, ΚΔ Λουκ.19,43 οἱ ἐχθροί σου . . περικυκλώσουσί σε καὶ συνέξουσί σε πάντοθεν, αὐτ.Ἑβρ. 9,4 τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, Λουκίλλ.ΑΠ 11,85 πάντοθε, Πάπ. πάντοθεν . . τὸν σὸν χαλκὸν ἔγλαβε, Μηναῖ.12,6 Ὄρθρ.Ὠδ.3 Τριαδικ. διατηροῦσά με πάντοθεν καὶ ἀεὶ ἄτρωτον ἐκ θλίψεως· ὁμ. συνήθ. ἐμπροθ. (ἔκ τινος, περί τι) : Ἰλ.Ν 28 ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτοῦ πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, Ὀδ.Ξ 270 περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη· ὁμ. κ. μτ. γενικ.: Ἀρατ. 455 πάντοθεν εἰδώλων.

παντόθες ἐπίρρ. μσν. δημ. πανταχοῦ, παντοῦ : Ἐρωτόκρ.1,59 ἐγίνηκε τῆς ἡλικιᾶς, παντόθες ἐγρικήθη, (πῶς, γιὰ νὰ τό 'χου θάμασμα, στὸν κόσμον ἐγεννήθη, αὐτ.2,596, αὐτ.4,871.

πάντοθι ἐπίρρ. μτγν. πανταχοῦ, παντοῦ : Ἀρατ. 743 ἐκ Διὸς ἤδη πάντα πεφασμένα πάντοθι κεῖται, Μελέαγρ.ΑΠ 4,1,48 κλῶνα, τὸν ἐξ ἀρετῆς πάντοθι λαμπόμενον, Νόνν.Δ 14,169.

παντοθρέμμων-ονος-ον μσν. ὁ τοὺς πάντας ἢ τὰ πάντα τρέφων : Λάσκ.Θεόδ.770 (ἔκδ.Mi.).

παντοθρέπτειρα (ἡ) μσν. ἡ τὰ πάντα τρέφουσα, ἡ τῶν πάντων τροφός : ΚΜανασσα.Χρον.30.

παντόθυρος-ον (θύρα) μτγν. ὁ πάντοθεν διὰ θυρῶν ἠσφαλισμένος : Ἐπιφάν.2,270C παντόθυρα δεσμωτήρια.

παντοιάς-άδος (ἡ) μτγν. τὸ πολυειδές, τὸ πολλαπλοῦν σύμπαν : Χρησμ.Χαλδ.π.Δαμασκ.Ἀρχ.70.

παντοῖος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ παντὸς γένους ἢ εἴδους, ὁ παντοδαπός, ὁ παντοειδής, ὁ ποικίλος, λογῆς - λογῆς : Ἰλ.Γ 202 εἰδὼς παντοίους . . δόλους, αὐτ.Β 397 κύματα λείπει παντοίων ἀνέμων, αὐτ.Χ 268 παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο, Ὀδ. Ζ 234 τέχνην παντοίην, αὐτ.Ο 246 παντοίην φιλότητα, Πίνδ.Ν 8,71 παντοῖαι χρεῖαι, Ἡρ.3,126 ἄλλα τε ἐξύβρισε παντοῖα, αὐτ.9,90, Σοφ.ΑΙ.752 παντοίᾳ τέχνῃ, αὐτ.ΟΤ 915 λύπαισι παντοίαισι, Εὐρ.

Ἐκ.840 **παντοίοις λόγοις,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1100ε,5 παντοῖαι τύχαι, Πάπ. **δημόσια παντοῖα σιτικά τε καὶ ἀργυρικά,** Μηναῖ.12,2 Ἑσπ.Θεοτ. **καὶ παντοίας δυσμενείας τε καὶ βλάβης τοῦ πονηροῦ ἐλευθέρωσον,** Ἀκολουθ.Ἀκαθ.Ὕμνου Κοντάκιον **ἐκ παντοίων μὲ κινδύνων ἐλευθέρωσον,** Ἀραβ. Μῦθ.Χαλ.1,113 **ἐμεταχειρίσθηκα παντοίῳ τρόπῳ διὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσω·** **2)** π. πεζογρ. ἐπὶ προσ., ἐν φρ. **παντοῖος γίνεται** λαμβάνει διαφόρους, παντοειδεῖς μορφάς, δηλ. μεταχειρίζεται πᾶν μέσον, ἐπὶ προσ. **διατελούντων ἐν κινδύνῳ ἢ δυσκολίᾳ**: Ἡρ 9,109 **Ξέρξης δὲ παντοῖος ἐγίνετο οὐ βουλόμενος δοῦναι·** ὁμ. μτ. μτχ. : αὐτ.7,10,3 **παντοῖοι ἐγένοντο . . δεόμενοι . . λῦσαι τὸν πόρον** (μετῆλθον, ἐμηχανεύθησαν τὰ πάντα), αὐτ.3,124, Πλούτ. Μάρ.30 **παντοῖος γενόμενος ὑπὲρ τοῦ σῶσαι τοὺς ἄνδρας,** Λουκ.Θε.Δ 21,2 **παντοῖος ἦν δεδιώς·** ‖ ὁμ.σπαν. ἐπὶ χαρᾶς : αὐτ.Δημῶν.6 **παντοίους δὲ ὑπ' εὐφροσύνης γενομένους,** αὐτ.Προσ.Πταισμ.1 **παντοῖοι ἦν ὑπὸ τῆς ἀπορίας·** **3)** ὁ οἱουδήποτε εἴδους, ὁποιουδήποτε : Νεῖλ.580C **μὴ ὑποδεδεμένους παντοῖον ὑπόδημα** (οὐδέν).

παντοιότροπος-ον (παντοῖος, τρόπος) Ἐπιγρ. ὁ (ἐκ) παντὸς εἴδους.

παντοιοτρόπως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. παντοίῳ τρόπῳ, καθ' ὅλους τοὺς τρόπους, μὲ ὅλα τὰ μέσα : Βί.Νείλ.Νεωτ.73Β **ἠγωνίζετο παντοιοτρόπως,** Ἱερακοσ.98, - **θὰ προσπαθήσω παντοιοτρόπως νὰ τὸν φέρω.**

πάντοις Ἐπιγρ. ἀντὶ πᾶσι, δοτ.πληθ. τοῦ πᾶς βλ.λ.

παντοίως ἐπίρρ. κ μσν. κ. νεώτ καθ' ὅλους τοὺς τρόπους, ποικιλοτρόπως . Ἡρ.7,211 **κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες,** Πλάτ.Πολ. 559D **παντοδαπὰς ἡδονὰς καὶ ποικίλας καὶ παντοίως ἐχούσας δυναμένοις σκευάζειν,** Γαλ.4,87,9 **χώρα παντοίως ἀσφαλής ἐστιν,** αὐτ.680,3 **διαφέρουσα παντοίως,** Θεόφ.Πρωτ.1723 (Ermerins) **παντοίως ὑπαλλαττομένων.**

παντοκατάλληλος-ον (κατάλληλος) μσν. ὁ καθ' ὅλα κατάλληλος : Νικήτ.Εὐγ.6,47 **τὴν παντοκατάλληλον ἐναρμοστίαν.**

παντοκράντειραι Ἡσ. «Μοῖραι» (κῶδ. παντομάντειραι).

παντοκράτειρα (ἡ) θηλ. τοῦ παντοκράτωρ βλ.λ. : Ὀρφ.Ὕμν.10,4, Πάπ.

παντοκρατής-οῦς-ές μτγν. κ. **παντοκράτητος**-ον ὁ παντοκράτωρ : Ἀνών.Ὕμν.Παρθ.17.

παντοκρατορία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ.. ἡ ἰδιότης τοῦ παντοκράτορος, ἡ ἐπὶ πάντων κυριαρχία, ἡ παντοδυναμία : ΠΔ Σοφ.Σειρ.19,21 **ποίησις νόμου καὶ γνῶσις τῆς παντοκρατορίας αὐτοῦ,** ΨΧρυσ.10,876D (ἔκδ. Par.), Πράξ.Συνόδ.3,1113,28 **τῆς αὐτοῦ παντοκρατορίας συνεργούσης.**

παντοκρατορικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παντοκράτορα ἢ τὴν παντοκρατορίαν : Κλήμ.Ἀλ.203,51 (Sylb.), Εὐστ. Πον.322,87 (πιθ.γρ.).

παντοκρατῶ-έω (κρατῶ) μτγν. εἶμαι παντοκράτωρ, παντοδύναμος : ΠΔ Ζαχ.β,2 **τάδε λέγει κύριος παντοκρατῶν** (δ.γρ. ἀντὶ παντοκράτωρ).

παντοκράτωρ-ορος (ὁ) (κρατῶ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **παντοκράτορας** ὁ τῶν πάντων κρατῶν, ὁ κύριος, ὁ ἐξουσιαστὴς τοῦ παντός, ὁ παντοδύναμος, ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.815· ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ Θεοῦ· Ἡσ. «παντοκράτωρ, ὁ θεός, πάντων κρατῶν» : ΠΔ Βασ.2,5,10 **κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ,** Ἀριστέ.1 125 **παντοκράτωρ θεός,** ΚΔ Κορινθ.2,6,18 **λέγει Κύριος παντοκράτωρ,** Σύμβολον Πίστεως 1 **πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν πατέρα παντοκράτορα,** Γρηγ.Νύσσ.2,467· ‖ κ. ὡς κύρ. ὄνομα, ὁ Παντοδύναμος, ὁ Θεός : ΚΔ Ἀποκ 1,8 **ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ,** Μηναῖ.12,2 Ὄρθρ.ᾨδ.4 **τὴν ἀκοὴν ἐνηχηθεὶς τοῦ Παντοκράτορος εὐλαβῶς ἐφοβήθης·** ‖ εἰδικώτερον ἡ ἐπὶ τοῦ τρούλλου τῶν χριστιανικῶν ναῶν ζωγραφουμένη πελωρία εἰκὼν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς ἐξουσιαστοῦ τῶν πάντων.

παντοκτίστης (ὁ) (κτίστης) μτγν. κ. μσν. ὁ τῶν πάντων κτίστης : Ἰουστ.Ἐπιστ.237Α, Ἀνδρ.Κρ.4,145.

παντοκτίστωρ-ορος (ὁ) μσν. ὅ. παντοκτίστης βλ.λ. : ΚΜανασσ.27 (Boiss.).

παντολάβος (ὁ) μτγν. ὡς κύρ. ὄνομα, ὁ τὰ πάντα ἢ παρὰ πάντων λαμβάνων καὶ σφετεριζόμενος : Ὁράτ.Σάτ.1,8,11.

παντόλεθρος-ον (ὄλεθρος) μσν. ὁ πανώλεθρος βλ.λ. : ΚΜανασσ.Χρον.278 **παντολέθρου φθόρου.**

παντολέτειρα (ἡ) ἡ τὰ πάντα φθείρουσα, καταστρέφουσα : Ὀρφ.Ὕμν.26,2.

παντολέτης (ὁ) μτγν. ὁ τὰ πάντα φθείρων, καταστρέφων : Γρηγ.Ναζ.Ὕμν.14,88.

παντολέτωρ-ορος ἐσφ.γρ. ἀντὶ πατρολέτωρ βλ.λ.

παντολιγοχρόνιος-ον (ὀλιγοχρόνιος) μτγν. ὁ πάντη ὀλίγον χρόνον διαρκῶν, ὁ παντελῶς, ὁ πάνυ ὀλιγοχρόνιος : Διοσκ.ΑΠ 7,167.

παντόλμης (ὁ) (τόλμη) μσν. ὁ τὰ πάντα τολμῶν : ΚΜανασσ.Χρον.3550 **τύραννε παντόλμα δολοπλόκε** (δ.γρ. πάντολμε).

παντολμία (ἡ) ἡ μεγάλη τόλμη ἢ τόλμη εἰς τὸ ἐπιχειρῆσαι τὰ πάντα : Γεώργ.Ἀλ.Βί.Χρυσ.8,212,44 **ἡ παντολμία καὶ τυραννία.**

παντολμίας (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ πάντολμος βλ.λ. : Ἀδαμ.1,10,351, Οἰκουμ.Ἀποκ.307,25 (ἔκδ. Cramer) **τὸν παντολμίαν ἀστέρα.**

παντόλμιος (ὁ) (τροχίσκος) μτγν. κ. μσν. εἶδος τροχίσκου, καταποτίου : Παῦλ.Αἰγ.4,43, αὐτ.7,12.

πάντολμος-ον (τόλμη) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα τολμῶν, ὁ τολμηρότατος, ὁ αὐθάδης, ὁ ἀναιδής, ὁ ἀναίσχυντος : Αἰσχ.Ἑπτ.671 **ξυνοῦσα φωτὶ παντόλμῳ φρένας,** αὐτ.Χο.597, Εὐρ.ΙΑ 913 **τὰ δ' Ἀγαμέμνονος κλύεις ὠμὰ καὶ πάντολμα,** Διον.Ἀλ.Ῥωμ.4,28 **πάντολμοι χεῖρες,** Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,248 **ὦ παλάμη πάντολμε,** Γρηγορ.Ν 7,5,145Ε,F.

παντολόγος-ον (λέγω) μτγν. ὁ πρόθυμος εἰς τὸ λέγειν τὸ πᾶν, ὁτιδήποτε, ὁ πρόθυμος εἰς τὸ φλυαρεῖν, ὁ φλύαρος : Πολ.Φυσ.30.

παντομάντειραι Ἡσ. «Μοῖραι» (κῶδ., διόρθ. παντοκράντειραι).

παντομεταβόλος-ον (μεταβάλλω) γλωσσ. ὁ τὰ πάντα ἀνταλλάσσων, πωλῶν, ὁ παντοπώλης.

παντόμετρον (τὸ) νεώτ. τοπογραφικὸν ὄργανον, δι' οὗ ἐκτελοῦνται μετρήσεις ὁριζοντίων γωνιῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἄγονται κάθετοι γραμμαί.

παντομήτωρ (ἡ) (μήτηρ) μσν. ἡ μήτηρ πάντων, ἐπὶ τῆς Εὔας : ΚΜανασσ.282 **Εὔας τῆς παντομήτορος** (δ.γρ. πρωτομήτορος).

παντομιγής-οῦς-ές (μείγνυμι) μτγν. ὁ ἐκ πάντων μεμειγμένος, ὁ ἀνάμεικτος : Συνέσ.Ὕμν.7,4· ‖ δθ. ὁ πλούσιος εἰς ποικιλίαν προϊόντων : Εὐνάπ.Ἱστ. ἀπ.254D **παντομιγὲς χωρίον·** κ. ἐπὶ προσ. : αὐτ.Β Σοφ 457Β **παντομιγὲς πρὸς ἅπασαν ἀρετὴν ὁ ἀνὴρ οὗτος χρῆμά τι γέγονεν.**

παντομίμα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. θεατρικὸν εἶδος, εἰς ὃ ἡ δρᾶσις ἐκφράζεται οὐχὶ διὰ λόγου, ἀλλὰ διὰ τῆς μιμικῆς, τῆς ὀρχήσεως καὶ γενικῶς διὰ τεχνικῶν κινήσεων τοῦ σώματος καὶ χειρονομιῶν · φρ. **παίζει παντομίμα** (ἐπὶ τοῦ προσπαθοῦντος νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸς διὰ χειρονομιῶν χωρὶς νὰ ὁμιλῇ).

παντομιμικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παντόμιμον ἢ ὁ τὰ πάντα μιμούμενος : Sen.Ep.29,11(12)· ‖ νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παντομίμαν.

παντόμιμος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ τοὺς πάντας ἢ τὰ πάντα μιμούμενος, ὁ παντομιμικός: Ἰουλ.Μισ 351D **παντόμιμος ὀρχηστής,** Σουΐδ. ἐν λ. **παντό-**

μιμος ὄρχησις (μιμική, δραματική ἢ κωμική παράστασις συνοδευομένη ὑπὸ χορικῆς ὀρχήσεως)· ‖ τὸ ἀρσ. παντόμιμος ὡς οὐσ. ὑποκριτὴς παριστάνων διὰ τῆς μιμικῆς, τῆς ὀρχήσεως, παντοίων τεχνικῶν κινήσεων τοῦ σώματος καὶ χειρονομιῶν χωρὶς νὰ ὁμιλῇ, ὁ ὑποκριτὴς τῆς παντομίμας· Λουκ.'Ορχ.67 «οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρχηστὴν παντόμιμον καλοῦσιν».

παντομῑσής-οῦς-ές (μῖσος) κ. μσν. ὁ λίαν ὁ πᾶσι μισητός : Αἰσχ.Εὐμ.644 παντομισῆ κνώδαλα, Ἰωσ.Γενέσ.41Λ τῆς παντομισοῦς ἀποστάσεως.

παντόμορφος-ον (μορφή) ὁ πάμμορφος βλ.λ. : Ἱππ.Ἐπιστ.23 παντόμαρφα σπλάγχνων γένη (κῶδ. παντάμορφα), Σοφ.ἀπ.618 παντομόρφῳ Θέτιδι· ὁμ. ἐπὶ τοῦ σύμπαντος : Λυκόφρ.1393 τῆς παντομόρφου βασσάρας, Ἑρμητ.11,16 παντόμορφος ὁ κόσμος· **2)** ,δθ. τὸ ἀρσ. παντόμορφος ὡς οὐσ. τὸ Σύμπαν : Ψ'Απουλ.'Ασκληπ.19· ‖ ὁμ. γλυπτὴ μορφὴ ὡς ἀκροστόλιον πλοίου, πιθ. ὁ Πρωτεύς : Πάπ. πλοῖον, οὗ παράσημον παντόμορφος.

παντόμωρος-ον μτγν. ὁ πάντῃ μωρός : Πολ. Φυσ.33 (ἔσφ. ἀντὶ πάνυ βορός, λαίμαργος).

παντονίκης (ὁ) μτγν. ὁ τοὺς πάντας νικῶν, καταβάλλων : Δίων Κ 63,10.

παντοπάθεια (ἡ) μσν. νόσος τις, ἐξ ἧς εἴμεθα ἐκτεθειμένοι εἰς πάντα · τὰ πάθη : Οἰκουμ.'Αποκ. 305,30 (ἔκδ. Cramer).

παντοπᾰθής-οῦς-ές (πάθος) μτγν. ὁ τὰ πάντα πάσχων, ἐν αἰσχρ. σημ. : Μαν.5,283 μοιχοὺς καὶ λάγνους καὶ παντοπαθεῖς ἐποίησεν, Στατύλλ.ΑΠ 5,4 εἰς ἐπιόρκου παντοπαθῆ κούρης αἴσχεα δερκόμενος· **2)** ὁ εἰς πάντα τὰ πάθη ὑποκείμενος.

παντοπλᾰνής-οῦς-ές (πλάνη) γλωσσ. ὁ παντοῦ, πανταχοῦ πλανώμενος.

παντοποιός-όν (ποιῶ) κ. μσν. ὁ τὰ πάντα ποιῶν, ὁ ἱκανὸς πρὸς πᾶσαν πρᾶξιν, ὁ ριψοκίνδυνος, ὁ ἱκανὸς γιὰ ὅλα· πρβλ. πανοῦργος : Θεόφρ. Χαρ.6,2 τῷ ἤθει ἀγοραῖός τις καὶ ἀνασεσυρμένος καὶ παντοποιός, Πτολ.Τετράβ.160, Πισίδ.Γ 279 παντοποιὸς ἐξουσία· **2)** ὁ δημιουργῶν γενικότητας : Δαμασκ.'Αρχ.33· **3)** ὁ παντοδύναμος : Ἐπιγρ. (θε)ῷ πανθο(ποι)ῷ (πιθ.γρ.).

παντόπομπος-ον (πέμπω) μσν. ὁ παντοῦ, πανταχοῦ πεμπόμενος : Θεοδόσ.Διάκ.'Ακρ.1,34 τὰς παντοπόμπους καὶ σοφὰς στρατηγίας.

παντοπόρος-ον ὁ τὰ πάντα ἐξευρίσκων, ὁ πάνυ ἐφευρετικός, ὁ ἐπινοητικός, ὁ πολυμήχανος, ἀντίθ. ἄπορος : Σοφ.'Αντ.360 παντοπόρος ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται τὸ μέλλον.

παντοπράκτης (ὁ) (πράττω) μτγν. ὁ τὰ πάντα πράττων, ὁ παντοποιός : Πτολ.Τετράβ.166,22.

παντοπροσκυνεῖσθαι μσν. τὸ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ πάντων : Βαλσ.14,2· πρβλ. κοσμοπροσκύνητος.

παντόπτης (ὁ) (ὁρῶ), δωρ. παντόπτας ὁ πανόπτης, ὁ τὸ πάντα βλέπων : Αἰσχ.'Ικ.139 τελευτὰς δ' ἐν χρόνῳ πατὴρ ὁ παντόπτας, Σοφ.ΟΚ 1086 Ζεῦ . . παντόπτα, 'Αριστφ.'Ορν.1058 τῷ παντόπτᾳ καὶ παντάρχᾳ θνητοὶ . . θύσουσ' εὐκταίαις εὐχαῖς.

παντοπωλεῖο(ν) (τὸ) κ. μσν. ,νεώτ. κ. δημ. ἀντὶ παντοπώλιον βλ.λ. : Αἰν.Τακτ.30,1, Πολυδ.7,16, Εὐαγρ. Ἱστ.2,13 λύχνον πρὸς παντοπωλεῖον ἐνεγκεῖν, Ἰω. Χρυσ.9,91Β (ἔκδ. Paris) ἀπὸ τῶν παντοπωλείων, ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἐργαστηρίων· ‖ νεώτ. κ. δημ. κατάστημα ἔνθα πωλοῦνται παντὸς εἴδους πράγματα καὶ ἰδ. ἐδώδιμα, ἐδωδιμοπωλεῖον, μπακάλικο.

παντοπώλης (ὁ) (πωλῶ) μτγν., νεώτ. κ. δημ., τὸ θηλ. παντόπωλις-ιδος, νεώτ. παντοπῶλις, ὁ πωλῶν παντὸς εἴδους πράγματα καὶ ἰδ. τρόφιμα, ὁ μεταπράτης· Πολυδ.7,16 «οἱ τὰ πάντα πωλοῦντες, παντοπῶλαι» : 'Ανάξιππ.1,10 οἷς ὁ Κρόνος ἀρτύμασιν ἐχρᾶτο, πάντ' ἀφεῖλον εἶναί θ' ὑπέβαλον τὸν τοῖς τοιούτοις παντοπώλην χρώμενον, Ἐπιγρ., Ἰω.Χρυσ.4,155,42 παντοπώλιδος καὶ λαχανοπώλιδος καὶ δημιουργοῦ ταῦτα· ‖ νεώτ. ἐδωδιμοπώλης, μπακάλης.

παντοπωλία (ἡ) τὸ πωλεῖν παντὸς εἴδους πράγματα, ἅ. παμπρασία : 'Αρχιππ.31.

παντοπωλικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παντοπώλην, ὁ τοῦ παντοπώλου : παντοπωλικὸν ἐργαστήριον.

παντοπώλιον (τὸ) κ. παντοπωλεῖον τόπος ἔνθα πωλοῦνται παντὸς εἴδους πράγματα· κ. γεν. ἀγορά, παζάρι : Πλάτ.Πολ.557D ὃς ἂν αὐτὸν ἀρέσκῃ τρόπος, τοῦτον ἐκλέξασθαι, ὥσπερ εἰς παντοπώλιον ἀφικομένῳ πολιτειῶν, Πλούτ.Δίων 53 τὴν μὲν ἄκρατον δημοκρατίαν, ὡς οὐ πολιτείαν, ἀλλὰ παντοπώλιον οὖσαν πολιτειῶν, Ἐπιγρ., Πάπ.

παντόπωλις-ιδος (ἡ) μτγν., νεώτ. παντοπῶλις, θηλ. τοῦ παντοπώλης βλ.λ. : Ἰω.Χρυσ.4,155,42.

παντοπωλῶ-έω μτγν. πωλῶ παντὸς εἴδους πράγματα, εἶμαι παντοπώλης, μετοπράτης: Μέν.Περικ.93.

παντορέκτης (ὁ) (ῥέζω) μτγν. κ. μσν. ὁ τὰ πάντα πράττων, ὁ πανοῦργος : Πορφ.'Αποχ.1,42 τοῦτο καὶ τῶν κυνικῶν τινας παντορέκτας ἐποίησε, Ἰουλ.Λόγ.6,197Β, 'Ανακρεόντ.10,11 οὐ θέλω συνοικεῖν Ἔρωτι παντορέκτᾳ· **2)** (ὀρέγομαι) ὁ τὰ πάντα ὀρεγόμενος, ἐπιθυμῶν, ὁ ἄπληστος : 'Αδαμ.1,16, αὐτ.2,4).

παντόρευστος γλωσσ. «ἔστιν αἰθάλη ἡ ἀπὸ πάντων ῥέουσα, τουτέστι τὸ ὕδωρ τὸ ἄθικτον».

παντορροϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ δι' οὗ τὰ πάντα ῥέουσι : παντορροϊκὸν σύστημα (τὸ τῆς δι' ὑπονόμων ἀποχετεύσεως τῶν περιττωματικῶν οὐσιῶν καὶ ἄλλων ὑγρῶν πόλεώς τινος).

παντόρφανος-ον μσν. κ. νεώτ. κ. πανταρφανος ὁ πρὸς πατρὸς καὶ μητρὸς ὀρφανός, ὁ πεντάρφανος : Κορ.'Ατ.4Α,383 ἐν λ.

πάντοσε ἐπίρρ. πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν, εἰς ὅλα τὰ μέρη, παντοῦ : Ἰλ.Ε 508 πάντοσ' ἐποιχόμενος, αὐτ.Ν 649 πάντοσε παπταίνων, αὐτ.Μ 266 ἀμφοτέρω . . πάντοσε φοιτήτην, Ξεν.'Αν.7,2,23, αὐτ.'Ελλ.7,4,4 πέμψαντες . . φρουροὺς . . πάντοσε, 'Αριστλ.Ψυχ.413a,29· ὁμ. μτ. γενικ. : Μαριαν.ΑΠ 668,10 ἐρισταφύλων πάντοσε θειλοπέδων.

παντόσεμνος-ον (σεμνός) ὁ πάνσεμνος βλ.λ. : Αἰσχ.Εὐμ.637 ἀνδρὸς . . μόρος τοῦ παντοσέμνου.

παντόσοφος-ον (σοφός) ὁ πάνσοφος βλ.λ. : Πλάτ.Κωμ.90 θεατῶν ξύλλογε παντοσόφων.

παντοστεγής-οῦς-ές (στέγη) μσν. ὁ τὰ πάντα ἢ τοὺς πάντας στέγων, στεγάζων, καλύπτων : ΚΜανασσ.Χρον.40 παντοστεγῆ δημιουργήσας στέγην.

παντόστικτος-ον (στίγμα) μσν. ὁ ἔχων στίγματα πανταχοῦ, ὁ κατάστικτος : ΚΜανασσ.Χρον.253 παντόστικτοι παρδάλεις.

παντοσώμᾰτος-ον (σῶμα) μτγν. ὁ ἐν πᾶσι τοῖς σώμασιν ἐνσαρκούμενος : Ἑρμητ.5,10.

παντοτάρβητος-ον (ταρβῶ) μσν. ὁ τοῖς πᾶσι φοβερός : Νικήτ.Εὐγ.5,353 (ἔκδ. Διδότ.) ὡς μὴ . . τὸ σὸν κινηθῇ παντοτάρβητον κράτος.

πάντοτε ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. πάντοτες κ. πάντα ἀεί, ἐσαεί, ἀείποτε, ἐν παντὶ χρόνῳ, διὰ παντός, διηνεκῶς, συνεχῶς, διαρκῶς, ἀδιαλείπτως, ἀκαταπαύστως, ἀενάως : Φιλήμ.187, 'Αριστλ. ΗΝικ.1166a,28, Μέν.Μον.324, αὐτ.720, ΠΔ Σοφ.Σαλ. 11,22 τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν πάρεστίν σοι πάντοτε, Μοῖρ.319Ρ, ΚΔ Ματθ.26,11 τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, αὐτ.Ἰω.6,34 πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον, Δίων Χρ.32,37, Φρύν. Β2, Ζωναρ.1526, Θεμ.Μ 678, Ἐκκλ. εὐχὴ πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί, Κάλβ.'Ωδ.1,3 σὲ ἐμπρὸς τῶν ὀφθαλμῶν μου | πάντοτες εἶχον, Σολωμ.Μοναχὴν 55 Ἔρως καὶ Χάρος πάντοτε | δουλεύουν ἐδῶ κάτου, - θὰ σᾶς εἶμαι πάντοτε ὑπόχρεως·

‖ νεώτ. κ. δημ. ἔτι καὶ νῦν, ἐν πάσῃ περιπτώσει : ὅσα καὶ ἂν χάσῃ, πάντοτε κάτι θὰ τοῦ μείνῃ, - ὅσο καὶ νὰ τὸν διώχνῃ, αὐτὸς πάντα τὴν ἀγαπᾷ.

παντότεκνος (ἡ) (τέκνον) ἡ τῶν πάντων μήτηρ, ἡ ἔχουσα τέκνα πάντας τοὺς θεούς, ἐπίθ. τῆς Κυβέλης : Ἐπιγρ. **μήτηρ παντότεκνος.**

παντοτέκτων-ονος (ὁ) (τέκτων) μσν. ὁ τέκτων, ὁ τεχνίτης πάντων : ΚΜανασσ.Χρον.50 **τεχνίτης παντοτέκτων.**

παντοτελής-οῦς-ές (τέλος) ὁ παντελής, ὁ ὁλοτελής.

παντοτεχνής-οῦς-ές (τέχνη) ὁ πάντεχνος : Ὀρφ. Ὕμν.10,20 **παντοτεχνές, πλάστειρα, πολύκτιτε.**

παντότης-ητος (ἡ) (πᾶς) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ παντός, τὸ πᾶν, δηλ. ἡ ἀκεραιότης, ἀντίθ. ὁλότης : Πρόκλ.Τίμ.Ι,426 **ἡ παντότης ἡ νοητή,** ΣιμπλΙκ.Φυσ. 785,8, Δαμάσκ.Ἀρχ.158 **ὅρος γάρ τις ἡ παντότης καὶ ἤδη περίληψις.**

παντοτινά ἐπίρρ. μσν. δημ. ἐσαεί, πάντοτε, διαρκῶς, αἰωνίως : Ἐρωτόκρ.2,1160 **καὶ μπήχνει τ' ὅλο τὸ σπαθὶ εἰς τὸ λαιμὸ ἀποκάτω, | ὕπνο τὸν ἀποκοίμισε, παντοτινὰ κοιμᾶτο,** αὐτ.4,1615 **νὰ χρωστῇ παντοτινά.. χαράτσι,** Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,26 **καὶ τοῦτο δὲν ἔλειπε νὰ τὸ κάμνῃ παντοτινά,** Ἀραβ.Μῦθ.Χαλ.1,106 **τούτη εἶναι μία χάρις διὰ τὴν ὁποίαν θέλω μείνει ὑπόχρεως παντοτινά,** Βιζυην.Παιήμ.27,30 (ἔκδ.Φέξη) **καὶ μὲ χαμόγελο ἀποκοιμιέτ' ἐκείνη | γιὰ παντοτινά.**

παντοτινάκτης (ὁ) (τινάσσω) ὁ τὰ πάντα τινάσσων, σείων : Ὀρφ.Ὕμν.15,8 **παντοτινάκτης Ζεύς.**

παντοτινός-ή-ό(ν) (πάντοτε) μσν. κ. δημ., ἐσφ.γρ. παντοτεινός ὁ πάντοτε ὑφιστάμενος, ὑπάρχων, ὁ αἰώνιος, ὁ ἀΐδιος, ὁ μόνιμος, ὁ διαρκής : Ἐρωτόκρ.5,20 **καὶ μιὰ πληγὴ παντοτινὴ στὰ σωθικά μου 'φῆκες,** Κάλβ.Ὠδ.3,17 **ἐδῶ ἡμεῖς οἱ νεκροὶ | παντοτινὴν εἰρήνην | ἀπολαύσαμεν,** Πορφύρ. Σκ.117,14 **ἐκεῖ στὴν ἄφωνη παντοτινὴ γαλήνη.**

παντοτινῶς ἐπίρρ. νεώτ. ὅ. παντοτινὰ βλ.λ. : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.65 **τοῦ ἄλλου θυροφύλλου, τοῦ ἀκεραίως καὶ παντοτινῶς κλειστοῦ.**

παντοτόκος (ἡ) (τόκος) γλωσσ. ἡ τὰ πάντα τίκτουσα, γεννῶσα· πρβλ. παμμήτωρ.

παντότολμος-ον (τόλμη) ὁ πάντολμος βλ.λ.: Αἰσχ. Ἀγ.221 **τόθεν τὸ παντότολμον φρονεῖν μετέγνω,** αὐτ.1237 **ὡς δ' ἀπωλολύξατο ἡ παντότολμος, ὥσπερ ἐν μάχης τροπῇ.**

παντοτολμοψευδομηχανορράφος (ὁ) μσν. ὁ τολμῶν νὰ μηχανορραφῇ πάντα τὰ ψεύδη : Κ Ρόδ.Παιήμ.Matr.An.Gr.2,624.

παντοτρόφος-ον (τροφή) ὁ παντρόφος βλ.λ.: Αἰσχ.ἀπ.192,4 **λίμναν παντοτρόφον Αἰθιόπων,** ΠΔ Σοφ.Σαλ.16,25 **τῇ παντοτρόφῳ σου δωρεᾷ ὑπηρετεῖ,** Χρησμ.Σιβ.Προοίμ.5.

παντοῦ ἐπίρρ. νεώτ. κ. δημ. ἐν παντὶ τόπῳ, εἰς ὅλα τὰ μέρη, πανταχοῦ : Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.70 **παντοῦ κλάψα, παντοῦ ἀντάρα | καὶ παντοῦ ξεψυχισμοί,** - θὰ σᾶς θυμᾶμαι παντοῦ καὶ πάντοτε· ‖ φρ. **παντοῦ τὰ πάντα** (ἐν τῷ κόσμῳ συμβαίνουσι πανταχοῦ τὰ αὐτά).

παντουρανισμός (ὁ) νεώτ. πολιτικὴ κίνησις σκοποῦσα τὸν συνασπισμὸν πάντων τῶν τουρανικῶν λαῶν εἰς ἑνιαῖον κράτος εἴτε εἰς ὁμοσπονδίαν.

παντουργέτης (ὁ) μσν. ὁ παντουργὸς βλ.λ. : Φλώρ.κ.Πλατζιαφλώρ.1823 (ἔκδ. Μαυρ.).

παντουργία (ἡ) μσν. ἡ δημιουργικὴ δύναμις τῶν παίδων, ἡ πανουργία : Πισίδ.Γ 46, αὐτ.1880.

παντουργικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ τὰ πάντα ποιῶν, πράττων, δημιουργῶν : Μηναῖ.12,6 Ὄρθρ. Ὠδ.4 **Τριαδικὸν τὴν πάντων παντουργικήν, ἑνιαίαν ἄτμητον.. βασιλείαν,** ASS Αὐγούστ.2,447, 28 **τῇ παντουργικῇ Τριάδι·** ‖ μτγν. τὸ οὐδ. **παντουργικὸν** ὡς οὐσ. ἡ δύναμις τοῦ τὰ πάντα ποιεῖν : ΚύριλλΙ.2,17Α **ἔχει.. Ἰησοῦς.. ἀπὸ θείας φύσεως τὸ παντουργικὸν ὡς θεός,** αὐτ.6,788Β.

παντουργός-όν (ἔργον) κ.μσν. ὁ πᾶν ἔργον πράττων, ἐπιτελῶν, ὁ πανοῦργος· Εὐστ.524,37 «τὸ πανοῦργος καὶ παντουργός, εἰ καὶ ἡ λέξις ἡ αὐτὴ ἀμφοῖν ἔγκειται, τὸ ἔργον δηλαδή, ἀλλ' ἔχουσι διαφορὰν παρὰ τοῖς ὕστερον, εἰ καὶ Σοφοκλῆς.. εἰς ταὐτὸν ἄγειν δοκεῖ ἑκάτερα» : Σοφ.Αἴ.445 **νῦν δ' αὔτ' Ἀτρεῖδαι φωτὶ παντουργῷ φρένας ἔπραξαν** (σχόλ. «πάντα πράττοντι καὶ μηδὲν ὑποστελλομένῳ, πανούργῳ καὶ ἀναιδεῖ»)· **2)** ὁ δημιουργὸς τῶν πάντων : Δαμάσκ.Ἀρχ.57, Εὐστ.29,31· ‖ τὸ ἀρσ. **παντουργός** ὡς οὐσ. ὁ δημιουργός, ὁ θεός : Μηναῖ.12,1 Ὄρθρ.Ὠδ.8 **σοὶ τῷ παντουργῷ ἐν τῇ καμίνῳ Παῖδες παγκόσμιον πλέξαντες χορείαν ἔμελπον,** Ἰωσ. ἐν Ρήτ.3,520,16 **θάλασσα, τὸ μέγα κτίσμα τοῦ παντουργοῦ.**

παντούρωμα-ατος (τὸ) μσν. ἡ συναρμογὴ καὶ ἡ σύνδεσις σανίδων διὰ περονῶν : ΨΚωδ.259(Β) **κέρκους καὶ παντουρώματα μετὰ ξύλων ποιήσαντες τεθείκασι τὸ θεμέλιον.**

παντούρωσις-εως (ἡ) μσν. ὅ. παντούρωμα βλ.λ. : ΨΚωδ.259,5 (ἔκδ. Preg.) **παντούρωσις ξύλων** (δ.γρ. παντούρωμα ἢ πανδούρωσις).

παντούφλα (ἡ) (γαλλ.) δημ. κ. **παντόφλα** ἡ ἐμβὰς βλ.λ.2).

παντοῦχος-ον (ἔχω) μτγν. ὁ τὰ πάντα περιέχων ἢ περιβάλλων : Δαμάσκ.Ἀρχ.66 **παντοῦχος συναίρεσις,** αὐτ.117 **ἐνέργεια παντοῦχος τοῦ ἑνός.**

παντοφαγία (ἡ) (τρώγω) μτγν. κ. μσν. τὸ ἐσθίειν πᾶν φαγητὸν ἀδιακρίτως : ΠΔ Μακκ.4,1,27 **παντοφαγία, καὶ λαιμαργία, καὶ μονοφαγία,** Ἀντών. Μέλ.110,30 **τὸ ἔκλυτον τῆς παντοφαγίας.**

παντοφάγος-ον (τρώγω) μτγν. κ. μσν. ὁ τὰ πάντα κατατρώγων, καταβιβρώσκων, ὁ παμφάγος : Γρηγ.Ναζ.ΑΠ 8,213 **δέμας.. πυρὶ δάψατε παντοφάγῳ,** ΚΜανασσ.Χρον.3659 **φάρυγξ ἡ παντοφάγος,** αὐτ.6023 **Ἅδης ὁ παντοφάγος.**

παντοφανής-οῦς-ές (φαίνω) μσν. ὁ ὅλως, ὁ εἰς ἄκρον λάμπων, ὁ φωτεινότατος : ΚΜανασσ. Χρον.4483 **παντοφανὴς ὁ λύχνος.**

παντοφάρυγξ-υγγος (ὁ) (φάρυγξ) μτγν. μσν. ὁ γαστρίμαργος, ὁ λαίμαργος, ὁ ἀδηφάγος : Εὐστ. 1837,39 (ἐσφ.γρ. ἀντὶ ποντοφάρυγξ).

παντόφθαλμος-ον (ὀφθαλμός) ὁ οἱονεὶ ἔχων πανταχοῦ ὀφθαλμούς, ποὺ εἶναι γεμάτος μάτια : Ἀριστφ.ἀπ.628 **ἴκτινα π- ἅρπαγα τρέφων.**

παντοφίλητος-ον (φιλῶ) μσν. ὁ ὑπὸ πάντων φιλούμενος, ὁ τοῖς πᾶσιν ἀγαπητός : Στουδ.Θεόδ. ἐν Mi.99,1197, ΚΠορφ.Ἔκθ.376 (ἔκδ.Β.).

παντόφλα (ἡ) δημ., παντοφλάδικο (τὸ), **παντοφλᾶς** (ὁ) δ.γρ. τῶν παντούφλα, -άδικο, -φλᾶς βλ.λς.

παντοφόβος-ον (φόβος) μτγν. ὁ τὰ πάντα φοβούμενος : Καλλ.Αὐρ.Ὀξ.3,12.

παντοφόρος-ον (φέρω) πάμφορος βλ.λ. : Ἀριστλ.Πολιτ.1326b,28 **τοιαύτην δ' ἀναγκαῖον εἶναι τὴν παντοφόρον** (χώραν).

παντοφυής-οῦς-ές (φύω) ὁ τὰ πάντα φύων, παράγων : Ὀρφ.Ὕμν.11,10 **παντοφυής, γενέτωρ πάντων, πολυώνυμε δαῖμον,** Τίμων Φλ.37.

παντοφύλαξ ὁ θεὸς μσν. ὁ τὰ πάντα φυλάσσων : Λάσκ.Θεόδ.770 (ἔκδ. Mi.).

παντόφυρτος-ον (φύρω) ὁ ὅλος πεφυρμένος, μεμιγμένος· πρβλ. πάμφυρτος : Αἰσχ.Εὐμ.554 **ἄγοντα πολλὰ παντόφυρτ'.**

παντοχάρυβδις-εως (ἡ) (χάρυβδις) ἡ τὰ πάντα καταβροχθίζουσα, καταπίνουσα ἄβυσσος ἢ δίνη : Ἱππῶν.85,1 (κτ. Bgk. ἀντὶ ποντοχάρυβδις)· πρβλ. μεθυσοχάρυβδις.

παντοχή (ἡ) δημ. ἀντὶ ἀπαντοχὴ βλ.λ., ἡ καταφυγή : Πολιτ.Ἐκλ.Τραγ.233,1 **νὰ 'χω κι ἐγὼ μιὰ παντοχή, νὰ 'χω καὶ τὴν ἐλπίδα.**

παντόχρους-οος-ουν-οον (χροιά) κ. μσν. ὁ ἔχων παντὸς εἴδους χροιάν, παντοῖα χρώματα : Ὀρφ. Ὑμν.43,4, Κ Μανασσ.Χρον.122 ὁ πέπλος οὐρανοῦ παντόχρους ἑωρᾶτο.

παντοχρωμία (ἡ) νεώτ. φωτογραφικὴ μέθοδας, καθ' ἥν, διὰ τῆς χρήσεως πλακῶν εὐπαθῶν πρὸς ὅλα τὰ χρώματα, ἐπιτυγχάνεται ἡ ὁποτύπωσις τῶν διαφόρων χρωμάτων τοῦ φάσματος ἐν τῇ πραγματικῇ αὐτῶν ἀξίᾳ· ‖ ἡ διὰ τῆς παντοχρωμίας παραγομένη φωτογραφία.

παντόχῠτος-ον (χέω) μσν. ὁ πανταχόσε, ὁ εἰς ὅλα τὰ μέρη ἐκχεόμενος : Κ Μανασσ.Χρον.43 τὴν παντόχυτον φύσιν τὴν ὑδατίαν.

παντρ(ε)ιά (ἡ) μσν. κ. δημ. ὑπανδρία, γάμος, νόμιμος σύζευξις ἀνδρὸς καὶ γυναικός : Ἐρωτόκρ. 3,750 οὐδέποτε γιὰ παντρειὰν ἤφηνε νὰ τοῦ ποῦσι, αὐτ.Ε 496, λαϊκ.τραγ. τί καμώματα εἶναι τοῦτα, μὲ τὸ ζόρι παντρειά, - ἔχει κόρη τῆς παντρειᾶς (ὥριμον πρὸς γάμον).

παντρευαρραβωνιάζω δημ. ἀρραβωνίζω καὶ ὑπανδρεύω τινὰ συγχρόνως, τελῶ ταυτοχρόνως τὸν ἀρραβῶνα καὶ τὸν γάμον τινός : Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.1075 μὲ κάποιον ἄλλον τὴν βλογοῦν κι ἐκείνη δὲν τὸν θέλει, | παντρευαρραβωνιάζουν την κι ἐμένα μ' ἀστοχοῦνε.

παντρεύ(γ)ω μσν. κ.δημ., ἀόρ. (ἐ)πάντρεψα, παθ. ἀόρ. (ἐ)παντρεύτη(κα), μτχ. παθ.παρακ. παντρεμένος, ὑπανδρεύω : Δουκάγγ., Ἐρωτόκρ.3,1367 ὁ κύρις σου γλήγορα σὲ παντρεύγει, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 156,3 τὴν ἐπαντρέψανε τὴν Ἀρετὴ στὰ ξένα, δ. τραγ. καλὲ μάνα, πάντρεψέ με, σπιτονοικοκύρεψέ με· ‖ τὸ μέσ. παντρεύομαι ἔρχομαι εἰς γάμου κοινωνίαν, λαμβάνω σύζυγον : Ἐρωτόκρ.1,33 ἀπὸ μικρὸς παντρεύτηκε καὶ συντροφιάστη ὁμάδι | μὲ ταίρι, αὐτ.1374, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.171,17 τὸ φιλί . . τῆς παντρεμένης τέσσαρα, | τῆς χήρας δεκατέσσερα.

παντροβλογοῦμαι δημ. στέφομαι, στεφανώνομαι, γίνεται ὁ γάμος μου.

πάντρητος-ον μτγν. ὁ ὅλως τετρημένος, τρυπημένος : Πλούτ.Ἠθ.853Ε αὐλοῦ πάντρητον (τὸ μέρος τοῦ αὐλοῦ ἔνθα αἱ ὀπαί).

παντρολόγημα (τὸ) δημ. κ. ἰδ. κτ. πληθ. παντρολογήματα αἱ διαπραγματεύσεις πρὸς σύναψιν γάμου, τὰ προξενειά, τὰ προξενέματα.

παντρολογήστρα (ἡ) δημ. ἡ μεσίτρια συνοικεσίων, ἡ προξενήτρα.

παντρολογῶ-έω δημ. κ. παντρολογάω, ἀόρ. (ἐ)παντρολόγησα, διαπραγματεύομαι τὴν σύναψιν τοῦ γάμου τινός, ἐπιδιώκω ὅπως ὑπανδρεύσω τινά, ἢ ἁπλῶς ὁμιλῶ περὶ προσεχοῦς γάμου τινός, προξενεύω : τὸν παντρολογοῦν ἀπὸ παιδάκι· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. παντρολογιοῦμαι κ. παντρολογιέμαι εὑρίσκομαι εἰς διαπραγματεύσεις γάμου, ἐπιδιώκω νὰ ὑπανδρευθῶ : ὅλο καὶ παντρολογιέται, μὰ πάντα λεύτερος μένει· **2)** ρηματ. π. παντρολόγημα, παντρολογήστρα.

πάντρομος-ον (τρόμος) ὁ ὅλως τρέμων, ὁ δειλός : Αἰσχ.Ἑπτ.294 πάντρομος πελειάς.

πάντροπος-ον (τρέπω) ὁ ὅλως τραπεὶς εἰς φυγήν, ὁ παντελῶς τετραμμένος, ὁ ταραχώδης, ὁ τεταραγμένος : Αἰσχ.Ἑπτ.955 τετραμμένου παντρόπῳ φυγᾷ γένους· **2)** ὁ λαμβάνων, ἀναδεχόμενος πάντας τοὺς τρόπους τῆς ὑπάρξεως : Δαμάσκ.Ἀρχ.13.

παντρόφος-ον (τρέφω) μτγν. ὁ τοὺς πάντας ἢ τὰ πάντα τρέφων : Μελέαγρ.ΑΠ 7,476,9 π- Γᾶ.

παντῠχία (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ πάνυ, ἡ καθόλου καλὴ τύχη, ἡ γενικὴ εὐτυχία.

παντώνια Ἡσ. «παντοδαπά».

παντωνία (ἡ) μτγν. ἡ ὤνησις, ἡ ἀγορὰ πάντων τῶν πραγμάτων : Ζώσ.2,38,2.

παντώνῠμος-ον (ὄνομα) ἐπίγρ. ὁ πᾶσιν ὀνομαστός, ξακουστός : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.415.

πάντως (πᾶς) ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ πάντα τρόπον, πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἐντελῶς, ὅλως διόλου, καθ' ὁλοκληρίαν, π.Ὁμ. πάντοτε ἑπομένου τοῦ οὐ, κατ' οὐδένα τρόπον, παντάπασιν οὐ, οὐδόλως, οὐδαμῶς, διόλου δὲν : Ἰλ.Θ 450 πάντως, . . , οὐκ ἄν με τρέψειαν, Ὀδ.Υ 180 πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι ὀΐω, Αἰσχ.Πρ.333 πάντως γὰρ οὐ πείσεις νιν, Πλάτ.Γοργ.497Β πάντως οὐ σὴ αὕτη ἡ τιμή· ὁμ. ἡγουμένου τοῦ οὐ : ΚΔ Ρωμ.3,9 τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως, αὐτ.Κορινθ.1,5, 10· ὁμ. κ. ἄνευ τοῦ οὐ : Παρμ.2,3 σκιδνάμενον πάντῃ πάντως, Ἡρ.1,31 ἔδεε πάντως τὴν μητέρα.. κομισθῆναι (ἔπρεπεν ὁπωσδήποτε, ἐξ ἅπαντος, ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαῖον), αὐτ.7,10,9, αὐτ.2,42 θελῆσαι πάντως ἰδέσθαι τὸν Δία (ἐπιθυμῶν κατὰ πάντα τρόπον), αὐτ.6,9, οἱ δὲ πάντως διὰ μάχης ἐλεύσονται (ἐὰν ἐξ ἅπαντος θὰ ἔλθωσι), αὐτ.7,157 τὸν . . ἐπιόντα . . πάντως κου πυνθάνεται (ἀναμφιβόλως), Αἰσχ.Πέρσ.689 ἄλλως τε πάντως χοἱ κατὰ χθονὸς θεοὶ (ἐξαιρέτως), αὐτ.Εὐμ.726, Πλάτ. Ἀπολ.35D ἄλλως τε . . πάντως καὶ ἀσεβείας φεύγοντα, Πάπ. θεῶν δὲ βουλομένων πάντως σε ἀσπάσομαι· ὁμ. μτ. ἐπιθ. : Ἀλεξ.233 πάντως ἀναρίστητος· συνήθ. μτ. τοῦ πᾶς ἢ ἄλλου παραγώγου αὐτοῦ : Θουκ.7,87 κατὰ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες, Πλάτ.Κριτ.107D τῷ μὴ πάσας πάντως τὰς ὁμοιότητας ἀποδιδόντι· **2)** ἐπὶ ἰσχυρᾶς βεβαιώσεως, ἐξ ἅπαντος, ἐν πάσει περιπτώσει, ἀναμφιβόλως, χωρὶς ἄλλο, ὁπωσδήποτε : Ἡρ.5,111 ἑτοῖμος . . εἰμι ποιέειν καὶ ἀμφότερα . . καὶ πάντως τὸ ἂν ἐπιτάσσῃς σύ, Αἰσχ.Πρ.16 πάντως δ' ἀνάγκη τῶνδέ μοι τόλμαν σχεθεῖν, Ἀριστφ.Ἱππ. 232 πάντως γε μὴν γνωσθήσεται, αὐτ.Θεσμ.805, αὐτ.984, Πλάτ.Ἀπολ.33D πάντως δὲ πάρεισιν αὐτῶν πολλοὶ ἐνταυθοῖ, Ἡρώνδ.7,89 τάχ' οὖν . . μᾶλλον δὲ πάντως (ἀναμφιβόλως), ΚΔ Λουκ.4,23, αὐτ.Πράξ.18,21 δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν . . ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα, αὐτ.21,22, αὐτ.Κορινθ.1,9,22, Ἰουλ.Λόγ.7,222Α (ἀντὶ τοῦ ἴσως), Δαμάσκ.Ἀρχ.96 πάντως ὅτι . . (διότι σαφῶς . .), Πάπ. παρήγγειλά σοι ὅτι μὴ ἀπέλθῃς . . , καὶ ἀπῆλθες πάντως (καὶ σὺ ἀπῆλθες), Πρόδρ.2,407 πάντως πεινῶν ἀγανακτῶ, κινοῦμαι εἰς τὸ ἁγιοζούμιν, - ἠμπορεῖ νὰ ἀργήσω λίγο, ἀλλὰ πάντως θὰ ἔλθω· ‖ ὁμ. μτ. προστ. ἐπὶ διαταγῆς ἢ παρακλήσεως : Ἡρ.1,156 αὐτὸν δὲ . . πάντως ζῶντα ἀγαγεῖν, Εὐπ.357 ἀλλ' ἐμοὶ πείθεσθε πάντως (μόνον πείθεσθε εἰς ἐμέ), Πλάτ.Συμπ.175Β πάντως παρατίθετε ὅ,τι ἂν βούλησθε (μόνον βάλλετε ἐπὶ τῆς τραπέζης), Πάπ. καὶ τὸ ἱερεῖον δὲ πάντως ἡμῖν ἀπόστειλον (βεβαίως, ἐξάπαντος)· **3)** ἐν ἀποκρίσεσι, διὰ παντὸς μέσου, βεβαίως, μάλιστα, ἐξ ἅπαντος, ἀναμφιβόλως : Ἀριστφ.Πλ.273 καὶ ταῦτ' ἐμοῦ βακτηρίαν ἔχοντος; πάντως γάρ, Ἀνδοκ.1, 102 οὐ σωθήσομαι; πάντως δήπου, Πλάτ.Πολ. 574Β ἐπιχειροῖ ἂν . . ἀπατᾶν τοὺς γονέας;. Πάντως, αὐτ.Φαίδ.75Ε ἢ οὐ τοῦτο . . λέγομεν . . ἐπιστήμης ἀποβολήν;. Πάντως δήπου.

πάνῠ (πᾶς) ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. εἰς μέγαν βαθμόν, ὅλως διόλου, σφόδρα, λίαν, πολύ, ἐπιτατ. τῶν ρημάτων : Αἰσχ.Χο.861 πάνυ θήσειν . . οἴκων ὄλεθρον (νὰ ἐξολοθρεύσωσι παντελῶς . . τὸν οἶκον), Ἀριστφ.Βάτρ.65 πάνυ γὰρ μανθάνω (τελείως), Ξεν.Ἀν.6,1,31 ὡς πάνυ εἰδῆτε, Πλάτ.Κρατ.386C τοῦτά γε . . σοὶ πάνυ δοκεῖ, αὐτ.Εὐθ.272D πάνυ καὶ προσεῖχον καὶ μέμνημαι, Πάπ. θαυμάζω πάνυ, ὅτι, Πάπ. πάνυ γὰρ αὐτοῦ χρῄζει· ὁμ. μτ. ἐπιθ. σφόδρα, λίαν, πάρα πολύ : Αἰσχ.Ἀγ.1456 πάνυ πολλὰς ψυχάς, αὐτ.Πέρσ.926 πάνυ ταρφύς, Λυσ. 19,15 τινῶν . . πάνυ πλουσίων, Πλάτ.Ἀπολ.25Β

πάνυ ὀλίγοι, Ἀριστλ.ΖΙ.542a,5 **πάνυ μικρῶν ὄντων·** ὁμ. συνήθ. ἐν ἀντιθετικαῖς προτάσεσι : Δημ. 541 **οὐ πονηρός, ἀλλὰ καὶ πάνυ χρηστός·** ὁμ. τιθέμενον μτ. τὸ ἐπίθ. : Ξεν.Ἀν.Ι,9,27 **χιλὸς σπάνιος πάνυ,** Πλάτ.Κρατ.402Α **γελοῖον μὲν πάνυ εἰπεῖν·** **ὁμ. κ.** κεχωρισμένον ἀπ' αὐτοῦ : Πλάτ.Πολ.605C, Πάπ. **πάνυ ἀνὴρ σοφός·** ὁμ. μτ. ὀνομάτων, ἐν ἐπιθ. σημ. : Πλάτ.Ἀπολ.26Ε **πάνυ εἶναι ὑβριστής·** **κ.** μτ. ὑπερθετ. : Ἀθήν.Ι,22D **ὁ πάνυ . . προσφιλέστατος,** Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.1363 **πάνυ φαυλότατος,** Διήγ.Ἀχιλλ.28W **ἐκ γένους τε λαμπροῦ, πάνυ πλουσιωτάτου·** ὁμ. μτ. ἐπιρρ. : Εὐπ.311 **πάνυ ταχύ,** Ἀριστφ.Πλ.25 **πάνυ σφόδρα,** Θεόπομπ.Κωμ. 14 **εὖ πάνυ,** Εὔβουλ.30 **μόλις πάνυ,** Ξεν.ΚΠ 6,1,41 **πάνυ πολύ** [παρὰ πολύ], Πλάτ.Ἀπολ.25Α **πάνυ σφόδρα ταῦτα λέγω,** αὐτ.21Β **μόγις πάνυ,** Αἰσχίν. 2,36 **σφόδρα πάνυ σκυθρωπάσας,** Μηναῖ.12,6 Συνξ. **πάνυ σφόδρα τὴν καρδίαν ἐδάκνετο·** ὁμ. μτ. ἐπιρρηματικῶν φράσεων : Ἀριστφ.Πλ.377 **ἀπὸ μικροῦ πάνυ,** Θουκ.8,50 **πάνυ, ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ ὤν,** Πλάτ.Ἀπολ.40Α **πάνυ ἐπὶ σμικροῖς ἐναντιουμένη,** αὐτ.Εὐθ.305C **πάνυ παρὰ πολλοῖς,** αὐτ.Ε **πάνυ ἐξ εἰκότος λόγου,** αὐτ.Ἱππ.Μ 282Ε **ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πάνυ,** Δημ.488 **πάνυ . . σπουδῇ τις ἀπήγγελλέν μοι·** ὁμ. κ. μτ. μτχ. : Θουκ.3,44 **ἦν . . ἀποφήνω πάνυ ἀδικοῦντας αὐτούς·** ‖ ὁμ. ἐπιτετ. **καὶ πάνυ,** Θουκ.Ι,3 **δοκεῖ δέ μοι, . . καὶ πάνυ οὐδὲ εἶναι ἡ ἐπίκλησις αὕτη** [Βερναρδ.Γρ. «μοὶ φαίνεται ὅτι ὅλως διόλου δὲν ὑπῆρχεν ἡ ὀνομασία αὕτη»], αὐτ.2,ΙΙ, Ξεν.Ἀπομν.Ι,3,13, Πλάτ.Ἀπολ. 17C **καὶ μέντοι καὶ πάνυ,** αὐτ.Κρατ.400C, αὐτ.Εὐθ. 276D· **2)** **οὐ πάνυ** παντάπασιν οὐ, οὐδόλως, οὐδαμῶς : Ἱππ.Ἄρθρ.46 **ταῦτα νεκρῷ μὲν οἷόν τε ποιεῖν, ζῶντι δὲ οὐ πάνυ** [οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον], αὐτ.77 **εὐφόρως δὲ οὐ πάνυ ἔχει** [δὲν εἶναι πολὺ εὔκολον], Σοφ.ΟΚ 144 **οὐ πάνυ μοίρας εὐδαιμονίσαι πρώτης,** Ξεν.Ἀπομν.2,8,5 **οὐ πάνυ προσίεμαι,** αὐτ.Ἀν.6,Ι,26, Πλάτ.Εὐθ.286Ε **οὐ πάνυ τι μανθάνω,** Δημ.1347 **ἡ . . οὐσία οὐδὲ τριῶν ταλάντων πάνυ τι ἦν,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1099b,3 **οὐ πάνυ εὐδαιμονικός . . , ἔτι δ' ἴσως ἧττον·** **3)** ἐν ἀποκρίσεσι, ἐν χρ. ὡς ἰσχυρὸν βεβαιωτικόν, ναὶ μάλιστα, βεβαιότατα, ἀναμφιβόλως, ἐξ ἅπαντος : Ἀριστλ.Πλ.393 **καὶ ποῦ ἐστιν· . . παρὰ σοί ; πάνυ·** ὁμ. συνηθέστ. μτ. μορίου τινός : Ἀριστφ. Πλ.97 **ὡς τοὺς δικαίους δ' ἂν βαδίζοις ; πάνυ μὲν οὖν,** αὐτ.Βάτρ.512 **πάνυ καλῶς,** Πλάτ.Ἀλκ.Ι,107Ε **καὶ τότε ὁπότε βέλτιον ; πάνυ γε,** αὐτ.Χαρμ.154Ε **καὶ πάνυ γε, ἔφη·** **4)** κ. νεώτ. μτ. τοῦ ἄρθρου **ὁ πάνυ** ὁ μέγας, ὁ πολύς, ὁ ἔξοχος, ὁ ἔνδοξος, **ὁ περίφημος,** ὁ ξακουστός· Σουΐδ. «τοῦ πάνυ, **τοῦ** πανυμνήτου» : Θουκ.8,Ι **ἠπίστουν καὶ τοῖς πάνυ τῶν στρατιωτῶν** [καὶ εἰς τοὺς πλέον γνωστοὺς αὐτῶν στρατιώτας], Ξεν.Ἀπομν.3,5,Ι **τῷ τοῦ πάνυ Περικλέους υἱῷ,** Λουκ.Ἰκαρ.2 **παρ' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ πάνυ Διὸς ἥκω,** Ἀθήν.12,537D **περὶ . . τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ πάνυ τρυφῆς,** Ἐπιγρ. **τῶν πάνυ ἐπ' ἀξιώματος·** ‖ ὁμ. μ. **οἱ πάνυ** : Θουκ. 8,89 **ἔχοντες ἡγεμόνας τῶν πάνυ** [στρατηγῶν], Λουκ.ΒΠρ.22 **Ἠλέκτραν μὲν ἐκείνην τὴν πάνυ.**

πάνυγρος-ον [ὑγρός] μτγν. ὁ ὅλως, ὁ ἐντελῶς ὑγρός, ὁ κάθυγρος : Μαν.Ι,87 **πανύγροισι τόποισι παρήμενοι** [δ.γρ. ἀντὶ παρύγροισι], Πλούτ. Ἠθ.355F, Ἀέτ.15,33 **τὸ πάνυγρον Γαληνοῦ.**

πανύμνητος-ον [ὑμνῶ] μτγν. κ. μσν. ὁ πάνυ ἢ ὑπὸ πάντων ὑμνούμενος : Μεθόδ.400C **τὴν πανύμνητον πορείαν,** Ἀμφιλ.3Α **τὴν πανύμνητον ἑορτασάντων πανήγυριν,** Ἰω.Ἱεροσ.Βί.Ἰω Δαμασκ.264, [ἐκδ. Maj.], Μηναῖ.12,Ι Ὄρθρ.Ὠδ.4 **Μαρία . . ὡς Βασιλέα τοῦ παντὸς τεκοῦσα μόνη πανύμνητε,** Ἀκολουθ.Ἀκαθ.Ὕμνου 24 **ὦ πανύμνητε Μῆτερ, ἡ τεκοῦσα τὸν . . ἁγιώτατον Λόγον.**

πανυπείροχος-ον [ὑπείροχος] ὁ ὑπερέχων πάντων, ὁ ὑπὲρ πάντας ὑπέροχος, ὁ ὕψιστος· Ἡσ. «πανυπείροχον, πάντων μέγιστον»: Ἐπιγρ. **πανυπείροχοι θεοί,** Ὀππ.Κυν.Ι,311, ΑΠ 9,656, αὐτ.741· ‖ τὸ οὐδ. πανυπείροχον ὡς ἐπίρρ. : Ὀππ.Κυν.2,63.

πανυπέραγνος-ον [ὑπέραγνος] μσν. ὁ ὑπὲρ πάντας ἁγνός, ὁ ὑπερέχων πάντας κατὰ τὴν ἁγνότητα, ὁ ἁγνότατος, ἐπίθ. τῆς Παρθένου Μαρίας : Μηναῖ.12,11, Ἑσπ.Σταυροθεοτ. **ἡ σεμνὴ καὶ πανυπέραγνός σου Μήτηρ,**-Χοῦμν.Ν ἐν Ἀν.Βοασσ.2,67, αὐτ.5,239· ἐπίρρ. μσν. **-άγνως** : Χοῦμν.Ν αὐτ.Ι,295.

πανυπεραμώμητος-ον [ὑπέρ, ἀμώμητος] μσν. ὁ ἐν παντὶ ὑπὲρ πάντας ἀμώμητος : Γερμ.685 [ἐκδ.Mi.].

πανυπεράμωμος-ον [ὑπέρ, ἄμωμος] μσν. ὁ ὑπὲρ πάντας πάνυ ἄμωμος, ὁ καθ' ὅλα λίαν ἄμωμος : Γερμ.In.cruc.122Β [Grets] **τῆς πανυπεραμώμου δεσποίνης.**

πανυπερένδοξος-ον [ὑπέρ, ἔνδοξος] μσν. ὁ πάνυ ὑπερένδοξος : Ἰσίδ.Θεσσαλ.72 [ἐκδ.Mi.].

πανυπερκάθαρος-ον [ὑπέρ, καθαρός] μσν. ὁ ὑπὲρ πάντα καθαρός : Γερμ.736 [ἐκδ.Mi.].

πανυπέρλαμπρος-ον [ὑπέρλαμπρος] μσν. ὁ ὑπὲρ πάντας πάνυ λαμπρός, ὁ λαμπρότατος : Θεοφύλ.Βουλγ.2,677, Διήγ.Ἀχιλλ.339 **εἶχεν ἡ τραχηλέα του καὶ τὰ μανίκια γῦρον | λιθάρια πανυπέρλαμπρα μετὰ λιθομαργάρων·** ἐπίρρ. μσν. **-άμπρως**: Χοῦμν.Ν ἐν Ἀν.Βοασσ.2,30.

πανυπερούσιος-ον μτγν. κ. μσν. ἐκκλ. ἐπιτατ. τοῦ ὑπερούσιος βλ.λ., ἐπίθ. τῆς Ἁγ.Τριάδος τοῦ Ἁγ.Πνεύματος [Λόγου] : Ἰσαὰκ Ἀρμεν.ἐν Mi.132, 772 **πανυπερούσιος Τριάς,** Ἰωσὴφ 1075 [ἐκδ.Mi.].

πανυπερσεβαστικὸν ἀξίωμα [τὸ] μσν. τὸ ἀξίωμα τοῦ πανυπερσεβάστου βλ.λ. : Παχυμ.Γ 2,9, 20 [ἐκδ.Bonn.].

πανυπερσέβαστος-ον μσν. τίτλος ἀξιώματος ἀπονεμηθεὶς τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ εἰς συγγενῆ του, ἰσοδύναμος δὲ τῷ τίτλῳ Καῖσαρ, παρεχόμενος μόνον εἰς μέλη τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας ἐν Βυζαντίῳ : Θεοφύλ.Βουλγ.3,677.

πανυπέρτατος-η-ον ὁ ὑπέρτατος, ὁ ὕψιστος, ὁ ἀνώτατος πάντων : Ἀριστλ.Κόσ.397a,15 **μεγέθει πανυπέρτατος,** Ἀπολλ.Ρ Ι,1122 **πανυπέρτατα ἐρρίζωνται** [ἐπὶ δένδρων, ἅτινα εἶναι ἐρριζωμένα πανύψηλα ἐπὶ τῶν ὀρέων]· ‖ 3θ. ὁ παντελῶς, ὅλως διόλου τελευταῖος, ὁ εἰς τὰ ἔσχατα κείμενος : Ὀδ.Ι 25 **χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται·** **2)** ὁ ὕψιστος, ὁ ὑπέρτατος : Ὀρφ.Ὕμν. 19,2 **στεροπῆς πανυπέρτατον αἴγλην,** Καλλ.Δία 91 **χαῖρε μέγα Κρονίδη πανυπέρτατε.**

πανυπέρτιμος-ον [ὑπέρτιμος] μσν. ὁ πάνυ ὑπέρτιμος, συνήθ. τίτλος ἀξιώματος π.Βυζ. : Μιχ. Ἀκομ.119,4 [ἐκδ. Λ.].

πανυπέρφρων-φρονος-ον [ὑπέρ, φρήν] ὁ πάνυ ἀλαζών, ὁ καθ' ὑπερβολὴν ὑπεροπτικός : Ὀρφ. Ὕμν.61,12 **γνώμας οὐχ ὁσίας, πανυπέρφρονας.**

πανυπέρφωτος-ον [ὑπέρφωτος] μσν. ὁ πάνυ, ὁ εἰς ἄκρον ὑπέρφωτος : Γερμ.704 [ἐκδ.Mi.].

πανυποτάττω [ὑποτάττω] ὑποτάσσω ἐντελῶς, καθυποτάσσω : Vis.Constant.426Α [Grets] **τοὺς δὲ λοιποὺς πανυποτάξας.**

πάνυσσα [ἡ] Ἡσ. «στρόφος, ἀνάδεσμη. **οἱ δὲ** κειρίαν, ἢ τὰς τρίχας ἀναλαμβάνουσι»· πρβλ. **πῆνος,** δωρ. πᾶνος.

πανυστάτιος-α-ον μτγν. τ. τοῦ πανύστατος βλ.λ. : Καλλ.Λουτρ.Παλ.54 **τὤργος ἐσσεῖται τοῦτο πανυστάτιον,** Ἐπιγρ.ΑΠ Παραρτ.339.

πανύστατος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἐντελῶς ὕστατος, ὁ ἔσχατος πάντων, ὁ ὅλως διόλου τελευταῖος, ὁ στερνὸς-στερνός : Ἰλ.Ψ 532 **πανύστατος ἤλυθεν ἄλλων,** αὐτ.547, Ὀδ.Ι 452 **πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις . . νῦν αὖτε πανύστατος,** Σοφ.Τρ.874 **βέβηκε . . τὴν πανυστάτην ὁδῶν**

ἁπασῶν, Εὐρ.Μήδ.1041 προσγελᾶτε τὸν πανύστατον γέλων· ‖ τὸ οὐδ. κτ. ἐν. κ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. δι' ὑστάτην, τελευταίαν φοράν : Σοφ.Αἴ.858 τὸν.. ἥλιον προσεννέπω, πανύστατον δὴ κοὔποτ' αὖθις ὕστερον, Εὐρ.'Αλκ.164 πανύστατόν σε προσπίτνουσ' αἰτήσομαι· ὁμ. κ. κτ. πληθ. : αὐτ.'Ηρ.457 οὓς πανύστατ' ὄμμασιν προσδέρκομαι.

πανυφύλακες (οἱ) πάπ. πιθ. οἱ ἡμέρας καὶ νυκτὸς φυλάσσοντες.

πανύψηλος (-η)-ο(ν) (ὑψηλός) μσν. κ. δημ. ὁ πάνυ ὑψηλός, ὁ ὑπερύψηλος, ὁ ὑψηλότατος : 'Εφραὶμ 10130 τῷ πανυψήλῳ θρόνῳ, - πανύψηλα δέντρα - βουνά.

πανύψιστος-ον κ. μσν. ὁ εἰς ἄκρον ὕψιστος, ὁ ὕψιστος πάντων, ὁ πανυπέρτατος : Νεῖλ.256C, αὐτ.504A, Πάπ. τῷ πανυψίστῳ θεῷ, ASS Μαΐου 3,52,23 ὁ πανύψιστος καὶ λίαν ὑπερμεγέθης.

πάνω δημ. τ. τοῦ ἐπάνω βλ.λ.

πανώγραμμα (τὸ) δημ. τὸ ἐπανώγραμμα βλ.λ.

πανῳδός-όν (ᾠδή) ὁ πάνυ εὔηχος, ὁ λίαν μελῳδικός : 'Επιγρ. πανῳδὸς ἀχώ.

πανώδυνος-ον (ὀδύνη) μτγν. κ. μσν. ὁ λίαν ὀδυνηρός, ὁ πλήρης ὀδύνης, ὁ ὀδυνηρότατος : 'Απη.'Εμφ.Πολ.5,67 λιμὸς πανώδυνος, 'Επιφάν.2, 268,2 τῆς πανωδύνου ἐκείνης παννυχίας.

πανώδυρος-ον 'Επιγρ. ὁ πάνυ ἀτυχής, δυστυχής.

πανωλεθρία (ἡ) (ὄλεθρος) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. παντελὴς ὄλεθρος, πλήρης ἀφανισμός, ὁλοσχερὴς καταστροφή, τελεία ἐξόντωσις, ἐξολόθρευσις, συνήθ. ἐν χρ. κτ. δοτ. : 'Ηρ.2,120 πανωλεθρίῃ ἀπολόμενοι, Θουκ.7,87 πανωλεθρίᾳ δὴ τὸ λεγόμενον καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν ὅ,τι οὐκ ἀπώλετο· ὁμ. κ. ἐν ἄ. πτώσεσι : Πλούτ.'Ηθ.1049B πανωλεθρίας, Δίων Κ 56,4 τὴν αἰτίαν τῆς πανωλεθρίας, Μηναῖ.12,1 'Ορθρ.'Ωδ.4 καταφηφίζεται δεινὴν πανωλεθρίαν λαοῦ δυσμενοῦς, 'Ιωσ.Γενέσ.29C, - ὁ ἐχθρὸς ὑπέστη πανωλεθρίαν· ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. κτ. ἐπέκτ. πλήρης ἀποτυχία.

πανωλέθριος-ον μτγν. ὁ πανώλεθρος, ὁ λίαν καταστρεπτικός : Κλημέντια 524C.

πανώλεθρος-ον (ὄλεθρος) κ. μσν. ὁ παντελῶς ἐξωλοθρευμένος, ὁ ἐντελῶς κατεστραμμένος, ὁ τελείως ἠφανισμένος : 'Ηρ.6,37 πίτυς.. πανώλεθρος ἐξαπόλλυται (δ.γρ. πανωλέθρως), Αἰσχ. Χο.934 ὀφθαλμὸν οἴκων μὴ πανώλεθρον πεσεῖν, αὐτ.'Επτ.71 μὴ.. πόλιν γε.. πανώλεθρον ἐκθαμνίσητε, Σοφ.Αἴ.839 κακοὺς κάκιστα καὶ πανωλέθρους ξυναρπάσειαν, αὐτ.'Ηλ.1009 πανωλέθρους τὸ πᾶν ἡμᾶς τ' ὀλέσθαι, 'Αριστφ.'Ορν.1239 μή σου γένος πανώλεθρον.. ἀνατρέψῃ, Πολύβ. 15,20,8· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ λίαν διεφθαρμένος ἠθικῶς, ὁ ἐξωλέστατος, ὁ φαυλότατος, ὁ μιαρώτατος, ὁ ἐπάρατος : Σοφ.Φιλ.322 τοῖς πανωλέθροις.. 'Ατρείδαις, Εὐρ.'Ηλ.86 πανώλεθρος μήτηρ, 'Αριστφ.Λυσ.1039 οὔτε σὺν πανωλέθροισιν οὔτ' ἄνευ πανωλέθρων· **3)** ἐνεργ. ὁ λίαν ὀλέθριος, ὁ εἰς ἄκρον φθοροποιός, ὁ καταστρεπτικώτατος : 'Ηρ.6,85 μὴ.. πανώλεθρον κακὸν ἐς τὴν χώρην ἐσβάλωσι, Αἰσχ.Πέρσ.562 νᾶες δ' ἀπώλεσαν. πανωλέθροισιν ἐμβολαῖς, αὐτ.'Ικ.414 πανώλεθρον θεόν, Λυκόφρ.165 πανώλεθρον κηλῖδα θωΰξας γένει, Θεοφύλ.Σ 192,22 (ἔκδ.Bonn.) πανώλεθρον θάνατον.

πανώλεια (ἡ) ἡ παντελὴς φθορά, ἡ πανωλεθρία : ΕΓουδ.71,12, 'Επιγρ.

πανώλης-ους-ες (ὄλλυμι) κ. νεώτ. ὁ πανώλεθρος βλ.λ.1) : Αἰσχ.Πέρσ.732 Βακτρίων δ' ἔρρει πανώλης δῆμος, αὐτ.'Επτ.552 ἦ τᾶν πανώλεις.. τ' ὀλοίατο, 'Επιγρ. ἦτω ἐξώλης τε καὶ πανώλης (τύπος ἀρᾶς)· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ παντελῶς διεφθαρμένος ἠθικῶς, ὁ ἐξωλέστατος, ὁ φαυλότατος, ὁ κάκιστος, ὁ μιαρώτατος· 'Ησ. «πανώλης, πανώλεθρος, ἐξώλης, ἀπολλύμενος». Σοφ.'Ηλ 544 τῷ πανώλει πατρί, αὐτ.ΟΚ 1264, Εὐρ.'Ηλ.60 ἡ γὰρ πανώλης.. μήτηρ· **3)** ἐνεργ. ὁ σφόδρα ὀλέθριος, ὁ λίαν φθοροποιός, ὁ καταστρεπτικώτατος : Σοφ.ΟΚ 1015 αἱ δὲ συμφοραὶ αὐτοῦ πανώλεις· **4)** νεώτ. ἰατρ. τὸ θηλ. πανώλης ὡς οὐσ. ὀξεῖα λοιμώδης νόσος συνήθως θανατηφόρος ἐνδημοῦσα ἐν τῇ ἄπω 'Ανατολῇ, ἡ πανούκλα.

πανωλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νόσον πανώλη, ὁ τῆς πανώλους βλ.λ.4).

πανωλόβλητος-ον νεώτ. ὁ ὑπὸ τῆς νόσου πανώλους προσβληθείς, πανουκλιασμένος.

πανωνία (ἡ) μτγν. πώλησις ἢ ἀγορὰ παντὸς εἴδους πραγμάτων : Ζώσ.2,38 τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι πανωνίαν προτιθεῖσι.

πανώνιος-ον (πᾶν, ὠνοῦμαι) ὁ πλήρης παντοειδῶν ἐμπορευσίμων προϊόντων : 'Επιγρ. τὸν χῶρον πάντα ἔχειν πανώνιον ϝῦFαις ζᾶν ἀτελῆν· κ.ἐπίρρ. -ίως : 'Επιγρ. κὰς τὰ τέρχνιjα τὰ ἐπιόντα πάντα ἔχην πανωνίως ϝῦFαις ζᾶν.

πανώνυμος-ον (ὄνομα) μτγν ὁ ἔχων πάντα τὰ ὀνόματα, ἐπίθ. τοῦ θεοῦ : Γρηγ Ναζ 2,252C πανώνυμε, πῶς σὲ καλέσσω;

πανωπήεις-εντος-εσσα-εν ὁ τοῖς πᾶσιν ὁρατός, ὁ πανόψιος : Εὐην.ΑΠλ.4,106 Πραξιτέλης Κνιδίοις δὲ πανωπήεσσαν ἔθηκε.

πανώραιος-ον (ὡραῖος) μσν., ὑπερθ. πανωραιότατος, ὁ πάνυ ὡραῖος, ὁ καθ' ὑπερβολὴν εὐειδής, ὁ ὑπερβολικὰ εὔμορφος : Νικήτ.Παρφ.30, Διγεν.'Ακρ.902 θλίβω τὴν καρδίαν σου, ὦ πανωραιοτάτη, αὐτ.1978, Διήγ.'Αχιλλ.768 εἶχεν γὰρ ἡ ἐξαίρετος καὶ κράββατον πανώραιον· ἐπίρρ.μτγν. πανωραίως : 'Αμφιλ.100 τῶν ἐν τῇ ἀσκήσει πανωραίως διαπρεφάντων φαιδρότατα.

πανώριος-ια-ιο δημ., ἐσφ.γρ. πανώρηος ὁ ὑπερβολικὰ εὔμορφος : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.119 κόρη πανώρια κι ὄμορφη, Κρυστ.Μαρμαρ.Βασιλ.2 πανώριο βασιλόπουλο· κ. ἐπίρρ. πανώρια : δ. τραγ. γιατὶ διαβαίνεις πάρωρα καὶ τραγουδᾶς πανώρια.

πάνωρος-ον (ὥρα) ὁ κατὰ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους γινόμενος, παραγόμενος : Αἰσχ.'Ικ.690 ἐπικραινέτω φέρματι γᾶν πανώρῳ.

πανωστιάζω θέτω, τοποθετῶ τι ἐπ' ἄλλου εἰς ὕψος, τὸ παθ. : 'Αρτ.Βατοπ.2,14 κι ἴδια σκουπιδιῶν σωρὸς | ἀφημένος νὰ σαπίσῃ πανωστιάζοντ' οἱ χρόνοι.

πανωτοίχι (τὸ) δημ. τὸ ἄνω μέρος τοῦ τοίχου: Ζερβ.Λυρ.Σάτ.1,77 καὶ κόρες λιτανεύουσες γύρω στὸ πανωτοίχι.

πανωφελής-οῦς-ές (ὠφελῶ) μτγν. ὁ πάνυ ὠφέλιμος : 'Ερμ.Τρισμ.π.Στοβ.1,49,44 (πιθ. γρ.).

πανωφόρι (τὸ) δημ. τὸ ἐπανωφόριον βλ.λ.

πάνωψ-ωπος (ὁ) 'Επιγρ. ὁ τὰ πάντα ὁρῶν, ὁ πανόπτης, ἐπίθ. τοῦ 'Αργου.

πάξ ἐπιφ. παρακελευσματικόν, ἀρκεῖ, φθάνει πλέον, οὐνεί : Δίφιλ.96 δειπνεῖ τε καταδὺς πῶς δακεῖς λακωνικῶς, ὄξους δὲ κοτύλην. πάξ. τί πάξ;, Μέν.'Επιτρ.517, 'Ηρώνδ.7,114 φέρ' ὧδε τὸν ποδίσκον, εἰς ἴχνος θέ(ωμεν)· πάξ· μήτε προσθῇς μήτ' ἀπ' οὖν ἕλῃς μηδέν· **2)** 'Ησ. «πάξ· ὑπόδημα εὐυπόδητον. ἢ τέλος ἔχειν».

πάξαιτο δωρ. μέσ. ἀόρ. εὐκτ. τοῦ πήγνυμι βλ.λ.

παξαμάδιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ παξαμᾶς βλ.λ., τὸ παξιμάδι : Γαλ.14,554 ἄρτῳ καὶ παξαμαδίῳ, Παλλάδ.Λαυσ.1082B, Τζέτζ.Χιλ.2,574.

παξαμᾶς (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ δίπυρος ἄρτος, τὸ παξιμάδι (πιθ. ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ γράφαντος ὀψαρτυτικὰ Παξάμου) : Γαλ.14,537 παξαμάδων καθαρτικά, Παλλάδ.Λαυσ.1081D, Μόσχ 13056C, Λέων Σοφ.13,11, Σουΐδ.

παξαμάτης (ὁ) μσν. δ. παξαμᾶς βλ.λ., ὁ δίπυρος ἄρτος : 'Αποφθ.Πατέρ.241A.

παξαμάτιον (τό) γλωσσ. ἄ. μσν. ἡ παξαμάδιον βλ.λ. : Κασσιαν.Ι,169,Β, αὐτ.539Β.
παξαμίς-ίδος (ἡ) ἄ. παξαμάδιον βλ.λ. : Παλλάδ. Λαυσ.1258Β.
παξαμίτης (ὁ) μσν. (ἐνν.ἄρτος), ὁ παξαμᾶς βλ.λ.: Σωφρόν.3481Α κ.Β.
παξίλλος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος βασιδιομυκήτων ἀγορικοειδῶν μυκήτων.
παξιμάδα (ἡ) δημ. μέγα παξιμάδι βλ.λ.· 2) συνήθ. γυνὴ ἐλευθερίων ἠθῶν· πρβλ. παξιμαδοκλέφτρα.
παξιμάδι (τό) μσν. κ. δημ. ὁ δίπυρος ἄρτος, ὁ διπυρίτης : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,55 *τέσσερα μαγαζία γεμάτα φορέματα, παξιμάδια*, παροιμ. *θέλει τὸ παξιμάδι βρεμένο* (βλ.λ.βρέχω 2)· 2) εἶδ. μηχαν. περικόχλιον κοχλιούμενον διὰ κλειδὸς περὶ κινητὸν κοχλίαν.
παξιμαδιάζω δημ. μτβ. μεταβάλλω δι' ὀπτήσεως ἄρτον εἰς παξιμάδι βλ.λ.)· 2) ἀμτβ. γίνομαι, καθίσταμαι σκληρὸς ὡς τὸ παξιμάδι βλ.λ.)· || μτφ. ἐπὶ προσ., ἀπισχναίνομαι· 3) ρηματ. π. παξιμάδιασμα.
παξιμάδιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ παξιμαδιάζω, ἡ μεταβολὴ εἰς παξιμάδι.
παξιμαδοκλέφτης (ὁ) δημ., τὸ θηλ. **παξιμαδοκλέφτρα**, ὁ κλέπτων τὰ παξιμάδια βλ.λ.), φρ. *Ἅης Νικόλας παξιμαδοκλέφτης* (ἐπὶ παρατεινομένης νηνεμίας, ἡ ὁποία ἀκινητεῖ τὸ πλοῖον, ἐξαντλουμένων οὕτω τῶν ἐφοδίων τῶν ναυτιλλομένων), ὁμ. φρ. *Ἅγιος Θόδωρος παξιμαδοκλέφτης* (ἐπὶ ὑποκριτῶν καὶ ὑπούλων)· 2) τὸ θηλ. **παξιμαδοκλέφτρα** ἡ παξιμάδα βλ.λ.2), κοκκότα.
παός (ὁ) δωρ. τ. τοῦ πηὸς βλ.λ. : Θεόκρ.16,25 *πολλοὺς δ' εὖ ἕρξας παῶν* (ἀντὶ πηῶν).
παπαγαλ(λ)άκι (τὸ) δημ. τὸ ἀναρριχητικὸν πτηνὸν μελοψίττακος βλ.λ.
παπαγαλ(λ)ίζω δημ. ὁμιλῶ ὡς παπαγάλος, ἐπαναλαμβάνω μηχανικῶς ἢ ἀνοήτως λόγους ἄλλων, ἀπομνημονεύω τι ἄνευ κατανοήσεως αὐτοῦ, φιττακίζω : *παίρνει ἄριστα, γιατὶ παπαγαλίζει πάντα τὸ μάθημά του.*
παπαγαλ(λ)ισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. τὸ παπαγαλίζειν, ὁ φιττακισμὸς βλ.λ.
παπαγαλ(λ)ιστί ἐπίρρ. νεώτ. κ. δημ. κατὰ τὸν τρόπον τοῦ παπαγάλου, τοῦ φιττακίζοντος : *μαθαίνει τὰ μαθήματά του παπαγαλιστὶ* (ἀπομνημονεύει αὐτὰ μηχανικῶς ἄνευ κατανοήσεως).
παπαγάλ(λ)ος (ὁ) δημ. τὸ ἀναρριχητικὸν πτηνὸν φιττακὸς βλ.λ. : *τὰ λέει σὰν παπαγάλος*· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ φιττακίζων, ἐκεῖνος ποὺ παπαγαλίζει.
παπαδάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ παπᾶς βλ.λ., μικρόσωμος ἢ νεωστὶ χειροτονηθεὶς ἱερεύς· 2) εἶδος ἑλληνικῆς δαντέλλας βλ.λ.
παπαδία (ἡ) μσν., δημ. **παπαδιά** ἡ σύζυγος τοῦ ἱερέως, ἡ πρεσβυτέρα : Νηστ.Ι 1921D, Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.53,10 *ποὺ φερνε σκλάβες παπαδιὲς μὲ τὶς παπαδοποῦλες*, δ. δίστ. *νά τανε νὰ γινόντανε οἱ παπαδιὲς φοράδες*, φρ. *τὴν ἔχει σὰν παπαδιὰ* (ἐπὶ ἀνδρὸς ὑπεραγαπῶντος τὴν σύζυγον αὐτοῦ)· 2) εἶδος παιδιᾶς· 3) ράβδος ἢ μαστίγιον πρὸς τιμωρίαν τῶν ἀτακτούντων παίδων· 4) εἶδ. ναυτ. ὁ ἄβαξ τῆς πρύμνης λέμβου· 5) ναυτ. οἴαξ, δοιάκι, λαγουδέρα.
παπαδίζω δημ. ναυτ. σμήχω δ' ἱππουραίου, σφουγγίζω, καθαρίζω μὲ τὸ παπάζι βλ.λ.3).
παπαδική (ἡ) δημ. τὸ ἔργον, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ παπᾶ, ἡ ἱερωσύνη.
παπαδικός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς παπάν, ὁ τοῦ παπᾶ· || εἰδ. βυζ. μουσ. **παπαδικὸν μέλος** ἓν τῶν τριῶν εἰδῶν τῶν διαφόρων μελῶν τῆς ἱερᾶς ψαλμῳδίας· 2) τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **παπαδικὰ** ὡς οὐσ. ἡ ἱερατικὴ στολή, τὰ ράσα τοῦ παπᾶ, τὰ παπαδίστικα : Πρόδρ.238 *ἔκβαλε τὰ παπαδικὰ καὶ γίνου προχεράρης*· 3) δημ. τὸ θηλ. παπαδικὴ ὡς οὐσ. βλ.λ.
παπαδίσκιον (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ παπᾶς βλ.λ., Βί. Ἡλιοῦ 199,15 (Combet.).
παπαδίστικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ ἁρμόζων εἰς παπάν, ὁ τοῦ παπᾶ, ὁ ἱερατικός : *παπαδίστικη φορεσιά*· 2) τὸ οὐδ. κτ. πληθ. παπαδίστικα (ἐνν. ροῦχα), ἡ ἱερατικὴ στολή, τὰ ράσα τοῦ παπᾶ.
παπαδίτζης (ὁ) μσν. ὑποκορ. τοῦ παπᾶς, τὸ παπαδάκι : Νηστ.Ι 1909Β.
παπαδίτσα (ἡ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν ἠρύγγιον τὸ τρισακιδωτόν· 2) τὸ ξηροβατικὸν πτηνὸν αἰγίθαλος βλ.λ.· 3) ὀνομ. τῶν ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν κοκκινελιδῶν.
παπαδοκρατία (ἡ) νεώτ. ἡ καταθλιπτικὴ κυριαρχία τοῦ κλήρου ἐπὶ τοῦ λαοῦ.
παπαδοκρατοῦμαι-έομαι νεώτ. τελῶ, διατελῶ, εὑρίσκομαι ὑπὸ παπαδοκρατίαν βλ.λ.
παπαδοκυνήγι (τὸ) δημ. ἡ καταδίωξις, ὁ διωγμὸς τῶν ἱερέων.
παπαδολό(γ)ι (τὸ) δημ. κ. **παπαδολάσι** ἢ **παπαδομάνι** πλῆθος παπάδων, ἱερέων· 2) ὁ κλῆρος, τὸ ἱερατεῖον.
παπαδοπαίδι (τὸ) δημ. τέκνον ἱερέως, παιδὶ παπᾶ.
παπαδοπούλα (ἡ) δημ. θυγάτηρ ἱερέως, κόρη παπᾶ : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.53 *παπαδιὲς μὲ τὶς παπαδοποῦλες*· 2) τὸ φυτὸν λεοντόδους ὁ δασύς.
παπαδόσπιτο (τὸ) δημ. οἰκία ἱερέως, τὸ σπίτι τοῦ παπᾶ : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.16 *ἕνα παπαδόσπιτο εἶχεν ἐμπεταστῇ μὲ κοκκίνας σημαίας.*
παπαδούλα (ἡ) δημ. ἄ. παπαδοπούλα βλ.λ.2).
παπαδουριά (ἡ) δημ. κ. **-ριό** (τὸ) σκωπτ. πλῆθος ἱερέων, πολλοὶ παπάδες ὁμοῦ, ἄ. παπαδολόγι.
παπάζι (τὸ) δημ. τὸ πλέγμα τὸ συνδέον τὴν φούνταν πρὸς τὸ φέσι, γεν. ἡ φούντα τοῦ φεσιοῦ κ. ἰδ. τῶν ναυτικῶν· 2) συνεκδ. τὸ φέσι κ. ἰδ. τῶν γυναικῶν : Μαλακ.Τρίστιχο *μὲ χάρη καὶ στραβὰ στ' ἀφτὶ τὸ κρεμεζὶ παπάζι*· 3) εἰδ. ναυτ. τὸ ἱππούραιον βλ.λ.2).
παπαῖ (οὐχὶ παπαί κτ. Ἡρωδιαν.Τεχν.Λείψ.2,9,33) ἐπιφ. ἐπὶ μεγάλης θλίψεως κ. ὀδύνης ἢ φόνου : Αἰσχ.Πέρσ.1031 *παπαῖ παπαῖ. καὶ πλέον ἢ παπαῖ μὲν οὖν*, αὐτ.Ἀγ.1114, Σοφ.Φιλ.792 *φεῦ, παπαῖ, παπαῖ μάλ' αὖθις*, Εὐρ.Ἡρ.1120 *παπαῖ, τόδ' ὡς ὕποπτον ἠνίξω πάλιν*, Ἀριστφ.Ἀχ.1214· 2) ἐπὶ θαυμασμοῦ κ. ἐκπλήξεως : Ἡρ.8,26 *παπαῖ, ..., κοίους ἐπ' ἄνδρας ἤγαγες μαχεσομένους ἡμέας*, Πλάτ.Νόμ.704C *παπαῖ, οἷον λέγεις !*· ὁμ. μτ. γενικ. : Λουκ.Χαρ.23 *παπαῖ τῶν ἐπαίνων*· || ὁμ. ἐπὶ ἀποστροφῆς, περιφρονήσεως : Σοφ.ἀπ.153.
παπαιάξ ἐπιφ. κωμ. τ. ἀντὶ παπαῖ βλ.λ.) : Ἀριστφ.Σφ.235 *ἀππαπαῖ παπαιάξ*· πρβλ.Λουκ.Δραπ. 33 *φεῦ τῶν κακῶν ὀττοτοῖ, παπαιπαιάξ*· 2) ἐπιφ. χαρᾶς μετ' ἐκπλήξεως : Εὐρ.Κύκλ.153 *παπαιάξ, ὡς καλὴν ὀσμὴν ἔχει*, Ἀριστφ.Λυσ.924 *παπαιάξ. ἧκέ νυν ταχέως πάνυ.*
παπαίδην ἐπίρρ. Ἡσ. παντελῶς, κτ. παραφθορὰν ἐκ τοῦ παμπήδην.
παπαῖος (ὁ) ἐπιθ. τοῦ Διὸς παρὰ Σκύθαις : Ἡρ. 4,59 *Ζεὺς .. καλεόμενος Παπαῖος.*
παπάκης (ὁ) δημ. θωπ. τ. τοῦ πατήρ.
παπάκι (τὸ) δημ. νησσάριον βλ.λ.
παπαλήθρα (ἡ) μσν. θύσανος τριχῶν εἰς σχῆμα στεφάνης ἐναπομένων ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς μετὰ τὴν κουρὰν τῶν ἱερωμένων : Κορ. Ἀτ.4Α,383 ἐν λ.
παπάρα (ἡ) δημ. ἄρτος ἐμβαπτισθεὶς ἐντὸς ὕδατος· 2) εἶδος ἐδέσματος ἐκ θρυμμάτων ἄρτου βεβρασμένου μετ' οἴνου ἢ μετὰ βουτύρου ἢ ἐλαίου· 3) μτφ. δριμεῖα ἐπίπληξις, προσβολή, κατσάδιασμα : *ἔφαγε παπάρα ἀπὸ τὸν προϊ-*

στάμενό του (ὑπέστη δριμεῖαν ἐπίπληξιν), - τοῦ ἔδωσε μιὰ παπάρα· || παροιμ. ποιὸς διαλέγει τὴ λαγάρα, παίρνει τὴν παπάρα (οἱ δύσκολοι περὶ τὴν ἐκλογὴν ἀποτυγχάνουσι).

παπαρδέλα (ἡ) δημ. κ. συνηθέστ. κτ. πληθ. παπαρδέλες λῆρος, φληνάφημα, μωρὸς λόγος.

παπαρδέλας (ὁ) δημ., τὸ θηλ. παπαρδέλα, ὁ λέγων παπαρδέλες βλ.λ., ὁ φλήναφος, ὁ μωρολόγος.

παπαρούνα (ἡ) δημ. τὸ ποῶδες ζιζάνιον φυτὸν μήκων ἡ ροιάς, ἅ. λαλές, κουτσουνάδα : Κρυστ.Γκόλφω στὴ στάνη 58 μὰ ἡ παπαρούνα, ὁ κίσσερας, πῶσκασα τὴν αὐγούλα | μὲ τὴ δεξὰ παλάμη μου δὲ μοῦ τὸ μαρτυρῆσαν, Παπαδ. Χριστ.Τεμπ.10 οἱ παπαροῦνες .. ἔβαψαν μὲ αἷμα ὅλους τοὺς κάμπους.

πάπας (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. πάππας τιμητικὸς τίτλος διδόμενος κατ' ἀρχὰς εἰς θεούς· πρβλ.Εὐστ.Πον.38,58 «πάπας δέ . . , ὡς οἱ ἐξ ἀρχῆς νομοθέται τῶν ὀνομάτων βούλονται, θεία κλῆσις ἔλαχεν εἶναι, διὸ καὶ θεῷ ἐπίκειται τοὔνομα» : αὐτ.565,4 Βιθυνοὶ ἐκάλουν (κατ' Ἀρριανόν) Πάπαν τὸν Δία· || κ. προσωνυμία τοῦ Ἄττιος : Διόδ.Σ 3,57 νεανίσκον τὸν προσαγορευόμενον μὲν Ἄττιν, ὕστερον δὲ κληθέντα Πάπαν· 2) τιμητικὸς ἐκκλησιαστικὸς τίτλος τοῦ ἱερέως καὶ ἀπὸ τοῦ 3ου αἰῶνος τοῦ ἐπισκόπου, ἰδίᾳ τῆς Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, βραδύτερον δὲ καὶ τινων ἐπισκόπων τῆς Δύσεως, ἀπὸ τοῦ μεσαίωνος περιοριζόμενος εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ῥώμης Γρηγορίου τοῦ Ζ' (1081) ὡς κατ' ἐξοχὴν χαρακτηριστικὸς τίτλος τοῦ ἀξιώματος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ καὶ μεγίστου ποντίφικος καλουμένου : Νεῖλ.Δοξαπατρ.Τάξ.Πατριαρχ.Θρόνων ἔχει ἐξ ἔθους παλαιοῦ ὁ μὲν Ῥώμης εἰδικῶς καλεῖσθαι πάπας, ὁμοίως καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας· 3) δημ. μτφ. ἐν φρ. οὔτε ὁ γρὰν - πάπας νὰ τὸ πῇ (δὲν τὸ κάνω) ἐπὶ διαρρήδην ἀρνήσεως, ἐπὶ ἀναποτρέπτου ἀποφάσεως· || ὁμ. κρατάει τὸν πάπα ἀπὸ τὰ γένεια ἐπὶ ἐπαιρομένου παρ' ἀξίαν· 4) κ. μσν. δ.γρ. τοῦ πάππας βλ.λ.(1).

παπᾶς (ὁ) μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. παπαδιά, ἱερεύς, πρεσβύτερος βλ.λς : Σύνοδος Χαλκηδόνος 1009Β, Μαλάλ.1361,8, αὐτ.862,5, Στέφ.Διάκ.1148C, Πρόδρ.1,276, αὐτ.301 ἔδ' ὁ παπᾶς ὁπού 'φαγεν τὸ θαυμαστὸν ἀπάκιν, Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,46 οἱ παπάδες δὲν ἔδιδαν χαράτζι, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.4,4 κάθε καμπάνα καὶ παπᾶς κάθε παπᾶς καὶ διάκος, Σολωμ.Λάμπρ.26,1, Βιζυην.67,51, Κρυστ.Ἡ ἁρπαγὴ 116 τὸ μικρὸ καὶ ξανθὸ σου κεφάλι μὲ στεφάνι ὁ παπᾶς θὰ στολίσῃ, Γρυπ.Σκ.Τερρ.19,3· || δημ. φρ. μὴν τὸ πῇς οὔτε τοῦ παπᾶ ἐπὶ τοῦ ἀνελπίστως λυτρωθέντος ἐκ δυσκόλου καὶ δεινῆς περιστάσεως· ὁμ. ἦρθε στὸ κουτάλι τοῦ παπᾶ διέτρεξε τὸν ἔσχατον κίνδυνον· || κ. ἐπὶ ἀρᾶς : νὰ σοῦ πῇ ὁ παπᾶς στ' ἀφτὶ κι ὁ διάκος στὸ κεφάλι (νὰ ἀποθάνῃς)· || παροιμ. ἀλλοῦ ὁ παπᾶς κι ἀλλοῦ τὰ ράσα του ἐπὶ μεγίστης ἀκαταστασίας· || ἢ παπᾶς παπᾶς ἢ ζευγᾶς ζευγᾶς ἀνάγκη νὰ μὴν περισπᾶται τις εἰς πολλὰ καὶ διάφορα ἔργα, διότι οὐδὲν ἀρτίως πράττει· ὁμ. παπᾶς παπᾶ καλὸ δὲν θέλει ἐπὶ ἀντιζηλίας ὁμοτέχνων, πρβλ. κεραμεὺς κεραμεῖ ἀεὶ κοτέει· 2) δημ. ὄνομα ἑνὸς τῶν παιγνιοχάρτων, τῆς λ. ἐν χρ. ἀντὶ τοῦ ρήγας βλ.λ., κτ. ἐπέκτ. δὲ πᾶσα φιγούρα· 3) λωποδυτικόν τι εἶδος παιγνίου διὰ τριῶν παιγνιοχάρτων γινόμενον, ἐξ ὧν τὸ ἓν ἀπαραιτήτως ρήγας : τὸν ἔκλεψαν διὰ τῆς μεθόδου τοῦ παπᾶ· || φρ. μᾶς παίζει τὸν παπά (μᾶς δολιεύεται ὑποκρινόμενος)· 4) δημ. ὄνομ. τοῦ πτηνοῦ ἔποψ βλ.λ.· 5) δημ. μία τῶν ὀνομ. τοῦ Γαλαξίου.

παπατρέχας (ὁ) δημ. ἱερεὺς ἀναγινώσκων ταχέως ἀκολουθίαν τινά· || γεν. χαρακτηρισμὸς παντὸς ἀναγιγνώσκοντος ἢ πράττοντός τι ἐν σπουδῇ καὶ ἄνευ τῆς δεούσης προσοχῆς.

πα(πα)φιγκ(ι)έρος (ὁ) δημ. κ. πα(πα)φιγγιέρος ὁ φωσωνίτης ναύτης.

παπαφίγ(γ)ος (ὁ) δημ. κ. παπαφίγκος τὸ ἱστίον φώσων βλ.λ.· || πλωριὸς παπαφίγγος τὸ φωσώνιον βλ.λ.· || κόντρα παπαφίγγος ὁ σίπαρος καὶ τὸ σιπάριον· || παροιμ. ηὗρες ναύτη γιὰ τὸν παπαφίγγο εἰρων. πρὸς ἐπιδιώκοντα νὰ ἐκτελέσῃ ἄλλος τις βαρεῖαν ἐργασίαν ἀντ' αὐτοῦ.

παπάω φηλαφῶ βλ.λ. : ΕΜ 651,1 τὸν ἁπαλῇ χειρὶ παπήσαντα.

παπήσιος-ια-ο δημ. ὁ τῆς πάπιας, ὁ τῆς νήσσης : αὐγὰ παπήσιο.

παπί (τὸ) δημ. νεογνὸν νήσσης, μικρὰ νῆσσα : δημ.τραγ. παπάκι, ποῦ πᾶς, μωρὲ παπί· || φρ. γίνομαι παπί (καταβρέχομαι, μουσκεύομαι).

πάπια (ἡ) νῆσσα βλ.λ.· || πάπια τῆς Αἰγύπτου τὸ πτηνὸν χηναλώπηξ βλ.λ. ἡ Αἰγυπτιακή· 2) μτφ. χαρακτηρισμὸς νεάνιδος μικροῦ ἀναστήματος καὶ εὐτραφοῦς βαδιζούσης δίκην νήσσης : δ τραγ. πάπια τοῦ γιαλοῦ, μὴν ἀγαπᾷς ἀλλοῦ 3) φρ. κάνει τὴν πάπια ἐπὶ προσποιουμένου ὅτι δὲν ἐννοεῖ ἢ ὅτι δὲν γνωρίζει τι, ἐπὶ ὑποκρινομένου τὸν εὐήθη, τὸν βλᾶκα· || παροιμ. μὲ 'ν ἀπάθεια βράζ' ἡ πάπια διὰ τῆς ἀπαθείας καὶ τῆς ὑπομονῆς κατανικῶνται πάντα τὰ ἐμπόδια· 4) εἶδος μεταλλίνου οὐροδοχείου πλατέος, πεπιεσμένου, ἐν χρ. διὰ κλινήρεις ἀσθενεῖς, ἅ. παπίτσα.

παπίαινα μεγάλη (ἡ) μσν. ἡ γυνὴ τοῦ μεγάλου παπίου βλ.λ. : Acta patriarch.ed.Micl.et Mül.I,105-106.

παπίας (ὁ) μσν. στρατιωτικὸς βαθμὸς ἐν Βυζαντίῳ, ὁ φύλαξ τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόρων : ΚΜανασσ.Χρον.4697, Τζέτζ.Χιλ.3,839.

παπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν πάπαν, ὁ τοῦ πάπα, ἅ. ποντιφικός : παπικὸν κράτος (ὀνομασία τῆς ἀπὸ τοῦ 754 ἀρξαμένης κοσμικῆς κυριαρχίας τοῦ πάπα ἐπὶ τῆς πόλεως Ῥώμης καὶ τῆς περὶ αὐτὴν χώρας).

παπισμός (ὁ) νεώτ. τὸ σύνολον τῶν δογμάτων τῶν ἀναπτυσσομένων ὑπὸ τῆς Δυτικῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἰδίως δὲ τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς περὶ τοῦ πάπα ὡς μόνου ἀντιπροσώπου τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ περὶ τοῦ ἀλαθήτου αὐτοῦ· 2) δθ. συνεκδ. ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία· 3) ἡ κοσμικὴ ἐξουσία τοῦ πάπα.

πάπισσα (ἡ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. τοῦ πάπας, γυνὴ ἀνελθοῦσα εἰς τὸν παπικὸν θρόνον ὡς πάπας : ἡ πάπισσα Ἰωάννα τοῦ Ροΐδη (τίτλος νεοελληνικοῦ μυθιστορήματος τοῦ Ἐμμ. Ροΐδη).

παπιστής (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ παπισμοῦ βλ.λ., ὁ παραδεχόμενος τὸν πάπαν ὡς μόνον καὶ γνήσιον ἀντιπρόσωπον τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὡς ὄντα πεπροικισμένον διὰ τοῦ ἀλαθήτου, ὁ καθολικὸς τὸ θρήσκευμα : Σεργ. Μακρ. ἐν Σάθ.3,233 ἐδιώκοντο οἱ ὀρθόδοξοι καὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν παπιστῶν.

παπίτσα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ πάπια (βλ.λ.1) 2) πάπια βλ.λ.3).

πάπλωμα (τὸ) δημ. τὸ ἐφάπλωμα βλ.λ. : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.220,15 εἶχε τὰ θύκια πάπλωμα καὶ τοὺς ἀφρούς σεντόνι· || παροιμ. φρ. ὁ καβγᾶς γιὰ τὸ πάπλωμα.

παπλωματάδικο (τὸ) δημ. ἐφαπλωματοποιεῖον.

παπλωματᾶς (ὁ) δημ., θηλ. παπλωματοῦ, ὁ ἐφαπλωματοποιός βλ.λ.

παποράκι (τὸ) δημ. δ.προφ. τοῦ βαποράκι βλ.λ.

παπόρι (τὸ) δημ. δ. προφ. τοῦ βαπόρι βλ.λ.

πάπος (ὁ) Ἐπιγρ. κ. δημ. ἡλοποιημένος τ. τοῦ πάππος βλ.λ.· 2) δημ. ἡ ἄρρην νῆσσα βλ.λ.

παπούδια (τὸ) δημ. δ.προφ. τοῦ παπούλια βλ.λ.2).

παπούλια (τὰ) δημ. κ. **παπούδια** ὄσπριόν τι παρόμοιον τοῦ ὤχρου βλ.λ. : Κορ.῎Ατ.4Α,384· **2)** ὄσπρια βεβρασμένα, ἅτινα ἀφ' οὗ ἀποστραγγισθῶσι καὶ ἁλατισθῶσιν εἶναι βρώσιμα.

παπουτσῆς (ὁ) δημ. ὑποδηματοποιὸς βλ.λ.

παπούτσι (τὸ) (τουρκ.) δημ., μσν. **παπούτζιν κ.** παπούκιν ὑπόδημα βλ λ. : ᾽Αραβ.Μῦθ.Χαλ.1,121 **ἀλησμόνησα ἐκεῖ μέσα τὸ τζεκούριον καὶ τὰ** παπούτζιά μου,Λασκαρ.Ποιήμ.45,22 μοῦ **ἀρπάξαν τὸ παπούτσι ὀχ τὸ ποδάρι·** **2)** μτφ. ἐν παροιμ. παπούτσι **ἀπὸ τὸν τόπο σου κι ἄς εἶν' καὶ μπαλωμένο** ὁ γάμος μετὰ γνωστῆς καὶ συμπατριώτιδος ἔστω καὶ πτωχῆς εἶναι προτιμότερος τῆς μετὸ ξένης καὶ πλουσίας· ‖ φρ. **ἔβγαλε γλῶσσα παπούτσι** ἐπὶ τῶν προπετῶν καὶ αὐθαδιαζόντων· ‖ ὀμ. **τὸν ἔχω γραμμένο στὰ παλιά μου τὰ παπούτσια** οὐδεμίαν σημασίαν δίδω εἰς αὐτόν, οὐδόλως ὑπολογίζω αὐτόν, ὅθ. τὸν περιφρονῶ· ‖ ὀμ. **τοῦ 'δωκα ἤ τοῦ 'δωσα τὰ παπούτσια στὸ χέρι** τὸν ἐξεδίωξα.

παπουτσίδικο (τὸ) δημ. κ. **παπουτσάδικο** ὑποδημοτοποιεῖον ἤ ὑποδηματοπωλεῖον βλ.λς.

παπουτσώνω (παπούτσι) δημ., ἀόρ. **(ἐ)παπούτσωσα,** μέσ. κ. παθ. **παπουτσώνομαι,** ἀόρ. **(ἐ)παπουτσώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **παπουτσωμένος,** ὑποδύω τινά, ἐφοδιάζω αὐτὸν δι' ὑποδημάτων· ‖ μέσ. κ. παθ. ἐφοδιάζομαι δι' ὑποδημάτων, ποδένομαι : **παπουτσωμένος γάτος.**

παππάζω (πάππος) φωνῶ, προσαγορεύω τὸν πατέρα πάππαν, ἐπὶ τῶν παιδίων, ἅτινα θωπευτικῶς καὶ κολακευτικῶς φωνοῦσιν οὕτω τὸν ἕτερον τῶν γονέων : ᾽Ιλ.Ε 408 **οὐδέ τέ μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν·** **2)** μτγν. ἀπολ. ἐπὶ βρέφους, λέγω πάππα, φελλίζω : Κόϊντ.3,474 **σὺ δ' ἐμοῖσι περὶ στέρνοισι γεγηθὼς πολλάκι παππάζεσκες,** Νόνν.Δ 9,110, αὐτ.10,72· **3)** κ. ἐπὶ τῶν νησσῶν καὶ χηνῶν κράζω πά-πά-πά : Πολυδ.5,90.

παππάξ κωμ. λ. κ. **πăπăπαππάξ** ἦχοι κατ' απομίμησιν τῶν κρότων τῆς πορδῆς : ᾽Αριστφ.Νεφ.390.

πάπ(π)ας (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. λ. θωπευτική τῶν παιδίων φωνούντων οὕτω τὸν **ἑαυτῶν πατέρα,** ὁ μπαμπάς· πρβλ.ΕΜ 657,5 «παρὰ Συρακουσίοις ὁ πατὴρ **πᾶς καὶ κατὰ** ἀναδιπλασιασμὸν **πάπας** καὶ πλεονασμῷ τοῦ π πάππας» : ᾽Οδ.Ζ 57 **πάππα φίλ' οὐκ ἂν δή** μοι **ἐφοπλίσσειας ἀπήνην;,** ᾽Αριστφ. Εἰρ 120, αὐτ.῎Εκκλ.645, Φιλήμ.42 **χαῖρε πάππα φίλτατε,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.25, ᾽Επιγρ., Πάπ., Εὐστ. 565,17· **2)** δ.γρ. τοῦ πάπας βλ.λ.2).

παππάς (ὁ) δημ. δ.γρ. τοῦ παπὰς βλ.λ.

παππασμός (ὁ) Σουΐδ. «προσφώνησις παρὰ παιδὸς εἰς πατέρα γινομένη».

παππεπίπαππος (ὁ) ποι. ὁ τοῦ πάππου πάππος : Νικοφ.22 (=Φιλωνίδ.15) **νυνὶ δὲ Κρόνου καὶ Τιθωνοῦ παππεπίπαππος νενόμισται.**

παππίας (ὁ) ποι. ὑποκορ. τοῦ πάππας βλ.λ. ἐν θωπευτ. ἐνν. : ᾽Αριστφ.Σφ.297, αὐτ.Εἰρ.128, ῎Εφιππ.21.

παππίδιον (τὸ) ποι. παππίας βλ.λ. : ᾽Αριστφ.῾Ιππ. 1215, αὐτ.Σφ 655, ᾽Ιουλ.Καῖσ.309D, αὐτ.331Β.

παππίζω ποι. κωμ. παππάζω βλ.λ., καλῶ τὸν πατέρα κολακευτικῶς παππίαν, παππάκι· Εὐστ. «παππίζειν τὸ πάππαν καλεῖν καὶ παππίαν»:᾽Αριστφ. Σφ.609 **καὶ παππίζουσ' ἅμα τῇ γλώττῃ τὸ τριώβολον ἐκκαλαμᾶται,** Εὐστ.565,32.

παππικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἤ ἀναφερόμενος, ὁ ἁρμόζων εἰς πάππον, ὁ τοῦ πάππου, ὁ παππῷος.

παππικῶς ἐπίρρ. μσν. ὡς ἁρμόζει εἰς πάππον : Παχυμ.ΓΜιχ.Παλ.37Β **πρὸς τὸν βασιλέα συγγενῶς ἔχειν καὶ παππικῶς.**

παππόθεν ἐπίρρ μσν. ἀπὸ τοῦ πάππου, **ἐκ** πάππου : Πρόδρ.᾽Επιστ.38.

παπποκτόνος-ον μτγν. ποι. **ὁ** τοῦ πάππου φονεύς : Λυκόφρ.1034.

παπποπατρικός-ή-όν μσν. ὁ παππικὸς ἅμα καὶ πατρικός, ὁ προγονικός : ΚΜανασσ.Χρον.5030 **παπποπατρικῆς ἀρχῆς.**

παπποπατρόθεν ἐπίρρ. μσν. **ἀπὸ πατρός τε** καὶ πάππου : ΚΜανασσ.4509.

παππόπατρος-ον μσν. κ. **παπποπατρῷος** (ΚΜανασσ.5575) ὁ ἀνήκων ἤ ἀναφερόμενος εἰς τὸν **πατέρα** ἅμα **καὶ** τὸν πάππον, ὁ προγονικός : αὐτ. 5915 **παππόπατρον βασιλείαν.**

πάππος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **παππούς** ὁ πατὴρ τοῦ πατρὸς ἤ τῆς μητρὸς ὡς πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν : ῾Ηρ.3,55 **διότι ταφῆναί οἱ τὸν πάππον δημοσίῃ ὑπὸ Σαμίων,** ᾽Αριστφ.῾Ιππ.447, αὐτ. Νεφ.65, ᾽Ανδοκ.3,6, Πλάτ.Νόμ.856D **πάππος ὁ πρὸς μητρὸς καὶ πατρός,** Πολυδ.3,16, Γρυπ.Σκ. Τερρ.75,6 **ἡ ἀρχαία μας γενεά, πάπποι, προσπάπποι·** φρ. δημ. **πάππου πρὸς πάππου** (ἐκ παραδόσεως διηκούσης ἀπὸ πάππου πρὸς πάππον, ἐκ παλαιᾶς παραδόσεως, κατὰ τρόπον πατροπαράδοτον)· ‖ κτ. πληθ. οἱ γονεῖς τοῦ πατρὸς ἤ τῆς μητρός, ὁ πάππος ἅμα καὶ ἡ μάμμη τινός : ᾽Επιγρ.· **2)** γεν. οἱ πρόγονοι : Πλάτ.Θεαίτ.174Ε **ὡς γενναῖός τις ἑπτὰ πάππους πλουσίους ἔχων ἀποφῆναι,** Διον.᾽Αλ.Ρωμ.4,47· **3)** μτγν. σατυρικὸς τύπος ἐν κωμικῷ δράματι : Πόλυδ.4,143, αὐτ.148 **ὁ μὲν πάππος μόνος τῶν θεραπόντων πολιός ἐστι καὶ δηλοῖ ἀπελεύθερον·** **4)** ἐξάνθησις λεπτοφυὴς χνοώδης καὶ ὁμοία πρὸς πῖλον ἐπὶ τῶν καρπῶν φυτῶν τινων, ἥτις ξηραινομένη ἐκριπίζεται ὑπὸ τῶν ἀνέμων ἤ τὸ γήρειον τῆς λευκῆς ἀκάνθης· ῾Ησ. «ἄκανθα ἐπὰν γηράσῃ καὶ ἀποξηρανθῇ, ὑπὸ ἀνέμων ἐκριπίζεται καὶ τόπον ἐκ τόπου μεταβάλλει» : Σοφ.ἀπ.868 **γραίας ἀκάνθης πάππος ὣς φυσώμενος,** Εὔβουλ.107,19, Θεόφρ. Σημ.37, ῎Αρατ.921, Διοσκ.4,96· ‖ νεώτ. βοταν. θύσανος τριχῶν ἀντιπροσωπεύων τὸν κάλυκα τῶν ἀνθέων μετὰ τὴν ἀπάνθησιν εἰς τὰ σύνθετα, τὰ βαλεριανοειδῆ **κά.**· **5)** τὸ φυτὸν ἀκανθίς βλ.λ.2) : ῎Αλεξ.33, Πλίν.Φ1 25,168· **6)** μτγν. ὁ πρῶτος χνοῦς τοῦ πώγωνος κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν· ἀντίθ. μύσταξ : Ροῦφ.᾽Ονομ.49, Πολυδ.2,80, Εὐστ.1353,57, Σουΐδ.· **7)** ὀμ. μτγν. τὸ μικρὸν πτηνὸν ὑπολαῒς βλ.λ., ἐν τῇ φωλεᾷ τῆς ὁποίας ἐναποθέτει ὁ κόκκυξ τὰ ᾠά του : Αἰλ.Ζ1 3,30, Σχόλ.᾽Αριστφ.῎Ορν.766.

παπποσπέρματα (τὰ) σπέρματα ἔχοντα πάππον βλ.λ.4), χνοώδη, μαλλωτὰ σπέρματα : Θεόφρ. Φ1 7,3,2, αὐτ.6,4,11.

παπποτερόθεν ἐπίρρ. μσν. ἀπὸ πάππου, ἤτοι ἀπὸ προγονικῆς κληρονομίας : Πρόδρ.1,380 **ὦ βασιλέων βασιλεῦ . . καὶ κράτος τὸ τρισκράτιστον ἀπὸ παπποτερόθεν.**

παππουδικός-ή-ό δημ. ὁ ἐκ πάππου, ὁ προγονικός : **μοιράσαμε τὰ παππουδικά** (κτήματα προερχόμενα ἐκ κληρονομίας προγονικῆς)· **2)** ὁ πατροπαράδοτος.

παππουλάκος (ὁ) δημ. ὑποκορ. τοῦ παππούλης βλ.λ., ἐν χρ. ὡς θωπευτ. ἤ ὡς προσωνυμ.

παππούλης (ὁ) δημ. κ. **παππουλής** ὑποκορ. τοῦ παππούς βλ.λ. ἐν θωπευτ. ἐνν. : Βιζυην.45,19 **παππούλη, ἔλα νὰ χαρῇς! . .** ἀρχίνα, Γρυπ.Σκ.Τερρ. 82,3· ‖ κτ.πληθ. **παππούληδες** κ. **παππουλῆδες** οἱ πρόγονοι : **τὸν καιρὸ τῶν παππουλήδων μας** (εἰς παλαιὰν ἐποχήν)· **2)** ὁ παπποῦς βλ.λ.2)· ‖ κ. **ἐν** εἰδ. χρ. ὁ γέρων ἱερεύς.

παππούς (ὁ) δημ. πάππος βλ.λ.· παροιμ. **νὰ σοῦ δείξω, παππού, τ' ἀμπελοχώραφά** σου ἐπὶ ἐπιχειρούντων νὰ διδάξουν τοὺς εἰδήμονας : Βιζυην.45,9 **γιὰ πές** μας το, παππού, τὸ παραμύθι· **2)** κτ. **ἐπέκτ.** ὁ πολὺ γέρων : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 19,14 **γιατὶ δένετε, καλές** μου, τὸν παππού τὸ Σιληνό ;

παπποφόνος-ον μτγν. ποι. ὁ παπποκτόνος βλ.λ. : Θεόκρ.Σῦρ.10.

παπποφόρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν ἀγρωστοειδῶν.

παππυλιάζω δ.ἀνάγν. τοῦ ποππυλιάζω βλ.λ.

παππώδης-ους-ες ὁ χνοώδης, ὁ μαλλωτός : Θεόφρ.Φ1 6,4,1), αὐτ.6,6,6.

παππωνυμικῶς ἐπίρρ. ἀρχ. λεξ. κατὰ τὸ τοῦ πάππου ὄνομα· Σουΐδ. ἐν λ. 'Αλκείδης, πρβλ. πατρωνυμικῶς.

παππωνυμῶ-έω μσν. ἔχω, φέρω τὸ τοῦ πάππου ὄνομα : Παχυμ Γ 1,35,23 (ἐκδ. β').

παππῷος-α-ον ὁ παππικός βλ.λ. : 'Αριστφ.'Ορν. 1452 παππῷος **ὁ βίος συκοφαντεῖν ἐστί μοι,** Πλάτ.Λάχ.179Α **παππῷον ὄνομα**· ‖ **ἔρανος παππῷος** συνεισφορὰ ὑπὸ τῶν πάππων, τῶν προγόνων ὁρισθεῖσα : 'Αριστφ.Λυσ.653 **τὸν ἔρανον τὸν λεγόμενον παππῷον ἐκ τῶν Μηδικῶν.**

πάπραξ ακος εἶδός τι ἰχθύων ἐν λίμναις τῆς Παιωνίας διαιτωμένων : 'Ηρ.5,16 **τοὺς** (ἰχθῦς) **καλέουσι πάπρακάς τε καὶ τίλωνας.**

παπταίνω ποι. ἐν χρ. σπαν. κ. π. μτγν. πεζ., μέλλ. παπτανῶ, ἀόρ. (ἐ)πάπτηνα, δωρ. ἀόρ. α' μτχ. παπτάναις (Πίνδ.Π 4,95), περιβλέπω, περισκοπῶ, βλέπω, κοιτάζω πέριξ μὲ ὀξὺ καὶ ἐρευνητικὸν βλέμμα, στρέφω μετὰ προσοχῆς ὁλόγυρα τὰ βλέμματά μου : 'Ιλ.Ρ 674 **πάντοσε παπταίνων, ὥς τ' αἰετός,** 'Οδ.Λ 608, αὐτ.Χ 380· ‖ φρ. **παπταίνω πόρσιον** βλέπω μακρότερον, κοιτάζω πιὸ μακριά, ἀποβλέπω εἰς πλειότερα : Πίνδ.Ο 1,114 **μηκέτι πάπταινε πόρσιον**· ‖ προσέχω, ἔχω τὸν νοῦν μου : Αἰσχ.Πρ.1034 **σὺ δὲ πάπταινε καὶ φρόντιζε**· ‖ μεθ' ἑπομένης ἐξηρτημένης προτ. : 'Ιλ.Ν 649 **πάντοσε παπταίνων, μή τις χρόα χαλκῷ ἐπαύρῃ,** αὐτ.Π 283, 'Οδ.Χ 381, Αἰσχ.Πρ.336· ‖ κ. μτ. ἔμπροθ. διαρ. : 'Ιλ.Δ 497 **ἀμφὶ ἓ παπτήνας,** αὐτ.Ο 574, αὐτ. Ψ 464, αὐτ.Λ 546, αὐτ.Ρ 84, 'Οδ.Μ 233, αὐτ.Χ 24, 'Ησίοδ.'Έργ.444 **μηκέτι παπταίνων μεθ' ὁμήλικας** (μὴ βλέπων πλέον μετὰ πόθου πρὸς τοὺς ὁμήλικας, πρὸς τοὺς συμπαίκτορας), Παρμ.15, Σοφ.Αἴ. ‖ **εἴσω τῆσδε παπταίνων πύλης,** Διόδ.Ταρ.ΑΠ 7,700, 'Ονήσανδρ.3,2, Πλούτ.Πομπ.71, αὐτ.'Αντ.37 **παπταίνοντα πρὸς ἐκείνην ἀεὶ καὶ πρὸς τὸ τάχιόν ἐπανελθεῖν**· **2)** μτ. αἰτ. βλέπω, παρατηρῶ πέριξ ἀναζητῶν τι(να), δθ. ζητῶ τι(να) : 'Ιλ.Δ 200 **παπταίνων ἥρωα Μαχάονα,** αὐτ.Ρ 115, Πίνδ.Π 3,22, αὐτ.Ι 6(7),44· ‖ προσηλῶ τὰ βλέμματα εἴς τι : αὐτ.Π 4,95 **παπτάναις ἀρίγνωτον πέδιλον**· ‖ προσβλέπω : Σοφ.'Αντ.1231 **τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπταίνων.**

παπταλῶμαι-άομαι μτγν. ποι. παπταίνω βλ.λ. : Λυκόφρ.1162 **λαθραῖα κἀκκέλευθα παπταλώμεναι.**

πᾰπῠλιών-ῶνος (ὁ) μτγν. κ. παπυλεών (Προκ. Πέρσ.2,21), γενικ. κ. **παπυλαιῶνος** (Σουΐδ.), σκηνή, τέντα : Διοκλητ.'Έδικτ.19,4.

πᾰπῠρεών-ῶνος μτγν. παπυρὼν βλ.λ. : 'Ακύλ. ΠΔ'Έξ.2,3,5.

παπυρικός-ή-όν πάπ. ὁ τοῦ παπύρου : **π- ἕλος.**

παπύρ νος-η-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατεσκευασμένος ἐκ παπύρου : 'Επιγρ.Δήλου **παπυρίνη κιβωτός,** Πλούτ.'Ηθ.358Α **οὐκ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἐν παπυρίνοις σκάφεσι πλέοντας ὑπὸ τῶν κροκοδείλων,** Πάπ **παπυρίνη σκάφη,** αὐτ. **πάπύρινα σόλια**· ‖ Πάπ. «πλοῖον παπύρινον, ὃ καλεῖται Αἰγυπτιστὶ ῥώψ».

παπύρι(ον) (τὸ) μτγν., μσν. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ πάπυρος : Διοσκ.Εὐπ.1,183, Γεωπ.4,7,1 **παπυρίῳ ὑγρῷ παριδήσαντες.**

παπυρογραφία (ἡ) νεώτ. **ἡ τέχνη, ἡ δεξιότης** τοῦ γράφειν ἐπὶ παπύρου.

παπυρογραφικός-ή-όν νεώτ. **ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος** εἰς τὴν παπυρογραφίαν.

παπυροειδής-οῦς-ές 'Επιγρ. ὁ πρὸς πάπυρον ὅμοιος : **παπυροειδὲς σκῆπτρον, ὃ εἰώθασιν αἱ** (Αἰγύπτιαι) **θεαὶ ἔχειν ἐν ταῖς χερσίν.**

παπυρολογία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη ἐρευνῶσα τὰ ἐπὶ παπύρων γεγραμμένα.

πάπυρος (ὁ,ἡ) κ. μσν., νεώτ., δημ. **παπύρι τὸ** παρυδάτιον φυτὸν κύπειρος βλ.λ. ὁ πάπυρος, φυόμενον ἀφθόνως ἐν Συρίᾳ κ. 'Ιδ. ἐν Αἰγύπτῳ, οὗ ὁ ἐξωτερικὸς φλοιὸς τοῦ τριγωνικοῦ καλαμοειδοῦς στελέχους ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς γραφικὴ ὕλη, συγκολλωμένων ἐγκαρσίως λωρίδων αὐτοῦ, ἄ. βύβλος βλ.λ. : Θεόφρ.Φ1 4,8,2, Διοσκ.1,86, Πορφ.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,7· ‖ ἐν χρ. κ. ὡς τροφή, 'Ιδ. αἱ ρίζαι αὐτοῦ : Πάπ.· **2)** πᾶν τὸ ἐκ παπύρου κατασκευαζόμενον, οἷον ὑφάσματα, σχοινία κἄ. : 'Αντίπ.Θεσσ.ΑΠ 6,249 **σχοίνῳ καὶ λεπτῇ σφιγγομένην παπύρῳ,** 'Ανακρεόντ.30,5 **ὁ δ' 'Έρως χιτῶνα δήσας ὑπὲρ αὐχένος παπύρῳ μέθυ μοι διακονείτω,** Πλίν.Φ1 13,72, Νεῖλ.'Ομ.'Επιστ.253,4 **ἐκ παπύρου καὶ κόλλης χάρτης κατασκευασθείς**· ‖ νεώτ. ἡ ἐκ παπύρου γραφικὴ ὕλη· **3)** ὁμ. νεώτ. πᾶν κείμενον ἐπὶ παπύρου γεγραμμένον.

παπυροφάγος-ον σχόλ. ὁ τρώγων ρίζας παπύρου βλ.λ.), ἐπὶ τῶν Αἰγυπτίων : Σχόλ.Αἰσχ.'Ικ.761 **ἐπεὶ παπυροφάγοι οἱ Αἰγύπτιοι.**

παπυρώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ παπυροειδὴς βλ.λ. : Γαλ.19,152, Σχόλ.Εὐρ.'Ορ.147 **λεπτόν τινα κάλαμον παπυρώδη**· ‖ νεώτ. ἀνατομ. λεπτὸν τετράπλευρον πέταλον ἀποτελοῦν τὴν ἔξω ἐπιφάνειαν τοῦ λαβυρίνθου τοῦ ἠθμοειδοῦς ὀστοῦ, ἀπεργαζόμενον δὲ τὸ ἔσω τοίχωμα τῆς ὀφθαλμικῆς κόγχης.

παπυρών-ῶνος (ὁ) τόπος κατάφυτος **ἐκ** τοῦ φυτοῦ πάπυρος : 'Επιγρ. **ὁ καύσας τὸν παπυρῶνα τοῦ 'Οσείρεως.**

πάρ πρόθ. ἐν χρ. π. ἥλει. ἀντὶ τῆς περὶ βλ.λ. : 'Επιγρ.'Ολυμπίας **συνεἶαν κ' ἀλλάλοις τά τ' ἄλ(λ)α καὶ πὰρ πολέμω**· **2)** ἐπ. τ. τῆς προθ. παρά.

παρά πρόθ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., κτ. ἀναστρ. **πάρα,** ἐπ. κ. λυρ. **παραί,** 'Ομ.,λυρ., σπαν. π. τραγ. κ. μ. ἐν λυρ. χωρίοις κ. ἐν διαλέκτοις, ἐκτὸς τῆς ἀττ., συντετμ. τ. **πάρ,** κ. **παρ'** πρὸ φωνήεντος, δημ. κ. **πάρι** δισύλλαβος κυρία πρόθεσις σημαίνουσα τὸ ἐγγύς, ἐγγύτατα, 'Ιδ. μτ. δοτ. τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, μτ. γενικ. τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν, κ. μτ. αἰτ. τὴν εἰς τόπον κίνησιν· δθ. ἐπὶ τόπου μτ. γενικ. κ. ρημάτων κινήσεως σημαντικῶν σημαίνει ἔκ τινος τόπου, ἀπό τινος σημείου : 'Ιλ.Ν 744 **ἤ κεν ἔπειτα πὰρ νηῶν ἔλθωμεν ἀπήμονες,** αὐτ.Μ 225, αὐτ.Θ 533, αὐτ.Τ 194, αὐτ.Α 190, αὐτ.Π 473, 'Οδ.Χ 197 **παρ' 'Ωκεανοῖο ῥοάων . . ἐπερχομένη,** Σοφ.'Αντ.966, αὐτ.1123, Εὐρ.Βάκχ.118 **ἀφ' ἱστῶν παρὰ κερκίδων τ' οἰστρηθεὶς Διονύσῳ** (Βερναρδ.Γρ. «οἰστρηλατηθεὶς ὑπὸ τοῦ Διονύσου [ὥστε ν' ἀπομακρυνθῇ] ἀπὸ τῶν ἱστῶν καὶ ἀπὸ κοντὰ ἀπὸ τὰς κερκίδας»)· ‖ κ. μτ. τοῦ ἐκφαίνομαι : 'Ιλ.Δ 468 **πλευρά, τὰ οἱ κύφαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφαάνθη** (Βερναρδ.Γρ. «τὰ ὁποῖα, ὅταν ἔσκυφε, τοῦ ἐβγῆκαν εἰς τὸ φανερὸν ἀπὸ κοντὰ ἀπὸ τὴν ἀσπίδα»)· **2)** κ. νεώτ. συχνότ. ἐπὶ προσ. μτ. ρ. σημαινόντων ἔρχεσθαι, ὑπάγειν, πορεύεσθαι, φέρειν κ. ὁ. : 'Ιλ. Β 787, αὐτ.Ι 1 **ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο ὤρνυτο** (ἠγείρετο, ἐσηκώνετο ἐκ τοῦ πλευροῦ, ἀπὸ τὸ πλάϊ τοῦ Τιθωνοῦ), 'Οδ.Μ 70, 'Ηρ.7, 182 **ταῦτα οἱ 'Έλληνες πυνθάνονται παρὰ πυρσῶν** (παρὰ τῶν πυρσευόντων), αὐτ.8,140α, 'Αντιφ. 1,6 **ἐν οἷς αὐτῷ ἐξουσία ἦν σαφῶς εἰδέναι παρὰ τῆς βασάνου** (ἡ βάσανος λαμβάνεται ἐν προσωποποιήσει), Ξεν.'Αν.1,7,13 **αὐτομολήσαντες παρὰ βασιλέως,** Πλάτ.Πολ.461Ε **δεῖ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο βεβαιώσασθαι παρὰ τοῦ λόγου** (παρὰ τῶν λεγόντων), Δημ.552 **ἐξεληλυθὼς τῇ προτεραίᾳ παρ'**

Ἀριστάρχου, - **ἦλθον ἀπεσταλμένοι παρὰ τοῦ Ξέρξου**· ‖ **ὁ παρά τινος ἥκων** ὁ ἄγγελος, ὁ ἀγγελιαφόρος τινός : Ξεν.ΚΠ 4,5,53 **νείματε δὲ πάντων τὸ μέρος καὶ τῷ παρὰ Κυαξάρου ἥκοντι**· ‖ ὁμ. **οἱ παρά τινος** οἱ ἀπεσταλμένοι, οἱ ἀποσταλέντες ἀντιπρόσωποί τινος : Θουκ.7,10 **ἥκοντες εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ παρὰ Νικίου**, Ξεν.Ἀν.1,1,5 **ὅστις ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς αὐτόν**· ‖ **φέρω παρά τινος** φέρω ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου τινός : Ἰλ.Σ 137 **τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαίστοιο**· ‖ **ἀπαγγέλλω τι παρά τινος** ἀναγγέλλω, καθιστῶ γνωστόν τι ἐκ μέρους τινός : Ξεν.Ἀν.2,1,20 **παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελλε τάδε**· κ. **λέγω παρά τινος** : Λουκ.Νεκρ.Δ 1,2 **σὺ δὲ οἰμώζειν παρ' ἐμοῦ λέγε**· **3)** κ. νεώτ. ὁμ. σημ. τὸ ὁπόθεν, τὴν προέλευσίν τινος : Ἡρ.8,55 **τὰ λόγος παρ' Ἀθηναίων Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας**, - **ἔλαβον παρὰ τοῦ δεῖνος ἑκατὸν δραχμὰς ὡς συνδρομήν**· ‖ φρ. **γίγνομαι παρά τινος** γεννῶμαι ἔκ τινος : Πλάτ.Συμπ.179B **τοῦτο ὁ Ἔρως τοῖς ἐρῶσι παρέχει γιγνόμενον παρ' αὐτοῦ**· ‖ σπανιώτ. μτ. παθ. ρ. εὕρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ ἀπὸ μέρους τινός, ἐν σαφεστάτῃ διακρίσει τῆς ὑπὸ μτ. γενικ. ὡς ἐκφράσεως τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου: Ἰλ.Ο 122 **πὰρ Διὸς . . μῆτις ἐτύχθη**, Ξεν.ΚΠ 1,6,2 **ἕτερα λέγοντες ἢ τὰ παρὰ τῶν θεῶν σημαινόμενα**, αὐτ.6,1,42, Πλάτ.Φαῖδρ.245C **παρὰ θεῶν ἡ τοιαύτη μανία δίδοται**, Πλάτ.Συμπ.175E, Ἰσοκρ. 4,26 **τὰ παρὰ τῆς τύχης δωρηθέντα** (τὰ δῶρα τῆς τύχης), ΚΔ Πράξ.22,30 **τὸ τί κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων**, - **ἐδανείσθη παρὰ τοῦ δεῖνα**, - **ἐπληροφορήθη παρὰ τοῦ τάδε**, - **ἡ ἐνέργειά του ἐπεδοκιμάσθη παρὰ πάντων**· ‖ συχν. μτ. γενικ. οὐσ. ἄνευ ρ., δυναμένου νὰ ἐννοηθῇ, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς ἁπλῆς γενικ. : Ξεν.Ἀπολ.2, 2,12 **ἡ παρά τινος εὔνοια** (ἡ ἐκ μέρους τινὸς εὔνοια, ἤτοι ἡ εὔνοιά τινος), αὐτ.ΚΠ 5,5,13 **τὸ παρ' ἐμοῦ ἀδίκημα** (τὸ ἀδίκημα τὸ παρ' ἐμοῦ πραχθέν), Πλάτ.Φαῖδρ.232A **δόξα ἡ παρὰ τῶν ἀνθρώπων**· ‖ **τὰ παρά τινος** πᾶν ὅ,τι προέρχεται ἔκ τινος, οἷον προσταγή, ἀπόφασις, παραγγελία : Ξεν.Ἀν.2,3,4 **τά τε παρὰ βασιλέως τοῖς Ἕλλησιν ἀπαγγεῖλαι καὶ τὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖ**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ὑποσχέσεως ἢ δώρου : αὐτ. Ἀπομν.3,11,13 **χαρίζοιο δ' ἂν μάλιστα, εἰ δεομένοις δωροῖο, τὰ παρὰ σεαυτῆς**· ‖ **παρ' ἐμαυτοῦ δίδωμι** δίδω ἐκ τῶν ἰδίων, ἐκ τῆς περιουσίας μου : Ἡρ.2,129 **τῷ ἐπιμεμφομένῳ ἐκ τῆς δίκης παρ' ἑωυτοῦ διδόντα ἄλλα**, Ξεν.Ἑλλ.6,1,3· ‖ **τὰ παρ' ἐμοῦ** αἱ γνῶμαί μου, αἱ ἰδέαι μου : Πλάτ.Συμπ.219A **τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ, ἔφην, ταῦτ' ἐστιν**· ‖ **ὁ παρ' αὐτοῦ** ὁ προσήκων, ὁ συγγενὴς αὐτοῦ : ΚΔ Μᾶρκ. 3,21 **καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν**· ‖ **νόμον τίθημι παρά τινος** νομοθετῶ τῇ συμβουλῇ τινος : Πλάτ.Πρωτ.322D **καὶ νόμον γε θὲς παρ' ἐμοῦ**· **4)** μτ. ρ. σημαινόντων ἀποδοχήν, ἐπίτευξιν κ. ὁ. : Ὀδ.Ζ 290 **ὄφρα . . καὶ νόστοιο τύχῃς παρὰ πατρὸς ἐμοῖο**, αὐτ.Ο 158, αὐτ.Ξ 452, Ἡσίοδ.Θ 914, Πίνδ.Π 1,76 **ἀρέομαι πὰρ μὲν Σαλαμῖνος Ἀθηναίων χάριν**, Σοφ.Ἠλ.870, Θουκ.1,20, Ξεν.Οἰκ.9,11, αὐτ.Ἑλλ.3,1,4, Ἰσοκρ.9,14 **τάχιστ' ἂν εὑρέσθαι παρὰ τῶν θεῶν τῶν κακῶν . . ἀπαλλαγήν**, Πλάτ.Πολ.406D, αὐτ.Μενξ. 236B· ‖ ὁ μ. κ. ἄνευ ρ. : Ἐπιγρ. **ὁ καρπὸς ὁ παρὰ τῶν δημάρχων**· ‖ ὁμ. κ. μτ. ρ. μαθήσεως σημαντικῶν : Ἡρ.2,104 **ὁμολογέουσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι**· **5)** σπαν. εὕρηται ἐν χρ. ἀντὶ τῆς **παρὰ** μτ. δοτ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἐγγύς, πλησίον, κοντά : Πίνδ.Π 10,62 **τυχὼν κεν ἁρπαλέαν σχέθοι φροντίδα τὰν πὰρ ποδός**, αὐτ.3,60, Σοφ. Ἀντ.966 **παρὰ δὲ Κυανέων πελαγίων** (Βερναρδ. Γρ. «ὄχι μακρὰν (κυρ. ὕστερα ἀπὸ τοὺς Κυανοῦς βράχους κἑ.) τῶν Κυανῶν (βράχων) τῶν ἐν τῷ πελάγει εὑρισκομένων»), Ἐπιγρ. **τὸν Ρειτὸν τὸν παρὰ τοῦ Ἄστεως**, ‖ **παρ' ἀμφοτέρων** ἀμφοτέρωθεν : Διόδ.Σ 19,42 **πολλοὶ παρ' ἀμφοτέρων ἔπιπτον**· **6)** μτ. δοτ. τοπικῆς ἡ **παρὰ** συντασσομένη σημαίνει τὸ ἐγγύς, πλησίον τινὸς προσώπου ἢ πράγμ., κοντὰ σὲ κάτι, μτ. ρ. στάσεως σημαντικῶν, οἷον τὸ εἰμί, ἵστημι, ἧμαι κ. ὁ.· ὅθ. ἐπὶ πραγμ. ἐν χρ. ὡς ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα ποῦ; : Ἰλ.Θ 565 **ἑσταότες παρ' ὄχεσφιν**, αὐτ.Ξ 411, αὐτ.Η 346, αὐτ.Β 773, αὐτ.Δ 475, Ὀδ Η 154, αὐτ.Ι 319, αὐτ. Ν 408, αὐτ.Ζ 97 **δεῖπνον . . εἵλοντο παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο**, Σοφ.ΟΤ 972 **κεῖται παρ' Ἅδῃ Πόλυβος**· ‖ **παρ' οἴνῳ** παρὰ πότον, κατὰ τὴν οἰνοποσίαν, πάνω στὸ κρασί : αὐτ.780 **καλεῖ παρ' οἴνῳ πλαστὸς ὡς εἴην πατρί**· **7)** ἐπὶ προσ., πλησίον τινός, παρὰ τὸ πλευρόν τινος, εἰς τὸ μέρος ὅπου διαμένει, εὑρίσκεται πρόσωπόν τι : Ἰλ.Ι 556, αὐτ.Ζ 246, Ὀδ.Ο 285 **πὰρ δὲ οἷ αὐτῷ εἷσε Θεοκλύμενον**, αὐτ.Ε 119, αὐτ.Θ 243· ‖ συχν. εἰς τὸ μέρος ὅπου κατοικεῖ ἢ ἐργάζεταί τις, ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν τῷ οἴκῳ, πλησίον τινός : Ἰλ.Ι 427, αὐτ.Ν 176 **ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ**, αὐτ.627, Ὀδ.Λ 490 **θητευέμεν ἄλλῳ ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ**, Ξεν.ΚΠ 1,2,15, αὐτ.Ἀν.1,5,16 **πολεμιώτεροι ἡμῖν ἔσονται τῶν παρὰ βασιλεῖ ὄντων**· ‖ **παρ' ἑαυτοῖς** ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν οἰκίᾳ, στὸ σπίτι τους : Ἡρ.1,105 **καὶ ὁρᾶν παρ' ἑωυτοῖσι τοὺς ἀπικνεομένους ἐς τὴν Σκυθικὴν . . ὡς διακέαται**· ‖ **οἱ παρ' ἐμοὶ** οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, οἱ οἰκεῖοί μου : Ξεν.Ἀπολ.2,7,4· ‖ **τὰ παρ' ἐμοὶ** αἱ ὑποθέσεις μου : αὐτ.Ἀν.1,7,4· ‖ **οἱ παρ' ἡμῖν ἄνθρωποι** ὁ λαός μας : Πλάτ.Φαίδ.64B· ‖ ὁμ. **ὁ παρ' ἡμῖν δῆμος** τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχῦον δημοκρατικὸν πολίτευμα : Δημ.196 **εἰ δι' ὀλιγαρχίας ἅπαντα συστήσεται, τὸν παρ' ἡμῖν δῆμον ἐάσουσιν**· ‖ ὁμ. **ἡ παρ' ἡμῖν πολιτεία** τὸ πολίτευμά μας : αὐτ.· ‖ **ὁ παρ' ἐμαυτῷ βίοτος** ὁ ἐμὸς βίος, ἡ ζωή μου, ὁ τρόπος τῆς διαβιώσεώς μου : Σοφ.ΟΤ 612 **φίλον γὰρ ἐσθλὸν ἐκβαλεῖν ἴσον λέγω καὶ τὸν παρ' αὐτῷ βίοτον**· ‖ ὅθ. **τὸ παρ' ἡμῖν σῶμα** τὸ ἐμὸν σῶμα : Πλάτ.Φίλ.29F· ‖ **τὸ παρ' ἡμῖν πῦρ** τὸ πῦρ ὅπερ διατηροῦμεν, ἡ φωτιά μας : αὐτ.· ‖ **ὁ παρ' ἡμῖν φθόνος** ὁ φθόνος, ὃν τρέφομεν : Σοφ.ΟΤ 382· ‖ τὸ εἶναί τι ἐμπεπιστευμένον παρά τινι, τὸ εἶναι ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν, ἐν τῇ διαχειρίσει τινός : **τὰ παρὰ τοῖς Ἑλληνοταμίαις ὄντα**· ‖ νεώτ. σημαίνει σχέσιν ἢ ἕξιν : **τὰ παρ' ἡμῖν**, - **εἴθισται παρὰ τοῖς ὀρεσιβίοις**· ‖ **παρ' ἐμοί ἐστι** ἢ **κεῖται** μτ. ἀπαρφ. ἐξ ἐμοῦ ἐξαρτᾶται, εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, εἶναι στὸ χέρι μου : Μέν.Ἐπικ.98 **οὔπω παρ' ἐμοὶ τότ' ἦν λέγειν**· ‖ νεώτ. μεταξύ, ἐν κύκλῳ τινὶ ἀνθρώπων ἢ πραγμάτων : **ὁ θεσμὸς τοῦ γάμου εἶναι ἄγνωστος παρὰ τοῖς ἀγρίοις**, - **ὁ πολιτικὸς γάμος δὲν κρατεῖ παρ' ἡμῖν**· **8)** πρό, ἐνώπιόν τινος : Ὀδ.Α 154 **Φημίῳ, ὅς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν**, Ἡρ.3,160 **Ζωπύρου δὲ οὐδεὶς ἀγαθοεργίην . . ὑπερεβάλλετο παρὰ Δαρείῳ κριτῇ**, αὐτ.4,65, Ἐπιγρ. **δίκας γίγνεσθαι παρὰ τῷ πολεμάρχῳ**, Θουκ.1,73, Δημ.229 **τοῦτον τὸν τρόπον εἰς κρίσιν καθιστάντα παρ' ἡμῖν**· ‖ ὅθ. **παρ' ἐμοὶ** κ. **παρ' ἡμῖν** κατὰ τὴν γνώμην μου (μας), κατὰ τὴν κρίσιν μου (μας) : Ἡρ.1,32 **οὗτος παρ' ἐμοὶ τὸ οὔνομα τοῦτο . . δίκαιός ἐστι φέρεσθαι**, Σοφ.Τρ.589 **παρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεῦσθαι κακῶς**, Εὐρ.Ἡρακλ. 881· ‖ **παρά τινι** μετά τινος, μαζί του : Πλάτ. Γοργ.510E **παρὰ τούτῳ μέγα δυνήσεται**· ‖ **τιμῶμαι παρά τινι** ἐν τιμῇ εἰμὶ παρά τινι, τιμῶμαι ἐκ μέρους τινός : αὐτ.Πρωτ.337B· **9)** μτγν. κ. νεώτ. γινομένης μνείας συγγραφέως, μεταξὺ τῶν ἔργων, ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ : Πολύβ.9,2,4 Διον.Ἁλ. Συνθ.9,18 **παρ' Ἐφόρῳ**, - **παρ' Αἰσχίνῃ**, - **παρὰ**

Θουκυδίδη, - **ἡ φράσις εὕρηται συχνάκις παρ' Ὁμήρῳ**· **10**) κ. ἐν σημ. χρονικῇ, κατὰ τὴν διάρκειάν τινος, ἐν καιρῷ, κατὰ τὴν ἐποχήν τινος : Πίνδ.Π 2,87 **ἐν πάντα δὲ νόμον εὐθύγλωσσος ἀνὴρ προφέρει, παρὰ τυραννίδι,** Πλούτ.Ὀθ.14 **παρὰ τοῖς ἐμφυλίοις πολέμοις θνήσκειν**· **11**) ἐν τῇ ἀρκαδ. διαλ. ἐν χρ. ἀντὶ τῆς **παρὰ** μτ. γενικ., ἔκ τινος, παρά τινος : Ἐπιγρ.Μεγαλοπόλεως **καθὰ εἶχον τὰς ἐντολὰς παρὰ τῇ ἰδίᾳ πόλι**· **12**) μτ. αἰτ. σημαίνει τὴν πρός τι ἢ παραλλήλως πρός τι κίνησιν, ἰδ. πρὸς πρόσωπον, κ. εἶναι ἐν χρ. ὡς κ. ἡ μτ. δοτ., πλὴν ὅτι διὰ τῆς τελευταίας ταύτης συντάξεως ἐκφέρεται ἁπλῶς στάσις πλησίον τινός, ἐν ᾧ κτ. τὴν μτ. αἰτ. σύνταξιν ὑπάρχει πάντοτε ἔννοιά τις ἐκτάσεως· δθ. ἐπὶ τόπου μτ. ρ. δηλούντων τὸ ἰέναι, ἔρχεσθαι, πορεύεσθαι, ὑπάγειν : Ἰλ.Α 347 **τὼ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν,** αὐτ.Θ 220, αὐτ.Α 34· ‖ δθ. ἐγγύς, πλησίον τινός, κοντὰ σὲ κάτι : αὐτ.Π 206 **οἵ ῥ' ἔτι παρ' ποταμὸν πεφοβήατο,** αὐτ.Φ 337 **σὺ δὲ Ξάνθοιο παρ' ὄχθας δένδρεα καῖ',** αὐτ.Γ 187, Ξεν.Ἀν.1,2,13 **ἐνταῦθα ἦν παρὰ τὴν ὁδὸν κρήνη**· ‖ κ. ἐπὶ προσ. : Ἰλ.Σ 143 **εἶμι παρ' Ἥφαιστον** (εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Ἡφαίστου), Ὀδ.Α 285, Ἡρ.1,86, αὐτ.1,141, Θουκ. 1,58, αὐτ.2,5) **ἐσιόντες παρὰ τοὺς φίλους,** Πλούτ. Φαίδ.59D **φοιτᾶν παρὰ τὸν Σωκράτη**· **13**) κ. μτ. ρ. στάσεως, πλησίον, κοντά, σιμά, δίπλα, συχν. ἐν ἀναφ. πρὸς κίνησιν παρελθοῦσαν, τερματισθεῖσαν (ἡ χρ. αὕτη προῆλθεν ἐκ φρ. οἷα ἡ ἑξῆς : Ἰλ. Γ 406 **ἧσο παρ' αὐτὸν ἰοῦσα**) : αὐτ.Δ 487 **κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας,** αὐτ.Λ 314 **παρ' ἔμ' ἵστασο** (ἐλθὲ καὶ στάσου πλησίον μου), αὐτ.Υ 49, Ὀδ.Δ 51, αὐτ.Ν 372, αὐτ.122 **παρὰ πυθμέν' ἐλαίης θῆκαν,** Πλάτ.Εὐθ.271Β **ὁ παρ' ἐμὲ καθήμενος,** αὐτ.Λύσ. 211Α, αὐτ.Φαίδ.116C, Θεόφρ.Χαρ.21,2, ΠΔ Γέν.19,1, ΚΔ Μᾶρκ.10,46 **ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν,** - **εὑρέθη ἡμιθανὴς παρὰ τοὺς στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διός,** - **ὁ πρωθυπουργὸς ἵστατο παρὰ τῷ ἀρχιστρατήγῳ**· ‖ νεώτ. **παρὰ πόδα ἀρμ!** στρατιωτικὸν παράγγελμα, δι' οὗ οἱ στρατιῶται λαμβάνουσι τὴν στάσιν τῆς προσοχῆς μὲ τὸ ὅπλον στηριζόμενον διὰ τοῦ ὑποκοπάνου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πλησίον τοῦ δεξιοῦ ποδός· ‖ **παρά τινα** ἔν τινι : Ἀριστφ.ἀπ.451, Ξεν.ΚΠ 1,4,18 **εἶπεν αὐτῷ μένειν παρ' ἑαυτόν,** αὐτ.Ἀν.1,9,31, Ἰσαῖ.8,16, Ἀλεξ.248, Δημήτρ.Κωμ.Ν 1,5, Ἐπιγρ., Πολύβ.3,26,1 **καὶ τηρουμένων τῶν συνθηκῶν παρὰ τὸν Δία τὸν Καπιτώλιον** (ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Διός)· **14**) ὁμ. σημαίνει γειτνιασμόν : Σοφ.Ἠλ.184, αὐτ.Τρ.636 **οἵ τε μέσσαν Μηλίδα πὰρ λίμναν χρυσαλακάτου τ' ἀκτὰν κόρας,** Θουκ.2,99 **ἡ παρὰ θάλασσαν Μακεδονία,** Λυσ.23,3 **τὸ κουρεῖον τὸ παρὰ τοὺς Ἑρμᾶς,** Ἀνδοκ.1,62, Ἰσαῖ.6,20, αὐτ.8,35, Αἰσχίν.1,182, αὐτ.3.88, Λυκοῦργ.112, Ἐπιγρ.**τᾶς παστάδος τᾶς παρ' Ἀπόλλωνος**· **15**) πρό τινος, ἐνώπιόν τινος : Εὐρ. Ἱκ.484 **ἦν παρ' ὄμμα θάνατος ἐν ψήφου φορᾷ,** Φιλόδ.Ὀργ.78W **παρὰ πόδας**· **16**) ἐν ταῖς δωρ., βοιωτ. κ. θεσσ. διαλέκτοις εὕρηται ἐν τῇ σημ. ἐγγύς τινος, ἐν τῷ οἴκῳ τινός : Ἀριστφ.Ἀχ.759 **παρ' ἁμὲ πολυτίματος** (ὁ σῖτος), Ἐπιγρ.Ὀρχομ.Βοιωτίας, αὐτ.Λαρίσης **τοῖς κατοικέντεσσι παρ' ἐμμέ,** αὐτ. **τοῖ παρ' ἀμμὲ πολιτεύματος,** αὐτ. **πεπολιτευκὼρ παρ' ἀμέ**· ‖ φρ. **τίθεμαι παρά τινα** καταθέτω εἰς χεῖράς τινος, ἐμπιστεύομαι εἴς τινα : Πλάτ. Πολ.465C **τὰ δὲ .. θέμενοι παρὰ γυναῖκάς τε καὶ οἰκέτας**· **17**) μτ. ρ. σημαινόντων πλήττειν, βάλλειν κττ. κεῖται πρὸς δήλωσιν τοῦ περί τι, εἴς τι σημεῖον ἐγγύς τινος : Ἰλ.Δ 480 **βάλε στῆθος παρὰ μαζόν,** αὐτ.Ε 146 **τὸν δ' ἕτερον .. κληῖδα παρ' ὦμον πλῆξε,** αὐτ.Φ 117, αὐτ.Ε 293, αὐτ.Ρ 290 **δησάμενος τελαμῶνι παρὰ σφυρόν**· **18**) μτ. ρ. σημαινόντων τοποθετεῖν, ἐξετάζειν, παραβάλλειν πρὸς δήλωσιν παραλληλισμοῦ : Πλάτ.Γοργ.475Β **ὁ ἔλεγχος παρὰ τὸν ἔλεγχον παραβαλλόμενος,** αὐτ.Ἱππ.Ε 269C, αὐτ.Συμπ.214C, αὐτ.Πολ.348Α, Δημ. 315 **ἐξέτασον τοίνυν παρ' ἄλληλα τὰ σοὶ κἀμοὶ βεβιωμένα,** Ἀριστλ.Μετ.375a,24· **19**) ἐν εἰδ. γεωμ. ἐνν. φρ. **παραβάλλω παρά τι** θέτω, ἐπιθέτω ἐπιφάνειάν τινα, ἐπὶ καὶ κατὰ μῆκος πεπερασμένης γραμμῆς : Εὐκλ.1,44, Ἀρχιμ.Ἰσορρ.2,1· ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. **παρατείνω παρά τι** : Πλάτ.Μέν.87Α **παρὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῦ γραμμὴν παρατείναντα**· ‖ κ. **δύναμαι παρά τι** : Ἀπολλ.Περγ.Κων.1, 11 **ἡ** (εὐθεῖα) **παρ' ἣν δυνανται αἱ καταγόμεναι τεταγμένως** (ἡ εὐθεῖα εἰς ἣν τάσσονται τὰ τετράγωνα τῶν τεταγμένων)· **20**) ἐν ἀριθμ. ἐνν. ἀντὶ τῆς διὰ βλ.λ. ἐν φρ. **παραβάλλω τι παρά τι** διαιρῶ τι διά τινος : Διόφ.5,10· κ. **μερίζω τι παρά τι** : αὐτ.4,33· ‖ πάπ. **ἐπὶ γ' παρὰ ι'** (πολλαπλασιάζω ἐπὶ 3 καὶ διαιρῶ διὰ 10)· **21**) γεωμ. παραλλήλως πρός : Δημόκρ.155, Ἀριστλ.Τοπ.158b,31, Ἀρχιμ.Σφαίρ.Κυλ.1,12· ‖ μτφ. ἐν γραμμ. ἐν. ὡς, ὡς παρῳδία τινός : Σχόλ.Ἀριστφ.Ὀρν.1240 **παρὰ τὸ Σοφόκλειον,** αὐτ.Νεφ.584 **παρὰ τὸ ἐν Τεύκρῳ Σοφοκλέους**· **22**) γραμμ. ἐπὶ λ. οἱ ὁποῖοι ἔχουν διαφοράν τινα ἐν παραβολῇ πρὸς ἄλλας λς : Πλάτ.Κράτ.398D **παρὰ τὸ τοῦ Ἔρωτος ὄνομα σμικρὸν παρηγμένον ἐστίν** (τὸ ἥρως)· ‖ ὁμ. κ. νεώτ. γραμμ. κ. ἐπὶ παραγωγῆς ἔκ τινος, ἀπό τινος : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.31,16 **παρὰ τὸ ἔδαφος δάπεδον,** Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 2,624 **παρὰ τὸ δρῶ δρᾶμα,** Φρύν.Σοφ.Παρ.24Β **σύγκειται** (τὸ αὐθέντης) **παρὰ τὸ εἶναι καὶ παρὰ τὸ αὐτός**· **23**) γεν. ἐπὶ παραβολῶν, παρά τι, ἐν παραβολῇ πρός τι, συχν. ἐνυπαρχούσης ἐνν. ὑπεροχῆς : Ἡρ.2,160 **δοκέοντες παρὰ ταῦτα οὐδ' ἂν τοὺς σοφωτάτους ἀνθρώπων Αἰγυπτίους οὐδὲν ἐπεξευρεῖν,** Θουκ.1,23 **ἡλίου ἐκλείψεις, αἳ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα ξυνέβησαν,** αὐτ.1,41, Ξεν.Ἀπ.1,4,14 **παρὰ τὰ ἄλλα ζῷα ὥσπερ θεοὶ ἄνθρωποι βιοτεύουσι,** Πλάτ.Πολ.584Α **φαίνεται παρὰ τὸ ἀλγεινὸν ἡδὺ καὶ παρὰ τὸ ἡδὺ ἀλγεινὸν ἡ ἡσυχία,** αὐτ.Φαῖδρ.236D, αὐτ.Λάχ.183C, Πάπ. **εὐδαίμων μᾶλλον παρὰ πάντας**· **24**) συχν. κ. ἐπὶ κατωτερότητος ἢ ἐλαττωμάτων : ΠΔ Ψαλμ.8,6 **ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους,** Γέμιν.8,19 **μιᾷ ἡμέρᾳ ὑστεροῦσι παρὰ τὸν ἥλιον**· ‖ δθ. φρ. **παρ' αὐτὸν** πρὸ αὐτοῦ, πρὶν νὰ τὸν φθάσῃ, ἀντίθ. **ὑπὲρ αὐτὸν** μετ' αὐτόν, ὑπερβὰς αὐτόν : Ἀντιφάν. 234· **25**) ἐπὶ δ. σχέσεων ἀντιστοιχιῶν : Ἀριστφ. Βάτρ.643 **πληγὴν παρὰ πληγὴν ἑκάτερον,** Πάπ. **ὀφείλειν στατῆρα παρὰ στατῆρα** (ὀφείλειν ἕνα στατῆρα ἀντὶ ληφθέντος 1 στατῆρος)· **26**) κ. ἐν χρον. ἐνν. καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν, διαρκοῦντος : Ἡρ.7,46 **ἕτερα τούτου παρὰ τὴν ζόην πεπόνθαμεν οἰκτρότερα,** Πλάτ.Νόμ.735Α **παρὰ τὸν βίον ἅπαντα,** Δημ.228 **ἣν παρὰ πάντα τὸν χρόνον εὔνοιαν ἐνδέδειχθ'**· ‖ κ. χαλαρώτερον, κατὰ τὸ διάστημα : Ἡρ.2,121,δ' **παρὰ τὴν πόσιν** (κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πότου, ἐν ᾧ ἔπινανι, Αἰσχίν. 2,156, Πλάτ.Ἀντ.24 **παρὰ τὴν κύλικα,** αὐτ.Ἠθ.737Α **παρὰ δεῖπνον,** αὐτ.674F· **27**) κ. ἐπιμεριστικῶς, ἐπὶ χρόνου : Ἡρ.1,32 **παρὰ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτεα** (ἑκάστην πλήρη περίοδον 70 ἐτῶν), Ἡρακλεωτ. Πίν.1,101, Βακχυλ.ἀπ.7 **παρ' ἆμάρ τε καὶ νύκτα** (ἡμέρας τε καὶ νυκτός), Πλάτ.Νόμ.705Α, Ἀριστλ. ΖΙ 571a,21 **παρ' ἡμέραν αἱ ἀμίαι πολὺ ἐπιδήλως αὐξάνονται,** αὐτ.Πρ.881b,26· ‖ **παρ' ἆμαρ** σήμερον : Πίνδ.Π 11,63· ‖ **παρ' ἦμαρ** αὔριον : Σοφ. ΟΚ 1455· ‖ φρ. **ἡμέρα παρ' ἡμέραν δύναται,** ἔχει μτ. ἀπαρφ. πᾶσα παρερχομένη ἡμέρα δύναται νὰ . . : Σοφ.Αἴ.475 **τί γὰρ παρ' ἦμαρ ἡμέρα τέρπειν ἔχει . .;** Ἀντιφ.5,72 **μέγα τοι ἡμέρα παρ' ἡμέραν γιγνομένη γνώμην ἐξ ὀργῆς μεταστῆ-**

σαι· ‖ κ. νεώτ. ἡμέραν παρ' ἡμέραν, δημ. μέρα παρά μέρα ἀνὰ ἑκάστην τρίτην ἡμέραν, μιὰ ναί, μιὰ ὄχι : Δημ.1360 συνεῖναι δ' ἑκατέρῳ ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ΚΔ Ρωμ.14,5 ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν, Πάπ. τοῦ καθημερινοῦ ἢ μίαν παρὰ μίαν [ἡμέραν] πυρετοῦ [τοῦ καθ' ἑκάστην ἢ ἀνὰ τρίτην ἡμέραν περιοδικῶς ἐμφανιζομένου]· ‖ δθ. κ. ἁπλῶς ἄνευ διπλασιασμοῦ παρ' ἡμέραν ἑκάστην τρίτην ἡμέραν, ἀντιθ. καθ' ἡμέραν καθημερινῶς : 'Ιππ.'Αφορ.Ι,12, 'Αρρ.'Επίκτ.2,18,13· ‖ παρὰ μίαν ἐλλιπούσης μιᾶς : Πολύβ.3,110,4 διὰ τὸ παρὰ μίαν ἐκ τῶν ἐθισμῶν μεταλαμβάνειν τὴν ἀρχὴν τοὺς ὑπάτους· ‖ παρ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον δεύτερον ἔτος, ἀνὰ τριετίαν : Πλούτ.Κλεομ.15, Παυσ.8,15,2· κ. παρ' ἔτος : 'Αριστλ.ΖΓ 757a,7· ‖ παρὰ μῆνα τρίτον ἀνὰ τριμηνίαν : αὐτ.ΖΙ 582b,4 παρὰ μῆνα δὲ τρίτον ταῖς πλείσταις [τὰ καταμήνια φοιτᾷ], Πλούτ.'Ηθ.942Ε· ‖ παρὰ τρία ἔτεα [ἀνὰ τετραετίαν, ἤτοι παρεμβαλλομένων δύο ἐνιαυτῶν]: 'Επιγρ., 'Αρρ.'Επίκτ.2,18,13· ‖ ἕνα παρ' ἕνα παραλειπτέον ἕκαστον δεύτερον ἔτος, ἀνὰ δύο ἔτη : Νικόμ.'Αριθμ.Ι,18· ‖ ἕνα παρὰ δύο ἢ τρεῖς ἀνὰ τρία ἢ τέσσαρα : αὐτ.· **28)** κ. ἐπὶ ἐναλλαγῆς, ἐπὶ περιτροπῆς : 'Υμν.'Ερμ.53, Εὐρ.'Ηρακλ.611 παρὰ δ' ἄλλαν, ἄλλα μοῖρα διώκει [ὁτὲ μὲν ἡ μία, ὁτὲ δὲ ἡ ἄλλη], Θουκ.4,26, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.28 ὁ ἀνὰ μέρος παρ' ἓξ μῆνας ὑπὲρ γῆν τε καὶ ὑπὸ γῆν γινόμενος "Αδωνις, Πάπ. ποιεῖσθαι ἁγνείας καὶ θυσίας δύο παρὰ δύο· **29)** καθ' ἣν στιγμήν, ἀκριβῶς ἐπάνω εἰς . . , τῆς ἐννοίας τῆς διαρκείας ἐξαφανιζομένης : Δημ.229 ταῖς τῶν νόμων τιμωρίαις παρ' αὐτὰ τἀδικήματα χρῆσθαι, αὐτ.523, 'Επιγρ. ἀποδώσω παρὰ τὸν εὔθυνον τὸ καθῆκον· ‖ παρὰ τὴν πρώτην γένεσιν αὐτὴν τὴν στιγμὴν τῆς πρώτης γενέσεως : 'Ιουλ.Λόγ.Ι,10Β· ‖ παρὰ τὴν πρώτην [ἐπίθεσιν] κατὰ τὴν πρώτην ἐπίθεσιν : 'Ηλιόδ.ΑΙθ.9,2· ‖ κ. παρὰ τὴν πρώτην ὁρμήν : ΑΙλ.ΖΙ 14,10· ‖ παρὰ πόδας εὐθὺς ἅμα, εὐθὺς ἀμέσως : Πολύβ.Ι,7,5 παρὰ πόδας εὗρον μιμητὰς τῆς πράξεως, αὐτ.Ι,8,2· **30)** κατὰ μῆκος, διὰ μήκους : 'Ιλ.Λ 558 ὄνος παρ' ἄρουραν ἰών, αὐτ. Μ 352, 'Οδ.Λ 21 παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο ἤομεν, 'Ηρ. 7,193 ἔπλεον παρὰ τὴν ἤπειρον, Εὐρ.'Αλκ.835 ὀρθὴν παρ' οἶμον . . τύμβον κατόψει, Πολύβ.10,30,3 παρ' ὅλην τὴν φάραγγα· **31)** αὐστηρῶς, συμφώνως πρός τι, ἄνευ οὐδεμιᾶς παρεκκλίσεως ἀπό τινος, λίαν ἀκριβῶς, ἀπολύτως ἀκριβῶς : Θέογν. 945 εἶμι παρὰ στάθμην ὀρθὴν ὁδόν, Αἰσχ.'Αγ.1045 ὠμοί τε δούλοις πάντα καὶ παρὰ στάθμην, Σοφ.ἀπ.474,5, Δημ.824 παρὰ τὸν λόγον, ὃν ἀποφέρουσιν . . ἐπιδείξω [θὰ σᾶς ἀποδείξω ἀκριβῶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στοιχείων τῶν παρεχομένων . .]· **32)** πέρα, ἐπέκεινα : 'Ιλ.Χ 145 παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα . . ἐσσεύοντο, 'Οδ.Γ 172, αὐτ. Ω 12, 'Υμν.'Απολλ.30 βῆ δὲ παρὰ κρουνούς, Ξεν. ΚΠ 5,2,29 παρὰ τὴν Βαβυλῶνα πάρειμι [παρέρχομαι, περνῶ τὴν Βαβυλῶνα καὶ προχωρῶ]· **33)** κ. νεώτ. πέρα τοῦ τιθεμένου σημείου, κατὰ παράβασιν, καθ' ὑπέρβασιν, δθ. κατ' ἀντίθεσιν ἢ ἐναντιότητα : 'Οδ.Ξ 509 οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς ἔειπες, 'Αλκ.Συμπλ.14,10 παρὰ μοῖραν Διός, Πίνδ.Π 8,13, αὐτ.Ο 2,16 παρὰ δίκαν ἀποίητον οὐδ' ἂν χρόνος . . δύναιτο θέμεν ἔργων τέλος, Θουκ.6,17, Πλάτ.Νόμ.747Β, - παρὰ τὰς ὑποσχέσεις οὐδεμίαν ἐκδούλευσιν προσέφερεν εἰς τὴν πατρίδα του, - παρὰ τὸν νόμον - τὸ δίκαιον - τὴν ἠθικήν· ‖ παρὰ καιρὸν παρακαίρως, ἀκαίρως : Πίνδ.Ο 8,24 ὀρθᾷ διακρίνειν φρενὶ μὴ παρὰ καιρόν· ‖ παρὰ γνώμην ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τινός : Αἰσχ.'Ικ.454 γένοιτο δ' εὖ παρὰ γνώμην ἐμήν· ‖ παρὰ δόξαν ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι ἐνομίζετο : Θουκ.3,93 ἔπειτα μέντοι παρὰ δόξαν αὐτοῖς ἀπέβη· ‖ κ. παρὰ τὸ δοκοῦν : αὐτ.Ι,84· ‖ κ. νεώτ. παρ' ἐλπίδα ἀνελπίστως : Αἰσχ.'Αγ.899 γῆν φανεῖσαν ναυτίλοις παρ' ἐλπίδα· ‖ κ. νεώτ. παρ' ἀξίαν ἢ παρὰ τὴν ἀξίαν πέρα τῆς ἀξίας τινός, ἀναξίως : Θουκ.7,77 μήτε ταῖς ξυμφοραῖς μήτε ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθίαις, - ἐγένετο καθηγητὴς παρ' ἀξίαν· ‖ κ. νεώτ. παρὰ τὸ εἰωθὸς ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι συνηθίζεται : αὐτ.4,17 τοὺς δὲ λόγους μακροτέρους οὐ παρὰ τὸ εἰωθὸς μηκυνοῦμεν· ‖ πὰρ μέλος παραφώνως : Πίνδ.Ν 7,69 πὰρ μέλος ἔρχομαι ψάγιον δᾶρον ἐννέπων· ‖ νεώτ. παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι πάντες προσεδόκων ἢ ὑπέθετον· ‖ ὁμ. νεώτ. παρὰ φύσιν ἐναντίον τῶν φυσιολογικῶν κανόνων : κατεδικάσθη ἐπὶ παρὰ φύσιν ἀσελγείᾳ· ‖ ὁμ. νεώτ. παρὰ ταῦτα ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἐκ τῶν προαναφερθέντων δεδομένα ἢ συναγόμενα· **34)** πέρα τούτου, ἐκτός, πλήν : 'Αριστφ.Νεφ.698 οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτα ἄλλο, Πλάτ.Φαίδ.74Α παρὰ ταῦτα πάντα ἕτερόν τι, αὐτ.Πολ.337D, Δημ.274 μὴ γράφειν παρὰ ταῦθ' ἕτερα· ‖ παρὰ τοσοῦτον ἦλθε κινδύνου παρῆλθε τοσοῦτον κινδύνου, διῆλθε τόσον πολὺ μέρος ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ κινδύνου, δηλ. διέτρεξε τόσον μέγαν κίνδυνον· ἐν τῇ φρ. ταύτῃ ἡ αἰτ. ἐθεωρήθη ὡς ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς παρά, ἥτις οὕτως ἔφθασε νὰ σημαίνῃ τὴν ἔκτασιν· δθ. παρὰ πολὺ εἰς μεγάλην ἔκτασιν, εἰς μέγαν βαθμόν, καθ' ὑπερβολήν : 'Αριστφ.Πλοῦτ.445 δεινότατον παρὰ πολύ, Θουκ.Ι,29 ἐνίκησαν οἱ Κερκυραῖοι παρὰ πολύ, αὐτ.2,89, Πλάτ.'Απολ.36Α, - εἶναι παρὰ πολὺ καλὸς - ἄξιος - τίμιος· ‖ παρὰ τοσοῦτον μικροῦ δεῖν, ὀλίγον ἔλειψε μόνον νὰ . . : Θουκ.8,29, αὐτ.33 παρὰ τοσοῦτον ἐγένετο αὐτῷ μὴ περιπεσεῖν· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. παρ' ὀλίγον, δημ. παρὰ λίγο ἐν τῇ αὐτῇ σημ : Εὐρ.ΙΤ 870 παρὰ δ' ὀλίγον ἀπέφυγες ὄλεθρον ἀνόσιον, Θουκ.7,71 παρ' ὀλίγον ἢ διέφευγον ἢ ἀπώλλυντο, - παρ' ὀλίγον νὰ συνέβαινε δυστύχημα, - παρὰ λίγο θὰ τὰ τίναζε· ‖ ὁμ. κ. παρὰ μικρόν· 'Αριστλ. Φαιν.197a,29 «τὸ παρὰ μικρόν, ὥσπερ οὐδὲν ἀπέχειν δοκεῖ» : 'Ισοκρ.19,22 παρὰ μικρὸν ἦλθον ἀποθανεῖν, αὐτ.4,59, Πολύβ.Ι,43,7, Πλούτ.Καῖσ.39· ‖ ὁμ. κ. παρ' ἐλάχιστον παρὰ τρίχα : Αἰσχίν.3, 258 παρ' ἐλάχιστον ἦλθε . . ἀφελέσθαι, Πλούτ. Πύρρ.14, αὐτ.'Αλέξ.62· **35)** κ. νεώτ. κ. δημ. δθ. εὕρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ μεῖον, πλήν : Θουκ.4,106 τὴν 'Ηιόνα παρὰ νύκτα ἐγένετο [αὐτῷ] λαβεῖν, 'Υπερείδ.Εὐξ.28 παρὰ δύο ψήφους ἀπέφυγε, 'Ισαῖ. 3,37 παρὰ τέτταρας ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως, Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.20 πάντες παρ' ἕνα, 'Ηφαιστ.4,2 δύναται παρὰ δύο συλλαβὰς εἶναι τὸ καταληκτόν, Πάπ. τὰ ὁλοκόττινα ηὑρέθησαν παρὰ ἑπτὰ κεράτια, 'Επιγρ. ἔτη δύο παρ' ἡμέρας δύο, - ἀπέτυχε παρὰ μίαν ψῆφον, - μοῦ κοστίζει ἕνα ἑκατοστάρικο παρὰ πέντε δραχμές, - ὀκτὼ παρὰ τρία κάνουνε πέντε· ‖ νεώτ. κ. δημ. φρ. παρὰ τρίχα ἢ παρὰ μάτι μετ' ἐλαχιστοτάτης διαφορᾶς : γλύτωσε παρὰ τρίχα, - παρὰ μάτι νὰ μ' εὕρῃ ἡ πέτρα στὸ κεφάλι· ‖ παρ' ἓν πλήν, μεῖον ἑνός : 'Ηρ.9,33 παρὰ ἓν πάλαισμα ἔδραμε νικᾶν 'Ολυμπιάδα [παρὰ ἓν μόνον ἀγώνισμα, δηλ. τὴν πάλην, εἰς ἣν ἡττήθη, θὰ ἐκέρδιζε τὸ βραβεῖον τῶν 'Ολυμπιακῶν ἀγώνων], Πλούτ. Ποπλ.9 παρ' ἕνα τοσοῦτοι, Λουκ.Κατ.4 σύ μοι παρ' ἕνα ἥκεις ἄγων, 'Αμμιαν.ΑΠ 11,231 θηρίον εἶ παρὰ γράμμα [ἐπί τινος Μάρκου, εἶναι θηρίον [ἄρκος] παρὰ ἓν γράμμα]· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. παρὰ μίαν τεσσαράκοντα ἤτοι 39 : ΚΔ Κορ.2,11,24 πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον· δθ. ἐν παροιμ. φρ. ἔφαγε - θὰ φάῃ παρὰ μίαν τεσ-

σαράκοντα **ἐδάρη** - θὰ δαρῇ ἀνηλεῶς, ἀλύπητα· || **παρά τι** παρ **ἐλάχιστον** : Βέττ.Βάλ.228,6 **ὡς παρά τι καὶ τὰς ὄψεις ἀφανίσαι**· || τίθεμαι **παρ' οὐδὲν** οὐδόλως ἐκτιμῶ, δὲν λογαριάζω καθόλου : Εὐρ.ΙΤ 732 ταρβῶ μὴ . . θῆται παρ' οὐδὲν τὰς ἐμὰς ἐπιστολάς· || κ. **παρ' οὐδὲν ἄγω τὸ πρᾶγμα** εἰς οὐδὲν λογίζομαι, ὡς μηδὲν θεωρῶ : Σοφ.Ἀντ.35 **ὡς παρ' οὐδὲν ἄγειν τὸ πρᾶγμα**· || ὁμ. παρὰ μικρὸν **ἡγοῦμαι** : Ἰσοκρ.5,79· || κ. **παρὰ μικρὸν ποιοῦμαι** : Δημ.1416· || κ. **παρ' ὀλίγον ποιοῦμαι** : Ξεν.Ἀν.6,6,11· || κ. **παρ' οὐδὲν ἐστὶ** οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει τι, οὐδόλως ὑπολογίζεται : Σοφ.ΟΤ 983, αὐτ.Ἀντ.466, Εὐρ.Ὀρ.569 **παρ' οὐδὲν αὐταῖς ἦν ὀλλύναι πόσεις**· || πάπ. **τὸ παρὰ τοῦτο** τὸ ὑπόλοιπον ἢ ἡ διαφορά· || ὅθ. γεν. ἐπὶ πάσης διαφορᾶς κ. ἐπὶ τὸ πλέον καὶ ἐπὶ τὸ ἔλαττον : Στράβ.6,1,3 **οὐδὲν παρὰ τοῦτο ποιούμενοι τοὺς . . Λευκανοὺς τε καὶ τοὺς . . Σαυνίτας**, αὐτ.14,5,11, Πλούτ.Ἠθ.24C· **36)** κ. νεώτ. σημαίνει προσθήκην, ὅθ. περισσότερον, πλέον : Ἰλ.Ν 787 **πὰρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ ἐσσύμενον πολεμίζειν**, Θουκ.1,70, Ὑπερείδ.Λυκ.16, Ξεν. Ἀπολ.4,4,1, αὐτ.Ἀγ.5,3 **ἑκὼν ἐπόνει παρὰ τοὺς ἄλλους**, Πλάτ.Ἴων 539Ε **ἃ τῷ ῥαψῳδῷ προσήκει καὶ σκοπεῖσθαι καὶ διακρίνειν παρὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους**, Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλ.1423b,29, αὐτ. Ποιητ.1451b,38, - **παρὰ τὴν θετικὴν ταύτην ζημίαν πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ καὶ ἡ τοῦ διαφυγόντος κέρδους**· **37)** κ. ἐπὶ τῆς ἀποστάσεως καθ' ἣν αὐξάνει ἢ ἐλαττοῦταί τι, ὅθ. κατὰ βλ. : Πολύκλειτ.6 **τὸ εὖ παρὰ μικρὸν διὰ πολλῶν ἀριθμῶν γίνεται**, Ἀριστλ.ΖΙ 486b,5 **διαφέρει παρὰ τὰς τῶν παθημάτων ἐναντιώσεις**, Γέμιν.5,29 **μεταπίπτει παρὰ τὰ κλίματα**· **38)** γενικώτ. ἐπὶ τῆς ἀποστάσεως καθ' ἣν συμβαίνει τι ἤτοι ἐπὶ τῆς ἀναγκαίας αἰτίας ἢ λόγου, ὅθ. ἕνεκα, διά· πρβλ. Ἀριστλ. ΑΠρότ.65b,6 «**τὸ μὴ παρὰ τοῦτο** γίνεσθαι τότε λέγομεν, ὅταν ἀναιρεθέντος τούτου μηδὲν ἧττον περαίνηται ὁ συλλογισμός» : Πινδ.2,71 **οὐδὲ πόντιον ὕδωρ κεινὰν παρὰ δίαιταν** (χάριν τῆς ἑαυτοῦ διαίτης), Θουκ.1,141 **ἕκαστος οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν οἴεται βλάψειν**, Ἰσοκρ.6,52, αὐτ.3,48, Ἀντιφ.3,4,5 **σαφῶς δηλοῦται παρὰ τὴν αὐτοῦ ἁμαρτίαν περισσοτέροις παθήμασι τῶν ἀτρεμιζόντων περιπεσών**, Δημ.9,2 **πολλά . . ἐστιν αἴτια τούτων καὶ παρ ἓν οὐδὲ δύ' εἰς τοῦτο τὰ πράγματ' ἀφῖκται**, Πολύβ.3,603,3, αὐτ.18,28,6, Ἀριστέ. 224 **οὐδεὶς παρ' ἑαυτόν ἐστι βασιλεὺς** (οὐδεὶς ἐξ ἑαυτοῦ, χάρις εἰς τὰς ἰδίας δυνάμεις εἶναι βασιλεύς), Ἀρρ.Ἐπίκτ.3,24,2, Φιλόδ.Ρητ.2,168, Ἱεροκλ. Χρ.Ἔπ.25,477Μ **παρ' ἡμᾶς ἡ τῶν ἀγαθῶν ἀπόστασις**· || ἐν ἐξαρτήσει, ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν ταύτην : Πλάτ.Νόμ.715D **εἶναι παρὰ τοῦτο σωτηρίαν τε πόλει καὶ τοὐναντίον**, Ξεν.Ἱππ.1,5, Δίων Κ ἀπ.36,5· || ἀκριβῶς διότι : Ἐπιγρ. **παρὰ τὸ Ἑλληνὰ με εἶναι** (ἀκριβῶς διότι εἶμαι Ἕλλην), ΠΔ Γεν.29,20 **παρὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν αὐτήν**, αὐτ.Ἔξ. 14,11· **39)** ἐπὶ ὁρίου δυνατότητος : Δημ.307 **εἴπερ ἐνεδέχετο παρὰ τοὺς παρόντας καιρούς**, Ἀρρ.Ἐπικτ.2,2,20 **πεῖσαι τό γε παρ' αὐτόν**· **40)** νεώτ.κ.δημ.σημαίνει ἐξαίρεσιν ἢ περιορισμόν, εἰμή, ἐκτὸς ἀπό, ἐκτός, συνήθ. εἰς προτάσεις ἀρνητικὰς κατόπιν τοῦ ἐπιθέτου **ἄλλος**, ἐκφερομένου μόνου του ἢ μετ' ἀορίστου ἀντωνυμίας ἀρνητικῆς : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.120,2 **ἄλλο τι δὲν εἴχηλεφα . . παρὰ τὸ γλήγορο ἄλογο**, - **δὲν ζητῶ παρὰ τὴν εὐμένειάν σας**, - **δὲ θὰ φάω παρὰ μιὰ σούπα**· **41)** νεώτ. κ. δημ. ὡς σύνδεσμος σημαίνει παραβολὴν ἢ σύγκρισιν, κατόπιν συγκριτικῶν, ἐπὶ συγκρίσεων ἀντιθέσεως : αὐτ.97,8 **καλλιά 'λαμπε τὸ δάχτυλο παρὰ τὸ δαχτυλίδι**, - **προτιμῶ νὰ φύγω παρὰ νὰ μείνω**, - **εἶναι μεγαλύτερο τὸ σπίτι μου παρὰ τὸ δικό σου**· || μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ καθόλου ὑπεροχῆς : Ἐρωτόκρ.2,2459 **τὸ Ρωτόκριτο παρ' ἄθρωπο παινοῦσι**, - **ἔντιμος παρὰ πάντα ἄλλον** (ὑπὲρ πάντα ἄλλον)· || **παρὰ ποτε** ὅσον ποτὲ ἄλλοτε : **τὸν εὕρομεν εὐδιάθετον παρὰ ποτε**· || κ. μσν. δημ. (πλιά) **παρὰ ποτὲ** εἴπέρ ποτε : αὐτ. 1,1356, αὐτ.2,1707 **τὴν δύναμίν του μάζωξε, παρὰ ποτὲ τὴ θέλει**· || παροιμ. **κάλλιο πέντε καὶ στὸ χέρι παρὰ δέκα καὶ καρτέρει** (ἐπὶ προκρίνοντος τὰ ὀλίγα καὶ ἀσφαλῆ τῶν πολλῶν καὶ ἀβεβαίων),- **κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτὲ** (ἡ πραγμάτωσίς τινος ἔστω καὶ βραδύνουσα εἶναι εὐκταία τῆς μὴ ἐπιτεύξεως τούτου)· **42)** δημ.ἐν-χρ.ἀντὶ τοῦ ἀντιθετ. συνδ. **ἀλλὰ** πρὸς ἔκφρασιν ἰσχυρᾶς ἀντιθέσεως : αὐτ.64,12 **τ' ἄρματα δὲν τὰ δίνομε, ραγιάδες νὰ γενοῦμε, παρὰ θὰ γίνῃ πόλεμος**· || ἀντὶ ἀρνητ. προτ. δύναται νὰ προηγῆται πρότ. ἐρωτημ. ἰσοδυναμοῦσα πρὸς ἀρνητικήν : **σὲ ποιὸν ἄλλο παρὰ σὲ σένα ἐφαρμόζεται αὐτό ;** (εἰς οὐδένα ἄλλον, ἀλλὰ εἰς ἐσέ . .)· **43)** δημ. ἀντὶ : Θούριον Ρήγα **καλύτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιὰ καὶ φυλακή**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.12,8 **παρὰ νὰ ξεχωρίσουμε, πάρε καὶ τὸ δικό μου**· **44)** ὁμ. δημ. καὶ ὄχι : **ἦταν ἀπὸ φόβο παρὰ ἀπὸ ντροπή**· **45)** ἡ παρὰ τίθεται συνήθ. πρὸ τῶν λ. μεθ' ὧν συνάπτεται, δυναμένη νὰ ἐπακολουθῇ μιᾶς τῶν τριῶν πλαγίων πτ., ὁπότε κατ' ἀναστροφὴν γίνεται **πάρα** κ. **πάρ** πρὸ φων. : Ἰλ.Σ 400, αὐτ.Ω 429 **ἄγε δὴ τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα**, αὐτ.Σ 191 **Ἡφαίστοιο πάρ'**· **46)** ἡ **πάρα** κατά τινα παράλειψιν συχν. κεῖται ἀντὶ τοῦ **πάρεστι** βλ. : αὐτ.Β 603, αὐτ.Τ 148 **παρασχέμεν, ὡς ἐπιεικές, ἢ τ' ἐχέμεν, πάρα σοί**, Ὀδ.Π 45, Ἡσίοδ.Ἔργ.454, Ἡρ.1,42, Αἰσχ.Πέρ.163, αὐτ. Εὐμ. 385 **θαῦμα δ' ὄμμασιν πάρα**, Σοφ.Ἠλ.1188 **οὐδ' ὁ κωλύσων πάρα**· || κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ **πάρεισι** : Ὀδ.Ε 559· || κ. μτ. ἀπαρφ. : Σοφ.Ἠλ.278 **τοιαῦτα χαίρειν καὶ δακρύεσθαι πάρα**· **47)** ἡ **παρὰ** ὡς ἐπίρρ. πλησίον, ὁμοῦ, εὐθύς : Ἰλ.Α 611 **ἔνθα καθεῦδ' ἀναβάς, παρὰ δὲ χρυσόθρονος Ἥρη**, Εὐρ.ΙΑ 201· **48)** ἐν συνθέσει ἡ παρὰ διατηρεῖ τὴν αὐτὴν χρ. κ.σημ. ἤτοι τοῦ ἐγγύς, πλησίον ἢ παραπλεύρως καὶ παραλλήλως, οἷον **παραθαλάσσιος**, **παραλία**, **παράκειμαι**, **παρίστημι**, **παράλληλος**, **παρέζομαι**, **πάρειμι** (εἰμί), **παραφυάς**, **παρωνυχίς**, **παραστέκω**, **παραφυλάω**, **παρακλάδι**, **παραστιά**, **παραγώνι**· || κ. ἐπὶ κινήσεως, οἷον **παραπλέω**, **πάρειμι**· **49)** ὁμ. ἐν συνθ. εὕρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ πρὸς τὸ μέρος τινός, πρός τινα, οἷον **παραδίδωμι**, **παρέχω**· || ὁμ. κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἐγγύς, πλησίον μέρους τινός, πλησίον καὶ πέρα, οἷον **παρέχομαι**, **παροίχομαι**, **παραπέμπω**, **παρακμάζω**, **παρατρέχω**· **50)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁμ. σημ. ἐναντιότητα, παράβασιν, ὑπέρβασιν, οἷον **παραβαίνω**, **παράγω**, **παρορῶ**, **παρόμνυμι**, **παρακούω**, **παραγιγνώσκω**, **παράνομος**, **παράλογος**, **παραφωνία**, **παράδοξος**, **παραλογίζω**, **παράτοιρος**· **51)** ὁμ. εὕρηται κ. ἐπὶ συγκρίσεως ἢ παραβολῆς, οἷον **παραβάλλω**, **παρατίθημι**· **52)** κ. ἐπὶ ἀλλοιώσεως ἢ μεταβολῆς, οἷον **παραλλάσσω**, **παραπείθω**, **παραπλάσσω**, **παροτεκταίνω**, **παραυδῶ**, **πάραφημι**· **53)** ὁμ. κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ τυχαίως ἢ ἀδίκως γίγνεσθαι, οἷον **παραπόλλυμι**· **54)** δημ. ἐν τῇ σημ. τῆς ἐπιτάσεως, ὑπερβολῆς, οἷον **παραφορτώνω**, **παραβράζω**, **παρακοιμᾶμαι**, **παραπάνω**, **παρακάτω**· **55)** ὁμ. δημ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ὑποκαθιστᾶν, ἐπέχουσα θέσιν τῆς προθ. ἀντί, οἷον **παραμάννα**, **παρακόρη**, **παρανόμι**, **παραπόρτι**.

παραβάζω δημ. κ. **παραβάνω**, ἀόρ. (ἐ)**παράβαλα** κ. (ἐ)**παράβανα**, μτχ. παθ. παρακ. **παραβαλμένος**, εἰσάγω, ἐντίθημι, βάζω τι πέρα ἢ πλέον

τοῦ δέοντος ; **ἐπαράβαλες ἁλάτι στὸ φαΐ**, - **παραβάζεις παρομοιώσεις στὰ γραφόμενά σου.**

παραβαίνω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., αἰτ. πληθ. μτχ. ἐνεστ. **παρβεῶντας** (πάπ.) (ἐκ τοῦ μὴ ἀπαντῶντος τ. παραβάω), παρατ. **παρέβαινον**, γ' ἑν. ἐπ. **παρέβασκε** (Ἰλ.Λ 104), μέλλ. **παραβήσομαι**, ἀόρ. β' **παρέβην**, παρακ. **παραβέβηκα**, μτχ. **παραβεβώς**, ἐπ. **παρ(α)βεβαώς** (Ἰλ.Λ 522), ὑπερσ. γ' ἑν. **παρεβεβήκεε** (Ἡρ.7,40), παθ. **παραβαίνομαι** (Θουκ.3, 45), παθ. ἀόρ. **παρεβάθην** (αὐτ.3,67), παρακ. **παραβέβασμαι**, δθ. ἀπαρφ. **παραβεβάσθαι** (αὐτ.), 123), μτχ. **παραβεβασμένος** (Δημ.214), βαίνω, πορεύομαι παραπλεύρως τινός, ἵσταμαι πλησίον, ἐγγύς, εἶμαι παραβάτης βλ.λ.I), ἐπὶ πολεμιστῶν μαχομένων ἀπὸ ὁρμάτων : Ἰλ.Λ 522, αὐτ.Ν 708 **ὡς τὼ παρβεβαῶτε μάλ' ἑστάσαν ἀλλήλοιν**, αὐτ.Γ 262 **πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον**, αὐτ.Λ 104 **Ἄντιφος αὖ παρέβασκε περικλυτός**, Ἡρ.7,40 **παρεβεβήκεε δέ οἱ ἡνίοχος τῷ οὔνομα ἦν Πατιράμφης·** **2**) βαίνω, προχωρῶ πέρα τινός, ὑπερβαίνω τι, ξεπερνῶ κάτι : Πάπ. **τὸν ὅρον ὑπερβαίνειν·** **3**) βαίνω, παρά τι ἢ πέρα αὐτοῦ, συχνότ. ἐν μτφ. σημ. μτβ. ἀθετῶ, ἀναιρῶ, παραβιάζω : Ἡρ.1,65 **ἐφύλαξε ταῦτα μὴ παραβαίνειν**, Αἰσχ.Ἀγ.789, Εὐρ.Ἴων 231 **θεοῦ δὲ νόμον οὐ παραβαίνομεν**, Ἀριστφ.Ὄρν.331, αὐτ.332, αὐτ.461 **ὡς τὰς σπονδὰς οὐ μὴ πρότερον παραβῶμεν**, Ἀντιφ.5,87 **τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην παραβαίνειν**, Λυσ.9,15, Αἰσχίν.3,204 **οὐ τοὺς νόμους μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀναρρήσεως καὶ τὸν τόπον παραβαίνειν**, - **παραβαίνεις τὴν ὑπόσχεσιν**, ΚΔΜατθ.15,2 **διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων;**, αὐτ.3, Πάπ. **τὸν λόγον μου οὐ παρέβαινον**,-**παρέβησαν τὸν νόμον - τὰς συνθήκας·** || κ. ἀπολ. : Πάπ. **τὸν παραβαίνοντα ἐνέχεσθαι τῷ ὡρισμένῳ προστίμῳ·** || ἡ μτχ. τοῦ ἀρσ. κτ. πληθ. **παραβάντες** οἱ παραβάται : Αἰσχ.Ἀγ.59 **ὑστερόποινον πέμπει παραβᾶσιν Ἐρινύν·** κ. ἐν τῷ παθ. : Θουκ.1,123 **σπονδὰς . . , ἅς γε ὁ θεὸς . . νομίζει παραβεβάσθαι**, αὐτ.3,67, αὐτ.4,23, Δημ.214 **ἐν μὲν τοῖς παραβεβασμένοις ὅρκοις ἐμμένειν . . διακελεύονται**, Πάπ. **οὐκ ἔξεστιν παραβῆναί τι τῶν ἐγγεγραμμένων·** || **τὰ παραβαινόμενα** αἱ παραβάσεις : Θουκ.3,45 **παραβαινομένων δὲ τῷ χρόνῳ** (Βερναρδ.Γρ. «ἐπειδὴ μὲ τὸν καιρὸν γίνονται παραβάσεις»)· **4**) μτ. αἰτ. προσ. ἐν φρ. **παραβαίνω τινὰ δαιμόνων** σφάλλω, ἁμαρτάνω ἐναντίον θεοῦ τινος : Ἡρ.6,12 **τίνα δαιμόνων παραβάντες τάδε ἀναπίμπλαμεν;**, Διον.Ἀλ.Ῥωμ.1, 23· **5**) μτ. γενικ. ἐξέρχομαι ἔκ τινος, πορεύομαι, βαίνω ἔξω τινός : Ἀριστλ.Οὐρ.271b,8 **παραβαίνειν τῆς ἀληθείας**, ΚΔΠράξ.1,25 **ἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον·** **6**) ἐν σιγῇ παρέρχομαι, παρασιωπῶ, παραλείπω : Σοφ.Τρ.499 **καὶ τὰ μὲν θεῶν παρέβαν**, Δημ.298 **ἔστιν ἃ τῶν ψηφισμάτων παρέβην**, Ἀριστέ.297· **7**) ἀφήνω τι νὰ παρέλθῃ, παρορῶ, παραμελῶ : Δείν.1,36 **οὐ τοὺς νόμους μόνον παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρόν·** **8**) διαφεύγω τὴν προσοχήν τινος, διαφεύγω τι : Εὐρ.Ἑκ.704 **οὐ με παρέβα φάσμα·** **9**) προχωρῶ ἐμπρός, προβαίνω : Πολύβ.38,12,3· **10**) εἰδ. ἐν τῇ κωμῳδίᾳ, ἐκτελῶ τὴν παράβασιν βλ.λ.9), ἔρχομαι πρὸς τὰ ἐμπρός, δθ. παραβαίνω πρὸς τὸ θέατρον, προχωρῶ πρὸς τὸ προσκήνιον ἵνα ὁμιλήσω εἰς τοὺς θεατάς, ἐπὶ τοῦ χοροῦ ὁμιλοῦντος ἐν ὀνόματι τοῦ ποιητοῦ : Ἀριστφ.Ἀχ.625, αὐτ.Ἱππ.508, αὐτ.Εἰρ.735 **αὐτὸν ἐπῄνει πρὸς τὸ θέατρον παραβὰς ἐν τοῖς ἀναπαίστοις·** || μτγν. κ. μτφ. : Πρόκλ.Παρμ.523S **δοκεῖν παραβεβηκέναι τῇ πρώτῃ σκηνῇ·** **11**) ἐν τῷ μέσ. τ. μτ. αἰτ. προσ. διαπράττω προσβολὴν ἐναντίον τινός, προσβάλλω τινά : Χορίκ.68B· **12**) ῥηματ. π. παράβασις, παραβάτης, παραβατός, παραβατέον.

παραβαίνωριν Ἐπιγρ. αἰολ. γ' πληθ. ὑποτ. ἐνεστ. τοῦ παραβαίνω βλ.λ. ἀντὶ παραβαίνωσιν : Ἐπιγρ. Ἐρετρίας.

παράβακτρος-ον (βάκτρον) ποι. ὁ παρὰ βακτηρίαν, ὁ μετὰ βακτηρίας ὤν, ἐπιστηριζόμενος εἰς αὐτήν· δθ. **θεραπεύματα παράβακτρα** θεραπεύματα ὅμοια πρὸς τὰ παρεχόμενα διὰ τῶν βάκτρων : Εὐρ.Φοίν.1548 **παραβάκτροις ἃ πόδα σὸν τυφλόπουν θεραπεύμασιν αἰὲν ἐμόχθει.**

παράβακχος-ον μτγν. ὁ παρὰ τὸν Βάκχον ἢ τὴν βακχικὴν μανίαν ὤν, ὁ ὅμοιος βακχεύοντι, θεατρικός : Πλούτ.Δημ.9 **φησὶν αὐτὸν ἐν τοῖς λόγοις πολλαχοῦ γεγονέναι παράβακχον**, Εὐνάπ. ΒΣοφ.499Β **παράβακχος θειασμός.**

παραβαλλέταιρος (ὁ) (παραβάλλω 2I) μσν. **ὁ** ἐκθέτων τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ, τὸν σύντροφόν του εἰς κίνδυνον, δθ. ὁ προδίδων **τὸν ἑταῖρον**, τὸν σύντροφον : Εὐστ.1406,24.